10548. 49. VI. K. a. 2°

Catalogo Siricensi inscriptus. Pars VI.

Rubrica de sponsalibus ⁊ matrimonijs.

Upra visuꝫ ē in p̄cedēti libro de actib⁹ ⁊ gestib⁹ spectāntibus ad clericos: merito nūc restat videre de spectāntib⁹ ad laicos

s Et hec rubrica hēt duas p̄tes. In p̄ma dicit de spōsalibus. In scōa ō matrimonijs ⁊ dōia ē iter illa maxia. Quid āt sit mr̄imoniū. vī dicaī. vbi fuit īstitutū ⁊ p quē. ⁊ quor sūt cause īstituendi mr̄imonij. ⁊ de impedimētis ip̄i⁹ ⁊ multis alijs vide bonā glosam. xxvij. q. i. ī sum. Et declarationem diffinitionis ,p̄sequit glo. ea. q. ij. in p̄n. Quid sint spōsalia vide per tex. xxx. q. v. i. c. nr̄ates. sūt. n. futurarū nuptiarū ,p̄missio. vñ se hñt ad mr̄imoniū vt quoddā p̄ambulū. Et dicūtur a spondeo es. qō idē ē qō ,p̄mitto vt ī l. i. ⁊. ij. ff. de spōsalibus. hinc spōsus q̄si ,p̄missus ⁊ sponsa q̄si ,p̄missa. sed post p̄cuꝫ mr̄imonij adiplera ē ,p̄missio. vñ ,p̄prie nō dicuntur spōsus ⁊ sponsa sꝫ maritus ⁊ vxor etiā ante carnalē copulā. nā solus cōsensus animorū facit mr̄imoniū. xxvij. q. ij. c. sufficiat. ⁊ iō si legatur alicui certū qd si p̄xerit matrimoniū cum berta debetur illico sibi legatuꝫ cū cōtraxit p verba de p̄nti lꝫ mr̄imoniū nō consūmauerit. vt in. l. cū fuerit. ff. de condi. ⁊ demō. Q̄nq̄ tñ appellatiōe mr̄imonij cōp̄rehenditur mr̄imoniū dūtaxat carnali copula cōsūmatū. vt ē tex. in. c. ex publico de cōuer. cōiug. vnde añ copulā p̄nt lꝫ ip̄roprie appellari spōsi. nā videt mulier spōsa. i. ,p̄missa respectu carnalis copule ⁊ sic possunt itelligi iura que tales nuptias appellāt spōsalia p verba de p̄nti. vt in. c. penul. ī. eo. Aī scdm subiectā materiā appellatōne mr̄imonij q̄nq̄ cōp̄rehenditur matrimoniū p̄ctū solo consensu. q̄nq̄ carnali copula cōsūmatū vt plenissime tetigi in q̄stione facti. de qua vide qō dixi in dcō. c. ex publico.

Per p̄dcā determinaī alia questio. dicit statutū mulier maritata nō admittatur ad successionē patris cū fratribus quidaꝫ decessit relictis filijs masculis ⁊ filia desp̄osata per verba de futuro querit nūquid ista debeat excludi a successione paterna. ⁊ dicēdū ē q nō qr exquo agitur de odio appellatiōe maritate nō venit spōsa. sec⁹ si ageret ō fauore. ,p boc bo. tex. in. l. nō fine. C. de bonis q̄ lib. ⁊ ibi p Ll. ⁊ alios. ⁊ vide bonaꝫ glo. insti. de nup. in. §. sed si vxor. ⁊. xxvij q. ij. in p̄in. secus si diceretur de filia dotata q nō succederet quia inest doti.

d **E francia.** Mr̄imoniū cōsensu contrahit nec ī̄ualidaī si consuetudo patrie nō seruet. p̄iō p̄it casuꝫ. secūdo diffinit. ibi diffiniuit. Casus lr̄alis. Quidā inuenis de frācia duxit in vxorē quādā nobilē mulierē de saxonia fꝫ cōsuetudinē saxonū. Sꝫ qr diuersis cōsue. frācigie ⁊ saxones vtūt ī mr̄imonijs p̄hēdis. ⁊ iste q ñ sua sꝫ saxonū lege p̄xit fuit accusat⁹ q̄ dimissa aliā supduxit. In cōcilio q̄stuꝫ fuit qd ō h fieri deberet statuit vt trāsgressor euāgelice legis subijciatur p̄ne: ⁊ a secūda vxore sep̄et: ⁊ p̄imā reciperе cōpellatur Ber. Nō p q valet mr̄imonium cōtractū cū alienigena ⁊ intellige de alienigena respectu patrie ñ respectu fidei. nā tūc nō teneret matrimonium vt in. c. cauexviij. q. i. Debēt. n. esse maritus ⁊ vxor eiusdē fidei vt ibi.

Secūdo nō. iūcta glo. p̄ima ⁊ secūda q̄ appellatiōe legis cōp̄rehenditur cōsuetudo. nā cōsuetudo ē quedaꝫ lex. vt in. l. de q̄bus. ff. de legi. ⁊. i. di. cōsuetudo. Tertio nō q defectus seu omissio cōsuetudinis patrie nō vitiat matrimoniū de quo. j. latius. Quarto nō q cā mr̄imonialis p̄ōt tractari ī cōcilio. Ex quo infertur qō cōciliū hꝫ iurisdictionē etiam in causis decidendis. Itē nō ibi sancta synodus. q cōstitutio vel diffinitio cōcilij editur. sub noīe tot⁹ cōcilij ⁊ nō pape tm̄. p hoc facit tex. ī. c. ofius de elec. ⁊. c. i. s. de pac. cū similibus. q̄nq̄ tñ editur sub noīe pape cuꝫ cōsilio cōcilij. vt ī. c. lꝫ de elec. ⁊. c. aduersus de īmunitate eccleſia. ⁊ vide bo. glo. in. c. ad apostolice de re iudi. li. vi. p Inno. ⁊ hostiē. in. c. ex gestis de cle. nō resi. Dñs antoni⁹ in. d. c. i. de pac. p illuꝫ tex. simpliciter colligit q cōstitutio editur sub noīe cōcilij. qr lꝫ papa sit ibi vt caput tñ p̄tās dependet ex toto cōcilio. sꝫ in cōtrariū faciūt ea q̄ statuꝫ allegaui. Sed puto dicēdū q aut materia originaī a toto cōcilio ⁊ tūc fiat statutū sub noīe totius concilij. ⁊ ita loquant iura ꝑ allegata ⁊ vide bo. tex. i. q. vi. cōuentib⁹. ⁊. c. adrianus lxiij. di. Aut materia originaī a solo papa sꝫ cū cōsilio cōcilij ⁊ habeant locū iura secūdo loco inducta. Ultio nō q notorius peccator p̄ōt cōpelli p ecclesiā ad agendū penitētiā. p̄o hoc. c. ad audiētiā. ī. e. ⁊ vide gl. xxxiij. q. ij. q̄ūq̄.

Itē p̄ōt nōri ex fine līe q maritus p̄ōt cōpelli p ecclesiā vt redeat ad vxorē. ⁊ pōdera qr nō dicit p censurā ecclesiasticā. sed pure redire cogaī. Ex quo p̄ōt īferri q p̄ciſe p̄t cōpelli vxor vel maritus vt in vnū redeat. nā cū ista obligatio descēdat ex lege diuina ⁊ humana. p̄ōt qs p̄ciſe cōpelli ad factū iuxta nō. p bar. ⁊ alios in. l. stipulatiōes nō diuiduntur. ff. de ver. ob. In glo. iij. in fi. ex hac gl. p̄ōt colligi rō dubitādi ⁊ decidendi. sed reuoco in dubiū vltra glo. nūqd cōsuetudo p̄ie possit disponere circa mr̄imoniū. In no. dicit q circa substātiā mr̄imonij disponere nō p̄ōt. arg. hic sed circa dotē forte q sic. ar. in. c. raymucius. s. de testa. Do. an. latius exponditur mām dicēs q aut statutū p̄ie disponit circa substātialia mr̄imonij. puta īualidando p̄ctum vel īualidādo personas ⁊ nō valet statutū vt hic. Ex quo p̄ōt notari q leges ciuiles, pbibētes mr̄imoniū iter tutorē ⁊ pupillā rectorē, puincie ⁊, puicialē ⁊ inter similes p̄sonas non teneāt. de quo vide latius p fede. cōsi. xxxv. vbi gnāliter tꝫ q statuta ⁊ leges laicorū circa mr̄imoniū nullius sūt momēti qr hec mā nō. est de foro seculari sꝫ ecclesiastico vt in. c. tuā. de ordi. cogni. facit q nōt bar. in. l. ticia. ff. so. ma. ⁊ p doc. in. c. fi. de secū. nup. Q̄nq̄ statutuꝫ disponit circa penā erga substantialia mr̄imonij ⁊ si hoc facit apponendo penā de nouo ⁊ sic inferendo dānū non tꝫ vt disputat Jo. an. late in. c. statutū ō bereti. li. vi. Et hec faciūt ad qōnē. In hac ciuitate senēsi cauet q ꝑbens mr̄imoniū cū puella añ. xxv. ānos sine cōsensu duorū agnatorum incidit in certā penā. nūqd valeat tale statutū. Gaſ. de cal. i. c. ij. ī. de clandest. despon. recitat in simili qōne fuisse cōsultū q sic. nam erat statutuꝫ q cōtrahēs mr̄imoniū cū puella ante. xxv. annos absq̄ p̄sentia. x. p̄sonarū ad minus īcurreret certā penā. sed aliq tenuerunt oppositū ⁊ placet mihi opi. Jo. an.

q̄ talia ſtatuta non teneant cū per hoc ītimidetur mīimoni
um qō debet eſſe liberum vt in.c.cū locū.j.eo. Itez qr lai
ci nō pñt diſponere circa mīimonij materiā.vt.s.dixi. qñ
qz ſtatutū īponit penā auferēdo lucrū qō lex ſecularis at
tulerat ⁊ tz.do.an.q̄ valeat ſtatutū ⁊ hoc ſequēdo gl.ord.
Jo.an.in.c.cuz ſecūdū leges de bereti.li.vi. Sed gl.eſt in
p̄riuz.xxvi.q.ij.de puellis.⁊ apte ſenſit fede.de ſenis.ī cō
ſil.preal.⁊ hoc mihi placet plus. Quādoqz ſtatutū laicoꝝ
diſponit circa dotez ⁊ valet vt.s.tz Inno. Quādoqz circa
ſolēnitates ⁊ tenet do.an.valere ſtatutū ⁊ peccāt nō ſeruan
tes illaz ſolēnitatē. Sed tu aduerte naz decre.h̄ non loqui
tur de ſtatuto ſed de cōſuetudine p̄ie.vnde ego crederem
q̄ ſtatutū laicoꝝuz ſit nullu z qr mā nō pertinet ad laicos.
ſecus in cōſuetudine quia in ea interuenit conſenſus epi et
totius cleri.vnde nō ſuātes clericalē cōſuetudinē ſaltē vbi
eſt talis ex cuius ēt p̄teritiōe eccl̄ia redditur ī certa de con
tractu peccāt mortaliter ⁊ ſic intelligo dictū doc.h̄. Sz
dubitaſ circa predicta maxime,p declaratiōe tex.qd ſi cō
ſuetudo mariti ⁊ vxoris eſt diuerſa.pone florētinus cōtra
xit matrimoniū cū ſenēſi h̄ ſenis.⁊ alia cōſuetudo eſt huius
ciuitatis a conſuetudine florētina nūquid attēdemus con
ſuetudinē vbi mīimoniū ē cōtractū vel cōſuetudinē mariti.
Franc.vercel.dicit vt h̄ recitat Jo.an.q̄ ſi ī loco cōtract⁹
eſt certa conſuetudo illa ſuabitur.viij.di.q̄ ꝑ.⁊.xij.di.illa.
⁊ ibi gl.ſi nulla eſt conſuetudo in loco cōtractus ſuabitur
cōſuetudo loci mariti.qr maritus eſt caput mulieris. Sed
dic latius ⁊ clarius q̄ aut conſuetudo diſponit ſup ſolēni
tate cōtrahēdi ⁊ debet ſemper obſeruari conſuetudo p̄ie
vbi mīimoniuz ꝑbitur ēt ſi ambo ꝓtrahentes ſint forenſes
qr nō debēt peregrini violare ꝓſuetudinē p̄ie cuz ſcādalo
aliorū vt in dcō.c.que ꝑ.facit.l.ſi fundus.ff.de euic.⁊.l.ij.
C.quēadmo.teſta.ape. Aut ꝓſuetudo ſeu ſtatutū diſponit
ſuper executione.vel ſup aliis obſeruandis poſt ꝓtractuz
⁊ debet attēdi conſuetudo domicilij ipſius mariti.ratio qa
vxor ſequitur domicilū mariti.l.ſi.§. idē reſcripſerunt.ff.
ad municip.vnde animi deſtinatione mīimonium vī ꝑctū
in domicilio mariti.ar.in.c.romana.§.cōtrahētes. de for.
cōpe.li.vi.⁊ in.l.ꝑniſſe.ff.de act.⁊ obli.vnde ſi cōſuetudo
vel ſtatutū domicilij mariti bz q̄ maritus ſuperueniens dz
lucrari dimidiuz dotis ſuabitur ibi illa cōſuetudo licet ī lo
co vbi fuit cōtractū matrimoniū ſit alia cōſuetudo vel ſtatu
tū.⁊ hec ſūt de mente bar.ī.l.exigerē.ff.d iudi.vbi fuit tex.
cuz glo.⁊ in.l.cunctos populos.C.de ſum. trini. ſequitur
ī effectu do.an.h̄ q dic ſe putare qō ſi maritus mutaret do
micilū poſt cōtractū mīimoniū qō attēditur ꝓſuetudo do
micilij tpe cōtractus ⁊ nō domicilij vbi diſſoluit mīimoni
um quia debet attendi locus vbi fuit orta obligatio ⁊ ī vbi
recipit purificationē.⁊ p̄o hoc optime facit tex.iūcta gl.ꝫz
intellectum quē ſequitur in.l.ſi vxor.ff.de iudi.⁊ p hoc po
tes dicē quo ad tex.noſtruz que conſuetudo erat obſeruā
da an francozum an ſaxonum.

Reterea Spōſalia de futuro ſoluuntur
p ſi ſponſi ſe diſſoluūt etiā ſi fue
rint iurata hoc dicit.p̄īo iubet moneri.ſcō diſ
ſinit ibi ſi autē. Caſus lr̄alis. Duo ſine omni cōditione
fide bincinde data ma.cōtrahere,promiſerūt. mutata poſtea
ſnīa banc fidē inuicē remittere cupiūt.querit an iſti ſint ad
p̄ſtitā fidē ſeruādā cōpellendi:vel an eādē iuicē ſibi remit
tere poſſint. Rñdt papa q̄ cōmonēdi ſūt ⁊ modis oīb⁹ īdu
cendi vt fidē p̄eſtitā ſeruēt.ſi āt hoc facere noluerit nō ſūt
cōpellēdi:ne deterius inde cōtingat.vt illā ducat quā odit
ſed ad inſtar eoꝝ qui ſocietatē cōtrahūt fide p̄eſtita clara.
⁊ poſtea illā ſibi remittūt Ber. Nō p̄mo qō ꝑctus dici
tur oīno purus ⁊ ſine omni cōditiōe exquo nō fuit certa cō
ditio exp̄eſſa lz ſubſtēt multe tacite cōditiōes.nā in ſpōſa
libus multe cōditiōes ſubintelligunt.vt in.c.quēadmo.de
iureiur. Conditio ergo ſubintellecta nō facit ꝑctū cōditiona
lē vt in.l.cōditōes que extrīſecus.ff.de cōdi.⁊ demō.⁊ in
c.ſignificaſti ⁊ qō ibi nō.de elec. Nō ſcō q̄ p hec vba
moneas ⁊ īducas nō inducit p̄ciſa coactio. Tertio nota

q̄ iuramētū p̄ſtitū ad cōmodū hoīs pōt remitti ab hoīe ad
cuius cōmodū fuit iuratū. Ex quo infertur q̄ ſi iurauī tibi
ſoluere tali die nō incido in p̄iriū ſi remittis mihi iuramē
tū vel dilationē ad ſoluendū p̄eſtitā facit.c.i.de iureiur.et
c.ſignificauit.de cenſi. In glo.ij.ibi ⁊ ēt cōpellēdi ſi iu
raſſent.vult ergo glo.reſtringere iſtū tex.qñ in ſponſalib⁹
īteruenit fidei p̄eſtatio ⁊ nō iuramētū.ſz hoc nō p̄ocedit
qñ reſpectu coactiōis fiēde p eccleſiā nō eſt dīa īter iura
mētū ⁊ fidei p̄eſtationē in.c.puenit.s.de fideiuſ.in fi. Itē
ipſamet glo.ī v̄.interpoſitiōe ſenſit q̄ iſta eq̄pollent.⁊ vide
ad hoc qō plene dixi in.c.ad aures.qō me.cā.⁊ p Archi.
xxij.q.v.iuramēti.⁊ ad.c.ex lr̄is alle.p ꝑ.dic q̄ ibi tm̄ vn⁹
diſſentiebat iō p̄eciſe cōpellī ad ꝑbēdum matrimoniū.et
ad.c.requiſiuit.dic vt ibi nō.⁊ ad.c.fi.j.e.dic q̄ ibi p̄iora
ſpōſalia fuerūt ſublata p cōtractū mīimonij cū alia p v̄ba
de p̄ſti. Sed nō.ex glo.iūcto tex.qō dixi ī notabilib⁹ q̄ p
hec verba moneas ⁊ inducas nō daſ ptās cobercēdi lz Fe
de.multū dubitet cōſilio.ciij.⁊ ſe. In glo.ſi.in fi.ex hac
glo colligunſ due lec.ad tex.vna vt,p̄cedat de iure cōi.⁊ ſic
ſine aliquo peccato poſſint ſpōſi pari cōſēſu diſſoluere ſpō
ſalia ēt iurata. Alia lec.ē vt,p̄cedat ex ꝓparatiua p̄miſſiōe q̄ſi
ſine peccato ſpōſi hoc facere nō pñt ſed eccleſia tolerat ne
deterius inde cōtingat. Alij ponūt tertiā dicētes q̄ non p
cedit ex ꝓparatiua p̄miſſiōe ſed ō iure. ſpe.in ti.de le.in.§.
nūc oñdendum.v̄.hoc quoqz ſentit q̄ de mero iure.⁊ hec
opi.vī cōioz ⁊ mihi plus placet.nā ſi tex.,p̄cederet ex tole
rantia papa nō induxiſſet ſilitudinē in diſſolutiōe ſocietatis
ſicut ergo mero iure ſocij poſſūt ſibi remittere iuramētum
ita ſpōſi.⁊ ad tex.cū dicit in patientia.dic q̄ hūt reſpectuz
ad vulgi opinionē.nā vulgares putāt q̄ iſti incurrāt p̄iuri
um ⁊ pp hoc iſti ſint monēdi ⁊ īducēdi ad ꝑctū.hāc opi.q̄ſi
cōez ſenſit Inno.q dixit q̄ aut iuramētū p̄ſtaſ deo ⁊ ñ pōt
remitti ab hoīe ſed a ſolo deo. Aut p̄ſtaſ hoī ⁊ pōt remitti
ab hoīe vt hic.⁊ in.c.i.de iureiur. Et dī p̄eſtitū deo qñ qs
iurat volēs p̄ncipaliter cōplacere deo.ſi āt intēdit ad tpale
cōmodū hoīs tūc dī p̄eſtitū hoī. Et aduerte qr lz oē iura
mētū p̄cipaliter rēdit in deuz.qr obligatio p̄maria acgrit
deo.vt in.c.debitores de iureiur.tū qñ cōcernit cōmoduz
hoīs de⁹ recipit iuramētū ad illius cōmodum ⁊ ſic illo re
mittente deus ēt remittit.⁊ hec v̄ba nō ex quibus pōt īferi
q̄ ſi intuitu dei iurauī ducere aliquā mulierē in vxorē nō
pōt mihi illa remittere iuramentum.⁊ vide latius ad mate
riam p̄dictā q̄ nōt ſpe.in.d.§.h̄ quoqz.

ī **Juuenis.** Si maior ſeptēnio cū p̄oxia
ſeptēnio ī qua malicia ſupplet
etatē ſpōſalia cōtrahit ex his oritur iuſticia pu
blice honeſtatis maxime ſi cōmiſceri rētauerūt.
ita cōiter ſūmatur.ſed in veritate ſūmariū nō colligiſ ex lr̄a
vt patebit clarius ex īfra dicendis ſed inberendo lr̄e pōt ſic
ſūmari. Si maior ſeptēnio duxit in vxorē minorē ſeptēnio
⁊ eā traduxit ad domū orīſ ex tali ꝑctu publice honeſtatis
iuſticia. Diuidit.p̄īo narrat fcūm ⁊ caſuz dubiū.ſcō du
plici rōne diffinit.ibi qr igit. Caſus lr̄alis. Quidā iuue
nis duxit quādaz puellā nondū.vij.annorū ſpōſalia cōtra
hendo cū ipſa:⁊ attentauit cū ipſa quod cōplere nō potuit
tādē mortua fuit.vel dcūs iuuenis ab ea receſſit anteqz for
te ſpōſalibus cōſentiret.⁊ cū alia cōſanguinea illius puelle
matrimoniū cōtraxit.querebaſ vtrū poſſūt inſimul rema
nere. Reſpondet papa:q̄ in bis que dubia ſunt quod cer
tius ē ſeruari debet ⁊ ideō,ppter honeſtatē eccl̄ie: qa dice
batur ſpōſa ipſius ⁊,ppter dubiuz p̄dictū debēt abinuicē
ſeparari ī Ber. Nō p̄īo q̄ ī cōcernētibus periculū aīe
debemus in dubijs ſemp tenere qō certius ē ⁊ qō ſine pe
riculo aīe explicari pōt.vnde in iſtis illa pars ē mitior q eſt
tutior.ad hoc vide bonā gl.in.c.i.de ſcruti.⁊ tex.in cle.exi
ui de verbo.obli. Nota ſecūdo qō in matrimonio ꝑbē
do magis conſideratur honeſtas qz rei veritaz,vnde alibi
dicit tex.iuris ciuilis q̄ in cōditionibus nō qd liceat ſz qd
deceat cōſiderandum ē vt in.l.ſemp.ff.de ritu nup. Itē
nō ibi cōplere nō potuit.q̄ magis cōſiderat ipm fcūz quā

iuris effectus. Ultimo nō q̄ ex spōsalibus oriť publice honestatis iusticia inter ipm spōsū ⁊ ꝓsanguineos spōse. et ecōtra iter sponsaz ⁊ oēs consanguineos sponsi vsq; ad q̄rtū gradū habilis ad ipediendū ⁊ dirimēdū mrimoniū iter eos ꝓtrahēdū. ad hoc. c. sponsaz. j. e. ⁊ clarius i. c. eo. ti. li. vi. Et scias q̄ hoc ipedimētū non causať ex ꝓsanguinitate nec ex affinitate. q̄ ăte ꝓsūmationē mrimonij seu carnis ꝓmixtionez non esť orta affinitas sz oriť ex ꝓsensu p̄stito in sponsalibus. ⁊ fuit inductū hoc ipedimētū ab ecclia ꝓpter honestatez dūtaxat. q̄ q̄ñq; oriebātur graues inimicie inter ꝓsāguineos cū vni desponsatā alius ꝓsāguineorū ḡrebat ducere i vxorē ⁊ appellauit ecclesia illud ipedimētum publica honestas. q̄ ñ poterat dari ꝓgruētius nomen cuz ñ posset attribui alicui ex cognationib⁹. s. legali vel spūali vel carnali. nā triplex est cognatio. istud ergo ipedimētum est de p se ex sola honestate ab ecclesia inductū. ō quo vide p Jo. an. in. d. c. i. li. vi. In glo. i. in fi. glo. ista non clare aperit intellectum. c. sed vt clare habeamus mām aduertē duz est. q̄ aut spōsalia fuerūt ꝟcta iter maiores septēnio et in dubio oritur illud ipedimētū publice honestatis. nec exigitur hoc casu q̄ spōsus tentauerit cognoscere spōsaz. vt i c. spōsaz. j. e. ⁊ prealle. c. i. ⁊ iste nō est casus noster. Q̄ñq; spōsalia cōtrahūtur iter minores septēnio fere nullā discretionē bītes. sicut solet fieri q̄ñ parētes cōtrahūt spōsalia. p filijs ⁊ nullū oriť impedimētū q̄ talia spōsalia sūt nulli⁹ effect⁹ ex defectu ꝓsēsus. vt i pal. c. i. ⁊ b ñ ē casus nr̄. Q̄ñq; maior ꝟbit spōsalia cū minori septēnio. ꝓrima tñ septēnio. ⁊ gl. ista videť sentire q̄ discretio suppleat etatez ⁊ clarius b sentit. j. eo. spōsam. ⁊ sentiūt hic doc. Ex qbus iferť q̄ ꝓrima septēnio pōt cōtrahere spōsalia. sed certe hoc dcm̄ nulli bi ꝓbatur. nā. c. lr̄as. ⁊. c. duo pueri. ⁊. c. attestatōes. j. ti. ꝓ ri. aperte innuūt oppositū. videnť. n. precise requirere septē niū ad validitatē spōsaliorū ꝓ hoc facit q̄ septenuz regriť q̄ in tali etate presumiť discretio cū exeat qs tūc infantiam sed vbi certa etas regriť respectu discretiōis illa preueniri nō pōt vt apte pz in etate statuta ad cōfectionē testi. vt legi. ⁊ nō. in. l. qua etate. ff. de testa. Itē pz ex notatis in. c. pubes. j. ti. ꝓ ri. ⁊ in. l. ad rēpublicā. ff. de mu. ⁊ ho. Itē p totū ti. C. q̄ñ tu. vel cura. esse desinát. nullibi ăt habemus ꝟcuz sed solū istū tex. q boc nō ꝓbat. nā tex. iste fūdat se sup dubio tentatus q̄ forte tentauit ⁊ c. nā istā puellaz traduxerat ad domū. Itē fundat se sup honestate ecclie q̄ illa dicebať cōiunx istius. vnde si recte pōderetur lr̄a hic fuit cōtractuz mrimoniū p verba de p̄nti sz de fco vt pz ibi dixit ⁊ ibi cōiunx ipsi⁹ ⁊ c. Et hūc vltimū intellectū ad tex. hic sentit do. an. sz ēt ipe sequať p̄mū dcm̄ sz vt dixi iure ñ ꝓbať cū ergo illa diffinitio fundet se sup duplici cā. alia cessante cessat dispositio vt nō. in. c. q̄ñ. in. §. si vero. s. vt lit. nō conte. sed casus magis dubius ē si fuerūt ꝟcta spōsalia cū minore septēnio ⁊ interuenit tentatus vel saltz sit dubiū vt q̄ secū cohabitauit spōsus ⁊ videť q̄ oriať ḃ publica honestas ex quadam egtate. tñ hoc iure nō ꝓbať q̄ cessat alia rō lr̄e dū dicit q̄ illa dicebať ꝓmx isti⁹. Tñ do. an. sz p̄mū sz vt prediri sz sit equū nō tamē iure probatur. Nicolaus Abbas.

Audiētia. Ex spōsalibus cōtractis cū ꝓsanguinea oritur publice honestatis iusticia primo narrat factū. secūdo decidit ibi sz q̄ñ. Casus lr̄alis. Quidā ciuis papiēsis noie henricus volebat copulare filiam suā i vxorē. cuidā filiorū cuiusdā cōciuis sui noie. l. iurauit q̄ si ille aliquo casu eā bīe nō posset alteri filio quam de alia vxore genuerat. eādē mrimōio copularet. ⁊ sic ꝟcerūt spōsalia postea quidā. p bauerūt ꝓsanguinitatē iter eos vñ prefatus. b. eandē filiā dare vult alteri filio vt iurauit. Queritur an possit. Rñdet papa scriptū ē q̄ frater spōsaz fris habere nō pōt. mādat q̄ ille. p posituū suū nō adimpleat. et penitētiā accipiat de illicito iuramēto. ⁊ si opus fuerit p excōicatiōis sniam cōpellať Ber. Nō prio quēlibet de populo posse cōparere ad ipediēdū mrimoniū ꝟbēdū sub fultēte ipedimēto legitimo ad boc. c. fi. j. de clā. despō. ⁊. j. eo. preterea. ⁊ vī inuere tex. q̄ in hoc casu idē pōt ē denūciator ⁊ testis put hic facit. c. i oī. s. de testi. Scdo nō q̄ publica honestas oriť ex spōsalib⁹ oīno nullis de iure positiuo dūmō sint aliqua de iure nāli. sat⁹ ē enim ad ꝟbēdum ḃ ipedimētū q̄ spōsalia teneāt rōne cui⁹ consensus. ⁊ hoc clari⁹ habeť. j. eo. ti. c. i. li. vi. Ex quo colligi⁹ oi gl. q̄ ex spōsalibus ꝟctis p sacerdotē oriť hoc ipedimētū sic q̄ nullus de cōsanguinitate sacerdotis possit illā ducere in vxorē. nā talia sponsalia nō peccāt in cōsensū naturali sed annullantť im pedimēto inducto p ecclesiā. Itē nō q̄ spōsaz fratris frater habere nō pōt. ⁊ licet tex. hic dixerit de fratre idē ē i oibus ꝓsanguineis spōsi vsq; ad quartū graduz. vt in. d. c. i. ⁊ ex hoc tex. colligiť clare q̄ post mortē spōse nō pōt sponsus ducere in vxorē sororē defūcte. nā publica honestas fuit orta iter ipsū spōsuz ⁊ cōsanguineos sponse. vt. j. e. sponsaz. ⁊ in. d. c. vnico. Ex spōsalibus aūt cōditionaliter ꝟctis nō oriť hoc ipedimētū añ existētiā cōditiōis vt dicit tex. i p alle. c. i. ⁊ iō itellige istū tex. q̄ spōsalia fuerūt hic pure contracta nō aūt sub illa cōditiōe sub qua iurauit ꝓus pī naz si cōditio iterfuisset in ꝟctu potuisset postmodū ꝟbere cum alio filio ꝓ quo vide bo. gl. in. d. c. vnico. Ultimo nō q̄ temere iurans peccat mortaliter ⁊ pōt cōpelli p ecclesiam ad agēdū penitētiā. vide q̄ legitur ⁊ nō. xxij. q. iij. q. sacramento. In glo. in ver. bīe in fi. ꝓ hoc facit q̄ i spōsalib⁹ seu mrimonijs ꝟbendis cōsiderat semp honestas vt in. l. semp ff. de ritu. nup. Itē potius cōsiderať fcūz q̄ iuris effectus vt in. c. nup de biga. ex quo ergo spōsalia tenuerūt de iure naturali nō ē honestū vt aliqs cōsanguineoz illaz ducat in vxorē. ⁊ si diceres ex ꝟctu inito lege resistēte nulla oriť obligatio vt nō. in. l. cū lex. ff. de fideiuss. Rñdetur q̄ ḃ nō ē orta obligatio iter cōtrahentes. sed ex illo contractu inducit quedā honestas vt nō liceat matrimoniū cōtrahere cuz aliquo ex consanguineis sponsi vel econtra.

Illis. Si spōsus de futuro ante copulā ad remota se trāsfert sponsa libere cū alio ꝓtrahit si tamē p eā steterit quo minꝰ perficeret mrimoniū sibi penitētia iponiť. h. d. Cōis diuiño. scda ibi hoc tibi. Casus lr̄alis. Quidā ꝓmittūt iuramēto iterposito se ducturos in vxores aliquas mulieres ⁊ postea antequā mrimoniū cōtrahāt trāsferūt se ad ptes alias. Querebať qd facer debēt ille mulieres vtr posśint cū alijs cōtraher. Rñdet papa q̄ si āplius nō fuit in fco. p cessū liberū ē illis mulieribus cū alijs ꝟbere: recepta penitētia de piurio. si p eas stet quominus illi mrimonium adimplerent. Ber. Nō q̄ p vba futuri tpis seu tractū hūnia ad futurū nō ꝓtrahitur matrimoniū de p̄nti sz dūtaxat spōsalia de futuro vt dicaz. i. c. ex parte. j. eo. ⁊ nō q̄ si spōsus transferat domiciliū ad loca remota pōt sponsa sine alterius licentia cū alio matrimoniū ꝟbere. ⁊ ḃ denotat verbū liberū positū in tex. nō ei⁹ et esset liberuz si haberet expōscere alterius licētiā vt nō i. c. de multa. de p ben. ⁊ i. c. sz eps eo. ti. li. vj. sec⁹ ē in sponsa de p̄nti. vt i. c. i p̄nti a. j. e. ⁊ q̄ ibi nō. Itē nō q̄ tenet matrimoniū cōtractū ꝟ iuramētū ⁊ sic piuriū nō ipedit ꝟctuz matrimonij Et ex ḃ iferť q̄ ēt act⁹ spūalis gestus cōtra iuramētū nō est nullus sz tenet mero iure sz de piuro sit p̄nia imungenda. ⁊ concordare vī. c. sicut. j. eo. q̄ ē ꝟ theoricā Inn. i. c. dilecto de preben. ⁊ vide ad hoc nō. Jo. an. in regula. q̄ semel placuit de reg. iur. li. vi. in mercur. In glo. i. i fi. dic q̄ spōsa nō tenet seq spōsuz vt hic ⁊ in. l. ij. C. de repudi. ⁊ in vxore dic aut sciebat marituū vagabūdū q̄ñ secū ꝟxit puta q̄ erat iuxta locū mariti ⁊ nō tenet cū seq. vt in. c. vnaq; qz. xiij. q. ij. ⁊ ibi bona glo. Aut ignorabat vel ex postfco ē factus vagabundus ⁊ nō tenet eū sequi. vt nō. i. d. c. vnaq; qz. Si tñ ex cā se trāffert ad alia loca vel ēt sine cā mutādo domiciliū tenet maritū sequi. vt in. c. vnaquaq; ⁊ vide q̄ legi. ⁊ nō. in. c. ex multa. s. de voto. in casu tamē in quo non tenetur sequi marituz non pōt cū alio matrimoniū ꝟbere viuente prio ēt si matrimoniuz nō fit cōsūmatū vt in. c. i p̄senti. a. ⁊ q̄ ibi nō. j. eo. ⁊ ex his hēs vnā dūaz iter spōsalia

ꝛ mr̃imoniũ de futuro. Jn gl.ij.ibi ꝟz leges põdera bñ hec v̈ba q2 põt intelligi glo.vt velit notare i hoc dr̃iaz inter leges ꝛ canones vt ꝟm leges teneatur spõsã expectare per triẽniũ.secus ꝟm canones.scõo põt intelligi vt velit supplere istũ canonẽ p legẽ.ꝛ bũc vltimũ intellectũ vꝝ sentire Jo.an.qui dicit expectãdꝰ esse ꝟm ꝛps legale nisi in contractu spõsaliox fuit additum certũ ꝛps.nã tunc illud ꝟuabit vt in c.sicut.j.eo.Et intelligo qñ a pncipio fuerunt rescripta ad certuz diẽ.si.n.fuissent pure ꝓtracta lz spõsus ꝛ spõsa postea cõuenerint de certa die ꝯbendi mr̃imonium non puto q9 post lapsuz illius diei sit dissoluta obligatio.de quo i.c.sicut.j.eo.dicit etiã Jo.an.q9 ꝛps triẽnij bz locuz qñ nescitur vbi est spõsus vel scit ꝛ nõ detinet ꝛ ipedimẽto,pbabili.alias debet expectari donec cessauerit ipedimẽtuz vt i.l.sepe.ff.eo.ꝛ sic trãseunt cõiter doc.hic.Sed aduerte q2 i ꝯriuz vꝝ tex.in.l.ij.C.eo.vbi soluz dr̃ de biẽnio.ꝛ Ci.ibi tãdẽ residet in illa opi.vt si abñs detinet ꝛ impedimẽto necessario tenet spõsa expectare dõec cesset impedimẽtuz vt i.d.l.sepe.sed ñ detinet sola voluntate tun satis ẽ expectare biẽniuz vt in.d.l.ij.nec ob.l.ij.alle.in gl.q2 narrat fcm̃ ꝟz Ci.nõ autez ponit iuris ministeriuz.ꝛ hoc mihi plus plz ꝟz leges.Sed dubito vtrũ hoc pcedat ꝟm canones.nã papa hic simpliciter rñdit liberũ esse spõse transire ad illa vota si sponsus trãstulit se ad alias ptes.nõ.n.ẽ liberũ spõse si tenet expectare p biẽniũ vel triẽniũ ꝛ forte papa cõsiderauit periculũ fornicatiõis qõ imminet spõse ar.in.c.qñ.§.porro vt li.nõ cõte.intelligẽ tñ tex.qñ nõ ẽ spes de,pximo reditu ꝛ hoc denotat illud ver.trãsferẽtes.nã si papa voluisset itel lexisse cum tẽperamẽto legis ciuilis nõ dixisset liberũ.ſz fecisset mẽtionẽ de tẽpore.ar.in.c.ad audiẽtiã de deci.ꝛ forte hoc voluit gl.dũ dicit ꝟm leges. Jn glo.fi.in fin.ꝛ alios plures casus vide per Jo.an.in sum.sua.

d **E muliere.** Cõiter non sũmatur quo ad titulũ sed quo ad lr̃am h.d. Jncerto q̃sito non põt dari certa rñsio. sed quo ad titulũ sũmarez sic. Nõ ois violẽtia ipedit cõtractũ mr̃imonij. Casus lr̃alis.Quedã mulier p viz traditꝰ fuit viro ꝛ detenta.q̃rebat an inter eos eẽt mr̃imoniũ. rñdet pa.q9 inter vim ꝛ vim differentia ẽ.nec cõstat an post violẽtiã cõsensus iteruenerit.ꝛ iõ papa certũ nõ põt dare respõsuz Ber. Nõ p ar.p doc.pulẽte vt si casus narrat ꝛ genere nõ teneat distiguere p oẽs casus q possunt sub genere cõprehẽdi sed petere vt descẽdatur ad speciez. potuisset tñ hic papa rñdere p distinctiõez,put fecit in.c.lr̃as de rest.spo.ꝛ in mltis alijs iuribus.ſz noluit hic forte ipedit9 multa verba frustra effundere. Scõo nõ ar.q9 violẽta certo casu impedit cõtractũ mr̃imonij.vñ in mr̃imonio nõ bz locũ illa regula coacta volũtas volũtas ẽ.de q̃ i.c.merito.xv.q.i.ꝛ est rõ quia in mr̃imonio requirit de substãtia liber cõsensus.vt in.c.cũ locũ.j.eo.vnde cõsensus coact9 ẽ bñ consensus sed nõ liber.ꝛ sic deficit qualitas libertatis q̃ ẽ õ substãtia cõsensus mr̃imonialis.ad hoc facit tex.cũ glo.xxxiij.q.ij.c.notificasti.ꝛ qõ le.ꝛ nõ.i.l.ſi mulier.§.ſi dos qõ me.can. Aliqui tñ volũt q9 mr̃imoniũ teneat lz fiat p viz cõtractũ ſz venit rescidendũ offõ iudicis vel intentata actiõe q9 me.can.qõ ego nõ puto verũ vt plenissime dicã i.c.cum locũ.j.e.vbi tangã plura iura restrigẽda. Altio nõ q9 cõsensus supuenies purgat metũ precedẽtem ꝛ c.i ꝯtu mr̃imonij facit.c.ad id qõ.j.eo. Abbas.

e **X litteris.** Si aliqui apli ad matrimoniũ ꝯbunt per verba obscura cõem verboz̃ intellectũ sequi tenẽtur.primo ponit cõsultatio.ſcõo rñsio ibi rñdemus.

Casus lr̃alis.Quidã vir ꝛ mulier cõtraxerint spõsalia. nec aliter intellexit qõ alter,ꝓposuit.q̃rebat qd deberet obſ̃ uari.Rñdet pa.iudex ꝓmo videre debet vtrũ illi cõtrahentes sint idonei ad hoc discretiõe ꝛ etate.vt p hoc presumat pro eo qõ dicũt vel cõtra:quo scõ seu cognito:si alter non intellexit qõ alter,ꝓposuit recurrendũ ẽ ad cõez intelligenti am verboz̃:ꝛ vterq3 cõpellat verba,plata in eũ sensuz re-

timere quẽ solẽt recte intelligentib9 generare Ber. Nõ p duo que requirunt ad substãtiã mr̃imonij.scia.ſ.ꝛ etas et capit hic scia,p discretiõe nã idiscretus nihil scit.nõ.n.requirit scientia positiua.naz ꝛ ad iudicãdũ necessario ñ requirit illa scia satis eni est q9 habeat peritiã iudicãdi p exercitium vt in.l.certi.C.de iudi.ꝛ nõ.in.c.sciscitatus.s̈.de rescript.

Scõo nõ ibi ad cõem ꝛc.q9 verba dubia,plata i ꝯctu intelligi debẽt nõ ꝟz opi.singularẽ ſz cõez ad qõ vide qõ nõ.bar.in.l.labeo.ff.de supel.le.Et facit ille tex.i ar.vt in decisiõe cãrũ iudex nõ sequat opi.singularẽ docto.sed cõem.vñ si errat sequẽdo cõem excusatur.secus si errat sequẽdo singularẽ.ad hoc facit qõ nõ.glo.isti.de obli.que ex quasi delict.nas.post.prin.ꝛ in.l.qui solidũ.ff.ꝺ leg.ij.ꝛ vide qõ dixi in.c.vt debitus.s̈.de appel.Et adde nõbile dcm̃ Jo.an.in.c.i.de cõsti.vbi dicit q9 si cõis opi.doc.ẽ notorie falsa vel põt cõuinci apertissimis rõnibus licite iudex sequit opi.singularẽ spernẽdo cõem. Nõ ibi recte intelligentibus.q9 verba nõ debent intelligi sophistice ẽt si cõiter sic intelligunt sed fũt referẽda ad sensuz boĩs bene sensati. Jn gl.i.in fi.b̃ glo.allegãdo.c.i.s̈.e.vꝝ intelligere tex. qñ ꝓtrahentes erãt diuerse lingue sed glo.q̃rta videt itelligere qñ etiã erãt eiusdẽ lingue.ꝛ dic q9 vtroq3 mõ potest intelligi. Si eni erãt diuerse lingue ꝓmo possũt ꝯbere per iterpretẽ vt sensit glo.quarta quã notabis vt quẽadmodũ alij cõtractus possũt explicari p interpretẽ vt in.l.i.de ver.obli.ita ꝛ cõtractus matrimonij. Jtẽ fine iterprete vt si qsq3 profert verba i idiomate suo ꝛ hoc casu si alter postmoduz dicat se nõ itellexisse verba alterius recurrẽduz ẽ ad cõez intelligẽtiã verboz̃ cõsiderãdo.ſ.verba pcedẽtia tractatũ locuz ꝛ ꝛps nam si precessisset tractatus matrimonialis ꝛ post tractatũ masculus porrigit annulũ dicẽdo verba i vulgari suo ꝛ mulier preparat digitũ ꝛ recipit ãnuluz dicẽdo in vulgari suo verba certe satis iudicabitur pro mr̃imonio licz alter alleget nõ intellexisse verba alterius.nam ꝛ muti possunt ꝯbere per signa vt in.c.cũ apud.j.eo.ꝛ fortius possũt isti cõtrahere p signa exprimẽdo v̈ba ꝟm proprium idioma. Secũdo casu quãdo fũt ciusdẽ lingue potest tex. multipliciter figurari.primo si alter dicat nõ itellexisse verba.i.vim verboz̃ vt q2 nõ putabat q9 spõsalia seu mr̃imoniũ haberent tñ effectuz sed credebat posse ad libitũ relinquere mulierẽ.ꝛ hoc casu dicit notãter Jnno.recurrẽdũ esse ad iuris intellectũ.nõ eni excusat ꝯbentez iuris ignorãtia. Notabis bene hoc verbũ.facit en cõtra rusticos q9 post pfectũ contractũ dicũt se nõ cõcepisse vim verboz̃ ꝛ effectũ per notariũ prolatorum.debent eniz verba bñe suã vim ꝛ ꝓprietatem ꝟm iuris disponez.nec excusat cõtrahẽtem iuris ignorantia.Et ex hoc etiã inferr̃ q9 si alter cõtrahentiuz diceret q9 credebat cõtrahere p illa verba spõsalia ꝛ nõ mr̃imoniũ vel ecõtra nõ est sibi acquiescendũ sed accipientur verba secũdum rectũ ꝛ verũ intellectũ. Scõo pricipaliter potest tex.intelligi.quãdo alter,ꝓposuit verba sophistica forte ad decipiendũ reliquuz.vt pura promitto tenere te pro legitima cõiuge donec terra cooperiet oculos meos.nõ eni sufficit ad dissolutionẽ matrimonij q9 ipe viuens terram suis oculis supponat.nã a recte intelligentib9 illa verba capiuntur,p morte nãli.ꝛ idem dic in similibus ꝛ nõ bũc itellectũ q2 est generalis ad oẽs ꝓtractus. Pe.ꝛ Abbas ponebãt exẽplũ qñ masculus dixit placet mihi habere talez i vroꝛẽ ꝛ mulier interrogata idẽ rñdit.nã põt dubitari vtrũ hec verba inducãt mr̃imoniũ de presenti.Et vꝝ pe.q9 nõ q2 aliud est vendere ꝛ aliud velle vendere.ar.in.l.i vẽditiõibus.ff.de ꝯben.emp.sed bosti.post multa tz ꝓtrariũ dicẽs q9 per hec v̈ba volo te habere in vroꝛẽ vel placet mihi te habere i vroꝛez cõtrahit mr̃imonium de presenti. Jo.an.distinguit q9 aut fuit dictuz placet mihi te desponsare vel tecũ ꝯbere ꝛ procedit prima opi.Aut fuit dictũ placet mihi te hñe i vroꝛem ꝛ procedit secũda.quasi plus iportent hec vltima verba q̃z pora Jo.an.multũ instat sup proprietate hoꝛ verboz̃ dicat eniz in effectu q9 verbuz plz ꝛ verbum volo significãt ꝟm ꝛps de pñti. Jtẽ verbuz infinituz est aptum cõ-

ꝑbẽdere tꝑs pñs 7 futuruꝫ ſm ṽba adiecta. nã de ſe infinituꝫ verbuꝫ nihil perfecte ſignificat ſed determinat ſm verba ſe quẽtia. His premiſſis dic q9 ſi verbo volo vel verbo plꝫ adijcit infinitũ denotãs actũ nõ depẽdẽtẽ a libera voluntate, pferentis tũc nõ iducitur diſpõ de pñti ſed declarat diſpoſitio in futurũ. Exẽplũ ſi dico placet mihi aſcẽdere i arborẽ. Qñqꝫ ṽbo volo vel placet adijcit ṽbuꝫ infinitum denotãs actũ depẽdẽteꝫ a libera volũtate, pferentis. 7 tunc ſi verba denotãt principiũ actus nõ iducit diſpõ de pñti vt puta ſi dico volo vel placet mihi te deſpõſare ſeu tecũ ꝯbere 7 in hoc videt ipe acquieſcere opi. Jo. an. Qñqꝫ verbũ infinitum denotat executionẽ actus. 7 tunc iducit diſpõ de p̃ſenti. vt ſi dico volo habere te in vxoreꝫ. nã non poſſum vel le te habere in vxorẽ niſi tecũ prius cõtrahã. 7 tũc iducitur mrimoniũ. Et circa hoc multũ iſtat. ſed tu vide pleni9 per Bar. in. l. cũctos populos i pri. C. de ſum. trini. 7 in. l. ſeruii electiõe de le. i. 7 hec ſufficiãt. qz multũ longa ẽ mã. In glo. in ṽ. ꝓpoſuit. ibi vt reus itelligit. Nõ glo. 7 vide bonũ tex. in decretis in. §. ſi ergo. cl. ij. 7 in. §. itẽ obijcit. xxij. q. v. 7 vide Inno. i. c. venẽs. de iureiu. vbi inter cetera ponit nõbile verbũ dicẽs q9 in foro aie iuramentũ recipit iterpretationẽ ſm itentionẽ iurãtis. ſed in foro iudiciali ꝫ ius. ita ẽt quo ad, ppoſitũ dicit ḃ boſt. 7 bene q9 ſiquis cũ nõ itendebat ꝯbere matrimoniũ vſus fuit ṽbis ſophiſticis vt deciperet mulierẽ nõ erit mrimoniũ in foro aie qz ſine cõſenſu nõ põt mrimoniũ cõſiſtere. 7 de hoc ẽ caſus notabilis i. c. tua. j. e. ſed in foro iudiciali iudicabit, p mrimonio qz nõ eſt ſibi credẽdũ ſed recurrendũ ad rectũ ſenſuꝫ verborũ. vt in d. c. tua. Et i fi. glo. dic q9 lex cũ gdã. facit qz ibi diſiũcti na ponit, p copulatiua. 7 ſic fit iterpretatio ꝯ cõem intelligẽtiã. ſed dic q9 ibi fit illa expoſitio. tũ ex cõiecturata mẽte teſtatoris. tũ vt ceſſet abſonus intellectus 7 res poti9 valeat qꝫ pereat. 7 idẽ dic ad. c. i calice. In gl. fi. ibi credit actori potius qꝫ reo. dic meli9 q9 reſpectu, ppoſitõis nõ ẽ dña iter actorẽ 7 reũ ſed ſemp debemus itelligere ṽba vt cõuenãt intẽtioni pferẽtis 7 ſic, ppie loquit tex. i. l. ſiquis itentione ãbigua. ff. de iudi. vbi plenius vide p bar. ſed in probationibus fit iterpretatio ꝯ actorẽ nõ in odiũ ipius. ſꝫ ga dubia probatio non releuat probantem. 7 idẽ ẽ in reo, pbãte exceptionem ſuam vt in. c. in preſentia de proba. 7 cõiunge iſtam cum precedenti.

s **ſpõſam.** Breue eſt 7 põt p alia ṽba ſic ſummari. Inter ſponſaꝫ 7 conſanguineos ſpõſi orit ipedimẽtuꝫ publice hõeſtatis ipediẽs 7 dirimens matrimoniũ iter eos cõtrahẽdũ b. d. Quero primo pro intellectu lĩe vtrũ hoc, pcedat in ſpõſis de futuro an aũt de pñti. dic ſecũdũ doct. q9 vtroqꝫ caſu, pcedit diſpõ. c. nam ſi non lꝫ ducere ſpõſã conſanguinei de futuro multo fortius ſi eſt de pñti. nã maior eſt honeſtas vt nõ ducaſ ſponſa de preſenti cũ qua mrimoniale vinculũ ẽ cõtractũ qꝫ ſpõſam de futuro cui ſoluꝫ fcã ẽ, p miſſio futurarũ nuptiarũ. verba tamẽ hums tex. proprie adaptãtur ad ſpõſã de futuro. qz loquit de ea que non erat adhuc pubes 7 ſic nõ poterat cõtrahere mrimoniũ. Et ex his nõ q9 tã ex ſpõſalibus de futuro qꝫ ex mrimonio de pñti orit publica honeſtas inter ſpõſaꝫ ſeu maritatã 7 ꝯſanguineos ſpõſi ſeu mariti. ſupueniẽte vero iter eos carnis copula oritur aliud vinculũ. f. affinitatis. vſi oẽs conſanguinei mariti ſũt affines vxoris 7 ecõtra. j. de cõſangui. 7 affi. ſup bis. et durant hec vincula ẽt poſt mortẽ alterutrius. vt i. c. fraternitatis. xxxv. q. x. 7 i. c. i. e. ti. li. vi. Sis ergo cautus maxime i ipetrãda diſpẽſatione. naz qñqꝫ orit publica honeſtas ſine affinitate. qñqꝫ affinitas ſimul cũ honeſtate publica vt pz ex predictis. qñqꝫ affinitas ſine publica honeſtate vt ſi citra ſpõſalia ſeu matrimoniũ quis cognoſcat mulierẽ nã iter eũ 7 oẽs cõſanguineos mulieris orit affinitas 7 ecõtra. vt in. c. diſcretionẽ. j. de eo q cogno. conſ. vxo. ſue. nec orit in hoc caſu publica honeſtas. 7 de his vide que nõ. gl. ſup arbore cõſanguinitatis. 7 qõ dicã in. c. nõ dz de cõſan. 7 affi. vbi tractabo an ſufficiat in diſpenſatiõe facere mẽtionem de affinitate tm̃ ſi publica honeſtas cõcurrit cũ affinitate. Secũdo querit qz ter. dicit null9 cõſãguineoꝝ 7 c. nungd iſtud ipedimẽtũ publice honeſtatis ꝑcernat oẽs cõſanguineos in infinitũ. dic q9 nõ. nã ſi vinculũ cõſanguinitatis 7 affinitatis nõ extendit bodie vltra quartũ gradum reſpectu prohibitiõis mãimonij multo fortius nec iſtud ipedimẽtum publice honeſtatis. reſtringatur ergo hec lẽa ad terminos dicti. c. non debet. nã ſi intelligeretur generaliter ſequeret q9 inter boies nõ poſſit cõtrahi mãimoniũ cũ oẽs boies ſint cõſãguinei cũ ex codẽ ſãguie, pceſſerũt oẽs ſꝫ reſpectu, phibitiõis mãimonialis illa ipedimẽta fũt reſtricta ad quartũ gradũ. vt in. d. c. nõ debet. Ultimo querit ter. dicit q9 nõ poſſunt cõſanguinei cõtrahere 7 c. qd ſi de facto cõtraherẽt nũquid teneat matrimoniũ. dic q9 nõ. vſi hoc ipedimẽtũ ipedit 7 dirimit mãimoniũ cõtrahẽduꝫ vt dixi in ſũmario 7, pbat bodie clari9 i. c. vnico co. ti. li. vi.

e **Ex parte.** Si vir 7 mulier ſibi, pmittunt q9 ab eo tẽpore ſe pro cõiugibus habebũt ꝯ ẽt matrimoniũ de pñti 7 eſt caſus nõbilis. vt. j. patebit. prio ponit caſũ narratũ. ſcõo diffiniẽdũ cõmittit. ſcõa ibi qz igit. Caſus lra lis. Quidã qui vocabatur andreas iuramentũ pſtitit q9. c. mulierem ab eo tpe in antea, p vxore haberet 7 ei fideꝫ ſeruaret. 7 illa ecõuerſo ſimili mõ, pmiſit eidem. quo fcõ dcũs andreas eã dimiſit 7 aliaꝫ ſuperduxit. vnde mulier illa dño pape fuit cõqueſta. dicit papa nemini licere vxorẽ ſuam dimittere ſine manifeſta cã fornicatiõis. 7 tũc aut debet illã ſibi recõciliare: aut viuere cõtinenter ea viuẽte. vnde mãdat dictũ andreã cõpelli vt illã quã ſupinduxit dimittat 7 ad ſuam vxorẽ redeat: 7 affectu maritali pertractet. Ber. Nõ ꝓmo q9 vbi actus depẽdet a mera volũtate loquẽtis parua fũt dicere q9 talẽ vult pro vxore ſeu pro ciue qꝫ dicere duco te in vxorẽ vel facio te ciuẽ. 7 facit ad illã. q. dicit ſtatutuꝫ q9 talis debeat hãi pro ciue. nũquid ex hoc fit creatus ciuis 7 videt q9 ſic. ar. optimũ hic. facit qõ nõ. p bar. in. l. ſi maritus. ff. de adul. 7 in. l. ſi is q, p emptore. ff. de vſuca. Nõ ſcõo q9 dictio tãquã qñqꝫ ponit veritatẽ nõ aũt denotat ſimilitudinẽ ſeu ipropꝛietatẽ. 7 hoc qñ ṽba ex ſubiecta materia hoc patiunt. nã hic iſta mulier, pmiſit huic viro q9 ei tãquã viro propꝛio fidẽ ſuaret. nec per hoc denotat ſimilitudo ſed veritas. 7 hoc notabis quia facit ad multa. Si ergo dicit ſtatutũ q9 tãquã ciues ſcholares debeãt tractari vt q9 per hoc ſint creati ciues. exquo actus dependet a mera voluntate diſponẽtis. Tertio nõ ibi habitura 7 ibi ſeruatuꝫ q9 p verba futuri tẽporis cõtrahit qñqꝫ mrimoniũ de preſenti qñ. ſ. verba denotant executionẽ mãimonij nõ aũt principiũ cõtractus nã qui vult cõſequẽs tacite videt velle 7 antecedẽs. vt in. c. preterea. 7. c. prudentiã. ḋ offi. dele. l. illud. ff. de acqui. here. cũ ſimilibus. 7 de hoc clarius. j.

Nõ q9 propter adulteriuꝫ cõiugis nõ diſſolnitur mrimoniuꝫ quo ad vinculuꝫ ſed quo ad thorum duntaxat. vñ tenetur quilibet cõtinere. ad hoc. xxxij. q. vij. i. c. ij. Itez nõ ibi maritali affectiõe. q9 eccleſia poteſt cõpellere laicum redum vt redeat ad vxoreꝫ ſuam quã iniuſte dimiſit ſed ẽt vt eã tractet affectione maritali. ad hoc. c. illud de preſumt.

In gl. i. ibi decetero habebo te 7 c. aduerte qz lꝫ prima fronte videatur glo. replicare cõnem tex. tñ habet maiorẽ dubitationeꝫ qꝫ queſtio deciſa in tex. qz in illa in text. conſtituebant duo. nam promiſerat illã tenere in coniugem et ei ſicut vxori fidẽ ſeruare. ḃ aũt vltimuꝫ non ponit in cõne glo. Determinat glo. q9 matrimoniũ ꝯbatur per verba de preſenti lꝫ nõ addantur illa verba. 7 ſatis bene facit tex. in auc. q. mo. nã. effi. legi. i. §. ſiquis diuinis. de quo facit mẽtionẽ iſta glo. 7 Braria. i corpꝛauit i decreto i loco ḃ alle. i glo. 7 ḃ opi. Jo. cõiter tenetur hic per doc. lꝫ bar. Lau. 7 magiſter ſniarum i. iiij. ſniarũ tenuerũt oppoſitũ 7 vide p archi. i. §. ſiquis diuinis alle. in glo. Et qz in ſi. glo. oppo. de. c. de illis. ẽ. e. 7 nõ ſoluit tu dic clare itelligendo mentẽ decre. q9 qñqꝫ verba i cõtractu, pferũtur de pñti. 7 tunc i dubio illico cõtrahitur mrimoniũ. vt ſi vir dicit accipio te i

vxorē ⁊ ecōtra vt in.c.pe.j.e. Qñqz verba sonāt i futuruz ⁊ nūc aut denotāt pncipiū actꝰ ⁊ in dubio solū ꝑbūtur sponsalia de futuro.vt si dicāt,pmitto qꝫ te ducā in vxorē vel me ducturū talē vel quid simile.⁊ istē ē casus.c.de illis.s.eo.⁊ j.c.pe. Qñqz verba sonāt in futurū sed denotant executionē actus cōsūmati seu perfecti.exēplū pmitto qꝫ habebo te pro legitima cōiuge vel vxore.nā nou pōt hāi ꝑ legitima cōiuge nisi ꝑcedat mr̄imoniū.hec cniz verba ⁊ similia ōnotant executionē mr̄imonij vī tacite exquo obligat se ad executionē vī de presenti ꝑbere.ar.optimū in.d.c.illud.⁊ eoꝫque nō.doc.i.c.cū.m.de cōsti.vbi dicit qꝫ si prebēda q̄ solet cōferri tantū canonico cōferī extraneo vī tacite collatus canonicatus.⁊ hoc,pcedit maxime si apponaī verbū ab hac tpe.vel verbū decetero.nā imediate se obligat ad executionē mr̄imonij.ergo tacite ꝑbit de pñti sed idē est si nō apponāt illa verba denotātia extremitatē tpis.qñ si in obligatiōe nō apponaī dies vī incontinēti obligatio ꝑfecta vt in.l.i oibus.ff.de reg.iur.⁊ in.l.cū q calēdis.ff.de vb.ob.⁊ iste vī proprius casus huius.c.quē notabis qꝫ facit ad multa. hec,pcedunt nisi hec verba denotātia executionē sequantur sponsalia de futuro vtputa,pmitto qꝫ ducā te i vxorē⁊ tenebo te pro legitima cōiuge.nā propter verba precedēntia restringuntur sequēntia in tps mr̄imonij cōtracti.i.cum matrimoniū erit cōtractū.ar.optimū in.l.fi.§.cū dulcia.ff.ō vino triti.⁊ oleo lega.⁊ in.c.sedes de rescrip.⁊ i clc.nō pōt ō procu. Et per hoc pōt decidi qō satis dubia.quidaz dixit mulieri promitto qꝫ nō habeo aliā mulierē in vxorē nisi te.nunquid ꝑ hec verba fit cōtractū cū illa matrimonium. ⁊ de hoc in spec.e.ti.in pn.⁊ ibi per Jo.an.in addi.q̄ sentit matrimoniū esse cōtractū qꝫ dictio nisi cum sequī negatiuā facit positionē.vt nō.glo.in regula peccatū de reg.iu.li.vi. Do.an.vī hic sentire oppositū dicens qꝫ dictio nisi facit positionē qñqz fm habituz qñqz fm actū.vnde cū illa verba sint de futuro qꝫ non habebo aliam nisi te videtur sentire ⁊ alias se disponere qꝫ in futurū si est cōtractuꝰ ꝑbet cū illa.sed si verba fuissent prolata de presenti vt quia dixisset nolo aliā habere in vxorē nisi te.tunc dictio nisi denotat actum de presenti.sed ꝑ predicta videī mihi cōcludendū pro prima pte.nā si dixisset promitto qꝫ te habebo i vxorē stari ēt cōtractuz mr̄imoniū vt.s.dixi ergo idē si dico qꝫ nō habebo aliā nisi te.nā videī velle qꝫ istā habebit in vxorē. ergo incōtinēti cū non sit apposita dies vt.s.dixi. multa alia obscura tractāt hic doc. Jn glo.in verbo fiat manifesta ibi ⁊ finita secuta.nō bene glo.nam relata ad tex.apissime sētit qꝫ nō lz marito,ꝓpria auctoritate dimittere vxorē etiaz si adulterium vxoris sit manifestū.de quo vide ꝑ gl.xxxij.q.v. i.c.i.sed gl.cōtrariā hēs ⁊ latiorē in.c.fi.de adul. quā tenebis mēti ⁊ illā sequī host.ibi ⁊ sentit Jnno.in.c. iquisitioi de sen.ex.⁊ illa plus mihi plz per.c.dixit.xxxij.q.i.⁊.c.agatosa.xxvij.q.ij.vide que dixi in.c.gaudemus.de cōuer. cōiuga.⁊ latius tenet in.d.c.fi.de adul.

c **Litteris.** Qui iurauit cū aliqua contrahere si non subest impedimēctū per cēsurā ecclesiasticā contrahere compellitur.primo ponit casum narratū.scō̄o committit ipsius diffinitionē ibi qꝫ igit. Casus lr̄alis. Duo nobiles viri:saluañ.epatus.g.s.⁊.b.filios ⁊ filias impubes habebant:cōuenerūt inter se qꝫ eos adinuicem copularent:⁊ hoc tam parentes qz̄ filij iurauerūt se facturos. vnꝰ illoz̄ū.s.G.filiā alterius consentēte patre iurauit ducere i vxorē:postmodū volebat aliā ducere in vxorē.eps cōpellebat ipm illā accipere quā iurauit accipere.quesiuit epus a papa quid iuris ēt. Rñdet papa periculosuz ee dicto.g. contra iuramēctum suū venire:mādat pictauī.epo:vt si de hac cōstiterit ei:moneat illū ⁊ cōpellat qꝫ recipiat quā iurauit et eā maritali affectu pertractet:nisi rationabilis cā impediat Ber. Nō primo qꝫ licite potest ,pmittere pī cū iuramēto se daturū alicui filiā in vxorē.lz ergo pater nō possit obligare filiā ad cōtractū mr̄imonij ea renitēte vt i. c. vnico de despō.ipu.li.vi.xxx.q.ij.c.vbi.tamē licite ,pmittit ⁊ iurat qꝫ vī,pmittere se curaturū q̄ztuz in eo erit ⁊c.de quo cum glo.i. Nō ibi cōsentiēte pte.qꝫ filia nō ꝑbit ēt spōsalia nisi patre cōsentiēte qō itellige de honestate.xxxij.q.ij.bonorant.sz ad substātiā mr̄imonij seu spōsaliorū nō requrit pārētū cōsensus vt i.c.sufficiat.xxvij.q.ij.⁊ i. d.c. vbi palle. facit.c.si annū de iudi.li.vi. Nō tertio ibi suū iuramēctuz qꝫ vbi spōsalia nō sunt iurata eccl̄ia nō cōpellit alterū ꝑtes ad cōtrahēdū.nā hoc.c.⁊.c.requisiuit.j.e.⁊.c.ꝑterea.s.e. cuz multis similib⁹ semp i cōpulsiōe pōderāt iuramēctū seu fidei interpositionē.sz ego ꝑuuz arbitroz qꝫ cū hec cōpulsio fiat rōne peccati ecclesia cōpellit nō solū iurantē sed pactū nudū faciētē.vt i.c.i.ij.⁊.iij.s.de pac.⁊ in.c. iuramenti xxxij.q.v.vbi dicit qꝫ deus nō facit dīuz inter iuramēctuz et simplicē,pmissionē.nā vtroqz casu trāsgrediēs peccat mortaliter licet magis peccet veniēs cōtra iuramēctū vt nō.in.c. pe.de iureiur.⁊ ad hec iura rñdeo qꝫ narrant facti cōtingentiā.tñ satis pōt dici qꝫ nō ita studiose ecclesia cōpellit alterū vbi nō interuenit iuramēctū.⁊ facit ad mām.c.requisiuit.j. eo. Itē nō qꝫ ecclesia pōt adiri per laicū vt spōsam cōpellat ꝑ excōicationē ad cōtrahendū mr̄imoniū fm ꝓmissionē ⁊ rōne peccati ecclesia se impedit cōtra laicum. Credo etiā qꝫ iudex secularis pōt adiri vbi nō verteretur in dubiū de validitate spōsaliorū:sed solū petereī vt alter adipleret promissionē etiā iurată.nā ⁊ iudex secularis potest adiri vt cōpellat laicum ad obseruationem iuramenti vt i.c.lz de iure iur.li.vi.⁊ facit qō nō.bar.in.l.ticia.ff.solu.ma. Vltio nō qꝫ si alter ex sponsis nō vult perficere matrimoniū pōt ad petitionem alterius cōpelli per iudicez.⁊ compellit qs precise ad factum maxime qꝫ hic non potest solui interesse quia spiritualia non capiunt estimationē facit qō dixi.s.e. c.ꝑterea. Jn glo.i.in fi.vult ergo glo.qꝫ parētes promittendo pro filijs videnī promittere se curaturos bona fide qꝫ filij contrahent ⁊ sic potius promittūt factum proprium. Sed aduerte qꝫ istud non satisfacit cōtrario supra formato.nam iura similia dicunt qꝫ si promitto simpliciter factum alienum in nullo obligoꝛ.vnde vt fini obligatꝰ ad curandum oportet qꝫ specifice hoc promittam.vt insti.ō iuti. stipu.§.siquis alium⁊ in.l.stipulario ista.§.figs.ff.de ver. obli.do.an.dicit qꝫ sicut equitas pretoria facit vt in stipulationibus pretorijs promittendo simpliciter factum alienū indubio videtur promittere se facturum⁊ curaturum.vt i l.quotiens de ver.obli.ita equitas iuris canonici hoc induc it in materia canonica.hoc est notabile dictum:sed iure nō probatur. Sed quo ad istum tex.⁊ simles pōt dari alia solutio melioꝛ⁊ tutioꝛ vt in iuramēcto h̄,pcedat.nā iuramēctuz hz vīz clausule si nō valet qō ago vt ago valet vt valere pōt vt in.c.quāto.⁊ in.c.ad nr̄am de iureiu.nō in.l.cū pī in.§. filius mr̄em.ff.de le.ij.tō in dubio,pmittēdo fem alienum debemus interpretari qꝫ,pmiserit se curaturū q̄ztum in eo erit fateoꝛ tamē eg simū ee hoc obseruari i oi materia canonicata.in.c.dilecti.s.de iudi. Jn glo.in ver.quaz filij. ibi sz si alias sint doli capaces.nō bene glo.maxime iuncto tex.ex qua habes qꝫ ipubes doli capax obligatur ex iuramento suo.ex quo infertur qꝫ si doli capax cōtrahit⁊ iurat cogitur seruare cōtractum⁊ facit ad itellectū auc.sacramēta puberū.C.si aduer.vendi.vt hēat locum ēt in doli capace.de quo ibi per doc.⁊ ꝑ Host.in.c.cum cōtingat de iureiu. Jn fi.gl.ex hac vltima.q.pñt elici due opi.vna qꝫ ille nō cogaī istā quā cognouit ducere qꝛ cum ea nunqz fuerunt spōsalia nec matrimoniū⁊ banc opi.tz Jnno. dicens qꝫ libere potest cū alia cōtrahere cū nūc sit conditio restricta ad illā personam dūtaxat quā cognouit. Scōa opi.i q̄ residet glo.est vt nō vtute sponsaliorū sed virtute iuramenti cogatur illam ducere.⁊ banc opi.sequī Jo. an. spōsalia enim semp fuerunt nulla.cum enim nō pñt cōsistere ex prevnius tantum oporteret dicere qꝫ cuz oibus sororib⁹ cēnt contracta sponsalia⁊ sic nullam posset ducere obstante publice honestatis iusticia. Hostiē.lz uarie loquaī sentit tertiam opini.ut copula cum una superueniēs declarauerit seu certificauerit sponsalia prius dubia⁊ eodez momento fe-

cerit illa tranſire in mſimoniũ ꝓſumptum ar. in. c. is q. j. c. Do. an. videbaꝫ primo ſentire hanc opi. ſed rãdẽ reſidet in opi. glo. ⁊ Jo. an. exquo illa ſpõſalia, prius fuerunt nulla. Credo q̃ opi. Mosti. ſatis poſſit ſuſtẽtari. nã ſpõſalia tranſeunt in mſimoniũ p carnis copulam. nõ mĩ vtute ſpõſaliorum q̃ſtũ ex ꝓſumpto cõſenſu vt in. d. c. is q. j. c. ſz exquo iurauit ducere vnã ex filiab⁹ ticij ⁊ poſtmodũ vnam ex eis cognouit ſatis vĩ illã elegiſſe ⁊ in eã iam ꝓſenſiſſe. nã in dubio nõ debemus ꝓſumere duplex peccatuz. ſ. ſtupri ⁊ periurij. ſed pot⁹ in fauorẽ maxime mſimonij debemus ꝓſumere copulam fuiſſe licitã ⁊ q̃ ille voluerit adimplere iuramẽtum ſuũ. naz in dubio ſemp iudicaꝫ ꝓ mſimonio vt in. c. ſz ex q̃dam. ſ. de teſti. ⁊ in. c. fi. ſ. de re iudi. Item facit⁹ ſemper interpretationẽ vt euitet peccatũ vt in. c. eſtote. j. de re. iur. ſecus dic ꝯz Mosti. ſigs iuraſſet ducere vnã ō certo loco. nam tũc cognoſcẽdo certã nõ vĩ cũ illa ꝓbere cuz poſſit hoc caſu ꝓbendo cũ alia adiplere iuramẽtũ. nõ tñ ſingulariter ex opi. glo. q̃ ſz iuramẽtũ nõ fit reſtrictum ad certã ꝑſonam: tñ eccliа ꝓpellit iurantẽ ad obſeruationẽ iuramẽti ſz finis iuramẽti cõcernat vtilitatẽ ꝓuati. ⁊ hoc fit vt iurans euitet peccatũ. ex q̃ rõne iudex ꝓcedit ex officio vt in. c. i. ō offi. ordi. In glo. in v. ꝓpellas ibi ecce crimia. h dz continuari finis glo. in v. hoc quidem vſq; ad fi. ⁊ ex ꝓncipio ⁊ fi. glo. colligunt q̃ttuor ſolones ad. c. regſiuit. j. c. vbi dr q̃ ſi ſponſus vel ſpõſa ꝑciſe reſiſtit ⁊ nõ vult ꝓbere mſimoniuz cũ ſponſo ꝑciſe nõ eſt ꝓpellẽda ⁊ tene tertiaz ſolonem glo. vt ex cã eccliа non cõpellat. vtputa ſi ita abhorret ſponſam vel eõ q̃ ex inuitis nuptijs vehemẽter ꝓſumeret ſcãdaluz futuz nam tũc eccliа dz ſuſtinere minus maluz vt mal⁹ euitet. ar. in. c. duo mala. xiij. di. Et hanc ſolonem tz glo. in. §. ſed cõcedaꝫ. xxvij. q. ij. ⁊ hoſti. in. d. c. regſiuit ⁊ vĩ ſatis ꝓbari iudicio meo in ter. illius. c. in rõne ſui. In ca. gl. ibi ſed ẽt cõmittenda, ꝓhibere. nõ bene ex glo. q̃ eccl'ia ipedit ſe de peccato laici nedũ poſt peccatũ ꝑpetratũ ſed ẽt añ vt peccatũ euitet. nam pro futuris culpis põt ferri excõicatio ſi eſt aliqua ꝓſumptio de pñti vt in. c. romana. §. caueãt de ſen. ex. li. vi. Sed credo aliã ſolonẽ poſſe dari ad ter. nã cũ iſte pure, promiſerit illã ducere in vxorẽ ſtatim fuit obligatus ad ducẽdũ vt in. l. in omnib⁹. ff. de reg. iur. peccat q̃ ſponſus ſi regſitus vt ꝓbat ſine cã differt. facit. l. ſepe. ff. ō v. ſig. ⁊ j. c. ꝓterea. ꝓpulſio ergo hic fit rõne, promiſſionis inſtãs: ⁊ nõ tñ rõne mali euitandi.

Non eſt. Per cẽſuram eccliaſticã pater cõpellit reſtituere filio eius vxorem quã iniuſte detinuit vel detinet. ꝓ narrat facti uz. 2°, puidet ibi nos. Caſus lr̃alis. Inter regẽ anglox ⁊ filios ei⁹ fuit diſcordia. pp q̃ rex detinebat vxores filiox ipſi⁹: ita q̃ mariti eax ad eas accedere nõ valebãt: cõqueſti ſũt do. pa. filij regis. Mdãdat pa. archiepis ⁊ epis p angliã cõſtitutis q̃ cũ ſit iuſtũ ⁊ equũ vt viri ſuas petãt vxores q̃tenus eũdem regẽ ad eas reſtituẽdas ſollicite moneant vt ſi infra ꝓſtitutũ terminũ nõ reſtituerit ex tũc i quacũ q̃z terra vel, puicia detinent vl' trãſferant: donec ibi fuerint nulla diuina officia celebrent vel ꝓmittant aliquatenus celebrari: ꝓter baptiſma puulox ⁊ pnias moriẽtium. Ber. Nõ ꝓ q̃ ſz filius ſit in prãte pr̃is nõ tñ p hoc põt pr̃ detinere inuito filio ipſi⁹ vxorẽ. nã q̃ſtũ ad iſta ſpiritualia fili⁹ nõ cenſet in prãte pr̃is: vt in. c. ſi ãnuz de iudi. h. vi. item ſi caſtrẽſia põt fili⁹ libere tractare pr̃e inuito. ff. de caſt. pecu. q̃ſi p totũ. forti⁹ iſta ſpũalia. ⁊ nõ. hodie de ſepul. lib. vi in. c. ſz. Scõo nõ q̃ in iſtis ſpũalib⁹ põt filius agere ꝯ pr̃em. ⁊ q̃z gl. in. c. ſi eccliа. xxxiij. q. iij. dicat q̃ de re canonico fili⁹ põt agere ꝯ pr̃em. ⁊ ecõuerſo. p. c. querit. ij. q. vij. ⁊ ſequit Baſ. de cal. hoc dictum. tñ nõ vĩ vex niſi vbi ſubeſt peccatũ. nam rõne peccati hoc eſt admittenduz alias ſecus vt apte videt de mente lr̃e in. d. c. ſi annũ. arguẽdo p locũ a ſpãli. ad h. l. lis nulla. ff. de iudi. ⁊ quod ibi nõ.

Tertio nõ ⁊ tene mẽti q̃ vxor põt repeti corã iudice eccleſiaſtico ẽt ꝓ laicũ detinẽtẽ q̃z q̃z nõ diſputet de validitate ⁊ ſubã mſimonij ⁊ de h. j. cũ glo. Quarto nõ q̃ ex facto ꝓncipis põt pr̃ia ſubijci interdicto: ⁊ ſic indirecte puniunt populi ex facto ꝓncipis. de quo vide qõ nõ. gl. xxiij. q. iij. in ſum. Itẽ nõ q̃ appellatiõe diuinox officiox cõprehẽdunt baptiſma puulox ⁊ pnia morientiũ: alias non eſſet bona exceptio que fit i ter. In gl. i. ibi p offiñ iudicis vl' p epm loci. põdera bene hãc alternatiuã glo. videt cuz de mente glo. q̃ ſiue vxor detineat inuita ſeu volẽs põt maritus adire tam iudicẽ ſeculare q̃z eccliaſticũ. Exquo enĩ nõ cõtendit de ſubſtantia vinculi mſimonialis tam eccliaſtic⁹ q̃z ſecularis iudex eſt iudex cõpetẽs, put ẽt ſentit Jo. an. i addi. ſpe. in ti. q ſi. ſint legi. in. §. i. ⁊ de iudice eccliaſtico ſatis ꝓbaꝫ hic. Et reſpectu actionis intentãde dicit Mosti. q̃ ſm canones nõ eſt curãdum de actiõe p. c. dilecti de iudic. põt enĩ maritus dicere peto q̃ vxor ⁊c. Sed nunquid maritus poſſit vẽdicare vxorẽ adiecta cã de iure diuino ſeu canonico. Jo. an. in pal. loco in v. cõperit. dicit qõ nõ quia vxor de iure ciuili oĩno non eſt in prãte mariti ſed in officio tñ vt in. l. ſicut. ff. de op. liber. ꝓ hoc bo. ter. in. l. ſi vxorẽ. C. de cõdi. inſer. vbi dicit q̃ vxor eſt in prãte ſui pr̃is ⁊ non mariti niſi quo ad debitum. ⁊ q̃uis multi ſequant hãc opi. ego tñ ꝓtium concludo in. c. illud ō preſũ. q̃z ſz vxor nõ ſit in poteſtate mariti ſicut filius in poteſtate pr̃is. tamẽ maritus hz multa iura in perſona vxoris adeo q̃ ter. in. c. non debz. j. de conſangui. ⁊ affi. dicit q̃ vxor non hz poteſtatẽ ſui corporis: ſed maritus ⁊ eõ. ⁊ ſunt verba apoſtoli. ⁊ alibi dicit q̃ vxor eſt pene famula viri ⁊ in. c. hec imago ⁊. c. mulierem. xxxiij. q. v. vnde rõne iſtius iuris poterit maritus vendicare vxorem ⁊ vxor maritum adiecta cã de iure diuino ſeu canonico: ſicut in ſimili habetis per ter. ⁊ gl. nõ bilem in. l. i. §. per banc. ff. de rei. ven. ⁊ dixi ō regula. licz.

In glo. in ver. donec ibi ad tempus. dic q̃ in cãu illius l. remanet infamia vt ibi pz. hic autez ſuſpenſio diuinorum ſtringit ſolũmodo vxoribus detentis in loco. Aduerte tamen quãtũcunq; excõicatio ferat⁹ ad tempus ſemper regrit⁹ abſolutio poſt tempus. ſecus in interdicto vel ſuſpenſione. vnde ſi dicit⁹ ſuſpendo te donec ſatiſfeceris poſt ſatiſfactionem non requirit⁹ abſolutio. ſecus in excõmunicatione. de quo vide ter. uncta glo. nõbili in cle. i. de deci. ⁊ per Inno. in. c. cum bone de crate ⁊ quali. In ſi. glo. hodie dic vt plenius habet⁹ in. c. fi. de ſen. excom. li. vi. In glo. in v. baptiſma. dic q̃ a quolibet interdicto cenſent⁹ excepta quattuor ſacra vt baptiſmus ⁊ non ſolum puulox ſed ẽt adultorum vt hodie habetur in. c. quoniam de ſen. excom. Scõm eſt pnia morientũ vt hic. Tertiũ eſt cõfectio criſmatis. nam exquo cõceditur baptiſmus p pr̃is cõceditur criſmatis cõfectio cum ſine criſmate nõ fiat baptiſmus vt i. d. c. q̃ñ. Quartum eſt corpus chriſti. de quo in. c. quod i ter. j. de pe. ⁊ re. ⁊ de his vide ter. cum glo. in. c. fi. de ſen. excõ. li. vi. vbi diſputatur de matrimonio nũquid poſſit ꝓbi tempore interdicti. cõiter concluditur q̃ ſic. Sed de ſolẽnitate mſimoniali dubitatur ⁊ ſic habes q̃nq; ſacramẽta excepta tẽpore interdicti. Dubitatur de ſexto. ſ. de ordinũ collatiõe ⁊ videt h velle Inno. q̃ laicis nõ poſſint cõferri ordines. ſed alias clerici poterunt, promoueri ad maiores cuz ipſi nõ ſint interdicti. Aduerte q̃ h dictuz eſt ſatis obſcurum ⁊ ſine rõne. nam cuz interdicitur locus nec laici nec clerici ſũt interdicti. vnde extra locum licite percipiunt diuina. q̃ſq; enĩz perſone ſunt interdicte ⁊ tunc quocũ q̃z ſe conferant interdictum ſequit⁹ eos de quo in. c. ſi ſnia. de ſen. excom. li. vi. ⁊ ſic non videt⁹ dr̃ia inter clericos ⁊ laicos in hoc. vnde i caſibus huius. c. poſſent clerici ⁊ laici alibi ordinari. poſſz etiam attentari q̃ ex neceſſitate poterunt ordinari in loco interdicto q̃ exquo concedunt⁹ aliqua que non poſſunt conferri niſi per clericos ergo idirecte permittit⁹ ordinato clericorum. ſicut de confectiõe criſmatis vt dixi. Aduerte tamen q̃ in caſu huius. c. non eſt proprie interdictum. ſed ceſſatio a diuinis ſm Inno. ⁊ bene. ⁊ pro dãa inter iſta vide ter. cum glo. in cle. i. de ſen. excõ. ⁊ q̃ not Joã. an. in. c. ſi canonici de off. ord. li. vi. Ultimo nota iſtam glo. i ſi. dũ vult q̃ pnia poſſit in neceſſitate recipi ab hereticho ſed ꝓtũ

sentit glo.xxxiij.di.c.vex.⁊ illã puto veriorẽ ne adducat illum penitẽtẽ ad errorẽ ⁊ desperationez ⁊ in necessitate non nocet si ptermittit oris confessio vt in.c.quẽ penitet ó pe.di.i.nõt glo.in.c.pastoralis de offi.ord.

p **Preterea.** Dictũ vnius asserẽtis impedimẽtũ impedit mrimoniũ ꝯbendum nõ iuratũ:⁊ est casus nõbilis ꝓmo cõsultatio.2°rnsio ibi taliter. Casus lralis. Quidaz vir volebat ꝯbere cũ quadam muliere: ꝓsanguineꝰ illiꝰ viri dicebat se deligsse cũ ea:ſz illud nõ audebat publice cõfiteri,ppter potẽtiã mulieris.q̃rit qd iuris sit.rñdet pa.q̃ mrimoniũ illud fieri nõ ꝓmittat ne deterius inde cõtingat: nisi iuramẽtũ interuenisset. Ber. Nõ ꝓmo q̃ spõsa ipetitur a spõso vt ꝯbat mrimõiũ sicut,pmisit ⁊ facit tex. ad id qõ dixi in.c.ex lris.s.c. Scõo nõ q̃ p illicitũ coitum ꝯbitur affinitas inter mulierẽ ⁊ cõsanguineos viri q̃ qdez affinitas impedit mrimoniũ ꝯbẽdũ.Et põt colligi ar.hic q̃ affinitas supuenies dissoluit spõsalia de futuro.nã hic nõ exprimit vtrũ cognouisset post sponsalia vel ante.g̃ generaliter dz intelligi.nam supuenit fortius vinculũ.ad hoc.c.discretionẽ ⁊.c.i.⁊.ij.j̃.de eo q̃ cogno.cõsan.vxo.sue.⁊ aptissime ,pbat in.d.c.ij. Nõ tertio casum valde nõbilem in quo credit dicto vnius.lz publice dictũ non effundat.⁊ sic valet dictũ testis absq̃ publicatiõe sui nomis de quo.j̃.⁊ ex hac lra põt colligi ar.q̃ vbicũq̃ agit de peccato vitãdo absq̃ magno incõmodo alterius creditur dicto vnius etiam absq̃ publicatiõe nois si ex cã timet,pdire in publicum.

Vltimo nõ ⁊ tene mẽti q̃ facilꝰ pmittit dissolutio sponsaliox nõ antecedẽte iuramẽto q̃z si spõsalia essent iurata.⁊ facit ad mãm.c.regnum.j̃.eo.vt ecclia facilꝰ abstineat a cõpulsiõe spõsi seu spõse:qñ iuramẽtũ nõ interuenit ⁊ timetur aliqõ malũ futux.facit ad ea que dixi.s.c.c.ex lris. Ex his ẽt habes q̃ eccla ẽt facit dnam inter iuramẽtũ ⁊ simplicem ꝓmissionẽ.nam vt hic vides facilius pmittit ꝯuentio ꝯ nudam,promissionẽ q̃z ꝯ iuramẽtũ. In glo.i.i fi.aduerte.nã hec glo.nõ videt bñ rõnẽ in se ⁊ de directo ꝓma frõte vi ꝯ tex.nã rõnes ipsius etiaz mutant qñ in secreto fit cõfessio. ĩmo fortius q̃ ꝓsumptuo est ꝯ occulte loquẽtez.⁊ de mente lre potius ista clãdestinitas ꝓparat ad detractionẽ fidei ipius q̃z ad augmentũ.nã magis creditur testi qñ iurat in pñtia partis ⁊ dictũ suũ postea publicat q̃z qñ in occulto depõit vt satis colligit ex.c.ij.de testi.sed forte glo.intellexit in casu in quo interuenisset iuramẽtũ.vt tunc nõ credat isti etiam si publice cõfiteret. Sed qcqd glo.senserit dicendũ q̃ iste tex.ponit casum valde spãlem rõne peccati euitandi.attento q̃ incõmodũ magnũ nõ surgit si mrimoniũ inter istos nõ sequit.vñ tex.iste põt itelligi dupliciter. Prio q̃ iste veniebat vt denũciator.⁊ tũc habes casum nõbilẽ q̃ ꝓo peccato euitãdo admittat denũciator occultꝰ.lz sit criminosus ⁊ alleget turpitudinẽ suã.sed ꝓo peccato cõmissõ criminosus nõ admittit iuxta nõta in.c.nouit de iudi.⁊ p Host. in sum.de accu.in fi. Scõo põt itelligi q̃ iste depõebat vt testis ⁊ tũc cõcurrũt tria spãlia.primũ q̃ nõ iurat in pñtia partis ꝯ.c.ij.de testi.Scõm q̃ dictũ suũ cũ nois non publicat ꝯ.c.qualiter in.§.dz de accu.3m q̃ statur dicto vnius in piudicium alterius.ꝯ.c.lz ⁊.c.veniẽs.s.de testi. Põt addi quartũ spãle q̃ audit allegãs turpitudinẽ suã ꝯ.c.inter dilectos de dona.Et hec oia admittunt pp peccatũ euitãdũ q̃ magis est põderandũ piculum aiaruz q̃z corpox ⁊ hoc cãn itellige vt sentit Jo.an.q̃ iste iurauit coram iudice ſz nomẽ suũ nõ ,ppalabit in publico ex quo vsimiliter timet potentiã partis. Et facit hoc ad nõbilẽ.q.nunqd possint recipi testes sine publicatione nois qñ verisimiliter qs timet potentiã aduersarij vel aliud scãdaluz. Do.an.dicit se credere q̃ in mã peccati dũtaxat hoc esset admittẽdũ ⁊ de hoc q̃si vñ h tex. Sed ,p ⁊ ꝯ põt adduci.c.fi.de hereti.li.vi. vbi in cã hereſis,ppter timorẽ scãdali futuri subticent noia testiuz.vñ p locuz a spãli possumus dicere aliud esse in aliis causis.sed p arg.a simili possz colligi ꝯrium sed primũ plus placet.adde tu vnũ dictũ Hostiẽ.singulare qõ sequit Jo.

an.in.c.qñ in pn.vt lit.nõ cõte.vbi dicit q̃ si actor timeret cõuenire reum pp ipsius potẽtiã pñt testes de quox morte vel abñtia timet recipi in puato ⁊ facient fidẽ tpe quo lis poterit incohari. Item dicit Host.hic q̃ in cãu bui⁹.c. etiã vbi interuenit iuramẽtũ erit arbitrariũ an impediat mrimoniũ ꝓsideratis circũstantijs psonax. Sed ego nõ discederem a vbis lre vt ad dictũ vnius solius nõ impediant sponsalia iurata.bene fateor q̃ dictũ vnius qñq̃z nõ est sufficiens etiam si non sint iurata vt si aliqs est vilis psona vel mulier reperit virgo vel quid simile.

v **Veniens** Si mulier inuita cuz aliquo ꝯbat nec in eũ postea cõsentit tz mrimoniũ si alteri postea nubit.ita cõiter sũmatur.⁊ ſz hunc itellectũ esset h casus aptꝰ q̃ mrimoniũ metu ꝯctũ ẽt ipo iure nullũ.h tñ clare ñ colligit ex lra.vt.j̃.patebit.p narrat factũ.2° diffinitionem ꝓmittit.ibi mandamus quatenus inuitã ⁊ reclamantẽ ⁊c. Casus literalis. Quedã mulier.m.noie i tñ adamauit quẽdã iuuenem q̃ vterq̃ illox in pñtia triũ testiũ pstitit iuramẽtuz de mrimonio iuicẽ ꝯbẽdo.parentes mulieris hoc ignorantes eaz inuitã ⁊ reclamãtez cuidã alij in vxorẽ tradiderũt:ſz illa in tñ ipm exhorruit q̃ nullo modo se ab eo cognosci permisit:⁊ cepit publice ꝓfiteri q̃ a p̃ viro cognita ⁊ iurata fuerit.tandẽ eps dioc.cognito q̃ illi essent consanguinei ipos abiuicẽ sepauit.sed dum cã illa tractabat ⁊ illa nollet cõsentũ viro cui a parẽtibꝰ tradita fuerat ipe vir aliã duxit i vxorez.⁊ illa cuidã alij.t.noie publice fuit desponsata.de quo postmodũ filiũ genuit.pr illiꝰ viri ei opposuit qõ filiũ suuz hñe in vxx nõ poterat eo qõ ab alio viro q̃ iaz defunctꝰ erat fuerat despõsata.Vñ mulier illa ad do.pa.accessit exponẽs sibi oia supdicta. Mãdat pa.gbusdã.ẽte.si iuenerint qõ dicta mulier a pore viro indicio ecclie fuerat sepata ⁊ ab illo.t.fine ꝯdictiõe ecclie in vxorẽ traducta.⁊ ille cui a parentibus tradita fuit vita decessit.moneant dictũ.t.⁊ cõpellãt vt ꝯfatã.m.recipiat in vxorẽ.⁊ eã maritali affectu ptractet qõ si nõ fecerit eũ ⁊ supinductã ⁊ pẽm ipsiꝰ si ꝯdixerit excõicatiõi subijciant. Ber. Nõ ꝓmo q̃ illicitus amor precedens nõ tollit libex consensum in mrimonio ꝯbendo.vides.n.hic q̃ hec iuuenis adamauit illũ adolescẽtez illicite. pp hunc amorẽ ꝯrit secũ sponsalia q̃ valuissent ⁊ tenuissent nisi obstitissz cõsanguinitas. Et nõ hoc dictuz q̃ quotidie accidit inter adolescẽtes. Scõo nõ ibi q̃ parẽtes ⁊c. q̃ de iure canonico tenẽt spõsalia ꝯcta p puellã ẽt illicito amore ductã parẽtibus ignorantibus. Ad substãtiã g̃ mrimonij de iure canonico nõ requirit q̃ filius ꝯbat de ꝓsensu vl scia pris ad h.c.cũ locũ.j̃.e.⁊.xxx.q.ij.c.vbi. Tertio nõ ibi inuitã ⁊ reclamãtẽ.dñaz inter ista ⁊ dic q̃ inuita dr que ostendit voluntatẽ animi cũ alio signo q̃z voce. Reclamans vero dicit q̃ voce aut alio signo ostẽdit animi desistẽtiã.⁊ ó hoc vide bo.glo.lxxiij.di.in.c.i. Nota q̃rto q̃ coactio impedit vires mrimonij ẽt si inferat a parentibus.nõ.n. pñt parẽtes iferre violẽtiaz liberis in mrimonio ꝯbendo ẽt de iure ciuili vt in.l.nec filiũ.C.de nup.⁊.ff.de ritu nup.in.l.si patre. Aduerte tñ q̃ si filius ꝯbit mrimonium cũ puella ne incurrat indignationẽ pris ita q̃ alias nõ fuisset ꝯcturus nisi ob reuerẽtiaz pnam tz nihilominus mrimoniũ ex quo nõ interuenit metus q̃ possit cadere in cõstantez. de hoc videt mihi tex.nõbilis iuncta glo.in.d.l.si pẽ.qõ tene mẽti q̃ videt multũ limitare tex.in.l.i.§.que bonorãde cum ibi nõ.ff.quax re,ac.non de. Itẽ nõ ibi cognosci pmisit iuncta glo.q̃ carnis copula sequens purgat metum precedẽtem ⁊ conualidat mrimoniuz saltem vt exnunc.quod intellige quãdo copula non fuit oino coacta sed voluntaria. secus si per viz fuisſz puella cognita vt nõ.in.c. consultatiõi. j̃.e. Itẽ nõ q̃ refusãtes executiõi sniẽ pfit excõicari ẽt p delegatũ.de quo in.c.i.de of.dele. In glo.in ỹ.deceſſerit in fi.nõ glo.vult enim apte relata ad tex.q̃ mrimonium ꝯctuz p metũ sit ipso iure nullũ ita q̃ nõ sit opus petere rescissionem p actionẽ qõ me.cau.nam sm istum intellectũ h est casus apertus.qr h puella cõtraxit cum tertio non pe-

rita reſciſſione ſcōi mr̄imonij ꝫcti p violentiā ⁊ q̄z q̄z dicuz fit vex in ſe vt dicā latius in.c. ꝓxi. nō tn̄ ꝓbaf p iſtaz lr̄az ſed potius pōt ſumi ꝫrium q2 papa mandat ingri ſi ſecundus deceſſerit. ⁊ forte ad iſtum finē: q2 noluit vt diſcuteref nūc de violēcia fine effectu. nā ſi tertius maritus cohabitauit cū iſta muliere poſt mortē ſecūdi vr̄ ratificaſſe mr̄imonium p̄ſuppoſito q ꝑus habuiſſz aliquā dubitationē. ꝓ hoc q le. ⁊ nō. in. c. i. j. de eo q dux. in ma. ⁊ hec nō q2 limitant. c. fi. e. ti. Ultimo ſcias q Inno. hic tractat nunqd iſta ſu perinducta a tertio viro potuiſſet opponere ꝑ iſtaz mariot tam ꝓponēdo de iure ſuo. ⁊ cōcludit q fic dicēs q potuiſſet aſſiſtere viro ſuo in iudicio ⁊ ꝓponere de iure ſuo ⁊ etiā appellare a ſnīa ar. in. l. a diuo pio in. §. ſi ſup rebus. ff. de re iudi. ⁊ in. c. cū ſup eo. ti. facit. l. a ſnīa. ff. de ap. dicit etiaz aliud dictū ſatis nōbile ſi eſſet vex q ſi mariotta egiſſz poſſeſſorio nō fuiſſet audita iſta ſupinducta, ꝓponēs de ꝓprietate iuris ſui ad effectū impediēdi reſtitutionē niſi voluiſſz incōtinēti, ꝓbare ar. in. c. lr̄as de reſti. ſpo. ⁊ reddit rōnem ꝑma frōte nōbilem dn̄s an. ſ. q2 ius iſtius ſupinducte ē ita coniunctū cū iure ſpoliantis q nō poſſet audiri iſta ſupinducta quo minus ꝓdeſſet ſpoliatori. ſecus vbi ius tertij cō parētis nō eſſet ita cōiunctū cū iure ſpoliātis. hoc dictū nūq̄ mihi placuit. vt plene dixi in. c. itē cū qs de reſti. ſpoli. q2 odiū ſpoliatox nō dz obeſſe tertio q non fuit in culpa ⁊ potius dz tolerari odioſus quā inocens puniri vt. c. ſacris de ſepul. ⁊ xxiij. q. iij. in. c. q̄z magnū. facit. l. ab ītem. ff. ō penis. Item q̄ſtio ꝓprietatis excludit in cā reſtitutoria in odium ſpoliantis vt in cle. i. de cā. poſſ. ⁊ ꝓprie qō ceſſat ꝟ reſpectu tertij ⁊ maxie qa iſta tertia erat in poſſeſſiōe. ⁊ ſic potuiſſet impedire etiam executionē ſnīe, ꝓponēdo de iure ſuo vt in. c. veniēs de teſtibus. ⁊ in. d. §. ſi ſup rebus ⁊ i. d. c. cum ſuper.

c **Cum locum** Si timeꝫ inferri violē tia puelle de cuiꝰ mr̄i monio agit dz iudex, ꝓuidere ſibi locū tutum ⁊ honeſtū donec cā terminet. h. d. ꝓncipaliꝫ. Pri mo ponit regulā. ſcōo infert genus. tertio ſpēm ibi mr̄imoniuz. ⁊ ibi quocirca. ⁊ eſt tex. multū allegabilis. ⁊ quotidie accidit iſte caſus. Caſus lr̄alis. Inter duos ciues Pa piēſes q̄dam quelkio vtebaf ſup mr̄imonio cuiuſdam puelle. vterq; illoꝝ dicebat ſe cū illa mr̄imoniū ꝫtraxiſſe. mulier illa timebat violētiā ſibi inferri a p̄dictis q ipam petebant. q̄ ſituz fuit a pa. qd fieri deberet. rn̄det vbi metus vel coactō intercedat ꝓſenſus locū hīe nō pōt. ſed vbi ꝓſenſus regrit coactio ſiue metus dz repelli. ⁊ mr̄imoniū ſolo cōſenſu cōtrahit ⁊ ſic oīs metus vel coactio dz repelli ne p timorē dicat ſibi placere qō odit. vñ mādat pa. epō papien. vt puellam illā de cuius mr̄imonio queritur: ponat in domo aliqua vbi nullo modo timeat: ⁊ eā faciat cuſtodiri honeſte donec cā fuerit p ſnīam terminata ⁊ ſnīa ſine ꝫdictiōe cuiuſq̄z exe cutioni miſſa. Ber. Nō ꝑ regulaz ex ꝓncipio hīe q metus vel coactio excludit cōſenſum: ⁊ p ꝫ̄ annullat actuz a ꝓſenſu dependētē. ſed intelligo hāc regulaz in mr̄imonio ⁊ in alijs caſibus ſpūalibus vbi regritur ꝓſenſus liber. naz regulariter metus nō excludit cōſenſum nec annullat actum ipō iure q2 coacta volūtas. volūtas eſt. vt plene le. ⁊ nō. in l. ſi mulier in. §. pe. in fi. ff. qō me. cau. ⁊ in. c. abbas. eo. ti. vbi plene p glo. ⁊ qō voluerit tex. paret ex illatiōe quā facit in vſi. mr̄imoniū aūt ⁊c. Idē videf in electōe vt in. c. vbi pe culū in. §. cetex de elec. li. vi. Nō 2° q ad ſubſtātiā vinculi mr̄imonialis ſolus ꝓſenſus ꝫbētiū ſufficit vt hic ⁊ i. c. cū apud. j. e. ⁊. j. de ſpon. du. c. vl. vñ regrunt ad ſubſtantiam alie ſolēnitates. vt in. c. i. s. e., p hoc. xxvij. q. ij. c. ſufficiat. vbi dicit q ſufficit cōſenſus. ⁊ de ſignificato buiꝰ verbi ſufficit eſt vt nihil aliud regrat ad eſſentiā actus. vt dicit glo. nōbilis in. c. ſtatutuz in ꝑn. de reſcrip. li. vi. Nō ibi plena debet ſecuritate. q ad mr̄imoniū ꝫbendum nō ſufficit purus cōſenſus. ſed dz eſſe cum plena libertate ⁊ ſecuritate. ꝓ hoc facit qō ſtatim dicef. Item nō q vbi eſt indagandus aīus puelle ſup ꝫctu mr̄imonij dz iudex ex officio ꝓuidere vt colloceꝫ in domo in qua nullū metum nullā q̄z violentiam habeat timere. Ex quo ifero q ſi timetur de violēcia ⁊ metu parētum puta q2 puella ꝫrit clā parentibꝰ inſcijs q ad petitionē ſpōſi iudex dz puellaz ſurripere de ptāte parentū ⁊ collocare eaz in aliqua honeſta domo puta in monaſterio monialiū vt in. c. penul. de ꝓba. vel apud honeſtos cōſanguineos puelle. ⁊ ita poſſet itelligi lr̄a iſta ſi bene ponderent vba ipſius lz glo. habuerit aluꝫ intellectū ⁊ ex hoc nō caſuz in quo libera ꝑſona q̄ſi ſequeſtraf. Sz hic reuoco in dubiū nunqd mr̄imoniū ſit ipo iure nullū ſi i teruēit metus vel coactio. Et ſcias q metꝰ ꝓprie ꝟz Inn. eſt q̄ſi ꝑter violētiā corꝑalem ſeu captionē metus inferatur. Coactio vero eſt q̄ſi fit cū captura ſeu violentia corꝑorali. Glo. cōiter tenuerūt q ipo iure mr̄imoniū ſit nullū dūmodo iteruenīat metus q dz cadere in cōſtātem. Et q regratur talis metus tam in maſculo q̄z in femīa ē tex. de maſculo in. c. j., ꝓxi. in fi. de femina nō. in. c. ꝑſultatiōi. j. e. tn̄ dicit hic glo. i. q eſt multū notanda. q minor metus excuſat mulierem q̄z maſculū. q2 fragilior eſt rōne ſexus. ꝓ hoc. c. i dignant. xxxij. q. vi. ⁊ ſequif Moſt. in ſūma in ti. de matri. §. qualiter. v. ſi vo. Ideo dicēdum q ex parte mulieris requirit metus q poſſit cadere in cōſtantē mulierē ideo tex. i ꝑal. c. ꝑſultatiōi. dicit ſolūmodo de cōſtāti. Hāc opi. q matrimoniū ſit ipo iure nullū ꝓpter talem metū tz glo. ſ. ti., ꝓxi. ⁊ in. d. c. abbas. ⁊ in. c. inter cetera. xxij. q. iij. ⁊ gl. iuris ciuilis in. l. ſi mulier. §. ſi dos. ff. qō metus cā. ⁊ in. l. ſi ꝓpe. ff. de rit. nup. ⁊ eſt cōis ſnīa doc. ꝓter do. Car. q in. d. c. abbas dixit q de mero iure poſſet ſuſtētari q mr̄imoniuz teneat lz vemat reſcindendū actiōe qō metus cā. motus p regulam gnālez. q2 oīa que fiunt p metū tenēt ⁊ p illud. c. inter cetera. vbi tex. multū ſtringit. Sed ſemp ſequut⁹ ſuz opi. cōem, p qua allego caſum aptuz in. c. ſignificauit. j. de eo q dux. in matri. vbi tenuit 2m mr̄imoniū nō obſtante ꝓximo p metū ꝫcto nulla petita reſciſſiōe ꝓxis. ad idem. j. c. ꝓximū. videf. n. tex. ō iure ciuili in. d. l. ſi ꝓpe. vbi dicit tex. q mr̄imoniū iter iuites nō ꝫbit. ad idē iſte tex. dū dicit q plena dz ſecuritate gaudere. naz vbuz dz de ſui nā iportat neceſſitatē vt eſt glo. nōbilis in cle. attēdentes de ſta. regu. notant doc. in. c. i. de deſpō. ipub. ⁊ bar. in. l. creditor. ff. ō pigno. Itē vbi regrit cōſenſus cum q̄ſtate libertatis non ſufficit cōſenſus niſi adſit qualitas libertatis vt nō. gl. quā tenebis mēti. xxxij. q. v. notificaſti. Et ad. c. inter cetera. re ſpōde, put nōt ibi glo. ⁊ in. d. c. abbas. Sed eſt pulchrū videre rōnem quare regulariter teneāt q fiunt p metuz ⁊ ſi fic in matrimonio. multe ratiōes poſſunt aſſignari. ſed dic poſt Baſ. de cal. q in matrimonio reperiūtur tria bona. fides, ples ⁊ ſacramentū vt in. c. fi. de condi. appo. xxvij. q. ij. in. c. omne. que omnia metus intercedēs habet excludere. Nā ꝓmo matrimoniū eſt ſacramētuz. q2 ſignificat vnionem inter xp̄m ⁊ eccleſiā. vt in. c. debitū de biga. vnde ſicut xp̄s voluntarie aſſumpſit carnē humanā. ita ⁊ mr̄imonium illaz vnionez deſignās dz eſſe volūtariū vt ſignū correſpōdeat ſignato. ar. inſti. de dona. in. §. eſt ⁊ aliud. ſcōo metus impedit, procreationem ſobolis que eſt ꝓm bonū matrimonij. q2, ꝓpter diſplicentiaz non intendit, procreationi ꝓlis ſeu ſobolis. tertio eſt cōtra bonū fidei. nam fides eſt vnum ex bonis matrimonij vt nulluz ſit adulteriū. ſed, ꝓpter metuz ſeu inuitas nuptias de facili coniuges labunt in adulteriū. q2 quod quis non diligit facile contēnit vt in. c. ꝑſs. xx. q. iij. Item eſt cōtra ſcōam inſtitutionē mr̄imonij. fuit. n. matrimonium ſcōo inſtitutum vt euitaref fornicatio. ſed ſi nuptie inuite valerent non ſequeref iſte effectus imo ꝫrius. ⁊ ideo iura induxerūt vt mr̄imoniū ſit ipo iure nulluz. nec mirum cum ⁊ ipa dos metu ꝓſtituta nō valet vt in. d. §. ſi dos lz Bar. reddat ibi rōnem minus ſufficientem. intelligo q ſi interueniret ſtipulatio valeret dos metu conſtituta. ſed hodie hoc eſt inutile cum ius fingat ſemper ſtipulationem interuenire. l. vnica. C. de rei vx. ac. Item tex. i. d. §. ſi dos loquitur indiſtincte. ⁊ hec notabis. Innoc. hic dicit plura. queritur. n. quid de alijs actis geſtis p metum. vt pone

q; aliquis est in carcere an teneat quod egit. Innoc.q; vbi met⁹ infertur sup eo sup quo detinetur non valet.tex.est in l.q in carcere.ff.qõ me.cau.sed si metus sunt diuersi bene valet puta qs est in carcere pro debito põt ꝟbere mrimoni um.l.metũ.§.qõ lz.ff.qõ me.cau.exquo nõ fuit reclusus vt ꝟberet mrimoniũ.ꝛ sic mrimoniũ ꝟctũ etiã in carcere va let ꝛ tz dũmodo nõ sit ibi reclusus ꝛ mrimoniũ ꝟbat. secus qñ est etiaz captus ab hostibus:tũc nõ tz mrimoniũ . tñ q; teneat in ꝟrium ẽ tex.in.c.dñs de scõis nup.dictũ tñ Inn. põt saluari quo ad p̃cedentia.s.q; nõ possit ꝓstituere ꝓcuratorem ad mrimoniũ ꝟbendum.

v Enens. Sponsalia de futuro si sequuta est copula nõ soluunt̃ p spõsalia de pñti.alias tenẽt spõsalia de pñti nisi per metũ q potuisset cadere in cõstantẽ ꝟcta sunt . p ponit casum.2° difficiẽdũ cõmittit ibi ideoqz. Casus litteralis.Quidã noie. gu. quandã mulierẽ in domo sua recepit de qua,plem habuit ꝛ ei postmodũ fidẽ dedit q; eã duceret in vxorẽ.post hoc accessit ad domũ vicini sui.ꝛ sic cuz nocte illa in domo vicini stetisset.inuẽtus fuit cũ filia vicini dormiuisse:pater puelle inueniẽs illos simul in lecto cõpulit illũ accipe in vxorẽ filiã suã p ẏba de pñti. Iste.gu.accessit ad pa.ꝛ exposuit ei p̃dicta.vñ mãdat papa eꝑ loci q̃tenus ꝟ inuenerit q; p̃mã mulierẽ post fidẽ dataz cognouerit cũ ea remaneat.si vo ipam post fidẽ p̃stitã nõ cognouit maneat cũ scõa nisi p talẽ metũ fuisset cõpulsus eam accipe in vxorem q̃ possit cadere in cõstantez vix.Ber. Nõ p̃ q; spõsalia de futuro nõ trãseũt in mrimoniũ p p̃cedẽtẽ copulam.,pbans g̃ spõsalia ꝛ copulã simpliciter nõ cõcludit matrimoniũ cũ copula potuerit p̃cedere vt hic. ꝛ ,pbatio dz ꝓcludere neccssario vt in.c.ĩ pñtia de ,pba. Nõ scõo q; p ista ẏba ,pmitto te ducere in vxorẽ nõ ꝟbiẽ mrimoniũ de pñti:sed solũ spõsalia de futuro.secus si diceret ,pmitto te tenere in vxorẽ vt in.c.ex parte.ꝛ qõ ibi dixi.ꝟ.c. Nõ ibi despõsare.q; ẏbum despõso põt ꝓgruere mrimonio ꝺ pñti.ꝛ põt tũc dici despõsatio.i.,pmissio rspectu traductionis ad domũ ꝛ copule future.nõ aũt respectu ꝟctus ꝛ essẽtie mrimõij.qz,ppe spõsus idẽ ẽ qõ futur⁹ maritus. Nõ ibi ꝓstantẽ.ꝛ tene mẽti q; metus q non cadit in cõstantẽ nõ bz ĩpedire actũ ẽt sũmã libertatẽ regrẽtez nõ g̃ excludit libertas p metũ q nõ posset cadere in cõstãtẽ. Itez nõ q; mrimoniũ p̃sumptũ bz tantã viz quãtã mrimoniũ vex. nã vides hic q; si cõcurrit p̃sumptũ cũ vo p̃ferẽ prius tẽpore. Ex hoc iferẽ qõ dispositũ in cãu vo bz locũ ĩ cãu p̃sumpto facit qõ legit̃ ꝛ nõ.in.l.si possessor.C.de relig.ꝛ sump . fu. ꝛ in.l.certe.ff.de p̃ca. Itẽ põt hic nõri tex.aptus q; mrimoniũ metu ꝟctũ est ipo iure nullũ.nam vt hic vides nulla petita fuit rescissio p actionẽ qõ metus cã.sed simplr papa rñdet qd iuris. In gl.fi.ĩ fi.ꝟ ꝟriũ soluit trib⁹ modis.p vt sentit bost.q; pñi licitũ ẽ occidere turpiter iuẽtuz cũ filia qñ eos cõmiscẽtes repit:sed hic repit eos in eodẽ lecto nõ aũt ĩ eadẽ carne.sed ꝟ solutio nõ ẽ bona qz tex ĩ.l.q; ait .ff. de adulte.p̃stat banc facultatẽ pñi ẽt si repit eos ĩ actib⁹ venereis.i.actib⁹ pparatorijs vt sunt colloqa oscula ꝛ simlia vt ibi nõ.in gl.ꝛ iõ si repit istos in lecto vel solos in camera iuste poterat cõmitti mortẽ ꝛ iõ talis met⁹ vt a iure approbatus nõ bz excusare vt ĩ.l.si mulier alle.in gl. Scõo solui tur p Abba.ꝛ Bof.q; spãle est ĩ mrimonio ĩ p̃rogatiuam ipsius mrimonij.ꝛ ꝟ solo multũ mibi plz pp ea q̃ dixi. ꝟ.c. ꝓrio.nã met⁹ repugnat oibus trib⁹ bonis mrimonij . iõ ab oĩ coactiõe dz esse libex. Tertiã solonẽ ponit idẽ Bof. q; lz de iure ciuili pñi pmittit illa vindicta nõ tñ fit sine peccato exquo nõ cõcurrit auctoritas iuris diuini vel cãonici.ad ꝟ tex.cũ gl.nobili.xxxiij.q.ij.inter hec.vbi dr q; pñi non lz sine peccato filiã occidere seu adulteruz iuste g̃ potuit iste iuuenis timere mortẽ.ꝛ hec solo posslz tolerari.p̃cedens tñ melior ꝛ quotidie casus huius.c.euenit. Abbas.

c Ommissum. Qui iurauit cuz aliq ꝟbere si vult religionẽ ĩgredi dz p ꝟbere vt iuramẽtũ fuet:ante co pulam monasterium ĩgredi poterit . cõis diuisio secunda ibi fraternitati. Casus lr̃alis. Quidã dedit fidẽ cuidam mulieri q; eã duceret ĩ vxorẽ ꝛ q; cuz ea p ẏba de pñti ꝟberet ifra biẽniũ iterposito iuramento.postea vo puata lege ductus volebat religionẽ itrare.dubitabat an possz pp iuramẽtũ.rñdet pa.q; tutius est illi religionẽ iuramẽti fuare vt pus ꝟbat ꝛ postmodũ poterit religionẽ itrare dũmodo carnalis copula iter eos nõ iteruenerit.Ber. Nõ q;,p positũ nõ ꝓsũmandi mrimoniũ nõ ipedit vires mrimonij. dũmodo ꝟ ,ppositũ nõ deducat̃ ĩ pactũ exp̃ssum.ꝛ sic itel lige.c.fi.J.de ꝟdi.appo.Et ex ꝟ inuit̃ q; iter beatã virginẽ ꝛ iosepb fuit vex mrimoniũ.lz oio beata virgo ĩ copulã nõ cõsenserit. In ꝟ tñ sunt multe opiones.de qb⁹ vide p tex. ꝛ doc.xxvij.q.ij.in.§.cũ g̃ ꝛ.c.beata.ꝛ ibi doc. Facit ẽt ad qõnẽ quotidianã.nã multi bñtes filios ex cõcubis amore ,plis legitimãde iducunt̃ in articulo mortis cum oio de sperãt de salute ꝛ ꝺ morte sunt securi ad ꝟbẽdũ cũ illis mrimoniũ nunqd iter istos fit vex mrimoniũ cũ nõ videat̃ cõsensus ĩ copulã.ꝛ certe p p̃dicta vñ dicẽdũ q; sic de quo vide qõ nõ.in.c.tãta q fi.sint legi.ꝛ in regula sine culpa ꝺ reiur.li.vi.p Jo.an.in mercu. In gl.fi.ĩ fi.ex hac glo.p̃t colligi due lectu.ad tex.vna vt sit necesse ꝓus ꝟbere exquo vtrũ qz bonũ simul explicari põt. Scõa q; ꝟbere ẽ posituz ĩ ꝓsilio ꝛ nõ ĩ necessitate.ꝛ ꝓsiliũ fit ne notet̃ puerio quo ad vulgi opinionẽ.vñ sine peccato potuisset ĩtrare religionez ꝛ nõ ꝟbere.ꝛ hec solutõ mibi plz ꝛ ꝓbo alia rõne.ĩ iuramẽto de ꝟbẽdo mrimoniũ itelligit̃ ꝓditio si res ĩ eodẽ statu p mãserit:vt in.c.quẽadmodũ de iureiur.sed ꝟ nõ ꝓmãsit in eodẽ statu.nã si post ꝟctũ mrimoniũ p ẏba de pñti lz itrat̃ religionẽ spõsa inuita.vt in.c.ij.ꝛ.c.ex publico de cõuersa. ꝓiuga.forti⁹ hoc fieri põt post spõsalia de futuro.qz turpius ejcit̃ q̃z nõ admittit̃ hospes.d.c.quẽadmodũ. Tertiaz solonez ponit hic Inno.fm aliquos q; iste nolebat de pñti ĩtrare religionẽ sed pus disponere de factis suis vel in domo ,ppria experiri austeritatẽ religionis vñ cũ istaret tps ꝟbẽdi mrimoniũ papa ꝓsuluit vt ꝟbat:secus aũt si de pñti voluisslz religionẽ itrare.qz tũc dixisset papa vt statim itraret ꝛ nõ ꝟberet cuz talis ꝟct⁹ ꝟ cãu videat̃ deceptorius ,p quo facit.l.q fic solut.ff.de solu.ꝛ vtraqz solo sustineri põt ,p p̃cedẽti.tñ mlũ facit.c.scripture ꝺ vo.ꝛ.c.pucũ ꝺ iurĩu.

r Equisuit. Qui iurauit cũ aliq ꝟbere mõeri potius dz q̃z ꝓpelli vt ꝟbat.b.d.iberẽdo lr̃e.lz itellige vt. j. dicẽt ꝛ scõa ps ibi ad qõ. Casus lr̃alis. Mulier q; dã iuramẽto iterposito ,pmisit cuidã viro q; cũ eo mrimoniũ ꝟberet.p⁹ea vo volũtate mutata nolebat cũ eo ꝟbere. q̃rit̃ q̃ cẽsura fit ad ꝟ,ꝓpellẽda.Rñdet pa.q; mrimonia libera debẽt ẽe ꝛ nõ coacta ꝛ iõ monẽda pot⁹ q̃z cogẽda:qz coactiões huiusmõi frequẽter solent bẽe difficiles exit⁹ vel pus ẽ admonẽda:ꝛ nisi acq̃euerit ꝓpellenda.Ber. Nõ q; mrimoniũ dz eẽ libex nõ solũ ĩ pncipio ꝟct⁹ spõsalioꝛ: lz ẽt ex postfacto ĩ ꝟctu mrimonij. Per ꝟ infero q; si is q spõte ꝟrit spõsalia de futuro ꝓpellat̃ metu ad ꝟbẽdũ mrimoniũ p ẏba de pñti q; tale mrimoniũ nõ teneat. Scõo nõ casuz ĩ quo ecclia nõ cõpellit quẽ ad pmiaz lz patiat̃ aliquẽ stare ĩ peccato vt euitet̃ mai⁹ malũ futuꝛ . ꝛ vñ notãter ,pbare bec lr̃a q; tolerãdus ẽ min⁹ malum de pñti de quo ecclia certa ẽ vt euitet̃ mai⁹ maluz visilr futuꝛ:lz illud posset nõ cõtigere. In glo.fi.Post.dic̃ q; regulr spõsa ẽ cõpellẽda.lz omittit̃ ꝓulsio qñq; pp aliquã rõnabilẽ cãz:lz q̃ dicat̃ rõnabilis relinq̃t arbitrio iudicis qd.n.si spõsus,p segit̃ spõsaz odio capitali vel ecõuersorita q; timet̃ ex iuuisl nuptijs futuꝛ homicidiũ vel adulteriũ vl guerra iter parẽtes vtriusqz.bis.n.ꝛ simlib⁹ casib⁹ dz ecclia desistere a cõpulsiõe ꝛ hãc solutionẽ sensit glo.i.c.ex lr̃is.el.ij.ꝟ.eo .ꝛ in §.sed concedatur.xxvij.q.ij. Sed cõtra hoc oppono.ꝺ l.i.C.e.vbi tex.dicit q; vxi disponsata alteri nubere nõ ,pbibetur.Aduerte naz de illa.l.fit ꝟriuz ad.l.i.ff.ex q .cauirro.infa.in fi.vbi tex.notabilis dicit q; ẏbẽs binas nuptias.i.bina spõsalia efficitur infamis Ei.in.d.l.i.C.e.cõcor-

dando dicit q̄ aut sponsa nō renūciat spōsalia sed alteri nubit ⁊ incurrit infamiā. ⁊ ita loquit̄. d. l. i. aut prius renūciat spōsalia postea ꝺ̄bit cuꝫ alio ⁊ procedit illa. l. i. C. eo. quasi tunc nō videat ꝺ̄risse bona spōsalia cū p renūciationē recesserit a ꝺ̄ibus qȯ nō. Sed reuoco in dubiū nunqd saltez de iure canonico licitū sit spōse seu spōso renunciare spōsalia. glo. in. d. l. i. C. e. videt sentire q̄ sic. nā ⁊ allegat i ꝺ̄riuz. c. despōsatas. xxvij. q. ij. rīdet q̄ loquit̄ i sponsa de p̄ti. ⁊ sic videt sentire q̄ ēt de iure canonico licitū est renūciare spōsalia de futuro. Idē sentit ibi Ci. dicēs q̄ si iuramētū interuenit. tūc de iure canonico ꝯpellit̄ spōsus seu spōsa ad ꝺ̄bendū sic videtur itelligere ista capitula q̄ ꝑmittunt cōpulsionē. de quo satis est dubitanduz. nec tangit̄ h̄ hic p doc. Sed glo. in. c. despōsatas p̄alle. sentit q̄ illa. l. i. C. de spō. sit abrogata ⁊ sic videt velle q̄ aliud sit de iur̄ cano. Sed Bra. dubie tñ loquēdo videt sentire ꝑmuz in. §. sed aliud ⁊. §. fi. ea. cā ⁊ qōne. ⁊ multū p̄o illa opi. fac̄ iste tex. nā si vbi iuramētū iteruenit tex. dicit hic spōsam nō cōpellendā fortius vbi iuramētū nō affuit. ⁊. c. ex lr̄is. el. ij. s̄. e. fundat ēt se sup iuramēto. In ꝺ̄riū tñ facit qȯ ibi dixi qa eccl̄ia cōpellit ad pactū nudū ꝓuandū. sed si velles teneī ꝑmaz opi. posses dicere h̄ spāle in mr̄imonio pp rōnem lr̄e vt mr̄imonium sit oīno libex. Itez illa. l. ꝓcedit indistincte forte ꝯsiderādo difficultatē mr̄imonij violēti. illud tñ est in dubitanter vex q̄ vbi iuramētū nō interuenit nō ꝺz eccl̄ia ita de facili ꝓcedere ad cōpulsionē vt h̄ ⁊ in. d. c. ex litteris ⁊ in. c. sicut. j. eo.

C Um in apostolica Litis pēdentia fit per mr̄imonio nō ipedit scōm mr̄imoniū ꝺ̄bi si ꝑmū erat nullū. ꝑmo ꝯsultatio. 2° rn̄sio ibi ꝯsultationi. Casus lr̄alis. Quedā cā mr̄imonialis vertebatur iter quēdaz vix. v. noīe ⁊ vxorē eiꝰ cor̄ ordinario. āte publicationē testiū ille reuersus domū cepit publice dicere q̄ inter ipm ⁊ vxorē suā sn̄ia diuortij fuerat ꝓmulgata. ⁊ sic falsitate suggesta q̄ꝺ̄ aliā insciā huius facti in vxorez cepit. postmodū vo p quosdā delegatos quibꝰ cā fuit cōmissa sn̄ia diuortij fuit lata. dubitauit dioc̄esanus vtrū mr̄imoniū illud teneat cū li. pē. inter vix illū ⁊ ꝺ̄rē vxorē cum illa ꝺ̄rerit. q̄ fuit a pa. qd iuris esset. ⁊ ipe rn̄det q̄ bene poterunt insimul remanere. ipposita illi viro penitētia cōpetenti. ⁊ infra tēpus pn̄e carnali copula iterdicta. Ber. Nō ꝑmo q̄ mēdaciū mulieris inductū ad mr̄imoniū ꝺ̄bendum nō impedit essentiā mr̄imonij. Scōo nō q̄ valet scōz mr̄imoniū pendēte litigio sup ꝑmo exquo ꝑmū i veritate erat nullū. Sed ꝺ̄ hoc ⁊ ꝺ̄ tex. oppo. q̄ nō valet 2m mr̄imonium spūale ꝑmo nō cessato vt ꝑz in. c. cōsideranimus. ⁊. c. auditis de elec. vbi fm verā lec. ꝯcluditur q̄ lz ꝑma electō sit nulla exquo tñ erat colorata nō ꝛz scōa ꝑma nō cassata. q̄ idē videt dicēdū in mr̄imonio carnali. ar. in. c. ij. de transla. prela. Sol. dicit Host. ꝺ̄riū ꝓcedere in vinculo institutо p eccl̄iaz ꝺ̄ qȯ potuit eccl̄ia statuere ad libitū. sed h̄ loquitur de mr̄imonio carnali qȯ fuit institutū a deo circa qȯ eccl̄ia nō statuit difficultrādo cōsensuz ⁊ ipedīēdo validitatez ipsius sine magna cā. vñ exquo in vitate ꝑmū mr̄imonium erat nullū nō debuit scōm ānullari ex sola litis pēdentia. In glo. fi. ibi ar. ꝺ̄. s̄. e. ad audiētiaz. glo. nō soluit. sz dic q̄ ibi fuit orta publica hōestas ex spōsalibus que tenebant iure nāli sed in cāu nostro nō erat ortū illud ipedimētū. cū 2ª mulier nō esset ꝯsanguinea prioris. nec ēt apparet in textu. q̄ cū ꝑma tenuerit mr̄imoniū de iure nāli. sed simpliciter dicit q̄ ꝑmuz erat nullū. Ad. c. nuper de biga. dic q̄ ex mr̄imonio nullo ꝺ̄bit̄ bigamia. qz solū in hoc pōderatur effect9 cū opere subsecuto. sed hic agit̄ de validitate secundi mr̄imonij quā nō ꝺz ipedire nullitas ꝑmi. Quid aūt si iste credidisset ꝑmū mr̄imoniū tenere. dicit Ain q̄ in foro aie nō teneret mr̄imoniū cū 2ª. qz nō bēbat cōsensum ꝺ̄bendi qȯ nō. Ex quo habes elicere regulā q̄ credēs ipedimētū qȯ tñ nō subest mr̄imoniū quo ad deū non ꝺ̄bit. lz ꝓtulerit vba apta ad ꝺ̄bendū mr̄imoniū. ⁊ sic credēs vxorez viuere q̄ est mortua ⁊ cū alia ꝺ̄bit nō tz quo ad deuz secundū mr̄imoniū. lz aliud senserit Jo. xxiij. q. i. in s̄uma. sed tu tene ꝑmū. p̄o quo. j. e. tua nos.

i **I**n presentia Vxor nō certificata ȯ morte viri ꝺ̄bere non pōt quāuis ignoret qd fit de marito q lōgo tpe affuit. ꝑmo cōsultatio. 2° rn̄sio ibi cōsultationi.

Casus lr̄alis. Quidā viri erāt i captiuitate vel alias abn̄tes cā peregrinatiōis. vxores eox expectauerāt illos p septēniuz ⁊ vltra. nec poterāt certificari de vita vel morte q̄ꝫuis sup hoc diligētiā adhibuissent. iuuenes erāt n̄ poterāt cōtinere petebant alijs copulari. q̄r̄it qd iuris. rn̄det pa. q̄ q̄ꝫtūcū q̄z tpe ita remāserint viuētibꝰ viris suis ad alia mr̄imonia nō poterāt cōuolare. nisi p certū nūciū receperīt de morte virox. Ber. Et istud. c. ꝺz magnā p̄ticaz in illis locis in q̄bus exercet̄ nauigiū ⁊ bellū lz sup hoc sollicitudinez adhibuerīt. Nō hāc lr̄az quātocū q̄z. Nō istā gnālem lr̄am nec auctoritate eccl̄ie. Nō ⁊ sic duo inhibēt̄ hic donec certū nunciū. Nō certū nunciū. Nō ibi cā captiuitatis q̄ p captiuitatē nō p̄ditur vxor. lz ꝑ captiuus apud hostes ꝺia bona p̄dat. ff. de capti. p totū. cū efficiat̄ suus non tñ p hoc dissoluit̄ mr̄imoniū vt h̄ ⁊ in. c. domus. j. ȯ scōis nup. sola. n. mors nālis dissoluit mr̄imoniū in. c. ij. xxxij. q. vij.

Nō 2° q̄ mr̄imoniū ꝺ̄cū p verba de p̄ti nō dissoluitur p abn̄tiā q̄ꝫtūcū q̄z maritox etiā si ignoret̄ de vita vel morte eox ac ēt cōcurrēte iuuenili etate coniugū. secus in sponsalibus de futuro vt in. c. de illis. s̄. e. Nō q̄ qs nō ꝓsumit̄ mortuus lz habita diligēti ingfitiōe ignoret vbi sit nā ꝓsumit̄ qs viuere posse p centū ānos. vt in. l. fi. C. de sa. sā. eccl. In gl. i. in fi. sed q̄r̄it nunqd hodie de iure canonico sit seruanda illa solennitas illius auc̄. hodie. vbi dicitur q̄ si maritus dicat̄ mortu9 in bello ꝺz vxor p se vl' aliū adire ducē belli ⁊ facere recipi dicta aliox sup h̄ ⁊ si deponunt de morte ꝺz vxor expectare p ānum ⁊ postea ꝺ̄bere. aliter eniz ꝺ̄bens pōt puniri de adulterio vt ibi. Tā cre. Pbili. ⁊ Bof. dicūt nō esse necesse. sed satis ē scōm eos q̄ de mōte mariti cōstet vere vel vfilr̄ puta qz nauis in q̄ marit9 exiterat passa est naufragiū. ⁊ oēs dicūtur mortui. idē sentit Ain. dicēs q̄ nō solū p nūciū. sz ēt p lr̄as vel alias ꝓbationes pōt mulier certificari. sr. i. c. prudētiā de offi. dele. vi ȯ ēt glosaz nōbilē i. c. q̄m in. §. si aūt. s̄. vt lite nō ꝓte. in vb. p̄sumat. q̄ ponit tres modos, pbādi morte ad h̄ q̄ vxori licituz sit trāsire ad alia vota. ⁊ inter ceteros ponit, pbationez fame vñ sentit q̄ sola fama sufficit p̄o quo ēt facit gl. iuris ciuilis in. l. fiqdem. C. so. ma. q̄ vult morte ꝓbari posse p famā. facit qȯ nōt gl. i. l. ij. i. §. fi dubitet. ff. quēad. re. ap. q̄ dicit sufficere vnū testē vel alias ꝑiecturas. sz bar. ibi plenius māz examinās dicit regrēdā ꝓbationē scōm quātitatē p̄iudicij. nā vbi agit̄ de maxio p̄iudicio. puta q2 accusat̄ qs de homicidio debēt eē ꝓbatōes plene vt q̄ testes videāt eū mortuū vlsepeliri. ad hoc. l. ide nerati9. ff. ad. l. aql. si vo nō agit̄ de tāto p̄iudicio. tñ p̄iudiciū ē magnū vt quia agit̄ de fama vel statu hois. ⁊ tūc dicit salte babēdam ꝓbationē de qua in. d. auc̄. hodie. est. n. satis graue q̄ vxor transeat ad alia vota in vita mariti. ⁊ sic vult q̄ hodie debeat seruari solennitas illius auc̄. sed Bar. in hoc ignorauit istum tex. cuz aperte hic dicatur q̄ sufficiat certus nuncius ⁊ sic vnus testis quādo nō agitur de magno p̄eiudicio. ⁊ etiaz doc. nostri cōiter sentiunt oppositum eius q̄ dicit Bar. vt. s̄. dixi dicit tamen ipse q̄ fama sufficit ad probandum mortez vel vnicus testis quādo non agitur de magno p̄e iudicio. ⁊ sic intelligit glo. superius alle. sed quo ad materiam nostrā nūquid fama sufficiat. dicit do. An. q̄ aut ē ȯ lōginquo. ⁊ tūc videt sufficere maxīe cuz longo tpe maritus fuerit abn̄s. Aut ꝺ̄ mortuus in vicinis partib9 ⁊ fama sola nō sufficit. ⁊ q̄ꝫ q̄ꝫ hec opi. multū videat equa tñ iudicio meo multū resistit iste te. c. dum regrit certū nunciū. ⁊ pondera verbū certū. nam fama, pceđ. ex auctore ꝯcerto ⁊ plerūq̄z fallaci. vt nō. in. c. vestra. de ꝯpa. cle. ⁊ mulie. Ac etiā in p̄sona nūcij deberet ꝓsiderari q̄litas p̄sone ⁊ vtrū depo-

nat ꝓ verba verisimilia nã agit nõ de modico ꝓiudicio abñ tis. ⁊ in fũma banc mãm relinquerẽ arbitrio iudicãtis vt diligenter oibus põderatis ꝓsideret. vtruz de morte sit facta certificatio. Jn glo.ij.ibi excusaꝫ. dicit hic do. an. q ad hoc vt excuset mulier a peccato sufficit q verisimiliter credebat maritũ mortuũ. sed quo ad hoc vt ecclesia det lnĩam ꝯbendi regrit aptior ꝓbatio vt hic. hoc dictuz videt ꝓma fronte ꝯ finem tex. vbi cõiungũtur illa duo vt vxor nõ possit ꝯbere nec etiã eccl̃ia dare lnĩam nisi certũ nunciũ recepe rit. rõ. nã cum mulier hoc cãu ꝯbat lege resistẽte non ꝓsumitur esse in bona fide. l. quẽadmodũ. C. ỏ agri. ⁊ cens. li. xi. ⁊ in regula que ꝯ ius de re. iur. lib. vi. in tex. in dicta auẽ. hodie. dixit q si aliter vxor ꝯrit de adulterio pũit ita q hodie cũ habeamus tex. aptuz nõ excusarẽ mulierẽ ab adulterio. q lz adulteriũ nõ cõmittaꝫ sine dolo. l. pe. ff. ỏ adulte. tñ dolus ꝓsumit ex quo ꝯrit lege ꝓhibẽte. ⁊ sic vr q vxor est sepanda a scõo viro lz aliter senserit Jnno. in. c. dñis de scõis nup. vbi dicã. Nicolaus.

i **Inter opera** Licitus ⁊ piũ opus est cũ meretrice ꝯbere. intellige que vult se corrigeꝫ. vel sic. Cõtract⁹ matrimonij cũ peccatrice volẽte se corrigere ꝓficit ad remissionẽ peccatoꝝ. duo facit. ꝓmo ponit casum statuti. ⁊° statutũ ibi statuimus. Casus lr̃alis. Dicit q ĩter cetera opa caritatis magna caritas reputaꝫ peccantẽ ad penitentiã reuocare. vñ Ale. pa. vult qcũ qz publicas mulieres de lupanari extraxerit ⁊ eas duxerint in vxores in remissionẽ eis ꝓficiat peccatoꝝ. Ber. Nõ ꝑ q meretricũ quãtũcunqz publicũ nõ priuat mulierem hoc facto mr̃imonij. nam qsqz ꝯbere põt q exp̃sse nõ ꝓhibeꝫ in. c. cũ apud. j. e.

Scõo nõ q opa caritatis ꝓficiunt in remissionẽ peccatoꝝ. ⁊ intelligo de peccatis respectu pene. naz duplex ẽ malum. s. culpe ⁊ pene. Culpa. n. remittit ex sola ꝓritiõe peccatoꝝ. sine qua nõ sufficiũt opa caritatis de pe. di. i. in. c. di si. ⁊. c. si peccatũ cum simili. sed pena peccati ex sola cõtritione nõ dimittit nisi ex penitentia exteriori nisi maxima esset cõtritio. nam illa maxia pena est vt nõ. glo. de conse. di. iiij. baptismi vices. vnde intelligo tex. q illud mr̃imonium ꝓficit ad remissionẽ pene. Sed est dubiũ nũqd oĩa peccata dimittaꝫ. Pe. ⁊ Ab. dicũt q nõ. nihil tñ allegãt. d. Car. dicit posse sustineri oppositũ cuz lr̃a loquit indefinite ⁊ sic videt q equipolleat vniuersali iuxta notata in. c. vt circa de elec. li. vi. q̃ larga interꝑtatio est fiẽda in hac materia fauorabili. Sed pro ꝓmo dicto facit tex. duz dicit ꝓficiat. Jtem q̃ quãdo papa indulget remissionẽ oĩum peccatoꝝ adjicit plenã seu plenissimã. qõ verbũ h̃ nõ ponitur vt nõ. glo. in cle. ij. de pe. ⁊ remiss. Jo. an. in. c. ad liberãdaz. j. ỏ indeis. Jn glo. i. in fi. nota caudã glo. ⁊ dicit Hostiẽ. q eccl̃ia dissimulat vt euiteꝫ maius malũ. tñ hoc peccatum debemus ꝓsequi vt mortale ꝓ eum. allegat qõ babeꝫ ĩ auẽ. de leno. sed tu vide meliorẽ tex. xxxij. q. iiij. in. c. meretrices ⁊. c. nemo sibi blandiatur de legibus. vbi legi. ⁊ nõ. q fornicatio cũ meretrice vel cũ cõcubina est mortale peccatũ ⁊ a iure diuino ꝓhibita. lz qdam vulgares ⁊ ignorantes credant oppositũ qõ est falsuz. Jn glo. ij. ibi vidua. ⁊ vide ibi in gl. tñ ex quo mulier cã q̃stus admittit inbonestẽ duos videtur palaz questũ facere ⁊ sic põt appellari meretrix vt in. l. palaz. ff. de ri. nup.

a **Id quod** Matrimoniũ ꝓ viz ꝯ cuz cohabitatiõe spõtãea cõualescit. ⁊ quotidie allegaꝫ. Jn pria ꝓponitur pars facti. in secunda responsio cuz reliquo facto ibi taliter. tertio decidit ipm factum ibi mãdamus. Casus lr̃alis. Quedam mulier ꝯrit matrimoniũ cuz quodam viro inuita ⁊ renitẽs: vt dicebat in. xi. anno. post modũ per ãnum ⁊ dimidiũ cohabitauit eidem. tandẽ recessit ab illo ⁊ taz mulier q̃z vir ad illicitos cõcubitus trãfuit. post hoc dicebat mulier: q inuita ⁊ renitẽs ꝯrit cuz illo. ⁊ boc volebat ꝓbare. vnde ab illo separi debebat. querebaꝫ qd iuris sit. rñdet pa. q̃uis. xi. ãnos ab initio babens ⁊ inuita ⁊ renitẽ illi viro tradita fuisset. q̃ tñ post modũ ꝓ annũ ⁊ dimidium cohabitauit eidẽ consensisse videt. ⁊ cogi dz ad ipm redire nec testes recipiẽdi sunt si quos illa mulier vellet inducere ad ꝓbandũ q nõ cõsenfit in illum. q̃ mora tanti tẽporis ꝓ bationez buiusmodi excludit cũ illa coactio iaz transierit in consensuz. vnde mãdat ordinario vt ꝓ hoc nõ dimittat. quo minus cõpellat vtrũ q̃z ad tractãdũ alterũ maritali affectu. nisi ambo vellẽt ad religionẽ transire iniuncta eis penitentia q ad illicitos cõcubitus trãsierint. Ber. Nõ ꝑ q lz matrimoniũ metu ꝯctuz sit ipo iure nullũ vt dixi. s. e. cũ locuz. tamen põt cõualescer ex tacito cõsensu subsequẽti. sed dic q cõualescit vt est nũc nõ vt ẽ tũc. ad hoc qõ nõ. in regula nõ firmatur de reg. iuris. li. vi. Nõ secõo q cohabitatio spõtanea vsq̃z ad etatẽ legitimã supplet defectuz etatis ⁊ purgat vitiũ metus precedẽtis. Jtez nõ q non dz quis admitti ad purgandũ qõ ꝓbatuz nõ releuat. concor. c. cuz cõtigat de offi. dele. Nõ ibi vtrũ q̃z cõpellas. ⁊ tene mẽti q ecclesia ex officio suo põt compellere vtrũ q̃z coniugẽ q fine legitima cã se separauerit ad redeũdũ ĩ vnũ ⁊ ad tractandũ se maritali affectione. ⁊ hoc facit ecclesia ꝓpter periculum adulterij qõ timeꝫ ex cohabitatiõe separata. pro hoc vide qõ le. ⁊ nõ. in. c. veniẽs de regula. ⁊ ibi tenti in. c. tua. de iureiur. Sed pro declaratione tex. quero nũquid sit necessaria cohabitatio anni cuz dimidio ad purgandũ virilis metus ꝓut recitatur in lr̃a. Host. dicit q non. hic. n. narratur facti cõtingẽtia. vnde sufficit ꝑm eum si perueniat ad etatẽ legitimã ⁊ captata oportunitate fugiẽdi nõ fugerit. nõ enim regritur copula carnalis. lz aliud senserit Jnno. nam vt dicit Host. ⁊ bene iste tex. solũ ponderat cohabitationẽ spõtaneaz. ⁊ q̃z q̃ ꝯ h facit. c. ij. s. de reg. vbi ĩtranti religionẽ ꝓ metũ datur ãnus. ibi tñ logtur in minori xxv. annis ⁊ ibi regritur ꝓbatio religionis. sed in casu nostro quo ad matrimoniũ sufficit solus consensus. vnde exquo spõte cohabitauit cũ viro vt cũ marito videtur approbasse matrimoniũ pro quo. c. vnicũ de despõ. ĩpu. li. vi. iudex tñ habet cõsiderare quãtitatẽ more ⁊ oportunitatẽ fugiendi. ⁊ si interiz interceſſit copula oĩno presumit pro cõsensu nisi ꝓbaret per vim extorta. vt in. c. cõsultatiõi. ⁊ qõ ibi nõ. j. e. ⁊ j. ti. ꝓri. c. ex lr̃is. Abbas.

s **Jcut** Sponsalia de futuro etiã iurata solunt ꝓ scõa spõsalia ỏ presenti nõ autem per scõa de futuro. cõis diuisio. scõa ibi postulationi tue respondemus. ⁊ continet tria dicta. secundum ibi q si. tertium ibi q si de bis. Casus litteralis. Quidam nomine lau. iurauit se ducturum. p. mulierez in manu patris ipsius mulieris iurantis similiter q ei filiaz suam traderet in vxorem. nec stetit per virum sz per mulierez quo minus matrimoniũ contraxissent. postmodum quattuor annis vel quinqz elapsis q̃dam aliã. e. nomine per verba de presenti desponsauit. queritur quaz de istis habere debeat. Respondet papa. mandans episcopo loci q si constiterit ei q idez. l. ꝑmaz mulierez per verba de futuro. ⁊ aliaz postmoduz per verba de presenti desponsauerit matrimoniũ secundo loco contractũ legitimũ iudicetur. ĩposita viro penitẽtia cõperenti pro eo q primaz fidem irritaz fecit. nisi iuramento suo certuz terminuz apposuerit infra quez illaz duceret in vxorez nec stetit per eum quin ad statutuz terminũ matrimoniũ confirmaret. ⁊ si forte cum vtraq̃z per verba de futuro contraxit primũ iuramentuz ipsum seruare compellaꝫ. ⁊ de secundo sibi penitentiã iniungat. si vero de bis non constet ad plenum taz diu adhuc de causa cognoscat. donec super bis plenius instruatur. Ber. Nota primo q sponsalia de futuro pure contracta non dissoluũtur per lapsuz tẽporis. naz vt hic vides quadrieniuz vel quinquẽniũ erat lapsum a tempore sponsaliorum ⁊ sponsus remansit obligatus. de quo tamen vide que dixi. s. eo. de illis. Secundo nota qõ iuramentũ nõ impedit vires mr̃imonij sequentis valet q̃ mr̃imoniũ ꝯ iuramẽtũ. lz trãsgrediẽs sit piur⁹. Ex quo ĩferꝫ matrimoniũ valere a piuro cõtractũ. Jtẽ q actus etiaz spũa-

lis ꝛ ꝫ iuramẽtũ fortius dꝫ tenere actus tpalis. s. testiũ de quo vide qđ nõt Jo. an. i regula q semel de reg. iur. li. vi. i mercuria. ꝛ p gl. xiij. q. ij. c. vltia volũtas. Itẽ nõ q; vbi spõsalia sũt iurata ñ ẽ licitũ alteri ab eis resilere. Ultio nõ ex fine lre ꝑm hosti. q; i cã mrimoniali nõ ẽ ꝑuãd⁹ rigor iuris. vñ cꝫnis attestatões sint publicate siue sit renũciatũ siue cõclusũ i cã poterit iudex ex offo suo testes de nouo recipere ꝛ ꝟ pp periculũ aie. oia. n. in hac cã pẽdẽt ex offo iudicis. facit. j. c. c. cũ i tua. ꝛ nõ. s. de testi. series. ꝛ fac latis ista lra i fi. Sꝫ ꝟ qro ad declaratões lre qd si pora spõsalia de futuro nõ eẽnt iurata. 2⁹ vo fic. rñdet Jnno. pora ꝑuale re ac si iuramẽtũ fuisset ĩterpositũ ar. c. quãto de iureiu.

Nõ singlr ꝟ dcm ex quo potes iferre seu elicere vnã regulã q; nõ vꝫ iuramẽtũ ꝫ, pmissionẽ simplicẽ alteri fcãꝫ lꝫ ꝫrũ senserit idẽ Jnno. i. c. veniẽs de iureiu. lꝫ ꝑmũ dcm sequit ꝟ Host. ꝛ latius ibi tãgo. Secũdo colligit ex ꝟ dicto Jnno. q; a spõsalib⁹ ẽt nõ iurans ñ ẽ licitũ recedere ẽt si ĩteruenerit iuramẽtũ cũ alia ad qđ vide qđ diri. s. e. requirit. Jn gl. ij. i fi. aduerte qꝛ gl. logt nimiũ succincte et obscure ꝛ marie in fi. ꝫ credo hũc fuisse itẽrũ. gl. n. voluit tacite opponere de. l. ij. C. de spõsa. vbi dꝫ q; spõsus nõ tenet vltra biẽniũ cessãte cã legitia expectare spõsã. ꝫ ꝟ quadriẽniũ vel qnquẽniũ fuit elapsũ. g̃ potuit ꝟ ipune cũ alia ꝫbere: cui⁹ ꝫrũ hic inuit tex. cũ mãdat sibi penitẽtiã ponĩ gl. vꝫ soluere q; vbi termin⁹ eẽt appos⁹ dꝫ fieri distinctio lre an ꝑ eo remãsit vel ne. quasi sec⁹ vbi spõsalia fuissẽt pure ꝫcta. vel ꝫrũ ꝑcedit vbi iuramẽtũ nõ interuenit. ꝛ ꝟ vltimũ esset magna limitatio ad dcãꝫ. l. ij. Sꝫ Jo. an. ꝛ hosti. vident iberere dcẽ. l. simplr. dicũt. n. q; ꝟ nõ cõstabat q; p multũ stetisset: lꝫ fic eẽt allegatũ. si ãt cõstitisset nõ ponere tur isti penitẽtia quẽadmodũ distinguit i tex. qñ termin⁹ fuit appositus. Et ꝑ hoc itellectu facit nõbile dcm Jnno. in c. ꝑ tuas. de arbi. vbi dicit q; iuramẽtũ appositũ i aliquo ꝫctu assimit naturã illi⁹ ꝫctus ꝑ quo facit. l. fi. C. de cõdi. inde. ꝛ ꝟ satis plꝫ vt euitet legũ correctio. vel saluãdo gl. põt dici q; vbi iuramẽtũ iteruẽit dꝫ expectari auctoritas supioris. ar. c. venerabilẽ de elec. Jn gl. i v. ad statutũ. ex g̃o. potes elicere tres solutões q̃ tñ funditus ñ tollũt ꝫrũ. vñ varia in hoc scribunt ꝑ doc. ꝫ capiẽdo mẽtẽ Boff. q̃ videt placere do. an. ꝛ magis amica veritati. dic q; qñqꝫ termin⁹ apponit ad sollicitãdũ iplemẽtũ i obligatõib⁹: ꝛ tunc lapsus termini nõ liberat ab obligatõe. ꝛ fic logt. l. celsus all. i glo. qñqꝫ opponit ad finiẽdã seu limitãdã obligationẽ et tũc lapsus termini liberat ab obligatõe exquo nõ deficit ꝑ ꝑmissorẽ quo minus satisfaceret i termino. si. n. obligauit me ad dãdũ cẽtuꝫ vsqꝫ ad pascha nec erã aliter ꝑ ꝑus obligatus nec deficit ꝑ me ꝫ ꝑ te: nõ teneor post festũ. ꝛ fic logtur ꝟ. ꝫ difficultas ẽ i videdo qñ dicat terminus appõi ad ꝑmũ vel ad 2ⁿ effectũ. do. an. dat duas theoricas. ꝑ⁹ si terminus apponit ab vno cõtrahẽtiũ respectu iplẽdi ab altero tñ. tũc vꝫ apponi ad sollicitãdũ iplementũ. iõ post tps nõ tollit obligatio. imo magis firmat. ꝫ si terminus apponit ab vtroqꝫ respectu iplendi ab vtroqꝫ. ꝛ tũc vꝫ appositus ad finiendã obligationeꝫ. Jõ lapso tpe si ꝑ aliũ stat alt̃ erimit ab obligatõe. qꝛ exquo ab alio nõ iplet ꝫctus i die ꝙctõis alter resilere põt a ꝫctu qꝛ ꝫct⁹ recipit cõditionem quãdã. s. ꝑmitto ꝛ volo obligari si tu iples tali die. si tu nõ iples nolo obligari. sic si tibi ꝑmitterẽ cẽtũ i paschate. si dares mihi librũ i paschate post pascha obligatus nõ sũ. Secũda est qđ aut terminus apponit ad sollicitãdũ iplementũ ꝫctus tã pfecti. ꝛ tũc ñ soluit ꝫctus lapsu tpis. aut ad sollicitãdũ ꝓncipiũ noui ꝫctus ex pte vtriusqꝫ. ꝛ tũc tps soluit ꝑmũ contractuꝫ i fine cõtrahendi ordinatuꝫ. qꝛ eo q; labit tps cõtrahendi quilibet declarat se nolle ꝫbere ꝛ cõsequenter ab ãterioꝛi ꝫctu in fine cõtractus ordinati discedere. et hec vltima theorica clarioꝛ ꝛ vꝫ de mente huius lre. nã terminus fuit ꝟ appositus ad sollicitandũ ꝓncipiũ cõtractus mrimonij. ꝛ fic obligatio restricta ꝛ limitata fuit in tps. Et ex hoc alias ꝓsului q; si a ꝓncipio spõsalia fuissent pure cõtracta. ꝫ postea spõsus ꝛ spõsa cõuenirent de die nup-

nõ ꝑ ꝟ lapsus illius dici liberat ab illa obligatõe. qꝛ terminus ex postfacto fuit appositus ꝑ sollicitãdo implemento ꝑmissionis iam perfecte ꝛ pure facte. Abbas.

Cum apud.

Mutus ꝛ surdus ꝛ cẽs q nõ ꝓhibent mrimoniũ cõtrahere ꝑñt. Prio decisũ exordiũ. 2⁹ cõsultatio ibi sane. tertio rñsio ibi ad qđ q; tria fac. ꝑ ponit duas rões. 2⁹ rñdet ibi vñ. tertio solut obstaculũ ibi cꝫ qđ. Casus lꝛalis. Que tũ fuit a pa. vtꝛ mutus ꝛ surdus ñ ꝑñt ꝫbere mrimoniũ. rñdet pa. edictũ de mõasterio ꝫbẽdo ꝓhibitoriũ ẽ: q; ẽ dicere qcũqꝫ ñ ꝓhibet ꝑ iura ꝫsequẽter ꝫbere põt. ꝛ solus cõsensus suffic ad mrimoniũ ꝫbẽdũ. vñ si mutus ꝛ surdus velit ꝫbere ꝛ ĩueniãt cũ qbus eis ñ dꝫ denegari. qꝛ q; ñ ꝑñt vbis ꝑ signa valeãt declarare Ber.

Nõ ꝑ q; vbi mã est in se pmissiua edictũ dicitur prohibitoriũ q̃si sit prohibitoriũ certarum personarum. nõ. n. dꝫ dici edictũ pmissoriũ exquo mã de se est pmissa. ꝛ dr edictũ ad instar edicti pretorij. de quo vide qđ leg. ꝛ nõ. ij. di. c. constituto. Alij tamen dicunt per oppositum sed non est vis. nam si materia est permissiua ꝛ edictum dicatur pmissoriũ debet tunc intelligi permissoriũ regulare ꝛ prohibitoriũ certarum personarum. Secũdo nõ ibi sufficit solus consensus. q; ad substantiam matrimonij verba non sunt necessaria nec solẽnitates patrie nec consensus parentum vel dominoꝛum. sed sufficit solus cõsensus cõtrahẽtũ hoc denotat hoc verbum sufficit ad hoc qđ nõ. glo. in. c. statutum in ꝓin. de rescriptis. li. vi. Itez nõ mutũ ꝛ surdũ posse explicare omnez ꝫctuꝫ qui solo cõsensu perficit hoc colligitur ex rõne lre. Ultimo hẽs hic colligere vnuꝫ sacramentum ecclesie permissum muto ꝛ surdo. Quid autez de alijs sacramentis vt baptismo confirmatione eucharistia penitentia extrema vnctione ordine. tractat ꝟ Jo. an. q; commentauit hanc decretalem eo quia fuit prima decretalis quam didicit dic vt hic plene per eum ꝛ dicit q; regulariter vbi verba de substantia requiruntur non potest mu⁹ ꝛ surdus sacramentum exercere. secus vbi sufficit solus cõsensus. vnde potest baptizari sed non baptizare. suscipere corpus christi. sed non conficere ꝛc. Ultimo queritur quid de surdo ꝛ muto ꝛ ceco simul. nunquid possit matrimonium contrahere. primo videtur q; sic quia naturaliter potest mulierem cognoscere. Item habet rationem naturalem. Jn contrarium quia nunqꝫ vidit matrimonium ꝓtrahi nec audiuit. ꝛ sic cum ignoret quid sit matrimonium nõ videtur q; possit consentire in matrimonium. Hostien. dicit aduertendum vtrum possit exprimere suum consensum in contrahendo ꝛ debet admitti. alias autem repelli. ex gestis enim ꝛ signis discretus iudex hoc considerabit ꝛ i dubio consulendus esset princeps. Abbas.

Dilectus.

Furiosus matrimonium ꝓtrahere non potest. primo decisenarrat factum. Secũdo causas inferendo respondet ibi cum autem. Casus lꝛalis. Quidã noie robertus filiam suã cuidam iuueni matrimonialiter copulauit. ignoꝛans q; ille iuuenis esset furiosus. vnde petebat filie sue, puideri. rñt pa. cum mulier cũ ipso viro q; continuo furoꝛe laboꝛat mozari non possit. ꝛ propter alienationẽ furoꝛis legitim⁹ consensus inter eos iteruenire non potuit. Mãdat ẽpo loci vt si taliter rẽ cognouerit esse ꝑdictos studeat ab iuicẽ separe Ber. Nõ ibi legitim⁹ cõsensus q; ad matrimonium contrabendum requiritur legitimus consensus non enim sufficit nudus consensus nisi legibus sit qualificatus. nam constitutus in sacris habet consensum non tamen legitimum ideo valide non contrahit matrimonium. Secundo nota q; furiosus non potest contrahere seu actum a consensu dependentem exercere. Jn gl. ij. in fine. hoc intellige sm Hostien. ꝛ bene quando mulier post sanam mentẽ cõsensisset tacite vel expresse. si enim tempoꝛe furoꝛis mulier discessisset a viro ꝛ aduenientе sana mẽte nollet consentire non esset matrimonium licet ipse nunc velit consentire qꝛ non interuenit mutu⁹ consensus eoꝝ

tempore,nec obstat ſm eū ſi dicaſ q; ſiquis cōſentit in ab/
ſentez ⁊ illa certificata ratificat ⁊ ꝓſentit eſt mr̄imoniuz. q2
hoc casu is qui ꝓſentit p̄mo durauit in p̄mo cōſenſu. ſecus
vbi receſſiſſet. Nō ex hoc dicto Host. q; ad mr̄imoniuz
ꝯbendū nō regritur q; ꝓſenſus pſtetur ſimul eodē tempo/
re. ſed ſatis eſt q; vnus cōſentiat p̄ p̄us ⁊ duret in ꝑpoſito
ſuo ⁊ alteri⁹ cōſenſus poterit accedere ex poſtfacto. ⁊ idez
tenet Host. ſ. eo. ex lr̄is el. ij. ſed de hoc dubito p id qō no
tat glo. in. l. cōſenſu. ff. de ac. ⁊ ob. ⁊ in. l. i. ff. de ꝯben. emp.
⁊ vtrobiq; nōbiliter glo. dicit q; etiā in ꝯctibus q; pficiunt
iuregētiū dz cōſenſus ſimul p̄ſtari. idem quo ad mām no/
ſtram videt ſentire ſpe. in ti. de deſpon. in. i. col. vbi dicit q;
reſpōſio alterius dz ſequi incōtinēti p. l. cōtinuus actus. ⁊
in. l. i. ff. de v̄bo. obli. ⁊ hoc videt tutius ⁊ verius de ſubtili
tate iuris lz p̄mū ſit equs. Et nō illud in ꝓactica qō videt
ſeq; Jo. an. hic ⁊ in. d. c. ex lr̄is.

Ue fraternitati.

Per legiti/
muz conſen/
ſum ꝯbitur mr̄imoniū. inter eos tm̄ q; loqui poſ
ſunt dz ꝓſenſus verbis exp̄imi. Vel aliter ſm
intellectū quez infra tenebo. Solo conſenſu legitimo ꝯbit
mr̄imoniū ſed v̄ba regrunt quo ad ꝑbationez. ⁊ intellige
vel alia ſigna eqpollēta. Pꝛio ponit qōnē. ⁊ eius ſolutio
nem quā ꝑbat exēplis. ſcōa ibi nos igit. Caſus littera/
lis. Ducſuū ſuit a pa. vtrū p̄ ſola verba poſſit ꝯbi mr̄imo/
niū: ⁊ ſi p̄ verba ſola. q̄ritur ex q̄bus. rñdet pa. q; mr̄imo/
niuz in veritate ꝯbitur p̄ legitimū cōſenſuz viri ⁊ mulieris:
ſed verba neceſſaria ſunt q̄ztū ad eccliam exp̄imēcia cōſen
ſum mutuū de p̄ſenti: ⁊ p̄ cōſenſum reuera ꝯbitur mr̄imo/
niuz. q2 mun p̄nt ꝯbere mr̄imoniū p̄ ꝓſenſuz mutuum ſine
verbis: dūmodo p̄ aliqua ſigna ꝓſenſuz exp̄māt: ſed pueri
ante legitimos ānos p̄ ſola v̄ba nō ꝯbunt cū antea eoz cō/
ſenſus nō ſit legitimus. Ber. Nō p̄mo q; ad ſubſtātiā
mr̄imonij v̄ba nō regrunt: ſed ſufficit ſolus cōſenſus legi/
timus. Sed ꝯ hoc opponit. nam lr̄a hic videt velle ꝯtū
dum dicit q; verba ſunt neceſſaria quo ad eccliam. illud. u.
neceſſario regrit ſine quo actus eſt nullus. vt patet i ſi. lit/
tere. So. glo. multū in hoc inſtat ⁊ inuolute loq̄t. doc. ſunt
varij. Jnno. tenuit verba eſſe de ſubſtātia quo ad eccleſiaz
militātez in loq; valētibus. Et hoc ſtatuit eccleſia ſm eum
ne tantū ſacrameūū eſſet incertū: alias ſeq; poſſet abſurduz
q; ſi vir vidēs mulierē cōſentiret in eā in corde ſuo ⁊ idē fa/
ceret mulier q; inter eos eſſet mr̄imoniū. Ex quo poſſent
ſequi multe abſurditates. Host. tenuit v̄ba nō eſſe de ſub/
ſtantia ēt quo ad eccleſiā: ſed ſatis eſt qualitercūq; appare
at de ꝓſenſu. Jo. an. diſtinguit q; aut p̄ceſſit ꝯctus ⁊ nō re/
quirunt verba: alīs verba ſunt neceſſaria. Dz doc. moder
nores cōiter ſentiūt cum Host. cū ſatis ſit q; appareat de
ꝓſenſu p̄ ſigna ēt in loq; ualentibus. nam v̄ba exiguntur ſo/
lum ad oſtendēdum cōſenſum ideo ſatis eſſe dz q; p̄ ſigna
appareat de ipſo cōſenſu. ⁊ hanc opi. ſemp tenui ⁊ ꝑbo p̄
illū ter. nam cōſultatio b̄ fuit facta in genere ⁊ papa rñden
do ꝑbat v̄ba nō eſſe de ſubſtātia adducēdo exēplū in mu/
to. Si. n. quo ad validitatē mr̄imonij voluiſſet equiparare
mutū ⁊ loq; valētez inepte adduriſſet exēplū de muto. ⁊ lz
poſtmodū dixerit v̄ba eſſe neceſſaria habuit reſpectum qz
cōiter loq; ualētes exp̄mūt cōſenſum p̄ v̄ba. Jtem videm⁹
q; legatū ⁊ fideicōmiſſum p̄nt relinq; nutu ēt a loq; ualenti/
bus. vt in iur. alle. in glo. Ad idē facit tex. ſ. eo. cum apud.
vbi dicit q; ſufficit cōſenſus. nam illud dicit ſufficere quo
poſito nihil aliud regrit ad ſubſtantiā actus. vt nōt glo. in
d. c. ſtatutū. de reſcrip. li. vi. Jtē nō refert qd ex eqpollenti
bus fiat. vt in. c. lz ex quadā de teſtū. Jtem ꝑbo ⁊ alia rōne
neceſſaria cōcludēte. mr̄imoniū eſt de iure diuino. vt i. c. i.
de vero. li. vi. de iure v̄o diuino nō diſtiguit inter mutuz ⁊
loq; ualentē. illud aūt certuz eſt q; mutus pōt ꝓtrahere mr̄i
moniū ſine v̄bis dūmodo exp̄mat cōſenſum ſignis vt. ſ. c.
cū apud. vbi papa rñdit nō ſtatuēdo de nouo ſz ſm ius an
tiquū. ergo forti⁹ poterit hoc valēs loq; qz cū melius ſit ſen
ſatus poterit melius cōſenſuz ſignis oſtēdere. Jtē nullus

rex. p̄ciſe regrit v̄ba. Nec ob. iſtud. c. qz b̄ papa rñdet ad
cōſultationē. ⁊ ſic nō ponit ius de nouo vt nōt. in. c. cōſulta
tioni de tēpo. or. ⁊ p̄ b̄ tollit motiuū Jnno. duz dicit q; ec/
cleſia hoc ſtatuit. nam hoc ſtatutū nullibi habet. Ad idē fa
cit. c. ex parte de reſti. ſpo. ⁊ hanc opinionē ſenſit glo. nōbi
lis in. c. ſufficiat. xxvij. q. ij. vbi gl. exponit tex. illū dum di/
cit quo ad eccliam. i. quo ad ꝑbationem. ꝑbatio vero con
ſenſus non reſtringitur ad verba vt in. l. nutu. ff. de legat.
iij.

Abbas.

Ua nos.

Generaliter ſūmari ſic pōt.
Non eſt mr̄imoniū vbi alter
ꝯbentiuz non cōſentit. ſed b̄ ſūmariū nullaz du
bitationē hz: ideo ſpālius ſūmo ſic. Si alter ꝯ/
bentium vtiq; verbis dubijs aīo decipiendi mulierez ⁊ eam
poſtmodū cognoſcit carnaliter iudicat p̄o mr̄imonio i fo
ro iudiciali. ſecus in penitentiali. h. d. ſm verum ⁊ cōem in
tellectū. p̄mo cōſultatio. ſcōo rñſio ibi ſup quo. 2⁹ vero eſt
dupler. prima quo ad foz iudicialem. 2⁹ quo ad penitentia
lem. ſcōa ibi nos aūt. Caſus lr̄alis. Quidaz iuuenis re/
quiſiuit quādaz mulierez ſepe vt ei carnaliter cōmiſceret.
ſed ipa ꝓſentire nolebat niſi deſponſaret eandē: tandez nul
lo p̄nte nec vlla ſolēnitate adhibita dixit illi mulieri iohan/
nes te deſponſat cū ipe nō vocaret iohānes: ſed finxit ſe fic
vocari: nō credens ꝑpterea mr̄imoniū ꝯbere cum eadem
ex eo q; ipe nō vacabat iohānes: nec habebat ꝑpoſituz ꝯ
bendi cū illa nec conſenſit in illaz ſi illa in euz cōſenſit: ⁊ fic
carnaliter cognouit eandē. queritur vtrū ſit mr̄imonium iter
eos. Rñdet papa q; cū p̄efatus vir mulierē illam deſpon
ſauerit: ⁊ in ꝑpria ꝑſona ſub nomine alieno: quo vocari ſe
finxit ⁊ inter eos ſit carnalis copula ſecura videt p̄o matri
monio p̄eſumēdū. niſi exp̄ſſe dictū fuiſſet pape q; ille nec
ꝑpoſuit. nec ꝓſenſit illam ducere i vxorē. Jtem dicit papa
q; res ita ſe habet videlicet q; ille nō ꝑpoſuit illam duce/
re in vxorem. nec in eaz cōſenſit. nō debet ex illo facto mr̄i/
moniuz iudicari. qz in eo nō inuenit ſubſtantia coniugalis
ꝯctus. nec forma ꝯbendi mr̄imoniuz. qz ex altera parte ſō/
lūmodo dolus affuit. ⁊ defuit conſenſus ſine quo mr̄imo/
nium nō ꝯbitur. Ber. Nō p̄mo q; nō vitiatur ꝯctus ſi
ꝯbens loquit i tertia ꝑſona intelligendo mi ō ſcipo. ad hoc
facit. c. qō aūt de iurepatro. ⁊. c. dudū de cōuerſio. cōiuga.

Scdo nō q; ꝯbens in ꝑpria ꝑſona efficaciter obligatur
lz doloſe mutauerit ſibi nomē. ⁊ eſt rō qz nomina ſunt inuē
ta ſignificandoz nominū gratia. inſti. de leg. §. ſiquis. ſed
ex quo cōſtat de corpore nō eſt curandū de nomīe vt in. d.
§. ſiquis in noie. Tertio nō q; q̄z q̄z due ſint cāe p̄nci/
pales ob quas fuit inſtitutū mr̄imoniuz. ſ. cā ſobolis ⁊ in/
continētie euitāde vt nō. xxvij. q. i. in ſūma. tñ tenet mr̄imo
nium lz alia cā inducat quis ad ꝯbendum. nam effectus li/
bidinis induxit hic iſtum iuuenē ad ꝯbendum. ⁊ idez dicit
de eo qui ꝯbit cā dotis. vel ꝑpter parentelam mulieris vel
ꝑpter pulchritudinez eius. nam multe ſunt cāe impellētes
ad mr̄imoniuz de quibus vide in dicta glo. Quarto nō
q; in foro anime de oībus creditur confitenti etiam ſi alle/
gat turpitudinē ſuam. ⁊ eſt ratio qz ſolum ibi agitur de ſui
p̄eiudicio. Ultimo nota q; quibuſcunq; verbis quis
vtatur in contrahendo vel quemcunque dolum adhibeat
ſi in veritate nō conſenſit nō eſt mr̄imonium quo ad deuz.

Oppo. ꝯ tex. videtur. n. ſibi ꝯdicere. nam in v. ſup. vide
tur iudicare p̄o mr̄imonio ſed ꝯtium poſtmodū dicit in v.
nos autem. Solu. dupler poteſt eſſe intellectus. p̄mus q;
vſq; ad ver. nos aūt. loquit in foro iudiciali in quo quis n
auditur allegans turpitudinez ſuā vt in. c. inter dilectos de
dona. ſed ex p̄ſumptiōibus iudicat. ſ. e. ex lr̄is el p̄mo
vnde ex quo conſtat illuz deſponſaſſe mulierem in ꝑpria p
ſona ⁊ eaz cognouiſſe carnaliter debet iudicari p̄o mr̄imo
nio nō obſtante mutatiōe nominis. qz aut fuit facta ignorā
ter ⁊ non ob. error ex quo cōſtat de corpe. aut ſcienter ⁊ do
lus nō debet ſibi p̄eſſe. nam interpretatio dz fieri ꝯ dolo/
ſum. ⁊ intelligi debāt verba ſcōm illum ſenſum quez ſolent
recte intelligentibus generare vt in. d. c. ex lr̄is. v. vero

nos autem vsq; ad finem loquitur in penitentiali foro vbi statur confitenti ⁊ pura veritas consideratur sed attenta veritate hoc non erat matrimoniū cuꝫ defuerit ꝓsensus ex pte alterius. dꝫ tamē sacerdos in foro aīe illum inducere vt cō sentiat de nouo. ⁊ sic vt purget dolū ab eo ꝓmissum ⁊ vt apter se foro iudiciali. ⁊ iste est verus intellectus. c. ⁊ pōt induci ad multas silēs questiones. Alius intellectus est vt tota littera intelligatur in foro iudiciali. sed i principio loquitur allegādo nō aūt decidendo pro matrimonio ꝑ quo facit illud verbuꝫ forte positum in tex. Quare autez hic creditur dolosо in foro iudiciali. rñdetur q; hic non constabat de facto nisi ex confessione illius iuuenis. vñ cū confessio sua essꝫ qualificata seu contineret vnum factuꝫ qualificatū nō poterat recipi ꝓfessio q̄ten⁹ faciebat ꝫ ꝓfitētē tñ sꝫ oportebat q; vl ex toto recipet vl ex toto repelleret iuxta nō. i. c. i. ō ꝓfes. li. vi. ⁊ p legistas in. l. aurelius. i. §. idē quesijt. ff. de libe. lega. facit. c. cū olī de cēsi. sed iste intellectus mihi non placet q; vbi pſumptio ē ꝫ confitentem pōt recipi confessio quatenus facit ꝫ se ⁊ reijci quatenus facit ꝑ se. ⁊ vt nō. Bar. i. d. §. idē quesijt. i illa questione cum quis confitetur aliquem interfeciſſe se defendendo. ⁊ facit tex. coniuncta glo. ſ. de insti. c. cū venissent. vbi dixi. hic enim erat pſumptio contra illum confitentem eo q; illicite extorſit copulam carnalē. ⁊ q; i propria pſona desponsauit. tene ergo primā lecturā. In glo. i. ibi q; simulate nuptie. formaliter glo. non soluit ꝓtrariuꝫ. ideo dic vt supra dixi, pcedunt. n. in foro iudiciali vbi iudicat de consensu ſm extrinseca vt in. d. c. ex litteris. sec⁹ in foro penitentiali. ⁊ hoc sentit apertius glo. antepenul.

Et in fi. glo. nō hanc vltimam. q. nā pōt adduci generaliter ad oēs contractus. ⁊ dic formaliter qꝫ glo. capiendo mētē Hosti. aut. n. fuit iusta cā ꝓtestandi. puta metus ⁊ iuuat ꝓtestatio nec ab ea videt recessuꝫ per contrarium factū vt in. c. i. qō metus cau. ⁊ in. c. lotharius. xxxj. q. ij. ⁊ hoc verū nisi postmoduꝫ sequatur copula. nā tūc indistincte videret recessuꝫ a ꝓtestatione. ar. in. c. ꝓsultatiōi. j. eo. facit. l. ij. C. qō me. cā. Aut nō suberat iusta cā ꝓtestandi. ⁊ ꝓcedi ōter mīatio gl. rō potissima est vltra glo. q; cū ꝫctus dependeat a ptāte vtriusq; ꝓtrabētis non valet ꝓtestatio facta ab vno in preiudicium alterius nisi ille consentiat vt in. c. cumana iūcta glo. ⁊ i. c. i genesi de elec. facit lex cum in plures. §. locator. ff. loc. ⁊ qō plene nō. p Bar. in materia ꝓtestationis in. l. non solum. §. morte. ff. de noui ope. nuncia. ⁊ per Joan. in regula in generali de rg. iu. li. vj. in mercu. vbi plene post Jo. mo. de mā ꝓtestationis nō. ēt in. c. cuꝫ. m. de ꝓsti.

In glo. pe. nō. glo. iuncto tex. q; ad esse matrimonij reqūuntur duo substantialia. l. mā ⁊ forma ⁊ lꝫ dentur multe exceptiones placet tñ expositio glo. vt substātia capiat ꝑ consensu. Et ex ꝫ notabis q; illud dicit de subā sine quo actus subsistere nō pōt facit qō nōt Bar. in. l. prolatam. C. de sē. ⁊ interlo. om. iu. Forma vero dicūt ipsa verba supple vel signa equipollentia verbis. ſ. e. c. cū apud ⁊ facit. c. is q. j. e. ⁊ dixi. ſ. c. ꝓri. Nō obstat si opponatur de iuribus cōmuniter dicentibus solum consensum sufficere. ſ. e. cum apud ⁊ in. c. sufficiat. xxvij. q. ij. quoniam consensus non potest haberi nisi mediantibus verbis aut signis. nam si vir ignorat mētez mulieris ⁊ eꝫ ibi nō est ꝓsensus. i. simul sensus. sꝫ dissensus ⁊ sepatus sensus ꝑ hoc facit qō le. ⁊ nō. in. l. ꝓsensu. ff. de actio. ⁊ obliga. Abbas siculus.

Cum in tua.

Ad denūciationē vni⁹ honesti viri q; defert cō sanguinitatē ⁊ de fama vel scādalo docet impedit mr̄monīū ꝫbēduꝫ. cōis diuisio. scōa ibi ad qō.

Casus lr̄alis. Quidā vir ⁊ mulier volebāt ꝫbere matrimoniū ſm cōsuetudinē loci. propositū fuit publice in eccl̄ia vt qui sciret impedimentū iter eos illud exponeret. sꝫ null⁹ apparuit ꝫdictor: fama tñ priuatū impedimentū parētele deferebat. vt oīs suspitio tolleret ex pte ꝫbentiū offerebantur iuramenta maiox̄ snox̄ de ꝓpinquitate sua q; nulla esset cōsanguinitas inter eos. Querit qd sit in hoc casu vl articulo faciendū. Respondet papa. q; si ꝓsona grauis cui fides sit merito adhibēda denunciet q; illi sunt consanguinei ⁊ de fama ꝓbet vel scandalo. aut etiam ipse iudex de plano per se posset de hoc certificari. Judex non solum dꝫ iuramēta parentum nō recipere. sed ēt dꝫ illos compellere vt a tali ꝫctu desistant. ex quo fama vel scandalum est probatum si moniti induci nō possunt. vel ꝫ famā huiusmodi ſm tue discretionis arbitriuꝫ iuramenta exhibeant ꝓpinquox̄. alioquin si ꝓsona denuncians talis non fuerit. vel si talis fuerit ⁊ ō fama vel scādalo ñ ꝓbauerit monēdi sūt ne ꝫbāt sꝫ ñ ꝓpellēdi Ber. Nō ibi offerant ⁊ ibi sponte oblata arg. opti. q; nō inficit dictū testis lꝫ nō fuerit citat⁹ sed ꝑ ptē ꝓducentē iudici oblatus. nō. n. ex hoc pſumit se ingerere sed potius vt ſti mulatus a pte ꝓducente. ⁊ ꝫ notabis ⁊ tenēt dñi de rota ō. ci. cclx. al. cccl x. facit. c. ꝓstitutus de testi. secus dic vbi testis seipsum ingereret. q; nunc tā qꝫ suspectus ē repellēdus ar. i. l. vxori. §. i. ff. ō fal. ⁊ ibi per bar. ⁊ i. l. que ota. ff. ō, pcu. facit. c. qualiter de elec. Nō 2° iuncta glo. fi. ⁊ tene mēti q; ꝫ, pbationem fame pōt admitti ꝓtraria, pbatio. ⁊ si scōa pro batio ē clarior offuscat effectus prioris ꝓbationis. Idez dic cū, pbat infamia ꝫ aliquem ⁊ in eo casu quo infamia sufficeret ad torturā. si, pbaretur ꝑ aliā ptē bona fama tolleret ꝑma, pbatio ⁊ sic videt hic tex. de eo qō nō. bar. i. l. fi. ff. de questi. Tertio nō q; ad solam famam deferentē impedimētū debet impediri mr̄imonium ꝓtrahendum de quo videt tex. i. c. sup eo ō ꝓsan. ⁊ affi. Sed nō istū tex. singulariter i eo q; addit de scandalo. Ex quo potes iferre q; vbi inter aliquas parētelas scādalū vehemēter timet ex ꝫctu mr̄imonij pōt ⁊ dꝫ iudex interdicere mr̄imoniū facit. c. nihil cū scādalo de pscrip. ⁊ c. ij. de no. op. nūcia. Quarto nō ibi ꝑ te ipsuꝫ q; iudex ordinari⁹ ꝑt ingrere ō fama ꝫ aliquē simpliciter ⁊ de plano ⁊ posuit hic Inno. nōbile verbuꝫ dicēs q; sine ordine iudiciario ⁊ sine testibus pōt hāc iquisitionē facere. ⁊ itellige vbi ingrit nō respectu magni pīudicij alias secus q; in pīudiciū abītis nihil ē inouādū. iij. q. ix. caueāt ⁊ c. oīa de cā posset. ⁊, ppie. c. i. ⁊ c. iter quattuor ō maio. ⁊ obe. In gl. ij. in fi. hec glo. multū obscure loq̄t ⁊ videt q̄si i ꝺictiōe. sed pōt intelligi tex. dupliciter. ꝑ q; ō fama iudici ꝓstabat vt priuato q; adhuc nō erat ꝓbatio facta i iudicio sꝫ a multis i ꝑuato audiuerat ⁊ hec fama q̄ ꝑt appellari ꝑuata nō sufficit ad impediēdū mr̄imoniū vt ꝫ sꝫ dat facultatē iudici ad ingrendum ⁊ ad recipiēdū, pbationē de fama ⁊ iō dicit ꝫ Host. nōnduꝫ q; iudex ñ dꝫ reputare famā nisi ꝓbet coram eo qō nō. secus vbi qñ aliqd notū ē iudici vt notoriū nā lꝫ nō, pbet ꝑt iudex ꝑ id iudicare vt vī tex. iuncta gl. i. l. i. C. qui ⁊ aduer. quos. Secūdo ꝑt itelligi exponendo ibi priuatū. i. ꝑuati. ⁊ recidit i eūdē sensuꝫ. sꝫ hec littera eēt clarior. In gl. i ỽ. ꝓsona grauis reijcit a ꝓsona denunciāte. dic clari⁹ q; ꝑt ad ꝫrū rñderi dupliciter. ꝑ q; ibi factū erat tā clādestinū q; ñ poterat, pbari nisi ꝑ ꝓsonā illā lꝫ vilē nā vbi deest facultas, pbādi admittit, pbatio alias ñ itegra vt ē bon⁹ tex. cū gl. i. c. cū dilecti de elec. ⁊ i. c. ꝑterea. ſ. ō testi. sed i cāu nr̄o impedimētū poterat ꝑ alios, pbari ⁊ denunciari merito vilis ꝓsona ñ dꝫ admitti. Et nō ex ꝫ tex. vnū satis nōbile q; ēt vbi agit ad impediēdū peccatū futuꝝ ñ admittit vilis ꝓsona ad denūciandū. lꝫ aliō senserit Bos. in sūma de accu. in fi. Sc̄o pōt rñderi q; i ꝫrio ille deponebat vt testis hic ỽo veniebat vt denūciator. sꝫ prima solutio vī ꝑstantior. In gl. i. ỽ. de fama ibi ingsitōis. dic q; illud captꝫ solū, pbat q; dicta paucox̄ nō ifamāt. sꝫ fama bñ pōt, pbari etiā ꝑ duos testes vt nō. gl. ij. q. i. in. §. qñ. ⁊. iiij. q. iij. §. itē sepe. ⁊ in. l. iij. ff. de testi. ⁊ nō ꝑ bar. i. l. de minore. §. tormēta. ff. de quest. Ultrio oppo. ꝫ tex. de ꝫrietate. nā in principio repellit iuramēta ꝓsanguineox̄ fama in ꝫrium, pbata: sꝫ in ỽ. vl ꝫ dicit oppositū. Solutiones sunt multe sed due sūt principaliores. prīa q; in principio ponit regula postea ỽo hoc relingt arbitrio discreti iudicis nā ꝑ tps ⁊ qualitatē facti ⁊ ꝑsonax̄ admittet vel repellet, pbationē in ꝫrium. vel scōo pnci piū sogtur qñ ꝓsanguinei volebāt deponere sup ñ ꝓsanguinitate. vel ꝫ. intelligit qñ volebant deponere cōtra famam ⁊ hoc mihi placet. Abbas.

c **Consultationi.** Mulieri que negat se in matrimonio cõsensisse nõ credit marito ꝓbãte ẽtiũ secus si probat se ꝓsensisse ꝑ metũ q̃ põt cadere in cõstantẽ. ⁊ duos casus determinat. scõa ibi sane. Casus lr̃ alis. Consuetudo est in q̃busdaꝫ locis q̃ spõsus ⁊ sponsa cũ debeãt benedici veniũt ad valuas eccl̃ie. i. hostia eccl̃ie. spõsa tũc dicit q̃ nũquã cõsensit in sponsuꝫ mr̃imonialiter. sed spõsus vult probare ẽtiũ. s. q̃ in matrimoniũ illi⁹ cõsensit. q̃rit vtrũ spõsa sit audiẽda. ⁊ dr̃ q̃ nõ dꝫ audiri cũ illi⁹ simplex assertio nõ dꝫ legitimis testib⁹ pualere. Scõo ponit alius casus. Quidã despõsant aliquas in vrores spõse bñdictõe recepta statim ante carnalẽ copulã aufugiũt a spõsis dicẽtes se in illos nullatenus ꝓsensisse sꝫ ꝓpulse ꝑ metũ, pferebãt verba ꝓsensus sed dissentiebãt aĩo. querit vtrũ iste due spõse sunt audiẽde Rñr q̃ sic ⁊ si talis metus, pbatus fuerit q̃ possit cadere in ꝓstantẽ a spõsis merito sunt sepande. Ber. Nõ ꝑ q̃ spõsus ⁊ sponsa añ consũmationẽ mr̃ionij bñdicunt añ valuas i. fores eccl̃ie alicubi tñ benedicũt añ altare pallio suppposito de quo in. c. vir aũt de scõis nup. hec sũt tñ de solẽnitate ⁊ si de subaĩa mr̃ionij. vt in. c. i. s̃. e. ⁊ vide q̃ le. ⁊ nõ. i. c. alr̃. xxx q. v. Scõo nõ q̃ testes, pducti ab vna partiũ ẽt si sint extranei ꝑferunt simplici assertioni alteri⁹ ẽt sup ẽctu mr̃ionij valet ergo mr̃ioniũ q̃ ꝺ, pbari põt coꝝ duobus testib⁹ dũtaxat ẽctũ. nã lr̃a hic admittit simpliciter testes idoneos ergo duo sufficiũt. iiij. q. iij. vbi numer⁹. ⁊ ĩ regula pluralis locutio de re. iur. li. vj. Tertio nõ ⁊ tene mẽti fi. c. q̃ nõ ois met⁹ excusat ẽt mulierẽ: sed oꝫ q̃ fuerit talis q̃ potuit cadere in ꝓstantẽ ⁊ dic incõstantẽ. s. mulierẽ nõ ãt ĩ ꝓstantẽ virꝫ qꝫ vĩz vt dicit gl. nõbilis. s̃. eo. c. cũ locũ. Sed q̃ro ꝓ declaratõe prie ptis qd si maritus nõ põt, pbare mr̃ioniũ ꝑ testes. dicit hosti. q̃ nõ ꝑsumit mr̃ioniũ ẽt, pbata cobabitatõe sed pot⁹ stupꝝ vt in. c. alr̃ ꝑall̃. nisi lõgo tpe puta p. xl. annos tenuisset eã in lecto ⁊ mẽsa vt vroꝛẽ ad ĥ. l. in, libere. ff. de ritu nup. q̃ ad hunc casuꝫ dꝫ restringi. ⁊ facit qõ le. ⁊ nõ. in. c. illud de ꝑsump. vbi plene de hoc. ⁊ nõbis bñ ĥ dictũ q̃ ꝑ possessionẽ saltẽ lõgissimã, pbat̃ ꝓprietas mr̃ionij secus est regl̃r in ꝓpbanis nisi, pbaret̃ ꝓscriptio vt plene nõ. in. d. c. illud. In gl. i. ĩ fi. sed ꝑm istũ intellectũ ꝓim⁹ casus b⁹. c. nõ esset diuersus a sequẽti iõ dic meli⁹ q̃ poterit idirecte, pbare nõ ꝓsensuꝫ puta, pbãdo abñtiã a loco tpe ẽct⁹. vt in. c. ex tenore de testi. ⁊ dic vt ibi. Vel, pbando q̃ tpe ẽctus erat minoꝛ septẽ annis ⁊ sic nõ poterat ꝓsentire vt in. c. tue. s̃. eo. In gl. ij. nõ gl. iuncto tex. q̃ lꝫ met⁹ annullet ipso facto mr̃ioniũ tñ per copulã subsequentẽ ꝓualescit. s. vt ex nũc ⁊ dicit Vinc. hoc verum nisi ꝓbet se vi fuisse cognitam quod nota. sed dubito quid in vi conditionali. Nam dictum Vincentij potest intelligi in vi precisa. vtputa qꝛ fuit detẽta ⁊ oppꝛessa. naꝫ potius dr̃ quis tũc pati q̃ꝫ agere vt in. c. sacris. s̃. q̃ nõ me. cã. sꝫ in vi ꝓditiõali qs agere dicit̃ puta metu mortis ꝓsensi ⁊ credo q̃ nõ sit mr̃imoniuꝫ qꝛ metus ẽt ꝓditionalis excludit libertatẽ ꝓsensus vt in. c. cũ locũ. s̃. e. ⁊ ĥ puto verissimum lꝫ Host. in alijs terminis aliud videatur sentire. ĩ. e. is qui.

s **Gemma.** In matrimonijs ⁊ sponsalib⁹ dꝫ eẽ libertas vñ in eis, pmissio pene nõ obligat. duo facit. In ꝑ⁹ ponit mulieris querelã. In ꝛ⁹ dat iudicem ibi cũ itaq̃. Casus litteralis. Teberga filia gẽme dũ essꝫ ifra septimũ annũ ꝓstituta ẽxit spõsalia cũ petro filio b. de alferio ꝓsentibus ipa gẽma ⁊. b. ꝑdicto. ⁊ pena fuit apposita a parentibus vt ps q̃ ꝓtrauẽiret penaꝫ alteri pti ꝓsolueret. postmodũ dicta. t. ꝓtraxit matrimoniũ cũ alio. c. nomine. vñ hac occasione dictus. b. a ꝑdicta gẽma penã ĩ stipulatiõe apposit̃ nitit̃ extoꝛquere. vñ ꝓquesta ẽ do. pape. dicit papa cũ matrimonia libera debeant eẽ ⁊ ideo stipulatio pene in mr̃imonio vel sponsalibus apposita merito sit iprobãda. Mandat papa quatenus si ẽ ita. iudex dictũ b. ꝑ excõicationẽ ꝓpellat vt a petitione dicte pene desistat. Ber. Nõ ꝑ q̃ timoꝛ ẽt pecunie soluende ĩpedit libertatẽ ꝓsensus puto tñ q̃ si dñs tpalis incurret me tũ amissionis alicuius rei nisi ẽbat̃ mr̃imoniũ q̃ ꝑ hꝫ matrimoniũ ẽctũ nõ ẽt nullum: qꝛ iure nõ cauet̃ q̃ met⁹ pditionis alicui⁹ rei cadat ĩ ꝓstantẽ vĩz nisi forte esset pditio oĩuꝫ bonoꝝ vel maioris ptis vt ĩ. c. abbas qõ me. cã. facit qõ le. ⁊ nõ. in. c. frequẽs õ resti. spo. li. vj. ⁊ ad istũ tex. dic q̃ papa ĩprobat oẽꝫ stipulationẽ penalẽ q̃ posset in aliquo auferre plenitudinẽ libertatis nõ tñ sequit̃ q̃ ꝑ talẽ metũ mr̃imoniũ sit nullũ vt, pbat̃ in. c. ꝓi. s̃. e. ⁊. c. veniẽs. Scõo nõ ꝭ vnuꝫ intellectũ q̃ nedũ inter ipsos ẽbentes nõ valet stipulatio penalis sꝫ ẽt inter parentes ipsoꝝ ẽbentiuꝫ qõ clarius, pbat̃ in. l. ticia. ff. de ver. ob. de quo. ĩ. Item nõ q̃ libertas requirit̃ in mr̃imonio nõ solũ tpe, pmissionis de eo ẽbendo sꝫ ẽt tpe ẽctus. nã ĥ principiũ fuit volũtariũ. Ex quo põt ĥ colligi ar. q̃ ex spõsalibus nõ iuratis nõ dꝫ qs ꝑ cise ꝓpelli ad ẽbenduꝫ mr̃imoniũ de quo vide qõ dixi in. c. reqsiuit. s̃. eo. Ultimo nõ ⁊ tene menti q̃ ecclesiasticus iudex põt adiri nedũ vbi ꝓtendit̃ de substãtia vinculi mr̃imonialis sed ẽt vbi agit̃ de ꝓsecutiuis ad ipm mr̃imoniũ vt ꝑꝫ ĥ vbi papa fuit aditus ꝑ laicos sup extoꝛsione pene. ⁊ ideꝫ cauet̃ si agit̃ de dote de quo ĩ. c. de prudẽtia. ĩ. de dote post diuoꝛ. resti. In gl. i. ibi si post septẽniuꝫ. pondera gl. nã apte sentit relata ad tex. q̃, primus septẽnio seu ꝓstitut⁹ ĩ se ptennio ex quo nondum ꝓpleuit septẽniũ ẽ ihabilis ad ẽbẽdũ spõsalia ẽt de futuro cuius ꝓtrariuꝫ tenuit gl. s̃. e. i. c. spõsam. Sꝫ ista gl. plus mihi plꝫ vt tetigi. s̃. c. iuuenis ⁊ iõ ĥ Bof. tenuit dicẽs q̃ tria ĩpediebant hic pene ꝓmissionẽ. ꝑ libertas matrimõij. ꝛ⁰ qꝛ nõ tenuit prĩcipale. s. sponsalia. ꝫ⁰ ĩfantilis etas. nã infans nõ põt obligari de quo in. l. i. ff. de noua. papa tũ ĥ se fundat̃ sup libertate mr̃ionij dũtaxat. nã ñ ꝓtẽdebat̃ ĥ õ defectu etatis ⁊ forte pena fuit ĥ apposita inter parentes eoꝝ nam ĥ extoꝛquebat̃ a matre vt innuit lr̃a.

In gl. fi. ibi sed secus ẽ scõm leges. ĥ glo. mordet̃ ab Host. qꝛ idẽ vr̃ ꝑm canones. ipsemet glosatoꝛ nõuit in. c. accedẽs de ꝓcura. ⁊ i. c. ex pte de ꝓuer. ꝓiuga. sꝫ glo. põt saluari dupliciter ꝭ Jo. an. ꝑ⁰ q̃ glo. logt̃ allegãdo nõ decidẽdo. Scõo ⁊ melius q̃ dꝫ intelligi aliud eẽ ꝭ leges qꝛ legeſ ĩprobant penã ⁊ approbãt interuentũ arraꝝ. ⁊ dixit de legibus qꝛ canones nõ faciũt hãc differẽtiã nõ tñ sensit aliud eẽ ꝭ canones sꝫ difficultas est in videndo rõnem q̃re pro cõtrahẽdo mr̃imonio põt iteruenire arra ⁊ nõ pena cũ eadẽꝫ videat̃ rõ ĩ arra. nã si is qui tradidit arras retrocedit a ꝓtractu eas perdit ⁊ sic patit̃ penã. Si vero is qui recepit vellet resilere dꝫ eas reddẽ duplicatas ⁊ ẽt q̃druplicatas si ĥ fuit ꝓcutuꝫ vt in. l. mulier. C. e. ⁊ sic satis in effectu soluit penaꝫ si bꝫ reddere q̃druplicatas. Jo. an. post Bof. dicit q̃ rõ diuersitatis est qꝛ arre solẽt tradi in pua q̃ꝫtitate pena vo ĩ magna. Itẽ arre tradunt̃ de pñti sꝫ pene, pmittunt̃ in futurum sꝫ qs facilioꝛ est ad, pmittẽduꝫ q̃ꝫ ad exbursandũ. Host. reddebat aliã rõeꝫ vꝫ q̃ in traditõe rei sue q̃sq̃ põt appõere pactũ qõ vult. l. in traditionib⁹. ff. de pactis. Añ arre tradunt̃ sꝫ pena, pmittit̃. Itẽ si recipiens ẽbit mr̃ioniũ lucrat̃ arras ⁊ sic lex ꝑsumit q̃ ꝓp lucrũ iduceret̃ ad ẽbendũ mr̃imoniũ spõte sꝫ metu pene violẽtat̃ qs ad ẽctũ. Aduerte qꝛ hec rõ nõ cõcludit vt dicit Jo. an. ⁊ bñ nã recipiens timoꝛe ne habeat eas reddere duplicatas vel quadruplicatas iducit̃ ꝑ aĩuꝫ suũ ad ẽbẽdũ mr̃ioniũ. Itẽ põdera qꝛ Host. sentit q̃ recipiẽs arraꝝ eas sibi lucrifacꝫ secuto mr̃iõio sꝫ ipemꝫ sentit oppositũ ĩ sũma. e. ti. §. i. ⁊ hãc ẽriã smaꝫ tꝫ ꝭ e. post Jo. pagliaꝝ cõsilio. clxiiij. nã dictũ Host. hic nullibi, pbat̃ ⁊ videt̃ ibi approbare rõneꝫ diuersitatis supius alr̃. ⁊ ĥ bñ nõbis. Et vt hẽat̃ plene mã b⁹. c. qꝛ est quotidiana conclusiue examinabo q̃tuoꝛ que possunt ꝓtingere in mã. ꝑ num qd idistincte possit iteruenire arraꝝ traditio. scõo nũqd pena idistincte sit reprobata. tertio nũqd possit iteruenire pignus vt sic matrimonio nõ secuto recipiẽs lucreꝫ pign⁹. q̃rto nũqd saltẽ intereẽ possit peti a retrocedẽte. Circa pri nũ ⁊ scõꝫ dicit Jo. an. hic ꝓsiderãdaꝫ q̃litatẽ ꝑsonaꝝ ⁊ q̃ꝫtitatẽ arraꝝ seu pene. Si. n. iter viles ꝑsonas iteruẽiret traditio magnaꝝ arrarũ nõ valeret qꝛ ẽ eadẽ rõ q̃ in appositõe pene. nã sepe tradit̃, p arris q̃ꝫtitas mille floꝛ. ⁊ si inter ma-

gnas psonas iteruenīat modica pena valeret q2 ē eadē rō q̄ in arris nā solutio modice pene nō hz ītimidare magnū virum. ⁊ hāc opi. vī sentire ⁊ tenere Ci. in. d. l. mulier. sz bar. in. d. l. ticia videt oīo reprobare appositōz pene q̄ztūcūq̄z ī modica q̄ztitate sit appposita q2 lex idistincte ,phibet stipulationē penalē. vt in. d. l. fi. in fi. C. e. ⁊ in. l. ticia. ⁊ hoc respectu arraz videt velle q; indistincte admittant dūmō nō excedāt q̄ztitatē dotis vel donatōis pp nuptias. ⁊ vbi ista nō īteruenirēt nō debēt excedere penā legalē de q̄ in l. iubem⁹ C. de repu. nam si dissoluenti matrimonium lex non apponit penam ita grauem vt in. l. consensu. ⁊ in. dcā. l. iubemus ergo fortius idē dicendū in recedēte a sponsalib⁹ ⁊ sic dicit posse limitari dictā. l. fi. C. e. Itē ad h vt valeat effect⁹ arrarū est op⁹ q; vere īteruenīat ita q; q̄ztitas sit numerata ⁊ tradita pti. secus vbi pars ꝓfitet tm̄ se recepisse vt cōiter hodie fit ⁊ cōstaret ꝓtū. ⁊ idē voluit Fe. cōsi. clxiiij. ⁊ vide ad māz in ꝓfi. clxxxix. ⁊ hec opio multū mihi plz q2 vbi arra īteruenit est q̄si eadē rō q̄ in appositione pene. q2 de facili qs cōfiteret se recepisse arraz in magna q̄ztitate. īmo plus dicit ibi Bar. q; si vtraq; pars ꝓfitet recepisse ab altera nō valet altera ēt si vere īteruēīsset solutio q2 si solui tibi mille ⁊ recepi a te alia mille non video2 soluisse ar. l. q fic soluit. ff. de solu. multi tm̄ tenēt ꝯ hoc vltimū. ō quo p bal. in. d. l. fi. ⁊ vide varia ꝓsilia in hoc ꝯ bar. sz nolui tūc ꝓsulere ꝯ q2 tūc credidi ⁊ credo suā eē veriorē opi. nā vt dixi rō legis fuit q2 facili⁹ qs ꝓmittit q̄z exburset. vt dixi. sed ex quo tandū dē recepit ab alia pte nō videt exbursare ⁊ maxie h, pcedit hodiernis tēporibus in qbus ꝯbentes ꝓfitent recepisse alter ab altero magnā q̄ztitatē arraz que ī veritate nū q̄z fuerūt numerate sed ē nuda ⁊ simplex ꝓfessio. ⁊ Bar. in tm̄ inberet huic opiniōi q; subnectit fūdū nō posse dari loco arraz ēt si tradens cōstituat se noie alterius possidere qō satis plz. q2. l. fi. loqtur de arris traditis in q̄ztitate ⁊ ānullat aliā penā. q; extra illū caluz ñ ōbem⁹ arras approbare. ⁊ cū ꝓmissa finta bar. videt h trāsire do. an. respectu arraz. multū mihi plz opi. Jo. an. vt consideret qualitas ⁊ quātitas psonaz maxie respectu recipiētis q hēret reddere duplicatas vel q̄druplicatas. moueo2 q2 p rōnez nāle3 legis debem⁹ recedere a verbis legis ⁊ fuare sniaz vt nō. i. l. ñ dubiū. C. ō legi. ⁊ ī regula fi. de re. iu. li. vj. sz appositio pene ī quacūq̄z pua q̄ztitate nō tenebit q2 odia nō debēt extēdi vt i. l. qō vo ꝯ. ff. de legi. ⁊ in regula odia. ī. vj. Venio ad 2m̄ respectu pene supra vidisti qd sensit Io. an. ⁊ qd bar. sz āpliādo mām colligēdo dicta doc. h ⁊ in. d. l. ticia. dic q; aut apponit pena inter ipsos ꝓtrahentes ⁊ indistincte nō valz sz opinionē cōiore3. Aut inter parentes ipsoꝝ cōtrahēciū ⁊ idē vt hic sz vnū ītellectuz ⁊ in. d. l. ticia. Aut inter alios ⁊ tūc aut isti sūt ita ꝓiuncti cū ꝯbentibus q; verisīlr isti inducerēt ad ꝯtū ne ꝓiuncti vt amici soluāt penā. ⁊ iō qō. ē. ar. i. l. heres meus in fi. ff. ō cōdi. ⁊ demō. aut nō sūt ita cōiuncti ⁊ cōiter tenet q; inter eos valet appositio pene qō, pcedit ēt si extraneus, promiserit nomine mulieris sub certa pena. lz hosti. h cāu teneat ꝯtū sed cōiter indistincte tenet ꝓmū. Ad vltū tm̄ singulariter aduerte q; si extrane⁹, promittit sub pena q; ticia mulier ꝯbet mr̄imoniū cū sympronio si fac q̄ztū ī eo ē nō īcurrit penā q2 difficultas exquo factū ē ī obligatōe īpedit cōmissiōz pene vt ē tex. nō. i. l. si vebēda i fi. ff. ad. l. rhodi. ō iac. ⁊ i. l. ij. ff. si q; cau. ⁊ hāc opi. in termīs nr̄is tenuit Jo. paglia. de sponsis vt refert Fed. in loco ꝓalle., p h q2 sicut, promittens p iuramētū euitat periurīū si facit q̄ztū ī eo ē vt nōt. glo. i. c. ex literis ex. ij. ⁊. c. si cut. s. e. q; eodē mō dz euitare pene cōmissionē, p quo facit c. significāte ōpig. ⁊ hāc ēt opi. tenuit h dīs an. ⁊ ad h ēt adduco auctoritatē bar. in filib⁹ terminis in. l. cōtinu⁹. §. illud ff. de ver. ob. Et nō h. nā cōiter accidit q; qs, promittit, p filio vxore seu amico q; ratificabit certū ꝯtuz sub pena q; si iste promissor facit q̄ztū ī eo ē euitat penā. hec, pcedit vbi pēa cōstitit ī pdēdo seu in diminuēdo patrimoniū sinum. sz qñ cōstitit in lucro pdendo puta dono vel lego tibi. c. si ꝯreris matrimoniū cū sympronio nūqd valeat. ē dicēdū q; iter extraneos valet seu alios a ꝯbentibus, vt p bar. in. l. ticia in. §. ti cio. ff. de ver. ob. Si ītr ipsos ꝯbentes nō valet vī si dico ,promitto tibi cēcū si mecū ꝯtreris nō valebit matrimoniuz. vt ,pbat in. l. si ita stipulat⁹ in. §. si tibi nupsero. ⁊ ibi p bar. ff. de ver. ob. rō q2 intuitu libidinis videt illā inducere ad matrimoniū q̄ rō cessāt inter alios a ꝯbentibus. hoc tm̄ dictum limita singulariter nisi is cui facta esset ,promissio foret nobilior q2 tūc videt donare potius aio cōpensandi rōne nobilitatis. ,p hoc q; nōt bar. in. l. i. C. de dona. āte nuptias ⁊ ī. l. si volūtate. C. de do. ,promis. ī. l. si diuortiuz. ff. de verbo. ob.

Venio ad tertiū nūqd pignus possit interuenire ,p securitate matrimōij ꝯbendi. ⁊ ī h varie repiuntur opi. Inn. h tenuit q; sic q2 loco arraz pōt pignus tradi allegat. l. i. C. ō remiss. pig. q̄ nil facit sz forte errore scriptoris. l. ista finit allegata sz bene facit. l. i. C. si rectō, p. quā forte allegat Inn. ⁊ eā adducit spec. eo. ti. §. i. vbi sequit illā opinionē. mouet q2 p pign⁹ qs nō se obligat sicut p penā. nā tradit sicut arra ⁊ cōsuluit pri p retētionē nec ē necesse mouere actionē. ⁊ q̄z q̄z Jo. an. dicat Hosti. tenuisse ꝯtū tm̄ ī sūma. e. ti. §. i. tenet hāc opinionē vt pdat pign⁹ si matrimoniū poterat seq de iure ⁊ deficit, p tradente secus si nō poterat seq ar. in. c. ⁊ si necesse de dote p⁹ dnor. relti. Jo. an. dicit distinguēduz sm̄ qualitatē psonaz ⁊ quātitatē pignoz, put. s. dixi ī arris sz eū ⁊ q; possit īteruenire pignus segt Fed. cōsi. cxlix. gl. ī. l. ticia. pal. distīguit vtz pign⁹ det pro pena ⁊ ñ teneat an ,p arris ⁊ tenet. alij aliter. Bart. ibi dicit q; pōt interuenire dūmō pignus cōsistat ī quātitate ⁊ realiter tradat q̄ opinio non plz h do. an. q videt in effectu ꝓcludere q; nisi pro īteresse pstādo nō pōt pignus īteruenire q2 cū simus extra casum. l. fi. C. eo. nō valet promissio alicuius pene nā illa. l. solū pmittit arras. Itē pign⁹ nō possz duplicari ex alia pte ⁊ sic ꝯctus nō eēt equalis ex vtraq; pte prout illa. l. fi. requirit. ⁊ h opinio satis mihi plz in fauorē libertatis matrimonij nec ob. l. i. C. si rector, puin. q2 ibi ꝯctus arraz appellat pign⁹ nō āt disponit vtrū pign⁹ possit īteruenire, p h facit qō nō. gl. i. l. si stipuler. ff. de vb. obli. q̄ dicit q; ois stipulatio i talib⁹ est reprobata. Hūc descendēduz ē ad vltimū nunqd possit saltē peti itereē si spōsalia fuerūt ꝯcta p stipulonē. ⁊ quo ad ius canonicū nō refert vtrū īterueneriit stipo vt nudū pactū vt in. c. i. de pac. in quo ēt doc. sūt varij. nā gl. i. d. l ticia dicit q; sic. aliud sensit in. d. l. si stipuler. ⁊ ibi Di. tenuit q; intereē ꝓsistēs in dāno emergēti pōt peti sec⁹ respectu lucri cessantis. q2 primū nō pōt dici pena nec ipēs pene nec ēt lucrū. sed refartio dāni. Ja. de are. Ci. ⁊ cōiter doc. i. l. i. C. de spō. ⁊ in. d. l. ticia. ⁊ h tenēt indistincte q; nō possit peti nisi dolose ps se habuerit. nā tūc altera ps poterit petere īter esse actiōe de dolo nō āt ꝓncipaliter pp stipulationez q2 ex ꝓcessiōe iuris pōt ps recedere a spōsalib⁹ vt. l. i. C. e. Itez ne aliquo mō ītimidet mr̄imoniū pp solutionē intereē. ⁊ h opinio satis plz tū in fauorem mr̄imonij. tū q2 sumus extra casuz illius legis fi. ⁊ vide Hosti. in summa eo. ti. §. i. vbi sequitur premissam opinionem.

i **Squi-** Spōsalia ō futuro trāseūt ī mr̄imoniuz p carnalē copulā subsecutā. sz nō p nixū carnalis copule tm̄. h dicit cū. c. fi. j. e. p° ponit thema ex qua tacite elicit qō. 2° illā soluit ⁊ rōnez submittit ibi ad pmā. Casus lr̄alis. Quidā iuuenis dedit fidē muliert q; eā duceret ī vxorē ⁊ eā postmodū carnaliter cognouit. postea i facie ecclie cū alia mr̄ionīū ꝯxit. Querit quā istaz debeat bēre. dr̄ q; ad pmā redire tenet. q2 lz psumptū primū mr̄imoniū videat tm̄ ꝓtra talē psumptionē ,pbatio icōtrariū nō ē admittēda vnde segt q; mr̄imonium postea de facto ꝯctū nullū fuit. Ber. Hō p q; psūptio iuris ⁊ de iure opat tm̄ quātuz veritas in foro iudiciali. nā vides h q; ꝓcurrēt⁹ mr̄imonio vero ⁊ psumpto statur poriz illud sit psumptū ⁊ scom sit vez. qō g disponit ī cāu vero hēt locum i facto psumpto, p h qō nō. i. l. ñ possessor. ff. de religio. ⁊ sūp. fine. Scōo nō, qō q̄z ꝓtra psumptionem iuris nō admittit, pbatio in ꝓtrariū qō q̄ sit infra dicā cā glo. Sz q2 h dr̄ q; secūdū mr̄imoniuz ꝯctum post primū psumptū ē de iure nullū nūqd h sit vez ēt respectu fori

pniaſ. Circa qđ ꝓfidera q; aut vir cognouit ſpōſam de futu
ro affectu maritali ita q; tāq; vxorē cognouit ⁊ tūc nō ē du-
biū q; ſcōm ſit nullū cū primū in veritate teneat ex cōſenſu
tacite pſtito i copula. Aut cognouit ſponſaz nō affectu vxo
rio nec bñs aīum ꝓſentiendi in eā tāq; i vxorē ⁊ tūc quo ad
fox iudicialē ſcōm iudicaſ nullū ⁊ primū erit validū vñ tūc
filij erūt legitimi ⁊ ꝓ hoc iſte tex. quo ad deū vo tz Vinc. q;
ſcōm matrimoniuz teneat ⁊ nō primū vñ poti⁹ debeat pati
excōicationē q; adherere prie ſpōſe cū ſponſalia illa ſint ſo
luta p ſeq̄ns matrimoniū. ⁊ idē tenuit hoſti. prio ſed poſtea
videt mutaſſe opinionē dicēs q; in vtroq; foro parendum
ē pape q potuit ſtatuere qcqd voluit in matrimonio nō cō-
ſumato vt nō. in. c. ex publico de ꝓuerſ. ꝓiuga. ſz ꝓcedentē
opinionem approbat do. an. ⁊ illa vr mihi veriſſima. nā pa
pa nō ꝑt ſupplere ꝓſenſuz quo mr̄imoniū ꝯbit. facit. c. lras
in fi. de reſti. ſpo. Item tex. ℞ nō annullat ſcōm mr̄imoniū
diſpoſitiue ſz logq; illatiue. ſ. ſi primū ē ꝓlumptū de iure g; ſe
quit q; ſcōm ē nullū ita q; illatio nullitatis ē fūdata ſup pre-
ſumptione. ſz ſi ꝓſumptio ē falſa g; qcqd ſequit corruit vt i re
gula acceſſoriū de reg. iu. li. vj. Scđo q̄rit nūqd aliqua, p
batō poſſet admitti ꝯ illā ꝓſūptionē. vr̄ primo q; ſic p illō qđ
nō. Ci. ⁊ cōiter legiſte i auc. ſz iā neceſſe. C. ō dōa. añ nup.
vbi ponit dictū nōbile q; ꝯ ꝓſumptōz iuris ⁊ de iure admit
titur, pbatio in ꝯriū p confeſſionē ptis ⁊ idē vult gl. ordi. i cor
pore. vñ ſumit illa auc. vz in auc. de equali. do. in. §. i. ſentit
Inn. in. c. q̄ pleriq; de imu. ecc. vbi ponit dictū ſingulare
dicēs q; lz ſinia tranſiuerit i rē iudicatā. tñ ſi ps, p qua lata ē
ſnia fatet eā iniuſtā dz illa ſnia retractari qđ ſingulr nōbis.
Sed aduerte. nā illud cōe dictū, ꝓcedit qñ ius preſumit i fa
uorē alteri⁹. tūc. n. ille ꝓfitendo ꝯriū rollu ꝓſūptōz iuris. ſz
in caſu nr̄o nō agit de fauore ꝯbentiū ſz mr̄ionij vñ ꝓinges
ꝓfitēdo nō pñt ꝓiudicare mr̄imonio. vt in. c. ſup eo. de eo qui
cogno. cōſan. vxo. ſue. ⁊ ſic in caſu illius. c. nō ſtaret ſoli cō
feſſioni vtriuſq; ēt ſi diceret q; cognouerūt ſe nō affectu ma
ritali. ſecus ſi vellēt, pbare indirecte nō ꝯ ꝓſumptōz iuris:
vtputa, pbādo q; p prius renūciauerūt ſponſalibus vel q;
mulier nō poterat eē vxor q; cōſanguinea vel qđ ſiſte. naz ꝯ
preſūptōz iuris ⁊ de iure admittit, pbatio in ꝯriū indirecte
vt eſt gl. nōbilis in cle. vnica de, pba. qđ uōbis. In gl. ij.
ibi preſumit. ſ. mulierē dotē ſtipulatā. aduerte iſta gl. proſe
quit quatuor ſpēs ꝓſūptōis ⁊ cōfundit fictōz cū ꝓſumptio
ne. nā duo exēpla prioza poſita in gl. loquit de fictiōe. Item
nō recte ponit ꝓſūptōz hois. ſed, pſequit nō quatenus hō
preſumit ſed q̄tenus de boie preſumit. ⁊ ſic ēt dicendū ē in
preſumptōe facti. nā factū nō preſumit ſed ex facto ꝓſumit
⁊ idē in preſumptōe nāe ⁊ forte ob hoc gl. nōbilis in. c. fer-
rum. l. di. paruipēdit diſtinctōz huius gl. vñ ego conclude-
rem q; quedā eſt fictio. quedā eſt ꝓſūptio. Fictio eſt qñ ius
certū de aliquo facto fingit ſtatuēdo oppoſitū. exēplum cū
fingit vxorē ſtipulatā dotē reddi ſibi. lz ſit certū q; nō fue
rit ſtipulatā ſed in fauorē mulieris ℔ fingit. Preſumptio
vo eſt ſup dubio ⁊ vifiū vt in caſu b⁹. c., p hoc qđ nō. gl. i. l
vnica. §. accedit. C. de rei vxo. ac. vbi gl. ira diſtinguit ⁊ bñ
Preſumptio vo ſubdiuidit. nā quedā eſt preſūptio iuris.
quedā hois. ꝓſumptio iuris eſt duplex q̄dā ſimplex. vt cuz
ius in aliquo facto dubio preſumit. ſed nō figit in tñ pedes
q; ſtatuat ſup facto prelūpto ſicut ſup vero. ⁊ ꝯ talem preſū
ptionē admittet, pbatio in ꝯrium vt probat in. c. contineba
tur. j. ti. pri. ⁊ probat in. c., ppoſuiſti de proba. quedā ē ꝓ-
ſumptio nō ſimplex vt q; ius vltra preſūptionē procedit ad
ſtatuendū ac ſi ex facto preſumpto vere ſibi cōſtaret ⁊ cōtra
illā ꝓſumptiōz nō admittit probatio in ꝯriū ⁊ de boc ē tex.
hic ⁊ in cle. luteris de proba. ⁊ illā appellamus preſumptio
nē iuris ⁊ de iure. vñ ſcias q; iſta vltia ſunt vocabula magi-
ſtralia ⁊ nō iuris. vnde ꝯ oēz preſumptionez iuris admittit
pbatio in ꝯriū niſi ius ſtatuat ſup illa ꝓſūptione. vt dicit gl.
notāda in dicto. c. ferx. ⁊ appellat ꝓſumptio iuris. q; a iure
originē habuit. appellat de iure q; ius in tñ figit pedes q;
ſtatuit ſup ea ⁊ nō admittit, pbantē ꝯriū. ſed bz illud acſi eēt
de mero iure. ꝓſumptio hōis eſt cū iudex preſumit i caſib⁹

ſpecifice nō ꝓſumptis a iure. nā ius dat facultatē iudici ꝓſu-
mēdi in tñ q; ex ſola ꝓſumptōe ſi eſt violenta pōt ferre ſen
tiā. vt in. c. afferte de ꝓſumptio. in. l. indicia. C. de rei vendi.
⁊ in. l. ſciāt cuncti. C. de, pba. canonizata. ij. q. viij. neq; ſup
bis pōt dari certa regula nā ſm q; idicia ſtringūt ꝓſumptio
facit gradū, pbationis facit qđ nōt Bar. in. l. admonēdi. ff.
de iureiu. ⁊ vide qđ plene dixi de ꝓſū. in. c. q̄to. hec vo pre
ſumptio iuris ⁊ hois cauſat qñq; ex facto qđ gl. appellauit
ꝓſumptionē facti. qñq; ex nā. i. ex cā näli quā gl. appellauit
preſūptionē nature. qñq; ex geſtis ⁊ cōſuetudie hois quā
glo. appellauit ꝓſumptionē hois. ſed certe illa bñt ſe tanq;
mā ad preſumptionem hois iuris ⁊ iudicis.

s **J inter virum.** Spōſalia de pñ
ti nō ſoluūt ꝓ ſe
quēs mr̄imōiuz ēt carnali copla cōſumatū. ſz ſpō
ſalia de futuro ēt iurata ſoluūt ꝓ ſeq̄ntia de ꝓſenti. duo ſunt
dicta ſm ibi verū. Caſus literalis. Si inter virū ⁊ mu
lierē cōſenſus de ꝓſenti interuenerit ſub hac forma verbo-
rū. Ego accipio te in meū ⁊ ego accipio te i meā. vel p alia
vba conſenſum exprimētia de pñti fiue iuramētū interuene
rit fiue nō. nō lz alteri poſtea ad alia vota trāſire qđ ſi fecerit
ēt ſi carnalis copula fuerit ſubſecuta debēt ſeparari ⁊ primū
matrimoniū i ſua firmitate manere. Sed ſi inter eos verba
interuenerint de futuro vtroq; dicēte alteri. ego accipiaz te
i meam ⁊ ego accipiā te i meū vel ſi milia vba ſi alter cū alia
poſtmodū p verba ꝓxerit de pñti nō dñt ſeparari. ēt ſi inter ipz
⁊ primā iuramentū iteruenerit: ſz de fide mētita ei eſt pnia i
iūgenda. Ber. Nō p q; ſponſalia ꝯbunt dupl⁹. q̄q; ſ. p
verba de futuro. i. p verba exprimēta conſenſuz nō de pre
ſenti. ſed de futuro. ⁊ iſta recte ⁊, ppie poſſunt dici ſponſa-
lia q; quis ſpōdet aut, promittit ſe futurx maritū vel vxorē. Q-
dam dicunt ſponſalia de preſenti. i. ſpōſalia ꝯcta per verba
exprimētia cōſenſuz de pñti. ⁊ iſta ipropie appellant ſpon
ſalia reſpectu vinculi matrimonialis. ſed pñt appellari ſpō-
ſalia reſpectu executōnis matrimonij. q; vter q; ſpondet in
futurū reſpectu executionis ſed reſpectu vinculi, promittit de
pñti ⁊ ſic nō qđ ante carnalem copulā ⁊ traductionē ad do-
mū pōt vxor appellari ſpōſa ⁊ ita in multis locis appellat:
⁊ hoc facit ad ſtatuta odioſa faciētia mentionē de vxore vt ñ
cōprehendāt iſtā ſponſaz de pñti maxime, pter cōez vſuz
loquēdi de quo vide qđ dixi ſuper eo ſup rubrica. Scōo
nō ar. ſz Joā. an. qđ in ꝯctu matrimonij dz maſculus prio
loqui ſeu interrogari. Ad idē. c. lz de ſpon. duo. fatet tamē
q; alibi ſuatur ꝯrium vt padue. ſed nō eſt vis q; hoc nō eſt
de ſubſtātia matrimonij ⁊ forte ob bonā cām in aliquibus
locis ſeruat. vt mulier primo iterroget q; cuz ſit variabilis
cautius eſt prius ꝓſcrutari conſenſuz ſuū ne vir primo ꝓſen
tiēs remaneat cū dedecore ea poſtmodū nolente conſentire

Nō tertio ibi vel alia verba ⁊c. q; in ꝯctu matrimonij nō
eſt ſtatuta certa forma verbox. ſed ſatis eſt q; per verba ex
primat ꝓſenſus de pñti. Item nō q; iuramentū nō addit ad
ſubſtātiaz vinculi mr̄ionialis nec etiā copula carnalis. Ul
timo nō q; ſponſalia de futuro ēt iurata nō impediūt matri-
monū cū alia ꝯctū de quo in. c. ſicut. §. eo. In gl. i. in. fi.
nō ſingulariter iſtā gl. que aperit intellectū. c. tue. §. eo. ma-
gis q; ibi fecerit. vult. n. q; etiam in loqui valente ſufficiant
ſigna preſtim ſi maſculo expreſſe conſentiēte mulier annuit
capite vel porrexit manum ⁊ paſſa eſt ſe ſubarrari per imiſ-
ſionem annuli. Et per hoc dico deciſam eſſe queſtionez do
cto. querentiū hic qđ ſi maſculus dicat ego accipio te i meā
⁊ femina dicit plz vel conſentio nūquid ſit matrimoniū. ⁊ vi
debat q; nō q; tex. videbatur exigere vt mulier proferat cō
ſimilia verba. ſz ꝯriuz fuit bis iudicatū. vt refert hic abbas
nam nō refert per que verba exprimat conſenſus de pñti.
vt pz in tex. ibi vel alia verba.

a **Doleſcens.** Niſus ad copulam nō fa
cit ſponſalia de futuro trā
ſire in matrimoniū. ponit dictum cām iferens ibi
cum qua. Caſus lrālis Adoleſcens qdam ꝓtraxit cum
quadam per verba de futuro. Et niſus fuit ſepe illā cogno

scere sed nō potuit. postmodum per verba de p̄nti cuz alia ꝓtraxit. q̄rit quā dēat bēre dicit q; primā bre. nō pōt. qz cū illud nō fuit vex mr̄imoniū ex forma ꝓtractus. nec p̄sūptū qz conat⁹ nō habuit effectū ꝛ ita scōz bēbit vxorem. Ber.

Nō p̄ ꝛ tene mēti q; vbi ius aliqd iducit ex p̄sumptione certa seu ex aliquo facto nō ē satisfactū iuri nisi illud factum sit pfectū vñ nō sufficit factū inchoasse sicut dicim⁹ in fiñ qñ pena ē appositra ipso iure ex aliquo maleficio ad incurrēdū penā nō sufficit maleficiū inchoatū nisi ēt plene sit ꝓsūmatū vt i. c. ppetue de elec. li. vj. iuncto. c. cum in cunctis eo. ti. firmat Jo an. in regula odia de reg. iu. li. vj. in mercu. facit ad māz. l. fiqs nō dicā rape. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ tetigiñ. c. i. ō eo q mit. i poss. ꝛ rō eox pōt eē qz hec odiosa ꝛ deuiātia a reg. iu. ōbēt restringi vt in. c. pene. de pe. di. i. Contra istū tex. op. de. c. iuuenis. s. eo. vbi nisus ad copulā habuit effectū Jtē delictū habeā, p ꝓsūmato saltē quo ad deū ex īcohatiōe vñ scribit q videri mulierē ad ꝓcupiscēdum eā iā mechat⁹ ē in corde suo. xxiij. q. v. nec solo. ꝛ. c. q videri ꝛ ō peni. di. i. ficut ꝛ. c. si, ppterea. So. pp h̄ ẓria Bas. de cal. restringit istū tex. vt itelligaf qñ spōsa erat īpubes ita q; ñ poterat nec expresse nec tacite i mr̄imonio ꝓsentire alias inter maiores nisus ad copulā inducere mr̄imonium p̄cedentib⁹ sponsalibus. Sz h̄ opinio destruit istā lr̄am q̄ indistincte loquitur ꝛ oēs doc. tenēt oppositū. nā cū copula sequēs inducat mr̄imoniū vex ex p̄sumptione iuris deuiātis a cōibus regulis nō debemus extēdere illam p̄sumptionem seu fictionē ad casuz nō exp̄suz facit qō nō. in. c. in nra de iniurijs. ꝛ in l. iij. §. hec āt vba. ff. de neg. ge. īmo plus sentit Jnno. h̄ q; si spōsus deflorauit sponsam ex quo tñ nō fuit sūbsecuta feminis cōmixtio nō ē iudicādū, p mr̄imonio pro hoc ēt facit qz duo specialia nō debēt ꝓcurre re circa idē vt. l. i. C. de dotis, pmis. sz i casu nostro si nisus sufficeret ꝓcurrerēt duo spālia. primū q; copula trāsfunderet sponsalia in matrimoniū. Scōz q; nisus ad copulā haberet, p actu ꝓsummato. Tene ergo simplr q; quantūcū qz spōsi sint maiores nisi pfecte sponsus cognoscat spōsam nō trāseunt sponsalia i matrimoniū. Sed q̄ro qd si spōsa de futuro recepit iocalia ꝛ amplexata est sepe sponsum nūquid ex bis sponsalia transeant in matrimoniū. Conclude sic aut sunt spōsalia de futuro verbis ꝛ mente ꝛbentiū ꝛ tunc, ppter hec ꝛ similia nōtrā seunt in matrimoniū sed videtur amplexari virum spe futuri matrimonij. ꝛ de hoc est casus in. c. i. de ma. ẓc. cōtra iterdic. eccl. Aut precesserūt sponsalia de p̄nti verbis ꝛ mente contrahentiū sed iuris interpretatōne sunt de futuro, ppter minorē etatē vtriusqz vel alterius ꝛ tūc si peruenīūt ad etatē legitimā intercedentibus predictis figni. illa spōsalia trāseunt in matrimoniū ꝛ de h̄ est casus cū gl. in. c. i. de despō. īpu. li. vj. ꝛ ibi p Jo. an. nūquid aūt per traductionē spōse ad domū viri trāseant sponsalia in matrimoniū citra carnalē copulā. tz Joā. an. hic q; sic allegat. l. quesitū. ff. eo. ꝛ alia iura canonica que h̄ nō probant. vñ Jo. cal. ꝛ do. an. tenēt oppositū qō mihi plus plz. qz hec fictio siue presumptō cū sit a iure exorbitās nō dz extendi ad casum i iure nō exp̄ssū quod nō ad aliam materiā. Hic nō sunt alia.

De desponsatione īpuberum. Rubrica.

Supra visum est de spōsalibus in genere nūc de eis submittit in specie. s. de bis que ẓbuntur per īpuberes. Aliter ꝛ sic. Quia ad sponsalia ẓbenda certa etas determinata est a iure. Jdeo post Rubr. precedentē subijcit istā in qua tractatur de etate habili ad ipsa sponsalia iō ꝛc. De mā b⁹ rubrice vide. xxx. q. ij. ꝛ facit. xx. q. i. c. i. ꝛ reperitur in. vj.

Tua fraternitas Pr̄ p filio ī pubere sponsalia ẓbit, p pubere vero nō nisi ꝓsentiat, h̄ dicit. Hēt triq dicta. scōz ibi pōt. tertiū ibi ꝛ postq̄z. Casus lr̄alis. Pr̄ vult q; filius eius ꝓtrabat cū aliqua muliere filius adultus nō vult ꝓtrabere cū illa. querit an p̄ filiū ꝓpellere possit vt cū illa ꝓtrabat. dr̄ q; si filius nō ꝓsentit id fieri nō pt. sz filiū nōdū adultū pōt pr̄ cui vult ī mr̄imonium tradere. qz volūtas ipsius adhuc discerni nō p̄t sed postq̄z venerit ad etatē ītīmā dz factū p̄is ratū bēre si sibi placuerit sed nō cōpellitur. Ber. Nota p̄mo q; post quartūdecimū ānuz qs appellaf adultus ꝛ i pfecta etate ꝓstitutus ꝛ h̄ respectu mr̄imonij ẓbēdi nā quo ad alia nō dicit pfecte etatis nisi attigerit. xxv. annū. ff. ō mino. q̄si p totū. Op. ẓ tex. ꝛ vr̄ q; nulla sit dr̄ia inter filiū adultū ꝛ minorē p tex. i. c. vnico eo. ti. li. vj. vbi dr̄ q; ex spōsalibus ẓctis p parētes nō obligantur filij puberes vel impuberes nisi ꝓsentiāt tacite vel exp̄sse vel sint p̄sentes ꝛ nō ẓdicāt. Solu. dicēdū ē q; in veritate quo ad iuris effectū nulla ē dr̄ia īter istos ꝛ q̄z q̄z vt saluetur distinctio huius. c. dicit do. An. tex. istū, p̄cedere qñ filius est infās vt sic p̄ possit, p eo sponsalia ẓbere. tñ dico q; illa sponsalia nullius sunt effectus tex. ē. xxx. q. ij. in. c. vbi ꝛ j. eo. litteras. Sz pōt distinctio huius. c. referri ad factū ꝛ honestatē quandā vt, p filio in etate habili ad sponsalia cō trabēda p̄ eo nō ꝓsentiente sponsalia ꝓtrabere nō dz sz, p filio infante ex quo eius volūtas discerni nō pōt sponsalia ꝓtrabere pōt ponēdo spē in ratificatione filij qñ fuerit fact⁹ maior tñ quo ad iuris vinculū nulla ex bis sponsalib⁹ oritf obligatio quo ad ipsum filium. vt in dicto. c. vbi ꝛ ifra eodē litteras cum sequenti. Jn glo. i. ibi coactione paterna ductus intellige glo. de coactione reuerentiali paterna. vt quia ob reuerentiam patris filius contraxit cū ea cū qua ñ fuisset ẓcturus si sui iuris extitisset ꝛ ita, pprie itelligit. l. si p̄ allegata in glo. secus āt si fuisset coactus a pente vi vl' metu q potuisset cadere in pstantem. nā tūc mr̄imoniuz nullum esset vt patet. s. ti. pr. c. veniēs. el. ij. ꝛ. c. cū locū ꝛ nō. in. d. l. si p̄. Et in fi. glo. hodie stamus canonib⁹ nō āt legibus qz mā mr̄imonialis ē canōica ꝛ nō legalis. vt de ord. cogni. c. tuā. Et nō glo. q; de iure canonico nō cogit filia ꝓsentire sponsalibus p patrē ẓctis ꝛ q; tenet matrimoniuz p eā cōtractū sine cōsensu patris qō clarius, pbaf in. d. c. veniens

Sz circa h̄ q̄ro nunqd filia incurrat vicium ingratitudis vt possit exheredari a patre si ẓxit matrimoniū sine cōsensu patris. Bof. dicit q; sic ad hoc qō bētur in auc. vt cuz de ap. cog. §. si alicui. mr̄imonium tñ tz. vt hic Sol. bosti. hoc dictū nō approbat nisi filia eligeret turpē vitā ꝛ hoc vltimū dictū cōiter ap. ar. j. de bis nup. c. pe. ꝛ vlti. Ex quo. n. filia vtitur promissiōe canonica nō dz incurrere vitiū ingratitudinis. Sz q̄ro de qōe quotidiana nūqd pater teneaf filiā dotare ex quo ẓxit matrimoniū sine suo consensu. doc. non tāgunt hic sed quod teneaf hēs gl. nōbilē. xxxij. q. ij. c. fi. ꝛ in. c. de raptorib⁹. xxxvj. q. ij. que tñ glo. limitat primū dictuz nisi filia elegerit maritū moribus suis idignū. ꝛ idez ibi tz archi. Sed aduerte latius aut filia nupsit post. xxv. annū ꝛ tunc pater nō pōt sibi īpingere aliquā culpā ex quo tanto tpe distulit cā collocaf. vt i. d. §. si alicui. Si tñ nupsit sine, p missione dotis nō pōt pater cogi ad dotē prestandā. qz pater cogit p̄stare dotē vt possit filia reperire maritū. ut in. l. q liberos. ff. de ritu. nup. ꝛ. l. fi. C. de dotis, pmis. sz ex quo filia reperit maritū sine dote cessat cā compulsionis legalis ꝛ idem est si ẓrisset in minori etate. vt voluit notāter Bartolus post Guil. de cu. in. l. obligamur. ff. de ac. ꝛ obliga. sic limita glo. superius allegatam. Aut filia cōtrabit ante. xxv. ānum ꝛ tūc est dubiū nūquid pater teneaf ad dotāduz. credo q; sic qñ pater tenet alere filiaz nec ex ẓctu illius matrimonij pōt sibi denegare alimēta cū in istis sponsalibus filia nō sit sub ptāte paterna. vt in. c. fi annum de iudi. li. vj. fortius ergo teneb dotare. qz cā dotis est fauorabilior causa alimentorum. vt nō Ey. in. l. nō omni. C. de admi. tuto. ꝛ hoc intellige cum distinctione premissa quando nupsit promittendo dotem ꝛ sic alias consului in questione facti. Jn gl. fi. nō. glo. iuncto tex. q; verbuz debet quandoqz importat honestatem ꝛ non necessitatem etiaz si precedat verbū omnino. ꝛ h̄ ideo qz materia non necessitat. alias de sui natura importat necessitatē. vt est glo. nō. in cle. attendentes de sta tu. reg. per bar. in. l. creditores. C. de pig.

Ubi non. Impuberes ambo vel alter nisi,p bono pacis ꝓiungi nō ꝺbēt ꝓmo ponit dictū.2° excipit ibi nisi.3° exēplificat ibi vtpote. Casus lr̄alis. Dicit hic q; aliqui quoꝝ vterq; vel alter ad etatē lr̄īmā nō puenerit ꝓiungi nō debēt nisi forte aliq̄ cā interueniēte vtputa,p bono pacis cuiꝰ ꝺrīū fuit cā huius,pbitionis:puta ꝺbebāt aliq in minori etate cuꝝ ad etatē lr̄īmā puenieb̄t displicebat alteri ⁊ sic nō ꝺbebāt pp qō scādalū ⁊ odiuꝝ inter parentes oriebāt̄. Ber. Nō ibi legibus vel canonibus ⁊ tene mēti q; respectu etatis apte ad mr̄imoniū nō solū recurrimus ad canones.sꝫ ēt ad leges ⁊ sic facit iste tex.in ar.qō ēt in mā mr̄imoniali possum⁹ recurrere ad leges canonib⁹ nō ꝺrias. Nō 2° q; ex vrgēti necessitate vel,p bono pacis p̄t qñq; recedi a dispositiōe legali seu canonica facit.xxix.di p totū. Ultrō nō q; bonū pacis ē qñq; cā inductiua ad mr̄imoniū ꝺbendū nec peccāt ob hāc causaꝝ ꝺbentes facit qō nō.glo.xxvij.q.i.in ſ. sume. In gl.ij.in ſi.nō glo.q; in sponsalibus de futuro etas vij.ānoꝝ ē cōis masculo ⁊ femine sꝫ respectu mr̄imonij cōtrahēdi ē dr̄ia inter masculū ⁊ feminā.qz masculus regulariter dꝫ ꝓpleuisse ānū quartūdecimū femina vo.xij.⁊ ē rō qz ad mr̄imoniū ꝺbendū etas requirit pp potētiā coeūdi sed mulier nāliter citius pubescit q̄ masculus iō ⁊c. Quare āt fēia citius pubescat dicit glo.in.l.ij.ff.de bis q ve.eta. īpe. q; mala herba cito crescit.sꝫ alias rōes reddūt doc.j. eo.literas.videlicet qz mulier ē ingeniosior ⁊ callidior. Itē sexꝰ muliebris ē debilior.vñ citius deficit femīa q̄ masculus.⁊ nāl̄r videmus q; id qō citius deficit citius pficit.⁊ qcqd sit exp̄imēto ꝓbātū ē q; femina citius pubescit ⁊ regulariter in duodecimo ānо accidit puberтas iō iura p̄fixerūt illā etatē

In glo.in v. ꝓiūgāt in ſi.pōdera glo.nā vī ītelligere tex. respectu matrimonij ⁊ spōsaliorꝝ ⁊ sic añ etatē pubertatis nō debeāt aliq ꝓiūgi.⁊ idē sentit Inno.⁊ exp̄ssius bosti.dicēs q; cā huius,pbitiōis fuit bonū publicū.nā ex sponsalibus que tenēt oriꝫ impedimētū publice honestatis.cū autē de facili dissoluāt cū p minores ꝺbunt nō p̄t spōsa amplius ꝺbere cū ꝓsanguineis sponsi nec sponsus cuꝝ ꝓsanguineis sponse vt in.c.sponsam.ſ.ti.,pr.qō vī ꝓtra mētē.l.i.ff. soma.⁊ sic apte sentit q; maiores septēnio īpuberes tñ nō debēt admittu ad ꝺctū spōsaliorꝝ.dicebat tñ Jo.an.q; iste tex. loqt̄ de honestate qō nō puto vez p illa v̄ba districtius ibi habemus.nec placet mihi cōis ītellectus glo.⁊ doc.p̄ qz tex. dicit nō ꝓiūgat̄.sꝫ p sponsalia ñ fit ꝓiunctio sꝫ,pmissio ꝓiūctionis future facit.xxx.q.v.nostrates. Itez ꝓsupposito q; hoc v̄bū possit adaptari ad sponsalia ex alio capite nō,pcedit cōis intellectus qñ tex.iste,pbibet añq̄ vterq; puenīat ad etatē canonibus determinatā.sꝫ post septēnuꝫ respectu sponsaliorꝝ puenerūt ad etatē legitimā.vt in.c. litteras. ⁊.c.se.j.eo.ergo licite ꝺbunt spōsalia.vñ ītelligo istum tex. stricte qñ īpuberes ambo vel alter ꝺbunt matrimōiū ⁊ volūt ītendere copule carnali.talis.n.ꝓiunctio nō ē pmittēda p eccliaꝝ ne postmodū dubitet de validitate matrimonij,put accidit in terminis.j.eo.c.ꝓtinebat.⁊ adde h̄ qō habet in.c.vnico.j.eo.li.vj.

Puberes Puberes sunt quo ad matrimonium q ex habitu corporis ꝓcipe ⁊ generare possunt.prio narrat dictum 2° refert vnā opinionē ibi qdā.3° aliud dictū ibi certū.q̄rto aliud ibi ⁊ puerpe. Casus litteralis. Quia hic rubrica de despō.impu.fituata ē dubitatuꝝ fuit q eēnt īpuberes. Sꝫ qa puberib⁹ cognitis.cognoscunt ⁊ īpuberes.dicit prius tñ ysidori et quorundam aliorꝝ recitata sn̄ia. eos vere puberes eē qui generare possunt. In ſi. dicit q; ille sunt puerpere que ī puerilibus annis pariunt. Ber. Nō arg.ab etymologia vocabuli. vocāt.n.puberes a pudicitia seu pudore corporis quē ipsi ⁊ inspectores patiebant cuꝝ loca pudibunda īspicerent.sed hodie hoc signuꝝ est sublatum ab imperatore.qz cū dubitat̄ de pubertate nō debent inspici loca pudibunda.vt in.l.ſi.C.qñ tutores ⁊ curatores eē desināt.

Scōo nō tria signa quibus cognoscit pubertas.primū iuxta ordinē littere est fallax qz nō oēs pilosi sunt potentes nec nō pilosi īpotētes.Scōz.ſ.etatis est fallax qz multi pubescūt añ etatē.xiij.annoꝝ vñ narrat Brego.in dialo.q; q dā puer nouē ānoꝝ reddidit nutricē p̄gnātē. vt refert glo. xx.q.i.in sūma. Tertiū signū ē īfallibile cū.ſ.qs ꝺz potētiā coeūdi. Et nō ibi ex habitu corporis q; qñq; minor vīma ior cognoscit ex aspectu corpis ad ꝺ.l.minor.xxv. ānis ex aspectu.ff.de mino.plene p bar.i.l.de etate ff.eo. In gl. ij.ibi ꝺrīū credo.nō bene illā gl.vult.n.q; habilis etate impotēs tñ ad coeūdū valide nō ꝺbit matrimoniuꝝ.refert alios tenuisse ꝺrīū.⁊ hāc ꝺriā opinionē sequūt̄ h̄ cōiter doct. reprobādo gl. exquo.n.habet etatē legitimā ad matrimōium nec apparet de impedimēto ꝓpetuo tꝫ matrimoniū. h̄ ,pba.j.de frigi.laudabilē.nā si maritus nō p̄t cognoscere mulierē nō dissoluit illico matrimoniū sꝫ debēt dare opam p triēniū vt sic exp̄iāt vtr̄ impedimētū fit ꝓpetuū alias sequeretur q; impotens ad coeūduꝝ pp infirmitatē nō posset cōtrahere matrimoniū.vñ in casu nostro dꝫ iste adolescens ex pectare vsqz ad plenā pubertatē.ſ.xviij.ānoꝝ.nā illa ē plena pubertas.l.itē mella.ff.de ali.⁊ cib.lega.⁊ si aduenīēte etate non potest generare ⁊ mulier inflaret,p dissolutione tūc poterit fieri dissolutio qz p̄sumit impedimentū eē ꝓpetuum.⁊ hec opi.doc.equior.sꝫ opi.glo.forte ē verior restringendo eā ad minorē,put loqt̄.nā etas ad matrimoniū ꝺsiderat ex eo q; cōiter accidere solet. sed exquo clarum ē q; nō p̄t generare ergo nō ē pubes respectu matrimonij. p̄t ergo iste assimilari impuberi ⁊ pro h̄ facit h̄ tex.in ver.vlti.

Itteras. Qui desponsauit minorem septennio cum eius matre ꝺbere p̄t.sec⁹ si tpe sponsaliorꝝ erat maior.vel si tunc fuit minor eadē voluntate pmanēte facta fit maior qz si cuꝝ matre ꝺbit ⁊ eā cognoscit nec matrē hēbit nec filiam. Vel generalius sic.Ex sponsalibus ꝺctis cuꝝ minore septēnio nō oriꝫ impedimētum publice honestatis secus si cuꝝ maiore vel minore ꝓsentiēte post septēnium ⁊ affinitas sequēs dissoluit spōsalia p̄cedentia ꝺ futuro. Cōmunis diuisio.2° ibi ꝓsultationi. Casus litteralis.Quidā cuꝝ cēt etatis lr̄ie ad ꝺbēduꝝ matrimoniuꝝ desponsauit quādā puellā in cunabilis. postmoduꝝ cognouit matrē ⁊ eā in vxorē accepit dubitabaꝫ an eā hēre possit in vxorē.r̄ñt pa.q; si ꝓfatus vir matrē puelle ī vxorē accepit añq̄ puella.vij.ānuꝝ ꝓpleret matrimonium tꝫ qz bmōi despōsatiōes q̄ infra.vij.ānum fiunt nulle sunt.veruntñ si postq̄ puella. vij.ānuꝝ cōpleuit vir ille matrē accepit q; spōsalia extunc placere ꝓsueuerunt matrimonium illud seperari debet nec matrē nec filiā haberi poterit. Ber. Nō prio ibi septimuꝝ annuꝝ ꝓpleuisset q̄ v̄ba repetunt̄ ibi septimuꝝ annuꝝ ꝓpleuit q; ad sponsalia ꝺ futuro ꝺbēda regrit̄ q; septimus ānus sit ꝓpletus ⁊ multuꝝ bñ facit ista littera q; etas ista p̄ueniri ñ p̄t alias papa distixisset,put facit ī matrimōio.j.eo.ꝓtinebatur.ꝺ quo vide qō dixi.ſ.ti.,pri.c.gēma ⁊.c.iuuenis. Nō 2° q; ex affinitate ēt p illicitum coitū ꝺcta dissoluuntur sponsalia de futuro. 3° nō iuncta gl.pe.⁊ tene mēti q; sponsalia ꝺcta cum minori septennio ꝓualidantur p superuēnientez etatē si tacite sponsalia p̄cedentia approbauit vt qz spōsus venit ad domuꝝ sponse seu mittit sibi iocalia tanq̄ sponse vel qd simile ⁊ vide hodie bonuꝝ tex.in.c.vnico.e.ti.li.vj.vbi idē statuit in matrimonio contracto p minores. Abbas

Ecessit. Sūmatū ē.ſ.cū.c.,pri.Ut p alia v̄ba sūma sic. Spōsalia nulla ex defectu ꝓsensus nō creāt publice honestatis iusticiā.Spōsalia v̄o aliqua sic �sꝫ legitio mō fuerit dissoluta.distinguit duo mēbra.sc̄ꝺ ibi sane. Casus lr̄alis.Quidā.g. noie ꝺrit spōsalia cū q̄dā puella.j. septimū ānū ⁊ cū ipa postea in dictū.g. ꝓsentire nollet ab eo fuit p archiep̄m absoluta.postmōꝺ dictus.g.cū mr̄e puelle matrimoniū ꝓtraxit.⁊ ex ea filios suscepit dubitauit archiep̄s vtr̄ mr̄imoniū illud teneret ⁊ an filij lti sint hñdi.sup hoc pa.ꝓsultus rñdet mādāſ archiep̄o quatenus si constiterit ei q; puella nō eēt. vij.ānorum quando prefato.g.desponsata fuit. ⁊ q; idem.g. fuis-

set absolut⁹ ab ipsa cum post. vij. annuꝫ cōsentire nollet matrimoniuꝫ illud ītrīm̄ iudicet ⁊ plē eoruꝫ ītrīmā nunciet. qr dsponsatiões ifra. vij. ānuꝫ nō tenent si postea cōsensus nō accedat. Si vo dicta puella ante qꝫ desponsata dicto. v. fuisset se ptimū ānuꝫ ꝓpleuit qꝫuis ab ipa absolutus fuisset qr in euꝫ consentire nolebat. matrē puelle habere nō ꝑt Ber.

Nō ibi desponsatiões ⁊ mr̄imonia dr̄iaꝫ inter b. nā matrimoniū nō ē, ꝓprie desponsatio nec despōsatio ꝓprie matrimoniū. nā dsponsatio idē ē qđ, promissio futuraꝝ nuptiaꝝ de quo dic vt dixi. s. de spon. super rubrica. Nō ⁊° ibi se ptimū ānū ꝓpleuerat ⁊c. q. ad sponsalia de futuro ꝫbenda requirit tā in masculo qꝫ in fęa q ꝑ septim⁹ ann⁹ ad min⁹ sit ꝓpletus ⁊ sic vr̄ q b etas nō possit puēri ⁊ idē vr̄ velle tex. s. c. pri. de quo vide qđ dixi. s. ti. pri. c. gēma. ⁊. c. iuuenis.

Nō tertio q impedimētū publice honestatis durat lz spōsalia sint soluta ī morte vel in vita. ⁊ nō vñ oriť b impedimē tū. fuit. n. cātum ex quadā honestate vt pz ibi inhonestū de quo vide qđ dixi in. c. iuuenis. s. ti. pri.

c **Ontinebatur** Si ipubes dspōsata ⁊ traducta petit lniaꝫ pubes fām alteri nubēdi nō audit si vir iurat se eaꝫ cognouisse. nec audit si nōdū pubes sz, prima pubertati ꝑ bet cognita. b prio. Ex spōsalibus ꝫctis cū ipubere maiore septēnio oriť publica hōestas. prio ꝓsultatio. scō rñsio ibi ꝓsultationi. Casus lr̄alis. Quedā puella infra nubiles ānos ꝓstituta tradita fuit in vxorē cuidā inueni ⁊ ab eo traducta. postmodum cū puenit ad nubiles annos postulauit licentiaꝫ cum alio ꝓtrahendi. dicens q in illum nō cōsensit Iuuenis ille incōtrariuꝫ allegauit q ⁊ si forte cū desponsauit eā nōdū ānuꝫ duodecimuꝫ attigisset. ita erat etati ꝓpria q eā carnaliter cognouit. Quęritū fuit a pa. cui pon⁹ fit credēdū. rñt pa. q in decretis exp̄ssuꝫ br̄ vt si vir dicat q vxorē suā cognouerit ⁊ mulier negauerit stādū ē verbo viri. vñ in casu p̄missō standū est viro dicēti ⁊ iurāti se illā cognouisse. si vo fuerit etati ꝓpria vt ī. xi. anno vel circa. xij. ⁊ cū assensu suo desponsata ⁊ cognita ab eo separi nō dz. pcipue cuz pentes ipsius ipaz etatis ītie faterent. Jn fi. dicit si puella ifra nubiles annos alicui fuerit desponsata nō lz alicui ō cōsanguinitate illius cui desponsata fuerit eā ducere in vxorē nec sponsus poterit aliquā accipe de cōsanguinitate sponse Ber. Nō p̄io q lz añ etatē legitimaꝫ nō sit p̄mittendū vt aliqui mr̄imonialiter ꝓiūgantur. vt, s. eo. c. ij. tn si ꝓiungun tur ⁊ puella apparet cognita tz mr̄imoniū qr exquo fuit cognita, potētia coeundi supplet etatē. vt. s. e. puberes in fi. ⁊. j. e. a nobis. Itē nō q possibile ē q puella ī. xi. āno possit mature cognosci ⁊ cōcipe. bēs ēt tex. i. c. fi. j. ō eo q cognoscangui. vxo. sue vbi dr̄ de decēnio. Nō tertio q ex spōsalibus ꝫctis ēt cū ipubere oriť ipedimētū publice hōestatis, phibēs matrimonia ꝫbi inter sponsam ⁊ cōsanguineos spōsi ⁊ inter sponsam ⁊ ꝓsanguineos sponse ⁊ extendit hec ꝓhibitio vsqꝫ ad quartuꝫ graduꝫ ⁊ nō vltra vt dixi ī. c. spōsam. s. ti. pri. Opponit. ꝫ tex. videt. n. q ver. cōsultatiōi ponit idē qđ in v. si āt. nā in vtroqꝫ dicitur q añ ānos legitimos puella fuit cognita. So. Jnno. itelligit primū ver. qñ puella puenerat ad ānos legitimos tpe traductionis. ver. si āt intelligit qñ erat adhuc ipubes respectu etatis. Host. dicit q in prio v. querebat an deberet credi assertioni mariti in v. si āt. querebat an eēt matrimoniū ex quo puella erat in xj. vl circa. xij. Sz q̄ro qd si puella tm excessisset septimū ānū nūqd copula superueniēs bēat cōsūmare matrimoniū Guil. naso ſerit q nō, dicit. n. p istū tex. requiri q puella sit xi. āno. ad minus. Sed Jo. dē deo tēuit ꝫctū ⁊ veri⁹ p. d. c. fi. de eo q cogn. ꝓsan. vbi pz q ī. x. āno fuit mr̄ionii ꝓsūmatuꝫ. Itē si mascul⁹ q tardius pubescit qñz pubescit ī. nono āno vt nōt. glo. xx. q. i. ī sum. fortius idē dicēdū in muliere que citius pubescit. vt dixi. s. c. puberes. ⁊ iō cōcludit Jo. de deo q si maior septēnio fuit cognita a spōso cōsūmatū ē matrimoniuꝫ. ⁊ circa hec multū insistat hic Jnn. variādo nō paruꝫ. Sed mihi satis plz cōclusio sequēs q aut puella est minor septēnio. ⁊ tūc qꝫtūcūqꝫ fuerit cognita nō dicat matrimoniū cōsistere. qr nō videť habere cōsensum aptum ad discernēdū qd sit matrimoniuꝫ nisi multuꝫ essz doli capax ⁊ discreta. si vo ē maior septēnio ita q nō sit ꝓpria pubertati nō statur simpliciter vbo viri dicentis se cognouisse illā puellaꝫ. nā possibile ē q puella sit defloꝛata nō tñ sequit q sit apta ad cōcipiēdū tūc tō deberēt mulieres exple assumi ad videndū an puella sit viripotens. si āt puella esset ꝓpria pubertati tūc esset standū vbo viri ⁊ ex cognitione ēt ꝑsum pta dz ꝑsumi q sit viripotēs vt oprie, phať h ī v. si aūt. ⁊ tene mēu istuꝫ tex. ad hāc mām. Jn glo. i. ibi standū ē verbo viri intellige qñ simul cohabitauerūt ⁊ sic, prie loqť tex. in c. fīgs vxorē. xxxij. q. i. ⁊ h nā pōderať h q ista puella fuit inducta a marito ad domū. Et in fi. gl. nō bñ ex gl. ⁊ clare ꝓbať per istū tex. iuncto. c., ppositi de ꝓba. q si ex statuto deberet stari iuramento alicui⁹ officialis sup aliquo maleficio dz itelligi nisi accusatus seu denūciat⁹, pbet ꝫrium p testes. lz aliq ꝫ vt nō. i. l. i. C. si aduer. liber. ⁊. l. i. C. de re iudi. sed primū dictuꝫ puto veri⁹. nā videm⁹ q stať testib⁹ ⁊ istrūmētis nisi meli⁹ ⁊ pingui⁹ ꝓbet ꝫriuꝫ. vt in. c. cū Jo. de fide istrn. Jn glo. in v. firmauerit in fi. ⁊ h vltimum tz Tācre. hic dicēs q vbicūqꝫ vtiť ꝓiculoꝫ aie pōt exigi iuramentū a reo lz actor nihil ꝓbauerit. ⁊ nō bñ hoc dcm qđ satis mihi plz. nā satis in hoc exuberat iudicis offm facit. c. si cui ī fi. s. ti. pri. Jn gl. in v. etati ibi p sex mēses. nō bene gl. qr facit ad statuta. vt dicať qs proximus alicui etati cum ab illa distat p sex mēses vel minus ⁊ bñ facit tex. in. l. ñ tm alle. i gl. q probat q distās p sex mēses dicť ꝓpe illā etatē qđ bñ nōbis. Idē qđ gl. hic sentit Jnn. bosh. afr. sed dictū suū cōiter nō tenet. sed in ꝫriū ego allego gl. iuris ciuil. ī. §. furiosus isti. de iuti. stipu. ⁊ in. §. in sūma. isti. de obli. q̄ ex delic. nas. q̄ dicunt q mascul⁹ dr̄ ꝓprius pubertati cū est in decimo anno cū dimidio. femīa vo ī nouo cū dimidio ar. §. fi. insti. qui ⁊ ex qui. cau. ma. nō licz. ⁊ est rō qr post puritiā que ꝓtingit in septimo anno restāt septē ām vsqꝫ ad pubertatē in masculo. vñ ex quo excedit medietatē huius tpis videť magis ꝓprius pubertati qꝫ infantie. ⁊ idē in femina q̄ pubescit in. xij. anno. Do. an. j. eo. attestatões. dicu boc relinquendū arbitrio iudicis exquo a iure nō est determinatū sed respectu matrimonij tene qđ supra dixi q si fuit cognita dū est in decimo vel vltra satis ꝑsumit̄ viripotēs vt matrimoniū dicať ꝓsūmatum. si āt nō fuit cognita nō est disputādū de ista ꝓprietate. qr oz q mascul⁹ ꝓpleuerit. xiij. ⁊ femina duodecimū annuꝫ. s. eo. puberes. ⁊. j. e. attestatiões nisi ex alijs signis possit deprehēdi potētia coeundi. ⁊ vide q dicam in. d. c. attestationes.

d **E illis.** Si maiores septēnio ꝫbūt spōsalia neuter añ pubertatē resilire ꝑt boc primo. Et ille q primo fit pubes alterꝫ expectabit. hoc scō secūdū itellectū glo. sz plus mihi plz q nō teneať expectare. vt. j. dicā. Tertio dicit q si tpe ꝫctus alter erat pubes nō ille sz alter factⁿ pubes resilire pōt ⁊ tria sūt dicta. scōm ibi. si vero. tertium ibi mulier. Casus lr̄alis. Aliq infra nubiles annos cōstituti maiores septēnio ꝫbūt spōsalia siue vterqꝫ: siue alter añqꝫ ad annos ītios pueniāt si postulēt separi nō sunt audiendi. Si vo alteruter istorū p̄ueniat ad ītios annos altero in miorib⁹ adhuc exñte: maior si petat nō est audiēdus nisi alter ad etatē legitimā puenerit ⁊ petierit separi tūc iudicio ecclie poterūt separi. Si vo qñ ꝫbunt spōsalia alter eoꝝ maior fuerit ⁊ alter minor. si maior postulet separi. nō est audiēdus: qr exquo in eū sen̄t ꝓsensit ñ ꝑt ap̄li⁹ dissentire nisi miōr cū ad etatē ītiaꝫ puenerit petijt separi. Ber. Nō p̄ ibi annos aptos matrimonij. q ī matrimonio ꝫbendo considerať etas ⁊ sic nō simplr potestas seu potentia coeundi de quo vide qđ dixi. s. eo. c. puberes

Nō secundo q si maior ꝫbit cum minori ꝫct⁹ claudicat nā minor nō obligať maiori saltē p̄riusqꝫ puenerit ad legitimā etatē. sed maior obligať minori. Tertio nō q lz maior septēnio possit ꝫbere sponsalia tamē nō obligať p̄riusqꝫ puenit ad ītiaꝫ etatē. vñ poterit petere sepatiōz. lz nullā cām alleget. ⁊ h cōcessit ius qr añ etatē aptā matrimonio non vi-

deſ q; quis habeat pfectū ſenſum ad conſentiendū idiſſolu biliter in futurū matrimoniū. Jn gl.i.in fi.aduerte vt clare habeamus intellectum vtriuſq; dicti.nam in primo ⁊ vltimo dicto oēs conueniūt in vna ſnia.primū.n.loquitur qñ tēpore ptractus ſponſaliorum ambo erāt impuberes maiores tamen ſeptēnio ⁊ ante etatem legitimaz nenter debet audiri reclamās.ró q; ſicut nō habet eſū ad ꝯbendū ita nec ad diſſēnēdū. Tertiū dictū logf qñ alter erat maior alter minor.⁊ decidit q; maior nō pt diſſentire ſed minor factus maior ſic difficultas reſtat circa intellectū ſecundi dicti vz.§.ſi vero in quo varie ſunt lect. Glo.iij.intelligit cū ambo erāt minores tpe ꝯctus ⁊ alter prius peruenit ad etatem legitimā.⁊ ó cidit q; nō debet audiri reclamās donec alter peruenit ad legitimā etatē.poſtea vo quilibet pōt ptradicere.Et ad tex.i v.cū ſponſalia gl.reſpondet extorquēdo litteram. Alter intellectus eſt q; ille.v.loquit quādo tpe cōtractus alter erat maior alter minor.⁊ iſte intellectus magis eſt lfe amicus p illa verba cū ſpōſalia ꝯbuntur ⁊c. Sed glo.nō placet iſte intellectus.q; nō differt a tertio dicto.ſed certe iſte intellect⁹ ſaluari poteſt ⁊ dic q; differt q; ver.iſte loquitur qñ minor ptradicit factus maior.v.mulier loquitur qñ cōtradicit maior.nec placz iſte intellectus glo q; ſi alter prius pueniat ad pubertatē teneaf ſpectare reliquū q; fruſtra expectaf euentus cuius nullus eſt effectus.vt.in.c.cū ptingat de of.delega.cū ergo fm glo.iiij.prius factus maior poterit cōtradicere,altero poſtea fctō maiore ergo ct ⁊ nūc poteſt ptradicere.hoc etiā probat principium.c.a ꝯrio ſenſu ⁊ ſentit etiaz hoſt.hic. Alius intellectus q; ver.ſi vero loquit cuz ſpōſalia fuerūt cōtracta inter maiorē ⁊ minorem.v. mulier.cū de facto fuit cōtractum matrimoniū inter maiorē ⁊ minorem ⁊ vtroqz caſu decidit q; is qui erat maior tpe ꝯctus nō pōt refilire exquo ſemel cōſenſit.⁊ iſte intellectus ſatis etiā pōt ſuſtineri:ſed precedēs plus plz q; decidunt plures caſus.nā matrimoniū ꝯctum inter maiorē ⁊ minorem ſunt ſponſalia iuris interpretatione:vt in.c.vnico. eo.ti.li. vj. Jn glo.in verbo indicio in fi.nō ſingulariter duo ex iſta gl. primuz q; vbi iramentū interuenit in ſpōſalibus ⁊ impuberes obligāf tur intim q; facit maiores cōpelli debeant ad ꝯbendū matrimoniū ⁊ intellige de maioribus ſeptēnio. Scōo ex fi.gl. nō q; vbi iramētum in ſponſalibus nō interuenit nō ꝓpellitur ſponſus vel ſponſa inuita ꝯbere matrimonium. Et ad nerte q; glo.loquitur indiſtincte nō reſtringens ſe ad minores.nam de minoribus non eſſet dubiuz q; tex.eſt in boc ⁊ idez ſenſit boſti.in ſcōa in ti.de matrimonio.§.i. poſt prin. ſed hic tz oppoſitū dicēs q; ſiue iramentū interuenit ſiue nō exquo maior exiſtens ꝯrit ſponſalia ſemper cōpellit ad ꝯbendum ar.in.c.iuranti.xxii.q.v.⁊ in.c.i.de pac. ⁊ per hoc iura idem dixi in.c.ex lfis.el.ij.§.de ſpō. Sed nūc adduco iſtū tex.qui iudicio meo clare hoc,pbat in.v mulierē.nam ibi nō interuenit iramentū:ſed papa fundat ſe ſuper nudo cōſenſu ⁊ dicit q; exquo maior ſemel cōſenſit ſponſalibus nō pōt ꝓuenire tz ꝯrerit cū minore.fortius ergo dicendū cuz ambo erant maiores ⁊ tene ad hoc menti iſtū tex.q; ſepe de hoc dubitaui ⁊ vide qō dixi.§.ti.,pri.c.requiſiuit. Jn gl. fi.ibi.§.reprobari.vbi dicit q; medicus ſemel approbat⁹ pōt reprobari.⁊ idē habet in.l.ſed ⁊ reprobari.ff.de excu.tu.Et dicunt qdam ſpāle in medico pp boium ſanitatez vt ſi reperiat inutilis ⁊ iexpertus poſſit reprobari: ſed idē dic i quolibet doctore cuiuſcūq; ,pfeſſionis vt nōt Bar. in.d. l.ſed ⁊ reprobari.⁊ pro hoc allegat tex.in.l.grāmaticoſ.C. de ,pfeſſis.⁊ medi.li.x.

a **Nobis** Jmpuberes ſponſalia ꝯbentes añ pubertatē ſeparari nō debent.ſz poſt pubertatē poſſunt ſi ꝯdicūt ſponſalibus niſi copula carnalis interuenerit ⁊ in effectu idē dicit tex. quod pcedēs niſi q; addit de copula ⁊ cōſenſu tacito poſt aduētū pubertatis. Primo ponit qō. Secundo ſolutio ibi talis. Caſus lfalis. Quidā infra nubiles annos iungunt nōie mrimonij ſi vterqz vel alter anteqz ad annos ltios peruenerunt petāt ſeparari. qrit vtrū ſint audiēdi.rñdet pa. q; cū ante annos legitios ꝓiugalē ꝓſenſum nō bēant vſqz ad etatez legitimā expectare tenenf:⁊ tūc aut ꝓfirmef mrimoniū aut infirmef:niſi carnalis copula antea iteruenerit cū illā ips anticipare ſoleat pubertatis. Ber. Nō p q; quēadmoduz i puberes ꝯbentes ſpōſalia nequeūt ab eis reſilire ante aduentū pubertatis.vt.ſ.ti.,pri.ita ⁊ mrimoniū ꝯbere intendētes.nam tale mrioniuz ante etatē cōtractuz iuris interpretatione ſunt ſponſalia de futuro vt nō.h gl.⁊ eſt hodie exprem̃ſſum in.c.i.eo.ti.li.vi.,Ex quo infert q; ſicut ante euentū pubertatis nō lz reſilire a ſponſalib⁹ veris ita nec a preſumptis. Scōo nō q; potētia coeundi anticipat ips pubertatis ⁊ ſic copula habita iter minores cōſummat matrimonium qō intellige ſi vo interceſſit ſecus in niſu ad copulā.vt.j.eo. atteſtationes vbi de hoc plene.

o **E illis** Minores apti ad mrioniū ex ꝯctu mrimonij obligāf niſi violētia interceſſit.p deciſa cōſultatio.ſcōo rñſio ibi alr. Caſus lfalis. Quidā in minori etate ſponſalia cōtrahunt ⁊ tradunt poſtmoduz diuortiū petunt minorē allegantes etatē: aut vi ſibi illatā. querit quid iuris ſit. rñdet q; ſi ita fuerint etati,primi q; potuerūt carnalr cōiungi pretextu minoris etatis nō ſūt ſepandi ſi vn⁹ in aliū viſus eſt ꝓſenſiſſe q; in eis malicia ſupplet etatem. Sed cuiſcunqz ſint etatis ſe poſſunt per illam violentiam excuſare niſi p⁹ violentiā cōſenſus accedat Ber. Nō primo q; proximitas etatis ſola nō ſufficit ad contrahendū matrimoniū ſed oportet q; ſit talis q; carnaliter cōiungi potuerit ⁊ hoc nō pro limitatione.c. ſe. Scōo nō q; malicia ſupplet defectum etatis quo ad ꝯbenduz matrimoniū ⁊ ad hoc quotidie allegaf ⁊ quo ad propoſitū exponit malicia.i.vigor naturalis ſeu potentia coeundi vt colligit ex verbis precedentibus ibi q; potuerūt coniungi.nō enim ſufficeret malicia in rebus agendis.vt in.c.puberes. i.§.fi.ſ.eo. Sed quero q; tex.requirit hec duo ad validitatem matrimonij.q; ſint proximi etati ⁊ q; potuerūt carnaliter ꝓmiſceri nūquid ambo regrantur de neceſſitate. Sol. ſi incipis a primo neceſſario regrit ſcōm q; ſicut dixi,primitas non ſufficit ſine potētia coeundi ſz fm bene ſufficit ſine primo dummodo ſint doli capaces. ita q; potuerint diſcernere vires matrimonij. nam matrimonium non contrahitur ex copula ſed ex conſenſu.ſ.ti.,pri.c.cum locū. Sz diſceptatio nō modica eſt inter doctores quomō deprehēdit iſta potentia coeundi que hz ſupplere defectū etatis. qdaz enim vt Tancre.requirūt q; vere inter eos copula interceſſerit quod etiam ſequitur Boſt.exponēdo tex.q; potuerūt coniungi.i.q; de facto ſe coniūxerunt. ſed Bof. Jnn. Abbas ⁊ Jo.an.tenez oppoſitum dicentes ſatis eſſe q; potuerunt coniungi.Quid enim ſi inuenis minor alias mulieres cognouit. vt ſi femina mior ab alijſ fuerit cognita.certe nēo negabit matrimoniuz conſiſtere inter iſtos.exquo apparet eos potētes ad copulā ⁊ pro hac ſnia habes gl.in.c.vnico. eo.ti.li.vj.ſed de hoc non videf mihi magnū dubiū exquo clare ꝓſtat de potētia coeūdi.ſed dubiū eſt qñ nō cōſtat clare ſed tm̃ p ſigna puta ex aſpectu corpis vel ex alijs ſignis intrinſecis mulier vel maſculus vr aptus ad copulaz.⁊ ſenſit Jnn.h ſigna ſufficere qō mihi ſatis plz.arg.c.ſe. vbi niſus ad copulā cū conſenſu adhibito ,ppe etatē ltiam ſufficit ad matrimoniū pro quo facit iſta lra dum dicit q; potuerunt ⁊ ſic ſolū regrit potentiaz ⁊ vr eā requirere ex ſignis dū dicit ſi fuerint ita proximi etati.⁊c.

a **Teſtationes** Contractus ante pubertatem etiam cum conſu carnalis copule ñ facit matrimoniū. Cōis diuiſio.2⁹ ibi ꝓſultationi. Caſus lfalis. Quedam mulier ꝯrit mrimoniū cū quodā q nōdū hēbat.xij.ānos.tñ cuz tēnuit corrūpe ſz nō potuit.poſtmodū ab ea receſſit.vñ ipſa mulier petit illū in ſuū maritū corā ordinario.teſtes,pduci fuerūt in cā illa.dubitauit iudex qualiter in cā,pcederet miſit atteſtatiōes do.pa.atteſtatiōib⁹ illis iſpectis ꝓtint do.pape q; iuuenis ille nōdū attigerat.xij.annū.qñ pfatā.g.in vxorē accepit ⁊ lz nixus fuiſſet eā corrūpe fz q; vterqz ꝓfitebatur mulier tñ credidit ſe virginē euaſiſſe.ſz ipſe añqz puēriſſet ad.xiiij.ānū ab ea receſſit ad qō p⁹ puēr⁹.ab eadē pere

bat in vix. rñt pa. illi ep̃o dicẽs q; si illa p idoneos testes ,p bare nequerit q; post vel circa finẽ. xiij. anni p̃dictus iuuenis ꝓsensisset i eã recepto iuramẽto ab ipso q; post q̃z ad etatẽ leginimã puenit ipaz hr̃e nõ ꝓsensit in vxorẽ dcñ iuuenẽ a p̃dcã. g. dẽat separe ⁊ dare vtriq; lniaz cũ alia ꝟbẽdi. Ber.

Nõ p̃ q; solus nisus ad copulã nõ declarat potẽtiã coeũ di vide. s. de spõ. c. iuuenis. ⁊. c. fi. e. ti. Scõo nõ ibi vẽdi care. ⁊ tene mẽti q; vxor pót vẽdicare maritũ itellige cã adie cta de iure diuino ⁊ canonico qõ ẽt tz ꝟ host. nã multa iura bz mulier i marito adeo q; marit⁹ nõ dr̃ hr̃e ptãtẽ sui corpo ris nec eꝰ. vt i. c. nõ dz. j. ỏ ꝓsang. ⁊ affi. vñ rõe b⁹ iuris p̃nt adinuicẽ se vẽdicare. ar. i. l. i. §. p hãc. ff. de rei vẽ. ⁊ tene ad hoc mẽti istũ tex. cũ dicto Host. lz ꝑriũ senserit Jo. an. i ad di. spe. q fi. sint leg. p⁹ p̃in. ⁊ seq vr̃ do. an. in. c. nõ est. s. ti. ,pr. sed p̃imũ dcñ veri⁹ vt lati⁹ dico i. c. illud de p̃esump.

Nõ ibi circa fi. xiij. anni iũcta gl q; qs dr̃ cẽ, ppe finẽ ali cuius etatis cũ distat ab ea p sex mẽses qõ nõ pro statutis. qs aũt dicat, primus alicui etati dic vt dixi. s. e. ꝓtinebat.

Itẽ nõ mirabilẽ decisionẽ q; mior pubertate maior tñ se ptẽnio ꝟbẽs spõsalia vel mr̃imoniũ pót aduenięte etate legi tima sine alia cã resilire a talibus spõsalib⁹ siue matrimonio lz mulierẽ sepe nisus fuerit corrũpere ⁊ ꝟ ampliat. c. ỏ illis s. e. Ultimo nota q; si minor fact⁹ maior vult recedere a spõsalib⁹ dz ẽt maiori dari lnia ad alia vota trãseũdi. In gl. i. in fi. dic q; ille conat⁹ nõ facit spõsalia tãfire i matrimo niũ. vt in. c. fi. s. ti. ,pr. sed aliũ effectũ hic induxit. nã induxit p̃sumptõez q; circa finẽ. xiij. anni iste erat potẽs ad generã dũ ex quo ante illã etatẽ fuit nisus ad copulã. ⁊ iõ papa man dat hic inquiri vtr̃ ille iuuenis ꝓsenserit circa finẽ. xiij. anni nã cessante p̃sumptõe cãta ex nisu copule nõ suffeciss̃et con sensus p̃estit⁹ circa finẽ. xiij. anni. q; vbi nõ cõstat de po tẽtia coeũdi expectat pubertas ex annor̃ nũero in qua re quirit q; annus. xxiij. sit cõpletus in masculo. vt in. l. fi. C. qñ tu. vel cu. eẽ defie. facit tex. i. c. j. ,pr. lz host. hic dubiret vtr̃ in vltio die. xiij. anni vel. xij. anni in muliere valeat ma trimoniũ ꝟctuz. nã videt q; sic. sic dicimus in testõ. vt in. l. qua etate. ff. de testa. tandẽ videt relinquere arbitrio iudicã tis ꝓsiderata habitudine psone ⁊ satis mihi plz p̃imũ dcñ fauore matrimonij. ⁊ ideo nõ decipiat te iste tex. cũ vr̃ velle sufficere ꝓsensuz p̃estitũ circa fi. xiij. anni. nã hic p̃cessit ni sus ad copulã vt p̃edixi. In glo. ij. ibi ꝟ se cõfitebat. nõ glo. singlr̃ q; ꝓfessio ꝓiugis ꝟ matrimoniũ vz qñ emanauit ab eo qui stat pro matrimonio. nõ. n. est p̃sumptio q; falsuz ꝓfiteat ꝟ se. dicit tñ Host. ꝟ relinquẽdũ arbitrio iudicantis nã posset fieri collusio inter ꝓiuges volẽtes separari matri moniũ. nã fingerẽt lites ⁊ in ,p gressu cãe is qui firmabat se stare pro matrimonio ꝓfiteret ꝟ matrimoniũ. ⁊ si iudex hoc suspicaret nõ dz esse ꝑtentus tali ꝓfessione sz facere mulie rẽ inspici an sit virgo vel al's, pbatiões exigere ꝟ matrimoni uz nisi aliud impedimẽtũ allegaret. vbi aũt cessat p̃esumptio fraudis stabit ꝓfessioni ꝓiugis ꝟ mr̃imoniuz ex quo ꝓfitẽs stat pro mr̃imonio qõ multũ notabis q; nulũ limitat. c. sup eo de eo qui cogno. ꝓsan. vx. sue. In glo. in v. per testes in fi. vel dic melius sm Host. q; ꝟ operat fauor mr̃imonij. nã si nõ obstat sniа quo minus, pbatões de nouo accipiant in. c. lator. ⁊. c. ꝓsanguinei de re iudi. fort⁹ nõ dz obstare at testationũ publicatio. de quo tñ vide qõ plene dixi in. c. iu rauit de, pba. In gl. pe. ibi illud. dic q; ille tex. ,pcedit quo ad ingressuz religionis vbi etas nõ preuenit ex discretione sed requirit p̃cise numerus annor̃. vt in. c. i. de regu. lib. vj. nota in. c. postulasti. ⁊ in. c. ad nostrã eo. ti. In glo. fi. Host. ⁊ cõiter doc. dicunt. q; vbi agit de sacramento matri monij debz semper iuramentũ exigi a reo lz actor nihil pro bet. vt veritas tanti sacramenti melius eluceſcat quod nõ. ⁊ idem dic vbi vertitur periculum anime. vt nõ. doct. s. eo. continebatur.

e **Ex litteris** Si maior iuit⁹ ꝟrit spõsalia cũ minore nõ teneť ipz expe ctare donec veniat ad etatẽ adultã. Cõis duitio scõa ibi cuz aũt. Casus lr̃alis. Quedã puella xij. ãnorũ desponsata fuit cuidã puero. ix. vel. x. ãnor̃ ⁊ post modũ de volũtate parẽtũ ⁊ nõ de sua vt dicebat ad domuz p̃ris illi⁹ pueri ducta fuit inuita ⁊ nolẽs: ⁊ minis parẽtũ cõ pulsa fecit ibi morã p annũ ⁊ tãdẽ ad domũ, pp̃riã est reuer sa dicẽs q; nũ q̃z i eũ ꝓsensit nec vult ꝓsentire imo petebat li cẽtiã cũ alio ꝟbẽdi q̃rebat qd iuris. rñt pa. cũ dict⁹ puer nõ ꝺũ ad. xiij. annũ puenerit nec ad eã carnalr̃ accessuz bũerit. Mãdat q; si puella cõmonita ip̃m noluerit expectare quo usq; ad etatẽ lr̃imaz puenerit ei si ẽ ita vt ,ppositũ ẽ tribuat li berã lniam cũ alio ꝟbendi. Ber. Nõ vnũ bonũ dcñ ex tex. q; sic met⁹ impedit mr̃imoniũ ipo scõ. vt in. c. cũ locũ. s. ti. ,pr. ita ⁊ spõsalia de futuro vt ꝟ. nã lz isti intẽderẽt ꝟbere mr̃imoniũ tñ pp defectũ etatis alteri⁹ fuerũt spõsalia de fu turo. vt i. c. vnico. e. ti. li. vj. ⁊ tñ ipo iure nõ valuerũt pp me tũ itercedẽtẽ. Scõo nõ ibi minis parẽtũ q; mine p̃entũ idu cũt iustũ metũ maxie i muliere qõ ego admitterẽ ꝓsiderata q̃litate parẽtũ ⁊ minaz. Ultio nõ ãpliatõez ad. c. de illis el. i. s. e. q; maior ꝟbẽs cũ miore teneť expectare miorẽ do nec pueniat ad etatẽ lr̃imã. vt i. d. c. ỏ illis. ꝟ vez nisi maior iuit⁹ ꝟrerit cũ miore tũc. n. nõ teneť expectare minorẽ. vt ẽ casus hic.

d **Duo pueri** Spõsalia ꝟcta cũ miori se ptẽnio p cohitatoz mutuã post septẽniũ ꝓualescũt ⁊ inducũt publice bone statis iusticiã soluunt tñ p mr̃imoniũ de p̃nti. p̃ narrat factuz. 2° rñt ibi qz igit̃. Casus lr̃alis. Duo pueri guilielm⁹. vj. ãnos bñs. ⁊ guilielma. vij. mr̃imõialr̃ sũt ꝓiũcti q fil'p tres ãnos mãserũt ⁊ sic spõsalia tenuerũt q̃ ab initio nõ valebãt. postmoz p̃ puelle ipaz copulauit cuidã alij. m. noie cũ quo pacifice p. vij ãnos p̃mãsit tãdẽ dimisit eãdẽ qz credebat ipaz aliũ vix. s. guil. bẽre cui p̃ fuerat desponsata. Dict⁹. g. ad ãnos discretõis pueniẽs cũ alia ꝟbendi lniam postulauit q̃ obtẽta ꝟrit cũ q̃dã. s. noie ꝓsobrina dicte. g. ⁊ cũ ea p aliq̃ tps cohitãs vt dicebat nõ cognouit cãdẽ. ipsa tñ se ab eo cognitã asserebat. postea vo pr̃ guilielme cuz vi disset eã a 2° viro dimissã cõplit dcz. g. vt. s. neptẽ suã dimit terz ⁊ ad. g. r̃diret q p⁹ moz p biẽniũ cohitauit eidẽ. q̃situ fu it a pa. qd sr̃ bisset agẽdũ. ⁊ ipe rñt q; iter. guilelmũ ⁊ guilel mã i fuit mr̃imõiũ puerili etate ipediẽte. ⁊ lz post q̃z nupsit alij potuerit aliã ducer̃ i vxorẽ guilielme ꝓsobrinã hr̃e si po tuit pp publicã bonestatẽ siue eã cognouerit siue nõ. nec ad guilielmã poterit redire qz fuit alteri lr̃ie copulata. cũ g; guil lelm⁹ dicat se nõ cognouisse. s. ꝓsobrinã. g. aliã si voluerit poterit ducere in vxorẽ. ⁊. s. alteri viro poterit copulari. ⁊ cũ fuerit sepati pnia dz vtriq; iiũgi ad tps, p vitãdo scãda lo. si vo ꝓstaret guilielmũ. s. cognouisse neutri altero viuen te dabit lnia ꝟbẽdi. ⁊ guil. remanebit cũ matheo. iposita ip si. m. ad tps pnia ꝓpetẽti qz, p sua volũtate sine iudicio eccle diuisit eãdẽ. Ber. Nõ p̃ q; spõsalia nulla ex defectu cõ sensus ꝓualescũt ex tacito ꝓsensu iteruenięte ex cõi cohita tõe ⁊ ex istis ort̃ publice bonestatis iusticia sicut ex spõsali bus ꝟctis tpe maioris etatis ⁊ hoc clari⁹, pbat̃. s. c. lr̃as. ⁊ c. accessit. Scõo nota q; impedimẽtũ publice bonestatis ortũ ex spõsalibus durat ẽt spõsalibus legitime dissolutis. ⁊ idẽ videt ,pbari. s. e. accessit. Tertio nõ q; ipedimẽtũ publice bonestatis nõdũ ipedit matrimoniũ sed ẽt dirimit q̃tũcunq; copula in matrimonio itercesserit ⁊ ꝟ nõ. nã iste ꝟrit matrimoniuz cuz ꝓsobrina prioris sponse ⁊ eã cogno uit ⁊ nihilominus dicit q; nõ est matrimoniuz ⁊ mãdat eos hic separari. facit. c. vnicuz eo. ti. li. vj. facit. c. i. de spõ. e. li.

Itẽ nõ q; cognoscẽs ꝓsanguineã prioris sponse ẽt post spõsalia rupta grauiter peccat adeo vt p̃iuet̃ saltẽ ad tẽpus ptãte ꝟbẽdi mr̃imoniuz. Ultimo nõ q; neduz credit ma rito q̃ dicit se cognouisse vxorẽ vxore negãte. vt in. c. cõti nebat. s. e. sz ẽt credit si negaret copulã muliere asserẽte op posituz tñ dicit Host. q; si copula ꝓfirmaret matrimoniuz staret potius assertioni mulieris asserẽtis copulã q̃z dictis viri negantis copulaz. ⁊ hoc fauore matrimonij qõ nõ. Et ad istum tex. respondeo q; hec copula non faciebat ad con firmationem matrimonij: sed potius veniebat ad delictum

ꝑbandū qz mr̄imoniū nō poterat eē cū ꝓsobrina ꝓris ſpō
ſe ⁊ ex ſola ꝓfessione mulieris nō debebat vir puniri. Jn
glo. in v. ſiue ibi pp delictū vtriusqz. ⁊ ſentiūt h doct. qꝺ ille
cōmisit incestū ducēdo ⁊ cognoscēdo ꝓsobrinā prioris ſpō
ſe. Sz tūc opponit ad lr̄az que mādat vtrū qz istoꝝ stare si
ne mr̄imonio altero viuēte. nā delictū incest⁹ priuat ꝑpetuo
facultate ꝯbēdi mr̄imoniū. vt in. c. i. ⁊. c. discretionē. j. de eo
q cogno ꝓsan. vxo. sue. So. metu ꝯrij doc. supplēt ad tex.
maxie. sz certe hec suppletio ipropriat lr̄az cū nō sine my-
sterio dicit altero viuēte. Jdeo dicerē quo ad h, ꝑprie nō fu
isset cōmissus incestus qz ex ſpōsalib⁹ nō est orta affinitas i
ter ſpōsaz ⁊ ꝓsanguineos ſpōse sz publica honestas duntaxat. ideo nō dz iste tm̄ puniri sicut si cognouisset affinē ideo
papa h tēperauit ſniam ⁊ ad tēpus iterdixit facultatē ꝯbēdi
⁊ forte dixit altero viuēte qz vulgariter isti putabant mariti⁹
⁊ vxor. vñ nō videat trāsire ad scōa mr̄imonia ⁊ vt delictuz
nō eēt, prius ipunitū papa, peessit vt h dr̄. ⁊ sic dico qꝺ h est
casus ſpālis, puidens ꝯ ꝯbentē mr̄imoniū obstante publica honestate ⁊ ductam cognoscentē.

a **B dissoluendum.** Accusari si pōt mr̄imo
nioniū qō nō est vt si cū minori septēnio sit ꝯctū
denūciari tm̄ pōt ipedimētū ne ꝯbat in posterū.
Et tria facit. ꝑ factū narrat. scōo interloquit ibi interloquē
do. tertio ꝓhibet ⁊ decernit ibi ne vero. Casus lr̄alis.
Quidā noīe Jo. xit mr̄imoniū cū quadā puella. l. noīe in
fra septēnū ꝓstituta: tādē ex pte puelle accusabat mr̄imoniū
pp ꝓsanguinitatē ⁊ dū testes, pducerent ad, pbādā ꝓsangui
nitatē ꝑdict⁹ Jo. multas exceptiones, pposuit ꝑ quas intēde
bat accusatores ab accusatiōe repellere cū sup exceptioib⁹
ipsis fuisset multipl̄r disputatū. papa auditis q̄cū qz ptes, p
ponere voluerūt iterloquēdo, pnūciauit iter ꝑdictū inuenē
⁊ puellā nec mr̄imoniū nec ſpōsalia fuisse ꝯcta qz puella nō
dū ad. vij. annū puenerat. vñ accusatio locū hr̄e nō poterat
cū nō eēt qui lr̄ie possit accusari sz denunciari poterat ꝓsan-
guinitas vt iterdiceret mr̄imoniū ꝯbēdū. vñ do. pa. statuit
terminū ad denūciationē, pbandā ſaluis exceptōibus, ppo
sitis ac ēt, pponēdis. ne vo in puellā aliqd interiz attēteť ꝑ-
cipit pa. ne i negō vlteri⁹, pcedat de nouo donec cesseť a de
nūciatōe vel ea, pbata ordine iudiciario, pcedat. qꝺ si ꝯ hoc
mādatū in ꝓiudiciū puelle aliqd fuerit attēratū. illud decer-
nit pa. irritū ⁊ inane. Ber. Nō ꝑ ibi iterloquēdo ꝓnun
ciamus qꝺ ſnīa lata sup ineptitudine libelli est iterlocutoria
bz tm̄ viz diffinitiue qz diffinit primā istantiā. ⁊ p h cōsuluit
Jo. cal. qꝺ ab hac ſnīa pōt appellari viua voce incōtinēti sic̄
appellat̄ a diffinitiua in. l. ij. ff. de ap. ⁊. ij. q. vj. §. diffinitiua
Cōtrariū tm̄ h tz Gal. p istū tex. in. v. iterloquendo ⁊ p. c.
sua de ap. Sz certe lz sit iterlocutoria ⁊ sic loquāt isti iura
tm̄ exquo bz viz diffinitiue ⁊ cessat rō. c. vt debit⁹ de ap. vñ
qꝺ ab ea possit appellari vt a diffinitiua de quo remitto me
ad ea que plen⁹ dixi in. c. puenit de ap. Scōo nō qꝺ mr̄imo
niū nullū ex defectu ꝓsensus accusari nō pōt ⁊ quotidie alle
gat qꝺ priuatio ꝑsupponit habitū de quo in. l. decē. ff. de v.
ob. ⁊. xxxij. q. ij. in. c. qō vo nō formatū. ⁊ ibi est glo. ꝓsilis
gl. nr̄e i vbo nūciari. Nō tertio ibi saluis exceptōib⁹ ⁊ c.
ar. valde singulare qꝺ si iudex, pcedit ad litē ꝓtestādā vel ad
ea q̄ solēt fieri post ꝓtestatōez i cā in q̄ nō req̄rit ꝓtestatio cū
ꝓtestatōe qꝺ exceptiones dilatorie fint ſalue nō p h irritat̄, p-
cessus iudicis sz tz mero iure saltē pte nō appellāte ⁊ sic est
casus nōbilis i quo exceptiones dilatorie prit discuti post litē
ꝓte. si iudex eas reseruauit a ꝓncipio qō lati⁹ tāgo i. c. exhi-
bita. s. de iudi. Cōtra tex. op. vñ. n. qꝺ inepte papa statu
erit terminū ad denūciatōez, pbādā. exquo. n. ꝑs accusauerat ⁊ nō denūciauerat fatuū ē, pnūciare sup ñ petito. l. fi. C.
de fideicō. liber. ⁊ i. c. lz bely. de simo. So. hosti. qꝺ forte li
bellus ꝓtinebat accusatōez ⁊ denūciatōez. ⁊ qz dicebat̄ ac-
cuso ⁊ denūcio. vñ repulsa prīa pte tāq̄ inepta papa ꝑfixit
terminū sup scōa pte libelli. Nō singl̄r h dcm̄ qꝺ lz libel-
lus sit vnic⁹ tm̄ si pōt cōꝑhēdere multos mōs agendi quoꝝ
aliq sūt iepti ꝑs iepta nō bz viciare mōz aptū. Jdē ē i referi

pto aplico ꝓtinēte plēs grās vt surreptio in vna nō viciet re
liquā. vt ē pulcher tex. i. c. fi eo tpe de rescrip. li. vj. ⁊ solue
ſm Host. papa ex offō ꝑfixit terminū ad, pbādā denūciati
onē. sz prīa solo melior qz nō pōt dici denūciatio si ꝑs non
denūciat. Jn gl. i v. denūciari ibi sine aliqua admonitōe
nō. bñ gl. qꝺ cū denūciat ipedimētū mr̄imonij nō ē necesse
pri⁹ admonere ptē sic̄ seruat̄ in denūciatōe euangelica. de q̄
tm̄ remitto ad plē nō. i. c. nouit ꝺ iu. Jn gl. fi. ibi sec⁹ eēt si
cla. vr̄ h gl. velle qꝺ gesta ꝯ mādatū pape teneāt si i mādato
nō fuit apposita cla decreti sz ꝯrīū nōbis dic̄. Jnn. i. c. fi. de
accu. vbi dic̄ qꝺ sic̄ gestū ꝯ legē mortuā est nullū. vt i. l. non
dubiū. C. de se. ita ⁊ ꝯ legē viuā. nā papa ē lex viua i terris.
ix. q. iij. i. c. ipi. Et ad. c. dilect⁹ al. i gl. dic vt ibi plē dixi vbi
māz gl. sing. i cle. i. de iurep. Et i fi. gl. nō singl̄r istā glo.
qꝺ matrimoniū ꝯctū ꝯ iterdictū pape ēt cū cla decreti irritā
tis tz mero iure alio ipediméto nō supposito ⁊ idē videt te
nere Jnn. sentiēs aliud eē i ſpōsalib⁹. sz host. ꝯ qz iterdcm̄
pape ē fort⁹ q̄z matrimoniū nō ꝓsumatū cuz sup illo possit
statuere ſm libitū. vt i. c. ex publico de ꝓuer. ꝓiu. Alij distinguūt iter cla gnālē ⁊ cla spālē. vt ꝑ cāu nō irritet matrimoniū. scōo sic exquo ꝓstat de itētōe pape. sz ego distinguerem
qꝺ aut iterdictū pape bz ꝑpetuā cām, pbibitōis ⁊ tūc matrimoniū ē nullū. Aut tpalē ⁊ tūc matrimoniū tz ⁊ decretū dz
referri ad cāz vt sic durāte cā dēat matrimoniū separi. ⁊ pro
hac distōe vide gl. nōbilē i. c. tua de spō. duo. ⁊ fac gl. i. l. nō
dubiū pal. Jn cāu vo nostro iterdictū nō bēbat ꝑpetuā cāz
ꝓbitionis qz ꝑ litis pēdētiā fuit appositū decretuz irritās ⁊c. nōbis tm̄ qꝺ iferior a papa nō pōt ipedire vtutez matrimonij ex aliquo ipediméto tēporali. naz in ipso papa est
dubium vt pz ex predictis. Abbas.

t **Ue nobis** Siqs ꝑ vba de pñti ꝯbit
cuz ipubere in qua etatez
malicia nō supplet ītelligit nō matrimoniuz sed
spōsalia ꝯrisse ēt si subarratio itercesserit. ꝑ qō.
scōo distinguēs respōsio ibi qz vero. Casus lr̄alis. Qui
dā filiā suā circiter. xij. annum bñtem despōsauit cuidā no-
bili q subarrauit eādē ꝑ ānuli imissionē ꝓsensu mutuo acce
dēte postmodū puella ipa fuit alteri copulata. dubitatū fuit
vtr̄ ista puella dēret remanere cū scōo an dēret redire ad il
lū cui ꝑ fuerat despōsata. Cōsul. pa. rn̄it qz nō cōstitit ei cui⁹
etatis eēt puella cū ꝑ viro extitit despōsata cū dicat̄ qꝺ circiter. xij. ānos bēbat vel vtrū malicia suppleret etatē. dic̄ qꝺ si
puella nubilis nō erat etatis cū ꝑ viro extitit despōsata ⁊ eta
tē i ea prudētia nō supplebat, pcul dubio iter eos nō mr̄imoniū sz spōsalia ꝯcta fuerūt ꝙuis ab ipo viro eadē puella fuerit subarrata. ⁊ ita remanere dz cū scōo cū quo postea ꝯrit
i etate ltia. Ber. Nō ꝑ qꝺ puella circa. xij. ānū ꝓstituta ñ
ē habilis ad ꝯbēdū mr̄imoniū nisi alr̄ eēt potēs ad ꝓcipiēdū

Scōo nō qꝺ ꝑ ista vba talis ē circa. xij. ānū. vt rat̄ possedit
circa. xij. annos vel qd sile nō, pbat̄ certū ⁊ determiatū tps
⁊ facit ꝯ testes ita deponētes de quo vide qō nō. i. c. lz de, p
ba. a iure. n. nō ē determiatū ꝙtū tps cōꝑhēdat h dictio circa sicut dictio ⁊ plus ⁊ vltra. vt i. l. h adiectio. ff. de vb. sig.

Nō qꝺ ēmissio anuli nō iducit mr̄imoniuz vbi etas defi
cit i ꝯbentib⁹. Sz h q̄rit pone qꝺ puella distet a. xij. āno cō
pleto ꝑ triduū dūtaxat nūqd sit habilis ad ꝯbēdū mr̄imoniuz. Host. tz qꝺ si ꝑseuerat i eodē, pposito ꝑ triduū post etatē pfectā tz mr̄imoniū ꝯctuz añ tps allegat. c. ad nr̄az de regula. Aduerte. nā p h sentit Host. nō tenere mr̄imoniuz ꝯ
ctū añ. xij. ānuz cōpletū. Jtē qꝺ nō qualidat ex supuenīētia
etatis nisi deť ꝑseuerātia tridui. Ain. dic̄ quosdā tenere qꝺ
ann⁹ dz eē cōpler⁹. Jtē ſm alios sufficit qꝺ sit icobat⁹. ipse
vo tz qꝺ i masculo req̄rit etas. xiiij. annoꝝ ⁊ i fcia. xij. ⁊ qꝺ i
vltīa die postremi anni teneat mr̄imoniū ꝯctū sicut dicim⁹
in testō vt valeat si fuerit cōdituz in vltima die. xiiij. anni vt
in. l. qua etate. ff. de testa. Ultimo dicit Host. relinquenduz
h arbitrio iudicantis. Jo. an. in testō dicit satis, pcedere qō
tz Ain. vnde refert Ja. de bel. disputasse qꝺ si puer multuz
prudēs distabat a. xiiij. anno per triduū exquo nō cōpleuit
xiiij. annū nō pōt facere valide testm̄ per illā. l. qua etate. sz

respectu matrimonij. ℞ relinquēdū est arbitrio iudicātis ꝺz eū qui ex multis bēbit ꝓsiderare vtrū ante etatē cōpletaz sit potēs ad generandū. Et ratio diuersitatis est qꝛ in mꝛimonio statuiť etas nō ꝓpter se simpliciter sed respectu potētie coeūdi. sed in testō simplr ꝓpter se ⁊ credere ꝙ vbi de potē tia coeundi nō cōstaret saltē ex signis ꝙ ante etatē cōpletaz nō tz matrimoniuz nisi saltē in vltīa die postremi anni. neqz plz Jo. an. ⁊ alijs doc. opi. ℔ost. vt exigať ꝓseuerantia tri dui post etatē cōpletā. qꝛ. c. ad nr̄am loquiť in, pfessione ta cita. nos ãt loqmur in matrimonio expresse ꝯcto vbi nō re quiriť, pbatio sicut in religiōe ⁊ ℞ tenebis. In glo. i. ī si. nō gl. qꝛ quotidie allegať ⁊ vide gl. clariorē in. c. tenor de re iudi. tractat ēt glo. in. c. feie. xxx. q. v. ⁊, ꝓprie subarratio est desponsatio mutuo ꝓsensu ĩteruenīēte facta ꝑ ĩmissionē anuli. Et ꝓcludēdo bāc mām post doc. dic ꝙ qñqz ĩmissionem anuli precedūt ꝟba ⁊ tūc ad illoꝝ sensūz declarať effectus ĩ missionis anuli. nā si precedūt verba apta ad ꝯbendū matri moniū ĩmissio anuli declarat matrimoniū ⁊ ꝺz mulieri anu lus ponī in quarto digito. qꝛ vt ferť ibi est quedā vena san guinis vsqz ad coꝛ ꝓtendēs. ideo in signū mutue dilectiōis ponit anulus. de quo vide lati⁹ ꝑ tex. in. c. femine prealle. Si ꝟo precedūt verba apta solūmō ad sponsalia tūc anulus solū denotat sponsalia: qꝛ traditio anuli ex se non denotat ali quē ꝯctū sed regulariter ſm ꝓcedētia sicut dicimus in arris vt insti. de ꝓtra. em ꝑ. in prin. Aut precesserūt verba vnius tm̄ ⁊ tunc idē vt ĩmissio anuli bēat denotare verbū expressū vt tz glo. in. c. pe. ſ. ti., pr. Si ꝟba nō intercesserūt. aut non apparet de ꝓsuetudine nec ex facto circūstāti pōt aliqd cer tū percipi ⁊ nō iudicať pro matrimonio qꝛ cū ℞ sit signū ad multa equiuocū nō, pbat certū qd precise. vt in. c. illud de ꝑ sump. Aut cōstat de cōsuetudine vtputa in matrimonio cō trabēdo solet tradi anulus cū certa solēnitate ⁊ tunc ex quo anulus, pbať traditus cū solēnitate que solet interuenire in mꝛimonio satis, pbať matrimoniū ꝯctū. ⁊ in hoc casu intel lige istā glo. ⁊ glo. in. d. c. femine. In dubio tñ semp est iudi candū pro matrimonio. qꝛ res est fauorabilis. vt in. c. ex lit teris ꝺ, pba. ⁊. c. fi. de re iud. dicit tñ do. an. ℞ ꝓcedere si po niť in digito sed si traditť in manu presumiť donatio. vt dixi credo in ℞ spectādā ꝓsuetudinē loci. Si aūt dať a parēt⁹ dicit do. an. ꝙ ꝑsumiť donatio ⁊ nō sponsalia qō satis pōt ad mitti nisi consuetudo foret in contrarium.

De clandestina desponsatione. Rubrica.

Quia matrimonia ⁊ spōsalia qñqz ꝯbunť palā qñqz clā destine. Jō post generales rubricas ꝓcedētes subijcit istaz rubricā spālez de clādestina despō. ná qñqz puelle subdu cunť ⁊ inducunť ad ꝯbēdū clā parēt⁹ ⁊ qꝛ de tali mꝛimonio posset dubitari ideo ⁊c. De mā vide. xxx. q. v. ⁊. iij. q. iij. c. ꝓsanguineoꝝ nō reperiť alibi.

S Si quis. Hoc dicit ſm cōez ītellectū Si qui asserit matrimoniuz incūbit, pbatio. vel sic. Pro clādestino mꝛi monio nō presumiť sed illud allegāti incum bit onus, pbādi. ꝑ thema. scōo determinato ibi viro. Casus lr̄alis. Si aliqs occulte despōsauerit aliquā mulierē ⁊ ipse eā petat postmodum in vxorē ⁊ ipa negat desponsatoēz vir ꝺz hoc, pbare. ⁊ eꝯ si vir hoc negauerit mulier hoc, pbare ꝺz alꝫ absoluať vterqz. Ber. Nō ꝙ clādestinitas nō viciat mꝛimoniū. solus er go ꝯbēntiū cōsensus sufficit ad mꝛimoniū lz clā sit prestitus qz qz peccēt sic clādestine ꝯbentes. vt j. e. c. fi. ⁊. xxx. q. v. i c. aliter iuncta gl. Idē est in collatōe beneficii qz qz. n. collatio clādestina nō careat suspitione tñ tz si de ea quoquomō fides fieri pōt de quo vr̄ tex. opti. in. c. vnico vt eccle. bene. secus in electōē illa. n. nō vz de quo in. c. qꝛ pp de elect. ⁊ in c. fi. e. ti. li. vj. Nō scōo ꝙ lz credať masculo sup copula ꝯ mulierē negātē iuxta ea que bñtur in. c. ꝓinebať. ſ. ti. pri. tñ sec⁹ est circa eēntiā matrimonij. In gl. i. in fi. ⁊ hec lec. vltima cōiter tenet per doc. exquo. n. lr̄a sic pōt intelligi lz cū aliquali ipropriatōe nō debemus violare alias regulas iuris quibus cōiter cauet ꝙ asserēti incūbit onus, pbandi. vt in iur. alle. in glo. Et nota glo. iuncto tex. ꝙ pro vitanda absurditate vel violatōe aliaꝝ regulaꝝ ꝺz dispositio intelli gi cū aliquali improprietate si aliter saluari pōt pro quo be ne facit tex. in. c. cum dilectus de consue.

Q Quod nobis De matrimonio oc culto nō iudicat eccle sia. approbat tamē illud publicare volētes. ⁊ ℞ duo dicta scōm ibi vex. vel sic ⁊ clari⁹ lr̄e inherē do. Qui mꝛimoniū clādestine ꝯcerūt altero negāte vel vtro qz nō apparēte legitima exinde, pbatione simul cohabitare ab ecclesia nō cōpellunť. ⁊ si illud publicauerint tanqz in cō spectu ecclesie factū cōprobabiť nisi rōabilis cā subsit que impediat. Casus lr̄alis. Aliq ꝯbunt mꝛimoniū occulte ita qꝛ, pbatio fieri nō pōt qr̄iť qd iuris sit. ꝺr̄ qꝛ ab eccla nō sūt aliquaten⁹ cōpellēdi si alter negauerit. Aerūtñ si illi ℞ volu erint publicare ab eccla talia mꝛimonia recipiēda sunt ⁊ ap probāda tanqz a principio ī ꝓspectu eccle ꝯcta fuissent: nisi aliqua rōnabilis cā impediat. Ber. Nō ꝑ ibi aliquatenus cōpellēdi. ar. op. ꝙ vbi deficit oīs, pbatio mꝛimonij nō est exigēdū iuramētū a reo sed potius pure absoluēdus. ⁊ fac ꝺ theorica doc. in. c. ꝓinebať. ⁊. c. attestatōes. ſ. ti., pri. Et ad illa iura posset rñderi ꝙ, pcedūt qñ subest saltez aliqua lis suspitio pro matrimonio. secus vbi pro eo nihil apparz Nō scōo ꝙ sup ꝯcto matrimonij ꝺz credi simplici ꝟbo ipsoꝝ ꝯbentiū ⁊ habeť perinde tale matrimoniū ac si ab ini tio in cōspectu eccle fuisset ꝯctū vt in tex. Ex quo inferūt doc. ꝙ, ples nata ante publicatōez est censenda legitima qō est notādū. Qualr aūt ꝺz fieri ista publicatio clādestini ma trimonij. dicūt doc. ꝙ ſm formā. c. se. In glo. ij. in fi. ītel lige de alio mꝛimonio publice ꝯcto cui nō ꝺz ꝓiudicari ꝑ so lā ꝓfessionē illoꝝ qui dicūt pr̄i⁹ ꝓrisse imo plus dicit Hinc. ꝙ manifestū mꝛimoniū ꝓiudicat clādestino ēt si bēat pro se vnū testē ⁊ famā qō dicit Bal. bene nōndū. ℔z ℞ dictū nō vr̄ placere dño meo dño Car. mouet qꝛ vn⁹ testis ⁊ fama plene, pbant. vt nōt gl. in. c. i. de ap. ⁊. c. veniēs el. i. de testi. ℔z saluādo primū dictū posset dici ꝙ vbi alia, pbatio apti oꝛ ꝓcurrit cuz fama ⁊ vno teste ꝙ tunc stāduz ē ꝓbatōi cla rioꝛi ⁊ melioꝛi. lz testis ⁊ fama deponant de tpe anterioꝛi ⁊ erit istud dcm̄ satis nōbile ꝙ sigs, pbat cū vno teste ⁊ fama de suo titulo anterioꝛi: ali⁹ vero, pbat ꝑ testes aptos de titu lo citerioꝛi qō iudicāduz ē ſm, pbatōez clariorē nō tñ sp̄ est vex ꝙ fama facit semiplenā, pbatōez. lz vide qō plene dixi ī. d. c. veniēs. ⁊ p bar. ī. l. de minore. §. ꝛorméta. ff. de qō.

C Cum inhibitio. ℣z multa dicta ⁊ cōpēdēdo oīa sic sūmari pōt. Cuz matrimonia sunt ꝯbēda de bēt ꝑ pbyteros ī eccla edicta, pponi assignato termiō. j. quē q voluerit impedire impedimētū opponat ⁊ si, p babilis ꝓiectura fuerit de impedimēto interdicat mꝛimonium donec de ℞ cognoscať. ℞ ꝑ vsqz ad. §. sigs. Si ī gradu, pbi bito mꝛimoniū clādestine vel ꝑ interdictū. de quo. ſ. ꝯctū fu erit ēt ꝑ ignorātes de impedimēto nati ex illo mꝛimonio sunt illegitimi. Idē ē si ambo parētes sciūt impedimētū mꝛimonij lz ī ꝓspectu eccle ꝯbāt. ℞ dicit vsqz ad. §. sane. Sacerdos q ꝓcēpserit, pbibere mꝛimonia interdicta ⁊ qlibet cleric⁹ ēt re gl̄aris q interfuit ꝑ triēniū a bñficio suspēdunť: ⁊ si culpa exe gerit ēt graui⁹ puniunť. ipi ēt ꝯbētes ꝑ ℞. c. ēt alꝫ licite puni endi sūt. ⁊ idē ī calūniose denūciātib⁹ ℞ dicit vsqz ad finem. Et diuisio satis ꝑz per. §. lz possit alijs mōis diuidi. Ca sus lr̄alis. Prohibitio copule cōiugalis in tribus vltimis gradibus est reuocata ꝑ idē ꝓcliū. j. de ꝓsanguinitate ñ ꝺz. ⁊ ideo pa. eā districte pcipit obseruari vnde inberēdo vesti gijs predecessoꝝ suoꝝ oīo, pbibet ꝓiugia clādestina siue oc culta precipiēs vt nullus sacerdos talibus nuptijs interes se pſumat. statuēs gnāliter vt cū matrimoniā fuerit ꝯbenda in ecclesijs publice, pponať per presbyteros termino com petenti statuto vt infra terminū qui voluerit ⁊ valuerit legi timū ipedimētū opponat. ⁊ ipsi pbyteri per se nibilominꝰ

inueſtigent vtrū aliqō impedimētū obſtiſtat. ſi aūt aliqō rationabile obiectū fuerit ꝫ copulā ꝫbēdā ꝫctus interdicatur expreſſe donec ipedimentū, pbet. Si aūt hmōi mrimonia clādeſtina vel taliter, phibita inire p̄ſumpſerit in gradu, phibito ēt ignorāter. ſoboles de tali ꝓiunctōe ſuſcepta illegitia ſit ꝛ nullū habebit ſubſidiū de parētū ignorātia. cuz illi talr ꝫbendo poti⁹ affectāt ignorātiā q̄z ſciāt ipedimēta. ꝛ eodez modo filij illegitimi erūt. ſi ambo parētes ſciāt ipedimētuz ꝛ ꝫbant ꝫ omne interdictū. ſi vero parochialis ſacerdos tales ꝓiunctōes phibere cōtēpſerit aut intereē p̄ſumpſerit per triēniū ab officio ſuſpendat. ꝛ illi qui ꝫbunt ꝫ hmōi formaz ēt in gradu ꝓceſſo pnia iponat ꝓdigna. ꝛ qui malicioſe ad ipediendā copulā legitimā ipedimētū obiecerit ſilr puniat. Ber. Nō q̄ ꝓſuetudo vni⁹ loci neceſſario nō eſt obſeruāda in alio loco niſi reducat ad ius cōe per būtē ptātē vt b̄ fecit papa facit de ꝓſecra. di. iiij. c. ō trina. ꝛ vide qō nō. i. c. ſup eo de cenſi. Itē nota q̄ in ꝫctu mrimonij dz interuenire preſbyter vel ſaltē cū ꝓſcia ipſius dz ꝫbi ad h̄. c. aliter. xxx. q. v. Itē nota q̄ filij nati ex mrimonio ꝫcto in cōſpectu eccleſie data ignorātia ipediměti ab ipſis ꝫbentib⁹ ſunt legitimi ꝛ h̄ pp bonā fidē ꝫbentiū. ſec⁹ vbi ꝫbētes ſcirēt ipedimētū vel vbi ꝫberēt clādeſtine. Quero qd in laicis p̄ſtantibus pñtā in matrimonijs clādeſtinis. dicunt doc. q̄ ex v̄bis lr̄e nō cōprehēdunt ſed ex mēte lr̄e ar. l. i. C. de fal. mone. ꝛ. c. q̄ſto de ſen. ex. Eſt ergo eis iponēda pnia ſicut ꝛ clericis. peccāt ergo tā ipſi ꝫbētes clādeſtine q̄z itereſſentes ſiue ſint clerici ſiue religioſi ſiue laici. Scō q̄rit an diſpō bur⁹. c. locū hēat in ſpōſalibus de futuro. dicūt doct. q̄ ex mēte lr̄e idē dicēdū. nā ſpōſalia in multis caſibus tranſeunt in matrimoniū ipſo facto. vt in. c. is qui. ſ. de ſpō. Jō ne occurrat difficultas ꝫ, phibitionē eccle dz ēt ſpōſalibus adhiberi h̄ ſolēnitas facit. l. oratio. ff. de ſpō. vbi dicit q̄, phibito mrimonio videnr, phibita ſpōſalia q̄z ſunt p̄ambula ad matrimoniū. Ex quo nota q̄ ꝫbētes ſpōſalia clādeſtine peccāt ꝛ q̄ iudex loci pōt illa interdicere. Tertio querit vtr̄ hec edicta debeant, pponi in multis eccleſijs. ꝛ videt p̄ q̄ ſic q̄z littera loquit in plurali ibi in eccleſijs. doc. multuz inſtāt ſed ꝓcluſio videt h̄. Si volētes ꝫbere ꝛ eoz antiq cō traxerūt morā in certa parochia tūc ſatis eſt in illa eccleſia edicta, pponi. Si vero in diuerſis parochijs traxerūt morā tūc in diuerſis debēt, pponi vel in locis publicis puta in p̄dicationibus vbi veriſr pñt q̄uenire in noticiā eoz qui ſunt de ipedimētis informati. vnde refert h̄ Abbas q̄ quidam epi ſeruāt vt forēſis nō admittat ad ꝫbēdū matrimoniū niſi hēat litteras teſtimoniales ſui p̄lati: ꝛ eſſet valde optimū h̄ obſeruare ꝛ ſatis puto de mēte huius littere cū reſpectu foreſiū nō poſſit, puideri per illa edicta. nā ſepe ꝓtingit q̄ plebei būtes vxores in partib⁹ ſe cōferūt ad partes remotas. ꝛ ibi demū matrimoniū ꝫbūt ſicut vidi in facto. In glo. i v̄. clandeſtinis in fi. nota bene glo. ex qua hēs tres ſpēs clādeſtini matrimonij. Hoſt. vltra glo. enumerat alios modoſ ꝛ tādē dat regulā generalē dicēs q̄ matrimoniū ꝫctū ꝫ prohibitionē eccleſie generalē vel ſpālē expreſſaz vel tacitā dicitur clandeſtinū ꝛ bz locū pena bur⁹. c. Sz aduerte i multis locis nō ſeruat hmōi denūciatio de qua in littera. Unde quero nūqd matrimoniū dicat ex h̄ clādeſtinū vide ad hoc q̄ nōt Jo. an. i addi. ſpe. e. ti. in pnin. ꝛ originalr ſunt dicta Oldra. ꝓſil. cclvj. ꝛ ibi ꝓcludit q̄ dūmō matrimoniū ſit cōtractū in facie eccleſie nō pōt ex alijs matrimoniū appellari clādeſtinū. pro h̄. c. ꝓſtitut⁹ de reli. do. ꝛ. c. ſ. ꝑx. ꝛ lz v̄buz eccleſie ſumat multipliciter vt nō. gl. in. c. fi. ne prela. vi. ſuas. Tñ in, ppoſito ſumit eccleſia pro collectiōe fideliū facit de ꝓſe. diſt. i. eccleſia ꝫbens. ergo coā multitudine ſm p̄ſie ꝓſuetudinē nō dicit clādeſtine ꝫbere ſed in facie eccleſie q̄ nō. ꝛ hoc hēo pro indubito vbi nō eſt cōſuetudo q̄ mittant edicta. ſed vbi eēt talis cōſuetudo dubito vtrū hēat locū pena huius. c. ſigs ꝫrerit in facie eccleſie nō premiſſis iſtis denunciationib⁹ ꝛ poti⁹ crederē q̄ nō lz iſta gl. ſentiat oppoſitū q̄z pena eſt apposita ꝫ ꝫbētes clādeſtine ꝛ nō ꝓtra ꝫbentes edictis nō premiſſis. ꝛ nō pōt dici clādeſtine ex quo i facie eccleſie nemine, phibēte ꝫrit maxime cū illud ſit officiuz ſacerdotis ꝛ nō cōtrabētiū. ꝛ p h̄ aperit multū intellect⁹ huius. c. In glo. in v̄. voluerit ibi publicū crimē videt. ꝛ ex h̄ dicit Goſ. q̄ ſi vn⁹ egit cōtra matrimoniū ꝛ ſuccubuit nemo audit volēs ite, pponere illud ipedimētū q̄z actio popularis cōſumit vno agēte. l. eū qui. §. in popularib⁹. ff. de iureiu. q̄ dcīn nō videt placere do. an. q̄z cā matrimonialis nō trāſit in rē iudicatā. vt in. c. tenor ꝛ. c. lator ꝛ. c. ꝓſanguinei. de re iudi. niſi velim⁹ dicere q̄ ꝓtrariū, pcedit reſpectu ipoz cōiugū ꝛ nō reſpectu extraneoz. ꝛ eſſet notabilis limitatio ad illa iura ſed nō plz ſibi rōne peccati. ꝛ credo eū vel rū dicere tm̄ dico q̄ nō admittet alius niſi iudex p̄miſſa cāe cognitōe videat iſtū rōnabiliter moueri. pro h̄ q̄ nōt Inn. in. d. c. tenor vbi ita notabilr dicit reſpectu ſnie que trāſiuit in rē iudicatā. Et in fi. glo. Baſ. de cal. tz oppoſitū. vt is q̄ fuit pſis ꝛ tacuit poſſit de nouo accuſare ꝛ ſit ſpāle in matrimonio, ppter piculū aīe. ꝛ idē tz do. Car. in alia cā ex quo edicta nō pceſſerūt. ſed certe puto q̄ aliqualis ſuſpitio gener ꝫ tacentē. ſed in cā matrimonij optime, pcedit dcīn gal. ex quo edicta non preceſſerunt facit. c. fi. qui matri. accuſa. poſſunt. Nico. Abbas.

De ſponſa duorum. Rubrica.

Supra vifuz eſt de duab⁹ ſpecieb⁹ ſpōſalioz. ſ. manifeſtis ꝛ clādeſtinis. ſed q̄z qſiq̄z qs ꝫbit ſucceſſiue bina ſponſalia cū diuerſis mulierib⁹ vel eē mulier cū diuerſis viris ꝛ poſſet dubitari que p̄ualeāt. ideo poſt p̄cedētes ſubijcit iſtā.

Querit Inno. hic ſup rubrica duo petūt eādē mulierez in vroz̄ pariter, pbāt. q̄rit cui mulier ſit adiudicāda. Concludit q̄ eſt differēda ſnia donec hēatur certioz, pbatio. ꝛ ſi alter pōr prius, pbare nō eſt illi adiudicāda mulier ſed differenda ſnia donec alter, pbabit ſec⁹ vbi ageret de p̄benda ꝛ alijs poſſeſſionibus q̄z prio, pbāti adiudicaret res petita ꝛ victor preſtaret cautionē ipſi reo de ꝓſeruādo eū idemnem reſpectu alterius petitoris. vt in. l. is a quo. ꝛ. l. ſequē. ff. de rei vē. Nō bene hoc dcīn Inno. ex quo potes colligere nōbilē limitationē ad illas leges vt res nō tradat p̄ vincenti vbi poſſit ſeq piculū aīaz ex adiudicatōe ſeu traditōe lz differenda eſt ſnia donec alius, pbauerit. Et nō ſcō qd agendū qñ duo equalr, pbant ꝛ res petita non eſt diuiſibilis nec pōt inſolidū poſſideri qō limitat nō. bart. in. l. ſi duo. ff. vti poſſe. ꝛ nō. in. c. lz de, pba.

Duobus. Cōtrahēſ ſucceſſiue p verba de p̄ſenti cū duab⁹ tenet adherere p̄ie. ſi aūt p̄ ꝫrit per v̄ba de futuro. ſcō per v̄ba ō p̄ſenti adherebit ſcōe ꝛ habetur. h̄. c. p palea. xxvij. q. ij. c. duobus ꝛ ſm Hoſti. ꝛ bene iſtud. c. idē dicit in effectu cū. c. pe. ꝛ eſt ſicut. ſ. de ſponſa. due ſunt ꝓtes. ſcōa ibi ē aūt ꝛ ſcōa ſubdiuidit. ſcōa ibi fides. Caſus lr̄alis. Aug. i. c. iſto oſtēdit q̄ fides ꝓiugalis ꝫctus duplex eſt. ē. n. fides pactionis ꝛ eſt fides ꝓſenſus: ſi aliqs dedit alicui fidē pactōis nō dz aliā ducere. ſi aūt duxerit vz ꝛ agat pniam de fide mēdita. ſi aūt dederit fidē ꝓſenſus nō dz aliā ducere ꝛ ſi duxerit dimittet illā ꝛ adherebit p̄ioꝛi. Et qd ſit pactionis fides ꝛ ꝓſenſus in tex. vide. Ber. Nō p̄ q̄ oīs pactio q̄ztūcūq̄ ſimplr pōt appellari fides. vnde veniēs ꝫ, pmiſſionē dr̄ uenire ꝫ fidē p eū preſtitā ꝛ ſic capit in. l. i. ff. de ꝓſti. pecu. ꝛ in l. i. ff. de pactis. ꝛ pōt, pmiſſio appellari fides ad inſtar religionis fidei q̄z ſicut ibi credimus qō nō videmus ita in promiſſione credo te facturū qō, pmiſiſti lz nō videā. vnde dicitur fides q̄z fiet vel a firmitate. Scō nō ex h̄ tex. ar. op. ꝛ quaſi expreſſuz q̄ ex ſponſalib⁹ ſine iuramēto ꝫctis quis obligat ad ꝫbēdū ita vt peccet veniēdo ꝫ, pmiſſionē cū alia ꝫbendo. Nō tertio ibi ſi permiſerit ꝛc. q̄ valet mrimoniuz lz qs inducat ad ꝫctū ex mulieris pulcritudine ſeu appetitu copule extorquēde facit. c. tua. ꝛ. c. veniēs. ſ. de ſpō.

Ultimo nota tenere matrimoniū ītervenīre mutuo conſenſu lz ſm loci ꝓſuetudinē nō det anulus ſeu non ſeruetur

Catalogo Siticensi inscripsi

alius mos regionis. ℞ voluit dicere ista lra i fi. dū dicit si nō stringit manū ⁊ c. In gl. pe. ibi pro nō adiecta dz hꝛi. ⁊ ℞ teneas lz qdā dixerūt q; ꝛctis spōsalib⁹ sub illa cōditōe qō p primū coitū nō trāseūt in matrimoniū sz purificant. sed p scōm trāseūt qō nō plz Ain. nec cōiter doc. qꝛ vt dicit gl. si intellexit de coitu fornicario habeꝝ illa cōditio ac si nō fuisset adiecta ⁊ spōsalia remanēt pura que trāseūt i matrimoniuz p carnalē copulā. vt in. c. is q de spō. Et in fi. gl. qlibz intellectus pōt aptari ad tex. ⁊ nō est vis q teneat. sensus. n. lra est q; siue qs, p mittat ducere aliquā siue cōditionaliꝛ siue sine aliqua cōditōe sp illa spōsalia tollunt p mrimoniuz de pnti cū alia ꝛctū. vt in. c. licut ⁊. c. pe. s. de spō. Host. hic formal. q. quot modis ꝛbant spōsalia de futuro. ⁊ dicit q; q tuor. p. p vba de futuro ad ℞ apta. vt in. d. c. pe. scōo p vba de pnti si ꝛbētes sunt ipuberes vel alter eoꝝ. nā iuris interpretatōe sunt spōsalia de futuro. vt i. c. fi. de despō. ipub. ⁊ clari⁹ i. c. vnico. e. ti. li. vj. tertio p dationē arraꝝ. l. arris. C. ō spō. ℞ itelligo qñ pcesserūt vba vel signa ℞ indicātia. qꝛ datio arraꝝ nō magis, pportionaꝝ spōsalib⁹ qz alijs ꝛctibus vt insti. de ꝛbē. ēp. i pn. Quarto p subarrationē annuli. xxvij. q. ij. siqs despōsauerit. ℞ dcm nō est simplr vex qꝛ potius iudicat mrimoniū qz spōsalia. vt in. c. femie. xxx. q. v. iō dic vt plenius dixi in. c. fi. de despō. ipub.

a **Accepisti.** Alteri despōsatā ducēs in vxorē ⁊ cognoscēs nunqz in vxorē eā brē pōt. hoc dicit sm vnū intellectū sz clarius ℞ vr i. c. fi. j. de eo q dux. i ma. vl iuxta lraz sūma sic ponit pnaz illius q alteri⁹ spōsaz de pnti sibi accepit in vxorē. Nō ibi despōsatā ⁊ tene mēti q; ꝛbēs p verba de pnti ante carnis copulā pōt appellari spōsa. nā iste tex. loqtur de tali spōsa de pnti. pz ex eo qꝛ si fuisset spōsa de futuro valuisset mrimoniū cū scōa ꝛctū. vt in. c. s., pr. ⁊ in. c. sicut ⁊ c. pe. s. de spō. ⁊ facit ℞ optime vt in statutis odiosis appellatōe vxoris nō veniat despōsata p vba de pnti ante traductionē ad domū viri ⁊ carnalē copulā pro ℞ vide qō dixi super rub. ō spō. ⁊ in. c. ex publico de ꝙuer. ꝙiu. Scōo nō q; eccla ponit pniam publicā ducēti spōsaz alteri⁹ in vxorē ⁊ dic q; mulier que ꝛxit cū duob⁹ est infamis ⁊ idē i masculo vt in. l. i. ff. de his q nō. ifa. ⁊ credo q; eccl'ia posset ponere penā i foro iudiciali qꝛ isti abutunt sacro mrimonij ⁊ sic cōmittūt sacrilegiū vt in. l. qzuis. C. de adul. sacrilegiū vo ē mixti fori. vter qz. n. iudex eccleiastic⁹ ⁊ secularis cognoscere pōt de quo in. c. cū sit generale de fo. cōpe. vbi plene dixi ⁊ facit ad pdicta tex. cū glo. xxxij. q. i. de bīdicto. ℞ aūt papa nō curauit de pena fori iudicialis qꝛ ad ℞ nō fuerat actū sed p viā salutis ⁊ ꝙilij aie fuit ℞ papa adituꝝ. Alio nō hāc pniam ⁊ est regulare q; pro quolibz pcō mortali est pnia iniungēda. vij. annoꝝ. xxxij. q. ij. ℞ ipm. qō mī intellige nisi sacerdos tps ex cā abbreuiauerit vt in. c. deus qui de pe. ⁊ remiss. ⁊ de pe. di. i. quē penitet. Sz q̄ro qd dz iste agere in ℞ spacio. vij. annoꝝ. nā tex. ℞ nō apit sed dicit q; dz penitere cū. vij. annis sequētib⁹. So. dicit Abbas q; dz ieuna re semel vel pluries in septimana vel aliud bonū agere sm distinctionē ⁊ iudiciū sacerdotis ⁊ bene loquit. facit qō nō. in. d. c. boc ipsuz. ⁊ sic debes intelligere oia iura q̄ ponunt pniam per numeꝝ dieꝝ vel annoꝝ nō specificādo modum pnie ⁊ ℞ nōbis. In gl. ij. in fi. sōlue ꝛria vt nōt gl. in. c. ij. s. ti., pr. ⁊ in regula nō firmat de reg. iu. li. vj. ⁊ ad istū text. dic q; aut duxit spōsaz alterius ⁊ cognouit ⁊ nō pōt amplius brē eā in vxorez ēt mortuo pꝛio viro. vt in. d. c. fi. de eo qui dux. in ma. ⁊ dic vt ibi. Aut nō cognouit ⁊ tūc ex nouo consensu posset eā brē in vxorē mortuo pꝛio viro. vt in. d. c. fi. ⁊ sic intelligit. v. nunqz positū in tex.

l **Licet** Spōsalia de pnti nō soluunt p seqns mrimoniū ēt carnali copula cōsumatū ⁊ clarius ℞ vr in. c. fi. ⁊ pe. s. de spō. p ponit decisa cōsultatio. scōo rnsio ibi ꝙsultatōi. tertio alterius dubij solutio ibi ⁊ si nupserit. quarto obstaculi remotio ibi qzuis. Nō ibi vbis expresso. q; ꝙsensus i matrimonio ꝛbēdo dz vbis exprimi in fari valētibus ⁊ sic fac ℞ lra in ar. q; vba sunt de subā in loq valētibus. ⁊ bis verbis formaliter vtī tex. in. c. pe. s. de spō. sed host. supplet ad litterā vel alio signo equalenti qō plz. dixit. n. de vbis qꝛ cōiter ℞ accidit sz ad māz vide qō plene dixi i. c. tue. s. de spō.

Nō ibi siue sit iuramētū. q; iuramētū nō est de subā mrimonij lz fort⁹ obliget ꝛbentē. Alio nō q; mrimoniū hz suā ēntiā ex solo mutuo ꝙsensu ꝛbētiū. vnde carnalis copula nō addit maius vinculū respectu ēntie mrimonialis. iō nō tollit primū p scōm ꝙsumatū sed bene addit respectu significati qꝛ aliud significat ꝙsumatū qz nō cōsumatū. vt i. c. debitū de biga. ⁊. xxvij. q. ij. c. quapropter. Itē est fortius ꝙsumatū. hinc ē q; nō dissolvit p ingressuz religionis sic nō cōsumatū. vt in. c. ij. ⁊ in. c. ex publico de ꝙuer. ꝙiu. Ultimo nō papa posse reuocare sniam sui predecessoris ⁊ cōtrariā ꝙstitutōz facere vel aliter declarare ēt pcepta iuris diuini qz pdecessoꝛ declarauerit. In gl. fi. in fi. qd aūt de mrimonijs ꝛctis ante hāc ꝙstitutōez. dicit host. q; illa sunt tolerāda pp ꝙsuetudinē ptā ⁊ qꝛ nōnulli lūmi pōtifices ita diffinierāt de hoc in. c. fi. j. e. vbi dicef.

t **Tua fraternitas.** Ei q appellat in cā mrimonali iterdici dz ne aliud mrimoniū ꝛbat lite pēdēte ⁊ si ꝛxerit dz separari. p tbema. scōo pcipit fieri interdictū ibi ℞ arbitramur. tertio dicit qd iuris si violet ibi ⁊ si ꝛ. Casus lals. Aliqs coꝝ iudice suo petit aliquā in vxorē vel aliqua petit aliquē in vir quē dicit i eā ꝙsensisse p ꝙsensuz mutuū de pnti. ille ap. ad se. ap. ⁊ ap. pē. añ cāe cognitōez siue ante sniaz aliā accepit in vxorē. qrit quid iuris sit. respōdet pa. si aliquis āmodo in tali casu duxerit appellandū iudex interdicat ei publice ne ante decisionē cause cū alia ꝛbat. q; si fecerit matrimoniū tā presumptuose ꝛctū debeat irritari sm formā iuris. Ber. Nō q; appellatione pendente pōt iudex a quo interdicere matrimoniū ꝛbendū ⁊ sic nō suspendit in totuz iurisdictio iudicis a quo vnde pōt agere ea que tendūt ad faciliorē exitū cause appellatōis de quo vide bonū tex. cū gl. in. c. ex lris de ma. ptract. ptra iterdi. ec. vnde videt q; iudex possit hoc interdictū facere.

Itē nota q; pendēte lite super matrimonio siue fuerit appellatū siue non: nō lz trāsire ad aliud matrimoniū lz p partez pretēdat nullitas primi matrimonij. vt in. c. cū i apostolica. s. de spon. ⁊ ℞ ⁊ per illud. c. nō debes dispositionē buius tex. restringere ad pendētiā appellatōis. Idez. n. ē seruandū pendente lite ante appellationē. vt in. d. c. cū in apostolica. In glo. ij. in fi. nota bene distinctōez glo. solet. n. quotidie allegari. ⁊ hec eadē distinctio solet fieri cuz queritur vtrū actus cōtra legē fit ipo iure nullus. de quo vide i regula ea que cōtra ius de reg. iur. li. vj. ⁊ in. c. vides. x. di. ⁊ i. l. nō dubium. C. de legi. ⁊ dr perpetua causa prohibitōis qñ causa, phibitionis nō est restricta ad certū tempus sed est p petua pura si, phibeur aliquid fieri, ppter malū qō inde sequi potest. vel, phibet matrimoniū fieri, ppter ꝙsanguinitatem vel quid simile dicit nō habere ppetuā cām, phibitiōis qñ cā est restricta ad certū tempus. puta, phibet matrimonium, ppter venerationem dei.

t **Tuas.** Qui duas p vba de pnti desponsat primā despōsatā dz in vxorē etiaz si prius scōaz cognouerit nec valet ꝛria ꝙsuetudo ⁊ hoc multū addit ad. c. lz. s. eo. In prima consultatio. in scōa respōsio ibi ne vero. Casus lalis. Aliz obtinuit ꝙsuetudo in ecclesia mutuū. vt si aliqs aliqz despōsasset per vba de pnti ⁊ ante carnalē copulā aliaz accipiat ⁊ cognoscat illa sibi adiudicabat quā prio cognouerit. qꝛ vero turpis est ois pars que suo nō cōgruit vniuerso. ⁊ ecclesia mutuū. tenere dz bumiliter ⁊ seruare q; ro. ecclesia ⁊ sua metropolis seruat. precept pa. vt ecclesia mutuū. in matrimonijs ꝛbendis illud obseruet vt post qz inter ꝙsonas legitimas legitimus ꝙsensus interuenerit de pnti. si postea cuz alijs ō facto ꝛbāt q; pr⁹ de iure factū fuerat nō potuit irritari. Ber. Nō p q; circa sacra ecclastica eccle inferiores debēt se ꝙformare maiorib⁹ rōne metropolitane ecclesie. fac

c.ad abolẽdã.j.de bere.vide bo.glo.in.c.i.de sũ.tri.li.vj'.

Nõ scõo ibi q ſuffic.qꝫ ad eẽntiã mr̃imonij copula carnalis necessario nõ ꝓcurrit. ẽ g̃ vex mr̃imoniũ post ꝓsensuz õ pñti pstitũ.nã id dicit sufficer quo posito nihil aliõ ad ſbaz actꝰ regrit vt nõ gl.i.c.statutũ i pn.de rescrip.li.vj.Et adde hic ea q̃ dixi.s.c.lz.7 qõ pleniꝰ dixi i.c.ex publico de cõuer.ziu. Quid õ mr̃imoniis ꝑcris añ istã ꝓstitutõez,doc. cõiter tenẽt qꝫ illa tolerant.7 h apte inuit verbũ decetero h positũ 7 pót adduci iste tex.p 7 ꝯ qꝫ ꝓstitutio iuris antiq declaratoria ñ extẽdit ad ꝑterita bñtia ꝑriã ꝓsuetudinẽ q̃ñ rõe ꝓsuetudinis illa debeãt tolerari.p qno vide bo.gl.ã.c.cuz venerabilis de ꝓsue.7 i.c.i.de postu.ꝑla.li.vj. In ꝑriũ posset adduci iste tex.qꝫ dicit decetero.secus g̃ si h verbũ nõ fuisset appositũ vt i.c.cũ tu 7 qõ ibi nõ.de vsur.sz ad mãz plene vide nõ.i.c.fi.de ꝓsti.7 i cle.ij.de re.ecc.nõ alie.7 in cle. i.de elect. Ultimo quer̃ nunqd papa possit statuere vt p scõm mr̃imoniũ ꝓsũmatũ tollat pmũ nõ ꝓsũmatũ.7 sic approbare ꝓsuetudinẽ hic reprobatã.bost.tz hic qꝫ ñc.qz circa matrimoniũ nõ ꝓsũmatũ latissime pz ptãs pape.ut nõ.i d.c.ex publico.7 ad hoc põderat v.nullus positũ i tex.q̃ñ dicat qꝫ potuisset statuere hic ꝑriuz.Sz ego dubito an hoc dictũ sit vex.nã sine magna cã papa nõ disponit ꝑ istõ mr̃imoniũ vt i.d.c.ex publico. Itẽ si h eẽt q̃re papa retractasset diffinitionẽ ꝑdecessoꝝ suoꝝ si illi potuisset ad libitũ diffinire ut in.c.lz.s.eo.sz ex magna cã posset h facere. In gl. ibi nã ꝓtractus pfectus ẽ p solũ cõsensũ.nõ itelligas gl.ruditer.nã ẽt cõtractus ẽptionis 7 vẽditiõis 7 ceteri q sũt õ iure gẽtiũ pficiunt solo cõsensu:vt i.l.ꝓsensu.ff.de acti.7 ob. l.ex hoc iure.ff.de iusti.7 iu.sz itelligas gl.qꝫ cõtractꝰ mr̃imonij ẽ pfectus p solũ cõsensũ.i.qꝫ p solũ cõsensũ ẽ trãslatũ plenũ ius ita vt traditio corpalis nihil addat.7 lz doc.hic insteṅt,p rõne diuersitatis maxie Bost.q dixit qꝫ matrimonium bz suã essentiã a iure diuino. Jõ secꝰ cõditionẽ sui auctoris.nã deus ẽ inmutabilis.Alij vo cõtractus sũt ab boie. iõ sequunt naturã boium.hec rõ mihi vr̃ psuasiua 7 nõ necessario cõcludẽs.nã 7 aliq̃ sũt ab boie que tñ ex solo titulo bñt suã pfectionẽ.vt ẽ titulus bñficialis.nã p solã collatõez bñficij acqrit plenuz ius,puto vt hic 7 in.c.si tibi abbñti de prebẽ.li.vi.iõ facit regulã qꝫ i oibus spũalibus ex solo titulo trãsferr̃ plenũ ius vt in.d.c.si tibi abbñti.7 p Inno.in.c.iter cetera de ꝓbẽ. Ista.n.tanqꝫ inuisibilia sine alia executione exteriori transferunt 7 solo consensu ut dixi perficiunt.

De cõditionibus appositis in despõsatione 7 matrimonio vel in alijs contractibus. Rubrica.

Cõtinuat hec rubrica ad ꝑcedẽtia h ordine qz qñqꝫ spõsalia ꝯbunt pure de quibꝰ visuz est.s.qñqꝫ sub ꝓditõe.merito de his post ꝑcedẽtia submittit.7 qz cõditio apponi pót nõ solũ in mr̃imonio sz ẽt in alijs ꝓtractibus. Jõ ne auctor br̃et mãm geminãdi rubricã subnectit hic de ꝓditõibus appositis ẽt in alijs ꝓtractibus.7 qd sit ꝓditio.nõ.sup rubrica ff.de cõdi.7 demõ. Sed dic latius 7 clarius qꝫ cõditio ẽ q̃dã adiectio posita vel subintellecta in dispositõe suspendẽs vel resoluens ipsam dispositionem 7 differt a modo qz modus non suspendit sed est quedam modificatio dispositionis de quo clarius dicetur.j.e.verum.

q **Icunque.** Hoc dicit in summa ditiõis in ꝯctu mr̃imonij appposite nõ viciat mr̃imoniũ sz viciat. primo ponit thema ex quo resultat tacita q̃stio.scõo rñsio ibi rñdemus. Casus lr̃alis. Si aliquis desponsauit aliquã sub cõditione que nõ sit ꝯ substantiã matrimonij puta contrabo tecũ si furtũ feceris si voluerit eã relinquere querit an possit.respõdet qꝫ cõditio frãgat 7 mr̃imoniũ firmiter teneat. Ber. Op.ꝯ tex.vr̃.n.qꝫ cõditio possit apponi in mr̃imonio ꝯbẽdo:vt.j.e.õ illis 7.c.sup eo. So.metu ꝑriꝰ iste tex itelligit duobꝰ modis.primo qꝫ logt in ꝓditione suspẽdere turpi tñ.nã cõditio turpis q̃ nõ sit ꝯ subãz mr̃i

monij br̃ ,p nõ adiecta 7 ꝯctus remanet purus.j.e.c.fi.sec9 in ꝓditõe honesta de q̃ intelligit ꝓtrariũ.7 hũc intellectũ ponit gl.hic. Secũdus itellectus extra gl. vt itelligat in cõditione resoluẽte puta cõtrabo tecũ mr̃imoniũ 7 si nõ donaueris mihi.x.volo te reliquere.certe ex quo mr̃imoniũ a principio tenuit nõ pót dissolui.vt i.c.cũ fis de quer.ziu.7,p h intellectu facit lr̃a in.v.relinq̃re.7 hũc intellectũ sensit vinc. Quidã tñ dixerũt qꝫ in mr̃imonio nõ pót apponi cõditio. qz ꝓsensus dz eẽ purus 7 absolutꝰ.sed h ẽ falsuz.vt in ꝯrijs nisi intelligas qꝫ mr̃imoniũ nõ pót consistere nisi ex consensu puro 7 absoluto.nã exñte cõditõe cõsensus remanet purus 7 tũc vere icipit tenere matrimoniũ.vt in.c.sup eo.j.e. 7.c.verũ 7 in.c.vnico de spon.li.vj. Abbas.

c **Um sit proprium** pertiet ad scõam ptẽ rubrice.7.h.d.i sũma. Seruꝰ manumissus ea cõditõe vt fiat monachꝰ 7 monasterio seruiat als in seruitutẽ redeat.7 si h acceptato monachꝰ factꝰ fit manumittẽtis volũtatẽ cogit obſuare.p thema.scõo rñsio ibi tu ergo. Casus lr̃alis.Quidã diaconꝰ manumisit duos suos seruos sub ea cõditõe vt monachi eẽnt 7 pmanerẽt in quodã monasterio adijciẽs vt si ꝯ facerẽt itex seruituti subijcerent.7 vnꝰ illoꝝ recessit a cõditõe 7 de monasterio exiuit 7 iter cl̃icos sclãriter cõuersat.vñ qdã pbr̃ illiꝰ monasterij cõquestꝰ est de h do.pa.vñ mãdat epo dioceſ vt si ita eẽ inuenerit cõpellat eũ vt i monasterio pmaneat nec monasteriuz deserat 7 volũtas manumittẽtis nõ valeat ꝑteriri.Ber.

Nõ p qꝫ i manumissione serui pót apponi cõditio libertatis resolutiua. Scõo nõ qꝫ seruitus antiqua nõ ipedit monachatũ cõcor.liij.di.multos.nec,pmotõez ad sacros ordines.vt in.c.nulli.7 i.c.de famul.de ser.nõ ordi. Tertio nõ qꝫ seruꝰ pót manumitti sub eo mõ vt fiat monachꝰ vl cl̃icus. In gl.i.ibi est res spũalis.nõ glo.qꝫ libertas pót dici res spũalis.7 facit qõ nõ.gl.i.d.c.pal.s.i.c.nullus.sed h nõ,pcedit qz si eẽt spũalis nõ caderet in laicũ.vt in.c. cãm de ꝑscrip. Itẽ dñs qñqꝫ manumittit ꝑ ueruẽtu pecunie.l.iiij ff.de manumiſ.qõ nõ posset fieri si libertas eẽt res spũalis 7 iõ tene sequẽtẽ solonẽ glo.qꝫ monachatꝰ hic cõferr̃ pure. Itẽ hec est q̃dã cõditio intrinseca.vnde sic nõ est simonia si dar̃ ꝑdiũ vt ibi fiat eccl̃a.vt in.c.olim.el.i.de resti.spo.ita 7 si manumittit seruꝰ vt fiat clericꝰ vel monachꝰ qz nõ pót fieri monachꝰ aut clericꝰ nisi prius fit liber.s.de ser.nõ ordi.per totũ. Bost.itellexit tex.qꝫ nõ sub cõditõe sz sub mõ isti fuerũt mãumissi.vnde cõditio h ponit largo mõ.sz p h nõ mutat itellectꝰ iuris.7 de dr̃ia iter modũ 7 cõditionẽ habeẽt in c.vex.j.e. In glo.fi.ibi q̃ñcito acceptauerit cõditionez. intellige glo.sane.s.qꝫ acceptauit cũ effectu faciẽdo ,pfessionẽ in manibus illius qui potuit eũ incorporare religioni iuxta nõ.in.c.porrectũ de regula.ex nuda ergo acceptatione cõditionis nõ esset effectus monachus. Et in fi.glo.vult g̃ gl.qꝫ ꝓmotus ad clericatũ pót reuocari ad seruitutẽ si nõ seruat modũ in manumissione appositũ.secus in eo qui est effectus monachus.sed non reddit rationẽ diuersitatis nec ẽt doc.sed pót dici qꝫ clericus degradatus definit in effectu esse clericꝰ.vt in.c.degradatio de penis li.vj.vnde sine violatione clericus pót degradari 7 redigi in seruitutẽ sed per degradationẽ seu depositionẽ nõ definit qs esse monachus est.n.monachatꝰ quoddã votũ a quo nõ pót liberari etiã p papã saltẽ sine maxima cã iuxta ea que nõ.in.c.cũ ad monasteriũ in fi.de ſta.re.exquo.n.semel pure vouit deo nõ potest amplius redire ad seculũ 7 subijci seruituti corporali.sz si fuisset seruus illius monasterij tunc forte valeret cõditio non vt ex toto definat esse monachus sed vt sit magis astrictus monasterio q̃z ceteri.vnde erit quasi seruus monasterij nec poterit intrare monasteriuz strictius. facit quod leg. 7 nõ.in.c.de famulis.7 in.c.eo libentius de ser.non ordi.7 quod nõ.in glo.in.c.vt lex continentie. xxvij. q. i. Sed contra hunc intellectum glo.opponit de fi.c.vbi papa mandat seruari manumittentis voluntatẽ ergo debet ille redigi in seruitutem cũ h sit manumittentis voluntas.contrariuꝫ

vr difficile ⁊ ꝟ nõ tactũ ꝑ doc. ſz põt dici iherẽdo ꝓ̃io itelle ctui Hoſt. q̃ iſti fuerũt manumiſſi ſub modo vt ſicrent mo nachi. ⁊ c. vñ cõditio redigẽdi ad ſeruitutẽ dz referri ad ips ante monachatũ. nã volũtas manumittẽtis fuit vt ſicrẽt mo nachi ⁊ ſi nõ vellẽt redirẽt ad ſeruitutẽ. vnde ſi fiunt mona chi ſeruãt voluntatem manumiſſoris eo q̃ compelluñ per ſeuerare in monaſterio.

D E illis. Qui iuranit aliquã in vxorẽ acci pere ſi. c. ſibi donauerit recipe nõ teneꝛ niſi poſtea pur e ꝓſenſerit vel eã cognoue rit. ꝑ thema. ſcõo deter mĩatio ibi reꝰ. Caſus lr̃alis. Aligs iuranit alicui mulieri ſ̃b hac forma v̈boꝝ: ego accipiã te i vxorẽ ſi tãtũ mihi donaueris. mulier nolebat ſol uere qõ petijt. q̃rit vtr̃ ſit ꝑiurus ſi eã nõ accepit in vxorẽ. ⁊ rñdeꝛ q̃ nõ niſi poſtea ꝓſenſus de pñti acceſſit vel carna lis copula fuerit ſubſecuta. Ber. Nõ q̃ ſpõſalia pñt ẽ ꝟ bi ſub ꝓditõe. tex. n. iſte loquit i ſpõſalibꝰ de futuro vt ꝓz ꝑ v̈bũ accipiã qõ ẽ futuri tp̃is. vt i. c. pe. ẽ. de ſpõ. ⁊ ex talibꝰ ſpõſalibꝰ ꝓditõatis nõ oꝛit ante ꝓditõis euẽtũ publice bo neſtatis ꝛuſticia. vt i. c. vnico de ſpõ. li. vj. Scõo nõ text. valde notabilẽ iudicio meo q̃ hec cõdito eſt boneſta accipi az te i vxorẽ ſi tale gd nibi donaueris. nã ſi nõ eẽt boneſta nõ ſuſpẽdiſſet ſpõſalia ſz bn̄etur ꝓ nõ adiecta. vt in. c. ſi. j. e. Sz ꝟ ⁊ ꝟ tex. fortiter opponit de. l. ſi ita ſtipulatꝰ fue ro i. §. ſi tibi nupſero. ff. de v̈. ob. vbi tex. nõbilis dicit q̃ ſi mulier ſtipulat a viro cẽtũ ſibi dari ſi ſibi nupſerit nõ valet ſtipulatio tanq̃z ihoneſta ⁊ idẽ dicit in ꝑſona viri ne videat ꝑp libidinẽ dediſſe cẽtũ ſeu mr̃imoniuz ꝓꝛiſſe. So. ꝓꝛiũ eſt difficile ⁊ ñ tactũ ꝟ ꝑ doc. ſz credo poſſe dari duas ſolõnes ꝓꝛia vt itelligat qñ vir fuit ſtipulatꝰ aliqd ſibi donari occaſi one. ſ. dotis. nã tũc bene valeret. vt i. d. §. ſi tibi nupſero. Uel ſcõo põt dici q̃ qñ ſubeſt cã boneſta petẽdi donũ tunc valet ꝓdicio ſeu ſtipulatio. nã tex. i. d. §. nõ annullat idiſtin cte illã ſtipulatõz ſz dicit q̃ cã cognita ẽ annullãda. vñ vt di cit ibi bar. ſi nobilis ꝛberet cũ plebeis nõ eẽ ihoneſtũ ſi ꝓ mitteret aliqd ipſi nobili in cõpẽſationẽ nobilitatis. nã tũc ceſſat rõ libidinis ⁊ idẽ vbi ſubeſſe põt ꝓſimilis cã. Ulti mo nõ duos caſus i q̃bus ꝓditio appoſita i ſpõſalibꝰ tollit ſ. ꝑ carnalẽ copulã ſubſequẽtẽ. ⁊ nõ bñ hũc caſuz maxie ĩ cta gl. ſi. q̃ extẽdit. c. is q̃ de ſpõ. nã copula ꝟ opat duo. pu rificat. n. ſpõſalia ⁊ eodẽ momẽto ea traſſũdit in mr̃imoniũ Scõs caſus qñ iteruenit poſtmodũ ꝓſenſus de pñti. Sz q̃ro nũ gd ſufficit oĩs ꝓſenſus de pñti. Uin. ꝟ ℙe. ⁊ Ab. ⁊ Spe. e. ti. i pr̃i. miro mõ itelligũt iſtũ tex. dicũt. n. ſuffice re ꝓſenſuz de pñti ſiue ſit purꝰ ſiue ſit ꝓditionalis dũmodo nõ cõferat in arbitriũ alteriꝰ et ꝟ vltio caſu itelligũt. c. ſup eo. j. e. quaſi velit iſti dicere q̃ ſi fuerit dictũ ꝟbo tecũ ſi do naueris mihi cẽtũ incõtinẽti eſt mr̃imoniũ q̃ v̈ba ſunt de p̃ ſenti nec cõſenſus eſt collatꝰ i arbitriũ alteriꝰ. vtputa ſi ſuiſ ſet dictũ ꝟbo tecũ ſi pr̃ meꝰ cõſenſerit. naz ꝟ caſu nõ eſt ma trimoniũ niſi pater cõſenſerit. vt i. d. c. ſup eo. Sz Jo. an. ꝟ ⁊ Jnno. tacite ſentiũt oppoſitũ ⁊ meliꝰ. dicũt. n. q̃ ꝛz con ſenſus ſit ꝑſtitꝰ ꝑ v̈ba de pñti exquo nõ iteruenit cõditio ſu ſpẽſiua nõ tz matrimoniũ niſi exiſtat conditio q̃ ꝓſenſus a quo ſubſtãtiat matrimoniũ nõ eſt purꝰ ⁊ abſolutus ⁊ ꝟ dic tũ ſatis ſenſit ꝟ gl. pe. ⁊ tz do. an. i. d. c. ſup eo. ⁊ hoc mihi videt ipſa v̈tas vñ tex. dz itelligi de ꝓſenſu de pñti pure ꝑ ſtito. Ltñ eſt differẽtia vtr̃ dicã accipiã te ſi cẽtũ dederis. nã in ꝓꝛio caſu exñte ꝓditõe purificant ſpõſalia ſed adhuc non eſt matrimoniũ ſed in ſcõo caſu erit matrimoniũ q̃ cõditio ſuſpẽdit cõſenſuz de preſenti.

V Erum Eſt tex. nõbilis ⁊ multũ allegat ⁊ ſz itellectũ veriozẽ. h. d. i ſũ. Res donata eccl̃ie ſub mõ ſtatim ẽ eccl̃ie nec reuocat mõ nõ ſeruato niſi hoc in ꝛctu ſit expreſſũ. ꝑ di ctũ. ſcõo exceptio ibi niſi. Caſus lr̃alis. Aliqs donauit aliquã poſſeſſionẽ alicui eccl̃ie ſub aliqua cõditõe. i. ſub mõ niſi aliqd fiat ⁊ ſic donatio tenuit. dõatoꝛ volebat reuocare donationẽ. q̃rit an poſſit. rñdeꝛ q̃ nõ niſi tali cõditõe. i. tali mõ vel pacto datũ ſit qõ ea ceſſante donatio dẽat reuocari. Ber. Nõ ꝑ donatoꝛẽ poſſe ĩ donatõe quã facit eccl̃e cõ ditõez ſeu modũ apponere ẽt ꝛctus reſolutiuũ ad ꝟ. c. cũ di lecti. ſ. de dona. res q̃ ſemel eccl̃e effecta põt ab ea auocari ex mõ nõ ſeruato vel ꝑ exñtiã ꝓditõis reſolutiue. Nunqd añt ꝟ cãu poſſit laicꝰ donatoꝛ donatõz ꝓpria auctoꝛitate re uocare. dic vt nõt Jnn. i. c. vex. de ſo. cõpe. vbi plene dixi.

Pro declaratõe. c. op. ꝛ tex. videt. n. nullo mõ poſſe ꝓ cedere. Aut. n. extat ꝓditio appoſita ĩ donatõe ⁊ nõ põt do natio ampliꝰ reuocari. Aut ꝓditio nõ extat ⁊ fruſtra tractat de reuocatõe qꝛ ꝓditio ſuſpẽdit actũ i euẽtũ ꝓditonis vñ an tea nõ põt dici donatio cũ ſola ſpes ſit in obligatõe iſti. ó v. ob. i. §. ex ꝓditionali. ⁊. j. c. ꝓꝛ. reuocari q̃ nõ põt qõ nõdũ tz. So. gl. ij. vt arbitroꝛ metu ꝛctj ponit duos itellectus ad tex. pr̃imꝰ eſt vt itelligat i ꝓditõe reſoluẽte. exꝰ pz i ea. vñ ante euẽtũ ꝓditõis nõ põt reuocari. ⁊ ſic itelligit pr̃ia pars c. ſz poſt cõditionẽ extãtẽ põt reuocari ſi fuit dictũ ⁊ ſic itel ligit ſcõa ps. Iſte itellectꝰ ẽ verꝰ in ſe ſz nõ cõgruit lr̃e qꝛ ſi itelligeret in ꝓditõe reſoluẽte dixiſſet q̃ ea exñte poſſz reuo cari. ſz tex. dicit ea ceſſante. ĩõ gl. trãſit ad ſcõz itellectũ meli oꝛẽ vt itelligat i mõ ⁊ nõ in ꝓditõe. nã modus non ſuſpẽdit actũ ſz modificat vtputa ſi daꝛ ꝑ diũ eccl̃e cũ ꝟ mõ vt nõ alie neꝛ tũc ſi eccl̃ia venit ꝛ mõz ⁊ ſic ceſſat modus appoſitꝰ põt reuocari donatio ⁊ ꝟ ꝑm gl. ſi fuit dcm̃ in donatõe q̃ſi velit gl. q̃ nõ obſeruãtia modi nõ ꝑſtat facultatẽ reuocãdi dona tionẽ ſz dũtaxat agẽdi vt ſeruet niſi dcm̃ ſit vt poſſit reuoca ri. ꝟ vltimũ dcm̃ gl. nõ ẽ indiſtincte verꝝ. vñ ꝓcludẽdo breui ter ipaz vitatẽ dic q̃ tã i ꝛctibꝰ noiatis q̃z i nõ noiatis ſi mo dus appoſitꝰ fuerit finalis cã ꝛctꝰ põt agi ad reuocatiõez ſi mõus nõ ſeruat. vt ẽ tex. i. l. cũ te fũdũ. C. de pac. inter ẽp. ⁊ vẽ. ⁊ i. l. i. C. de dona. q̃ ſub mõ. Si añt modus nõ fuit fi nalis cã ꝛctꝰ tũc nõ agit ad reuocatõez ſz ad obſeruãtiã mo di. ⁊ ita dz itelligi tex. i. l. ea ꝓditõe. C. de reſci. vẽ. ſz reſpcũ donatõis facte eccl̃e tex. videt ꝟ fin. quẽ neſcio alibi q̃ ſp dz ꝑſumi q̃ mõus nõ ſit cã finalis ꝛctꝰ. nã vt ꝟ vides ex nõ ob ſeruãtia modi nõ reuocat donatio facta eccl̃e niſi ſit dcm̃ in donatõe vt poſſit reuocari. ⁊ hãc ꝑter alios ego puto rõem q̃ donãs eccl̃e ſub mõ videt ꝓcipaliꝛ donaſſe ꝓp deũ ⁊ ꝑ remedio pctoꝝ ſuoꝝ. ar. i. c. regiſti ꝟ teſta. Modus ĝ ap poſitꝰ nõ videt cã finalis ꝛctꝰ ⁊ ſic nõ põt agi ad reuocatõz ſz ſolũ ad ĩplemẽtũ niſi ſit dictũ vt poſſit reuocari. ⁊ ꝑ hec re ducemꝰ ad ꝓcoꝛ. ius ciuile ⁊ cãonicũ cũ cadẽ ſit rõ i vtroq̃z ⁊ hãc lec. tene omiſſis q̃buſdã alijs q̃ dañ extra glo. Sz ꝟ q̃ro de qõe quotidiana nũ gd dõatio poſſit reuocari ſi fue rit dictũ exquo ſolus ꝑlatꝰ nõ ſeruauit modũ. Ui. hic ſentit q̃ nõ qꝛ delictũ ſoliꝰ ꝑlati nõ dz nocere eccl̃e vt i regula deli ctũ. de re. iur. li. vj. vñ ſi daꝛ eccl̃e poſſeſſio vt nõ poſſit alie nari. ⁊ ſi alieneꝛ fuit dcm̃ vt poſſeſſio poſſit ab eccl̃a reuoca ri nõ põt fieri reuocatio ſolo ꝑlato alienãte. lecꝰ ſi prelatꝰ cũ capitulo. ⁊ idẽ dic in alijs modis. Idẽ ſentiũt doc. in. c. bre ui de iureiu. vbi dicũt aliud eẽ reſpectu cõditiõis iplẽde. nã ſatis eſt q̃ ꝑlatus nõ iplet cõditionẽ ad ꝟ vt res nõ acgraꝛ eccl̃e qõ ſing. nõbis. ⁊ hãc puto rõez diuerſitatis. nã in que rẽdis ſolus ꝑlatus põt nocere eccl̃e ſed nõ in q̃ſitis. vt dicit glo. nõ. ⁊ doc. xvj. q. vj. §. ſi. notat Jnno. in. c. fraternitatez de dona. ⁊ per hoc bẽs declaratã gl. ij. ⁊ ꝑn. vltie. In gl. ſi. ĩ ſi. nõ iſtã gl. qꝛ quotidiana eſt. ⁊ ex ea ꝓꝛio nota q̃ licite in donatõe facta eccl̃e apponit pactũ vt nõ poſſit alienari ⁊ videt expreſſuz i. §. ſanctiſſimis alle. i gl. vbi dicit q̃ res ec cleſie põt alienari ꝑ redẽptõe captiuoꝝ niſi ſint donate eo pacto vt alienari nõ poſſint. Sz dubiũ eſt qd ſi imineat neceſſitas gl. ponit hic duas opiniones ⁊ primã tenuit bug. r. q. i. ſic qdã. Jo. ⁊ Lau. r. q. ij. ꝟ ius. Itẽ Damaſ. Goff. ℙbi. ⁊ Jnno. hic. Secundã opinionez indiſtincte vt non poſſit alienari tenuit hic Uin. qui tñ poſtea mutauit opinio nez ⁊ dixit ſtandum. c. aurum. xij. q. ij. primã opinionez ſe quitur ꝟ in effectu do. An. ſecundã ſequit ꝟ do. Card. mi bi placet prima vt exquo neceſſitati eccleſie aliter conſuli nõ põt licite alieneꝛ. naz ſi aliud ſenſit donatoꝛ nõ videt fuiſſe mẽtis compos cũ inſtante tali neceſſitate pia ipſe debuiſſet hoc facere vt in. c. ficut. xlvij. di. facit qõ in ſimili notat glo.

lxxxij. di. in. c. i. tene tñ mẽti gl. ⁊ gnãliter an ⁊ qñ valeat pactũ de nõ alienãdo inter ꝓuatos ⁊ an ex tali pacto impedia tur alienatio dic vt nõ. in. c. rainaldus de testa. per Jnno. ⁊ per doc. ⁊ glo. in. l. fi. C. de re. alie. non alienã. ⁊ in. l. filiꝰ. §. diuus de lega. i.

Abbas.

s Uper eo. Qui ꝓ verba de pñti cũ muliere ꝫbit sub ꝙditõe si pater ꝓsentiret nisi pater ꝓsentiat ad matrimoniũ non est cogẽdus. vel generalius sic. Cõtrabẽs mrimoniũ sub ꝙditõe nõ ip̃robata nõ cõpellit matrimoniũ cõsumare ante ꝙditõis euẽtũ. Cõis diuisio. scõa ibi rñdemus ⁊ ibi ꝓio soluit. scõo remouet obstaculũ ibi nã lz. Cãus lr̃alis. Quidã ꝫrit mrimoniũ cũ quadã muliere sub hac cõditõe si pr̃i eius placeret. q̃rit vtr fit cõpellẽdus ad matrimoniũ ꝓsumãdũ. rñdet ꝙ ꝓsensus liber dici nõ dz q in alieno arbitrio reseruat. ⁊ ꝙditio talis nõ ip̃robat a iure. ⁊ ideo nisi volũtas pr̃is accedat nõ est ad mrimoniũ ꝫbẽdũ cõpellẽdus. postea rñdet alex. pa. dicẽs spõsalia iter posita ⁊ non secuta cõditõe ꝫcta: sequẽte de pñti ꝓsensu vel carnali copula tale mrimoniũ nõ debere dissolui qr talis ꝓsensus ñ est de pñti hñdus q̃zuis per v̈ba de pñti exprimat q ī alieno arbitrio hñdo ꝓsistit. Ber. Nõ ꝓ ibi ad ꝓsumandũ. ꝙ ꝫcto pure mrimonio per verba de pñti põt alter ꝙugũ ad petitionẽ alteriꝰ cõpelli ad ꝓsumãdũ mrimoniũ ⁊ sic lz adhuc nõ sit habita possessio tñ ex iure q̃sito per cõsensum põt agi ad cõsumationẽ mrimonij qõ nõ. Scõo nõ ꝙ mrimonium põt cõferri in alterius arbitriũ ⁊ nõ solũ parẽtis in cuiꝰ ptã te est cõditõez apponẽs sz ẽt alterius. vt in. c. se. ⁊ ex hoc habes vnã dr̃iaz iter mrimoniũ ⁊ testm̃. nã testm̃ nõ põt conferri in volũtatẽ alterius. vt in. l. captatorias. ⁊ in. l. illa institutio. ff. de bere. insti. de quo dicẽdũ vt nõ. in. c. cũ tibi de testa. secus in mrimonio vt hic ⁊ rõ põt esse. nã matrimoniuz est de iure diuino. vnde sufficit solus cõsensus qualitercũq; habeat sz testm̃ depẽderet ex gratia qr cõferr̃ ī illud tps quo testator nõ est futurꝰ dñs. s. post mortẽ. vnde satis est ꝙ ipsi cõmittit̃ libera facultas testãdi vt notãter dicit glo. in. d. l. illa institutio. Tertio nõ hic regulã ꝙ ois cõditio a iure nõ ip̃robata põt apponi in mrimonio. Ultio nõ ꝙ lz cõsensus exprimat per v̈ba de pñti tñ ex quo apponit ꝙditio nõ hz effectũ de pñti sz suspẽdit in euẽtũ cõditois. ⁊ declara vt dixi. s. e. de illis. Jn glo. i. de hoc dic vt plene nõ. i regl'a actus legitimi de re. iu. li. vj. ꝑ glo. ⁊ Di. ⁊ hẽs ex hoc vnaz dr̃iaz iter mrimoniũ carnale ⁊ spũale. nã carnale põt ꝫbi sb cõditõe. vt h̃. spũale nõ vt in. c. ij. de elec. lib. vj. ⁊ dic vt ibi.

Jn glo. ij. in fi. ego nõ dubito qn scõm mrimoniũ teneat ꝫctũ ante euẽtũ ꝙditois qr mrimoniũ ꝙditionale hz vi spõsalioꝝ de futuro. vnde sicut illa tollunt̃ ꝑ sequẽs mrimoniũ vt in. c. i. s̃. de spõ. duo. ita ⁊ matrimoniũ cõditionale tollit̃ ꝑ sequẽs puꝝ ꝓ h̃. c. vnicũ de spõ. li. vj. sz si nõ interc̃sit mrimoniũ dubito de decisiõe gl. qr exquo obligauit se sub cõditõe nõ potuit recedere ab illa obligatõe. ar. ī. l. potior. ff. q po. i pig. habea. si supuenerit ergo euẽtus ꝙditois pr̃imũ mrimoniũ remanet purũ nisi forte aliud dicat̃ i mrimonio sz ego nõ bene video rõem diuersitatis. Extra gl. q̃ro de qõne quotidiana duo inter quos obstãte ipedimẽto canonico nõ poterat eẽ mrimoniũ ꝫrerũt sub cõditõe si papa dispẽsaret. demũ papa dispẽsauit. q̃rit nunqd sit mrimoniũ fine alio cõsensu. Jnno. ꝑ refert quosdã tenere ꝙ sic. Secũdo refert alios tenere ꝫriũ quos ipse sequit̃. mouent isti qr primꝰ cõsensus oio erat iure reꝓbatꝰ ad h̃ tex. in. l. iter stipulãtẽ. §. sacrã. ff. de v̈. ob. Primã opi. sequunt̃ h̃ gas. ⁊ do. An. sc̃oaz seq̃t̃ do. Car. ⁊ dicit se in facto ꝓsuluisse sic motus principalr qr qõ depẽdet a volũtate vniꝰ dr̃ ipossibile. l. apud iul. ī fi. de lega. i. Itẽ id qõ fit ꝑ remediũ extraordinariũ dr̃ fieri nõ posse. vt nõt Jnn. in. c. pastoralis. ō cã pos. ⁊ ppri. Jstud ergo mrimoniũ vr̃ fuisse ꝫctũ sub cõditione ipossibili sz ego assigno aliã rõem ad h̃ vt actꝰ retro extendat̃ oz ꝙ potuerit intercedere a principio. vt. l. si is q pro emptore. ff. de vsuca. sz mrimoniũ nõ poterat eẽ a principio tpe ꝫctus obstãte ipedimẽto ergo nõ põt retrotrahi. Itez

ex facto a iure ip̃robato nõ põt nasci aliqua obligatio. l. cuz lex. ff. de fideius. lz ex ꝫctu ꝙditionali sola spes est in obligatione ⁊ ꝓp illã spẽ ꝫctus retrotrahit̃. sed in casu nostro nulla nata fuit obligatio ratiõe predicta. ergo opus est vt matrimoniuz de nouo ꝫbatur ⁊ sic altero nolente contrabere nõ erit matrimonium.

p Er tuas. Qui sub honesta cõditõe spõsalia ꝫbit ⁊ ante cõditõis euentũ desposatã cognoscit a cõditõe recedit. Cõis diuisio. scõa ibi ꝓsultatõi. Casus lr̃alis. Quedã mulier. p. noie petebat q̃ndã. n. ī vir dicẽs ꝙ mutuꝰ ꝓsẽsus inter eos ⁊ carnalis copula accesserat. vir ille non negabat spõsalia ꝫcta ⁊ carnalẽ copulã. dicebat tñ se nõ teneri illã ducere in vxorẽ qr spõsalia iter ipsos tali ꝙditõe ꝫcta fuerunt si pater eius ⁊ pr̃uꝰ spõsalibꝰ cõsentirẽt. sed ipsi q̃zcito sciuerũt ꝙdixerũt. sup hoc testes recepti fuerũt. testibꝰ receptis ⁊ publicatis. dicebat mulier ꝙ lz spõsalia ꝫcta fuissent sub cõditõe ꝑdicta: nõ tñ fuit a pr̃e viri vel patruo ꝫdictũ: ⁊ ante tps cõditõis expressuz a testibꝰ ⁊ post. dicebat inter se ⁊ ilõ carnalẽ copulã accessisse.. Judex dubitauit qualr eẽt ī hoc negõ, pcedẽdũ:, pcessũ cãe ad do. pa. remisit. Ipse examinatis attestõnibꝰ rñdet eidẽ ꝙ cũ manifeste cõstet post ꝫcta spõsalia carnalis sit inter eos copula subsecuta ꝓ matrimonio est ꝓsumẽdũ qr recessisse vr̃ a cõditõe appositа: qr ⁊ si cõstet ꝙ post q̃z pr̃ ⁊ patruꝰ viri ꝙdixerũt spõsalibus: idẽ vir carnaliter nõ cognouit eãdẽ. nõ est tñ aliquo mõ, pbatũ ꝙ ante q̃z ipse cognouisset eãdẽ pr̃ eius ⁊ patruꝰ ꝫdicere curauissent. Ber. Nõ ꝑ ꝙ fũdãs se sup vo mrimonio etiã obtinet, pbãdo mrimoniũ ꝓsũptũ ꝓsũptõe iuris ⁊ de iure. ista. n. mulier fundauit se sup vo mrimonio ⁊ post, pbauit ꝓsũptũ ⁊ nihilominꝰ obtinuit qõ nõ. qr facit ad multa. Secũdo nõ ꝙ mrimoniũ põt ꝓferri in arbitriũ ẽt extranei. Itẽ nõ ꝙ spõsalia nedũ pura sed ẽt cõditionalia trãseũt in matrimoniũ ꝑ carnalẽ copulã. Ultio nõ ꝙ deficiẽte ꝙditõe spõsalia ex toto euanescũt adeo ꝙ copula sequẽs nihil operat̃.

Op. ꝫ tex. de. c. cũ tu de test. vbi sufficit, pbare excõicati onẽ fuisse secutã appellationẽ. ⁊ ꝑ h̃ iferr̃ eã esse nullã. nec ẽ opus, pbare ꝙ excõicatio nõ fuit lata ante appellatõez. ita ī ꝓposito vr̃ dicẽdũ. sat. n. ẽ, pbasse ꝙ eã cognouerit post q̃z deficit cõditio maxie qr actus nõ dz ꝓsumi geminatꝰ. So. glo. i. ⁊. ij. ⁊ vl. metu ꝫrij dicũt ꝙ iuuenis fuit ꝓfessus se plures illã cognouisse. iõ nõ sufficit postmodũ, pbare ꝙ eã cognouerit post ꝫdictiõem pentũ. h̃ solutio diuinat ad tex. qr in tex. nõ dr̃ h̃. Host. sentit aliã solutiõz dicẽs ꝙ iuuenis pure fuit cõfessus copulã nõ restringẽdo se ad vnicã tñ. iõ debuit postmodũ, pbare ꝙ ante eã nõ cognouit sz post tertio soluit do. An. ꝙ quẽadmodũ stat̃ cõfessioni mariti sup copula vt i. c. ꝙtinebat̃ de despõ. ipu. ita dz stari ꝓfessioni mulieris ex quo eã asserit ad validitatẽ mrimonij. debuit ꝙ maritus, pbare ꝙ ante nõ cognouit ad excludẽdũ assertionem mulieris. Et, ꝑ h̃ itellectu adduco nõ. ꝑ host. ī. c. duo pueri de despõ. ipu. vbi dicit credẽdũ mulieri qñ cõfitet copulaz ad validitatẽ mrimonij. Sz aduerte qr papa h̃ se nõ fũdat sup assertõe mulieris sz qr de copula h̃ simplr ꝓstabat. An dicẽdũ ⁊ quarto ꝙ vbi plene actor fũdat itẽtionẽ suã dz obtinere nisi reus clare illã cõfundat nec sufficit ꝙ reddat eaz dubiã. mulier. n. ꝓbãdo spõsalia ⁊ copulã fundat clare intẽtionẽ suã: exceptio vo viri penꝰ nõ euacuauit illã, pbationẽ lz eã aliquatenꝰ redderet obscurã. ⁊ pro h̃ vr̃ tex. in. c. in p̃sentia de, pba. ⁊ vide ꝙ ibi plene dixi. facit qõ notat gl. ī cle. fi. de rescrip. lz in crialibus vt cuitet delictũ vr̃ reus h̃ casu absoluẽdus. ⁊ sic saluarẽ vnã opi. bar. nobilẽ ī. l. nõ solũ in §. sz vt, pbari. ff. de no. ope. nũ. ⁊ h̃ lec. multũ conuenit lr̃e quã ẽt tacite sensit do. An. lz nõ sic declaret sz stat in precedẽti. Jn glo. ī v̈. ꝑsumẽdũ ibi nec illud, pdest. ⁊ est rõ qr h̃, ptestatio tanq̃z turpis dz br̃i pro nõ adiecta fauore matrimonij vt nõ. j. c. pr. ⁊ nõ hãc pticulã glo. spõsus ergo non põt cognoscere sponsaz qn trãseãt spõsalia in matrimoniũ q̃tũcũq;, ptestet in ꝫriuz. vnde nõ est nisi vnũ remediũ. s. ꝙ prius renũciet spõsalibus. nã tũc copula supueniẽs non

pōt īdūcere mr̄imoniū cum nō reperiunt ibi ſpōſalia: vt nō. in. c. veniens. ⁊. c. tua de ſpon. Jn ea. glo. ibi talis error. cc. ⁊ dic banc ꝓditionē reijci tanquā turpē q̄ ꝑſupponit ꝓmū coitū tanquā fornicariū. Jn ea. glo. ibi ſed ſecuſ in mr̄imonio. ⁊ rō aptiſſima eſt q̄ mr̄imoniū pure ꝓtus ꝑiudicabit ꝓmo cōditionali. vñ cōditio poſtea exiſtēs non ꝛeperit extremū ad q̄ poſſit trahi. Jtē repit mr̄imoniū in medio ⁊ ſic trahi ñ pōt retro ad ħ. c. q̄uis ō reſcrip. li. vi. ⁊ in fi. glo. Hoſt. ꝛ ꝓmā opi. q̄ exquo cōditio eſt oio extitura. exēplū ſi ſol clareſcat nō ħz ſuſpēdere effectū mr̄imonij: ita nō. j. eo. ti. §. que cōditio. v. quid ſi ꝫbo. ⁊ hec opi. mihi placet. Abbas.

s **J conditiones.** Notabile. c. ⁊ multū allegabile ⁊ hoc dic in ſūma. Si in ꝫctu mr̄imonij apponitur ꝓditio turpis vel īpoſſibilis habet ꝓ nō adiecta niſi ſit ꝫ ſubſtātiam mr̄imonij q̄ tunc vitiat ꝫctum. ſunt due partes in ꝓma tractat de ꝓditiōe turpi q̄ eſt ꝫ ſubſtantiaz mr̄imonij. Jn ⁊ de turpi vel impoſſibili. ⁊° ibi licz. Caſus lr̄alis. Si aliqs ꝫbat mr̄imoniū ſub cōditione q̄ eſt ꝫ ſubſtātiā mr̄imonij hoc modo ꝫbo tecū ſi ꝓmittes. vel donec īueniā aliā digniorē bonoꝝ vl facultatib⁹: vel ſi ꝓ queſtu adulterandā te tradas: queriť vtrū in talib⁹ caſib⁹ teneat mr̄imoniū. ⁊ cōditio ꝓ nō adiecta habeat. rīdet pa. quātūcūq̄ mr̄imonialis ꝫctus ſit fauorabilis tñ in caſibuſ ꝓdictis caret effectu. quāuis alias appoſite cōditiōes i mr̄imonio ſi turpes fuerit aut īpoſſibiles ꝺbeāt ꝓ nō adiectis haberi. pp fauorē mr̄imonij. Ber. Nō ꝓ duas regulas nōbiles i mā mr̄imonij. ꝓmo q̄ oīs ꝓditio apposita ꝫ ſubſtantiā ꝓuḡij vitiat mr̄imoniuz ⁊ nō vitiat ⁊ ħz ter. ħ ponat tria exēpla iſtaꝝ cōditionū ꝫ ſubāz tñ multa alia poſſent reperiri puta ſic fuit in facto. Quidā bñs ſuſpitionē de incontinentia futura mulieris ꝫctū ſecū ſub cōditiōe q̄ ſi ꝓmitteret adulteriū liceret ſibi recedere a mr̄imonio ⁊ aliā ducere. certe nō eſt ibi mr̄imoniū. ⁊ ħz illa ſit conditio reſolutiua tñ idē operat quo ad ꝓpoſitū ſicut ꝓditio ſuſpenſiua vt clare colligit ħ ⁊° exēplo dū ꝫctit donec inueniret aliaz honore vl facultatib⁹ digniorē. nā hec cōditio nō erat ſuſpēſiua. ħz reſolutiua. Ex quo tñ nōbis q̄ ꝓditio ꝫ ſubāz īpedit mr̄imoniū nedū q̄n eſt cōditio ſuſpēdēs ſed ēt reſolues ħz aliq ⁊ male ad ħ nō aduertāt putātes q̄ exquo ſemel mr̄imonium tenuit cōditio reſoluēs dz hāc ꝓ nō adiecta q̄ eſt falſū. vt hic vides. Jtem dico q̄ ibi nunquā fuit mr̄imoniū ⁊ ſic ꝓprie nō pōt dici reſoluēs. Scōa regula q̄ cōditio ĩhonesta vel impoſſibilis q̄ nō eſt ꝫ ſubām mr̄imonij habeť fauore mr̄imonij ꝓ nō adiecta ⁊ ſic vitiat ⁊ nō vitiat. ⁊ nōter diri fauore mr̄imonij. q̄ in alijs ꝫctib⁹ regit cōditio impoſſibilis vitiat ⁊ nō vitiat. vt inſti. de inutil. ſtipu. §. ipoſſibilis. Jtē nō q̄ oīs ꝓditio ꝫ ſubām actus vitiat ipm actum. nam ſi vitiat ipm mr̄imoniū tā fauorabile fortⁱ ħz vitiare actū nō ita fauorabilē. ⁊ eſt rō huius dicti. naz remota ſubā alicuⁱ remouet ⁊ ipſe actus. nam ſine ſubā nihil pōt ſubſiſtere ad ħ. c. tua. ſ. de ſpō. vñ ad cognoſcēdū ſubſtantiale alicuⁱ ꝫctus debemⁱ ſemp videre vtrū actus ille ſine illo pōt ꝓſiſtere ꝓ ħ q̄ nōt bar. in. l. platā. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iudi. Jn gl. i. ibi iudee vel hereticē vult q̄ glo. q̄ mr̄imoniū ꝫctū cū iudea vel hereticā ſit nullus. reſpectu iudee bene loquit ⁊ idē in pagana. nā ad ħ vt mr̄imonium ꝓſiſtat oz q̄ ꝫbētes ſint eiuſdē ſecte vel fidei. vt in. c. caue. ⁊ in. c. nō oz. xxviij. q. i. ſed reſpectu hereticē q̄ ſuſcepit iaz baptiſmū cōuter tenet oppoſitū q̄ exquo ħz ſacrm baptiſmi nō pōt ,ppric dici alteriⁱ ſecte. vt nōt i. c. nō oz alī. i gl. facit q̄ le. ⁊ nō. in. c. decreuit. de here. li. vi. ⁊ vide i ſpecu. ti. de diuoꝛ. poſt pn. Jn. c. gl. ibi q̄dā ſunt ꝫ ſubām mr̄imonij. Jnn. itelligit tex. q̄n vter q̄z ꝓſenſit cōdnōi appoſite ꝫ ſubām. ſi aūt alter ꝺixit ꝛ mr̄imoniū ſi ſint ,pceſſū ad ꝓſūmationē ipſi⁹. idē dicit fauore mr̄imonij ſi alter tacuit. ⁊ ſic tacēdo habeť ,p ꝺicente ar. in. c. alieq̄. xxvij. q. ij. ⁊ nō bene ħ dictū. Jnn. videť. n. ꝓ ħ velle q̄ in alijs actib⁹ tacēs videat ꝓſentire ꝫctui ſm ,pteſtationē alteriⁱ. ħz ,ptestatio ſit oneroſa ⁊ odioſa. de quo vide q̄ nō. in. c. cumana ⁊ in. c. i geneſi de electio. ⁊ dicit hoſti. hec ſepe ꝑdicanda ne ſimplices mulieres decipiant. Et in fi. glo. aduerte ad hāc vltimā q̄nē glo. nam reperiunt in ea multe opiniōes iter legiſtas ⁊ canoniſtas ⁊ referēdo ꝑncipaliores ſcias q̄ Jnn. ⁊ hoſt. i. c. ĩſinuāte. j. ti., pri. ⁊ in. c. ij. ſ. e. tenuerūt ,pfeſſionē tenere. ħz fit apposita ꝓditio ō tenēdo ,ppriū ⁊ idē ſentit gl. in. c. ſolet. xxxij. q. ij. Jdē Accur. in auc. īgreſſi. C. ō ſacro ſan. ec. ſed ꝓriū ſenſit i. l. ꝑ ſuum. ff. de vſu. ⁊ babi. nam ibi diſi ĩrit q̄ aut ꝓditio fuit apposita a ꝑncipio ⁊ vitiat ,pfeſſionez. Aut ex iteruallo ⁊ vitiat. ⁊ vide ad mām plene ꝑ ſpe. in ti. de ſta. reg. v. xlviij. Jo. an. hic ꝛ oppo. ꝫ iſtā gl. ſequē do ꝓres doc. ⁊ reddit rōnez diuerſitatis iter mr̄imoniū ⁊ ,pfeſſionē. dic. n. q̄ in mr̄imonio tractat de fauore ipoꝝ ꝫbentiū vñ exquo alter acceptauit ꝓditionē potuit ſibi ꝑiudicare. ſed i ,pfeſſiōe obligato acgrit deo ꝑ miniſteriū abbatis vel alteriⁱ ꝑlati. factū ḡ miniſtri acceptātis illā ꝓditionē nō ꝺz obeſſe deo q̄ videť velle ,pfeſſionē recipe ⁊ idez dicit ad. c. diaconi. q̄ gl. allegat in ꝓriū. nā ſigs ordinat in diaconū obligatio acgrit deo a quo īpr̄imit caracter. vñ ñ potuit ēps acceptādo ꝓditionē de ꝫbēdo mr̄imonio ꝑiudicare obligatiōi acgrēde deo. ſed ℣Dau. de leaza. i cle. eos de regula. impugnat hāc opi. Jo. an. dicēdo q̄ ēt i mr̄imonio obligatio acgrit deo. hinc eſt q̄ cōuenges nō pōt illud diuidere cōi ꝓſenſu. vt in. c. ſup eo de eo. q̄ cog. conſan. ⁊ in hoc multū ſibi inſiſtit bar. in auc. īgreſſi pal. ſatis colorate diſerit. q̄ aut ,pfitēs reſeruauit ſibi ,ppriū. ſ. vt habeat in adminiſtratiōez ⁊ ħz īgreſſus ad hoc dictū. c. iſtinuāte. Aut conſtat q̄ voluit ſibi tenere ,pprietatē ⁊ vitiat īgreſſus. Jn dubio vo dicit interptandū q̄ voluerit hāc adminiſtrationez vt ſic res potⁱ valeat. nā religioſus pōt hāc adminiſtrationem bonoꝝ de ꝓſenſu ſuꝑioꝝ vt in. c. ij. de ſta. reg. Do. an. impugnauit hanc rōnē bar. dicēs q̄ ħz poſſit religioſus habere adminiſtrationē iure ſibi delatā nō tñ ex pacto. q̄ tunc haberet qd ,ppriū. ⁊ ſic idē dicēdū eſſet q̄n ſibi reſeruauit ,pprietatē. vñ ſequēdo ipe opio. Jo. an. dic ,pfeſſionē tenere ſiue reāno ,ppij ſit apposita ꝑ viaz cāe ſiue modi ſiue ꝓditiōis reſolutiue ſiue ſuſpēſiue. nā ħz in mr̄imonio obligatio acgrit deo tñ ꝑncipaliter qs ītēdit placere parti cū qua ꝫbit. ſed i ,pfeſſiōe ꝑncipaliť ītendit placere deo ⁊ nō abbati ió factū abbatis nō ħz vitiare. Baſ. de cal. tenuit q̄ in foro iudiciali ,pcedat hec opi. ſed i foro aīe opio ꝫria. dñs Lar. ħz idiſtincte opi. huius gl. vt ,pfeſſio ſit nulla exquo ꝑſe ille ſtetit in ſua volūtate nec aliter voluit ſe obligare. ⁊ ħ opi. mihi plus plz. mouet ꝑncipaliť. q̄ remota cte ſubāli actus remouet ⁊ ipe actⁿ. vt in. c. tua de ſpō. ⁊. ſ. diri. Sed retentio ,ppij eſt ꝫ ſubām religiōis. vt i. c. cū ad monaſteriū i fi. de ſta. regu. ḡ talis ꝓditio ſiue modus ħz vitiare actuz ēt ſi ſit ꝓditio reſolutiua ꝑ ſupradicta nec obſtat ſi dicať q̄ abbas ſeu alius ꝑlatⁿ, ,pfeſſionē recipiēs nō potuit ꝑiudicare deo q̄ dico illud ,pcedere i obligatiōe q̄ſita. ſed nos ſumus i q̄ rēda. nā ⁊ ſuus ꝑiudicat dño in acgrēdis ħz nō in acgſitis. vt i. l. fi. C. de acq. poſ. ſic ⁊ ꝑlatⁿ nō pōt ꝑiudicare eccl̄ie in q̄ſitis. ſed i q̄rendis ſic. xvi. q. vi. §. fi. vbi gl. diri plene i. c. tua ō bis q̄ fi. a ꝑla. Jtē deⁿ nō recipit obligationē niſi a voluntario. xv. q. i. nō eſt. xiij. q. v. c. ſiqd iuenili. hic eſt q̄ voti emiſſuz ꝑ metum nō obligat. vt i. c. i. q̄ me. cau. nō. i. c. abbas. ē. ti. ħz iſte noluit aliť obligari niſi poſſz tenere ,ppriū ḡ nō eſt ꝑſumēdū q̄ deⁿ voluerit ipm viculare ꝫ volūtatē ſuā cū nō idigeat deⁿ religiōe nā. ħz q̄ſq̄z recipiet mercedē ſm opa ſua vt i. c. pueri de peni. di. iij. Jdē ēt videmⁱ iter boies ꝫbētes. vt niſi ābo idē ſentiāt non valet ꝫctⁿ. l. i. ff. de v. ob. ⁊ in. l. i oibⁿ. ff. de act. ⁊ ob. ⁊ hāc opi. puto veriſſimā. Nūc reſtat rīdere ad ꝓria formata in. gl. q̄ veniunt ꝫ tex. ad. c. ij. x. q. i. dic q̄ ibi ꝓditio nō fuit ꝫ ſubām cō ſecratiōis eccl̄ie. ſed ꝫ ꝓſecutiua ad ordinatiōnē eccl̄ie. ⁊ iō habeť ꝓ nō adiecta cū ſit ꝫ ius cōe q̄ nō pōt facere patronus vt eccl̄ia nō ſit ſub ordinatōe epi. Ad. c. diaconi dic q̄ mr̄imoniū nō eſt ꝫ ſubāz ordis clericalis. vt nō. i. c. cū olim de cle. coniuga. ſed illud ,pceſſit ex ordinatione eccleſie ad

hoc.c.nicena.xxxi.di.

Qui clerici vel vouẽ.mr̃imoniũ ꝫbere pñt. Rubrica.

Cõtinuaꝫ ad p̃cedẽtia hoc ordie. Supra visuꝫ ẽ de vno ipedimẽto mr̃imonij.nũc restat videre ꝺ alijs ipedimẽtis. Et aduerte qꝛ rubrica ista nihil ponit dispositiue:sed ꝓcedit iterrogatiue.ſ.q clerici vel vouẽtes mr̃imonium ꝫbere pñt. Et rn̄dendo ad rubrũ dic qꝺ clerici in mioꝛib⁹ licite ꝫ bunt mr̃imoniũ. S ꝺo sunt in sacris nõ pñt ꝫbere ⁊ si ꝫxerint est nullũ:vt in.c.vnico de voto li.vi.⁊.s̃.de cleri.coniug.q̃si p totũ.⁊ lꝫ oẽs ordies largo mõ dicanꝫ sacri:vt nõ. xxxij.di.in sum.tñ p excellẽtiã ⁊ quo ad ꝓpositũ nr̃um sacri dicũtur subdiaconat⁹ diaconat⁹ pb̃yterat⁹ ⁊ ordo ẽpalis.vt.j.c.,pxi.respectu vouẽtiũ dic qꝺ votũ ꝓtinẽtie ipedit mr̃imoniũ:sed nõ dirimit si de facto ꝫbereꝫ qꝛ fortꝫ vinculum supueniẽs tollit votũ nisi esset sollẽnizatũ p ,pfessionẽ tacitã vel exp̃ssaꝫ factã alicui de religioib⁹ approbatis vel p susceptionẽ sacri ordis:vt habeꝫ in.d.c.vnico de voto li.vi. Et p ħ quo ad effectũ tituli habes sũmatũ nigrũ lꝫ incidẽter habeat alia dicta q̃ satis apparebũt in,pcessu. Abb.

E diacono.

Diaconus vel subdiaconus mr̃imonium ꝫbere nõ pñt ⁊ si ꝫxerit ẽt si sint facti irregulares debent separi.bꝫ duo dicta.scõm ibi subdiaconũ. Casus lr̃alis. Quidã diaconus aliũ diaconũ in sabbato sãcto vulnerauit ⁊ vxorẽ accepit:q̃rit̃ qd fit agẽdũ de ipo.rndet pa.qꝺ si corde ꝓtrito ⁊ humiliato ad ecclĩaꝫ redire voluerit absolõne obtẽta ⁊ ipo fita sibi pn̄ia de vtroqꝫ excessu ea pacta poterit ep̃s suꝰ cũ ipo dispẽsare ⁊ officiũ diaconat⁹ sibi reddere ⁊ si bone vite apparuerit in p̃b̃yterꝫ ordiare. Jn fi.dicit qꝺ diacon⁹ q homicidiũ fecerat siue ẽt nõ fecerit mr̃imoniũ non põt ꝫbere. Ber. Nõ p̃mo qꝺ augmẽtaꝫ delictũ pp excellẽtiam dici i q̃ fuit cõmissuꝫ vñ põderaꝫ ħ qꝺ i sabbato sancto vulneraut diaconũ de quo vi ꝺ bonũ tex.cũ gl.i.c.homo xp̃ianus.xl.di.⁊ i.c.cũ qdã.⁊ qõ ibi nõ.de iureur.⁊.c.sicut dignũ de homi. Scõo nõ qꝺ ꝓstitut⁹ i sacris mr̃imoniũ ꝫbẽs efficit irregularis adeo vt neqꝫ in susceptis admistraꝫ possit nec ad maiores ordies suscipiẽdos admitti qõ clarius,pbaꝫ i.c.,pxi.põt tñ cũ tali dispẽsari vt ħ. Jteꝫ nõ ex ħ ⁊ ex.tex.casuꝫ nõbileꝫ in quo dispẽsaꝫ ex sola cõtritiõe ⁊ hũilitate peccatoris lꝫ nõ subsit cã necessitatis vel vtilitatis eccl̃ie vel euidẽs ꝓgatiua meritoꝛ.nã pp hec tria vel eorũ altex dispẽsatio ĩdulgeꝫ:vt in.c.tali.i.q.vij.⁊ vide bonã gl.i.§.nisi rigoꝛ.ea.cã ⁊ qõne ⁊ i hoc nõbis bene istũ tex. qꝛ facit ad mãꝫ.c.at si clerici.s̃.de iudi. Jtẽ nõ qꝺ dispẽsatio nõ ĩponiꝫ nisi post p actã pn̄iaꝫ:sed dic vel eꝝ partẽ. vt in.c.ex tenore de tẽp.oꝛ. Ultio nõ iũcta gl.pe. qꝺ irregularis nõ põt mr̃imoniũ ꝫbere nã qꝫtũcũqꝫ qs fit depositus ab ordie teneꝫ tñ viuere clericaliter ꝺ quo vide bonũ tex.cũ gl.in.c.dictũ.lxxxi.di. Et nõ qꝺ subdiaconat⁹ est facer ordo cõcoꝛ.c.j.,pxi. Jn gl.in v.absolutionẽ i fi.vult ğ gl.qꝺ ep̃s cum isto diacono suo iure dispẽsare nõ possit.

Sꝫ tu aduerte latiꝰ.ħ.n.fuerũt duo delicta.pmũ i eo qꝺ vulnerauit aliũ diaconũ.scõm i eo qꝺ de facto iam ꝫxit mr̃imoniũ. Respectu pmi dicebat Ui.qꝺ ep̃s poterat dispensare si ille erat clericꝰ cõuẽtualis.vt i.c.qm̃ de vi.⁊ ho. cle. vel rõne legatiõis ille archiep̃s poterat absoluere qõ ñ plꝫ hosti.qꝛ lꝫ ep̃s possit absoluere clericũ cõuẽtualẽ si iniuria fuerit mediocris.secus si fuerit atroꝛ vt ħ erat vt nõ i.d.c. qm̃.nec plꝫ sibi qꝺ legatꝰ ħ casu possit absoluere. vñ sensit qꝺ auctoritate pape archiep̃s hic absoluit. Respectu legati remitto ad plenũ nõ.i.c.nemini.⁊ i.c.excõicatis.s̃. de of. le. Sꝫ opponiꝫ ⁊ vꝝ qꝺ ẽt papa nõ debuissꝫ cũ isto dispẽsasse.vt in.c.miroꝛ.i.di.vbi dꝫ qꝺ cũ irregulari ex effusione sanguis nũqꝫ ꝺꝫ eccl̃ia dispẽsare. Sol.dic qꝺ irregularitas nõ cãtur ex sola effusiõe sanguis.sꝫ oꝫ qꝺ interueniat mors vel mẽbri detrũcatio vt in.c.in archiepatu de rapto.⁊ i cle. si furiosus ꝺ homi.vbi tex.regrit mutilationẽ mẽbri. Sꝫ ẽ dubiũ quotidianũ qd siqs debilitauerit mẽbrũ ita vt q̃si sit inutile qõ tñ nõ detrũcauit nũqd sit effectꝰ irregularis. dubiũ facit qꝛ parua videnꝫ nõ esse ⁊ inutile esse i.c.ij. ꝺ trã fi.⁊.p̃la. Cõtrariũ sentit ħ Gaſ.⁊ puto veriꝰ ar.bonũ in.c. sicut vrgeri.i.q.i.nã mẽbrũ debilitatũ valet saltẽ ad decoꝛẽ ⁊ in penis est mitioꝛ iterp̃tatio lꝫ aliud in simili sentiat Li.i auc̃.sed nouo iure.C.de ser.fu.⁊ ibi plenꝰ p bal. Quid aũt appelleꝫ mẽbrũ ⁊ nũqd digitꝰ sit mẽbrũ vide p bar.in l.j.ff.de pub.iud.vbi cõcludit mẽbrũ appellari qõ ħz officiũ separatũ ⁊ distictũ ab alijs mẽbris vt oculus.lv.di.si eu ãgelica.vel manus aut pes.vt i.d.auc̃.sed nouo iure.di gitus aũt nõ est,ppꝛie mẽbrũ sed ps mẽbri. Ego ad ħ allego bo.tex.lxxxix.di.singula.vbi appellaꝫ mẽbrũ qõ ħz officiũ distictũ. Ex quo põt iferri qꝺ incidẽs alicui digitũ nõ est effectus irregularis.secus si totã manũ vl oculũ aut pedẽ. Respectu scõi delicti qs possit dispẽsare dicã latius.j.i c.,pxi. Jn gl.pe.ibi degradari debeat.dicũt doc.qꝺ melius dixisset deponi.qꝛ pp homicidiũ clericꝰ nõ degradaꝫ. sed deponiꝫ vt in.c.cũ nõ ab hoste de iudi.sed dic qꝺ depositio põt appellari degradatio lꝫ nõ fit actualis.⁊ ita loquaꝫ tex.in.c.tue.j.de p̃enis ⁊ puto qꝺ ẽt degradatꝰ actualiter ñ possit ꝫbere mr̃imoniũ.qꝛ lꝫ ille pdat oẽ p̃nilegiũ clericale vt in.c.ij.de penis li.vi.tñ semꝑ remanet caracter rõne cuius si de facto celebraret cõficeret vexꝑ corpꝰ xp̃i vt nõt ibi Jo.an.in nouel.tenent cõiter theologi.lꝫ glo.aliter ibi sentiat. Abbas.

E litterarum.

Subdiaconus mr̃imoniũ ꝫbere ñ põt ꝓsultatio ⁊ rn̄sio.2° ibi sup quo. Casus lr̃alis. Quidã subdiaconus copulauit sibi q̃ẽdã mulierẽ in vxorẽ. Ep̃us suus fecit illũ abiurare ipam mittẽs ipꝫ do.papę petẽs qd sit de ipo faciẽdũ.papa cõmẽdãs ipsuꝫ mãdauit.q̃tenꝰ si ad religionẽ trãsire voluerit ⁊ dignus apparuerit. poterit cõcedere illũ ad maiores ordies ,pmoueri.qꝺ si ad religionẽ trãsire noluerit nec in subdiaconatu p̃mittat illũ mistrare.neqꝫ ad maiores ordies trãsire sed in mioꝛib⁹ poterit mistrare. Ber. Nõ ꝑ qꝺ religio appellaꝫ ordo forte sic dicta ꝑm doc. qꝛ ordiata ⁊ approbata eꝝ ꝺꝫ.vt in.c.fi. de reli.do. Scõo nõ qꝺ clericꝰ in sacris ducẽs vxorẽ ꝺꝫ cõpelli ad illã abiurãdã.i.cũ iuramẽto remittendã ⁊ renũciãdã ita qꝺ vlteriꝰ eaꝫ nõ admitter. Tertio nõ qꝺ cõstitut⁹ i sacris.ꝫbẽs mr̃imoniũ pdit executionẽ oĩuꝫ ordinũ nec ꝺ facili dispẽsaꝫ secũ i sacris. Jn gl.pe.i fi.nõ vltimã solõnẽ qꝺ ep̃s ꝑt iure suo dispẽsare cũ clericis q i sacris ꝫxerꝫ mr̃imoniũ.⁊ hãc opi.tꝫ ħ Jnn.sẽr t ẽt host.dicẽs qꝺ i.c.p̃cedẽti papa oñdit epis prãtẽ eis cõcessã ad iuris rigorẽ tp̃andũ.ħ ꝺo logꝫ de rigore q ſuãdus est i duobꝰ casib⁹.pmus si populus scãdalizaꝫ cessat ãt scãdalũ isto volẽte itrare religionẽ. Scõs cãus cũ timeꝫ ne multis crassãtib⁹ locꝰ fit exẽplo in.c.i.de postu.p̃la. Uel ꝑm Gof.i.c. p̃cedẽti erat penitẽs ⁊ ꝓritꝰ.ħ aũt secus.nã iste expectauit ꝓpulsionẽ epi.vñ spõte nõ dimisit vxorẽ ⁊ vtraqꝫ solo bona. Dic ğ ꝓcludẽdo mãꝫ qꝺ aut iste clericꝰ incidit i bigamiã vt qꝛ de iure aut de facto ꝫxit cũ duabꝰ vl cũ vna corrupta. ⁊ cũ tali nõ dispensat eps.vt in.c.nup.⁊.c.iij.de biga. Aut ꝫxit cũ vnica virgine ⁊ tunc ẽ cõtritus ⁊ penitẽs eps põt dispensare.vt in.c.p̃cedẽti ⁊ clariꝰ in.c.sane de cleri ꝓiuga.alias aũt nõ ꝺꝫ dispẽsare.vt ħ.

Eminimus.

Votũ solẽne impedit ⁊ dirimit mr̃imoniũ post ꝫctũ.votũ simplex tm̃ ipedit ꝫbẽdũ.sed nõ dirimit post ꝫctũ. Jn p̃ma decisa cõsultatio. Jn 2° di ſtinguẽs rn̄sio.scõm mẽbrũ ibi vex. Casus lr̃alis. Aliqs suscepit hitũ religiõis.q̃rit an possit postea ꝫbere. marndet pa.qꝺ si se deuouit religiõi ⁊,pfessionem fecit postea. ma.ꝫbere nõ põt.qꝺ si ꝫxerit ꝓpellẽdus ẽ eã dimittere ⁊ ad mõasteriũ redire.sꝫ si nec hitũ suscepit nec ,pfessionẽ.sꝫ solũmõ votũ fecit.si postea ꝫxit ñ ẽ cogẽdus ad religionẽ trãsire.nec ma.ꝺꝫ rescidi. Ber. Nõ ꝑ qꝺ lꝫ vouẽs se intraturũ religionẽ dẽat ꝓpelli ad itrãdũ iuxta nõ.i.c.porrectũ

de reg.⁊ in.c.ex pte de cõsi.nñ si aliqz ingrediat ordꝫ mrimoniũ nõ dz cõpelli ad dimittẽdũ vxorẽ. qz p fortẽ vinculuz supuenies tollit votũ pmũ vt in.c.vnico de voto.li.vi.facit c.q post votũ de reg.e.ti.⁊ li. Scdo nõ q votũ de itrando religionẽ dr simpler ⁊ nõ solẽnizatũ quo ad mrimoniũ dirimẽdũ.nisi p ꝓfessiõez subsequẽtẽ de quo in.c. vnico p alleg.li.vj.⁊ idẽ dic in voto ꝓtinẽtie vt ibi. In glo. nec hituz in fi.de hoc dic melius vt dixi i.c.ex pte ⁊ i.c.cõsulti ⁊.c.statuim⁹ de regula.⁊ vide tex.cũ gl.i cle.eos.de regula.Et in effectu dicẽdũ q votũ solẽnizat p ꝓfessionẽ nedũ expꝛessam sed etiam tacitaz vt in.d.c.vnico.vñ dicendum ẽ an ⁊ qñ susceptio seu delatio hit⁹ iducat ꝓfessionẽ.⁊ dicẽ dũ vt dixi i dictis iur.p allega.

c **Consuluit** Susceptio hit⁹ sine ꝓfessio ne non dirimit mrimoniũ ꝙ ctũ:sed ꝙbẽdũ ipedit.hec sũmario ẽ nimis gnãlis vñ pm itellectũ quẽ teneo sũmo sic. Susceptio hitus ꝓfessioꝛ extra religionẽ a nõ hite ptãtez icorporãdi religiõi ipedit indubio mrimoniũ ꝙbẽdũ:sed nõ dirimit extra ctũ. Prio ꝓsultatio.2° rñsio ibi ꝓsultatõi. Casus lr̃alis. Quedã nobil mulier vestib⁹ pciosis abiectis mutauit hitũ.⁊ de manu pr̃i hyteri velũ assũpsit.sz nõ renũciauit,ppis nec itrauit clastrũ:nec i manu alicui⁹,pfessa est:vl obediẽtiã,pmsit:postmodũ ãno elapso mrimoniũ ꝓrit:qrebatur qd iuris sit de ipsa.rñdet pa.sic simplex votũ ipedit matrimoniũ ꝙbẽdũ:sed nõ dirimit iã ꝓctũ.ita hit⁹ sine,pfessione susceptꝰ ipedit ne ꝙbat.sed nõ dissoluit ꝓctũ.Ber. Nõ p ibi sup altare.q qñqz pfessio fit sup altar ⁊ nõ i manib⁹ supioꝛ q itelligũt doc.⁊ bene qñ fit sciẽte supioꝛe ⁊ pmittẽte.nã de moꝛe grũdã religionũ est:vt pfitẽdus scribat,p fessionẽ,ppis manib⁹.⁊ sic ꝓscriptã ponat sup altare pñte toto ꝓuẽtu ⁊ acceptãte.nã nõ põt qs leipm icorporare religiõi:sed oz q iterueniat ꝓsensus ꝓfidẽtis i illa.vt in.c.ad aplicã.ẽ.de reg.⁊ vide qõ ibi dixi. Scdo nõ tex.mirabilez q susceptio hitus religiõis ipedit mrimoniũ ꝙbẽdũ:sz nõ dirimit de facto ꝓctũ. Cõtra h oppo.vñ.n.q debeat dirimere vt in.c.sup eo de regu.⁊.c.vidua.ẽ.eo.ti. Do.gl. ij.itelligit tex.de hitu,pbatiõis.ꝓctũ logt in hitu ,pfessiõis vel pm gl.uj.qñqz apparet q suscipiẽs hitũ,pbatiõis volunt mutare seculũ:sed h cessabãt signa mutãdi seculũ.ꝓma solo nõ vi bona:qz hitus,pbatiõis ẽt nõ ipedit mrimoniũ ꝙbẽdũ imo libere põt redire ad vitã ꝓrẽ vt in.d.c.sup eo.⁊ maxie exquo cessabãt h signa penit⁹ mutãdi vitã cũ non renũciauerit,ppis nec itrauerit clastrũ.vt in lr̃a ⁊ multuz inoluit p doctoꝛes itellect⁹ hui⁹.c.Posti.itelligit iter cetera q logt de hitu susceptο extra religionẽ. Sz omittẽdo ea q cõcernũt titulũ.ẽ.de regula.breuiter quo ad itellectũ hui⁹ ti.dico q tex.,pcedit in assumẽte hituz ,pfessoꝛ extra religionẽ a nõ hite ptãtẽ icorporãdi cũ religiõi.nã p̃sbyter iste nõ bẽbat ptãtẽ recipiẽdi illã ad,pfessionẽ ⁊ eã icorporãdi religiõi.vt plene dixi in.c.porrectũ de regula.⁊ sic ex susceptiõe illi⁹ hit⁹ nõ põt ista iudicari,pfessa.sed exquo simplr mutauit hitũ vi voluisse qztũ in se erat vitã mutar ⁊ obseruare ꝓtinẽtiã.iõ ex h signo ipedit mrimoniũ ꝙbẽdũ.sic in filũ dicum⁹ in ꝓiugato itrãte religionẽ q si reuocat ad petitionẽ vxoris dz qztũ i se ẽ suar ꝓtinẽtiã qz qztũ ad illã seruãdã põt se obligare.vñ tex h appellat illũ hitũ religiõis ⁊ nõ,pbatiõis ⁊ eqparat hãc susceptionẽ hitus voto simplici.qz tacite vi vouisse ꝓtinẽtiã.secus puto si ab hite ptãtez hitũ recepisz,pfessiõi ẽt extra monasteriũ ar.i.c.porrectũ ⁊ in.c.sic.de regula.⁊ p h vide bo.gl.i.c.de viduis el.i.xxvij.q.i. Quid aũt de illo q portauit hitũ,pbatiõis p annum extra religionẽ.dic vt hẽs tex.cũ gl.in cle.eos de regula.⁊ p h babes clare intellectũ hui⁹.c. In gl. in v. altrare in fi.de hac mã qs possit recipere efficaciter ad,pfessionem dic vt dixi.ẽ.post Imo.in.d.c.porrectuz.

v **Veniens** Votuz castitatis de pñti ipedit mrimoniũ ꝙbẽdũ ecclia tñ ex cã mrimoniũ ꝙbi qñqz pmittit.h dic ibercẽdo lic.p narrat casuz pmissa cã.2° ponit mãdatũ ibi nos itaqz. Casus lr̃alis. Quedã mulier,pmisit fidẽ dãdo nuptur̃ se cuidã viro abñti.postmodũ audiuit plura de crudelitate ipsi⁹ noluit cũ eo ꝙbere ⁊ cũ timeret ne cõpelleret ꝙbere cũ ipso.in manu.m.bñmite votũ cõtinẽtie,pmisit.nõ tñ locũ vl vestẽ mutauit.vir h audito cũ alia ꝓrit.dict⁹ bere mita ad dñm pa.accessit,p ponẽs ei pdicta. Ipe ꝓsiderans tuti⁹ ee vt pdicta mulier post fidẽ ⁊ votũ simpler mrimoniũ ꝙbit qz fornicationẽ incurrat.mãdat q si nõ ẽ capl⁹ i facto,p cessuz de fide mẽrita.⁊ de voto violato pniaz ipõat ⁊ ei det lniaz ꝙbẽdi.Ber. Nõ p q timoꝛ scientie spõsi nõ bz spõsalia dirimere vi.n.met⁹ van⁹ qõ puto vex nisi maxia scientia accessisset ex postfacto ar.i.c.lias i fi. ỏ resti.spo. Secũdo nõ ar.q beremita põt noie ecclie vlis votũ cõtinentie recipe.vide qõ dixi p⁹ Inn.in.c.dudum de cõuer.coiug.

Nõ tertũ casuz mirabilẽ quẽ nescio alibi q ꝙ votũ ꝓtinẽtie seu castitatis ecclia qñqz dispẽsat de quo.i.lati⁹ dicef cũ gl.fi. In gl.in v.de seueritate ibi nõ obstãte voto simplici.nõ gl.singlr vsqz ad fi.quã nescio alibi.vult.n.apte q spõsalia de futuro ñ tollunt p simplex votũ castitatis seqnt ⁊ ió alig vt refert h Inn.dicebãt q votũ illi⁹ mulieris non tenuerat exquo ꝑus ꝓrerat spõsalia.vñ sic votũ solẽne nõ valet ꝙ mrimoniũ cõsũmatũ vt in.c qdã de cõuer.coniug. ita nec votũ simplex ꝙ spõsalia de futuro.post.dic q votuz illi⁹ mulieris tenuit ⁊ q papa de gra dedit sibi ptãtẽ ꝙbẽdi. nõ tñ apte tãgit dubiũ sup dictũ.do.An.vi h velle q votũ castitatis sit fort⁹ qz spõsalia de futuro ⁊ sic sentit q spõsalia tollunt p tale votũ qõ ẽt h sentit Gas.Sz ꝓtuz apte tz post.j.c.se.⁊ segt ibi do.an.dic.n.post.ibi q si votum ꝑcedit spõsalia nõ valẽt spõsalia vt ibi.si ãt spõsalia ꝑcedũt votuz tunc cõpellit vouẽs aut solẽnizare votuz.s.itrãdo religionez aut ꝑficere spõsalia.ar.c.ex pte de cõuer.cõiuga.⁊ hãc puto opionez verioꝛẽ.nã cũ sit orta obligatio spõso ñ vi q in ipsi⁹ ꝓiudiciũ possit vouere castitatẽ.ar.i.d.c.ex pte.⁊ pro h facit iste tex. Nec ob.si dicat q h põderat votũ post spõsalia emisiuz.dico.n.q votuz obligauit mulierez quo ad se ⁊ solutis spõsalib⁹ p sequẽs mrimoniuz p vir ꝓctuz remãsit i suo roboꝛe. In gl.fi.ibi cõpatina pmissio vult dicere q illa ꝙbẽdo nõ cuitat peccatuz exquo venit ꝙ votuz.sz ecclia pmittit vt cuitet maius maluz.⁊ hãc opi.remuerunt multi extra gl.maxie Inn.q exponit tex.in fi.non postponas.i.nõ,phibeas qsi velit q ecclia nõ dabit lniam ꝙbẽdi.sed nõ,phibebit ꝓctum ne deteri⁹ inde cõtingat.sed post.vi velle q ex dispẽsatiõe ecclie ista ꝙberet.⁊ tria fuerũt q induxerunt papã ad dispẽsanduz.p pturbatio mulieris qz votuz emisit nõ inspirata sz in fraudẽ spõsi.2° pp maius piculuz cuitãdũ qz mlier videbat incõtinẽs.Tertõ qz erat iuuenis.⁊ suspecta.vñ papa accepit a nõ idõneo debitoꝛ qõ potuit.hãc opi.q ex dispẽsatiõe,pcedat sentit Spe.i ti. de lega.in.§.nũc de epoꝛ.vs.cxxxiij.vbi dic ep̃m posse dispẽsare circa votũ simpler ⁊ volẽs allegare h.c.allegauit p erroꝛẽ c.pcedẽs qõ nihil facit.⁊ nõ sing.istud dictũ Spe. qz nescio alibi q eps possit dispẽsare i voto cõtinẽtie.nã gl.j. c.,pri.dic q eccliа põt dispẽsare ⁊ nihil dicit de epo. post. ibi sentit q papa solus dispẽset ⁊ ex cã. vide gl.i.c.i.de voto.q voluit q ẽt papa nõ possit dispẽsare in voto cõtinẽtie qz nõ est repire mai⁹ bonũ in quo possit fieri continuatio. Sz qztũ ad h vltimũ doc.cõtet tenẽt ꝓtuz in.c.cuz ad monasteriuz de sta.regu.cõcluderẽ hãc mãz sic q aut qrit an papa possit ⁊ dico q sic ex maxia tñ cã ⁊ loquoꝛ de directa dispẽsatiõe p quã euitat peccatũ ⁊ de h dic vt dixi i.d.c.cũ ad mõasteriuz. Aut qrit de epo ⁊ in terms huius.c.puto q eps poterit exquo repimus casuz cõcessuz ab ecclia nec repit sibi,phibita dispẽsatio facit qõ nõt inn.i. c.ex tenoꝛe de tẽpo.ordi.sed extra cãuz hui⁹.c.seu.cõsimiles terminos puto q eps nõ poterit qz cãus est valde arduus ⁊ dubius adeo q multi dicunt.ẽt papã nõ posse vt.ẽ.dixi.vñ iste casus tanqz arduus dz reseruari pape vt in.c.maiores i fi. de bapti.Et puto attẽtis causis q iduxerunt h papã ad dispẽsanduz.q sine peccato ista ꝙbat mrimoniuz tñ ager peniteñtiã in latisfactiõe culpe si qua fuit a ꝓncipio ⁊ hoc vi vel

le ista l̃a eã nõ camillãdo nec supplendo.

r **Ursus.** Votuz solẽne dirimit mr̃imoniuz contractum .s. sequens . simplex vero impedit sz ñ dirimit. vel aliter ꝛ clarius. Voto ũ simplex impedit sponsalia ꝺ futuro non aũt dirimit mr̃imoniũ seq̃ns sec⁹ i voto solẽni. ꝑ ponit qõ .2° distinguens solo ibi vñ. ꝛ scõm mẽbꝝ ibi qꝺ si. Casus l̃alis. Quidã emisit votuz castitatis ꝛ postea iurauit se ducturuz quãdã in vxorẽ. q̃situz fuit qꝺ istoꝝ fuari potius dẽat votuz vel iuramẽtuz. rñdet pa. q⁹ simplex votuz apud deum nõ min⁹ obligat q̃z solẽne: vñ ꝓ eo q⁹ iurauit agat pniaz ꝛ votũ suũ studeat obseruare: si vo post q̃z iurauit ꝛrit mr̃imoniũ tz ꝛ valet. qꝛ votũ simplex mr̃imoniũ ipedit ꝛbẽdũ sed nõ dirimit iaz. ꝛctũ. Ber. Nõ ꝑ q⁹ votum castitatis fuãdũ est. ꝛ alio nõ iterueniẽte dr̃ simplex. Scꝺo nõ q⁹ sponsalia ẽt iurata post votũ simplex nõ valẽt. ex quo infero q⁹ ꝛctus ẽt iurat⁹ ꝑ votũ nõ tz qꝺ nõbis: ꝛ sic iuramẽtũ nõ est fort⁹ vinculũ voto. Vñ nõ valz iuramẽtũ ꝑ votũ . sed ẽ temerariũ. Itẽ nõ quẽ posse cõpelli ad executionez sim plicis voti. Vltio nõ q⁹ q̃stio dz esse dubia tñ põt rñderi ad satisfaciẽdũ q̃renti. In gl. ij. hec gl. ꝓncipl̃r fac duo ꝑ instat ponẽdo diuersitatẽ ĩter votũ simplex ꝛ solẽne. 2° ꝺclarat qꝺ dr̃ solẽne ꝛ qꝺ simplex ꝛ icidẽter tãgit vim simplicis ꝛ solẽnis. 2° ibi ꝛ q2. Circa ꝑmã ꝓtem cõclude q⁹ votũ solẽne ꝛ simplex equal̃r obligãt apud deũ in genere sz i quãtitate reatus differũt ex trãsgressiõe. nã trãsgrediẽs votuz solẽne grauí⁹ peccat q̃z trãsgrediẽs votũ simplex vt colligit ex. c. vginib⁹. xxvij. q. i. iũcto. c. ꝓcedẽti. Itẽ in se eandẽ vim obtinẽt quo ad ipediẽdũ futuꝝ mr̃imoniũ. sz ex cõstitutiõe eccl̃ie votũ solẽne est fort⁹ qꝛ ipedit ꝛ dirimit mr̃imoniũ post ꝛctũ ꝛ sic vult gl. q⁹ si cõstitutio eccl̃ie nõ eẽt teneret mr̃imoniuz ꝛctũ a religioso vel ꝑsbytero seculari qꝺ clari⁹ tz host. ꝛ cõiter doc. sequunt. nã vt dicit host. de iure diuino q̃daz psone, pbibent a ꝛbẽdo mr̃imonio de qb⁹ nõ. i. c. l̃ras ꝺ resti. spo. ĩter q̃s vouẽl si reuiꝝ, pbibit⁹. vñ oz dicere q⁹ aut eccl̃ia errat in fuãdo mr̃imoniũ post votum simplex. aut q⁹ ẽt hodie possit statuere vt mr̃imoniũ ꝛctũ p⁹ solẽne votũ teneat. nã si vtrũq̃z equal̃r obligat apud deuz sic fuat in simplici ita possit fuari in solẽni. nec est dicẽdum q⁹ eccl̃ia erret. qꝛ nõ lõge eẽt ab bereti. xxiij. q. i. hec ẽ fides. ꝛ bãc opi. tene pro q̃ facit. c. vnicũ de voto li. vi. ꝛ ibi videas ꝑ Jo. an. q̃re eccl̃ia noluit mr̃imoniũ tenere post votũ solẽne. qdã tñ tenuerũt oppositũ dicẽtes oẽ votũ ipedire ꝛ dirimere mr̃imoniũ post ꝛctũ. sed votũ simplex ñ dirimit ex cõstitutiõe eccl̃ie. sed tene ꝓmũ. Circa scꝺam qõnẽ tene hodie qꝺ habeat in. d. c. vnico de voto ꝑ qꝺ determinat ista ꝓcertatio antiquoꝝ. Sz circa vnũ versat dubiũ nõ modicũ pone q⁹ aliqs, ꝓmisit castitatẽ respectu certe religiõis sed nõ vouit oĩa subãlia regule nunqd mr̃imoniũ postea ꝛctũ teneat. do. An. multũ instat ꝛ in effectu cõcludit q⁹ aut qs vouit oĩa subãlia religiõis. sed nõ respectu religionis ꝛ tũc votuz dr̃ simplex. vñ nõ dirimit mr̃imoniũ post ꝛctum ꝑ illud. c. vnicũ de voto. Aut vouit oĩa subãlia r̃spectu certe religiõis ita q⁹ efficaciter ẽ obligatus religiõi ꝛ tũc ẽ certuz q⁹ mr̃imonium nõ tz vt ꝺ. Aut vouit castitatẽ tm̃ respectu certe religiõis ꝛ tũc dicit q⁹ votũ est solẽnizatuz ꝛ nõ tenebit mr̃imõiũ sequẽs. lz iste nõ fit vere ꝛ stricte religiosus vt qꝛ nõ obligauit se ad pauptatẽ seu obediẽtiã ꝛ ꝺ ꝑ illud c. vnicũ. Sz ego semp tenui oppositũ qꝛ illud. c. regrit ad solẽnitatẽ voti q⁹, pfessio fiat alicui de religiõib⁹ approbatis. ꝛ sic q⁹ qs, pfiteat religionẽ approbatã. ġ votum nõ dr̃ solẽne. vñ puto q⁹ ad ꝺ q⁹ votũ dicat solẽne oz q⁹ ql̃, pfitetur aliquã de religionib⁹ approbatis ita vt ve fit religiosus illi⁹ religionis ꝛ ꝺ vl̃ velle l̃ra illi⁹. c. vnici si bene ꝓsideret.

i **Infinuante** Votuz solẽne ipedit ꝛ dirimit mr̃imonium post ꝛctũ. Prio põit factũ. Scꝺo diffinitiẽdũ cõmittit ibi nos igit̃. Casus l̃alis. Quidã curiales regis legioñ. supplicauerũt ipsi regi vt. i. nobilẽ mulierẽ faceret copulari i mr̃imoniũ cuidã viro. cũ istud ad noticiã cõ-

sanguineoꝝ pueniss̃z ipsius. eidẽ mulieri cõsuluerũt vt viruz accipet ꝛ ipa rñdit q⁹ nubere nollet cõsiliũ recipiẽs ab eisdẽ q⁹ votum emitteret castitatis. qꝺ ꝛ fecit in manib⁹ cuiusdã de frib⁹ sci augusti. ꝺ adiecto tenore q⁹ in domo sua cũ oi subã remaneret ꝛ sic i hitu eiusdẽ ordis postea ꝑ biẽniũ pmãsit. tãdẽ cõsideras q⁹ iuita metu regio vt asserebat votũ emiserat eo dimisso mr̃imoniũ publice ꝛxit de parẽtũ cõsilio. q̃ desideras aie sue ꝓsulere. significauit hoc do. pa. vñ ipe rescribit duob⁹ epis. ꝓsideras q⁹ in emissiõe voti qꝺ ꝑcessit nulla vl̃modica coactio iteruẽit quã ẽt patiẽtia seqntis trpis, pfugauit ꝛ cõiunctio iniq̃ fuit. Mãdat q̃tenus si ꝑ dicta v̋a sunt mulierẽ ꝑdictã moneãt vt hituz male dimissũ reassumat. ꝛ fuet q⁹ vouit. ꝛ si opus fuerit ꝑ censurã eccl̃ia stica ꝓpellat eãdẽ. Ber. Nõ ꝑ q⁹ tz, pfessio facta i manibus vnius ex religiosis alicui⁹ monasterij. sed qdam itelligunt ꝛ bene q⁹ iste frater habuit mãdatũ a supioze seu toto capło alias nõ potuiss̃z istã icorporasse religiõi. de quo vide qꝺ nõ. in. c. porrectũ. ꝛ. c. ad aplicã de regula. Scꝺo nõ q⁹, pmissio alicuius ex subãlib⁹ regule vna cũ susceptõe hitus religiõis iducit plenã, pfessionẽ ꝛ obligat quo ad oĩa subãlia. pro ꝺ facit qꝛ sola susceptio hitus religiõis ꝑ se sufficeret sufficiens. vt in. c. sup eo de regula. Tertio nõ q⁹ modica coactio nõ excusat ẽt mulierẽ, ꝑ ꝺ. c. ꝓsultatiõi sup de spõ. In gl. ij. in fi. nõ ex ista gl. iũcto tex. q⁹ femia põt, ꝑ siteri religionẽ masculoꝝ in manib⁹ eoꝝ ꝛ erit va religiosa lz nõ iret mõasteriuz móialiuz sz morat̃ i domo oliz sua. Et inquãtũ gl. põderat susceptionẽ hitus, pfessoꝝ dic idẽ sine susceptiõe hitus dũmodo fecerit, pfessionẽ exꝑsſaz . vt in. c. porrectũ. s̃. de regu. sed põderat̃ susceptio hitus ad iducenduz tacitã, pfessionẽ. vt in. c. vnico de voto li. vi. In gl. in v̋. in domo in fi. nõ bene vltimã lecturã gl. q̃ tenendo opionez suã de q̃ in. c. fi. s̃. de cõdi. ap. dat mirabilez itellectuz ad istuz tex. ꝛ hãc lecturã sentit ꝑ Inn. ꝺ dicens q⁹ in domo, ppa põt gs, pfiteri i mãib⁹ epi vel abbatis ꝛ q⁹ eps vel abbas põt sibi statuere certuz locum vbi morꝛ ꝛ dare sibi sua bona in admistratõez nec ꝺ est ꝛ subãm mõachat⁹ cuz possit esse sine, ppo ꝛ in obedientia supioris. dicit tñ q⁹ nullus citra papã põt se obligare. vt relinq̃t ꝑpetuo monachatũ i certo loco. fatet̃ tñ q⁹ si ꝺ adducit̃ i pactũ nõ ẽ ꝛ sub statiã mõachat⁹. Nõ ꝺ dictuz fingit̃ q⁹ abbas nõ põt ꝑ petuare mõachuz in ꝑoratu mãuali vel in alio loco quo minus possit euz reuocare ad libituz. ar. in. c. cum ad mõasteriuz. s̃. de sta. regu. vbi tetigi. Et itellectuz hui⁹ gl. ꝛ Inn. ponit bar. in auc. ingressi. C. de sa. san. ec. lz nõ alleget gl. vt Inn. Et vñ ꝺ ꝓ dictuz do. An. i. c. fi. s̃. ꝺ ꝺi. appo. vbi dixit nõ valere pactuz ẽt vt bẽat bona in admistrationem qꝛ vñ saltez appropare sibi ex debito illã admistrationem. hic ãt volendo sustinere hunc cõez itellectum dic ꝺ posse, pcedere nõ ex iure q̃sito mõachо sed ex pollicitatiõe obligãte abbatez. ar. eoꝝ q̃ nõt Jo. an in regula nõ est ꝺ reg. iur. li. vi. in mercu. ꝛ est dictuz satis coloratuz. Sz ego vltra ea q̃ tetigi in. d. c. fi. sic distiguerẽ in mã. Qꝺ aut qs simpl̃r, pfiteat cũ, ptestatiõe seu cõditiõe de suis bonis tenẽdis. ꝛ vñ in dubio q⁹ reseruauerit sibi illa bõa vt obedientiari⁹ mõasterij. Quia v̋ba apposita in ꝛctu debẽt itelligi fm nãm ꝛct⁹ vt in. l. si vno in pn. ff. locati maxie. vt res poti⁹ valeat q̃z pereat. l. quoties. de v̋. ob. ꝛ in. c. abbate. j. de v̋. sig. ẽt impropriatis v̋bis. vt ꝺ est tex. fm vnuz itellectuz quẽ ad ꝺ bene nõbis. Aut ꝓstat q⁹ sibi voluit reseruare, ppuz ita q⁹ nõ est locus interpretationi ꝛ tunc si fit reseruatio per viam conditiõis suspẽsiue vel resolutiue vitiat̃ act⁹ ꝛ nõ ꝓditio ꝓ. d. c. fi. ꝛ qꝺ ibi plene diri. Itez si fiat ꝑ viã pacti. si fuit dictuz q⁹ nec alr̃ nec alio mõ, pfiteri itendo. nã hec v̋ba bñt viz cõditiõis vt sentit bar. i. d. auc. ingressi. Aut simpl̃r ꝑ viz pacti vel modi reseruat sibi, ppetatez vel facultatem ꝛbendi mr̃imoniuz ꝛ iste cãus est multuz dubitabilis. nam bar. tenuit in. d. auc ingressi q⁹ vitiat̃ factuz ꝛ nõ, pfessio ꝛ forte tenuit illã opi. qꝛ alibi ipe tenuit nõ ualere pactuz ꝛ subãz ꝛct⁹ ut ipse nõt in. l. ubi ita donat̃. ff. ꝺ don. cau. mor. ꝑ. l. cuz ꝑcario. ff. ꝺ ꝑca. Sz ego putarez opposituz. vñ dicerez q⁹

illud pactuz facit transire istã ꝓfessionez in aliã speciez. qz vbi pactũ ẽ ꝑ nãm ꝙct⁹ z iꝓpriatis aliqten⁹ vbis pót trã sire i aliũ ꝙctũ fit ĩterꝓtatio alteri⁹ ꝙct⁹: vt est tex. nobilis i d.l. vbi ita donaꝫ z in.l.cũ manu sata. ff. de ꝟbẽ. ẽpt. iõ dico qꝺ iste erit ḡsi obligat⁹ monasterio lz nó in totũ z sic obliga biť ad oia ꝓterquã ad reseruata. Si aũt nó patiunť vba vt fiat trãsit⁹ ad aliũ ꝙctũ tũc puto factũ inficere ꝙctũ vt i. l. p fundũ. ff. de vsu z habi. iũcta gl. in. d. l. cũ manu sata. Et ad. l. cũ ꝑcario. dico qꝺ ibi ꝓstituiť ꝑcariũ nó tm̃ ex vbis ꝓcedẽti bꝰ q̃ztũ ex cõditõe re ipa facta. idẽ dicerez ad. l. i. §. pe. ff. depo. In gl. in v. metu regio in fi. nõ singlr̃ hãc gl. iuncto tex. qꝺ regis seu ꝓncipis impiũ nõ iducit iustũ metũ. In cõ/riũ tm̃ faĉ. l. pe. C. qó met⁹ cã. diĉ b Jo. an. qꝺ dignitas ad/uersarij nõ sufficit ad ꝓbãdũ metũ vt est tex. in. l. ad ꝙuidiã all. in gl. nisi alr̃ ꝓbeť oppssio z sic pót ꝓcedere. d. l. pe. fate tur tm̃ qꝺ si rex cõsuenit tyrãnice tractare nõ parẽtes suis ꝓ ceptis seu ꝓcib⁹ qꝺ tũc satis ꝓbať iustus met⁹ qó nõ sing. z idẽ sentit bar. i tractatu de tyrãno. faĉ qó ipe nõt in. d. l. ad inuidiã. vbi dicit qꝺ sola reuerẽtia mariti nó cãt iustũ me tũ in vxore nisi ꝓcesserit mine vel vbera: z idẽ voluit Inn. i. c. cãm mrimonij de off. dele. z bene facit. c. accedẽs ó cõ/uer. cõiu. z ex his bẽs qõnẽ quotidianam nũqd teneat mri mõiũ si mulier ꝙrit ex impio vel ꝓcibus ꝓncipis.

De eo q dux i mat. quã polluit p adulteriũ. Rubrica.

Supra visuz est de qbusdã ipedimentis mrimonij. s. or dinis z voti. nũc subijcit de alio ipedimento qó. s. cãtur ex adulterio vel ex machinatiõe i mortẽ coniugis z declara vt plenius diceť. j. c. i.

¶Propositum Si qs viuẽte vxoꝛ ꝙbit cũ 2ª b ignoꝛã
p te. ꝓma mortua ad sui petitõem nõ sepabiť a
scõa. Cõis diuisio. scõa ibi lz aũt. Casus lr̃alis. Quidã bñs vxorẽ ea ignoꝛãte ꝙrit cũ alia tãdẽ ꝓma mortua vult recedere a scõa. qrit̃ qd iuris sit r̃ndet pa. lz in canõib⁹ babeať vt nullus ducat in mrimoni uz quã ꝓus polluit p adulteriũ: z ꝑcipue illã cui fidẽ dedit de ea ducẽda viuẽte vxore vel q̃ machiata est i mortem vxo ris: tm̃ qz mulier illa iscia fuit qꝺ ille aliã bẽret vxorẽ viuẽtez z ne ille vir de dolo suo cõmodũ sentiat. dicit pa. qꝺ nisi mu lier illa diuortiũ petat ad petitionẽ viri nó sunt aliqtenus se pandi. Ber. Nõ ꝓ qꝺ veniẽs sciẽter ꝙ legẽ nó pót legẽ allegare ad sui fauorẽ ad actũ inalidãdũ, p b. c. iter dilectos de dona. Scõo nõ ex supficie lr̃e tria ipedimẽta mrimo nij. ¶Primũ si viuẽte vxore cũ alia ꝙrit z ꝓmisit adulteriũ. Scõm si viuẽte vxore dedit alteri fidẽ vt illã duceret mor tua vxore. Tertiũ si mulier fuit machinata in mortẽ alteri⁹ cõiugis: vt ipsi⁹ efficiať vxor. Sed q̃ro ꝓ declaratiõe tex. z toti⁹ capli nũqd quodlibet istoꝝ ipediũtoꝝ ꝓ se suf ficiat. Dic qꝺ iura vario mõ loquũť vt babeť ꝓ totũ hũc ti tulũ. z. xxxi. q. i. ꝓ totã qõnẽ. Sz cõcludẽdo vitatẽ dicẽdũ est qꝺ aut solũmodo ꝑcessit adulteriũ z nó ipediť mrimõiũ sequẽs. vñ alio nõ iterueniẽte qs pót ducer̃ i vxorẽ illã q̃z pus polluit p adulteriũ vt ẽ tex. i. c. significasti. j. e. z. xxxi. q. i. c. siqs viuẽte. Aut qs ꝙrit cũ muliere supstite, ppa vxo re nec ad alia fuit, ꝓcessuz z solus ꝙct⁹ mrimonij nõ ipedit mrimoniũ ꝙbi mortua vxore z idẽ est si nõ ꝙrisset ó ꝓnti sz dedisset fidẽ de ꝙbẽdo post mortẽ cõiugis vt est tex. j. c. fi. Aut cũ ꝙctu mrimonij fuit mixtũ adulteriũ z tunc aut cum ignoꝛãte z pót iter eos esse mrimoniũ p⁹ mortẽ cõiugis vt est casus b z itellige qꝺ supinducta ignoꝛauit qto tpe ante mortẽ ꝑme vxoꝛis. Si aũt certioꝛata de vita ꝑme cõiugis ꝓmisit se cognosci ab illo viro nõ pót ãpli⁹ eũ bꝛe i maritũ ad b. c. fi. j. e. z sequunť doc. b. Idẽ ꝓ oia diceẽdũ est qñ ꝓ/cessit fides de ducẽdo scõam secuto adulterio. Et ꝓ b ẽclaranť ꝑma duo ipedimẽta vñ ad tex. dũ diĉ maxie dic. i. tm̃. vel si vis cape, ppe itellige ꝑmuz casum qñ ꝑcessit adulteri um cũ ꝙctu mrimõij. scõm casuz itellige qñ ꝑcessit fides de ducẽdo illã z segť adulteriũ. nã isti duo casus pificanť. j. c. fi. Quo ad tertiũ varia sentiũt doc. in. c. sup b. j. c. z i. c. i. ó cõuer. infi. sz mihi plz opi. quã tz ibi Jo. an. vt sine adulte/rio regrať machiatio vtriusqꝫ puta si cõiũx machinať i mõ tez mariti cũ extraneo vt illũ possit bꝛe in viz secuta morte nó pót inter eos esse mrimoniũ vt ẽ tex. in. d. c. i. Si vo iter uenit machinatio alteri⁹ tm̃ nõ ipediť mrimoniũ nisi sit ma chinatio cõiũcta cũ adulterio. ad b. c. siqs viuẽte. xxxi. q. i. z sic itelligeistũ tex. z. d. c. sup b. z ꝓ b bẽs fundamẽtuz to tius ti. In gl. i. i fi. nõ ꝓclonez gl. q̃ vt cõiter placeť doc. z adde b fi. gl. vltie q̃ diĉ qꝺ si iste p⁹ mortẽ ꝑme vxoꝛis in/tellige añqꝫ ꝙberet cũ ista tacite vl exꝑsse duceret aliã i vxo rez teneret mrimoniuz cum ista tertia. qz cum secunda non fuit matrimoniũ obstãte ipedimento matrimoniali. z ꝓ b vide bo. gl. in fili in. c. siqs igenu⁹. xxviij. q. ij. Vaz mri moniũ nó pót claudicare vt teneat ꝓ pte vni⁹ tm̃: vt in. c. tua. s. de spõ. nõ. gl. in. c. de illis el. i. de despõ. ipu. z in. d. c. siqs igenu⁹. sed rõne, ꝑmissiõis vir cõpelliť ad ꝙbẽdum mulier aũt q̃ fuit decepta nõ. vñ ad tex. dũ diĉ qꝺ nó sunt se parandi ad petitionẽ viri supple. s. de facto qz nó, cadit b se paratio iuris cũ mrimoniũ nunqꝫ cõstiterit. ad iura allega ta in gl. ꝓ ꝙrijs diĉ qꝺ ibi actus tenet ex nouo cõsensu sal tim tacito que notabis.

s **Significauit.** Si viuẽte ꝑma vxoꝛe z
ñ cognita qs ꝙrit cũ 2ª scieẽter z eã cognosceret. ẽt mortua ꝑma scõaz bꝛe nõ pót. secus si ꝑma erat nõ legitia vxor. In ꝑma decisa ꝓsultatio. In 2ª ibi mãdam⁹ distinguẽs cõmissio. Et 2ª mẽbrũ ibi aliogn. Casus lr̃alis. Quidã. o. p metũ coa ctus fuit iuramẽto iterposito. a. in vxorẽ recipe. postmodũ aliã duxit quapp ab. a. in cãm coram suo u. tract⁹ iurauit ñ accedere ad spõte acceptã. donec lis. cũ. a. termiareť. q̃ pẽ dẽte. a. mortua ẽ qz z ꝓp iuramẽtũ ad spõte receptã rediť ri mebat. q̃ fuit coz̃ pa. qd sibi agẽdũ eẽt. vñ mãdat cuidam abbati q̃ten⁹ si ꝓstiterit qꝺ illi. o. tãta vis fuerit illata qꝺ coa ct⁹ in illã. a. ꝓsensit: nec post iuramẽtũ ꝓstitũ illã cognouit. ad aliã quã postea sponte accepit libere reuertiť: aliogn ei/dẽ ꝓcipiat p excõicationẽ ne ad illã reuertať aliã tm̃ accipiat si voluerit in vxorẽ. Ber. Nõ ꝓ tex. exꝑssuz quez ad b vltra alios soleo allegare qꝺ mrimoniũ metu ꝙctũ est ipo iu re nullũ nec est opus qꝺ petať rescissio actiõe qꝺ met⁹ cã. nã vt b vides post ꝙctũ cũ ꝑma tenuit mrimoniũ cũ scõa nul la rescissiõe pus facta z iudicať 2ª mrimoniũ legitimũ si ꝓ/bať met⁹ in ꝓ qó nó esset si fuissz opus petere rescissionez. ar. in. c. ꝓsideram⁹ de elec. z vide qó plene dixi i. c. cũ locũ s: de spõsa. Nõ scõo qꝺ solũ adulteriũ nó ibabilitat quẽ ad ꝙbẽdũ mrimoniũ imo ecclia dat sibi lniaz ꝙbẽdi mõtua ꝑma vxore. Tertio nõ z tene mẽti qꝺ sola exist̃tia matri monij ẽt añ carnalẽ copulã cãt ipedimẽtũ ꝑpetuũ vt qs nõ possit bꝛe illã in vxorẽ cũ q̃ ꝙrit z mrimoniũ ꝓsumauit viuẽ te ꝑma ẽt nõ cognita. In gl. ij. i fi. nõ. sing. gl. iũcto tex. qz nescio alibi qꝺ met⁹ sufficiẽs ipedit mrimoniũ ꝙbi ẽt si i teruẽit iuramẽtũ. z sic bẽs casuz i quo iuramẽtũ metu ꝑstitũ nõ ẽ obligatoriũ z forte iõ. qz ẽ ꝓ bonos mores. Jtez ꝓ subãlia mrimõij. nã iuramẽtũ metu extoꝛtũ ñ tribuit liber/tatẽ ꝓsensus. nullus g̃ẽ ꝓsensus coact⁹ itercedẽte iuramen to. nã mrimoniũ ꝙbit libero ꝓsensu. vt in. d. c. cũ locũ. In gl. fi. ibi ar. ꝓ ista q̃ sequunť nõ sunt ꝙria. vt diĉ io. an. z be ne sed poti⁹ ponunt casuz ꝙuersuz. s. qꝺ legitime factuz nó retractať lz ꝓueniat ad eũ casuz a quo nó potuit bꝛe initiuz z de vtroqꝫ bꝛocardo dic vt le. z nõ. in regula nõ firmať z in regula factũ legitie de reg. iur. li. vi.

s **Uper hoc** Nõ pót qs cuz illa ꝙbere
quã vxore viuente cogno uit si machiata fuit i mortẽ vxoris. ¶Premittit qõ nẽ cui r̃ndet ibi talr̃. Cãus lr̃alis. Aliqs viuẽte vxore sua de facto aliã sibi mrimõio copulauit. rãdem vxor sua mortua est. q̃rit̃ an iste possit ꝙbere cũ illa quã sibi ó fa/cto mrimõio copulauit sua vxore viuẽte. r̃ndz pa. qꝺ si adul tera i mortẽ vxoris aliqd machiata fuit siue fidẽ dederit illi qꝺ eã duceret p⁹ mortẽ vxoris illã bꝛe nó pót z hec ꝓbi/bi

tio est ꝑpetua. Ber. Nō ꝑ ibi si adultera. q; solū adulteriū cū muliere cōmissuꝫ nō ipedit quo minꝰ mōtua legitia cōiuge possit adultera i vxorē duci. nā vt ḃ vides ḃ mulier ꝑsuppoit fuisse cognita ab isto viro: ⁊ tm̄ nō ipedit mr̄imoniū nisi fuerit machiata in mortē cōiugis illi⁹ vel nisi fuerit sibi data fides ꝺ ea ducēda: de quo dic vt lati⁹ dixi. s. e. c. i.

Scᵒ nō q; vbi itercessit adulteriū sufficit machiatio alteri⁹ i mortez dūtaxat qᵒ declara vt dixi i. d. c. i. Vltio nō q; ḃ, ꝑhibitio ē ꝑpetua q̄si nedū ipediat mr̄imoniū ꝝbēdū sed ēt dirimat iā ꝝctū. In gl. i v. machiata ibi ita scriptū ē. Jo. an. dic q; ḃ nullibi ꝑcise repit scriptū. nā. c. fiqs viuē te allegarū in gl. logt de occiso ⁊ sic cū machiatio habuit effectū istud. c. ꝑsupponit vxorē illi⁹ fuisse mortuā ⁊ sic scrit Jo. an. q; machiatio sola sine effectu nō ipedit mr̄imoniuꝫ cū adultera. qᵒ satis mihi plꝫ qꝛ cū illud sit ipediūtū iuris positiui nō dꝫ ita taxari: vt restrigat facultas ꝝbēdi mr̄imoniuꝫ ꝑ dispōnez iuris diuini ar. c. lꝫ ex q̄dā. s. de testi. Et iquātū gl. in fi. dicit q; ex sola iterfectiōe mariti nō ipeditur mr̄imoniū cū vxore puto gl. ꝓcedere ēt si eo ꝓposito iterfecit qs marituꝫ alterius mulieris: vt vxorē ei⁹ habeat i cōiugez. qꝛ machinatio vnius tm̄ nō sufficit sine adulterio. vt dixi. s. e. c. i. ⁊ tene qᵒ ibi nō. lꝫ aliud sentiat ḃ Jnno. ⁊ vide qᵒ dixi in. c. laudabilē. all. in glo.

Ex litterarū Qui viuente vxore ēt ab eo sꝑata quo ad thoꝛuꝫ scᵒaꝫ ꝓsciam ducit vxorē ēt ꝓma mortua sꝑabit a 2ª sed cuꝫ alia ꝝbere poterit. Cōis diuisio. 2ª ibi sup quo Casus lr̄alis. Quidā aūcte ꝑlati dimisit vxorē suā in adulterio deꝑbēdaꝫ. q̄ postmodū assūpsit bītū monachalē: ille aliā supduxit viuēte ꝓma q̄ mortua. q̄rit an simul debeāt remanere. rn̄deᵗ q; sunt abiuicē sꝑandi. ⁊ ille vir. pnīa ei de adulterio inūcta. poterit aliā ducere in vxorem. Ber. Nō ꝑ q; sꝑato mr̄imonio quo ad thoꝛ ꝓp adulteriū remanet nihilomin⁹ vīculū mr̄imoniale ēt si adultera ītrauit mōasteriū. nā mr̄imoniū semel ꝓsūmatū nō dissoluitur nisi morte näli. xxxij. q. vij. in. c. ij. Jdeo iste vir ꝝbēdo cū scᵒa ꝓma viuēte ⁊ eā cognoscēdo ꝓmisit adulteriū. Ultio nō q; ꝝct⁹ scᵒi mr̄imonij cū adulterio securo nō ipedit quo minꝰ mortua legitia cōiuge possit adulter aliā ducer̄ i vxorē. Jn gl. ij. in fi. nō gl. q̄ solet satis allegari q; sola deꝑbēcio in adulterio nō sufficit ad punicdū deꝑbēduꝫ nisi aliter cōuincaᵗ. sed i ꝝriū fac qᵒ nōt gl. in. c. cū nō ab hoie de iudi. ⁊ dic vt ibi plene nō. ⁊ vide gl. i. c. fiqs diacon⁹. l. di. ⁊ lxxxi. di. c. ꝑsbyt. Hos. ḃ dic deꝑbēsionē sufficere si adulteriū effectū ē notoriū. host. dic q; fides semp ē facienda ecclie de adulterio. sed dic vt in. d. c. cū nō ab hoie diri.

Cum haberet Qui viuēte vxore legitia cū 2ª ꝝbit adultera. ēt ꝓma mortua sꝑabit a scᵒa ēt si longo tpe cohitauit vel filios ex ea suscepit. Ꝺrio pōit cōsultatio. 2ª rn̄sio ibi tale. Casus lr̄alis. Quidā io. nomie hīs vxorē. a. noie cōmisit adulteriū cū. m. ⁊ cū sup ḃ vocat⁹ fuisꝫ in ius illā adulterā abiurauit. tādē iuramento cōtē pto viuēte vxore sua cū adultera mr̄imoniū ꝝxit diuti⁹ cohitando cidē. de q̄ vxore mortua decē filios suscepit. q̄situꝫ fuit a pa. vtrū tale mr̄imōiū stare possit. rn̄det vt sꝑenᵗ oīno ⁊ ꝓposita pnīa eis ꝑpetua cōtinēcia indicaᵗ q tāto tpe in adulterio ⁊ ꝓiurio ex certa scia ꝑdurarunt. leo. n. statuit vt nullus ducat in mr̄imoniū quā polluit ꝑ adulteriū. ſz ḃ plᵒ fuit, ꝓcessuꝫ quā fides tm̄ data fuisset adultere vt defuncta vxore eā duceret in vxorē: qꝛ legitima vxore viuēte copulauit sibi adulterā ⁊ iuramēcū violauit ⁊ si ēt iuramēcū nō iteruenisset. tā greg. q̄ triburi. ſynodus tale cōubiū detestaᵗ ⁊ q; tāto tpe ꝓmāserūt insil nullū ꝑsset admiculū vel q; decē filios susceperūt: qꝛ diuturnitas tpis peccatū nō minuit sed augmēcat: tm̄ sollicit⁹ sit epⁱs vt vterq; filijs suis ꝑm facultates suas necessaria submīstrēt. Ber. Nō ꝑ ibi abiurauit adulterā. q; iudex ecclīasticus pōt ꝓpellere adulterū vt abiuret adulterā ⁊ ad ꝓiugē redeat. Et dic abiuret. i. q; eā a se remūtat cū iuramēco de ea vlteri⁹ nō admittenda.

Ex quo iferᵗ q; iudex ecclīasticᵒ pōt se ipedire de adulterio nō solū cū agit ad sꝑationē mr̄imōij. ſz ēt vt reitegret mr̄imoniū ⁊ desistaᵗ a peccato adulterij. qᵒ nō. nā Jo. an. i. c. fi. ꝺ fo. ꝓpe. li. vi. dicit iudicē ecclīasticū ñ se ipedire ꝺ adulterio nisi cū agit ad sꝑationez thoꝛi forte mot⁹ p. c. rex dꝫ xxiij. q. v. vbi dr̄ q; iudex secularis dꝫ adulteria pūire. Sꝫ i ꝝriū facit iste tex. ⁊. c. i. de of. oꝛ. vñ vr̄ q; sit mixti foꝛi saltē vbi agit vt desistaᵗ a peccato qᵒ pleni⁹ ꝑsequoꝛ in. c. cū sit gnāle de fo. cōpe. Nō scᵒo q; ꝝbēs scᵒm mr̄imoniuꝫ vi uēte vxoꝛe pōt cōpelli ꝑ eccliā ad agēdū pnīam de delicto. Credo q; ēt i foꝛo cōtētioso pōt eccliа talē punire. Et vide mirabilē penā. xxxij. q. i. de bn̄dicto. vbi abscidūt pāni an ⁊ retro ēt si sit mulier crinib⁹ incisis ad maioꝛē ignominiā. vñ pōt ecclīasticᵒ iudex istū bīnē duas vxores publice deboneſtare mō ꝓdicto vel alio. Aū in qbusdā locis mitriāt vel aliā ignominiā patiunt. ⁊ tene mēti istū tex. ⁊ vide tex. i fili. xxvi. q. v. in. c. epi. vbi eccliа irrogat publicā ignominiā istis diuīatoꝛib⁹. Nō ꝫ° q; diuturnitas i peccato nō minuit peccatū sed augmēcat. ꝝ ḃ fac. l. si diutino. ff. de penis. vbi dr̄ q; alleuiaᵗ pena. ad idē. l. adulter. C. de adulteriis. vbi dr̄ q; pᵒ gnquēniū nō pōt qs accusari de adulterio ad idē. l. q̄relā. C. de fal. ꝑ quem tex. cōiter tenēt ibi doc. q; ad uersus qōlibꝫ crimē reglr̄, ꝓcedit ꝑscriptō. xx. āno. vt post lapsuꝫ. xx. ānoꝛ nō possit accusari. Joā. an. ḃ instat sed dic clariᵒ ceteris: q; quo ad deū ⁊ foꝛ aīe diuturnitas tpis augeᵗ peccatū ēt si nō fit reiteratū qꝛ nō penitēdo vr̄ cōtēpsisse diuinū iudiciū ⁊ ꝑceptū ecclie. vt i. c. oīs de pe. ⁊ remiss. fac. c. fi. de penis. ⁊ rōne peccati pōt ꝓcedere iste tex. Aut q̄rit respectu pene iponēde ⁊ si peccatū fuit reiteratum seu successiuū diuturnitas aggrauat: ⁊ sic alio mō pōt intelligi iste tex. ⁊ nō gl. in. d. l. si diutīo. Si vo peccatū fuit momentaneū vt homicidiū tūc lapsus tpis alleuiat penā: vt in. d. l. si diutino. ⁊ q̄ꝫ ex toto tollit: vt in. d. l. adulter. ⁊. l. q̄relā. Sꝫ de iure canonico nō currit ꝑscriptio i peccatis quo minus saltē in foꝛo aīe iponaᵗ pnīa, ꝑ delicto. vt nō. gl. i. c. admonere. xxxiij. q. ij. ⁊ doc. in. c. lꝫ de. pba. Ultio tenebit ꝑpetuo mēti finē hui⁹ tex. q nō est alibi q; ꝺ iure canónico ēt filij spurij vel nati ex dānato coitu debēt alia parēcib⁹ ꝑ ꝫ facultates eoꝛ. ⁊ huic iuri canónico staᵗ hodie ēt de iure ciuili. qꝛ eccliа ḃ iduxit ex q̄dā egtate näli ⁊ ne filij alimēcis puari pereāt vt ēt sentit bar. i aūc. ex cōplexu. C. de iceſt. nup. vbi ꝑ rōnē isti⁹ tex. nōbilr̄ dicit parentes posse legare filijs spurijs rōne alimēcoꝛ. ⁊ q; poterūt parēces donare vel relinq̄re dotes filiab⁹ cū dos succedat loco alimēntoꝛ qᵒ sing. nōbis. Jn gl. in v. multiplicitas in fi. ſz glo. nō rn̄det ad istū tex. q̄re ḃ papa nō dispēsauit ꝓꝑ multiplicitatem ꝓplis. host. ⁊ Jo. an. sentiūt sup tex. q; vbi erroꝛe ꝓbabili diu iterūt aliq in cōnubio. tūc multiplicitas ꝓplis iducit dispēsationē vt in iurib⁹ alle. in gl. Sꝫ circa deliquētes ⁊ ꝑsūptuosos nō daᵗ mā dispēsandi. ⁊ iō lr̄a ista dic multiplicitas, ꝓplis ita suscepte. vñ pōdera vbi ita suscepte. Jn gl. fi. uō ꝑ totā gl. ⁊ gnāliter de alimēcis filioꝛ vel parēcū ⁊ filiuꝫ. vide i spe. q fi. sint le. ⁊ i tractatu bar. ꝺ alimēntis. Et i hac gl. ibi ali dꝫ apō mr̄eꝫ. Ala. dic ḃ vex nisi ꝺeceat mr̄eꝫ eū lactaᵗ vt qꝛ magna ꝓncipissa vel forte pᵒ diuoꝛtiū eᵗ ꝓfessa. ⁊ idē dic Sas. si subest alia cā legitia. vt qꝛ mr̄ ē infirma vel alr̄ impedita. Jn bis. n. casib⁹ lactabiᵗ exꝑēsis pr̄is. ar. ff. de lib. agno. l. siqs a liberis. Cessāte aūt cā dꝫ mr̄ lactare filiū, ꝑ pris vberib⁹. v. di. i. c. ad ei⁹. qꝺ nō. vñ ḃ casu si mr̄ ñ velit lactare filiū ⁊ cessat cā legitia recusandi dꝫ facere exꝑēsas ad lactatiōis. Et aduerte qꝛ gl. ḃ ⁊ doc. scribēces videᵗ velle tex. istū reducere ad distinctonez glo. vt miꝺ triēnio alaᵗ apō mr̄eꝫ. maiꝺ vo exꝑēsis pr̄is. Sꝫ ego puto ḃ dictū nō ꝓcedere i tex. nō. nā iura alle. i gl. loquūt de filijs legitis q cū sint in ptāte pr̄is ⁊ nō mr̄is. ⁊ sequāᵗ familiā ⁊ agnatō nē pr̄is ⁊ ñ mr̄is. vt i. c. ij. de cōuer. i fi. merito debēt a pre ali ⁊ ñ a mre nisi ꝺ ablactatōis. qꝛ tūc idigēt auxilio mr̄no vt i. d. c. fi. Sꝫ i casu nō vbi filij sunt spurij crederē q; parēces nō hīta distinctōe etatis tenēt equalr̄ alere filios ꝑm facultates eoꝛ. ⁊ ḃ, ꝑe voluit ista lr̄a in fi. si bn̄ ponderet. Et

diuersitatis rō pōt eē q̃ filij spurij nō sūt in ptāte p̃is nec mr̃is. insti. de nup. §. aliq̃s ⁊ in. l. vulgo q̃siti. ff. de sta. ho. Itē ista alimēta decernunt filijs spurijs ex instictu nāe ꝑm quē nō magis obligat filiꝰ mr̃i q̃z p̃i. vt nōt Inn. i. c. ij. de regula. Et iō debēt mr̃ ⁊ p̃ ꝓtribuere in necessarijs filioꝝ ꝑm eoꝝ facultates ⁊ būc puto vez itellectū. c. In ea. gl. ibi si forte eū accusauit. ⁊ ex h̄ hēs vnū casuz i quo p̃ nō tenet alere filiū. Scōus casus si ē minor triēnio q̃ tūc dz ali a mr̃e cū distictiōe tñ p̃missa. vt. s. dixi i gl. Tertiꝰ casus si p̃ eget. nā nō tenet vltra q̃z facere pōt. vt segt in gl. Quartꝰ casus si filiꝰ est spuriꝰ ⁊ h̄ de iure ciuili. secꝰ de iure cānico ⁊ hodie stat idistincte iuri canōico vt subijcit. ⁊. s. dixi. Quintus casus si filiꝰ cōmisit ingratitudinē ꝓ p̃ez: vt. C. de alen. lib. l. si p̃ez in p̄ncipio. Sextꝰ casus si filiꝰ hz artē vel aliō vñ viuat. ff. de libe. ag. l. figs a liberis. §. si filiꝰ ⁊. §. alimēta. h̄ tñ vltimū limitat bar. in tractatu alimētoꝝ nisi filiꝰ fit nobil ita q̃ dedeceat ipm artē exercere. tūc. n. tenet p̃ filiū egētē alere. Et gnāliter dic q̃ oēs cāe sufficiētes ad exheredādū filiū sufficiūt ad puādū eū alimētis. Et cāe legitīe ad exheredādū notāt p̄ gl. i. c. gntaualiſ ō iureiu. ⁊ viō circa h̄ qō dixi in. c. ij. de cōuer. ifi. Et in fi. gl. nō gl. q̃ ēt de iure canōico filij spurij nō succedūt parētiꝫ lz eis decernāt alimēta ⁊ ad h̄ vide tex. xxxij. q. iiij. i. c. dicat aliqſ. Et itellige gl. dū dicit q̃ de iure ciuili spurij puant alimētis i spurijs natis ex coitu dānabili q̃ nō poterat eē vxor tpe cōceptōis. Per qō ifert q̃ filij sacerdotū nō p̃nt succedere p̃i nec ēt mr̃i. pro quo vide gl. i. c. p venerabilē q̃ fi. sint le. in v. adulterijs ⁊ qō nō. in. d. auc. ex cōplexu. Filij vo nāles tñ q̃z nō sunt nati ex coitu ita dānato succedūt mr̃i ēt cū legitis filijs nisi mr̃ fit illustris. vt i. l. siq̃ illustris ⁊ ibi p̄ gl. ⁊ bar. C. ad orfi. p̃i vo vel cōiūctis p lineā p̃nā nō succedūt q̃z nō sunt agnati de quo vide qō h̄ insti. de suc. agna. in. §. vulgo ⁊ insti. ad orfi. in. §. nouissime. Nati vo ex cōcubīa i domo de tenta cū q̃ poterat eē mr̃imoniū succedūt p̃i ab intestato in duab⁹ vncijs hereditatis nō extātiꝫ filijs legitis nec cōiuge. de quo dicēdū vt h̄ i auc. lz p̃i. C. de nā lib. ⁊ vide gl. in. c. tāta. q̃ fi. sint leg. ⁊ in. c. nisi de renū. Illud vltrio nō bis qō lz parētes nō p̃nt istituere spurios extraneꝰ tñ pōt q̃z nō ꝓbibent nisi parentes vt nō. glo. in auc. q̃. mo. nā. efi. sui. §. vltimo.

s Ignificasti. Siqs mortua vxore ꝺ̄bit cū ea quā viuēte vxore sine fidei datiōe cognouerat tz mr̃imoniū dūmō i mortē defuncte neuter fuerit machinatꝰ. Cōis diuisio. 2ª ibi nos igit. Casus lz̄alis. Quidā ciuis spoletanꝰ. p. noīe. dimissa vxore legitīa cuidā meretrici adhesit. ⁊ q̃z monitꝰ nō dimittebat eādē fuit excōicatꝰ: tādē vxor sua mōtua ē ipe vo cū meretrice mr̃imōiū ꝺ̄xit. q̃r̃t an tale mr̃imoniū teneat. rñdet pa. q̃ nisi alter eoꝝ i mortez defuncte vxoris fuerit machiatꝰ vel ea viuēte sibi adiuicē fidē dederint ō mr̃imonio ꝺ̄bēdo. mr̃imoniū illud ltrīm est cēsendū ⁊ si ille absolōnē petierit absoluat. Ber. Nō p̄ q̃ coniugat⁹ p̄sistēs in adulterio pōt excōicari nisi ab adulterio desistēs ad vxorē redeat. nā sub illa cōditiōe ⁊. j. de q̃ in tex. decidit ꝑm vez itellectū q̃ ille fuit excōicatꝰ q̃z adherebat meretrici. ⁊ sic hēs vnū casuz in quo iudex eccl̄iasticꝰ exercet iurisditionē ꝓ laicū. Scōo ex h̄ ⁊ ex tex. nō q̃ mr̃imoniū ꝺ̄ctū ab excōicato tz. nā tpe ꝺ̄ctꝰ mr̃imonij ille erat excōicatꝰ ꝑm cōez itellectū ⁊ h̄ tene mēti q̃z ad h̄ quotidie allegat iste tex. ⁊ sic, p̄fessio facta p excōicatū valz ac caracter i p̄mit ordinato vt in. c. cū illoꝝ. j. de sen. ex. Et ex h̄ pōt colligi ar. q̃ ꝺ̄ctꝰ initꝰ cū excōicato tz. facit. c. si ve. j. de sen. ex. nō plene p doc. i. c. vitatis de do. ⁊ cōtu. Nō 3° quez posse ducere in vxorē illā quā pus polluit adulterio alio ñ iterueniēte. ⁊ p h̄ apit itellectꝰ. c. i. s. e. ⁊ dic vt ibi. Nō ibi alter eoꝝ. q̃ sufficit machinatio in mortē cōiugis adhibita ab adultero vel adultera. ⁊ iō dic Inn. q̃ siqs machinat in mortē vxoris sue vt adulterā ducat i vxorē nō tz mr̃imōiū cū ea postmodū ꝺ̄ctū. In gl. fi. nō sing. istā gl. iūcto fine c. i. q̃ absolō nō ē ipēdenda nisi petēti. Scōo q̃ excōicatꝰ pōt cōpelli idirecte vt petat absolōnē. nā cōpellit satisfacere de cā, p q̃ fuit excōicatꝰ ⁊ ad h̄ pōt cōpelli ēt iuocato bracchio seculari ꝑm host. vt in. c. ij. in. §. p rpalē. j. de maledi. ō hac mā vt plene nō in. c. ab excōicato ō r̃scrip. ⁊ p io. an. in c. i. de sen. ex. li. vi. Et cōclude breuiter h̄z opi. viorē q̃ aut q̃rit nūqd possit absolui excōicatꝰ ēt iuitꝰ. ⁊ dicēdū q̃ sic. nō tñ itelligas q̃ remittat cl̄pa. sz pena dūtaxat q̃z sic excōicatio pōt ferri in iuitū q̃tenꝰ est pena ita pōt tolli ab iuito. Aut q̃rit nūqd iudex debeat absoluere excōicatū inuitum aut nō petētē. ⁊ dicēdū q̃ nō regit vt h̄. si tñ excōicatus magis indureſceret ⁊ efficeret deterior tunc iudex dz excōicationē relaxare exquo videt medicinā nō ꝓdesse sed obesse. ⁊ tene mēti h̄ dictuz. facit. xxiij. q. v. c. ꝓdest. Aut q̃rit nunquid excōicatus possit cōpelli ad petēdā absolōnez saltem indirecte. ⁊ dicenduz q̃ sic. vt hic in glo.

v Eniens Siqs viuente p̄ia scōam huiꝰ rei nesciā duxerit vxorē mortua p̄ma licite remāet cū 2° nouo cōsensu iteruenīēte. Ponit casuz quē decidēdū cōmittit ibi lz autē. Casus r̄alis. Quidā. g. noīe ꝺ̄xit mr̃imoniū cuz q̃daz muliere in ciuitate lemouicen. tādē ab ea recedēs iuit messā nā ⁊ ibi cū. m. muliere mr̃imōiū ꝺ̄xit ignorāte q̃ ipse aliam hēret vxorē. postmodū p̄ma fuit sibi iniūcta vt ad legitimā rediret vxorē. ipse redijt ad p̄iaz suā ⁊ iuenit eā ōfunctā ⁊ sic reuersus ē ad ciuitatē messanaz ⁊ supdicte. m. cohītauit dubitatū fuit vtrū possit remanē cū ea. Rñdet pa. lz vxoꝝ sua viuēte dictā. m. in vxorē sibi nequerit copulare. tñ vxore defuncta solutꝰ fuit a lege ipsius ⁊ de nouo potuit in dictā. m. mr̃imonialiꝫ ꝓsentire. dūmō nō p̄stiterit fidē adulterē vl̄ machiatꝰ fuerit i mortē vxoris. vñ mādat capi ō messanī. Quaterꝰ si ē ita cōcedāt eidē lniaz. vt ipsi. m. affectu adhereat cōiugali. Ber. Nō p ibi de nouo potuit cōsentire. q̃ ꝓsensus p̄stit? 2ª viuēte p̄ma nō iducit mr̃imoniū ēt quo ad cōsentiētē. lz p̄ma postmodū moriat. ⁊ sic nō cōualescit scōz mr̃imoniū p̄ exticto nisi de nouo ꝓsentiat. ⁊ optīe iste tex., ꝓbat opi. gl. de q̃ in. c. i. s. e. Itē nō q̃ scōm mr̃imoniū pōt cōualescere exticto p̄ ex tacito ꝓsensu, exquo. n. sciēter pꝰ mortē p̄ie simꝫ cohītauit satis ꝓfirmat 2ª mr̃imōiū.

Sz q̃ro pone q̃ vir cōfiteat i iudicio se aliā hāe in vxorē quā forte venire fec ⁊ idē ꝓfiteꝫ nūqd hec ꝓfessio p̄iudicet 2ª vxori. doc. ⁊ bñ dicūt q̃ nō. q̃z nō dz credi ꝓfessiōi i ꝓpo fctō. xiiij. q. ij. in p̄n. ⁊ in. c. sup eo de eo q̃ cog. ꝓsan. vñ nisi alr plene ꝓbet p̄mū mr̃imoniū non tenet 2ª discedere a viro. ⁊ licite iteri pēdēte lite petit debitū vt i. c. laudabilez. vt li. pē. ipse tñ vir q̃ hz sciaz p̄mit mr̃imonij nō dz exigere aut reddere ōbitū. sz pon⁹ excōicatōez pati. vt i. c. līas ō resti. spo. Scōo q̃rit pone q̃ viuēte legitīa vxore qs ꝺ̄xit vel dedit fidē 2ª ⁊ eā cognouit ex q̃ substulit filios nunqd succedēt cū ltīma exquo ꝓbari nō pōt q̃ fidē dederit viuēte p̄ª. dicūt doc. q̃ succedūt cū legitis exquo ipediūntū ꝓbari ñ pōt ōberēt tñ pentes eos iducere ad itrādū mōalteriū mendicātiū. vt excludāt a successiōe qō si fieri nō pōt relinquāt eis modicā quātitatez. q̃z nō possunt agere nisi ad supplementuz vt in. l. oīmodo. C. de inof. te. ⁊ eandez cautelā dz semp mater seruare qñ scit aliquez ex filijs ab alio q̃z a marito suo suscepisse qō multotiens contingit.

s Iquis Cōtrahens cū 2ª viuēte p̄ª quā tñ nō cognouit nec añ ꝺ̄ctū nec post mortua p̄ª pōt ꝺ̄bere cuz 2ª. ⁊ duo mēbra ponit. 2ª ibi cetex Casus lz̄alis. Dubitatū fuit an mr̃imoniū pꝰ mortē ltīme vxoris cū illa ꝺ̄ctuz. cui viuēte vxor fidē de ꝺ̄bēdo aliqs dedit: vt ō facto ꝺ̄xit. quā tñ nec añ nec pꝰ fidē datā cognouit fit dirimēdū. Videbat dicēdū q̃ sic q̃z pluries dictū ē mr̃imōiū ꝺ̄ctū cū illa cui fides data ē nō tenere. h̄ tñ ñ obstāte ꝺ̄xiū dic pa. vz q̃ si nec añ nec pꝰ fidē datā: vel mr̃imoniū de facto ꝺ̄ctū legitīa vxore viuēte ille eā cognouit tale mr̃imonium pꝰ mortē vxoris ꝺ̄ctū nō esset dirimēdū alias secꝰ. Ber. Nō p q̃ viuēte, ppa cōiuge ñ dz qs dare fidē alteri mulieri de ducēdo eā pꝰ mortē vxoris. qō si fecit grauiter peccat: vt h̄ q̃z p̄stat votum captāde

mortis. vñ ſic̃ non valet, pmiſſio bñficij vacaturi: vt in. c. ij. de ꝓceſ. ꝑbẽ. ita nec, pmiſſio futuri mrimõij carnalis. Se cũdo nõ q̃ ꝯbẽs cũ ꝛ viuẽte p̃ª: ly ſcđz nõ cognoſcat grauiter peccat ⁊ dic q̃ efficit ifamis vt l. i. ĩ fi. ff. de bis qui nõ. ifa. Et ex h̃ ⁊ ex tex. ifero q̃ ifamiſ põt ꝯbeꝛ mrimõiũ,

Itẽ nõ q̃ ex ſolo ꝯcu mrimõij ſcđi nõ ipedit futuꝝ mri monũ cũ eadẽ mortua p̃ª cõiuge dũmõ nõ interceſſerit copula cũ ſcđa viuẽte ꝑma cõiuge. Sz h̃ q̃ro pone q̃ viuẽ te lria ꝓiuge qs dedit fidẽ ꝛ ⁊ eã ñ cognouit: demũ mortua cõiuge nõ illã cui fidẽ dedit ſz aliã duxit i vxoꝛẽ. ⁊ cõſtãte illo ſcđo mrimõio cognouit illã cui p̃ fidẽ dederat nũqd mõ tua ꝛª vxoꝛe poſſit ꝯbere cũ illa cui dedit fidẽ cõſtãte p̃ mrimonio legitio ⁊ cognouit cõſtãte ꝺo. io. an. ſz h̃ q̃ nõ q̃ veꝛũ eſt dicere q̃ ꝓſtãte mrimonio ltĩmo dedit illi fidẽ ⁊ eã cognouit vñ mrimoniũ ꝛ'' nõ bz remouere ipedimẽtũ facit. ix q. i. i ſcripturiſ ⁊ i. l. ſingłaria. ff. ſi cer. pe. Caſ. ſz ꝯriũ cuiꝰ opi. puto veriozẽ q̃ ꝯbẽdo p̃ cũ ꝛª vr̃ receſſiſſe a fide illi data ⁊ p ꝓis nũc ſolũ repit adulteriuz. qõ nõ bz ipedire mrimõiũ. vt in. c. ſignificaſti. ſ. e. Itẽ iura iduxerũt iſtud ipedimẽtũ ne pp ſpẽ ꝯbẽdi mrimoniũ iducat machiario i mortẽ alteriꝰ. q̃ rõ h̃ ceſſat exquo mõtua p̃ª noluit ꝯbeꝛ cũ illa cui fidẽ dederat. In gl. i fi. ſz gl. clare nõ rñdeat ad ꝯriũ. ſ. formatũ tñ ſatis ſentit q̃ ſolus affectꝰ nõ ſufficit ⁊ ꝑbaꝛ ap te in lra. ⁊ dic q̃ ío nõ ſufficit affectꝰ qꝛ copula h̃ regrit ꝑ cã finali ipedimti. regrunt. n. duo ꝯcrꝰ ⁊ copula ío nõ ſufficit altez ⁊ forte ob h̃ qꝛ mrimonio nõ cõſũmato nõ ſic̃ iducunt iſti ad machinandũ in mortem alterius.

De cõiugio leproſoꝝ. Rubꝛica.

Viſo de qbuſdaz ipediñtis matrimõij. qꝛ morbꝰ lepre diſſoluit ſpõſalia de futuro ⁊ ꝑt dubitari nũqd ipediat ꝯbẽ dũ vł oirimat ꝯcũ. iõ ꝓpetenti oꝛdine ſubijcit h̃ Rubꝛica.

Eruenit Lepra ſupueniens nõ diſſoluit mrimoniũ nec mrimonij effectũ. iõ adiuicez maritali affectiõe cõiuncti ſe tractare debent. aut ad ꝑpetuã cõtinentiaz vouendã iduci. p̃ narrat caſũ. ꝛª diffiniendu cõmittit ibi qñ. Caſus lr̃alis. Cãtuarieñſis epꝰ bẽbat i ſua dioceſi mltos lepꝛoſos. ⁊ cũ ſibi cueniſſz q̃ qdã viri ⁊ vxoꝛes lepre pcuſſi nollẽt ſimul bitare. nec ẽt neceſſaria mĩſtrare dubitauit apõ pa. qd eẽt agẽdũ. allegãs quãdã ꝓſuetudinẽ gnãlẽ cui pa. rñdet dicẽs q̃ ⁊ ſi ex ꝓſuetudie gnãli lepꝛoſi a cõione hoĩuz ſepent ex q̃ nec vxoꝛes viros. nec viri vxoꝛes taliter egrotãtes ſequũt. qñ qꝛ vir ⁊ vxoꝛ vna caro eſt. ⁊ nõ dz vnꝰ ſine altero eſſe diuiꝰ mãdat vt in tex. ſeq̃t. Ber. Nõ p̃ iũcta gl. i. q̃ lepꝛoſi licite excludũt a cõione fideliuz tũ ex cõſuetudie gnãli. vt i tex. tũ ex diſpõne canonũ ⁊ veteris teſti. vt in iurib⁹ allt in gl. Scđo nõ ẽt ũcta glo. i. q̃ nõ põt introduci cõſuetudo vt vxoꝛ nõ teneat ſeq marituz vel eꝯ. ⁊ nõ q̃ ſi vxoꝛ abſẽtat ſe ex cã neceſſaria teneꝫ maritꝰ eã ſeq.

Itẽ nõ q̃ möbꝰ lepre ñ dirimit mrimõiũ añ ꝯcuz. ⁊ dic q̃ nulla ifirmitas q̃tũcũq̃z grauiſſima diſſoluit mrimõiũ ſemel ꝓſũmatũ. vt in. c. bi q. xxxij. q. vij. ⁊ ea. cã. ⁊ q. c. oẽs cãtiões. Itẽ nõ q̃ maritꝰ ⁊ vxoꝛ vltra debituz carnis teneñ ⁊ obligãt ſibi ad mutua obſeqa vt pz ibi cõiugali affectiõe miſtrẽt ⁊ ſic teneꝫ maritꝰ admĩſtrare vxoꝛi egrotanti ⁊ ſic nõ ſolũ teneꝫ ſanꝰ reddere debituz lepꝛoſo ſz ẽt fuiria neceſſaria ipẽdere. Itẽ nõ q̃ bñs vxoꝛẽ lepꝛoſã nõ põt aliquo mõ cõcubinã vel aliã mulierẽ admittere q̃ ſi fecerit põt p eccliaz excõicari. Et ex h̃ bẽs caſuz aptũ q̃ iudex eccliaſticꝰ põt ꝯ laicũ adultex ꝓcedere. nã ex actu excõicandi deꝑbẽdit iuriſditio in foꝛo cõtẽtioſo. vt plene dixi i. c. cũ ſit gnãle de fo. ꝓpe. In gl. in. v. diuiꝰ. nõ glo. iũcto tex. q̃ maritꝰ põt ſe abñtare ab vxoꝛe dũmõ diuiꝰ nõ ſtet ſeoꝛſuz ⁊ dic̃ boſt. vltra gl. q̃ diuiꝰ dz donec cr̃ela pueniat ad iudicez eccliaſticũ. i. donec alter fuerit ꝓcſtꝰ nõ dz ſtare diutiuſ vel donec notorie liq̃at q̃ viuãt icõtinẽter. ſi. n. alter ñ petit iudex ſe nõ ipedit. h̃ dictũ ego puto vex i caſu buiꝰ. c. qꝛ ſi lepꝛoſa nõ petit vix ſuũ iudex tolerabit. ſz ceſſãte hac cã ñ dz iudex pati vt ꝯiugeſ iuuenes ſtẽt ſeoꝛſuz pp piculũ adulterij vt dixi pꝰ boſt. i. c. veniẽs de reg. ⁊ vide inn. i. c. dudũ in pn. de ꝓuer. cõiu. ⁊ dic vt ibi ⁊ ſatis plz opi. gl. vt v. diuiꝰ referaꝫ ad arbitriũ bõi viri. In gl. ĩ ỿ. ſequãt. nõ bñ iſtã gl. ⁊ q̃ten⁹ dic̃ mulierẽ ñ tñri ad ſeq̃ndũ vix vagabũdũ dic̃ h̃ ꝓcedeꝫ niſi tpe ꝯcꝰ mrimõij eẽt vagabũdꝰ qꝛ tẽ vł ap ꝓbaſſe mores ſuos ỏ quo viỏ gl. i. c. vnaq̃ qz. xiij. q. ij. ⁊ i. c. ſigs ieuitabili. xxxiij. q. ij. ⁊ qỏ nõ. i. c. ỏ ill. ſ. ỏ ſpõ. In gl. fi. ibi bñ ꝓpelleꝫ. gl. vex dic̃ ſz nõ bñ ꝓcordat iſtỏ. c. cũ ſe. iõ dic̃ q̃ lepꝛoſo ñ petẽte iudex ẽ ꝓtꝰ ſola exhortatõne ⁊ ita loq̃t iſte tex. ſz ſi iſtaret petẽdo vt ꝓiuꝛ teneat ſeq ⁊ debitũ reddere tẽ fiat ꝓpulſio: vt in. c. ſe. ⁊ h̃ voluit glo. in c. ſi vxoꝛẽ. xxxij. q. v. quaz nõ. Abbas.

Quoniam. Cõiuges pp lepꝛam ſepandi nõ ſunt a cõiugio ⁊ ꝯbere p̃ñt mrimoniũ ⁊ iuicẽ ſibi debitũ reddeꝛ teneꝫ. ⁊ ſunt tria dcã. ꝛª ibi lepꝛoſi. ꝛª ibi q̃ ſi. Caſus lr̃alis. Dubitatũ fuit nũqd mulier lepꝛa vel graui alia ifirmitate detenta a viro ſit ſepanda vel dimittẽda. ⁊ vtrũ lepꝛoſi p̃ñt ꝯbere mrimoniũ. ⁊ tertio ſi lepꝛoſus a ſano poſſit debitum exigere maritale reſpondeꝛ vt i tex. Ber. Nõ p̃ ibi excepta cã fornicatõis q̃ exceptõ firmat regulã i ꝯriũ. xxxij. q. vij. i. c. dñs. ita arguit h̃ pa. cũ. n. xp̃s ſolũ excepit cãz fornicatõis vł q̃ i alijs caſib⁹ ñ poſſit maritꝰ dimittere vxoꝛẽ vł eꝯ. Nõ ſcđo ibi graui ifirmitate. regulã q̃ nulla ifirmitas q̃tũcũq̃z grauis p̃ſtat facultatẽ diſſoluẽdi ẽt quo ad thoꝛ ſeu mutuã fuiturẽ. ſiue ĝ ſupueniat furoꝛ ſiue demẽtia. ſiue efficiat clauda nõ dz mrimõiũ ſepari ỏ quo viỏ tex. bo. xxxij. q. vij. bi q. ⁊ i. c. bi ỏo ⁊ xxxij. q. v. fi vxoꝛẽ. Nõ tertio q̃ ifirmitas ñ ipedit mrimõiũ ꝯbẽdũ imo i articlo mortis pt qs ꝯbere mrimõiũ adeo q̃ filij añ gẽiti legitimãt. vt nõ. i. c. tãta. j. q. fi. ſint le. ⁊ p io. an. i regłã ſine clpa ỏ reg. iu. li. vi. i mercu. Nõ q̃ro q̃ ex ꝑcepto eccliẽ teneꝫ ſanꝰ ꝓiugi q̃tũcũq̃z lepꝛoſe vł alia ifirmitate deꝑſſe reddeꝛ ỏbitũ cãnale. ⁊ nõ q̃ ꝑcepta apłi ligãt. Sz circa h̃ q̃ro qd ſi ſanus pp horꝛoꝛẽ ñ pt reddere debitũ. dic q̃ ſi eccliẽ cõſtaret nõ ꝓpelleret eũ qꝛ nõ dz cõpelli ad impoſſibile qꝛ ipoſſibiliũ nulla ẽ obligatio. vt i regłã ipoſſibiliũ. ff. de re. iu. ⁊. c. ſi. ỏ pactis. ⁊. c. odoard⁹ ỏ ſolu. ſz exquo eccliẽ nõ ꝓſtat ỏ ipoſſibilitate excõicabit ſanũ ad reddẽdũ ỏbitũ ⁊ quo ad eccleſiã militãtẽ bẽbit ꝑ excõicato ñ ãt quo ad deũ. ⁊ ad h̃. c. łaſ ỏ reſt. ſpo. ⁊. c. iq̃ſitõi de ſen. ex. Et p h̃ ſẽtũt doc. ⁊ bñ q̃ ſanꝰ ꝑciſe p̃t ꝓpelli ad reddẽdũ debitũ lepꝛoſe. fac̃ ad h̃ qõ ſ. dixi i. c. ꝑcedẽti vbi dixi an teneaꝫ ſecũ eẽ i eodez lecto. ⁊ viỏ bo. gl. i. d. c. ſi vxoꝛẽ q̃ dic̃ q̃ nõ teneꝫ ſecũ aſſidue morari. Scđo ad idẽ q̃rit̃ qd ſi maritꝰ ẽ erbicꝰ vel alia egritudie detẽtꝰ ita vt ſine ꝓlõe piculo ñ poſſit reddeꝛ ỏbitũ nũ qd mulieri petẽti ſit obligatꝰ ad debitũ reddẽdũ. doc. cõit q̃ ñ qꝛ oꝛdinata charitas ĩcipit a ſe i. c. miſi de auc. ⁊ vſu. pa. ⁊ i. c. ñ ſatis. lxxx. di. In gl. pe. ĩ fi. de h̃ an ⁊ qñ indefinita eqpolleat vli viỏ bo. gl. i. c. vt circa ỏ ele. li. vi. p dy. i. pbe. regłaꝫ p doc. i. l. ſi plib⁹. ff. de lega. i. ⁊ vltra cõiter nõ. ibi ponit h̃ Gaſ. vnũ ỏbũ ſatis nõndũ Old. dicentis q̃ aut di ſpõ ꝓcipit̃ p noia collectiua ⁊ tẽ idefinita eqpollet vli. exẽplũ ſi dz capłz aliqd feciſſe ꝓide ẽ. n. ac ſi fuiſſz dictũ oẽs ỏ capitulo ad h̃. c. capitulum ſancte crucis. ſ. de reſcript. aut cõcipitur p nomina ſingularia. vtputa canonici talis eccliẽ h̃ fecerunt ⁊ tũc non eqpollet vli imo vificatur in duobus canonicis qꝛ pluralis locutio vificatur i duobus: vt i regłali ỏ re. iu. li. vi. ⁊. iij. q. iij. vbi nũer⁹. ⁊ fac̃ h̃ ad iſtã ꝓcurationũ. ſi. n. dz q̃ cãonici talis eccliẽ feceꝛt talẽ ꝓcuratorẽ. certe ñ ꝑbaꝫ q̃ capłz feceꝛit rõne ſupdicta. de quo vide qỏ dixi in. c. vnico de ſindi. ⁊ qỏ nõ. in. l. fi. de alb. ſcriben.

Litteras. Spõſalia de futuro ꝑciſe ñ ꝓpelłt ad ꝯbẽdũ mrimõiũ cũ lepꝛoſo lepꝛa pꝰ ſpõſalia ſupueniente. Cõis diuiſio. ꝛª ibi rñdem⁹. Caus lr̃alis. Aliq ꝯbũt ſpõſalia ỏ futuro alter añ ꝯcũ mrimõiũ efficit lepꝛoſus. q̃rit̃ vtrũ aliꝰ ſit ꝓpelłd⁹ ad mrimõiũ ꝯbẽdũ. ⁊ rñr q̃ ñ dz cõpelli. Ber. Nõ q̃ ſpõſalia ỏ futuro diſſoluũt̃ p ſupueniẽtiã lepre ad iſtãtiã ſani. ⁊ idẽ dic i q̃libz alia enoꝛmitate ſupueniẽti. qꝛ i obligatiõe gnãli ỏ ꝯbẽdo mrimõiũ ſubintelligit̃ niſi qcq̃z turpe ſupueñat. vt i tex. nõ. i. c. queadmõz ỏ iureiu. Sz q̃ro qd ſi mrimoniuz ẽ ꝯcũ p vba de p̃ñti ⁊ ante copulã carnalez ſu-

peruenit lepra. Iste tex. quo ad cornicē videt inuere q; dis soluat p illō vbū psūmatū. sz tene ꝛriū p. d. c. quēadmōm. itē qr mrimōiū ñ psūmatū ñ dissoluit nisi p igressū religionis nec repit ali⁹ cāus i iur. vt ē tex. i. c. ex publico ⁊ .c. ex pte de cōuer. ꝓiu. Et ad istū tex. dic q; v. psūmatū capitur large. s. rōne cōsensus. nā p psensū de pnti mrimōiū dr cō sūmatū quo ad sui essētiā. vt nō. i. d. c. ex publico.

De coniugio seruorum. Rubrica.

Sup visū ē de ipedimēto lepre an ⁊ qñ ipediat vel dirimat mrimoniū. seqr nē videt ō ipedimēto cōditōis huilis.

Ignum est. Seru⁹ ꝺicēte dño ꝺ here pt mrimoniū. sz pp ħ ñ liberat a suitijs dño debitis. Primo ponit dictū ⁊ eius rōnez. 2° quādā dubitationē solut ibi debita. Casus lr̄alis. Quereba tur vtr su⁹ ꝺicēte dño possit ꝺbere mrimoniū. rñt pa. q; sz apl̄z sic a sacris eccl̄ie neqz su⁹ neqz liber ē remouēdus ita iter suos mrimoniū, phiberi ñ deberet. q; si dñis ꝺicē tib⁹ ꝺbāt ñ sūt pp ħ sepandi. tñ suitia debita ñ min⁹ debēt dñis suis exhibere. Ber. Nō p regulaz q; su⁹ admittit ad oia sacra eccl̄ie nec pp ꝺictōez dñi dz ab eis abstinere. Ex quo iferr q; su⁹ pagan⁹ pt petere baptismū dño ꝺicē te. ñ tñ p assūptōez sacrōrū depōit suitutē. de quo dic vt hr̄ i. c. fi. de iude. Nō scdo q; de iure cānico ēt suit⁹ ē approbata imo qñz p ius cānicū iducit suit⁹. vt i. c. ita quo rūdā. ī. de iude. In gl. ij. ibi imo tenet ea recipe. Vult gl. ⁊ bñ q; sicut liber obligat ad suscipienda sacra necessitatis ita ⁊ su⁹. Dic tñ bosti. ⁊ bñ q; suo nō dz iniūgi pnia itinerationis vel ieuniorū vel alteri⁹ abstinēne p quā possit inutilis reddi dño. qr delicto sui nō dz dñs puari iure suo. hic ē q; si su⁹ pcussit clicū ñ ꝓpellit, p absolōne ire ad romanaz curiā. sz dicēdū vt hr̄ i. c. relatū de sen. ex. In gl. i v. dissoluenda in fi. Guil. naso tz ꝛriuz dicēt q; filij nati ex legitimo mrimonio sequūt pnez. vt i. l. cū legitime. ff. ō sta. bo. Quasi velit q; pt⁹ segr ꝓditionē vētris vbi nullū ꝓcessit mrioniū Sz doc. cōiter ħ sequūt gl. ⁊ bñ, p qua facit tex. in. l. prum C. de rei ven. ⁊ vī, pbari. ī. ti. se. i. c. vnico. ⁊ vide qd nō. i. c. fi. de ser. ñ or. In glo. fi. ibi nisi piculū fornicatiōis timeatur. dicit bost. q; aut ꝛrit cū volūtate dñi ⁊ tenet pus obedire vxori quo ad necessaria ipendēda. qr ex quo dñs pmisit mrimoniū ꝓbi vī assensū pbuisse accessorijs ad ipz mrimoniū. vt i. c. prudētia. de offi. dele. ⁊ i. l. ad legatū. ⁊ .l. ad remo. ff. ō, pcu. Si vo dñs nō ꝓsensit dz pr⁹ obedire dño nisi timeat piculū fornicatiōis. Do. an. distinguit q; aut alter ē i maiori necessitate ⁊ illi pus obediendū ē si eodē tpe vtri qz fuire nō pt facit. l. figs igraui. ff. ad sil̄. §. sz cū oēs. Aut cetera sūt paria ⁊ tūc distiguēdū. Aut ꝛrit cū volūtate dñi ⁊ tenet pr⁹ satisfacere vxori. Aut sine ⁊ tūc tenet pus dño nisi imineat piculū fornicatiōis. ⁊ satis credo ħ fuisse ō mēte gl. De hac mā vide p gl. i. c. fi. xxix. q. ij. Et distigue hoc post bosti. q; aut su⁹ ꝛrit cū sua aut cuz libera. Pdño casu aut marit⁹ ⁊ vxor sūt sui diuersor. aut vni⁹. Pdño cāu dz dñs ita vēdere suuz vt vxori possit debitū reddere. ⁊ idem in effectu vult Inn. ⁊ sic sequūt opi. gl. Si vo sūt vni⁹ ꝓpelit dñs aut ābos vēdere aut ita distrabere vt mrimoniū nō careat effu ar. i. l. posſionū alr̄. i gl. Si vo ꝛrit cuz liba aut sciēter ⁊ tenet liba sequi maritū. Aut ignorāter ⁊ nō tz matrimonium. vt in. c. se. ⁊ ħ nō.

Proposuit Separ mrimoniuz qñ liber ignorāter cū ancilla ꝛrit nisi postea ħ sciēt illā cognouit. Pdño ponit factū. ꝺo diffinitōis pmissio. ibi mādam⁹. ⁊ ibi distigue. ⁊ 2ᵐ mēbrū ibi si vo. Casus lr̄alis. Quidā vir ꝛrit mrimoniū cū qdā ⁊ cū ea diuti⁹ pmānsit. tādē ei opposuit q; eēt ancilla credens eā liberā qñ cū ea ꝛrit. qrit qd agēdū. mādat pa. q; si ꝓstiterit q; idē vir pfatā mulierē post qz audiuit ⁊ credidit illaz eē ancillā carnalr̄ coḡuit moneat illū ⁊ ꝓpellat vt eā sic vxorē maritali affectōe ptractet. si vo alr̄ fuerit ⁊ ꝛrigerit diuor tij snīaz ferri mulieri pecuniā restituere faciat quā viro pfato p dote cōcessit. Ber. Nō p q; error ꝓditōis huilis ipedit mrimoniū. qd ār de alijs errorib⁹ dicā cū gl. i. Nō ꝺo q; iter liberū ⁊ suā pt eē mrimōiū sic iter suos. vt. s. c. xxi. dispar. g ꝓditio ñ ipedit mrimoniū iter scientes ⁊ ħ de iure canonico. nā de iure ciuili ñ pt eē iter eos mrimoniuz. vt i. l. cū ācill̄. C. de incest. nup. sz stādū ē iuri canōico i hac mā spūali. vt i. c. pe. ⁊ ult. ī. de scōis nup. Ultio nō q; sup dote restituēda pt iudex eccl̄iasticus iter laicos iudicare cū venit accessorie ad mrimoniū de quo eccl̄iastic⁹ cognouit vt i. c. de prudētia. ī. de dote post diuor. resti. vbi de ħ. In gl. i. i fi. dic lati⁹ q; q̄druplr̄ ē error cōditōis vt ħ. pone. vt siqs credebat ꝺbere cū berta ⁊ ꝛrit cū sēproria. Fortūe vt si credebat ꝺbere cū diuite ⁊ ꝛrit cū paupe. Qualitatis vt siqs ꝛrit cū corrupta cū crederet ꝺbere cū vgine. Duo vltimi errores ñ ipediūt. vt. xxix. q. i. i pn. Scōs error ipedit. qr ñ ē ibi pcēsus i psonā. vt nō. i. c. tua. s. de spō. Primus error. s. ꝓditōis aut ē error i libero vt qr liber credit cū libera ꝺbere ⁊ ꝛrit cū sua ⁊ i dubio ñ tz mrimoniuz ⁊ ħ fauore libertatis. vt ħ ⁊. xxix. q. ij. p totū. Aut eō su⁹ credebat ꝺbere cū sua ⁊ ꝛrit cū libera ⁊ ħ casu sūt opi. Quidam dixerūt q; si ē mrimōiū. qr ē error i dispari ꝓditōe. ⁊ idē isti dicūt vbicū qz ptigit pfilis error. Sec⁹ dicūt si ē error i pari ꝓditōe puta qr su⁹ credebat ꝺbere cū liba ⁊ ꝛrit cū sua. nā ex quo ābo sūt sui error ñ bz ipedire. ita finalr̄ tēnit gl. xxix. q. ij. i sū. Sz cōior opi. doc. ħ bz. vt tm fauore libertatis ipediat mrimoniū ⁊ sic vbi deteriorat ꝓditio ꝺbētis. sec⁹ si melioret vel ꝓsuat i q̄litate. ⁊ ħ opi. pl⁹ mihi plz qr ex quo pcēsū ē i psonā isti errores extrīseci ñ dñt ipedire tm sacrz ⁊ i dubio iudicādū ē, p mrimōio. vt i. c. lz ex q̄dā ō testi. qd ār i ascripticio. cōit tenet q; talis error ñ ipedit mrimoniū qr ascriptici⁹ ē pcōa liba ⁊ iuito dño pt stare i possessiōe vt i l. iubem⁹. ⁊ ī auc. ascripticios. C. ō epi. ⁊ cle. vide qō leg. ⁊ nō. i. l. ne diuti⁹. C. de agri. ⁊ cēsi. li. xi. In gl. pe. ibi Tā. dixit q; ħ opi. tenet p īno. io. an. ⁊ multos alios lz bost. segr vltimā opi. gl. sz mihi pl⁹ plz ħ opi. qr ex quo credit illā esse suā monēdo sibi lite ñ dz aliquo mō eā cogscer carnalr̄ qr oz necio q; aliquo effectu ipaz cogscat. s. vxorio cū fuerit mrimōiū. si fornicario peccat mortalr̄ nec pp pcepta eccl̄ie dz vēire ꝺ pscias suā iuste iformatā. vt i. c. lras ō rest. spo. fac q; i fili nō. i. c. si cui⁹. xxxiiij. di. dz tm pēdēte lite sibi alimēta ꝺbere. vt nō. i. c. cui⁹. xxix. q. ij. In gl. fi. sz ꝺ hāc gl. ⁊ tex. op. ex quo pstabat istā eē suā ñ debuit sibi pecūiā restitui cū pecūia sit dñi. qr suus nihil bz i. c. illō, xiij. q. ij. ⁊ .l. plz. ff. ō acq. her̄. So. ino. dic q; ōberet restitui dño ācille vl̄ dic ħ eē spāle. sz ñ specificat rōnē spālitatis. ego credrē q; si dñs ꝓcurreret cū sua ad petēdū pecūiā pferr dñs. vt i. l. bōa fides. ff. ōpo. aut dñs ñ ꝓcurrit ⁊ tūc itelligo istam lr̄az, pp̄e. nā pt su⁹ ōtineri loco dñi vl̄ pniuētib⁹ ocūl dñi. l. iiij. ff. ō māumiss. q̄nmo si ācilla spoliaret illa pecunia abñte dño pt ager ad recuperatōez illi⁹ pecūie. vt i. l. i. C. si p viz vl̄ alio mō fac i fili. l. filius de v. ob. ⁊ .l. si lōgus. ff. de iud. ⁊ .c. cum dilecta de rescrip. ⁊ qd ibi nō.

Licet Si ꝓsuetudo ē i loco q; pt⁹ ꝓditōz patris seqr nat⁹ ex libero ⁊ ācilla liber ē ⁊ vt liber mrimōiū ꝺbit. p pōit fcm. sc̄do ōtermīatione ibi vī Casus lr̄alis. Quedā mulier ꝛrit mrimōiū cū quodā dicebat q; erat su⁹ cuiusdā monasterij. volebat ab eo separi, p eo qr dicebat q; tpe ꝛct⁹ mrimōij iḡrabat illū eē suū. eō ri debat q; idē vir ꝓditōez pūs dz segr ꝛz legez, puicie. q; tpe mortis, p libo se gerebat. ⁊ iā elapso decennio nec noie suo nec noie pūs. stat⁹ ꝓtroversiā passus fuit. qrit qd iuris sit. rñr q; rōe tpis ⁊ fauore libtatis, p pte viri iudicādū ē ⁊ sic remāebit cū illo tā qz cū libo Ber. Nō p q; lz ō iure cōi pt⁹ seqr ꝓditōez vētris ⁊ mre liba vl̄ sua fili⁹ sit cēsēd⁹ liber vl̄ su⁹. vt nō. i. c. fi. ō ser. ñ or. ⁊ hr̄ isti. ō iu. pso. tñ vz statū vl̄ ꝓsuetudo vt seqr ꝓditōz pūs. ⁊ ħ ꝓsuetudo i mltis locis viget ⁊ iō tene ad ħ mēti istū tex. Scdo nō q; fauore libtatis curit pscriptio ꝺ suitutē. Tertio nō ibi vī q; p ħ v. rñdet ō iur̄. Ultio nō ibi fauor libtatis q; i dubio iudicādū ē, p libtate ⁊ q; fauor maxim⁹ libtati debet ꝓcor. c. fi. de re iudica. ⁊ .c. ex litteris de proba. In glo. ij. i fi. ⁊ iste leges allegate in glo. ħ probant q; si pater gessit se pro libero tempore mortis ⁊ q̄nq̄ēnium postea fit claplum infra

qõ nec ex psona patris nec propria filius est passus status ꝓtrouersiã cẽsẽd⁹ ẽ liber. Et sic ẽ casus nõbilis i quo. j. gn quẽniũ ꝑscribit ꝯ fuitutẽ. forte. n. si pr̃ viueret hẽret ꝓbati ones libertatis. vñ tũ i fauorẽ defũcti tũ i fauorẽ libertatis statutũ ẽ qõ, ſ. dixi. Si ãt qs vẽdicaret libertatez ex psona sua dũtaxat regrit tps. xx. ánoꝝ ⁊ bóa fides nec regrit ali⁹ titul⁹ fauore libertatis vt i. l. ij. C. de ꝑscrip. lõ. tẽp. q̃ ꝑ li. ⁊ ẽ iste cãus nõ. i quo currit ꝑscriptio lõgi tpis sine titulo.

a **B nostram.** Si liber ꝯrit cũ ãcilla igr̃ãter ⁊ ex quo sciuit ñ cõsefit sepaꝛ mr̃imoniũ ⁊ cuz alia ꝯbere poterit. sũt due ptes. ⁊° ibi iõqz. Casus lr̃alis. Quidã mi les ꝯrit cũ q̃dã mliere tãdẽ ei opposuit corã cardinali apostolice sedis legato q⁹ eẽt ãcilla cardinalis. rõib⁹ vtriusqz p tis itellectis eos pp cõditõis errorẽ abiinicẽ sepauit. lata sẽ tẽria dicebaꝛ q⁹ postqz itellexit illã eẽ ancillã cõsẽserat. vñ ꝯ bere nõ poterat cũ alia sed illã retinere debebat. ñ obstãte sniã cardinalis. significatũ fuit fcũz istud do. pa. vñ mãdat gbusdã quaten⁹ si ꝓstiterit q⁹ miles ille ignorãter ꝯrerit cũ ancilla ita q⁹ postqz itellexit cõditõem illi⁹ nec vbo nec fcõ cõsensit i illã pp qõ cardinaꝛ sepauit eosdẽ, eidẽ militi dare debeãt liberã facultatẽ cũ alia ꝯbẽdi. Ber. Nõ ꝑ q⁹ legat⁹ sedis aplice ꝑt i, puicia sibi decreta audire cãs mr̃imoniales ⁊ ẽt separe mr̃imoniũ i casib⁹ a iure pmissis. Et h̃ facꝛ ad lr̃atõez. c. accedẽtib⁹ de excess. ꝑla. vbi dr̃ q⁹ audire cãs mr̃imoniales ẽ dignitatis epalis ⁊ ad idẽ. c. i. ꝺ cõsã. et affi. i fi. Et ex his duob⁹ caplis ꝑt iferri q⁹ legat⁹ i, puincia ꝓcurrit cũ epo ẽt i bis q̃ ptinẽt ad dignitatẽ epalẽ, ꝑ h̃. c. i. de of. le. ⁊. c. ij. e. ti. li. vi. Nõ ⁊° q⁹ copula carnalis ſi firmat mr̃imoniũ ꝯ errorẽ cõditõis fuilis. iputãdũ ẽ. n. mulieri q⁹ nõ detexit ꝓditõez ⁊ statũ ꝑsone sue. Facꝛ qõ bz̃ i. l. ij C fi ser. vel li. ad dig. aspi. li. x. vbi pũit qs igerẽdo se actui quẽ exercere ñ ꝑt n detegẽdo q̃litatẽ sue ꝑsone ⁊ vide ad h̃ qõ nõ. i. c. sciscitaꝛ. ſ. ꝺ reseri. Nõ ⁊° ibi si ꝓstiterit ⁊c. ar. q⁹ dicẽs se ignorasse ꝓditõez mulieris bz̃ h̃, ꝓbare. fz̃ certe dic q⁹, ꝓbat eoipo q⁹ ñ, ꝓbaꝛ ꝯriũ qr i fcõ alieno nõ ꝑsumit scia vt i regula ꝑsumit igr̃ãtia de re. iu. li. vi. facit. l. veri⁹. ff. de, ꝓba. Qõ puto vex nisi ꝓditio mulieris eẽt cõiter nõ i loco qr qs ꝑsumit scire id qõ cõiter alijs inotescit. vt i. c. i. de postu. ꝑla. ⁊. xvi. di. qõ dicitis. facꝛ. l. late culpe. ff. de v. sig. In gl. fi. ibi si ꝺo ab initio. nec obstat si dicaꝛ q⁹ si matrimoniũ ñ teneat pp ꝓditõis errorẽ ñ ꝺz teneꝛ datio libertatis q̃ surgit ex q̃rela mr̃imonij nã fz̃ gos. ⁊ bñ eoipo q⁹ domin⁹ ãcillã tradidit libero icõtinenti ꝓferꝛ libertas ⁊ sic tz mr̃imoniũ tãqz cũ libera ꝯctũ. In fi. gl. idẽ nõ. glo. i. c. fiqs igenu⁹. xxix. q. ij. ⁊ vide qõ nõ. ea. cã ⁊. q. i. i summa.

De natis ex libero ventre. Rubrica.

Quia error ꝓditõis fuilis ipedit mr̃imoniũ ⁊ ex h̃ sepe dubitari cõtigit vtr̃ nat⁹ ex libero vẽtre sit iudicãd⁹ fu⁹ vl liber. tõ p⁹ rubricã ꝑcedẽtẽ cõgruo ordine ista subijcitur.

Adecens. Nat⁹ ex libera vel libta liber ẽ. Et ꝑ ponit gnãle i dcm̃ ex quo casũ diffiniri mãdat ibi ꝑterea.

Casus lr̃alis. Quedã eccl̃ia manumisit q̃z dã suã ãcillã. q̃ postmodũ filios suscepit. eccle sia volebat eos reuocare i fuitutẽ. mlier ista accessit ad pa. ⁊ oñdit ei istr̃a manumissiõis sue cõqr̃ẽdo de eccl̃ia q̃ filios suos vocabat i fuitutẽ. sup h̃ dic̃ pa. q⁹ idecẽs ẽ vt filij nati ex libera seu liberta ad fuitiũ eccl̃ie reuocẽt. vñ ꝑcipit vt si ex pte ecclesie nulla alia documẽta oñdãt q̃ obuiẽt istr̃is istius mulieris cõpellat iudex eccl̃esiã ab ei⁹ molestatõne sine aliq̃ retractatõe. qr duꝛ ẽ vt eccl̃esia liꝛtatẽ debeat reuocare q̃ libertatẽ defẽdere ꝺz Ber. Nõ q⁹ qñqz consideraꝛ id qõ decet ⁊ h̃ vbũ, ꝑe referꝛ ad bõestatẽ vt in. c. magne ſ. de voto. Scõo nõ regulã q⁹ nat⁹ ex libero vẽtre est liber nec curam⁹ de fuitute pẽna. nã respectu libertatis seu fuitutis cõsideram⁹ cõditiõez mãis vt nõ. i. d. c. fi. de ser. ñ ordi. Itẽ nõ q⁹ filij liberte sũt liberi nec pñt ꝑ dñz reuocari i fuitutẽ. Altio nõ q⁹ istiz ꝑt reprobari ꝑ aliõ istiz nã fic̃ testes reprobãt ꝑ testes digniores. ita istr̃a ꝑ istr̃a dignioꝛa. facit. c. cũ Jo. de fi. istru. ⁊. c. lz ꝺ, ꝓba. In gl. i. i fi. itẽ fallit i eo q maioꝛ. xx. an. pmisit se vẽdi ad pciũ ptcipãdũ. idẽ si erat minoꝛ si fcũs maioꝛ sciẽs ptcipauit de pcio isti. de iu. pso. §. pe. ⁊ vide qõ nõt Jo. an. i addi. spe. ꝺ i inte. resti. i. §. ij. post pn. Item libertus pp igratitudinez reuocatur in seruitutem. xij. q. ij. in. c. liberti.

De cognatione spirituali. Rubrica.

Viso de plurib⁹ ipedimẽtis mr̃imonij. submittit de impedimẽto cognatõis tã spũalis q̃z legalis ⁊ carnalis. ⁊ qa cognatio spũalis iter alias ẽ dignioꝛ. iõ tractatur⁹ auctoꝛ ꝺ triplici cognatõne pmisit de spũali. ⁊ scias q⁹ ipa cognatio spũalis, ꝑe oꝛit quo ad ipediẽdũ ⁊ dirimẽdũ mr̃imoniuz p⁹ ꝯctũ ex duob⁹ sacr̃is tm̃. ſ. ex sacr̃o baptismatis ⁊ cõfirmatõis. vt ẽ tex. i. c. fi. j. e. ti. li. vi. Ex catbecismo ãt q fit añ baptismũ oꝛit ipedimẽtũ sz ñ dirimit. vt i. c. ꝑ catbecismuz j. e. ti. li. vi. Et, ꝑe catbecism⁹ ẽ illa exoꝛtatio seu instructio q̃ fit añ baptismũ. Nã olim istruebãt venientes ad fidẽ añ baptismũ. Hodie vo, ꝑe appellaꝛ catbecism⁹ ille act⁹ q fit añ poꝛtã ꝑ sacerdotẽ añquã puer admittaꝛ ad eccl̃iã ad suscipiẽdũ baptismũ. Añ multi errãt credẽres se veros eẽ ꝓpatres ex detẽratõe ifãtis añ ostiũ eccl̃ie. Nã illa detẽratio ñ sufficẽ saltẽ ad dirimẽdũ mr̃imoniũ p⁹ ꝯctũ sz oz q⁹ qs leuet puer de baptismo. Añ illa cognatio spũalis, ꝑe ẽ quoddã viculũ, pueniẽs ex eo q⁹ qs aliquẽ baptizauerit vel confirmauerit seu baptizatũ leuauerit. seu tenuerit i baptimo. vel i ꝯfirmatõe seu crismatõe. Et iõ oꝛit h̃ cognatio ex bis duob⁹ sacr̃is tm̃ ⁊ ñ ex alijs. qa h̃ cognatio spũalis imitaꝛ nãlẽ seu carnalẽ cognatõez q̃ztũ ꝑt. Añ sic̃ cognatio nãlis oꝛit ꝑ natiuitatẽ q̃ cõsistit i spũ. Nã i sacõ baptismatis qs ꝺr̃ renasci. i. itez nasci. qr ꝑ fuit nat⁹ carnalr̃. nũc aut spũalr̃ vñ i euãgelio. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̃ ⁊ spũ scõ. ⁊ ibidẽ Oz vos nasci denuo ⁊c. Crismatio vo vel cõfirmatio ꝯfirmat sacm̃ baptismatis. de cõse. di. v. i. c. i. ⁊. ij. h̃ ãt ñ ꝯtigit i alijs sacr̃is. Itẽ scias q⁹ ista cognatio spũalis q̃qz appellaꝛ pr̃initas. q̃qz cõpr̃initas. q̃qz fraternitas fz̃ diuersitatez ꝑsõaꝛ. nã respcũ leuati seu baptizati ⁊ leuãtis seu baptizãtis ꝺr̃ pr̃initas. Respectu pentũ baptizati seu leuati ⁊ leuãtis seu baptizãtis ꝺr̃ ꝯpr̃initas a cõ qõ est simul. qr isti st simul pentes baptizati. vn⁹ carnalr̃. ⁊ ali⁹ spũalr̃. Respectu leuati seu baptizati ⁊ filiorũ leuãtis seu baptizãtis appellatur fraternitas qr iter se sũt frẽs spũalr̃. nec extendit ista cognatio ad nepotes. qr h̃ ñ repit iure cautũ. ⁊. xx. ꝑsõas q̃, ꝑ bibent ad matrimoniũ ꝑ hãc cognatõez spũalez. vide per Jo. an. i sũma sua sup q̃rto li. ⁊ i glo. c. i. eo. ti. li. vi. vbi aliquos casus viõ. An ãt h̃ cognatio ꝯbaꝛ ꝑ iudeũ. paganũ. vel hereticũ baptizãtez vel leuãtez remoto ad Jo. an. in regula ex eo de re. iur. lib. vi.

v **Trũ ãt.** Filij duorũ cõpatꝛ ꝑ quorũ neutꝛ deuentũ est ad cõpr̃initatez licite ꝯbũt nisi cõsuetudo repugnet. Sepaꝛ ãt si ꝑ eorũ altez vel vtrũq cõpr̃initas ẽ ꝯcta. h. d. cũ. c. sup eo. j. e. ꝑ dubitatio. ⁊° duoꝛ canonũ ꝯtrariorũ iductio. ibi ⁊ lz. ꝛ° posterioris approbatio ibi vñ. q̃rto exceptio ibi nisi. Casus lr̃alis. Aliq ꝯrerũt adiuicez cõpr̃initatez. q̃rebaꝛ vtr̃ filij istoꝛ nati añ cõpr̃initatez vel p⁹ possint adiuicez copulari. cõsultus pa. rñt. q⁹ cãones ſm diuersoꝛ locoꝛ cõsuetudies ꝯtrij repiunt. ꝑmus canõ sup h̃ edit⁹, ꝓhibz notos p⁹ cõpr̃initatez adiuicez copulari. alt canõ posteri⁹ edit⁹ ꝑmũ vr̃ corrigere i quo ꝺr̃ q⁹ siue añ siue p⁹ cõpr̃initatez nati sũt simul cõiũgi pñt. illa ꝑsõa excepta. q̃ mediãte ꝯpr̃initas ꝯcta fuit vñ fz̃ posterioꝛez cãonez ꝺz obseruari. nisi cõsuetudie eccl̃ie q̃ scãdalũ gnãret alr̃ se habeat Ber. Nõ ꝑ ar. op. q⁹ vbi ꝓsuetudo ꝓcurrit cũ iure cõi. sius cõe rollit ꝑ ꝯriã ꝓstõez rollit ẽt ꝑ ꝯtriã ꝓsuetudo. nisi sit taꝛ ꝓsuetudo q̃ ex omissione gñet scãdalũ. vt h̃ nõbilr̃ ꝑbaꝛ ⁊ singularit mlturz caute sentit gl. i. c. sup eo. j. eo. ⁊ h̃ fa

cit ad qõnez diũ agitatã ī.c.i.de cõsti.li.vi. Scõo nõ ex ħ ⁊ ex tex. q cõsuetudo ꝑt ibilitare ꝓsonas biles ad ꝯbendũz mr̃imoniuz qñ est talis q ex eius ꝓtentõe gnãt scandaluz. de quo plenius dicet ī.d.c.sup eo. Vltio nõ q il la ꝓsona ꝑ quã deuentuz est ad ꝓp̃nitatez ñ ꝑt ꝯbere mr̃imoniuz cuz aliquo de filijs baptizãtis seu leuãtis. siue sint geniti post ꝓp̃nitatem siue añ. ⁊ est rõ qz adiuicez efficiuntur isti fratres spũales. Et qõ dixi de ꝓsona ꝑ quã deuẽtuz ẽ ad ꝓpaternitatẽ itellige ỏ baptisata seu leuata. secus in baptizãte seu leuãte. Nã leuãs seu baptizans bene põt ꝓtrahere cũ sororẽ leuati seu baptizati. Itẽ põt ꝓtrabere pr̃ cuz filia spũali filij sui. Et boc iõ qz cognatio spũalis descendit de pr̃e in filiũ. sz nõ ascẽdit de filio in pr̃ez. Añ vt vides filius nõ põt ducere filiã spũalẽ patris vt ħ sed pater bene potest ducere filiam spiritualez filij. vt nõ. ī.c.fi.xxx. q.iij. ⁊ ꝑ glo. in.c.i.e.ti.li.vj. Jn gl.fi.in fi. ⁊ dic de bac mã vt plenius dicet ī.c.sup eo.j.eo. ⁊ ī.c.q sup bis ỏ ꝓsang. ⁊ affi.

s **J vir vel mulier.** Eõpaternitas scienter vl̃ ignoranter iter ꝓinges supueniẽs ꝓiugiũ nõ dissoluit Eõis diuisio. Scõa ibi ꝓsultatiõi. Et ibi ꝓ̃io recitat canonũ antiquoꝝ ꝯsuetudẽ. Scõo alterã ptẽ approbat. ⁊ rõnem addit ibi ideoqz. Casus ħalis. Aliqs vel aliqua filiũ suum scienter vel ignoranter ỏ sacrofõte suscepit. q̃rit an ꝑꝑ ħ debeãt separi. rñdz pa. q ī qbusdã canonib⁹ generalr̃ statutũ ẽ vt debeãt separi alij aliter ⁊ melius statuerũt. vñ dicit alexã. siue ex ignorãtia siue ex malitia ħ fecerũt nõ sũt separandi. qz ignorãtia eos excusat. ⁊ ex malicia ꝓmodũ bẽre nõ debẽt Ber. Nõ ꝑ q pentes carnales ñ debẽt filios ꝓpr̃i os de sacro fõte vel ꝓfirmatiõe leuare. Alius. n. dz esse pater carnalis ⁊ ali⁹ spũalis instãte tñ necessitate licite parẽtes baptizãt filios vt in.c.ad limina. xxx.q.i. nec ex boc orit̃ aliquod ipedimẽtũ iter eos q ĩstãte necessitate fecerũt. Secũdo nõ ibi bũanus. q vbi doc. ī aliquo articulo sunt varij sequẽda ẽ opi. bũanioz. i. rõabilioz ⁊ eqoz. Si vero vtraqz opi. ẽ rõnabilis sequẽdum ẽ plurimoꝝ iudiciũ ꝯm bosti. ⁊ bñ ad ħ allegat bo. tex. ī fili. xix. di. in canonicis. Et circa ħ dat bosti. nõbilẽ regulã dicẽs q vbi doc. ⁊ mgr̃i ꝑ suas gl. mr̃imoniũ separãt nec assignãt casuz in iure exꝓssuz si reperit̃ vn⁹ doctor vel magister mr̃imoniũ sustinẽs tũc illi⁹ opi. ẽ seqnda. Ex boc vr̃ sing. velle Bost. q vbi agit̃ de mr̃imonio sustinẽdo sing. opi. ẽ ꝓferẽda cõi qõ bñ nõbis. nisi vt dixi cõis opi. bẽret quasi tex. ꝓ se. Nõ z° ibi ignorãtia. ar. opi. q ad ꝓpaternitatẽ ꝯbendã regrũt animꝰ ⁊ certa scia. ex quo põt iferri q sigs credẽs tenere filiũ vn⁹ tenuit filiũ alteri⁹ nõ efficit̃ ille pr̃ spũalis baptizari saltẽ ad dirimẽduz matrimoniũ p⁹ ꝯctũ. circa qõ tñ satis põt dubitari. ⁊ dic vt dicã ī fili. q. ī.c.veniẽs. j.eo. Vltio bẽs ex tex. casũ in quo maritus ⁊ vxor sunt ꝓpatres spũales nec ꝑ talẽ ꝓpaternitatẽ dissoluit matrimoniũ. Rõ reddit ī lr̃a. qz si ignorãter secerũt. puta qz ĩstãte multitudie puuloꝝ credẽs suscipe filiuz alteri⁹. ⁊ suscepit. ꝑꝑtiũ ignrantia bz eos excusare. si fecit scienter dolose vt separet̃ mr̃imoniũ. dol⁹ ñ dz eis ꝓiudicinari

Jn gl. ī v. debitũ ī fi. vz gl. recedere a ꝑcedẽti dicto. ⁊ tenere q siue ignr̃ater siue scienter cõp̃nitas iter ꝓinges sit cõtracta ꝑt qlibet debitũ exigere. Gof. ⁊ Ant. distinguunt q aut alter solus fuerit scies. ⁊ ille puat̃ facultate exigẽdi. aut vterqz. ⁊ tũc fit ꝓpẽsatio. vñ qlibz bẽbit facultatẽ exigendi facit. c. pe. ⁊ vlt. j. de adul. ⁊ l. si ãbo. ff. de cõpẽsatio. ħ opinio mibi ñ plz qz ꝓpẽsatio fit vbi agit̃ de vtilitate ⁊ cõmõ ỏ liquẽtiũ. ⁊ sic loquũt iura supius all. sz ī casu nõ ꝑtio eligẽdi debitũ ñ fit ad vtilitatẽ alteri⁹. sz ob reuerẽt̃ ã cognationis spũalis. ⁊ sic vn⁹ delictũ aliũ ñ excusat. Bost. finaliter tz q data scia vtriusqz neuter poterit exigeꝛ nec subtrabeꝛ q̃si dicat ñ dz qs exigere. si tñ exigit tenet̃ alter reddere debitũ. Tu de ħ vide gl. satis latã ī.c.nosse. xxx.q.i. q̃ ꝓcludit q scienter ħ attẽtas ẽ puat⁹ facultate exigẽdi debitũ. ⁊ mibi satis plz istã opi. ꝑ ꝑ tex. in.c.de eo. xxx.q.i. vbi dr̃ q talis mortua cõiuge dz remanere sine spe ꝯingij. eccẽ g̃ q q̃ztũ ī se ẽ puat̃ exercitio mr̃imoniali. Itẽ adduco rõnẽ b⁹ tex. naz sustineꝛ ħ ꝓiugiũ ne fraus doloso ꝓ̃iocineꝛ. sz quo ad puandũ istũ iure suo fraus isti ñ ꝓ̃iocinat̃. sz pot⁹ obest. vñ lr̃a ī hac rõne būit solũ respectũ vt cõiugiũ ñ sepeꝛ ex toto. fateoꝝ q lr̃a ꝑcedẽs inuit ꝓiũ dũ dic̃ nec alter alteri dz debitũ subtrabere. sz itelligo q sciẽs ñ dz ignorãti debitũ subtrahere. vel itelligit̃ idistincte respectu ignorãtiũ. nec ob. si dicatur x̃p̃z excepisse solã cãz fornicatõis. vt ī.c.ij. ẽ. de coniugio lepr. qz vt dicit gl. notãter ī.d.c. nosse. illud ẽ verũ quo ad repellẽdũ vxorẽ a domo, ꝑꝑa ⁊ a cura sua sz quo ad ỏbitũ subtrabẽdũ multi casus iueniunt̃ circa fornicationem.

Super eo. Sũmatũ ẽ sup. c. i. sz specialius attingendo mentẽ. c. ħ itẽdit. Filij duoꝝ ꝓpatꝝ ꝑ quoꝝ neutꝝ ꝺuẽtũ ẽ ad p̃nitatez licite iuicẽ ꝯbũt mr̃imoniũ. si tñ subest ꝓsuetudo ꝛpedies ⁊ dirimẽs talia mr̃imonia ꝺuãda ẽ loci ꝓsuetudo. b. d. sz itellectũ magis cõez. ꝑ põit qõ. 2° ibi rñdem⁹ distinguẽs rñsio ⁊ 2m̃ mebꝝ ibi cetexꝝ. Casus ħal. Aliq sit cõpes q̃rit̃ vtꝝ filij istoꝝ p̃nt adiuicẽ ꝯbeꝛ ma. rñ. q si tales sit ꝑ quoꝝ altexꝝ vel vtrũqz parẽtes ad p̃nitatẽ puenerũt cõiungi ñ p̃nt. ⁊ si cõiuncti sunt debẽt separi. si vo ꝑ neutꝝ filioꝝ illoꝝ cõp̃nitas ꝯcta fuit de bis consuetudo metropolitane eccle ꝺuari dz ⁊ aliaꝝ eccliaꝝ circũpõitaꝝ. ita vz q si cõsuetudo metropolitane eccle bz iter eos ma. ñ fieri nec fcm̃ firmitatẽ bẽ. ⁊ iste epus ī sua eccla idẽ obꝺuet. vexꝝ tñ si de cõsuetudine bẽat vt talia mr̃imõta ꝓmittãt ex quo ꝯcta sũt ipe epus illud ī sua eccla dissimulare poterit. ita q nec ꝯdicere nec cõsẽtire videat̃. qz sic graue ẽ sup bis cõtenere consuetudinẽ circũpõitaꝝ eccliaꝝ. ita grauiꝰ vī si ꝑꝑ talẽ ꝓsuetudinẽ bmõi ꝯiugijs ꝑster assẽsũ cũ posiz ab aliis ī exẽplũ assumi Ber. Nõ ꝑ ibi altexꝝ vel vtrũqz. q cõp̃nitas ꝑt dupliciter eẽ iter aliquos vtputa qz q̃libz suscepit filiũ alteri⁹ de sacro fõte. ex quo nõ q si ego tẽui filiũ tuum ī baptismo. tu licite potes tenere filiũ meũ. ⁊ tũc ꝑ vtrũ qz istoꝝ filioꝝ ꝓp̃nitas ẽ iter eos ꝯcta. ⁊ ꝑdie de facto sup ỏ fui iterrogat⁹ ⁊ nõnulli paꝝ intelligẽtes rñderũt oppositũ. Nõ 2° ibi nulla rõne fultieas. q iter filios leuãtis ⁊ baptizãtis nulla rõne põt ꝓsistere mr̃imoniũ. Ex quo iferur ꝛz Bost. ⁊ bñ q ẽt ꝓsuetudo nõ valet ī ꝓiũ. ꝑ ħ facit tex. ī c. q sup bis. j. de ꝓsan. ⁊ affi. Nõ z° q circa facultatez ꝯbẽdi mr̃ionia multũ attẽdẽda ẽ loci ꝓsuetudo. Op. ꝯ tex. vī. n. ī plicare ꝯdictionẽ ⁊ absurditatẽ ī multis. Nã ꝑ ꝓsupponit q ꝑꝑ ꝓsuetudinẽ possit separi mr̃imoniũ iter habiles ꝯctũ. q ẽ ꝯ. c. fi. de ꝓsue. vbi pz q ꝓsuetudo nõ ꝓiudicat legi diuine qua cauet̃ q ꝓ̃iuncti mr̃imonialiter ꝑ hominẽ separari ñ p̃nt. xxxiij. q. ij. quos deus ꝓiũxit. Itẽ iter filios duorũ ꝓpatꝝ ꝑ quoꝝ neutruz deuẽtũ ẽ ad ꝓp̃nitatẽ licite mr̃imõi⁹ ꝯbunt̃. vt. ꝯ. eo. c. i. ⁊ tñ tex. ħ ī ver. vexꝝ. dic̃ q cp̃s nõ dz approbare talia mr̃imonia ẽt si ꝓsuetudo bẽat vt ꝓmittãtur. nã si citra cõsuetudinẽ ꝑt iter eos matrimoniũ cõsistere ergo forti⁹ ꝓsuetudie ꝓcurrẽte. So. metu ꝯ̃ij ex bis q̃ scribunt̃ ħ ꝑ glo. ⁊ doc. p̃nt elici q̃tuor itellect⁹ ad tex. Primus itellect⁹ vt ꝓncipiuz tex. loquat̃ ī filijs duoꝝ cõpatrũ ꝑ quoꝝ altexꝝ vel vtrunqz ꝯcta ẽ cõp̃nitas. ⁊ iter istos nõ ꝑt esse matrimoniuz ẽt si cõsuetudo ħ bẽat. vt. ꝯ. dixi. ⁊ iste casus ẽ plan⁹. Aer. ceteruz. itelligat̃ qñ ꝑ istos filios nõ ẽ deuẽtuz ad ꝓp̃nitatẽ. ⁊ tunc dz attẽdi loci cõsuetudo. Nõ tñ ħ cõsuetudo ẽ tãte efficacie vt dirimat mr̃ioniuz p⁹ ꝯctũ sz possit illud ī pedire sicut ī simili dicim⁹ ī voto simplici q ī pedit sz nõ dirimit. vt ī.c. rursus q cle. vel vo. Aer. itaqz. nõ cõtinuat̃ ad vñ. immediate ꝑcedẽtez. sz ad ꝓncipiuz. c. vt sic loq̃t̃ de filijs ꝑ quoꝝ altexꝝ deuẽtuz ẽ ad cõp̃nitatem. ⁊ disponit̃ q debẽt separi si ħ bz cõsuetudo. Aer. vexꝝ loq̃t̃ de eisdẽ. ⁊ disponit q si cõsuetudo bz q possint coniungi dz eps dissimulare. nõ ãt ꝑbere assẽsuz. ne det̃ aliis mã sic ꝯbendi. ⁊ hunc itellectuz quorundã recitauit gl. mag. Sz certe iste itellectus nõ cõgruit lr̃e nec iuri. qz v. itaqz. venit aduersatiue ad v. ceteruz. ⁊ sic dz itelligi de filijs per quorum neutrum deuentum ẽ ad cõpaternitatem. Itẽ ꝛz istuz itellectum sequeret̃ q valeret consuetudo vt fratres spirituales inter se contraberent matrimoniuz contra ꝓncipi-

um.c.vbi dr nulla rone sustineas. Scds itellect⁹ ē vt pn/cipiū ⁊ v.verū itelligat mō pdcō. Sz v.itaqz. itelligit ō se patiōe quo ad tps.ñ ät ī ppetuū.qñ valeat ꝓsuetudo ipedi ens mīmoniū ⁊ dirimens ad tps.ñ ät ī ppetuū.exquo per neutz istorū fuit deuentū ad ꝓpīnitatez.⁊ sic cessaret arg. s.formatū.⁊ būc itellectū senserūt Inn.⁊ qdā alij. Tertiū itellectū pōit host.vt pncipiuz ⁊ v.vez. itelligāt vt.s.v.vo itaqz.referat ad.§.ceterū.⁊ sic.logt de filijs p quoz neutruz deuentuz est ad ꝓpīnitatez.vt si ꝓsuetudo bz iter eos nō posse ꝓsistere mrīmonium.qd bz tunc ſuari ꝓsuetudo. nā talis cōsuetudo approbata ḃ p papā pt īducere nouū impedimentuz. Nā sicut si ipe papa ḃ potuisset p suā cōstitu tionez.ita ⁊ ꝓsuetudo bz ḃ posse exquo bz ꝓsensuz pape. Et sic mirat de bis q volunt fateri bāc ꝓsuetudinez posse dirimere mrīmoniū.v.vez itelligit ſz eū qñ ꝓsuetudo vici narū eccl̄iarū bz vt ꝓiugia pmittāt iter istos p quoz neutz deuētū ē ad cōpīnitatē.ſz cōsuetudo loci bēt ꝛnū.tūc enim eps ñ bz exps̄e reprobare illa mrīmonia ne scādalicet vici nas.nec exps̄e approbare.ne veniat ꝑ ꝓsuetudinē,ppriaz. Et iō dixit tex.q bz dissimulare.⁊ sic tollit ꝛnū.c.i.nā,pce dit vbi nulla subest cōsuetudo ī ꝛnū. Hec lec.ē satis bona quo ad v.itaqz. Sed ad v.verū.diuinat.qr i eo ñ dr q⁹ loc⁹ ppr̄ius bēat ꝛnā ꝓsuetudinē. Jō retēto itellectu Host.ad v.itaqz dic ⁊ q̄rto ad v.verū q⁹ logt qñ ꝓsuetudo bz vt in/ter istos filios duoz ꝓpatrū p quoz neutz ꝛcta ē ꝓpīnitas impediat mrīmoniū.ſz ñ q⁹ dirimat ⁊,p ḃ tex.ibi conugia p mittāt.ī quo casu ex quo cōsuetudo ipedit ſz ñ dirimat.nō bz eps ēt ex post fcō approbare tale mrīmoniū.ne det alijs mäz ꝛbēdi ꝑ ꝓsuetudinē.ſz bz dissimulare.puta vtēdo ver bis dispēsatiuis.vel trāseūdo ꝓniuēnib⁹ oculis.⁊ būc itelle ctū sēnt gl.mag.ī fi. Et tacite do.an.⁊ mihi satis plz.qr mi nus p būc itellectū violat lra q̄z p alios. Cōclude ergo q⁹ iter filios duorū ꝓpatz p quorū alterū vel vtrū q̄z ꝛcta est cōpīnitas ñ pt mrīmoniū ꝓsistere.⁊ si de fcō fuerit ꝛctū.bz separi nulla ꝓsuetudine ꝛnia opitulāte.⁊ sic intellige pn.c. vsqz ad.§.ceterū. Si vero p neutz istoz deuētū ē ad ꝓpī/nitatē.si nulla subest ꝓsuetudo circa ḃ.pōt libere mrīmonia adiuicē ꝛbere vt ī.§.ceterū.⁊ clari⁹ ī.c.i.s.e. Si vo ꝓsuetu do disponit vt pmittant mrīmonia.tūc fort⁹ pōt ꝛbere cū cōsuetudo cōcurrat cū iure cōi. Si vo cōsuetudo disponit oppositū.⁊ tūc aduerte.aut bz ꝓsuetudo vt mrīmoniū pe tus iter istos ñ ꝛbat.⁊ q⁹ de facto p̄supt̄ū sepet.⁊ tūc ſua ꝓsuetudinē si ē tal⁹ q⁹ ex ei⁹ pteritōe ꝛgereret scādaluz qr sic logt.c.i.ī fi.s.e.⁊ ita itellige v.itaqz. Nec ob.ꝛnū sup for/matū.qr vbi subest talis ꝓsuetudo ibilitās marie appro/bata p papā vt ḃ.nō pt dici q⁹ isti ꝓuenictes sint a deo con/iūcti ⁊ sic cessat illud ar.quos de⁹ ꝓiūxit. Aut bz ꝓsuetudo vt iter istos p quorū neutz ⁊c.ipediat mrīmoniū.ſz ñ diri mat.⁊ tūc ſua v.verū. Et ex bis potes decidere aliā qōnē nūqd valeat ꝓsuetudo circa facultatē ibilitādi vel bilitādi aliquos ad mrīmoniū. Et dic clari⁹.q⁹ aut cōsuetudo bīli/tat alias ibiles p ius canonicū puta vt ī terno gradu possit mrīmoniū ꝛbi.vel vt frater possit ꝛbere cū sorore spuāli.⁊ nō vz ꝓsuetudo.vt vr ḃ tex.iducēdo.vt.s. iūcto.c.qđ sup bis de cōsan.⁊ affi.⁊ vtrobiqz ḃ tz host.qñ ꝓsuetudo ñ sit rōabilis.cū sit ꝑ oēz bōestatē. Ex quo īfero ꝓsuetudinē a papa nō approbatā nō posse tollere impedimētum publice bōestatis qr ñ vz cōsuetudo ꝑ bōestatē ecclie.vt ī.c.cū de/corē de vi.⁊ ho.cleri. Aut cōsuetudo ibilitat alias bīles.vt ī filijs duorū ꝓpatz p quorū neutrū ⁊c.⁊ tūc aut bz solum ꝓsuetudo vt impediat.⁊ ñ vt dirimat.⁊ vz ar.ḃ ī v.itaqz.⁊ v. ceterū.fac.c.cū olī de cle.cōiu. Aut bz vt dissoluat ꝓiugiū ⁊ sic ad tps vz.vt voluit ḃ Inn.nā peccauerāt ꝛbēdo ꝑ cō suetudinē pīe.xxx.q.v.c.aliter. Aut bz vt dissoluat ī ppe tuū.⁊ si ē approbata p papā saltē tacite vz.vt,pbat ḃ ꝛz le/ctu.host. Aut ñ appet de approbatōe pape.⁊ vr velle ho/stiē.ꝓsuetudinē ñ valere dicit.n.casū bui⁹.c.nō extēdēduz. ſz ego putarē oppositū vbi cū ꝓsuetudine ꝛcurrit scādalū qr sicut papa pt ius diuinū iterpt̄ari ⁊ addere ac diminue/re vt nōt Inn.i.c.q ī ecclesiaz de ꝓsti.ita ⁊ consuetudo vt nōt idē Inno.i.c.fi.de ꝓsue. Itē video q⁹ ꝓsuetudo q̄ ge/nerat scādalū ibilitat quē ad mrīmoniū spūale.vt ī.d.c. cū olī de cle.ꝓiu.ḡ pari rone dz posse ibilitare ad mrīmoniuz carnale.⁊ p ḃ bēs declarata ēt gl.bui⁹.c. Et nōbis fin. gl. mag.ī medio.qr nescio alibi vnū dcm qđ fēcit. dic.n.q⁹ si i aliquo loco eēt bodie cōsuetudo vt ī qnto gradu fi possit ꝑ bi mrīmoniū.⁊ ex ꝛctu gnāret scādalū q⁹ ñ valeret mrīmo niū.ſz.c.nō dz de cōsan.⁊ affi.hoc pmittat.et pt eē duplex rō.qr hec cōsuetudo cōcurrit cū iure antiquo nec cēset sub lata p ius nouū. exquo nō reprobat p illud ius ⁊ ꝓcurrit secū scādalū.⁊ bāc rōnē sentit gl. Scda rō colligit ex bis q̄ pdixi.qr cōsuetudo cōtinēs ī se scādalū ex pteritōe pōt in/habilitare alias bīles.ſz vbi a pncipio nullū fuisset ī pedimē tū solū scādalū supueniēs ñ pt dissoluere mrīmoniū.vt dic ista gl.quā nōbis qr pp scādalū ñ ē recedēdū a vitate iuris diuini vt ī.c.ij.ḃ no.op.nū.⁊ ī regula q scandalizauerit .j. de regulis iuris.

m **Artinus.** Inter pīez baptizati ⁊ vro/rē leuātis pus ab eo cogni/tā ꝛbit ꝓpīnitas efficax ad mrīmoniū dirimen/dū.⁊ duo facit p pōt qōnē.2° ei⁹ solutōez ibi nos. Casus ẓalis. MD. Cōrarit ma.cū berta.⁊ lotbari⁹ cū tebergba.⁊ lotbari⁹ filū martini ⁊ berte de sacrofōte leuant.tādem lo thar⁹ ⁊ berta mortui sūt.⁊ martin⁹ ꝛrit cū tebergba. q̄ri tur vtrū tale ma.teneat.rñr q⁹ cū vir ⁊ vroz p cōnubiū vna caro efficiāt:pz q⁹ teberga ñ pōt eē vroz martini q fuit cō/pater lotbarij cū quo tebergba vna caro noscitur extitisse Ber. Nō p ibi suscepit.q⁹ pīnus dr baptizatū suscepisse de sacrofōte.alibi dr q⁹ cū tz.vt.j.c.se.alibi dr euz le/uare de sacrofōte.vt.j.eo.c.veniēs.qñqz dr euz sustinet vt ꝓpr̄ijs manib⁹ tenere.xxx.q.i.de bis.⁊ c.ad limina. Et fa ciunt ḃ ad qōnē.nunqd p,p curatorē possit ꝛbi ista cogna/tio spūālis.cuz ḃ vba denotēt actuz,ppuz ⁊ psonalē ipius pīni.de quo dicā lati⁹.j.eo.veniēs. Scdo nō q⁹ ꝓiunx cōicat cōiugi act⁹ spūāles.nā vt ḃ vides si marit⁹ ꝛbit ꝓpī/natē.extēdit ḃ cognatio ad vrorē q effecta ē vna caro cuz marito tpe cōpīnitatis. Nō ibi cōnubiuz.q⁹ appellati/one cōnubij qñqz ꝓhebēdit mrīmōiuz carnali copula cō/summatuz. Jn gl.fi.ī fi.nō bāc gl.q̄ ī effectu vult q⁹ co/gnatio spūālis ꝛcta p marituz extēdit ad vrorē pus cogni tā.secus si nō erat cognita.⁊ ḃ iō qr vt pdixi marit⁹ cōicat vrori actōes spūāles.ñ ät passiōes.vñ si fili⁹ mariti ex alia muliere baptizat.vroz ipsi⁹ ēt cognita ñ efficit ꝓmater le/uātis vel baptizāti.vt nō.xxx.q.iij.c.sigs ex vno ꝓiugio ⁊ p gl.ī.c.i.j.e.li.vi. An ät ipa cognatio extēdat ad filium illegitimuz illi⁹ leuātis seu baptizantis. Docto.q⁹ sic.⁊ vr tex.ī.c.fi.j.eo.⁊.xxx.q.iij.ī sum. Sz q̄rit nunqd dispo sito bui⁹ tex.bēat locuz ī cōcubina pōc exēpluz.bñs ꝓcu/binā leuauit puer de sacrofōte.nunqd ꝓcubina efficiatur ꝓmater parēt⁹ baptizati.sic ḃ dicim⁹ ī vroze. Glo.ḃ exa minat ī.d.c.sigs ex vno.⁊ nihil ꝓcludit.sed ibi archi.⁊ io. an.j.e.ī.c.i.li.vi.tz q⁹ non ⁊ ḃ bz cōis opi.ne ipa cognatio spūālis extēdat ad illicituz ⁊ fornicariuz coituz qđ nō.

Ulteri⁹ q̄ro p⁹ Jnn.de.q.quotidiana.pone q⁹ duo vel plures tenēt aliquē ī baptismo.nunqd isti iter se efficiātur ꝓpr̄es. Jnn.⁊ bñ dicit q⁹ ñ.vñ pōt ad iuicē ꝛbere mrīmo/niuz.nā quēadmoduz ꝓpr̄es carnales vt ꝓcubinari⁹ ⁊ cō/cubina ñ,phibēt ad ꝛbēduz mrīmōiuz.vt ī.c.tāta q fi. sint le.ita ⁊ isti q sunt ꝓpr̄es spūāles respectu baptizati ñ ꝏbēt ,phiberi ad ꝛbēduz mrīmoniuz.⁊,p ḃ fac tex.⁊ ibi gl.ī.c. ñ.xxx.q.iij.vbi dr q⁹ marit⁹ ⁊ vroz ñ debēt aliquē simul ō sacrofōte leuare.ne īfamet de fcō mrīmoniuz.nā vulgares existimāt illos eē ꝓpr̄es. Et vt bēas mām bui⁹ cognatiōis spūālis.scias q⁹.xx.pone ,phiberi pōt ex hac cognatione spūāli.quiqz ex psona leuātis i baptismo.⁊ quiqz ex ps/ona baptizāti.quiqz ex psona cōfirmāti.⁊ alie qnqz ex p sona leuātis ⁊ confirmātis.⁊ si cognoueris quinqz ex pre dictis habebis reliquos casus notos qr sunt oino files. p enz ꝛbit hec cognatio iter leuātē ⁊ baptizātē.scdo iter le/uātez ⁊ parētes baptizati.tertio iter baptizatū ⁊ filios le/

uãtis.q̃rto iter baptizatũ ⁊ vxorẽ leuãtis prius cognitaz. quĩto iter parẽtes baptizati ⁊ vxorẽ leuãtis prius cognitã vt ḃ. Eosdem casus repetas respectu baptizãtis ⁊ respectu cõfirmãtis ⁊ respectu tenẽtis i cõfirmatiõe. hec probantur i.c.i.eo.ti.li.vi. per totum istum ti.

c **Ontracto.** Cõpaternitas p̃ cathecismũ ẽcta impedit mr̃imoniuz ꝓbẽdũ. sz ẽctũ nõ dirimit. Duo facit. p̃ ponit casum. scdo ibi vex. diffiniẽdũ ꝓmittit. ⁊ i cõmissione pus expmit diffinitõis cãz vsqz ibi iõqz. Casus lr̃alis. Quidã. p. noĩe ẽrit ma. cũ a muliere tãdẽ cõsanguinei eiu sdẽ. a. ꝑ ma. obiecerũt q̃ illa nõ poterat eẽ vxor ipi⁹ pro eo q̃ eadẽ tenuit filiũ cõcubine ipi⁹ p. i pmo pabulo sacrati sal. Judex dubitauit qd iuris eẽt. cõsul⁹ pa. rñt q̃ si constaret vera eẽ pdcã. ma. ẽctũ nõ dissoluer. q̃ res vix ꝓberet impedimẽtũ ma. ꝓbẽdo. vñ mãdat q̃ten⁹ pfato. p. Judex iiũ gat vt dictã. a. fiĉ vxorẽ ptractet. siue ḃ fcm̃ fuerit ãte ẽctuz ma. siue p⁹. sz si fraudulẽter ḃ fecit cã mr̃imonij sepandi penitẽtiã ide accipiat ma. i sua firmitate durãte Ber. Nõ p̃ q̃ ẽt cõsãguinei cõiugũ pñt ipetere mr̃imoniũ rõe impedimẽti. ad ḃ. c. vĩ q̃ ma. accu. pos. Nõ de dictõe vix. nã qõ vix fit tñ fit. Illd. n. dr̃ vix fieri qõ fieri p̃t. sz cũ difficultate. vt dari⁹, pbaẽ i. c. p̃, cathecismũ. j. e. ti. li. vi. Ultio nõ q̃ pnĩa ponit pp̃ solã affectionẽ deliquẽdi. sz affectio nõ habuerit effectũ. p̃ ḃ. c. ficui. ⁊ c. si propterea de peni. di. i.

In gl. fi. in fi. bodie cessat disputatio h⁹ gl. p̃. c. ij. eo. tit. li. vi. vbi dicit q̃ ꝓpaternitas ẽcta i cathecismo impedit mr̃imoniũ sz nõ dirimit. iõ tex. ḃ. d. q̃ vir ꝓbẽdo mr̃imoniũ impedimẽtũ affert. Et scias q̃ cessãte necessitate honestũ ẽ vt i cathecismo baptismo ⁊ ꝓfirmatõe iterueniãt singuli pr̃ini. nõ ãt dz vn⁹ ⁊ idẽ i oĩb⁹ his puerũ tenere tñ si de fcõ fieret ẽrũ actus tz. de quo vide bo. text. i. c. i cathecismo. de cõse. di. iiij. ⁊ de iure vnus dz tenere vnũ baptizanduz seu crismãdũ. si plures tñ iterceſſerint cũ oĩb⁹ ꝓbit hec cognatio spiritualis. vt probatur in. c. non plures de cõse. di. iiij. ⁊ melius in. c. fi. j. eo. li. vi.

v **Eniens.** Inter p̃rem baptizati ⁊ leuãtez seu tenẽtez baptizatũ ꝓbitur cognatio spũalis valida ad impediẽdũ ⁊ dirimẽdum mr̃imoniũ p⁹ ẽctũ. Casus lr̃alis. Quidã ãglic⁹. e. noĩe. ẽrit ma. cũ. b. muliere. dicebaẽ q̃ dcã mulier suscepat filiũ pdicti. e. viri sui ỏ sacrofõte. q̃rebaẽ an pp̃ hoc debeat separi ab ipo. mãdat pa. q̃ten⁹ si cõstiterit dictã. b. filiuz viri sui ante cõtractũ ma. de sacrofõte leuasset sepent oĩo. sec⁹ esz si p⁹ mr̃imoniũ Ber. Nõ q̃ mr̃imoniũ ñ p̃t ꝓsister iter ꝓpatrẽ ⁊ ꝓmatrẽ. ⁊ si de fcõ fuerit ẽctum. dz separi. ḃ g̃ cognatio spũalis ñ solũ impedit. sz ẽt dirimit mr̃imoniũ p⁹ contractũ seu ꝓbẽdũ. Scõo nõ mulierẽ posse effici mr̃z spirualẽ. ⁊ ex ḃ hẽs vnã dr̃iaz iter cognationẽ spũalẽ ⁊ legalẽ. nã mulier ñ p̃t adoptare. vt i. §. femine isti. ỏ adop. tñ p̃t i baptismo puerũ tenere. ⁊ acgrere filiatõez spũalẽ. Et rõ diuersitatis p̃t ẽe. q̃ p istã cognationẽ spũalẽ fili⁹ ñ trãsit in ptãtẽ pr̃is spũalis. sz p arrogatõem fili⁹ trãsit i ptãtẽ arrogatoris. sz q̃ femina nõ p̃t hr̃e filiũ i ptãte. iõ arrogare nõ p̃t. q̃ rõ cessat i pcedẽti casu. Et ḃ faciũt ad qõnẽ quotidianã ⁊ satis vtilẽ. nũqd p̃, pcuratorẽ possit ꝓbi ista cognatio spũalis. ⁊ vr̃ q̃ nõ. nã quẽadmodũ nõ p̃t ꝓbi legalis vel carnalis p̃, pcuratorẽ. l. neqz ⁊. l. p⁹ mortẽ. §. fi. ff. de adop. ita nec ista spũalis. Tres. n. sũt cognatões vna carnal. alia legalis. alia spũalis. ⁊ iste due vltie imitãtur carnalẽ iquantũ pñt. vt i. d. §. fi. sicut ergo due p̃me ñ pñt ꝓbi p̃, pcuratorẽ. ita nec ista vltia. Cõtrariã opi. disputãdo tenuit Mar. si. doctor Jo. an. q̃ regr̃ q̃z act⁹ põt explicari p̃, pcuratorẽ nisi exp̃sse sit, phibitus a iure i. l. i. §. rursus. ff. de, pcu. ⁊ i regula põt qs p alĩ de re. iu. lib. vi. sz nullibi spãliter ḃ, phibeẽ ⁊c. Jo. an. plene hãc. q. disputat i. d. regula p̃t qs. vbi recitatis opi. cõcludit oppositũ. Et fũdamẽtũ suũ pncipale ẽ sup. c. de bis ⁊. c. ad limina. xxx. q. i. vbi vr̃ regri actus corpalis. Idẽtz archi. i. c. i. eo. ti. lib. vi. p. c. i. ⁊. c. oẽs xxx. q. i. ⁊ vide p̃ Fede. ꝑsi. xv. Ꝺreceptor me⁹ do. car. se quiẽ opi. do. marñ. ⁊ ad iura alle. p̃ Jo. an. ⁊ Archi. rñdet q̃ loquũtur q̃n qs p̃ se vult ꝓbere istã cognationẽ spũalem quo casu nõ sufficit sola pñtia. nisi puer p̃ se sustẽtet seu eũ tãgat tpe sacramẽti. Do. an. ḃ nihil eligit. vnde añ factũ ser uãda eẽt opi. Jo. an. vt nõ admittaẽ qs p̃, pcuratorẽ. sz p⁹ fcm̃ plz mihi opi. cõtraria. nã iura solũ requirũt leuãtẽ vt rñdeat p̃, puero. ⁊ obliget se apud deũ. vñ cõstituiẽ fideiussor p̃, eo apud deũ. de quo vide bo. ter. i. c. vos añ oĩa ỏ cõ se. di. iiij. hec ãt obligatio dz posse ꝓbi p̃, pcuratorẽ cũ non eligaẽ idustria psone. nec agiẽ de magno fcõ hic. Itẽ quia multa fieri p̃, pcuratorẽ, phibẽtur. fcã tñ tenẽt. vt sentit glo. nõ. i. l. vniuersis. C. de pci. ipe. offe. ⁊ i. c. i. de indi. li. vi. facit qõ nõt Bar. i. d. l. post mortẽ i. §. fi. lz ipe videaẽ sequi opi. Jo. an. i. l. gallus i. §. forsan. ff. de lib. ⁊ post. Secũdo ẽ ẽt alia questio nõ min⁹ difficilis. p̃supposito q̃ p̃, pcuratorẽ nõ possit ꝓbi. nũqd saltẽ de facto ꝓbaẽ p̃, pcuratorẽ q̃ de facto tenuit baptizatũ. Jo. an. i. d. regula p̃t. tz q̃ sic. q̃ re ipsa, pcurator iteruenit. ⁊ lz nõ itenderet obligari. tñ sepe extra id qõ agiẽ nascit obligatio. vt in. l. is q̃ in fi. ff. cõmo. Cõtrariã opi. tenuit Fede. i. d. cõsi. xv. ⁊ illã credo veriorẽ. q̃ vbi nõ ẽ cõsensus alteri⁹ nõ nascit obligatio. vt i. l. in oĩbus ⁊ i. l. cõsensu. ff. ỏ actio. ⁊ obli. Alia qõ quotidiana ẽ. nũqd vniuersitas possit ꝓbere istã cõpaternitatẽ. nam sepe ciuitates cõstituũt sindicos ad hũc actũ. Fede. i. d. cõ si. xv. cõsuluit q̃ nõ. q̃ nemo q ñ sit baptizat⁹ p̃t aliũ tenere i baptismo. vt i. c. i baptismate. de conse. di. iiij. sz vniuersitas nõ hẽt animã. ergo nõ ẽ capax huius cognatõis spũalis, p̃ hoc. c. romana. i. §. i vniuersitatẽ. ⁊. c. si snĩa de sen. exc. li. vi. Sed credo posse attẽtari vt isti cõstituẽtes sindicũ efficiãtur cõpatres. q̃ dispositio cõcepta i vniuersitatẽ resoluitur vt cõcernat singulares psonas de vniuersitate si act⁹ nõ cadit i vniuersitatẽ. vt res nõ careat effectu. Iste ẽ text. nõ. q̃ facit ad multa i. c. si snĩa palle. facit qõ nõt gl. i. d. §. in vniuersitatẽ. facit. l. stipulatio ista. §. sz si pui. ff. de v̄. obl. ⁊ c. nouerit ⁊. c. graue de sen. ex. vbi excõicant singuli statuẽtes cõtra libertatẽ ecclesiasticã. lz statuãt noĩe vniuersitatis Fede. tñ tenuit oppositũ. Et nõ has tres questiones quas puto quotidianas ⁊ disputabiles.

t **Ua nos.** Si filij duorũ cõpatrũ p̃, quorũ alterũ deuẽtuz ẽ ad cõpaternitatẽ mr̃imoniũ ꝓbãt separaẽ. ⁊ tpe ẽct⁹ sciẽtes impedimẽtũ illud denũciare tenẽtur. h. d. Et sũt due partes. In p̃ma trimẽbr̃is cõsultatio. In scda cuiqz rñsio. ibi sup quo. Casus lr̃alis. Aliqs puta martin⁹ bẽbat filiũ quo nato suscepit filiã petri de sacrofõte. q̃rebaẽ an fili⁹ iste natus añ cõpaternitatẽ ẽctã iter martinũ ⁊ petrũ possit accipe i vxorẽ filiã petri. p̃ quã cõpaternitas illa ꝓtracta fuit. ⁊ iã si ẽrit debeant separi. ⁊ an illi q cõscij sint talis mr̃imonij debeãt illud accusare. rñdeẽ q̃ huiusmõi psone ma. ñ pñt ꝓbere ⁊ si ẽrit debẽt separi ⁊ q ẽctũ scuerit debent illud ecclie nũciare Ber. Nõ p̃ q̃ iter baptizatũ ⁊ filios leuãtis ẽt añ gẽitos ꝓbit cognatio spũal. q̃ ñ solũ impedit mr̃imoniũ inter eos sz ẽt dirimit. Nõ r̃ q̃nlibz de pplõ teneri ad, ppalãdũ ⁊ denũciãdũ impedimẽtũ exr̃is iter ꝓbere volẽtes. nã q̃libet teneẽ q̃ztũ p̃t obuiare pctõ futuro ne ꝓmittaẽ. ij. q. i. si peccauerit. ⁊. xxiij. q. iij. p̃ totũ ⁊ i. c. dilecto ỏ sen. ex. li. vi.

In gl. fi. tñ ñ repellũt a ỏnũciatõe. nõ bñ hãc gl. q̃ excludus ab accusatõe q̃ ñ ꝓpuit tpe debito. puta tpe edicti. admittit p̃ viã denũciatõis. ⁊ ẽ ḃ magna litatio ad. c. fin. j. qui ma. accu. pos. sz gl. ibi tz ẽrũ. post. dic ḃ q̃ p̃ denũciatõez p̃ quã p̃ncipaliter agiẽ ad pnĩaz ẽ iste admittẽd⁹. q̃ ad talem denũciatõez admittẽ q̃libz q ñ est crĩosus iuxta plene nõ. i. c. nouit de iudi. ñ tñ poterit ille penitere nisi relicta ista cõiuge. ⁊ sic idirecte segr̃ separatio mr̃imonij. tñ huic intellectui multũ ob. tex. i. d. c. fi. nã p̃sũptio ẽ ꝑ denũciatẽ. ex quo tacuit tpe quo edicta emanarũt. sz si edicta nõ emanasset. satis posset, pcedere dcm̃ h⁹ glo. ad ḃ q̃ nõ. i. c. fi. de clãde. despõ. ⁊ sic possent reduci ad cõcor. iste due glo. ꝓic. ⁊ iste ter. nõ ob. nõ. n. dicit q̃ conscij tpe ẽctus ⁊ edicti debeant nunc admitti post tempus contractus.

e **X litteris.** Inter baptizatū ⁊ filiū baptizātis oritꝫ cognatio spūalis impediens ⁊ dirimens mīmoniū iter eos ꝺ bendū. Diuidit in duas ptes. In pma iudicuꝫ cōsultatio. In scḋa mādatū. ibi mādam⁹. Casus lr̄alis. Quedā mulier. m. noie coꝛā officiali cantuarien. archiepi perijt q̄ndā. a. noie i maritū dicens se affidatā ab ipo ⁊ carnaliter cognitā. ad ħ, pbādū iduxit testes. publicatis attestationib⁹ p q̄s mulieris intentio, pbata erat dcūs a. excipiendo, ppositū q; eā hr̄e ñ poterat i vxoreꝫ, p eo q; pr̄ eiusdē mulieris q sacerdos fuerat ipꝫ baptizauit. sꝫ ñ obstāte buiusmōi exceptiōe tulit diffinitiuā sententiaꝫ, p mr̄imonio ꝓtra ipꝫ a. qui ad se. ap. appellauit. mādat pa. q;. si ē ita: eūdē a. iudex ab impetitiōe mulieris absoluat. eidē sup hoc silētiū iponēdo Ber. Nō p̄io q; sacerdos baptizās ꝫ hoc faciat ex debito officij: nihilōminus efficit pr̄ spūalis baptizati. ⁊ idē imonacho baptizāte: vt nō glo. i. c. puenit. xviij. q. ij. ⁊ i. c. oēs. xxx. q. j. ⁊ p būc actuꝫ baptizandi oritꝫ hec cognatio spūalis in oib⁹ ⁊ per oia sicut oritꝫ ex psona leuātis seu tenētis i baptismo vt i. c. j. j. e. li. vj. Nō ex hoc ⁊ ex tex. ar. opti. ⁊ quasi exp̄ssiuꝫ. q; cognatio spūalis extrēdit ēt ad illegitimos filios. nā ħ ista mulier erat filia sacerdotis q baptizauerat iuuenē: ⁊ nihilomin⁹ iter iuuenē ⁊ eā fuit orta cognatio spūalis. q̄ poterat appellari fraternitas ⁊ sororitas. crāt. n. soror ⁊ frat spūalr̄ de quo vide q̄ nō. p gl. xxx q. iij. i sū. Et nō q; ħ ēt extrēdit ad spurios filios vt ħ pꝫ i filia sacerdotis. ꝫ tex. possit ēt itelligi de filia legitia vt nata añ clericatū. Sꝫ pmū dcm̄ cōuer teneť. vt nōt gl. i sū. pdcā ⁊. j. ti., pr̄i. c. i. ⁊ doc. ś. e. martin⁹. ⁊ tacite sentiūt ħ. Nō q; coꝛā vicario epi pōt agitari cā mīmonialis: qō nō, p litratione. c. accedēnt⁹ de excess. pla. ⁊ coꝛ q̄ nō. j. de cōsan. ⁊ affi. c. i. Ultrō nō q; exceptio peremptoria pōt opponi ⁊, pbari p⁹ publicationē attestationū. cōcoꝛ. c. finē. ⁊. c., put ō do. ⁊ cōtu. qō itellige vt plene dixi i. c. i. de or. cog. In gl. i. ibi sꝫ ħ nō inueniebat, phibitū. hodie vo ē tex. satis clar⁹ i. c. i. j. e. li. vi. ⁊ forte vt dicūt doc. dubitauit iste vicari⁹ q; sacerdos ex debito officij baptizauit sꝫ ñ aio ꝫbēdi istā ꝓpaternitatē seu cognationē spūalē. Sꝫ isto nō ob. ꝓtū ħ decidit nā exquo eū efficit xp̄ianū. effect⁹ ē p̄ illi⁹ spūalis. velit ꝙ nolit pr̄ ē. sic dicim⁹ i p̄e carnali vbi ꝓsiderať fem̄ ⁊ ñ voluntas seu ꝓpositū facit. c. oēs. xxx. q. i. Et i fi. gl. hodie, pbať cōclusio gl. i. c. fi. j. e. li. vi. vbi ꝺ̄ q; ħ cognatio spūalis solū ꝫbit i sacramēto baptismatis ⁊ ꝓfirmatiōis. vñ p penitētiā bñ efficit fili⁹ spūalis sacerdotis. ꝫ ñ orit cognatio impediēs ⁊ dirimēs mr̄imoniū. ⁊ q̄ pdcā sūt de baptismate, procedūt ēt i laico q baptizaret i necessitate. q; iura loquūt indistincte i baptismate. Nā si laic⁹ leuās seu tenēs i baptismate, ꝫbit istā cognationē spūalē. forti⁹ idē dicēdū i laico baptizāte. ⁊ idē dicit si mulier baptizaret tpe necessitatis. q; nō ē ḋr̄ia iter masculū ⁊ feminā quo ad istā cognationē spūalē vt in. c. fi. j. e. ti. li. vi. ⁊ in. c. veniens. ś. eo.

De cognatiōe legali. Rubrica.

Aiso de cognatōe spūali merito subijcit de cognatōe legali ⁊ vide ad māꝫ b⁹ ti. tex. cū gl. xxx. q. iij. c. i. ⁊ i. c. p adoptionē. Et dic q; adoptio legalis ē q̄dā, ppiqtas a lege inducta p quā efficit qs fili⁹ vel nepos. vel deinceps seu frat vel affinis q ñ ē nāꝫ imitās. l. adoptiōes. ff. de adop. Et q̄liter ꝫbit ista adoptio dic vt i gl. c. fe. Et nō ex rubro iuncto nigro q; lex ciuilis q̄ qꝫ iducit impedimētū hīle ad impediendū ⁊ dirimēdū mīmoniū. sꝫ puto ħ, pcedere ñ ex dispōne iuris ciuilis sꝫ ex spāli approbatōe eccl̄ie. vñ ius ciuile, phibet mīmoniū iter pupillā ⁊ tutorē. ⁊ iter senatorē ⁊ subditū seu rectorē, puicie seu, puicialē nihilomin⁹ de iure canonico tꝫ iter istos mīmoniū. q; ius canonicū specifice illas leges nō approbauit. ad ħ vide bo. gl. xxx. q. iij. i. c. i. ⁊ p bost. i. c. pe. ⁊ vl. ō sc̄ōis nup. Ab.

s **Iqua.** Inter. adoptatū ⁊ filiū adoptātis nō pōt durāte adoptōne ꝓsistere mīmoniū. ⁊ ñ diuidit. Casus lr̄alis. Ꝺ̄ mens adoptauit sibi aliq̄ꝫ i filiā. q̄rebať an ego possiꝫ illā recipe i vxorē Dicit nyco. q; q̄ꝺiu durat adoptio iter me ⁊ illaꝫ mīmoniū cōsistere ñ pt Ber. Nō p̄ q; p adoptionē legitie fcāꝫ orit, ppīqtas seu cognatio. nedū iter pr̄eꝫ adoptātē ⁊ adoptatū. sꝫ ēt iter adoptatū ⁊ filios adoptātis. ħ tñ cognatio respectu filiorū ñ durat nisi durāte adoptiōe. siqs q̄ vult filiuꝫ suū naturalē tradere i virū filie adoptiue: remediuꝫ ē vt emācipet filiā adoptiuā. ita dicit tex. i. c. p adoptionē. xxx. q. iij. Sꝫ ħ q̄ro de duob⁹. pmo pōe q; citra solēnitatē legalē aliquis coꝛā vicinis seu bōestis viris recipiat aliquem i filiū. nūqd ex ista adoptiōe ipediať mīmoniū, put ħ ḋ̄. ⁊ nūqd iste fili⁹ acquirat iura filij legitimi adoptati. Post. tꝫ ħ q; nō q̄ ħ bñ nōbis. q̄m nō seruata forma cessauit ex toto iste act⁹. Forma. n. dat ēē rei. ⁊ pseruat eā i ēē vt i. c. tua. ś. de spō. ⁊. c. q; pp de elec., p ħ tex. i. l. nō nudis. ⁊. l. ñ eplis C. de, pba. ḋꝫ. n. adoptio fieri coꝛā magr̄atu., put h̄ i gl. i. ⁊ dic vt i ea. Scḋo q̄ro nūqd p̄sbyter possit legitie adoptare. Post. sēnt sup rubrica q; sic. nec ob. isti. de adop. §. illud. q; loq̄ť i castratis ⁊ spadonib⁹ q nāliter gnāre ñ p̄nt. vñ sicut ñ p̄nt hr̄e filios nāles. ita nec adoptiuos. q; ista cognatio legalis ē iducta ad instar nālis. vñ imitať nāꝫ iquātū pt. hic ē q; nisi qs p̄cedat adoptatū. xviij. ānis. ⁊ sic i plena pubertate nō vꝫ adoptio. insti. de adop. i. §. minor̄. Sacerdos vero de facto ⁊ nāliter gnāre pōt., p ħ allego bonū tex. i. l. si p̄. ff. de adop. vbi ḋ̄ q; p̄maxie senib⁹ ē idulgenda ħ ptās adoptādi. vt i solariū vire coꝛū possint sibi acquirere filios quos nāliter de facili hr̄e nō p̄nt. In glo. ibi alij dicūt. p̄mā partē tenuit Inno. sꝫ opi. ꝫriā q̄ segť tenent cōuer doc. ⁊ spec. eo. n. i pn. ⁊ satis plꝫ mihi. Dic ḋ q; iter filios naturales adoptātis ⁊ adoptatā nō pōt cōsistere matrimoniū. q̄ꝫ q̄ꝫ adoptata nō trāsuerit i prātez adoptātis. q; nihilomin⁹ familia ē durāte ista adoptiōe. Et i fi. gl. nō istā gl. q̄ vī seq opi. Hugo. vt istud impedimētū cognatiōis legalis nō solū impediat sꝫ ēt dirimat. ⁊ hāc opi. tꝫ io. de lig. ⁊ satis mihi plꝫ p istū tex. cū dicit q; adoptiōe durāte nupcie ñ p̄nt iter istos cōsistere. q̄ verba clare innuūt q; mr̄imoniuꝫ ḋ fcō ꝫctū sit nullū. ad idem. c. i. ⁊. c. p adoptiōeꝫ. xxx. q. iij. ⁊ isti. de nup. §. sꝫ siqua. sꝫ spe. tenuerit p̄mā opi. ⁊ vī ibi seq io. an. eo. n. i pn. Fūdamētū suū ē. q; si mīmonium separet sepatio ēt frustratoria. cū fcā dissolutiōe p emācipationē stari possit ꝫbere mr̄imoniū. Sꝫ ħ imaginatio mihi ñ plꝫ. q; satis ē impedimētuꝫ existere āte emācipationem Itē satisfaciēduꝫ ē iuri vt i simili ē bo. tex. cuꝫ gl. i cle. i. de sup. ne. p̄la. Itē satis ē ħ impedimētuꝫ posse ēē ꝓpetuuꝫ. idē enī iuris ē de eo q̄ ō ē ꝓpetuuꝫ q̄ de eo q̄ pōt ēē ꝓpetuuꝫ vt i. l. iurispitos. ff. de excu. tu. ⁊ nō gl. i cle. ⁊ ħ p̄ncipalis ō rescrip. Ultrō nō ex ista gl. q; fili⁹ illegitim⁹ nō p̄ ꝫbere mīmoniuꝫ cuꝫ filia spirituali p̄ris sui. diri lati⁹. ś. n. pce. ⁊ ideꝫ sentiunt ħ doc. respectu filie adoptiue. vt quēadmoꝺuꝫ filius illegitimus nō pōt cōtrahere cuꝫ sorore carnali legitima vel cum alia cōsanguinea. vt in. c. per tuas ō probati. ita nec cum filia adoptiua. Abbas.

De eo q cognouit ꝓsāguineā vxoris sue Rubrica.

Aiso de cognatōe spūali ⁊ legali. de carnali videnduꝫ restat. Sed q; ex copula hīta cuꝫ ꝓsāguinea vxoris oritꝫ affinitatis cognatio. de q̄ poterat dubitari vtꝫ dirimeret vel impediret mīmonium. iō subijcit hec rubrica. ⁊ vtus totius ti. cōsistit i hoc q; affinitas ꝫcta ex copula cuꝫ ꝓsanguinea vxoris ñ dirimit mīmoniuꝫ pus ꝫctuꝫ. sed soluit spōsalia de futuro. Itē p̄uat facultate ꝫbendi mīmoniuꝫ ⁊ exactōe debiti i vxore hīta. vt patebit i ꝓsecutiōe ti.

s **I quis cum** Affinitas supervenies. post matrimoniuꝫ ꝫctuꝫ nō soluit mīmoniuꝫ. sꝫ exactionez ꝺbiti impedit. ⁊ crimē incest⁹ ibi litat quo ad mīmoniū ꝫbēdū. p ponit rbema. ex quo triplex elicit qō. 2° soluit ibi nec. Nō p duas pēas ꝓmittētis crimen incest

stus. ꝑma q2 ꝑnaī facultate exigendi debitū carnale a ꝓpa vxore. scōa q2 ꝑuaī facultate ꝯbendi mr̄imoniū. Et ices⁹ ꝓprie ꝓmittit cū affinibus. i. cū cōsanguineis vxoris. vel cū ꝓprijs cōsanguineis. vt i. §. cū ergo. xxxv. q. i. 7 in. l. inter. ff. de adul. Jn glo. i v. scienter in fi. sentiūt tñ doc. ꝫ q ex copula ignorāter bīta oriī affinitas. vt i. c. discretōez j. eo. ñ tñ talis copula ē punibilis respectu ignorātis. vñ ñ ꝓuaret facultate exigēdi debitū. nec ihabilitaret ad ꝯbēdū mr̄imoniū. ꝓ quo vide bo. ter. i. c. i lectū. xxxiiij. q. ij. 7 facit. c. iebuzauerūt. xv. q. i. Jn glo. fi. ibi teneret mr̄imoniū. 7 ꝫ, ꝓbaī. j. eo. trāsmisse. Et i fi. glo. Sed q̄ro qs posset dispēsare. So. ꝺ papa ñ ē dubiū. cū ist̄ ꝺ sit ipedimētū iuris posituī. ad ꝫ. c., ꝓposuit ꝺ cōcel. ꝓbē. De eo puto. q aut cōmissuz ē verū crimē icestus. 7 ñ pōt dispēsare. nisi rō ne ignorātie. quo casu dispēsare posset, ꝓ hoc allegat. c. si duo in fi. xxxv. q. vi. Aut ñ ē, ꝓprie crimē icest⁹. vtputa qa cōmissuz cū ꝯsanguīea spōse 7 tūc poterit eps dispēsare ct cura ignorātie. fic itelligo. c. i fra, ꝓxi. in ꝑn. Abbas.

v Eniēs. Affinitas supueniēs ct ꝓ illicitū coitū dissoluit spōsalia de futuro sz ñ mr̄imoniū. 7 icestuosus ꝯbere nō pōt. h. d. ꝑmo decisa cōsultatio. scōo distīguēs rnsio ibi ñ qfitiōi. 7 scōz mēbrū ibi ceterū. Casus lr̄alis. Quidā ꝺ xit spōsalia de futuro cū q̄dā. tādē istigante diabolo mr̄em spōse sue cognouit. Dū molestaret vt ma. de pñti. cū spōsa cōsummaret ipe noluit donec sup ꝫ epo suo fēm, ꝓponeret Eps cōsuluit do. pa. 7 ipe rndet q si mr̄ez spōse cognouit 7 spōse carnaliter ñ adhesit. ꝺponēda ē ei pna paulo maior quā, ꝓ adulterio. 7 ea pacta vel ꝓte ipi⁹ eps dispēset cū eo vt aliā recipiat si voluerit i vxorē. si vo spōsā coḡuit ātez mr̄ez vel p⁹ nū q̄z eā vl aliā poterit accipe i vxorē ꝓp icestū sz a spōsa. ꝓpterea ñ sepabit. 7 i hoc ñ tz q dicit nū q̄z eaz s. spōsā ꝑt accipe i vxorē. Ber. Nō ꝑ q affinitas supueniēs ē maioris potētie q̄z spōsalia de futuro. Nā ꝓ affinitatē dissoluuntur spōsalia. Et rō ē. q2 spōsalia de futuro nihil aliud sūt q̄z futurarū nuptiarū, ꝓmissio. vt i. c. nr̄ates. xxx. q. v. sz ꝓ affinitatē supueniētē ñ ꝑt adipleri illa, ꝓmissio. cū inter affines nō possit cōsistere mr̄imoniū. vt i. c. ñ ꝺz. j. ti., ꝓxi. q̄ rō cessat i mr̄imonio iā ꝯcto carnali copula nō cōsummato. iō illud ñ dissoluit ꝓ affinitatē supueniētē. Nō 2° q cognoscēs cōsāguineā spōse ihabilitat ad mr̄imoniū ꝯbēdū ēt cū alia. sed ꝑt secū dē facili dispēsari vt ꝫ. Et cū ius ñ reseruet pape dispēsationē tacite vī epo potestatē idulgere iurta theoricā Jnno. i. c. dilectus de tēp. or. Jtē nō q grauius peccat cognoscēs cōsanguineā vxoris q̄z cōsāguineā spōse. Nā i ꝑmo casu ñ idulget dispēsatio ſltē ex facili cā vt i. §. ceterū. sz i alio casu sic. vt i ꝑn. Nā rō diuersitatis ē. q2 cognoscēs cōsanguineā vxoris, ꝓprie cōmittit crimē icestus. qñ ex copula bita cū vxore ꝯcta fuit affinitas inter eā 7 cōsāguineos vxoris. Sed ex spōsalib⁹ ñ ē ꝯcta affinitas cū cōsāguineis spōse sz q̄dā publica hōestas. icestus āt, ꝓprie nō cōmittit nisi cū affinib⁹ vel cōsāguineis. vt i. §. cū ḡ. xxxvi. q. i. 7 facit qō. j. dicā cuz gl. Jn gl. i v. paulo maior. ibi q̄ nupta erat. in hoc glo. diuinat. Jtē si verū essz qō segtur i glo. q ille cōmisisset icestū cognoscēdo mr̄em spōse. nō eēt op⁹ supplere q mater bēbat maritū. q2 crimē icestus ē grauⁱ⁹ q̄z adulteriū. vt i. c. adulterij maluz. xxxij. q. vij. vñ dic melⁱ⁹ q ꝫ i ꝑmo rnso ñ interceſſit, ꝓpe crimē incestus ex quo spōsa ñ fuerat cognita. vt. ꝺ. dixi. sz q̄si crimē icestus i eo q violauit publice hōestatis iusticiā ortā inter se 7 mr̄em spōse. 7 ꝓ ꝫ bñ facit. c. duo pueri sup de despō. i pube. 7 qō ibi dixi. 7 iō iponiī pna paulo maior q̄z, ꝓ adulterio. nā si cōmisisset verū crimē icestus. puta q2 cognouisset cōsāguineā vxoris tūc ponereī grauior pna 7 multo maior q̄z, ꝓ adulterio. qō pz ex alio. q2 adulteriū ñ ihabilitat ad mr̄imoniū ꝯbēdū vt i. c. ex lr̄arum de eo q dux. i ma. quā pol. ꝓ adul. sz crimē icestⁱ⁹ sic. vt. ꝺ. c., ꝓxi. Jn glo. in v. eā. vt clarius itelligas glo. 7 text. oppo. si iste coḡuit sponsaz antequam mr̄em. ergo fuit mr̄imoniū cū spōsa vt i. c. is q. ꝺ. de spō. qō ñ ꝺz dissolui ꝓ affinitatē supueniētē. vt. j. e. ti. trāsmisse. 7 c. fi. cuius ꝓriū inuit text. in fi. So. metu ꝓrij gl. legit. §. ceterū dupliciter. Primo vt exponaī verbū eā i. mr̄ez. sed spōsaz quā ꝑus cognouerat bene hēbu. Sed ista lec. ē fugiēda q2 eēt idubitabilis. qm̄ si nūquā coḡuisset spōsā. nō ꝑt adhuc bīe mr̄em obstāre publice hōestatis iusticia. vt in. c. spōsā. de spō. frustra ḡ papa ponderaret ꝫ si spōsaz cognouerit. Scōa lec. gl. ē vt exponaī eā. s. spōsam 7 tūc dic q bodie iste text. ñ, ꝓcederet ꝓ illō qō dixi i ꝓxio. sz cuitādū ē iurū correctio. 7 maxie i hac ꝓpilatōe ꝓ illud qō bz. ꝺ. i, ꝓhemio. Post. exponit extorquēdo aliqualiter litterā. sed dic ponēdo verā cōclusionē iuris. q si spōsā cognouit ātez ḡz mr̄em. spōsaz tenebit i vxorē. sz quo ad facultatē exigēdi debitū dī eā nō bīe. teneī tñ sibi reddere debitū vt j. eo. trāsmisse. Si vo cognouit spōsā post q̄z coḡuit mr̄em non potest vnq̄z bīe spōsā pp affinitatē supuenientez vt. ꝺ. i ꝑn. 7 sic pōt exponi illa dictio eā referendo ad spōsā, ꝓpe 7 ꝓprie. 7 ꝓ ꝫ ñ variaī itellectus iuris. Abbas.

o E illo. Nō sepaī mr̄imoniū ad dcm̄ vnius asserentis affinitatez inter coniuges ꝓcessisse. ꝑmo cōsultatio. scōo rnsio ibi rndemus. Casus lr̄alis. Quidā dicebat q cognouerat vxorez frīs sui antequā cū illa mr̄imoniū cōtraxisz. q̄riī qd iuris sit. rndet q pp ꝫ nō sūt sepandi nisi hoc essz notoriū aut ꝓ idoneos testes lr̄e, ꝓbareī Ber. Nō q ex copula illicite bīta ꝯbitur affinitas impediens 7 dirimens mr̄imoniū inter affines. 7 sic nō solū marit⁹ 7 vxor efficiunt vna caro ꝓ copulā. sz etiā fornicari⁹ 7 fornicaria. vt, ꝓbaī clari⁹ i. c. i eo. xxxij. q. iij. 7 sic oriī affinitas ex illicita cōiūctōe sicut ex cōiugio. Scōo nō q copula pōt eē notoria. vtputa ꝑm doc. si publice tenebat istā mulierē. ar. l. l. si vicinis scīēnt⁹. C. de nup. Et nō hoc dcm̄ q2 facit ad mām. c. vīa. de coha. cle. 7 mu. vt fornicatio clerici dicaī notoria sine alia, ꝓbatōe si publice tz cōcubinā., ꝓ quo vī ter. i. c. tua. e. ti. iūcta gl. i v. ñ ex euidētia que ꝫ clare vult 7 eaz notabis. Ultio nō q de eo qō ē notū iudici vt notoriuz. pōt iuder ferre snīam sine testibus etiā si sit notorium facti trāseūntis. vt ꝫ nōbiliter, ꝓbaī., ꝓ quo vide bo. ter. cū glo. i l. i. C. qui 7 aduersus quos. Abbas.

t Ransmisse. Jncestuosus mr̄imoniū ꝯbere ñ ꝺz. sz si cōtrahit tz. 7 tūc teneī reddere. sz nō pōt debitū exigere. 7 ñ minⁱ⁹ teneī vxor necessaria administrare. ꝑmo cōsultatio. secūdo rnsio ibi q2 vero. Casus lr̄alis. Qui habebat vxorez ea defūcta filiā vxoris defūcte coḡuit. post modū aliā accepit 7 nihilominⁱ⁹ cū ꝑuigna publice deliquebat. q̄riī fuit a pa. ḡliter i fcō isto essz agendū. 7 ipe rndet q vxori lr̄e cohabitet 7 necessaria subministret. nec eā coḡscat q̄ꝺiu vixerit nisi ab ea fuerit requisit⁹. 7 donec cū ea ꝓ manserit, ꝓ icestu 7 adulterio pniaz agat, ꝓ ꝫ ponentis arbitrio. 7 si supuixerit vxori sine spe cōiugij pseueret Ber.

Nō ꝑmo q lz maritⁱ⁹ ꝑuet facultate exigendi debitū. nō tñ ꝓ ꝫ releuaī ab oneī ministrari vxori necessaria. Secūdo nō q icestus ñ dissoluit mr̄imoniū ꝑus ꝯctū. lz ꝑuet facultatez exigendi debitū. Ultio nō q ex eodez facto oriunt q̄ñq̄z due ꝑspecies delicti ābe punibiles. nā ꝫ ex copula cuz ꝑuigna ꝓmisit iste icestū 7 adulteriū. icestū q2 coḡuit affinē. adulteriū. q2 ipse erat ꝓiugat⁹ 7 de quolibet ꝑt accusari 7 puniri. ꝓ hoc. l. si adulteriū cū icestu. ff. de adul. plene ꝓ bar. in. l. senat⁹. ff. de accu. 7 vide qō nō. i. c. virginibus xxvij. q. i. Et ex hoc nō q de iure canonico coniugatus ꝺī ꝓmittere adulteriū. ñ. ēt cognoscēdo solutaz ꝓ quo vide text. xxxij. q. iiij. i. c. nemo. 7. c. dicat, lz aliud videaī de iure ciuili. de quo vide text. 7 glo. i. l. i. C. de adul. 7. l. iter. ff. co.

Ꝑrio ꝫ q̄riī nūqd possit dispensari cū isto sup exactōe debiti. Doc. q sic. nā si ecclesia dispensat vt possit ꝯbere ꝺ nouo. vt nō. ꝺ. e. c. i. fortius ꝑt dispensare vt post ꝯctū possit exigere. intellige cā subsistente. puta iuuenitutis. Ultimo queritur nunquid vxor possit denegare marito incestuoso petenti debitum. Hostien. q sic. fretus auctoritate domini. xxxij. q. i. in. c. dixit. dicit tamen q si vxor semel pe-

tijt debitum teneꝛ̃ postea reddere. q̃si videaꝛ̃ recõciliatio facta. all. c. si vir. j. ó adul. ⁊ c. ꝓposuit ⁊ qó ibi nó. ś. de ꝓiu. scer. Sed do. Lar. ⁊ do. an. tenẽt oppositũ ⁊ melꝰ. nã i isto casu maritus ñ ꝓuaꝛ̃ exactiõe debiti ex cõtẽplatõe vxoris. ſz pp atrocitatẽ sui delicti. ió vxor nõ põt sibi hãc penã z remittere. nec ẽt exigẽdo sibi debituz vꝫ velle sibi remittere. Sed i ꝑijs cõtẽplatõe vxoris dũtaxat vir erat ꝓiuatꝰ. vt puta pp adulteriũ. ió si vxor petit debitũ a viro videt illum recõciliare. ⁊ sibi remittere. In glo. ij. i fi. intellige istos tres casus ꝓout plene dixi i. c. i. ⁊ c. fi. ś. ó eo q dux. i ma.

quã ꝓmus pol. per adul.

s Uper eo.

Nõ sepaꝛ̃ mr̃imoniũ ad confessionẽ ꝓiugũ q dicũt affinitatez ꝓcessisse. ẽt si rumor vicinie ꝓsẽtiaꝛ̃. ⁊ ẽ casus multũ allegabilis ⁊ notabilis. ꝓmo põit qõnẽ. scõo solutionẽ. ibi tue. Casus lr̃alis. Quidã cõtraxit mr̃imoniũ cuz q̃dã muliere ⁊ rãdẽ ipe q̃z vxor cõfitebãt q ꝙ quãdã cõsanguineã vxoris sue anꝙ cũ ea ꝑrisset carnaliter coꝝuit: et aliq̃ ps vicinie illud acclamabat. q̃rit an sint sepandi. r̃ñr q pp eoꝝ cõfessióez rãtũmõ ñ sũt sepandi vſq̃ pp rumorẽ vicinie. qz multi q̃doqz colluderẽt adiuicẽ ⁊ ad cõfessiõem i cestus facile. ꝓsilerẽt. ſi p eorũ cõfessionẽ crederẽt separi. et rumor vicinie ñ ẽ adeo validus q bñ cõiũcti debeãt separi nisi rõnabiles. ꝓbatões accedãt. Ber. Nõ ꝑ regulã q ad ꝓfessionẽ cõiugũ ꝑ mr̃imoniũ nõ dz fieri mr̃imonij sepatio. Et rõ but9 dci ẽ. qz mr̃imoniũ nõ bz depẽdẽtiaz ab homine. ſz ab ipo deo recipit idissolubilitatẽ. xxxiij. q. ij. quos de9 cõiũxit. ⁊. xxxv. q. x. in. c. i. ió ꝓfessio nõ nocet. cũ ꝓncipaliter ñ fit ꝑ ꝓfitẽtẽ. Scõo nõ ibi aliq̃ ps vicinie iuncto v. rumor. q rumor vicinie, ꝓprie dr̃ cũ aliq̃ ps vicinie aliqd asserit. ⁊ i b differt rumor a fama. Nã fama, ꝓprie ẽ qñ tota ciuitas seu vicinia vel maior ps reclamat. vt nõ. i. c. i quisitioni. i fi. j. de accu. Rumor ãt ẽ qñ aliq̃ ps clamat. puta tertia vel q̃rta ps. nã lz appellatiõe pris vemat medietas. vt in c. ij. i. r̃ñso de deci. li. vi. ⁊ i. l. nomẽ filiarũ. §. portiõis. ff. ó ver. signi. tñ vbi adijcit verbũ aliqua. tũc verificat i q̃libet minima pricula. qz dictio aliq̃ restrigit. de quo vide bo. gl. i cle. i. de. fo. cõpe. quã tenebis ad b mẽti. Et sic itellige gl. b q̃ dicit aliud fama. aliud rumor. ⁊ q i minus se bz rumor q̃z fama. ⁊ simlẽ gl. hẽs i. c. si duo. xxxv. q. vi. Ultio nõ q mr̃imoniũ sepaꝛ̃ pp. ꝓpi gtatẽ ꝓcedentẽ ꝛ̃ctã ẽt p illicitũ coitũ. In gl. i. i fi. nõ bñ ultã glo. ⁊ expedicdo hãc mãm cũ gl. fi. distigue plene sic. cũ q̃rit nũ qd valeat cõfessio coniugũ in. cã mr̃imoniali aut agit de mr̃imonio ꝛ̃bẽdo. aut de ea ꝛ̃cto. ꝑ casu sola fama de ipedimẽto sufficit ad ipediẽdũ mr̃imoniũ. ẽt si i spõsalib9 iteruenisset iuramẽtũ. ter. ẽ nõ. i c. sup eo. j. ti. ꝓxi. Itẽ ad dcm vnius. s. tertij ipedit mr̃imoniũ ꝛ̃bẽdũ. si nõ iteruenit iuramẽtũ. vt ẽ bo. ter. i. c. ꝑtera el. ij. de spõ. ⁊ in. c. sup eo de test. Et ex illis duobus. c. vꝫ inferẽdũ q plus, ꝓbet fama q̃z vn9 testis. qz vt dixi sola fama ipedit. ẽt si iteruenit iuramẽtũ. sec9 i dicto vnius. Sz ego crederẽ q si vn9 testis oio iteger cõfiteret ipedimẽtuz ipediret mr̃imoniũ. ẽt si iuramẽtũ iteruenerit. qz vn9 testis nõ minus, ꝓbat q̃z fama. ad hoc qõ nõ. i. c. veniẽs de test. ⁊ i. c. i. de ap. facit. c. sup eo. §. i. ś. de test. vbi videt q̃si casus. Et ad. c. ꝑtera rñdeo q ille testis nõ erat oino iteger tũ qz allegabat turpitudinẽ suã. tũ qz deponebat sine publicatiõe sui noꝛ̃s ꝑ. c. ij. de test. Aut spõsi cõfitẽtur ipedimẽtũ. ⁊ puto sufficere eoꝝ cõfessionẽ ad ipediẽdũ mr̃imoniuz ẽt si iteruenisset i spõsalib9 iuramẽtũ. Nõ qz cũ possint sibi remittere illã obligatõez iurata. vt i. c. ij. de spõ. ꝑsũptio est q ñ ꝓfiteaꝛ̃ falsũ. ⁊ sic restrigo istũ ter. vbi agit de ꝛ̃cto matrionio ⁊ sic ꝓpe loquit. Aut alter ex spõsis ꝓfiteꝛ̃ ipedimẽtũ. ⁊ tũc aut ꝓfiteꝛ̃ ille q stat ꝑ spõsalia. ⁊ nõ puto sufficere qz cõfessio ꝑ se ñ vz. xiiij. q. ij. i ꝓn. Et si dicerem9 ꝛ̃ium facile dissolueretur spõsalia cũ appetẽtes separationẽ cõfiterent ipedimẽtũ. Aut cõfiteꝛ̃ is q stat ꝑ spõsalib9. ⁊ tũc sufficit ẽ cõfessio. ar. c. attestatões. ⁊ qõ nõt ibi host. ś. de despõ. ipu. Scõo casu ꝓncꝑali eũ agit de ꝛ̃cto. dic q aut cõfiteꝛ̃ o tẽdit ad separationẽ thori. ⁊ vz ꝓfessio ꝑ ꝓfitẽtẽ. vñ si

vxor cõfiteꝛ̃ adulteriũ sibi ꝓiudicat vt i. c. ex lr̃is. de diuor. qz ꝑ b ñ sepaꝛ̃ viculũ mr̃imoniale. Aut ꝓfessio fuit sup sponsalia vinculi mr̃imonialis. ⁊ si, p mr̃imonio vz dũmõ ñ venit ad iudiciũ alteri9 mr̃imonij de quo ꝓstet. vt le. ⁊ nõ. i. c. ij. de clã. despõ. Aut ꝓfessio fit ꝑ mr̃imoniũ. ⁊ tũc aut ꝓiuges ꝓfitẽtes stãt ꝑ mr̃imoniũ. ⁊ ñ vz ꝓfessio ẽt cũ fama. rõ qz cõfessio ó se nihil, ꝓbat. ex quo ẽ, p ꝓfitẽtib9. fama rñ ꝑ se ñ sufficit ad dirimẽdũ mr̃imoniũ. vt i. d. c. si duo. ⁊ b tenuit hic do. an. qõ satis plz. ⁊ sic limita istõ. c. si duo. Aut ꝓfessio fit a ꝓiugib9 stãtib9, p mr̃imonio. puta qz inder ꝛ̃grit ex offõ vel terti9 accusat. ⁊ tũc si ꝓcurrit fama cũ cõfessione vꝫ ter. nõ. i. d. c. si duo. q debeꝛ̃t separi mr̃imoniũ. ⁊ b voluit ista glo. b rñdẽdo ad ꝛ̃ciũ illi9. c. Abbas rñ dic b dispõnẽ illi9 c., pceſſisse de iure ãtiquo qñ, ꝓhibitio ꝓiugij extẽdebaꝛ̃ ad vij. gradũ qz, ꝓbatio ꝓsãguinitatis nõ poterat de facili bẽri vſq̃ ad illũ gradũ. sufficiebat fama de ipedimẽto cõsãguinitatis cũ cõfessiõe cõiugũ. ſz cũ hodie, ꝓhibitio sit restricta ad quartũ gradũ. vt i. c. ñ dz. J. ti. ꝓxi. dz aliter, ꝓbari ꝓsanguinitas, put bñ i. c. lz ex quadã. de testi. Do. an. admittit dcm abba. cũ agit de ipedimẽto ꝓsãguinitatis. ſz vbi ageretur de alio ipedimẽto clãdestino. puta de affinitate illicite ꝛ̃cta. putat sufficere famã cũ ꝓfessione cõiugũ. satis b dcm vltimũ plz. sed puto q ẽt i ꝓmo casu sufficeret fama cũ cõfessione cõiugũ. nõ ob. dcõ abbatis. rõ qz ex quo confessio emanat, ꝑ astantib9, p mr̃imonio. nec ẽ ꝑsũptio collusiõis. stãdũ eſt cõfessiõi ẽt sine fama. qz nõ ẽ ꝑsũptio q qs cõfiteatur falsũ ꝑ se. l. fi. C. arb. tute. Et hoc voluerũt cõiter doc. i. d. c. attestatões. ⁊ host. hic. forti9 q̃ vz cõfessio q̃ bz cõcomitãtiã fame. Nec ob. c. lz ex quadã. qz logt̃ qñ non adest cõfessio cõiugũ stãtiũ, p mr̃imonio. ita q idistincte itelligerẽ tex. i. d. c. si duo. Aut alter eorũ rñ cõfiteꝛ̃ ꝑ mr̃imoniuz. ⁊ tunc aut ille q stat ꝑ mr̃imoniũ ⁊ nõ vz. ẽt si cõcurrat fama ꝓ rõnẽ supradictã. Aut cõfiteꝛ̃ ille q stat, p mr̃imõio. ⁊ tũc dicit do. an. q si allegat turpitudinẽ suã ñ, ꝓbat ẽt cũ fama. allegat nõ. ꝑ archi. i. d. c. si duo. Sed certe archi. etiã infert ꝛ̃iã opi. ⁊ illã puto veriorez. qz vbi agit de piculo aĩe audiꝛ̃ allegãs turpitudinez. vt plene dixi i. c. cũ sup de cõcess. ꝓben. Itez ex quo ille stat, p mr̃imonio. ⁊ cõfiteꝛ̃ ꝑ se. nõ est ꝑsũptio q dicat falsũ. vt nõ. i. d. c. attestatiões. maxime cũ fama adiuuet suã assertõnem. Et ex ꝓdcis habes plene hãc mãm an ⁊ qñ valeat cõfessio coniugũ vel alteri9 ex eis ꝑ cõiugiũ. ⁊ nõ habes alibi mãm ita collectaz.

d Iscretiõem.

Affinitas supueniens si dissoluit spõsalia de pñti. Cõis diuisio. scõa ibi nos igit̃. Et in ꝓma dicit mulierez ad cõtinentiã iducendã. scõa ibi q si. dicit qd iuris si ad b ñ põt iduci. tertio soluit tria obstacula. Casus lr̃alis. Quidã ꝛ̃git mr̃imoniũ cũ q̃dã ꝑ vba de pñti: ⁊ anteq̃z eã cognosceret tradidit i quãtũ potuit renitentez ⁊ iuitã cuidã suo cõsãguineo i vxorez. ⁊ ille eã accepit lz iuitã. sed mulier q̃z cito fuit reddita libertati aufugit ab ipo. ⁊ ꝑ viro restitui postulauit. q̃rebaꝛ̃ an deberet illi restitui. r̃ñt pa. q viro, ꝓ rã mrpi facinore grauis pna dz ipõi. ⁊ mulier monenda est pp publicã hõestatez vt nec ꝓmũ repetat cui9 cõsanguine9 eã cognouit lz iuitã: nec redeat ad scõm cui ꝑter adulteriũ ñ põt se cõmisceri ſz i cõtinentia maneat donec ꝓmus vir viã vniuerse carnis fuerit ingressus. si ãt ad hoc induci nõ poterit prior vir cogaꝛ̃ eã recipe ⁊ maritali affectione tractare: nec ꝑt ei adulteriũ obijcere q eã adulterãdam tradidit preserti iuitã. lz dicaꝛ̃ i euãgelio q pp fornicatõez vir dimittere ꝑt vxorẽ ñ tñ pp eãdẽ cãz vir ſp ꝑt dimittere vxorẽ: nec vxor vitz cũ possit p exceptõez vel replicatõem repelli: ⁊ affinitas supueniẽs mr̃imonio ei obesse non dz q cõsci9 seu ꝓticeps hui9 inigtatis ſi fuerit. cũ iuꝫ suo fine cuipa ñ debeat defraudari. Alex. tñ i fili casu dixit distigũdũ ꝓut sequit. Ber. Nõ ꝑ ibi restitui postulauit q ẽt ante cõsũmationẽ mr̃imonij põt alter cõiugũ petere restitutõez alteri9 si hũit illi9 q̃si possessionẽ. ⁊ b tene mẽti. nã bñ facit ad nõ. p doc. i. c. ex pte. de testi. spo. Secũdo nõ ibi lz inuitã cognouerit. q mulier põt iuita cogsci. Ex quo arguo

q talis copula violēter extorta nō firmat matrimoniū ꝙ me
tū ꝓcedentē ⁊ facit optime ad id qđ dixi in. c. ꝓſultatōi. ſ. ŏ
ſpon. ⁊ h indubitatū vbi interuenit vis ꝓcīsa: puta q2 deten
ta p alios vel ligata fuit cognita. Quid āt ſi iterucūſſet vis
ꝓditiōalis. dic vt nō. in. c. is q fidē. de ſpō. vbi p Jo. an. vbi
tenuit h nō excuſare mulierē. ſz do. an. ibi ꝙ reſpectu matri
monij ꝙualidādi. ⁊ h vltimū puto verius q2 nō repit liber
ꝓſensus q regrit in mrimonio vt in. c. cū locū. de ſpō. Itē
nō ibi ꝓter reatū adulterij iūcta glo. q adulteriū cōmittitur
cū ſpōſa alterius de pītu lz nōdū cognita. ⁊ idē vī cū ſpōſo
de futuro ſaltē ad h vt ſpōſa ⁊ vir poſſint accuſari de adulte
rio p tex. nō. in. l. ſi vxor. ff. de adul. vbi dī q nec matrimo
niū nec ſpem matrimonij violare lz. ⁊ quatenus dicit ŏ ſpe
loquit ꝑ̄ in ſponſalib⁹ de futuro. ⁊ hoc ēt voluit glo. i. c.
quēadmodū. de iureiu. lz ꝙriū renuerit h do. car. allegando
p ſe glo. in. c. qdā. xxvij. q. ij. ſed primū puto verius. Itē
nō q ſicut marit⁹ pōt dimittere vxorē pp fornicatōez ita eē
mulier maritū. nō. n. in hoc indicant ad īparia qđ darius, p
bat in. c. apoſtolis. xxxij. q. vij. ⁊ in. c. i. vt lit. nō ꝓte. Itez
nō ibi ſed nec affinitas tex. aptiſſimū. ⁊ neſcio alibi ita clarū
q copula ēt illicita īducit affinitatē. ⁊ bēs h caſū in quo ma
ritus ⁊ vxor ſunt affines: ⁊ nihilomin⁹ exerceť mrimonium
ad petitionē illius q nō fuit affinitatis ꝓſcius. Ultimo nō
papā ñ artari ad ſequēdā diffinitionē ſuoꝝ ꝓdeceſſoꝝ. nec
dz ſequi ſi eā nō putat iuridicā. In glo. i. in fi. aduerte qa
intrat mām nūquid maritus poſſit obijcere vxori adulteriū
cui ipſe occaſionē dedit. ⁊ allegat ꝑ ⁊ ꝙ. ⁊ nō fuit auſa firma
re pedes. Do. an. dixit q ſi vir ē occaſio delicti mulieris in
uite nō īputať mulieri vt h. Si vō fuit occaſio mulieris nō
īuite. ⁊ tunc quo ad deū nō fuit excuſata: exquo nō cōpelle
bať. ſz quo ad vīz fuit excuſata vt ꝙ eū poſſit replicari. ⁊ h
diſtinctio vī de mēte Jo. an. ⁊ hoſt. q referūt. q. bar. brix. ŏ
quodā egrotāte ad cuius ꝓces vxor ꝓcubuit cū medico nū
quid poſſit vxori adulteriū obijcere. ⁊ ꝓcludit q nō exquo
ipſe fuit cā. ⁊ vide glo. xxxij. q. vij. ꝓcubuiſti. Sed ego ad
derē vnū mēbꝝ ad illā diſtinctionē. q aut vir fuit cā īmedia
ta adulterij mulieris. ⁊ tūc nō pōt ſibi obijcere adulterium
vt hic. aut fuit cā mediata puta q2 vxor deſerta a viro ꝓmiſit
adulteriū. ⁊ tūc nō ſufficit illa occaſio: q2 ē nimis remota vt
vī ꝓbari in. c. ſignificaſti. de diuoꝝ. ⁊ ita pōt glo. itelligi i. c.
ſi tu abſtines. xxvij. q. ij. ⁊ p hanc diſtinctionē reducerē iſtā
glo. ad ꝓcoꝝ. vide in fili bo. glo. in. c. decetero. ŏ bonī. In
glo. in v. pſertiz. ibi tñ. aduerte q2 hec expoſitio iꝓꝓriat
tex. vñ lz vxor nō ſit excuſata quo ad deū. exquo nō fuit in
uita. ⁊ ſic loquūtur iura alle. in glo. tñ quo ad maritū eſt ex
cuſata. ⁊ tex. ꝓprie loquit de marito. vnde hic ē caſus apt⁹
q marit⁹ nō pōt vxori obijcere adulteriū ſi ipſe fuit auctor
adulterij lz vxor fuerit ſpōtanea. nam dictio pſertim ꝓprie
ſūpta ponit idem in cāu ꝓrio. vt nō. in. c. auditis. de elec. ⁊ i
c. qñ. vt lit. non ꝓte. In glo. in v. nec affinitas. in fi. glo. nō
rñdet ad ꝓria. Jo. an. remittit ad arborē conſanguinitatis. dic
q quo ad impediendū matrimoniū oritur affinitas. ⁊ ſic lo
quitur. c. de illo. ⁊. c. ſup eo. ſ. c. ⁊ tz glo. in. §. affineſ. alle. p
ꝓrio que allegat ad hoc iſtū tex. ſed quo ad alios effect⁹ ꝓ
cedat ꝓriū. ⁊ h plus plz q̄z dictū do. an. qui dicit q lex ſolū
dicit q affinitas eſt quedā ꝓpinquitas ex nuptijs, ꝓueniens
vñ nō loquit ille tex. negatiue ſed affirmatiue nō enī ſequit
q alio mō non poſſit affinitas ꝙhiberi. ſz certe rñſio nō eſt bōa
quo ad totū illū tex. vt pz ibi ī tex. affines. nā loquit negati
ue. ſ. qñ nō cōtrahit niſi ex nuptijs. ⁊ iō intellige vt. ſ. dixi.
In glo. in v. officere. in fi. dic vt nō. in regula factū legitie
de reg. iur. li. vi. ⁊ in. l. ſi a me. alle. in ꝓriū factū erat incoha
tū nō aūt ꝑfectū. iō irritať ſi deuenit ad eum caſum a quo ñ
potuit habere principium. hic vero matrimonium erat per
fectū ex conſenſu ŏ pīti. ideo non irritatur ex affinitate ſu
peruenīente.

f **Raternitati.** Legit duobus modis ⁊ ſm vnū intellectū. h.
d. Ex ſponſalibus ꝓcto cū puella q̄ nondū cō
pleuit ſeptēniū interueniente copule attentatu orit publica
honeſtas impediēs matrimoniū ꝙbendum cū cōſanguinea
ſm alīū intellectū hoc intendit. Copula carnalis bīta cū pu
ella. vij. annoꝝ dirimit matrimoniū poſtea ꝙctū cū ꝑſāgui
nea. cōis diuiſio. ſcđa ibi diuortij. Caſus lr̄alis. Quidam
cōtraxit ſponſalia cū quadā puella. vij. annoꝝ q̄z polluit ex
traordinaria libidine: poſtea cōtraxit matrimoniū cū ſorore
ipſius. poſtmodū vero archiēps biſuntinus cuz de hoc ad
ipſum qđ eſſet delata diuortij tulit ſñām inter eos q̄z dñs
pa. approbat.. Ber. Oppo. ꝙ lr̄am. ⁊ videť nullo modo
poſſe de iure ꝓcedere. aut enī ex publica honeſtate fuit ſe
patū matrimoniū ꝓtractū cū ſorore ⁊ videť h ꝙ. c. lr̄as. ⁊. c.
acceſſit. de deſp. īpu. nā publica honeſtas ſolū orit ex ſpon
ſalibus cōtractis poſt cōpletū ſeptēnium. antea etiā cū ma
tre puelle poteſt cōtrahi matrimoniū vt ibi. Aut ex affinita
te orta ex libidine extraordinaria. ⁊ hoc ēt ſtare nō pōt q2 af
finitas nō cōtrahit niſi ꝓfecte mulier cognoſcat. ita q inter
ueniat ſanguinis ſeu ſeminis cōmixtio. vt ē tex. bo. i. c. lex
diuine cōſtitutionis. xxvij. q. ij. ad idē bo. tex. cū gl. in. c. ex
traordinaria pollutio. xxxv. q. iij. vbi dī q lz quis cogno
uit puellā circa nātia. exquo tñ copula nō fuit bīta ītra clau
ſtrū pudoris nō orit affinitas cū cōſanguineis puelle. vnđ
nō obſtante iſta pollutione extraordinaria pōt ducere con
ſanguineā puelle in vxorē. Solu. metu forte contrarij h. c.
le. duob⁹ modis vt ꝓmiſi. ꝓmo q matrimoniū fuit h ſepa
tum nō pp affinitatē ſed pp publicā honeſtatē que īſurre
xit ex ſponſalib⁹ cōtractis cū ſorore. ⁊ tunc ſm Jo. an. h. c.
ñ facit ad titulū. ſed tu aduerte. aut enī illa ſpōſa cōpleuerat
ſeptēniū. ⁊ tūc intellectus eſt indubius q. c. ſponſaz. ⁊. c. ad
audientiā. ſ. de ſpon. nec ēt tunc neceſſe ponderare extra
ordinariā libidinē. q2 ſola publica honeſtas ſuffeciſſet. vt in
dictis iuribus. ⁊ iō intelligo tex. q illa nondū cōpleuerat ſe
ptēniū tpe ſponſaliorꝝ. ſed erat. j. ſeptēniū. ⁊ tūc ad ꝓtraria
dic q interuenientib⁹ iſtis duob⁹. ſ. ſponſalib⁹ ꝓtractis cū
ꝓprima ſeptēnio ⁊ extraordinaria libidine orit publica bo
neſtas. nō enī ē honeſtū vt quis ducat in vxorē cōſanguine
am puelle cū qua cōtraxit ſponſalia ⁊ extraordinaria libidi
ne polluit. ⁊ facit ad ri. in eo q ſponſalia de ſe nō ſufficiūſſēt
ad dirimēdū matrimoniū ſed ponderať etiā extraordinaria
libido. ⁊ iſte intellectus extēdit. c. lr̄as palle. ⁊ ē conformis
cū intellectu. c. iuuenis. ŏ. de ſpon. ſed ſm intellectū quem
ibi tenui multū differt a deciſione iſtius tex. nā ibi puella fu
erat ducta in vxorē ⁊ ꝓducta in domo viri: nec conſtabat ŏ
attentatu ſed ꝓſumebať. h vero fuerunt cōtracta ſponſalia.
⁊ ꝓſumebať copula. ⁊ ſic ponit caſum oīno diuerſū. ſcđo le
gīt iſte tex. q affinitas fuit cā dirimēdi hoc matrimonium.
⁊ tunc ad ꝓrium dic q exquo puella apparet cognita ꝓſu
mit q mature potuerit cognoſci niſi doceat cōtrariū. ⁊ tūc
opz intelligere ter. q fuit extraordinaria libido. i. extraor
dinariū ⁊ inſolutū tps pubertatis. ⁊ tunc ceſſant cōtraria q̄
ꝓcedunt cū libido fuit extra clauſtꝝ pudoris. Et in ſūpta
occaſione dicit Inno. q niſi deť ꝓmixtio ſeminis vtriuſq̄z
intra clauſtra pudoris nō cātur affinitas nec cōſumať mri
monīū. vñ nō ſufficeret emiſſio ſeminis vn⁹. ponit exēplū
in frigido qui pōt ꝓuocare mulierē ad ſeminis emiſſionez.
nō tñ per hoc erit matrimoniū ꝓſūmatū vel cōtracta affini
tas exquo alter nō eſt potēs ad matrimoniū. ⁊ idē dicit cō
tra reſpectu mulieris. hec opi. Inno. nō multū plz ll̄oſt.
q2 de facili nō pōt ꝓbari emiſſio ſeminis vtriuſq̄z niſi forte
generata ꝓple. q2 tunc ſatis ꝓbat de cōmixtōe ſeminis vtri
uſq̄z. ⁊ p hoc vī ſentire ll̄oſt. q ad gnātionē ꝓlis neceſſa
rio cōcurrat ſemen vtriuſq̄z. qđ qdā medici renuerūt. ſz vt
audio cōis opi. medicoꝝ eſt in cōtrariū. ſ. vt ſemē mulieris
neceſſario nō cōcurrat ad generationē. ⁊ ob hoc maxīe dič
Fede. ꝙſi. ccxc. q ad cauſandā affinitatē ſeu ad matrimoni
um ꝓſūmandū neceſſario nō requirit q mulier emittat. ſed
ſatis eſt q viri ſemē ſit cōmixtū nāe vxoris. Ex cōtrario. n.
ſequereť magna abſurditas. nā pone q p annū mulier nō
emiſerit. tñ cōcepit ex ſemine viri ⁊ pepit. abſurdū ēt dice
re ſm ll̄oſt. q matrimoniū nō ſit ꝓſūmatū vel affinitas ſit
cōtracta. ⁊ hec opi. ſatis plz data habilitate vtriuſq̄z ad cō

ddd

tractum matrimonij. ⁊ per hec habes pz̄e ceteris. ℞. c. clare lectum.

Abbas.

c **X litteris.** Affinitas supueniēs rūpit spōsalia de futuro. vl latius sic. affinitas causata ex copula illicita rūpit spōsalia p̄cedētia ⁊ p̄uat facultatē ꝑbēdi matrimoniū. Cōis diuisio. scda ibi nos aūt. Casus lr̄alis. Quidā g. noīe cōtraxit sponsalia cū quadā puella īfra nubiles annos: ⁊ postmodū matrē puelle carnaliter sepe cognouit. puellā ipaz carnaliter tractauit adultā ⁊ hoc notoriuz erat. petijt eps loci illi viro ꝑuideri. ⁊ vtrū ipsa mulier possit cum alio viro ꝑbere: dominus pa. dicto viro pn̄iam fecit iniūgi. Mandās ep̄o vt illos debeat ab inuicē separe. ⁊ mulier alteri viro nō nubat. si post q̄z sciuit delictū viri ⁊ mr̄is ei non erubuit cōmiscēri. vir ⁊ mater ipsius mulieris nō debēt ad alias nuptias cōuolare. Sed continēter viuere debēt ⁊ suū flere delictū si de lapsu carnis nō timeāt ip̄ox. Ber. Oppo. ꝑ tex. ex quo enī filiā despōsauit in vxorē vt dr̄ i tex. non potuit eā āplius dimittere pp affinitatē supuenientē ex persona mr̄is. q̄ affinitas supueniēs nō dissoluit matrimoniū lz nōdū ꝓsūmatū vt in. c. discretionē. ℟. e. Sc̄o dic q⁹ tex. p̄t intelligi dupl̄r. p̄mo q⁹ desponsauit puellā in vxorē. i. ꝑfit p v̄ba de p̄sti. ⁊ tunc ad ꝑfectū dic q⁹ ex quo ista puella nondū erat nubilis nō potuit eē matrimoniū īter eos. sed iuris interpretatiōe fuerūt spōsalia de futuro. vt in. c. vnico. ℞. ō̄sp. īpu. li. vi. ⁊ aſſq̄z puella pueniret ad etatē legitimaz spōsus cognouit mr̄em puelle. ⁊ sic sponsalia fuerunt sublata p affinitatē supueniētē. q̄ p̄missio matrimonij nō p̄t adimpleri. vt in. c. ij. ℟. e. Sc̄o p̄t intelligi q⁹ iste desp̄sauit puellā in vxorē. s. futurā. ⁊ sic mēte ⁊ verbis fuerūt ista spōsalia de futuro. q̄ tollūt ex affinitate supueniēte ex psona mr̄is. ⁊ hūc intellectū sensit glo. i. ⁊ glo. in v̄. separatis. Et ex his patz decisio ad totū tex. nā mater ⁊ vir nō p̄nt ampli⁹ ꝑbere pp crimē incestus q̄ p̄miserūt. si tn̄ ꝑberēt de facto teneret matrimoniū. intellige cū extraneis. vt in. c. trāsmisse. ℟. e. nā inter se nō teneret matrimoniū pp affinitatē ꝓcētā ex psona puelle ⁊ publicā honestatē ortā ex spōsalibus cuz filia. sponsa v̄o poterit ꝑbere cū alio si nō fuerit pticeps iniq̄tatis vt q̄ admisit istū virū ignorando q⁹ p̄ius cognouisset matrem. sec⁹ autē si fuerit ꝓscia. vt in l̄ia.

v **Eniens.** Idē quo ad ti. dicit q⁹ decretal' ℟. ,prima. p̄ma ps narrat factuz scda rn̄det ibi cū igit̄. Casus lr̄alis. Quidam e. noīe cōtraxit sponsalia cū quadā puella iuramēto interposito. q⁹ eā duceret in vxorē q̄z cito illa ad legitimam pueniat etatem p̄. puelle eū recepit in domo. dict⁹ sorori sponse ipsi⁹ carnaliter se cōiunxit. postmodū ad instātiā amicoz suoz puellā illā in vxorem accepit. ⁊ postmodū q̄n facultas se offerebat cognoscebat vtranq̄z. postea vero ad cor reuiēs cōsilium siue salutis petijt sibi impendi. archiep̄s suus misit eū ad do. pa. ⁊ ipe sup hoc scribit eidē dicēs cū non solū a malo. sed ab oi spē mali p̄cipiat ap̄s abstinere. Mādat. q̄. p̄dictus. e. ,p tanto excessu p̄niam competētem ꝑponat ⁊ moneat illū ⁊ cōsulat ei. vt de cetero abstineat ab vtraq̄z quod iferius apti⁹ declarabit̄. Ber. Nō q⁹ p̄iculosa est seruū cōmixtio. nō vitanda ēt inter affines. ad ℞. c. mulieres. iūcta glo. de iudi. li. vi. ⁊ alibi dicit tex. q⁹ cohabitationē īterdicit adulterium. vt in. c. diffinimus. xviij. q. ij.

Quero cū qua plus iste delinqt. Ain. dicit q⁹ quo ad deū vbi magis ꝓfit. sed quo ad ecclīam v̄ magis dehquisse cū illa cū qua sponsalia nō ꝓfit. ⁊ nō p̄mū dictū Ain. q⁹ ī discernēda q̄ntate reatus quo ad deū attēdit̄ p̄cipaliter cōtēptus peccatoz. ⁊ nō qualitas peccati. ⁊ idē voluit gl. ī. c. cū quidā. ℟. de iureiu. vbi plene dixi. ⁊ in. c. homo xp̄ianus xl. di. ⁊ sic debes decidere q̄nē tactam. xiij. q. vlt. c. fi. vbi formaī q̄ vtr̄ cū turpi vel cū pulchra magis peccet. In glo. i. in fi. vel potes intelligere tex. ,p̄re. ⁊ tūc dic q⁹ licz a p̄ncipio nō tenuerūt sponsalia. tn̄ tractu tp̄is ex supueniētia tp̄is etatis legitime fuerunt ratificata cum iste puer habitaret in domo sponse. vt in. c. lias iūcta glo. de despon. īpu. ⁊ de istis etatibus qualr distinguant vide bo. glo. quā tene bis menti in p̄oe. sexti.

t **De fraternitatis** Affinitas supueniēs nō dissoluit matrimoniū. Cōis diuisio. scda ibi nos Casus lr̄alis. Quidā matrimonio ꝓcto ⁊ consūmato cū quadā eius sorore cognouit. q̄rit̄ vtr̄ possit exigere debitū ab vxore ⁊ soluere requisitus. rn̄det pa. q⁹ vxor monēda est vt a cōmixtione viri abstineat ⁊ in cōtinētia permaneat. donec vir eius mortu⁹ fuerit pp honestatē publicā si aūt parere noluerit. ⁊ talis fuerit vt de lapsu timeat ip̄si⁹ vir poterit ei debitū reddere. cū affinitas post matrimoniū iniq̄z ꝓcta illi nocere nō debeat. q̄ in culpa non fuit. Ber. Nō q⁹ affinitas supueniēs inter maritū ⁊ vxorē p̄uat solū culpabilē iure exigēdi debitū. sed nō absoluit eū a reddēdo debitū cōsiliū tn̄ ē vt decetero vter q̄z abstineat ⁊ ꝑtineat. ⁊ de h̄ dic vt le. ⁊ nō. in. c. trāsmisse. ⁊ in. c. discretionez. ℟. e.

In glo. i. ibi. i. affinitatē. aduerte q⁹ iō glo. sic exponit. q̄a ex copula illicita cū affine nō oriť publica honestas sed affinitas. vt in. c. discretionē. ℟. e. sed publica hōestas oriť ex ꝓcu sponsalioz vel matrimonij. vt in. c. vnico. de spō. li. vi. ⁊ q⁹ ibi nō. vī in cāu huius. c. fuit orta affinitas ex copula cū sorore vxoris ⁊ nō publica honestas. ⁊ iō glo. sic exponit. ⁊ consimilem expositionem fac. t in dicto. c. discretionem. sed potest dici q⁹ licet non oriatur publica honestas de qua in. d. c. vnico. tamen honestum est. i. honestus exp̄stulat vt vxor nō ꝓiungat se viro qui sororē suā turpiter cognouit. vnde vltra affinitatem hoc reqrit honestas. ⁊ sic potest stare tex. ,p̄re qui in p̄ncipio facit mentionē de honestate in fi. de affinitate ⁊ sic p̄t intelligi tex. d. c. discretionē.

i **Ordāe** Sūmatū ē. ℟. c. p̄ri. In p̄ma p̄te ponit mulieris petitio. In scda cāe cōmissio. ibi ea pp. Casus lr̄alis. Quedaz puella iordana noīe q̄ nondū ꝓpleuerat decimū annū. ꝓfit cū quodā p v̄ba de futuro. qui eā infra spacium eiusdē āni cognouit. postmodū matrē ipsius in vxorē accepit. ⁊ carnaliter cognouit eandē. vī petebat dicta iordana a do. pa. sibi sup hoc ,puideri. cū fine sua culpa viro suo p̄uari nō dēat. nec ipa valeat cōtinere. mādat pa. ep̄o dioce. q⁹ si res ita se h̄z vtrūq̄z ip̄ox moneat ⁊ iducat ad ꝑpetuā cōtinentiā obſuandā. q⁹ si ad hoc induci nequiuerit iūcta p̄nia ꝓpetēti viro eū p cen. ec. cōpellat vt eidē mulieri cohabiter ⁊ cōiugale debitū reddat. Ber. Nō p̄mo q⁹ affinitas supueniens non dissoluit matrimoniū p̄sumptū sicut nec verā cū ista puella erat matrimoniū p̄sumptū. q⁹ cōtraxit spōsalia ⁊ eā postmodum cognouit. vt in. c. is qui i. ℟. de spō. et sic istud. c. p̄t nobis fuire vltra capitula p̄cedentia ī matrimōio p̄sumpto. Scō nō ⁊ tene mēri q⁹ pubertas potest multū ꝑueniri. nā hec puella nondū cōpleuerat. x. annū et tn̄ potuit mature cognosci q̄ p̄z ex eo. q⁹ ex illa copula fuit inductū matrimoniū. Ex hoc ifero q⁹ ex copula habita cum minore p̄sumitur potentia coeundi in ipsa minore. lz aliter non ,pbetur quod tenet Ain. ℟. c. fraternitati. dicit tn̄ q⁹ posset ,pbari ꝑfectū p aſpectū corporis q̄ plz. arg. c. fraternitatis. ĵ. de frigi. Tertio nō q⁹ eccl̄ia p̄t compellere ꝓiugē ad reddendū debitū ꝓiugi. Altio q⁹ tex. hic dicit q⁹ vir exactus tenet reddere debitū. qn̄ dr̄ exactus. dicit Ain. q⁹ exactus dr̄ siue verbo siue signo exigat debitū. nā sepe signis loquimur vt in. c. cū apud. ℟. de spon. nam sepe mulieres verent verbis petere debitum nunquid aūt vir ille poterit exigere. dic q⁹ non q⁹ p̄uatus est ,pter delictū suum vt in. c. transmisse. ⁊. c. discretionem. ℟. e. vī peccaret mortaliter exigendo fm Ain. q⁹ contra p̄ceptum canonis. ar. in. c. ij. de ma. ⁊ obe. nec mulier debet sibi acquiescere ēt si timeat de incontinentia viri. sed dic q⁹ ecclesia poterit ſcum dispensare si timetur de incontinentia ipsius vt dixi in d. c. transmisse.

De consanguinitate ⁊ affinitate. Rubrica.

Uiso de cognatione spūali ⁊ legali ac ō ꝓximitate quadā q̄ ꝯbitur ex copula cū ꝓsanguinea uxoris. merito restat videre de cognatione carnali que cōsistit in ꝓsanguinitate ⁊ affinitate. merito post rubricas precedētes subijcitur ista. Et quid ꝓprie sit affinitas aut ꝓsanguinitas dic vt habetur in glo. super arbore.

Ex litteris Sepaꝛ matrimōiū cō tractū iter affines pmi generis ⁊ quarti gradus. ⁊ sunt tres ptes In pma casus narratio. In scda rnsio ibi quo circa. in tertia iudicū instructio ibi cetex. Casus lr̄alis. Quidā secrete subarrauit quandā viduā p ānuli imissionē. ⁊ eam carnaliter cognouit. tandē cū vellet in cōspectu ecclesie cuz ea cōtrahere duo ꝓposuerūt qō habere nō poterat in uxorē ex eo qō p̄orem virū attigit quarto gradu ꝓsanguinitatis. vnus illoꝛ iurauit q̄ ita audiuit alius noluit illō iurare. ⁊ sic publice ꝓtraxerūt. postmodū venerūt alij duo ⁊ iurauerūt q̄ primus vir fuit isti supstiti. v. cōsanguinitatis gradu cōiunctus dubitabaꝛ. Quid essz in hoc faciendū. Consultus pa. mandat cuidā abbati. Quatenus vtranqz partē ante suā ꝑsentiā cō uocet ⁊ testes iurare faciat cor̄ ipso. ⁊ si p̄ testes legitimos ꝓstiterit qō primus vir attinet viro supstiti. iiij. gradu illos debeat abinuicē separe. qz vt dicūt canones mulier illa non poterat aliquē habere ō ꝓsanguinitate prioris viri vsqz ad iiij. gradū. in fi. dicit q̄ cāe matrimoniales nō sūt tractāde p quoslibet. sed p viros discretos q potestatem habeant iudicandi. ⁊ qui sciant canones. Ber. Nō pmo tex. iuncta glo. cntra q̄ p vnū testē de auditu ⁊ p aliū fine iuramēto nō ꝓbaꝛ sufficiēter impedimentū ēt ad impediendū matrimoniū ꝯbendū qō bene nōbis ad intellectū ⁊ limitationē. c. ꝓterea el. ij. s̄. de spon. Et ex hoc iſero q̄ maiorē fidē facit fama vel vnus testis cū iuramēto q̄z duo testes. quoꝝ vnus deponit de auditu. ⁊ alius sine iuramēto. nam sola fama de se sufficit ad impediendū vt. j. c. proximo. Itē dictū vni⁹ deponētis de veritate valet ut in. d. c. preterea. ſ aūt duo nō sufficerēt rōe p̄dicta. Et ex ſ ⁊ ex tex. nō q̄ i cā matrimoniali testes debēt eē iurati ēt si agaꝛ ad matrimoniū impediendū ⁊ p hūc tex. puto q̄ dictū. c. ꝓterea dz intelligi q̄ ille iuraⁿ⁹ allegabat impedimentū. Itē nō q̄ testes pcertim in cā matrimoniali debēt eē oī exceptiōe maiores ⁊ tenebis mēti vnā glosellā hic q̄ dicit illos dici oī exceptione maiores q̄ nulla exceptiōe lr̄ima pūt repelli. vide ēt glo. nō. isti. ō inuti. stup. §. itē verboꝝ obligatio. q̄ dicit illū testē dici idoneū q̄ nulla exceptiōe repelli pōt qō nō ꝓ statutis sepe regrentibus istas qualitates. Itē nō q̄ cū agit ad impediendū vel dirimendū matrimoniū ijdē q̄ denunciāt vel accusant pūt esse testes ⁊ hoc rōne peccati cū nō agaꝛ de ꝓmodo vel icōmodo eoꝝ ꝓ hoc bo. tex. in. c. in oī negocio. s̄. de testi. Altrio nō duo regsita in eo q̄ vult diffinire cām matrimonialē. ꝓmo vt habeat iudicādi ptātem. scdo vt statuta canonica nō ignoret. ⁊ p hoc arguit hic hosti. ꝯ theologos q̄ dicūt ecclesiam posse regi ex sola theologia. Sed quero qd si alteꝛ istoꝝ deficiat nūqd teneat sīa. Conclude post hosti. q̄ aut deficit ptās ⁊ idubitāter nō valet sīa q̄zcūq̄z det pīa qz sīa a iudice nō suo lata nulla ē. ut i. c. ar si clerici ⁊ in. c. iij. s̄. de iudic. ⁊. C. si a nō ꝓpe. iudi. p totum. Si vo adest ptās ⁊ deficit pīa. tūc tz sīa sed peccat iudeꝛ iudicando. dz. n. iudeꝛ alteri pitioi cāz delegere. aut piros ꝓsulere facit. ij. q. ij. c. fi. de pe. di. vi. c. i. ⁊. l. certi. C. de iudi. Et nō ex hoc iudicē ordinariū posse delegare cām matrimonialem.

Hinc sumpta occasione q̄rit hosti. pone q̄ duo sūt electi ad eundē ēpatū quoꝝ vn⁹ ē theologus. alter canonista qs eoꝝ sit pferendus data pitate. Concludit q̄ si in loco magis vsat cāz ventilatio preferēdus est canonista. Si aūt ibi pullulāt bereses vel locus est vicin⁹ hereticis ⁊ tunc pferendus ē theolog⁹. ar. in. c. in causis. s̄. de elec. facit. c. sup spe. de magist. mxt⁹ tñ eēt pferēdus vtriqz. dicit ēt q̄ nō ē necessariū q̄ ēps sit magister cānū. satis. n. est q̄ bēat sciam cō petētē qz ꝓpetēs scia tolerat i plato lz emuēs desideret vt in. c. pe. de pbē. ⁊ in. c. cū nobis. s̄. ō elec. ⁊ hec nō. In gl. iiij. nō duo fing. ex ista glo. pmū q̄ cā mrimonialis pōt delegari nō ēpo. nā ista cā ſm vnū intellectū fuit delegata illi archipbytero p istū abbatē cassinēsem qui bz iurisdictionē plenariā in castris monasterij. ⁊ eidē iste archipresbyter ē subiectus ⁊ hoc voluit Gof. bz. ⁊ hoc nō ꝓ limitatione eoꝝ que dicūt doc. in. c. cām matrimonij. de offi. dele. vbi dicūt de ꝓsuetudine curie cās mrimoniales nō ꝓmitti nisi epis. ō iure vo possūt cōmitti cuicū q̄z clerico salua dispōne. c. statu tū. de rescrip. li. vi. Scdo nō ex glo. q̄ ex cōsuetudine seu ex pscriptiōe pōt acquiri ptās diffiniēdi ⁊ cognoscēdi cās matrimoniales. silez glo babes in. c. lr̄as. de rest. spo. licet hosti. ibi ō. sed tene pmū ꝓ quo adduco tex. quasi expssum in. c. auditis. ō pscrip. Quis aūt de iure cōi bēat ptātē iudicandi de cā matrimoniali. dicit hosti. q̄ epus q̄ cū cā sit grauis ad eū ē pferenda. xxv. di. plectis. ⁊ in. c. i. de offi. archi. Ego allego tex. expssum q nō ē alibi in. c. accedētib⁹. de ex cel. pla. vbi dī q̄ dignitatis ēpalis est cognoscere de cāis matrimonialibus. ⁊ sic nullus prelatus citra ēpm pōt de iure cōi hoc attētare nisi iuueꝛ iure spāli. In glo. in v. cor̄ te. ibi spāle in matrimonio. ⁊ hec so. plz. nā si sīa nō trāsit i rē iudicatā. vt in. c. tenoꝛ. ⁊. c. latoꝛ. de re iudi. fortius post publicationē solā pūt ꝓduci testes. ⁊ hanc māz plene explicaui in. c. iurauit. de ꝓba. ⁊ nō. in. c. cū in tua. ⁊ in. c. series. de testi. In glo. in v. quarto gradu ibi dispensatiue. hec solu. diuinat. idē dicendū ⁊ melius q̄ in āntiqua decretali dicebaꝛ de. v. vi. ⁊. vij. sed mēto alioꝝ graduū fuit decisa pp. c. ñ dz j. e. vbi ꝓhibitio fuit restricta ad quartū gradū.

Super eo Affinitas supueniēs de qua saltē ꝓstat p famā soluit spōsalia de futuro. Cōis diuisio. scda ibi in gsumoni.

Casus lr̄alis. Quidā iuuenis ꝯrit spōsalia de futuro cū quadā puella que nō erat nubilis etatis sed facta nubilis: perijt illū ⁊ ipe excepit dicens q̄ eā in uxorē habere nō pōt: qz post qz affidauit illā ꝓsanguineā illius carnaliter cognouit. ꝓsultus pa. rnder q̄ si manifestū ē q̄ illā cognouit. vel si ēt nō est notoriū ⁊ fama loci hoc bz. dz ille ab impetitiōe illius absolui cū fuerit sponsa tantūmodo de futuro. Ber. Nō pmo sponsā ō futuro posse repetere spōsum vt cogat matrimoniū ꝯbere iurta ꝓmissionē suā. nam sponsalia sūt futuraꝝ nuptiaꝝ ꝓmissio. xxx. q. v. nr̄ates. ⁊ l. i. ff. de spō. q̄ aūt ꝓmittit necesse ē adimpleri. s̄. de pac. c. j ij. ⁊. iij. ⁊ idē dic in sponso. facit. c. ꝓterea. el. i. de spō. Nō scdo q̄ allegās turpitudinē ꝓpriā audit ex qua vsat piculū aīe. ad idē. c. ꝓterea. el. ij. s̄. de spō. Tertio nō q̄ sola fama ꝓbat impedimētū matrimonij. ⁊ lz iste tex. loquat in affinitate idē dicas in quolibz alio impedimēto. qz vbi ē eadem rō eadē dz ēe iuris dispositio. in. c. cū dilecta. de ꝓbr. vti. vt iuti. ⁊ sic hēs hic casum in quo fama facit plenā ꝓbationez ⁊ hoc iō qz agit de modico ꝓiudicio. ⁊ vt in dubio euitet piculū aīe. Et ex his iſero q̄ i causis modici ꝓiudicij fama facit plenā ꝓbationē maxime si ex hoc euitat piculū aīarū. ⁊ vide q̄ dico in. c. veniens. el. i. s̄. de testi. secus vbi ageret de magno ꝓiudicio. vñ si matrimoniū hic fuisset ꝯctū sola fama impedimēti nō sufficisset vt in. c. si duo. xxxv. q. vi. In glo. ij. in fi. nō ex hac glo. q̄ lz iuramētū nō sit de substātia matrimonij vel sponsaliorū. tñ addit fort⁹ vinculū. ꝑ lī. c. fi. de fo. cōpe. li. vi. ⁊ vide q̄ dixi. in. c. pe. ō iureiu. In gl. in v. manifestū in fi. aduerte qz glo. sētit q̄ manifestū lī capitur ꝓ notorio q̄si nō sufficiat impedimentū ēe manifestū sed certe glo. nō bñ loq̄t. qz manifestū in plus se bz q̄z fama. vt nō. in. c. vña. de coha. cle. ⁊ mulie. maxime p Jo. an. ⁊ Jo. cal. sed fama p se sufficit vt lī ergo ⁊ manifestū. ⁊ iō nō ipso pādo liam tex. lī. ꝓbat q̄ in plus se bēt manifestū q̄z fama q̄ nō ⁊ dic vt nō. in. d. c. vestra. In glo. f. ibi plus facit fama. nō multū istā glo. ⁊ idē nōt glo. iiij. q. iij. §. itē pape. sed certe nō puto glo. illā verū dicere. ⁊ errot oriꝝ ex intellectu illius. c. ꝓterea. nā vt dixi in. c. sup eo. s̄. ti. ꝓpri. in. c. ꝓterea nō fuit ille testis oino integer. tū qz allegabat turpitudinez suā. tū qz nō deponebat in forma testimōij nec volebat no-

men ſuū publicari. ⁊ ſic nō iurauit in pītia ꝓtis ſicut fieri debet. vt in. c. ij. de teſti. ergo non male ille tex. allegat ꝑ iſtas glo. vñ credo q̄ dictū vn⁹ teſtis itegri de veritate maiorez fidē faciat q̄z fama q̄ō pz ex eo q⁊ in oi cā ēt criminali duo teſtes ſufficiūt: ſz nō ſic vnus teſtis cū fama: ⁊ ſic fama non ſemp bz vim vnius teſtis. de quo vide q̄ nōt bar. in. l. de minore. in. §. tormēta. ff. de queſti. ꝑ tex. iūcta glo. in. c. taz lris. de teſt. ⁊ q̄ dixi in. d. c. veniens. ⁊. d. c. ſup eo.

q **Quod dilectio.** Si diſpenſat cuz aliqb⁹ vt poſſint ꝟbere in certo gradu al's ꝓhibito requiritur q̄ vter q̄z ꝟbentiū toto gradu diſtet a ſtipite ꝑſerti ⁊ ħ bz ꝓſuetudo al's lūmat ſine dictiōe ꝑſerti. vt. j. declarabo. ꝓmo ponit caſuz. ſcō allegat ꝑ ⁊ ℣. ibi q̄ vī. tertio rñdet ibi nos itaq̄z. Caſus lr̄alis. Quidā legatus auctorita te dñi pape fecit quādā indulgentiā boībus ſue legationis vt poſſent ꝟbere matrimoniū in. vi. gradu. ſed vir ⁊ mulier volebāt cōtrahere matrimoniū vnus diſtabat a cōi ſtipite. ij. vel. iij. gradu. Querit vtr poſſint matrimonialiter copulari ꝓpter indulgentiā p̄dictā: q̄ videbat fieri poſſe ſm regulā illā qua dī quoto gradu quis diſtat a ſtipite ⁊ a quolibet per aliā lineam deſcēdentiū ab eodē. cōſuetudo tamen illius terre eſt. ſi aliq̄ talis caſus emerſerit: boīes illi ꝓximiores gradu cōiunctos ſeparāt ⁊ impediūt copulari volētes. Rñdet pa. q̄ō indulgentia illa ſi ē intelligēda q̄ vter q̄z ꝓiungendoꝝ diſtet a ſtipite. vi. gradu ⁊ ita in cāu p̄miſſo cō iungi nō debēt. vnde in hac pte potius deferendū eſt multitudini: ⁊ obſeruate ꝓſuetudini q̄z ſcandalū aliud populi ad bibita nouitate ſtatuere. Ber. Nō p̄mo regulā in cōputandis gradibus iter collaterales. nā quoto gradu diſtat alter a ſtipite tanto diſtat a quolibet deſcēdētiū ꝑ aliā lineam ab eodē ſtipite. ⁊ ꝓcedit iſta regula q̄n collaterales ſūt in linea equali. Si vo ſunt in linea ĩequali exēplū in fratre ⁊ filio alterius fratris: tūc cōputatio fit a remotiori vt in. c. fi. j. eo. vbi pleni⁹ dicet. Scō nō q̄ ꝓſuetudo multū valet in ĩterpretatiōe ĩdulgentiaꝝ. ſicut. n. ꝓſuetudo ĩterpretat legē. vt in. c. cū dilectus. de ꝓſue. ⁊. l. ſi de interpretatione. ff. de legi. Eodē mō interpretat p̄uilegiū ſeu indulgentiaz vt hic ē caſus nō. idē eadē rōne dicit Jo. an. in interpretatione ſtatuti. erat. n. ſtatutū padue vt in ſingulis quattuor mēſib⁹ fieret cōciliū ſup male ablatis. fuit factū ꝓciliū i fine q̄ttuor mēſiū. querebat nunqd de decima die ſequētis tpis q̄ttuor mēſiū poſſit fieri aliud ꝓciliū. ⁊ rñdet ipe q̄ nō ne ꝓtingeret differri ꝓciliū ꝑ octo mēſes ꝟ ꝓſuetudinē loci q̄ habebat vt vnum cōciliū nō diſtaret ab alio ꝑ q̄ttuor menſes. facit q̄ō nō. in. c. in ſingulis. de ſta. reg. Tertio nō q̄ ꝓſuetudo potest habiles inhabilitare ad matrimoniū. de quo dic vt dixi in. c. ſup eo. ſ. de cogna. ſpi. ⁊ aliqd dicā. j. e. q⁊ circa. In glo. iij. tene mēti glo. q̄ ſolus papa diſpēſat in gradib⁹ humana lege ꝓhibitis. Idē nō. j. e. c. q⁊ circa. ⁊ tz ſpe. in ti. ō leg. in. §. nūc oñendū. v. lxxv. ⁊ idē Jo. an. ĩ addi. ⁊ hodie vī ſatis clar ꝑ. c. nō dz. j. e. vbi ponit ꝓhibitio ꝓcilij generalis. ꝓſtat aūt q̄ nullus citra papā ēt ſi ſit legat⁹ de latere pōt diſpenſare cōtra cōciliū vt le. ⁊ nō. in. c. dilect⁹. ⁊ ĩ. c. dilecto. ſ. de p̄bē. ⁊ vide glo. in. c. cū dilecti. ſ. de elec. ⁊ q̄ō ibi dixi. In glo. in v. vter q̄z ꝓiungēdoꝝ. ꝑ intellectu gl. opp. bñficiū p̄ncipis dz latiſſime ĩterpretari. vt in iurib⁹ alle. in p̄n. glo. ſed de iure ē q̄ quoto gradu diſtat remotior a ſtipite tanto gradu ꝛc. vt. ſ. dictū ē. ergo iſta indulgentia legati nō debebat ita ſtricte ĩterpretari. Gl. dat duas ſol. p̄ma q̄ ipe ꝓcedēs pōt ĩterpretari indulgentiā vt vult. hec ſol. non eſt rōnabilis. q⁊ ſi hec interp̄tatio nō fuiſſz iuridica iſte tex. nō poneret ius. ⁊ ſic nō fuiſſet redacta in hac cōpilatione. Alia ſo. ē q̄ ħ fecit papa pp ꝓſuetudinē terre quaſi dicat q̄ ceſſante cōſuetudine papa fuiſſet interp̄tatus indulgentiaz ſm ius ſz ꝓſuetudo fuit cā reſtringēdi p̄uilegiū. ⁊ hūc ĩtellectū nō. quē ſequūtur hoſt. ⁊ Jo. an. inno. ponit aliū ĩtellectū dicēs q̄ p̄uilegiū ꝟ ius cōe cū ſit odioſum dz ſtricte intelligi. ſed p̄uilegiū nō ſic odioſū dz latiſſime ĩterpretari. et de tali loquunt ꝟria. ħ dictū Inno. eſt veriſſimū in ſe. ⁊ ſolet quotidie ad hoc allegari iſte tex. ſz allego tex. magis ap tū in. c. i. ⁊. ij. de fi. p̄. lib. vi. vide glo. de offi. ordi. ĩ. c. ordinarij. ⁊ plene p io. an. ĩ. c. oli. de vb. ſig. ⁊ p bar. in. l. fi. ff. ō ꝓti. p̄in. Sed quo ad iſtū tex. nō plz mihi dictū inno. q⁊ ſz diſpēſatio ſit ſtricti iuris. tñ dz recipe ĩterp̄tationē a iure cōi ex quo logt in mā iuris. facit. c. ad audiētiā. de deci. ⁊. c. in bis. de p̄ui. nā ⁊ ſtatuta ſz ſint odioſa capiunt nihilomin⁹ ĩterp̄tationē a iure. vt nōt inno. in. c. cām. de reſcrip. ⁊ bar. in. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iu. ⁊ q̄ hoc ſit vex ĩduco finez huius. c. vbi papa fūdat ſe ſup ꝓſuetudine. nā ex cāe exp̄ſſione colligit mens diſponētis. vt in. c. intelligentia. de vbo. ſig. ⁊. l. cū p̄. in. §. dulciſſimis. ff. de leg. ij. ꝑ Di. in regula ſi. de reg. iur. li. vi. ⁊ ſz glo. hic fi. dicat hodie nō ꝓcedere hanc indulgētiā. dic q̄ ſz boc. c. ſit ſublatū quo ad exempla q⁊ ſextus gradus nō ē in ꝓhibitiōe. hodie tñ remāet diſpō huius. c. ſi hodie papa diſpēſaret vt diſtātes a tertio aut q̄rto gradu poſſint adinuicē ꝟbere. multū tñ debent verba indulgentie attendi.

d **De infidelibus** Infideles ꝓiūcti i gradu ꝓhibito lege canonica poſt baptiſmū nō ſepant. cōis diuiſio. ſcōa ibi ꝓſultationi. Caſus lr̄alis. Aliq infideles ꝟxerūt matrimoniū in gradu ꝓhibito a canone. poſt modū ꝓuerſi ad fidē ⁊ baptizati ſunt. q̄rit⁹ vtrum poſt baptiſmū debeāt ſepari. rñdet pa. q̄ nō ſunt ſepandi q⁊ dñs a iudeis requiſit⁹ ſi liceret ipſis vxorē ex quacūq̄z cā dimittere. ⁊ ipſe rñdet quos de⁹ ꝓiunxit homo nō ſepet. ꝑ hoc debit intelligere q̄ matrimoniū ſit apud eos. Ber. Nō p̄mo iudeos nō aſtringi legib⁹ canonicis circa ſacramētalia ⁊ cōcernētia aīam. vñ licite ꝟbunt mr̄imonia in gradib⁹ ꝓhibitis humana lege tm̄. ad hoc. c. gaudem⁹. de diuo. vbi bon⁹ tex. Nō ſcō q̄ ꝑ ſupuentionē noue legis nō debz mutari id q̄ō geſtū ē ſm legē antiquam. ex quo adhuc non emanauerat noua lex. Judeus. n. nō aſtrigit ad ſuādā legē canonicā niſi poſt baptiſmū. id ergo q̄ō geſſit anteq̄z ſe ſubijceret legi xp̄iane dz tenere ex quo nō ē geſtū ꝟ legē diuinā. al's ſec⁹ nā lex diuina eos aſtrigit adeo q̄ de trāſgreſſione poſſet papa eos punire. vt nōt inno. ĩ. c. q̄ō ſup bis. de voto. Tertio nō q̄ iter iudeos ⁊ alios infideles ē vex matrimoniū. ⁊ ſic bēs vnū ſacm quo vtūt iudei ⁊ alij ifideles

Itē vltio nō q̄ puatio p̄ſupponit bitū ſic arguit hic papa. ſi. n. xp̄s dixit iudeis. quos de⁹ ꝓiūxit hō nō ſeparet. ergo p̄ſupponit mr̄imoniū iter eos ſubſiſtere. Sz ꝟ hoc ⁊ contra tex. oppo. nā eadē eſt rō ſi xp̄ianus ꝟbat i gradu humana lege ꝓhibito. q⁊ quos de⁹ cōiūxit ⁊ c. cui⁹ ꝟriū inuit tex. i. c. pri. i fi. So. dicit io. an. ⁊ bñ q̄ cū papa vicari⁹ dei hec mr̄imonia ꝓhibeat xp̄ianus de⁹ nō dī cōiūgere tales ꝓhibitos. ſed ifideles qui nō ĩcludūt lege canonica bñ ꝓiūguntur. ex quo lex diuina eos nō aſtrigit. In glo. fi. i fi. ſcīt ħ glo. q̄ ſi iude⁹ ꝟberet cū iudea pacto exp̄ſſo vt liceat dare libellū repudij ſm ritū eoꝝ q̄ nō teneat matrimoniū q⁊ appōit pactū ꝟ ſubāz mr̄imōij. doc. tenēt oppoſitū q⁊ ex quo lex eoꝝ ħ p̄mittit licite deducit in pactū nō. n. ꝓſequit effectū vi pacti ſed vi legis. ſicut i ſiū dicimus ceſſare ſimoniaz ſi id q̄ō ineſt deducat in pactū. vt in. c. ſignificaſti. ⁊ q̄ō ibi nō. de elec. ⁊ in. c. olim. el. i. de reſti. ſpo.

q **Quod ſuper** Cōſanguinei mariti cū ꝓſanguineis vxoris licite ꝟbūt. hoc p̄mo. In gradib⁹ ꝓhibitis ĩ p̄ſit matrimonia ꝟbi ēt ſi ħ bēat ꝓſuetudo. hoc ſcō ⁊ ſūt duo dicta. ſcīm ibi ne aūt. Caſus lr̄alis. Pater ⁊ filius ꝟbūt mr̄imoniū cū mr̄e ⁊ filia duo cognati cū duabus cognatis auūculus ⁊ nepos cū duab⁹ ſororib⁹. q̄rit⁹ qd ſit faciēdū. rñdet pa. lz oēs ꝓſanguinei vxoris ſint affines viri ⁊ cōuerſo. tñ inter ꝓſāguineoſ viri ⁊ ꝓſanguineos vxoris nulla affinitas eſt ꝟcta ꝑ quā iter eos mr̄imoniū debeat ĩpediri. In fine p̄cipit vt ifra gradus ꝓhibitos nulli debeāt matrimoniū ꝟbere ſi obſtāte aliq̄ ꝓſuetudie q̄ poti⁹ ē corrupte la. Ber. Nō p̄mo regulā q̄ iter ꝓſāguineos viri ⁊ vxoꝝ ꝟbit quedā ꝓmitas. ita eꝫ iter ꝓſanguineos vxoris ⁊ ipz

vix̄. ⁊ hec appellaī affinitas. qz ꝯbiī ex eo. qz extranea persona venit ad finē gnātiōis alteri⁹ vt dicit tex. in. l. nō facile. in. §. affines. ff. de gradi. ⁊ vide glo. sup arboze affinitatis. sz inter maritū ⁊ vxoꝛē nulla ꝯbiī affinitas. alʒ nō posset eē matrimoniū iter eos. sūt. n. ipsi affinitatis cā. vt nō. i ꝓalle. locis. ⁊ rō bui⁹ dicti ē qz ꝑ cōnubiū vir ⁊ vxoꝛ efficiūt vna caro iō vxoꝛ cōicat marito suos ꝓsanguineos ⁊ eꝯ vir vxori. Secūdo nō q⁹ inter ꝓsāguineos viri ⁊ ꝓsāguineos' vxoris nulla oriī ꝓximitas nullū vinculū. vñ absq; oī peccato licite iter se ꝯbunt mīmoniū. Ultimo nō ⁊ tene mēti q⁹ cō suetudo nō pōt habilitare ihabiles lege canonica ad ꝯbendū mīmoniū. Cōtra qō oppo. de. c. i. ⁊. c. sup eo. ō cog. spi. ⁊. s̄. eo. c. qō dilectio. So. dicit gl. fi. q⁹ ꝓsuetudo pōt habilitare alias habiles vt in ꝓrijs. sed nō habilitare alias ihabiles. vt hic. Ai. dat duas so. ꝑma q⁹ ꝓsuetudo hñs fomentū iuris ātiqui pōt ihabilitare ꝯ ius nouū. ⁊ sic loquūt ꝯria vt ibi dixi. secⁿ ātꝛ vbi ꝓsuetudo nulla lege iuuaī vt hic. Scōa so. ē q⁹ ꝓsuetudo pōt ihabilitare. qz inhabilitatio est onus. nō aūt habilitare qz ē bonoꝛ. viij. q. i. ī scripturis. idē voluit Goff. ī effectu dicens ptātē ꝯbendi posse restrigi ꝑ cōsuetudinē sz nō laxari. Host. dānat istas sol. dicens q⁹ ꝯz eas plus opaī cōsuetudo vbi est deb. lioꝛ. nā qñ inhabilitat est ꝯ ius diuinū ⁊ ꝯ ius canonicū. qñ bilitat ē ꝯ ius canōicū sz ꝯz ius diuinū ⁊ sic ꝯz illaʒ opi. sola ꝓsuetudo vz ꝯ ius cānonicū ⁊ diuinū. sz qñ est iuuata lege diuīa nō pōt vincere legē canonicā qō sonat in absurdū. exē plū si cōsuetudo bz vt in q̄rto gradu possit mīmoniū ꝯbi. hec cōsuetudo est ꝯz legē diuinā vt. s̄. c. ꝓxi. ⁊ ꝯ legē canonicā tm̄. ⁊ nō valet ꝯm illaʒ opi. si vō bz cōsuetudo vt in q̄nto gradu nō possit mīmonium ꝯbi hec cōsuetudo ē cōtra legē diuinā ⁊ canonicā q̄ permittūt tale matrimoniū. ⁊ tm̄ valet hec cōsuetudo ꝯm illam opi. vide tu qō dixi in. d. c. sup eo. ⁊ puto q⁹ hec rō Holti. paꝛ valeat. ⁊ sustinēdo rōnē glo. dico q⁹ cōsuetudo ihabilitās pōt eē rōnabilis. habilitās vō nō. qz ꝑma est iducta ad caritatē ampliandā vt boīes potⁱ⁹ ꝯbāt cū extraneis q̄z cuʒ cōsāguineis vt āplieī vicissitudo caritatis. nā ꝑ hanc rōnē matrimonia fuerūt iterdicta iter cōsanguineos. vt plene hz in. c. i. xxxv. q. i. sed ī scōo cāu cōsuetudo ē ꝯ bonos mores ⁊ ꝯ bonū caritatis ī eo q⁹ relaxat ꝓhibitionē iter cōsanguineos. cōsuetudo aūt vel statutū ꝯ legē nutrientē bonos mores nō vʒ vt in. c. fi. de cōsue. ⁊ nō bar. in. l. oēs populi. ff. ō iusti. ⁊ iu. Itē nō ē vex̄ q⁹ in ꝑmo cāu cōsuetudo disponat ꝯ legē diuinā ⁊ canonicā. qz lz ius canonicū ⁊ diuinū ꝑmittant matrimonia ī q̄nto gradu. nō tm̄ ꝑcipiūt vt ꝯbiaī vt in l. nō q̄cqd. ff. de iudi. ⁊ in. c. cōsuluit. ō of. delʒ in scōo cāu cōsuetudo de directo disponit ꝯ ꝑceptū canonis. iō aliud ī ꝑmo cāu q̄z in scōo. Itē cōsuetudo pōt iterpretari ius diuinum sicut lex. vt nōt Inno. in. c. fi. de consue.

Qua circa. q Nō valet dispēsatio obtē ta a papa sup mīmonio iter ꝓsanguineos ꝯcto si ibi cā falsa sit exꝑssa nisi postea eā papa ꝓfirmaret. h. d. ꝯm vex̄ ⁊ cōem intellectū. ꝑmo recitat dispēsationē. ⁊ eā tacite dānat. scōo ibi cū tm̄. tolerat dispensationē ex cā. Casus lr̄alis. Quidā nobilis ꝯxit matrimoniū cū quadā muliere que ipm cōtingit v. gradu ꝓsāguinitatis. de q̄ filiā vnicā suscepit. ⁊ dē mortua fuit post mortē filie supplicatū fuit do. pa. vt fauoꝛe filie q̄z de illa suscepat: dispēsaret vt insimul possent remāere: ⁊ sic allegata falsa cā dispensauit vt insimul remanerēt. Ēps loci visa indulgētia. obtenta ex cā falsa. dubitauit vtꝛ possent ꝑtertu h⁹ indulgētie sic remāere significauit hoc do. pa. ad dēs q⁹ ex sepatōe illoꝝ magnū scandalū imminebat. Rñdet pa. q⁹ ipe poterit dissimulare vt remaneāt in copula sic contracta ꝓp graue scādalū qō imminebat si sepēt. Ber. Nō ꝑ duas cās dispēsandi sup mr̄imōio ꝯbēdo seu ꝯcto ī gradu lege canōica ꝓhibito. ꝓia q̄ ex tali mr̄imonio de facto cōtracto soboles ē supstes. vñ fauoꝛe filioꝝ ī tali mr̄imōio dispēsaī. qō itellige sicut dixi i. c. cū hīet. de eo q dux. i ma. q̄z pol. Scōa cā ꝓp scandalū euitandū. vñ bodie quotidie papa dispēsat iter ꝓsanguineos ꝓp bonū pacis futuꝝ vel scā dalū cuitādū ⁊ hec cā sufficiēs ē nedū post mīmoniū ꝯctuz sz añ. qz ꝓp scādalū recedēdū ē a dispōne iuris positiui. vt in. c. ij. de no. ope. nū. Nō scōo ar. optimū ex tex. q⁹ narrata in ipetratiōe debēt vificari ꝑ ipm ipetrātē. si q̄ ipetrās dispēsationē narrat plures cās oz eū ꝑmo illas vificare. vnde on⁹ ꝓbādi nō icūbit opponēti. de quo vide ꝑ Jo an. in. c. vnico. de lit. ꝓt. li. vi. ⁊ in addi. spe. de clā. despō. p⁹ pncipiū

Itē nō q⁹ vitas narrato ex ē ꝓsiderāda sm tps ipetratiōis nō. n. sufficit narrata ꝑus fuisse vā vel post ipetrationē vificata. ß. n. ille impetrās habuerat filiā nō tm̄ eā habuit tpe ipetratiōis. ⁊ intellige qm̄ vitas cāx narraī de pnti. Jn gl. fi. nō duo fing. ex ista glo. ꝑmo q⁹ surreptio in exꝑssiōe falsē cāe viciat dispēsatiōez ipo facto. ⁊ lz gl. hūc articulū disputet allegādo aliq̄ iura q̄ facūt in ar. ego tm̄ allego tex. aptū ī c. ij. in fi. de fi. ꝑb. li. vi. vbi apte ꝓbaī q⁹ dispēsatio ē nulla nō solū p surreptionē in exꝑmēdo. sz ēt in vex̄ tacēdo. nam detestabilius ē falsū exꝑmere q̄z vex̄ tacere. ⁊ tm̄ dispēsatio corruit ex taciturnitate. ⁊ idē dicit in q̄libet gr̄a seu ꝑuilegio vt le. ⁊ nō. in. c. ad audictā. el. ij. de rescrip. secⁿ ē in lr̄is impetratis ad lites. ille. n. ex surreptōe nō sūt ipo iure nulle sz ꝑ exceptionē ānullāde. vt nō. in. c. cetex. ⁊. c. plerū q̄z. ⁊. c. si aūt. de rescrip. rōnē diuersitatis dico in. d. c. ad audientiā Ad ꝯ. allegata in ꝑn. gl. dicit host. q⁹ ponūt cāus spāles ꝓpter fauoꝛē in eis ptētū. sz tu dic spāli⁹ q⁹ in. c. ex pte cā falsa fuit impulsiua ⁊ nō finaľ. nā cā finalis ingrediēdi religionē ē dei fauoꝛ. ⁊ sic nō fuit peccatū in cā finali. Itē respectu legati dicim⁹ q⁹ si talʒ cā exꝑmit q̄ si esset falsa testatoꝛ nullo mō legasset nō valet legatū. vt in. l. cū tale. in. §. falsaʒ. ⁊ qō ibi nō. ff. de ꝓdi. ⁊ de. sz regulr cā falsa nō viciat. qz cā nō coheret legato vt ibi. Ad. §. semel. dic q⁹ ꝓcedit fauoꝛe libertatis qz semel ꝓcessa nō debēt reuocari. sz in dispensatōe vl alia gratia semp ꝑsumendū est ꝑncipē fuisse motū ex cā exꝑssa. vt in. c. cū adeo. s̄. de rescrip. ⁊. c. postulasti. c. ti. Sz q̄ro qd si motu ꝓꝓo papa dispēsat vel aliā gr̄aʒ cōcedit nūqd falsitas ꝑ eū exꝑssa habeat viciare gr̄aʒ. aliq dubitarūt. sed ego simplr tenerē q⁹ si talis est cā q̄ tacita vel exꝑssa vl nō existente papa gratiā nō cōcessisset tūc viciaī. qz lz mot⁹ ꝓ prius excludat surreptionē nō tm̄ firmat gr̄am ꝯ intentionē cōcedentis. ita notabiliʒ sentit Jo. an. in. c. fi motu ꝓꝓo. de ꝑbē. li. vi. ⁊ vide ꝑ do. de ro. decis. xlv. ⁊ alibi dixit nōbiliʒ gl. in cle. fi roman⁹. de ꝑbē. q⁹ mot⁹ ꝓpr⁹ nihil opaī vltra casus in iure exꝑssos. ⁊ ħ nō. Scōo nō ex glo. ⁊ tenebis sēp mēti q⁹ tolerātia ⁊ dissimulatio ꝓncipis in actu a iure ꝓhibito inducit dispēsationē cui⁹ ꝯrū vī. ꝓbare tex. in. c. cū tādudū. in fi. s̄. de ꝑbē. vbi dicit tex. q⁹ multa ꝑ patiētiā tolerāt. Jo. an. dicit ħ aliq̄ pulchra ỹba. Aut. n. cōstitutio pape a ꝓncipio cōiter nō tenet ipo papa sciēte ⁊ tolerāte. ⁊ tūc tolerātia excusat a peccato. ꝑ hoc qō nōt gl. iiij. di. i. §. leges. ⁊ ī c. i. de treu. ⁊ pa. ⁊ in. c. cū multi. xv. q. vlt. Aut a ꝓncipio a gbusdā recipiī ⁊ a gbusdā nō. ⁊ tūc tolerātia nō excusat a peccato. ad hoc. d. c. cū tādudū. hoc ego itelligo ⁊ limito q̄ maioꝛ ꝑs populi recepit. nā tunc peccat minoꝛ ꝑs nō obuādo. secⁿ ecō q̄ minoꝛ ꝑs ꝓpū obtuasset ⁊ maioꝛ ꝑs nō recepisset. nā ī cōsuetudie inducēda attēdiī maioꝛ ꝑs ꝓpli. ⁊ nō qō facit minoꝛ ꝑs vt nōt Jo. an. in. c. fi. de cōsue. in gl. fi. ⁊ idē in tractatu de cōsuetudine in. c. circa qntū. Aut cōstō pape a ꝓncipio fuit recepta cōiter supple vel a maioꝛi ꝑte. qz idē ē vt. s̄. dixi. sz si ex postfacto aliq trāgrediunī. ⁊ tunc aut papa specifice scribit q⁹ vult certū actū tolerare seu dissimulare. ⁊ tunc talʒ dissimulatio hz vim dispēsationis. ⁊ iste ē ꝓꝓe cāus hui⁹. c. nō ē enī verisile q⁹ papa citra dispēsatōez mādasset istos tolerari ī peccato ꝓp scandalū ꝯ. c. ij. de no. op. nū. Aut papa nihil specifice scribit. ⁊ nō vī dispēsare. ⁊ sic logī. d. c. cuz tādudum. qō ego itelligo vex̄ nisi papa dispēsasset cū istis trāsgressoꝛib⁹ circa aliquē actum tāq̄ babilib⁹. ad hoc facit. l. barbari⁹. ⁊ qō ibi nō. ff. de offi. pto. et idē dic ꝑ oīa quo ad statuta epi.

Tua nos. t Testes q̄ de cōsāguinitate deponunt cōputationē debēt incipe a stipite vel germanis. Communis diuisio

scōa ibi nos igitur. Casus lr̄alis. Quidam cōtraxerūt matrimoniū ꝓhibitum accusatum fuit mr̄imonium ꝓp consanguinitatē. inducti fuerūt testes ad matrimoniū dirimēdū ꝓp ꝓsanguinitatē q̄ inceperūt cōputare ꝓsanguinitatē ab auūculo ⁊ filio frīs vel sororis. q̄rit an tale testimoniū sufficiat ad matrimoniū dirimēdū. rn̄det pa. q̄ cū q̄z matrimonium sit res fauorabilis. testes inducti ad ꝓhādā ꝓsanguinitatē incipe debēt a supiore. i. a pentib⁹ vel frib⁹ ⁊ sic p ordinē di stinguere grad⁹ ꝓprijs noīb⁹ vel eq̄pollēt̄ib⁹ indicijs defignādo ꝑsonas ab vtroq̄z latere. q̄ cū frēq̄nter ꝓhibeāt testimoniū de auditu ⁊ illud sit min⁹ validū. non ē in hoc articulo laxāda facultas. q̄ qua rōne incipient a scōo gradu ea dē rōne incipēt ab vlteriorib⁹. Ber. Nō pmo ⁊ tene mēti q̄ ꝑ appellatiōe nepotis venit fratris vel sororis fili⁹. ⁊ nō recordor de alio tex. in iure canonico ita claro cū tex. met exponit hic. vide multas ꝓcor. q̄s ponit io. an. in. c. fundamēta. de elec. li. vi. p Fede. de se. ꝓsi. xxxvij. ⁊ cōclude q̄ ex ꝓpria significatiōe vocabuli nepos ꝓpe dī fili⁹ ex filio vel filia. vt est tex. i. l. iurisc̄ōsult⁹. ff. de gradi. i. §. nepos. sz fili⁹ frīs vel sororis poti⁹ dī nepos ex cōi vsu loquēdi. Et facit ad q̄nem nūq̄d i statutis appellatiōe nepotis veniat frīs fili⁹. ⁊ credo q̄ sic. q̄ cōis vsus loquēdi ꝓfert ꝓpe significatiōi v̄boꝝ in quacū q̄z dispositiōe. vt nōt bar. in. l. oēs popli. ff. de iust. ⁊ in. ⁊ inno. in. c. olim. de v̄b. sig. vide glo. in. c. nō nulli. s. de rescrip. Nō scōo nō valere testimoniū sup consanguinitate ꝓbāda ad effectū dirimēdi matrimoniū nisi testes incipiāt cōputare a cōi pente vel germanis. i. fribus a q̄bus descenderūt isti de quoꝝ cōsanguinitate querit̄. hodie vide tex. magis expssū in. c. sz ex quadā. s. de testi. Ultimo nō q̄ testimoniū de auditu. s. alieno est min⁹ validū. ⁊ q̄ regr tale testimoniū nō valz. vñ ꝓpe nō pnt dici testes. vt nōt gl. i. l. in sūma. in. §. labeo. ff. de aq̄ plu. ar. ⁊ vide q̄ dixi in. c. quoniēs. s. de testi.

Abbas.

n **On debet** In secūdo ⁊ tertio affinitatis genere tollit̄ ꝓhibitio q̄ oli erat i matrimonio ꝓhēdo filr tollit̄ ꝓhibitio de sobole suscepta ex secūdis nuptijs que olim nō poterat cōtrahere cum cognatōe ꝓpris viri. ⁊ ꝓhibitio cōiugij vltra q̄rtum cōsāguinitatis ⁊ affinitatis gradū nō extendit̄. ⁊ allegat̄ quotidie iste tex. q̄ est sing. i mā sua. diuidit̄. nā pmo excusat correctionē iuris ātiq. scōa ibi cuz igit̄. ex cusatiōnē declarās in duob⁹ illud tollit. tertio restrigit restrictiōis cām reddens ibi ꝓhibito. q̄rto ꝓhibitiōez restrictā fortificās cōstōnes cōtrarias tollit ⁊ cās reddit ibi cum g̃. Casus lr̄alis. In pma pte h⁹ cōstitutionis pm trit cōcilium cām ipsi⁹ ꝙstōnis dicens q̄ nō dz reꝓhensibile iudicari si ꝑz varietatez tēpoꝝ statuta q̄q̄z varient̄ humana marie cuz vrgens necessitas vel euidēs vtilitas ꝟ exposcit ⁊ hoc ꝓbat exemplo dñi q̄ ex bis q̄ in veteri testō statuerat nōnulla mutauit i nouo. q̄ g̃ ꝓhibitiōes de matrimonio cōtrahendo in scōo ⁊ tertio genere affinitatis ⁊ de sobole suscepta ex scōis nuptijs nō copulāda cōsāguīeis viri ꝓris difficultatem frequenter iducāt. ⁊ aliq̄n piculum pariāt aiarum cum cessāte cā esset effect⁹ ꝙcilium illud hui⁹ ꝓhibitiones reuocat. ⁊ statuit vt sic cōtrahentes decetero libere copulent̄. In scōa pte dicit q̄ ꝓhibitio copule cōiugal' de cetero nō extendat̄ vltra q̄rtum gradum cōsāguinitatis ⁊ affinitatis. q̄ in vlteriorib⁹ nō pōt absq̄z piculo hmōi ꝓhibitio gnālr obꝛuari. oīdens hoc q̄si nāli rōe. q̄ternari⁹. n. numer⁹ bñ cōperit ꝓhibitiōi corpal' cōiugij. de quo dicit apls q̄ vir nō dz prātē sui corpis sed mulier ⁊ econuerso. q̄ q̄tuor humores sunt i corpore q̄ cōstāt ex quattuor elemētis ⁊ in his q̄ttuor gradib⁹ ita dz ꝑpetuo obꝛuari nō obstantibus ātiquis ꝙstōnib⁹ sup hoc ꝓmulgatis. vt si aliqs circa hmōi ꝓhibitionē ꝓsumpserit copulari nullo tractu tpis defendat̄. cū diuturnitas tpis nō diminuit peccatū sed auget. Ber. Nō pmo q̄ ad vitatē tēpoꝝ debent mutari statuta humana. q̄ lex dz ꝙcurire tpi. iij. di. erit aūt lex. iō alibi dixit tex. notabilis q̄ etas nāi tpis nō patit rigorē antiquoꝝ iurū cū nobis defecerit merita ⁊ vtutes corpales vt habeā in. c. fraternitatis. xxxiiij. di. Ideō hodie ex simplici fornicatiōe clericus nō deponit̄ sicut oli idistincte deponebat̄ vt i. c. a multis. de eta. ⁊ qua. imō q̄libet peccatū mortale erat oli depositiōe dignū. de quo dic vt nō in. c. at si clerici. dī. di. ⁊ ꝓ hoc dicūt q̄dā volētes detrahere scie iuris q̄ nō ē ꝓprie scia. q̄ scia ē de icorruptibilib⁹ ⁊ de ipossibilib⁹ aliter se hīe. vt habet̄ ꝓio posterioꝝ. sz scia iuris mutat̄ quotidie Sed dicēdū q̄ lz mutent̄ ꝙstōnes ꝑticulares nō tñ mutat̄ ipm dictamē seu cā finalis iuris. nā sp lex, pdit̄ vt appetit⁹ nori⁹ sub iuris regula limitet̄ ⁊ c. vt hī. s. in ꝓe. finis ergo iuris ē inuariabil' sed ꝙstōnes mutant̄ ⁊ defuiūt fini. semp enī. l. dz ee rōnabilis ⁊ sic fundata sup rōne nāli ⁊ inmutabili al's nō est lex. i. di. ꝙsuetudo. ⁊ iij. di. erit aūt lex. Nō secūdo q̄ ꝑ necessitatē vrgentē vel vtilitatē euidentē recedendū ē a dispōne iuris. nā finis legis concernit necessitatē vel vtilitatē subiectoꝝ. Tertio nō q̄ leges sūmoꝝ pōtificum ⁊ cōcilioꝝ appellant̄ statuta humana. ⁊ sic stricte nō pnt dici ius diuinū. q̄ nō ꝓ limitatiōe. c. nimis. de iureiu. ⁊ i. c. j. de iur. cal. ⁊ c. q̄str. de accu. Nō q̄ de⁹ nōnulla mutat. ⁊ sic vī ꝓmutabil'. ꝙ. c. icōmutabil'. xxij. q. iij. Sz tu vide bo. gl. ibi ⁊ q̄ dī. vi. di. i. §. is ita. ⁊ q̄ nō. in. c. fi. de ꝓsue. Itē nō q̄ hodie mr̄imonia licite ꝙhībī in scōo ⁊ tertio genere affinitatis. glo. laborat in declārādo ista gnā. sed dic breuiter q̄ ꝑsona adiūcta ꝑ carnis copulā sanguini alteri⁹ iducit ꝑmū gen⁹ affinitatis ꝑsona vo addita ꝑmo generi iducit ꝛm gen⁹ ⁊ ꝑsona addita scōo iducit tertiū q̄ declara vt in glo. Itē nō q̄ mulier dī hīe ptātē corpis mariti sicut eꝝ. ē ergo iter maritū ⁊ vxorē quedā reciꝓroca obligatio. ⁊ dic q̄ pificāt quo ad debitū reddendū. sed nō sic ī alijs. nā magis tenet vxor ꝟuire marito q̄z eꝝ. vñ alibi dī q̄ vxor ē pene famula viri. vt in. c. hec imago. ⁊ c. mulierē. xxxiij. q. v. ⁊ vide q̄ dixi in. c. lras. de testi. ꝙpo. Sed q̄ro nūq̄d inter ascendētes ⁊ descēdentes possit ee matrimoniū vltra q̄rtū gradū q̄ ē q̄rere nūq̄d dispō bui⁹. §. ꝙcernat oēs ꝙsanguineos tā collaterales q̄z ascendentes ⁊ descēdētes. vt vltra quartū gradū ꝓhibitio nō extendat̄. vide Bof. in sum. eo. ti. §. itē q̄ritur. q̄ dixit q̄ sic. vñ intellexit istū tex. q̄naliter. sed ꝓtrz tenet Jo. an. in glo. sua sup arbore ꝙsanguinitatis. ⁊ ozigia iter host. in sum. e. ti. §. q̄ cōsueuerāt sub. §. q̄str arbor. i v. nono q̄rit̄. ⁊ hāc opi. credo vīssimā cū tex. iuris ciuilis inducte ꝓhibeat mr̄imoniū inter ascēdentes ⁊ descēdentes in infinitū. vt in. l. nuptie. ff. de ritu nup. vñ gl. ibi colligit q̄ si adā viueret nō repiret vxorē. q̄ oēs descendim⁹ ab eo. ⁊ cū ius ciuile nō repiat̄ expsse correctū ⁊ sit fundatū sup honestate maria nō debem⁹ ꝑ generalē dispōnem canonicam dicere ꝓrium. ar. bonū. in. c. ij. s. de despō. ipu. hec tñ questio ꝓp breuē hoiuz vitā raro ꝓpracticat̄. Nō ex tex. cās q̄ re matrimoniū ē hodie restrictū ad quattuor gradus vide al's ꝑ Jo. an. ſ. Jn glo. iij. ibi q̄ñq̄z ex vtraq̄z vt in vxoribus duoꝝ fratrū. hec glo. vult q̄ affinitas q̄ñq̄z ex vna copula q̄ñq̄z ex duplici ꝓbīt̄ vt in vxorib⁹ duoꝝ fratꝝ. ille. n. sunt sibi affines i scōo genere ex copula vtriusq̄z. nā frater mariti est sibi affinis in ꝑmo genere vxor ergo sua cū sit iūcta ꝑmo generi affinitatis inducit ꝛm genus. ⁊ idē est reperire in vxore alterius. Jn eadē glo. ibi publica hōestas vt in vxorib⁹ duoꝝ fratꝝ. hoc intendit q̄ olim q̄s nō poterat ducere succesiue vxores duoꝝ fratrū. rō q̄ ibi erat tertiū genus affinitatis cū scōa: nā vt. s. diri duoꝝ fratrū vxores sunt in scōo genere affinitatis. sz si altera post mortē mariti nupsit sēp̄onio ille sem̄onius attinet vxori alteri⁹ fratris in tertio genere. q̄ ē ꝑsona addita scōo generi. iō mortua vxore sua ⁊ marito alteri⁹ ñ poterat oli alla ducē obstāte tertio gñe affinitatis ⁊ vltra ipedimētū affinitatis suberat ipedimētū publice honestatis vt dixit tex. i. c. pozzo. alle. in gl. sz cū ꝛm ⁊ tertiū gen⁹ sit sublatuz q̄ vī q̄ publica honestas tā q̄z accessoria sit hodie sublata. Sz gl. nōbil'r ꝙcludit q̄ illa publica honestas q̄ veniebat accessorie ad ꝛm ⁊ tertiū genus affinitatis ē hodie sublata. q̄ sublato ꝓncipali ⁊ c. lz publica honestas q̄ ñ venit sic accessorie vt in ea q̄ orit̄ ex ꝛcu spōsaloꝝ seu mr̄imonij cū ꝙsanguineo meo nō ē hodie sub

lata cū de ea hic nulla fiat mentio. ⁊ q̄ ſit vex aperte ,ꝓbat in.c.i.de ſpon.li.vi. Et nō vnam bonā regulaz ex hac gl. in mā extenſionis q̄ vbi ſic ſe hñt q̄ vnū venit conſecutiue ad reliquū vno imutato ſeu ſublato ēt conſecutiuū intelligatur imutatum ſeu ſublatū.ad h̄ tex.optimus in.c.miramur de ſer.nō ordi.in.c.q̄uis.in fi.de ele.li.vi. Et h̄ dictum gl. potes adducere ad q̄nē nunq̄d in diſpenſatione ſit fienda mentio ſpecifica de affinitate ⁊ publica honeſtate vbi ſimul coincidunt.aut ſufficiat facere mentionē de affinitate.q̄ ſuit ardua in romana curia.credo q̄ adhuc pendeat ⁊ allegabatur iſta glo.q̄ ſufficiat facere mentionē de affinitate q̄z i ꝑtā fit de publica honeſtate. Jn ꝓrium facit glo.ſup arbore conſan.poſt prin. Sed concordādo dici q̄ ſi publica honeſtas neceſſario cōprehenditur ſub affinitate ſatis eſt ꝺ affinitate feciſſe mentionē ⁊ ſic ,pcedit iſta glo.exemplum ſi ipetro diſpenſationē vt liceat mihi ducere vxorē conſanguinei mei defuncti non obſtante affinitate in tertio gradu.naz exquo feci mentionē q̄ fuerat vxor conſanguinei mei: ꝑinter feci mentionē de publica honeſtate.⁊ ſic p ꝙſequentiā videtur ſublata virtute diſpenſationis.Si ꝺo non cōprehendit ex narratione verboꝝ vtputa ipetraui diſpenſationē vt liceat mihi ducere ticiā mulierē non obſtante q̄ ſit mihi affinis in tertio gradu non valet diſpenſatio ſi vltra affinitatē erat publica honeſtas.exquo de ea non fuit facta mentio exp̄ſſe vel tacite.ar.in.c.ex tuaꝝ.ꝺ auctō.⁊ vſu pal.nā affinitas poteſt ꝙhi ſine matrimonio.vt in.c.diſcretionem.ſ.ti.,pri.⁊ h̄ cāu ,pcedat glo.ſup arbore. Jn glo.in ỽ.ſecūdis nuptijs ibi in ſponſa de futuro. Jdem dic ⁊ fortius in ſponſa de pñti.nam maior honeſtas exigit vt non ducam eā in vxorez q̄ fuit ſponſa de pñti ꝙſanguinei mei q̄ꝫ q̄ꝫ abſtineam ab ea q̄ erat ſpōſa cōſanguinei mei de futuro.⁊ hoc voluit glo.in fi. ⁊ ſic tenēt doc.in.c.ſponſam.⁊ ibi diri.ſ.de ſpon. Jn gl. in ỽ.decetero.ibi non trahuntur ad ꝓterita.nō glo. q̄z pōt fuire in alijs terminis.ex hac enim glo.pōt inferri q̄ ſi reuocatur ſtatutū nō cenſet reuocatus effectus iam cauſatus p ſtatutū.nec vī approbatus actus geſtus ꝺ antiquū ſtatutū.⁊ iō excōicatus ex antiqua lege indiget abſolutione etiā poſt legē reuocatā.dic hoc ,pcedere niſi in reuocatiōe dicat q̄ aliqua lex debeat haberi ,p ifecta.tunc enī oīs effectus antique legis eſt ſublatus ita vt excōicatus non idigeat abſolutione vt eſt glo.in de.i.de ſta.regu.in de.vnica.ꝺ imu. eccle.⁊ tene menti iſtas duas glo.ſic intellectas. Et in fi.gl. hec vltima opi.cōmuniter tenetur ⁊ mihi ſatis placet fauore matrimonij.

Jr qui. Diſtās a ſtipite q̄rto gradu vel citeriori cū diſtante quinto vl̄ vlteriori ꝙhere pōt hoc dictū cū gl. Caſus lr̄alis Duo volūt ꝙhere mr̄imoniū vir diſtat a ſtipite quarto gradu:mulier ꝺo ex alio latere diſtat ab eodē ſtipite qnto gradu.q̄rit an poſſint ꝙher̄ matrimōiū.⁊ rñdet q̄ ſic p̄m regulā illā q̄ ꝺi qnto gradu remotior ꝑſona diſtat a ſtipite ⁊ a quolibet deſcendentiū p aliam lineam ab eodē ſtipite.Ber. Nō p̄mo q̄ regula magiſtroꝝ approbata a iure ꝺz ,p iure ſuari. Scōo nō regulam infallibilem in cōputādis gradib⁹ in linea trāſuerſali ſeu collaterali vt quoto gradu diſtat remotior ⁊c.vt in lr̄a.⁊ ,pcedit hec regula in linea tranſuerſali ēt inequali.exēplū in patruo ⁊ nepote.ſunt enī iſti in linea inequali.q̄z nepos deſcendit p vnū gradum.vī vbi linea non eſt equalis ſemp fit ꝙputatio a remotiori. Si ꝺo ſunt in linea equali exemplū in filijs duoꝝ fratꝝ nō ē vis vī fiat cōputatio.ſed quoto gradu diſtat alter a ſtipite toto gradu ſibi attinet.⁊ iſte ſunt due regule in computādis grādibus ſiue equandis inter collaterales. Sz ſecunda aſcendentium regula eſt q̄ quot ſunt perſone tot ſūt gradus dēpto ſtipite.⁊ ideo demitur ſtipes quia filius eſt ex ſanguine patris.vnde non fit deſcenſus per duos gradus. ſed tantum per vnum de quo plenius in arbore conſanguinitatis.

De frigidis ⁊ maleficiatis ⁊ impotentia coeundi. Rubri.

Uiſo de plurimis ipedimentis matrimonij q̄z frigiditas ⁊ maleficiū ⁊ generaliter ipotentia cōeundi ſunt impedimēta matrimonij:nō poſt rubricas p̄cedentes ſubijcitur iſta. nam aduerte q̄z hec rubrica hz tres ptes.tractat enī de frigidis. Jtē de maleficiatis. Jtem de impotentia coeundi.et ideo adiecit de ipotentia.q̄z vltra frigiditatem ⁊ maleficiuz ſunt ⁊ alij modi impotentie vtputa ſi vir eſt ſectus ſeu caret virilibus. Jtē potuit auctor addere iſtud tertiū ad denotandum q̄ ſufficit allegare impotētiā coeundi.hz non ſpecificetur ipotentia coeundi.,p quo facit.c.ij.j.eodem.⁊ q̄z aliter diſponitur in frigido ⁊ aliter in maleficiato ⁊ aliter i alia impotentia coeūdi. Jdeo auctor in rubrica voluit omnia iſta ſpecialiter attingere.⁊ de bis omnibus etiam tractatur in nigro. Abbas.

Ecepiſti. Difficilis eſt in ſuo intellectu ⁊ hz tria dicta.

a ſcōm ibi illa.tertiū ibi ſi aūt.⁊ cōiter non ſūmaꝫ pp varietatē itellectuū. Caſ⁹ lr̄aꝫ. Aliqs accepit aliquā in vxorē ⁊ cū ea permanſit p menſem vel p tres vel p annum poſtmodū dicit q̄ eſt frigide nature.ita q̄ cū illa vel alia rē hre non pōt ⁊ hoc ,pbari per vex ⁊ rectū iudiciū pōt.debz ſeparari.ita tñ q̄ ſi poſtea aliā accepit reus erit priuij ⁊ acta pnīa priora cōnubia reſtaurabuntur. Si vero ille prior p⁹ annum aut dimidiū ad ep̄m reclamauerit dicens:q̄ caz nō cognouit.ipſe aut ꝙtrum affirmat:ei credendum eſt cū ſit caput mulieris.quia ſi ,pclamare voluit cur tantū tacuit: cito potuit ſcire.ſi eam cognoſcere potuit.ſi vero ab initio poſt menſem aut duos ad ep̄m ,pclamauerit dicēs volo eſſe mater. Sed vir quē accepi frigide nature eſt:ſi hoc ,pbari pōt per rectum iudiciū ſeparentur ⁊ mulier ſi voluerit nubat in domino. Ber. Nō p̄mo q̄ maritus pōt reclamare ⁊ petere ſeparationē ēt ex impedimento ,pueniente a ſe.intereſt enim ſua vt ſepent ſi non eſt inter eos vex matrimoniuz vt nō teneaꝫ ad onera matrimonij. Scōo nō q̄ ,pfeſſioni cōiugū ſup impotentia coeundi plene nō credit. vī requirit alia ,pbatio vt poſſit ſeq ſeparationis ſnīa. Tertio nō q̄ vir ꝺr caput mulieris.,p h̄.c.cū caput.xxxiij.q.v. Ultimo nō formā ⁊ practicā libellandi ex pte mulieris cū petit ſeparationem pp impotentiā mariti. Oppo.ꝙ tex.p̄mo de.c.laudabilē.j.eo.vbi ꝺr q̄ ſi allegatur frigiditas debēt ſimul cohabitare p triēnium ⁊ poſtmodū iurare cū ſeptima manu ,ppinquoꝝ.ſed h̄ nihil ꝺr de triēnio.ergo ⁊c. Jtem ꝙ ỽ.illa.facit tex.in.c.fi.j.e.vbi mulier fuit audita poſt octo ānos allegans impotentiā marti.⁊ h̄ vī inui ꝙrium.ſed pp hec ⁊ multa alia ꝙria que patꝫ iſte tex.doc.maxime Jnno. varia ſcripſerunt ita vt potius intricetur q̄z apiaꝫ intellectus hui⁹.c. ſed vt clarius dicam capiendo meliora dicerē q̄ principiū c.dz intelligi q̄ñ ambo cōiuges cōfitentur impedimētuz.⁊ pōt ,pbari impedimētū p aliqua ſigna frigiditatis ⁊ cū iuramento cōiugum ⁊ ,ppinquoꝝ.ſ.vt ꝙiuges iurēt de veritate ꝙſanguinei.de credulitate.i.q̄ credāt illos vex iurare.bis ꝙcurrentibus pōt matrimonium ſeparari incōtinenti non expectato lapſu triēnij.illō ꝺo triēnū requirit vbi prius p alia ſigna vrgētia ,pbari non pōt.⁊ hoc inuit tex.in.d.c. laudabilem.ibi ſi frigiditas prius ,pbari non poſſit ⁊c.⁊ ſic intelligo illa verba poſita in tex.ibi p vex iudicium ⁊c.nam tria ſunt argumenta ad ,pbationē impotētie.p̄mū aſpectus corporis vt in.c.fraternitatis.j.e.nam ſicut mulier pōt inſpici ita ⁊ maſculus. Cōm ar.eſt cohabitatio triēnalis iuxta formā dicti.c.laudabilē. Tertiū eſt iuramentū ,pp̄um cū ſeptima manu ,ppinquoꝝ mō p̄dicto.vt.j.e.c.laudabilē.vt ergo iſte tex.ꝙcorder cū.d.c.laudabilem.debem⁹ appellare hoc vex indiciū q̄ñ vltra iuramēta offert ,pbatio p ſigna ipotentie.hz glo.videaꝫ tm̄ intelligere de iuramento.ſed certe h̄ non eſt ſufficiens ,pbatio vt ,incōtinēti debeant ſeparari. vt apte ,pbaꝫ in.d.c.laudabilē.ỽ.illa.ꝺz intelligi q̄ñ mulier ꝙfitetur impedimētū ⁊ vir negat nec mulier proclamauit in exordio matrimonij.tunc enī q̄z cōcurrunt due p̄ſumptiones ꝙ mulierē.p̄ma q̄z tardē proclamauit.ſcōa q̄z vir dicit

ſe eã cognouiſſe non dꝫ mulier audiri itelligo qñ veraciter non põt ꝓbare intentionem ſuam lꝫ aliqua ſigna inducat tunc.n.dꝫ excludi.ſ.vt nõ audiat petens ,pbationẽ de pñti ſed poſt cobitationẽ triẽnalẽ audiet ſi ,pbat p aliqua ſigna puta qꝛ adhuc repit virgo.ꝛ offert iuramẽtũ ꝓpꝛium cũ ſeptima manu ,ppinquoꝝ.arg.in.c.laudabilẽ.j.eo. poſſet ẽt intelligi iſte v.qñ mulier erat corꝛupta.nam tũc de facili ñ põt ,pbari impedimẽtũ mariti.v.ſi aũt.loquit qñ mulier in nouitate ,pclamauit.ꝛ p aliqua ſigna põt ,pbari impotẽtia mariti.tunc.n.dꝫ audiri incontinẽti ,put dictũ fuit in ꝑn.vñ diſcretus dꝫ eſſe iudex ꝛ ſemp potius exigere ,pbatões ſũ perfluas q̃ꝫ defectiuas cũ agat in ſeparione de piculo aiaꝝ vt dicit Jnno.ꝛ bñ vñ quãdoq̃ꝫ exigat duo ex illis tribus ꝑdictis argumentis.qñq̃ꝫ oĩa tria.qñq̃ꝫ ſufficiet vnica ꝓbatio.vt ſi ẽ neceſſario concludens.exẽplũ ſi ex toto virilia ſunt amputata marito.nã tunc fruſtra exquireret ,pbatio.ꝛ iſte tex.loquit in impedimẽto frigiditatis.nã cũ impedimẽto maleficij ſemp ad minus debent cohabitare ꝓius p triẽnium qꝛ cũ illud ĩpedimentũ nõ ſit naturale ſed accidentale poteſt tpe remoueri.vt ,pbat in.c.ſi.j.e.ꝛ ſic intelligo iſtuꝫ tex.lꝫ multa ꝛ varia ꝟ ſcribantur. Jn glo.i.vult ergo glo. q̃ uſtum iudiciũ appellet hic iuramẽtũ ꝓiugũ cuꝫ ſeptima manu ꝓpinquoꝝ.ſed mihi nõ plꝫ ꝟ expoſitio.vñ dicẽ q̃ aut ꝓiuges volunt incõtinẽti ſepari nõ expectãto triẽnio ꝛ opꝫ q̃ impedimẽtũ ꝓbet p iuſtuꝫ iudiciũ.i.p aſpectum corꝑis vt ſaltem appareant aliq̃ euidentia ſigna impotentie ꝛ tunc cũ iuramẽto ꝓꝛio ꝛ ,ppinquoꝝ põt fieri ſeparatio qõ ſentit tacite hic abbas.ꝛ ad ꝟ adduco.c.laudabilem j.e.ſm intellectum quẽ ibi teneo vt rectũ iudiciũ ponat ,p remedio ſepato a iuramẽto ꝓiugũ ꝛ ,ppinquoꝝ.ꝛ dic vt dicam in.d.c.laudabilẽ. Jn glo.iij.ibi.ſed non credo q̃ hoc obſtat.intellige hanc glo.q̃ ꝑmũ matrimoniũ dꝫ reſtauraꝛi quo ad vinculũ exquo nunc apparet de potẽtia viri.ſꝫ reſpectu toꝛi ſeu mutui ſeruitij ſerua diſtinctionem ꝓcedentem.vt ſi ſolus maritus fuit in dolo poſſit vxoꝛ petere ſeparationẽ quo ad thoꝛũ ꝓp adulteriũ cõmiſſũ cũ illa alia. Si vero non fuit in dolo vel vterq̃ꝫ cõmiſit dolũ tunc matrimonium repꝛobabit quo ad oĩa.,p hoc.c.fraternitatis.j.e.ꝛ.c.pe.ꝛ vlt.de adul.ꝛ ſic diſtingue nõ.ꝟ p io.an.ꝛ ꝑ hanc ſeparationẽ ꝑmi matrimonij venit ꝓrium qõ ſequit in glo. de.c.ſi p ſortiarias.vbi dꝫ q̃ ſi matrimoniũ fuit ſeparatũ ꝓp maleficium viri.lꝫ vir poſtea ducat aliquã ꝛ cognoſcat non p hoc ſepabit ꝑmũ matrimoniũ cuius ꝓriũ hic dꝫ.ꝛ in.c.laudabilem.j.eo. So.glo.dicit aliud in ſepatiõe ꝓp frigiditatem ꝛ aliud ꝓp maleficiũ.ꝛ nõ reddit rõnem diuerſitatis.vñ aliq dicere voluerũt q̃ illud.c.in hoc ſit corꝛectũ.ꝛ tu tene glo. ꝛ dic hanc eſſe rõnem diuerſitatis.nã frigiditas ẽ ĩpedimẽtum nãle non reſtrictũ ad certam ꝑſonã.vñ ſi vir poſtea cognouerit aliam appet eccleſiã fuiſſe deceptã cũ eodem mõ potuiſſet cognoſcere ꝑmã.ſed maleficiũ qõ ſit inſtigãte diabolo reſtrigit ſepe ad certã ꝑſonã vt oẽs poſſint cognoſcere ꝑter vxoꝛẽ.iõ ſi poſt diuoꝛtium ducat aliã ꝛ cognoſcat ñ p hoc apparet eccliam fuiſſe deceptã.iõ nõ dꝫ ſepari ſcõm ꝛ reſtaurari ꝑmũ ꝛ ita ,ꝓprie loquitur illud.c.ſi per ſortiarias ,p hoc.c.fi.j.eo.ꝛ ſic intelligo iſtum tex.qui ſolet difficilis reputari.quia videtur deuiare a deciſionib⁹ alijs. Ab.

q **Quod ſedem** Jmpotens ad copulã ẽ ĩpotens ad matrimoniũ ꝓbẽdũ ſiue ſit impedimẽtũ etatis ſiue nature. Nõ ꝑmo q̃ puer nõ ꝑſumit q̃ generare poſſit.ꝛ dꝫ puer vſq̃ꝫ ad.xiij.ãnũ.de quo dic vt in.c.puberes.ꝛ.c.ij.de deſpon.ĩpu. Scõo nõ ar.q̃ ſufficit allegari viri ĩpotentiaꝫ abſq̃ꝫ eo vt ſpecificet qualitas impotentie. Jtem nõ q̃ idẽ opat impotentia tpalis quo ad tps quod ꝓpetua in ꝓpetuũ.vt pꝫ in ꝑificatiõe que hic fit inter puerũ ꝛ impotentẽ. Jn glo.ſi.ibi humanitatis ſolaciũ ꝛc. expone iſta vba ꝓout nõ.in.c.nuptiaꝝ ꝑ.in glo.in v.in quibuſdã.ſenex.n.iõ ꝓbit.q̃ hꝫ hitũ q̃ñq̃ꝫ reducibilẽ ad exercitium.ſꝫ tex.dꝫ intelligi de oĩno impotẽte. ideo dicunt hic doc.q̃ ſpado carẽs vtroqꝫ teſticulo ñ põt ꝓbere mrĩmõiũ ſecus aũt ſi careat vno teſticulo tm̃.ꝛ ſic põt itelligi.l.ſi ſerua.in.§.ſpadonẽ.ff.de iure do.ꝛ vide glo.in.c.bi.q.xxxij.q.vij.q̃ tractat qd de eo q̃ hꝫ virgã erectã ſed nõ põt emittere ſemẽ ꝓp ĩpedimentũ naturale vel accidentale.ꝛ tenuit ibi glo.q̃ talis põt matrimoniũ ꝓbere cũ poſſit mulierẽ ,p uocare.ſed cõiter tenet ꝓrium ꝛ hoc puto verius.qꝛ exequo nõ põt generare põt vxoꝛ dicere ego volo eſſe mater ꝛc.vt ſupꝛa.c.pꝛoꝛ.in fi.de ꝟ aliquid.j.e.conſultationi.

c **Ex litteris.** Naturale impedimentuꝫ ad coitũ inſepabile arte medicorũ matrimoniũ ĩpedit.ꝓmo ꝓſultatio.ſcõo rñſio ibi rñdemus Caſus litteralis Quidam ꝓtraxit cũ quadã q cũ debitum reddere nõ poſſet. lꝫ vterq̃ꝫ leguime fuiſſet etatiſ mulier ꝓtraxit tam grauẽ infirmitatẽ vt oĩo inutilis ſit ſcã viro q̃ nullo modo eã cognoſcere põt.queritur an debeãt ſepari Reſpondet papa ſi viciũ illõ a natura ꝓtraxit mulier. nec ope medicoꝝ poteſt ei ſubueniri vir poteſt aliã ducere in vxoꝛẽ.Ber. Nõ q̃ ad dirimendũ matrimoniũ nõ ſufficit quodliber ĩpedimentũ ad coitũ.niſi ſit tale qõ arte medicorũ reparari nõ poſſit ꝛ itellige q̃ poſſit fieri repatio abſq̃ꝫ piculo coꝛpis vt exponit tex.j.e.fraternitatis. Jn glo.i.in fi.vult ergo glo.relata ad tex.q̃ ĩpedimentũ accñs poſt matrimoniũ ꝓctum lꝫ nõdũ cõſummatũ nõ tribuit facultatẽ ſepandi matrimoniũ qõ nõ. naꝫ matrimoniũ ꝓctũ p verba de ꝑſenti qõ ſemel tenuit nõ reperit poſſe ſepari niſi p religiõis ingreſſuꝫ vt in.c.ex pte ꝛ.c.ex publico de ꝓuer.ꝓiu.credo tm̃ q̃ ſit ſufficiẽs cã vt papa poſſit illud ſeparare ſi multuꝫ timet de icontinẽtia ſui ad hoc qõ nõ.in.d.c.ex publico. Jn glo.in ver.a nã.aduerte lꝫ tex.loquat de impedimẽto a nã ꝓcto. Jdẽ dic ſi impedimentuꝫ fuit accidẽtale dũmõ ꝓceſſerit mrĩmoniũ ,p hoc.c.ꝓce.ꝛ.c.ſe.in quibus ſolũ ponderat ĩpotentia coeundi ꝛ hec ſentiũt doc.j.e.c.,pri.vbi dicam.

c **Conſultationi.** Contrahens ſcienter cum ĩpotenti ad copulã ab ea non ſepat.h.d.ꝓmo cõſultatio.ſecundo reſponſio.ibi taliter. Caſus lr̃alis. Alique mulieres ita ſunt clauſe ꝛ impotẽtes q̃ viris carnaliter cõmiſſeri non poſſunt.Queritur an poſſint contrahere matrimoniũ ꝛ ſi contraxerint an debeant ſeparari. Reſpondet papa non videtur credibile q̃ aliquis cum talibus contrahat matrimonium.tamen romana eccleſia conſueuit in talibus iudicare vt ſi non poſſunt eas habere vt vxoꝛes. habeant vt ſoꝛoꝛes. Ber. Nõ ꝓmo q̃ cum oĩno impotenti ad copulam nõ põt ꝓſiſtere vex matrimoniũ.nã definit cã inſtõnis mrĩmonij.nã nec ꝓp ſpem ſobolis nec vt euitet fornicatiõ hoc matrimoniũ põt dici ꝑbi.ꝛ iõ dicunt doc.hic et bñ q̃ ſi potens q̃ ꝓius ſcienter ꝓrit cũ impotente ꝑbit cuꝫ alia tꝫ matrimoniũ cũ ſcõa nõ obſtante q̃ eſſet obligat⁹ cuꝫ ꝑma ad morandũ tanq̃ꝫ cũ ſoꝛoꝛe.vide inſtantiã in eo qui ꝓrit cũ minoꝛe.nã lꝫ ſit obligat⁹ ad expectãdũ donec ꝓueniret ad maioꝛẽ etatẽ.vt ĩ.c.de illis.ſ.de deſp.ĩpu.tñ ſi matrimoniũ cũ alia ꝓrit tꝫ matrimoniũ.vt nõ.in.d.c.de illis facit c.ſicut.de ſpõ. dicũt tamẽ inno.ꝛ Hoſti.q̃ tenet iſte ſemp alere illã ĩpotentẽ cũ q̃ ſcienter ꝓrit matrimoniũ qõ bñ nõ. plus ẽt dicunt q̃ ſi timeretur de fornicatiõe potentis poterit eccleſia ſibi ſubuenire dando ſibi lr̃iam cũ alia ꝑbendi. exquo cũ ꝑma non eſt vex matrimoniũ remanebit tñ obligatus ad reddendũ neceſſaria ꝓme. Sed quero de q̃ impotentia verificat iſte tex.qdam volunt intelligere qñ mulier eſt multũ arta.ſed doc.cõiter intelligunt in quacũq̃ꝫ ĩpotentia ẽt ſi accñtaliter ,pueniret impedimẽtũ ante contractũ matrimoniũ.,p hoc facit qõ dixi.ſ.c.,pri.ꝛ hoc placꝫ.quia eadeꝫ eſt rõ in quolibet impedimẽto. Vltimo quero quid intendit lr̃a dum dicit q̃ ſi talis ſcienter contrahit cuꝫ impotente habebit illã vt ſoꝛoꝛẽ.dicit io.an.q̃ ſecum debet caſte viuere ſicut cũ ſoꝛoꝛe.nam ſicut veri coniuges poſſunt ꝓmittere continẽtiã ſimul morando,xxxiij.q.v.quod deo.ita ꝛ iſti poterunt ſimul morari in continentia. Et ꝓ hoc adduco tex.in.c.omnino.xxxi.diſtinctio. vbi paulus de vxo-

ribus apostolorum dixit. nunquid non habemus potestatem circūducendi mulieres sorores ⁊c. vnde coniuges appellantur sorores in quibus non exercetur carnale cōmercium. sic puto q̄ capiatur ver. sorores. Jn glo. fi. ibi sic p̄cipit iudicandum. ꝯ non procedit in sententia lata ordine iudiciario seruato. q̄ tenentur alij iudicare ꝑ q̄ papa iudicauit licet non precipiat sic iudicandum. vt in. c. in causis. alle. in glo. sed intellige glo. non in sententia sed in consuetudine curie romane ⁊ sic sentit in fi. nam talis consuetudo necessario non est ab alijs seruanda nisi papa precipiat. de quo vide glo. in. c. vnico. o̅ sum. tri. in ver. docuit. li. vj. vnde ℓ Lau. exponit hic tex. iudicare. i. tenere. vt sit sensus q̄ consueuit romana ecclesia tenere vt habeatur vt sororꝫ non autem ecclesia romana precipit vt sic fiat. ⁊ ex hoc posset iferri q̄ vbi est contraria consuetudo illa seruanda est ⁊ non dispositio huius. c. q̄ vt p̄dixi inter istos nō est matrimonium. ⁊ ita intellige istam glo. ⁊c.

1 Audabilem. Si de impotētia coēundi constat statum matrimonium separāt. alias cohabitabunt coniuges per triennium ⁊ si cum septima manu ꝓpinquorum iurant q̄ dederunt operam carnali copule ⁊ nō potuerūt coniungi statim separantur: ita cōmuniter sunimatur. sed ego aliter intelligo vt dicā. j. ⁊ diuiditur in duas partes primo loquit quādo vnus ꝯiugū dicit mr̄imoniū ꝓsūmatū ⁊ alter diffitet. secunda ibi si autem. quando vterq̄ fatetur matrimonium non esse consummatū. Et prima pars subdiuiditur. nam prima loquitur quando simul esse non consentiunt. secunda quando consentiunt ibi q̄ si. Casus lr̄alis Quidam contraxit matrimonium cum quadam: tandeꝫ dicit esse frigide nature. Queritur hic quātum tempus dandum sit illi ad experientiam copule coniugalis. ℞a. respōdet q̄ ab eo tempore quo celebratur coniugium ⁊ incipiūt simul cohabitare simul cohabitent per triennium dādo operam carnali copule: si ante triennium probari non possit frigiditas quo elapso si postea simul cohabitare noluerint: si mr̄ier per iustum iudicium probare potuerit q̄ cum ea coire non possit alium accipiat: ⁊ si ille aliam acceperit separētur: si vero consentiunt simul esse: habeat eam vt sororem Si autem confiteantur q̄ nunquam se inuicem cognouerit. vij. manu ꝓpinquorꝫ vel vicinorꝫ bone fame si ꝓpinqui deficiant: iureiurādo dicat vter qꝫ q̄ nunq̄ꝫ vna caro effecti sunt ⁊ tunc mulier poterit alium accipere: ⁊ si ille aliam acceperit. de periurio notantur ⁊ acta penitentia coganturad p̄ora connubia redire. Bernardus. Nota primo ibi si frigiditas prius probari non possit bonū ⁊ notabile tex. q̄ vbi impedimentum potest in p̄n. ꝓbari non est opus q̄ cohabitent per triennium vel q̄ inducāt consanguineos ad iurandum. vtputa si probāt q̄ vir habet membrum arctuꝫ vel q̄ ex toto sit sect⁹ vel quid simile. naꝫ frustra expectatur euētus cuius nullus induceretur effectus. vt in. c. cum contingat. s̄. de offi. deleg. quod intellige in impedimento propter maleficium. q̄ cum sit accidētale ⁊ possit remoueri ad tempus dꝫ p̄us semper cohabitare per triēnium iurta formā. c. fi. j. eo. Nō sc̄o casū i quo iurāt tactis sacrosāctis scripturis seu euāgelijs ⁊ sic regrit tactura euāgelioꝝ. non enim eēt iuri satisfactū si iurarent sine tactura. de quo vide gl. sing. in. c. vt circa. de elec. li. vj. i v̄. corporali. vbi dicit q̄ q̄ꝫ forma dispositio exigit tacturā nō valet act⁹. nisi iuramētū fuerit corporaliter p̄stitū. ⁊ tenebis semp mēti illā glo. ⁊ vide ad māꝫ glo. valde nōbilē i de. i. de bere. in v̄. tacta. quā vide ⁊ nō. Jtē nō q̄ ꝯiuges nō bñt iurare specifice super aliquo impedimēto. ſꝫ sufficit q̄ gn̄aliter dicāt q̄ nūq̄ꝫ potuerūt ꝓsūmare mr̄imoniū. Opp. ꝫ tex. de ꝓbatione. nā i p̄ma parte regrit cohabitatio triēnij. in sc̄a pte vī inui oppositū. So. Jnno. intelligit p̄mā partē q̄ alter ꝓfitet impedimētū ⁊ alter negat. sc̄oꝫ parte intelligit q̄ vter. qꝫ cōfitet. ꝯ eniꝫ casu pōt statiꝫ separi mr̄imoniuꝫ ad iur amētū ꝯiugꝫ ⁊ ꝓpinquorꝫ. ⁊ ſꝫ iste intellectus videat cōis p̄ter Hosti. q̄ impropriat lr̄am in suo intellectu. mihi tū nō plꝫ. q̄ istud cohabitare p̄ triēniū dat ad experiētiā copule ꝯiugalis. vt ē q̄ frigiditas p̄us vere ꝓbari nō pōt. vt pꝫ i tex. ſꝫ ꝑ rō forī⁹ vē dicat sibi locū q̄ vterq̄ ꝓfitet frigiditatē sine alia ꝓbatiōe qꝫ q̄ vn⁹ asserit ⁊ alī⁹ negat. nā sepe dubitat vtr frigiditas sit nālis ⁊ ꝑpetua an accītal ⁊ tpalis ⁊ iō exquo vere ꝓbari nō pōt voluit tex. vt debeat expectari p triēniū vt appareat ex cursu tpis an sit ꝑpetua vl tpalis. Jtē tex. i p̄n. dat iudici triēniū vbi p̄us frigiditas ꝓbari nō pōt. ſꝫ p ꝓfessionē ꝯiugū nō bī vā ꝓbatio vt i. c. sup eo. ꝑ eo q cogn. ꝓsā. vxo. sue. nec iuramētū ꝓpiquorꝫ sufficit. q̄ illi iurāt de credulitate. vt i gl. Jtē nō sine ministerio lr̄a i p̄n. fecit mēcōēꝫ de iusto iudicio. ⁊ i sc̄da pte de iuramēto ꝯiugū ⁊ ꝓpinquorꝫ ⁊ iō itellige q̄ aut pōt ipedimētū veraciter ꝓbari ⁊ tūc nō est op⁹ cohabitatiōe triēnij ⁊ iuramēto ꝓpiquorꝫ. vt i p̄n. lr̄e a ꝯrio. aut nō pōt ꝓbari vere. ⁊ tūc si vn⁹ ꝓfitet ⁊ alter negat nō dꝫ separi mr̄imoniū nisi is q̄ stat ꝫ mr̄imoniū ꝓbet ipedimētū p iustū iudiciū. ⁊ itelligo ꝯ casu iustū iudiciū q̄ cohabitauerūt p triēniū ⁊ postmodū ꝓbat p aliq̄ signa puta q̄ ꝓbat se vginē fac ad ꝯ q̄ō nō. gl. xxxij. q. i. c. i. si mī bī⁹ signa magis cuidēcia posset illō tūc separi mr̄imoniū cū iuramēto ꝓpō ⁊ ꝓpiquorꝫ. vt i. c. i. i vlī. rñso. s̄. e. Si vō ꝓfitetur vterq̄ ſꝫ aliter nō ꝓbarēt debēt sic cohabitare p triēniū ⁊ postmodū iurare cū septima manu ꝓpinquorꝫ. ⁊ sic i tellige. §. si āt. vñ q̄ō dī ꝯ ō triēnio ꝓcernit totā liaꝫ seq̄ntē sm q̄ ego itelligo. ⁊ iste itellect⁹ applaudet lr̄e ⁊ ē multū rut⁹.

f Raternitatis. Propter artationē mulieris si appet q̄ preter diuinum miraculum absq̄ periculo corporali babilis reddi non potest separatur matrimonium re integratur tamē si postea appareat ecclesiam fuisse deceptā. h. d. primo ponitur questio. scō distinguens solutio. ibi quātus tertio infert ad alias duas q̄ones. ibi per hec. Casus lr̄alis. Quedaꝫ mulier contraxit matrimonium cum quodam viro ⁊ cum eo per plures annos permansit nec potuit ab ipso carnaliter cognosci. archipresbyter altisiodorēn. negociū istō significauit episcopo suo. episcop⁹ super hoc volens veritatem inquirere quasdam matronas ad presentiam suam vocauit districte illis iniungens sub periculo animarum vt illam inspicerēt vtruꝫ esset idonea ad copulā ꝯiugalem. que tandem ea ispecta dixerūt q̄ nūquā poterit esse mater. ⁊ ideo inter eos diuortiū ꝓmulgauit. mulierē inducens vt religionem iuraret perpetuam ꝓtinentiā seruaturā: viro dedit licentiam ꝓtrahendiqui cum alia contraxit. postmodū mulier illa carnaliter ab alio fuit cognita: reiecta continētia quā ꝓmisit ⁊ cuidam Gu. nomine nupsit negocium istud altisiodorēn. epūs significauit dño pape. q̄rēs qd sup hoc esset agendū. rescribit papa vt i tex. ibi quātus igit. Et postea in fi. ibi per hec. dī q̄ remanēt declarate due q̄ones ex narratis. s̄. in p̄ti capitulo ⁊ dic vt ibi. Ber.

Nō p̄ ibi per multos annos q̄ impotētia alterius ꝯiugū pōt allegari post plurimos annos. nam tractu tpis non firmat mr̄imonium nullum ꝓ hoc. j. c. pri. vbi post octo annos mulier ꝓclamauit. Scō nō ibi per archipresbyterꝫ q̄ iferior epō pōt cognoscere de cā matrimoniali. ⁊ sortet ꝫ doc. iste cognouit ex delegatōe epi. ⁊ ō hoc vide vt plene dixi in. c. i. de ꝓsangui. ⁊ affi. Tertio nota ibi in sue parochie q̄ iudex ex officio suo pōt allegato impedimento facere impediri ⁊ impotētem inspici ⁊ q̄ matrone inspicientes debeant esse ꝓuide ⁊ honeste ⁊ de parochia mulieris quā inspicere debent. ⁊ hoc ideo. q̄ presumunt habere plenorem noticiam. ar. c. scriptum. ⁊. c. post q̄ꝫ. s̄. de elect. ⁊ consuluit Hosti. q̄ prius faciant lauari mulieres in aqua calida ⁊ diu ibidem morari. nam per medicinas reddūt se q̄ q̄ꝫ artas quibus predicto modo obuiandū ē. Nō ēt ibi simplici verbo an voto solēni ⁊c. q̄ votū pōt esse solēne ad impediēdū ⁊ dirimendū matrimoniū postea ꝓtō citra religionis ingressuꝫ ⁊ clari⁹ ꝯ ꝓbatur lr̄a in ver. nisi se voto. ⁊ nō recolo o alia littera que ita bene ꝯ probet sicut ista. ⁊ facit pro opinione do Anton. in. c. rursus. s̄. qui deri. vel vouē. sed hodie stamus. c. i. de voto libro. vj. ⁊ dic vt dixi in dicto. c. rursus.

Item nota hic regulam satis notandam in materia matrimoniali q̄ omne impedimētuz viri vel mulieris q̄ facto humano siue corporali piculo remoueri nō pōt reddit quē inhabilem ad ꝓtrahendum matrimonium. secus ergo si facto humano pōt impedimentum reuocari. Nō ibi cuius a filij q̄ si mulier est cognita ab vno viro p̄sumitur q̄ sit cognoscibilis a quolibet viro. puto tamen q̄ hec p̄sumptio recipiat probationem in ꝓtrarium vt patebit ex. j. dicendis

Et ex hoc infertur q̄ vbi duo parificantur data potentia exercitij in vno p̄sumitur potentia etiam in alio. Nota etiam ibi pretextu fornicationis q̄ si sponsa de p̄senti cōmittit fornicationem pōt spōsus eius consortium declinare nō tamē matrimonium separaꝫ. secus in spōsa de futuro. vt in. c. quēadmodum. s̄. de iureiur. Nota etiam ibi ar. iste dubitabilis ꝛc̄. q̄ lz regulariter error iuris non excuset vt i regula ignorantia de regu. iu. li. vj. si tamen error est probabilis excusat. ad hec. l. regula. ff. de iu. ꝛ fa. igno. Et nota ex eodem verbo q̄ si probabiliter p̄sumens se soluram alteri nubat non committit adulterium licet postmodum repertiatur nupta. quia adulterium non committitur sine dolo. l. pe. ff. de adul. xxxiiij. q. ij. cum p̄ bellicā. In glo. i. ibi ꝛ perite in arte illa. ꝛ idem dic in alijs peritis in alijs artibus vt credatur eis cum deponunt super peritia artis eor. ad hoc. c. tua. ꝛ. c. significasti. ij. de homi. vnde iudex dz in talibus adhibere peritos vt debeant estimare sumptus factos in aliquo edificio vel medicos ad peribendum testimoniuz an percussio fuerit letalis. ꝛ idem in simili dicendum. Et in fi. glo. dicit Host. q̄ ista p̄statio iuramenti propinquorū bz locum in omni casu in quo non constat de euidentia impedimenti ꝛ hic forte fuit adhibitum lz lr̄a non dicat. sz quo ad casum huius. c. placet dictum glo. vt iuramentum propinquor vel coniugum non sit necessarium exquo per testes euidenter probari potest impedimentuz vt hic satis bene probatur ꝛ in. c. laudabilem. s̄. eo. in princi. a contrario sensu. nota tamē d. cum Bo. In glo. ij. in fi. tene mēti gl. iuncto tex. ꝛ idem tenet Inno. in. c. ꝓposuisti. s̄. de proba.

Ex hoc. n. infero ad. q. qua q̄ritur an piti adhibiti per iudicē ad aliquid discernendum p̄m artis peritiam debent p̄stare iuramentum sicut alij testes. videtur primo q̄ non. qr possent de facili subire periurium cum non deponunt de re p̄ceptibili sensū corporali sed iudicio intellectus. sed contrarium est verum. ꝛ dic q̄ debent iurare de credulitate ꝛ non ō veritate ꝛ sic tollitur p̄cedens motiuum ꝛ hoc firmat bar. in probe. ffor. ꝛ facit. l. hac edictali. C. de secūdis nup. ꝛ ad istum tex. dic q̄ isti iurarunt p̄o hoc tex. ibi in fide sua vel q̄ illa abiuratio episcopi habet vim iuramēti. vt notat glo. in. c. ꝓstitutis. de appel. In glo. in ver. diuinum miraculum. nota bene istam glo. vsq̄ ad fi. qr materia quotidiana. ꝛ instat glo. super intellectu c. si per sortiarias. vbi melio q̄ alibi ꝓbatur q̄ per impotentiam ex maleficio prouenientē pōt separari matrimonium nec reintegratur si postea ducat aliam ꝛ cognoscat. Sed illi. c. videt obstare iste tex. sed glo. primo respōdet q̄ illud. c. est hodie correctum. ꝛ idem tenuit Inno. in. c. s̄. p̄xi. sed doc. cōmuniter tenent oppositum. tum qr ex quo non apparet expresse correctum non dz per glo. magistror induci correctio. Secūdo solut q̄ aliud impotentia viri vt ibi. aliud impotentia mulieris vt hic. quia so. etiam reprobaꝫ qr vir ꝛ vxor non debent ad imparia iudicari. vt in. c. gaudemus. de diuor. Tertio solut glo. ꝛ bene q̄ ex quo vir ꝛ vxor cohabitauerunt per triēnium nec potuerunt matrimonium consummare p̄sumitur impedimentum perpetuum. nam vt dicit Boff. sepe ista impedimēta sunt perpetua. vnde quando moritur ille qui fecit vel maleficium est perditum vel si fuit datum in potu vel cibo. Item cum ipse actor solus possit tollere non videtur possibilis reuocatio siue remotio cum dependeat ex facto vnius vt. l. apud iul. in fi. ff. de lega. i. facit q̄ notat Di. in regula semel deo. de re. iu. li. vj. ꝛ ideo tenē q̄ propter maleficium p̄cedens matrimonium potest fieri separatio. seruatis tamen his que habēt̄ur in. c. p̄xi. ꝛ potest quilibet trāsire ad alia nota ꝛ hoc vltimum nota. Sed est dubium vtrum p̄sumatur precessisse matrimonium an secutum fuisse. doc. licz hic dubitent videntur tamen magis inclinare in sententiam vt p̄sumaꝫ precessisse ꝛ sic expediantur isti ꝛ non maneant impediti. nec ob. c. lz. ex quadam. in fi. s̄. de testi. vbi dicitur q̄ in dubio est p̄o matrimonio sententiandum. illud. n. p̄cedit vbi matrimonium potest habere suum effectum. s. cui tationem fornicationis vel bonum prolis q̄ hic non est propter impotentiam coeundi. ꝛ nota mirabilem limitationem ad illud. c. vt nunq̄z p̄sumaꝫ pro matrimonio in dubio quā do non potest habere suum effectum. ꝛ banc opi. sequitur do. An. in. c. p̄xi. sed ego allego glo. in contrarium. xxx. q. i. in summa. que dicunt q̄ impedimentum p̄sumitur sub secutum fauore matrimonij. primum dictum plus mihi placet ex quo nunquā potuit cognoscere illam mulierem. nam ex futuro p̄sumitur circa preteritum. vt notat glo. in. c. scribam. s̄. de p̄sump. In glo. in ver. per errorem. ibi si error probabilis detegatur. nota singu. banc particulam glo. q̄ sententia potest reuocari si error ꝓbabilis postea detegatur q̄ intelligo quādo detegitur nō per ꝓbatōes admittēdas. qr vt nō admittant potest excipi de tranſitu in rem iudicatam. vt in. c. cum inter. de re iudi. sz intellige quādo als in ipsa re apparuit de errore vt h̄ ꝛ per iura allegata in glo. pz q̄ h̄ dictum nō fit restringēdū ad cām matrimonialez. ꝛ vide q̄ latius diri in. c. ij. de purga. vulga. si tamen ꝓbationes iniuste de facto admitterent iudex dz retractare sniaz nō obstante q̄ trāsiret in rem iudicatā. ita sing. dixit Innoc. in c. cū dilecta. de rescrip. ꝛ in. c. cū bertoldus. de re iudi. Trē ponit Inno. h̄ aliud singulare dictum q̄ si notorie appareat sniam esse iniustam dz reuocari nō obstante q̄ nō fuit appellatum vt h̄ ꝛ. c. ij. de purga. vulga. qr veritati cedit opinio. xxxij. di. veritate ꝛ. c. ꝓsuetudo. Et nō ex h̄ sing. q̄ snia notorie iniusta ē nulla vel saltem reuocabilis nō obstante q̄ appellatum non fuerit ēt si notorietas iniuste postea acciderit vt h̄ q̄ nunq̄z tradas obliuioni. Et pōt eē ratio: qr snia iniusta a iur sustineť. qr p̄sumiť iusta pp auctatē iudicis. vt i. c. bone ō elec. ꝛ i. c. i pnia ō renū. q̄ rō cessat cū notorie ꝓstat ō iusticia. ꝛ ió alibi dicit Inn. aliud singlare dcm̄ q̄ si ps i cuius fauorē lata est sentēria ꝓfiteť eam iniustam debet eam iudex retractare. ita nō. in. c. qr plerisq̄z. de immu. eccl. In glo. in ver. cui⁹ filij in fi. nō glo. ꝛ sentit glo. in v̄. debeat. sed Inno. ꝛ Host. tenent oppositū dicētes q̄ ex quo facto humano ē facta apta p̄ viro dz illa restitui. nam satis est q̄ sine piculo mortis pōt cognosci. ex h̄. n. pz q̄ impedimētum nō erat perpetuum. ꝛ exponit Host. tex. absq̄z corporali piculo. i. absq̄z morte. quasi velit q̄ si cū piculo sit reddita apta ex quo tñ morte nō inducit ē restituenda p̄ ꝛ ita communiter videnť sentire doc. Sz ego dicerem h̄ dictum ꝓcedere ex p̄sumptione quādo non ꝓstat de dīa inter virū q̄z. s. virum ꝛ vxorem. nam si vir ē adeo carnosus q̄ nū q̄z posset deflorare mulierem sine piculo mortis. scōs vo vir magis gracilis potuit eam cognoscere tūc puto q̄ nō sit restituēda p̄ lz per frequentem vsum cum secundo sit reddita apta primo. ꝛ hoc tacite iudicio meo senserunt Pe. ꝛ Abb. in quadam distinctione quam ponit Jo. an. h̄ in fi. sed ego hoc probo per istum tex. qui dicit q̄ ista erat cognoscibilis a primo ex quo potuit commiscerī secundo quia erat similis primo. secus ergo vbi non erat similis. vnde tex. arguit p̄sumptiue a communiter accidentibus. secus ergo vbi probatur aperte dissimilitudo modo predicto. In glo. in ver. fornicatio vbi appareat retro fuisse factam iniuriam. hec solutio nō videtur bona qr idem concluderet respectu matrimonij cui⁹ contrarium munit littera in ver. quādiu. ideo dic q̄ pus vir potest obijcere fornicationem ꝛ nō matrimonium quasi fornicando dedit operam rei illicite. ideo imputantur sibi oia lz preter intētum eueniant. vt in. c. tua. de homi. sz ꝯbendo cū sc̄o dabat opam rei licite cum putaret se solutā a p̄. ideo primus non pōt sibi opponere de adulterio. sed hodie ē dubium nūquid ꝯbendo cū sc̄o possit repelli a p̄imo p̄tertu adulterij. aliqui tenent q̄ sic p̄ istuz tex. in v̄. sz aliquomodo nō

dꝫ ⁊c. exponentes illud ver. ſꝫ ammō. i. poſt iſtam decretalem. vt ſentit Inno. quaſi olim ꝟ queſtio erat dubia. hodie vō apta. Alij exponūt ammō. i. pⁿ primū coitū qꝫ poſt primū dꝫ cognoſcere ꝙ matrimoniū erat cum ꝑ. ⁊ ꝟ opi. mihi placet. nam credo ꝙ etiam hodie iſta mulier licite ꝑheret cū ſecūdo poſt triēnium latā p eccliaz. nā pōt ꝓſumi ꝙ alteri viro erat apta qō eſt poſſibile ſm ea que. ſ. dixi. nec teneť mulier redire ad primum niſi veriſimiliter cognoſcant primum fuiſſe aptum a princ. ſm diſtinctionem ſupradictam. Et in fi. glo. Inno. decidit opi. primam Jo. qꝫ quilibet etiam inſipiens videret qꝫ ſit abſurdum ꙙ coniunx alterius ita tractaretur. vnde dicit Inno. ꙙ exquo fuit cognita a ſecundo dꝫ irreuocabiliter reſtitui primo. Poſt. dicit ⁊ melius iudicio meo ꙙ dꝫ primo reſtitui ⁊ ſi per triennium non pōt ab eo cognoſci debet ſecundo reſtitui irreuocabiliter. nam p̄ſumendum eſt ex curſu tanti temporis differentiam eſſe in corporibus iſtoꝝ. Ultimo pōderabis finē bui⁹ gl. q̄ ponit vnū dictū ſing. qō nō ⁊ nō ē alibi. ſentit. n. ſm vnū intellectū ꙙ ſnia in cā mīmoniali trāſit in rē iudi. cuz eſt ꝓfirmata p duas ſnias. qō dictū nō placet do. An. qꝫ nullū vinculū pōt firmare ſniam quo min⁹ error poſſit detegi p ea q̄ nō. in. c. lator. ⁊ i. c. tenor. ō re iudi. Sꝫ ſaluādo aliq̄ten⁹ gl. dic ꙙ cū ſnia ſit bis ꝓfirmata nō dꝫ qs ꝫ eā audiri niſi cum ſtricta cāe cognitione. nā vt dicit Inno. in. c. tenor. de re iudi. cūt ꝓtra vnā ſniaz nō dꝫ qs audiri de facili. ꝑ forti⁹ qui ſuit bis ꝓfirmata. Itē ego do aliū intellectū ad glo. vt cūt in cā mīmoniali nō poſſit tertio appellari. non tñ p hoc excludit qn poſſit ꝓbari ſiue ꝓponi iniuſticia ſnie p viā q̄rele. ⁊ iſte intellect⁹ ē veriſſim⁹ in ſe. p hoc qō in fiñ dicit glo. nō. in. c. ad repmē. de of. ordi. Et ē dīa magna vtz audiat qs p viā appellatōis an p viā q̄rele. vt nō. i. d. c. ad repmēdā. Ultimo ſcias ꙙ hec lra inducit ad qōnez. an lazar⁹ ⁊ alij reſuſcitati recupent vxorē ⁊ filios ⁊ alia bona. Idē q̄rit de bapriſmo ordie ⁊ ꝓfeſſione religionis. Itē ſi religt aliq̄ eccliaſtīcū qd poſſit illa repetere. de his vide gl. ⁊ archi. xxxij. q. vij c. ij. ⁊ p Jo an. hic q allegat ꝑ ⁊ ꝓtra p⁹ Bar. bīrē. ⁊ alios antiquos. ⁊ vī ꝓcludere ꙙ ea q̄ ipſimunt aie nō ꝓdiderit. ⁊ ſic nō ē op⁹ tractare de recupatōe. exēplū i ordine baptiſmo ⁊ filiꝫ⁹ ſacris ex qb⁹ caracter imꝑimit aie. naz ſicut aia ipa nō morit. ita nec ſibi impſſia. Idē ſcit Jo. an. i ꝓfeſſione nō ꙙ ꝑ ꝓfeſſionē impꝑimat caracter. ſꝫ qꝫ obligatio ex de orta acgrit deo q nō morit. vt nō. in. c. fi. de ꝓdi. appo. In aliis vō q̄ inherēt corpori tenēt ꙙ ſi vere fuit mortu⁹ nō recupat illa bona de rigore ſec⁹ ſi credebat mortu⁹ ⁊ non erat vt qꝫ repit viu⁹ i monumēto. Idē in cāu dubij ⁊ fac ꝟ lra in eo ꙙ dic impedimētū ee ꝑpetuū qō ſine miraculo diuino nō pōt remoueri. ſꝫ glo. in. l. nā ad ea. ff. ō legi. ⁊ i. l. ſi uus. de ac. ⁊ obli. ſcrit oppoſitū vt indiſtincte bona recupet dicit. n. ꙙ reſuſcitat⁹ rūpit teſtm̄ qō aña fecerat ⁊ aufert bona heredib⁹. ⁊ idē gñaliť videtur ſeq Ray. ⁊ Bul. de cu. ⁊ Bar. in. d. l. nā ad ea. Notiuū eoꝝ ꝑncipale ē. qꝫ ſi reſtō ꝑncipis referť ad oīa. l. i. in fi. C. de ſen. paſ. ⁊ iij. q. iij. in. fi. fort⁹ reſtō dei dꝫ opari ꝟ. nā reſuſcitat⁹ vī p ſummū ꝑncipē reſtituť. vī vt plena ſit reſtō dꝫ oīa recupare. in. vxore tñ ſec⁹ ſentiūt. qꝫ illā nō recupat reſtitut⁹ iure poſtliminij. vt in. l. fi vt a pīe. ⁊ in. l. cū due. ff. ō cap. ⁊ poſtli. reuer. Sꝫ certe de iure canonico nō ē dīa inter filios ⁊ vxorē. qꝫ p captiuitatē ñ ſepat mīmoniū ſic de iure ciuili. vt in. c. dīs de ſcōis nup. ⁊ xxxiij. q. ij. cū p bellicā. ō rigore plz mihi opi. Archi. ⁊ Jo. an. qꝫ actio ſeť extincta ampli⁹ nō reuiuiſcit. ō ꝓſe. di. iiij. c. q̄ris. facit. c. ex trāſmiſſa. de renū. ſꝫ de egrate ꝓcedit opi. legiſtaꝝ. Dico igi ꙙ ꝑ mortē ſoluit religio. qꝫ nihil aliud ē religio niſi qōdā votū obligās in humanis. ad ꝟ qō nōt glo. in. c. fi. ō ſepul. li. vj. ⁊ ſic nō ob. motiuuz Jo. an. qꝫ lz obligatio acgrat deo tñ ē reſtricta ad tpus. vñ p⁹ reſuſcitatiōez ē noua vita. ſꝫ de egrate pōt ꝓcedere dcīm ſuum ſꝫ nō ē ſpāle in religione. qꝫ idē i alijs tpalib⁹. vt. ſ. dixi. nec amplī⁹ iſiſto qꝫ raro vl nunq̄ practicabit iſta qō ⁊c.

Ittere.

Legit tribus modis. ꝑ ꙙ loquat in maleficiato. ⁊ ſm hūc intellectū ſummo ſic. Si vir mleficiatus nunquam potuit cognoſcere vxorem qui per triēnium cohabitauit ipis cum ſeptima pro pinquoꝝ manu ꝟ iurantibus mīmoniū ſepaſ. h. d. Secūdo mō legit ſic ꙙ nō loq̄t in maleficiato ſꝫ i frigido. vt tenuit Inno. cui⁹ lec. cōiter nō recipit ſꝫ tñ i ſe vera ē. ⁊ dicendum vt habuiſti in. c. laudabilē. ſ. e. Tertio mō legit ibi rēdo vbis lre gñaliter cū vxor dicit viz nō hīe potētiā ſecū coeūdi nec erpīmit ex qua cā ⁊ ſic facit ad tertiā partē rubrice ⁊ h. d. Si vxor dicit viz cui cohabitauit p triēniū nō hīe potētiā coeūdi eis hoc iurātib⁹ cū ſeptima manu ꝑpinquoruz mīmoniū ſepaſ. h. d. ꝑ ꝓſultatio. ſcōo rñſio. ſcōa. ibi quocirca. Caſus lr̄alis. Quedā cā mīmonialis verteba tur inter. N. mulierē ⁊. A. viz eius: illa fuit cōmiſſa gbuſdā iudicib⁹ p ſe. apo. coram qbus ex pte mulieris fuit ꝓpoſitū ꙙ iam. viij. annis elapſis fuit dicto viro mīmonialr copulata ⁊ diu cohabitauit eidem: ⁊ adhuc integra pmanebat qꝫ dictus. A. nō hēbat potētiā coeūdi qu. re petebat diuortiū celebrari. ꝓdictus vir fatebať ꙙ nū q̄z eā cognouerat tñ dicebat ſe hīe potentiā alias cognoſcendi. Judices timētes ne illud ꝓſiterent in fraudē fecerunt illā inſpici p matronas fide dignas ⁊ exptas in ope nuptiali q̄ ꝓhibuere illā ad huc virginē pmanere: ⁊ poſtmodū fecerūt i gri p parochiā illius viri ſi aliquā cognouiſſet: nec potuerūt inuenire ꙙ alia q̄ cognita fuerit ab eodē. Mulier inſtiter diuortiū poſtulabat: vir vō dicebat ꙙ paratus erat ſtare ꝓſilio eccīe. iudices ꝑceperūt eiſdē vt pniaz agerēt ō cōmiſſis ⁊ ſic forte deo volēte mīmoniū ꝓfirmarēt. tādē reuerſi ad iudices dicebāt ꙙ nō poterāt carnalr ꝓmiſcere vī totū negociū dño pape per ſuas lras intimať petētes qd ſup hoc eēt agēdū. mādat papa. ſi ē ita ⁊ ꝓſiterit illis ꙙ infra. viij. annos ꝓdictos vir ⁊ mulier p ꝓximū triēnū inſimul habitaſſent ſi iurauerint cū viij. manu, ꝑpinquoꝝ ꙙ nō poterint carnalr cōmiſceri ſniaz diuortij ꝓferant inter eos. Ber. Nō ibi octo anns elapſis. ꙙ nō ob. annoꝝ numer⁹ quo min⁹ poſſit allegari impotētia alterutri⁹ ꝓiugū ⁊ peti ſeparatōez mīmonij. hoc ē indubitatū cū vter qꝫ impotētiā ꝓfiteť vt hic vel cū clare, ꝓbari pōt. vt. ſ. c. pri. qd aūt ſi vn⁹ ꝓfiteť ⁊ alter negat ⁊ nō hītur ꝓbatōes euidētes: dic vt dixi in. c. i. ⁊ ij. ſ. e. q tex. ad hūc caſuz ꝑpe adaptari debēt. Et cōo colligo. ꝟ vltra alios caſuz aptū intelligēdo ꙙ loq̄tur in maleficiato vt cōiter teneť ꙙ exquo mīmoniū nō ē ꝓſummatū maleficiū p̄ſumit ꝑceſſiſſe mīmoniū. nā vt hic vides nec allegato nec ꝓbato facta fuit lemp̄ poſitate tpis. ſꝫ ꝓbato maleficio mīmoniū ſepaſ. ⁊ nemo ad hoc ponderauit iſtū tex. nec ego al. ſꝫ nūc mihi accidit legēdo lec. ⁊ ē cōis glo. ordi. xxxiij. q. i. c. reqſiſti. ⁊ facit ꝑ opi. quā recitani ⁊ tenui. ſ. c. pri. Tertio nō bo. tex. ꝓbis q̄ tenui ꝓtra cōem lec. in. c. laudabilē. ſ. e. ꙙ ꝓfeſſio vtriuſqꝫ ꝓiugū vna cū ſeptima manu ꝑpinquoꝝ nō ſufficit ad ſeparādū ſine cohabitatōe triēnij imo plus ꝓbatur hic ꙙ nō ſufficit ꝓbatio ꝟginitatis lōgo tpe habite. ⁊ lz vir diceret ſe alias cognouiſſe hoc tñ nō ꝓbať. Nec ob. ſi dicatur līaz loq in maleficio qꝫ i tex. hoc nō exꝑimit ſꝫ ſolū gñaliter allegat ipotentia coeūdi. Et ex ꝟ. ⁊ ex tex. bñ nōbis ꙙ pcēs ſeparī mīmoniū ꝑꝑ impotētiā mariti ñ teneť ſpecifi care cām impotētie. ſꝫ ſatis ē dicere viz nō hīe potētiā ſecū coeūdi. qō tz hic Hoſti. ⁊ tz Jo. an. ⁊ cōiter ſequūť oēs. ⁊ idē tenui ſup rubrica. Et ex hoc hēs caſuz ꙙ i actiōe ꝑſonali nō teneť qs erꝑimere cām. ⁊ hoc iō vt arbitroꝝ. qꝫ dubietas, ꝓuenit ex facto aduerſarij quo cāu admittit libellus generalis ⁊ alternatiuus. vt in. c. ꝓſtitut⁹. ⁊ ibi ꝑ Inno. ō reſt. in inte. facit. l. q̄ de rer. §. icerte. ff. de rei vē. ⁊ in. l. ij. ff. quorū le ſentit glo. nō. xxxiij. q. i. c. reqſiſti. q̄ etiā dicat ꙙ ꝓponēs ēt gñaliter impotētia coeūdi vī omne ius ſuū in iudiciū deduciſſe. vt in. c. abbate ſane de re iudi. lib. vj. ꝑ qō arguit ꝟ Jo. an. ꙙ ſuccūbēs i hac gñali petitōe nō poterit poſtmodū aliegare frigiditatē. vel aliud impedimētū. ſecus vbi ſuſe fundaſſet ſup cā ſpecifica. Et nō ſing. ex ꝟ dicto ꙙ līa in tali cā trāſit i rē indicatā qō nō memini alibi me legiſſe. ⁊ ꝑ hoc facit. qꝫ in hoc caſu ceſſat piculum aie rōne cui⁹ ſentētia nō tranſit in rem iudicatam. nam ſi non poteſt ſtare vt vxor

stabit vt sozor ꝛ sic nullum peccatum imminet sed meritum vt in.c.si tu abstines.xxvij.q.ij.ꝛ in.c.si deo patri.xxxiij.q.ij.facit.c.consultationi.s̄.e.ꝛ ħ nō ꝛ semper tenebis menti.

Nō ꝙ deus fuit auctor ꝛ istitutor matrimonij.ꝛ ex ħ.habes vnā excellentiā ist⁹ sacramēti.alia excellētia ē rōne status qz fuit institutum in statu innocētie.s.i paradiso vt i.c.i. de voto lib.vj. Alia vo sacramēta fuerūt istituta post peccatū. Itē excellit rōne tpis.qz ab initio mundi fuit institutum Itē rōne loci qz in paradiso. Itez rōne cōitatis.qz omnes gentes fere vtuntur eo.ꝛ vide de his que nota.hic Hostiē.

In glo.ij.in fi.ex hac colligit p̄ma lectu.ad tex.quā nō.ꝛ dic vt nōtū fuit.s̄.c.p̄ri.in glo.in ỽ.diuinū miraculū.vbi dz latius de hac mā Inno.hāc lec.nō approbat dicens ꝙ pp maleficiū nō dz mr̄imonium separi cū nō sit impedimētum p petuū.ꝛ intelligit istū tex.in frigido.nam de maleficiato nulla mētio fit ħ sz allegabat impotētia coeūdi in gñe.ꝛ ad.c.si p sortiarias.dicit ꝙ ē correctū.hec lec.cōiter nō approbat vt.s̄.dixi ꝛ ꝙ possit separi pp maleficiū satis dixi in.c.s̄.p̄ri.in glo.p̄al.nā vt dicit Host.ꝛ bñ si loq̄r de impotentia nāli nō fuisset ħ iniūcta pn̄ia de cōmissis.qz p penitētiā non tollūtur de facili impedimēta nālia. Itē vir allegabat se potētiā hīe mulieres alias cognoscēdi ꝛ hec lec.ē bona ꝛ cōiter approbat. Tertia lec.ē vt tex.itelligat gñaliter vbicūqz allegat impotētia coeūdi.nō.n.tenet mulier specificare cām impotētie cū de facili nō possit pcipi maxime p mulierē.ꝛ iste intellect⁹ ē ēt bon⁹ i se ꝛ nōbilis.ꝛ p hoc facit rubrica i tertia pte vbi fit mētio de frigiditate de maleficio ꝛ gñaliter de impotētia coeūdi. In glo.in ỽ.istitutor.ibi ab adā.lz glo.reprobet p̄mā opi.tu tñ cā tene.nec ob.mortuū glo.qz Adā dixit illa ỽba ore ꝓphetico vt ē tex.xxxv.q.x.c.fr̄itatis.ꝛ vide ó ħ tex.cū glo.i.c.i.de voto.li.vj. In glo.i ỽ.ptinuuz.i fi.nō glo.ꝛ dic ꝙ i maleficio ista cohabitatio triēnij sēp regrit qz illud impedimētū ē accidētale ꝛ nōnū qz tpe remouet maxime p⁹ actā penitētiā. In alijs vo impedimētis nālibus vbi de his veraciter nō ꝓstaret vl p aliq̄ signa cuidētia nō ē op⁹ triēnio.vt.i.c.i.s̄.eo. Sz vbi signa eēnt dubia tē dar triēnū ꝛ iste ē ꝓpri⁹ cāus.d.c.laudabilē.s̄.e.ꝛ dic vt ibi dixi ꝛ i.c.i.s̄.eo. In glo.fi.ibi tñ si adulteriū cōmitteret.nō bñ gl.ꝛ dicit Jo.an.ꝙ si p alterz itellexit ꝓbatōez ỽginitatis p aspectū glo.verz dicit sec⁹ si itellexit de iuramēto ꝓpinquoz nō sing.dcm̄ Jo.an.lz.n.succincte loq̄t.hz tñ dcm̄ sūm iuncta glo.hāc sin̄az.ꝙ ad sepatoez mr̄imonij fiēdā pp maleficiū necessario nō regrit ꝓbatio ỽginitatis.qđ dcm̄ satis mihi placet vt viduaz nuptijs nō desit hoc remediū sepatōis.ꝛ p hoc allego.c.si p sortiarias.xxxiij.q.i. vbi nihil dr̄ ó ꝓbatōe ỽginitatis. Ñ ad cautelā iudices fecerūt hic mulierē ispici.nō.n.ē verisīle ꝙinges falsū iurare exquo ꝓping q p sumunt hīe notici.ā stat⁹ mr̄imonial'urāt ꝙ eos credūt verū dicere.lz iuramētū ꝓpinquoz sēp ē necessariū.qz ꝓbatio ỽginitatis ē ar.fallar.cū rōe odij posset mr̄imoniū ñ ꝓsūmar.ꝛ ꝓfessio ꝙingū nō ē multū valida.vt in.c.sup eo.de eo q cognō.ꝓsan.vxo.sue. Quid aūt si nō possint bēri ꝓpinq saltez numero septē. Cōcludūt doc.ꝙ pauciores sufficiūt maxime cū fama.arg.c.si duo.xxxv.q.vj. In defectū tñ ꝓpinquoz debēt vicini adhiberi.ꝛ si nō p̄nt haberi pp discordiā.vl qz isti sūt forēses tūc sufficiūt pauciores.vt.s̄.dixi.nō.n.ē ó facili recedēdū a forma bul⁹.c. Ultrio ħ q̄rit qñ incipit currere istud triennū.dicit Host.ꝙ a tpe pacte pmie ꝛ monitōis facte p iudicē. Inno.Anch.ꝛ Abbas dñt sufficere ꝙ p triēniū ꝓtinuū cohabitauerit siue añ siue post.ꝛ ħ mihi pl⁹ plz p istū tex.i fi.ibi.j.p̄dictos.viij annos.nā loq̄t de ill' annis q̄ cesserūt q̄relā nūc exposita coā iudicib⁹ fateor tñ ꝙ p⁹ p̄nias iniūctā debēt cohitare aliquo tpe ad arbitriū iudicis moderādo vt ꝓbat lr̄a ħ i ỽ.ꝛ si forte placeret deo ꝛc.ꝛ dñt aliq̄ necessario nō regri ꝙ istud triēniū sit ꝓtinuū.lz satis ē vt cōputatis tpib⁹ cohabitatōis resultet triēniū ꝓtinuū.vñ si i triēnio marit⁹ fuit abñs p sex mēses i pegrīatōe poterit illud suppleri ab añrioꝛi tpe alias tolleret pegrinatio ꝛ alia negocia nēcar.a.credo ꝙ ħ fuit ó mēte lr̄e.lz quo ad cōicē lr̄a vr̄ inuē ꝓriū dū regrit triēniū ꝓtinuū ꝛ si interpollatū ꝛc.

De mr̄imonio ꝓcto p interdictū ecclie. Rubrica

Qr interdictū ecclie sup mr̄imonio ꝓhēdo q̄ñqz impedit ip̄z mr̄imoniū .q̄ñqz impedit ꝛ dirimit iō p⁹ mīta impedimēta s̄.tractata auctō subijcit hāc rubricā.ꝛ vide ad māz bul⁹ rubrice qđ nōt glo.s̄.de spō.du.i.c.tua.

Littere. Mr̄imoniū p interdictū ecclie vel iudicis factū seu ꝓctū pp hoc solū nō dirimit.imponit tamē pn̄ia sic ꝓhēdit⁹ ꝛ sepāt dōec cogscat ó cā interdicti.b.d.i effectu tot⁹ iste titulus. Sūt due ptes.in p̄ma facti narratio.in scōa rn̄sio.ibi mādamus.

Casus lr̄alis. Quidam iurauit sororem suam iam nubilem se duxz cuidā in vxorē ea p̄sente ꝛ ꝓsentiente q̄ postmodū munera ꝛ dona fm morē terre recepit ab illis:ip̄z tāqz pp uz spōsū sepi⁹ amplexādo.tādē mortuo fre suo a fre spōsi se desponsari p̄misit dicēs ꝙ ab eo cognita fuisset. Eps loci p̄cepit eidē vt alicui illoz nuberet aut ēt alij.ipsa sūpto mādato epi cū alio ꝓrit pp qđ eps ei p̄cepit vt ad domū mūis rediret.ipa se.apo.appellauit. Eps fcm dño.pape significauit. Mādat pa.q̄.si ē ita p̄fatā mulierē ad domū mūis redire cōpellat ꝓposita sibi p̄nia ꝓdigna de tāto excessu ne mādatuz videat ꝛ p⁹ mēsē ad tertiū vic reuertat. Ber. Nō p ibi p̄nte ꝛ ꝓsentiēte.ꝙ ex sponsalib⁹ ꝓctis p frēz sororꝛ non obligat ex sola p̄nia.sz oz ꝙ ꝓsentiat saltē tacite p aliq̄ signa.sc⁹ in sponsalib⁹ ꝓctis p̄sentes.qz tūc sola p̄nia bī ꝙ ꝓsentit.vt in.c.vnico de desponsa.impu.li.vj.in fi.ꝛ ibi Jo.an. firmat hāc ꝓclusionē in nouella.sic intellige istū tex. Nō sc̄do ꝙ receptio munez amplex⁹ ꝛ oscula nō faciūt sponsalia trāsire in mr̄imoniū.ꝛ nimiz cū attēdat⁹ cople nō sufficiat.sz oz ꝙ ple cognoscat.vt in.c.adolescēs iūcto.c.is q de spon.ꝛ nō ꝙ tz mr̄imoniū cū alia ꝓctū nō obstātib⁹ sponsalijs ꝛ receptōe munez ꝛ osculis ꝛ amplexib⁹.ꝛ i hoc tene mēti istā ħaz qz nescio alibi ita bonū tex. Nō bo.tex.ꝙ mr̄imoniū sequēs cū alia mliere rūpit spō.p̄cedētia ēt si p̄cesserit interdictū ecclie. Interdictū ergo iudicis factū sponso de futuro ne cōtrahat nō bz dirimere mr̄imoniū cū alia ꝓctū.vīcit ꝙ mr̄imoniū spō.ꝛ interdictū.ꝛ itellige ó interdicto fcō ex cā tpali.sec⁹ si pp impedimētū ppetuuz.qz tunc tale interdictuz ēt dirimit.vt nō.glo.i.c.tua de spō.du. Jn glo.ij.ibi erpsse.idē dic si tacite p̄nta recipiēdo postmoduz dona ab alio viro tāqz a sponso vel illuz amplexādo vt spōsuz.nō glo.j.i ỽ.tāqz.ꝛ nō sing.illā gl'.facit.c.ad id qđ.s̄.de spon.ꝛ tex.cum glo.in c.litteras.s̄.de despon.impu. Jn ea.glo.ibi sed frater ad hoc obligat.nō glo.ꝙ ꝓmittēs se daturz alicui sororem in vxorem obligat ad iducēdū sororē vt cum illo ꝓhat qđ declara.vt plenius dixi in.c.ex litteris.ij.s̄.de spon. Jn gl.in ver.prohibuissz.ibi ꝛ bene.nota ex glo.iuncto tex.vnuz remedium proditum sponso si dubitat ne sponsa contrahat matrimonium cum alio vt imploret officium iudicis q̄ sub pena excommunicationis interdicatur sponse ne contrahat cum aliquo alio matrimonium. Et ex hac glo.iuncto tex.nō ꝙ ēt vbi ñ iteruēit iuramtū ñ lz sponsoresilire a sponsa sine cā qđ ēt sēnit glo.ff.nā ħ mulier non iurauit sed frater ꝛc.

Ex litteris. Sūmatū ē.s̄.c.p̄ri.vel al's sic Sponsalia ó futuro cū vna ēt ꝓ interdictū ecclie ꝓcta nō bñt dirimere mr̄imoniū postea ꝓctū cū alia.i p̄ma narrat fcm̄.i scōa illud diffiniēdū cōmittit.ibi mādam⁹.. Casus lr̄alis. Quidā filiā suā. M. noie abñtē despōsauit cuidā. R. noie. postmodū orta suspitōe qđ idē. R. aliā veliet accipe i vxorē.delata fuit qđ sup ħ ad archiep̄z q sub ītermiatōe anathematis,pbibuit ne añqz de cā ꝓstaret vir aliā accipet i vxorē sz ipe nō ob.,pbibitōe quādā aliā sibi solēniter copulauit:sz cū archiep̄s vellet cognoscere de p̄ mr̄imonio mlier ad se.apo.appellauit.archiep̄s ei⁹ appellatōi deferēs p̄cepit eidē mulieri sub pena excōicatōis ne alicui nuberet donec cā finē ōbitū sortiret:ipa tñ de appellatōe ꝓfisa aliū i viz accep.t.archiep̄s negociuz istud do.pa.significauit vñ ipe mādat eidē.q̄.si nihil ꝓstiterit ꝙ impediat p̄ter ꝓcessuz de futuro q iter p̄fatū. R.ꝛc. M.

dī iterueniſſe ꝫ mr̄imoniū legitimū iudicet nō ob. appellatōe qz̄uis circa mādatū eccl̄ie ꝫbere nō debuiſſet: nō tñ niſi monitū pp ħ dz diſſolui pniaz tñ ī ponat ill̄, p eo q circa ꝓhibitōez eccl̄ie ꝫrerūt.. Ber. Nō ꝓ indicē eccl̄iaſticū poſſe p̄cipe ſpōſo ne ꝫ ꝓmiſſionē trāſeat ad alia vota. ēt ſi ꝓmiſſio nō fuerit iurata ꝛ ſic fac̄ iſte tex. ī ar. q ſpōſalia ſine iuramēto efficaciter obligāt. Nō ſcō q ſolū interdictū eccl̄ie factū ex ī pedimēto ñ ꝓpetuo nō dirimit mr̄imoniū poſt ꝫctū Altrīo nō iūcta gl. ī v. ſtricti⁹ vnū dcm̄ ſatis nōbile. q ꝫ iuder deferat apploni nihilomin⁹ p̄t p̄cipe pti ne attēter id pp qō appellauit ꝛ ſic appellatio nō tuet appellātē vt poſſit id facer̄ pp qō appellauit. qō ſing. nō. ꝛ ħ idē ꝫ Jo. an. ī. c. cū appellatōib⁹ de ap. li. vj. Et ex ħ ēt elicit. do. An. iudicez a quo poſſe attēdere oia tēdēcia ī faciliorē exitū cāe appellationis non tamen cognoſcendo de viribus appellationis. p hoc. c. qua frōte de appell. ꝛ vide qō ibi dixi ꝛ lati⁹ ī. c. cū te neamur. e. ti. Jn gl. ij. ibi ꝓſcientiā. nō bñ glo. q p ħ vba p̄cipio ſub pena excōicatōis nō ferē excōicatio ī ꝫfaciēdē ipo fcō ſi ad vlteriora nō fuit ꝓceſſū. ſꝫ oz q dicat quā ex nunc ꝓfero ſi ꝫfeceriſ vl̄ fiſta vba ꝛ ē cōis ſnia doc. p quo fac̄ tex. ī. c. fic̄. de fimo. ꝛ ibi glo. vide etiā glo. in. c. i. de ſagi. ꝛ ad iura allega. in glo. pro contrarijs. dic vt in eis.

o **E muliere.** Si ibi q dicebāt ꝓſānguinei ꝫ ꝛerūt ꝫ p̄ceptū iudicis debēt ſeparī donec de cā cognoſcat. Caſus l̄ralis. Ali q volūt ꝫbere mr̄imoniū dī q ſūt ꝓſanguinei eccl̄a p̄cipit illis ne ꝫbāt donec de ꝓſāguitate ꝓſtiterit. ipi ꝓhibitōe ꝓtempta ꝫbūt: q̄rit qd iuris ſit. rñdet pa. q debēt abinicē ſeparī quouſq cognoſcat an ō iure poſſint inſit remanere. Ber. Nō iudicē ōbere interdicere mr̄imoniū ſi vehemēter ſuſpicat de ī pedimēto iter ꝫbētes. Itē nō q ſi cā ī pedimēti eſt ꝑpetua mr̄imoniū ē nullū ꝫ interdictū ſec⁹ ſi tpal̄. nā vt ħ vides valet mr̄imoniū ꝫctū ꝫ p̄ceptū iudicis fcm̄ pp ſuſpitōz ꝓſāguitatis ſi poſtmodū nō repiat ꝓſāguitas ꝛ bodie ꝫbēs ī gradu ꝓhibito ē excōicat⁹ ipo fcō vt ī cle. vnica. de ꝓſā. ꝛ affi. Jn glo. iij. ibi. ſꝫ tuti⁹. dic̄ Jo. an. q imo neceſſariū qz ī abſolutōe ab excōicatōe repit̄ certa forma. nec ſufficit ſolū ſatiſfactio. vt ī. c. cū deſideres. ꝛ. c. cū a nobis. de ſen. exc. ſecus dic̄ i abſolone a ſuſpēſione vl̄ ī relaxatōe interdicti. ſi. n. iſta ferūt ad tps nō regrit̄ poſt tps abſolo. ꝛ ē rō diuerſitat̄ qz ī his caſib⁹ vltimis nō regrit̄ certa forma i abſolone vñ ſatis ē q ꝓſtet de mēte iudicis. Ego allego tex. q̄ſi exp̄ſſū cū glo. ī cle. i. de deci. ꝛ vide p Jnn. ꝛ alios ī. c. cū bone. ō cta. ꝛ q̄. Quid āt dicēdū i papa ſi excōicauit ad tps pura dōec ſatisfaceret. nūqd regrit̄ abſolo poſt ſatiſfactōez. dubiū fac̄ qz papa nō ſubijcit̄ forme ſꝫ ex illa ſola volūtate pōt abſoluere ab excōicatōe. vt ī cle. ſi ſūm⁹. de ſen. ex. d. An. credit q i dubio regrit̄ abſolo qz alioñ apparēte ñ vī pp vti ptāte abſoluta ſꝫ ordinaria. ꝛ ſic dz ī pēdi abſolo ꝫ iuris ordinē.

Qui filij ſint legi. Rubrica.

Supra viſū ē de mltis ī pedimētis mr̄imonij. ſꝫ qz ſepe filij naſcūt̄ ex mr̄imonio ꝫcto ꝫ ī pedimēta eccl̄e. ꝛ dubitari pōt an ꝛ qñ filij ſunt le. iō ſubijcit̄ iſta rubri. De mā. xxvj. di. deinde. xxxiij. diſtin. viduam. xv. q. vj. non nup. xxxij. q. iij. dicat. ꝛ. xxv. q. vij. c. fi.

c **Onqueſtus.** Nāli⁹ ex ſoluto genit⁹ ꝛ ſoluta legitimat̄ p ſubſequēs parētū ꝓiugiū ēt quo ad hēditatē. p ī petrātis q̄rela. ſcō cāe cōmiſſio ibi iō qz. Caſus l̄ralis. Quidā. h. noie q̄dā mulierē accepit. R. p̄uus ipſi⁹ mulieris volebat eā p̄uare hēditate p̄na. p eo q ipa nata fuit añq̄ p̄uus ipſi⁹ mr̄ez acciper ī vxorē dicēs eā l̄riaz non fuiſſe. vñ dcūs. h. ꝓq̄ſt⁹ fuit do. pa. vñ mādat q̄ren⁹ ſi ē ita il lā iudicet l̄riaz p̄dicto. R., phibēdo ne hac occaſione ſup hereditate p̄na eā ōbeat moleſtā: qō ſi circa fecerit excōicet. Ber. Nō q iudex eccl̄aſtic⁹ cogñſcit ī ter laicos de l̄riatōe cū venit acceſſorie ad cāz mr̄imonialē ēt ſi ꝓtēto ſit pp hēditatē tpalē. Nō ſcō q fili⁹ genit⁹ añ mr̄imoniū l̄rimat̄ p mr̄imoniū ſubſeqns ēt vt ꝓferat p̄uo ī hēditate p̄na. ꝛ nō q ſine aſſignatōe dotis ſeu inſtrumētis dotalib⁹, ples añ nata l̄rimat̄. ſꝫ aliud videat inuere ius ciuile. de quo dicā lati⁹ ī. e. c. tāta. vbi ponit̄ clauis hui⁹ māe. Jn glo. ſi. ī ſi. hec vltima ſolō va ē i ſe ſꝫ diuinat iō tenē p̄cedētē ſolonē. Vel fin Jnno. dic q ħ nō petebat reſtitutio bonoꝝ ſꝫ ſolū vt, pnū ciaret iſta l̄rima vtute mr̄imonij ꝛ vt poſtmodū ſi ī getaret̄ tanq̄z illegitima ꝛ hec ſolutio eſt bona Hoſti. dicit q iſta p ſona erat miſerabilis. hec ſolutio diuinat ꝛ ē.

e **Am inter.** Sepato matrimonio ī facie eccl̄ie ꝫcto filij geniti vel ꝓcepti añ ſniaz ſūt l̄rimi. p̄ pōit cāz diffinitōi ſ. ſcō dif funit ibi iōqz. Caſus l̄ralis. Joānes ꝫxit ma. cū teberga ī facie eccl̄ie de q̄ filios ſuſcepit. tādē dū grauida eēt accuſatū fuit mr̄imoniū de ꝓſāguitate lata fuit ſnia diuortij iter eos dubitabat an filij nati añ ſniaz ꝛ q capt⁹ añ fuerat eēt l̄rimi Cōſul. papa rñdet q filij nō debēt ide ſuſtiere iacturā: cuz parētes ī facie eccl̄e publice ꝫriſſēt ꝛ iō ſtatuit pa. vt filij coꝝ quos hūerūt añ ſniaz ꝛ q ꝓcept⁹ fuerat añ ipl̄ā ſniaz l̄rimi bēant ꝛ i bōis p̄nis hēditario iuꝝ ſuccedāt ꝛ ō pētū facultati b⁹ nutriāt. ber. Nō q pp bonā fidē pentū ꝫbētū ī facie eccl̄e filij iudicāt̄ l̄rimi ꝫ poſtmodū mr̄imoniū ꝓſter iter illos ſi poſſe ꝓſiſtere puta pp ꝓſāguitatē vl̄ affinitatē. Idē dic ſi alter ꝓiugū ſol⁹ erat i bona fide. puta qz reliquus ſciebat ī pedimētū vt ī. c. ex tenore. j. e. ꝛ vide qō dixi ī. c. i. ſ. de eo q dux. ī ma. quā pol. Nō ſcō marie iūcta gl. q vbi agit̄ de fauore filioꝝ ꝓcepti hñr, p natis ad ħ. l. q i vtero. ff. de ſta. ho. ſec⁹ vbi agit̄ de odio. Nō q ꝓcepti p⁹ lit. ꝓt. ſu p ī pedimēto p̄ide ſūt l̄rimi ac ſi fuiſſēt ꝓcepti añ ꝓte. ſatis ē n. q añ ſniaz diuortij fuerūt ꝓcepti ꝛ puto rōnē eē qz pēdēte lite ſup ī pedimēto ñ dz ſuſpēdi exercitiū mr̄imoniale. vt i c. ij. ſ. vt lite pē. ñ dz ḡ, pdire pena ex eo q l̄rime fēz ē. Jn glo. i. ī ſi. vult ḡ ħ glo. ꝛ idē ſeqns nō ſufficere ad l̄rimatōez filioꝝ mr̄imonij fuiſſe ꝫctū publice ꝛ ſine ꝫdictōe niſi ēt fuerit p̄miſſa denūciatio de q̄ i. c. fi. de clā. deſpō. ſꝫ tu dic vt ibi pleni⁹ dixi. Jn glo. pe. ī ſi. dic clari⁹ q reſpectu l̄rimatōis ſſpicim⁹ tps ꝓceptōis ꝛ tps ſnie ꝛ nō tps ꝓt. li. qz ēt p⁹ lit. ꝓt. ꝓiuges vtūt l̄rime mr̄imonio vt. ſ. dixi. Sꝫ quo ad ħ vt f. filij ſeqnt̄ ꝓditōez mr̄is ſſpicim⁹ tps p⁹ lit. ꝓte. qz part⁹ ſequitur vēr̄ ꝛ vterqz incipit eſſe in mala fide poſt litem ꝓte.

t **Ranſmiſſe.** Stat̄ vbo viri ꝛ mulieris q negāt aliquē filiū niſi idicijs ꝛ teſtibꝫ, pbet̄ ꝫriū. p̄ ponit̄ ꝓſultatio. ſcō rñſio. ibi ꝓſultatōi. Caſus l̄ralis. Quidā noie. N. nutriuit quēdā puez vſqz ad iuuētutē cohabitāte ſibi ī vxore ſua nē tūc nō deſpōſata: ſꝫ poſtmodū deſpōſauit ꝛ ex ea filios ſuſcepit. p̄dict⁹ iuuenis ſic nutrit⁹ gerēs ſe filiū ꝛ beredē hereditatē. N. p̄dicta poſſidebat quāuis a vicinia credetur eoꝝ ſpuri⁹ ꝛ dicebat: ſꝫ p̄dicti vir ꝛ vxor negabāt illū ſpuriū ſuꝫ aut l̄rimū filiū eē: ſꝫ dicebant q eū nutriuerāt pietatis intuitu filij iſtoꝝ petebāt ab illo hereditatē p̄nā. ipſe vo ꝫdicebat. qō ſup ħ delata ē cor̄ archiep̄o rothomagen̄. p̄dict⁹ iuuenis qz cor̄ eo citat⁹ venire noluit fuit excōicat⁹. pa. ab archiep̄o ꝓſult⁹ qd ſup ħ eēt agēdū. rñdet q i tali caſu ſtandū ē vbo viri ꝛ mulieris niſi certis indicijs ꝛ teſtibus inueniē p̄dictū illoꝝ ꝓſiterit eſſe filiū. Ber. Nō p̄mo q ex eo q quis ſit nutritus in domo alicuius non p̄ſumitur filius nec tenetur nutritor eum vt filiū inſtituere quia non, pbat ħ eſſe q ab ħ cōtingit abeſſe. vt in. c. ij. de tranſla. p̄ela. nam filij non ſemper nutriuntur in domo vt in. l. quidam. cum filiū. ff. de v. ob. Nō ſcō ar. op. ex tex. q vbi fama vicinie ſtat p filiatōe dcm̄ aūt parētū ē in ꝫriū. alio nō apparēte ſtatur dcō parētū vt ſatis innuit ħ in ſi. l̄r̄e uncto medio qō ſatis ē nōndū. Nō tertio q aſſertio parētum negatiua p̄iudicat filio niſi poſſet ſe, pbare filiū indicijs ꝛ teſtib⁹. Et ex ħ inferē q ſiquis ē in poſſeſſione filiatōis nō dz excludi ab hēditate nec a iure filiatōis ex ſola negatiōe parētū, p ħ tex. cū glo. in. l. i. §. ij. ff. de carbo. edi. ꝛ i. l. ſi poſthum⁹. §. ſi. ff. de li. ꝛ poſthu. Et ħ faciūt ad q̄nem legiſtaꝝ in. l. filiū. ff. ō

bis q sunt sui vel ali.iu. vbi dr q regina qdā veniēs ad mor rē vocauit filiū q cōiter reputabaī filius regis ⁊ sibi in secre to dixit eū nō eē filium regis sz cuiusdā militis. ⁊ sic regnuz ad eū ñ ptinere. ipe vo pax sapiēs renūciauit regno. naz vt pz ex pcedētibus nō teneī filiꝰ credere vbis parētū exquo ē in possessione filiatōis maxime cū ipsi parentes prius tra/ crauerūt eū vt filiū ⁊ eū noiauerunt ad b̄. c. p tuas. de ꝓba.

In glo. in v. negabāt ibi sz p̄iudicium nō gīabat. b̄ intel lige cū effectu eo ꝓbāte ꝑiū. s. q sit filiꝰ sz eo nō ꝓbāte ne gatio parētū facit plenū p̄iudiciū vt b̄ apte ꝓbaī. ⁊ dic ō mā vt pleniꝰ ⁊ latius dicā sup glo. fi. In glo. fi. in v. qō mota ibi q erāt facti monachi. nō glo. fin. quā nescio alibi ex qua potes colligere q parēte intrāte monasteriū pōt illico filius petere legitimā. ⁊ sic facit ꝓ intellectu. c. cū sum. s. de regu/ la. vbi plenissime examinaui hoc dictū. ⁊ adde ad ibi nō. istā glo. ⁊ dictū Bar. in. l. figs a liberis in. §. figs septēnij. ff. ō libe. agno. vbi vult q monasterium viuente patre tenetur alere filium non autem tenetur ad legitimam nisi post mor tem. de quo in. d. c. cum simus. Nota etiam sequentem solutionem glo. q p̄ pōt in vita cedere hereditatē filijs re/ tētis sibi aliqbus bonis. In ea. glo. ibi ⁊ qr vicinie fama hoc habebat. aduerte q hoc vī ꝑ tex. nā fama vicinie bēbat q iste erat spurius ⁊ isti dicebāt eū nō eē filiū ēt spuriuz nisi glo. intellexerit q respectu intērōis agētū cōcordarēt qr fi/ lij legitimi solū agebāt vt excluderēt istū solū ab hereditate ⁊ ad hunc effectū nō refert an sit nō filiꝰ an spuriꝰ. ⁊ ex hoc pōt colligi vnū nōbile dcm̄ q diuerse ꝓbatōes differētes i mō ⁊ ꝙueniētes quo ad intētionem agētis debēt ꝙiūgi qō ñ placet do. An. b̄ nec ēt mihi qr cū resultet ꝟietas respectu modi nō debēt ꝙiungi ar. in. l. vbi repugnātia. ff. de re. iu. ⁊ in. c. sollicitudinē. in fi. de ap. ⁊ nō b̄ dcm̄ qr facit ad multa.

In glo. pe. ibi natus de legitimo mr̄imonio vult dicere q exquo quis ē natus ō vroze alicui ꝰ ꝑsumit filiꝰ illius. nā filiatio ex parte pr̄is nō pōt ꝓbari. Jō dicit lex q mr̄ ē cer/ ta p̄ aūt ē ille. i. ꝑsumit quē nuptie demōstrāt. vt in. l. qr sp. ff. de in ius vo. b̄ ꝓcedit si maritꝰ erat pr̄is. secꝰ si fuisset ab/ sens tanto tempore q non potuisset illum generare. nam tunc potuisset illum negare esse filium ⁊ vroꝛem conuince/ re de adulterio. finge. n. q abr̄is p biēnium repit filiū in do/ mo triū mēbrū. vt in. d. l. filiū. ff. de bis q sunt sui vel alie. iu. Sz si p̄ cohabitabat vroꝛi tūc ꝑsumit filiꝰ suus ēt si ꝓba/ ret q eo tpe vroꝛ cōmisisset adulteriū cū alio. nā cuz posset eē filiꝰ vtriusqz debemꝰ ꝑsumere fauore filiatōis q sit poti us mariti q̄z adulteri ꝓ quo allego in fili bo. tex. in. l. miles §. defuncto. ff. de adul. ⁊ idē dr de eō q nascit ex ꝙcubina ō tēta in domo vt ꝑsumat filiꝰ ꝙcubinarij. vt bēs glo. sing. in c. michael. de fil. ꝑsbyterorꝫ quā tenebis mēti ꝓ filijs ꝑsbyterorꝫ. In glo. fi. ibi nisi p indicia exteriora vtputa qr in se creto appellabāt illū filiū ⁊ ita tractabāt. sz i publico ob ali quā cām negabāt. Sz vt plenius bēas hāc mām cū queriť qliter ꝓbeť filiatio capiēdo aliqua ex dictis do. An. hic cō/ clude q si ꝓbaī natus ex muliere retēta in domo satis ꝓba tur filiꝰ mariti seu ꝙcubinarij vt. s. dixi nec crederēť verbo p̄is asserētis ꝑiū qr nō pōt p̄ filium nō agnoscere. vt i. d. l. filiū. maxime si fama vicinie ē ꝓ filiatōe. vt i. l. si vicinis sci/ entib⁹. C. de nup. Aut ꝓbaī solū tractatꝰ parentū qr cum tractabāt vt filium ⁊ iste illos vt parentes ⁊ ex hoc solo pro baī filius vt nōt Bar. in. l. qdā. ff. de ꝓba. ⁊ apte hoc volu it hic glo. pe. que plus dicit q probatio huiusmodi tractatꝰ preferť negationi parentum postea subsequenti quod bene notabis. facit. c. p tuas. de proba. Aut probatur sola fama ⁊ tunc si nihil probatur in contrarium illa sufficit ad probā dum filiationem qr cum hec res de facili probari non possit sufficiunt ille probationes coniecturales quod tenet hic do. An. Istud tamen dictuz videtur satis durum q sola fama sine probatione tractatus seu sine vocatione parentum de/ beat plene probare in preiudicium venientium ab intestato cum regulr fama plene non probat vt dixi in. c. veniens. s. de testi. Quandoqz fama vicinie bz vnū ⁊ dictum parentū bz oppositum ⁊ stādū est dicto parentū vt hic. qūqz paren

tes negant aliquē filiū ⁊ ille est in possessione filiatōis ⁊ non statur dicto parentum vt hic iuncta glo. ⁊ in. d. l. i. C. de car. edic. secus vbi filius nō esset in possessione filiationis. Et in fi. glo. nō glo. q ꝙcurrentib⁹ ꝑiis p̄sumptōibus standum ē fortiori. ñ aūt nulla ē fortior tūc mutuo se tollūt vt in. c. lit/ teras. de psump.

c **Ausam que.** Illegitima proles est quā viro viuēte vroꝛ ex adulterio cōcepit siue cum adultero siue cum viro moreť. ⁊ pone casuz ꝓut ponit gl. in. c. cāz que. j. eo. Casus lr̄alis. Dicebat q agatha de cuius he/ reditate agebaī nō erat de legitimo ma. mādat pa. igr̄i ō b si ꝙstiterit q Agatha nata fuerit de Auelina muliere Ro/ dulpho sauarici eo tpe quo ipa Auelina public̄e morabaī cū Alano viro suo. vl si ꝙstiterit q p̄dictꝰ Rodulphꝰ Aue linā vix̄ babēt̄ public̄e teneret ⁊ eo tpe nata fuerit ꝓnūcie tur ipaz legitimā nō fuisse qr nō potuit eē vroꝛ q viuēte vi/ ro suo alij se copulare p̄sumpsit. de hoc facto plene dr infra e. cāz que. Ber. Nō p q pōt qs ꝓbari filiꝰ adulteri sz mr̄ moreť cū marito qō ītelligo qn̄ pōt ꝓbari q tpe ꝙcepti onis maritꝰ nō vtebaī cū ꝙiuge alṡ puto ꝑiū ꝑ id qō dixi s. c. pr̄i. Nō scdo q excluso aſcēdēte tanqz illegitimo ex/ cludunť ēt descēdentes q̄z tūcū qz sint legitimi. in hac enim cā agata nō litigabat sz filiꝰ ipsiꝰ. vt i. c. cāz q. j. e. sz qr filiꝰ petebat hereditatē aui ex psona agate mr̄is disputabaī hic de legitimatōe agate. Ex quo inferť q sz filiꝰ sit legitimꝰ ex quo p̄ nō fuit illegitimꝰ nō dz admitti ad hereditatē aſcēdē tū vt aui ⁊ alioꝛ ꝓ hoc tex. j. c. pr̄imo. Nā ex sobole nāli tm̄ nō pōt baberi soboles l̄tima qr oēs descendētes ex filio nāli tm̄ ꝓueniūt ex radice ī̄secta: ⁊ sic nō sufficit q ipsi sint l̄timi ad b̄ vt admittanť ad hereditatē illoꝛ qbus pater illi/ mus nō potuit succedere ad hoc. l. fi. C. de nāli. li. ⁊c.

l **Ator.** Qō natiuitatis opposita petēti here/ ditatem coꝝ iudice seculari est ad ec clesiasticū iudicē trāsmittēda. Et est tex. multuz nōbilis ⁊ allegabilis. sunt due ptes in p̄ma ap/ pellātis questio. in scda cause cōmissio ibi iō. Casus lite/ ralis Quidā. r. noīe accessit ad pa. coraz ipso ꝓponens q; anus ipsiꝰ duas habuit vroꝛes de quaꝝ vna p̄ceni ipsiꝰ: ō altera bug. p̄uum suū suscepit q hereditatē aui sui totā de tinebat nec ei volebat partē debitā exhibere. vnde cuz ipse bug. patruū suū sup pte hereditatis p̄ne coꝝ iudice ꝙmi/ sisset. Jdē patruus ei obiecit q p̄ eius ō l̄timo mr̄imonio natus nō fuit: ⁊ ideo de hereditate aui sui nihil poterat ven/ dicaī successorio iure. tādē fuit tractꝰ sup qōe natiuitatis co rā epo noꝛnicēn. pp tergiuersationē ipsius bu. patrui sui se apo. appellauit. vnde pa. mādat iudicibus qua. cām super qōe natiuitatis ipsiꝰ. r. ifra duos mēses ap. re. debeant ter minare. si vero ifra duos mēses dictus. b. nō ꝓbauerit l̄tē q obiecit extūc seculari iudici coꝝ quo hereditatis qō ver titur debeāt ītimare ut ꝓ qōe natiuitatis nō dimittat q cāz hereditatis audiat ⁊ decidat. Ber. Nō p̄mo q nepos le gitimus ex filio nāli tm̄ nō succedit auo qr cū veniat ex ꝑso na p̄is ⁊ p̄ excludit tanqz illegitimꝰ dz excludi ipse tāqz veniēs ex radice ī̄secta ⁊ latius dixi. s. c. pr̄. aliqd dicam. j.

Nō scdo id ad qō allegaī quotidie ista lr̄a q si qō ſpūalis icidit coꝝ iudice seculari dz remitti ad iudicē ecclāsticum ⁊ supsedēdū ē i qōe p̄ncipali ꝓ iudicē secularē donec qō inci/ dens terminet ꝓ iudicē ecclāsticū ꝙcor. c. tuā ō ordi. cogni. Añ ītelligēdus ē iste tex. q reus obiecit defectū natalū ꝓ/ ueniēt̄ ex ilialitate mr̄imonij ita q qō icidēs erat iuris ⁊ non facti vt qr dubitabaī vtr matrimonium tenuisset inter istius actoris auum ⁊ auiā maternā ⁊ de hac mā vide vt ple nius dixit in. d. c. tuam. Tertio nō vnū dictuz qō alibi nō ita bene probaī iudicē ecclesiasticū ad quez cā ſpūalis inci/ dens est delata posse terminū peremptoriū pfigere oppo/ nenti except onē illā. j. quez teneat ꝓbare: ⁊ boc dz facere iudex vbi vehementer p̄sumitur de calumnia excipientis Numquid autem hoc semper sit fiendum cum causa incidēs deferť ad iudicem ecclesiasticū. dicūt doc. q nō. Sz hoc po

cerit index ecclesiasticus ſm q; viderit expediri ex circūſtā-
tijs ⁊ malicia opponentis. Et inducit iſte tex. ad ꝓbandū
q; ex cā pōt pſigi termin⁹ ad agēdū. ſimile cū ſcholaris inte
dēs recedere ⁊ dubitās ne in pūcto receſſus malicioſe que
niat petit vt imponat edictum cū certo termino īfra quem
volētes petere cōpareant de quo vide p glo. ⁊ doc. i. l. vni
ca. C. vt nemo inuitus. iſte tñ tex. hoc nō ꝓbat q; logt in ex
ceptōe. Itē pōt induci iſta lra ſ argumētū ſatis nōbile q; ex
cā pōt reſtringi terminus pfixus ad appellatōem finiēdaz.
de quo in. c. cū ſit romana de app. Nō q; vbi qō pncipa
lis fuit intērata corā iudice ſeculari nō poteſt index eccleſia
ſticus q cognouit de incidēti poſtea cognoſcere de pncipali
Sz dz partes remittere ad iudicē ſecularem q; ex quo cau-
ſa pncipalis fuit inchoata corā ſeculari nō pōt poſtea veni-
re acceſſorie ad cām incidētē. ſecus ſi nulla qōne mota corā
iudice ſeculari ageret de legitimatōe corā eccleſiaſtico. quia
tūc incidenter poſſet eccleſiaſticus cognoſcere de cā pncipa
li. vt in. c. de prudentia. ī. de dote poſt diuor. ⁊ facit tex. in. c.
i. ſ. e. In glo. i. in fi. de hac mā dic vt dicā. ī. c. pri. In
glo. pe. ibi. ꝑ clā ꝓiunctos. Nō glo. q; clādeſtine ꝓbētes
nō pſumunt ꝓinges. dicit ala. hoc ꝓcedere reſpectu viuen
tium. ſed reſpectu filioz pſumūtur ꝓiuges qō eſt dictū ſatis
nōbile. Exquo infert q; natus ex maſcło ⁊ femina ſimul ha
bitātibus preſumit legitimus quaſi fauore legitimatōis p
ſumat inter illos mīmoniū ꝓ quo facit. l. in libere. ff. de ri
tu nup. Sz reſpectu ipſoz viuentium canon pſumit potiuſ
ſtupz. vt in. c. aliter allegato in glo. ⁊ hoc vt inducant ad pa
lam ꝓbendū. ⁊ ſatis ꝓcederet h dictū ſi iſti vocabant ſe ꝓiu
ges vt voluit Inno. in. c. ex parte de reſt. ſpo. cui⁹ dcīn nō
q; habes ex his modū facilē ꝓbandi quē eē legitimū. Itez
vt hēs hic glo. ſatis eſt ꝓbare q; mr credebat vxor. Et faci
unt hec ad limitatōem eoz que nōnt legiſte. m. l. filiū. ff. de
bis qui ſunt ſui vel alie. iu. ⁊ in. l. ſi vicinus. C. de nup. dicit ēt
Moſti. q; reſpectu ipſoz viuētū ſi ſimul diu cohabitauerūt
tanqz ꝓiuges pſumēdum ē ꝓiugium. nam pp diurnitatē tē-
poris difficile ē ꝓbare ꝓtractum mīmonij qō bene nōbis
⁊ facit qō ipſe nō. in. c. illud de pſum. In glo. ſi. ibi inci-
dēter glo. nō reddit rōnem huius dicti. nam ſi incidētia cau
ſe ampliat iuriſditōem. vt in. l. quoties allegata in gl. vbi rō
ne incidētie iudex cognoſcit de cā ſtatus de qua alias pnci-
paliter cognoſcere nō valebat q̄re nō ampliat h iuriſditōez in
dicis ſecularis maxime q; ſi cā tpalis incidit coram iudice
eccliaſtico pōt de ea cognoſcere rōne incidentie vt. ſ. dixi.
So. dic verā rōnem ee q; iudex ſecularis eſt incapax cog-
ſcere de cā ſpūali. vñ incidētia cauſe ampliat iuriſditōem iu
dicis eccliaſtici q ſaltē in habitu hz illā iuriſditōem. vel qui
ſaltem eſt capax illius iuriſditōis. ideo iudex eccliaſticus co
gnoſcit incidēter de cā tpali q; nō ē icapax illius iuriſditōis
immo eam hz in habitu ſecus in iudice ſeculari. Sz que
ro nunquid in iſta qōne ſpirituali incidēti corā iudice ſecula
ri delata ad foz eccleſiaſticū libellus ⁊ alius ordo iudiciari
us ſit ſeruāduſ. vñ q; nō q; eccleſiaſticus ſuccedit loco ſecu-
laris iudicis. Sed corā illo non erit offerēdus libellus ſup
exceptōe pemptoria nec lis ꝓteſtāda q; ſufficiunt libellus ⁊
litis conteſta. in principio litis vt nota. in. c. prudentiam. in
§. ſexta. de offi. delega. ergo nec coram iudice eccleſiaſtico
ſurrogato. Innocen. refert hic contrarias ꝟopinio. ⁊ dicit
q; tutius ē q; libellus offeratur. ⁊ q; ſit offerendus placet
Moſt. q; h qō eſt ꝓeiudicialis ad pncipalem. idē do. An.
q; cum inſtantia iudicis ſecularis nō trāſit in eccleſiaſticuz
reperiet iſta qō ſine fundamēto ⁊ ſatis mihi placet reſpectu
libelli. ſz reſpectu lit. ꝓte. ē magis dubium. nā vñ q; ꝑ abſen
tē ꝓcedi poſſet lit. nō ꝓte. ar. h dum dicit ſi. ī. duos menſes
iſte nō ꝓbauerit ⁊c. tu de h vide qō latius dixi in. c. tuā. de
ordi. cog. duas qōes hic tactas p doc. dicā. ī. c. primo, vbi
melius cadūt ideo omitto hic.

Tanta. Famoſuz ē ⁊ quotidie allegat i vtro
qz foro ⁊ inherēdo vbis lre. b. d. in
ſumma. Nāles legitimant p ſubſequēs parētū
ꝓiugium. ſpurij vero non. ⁊ ſunt due partes. ſecūda ibi ſi au
tem. Caſus hꝝalis. Aliqs filios ſuſcepit de aliq̄ muliere: poſtmodū ꝓtraxit ma. cū eade q̄ſitū fuit vtr filij añ ma. ſuſcepti legitimi ſint hūdi. rūdet pa. q; tāta ē vis mīmonij vt q añ ma. ſūt geniti poſt ma. ꝓcreū legitimi hēant: tñ ſi vir vxo re ſua viuēte aliā cognouerit ⁊ ex ea filios ſuſcepit nihilomi nus ſpurius ē habēdus ⁊ repellēdus ad hereditate lz poſt mortē vxoris cū illa ꝓcrerit ⁊ papue ſi in mortē vxoris alter uter eoz aliqd machinatus fuerit. Ber. Nō ꝑ ibi tāta ē vis. i. vtus ſeu potētia ⁊c. q; legitimatio filioz antea genito-
rū firmat ſuper vtute ⁊ potentia matrimonij ⁊ ſic p: opter bonum matrimonij quod eſt fauorabile fingitur matrimo nium a principio fuiſſe contractum. Et ex hac littera inter tur ad qōnē nūqd indiſtincte p ſubſequēs matrimoniū legi timent antea geni. i. vñ q; nō q; iura ciuilia regrunt q; ma trimoniū ꝓbat cum inſtrumētis dotalibus vt inſti. de nup. §. aliqñ. ⁊ de here. q̄ ab inte. defe. poſt pn. ⁊ in auc. q. mo. na. eſti. ſui. §. fi. vñ ſm leges vbi nō interuenit inſtrumētuz dotale nō ſufficit matrimoniū ad legitimatōem filioz antea genitoz. Et ita exp̄ſſe ſentit Bal. in li. feudo. in ti. ſi de feu. fue. ꝓtro. c. nāles. Sz canoniſte moderniores cōiter tenēt oppoſitū. ⁊ ita ſemp ꝓlutū ē p Baſpar. de cal. do. Ant. ⁊ ita pluries in facto reſpōdi ſequēdo hāc opi. ꝓ qua apte fa-
cit iſte tex. q fundat ſe ſup potētia ⁊ vtute matrimonij ad cu ius eſſe nō regrit inſtrumētū dotale: ⁊ ſic legiſte cōiter i pra ctica ſequūt hoc dictū ⁊ ꝓ hoc. c. i. ſ. e. Nō ſcdo ibi poſt ꝓtractū matrimoniū q; ius iſtud nō regrit vt nullum matri monīū ſit intermediū. ſ. inter natiuitatē filioz. ⁊ ꝓtractū ma trimonij cum illa muliere. Et ex hoc infert q; ſi habēt filios ex ꝓcubina ꝓtrabat cum alia muliere ⁊ ea mortua ꝓtrabat cū ꝓcubina q; filij legitimant nō obſtāte matrimonio interme dio. ⁊ ita decidit Jo. an in regula ſine culpa de re. in. li. vj. in mercu. Nō ibi legitimi hēant. q; iſti añ geniti nō vere ſūt legitimi ſz debēt hēri ꝓ legitimis q; vbū hēant ē vbū ficti um. Et ex h dicit h do. Anto. q; ſi ſtatutū facit mētōez de le gitimis nō cōprehēdunt iſti legitimati p ſequēs matrimoni um q; ſtatutū nō vificat in caſu ficto. vt in. l. iij. §. h vba. ff. ō neg. geſt. ſecꝰ dicit ſi hec vba ꝓferant a iure cōi ⁊ ſic trāſit h ſz ipemet tz oppoſitum in. c. p venerabilē. ī repetitōe. ī. eo. in. xx. col. ⁊ iſtud puto verius q; iſti ſunt auctoritate iuris le gitimi. nec ob. vbū hēantur q; vbi ꝓfert ab habēte ptātem paria ſunt dicere ſint legitimi ⁊ habeant ꝓ legitimis ⁊ ꝓ h c. ex parte. ſ. de ſpō. ſicut in ſil'i dicit Bar. parta cē q; ſtatu-
tū dicat habeāt ꝓ ciuib⁹ vel ſint ciues. vt nō. in. l. ſi is qui ꝓ emptore. ff. de vſuca. ⁊ in. l. ſi marit⁹. ff. de adul. ꝓ hoc facit qō. ī. ſubijciā. Nō ibi ſpuri⁹. q; natus ex aduiterio dicit ſpurius. ⁊ de ſpurijs ⁊ alijs vocabulis filiorum non legiti morum habes bonam glo. in. c. niſi cū pdem de renū. in v. manzeres. Et vide Bar. in. l. ſi gener. ff. de bis qui. vt īdi. qui dicit ſpurium appellari quemlibet natum ex coitu a iu re reprobato. Vincen. ſentit. hic q; ſolum natus ex concubi na appellatur naturalis ſimpliciter. Alij vero licet ex ſoluto ⁊ ſoluta poſſunt appellari ſpurij. ⁊ ibi vide pleniuſ quod verbum nota. quia non ſolet allegari per canoniſtas. No ta ibi ⁊ ab hereditate repellendus ⁊c. arguendo per locum a ſpeciali q; legitimati per ſequens matrimonium non de bent repelli ab hereditate quod probatur clarius. ī. c. pro-
xi. In glo. i. ibi quo ad omnia. nota glo. ſingulariter q; legitimatus per ſequens matrimonium eſt legitimatuſ quo ad oia. ⁊ nota q; glo. ſentit q; ſunt legitimi. q; facit ꝓ his q̄ dixi ſup tex.. Et hanc glo. adduco ad qōnem quā ponunt doctores. ſ. c. pri. vtr legitimatus p ſequēs matrimoniuz ſuccedat parentibus in feudo. videt q; non per tex. ſingula rem in. c. naturaleſ in li. feu. in ti. ſi de feu. fue. ꝓtro. vbi dicit naturales etiam legitimati non ſuccedūt in feu. patris ſed in terminis noſtris ꝓtrariū tenet ibi Jac. de bel. ⁊ cōmuniter doc. ⁊ Moſti. ſ. c. pri. ⁊ ille tex. intelligit de legitimato per reſcriptum pncipis q; cum illa legitimatio ſit ſtricti iuris tanqz diſpenſatio contra ius eſt reſtringēda. vt in. c. q; dile-
ctio. ſ. de ꝓſan. ⁊ affi. Sed matrimonium tanqz fauorabile purgat oia precedentia. Item ſi reſcriptum pncipis poteſt

illum habilitare ad feudum si de hoc facit mentionem vt notabiliter vult ibi glo. vltima quam notabis. fortius ergo matrimonium subsequēs qđ trahit retro ⁊ fingit ꝑctum aīa natiuitatē filioꝝ vel filij censēt nati tūc tpe ꝑctus matrimonij. Et ꝓ hac opinione optime facit illa glo. que nō solet allegari ad hoc. ⁊ hoc teneo indistincte. Sz Bal. in. d. c. naturales distinxit. vtz in ꝓcessione feudi sit dictū vt trāsferat ad posteros ex se legitime descēdētes. ⁊ tūc ſm eum nō succedūt. Aut fuit dictū simplr vt trāsferat ad posteros legitimos ⁊ ꝓcedit ꝑma opi. Sz vt dixi mihi indistincte plz ꝓma opi. qz mrīmonium retro fingit fuisse ꝑctum. ⁊ sic sunt isti habēdi ac si legitime descēdissent fauore mrīmonij. ⁊ ꝓ hoc adduco bonū tex. in. c. cū in cūctis de elec. vbi dī q ꝓmouendus in ep̄m dz esse natus de legitimo mrīmonio. ⁊ tñ legitimatus ꝓ sequēs mrīmoniū pōt eligi in ep̄m vt nōt glo. ⁊ cō munit doc. in. c. innotuit de elec. In glo. ij. in fi. nō singlr istā glo. que hoc ꝓcludere intēdit q filī suscept ī adulterio nō legitimat etiam per sequēs mrīmoniū lz alter ignoraret q cōmitteret adulteriū. ⁊ in hac opinione residet glo. Jō. an. dicit ħ ꝓcedere vbi nō interuenit mrīmonium vult dicere q sigs ignorāter ꝑcit mrīmoniū cū ꝓiugato filij inō geniti sunt legitimi. vt in. c. ex tenore. j. e. secus vbi nō interuenit ꝑctus mrīmonij. ⁊ hec pōt eē diuersitatis rō qz ꝑbens mrīmoniū dat opam rei licite. ideo ignorātia sua excusat. Sz admittēs vtz sine mrīmonio dat operaz rei illicite. ideo ignorantia sua non est ꝓbabilis nec dz inde ꝓsequi ꝑmū. ⁊ hec opinio vī ēt placere do. An. ⁊ eam puto verissimam qz dāti operam rei illicite imputant oīa q̄ sequunt ꝑter volūtē suā. vt in. c. tuam. j. de homi. In glo. fi. in fi. nō singulariter hanc glo. ad quā quotidie fit remissio. sz tu dic plenius q̄z glo. ⁊ doc. hic q q̄dā sunt legitimi filij tñ vt adoptiui vl arrogati. ⁊ dicunt legitimi tñ qz ſm nāz nō sunt filij sed ꝑz l. dūtaxat. qz. l. inuenit illam cognatōem. vt pz. s. de cognatis. lega. in rubro ⁊ nigro. ⁊ isti si sunt legitime emācipati a ꝑte legitimo in nullo succedūt ibi ꝑti. Sed si non sunt emancipati succedunt ꝑti legitimo vna cum alijs legitimis ⁊ naturalibus. ⁊ de his dic vt plenius nō. in. l. fi. C. de adop. ⁊ in. § adoptiui instī. de here. que ab intest. defe. ⁊ in. l. si ꝑ. ff. de adop. Quidam sunt filij legitimi ⁊ naturales vt sunt nati ex legitimo mrīmonio vero vel putatiuo ⁊ dicunt nāles qz ꝑz nām sunt geniti. ⁊ dicunt legitimi qz cōiunctio parētum est approbata a lege isti succedūt parentib⁹ ab intestato. vnde oibus exclusis ipsi ꝑferunt vt in auc. de here. que ab intest. defe. ⁊ sunt quasi dñi viuētibus parētibus. solum. n. deest eis administratio vt instī. de here. quali. ⁊ differ. in. §. sz sui. Et ideo ex ꝓsuetudine a lege inducta filij comitū appellant comites etiam in via parentum. vt nō. xxiiij. q. i. c. fi. ⁊ in. l. i. C. de digni. li. xij. ꝑ Bar. Quidā sunt filij spūales ⁊ legitimi vt suscepti ex baptismate vl ꝓfirmatōe ⁊ isti in nihilo succedūt parētibus spiritualibus qz nō repit iure cautū ⁊ forte ea rōne que cum ista cognatio ꝓsistat in spiritu nō dz extē di ad bona tpalia exteriora. idē ⁊ fortius dicendū ī spiritualibus filijs tñ. Nā oēs xp̄iani possunt dici filij pape ⁊ oēs dioceſani filij ep̄i ⁊ oēs de parochia filij sacerdotis. vt in. c. oēs. xxx. q. i. isti. n. vt dixi in nullo succedūt parētibus spiritualibus. Quidā sunt filij nāles tñ. ⁊ gñalr oēs nati ex coitu p̄nt dici nāles. sed qz aliquis coitus est reprobatus a iure ciuili exꝓesse vt cū ꝓsanguinea vl ꝓiugata vel filī aligs ñ approbat⁹ nec reprobatus vt cū ꝓcubina retēta ī domo. vt ī l. in ꝓcubinatu. ff. de ꝓcu. ideo lex distinxit inter nāles tñ ⁊ spurios. Nāles tñ appellant isti qui sunt nati ex ꝓcubina retenta in domo loco vroris ⁊ isti succedunt ꝑti ab intestato in duabus vncijs totius hereditatis dūmō nō extēt filij legitimi vel ꝓiūx legitima vt in auc. lz ꝑti. C. de natu. libe. Et nō qz glo. ħ ⁊ in. c. ꝑcedenti. ⁊ in. c. nisi cum ꝑdem. de renū. vī sentire hoc ꝓcedere de iure canonico ⁊c. Sed Goff. in c. s., pri. fuit in ꝑria opi. q cum de iure canonico oīs coitus ꝑter vroꝝium sit exꝓesse reprobatus. xxxij. q. iij. c. nēo. ⁊ c. meretrices. nō debent isti parentibus in aliquo succedere. Sed Hosti. ibi sentit oppo. dicens q bodie etiam de iure ciuili omnis coitus est reprobatus per auc. de lenonibus ⁊ auc. scenicas mulieres. col. v. ⁊ in auc. vt nō luxurie. cōtra nām col. vj. ⁊ in similibus in quibus imperator dicit q est castitatis amator ⁊ q in istis spiritualibus vult sequi dispositōem canonū vt in auc. de ecc. ti. col. ix. Sz impator sicut ꝑ rescriptum pōt filios nāles habilitare ad hereditatē. vt in auc. qui. mo. nā. effi. sui. §. illud. ita ꝑ gñalem legē quasi vellit dicere q presuppositō q coitus ꝓcubinari⁹ sit bodie reꝓbatus. l. tñ voluit ⁊ potuit vocare filios ab intestato ad duas vncias. ⁊ ħ opi. plus mihi placet qz in hereditatibus standum est iuri ciuili exquo ius canonicuz non disponit exꝓresse in ꝓtrariū allego tex. in. c. per venerabilem. j. e. in fi. Quidam sunt filij spurij ⁊ possunt dici spurij oēs nati ex coitu a lege ciuili reꝓbato. vnde vulgo cōcepti possunt appellari spurij vel nati ex soluto ⁊ soluta exquo non erat concubina vt sentit hic glo. ⁊ expressius Bar. in. d. l. si gener. ⁊ isti in nihilo succedūt ꝑti. ꝓ hoc vide qđ nōt Jo. an. in addi. spe. in fi. qui fi. sunt leg. circa ꝑnci. vbi dicit q ꝓprie naturales tñ sunt nati ex ꝓcubina retenta in domo qnimmo natis ex coitu reprobato iura ciuilia denegant alimēta vt in auctē. ex cōplexu. C. de ince. nup. Sed de iure canonico alimenta prestant ꝓpter equitatem nāle vt in. c. cum haberet. ō eo qui dux. in ma. quam pol. per adulte. Nunquid aūt aliquid possit reliqui istis filijs. dic q sic ꝓpter alimenta. Itē ꝓ dote. de quo vide per Bar. in. d. auc. ex cōplexu. ⁊ plenius in. d. l. si gener. ⁊ vide que dixi in. d. c. cum haberet. ꝑdicta ꝓcedunt respectu patris. sz respectu mris dic breuiter q aut est filius natus ex cōcubina ⁊ succedit mri pariter cum legitimis vt in. §. vulgo cōcepisti. insti. de succes. cog. ⁊ in. l. si qua illustris. C. ad orfici. etiam si mr̄ sit illustris persona vt ibi nō. Aut est filius nat⁹ non ex concubina sz vulgo quesitus ⁊ succedit mri vna cū alijs legitimis nisi mr̄ sit illustris. vt in. d. l. si qua. Aut est natus ex damnato coitu ⁊ tūc in nihilo succedit etiā mri vt in. d. auc. ex cōplexu. ⁊ idē dic ecōtra q parētes non succedūt filijs eo casu quo parētibus filij non succedunt vt nō. Bar. in. d. l. gener. in alijs filijs dic vt. s. dixi in ꝑte. ⁊ vide respectu mris qđ nōt. glo. ⁊ Bar. in. d. l. si qua. ⁊ per hoc habes plene mām huius gl.

Quero nunquid nati aīa mrīmonium indistincte efficiantur legit. mi post ꝓtractum mrīmonij. Jo. an. in quadā apostilla vī ponere regulā q ex quocūq̄z coitu sint nati dūmodo potuerit esse vroꝝ eius si ꝓsensus affuisset legitimant ꝑ sequēs mrīmonium. secus aūt si non poterit esse vroꝝ eius vt in casu secūdo hui⁹. c. vel qz saracenus habuit filiū ex xp̄iana. nam lz postea efficiat christianus ⁊ cū illa ꝓtrahat non tñ ꝓles legitimat qz tempore natiuitatis nō poterat eē mrīmonium. vt in. c. caue. xxviij. q. i. Idem dicit Anc. in natis ex coitu incestuoso lz postmodum ꝓtrahāt mrīmoniuz per dispensatōem ecclesie non tñ filij antea geniti legitimant. qz tūc non poterat eē mrīmonium obstante impedimēto affinitatis vel ꝓsanguinitatis nisi aliud dicat in dispensatōe. Aduerte diligenter nam ex p̄mo dicto Jo. an. sequit q̄ nati ex soluto ⁊ soluta indistincte efficiunt legitimi q̄z q̄z inter eos nō esset cōcubinatus. Cōtrarium reperio aperte tenere Bar. in. l. in cōcubinatu. in. §. i. ff. de ꝓcu. vbi dicit perisse sequēs mrīmonium solum legitimari natos ex ꝓcubina retēta in domo. ⁊ credo q vex dicit inspecto iure ciuili. vt pz in isti. de nup. §. aliquando. ⁊ insti. de here. que ab intest. defe. post ꝓin. ⁊ q tales filij legitimant ⁊ non alij ꝓsuluit ēt Oldra. sed in ꝓtrarium allego glo. ordi. in. d. c. innotuit. ō eleq̄ tz ibi Jo. an. ⁊ gof. ī sūma ō fil. ꝑby. §. qd siqs. ⁊ Cōpo. in. d. c. innotuit. ⁊ ī. d. c. q̄lis. xxx. q. v. ⁊ plz mihi ħ opi. ī specta mente canonum nā ista littera nō se fundat sup ꝓcubinatu sz indistincte ꝓpter potētiam matrimonij legitimat antea natos vel genitos. nec debemus aduertere ad ꝓcubinatum qz ꝓcubinatus ē exꝓesse damnatus a iure canonico. vt in. c. nemo. xxxij. q. iiij. Et ex ꝓtraria opinione sequeret q magis faueret peccato diuturno ⁊ ꝓtinuo q̄z momentaneo. Sed ius ciuile tpe suo habuit bonam ꝓsideratōem qz cū ꝓcubinatus non esset damnatus ideo ex illo genitos vo

luit legitimare. ſz cū ius canonicū magis reprobat ꝓcubina tū q̄z fornicatōez ſimplicē iuxta nōta in. c. ex parte ade. ō reſti. fonti⁹ debēt legitimari nati ſine ꝓcubinatu q̄z in ꝓcubinatu. ⁊ hoc nō. q⁹ apit multū intellectū b⁹. c. nec expreſſe tangit hic p doc. Ad id q̄ dixi de nato ex ſaraceno Gaſpar ō cal. tz hic ꝯtū dicēs q⁹ chriſte tex. nō excipiat niſi vnū caſuz nō debem⁹ impedire legitimatōez in caſu p̄dicto. nā poterat eē mr̄imoniū ſi ille effect⁹ eſſz xp̄ianus. vnde ſatis eſt q⁹ nō ſuberat impedimētū ꝑpetuū. Sz nūbi plus plz opinio Jo. an. q⁹ mr̄imoniū hoc caſu nō p̄t retrotrahi ad tps natiuitatis. nā ad h̄ vt fictio operet viz ſuā oz q⁹ hēat extrema habilia. ſ. tps ad q̄ ⁊ tps a quo vt nō. in. l. ſi is qui pro emptore ff. de vſuca. Cōclude ergo q⁹ vbi coit⁹ nō poterat eē vxor⁹ obſtāte aliquo impedimēto nō renocabili ſine diſpēſatōe eccleſie nō legitimant filij per ſubſequēs mr̄imoniū. Et ſic intellige iſtū tex. nā ea rō q̄ eſt in exiſtētia mr̄imonij ꝓcedit in quolibz alio impedimēto ꝑpetuo. ⁊ ad plenioꝛē itellectuz b⁹ c. vide cōnes quas formar Jo. an. i regula ſine culpa i mercurialibus. li. vj. rē. Nico. Abbas.

c **Auſam.** De cā ciuili inter laicos nō cognoſcit eccleſia cognoſcit tm̄ an qs ſit de legitimo mr̄imonio natus. p̄ ponit cōmiſſio. ſcō ei⁹ forma ⁊ limitatio ibi vex. Casus lr̄alis. Nō ordinē b⁹ facti. Rodulphus de quo hēs. ē. e. cām q̄. ⁊ iſte. f. de quo agit hic fuerūt frēs. Rodul. iſte ſuſcepit agatbā de auelina muliere. aga. iſta de lrīo mr̄imonio ſuſcepit iſtū. r. de quo fit hic mētio: ⁊ ſic rodul. fuit auus iſtius. r. iſte rodul. auus bui⁹. r. iuit vltra mare ⁊ dimiſit iſtum r. ⁊ aga. mr̄ez ſuā filiā ipſius rodul. in poſſeſſionē oium bonoꝝ ipſi⁹. audito q⁹ rodul. frater. f. de quo hic habeb esſet mortuus vltra mare. f. iſte ſtatiz ſpoliauit iſtū. R. poſſeſſione oiuz bonoꝝ rodul. aui ſui in quoꝝ poſſeſſiōe remāſit qñ iuit vltra mare q⁹ dicebat agatbā neptē ſuā mr̄em iſtius. r. non fuiſſe de legitimo ma. natā. vt. ſ. e. cām q̄. ⁊ ſic nec ipſa nec filius eius. r. debebat ſuccedere rodulpho fratri ſuo: ſz ipſe. f. vnde iſte. r. ſic ſpoliat⁹ ab. f. auūculo ſuo ipetrauit lr̄as ſup reſtōne ſua ad ipos epos lōdoñ. ⁊ vigor ſub hac forma vt deberēt cognoſcere ſup eo q⁹ mater ipſi⁹. r. dicebat de nō legitimo ma. nata. ita tm̄ vt ante ingreſſuz p̄cipalis cāe deberēt ei reſtituere hereditatē aui ſui. ſed q⁹ rex turbatus fuit ⁊ mot⁹ q⁹ pa. iudiciū poſſeſſoꝛiū cōmiſerat illis: reuocauit iudiciū iſtud de reſtōne q̄ ꝑtinet ad regē ⁊ mandat vt, pcedāt ſup q̄ōe natiuitatis ipſi⁹ agatbe. ſ. vtꝝ nata ſit de legitimo ma. lz incōgruū videat vt ma. de quo nata fuit agatba genitrix dicti. r. ipetraſ q̄ ea viuēte nō fuerit ipertū ſed q⁹ iudices iſti forte nō, pcedebāt ipetrauit candē cāz cōmitti exonī. ⁊ vintoñ. ⁊ eidē londoñ. ⁊ q⁹. f. hēbat ſuſpectū epm londoñ. fecit illū remoueri ⁊ loco ſui ſubſtitui abbatē berfordē. vt. ſ. de of. dele. cām q̄. ⁊. ſ. e. cām q̄. ⁊ ſic hēs totā p̄tinētiā iſtaꝝ decretaliū ēt hoc deberet p̄cedere in titulo iſto illā decre. cām. Ber. Nō p̄ q⁹ iter laicos non oz papa iuriſdictionē ſuā exercere in tpalibus. ex quo clariſſime infert papā nō bre ſaltē executōez iuriſditōis tpalis. de quo hic in glo. de ꝓſue. tm̄ dat lr̄as clerico ꝛ laicū ſed nō laico ꝛ clericū. vt nō. in. c. ſi clericus. ⁊ in. c. ex trāſmiſſa. de fo. cōp.

Nō ſcō q⁹ iuriſditio cāꝝ tpaliū p̄tinet ad regez in toto ſuo regno ⁊ ſic de iure bñt iuriſditōez in regno. Nō tertio q⁹ ēt de cā ſpoliatōis nō p̄t papa iter laicos cognoſcere q̄ intellige niſi ſint p̄ſone miſerabiles. de quo dic vt in. c. ſignificātibus. de offi. dele. ⁊ in. c. ex p̄te. de ſo. cōp. ⁊ in. c. ſuper q̄buſdā. de v̄. ſig. Op. ꝛ tex. de. c. i. ſ. eo. vbi papa, pnūciat ſup hereditate cū venit acceſſoꝛie ad cām legitimationis cui⁹ ꝓtū h̄ inuit. So. ibi, pnūciat incidēter. ſ. poſtq̄z cognouit de legitimatōe vnde acceſſoꝛie p̄t bene, pnunciare ſup tpalibus. vt in. c. de p̄udētia. de dote poſt dnoꝛ. Secus erat p̄cipaliꝛ vt hic: nā ante ingreſſuz cāe legitimatiōis mādat reſtōnez fieri ⁊ tene mēti iſtū tex. q⁹ quotidie ad p̄dicta allegat. In glo. ij. in fi. nō bene iſtā gl. ad quā quotidie fit remiſſio ⁊ varij fuerūt doc. circa hāc. q. Et iter ceteros Hoſti. tz vltimā p̄tē glo. dicit tm̄ q⁹ in p̄iudiciū alioꝝ papa nō oz vti iuriſditōe tpali. ⁊ in. c. venerabilē. de elec. ⁊ h. ſed ipatoꝛ ſic. dicit ēt q⁹ ſi ipatoꝛ delinqueret ēt in tpalibus poſſz puniri a papa ſicut iferioꝛ per ſupioꝛez. q̄ dcm̄ tenebis ſemp mēu. ⁊ bodie tenēdū eſt in dubio q̄ dr̄ h̄ i vltima opi. glo. q̄ br̄ in extrauagāti bonifacij vnā ſanctā. Et vide q̄ nōt Bar. i. l. i. ff. de req. re. ⁊ plenā ⁊ bonā gl. in. clē. ad uerſus. de bere. ⁊ pleniſſime tetigi in. c. nouit de iudi. dic vt ibi. vbi tāgo an babitū iuriſditōis in tpalibus poſſit papa i aliquib⁹ caſibus deducere ad actū. In gl. pe. in fi. nō gl. ⁊ vide q̄ nō. xxiij. q. ij. in ſūma. Extra gl. q̄ro p⁹ Inn. nūqd poſſit qs petere ſe, pnūciari legitimū. Inno. inſtat fi. naliter ꝓcludit q⁹ nō niſi ad aliquē effectū puta ſi agit ō ſucceſſione ⁊ opponit ſibi q⁹ nō eſt legitimus. nā tūc p̄t petere ſe, pnūciari legitimū. vt in. c. i. ō. e. vel ſi diffamat de legitimitate. ar. in. l. diffamari. C. de inge. manu. Quidā tm̄ dicunt vt ipſe refert q⁹ in hoc caſu nō petit vt, pnuncieť legitimus ſed vt ceſſet diffamatio. ſed primū dcm̄ eſt ſatis equuz An autē hec ſnīa in cā legitimatōis noceat ⁊, p ſit alijs. vide hic plene Inno. q ꝓcludit q⁹ nō per regulā res iter alios acta alijs rē. Et nō hoc dcm̄. Abbas.

p **Erlatum.** Si mulier p iudiciuz eccle ſe parata a p̄ viuēte illo ꝛbit cū ſcō. legitia erit, ples quaz ex illo ſuſcepit. b. d. Sunt due ptes. in p̄ia facti narratio. in ſcda cōmiſſio ibi iō q̄z. Casus lr̄alis. Quidā. b. noie bīs vxorē ad ptes ꝓſtātinopolis ſe trāſtulit. ⁊ p. x. ānos ⁊ āpli⁹ morā faciēs ad vxorē ſuā ñ rediit. vñ ipa cora dio. epo aduerſus eū q̄relā oppoſuit ⁊ q⁹ ipz vlteri⁹ expectar nolebat. Eps mādauit parētib⁹ ſuis vt, p ipo mitterēt ⁊ ipz ad ,ppria reuocarēt. Cū ꝯ diuti⁹ expectar⁹ fuiſſz nec rediret. eps auditis rōi b⁹ mr̄is iter eos ſnīaz diuoꝛtij, pnulgauit ⁊ dit mr̄i ſnīaz cū alio ꝛbēdi. ⁊ ſic auctoꝛitate eccle cū alio ꝛrit de quo filios ſuſcepit. ꝛ filios iſtos obijcebaſ q⁹ nō erāt legitimi. ⁊ iō ab hereditate p̄na repellēdi. Cōſultus pa. mādat qbuſdā q̄tenus ſi ꝓbiterit q⁹ eps inter eos diuoꝛtij ſnīam tulerit filios quos de alio ſuſtulit ad cui⁹ copulā auctoꝛitate eccle trāſiuit legitimos iudicēt ⁊ hac occaſiōe nō patiant eos ab hereditate repelli. Ber. Nō p̄ q⁹ ſola abnītia ꝓiugis q̄z tūcū q̄z diuturna nō p̄ſtat cām tm̄ā ſeparādi mr̄imoniuz ēt ſi vxoꝛ dicat ſe amplі⁹ nō poſſe ꝓtinere. ꝓcoꝛ. c. in p̄ntia. de ſpō. vñ intellige h̄ q⁹ iſta mulier allegabat impedimētū ꝑpetuū puta ꝓſanguinitatē vel forte dicebat maritū mortuū. Nō ſcō iudicē poſſe ꝓſtituere nūciū ad citādū ēt ꝓſanguineū citādi. facit. c. cū dilecti. ⁊ q̄ ibi nō. de do. ⁊ ꝑtu. Nō tertio i fi. q⁹ eccla cū cognouit de legitimatōe p̄t ⁊ oz ſe interponere ne is quē legitimū, pnūciauit ab hereditate excludaſ. ⁊ ſic impedit ſe de tpalibus cū veniunt acceſſoꝛie ad ſpūalia. In glo. i. in fi. aduerte vt clari⁹ intelligas iſtū tex. Op. de. c. qm̄ §. porro. ⁊. §. ſi aūt. vt li. nō cōte. vbi dr̄ q⁹ ꝛ ꝓiugē abnītem nō ꝓtumacē nō oz, pcedi ad inſtātiā alteri⁹ ꝓiugis ſi petitur mr̄imoniū ſeparі ab aliquo impedimēto q⁹ cū cā iſta ſit grauis nō oz, pcedi ad ſnīaz ꝛ abnītē q⁹ ſi forte ille eēt p̄ns bēret in ,pmptu defenſiōes cui⁹ ꝓtuz h̄ dicit. Solu. hoc. c. legit mltiplr̄. p̄ vt ſentit h̄ glo. q⁹ iſte fuit hic ꝓtumax. ⁊ hāc opi. tenuit ēt Goff. ſz certe h̄ lectura nō ꝓgruit lr̄e q⁹ nō apparet q⁹ citatio vnq̄z iſtū affecerit. ſcda lec. colligit ex ſcda glo. q⁹ h̄ fuit, pceſſuz ne ius mulieris periret. forte. n. nō potuit reſiſtere ſtimulis carnis hec lec. nō eſt vera q⁹ i h̄ caſu lz mulier puniaſ ſine culpa nō tm̄ ſine cā. vt dicit tex. in. d. §. ſi autem. Tertia lec. q⁹ hodie iſtud. c. nō, pcedat ſed ſtādū eſt ꝛrio. ſz iſta lec. eſt ꝛ id q̄ habeb in, penio bui⁹ cōpilatōis. Quarta lec. ponit in fi. gl. q⁹ iſte eps male, pceſſerit. ſz q⁹ mulier nu p̄ſit auctoꝛitate eccle filij debēt eē legitimi. Nō fingli⁹ iſtā lec. ex qua bēs q⁹ lz ſnīa ſepatōis ſit nulla ex quo lata eſt ab eccla filij geniti ex alio mr̄imonio ſunt legitimi. Ego tamē aliquātulū dubito vtꝝ ſit vera q⁹ error iuris nō deberet excuſare ēt mulierē niſi in caſib⁹ exp̄ſſis. vt in. l. pe. C. de iu. ⁊ fa. igno. niſi dicam⁹ q⁹ error erat, pbabilis q bz regl̄r excuſare vt in. l. regula. ff. de iur. ⁊ fac. igno. Quintā lec. tacite ſentiunt hic doc. ſz clari⁹ loquit Inno. i. c. fi. de eo q mit. i poſſ.

cā rei ſeruā. dicit. n. q; ex quo maritus ſe abſtinat a muliere ſi nō apparz de cā legitima ꝓſumit ſe abſtinare i fraudē ⁊ malicioſe. ió ſicut ꝑ abſtinētē malicioſe pōt, ꝓcedi. vt in. d. §. ſi vero ita ⁊ ꝑ iſtū qui abſtinuit ſe cā legitima nō apparēte q; ꝓſumit abeē ēt in fraudē. nā qō operat vitas in caſu vō operat ꝓſumptio in caſu ꝓſumpto. vt in. l. ſi poſſeſſor. ⁊ qō ibi nō. ff. de reli. ⁊ ſump. fune. facit. c. is q. ⁊ qō ibi dixi. ſ. de ſpon. ⁊ tene mēti iſtū tex. ſm hāc lec. ⁊ facit qō le. ⁊ nō. in. c. i. j. ti. ꝓxi. ⁊ ꝑ hac lec. facit iſte tex. dū dē q; ēps i hoc negocio fuit, puidus ⁊ diſcret⁹. ergo iuſte, ꝓceſſit.

q **Quod nobis.** Filij nati ex mrīmōio clādeſtino p eccl'az ap probato ſunt legitimi. b. d. iberēdo lr̄e ſed. j. clarius patebit veruſ itellect⁹. Nō p̄ q; cū dubitaſ de legitimitate pōt qs licite petere, pnūciari ſe legitimū facit ad ea que nōt Inno. ſ. e. cām. Scdo nō q; iudex eccleſiaſtic⁹ q. pnūciat filiū legitimū pōt ſimul, pnūciare eum beredē. Nō ar. ex tex. q; fili⁹ ꝓſumit bres. vñ ad gallaras quarto fili⁹ ergo beres. Et facūt b ad qōnez nūquid agēs ꝑ filiū tanq̄ beredē pr̄is debeat, pbare illū eē beredē. ⁊ vī q; nō per p̄dicta. Contrariū dicit bar. in. l. neceſſarii js ff. de acq. bere. q; cū filius bēat bodie beneficiū abſtinendi ab bereditate paterna oz q; pbeā q; ſe imiſcuerit bereditati qō nō. Sz q̄ro nūquid oēs filij nati ex clādeſtino mrīmonio ſint legitimi poſt approbatōez eccl'e ſiue ſint nati p⁹ approbatōez ſiue antea. Glo. ſi. ꝓcludit hic q; aut nullū impedimētū, pbaā ꝑ mrīmoniū ⁊ oēs indiſtincte ſunt legitimi ⁊ b oēs ſequunt ⁊ vī, pbari in. c. ij. ſ. de clā. deſpō. nam approbatio retrotrabit ⁊ pinde eſt ac ſi a pncipio in cōſpectu eccl'e mrīmonū fuiſſet ꝛctū vt ibi. Aut impedimētuz, pbaā poſtmodū ꝑ mrīmoniū ⁊ tūc ſm glo. geniri poſt. approbatōez ſunt legitimi. ſz ante approbatōem nō. Jo. an. tz indiſtincte q; oēs legitimanf lz mrīmoniū poſtea ſeparef detecto ipedimēto. mouef q; mrīmonū oia p̄cedētia purgat. ſ. eo. c. tāta. ⁊ hec lec. plz ēt do. an. Sz Jo. cal. tz oppoſitum q; ad hoc q; mrīmonū ſequēs legitimet filios p̄cedentes oz q; potuerit eē tpe ꝓceptōis ⁊ tpe mrīmonij ꝛcti. vt. ſ. e, tāta. ſz iſtud matrimoniū nō poterat eē tpe ꝓceptōis obſtāte impedimēto ergo ⁊c. Et p̄o opi. Jo. an. facit. c. ij. de clā de. deſpō. vbi dī q; operaf approbatio clādeſtini matrimonij ac ſi a pncipio in ꝓſpectu eccl'e fuiſſet ꝛctuz. Sz ſi eſſz a pncipio ꝛctuz filij ſunt legitimi lz poſtea ſeparef detecto impedimēto. vt in. c. ex tenore. j. e. g̃ ⁊c. Et hanc opi. qñq; tenui ſz multū me vrget nūc in oppoſitū. c. fi. §. ſiqs de clan. deſpō. vbi dī q; ſoboles ſuſcepta ex mrīmonio clādeſtino, pr̄ius eſt illegitima detecto ipedimēto. ⁊ ad. d. c. ij. pōt rñderi q; fingit ab initio ꝛctuz qñ nō apparet poſtmodū de impedimēto. nā ꝑbēdo ſic in occulto videnf affectores ignorantie ⁊ ſic p̄ſumunf ſciuiſſe ipedimētū ⁊ hāc opi. puto verio rez de rigore iuris ⁊c.

d **Eferēte.** Sciētes iter ſe impedimētum matrimoniū ꝑbāt illegitima eſt ꝓles eoz. vel ſpālius ſic. Nati ex mrīmonio ꝛcto ꝑ publice boneſtatis iuſticiā illegitimi ſunt ⁊ ab bereditate parētū excludēdi. ⁊ tene menti būc caſuz: q; ſepe p ignorātiā accidit. Pdrio ponit ꝓſultatio. ſcdo rñſio ibi tibi. Caſus lr̄alis. Quidā ꝛxit ſpōſalia de futuro cuz quadā. tādē illa nutrita volūtarie ꝛxit ma. de pfiti cuz alio ⁊ ſic ſoluta fuerūt ſpōſalia vel mortua eſt āteq̄ veniret ad nubilē etatē. Ille vero poſtmodū ꝛxit ma. cū quadā ꝓſanguinea illi⁹ cuz qua ſpōſalia ꝛxerat ⁊ ex certa ſcia de qua filios ſuſcepit. q̄rit an filij ſint legitimi. ⁊ rñdef q; nō q; ipediēte publice boneſtatis iuſticia nō fuit ma. inter eos nec excuſat eos ignorantia parentū q; ſciēter ꝛxerunt nec diſpēſatio eccleſie ⁊ ꝛctū debuit ſeparari. ⁊ ita nō ſunt admittēdi ad ſucceſſionē paternoz bonoz. Ber. Nō ꝑ q; ipedimentū publice boneſtatis qō oriī ex ſpōſalibus iter ſpōſuz ⁊ conſanguineos ſpōſe ⁊ eꝑ nedū ipedit mrīmoniū iter eos ꝑbī ſed ēt dirimit. ⁊ ſi filij ex tali mrīmonio nati ſūt illegitimi nō ſuccedūt in bonis parētū ⁊ hic extēde. c. ſpōſaz. ſ. de ſpon.

Nō ibi eccl'e pmiſſionē. q; eccl'a pōt diſpēſare ꝑ impedimentū publice boneſtatis. nā illud ipedimētū nō eſt a iure diuino ſed humano. ſ. qō papa pōt diſpēſare. vt in. c. ꝓpoſuit de ꝓceſſ. ꝑbē. Nō tertio q; papa diſpēſando ſup matrimonio p ꝓnīā diſpēſat ſup legitimitate filioz ēt reſpectu bereditatū. ⁊ ſic eſt cāus in quo diſpēſat papa cū laicis ſup legitimatōe de quo in. c. p venerabilē. j. eo. Nō vltio duos cāus in qbus nō obſtāte impedimēto, ples eſt legitima. Pdrim⁹ ſi p̄ceſſit diſpēſatio eccl'e. Scōs ſi parētes ignoranter ꝛxerūt. Sz eſt dubiū nūqd q̄libz ignorātia excuſet. certe ignorātia facti, pbabilis excuſat. vt in. c. ex tenore. j. eo. ⁊ fortⁱ ignorantia iuris ⁊ facti. Sz de ignorātia iuris tm̄ pōt dubitari, p quo vide bo. tex. i. l. q̄ in, puincia. ff. de ritu nup. vbi vī, pbari q; error iuris cū lōginquitate tpis excuſat ad hoc vt filij dicanf legitimi. Ad hoc ēt facit. l. ſed ⁊ ſi lege. §. ſcire. ff. de peti. bere. vbi dī q; error iuris nō tollit bonā fidez quo ad faciēdū fructus ſuos ſed in ꝛriuz facit. c. p venerabilez. j. e. ⁊ dic vt ibi dicā ⁊c.

p **Peruenit.** Ad doccdū, plē illegitimā nō ſufficit, pbare ipedimētū mrīmonij ſi fuit in facie eccl'e ꝛctū. Pdrio ponit mulieris q̄rela ſup qua daf index. Scdo iſtruit ſuper mō decidēdi ibi mādam⁹. Caus lr̄alis. Quidā poſt mortē parētū lucie vidue nitebanf eā remouere ab bereditate paterna dicētes eā nō fuiſſe de legitio matrimonio natā. ipa vō dicebat q; iter. S. patrē ſuū ⁊. A. matrē ipi⁹ matrimoniuz fuit legitime celebratū. ⁊ quādiu vixerūt gete inſimul pmā ſerūt ſine alicui⁹ reclamatōe. ⁊ ideo tanq̄ legitima iudicari debebat. vñ mulier illa ſignificauit hoc do. pape ⁊ ipe mandat q; buldaz quaten⁹ ſi eſt ita ipaz viduaz legitimaz debeant iudicare. Ber. Nō ꝑ modū, pbandi q; eē legitimū ſ. ſi, pbaf q; parētes ſui legitime ꝛxerūt, ſ. quo ad ſolēnitates extriſecas ⁊ q; dū vixerūt matrimoniū eoz nō fuit ipetitū i. accuſatū de quo. j. pleni⁹. Scdo nō q; cū qs moleſtaf rōe illegitimitatis, puenētis ex defectu matrimonij dz petere ab eccl'a vt ītimus, pnūcief. Cōtra iſtū tex. opp. de. c. cām. ſ. e. vbi poſt mortē parētū ingrif de validitate matrimonij ipoz. ꝑ aūt papa nō admittit, pbatōes ſup ipedimēto dūmodo poſſit ꝓſtare q; in facie eccl'e ꝛxerūt vel mrīmoniuz fuit ꝛctū. So. gl. iſtat ponēdo varias ſolutōes. Pdrima ſolo q; qnquēniū erat hic lapſuz a morte parētū. ⁊ ſic ñ poterat mrīmoniū accuſari p ti. C. ne de ſta. defun. Sz hec ſo. diuinat ad tex. Itē p modernos cōiter reprobaf q; mā illi⁹ ti. loqf in caſu diuerſo. ſ. cū vtif in dubiū de ſtatu ſeruis ꝓditōis de quo dixi i. c. lz. ſ. de ꝓmgio ſeruo. ꝑ vō loquimur de ītimatione, pbāda ⁊ ex ꝑ ſentiūt moderni q; ēt lōge poſt quinquēniuz pōt fili⁹ ipeti de illegitimitate qō ſatis plz lz boſt. videaf ſeq dcm̄ gl. ſz in practica tenebis ſp mēti dcz glo. corroboratū auctoritate boſt. Scda ſol. eſt q; dicebaf q; mrīmoniū fuerat nullū ipediēte ſtatu. q̄ ſo. nō plz glo. q; diuinat. Et nō ex hac gl. ꝑ ſolones diuinātes. Itē dic q; ex alio ꝑ ſo. nō, pcedit q; p̄ſuppoſito q; alter fuiſſz ſeru⁹ aut ſcienter ꝛxerūt ⁊ tz mrīmoniū. vt. ſ. de ꝓiu. ſer. p totū. Aut ignoranter ⁊ pp ignorātiaz ples eſt ītia vt in. c. ex tenore. j. eo. Tertia ſo. gl. ē qō hic ꝓſtabat q; mrīmoniū ꝛxerāt. Sz in ꝛrio dicebaf oppoſitū. Et vt bēas gl. ⁊ dcā doc. i effectu ſic diſtigue q; aut fili⁹ agit dicēs ſe legitimū aut ꝑ eū agif. p̄ caſu dz ipe, pbare ſe eē ītimū cū ſit cā ſue ītētōis vt hic ⁊ ꝑbat ſe ītimū multis modis. Pdrio nō ſi doceat parētes ſuos ꝛriſſe mrīmoniū publice vt hic. Scdo ſi cōis opinio vicinie bēbat q; erāt marit⁹ ⁊ vxor vt dicit gl. hic in fi. quā notabis. Ex qua bēs q; cōis opīo vicinie, pbat mrīmonū quo ad effectū ītimitatis. Tertio nō ſi, pbat q; parētes ſui tractabāt ſe ficut marit⁹ ⁊ vxor. vt nōt Inno. in. c. ex pte de reſti. ſpo. Et adde alios modos q notanf. ſ. e. trāſmiſſe ⁊ in. l. vicinis ſciētib⁹. C. de nup. ⁊ in. l. filiū. ff. de bis q ſunt ſui vel ali. iu. An aūt aduerſari⁹ dēat admitti ad, pbādū ꝛriū. gl. bic ſentit q; ſic ſz Inno. ꝑ. Et, dic lati⁹ q; aut aduerſari⁹ vult, pbare q; nō ꝛxerunt ⁊ dz admitti ad hoc. c. ex tenore de teſt. aut vult, pbare q; ſciebāt ipedimētū vel q; clādeſtine ꝛxerūt cū im-

pedimētū subesset ⁊ ēt dz admitti vt in. c. fi. de clā. despon. aut vult, pbare solū ipedimētū ⁊ nō dz admitti qz, pbatio sua nō releuaret qz pp ignorātiā parētū, ples est ltima ipedimēto nō obstāte vt in. d. c. ex tenore. ⁊ in. c. ij. §. e. ⁊ in hoc casu intelligit iste tex. ꝑsumit. n. ignorātia nisi sit fcm manifestuz vt in regula ꝑsumit de re. in. h. vj. Scōo cāu principali cuz aduersari⁹ agit ꝯ filiū dic ꝙ aut negat matrimoniū ⁊ tūc filius dz, pbare modis ꝑscriptis. aut ꝓfitet mrimoniū sed dic ꝙ nō fuit ltimū pp ipedimētū ⁊ non dz admitti pp rōes su pradictas sz oz ꝙ, pbet vel malā fidē ꝯbētū vel clādestinita tē vt. §. dixi. Et predicta nō. ⁊c. Abbas.

P Er tuas. Stat dicto testiū q, pbant ali quē legitimū lz fama vicinie ⁊ tractat⁹ parētū bēat ꝯsiū. In pria ponit ꝓsultatio. in scda rnsio. ibi nos igit. Casus lrālis. Quidā. R. noīe quādā bēbat in ꝓcubinā fm opi. maioris ptis vicinie de qua filiū suscepit. postmōz ea dimissa accepit aliā in vxorē: ⁊ illa ꝓcubina aliū i maritū. Processū tpis in pnīa multoꝝ firmauit, ppzio iuramēto ꝙ illā quā videbat bñe, p ꝓcubina affidauerat in vxorē: ⁊ post fidē datā, plē suscepit ex illa. tādē dū ageret i extremis illū quē ex ea susceperat ltimū filiū appellās beredē sibi istituit. Sz cū dubitaretur an filius sic iuscept⁹ ltimus eēt beres ipsi⁹ cōmissuz fuit cuidā vt de hoc cognosceret. Iudex ꝓter id qō ex quadam decr. alex. bñ i qua dr ꝙ stādū est vbo viri ⁊ mulieris testes recepit a filio ꝑdicti. R. iductos qb⁹, pbauit ꝙ dict⁹. r. matrē ipsi⁹ affidauerat ante qz illū suscepisset ex ea ⁊ ita, pnunciauit illū ltiuz beredē ipsi⁹. r. dubitatū fuit postea an iudex ltie, pcessisset. ꝓsul pa. rñt eidē iudici ꝓsiderās ꝙ plus ē qō i vitate agit qz qō simulate ꝓcipit lz dict⁹. r. videat ipō scō ma. ōnegasse ꝙ iter eos fuerat celebratū cū ad alia vota trā siuit. tñ qz desp̄satio p testes ltios, pbata fuit siue p vba de psti siue p vba de futuro carnali copula subsecuta fuerit celebrata nō tā nitētes decre. alex. q̄ in cāu dissimili logt qz inductis, pbatōibus. rñt pa. iudicē ltie, pcessisse eius sniaz cō firmās. Ber. Nō ibi maioris ptis vicinie. bo. tex. in ar. ꝙ ad, pbādū legitimatōez satis est, pbare ꝙ opi. vicinie babebat pentes illi⁹ fuisse ꝓcubinarios ⁊ nō ꝙ sufficit maior pars vicinie ⁊ h, pcedit nisi p testes, pbaret oppositū. Et ex boc ⁊ ex tex. colligit ꝙ, pbatio testiū preferēt cōi opi. vicinie ⁊ tractatui parentū. Ratio qz ex dictis testiū colligit vera, pbatio nō sic ex opione vicinie ⁊ tractatu parentū. Nota scōo tex. apertuz ꝙ dcō pentū sup filiatōe nō stat ēt cū iuramēto si tractatus pcedēs ⁊ fama vicinie bēbat ꝯsiū qō bñ nōbis. Nō ꝙ natus ex spōsa de futuro est ltimus lz mrimoniū alr nō fuerit publicatū qō vr, pcedere ipedimēto mrimōij nō, pbato. alias sec⁹ p. c. fi. de clā. despō. Et vt expediā intellectū hui⁹ c. simul formo tres opi. ꝯ tex. Prio. n. vr ꝙ exquo pr assēruit illū ltimū in testō vr illū ltiasse psupposito ꝙ alis nō fuisset iste legitimus cū eēt nat⁹ ex ꝓcubina vt i auc. itē figs. C. de nāli. li. Itē ⁊ scōo si stat dcō pentū cū negār aliquē eē filiuz. vt in. c. trāsmisse. §. e. forti⁹ vr stādū cū, pfitent aliquem eē filiū c⁹ ꝯsiū inuit h cū papa noluit se fundare sup vbo patris sz sup, pbatōibus. Tertio arguit vbicūqz iudex exprimit falsaz cām sntia est nulla lz ex alia cā possit sntia tolerari. vt i. c. tū ex lrīs de rest. in inte. ⁊ melius i. c. ex pte de ꝓcess. ꝑben. So. glo. iij quo ad primū sentit nō rñ clare ꝙ iste habebat alios filios ltimos ⁊ sic cessat ꝯsiū de auc. itē figs. h solutio diuinat. Jo. an. dicit ꝙ forte mr istius erat mortua q̄si sentiat ꝙ ad k vt inducat ltiatio cū pr appellat filiū nālem simplr oz ꝙ mater viuat q̄si videat tūc cū ea ficte ꝯbere matrimoniū qō nō plz h do. an. qz tex. in. d. auc. loquit indistincte ⁊ instat ipe sup solone b⁹ ꝯsij. Sz ego clarius dico ꝙ illa auc. nō poterit hic bñe locū qz pater p illa vba nō intēdebat tūc ltiare cū prius dixisset ꝙ matrimoniū ꝯrerat cū matre antequz suscepisset filiū ⁊ sic illa ꝓfessio nō dispōebat. hic est ꝙ testes, deposuerūt postmodū sup ꝯctu matrimonij. secus si filius fūdasset se sup illa notatōe dūtaxat. tūc. n. habebat locū ꝯsiū. Et hoc quo ad primū. Ad 2m vo ꝯsiuz dic ꝙ assertioni parētū stat sup filiatōe vbi nō, pbat ꝯsiū. vt in l. i. §. iulianus. ff. de lib. agno. ⁊ sic pōt intelligi. c. trāsmisse. §. e. sz h ꝯ assertionē patris erat fama vicinie. Itē tractatus fu⁹ pcedēs qz tractauerat illā vt pcubinā nō vt vxorē. Itez factū ipsi⁹ patris pcedēs. nā relinquēdo illā mulierē ⁊ transeundo ad alia vota tacite vr ꝓfessus illā nō fuisse suā vxorē iō nō credit sibi postea asserēti ꝯsiuz. Et forte ob hoc papa dicit hic ꝙ decre. trāsmisse loquit in casu dissimili. Et vide ibi qō dixi in. d. c. trāsmisse. Quo ad 3m ꝯsiū dic vt sentit bost. ꝙ, pcedit qñ vnica cā ⁊ falsa est exꝓssa i sntia. secus vbi exprimunt alie cāe. tūc. n. viute alioꝝ sustinet sntia vt hic est cāus nōbilis ⁊ ad h. c. cū. J. ⁊. A. de re iudi. h. n. eps fundauit se sup decretali trāsmisse que loquit in casu dissimili. Itē sup, pbatōib⁹ ⁊ sustinet sntia vigore, pbationū. ⁊ fac nō biliter iste tex. pro dcō Jnno. in. c. in pnīa. de renū. vbi dic ꝙ si due cāe exprimunt in sntia vna ꝯ ius litigatoris. alia cō tra ius cōe sustinet sntia pp illā q̄ nō est ꝯ ius cōe. ⁊ hec, pcedūt intelligēdo ꝙ illud vbū nō tā positū in tex. stet priuatīe vt fit sensus ꝙ papa fundauit se in ꝓfirmatōe nō sup illa decre. trāsmisse sz sup, pbationib⁹. Si aūt intelligit ꝙ stat cō paratiue vt fit sensus ꝙ magis fūdauit se sup, pbatōe q̄z super illa decre. tūc illud dcm nō colligit. Et ex h colligit Joan. aduocatū fouētē iustā cāz debere ēt allegare iura nō multū efficacia. qz si iudex nō ē multuz doctus movet poti⁹ ex qbusdā coloratis ñ ꝓcludētib⁹ q̄z ex dictis necessario ꝓcludētib⁹. In gl. in v. filiū ibi in publico ītrumēto. ⁊ differt iste casus a prio quia ibi logtur de testamento hic de alio instrumēto. ⁊ nō glo. ex qua hēs quattuor modos legitimādi filios nāles vide alios modos p ff. de nost. i sūma eo. ti. §. q̄liter ⁊ a quo. Et in fi. glo. an āt ⁊ qñ notiatio parētū, psit vel noceat filijs dixi in. c. trāsmisse. §. eo. ⁊ p Bar. in. l. i. §. iulianus. ff. de lib. agno. ⁊ p nō. in locis ꝑalle. solvit ꝯsiuz h formatū. In gl. fi. ibi h vo, p ipso filio. h dissimilitudo quā assignat glo. paruz valet fm Jo. an. ⁊ bñ qz assertio pentū facit fidē in ꝓiudiciuz filiatiōis vt ibi fortius dz facere i fauorē iō Jo. an. allegat alias dissimilitudines. dicit. n. ꝙ ibi negatur filiatio h āt q̄litas qz dicebat ñ legitim⁹. Itē ibi assertio parētuz nō hēbat tractatū in ꝯsiū h āt sec⁹ vt. §. dixi. Itē ibi erat dictū vtriusqz parētis. h alteri⁹ tm. Itē adde id qō. §. dixi. Ex qbus clare pz ꝙ. c. trāsmisse. logt in casu dissimili b⁹. c. merito h ñ debebat simpliciter stari dicto patris.

P Er venerabilem. Difficile ēt intū famosū c. ⁊ post abb. Jo. an. sūmat sic. Papa nō ltiat i tpalib⁹ aliene iurisditiōi subiectos. Ego vo lat⁹ sic sūmo fz intellectū q mihi plus plz. In terris eccle pōt papa libere illegitimos legitimare: in terris vo alicui⁹ nō nisi ex causis multū arduis vel nisi i spūalib⁹. tūc tñ indirecte ⁊ p quādā ꝓnam itelligit legitimare ēt quo ad tpalia. h tñ vltimū nō ē sine scrupulo vt. j. clari⁹ patebit. Dividit pncipaliter i duas ptes. in prima petitio. i 2a rnsio ibi qō ār. Scda subdividit i q̄tuor. in pma, pbat qnqz rōnibus ꝙ dispēlationē petitaz facere pōt. In 2a ibi videbat ponit similitudinē quā inducebat peritor quā qnqz rōnib⁹ iprobat. In 3a ibi rōnibus, pbat auctibus veteris testamēti ⁊ noui qō vbiqz terrarū certis ex causis iter xpanos pōt se ō tpalibus ītromittere. In q̄rta ibi lz petitionez exaudire noluit. qz ois lex ꝯdicebat. Casus lrālis. Nobilis vir. v. de mōte pessulāo ltia sua vxore exclusa aliā supduxit de qua filios suscepit. tādez p archiepm arelatēn. petijt a do. pa. vt filios ltiaret. Quatenus eis naliū obiectio nō noceret quo minus sibi succederēt. Qō ār aplica sedes sup h dispēsare possit oñdit plibus rōnib⁹. primo sic aplica sedes diuersis cāis inspectis dispēsauit cū qbusdā minus ltie genitis nō solū nālib⁹ lz ēt adulterinis vt possint in ēpos, pmoueri. multo fortius vr vt eos ad actus ltiare valeat seculares ꝑcipue si supiorē aliuz inter homines preter ro. pō. non cognoscant q legitimandi bēat potestatez qz qō potest in maiori multo magis potest in minori. Secundo, pbat idē p silē tale. Eo enim ipso ꝙ aliquis

ad dignitatē ep̄alē, ꝓmouet eximit a p̄ria ptāte. ꝑterea si ep̄s scienter fuum alteri⁹ in pb̄ro ordinaret liber efficit lꝫ ordinator satisfacere dño teneat. ⁊ mēstruosum videret vt q̄ltinus fieret ad actus sp̄uales. ad actus seculares illegitim⁹ remāeret. vñ eo ipo q̄ in sp̄ualibus dispēsat p ꝓfitiā intelligit ī tē poralibus dispēsatū: sꝫ in mr̄imonio beati petri illud pōt sedes apo. libere facere in quo sūmi p̄cipis obtinet ptātem. Tertio ēt videbat ex hoc posse trahere audaciā postulandi q̄ rex frācie reginā francox vxorē suā dimisit ⁊ aliā supduxit ex qua filios suscepit sicut ⁊ iste nobilis cū q̄b⁹ papa dispēsauit sic cū filijs istius nobilis poterat dispēsare. Postmodū rñt pa. ad id q̄ dicū est q̄ dispēsauit cū filijs regis frācie dicēs q̄ res illa non fit sꝫ valde difficilis inuenit. rex n. frācie a regina fuit p legatū aplīce sedis. p sniam sepatus. iste nobilis temeritate, ꝓpria suā reiecit: ⁊ rex francie ante q̄ꝫ ad eū, phibitio quemret de nō ꝓbēdo cū alia supduxit aliā ex q̄ filios suscepit sed iste nobilis in ptēptū ecclē aliā supduxit. Preterea rex frācie circa mr̄imoniū impedimētū affinitatis obiecit ⁊ corā legato testes induxit q̄ sniaꝫ tulit q̄ reprobata fuit solūmō pp iudiciarū ordinē non seruatū. Iste nihil obiecit pp q̄d diuortiuꝫ fieri dēret: ⁊ vtr filij regis legitimi fuerint vel illegitimi pōt ī merito dubitari q̄ꝫdiu pēdet questio affinitatis apposite q̄ si affinitas, pbata fuerit apparebit q̄ illa nō fuit vxor regis. ⁊ ita p ꝓfis alia videbit sibi legitime copulata ⁊ ita filij ītimi fuerūt. Preterea cū rex superiorē in tpalibus nullū bꝫ quare sine alicui⁹ iuris lesione in eo se poterat sedi apo. subijcere. in quo videri posset aliq̄bus q̄ p sciēm nō tāq̄ pr̄ cū filijs sed tāq̄ priceps cū subditis posset dispēsare. iste vo nobilis alij erit subiect⁹. Istis ergo rōibus ꝓsideratis pa. dispēsauit cū filijs regis francie cām trabēs tā ex veteri testō q̄ꝫ ex nouo q̄ nō solū in patrimonio beati petri in quo plena bꝫ in tpalibus ptātē vex ēt n alijs regionib⁹ certis causis ispectis casualr tpalē iurisdictionē exerceret. ⁊ hoc ondit p legē veteris testi. Si difficile ⁊ ambiguū apud te iudiciū eē pspexeris inter sanguinem ⁊ sanguinē cām ⁊ cām lepr̄ā ⁊ lepr̄ā. ⁊ iudiciū inter portas videris variari venies ad sacerdotes leuitici generis ⁊ ad iudicē q̄ fuerit illo tpe q̄ iudicabūt tibi iudiciū vitatē ⁊ facies q̄ cūq̄ dixerit ⁊c. Tādē expōit auctoritatē deuteronomij qd intelligendū sit p eā. expōsita auctoritate veteris testi dicit pa. lꝫ cū filijs regis ō quib⁹ ab initio dubitabat an legitimi fuerint duxerim⁹ dispēsandū. q̄ tñ lex mosayca sobolez ex adulterio suscepta detestat dicēte dño q̄ māzeres ⁊ spurij vsq̄ꝫ ad decimā generatōez nō intrabūt eccl̄az. ⁊ canon vetat tales ad sacros ordies, ꝓmoueri ⁊ sm leges a pr̄na successiōe repelli debēt ⁊ denegari ēt alimēta. petitōi illius nobilis nō duxim⁹ annuēdū. Ber. Nō ꝑ ex pn. iūcta supra scriptōe clericū ēt p̄latū, ꝓmouere posse cām laici apud romanū pontificē. ⁊ ex hac lr̄a colligit abb. q̄ cleric⁹ pōt esse, p curator laici in iudicio eccl̄astico. ⁊ de h̄ vide q̄ nō. in. c. in ur̄a. de, pcu. vbi pleni⁹ dico. ⁊ p Fe. ꝓsi. clxiij. quinimo pl⁹ dico q̄ etiā ī foro seculari pōt esse clicus, pcurator laici ī vna cā ⁊ iura, phibentia talez, pcuratōez debent itelligi de gnāli pcuratore. ita voluit singlr inno. in. c. vnico. de ob. ad rō. ⁊ sentit. s. in. c. ij. ne cle. vel mo. ⁊ nōbis ista dicta q̄ cōiter iḡrant. ⁊ vide p archi. i. c. quenit. lxxxvj. di. ⁊ p collecta. in. c. dilecti de arbi. ⁊ p h̄ alias dixi in q̄ōe facti q̄ etiā ī foro secularī pōt esse clicus, pcurator clici cū possit esse laici q̄ō fortius est vt. s. Nō scōo ibi decorare q̄ legitimatio ē decor ⁊ honor. Ex quo infert q̄ opposit⁹ eius est ignominia. nā lꝫ nō sit peccatū gnāti est tñ defectus. quare autez illegitimi nō possunt ꝓmoueri vide bona glo. in. c. ij. ō fi. p̄by. li. vi. Nō ibi diuersis causis ispectis. q̄ legitimatio vel dispensatio cū illegitimis nō dꝫ fieri sine cā rōnabili peccāt ergo q̄ ī distincte dispensant sine cā. nā vt dicit io. an. ⁊ bñ papa ē homo ⁊ peccare pōt sicut alij. ix. q. iij. aliorū. dicit tñ do. an. q̄ in papa hoc est de honestate. nā ipse pōt ō sola volūtate dispensare in bñficialib⁹ ⁊ in alijs ꝓhibitis lege canonica tñ pro hoc dicit esse tex. notabilez ī. c. cū nostris. in ver. nos. de cōcess. ꝓben. sꝫ certe ille tex. nō clare probat sꝫ tex. ē melior in. c. proposuit eo. ti. ⁊ in. c. inotuit de elec. Et hoc dñm do. an. dico q̄ originaliter ē ino. in. c. cuꝫ ad monasterium de sta. regula. ⁊ ibi dixi. ego limito hec quo ad ecclesiā militārē. q̄ nemini ē licituꝫ disputare. an licite ⁊ bñ dispensauit. sꝫ quo ad deuꝫ dico q̄ peccat si dispensat sine cā maxie ex affectiōe carnali. q̄ dꝫ esse prudens ⁊ diligens paterfamilias. ⁊ cum gerat vices dei dꝫ se ꝓformare q̄ntū pōt cū volūtate dei ut in. c. vt nostrū vt eccle. bñfi. in prin. vide q̄ō dixi post beatū tho. in. c. de multa de preben. Itē vide p Joan. an. ī. c. siqñ. ō rescrip. ⁊ ī. c. significauit. de of. dele. Nō ibi sed adulterinis. q̄ ēt cū adulterinis pōt dispēsari p ecclām vt ꝓmoueant ēt in epos. dic ēt in sūmos pōtifices p̄nt promoueri ⁊ vide plures q̄ ex clericis genit fuerūt ꝓmoti ī sūmos pōtifices. in. c. osius. lvj. di. Itē xp̄s descēdit ex adulterino ꝓplexu mediate nō dico īmediate. q̄ō ītellige vt habes in. c. dñs. ea. di. Nō ibi q̄ in maiori ꝓcedit. rex. valde singularē quē nescio alibi q̄ in mā dispensatiōis licitū ē arguere a maiori ⁊ facit ꝑ opi. que bꝫ q̄ꝫ lꝫ epis ꝓcedatur aliqs causis nō pp hoc sibi vr̄ data ptās vt possit in maiori dispensare iste tex. q̄ nō allegat per aliquē nec vnq̄ꝫ ad hoc īducitur facit multū in oppositū. de nā vide q̄ō nō. in. c. at si clerici in §. de adulterijs. de iu. Sed si vis tenere illā opi. ꝓriam dic q̄ hic papa loquit allegādo. Nō ibi id aūt in patrimonio ⁊c. q̄ donatio facta p ꝓstantinū approbat hic ⁊ clarius. ī. c. in. §. rōnibus. adhuc clarius in cle. romani de iureiur. facit c. fundamēta de elec. lib. vj. q̄ō est ꝑ illos q̄ dicunt q̄ de illa donatiōe nō reperiūt scripturā auctenticā. iō videas tex. notabilē. in. d. c. fundamēta. vbi dr̄ presertī de roma q̄ miraculose ⁊ ex dispōne diuina illa donatio fuit facta. Et nō q̄ in patrimonio ecclesie bꝫ papa plenā ptātez in tēporalibus ⁊ spiritualibus. ⁊ tex. in. d. cle. romani. dicit q̄ plenissimaꝫ. bꝫ ergo ibi papa iura īperij ⁊ iura pontificis. standū est ergo istis testib⁹ ⁊ determinatiōi eccl̄e lꝫ legiste disputent de validitate illius donatiōis ⁊ vide p bal. in ,pe. C. Nō ibi ī ver. videbatur. q̄ nō indifferenter oībus cadē gratia ē ꝓcedēda. facit. c. petisti. vij. q. i. Nō in ver. sup. q̄ rex francie nō cognoscit superiorē ī tpalibus. idem dicit glo. de rege hispanie in. c. adrianus. lxij. di. an. aūt isti peccant nō obediēdo īperatori dicā. ī. Nō tex. singularem quē tenebis sem p mēti q̄ pncipes nō recognoscētes superiorem in tpalibus saltē de facto p̄nt exercere ea q̄ sūt reseruata imperatori in signū spālis p̄uilegij vt legitimare fame restituere īterponere auctoritatē in arrogatiōe ⁊ filia. Ex hoc īferē q̄ ciuitates italie q̄ hodie nō cognoscūt superiorē ī tpalib⁹ p̄nt exercere h̄ iura, p hoc vide q̄ō nōt Bar. in. l. i famē. ff. de pu. iudi. ⁊ in. l. i. ff. de aq̄ plu. arce. sꝫ h̄ ē tex. aptus ⁊ vide aliū tex. singu. in. c. sup q̄bsdā. de uer. sig. ,pbatē q̄ h̄ iura pncipis p̄nt prescribi p tñ tps de cuius initio nō ē memoria ⁊ nō perpetuo illū tex. ⁊ istū. Nō ibi iurisditiōi nr̄e. q̄ legitimare ē iurisditiōis q̄ō apte ,pbat h̄. An aūt sit volūtarie an ꝓuentiose aut ,progabilis ex ꝓsensu ptū. ī. subijcitā. Iste tñ tex. multū singulariter facit q̄ nō sit ,progabilis in eo q̄ papa dicit q̄ rex frācie potuit se subijcere iurisditiōi pape. q̄ nō recognoscebat superiorē in tpalibus. iste vo nobilis erat subiectus alteri ergo vt apte h̄ allegatio cōcludat manifeste colligit h̄ ⁊ alibi nō ita bñ q̄ pr̄ nō pōt in legitimatōe filij subijcere se iurisditioni alterius sine ꝓsensu sui dñi. q̄ō est ꝑ multos maxime ꝑ Bal. in ,pe. C. ut. ī. subijcitā. Nō ibi dispēsare q̄ legitimatio est quedā dispēsatio. Itē nō singulariter q̄ princeps pōt cū filijs ,pprijs dispēsare sicut cū alijs subiectis ūtanq̄ pater cū filijs. sꝫ tanq̄ priceps cū subiectis. Ex quo ēt collige q̄ diuerse qualitates possūt ꝓcurrere in eodē homine q̄ faciūt vt sustineat vices plurimor. facit ad māz q̄ō le. ⁊ nō. in. l. q iurisditiōi preest de iurisd. om. iud. Nō ibi ī ver. rōnibus. q̄ ad decisionē dubior licite recurrit ad nouum ⁊ vetus testamentū. Nō ibi tpalē iurisditionē casualiter exercens. tex. valde notabilē q̄ in terris alienis papa regulariter nō pōt exercere iurisdictionē tpalē. sed casualiter sic Et ,pbat h̄ littera q̄ vbi factū ē valde arduuꝫ pōt papa vti iurisditiōe tpali ex auctoritate dei. p hoc. c. i. de bonis. li. vj.

ꝛ vide qꝫ plene dicꝛi in. c. nouit. de iudi. Et exhoc poꝛest adduci ista littera ī argumentū qꝺ ex magna ꝛ ardua cā pōt papa deponere ꝓncipes seculares lꝫ sibi nō sint subiecti ī tpalibus. nā alꝫs deposuit ēt regē francie vt in. c. alius. xv. q. vj. Nō ibi sacerdotis īperio. qꝺ papa appellat sacerdos. Itē qꝺ dī habere īperiū. ē. n. imꝑatoꝛ in ſpūalibus. ꝓ primo facit. c. legimus. xciij. distinc. Nō ibi vrbē fugiens ꝛc. qꝺ sedes apostolica ē diuinitus collocata apō vrbē romanā. Ex quo īfero qꝺ papa sine cā nō pōt inde transferre sedē ꝺ quo vide ꝑ Jo. an. in. c. fundamēta ꝑalleg. Nō ibi fratres ītel ligēdo de cardinalibus. tex. valde notabilē ꝓbantē iudicio meo qꝺ cardinalatus sit de iure diuino cuꝫ papa hic arguat ex veteri testamēto ꝛ ꝑ sacerdotes leuiticos intelligit ipsos cardinales. nec scio alibi tex. melꝰ ꝓbantē hoc. vide qꝺ dixi in. c. ex gestis. de clericis nō resi. ꝛ ibi ꝑ Hostiē. Nō ibi iudicabūt ꝛc. tex. notabilē qꝺ papa nō ꝺꝫ ardua explicare sine ꝓsilio cardinaliū ꝛ vī ad hoc teneri ꝺ iure diuino. vñ liczio. mo. ī. c. sup eo. de beī. li. vj. dicat qꝺ collegiū cardinaliuꝫ ē in ista q̄si possessiōe ex ꝓsuetudie ꝛ c. ego dico qꝺ de iure diuino itelligēdo istā auctoritatē ꝟ ꝓtentā mō ꝑdcō. Et lꝫ aliq itelligāt ꝺ epis nō tñ hoc multū ꝙgruit lī̄e: qꝛ ipsi nō ꝑsūt vrbi romane nisi dicas qꝺ diuisio ep̄atuū fit ꝺ iure positiuo lꝫ ꝓmo petrus ꝛ alij apostoli ꝑerant toti oꝛbi. epi aūt tenēt locū apostoloꝝ ꝛ papa locū petri vt in. c. in nouo. xxi. di. ꝛ in. c. vidētes. xij. q. i. Nō vltiō qꝺ vbicūq; ī iure canonico repiī pena mortis ꝺꝫ exponi ꝓ sīa excōicationis qō tenemēti. qꝛ alibi nō ita bñ ꝓbaī. qꝛ duplex ē moꝛs quedā tpalis q̄ ē illa sepatio aīe a coꝛpe. alia ciuilis vt excōicatio ꝑ quā sepaī aīa a gr̄a dei. nā deus ē vita aiaꝝ. ꝛ ideo ista ē difficilioꝛ moꝛs q̄ꝫ ꝓna nisi qs ab illa liberet. In gl. ij. in fi. ex hac glo. colligunt explicite tres opiones. Pria qꝺ papa nō legitimat ꝓncipaliter in tpalibꝰ in terris īperij. lꝫ legitimādo quē ad spūalia ꝑ q̄ꝫdaꝫ ꝓsequētiā legitimat quo ad tpalia ꝛ hec fuit opinio Joā. Scōa opio ē ber. glosatoꝛis asserētis qꝺ in terris impij pape legitimatio se nō extēdit nisi ad actꝰ spūales. Sed tertia opio ponit ī fi. glo. qꝺ q legitimat quo ad spūalia censet legitimatus quo ad alios bonoꝛes seculares īherētes ꝑsone puta vt possit eē iudex ꝛ bñ alias dignitates illegitimis iterdictas nō aūt quo ad hereditatē. Et rō diuersitatis pōt eē ꝑm hosti. qꝛ ꝑ casū nō tractat ꝺ ꝓiudicio alterī. lꝫ scōo sic qꝛ auferī hereditas veniētibꝰ ab itestato Extra glo. ē q̄rta opi. quā hosti. ponit dicēs qꝺ nedum directe lꝫ ēt indirecte ꝛ ꝓncipalī pōt papa legitimare vbiq;. ꝛ qꝺ ad eū ꝓprie ptinet legitimatio ꝛ nō ad aliū qꝛ illegitimitas, puenit ex defectu mr̄imonij. papa aūt solus ē q pōt sup mr̄imonio disponere, nō aūt ī ꝑatoꝛ vt in. c. tuā ꝺ oꝛdi. cog. vī sicut in ꝓncipali ita ꝛ in accessoꝛio spectat ad eū dispēsatio. videmꝰ. n. qꝺ papa īducit illegitimatōeꝫ ꝑ suas ꝓstōes ī impediēdo mr̄imoniū. nā filij duoꝝ fratꝝ licite ꝙbunt de iure diuino. j. de diuoꝛ. in. c. gaudemꝰ. ꝛ in. c. de ifidelibꝰ. ē. de ꝓsan. ꝛ affi. lꝫ lex pape impedit ꝛ alios legitimos facit illegitimos ex tali mr̄imonio susceptos. sicut ergo pōt illegitimare qō ē odiosuꝫ sic legitimare qō ē fauoꝛabile. ꝟ opi. vī̄ coloꝛata. lꝫ nullū bonū bꝫ fundamētū. qꝛ illegitimādo disponit super mr̄imonio qō spectat ad iurisditioneꝫ suā. Sꝫ legitimare ꝓncipaliter nō incipiendo a radice mr̄imonij ē disponere de tpalibus ꝓncipaliter quoꝝ exercitiū nō ptinet ad euꝫ in terris impij. vt in. c. cām. ē. e. Jo. an. ponit quartā opi. ꝛ latis notabilē. dicit. n. qꝺ aut papa vult legitimare ꝓplez susceptā ex coitu nō mr̄imoniali saltē ꝓsensu ꝛ affectiōe ꝛ nō pōt qꝛ exquo iter parentes nō fuit mr̄imoniū saltē de facto nō pōt papa īducere mr̄imoniū supplēdo ꝓsensum. ꝛ sic cū nō possit supplere ꝓsensuꝫ nec disponere in mr̄imonio nō poterit legitimare. qꝛ effꝫ disponere directe sup tpalibus hoc vꝝ nisi vellet legitimare in terris suis vel vacāte impio. vt in. c. lꝫ ex susceptio de fo. ꝓpe. vel quo ad foꝝ suū vl̄ quo ad spūalia. Aut ꝓples fuit susceptа ex coitu mr̄imoniali lꝫ mr̄imoniū ꝺ iure nō tenuerit. ꝛ tunc aut mr̄imonium non tenuit impediente lege diuina ꝛ nō pōt legitimare. qꝛ nō pōt disponere in illo mr̄imonio ꝙ legē diuinā. Aut nō tenuit ī pedi ente lege canonica. ꝛ tāc aut papa vtiī verbo ltīmatōis legitimādo. ſ. mr̄imoniū ꝛ ꝓplez. ꝛ efficit ꝓples legitima quo ad vtrūqꝫ foꝝ. qꝛ papa pōt tollere impedimentū inductū ꝑ canonē ꝛ sic remāsit mr̄imoniū validū. Aut vtiī verbo dispēsatiōis. ꝛ tūc qꝛ dispēsatio est stricti iuris refert solū ad ea in qbus expresse ē dispensatū ꝓ hoc. c. i. ꝛ ij. de fi. ꝓsby. lib. vi. Nec ob. si dicaī papā posse ex cā dispēsare in gradibꝰ diuina lege ꝓhibitis vt nō. ꝑ aliquos in. c. lr̄as de resti. spo. qa illud vꝝ ꝑm eū dispondēdo ꝛ legitimādo mr̄imoniuꝫ. vt ex nunc nō aūt vt extūc ita vt filij aī genti censeanī legitimati. Constat aūt papā bñ maioꝛē ptātez in gradibꝰ taꝫ humana. l. qꝫ diuina, ꝓhibitis. ut in. d. c. lr̄as. ꝛ nōbis ꝟ vltimū ꝑpetuo qꝛ nō, ꝓbaī. exp̄sse alicubi qꝺ papa possit ex cā in gradibus diuina. l. ꝓhibitis dispēsare ꝛ facit qō nō. in simili in regula semel de re. iu. lib. vj. in mercu. vbi cōcludit papam posse dispēsare cū religioso vt ꝙbat mr̄imonium. ad idē qō nō. in regula actus legitimi. in mercu. ꝛ alias memini audiuisse agitari ī curia. Vtrūqd papa possit dispēsare vt patruus duceret neptē in vxoꝛē. nā iste gradus dicit diuina. l. ꝓhibitus. ut nō in. d. c. litteras. ꝛ in. d. c. gaudemꝰ. ꝛ ad īstātiam magni ꝓncipis audiui fuisse dispensatū. Sꝫ puto talē dispensationē fieri nō posse nisi ex maxīa cā ꝛ ardua. Et ex hoc dubitat ꝟ Jo. an. nūquid papa posset legitimare ꝓplem susceptā ex matrimonio ꝙcto ꝑ clericū in sacris vel ꝓfessuꝫ Et primo ꝑ predicta videt qꝺ sic. qꝛ matrimoniū ē eis interdictū de iure positiuo. ergo papa pōt dispēsare tollēdo impedimētū canonicū. ꝛ ꝑ ꝙs legitimare ꝓplem. In ꝙrium facit qꝛ votū ē de iure diuino ꝛ ip̄edit matrimoniū ꝙbi ꝑ istos. lꝫ iuris canonicū dirimat tale matrimoniū. ad hoc. c. vnicuꝫ de voto. li. vj. ꝛ sic si ē impedimentū diuinū nō pōt legitimare vt saltez retro trahaī. ꝛ qō ē satis dubitabilis. Gaspar de calnitit in multis ip̄obare bāc opi. Joā. an. sed qꝛ rōnes sue non videnī mihi ꝓcludere iō omitto. ipse aūt Gasp tꝫ opi. vt papa possit legitimare ēt in terris impij. qꝛ legitimare est iurisditiōis voluntarie que pōt exerceri in nō subditū ꝛ extra territoriū. vt in. l. emancipari. ff. de adop. ꝛ in. l. ij. ff. de of. ꝓcon. Bar. in auē. ex ꝓplexu. C. de incest. nup. aptꝫ tꝫ ꝙdicens ꝑ istū tex. papā nō posse legitimare in terris īperij ꝛ idē sentit Jo. an. si bene pōderent ꝑdicta. nā solum Joā. an. ꝓmittit qñ papa legitimat icipiendo a radice matrimonij. Do. an. multa ꝟ dicit. lꝫ in effectu videt ꝓcordare cum opi. Jo. an. nisi in duobus. Primo. n. vult qꝺ impedimentū lꝫ fuerit canonicū in matrimonio ex quo ꝓples fuit susceptа. tñ legitimatio sequēs nō trahit ad prolē iam susceptā ad futurā. qꝛ nō pōt retro trahi cū imineat impedimētū canonicuꝫ ꝑ susceptionē ꝓplis. lꝫ quo ad ꝓplem futurā bñ valet legitimatio cū nullū impedimentū repiaī ꝑ legitimationē matrimonij ꝑcedentē. Ego ꝓ ꝓcordia dicerē qꝺ aut papa simplr legitimet nūc matrimoniū ꝛ ꝓcedat opi. do. an. Aut legitimat matrimoniū vt extūc. i. ac si a ꝓncipio fuisset legitime ꝙctū. ꝛ tūc legitimaī ꝓples ꝑcedens. ꝛ sic itelligaī opio Jo. an. moueoꝛ ꝑ tex. iuncta glo. singulari in cle. i. ꝺ īmu. eccle. vbi dicit qꝺ tanta ē pape ptās circa ius positiuū vt possit tollere ꝓstitutionē ēt quo ad effectꝰ ꝑteritos adeo qꝺ excōicatꝰ vigoꝛe illius ꝓstitutiōis nō idigebit absolutiōe qō est valde notandū. Scōo discrepauit ꝛ sequit opi. Jo. ꝺ qua in glo. cū limitatiōe tñ. dicit. n. qꝺ legitimatus quo ad spūalia secuto tñ clericatu erit legitimatus quo ad tpalia. secus vbi non esset secutus clericatus ꝛ hanc opi. sensit ēt Gaspar. ꝛ certe hoc dependet ab itellectu huius tex. in ꝓin. nam si intelligimus qꝺ ponat veritatē ꝓcedit hec opi. si intelligimus qꝺ papa loquitur allegando ꝓcedat opi. ꝙria. Inno. ponit vtranque opi. ꝛ videtur sibi plus placere qꝺ in principio iste tex. loquaī allegando. questio videtur mihi satis dubia ꝛ de eq tate placent opi. Joā. an. ꝛ do. an. Sed de subtilitate iuris plus placet opi. Jo. ꝛ ber. ꝛ illam video seruari in practica nam legitimati quo ad ordines nō admittūtur ad successionem parentū vna cū aliꝫ legitimis ꝛ ꝓsuetudo ē optia legū iterpres in. c. cū dilectus. de ꝓsue. ꝛ in. l. si de interpretatōe ff. de legi. ꝛ ꝓ hac ꝓsuetudine facit qꝛ spūalia ꝛ tpalia sunt

diuersi iuris. ⁊ dispensatio ē odiosa. ⁊ iō nō amplianda sed restingenda vt nō excedat terminos proprios vt in. c. i. ⁊. ij de fi. presby. li. vj. ⁊ maxime tenerē hanc opi. qñ dispensat quo ad spūalia cū filijs adulterinis vel incestuosis. nam isti ēt in iure diuino videnť repulsi ab hereditate parentū. vide duos tex. quos tenebis mēti. xxxij. q. iiij. c. dicat. ⁊ in. c. vni co. q. vij. Et añq̄z subijciā quid mihi videatur attingo aliā questionem quid in īperatore ⁊ in istis habētibus ab eo potestatem. vt sunt comites palatini nūquid possunt legitimare in terris ecclesie. omissis multis ar. q̄ in mā fieri possunt dic q̄ in ħ varie sunt opi. Nam Ja. de bel. disputaut ⁊ ponit in auč. q. mo. nä. effi. sui ⁊ recitat Jo. an. ⁊ cōcludēdo dicit q̄ fic. motus principaliter. q2 legitimare est iurisditionis voluntarie. ⁊ sic potuit prorogari iurisditio istorum per nō subiectū. cōtrariaz opinio. tenuit Ja. bu. in. l. ij. ff. de offi. presi. quando īperator nullā hz potestatem in terris ecclesie imo censeť priuata persona. ar. in. d. l. iij. Sed extra territoriū quis nō exercet potestatē. vt in. c. ij. de consti. li. vj. Bal. in proemio seu super rubrica. C. concordando. dicit q̄ de ꝑsensu patris pōt hoc fieri: q2 nō tractať ō preiudicio alterius. ⁊ sic sentit q̄ ista iurisditio sit prorogabilis p patrez. Do. an. videť ħ dubitare. sz potius in hoc videť inclinare vt nō sit prorogabilis p patrem. ⁊ q̄ nō sit prorogabilis ego tenerē indistincte p tex. apertū ħ in ver. insuper. vbi pater petebat vt papa legitimaret filios suos sicut legitimauerat filios regis francie. ⁊ papa inter cetera respondet q̄ rex francie nō cognoscit superiorē in tpalibus: ideo potuit sine iuris alterius lesione se in eo subijcere iurisditiōi pape. Sed iste nobilis erat alteri subiectus ergo apertissime probat q̄ alteri subiectus nō potuit prorogare in ħ iurisditionem alterius ēt principis. cuius dicti pōt esse duplex ratio. Prima. q2 legitimare videť reseruatū principi in signū priuilegij specialis. Item tanq̄z arduū: q2 videť monstruosuz vt nō legitimus efficiať legitimus. ⁊ ħ probať ħ in ver. insuper. facit. l. i. §. ait prętor. versi. de qua. ff. de postu. videtur tex. in auč. qui. mo. nä. effi. sui in. §. illud. vbi dicit tex. p rescriptum nostrū ⁊č. ista ergo que sunt reseruata principi nō debet subiectus posse in aliū transferre. Secunda ratio qa lz legitimare sit iurisditionis voluntarie eo respectu q2 exercetur in ꝑsentientem. q2 pater nō potest obtinere legitimationem filij nisi filius ꝑsentiat. q2 filius nō cogitur transire i potestatē patris inuitus vt in auč. preal. in. §. generaliter. tamen alio respectu ista potestas seu iurisditio nō est pure voluntaria iquantum excludit agnatos iuitos q̄ succederent ab intestato. vnde si īperator nō hz iurisditiōem in terris ecclesie nō vī q̄ possit hoc ꝓiudiciū afferre nō subiectis ⁊ tollere honorē reseruatū principi. Itē illud indubitatū est q̄ īperator vel hūs ptātē ab eo nō pōt legitimare quo ad spūalia. Et ideo legitimaťᵒ ab impatore nō pōt ꝓmoueri ad ordines. ħ tz glo. in. c. lege. x. di. ⁊ in. c. si officia. lix. dist. sentit Jo. an. ħ ⁊ bar. in. d. auč. ex cōplexu. Aliud dcm̄ valde nō bile si esset vex ħ ponit ħ do. an. dicēs q̄ isti comites hūtes ptātē legitimādi ab īperatore nō pūt legitimare in preiudiciū agnatorꝫ. vnde oz q̄ nō solū pater sed ēt agnati ꝑsentiāt q2 hec ptās tanq̄z alijs preiudicialis restringēda est ar. i. l. ij. in. §. siqs a principe. ff. ne quid in loco pu. Ego dicerem inspiciēda vba ptātis collate. nā si simplr eēt data potestas crederē q̄ posset legitimare ēt in preiudiciū agnatorꝫ quem admodū impator q2 in hac legitimatōe iura nō faciūt mērionē nisi de pre q2 agnatis nō preiudicať nisi respectu spei. ⁊ hanc opi. reperio sentire bal. in loco ꝑal. Sed tene opi. do. an. mēti q2 nō est modice auctoritatis. Et ꝑdicta reassumendo sub epilogo dicēdū q̄ aut queriť de legitimatōe fienda per papā aut per impatōrē seu hūtē ptātē ab eo. Prīo casu si vult legitimare in patrimonio eccle libere pōt vt ħ. si in terris alienis aut subest maxima cā ardua ⁊ credo q̄ possit lz legitimādus recognoscat aliū in dūm. moueor per istum tex. in. ỹ. rōnibus. nā si iste auctoritates noui ⁊ veteris testa mēti nō ꝛcluderēt in actu legitimatōis frustra eas papa adduxisset ħ. Finge. n. q̄ ex legitimatōe filij alicuiᵒ principis sequať magna fidei dilatio. nā tunc ob eā cām vel simile ꝑ terit papa exercere iurisditionē tpalez. vt hic. ⁊ in. d. c. pro humani de homi. li. vj. Aut cessat arduitas cause ⁊ si vult legitimare nō recognoscentē superiorē seu filios ⁊ potest vt ħ in ver. insuper. Aut vult legitimare recognoscentē superiorem seu filios ⁊ non potest nisi superior consentiat vt argu/ it ista littera in ver. insuper. ⁊ latius pz ex predictis nisi vellet legitimare in spiritualibus vt. §. de fi. presby. in. c. i. ⁊. ij. lib. vj. vel nisi vellet incipere a radice matrimonij. vt in. c. tā ta. §. eo. ⁊ in. c. qō circa. §. de consang. ⁊ affin. qō declara vt §. dixi in distinctione Jo. an. In imperatore dicendum q̄ ī cipiendo a radice matrimonij non potest legitimare de iure q2 legitimatio est fame restitutio q2 non potest ipse disponere super matrimonio vt in. c. tuā. de ordi. cogni. aut per rescriptum vult legitimare ⁊ tunc in spiritualibus non potest vt. §. dixi. maxime propter rationes quas tangit glo. in. c. ij. de fi. presby. lib. vj. In temporalibus vero potest in terris sibi subiectis mediate vel immediate imo de iure ipse solus potest in toto imperio. vnde reges ⁊ alij principes qui recognoscunt imperatorē in dominū de iure nō possunt legitimare q2 legitimatio sicut ⁊ fame restitutio ⁊ similia vidē tur reseruata soli pricipi. vt. §. dixi. secus si essent principes non recognoscentes superiorē vel cuitates. nam habēt isti tantam potestatem quantā habet imperator in imperio suo ad hoc iste tex. in. ỹ. insuper. ⁊ quod notat Bart. in. l. infamem. in fi. ff. de pub. iudi. Et vide ad predicta Inno. in. c. cūm. p. de fide instrumen. Aut vult legitimare in terris ecclesie ⁊ non potest eisdem rationibus de quibus. §. dixi in papa. Idem ⁊ fortius dicendum in habente potestatez ab eo. His premissis quero de solemnitate adhibenda in actu legitimationis. Solu. dic q̄ primo debet qualitas illegitimationis plene referari principi vtputa q̄ est incestuosus vel adulterinus vel incestuosus ⁊ adulterinus simul alias legitimatio esset surrepticia per ea que dixi in. d. c. q2 circa. ⁊ regulariter dicendum q̄ omne tacitum quo expressio princeps non ita de facili concessisset legitimationem habet ipsam vitiare ad hoc. c. postulasti. de rescrip. ⁊ in. l. i. ff. de nata. resti. per hoc notanter dicit Joan. an. in addi. Spe. eo. ti. ỹ. sed quero. q̄ si legitimandus dixit se spuriū si erat spurius duplicatus vtputa natus ex vxorato ⁊ vxorata non valet legitimatio. Idem dicendum in similibus. Per hoc etiam dico q̄ si habens fratres legitimos ⁊ naturales impetrauit legitimationez ⁊ non fecit mentionez q̄ habebat fratres legitimos non valet legitimatio q2 princeps non solet legitimare quando legitimandus habet fratres legitimos. vel saltez non ita de facili sentit Jo. and. in addi. Specu. in ti. de succes. ab intesta. §. i. ver. sed ex facto queritur. quod bene notabis pro quo facit tex. in. §. illud. in auč. qui. mo. nāles effi. sui. Secundo requiritur q̄ legitimandus ꝑsentiat. item q̄ pater vt in. d. §. generaliter. De agnatis dubitatur vtrum debeant vocari ⁊ cōsentire. Ja. de bel. in auč. quibus mo. nä. effi. sui disputat ⁊ tādem sentit q̄ sic alias non valebit in ꝓiudicium eorū. sed cōiter tenetur oppositum vt nōt io. an. in. d. ver. sz ex fcō. sentit ⁊ ħ ipsemet ⁊ Bar. in. l. gallus. §. ⁊ qd si tm̄. ff. de lib. ⁊ postbu. vñ concludo q̄ aut pater viuit ⁊ satis ē q̄ pater ꝑsentiat adeo q̄ ēt agnatis ab intestato succedit iste legitimatus. nā princeps q̄ abstulit istis bastardis ius agnationis ⁊ cognationis pōt eos restituere sine alterius iniuria ad ius nāle ꝓmeuum. vt in. d. §. generaliter. Si vero pater est mortuus ⁊ tunc si pater disposuit vt iste legitimaretur. ⁊ nō est necesse vocare agnatos. ar. in auč. itē siquis. C. de nāli. li. Aut pater nihil disposuit ⁊ tūc ē opus q̄ vocenť agnati quibus hereditas paterna acquisita est ar. in. l. i. ⁊ fi. ff. de nata resti. alias non valeret rescriptum legitimationis seu saltem non haberet regressum ad bona paterna. hec vera nisi princeps ex certa scientia vellet legitimare agnatis non vocatis. vt notanter dicit bar. in. d. §. ⁊ quid ħ tantum. Potest enim princeps ex certa scientia restituere in integrum cum preiudicio alterius ad obc quod nō. C. de sen. pas. l. fi. ⁊ in. l. in cause. ff. de mino.

Sed alia qō nōbilis est. pone q; pr̄ nō bn̄s filios ltīos fecit legitimari nāles demū habuit filiū legitimū nunqd euaneſcat illa ltīatio. in q̄ qōe ſnie repiunt varie vt nō. p ſpec. ⁊ Jo. an. in. d. v̄. ſed ex facto. latius p bar. ff. de vul. ⁊ pu. i. l. ex fcō. ⁊ tz bar. vt ſuccedat vna cū ltīs. qz ex quo ltīatio fuit pfecta nō dz irritari ex fcō ſupueniemi ar. in regula factum ltīe de re. iu. li. vj. qō mihi ſatis plz ⁊ vide latius in loco p̄alle. Jn gl. in v̄. nō nālibus. nō bn̄ iſtā glo. ī eo qō dicit q; largo mō iceſtuoſi adulterini ⁊ ſilēs filij pn̄t dici nāles ⁊ vide p Jo. an. in addi. ſpe. e. ti. circa p̄n. vbi dicit q; lz oēs nati ex ſoluto ⁊ ſoluta ex cōi vſu loquēdi dicant nāles. ꝓprie tn̄ nāles ſunt nati ex cōcubīa retēta ī domo: qz alij lz nāliter ꝓprie ſint geniti nō tn̄ merent appellari nāles ex quo ſunt nati ex dānato coitu: vt bn̄ in auc. q. mo. nā. ef. ſui. §. ſiquis aūt defunct⁹. ⁊ hoc ēt ſentit glo. in. c. niſi cū p̄idē de renun. ⁊ vide in ſpe. in ti. de ſucceſ. ab inte. §. i. v̄. nūc de nālib⁹ vbi dicit tria requiri ad hoc q; filij dicant nāles. Primo q; ſint nati ex ſoluto ⁊ ſoluta ita q; inter eos ēt mr̄ionīū potuiſſet. Scō q; ex cōcubina retēta ī domo. Tertio q; ſit vnica cōcubina. nā ſiquis habens plures cōcubinas ſuſcepit ex eis filios. iſti nō merent dici nāles pp effrenatā libidinē parentū. hoc vr̄ de mēte tex. auc. p̄al. Et hec bn̄ nōbis pp ſtatuta que faciūt mentionē de nālibus. ⁊ vide bo. tex. xxxij. q. iiij. c. ſi. Et ió gl. nō bene dicit dū ingt q; plerunqz ⁊c. nā dz dicere q; regul̄r illi dicunt nāles ⁊c. Et rō p̄dictoꝝ eſt: qz iure ciuili ꝓcubinatus nō eſt reprobat⁹ cū retinet vnica in domo loco vxoris. vt. ff. de ꝓcub. p totū. ſed de iure cānonico ē reprobat⁹. vt in. c. nemo. xxxij. q. iiij. Jn glo. in v̄b. adulterinis. Nō iſtā gl. ⁊ tene eā mēti q; filij p̄ſoyteroꝝ dicūtur adulterini. Exquo infert q; ēt matri ſuccedere nō pn̄t: qz tales nati ex dānato coitu repellunt ab hereditate parentū. vt in auc. ex cōplexu. C. de iceſt. nup. Jdē dicit de natis ex alijs clericis ꝓſtitutis in ſacris de quo vide gl. i. l. ij. C. ō epiſ. ⁊ cle. qō ꝓcedit ēt ſi ſunt nati ex vnica cōcubina clerici vt nōt bar. in. l. ſi gener. ff. de bis q. vt idig. qz ꝓcubinat⁹ eſt ſpecifice dānat⁹ in ipſis clericis. vt. §. de coba. cle. ⁊ mul. p totū. Sed dubitari pōt qd de natis ex clericis nō cōſtitutis in ſacris bn̄ificiatis. tn̄ collige ſolutionē ex nō. per Jo. an. in regula ſine culpa de reg. iu. in mer. Et ex nōtis p bar. in. l. ī ꝓcubinatu. ff. de cōcubi. Jn gl. in v̄. nō ſeruatū in fi. nota bn̄ iſtā gl. ⁊ vide qō hodie bn̄ in cle. diſpēdioſam de iud. Et qz ſup gl. p̄cedēti feci mentionē de filijs adulterinis ſcias q; bal. in. l. cū ltīe nuptie. ff. de ſta. ho. dicit q; filij nobiliū baſtardi nō dn̄r de ſtirpe parentū: qz ſordes nō merent ꝓputari iter precipuos. ar. ī. l. ſi qua illuſtris. C. ad orſi. nec pn̄t ēt portare arma parentū qō ēt ſequtur do. an. hic. An aūt baſtardi dicātur de domo nobiliū vel alioꝝ parentū maxīe ꝓpter ſtatuta que qñqz puniūt oēs de certa domo nunqd cō prebēdant baſtardi vide plene per bar. in. l. ſi. C. de v̄. ſig. ⁊ in. l. ꝓnunciatio. ff. eo. ti. ⁊ in. l. tutelas. ff. de capi. dimi. vbi plene de hac qōne. Jn gl. in v̄. de tribus ibi. i. ipſe deus pōt gl. intelligi dupliciter. Primo q; ipſe deus ſit, ples ī matrimonio ꝑcto iter ioſeph ⁊ ipſaz btāz virginē ſicut nō. i. c. oē alle. in gl. Scō pōt intelligi q; in quolz mr̄ionio de⁹ eſt ꝓples. i. quo ad ſeruitū dei debēt boies intēdere ad generationē, plis. i. vt ꝓples ſeruiat ipſi deo. ⁊ vter qz itellectus bonus eſt in ſe. prim⁹ tn̄ mihi plz plus. Jn gl. in v̄. dubitari in fi. vult iſta glo. q; iſti filij regis francie in veritate erant ltī ex quo rex ꝑrerat mr̄ionū cū ſcōa aucte eccl̄ie. Sz glo. ſequēs in fi. aperte tz ꝑrū dicēs q; ex quo ſnia ſeparōis fuit nulla pp iudiciariū ordinē nō ſeruatū ꝓples ex ſcōa fuit illegitima. ⁊ attēde qz hoc dictū gl. eſt de directo ꝑ glo. in. c. prelatū. §. eo. Doc. vident hic velle q; nulliras ſnie nō bz reddere filios illegitimos exquo parētes de ſnia ꝓfiſi ꝑrerunt in facie eccl̄ie. vt in. c. platū. §. co. Ad iſtū tex. rñdent q; lz rex ſuſcepiſſet ſcōaz ꝓiugē p⁹ ſniaz ⁊ añ ꝓhibitōz tn̄ filios ſuſcepit poſt, phītionē. ⁊ vt intelligas ſcias q; ꝑcto mr̄ionio cū ſcōa regina ꝓpoſuit ſe ſpoliatā ⁊ petijt ſe reſtitui allegando nullitatē ſnie, papa nō ꝓſtituto de nullitate ſnie mādauit reginā reſtitui ⁊ regi iterdixit ſcōz matrimoniū in euentum cāe poſt hāc, phibitōz rex ſuſcepit filios ex ſcōa ⁊ ſic nō pōt dici q; bona fide filij fuiſſent ſuſcepti. ⁊ ex h̄ itellectu ſentiūt doc. dictū valde nō. q; ignorātes impedimentū ēt iuris errore excuſant quo ad ltīationē, plis qō ēt voluit gl. in. d. c. platū. ⁊ vide qō ibi dixi. nā puto h̄, pcedere vbi error fuit, pbabilis. Jn gl. in v̄. recognoſcat. in fi. nō. ſing. iſtā glo. ex q̄ hēs q; Rex frācie de iure nō eſt exēpt⁹ a rōano imperio imo dicit q; de iure ſubeſt pape ⁊ nō ī patorī. Hoſti. tz primū dicēs q; oēs p̄ncipes ſeculares debēt ēt recognoſcere ī patorē in dīīs. vt in. c. adrianus. lxiij. di. Et ex hoc dicit q; reges Hiſpanie Frācie ⁊ Anglie tenētur de iure obedire ī patorī lz ō facto nō obediāt. Hunqd āt peccāt nō obediēdo ⁊ nū quid potuerūt p̄ſcribere ꝓ imperiū. reſpectu p̄ſcriptiōis ſentit q; nō niſi p̄ſcripſiſſent paſſiue. i. noie rōane eccl̄ie ad hoc q; le. ⁊ nō. i. c. cū ex officij. ⁊. c. cū nō liceat. de p̄ſcri. Reſpectu primi dicit q; excuſant forte a pctō duz ī patorī nō exigit ab eis obedientiā ſicut in filiū nō. in decimis vt i. c. cū boiem de deci. cū hoc dicto trāſit Jo. an. ⁊ do. an. Sed do. car. dicit poſſe defendi q; iſti p̄ſcripſerunt ꝓ imperiū. nā plēs poſſēt eſſe imperatores quēadmodū qñ plures eligunt ī diſcordia ⁊ de ꝓſue. vter qz adminiſtrat. vt nō. gl. in cle. romani de iure iu. puto q; iſti p̄ncipes poſſunt p̄ſcribere iura imperij i eoꝝ regnis. ar. c. ſup quibuſdā. de v̄b. ſig. Et ex his que nōt io. an. in. c. ſi epſ. de. off. ord. lib. vj. vbi dicit q; prelatus inferior epō pōt p̄ſcribere iura epalia in certa parte dioceſis. quod plenius dico i. c. cū ꝓtingat. de fo. ꝓpe. Sz q; princeps poſſit preſcribere vt ipſe nō ſit ſub imperio nō video hoc poſſibile in iure: qz ſine poſſeſſione preſcriptio nō procedit. Sz quis nō pōt poſſidere ſeipſum: ideo lz papa vel ali⁹ potuiſſet preſcribere contra imperatorem tamen actiue nō ꝓcedit preſcriptio quod declara vt dixi in. d. c. cū nō liceat. Jn glo. in v̄. regi ibi vt ſuccederet ſibi. Primum dic eſſe verum vt colligitur in v̄. inſuper. Jn glo. in. v̄. inter ſanguinez. hec verba vario modo exponunt per doc. ſed placet intellect⁹ qui elicitur ex glo. vt per illa verba ſanguinem ⁊ ſanguinez denotet cā crīalis fori ciuilis. ⁊ per verba lepzā ⁊ lepzaz denotetur cauſa criminalis fori eccleſiaſtici. illa āt verba cām ⁊ cauſam denotāt cāz ciuilē vtriuſqz fori. Et in ſumma hoc vult illa auctoritas q; qualitercūqz oriatur difficultas ⁊ ambiguitas ſiue in foro ſeculari ſiue eccl̄iaſtico ſiue in cauſa criminali ſiue ciuili recurrendum eſt ad iudiciū pape. Ex quo norant docto. contra legiſtas qui in caſibus dubijs de iure ciuili nolunt ſtare determinationi facte per canones. pone exemplū in detractione duarum quartaꝝ de qbus in. c. rainucius ⁊ rainaldus de teſta. ⁊c.

e **Extenore.** Si ꝓiugatus viuēte prīa in facie eccl̄ie ꝓbit cū ſcōa hoc ignorāte ltīa erit eoꝝ ꝓples. ⁊ ſunt due ptes. in p̄ma iudicū ꝓſultatio. in ſcōa rñſio ⁊ cius rō ibi intelligētes. Caſus lr̄alis. Quedā vidua. B. noie petebat hereditatē quondā. R. mariti ſui reſtitui ſibi ⁊ pupillo filio ſuo. ps aduerſa petitionē illi⁹ repellere nitebat̄ p eo q; dictū. r. maritū ipſius de adulterio genituz afferebat dicēs q; pr̄ dicti. r. ignorāte vxore ltīa aliā. m. noie ſupduxit ex qua dictū. r. maritū ipſius vidue ſuſcepit. Pars vidue rñdebat q; dicta maria neſciēs q; pr̄ dicti. r. aliā hēret vxorē in facie eccl̄ie cū eo ꝓxit. vñ dictus maritus ipſius debebat ltīus reputari cū illegitimi dici nō debeāt q de adultera cōicia ñ naſcunt. Judices q de cā iſta cognoſcebāt ſup hoc dubitātes cōſuluere dn̄m pa. vñ ipſe intelligēs q; pr̄ ipſius. r. matrez ipſius in facie ipſius eccl̄ie ignarā q; aliā hēret vxorē cuz eo matrimoniū ꝓxit: ⁊ dū ltīa vxor putaret ipſi⁹ dictū. r. ſuſcepit ex ea: in fauorē prolis dcm̄. r. legitimū reputauit. Ber. Nō prīo q; lz nepos ſit legitim⁹ tn̄ ex quo ſuſceptus ē ex pr̄e ltīo nō admittit̄ ad ſucceſſionē aui ſin. cū. n. filius venit ex ꝑſona patris: ſi pater excluditur p ꝓiaz excludit̄ filius. Nō ſcō q; ad legitimatōz, plis ſufficit ignorātia alteri⁹ cōiugis ēt ſi ſubeſſet impedimentū cōiugij ⁊ ad hoc quotidie allegat̄ iſte tex. Nō vltō q; ignorātia dz ſubeſſe tpe ꝓceptionis filij. vñ nō ſufficit ignorantia tpe ꝑctus matrimonij

Sed q̄ro: q̄ tex. dicit q̄ ad legitimationē ꝑlis req̄rit q̄ in facie ecclie fuerit ꝯctū matrimoniū. qñ dicaī in facie eccle ꝯctū. So. dicunt doc. qñ coadiunctis amicis nullo ſerioſe excluſo mr̄imoniū ꝯbit. p̄z boc. l. ſi vicinis ſcientib⁹. C. de nup. Inno. tñ ⁊ Hoſti. requirūt vt ſeruet ſolēnitas. c. ſi. de clan. deſpon. ⁊ hoc dictū nō. ſz vide q̄ ibi dixi. Ultimo hic q̄rit̄ qd ſi ꝑiuges ſciebāt impedimentū. ſed ꝯtrerūt in facie eccleſie nemine ꝯdicēte: nunq̄d ꝑles ſit ltia. dic q̄ nō. arg. hic dū ponderat̄ ignorātia mulieris. vt i. d. c. ſi. Nā ſz gof. reſtringat. c. ſi. qñ ſubeſt impedimentū ꝓſanguinitatis. tñ dicit Jo. an. ⁊ bñ q̄ ea dē eſt rō in quolz impedimēto. q̄z q̄z. n. illud. c. ſi. videat̄ penale tñ exquo emanauit fauore aīaꝝ nō dz reſtringi. ſed dilatari cū ꝑ dilatōz euitent̄ aīaꝝ pericula ⁊ boies retrahunt̄ a ꝯctu illiciti matrimonij. Nō ſingul'r hāc rōnez Jo. an. ⁊ nō tradas obliuiōi. q̄ cōſtitutio penal̄ dz extēdi ⁊ largo mō interp̄etari qñ emanat vt euitent̄ aīaruz ꝑicula vide q̄ in ſili nōt gl. in. c. ſciāt cūcti de elec. li. vj.

In gl. ſi. ibi. l. iij. vbi dicit̄ q̄ ſi libera ꝯrit cū ſeruo quez putabat libex. ſol. ma. ꝑ errorē filij. nō ſunt ingenui ſz ſpurij exquo ſunt ſuſcepti ſine ltīo matrimonio. Jo. an. tz hic ꝯritū dicēs q̄ de iure canonico exquo matrimoniū tenebat iter ſeruū ⁊ libex data ignorātia dz ꝑles cenſeri ltima data ſcīa argumēto hic. Sed de iure ciuili ſecus q̄ ſcdz illud iuſ inter eos nō pōt eſſe mr̄imoniū. vñ in hoc dicit q̄ aut libera ꝯrit cū ſeruo quē putabat libex ⁊ filij ſunt ltī. Itē ſunt liberi q̄ ſequunt̄ ꝓditionē vētris. ſ̄ de natis ex libe. ven. c. vnico Aut liber ꝯrit cū ſua quā putabat liberā. ⁊ tūc filij ſunt ltī ꝓp ignorātiā p̄ris ſz ſerui. q̄ ſequunt̄ ꝓditionez matris. nā ignorātia p̄ris nō potuit facere q̄n filij ſequāt̄ vētrē. Et nō ex hoc dicto iuncta gl. q̄ ſuſcepti ex mr̄imonio putatiuo ſūt legitimi ēt quo ad ordines q̄ ē bñ notādū. Poſſet tñ iſtari in ꝯtruz. q̄ in ſpūalib⁹ attēdit̄ vitas ⁊ non opinio vt nōt. archi. in. c. vnico ō voto li. vj. Sz pōt rñderi q̄ filij ſunt vere legitimi ꝓp ignorātiā parētū nec debēt filij illegitimi ꝑ parte reputari ⁊ legitimi ꝑ pte. Ultio circa ignorātiā ꝓclude q̄ aut mr̄imoniuz ē clādeſtinū ⁊ ignorātia parētū nō ꝓdeſt vt in. c. ſi. de clā. deſpō. Aut fuit in facie eccle ꝓtractuz ⁊ ſi ambo ſciebāt impedimentū ꝓles eſt illegitima dūmodo ſit tale impedimentum cui coniuges renunciare non poterant puta impedimētū ꝓſanguinitatis vel alterius ꝓiugij. aut ignorabāt ābo vel alter eoꝝ ⁊ ſi ē ignorātia facti, ꝑles ē legitima vt h. Si vō ē ignorātia iuris tūc ē magis dubiuz ⁊ dic vt in c. p̄cedēti ⁊ c. referente. ſ̄. eo.

§ **Gaudemus.** Proles infidelium q̄ poſtea ꝙuertūt̄ legitima eſt ēt ſi parētes ſūt in caſu, ꝑhibito. l. canonica. Caſus litteralis. Infideles qdā in ſcdo vl tertio gradu ꝑz opinionē ſuā matrimoniū ꝯrerūt. ⁊ de tali matrimōio, plē ſuſceperunt. tādē ꝙuerſi ſunt ad fidez. q̄rit̄ an filij iſtoꝝ legitimi ſint cenſendi. Rñdet papa q̄ vtilitate publica ſuadente debēt, legitimi reputari. Ber. Nō. ꝑ q̄ in dilatiōe fidei vſatur publica vtilitas. Nō 2° q̄ inter infideles tenet mr̄imoniuz ꝯctuz i gradibus lege canonica, ꝑhibitis tñ. ⁊ ē rō q̄ lex canonica nō aſtrīgit infideles. vt in. c. gaudemus. j. ō diuor. vñ ꝓſideraī ipm ius diuinuz ad h. c. ō infidelib⁹ ſupra ō ꝓſan. ⁊ af. Et ex his opponit̄ ꝫ tex. ibi duz ꝑa. dixit volumus. nā iſtud verbuz ꝑportat ius nouuz vel quādā gratiaz vt nō. in cle. vnica. de of. vica. Sz de iure ſcripto iſti filij fūt cenſendi legitimi cuz iter infideles ſit vex matrimonium ex quo nō ſubeſt impedimētuz niſi. l. canonica inductum vt in d. c. de infidelibus. So. iſte tex. intelligit dupliciter ſm gl. ⁊ doc. Primo vt intelligaī in matrimōio ꝯcto in gradu cō ſanguinitatis, ꝑhibito. l. canonica tñ. ⁊ ꝑz būc intellectū vt ſileat ꝯritū exponit hoſt. verbū volumus. i. velle debemus. Scdo vt itelligaī de ꝑles ſuſcepta ex ſo mr̄imonio reprobato repudiata p̄rima ꝙuge ꝑz. l. infideliū. ⁊ tūc verbuz volumus ſtat ꝑ p̄rie: q̄ matrimoniū nō vz cū ſa p̄rima viuente. vt in. c. gaudem⁹. j. de diuor. ſed de egtate ⁊ de gra filij etiā reputant̄ ltī poſt ꝙuerſionē, p h facit ꝑz io. an. q̄ ſi iter xp̄ianos ſufficit opi. ꝯbentiū ad ltiationē, plis fortius dz ſuffice re inter ifideles: q̄ credebāt lic poſſe ꝯbere poſt repudiū datū p̄ie ꝙiugi. Nō bene hoc dictū q̄ certe nullibi ꝑbat nā h. c. ſi bñ ponderet loquit̄ qñ ſuberat impedimentū lege canonica tm̄ ſed in alio itellectu ſubeſt impedimentū de iure diuino cū xp̄s exp̄ſſe ꝑhibuit duci ſcdaz vinēte p̄rima. vt i d. c. gaudem⁹. Ignorātia vō iuris diuini nō dz excuſare vt in. c. q̄ ea. xxxviij. di. Et ſic de rigore iuris hec opi. eſt veri or. ſed habito reſpectu q̄ filij fuerunt ſuſcepti ex matrimonio putatiuo ꝫz. l. infideliū pōt hoc dictū ſuſtineri. ſed vt dixi nullibi probatur. ⁊c.

Qui mr̄ioniū accuſare p̄ſit ⁊ ꝫ illud teſtificari. Rub.

Viſo de mr̄ionijs ⁊ de impedimentis eox ſeq̄t videre merito de ſepationib⁹ ſeu diuortijs. ſz q̄ ad diuortia ꝓuenitur accuſationib⁹ ⁊ teſtimōijs p̄cedentib⁹. iō tractatur⁹ auctor de diuortijs p̄miſit iſtā rubr. qui mr̄ioniū accuſare p̄ſit. ⁊ ꝫ ipſuz teſtificari. ⁊ ſic dz iſta rubr. duas ꝑtes tractat. n. q̄ ſūt accuſatores idonei: ⁊ q̄ idonei teſtes ꝫ mr̄ioniū. Inno. hic ꝓſequtur māz rubrice b⁹. ⁊ circa p̄rimū dicit q̄ aut agit̄ ad ſepationem thori ⁊ ſolū admittunt̄ ꝯiuges ad accuſationez q̄ alteri⁹ nō intereſt. ⁊ ꝑ h. c. q̄ē admōz. ſ̄. de iureiu. Aut agit̄ ad ſepationē vinculi: ⁊ admittunt̄ oēs ꝓſanguinei. tñ ꝑ ferunt̄ extraneis cū agit̄ de impedimēto ꝓſanguinitatis. vt. j. eo. vſ. ⁊ inter extraneos p̄ferunt̄ maturiores ⁊ antiquiores de vicinia. xxxv. q. vj. in. c. i. ⁊ ij. hoc intellige vex niſi ſ̄bſit tale impedimentū cui ꝯbentes p̄ſit renūciare puta impedimentū erroris ꝓditōis ⁊ ſtatus vel frigiditatis. nā p̄ſit ꝑtes ſtare. vt in. c. ꝓſultatōi. ſ̄. de frigi. ⁊ male. ⁊ de ꝙugio ſeruo. ꝑ totū. ⁊ iō nō dz admitti extraneus ad accuſatōz. Circa ſcdaz p̄tē rubrice dicit Inn. q̄ qſq̄z ad accuſatōz mr̄ionij nō ē idoneus teſtis. ⁊ admittunt̄ conſanguinei ⁊ pentes in teſtimoniū dic vt dicā. j. eo. c. vſ. Sed q̄ro nūqd in cauſa matrimoniali idē poſſit eſſe accuſator ⁊ teſtis. Inn. dicit q̄ ſic. ⁊ facit. c. cū in tua. ⁊ c. ꝑterea. ſ̄. de ſpon. Jo. an. i ad. ſpe. eo. ti. p⁹ pn. dicit ſe nō poſſe cōcipere q̄ accuſator q̄ tenetur ſaltē ad expēſas ſi ſuccūbit ſit idoneus teſtis. Sz poſſet ꝓcedere dictū Inn. qñ officialis public⁹ denūciauit vt i c. ꝑterea. de teſti. cog. vel qñ q̄s duct⁹ ꝓſcia denūciauit impedimentū iudici: iudex ipſe ex offō ingrereret. tūc. n. iſte poterit eſſe de veritate ⁊ nōbis ſemꝑ hanc limitationem.

r **Elatum.** Cum agit̄ de federe matrimonij reo abſente cōtumaciter p̄ſit ſup impedimento mr̄ionij recipi teſtes dūmodo ſint ltī ⁊ ad dicta coꝝ ferantur ſnīa. cōis diuiſio. ſcda ibi ceterum. Caſus lr̄alis. Quidā filiā cuidā tradidit i vxorē cū qua per aliquot annos p̄mānſit: tādē pp homicidium q̄ ꝓmiſit de ciuitate timore mortis receſſit: poſtmodū dicebat̄ q̄ p̄ puelle illū de ſacro fonte leuauit. Eps loci p̄ lr̄as ſuas fecit illū inquiri ⁊ ꝑ q̄nquenniū expectabat ⁊ nō potuit inueniri. ꝓſul. pa. rñt q̄ ſi manifeſtū eſt q̄ aſſerit. aut ltī accuſatores ⁊ teſtes appareant poſt q̄z ille inuenis fuerit cū oi diligētia regſitus: ēt ſi nō poterit inueniri teſtes poterunt recipi: ⁊ fine canonico negocium terminari. Bernar. Nō iudicē poſſe citare ſubditū extra territoriū exñtez litteris ſuis. ⁊ ſic nō bz neceſſe regrere iudicē alterius territorij vt illū citet. ad hoc facit. l. oēs. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ vide per Jo. an. in. c. romana. §. ꝯbentes de ſo. ꝓpe. li. vj. ⁊ dixi plene in. c. ſi. eo. ti. Nō ſcdo q̄ ꝫ abñtem neceſſario ꝓcedit ad ſnīam qñ abñtia ſua culpa ſeu ex delicto ꝓprio eſt ꝯcta. nā debebat ꝓcuratorē dimittere. Et nō q̄ ꝓcedi pōt ēt ad ea que ſunt grauis ꝑiudicij qđ nō ꝫ iſtos q tiore accuſatōis faciūt fugā. ꝑ quo facit qđ le. ⁊ nō. in. l. papinian⁹ exuli. ff. de mino. In glo. i. in ſi. dic qđ nō expedit bociueſtigare q̄ qđ bic dr̄ de nūero annoꝝ eſt narratio facti. In gl. ij. in ſi. de mā an ⁊ qñ vxor teneat̄ ſeq vix vel eꝫ dic vt dixi in c. i. de ꝙugio leꝓroſo. ⁊ ad iſtū tex. dic qđ ex duplici capite vxor nō tenebat̄ ſeq vix. Primo q̄ negabat mr̄ioniū eſſe inter eos ſaltē legitimū, obſtāte cognatiōe ſpirituali. Scdo

q̄ iste vir vagabat. Sed q̄ro nūqd in ꝯctu matrimonij pos sit apponi pactū vt vxor nō teneat̄ seq̄ marit⁹: sed vt mari tus moret̄ cū vxore ⁊ in certo loco. pe. ⁊ Ab. ⁊ cōiter doc. sequētes tenēt q̄ sic. nā sicut in traditōe rei pōt apponi pac tū. vt in. c. vex de pdi. appo. ⁊ in. l. i. C. de pac. ꝓuen. ita ⁊ i traditiōe mulieris ⁊ hoc vex nisi oriat̄ noua cā pp quā ma ritū oporteat se absentare vt pōt poni exēplu⁹ h̄ in text. no stro. facit. l. si conuenerit cū seq. ff. ꝓ socio vbi societas pōt ex cā supuenienti dissolui ante tp̄s. An aūt ꝓmittat̄ pena si fuit apposita. refert do. an. se rnd̄isse in q̄one facti q̄ nō exi stente noua cā ꝓmittit̄ pena. q̄ nō est ꝯ libertatē matrimōij nec i ꝓiungēdo nec in sepando. Sed si noua cā absentie ori tur tūc nō ꝓmittit̄ pena. q̄ eēt ꝯ libertatē ꝓcernentē ip̄z ma trimoniū. vult dicere q̄ si ex cā supueniente oporteret mari tū se absentare pactū v̄ illicitū. vt vxor nō teneret̄ sequi cū nā sic daret̄ via vtriq̄ ad adulterandū nec p pactū expl̄z p̄t se obligare ad hoc ēt cū iuramento. vt i. c. tua de iureiu. Et nō semp hāc. q. q̄ sepe accidit q̄n mr̄ioniū ꝙbit̄ inter ci uem ⁊ forensem. Jn gl. fi. ibi corrigit̄. hec solutio nō est bona p id q̄ h̄ supra in ꝓhemio. ibi dic q̄ ex quo maritus est abn̄s culpa sua ⁊ diligēter ꝙquisit⁹ nō reperit̄ pōt ꝯ eu⁹ ꝓcedi ad diffinitiuā sn̄iaz. nā fuit in culpa nō dimittēdo ꝓ curatorē. Jtez delictū suū dedit cām absentie ad. c. q̄n alle gatū ꝓ ꝯrio dic q̄ ibi loq̄tur q̄n ex cā ꝓbabili ⁊ nō malicio se seu culpa sua ꝓiunx se absentauit. Jstud v̄o q̄n ex delicto suo. c. platū. s. ii. ꝓri. loquit̄ q̄n ignorabat cām absentie ibi indubio p̄sumendū est q̄ in fraudē vxoris se absentauit ex quo tenebat̄ cohabitare vxori ⁊ cā nō apparēte se absenta uit. de mā ⁊ intellectu istox capl̄ox dic vt plenius nōt inn. i. c. fi. de eo qui mit. in pos. ⁊ tetigi in. c. q̄n allegato in ꝯctu ⁊ hodie vide q̄ h̄ in cle. diſpēdiosam de iudi. ⁊ nō bn̄ istū casum secundum intellectum prēallegatū.

a **Nobis** Accusato ⁊ testimoniū i cā mr̄i moniali pſonaliter ⁊ nō p l̄ras fie ri debēt. Jn pma pte ponit̄ q̄ō. Jn scōa rn̄sio ibi ad hoc. Casus l̄ralis. Aliquis vult accu sare matrimoniū vel ēt testificari ꝯ illud per cartulā in quaz cōscribit accusationē siue testimoniū suū nihil dicēs voce ꝓ pria. queritur vtrū talis accusatio siue testimoniū sit admittē dum. rn̄sit pa. q̄ in talib⁹ nullius est momēti tale testimoniū quo ad sn̄iam ꝓferendā nisi quantū ad p̄sumptiōz nisi alia lria adminicula suffragent̄. Et q̄ō d̄ hic melius itelligit de testibus q̄z de accusationib⁹ sed de vtroq̄z verum ē. Ber. Nō primo q̄ varie p̄sumptōes p̄nt cōiungi ad sn̄iam ꝓ ferendā ꝓ hoc. c. cū cām ⁊ q̄ō ibi dixi de ꝓba. Jtem nō. iuncta gl. i. q̄ testis nō d̄z deponere p scripturā. sed voce vi ua. ⁊ s̄m hunc intellectū v̄ hic tex. contra bar. in. l. theopōpus. ff. de dote prelega. vbi dicit ꝓ illā. l. valere testimoniū si testis scripsit dictū suū ⁊ porrexit iudici l̄z fateatur iudicē posse respuere talē depositionē ⁊ petere vt viua voce depo nat vt ex trepidatione ⁊ titubatōe facilius posset veritatē cō prehendere. sed illud dictuz nunq̄z mihi placuit ⁊ tex. in ꝯ rium v̄ hic vt dixi. vbi dicit q̄ tales ꝙscriptōes nō sufficiūt ad sn̄iam. Jtē allego aliū tex. ii. q. ix. in. c. testes. vbi dicitur q̄ testis in pn̄tia d̄z deponere ⁊c. facit ēt in sitū q̄ habeat̄ de ꝙsitente de pe. di. i. quē penitet. ⁊ ad. l. theopōpus. super q̄ se fundat bar. dic q̄ ibi ille nō erat ꝓprie testis: sed loq̄tur i eo cuius fide testator elegerat. Et dicendū vt ibi plene nō.

b **Idetur.** In cā matrimoniali super ꝙsan guinitate ⁊ ꝯctu testificari p̄nt ꝙ sanguinei ⁊ parētes. Et tria facit. primo ponit dictum. scōa ibi ideoq̄z. ipsius rōnes. tertia ibi q̄ vero soluit ꝓiuz quoddā. Et incipe sic ponere casuz. Ticius petebat quandā in vxorē ⁊ ad ꝓbandū contractum inducebat pa rentes suos ipsa vero mulier coniuncta excipiebat de con sanguinitate ad quam probandā inducebat suos cōsangui neos querebatur an isti essent admittendi ⁊ respōdetur vt in littera. Casus l̄ralis. Querebatur vtrum parentes ⁊ co gnati vtriusq̄z sexus admitti debeant in testimonium suox ad ma. coniugendaz. Respondet pa. q̄ bene admittuntur ⁊ hoc probat̄ tam antiqua consuetudine q̄z legibus ⁊ ideo marie admittunt̄ parentes ⁊ si ōfuerint admittunt̄ propin quiores: quia vnusquisq̄z suam consanguinitatē scire labo rat testibus ⁊ chartis ⁊ recitatione maioꝝ. ⁊ illi melius reci pi debent qui melius sciunt ⁊ quorum interest: q̄ aūt dici tur pater nō recipiatur pro filio nec filius pro patre in cau sa illud verum est in criminalibus causis ⁊ contractibus. sz in matrimonio coniungēdo vel disiungendo admittunt̄ fa uore matrimonij. Ber. Nō primo regulam ex text. isto q̄ in causa matrimoniali siue agatur de matrimonio coniū gendo siue separando parētes ⁊ consanguinei vtriusq̄z se xus coniugum sunt admittēdi vt idonei testes quinimo ipi reliquis p̄feruntur: q̄r p̄sumunt̄ habere plen̄ noticiaz tā cōsanguinitatis q̄z ꝯctus mr̄imonij. Nō scōo q̄ quis p̄sumit̄ scire genologiā suā ⁊ ex hoc i ferē q̄ allegās ignorā tiā ꝓsanguinitatis sue nō ē de facili audiēdus. Nō tertio q̄ s̄m. ll. nō nō tz mr̄ioniū ꝯctū p filiuz nisi pr̄ ꝓsenserit q̄ tū nō ꝓcedit in filio emācipato vt in. l. si fili⁹. ff. de ritu nup. Sed s̄m canones idistincte tz matrimoniū vt dictū fuit i. c. i. de ōspon. ip̄u. Nō aliā quartā regulā q̄ in cā matrimo niali seu ciuili pater nō testificat̄ in cā filij nec eꝫ q̄nimo nec volētes p̄nt iterse seu aduersus se referre testimoniū. iij. q. iij. parētes. fallit tū in q̄busdā casib⁹ quos vide p spe. in ti. de testi. §. i. post. prin. Jn gl. i. in fi. idē v̄ firmare gl. pe. vt iste tex. admittat parētes ad testimoniū q̄n agit̄ de ꝓsanguinitate, pbāda vel i probāda. secus si ageret̄ an mr̄imoniuz sit ꝯctū. Sed certe iste tex. pōt itelligi vtroq̄z casu. p̄z ex eo q̄r admittit̄ pentes q̄ solēt interuenire in ꝯctu & admittūtur ad deponendū sup ꝯctu. Quare ꝓclude p⁹ bost. q̄ aut spōsus filie est dignior aut nobilior ⁊ tūc testimoniū ipsius filie ē suspectū siue querat̄ de ꝓsanguinitate siue an matrimoniuz fuerit ꝯctū. ar. in. c. sup eo. s. de testi. nā ⁊ sup ꝓsanguinita te possent pentes deierare ponēdo primū gradū. p scōo ar. in. c. series de testi. Si v̄o filia est equalis sponso ⁊ tūc indi stincte admittunt̄ parētes vt h̄. ⁊ in. d. c. sup eo. de testi. nisi appareat q̄ filia affectet illud matrimoniū vel ex circūstan tijs eox testimoniū appareat suspectū. idē ⁊ forn⁹ eēt dicē dū si filia esset superior. Et in hac mā in vitate nō pōt dari cer ta regula: sz relinq̄ndū est arbitrio iudicis vt ex circūstātijs ōpr̄ebēdat an testimoniū sit suspectū ꝓ hoc. l. iij. ff. ō testi. vi de bo. glo. in. c. in litteris. eo. ti. ⁊c. Abbas.

i **Asuper.** Jnuita desponsata postea spon te cognita ꝯ matrimoniū nō au ditur. Jn pria pte ponit̄ consultatio. Jn scōa rn̄ sio. ibi in hoc. Casus l̄ralis. Quidā ꝯrit cū q̄daz puella infra nubilem etatem. randē facta maior ⁊ ab illo pluries cō gnita contra matrimoniū proclamauit dicens q̄ semper ab nuntio dissensit: ⁊ hoc probare volebat per testes. queritur an sit audienda. respondet pa. q̄ amplius audiri nō debet ad uersus matrimonium que ante cognitionem sui legitimum annuz attingens cum potuit nunime reclamauit. Dicut. n. ante. xij. annum posset dissentire: ita post q̄z carnaliter con gnouit eandem nō potuit reclamare ratihabitione sequēti. Ber. Nō p̄ q̄ mr̄ioniū nullū ex defectu etatis ⁊ rōe me tus iterueniens qualibet̄ ex spontanea cohabitatōe iterueniē te post etatē lriaz maxie si intercessit copula carnalis ō quo satis fuit dictū in. c. ad id q̄ō. ⁊ in. c. ꝓsultatō. de spō. ⁊ vide q̄ō le. ⁊ nō. in. c. i. de ōspō. ipu. li. vj. Nō scōo q̄ etas. xij annoꝝ est lria in femina ad ꝯbendū mr̄imoniū. Jn masculo v̄o regrit̄. xiij. ann⁹ vt i. c. attestatōes. de despō. ipu. Nō casum in quo minorib⁹ currit p̄scriptio. nā vides q̄ si puel la nō ꝯdixit post. xij. annū nō audit̄ reclamās ꝯ matrimoni um ⁊ h̄ est spāle in cā mr̄imoniali: q̄ alias multa matrimōia lria dissoluerent̄. facit. c. si annū. de iudi. li. vj. Quero quid si ista fuit iuita cognita. dicit Jnn. q̄ tunc nō firmaret̄ matri moniū q̄ō nō. ⁊ vide q̄ō dixi in. d. c. consultationi. ⁊ q̄ō nō. in. d. c. is qui fidem ⁊c. Abbas.

s **Ignificante** Repellit̄ accusās mi ni monius pp q̄stū. Jn p ma pte ponit̄ facti narratio. Jn 2ª cāe ꝓmissio ibi

cū igit. Casus lr̃alis. Quidā duxit quādā in vxorē. mr̃ mu lieris nitit mr̃imoniū accusare vt ab illo pecuniā extorq̃ret ꝛ lz volūtati sue p3aua nō possint opa rn̄dere: nihilominus vult hēre pecuniā vt ab accusatōe desistat. Cum ergo ē malicijs hoiuz obuiandū mandat pa. quatenꝰ si est ita ip̄az ab accusatione matrimonij repellāt. Ber. Nō primo mr̃ez sponse seu vxoris posse accusare mr̃imoniū de ꝓsanguinitate seu alio impedimento. potius tn̄ est quedā denunciatio q̃z accusatio cuius finis tēdit ad vindictā. sed finis buiꝰ cāe tendit ad separationē mr̃imonij ne stent ꝓiuncti i peccato: vt nō. ē.e.c.ij. Nō scōo q̄ pleriqz malū nō agunt: q̄ desunt eis instra neqtie explicande. Nō tertio q̄ accusatio instituta ob turpē cāz nō dz admitti. ꝛ dicūt qdā doc. hic q̄ iudex ex officio suo i casu bꝰ. c. posset repellere istos accusatores q̄ timeꝝ in hac mā periculū aiax. Ego credo q̄ ēt in alijs accusationibꝰ hoc idē posset iudex pte nō opponēte. vt leg. ꝛ nō. in. c. querendū ꝛ. c. fig sunt. ij. q. vij. Sed quero qualiter, pbari pōt q̄ cā questus ista mulier instituit accusationē So. dicūt doc. q̄ p mediatores. Itē p testes quos ip̄a voluit corrumpere ob istā causam. In glo. fina. in fi. de hac materia vtrum in mr̃imonio cū sit vnum de septez sacramētis ecclesie conferat gratia dic vt nō. per doc. in. c. i. de sacra vnctione.

Cum in tua. Repellit ab accusatiōe matrimonij q̄ denūciationis tpe tacuit nisi denunciatōz, pbabilr̃ ignorauerit vl̃ iuret de nouo didicisse ꝛ q̄ nō obijcit illā maliciose. ꝑ ponit qō. scōo distinguēs solō ibi sup quo ꝛ scōz mēbruz ibi alioqn. tertio excipit ibi nisi. Casus lr̃a. Cōsuetudo est i aliquo loco: vt qñ aliq volūt ꝓbere mr̃imoniū publice, ꝓponit in ecclijs: vt q̄cunqz scit aliquod impedimentū exeat ꝛ dicat. nullꝰ apꝑet ꝓdictoꝝ ꝛ sic ꝓbunt: postea apꝑet aliqs accusatoꝝ. q̄rit an sit admittendus. rn̄t pa. q̄ si tpe p̄missē denunciatōis extra dioc. existebat ille q̄ nūc matrimoniū accusat vel alr̃s ad eū denunciatio nō potuit peruenire: puta q̄ infirmitate nimia laborabat: vel i tali erat etate q̄ ad ꝓhendionē talium eius etas nō sufficiebat: vel alia cā erat lr̃ia impeditus accusatio eiꝰ dz audiri. alioqn taq̃z suspectus dz repelli q̄ ꝑsumptio est ꝓ ip̄z q̄ denunciatōz publice facta nō ignorauit. dū in dioc. existebat. nisi, ꝓprio firmauerit iuramēto q̄ postea didicit qō obijcit ꝛ q̄ ad ħ de malicia nō, pcedit: ꝛ tūc etiā si didicisset ab illis q denunciatōis tpe tacuerūt: ei tn̄ claudi nō dz aditꝰ accusandi q̄ lz ab accusatōe illi repellant pp culpā silētij: iste tn̄ repelli nō dz cū culpabilis nō existat. Ber. Nō p̄ q̄ exr̃is in dio. ꝑsumitur br̃e noticiā eoꝝ que palā fiūt i ciuitate. Et nō q̄ illa edicta ꝛ bāna que fiūt in ciuitate publice afficiūt oēs existētes in dioceſi. Nō scdo tres casus in qbus ꝑsumit ignorantia eoꝝ que palā fiūt in ciuitate. Primꝰ siqs existebat tūc tpis extra dio. ꝛ vz iste casus ad multa maxie qñ sit statutū penale aliquo exr̃ite extra dio. Scōs casus siqs erat tūc rēporis in tenera etate ita vt nō valebat gesta ꝓhendere. tertius casus si ex infirmitate patiebat mēris exiliū. Idē tn̄ ē in alia lr̃ia cā vt sequtur i tex. vt puta ꝑz abb. q̄ erat excōicatus tpe denūciatōis. ꝛ sic nō poterat matrimoniū ꝓbenduz denunciare. facit. c. q̄ diuersitatez de ꝓcess. ꝓben. Sed q̄ro de qbus bānis itelligat iste tex. So. dicit. inn. q̄ bāna qñz capiū̃t ꝑ edicto facto sup pena pecūiaria. vt. xvi. q. i. statuimus. ꝑz hic sumit ꝑ denūciationibꝰ q̄ fiunt tpe ꝓbendi mr̃imonij ꝓtinētibꝰ q̄ qcū qz scit impedimentū dēat illud denunciare. j. certum tempus ꝛ si non sit prefixum certum tempꝰ dicit Innocen. q̄ debet quis ꝓpere statim cum potest cum tēperamēto tn̄ q̄ nō ꝓpellit illico currere ad ħ. l. qō dicimꝰ ff. de sol. Et nō ħ dictū inn. q̄ edicta p̄nt poni sine p̄fixione tpis certi. ꝛ vide qō in fin̄ dixi i. c. cū pati de ap. dic ēt inn. q̄ ista edicta generalia admittunt qñ plēs admitti p̄nt ad agēdum vel accusandu ꝛ nescit que ꝑsona sit citanda spāliter. Nō singulr̃ istud dictū nā potes colligere istā ꝓclusionē q̄ vz ēt citatio gnālis per edicta qñ nescit qs spāliter sit citandus. vt in. l. i. ꝛ auc. ibi posita. C. si minor ab beredi. se abſti. als aūt citatio nō dz eē gn̄alis p edicta sz spālis. vt i cle. i. de iudi. ꝛ qō ibi nō. Et facit iste tex. p ꝓsuetudie q̄ ſoleuit q̄ ſcholare volente recedere a loco ſtudij. fiant, pclamata ꝛ edicta in ſcholis. vt volētes aliquid ab eo petere ꝓpareāt. j certū tps. de quo p gl. in. l. vnica. C. vt nemo inuit ꝰ ꝛ p bar. in. l. ticia. ff. de accu. In glo. in v. inanis i fi. vel ꝑz io. ſciebat iste ꝓſanguinitatē. ſed ex defectu etatis nō ꝓhēdebat q̄ illa dirimeret mr̃ioniū. Sed extra glo. q̄ro de qua etate debeat itelligi iste tex. dicit Inn. q̄ vſq̄z ad. xiij. ānuz vr̃ qs excuſari. vel ꝑm eū vſq̄z ad doli capacitatē. nam ſicut doli capax pōt peccare vt i. c. i. de delic. pue. ita pōt denunciare pcm̄ ꝓmittēdū. Oibus. n. fuit dictū ſi peccauerit in te frater tuꝰ ꝛc. ij. q. i. ſi peccauerit. alr̃s ār minores nō admittūtur ad agendū vt inſti. de cura. §. itē inuiti. ꝛ i. c. ſi annū de iudi. li. vj. Ego ħ dimittere incicio iudicātis vt hēat diſcernere qualitatē ꝛ diſcretionē pueri. nā iſte tex. ſoluz ꝓſiderat vtr̃ iſta etas ſolū ſufficeret ad ꝓhebēdionez i pedimēti ꝛ denūciationē. Et nō ſingulariter ex illo dicto Inno. q̄ doli capaceſ admittūt ad denūciandū delictū alteriꝰ iuxta formaz euāgelij. In gl. in v. repellēdꝰ. ibi remouet a denūciatiōe vult ḡ gl. q̄ repulſus ab accuſatiōe q̄ nō ꝓparuit i termio nō dz admitti ēt ad denūciādū i pedimētū. Sz ꝓriū nō. gl. i c. tua. de cogna. ſpūali. Hoſti. ħ dicit q̄ aut denūciatio fit p̄ciſſe ad peccatū corrigēdū ꝛ dz admitti. aut ad diſſolutōz mr̃ionij ꝛ nō dz admitti. certe ħ ſolutio vr̃ mihi v̄balis ꝛ q̄ nō p̄nt iſti agere pēitētiā niſi diſſolueret mr̃imoniū, pbato impedimēto ꝛ ſic idē, prius eēt effectꝰ i denūciatiōe q̄ ē i accuſatiōe. Itē q̄ ōnūciās ēt ad peccatū corrigēdū dz eē ſine oi ſuſpitiōe. vt. iij. q. vij. pozzo. vñ tenerē iſtā gl. idiſtincte. In gl. pe. in fi. nō gl. dic tn̄ io. an. q̄ ħ iuramētū nō recipit ſup eo articulo i quo erat iuris p̄ſūptio. p̄ſūptio iuris ē iſtū ſcire eſſe denūciatiōes emanaſſe. ꝛ iuramētū recipit q̄ impedimētū ſciuit ꝛ dicit poſt denunciatiōes. Jo. cal. dicit q̄ gl. bēt bonū intellectū. nā p̄ſūptio iuris ē qō iſte ſciebat impedimētuz tpe ōnunciatiōis. ꝛ ad illā p̄ſumptionē excludēdā recipit iuramētuz. Ego dicerē q̄ ꝑz q̄ltatē p̄ſumptiōis iudex arbitrabit an ſit iuramētū ſufficiēs. nā qñq̄z p̄ſumptio ē ita leuis q̄ p iuramētuz excludit. ad ħ ter. in. c. nulli d elec. li. vj. vbi electores admittūt ad opponēduz ꝛ electuz ſi iurāt q̄ ea q̄ obijciūt d nouo didicerint. ad idē tex. in. c. ſup eo. de ſen. excō. ꝛ nō gl. in. c. innotuit. de elec. qñq̄z p̄ſumptio ē ita ſtringēs ꝛ vrgēs q̄ iuramentuz, ꝓprium nō ſufficit ad eā excludēda, p ħ tex. cuz gl. in. c. vidua d reg. exꝰ qbꝰ ꝓcludēduz ē q̄ dictuz gl. nō eſt vlr̃ vex. In gl. fi. ibi modicuz ſit p̄iudiciū. vel dic clarius q̄ accuſatoꝝ nō cāt fundamentū ꝛ ſubſtantiā accuſatōis ab ea ꝑſona a qua audiuit i pedimentū ꝑz a teſtibꝰ ꝛ ꝓbationibꝰ. Et iō nō obſtāte q̄ accuſatoꝝ ſciens excludat ex culpa, ꝓprīa dz iſte admitti q̄ nō fuit in culpa: ꝑz teſtis q̄ deponit de auditu totā ſubaz teſtimōij fundat ex ꝑſona alterius a q̄ audiuit: iō ſi actoꝝ repellit tā q̄z inhabil dz ꝛ iſte repelli ꝛ ſic, ꝓprie loquit. c. lz ex quadā de teſti. alle. p ꝓprio. Et in fi. gl. nō finglr̃ glo. q̄ facit ad q̄nē quā prediximus ſi ſcholaris volēs recedere a loco ſtudij p̄figit terminum volentibus agere vtrum poſt terminum debet quis audiri. iſta glo. facit q̄ ſic ſi res eſt integra. ſed ego intelligo ꝛez eſſe integram' q̄n ñ fecit p̄parationē ad ea q̄ ſine dāno ſuo obtiere nō p̄t. ar. i. c. i cauſis. ꝛ qō ibi nō de elec. Quid. n. ſi ſpōſus elapſo terio edicti p̄parauit mlta q̄ ñ p̄nt differri ſine magno diſpēdio. Certe abſurdū cēt dicere accuſatoꝝez admittendum poſt terminum ꝛ dic latius q̄z glo. ꝓhebendēdo mentem Inn. q̄ aut terminus fuit prefixus a lege cōmuni vel municipali ꝛ poſt terminum non debet quis audiri niſi probato iuſto impedimento pro boc. l. ob commiſſa C. de adul. ꝛ. l. ſi. ff. de decu. ab or. ſa. Aut terminus fuit p̄fixus ab hoīe ꝛ tūc aut iudex tulit ſnīam i ponēdo ſilētiū oībus: ꝛ nō dz quis audiri etiā re itegra niſi per appellatiōez vt in. l. ticia. ꝛ qō ibi nō. ff. de accu. ꝛ quod nō in. l. diffamari. C. de ige. manu. ꝛ in. c. ꝓquerēte. ꝛ qō ibi nōt Inn. d ordi. Aut ſnīa ſi fuit lata: ſed iudex ſimplr̃ prefixit terminū ꝛ tunc tene diſtinctionē glo. q̄ aut res eſt integra ꝛc. cuz tē,

peramento qđ. ſ. tetigi. An autē valeat ꝑfixio termini ſine cauſe cognitione. Di. in regula indultum. de re. iur. lib. vj. dicit q̄ ſic. contrarium ſentit glo. in. d. l. vnica. C. vt nemo inuitus ⁊ bar. in. d. l. ticia. Porro ꝓcordātia dicerem q̄ in caſu in quo ius mandat prefigi terminū ſeu edictū emanare nō requirit cāe cognitio. Exēplum h̄ ⁊ in. c. fi. de clā. deſpon. Sz vbi edictū fit ꝑ iuris regulas. puta q̄ ſtatuit terminus volētibus agere. ⁊ tūc nō dz fieri ſine cāe cognitōe. q̄ eſt ꝑ tex. illius. l. C. vt nemo inuit. ⁊ dic̄ bar. in. d. l. ticia q̄ ſi ſine cāe cognitione ꝑfigit termin⁹ ps releuabit ꝑ remediū appellationis q̄ſi ſentiat q̄ niſi appellet nō dz audiri. Ego alr dicerē q̄ aut iudex in iudicio ꝑfixit terminū ⁊ h̄z locum dictuz bar. q̄ actus iudiciales trāſeunt in rē iudicatā. niſi appellet vt in. c. cū inter de re iu. etiā ſi ſit interlocutoria. vt in. c. dilecti de elec. in. fi. Aut iudex extra iudiciuz ꝑfixit terminū hunc ſine cāe cognitōe ⁊ dico q̄ citra appellatōz p⁹ terminū volens agere dz admitti. q̄ grauamina illata extra iudiciū nō tranſeunt in rē iu. vt in. c. lāa. de ap. li. vj. Et loquitur q̄n ꝑfigit in terminū ꝑ iuris regulas. vt. ſ. dixi ⁊c̄.

De diuortijs. Rubrica.

Cōtinuata ē h̄ rubrica in precedenti titulo. vel poteſt ſic cōtinuari. Supra in ꝓcedentib⁹ viſuz ē q̄liter mr̄imonia cōiungāt ⁊ qualiter accuſent merito reſtat videre qualiter diuidāt. Et ſciaſ q̄ diuortiū ſit dupliciter. Prio quo ad ſubſtātiā vīculi matrimonialis vt q̄n ſeparat mr̄imōiuz pp ipedimētuz ꝓpetuū. Oñ q̄z ſit quo ad thoz ⁊ mutuā ſuiuuteꝫ vt pp adulterium coniugum ⁊c̄. Abbas.

Ja qua. Breue eſt. ⁊ per alia vba ꝑt ſic ſummari. Homicidium neceſſarium non priuat ſpe coniugij. ſed machinatio in mortē coniugis ſic. Nō primo q̄ homicidiū cā defenſionis nō iputatur ad culpā etiā quo ad pnias iponendā ad h̄ tex. cū gl. in cle. ſi furioſus. de homi. ⁊ vide glo. xxiij. q. viij. in ſūma.

Nō ſcōo q̄ pp machinationē in mortē coniugis ſecuto i de aliquo homicidio priuat machiatoꝛ ſpe cōiugij. vñ poſt mortē cōiugis nō poterit cū alia ꝓbere matrimoniū. Sz quero qđ ſi mortē mariti mulier cōtinue inſidiat nec poteſt quoquo mō cōpeſci nūqd liceat hoc caſu marito eā deſerere. tex. hic nō apit ſed hoſti. formar qōnem ⁊ dicit q̄ exquo cautiōis remedio ꝓuideri nō pōt: poteſt eā repellere ⁊ ſibi petēti reſtōz obſtabit exceptio ſeuitie ꝓ hoc bonus tex. in c. lr̄as in fi. de reſti. ſpo. vbi vr̄ ꝓbari idē forte in marito ꝓſequente vxorē odio capitali. ⁊ per illū tex. dico q̄ p iudicem hoc caſu poterit ſepari matrimoniū quo ad mutuā cohabitationē ⁊ notabis ſemp illū tex. in fi. quē neſcio alibi. remanebūt tñ marit⁹ ⁊ vxoꝛ lz ſepati. vt. j. in. c. pri. facu. c. bi q. xxxij. q. vij. In gl. i. ibi in fi. in caſibus. hec gl. nō recte excipit a precedentibus. nā. ſ. locuta eſt de homicidio neceſſario. ſed iura allegata in exceptōe loquunt de homicidio voluntario q̄n q̄s. ſ. voluntarie iterfecit vxorē. ⁊ ſenſus eſt q̄ pp homicidiū generaliter ꝓmiſſuz nō priuat q̄s ſpe ꝓiugij niſi in caſibus exceptis de q̄bus vide bo. gl. cū tex. in. c. ij. de peni. ⁊ remiſ. ⁊ in. §. de penitētibus. xxxiij. q. ij. In gl. ij. ibi vbi de hoc. Et dic q̄ regulariter punit q̄s lz nō ꝓſecerit delictū exquo puenit ad actū ꝓpinquū nec p eum ſtetit q̄n delictū ꝓfeciſſet de pe. di. i. ſiquis cum telo. ⁊ ſiq̄s nō dicā rapere. Et vide plene de mā in. c. i. de eo qui mir. in poſ. Et in fi. glo. nō glo. q̄ delicta que ipediunt matrimoniū ꝓ bendum nō dirimūt tā cōtractū qđ itellige niſi in caſib⁹ expreſſis. ⁊ vide de hoc qđ dixi in. c. i. ſ. de ꝓcurſi. ifideli. ⁊c̄.

Q Teſuit. Coniuges pp alteri⁹ crimē nō ſeparant: niſi ſpūaliter fornicentur ⁊ tunc durat cōiugū eis ēt ſepatis. ⁊ ſunt tria dcā ſcōm ibi tex. tertiū ibi inuitis. Caſus lr̄alis. Querebat i. c. iſto. vxoꝛ mulier ꝓ furto vel alio crīe quolz viri ſui ab eo debeat ſepari. rñt pa. q̄ mulier ꝓ furto vel alio crīe viri ſui ab eo ſepari nō dz niſi velut religionē fidei ſue corrūpere. Sz ſi vir vxorē ad infidelitatē traxerit a viro poterit ſepari quo ad mutuā ſeruitutē. ita tñ q̄ alij nubere nō licebit q̄z ſepentur manēt tñ ſemp cōiuges etiā ſepati. ⁊ idem ſeruat i viris Ber. Nō primo h̄ regulā. q̄ qualecūq̄z delictū ꝓmittat alter cōiugz nō pōt reliquus ob hoc petere ſepationē coniugij etiā quo ad thoꝛ fallit i delicto fornicationis: ſiue ſit fornicatio carnalis. vt. j. eo. c. ex litteris. ſiue ſit fornicatio ſpiritualis. vt. j. eo. quanto. vt q̄ incidit in bereſim. de quo vide q̄ le. ⁊ nō. de ꝓuerſio. ꝓiu. c. fi. An āt pp crimen ſodomiticū ꝓmiſſum a marito pōt vxoꝛ petere ſepationē matrimonij quōadmoduz petit pp adulterium. vide p Inno. in. c. i. de adul. vbi plene dixi ⁊ p glo. in. c. oēs cauſatōes. xxxij. q. vij. ⁊ i. c. maritis. de adul. ⁊ ibi vide opi. Scōo quero: qđ ſi maritus conatur vxorē ducere ad aliud delictū ꝑter bereſim nūquid vxoꝛ poterit ob hoc petere ſepationez quo ad mutuā cohabitatiōz. Inn. ſentit hic q̄ ſic. ⁊ remittit ad nō. j. eo. quanto. idē lz in. c. i. de adul. pal. In ꝓmuz facit quod nōt gl. i. c. vxoꝛ. xxviij. q. i. Sed ad primū dictū facit. c. idolatria. xxviij. q. i. ⁊ ſatis pōt dici q̄ ſi nō pōt ꝓpeſci ab iſta infolertia: poterit fieri ſepatio. nā preſūptio eſt cuiuſdā infidelitatis ſi pſiſtit ꝓunx in trabendo cōiugem ad delictum nec ab hac prauitate cōpeſci pōt. Queritur tertio ſi ſeparet matrimoniū pp fornicationē ſpūalē: nūquid innocens ſit abſolutus a redditōe debiti carnalis. Quidā tenuerunt q̄ nō ſed tñ a mutua ſeruitute: q̄ xp̄s ſolū excepit delictū fornicationis. ꝓmum hic lz Hoſti. ⁊ meli⁹ q̄ lz exceperit fornicationē nō tamē diſtinxit inter ſpūalem ⁊ carnalē. vñ fauore fidei debem⁹ intelligere etiam de ſpirituali. ꝓ hoc. c. idolatria prealle. ⁊ nota bñ hoc dictum q̄ in materia penali vbū generale itelligit largo modo ſi diſpō tendit in fauorem fidei ⁊ cetera. Nicolaus abbas.

P Prio. Vir nō pōt dimittere vxorē ſine iudicio eccle ēt pp ipedimētū pentelenotoꝛiū. h. d. primo. ⁊ ſcōo. Si fama refert ipedimentū coniugij ēt nemine opponēte eps ex officio ſuo pōt de eo inquirere. Si vō ipedimentuz eſt notoꝛiū. pōt eps ex officio ſuo matrimoniū ſepare ⁊ ſcōm dictum ibi preterea. Caſus lr̄alis. Quidā comes pōtini auctoꝛitate ſua: ſine iudicio eccleſie dimiſit vxorē ſuam q̄ eaz dicebat fuiſſe ꝓgnataz vxoꝛis ſue defuncte. mulier petebat cū ſibi reſtitui. querit an potuit eā ſic dimittere. rñdz pa. q̄ ſi eā parentela publica ⁊ notoꝛia ēt ſine iudicio eccle vxorem dimittere nō pōt. vnde comes cōpelli dz: vt eā recipiat que reſtōz ipſius petebat q̄ ſi facer cōtemplerit excōicetur

Preterea. Quidā. h. noie quādaz cōgnatā ſuam duxit in vxorē. querit qđ fieri debeat. rñt pa. q̄ ſi nō appareāt accuſatoꝛes ⁊ parentela manifeſta ſeu publica exiſtit qđ credibile nō eſt niſi eēnt conſanguinei in prio vel ſcōo gradu illōma. diſſoluat quod illicite eſt ꝓtractū. Ber. Nō prio q̄ matrimoniū ſemel ꝓctum nō dz abſq̄z iudicio eccle ēt ſi impedimentū ſit notoꝛiū ſeparari ⁊ nō hoc vltimū q̄ neſcio alibi. Et rō pōt eſſe q̄ multa dicunt notoꝛia que nō ſunt vt in c. conſuluit de appel. iō nō debet tñ ſacrūz reſcindi ex ſola opi. cōiugū credentū forte iniuſte ipedimentū notoꝛiū. de h aliquid. j. Nō ſcōo coniugē poſſe cōpelli p excōicatōz ad recipiendū vxorē incaute dimiſſaz ſeu temere. Nota in. §. preterea. q̄ ſup ipedimēto mr̄imonij iudex pōt ex officio ſuo ꝓcedere. Item nō nō eſſe facile vt conſanguinitas ſit notoꝛia in prio vel ſcōo gradu cōſanguinitatis. nam fratres qui ſunt in ꝓmo ⁊ filij duoꝝ fratruz qui ſunt in ſcōo de facili exiberēt ſe cūctis ꝓ conſanguineis. nō āt ſic cōtingit in vlterioꝛibus gradib⁹. ⁊ ſic nō q̄ lz parentela ꝓbet ex ꝓſumptione puta ex cōi tractatu nihilominus pōt eſſe notoꝛium ⁊ appellat hoc notoꝛiū preſumptionis ſeu iuris. Oppo. ꝑ primū dictū. nā videt qđ cognatā vxoꝛis defuncte liceat q̄s ducat in vxorem. aut. n. erat cognata vxoꝛis q̄ fuerat vxoꝛ fratris vxoꝛis. ⁊ tūc cū iſta ſit in ſcōo genere affinitatis nō videt cū ea ꝓhibitum matrimoniū. vt in. c. nō dz de cōſan. ⁊ affi. Aut erat cognata vxoꝛis q̄ ābe fuerant cōiuges duoꝝ fratꝝ. ⁊ ēt nō dz ipediri q̄ attinebat iſti in tertio gra-

du affinitatis de quo hodie nō est curandū. vt i. ō. c. nō dz. Sz intelligim⁹ qō erat cognata vxoris mōis p̄dictis dicendū q̄ p̄cedit istud de iure antiquo: sz pōt intelligi q̄ erat cognata vxoris defuncte. i. ꝓsanguinea. nā ꝓsanguinei dicunt cognati vt. ff. vñ cog. l. i. In gl. i. in fi. nō bñ fi. gl. maxie i eo q̄ null i mentōz facit de citatione sed alr dicit in. c. ad nostram. s̄. de tureiu. sed tu dic vt plene dixi in. c. vestra de co. ba. cle. ⁊ mul. In glo. ij. ibi pena est nō gl. Jo. an. dicit q̄ cū fit separatio pp adulteriū est ꝑ p̄prie penalis sn̄ia ⁊ credo q̄ melior sit rō quā tenigi i nōbilib⁹. q̄ boies fallunt in discernēdo an aliquid dicat notoriū. q̄ vt dicit Jo. ij. q. i. de mālesta. de notorio logmur ⁊ qd sit notoriū ignoram⁹. ⁊ ideo dz regri iudiciū eccle in sc̄patione tāti sacri nō tñ interiz debēt sibi debitū reddere si firmiter credūt parentelā eē inter eos. vt in. c. lr̄as de resti. spo. ⁊ ꝑ hoc qō dr̄ in gl. se. In gl. iij. in fi. sed ꝛ banc sol. gl. ⁊ tex. opponit. nā petēti restōz obstare dz quo ad oia exceptio defectus ꝓprietatis notorie vt est tex. in. c. ad decias de resti. spo. li. vj. optime facit. j. c. p̄ri. vbi adulteriū notoriū mulieris obstat eidē petēti mari tū restitui. dicit ibi Jnn. hoc ꝑcedere nedū in cā matrimōia li sed in qualibet alia. hoc ꝛriū difficillimū est ⁊ vario mō ꝑ modernos solūit hic ⁊ in. c. se. Primo dicunt q̄ iste tex. nō dicit exceptione nō obstāte sed q̄ maritus nō dz dimittere vxorē ēt pp parentelā notoriā sine iudicio ecclesie. nā si bñ ponderat tex. hic nō excipiebat de parentela notoria. Secūdo soluit q̄ parentela obstat matrimonio quo ad carnalē copulā: nō aūt quo ad mutua seruitia. nā pōt qs hēre mulierē vt sororē quā nō pōt habere vt vxorē vt i. c. cōsultatiōi s̄. de fri. ⁊ male. ⁊ sic hec exceptio nō cōcludebat ex toto defectū ꝓprietatis. Tertia solutio q̄ hic logtur de notorio ꝑsumptionis qō certitudinaliter ꝓbari nō pōt. Contrarium ꝑcedit in notorio facti qō clare probari pōt. Hec vltia sol. nō multū mihi plz. q̄ hoc notoriū sufficit ad dissolutionem matrimonij sine alia ꝓbatione vt pz hic in fi. c. ergo dz sufficere quo ad repellendā cōiugez a petitione restōis. Et iō tene precedētes solutōes. ⁊ sic hēs clare intellectū h⁹. c. qō a pleriſqz difficile reputari solet. Abbas.

s **Significasti.** Repellit vxor petēs restitutiōz mariti si notorie fornicata ē ⁊ maritus ꝓtinuit. Lōis diuisio. scōa ibi cōsultatōi. Casus lr̄alis. Quidā sine iudicio ecclie dimisit vxorē suā pro eo qō suggestū fuit ipsaz cū quodā suo ꝓsanguineo incestum cōmisisse: pp quod etiā fuit excōicat⁹ sed mulier illa de alio sobolē suscepit ⁊ nihilomin⁹ petebat viro suo restitui dicens q̄ iniuste eā dimiserat ⁊ sibi materiā adulterādi dedisse. querit qd iuris sit. rñt pa. q̄ si notoriuz sit mulierē ipaz adulteriū ꝓmisisse ad eā recipiendā vir cōpelli nō dz nisi constaret ipz cū alia adulteriuz commisisse. Ber. Nō ꝑ maritū posse per eccl̄az excōicari: si sine iusta cā dimittat vxorē nec credit sibi asserenti vxorē fuisse adulterā pro boc. j. c. p̄ri. Nō scōo q̄ vxor dimissa temere a marito nō excusat ab adulterio quod sic relicta ꝑpetrauit nā ꝓtextu paupertatis ñ debet mulier cōmittere tantā ignominiā. ff. de ritu nup. l. palā. §. ñ. n. Nō q̄ adulteriū mulieris pōt esse notorium qō pōt contingere multis modis. puta per cōfessionez ipsius. vel q̄ peperit filiuz lz maritus secum nō habitauerit per annū. Nō vltimo q̄ petenti restitutionē obstat exceptio defectus notorie ꝓprietatis siue defectus ꝓcludēs ad executionē ꝓprietatis notorie. nā adulteriū ñ ꝓuat seu sepat matrimōiuz. sz priuat dūtaxat executionē mr̄imonij. ⁊ vide qō dixi. s̄. in. c. p̄ri. ⁊ tene menti in boc istū tex. In glo. i. ibi nisi eā iuitā. Idem sentit Jo. an. si volētem eā adulterādam tradidisz alteri. tñ nō rñdet ad ꝛrium. Sed dic q̄ aut maritus dat vxori imediatā causam adulterādi pura inducit eā ad ꝓmittendū adulteriuz. ⁊ tunc nō pōt sibi adulteriū obijcere ⁊ sic intellige iura allegata in p̄in. glo. nō tñ per hoc excusat mulier a pena legis: imo vter qz puniet⁹ maritꝰ ⁊ vxor. vt in. l. ij. §. si publico. ff. de adulte. Aut prestat cām mediatā. seu remotā puta q̄ eā reliquit vel in necessarijs nō ꝓuidit. ⁊ tunc nō pōt sibi obij

cere adulteriū. vt h̄ ⁊ in. c. seq. ⁊ vide qō dixi in. c. discretōz alle. in glo. In ea glo. ibi spoliata itelligit. nō bene hanc pticulā gl. ⁊ idem tz glo. in. c. litteras de resti. spo. ⁊ in. c. intellexim⁹ de adul. ⁊ Jnno. in. c. veniēs de regu. ⁊ spe. in ti. de spō. §. fi. v. i. ⁊ seq. In fi. glo. nō hāc questionē. ⁊ ratō decisionis est q̄ vltia mora nocet vt in. l. illud. ff. de peri. ⁊ ꝓmo. rei vē. In gl. fi. ibi oporteret ꝓbare. vult ergo gl. q̄ vxor possit replicare de adulterio mariti etiā nō notorio In ꝛriū facit q̄ nōt glo. precedēs. sed ꝑcordādo dic q̄ maritus nō est audiendus ad ipediendū restitōez ꝓiugis nisi excipiat de adulterio notorio. Ratio q̄ cā restōis est priuilegiata. vt in. c. fi. de ord. cogni. Sed vxor bene replicat de adulterio mariti nō notorio q̄ maritus nō petit restitutiōz sed excipit cōtra petētem ⁊ sic cessat ratio que in priori casu Et ex hoc nō q̄ adulteria coniugū mutua cōpensatiōe tolluntur lz differant in qualitate. vt q̄ adulterium vnius ē notorium reliquum vero occultum. ⁊c.

e **Extitteris** Matrimoniū sepatur ꝓpter adulteriū mulieris ⁊ si vir postea fornicet reintegrat. ⁊ est bonus casus ⁊ multum allegabilis. secūda pars ibi vre fraternitati. Casus litteralis. Guibelmus duxit in vxorē quandā tandem natā discordia inter eos dicebat idē. G. q̄ per violentiā sibi illa tā ⁊ metum etiā illā duxisset. postmodū accusauit eam sup crimine fornicatōis que cepit publice ꝓfiteri q̄ cū vir eius negaret sibi in necessarijs prouidere: crimē ꝓpulsa fuit iterrere supra dictuz. Sed cū admonita fuisset: nec ad suggesti onē alicui⁹ illud taz turpe cōtra se ꝓfiteret ipsa id manifesti us asserebat. Eps cōuocato capitulo suo de cōsilio ipsius capituli vtriq̄z illoꝛ priuatim continentiā induxit obseruādam. ita q̄ caste viuerent abinuicem sepati. Sed dictus. g. statim cū alia furtim cōtraxit. eps hoc audiēs ab ipso. g. veritatem inquirens ipse rei seriē explicauit ⁊ ad se. ap. appellauit. qui eps ordinē huius negocij. d. pa. significauit. vnde mandat epo quatenus si res ita se habet virum predictum ad vxorem legitimā redire compellat. Ber. Nō primo ⁊ tenementi q̄ confessio coniugis valet ꝛ executionē matrimonij seu cōtra sequentia ad ipsum matrimoniuz. vel ꝑ alia verba sic. Nō q̄ vbi agitur de adulterio ad sepationez tori valet confessio solius coniugis. nā ad solaz confessionem mulieris fuit hic sepatum matrimoniuz quo ad torum. secus est vbi agitur de suba vinculi vt in. c. sup eo. de eo qui. cog. consan. vxo. sue. ⁊ ibi plenius dixi. rō diuersitatis q̄ ꝑ mō casu solum tractat de preiudicio confitentis. Nō secundo maritum teneri ad prouidēdū vxori in necessarijs ⁊ si habuit dotē tenetur prouidere ꝑm quātitatem dotis. vt i l. si cum dotē. §. sin autem. ff. so. ma. Si nō habuit dotez tenetur ꝓuidere de suo. vt dicit in. c. per vestras. s̄. ti. proxi.

Nō tertio maritū posse accusare vxorez de adulterio. lz tpe adulterij denegauerit sibi ꝓuidere in necessarijs. nō. n. excusat ꝓpter hoc mulier de adulterio dz. n. agere ꝛ viruz ⁊ petere alimenta. Itē nō q̄ ꝓpter delictum adulterij nō sepatur matrimoniū quo ad vinculum sed tñ quo ad thoꝛ ⁊ mutuā cohabitationē. vnde sepati remanent coniuges ad boc. c. ij. s̄. eo. ⁊ xxxij. q. vj. c. ij. Nō q̄ si vir innocēs nō continet post sepationē factam pp adulteriuz mulieris dz matrimoniū reintegrari. ⁊ est casus hic singularis qui nō est alibi ꝑm vnū intellectū q̄ adulteriū viri ⁊ vxoris cōpensat nō solū ante sn̄iam latā sed etiā postea: de quo plenius dicetur cum gl. pe. Et istum tex. inducit Jo. in. c. q̄ deo pari. xxxij. q. v. ⁊ in. c. nosce. xxx. q. i. q̄ si coniuges pari consensu vouent cōtinentiā: ⁊ alter postmodū nō ꝓtinet q̄ mr̄imonium dz reintegrari. Sed dicit Jo. an. q̄ pax facit ad hoc ista decreta. ⁊ remittit ad nō. in. c. dudū. de conuersio. ꝓiu. Et dic q̄ pax facit ex eo q̄ mulier h̄ que deliquit nō tenet seruare cōtinentiam ex voto sz tñ qz priuata est iure suo pp suū delictū. Sed marito postmodū delinquente cōpensat adulteriuz suum cum adulterio mariti: sed in casu premisso semp illi obligant ad ꝓtinentiā ex ꝓprio voto. vnde credo q̄ etiam ex officio iudicis nō debet matrimoniū reintegrari

ne vẽiãt ꝫ votũ ꝓtinẽrie. ⁊ ħ vĩ velle tex. i. d. c. qđ deo. Jn gl. i. ibi. l. vl. vbi excuſat ꝑ q ꝓp neceſſitatẽ famis vẽdit filiũ. ſꝫ dic q illđ ñ ẽ ōlictũ. marie cũ fac aucte legis. ſꝫ adulteriũ i ſe ẽ malũ ⁊ oĩ. l. ꝓhibitũ. nec ex aliq cā ꝑt fieri bonũ vt i. c. ⁊ ħ xps. de iureiu. Jn ea. gl. ibi auc. ſꝫ ſi p⁹. vbi filia q̃ p⁹. xxv. ānũ inupta peccauit corp⁹ ſuũ ñ ꝑt a ꝓie exheredari. q̃ſi ꝑ fuerit i culpa differẽdo nuptias ei⁹ tãto tpe. ſꝫ dic illud, pcedere i odiũ ꝓis. ⁊ q alia neceſſitate vꝫ iducta q̃ꝫ famis. ſec⁹ ät in vxore. q alijs remedijs dꝫ ſibi q̃rere victũ. ⁊ nō bñ būc caſũ. Jn gl. ij. ibi ipꝫ ſcm reſpicere. q̃ ſi velit dicere q cũ iudex ñ debeat ſupplere de fcō vt nō. in c. bone. de poſt. ꝓla. ñ debeat eps p⁹ ꝓfeſſionẽ bitā iſtaf ſꝫ tene ꝫriũ vt ẽt, pbat iſta lia. Et hui⁹ dicti triplex ꝑt ee rō. p⁹ pp piculũ aiax qđ imineat pp ſepationẽ mrimōij. ſcđa pp fauorẽ mrimonij. tertia ne cā colluſiōis iſta ꝓiteret. ar. i. c. audiuim⁹. j. de colluſio. dete. Et i ſi. nō ſingl vltimũ dꝫ gl. ⁊ ñ tradas obliuiōi q ꝓfeſſio fcā caloꝛe iracũdie ñ ꝓiudicat niſi det pſeuerātia. alꝫ ät vꝫ cōfeſſio fcā i cꝛiali. nec exigit alia pſeuerātia vt i. l. ꝓfeſſus. ff. de cuſto. ⁊ exbi. reo. ⁊ i c. ij. de ꝓfeſ. ⁊ i. c. p i gſtitiōez de elec. Vel ꝑt itelligi tex. ſm boſt. q icōtinẽti añq̃ ꝓfeſſio ſit deſcripta i actis ꝑt fieri reuocatio ⁊ nō ſingl h dcm̃. p quo allego gl. i. c. apđ. xxxij. q. i. ⁊ i. c. ſi. de iureiu. li. vi. Jđot ⁊ tertio itelligi tex. q cor̃ epo ⁊ ſocijs extra locũ iudicij iſta mulier fuit ꝓfeſſa. iō eps admonuit vt dicat vitatẽ. alie pcedẽtes ſolutōes ſũt nōbiliores. Jn gl. i v. iuicẽ. nō bñ iſtā gl. ⁊ vltimā q ſi mrimōio ſepato pp adulteriũ alteri⁹ cōiugis reliqu⁹ ñ cōtinet. dꝫ matrimoniũ reitegrari ñ obſtāte q ſnīa ſeparōnis lata fuerit. idē firmat gl. j. pxi. qđā tenuerũt ꝫriũ. qđ exquo ſnīa fuit lata pdidit ius ſuitutis oē q hēbat i marito qđ vꝫ nō poſſe recupare ex delicto viri ſupneniẽte ⁊ vide bo. gl. q̃ ħ late diſputat i. c. apls. xxxij. q. vij. ⁊ doc. ātiq fuerũt varij i ħ. Sꝫ opio cōioꝛ ⁊ fauorabilioꝛ ẽ vt mrimoniũ reitegret ſaltẽ ex offo iudicis qđ tꝫ inn. i. c. px. ⁊ ħ ſatis mihi plꝫ. ne iſti fic ſepati icidāt i adulteriũ. Et q ſtāte viculo mrimoniali ñ pōt dici q iuria fit illata mulieri ſeu ipi mrimōio iō dꝫ bicide fieri ꝓpēſatio. ⁊ ex ħ nō q ſnīa ſup ſepatōe mrimonij quo ad thoꝛ ſi tñ trāſit ex toto i rē iud., p quo fac qđ nō. i gl. ſe.

Jn gl. fi. i fi. nō ꝓcluſionẽ gl. ⁊ ħ cōcluſio cōioꝛ ẽ vt dicamus q añq̃ vxoꝛ cōſiteaf poſſit iuita recōciliari marito ſꝫ fuerit ſepata iudicio eccĺie. nā illa ſnīa ſepatōis fuit lata i fauorẽ nō deliquẽtis iō nō dꝫ retoꝛq̃ri i ei⁹ leſionẽ maxie cũ duret viculũ mrimoniale iter eos. Et, p ħ fac optie auc. ſꝫ bodie. C. de adul. ⁊ qđ nō gl. i. c. gaudem⁹. ſ. de ꝙuer. ꝓiu. ⁊ multũ bñ fac tex. ibi. ⁊ de vltio ꝫrio gl. dic vt nō. in regla fcūꝫ legitime de regu. iu. li. vi. ⁊c.

D Eilla. Si vxoꝛ a viro lapſo i hereſiꝫ, ppria auctoritate diuertit ad eũ reuerſũ redire ꝓpellit. ſec⁹ ſi p iudiciũ eccĺie ab eo fuiſſet ſepata. ⁊ 2° ibi ſi vo. Caſus l. alis. Quidã vir lapſus fuit i hereſiꝫ: vxoꝛ ei⁹ ſtati ſine iudicio eccĺie ipi⁹ ꝓſortiũ declinauit tãdẽ ille reuerſus ẽ ⁊ repetebat vxorẽ. ipa nolebat ad eũ redire. q̃rit qd iuris ſit. rñdit pa. q ſi mlier maxie ea itẽtione diſceſſit a viro. vt ille i hereſiꝫ lapſus tedio puer ⁊ ꝓfuſiõe affect⁹ ab erroꝛe ſuo ſe ꝙuerteret. ei reuerſo ẽ reddenda ⁊ ſi ad eũ redire noluerit ẽ ꝓpellēda. Si vo iudicio eccĺie ab eo receſſit ad eũ recipiēdũ ñ ẽ ꝓpellēda. ſꝫ ħ qđ i fine dꝫ corriget p. c. ſeqns Ber. Nō ꝑ q ſi marit⁹ ſpūaliꝫ fornicat ꝑt vxoꝛ ꝓpa aucte ab ei⁹ ꝓſortio declinat nec ꝓpellit p eccĺiaꝫ redit ad maritũ pſeuerātẽ i ifidelitatis error. ⁊ ex ħ nō vnũ caſũ i quo differt fornicatio ſpūal ⁊ carnal. nā pp ſpūalẽ licitũ ẽ inocẽti recedeꝛ, ꝓpa aucte nec ꝓpellit redire. ſec⁹ i carnali ſꝫ boſt. Sꝫ aduerte. nā ſi fornicatio carnal eẽt notoꝛia puto q poſſꝫ recedere alter, ꝓpa aucte. nec cōpellit redire vt ẽ gl. i. c. ſi. ō adul. ⁊ ibi plene dixi. Sꝫ dꝫia pdcā poſſꝫ, p tedere vbi ñ daret notoꝛietas delicti. ⁊ ħ poſſꝫ admitti pp piculũ ifectōis. qđ ẽ crimẽ hereſis. Nō 2° q pp fornicatiõẽ ſpūalẽ ꝑt ſepari mrimōiũ quo ad thoꝛ: de ħ in. c. ſi. de ꝙuer. ꝓiu. ⁊ j. c. px. Op. ꝫ tex. de. c. ſ. pxi. vbi marit⁹ cōpellit redire ad vxorẽ p⁹ ſnīaꝫ ſepatōis cui⁹ ꝫriũ ħ i ſi. dꝫ. So. ibi marit⁹ ꝓmisit adulteriũ p⁹ ſnīaꝫ: ſꝫ vxoꝛ ħ ñ deligit p⁹ ſnīaꝫ vl ibi ñ fuit lata ſnīa. ſꝫ tene ꝓmā fol. Sꝫ op. vlq. q exquo marit⁹ icidit ihereſiꝫ q ñ teneaf vxoꝛ cũ eo reconciliari q̃ꝫ cũ q̃ſ ſit ꝙuerſus ſic dicim⁹ i mrimōio ſepato pp adulteriũ carnale. So, dic vt le. ⁊ nō. i. c. ſi. de ꝙuer. ꝓiu. et vide ibi aliq̃s dꝫias iter ſepatōes fcās ob adulteriũ carnale ⁊ ſpũale. Jn gl. ſi. i fi. vlt q̃ iſta gl. q̃ ſiue iudicio eccĺie ſiue ñ mlier receſſerit a viro lapſo i hereſim. ꝓpellit tñ redir, ad eũ reuerſũ niſi vellet itrare religiõez. ⁊ fuerit ſepata iudicio eccĺie. ⁊ idẽ tꝫ gl. ſi. j. c. ꝑx. ⁊ gl. i. c. ſi. ō ꝙuer. ꝓiu. aliq ꝫ reducẽtes iſtã decretalẽ ad cōcordiã cũ. d. c. ſi. ſꝫ opio gl. ſit cōis. fac tñ tex. iſte mltũ i ꝫriũ. vñ p argumẽtũ ſũptũ a ꝫrio ſẽſu i. d. c. ñ debem⁹ ipropare iſtũ tex. q aptiſſime loqf. cōcludẽdo q̃ dic q aut altero cōiugũ lapſo ihereſiꝫ alter fcef ſit, ꝑpa aucte ⁊ ñ ꝓpellit redire añ ꝙuerſionẽ alteri⁹. ſꝫ p⁹ cōuerſionẽ ꝓpellit vt ħ. Aut receſſit iudicio eccĺie. ⁊ ſi vult itrare religiõez ñ ꝓpellit redir ad ꝙuerſũ vt i. d. c. ſin. Aut ñ vult itrare religiõez. ⁊ ſũt opi. de qb⁹. ſ. ⁊ dic vt ibi. Nũ qđ poſſit pp hereſiꝫ ſepari mrimoniũ. dicā i. c. j. primo.

Q Uanto. Viculũ cōiugale ñ diſſoluit altero ꝓiugũ fideliũ i hereſim lapſo. ſꝫ ſi vn⁹ ifideliũ ꝓiugũ ꝙuertaf ad fidẽ. ⁊ alt nolit ſibi cohitare vl ñ ſine blaſphemia vl ſine peccato mortali ſoluit ꝓiugiũ ⁊ ꝙuerſus ꝑbere poterit. Cōis diuiſio. 2° ibi nos igr. q diſtiguit ⁊ 2° mẽbr, pſeq ibi ſi vo. rōnez diuerſitatis ponẽs ibi. nā obſtaculũ ſoluẽs ibi nec. ſubmittẽs duplicẽ ſolutōis effectũ ibi p hāc. Caſus ſ fal. Duo erāt ꝓiugati. alter coꝛ trāſiuit ad hereſiꝫ. q remāſit in fide volebat ad ſcđa vota trāſire. Epus ferrarien. q̃ſiuit vtrũ poſſet rñt pa. diſtiguẽdo iter ifideles ⁊ fideles. ſi duo ſũt ꝓiuges ifideles ⁊ alter ad fidẽ catholicā ꝙuertaf altero nlſo mō. vel ñ ſolũ ſine blaſphẽia dīni nois. vl vt eũ trahat ad mortale pcm̃ alto cohitaf nolẽte. alt q relingt ad 2° vota ſi voluerit poterit ptrāſire. ⁊ i ħ cāu itelligit qđ dic apls. ſi ifidelis diſcedit. diſcedat. fr. n. vl ſoꝛoꝛ ñ ẽ hmōi ꝙuituti ſubiect⁹. Et canō eodẽ mō itellr q dic ꝓtumelia creatoris ſoluit ius matrimōij circa eũ q relingt. Si vo alter fideliũ ꝓiugũ labaf i hereſiꝫ vl trāſeat ad gẽtilitatis erroꝛẽ i ħ cāu is q relingt viuente altero non poteſt ad ſecunda vota tranſire licet i hoc caſu maioꝛ videatur contumelia creatoris. licet enim inter ifideles ſit verus matrimōiũ ſi cꝛ ratũ exiſtit. ſꝫ inter fideles ratũ ⁊ nec ẽ mrimoniũ vt illi viuẽtib⁹ ꝓiugiũ ipꝫ perduret. nec obſtat qđ a qbuſdã forſã poſſꝫ oppōi q fidel relict⁹ ñ debeat iure ſuo fraudari ſine cꝛpa cũ i multis caſib⁹ ħ ꝓingat. vt ſi alter ꝓiugũ icidaf. Jđer hāc rñſiõez q̃rũdã malicie obuiaf q i odiũ ꝓiugũ qñ ſibi iuicẽ diſpliceꝛẽt ſi poſſit eas i tali caſu dimittere ſimularẽt hereſiꝫ vt altero q remāſit i fide mrimōiũ ꝫhẽte ab hereſi reuerteret. Et p hāc rñſionẽ ſoluit alia qđ q̃rit. vtꝫ ille q remāſit i fide cogaf redire ad illum qui ab hereſi vel infidelitate reuertit Ber.

Nō cāuꝫ i quo vel mrimōiũ ꝓſūmatũ diſſoluit. ſ. qñ alt i fideliũ vẽit ad fidẽ reliquo nolẽte ſecũ cohitare vl nō ſine blaſphemia dīni nois. Et ex ħ hēs caſuꝫ quotidianũ i iſtis uideis. q qñq̃ veniũt ad fidẽ vxoꝛib⁹ remanẽtib⁹ i iudaiſmo. pñt. n. cũ alijs mlierib⁹ de nouo ꝫhere. ſi vxoꝛes coꝛuꝫ nolũt ſecũ cohitare vel ſi ñ ſine pcō. Et ex ħ nō q cōuerſus ad fidẽ licite hitat cũ vxoꝛe i fideli. exquo vult ſecũ hitare ſine pcō. Ex quo nō ſingl caſu i quo ꝑt ee mrimoniũ inter xpianũ ⁊ ifidelẽ. ⁊ ħ iō ẽ q mrimōiuꝫ fuit ab inurio ꝫctō alias ñ teneret mrimōiũ ſi ꝫheret iter xpianũ ⁊ ifidelẽ vt i. c. caue. xxviij. q. i. Nō q iter ifideles ẽ vex mrimōiuꝫ, ſꝫ ñ ſit ita firmũ ⁊ idiſſolubile ſic iter xpianos. Nō ꝫ q mrimōiũ ꝓſūmatũ iter xpiãos durat ſp nec ꝑt diſſolui aliquo cāu. ⁊ ẽ iſte tex. ad ħ optim⁹ ⁊ p rōnẽ ſuã poſſet argui q ẽ eccĺia ſi poſſꝫ illđ diſſoluere. de quo vide diſputanoez Jo. an. i regla oct⁹ legituni. li. vi. i mercu. ⁊ vide qđ dixi in. c. ex publico de ꝙuer. ꝓiuga. Op. ꝫ pdcā ⁊ ꝫ tex. nā cũ mrimoniũ ſit vex iter ifideles vt ħ i tex. ⁊ i. c. j. ꝑx. ñ vꝫ q poſſit ſepari ñ obſtāte defectu bapti. nā xps interrogat⁹ a iudeis q ſi bẽbāt baptiſmũ rñdit. quos de⁹ ꝓmiſit bō ſi ſeper. vt i. c.

de ifidelib⁹.de ꝓſñ.⁊ affi.⁊ ſic oñdit idiſſolubilitatẽ mr̃imonij ẽt iter ifideles.ad idẽ facit q2 mr̃imoniũ iſtitutũ fuit longe añ baptiſmũ.ſ.in ſtatu innocẽcie i paradiſo⁊ ibi recepit idiſſolubilitatẽ ſuã cũ fuit dcm⁊ erunt duo in carne vna vt le.⁊ nõ.in.c.i.de voto.li.vi.⁊ in.c.fraternitatis.xxxv.q.x. Sol.doc.nõ tãgũt ſz puto ſic dicẽdũ q ió póderaꝫ baptiſmus in idiſſolubilitate mr̃imonij.q2 vbi nõ eſt fides xpiana mr̃imoniũ nõ bz ſuũ ſignificatũ.na mr̃imoniũ ꝓlũmatũ denotat vnionẽ⁊ cõformitatẽ iter deũ⁊ eccliaz p aſſũptiones carnis humane vt in.c.debitũ.ẽ.de big.vñ ſicut figuratũ eſt idiſſolubile:q2 carnẽ quã de⁹ aſſumpſit nũ q̃z dimiſit ita⁊ mr̃imoniũ illud figurãs bz eſſe indiſſolubile ſic̃ figuratũ.p2o quo vide bo.gl.in.ç.q2 pp.xxvij.q.ij. Hoc autẽ ſignificatũ nõ bz mr̃imoniũ qõ ẽ iter ifideles q2 negãt aſſũptionẽ carnis⁊ ſic mr̃imoniũ iter eos nõ eſt ita firmũ⁊ indiſſolubile q2 ceſſat iter eos rõ idiſſolubilitatis. Nec ob. qõ dz qõ de⁹ cõiũxit homo nõ ſeparet⁊c.q2 non eſt homo q diſſoluit in caſu ſz eccliа auctoritate diuina.nã eccliа iterpretatur in h̃ ius diuinũ⁊ iduxit in h̃ ẽt fauore fidei ne infideles tepeſcerẽt redire ad fidẽ videtes ſe artari ad cõtinẽtiã vxorib⁹ rẽnuẽtib⁹ ſecũ cohitare. In gl.in ỽ.q relinq̃t ibi circa eũ.i.q ꝙuertiť.vult ẽ gl.⁊ meli⁹ tex.q remanẽs in ifidelitate dz reliquere trãſeũtẽ ad fidẽ.ſed poti⁹ videreť dicendũ oppoſitũ q2 ifidelis fuit relict⁹a cõiuge trãſeũte ad fidẽ ſz dic q ió dz ille relict⁹.q2 cũ ãbo deberent accedere ad fidẽ:ſed alter accedit⁊ reliqu⁹ nõ ſeq̃t dz illũ reliquere. Et nõ gl.i eo q dic q mr̃imoniũ non pót claudicare.i.ex pte vni⁹ tenere⁊ ex reliq nõ.Et itelligo h̃ quo ad ſubãm vinculi.nã quo ad debitũ reddẽdũ qñq̃z claudicat vt i.c.qdã de ꝙuer.cõiug.vel quo ad obligationẽ expectãdi reliquũ vt i c.de illis dẽ deſpõ.ipu. In ea.gl.ibi⁊ nõ p eccliam. q̃ſi dic nõ eſſe op⁹ vt iudex ferat ſnĩaz diuortij:ſz ipo fcõ ex cõtumelia creatoris ſepaꝫ mr̃imoniũ dic̃ tñ boſt.tutuz eẽ vt a iudice ſtatuaꝫ termin⁹ ifideli ad cohitãdũ cuz cõuerſo quo elapſo ſi noluerit cohitare ſolutũ erit mr̃imoniũ.ỽ quo dic vt lan⁹dicã i.c.fi.j.e. In gl.fi.i fi.gl.h̃ inberet opi.ſue quã.ẽ.tenuit i.c.,pr.ſz tu dic clari⁹ vt ibi dixi:⁊ iſte tex.parũ fac̃,p opi.gl.q2 nõ logt̃ q̃ñ mr̃imoniũ ſepaꝫ iudicio eccleſie pp hereſiz alteri⁹.vñ ỽolẽdo tenere opi.ꝓziaz poſſet iſte tex.reduci ad terminos.c.pcedẽtis⁊c.

Gaudemus Hoc.c.pncipliť bz tria dicta⁊.b.d.i ſũma. Pagani iũcti in gradu,phibito.l.canõica tñ cõuerſi ad fidẽ nõ ſepanť h̃ p.Si pagan⁹ pius plures vxores bẽbat p⁹ fidẽ ſuſceptaz adherebit prie h̃ 2°.Et ſi repudiata vxore cũ 2ª ꝓxerit ẽt p⁹ baptiſmũ dimittet ſcõaz⁊ adherebit ꝑme repudiate ẽt ſi repudiata cũ alio ꝓxiſſz:ſec⁹ ſi fornicata fuiſſz.h̃ tertio vſq̃ ad ſi.⁊ 2ᵐ dcz ibi q2 ỽo. tertiũ ibi q aũt. Caſus ſz̃alis. Pagani accipiũt vxores i ſcõo vel tertio gradu vel vlteriori pagãi talr cõiũcti ꝙuertũť ad fidẽ.Queſitũ fuit a dño pa.vtrũ p⁹ baptiſmũ teneãť inſimť remãere vl ab iuicẽ ſeparí. Rñdet pa.q ſacm̃ piugij apõ fideles⁊ ifideles exiſtut.vñ dic̃ aplus.Sigs frater ifidelez bz vxorẽ.⁊ hec ꝓſentit hitare cũ illo nõ dimittat illã.⁊ i p̃dictis gradib⁹ pagani licite ꝓbũť mr̃imoniũ:q2 cõſtitutiõib⁹ cãonicis nõ artãť:⁊ iõ fideles huiuſmõi i fauorẽ fidei xp̃iane mr̃imoniaſr copulari hbere p̃ñt⁊ licite remanere cõiuncti cũ p ſacm̃ baptiſmi nõ ſoluanť cõiugia ſz crimia dimittãť

Q2 ỽo. Pagani plures habẽt ſimul vxores: cõuertũť ad fidẽ.Queriť.vtrũ oẽs vel quã illaꝫ h̃ie ỽbeãt p⁹ baptiſmũ.rñz pa.oñdẽs q vnã tñ dz hie.Ab initio vna coſta i vnã feminã eſt cõuerſa.⁊ ſcriptura diuina teſtať:q pp h̃ relinq̃t homo p̃rem⁊ mr̃ez⁊ adherebit vxori ſue:⁊ erũt duo i carne vna.nõ dixit tres vel plures ſz duo:nec dixit adherebit vxorib⁹ ſz vxori:nec alicui lz inſimul plures hie vxores niſi diuina reuelatiõe alicui fuerit cõceſſuz p quã fiẽ Jacob a mẽdacio iſrahelite a furto⁊ ſanſon ab hoicidio excuſati fuerũt:ſic⁊ p̃iarche⁊ alij iuſti viri q plures habuerũt vxores ab adulterio excuſanť.⁊ hec ſnĩa in euãgelio cõpro baťQuicũ q̃z dimiſerit vxorẽ ſuã exceptа fornicatiõis cã⁊ aliã accepit mechať.ẽ ſi vxor dimiſſa alia duci ñ pót mul toforti⁹ nec ea retẽta.p qõ euidẽter apparet q nullus pót ſimul hie plures vxores nec aliq̃ plures maritos.ẽ ſeq̃t q p⁹ baptiſmũ p̃mã dz hie. Qui aũt. Pagani ſine ifideles dãt vxorib⁹ ſuis qñ volũt libellũ repudij.q̃riť vtruz illis viuẽtib⁹ poſſint accipe alꝫ ad fidẽ cõuerſi vel añ cõuerſionẽ.rñr q i euãgelio tale repudiũ reprobaťz iõ viuente vxore ẽt cõuerſus ad fidẽ aliã hie nõ pót niſi poſt cõuerſionẽ ipi⁹ illa rẽnuat hitare cũ illo.vel ſi cõſentiat nõ tñ ſine cõtumelia creatoris.vl vt eũ traheret ad mõtale peccatũ. In qb⁹ caſib⁹ mulier reſtitutionẽ petere nõ poſſz.ẽt ſi de iniuſta ſpoliatiõe ꝓſtiterit.q2 ꝟz aplm alter alteri nõ ẽ huiuſmodi ſuiture ſubiect⁹. Quãuiſ quoq̃z.Aliqs paganus dedit libellũ repudij vxori.illa nupſit alij ſm ritũ ſuũ vir conuerſus eſt ad fidẽ⁊ vxor ſua q̃ nupſit alij poſt repudiũ ſitr ꝓuerſa ẽ ad fidẽ⁊ petit illũ.q̃riťan poſſit ñ obſtãte eo q nupſit alij.rñr q lz ſm euãgelicã ỽitatẽ q duxerit dimiſſã mechabit.nõ tñ dimiſſor poterit obijcere fornicationẽ dimiſſe p⁹ baptiſmũ,p eo q nupſit alij p⁹ repudiũ.⁊ ſic eã tenetur rec pe niſi aliaſ fuerat fornicata.Ber. Nõ ꝑ vnã regulã gnãlẽ q lex cãonica i,phibitiõe matrimonij nõ extẽditur ad ifideles.⁊ idẽ dicẽdũ i alijs ſpũalib⁹ p illã auctoritaz aplũ.qd ad nos de his q̃ foris ſunt iudicare.dic foris.i.extra eccliaz vel fidẽ catholicã.Scõa regla colligiť ex tex.q lex diuina oẽs ifideles cõphẽdit.vñ mr̃imoniũ eoꝝ ꝟctũ ꝟlegẽ diuinã ẽ nullũ.Ex quo iſero q pagani ſeu iudei deliquẽtes ꝟ.l.diuinã pñt puniri ſec⁹ ſi deliquerẽt ꝟ.l.canonicã diſponẽtẽ ſup ſpũalib⁹.de his vide q̃ pulchre nõ. Inn. i.c.q ſup his de voto. Nõ ibi frater.q appellatiõe fratris cõphẽdiť qlibet xp̃ian⁹nã oẽs xp̃iani ſunt adiuicẽ fratres.q2 bñt vnũ patrẽ.ſ.deũ.⁊ vide tex.cũ gl.i.c.ad mẽſaz xi.q.iij. Nõ q iter fidelẽ⁊ ifidelẽ pót eẽ mr̃imoniuz q̃ intellige q̃ñ mr̃imoniũ fuit ꝟctũ añ cõuerſionẽ ad fidẽ.alias aũt iter diſpares fidei nõ pót eẽ mr̃imoniuz vt i.c.caue.xxviij.q.i. Nõ q p baptiſmũ dimittunť crimia.⁊ dic q dimittunť oia ẽt quo ad pnã.ita q ſi baptizat⁹ tẽ morerẽť ñ rẽtiret ẽt penã purgatorij vt dic̃ aug.ỽ pe.di.vij.c.fi. Nõ i.§.q2 ỽo.q nõ ẽ licituz cuicũq̃z quãtũcũq̃z ifideli ducere ſeu hie eodẽ tpe plures vxores.h̃.n.ẽ ꝟ.l.diuinã.Et nõ ex tex.plurias rõnes ex qbus cõcludit vnicã vxorẽ eẽ ỏbeť.

Nõ q pp fornicationẽ cõiugis nõ ſepaꝫ mr̃imoniũ quo ad vinculuz ẽt iter ifideles. Nõ i.§.q ãt q repudiũ factũ i ifidelitate nõ valet p⁹ cõuerſionẽ ad fidez.nec ẽt p̃ valuit ſm ỽitatẽ. Nõ q repudiata ſm ritum paganoruz ꝟbẽdo cuz aliquo nõ cõmittit adulteriuz.iõ maritus cõuerſus ad fidẽ nõ pót illi volẽti redire obijcere adulterium. Sz ꝟ h̃ oppõiť.ignorãtia iuris diui neminẽ excuſat.hz.n.locuz illud dcm apli q ignorat⁊c.xxxviij.di.i.c.q ea.ſz de iure diuino nemi lz mittere libelluz repudij.ẽ repudiata alteri nubẽdo cõmittit adulteriũ.So ꝟruz p⁹ fröte vi difficile.ſed pót ſic ſolui.Repudium erat approbatum.l.ãtiqua.ſ.veteris teſtamenti.vnde vtẽtes lege illa antiqua videnť excuſari ab adulterio.nã adulteriũ nõ cõmittť ſine dolo vt i.c.i lectũ.xxxiiij.q.ij.⁊ i.l.pe.ff.de adul.nõ.n.videť eẽ i dolo ifideles.exquo nõ recognoſcũt fidẽ xp̃ianã nec ſubijciunť euãgelio a quo repudiũ fuit reprobatuz.Cõclude ẽ q⁹ repudiũ nõ tenuit cũ ꝟbẽs excuſať ab adulterio rõne p̃dicta

In gl.i.ibi ſz nõ oĩs. dic clarius q ſcõus gradus ẽ,phibitus.l.diuina in linea ineq̃li.exẽplũ i patruo⁊ i nepte.nam iſti,phibẽtur.l.diuina vt i gl.ſz ſcõus gradus i linea eq̃li eſt ,phbitus ſolũ.l.cãonica.Et ỏ iſto gradu logt̃ iſte tex. exẽplũ i duoꝝ fratrũ filijs⁊ nõ ex gl.pſonas,phibitas l. diuina.⁊ dic lan⁹ vt dixi i.c.lias de reſti.ſpo. In gl.in ỽ.cõſtitutiõibus ibi ſed idirecte.ſz dic meli⁹ q⁹ iudei nõ ſubſunt eccliе quo ad tpalẽ iuriſditionẽ cãones ad eos nõ extẽduntur nec directe nec idirecte q2 eccliа nõ ſe ipedit de laicis niſi rõne aie.Sz de aiabuſ iudeoꝝ eccliа nõ curat exquo nolũt redire ad fidẽ.ſi tñ delinquerẽt iudei ꝟ.l.diui.bene poſſet papa vt vicarius dei illos punire ẽt directe vel ſi eſſent i feſti fidei xp̃iane vt pz.j.p totũ titulũ de iudeis.⁊ illa aucto

ritas apli qd ad nos ⁊c̄. ꝓcedit quo ad sñiam excōicatiōis itē quo ad fidē ⁊ quo ad spūalia. sunt aūt iudei subiecti romāo ipio. ⁊ deliquētes pñt pūiri p iudicē seclarē et dū veniunt ꝯ. l. dīnā i ꝑbēdo mīmoniū vt i. l. ij. ⁊ i. l. nemo. C. ō in deis. Et vide ad māz plene nōta p Inn. i. d. c. q ſup bis ō voto. In gl. ī v. duo ibi q si dormierit. dic q ibi ꝓmittūt plures vxores ñ eodē tpe ſz ſucceſſiue. Et nō gl. q numerus pluraľ qñqz pōit ad excluſiōez maioris numeri vt bic. qñqz minoris vt i. c. lz vniuerſis. ⁊ qō ibi nōt gl. ō teſti. dz g̃ capi ille ītellect⁹ ꝑz quē euitaſ abſurditas. In gl. ī v. ñ ad iparia i fi. nō bñ gl. ⁊ p ei⁹ cōcluſiōe fac̄. nā marit⁹ renouat votū vxoris ⁊ ñ eꝯ vt in. c. noluit. xxxiij. q. v. ⁊ vide bo. gl. i. c. manifeſtū. ca. q. Itē marit⁹ accuſat vxorē de adulterio crialiter ⁊ ñ eꝯ. xxxij. q. i. §. publico. ⁊ vide qō nō. in. c. tue. de. ꝓcura. In gl. ī v. cōpelleť ibi dixit Jo. ⁊ ħ ēt tz gl. i. c. ſi ifideľ. xxviij. q. i. ⁊ i. c. ſi. ea. cā ⁊. q. ij. hoſt. dic̄ ħ q inter fideles mīmoniū ñ diſſoluiť vt. ſ. c. pri. Inter ifideles vo dz iudex ꝑfigere terminū remanēti i ifidelitate. vt cohibet fideli. qō ſi noluerit diſſoluiť mīmōiū ⁊ ſic ſētit q añ pñ xionē termini ñ ē mīmoniū ſolutū. ħ dcm̄ mihi ñ plz. lz vti le ſit illud a ꝓncipio ꝙuare. vt clare appareat de volūtate in fidelis ſatiz ē. n. q alijs mōis appere poſſit q nolit cū fideli bitare. In gl. ſi. ibi bñficiū alicui cōpetēs. Nō bñ gl. et dicūt ħ doc. marie ino. q p baptiſmū ñ tollit accuſatio criminis. ⁊ ꝑt eē rō iudicio meo. nā pēa i foro iudiciali ꝙponit qz deliquēdo leſit rēpublicā. baptiſm⁹ vo opať remiſſiōez pctōꝝ reſpcū leſiōis dei. alis gſqz iudeus de facili p⁹ delictū diceret ſe velle effici xp̄ianū vt euitaret penā. Itē p baptiſmū ꝑz doc. tollit oīs ſeq̄la peccati. vt i fama ꝯcta rōne delicti. exēplū i vſurario. Idē de irregularitate q̄ ꝓuenit rōne delicti vt ſi ifidelis aliū occidit reuerſus ad fidē poſſit ꝓmoueri ad ordies. qz tollit illa irregularitas. cū ſit ſeq̄la pcti ꝙ ħ. l. di. ſigs viduā. Sz ē dubiū qdde irregularitate ꝯcta ſine pctō. pōe q pagan⁹ rōe officij publici aliquē fac̄ mori. Et i ħ doc. ſūt varij. hoſt. ⁊ io. an. ⁊ do. an. ſētūt q hec irregularitas ñ tollať p baptiſmū. qz ñ ē seq̄la pcti p ħ dcm̄. c. ſigs viduā. Sz Aug. Tā. ⁊ Jo. cal. tenēt ꝯriū q ifidelitate oīs irregularitas ꝯcta ex bōicidio tollit qō mihi pl⁹ plz. ꝑ p ar. a ꝯrio ſēſu gnāl⁹ ſūptū ex. d. c. ſigs viduā. ⁊. l. di. c. i. Itē qs efficit irregularis ex bōicidio cōmiſſo ſine pctō rōe cuiuſdā erroris. vī. n. qdā error q⁹ ts ꝓmoueať q ſec̄ boiez mori q̄ rō ceſſat i ifidelib⁹. cū p baptiſmū videať nou⁹ bō l. di. ferꝝ. Itē iſta irregularitaſ ꝓceſſit ex ꝓſtitutōe eccl̄ie. iō nō dz extēdi ad ifideles vt ħ iūcto. c. is q de ſē. ex. li. vi. fac̄ nōbile dcm̄ ino. i. c. ad audiēciā de homi. vbi dic̄ q cū irregularitas ſit de iure poſitiuo debem⁹ idubio iterptari quē ñ eē irregl̄arē. Irregularitas vo ꝯcraꝝ ex defectu ſacri ñ tollitur p baptiſmū vt ē bigamia. xxvi. di. i. c. acuti⁹. ⁊ i. c. deinde. Ex pdcis iferť ad clarā ōciſionē iſti⁹ qōnis nā eoipo q vxor ꝓmiſit adulteriū fuit ius acq̄ſitū marito. vt poſſit vxorē adulterā a ſe abijcere. iō p baptiſmū ħ ius marito cōpetēs ñ tollit. Extra gl. q̄rit nūqd vxor reuerſa ad fidē gaudeat priuilegio dotiū ꝯceſſo mulierib⁹ ab ipatore i dotib⁹ repetēdis vt ꝑferať oīb⁹ creditorib⁹ de qb⁹ i. l. aſſiduis. C. q po. i pig. ha. dixi i. c. ex līis de pig. Cōcludūt doc. q ſic qz ſi ipator potuit cōcedere. fortiꝰ ipe de⁹. ħ rō paꝝ ꝯcludit. qz ñ appet q p baptiſmū de⁹ voluerit ꝯcedere. Sz ego allego tex. i auc. itē priuilegiū. C. de bereti. vbi dī q priuilegiuz dotiū ñ ꝓpetit bis q̄ñ ptic̄pāt de fide. a ꝯrio q̄ oīb⁹ ptic̄pātib⁹ ꝓpetit. ſatis ē q̄ q tpe quo vlt vti priuilegio ē i fide ar. eorū q̄ nō bar. i. l. ex fō. ff. de vul. ⁊ pup. ſatis. n. eſt q̄litatē ſi dei ieſſe tpe vſus priuilegij. Ultio iducit ħ līa ad qōnē qd ſi fidelis dicat plurib⁹ mulierib⁹. duco vos in vxores ⁊ ille piter rñdeāt ⁊ nos te i maritū q̄ iſtaꝝ ſit priuꝝ. Cōcluſio eſt q nlīa qz ñ būit aiuz obligādi ſe pciſe vni qō ꝓcedit ēt ſi iter illas vna tm̄ fuiſſz apta ad mīmoniū iſti⁹. deficit. n. ħ cō ſenſus reſpectu iſtius viri tantum ⁊c̄.

Deus Ponit diſpēſatōez eccl̄ie cuz nouiter ꝓuerſis ad fidē vt vtať mīmōio cū relictis fratꝝ ꝯcro ꝑz. l. moſayca. Vel ſūma alr ſic. Nō lz relictā fris i vxorē accipe ⁊ de fcō ducta ſepanda ē niſi eccl̄ia aiter diſpēſet. Caſus litteralis. Quidā ifideles. ſ. iuoſi. cōtrahebant ma. cum relictis fratrum ſuorum. iuoſi. illi de nouo conuerſi ſunt ad fidem. querebatur vtrum deberent remanere cum relictis fratrum ſuorum. do. pa. cōcedit eis ꝓpter infirmitatem illorum vt matrimonijs ꝓtractis cuz relictis fratrū vtātur dūmō fratribus decedētib⁹ ſine ꝓle cū talib⁹ ꝯrerūt: vt iuxta legē moſayc̄ā femē defūcti ſuſcurrēt ꝓbibēdo ne tales de cetero ſibi copulēt poſt fidē receptam Ber. Nō p q ꝑz. l. moſayc̄ā licebat ducere vxorē fris defūcti duob⁹ tm̄ iterueniētib⁹. Ꝑrio q fr̄ deceſſerit ſine ꝓle. Scō vt duceret cā ſuſcitādi ſemē defuncti. nā ſoboles ide ſuſcepta attribuebať fri defūcto. vñ iſte ſupſtes erat p̄ carnal. defūct⁹ vo erat legal. vñ filij attribuebāť defūcto. ⁊ illud olī fuit ſtitutū i figura. q̄ bodie ceſſat cū veritas illuxerit. de quo vide tex. i. c. olī. viij. q. i. Scō nō papā ex maria cā poſſe diſpēſaꝝ ꝯ nouū teſtm̄. Nō vltio bodie non licere ducere vxorem fratris relictam in vxorem ēt ꝑm diſpoſitionem. l. maſayce ⁊c̄. Nicolaus Abbas.

De donationibus inter virum ⁊ vxorem ⁊ dote poſt diuortium reſtituenda. Rubrica.

Sup̄ viſū ē de diuortijs. Sz qz diuortio fcō dos repeti ſolet. ⁊ cōtēdit plerūq de dōatōe fcā ꝓſtāte mīmonio. iō poſt rubricā ꝓcedēt ſubijc̄ iſtā i q̄ tractať tā de dōatōe fcā iter virū ⁊ vxorē q̄z de dote p⁹ diuortiū reſtituēda ⁊c̄.

Mulieres. Separato licite mīmōio doſ ē reſtituēda ħ. d. Nō p q
m q̄ſiqz mīmoniū ex cā licita ſepať puta pp cōſāguinitatē ⁊ affinitatē vl aliō ipedimētū. Et qz iſte tex. logť idiſtincte ⁊ gnāliter ibi fuerit ſepate. credo diſpōnē tex. hīc locū ēt ſi ſit ſepatio fcā quo ad thor ⁊ mutuā ſuitutē i eo cāu i quo mulier ñ vēit dote priuāda. vtputa ſi pp nimiā viri ſeuitiā ſepať mīmoniū. vel qz vxor ad fidē ē cōuerſa vel i caſu ſili. Nō vltio q mīmonio ſepato dos dz integre reddi. nihil g̃ de iure marit⁹ dz lucrifacere pp expēſas fcās. nā ius ſolūmō cōcedit ſibi fructus dotis ad onera mīmōij ſupportāda vt i. c. ſalubriť. de vſuris. ⁊ i. l. vnica. C. de rei vxo. actio. In gl. ij. ibi iquantū facere p̄t. Jo. an. dic̄ gl. log ꝯ tex. cū tex. dicat totā dotez reddi debere. nec ob. iura allegata i gl. loquūť. n. qñ veruz mīmōiū ſoluiť. tūc. n. pp religas poſis mīmōij dferť marito. vt ñ ꝓueniať niſi iquātū facere p̄t. Sz iſte tex. dz itelligi i mīmonio putatiuo. puta cū mīmoniū ſepať de fcō pp ipedimētū aliqō. nā tūc cū appeat illū ñ fuiſſe maritū ñ dz ſibi cōſuli cū p̄iudicio vxoris. Itē iſto cāu ñ dať actio ō dote. ſz agiť cōditōe ob cāz vel ſine cā. vt nōt gl. j. c. c. de prudētia. merito ceſſat priuilegiū tributū marito i redditiōe dotis. Et nō bñ ħ dcm̄ qz multū lītat iura ciuilia allegata i gl. eo tm̄ caſu quo marito ꝓpetit priuilegiū. dic̄ io. an. ⁊ bñ q nō trāſit ad beredes mariti extrāeos. Et dz ꝓſiderari quātuz facere p̄t marit⁹ habito reſpcū ad tps cōdēnatōis vt i. l. maritū. ⁊ in. l. rei iudicate. ff. ſo. matri. Abbas.

Significauit. Soluto mīmōio cogiť vir dotē reſtituere ⁊ bona diuidere. q̄ cōiter eis obuenerūt. ħ dicit. Ꝑrimo ponit duplicē mulieris querelā. ſcō cāe cognitōem ibi ideoqz.

Caſus lr̄alis. Inter. p. mulierē ⁊. h. vix ſuū fuit diuortiuz celebratū. Sz dcūs. h. dotē ſuā illicite detiet ⁊ reddere ꝑdicit poſſeſſiōes q̄ſdā bēbāt cōes ⁊ illas ſibi retiere cōtendit. vñ mulier iſta ꝓq̄ſta fuit do. pa. mādat pa. qbuſdā. q̄tenus ſi ē ita. nec ē aliō. qō ipediat vix illū ꝓpellāt ad reſtitutionē doris. ⁊ ad diuiſiōez eoꝝ q̄ olī cōiter būerť Ber. Nō p optimū ar. q eccl̄ia p̄t p̄nciplr adiri ſup reſtōe doris mīmonio p̄us ſepato. Nō 2° q obuenētia cōiter marito ⁊ vxori debēt diuidi ſoluto mr̄imōio. Et itellige vt dī i gl. ō acq̄ſitis ex bōis vtriuſq. Vel extra gl. itellige de donatis vel relictis vtriſq. Vel ꝑz ꝓſuetudinē quoriūdā locorū ꝑz quā acq̄ſita p altex ꝓiugū ꝓſtāte mr̄imōio efficiunť cōia. ⁊ veniūt diuidēda ſoluto mr̄imōio. ⁊ ꝑz iſtū intellectū collige tales ꝓſuetudines ſeu ſtatuta vēdicare ſibi locū ēt in mri-

monio putatiuo. ⁊ sic ꝺclarato mr̃imõio nulla bõa p alterꝫ acqsita venũt diuidẽda ac si mr̃imoniuꝫ tenuisset. cessantibus autẽ istis cãis vel filiꝫ vxori restituit dos dũtaxat qa ota p̃sumũtur acqsita ex bõis mariti vt in.l.certũ.C.de dona.iter vi.⁊ vxo.⁊ i.l.quintus.ff.e.ti. Et iõ si mulier repit aliquid habere vltra dotẽ.illud potest p marituꝫ vendicari qz p̃sumit acquisitum de bonis suis nisi ipa p̃riũ doceat ñ emꝫ ꝺz p̃sumi q illicito modo acquisierit.

De prudentia.

Delegatus ad causã mr̃imonij si ferat sentẽtiã diuortij,pnũciare ꝺz dotẽ restitui.⁊ ẽ casus multũ allegabilis.duo facit.p ponit delegatoꝝ reph̃ẽsibile fcm̃.2° illud emẽdari p̃cipit ibi qz igit. Casus talis. Cã mr̃imonij q̃ vtebat iter.h.⁊.m.cõmissa fuit q̃busdã iudicibus. Judices p̃aguinitate,p bata tulerũt sñiaꝫ diuortij iter eos.sꝫ de dote quã mulier repetebat a viro nihil dixerũt.vñ mulier ꝟ signficauit dño pa. Rñt pa.eisdẽ iudicibus.qz ipi de mr̃imonio p̃cipaliꝫ coguerũt ⁊ de dote q̃ est cã icidẽs accessorie cogscere debuerũt ⁊ diffinire vñ mandat g̃ten⁹ p̃dictũ.h.cõpellãt vt p̃dcẽ mulieri totã dotẽ sicut iustũ fuerit restituat Ber. Nõ p iudicẽ eccliasticũ posse cognoscere de cã tpali laicoꝝ cũ venit accessorie ad cãꝫ ecclesiasticã ⁊ ad ꝟ allegat quotidie iste tex.sec⁹ ãt si cã spũal icidit coram iudice seculari.nã de ea ñ vꝫ cogscere secularis. sꝫ illã remittit ad eccliasticũ vt i.c.lator.g ñ.finit le.⁊.c.tuaꝫ de or.cogni.sec⁹ est i eccliastico quo ad tpalia vt ꝟ vides.et rõnẽ diuersitatis tetigi i.ꝺ.c.lator. Et aduerte qz pl⁹ ,pbat iste tex.q̃ꝫ soleat allegari.nã ñ solũ eccliastic⁹ cogscit de tpali cã icidẽti seu p̃iudiciali sꝫ ẽt de cã tpali.q̃ venit accessorie ad cãꝫ eccliasticã.sꝫ ñ fit ip̃i⁹ p̃iudicialis.nã sine cã dotis p̃t decidi cã mr̃imonialis.⁊ sic ñ ẽ p̃iudicial'ad cãꝫ mr̃imonialẽ.⁊ nihilomin⁹ iudex eccliastic⁹ cogscit rõe accessorij.depẽ det.n.a cã mr̃imonij:qz vbi ñ ẽ mr̃imoniũ ñ ẽ dos,l. ij.ff. de iure dotiũ qõ bñ nõbis. Nõ q̃ p̃missa cã p̃ncipali vꝫ cõmissa cã accessoria facit.c.prudẽtiã de offi.dele. Nõ vltimo ꝺz vex itellectũ iudicẽ delegatũ nõ dici offõ suo fũctũ si ñ,pnũciauit sup dote.qõ declara vt.j.latiꝰ. In gl.i.ibi cõditõe sine cã.nõ bñ gl.q vbi cõstat mr̃imoniũ nullũ fuisse ñ agit actõe de dote ad restõnẽ dotis.sꝫ cõditiõe sine cã. ⁊,p ꝟ tex.i.l.fi.ff.de cõdi.sine cã.⁊ dicũt doc.q hec p̃ditio ẽ ita p̃uilegiata quo ad ipaꝫ mulierẽ sic actio de dote .ff. de pecu.l.ex fcõ ⁊ i.l.ij.ff.de pui.cre.vide p spe.e.ti.§.fi.v.sꝫ si mr̃imoniũ.⁊ sic p̃ferr alijs creditoribꝰ.sic si vex fuissꝫ mr̃imoniũ,put bꝫ i.l.assiduis . C.q po.i pig.ba.⁊ in.c. ex lris cũ ibi nõtis ꝺ pig. In ea.gl.ibi trina dic.i.p̃ ãno restituebat tertia ps.i scõo ãno alia tertia.i tertio reliq̃ tertia.sꝫ hodie,pcedit qõ ꝺz i fi.gl.vt i mobilia restituãt stati . mobilia vsq; ad ãnũ. Quid ãt si iteriꝫ vxor non bꝫ vñ viuat.dic q ꝺz alimẽtari ab herede mariti.vt nõ.i.l.i.alꝫ i gl.⁊ an valeat statutũ vt q̃ꝺiu heres differet restituere dotẽ soluat certũ qd mulieri,p cẽtenario.vide p io.ꝺ lig.i cle.vnica ꝺ vsu. vbi vꝫ cõcludere q ñ.⁊ credo q ãnꝰ iste ꝺz dari vbi matrimoniũ tenuit.secꝰ si sep ait pp ip̃edimẽtũ vt dixi i.c.i.s.eo.

In gl.ij.ibi coraꝫ iudice seculari.nõ bñ gl.q vbi de dote agit p̃ncipaliꝫ.vt puta qz ñ fuit disputatũ de viribꝰ mr̃imõij uder eccliasticꝰ n ẽ cõpetẽs iter laicos. p̃riũ ꝟ ꝺz Imno. dicens q cũ cã dotis fit multũ cõiũcta mr̃imõio.p̃t de ea index eccliasticꝰ cogscere.⁊ sic vterq;.s.eccliasticꝰ ⁊ secularis erit cõpetẽs.do.an.tꝫ dcm̃ gl.nisi repetẽs dotẽ eẽt vidua ⁊ oppssa. Pꝛo dcõ ino.allo tex.i.c.i.⁊.ij.s.e.⁊ in. c.p vr̃as j.e.nã rõne cõnexitatis ãpliat iurisditio vt i.c.q̃nto ꝺ iudi. Itẽ eccla ꝺz eẽ fauorabilis mulieribꝰ i dotibꝰ recuperãdis j.e.nup.⁊ tene mẽti dcm̃ ino. In fi.gl.vult ĝ gl.q iudex deputatus sup cã p̃ncipali si i diffinitõe ip̃i⁹ nihil dixit ꝺ accessorio ñ p̃t ãpliꝰ de illa sine noua cõmissiõe se iterponere qõ bñ nõbis,p quo bñ fac.c.cũ appellatõibꝰ de ap.li.vi.⁊ l.rem̃nato.C.de fruc.⁊ lit.exp̃.do.an.dic p̃riã opi. posse sustineri q̃m,p cã accessoria cõperit actio vt i casu nr̃o. qz tc viraq; cã vꝫ p̃ncipaliꝫ cõmissa.secꝰ vbi expediret offõ iudicis nihil allegaret.sꝫ,p ꝟ dcõ qõ mihi plꝫ allo tex.nõ. in .l. iiij.C.depos.vbi vꝫ tex.aptꝰ i eo q ibi põderat vnicã actionẽ cõpetere,p depposito ⁊,p vsuris restituẽdis ⁊,p dilatõe restõnis depositi.iõ iudex q,pnũciauit sup restõne depositi.⁊ nihil dixit de vsuris ñ p̃t ãpliꝰ de illis cogscere q̃si secꝰ si,p vsuris accessorie venientibꝰ cõpeteret alia actio sed in casu nostro pro restitutione dotis competit alia actio vt i p̃dicta glo.ergo nõ põt dici iudicem functum officio suo. qz dos nõ restituitur ex officio iudicis. Et notabis ꝟ dictum.⁊ sic limita dictum glo.⁊ ita loquunt iura allata in ea.

Perunque.

Mulier pp adulteriũ a viro separata pdit dotẽ.b.d. Nõ ibi fornicatõis.q fornicatio ẽ nomeꝫ gnãle cõprehẽdẽs i se adulteriũ ⁊ oẽꝫ illicitũ coitũ. xxxvi.q.i. in p̃n. Nõ 2° ibi iudicio eccle.q maritꝰ nõ lucrat dotemꝫ ob adulteriũ vxoris separato mr̃imonio a iudice seculari.nã iudex secularis ñ ẽ i ꝟ cõpetẽs q̃ñ agit ciuiliter vt in.c.tue .⁊ qõ ibi nõ.de,pcu.vide p Jo.an.i.c.fi.de fo.cõpe.lib.vi.⁊ qõ plene dixi i.c.cũ sit gnãle de fo.cõpe. Nõ 3° ibi aut ,p̃pa volũtate.⁊ tene mẽti q si vxor recedit a viro ,p̃pa voluntate itellige pp adulteriũ.vt qz timuit maritũ sibi repetẽti dotẽ obstat exceptio adulterij. Et ex ꝟ nõ fingit q maritus p̃t p̃seq dotẽ sine accusatõe adulterij excipiẽdo mõ p̃dcõ. Alij exponũt de,pp̃ria volũtate mariti p̃t cõseq dotẽ vt qz maritꝰ eã expulit.et secũdũ istũ itellectũ quẽ ñ approbãt doc.nõ q maritꝰ põt,p̃pa auctre a se abijcere vxorẽ adulterã.qõ itelligit adulterio exrite notorio vt dico plẽ . i.c. fi.j.de adul.vbi gl.⁊ ꝟ ẽt casu vxori repetẽti dotẽ obstat exceptio adulterij.⁊ sic nõ q quo ad dotẽ lucrãdã paria sunt mr̃imoniũ separi iudicio eccle vel,p̃pa volũtate vxoris vel mariti ob cãm fornicatõis. Nõ ibi recõciliatam. q vxor adultera recõciliata p maritũ nõ ꝺz pdere dotẽ. Sꝫ q̃ro qd de viro cõmittẽte adulteriũ.dico q ꝺz pdere donatõeꝫ pp nuptias.quã fecit vxori ⁊ pari mõ põt mr̃imoniũ separi quo ad thoꝝ istãte vxore.vt ẽ tex.i.c.i.s.vt lite nõ cõtes. nõ.n.quo ad ꝟ iudicãt ad iparia maritꝰ ⁊ vxor.vt i.c.gaudem⁹.s.ti.,pri.⁊.xxxij.q.vi.nihil iniqus. Secũdo q̃ro nũqd heres mariti possit vxori obijcere adulteriũ ad effectũ ipediẽdi restitutõeꝫ dotis. Spe. tãgit co.ti.§. fi.v.qd si mulier agat ⁊ i ti.de excep.i.§.dicto.v.itẽ q̃rit.sꝫ plemꝰ p Bar.i.l.rei iudicate. ff.so.ma.vbi cõcludit q ñ p illũ tex. ex quo maritus tacuit in vita qõ satis mihi plꝫ.ar.in. c.fi.ꝺ dona.sꝫ nũquid maritꝰ possit obijcere ꝑ heredẽ vxoris õfũcti.dicẽdũ vt habet in tex.⁊ glo.in.l.fi.C.de adul. In gl. in ver.doralitiũ.nõ duas vltimas expositiones glo. Pꝛia q vxor ẽt donationẽ pp nuptias pdit quã debebat lucrari ex pacto soluto mr̃imonio.2° q pdit ẽt bona parafrenalia ⁊ dicũt parafrenalia bona q̃ mulier bꝫ vltra dotẽ.hec tñ vltima expositio nõ vꝫ pcedere qz appellatione dotis vel dotalicij ex,p̃pria significatõe nõ venit parafrenalia.⁊ iõ cã sumus in mã pẽali verba nõ debẽt extẽdi sꝫ potiꝰ restringi vt in.c.statutũ.de elec.lib.vj.⁊ in regula odia.⁊ in regula in penis.de re.iur.lib.vj.⁊ iõ doc.vident approbare expositionẽ p̃cedẽtez in glo.tñ tenebis mẽti glo.pp ipsius auctoritatẽ ⁊ põt appellari dotaliciũ dotis p̃ciũ. In glo.fi.ibi ⁊ istud verius credo. Nõ glo.singulariter qz facit ad multa ⁊ cõiter doc.vt Jnn.⁊ Hosti.⁊ Gof.⁊ Jo.an. sequũt gl. pp rõnes ipsius ⁊ marie pp.l.si vxor.ff.de adul.vbi dicit q nec mr̃imoniũ nec spẽ mr̃imonij violare ꝺz.vñ pp p̃uã intentionẽ mulieris.⁊ qz iã sñia tranfuit i rẽ iudicatã nõ ꝺ bet mulier dotem recupare.ꝺz nũc appareat matrimoniuꝫ fuisse nullum.⁊ maxime boc ẽ tenẽdũ ne deꝰ mlieri cã falsã di,pbationes vt dotẽ recuperet.⁊ facit,p hac pte qõ disputata i regula cũ qs de reg.iu.li.vj.in mercu.vbi decidit q ille q cognouit solutaꝫ credẽs cognoscere maritatã pũitur ,p crine adulterij.⁊ ꝺz aliq aliter distinguãt.mihi tñ plꝫ vt s.dixi.opi.gl.que ẽt videt esse cõmunis. Abbas.

Et si necesse.

Propter varietatẽ lecturaꝫ nõ solꝫ sũmari ⁊ fm itellectũ q pl⁹ plꝫ boc intendit. Logit mulier ex officio iudicis donata sibi a viro pp nuptias,p ?ser-

uatiõe illiciti matrimonij relaxare. ſi talis donatio ꝓſtet ipe dimẽtũ diſſolutiõi talis mr̃imonij. duidit nã ponit mãdatũ ꝓmiſſa triplici ipſi⁹ cã. quaꝝ ꝓma ꝓſiſtit in facto relique ĩ iure. ſecũda ibi cũ caſtra. tertia ibi ne ãt. Caſus litteralis Rex legion̄. accepit in vxorẽ filiã regis caſtelle ⁊ eidẽ dedit ĩ donationẽ ꝓpter nuptias caſtra quedam ita videlicet q; ſi aliquo caſu ipaꝝ relinqueret caſtra ipa cederẽt ĩ ius ei⁹ ſed ipi ꝓpter cõſãguinitatẽ ĩſimul ñ poterãt remanere vñ papa mãdauit q; deberẽt abinicẽ ſeparí: ſꝫ rex legion̄. nolebat eã dimittere niſi caſtra ſibi reſtituerent. ⁊ ita caſtra illa ꝓſtabãt ipedimẽtũ copule diſſoluẽde. vñ mãdat pa. archiepo cõpoſtel. ⁊ vniuerſis ep̃is ĩ regno legion̄. cõſtitutis q; cũ caſtra ipa q̃ ipedimẽtũ ꝓſtant copule diſſoluẽde ñ taꝫ ob turpẽ q̃ꝫ ob nullã cãꝫ ſint data cũ iter eos mr̃imonium eẽ nõ poſſit: ió nec dos nec donatio ꝓpter nuptias eẽ ꝑt: et ne ad cõmodũ ei cedat qõ debet ĩ penã eius poti⁹ retorq̃ri caſtra ipa reſtitui faciãt: ⁊ ad id p excõicatõis ſiñaꝫ puellaꝫ coartari Ber. Nõ ꝑmo ibi in dotem q; uir q̃cq; dotat mulierẽ. gl. tamẽ ꝑma exponit dotẽ. i. donationẽ pp nuptias ⁊ tũc nõ colligit illud notabile. ſed tenẽdo tex. ꝓprie dicit Ain. q; loquit ſm cõſuetudinẽ biſpanorũ q; vxores dotant. Exquo nota q; licite marit⁹ dotat vxorẽ. i. cõſtituit ſibi dotẽ ex ꝓpria ſubſtãtia. ſed tu hoc ſtta q̃ iſta donatio dotis ſit añ ꝫctuꝫ matrimonij. ſec⁹ãt ſi poſt ꝫctũ vel ſi effect⁹ donatiõis referret ĩ tps mr̃imonij. q; tũc nõ valeret vt ĩ. l. i. ⁊ qõ ibi nõ. C. de dona. añ nup. niſi plebei⁹ reciperet nobilẽ ĩ vxorẽ. ⁊ tũc videat donaſſe cã recõpẽſãdi cũ nobilitate. vt ibi nõ. ⁊ per bar. ĩ. l. ſi diuortio. ff. ſolu. ma. Nõ ſecũdo nõ valere pacta q̃ diſſolutionẽ mr̃imõij ꝫ iuris diſpoſitionẽ difficultãt. nã mr̃imõia debẽt eẽ libera ĩ ꝫbẽdo ⁊ in diſſoluẽdo vt ĩ. l. libera. C. de inuti. ſtip. Nõ tertio q; vbi nõ ẽ mr̃imoniũ ñ ꝑt dici dos. ⁊ q; talis dos ſoluta prꝛetextu mr̃imonij nulli põt repeti cõditiõe ſine cã. de quo ĩ. l. auunculo. ff. de cõdi. ſine cã. erãt. n. iſti cõſanguinei ĩ gradu prohibito vt in gl. Nõ q; nõ dz qs ſentire cõmodũ. vñ dz penã ſuſtinere. Ultimo collige iudicẽ eccleſiaſticũ poſſe ſe ĩtromittere de reſtitutiõe dotis marie cũ difficultat diſſolutionẽ illiciti mr̃imonij. Jn gl. ſi. in ſi. nõ ſingularit iſtaꝫ gl. que ſatis plene diſcutit an ⁊ qñ ꝫbentes mr̃imoniũ ꝫ leges debeãt pdere dotẽ ⁊ donationeꝫ pp nuptias. ⁊ collige ex ea q̃nq; ſolutões ſeu lec. Pria q; iſti ignorãter ꝫrerũt. ió fit reſtitutio hinc inde ⁊ bona nõ applicãtur fiſco. hec ſo. vera eſt ĩ ſe. ⁊ pbatur in. l. q ꝫ. ⁊ auc. inceſtas. C. de inceſt. nup. vbi pena cõfiſcatõis ponit ſciẽter ꝫbẽtib⁹. ſꝫ hec ſolutio nõ plꝫ gl. quo ad iſtũ tex. q; iſti dicebãt cõſãguinei in ſecũdo gradu. ⁊ ſic nõ erat ꝓhibita ignorãtie. Nõ diligẽter hoc dcm̃ q; cõiũcti in gradu ꝓhibito quo ꝓſumũt hãe noticiã cõſãguinitatis. Scõa lec. ſeu ſo. q; iſti ſciebãt ſcm̃. ſꝫ igrabãt ius. forte. n. credebant q; regib⁹ liceret ꝫbere in gradu ꝓhibito lege canonica. ⁊ fuit hec lec. Jo. ex qua collige q; ignorãtia iuris excuſat ab illa pena cõfiſcatõis bonorũꝫ qõ nõ vr̃ placere Jo. an. hic. dicit. n. q; ignorãtia iuris non excuſaret iſtos. gñmo nec feminã cũ illa nõ excuſet niſi in caſib⁹ a iure exꝑſſis. vt ẽ tex. notabilis ĩ. l. nec paſſiꝫ. C. de iuris ⁊ fac. igno. poſſet tamẽ ꝓcedere ꝫ eũ. ſi erraſſent i facto. puta q; credidiſſet diſpẽſatũ. ⁊ ſic trãſeũt doctores cõiter hic. ⁊ videtur tenere legiſte in. l. qui cõtra ꝓallegata. ⁊ in l. auũculo. ff. de cõditiõib⁹ fine cã. ſed Bar. tꝫ ibi ꝫriuꝫ ſequẽdo iſtã opiõnẽ Jo. lꝫ ꝺ ea nõ faciat mẽtiõnẽ ⁊ ꝺ ꝓ auctẽticã inceſtaſ. vbi pena apponit ſciẽter ꝫbẽtib⁹ faciat. l. ſi ad ulteriũ. ff. de adulterijs. vbi errãtes in iure excuſãtur a pẽa ĩceſtus ⁊ adulterij. nec ob. dicta. l. q ꝫ. que regrit iuſtũ erroꝛẽ. nã loquit ſm eũ qñ agit de pena amiſſiõis lucri. non enĩ ex pacto ꝓcedẽti poterit alter cõiugũ ex tali mr̃imonio aliqd lucrari niſi iuſto erroꝛe tale mr̃imoniuꝫ ꝫriſſet. Et ió cõclude tria. q; aut agit de pena adulterij ſeu ĩceſtus. ⁊ erroꝛ iuris excuſat. vt. d. l. ſi adulteriũ. vbi tex. notabilis. aut agit de pena ꝓditiõis, ꝓprie ſubſtãtie vt dotis ſeu donationis pp nuptias. ⁊ idẽ ar. in. d. auc. ĩceſtas. Aut de pena ꝓditiõis lucri. ⁊ nõ excuſat vt ĩ. d. l. qui ꝫ. ⁊ hãc opinionẽ teneo marie cũ ſim⁹ in penalib⁹. ⁊ ſic aſſumẽda ẽ mitior opio vt in regula in penis li. vi. Et nõbis bñ hãc opionẽ. q; nemo ponit hic. ſed doc. moderni cõiter trãſeũt cũ opi. Joã. an. hec tñ ſo. lꝫ ſit vera in ſe. tñ nõ puto cõgruere huic lr̃e. q; hic ꝓſupponit q; iſta puella erat digna pena ex tali cõiũctiõe. ergo nõ errauerat in iure ꝑ dictã. l. ſi adulteriũ. Tertia ſolutio q; pena cõfiſcatõis hẽbit locũ. ſed papa, ꝑ bono pacis ex officio ſuo ꝺ, puidit ⁊ de hoc ifra ĩ fine. Quarta ſolutio q; hic nõ poterat pena cõfiſcatõis hãe locũ. q; iſti reges nõ recognoſcũt ſupiorẽ vt dixi in. c. ꝑ venerabilẽ q ſi lij ſint legitimi. Nõ hãc ſolutionẽ ſingulariter. ex q̃ ego colligo notabilẽ dcm̃ q; in nõ recognoſcẽtib⁹ ſupiorẽ de facto papa nõ vẽdicat ſibi penã a lege ĩpoſitam. ⁊ ſic vr̃ q; in iſtis papa nõ ſuccedit loco ĩperatorũ. ⁊ ſi eẽt vera ſingulariter limitabit dicta inno. i. c. lꝫ ex ſuſcepto. de fo. ꝓpe. vbi dicit q; vbi deeſt ſuperior de iure vel de fcõ recurrẽdum ẽ ad papã ex generali poteſtate quã a deo recepit. ⁊ idẽ ſẽtit boſhẽ. in. c. nouit. de iudi. poſſet. n. dici q; papa ſuccedit vt faciat iuſticiã nõ aũt vt exigat penã a lege ĩpoſitã. poſſet tñ inſtari. ſꝫ ꝓnũc trãſeat ⁊ tene ſemp mẽti illã ſolutionẽ ſic ĩtellectã. Quĩta ſolutio q; rex nõ poterat aliter induci. vt recederet ab illa cõiũctiõe niſi caſtris reſtituis. ⁊ hec vltia ſolutio ĩcidit cuꝫ tertia qõ papa ex offõ ſuo, puidit. Alij extra glo. dicũt q; iſta erãt bona regni que nõ poterãt alienari vt i. c. ĩtellecto. de iureinrã. Hec ſo. ẽ bona ĩ ſe. ſꝫ nõ cõgruit littere cui⁹ rõnes ſũt vniuerſales. Alij dicũt q; hic fuerunt bona donata, ꝑ cõſeruatiõe illiciti mr̃imonij. ⁊ ſic nõ valebat pactũ cũ ipediret diſſolutionẽ mr̃imõij. ⁊ ſentit hãc ſol. do. an. ſed certe lꝫ ſit vera in ſe añ traditionẽ rei. nõ tñ valꝫ poſt traditõeꝫ. q; in pari cã turpitudis melior ẽ ꝓditõ poſſidẽtis vt in regula ĩ pari ĩ. vi. Et cõcludẽdo mãm cũ dcis doc. ꝺ dic aut ſũt cõtracta ſpõſalia tñ de futuro. ⁊ nõ bẽt locũ illa pena cõfiſcatiõis bonorũ ẽt ĩ ſciẽter ꝫbẽtib⁹ vt ẽ tex. fꝫ cõeꝫ lectura in. d. l. auũculo. Jtẽ putat ꝺ do. an. ſi fuit ꝫctũ mr̃imoniũ ⁊ nõdũ cõſũmatũ de hoc dicto ſatis põt dubitari. ⁊ cõtrarium aperte ſentit Bar. in. d. l. auũculo. vbi videt ſentire q; ꝫcto mr̃imonio ꝑ verba de ꝑſ̃nti hẽt locũ illa pena. nã nullus tex. expreſſe exigit copulã. facit. l. cũ hic ſtatus in ſi. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. Tene tñ menti opi. do. An. q; cũ ſimus ĩ penalib⁹ poſſet obſeruari. Aut matrimoniũ fuit cõſũmatũ. ⁊ tũc ſi ſciẽter ꝫrerũt ꝫ locuꝫ illa pena cum limitatione predictorũ niſi ſupior ex officio ſuo velit prouidere pp bonũ pacis vel vt facilius diſſoluat tale matrimonium. ⁊ in hoc caſu itelligerẽ proprie iſtuꝫ tex. nã non video q; iſti regi cõpetijſſet actio q; dedit ob turpẽ cãm ⁊ tamen fuit ſecura de facto. lꝫ aliter inuat rõ lr̃e. ſꝫ vr̃ tex. de hoc in. d. l. auunculo. niſi dicas q; licet fiſco cõpetat ius auferendi. nõ tñ delatori deeſt ius repetẽdi ꝫ vxorem. ſed ꝫ hoc facit illa regula in pari cã. Aut ꝫrerũt ignorãter ⁊ diſtingue qualitatem ignorãtie vt. ſ. dixi. Extra glo. ꝺ quero nũqd illa pena cõfiſcatiõis hẽat locũ cõtra ꝫbentes in gradibus ꝓhibitis lege canonica. Aliqui dixerũt q; nõ q; tex. ĩ. d. l. qui contra. loquit in ꝫbentib⁹ ꝫ leges. Cõtrariũ cõſuluit do. meus do. car. cui⁹ dictum approbo. q; exquo lex approbat in iſtis ſpñalibus canones vñ ꝫbere ꝫ legẽ qui cõtrabit ꝫ canonẽ. facit. c. i. de no. op. nũci. Jtẽ cãones dicuntur leges. vt in. c. nicena. xxxi. di. hoc apte ſentit iſta glo. relata ad tex. ⁊ tene ſemp mẽti ꝺ dcm̃ q; facit ad cõ ſimiles qõnes ⁊ poterit adducere hãc materiã contra contrabentes matrimonium impediente iuſticia publice hõeſtatis. Abbas.

n **Uper a nobis.** Uſufructuarius ſine cõſenſu dñi donãs rẽ ipſaꝫ vxori propter nuptias non trãſfert in eam plus iuris q̃ ipſe habeat. Idem de eo qui ſub conditione adimente habet rem in heredutatem vel in feudum hoc dicit. primo duplex queſtio. ſcõo vtriuſq; ſolutio ibi nos. tertio quedã inſtructio ibi illud. prima ⁊ ſecunda pars diuiduntur in duas. quia quelibet ponit qõnem ⁊ ſolutionẽ vt patet in littera. Caſus liꝫalis. Aliquis dedit

alicui aliquam terram non in feudū vel hereditatem: ſz tm̄ q̄diu viueret poſſidēdaz, ille poſtmodū partem illius terre dedit vxori ſue in donationē ſuā propter dotem. deceſſit vir, q̄ritur vtrū vxor eius prefatā donationē hr̄e debeat dū vixerit ⁊ tenere cū eccleſia dotes, ptegere tenetur viduarū Secūdo p̄ōit alia queſtio. Aliqs dedit alicui ⁊ heredi ſuo de legitimo matrimonio nato in hereditatē vel feudū aliq̄z terrā. poſtmodū ptē ipius terre vxori ſue dedit in dotem. Queriť an donationē illā de iure poſſit hr̄e. cōſult⁹ pa. rñt q⁹ regulariter nullus poſſit plus iuris in aliū tranſferre q̄z hr̄at. vir predictus nō potuit vxori relinquere qō ei non licuit: niſi quoad vixerit poſſidere: nec mulier illa terrā illaz habere poteſt. niſi ille ad quē terra illa ſpectat donationi voluerit cōſentire. Et idē ē in ſecūda q̄one dicēdū. nā ſz eccleſia in cauſis viduarum fauorabilis debeat eſſe. tm̄ p̄ iuſticiam nō ē eis fauor eccl̄ie cōcedēdus. In fi. dicit q⁹ vxor dicitur dotē dare viro; vir ár vxori donationē propter nuptias Ber. Nō tres ſpēs conceſſionis que de re aliqua fieri p̄ſit. nā quādoq̄z dať ſeu cōcediť i hereditatē. i. vt poſſit donatarius ad libitū diſponere ⁊ heredē in illa inſtituere ſicut i re, ppria. Q̄ñq̄z p̄cediť in feudū. vt vtile dominiū trāſeat i vaſallū. directū vero remaneat penes dñm de quo i. c. i. ō feudis. Q̄ñq̄z cōcediť donec vixerit is qui recipit. ⁊ videť hoc caſu cōceſſus vſufructus rei. Itē nō q⁹ eccl̄ia teneť defendere dotes viduarū nō tm̄ p̄ iuſticiā. Ex quo nō q⁹ rōne fauorabilis ⁊ pie cāe nō eſt alicui iferēda iniuſticia. facit ad illud vulgare. vnū altare nō eē diſcopiendū vt coperiať aliud. cōcor. c. cum cām. ſ. de preben. Item nota ibi ⁊ heredi q⁹ appellatione heredis q̄ñq̄z veniūt filij legitimi tā tū. de quo tamē dicēdū vt plene nō. bar, i. l. gallus. ff. ō li. ⁊ poſt. Itē nō q⁹ vſufructuarius p̄ōt ius ſuū alij ſ concedere in vita ſua. Itē nō q⁹ vaſallus p̄ōt cōcedere feudz ſeu prem feudi in dotem ſeu donationē, ppter nuptias. Et dicit hic Inn. q⁹ ex cā dotis aliter nō permittiť alīcatio feudi. ⁊ nō bñ hoc dictū de quo vide qō plenius nō. in. c. que i eccleſiarū de p̄ſti. hoſt. dicit q⁹ ēt ex alia cā p̄ōt alienari dūmodo ad tp̄s vt h̄ remittit ad nō. in. c. fi. ne prela. vi. ſu.

Ultimo nō q⁹ dñs cōſentiēs alienationi facte de re ſua ſibi preiudicat. ¶Dotes etiā colligere in fi. lr̄e. q⁹ cōſulēs dz vti vocabulis, pprijs. hic. n. papa quodāmodo reprehēdit iſtū de inceptitudine vocabulorū in eo q⁹ in cōſultatiōe dicebat virū dediſſe vxori dotē. nā debebat dicere donationem propter nuptias. ¶Poſſet tm̄ intelligi tex. proprie, put dixi ſ. c., pri. Oppo. videť enī hec lr̄a ſine dubio. nā ſoluto matrimonio donatio debet redire ad virū ſicut dos ad mulierē. vt. ſ. c. fi. ergo iſta vxor nō poſſet cōpellere retētorem huius rei ēt ſi fuiſſet, ppria mariti ex quo vir erat mortuus. Sol. doctores ītelligūt vt decre. hēat dubiū q⁹ erat pactuz vel cōſuetudo vt vxor ſuperſtes lucrareť donationē, ppter nuptias vel ſaltē in vita ſua teneret. ſed rō decidendi in contrariū patet in littera. q⁹ maritus nō potuit plus iuriſ. ⁊ c. et ex h̄ nō q⁹ maritus nō p̄ōt ſibi retinere partē dotis ſz conſuetudinē loci ſi res dotalis fuit cōceſſa vxori ad vitā ſuaz. ex quo collige q⁹ reſoluto iure auctoris reſoluit ius ſucceſ

ſoris cōcor. tex. ff. de pig. l. lex vec.

p **Er veſtras.** Marito vgente ad iopiam pro dote ſatiſdatio pr peti. Ita ſūmat abb. ⁊ fm hunc intellectum eſſet hic caſus ſingularis qui non eſt alibi, ſed inherēdo verbis littere p̄ōt ſic ſūmari. Vir agens pro dote nō oīno excluditur ex eo q⁹ vergat ad inopiaz nec preciſe cogit ſatiſdare vltra facultatē, ppriā. ſed dos ſibi aſſignať ſub cautiōe quam preſtare poteſt. ⁊ ſi p illā cautionē non eſſet ſufficienter, pui ſum cōſūptiom dotis deponetur dos apud mercatorez. vt de honeſto lucro vir ſuſtineat onera matrimonij. h. d. fm intellectum quē tenco. ⁊ eſt caſus nōbilis ⁊ quotidianus. dividiť. nā in prima cōſultatio. in ſecūda reſpōſio cum māda to ibi cū ergo, ¶Prima ps ponit cāe delegationē actoris pe ntionē rei exceptionē. ⁊ iudicis ītcrlocutionē. Scōa ponit duas cās mādati alternatiuu quod ītcr illas interſerit.

Caſus lr̄alis. Inter. h. virū ⁊ vxorē ſuā coram cōſulib⁹ ciuitatis ianue ſup q̄libz ſūma pecūie ipi⁹ mlieris q̄ō vtebať coram q̄b⁹. d. h. petebat dotē vxoris ſibi aſſignari. mlier dicebat ez̄ q⁹ aſſignari ñ dēret ei cū ad iopiā vgeret niſi cautionē p̄ſtaret de dote ſaluāda. Et q⁹ eā a ſe expulerat. ⁊ ad inopiā vgere videbať iudices, pnūciauerūt q⁹ dos illa ñ aſſignareť eidē. niſi p̄ſtaret idoneā cautōez ō ipa ñ pitura. ⁊ ſic dos illa remāſit penes quēdā magr̄m. r. poſtmodū vo dicť. h. ipetrauit lr̄as ad archiep̄m ⁊ archidiaconū ianuen. circa illū magr̄z. r. ſup dote p̄dcā. Judices dcūz magr̄z. r. ad ſuā p̄ſētiā citauerūt. coram q⁹ dcūs. h. petebat a dcō magiſtro. r. dotē vxoris ſue. Sz idē. r. exceptiōez oppoſuit ꝙ ipz vz q⁹ vxorē ſuā a ſe repulerat ⁊ tacita vitate ſup h̄ lr̄as i petrauerat vz q⁹ alia vice. ſup eadē dcā q̄ō mota fuit coram ꝙſulib⁹ ciuitatis ⁊, pnūciatū fz q⁹ ſupi⁹ pmiſſū ē. Judices cū ō h̄ p̄ſtitiſſet eiſdē p̄ceperūt eidē vt de dote ſaluanda caueret ⁊ vxorē recipet. Sz cū ipe cautōes p̄ſtare ñ poſſz ad ipi⁹ iſtātiā dño pape h̄ reſcribere curauerūt. vñ dñs papa his p̄miſſis mādat eiſdē. Quaten⁹ dotē faciāt aſſignari eidē ſub ea cautōe quā p̄ p̄ſtare. vel ſaltē alicui mercatori eā cōmittāt: vt de pte honeſti lucri dcūs vir onera poſſit mīrimonij ſuſtētare. ne occaſiōe dotis detēte: vxor a viro dimiſſa. vel vir q dimiſit vxorē adulterij reatū incurrat. ſatis enī p̄ōt ei credi modice dotis. cui creditť corp⁹ vxoris Ber.

Nō p̄ ar. optimū ex tex. q⁹ eccl̄ia p̄t ſe ipedire ō dote nō ſolū i fauorē viduaz. vt. ſ. c., pr. ſz ēt i fauorē mariti petentis dotē ſibi, pmiſſā ⁊ ſic faē, p opi. Inn. quā tetigi i. c. latoz ſ. q fi. ſint le. niſi dicať vt dixerūt qdā q⁹ iſte actor erat pauper ⁊ miſabil⁹ pſōa iō potuit recurreť ad eccl̄iam. lxxxvij. di. i. c. i. Et ex h̄ itellectu nō q⁹ paup ⁊ miſabil⁹ pſōa p̄t aliū q̄ūire coram iudice eccl̄aſtico, p h̄. c. ſup qbuſdā. j. ō v. fi. ⁊ c. ſignificātib⁹ vbi p īno. de of. deleg. ⁊ tene mēti vtrū q̄z dicti nā reus h̄ erat laic⁹ qō pz ex eo. q⁹ p̄ fuerat q̄ūt⁹ coraz cōſulib⁹ ciuitatis. Nō 2° ar. optimū ex tex. q⁹ vir p̄t repellere vxorē ſi dos ſibi, pmiſſa ñ ſoluiť. q⁹ cuz ex dote teneať ſuſtiere onera mīmōij. vt i. c. ſalubriť. j. ō vſuriſ. ⁊ i. l. ſi cū dotē. §. ſi marit⁹. v. fin aūt. ff. ſo. ma. p̄t r̄cuſare h̄ onera. ex quo ſi bz vī ſūmat emolumēta ⁊ pl⁹ nōnter, pbat h̄ lr̄a q⁹ ēt vxor ex hac cā abiecta p̄t marit⁹ ageť ad dotē ſibi, pmiſſaz exquo patū ſe reddit ſoluta dote vxorē reaſſumere. ⁊ h̄ ſentit hoſt. h̄. Ex quo ēt ifero maritū ñ teneri ad traducēdum vxorē dote p̄us ſibi ñ ſoluta. Quid ār ſiqs duē vxorē ſine dote. dic q⁹ marit⁹ teneť eā aleť de ſuo fz ſtatū p̄ſōe. ita notāter vlt ino. h̄ ⁊ gl. i. d. v. fin ār facit tex. i. l. q⁹ ſi nulla. ff. ō relig. q⁹ bñ nōbis. Itē nō q⁹ ſi obligat⁹ ex iuris diſpōne ad p̄ſtādū cautōez idoneā vt fideiuſſoriā ſeu pigȝraticiā illā p̄ſtare ñ p̄t admittiť p̄ſtās eā quā p̄t puta iuratoriā, p h̄ iura alle. i gl. añpe. ⁊ ad h̄ ſolz allar iſte tex. q⁹ tm̄ lra fz nō. i. c. fi. ſ. ō pig. Itē nō caſū ſinglarē q ñ ē alibi de iure cānico q⁹ ex pecūia depoſita ap⁹ mercatorē licite p̄t capi ps hōeſti lucri. ⁊ fic ex pecūia cū miſterio alteri⁹ p̄t, pcūrē hōeſtū lucr̄. ⁊ fac optīe h̄ lr̄a i ar. vt ſolit⁹ mercari ex pecūia poſſit agere p̄ debitorē morioſū vt ſoluat loco ītercē id q⁹ verifiť fuiſſz lucrat⁹ ex pecūia tradita. de quo vide qō lati⁹ dixi in c. q̄ſt⁹. j. de vſuris. Sz q̄ro q̄liť fiet iſta depoſitio apud mercatorē. io. an. dic̄ q⁹ mercator p̄ſtabit cautōez ō pecūia integraliť reſtituēda. ⁊ de pte lucri reddēda. ita q⁹ cōpēſato lucro cū dāno de eo qō ſupeſt ō lucro ſoluať certa ps pro oneribus mīmōij ſuſtētādis ad h̄ iſti. p ſoc. i. §. de illo. ⁊ in l. ſi ñ fuerit. §. ariſto. ff. co. ⁊ ad p̄mū dcm̄ de cautōe p̄ſtāda a mercatore adduco. l. ij. ff. ſo. ma. Nō. fingiť h̄ dcm̄ q⁹ neſcio alibi. nā ex h̄ iferť vnū mirabile vt pecūia poſſit depōi ap⁹ mercatorē cū h̄ vt capitale ſp ſit ſaluū. ⁊ q⁹ ō lucro ſoluať certa ps. Et vide hāc qōnē plen⁹ tactā p hoſt. i ſūma i ti. de vſuris. i. §. an aliqd vbi tēnit exp̄ſſe valeť pactū vt deponēs pecuniā ñ ſētiat dānū i capitali, monet q⁹ h̄ pactū ñ ē p̄ fz p̄ter nām p̄ct⁹, pactū ár fcm̄ p̄ter nāz p̄ct⁹ vz. l. i. ff. ō poſiti. ⁊ i. c. vnico. ſ. ō p̄moda. Dic̄ tm̄ poſtea q⁹ ſi capitale eēt pditū cāu fortuito deberet deponēs dimittere in toto aīe. fz ego ñ credo q⁹ taliſit hōeſta ⁊ licita ſocietas qm̄

possz ꝓtigeꝛ q ponẽs opaz sẽtiret dãnũ i opis amissis ⁊ i capitali pecũie qđ ẽ ꝺ̃ nãz societatis. cũ societas sit q̃dã frnitas. l. vex. ff. ꝓ soc. h ãt societas eẽt potius leonina. l. si nõ fuerit ꝓalle. ⁊ pro hoc allego bo. gl. in. c. plerisqz. xiiij. q. iij que dic̃ ad hoc vt societas sit honesta ⁊ licita iter ponẽtem pecuniã ⁊ ponẽtẽ opam oz q ponẽs pecuniã sentiat de lucro ⁊ de dãno. hãc ẽt sniam vt iudicio meo sentire cal. in repetitiõe. c. naugãti. j. de vsuris. Et ad. §. de illa. q multuz ob. vbi vt valere pcm vt alter nõ sentiat de dãno sed de lucro. rnder Cal. q dz itelligi non de capitali sed de dãnis ⁊ lucris cõtingẽtib⁹ saluo capitali. Ego vo do aliã solonem. clariozẽ. dico. n. q ille tex. ,pcedit quo ad ponẽtez opam. ẽ eni licitũ ⁊ honestũ pactũ ex psona ipsius: vt ipse nõ sentiat dãnũ in opis. s. amissis in capitali. rõ qz ipse sentit dãnũ in opis. nã tm̃ affert opa illius q̃ztũ pecunie alterius qnimo vt ibi tex. dicit opa ⁊ industria põt esse tãta vt valeat pactũ vt ipse lucreꝛ duas ptes ⁊ tertiã hẽat ponẽs pecuniaz. In dubio aũt cũ duo ꝳbũt societatẽ ⁊ vnus ponit pecuniã ⁊ alter opam vl actũ vt lucrũ eq̃liter diuidat̃ iter eos: de h est gl. nõbilis quã oẽs tenẽt in. l. i. C. pro soc. nec ista lra ꝺ̃ dicit pdictis cũ nihil dicat vt capitale debeat esse saluũ nec est speciale in pecunia dotali vt qdã sõtinuerũt. qz ẽt ꝓ redimẽdis capti. nõ lz fenerari. vt in. c. sup eo. j. ó vsuris. qnimo tex. iste apte dicit vt capiat̃ ps de honesto lucro: nec ẽt credas q sit licitũ a pncipio pacisci vt habeat ponẽs. x. pro cẽtenario vel aliã q̃zutatẽ sicut faciũt q̃dã vidue credẽtes hoc eis licere ⁊ solẽt alig ad eaz defensionẽ allegaꝛ istũ tex. cũ illa opi. Jo. an. Certe h nõ est licitũ qz non lz ex pacto quãtũcũq; minimo capere ex pecunia si non subijcit se periculo. xiiij. q. iij. ꝓ totũ ⁊ h nõbis. In gl. ij. ibi audiri nõ debuit. sed h vl ꝺ̃ tex. vbi fuit auditus restitutiõe prius nõ facta. Host. dicit ⁊ bene q ille q dotem ,pmiserat cũ cõuenireꝛ ex ,pmissiõe sua nõ poterat obijcere de spoliatione mulieris marie cũ ipse dedisz cãm huic spoliatiõi dotẽ nõ pstando. nec obstat si dicat q exquo nõ sustinebat onera mãimonij nõ debebat audiri petẽs dotẽ qz ꝑz eũ iste paratus erat vxozẽ reassũmere soluta dote. ⁊ h mihi plz. licet Inn. dicat q illa exceptio q vxozẽ abiecerat nõ erat vera in facto. nã dico q ꝓsuppposito q esset va nõ tenebat̃ subiꝝ onera mãimonij exquos dos sibi nõ soluebat̃: nisi velis dicere q exquo recepit ,pmissionẽ ab extraneo debebat agere ꝺ̃ extraneũ ⁊ nõ repellere mulierẽ. arg. in. l. si extraneus ff. de iure do. ⁊ satis h possz admitti in marito diuite. sz iste erat paup vt dz in lra. In gl. in v. tacita vtate. nõ glo. q lre ipetrate ad delegatũ sunt surrepticie si in eis nõ fiat mẽtio ó ,pcessu negocij coã ordinario. ⁊ idẽ sentit glo. in. c. vt debitus ó appel. Sed tunc ob. iste tex. vbi h exceptio non fuit admissa. hoc ꝳuz multipliciter soluit̃. ꝓmo q ob hoc fuit appellatũ ⁊ papa ,pudit. vt sequit̃ in lra vel q isti iudices nihil noui fecerunt sed adheserũt suie illoꝝ consilij vel ꝓ relationẽ retulerunt negociũ ad papã vel fm Host. suia consulum erat nulla tanq̃z obligans istum pauperẽ ad impossibile. l. fi. ff. de sen. sine ap. ⁊ sic nõ fuit opus de tali sententia mentionẽ facere in lris. Nõ bene hoc dictuz q ó ,pcessu nullo seu suia nulla coram ordinario nõ est opus facere mẽtionem in ipetratiõe lraꝝ sup eadem cã quẽadmodum nec ó ꝓcibus lris nullis ó quo vide glo. in. c. ex tenore de rescrip. ⁊ in. c. suggestũ ó iurepa. ⁊ in. c. cum nostris de concess. preben. In glo. in v. ad inopiã. nõ so. glo. q lz aliqui banc limitationẽ teneant ad iura ciuilia allegata in ꝓn. glo. tñ cõiter nõ tenet̃ maxime per legistas in. l. vbi. C. de iure do. ⁊ ibi per Li. ⁊ plenissime bar. in repetitione. l. si constante. ff. so. ma. Et cõclusio cõis legistaꝝ q qualitercunq; maritus vgat ad inopiaz etiam si sine culpa sua põt vxoꝛ agere ad dotem. pro hoc iste tex. vbi nõ ꝓderat̃ culpa istius mariti, sed solũ qz videbat̃ vgere ad inopiã ⁊ sciat̃ q varia iura emanauerũt in hac mã. ꝓmũ fuit ius. ffoꝝ. vt in. d. l. si cõstãte. vbi dz q si subã mariti nõ sufficit ad satisfactionẽ dotis ⁊ aliozꝝ creditoꝝ põt vxoꝛ repetere dotẽ postea emanauit ius codicis. vt hz i. d. l. vbi. ⁊ ibi disponit q si marit⁹ ita se gerit q vgit ad inopiã põt vxoꝛ repetere dotez. ⁊ sic ,pudit latiꝰ q̃z ius. ffozũ. qz nõ regrit. vt subã mariti nõ sufficiat sed satis est q vgat ad inopiã. vtputa qz est nobilis. ⁊ vult facere sumptꝰ vltra q̃z patiãt facultates sue Tertiũ fuit ius auctẽticoꝝ vt habeẽt in auc. ó eq̃litate dotis vbi dz q si marit⁹ male icipit vti subã sua põt vxoꝛ repetere dotẽ. ⁊ ,pudit adhuc latius q̃z ius codicis. qz ꝓsuppositio q nõ vgat ad inopiã. vtputa qz ditissimus est exquo tamẽ male vtit̃ subã sua põt vxoꝛ sibi repetere dotẽ. vñ in quolibet istoꝝ casuũ põt vxoꝛ ad dotẽ agere ⁊ fortiꝰ excipe ꝺ̃ maritũ petẽtẽ dotẽ. vt h. ita nõnter voluit bar. in. d. l. si cõstante. ⁊ sic nõ debemus hãc respectũ vtrũ sit suspectꝰ de dilapidatiõe an ne. sed satis est q sumus in aliquo dictoꝝ casuũ. Jus. n. timet in istis casib⁹ cõsumptionẽ dotis. ⁊ scias q vxoꝛ põt in his casib⁹ nedũ agere ad dotẽ sed ẽt ad donatõnez a marito sibi factã ꝓp nuptias vt est tex. nõ. in. d. l. vbi naz dos ⁊ donatio ꝓp nuptias subijciunt̃ hodie oneribus mãimõij vt ibi. Et ex his hẽs vnũ nõbile effectũ isti⁹ donatõis pp nuptias. vide alios. j. c. pri. Sed nũc oppo. ꝺ̃ istũ tex. ó iuribus ciuilib⁹ supius allegatis. nã in eis dz q in dictis casib⁹ põt vxoꝛ repetere dotẽ vt sibi assigneꝛ. h ãt nõ assignat̃ vxori sed ipsi marito cũ cautiõe vel deponitur apud mercatoreꝛ. ⁊ cũ isto tex. videt̃ aliquatenus cõcorda re tex. in. l si cũ dotez. ff. so. ma. vbi dos sequestratur pp sũ spitionẽ mariti. Sol. do. an. ꝓ dicit q istud. c. limitat illa iura supius allegata vt loquit̃ iste tex. qñ vxoꝛ a pncipio ꝺ̃rit cũ paupe ⁊ iõ est qd sibi iputeꝛ. vñ ,pcedeꝛ vt h dz. ⁊ h dicit q vtrũq; remediuz põt obseruari plus tm̃ sibi ꝑz ꝓcedẽs so. sz Inn. quẽ nõ allegat do. an. dic̃ q vxoꝛ erat suspecta seu ñ erat idonea ad dotẽ recipiẽdã. iõ fit depositõ apũ mercatoreꝛ. ⁊ hãc so. sentit bar. in. d. l. si cõstãte. dicens q si mulier est idõea ⁊ industriosa dos sibi restitueꝛ vt alat se ⁊ maritũ ⁊ liberos. d. l. vbi. alias fiet seq̃stratio ,put dz i. d. l. si cũ dotẽ. ⁊ sic ẽt põt rnderi ad istũ tex. Itẽ vt dic̃ Inno. satis hz vxoꝛ si deponit̃ apud mercatoreꝛ loco vxoris. ⁊ hec solu. est bona. Iste tm̃ tex. ,pudet ó vno qõ nõ repit̃ i iure ciuili qz reuertit̃ dos penes maritũ vgẽtẽ ad inopiã si pstat cautionẽ ⁊ ex hoc sumit̃ vna singularis limitatio ad totũ titulũ. C. ne fideiuss. do. den. vbi dz q fideiussoꝛes nõ pñt interuenire pro dote restituẽda a marito ne oriat̃ pfidia inter virz ⁊ vxozẽ. nã ,pcedit illud nisi maritus vgat ad inopiam tũc. n. licite pñt iteruenire fideiussoꝛes pro dote soluẽda ⁊ restituẽda: vt h est tex. valde singularis ⁊ ad h allegat eum Bar. in. d. l. si cõstante. ⁊ hoc teneas. lz io. an. timore hui⁹ tituli dixerit q h dz intelligi ó cautione iuratoria. qõ certe nõ ,pcedit. qz papa dicit vt prester quã põt nã iuratoriã gli bet prestare põt fit q̃ztũcunq; pauper. ergo nõ intelligitur simpliciter ó iuratoria. si ergo potuisset maritus prestare fideiussoriam vel pignoranciã fuisz obligatus ad illam pstandã ⁊ sic potuisset interuenire fideiussoꝛ pro dote restituenda. Tan. dicit q forte iste tex. ,pcedit ex cõsuetudine loci. ⁊ nõ hanc solutionẽ in se vt valeat cõsuetudo vt marit⁹ pstet fideiussozẽ pro dote restituenda qõ nõ puto ,pcedere cessante eã. qz nõ videt̃ rõnabilis. ar. in. d. l. i. C. ne fideiuss. do. dẽ. Et ad pdicta vide Inn. hic qui dicit q ista cautio pstatur p maritũ vt euitet restitutionẽ dotis. dic etiam clarꝰ q ista satisdatio exigit̃ a marito in fauoꝛe suiz vt releuet se ab onere dotis restituẽde. nã maioꝛ pfidia ⁊ maius scandalum oriꝝ cum dos ex toto eripit̃ a manibus viri q̃z quãdo administratiõe sibi relicta pstat̃ ab eo cautio. ⁊ sic cessat ,p hibitio illius ti. ne fideiuss. do. den. cũ hoc fiat in fauoꝛẽ ipsius mariti. Sed quero qz tex. h loquit̃ alternatiue vt dos soluat̃ a marito sub cautiõe quã pstare põt vel vt mercatori cõmutat̃ ⁊c. cui dabitur optio illius alternatiue. Quidã dixerunt q vbi p satisdationem nõ esset sufficiẽter ,pulsum periculo dotis. põt vxoꝛ petere vt fiat depositio apud mercatorẽ. Ego credo totũ hoc relinquẽdum arbitrio iudicantis: vt si videat cautionez sufficere sit cõtentus pma pte alternatiue. si videat nõ satis cautũ faciat fieri depositionem seu tradat vxori fm distinctionẽ pdictã. naz in alternatiuis

iuris optio daꝛ iudici nisi ꝟba dirigantꝛ ad partē vt dixi i.c. a crapula.de vi.ꝛ hone.cle.ꝛ ibi gl.ꝟbi vide. Alteriꝰ q̄ritur qd si vxor a ꝓncipio ꝟxit cū paupere vel cū ꝟgente ad inopiā vel cū male vtēte ſubā ſua:nūqd poſſit agere ad repetitionē dotis:vt.ſ.dictū eſt.ꝛ vī q̄ nō qꝛ ſemel approbanit mores illiꝰ.vt.xxxij.q.v.honorēdus.ꝛ in.l.fi.C.de ſpō. Cōtrariū tz bar.i.d.l.ſi cōſtāte.qꝛ nō potuit vxor p tacitū pactū ſibi ꝓiudicare ꝛ pro bar.vī ħ tex.nā publice vtilitatis eſt vt dos remaneat itegra mulierib⁹.l.i.ff.ſolu. matri.

In gl.pe.in fi.hoc nō,ꝓcedit de iure canonico:qꝛ nō tenctur curator aīam ſuā impēdeꝛ cōmodis pupilli.xlvi. di. in.c.ſicut nec ſuo.ꝛ qō ibi nō.

Donatio Prima ꝑs demōſtrat qñ ꝛ q̄liter donatio facta iter coniuges valeat vel reuocata itelligaꝛ.in 2ª docet an reddēda ſit dos ꝛ donatio ꝓp nuptias ſoluto mr̄imōio ſcōa ibi ſane.Et ħ diuiſio ſufficit pro ſūmario qꝛ decre. ſatis ſeipſam ſūmat. Caſus ſ̄alis.Queſitū fuit a papa vr̄ iter vir̄ ꝛ vxorē durāte mr̄imonio donatio binc ꝛ inde fcā teneat. Rñz pa.q donatio durāte mr̄imonio iter cōiuges fcā ex qua alter fiat locupletior ꝛ alter pauprior: firmitatem nō hz:niſi donatio cōfirmeꝛ obitu donatoris.Et donatore viuēte penitus euaneſcit:ſi reuoceꝛ ab eo tacite vel exp̄ſſe: vel ſi prīꝰ moriaꝛ q̄z dōationē accepit. Sane dr̄ i illo.§. q ſoluto mr̄imonio dos redire dz ad mulierē ꝛ donatō ad vir̄ niſi ꝺ cōſuetudine ꝟriuz obtineat:vl̄ niſi ex pacto facto inter vir̄ ꝛ vxorē de lucrāda dote ꝛ donatiōe ꝓp nuptias ꝟriū inducaꝛ:ꝛ pactū iſtud equale dz eſſe ex vtraq; parte.

Ber. Nō regulam q nedū de iure ciuili ſed ēt canōico nō valet donatio fcā iter cōiuges cōſtāte mr̄imonio dūmodo ex illa donator efficiaꝛ pauperior ꝛ recipiēs locupletior.a ꝟrio g̃ vbi donator nō efficereꝛ pauprior vel recipiēs locupletior valeret donatio.qō qñ cōtigere poſſit dic vt in glo.ij.Et que fuit cauſa huius ꝓhibitiōis dic vt in .gl.i.

Scōo nō q donatio fcā conſtante mr̄imōio nō eſt oīo nulla.naz vt vides ꝓfirmaꝛ obitu donatoris eo exīte in ea dez volūtate. Tertio nō tres caſus in q̄bus ,pr̄ſus reuocaꝛ donatio fcā ꝓſtante mr̄imonio.ita vt nō cōfirmeꝛ obitu donatoris.ꝑmuſ ſi donatio fuit tacite reuocata p donatorē ſcōus ſi exp̄ſſe ꝛ pone exēplū vt in glo.iij.tertiꝰ caſus ſi pr̄us moriꝛ donatarius. Nō in.§.ſane.q de iure cōi ſoluto mr̄imonio nihil lucraꝛ maritꝰ de dote vxoris:nec vxor de donatiōe ſibi fcā a marito pp nuptias ſed dos itegra redit ad mulierē ſiue ad eiꝰ beredē ꝛ donatio pp nuptiaſ ad virū ſeu ad eiꝰ beredē. Itē nō q valet cōſuetudo de lucrāda dote vel donatiōe pp nuptias ſoluto mr̄imonio.ꝛ fortiꝰ valebit ſtatutū.cū ſtatutū bēat cōſenſum exp̄ſſum: cōſuetudo ſolū tacitū.l.ꝺ gbus.ff.de legi.Circa itellectū decre.ꝑ qro nūqd donatio iter cōiuges indiſtincte ānullareꝛ.dic q regulariter ,ꝓhibeꝛ donatio ōino pura.ꝛ illa dr̄ pura donatio q̄ nulla rōne cogēte fit.ſed ſola liberalitas eſt cā donatiōis.l. i.ff.ꝺ dona.ꝛ in.l.donari.ff.ꝺ re.iu.iō donatio remunerati ua nō,ꝓhibeꝛ inter vir̄ ꝛ vxo.vt in.l.q aūt.§.ſi vir.ff.ꝺ dona.iter vir̄ ꝛ vxo.vbi pz q ſi maritꝰ donauit vnā rē vxori ꝛ vxor alia marito ſit bicinde cōpēſatio.Et p ħ notāter dixit bar.in.l.ſi volūtate.C.ꝺ dote ,pmiſ.q ſi nobilis nubit plebeio pōt ſibi cōſtituere dotē ad donādi.lz cōferaꝛ i tēpus mr̄imonij.qꝛ iſta nō eſt ſimplex donatio q̄ ,ꝓhibeꝛ inter ꝓinges. ſed ē remuneratiua.qꝛ nobiliſ nubēdo plebeo vī ſibi quoddā munus cōferre.ꝛ ſic maritus donādo vī remunerare.ꝛ nō ſimplr donare ad ħ.l.aqlus.ff.de dona.ꝛ vide.qō nōt gl.in.d.l.donari.ꝛ bar.in,ꝓhemio.ffoꝛ.ꝛ ſic limita iſtū tex.ꝛ multa alia iura ānullātia bāc donationez.ꝛ ħ nōbis qꝛ nō ſolet tāgi ħ. Scōo q̄riꝛ qñ alter dz fieri locupletior ꝛ alter pauprior.So.pauprior fit donator qñ tradit ꝺ ſubā ſua ita q diminuit ꝓmoniū ſuū.vt in.l.ſi ſponſus in.§.maritus.ff.e.ti.ſecus g̃ ſi repudiat bereditatez vt veniat ad vxorē ſibi ſubſtitutā.nā tūc nō acgrēdo nō diciꝛ fieri pauprior.ꝛ idē in ſimili caſu locupletior fit recipiēs qñ ꝓſeruat ſibi rē donatā vel cā exp̄dit in vtilē cām.Secꝰ aūt ſi inutiliter exp̄dit.puta vxor emit ſibi vnguēta vel cōſum pſit in cōuiuio fiendo vel aliter inutiliter.tūc.n.illa talis donatio nō reuocaꝛ.qꝛ vxor nō eſt effecta locupletior vt in .l. qō aūt.§.ſi vir.ff.e.ſecus eſſet ſi heres mariti inutiliter exp̄dīſſz.qꝛ tūc teneꝛ reficere.vt i.l.q de bonis.ff.ad.l.fal. qꝛ ſatis eſt q donatariꝰ fuerit effectus locupletior. Tertio q̄riꝛ nūqd ħ donatio ꝓfirmeꝛ iuramēto vel ſaltē valeat vigore iuramēti.Quidā voluerūt q nō.qꝛ fuit ,ꝓhibita ,ꝑpter bonos mores ne maritꝰ ꝛ vxor ex nimio amore ſe ſpoliarēt adinuicē.l.i.ꝛ.ij.ff.e.ſed iuramētū ꝺ bonos mores nō valet.vt in regula nō eſt obligatoriū de reg.iu.li.vi.ꝛ ħ eſt ꝑs multū ,ꝓbabilis.ſed opi.ꝺria cōiter teneꝛ ꝑ doc.vt nōt bar.in.l.ſiqs pro eo.ff.ꝺ fideiu.Joā.de lig.in cle. romani de iureiu.vide ꝑ do.An.in c.cū cōtingat.e.ti. de iureiur. optīe facit ille tex.,p iſta 2ª parte nec ob.qō dixi ꝺ bōis moribꝰ.qꝛ dz itelligi qñ iuramentū eſt ꝺ bonos mores nāles nō aūt ꝺ bonis moribꝰ ciuilibꝰ.nā omne iuramētū ꝺ legez pōt dici ꝺ bonos mores ciuiles.qꝛ q̄libet lex eſt fundata ſu per bonis moribꝰ ciuilibꝰ.iiij.di.erit aūt lex.ſed videmus q in multis caſibꝰ tz iuramētū ꝺ legē vt.d.c.cū cōtingat.ꝛ in.c.debitores.e.ti. Quarto q̄riꝛ in.§.ſane.vtrū dos rede at indiſtincte ad mulierē ſol.ma.dic q nō.ſed tex.verificatur.qñ ipa mulier donauit dotē de ,ꝓpa ſubā.vñ debes ſcire q aut extraneꝰ cōſtituit dotē mulieri.aut mulier ſibiipſi. aut pr̄ pro filia.ꝛ extraneū appello q̄libet q nō hz mulierem i prāte.vt dicit tex.in.l.vnica i.§.accedit.C.ꝺ rei vxo. acti.ꝑ caſu qñ extraneꝰ cōſtituit dotez tunc aut ſtipulatus fuit dotē ſibi reddi ſoluto mr̄imonio ꝛ reuertiꝛ dos nō ad mulierē.ſed ad illū extraneū.Aut nō fuit ſtipulatus vt ſibi redderet ꝛ vī tunc donare ipſi mulieri.ꝛ ſic redit ad ipſam mulierē vt eſt tex.nō.i.d.§.accedit.Scōo caſu qñ ipamet mulier cōſtituit ſibi dotē:tūc dos ad eā reuertiꝛ ꝛ fingitur ſtipulata dotē ſibi reddi.vt.d.l.vnica.Tertō caſu qñ pr̄ cōſtituit pro filia aut fuit ſtipulatꝰ dotez ſibi reddi ꝛ redit ad pr̄em aut ſimplr ꝛ tūc ſi pr̄ emācipat filiā efficiꝛ filie.ſi autē ꝑius moriꝛ mulier.actio cōpetit pr̄i.l.ij.ff.ſolu.mr̄imo.ꝛ i d.l.vnica.ꝛ dicit ħ Ain.q dos hoc caſu redit ad pr̄em qñ filia ꝑdeceſſit ēt ſi exiēt liberi ex ipſa filia p.l.dos a pr̄e.C. ſolu.mr̄imo.ꝛ nōbis ſinglr hoc dictū vltimū.nā canoniſte cōiter trāſeūt cū hoc dicto:ꝛ idē vī tenere gl.in.d. l. dos a pr̄e.pleniſſime diſputat bar.in.l.poſt dotez.ff.ſolu.matri. Et tandem ſequiꝛ iſtā ptez ſed multi tenuerūt ꝺriuz vt ipſe refert. Et ex hoc habes caſum in quo dos mr̄is non venit ad filios qñ.ſ.dos fuit,ꝓfecta a pr̄e ꝛ filia moriꝛ nō emācipata viuēte pr̄e ꝛ ceſſat hoc caſu regula illiꝰ auc̄.q in ſucceſſiōe ꝓma cā eſt filioꝝ.de qua in auc̄.in ſucceſſione.C.de ſuis ꝛ legi. Ultimo queriꝛ quid intēdat iſta lr̄a in fi. duz dicit q valet pactū de lucrāda dote ꝛ donatiōe pp nuptiaſ ſoluto mr̄imonio dū tamen ſit equale bincinde.Solu.dicit Inno.q poſt nuptias contractas debet eſſe equale dotis ꝛ donationis ,ꝑpter nuptias ꝛ etiaz lucri querendi. nō.n. poteſt augmentari dos qn augmenteꝛ donatio pp nuptiaſ argumen.in.l.fi.cū auc̄.ſua.C.de dona.ante nup. Item ſi ſit pactum de lucranda dote debet fieri pactuz de lucrāda donatione ꝓpter nuptias per ipſam mulierez.vnde ſi fit pactuz ſoluz de lucranda dote extendiꝛ ad donationez ,ꝑpter nuptias.vt mulier lucreꝛ donationē pp nuptias viro ꝓmoriēte.ſi aūt pactum fuit de lucrāda maiori parte dotis q̄z donationis ,ꝑpter nuptias.tunc pactū de maiori reduciꝛ ad minorem quantitatē.l.fi.C.de pac.conuen.tam ſup do.ꝛ procedit hoc vt dixi poſt nuptias ꝟctas.ꝛ hoc factuz extuit ne fraudibus excogitatis veniant coniuges ꝺ ꝓhibitionem fcām ne fiat donatio conſtante mr̄imonio ſed ante nuptias.dicit Innocē.q poteſt eſſe diſparitas in dote ꝛ donatione pp nuptias ꝛ in quantitate lucri alle.l.ex morte C.de pac.conuen.ſuper dote.ꝛ nō hoc dictum ſed iudicio meo tex.videtur hodie de iure auctenticorum in auctentica equalitas.eodem titulo.de pac.conuentionali.q dos ꝛ donatio debent eſſe equales.ꝛ pacta de lucro dotis vel donationis debent eſſe equalia. Et ita ſeruatur in bac

ciuitate vbi cõiter donatio ꝓpter nuptias ẽ eiusdez quantitatis cũ dote sed in multis locis nõ fuaꝝ. vñ vt ibi dicꝫ gl. illã aũc. est sublata hodie p ꝓsuetudinẽ qz cõstituit dos ⁊ sepe nulla donatio fit a viro. sed tu dic ꝓsuetudinẽ fuãdã vbi viget alis fua disp̃onez bui⁹ auc. ⁊ tene eã mẽti. Sz tu dices qd opaꝝ ista donatio pp nuptias q̃ fit a marito cũ maritus ẽt teneat bona donata ꝓstãte mr̃imonio. ⁊ facit fructus suos. soluto vo mr̃imonio redit ad eũ. p̃mũ, pbaꝝ in. l. vbi. C. de iur. dot. 2ⁱⁿ, pbaꝝ ħ. So. dicit Jo. an. p⁹ Mde. ⁊ Vbatẽ q⁹ opaꝝ multos effect⁹. p̃mũ pp pactũ qõ fit de lucrãda dote. nã extẽdit in fauorẽ mulieris ad donationẽ pp nuptias. vt sic marit⁹ ex peccato lucraꝝ dotez p̃mortua vxore ita vxor lucraꝝ illã donatõem p̃mortuo viro vt ħ. 2° fortius ius hz mulier in reb⁹ sibi donatis pp nuptias in dote recuperãda q̃z in alijs bonis mariti. nã in alijs bonis põt vxor renũctare iuri hypothecaꝫ sed in istis reb⁹ donatis nõ. vt sic sit vñ possit ꝓsuli mulieri ĩ dote recupãda de quo ĩ auc. siue a me. C. ad vell. dixi plene in. c. puenit õ emp. ⁊ vẽ. vbi vide. tertio opaꝝ qz marito vgẽte ad inopiaz vxor põt ẽt a creditorib⁹ mariti vẽdicare tã dotẽ q̃z dõationẽ pp nuptias nã debẽt deseruire onerib⁹ mr̃imonij vt. d. l. vbi. q̃rto si vir cõmittit adulteriũ mulier põt agere vt lucreꝫ illã donatõez pp nuptias. sicut agit vir vt lucreꝫ dotẽ mulieris qñ mulier adulteraꝫ. vt in. c. i. vt lite nõ cõre. vbi de hoc ⁊ ĩ. c. plerũq̃z s̃. eo. ⁊ ħ nobis. Ex qb⁹ sis cautus vt semp fiat ista donatio pp nuptias ipi mlieri. ⁊ vide qõ dixi ĩ. d. c. puenit. Jn gl. i. ibi legitimũ modũ. oli nõ licebat donare sine ĩsinuatõne vsqz ad trecẽtos aureos cuicũ qz. hodie vo valet donatio vsqz ad q̃ngẽtos abinde vltra nõ valet nisi insinuet. vt ĩ l. sancim⁹. C. de do. Et ẽ insinuatio descriptio ipsi⁹ donatõnis in actis publice coꝝ iudice. ⁊ fuit hoc adiuctũ ne er clã destina donatiõe hoies multũ fraudent. de hac ĩsinuatione vide plene p bar. in. l. modestin⁹. ff. de dona. ⁊ in. l. donatõnes. C. eo. Jn ea. gl. ibi sed fas nõ est. doc. hic cõcludũt q⁹ aut donatio est facta cõcubine ⁊ valet exquo nõ tenebaꝫ vt vxor itellige nisi donator fuerit miles vl' cleric⁹ vt in. l. ij. ⁊ qõ ibi nõ. C. de do. iter vir ⁊ vxo. dixi pleni⁹ in. c. i. õ cle. egr. sed ista gl. ꝓcedit in mr̃imõio putatiuo. ita q⁹ donator credebat mr̃imoniũ tenet. nã tũc est eadẽ rõ q̃ ĩ vo mr̃imonio. sz si donator sciebat mr̃imõiũ nõ tenere. vel vterqz sciebat donata applicant fisco. l. cũ ħ stat⁹ ĩ fi. ff. e. qõ nõ. Jn gl. ij. ibi rẽ alienã itellige qñ ipsam vsucapit. Itẽ ibi. ff. e. q⁹ si vir vbi dr̃ q⁹ si marit⁹ dedit vxori pecuniã p̃o refectione ediũ dotaliũ valet dõatio q̃ten⁹ refectio postulat. ⁊ alios casus ĩ qb⁹ vz donatio inter vir ⁊ vxo. vide per Hostien. in sũma. eo. ti. §. quero que donationes ver. pozzo. Jn gl. iij. ibi inter parentes ⁊ liberos. ⁊ ħ probatur in. l. donatones. C. eo. ti. ⁊ hoc procedit quãdo donatio fit filio existenti in patris potestate ⁊ non tanq̃z benemerito. secus si fieret emancipato vel filio in potestate tanq̃z benemerito vel ratione castrensis pecalij. de quo dicendũ vt plene nõ. per Bar. in. l. frater a fratre. ff. de cõdi. inde. ⁊ in. l. i. in. §. nec castrense. ff. de colla. bo. vbi etiam nõ q⁹ si pater donauit filio scholari libros vel pecuntas p̃o sumptibus nũquid debeant computari in legitima sua. vel nũquid filius moriẽs possit de illis testari. ⁊ dic vt ibi aligd de materia etiã nõ in l. ex testamẽto. C. de coll. ⁊ vide qõ nõ. bolti. in sũma buius ti. §. qualiter inutiles ad fi.

De secundis nuptijs. Rubrica.

Supra in precedẽtibus titulis dictũ est de mr̃imonio in genere nunc postremo subijcit de scõdo mr̃imonio. vel magis ad proxima continua sic Quia diuortio facto solent homines transire ad secũdas nuptias: ideo viso de diuortijs competenti ordine subijcitur de secundis nupti. ⁊ scias q⁹ nedum secunde nuptie approbantur ab ecclesia sed etiam tertie ⁊ vlteriores. vnde non solum bigamus ⁊ trigamus. sed etiam octogamus quis effici potest vt dicit tex. i. c. aperiant. xxxi. q. i.

Capellanum. Scõde nuptie nõ benedicunt ⁊ benedi
c cẽs puniendus ẽ. Casus lr̃alis. Quedaz mulier mortuo viro suo trãsiuit ad scõa vota: qdã capellan⁹ benedixit mulirẽ istã transeuntẽ ad scõz mr̃imõiũ: qr scõe nuptie benedici nõ debẽt. Quesitũ fuit q̃liter capellanus iste puniri debeat. mandat pa. epo suo. q̃tenus capellanũ illũ ab officio ⁊ beneficio su spẽdat: ⁊ sic suspensuz ad apostolicã sedẽ trãsmittat. Ber. Nõ p illud vbuz capellanũ. rectoꝝ. c. pochie ad quẽ spectat benedictio nuptiaꝝ põt dici capellan⁹ i q̃ũpest illi capelle. idẽ verbũ hẽs ĩ. c. capellan⁹. s̃. de fer. Nõ scõo q⁹ scõe nuptie nõ sunt benedicẽde: rõnez videbis cũ gl. ⁊ nõ. j. eo. c. vir aũt. Sed quero p̃o intellectu lr̃e. numqd ista pena suspensiõis ab officio ⁊ beneficio sit ordiaria. Itẽ numqd benedictus sit semp mittẽdus ad sedẽ apostolicam dic q⁹ nõ. fuit. n. ista q̃dam ꝓuisio aplica. vñ pena ħ casu ẽ arbitraria. Et p ħ inferr̃ q⁹ ista suspẽsio de qua in tex. nõ incurrit ipo facto. vt voluit host. ⁊ bene lz qdam q̃ animo exgrauitate pene putat Jo. an. istũ tex. ꝓcedere cũ viuẽte pri ma sacerdos benedixit scõas nuptias. ħ mi dicit ex antiqua nõ patere ⁊ ideo satis puto qõ p̃dixi vt hodie attẽtis circũstãtijs ⁊ loci cõsuetudie ponaꝫ pena arbitraria. Jn gl. ibi qr sacrm nõ dz iterari. sentit p ħ gl. q⁹ benedictio q̃ ipẽ dr̃ nuptijs sit sacrm qõ nõ approbat io. an. ⁊ bene. nõ. n. reperit inter. vij. sacramẽta ecclie de qbus p gl. in. c. veniẽs de trãsa. ⁊ gl. in. c. i. s̃. de cõiugi. Duo. ⁊ p Jo. an. sup rubrica de sac. nõ ite. sed pon⁹ est quoddam sacrale. i. sacre rei signũ. ipm tñ mr̃imõiũ sacrm est. vt in. c. debitũ de biga. ⁊ vide ad banc mãm qõ nõ. j. e. vir aũt.

Omnus. Dubitans de morte cõiugis
d nisi ꝓbus certificet ꝓbere non dz. ⁊ si ꝓbit reddat sed ñ exigat debitũ. ⁊ si postmodũ sciat ꝓmã viuere dimittat scõam. ⁊ tria sũt dicta. 2ᵐ ibi si vero. 3ᵐ ibi qõ si. Casus lr̃alis. Quidam xp̃iani erant in captiuitate sarracenoꝝ. qdam de his cõiugati nulla certitudine habita õ morte vxoꝝ ꝓbebãt secũda mr̃imonia. Querebaꝫ an deberẽt sic remanere cõiũcti. Respõdet pa. vt nullus ãmodo p̃sumat ad scõas nuptias convolare donec ei ꝓstet q⁹ vxor sua de hac luce decessit. si vo aliqs vel aliq̃ hoc nõ fuauerit ⁊ dubitet adhuc õ morte poris cõiugis ei cui nupsit debitũ nõ deneger̃ postulanti. sed nullaten⁹ exigat ab eadẽ. Si vo postea ꝓfiterit de vita poris cõiugis stati eã reliquet. ⁊ ad p̃orẽ coniugẽ reuertatur. Ber. Nõ p iũcta suprascriptõe q⁹ pp captiuitatẽ ẽt infideliũ nõ dissoluit mr̃imoniũ de iure canonico. lz secus est de iure ciuili vt in. l. nõ ficut. ff. de cap. sola. n. moꝛs nãlis sepat mr̃imoniũ vt in. c. i. ⁊. ij. xxxij. q. vij. ⁊ in. c. pe. ⁊ vlti. j. e. Scõo nõ q⁹ existẽs in captiuitate põt ꝓbere mr̃imõiũ. Ex quo infert̃ q⁹ existẽs in carcere põt mr̃imoniũ ꝓbere ⁊ tz mr̃imõiũ exquo vis nõ infert̃ in mr̃imõio ꝓbẽdo. Et ex hoc ifero q⁹ si mr̃imoniũ tenet qõ regrit libertatem maxime. vt in. c. cũ locum. s̃. de spõ. fortius tenebũt alij ꝓcius in carcere gesti de quo vide qõ dixi in. c. cum locuz p alle. ⁊ qõ nõ. ĩ. l. in carcere. ff. qõ me. cã. Tertio nõ q⁹ ꝓbens cum scõa nõ habita certitudine de morte prioris coniugis non debet illico dimittere secũdam sed debet debitũ reddere. non aũt exigere qõ intellige vbi verisimiliter dubitat de morte poris. Vltimo nõ q⁹ siquis pendẽte contractu cum scõa certificat de vita p̃oris sũ nõ illico dimittit secundaz cõmittit adulterium. lz a prin. non fuerit in dolo. Et facit iste tex. in argu. q⁹ lz a principio litigij quis fuerit in bona fide. si tamẽ in processũ cause instruitur de iniusticia sua ⁊ cãm non deserit ex tunc venit cõdẽnandus in expẽsis pro hoc bo. tex. in. l. siquis inficiatus. ff. depositi. ⁊ ibi per Bar. ⁊ ad materiam huius. c. vide quod plene dixi in. c. i presentia. s̃. de spon.

Jr autem. Decue ẽ vel sic. Si vn⁹ ex
v cõiugib⁹ fuit alis bñdict⁹ nõ dñt cõiuges de nouo bñdici. Nõ q⁹ si tñ vir ſz

ẽt mlier dr̃ trāſire ad bigamiā cū trāſit ad ſcōas nup. Nō 2° arg. optimū ex ter. q; cōiunx alſ bn̄dict⁹ in ꝑ mr̃imonio cōicat bn̄dictionē ſuā ſcōe vxori. vñ ter. ℞ dicit q; iſti ſūt benedicti lz alter ipox tm̃ fuerit bn̄dict⁹. ſic ī filiū dr̃ q; ſi oleū nō cōſecratū admiſceat oleo ꝓſecrato totū efficiat ꝓſecratū. vt in. c. qō in dubijs. de ꝓſec. eccle. vel alta. In ꝑiū tm̃ facit q; marit⁹ lz cōicet vxori actiōes ſpūales nō tm̃ paſſiōes vt nōt gl. in. c. i. de cogna. ſpiri. li. vi. fac. c. cū martbe. ⁊ qō ibi dixi de cele. miſ. vbi pz q; ſi vinū addit ſanguī xp̄i poſt cō/ſecrationē nō efficit ſanguis. vñ verior rō vr̃ q; cū iſta bn̄di ctio ſit cōis marito ⁊ vxori exquo alter fuit bn̄dict⁹ non dz bn̄dictō iterari. q; iterarer in ꝓſona alias bn̄dicta. In gl. ſi. ibi nō ſit ſacr̃m. nō q; gl. vult q; extrema vnctio nō ſit ſa/cr̃m cui⁹ ꝑiū nō. i. c. veniēs. ſ. de trāſac. vbi gl. met enume rat iſtud iter. vij. ſacr̃a ⁊ ponit Jo. an. ſup rubrica ℞ ſacra. nō iterā. Sz q; ī iſto facto nō ip̄rimit caracter iō pōt itera ri ſine ipſi⁹ iniuria ꝑm Jo. an. ⁊ bñ ⁊ tene mēti ī hoc iſtā gl.

Jtē nō gl. ī eo q; dicit q; ſolēnis pnia nō dz iterari ⁊ itel lige de pnia ſolēni ⁊ publica de q̄ in. c. i capite. l. di. q̄ non i/ponit niſi p2o ſcelere adeo graui q; cōmouet totā vrbē: vt ibi nō. ⁊ vide ad mām qō nō. ī. c. q̄uis alt. in glo. Ultio nō ex gl. q; ẽt ſi vgo ducit ī vxorē a trāſeūte ad ſcōas nup. nō debēt tales nuptie bn̄dici niſi ſubſit ꝓſuetudo loci quaz papa ſcit ⁊ tolerat. Et nō q; in cōſuetudie exigit tacit⁹ con ſēſus pape cuis ꝑiū nō. gl. iiij. di. leges. Sz cōcor. dic iſtā glo. ꝓcedere ī ſacr̃alibus ⁊ ī ℞ tenebis ſemp mēti iſtā glo:

s **Uper illa.** Mulier nubēs. j. ānum lu/gubrē ifamiā nō ĩcurrit. b. d. cū ſe. ponit qōnē cui rn̄det ibi rn̄dem⁹. La ſus lr̃alis. Scōm leges ſi mulier mortuo marito ifra ānū nubat an ōbeat dici ifamis. Rn̄det pa. q; cū dicat aplūs mulier viro ſuo mōtuo ſoluta ē a lege viri ſui. nubat ī dño cui vult ex lnia ⁊ auctoritate apl̄i: ois ifamia abolet. nec dz legalis ifamie ſuſtinere iactur̄ā: cū in bis ſacre leges nō dedignāt ſacros cānones imitari. Ber. Nō ꝑ q; mu/lier dz p ānū lugere mortez mariti bodie tm̃ ē ſibi remiſſus ois luct⁹ ⁊ ſolēnitas veſtis lugubris vt babet in. l. decreto. C. ex q. cau. irro. iſa. ⁊ tenet luctū ducere ī vita viduali dū/taxat vt ibi babet. Scōo nō q; illico p⁹ mortē mariti ſol/uit mulier a lege ipſi⁹: vñ in alio ſeculo ñ recognoſcūt ſe ꝑ ꝓiugib⁹: vt ī. c. licite. xxxij. q. vij. Jtē nō q; dicta aplī ſūt ꝓferēda legib⁹ ciuilib⁹ ẽt in diffinitiōib⁹ cā occurrētiuz q; ſatis pōt ꝓcedere gn̄aliter ī iſtis ſpūalib⁹. Sz q̄ro qd ī tendat tex. cū dicit nubat in dño. So. dicenduz ē q; ptās ē ſibi ĩdulta vt tādē nubat regulr. ſ. ꝑm deū ⁊ leges xp̄ianox ⁊ mām bui⁹. c. vide infra. c. ſequēti.

c **Am ſecūdum apoſtolū** Sūmat vt ꝓcedēs ⁊ ꝑmiſſa rōne ponit dictum ⁊ ſoluit obſtaculū. Nō q; leges ciuiles ī iſtis ꝑ/ſertī ſpūalib⁹ ſubijciunt dictis apl̄i ⁊ canonū. Nō 2° q; illud qō ꝓbibet ad tp̄s pōt dici ꝓbibitū. ⁊ illud qō ſimplr cōcedit vr̃ cōceſſuz ſine tp̄is ꝑfinitiōe. Et p iſtā rōnē q̄ po nit ī ſi. lr̃e dic ℞ nōnter io. an. q; oēs. ll. ciuiles q̄ ex aliq̄ ſpā li cā, ꝓhibēt mr̃imōia ꝓbi. vt. j. tp̄s luct⁹ ꝓp turbationē ſan/guis. vt ī. l. liberox. ff. de bis q nō. ifa. vel ne ſuſpitio ex fe/ſtinatiōe oriat marito. vt in auc. de reſti. ⁊ ea q̄ pa. §. verū. Jtē in mr̃imonio iterdicto iter pupillā ⁊ tutorē ſeu curato rē ⁊ liberos eox. vt. C. de iterdic. mr̃i. iter tuto. ⁊ pupil. p totū. Jtē iter rectorē, puīcie ⁊ puīcialē. vt. C. ſi rector, puī/cie. l. i. recipiūt correctionē a. l. cānica. Et nō bñ ℞ dictū ⁊ tenebis ſemp mēti q; bodie licite ꝓbit mr̃imōiū iter pupil/laz ⁊ tutorē ſeu curatorē ſeu eox libos vel alſ ꝓſonaſ. ſ. nu meratas. Jtē q; lex ſeculariū nō pōt ꝓbibere mr̃imōiū ad tp̄s vel ẽt iter certas ꝓſonas. ⁊ idē p oia ſeḡ Fe. ꝓfilio. xx xv. In gl. ij. ibi. C. d ſcōis nu. l. i. ꝑ euidētia ſcias q; mul/te pene īferūt mulieri trāſeūti ad ſcōas nup. j. ānū luct⁹. i. j. ānū a die mōtis mariti cōputādo nā efficiebat ifamis taz ipa q̄z ſcōs marit⁹. ⁊ nō poterat dare marito ſcōo vltra ter tiā ptē bonox ſuox nec ſibi relinq̄re ī teſtō. Jtē mulier nō

poterat cape hereditates legata fideicōmiſſa ⁊ dōatiōes cā/ mortis ⁊ pdebat oīa ſibi donata ⁊ rlicta a marito. ꝑ iſte pe/ne habent ī. l. i. ⁊. ij. C. de ſcōis nup. Alie ẽt pene inferunt mulieri trāſeūti ad ſcōas nup. p⁹ ānū. ſi bz libos ex ꝑ mr̃i/monio de qb⁹ in. l. femie ⁊ ī. l. hac edictali. ⁊ ī. l. fi. ⁊ in auc. biſdē penis. C. e. ⁊ in auc. de reſti. ⁊ ea q̄ pa. ⁊ ī auc. de nup. §. q; vo bacten⁹. ⁊ ī. l. oēm mr̃i. C. ad tertul. Ān nūc dubi/rat vtrū ꝑ ℞. c. ſint ſublate oēs pene. Gl. variat vt ℞ vides Jnn. ⁊ cōiter alij doc. ſic diſtiguūt q; pene īpoſite ī odiuz ſcōi mr̃imonij ſeu pp̄ feſtiationē. vt q; voluit ꝙbere. j. ānuz luct⁹ ſint ſublate. nā exquo mulier licite ꝙbit nō dz ex ꝙcu licito ⁊ ꝑmiſſo ſuſtinere iactur̄ā. ⁊ ſic bodie ſunt ſublate pe/ne de qb⁹ in. l. i. ⁊. ij. C. d ſcōis nup. ſz pene appoſite fauo re filiox vt ſunt ille q̄ apponunt mulieri trāſeunti ad ſcōas nup. p⁹ ānū ñ ſunt bodie ſublate. q; nō ſūt appoſite ī odiū mr̃imonij ſz fauore ipox filiox. ⁊ cū hac opi. vr̃ trāſir̄ bar. ⁊ gl. in. d. l. liberox. ⁊ in. l. i. C. de ſcōis nup. lz aliud ſenſe/rit gl. i. l. decreto. C. ex. q. cau. irro. iſa. Repio bal. ī. d. l. d/creto. referētē q; raineri⁹ de forliuio ſolēnis legū doctor ⁊ pau. de leaza. doctor decretox ſatis famoſius tpe ſuo cōſu luerūt q; ſi oriſ incertitudo ꝑ/plis bn̄t locū oēs pene legales vt q; mulier pepit in. xi. mēſe p⁹ mortē mariti. nā pōt attri/bui ꝑ ⁊ ſcōo. q; in nono ⁊. vij. pōt mulier ꝓducere fetū cō/pletū. vt in. l. ſeptio mēſe. ⁊ qō ibi nō. ff. de ſta. ho. ⁊ ſic mu lier volēs euitare illas penas dz ſaltē differre ꝑ tres mēſes ⁊ lz bal. hāc opi. ſimplr nō app2obat in. d. l. decreto. ſz ſola recitatiōe ſit cōtētus. tm̃ in. d. l. liberox eā app2obat ⁊ eā ſe quit̄ Pe. de ancha. in repetitiōe. c. canonū. de cōſti. Et vr̃ pma frōte ℞ opi. multū, ꝓbabilis. nā ex cā iterdicit ad tp̄s vſus mr̃imōij ꝙcti. v. di. ad ei⁹ vo. ⁊ nō. xxx. q. iiij. in ſūma. fortr̃⁹ ex cā pōt mr̃imoniū ꝙbēdū ad tp̄s ꝓpediri. Sed iudi cio meo iſta lr̃a multū obſtat dū dicit q; j. tp̄s luct⁹ libere pōt mulier ꝙbet. vñ pōdera illā dictionē. j. q̄ apte denotat lniam cōceſſaz in q̄libet ꝓte ānī. Si ḡ mlier licite a ꝓncipio nupſit nō dz deludi auctoritate legis. vt ſic ex incertitudie q̄ poſtmodū oritur debeat incurrere penas legales ⁊ q̄q̄ iſta lr̃a logtur de infamia. tm̃ rō lr̃e ē vtis quo ad oēs penas ꝓbat ℞ ſatis in antiq̄ dū papa, ꝓbibuit ne ad iactur̄ā vel ad infamiā allegaret iſte trāſit⁹ ad ſcōas nuptias ꝙ iſtā mulie/rem. ⁊ ſi audacia cōcederet tenerē ꝙ cōem opi. q; ẽt penas inflictas fauore filiox mulier nō deberet incurrere. ꝑ q; fa uor filiox nō dz eē cā puniēdi mulieres vel īpediendi mr̃i/moniū a deo cōceſſuz. Jtē ex defectu ptātis ſtatuētis. nam impator nō bz ptātē interdicēdi mr̃imōiū ad tp̄s vel appo nēdi penā ꝑ quā tollitur indirecte libera facultas ꝙbēdi. fa/cit qō nōt Jo. an. in. c. ſtatutū de bere. li. vi. nec lex tollit ℞ caſu lucrū qō ipamet īpēderit. ſz tollit relicta vxori ab ipo marito. ⁊ ſic ſumus extra gl. c. cū ꝑm leges ō bere. li. vi. nō enī negari pōt qn ex iſtiſ penis ẽt inflictis fauore filiox inti mudet mr̃imōiū ⁊ tollitur libera ꝙbēdi libertas. ⁊ ſic poſſz mlier ĩcurrere pctm̃ fornicatiōis abſtinēdo ſe a 2° mr̃imōio ne ĩcurrat pēas iuris. Admitterē tm̃ illas penas q̄s ĩcurrit ex facto ſuo vtputa q; obligauit ſe ad tutelam filiox ⁊ poſt modū nō reddita rōne nec petito tutore filijs trāſiuit ad ſe cūdas nuptias. vt in. d. l. oēm mr̃i. ⁊ in. d. auc. eiſdē penis. nā nūc nō punit̄ q; ꝙrit ſed q; nō licite adminiſtrauit ſic te/nebatur adminiſtrare. In iudicando tm̃ vt cōſulēdo graue eſſet recedere a cōi opi. doc. quā nō repio in boc ꝑ aliquez violatā. ⁊ iō nō attētarē venire cōtra opi. doc. tātox. Et iſta ſufficiāt quo ad finem libri ad laudē dei oipotētis necnō ſancte ⁊ indiuidue trinitatis patris ⁊ filij ⁊ ſpirit⁹ ſancti ac glorioſe Marie vginis ⁊ beati Sebaſtiani totiuſq; curie triumphantis. Amen. Abbas.

Sup quarto decre. lectura Abba. ſiculi venetijs impſſa ſumptibus magiſtri Gabrielis brixienſis ac Dionyſij de bertocbis de bononia. M. cccc xcij. die xxviij. Junij.

List 43 manjka

44

Catalogo Siticensi inser

De accusationibus ⁊ inquisitionibus ⁊ denunciationib⁹

Hec Rubrica ꝓtinuari põt duobus modis. ꝑmo ad pcedentia. scõo ad sequentia. Et primo. ꝙ. visum est de accusationib⁹ ciuilib⁹ sequitur videre de criminalibus. vel sic ⁊ scõo ad sequentia. Tractaturus auctor in quinto de criminalibus ⁊ penis eor. qꝫ super eis qñqꝫ ꝓceditur ꝑ accusationẽ. qñqꝫ ꝑ inquisitionẽ. qñqꝫ per denunciationem. ideo primo de his premittit.

J legitimus.

Hoc dicit in summa. De psona accusatoris ꝑus ẽ querẽ duꝫ in iudicio vel aliter ⁊ sic. Ad petitionem illegitimi accusatoris reus non est ad iudicium trahẽdus. Et nõ diuidi tur. Nõ ꝑmo ex tex. qꝫ ãte oia querendũ est de legitimatione psonaꝝ ꝓtendere volẽ tiũ in iudicijs. ff. de testa. l. si q ramus. ij. q. i. in primis cũ ꝓcor. Nõ scõo ibi non fatiget ⁊c. ar. qꝫ exceptio de illegitimitate accusatoris est dilatoria ⁊ iõ est ꝓponẽda añ lit. ꝓte. facit tex. in. l. si maritus. §. prescripciones. ff. de adul. in. c. exhibita. de iudi. facit qõ in fiũ nõ. gl. in. c. i. de elec. li. vi. ⁊ plene in. c. exceptionẽ. de excep. ⁊ glo. in. l. reum. C. de ꝓcu. bar. tꝫ in. l. i. §. accusationẽ. ff. ad turpil. Idẽ de illa exceptione tua nõ interest. vt nõ. glo. in. c. ex pte ade. de testi. ⁊ ꝑ Innoc. in. c. super bis. j. eo. ⁊ si omittit ꝙ exceptio añ li. ꝓ. postea ꝓponi nõ põt. vt nõ. i iuribus ꝑalle. Ego puto hoc vez nisi ignorauerit hãc exceptionẽ sibi cõpetere. ⁊ tũc in postez admittat ꝑ ꝙ glo. nõ. iij q. vi. §. exceptio. ⁊ in. c. ad audientiaz. el. ij. de rescrip. ⁊ qõ nõ. in. c. ij. de ordi. cog. facit optime. c. nulli. de elec. lib. vi. Et idẽ ꝑ oia qõ supra dictũ est de accusatore dicendũ est õ accusatorẽ debeat eã ꝓponere añ ꝓtest. lit. seu ante qꝫ nomẽ receptũ sit inter reos. postea vo nõ audit. vt in. l. bos accusare. §. hoc ẽr bñficio. ff. eo. sed puto limitandũ. vt. ꝙ. dixi qñ sciebat ⁊ nõ excepit. In glo. i in fi. hec gl. in effectu ponit tres qualitates illegitimatiõis accusatoris. ꝑma qz nõ doz esse criminosus. Scda qz doz esse bone vite ⁊ nõ male fame. Tertia qz nõ inimicus. Sed circa primã qualitatẽ qro nunqd qõlibet crimẽ repellat accusatorẽ. Glo. nec doct. aperiunt hũc passuz. Sed puto sic dicendũ. qꝫ de iure ciuili nõ repellat crimino sus nisi sit de tali crie ꝓdẽnat⁹ qꝫ merito appellet criminosus. vel qꝫ sit effectus infamis ipso iure. ꝑ vi vel le iudicio meo tex. in. l. qui accusare. ff. e. vbi ꝓz qꝫ ꝓdẽnat⁹ de crimine admittit ad accusandũ de nouo si nõ ꝓdidit ciuitatẽ vel libertatẽ vt ibi. ⁊ in. l. is q reus. de pub. iudi. Aut aũt criminosus admittat ad accusandũ crimiosũ. vide tex. in. §. in hoc. ij. q. vij. ⁊ ibi bona glo. que reprobat ꝑall. ter. ⁊ declarat in qb⁹ casibus admittant crimiosi ꝛ criminosos Itẽ facit sile de teste. nã de iure ciuili nõ repellit nisi sit condẽnatus ⁊ effectus infamis. l. iij. ff. de testi. ⁊ nõ in. c. super eo. ⁊ c. testimoniũ. ꝙ. testi. de iure aũt canõico nõ ꝓcedit ita stricte. vñ satis est qꝫ nũc possunt ꝓduci de crie graui ad hoc. cũ dilectus. j. c. c. si qui sunt. ij. q. vij. ⁊ c. querendum. nõ enim vi velle accusare bono zelo ꝓ vindicta publica ex quo ipse ꝓseuerat in crimine. Idez puto de quolibet crimine ⁊ peccato mortali ex quo ꝓseuerat in eo lz alis fuerat cõdẽnatus vt in iuribus ꝑalle. Et ꝟ sunt vꝝ vt ꝓtextu crimis repellat qñ ꝓsequit vindictã publicã. secus cui si ꝓpriam. tunc cui libet criminosus admittit. ij. q. v. oibus. ⁊ ij. q. i. ꝓbi bentur. ⁊ ita limita istã glo. Circa scõam qualitatẽ. ꝙ. infamie quero an quelibet infamia tã iuris ẽz facti repellat quẽ ab accusatiõe ⁊ de infamia iuris nõ est dubiũ tam de iure canonico qꝫ ciuili. vt. vi. q. i. infames. ⁊ i. c. querẽdũ. ij. q. vij. ⁊. l. q accusare. ff. eo. De ifamia facti est dubiũ. glo. hic scribit idẽ qꝫ repellat. ⁊ idẽ Host. in. c. oiportes. j. eo. ⁊ i spe. eo. ti. §. i. v. item qd si suspect⁹. Sed bar. tz oppositũ in ꝑal. l. q accusare. dicẽs qꝫ de infamia facti nõ ẽ iure cautũ. ⁊ idẽ spe. in alio vꝝ. qui incipit. Itẽ qd de his eo. ti. Do. an. dicit relinquẽdũ arbitrio iudicis. Ego puto qꝫ de iure ciuili nõ repellat cũ nõ reperiat iure cautũ. ⁊ oẽs admittũt ad accusandum qui nõ ꝓhibẽt. vt in. d. l. qui accusare. ⁊ adduco. d. l. is qui reus vbi cõdemnat⁹ de crimine admittit ad accusandũ ⁊ ex ꝺdẽnatiõe criminali oritꝝ ifamia facti. l. bonozi. ff. de obse. fac. c. testimoniũ. de testi. ⁊ qõ nõt Di. in regula ifamib⁹. õre. iu. li. vi. Sed de iure canonico aliã opi. puto ꝓcedere ꝑ c. si qui sunt. ꝑalle. ⁊ per. c. cũ in tua. ꝙ. de ꝓpon. nõ. n. vi integra psona. Circa tertiã ⁊ vltimã qlitatẽ. ꝙ. inimicitiaꝝ dico sic qꝫ de iure ciuili inimic⁹ nõ repellit. ita sentit glo. in. l. qui accusare. ꝑalle. ⁊ induco ꝓ illa glo. qz hoc nõ reprit iure cautũ ergo ⁊c. Itẽ ex accusatione oriunt graues inimicitie. facit. c. meminimus. j. eo. ⁊ ꝑ Bar. in. l. i. ad turpi. ⁊ tũ de iure ciuili accusatus recusat accusatorẽ suũ. vt. d. l. is qui re⁹. Sz de iure canonico sec⁹. vt in iurib⁹ hic allegatis in glo. sz debent eẽ inimicitie graues nõ leues. facit. l. si inimicitie. ff. de bis qui. vt indi. ⁊ in. c. cũ oporteat. j. eo. facit. l. iij. in fi. ff. de adi. leg. Extra glo. sunt ⁊ alie qlitates nã mulier pupillus ꝓp etatẽ ⁊ paup ⁊c. regulr nõ admittunt ad accusandũ qõ ꝓsequere vt bẽs bonũ ter. ij q. i. ꝓbibent. ⁊. ff. ad. l. iulia. maie. l. in qõnib⁹. ⁊. ff. e. ti. l. i. ⁊. ij. ⁊ insti. de suspe. tu. §. cõsequẽs. Sed dubitat de minore nũqd repellat ab accusãdo ꝓtextu minoris etatis. ⁊ dic qꝫ pupillus regulr nõ accusat nisi ꝓsequat iniuriã ꝓpriaz vel parentũ. vt. ff. eo. ti. l. ij. §. pupillus. ⁊ tũc si est infans accusat tutoz noie suo. ⁊ iscribit se ad penã talionis. vt nõt bar. in ꝑall. l. ij. Si vo est maioz ifante ipubes tũ tunc põt accusare cũ auctoritate tutoris de quo dic vt in ꝑal. l. ij. ⁊. C. de auc. ꝓstan. l. claz. Si vero ẽ pubes tũc sunt opinio. sz cõiter vident doc. ꝓcludere i locis ꝑal. qꝫ regrit qꝫ sit in. xx. anno. nã nõ admittit in rei vitate ad denũciandũ vel ad testimoniũ in crimali nisi in illa etate iij. q. iij. in testimoniũ. sed puto qꝫ si excesserit. xxij. annum possit cũ auctoritate curatoris. lz Bar. velit ꝛriũ i ꝑal. l. ij. moueoz ꝑ. l. claz. de auc. ꝓstã. vbi ꝓmittunt minori accusare cũ auctoritate curatoris. Itẽ qslꝫ admittit ad accusãdũ qui nõ ꝓhibet. ⁊ de pubere nõ inuenit ꝓhibitũ. imo cõcessum a ꝛrio sensu qz cũ interdicit pupillo tacite ꝓcedit puberi. Itẽ argu. ꝑ locũ a spãli minoz. xxv. ãnis ꝓhibet accusaz de adulterio. l. si mart⁹. §. lex. iul. ff. de adult. ergo in alijs criminib⁹ nõ repit ista etas. nec obstat mortuũ doc. in his ciuilis inquãtũ se fundãt i simili de teste. qz maioz idoneitas requirit in teste qꝫ i accusatorib⁹ qz cria ꝓbant testib⁹ nõ accusatorib⁹ sic nõt glo. in. c. cũ. R. de offi. deleg. ⁊ nõt Jn no. in. c. cũ venerabilis. de excep. ⁊ vide de hoc tex. in. c. lz. de simo. Ultimo scias qꝫ inter ceteras qlitates illegitimitatis nũerat pauptas. nã paup repellit ab accusãdo vtroqꝫ iure. ij. q. i. ꝓbibent. ⁊ i ꝑal. l. qui accusare cũ. l. se. sz aduerte qz glo. in vtroqꝫ loco dicit qꝫ si paup est honesta ꝓsona ⁊ nõ suspecta nõ repellit ꝓtextu pauptatis. ⁊ dz paup qui nõ bz in bonis qnquaginta aureos. ij. q. i. ꝓbibent ⁊ in ꝑal. l. qui accusare. sed dic illud ꝓcedere vbi est exꝑssum. Et con

clude tria mẽbra q; vbi exp̃mit in iure standũ ẽ exp̃ssioni iuris. vt in iurib⁹ pal. nisi cesset cã statuti vt dixi. vbi aũt nõ est exp̃ssum sed sit de pauptate mẽtio ⁊ tũc stat vulgari opinioni in his que sunt leuis p̃iudicij an sit paup. In his vo q̃ sunt magni p̃iudicij: hoc relinquit arbitrio bõi iudicis ꝫ qualitatẽ pſonaꝝ ⁊ cãe facit glo. in. c. fi. de re iudi. li. vi. que dicit q; cã est magna vel pua ſm qualitatẽ pſonaꝝ. nam magnus dñs iudicaret paup si bꝫet tria milia florenoꝝ ĩ bõis ⁊ plebeius iudicaret diues. ar. in. c. de causis. de offi. dele.

In glo. ij in fi. nõ duo ex hac glo. p̃mo p̃actica ꝓcedẽdi q̃ accusator repellit tanq̃ indign⁹. dz. n. reus absolui ab obp̃uatiõe iudicij. ⁊ sic p̃munt oĩa gesta. Itẽ nõ ex fi. glo. q; ẽt ꝑ infamatũ de crimine nõ admittit illegitim⁹ accusator sed infamato idicit purgatio offõ iudicis qõ limita ꝓut nõ in. c. cũ. p. j. e. ⁊ in. c. p tuas. de simo. Extra glo. op. ꝑ tex. ⁊ vi q; accusat⁹ fatigat ad petitionẽ illegitimi accusatoris. q; saltem dz venire ad excipiendũ ꝑ accusatorẽ. vt in. c. veniẽs j. e. ⁊. c. lz. ⁊ in. l. figs ex aliena. ff. de iudi. Sol. duplex ſm doc. p̃mo q; nõ dz fatigari reus ẽt in veniẽdo si notoriũ ẽ accusatorẽ esse indignũ. sed dz iudex ex offõ suo ipm repellere. Et nõ ex hac solutiõe q; iudex ex offõ suo dz repellere illegitimũ accusatorẽ. facit glo. in. c. nulli. j. c. ⁊ bona glo. in c. alieni. ij. q. vj. facit. l. quos p̃hibet. ff. de postbu. Non ob. q; iudex nõ dz ꝓcedere ad cõmodũ p̃uatũ. vt in. c. ad nostrã. de iureiu. p̃ inno. ⁊ in. l. iij. §. hoc aũt interdictũ. ff. de dam. infe. q; ista exceptio nõ tñ ꝑcernit cõmodũ p̃uatum ſz bonorẽ iudicis ⁊ cõmodũ publicũ. vt in. c. querẽdũ ij. q. vij. Secũda so. est q; nõ dz reus fatigari in ꝓsecutiõe iudicij quasi dicat cõpere dz. sed nõ repellit ꝓsequi ꝓbata exceptiõe. Sz circa hãc solutionẽ q̃ro. qd si accusatus cõperit in iudicio ⁊ iudiciũ ẽ incohatũ ⁊ nõ excipit ⁊ accusator est indignus. nũ qd tenebit iudiciũ. de hoc vide in. l. q accusare. ⁊ in. l. bos accusare. ff. e. vbi dr q; sic. vide tex. in. c. pia de excep. li. vi. vbi valet iudiciũ cũ excõicato si ꝑ eũ nõ fuit exceptũ. ⁊ vide glo. in. c. i. de rescrip. li. vi. vbi dr q; sic. Ultimo q̃ro qd si accusator tpe accusationis erat idone⁹. sed ĩ ꝓsecutiõe supuenit indignitas. nũ qd possit repelli. Bar. ĩ l. neratius. ff. de accu. tz q; nõ. ⁊ in. l. is q reus. ff. de pub. iudi. p illũ tex. nã ꝓdẽnatus ibi ⁊ ẽt deportatus admittit ꝓsequi volens accusationẽ incohatã sed de nouo incohare non põt. Nõ ob. si dicat q; res q̃ deuenit ad statũ a quo nõ potuit hẽe p̃cipiũ inficitur. vt. l. neratius. p. alle. ⁊ nõ. in regula factũ legitime in. vj. q; illud ꝓcedit q̃ est defect⁹ in supueniẽti vel originali. ar. in. l. q̃uis. C. de adul. secus si supueneriẽ in pſona accusatoris. q; iudiciũ sustinet ꝓ bonum publicũ ⁊ iudiciariã auctoritatẽ. ff. de adul. l. figs. secus vbi beneficium superuenit accusato ex persona sua. q; tunc potest illo vti facit. l. hos accusare. §. hoc beneficio. ff. eo. Intellige ergo hoc. c. quando accusator tpe accusationis erat illegitimus. Abbas.

s **I quis episcopus.** A õnũciatione repellit is q nõ p̃emonuit. h. d. ⁊ non diuidit. Casus lr̃alis. Dr in capitulo isto q; si aliquis q dignus sit voluerit denũciare ep̃m suum super excessib⁹ suis: debet illũ charitatiue admonere vt se emẽdet. si aũt se corrigere noluerit postmodũ cãm eius deferat ad p̃mates: alioquin charitatiua ⁊ legitima admonitiõe omissa: a denũciando repellit. Ber. Nõ p̃mo ex tex. ibi ꝓuentus de significato huius vbi. dr. in. qs cõueniri ẽt q̃ extra iudicium interpellat. nã h̃ exponit ꝓuentus. i. cõmonit⁹. Et facit si aliquis obligat sub pena nõ cõuenire aliũ q; si interpellauit extra iudiciũ incidit in penã ꝓuentiõis: tñ cõis vsus loquendi hz oppositũ cui stãdum ẽ vt nõ. in. c. ex lr̃is. s̃. de spon. ⁊ in mã statutoꝝ ⁊ de ꝓsimilib⁹ vbis vide p bar. in. l. ãplius. ff. rẽ ra. ha. ⁊ in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iu. Nõ scõo q; lz plures nõ debeãt admitti ad accusandũ. l. si plures. ff. eo. ad denunciãdũ tñ admittũt vt hic. Ego tñ dico q; idẽ sit in denũciatoribus qõ in accusatorib⁹. vt ex plurib⁹ volẽtib⁹ accusare vel denũciare eligat magis idoneus: si tñ nõ exci

pit ⁊ admittunt oẽs valet iudiciũ. vt in. l. si accusatoribus. C. e. ⁊ in. c. i. de collu. dete. ⁊ in. c. quotiens. de purg. cano. nõ. Bar. in. p̃alle. l. si plures. ⁊ hoc ĩtellige q̃ plures agũt ad vindictã publicã sed ꝓ suo interesse agentes oẽs dñt admitti. vt in. l. iij. §. si ad plures. ff. de sepul. vio. ⁊ in. c. olim. j. eo. ti. Nõ tertio q; de crie ep̃oꝝ põt agi coram p̃matibus ⁊ dicunt p̃mates ſm doc. vel cõcilium p̃uinciale cui p̃sidet p̃mates ⁊ p̃siarche vel archiep̃i: vel intelligit ꝓpe de archiep̃is qui sunt iudices ep̃oꝝ. Sed tu dic clarius ⁊ meli⁹ q; si crimen exposcit depositionẽ solus ep̃s nõ audit talẽ cãm sed dz p̃cilium ep̃oꝝ suoꝝ regrere ⁊ põt audire cãm: sz nõ diffinire. q; solus papa ep̃os deponit. iij. q. v. accusatus. ⁊ c. q̃uis. sed si crimẽ ẽ p̃uum nõ exposcens depositionẽ vel magnum sed nõ ozit ad depositionẽ tunc ẽt solus archiep̃s põt cognoscere vt in. c. sacro. de sen. excõ. ⁊ per Jo. an. in c. vt litigãtes. de offi. ordi. li. vi. Nõ quarto q; denũcians crimẽ alteri⁹ monitiõe nõ p̃missa nõ ex toto repellit sed põt emendare ⁊ monere. Et nõ q; monitio dz eẽ caritatiua ⁊ vt crimẽ emẽdet ⁊ in cãu hui⁹. c. requirit triplex monitio. vt in c. nouit. s̃. de iudi. lz si fit extra iudiciũ sufficit vnica monitio vt in. c. si ep̃s. xviij. di. ⁊ i cle. i. de sup. neg. p̃la. ⁊ ĩtellige q̃ fit ad quincendã negligẽtiã supioris. tũc. n. dz eẽ trina ⁊ ita vult illa cle. i. Oppo. ꝑ tex. ⁊ videt q; isti accusatores dñt admitti. lz nõ p̃monuerit accusatũ q; nllo iure cauet accusatorẽ debere p̃monere accusatũ. vt in. c. veniẽs. ⁊. c. lz. j. eo. ⁊ glo. in. c. lz hely. in glo. vij. de simo. So. glo. metu huius ꝑij intelligit istũ tex. in denũcia. ⁊ nõ in accusationib⁹ ⁊ exponit accusat⁹. i. denũciat⁹ q; in denũciatiõe regulr admitti tur admonitio. vt in. c. nouit. de iudi. tã in denũciatiõe euangelica quã iudiciali canonica ⁊ regulari vt in. c. p̃alle. nouit. Et ex hoc nõ q; accusatores largo mõ p̃nt dici denunciatores. Nũ qd aũt in ciuilib⁹ requirat q; õbeat p̃mitti admonitio. dic de necessitate nõ requirit vt nõ. i. d. c. lz hely. ĩ gl. que incipit ex hoc. ⁊ illa glo. ĩtelligit istũ tex. ⁊. c. accusatio. ⁊. c. sequẽs. ij. q. vij. q̃ ciuiliter agit de crie vt. l. quidã bibe rus. ff. de ser. vr. p̃di. lz de vrbanitate bñ requirit. Dz tñ p̃ monitio in ciuilib⁹ vnũ notabilẽ effectũ. nã si reus cõparẽs ꝓteat nõ ꝓdẽnat in expẽsis citatiõis si nõ fuit p̃monit⁹ qr nõ fuit in culpa secus si fuit p̃monit⁹ ſm Guil. de cu. in. l. oẽs. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. edita. C. de edẽ. ⁊ refert ang. in. l. debitores. C. de pig. Et nõ istõ dictũ p q̃ limitat nobiliter glo. in. c. querelã. de ꝓcu. ⁊ glo. in. c. i. de do. ⁊ cõtu. li. vi. ⁊ glo. in. c. honoratus. lxxiij. di. ⁊ glo. in. c. quisqs. iiij. q. v. q̃ volũt q; lz quis nõ fuerit ꝓtumax in scõa nec in tertia citatione nihilomin⁹ ꝓdẽnet in expẽsis p̃me si nõ venerit. ⁊ iõ in libellis dr q; reus requisitus noluit satisfacere ⁊c. Et hec ꝓcedũt quo ad p̃mũ intellectũ huius. c. Aliq'ẽt dicũt q; h̃ c. ponit spãle in ep̃is q; nõ accusent nisi p̃moneant qõ non credo p. c. veniẽs. ⁊. c. lz. j. eo. sz bñ spãle ẽ in ep̃o in cãu. c. siquis erga. ij. q. vij. s. cũ subditus hz cãm ciuilr ꝑ ep̃z ñ dz adire iudicẽ nisi p̃mo p̃monuerit ep̃z ⁊ est cãus nõ. Et ideo intellige hoc. c. in denũciatiõibus. secus in accusatore quia tunc nõ est necesse vt p̃moneat. sed bona est ipsa monitio. Conclusio ẽ q; in accusatione non est necessaria monitio. sz in denũciatiõe sic nõ bñ. Abbas.

i **Lla prepositorum.** Illi debẽt accusare quoꝝ interest alĩs accusatio est nulla. vel sic. Criminatio p̃lati dz tractari coram illis quoꝝ interest. ⁊ p̃mo ponit decisum factũ ⁊ exordiũ. scõo disponit ibi si vo. Casus lr̃alis. Quidaz abbas infamatus erat apud papã. vnde mandat duci companie q; si aliquis est de mona sterio ipsius abbatis qui velit aliquid dicere ꝑ ipm abbatẽ ipm accusando vel denunciãdo. Pa. paratus ẽ audire ipz ⁊ etiã cũ illis quoꝝ interest cãm diligenter perscrutari condẽnãdo ipm vel absoluendo. Ber. Nõ p̃mo ex tex. q; illi d monasterio p̃nt abbatẽ ꝓprium accusare vel de criminib⁹ nunciare ⁊ cũ hec lr̃a loquat indistincte. infero q; nedũ monachi sed cõuersi laici dñt admitti ad accusationez abbatis cũ eoꝝ interfit habere bonũ abbatẽ nec sunt puri laici. pro

quo facit glo. in c. ex eo. de elec. li. vi. Nō scdo q culpa ⁊ reatus ponūt hic vt diuersa. ⁊ vt differant pōt dici q ꝛz culpa sit gnāle crimē. tn ponit h vt spēs vt cōprebēdat delictū sine dolo. sed reat⁹ est cū dolo quasi tex. velit dicere q tam de negligētia ēt nō dolosa ꝙz de delicto possit accusari. pro quo optime facit. c. siquis abbas. xviij. q. ij. vbi p sola negligētia pōt abbas priuari. vide glo. in c. ea q. de of. archi. que dicit q negligētia plati est peccatū mortale sic ⁊ alis fit dīa inter peccatū ⁊ delictū de quo vide glo. in c. peccatuꝝ. de re. iur. li. vi. ⁊ facit. lxxxi. di. c. i. Nō tertio q accusato plati tractat cū his quoꝝ interest. q aūt sint illi glo. vī itelligere de cardinalibus qn papa cognoscit. vel de canonicis qn cognoscit eps. ⁊ h sentit dū allegat. c. siquid vo. lxxxvi. di. Inno. exponit dupliciter. ꝓmo p subditis accusantib⁹ scdo p prelatis accusatoꝝ q intersunt vt cōsulāt. ⁊ sic trāseunt cōiter doc. Sed dic clarius ⁊ meli⁹ q accusatores sēp debent eē pntes nec valet q agit in eoꝝ abnīa nō data cōtumacia. vt in. l. si accusatorib⁹. C. e. ⁊. iij. q. ix. caueāt. ⁊. c. oia. Prelati vo ⁊ supiores accusatoꝝ de necessitate nō sūt vocādi ar. in. c. veniens. ⁊ in. c. ꝛz. j. eo. sed pnt ad cautelam vocari. ⁊ sic intellige Inno. h. si tn sponte se offerūt p interesse eoꝝ dico eos admittendos. ⁊ p se ⁊ p ꝓcuratorē ar. in l. huus. ff. de pu. iudi. ⁊ sic pōt intelligi ista lra. ⁊ facit quod nō bar. in. l. pe. §. ad crimē. ff. de pub. iudi. vbi notabiliter dicit q p seruo monacho vel subdito accusato admittitur dūs. vel supior p interesse suo. dico ēt q ⁊ tertius in fauorē reipublice pōt admitti ad defensiones accusati ⁊ abnītis. vt singulr nōt bar. in. l. vbi. C. ō transac. vbi dicit q siquis occidit bānitū ⁊ nō audet ꝓpere. tertius volēs pbare occisū eē bānitum ꝛz admitti. qr interest reipublice. ar. in. l. i. ⁊. ij. C. qn licet se vīdi. ⁊ hec nō. qr limitāt illa iura gnālia q in cā criminali nō admittit qs p alio. vt dicā plene in. c. veniens j. eo. In glo. i. nō glo. ⁊ tene eā mēri. ex q iuncto tex. colligę q pīom ecclesie ⁊ pochiani pōt agere cuiliter de crimie p platū vt priuet ecclesia qr eoꝝ interest hīe bonū platum. ar. viij. q. i. audacter. ⁊ idē nō. in. c. maximian⁹. lxxxi. disti. ⁊. xvi. q. vij. filijs. ⁊ vide bonā glo. in. c. ex pte ade. de testi. ⁊ in. c. venerabili. de offi. dele. Alij vo laici nō admittūt ēt ciuiliter vt hic p hāt iuncta glo. qō est p Fede. de senis ꝙst. xxiij. q tz quēlibet laicū admittendū ad agendū p platum ciuiliter p. c. tā lris. de testi. ⁊. c. qm. e. ti. qō ēt dicū vī seq Jo. an. ⁊ do. an. in palle. c. ex pte ade. Sed primū plus mihi plz ar. opti. h ⁊ iura in ꝓmū allegata loquūt in testib⁹ qui cū sint citati nō presumūtur dolose venire. sicut accusatores qui veniunt sponte ⁊ laici clericis oppido sunt infesti. ij. q. vij. c. laicos. ⁊. c. laici. In glo. si. in fi. nō bn finem glo. q nō sufficit ad validitatē finīe vt possit certificari p relationeꝝ ad aliā scripturā nisi fit illa scriptura i actis. oꝛ. ergo q finia fit certa ex se vel q possit certificari ex aliqua pte actoꝝ. ⁊ h vult singlr. l. quā allegat gl. ⁊ idē vult Jn. i. c. ij. de libe. ob. ⁊ idē tz Jo. an. in addi. spe. in ti. de sen. pla. §. qualiter. v. qd si iudex. Ex quo infert q si iudex ꝓnunciat sm ꝓsiliuꝝ talis sapiētis nō valet sntia. maxime qr consilium non est in actis ⁊ de hoc in. l. ij. C. si aduer. li. per gl. ⁊ doc. tene mēti.

o Omnipotens. Qui de aliquo crimine accusat vel denunciat interim ꝓmoueri nō pōt. h. d. Casus litteralis. Querebat vtꝝ infamatus posset ad honores ꝓmoueri. Et rndet q aliquis infamatus nō ꝛz ad honores ꝓmoueri. donec de hoc ingrat vel inde se purgauerit. Ber. Nō pmo ex ter. q pēdēte accusatiōe seu ingsitione ꝛz aliquē nō ꝛz iste ꝓmoueri ad aliq̄ bnficiū vel offm vt in. c. si. s. de testi. vbi oīno vide. ⁊ p hoc ꝓcedit etiam in dignitatib⁹ secularibus vt est tex. in. l. qui de liberate. ff. de lib. cā. ⁊ in. l. reus. ff. de mune. ⁊ ho. vbi clarius ⁊ in. l. q status. ff. de re mili. ⁊ rō reddit h in glo. Nō scdo q ex pendētia accusatiōis grauat opio accusati. vt interim nō dicat ꝙsona integra oīo ꝛz ergo pēdentia accusatiōis nō ꝓuet quē iure iā acquisito neqz exercitio illi⁹ iuris. vt nōt glo. in. c. sepe. de appella. facit tex. ff. nil no. ap. pen. in. l. i. §. integer. ⁊. s. vt lit. pen. p totū tn inhabilitat quo ad acquirēdū de nouo

In glo. i. in fi. qro qr hic dī q nō ꝛz bonorari pendente accusatiōe seu denūciatiōe. num qd ergo possit interim eligi Inno. recitat duas opi. aliqui tenēt electionē fieri posse als de facili posset impediri electio alicui⁹. qr si sperarēt electio de aliquo incōtinēti posset accusare. ⁊ sic fraudulenter impedirēt ꝛz via figmētis apienda nō est de diuoꝝ. qꝛto. Alij tenēt oppositū ⁊ dicūt q termin⁹ ꝛz pfigi accusatori. Dosti. ēt dicit q ingsitus eligi nō pōt qr ingsitio nō fit nisi pceden te infamia. vt in. c. qualr ⁊ qn. j. eo. el. ij. Si vo est accusatus distinguit q aut non est infamatus ⁊ potest eligi. aut est infamatus ⁊ non potest eligi ratione infamie. hunc articulum latius examinat innoc. in. c. accusatum. de sim. ⁊ ibi ꝛcludit q ingsitus eligi nō pōt rōne pdicta. sed accusatus vel denūciatus vel is ꝛ quē ecipit de crimie pōt nedū eligi. sed ēt pfirmari ⁊ pfecrari. sed certe ista opi. in accusato videtur ꝛ. l. reus pal. nā si nō pōt ꝓmoueri pēdēte accusatione ad dignitatē secularē. fortius nec ad ecclesiasticā. vbi maioꝝ requirit idoneitas. ar. lxi. di. miramur. in fi. ⁊ in denūciato vī ter. hic. ⁊ iō sic puto dicendū q ingsitus ēt eligi n pōt qr iā pcessit infamia. ⁊ electio de tali fieri nō pōt. vt in. c. cū cuncris. s. de elec. ⁊ in. c. tantis daniel. lxxxi. di. Si vo ē accusatus ⁊ tunc aut pcessit infamia. ⁊ ēt nō pōt eligi qr sola infamia facti impedit. l. ij. C. de digni. li. xij. ⁊ in regula infamib⁹ de re. iu. li. vi. vbi p ☞di. Si vo nō pcessit infamia ⁊ tūc ꝓmoueri nō pōt. vt in. l. reus pal. ⁊ in. l. q de libertate. ⁊ h. sed eligi poterit ne malicios fit attērata accusatio. ar. op. in. l. i. §. cum quis. ff. de qōni. si vo ē denūciatus ⁊ tūc si pcessit infamia ēt eligi nō pōt rōe pdicta si nō pcessit. aut supioꝝ iquirit ⁊ interim pōt eligi sed nō ꝓmoueri. vt h. sed si denūciatio fit debēti cōferre vel eligere nō tenēt hūs ꝓferre vel eligere obtēperare. sed pōt eligere seu ꝓferre. ⁊ si postea cōstiterit eū criminosū puabit. ⁊ hūc vltimum articulū p̄sequere. vt plene nōt inno. in. c. ad dissoluēdū. de despō. impu. ⁊ in. c. cū inter. de elec. ⁊ idē dic si agit de crie p viam accusationis vt possit ꝓmoueri si non est orta infamia. de quo. in. c. sup eo. de elec. ⁊. c. sup bis. j. eo. ti. Abbas.

n **Alli episcoporum** Epī per exceptō nē cris illum ab accusatiōe sua repellere nō pōt quem ante a sua familiaritate neglexit separare. Casus litteralis. Quidam familiaris epi volebat ipm epm accusare. oppōebat sibi q erat vilis opinōis ⁊ male fame. qrit vtꝝ sit admittendus. Rndet pa. q non ꝛz epo illos a sua accusatiōe repellere quos a se separe neglexit. antequā accusarent eundē. Ber. Nō pmo psumēdū ꝛ. platū detinētē inhonestos familiares. iudicat enim quis ex moꝛib⁹ sociꝝ. Nō scdo q repellēs a familiaritate eū a quo sciebat se accusandū ēt excipe ꝛ eū nō pōt. ꝛz ergo ista expulsio fieri anteqz sciat se impetēdū ab eo. nā si fecit postea psumit fecisse in fraudē. ar. in. c. suggestū. ⁊ in. c. meminim⁹. s. ō ap.

In glo. i. in fi. Nō semp hanc glo. ex q collige q ꝛz accusatus in odiū sui nō possit excipe ꝛ accusatorē de sua indignitate iudex tn ex officio suo hoc pōt. Cōtrariū tn in simili vī sentire Bar. in. l. non solū. §. fi. ff. de iniu. vbi tz q si alicui denegat audientia vigoꝛe statuti nō pōt iudex ex offō ꝓcedere ꝛ offensorē illius. Sed mihi plz multū h glo. ar. in. l. licitatio. §. qō illicite. ff. de publica. Ex delicto enī acquirit ius puato ⁊ reipublice ꝛz puatus nō admittat vel non velit agere. facit qō nōt bar. in. l. iter oēs. §. recte. ff. de fur. nam illegitim⁹ accusatoꝛ ꝛz repelli nedū ad cōmodū accusati. ꝛz pp dignitatē iudicis ideo poterit eum ex officio repellere. ar. in. l. quos ꝓhibet. ⁊ qō ibi nō. ff. de postu. ⁊ facit qō notat glo. in. c. i. de elec. li. vi. facit ēt p ista opi. gl. nō. in. c. i. de iudi. li. vi. que vult q ꝛz in cā criminali non possit interuenire ꝓcuratoꝛ tn si interuenerit tz iudicium cū eo agitatum. Sed glo. postea notanter dicit q iudex talē ꝓcuratorē pōt ex officio suo repellere. ⁊ non tn pōt sed etiam ꝛz. ⁊ sic dicimus q nō absolute. qr si per statutū denegaretur audiētia pti. posset iudex ex officio ꝓcedere. vt h dī notabiliter. dic

q; ꝛ̄ post lit. cōtest. non possit reus petere cautionē a ꝓcuratore tī iudex ex officio suo ne officium sit frustratorium pōt cōpellere ꝓcuratorē ad oīendendū mandatū vel ad docēdū de mādato. Jn glo. fi. ibi de crimine excepto. hec so. vā ē in se. de quo dicet plene in. c. cū. p. j. e. sed nō cōgruit huic lre. ⁊ iō tene secūdam solutionē sequentē vt sit spāle i odium epoꝝ. ⁊ idē nō. glo. ij. q. vij. §. in hoc. Sed ꝑ hoc op. naz familiaris tī audit accusādo dīz īmo dz pūiri. vt. iij. q. vlt. c. fi. ⁊ l. iniquū. C. q accu. nō pos. So. duplex. ꝓria loquūt de familiarib⁹ nutritis a pmeua etate in domo sec⁹ in alijs. Scōa so. vt ēt illi nutriti in domo admittāt ad accusañ. epz ⁊ h̄ in odiū ipsoꝝ. q; dīnt hīe psonas honestas. pma tī so. mihi plus placet. nā familiaris in domo nutrit⁹ repellit pp odiū sui ⁊ q; nō vī honestū. vñ quātūcūq; sit bone fame ñ dz admitti ꝑ dīm ꝓ vindicta publica ⁊ hoc idē puto ꝓcedere in epo ꝛ̄ aliq contra. Altio q̄ro qd si eps accusatur a subdito. nūquid possit ꝑ eū opponere de crimine. ⁊ vī q; nō pari rōne. q; neglexerit eū pus punire. Cōtrariū tz ino. ⁊ cōiter alij. nā ꝛ̄ plat⁹ nō puniuerit subditū nō pp hoc ap probauit eius mores. forte. n. nō habebat ꝓbationes iō file bat. ij. q. vij. pleriq;. vel omisit rōne scandali de pbē. cū iam dudū. in fi. vel ēt si neglexisset. aliō est nō corrigere subditū ⁊ aliud approbare aliquē ad offiñ familiaritatis cū debeat hīe honestas ⁊ ꝓuidas psonas. ij. q. vij. cū pastoris. ⁊ h̄. c. ītellige qñ sunt familiares clerici. nā si essent laici nō admit terent. q; laicus clericū criminaliter accusare nō pōt vt i. c. decetero. de testi. ⁊ qō ibi dixi tene mēti.

E bis. Hoc dicit. Absolutus ō certo crimine de eodē itez accusari nō pōt Et nō diuidit q; ꝓtiet vnū dictū. Nō pmo q; sīa in criminali cā lata trāsit in rē iudicatam ēt quo ad tertiū. vñ si nō fuit appellatū nō pōt accusatio instrui ēt a tertio. ⁊ hoc clare ꝓcedit qñ sīa ferē absolutoria p reo. Quid aūt si ferē ꝑ reū nūquid transeat in rē iu. doc. in de. pastoralis. de re iudi. vident velle q; nō si iminet pēa mortis vel alia pena corporalis q; trāsitus in rē iudicatam causat ex qescētia ꝓdēnati. c. qō ad ꝓdēnationez. de re iudi. ꝛ̄ cū nullus sit dīs mēbroꝝ suoꝝ. vt in. l. liber bō. ff. ad. l. aquil. ⁊. xxij. q. v. si nō ꝛ̄ ⁊ in. c. ꝓtingit. j. de sē. ex. ergo cō dēnatus in corpore nō pōt acqescere sīe. ⁊ hanc opi. q̄ñq; ēt fui secutus. Sz inuestigata diligenter veritate puto eaz nō ꝓcedere. pmo p tex. nō. in. l. diui. ff. de penis. vbi pz q; sīa corporis afflictiua ñ pōt iure cōi retractari post lapsū x. diez ꝛ̄ appareant ꝓbationes innocētie. sed ex gratia spāli fit restitutio a pncipe. ⁊ in hoc est ibi tex. sing. nec ob. motiuū ꝑriū qō ꝓcedit qñ iniuste qs velit exponere corp⁹ suum. sed qñ nō appellauit tacite vī ꝓsentire. ar. in. l. furti. ff. de bis q nō. infa. nā ⁊ hoc videm⁹ in ꝓfessione vā cuius virtute ēt ad pēnā capitalē quis dānat. l. qui sīam. C. de pe. ⁊ qō nōt Jnno. in. c. q̄liter. el. i. j. e. ⁊ hanc sīam nō pōt reuocare nisi aliter impetret ad hoc qō nō. in. c. cū spāli. de ap. vbi tetigi. Jn glo. i. in fi. nō glo. q̄ quotidie allegat ⁊ vide q̄si consimilem glo. ij. q. v. habet. Et circa hanc materiā advertte latius colligendo multa dicta. nā qñq; accusatus absolutus ē ab obꝛuatione iudicij. ⁊ pōt itez accusari. l. libelloz. ff. e. canonizata. ij. q. viij. libelloz. ⁊ facit. c. cū. p. j. eo. Et an hoc cāu ille idē possit accusare vide tex. ij. q. i. ꝓhibētur. ⁊ vide bo. glo. ibi in v. publica. Qñq; quis est absolutus vigore trāsactionis q; trāsegit cū accusatore. ⁊ tūc si trā sactio ꝛ̄ pōt accusari a tertio. q; nō facit ꝓiudiciū. tertio nō in. l. transigere. C. de trāsa. ꝛ̄ ab eodē accusari nō pōt. Si vō transactio nō ꝛ̄ tūc a tertio in dubio accusari pōt. sed an gauerit. ff. de adul. Qñq; quis fuit absolutus p viā exceptiōis. ⁊ tunc aut erat tale crimē q; ēr p viā exceptōis debuit puniri pena nāli ⁊ nō pōt iterum accusari. ⁊ que sunt ista cria nō in. c. i. de excep. ⁊ in. c. ij. de ordi. cogn. ⁊ in. l. ij. §. si publico. ff. de adul. si vō nō sūt talia cria. ⁊ tūc poterit iterū accusari ⁊ exceptio de sui nā nō tendit ad vindictā facit. c. ij. ⁊ qō ibi nō de ordi. cog. ⁊. c. si. eo. ti. Aut fuit absolut⁹ per viā denūciationis ⁊ dicit inno. in. c. dilecti. de purga. canonica q; pōt itez accusari q; denūciatio non fit ad vindictam: qō putat vez fm quosdam. nisi satisfecisset ex toto delicto. qō ego puto vez qñ p viā denūciationis soluisset penā nālem delicti. als secus. Qñq; quis fuit absolutus in pēna ⁊ glo. hic ꝛcludit q; pōt itez accusari q; limitat duob⁹ modis ꝛ̄ aliquos. nā si pēna fuit publica secūdū aliquos nō pōt itez accusari qō ꝛ̄ bic do. An. alle. bost. in. c. tue. de ꝓcu. ꝛ̄ mihi non plz. nā ꝓ delicto īponit pēna in foro aīe vt satisfaciat deo ⁊ aīe. iō punit a ꝓfessore suo tī vbicūq; deliquit. xvi. q. i. placuit. Jtem punit in foro ꝓtioso seu iudiciali. q; lex sit rempublicā vt. l. licitatio. §. illicite. ff. de pu. hinc ē q; dz puniri vbi deliquit. iij. q. vi. c. i. ⁊ in auc. qua in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi opz. Cū ergo ista tendāt ad diuersos act⁹ sine effectus impositio vni⁹ non īponit p dispositionē alteri⁹ ar. in. l. an eadē. ff. de excep. rei iudi. non ob. q; ē publica q; semp ē idē finis vt satisfaciat deo ⁊ aīe sue. sed īponit publice qñq; ad sedandū scandalū. xxvi. q. vi. c. fi. Ad hoc optime facit. c. felicis. §. fi. de pe. li. vi. vbi singulariter ꝓbat q; punitus p iudicē ecclesiasticū de crīe ecclesiastico pōt iterū puniri p iudicē ciuilē quaten⁹ pena excedit legalis. ꝛ̄ pēna ēt si sit publica leuioꝛ ē qz pena nālis delicti vt. xxxij. q. ij. admonere. Secūda limitatio est q; absolutus i penitentia nō pōt itez accusari de crimine ꝓmisso añ baptismū q; tenuit glo. xxxij. q. i. qō aūt. ⁊. xlix. di. in pn. Et sentit etiam h̄ do. an. sed ꝓrium sentit glo. in. c. gaudemus. de diuoꝛ. ⁊ in ꝓal. c. admoneret. ⁊ hoc mihi plus plz q; baptismus tollit peccatum ⁊ penam peccati quo ad deū adeo ēt q; pēnā purgatorij non sentit vt est tex. Augu. de pe. di. vij. nullus. sed non tollit quo ad rempublicā. Jsta enim sunt diuersa sicut non tollit ius competens tertio ita nec ius quesitū reipublice. pmū tī equius est si daretur baptismus sine simulatiōe. Qñq; quis fuit absolutus dū ageretur ciuiliter de crimīe ⁊ tunc accusat criminaliter nūquid possit. ⁊ circa hunc casū aduerte. nā si vtraq; pena tendit ad vindictā absolutus ciuiliter non pōt accusari criminaliter. ⁊ hoc vult tex. in. l. ꝓtor edixit. ff. de iniu. vnde absolutus ab actiōe iniuriaꝝ non accusatur criminaliter qō illum occiderit. si vō ciuilis accusatio tenderit ad rē familiarē criminalis vō ad vindictā ⁊ tūc aut fuit absolutus q; accusatoꝛ non ꝓbauit: ⁊ potest iteruz accusari criminaliter. vt in. l. i. C. qñ ciui. ac. pīud. cri. notat inno. in ꝓal. c. cum dilecti. de pur. cano. si vō fuit ꝓnunciatum super facto quod non cōmisit ⁊ tunc non potest accusari etiam ciuiliter. ar. in. l. siquis cū totum. ff. de excep. rei iudi. qō est vez ab eodē. Sz si a tertio poterit accusari. vt voluit bar. in. l. iij. ff. vi bo. rap. p. l. qui de crimine. C. ō accu. Qñq; fuit absolutio facta per dispensationē. ⁊ dic vt in gl. ⁊ adde qō nō. in. c. at si clerici. ō. de iudi. Qñq; absolutio ē facta q; purgauit se de delicto ⁊ dic vt in. c. ij. ⁊ in. c. ex tuaz de purga. cano. vbi dicam. Qñq; fuit absolutus q; ꝓfugit ad ecclesiam pstito iuramēto p iudicē ciuilē de īpunitate ipsius accusari ⁊ non potest itez accusari. xvij. q. iij. id constituimus. Qñq; fuit absolutus p viam inqsitionis ⁊ dubitatur. nunquid potest accusari. inno. ponit duas opi. in. c. cū dilecti. de purga. cano. vbi ꝛ̄ qō nō potest accusari ⁊ tenet bar. in. l. ficui. ff. eo. ti. ⁊ mihi plz. nam de iure ci. non vī tī dubium. q; eadē pena īponitur siue agat per accusationez siue per denunciationē siue per inquisitionē vt dico sup rubrica de iudi. Sed de iure canonico potest eē dubiuz. quia imponit minoꝛ pena per modū inquisitionis. vt in. c. qualiter. el. ij. j. eo. Sed hoc non obstante puto pīmū dictū ꝓcedere q; ꝛ̄ minoꝛ sit pena vtraq; tī tendit ad vindictā ergo non potest itez agi. ar. optimū in. d. l. ꝓtor edixit. ff. de iniu. Qñq; actum fuit pmo criminaliter ⁊ fuit absolutus ⁊ qñt vtz iterū poterit accusari criminaliter. ⁊ dī qō nō vt hic ⁊ i ꝓal. l. ficui. ff. eo. ti. fallit in casibus exceptis. pmus quādo potest ꝓbari q; pmus accusatoꝛ fuit prevaricatoꝛ. Et qñt ꝓbabitur. dic quod per testes qui inter fuerunt quando accusatoꝛ ⁊ reus conuenerunt super collusione fienda. sed q; ꝛ̄ difficile est ꝓbare vide notabilem tbeoricaz bar. in. l. i. §.

pecuariatorem. ff. ad turpil. vbi dicit q; si accusatus ꝙuersabat cũ accusatore ꝑsumit collusio qr ex accusatiõe criali oriunt inimicitie capitales. l. i. ꝛ. l. si inimicitie. ff. de his q. vt indig. Si ergo accusatus nõ curat de accusatione ꝛ familiariter ꝙuersabat cũ accusatore ꝑsumit collusio qõ est bñ notandũ. ad hoc. c. j. ꝓmũ. adduco in arg. c. repellant. j. c. ꝛ. c. eijciens. xciij. di. ꝛ. c. filij. de hereticis. li. vi. Secũdo cãus exceptus est qñ secundus accusator ꝓsequit iniuriaꝫ ꝓpriam ꝛ ꝓbat se ignorasse accusationẽ institutã ꝑ alium.

Et nõ circa hũc casum qualiter ꝓbabitur ignorãtia ꝛ vid glo. in pal. l. ficui. ꝛ in. l. v. C. de pi. tu. ꝛ spe. in ti. de aboli. § i. v. sed qualiter. ꝛ dic q; anim⁹ ꝓbabit ꝑ iuramẽtũ ar. in. c. nulli. de elec. li. vi. ꝛ qõ nõt. glo. in. c. inotuit. eo. ti. i antiqs. Item ꝓbabit abñtiam a loco tpe accusationis vel q; erat i minori etate ꝙstitutus vt est bon⁹ ter. in. c. fi. qui ma. accu. posl. scia. n. ꝑsumit si in loco erat fama de accusatiõe vl̃ iste erat vicinus ar. in. c. quosdã. ꝛ. c. q̃sto. de ꝑsũp. ꝛ in. c. i. de postu. ꝑla. ꝛ glo. in. d. l. v. Q̃ñq; quis fuit accusatus de crimine sine certa q̃litate ꝛ absolutus nũc alius vult eũ itez accusare addẽdo certã qualitatẽ. puta ꝓmo est accusatus q; ꝑcussit semproniũ. nũc accusat q; ꝑcussit eũ cum sanguis effusione vel cũ abscissione mẽbri nũqd põt. magna ꝛ nõ. est qõ. iõ distingue. aut fuit absolutus aut ꝙdẽnatus. si fuit absolutus ꝛ dic vt ibi ꝑ bar. in. l. denunciasse. ff. de adul. si fuit ꝙdẽnatus ꝛ nũc agitat vt grauio⁹ ꝙdẽnet ꝓp q̃litatẽ adiectã ꝛ dic vt nõt bar. in. l. senatus. ff. e. ti. ꝛ vide ad ꝓpositũ per eundẽ in. l. sepulchra. de sepul. vio.

r **Epellantur.** Se sũmat vel põt sic sũmari. Cobabitãtes inimicis accusati ab accusatiõe repellunt. ꝓmo ponit statutũ. scõo rõnẽ ibi qr. Casus lr̃alis. Dubitabat vtez cobabitãtes inimicis pñt ab accusatione repelli. Et dr̃ b q; illi q morant cũ inimicis meis a mea debẽt accusatione repelli cũ mei inimici ꝓsumant. qr affectio amicitie solet incitare huiusmodi accusationẽ. Ber. Nõ ꝓmo ex tex. vnũ modũ ꝓbandi amicitiã ꝛ inimicitiã. nã amicitia ꝓbatur ex frequẽti ꝙuersatiõe cũ amicis. ar. op. in. l. late culpe. §. amicos. ff. de vb. sig. Inimicitie ꝓbant si ꝙuersatur quis cũ inimico meo ꝛ intellige de ꝙuersatione frequẽti vt. s. dixi. ꝛ facit. c. eijciẽs. lxxxviij. di. Et ex hoc nõ q; amicitia ꝛ inimicitia ꝓbant ex ꝓiecturis cũ oriãt ex affectiõe ai ꝛ animus nisi ꝑ ꝓiecturas ꝓbari nõ põt. vt in. c. ij. de renũ. li. vi. ꝛ. l. dolũ. C. de dolo. ꝛ circa hoc vide qõ nõ. in. c. cũ adrianus. lxij. di. ꝛ ibi glo. que dicit q; sigs aliuz non salutat ꝑsumit esse inimicus. qõ intelligo qñ erat solit⁹ salutare. Nõ q; affectio inimicitie qñq; ĩducit hoiem ad male loquendũ ꝛ ad blasphemãdũ inimici amici qõ tñ eẽ non dr̃. non enĩ ꝓ amico aliquid ihonestũ faciendũ est. nã vt ingt Cice. Nec lex in amicitia sancit vt nec rogem⁹ res turpes nec vt rogati faciam⁹. ꝛ vt narrat valerius dũ qdam ĩproperaret amico cur nõ faceret qõ rogabat. dicebat. Quid mihi ꝓdest amicitia tua si qõ rogo nõ facis. ille sapientissime rñdit. Imo qd tua mihi si ꝓ te aliqd inhonestũ facturus sum. In glo. i. ibi. nam socius socij mei non est meus socius. vt in. c. legit. lxxxi. distin. vbi dr̃ q; que sunt cũ sorore mea nõ sunt sorores mee. ergo ad ꝓpositũ ꝙuersantes cũ inimico meo non debẽt dici mei inimici. Sol. duplex vt colligit ex dicti doc. ꝓmo qr iura allegant vitari qr in vitate non est meus socius sed istud. c. fundat sup̃ ꝑsumptiõe qr vt dixi inimicitia ꝓbatur ex ꝓiecturis qr oino socius socij mei non ẽ soci⁹ meus. ꝓbat qr ad ꝛbendã societatẽ requirit ꝙsensus. ſz ad ꝛbendã amicitiã vel inimicitiã sufficit affectio que ꝑsumitur ex ꝙuersatiõe ista. Sed an oĩs inimicitia sufficiat ad repellẽdũ ab accusatione. Ain. q; nõ sed dr̃ esse capitalis vt ĩ auc. de teste. §. si vero qõ nõ. Et dr̃ inimicitia ꝯcapitalis qñ fuit sibi minatus mortẽ seu accusauit eũ criminaliter. vel est ꝓtio de maiori ꝑte bonoꝝ. de quo dic vt nõt gl. in. c. cũ oportet. j. e. ꝛ. l. ſz. ff. de arbi. ꝛ in. d. auc. de testi. Ultimo scias q; ad ꝛbendũ inimicitias nõ inspicit iustitia vel iniustitia cãe. sufficit enim q; tale qd ꝑcessit qõ habuit ꝓuocare animũ ad terius ad inimicitiã ꝓ hoc ter. in. l. i. ff. de his q. vt ĩdig. vbi bar. ꝓ hoc. c. cum. J. ꝛ. A. de re iudi. Ad ñ etiaz infero q; ille q fuit cã inimicitie põt recipe ꝛ inimicũ suũ de inimicitia vt vult Archi. in. c. statutũ. de rescrip. li. vi. ar. l. nec timorẽ ff. qõ me. cã. ſz glo. in v. si minus rõnabiliter. ꝓrium sentiat ꝛ male in. c. vt debitus. de ap. in fi. Ad vnũ tñ aduerte q; ille q fuit cã inimicitie indistincte nõ repellit inimicũ ſz debz ꝙsiderari an hoc fecerit malicioſe. iõ relinquit arbitrio iudicis. vt est tex. nõ. in. l. i. §. cum qs. ff. de qõ. vnde Bar. recitat ibi de quodã qui cũ sciret nõ posse ꝓbari debitũ ꝛ eum nisi per vnũ testẽ dedit illi alapã vt sic postea si produceret in testem contra eum posset repelli prꝛetextu inimicitie. hoc tamen iudex considerabit ex circunstantijs. nec malicia debet sibi prodesse vt in. c. inquisitionis. in. §. ꝛ an fides. j. eodem.

Abbas.

a **Ccusasti.** Monit pñiam accusatoris calumnioſi cũ sequitur ide mors vel mẽbri debilitatio. Nõ ꝓmo q; in foro penitentiali ĩponit minor pena qz in foro iudiciali. nam in foro iudiciali ĩponeret pena valde acrior. ꝛ facit qõ dixi in. c. de bis. s. eo. In glo. in v. nisi pro pace in fi. vl̃ dic clarius colligendo dicta doc. q; ista dictio nisi possz ẽt referri ad sequentia: vt pñia imponat nisi omittat pro pace ꝛ ꝓ scandalo qõ inde iminet. põt ẽt referri ad peccatũ vt sit sensus q; si in vitate accusauit criminosum ſz malo zelo tunc i foro aie punit vt h dr̃ qr non debuit malo zelo accusare ꝓximũ: sed si fecit pro pace ꝛ zelo iusticie vt aliqui quiete viuant tũc non dz puniri ẽt in foro anime. vnde talis est ĩmunis ẽt quo ad deũ sed non euitat irregularitatẽ qr illa ꝛbit ẽt sine peccato. ꝛ de hoc dic vt nõ. in cle. i. de homi. ꝛ ꝑ glo. in sũma. lj. di. Et ex hoc soluit qõ. qdã interfecit patrem meũ vel tutorem meũ ꝛ penituit nũqd licite possum eũ accusare. nam si non accuso perdo hereditatẽ. vt. l. i. C. de bis qui. vt indig. si vero accuso videor moueri malo zelo ex quo egit penitentiã. Ainc̃. dubitat ꝛ plus sibi plz vt abstineat ab accusatiõe. Jo. an. ſz q; licite põt eũ accusare ꝑ nõ. i. c. õ bis. s. eo. ꝛ hoc verius. nã vt dixi absolutio facta i foro penitentiali nõ tollit accusationẽ in foro iudiciali. Itẽ quero quomodo intelligit lr̃a dum dicit q; dz penitere in pane et aqua ꝑ. xl. dies cũ septẽ sequentibus annis. nunquid quolibet die debeat ieiunare. dic q; nõ. sed imponet pñia ꝛbz arbitriũ sacerdotis vt ꝑ certas ferias ieiunet sic in qualibz septimana ꝛ sunt tres ferie canonice. ꝛ vide in tex. in. c. h alle. qui non facit mentionẽ nisi de quarta ꝛ sexta feria tex. est in c. pe. xi. q. iij. ꝛ ibi videas. ꝛ sic intellige oĩa iura q; ponunt pñiam certoꝝ ãnoꝝ. In gl. fi. in fi. Ista glo. exponit ignotũ ꝑ ignotius. nec dicit vez ꝛm ꝓprium significatũ vocabuli ꝛ doc. h simplr̃ transeunt. iõ dic q; ꝓprie debilitatio ꝛtingit qñ impedit exercitiũ alicuius mẽbri. vt pp ꝑcussionẽ non possit libere exercere offm brachij vel pedis. ita q; ꝛtingit debilitatio sine abscissione mẽbri. vide aliqd in. c. ſcut vrgeri. i. q. i. ꝛ in. c. ego. s. de iureiu. ꝛ in. c. i. q cle. vl̃ vo. ꝛ nõ bar. in. l. ij. ff. de pub. iud. ꝛ ibi tangit ꝓprie qd si mẽbri mutilatio contingit. n. ex abscissione membri. vñ mutilare idem est qõ detruncare. ad hoc qõ nõ. in cle. i. de homi. ꝛ in. d. c. i. qui cle. vel vo. ꝛ hoc nõ pro statutis facientibus mentionem de hoc.

e **Uidentia** Sup notorio procedit iudex nemine accusante. h. d. Nõ ꝓmo cãum ĩ quo iudex ex officio suo procedit. vt qñ delictum est euidens ꝛ notoriũ. ꝛ iõ istud est. nam accusator requirit vt crimen manifestet ꝛ ĩ iudicio publicet ꝑ probationes. sed hũc finẽ habem⁹ per euidentiam facti frustra ergo requirit accusator. Et aduerte: qa ſz hec nõ apiant intellectũ huius. c. ego puto h. c. procedere in notorio facti ꝓmanentis qõ indicat tex. ibi euidentia. nam euidens est id qõ semp appet. de quo vide glo. in. c. ij. de vbo. sig. li. vi. in v. manifestum. ꝛ in tali notorio nõ requiritur accusator. vt h. nec probatio vt. ij. q. i. de manifesta. vbi bo. glo. secus puto in notorio facti transeuntis. ſz illud

fuerit notorium alijs nō:tamen est notorium iudici. iō debet ꝓcedere ordine iudiciario vt ēt sentit Jo.an.in.c.fi. de so.ꝓpe.li.vi.in nouella.sed ad hoc vide glo.in.c.ad nostrā. de iureiu.ꝛ ponebant ḃ aliq exēplū de eo qui deligt i pñtia iudicis ꝛ alioꝝ.sed tu de hoc dic melius vt nō.in.c.vra. de coha.cle.ꝛ mul.ꝛ in.ij.q.i.§.i.ꝛ.§.qñqz.ꝛ ꝓsequere māz vt nō in.d.c.vestra ꝛ nō nō esse intelligendū ḃ.c. ō notorio facti transeuntis qō nō habuit ꝓmanētiam. si habuit ꝓmanentiā certo tpe.ita q nō potuit tergiuersari nec iudici nec alijs.tūc iudex ex officio suo pōt iudicare de ḃ lz nō iudicet de eo qō ē sibi notū vt notoriū.ꝛ sic intelligo glo. singularē in.l.i.C.q ꝛ aduer.quos quā videas. Abbas.

c Am.p.manconella Laici vel ini mici clericos accusare nō pñt ꝛ facit tria. ℙrio repellit vnū accusatorē.qz laicus. Scō repellit alium qz inimicus. Tertio repugnationē ĩcludit.scōa ibi cū.tertia ibi sed vtriqz. Casus litteralis. ℙetrus manconella pſbyter ex vna parte ꝛ bonꝰ pſbyter ꝛ ioānes bonus cocti laicus eius frater ex altera erant in pñtia pape ꝓstituti Joannes laicus cepit accusare.p.manconella de simonia. ℙpapa qz io.laicus erat.nō admisit eū ad accusandū dictū p.māconella:quo repulso bonꝰ pſbyter frater eius cepit illum statim accusare sup crimine simonie:ꝛ papa eū ēt repulit ꝛ ꝓ eo q cū idem ioānes accusasset dictū.p.bonū pſbyterꝫ fratrem suū duxit in testimoniū ꝑ ipm petrū.ꝛ qz etiaz frater petri dictū bonū pſbyterum de cā cōsimili accusauit ꝛ iō neutrū illoꝝ admisit in accusationē dicti petri. sed quia vterqz sup obiectis erat infamatus vtriqz ꝓpter infamiaz purgationē indixit.vnde mādat q vterqz illoꝝ cū trib⁹ sacerdotib⁹ debeat se purgare. Ber. Nō ꝓmo q volēs testificari ꝑ aliquē in cā criminali ꝓsumit eius inimicus ꝛ ꝓꝓ hoc pōt postea ab eius accusatione repelli. Ex quo infero q ex tali testificatiōe seu ex conatu ipsius testificatiōis oꝛit inimicitia capitalis.nā alis nō repelleret ab accusatione. vt dixi in.d.c.repellātur.s.e.ꝛ facit.l.incerta.ꝛ.l.inimicitie.ff. de bis q.vt indig.ꝛ hoc limita.vt.j.dicā. Nō scō q ex accusatiōe criminali nedū oriunt graues inimicitie inter accusatorē ꝛ accusatū.sed ēt inter accusatū ꝛ fratrem accusatoris.qō nō. Ex quo nō q inimicitia ꝓcta cū vno ex attinentibus trāsit ad alios ꝓpinquiores in gradu. ℙerusum ḃ nō fuant qz nō faciunt vindictā publicā nisi de fratre carnali. facit.l.i.C.si qua.pau.fe.dicat.ꝛ optime.c. accedens.ij.vt lit.non ꝓte. Nō tertio q sublata accusatione ꝓpter indignitatē accusatoris pōt accusat⁹ itez accusari ab alio si alia rōnabilis cā nō obsistat de quo plenius dixi in.c.de bis.s. e.ti. Nō vltimo laicū repellendū ab accusatiōe clerici etiā si clericus sit infamatus. Itē colligi pōt singulr ex tex.isto q de iure canonico adeo inimici repellunt ab accusatiōe vt etiā ꝑ infamatos nō admittant ēt in criminib⁹ exceptis.qō tene mēti ꝛ facit.c.p tuas.j.de simo. In gl.i.ibi laici ꝛ bone fame. Nō banc glo.ꝛ colligēdo totā mām distigue faciē do quattuor mēbra q aut querit nūquid laici possint accusare clericos. Itē nūquid clerici clericos.ꝛ nūquid laici laicos. Quo ad ꝓmū mēbz distinguo. q aut laicus vult accusare clericum criminaliter aut ciuiliter. ꝓmo cāu regl nō admittit ēt si laicus eēt patronus ecclesie vt nōt gl.ij.q.vij. in sūma.ꝛ est rō huiꝰ ꝓhibitiōis qz laici ꝓsumūt ex odio accusare clericos.vt.ij.q.vij.laicos.ꝛ.c.laici. Itē qz debēt cli cos reuereri tāqz ꝑres.ij.q.vij.omes.ꝛ.c.sacerdotes. Fallit hec regula in casibus vt si laicus vellet ꝓsequi iniuriā suam vel suoꝝ.vt in.c.decetero.s.de testi.vel si crimē est excepti qz tunc distingue vt in glo.opz tñ q accusator possit accendere ad illū ordinē in quo est accusat⁹.ij.q.vij.ipsi apli. vnde irregulares nō admittunt ad accusationē clericoꝝ.qz nō pñt illū ordinē bre.vt in ꝑalle.c.ipsi apli.ꝛ ꝑ Inno. bic. Si vo vult accusare de crimine ciuiliter.ꝛ tunc patron⁹ admittit ēt si ꝓnet bnficio.vt nō.in.c.ex pte ade.de testi.ꝛ ĩ.c. filijs.xvi.q.vij.de parochianis est dubiū:sed dic vt dixi in c.illa.s.eo.ꝛ dixi ēt in ꝑal.c.ex pte ade. Alij vo laici nō admittunt ꝑ clericū:ex quo nō ꝓsequūtur iniuriā ꝓpriā.vt dixi in.d.c.illa. Scōm mēbz fuit nūquid clerici possint accusare laicū. Inno.in hoc variauit ꝓmo dixit hoc in isto. c. q nunqz clericus criminaliter pōt accusare laicum ēt si ꝓsequatur iniuriā suā.xi.q.i.clericū nullus.nam ꝛ testimoniuz ferre nō pōt in cā criminali.xi.q.i.testimoniū.refert alios dicere q pōt accusare si nō venit imponēda pena sanguinis. Ego latius distinguo q ad vindictā publicā clericus laicū accusare nō pōt ēt si nō venit iponēda pena sanguinis. ꝛ ꝓ hoc adduco.c.sacerdotes.ij.q.vij.ꝛ rō est qz accusatio dicitur gen⁹ illaudabilis intētiōis.ij.q.vij.siquis.vñ clericꝰ se imiscere nō dz huiusmodi odiosis litigijs qō nō. Itē clerici debēt esse segregati a vita laicoꝝ.vt nō.in ꝑal.c. sicut. itē vides in filij q clericus nō pōt aduocare ne videat alteri nocere cū ipse debeat velle oībus ꝓdesse.vt in.c.fi.de postu. fortius ergo dz remoueri ab accusatiōe que est magis odiosa.vt.s.dixi.aut clericus ꝓsequitur iniuriā ꝓpriā vt ecclie sue ꝛ tunc si pena sanguinis nō venit imponēda pōt licite accusare laicū.vt in.c.cum sit generale.de so.ꝓpe.ꝛ in.c. ꝑlatis.de homi.li.vi.ꝛ.c.olim.de iniu.facit.c.grauis. de resti. spo. Si vo venit imponēda pena sanguinis ēt pōt accusare laicū ꝓsequēdo iniuriā ꝓpriam.dz tñ ꝓstari q nō intendit accusare vt pena sanguinis emittat de hoc in.d.c.ꝑlatis de homi.li.vi. Tertiū mēbz fuit nūqd clerici clericos pñt accusare.ꝛ dic q si sunt bone fame pñt accusare ēt eoꝝ superiores.vt in.c.ex pte.ꝛ in.c.venēs.ꝛ in.c.lz.j.e.si vo sunt male fame nō admittunt vt in.c.cū dilectus.j.e.nisi in exceptis criminib⁹ qz in illis admittunt ēt ꝑ non infamatos. ꝛ in hoc differunt a laicis.ꝛ de hoc in.c.i.de ꝓfess.ꝛ.xv.q. iij.c. fi. Ultimū mēbz fuit nunqd laici pñt laicos indistincte accusare.ꝛ dic breuiter q si crimē sit publicū stricte large vel largissime.quilibet de populo admittit si spāliter non ꝓbetur.l.i.ff.de publi.iudi.insti.eo.in pn.ꝛ.l. qui accusare. ff.de accu. Si vo est crimen ꝓuatum ꝛ tunc ad penā corporalem tm accusat ille cuius interest.sed ad penā pecuniariā admittitur quilibet de populo.ꝛ ḃ vltimū voluit gl. ꝛ bar. post eam in rubrica.ff.de popu.acti.ꝛ cui applicet pena pecuniaria.dic vt nō.in.l.iij.ff.de sepul.vio.ꝛ in.l.agraria. ff. de termi.mo.ꝛ dico.s.de iudi.in rubrica ꝛ intellige qñ laici accusatores sunt bone fame.si aūt sunt male fame nō admittunt vt dixi in.c.i.s.e.nisi in criminib⁹ exceptis.nā i illis ēt admittunt ꝑ nō infamatū vt in.d.c.i.de ꝓfess.ꝛ.xv.q. iij.c. fi.ꝛ ḃ per Inno.que aūt sint crimina excepta.ḃ hēs glo.et aliā magis notabilē.iij.q.vij.in sūma. In ea.glo.in fi.licz hec soluto sit vā in se nō tñ cōgruit lre qz papa repellit eum qz laicus nō qz inimic⁹.iō inno.soluebat aliter q forte iste accusator erat male fame.vel fm Aī.tpe quo fuit iste repulsus non erat iste clericus infamatus.sed ex his q postea surrexerūt in iudicio surrexit infamia.ꝛ hec rō est melior. In glo.fi.ibi suo iuramēto. Nō glo.ꝛ vide qō nōt Host.in.c. inter.de purg.cano. Et in fi.glo.illud.c in ꝓmis alī.ꝑ gl. nihil vel paz facit fm io.an.ꝛ bñ sed melius facit.c. cū iuuenē.de purg.cano.vbi glo.fi.hoc tz.ꝛ.xviij.q.ij.in decia.ꝛ vide bo.gl.lxxxi.di.c.clerici.que dicit q si duo clerici dicunt me cōmisisse vnū crimē tali die ꝛ duo laici dicūt fuisse cum illis tota die ꝛ nō viderūt me illud delictū cōmittere q tunc stat dicto laicoꝝ qō nō singulariter. Ex quo habes q laici pñt testificari in cā criminali ꝑ clerico lz non ꝑ.facit.l. quo minus.C.de ꝓcu. Item aliud singulare colligit ex illa glo.q qñ ptes vel qñ testes vtriusqz ptis sunt ꝑij standum est dicto illoꝝ qui deponunt ꝓ reo.lz alij sint magis idonei ꝛ hoc qz illi deponunt vīsimiliora.quia de quolibet ꝑsumendū est bonum ꝛ sic limita nō. ꝑ glo.in.c.in nostra.ō testi. Ultimo extra glo.op.ꝛ vī q iste pſbyter.b. nō ꝫbebat repelli ab accusatiōe ex eo quia fuit ꝓductus in testē illius cāe quia necessariū est offin testis ꝛ cōpellit probibere testimonium.l.fiqñ.C.de testi.ꝛ nō in.c.dilectoꝝ. de testi. cogen.facit.c.dilecto de testi.ergo ex hoc non dz reputari inimicus.excusat enim rōne publici officij.ad ḃ qō nō.i.c. inter dilectos.de fi.instru.ꝛ in.c.ex lris.de transac.hoc cō

trarium vī difficile ꝛ dixerunt qdam q; ad ꝯbendum inimicitiā nō debem⁹ respicere an p̄cessit iusta cā vel non. ſz satis est q; animus sit ꝓuocatus ad inimicitiā. vt dixi in.c. repellantur. s̄. e. nam ex testimonio criminali solet accusatus ꝓuocari ad inimicitiā. h̄ rō mihi nō placet ex eo q̄ ille q; phibuit testimoniū pōt reū repellere vt ꝓuocatus ad inimiciti am. ſz nō eꝫ. q̄ ille qui tulit testimoniū nō habuit cām ꝓuocādi aīum iuū ꝯ reum. ꝛ ꝓ hoc glo. nō. iiij. q. iij. §. itē in criminali. que tz q; testis qui semel phibuit testimoniū i cā criminali pōt in alia cā ꝯ eundē ꝓhibere testimoniū ꝛ ꝓ h̄ adduco text. in. c. preterea. s̄. de testi. cogē. vbi dixi. ꝛ ió in hac mā ꝓcludo q; aut testis iuitus phibuit testimoniū in cā criminali ꝛ nō pōt repelli vt inimicꝰ i illa cā vel in alia. aut ipe spōte venit ad ferendū testimoniū. ꝛ tunc p̄sumo eū inimicū ar. in. l. que oīa. ff. de ꝓcura. facit. c. cū in tua. de spon. ꝛ h̄ cāu intelligo istū text. quē ad hoc nō vt singularez ꝛ maxime quando frater accusabat.

e X parte. Monachus accusare pōt abbatem ꝛ de bonis monasterij expensas litis necessarias habebit. h. d. scōa ibi lz. tertia ibi qbus. Casus lr̄alis. Mōachi debent abbati suo obedientiā ꝛ reuerentiā. dubitabat vtrum hoc non obstāte possint ipm abbatē accusare. Rñdet pa. q; monachi nō sunt repellēdi ab accusatione abbatis ꝓ eo q; de obedientia ꝛ subiectione ipsius esse nosc̄nt nisi alia rōnabilis cā impediat. quibus debēt de bonis monasterij expense necessarie ministrari vsq; ad finē cause cū ꝓpriū non habeant. Ber. Nō ꝓmo q; rō subiectiōis ꝛ obediētie q̄ inferior tenet superiori nō astringit quo minus inferior possit accusare superiorē si malus est. nō. n. in hoc venit ꝯ obedientiā. q̄ in licitis tenet obedire nō aūt tolerare si malus est. Secūdo nō q; monachi dñr ꝓcurare vtilitatē accusando ꝓpriū abbatē q̄ interest monasterij nō h̄e ꝓ pastore lupū. ꝛ ió debent habere expensas a monasterio. In glo. i. ibi nō tenet obedire ꝛ c. nō intelligas glo. q; pendēte lite isti accusatores nō tenēt obedire abbati: imo tenent ei interim obedire. viij. q. iiij. nōne. dūmō ex hoc cā nō ipediat vt in. c. oliueo. sed nō tenent obedire si abbas ꝓciperet eis vt nō accusarent eū q̄ tunc nō est parendū q̄ est iniustū ꝓceptū. ix. q. iij. iulianus. Et in fi. glo. i. nō glo. q; totū litigū explicatur sumptib⁹ monasterij. nā monachi dñr ꝓcurare vtilitatē monasterij inquātū dicāt abbatē indignū. abbas dī ꝓcurare vtilitatē monasterij q̄ si ipse est idone⁹ vt asserit interest monasterij nō mutare supiorē. ꝛ dicit hic Ain. ꝛ Jo. an. q; abbas habebit expēsas ēt si eēt remotus ab administratione. ar. in. l. si instituta. ff. de inoffi. test. ꝛ intellige q̄ est remot⁹ ab administratiōe tm̄. nō aūt si esset ꝓuatus titulo q̄ tūc nullam cōionē haberet cū monasterio. In glo. ij. ibi. ſz ꝯ vī. Inno. h̄ tz q; monachi pōt denunciare quēcū q̄ lz nō accusare. ꝛ Laurentius dicebat q; hoc etiā poterāt abbate contradicēte. Ain. dicit q; in forma iudicij nō admitteret monachū denunciantē aliū q̄z abbatē ꝓpriū quasi sciat q; extra iudicialiter ꝛ ad pniam possent denunciare in vtile ꝛ h̄ cōmunius ꝛ verius. nec ob. c. placuit. xvi. q. i. q̄ ibi exiuit monasteriū ꝓ lucro aīaꝝ ꝛ non ꝓ lucro terreno q̄ nō. Et circa hoc dic latius q; aut queritur nūquid monachus pōt accusare ꝓlatum ꝓpriū. ꝛ est text. hic q; sic. verūtā archi. ij. q. vij. cū pastoris post Goff. tz q; nō dz admitti nisi petita venia ꝛ lnia ab abbate sicut seruat in filio circa p̄em. ſz inno. s̄. c. ꝓri. tz q; nō exigatur h̄ cāu lnia q̄ mihi plus plz ꝓ istū text. Aut q̄rit nunquid pōt aliū accusare q̄z ꝓlatū ꝓpriū. ꝛ tunc aut vult accusare ꝓlatum cui⁹ est cubicularius ꝛ pōt fm inno. s̄. c. ꝓri. pro hoc. d. c. cum pastoris. aliter offm̄ suum laudabiliter nō exequeret vel saltem denunciet crimen illius ꝛ h̄ magis sibi ꝑsulitur. aut vult accusare extraneum ꝛ pōt duobus ꝓcurrentibus. s. q; interfit monasterij ꝛ habeat lniam abbatis. alias secus. xvi. q. i. monachi. In ea. glo. ibi pro alienis debitis. Item nec possūt obligare libros seu alias res peculiares sicut nec filiusfa. l. i. §. i. ff. que res pigno. obliga. pos. ꝛ fortius nec donare vt in ꝓ pal. l. i. et l. filiusfa. ff. de dona. Sed an elemosynam cōpetentē facere ꝓsit vide glo. in cle. i. de vi. ꝛ ho. cle. que dicit q; sic. In ea. glo. ibi si abbas ꝛ c. nō glo. ꝛ fuit additio fm Host. ex q̄ etiā dicit Host. q; ēt pro necessitate propria nō pōt obligare monasteriū sine spāli ꝓcessione abbatis. hoc dcm̄ non est verū ió distingue sic q; aut habuit lniaz a superiore ꝛ promisit superior sibi facere expēsas. ꝛ tunc sine alia cōcessione pōt obligare monasterium vsq; ad expensas quas promisit sibi mittere superior. optime hoc probat in filiosa. vt in. l. sed iul. §. q̄ō dī. ff. ad mace. nam vno ꝓcesso vident cōcessa oia finī quibus ꝛ c. in. c. prudentiā. de offi. dele. sed si fuit ꝓuentum vt aliquis ex attinentib⁹ faceret sibi sumptus. vel vellet obligare monasterium vltra expēsas solitas sibi nutri. tūc non pōt intelligi hec glo. ꝛ hoc ēt tz archi. in ꝓ palle. c. cum pastoris. ꝛ in. c. ij. ne cle. vel mo. li. vi. In glo. fi. in fi. ex ista glo. notant doc. q; iste expēse dabunt ēt ꝓ lite exequēda. Sz certe pro hoc est text. clarus. j. e. c. olim. vī accusatores babebunt nedum expensas victus sed ēt litis. Et circa h̄ colligendo dicta doc. distingue q; aut monachus prosequit cāz propriam puta cām electionis sue. ꝛ tunc nō habebit expēsas a monasterio victus ad hoc. c. cupientes. §. si vo in discordia. de elec. li. vi. aut prosequit cām monasterij puta accusādo abbatē. ꝛ tunc aut hz aliquod peculiū ꝛ ī habebit a monasterio expensas ar. in. c. q̄zto. de of. or. ꝛ facit ēt iste text. a ꝯrio sensu ꝛ ēt nōt Spe. in ti. de inqui. §. fi. prope finē. aut non hz peculium ꝛ habebit expensas a monasterio. dicit tm̄ inno. ꝛ bñ q; indistincte nō admittit monachus ad accusandum abbatem. sed cāe cognitōe ꝓcedente etiā sine p̄sentia ꝓpriū an procedat bono vel malo zelo. vt. ij. q. vij. querendum. ꝛ. c. siqui sunt. ꝛ fi admittit ad accusandū vel prosequendum denunciationē habebit expensas incōtinēti. lz alij aliter dicant ꝛ minus bñ. si vo ē clericus secularis q; vult aliū accusare siue denūciare. ꝛ tunc si ē paup ꝛ denūciat habebit expensas ab illa ecclesia. secus si accusat. q̄ accusando ē illaudabilis intentionis. ij. q. vi. siquis. Quid de vxore q̄ accusat matrimonium de ꝓsanguinitate vel alio ipedimento an debeat habere expensas a marito cū nihil habeb⁹. doc. q; sic q̄ō ēt tz Host. in summa eo. §. quis possit in vſi. quid si contingit. ꝛ Spe. in ti. de inqui. §. fi. v. si matrimonium. et hoc nota.

s J constiterit Potest multipliciter intelligi ꝛ vt cōueniat oībus lecturis sic sūmari pōt. Presbyter ebrius missam celebrās nō ꝓmissa digestiōe ecclesia priuari dz. h. d. Diuidit. nā ꝓmo instruit iudicē q̄ī contra actorē pronunciandū sit. secōo quādo ꝯ reū ibi ceterum.

Casus lr̄alis. Quidam sacerdos. d. noīe petebat ecclesiam suā sibi restitui qua dicebat se spoliatuz fuisse iniuste. rñdebatur ab aduersario suo. g. noīe q; nō erat audiēdus q̄ nō fuerat spoliatus cū ipsam nō intitulatā sed tantū cōmendatam habuerit. Item q; quasi ebrius i taberna ꝓnoctauerat ꝛ nulla dormitione facta sequenti mane missam celebrauit: ꝛ ideo iuste per iudicem suū priuatus fuit cor̄ā quo sup bis fuerat accusatus. Ipse vo omnia negauit dicēs q; in ea cānice fuerat institutus ꝛ iniuste post ap. spoliatus. Mādat pa. primo inquiri de premissis. ꝛ si cōstiterit q; ecclesia non fuit ei cōcessa sed ad tps cōmendata: vel q; in taberna ꝓnoctauerit ꝛ mane sequēti nulla dormitiōe ꝓmissa celebrauit ponatur ei silentium sūper ipsa ecclesia ꝛ desistere cōpellat ab ipetitione aduersarij. sed si cōstiterit q; ecclesia fuit ei canonice cōcessa ꝛ postea de crimine cōuictus nō fuerit vel si post app. fuerit spoliat⁹ restituat sibi ecclesia. Ber. Nota ꝓmo ex text. q; in dubio eccl̄a p̄sumit ꝓcessa in ꝑpetuum ꝛ nō ad tps ꝛ dicēti ꝯrā incūbit onus probandi. vt h̄. An aūt possit ad tps ꝓcedi. ꝓclude q; titulo cōmēde seu fiduciē sic. nā hoc ēt fieri pōt ab inferiore de quo ē dicendū vt in. c. nemo. de elec. li. vi. In titulū pōt ꝓcedi ad tps a solo papa nō aūt ab inferiore vt in. c. si gratiose. de rescrip. li. vi. iuncta glo. ꝛ nō. vij. q. i. pastoralis. ꝛ plene de h̄ nō. in ꝓ pal. c. nemo

Nō secōo q; solū delictuz ebrietatis nō ē priuatiōe bñficij

signum.ħ.n.nō solum mādat inquiri de ebrietate ſz q; celebrauerit nō facta digeſtione. ſDr mū.n.per ſe nō ſufficit imo ebrietas ſi rara eſt peccatū venale eſt.ſed non mortale xxv.di.§.ea demū.7 de hoc in.c.a crapula.s̄.de vi. 7 hōe. cle.7 in.c.clerici.eo.ti. Tertio nō vnū delictū p̄uatōe beneficij dignū.ſ.qñ p̄sbyter celebrat nulla p̄miſſa digeſtiōe. an aūt tunc ꝓficiat vex corpus xp̄i.cōiter tenet q; ſic ſz graviter peccet.vt nōt glo.de ꝓſe.di.ij.c.ligdo.7 in.c.qđ a p̄ibus.lxxv.di.nā 7 xp̄s hoc ſacrām̄tū inſtituit in cena. facit c.ſi.de cele.miſſ.7 vide p̄al.c.liquido.vbi nō quare nos cōficim⁹ ſacrām̄tū euchariſtie ieiuno ſtomacho cū hoc ſacramentū fuerit inſtitutū in cena. ſNō vltio q; p̄sbyter p̄uatus 7 ꝺdēnatus per ſin̄iam eccleſia ſua ſi appellat nō ꝺz iterim ſpoliari.qz appellatōe pēdente integer manet eius ſtat⁹ qz virt⁹ ſnīc tollit ſeu ſuſpēdit per appellatōez.ff.nil no.appel.pē.l.vnica.§.integer.7 in.c.dilecti.s̄.de app.vnde ſi eſt p̄elat⁹ pōt interiz excōicare ſubditos 7 officiū ſuū aliter exercere.de quo in.c.ſepe.de appel. Jn glo.i.in fi. ſOp. ꝺ tex.7 vī q; cū iſte ageret poſſeſſorio 7 peteret reſtituto3 nō debebat admitti exceptio cris.vt in.c.tē cū qs ꝺ reſti.ſpo. nec exceptio cōcernēs,p̄p̄rietatē ſeu defectū tituli.vt in.c.in lr̄is.e.ti.nā 7 p̄redo ante oīa reſtituēdus eſt vt ibi. Sol.hoc c.multipliciter vt p̄emiſi intelligi pōt 7 dixi male declaratur per glo.7 doc.dic,ergo q; iſte eps,p̄ceſſit ꝺ illū p̄sbyterex iudicialiter 7 poſt ꝓuictionē eū p̄uauit 7 eccl̄ias ſuā ꝓtulit iſti vt in tex.p̄sbyter vo dicebat ſe iniuſte ſpoliatū 7 petebat ſe reſtitui.ex aduerſo dicebaſ q; iſte iuſte fuerat ſpoliat⁹ p̄ ſententiā. ſDanc lecturā ſentit hic glo.7 Jo.an.ſup̄ tex.qui adl̄am ſupplet q; ēt fuit ꝺdēnatus.7 tūc ad ꝺria dic q; cū iudex ſpoliat iudicialiter nō pōt agi poſſeſſorio qz iudex non ꝺz facere violēriā qñ iuſte ,p̄cedit.vij.q.i.p̄īū.7.c. ꝓquerēte.de reſti.ſpo.facit.l.iij.ff.q; me.cā. Jtē iſte exceptiones ꝓcernūt ēt poſſeſſoriū qz ſi fuit ꝓuictus 7 ꝺdēnat⁹ ergo nō ſpoliar⁹.ſz lz hec lec.ſit vā in ſe tñ nō ꝺz dubiū nec cōgruit huic lr̄e vbi nihil ꝺr̄ de ꝺdēnatiōe ſeu de ſnīa p̄uatiua. ſed tñ fit mēriō de ſpoliatiōe q̄ ſonat in viciū:nō hoc mō pōt intelligi q; iſte p̄sbyter fuit ꝓuictus 7 ꝺdēnat⁹ p̄ ēpm ſuū. ſed poſtea ſpoliatus p̄ iſtū 7 ꝺ eū nūc agebaſ poſſeſſorio. Sed tunc obſtat ꝺriū qz nō debebat admitti exceptio cris: ſz reſpondeſ defendēdo hāc lec.ſ.q; cum hec exceptio non poterat eſſe nō notoria qz in iudicio fuerat cōdēnat⁹.iō non obſtat exceptio petēti reſtitutionē:qz erat exceptio defectus,p̄p̄rietatis notorie que obſtat petenti reſtitutionē maxīe i bñficialib⁹.vt nōt inno.in.c.cōſtitutus.de fi.p̄sby.ad idez.c. ad decimas.de reſti.ſpo.li.vi.7 de hoc dic vt nō.in.c.i lr̄is s̄.de reſti.ſpo. Tertio retētis eiſdē terminis pōt itelligi q; agebatur pentorio qō īnuit lr̄a dum p̄petuū ſilentiū mandat imponi.7 in fi.dū mandat q; dimittaſ poſſidere in pace Et ſm hunc intellectū quē ſentit ħ inno.lr̄a ē valde clara.nā iſte exceptiōes ꝓtinebāt ,p̄p̄rietatē 7 nō poſſeſſionē 7 inferebant defectū tituli ipſo iure.ideo admitti debuerūt iuxta theoricā inno.in.c.inter dilectos.de excell.pla. Quarto modo 7 ſubtilius 7 lr̄e cōgruentius pōt intelligi q; iſte p̄reſbyter fuit ꝓuictus vel ꝓfeſſus de crimine.ſed anteq̄z fuiſſz p̄ lr̄am p̄uatus fuit ſpoliatus p̄ iſtum.g.ꝺ quē agebaſ nūc poſſeſſorio. Sz opponebaſ ,put dr̄ in lr̄a q; fuit ꝓuictus vl ꝓfeſſus de crimine qō ſufficit ad p̄uationē. ſz tūc fortiſſime obſtant ꝺria qz ex quo nō erat p̄uatus nō ꝺz admitti exceptio cris que nō infert p̄uationē ipſo facto lz ꝓcludat facultatē p̄riuādi iuxta theoricā inno.in p̄al.c.inter dilectos. Sed tenēdo iſtā lec.que ē notabilis 7 lr̄e ꝓſentanea vbi nihil dicitur de ſnīa ſz tñ mandaſ inquiri an fuerit ꝓuictus vel cōfeſſus.dic q; hoc delictū erat notoriū:qz in iure ꝓſtabat de cōuictiōe vel confeſſione ad hoc.c.cum oli.de vbo.ſig.7 exceptio delicti notorij ꝺz obſtare petēti bñficij reſtitutionez ex quo ꝓcludit facultatē p̄uandi 7 hoc potius ſupplēre iudicis officio q̄z virtute exc̄apiētis.nō enī ꝺz ſupior reſtituere eccleſiam notorio criminoſo qnīmo ꝺz incōtinēti ipm̄ p̄uare eccleſia ēt ſine accuſatore.vt in.c.de mānifeſta.ij.q.i.7 in.c.cui-

dentia.s̄.e.7 tur pis eijcit 7c̄.vt in.c.quēadmodū.de iure iur.7 criminoſis 7 infamib⁹ nō debēt patere porte dignitatis.vt in regula infamib⁹.de re.iur.li.vi.nec debent p̄mitti ēt in dei eccl̄ia miniſtrare.vt in p̄al.c.inter dilectos.7.ij.q.v p̄sbyter. Jtē ſicut agenti poſſeſſorio adipiſcēde in bñficialibus obſtat exceptio cris infamie nō obſtāre q; habeat titulum vt in.c.accedēs.j.e.ita agenti poſſeſſorio recuperande ꝺz obſtare exceptio criminis notorij.lz nō ꝓcludat nullitatē ipſo iure.ſatis enim ē q; det facultatē p̄uandi.7 ita limitat.c.itē cum quis.vt ꝓcedat qñ delictū non ē notorium. ſic etiam reſtringe theoricam Jnno.in p̄realleg.c.iter dilectoſ 7 licet hec lec.videatur difficilis ad ſuſtinendum.tamen poteſt per predicta ſatis ſuſtineri qz videtur magis conſentanea littere.7 facit.c.ad petitionem.j.e.7 quod ibi nō. 7 per eam habetur notabilis caſus 7 ſingularis hic limitans infinita iura 7 perpetuo eſt talis limitatio notanda qz ſepe vēit in practica. Jn glo.ij.in fi. ſNota glo.ex qua collige q; cōmenda eccleſie poteſt tolli ad libitum commendātis.nec cōmendatarius de hoc poteſt conqueri.7 idem ſentit glo. in c.qui plures.xxi.q.i.ſed glo.in p̄reallega.c.nemo.ꝛz oppoſitum qz titulus commende eſt legitimus.ergo non ad libitum poteſt extingui.ſed concor.quia aut commenda eſt facta ad tempus 7 ex cauſa.7 tunc niſi ceſſet cauſa non poteſt reuocari.7 ſic intellige illam glo.aut eſt facta ſimpliciter. et tunc reuocari poteſt.ita p̄rocedit iſta glo. Jn glo.perno crauerit,nota ex ea q; iſta dictio per notat perfectionem et augumentum eius cui additur. Jn glo.in ver. dormitione.nota glo.nam relata ad tex.videtur ſentire q; dormitio ſit de ſubſtantia digeſtionis.7 quia non debet p̄reſbyter celebrare dormitione non facta.7 aliqui ħ caute ſeruant in vigilia natiuitatis domini quia habent celebrare media nocte p̄emittunt dormitionem.ſed dic q; iſtud non eſt neceſſarium.ſed ſatis eſt q; ſit perfecta digeſtio ſine dormitione.naz ille dicitur ieiunus qui perfecit digeſtionem vt in.c.ſacramenta.de conſecra.diſtin.i. Et ideo dicit ħ ſHoſtiē.7 bene q; neqz intrare tabernam neqz celebrare dormitione non p̄emiſſa fuit cauſa priuationis.ſed vera cauſa fuit quia ebriоſus celebrauit quod p̄eſumitur quia per totam noctem ſtetit in potatione 7 mane incontinenti celebrauerit.7 ſic p̄eſumitur non ieiunus.7 dicit hic abbas q; habuit quendam ſocium qui per octo dies non dormiuit neſcio tamen an ſit verum 7 tamen potuiſſet celebrare. Jn glo.in ver. ante epiſcopum ibi 7 preſenti aduerſario.dic q; aduerſarij preſentia requiritur in his que tendunt ad commodum priuatum.ſed nō in tendentibus ad publicum vbi iudex ſupplet ex officio.de hoc vt nota.in.c.cum dilectus.de appel. 7 in.c.cum dilecti.s̄.de elec.

Nicolaus Abbas.

m **Eminmus.** Jnimicus etiam a voluntaria exceptione repellitur.Et primo ponit mandatum non exequitum 7 eius cauſam.ſecundo cauſam improbat 7 illud exequi mandat ibi qua vero. Caſus litteralis. Quedam monacha fuit electa in abbatiſſam cuiuſdam monaſterij cuius electionem papa confirmauit.mandans dioce.epiſcopo vt ei munus benedictionis conferret. Dum eam benedicere vellet quidam.b.nomine propoſuit ex aduerſo q; eandem de ſimonia accuſare vellet. appellans ne ipſam benediceret propter quod eam nō benedixit. ſProponebatur q; ille non debebat audiri.quia inductus fuerat in teſtem contra ipſam in cauſa electionis quam papa confirmauit. Significatum fuit hoc domino pape.vnde mandat eidem epiſcopo q; propter appellationem predicti.b. eam benedicere non poſtponat cum fuerit requiſitus.quia cum teſtimonium tulerit contra ipſam eius preſumitur inimicus. Bernardus. Nota primo q; electa in abbatiſſam 7 confirmata poteſt appellari abbatiſſa ante benedictionem 7 idem videtur dicendum in abbatibus licet in eis ſit magis dubium.ad hoc.c.primū.de ſupp.negligen. p̄ela.

fecus in electo in epm vel archiepm. qz lz sit cõfirmatus nõ dz appellari eps vel archieps sz electus vt in.c. tua de his q fi. a prela. facit qõ nõ. in cle. vna de bap. ⁊ in.c. nisi spãlis de auc. ⁊ usu pal. Et põt esse diuersitatis rõ qz p ꝓsecrationem epi ꝓferr ordo. vt nõ. gl. in ,premio ferri. sz nõ sic p bñdictionem abbatis vel abbatisse. Itẽ in epo restat maior dignitas nam nõ ꝓsequitur nomẽ pontificale ante qz obtineat ordinẽ exquo nõ exercet pontificalia. Nõ scõo q sicut ꝫ petẽtẽ cõsecrationẽ epalem põt excipi q nõdũ sit ꝓsecutus plenũ ius. vt in.c. sup his. j. e. ita ⁊ ꝫ petentẽ bñdictionez q solet cõferri abbati vel abbatisse. Exquo infero q ista bñdictio non sit meri facti. sed tribuit aliqd iuris als nõ admitteretur exceptio ꝓtra habentẽ plenum ius. vt in.c. ꝓstitutus de ap. ⁊ qõ ibi nõ. Nõ tertio bonũ ar. ex tex. q ꝓfirmatus per papã non põt ꝓsecrari seu benedici p inferiorẽ sine licentia pape. vt in.c. in distribuẽdis de tẽpo. ord. ⁊ in.c. antepe. de elec. li. vj. in glo. ⁊ hoc nisi haberet aliud cõsuetudo. Nõ quarto q inimicus neduz repellit ab accusatiõe. vt in.c. cũ p. s. e. sed ẽt ab exceptione voluntaria. ⁊ dr exceptio voluntaria qñ non molestatus venit ad iudiciũ. sz spõte se opposuit vt faciebat iste nec ꝓtendebat aliquid spãle. h. n. exceptio voluntaria in multis bz vim accusatoris. vt nõt Inno. in.c. sup eo. ⁊ in.c. dudũ. ij. s. de elec. ⁊ in.c. cũ inter ⁊ in.c. dilecti de excep. Itẽ nõ q manifestus inimicus dz repelli ex iudicis officio. Ultimo nõ q abbatissa bñdicit sicut abbas vt in.c. indẽnitatibus de elec. li. vj. An aũt de necessitate sit bñdicenda. dic q in monasterio vbi abbatissa solita est bñdici nisi faciat se bñdici infra ãnũ est priuata bñficio iam quesito. sz vbi nõ est cõsuetudo bene põt obmitti talis benedictio. vide tex. cũ glo. in cle. attendentes de statu regu. Et aduerte qz ista bñdictio non bz eundẽ effectũ quẽ bz bñdictio abbatis. qz abbas põt ꝓferre ordines minores. vt i.c. cuz ꝓtingat de eta. ⁊ quali. sz abbatissa non põt ꝓferre ordines qz illud est virile officium ⁊ vide de hoc gl. in ꝑal. cle. attendẽtes q hoc prosequitur plene. In gl. ij. in fi. hec glo. facit ,p his q dixi sup tex. vt bñdictio ꝓferat aliquid iuris in abbatissam. vñ põt ꝫ eam excipi vt repellat a bñdictiõe obtinenda. põt ẽt accusari vt repellat a iure iam obtento ⁊ acquisito p electionẽ ⁊ ꝓfirmationẽ. ⁊ ita intellige istam glo.

In glo. fi. in fi. ibi ⁊ ob hoc soluz ⁊c. Nõ bene glo. iuncto tex. q ex sola testificatione in cã criminali testis ꝓsumit inimicus. ⁊ põt in alio iudicio tã qz inimicus repelli. ⁊ sic facit q ad ꝫbendum inimicitiam nõ dz attendi an ꝑcesserit cã iusta vel iniusta. sz an potuit ,puocare aiũm ad inimicitiam de quo dixi in.c. repellant ⁊ .c. cũ. p. s. eo. ⁊ intelligit Hosti. h ,pcedere qñ se obtulit testimonio sine coactione seu sponte venit. secus si requisitus qz tũc mãdato iudicis paruit ⁊ bonum obedientie excusat ab omni calũnia ⁊ suspitõe. xxiij. q. i. quid culpaf. s. de tẽpo. or. ad aures. §. i. ⁊ in hoc nõ repellit. ⁊ idẽ tenui in.c. cum. p. s. e. ⁊ tene mẽti hoc dictũ Hosti.

Extra glo. oppo. ⁊ vr q pendẽte accusatõe seu denũciatione criminis nõ debebat abbatissa bñdici p.c. omnipotẽs s. e. So. dic q illud.c. oi potẽs loqr quãdo pendebat accusatio seu denũciatio actualiter hic autem nulla pẽdebat denũciatio seu accusatio immo tanqz inimicus fuit repulsus. vñ nulla infamia fuit inde orta. facit. c. cum in iuuẽtute de ꝓsump. ⁊ glo. in. c. qliter in v. a maliuolis. j. e. Scõo opp. ⁊ vr q exquo iste eps detulit appellatõi non debebat se amplius de negocio impedire. vt in.c. cum appellationibus. de appel. lib. vj. Solu. dicunt docto. q iste non detulit sed videbatur deferre non impendendo munus benedictionis. vel etiam posito q detulisset. tamen exquo iuste potuit iudex ad quem remittere causam ad priorem iudicem sicut fecit hic papa ad hoc prallega. c. cum appellationibus. ⁊ qõ ibi nõ. Abbas.

I **Jcet in beato.** Ante inscriptõez põt accusator ab accusatione desistere sine pena. ⁊ si ad terminum non venerit ei silentium imponitur. b. d. vel aliter ⁊ sic. Dicens se aliquẽ accusaturz coram iudice ante inscriptionem põt sine pena desistere ⁊ nõ accusare sz ei desistẽti silentium imponitur ꝑpetuum. Et fm hoc summariũ iste tex. ẽ notabilis. diuidit nã ꝓmo narrat factũ. scõo ibi nos igr duo distinguit ⁊ tertium cõmittr. scõz ibi qz vero. tertiũ ibi ne aũt. Casus lr̃a lis. Quidam canonici ecclesie bisuntine p suas litteras sup crimine piurij simonie ⁊ incestus: archiepm suũ denũciauerũt dño pape. Cle. ipse iuris ordine seruato archiepo bisuntino mãdauit vt ad certũ terminũ ad pñtiam suã accederet: rñsur⁹ obiectis. archieps ad terminũ sibi ꝓfixũ accessit. Inno. Interim sublato de medio cũ nullus apparuisset q ei ceret aliqd ꝫ ipsum qsuit ab. i. ⁊. o. Archidiaconis ꝓstitutis in pñtia sua si aliqd ꝫ ipz sup ꝓmissis vellẽt ,pponere ⁊ legitime oñdere qõ scripserãt ꝫ ipz. Ipsi rñderũt q nõ. pposito accusandi illa scripserãt sz qz sup qbusdã incorrigibilis videbar: denũciauerãt illa do. pa. ⁊ nũci⁹ q ,p lr̃as accesserat impetrãdis mãdati formã excessit: vñ pa. illis silẽtiũ dixit imponẽdũ. ne de cetero sup his accusarẽt vel infamarẽt cũdez Et qz citra inscriptõez desistere voluerũt nõ iputar eildez. ne ergo papa min⁹ canonice in ps⁹ archiepi absolutõe ,procedere videbar ingr̃itõez sup fama ips⁹ cõmittr faciẽdã.

Ber. Nõ primo q lz accusatio nõ põt fieri p lr̃as vt. ij q. viij. p scripta. tñ denũciatio criminũ põt fieri p lr̃as. Itez põt peti ⁊ reus citer vt veniat rñsur⁹ libello. nã p citatio de facili ꝓcedit. iõ ẽt hoc p nũciũ fieri põt fm Inno. qõ ẽ nõndũ. Huic tñ dicto Inno. ⁊ lr̃e ob. l. ij. C. de exhi. ⁊ intro. re. vbi dr q qñ re⁹ ẽ citãdus de lõginquo nõ dz fieri citatio añ inscriptõez. ergo ille q vult accusare dz eẽ pñs ⁊ p se petere citatõez ⁊ facere inscriptõez ad penã talionis. doc. nõ tãgũt sz põt dici q illa. l. ꝓcedat de iure sz de ꝓsuetudine nõ seruar in aliqb⁹ locis q fiat citatio inscriptõe ꝓmissa ⁊ ita vult hic tex. alias aũt papa nõ seruasset iudiciariã grauitatẽ sicut in pncipio restar se huasse ⁊ põt allegari ista lr̃a q valeat talis ꝓsuetudo. ⁊ hoc nõ. Nõ scõo q canonici ⁊ sic inferiores pñt accusare ,pprium ꝓlatum ⁊ eius crimina denuncia re. Itẽ nõ tex. ⁊ tene mẽti ꝑpetuo q in citatõe fiẽda in cã criminali nõ ẽ necesse q iseratur tenor libelli vñ iste fuit citatus vt veniret rñsur⁹ obiectis libello nõdũ oblato. ⁊ ad h allegat Bar. hãc decre. i. l. inter accusatorẽ. ff. de pub. iudici. Sz huic dcõ vehemẽter ob. c. fi pmates. v. q. ij. vbi nõ debẽt citari i criminali nisi i citatõe exprimar cã citatõis vt sic paratus veniat ad rñdẽdũ. ⁊ idẽ nõt gl. i. c. ij. de dila. ⁊ ,p h qõ nõ. iij. q. ij. in summa. s. q dilatorie nõ sũt dãde. qre puto sic dicẽdũ q aut citatio fit de lõginquo. ⁊ tũc nõ ẽ op⁹ q inseratr tenor libelli de necessitate. sic loqr istud .c. ⁊ dictũ Bar. sz dz exprimi in citatõe in effectu qd opponir reo vt parat⁹ veniat. vt in. d. c. si primates. ⁊ ideo dictũ Bar. non est simpliciter vez dum dicit sufficere q citer vt veniat rñsurus accusatus vel inquisitus. Aut citatio fit de ,ppinquo ⁊ maxime si ẽ in eodem loco. ⁊ tunc procedit dictum Bar. qz citatus poterit scire ⁊ cito se parare exquo est quasi presens. vn de istum tex. intelligo q h crimina fuerunt expressa in citatione. vt probat tex. ibi sup periurio ⁊ crimine simonie iuncto ver. ibi rñsurus. Nõ vlterius q desistens ab accusatione nõ põt amplius de illo crimine accusare reum. ⁊ iudicio meo plus ,pbat lr̃a ista q nedũ accusans ⁊ desistẽs repellatur sed etiam ille qui dixit se accusaturum coram iudice ⁊ postea desistit. nam isti non poterant accusare per litteras nec per nuncium. sed dicebat nuncius q volebant accusare ⁊ nihilominus istis non prosequentibus imponitur silentiuz in perpetuum quod est valde notandum. ⁊ ad hoc nemo allegat istum textum licet Barrolus faciat magnum festum i l. miles. §. socer. ff. de adul. de illo textu sed iste textus longe melius probat inducendo vt. s. Vltimo potest colligi q ad denunciationem alicuius persone probe committitur inquisitio super fama denunciati non super criminis veritate ⁊ de hoc. j. In glosa prima ibi quia accusator monendus est nota glo. ⁊ vide quod nota. iij. q. v. quisquis. ⁊ Hostien. dicit q ideo fuerunt requisiti quia ante inscriptio-

nem desistebant. ⁊ non per modum accusationis sed denũciationis crimina ꝓposuerunt. Tu dic clarius ⁊ melius q̃ q̃ꝫ statuit terminus accusatori vt debeat accusare seu accusatõez ꝓsequi. ⁊ tũc si hoc non fecit. j. terminuꝫ imponit sibi silẽtiũ vt in. l. diffamari. C. de inge. ma. ⁊ in ꝑalle. c. gl̃sl̃ ⁊ in. l. si eũ. C. q̃ accu. nõ pos. Q̃ñq̃ꝫ terminus statuit accusato ad instãtiã accusatoris ⁊ tũc si accusator non cõparet in termino nõ dꝫ incõtinẽti imponi silẽtiũ accusatori. sꝫ dꝫ iterũ citari saltẽ quo ad ꝟ vt accusatus absoluat ab instantia iudicij ad hoc. l. q̃ crimẽ. C. q̃ accu. nõ pos. ⁊ vide qõ nõ. in. c. ꝓsuluit de offi. dele. ⁊ si nõ cõparuit post istam citatõem imponit sibi silẽtiũ vt ꝟ. ⁊ ista reḡsitio de q̃ in tex. fuit necessaria ad ꝟ vt imponeret abñtibus silentiũ in ꝑpetuũ. ⁊ sic ꝓt reduci ad cõcordiã opi. glo. In ea. glo. ibi. sꝫ excusant ꝑ nũcium opponit fortiter. si. n nũcius excessit fines mãdati nõ debebãt isti haberi ꝑ accusatoribus. ⁊ ꝑ ꝑs nõ debebat eis imponi silentiũ in ꝑpetuũ tanq̃ꝫ desistẽtibus. Item vana vi rõ littere dũ dicit q̃ eo q̃ destituerũt c. tra vinculuꝫ inscriptõis nõ imputat eis. si. n. accusauerũt nec accusare itendebãt ergo nõ dñr desistere. qz ꝓsupponit q̃ incobassent. Itẽ ⁊ fortius si nũcius iste nõ habebat prãtez faciendi citare archiep̃m ⁊ ꝓponendi accusatõem quare papa; adbibuit sibi fidem cũ tñ dicatur in littera papã seruasse grauitatẽ iudiciariã. ⁊ ꝑ ꝟ ꝓtraria specifice nõ tacta ꝑ doc. hec lr̃a mihi valde ẽ visa intricata maxime ꝑsupponẽdo id qõ dicit hic in glo. q̃ parcit eis qz nũcius excessit fines. ⁊ certe tenẽdo glo. hec ꝓria videtur insolubilia ideo in hac mã puto sic dicẽdũ q̃ ista fuit allegatio canonico; q̃ nũcius excessit fines mãdati cui papa noluit stare. vñ ꝓcessit ꝯ istos tanquã ꝯ accusatores seu ꝓfessos se velle accusare ⁊ ideo in lr̃a iponit eis silentiũ qz destituerũt. nec imputat eis qz hoc fecerit añ inscriptõem vt in littera. sꝫ in expẽsis nõ fuerũt ꝯdẽnati. vel qz forte hoc nõ fuit petitũ. vel qz illa citatio nõ fuit oĩno frustratoria. nam habuit effectũ respectu denũciatõis. vñ in fine cõmissa fuit inḡsitio fame respectu illius denunciatõis. posset ẽt dici q̃ ideo eis imponit silẽtiũ p̃supposito q̃ non accusassent sed denũciassent. qz exquo aliqs aliũ infamat de crimine põt sibi termin⁹ prefigi ad accusandũ q̃ si nõ vult facere imponit sibi silẽtium. vt i ꝑal. l. diffamari. ⁊ lꝫ hec so. sit ꝟa in se. tñ hoc hec lr̃a nõ patit qz silẽtiũ imponit eis tanq̃ꝫ desistẽtibus vt in lr̃a. ideo tene primam so. ⁊ ꝑ hoc satis declarat ista lr̃a. In glo. in ꝟ. formã excessit ibi nec ꝓiudicat eis. sꝫ ꝯ hoc militãt ꝯria q̃ formaui. s̃ in ꝓcedenti glo. iõ dic melius vt ibi dixi. In glo. in ꝟ. decetero in fi. dic q̃ ꝟ ꝟ est tex. hic nam tñ iponit illis silẽtiũ sup criminib⁹ ꝓtẽtis in tex. non aũt sup aliꝭ ⁊ facit qõ nõ. in. c. aduersario de except. In glo. in ꝟ. citra vinculum. Nõ ex gl. q̃ accusator põt añ lit. ꝓte. desistere. nec incidit in turpillianũ ⁊ hãc opi. quidã tenẽt vt refrt Joã. an. ⁊ nihil vltra dicit. sꝫ tu aduerte latius. nã legiste ⁊ maxime Bar. ꝓsequit hãc mãm in. l. quesitũ. ff. ad turpil. ⁊ dicẽdũ q̃ quoddã ẽ tps post lit. ꝓte. ⁊ ꝟ ꝯs post istud tps nõ lꝫ desistere impune. vt in. l. senat⁹. ff. c. quoddã ẽ tps añ lit. ꝓte. sed post datos fideiussores ꝟ lite ꝓsequẽda ⁊ adhuc nõ lꝫ desistere impune. vt i. l. i. ff. ad turpil. quoddam est tps ante lit. ꝓte. ⁊ ante datos fideiussores. sꝫ post datũ libellũ. ⁊ tunc nõ lꝫ desistere si citatio est facta. vt in. l. absentẽ. ff. de penis cum auc. qui semel. C. qũo ⁊ q̃ñ iu. quoddam est tps añ datũ libellum ⁊ tũc lꝫ fuerit ꝓfessus se velle accusare tñ impune põt desistere ẽt si citatio sit facta ⁊ ita logt ꝓprie l. c. ad idem. l. miles. §. fozoz. ff. de adul. ⁊ ꝑ hoc restringe istũ tex. sꝫ ideo iste tex. facit mẽtõem de iscriptõe qz inscriptio solet fieri ad penã talionis cõmuniter in libello. vt in. l. libellos. ff. de accusa. canoniz̃ata. ij. q. viij. iõ q̃ desistit post libellũ oblatũ vi desistere post inscriptõez. iõ tene distinctionem ꝓmissam ⁊ eã nõ. In glo. si. ibi ꝑuilegiũ bone fame ꝛc. Sꝫ oppo. ꝯ glo. ⁊ tex. si enim papa magis delectat in fama bona q̃ꝫ in fama malã q̃re hic commisit istam inquisitõem fiẽdã ꝯ archiep̃m cũ nõ appareat q̃ infamia preceserit. ⁊ sic ꝯ. c. cũ oporteat. ⁊. c. qualr ⁊ qñ. j. e. Sꝫ ꝟm doc. dic q̃ quedam est inquisitio fame ⁊ non sup veritate crimínis. ⁊ ista cum non sit multum preiudicialis potest fieri modica infamia precedente. vel ad denunciationem ꝑ be ꝑsone vt ꝟ ꝓbatur. Quedã est inquisitio sup ꝟitate crimínis. ⁊ ista non dꝫ fieri nisi ꝑcedat infamia. ⁊ ita loquit ꝯnium. hic. n. non fuit cõmissa inquisitio sup veritate sꝫ sup infamia. Et ex hoc nõ singlr modũ ꝓcedendi quãdo denũciant crimina nõ infamati. si. n. denũciatus est ꝑsona idonea non dꝫ cõmitti sꝫ dꝫ fieri inquisitio sup infamia priusq̃ꝫ sup ꝟitate. Si ꝟo ꝑsona denunciãs nõ est idonea nulla fit inquisitio nisi ad cautelam. ad hoc. c. cũ in iuuẽtute. ⁊ qõ ibi nõ. ꝟ de ꝓsump. ⁊ si ꝓstiterit de infamia ꝓcedit postea sup ꝟitate vt in. c. qualiter ⁊ qñ. j. e. Opp. scõo ꝯ tex. ⁊ vi q̃ cũ citatio fuerit facta ꝑ celestinũ qui decessit añq̃ꝫ reus cõparet q̃ nõ tenebat cõparere nisi de nouo citaret. vt in. l. edictuꝫ ff. de iudi. lꝫ. n. successor in dignitate succedat in causa. vt in c. q̃ñ Abbas. de offi. dele. ⁊ in. l. mortuo. ff. de iudi. tñ nõ succedit respectu edicti sꝫ itez dꝫ citari. vt in ꝑal. l. edictum. ⁊ facit. l. ⁊ post edictũ. ff. de iudi. So. dicit Host. q̃ iste cõparuit sponte nõ. n. tenebat cõparere sine noua citatõe ꝑ iura ꝑdicta. Sꝫ ꝯ hoc facit cle. ne romani in fi. de elec. vbi dicit q̃ illi q̃ tenent venire ad curiã debent venire; nõ obstãte vacantia qz ꝟ. ꝓrio spat reformatio. Jo. an. dicit q̃ dꝫ attẽdi forma citationis. ar. c. si gratiose. de rescrip. li. vj. dic plenius vt nõ. in ꝑal. l. edictum. q̃ aut numerus citatorum non fuit cõpletus ꝑ ꝑdecessorẽ. ⁊ tunc successor dꝫ cõplere aut fuit cõpletus ⁊ tũc dꝫ saltez semel citare maxime si mutauit tribunal. ⁊ facit. l. oratione. in fi. ff. de fer. vbi si citatio passiue facta ẽ a ꝑdecessore nõ transit in successorẽ sꝫ dꝫ iteruꝫ citari. ⁊ hoc puto indistincte ꝓcedere qualitercũq̃ꝫ sit facta citatio siue sub nomine dignitatis siue nõ. qz ista citatio fit ex humanitate iuris ne successor possit pretendere ignorantiã. vt in cle. ne romani prealle. dicit etiam do. Anto. q̃ procedit in curia romana qz cum citatio fit de longinquo debz iterari tene menti.

v **Eniens.** Qui iurat aliquem nõ accusare repellit ab eius accusatione. b. d. Sꝫ qz hoc. c. ad aliud solet allegari ⁊ in ꝟ ẽ valde vulgarũ. iõ aliter summo ⁊ sic. Ad ꝓsequendã accusatõem criminalẽ nõ admittit ꝓcu. lꝫ posset allegare cãm abñie seu alias exceptões non tãgẽtes crimẽ ꝓpositũ. ⁊ qui iurauit stare mãdato alicui⁹ nõ admittit ad accusandũ illũ si ꝟrute iuramẽti sibi fuit iniũctũ vt nõ accusaret. Diuidit. nam prima pars narrat factũ. Scõa ꝓnũciatõez citatõem ⁊ purgatõem. Scõa ibi cũ igit. Casus lr̃alis. Quidã canonicus pragẽsis. a noie in p̃tia pape ꝓposuit ꝯ ep̃m pragensẽz q̃ cũ ẽt filius sacerdotis in pragẽgez ecclesiã nõ fuerat canonice ingressus: ⁊ ꝯ p̃uilegiũ ecclie pragẽsis duci bohemie homagiũ p̃stitisset sic subiciẽdo ecclesiaz ꝟ uinui: vñ papa citauit eũ vt ad certũ terminũ cõpareret coram ipso. Ipse ꝟo ad suã excusatõez ꝑ nũcios allegauit viaꝫ discrimina: ꝓsecratõez crismatis iminẽtẽ: ⁊ q̃ filius ducis baptizandus erat tũc tpis ꝑ eũdẽ. Papa audiẽs huiusmodi allatiões eas friuolas reputauit ⁊ ꝑ hũit ꝓtumacẽ: ⁊ lꝫ ꝑ curatores ei⁹ in cã criali recipe nõ posset tñ eis ꝓcessit audire vt si possent ipꝫ aliqten⁹ excusarẽt: coram qb⁹ ꝑdictus a. obiecit ꝑdicta ꝯ ep̃z. Sꝫ ex aduerso fuit rñsuꝫ q̃ cũ oli sit ꝑ ꝟ lre ipetrate fuissent ad archiep̃z magdeburgẽ. Idẽ a. i ꝓbatõe õficiẽs ad pedes epi se ꝓstrauit venã postulãs ab eodẽ ⁊ ꝓfessus fuit q̃ calũniose ꝓcesserat ꝯ ipꝫ: ꝓ q̃ iurauit stare mãdatis ipi⁹ ⁊ ipse ꝑcepit ei sub debito iuramenti vt ꝯ ipꝫ de cetero ꝓponere talia nõ auderet. qõ totũ i p̃tia dñi pape fuit ꝓfessus. vñ iposuit ei silẽtiũ sup ipetitõe epi. Tñ qz ꝓtumax fuit citauit ipꝫ ad p̃tiaz suã ⁊ ꝓ infamiã i dixit ei purgatõez. Ber. Nõ ꝑ ex tex. q̃ solus canonic⁹ ꝓtest accusare ꝓprium ꝑlatum ⁊ maxime si dicat eum intrusum. cum interfit eius talẽ in prelatum non habere facit c. ex parte. ⁊ qõ ibi dixi ⁊. c. cũ. p. s. e. Nõ scõo q̃ ꝑstare homagium alicui ẽ quasi q̃dam species seruitutis. naz recognoscit eũ in dominum. ⁊ de homagio bodie vide text. cum glo. in cle. pastoralis. de re iudi. Et nota quia dicit littera

q̄ contra p̄uilegium ecclesie hoc iuramentum p̄stiterit. Ex quo infer̄ fm quosdā q̄ p̄nceps seculi hz intētiōem fū dātā de iure cōi sup tpalibus ēt ab ecclesia concessis ⁊ tenē/tur p̄lati p̄stare homagium ratione hoz̄ temporalium ni/si eximantur p̄uilegio. sed ego intelligo quādo h̄ bona fue runt cōcessa ecclesie in feudū. tunc enim dño feudi lz secu lari p̄stat̄ iuramētū. ad hoc. c. vex̄ de fo. compe. ⁊. c. solite de ma. ⁊ ob. secus si hec bona tpalia simplr̄ essent cōcessa ec clesijs ⁊ nō in feudum q̄ tunc dñs tpalis in aliquo non re/cognoscit̄ facit. c. nouerint. x. q. i. ⁊ l. vt inter diuinum. C. de sa. san. ec. ⁊ qō nōt Inno. in. c. solite p̄eal. ⁊ fm hanc distin ctionem intelligo istū tex. ⁊ dicta doc. Nō ibi ad festū re/surrectionis. q̄ valet citatio ad diem feriatam de quo tñ dic vt nōt Inno. in. c. fi. de fer. ⁊ Wosti. exponit tex. ad festū. i. vsq̄ ad festum. ⁊ credo q̄ fuerit mens lr̄e apponere illum terminum non vt in eo ꝓcedāt. sed ad designandū quo tem pore debeat ꝓcedi quasi immediate post festū illud sit ꝓce/dendū. vnde in festo debebat cē in curia nō tamē ad ꝓcedē/dum. Nō q̄ dis̄crimina viaꝝ nō inducūt iustam excusati onē nō cōparendi. sz intellige hoc sane qñ ē allegatio gene/ralis puta ꝓpter frigora. vel q̄ vie erant lutose. iste. n. non excusant vt in. c. cuz dilecti de do. ⁊ ꝓtu. secus si allegaretur dis̄crimē viaꝝ ꝓpter legitimū timorem hostium seu inimico rum. vt in. c. accedens. s̄. vt lit. nō ꝓte. ⁊ in cle. pastoralis. §. pisana. de re iudi. ⁊ sic intellige istū tex. Nō cōtumacem reputādum qui p̄sonaliter citatus cōparet p ꝓcuratorē ēt si alleget excusatōes friuolas. Nō singulariter q̄ lz ꝓcu rator nō admittat̄ in cā criminali ad disputandū sup crimi/ne. tñ admittit̄ ad ꝓponēdū exceptōes p̄ accusatorē ꝑ ipsū indignitate qō nō. ⁊ nescio alibi ita bonū tex. vt nō solū ad/mittat̄ ꝓcurator ad allegādū cām absentie dñi sui que ꝓsistit in facto sz etiā cām absentie que ꝓsistit in iure ad ꝓponēdū exceptiones expulsiuas indigni accusatoris. ⁊ sic cōcorda istū textum qui vr̄ sibi p̄ius. q̄ primo dicit q̄ non poterat admittere ꝓcuratorē ⁊ postea tñ admisit. Itē nō q̄ cita/tus ad instantiam legitimi accusatoris tenet̄ cōparere saltez ad allegādum p̄uilegium suū ⁊ si nō cōparet pōt puniri ꝓ ꝓtumacia sua lz postea ꝓstet q̄ accusator fuerit illegitimus. nam ex quo non ꝓstabat tpe citationis debebat comparere vñ in fi. ꝓpter ꝓtumaciā papa istum denuo citat. ⁊ sic ꝓce/dit. l. ij. ff. siquis in ius vo. non ie. ⁊. l. ij. ff. si qs ius dicē. nō ob. vt possit iudex punire ꝓtēnentem p̄ceptū suū non so/lū qñ adhuc nō ꝓstat de indignitate actoris seu accusatoris sed etiam post qz ꝓstiterit. q̄ iam cōtumacia p̄ius erat cō missa. ⁊ hoc nō. Itē collige optimū argumētū ex fine litte re q̄ ex ꝓtumacia non dz qs mulctari incōtinēti. lz dz in ipa mulcta infligenda de nouo citari ad hoc qō nō. in. d. l. ij. si/quis in ius vo. non ie. dixi plene in. c. i. de iudi. In glo. i. hec glo. ꝓcedit in hac difficillima mā ponendo regulā ⁊ ex/cipiendo casus ⁊ cōprehendendo oīa ꝓtenta in glo. ⁊ alibi scripta taz p̄ legistas qz̄ p̄ canonistas sic pōt distingui q̄ aut querit̄ nūqd in criminali pōt interuenire ꝓcurator. aut nū/qd possit intercedere excusator. q. ſ. nullū būit mādatū. p̄ ca sū i. ꝓcuratore dic ꝓbēdēdo ēt cāz ciuilē q̄ i ciuilib⁹ regl̄r iteruenit ꝓcurator. vt i. l. i. §. vsus. ff. de ꝓc. ⁊. s̄. ō ꝓc. p̄ to tū. Sz i accusatōe ppl̄ari lz iteruēiat ꝓcurator ex pte rei. ñ tamē ex parte actoris. vt in. l. lz. ff. de ꝓcu. ⁊ in h̄ casu ꝓce/dit dictū bui⁹ glo. nā illa. l. ꝓprie loquit̄ in ciuili. vnde puto q̄ nō recte iste casus excipit̄ a regula formata in p̄in. glo. ⁊ est ratio. q̄ ex parte agētis non interuenit ꝓcurator qñ nō pōt dici cā ista ꝓpria cum sit popularis. ergo non hz locuz ꝓstitutio procuratoris q̄ procurator ꝓstituit̄ a dño. vt in p̄ alle. l. i. Itē non magis interest ꝓstituētis qz̄ ꝓstituti exquo popularis est actio. frustra ergo diceret procurator alteri⁹ l. neqz tutores. C. de procu. ⁊ h̄ procedit añ h. cōte. sed po stea cū sit effectus dñs ex lite ꝓtest. l. ficti. ff. de v̄. sign. ⁊ in d. c. ij. de procu. li. vj. poterit iste ꝓstituere procuratorē l. cz actio sit popularis. qō tenet Bar. in preal. l. lz silē in tuto ribus ⁊ curatoribus qui ante lit. ꝓte. non ꝓstituunt procu/ratorem q̄ non sunt dñi. sed post h. conte. sic. vt in p̄eal. l. neqz tutores. ⁊ ex hac ratione infer̄ q̄ in publicis iudicijs añ lit. ꝓte. nullo casu potest interuenire procurator qō etiaz voluit Bar. in preal. l. lz. ⁊ sic limita ⁊ intellige istam glo. quo ad istam partem. In criminalibus vero nūquid possit interuenire procurator. dic q̄ aut agitur de crimine ciuiliter ⁊ pōt interuenire procu. vt in. c. tue. de procu. ⁊. j. c. proxi/mo in fi. ⁊ sub isto casu cōprehendit̄ casus exceptus in glo. vz in crimine suspecti tutoris. nā ille casus proprie non excipit̄ a regula. q̄ aut agit̄ ꝑ suspectum tutorē ad hoc vt remo neat̄. ⁊ ista cā est ciuilis q̄ tendit ad cōmodum priuatuz. ió interuenit procurator. aut agitur vt suspectus tutor puniatur ⁊ tunc quicquid dicat ista glo. non interuenit procurator si/cut nec in actione iniuriarum cum pena sit arbitraria. ita di/cit Bar. in. l. pe. §. ad crimē. ff. de pub. iudi. Item sub illo casu pōt ꝓhebendi alius casus exceptus in glo. ſ. cum quis accusatur de ingratitudine. illa enim causa est ciuilis cū agat̄ ad commodum priuatum vt libertus redigatur in seruitutē vt etiam voluit Bar. i preal. §. ad crimē. ⁊ ideo nō recte ex cipit̄ a regula. Qñqz agit̄ de crimine criminalr̄ ⁊ tūc aut qs comparet vt tertius pro interesse suo. aut tanqz̄ principalis si tāqz̄ tertius tūc pōt interuenire procurator. q̄ quo ad eū nō pōt dici cā criminalis. ⁊ sub isto pōt intelligi casus excep/tus in glo. dum dicit q̄ dñs defendit seruū in crimine. naz dñs venit pro interesse suo. ⁊ sic non recte excipitur iste ca/sus a regula. Idem fm bar. in preal. §. ad crimen. Si ab bas venit ad defendendum monachum suum ⁊ episcopus pro clerico. oēs enim isti ⁊ ꝓsimiles admittuntur ⁊ per se ⁊ p̄ procuratorem. l. si seruus. ff. de publi. iudi. ⁊ ideo si factō alicuius esset condemnatus ad mortē pōt dominus petere vt differatur executio donec administrationem reddat. vt nō. p̄ Ci. i. l. i. C. de bo. dā. Si vō venit tanqz̄ principalis. ⁊ tunc aut non potest comparere per se propter impossibilita tem facti q̄ est vniuersitas. ⁊ tunc pōt interuenire procura. vt nō. in. c. dilectus de simo. ⁊ in. l. aut facta. ff. de pe. ⁊ dicit in. c. i. s̄. eo. vel si non potest impedimēto iuris. vt q̄ est mo nialis que pro nulla causa dz egredi monasterium. vt in. c. i. de sta. mo. li. vj. ⁊ tunc pōt interuenire procu. In monali/bus tamen potest distingui. q̄ si iudex pōt accedere ad mo nasterium dz ibi cām agitare. sed si esset talis iudex quem nō decet ire vt epūs. ⁊ tunc potest interuenire procu. vt in simi li dicitur de teste in. c. ij. de iudic. lib. vj. Si vero potest per se interuenire. ⁊ tunc ad exceptionem proponēdaz nō ꝓcer nentem crimē pōt procura. interuenire vtputa ad proponē dam exceptionem dilatoriam ꝑ accusatorem vel ꝑ iudicem vel similem. nā cū non disputet̄ de crimine nihil ob. q̄ non possit interuenire procu. ⁊ ita vult glo. dum dicit q̄ ad exci/piendum potest interuenire procu. Inno. vult idē. s̄. c. pro ximo. ⁊ clarius bar. in pal. §. ad crimē. ⁊ probatur optime h̄ in isto tex. vbi proposita fuit exceptio contra accusatorez per procuratorē ⁊ admissa ⁊ fm eum fuit pronunciatum. ⁊ ideo non puto esse verum dictum Jo. an. ſ. q̄ exuberauit in dicis officium in eo q̄ papa imposuit silentiū accusatori ab sente ꝓtumaciter accusato. ⁊ q̄ in alio suppleuit ex officio q̄ admisit excusationem sup principali. hoc puto non bene di ctum quia hic potuit procu. interuenire cum non disputa/retur de crimine. Si vō exceptio concernit crimen. ⁊ tunc si opponitur in vim dilatorie vt q̄ dī q̄ al as fuit absolutus ⁊ tunc si notoria est hec exceptio pōt interuenire procura. q̄ iudex dz ex officio suo absoluere accusatum si notorie si/bi competit exceptio. l. qui cum maior. ff. de bo. liberto. se/cus si dubium est vt notat Bar. in preal. §. ad crimen. si vō exceptio est talis q̄ ſepatim a crimine discutit̄. ⁊ tūc cōiter te net̄ q̄ aut infer̄ ad decisionē criminis ⁊ nō pōt interuenire Exēplum accusatur lucius de homicidio et cipitur q̄ occi sus erat bānitus. ⁊ sic poterat impune occidi. replicatur q̄ bānum erat cancellatum. triplicatur q̄ cancellatio non va/luit ⁊ de hac triplicatione seu exceptione tñ nunc discutitur sed certe non potest interuenire procur. q̄ infertur ad deci sionem criminis. q̄ si cācellatio fuit iuste facta tenet̄ de ho/micidio. secus si non infertur ad decisionem criminis. vt. l.

preſes. C. de plagia. ꝛ ſic fuit conſultuꝫ per Bar. ꝛ multos ꝫ qdam ꝓra. Si vo ẽ exceptio ꝑemptoria, tunc idem dicẽdum ac ſi conſtitueret in tota cã criminali qꝛ a quocunqꝫ re mouetur genus ꝛ eius quelibet ſpecies. vt in. l. i. ff. de ſuis ꝛ legi. ꝛ. c. paſtoralis. §. item cum totũ de offi. deleg. ꝛ etiaꝫ maxime qꝛ ſuper acceſſorio non ꝓnunciatur. ſed ſup ꝓncipali. vt in. c. i. de ordi. cog. ꝛ ideo dic vt in ſequẽti mẽbro. Si vo ꝓcurator inſtituit ad totã cãm. ꝛ tũc ſi venit imponẽ da pena capitalis vt mortis vel amiſſionis libertatis vel ciuitatis ꝑm oẽs. nõ interuenit ꝓcu. vt in. l. i. ff. an ꝑ aliũ cau. ap. ꝛ in. l. abſentẽ. ff. de pe. ꝛ in ꝑalle. §. ad crimẽ. Si vo venit imponẽda pena relegatõis glo. hic ꝫ ꝙ põt interuenire ꝓcu. ꝛ idẽ dicit in qualibet pena citra relegatõem ꝛ fuit hec cõmunis opi. glo. iuris ciuilis in. l. ſeruũ quoqꝫ. ff. de ꝓcu. ꝛ in ꝑal §. ad crimẽ. qõ tenuerũt Ja. bu. Guil. de cu. cum Fran. accur. ꝛ cõiter oẽs ſed Ja. de are. Pe. ꝛ Li. ſentiũt ꝫrium in. l. reos. C. de accu. Barto. in ꝑall. §. ad crimẽ dicit ꝙ ꝓſuleret ſm ꝑmã opi. q ẽ ſatis cõis ſꝫ diſputatiue alia vi verior. vñ ꝓcludit poſt illos ꝙ in nullo crimine publico vel ꝑuato ꝓcu. regulr interuenire põt niſi veniat imponenda pena pecuniaria. ar. in. l. ij. C. de ꝓcu. vbi ꝓmittit in pecuniaria. ad idẽ tex. in. l. f. C. de iniur. iuncta. l. fi. ff. e. naꝫ in crimine iniuriaꝝ nõ iteruenit ꝓcurator niſi ꝓſona ſit illuſtris ꝛ tñ venit imponẽda pena relegatõis nõ aũt ictus fuſtiũ exquo eſſet illuſtris ad hoc. l. fi. ꝑal. ff. de iniurijs. ꝛ multa alia ad hoc inducũt. ſꝫ ꝑmã opi. tꝫ Moſt. ꝛ Fe. de ſe. ꝓſi. xciij. ꝛ vt dixi ſm eã ẽ ꝓſulẽdũ. qꝛ eſt cõis. ſꝫ vitate inſpecta poti ẽ tenẽda ꝫria opi. vt in nullo crimine regulr interueniat ꝓcurator niſi veniat imponẽda pena pecuniaria. ꝛ inter alias rõnes placẽt mihi due vrgẽtes. ꝑma ꝙ ꝓcurator nõ põt defẽdere aliũ niſi legitimet ꝓſonam ſuã ꝑ ſatiſdatõem de iudicato ſoluẽdo. l. q ꝓpꝛio. ff. de ꝓcu. ꝛ inſti. de ſatiſda. §. ſi vo. ꝛ hoc ẽ clariſſimũ. ⁊ꝫ vbi nõ venit imponẽda pena pecuniaria ſꝫ alia nõ põt ꝓcurator in ſe ſuſcipe iudiciũ qꝛ nõ põt ſolnere odẽnatõeꝫ. nã ſi odẽnat quis vt ſit relegat⁹ in certa ꝓuincia qũo põt ꝓcurator hãc penã ſoluere. nã relegatio ẽt ꝫ mõ fieri nõ põt. l. relegatoꝝ. ff. de interdic. ꝛ relega. Idem ſi ictus fuſtiũ venit imponẽdus vel alia ſilis pena. ſꝫ qñ venit imponẽda pena pecuniaria optime põt ꝓcurator legitimare ꝓſonã ſuã. qꝛ põt ſoluere illã penã. ꝛ ideo nõ ſine miniſterio iura apte dixerũt ꝙ vbi imminet pena pecuniaria poteſt ꝓcurator interuenire nõ ſic dixerũt de alijs penis. Secũda rõ ꝫ nõ ita efficax ẽ qꝛ vbi venit imponenda alia pena qꝫ pecuniaria tractat de magno ꝑiudicio. qꝛ qlibet pena cõporalis ẽ maioꝛ qlibꝫ alia pecuniaria. l. in ſeruoꝝ. ff. de pe. ſꝫ ꝑ ꝓcuratorẽ qs nõ ita diligẽter ꝓſequit factũ ſuum ſicut ꝑ ſeipm ergo ꝛc. vñ intereſt reipu. nequis dãnetur innocẽs vel nocẽs abſoluat quare vt boies inducant ad inſiſtẽdũ in iudicio ꝑ ſeipſos voluerũt iura ꝙ in iſtis grauibus nõ interueneret ꝓcurator. ſꝫ tota difficultas ſtat in rñdẽdo ad. l. abſentẽ ꝛ ad. l. ſuũ quoqꝫ ꝑal. in qbus cõiter dñt glo. ꝛ ẽ cõis opi. ꝙ vbicũqꝫ abſus põt dãnari ꝙ ibi põt ꝓcurator interuenire qꝛ melꝰ ẽ ꝙ defendat ꝑ aliquẽ qꝫ a nemine. vt in. d. l. ſeruũ quoqꝫ. ſꝫ in. l. abſentem. clare ꝓbat ꝙ pena relegationis põt impoñ ẽt abſti. g põt interuenire ꝓcur. vt in. d. l. ſeruũ quoqꝫ. ſꝫ ad ꝫ rñdeo ꝙ ꝛ abſus ꝓtumaciter poſſit relegari. tñ nõ põt interuenire ꝓcurator qꝛ nõ põt legitimare ꝓſonã ſuã vt. §. dixi. ꝛ ſic nõ põt iudiciũ recta via in ſe ſuſcipe. Itẽ boies ꝓſi ꝙ põt interuenire ꝓcurator de facili eoꝝ ꝓſtituerẽt. ꝛ qñqꝫ ꝑ negligẽtiã ꝓcuratoris dãnarẽtur cui fuit obuiãdũ. nõ ob. §. publice. qꝛ ille. §. vt notãter dicit bar. nõ logtur in ꝓcuratore ſꝫ in excuſatore vt ꝓꝫ qꝛ dicit ꝙ q cũqꝫ ꝛc. Et vnĩ ſimlibꝰ vbis que clare dñt quilibꝫ admittẽdũ ſiue ſit femina ſiue miꝰ ſiue ſit alia ꝓſona legitima. vñ de nõ põt intelligi in procuratore. nec ob. ꝙ tex. ibi dicit ꝙ admittat ad excuſandũ innocẽtiam qꝛ excuſator ꝺꝫ admitti ẽt ad excuſandũ ſup crimie. vt j. dicã qꝛ exquo iudex poteſt procedere in illo caſu ꝫ abſentez ꝺꝫ ex officio ſuo ſupplere pñtiam abſentis ꝛ inueſtigare ẽt de eius innocẽtia ad hoc. l. propandũ. C. de iudi. ꝛ in auc. qui ſemel. C. qũo ꝛ qñ iu. fa cit. c. ij. de arbi. ſi ꝑ ſe hoc ꝺꝫ facere fortiꝰ ꝺꝫ admittere quẽlibet volẽtem oñdere innocẽtiã accuſati qꝛ excuſator qualiſcũqꝫ põt prodeſſe ſꝫ nõ obeſſe cũ nõ habeat mandatũ. ſed curator ẽt poteſt obeſſe. ꝫ omnia intelligo procedere niſi reus ſit i vinculis qꝛ tũc cõiter tenetur ꝛ obſeruatur ꝙ admittatur procurator qõ tenet Bar. in. d. §. ad crimen. qꝛ iudicium nõ põt eẽ deluſoriũ cũ reus ſit in vinculis. Et certe ꝛ hodie ſit equũ. tamẽ de ſubtilitate iuris põt dici oppoſitum qꝛ vt dixi ꝛ ceſſat rõ qꝛ iudiciũ nõ erit deluſoriũ. non tñ ceſſant alie rões prohibitiue qꝛ nõ põt procurator legitimare ꝓſonã ſuã ꝑ ſatiſdatõem. Itẽ melꝰ qs agit cãm ſuã ꝑ ſe q ꝑ aliũ. ꝛ ꝫ vr probari in. l. i. ff. an ꝑ aliũ cã appt. vbi ꝺꝫ ꝙ reus ꝺꝫ intereſſe in adiutorio iudicis. Et ideo i aliqbus locis obſeruat ꝙ reus ducit vinculat⁹ ad iudiciũ ꝛ ꝑ ſeipm ſe defendit. Itẽ hec limita vꝫ vt procurator nõ poſſit interuenire aſi cõcluſionẽ i cã ſꝫ poſtea ſic. nã tũc ex parte actoris ſi crimẽ ẽ probatũ põt interuenire procurator qꝛ nihil ob. vt. l. q̃uis ꝛ qõ ibi nõ. C. de adul. ꝛ ꝫ procedũt quo ad procuratorẽ. Si vo q̃rit de accuſatore qui nõ habẽs mãdatũ venit ad excuſandũ nũqd iſte debeat admitti ꝛ qd poſſet proponere. Inno. ꝫ tractat ſꝫ clariꝰ ꝛ latius Bar. q ẽt aſſumpſit ꝫ dicta Inno. dicit ꝙ quedã ſunt excuſatões neceſſarie vt qꝛ reꝰ ẽ infirmus vel tenet in vinculis ſeu alio impedimẽto ineuitabili ꝛ ſm eũ bas oẽs excuſatões põt proponere excuſator ꝫ nõ bẽat mãdatum. vt. d. l. reꝰ. C. de accu. canoni ꝫata. v. q. iij. nã velut vel nõ velit reus. factũ fic ſe hꝫ. ꝛ ideo nõ miꝫ ſi qlibet admittit ẽt ſine mãdato. Quedã ſunt exceptões probabiles. nõ tñ neceſſarie vtputa qꝛ reus non poteſt venire pp inimicitias. ꝛ tũc excuſator nõ admittit quia ignorat volũtatẽ rei. Quedã ſunt exceptões oio volũtarie. vtputa tu nõ es iudex rei ꝛ fortius nõ admittit excuſator qꝛ reus poſſet prorogare iuriſdictõem iſtius. ꝛ iſte excuſator cũ nõ habeat mandatũ nõ ꝺꝫ interꝑtari volũtatẽ alteriꝰ. Itez ad allegãdũ cãs cãe ſolet dici ꝙ nõ addmittit excuſator ad diſputãdũ ſup crimine. ſꝫ dic ꝙ in vitate ẽt ad excuſandũ innocẽtiã ſup crimine ꝺꝫ admitti excuſator exquo põt procedi in abſtia vt ẽ caſus ſingularis in. d. §. publice. ꝛ ſentit ibi Bar. nã cũ iudex ad hoc teneat ex officio vt dixi. §. fortius ꝺꝫ admittere quẽcũqꝫ. Itẽ tex. ibi dicit ꝙ admittit ad excuſandũ innocẽtiã. ꝛ ſic logt qñ excuſat de crimine oñendo eũ innocẽtẽ ꝛ facit optime tex. in ar. in. l. nõ tñ. ff. de appel. vbi in crimine qs appellat ꝓ alio ẽt iuito. de quo. ij. q. vj. in ſumma. Vltimo circa ꝑdicta q̃rit qd ſi ꝓcurator interuenit vbi nõ debebat interuenire. nũqd ꝛ iudiciũ. glo. i c. i. de iudi. li. vj. ꝛ ꝙ ſic idẽ glo. in. l. quãuis. C. de adul. aliq ꝫ Bar. mutauit opinionẽ in. d. §. ad crimẽ. ꝛ tenuit ipſe finaliter ꝙ iudiciũ ſit nullũ ſiue interueniat ex parte actoris ſiue ex parte rei. ꝛ mouetur per tex. ibi dicentem ꝙ fruſtra interuenit ꝓcurator. ergo ſi iudicium eſſet aliquod non interueniret fruſtra qꝛ ſaltem poſſet mandari executioni quã docũ qꝫ caperet reus ſi nõ poteſt haberi ꝓ ꝓſenti ſicut dicimus in iudicio incepto contra cedentem bonis. vt. j. de ſo. Odoardus. Item quia ille ꝓcurator non ita prouide promouet cauſam vt principalis. fallit in caſu. l. quãuis. C. de adul. vt. §. dixi. Aduertẽdum tamen ꝙ in multis caſibꝰ poteſt interuenire valide ꝓcurator vt. §. dixi ꝛ in illis non eſt dubium ꝙ valet iudicium. ſed vbi dixi ꝓcuratoreꝫ nõ poſſe interuenire ibi eſt dubium. do. Ant. hic diſtinguit ꝙ aut ſumus in caſibus vbi poteſt abſens condemnari. ꝛ tũc tenet iudicium quia ibi eſt defectus in ſolẽnitate qꝛ non potuit preſtare cautionem de iudicato ſoluendo que cautio nõ poteſt peti lite conte. immo defectꝰ tollit ꝑ ꝓteſtatõeꝫ lit. vt in. l. filiuſſa. §. veterani. ff. de procu. Si vo ſumꝰ in caſibꝰ i qbus abſus nõ potuit odẽnari. ꝛ tc ñ vꝫ iudiciũ. qꝛ ñ ẽ ꝫ defectꝰ i ſolẽnitate. ſꝫ cũ abſus ñ poterat odẽnare cõteſtatio vñ nlla. ꝛ q̃ꝫ q̃ꝫ i vitate ꝫ videa oꝑtia conſideratio tñ tutiꝰ credo tenẽdũ eẽ opi. vt idiſtincte iudiciũ ſit nullũ. qꝛ aut iteruẽit ꝑ curator ex parte actoris ꝛ reus fuit abſolutus forte ex negligentia procuratoris qui non fuiſſꝫ ſi actor fuiſſꝫ preſens quia diligenter tractaſſet cauſam ſuam. Aut interuenit ex

parte rei. ⁊ tunc forte ex negligentia ꝓcuratoris innocens fuit ꝙdēnatus ita q; si fuisset reus pñs euitasset ꝙdēnatōez. ⁊ interest reipublice ne innocēs ꝙdēnet vel nocēs absoluat ⁊ in fauorē publicū hoc statutū fuit cui partes etiā exp̄sse renūciare nō pñt. l. ius publicū. ff. de pac. Itē tex. in. d. §. ad crimē dicit simplr ⁊ indistincte q; frustra interuenit ꝓcurator ⁊ de ꝓpria significatōe huius v̄bi frustra ē denotare q̄z dā annihilatōem ⁊ act⁹ nullitatē ꝛz qñqz improprie aliud importet. ⁊ ita logt. c. q; frustra. j. de vsu. ꝛz improprietates sūt excusande ⁊ fugiēde nō aūt in ꝓpriā trahende. vt nō. c. intelligētia ⁊ in. c. ex parte de v̄. sig. ⁊ hoc dico q; qdam ⁊ minus bñ mouebant in p̄riam sniaz p. d. c. q; frustra ⁊ intellige q; nō valet iudiciū añ ꝓclusionem in cā. ꝛz post ꝓclusionē sua. l. q̄uis. C. de adul. vt. s. dixi. In glo. in v̄. silētiū ibi de iure iur. quēadmodū. ⁊ dic de b̄ vt dixi plene ibi ⁊. s. in notabilibus. In ea. glo. ibi dixit se velle accusare. dic melius q; aut qs renūciat accusatōi, ꝓpositę aut ꝓponēde. si ꝓpositę dic vt dixi in. c. ꝓcedēti. si ꝓponēde aut renunciat in casu in quo licitū est trāsigere vt sup iniurijs ⁊ filibus ⁊ nō auditur amplⁱ⁹. ⁊ hoc casu ꝓcedit ista glo. aut nō erat licitū trāsigere. ⁊ tūc aut fuit p̄uētus ab alio ⁊ nō audit. sec⁹ si ñ fuit p̄uētus. ⁊ tūc audit. vt. l. iij. §. si is cui⁹. ff. de sepul. vio. de quo p̄ Bar. in. l. si marit⁹. §. si negauerit. ff. de adul. Et in fi. gl. ꝛz iste nō fuit absolut⁹ a crimine ꝛz pp illegitimitatem accusatoris. ideo ali⁹ audiri dz. vt in. c. cuz. p. s. e. ⁊ nō. ij. q. i. ꝓbibent. In glo. fi. nō bñ ex glo. qñ citatus debeat cōparere ⁊ qñ nō. dic vt dixi in. c. fi. de fer. In ea. glo. in fi. nō glo. q; semp allegat. ⁊ vide nō. ij. q. iij. c. fi epūs. ⁊ plene p̄ in no. ⁊ alios in. c. ꝓterea de dila. ⁊ p̄ Jo. an. in regula sciēti de reg. iu. li. vj. in merc. vbi disputat nūqd valeat ꝓcessus ꝓtumacie punitiu⁹ p̄ nō cōparētē bñtem tñ legitimū cām nō cōparēdi. Ultimo op. p̄ bāc lr̄az ⁊ v̄ q; purgatio nō erat in dicēda huic ep̄o pp infamiā insurgētē ex calūnioso accusatore ar. in. c. q̄liter ⁊ qñ el. ij. j. e. ⁊ in. c. cū i iuuētute ꝺ ꝓsumpt. So. dicit Gof. q; nō pp talē accusatorē ꝛz pp infamiā que forte prius insurrexerat fuit idicta purgatio vel forte pōt dici q; infamia trāsiuerat ad bonos ⁊ graues viros. vñ pp eos ḃ purgatio erat indicēda ad hoc qꝺ nō. in. c. cum dilect⁹ de purg. ca. ⁊ p̄ glo. in. d. c. qualiter ⁊ qñ. j. e. ⁊ ex bis dicit glo. nō bñ dicere. ij. q. v. oibus. que dicit q; pp infamiā ortā ex calūniosa accusatōe ē indicēda purgatio. ꝛz tu dic vt. s. dixi ⁊ forte posset attētari q; si certū esset infamiā pueniss̄e ad graues ꝓsonas ex facto tm̄ calūnioſi accusatoris q; purgatio fieret indicēda iuxta nōta per Bar. in. l. de minore. §. tormenta. ff. de qꝺ.

Abbas.

Super bis.

Denūciator criminis non scribit qz ad correctōez tēdit. accusator vo inscribit qz tēdit ad penā. excipiēs vo inscribit ad penaz extraordinariā si p̄ exceptōem deijcit ab obtēto. alias sec⁹ ḃ p̄mo. Scō dicit q; dū discutit de crimine p̄ modū exceptōis pōt interuenire ꝓcurator. Diuidit in duas partes p̄ncipales. Scōa ibi licet. ⁊ p̄ma subdiuidit qz p̄mo ponit modos tres opponēdi crimē. Scō illos ꝓsequit ibi qñ. Casus lr̄alis. Quidā electⁿ fuit in ep̄m lucanū: qdā canonici opponebāt se illi electo: quedā impedimēta p̄ ipm ꝓponentes. s. q; erat male fame ⁊ opinionis. ⁊ q; p̄rerat ma. cū vidua: vt sic repelleret tanq̄z indignus. sup bis mandauit papa ingri. opponebat ꝓtra illos q se opponebāt ⁊ impetrauerāt de bis inquiri q; debebāt se obligare ad penā si deficerent in ꝓbādo. Unde iudices illi sup hoc ꝓsuluerūt p. paz: ⁊ ipse ridet q; tribus modis pōt crimē opponi. s. denūciādo excipiēdo ⁊ accusando. qñ crimē in modū denūciatōis opponit nō est necessaria inscriptio: ꝛz cū opponit in modū accusatōis tunc dz inscribi cū talis accusatio fiat ad depōnez. cū vo crimē opponit in modū exceptōis distinguēdū est quare opponit ⁊ qñ Si aūt subijcit vt aliqs repellat ab accusatōe nō est necessariū inscribi: ꝛz cū opponit vt aliqs repellat a ꝓmotiōe officij vel beneficij: si añ ꝓfirmatōem opponit ſm q; hic opponebat nō dz qsquā inscribere qz crimē hoc modo ꝓbatum impedit ꝓmouēdū ꝛz nō deijcit iā ꝓmotū. si vo obijcit post ꝓfirmatōem cū electus dz ꝓsecrari dz obijciens se obligare ad penam extraordinariā ad arbitriū iudicis discreti qz deijcit ab obtēto ⁊ repellit ab obtinēdo. qz crimine sic ꝓbato pdit qꝺ p̄ electōem ⁊ ꝓfirmatōez fuerat ꝓsecut⁹. ꝛz ob hoc p̄us habita nō amittit. Et in casu isto ꝛz agat de crimine nō tñ ē qꝺ criminalis vñ p̄ procuratorē pōt tractari. Bernar.

Nō p̄ ex tex. finē accusatōis denūciatōis ⁊ exceptōis. nā accusatio tēdit ad depositōez qz accusat⁹ deponit ab officio ⁊ bñficio si fuerit ꝓuict⁹. dic ēt si crimē ē enorme dz detrudi in ꝑpetuū carcerem. vt in. c. tuc. j. de peni. denūciatio vo tēdit ad correctionē. nō aūt ad puniēdū delictū pena ꝓdigna. sed vt cogat desistere a peccato ⁊ agere pniaz ⁊ hoc ꝓcedit tam in denūciatōe euāgelica q̄z canonica regulari ⁊ iudiciali. nā finis p̄ncipalis cuiuscū qz ē vt denūciatus se corrigat. ꝛz qñqz cōpellit satisfacere si aliter se corrigere nō pōt ꝛz aduenit p̄ quādā ꝓmissam de quo in. c. nouit de iudi. Exceptio vo ꝓprie ⁊ scōm nām suā ꝓpriam tēdit ad repellēdū. vt i. c. ij. de or. co. ⁊. c. a nobis de excep. ⁊. l. i. ff. e. Sz qñqz pp ꝓnexitatē iuris obtēti cuz iure a quo repellit deijcit a iure et quesito. ⁊ ista est rō hui⁹ lr̄e q; pōta bñficia nō amittit ꝓbato crimine p̄ viā exceptōis qz vt dixi exceptio nō tēdit ad vindictā. Et nō ꝓ eo qꝺ dī q; cria vbicū qz clamauerint sunt puniēda. xxiij. q. iij. c. ecce. dz. n. intelligi q; sunt punienda ſm modū p̄positū ⁊ ꝓbatū. Nō q; añ ꝓfirmatōez nō dicit qs adept⁹ bñficiū ꝛz agit ⁊ certat de obtinēdo bñficio. sed post confirmationem dicitur obtinuisse beneficium licet adhuc restet consecratio vel aliud ius. Et ex hoc infert q; p̄ electionem ⁊ confirmationem queritur ius in beneficio sicut p̄ collatōem. nā collatio hz tm̄ vim electōis ⁊ ꝓfirmationis. vt nōt Inno. in. c. cū olim de cā possess. ⁊ ꝓpri. ⁊ p̄ collatōem acqrit ius in re. vt in. c. pe. de p̄bē. li. vj. ⁊ in. c. fi. de ꝓcess. p̄bē. e. li. Infert ēt ex p̄dictis ⁊ ex tex. q; p̄ electiōez acquirit tm̄ ius ad rez nō in re ⁊ de hoc. lxiij. di. q̄sto. vbi bo. glo. ⁊. C. de iurisd. om. iu. l. priuatoꝝ. ⁊ qꝺ nō. in. c. trāsmissa s. de elec. in glo. Nō q; petens ordinari seu ꝓsecrari dicitur petere aliquid iuris. ideo petenti recte excipitur. sec⁹ autem si peteret aliquid facti ꝓsecutiuum ad ius obtentum de preterito. tunc. n. non potest excipi sed ꝺz accusari. de quo in. c. constitutus de ap. ⁊ in. c. accedens. j. eo. ti. Ultimo nota q; cum disputatur de crimine obiecto p̄ viam exceptionis questio non dicitur criminalis etiam si exceptio deijciat ab obtento ratione connexitatis cum iure futuro. criminalis ergo dicitur questio cum finis tendit ad vindictaz publicam. ⁊ vt delictum puniatur de pena debita ⁊ naturali ex ḃ soluitur questio quotidiana si agitur contra clericum solum vt priuetur beneficio propter crimen. nunquid ista questio sit criminalis vt non possit interuenire ꝓcurator. Fe. de se. consi. xxiij. ꝓsulit q; nō ē criminalis qz finis accusationis tēdit ad depositionem nō ad priuatiōem beneficij tm̄ vt bic. Itē quādo agit vt solum priuet beneficio hoc videt attentari propter inhabilitatem ipsius clerici nō aūt p̄ncipaliter vt delictum puniat. hinc est q; parochianus vel patronus pōt hoc modo agere ꝓtra clericum vt p̄uet bñficio. vt ipse Fe. nō. ꝓsi. xxiij. alias. xxviij. ⁊ vt dixi i. c. illa. s. e. ⁊ i. c. ex parte ade. s. de testi. pro hoc dicto q; dicatur agi ciuiliter ego allego tex. expressum in. c. per tuas. el. i. j. de simo. in ver. tales vbi tex. notabiliter dicit q; non agebatur criminaliter vt deponeretur ab ordine sed ciuiliter vt ab administratione amoueretur tanquā immeritus ⁊ damnosus ⁊ ille est tex. iudicio meo valde singularis vt ꝛz tendat ad bonum publicū ⁊ non ad cōmodum priuatum nibilominus dicitur agi ciuiliter ex quo non agitur vt imponatur pena naturalis ipsius delicti immo vt dixi non v̄ agi vt pena imponat ꝛz poti⁹ vt immeritus amoueat. dicit tn̄ ḃ do. An. q; si pena delicti esset tm̄ priuatio beneficij puta vt si statutum dicit q; siquis luserit ad azarrum priuet beneficio. tunc satis accusatio dī criminalis. qz agitur ad penā naturalem ipsius delicti qꝺ satis puto ꝛz. nec Fe. sensit oppo. Op. p̄ tex. ⁊ contra p̄dicta. ⁊ v̄ q; cōtra petentem confirmationem vel consecra-

tionem non possit excipi de crie: qz exceptio ẽ proprie actionis exclusio vt in.c.ij.de ordi.cog.⁊ in.l.ij.ff.de excep. sz ille qui petit ꝓfecrationẽ vel ꝓfirmationẽ nullã actionem intentat sz tm̃ hoc petit a iudice. So. dicit Jnno. qꝫ ista exceptio ẽ facti seu itẽtionis. vñ nõ ẽ ꝓprie exceptio sz ẽ ꝓponẽda. ⁊ ea ꝓposita dz iudex supsedere donec examinet huius modi exceptio. ⁊ ẽt facit ad ea q̃ nõ. i. c. sup eo de elec. Jn glo. i. ibi ⁊ quartũ modus habes. s. ꝑ inquisitionẽ ⁊c. ⁊ ꝑm ꝺ papa fuisset diminutus. ⁊ iõ dic melius ꝑm doc. qz aliud ẽ querere quot modis possit opponi ꝺ crimine: aliud quot modis possit agi de crie. nã crimẽ ꝓprie nõ opponit nisi altero istorum trium modorum de qbus in tex. sz agi põt de crimine multis modis. ⁊ tũc ẽt ꝓgrue additur quartus mod⁹ adiectus in glo. quasi doc. velint dicere ⁊ bñ q̃ oppõere ꝺ notat factũ ptis. sz in accusatione hoc cessat ⁊ iõ ñ ꝓgrue aptat ad tex. nr̃m. habemus ẽt ꝑm Jo. an. aliũ modũ actionis ꝑ quẽ quis petit remoueri a bñficio suo vt in.c. querelã. s̃. de elec. ⁊ dic qꝫ verbum accusatio positum in tex. dz intelligi large vt ꝓprehẽdat strictã accusationẽ qñ agit ad vindictã publicã. ⁊ ẽt vt ꝓprehendat accusationẽ largã qñ soltm̃ agit vt priuet beneficio suo. illa enim nõ ẽ stricta accusatio qz nõ itẽdit ꝺpositionẽ ab ordine. Jn glo. ij. ibi in crimine abigeatus. ꝺ crimẽ ꝓmittit cũ qs abigit. i. ꝑfugit seu repellit gregẽ cũ pãno rubeo vel alio mõ quẽ postea furat cũ socijs. Jn ea glo. ibi que apitores referũt. expone apitores. i. nũcij publici. ⁊ ille casus nõ recte excipit ꝑm doc. qz lex loquit i denũciatorib⁹ q denunciarunt cria notoria nec eis creditur nisi in notorijs. vt. l. ea qdem all. in glo. canoniza ta. iiij. q. iiij. c. aliqñ. ⁊ vi ꝺ. qꝺ nõ. ibi. Sũt ⁊ alij casus excepti i qbus nõ ẽ necessaria iscriptio vt si agat ꝺ adulterio qñ marit⁹ accusat iure mariti. l. quãuis. C. de adul. secus si accusat vt extraneus. vt i. c. tue. s̃. de. pcu. qꝫ sic dz intelligi ꝑz host. Itẽ fallit cũ qs accusat ꝺ falsa moneta. l. i. C. ꝺ fal. mo. Itẽ fallit cũ qs accusat rõne officij. vt tutor seu curator qui nõ punit lz deficiat nisi euidẽs sit calũnia. vt. l. ij. C. q accu. nõ pos. Itẽ cuz qs ꝓsequitur mortem illius cui successit ne priuet hereditate. ff. de his. q. vt indig. l. tutor. Itẽ cu mulier vel tutor ꝓsequitur iniuriã ꝓpriaz vel suoruz. ff. ad turpil. l. ij. ⁊ l. ꝑterea. §. accusationẽ eo. ti. Jn ea glo. in fi. aduerte qꝫ triplex reperit in ꝺ opi. vt nõ. in. l. sicut. ff. eo. ⁊ in. l in cãis. C. eo. nã qdã ꝺnt qꝫ inscribere est qñ accusator ꝓfiteť in fi. libelli accusationis se ꝓfectũ libellũ dedisse ꝑ qꝺ statz intelligit obligatus ad talionez. Alia ẽ opi. qꝫ inscribere fit cũ ꝓfiteť ⁊ ꝓmittit de ꝓsequenda accusatione vsqz ad finez Tertia opi. ẽ illa que tãgit ꝺ in gl. vt obliget se ad penã talionis. ⁊ hãc ꝺic Jo an. tenẽdã q̃ satis ꝓbat in. c. tue. ꝺ ꝓcu. ñfi. Sed circa hoc q̃ritur nũquid inscriptio ad penã talionis sit necessaria. Jo. inj. q. iiij. inscriptio. dicit qꝫ sic ⁊ facit l. qui crimẽ. C. q accu. nõ pos. ⁊. ij. q. viij. c. quisquis. sz accur. i. l. ij C. ꝺ fide instru. ⁊ in. d. l. in causis de accu. ꝓcludit qꝫ lz nõ fiat inscriptio: deficiens tñ in accu. dz puniri pẽa talionis. ⁊ ẽ ꝺ cõis opi. ꝺ ẽt sẽtit Bar. in. d. l. ficut. ⁊ Jo. an. ꝺ Et ꝓ hoc adduco tex. ij. q. iij. q nõ probat ⁊ dicit Spe. i ti. de accu. in ỽ. itẽ qꝺ nõ recte. qꝺ hodie in multis locis nõ seruat ista solẽnitas inscriptiõis ⁊ satis põt tolerari ꝑ. l. ordo. ff. ꝺ ꝓpub. iudi. ⁊ ꝑ. l. hodie. ff. de pe. vñ ãt dicat talio ⁊ quid est dicere. dic qꝫ proprie talio ẽ idẽ qꝺ repetitato seu ꝓsimile qz quis dz pati ꝓsimile qꝺ infert siue iniuriã siue bñficium ꝑm papiam. Jn glo. in ỽ. accusatore ibi accusare nõ dz. ꝺ verum ẽ nisi prosequeret iniuriam propriaz. qz tũc nõ repelitur ꝓtextu cris. iij q. vj. oibus. ⁊ dixi in. c. i. s̃. eo. itẽ in casu. c. nulli. s̃. e. Jn ea glo. ibi sz ab excipiẽdo nõ repellitur põdera glo. qz sẽtit quẽ posse excipe ꝓtra electũ seu ꝓfirmatũ lz fit crimosus. ⁊ lz prosequat interesse publicũ als gl. nõ aduersaret principio. sz Jnno. circa. hoc multũ laborat nũ quid crimnosi ꝓhit excipe de crimine ꝺ electũ seu confirmatũ. primo dicit qꝫ nõ dz admitti crimnosus nisi prosequat interesse proprium vt qz iste ꝺ quem excipit est suus futur⁹ platus vel aliud proprium interesse pretendit. Et nõ singulariter hoc dictũ qꝫ subditus excipiendo de crimine vel agẽdo ꝺ prelatuz suum dicitur prosequi proprium interesse. ⁊ sic non dicitur reus excipiens voluntarius. facit quod dixi i c. cũ inter ꝺ excep. ⁊ c. dilecti. eo. ti. Et ꝑ prio dicto qꝫ crimosus prosequens interesse publicum non admittat ad excipiendum: inducit Jnno. qꝫ iste excipiens volũtarius tz vices accusatoris. vt nõ. i. c. sup eo ꝺ elec. vñ sicut accusator repellit ꝓtextu cris. ita ⁊ iste voluntarius excipiẽs ⁊ ꝑ hoc videtur. in. c. illud. xxiij. di. nec ob. tex. in. l. apud celsum. §. marcellus. ff. de doli excep. ⁊ qꝺ nõ. in. c. dilecti. de excep. qꝺ ꝺ excipiẽtẽ de crie nõ ob. replicatio cris qz illud verum qñ alius agit ꝓtra excipientem. sed ille qui petit ꝓfirmationem vel ꝓsecrationem nihil petit ab excipiẽte. Refert scꝺo Jnn. alios tenere ꝺrium quos ipse sequitur vt criminosi admittant ad excipiẽdum. qz ille qui petit ꝓfirmationem vel ꝓsecrationẽ si hẽt aduersarium dz dare libellũ ⁊ litem ꝓstari. ⁊ sic agit ergo ꝓtra excipientẽ de crimine nõ dz admitti replicatio cris. vt in iuribus ꝑalleg. nõ ob. ꝑm eũ. c. illud ꝑal. vbi ꝺicit qꝫ prius sunt examinãde ꝓsone que obijciunt cria. qz ꝑm eum nõ debet examinari nisi an habeant ꝓbationes in ꝓmptu ne diu differat ꝓuisio ecclesie. vel debeant examinari an veniãt bono zelo: an ꝑ inuidiam vel odiuz. sz arcbi. bene. ꝓsequendo hanc materiã i. ꝺ. c. illud. ꝓcludit qꝺ qñ crimosus prosequitur suum interesse admittit ad excipiendum. ⁊ plꝰ ꝺic qꝫ ẽt ꝓcuratoz capituli nõ admittit si canonici sũt cõspiratores seu criminosi. ⁊ hãc opi. sequit ꝺ Jo. an. ⁊ videť verioz vt distinguamus an ꝓsequatur ꝓprium itereſſe ⁊ admittat. an publicũ ⁊ possit repelli. qz vt dixi in veritate iste tz locũ accusatoris. Et ex predictis infert ad decisionẽ qõnis. nunquid princeps regni admittat ad excipiendũ ꝺ crimine ꝺ electum. ⁊ dicit Jnno. qꝫ prima fronte vz suspectus qz ꝑsumit facere cã extoz quẽdi pecunias. iõ non dz admitti sed si cessaret suspitio esset ꝑ alijs admittẽꝺ⁹. ar. xvj. q. i. cõstitutũ. e. cã ⁊. q. vij. c. filijs. ⁊ plus dicit qꝫ ẽt si princeps esset suspectus si excipit ꝺ electum qꝫ eum timet de ꝓditione seu ꝺ proditione patrie seu reuelatiõe secretoꝝ suoꝝ ⁊ ꝺ rõe prie vnde electus ẽ oriũdus vꝝ pp parentes suos q sibi fuerunt infesti. ⁊ tũc satis ẽ audiendus princeps qz satis ꝓsequitur interesse proprium. hoc dictuz singulariter nõ qz sepe accidit in practica. Jn gl. in ỽ. impedit promouẽdũ in fi. nõ glo. que vult qꝫ vtute huius exceptionis ꝓbate repellat iste electus nedũ ab illa dignitate ad quã fuit electus. sed ẽt a qualibet dignitate ꝓsequẽda in futuꝝ. sed glo. sequẽs vñ ꝺ limitare vere qñ ex tali ꝓbatiõe ẽ grauata eius opi. sz dic qꝫ in vitate semp vꝝ grauata ar. l. lucius. ff. de his q nõ. ifa. ⁊ i c. cũ tu. s̃. de testi. ⁊ in. c. sup eo de elec. Sz tũc oppo. exceptio nõ dz opari vltra eius naturã ⁊ intentũ excipiẽtis. sz ꝺ exceptio fuit opposita ad repellẽdũ tm̃ a dignitate ista ergo non debet operari remotionem a qualibet alia. So. dic qꝫ ꝺ non operatur virtus exceptionis. sed aggrauatio opinionis que insurrexit ex prima repulsione. ⁊ dic vt nõ. in. d. c. super eo. s̃. de elec. Et aduerte quia glo. sequens in fi. valde singulariter dicit qꝫ si iste potest se purgare non reppelli tur ab aliqua dignitate consequenda. Nam contra hoc op. qz purgatio non habet locum nisi quando delictum est vere probatũ. vt in. c. cum dilectus de pur. cano. ⁊ in. c. ad nostram de proba. So. dicit Jo. an. qꝫ aliter potest itelligi scilicet de purgatione fienda per probationem inocentie ⁊ nõ per iuramentum tantum. simile in. c. si diligenti de foro cõpe. vel contrarium in probatione directa ex qua potest ferri sentẽtia. secus ãt in probatiõe ista indirecta q̃ ẽ facta ꝑ viã exceptiõis. ⁊ tũc admittat purgatio ꝑa cũ iuramẽto ⁊ simili b⁹ vt admittat ad alias dignitates qꝺ semp tene mẽti. ⁊ vide qꝺ nõ. i. c. inter de purga. ca. i glo. ij. ⁊ ꝑ ꝺ dicto facit qz vt. s̃. dixi aggrauatio opinionis ẽ illa q̃ reppellit a dignitate futura. que satis tollitur per purgationem. ij. q. v. prel ꝺ yter ⁊ quod ibi nõ. ⁊ nõ. istam glo. quia reputo ipsam singularem. Jn glo. in ver. arbitrium in fi. nõ. tria ex ista glo. primo qꝫ in commissis arbitrio iudicis potest appellari. si iniq arbitretur. ⁊ facit. c. i. de dila. ⁊ qꝺ ibi nõ. naz itelligit ꝓmissum arbitrio iudicis nõ vt faciat ad libitum sed vt faci-

at vt glibet bonus vir. l. fideicōmissa. §. qz qz. ff. de le. iij ꝛ quod ibi nō. in. c. ij. de corpo. vitiat. in glo. Sed contra ſ fortiter obſtat dictū Inno. in. c. ſtatutū. de reſcrip. li. vj. vbi dicit q; qñ iudex cognoſcit vt bonus vir nō pōt ab eo appellari ſicut nec appellaſ a dicto boni viri. ꝛ illud dictū Inno. ſeqt. Bar. i. l. i. ſi ſi. ff. de le. ij. ſz q̄dā lec. nō hēt illud dcz. So. p̄ cordia puto ſic dicēdū q; aut iudex cogſcit vt iudex ſz illud ſup quo agit ꝛ cognoſcit ſit cōmiſſū arbitrio ſuo. tūc nihilominus pōt appellari. ꝛ ita ꝓcedit iſta glo. vt ꝓbo per tex. in. l. ſiqua iuncta. l. aliō. §. inter. ff. de v. ſi. ibi. n. imponit mulcta arbitrio iudicis. ꝛ tamen pōt appellari ſi modū excedit vt ibi. hoc idem ſentit glo. aperte in. d. l. ſiqua. ꝛ clarius ibi Bar. in fi. vbi ꝓprie in his terminis dicit in vltima queſtione q; ſi pena debeat imponi ad arbitrium iudicis pōt ab eo appellari. ſecus dic qñ aliquid libere cōmitteret arbitrio iudicis. ar. l. nō q̄cq̄ l. ff. de iudi. ꝛ in. c. ꝙſuluit. de offi. dele. tūc. n. ab eo nō appellaſ ad hoc q̄ nōt Jo. an. in addi. in ti. ō cita. §. ſequit. v. ſz nūquid credet. Itē ſi cōmittit cōſcientie iudicis de quo vide glo. in. c. ſtatutū. §. aſſeſſorē de reſcrip. li. vj. quā tñ glo. limita ꝑ glo. cle. i. de inurepa. vbi ſuperior ex officio ſuo pōt reducere illud ad bonam eqtatē ꝛ facit. c. paſtoralis. de ap. Qñq; iudex cognoſcit nō vt iudex ſz tanq̄ vir bonus. ſeu ſuccedit loco boni viri. ꝛ tūc nō pōt ab eo appellari. ꝛ ſ̄ caſu ꝓcedit dictū Inn. ꝛ Bar. ꝛ ideo dī q; a iudice rurſus nō appellaſ. poſſet tamē attendi q; poſſet peti reductio ad bonā eqtatē ꝑ ſuperiorē. ꝛ ita intelligit glo. ſeqns q̄ dicit q; ſi iudex excedit modū dz ſactā ſuum reduci ad arbitrium boni viri. Vel pōt intelligi illa glo. qñ iudex ꝓceſſit extra iudiciū in cōmiſſis arbitrio ſuo puta in imūgendis penitētijs vel diſpēſatōibus ſiendis ꝛ in hoc nō illam glo. ſingulariter. qz nō legi alibi. ſz ſi iudex ꝓcederet iudicialr op⁹ eſſet appellatōe ēt in cōmiſſis arbitrio ſuo. alſ tranſiret ſententia in rē iudicatā. q̄ tz do. An. ꝛ ꝓ hoc allego ter. i. c. q̄ ad ꝓſultatōem. ꝛ q̄ ibi nō. s. de ſen. ꝛ re iudi. ꝛ dico plene i c. i. de ꝓſti. Scdo nō ex iſta glo. q; a pena legis nō appellat. hoc verū qñ lex eſſz ḡnalis. ſecus ſi ſpecialis ꝛ ſpāliter ꝛ ipm facta eſſet lex vel ſtatutum ſz Bar. in. l. ſi qua pena. in prin. ff. de v. ſig. q̄ intellige qñ qs ꝓſumeret factum. ſz vult redarguere legē de iniquitate ꝛ q; imponat magnā penā ꝛ nō pōt ſec⁹ aūt vbi allegaret ſe nō incidiſſe in penā legis. qz tē iudice declarāte ipm incidiſſe oritur pōt appellare. vide glo. nō. in. c. cupientes de elec. li. vj. ꝛ facit. c. quemadmodum de ap. tūc. n. potius appellat a iudice qz a lege. Tertio nō ex glo. hac q; iudex in commiſſis arbitrio ſuo dz eqtatē ſeruare vbi nō exp̄ſſum nō ē. Et ſ̄ vltri. ꝓſequere vt nōt Inno. in. c. i. de cōſti. ꝛ iſte due glo cum mā ſua hñt vnā lec. qz nō ſolēt examinari ꝑ doc. In glo. in v. criminalis ibi pēna pluriuz ēporum. Idē Jo. ibi. ꝛ dicit Dixit q; ſolus metropolitan⁹ nō poſſet cognoſcere de hac cā ꝛ electū. ad hoc. c. ij. de trāſla. prela. hoc dcm̄ doc. intellige qñ excipit ꝛ ꝓſecrandus in ep̄m. qz tūc cū ꝓbata exceptōe veniat electꝰ ꝛ ꝓfirmatus reiic ēd⁹ nō pōt inferior a papa hāc qōnē diffinire ſine pēna aliox ēpox. Sed vbi excipit ꝛ promouēdū ad inferiorē dignitatē ibi ſufficit ſolus ep̄s cū nō agat de depoſitōe ab ordine. ad ſ̄. xv. q. vij. in ſumma. ꝛ xviij. q. ij. ſiquis Abbas

In ea. glo. in fi. ꝛ de hoc an teſtes ſint cōpellendi cū agit ꝑ viā exceptō ſ. dic vt nō. in. c. dilectox. de teſti. co. ꝑ doc.

Extra glo. quero ꝑ declaratōe lr̄e qui admittent ad excipiēdū de crimine ꝛ electum ſiue ꝛ petētem ꝓfirmatōem ꝓſecratōem vel ordinē. Inno. vī multū dubitare de hac qōne. vnde i diuerſis locis varias refert opi. pmo. n. dicit q; ſicut quilibet admittit ad defendēdū alium. l. ſeruū quoq;. §. publice. ff. de ꝓcu. ita ēt quilibet dz admitti ad excipiēdū cum defendit eccleſiā. ꝛ maxime q; ius publicuz ꝓfulcit in ſacris ſacerdotibus ꝛ magiſtratibus. i. di. ius publicū. vñ cuiuſlz intereſt ne malus ꝓferat vt dicit bonaguida aretin⁹. ꝛ de eo fecit mētōem archi. de elec. li. vj. c. i. In ꝑma glo. dicit ſe diriſſe nō determinādo. tñ. vt q̄libz admittat cuz cuiuslibz interſit eccliaz hēre bonos ſuitores. ꝛ in hac opi. vī reſidere Inno. ſz vt diri plares referat opi. l; ꝛ formā electōis dicit tñ illos admittēdos quox intereſt. ꝛ vī tñ intereſſe eligētiū ꝛ debentium confirmare. ſed ipſemet Inno. in. c. i. de elec. li. vj. ſentit q; ēt ꝛ formā admittit quilibet qui poteſt de crimine excipe. ꝛ illud dictum tz ibi a ſchi. ꝛ iuvat ſm Jo. an. er illo. c. i. ꝓcal. ꝛ. c. vt circa. ꝛ. c. ꝓcuratox. ꝛ. c. is q; de elec. li. vj. ꝛ hāc opi. vī ſequi Jo. an. hic vide tamē glo. in. d. c. vt circa. q̄ refert aliā opi. in. c. cupientes ꝑ. do. An. hic dicit q; ꝛ electū in ep̄m admittit quilibz ſubdit⁹ t ꝛ ꝑſonā quaz ꝛ formā electōis. Cōtra ꝓmouēdū ad eccleſiā curatā admittit quilibz parochian⁹. Cōtra ꝓmouēdū ad dignitatē principaliorē poſt ep̄m admittit quilibz de dioceſi. qz quodammō eſt eis ſuperior. Cōtra canonicos ꝛ alios electos ad particularia bñficia admittūt oēs de eccleſia. ꝛ ēt illi quox ſpeciaſ intereſt tā ꝛ ꝑſonā qz ꝛ formā electiōis. Ego puto aliter dicēdū q; laic⁹ nullo mō pōt excipe ꝛ maxime de crimine ꝛ electū niſi ſua interſit vt q; patron⁹ vel parochian⁹ vel aliter ſua interſit. ar. c. illa. ꝛ q̄ ibi diri. ſ. e. hz. n. vnde hec exceptio cuiuſdā accuſatōis vt diri a qua laic⁹ remouendus eſt niſi ſuum ꝓſequat intereſſe. vt in ꝑa. c. illa. ꝛ q̄ ibi nō. ꝛ in. c. ex parte de de teſti. Aut clericus excipit. ꝛ tūc credo ipm indiſtincte admittēdum ſi alia cā rōnabilis nō ob. nā intereſt cuiuſlz clerici ne ꝓficiat malus in eccliā. Itē ſicut clericꝰ poteſt accuſare alium clericū ꝓſequēdo ius publicū vt in. c. cū p. ſ. eo. ita ꝛ fortius dz admitti ad excipiēdū vt in regula q̄ ad agēdū. de re. in. li. vj. nā turpi⁹ ejicit ꝛc. vt in. c. quemadmodū de iureiu. ꝑ hoc facit q; clericus nō repit ꝓhibitus i mo potius vī admiſſus. cum ſ̄. c. loquat gnāl. ꝛ ſic ēt loqt ꝑa. c. i. ꝛ. c. vt circa. ꝛ. c. ꝓcuratox. ꝛ. c. is qui de elec. li. vj.

Sed quero numquid obijciens ꝛ electum nō ꝓfirmatuz. ꝛ ſuccūbēs ſit aliqua pena puniendus. Dixi. ꝛ cōmuniter doc. q; ſic. nā punit pena. c. i. de elec. li. vj. vnde dicit Joā. an. q; aut electio nō eſt ꝓfirmata ꝛ hz locum illa pena. aut ē ꝓfirmata. ꝛ dz excipiēs ꝓdemnari ad grauiorē penaz. ꝛ hoc quādo pena imponit ad arbitrium iudicis. Certe illud. c. i. loqt in excipiente vl appellāte. ió ꝓcluderē q; aut excipit ꝛ electum. ꝛ non appellatur. ꝛ tunc ſuccumbens nulla pena venit puniendus. ꝛ ita videtur innuere iſta littera. aut excipitur ꝛ appellatur. ꝛ tunc quia magis agrauauit aduerſa iudicēdo ad iudicē appellatōis hz locū diſpō. c. i. de elec. li. vj ꝛc. alia vide ſ̄ per Inn. q; multa refert hic quē vide ꝑ teip̄m.

Q Ualiter et quando. Generales inquiſitores ſi non ſeruauerunt debitum inquiſitionis ordinem prudēter ꝛ cauté corrigere debēt

hoc primo. ſecundo ponit formam iuramenti quam inquiſitores exigunt ab infidelibus. ſcōa ibi formam vō. prima ſubdiuiditur. nam in principio ꝛ in fine commendat ꝛ confirmat inquiſitores ſi bene proceſſerunt. In medio vero. l. in v. ſi vero inſtruit ſi male proceſſerunt. Caſus lr̄alis. Inquiſitores quidam legati apoſtolici ceperunt facere inquiſitionem contra epiſcopum nouarien. ſignificatum fuit domino pape q; inquiſitores ipſi non ſeruauerant debitum ordinem inquiſitionis contra epiſcopum nouarien ſz. vnde papa ſuper hoc ſcribit inquiſitoribus illis dicens q; ſi ordinez inquiſitionis debitam ſeruauerint commendat eos: ſi vero non ſeruauerunt debitum ordinem inquiſitionis vult q; ipſum tempore oportuno debeant obſeruare ne inde naſcantur iniurie vnde iura naſcuntur. ſi autem tanquaz homines exceſſerint non pudeat eos errorem ſuum corrigere: quia qua menſura menſi fuerint remetietur eis: ꝛ aliquam occaſionem inueniant congruentem ne ſua vileſcat auctoritas. qz ex his que inordinate ſunt acta non poteſt aliquid ordinabiliter agi. Si vero ordinem debitum ſeruauerunt omni gratia ꝛ timore poſtpoſitis deum ſolum habentes pre oculis via regia incedentes ſine perſonarum acceptione in negocio procedant. Forma vero iuramenti quam a clericis nouarien. in hoc negocio receperunt in ſimilibus debeant obſeruare hoc modo vt iurent clerici q; ſuper his que ſciunt vel credūt in ſua eccliaſtica reformāda tā in capite qz in mēbris excepti cribus occultis plenā ꝛ meram dicāt informatiōē viritē. Iter.

Nota primo ex isto tex. q̄ inquisitio habet ordinem suum ⁊ nimirum. nam ⁊ notoria habent ordinem suum vt i. c. ad nostram de iureiur. ⁊ de ordine inquisitiōis habet maxime in. c. qualr ⁊ quādo in. §. dz. j. eo. Scōo nō q̄ iudex ⁊ quelibz discreta psona dz errorem suum caute corrigere. nā ⁊ si in aliquo errauit nō dz sponte fateri errorē suum ne vilescat eius auctoritas. nec dz errorem suuz defendere seu in eo pseuerare. sz dz cautius ⁊ prudētius q̄z pōt se corrigere. ⁊ alibi dicit tex. magne sapiētie est hominez corrigere qō male loquutus est. xxij. q. iij. magne. qō nō ꝑ istos qui volentes pertinaciter defendere vnum errorem incidunt in infinita incōuenientia. nec talis pōt dici sapiēs sz potius pertinax. Nō tertio iudice debere laborare ne vilescat eius auctoritas. ⁊ alibi dz auctoritatē dignitatis dz iudex suo ingenio augere. l. obseruandum in fi. ff. de off. presi. Nō q̄rto ꝑ male ꝓncipantes aliqō negocium. nam nō pōt inde aliquid ordinabiliter seq. ⁊ alibi nōbiliter dicit canon. difficile est vt bono peragant exitu ea que malo sunt incobata principio. ⁊ exponit ibi glo. difficile. i. impossibile. i. q. i. ꝓncipatus. Nō quinto in. §. formam vo. practicam vnam recipiendi iuramentum ab inquisitis seu a testibus recipiendis sup inquisitione vt iurent se dicturos plenam ⁊ meram veritatem exceptis occultis criminibus. aliam formā videbitis in. c. se. Itē nō vnam dziam inter modum inquisitionis ⁊ accusatōis. nam in inquisitione non discutit de occultis criminibus. q̄ non dz fieri inquisitio de veritate criminis nisi precedente infamia. vt in. c. qualiter. j. eo. sed accusatio pōt fieri de occultis criminibus dūmodo possint probari. ij. q. vij. plerūq̄z. In glo. i. ibi secus in casu isto. Nō gl. vsq̄z ad fi. que ponit duas so. ad contrarium. ꝓma q̄ gīalis inquisitor seu gīal' delegatus. i. ōlegat⁹ ad vniuersitatē cāe pōt corrigere suam sententiam ēt diffinitiuam si errauit in iudicando. secus in delegato ad vnam cām tm̄. Et in hoc nō. bene istam glo. ⁊ est diuersitatis ratio. q̄ delegatus ad vniuersitatem causaꝝ censet quasi ordinarius. ⁊ ideo dicendū est prout de ordinario. ⁊ pro hoc. l. cum pretor. ff. de iudi. ⁊ vide bonam glo. in. c. cum causam de ap. sed delegatus ad vnam causam definit esse iudex ꝑ pronunciationem quo ad ꝓncipale negocium. vt in. c. in litteris de of. deleg. ⁊ sentiūt etiam do. de rota decisio. cccxv. alias. cccxxv. Secūda so. ē q̄ isti errauerunt in ꝓcessu ⁊ nō in sententia diffinitiua. q̄si velit dicere q̄ qualiscūq̄z fit iudex si errat in ꝓcessu q̄ adhuc remanet iudex potest errorem suum corrigere. secus est si errat in sententia diffinitiua. Mosti. dicit aliqua verba. sed tu distingue ꝑm Jo. cal. q̄ aut querit nunquid extra iudicium possit quis errorem suum corrigere. aut in iudicio. ꝓmo casu dic vt nō. in. c. nosti. de elec. ⁊ in. c. siquis presbyteroꝝ. de re. eccle. non alie. ⁊ dixi in. c. diuersis fallacijs. de cle. coniu. si vero in iudicio. aut in parte. aut in toto. si in parte. an ⁊ quando possit reuocare dic vt in. c. fi. de confes. ⁊ in c. cum cām. de ap. vide glo. in. c. cum in positionibus de iureiu. li. vj. ⁊ aliquid in. c. se. In iudice vero esset materia nostra. ⁊ dic q̄ aut errauit in processu. ⁊ potest corrigere errorem suum. vt. c. cum cessante. s̄. de app. ⁊. l. quod iussit. ff. ō re iudi. hoc tamen limita vt plene nō. in dictis iuribus. aut errauit in diffinitiua. ⁊ tunc aut querit nunquid iudex possit interpretari. aut nunquid possit corrigere seu addere vel in totum aliter pronūciare. ⁊ si vult interpretari potest si bz meꝝ imperium capiendo interpretationem ꝓ congrua verboꝝ expositōe vt est tex. nō. cum glo. in. l. ab executore. ff. de appe. Si vero vult corrigere vel addere circa accessoria vt circa expensas potest illa die. vt in. c. cum appellationib⁹ de ap. li. vj. l. paulus. ff. de re iudi. Itē pōt expedire ea que veniūt ex officio nobili lz sint extrinseca. vt remittere vel mitigare mulctam impositam. l. illicitas. §. fi. ff. de offi. presi. aut vult disponere circa ipm principale ⁊ tūc aut corrigēdo de latinitate sine. ⁊ pōt vt. l. actoꝝ. ff. de re iudi. aut circa effectum sententie. ⁊ si reseruat sibi potestatē iterum ꝓnunciādi. ⁊ pōt vt. l. item labeo. ff. fami. her. facit qō nōt Bar. i. l. quid tamen. ff. de arbi. aut non reseruauit sibi hanc potestatem. ⁊ tunc si est appellatum spectat ad iudicem ad quē mutare sententiam ⁊ confirmare. vt. ij. q. vj. c. fi. ⁊ in. c. vt debitus. de ap. Si vero non ē appellatum. aut sentētia transiuit in rem iudicatam ⁊ non pōt reuocari ab inferiore a ꝓncipe qz iam fecit ius inter partes. vt in. c. cū inter. de re iudi. ⁊. l. res iudicata. ff. de re iudi. sz princeps pōt qz transitus in rez iudicatā est de iure positiuo cui princeps nō est subiect⁹. vt in c. ꝓposuit de ꝓcess. preben. ⁊ in. l. princeps. ff. de legi. aut si trāsiuit in rē iudi. ⁊ tunc aut querit ō arbitro aut de delegato aut ordinario. primo casu aut nō seruat formam compromissi. ⁊ tunc pōt itez ꝓnunciare vt est tex. nō. in. d. l. quid tm̄ ⁊ idem in delegato vt nō. tenet Inno. in. c. i. de offi. deleg. ⁊ idem si delegatus errauit in facto vt itez possit ꝓnunciare qō nō. Aut seruauit formaz cōpromissi. ⁊ tunc si est ad vnā causam deputatus non potest itez ꝓnunciare siue teneat siue non. ⁊ hoc modo intellige iura que dicunt eum functum officio suo siue bene siue male. vt. l. si vt ꝓponis. C. quomodo ⁊ quando iu. ⁊. c. in lris. de offi. dele. Si vero est delegatus ad vniuersitatem causaꝝ puto dicēdum vt in ordinario per supdicta. in quo dic q̄ aut sententia sua tenuit lz sit iniqua. ⁊ non potest aliter ꝓnunciare. l. cum querebatur. ff. de re iudi. ⁊. l. ij. C. sen. rescin. non pos. aut sententia fuit ipso iure nulla. ⁊ tunc cōmuniter dz q̄ aut nullitas surrexit ex turpitudine iudicis. ⁊ non potest ipsemet corrigere ⁊ aliter pronunciare. vt in. l. absentem. C. e. ti. aut aliunde surrexit nullitas ⁊ pōt ipsemet corrigere ⁊ aliter ꝓnunciare. l si preses. C. quomodo ⁊ quando iu. ⁊. l. si accusatoribus. C. de accu. ⁊ de hac mā vide per Bi. in regula qui semel. de re. iu. li. vj. ⁊ ꝑ Bar. in. l. iudex. de re iudi. ꝑ canonistas in prealle. c. in lris. de offi. dele. ⁊ hanc distinctōem bene nō. ⁊ ꝑ ea facit. c. de testi. ⁊ qō ibi nō. s̄. de testi. Sz op. extra glo. ⁊ videt q̄ iuramētum non debebat hic sibi prestari. immo sunt exhibēda capitula de quibus fienda est inquisitio. vt in. c. qualiter §. dz. j. eo. So. dicūt doc. q̄ ille. §. loquit i inquisitōe gīali. ⁊ dic q̄ quando fit inq̄sitio. o specialis ꝑ aliquem deberent illa crimina super quibus fit inq̄sitio exprimi. ⁊ testes tm̄ iurant sup illis capitulis. ⁊ dic plene vt ibi nō. Si vero inquisitio est generalis. vt puta fit inq̄sitio ꝑ eōm ⁊ canonicos. vel in vna ciuitate generaliter. ⁊ tc testes iurant vt hic. s. q̄ dicent veritatem quā sciunt vel credunt in illa ecclesia reformāda. exceptis occultis criminib⁹ vt ß. nam de occultis fit inquisitio vbi nō precessit infamia. q̄ deficit verus ⁊ fictus accusator. Secūdo querit i quo isti pretermiserunt ordinē iuris. So. dicit Most. q̄ forte inquisuerunt de veritate criminis prius q̄z inquirerēt de infamia qō non est fiendum vt i. c. cū oporteat. j. e. ⁊. c. qualiter ⁊ ideo dicit q̄ isti iterum debeant inquirere de infamia. ⁊ lz postea de ea ꝑstaret. non tm̄ valebant dicta priox testium super veritate. q̄ non precesserat infamia. vnde dicit q̄ lz sit presens inquisitus ⁊ nō opponat q̄ non vī ꝑ ß renunciare iuri sibi competenti vt prius fiat inquisitio super infamia. sz vt dicit Jo an. ⁊ bene hoc dictum est falsuz ⁊ bodie apparz in. c. ij. eo. ri. li. vj. q̄ si inquisitus non opponit q̄ infamia il precessit. ⁊ patit ꝓcedi super veritate. non pōt amplius opponere q̄ infamia non precessit ⁊ ideo dz oppom. aliud exēplum. forte non vocauit inq̄situm. vel non tradidit illi capitula sup quibus erat fienda inquisitio vel quid fiet. Ultimo quero nunquid super occultis circunstātijs criminis testes sint interrogandi. Inn. ⁊ Most. cōcludunt q̄ sic. satis ē. n. q̄ crimen non sit occultum. sz si eēt infamatus de fornicatione in genere. ⁊ mulier esset icerta nō dz testis reuelare hāc fornicatōem. q̄ est occulta. qō est nōn. sz si mulier esset infamata tunc testis dz sup hoc deponere etiam si ꝑius iurasset extra iudicium ß nō pandere. q̄ aut quādo iurauerit nō pādere cogitauit testis hunc casum. ⁊ tale iuramētū eē temerarium. vt in. c. intimauit. de testi. ⁊ in. c. i. de cri. fal. aut nō cogitauit hūc casum. ⁊ nō extēdit iuramētum ad ß ar. in. c. i. ō iureiu. li. vj. ⁊ ß verum nisi habuisset in cōfessione. q̄ tunc si dz reuelare etiam si ꝓducat vt testis. q̄ scit vt deus. ⁊ ꝓducit vt testis ⁊ homo. vt in. c. si sacerdos. de of. ord. ⁊ in. c. di-

lectus de excel. pl. Sed caue tibi: q2 nō dī peccatum reuelatum in ꝓfessione ex eo q9 quis dicat amico ⁊ hoc tibi dico in confessione ⁊ per filia verba. sed oz q9 dixerit in confessione ad salutē aīe sue. vt Inno. singlr dicit in. c. ois vtriusq3 sex9 de peni. ⁊ remiſ. ⁊ hoc bene nō.

c **Cum dilecti.** Si is ꝙ quē inquiritur iurauit rndere tm̄ ad interrogata post ꝓfessionē audit volēs ꝓbare accusationes que cōfessionē nō perimūt: sed exponūt. secus si iurauerit plenaz ⁊ merā veritatem dicere. h. d. Primo pōitur legatoꝝ inquisitio. In scda ibi q2 vero dubiū pp quod fuit fcā ꝓmissio. tertia ibi mādam9. Casus lr̄alis. Abbas cisterciē. ⁊. Pd. ⁊. R. monachus apo. se. legati cū per frequentē clamorē mīta sibi de agatben. ep̄o nū ciata fuissent accesserunt ad eccl̄as agatbe. vt sup his inquirerent veritatē recipiētes iuramenta tam ep̄i q̄z canonicoꝝ ⁊ in illa inquisitione confessus fuit ep̄s q9 ipse cōmisserat simoniā dilapidationē ⁊ q9 habuerat res naufragij. Cōfessionibus bis in scriptis redactis ep̄s timēs ex confessionibus illis sibi p̄iudiciū generari: voluit postea se excusare contra illas confessiōes dicēs q9 iurauerat rndere tm̄ ad interrogata: legati illi dicebant q9 sub alia forma iurauit vz q9 plenaz ⁊ merā diceret ingsitoribus veritatē: ⁊ q2 tūc se ñ excusauit postea audiri nō debuit: ⁊ q2 ipsi iudices nō audiebant eum dē delatū est ad se. apo. negociū. Cora do. pa. ꝓposita fuerunt predicta ex parte ep̄i agatbensis a quo ꝓducti fuerūt quidā testes ad ꝓbandū q9 iurauerat rndere tm̄ ad interrogata. sed q2 nō ꝓstitit pa. sub qua forma iurasset cū depositiones ille nō fuerint publicate nec ipse renūciauerit testibus ꝓducēdis. Mandat pa. quibusdā quatenus ipsi sup hoc veritatē ingrant ab illis ingsitoribus sub qua forma iurauit ep̄s: ⁊ si per illoꝝ rnsionem cōstiterit q9 iurauit ad interrogata solūmodo rndere: vel si ipse ep̄s hoc ꝓbauerit per depositiones testiū quos apud se. apo. ꝓduxit: aut p depositōes aliorꝝ q2 ꝑm illā formā nō tenebat ex debito iuramēti rnde re nisi solūmō ad interrogata q̄re admittāt excusatōes ep̄i fr̄ ꝓfessionib9 ꝓdictis: cū excusationes ille ꝓfessiōes ei9 nō ꝓim it sed exponūt que tales sunt vt ad bonū ⁊ ad malū valeant retorqueri: ⁊ iō iudicari debēt ex cā: quas si ꝓbauerit illū absoluāt: q2 lz culpabilis fuerit in quibusdā: ex labore tm̄ ⁊ pudore quos per banc cāz incurrit hmōi leuis culpa leuiter valet indulgeri. Si aūt excusationes illas nō ꝓbauerit vel si iurauit plenam ⁊ merā inquisitoribus dicere veritatē cū ꝑm illam formā nec veritatē tacere nec admiscere debuerit falsitatē nō obstantibus excusationibus illis quas de novo ꝓposuit: remoueant ipsuz ab eccla agatbeñ. lz dixerit q9 plures ex illis excusationib9 predictis legatis exposuit: cū hoc per se ꝓbare nō posset tanq̄z qui solus examinabat ab illis. Ber. Nō primo monachos posse deputari gnāles ingsitores a se. ap. hodie dic vt in. c. statutū de reſcri. li. vj. ⁊ vide quod dixi in. c. cū cām de iudi. Nō scdo ar. ex tex. q9 generales ingsitores p̄nt ꝓcedere ad inquirendū de veritate criminū etiā nō receptis testibus sup ifamia. satis. n. est q9 eis constat de infamia pp frequentem clamorē. secus in delegato ad vnā cāz tantū de quo dic vt dicet i. c. sequē.

Nō tertio duplicē formā iuramēti p̄standi in cā inquisitionis. nā possunt testes vel ingsitiāurare merā ⁊ plenā dicere veritatē. ⁊ de hac forma habet. s. c. ꝓxi. in fi. Itē iurat q9 ad ingsita ⁊ ad interrogata veraciter rndebunt: de quo aliquid. j. Nō quarto q9 ꝓfessio facta p̄cedente illo iuramēto q9 plenā ⁊ merā ⁊c. nō recipit excusationes ex postfacto. q2 a principio nihil debebat tacere qō idez factū attingeret neq3 admiscere aliqd falsitatis qō nō. sed cōfessio facta sub scda forma iuramēti q9 rndebit ad interrogata recipit excusationes que tm̄ ꝓfessionē nō ꝓimant sed exponāt vt in lr̄a. Et ex hoc nō duo. p̄ q9 cōfessio etiā iurata recipit excusationē ⁊ expositionē. Itē q9 rndēs p̄missio iuramēto de calūnia pōt cōfessionē excusare tamen hoc iuramentū calūnie fit vt rndeat veraciter ad interrogata de quo in. c. i. de iura. cal.

Nō quinto singulariter ex tex. q9 vbi confessio ēt iurata pōt retorqueri ad bonū ⁊ ad malū. ex quo tm̄ ꝓia fronte sonat in malū oz fieri interpretatio in malā partē ⁊ ꝙ confitēte nisi confessionē excusans ꝓbet illas excusationes ⁊ de h̄ est hic tex. sing. nā dicit tex. q9 ille cōfessionel poterāt retorqueri ⁊ ad bonū ⁊ ad malū. ⁊ tm̄ si iste ep̄s vult vitare ꝑdēnatōz oz q9 excuset ꝓfessionē datā ⁊ excusatiōes ꝓbet facit q9 dico in. c. cū venissent de insti. Itē nō q9 ex cōfessione alic9 capit illud qō ꝙ eū est. nō āt qō ꝓto eo elici pōt. ⁊ hoc qñ insurgit mala p̄sumptio ꝙ illud qō facit ꝓ eo. de quo tm̄ plene nō. i. c. i. de ꝓfes. li. vj. p Jo. an. ⁊ Ci. i. l. i. C. e. dico plē i. c. i. de postu. pla. ⁊ in. c. bone. e. ti. Nō q9 ingsitores seu iudices p̄sit deponere sup gestis coꝝ se. ⁊ eis credit depositio officio. ⁊ ad h̄ solet allegari hoc. c. ⁊ ꝓcor. c. iter dilectos de excel. p̄la. ⁊. c. ij. s̄. de arbi. ⁊. c. cū dilect9 de elec. ⁊ plē tetigi in. c. cū a nobis. s̄. de testi. Nō vltimo q9 credit actis ꝙ ptez seu ꝙ deponentē. lz ps seu deponēs nūc dicat se aliter dixisse. facit. c. ad audientiā. de ꝓscrip. ⁊ vide qō dico in. c. ficut. de testi. Et facit iste tex. in ar. i eo. qō dicit q9 sol9 iste exaīabit ⁊c. q9 in exaīatione testis seu ptis nō est necesse adhibere testes forinsecos. lz pōt ꝓbari dictū ex sola scriptura nōrij. de quo in. c. qm̄. ⁊ in. c. post cessionē. s̄. de ꝓba. ⁊ i l. in donatōib9. C. de dona. facit qō nō. in. c. vt ingsitōis. de here. li. vj. a's incipit vt offm̄. In gl. in v. rūsionez. ibi ñ credit indici in p̄iudiciū ⁊c. Hoc dictū vr̄ ꝙ tex. istū. nā hic credit istis ingsitoꝝ9 nisi iste ingsitus ꝓbet ꝛriū p testes Inn. hic dicit q9 isti ingsitores nō recipiunt h̄ vt testes. sed q2 fuerūt iudices ꝓsulunt in ista cā. ⁊ sic nō obst. ij. q. vj. sta tuendū. nā ⁊ a's ille q nō pōt esse testis interrogat de facto suo. l. ꝓuinciaꝝ. C. de ferijs. ⁊ credit istis quo ad p̄sūptiōz nō quo ad plenā ꝓbationē sicut dicim9 in matre que deponit sup etate filij. vt in. l. ēt. ff. de ꝓba. Post. dicit q9 qcquid dixerit Jn. istis q̄ñ q̄z credit etiā ad plenā ꝓbationez. vt in c. iter dilectos de excel. p̄la. lz ꝓcludit q9 durāte officio non p̄nt eē testes sup gestis coꝝ se. q2 alius dz eē iudex. ⁊ alius testis. iij. q. iij. c. i. ⁊. d. c. statuendū. ⁊ in. c. dilecto. de testi. sed depositio officio vel si aliqs articulus vēt ilat coꝝ alio iudice p̄nt adhiberi vt testes de gestis coꝝ se si laus vel vituperiū eis ascribi nō pōt. de gestis p se idistincte nō creditur de hoc dic vt in. c. cū a nobis. s̄. de testi. In glo. in v. valeant retorqueri in fi. Ista gl. vr̄ ꝙ tex. nā hic fiebat interpretatio ꝓfessionis in deteriorē ptē nisi fuisset secuta excusatio. ⁊ excusationis ꝓbatio. ⁊ iō dic vt dixi in nōbilibus. q9 quedā sūt que ptes p̄nt retorqueri ad bonū ⁊ ad malū. ⁊ tūc finenda est interp̄tatio in meliorē ptē. ⁊ sic intelligat gl. Quedā sunt que lz p̄nt retorqueri ad vtrūq3. h̄nt tm̄ ꝓia frōte aspectū mali ⁊ sonāt in vitiū ⁊ tūc fit interpretatio in deteriorem ptē. ⁊ de hoc est tex. h̄. idē ⁊ fortius qñ aliqua sūt mala in se. ⁊ lz possint excusari recipiūt interp̄tationē in deteriorē ptez vt in. c. fi. de trāsla. p̄la. In glo. in v. dilapidatione. ibi nihilominus furtū ꝓmisit ⁊c. Sed ꝙ hoc vr̄ tex. in. l. falsus. i §. si iactū. ff. ō fur. sed ꝓclude vt ibi nō. q9 aut res ex naufragio erat bīta, p derelicta. ⁊ eā capiēs nō ꝓmittit furtū. imo efficit occupātis. q2 qō in nulli9 bonis est nāli rōne occupāti ꝓcedit vt isti. de re. diui. §. fere. qō nō. Si vo res nō erat habita, p derelicta sed fuit, piecta vt cuaderet mains piculū ⁊ tūc, pijciens remanet dñs ⁊ eā occupās aīo retinēdi ꝓmittit furtū vt in glo. ⁊ si simplr accepit rē nō cōsiderādo an haberet ꝓ derelicta vel ne. ēt excusat a furto. vt est ibi tex. nō. an aūt sit p̄sumendū q9 ꝓijciēs haberet eā ꝓ derelicta vl ne. recurrendū est ad ꝓiecturas. si. n. ꝓijcit librū apertū in mari p̄sumēduz est q9 aīo derelinquēdi. secus si clausum ⁊ pānis inuolutū. ⁊ sic de singulis. Quid aūt si repiens rez alterius nō repiat dñz nunqd licite possit retinere. cōclude post Bar. in pal. l. falsus. §. q9 alienū. q9 aut putauit eā rez ꝓ derelicta lz nō eēt. ⁊ tūc pōt eā rez vlucape. ff. ꝓ derelic. p totū. aut hoc nō putauit ⁊ tunc si nō repit dñm facta ꝓclamatione dz eā donare paupibus. ar. in auc. vt ocs pegrini C. cōia de succes. facit qō le. ⁊ nō. xiij. q. v. si qd inuenisti. ⁊ qō nō. in. c. q2 frustra. j. de vsu. Extra glo. op. ꝙ tex. ⁊ vr̄ q9 ex sola infamia orta ꝙ ep̄m nō debeat fieri ingsitio super

ſtatu totius eccle.nec ꝯ canonicos exquo nō erāt infamati Sol. Inno.hic ⁊ in.c.lz bely.j.de ſimo.dicit q; vbi ifamia eſt extra caput pōt fieri inquiſitio ēt ꝯ mēbra. q; eſt ꝑſumptio ꝯ cānonicos exquo ep̄s eſt malus.nā corpe ſeu capite languente cetera mēbra corporis inficiant.vel ꝓz eū hic canonici erant infamati.primū dictū hic nō plz hoſt.qui dicit hic q; lz ep̄s ſit infamatus nō oz tñ fieri inquiſitio ꝯ canonicos niſi p̄cedēte infamia.⁊ h̄ plus mihi plz.lz.n.ſit aliqua ꝑſūptio ꝯ canonicos:q; ex ſola leui p̄ſūptione nō pōt fieri inqſitio de vitate criminū.vt in.c.qualiter.j.e. ſed poterit fieri inqſitio ꝯ canonicos.nā inquiſitio de fama vel de ifamia fit faciliter cū nō ſit multū ꝑiudicialis ad hoc.c.j.px.⁊ lz.ſ.e. Et pōt rñderi ꝑm hoſt.vel q; canonici erant infamati vt̄ meli⁹ q; h̄ nō dī inquiſitōz fuiſſe factā ꝯ canonicos.ſz q; fiebat inqſitio ſup ſtatu eccle.nā ex infamia ep̄i oz fieri inqſitio tā in capite ep̄z in mēbris q; oz ingri qualiter ep̄s ſe hēat circa canonicos ⁊ alios clericos.⁊ qualiter ſe geſſit tā in ciuitate ep̄z in dioce. Scōo op.⁊ vī hoc iuramentū debere ꝑſtari ꝑm formā in.c.p̄cedenti poſitā vbi papa dicit q; in illa inqſitione vult illā formā obſeruari. So.dicit hoſt.ꝑm aliquos q; vtraq; forma pōt iniſceri.vt.ſ.iurent dicere plenā ⁊ merā veritatē.⁊ q; ad interrogata veraciter rñdebūt nā bonorū optima eſt mixtura.xij.di.nouit in fi. Inn.in .c. lz bely. j.de ſimo.dicit q; aut fit inquiſitio de certis cribus ⁊ oz ſeruari illa forma vt dicāt plenā ⁊ merā vitatē.aut fit iqſitō generaliter de criminibus.⁊ tunc piculū eſt iurare ꝑm illā formā vnde ſubiret iurās anceps piuriū. Sed ꝯ h̄ ob.c.p̄cedens qō loqtur in inquiſitōe gnāli ⁊ iō concludit qō ſufficit iurare altero iſtoz modoz qnaliter cū q; agat.⁊ hoc cōiter vī placere doc. Sed ego h̄ nō puto vez.q; papa in.c. p̄cedenti.dicit q; in filibus vult obſeruari illā formā iō dico q; iudex ſemp oz exigere iuramentū ſub illa forma.⁊ ſi nō fac̄ male facit.actus tñ tz vt hic.nā h̄ nō dī q; iudex bñ fecerit. ſed tñ querit an admittat excuſato qñ iurauit ſub illa forma. Ultio op.ꝯ lr̄am ⁊ vī indiſtincte q; ſub quacū q; forma fuerit iuratū debeat admitti excuſatio.nā ante ſniaz pōt quis ex iuſto errore ꝓfeſſionē reuocare.vt in.c.fi.de ꝓfeſſ. l.errorez.C.de iu.⁊ fac igno.⁊.l.nō fatet.ff. de ꝓfeſ. Sol. dicit hoſt.⁊ bñ q; aliud eſt ꝓfeſſionē reuocare,ꝓpter errorē ⁊ aliud ꝓfeſſionē excuſare. nā reuocans ꝓp errorē bz ,ꝓbare errorē,ꝓbando ꝓximz.vñ ſi iſte voluiſſet reuocare ꝓfeſſionē habuiſſet ,ꝓbare q; nullā rez ecclie alienaſſet.vel q; nihil recepat ex naufragio.⁊ hoc fuiſſet difficile ,ꝓbare. ſed excuſans ꝓfeſſionē nō bz neceſſe ,ꝓbare ꝓximū.ſz tñ excuſatiōes ſuas ⁊ h̄ tene:lz alij dixerūt ꝓfeſſionē iuratā nō poſſe excuſari.q; h̄ eſt falſū.vt h̄ ⁊ i.c.cū poſitiomb⁹.de iureiur.li.vi.

Cum oporteat.

De veritate criminū nō inquirit niſi pri⁹ ꝓſtet de infamia ⁊ tūc nō inimici vel piuri.ſed idonei viri ad ,ꝓſequendū inqſitionē ⁊ teſtimoniū admittunt ⁊ nō,ꝓbato crie indicit infamatis purgatio. In p̄ia denūciatio ep̄i ⁊ inquiſitoz datio. In ſcōa ibi vez cōparitio ⁊ allatio ep̄i ꝯ denūciātes ⁊ teſtes. In tertia ibi diſcretioni.inquiſitoz triplex inſtructio.ſcōa ibi q; ſi tertia ibi ⁊ ſi nihil. Caſus lr̄alis. Quidā canonici viceñ. ad ſe.ap.accedētes multa enormia corā pa.cōtra ep̄z ſuum ,ꝓpoſuerūt.vñ pa.ſup his inquiſitionē cōmiſit faciendam. Ep̄s hoc intelligēs ante q; a iudicibus citaret ad apo.ſe.acceſſit ,ꝓponēs q; illi q enormia illa ,ꝓpoſuerunt ꝯ ip̄z odio ⁊ nō bono zelo durerāt dño pape intimāda cū ſint eius inimici manifeſti ⁊ cū eius hoſtibus cōuerſent ⁊ ſanguineoſ ſuos ⁊ cōplices intendūt ad teſtificandū,ꝓducere ꝯ ip̄z : q; ad teſtificandū ſeu denunciandū admitti nō debēt cū ſint ꝓ iuri ⁊ alijs crib⁹ irretiti. Quo audito mādat pa. iudicibus ipſis quatenus ad inqſitionē nō p̄cedāt niſi ſup p̄dictis cribus ep̄s fuerit infamatus. Si vo ad inqſitionē fuerit ,ꝓcedendus p̄dictos vel alios quos ipſius ep̄i eſſe conſtiterit inimicos nec ad ,ꝓſequendū inquiſitōz nec ad teſtimoniuz ꝓhibendū admittāt:ſz ꝓ viros idoneos veritatē inquirāt:⁊ ſi nihil,ꝓbatū fuerit ꝯ ipſuz purgatōz canonicā idicāt eidē.

Ber. Nō ꝓ q; ad denūciatōz alic⁹,ꝓbē ꝓ ſone dz ſupior ꝓmittere iquiſitōz ſeu ꝓ ſe inquirere.nō tñ dz inquirere ſuper veritate criminū denunciatoz.ſed p̄ius ſup ifamia an ſit de cribus p̄dictis infamat⁹.Et ex hoc nō q; ex ſola denunciatione criminū fcā ꝯ aliquē nō oriť infamia ſufficiens ad ingrendū de veritate qō nō. Nō ſcōo q; ſimplr ꝓmiſſa inquiſitōe ſup crie tacite intelligiť ꝓmiſſum vt p̄ius fiat inquiſitio ſup fama. Iſtud.n.eſt.qōdā ꝑambulū ad inquiſitionē de veritate. Et ex hoc nō q; ꝓmiſſo ꝓſiti itelligiť cōmiſſum antecedēs.⁊ ſic oē id ꝓ qō ꝓuenit ad ꝓſis. ſicut aliquo ,ꝓhibito itellr eſſe ,ꝓhibitū oē per qō ꝓuenitur ad illō. vt in.l.oratio.ff.de ſpō. Et h̄ facit ad extēſionez māe.c.p.⁊ g.ſ.de of.dele.vt ſic lr̄a delegatorie extēdant vltra expſſa.

Nō q; nō ſolū inimici repellunt ab accuſando vt dixi in c.i.ſ.e.lz ēt a denūciando ⁊ ab eā,ꝓſequēdo. Itez q; ꝓuerſantes cū inimicis ⁊ ꝓſanguineis inimicoz ſūt ſuſpecti de q j. Nō q; lz ꝓ inquiſitionez nihil ſit ,ꝓbatū tñ ſimplr ñ ab ſoluit reus.ſed indicit ſibi purgatio ꝓp infamiā. vt nōt gl. ij.q.v.ꝑbyter.⁊ in.c.ij.de purg.cano. In gl.i.ibi naz ⁊ ſoci⁹.ſolue hoc ꝓximū vt dixi in.c.repellant.ſ.e. In gl. ij.in fi.vult ergo iſta gl.q; in cā criali nō admittit ꝓſanguine⁹ ,ꝓ ꝓſanguineo.⁊ iō iſti poterāt repelli. Abb.dicit ⁊ vī ſeq̄ io.an.q; ſi agit de crie crialiter. tunc ,ꝓcedat iſta gl.ſec⁹ ſi agit de crie ciuiliter.q; tūc pōt ēt eſſe frater teſtis ,ꝓ fre.vt.c.litteras.ſ.de ꝓſump. Itē q; hoc caſu nō repitur ,ꝓhibitū ergo admittendū.vt.l.i.ff.de teſti.⁊ in.c.i.eo.ti.ſz gl.iij.q.v. in ſūma vī velle q; ēt in cā criali admittat ꝓſanguineus ſi ē adeo bōe opiōis vt nō ꝑſumat deuiare a veritate rōne cōſanguinitatiſ. Do.an.dicit h̄ arbitrariū ſed bar.in.l.q teſtō ff.de teſta.vbi ,ꝓſequit hāc māz ſimplr dicit eū repellendū in cā criali. Circa hoc ego ſic puto poſſe dici q; aut ē cā mere ciuilis ⁊ vide bonā gl.in.c.i lr̄is.ſ.de teſti.⁊ nō eſt,ꝓprie mā nr̄a.⁊ qō nō.in gl.in.l.pentes.C.de teſti. aut agit de crimine ciuiliter.⁊ tūc in actōe iniuriaz nullo mō dz admitti cōſanguineus vel affinis p̄o ꝓſanguineo.q; iniuria illata vni de conſanguineis ſuis vī illata oībus de ꝓſanguinitate aut affinitate ad hoc bo.tex.in.l.lex cornelia.ff.de iniurijs. Si vo eſt alia cā ſi ſunt i ptāte eiuſdē nō dñt admitti.vt.nō.d.l. parentes.ſi vo nō ſunt in ptāte eiuſdē tūc dñt admitti. ſz cū diſtinctōe affectōis.⁊ minus credit cū agit ō crie ciuilr q̄z ſi ageret mere ciuilr.ad hoc qō in ſiū nō.in.c.i lr̄is.ſ.de teſti. ſi vo agit de crie crialr.⁊ tūc aut,ꝓſequit vindictā publicaz ⁊ erit arbitrariū q̄ztuz credat ⁊ an admittat.⁊ ſic,ꝓcedit gl. iij.q.v.in ſūma.⁊ ꝓ hoc vide bo.tex.in.c.cū.p. ſ.e. vbi fr̄ carnalis fuit adduct⁹ in teſtē in cā criali.nec illo reſpectu apparet ibi repulſus.aut ,ꝓſequit iniuriā ,ꝓpriā ⁊ indiſtincte ꝓſanguine⁹ repellit.⁊ ſic ,ꝓcedit dictū bar.⁊ facit.l. lex cornelia.p̄eal.⁊ vſq; ad quē gradū repellant.ſatis pōt dici q; vſq; ad illū gradū. j. quē ꝓpellit teſtificari ꝯ ꝓſanguineum de qbus i.l.lege iulia.ff.de teſti.canōizata.iiij.q.iij.vel pōt dici ⁊ melius q; attendit qualitas affectionis ꝑm ꝓſuetudini patrie.nā in aliqbus locis dilectio ſtricte durat inter cōſanguineoſ vſq; ad certū gradū tñ. In quibuſdā locis durat indifferēter inter oēs eiuſdē cognatōis.faciūt nō.in fili i c.poſtremo.ſ.de ap.ꝓ Jo.an. In gl.ī v.ad denūciandū in fi. Jo.an.dicit q; in euangelica denūciatōne ,ꝓcedit opi. Jo.vt admittat i famis ſi nō eſt crimino ſus.ſed in denūciatione iudiciali vel cānonica ,ꝓcedit opi.ber.ſz ,ꝓſequere hūc articulū vt plē nō.in.c.nouit de iudi.⁊ ibi dico. In glo.i v.inimicos.nō gl.ad quā quotidie fit remiſſio. Et primo i q̄ztū dicit q; inimicitie capitales ſeu graues ſunt que ſunt ō ſtatu boīs vel bonis ei⁹. vide gl.in.l.lz.ff.de arbi.⁊ auc.de teſti.§.ſi vo.vbi gl.dicūt q; inimicitie capitales ſunt cū q; alicui minat mortē.vel cū odit.vel ad mortē deſiderat.vl q; accuſauit eū crialiter.⁊ idē dic qñ eſt qō de oīb⁹ bonis vel maiori pte.ar.in.c.frequēs de reſ.ſpo.li.vj.nā bona tpalia ſunt vita boīuz.l.aduocati.C.de aduo.diuer.iudi.⁊ dicit ēt q; lz iſtō ſit regulare.tñ qñq; ex ſpoliatōe pticularis rei oriuntur inimicitie capitales ad hoc.c.accedēs.vt lite nō ꝓſeq.⁊.c.itē cū quis de teſti.ſpo.⁊ ex facto boneſto qñq; oriunť

tales inimicitie. vt i. l. i. ⁊ quod ibi notat. ff. de his qui. vt in dig. facit. xxiij. q. v. nō est crudelis. ⁊ ió i hoc iudicio multū versat arbitriuz an inimicitie sint graues vel leues ⁊ ꝟ quo ad primū dictū glo. Sed in q̄ztū gl. postea dicit q̄ hoc relin qtur arbitrio iudicis que inimicitie repellāt. Tancr. dicit ⁊ bene q̄ capitales idistincte repellūt vt hic ⁊ i. d. c. accedēs si vo nō sunt capitales ⁊ tūc ꝓcedit gl. vt recurramus ad iu dicis arbitriū ⁊ facit. l. i. ff. de q̄ōni. Itē aduerte q̄ ad re/ pellēdū quē ꝓtextu inimicitie nō sufficit q̄ fit facta recōcilia tio dūmodo fit recēs. qz inimico de recēti recōciliato nō est credendū. vt est tex. bo. iij. q. v. c. ij. Sed qd si tpe reddi ti testimonij erat inimic⁹ lz ante sniaz erat recōciliatus. dic q̄ nō credit. qz cū p̄sumat tunc dixisse falsū pp inimicitiaz recōciliatō supueniēs lz tollat inimicitiā nō tñ tollit falsitatē siquā dixit. vide gl. in auc. de testi. §. qñ vo in. v. adsit. ⁊ po nit Jo. an. in add. spe. i ti. de teste. §. ponit i pn. ⁊ vide mul tas. q. ꝓsites in addi. ⁊ nō istā gl. Glo. in. v. p viros ido/ neos in fi. nō glo. quotidianam ⁊ Inn. hic in hoc articulo sic distinguit q̄ aut ipator adhibuit nudū ministeriū. ⁊ eo re/ pulso poterit iudex ex offō ꝓcedere vel aliū p mortē inqui sitoris istituere. aut nō adhibuit nudū ministeriū. lz fuit au/ ctor. ⁊ tūc eo expulso dz iudex supsedere p rōnez positā in glo. Qñ ā dicat adhibuisse nudū ministeriū. dic q̄ si nō ē expressū nomē ipetrātis. vt qz papa dicit ad audientiā nr̄az peruenit multoꝝ clamor ⁊ c. tūc videtur adhibuisse nuduz ministeriū. nā dedisset papa ēt lr̄as sine illo, sec⁹ āt vbi eēt exp̄ssuz nomē impetrātis. ⁊ hoc mihi satis placet. Quid aūt si ipetrans fuisset excōicatus. Inno. idē concludit ꝟm distinctionē predictā. Sed vide glo. in. c. j. ō rescrip. li. vj. ⁊ p̄dicta sunt va ꝟm Inno. nisi papa mandasset inqri de fa ma. qz tunc si ꝓstat de fama p viros idoneos pōt ꝓcedi ad vlteriora lz repellat ipetrās. q̄si velit Inno. q̄ vbi mādavit inqri de fama papa nō babuit respectū ad impetrātē. ⁊ ió oio ꝓcedēdū est in cā. Sed extra gl. q̄ro nūqd papa simplicit inqsitionē ꝓmittēdo teneat semp delegatus ꝑus inquirere de fama. Cōclude q̄ aut papa simplicit ꝓmisit i quisitionē: ⁊ nullā mentionē fecit de fama. ⁊ tūc semp dele/ gatus dz p̄us ingrere de fama: qz vī hoc ꝓmissū tā q̄z p̄am bulū. vt. §. dixi. ⁊ si vellet ꝓcedere sup vitate nō facta ꝑus fide de fama poterit appellari. ar. ꝟ ⁊ i. c. ij. e. ti. li. vj. ⁊ hoc oēs ꝓcedunt. Aut papa facit mentionē de fama: vt qz dicit multoꝝ clamor ad nos puenit talē infamatū de tali crimīe. ⁊ ió iquiras ⁊ c. tūc dicit Jo. q̄ delegat⁹ nō tenet iquirere de fama exquo papa asserit eū infamatū. Cōtrariū lz Tā/ cre. qz potuit hoc puenire ad papā p inimicos ⁊ ꝓspirato/ res istius denūciati vel falsa relatio facta ē pape. lz p alios Jo. an distiguit ⁊ bñ q̄ aut papa hoc asserit p vba asserti/ ua ⁊ ꝓcedit opi. Jo. aut p verba narratiua. ⁊ ꝓcedit opi. Tancre. ⁊ vide in spe. in ti. de iquisitore. §. nūc tractemus v. hoc aūt notādū. ⁊ ibi dicit Jo. an. q̄ vba assertiua sunt si dicit cū ꝓstet nobis talē infamatū. vel relatu fidedignoꝝ p cepimus talē ifamatū ⁊ c. vel p filia vba tūc. n. nō est opus inquirere de fama. ⁊ facit cle. lr̄is ō, pba. vba vo narratiua sunt si dicat multoꝝ clamor ad nos puenit talē ifamatū ⁊ c. nā tunc papa nō asserit talē infamatū: vel ꝟ p̄cepisse a fide/ dignis. ⁊ idē dic si papa diceret relatu fidedignoꝝ percepi mus talē cōmisisse hoc crimē. nā ꝓ nō tollit ꝓcessus fiēd⁹ sup fama nā p̄suppositō q̄ a fidedignis p̄cepit delictuz cō/ missuz nō sequit q̄ ille de ꝟ sit ifamatus. vt, pbat in. c. inq sitionis. §. tertie. j. e. Sed iuxta hoc q̄rit nūqd gnāliter valeat, ꝓcessus sup vitate crīs nō facta ꝑus inquisitione de fama. Cōcludo assumēdo multa dicta doc. ꝟ ⁊ i. c. q̄liter. j. eo. ⁊ aliqua addēdo q̄ aut iudex ē delegat⁹ aut ordinari⁹. si delegat⁹ aut ē facta mētio ō fama i rescripto mō p̄dicto ⁊ valet, ꝓcessus sup vitate vt. §. dixi. aut nō ē facta mētio i re/ scripto ō fama ⁊ tē si iudex, ꝓcessit iqsito p̄ite ⁊ nō ꝓdicēte sup vitate omisso, ꝓcessu ifamie: ⁊ ēt valet, ꝓcessus. qz ista exceptio q̄ nō p̄cessit infamia est dilatoria ⁊ iducta in fauo rē iquisiti. ⁊ ió sibi iputādū si i p̄ncipio nō excepit vt ē tex. nō. i. d. c. ij. eo. ti. li. vj. aut iquisitus erat p̄s lz ignorabat q̄ testes deponerēt sup p̄ncipali: ⁊ non valet processus ad hoc. c. inquisitiōis. §. tertie. j. e. vbi tex. si vero erat abs̄. aut nō ꝓtumaciter ⁊ idē arg. in. d. c. ij. aut ꝓtumaciter. ⁊ tūc nō pōt opponere istā exceptionē q̄ nō p̄cessit ifamia nisi, p cessus sit in eo statu i quo si eēt p̄s posset admitti. ió si eēt processuz ad actū qui solet fieri post li. ꝓte. nō admitterē ampli⁹ ad ꝟ. gl. nō. i. c. j. de ele. li. vj. Et ad p̄dicta vide nō. dictū Inno. in. c. ꝓterea. de dila. in vlti. colū. non. n. dz esse melioris ꝯditiōis cōtumax in facultate opponendi q̄z obe diēs qui fuit p̄s. ⁊ p illud dictū Inno. ita limita pal. c. ij. eo. ti. vbi tex. exigit p̄tiā ēt ꝯdicētis sed idē intelligo si erat abs̄ cōtumacit p illud dictū Inno. ⁊ vide opti. tex. i auc. qua in, puincia. C. vbi de cri. agi opz. Si vo ingsitus p̄s opposuit vt pus ingreret ō fama ⁊ appellauit: ⁊ tūc nō valz processus sup vitate: qz est legitia cā appellādi vt hic ⁊ i. d. c. ij. Et si est delegatus dz recipe testes sup infamia. nec sa/ tis est q̄ dicat sibi ꝓstare de infamia. ar. ꝟ ⁊ i. d. c. ij. ⁊ sentit Host. hic. Si vo est ordinarius ⁊ tūc aut procedit alio p̄n/ cipaliter promouēte ingsitionez. ⁊ idē q̄. §. Aut ex officio puro. ⁊ tūc si vult pōt recipe testes sup ifamia. lz si nō vult ⁊ cōstat sibi de ifamia p iuestigationē extraiudicialit factaz q̄ztūcū q̄z ps ꝯdicat pōt procedere sup vitate. ar. in. c. q̄lit j. eo. ti. Satis est enī q̄ ad eū puenit insinuosa ⁊ frequens reclamatio: nec dz alicui facere fidē. lz si iste appellauit di/ cendo q̄ imo nō est ifamat⁹. ⁊ tūc oz q̄ apud iudicē appel lationis iudex ordinarius faciat fidē de fama. vt nō. j. eo. q̄ liter. ⁊ p Spe. in ti. de inquisitiōe. §. nūc tractem⁹. v. ꝟ aūt scias. Et nō bñ qz ex p̄dictis babes practicam alibi nō sic collectā. Ultimo q̄ro nūquid probata infamia p testes pōt iquisit⁹, pbare se eē bone fame ⁊ sic repellere ingsitionē super vitate ⁊ tollere male fame probationē. ⁊ hec qō ē sub tilis ⁊ nōbilis ⁊ quotidiana. ⁊ sunt varie. opi. ⁊ Jo. ꝟ sentit q̄ nō dz admitti probatio sup bōa fama qz videret frustra toria. nā si cētū dicerēt quē eē male fame ⁊ mille q̄ eēt bone fame probō sup bona fama nō releuat qui saltē remanet in famatus apud alios ⁊ illoꝝ respectu fienda est inquisitio. Tācre. lz ꝓriuz ꝓcludēs, pbationē admittēdā in ꝓriō ⁊ stā dū dicto plurimorū. ⁊ idē Spe. i. d. §. nūc tractemus vs. quid si pluris. Host. dicit q̄, pbatio admittet. lz an p̄iudi cet ꝓrie, pbationi dz attendi quid habeat cōis vox exterior ⁊ attēdit qualitas testiū ⁊ psonarū. ⁊ ꝟm hoc iudex arbitra bitur q̄, pbatio valeat. Inno. tetigit in. c. iquisitiōis. j. eo. ti. ⁊ p vnū verbū in fi. positū qō reperitur in originali: nō ap/ paret qd velit ꝟm Jo. an. ibi. Sed ipse Joan. an. dicit q̄ si primi ⁊ secūdi testes deponūt sup fama vicinie: tūc, pcedit dictū Tan. aut primi testes deponūt de vicinia ⁊ alij ō alio loco a r: ⁊, pcedit opi. alioꝝ. ⁊ sic erit, pbata ifamia. ꝟ dcm indistincte, pcedit lz putet ioan. habuisse bonū itellectū: vt j. dicā in, psequēdo. Jo. an. referendo dictū inno. in. d. c. inquisitiōis. dicit q̄ si testes deponūt de ifamia ⁊ cōis vox est in oppositū de qua iudex, ppijs auribꝰ ſ. poterit isor/ mare. ⁊ tunc nō fiet iquisitio ad dictū illoꝝ testiū, p hoc. c. inquisitiōis. j. eo. aut iudex p̄dicto mō nō pōt se informare sed recipit testes sup bona fama. ⁊ tūc aut vtriq̄z testes de ponūt sup fama bito respectu ad cōem opi. ⁊ bz locū dcm Tā. aut habito respectu ad se: qz testes vni⁹ ptis dicūt euz infamatū apud se. alij dicūt oppositū. ⁊ tūc indicet purga/ tio. exquo est infamatus apud viros prouidos. ij. q. v. oi/ bus. Ego assumēdo aliqua dicta bar. que posuit in tribus qōnib⁹ in. l. de minore. §. torm̄ēta. ff. de qōni. sic distīguo aut testes vtriusq̄z ptis deponunt sup fama eiusdem loci ⁊ eiusdē tpis. aut deponūt sup fama diuersi loci. pmo cāu ex quo, pbationes sunt ꝓrie oio habito respectu ad tempus ⁊ ad locū standū est testibus magis idoneis ad hoc qō nō. in. l. ob carmē. ff. de testi. ⁊ in. c. in nra. de cesti. facit. l. iij. ff. e. ti. ⁊ qō nō. glo. in. c. cū in tua. §. de spō. si testes bincinde sint equales: ⁊ tunc dz stari numero: vel data qualitate nu/ meri, pbatiōi magis verisili. ⁊ puto q̄, pbō magis verisilis preferat alteri probationi lz illā aliqualiter excedeat in nu mero vel qualitate testiū. lz bar. aliter senserit pro hoc tex.

in.d.l.iij.⁊.l.ob carmẽ.ff.de testi.⁊.iiij.q.iij.si testes.⁊ qõ nõ. Inno.in.c.auditis.de ꝓbr.⁊ glo.in.c.j.e.ti.li. vj. ⁊ maxime in infamia dꝫ attẽdi verisimilitudo qꝛ vt singulariter dixit bar.in.d.§.tormẽta.nõ sufficit testes dicere infamiã inesse apud populũ.qꝛ vane voces populi nõ sunt audiende:vt in.c.ofius.de elec.sꝫ dꝫ reddi cã surgẽs ex aliq̃ simili ꝓsumptiõe.qõ nõ.⁊ idẽ sentit tacite Inno.ℏ in ℏ vltimo.si vo testes vtriusq; ptis deponunt sup diuerso tpe:vt qꝛ ꝓbatur infamia existẽs tpe ꝛmissi maleficij.⁊ bona ꝓbatur ꝑ alios testes de ꝑsenti.⁊ tũc ꝓferenda est ista scda ꝓbatio:qꝛ potuerũt oẽs mutare opi.ad ℏ.l.ij.ff.quis or.in bo.pos.serue.⁊ facit.c.nõ dꝫ de ꝓsan.⁊ affi.⁊.c.cetere. xij. q.j.si vo ꝓbatiões ꝛcludũt sup diuersitate loci:vt qꝛ testes vnius ptis dicũt cũ infamatũ i tali loco vel castro.alij dicũt cũ bone fame in ciuitate:⁊ tũc attẽdi dꝫ ex circõstãtijs que probatio ꝑualet.finge enĩ delictũ ꝛmissum in loco pariter distante a ciuitate ⁊ castro.nã tũc si ifamia est in castro ⁊ bona fama in ciuitate dꝫ iudex attendere ad rõnem sup qua se fundãt testes ⁊ si oia sunt pariter verifilia,ꝓbatio sup bona fama ꝛfundat aliã.vt nõ.in fili in.l.admonẽdi.ff.de iureiu. ⁊ in.c.fi.eo.ti.secus eẽt vbi infamia esset in loco cõmissi delicti.⁊ in alio loco esset bõa fama.qꝛ tũc ,pcederet opi.Jo. quã ad hũc casum restringo.⁊ sic puto intellexisse. Abb.

c **Cum dilectus** A denũciatiõe repellitur publicꝰ cõcubinarius:excõicatus ⁊ cõspirator ⁊ is q non premonuit.h.d.ꝑmo instruit iudicẽ sup declinatoriis ⁊ eis deficientibꝰ sup principali.scdo inhibitionẽ fieri mãdat.scda ibi eidẽ. Casus lr̃alis. Quidam clerici sup quibusdã excessibus denũciauerũt episcopũ suũ impetrãtes ꝛ ipsum inquisitionẽ.Cora inquisitorib⁹ ,pponebat ex pte epi q̃ clerici illi audiẽdi nõ essent qꝛ erãt publici cõcubinarij ⁊ sic indigni ad denũciãdũ,ppter qõ fuerãt excõicati.Itẽ nõ ꝑmonuerãt epm.itẽ erãt ꝛspiratores ꝛ ipsuz. Judices sup hoc cõsuluerũt papã ⁊ ipse rñdit q̃ si cõstiterit eos publice ꝛcubinarios vel cõspiratores fuisse ꝛtra eum a denũciatiõe repellant:aliogn audiãt q̃ hincinde ,pposita fuerũt ⁊ eidẽ epo ,phibeãt ne sup bis sup qbus ad se.apo. appellatũ fuit clericos ipsos grauare ꝑsumat donec cã sꝫ mãdatũ aplicũ fuerit termĩata.Ber. Nõ ꝑ° ibi quoꝛ noie ⁊c. q̃ lꝫ accusatio nõ possit fieri ꝑ aliũ seu ꝑ scripturã vt.ij.q.viij.ꝑ scripta.secus tamẽ est in denũciatiõe q̃ ꝑ aliũ fit vt ℏ.⁊ in.c.lꝫ.s̃.e.⁊ põt iterueuire,pcu.de quo in.c.sup bis.⁊ in.c.venẽs.s̃.eo. Nõ scõo ibi tũc fuisse ⁊c. q̃ ad cõsiderãdũ validitatẽ rescripti respectu idoneitatis ipetrãtis attẽdit tps ipetratiõis de quo.s̃.de rescrip.eã te.⁊ gl. in.c.dilectus.de ꝓbẽ. Nõ tertio ar.q̃ ꝛcubinarius ⁊ sic vilis ꝑsona põt denunciare.nã ℏ ꝛsideraꝛ excõicatio lata sup concubinatu.ergo solus cõcubinatus nõ sufficit sꝫ ꝛmũ puto veruꝫ.vt.s̃.c.,pri.⁊.ij.q.j. si peccauerit.⁊.c. nouit.de iudi.⁊ ad istũ tex.rñdeo q̃ hic fit mẽtio de excõicatione ad maiorẽ aggrauationẽ. Ultimo nõ ex fi.lr̃e q̃ pendẽte denũciatiõe ꝛ supiorẽ nõ dꝫ superior ,pcedere in aliqua cã ꝛ subditũ.sꝫ puto sic dicẽdũ q̃ aut ipedit aliquo modo denũciatiõis cã ꝑ ,pcessũ fiendũ in alia cã ⁊ dꝫ superior ab opere cessare.vt in.c.oliꝫ.j.e.nõ enĩ tenet inferior denũcians obedire ꝓcepto supiozis denũciati si ide surgat impedimẽtũ cãe vt ibi.Aut tale ipedimẽtũ nõ surgit.⁊ tũc tenet subdit⁹ obedire ⁊ cãm sub eo agere.viij.q.iij. nõne ⁊.d.c.oli.sꝫ poterit eũ tã q̃ suspectũ recusare qꝛ ex hac denunciatiõe solent oriri inimicitie capitales inter denũciatũ ⁊ denũciatorẽ ar.in.l.j.ff.de bis qui.vt indig.facit.c.,ppositi ⁊.c.ad hec.s̃.de appel.

i **Inquisitionis.** Si crimẽ in modum inquisitionis ,pbatum ipedit ẽt post pactã penitentiã ordinis executionẽ vel beneficij retentionẽ punit qs sicut in accusatõis iudicio:alꝫ pena erit arbitraria.h.d. ꝺm cõmunẽ sũmationẽ vsq; ad.§.tertie.sꝫ cõꝛbẽdendo ẽtẽ lr̃e ⁊ verã lec.sic sũmo vꝫ.Crimẽ ,pbatũ ꝑ modũ inquisitionis regulr̃ pena ordinaria nõ punit:sed si ipedit ordinis executionẽ fit depositio sicut in accusatiõe. ⁊ si impedit tm̃ bñficij retẽtionez fit ꝓpatio a bñficio nec poterit iudex hãc penã moderari.⁊ iste est verus intellectus hui⁹.c. non bñ declaratus ꝑ scribẽ.Diuidit qꝛ in ꝓma cõsultatio. In scda rñsio.scda ibi i quo. Casus lr̃alis.Quedã relata fuerunt dño pape de epis ⁊ canonicis valentinen̄. que nõ debuerunt silẽtio ꝓteriri.vnde pa.sup his cõmisit inquisitionẽ faciẽdã.inqsitores sup qbusdã articulis dubitãtes ꝛsuluerunt papã.Secũda q̃stio illoꝝ hec fuit.Ecce ꝑ inqsitionẽ tale crimẽ probatũ ẽ q̃ si criminalit accusatus fuisset cõuictus deponeret.quesitũ fuit qualr̃ sit puniẽdus. Super hoc distinguit vtrũ sit tale crimẽ qõ ipediat executionẽ ordinis aut etiã retẽtionẽ bñficij ẽt post pactã penitentiã:puta si homicidiũ cõmisisset vel adeptus esset ordinẽ vel bñficium vicio simonie.in istis casib⁹ ita est ,pcedẽdum sicut in iudicio accusatiõis. In alijs vero criminibus discretus iudex poterit penã moderari ꝺꝫ meritũ ꝑsone ⁊ q̃litatẽ excessus.Ber. Nõ ꝑ° ex tex.q̃ mitius punit ꝛuictus de crie ꝑ viã inqsitionis q̃ cõuictus ꝑ viã accusatiõis. finis enim accusatiõis si crimẽ ẽ graue ẽ depositio ab officio ⁊ bñficio vt ℏ.⁊ in.c.sup bis.s̃.eo.⁊.j.de pe.c.tue.sed finis inqsitionis nõ:sed dꝫ ꝛponi mitior pena vt.j.dicã.⁊ ꝛcor.c. qualr̃ j.eo.⁊ ℏ idubitant de iure canonico. de iure aũt ciuili non repio q̃ fiat ℏ dr̃ia in mõ procedẽdi in ꝛpositione penarũ sꝫ parũ pena ꝛponit ⁊ pro hoc adduco bo.tex. in.l.iij. C. de sepul.vio.facit.l.ordo.ff.de pub.iudi.⁊ qõ nõ. in.l.ij. §.si publico.ff.de adul.Et ex ℏ infero ad vnũ nõbile dictũ q̃ ꝛdẽnatus de crie ꝑ viã inqsitõis de quo ꝛdẽnat⁹ ꝑ viã accusatõis efficeret infamis cuitat infamiã.⁊ sic saltẽ de iure canonico ,pcedãt glo.iuris ciuilis que hoc cõiter dicunt vt in.l.iij.§.ꝑterea.ff.de suspec.tuto.l.ñ.C.eo.⁊.l.j. C. de mõ mr̃.lꝫ Bar.oppositũ sentiat in.l.ifamẽ.ff.de publi. iudici. Sꝫ põt satis eque distingui inter ius canonicuꝫ ⁊ ius ciuile:vt de iure ciuili nõ euitet infamia.⁊ procedit dictum Bar.qꝛ ex mõ,pcedẽdi nõ alterat pena.sꝫ de iure canonico ,pcedat dictũ glo.ꝺm ꝑdicta ⁊ hoc bñ nõ. Et põt cẽ tũc rõ diuersitatis inter ius canonicũ ⁊ ius ciuile:qꝛ de iure ciuili regulr̃ nõ ,pcedit ꝑ viã inqsitionis sꝫ tm̃ in qbusdã casibus exceptis vt nõ.in.d.§.si publico. Sed de iure canonico ,pcedit indistincte ꝑcedẽte infamia.vt in.c. quaꝛ.j.e. In vno ergo qs grauat qꝛ procedit sine accusatoꝛe. iõ nõ est mirũ si in alio releuat vt sic nutioꝛ pena ꝛponat.ar.l. cũ qui in ꝑn.ff.de iniu.⁊ quod nõ.in.c.cũ.R.de offi.dele.

Nõ ꝛ°.q̃ nõ oia cria depõne digna ipediunt ordinis executionẽ aut bñficij retẽtionẽ post pactã pniam.⁊ pone exẽplũ in adulterio vel furto.nã siqs pagat pniaz licite postea admiſtrat in ordine suo exquo in iudicio nõ cõuict.vt i.c. quesitũ.s̃.de tẽpo.ordi.⁊ dic vt ibi nõ. Quedã vo sũt cria que ipediunt executionẽ ordinis vel beneficij retẽtionẽ ẽt post pactã pniam q̃ztũcũ qz sit crimẽ occultũ vt homicidiũ nã homicida nõ põt vnq̃z sine peccato miſtrare in ordine suo q̃ztũcũ qz peniteat ⁊ q̃ztũcũ qz sit crimẽ occultuz.l. diminor.⁊ in.c.fi.de tẽpo.or.⁊ in.c.sicut.j.de homi.⁊ idez i simoniaco i ordie.nam cũ ordo sit vitiose receptus nec habuit executõez nũq̃z ex pnia põt ℏ purgari.⁊ ordo ĩtus ortus occidit vt dicit tex.j.q.j.q̃ quidã. Nõ ꝛ° q̃ cũ ,pcedit ꝑ viã iqsitõnis iudex põt moderari penã:⁊ ad eaz moderãdã dꝫ cõsiderare qualitatẽ persone ⁊ excessus. Et nõ q̃ hec duo sunt cõsiderãda in ipositione pene vbi pena est arbitraria.facit q̃ nõ.i.c.cũ qdam de iureiu. In glo.j. in fi.hoc dictũ glo.cõiter dãnatur qꝛ multa alia sunt q̃ ipediũt ordis executionẽ ẽt post pactã pniam.de quibus plene nõ.in.c.nisi.§.pp.s̃.de renũ.⁊.c.ex tenoꝛe.⁊.c.fi.s̃. de tẽp.ordi.⁊ dic vt ibi.Sed ℏ ponunt ista duo cã exempli.⁊ ea que cã exẽpli dicunt nõ restrigũt dispositionẽ vt nõ.i.c. j.s̃.ne cle.vel mo.vnde vulpianus fuit vno exemplo ꝛtẽt⁹ in.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aqui.⁊ Inno.vnicũ tm̃ exẽplũ posuit in.c.in audientia.j.de sen.exc.iõ nõ bñ dixit ℏ gl.q̃ ℏ cõfirmat regula in oppositũ exceptis istis duob⁹ casib⁹

In glo. in ṽ. accusationis ibi sed nō credo ⁊c. Inno. dicit q; etiā ad penā extraordinariā iste nō obligauit se: qr lz sit similitudo in accusatōe ⁊ inqsitōe vt vtroqz casu priuet cō uictus officio ⁊ bñficio tm̄ est dissimilitudo. qr accusat⁹ degradat̄ sz inquisitus nō: sz tm̄ remouet̄ ab administratiōe. s. a bñficio. j. e. qualit. Host. tz q; debebat se obligare ad penā talionis qr in istis casib⁹ fit depō sicut in accusatiōe. nec procedit dictū Inno. ar. c. qualr. j. e. vbi ponit regulā. sed ḃ sunt casus excepti vbi fit depō nec apparet dr̄ia realis inter degradationē ⁊ ꝑuationē bñficij ⁊ officij sic̄ sentit Inn. nā ꝑpetuo priuatus bñficio ⁊ offō satis dr̄ degradat⁹. lex enī nō posita est v̄bis vt in. c. cōmissa de elec. li. vj. Itez videmus q; calūnioſe denūciās punit̄ vt in. c. ij. de calū. Itē excipiēs obligat se ad penā extraordinariā. cum deijcit ab obtēto: vt in. c. sup bis. s̄. e. ergo fortius dz iste, ꝓmotor inquisitionis puniri si deficit cū tendat ad depōnem in istis cribus exceptis. Et si diceret ꝙtū via aperiret fraudib⁹. fatuus. n. esset qui accusaret cū p viā inqsitōis possz ipunesuā intētionē ꝙsequ. ⁊ cū boc dicto Host. cōiter trāseūt moderni doc. Sed ego puto distinguēdū q; aut crimē ipedit ordis executōem ⁊ tunc cū imineat depō etiā ab ordie dz fieri iscriptio ad penā talionis ⁊ ꝓcedat opi. host. Jus. n. in boc ꝙsiderat effectū pene iponēde ⁊ nō modū ꝓcedēdi vt clare colligit. in. c. sup bis. s̄. e. si recte póderet. ibi. n. dicit q; accusans dz inscribere se qr tēdit ad depōnez. denūciās nō qr tendit ad correctionē ergo vbi denūcians ⁊ promotēs inqsitionē tendit nō solū ad correctionē sz ēt ad depositionez vt est in istis cribus exceptis dz fieri inscriptio ad penā talionis. Et si diceres finis denūciatiōis est correctio sed pp qualitatē cr̄is alterat̄ pena. dicō q; idē est videre in excipiēte nā excipiens ꝙ ipm̄ ꝙsecrādū tm̄ nititur repellere a cōsecratiōe sz pp cōexitatē cū isto iure de futuro ꝙditur etiā ius quesitū ⁊ boc respectu obligat se ad penā extraordinariā vt ibi sz nō ad talionē. qr nō priuat⁹ oibus beneficijs habitis vt ibi dicit tex. si ꝙ priuaret etiā habitis haberet locū pena talionis vt etiā satis innuit illa lr̄a. Cū ergo in casibus ḃ exceptis ⁊ similibus fiat depositio ab ordine ⁊ ab omni beneficio debet habere locum pena talionis ⁊ bec ratio videtur inconuincibilis. Si autem sit tale crimē q; nō impediat executionē ordinis sz tm̄ bñficij retentionez ⁊ tūc cū vt. j. dicā nō debeat fieri depō ab ordine sz tm̄ priuatio ab illo bñficio nō habebit locū pena talionis qr non tendit ad depōnez sz qr deijcit a bñficio obtēto dz se iscribere ad penā extraordinariā sicut facit excipiēs qñ deijcit ab obtento vt in. d. c. sūper bis. In ea glo. ibi lz bely. ⁊ huic ꝙrio stat Jo. an. ⁊ bñ dicens q; imo ām̄onitio pōt br̄e effectū qr spōte pōt dimittere bñficiuz ⁊ nō expectare iudicium. Itē posset desistere ab executōe ordinis. cōcludit ꝙ q; oīo fēda ē ista monitio vt aperte ꝓbat̄ in. d. c lz bely.

In ea gl. ibi vt priuet offō ⁊ bñficio. glo. in hac ꝑticula v̄ sine rōne. nā priuatio officij ⁊ bñficij est depō. lz forte glo. intellexit vt dicit Jo. an. de offō administratiōis vt sequit in glo. quasi velit dicere in hac prima fol. q; ꝓuictus ꝑ viā inqsitionis de cr̄ie qō tm̄ ipedit retentionē beneficij nō dz deponi sz dz priuari administratiōe ⁊ retentiōe beneficij. ⁊ forte habuit respectū ad offm̄ ecclesiasticū vt est offm̄ sacriste ⁊ magistri scholariū ⁊c. Ista tm̄ lr̄a ḃ nō tāgit. so. tm̄ est vera in se si simonia esset cōmissa in offō ⁊ bñficio. Alia so. in q̄ glo. v̄ residere est vt fiat dr̄ia iter regulares ⁊ seculares vt seculares deponant̄ etiā ab ordine si ꝑ simoniā acqsiuerūt beneficiū sed regulares nō sed dz ꝓsiderari modus, ꝓcedēdi vt in. c. dilectus. j. de simo. Sed ꝫ ḃ dictū facit quod ipsemet Ber. dicit in glo. vbi vult remoueri facilius regulares q̄z seculares. ⁊ sup bac glo. doc. quasi nibil dicūt nec declarāt aliter. sed sup tex. dixit host. q; lz bñficiū sit simoniace receptū nō tm̄ dz fieri depositio ab ordine nisi in duobus casib⁹ vt in casu. c. ij. j. de simo. s. qñ acqsiuit bñficiuz viuentis simoniace. Secūdus casus. s. qñ beneficiū haberet certū ordinē annexū sz nō video rōnez efficacē q̄re boc vltimo casu debeat fieri depositio ab ordine exquo fuit ꝓcessum ꝑ viā inquisitiōis. nā lz beneficiū habeat cōnexum ordinē. simonia tm̄ nō ē ꝓmissa in ordine sed in bñficio. nisi velis dicere q; quis dedit pecuniā vt reciperet ordinē req̄situ in beneficio ⁊ ip̄z bñficiū. nā tunc simonia est ꝓmissa ēt in ordine secus si habebat ꝑ prius illū ordinem ⁊ pecuniā dedit vt haberet beneficiū certe simonia nō est ꝓmissa nisi i beneficio. iō in boc articulo apiendo intellectuz. c. puto sic dicendū q; similitudo inter accusationē ⁊ inquisitionem in istis cribus ē tm̄ ista videlz vt si crimē ipedit tm̄ executōez ordinis fiat depositio ab ordine sicut in accusatiōe sed non imponet̄ alia pena acrior q̄z ip̄onit̄ accusato ꝓuicto de graui cr̄ie vt ꝑpetua detrusio in monasterio siue in alio carcere vt in. c. tue. j. de pe. ⁊ c. vt fame de sen. ex. Si vō crimē ipedit beneficij retentionē ⁊ tūc tm̄ ip̄onit̄ pena priuatōis beneficij. ⁊ in boc ꝓcedit̄ sicut in accusatiōe qr sicut priuaret̄ beneficio in accusatiōe ita dz priuari ꝑ viā inquisitiōis. nec poterit iudex moderari istā ip̄onēdo aliam ⁊ dimittere sibi beneficiū sicut posset in alijs cribus. ⁊ ḃ voluit ista lr̄a duz dicit q; in alijs cribus poterit moderari pena quasi dicat i alijs pōt sibi dimittere bñficiū ⁊ ip̄onere aliā penā sz si ipedit bñficij retentionē ḃ nō pōt sed dz priuari bñficio sicut faceret in accusatiōe. ⁊ iō dictio sicut posita in tex. nō denotat omnimodā similitudinez sicut in simili nō. in. c. dānam⁹ de sum. trī. ⁊ fi. ca. ⁊ bec dictio relata ad diuersa denotat varios effectus sicut in filiū habet̄ i. c. ab excōicato. s̄. ō rescriptis. ⁊ būc intellectū bñ ꝓbo ꝑ rōnem hu⁹ lr̄e. naz rō alterandi penā in istis crimīnibus est qr nō ꝓdest pnia qui ipediat̄ ordinis executio vel bñficij retentio. sed certe vbi simonia ē cōmissa in bñficio tm̄ dimisso bñficio a se vicioſe acquisito nō impedit̄ ordinis executio ergo nō dz fieri ꝑuatio ab ordine. s̄. nām ipsius inqsitiōis. nā rō spālis restringit dispositionē generalē. l. cū pat. §. dulcissimis. ff. de le. ij. ⁊ q; nō. ꝑ Li. in. l. nō dubiū. C. de leg. ⁊ ꝑ Di. in regula vi. de reg. iu. in. vj. ⁊ ꝑ ḃ cessat etiā differētia quā glo. ponebat inter regulares ⁊ seculares qr ḃ scdo casu. c. dilectus. de simo. loquit̄ qñ simonia fuerat cōmissa in ipso monachatu. iō retento ordine poterit penitere. ⁊ ob bāc cām nō fit ibi depositio ab ordie sz priuat̄ illo iure vitioſe quesito ex receptōe ⁊ detrudit̄ in alio monasterio. ⁊ ꝑ hoc clare habet̄ itellect⁹ huius. c. ⁊ huius glo. Sed ꝫ predicta ⁊ ꝫ tex. op. de. c. qualr. j. eo. vbi dr̄ q; ꝑ viā inquisitiōis ꝓcedit̄ ad priuationem administrationis bñficij ergo in inqsitiōe ē pena cerama le q̄ dicit bec lr̄a in fi. dū dicit q; in alijs criminib⁹ iudex pōt moderari penā. Ex dictis Host. ḃ ⁊ in Spe. in ti. de i quisi. §. pe. i pn. colligunt̄ alique solutōes. ꝓma q; istō. c. loquit̄ in simplicib⁹ clericis: ꝫ ium loquit̄ in prelatis ⁊ babentibus administrationez. Secunda so. q; boc. c. pōt ꝓcedere in leuioribus cribus in q̄bus iudex moderat̄ penaz. c. vero qualr. loquit̄ de grauioribus in q̄bus dz quis ꝑuari beneficio ⁊ administratiōe. Tertia so. q; illud. c. qualr. loqt̄ cum iudex ꝓcedit alio denunciāte ⁊ ꝓmouente inqsitōez ⁊ tendēte ad ḃ vt denunciatus ꝑuet̄ administratiōe. iō ip̄onitur illa pena ad quā agit̄. vt in. c. lz bely. j. de simo. ḃ vero loquitur qñ iudex ex ꝓꝓrio officio, ꝓcessit. Quarta solu. ⁊ nōbiliores: q; regulr̄ si crimē est graue, ꝓbatum per viā inqsitionis fit ꝑuatio ab administratiōe. lz si delictū non impedit executionez ordinis vel retentōem bñficij. post peractam pniam pōt iudex ex illa moderari ꝑm̄ qualitatē excessuū ⁊ persone. ⁊ banc so. sentit etiā Host. ⁊ do. an. ⁊ plz mihi pl⁹ ceteris. In glo. in ṽ. aliogn. ibi non puniat̄ plus ⁊c. nō bene glo. ex qua collige vnū modū cognoscendi qñ iudex in arbitrijs excedit modū imponendi penā. naz si imponit ordinariā vel maiorē excedit modū. naz si dat̄ sibi arbitriū vt moderet̄ nō dz augere vel punire tm̄ ficut ordinarie puniret. ⁊ iō si crimē nō impedit executōem seu retentionē beneficij nō pōt iudex priuare clericū offō ⁊ bñficio qr puniret tm̄ ac si ordinarie fuisset actū. sed bñficio tm̄ posset priuare vt dixi. s̄. in precedēti gl. ⁊ sic intelligo bāc glo. Addit glo. vnū aliud modū cognoscendi indiscretionē iudicis i istis arbitrarijs. s. quādo excedit penā ꝙsuetam ip̄oui pro

tali delicto. ista ē glo nō. in. l. bodie. ff. de pe. ⁊ vide bo. gl. in. l. qd ergo. §. pena grauior. ff. de his qui notan. infa. Et nō ħ dictū ppetuo. qr arbitriū iudicis ī ipositōe pene restrīgit ex ꝓsuetudine. Et in fi. gl. hec dr̄ia inter regulares ⁊ seculares nō ꝓcedit quo ad istū articulū: qr vt dixi in p̄cedēti glo. in vtrisq; est pena priuatiōis ab admīstratiōe si delictū est graue. lz iudex possit moderari penam. sed pōt saluari glo. vt in regularib⁹ sufficiat delictū nō ita graue: sicut in secularibus. vt in. c. p tuas. j. de simo. nec iudex ita de facili inducet ad dispensandū cū regularib⁹ sicut cū secularibus: qr magis notādum est delictū in istis regularib⁹ q̄z in secularibus p rōnem. s. positā qō est bene notandū. quod tamē intellige ⁊ restringe vt nōt. Joan. an. in. c. accusatus. de bere. li. vj.

Tertie. Cōtra nō infamatū sup veritate criminū ing ri nō dz: etiā si libellus famosus ꝓtra eū oblatus fuerit in secreto: nec sup p̄ncipali credit testi q iuratus dixit se illius cōtra quem inquiritur inimicum. idem si hoc dixit añ iuramentū nisi p̄sumat ħ dixisse in fraudē. b. d. vsq; ad. §. quesiuisti. primo ponit tres qōnes. scōo solvit ibi ad ħ. Et pōt subdividi p̄ma ps. filiter scōa p̄m qōnes ⁊ totidē rōnes ad easdē. Casus lr̄alis. Quesitum fuit si duo vel plures iurati affirmāt aliquē eis vidētibus crimē cōmisisse de quo aliqua infamia nō laborat vtr̄ illi pena debeāt infligere. Itē ecce aliquis occulte tradit ingritori cedulam vel cartā infamiā cp̄i ꝓtinentē: querit vtrū sit ꝓcedendū ad ingritionē eor̄ q̄ ꝓtinent ibidē. Itē aliqui iurauerūt vt depon āt ꝓtra illum de quo fit ingritio ⁊ in secreto examinant vel interrogant vtrū diligāt illū ꝓtra quē īquirit vl̄ sint ei⁹ inimici ⁊ ipsi respondēt qr nō diligunt illos vel expresse dicunt se inimicos illor̄ aut etiā añ iuramētū publice ꝓfitent se inimicos eor̄ sed nō oñdūt aliquas inimicitie ꝓbabiles cās. Ad hec tria rñt papa qr nullus dz puniri ꝓpter dicta paucor̄ pro crīe de quo nō laborat infamia seu clamorosa insinuatio nō p̄cessit nec sup hoc testes sunt recipiēdi cū inquisitio solūmodo fieri debeat sup his sup qbus ifamia p̄cessit. Item ad petitionē illor̄ qui cedulas infamatiōis porrigūt in occulto ad ingritōem eor̄ que ꝓtinent ibidem nō est ꝓcedendū. Itē nō est adhibenda fides dictis illorū qui post iuramētū vel añ tacite vel expresse asserūt se inimicos eor̄ nisi fortā añ iuramentū in fraudē hoc dicere p̄sumant. Ber. Nō primo ex isto. §. qr iudex nō debz ꝓcedere ad aliquē puniendū lz ꝓstet de delicto illius p depōnem quorūdā nisi tela iudicij rite ꝓcedat cōtra illum. Et pōt iste tex. in p̄ma qōne multipliciter intelligi. primo qr extra iudiciū vl̄ in iudicio nulla tela iudicij p̄cedente aliqui ꝓpebant ⁊ iuramēto affirmabāt ticū ꝓmisisse certū crimē. certe p ħ iudex moueri nō dz ad puniendū vel ad inquirē dū. Ad puniendū nō: qr nō p̄cessit tela iudicij ad inquirendū cōtra illū ⁊ sic deficit accusator. virus ⁊ fictus ⁊ ordo iudiciarius. Ad inquirēdū etiā nō qr sine clamorosa īsinuatōe nō dz fieri ingritio. ⁊ dicta paucor̄ nō ifamāt vt. j. §. fi. Scōo pōt itelligi qr formata tela iudicij sup ifamia testes deposuerūt super veritate cris. ⁊ etiam in hoc casu iudex nō dz ꝓcedere ad puniendū. tū qr testes deposuerūt nō iurati sup vīrate. tū qr omissus est ordo iudiciarius. qr p̄mo dz fieri ingritio sup fama. ħ tū vltimū limita vt in. c. ij. e. ti. li. vj. et dixi ī. c. cū oporteat. s. e. ⁊ p ħ declarat prima qō tex. Scōo nō qr īquisitio nō dz fieri ad eor̄ petitionez qui clam cedulas porrigūt ad infamationē alterius. Nō qr tales cedule nō īdi nisi is cui cedule porrecte fuerūt instet ⁊ petat statui terminū porrigentib⁹ ad ꝓbandū ea q̄ scripserant. v. q. j. per totū ⁊. l. diffamari. C. de inge. manu. ⁊ p hoc declarat scōa q. tex. Tertio nō qr testis licite interrogat an sit amic⁹ vel inimicus p̄tis. nec p hoc dr̄ interrogari sup crīe cū inimicitia pōt esse sine crimīe vt dixi in. c. repellant. ⁊. c. cū. p. s. e. Nō qr rīdens se nō diligere p̄tem tacite ⁊ indirecte vl̄ asserere se eē inimicū partis. nā tenet̄ boies se ad invicē diligere cū nā q̄dam cognationē inter eos ꝓstituerit. l. vt vim ff. de iust. ⁊ iu. de peni. di. ij. c. primos. Ulterius nō qr testi asserenti se inimicū alteri⁹ eē credit quo ad ħ vt repellat a testimonio lz nullā cām inimicitie alleget. cū. n. deponat de facto ꝓpo seu ꝓpa ꝓscia nō est necesse exprimere cās sans eni est qr ē inimicus. Ulterius collige qr nō oē peccatuz etiā mortale repellit a testimonio marie qñ tale peccatuz fuit expressum vt vitiaret onus testimonij. ħ singulr probat ħ melius q̄z alibi. ⁊ banc lr̄am allegauit in. c. testimoniū. s. de testi. nā fraudulent dicens se eē inimicū vt euitet onus testimonij peccat mortal̄r: qr dicit mēdaciū ī cā ꝓmi. xxij. q. ij. nequis. j. de fal. c. i. ⁊ nihilominus talis recipit ī testē ⁊ ei credit vt ħ. Ultimo signant facit ista lr̄a ad mām tractatz p Bar. in. l. eos. ff. de fal. ⁊ dixi in. c. p tuas. s. de, pba. videlz qr dicēs vnū extra iudiciū nō valet dicere ꝑiuz ī iudicio. vnde stat̄ pōi dicto nisi p̄sumat hoc dixisse i fraudē. Et ex hoc posset singulr elici limitatio ad nō. in locis p̄eal. vt si testis forte vilis fortune dixit in p̄tia ptis potētis aliquid qr veniebat in fauorē illius ptis. si postea ī iudicio iuramento p̄stito dicat ꝑiuz qr nō debeat stari p̄mo dicto qr satis p̄sumi pōt testē illud dixisse extra iudiciuz vt placeret pti timēs eius potētiā sed in iudicio merū iuramēti dixit veritatē. secus vbi talis p̄sumptio nō subesset. ⁊ ħ tene bñ mēti ppetuo. Sed ꝑ hanc vltimā qōnem tex. op. ħ enī fuit quesitū an habeat adhiberi fides dictis illor̄ testiū qui p⁹ iuramentū dicūt se eē inimicos ptis. rñdetur ⁊ distinguēdo qr nō. vī. n. qr exquo testis deponit semel dictuz suū nec in p̄cipio dixit se inimicū. nam sicut directe nō pōt testis corrigere dictū suū vt nō. in. c. p̄terea de testi. cogē. ita nec indirecte. ar. in. c. tue. de ꝓcu. ⁊ ī regula cū quid vna via. de reiu. li. vj. So. distingue ꝓprehēdēdo totam mām bui⁹ vltrie q. qr aut testis dixit se inimicū ante q̄z iuraret seu ꝓduceret in testē ⁊ sic p̄sumit ħ dixisse in fraudē alteri⁹. dz nihilominus recipi vt ħ in tex. Si vo nō ꝓstat eū dixisse in fraudem tex. vī ħ velle eū nō recipiēdū. puto hoc ꝓcedere qñ inimicitia erat capitalis. sed si ħ nō erat vel de ħ dubitat̄ non dz iudex pp solū dictū testis desistere sed dz ī terrogare testez de qualitate inimicitie. nam nō sufficit aliquid ꝓponere in genere qñ nō quelibz spēs ꝓcenta in genere sufficit ad intētum. vt est bo. tex. cū glo. in. c. pia. de excep. li. vj. cū ĝ non oīs inimicitia idistincte repellat vt dixi ī. c. cū oporteat. s. e. nō. suffic ⁊ generalr dicere se inimicū. sed si dicat se capitalē inimicū nō dz recipi. vt ī auc. de teste. §. si dicat. ⁊ nō in. c. ex pte ade. ⁊. c. cū cā. s. de testi. Si vo inimicitie nō sunt capitales dz testis recipi. ⁊ q̄z ta fides ei fit adhibēda relingt̄ arbitrio iudicātis ⁊ cū hac tempie intelligo istuz tex. Et nō ꝓtra iudices qui sunt ꝓcenti sola rñsione cū testis dicit se eē inimicū ptis. ħ enī fieri nō dz vt pz ex p̄dictis. Si vo dicit testis se esse inimicū ptis post q̄z iurāuit: sed anteq̄z deponeret ⁊ tūc quicqd senserit Post. dicit Jo. an. ⁊ recte qr ēt si p̄sumat̄ hoc dixisse in fraudē nō est adhibēda fides sup p̄ncipali qr aut dixit vex ⁊ nō dz credi tanq̄z inimico. aut dixit falsuz ⁊ nō dz credi tanq̄z piuro. ⁊ ō lr̄a ī fi. bui⁹. §. dū dicit de fraude tū fecit mentionē qñ ante iuramentū ħ fraudulenter dixit secus si post iuramētū respōdens ad p̄dicta. Si vero post q̄z iurauit ⁊ deposuit dixit se inimicū ⁊ tūc aut incōtinenti in fi. depōnis in generalib⁹ interrogatorijs, put solet cōiter fieri ⁊ credit. rō qr ꝓpe nō corrigit dictū suum si hoc fecit incōtinēti anteq̄z recessit a ꝓspectu iudicis. vt in p̄eal. c. p̄terea. Si vo p̄mo deposuit ⁊ ex iteruallo dixit se inimicū nō dz sibi credi lz stat̄ pōi dicto ar. pal. c. p̄terea. Puto tamē qr lz ex toto dictū sup p̄ncipali non reprobet̄ debilitat̄ tamē in aliquo iuxta nō. p Jnno. in pal. c. p̄terea ⁊ ex hoc remanet clare declarata tertia qō.

Quesiuisti Nō punit̄ quis de crīe de quo nō cōstat nisi p famā ⁊ testiū credulitatez. ⁊ p dcā paucor̄ nō dz quis apud iudicē infamatus reputari b. d. vsq; ad fi. Diuidit. nam p̄mo formar duas qōnes. secūdo soluit ibi ad qō. Casus lr̄alis. Aliqui inquirant sup excessibus aliquor̄ sed dicunt se nihil scire per certam scientiaz sed totū per famā ⁊ credulitatē. queritur quid ita-

tui debeat ꝓtra illos. Itē duo vel tres vl'etiā plures dicūt aliquē infamatū de aliquo crie: in publico nihil finistri refertur. queritᵉ vtrū de crimine illo debeat reputari infamatus. Respondet papa q; ꝓpter famā ⁊ credulitatē deponētiuꝫ solūmodo nō est deponēdus sed infamato purgatio canonica pōt indici ſm arbitriū iudicātis. Ad secūdū rūdet q; ꝓpter dicta paucoꝝ infamatus dici nō dꝫ cuius opinio apud graues ⁊ bonos lesa nō existit. Ber. Nō ꝓmo ex tex. q; in ꝓbando cria nō sufficit fama iūcta cū credulitate testiū iuratoꝝ: qz in cribus requirunᵗ ꝓbationes luce clariores. i. sciāt cuncti. C. de ꝓba. canonizata. ij. q. viij ² nō q; regulᵉ non vałet dictū testis si in actu ꝓceptibili sensu corporeo deponit p credulitatez de quo in. c. cū cām. ⁊. c. quoties. s̄. de testi. Et ex hoc ⁊ ex tex. collige ar. posse testē interrogari an credat. i. an deponat ex credulitate. qō dicit Jo. an. sustinendū qñ singulariter iterrogaᵗ. ſz in generalib⁹ interrogatorijs nō dꝫ fieri ista iterrogatio an credat: qz sepe testes simplices decipiunᵗ. ⁊ vbi ꝑus dixerant se scire nūc dicēdo q; credāt videnᵗ recedere a ꝓpri dicto: ⁊ nō reddere sufficientē cām scie. Idē dicit de illo interrogatorio. an sciat ex auditu vel visu. tendit. n. ad decipiendū testem qz qualitercūq; rñdeat nō reddit cām sufficientē. ⁊ de h̄ in spe. de testi. in. §. iā de iterrogatorijs in fi. ⁊ h̄ dictum Jo. an. quotidie allegaᵗ i iudicijs. ⁊ vide qō plene nō. i. §. quoᵗ. s̄. ō testi. vbi dico. Scōo collige q; duo tres vl'plures dicunᵗ pauci. ⁊ qō dicta paucoꝝ nō infamāt. qō itellige qñ deponūt de fama apud eos exīte. nā si deponunt de fama apud bonos ⁊ graues exīte duo tñ ꝑſt, ꝓbare infamiā seu famā. ita dicit h̄ Boff. ⁊ an. Idem nō. glo. in. l. iij. ff. de testi. ⁊. ij. q. j. §. aliqñ in fi. qōnis. ⁊ bar. in. l. de minore. §. tormēta. ff. de questi. facit tex. in. c. in lr̄is de testi. ⁊ melᵒ in c. tertio loco de ꝑsump. vbi dico ⁊ facit in fili. l. ij. C. de bo. po. ſm tab. vbi inscriptio. vii. testium ꝓbatur per duos nam ⁊ notorium potest ꝓbari per duos licet non consistat ex duob⁹. vt nō. i ꝓall. §. aliqñ. ⁊ hec ꝓcedūt ſm vnū intellectū hui⁹. §. sed pōt itelligi ⁊ alio mō vt vbi deposuerunt sup infamia p aliquos testes pōt iudex ingrere in illo loco vbi dᵉ esse infamia ⁊ ꝓprijs auribᵒ ꝓcipe ⁊ indagare de infamia ⁊ si nihil reperit nō dꝫ ꝓcedere ex dicto illoꝝ testium. ⁊ hunc itellectū puto verioꝛē tanqꝫ lr̄e magis ꝓsentaneū ex eo q; lr̄a dicit testes dixisse illū infamatū. Nō ibi ſm arbitriū iudicātis ⁊ c. q; purgationes sūt arbitrarie. vñ ſm qualitatē ꝑsone ⁊ infamie iudex moderabiᵗ numerū cō purgatoꝝ. ad idē. ij. q. v. oibus. Nō q; quis ꝓpe dᵉ infamatus qñ. s. eius opi. est lesa apud bonos ⁊ graues. secᵒ si est lesa apud malivolos ⁊ viles. nā de tali infamia nō ē curandū: gnūmo turpe est a turpibus laudari ⁊ a vilib⁹ qz vᵉ de ꝓplicibus laudātiū. facit. c. magne de voto. ⁊ succedit illud dictū xp̄i cū dixissent apli q; pharisei scandalizabanᵗ in eū nō curandū. sed rñdit. finite: ceci sunt ⁊ duces cecoꝝ vt in ꝑal. c. magne. In glo. fi. in fi. Et ex h̄ dicto glo. inferᵗ ſm aliquos q; vbi in vicinia nō sunt nisi tres nō pōt qs eē infamatus. ſz dicit abb. h̄ nō, ꝓcedere. qz attēdit fama vicinarū pochiarū vt in. c. sup eo de cogna. ſpi. ⁊ cū h̄ dcō gl. ⁊ abb. transeunt h̄ cōiter doc. Sed aduerte qz nec glo. nec abbas loquūtur recte. nā de esse fame nō reqritᵉ certus locus. pōt. n. qs esse infamatus apud aliquos non habito respectu ad locū vt apud aliqō collegiū seu vniuersitatē scholariū. ad h̄. l. vulgaris. ff. de fur. vbi dᵉ qō vulgaris que est apud sapientes ⁊ sic pōt esse fama vel ifamia apud, puidos nō habito respectu ad certū locū. ⁊ hoc voluit bar. ⁊ bñ in ꝓreal. §. tormēta. Et ex hoc infero glo. h̄ nō recte dixisse dū simplicit voluit maiorē ptē vicinie reqri. Unde, p itellectu materie ꝑmitto post bar. in. d. §. tormēta. q; fama est nomē generale ⁊ hꝫ se tā ad bonū qꝫ ad malum. vnde pōt qs appellari famosus latro. vt. l. capitaliū. §. famosus. ff. ō penis ⁊ fama dᵉ a fando. i. a loquēdo qz si boies non loquanᵗ de aliquo ſz habeāt h̄ in mēte non pōt dici infamia sed est opi. eoꝝ q debēt scire vel ad quos spectat veritᵉr scire voce manifesta ⁊ qō dixit cōis opi. Idē est de maiori parte illoꝝ qui debent scire. l. qō maior. ff. ad municip. in. c. i. de his q̄ fi. a ma. p. ca. ⁊ in. l. aliud. §. referᵗ. ff. de re. iu. Et qui sunt isti debentes scire vel ad quos spectat scire. dic q; dꝫ considerari qualitas facti ⁊ ꝑsonarū. Si enī factū est graue ⁊ ꝑsona ē magni ꝑcij requirᵗ fama ciuitatis seu maioris pris. Itē si est factū restrictū ad certos boies qui debēt verisimiliᵗ scire sufficit maior pars illoꝝ. exemplū. eps cū viuit cū canocis est infamatus de fornicatiōe. certe ad ꝓbandū infamiā sufficit maior ꝑs canonicoꝝ qz isti sunt illi qui verisimiliter debēt scire. Si vero factū est parū ⁊ de ꝑsona humili ⁊ abiecta tūc sufficit maior ꝑs vicinie. ⁊ nō itelligas q; reqraᵗ maior ꝑs idistincte vt mulierū ⁊ pueroꝝ ⁊ filiorum ſz sufficit maior ꝑs ꝓboꝝ. ⁊ h̄ voluit ista lr̄a in fi. dū dicit illū infamē cuius opi. est lesa apud bonos ⁊ graues. vñ nihil dic ō loco neqꝫ de maiori ꝑte vicinie ſz nō sufficiūt pauci vt ꝑz i lr̄a. ⁊ ꝑ h̄ remanet satis declarata hec mā. ⁊ vide qō plene dicta in. c. cū oporteat. s̄. eo. vbi tetigi an, ꝓbata infamia admittaᵗ ꝓbatio bone fame. ⁊ ꝑ ibi dicta restrigo aliqua dcā doc. h̄ ibi plenius discussa.

a De petitionem

Si qua iquisitio ꝑ papaz ſpāliter delegeᵗ legatus etiā de latere sē de ea itromittere nō pōt. ita cōiter sūmaᵗ. sed ſz sūmatio ista sit vera generaliᵗ intellecta nō tamē vᵉ cōgruere huic lr̄e vt. j. dicā. iō sic sūmo. Si is de cui⁹ crie i iudicio ꝓstat petit restitutionē ꝑ iudicioꝝ ordinē nō seruatū nō est audiēdus ſz eū tanqꝫ notoriū criminosum dꝫ supioꝛ de nouo ꝓuare ⁊ ē casus valde nō. ſm būc itellectū. ⁊ idubio ꝓcedit intelligē do q; nō ponaᵗ h̄ aliqua spālitas i papa. Diuidiᵗ in duas ptes. In ꝓma facti narratio. In secunda diffinitio ibi cum igiᵗ ⁊c. Casus lr̄alis. Ad petitionē qualteri quōdā abbatis corbien. papa cōmisit inqsitōez sup statu ipsius monasterij tā in capite qꝫ in mēbris. Inqsitione ꝓmissa legatus apostolice se. ad monasteriū accedēs ꝓdictum ipso abbate ꝑsente nec reclamāte cepit ingrere diligēter sup statu mōasterij. Inquisitiōe finita legatus dictū abbatē parisius cuocauit vt ꝓtra inqsitionē ꝓponeret si qd posſit rōnabiliter. Abbas ad ipsum accedēs allegauit q; in correctiōe monasterij, ꝓcedere nō valebat: cū ꝓdictis iudicib⁹ inqsitio ꝑus fuit cōmissa allegās cardinalē ipsum ex iustis causis sibi eē suspectū ad se. apostolicā appellauit. Cardialis ap. nō obstante inspectis q̄ ꝓbata fuerāt ꝓtra ipsum a regimine abbatie amouit eundē: dando monachis licentiā aliū eligendi qui ꝓcoꝛditer elegerūt ꝓriorē de argētolio in abbatē. super hoc delata est qstio ad papā. Ipse vo auditis hinc inde, ꝓpositis dicit q; de talib⁹ facta fuit fides ꝑ q̄ dictus. g. debuit amoueri a regimine abbatie quāuis restituēdus eᵗ ꝑ ordinē iudiciarū nō seruatū. Papa nihilominus voluit ipm manere ꝓuatū offō abbatie ⁊ amouit dictū ꝑoꝛez a regie abbatie q nō legitie fuit dicto gualtero substituuus ꝓ eo q; ipse. S. ꝑ ordinē iudiciarū nō seruatū fuit mordiate remotus ſz qz dictus ꝑor nō fuit remotus ꝑ vtiū ꝑsone ſz ꝑ iuris solēnitatē omissaz pa. ipz restituit i abbatē. Ber. Nō ꝓmo ex tex. q; si in iquisitōe gnāli aliq̄s repiᵗ culpabilis pōt ꝛ eū, ꝓcedi ad iꝑpositōez pene ex illis, ꝓbatōib⁹ in inqsitōe gnāli receptis nec est opus vt de nouo ille, ꝓbatō nes ſpāliter recipiāᵗ ſz satis ē illū nominatī citare vt veniat ad opponēduz fiqd opponere vult. ⁊ hoc itelligo qñ inqsitio erat formata ꝛ certū collegiū seu certū genus ꝑsonaꝝ. nā tūc in effectu inqsitio vᵉ formata ꝛ quēlibet. ⁊ iō reptus culpabilis ex ꝓri tela iudicij venit puniendus. ꝑ hoc vᵉ si milis tex. ſm vnā lec. in. c. ꝑ iqsitōez. de elec. facit qō nō. in c. ij. s̄. de cōfeſſ. Quid. n. si inquisitio esſet gnāliᵗ formata nō restricta ad certū gen⁹ ꝑsonaꝝ. vtputa repto boie mortuo iudex gnāliter, ꝓcedit ad ingrēdū ⁊ in hac gnāli inquisitiōe ꝑ testes inculpatᵒ est ticiᵒ q nullo mō fuerat vocatus in gnāli iquisitōe nūquid ex illis, ꝓbatōib⁹ posſet iste puniri. an iterato de nouo ꝛ istū debeāt ijdē testes recipi. dubiū ē pulcbrū ⁊ vide fingiᵗ Inno. in. c. bone de elec. Secūdo nō q; formata iquisitōe gnāli ꝛ certū collegiū pōt quilibet

de collegio ꝓ se ⁊ singulr opponere cõtra inquisitiõem. qz cuiuslibet singulr itereſt cũ agit̃ de itereſſe ⁊ pena cuiuſqz. ſecus ꝑz Inno. ſi exceptio ꝓcerneret fauorẽ collegij qz tũc dz ꝓponi ꝓ ipſum collegiũ vel maiorẽ ptẽ. ad h̃ qõ nõ. i. c. edoceri de. rſcrip. qñz tñ dictũ vni⁹ ꝓferr̃ dcõ alioꝝ vt nõ. in. c. j. de bis q̃ fi. a ma. p. capi. ⁊ de h̃ vi⁹ qõ nõ. i. c. dilecti de ma. ⁊ obe. ⁊ i. c. cũ oli. ꝺ teſt. Tertio. nõ ꝙ ad collegiũ ſpectat electio nõ ſolũ vacãte eccl̃ia ꝓ mortẽ ꝓlati ſz ẽt ꝓ priuationẽ ꝓlati iudicialr factã. ⁊ de electõe pape fuit als alter catũ in ꝓcilio piſano. vtrũ vacãte eccl̃ia ꝓ ꝓuationẽ factaz ꝓ cõciliũ electio veniret ad cardinales an ad ipſuz conciliũ. ⁊ allegabat̃ ꝙ iura tribuentia ptãtez eligẽdi cardinalib⁹ loquũtur qñ ꝓpa mor̃. vñ aliter videbat̃ ſi erat depoſitus vt in. c. ſz. s̃. de elec. ſz in iſtis inferioribus vides h̃ ꝙ indiſtincte ptãs redit ad collegiũ. Quid ſi abbas vel ali⁹ ꝓlat⁹ inferior ꝓuaret in curia romana: nũquid bñficiũ diceret̃ vacare ibi. dic vt nõ. glo. in cle. j. vt li. pen. Nõ ſingulariter ex iſto tex. ꝙ crioſus ñ audit̃ petẽs reſtitutionẽ bñficij ſi ꝺ eius crie notorie ꝓſtat. nõ ſolũ notorietate facti. ſz notorietate iuris. vt ꝓ. ꝓbationẽ ꝙ quã nihil obijci põt. ⁊ ꝓſequere vt plene dixi in. c. ſi ꝓſtiter it. s̃. e. vbi ad h̃ allegaui iſtud. c. ⁊ de h̃ aliqd. j. Itẽ nota ꝙ priuatus ꝓ iudicẽ ordinẽ iudiciariũ nõ ꝓuãtẽ põt petere reſtõnez tãqz ſpoliatus. ad h̃ c. ꝙquerẽte ⁊ qõ ibi nõ. de reſti. ſpo. Ultio collige ⁊ tene mẽti ꝙ ſubditus in loco alterius minus legitie deſtituti nõ dr̃ ſuccedere in locũ viuẽtis quo ad penã. lz. n. errauerut in iur̃. excuſat̃ tñ ꝓꝑ ſupiozũ auctoritatẽ. vel forte errauit i facto credẽdo ꝙ oĩa ſolẽniter ĩ deſtitutiõe fuiſſent agitata. ⁊ iõ non venit puniẽdus. ſec⁹ aũt videret̃ ſi ſciẽter ſucceſſiſſz in locũ minus legitie deſtituti qz tũc nõ poſſet iterũ reaſſumi ad eandẽ ꝓlaturã. vt in. c. i. s̃. de cõceſ. ꝓbẽ. ⁊ h̃ nõ. qz ſepe accidit in practica. In glo. i. ibi nõ valuit qõ fecit iſte ꝓlatus ⁊ c. Ex hac ꝑticula glo. colligit̃ ꝓma lec. ad iſtũ tex. ꝙ priuatio abbatis nõ valuit ꝓꝑ defectum ptãs legati qz nõ habebat iuriſditionẽ ĩ hac cã exquo papa alteri ſpãliter cãm iſtã delegauerat. ⁊ in cã alteri delegata nõ hz locũ ꝓrogatio in ꝓſona alterius. Inno. h̃ variauit ⁊ vnã lec. ſenſit in pri. ⁊ aliã in alia glo. ꝓ⁹ ſenſit iſtã lec. gl. nã ꝑz eũ ꝓrogatio nõ fit niſi aliqd facti interuenerit cor̃ iudice vt puta qz ps adiuit iudicẽ ⁊ cor̃ eo litigauit. h̃ aũt ille abbas nõ adiuit legatũ ſz tñ patiebat̃ illũ ꝓcedere. Et nõ ex h̃ ꝓ dicto duo pulchra ĩmã ꝓrogatiõis. ꝓ⁹ ꝙ ꝓrogatio põt fieri tacite. ſ. alienũ iudicẽ adeũdo ⁊ cor̃ eo litigãdo: nec regrit̃ exꝓſſus ꝓſenſus ⁊ idẽ tenuit bar. in. l. j. ff. de iud. dico in. c. ſignificaſti defo. ꝓpe. Scõm dictũ eſt ꝙ ſola patiẽtia in ſuſtinẽdo iudicẽ alienũ ꝓcedere: nõ ꝓrogat iuriſditionẽ iudicis ſz oz ꝙ iterueniat ex pte ipſi⁹ aliqd facti. qõ bñ nõ. ⁊ fac̃ qõ nõt ipſemet. Inno. in. c. oli. iij. de reſti. ſpo. Itẽ ꝑz Inno. ad h̃ vt fiat ꝓrogatio oz ꝙ nõ erret̃ neqz in iure neqz in fcõ vt in ꝑal. l. i. ſz iſte abbas h̃ errauit ĩ iure: qz credebat ſe ñ poſſe declinare iuriſditionẽ legati. iõ nõ fuit facta ꝓrogatio. ſz h̃ rõ nõ eſt bõa ꝝ eũ: qz legat⁹ erat iudex ſu⁹. Nõ bñ h̃ vltimũ dictũ. qz colligit̃ ſingulr limitatio in mã. ꝓrogatiõis: vt error iuris vitiet ꝓrogatõez qñ ṽe fit ꝓrogatio iuriſditõis ſecus aũt qñ ꝓcedit iudex ꝓ prius q tñ poterat ex aliqua legitima exceptiõe repelli. nã ſi nõ repellat̃ ẽt ex errore iuris nõ põt ampli⁹ repelli. de quo aliqd nõ. in. l. ſiqs ꝓ errorez ff. de iuriſ. om. iu. ⁊ in. l. ſi ꝙuenerit. e. ti. ⁊ i. c. i. de iudi. Itẽ ꝑm Innocentiũ. ex alio capite nõ valuit hoc factum legati qz lz in cã ciuili poſſint ptes recedere a delegato ⁊ ꝓſẽtire ĩ aliũ: h̃ tñ facere nõ ꝓñt in cã crĩali ſiue in cã ingitiõis: qz nõ poſſunt tollere iuriſditionẽ ingitorib⁹ ꝓ papã ꝓmiſſaz q̃ſi velit ꝙ taciturnitas bui⁹ abbatis ĩ nõ excipiẽdo a ꝓncipio nõ potuit dare iuriſditionẽ legato ⁊ tollere iuriſditionẽ cõmiſſarij. ⁊ hãc opi. vr̃. ſeq Jo. an. h̃ Sz do. an. hãc rõnem ĩpugnat. ꝙ lz ptes ſi ꝓñt ĩ aliũ iudicẽ ꝓſẽtire ꝓuatiue tñ accumlatiue ſic ĩ eaꝝ ꝓiudiciũ ſic ĩ cã crĩali bz locũ ꝓrogatio ĩ ꝓiudiciũ ptũ vt nõ. i. c. ſi diligẽti ꝺ fo. ꝓpe. vñ itelligit ipſe iſtũ tex. ꝙ iſte abb. nllũ actũ poſitiuũ fecerit ẽt cor̃ iſto delegato nec erat deuẽtũ ad aliquẽ actũ ꝓ quẽ fieret, ꝓrogatio ⁊ ſic in effectu ſeq̃t lec. gl. eã tñ limitãdo. ſz vt dixi ipſemet. Jnn. ſẽtit aliã lec. ĩ alia gl. dicẽdũ ꝙ ĩputãdũ fuit iſti abbati q̃re a ꝓncipio nõ excepit. hec. n. exceptõ tãqz declinatoria erat ipſo iure a ꝓncipio, ꝓponẽda vt in. c. iter de re. iu. ⁊ in hoc vr̃ ſentire ꝙ potuit, ꝓrogare ⁊ cõſentire in iſtũ legatũ. ⁊ ꝓ hũc mõz, ꝓcedẽdi ſolẽt reddi lec. Jnn. difficillime: qz vnũ ſentit in vna gl. ꝙriũ in alia. ⁊ nihil rñdet motiuis ꝓrius ſcis ꝓ eundẽ. hoſt. ẽt ſentit hãc ſcẽaz lec. dicẽdo ꝙ tarde abbas oppoſuit hãc exceptõz. ⁊ ꝙ h̃ nõ valuit priuatio abbatis ñ ꝓꝑ defectũ ptãtis ſz ꝓꝑ iudiciariũ ordinẽ nõ ſeruatũ vt ĩ lr̃a Pũrarẽ in h̃ articulo ſic diſtinguendũ ꝙ aut ingſitio eſt cõmiſſa ad petitõz ptis ⁊ tũc re itegra litigãdo ſeu patiẽdo, ꝓ priũ iudicẽ, ꝓcedẽ in illa cã vr̃ renũciare r̃ſcripto ꝓ eũ ipetrato vt in. c. vt debit⁹. ⁊ qõ ibi nõ de ap. ⁊ qõ nõ. in. c. ex ꝓqueſtione de reſti. ſpo. ⁊ ita põctualr fuit h̃. nã iſta ingſitio fuit cõmiſſa ad petitõz b⁹ abbatis: ⁊ re integra paſſus fuit legatũ ꝓcedere. ⁊ iõ vr̃ renunciaſſe tacite ipetratõi ꝓ eũ facte. ⁊ h̃ vr̃ velle lr̃a ſi bñ ponderet̃. vbi in nulla pte ſui fit mentio de defectu ptãtis. ſed ſolũmõ de defectu ſolẽnitatis ⁊ ordinis iudiciarij. Aut ingſitio fuit ꝓmiſſa motu, ꝓprio ⁊ tũc ſi papa ex certa ſcia ad ſe reuocauit negociũ nõ vz, ꝓceſſus faciuſ ꝓ inferiorẽ qz tũcunqz per ptẽ nõ fuerit exceptũ. vt nõ. i. c. cũm. de ꝓſti. ⁊. c. vt noſtrũ de ap. Aut papa cognouit de cauſa aut alteri ꝓmiſit iure ordiario. ⁊ tũc ſi ali⁹ inferior iudex ꝺ cã cognouit hoc ſciẽs ⁊ ꝓte abſite. dic vt in. c. ſi duobus. de app. Si ꝺo ꝓte pñte ⁊ nõ excipiente ⁊ tũc vz ꝓceſſus fact⁹ ꝓ inferiorẽ: qz lz ps nõ poſſit tollere iuriſditõz tributam cõmiſſario. põt tñ in ſui ꝓiudiciũ ꝓſentire in alienũ iudicẽ. exẽplũ in cã crĩali in q̃ põt priuar⁹, ꝓrogare iuriſditõz alteri⁹ iudicis in ꝓiudiciũ ſui nõ aũt in ꝓiudiciũ iudicis, ꝓprij. vt nõ. in. c. ſi diligẽti. de ſo. ꝓpe. ⁊ in. l. i. C. de iuriſ. om. iu. In gl. ij. in fi. iſte ſo. gl. ſunt bõe ſequẽdo ipſaꝝ lec. quã ꝑmiſi in ꝑcedẽti gl. ſz tenẽdo aliã lec. facilis ẽ rñſio ad ꝙriũ. nã, pbõel fuerũt facte cor̃ iudice ſuo exquo abbas nõ excepit a ꝑn. ſz ꝓuatio nõ valuit ꝓꝑ defectũ alicui⁹ ordis iudiciarij. ⁊ defect⁹ fuit ꝓmiſſus p⁹, pbões receptas. nã lz ſnia ſit nulla ꝓꝑ ꝺfectũ ſeu vitiũ ipſi⁹:, pbatões tñ remanẽt valide. iuxta nõ. i. c. ad, pbãdũ ꝺ re iu. ⁊ i. l. ſi exꝑſſiz. ff. ꝺ ap. In gl. i. v. ſi reſtituẽdus i fi. vl̃ dic ꝙ h̃ ñ fuit fcã reſtõ. qz notorie ꝓſtabat de delictis abbatis h⁹. ꝓ ea que plene dixi in. c. ſi cõſtiterit. s̃. eo. Et hãc ſo. põit h̃ do. an. dicẽs ꝙ defectus iuris notorius obſtat petẽti reſtõz nõ ſoluz qñ reſoluit ius ipſo facto. ſed ẽt qñ refert reſoluẽdo remittẽs ad notata ꝓ ſe in. c. i lr̃is ⁊. c. itẽ cũ gs de reſti. ſpo. Ego plenius ĩ ſerui hãc mãz ĩ. c. ſi cõſtiterit. ⁊ ꝓ ibi dicta põt dici ꝙ nõ ponit aliqd ſpãle in papa. lz gl. h̃ in ver. prouidimus aliud ſentiat. ⁊ ꝙ idem ſit in quolibet ſũpriore bñite ptãtẽ deſtituẽdi. Et ex his rñdetur ad. c. q̃ liter. s̃. eo. ibi. n. fuit ꝑtermiſſus ordo iudiciarius nõ tñ ꝓſtabat notorie de crib⁹ in qſiti ſicut h̃. In gl. in. v. nõ ſeruatũ in fi. ſz hec ſo. nõ vr̃ bona. qz defect⁹ ptãtis nõ ẽ, ꝓ priẽ defect⁹ ordinis iudiciarij iõ dic vt. s̃. dixi ꝙ h̃ fuit pctm̃ in mõ, ꝓcedẽdi. nec obſtat ꝙ ꝫ regulares nõ ſeruatur ordo vſqz quaqz. qz lz ex toto ordo in eis non ſit ſeruandus. tñ ĩ aliquo ſeruari ꝺz vt in. c. qualiter. in fi. j. eo. vbi dicã ⁊ in illo potuit eẽ pctm̃. In gl. in v. puidimus in fi. hec gl. ſentit ꝙ papa h̃ ꝓceſſit ex plenitudine ptãtis ſue. ⁊ dr̃ ſic ꝓcedere qñ nõ ſeruat ſolitum ordinẽ iudiciariũ. ⁊ dicit Hoſtiẽ. ꝙ multa ꝓ viã prouiſionis expediuntur in curia. Sed põt dici vt predixi tenẽdo ꝙ probationes criminum valebãt ꝙ quilz ſuperior potuiſſet hoc facere ꝓcedendo ex illis ꝓbationib⁹ tãqz ex notorio. ⁊ facit qõ nõt Jnn. in. c. q̃r. ĩ fi. j. e.

In glo. in v. ꝓ ꝙñam in fi. ſolue h̃ ꝙriũ vt ibi nõ. ⁊ de mã plene habet̃. in. c. cũ ſuper ⁊. c. pe. de re. iur.

a **Lccedens.** Exceptio criminũ poſſeſſiõz ꝓlati nõ retardat niſi fuerit de bis publice infamatus. ⁊ ſic ſummatur cõmuniter. ſed ego ſũmo ſic. Agenti poſſeſſorio adipiſcẽde in bñficialibus nõ ob exceptio cris. niſi de eo ſit infamatus. ⁊ iſamato accuſatore nõ, pbante vel nõ apparente indicitur purgatio. in qua ſi defecerit punit̃ vt conuictus. ⁊ ſunt due partes. In prima narrat factum. ſecundo ſub certa forma diffiniendum committit ibi mandamus. Caſus literalis.

Quidã subdiacon⁹ dñi pa.b. nõe canonic⁹ eremoñ. apud se.apo.decessit.papa ꝑbẽdã quã obtiuerat i eccla eremoñ. g.nepoti ipsi⁹.b.ꝓcessit sup ꝟ executorib⁹ sibi datis q ꝓcessionẽ ꝑdcã executõi mãdarẽt.ꝛ dũ executores vellẽt mãdatũ apũcũ adiplere. Ex pte capli eremoñ.i modũ exceptõis ꝓpositũ fuit corã eis q dcũs. B.de piurio ꝛ hõicidio erat publice infamatus vñ prebẽda nõ erat sibi ꝓferẽda sed potius auferenda,ꝓpter qõ executores in negocio nõ ꝓcesserunt.vnde idez.g.ad se.apo.accedẽs predicta in pñtia dñi pape allegauit petens vt cõcessionẽ sibi factã faceret executioni mãdari:ꝑdictores i expensis puniẽdo.vnde mandat pa.executoribus quatenus ꝓcessionẽ factã dicto.g.debeãt executioni mandare nisi ipse sup obiectis criminibus in modũ exceptõis publice fuerit infamatus.quo facto si legitimus apparuerit accusator audiãt que hinc inde fuerint ꝓposita.si crimina illa vel altez eoz probatũ fuerit cõtra ipz super eadẽ prebenda silentiũ imponant eidẽ.si vero nullus cõtra ipsuz apparuerit accusator ꝛ ipse super predictis criminibus fuerit infamatus purgationẽ canonicã indicãt eidem:in qua si defecerit imponant ei silentiũ.si aũt eam prestiterit contradictores ab eius molestia cõpescat.eos qui ni si sunt euz ipedire in expensis legitimis cõdẽnando. Ber.

Nota primo ex ter.q lz filius clerici legitimus non põt imediate cõsequi ecclesiã si est beneficiũ paternum.vt in.c. ad extirpandas ꝛ quasi per to.de fi.presby.secus tamẽ est in nepote vt hic.Et aduerte qz aut iste erat nepos qz natus ex filio vel filia istius clerici.ꝛ tunc est aliud dubiũ. de quo plene in.d.c.ad extirpandas.ꝛ ille,ꝓprie dr̃ nepos.vt in.l. iurisco̅sultus.§.nepos.ff. de gradi. ꝟPõt ẽt intelligi de nepote i ꝓprie vt est filius patris qui ꝓprie nõ dr̃ nepos vt.ꝟ.dicit.ꝛ tunc indubio põt bñe imediate beneficiũ patrui vel auũculi.ad hoc.c.ex parte de off.dele.ꝛ.c.ij.de arbi.qz ille ti.de fi.presby.nõ extendit ad trãsuersales imo nec ad descendẽtes vltra filios ꝟm quosdã.vt nõ.in preal.c.ad extirpandas. Scõo colligo q agenti possessorio adipiscẽde in beneficialibus nõ ob.exceptio cris siue infamie ẽt si ferat nullitatẽ tituli ipso iure,ꝛ sic intellige istũ ter. nã ꝟ opponebat de homicidio q precedẽs collationẽ ipsam inficit ipso facto vt nõ.in.c.cũ nostris de ꝓcess.preben.ꝛ hec exceptio ꝟ non admittit.ꝛ verisimile vr̃ q ꝟ opponeret de ipso delicto precedente collatõe qz nõ est verisimile q post collationẽ ꝛ ante adeptã possessionẽ in breui tẽpore cõmisisset homicidiũ ꝛ periurũ. Tertio nota q deficiẽs in purgatione punit vt ꝙictus ꝟm modus agendi qui precessit. Et dicit Abbas alibi nõ ita bene,ꝓbari ꝛ quotidie ad hoc allegat iste ter. Sz ꝛ ꝟ insurgit do.me.do.car.de zabarel.naz purgatio indicit ex offo iudicis.ergo deficiẽs in purgatiõe dz puniri tanqz cõuictus p inqsitoz quasi velit q lz precessit accusatio ꝛ pp infamiã remanentẽ sit idicta purgatio.deficiens in ea nõ dz puniri tanqz ꝙictus per accusatorẽz. sz tanqz ꝙictus per iqsitorem ꝛ pro ꝟ q nõ.in.c.inter in fi.ꝺ pur.ca. Itẽ qz rõ quare deficiẽs i purgatõe punit vt ꝙict⁹ est qz,ꝓbabilis presumptio que insurrexit rõne infamie cõtra reuz trãsit i violẽtaz ꝓsumptõez si postea deficit i purgatione.ita dicit glo.nõ.i.c.insinuatũ.j.de fimo. Cũ ergo procedat i hoc casu ex presumptõe dz iudex multũ temperare suã sniam.vt dicit Inno.i.c.qz verisile.ꝛ nõ.i.c. afferte de presump. Sz hoc dcm̃ nõ puto verũ.ꝛ ꝛ hoc apertissime i duco ter.naz ꝟ opponebat crimẽ homicidij.de quo ꝙdem natus per viaz iqsitõis dz deponi ab officio.vt in.c.inqsitionis.ꝟ.e.ꝛ tamẽ deficiens hoc casu in purgatione nõ deponit ab officio.sed tantũ ponit sibi silentiũ super beneficio. ꝛ sic nõ punit tanqz cõuictus per inquisitionẽ. Et ideo vltra alios in hoc pulchro articulo sic distinguo.q aut nullus modus agendi precessit indictoez purgatõis sed,ꝓpter infamiaz iudex a pncipio indixit purgationẽ infamato ꝛ deficiens in ea nõ punit tanqz cõuictus per inqsitorem vel accusationẽ sed extraordinario ꝛ particulari modo: qz suspenderẽt tm̃ ab offo.iste est ter.fing.in.c.significasti.de adul.ꝛ sic dz intelligi vt ibi notat Jo.an. Aut precessit aliqs modus agẽdi ꝛ tunc deficiens in purgatione punit ꝟm illũ modũ agendi.vnde si precessit accusatio punieꝝ vt cõuictus de accusatione vt hic aperte probat.si precessit inquisitio punieꝝ vt cõuictus per inquisitionẽ.vt.c.inter.ꝛ qõ ibi nõ.in glo.fi.de pur.ca.ꝛ hanc arbitroz rõem foze qz iudicii purgatõis nõ facit ex toto primũ iudiciũ cessare sed,ꝓpter infamiã ortam transferẽt onus,ꝓbandi inocẽtiam per purgatõem in qua si defecerit habeꝝ ꝓ ꝙicto.ſ.in prio iudicio instituto.ar. opti.i.c.cũ nris.de ꝓcess.preb.ꝛ i.c.ordinarij.§.ij.de offi.ordi.vj.c.di.ꝛ mozẽ.nec ob.qõ dr̃ q iudex dz tẽpare sniaz suaz qñ,ꝓcedit ex ꝓsumptõe bois non aũt ex ꝓsumptõe iuris qz nõ ita fallit sicut ꝓsumptio bois. Sed ꝛ predicta ob. iste ter.nã si cõuincit per accusatõem dz deponi cũ ista crimina sint grauia.ergo deficiens i purgatõe deberet ẽt sic deponi So.vt ꝟ sentiunt doc.ꝛ latis inuit lra.ꝟ nõ agit de vera accusatione.sed de quadã ciuili accusatõe seu ciuili modo agẽdi qz accusabat tm̃ vt priuet beneficio.ideo si deficiente,ꝓbatõe instituta accusatõe indicit purgatio accusato dz deficiẽs tm̃ beneficio priuari qz ad hoc tẽdebat accusatio. Sz ꝛ id qõ dicit in ꝓncipio distictõis q vbi nõ precessit certus modus agẽdi dz deficiẽs tm̃ suspẽdi.oppo. fortiter de isto ter.i ꝟ.si ꝟo.vbi dr̃ q si nullus appareat accusator dz idici purgatio ifamato.ꝛ si defic i ponit sibi silẽtiũ ꝛ sic nõ tm̃ suspẽdit sz priuat bñficio.qõ ẽ ꝛ.d.c.significasti.So. ꝛtũ vr̃ difficile ꝛ nõ tactũ.ꝛ iõ puto q hũc ter.dari posse nõbilez limitatõez ad dcm̃.c.significasti.ꝛ ad dcm̃ Jo.an.ibidẽ q illud procedat qñ ifamat⁹ erat i possessiõe bñficij vt suspẽdatur tm̃ si deficit in purgatõe nullo mõ agẽdi ꝓcedẽte.sz si deficiẽs nõ est i possessiõe bñficij sz eã petit ꝛ tũc ẽt nõ ꝓcedẽte aliquo mõ agẽdi dz tali bñficio priuari ꝛ sup eo ipomi sibi silẽtiũ. Nõ qz turpi⁹ ejicit ꝛ.c.vt i.c.quẽadmodũ.de iureiu. Itẽ qz ifamato nõ dz tradi possessio bñficij vt i.c.inter dilectos.de excess.pla.ꝛ ꝟ. Itẽ cũ nõ bẽat possessionẽ bñficij frustra ab eo suspẽdeꝝ. Itẽ qñ petẽti possessionẽ purgatio idicit tacite vr̃ agi vt repellat si senõ purgauerit.ꝛ ꝟ,ꝓprie vr̃ velle ista lra qõ nõ. In gl.i.in fi.de hac mã an ꝛ qñ admittat exceptio ꝛ petentẽ bñficiũ aliqd fuit tactũ in.c.sup bis.ꝟ.eo.ꝛ nõ.in.c.cũ olim de elec.ꝛ in.c.p⁹ cessionez.de ꝓcess.ꝓben.ꝛ.c.ꝓstitut⁹ de appel.ꝛ p Inn.i.c.inter dilectos. de excess.pla.ꝛ p Cõpo.in.c.qõ sicut de elec.do.an.ꝟ colligẽdo formabat duas regulas. Sz,ꝓsequere hãc mãz plenius p,ꝓsecutoz casuũ.ꝑm⁹ casus sit qñ qs est tm̃ elect⁹ ꝛ tũc idubio admittit exceptio tã ꝛ ꝓsonã qz ꝛ formã: siue sit infamat⁹ de crie obiecto siue nõ.de quo dicendũ vt in.c.i.ꝛ.c. vt circa de elec.li.vj.ꝛ in.c.sup bis.ꝟ.eo. Nõ bui⁹ casus est qz elect⁹ nõ dz adhuc plenũ ius in bñficio.iõ exceptio indistincte admittit qz venit ad ꝓflictũ actoris vel iuris petiti. vt q est i facultate petẽti:vt in palt.c.sup bis.vbi dixi. Scõs casus qñ qs est elect⁹ ꝛ ꝓfirmat⁹ ꝛ petit cõsecratiõez vel ordinẽ ãexuz illi bñficio ꝛ admittit ẽt exceptio vt i pal.c.sup bis.Et est rõ qz lz iste bẽat ius i bñficio tm̃ petit aliqd iuris ꝓsecutuũ ad ius obtentũ.iõ exceptio opat ꝟ casu offm̃ suũ vt differat cũ vt dixi exceptio veniat ad ꝓflictuz actionis seu iuris.hoc tm̃ intelligo prout dixi in.d.c.super bis.naz si exceptio fuit discussa tpe ꝓfirmatois nõ dz admitti tpe ꝓsecratois vel ordinis qz de delicto vni⁹ sepi⁹ agẽdũ nõ ẽ vt i.c.ꝟ bis.ꝟ.e.ꝛ.l.lz.ff.nau.cau.sta.sz si nõ fuit exceptũ tpe ꝓfirmatois pot excipi nũc exquo petit aliqd iuris vt i pal.c.sup bis.vbi de ꝟ p Inno.ꝛ sic limita.c.fi.ꝺ elec.li.vj.ꝛ vide qõ nõt Fe.ꝓsi.xxviij.ꝛ idẽ ẽ qñ petit aliqd qõ dz i se executoz alicui⁹ iuris.erẽplũ i petẽte sigillũ.iuxta nõ.i.c.vt nr̃m. de ap.terti⁹ casus ẽ qñ qs ius plenũ ꝓsecutus ẽ in bñficio ꝛ tamẽ petit aliqd facti.Et aduertẽdũ qz ille petit possessionem quam alias habuit ꝛ agit possessorio recupande.ꝛ tunc nõ admittitur exceptio criminis.ẽt cũ infamia.ar.in.c.itẽ cum quis.de resti.spo.nõt Inno in palle.c.inter dilectos.ꝛ nõ in palle.c.qõ sicut.hoc puto verũ nisi infamia esset adeo manifesta vt reddatur notoria.vt iudex tunc sine aliqua probatione ex officio suo possit differre restitutõem.naz cũ possit ꝓpter vehementẽ infamiã cũ suspẽdere.ij.q.vj.presbyter.

Jdē ⁊ fortius pōt in differēdo restōz. Jdē puto si cria eēnt notoria per id qō dixi in.c.precedēti.⁊.c.si ꝙstiterit.s.eo.⁊ sic limito pal.dictū Jnn.aut nō petit restōz sed agit ꝫ occupantē dignitatē vel beneficiū suo petitorio cuius possessiōz iā habuerat.⁊ tūc nō admittit exceptio cris ēt cū infamia nisi crimē sit tale qō inducat priuationē beneficij ipso facto vt pura exceptio heresis vel homicidij p̄cedētis collatiōez vel filis.rō est.qz ,pbata exceptione adhuc iste remanet p̄latus nec finis exceptōis est eū priuare.ergo cū illa exceptio non vulneret actōz nō dz admitti.ita singlr dicit Jnn. in pall.c. iter .sed hoc dictū ēt itelligo cū limitatōe p̄cedenti. Aut qs est in possessiōe beneficij ⁊ nihil plus petit.sed agit noie bñficij ,p iuribus ipsi⁹.⁊ nō dz admitti aliqua exceptio . qz ex quo tolerat in bñficio dz sibi rñderi de iurib⁹ ipsi⁹. viij.q. iij.nōne.⁊ qō in fiñ,nō.in.c.sciscitatus de ꝛp. Nūquid autē possit ꝙpelli ad ofendū titulū.dic vt nōt Jnn.⁊ host.in.c. i.de ꝙcess.p̄ben.li.vi. Qñqz qs petit cōfirmationē collationis sibi facte.vel suū titulū declarari legitimū . ⁊ tūc dicēdū vt in sequēti mēbro. Qñz ⁊ vltimo qs cōsecutus est plenuz ius in beneficio ⁊ petit possessionē quā nunqz habuit.⁊ tūc distingue ,put habet in hac lra cuius mens est hec ꝛz hosti. Aut excipit de cria cū infamia.aut sine. p̄io casu admittit exceptio.⁊ differt executio.⁊ si crimē fuerit ,pbatum ponitur sibi silentiū. si nō fuerit ,pbatū.⁊ tūc si remanet infamia dicit isti purgatio.in qua si defecerit ipso iure ponit sibi silentiū.si aūt p̄stiterit absolui. Et ex hoc bēs tres effect⁹ huius infamie.prim⁹ qz differt executionē collationis.scōs qz suspēsa possessione admittit ,pbatio exceptionis.tertius dictio purgationis.⁊ si p̄stat purgatōez absolui vt ḃ. Si ṽo opponit crimē sine infamia.⁊ tunc fit executio.⁊ fcā executione si apparet accusator dz admitti ⁊ ,pbato cri ponitur isti silentiū.si nō apparet nō dz molestari.⁊ dicit hūc itellectū nō mutandū.qz sic hactenus ḃ decr. itellecta est.⁊ minime sūt mutāda ⁊c.ff.de.ll.l.minime.⁊ ita clementē tertiū obseruasse in facto.dicit ēt q ꝫ petentē possessionē beneficij quā nunqz habuit iō nō admittit exceptio cris sine infamia qz exceptio ,pportionat iuri venientiū ad ꝙflictū iuris. ſz ille qui petit possessionē nō petit aliquid iuris.ſz aliqd facti consecutiuū ad ius obtentū de preterito . iō exceptio nō admittit nisi quādo subest infamia per rōnem gl.alia āt exceptio ꝙcernens defectum ptātis cōferentis vel surreptōez gratie admittit.qz est exceptio intrinseca vulnerans ipsum ius principale rōne cuius petit possessio. vt in.c. cum olim de cā pos.⁊ propri.quod nō.

q Ualiter et quando

Superior cōtra subditū maxime p̄latū de his tm̄ ingret super quibus p̄cessit infamia.⁊ tūc vocabit euz ⁊ tradet sibi capitula.⁊ noia ⁊ testiū dicta publicabit ⁊ ipsi⁹ legitias exceptiones admittet.⁊ probato graui cria euz ab administratione remouebit.in regularibus ṽo prelatis ad vnguez seruandus nō est hic ordo.h.d. Et quatuor sunt pres i prima dicit qñ est fienda ingsitio. Jn scōa qualiter. Jn tertia ꝫ quē.quarta ibi hunc tm̄.⁊ p se pz qd intendat.⁊ qz qz i hac sūmatiōe cōi videat modica agi dria iter p̄latos ⁊ subditos ꝫ quos inquirit in vrate tamē fienda est.vt pz in lra ⁊ subij ciā.j. Casus lralis. Jn capitulo p̄ti ofidit papa qñ p̄lati debeant inquirere de subditoꝝ excessibus ⁊ qualiter eos debeāt punire cū in culpa fuerint inuēti. quod euidēter colligitur ex auctoritatibus noui ⁊ veteris testamēti ex quib⁹ auctoritatibus processerunt postea canonice sanctiones,put in tex.istius.c. videre poteris. Bernar. Nō primo q in decisionib⁹ cāꝝ ⁊ sup mō,pcedēdi p̄nt allegari auctoritates noui ⁊ veteris testi.nā lex dei prefert legi positiue ⁊ pa.ꝙdens cōstōz ꝫ legē diuinā pon⁹ dr errare qz legē ꝙdere.xxv.q.i.in.c.sunt quidā.q intellige vt nōt Jnn.i.c.que in eccl̄ax de cōsti.⁊ vt nō.in.c.fi.de ꝙsue.⁊ vide bo.glo.i.c. de libel.xx.di.que singlr dicit q dictū alicuius sci fulcitum auctoritatibus noui vel veteris testi p̄fert cōstitutōi papali ēt in decisionib⁹ cāꝝ.secus āt si cessaret lex diuīa qz tūc cōstitutio pape in diffinitōne cāꝝ p̄fert dicto cuiusz sci.qz pape ⁊ nō scis fuit data ptās legis ꝙdende.⁊ vide qō nō.in.c. ne initaris.s.de ꝙsti. Scōo nō q ius canonicū bz dependentiā a iure diuino.iō in qbusdā locis appellat ius diuinū vt in.c.nimis de iureiur.nō tñ intelligas q totū ius canonicū,pcesserit ex auctib⁹ noui ⁊ veteris testi qz in multis hēt dependentiā a iure ciuili.sed intellige istuz tex.qz canonice sanctōes,pcesserūt ex auctib⁹ noui ⁊ veteris testi.s.quo ad modū,pcedendi p ingsitionē vt subijcit in lra. Tertio nō ar.op.q p̄latus diffamatus maxime de dilapidatōe pōt ꝙpelli vt rōnem administratōis reddat.ergo ante diffamati onē nō tenet hāc administrationē reddere.qō limita vt nō. in.c.cū ⁊ plantare.j.de p̄uil. Quarto nō ibi cū p clamorem ⁊ famā ⁊c.dr̄iaz inter ista ⁊ dicunt quidā vt host.q clamor est paucoꝝ ⁊ cū scitur auctor.fama est multoꝝ ⁊ auctō ignoratur.vel melius ꝑm Jnn.p̄to eo.hic ponunt.⁊ expone per clamorē ⁊ famā.i.per famaz clamorosam.i.bñ sparsaz. Et collige ex hoc ⁊ ex tex.q fama est nomē generale habens se nedum ad bonū sed etiā ad malū.per hoc.l.capitalium.§.famosos.ff.de pe. Quinto nō superiorē nō debere procedere ꝫ subditū etiā per inquisitionē nisi habeat secū canonicos eccl̄ie cathedralis. Nā iurisditionalia nō exercz ep̄s sine consilio capituli.xv.q.vij.episcopus nullius. ⁊ in c.nouit.⁊ in.c.quāto.de his que fi.a p̄la.sed hodie vt arbitroz p ignorantiā canonicoꝝ episcopi p̄scripserunt cōtra canonicos vt ipsi soli iurisditōz exerceāt.⁊ valet talis p̄scriptio seu cōsuetudo vt in.c.nō est.de ꝙsue.lib.vj. Nō vj. q in inquisitōe iudex nō tenet locū ptis.sed infamia ē loco accusatoris seu denūciatoris.⁊ sic iudex est accusator.qz ñ funget duplici officio incōpatibili.qz alius debet esse accusator alius iudex.iiij.q.iij.c.i.⁊.ij.⁊ in.c.forus de v̄b. sig.

Nō vij.ordinē debite correctionis.nā primo dz p̄lat⁹ subditū arguere.i.reprehēdere.scōo increpare.i.cōminari tertio suspēdere ⁊ interdū ligare.i.excōicare.⁊ vide qō nō. i tex.⁊ in glo.in.c.cū nō ab hoīe.s.de iudi. Nō.viij.ꝫ inquirētes officia incurrūt.n.odiū plurimoꝝ vt in lra cū non possint oibus cōplacere.⁊ quāto qs est iustior tāto minus pōt oibus cōplacere cū diligenter habeat suū offiū exeq sine personaꝝ acceptōe.hinc aplus. Si hoibus cōplacerez xp̄i seru⁹ nō essez.xlvij.di.c.fi.⁊ in psal. Dissipa deus ossa eoꝝ qui hoibus placēt.⁊ intellige qñ placēt ꝫ veritatē. alis aūt vnusqsqz tenet ,primū vt seipsū diligere ⁊ placere ⁊ ita succedit illud p̄bi. Amic⁹ plato sed magis amica veritas.

Nō nono dr̄iaz in ingsitōe fiēda inter subditū ⁊ p̄latū nā ꝫ subditū sufficit precedēs fama ēt nō scādalosa.sed ꝫ p̄latū oz q precedat fama que sine scādalo ⁊ piculo dissimulari nō pōt.⁊ sine scādalo dic vt qz diffamat de delicto incōtinētie ⁊ subditi multū scādalizant ita q timet scādalū futuruz nisi fiat ingsitio.⁊ dic sine piculo qz est infamatus de dilapidatōe vel de heresi vnde si supior dissimularet posset interim seq rex ecclesiastica distractio ⁊ respectu heresis aliozuz infectio ⁊ est spāle in p̄lato pp rōnem lr̄e qz de facili infamat sine iusta cā cū icurrat pp executōez officij odiū plurimoꝝ. Decio nō ibi que ad diminutōez capitis ⁊c.ar. q depositio est capitis diminutio. ſz certe ipropria est ista capitis diminutio qz nec minimā capitis diminutōez qs cōsequit ex amissione dignitatis exquo p̄sone status nō mutatur.vt isti.de capi.dimi.post p̄ī.⁊ i.l.iij.ff.de sena.⁊ ideo tex.postea ḃ exponit.i.degradatōez itēdit.⁊c. Nō. xj. ibi degradatōez q depositio ṽbalis ab ordine dr̄ degradatio qz a gradu suo dr̄ remot⁹.ſz actualis degradatio que fit ꝑm formā.c.ij.de pe.li.vj.est hmōi verbalis executio qz nā per prius degradatus ē.vnde i ṽbali nō aūt i actuali numerus ep̄oꝝ requrit.vt in p̄realle.c.ij.⁊ i nouella.⁊ tango i. c. at si clerici de iudi. Nō.xij.q nō quodlibet delictū sufficit ad depositionez nec etiā ad remorōem a beneficio ſz debet esse graue.Et in hoc nota tex.concor.xvj.q.vij. inuentum.⁊ q delictum dicat graue relinquendū est arbitrio iudicis qui ꝑm alia delicta a iure notata ⁊ cōprehensa informabit conscientiā suam.vt plene dico in p̄realleg.c.at si clerici.

Nō. xiij. i. §. dz. ordinē, pcedēdi in ingſitōe ꝛ, pcedit iſte §. ſm doc. in ig ſitōe ſpeciali. ſed cū fit ingſitio generalis nō dant capitula qz nō eſt cui denť. Nunqd aūt valeat, pceſſuſ in ingſitōe ſpeciali ſi fit ingſitio capitulis nō traditis. Dic q᷑ ſic ſi nō fuit oppoſitū vt habeť in. c. i. e. ti. li. vj. Nō. xiij. quatuor modos, pcedēdi ſup crie. Primus eſt i crimi nibus notorijs in q᷑buſ iudex, pcedit puniēdo. ij. q. i. de ma nifeſta. ꝛ vide glo. ꝛ qō ibi dixi in. c. ad nr̄am de iureiu. Se cūdus modus per accuſatōez. Tertiꝰ per denūciationem. Quartꝰ per ingſitōez. ꝛ largo modo pōt dari. Quintus. ſ. per exceptiōem. vt in. c. ſup bis. ſ. e. Sextus per viā actio nis q̄ improprie dr̄ accuſatio. ad hoc. c. per tuas. j. ō ſimo.

Itē nota ſtram que ad ħ quotidie allegať. vt in quolz iſto rū modoꝝ iuxta formā iudicij ſeq debeat forma ſtrie ꝛ dicit lex fatuū eē iudicē q aliter ꝓdēnat q̄z fuerit petitū. l. fi. C. ō fideicō. liber. ꝛ ꝓcor. c. lz bely. j. de ſimo. Et declaro. naz ſi pceſſuz eſt per ingſitōez dz iudex imponere penā ordinari az ꝛ nō pnām tm̄. Si vero eſt actū per denūciatōez euāge licā nō dz ꝑponere penā ordinariā ſed tm̄ ad pnām cōpel lere ꝛ ſic de ſilibus. q᷑libet. n. modus, pcedendi bz ſuū ſepa tū finē ꝛ effectū. Ultio i fi. ſtr̄e nota tria ſpecialia in regu laribus p̄latis. pzio vt ꝑ eos ñ ſeruet ordo vſquequaq᷑. i. ad vnguez dz tū ſeruari aliqs ordo. ꝛ intelligo q᷑ remouet ordo quo ad ſubtilitatē nō quo ad veritatē. illa. n. omitten da nō eſt. vt in cle. ſepe de v̄. ſig. Et huius ſpāliratis dupli cē arbitroꝝ rōem. Prima qz regularibus facilius pmittť iura ignorare q̄z ſecularibus. iuxta nō. i. c. cū in cunctis de elec. per Inno. ꝛ qō nō. i. c. veniens. ꝛ. c. qñ de ſimo. ideo cū eis nō dz ſtrictus ordo iuris ſeruari. Ratio qz nō bñt ti tulos ita fixos ꝛ ita firmos ſicut ſeculares cū nō multuz de bent curare q᷑ remoueanť ab adminiſtratōe. Scōm ſpeciale eſt qz facilius pōt remoueri. nā leuiores cāe ꝛ, pbationes ꝑ eos ſufficiūt ſm Jo. an. Tertiū ſpāle qz liberius remouen tur. non. n. tot exceptiōes admittunť ſicut qñ agit ꝑ ſecula rem nec ſupioꝝ tenet formaz exactā ſeruare. ꝛ ſic quodlibet iſtoꝝ v̄boꝝ poſitū eſt ħ cū miſterio. In gl. i. bāc gl. pro facilioꝝ intellectu diuido in. viij. partes. In prima ponitur qñ prelatus dz ingrere. In ſcā ibi ꝛ tūc diſtingue. ꝓſequi tur qualiter debeat i ingſitōe, pcedi. In tertia ibi crie vero ſic, pbato. ponit penā ꝑponendā vel effectū inquiſitōis. ꝛ in ħ glo. aliquātulū inepte, pceſſit qz interſerit iſtā qōem. j. tra ctatū ſcōe partis ſed, ꝓſequere vt dixi. In quarta ibi ꝛ cum, pcedit. querit nunquid admonitio debeat p̄cedere qñ fit i quiſitio per viā denūciationis. In quinta parte ibi itē nun quid reus. querit nunquid iquiſitus poſſit recōuenire ſuū denunciatorē. ſ. petēdo vt ēt ꝑ eū fiat inquiſitio. Sexto ibi itē teſtes. querit nunquid i cā iquiſitōis teſtes ſint cōpellen di. In. vij. parte ibi itē ꝛ illud. querit nūquid p̄cedēte ifa mia pōt prelatus nō iquirere ſed ſtatuere terminū accuſare volēnbus. In. viij. ꝛ vltia parte ibi qd ſi aliquis. queritur nū qd homo alterius dioceſis vel parochie pōt inquiſitōez ꝑ aliū ipetrare. In ea. glo. ibi cū per famā ꝛ frequentē cla morez ꝛc. glo. iſta exigit indiſtincte famā vt prelatus valeat, pcedere ad iquiſitōez. ſed aduerte latius poſt hoſt. nā que daz eſt inquiſitio generaliſſima vt qñ p̄latus inquirit ſuper ſtatu totius, puincie. ꝛ de hac mā in. c. ſe. ꝛ in. c. romana de cēſi. li. vj. ꝛ in hac nō eſt opus ifamiā p̄cedere imo teneť quolibet anno hāc gnālē iquiſitōez facere. vt in. c. cū vene rabilis. ſ. de cēſi. ꝛ in iuribus ſupius allegatis. Quedā eſt iquiſitio generalis vt qñ inquirit ſuper ſtatu ciuitatis vl̄ ca ſtri vel alicuius loci. ꝛ tūc ēt nō exigit q᷑ infamia p̄cedat ad ħ. c. i. de of. oꝝ. l. ꝙgruit. ff. de off. preſi. Quedā eſt inquiſi tio ſpāliſ vt illa que fit ꝑ certā pſonā ꝛ ſi fit nō ad penā ꝑpo nendā ſed ex debito officij vt mr̄imoniū carnale nō ꝙbať, p pter aliqō impedimētū vel nō, pmoueať quis ad prelaturā ſeu nō firmeť electio ſi reperireť, pmouendus vitioſus. ꝛ ēt nō exigit infamia qz vt dixi nō agit ad penā ex quo fit ex de bito officij ad hoc. c. poſtq̄z. ꝛ. c. cū dilecti. ꝛ in. c. nihil cum multis ſili. de elec. ꝛ. c. fi. de clā. deſpō. ꝛ vide qō nōt Inno. in. c. i. de exceſ. pla. Hoſt. in. c. vnico vt eccle. bñfic. Qñq᷑ iſta ſpāliſ fit ad penā imponendā. ꝛ tūc ſi ad denūciationez publici officialis nō eſt ēt opus q᷑ infamia p̄cedat. l. ea qui dez. C. de accu. ꝛ. c. preterea de teſt. cog. ſed nō denunciať niſi notoria alſ nō creditť denunciatoribus de quo tū dic vt in iuribus preal. nō. iiij. q. iiij. §. aliqñ. Qñq᷑ fit ex ſpāli in famia deferēte. ꝛ tūc aut, pcedit ꝑ prelatū ſecularē aut ꝑ ſub ditū ēt ſecularē aut ꝑ regularē. primo caſu cū ꝑ prelatū ſecu larē nō dz fieri niſi precedat tāta infamia vt ſine ſcādalo vel periculo diſſimulari nō poſſit vt ħ in tex. ꝛ declara vt. ſ. di xi in notabilibus. ſz ꝑ prelatū ſecularē nō requirit ſcanda luz vel periculū ſed ſatis eſt infamiā clamoroſaz p̄eceſſiſſe vt in lr̄a. Tertio caſu ꝑ regularē aut agit ad penitentiaz ſeu ad correctōez. ꝛ nō eſt neceſſe ſeruare hūc ordinē lz de facili ꝛ ſine ſtrepitu, pcedi pōt vt in. c. reprehēſibilis ō ap. ſi vō ꝑ prelatū regularē vt ꝑ abbatē priorē ꝙuentualē vel aliū ha bentē curā auctoritate ep̄i dz iſte ordo ſeruari ſed nō ad vn guez vt. ſ. dixi. ſi ꝑ aliū regularē obediētiariū ꝛ tunc nō ſer uať iſte ordo q᷑ pōt remoueri ad libitū abbatis ab admini ſtratione vt in. c. cū ad monaſteriū de ſtatu regu. An aūt ta lis ſine cauſa remotus poſſit implorare offm̄ ſuperioris. vi de per Inno. in. c inſinuāte qui cle. vel vo. ꝛ per Jo. an. in c. cū ſingula de preb. li. vj. puto tū q᷑ ſi agit ꝑ regularē etiā ſimplicē ad depoſitionē ab ordine tūc ſi nō ſeruet ad vnguē aliquis tſi ordo ſeruari dz cū agit de grauiſſimo p̄iudicio Et quis poſſit inquirere ꝑ regularē plene tetigi in repe. c. ſi quis ꝑ clericū de fo. cōpe. ħ indubio, pcedūt de iure canoni co. Ex quibus habes q᷑ modus inquiſitiōis regulariter ꝛ ordinariter permiſſus de iure canonico ꝛ maxime cuz infa mia p̄cedit. vnde hunc ordinē, pcedendi per inquiſitōem appellat Inno. ordinariū in. c. dilecto de v̄b. ſig. li. vj. ſed ī c. cū oporteat. ſ. e. appellauit extraordinariū. ſed vide q᷑ di co ſuper rubrica de iud. de iure aūt ciuili regulariter nō ad mittť iſte modus, pcedēdi per inquiſitionē ēt p̄cedēte in famia. ſed fallit in quibuſdā caſibus. vnde nos facimus re gulā affirmatiuā ꝛ legiſte faciūt negatiuā lz excipiāt aliquoſ caſus ꝛ de iure ciuili, pſequere vt elegāter notat bar. in. l. ij. §. ſi publico. ff. de adul. Itē limita iſtaz glo. inquātū requi rit infamiā p̄cedere vt dixi in. c. cum oporteat. ſ. co. nam ſi fit inquiſitio per ordinariū de officio mero non eſt neceſſe recipere teſtes ſuper infamia ſed ſatis eſt ibi conſtare vt hic vbi tm̄ exigit q᷑ ad aures ſuperioris peruenit a viris pro uidis ꝛ honeſtis ꝛc. ſeqns in delegato vel ordinario proce dente ad inſtantiaz. qō tamē proſequere vt dixi in p̄calle. c. cū oporteat. ſ. e. ꝛ per hoc remanet expedita prima pars glo. In ea. glo. ibi pōt illū recuſare. nō bene gl. q᷑ iudex poteſt recuſari vt ſuſpectus non ſolū ſi procedat via ordina ria ſed etiaz ſi procedit ad correctionē per viaz inquiſitōis. nō ob. ſi dicať q᷑ a correctōe nō appellať vt in. c. reprehen ſibilis de appel. ergo nec recuſari poteſt cum illa p̄cedāt a pari vt in. c. ſuper eo. el. ij. de appel. ad hoc enim reſpon detur q᷑ iudicantur a pari. quo ad hoc vt neutra ſine cauſa admittať. vnde appellari poteſt a iudice procedente ad cor rectionez ſi excedat modū. vt in. c. vt debitus de appel. vt nō. in p̄calle. c. reprehenſibilis. ꝛ vide qō nō. glo. fi. in. c. ſi contra vnū de off. dele. li. vj. In ea. gl. ibi q᷑ iudex ſit cri minoſus. Spe. i ti. de ingſi. §. fi. ad fi. tenet q᷑ iudex ordia rius non poteſt repelli per exceptionem crimis. Idē tenet Jo. an. ħ ꝛ bene qz quādiu prelatus tolerať ei obediendū eſt. viij. q. iiij. nonne. nec modus excipiēdi ſufficit ad priua tionem. vt i. c. ſuper bis. ſ. eo. accuſat ergo prelatū de crie ſi vult. de delegato vero an poſſit repelli pretextu criminis dic vt nō. per inno. ꝛ alios in. c. ſciſcitatus. ſ. de reſcrip. Et pondera glo. in hac ſecunda parte dum tractat qualiter ſu ſi enda ingſitio. nā videť tacite ponere tres differentias inter proceſſum fiendū ex mero iudicis offō ꝛ illū q᷑ fit alio ipe trante ꝛ promouente ingſitōem. pria dr̄ia eſt qz qñ, pcedit ex mero offō tunc recipit iuramentū ab illis cōtra quos eſt fienda ingſitio. ſed qñ procedit ad inſtantiā alterius tūc nō recipit ħ iuramentū ne inſtruat aduerſarium ſed ipſe aduer ſarius habet probare ea que denunciauit. Secūda dr̄ia eſt

qñ,pcedit ex officio nō tenet recipe,pbatōz sup fama. satis n. est q; pstet sibi secus qñ,pcedit ad instantiā de quo dic vt s̄. dixi plenius in. c. cū oporteat. s̄. e. Tertia dr̄ia est qz si,pcedit ad ist̄antiā alterius admittit,pbatōes ꝫrias sup bona fama. secus qñ,pcedit ex offō. ratio diuersitatis est qz ñ ita p̄sumit ꝫ iudicē ficut ꝫ ptē in. c. nr̄a de,pcu. ⁊ in. c. ad audiētiaz de p̄scrip. Quarta dr̄ia vltra glo. ponit per doct. qz qñ,pcedit ad instantiā lit. ꝓte. cū,pmouēte ingsitionē vt in. c. cū dilectus de pur. ca. secus qñ ex offō,pcedit qz ibi si est cū quo fiat lit. ꝓte. sed fit quedā quasi ꝓtinuatio inter ista miā que tz locū accusatoris ⁊ rn̄sionē ingsiti. Quinta differentia qz qñ,pcedit ex offō pōt recipi testes ēt publicatis attestationibus. tūc. n. cessat rō timoris suborn̄atōis cū semp dicta testiū sint nō iudici. secus qñ,pcedit ad instantiā ptis vt nō. in. c. clamor. s̄. ō testi. ⁊ bas dr̄ias bene nō. Jn ea. glo. ibi dz remoueri ab admin̄istratōe. Ex ḣ dicto glo. colligit ꝓcor. inter ḣ. c. ⁊. c. ingsitōis. s̄. e. vt si crimē graue,pbetur ꝫ prelatū per ingsitionē fiat remotio ab admin̄istratōe ⁊ sic pena in prelato nō erit arbitraria sed si nō bz ingsitus admin̄istratōez tūc pena est arbitraria. ⁊ ita loqtur. c. ingsitionis. s̄. e. plures alias so. ibi tradidi. ⁊ Jo. an. ḣ sensit sup tex. ⁊ host. in p̄al. c. ingsitōis q; lz in prelato sit pena remotionis ab admin̄istratōe. tñ poterit secū misericorditer agi vt dimittat in admin̄istratōe ⁊ ponat alia pena ⁊ sic quasi volūt intelligere illud. c. ingsitōis. dū dicit q; pōt moderari pena s̄. ex dispēsatōe ⁊ misericordia. ⁊ ḣ dcm̄ cōiter tenet. Sed ꝫ hoc adduco istū tex. forsan in eo q; dicit q; dz remoueri oīno ab admin̄istratōe. hec. n. dictio oīno excludit oēm gr̄am ⁊ dispensatōez sicut ⁊ illa nullo modo vt dicit gl. nō. in cle. vt bi q de eta. ⁊ qual. ⁊ ideo pro ꝓcor. sic distinguerē q; aut nō pōt prelatus quictus remanere in admin̄istratōe sine scandalo vel piculo ⁊ nō pōt fieri dispēsatio sed oīno dz remoueri ab admin̄istratōe ⁊ ita loqtur iste tex. si bene ponderet. ⁊ oīs rō ḣ suggerit. ar. in. c. venerabili. de off. dele. ⁊ i. c. nisi cum p̄idē de renun. ⁊ ibi per Jnno. in. c. ij. de no. ope. nū. ⁊ i. c. nihil cū scādalo de p̄scrip. aut ista cessant ⁊ tūc possit fieri dispēsatio ⁊ pena moderari ⁊ ita loquit. c. inquisitōis. Circa hec moneo dubiū vnū qō exp̄sse hactenus nō repi tactū per doc. nunquid cū cōstat de crie per viā inquisitōis possit eps dispēsare cū prelato in maioribus cribus adulterio. ⁊ inclinādo i humaniorē partē credo q; sic. ⁊ hanc sn̄iam arbitror. pbari per. d. c. inquisitōis i p̄in. vbi dr̄ q; pōt superior penā moderari nisi tale sit crimen qō impediat ordis executōem vel beneficij retentōez ēt post peractam pn̄iam. ḡ vbi ista cessant q̄ztūcunq; crimen sit graue semp poterit superior dispēsare vt nō remoueat ab admin̄istratōe p̄o hoc qz videmus q; vbi,pcedit per viā inquisitōis venit iponēda pena mitior nec ēt ſm vnā opi. inquisitus efficit infamis. nō mirū si pōt hoc casu dispēsare in maioribus cribus adulterio secus qñ,pcedit per viā accusatōis ⁊ ita itelligo. c. at si clerici. s̄. de iud. Et ex ḣ br̄ sing. limitato alias nō cōsiderata ad d. c. at si clerici. Et inquantū dixi q; mitior pena iponit qñ ꝓcedit per viā inquisitōis. Jnno. dat hic duas sing. limitatōes ⁊ semp cordi tenēdas. p̄ia est q; si de crie ꝓstat per cōfessionē. tūc. n. alīēto modo,pcedēdi iponit pena ordinaria q̄ztūcunq; grauis. alle. l. pinde. ff. ad. l. aqui. ⁊. c. ij. de ꝓfes. ij. q. i. c. i. ⁊. ij. alle. tex. melius ḣ,pbantē in. c. fi. de cele. miss. vbi,pcedebatur per viaz inquisitōis ⁊ per ꝓfessionē constitit de cribus nō impedientibus ordis executōem. ⁊ tamē fuit acta depositio ab ordine. ⁊ vr̄ prima frōte ḣ mirabile vt durius agat cū ꝓfesso q̄z cū ꝓuicto. sed pōt dici q; illa cōfessio fuit facta ex timore,pbatōis. ⁊ sic nō dz agi mitius. ad ḣ qō nō. glo. j. de simo. i. c. de hoc. vbi gl. nō. secus puto vbi spōte cōfiteret. tunc. n. habent locū iura dicētia mitius agendū cū confesso. xij. q. i. non dicatis. Itē contra ꝓfessionē nil obijci potest ideo iponitur pena ordinaria. sed cōtra cōuictionem multa possunt opponi. ⁊ qō dixi de ꝓfessione intellige nisi fit facta icidenter. sic limitat bar. i. l. si cōfessus. ff. de custo. reo. per. l. si filium. C. de li. cau. Ego allego glo. in. c. ex penitentibus. l. di. Secūda limitatio Jnno. est q; lz nō constet de crie per confessionez si tamen est notoriū iuris impo nitur ēt pena ordinaria. alle. l. si quis. C. qui accu. non pos. vt i eo qui accusat dīm i iudicio. sed certe illa lex nihil,pbat in. q. nostra qz loquitur de iure ciuili ſm q; par est pena inquisitionis ⁊ accusatōis vt dixi i. c. inquisitōis. s̄. eo. sed de canonico extendo hunc casum vbicunq; crimen fit notoriū vt tunc nō attendatur modus procedendi. ⁊ allego tex. nō. in. c. cū non ab homīe. s̄. de iud. vbi deprehēsus i furto punitur tanq̄z cōuictus per accusatōez ⁊ nota ḣ. Jn ea. gl. ibi non credo necessariā admonitōem. nota glo. que est vtilis valde i practica. sed Guil. i Spec. i ti. de inquisi. §. i. vñ. sed munquid tenet cōtrariū. dicit. n. q; aut ipetratur inquisitio per aliuz. tunc procedit per viā denunciatōis ⁊ ideo necessaria est admonitio precedens. ad hoc all̄. tex. hoc,pbantem i. c. lz beli. de simo. post p̄in. ⁊ ḣ tz archi. ij. q. ij. c. idigne. in fi. vbi vide ⁊ idē nō. j. de calū. c. ij. ⁊ banc opi. Spe. dicit. Jo. an. tenendā. qñq; ēt admonitio trina non solū requirit in denūciatōe euangelica sed ēt in canonica. vt i. c. nouit. de iud. sed si inquisitio fieret ex offō puro lz al's coadiuuaretur offō inquisitōis. tunc putat Jo. and. banc glo. procedere. Nota ergo ex predictis q; proprie processus inquisitionis est qō iudex facit ex offō suo puro ⁊ mero nemine deferente ⁊ impetrante inquisitōem. sed quādo fit ad denunciatōem alterius tunc est proprie processus per viaz denunciatōis. p̄o hoc facit qz exquo iste denunciat superiori ⁊ eligit viaz quasi extraordinariaz debuit primo quefiuisse qz forte inquisitus se correxit. Jn ea. glo. ibi sed melius est q; inquirat. nota semper istam glo. qz limitat glo. in. c. inter. de purg. cano. ⁊. c. presbyter. ij. q. v. vbi simpliciter data tur ordo procedendi vt premittitur hic in glo. vt primo. s̄. statuatur terminus volenti accusare ⁊ c. Ex ista enī glo. habes q; ille ordo non est necessarius sed cōsultius. ⁊ illud cōsilium glo. ḣ non damnat q; non possit obseruari. sed melius est non obseruare ⁊ a prin. ex quo constat de infamia cōsultius est vt prelatus procedat ad inquirendum. assignat glo. ḣ rationez. quia de facili nullus accusaret. ⁊ idem tenet Spec. in ti. de inquisi. §. nunc tractemus. v̄. porro. ⁊ ibi assignat rationem aliam qz accusatio est genus illaudabilis intentionis vt dicit tex. ij. q. vij. si quis episcopus. idem ēt sequitur Jo. and. in addi. Spec. assignans ēt aliam rationez qz potest submitti accusator amicus accusati ⁊ colludere cū eo ⁊ sic absolueretur. dicit tamē q; pena calumnie tollit istā suspitionem sed in quibusdam locis non obseruatur pena talionis. ⁊ ideo ibi posset fieri fraus. sed puto q; etiam posset timeri vbi habet locum pena talionis qz accusator amicus accusati posset tantuz seniplene probare. ⁊ sic excusaretur a calumnia ⁊ reus absolueretur. vt in. c. i. de elec. lib. vj. ⁊ nō. in. c. fi. j. ti. prori. ⁊ ideo serua consilium glo. vt iudex a principio inquirat. ⁊ dicunt doc. q; non tenetur superior desistere ab inquisitione lz inquisitus petat statui terminum accusare volentibus ⁊ offerat se paratuz purgare i casu in quo nullus apperet accusator. ⁊ hoc mihi placet p istū tex. vbi datur facultas inquirendi vbicunq; ēt infamia precessit. ⁊ concor. ij. q. i. deus omnipotens. Jn ea. glo. i fi. Nō glo. p̄io q; parochianus potest denunciare suum prelatum ⁊ impetrare inquisitōem contra eum. interest. n. sua ne habeat lupū p̄o pastore. ar. viij. q. i. audacter. ⁊ idē nōt gl. i. c. ex parte. s̄. de testi. ⁊ i. c. venerabili de off. dele. ⁊ plene tetigi i. d. c. ex parte. ⁊ tetigi i. c. illa prepositorū. s̄. e. Secundo nota ex glo. q; nō parochianus ēt denunciare nō potest cria clerici. vnde lr̄e inquisitōis ipetrate erunt subrepticie ḣ tacito. ⁊ idez Jo. an. i. c. ex parte preal. ⁊ gl. ibi. ⁊ spe. i ti. de inquisi. §. i. i v̄. nunqd extraneus. ḣ puto limitandū i denunciatōe canonica que fit ad penā. secus aūt i denūciatōe euangelica que fit ad pn̄iam. ar. eoz q̄ nō. i. c. si peccauerit. ij. q. i. ⁊ i. c. nouit de iud. Itez forte posset hec glo. distingui qñ laicus nō parochianus denunciaz clericū. secus forte si clericus denūciaret aliū clericū. qz fiç admittit ad accusandū p̄o vindicta publica ita deberet admitti ad denunciandū ratiōe itereſſe publici iuxta ea que dixi. s̄. e. c. cū. p.

Jn glo.in v̊.reddere rõnez ꝛc̃.ibi qꝛ cõparaꝛ tutori. dic qꝫ in vitate nõ põt,ꝓprie cõparari tutori nec curatori nec,p curatori.qꝛ bñt ampliorẽ ptãtez q̃z ili. vnde prelatus viuit de bonis eccle ꝛ ẽt põt sustẽtare ꝓsanguineos suos inopes vt in.c.i.de coba.cle.ꝛ mu.ꝛ in.c.pastoralis de bis que fi.a ꝑla.sz curatoꝛ tutoꝛ seu,ꝓcuratoꝛ h̃ nõ põt de rebus pupilli vel dñi.l.a.tutoribus.ff.de admi.tu. Jtẽ isti sunt tpales. ꝑlatus vero ꝓpetuus.illud onus ista dignitas.ꝛ multas differẽtias vide per glo.v.q.iij.in.c.fi. Et inquãtũ ista glo.dic qꝫ dz stari iuramẽto prelati sup̃ administratõe.dicit Host. sub dubio forte nõ bñe locũ in rectoribus hospitaliũ qui tenẽt singulis annis reddere rõez vt in cle.qꝛ ꝓtingit de re. do.quasi velit qꝫ in eis staꝛ iuramẽto sed satis putarẽ distinguendũ qꝫ in minimis steꝛ iuramẽto eoꝫ qꝛ nõ pñt semper bñe nõriũ vel testes vocare.ar.eoꝫ q̃ nõ.in.c.ij.de testa. li. vj.sed in maioribus,pcedit dcm̃ host.qꝛ cũ sciãt se obligatos ad reddẽdũ rõez debẽt sibi,puidisse.ꝛ graue eẽt eis reddere ar.in.l.rões.ꝛ in.l.exꝓ.C.de,pba. Jn glo.in v̊. ad famã in fi.an ꝛ qñ fama,pbet plene nõ.in.c.veniẽs.ij.s̃.de testi.ꝛ bar.in.l.de minore.§.tormẽta.ff.de qõi.ꝛ in cãu buius.c.qñ fama est loco accusatoris siue denũciatoris nil,pbat qꝛ nõ dz tenere locũ testis ꝛ accusatoris.iiij.q.iiij.c.i.ꝛ in.c.forus de v̊.sig. Jn glo.in v̊.a maliuolis nõ glo.ꝛ põdera.nã vꝝ velle qꝫ ꝓpter infamiã ortã a maliuolis nõ est fienda inquisitio sed poterit indici purgatio,ꝓpter scãdalũ euitãdũ.si ergo nõ esset scãdalũ ẽt purgatio nõ esset indicẽda ꝑm illã glo.sed alibi dicit glo.qꝫ si infamia eẽt nũc apud bonos ꝛ graues q̃zuis,pcesserit a maliuolis purgatio est indicẽda vt nõ remaneat incredibilis penes bonos ꝛ graues ꝛ sic nõ requirit scãdalũ in ea vt est glo.in.c.cũ dilecti.j.de pur.ca. Host.ꝛ Goff.h̃ dixerũt qꝫ si ꝓstaret infamiã ortaz a maliuolis nõ est ingsitio fiẽda nec purgatio indicẽda nisi infamia esset multũ sparsa ꝛ scãdalosa.tũc.n.indiceret purgatio ꝛ sic in effectu sentiũt cũ ista glo. Jnno.dicit qꝫ,ꝓpter infamiã ortã a maliuolis vel ẽt ab vno põt ẽt fieri inquisitio qꝛ si suspectus est qs soli ẽpo põt indici purgatio.ij.q.v.oĩ bus.ergo ꝛ ingsitio fieri poterit.sed aliꝛ dixit in.c.lz beli. j. de simo.ibi.n.dãnat sniam illoꝝ qui indistincte ꝓ scanda luz volunt fieri ingsitõez.qꝛ posset inquisitio eẽ cã maioris scãdali.ꝛ ideo dixit superiorẽ debere arbitrari an possit seq maius scãdalũ.ꝛ tũc nõ faciat ingsitõez.si vero sperat sedatio scãdali tũc fiet ingsitio.qꝛ si suspectus eẽt superiori indiceret purgatio.ergo inquisitio fieri põt cũ purgatio sequatur ingsitionẽ.refert tñ alios sentire ꝯriuz ꝛ ex his remanet materia h̃ inuolura.pro cui⁹ dilucidatõe duo sunt inuestiganda. Primũ nungd si infamia est orta a maliuolis possit fieri inquisitio vel indici purgatio.quo ad primũ breuiter puto qꝫ vbi ꝓstaret qꝫ infamia esset orta a maliuolis qꝫ tũc nec ingsitio nec purgatio eẽt indicẽda vt vꝝ,pbari in.c.cũ in iuuentute.s̃.de ꝓsump.vnde posset illud dici.vane voces populi nõ sunt audiẽde in.c.ofius de elec.ꝛ populus cũ male mouet est docẽdus nõ sequẽdus.lxij.di.docẽdus.facit qõ notat Bar.in preal.§.tormẽta.vbi dicit nõ curandũ de infamia siue fama qñ nõ processit ex,pbabilibus cõiecturis. sed si infamia esset scandalosa vt qꝛ populus,ꝓpter h̃ abstinet a diuinis vel aliud scandalũ inde timeret tũc si põt sedari per purgationẽ indicẽda est purgatio.ar.ij.q.v.mãdatis ꝛ ita intelligo istã glo.sed si nõ põt sedari nõ fieret ingsitio. ꝛ tunc satis puto ingsitionẽ fiendã.ꝛ,pcedit dcm̃ Jnno.ratio qꝛ,ꝓpter scãdalũ euitandũ relinquit veritas iuris positiui.ꝛ quis qñ q̃z priuaꝛ iure suo vt in.c.ij.de no.ope.nun. ꝛ.c.cũ teneamur.de prebẽ.ꝛ in.c.nihil cũ scandalo de prescrip.ꝛ h̃ quo ad primũ. Sed quo ad scõm qñ sit indicẽda purgatio vtrũ per suspitionem solius ẽpi.ꝛ est iste pulcher articulus vt.s̃.retuli. Jnno.sensit qꝫ sic.sed Pe.vt refert Jo.an.in.c.ex parte de off.oꝛ.tz ꝯriuz. qꝛ soli ẽpo nõ creditꝫ asserẽti quẽ crioſuz.vj.q.ij.si tñ.ꝛ.c.placuit.ꝛ.c. oibꝰ ij.q.vj.intelligit vt dictio vel ibi posita ponaꝛ pro ꝛ.nã tex. ibi dicit si esset suspectꝰ ẽpo suo vel aljs de plebe.vñ exponẽdo vel ,p ꝛ nõ sufficit depositio soliꝰ ẽpi.do.car.dixit ibi nũ q̃z indicẽdã purgatõez ꝓp suspitõez nisi sit tãta qꝫ inducat scãdalũ alꝫ.c.tua.de coba.cle.ꝛ mu.vbi vꝝ bo.tex.sz certe dcm̃ pe.nimis ꝛpropꝛiat illud.c.oĩbus.exponẽdo vel,p ꝛ.nec ẽt dcm̃ do.car.vꝝ indistincte,pcedere p tex.q sonat ꝯ riuz in.c.inter de purg.ca.vbi tex.nõbiliter dicit qꝫ ꝓp tria põt indici purgatio qꝛ ꝓp infamiã vulgarẽ graue scãdalum ꝛ vehemẽtẽ ꝓsumptõez.q̃ nõ requirit vt semp suspitio ĩducat scãdalũ.afs tertiũ supfflueret ꝓp scõm cũ.s̃.in scõo fecerat mẽtionẽ de scãdalo.quare ꝯcluderẽ sic qꝫ aut qs est suspectus soli ẽpo ꝛ suspitio est,ꝓbabilis ꝛ tunc poterit indici purgatio.ꝛ ita loquit,ꝓprie.c.oĩbus.ꝛ remanet clazꝫ dcm̃ inno. aut est suspectꝰ aljs.ꝛ si est,ꝓbabilis ꝛ tãta vt ĩducat scãdalũ indiceꝛ purgatio.secꝰ si nõ induceret scãdalũ ꝛ,pcedit.c.ma ꝑal.ꝛ ex h̃ restringit multũ.c.illud oĩbus. Et qõ dixi de ẽpo idez est si est suspectꝰ alteri supiori suo iudici.vt sentit Jnno.ĩ.d.c.iter.ꝛ est diuersitatis rõ inter suspitionẽ iudicis ꝛ alioꝝ.qꝛ nõ ita de facili ꝓsumit ꝯ iudicẽ sicut ꝯ alios.vt in.c.ad audiẽtiã de ꝓscrip.ꝛ.c.in nra de,pcu.nõ tamẽ istis casibus ꝓp suspitionẽ fiet ĩ qsitio.lz aliud sentiat inno. qꝛ infamia dz ꝓcedere in inqsitõe nõ sola suspitio vt h̃ ꝛ mitius agit ꝯ deficiẽte in purgatõe q̃z ꝯ ꝓuictũ in inqsitõe. vt dixi in.c.accedẽs.s̃.e. Jn glo.in v̊.iudicij forma in fi.vel dic meliꝰ ꝛ clariꝰ vt dicit h̃ io.an.sup̃ tex. vt intentus lr̃e,fit iste iuxta formã iudicij ꝛc̃.i.iuxta formã petitõis ꝛ modũ,procedẽdi.vt si agit ciuiliter cõsequaꝛ qs,ꝓpriũ interesse ꝛ aliqñ satisfactionẽ iniurie vt in.c.cũ olim de iniurijs.si vo agit criminaliter si pena est ĩ iure expꝛessa imponet illa q̃ztũcũ q̃z grauis.ar.in.l.nõ ignorat.C.q accu.nõ pos.ꝛ ĩ.c.i. de homic. li.vj.si vo nõ est in iure expꝛessa erit arbitraria.ar.ĩ.c.ĩ causis de of.dele.si agit per viã inqsitõis ꝛ tũc si graue crimen est,pbatũ ꝯ prelatũ remouebit ab administratõe nisi secũ misericorditer agaꝛ.de quo dic vt.s̃.si agit per viã denũciationis ficut varie sunt denũciatões ita variꝰ põt esse ordo.nã si est denũciatio euangelica ĩponit pnia.si iudicialis cõpellit ad satisfactõez.si canonica q̃zq̃z,phibet pctm̃.q̃zq̃z ĩponitur pena ꝑm modũ ꝛ ꝯclusionẽ denũciatõis canõice. Et nõ bene h̃ vltimũ qꝫ denũciatio canonica põt bñe triplicẽ effectũ ꝑm ꝯclusionẽ ipsiꝰ denũciatõis.nã q̃zq̃z qs denunciat pctm̃ cõmittẽdũ ꝛ tũc tm̃ est effectꝰ vt,phibeaꝛ illud pctm̃. q̃zq̃z pctm̃ est cõmissuz ꝛ tũc q̃zq̃z agit vt priuet beneficio suo vt in.c.ex parte ade de testi.ꝛ ĩ.c.lz beli.de simo. q̃zq̃z vt certa pena ĩponaꝛ ꝛ ideo semp aduertẽdus est modus,procedendi ĩ iudicio vt h̃ ĩ tex.ꝛ cõcoꝛ.c.super bis.s̃.e.ꝛ.c. cũ dilectꝰ de oꝛ.cog. Faciũt h̃ ad.q.nõ.qdã ꝓuictꝰ fuit de crie cã agit ciuiliter nungd lata sniã possit suus supiꝛ eũ priuare beneficijs suis vigoꝛe illius snie. Jnno.dicit h̃ qꝫ sic nõ sup̃ priori istantia.qꝛ sic obstaret istud.c.ꝛ alia iura.s̃.alle.sz de nouo formabit inqsitõez ꝛ assumet illaz sniam tanq̃z ducẽtem notoriuz ꝛ puniet iuxta moduz procedẽdi.ꝛ cũ boc dicto transeunt cõmuniter doc. Sed aduerte qꝛ hoc dcm̃ est valde periculosuz ꝛ ipsemet inno.sentit oppositũ ĩ.c.per inquisitõez.s̃.de elec.vbi aperte dicit qꝫ acta facta in vno iudicio cũ agit ciuiliter nõ faciũt fidez ĩ alio vbi agit crialiter qꝛ forte multa obiecisset ꝯ priora acta si fuisset actum criminaliter que omisit forte,ꝓpter leue ꝓiudiciuz. Jtem ad aliuz affectũ agit nunc q̃z tũc.sicut ergo nõ obstaret exceptio rei iud.ita nec illa acta debent facere fidez.ar.in. l. cum querit cũ duabus se.ff.de excep.rei iud.ꝛ boc tz glo.iuris ciuilis in.l.sigs a se fundũ.C.ad.l.iul̃.de vi.pu.ſegtur bar.in.l.ij. §.pretoꝛ.ff.vi bo.rap.Sed dubiũ magis est in ꝓfessione. nungd faciat fidẽ nunc cũ agitur crialiter.ꝛ sentit inno.ĩ.d. c.per inqsitionem qꝫ sic qꝛ cõtra ꝓfessionẽ ꝓpriã nil potest obijcere.ar.c.per tuas de,pba.ꝛ ĩ.l.generaliter.C.de nõ nupe.sed ꝯrium sensit glo.in.c.ex penitentibus.l.di.facit qõ notat bar.in.l.ꝓfessus.ff.de custo.reo.vnde cõcluderez qꝫ sola ꝓfessio non sufficit ad ꝓdemnatõez.sed põt cõpelli reꝰ vt perseueret in cõfessione sua vel vt det itellectũ confessioni sue.ꝛ sic,pcedit dcm̃ inno.ĩ.d.c.per inquisitõem.nã orta est suspitio non leuis ꝯ eũ ex illa ꝓfessione.ar.ĩ.l.capite quinto.ff.de adul.

s **Sicut olim.** Metropolitani ad correctionē excessuuz ⁊ reformationē morū singulis annis facere debent prouinciale ꝯciliū in quo statuere debēt psonas idoneas per singulas dioceses que sollicite inuestigēt ⁊ in seqnti ꝯcilio referāt corrigēda. ⁊ epi debēt facere synodos epales singulis annis ⁊ publicare agitata in puinciali cōcilio. ⁊ ꝫ negligētes ab executōe officij suspēdunt. h. d. vsqz ad finē. Diuidit in tres partes. In prima puidet de puinciali ꝯcilio ⁊ de agendis in illo. In scōa de testibus synodalibꝫ ⁊ eoz officijs. In tertia de pena ꝫ nō seruātiū ⁊ tacite intersert de epalibus synodis. scōa ibi vt aūt. tertia ibi quisqs.

Nō primo ex tex. duas spēs ꝯcilij. nā quoddā est concliuz, puinciale ⁊ quoddā epale. puinciale dr illud qō quilibet metropolitanus seu archiepūs facit in sua puincia cū reliquis epīs sibi subiectis. ⁊ vocat puinciale a puincia. nam ql̄bz puincia dz bre vnū archiepm ⁊ decē epos de quo. vj. q. iij. in. c. i. ⁊. ij. Conciliū epale est qō facit eps solus in sua dioceſi. vbi vocat clericos diocesis tm̄. ⁊ alꝫ appellat synodus ⁊ ista vocabula sunt sinonyma. ⁊ idē i effectu significāt ⁊ de istis varijs nominibus vide tex. xv. di. in. c. i. Et est aliud ꝯciliū qd appellat gnāle qz ꝯcernit totū orbē in quo papa presidet ⁊ de hoc. xvij. di. in. c. multis. cū multis ibi positis. Et qui debeāt ꝙuocari ad ista cōcilia dic vt notat Inn. in. c. graue de prebē. Scōo nō qd ista ꝯcilia puinciale ⁊ epale debēt necessario fieri singulis annis. ⁊ oliz fiebāt bis in anno. de quo in. c. qm̄. xviij. di. sed hodie ⁊ male cōiter nō celebrant. Tertio nō casuz in quo fit inquisitio nō precedente infamia. ⁊ ꝫ ideo qz ꝫ nō agit ꝑ certā psonā neqz fit inquisitio de certo crīe. Inqsitio ergo gnāliter pōt fieri nō precedente infamia ad hoc. c. i. de off. or. ⁊. l. ꝙgruit. ff. de of. ꝑ si. ⁊ facit qō dixi. s. c. pr. Alīo inducit iste tex. p doc. in ar. ꝑ archiepos pretēdētes ignorātiā circa vacatōes beneficioz, puincie. nā presumunt scire cū debeāt ibi bre personas idoneas. vt hic in tex. ⁊ si nō statuūt tales psonas sunt i affectata ignorātia. de quo dic vt plene nō. in. c. ex parte. ⁊ c. ij. de ꝯcess. preb. In glo. ij. in fi. vin. dicit qd aut isti sunt de loco in quo inquirit ⁊ viuūt de ꝙprio. sunt. n. electi i partez sollicitudinis. facit pro hoc qō nō. glo. in. c. statutū de rescrip. li. vj. ⁊. l. itē veniūt. ff. de pe. here. aut mittunt vt legati. ⁊ tūc mittēs dz eis facere expēsas. ⁊ ꝯcludit qd nisi in casibus iure expressis vt in ꝯsecratōe ecclesie ⁊ visitatōe nunqz expense sunt fiende prelatis. vt in. c. cū sit. j. de simo. Host. ⁊ Jo. an. vident sequi opi. glo. ⁊ ad. c. inter cetera rādent qd loquit in alio casu. s. cū eps visitat per aliū. ⁊ bz locū tūc c. si eps de off. or. li. vj. sed ꝫ loqtur in visitatoribus deputatis per ꝯciliū. dicit tū Host. qd si istis denegarent expēse nō possent aliquē cogere. cū nō bēant iurisditionē vt in tex. sed debēt referre epo qui coget eos. ar. c. i. de emp. ⁊ vē. ⁊ i c. fi. de of. archipbyteri. ⁊ ꝫ satis plz cū clerici teneāt alias ad hospitalitatē. fortius debēt recipe istos qui veniunt pro cōi vtilitate. In glo. fi. ibi sed sufficit qd sunt honesti. bosti. dicit ⁊ bene nō esse improbandū qd ēt isti iurēt. ar. in. c. eps in synodo. xxxv. q. vj. vbi ꝙsimiles psone que statuuntur p epm in synodo iurāt vt in. c. ꝑterea de test. cog. In ea. glo. ibi alꝫ supflua ⁊ onerosa ⁊c. dic melius post doc. qd ista pars glo. est supflua. qz iste tex. loqtur de ꝯcilio, puinciali ⁊ nō de archiepo tm̄. vnde archieps pōt visitare totaz, puinciā ēt sine relatiōe istoruz. ⁊ qz qz nō appareat de negligētia epoz vt in. c. i. ⁊ fi. de cēsi. lib. vj. In ea. glo. ibi minus credit qz alijs. Host. dicit qd aut isti nūciant notoria: ⁊ eis credit sicut alijs. ar. in. l. ea qdē. C. de accu. ⁊. iiij. q. iiij. aliqñ. aut nunciāt nō notoria ⁊ vni nō credit. pluribus aūt iuratis credit donec ꝓriuz, pbet vt in. c. preterea de testib. cogē. In fi. glo Jo. formar cōnem qd si archidiaconus volēs visitare ꝯcurrat cū istis visitatoribus. ⁊ dicit qd in iudicibus certū est qd apud plures in diuersis iudicijs qs fatigari nō dz vt in. c. ex tenore de rescrip. ⁊. l. vbi ceptū. ff. de iudi. sed in casu nr̄o vna visitatio nō preiudicat alteri sed nō debēt illi visitare sine licētia archidiaconi qz plena visitatio preiudicat semiplene. ꝫ nō mihi plz qz ꝫ visitāt isti absqz vla iurisditōe interrogādo seculares ⁊ alias psonas discretas vnde nō impediūt archidiaconū seu aliū prelatū iurisditionaliter visitantē. tene menti.

o **Olim** Snie excōicationū suspēsionū vel interdicti late post denūciatōez per abbatē denūciatū vel aliū pro ipo in monachos renūciantes vel adherētes eisdē relaxant spoliati restituunt ⁊ iuramēta de tacēda veritate relaxant dicta testium denūciato tradunt ⁊ expensis de bonis monasterij monachis denunciātibus ministrant. ꝓpter ꝫ tñ ab obediētia abbatis nō eximunt sine tñ litis ꝓiudicio. h. d. ⁊ partes patent. Casus lr̄alis. Inqsitio sup statu cuiusdā mōasterij ordinis tiroñ. tā in capite qz in mēbris cōmissa fuit qbusdā inqsitoribus ad petitōez. vu. ⁊. p. monachoz dicti monasterij. pendēte inqsitione coram ipis abbas quasdā snias suspēsionis ⁊ excōicatōis tulit i quosdā de monachis ipius monasterij ꝓsequētes inqsitōes ⁊ inherentes eis ⁊ etiā p quosdā iudices delegatos fecerat, pmulgari: quosdā ēt spoliauit ꝫ iusticiā ipso negocio pēdēte: ⁊ quosdā induxit ad iurādū qd veritatē nō dicerēt ꝫ ipsuz. Et qz, ppter hmōi impedimenta retardabat reformatio monasterij. significata fuerūt hec dño pape. petierūt insup dicti monachi a pa. vt faceret eis expēsas factas ⁊ faciēdas sibi ministrari de bonis monasterij. Super hoc mādat papa inquisitoribus quatenus ne reformatio monasterij valeat ratardari debeāt relaxare snias suspēsionū ⁊ excōicationū quas abbas, ptulit vel per quoscunqz iudices fecit, pmulgari post inceptū negociū in eos ⁊ adherentes eisdē ac eis restitutis quos idē abbas pendēte negocio cōtra iusticiā spoliauit ⁊ relaxatis iuramentis si qua de tacenda veritate abbas extorserat, pcedant in negocio de plano ⁊ absqz iudicioz strepitu inquirentes que circa personas ⁊ obseruantias regulares viderint inquirēda: ⁊ corrigāt que fuerint corrigēda tā in capite qz in mēbris: ꝓuiso vt negocio ipso pendēte prefati monachi eidē abbati obediant ⁊ intendant. ita tamē qd per hoc reformatio monasterij non valeat impediri. Si vero testes cōtra eundem abbatez producti fuerint copiā faciant ei dictoz ipsoz ⁊ faciant fieri predictis monachis tribus vel quatuor vel alijs quos assumpserint ad dictū negociū prosequendū expensas necessarias factas ⁊ faciendas ad negociū prosequēdū de bonis monasterij cōputatis si qua, ppter ꝫ receperint ō bonis monasterij. Ber. Nō primo ex tex. qd pendente negocio inter superiorem ⁊ subditos super criminibus superioris predicti dz ipse superior abstinere ab omni processu contra subditū inchoando per quez posset impediri negocij principalis prosecutio. Secūdo nō mōachos posse petere se restitui cōtra abbatē illicite eos spoliantē saltem implorādo officiū superioris. de quo plenius. j. subijciaz.

Tertio nota ibi ⁊ adherētes eisdē pro cōi ꝙsuetudine appellantiuz qui appellāt pro se ⁊ sibi adherētibꝫ. ⁊ cuius appellationis virtute ēt adherentes defendunt. nam si tenent ⁊ inuoluunt adherentes quo ad penā. fortius debent gaudere priuilegio principaliuz. arg. in. c. i. de offi. deleg. facit qō nō. in. c. vna sententia. s. de appel. Quarto nota qd in inquisitione fienda cōtra prelatū regularē seruandus est aliquis ordo sed nō vsquequaqz sicut seruari dz cōtra seculares. naz ꝫ papa mādat dicta testiū adhiberi abbati inquisito secus si fit inquisitio cōtra clausrales simplices. vnde ꝫ de monachis nihil dicit. ⁊ dic vt plene dixi in. c. qualiter ⁊ qñ. ij. in fi. s. eo. Jtez nota qd si monachi denunciant abbatē ⁊ nō possunt habere expensas ab ipso abbate licitū est ꝓpria auctoritate capere de bonis ipius monasterij cū ipius vtilitatē, pcurent. nec potest ꝙtra eos agentes excipi de spoliatione. arg. optimū ꝫ. In glo. i. in fi. sentit ꝫ glo. qd iste sentētie potuerunt legitime ferri. sed relaxatio fit solum vt possint ferre testimoniū in causa. Sed contra boc dictuz glo. potest multipliciter instari. naz cuz isti denunciassent ⁊ sic cōstituissent se principales in causa nō poterāt ferre testimoniū. vt in. c. cū dilect⁹. s. eo. ⁊ in. c. cū. i. ⁊. a. ⁊ qō ibi nōt

Inno.de re iudi. Ité ex quo negociū inceptū est ꝯ supiorē nō dz superior aliquid attētare per qō possit impediri ꝓsecutio ipsius negocij vt pz in tex.ibi vt per ħ prosecutio negocij nō valeat impediri ꝛc. Et ideo cōclude q; ꝓpter hoc ꝛ iniusticiā huiusmodi sniarū fuit facta hec relaxatio.ad ħ optime facit lra dū dicit relaxatis.nā qñ excōicatio est iusta fit absolutio ꝛ nō simplex relaxatio.vnde ħ nō prestat aliq̄ cautio ficut ꝑstat cū fit absolutio a iusta excōicatōe. de quo plene nō.in.c.sacro.j.de sen.excō.ꝛ in.c.ex parte.j.de vb. sig. Et ex ista glo.ꝛ ex tex.collige q; suspēsus nō pōt ferre testimoniū qō intelligit Host.de suspēso ab hoīe.ar.i.c. fi.de cle.ex.mini. Jo.an.remittit ad nō.in spe.in ti.de testi. §.i.v.quid de.sed in veritate vera conclusio vī hec q; pretextu solius suspensionis nō potest quis repelli a testimonio cū hoc iure nō caueat ꝛ quisq; admittit ad testimoniuz qui expresse non prohibet in.c.i.s.de testi.ꝛ.l.i. ff.eo. facit.c. decernimus.de sen.excōmu.lib.vj.vbi tm̄ fit mentio de excōmunicatione.ipsi enim repellunt ꝓpter periculū cōmunionis que ratio cessat in suspēsis cū eis licite cōicemus:sed si suspensio esset facta,ꝓpter graue delictū tunc talis suspensus est repellendus a testimonio nō virtute sniē sed virtute delicti in quo perseuerat vt in.c. testimoniū.ꝛ qō ibi plene dixi.s.de testib.ꝛ in hoc casu posset saluari dictuz Hosti.ꝛ multas species suspensionū ꝛ effectuū earundem vide per bo.glo.in cle.cupientes.de penis in v.non nouam. In glo.ij.in fi.Host.ħ cōcludit q; pendēte lite inter prelatuz ꝛ subditū debz iudex inferior abstinere ab illo negocio super quo pendet lis ꝛ a dependentibus ab eo.ar.in.c.cū.m.s.de ꝓsti.ꝛ in.c.vt nrm de app.super alijs vero pōt ꝯ subditos suā exercere iurisditōez nisi rōne pēdētis negocij inter eos recuset.ar.in.c.ad hoc.de ap.ita tm̄ vt per hoc,ꝓsecutio negocij principalis nō impediat.ꝛ hoc est satis bene dcm̄.sed vbi notoriū eēt delictū inferioris ꝛ pena esset in iure expressa certe nō valeret supior recusari.ar.i.c.,ꝓposuit.ꝛ qō ibi dixi.s.de appel.ꝛ qō notat Inno.in.c.ex pte.j.de vb.sig. alꝫ posset recusari cū ex denūciatōe soleāt oriri graues inimicitie inter denunciatū ꝛ denūciantē.ar.in.l.i.ff.de his q bus vt indig.ꝛ qō plene dixi ī.c.repellant.ꝛ.c.meminim⁹ ꝛ.c.cū.p.s.e.ꝛ nō qō.s.dixi ꝛ aperte collige ex tex.q; monachus nō tenet supiori obedire qū per eius mādatū impediret negocij,ꝓsecutio.alꝫ ergo secus. In glo.in v. ō tacenda vitate ipso iure relaxata sunt.vt in. c. qr plericq;. de off.or.li.vj.nā talia iuramēta sunt illicita ꝛ ꝯ bonos mores ergo nō obligatoria. vt in regula nō est obligatoriū.de re. iu.li.vj.vide qō le.ꝛ nō.in.c.iurauit.s.de testi. In gl.in v.copiā ibi testiū noīa.pondera glo.sentit.n.aperte q; etiā prelatis regularibus inqsitis exhibēda sunt nedū dicta testiuz sed ipsoꝝ noīa. Host.sentit ꝓrium.qr in lra nō fit mētio de nominibus sed tm̄ de ipsoꝝ dictis.tū qr exhibere nomina ꝓsistit ī subtilitate iuris que nō obseruat ꝯ regulares sed certe ħ vltimū dcm̄ Host.est ꝯ tex.in.c.qualiter.§. dz s.e.vbi dī q; per suppressionē noium ipoꝝ prebet audacia infamādi qr audacia ꝓfulit ad infamandū cū sciunt ipsoruz noīa suppriměda.ergo nō cōsistit tm̄ in subtilitate sed in indagatōe veritatis.que indagatio nō est omittēda ēt cōtra prelatū regularē.vt nō.in preal.c.qualr. vnde mihi plz dcm̄ glo. Ad tex.pōt rnderi q; tacite includit ipsoꝝ nomina cū in depōnibus dicat talis iuratus sic ꝛ sic dixit.fateor tm̄ q; ex cā possent supprimi ēt noīa.ad hoc tex.nō.in. c.fi. de bere.li.vj.ꝛ qō nōt Inno.in.c.qm̄ frequēter in prin.vt lite nō ꝓte.ꝛ ipse ēt dicit in casu bui⁹.c.ħ esse arbitrarium. Et aduerte qr doc.ħ vident sentire aliā specialitatē in regularibus vt ꝯ eos possit fieri inquisitio ēt sine īfamia.allegat c.in singulis cū le.de statu reg.sed ħ dcm̄ non puto vez qr illa iura ħ nō,pbant.loquunt.n.in inqsitōe generali ī qua si reperit abbas culpabilis remouet ab administratione.ꝛ idē est in secularibus.vt in.c.precedēti.ꝛ in.c.i.de off.ord. ꝛ qō plene nōt bar.in.l.ij.§.si publico.ff.de adul.ꝛ plene tetigi in.c.quatr ꝛ qñ.s.e. Sed inquisitio spālis ad penaz nō pōt fieri ꝯ prelatū regularē sine infamia. pro ħ adduco c.qualiter preal.vbi ꝯ oēm prelatū ꝛ subditū exposcit infamiā precedere vt possit fieri inqsitio ꝛ postea ibi fit mētio ō regularibus ꝛ facit.c.lz beli.de simo.vbi tex.facit mentōez de infamia ēt ꝯ regularē. Extra glo.op.ꝯ tex.ꝛ vī q; isti monachi nō potuerūt petere restitutōem qr nihil ꝓprietatis hīt nec possessionē noīe,ꝓprio.xij.q.i.nolo.ꝛ.c. nō dicatis ꝛ ħ in fi.lre.ꝛ ad petēdū restitutionē opus est ꝓbare possessionē ꝛ spoliatōez vt in.c. ꝙsultationibus de off.del. So.dicit Inno.q; isti fuerūt auditi ex gratia ꝛ per viam,puisiōis.Host.dicit q; īmo per viā iuris saltē ex vi denūciationis. Circa ħ possumus aīaduertere de quo facta fuerit spoliatio.nā si facta fuit de monasterio vt qr fuerunt expulsi de monasterio tunc satis pōt,ꝓcedere opi.Host.qr ꝓ ingressuz monasterij acqrit ingressus ius in ipso monasterio vt ibi deseruiat ꝛ alimentet.ar.in.c.fi.de reg.ꝛ qō nō.ī c.porrectū eo.ti.vnde sicut clericus secularis expulsus a beneficio suo vel a iure prestandi vocē in electōe pōt petere restitutōez lz nō bēat dñium illoꝝ iuriū.ita ꝛ religiosus pōt recte petere se restitui ad monasteriū. vnde iniuste fuit abiectus saltē implorādo offm̄ supioris. Pōt ꝛ scōo intelligi q; isti fuerūt spoliati porratibus quos possidebāt ꝛ tūc dicit Inno.q; isti nō debent audiri petētes restitutionē.ar. in.c.cū ad monasteriū.§.tales de statu reg.qr ꝓprio nomine nō possident nec monasteriū dī spoliatū cum possideat. Host.ꝛ Soff.ħ ꝯ.pōt dici q; per viā ordinariā nō auditur cū sint remouibiles de prioratibus ad nutū superioris sed per viā denunciatōis ꝛ imploratōis officij supioris deberent audiri.qr vī abbas maliciose eos spoliasse vt possz ,ꝓsecutio negocij principalis aliquātulū impediri.ꝛ fac qō notat Inno.i.c.insinuāte.s.ne cle.vel mo.ꝛ Jo.an.i.c.cū singula de ꝓbē.li.vj.in nouella.ꝛ idē pōt dici in spoliatione aliaꝝ rez necessariaꝝ vt vestiū librorꝝ ꝛ siliuz.de quo vide qō le.ꝛ nō.in.c.cū dilecta.s.de rescrip. Abbas.

p Relatorum.

Cōtra prelatū infamatū de dilapidatōe inqrit de veritate ꝛ interim interdicit sibi omne genus alienādi. Vel pōt iuxta lram aliter sumari ꝛ sic. Cōtra prelatū denunciatū de dilapidatōe fit cōmissio sup veritate inquirenda ꝛ pēdente negocio dz sibi interdici ptās alienādi. Diuidit.naz in prima ponit epi denunciatio in secūda ipsius cōmissio ibi discretioni que duo facit.prio mandat inquisitionē fieri ꝛ remitti.sco inquisitōis terminū assignari ꝛ alienationē interdici ibi eidē. Casus litteralis Quidā canonici frigiseñ.denūciauerūt do.pa.q; eoꝝ epūs minus canonice epatuz adeptus bona ipsius epatus adeo grauiter dilapidat ꝛ cōsumit q; nisi celeriter adhibeat remediuz ad dissolutōis opprobriū deducet.ꝛ nō solū rex vez ēt fame sue prodigus est ꝛ salutis vtpote qui vitaz ducit nimiā dissolutā.ꝓpter qō mādat papa quibusdā iudicibus quatenus ꝙsonaliter accedētes ad locū veritatē inquirant ꝛ eā ad ipm̄ sigillis suis transmittāt inclusaz: eidē epo terminuz assignantes quo cōspectui do.pa.se presentet pro meritis recepturus.interim tm̄ prāte vendēdi dandi infeudandi seu quoq; modo alienādi bona epatus eidē penitus interdicta. Ber. Nō primo ex tex.q; lz dicta paucoꝝ non infament.vt in.c.inquisitōis in fi.s.e.tm̄ ad dictū paucoꝝ denunciātiuz cōmittit inquisitio ꝛ tenuit Host.ibi q; prio debent isti inquirere de infamia Jo.an.hic ꝯ per tex.qui dixit inquiratis veritatē ꝛc.sed primū dictū mihi plus plz.qa ex quo papa hic nō expressit q; istū haberet pro infamato cōmissa simpliciter inqsitōe veritatis vī tanq; preambuluz ꝛ antecedens cōmissum negociū super infamia qr nō est verisimile q; in simplici cōmissione papa voluerit violare regulas iuris.pro hoc videt tex.cum ibi nō.in.c.cū oporteat s.eo. Secūdo nota q; nō solū rex quis est prodigus sz ēt qñq; fame sue.ꝛ dicit,pdigus fame sue qñ quis nō curat de infamia turpiter viuēdo.ꝛ talis negligens famaz suā crudelis ē.vt dixit tex.xij.q.i.nolo. sic quādoq; quis dicit inimicus suiipsius vt quādo agit cōtra,ppriam vtilitatē ꝛ bonestatez.vt in.c.ꝛ qui emendat.xlv.di. Nota vltio ex fi.

ſe ar. qz verbū vendendi non cōcernit alias ſpēs alienatio nis ſed tm̄ illā ſpēm alienatōis in qua interuenit preciū. Jn ꝟriū facit tex. in. l. ſtatu liberi. §. quintus. ff. de ſtatu libe. ⁊ facit tex. in. l. illicitas in prin. ff. de off. preſi. vbi verbū emptio ſeu vēditio cōprehendit oēm ſpēm alienatōis. Sz cōclude q; vbi non fit cōmemoratio precij. verbū vēditio cō prehendit oēm alienatōez vt in iuribus prealle. ſed vbi fit cōmemoratio precij vtputa qz dr̄ nō vendidit pro exiguo precio. vel ſimilia verba apponunt tunc verbū vēditio non cōprehendit alias ſpēs alienatōis. ad hoc adduco tex. in. l. ij. C. de p̄di. decu. ſine decre. nō alie. li. x. ⁊ vide qō nō. bar. in. l. diui. §. i. de le. i. ⁊ Ci. in. l. ij. C. de vſuca. pro emp. Jn glo. fi. in fi. de modo, p̄cedēdi ꝟ prelatū ſuper dilapidatio nis negocio plene nō. in. c. venerabili de off. dele. ⁊ per archi. in. c. vulterane. xij. q. ij. ⁊ ego pleniſſime tango in. d. c. venerabili vbi tractat an ⁊ qñ poſſit fieri interdictio alienationis ⁊ qñ dz dari cōductor. Sed circa iſtū text. quero nunqd oīs alienatio erit iſti prelato īterdicta. Jnno. hic dicit q; poterit alienare res que ſeruando ſeruari nō pñt. fac C. de admi. tu. l. lex que tutores. Moſt. ꝟ per iſtū tex. q generaliter, pbibet oēm alienatōem. ergo nō tm̄ interdicit alienatio rex īmobiliū ſed ēt mobiliū. Jtē cuilibet prelato eſt īterdicta poteſtas alienādi īmobilia. vt in. c. nulli de re. eccl. nō alie. ergo vt iſtud. c. ſeu iſtud īterdictū ponat aliquā ſpecialitatez dz intelligi ēt de omnibus mobilibus. fatet̄ tm̄ q; poterit alienare pēdente inquiſitōe pro expenſis ſibi fiēdis ex quo remanet in adminiſtratōe. dicit̄ Jnn. plus mihi placet qz intelligēdo indiſtincte vt nō poſſit alienare res q̄ ſeruando ſeruari nō pñt. iſtud interdictū eēt ꝟ vtilitatē eccleſie Jtē videmus q; in gnāli, pbibitōe alienationis que fit tutori non venit interdictū bonoꝝ que ſeruādo ſeruari nō pñt. vt. l. tutor qui repertoriū. ff. de admi. tu. ⁊ in p̄eal. l. lex que tutores. Scōo quero ꝟ. iudices quibus facta fuit cōmiſſio ſtatuerūt terminū parti vt cōpareret coꝝ iudice ad quē fit remiſſio. ⁊ ꝟ qz expreſſe hic iſta poteſtas fuit eis tributa: nunqd poſſint ceſſante ſpāli cōmiſſione hāc citatōez facere qō eſt querere. nūqd iudex certi articuli vt ſe informet ⁊ referat poſſit citare partes vt cōparcant coꝝ iudice ad quem fit remiſſio. ⁊ Jnno. ꝟ q; ſic. nā iudex a quo appellat̄ ꝟ pōt. vt in. c. perſonas. ⁊ in. c. cū ſit romana de ap. fortius ergo ꝟ poterit iſte index ne cā remaneat ſine termino. ⁊ hoc dictuz ſatis plz nā cōmiſſo principali videnr̄ cōmiſſa ꝑcomitantia ⁊ acceſſoria ad cām. vt in. c. preterea. ⁊ in. c. prudentiā de off. dele. ⁊ melius in cle. i. de reſcrip. vbi tex. vult nō. q; index impetratus per lr̄as ſurrepticias pōt, pnunciando lr̄as ſurrepticias ēt ꝑdemnare impetrantem in expenſis. ſubmittit Jnno. q; ſi ab iſto iudice certi articuli fuit appellatū. ⁊ ipſe nō deferens appellationi, pceſſit in cauſa nō pōt ampliꝰ būc terminū ſtatuere. mouet̄ qz ſuper principali non pōt cū appellatū ſit ⁊ prius expediendus eſt articulus appellationis vt in. c. vt debitus. ſ. de ap. Super appellatōe nō pōt qz ei nō detulit. hoc vltimū dictū nō, pcedit qz iudex qui nō detulit bene poteſt ſtatuere terminū ad appellatōez, pſequendā vt i. c. oblate. ⁊ qō nō. vt in. c. cū appellationibus. de app. li. vj. niſi ſaluet̄ dcm̄ Jnno. vt illa iura, pcedant qñ īmediate ſtatuit̄ terminus ad appellandū ⁊ proſequendū. ſecus ſi prius, pceſſit in tota cā ⁊ poſtea vult hunc terminū ſtatuere

Ultimo querit̄ nunqd pendente hoc negocio ꝟ prelatū valeat alienatio facta per eū. dicendū q; ſi fuit facta poſt interdictū eſt ipſo iure nulla ſm Jnno. ſicut. n. non valet alienatio facta ꝟ legē mortuā. xij. q. ij. ſine exceptōe ⁊ in regula que ꝟ ius fiunt de reg. iu. li. vj. ita nec facta ꝟ legē animatāz i. ꝟ p̄cipis preceptū. nā pro eodē dz haberi ſm Jnno. q; aliqd fiat ꝟ legē animatā vel mortuā qō nō. ſecus ſi per cōtractū aliqs ſe obligaret de non alienando qz tūc nō impeditur alienatio. De hac tm̄ materia dic vt plene nō. in. c. rainaldus. de teſta. per Jnno. ⁊ doc. iuris ciuilis in. l. fi. C. de re. ali. non alie. ⁊ per Bar. in. l. filius. §. diui. ff. de lega. i. Si vero interdictū nō eſt fcm̄ ⁊ tunc valet alienatio ſi eſt facta cū ſolēnitate iuris ⁊ in caſu debito exquo remāſit in administratōe qō ſentit ꝟ Jo. an. vbi tex. in. c. veritatis. in fi. de do. ⁊ ꝑtu. vbi retractant̄ tm̄ alienatōes facte poſt interdictū vel excōicatōem ſine ſū ſpēcione. Abbas.

De calumniatoribus. Rubrica.

Continuari pōt hec rubrica ad precedētes hoc ordine. Supra viſuz eſt de accuſatoribus ⁊ delatoribus criminuz verūtamē qz iſti qñq; calūniant̄ ideo cōpetēti ordine ſubnectit̄ hec rubrica de calūniatoribus. Et aduerte qz accuſatiū temeritas detegit̄ tribus modis. qñq;. n. calūniant̄ quādoq; preuaricant̄ qñq; tergiuerſant̄. Calumniari eſt falſo crimina impendere. ⁊ pena regularis calūniantiū eſt ſimili tudo ſupplicij. Preuaricari eſt colludere cū reo admittendo falſas, pbatōes ⁊ veras ſimulando. ⁊ dicunt̄ iſti preuaricatores qz cōſiſtunt ex vtraq; parte. nā videnr̄ eſſe ꝟ reum ⁊ tamē eius partē fauēt tacite ⁊ iſti puniunt̄ arbitrio iudiciario. vt. l. i. ⁊. ij. ff. de preua. Tergiuerſari eſt in totū recedere ſine licentia iudicis ab accuſatione. ⁊ iſti tergiuerſatores puniunt̄ in q̄nq; libris aureis. l. iij. ff. de p̄ua. ⁊ pro p̄dictis vide bo. tex. ij. q. i. §. notandū. ⁊ in. l. i. ff. ad turpil.

Cum fortius. Subdiacon⁹ calūnioſe accuſans

c diaconū ſubdiaconatu priuar̄ ⁊ publice verberibus caſtigar̄ ⁊ in exiliū mittit̄. Duo facit. primo ponit ⁊ aggrauat culpaz iudicis. ſcōo ponit calumniatoris penā ibi qz. Ca ſus lr̄alis. Hilarius ſubdiaconus accuſauit ioānē diaconū cā cuius accuſatōis cōmiſſa fuit antonio ſubdiacono ⁊ quibuſdā aliꝭ. Judices in negocio, pcedentes cū ille hilarius nihil, pbaſſet ꝟ ioannē diaconū abſoluerūt eundē nullaz penaz imponētes hilario ſubdiacono pro calumnia. peruenit hoc ad noticiā pape vnde ipſe ſcribit antonio ſubdiacono dicens q; illa crimina fortius ſunt punienda que inferunt̄ illis qui culpabiles non fuerunt ⁊ precipue ſacratis hominibus vnde reprehendit iudices illos qui in cauſa illius ioannis diaconi reſederunt pro eo q; nullā penā dicto hilario calumniatori impoſuerunt. vnde mandat dcō antonio quacū tantū malū nō debeat trāſire impunitū predictū. b. priuet officio ſubdiaconatus ⁊ verberibus caſtigatus publice in exiliū faciat deportari. Ber. Nō primo ex text. q; cōſtitutus in ordine ſacro videt̄ homo ſacratus. vñ Jnno. exponit tex. ibi ſacratis boibus. i. boib⁹ ꝓſtitutis ī ſacris.

Nō ſcōo iudicē debere ex officio ſuo punire accuſatorē calūnioſuz. ⁊ ſi non facit eſt maxima redargutōe dignus. ⁊ pondera tex. ibi ex diffinitōe noſtra ⁊c. q; calūniator dz puniri ex offō iudicis in ipſa ſnīa qz reus abſoluit̄ ꝓcor. l. i. C. eo. ⁊ dic vt plene dicā ī glo. fi. Tertio nō q; ſi calūniator nō eſt punitus tēpore ſuo ⁊ reus fuit abſolutus pōt poſtea puniri ex nobili offō iudicis. ⁊ videt̄ ꝟ tex. ſm hunc intellectum pro nō. in. l. i. ff. ad turpil. Nō quarto quē poſſe accuſare clericū maioris ordinis qz lz nō poſſit ex toto puniri ſimilitudine ſupplicij qz nō habz illū ordinē, pōt tm̄ pena cōmutari vt ꝟ. Ultimo collige ex tex. duo. primo q; eccleſia habz penā verberū etiā reſpectu clericoꝝ. ita tm̄ q; non tendat ad effuſionē ſanguinis vt in. c. ī archiepatu. j. de rapto. Scōo q; bz penā exilij. pōt ergo eccleſia clericū delinquentez publice verberare ⁊ in exiliū mittere qō nō. ⁊ concor. iura alle. in glo. ⁊ vide Jnno. i. c. qualiter. ij. ſ. ti. ꝑri.

Jn glo. in v. priuari officio. iſta glo. ꝟ intendit q; ſi calūniator puniat̄ in ipſa ſnīa qz reus fuit abſolutus non pōt poſtea puniri niſi per viam accuſatōis. ⁊ tunc ille qui accuſat dz ſe inſcribere ad penā talionis. ꝟ vex niſi iudex, pnūciauerit accuſatorē fuiſſe calumniatū. nam tunc poteſt ex interuallo penā calūnie infligere qz ſatis eſt iudicē, pnunciare ſuper delicto. qz ſtatim venit imponenda pena iuris. ij. q. iij. §. notandū. ⁊. l. i. ff. ad turpil. Ain. extra glo. dicit q; forte ꝟ crimen erat notoriū vel ſm Moſt. iſte diaconus accuſatus appellauit. ⁊ ideo in cā appellatiōis potuit infligi iſta pena ⁊ cā fuit remiſſa ad eoſdē iudices de ꝓſenſu appel

lātis.ꝛ sic nō ob.c.accepta.de ap. Et ex his hēs duas limi tatiōes ad.l.j.C.ō calū.alle.p ḡrio.ad ꝓhēdēdū clari⁹ māz aduerte p⁹.bar.i.l.j.§.j.ff.ad turpil.ꝛ ad.l.atletas.§ puaricator.ff.de bis qui nō i fa.q⁹ de calūnia pōt quis⁊ pu niri multis mōis p⁹ ex officio iudicis mercenario.ꝛ tūc pe na dz inferi ī ipsa siīa ꝛ ita intelligaī.l.j.C.de cadū. vel fal tez per totā illā diem qua lata ē siīa absolutoria.qz tāto tpe durat iudicis officiū in accessorijs vt in.c.cū appellatiōib⁹ de ap.li.vi.ꝛ.l.paulus.ff.de re iudi.postea punire nō pōt ex officio iudicis mercenario qz expirat exquo lata est siīa sup pncipali.venit.n.accessorie ad ipm factū pncipale.pro boc.l.iij.C.depositi. Scōo mō calūniator pōt puniri ex officio iudicis nobili ꝛ sic pōt intelligi tex.in pal.l.i.§.i.ad turpil.ꝛ nō.ꝓbaī ħ fm vnum intellectū.ꝛ ex tali officio po test ꝓcedere ēt longe post siīam absolutoriā.exquo.n. cō misit delictū in pīna iudicis pōt iudex etiaz secularis ex of ficio suo nobili postea ingrere ꝛ punire.ar.in.l.nullū. C.ō testi.ꝛ quod nōt bar.in.l.ij.§.si publico.ff.de adul. Et fm banc opi.non oz dicere q⁹ istud ꝓcessit ħ ex spāli dispōne pncipis:qz idē est in quocū qz iudicio.vt.s.dixi. Tertio modo pōt puniri calūniator p viā accusatiōis vt si non fuit punitus in ipsa siīa absolutoria pōt de nouo accusari sicut de quolibet alio delicto vt hic in glo.ꝛ in pal.l.i. Et si que ritur.j.quātū tēpus pōt accusari vel ex officio nobili puni ri.sunt opi.qdā dicūt q⁹ statim absoluto reo ar.in pal. §.i. bar.ibi dicit q⁹.j.tiī tempus pōt ingri vel accusari qz̄to tē pore durat accusatio delicti in quo fuit calūniatus. qz puni tur calūnia ad instar illius delicti.qō vī satis rōnabile ꝛ no tandū. Pōt ēt et quarto puniri fm modum ħ traditu⁊ in gl.vt pmo,pnūciet sup calūnia.postea ex ītervallo fiat exe cutio pene iuris.que statim venit ponēda ex ipsa ,pnuncia tiōe.vt.s.dixi.pro boc habes declarationē huius gl.ꝛ ma terie. In glo.in v.verberib⁹.op.ꝛ vī q⁹ iste subdiaconus accusator nō debeat pp calūniā subijci verberib⁹ nec ī exi liu⁊ deportari qz calūniator tiī punit similitudīe supplicij ꝛ sic sustinere dz illā penā tiī quā sustinuisset accusat⁹ con uictus.ij.q.iij.qui nō ꝓbat.sed accusatus de crimine fuit depositus vt in.c.tue.j.de penis.nō aūt vberaī. ergo nec iste calūniator debebat verberari. So. ħ factū fuit in sup plemētū pene fm gl.quasi dicat iste accusator non poterat puniri similitudie supplicij.qz nō habebat ordinē diacona tus.quē habebat accusatus.quapropter puaī ordine quē hz.ꝛ in supplemētu⁊ ponitur alia pena.qō nō.exquo ha bes modū puniēdi laicū criminatorē clericū:vt si cōuinceī de calūniosa accusatiōe.cū nō pōt puniri similitudine sup plicij.qz nō hz ordinē puniaī alia pena ad arbitrū iudicis sicut obseruatur quādo pro delicto de quo quis accusatur nō reperiī certa pena vt nō.in palle.§.prcuaricatō ꝛ in.d. l.i.ad turpillianum.

Cum dilectus.

c Denūciator in ,pba tione criminū defici ens ab officio ꝛ beneficio suspēdiī.donec innocē tiam suā purget. Et in ꝑma denunciatio ꝛ causę cōmissio. In 2ª ,pcessus examīatio ꝛ absolutio denūciati. In 3 pena calūniose nunciātis.2ª ibi cuz aūt.3ª ibi vobis.

Casus līalis. Magister schole palestin⁹ ad ap.se.acce dens de suo ēpo excessus varios nūciauit. Papa examīa tionē eoz cōmisit qbusdā ingritoribus faciendā ꝛ vt exami nationē factā sub sigillis suis sibi destinarēt inclusaz. quo facto pa.examīauit ,pcessum negocij diligenter nec inuenit aliqd de ꝑdictis sufficiēter eē ,pbatu⁊.vñ absoluit ēpm ab obiectis. Mandans qbusdā qua.dictū mgrm suspēdant ab officio ꝛ beneficio donec se purgauerit q⁹ calūniādi ani mo processit ad huiusmodi crimīa,pponēda vt ceteri simili pe na pterriti ad infamiā platoz suoz de facili,pcedere non p sumāt. Ber. Nō p ex tex.q⁹ ad denūciationē vnius tiī pōt cōmitti ingsitio ēt ꝑ ēpm denunciatū ad ħ qō dixi post Jo.an.in.c.lz.s.ti.,pri. Nō 2° q⁹ cōmissa examīatiōe ali cuius causę nō vī cōmissa diffinitio sz dz diffinitio reserua ri ꝛ remitti ad delegātē.de quo in.c.i.de seq. Itē nō q⁹ lz denūciator nō se inscribat ad aliquā penā tiī puniri dz si deficit in,pbādo. Itē collige denūciatū absolucēdū si suf ficiēter crimīa nūciata,pbata nō sunt.ꝛ sic non est locus de nūciatiōi iuramēti in supplemētū,pbationis.pro boc vide bo.tex.cū glo.in.c.tam lris.s.de testi. In gl.i.in fi. nō. gl.q⁹ lz in accusatiōe vel in pura ingsitiōe nō regraī admo nitio vt nō.in.c.lz.beli.j.de simo.secus qñ ingsitio cōmitti tur ad denūciationē alicuius.nō gl.qz ꝓprium sensit in.c.gli ter ꝛ qñ.s.ti.,pri.ꝛ ibi dixi. In glo.ij.ibi calūniari ꝑsu mitur sicut in accusatore ꝛc.nō bene glo.iuncto tex.q⁹ ō ca lūnia cōuincī accusator seu denūciator eoipo q⁹ nō ,pbat. ꝛ idem tz bar.in.l.i.ad turpil.ꝛ in.l. atletas.§. puaricator ff.de bis q nō.infa.ꝛ ibi est glo.sing.de hac mā ponens ca sus exceptos in qbus nō statim ꝑsumīt calūnia q⁹ deficit ī ,pbādo. Primus casus est qñ qs accusatur ex necessitate officij vt in tutore vt.l.ij.C.q accu.nō pos. Scōus casus ē qñ ex necessitate ħ facit vt qz heres q teneī vindicare necē defuncti.l.cū fratrē.C.de bis q.vt indig. Tertius rōne im mēsi doloris vt qñ maritus accusat vxorē de adulterio vt ī l.q̄uis.C.de adul. Quart⁹ qñ pp īmēsitatez delicti vt qñ accusat de falsa moneta.nā vt facilius repiaī accusator ius nō vult vt deficiens īcōtinenti ꝑsumaī calūniari vt.l.i.C.ō fal.mo. Itē fallit fm bar.ibi rōne īfamie vt si accusat⁹ erat infamatus de delicto.pro boc bo.tex.in.l.miles.§.mulier ff.de adul. Itē si audiūt illū criminosuz a fidedignis pīonis secus si a vilib⁹.facit.c.ingsitiōis.j.de sen.ex. Item fallit si testes deceperūt accusatorē vt qz ,pmiserūt testificari ꝛ ,p miserūt ꝛ defecerūt pro boc bona gl.ij.q.iij.paulū. Itē fal lit si semiplene accusator ,pbauit fm Gin.ꝛ facit qō nōt io. an.in.c.cū dilecti.de elec.ꝛ Specu.in ti.de accu.ad fi. In bis ergo ꝛ simlib⁹ casib⁹ lz qs deficiat in ,pbādo.nō pre sumiī statim calūniari.sed iudex ex officio suo dz ingrere. vtrū fuerat calūniatus.ꝛ si repiret euidēter calūniā punict calūniatorē ēt in istis casib⁹ vt in pal.l.i.§.i.ad turpil.ꝛ nōt glo.in pal.§.puaricator.regulariter ḡ extra bos casus ꝛ si miles cōis est opi.q⁹ eoipo q⁹ qs deficit in ,pbādo ꝑsumiī calūniari:ꝛ sine alijs indicijs pōt puniri de calūnia qō cui dent,pbaī ħ vbi papa se tiī fūdat q⁹ nō repit aliqō delicto rum ,pbatū.ꝛ facit.ij.q.iij.q nō ,pbat.ꝛ.ij.q.viij.qsqs. di cit tiī bar.in.d.§.puaricator.q⁹ ista non est ꝑsumptio iuris ꝛ de iure īmo admittiī ,pbatio īnocētie.ꝛ iō dicit se putare q⁹ anteqūz iudex puniat calūniatorē dz sibi statuer terminū ad ,pbādum īnocentiā suā. Sed hoc dictū vī pma fróte ꝛ istū tex.vbi papa nō statuit terminū ad se excusandū. īmo ī cōtinēti mādauit eum puniri.ſ.suspēdi donec ,pbaret īno centiā suā ꝛ videt in hoc iste tex.mirabilis.vt pmo puniaī calūniator de calūnia ꝛ postea recipiat ,pbatiōes sup īnno cētiaz cum deberet esse totū oppositū maxie fm illā theori cam bar.ꝛ sensit ħ Host.ꝛ ideo admittiī ista,pbatio īnocē tie.qz ꝛ si nō plene tiī aliqualr ,pbauerat vt in tex. alias enī fm eū admittiī purgatio īnocētie.alli qō hz in auē.de iud. §.porro.ꝛ sic sensit apte q⁹ ex toto deficiēs in,pbādo venit puniēdus pena calūnie nec admittiī ,pbatio īnocentie qō ē ō bar.in loco palle.nec doc. ħ hāc ꝓpietatē tāgunt.satis pu tarē posse eque distīgui vt accusatore ex toto ōficēte iudex nō debeat ponere penā momētaneā accusatori nisi prius admittat suas,pbatiōes sup īnocētia.nā satis esset inbuma num ꝛ acerbū nō admittere,pbatiōes cuz possz ex cā calū nia accusari.ꝛ,p boc.bo.tex.ħ ī fi.ꝛ in.c.i.de ele. li. vi. sed penā successiuā pp ꝑsumptionē ortā ex deficiētia pōt ipo nere cū illa limitatiōe donec se purgauerit.ꝛ ita pōt itelligi iste tex.ꝛ sic nō,pcederet opio Host.ħ q⁹ purgatio nō ad mittiī si ex toto defecissz in,pbādo.pōt tiī saluari dictū suū qñ vellet se purgare p iuramētū tiī.,put ipse Host. sentit sec⁹ si p alias verisiles ꝑsumptiones.vt.s.dixi.ꝛ ħ nō. In eadē gl.ibi p sacrm suū ꝛc.sz,ppe finē gl. cōcludit q⁹ istud arbitrariū erit qz purgatiōes hodie sr arbitrarie ḡ si velit q⁹ isti cōmissarij poterūt idicere purgationē p suuz sacrm vel adūgere duos vel tres cōpurgatores fm q⁹ eis videbiī. host.hic dicē sufficere solū iuramētū.qz nō hz tex.de purga

tione. Sz certe opio glose mihi plus plz. qz tex. dicit q; ca nõice dz se purgare: ⁊ purgatio canonica ẽ arbitraria. vt: j de pur. cano. p totũ. ij. q. v. oĩb⁹. ⁊. c. cõsuluisti. Itez potest canonice purgare inocẽtiã suã, pbãdo aliquez modũ de supdictis vel cõsimiles. In ea. gl. ibi pena illius q denũciat ⁊c. Sz ꝓ hoc ⁊ ꝓ tex. fortiter opponit. ille q denunciat agit ad pniam. ⁊ iõ nõ tenet se inscribere ad aliquã penã ẽt extraordinariã. vt dic tex. in. c. sup his. s. ti. pri. Itẽ pena calũnie ẽ vt puniat sititudie supplicij. sed iste denũciator ñ agebat ad aliquã penã. g deficiẽs h nõ debebat puniri. innocẽ. hic nõ rñdet ad ꝓriũ. sed dicit nõ. q; grauiorẽ pena afficit denũciator calũnioſus q3 denũciat⁹ cõuict⁹ qz denunciatus cõuict⁹ fuisset cõpulſus tñ agere pniam sed denunciator calũnioſus h suspẽdit ab offõ et beneficio. do. Lar. dicebat q; oportebat itelligere istũ tex. q; agebat ad certã penã q̃si velit q; hic loquat de denũciatiõe canonica ⁊ finis erat ad certã penã iponẽdã ista est magna restrictio ad istũ tex. ⁊ ꝓ opi. oĩum doc. ⁊ h. c. bacten⁹ p oẽs intellectũ est vt ꝓcedat ẽt cũ agit ad pniam. ⁊ minie sunt mntãda ⁊c. ff. de legi. l. minie. ⁊ ad h adduco istũ tex. in fi. dum dz istũ deber suspẽdi ne de facili ad infamiã platoz ꝓsiliat: põderat g fama q̃ orit ex denũciatõe ⁊ nõ pena. Itẽ si fuisz actũ ad certam penã fuisset facta inscriptio ad penã extraordinariã: vt in. c. sup his pal. ⁊ iõ itelligo istũ tex. vt ꝓcedat ẽt in denunciatiõe q̃ fit ad pniam. Et ad ꝓria rñdeo ⁊ p ad. c. sup his. fateor. n. q; denũciãs nõ bz se inscribere: qz non agit ad penam sed si deficit tũc pp infamiã quã conat⁹ ẽ iferre denũciator dz puniri, put dr hic. nã infamare aliũ est graue delictũ de pe. di. i. homicidioz ⁊. vi. q. i. deteriores. ⁊. c. ex merito. ⁊. v. q. i. c. i. ⁊. ij. ⁊ hoc aptissime voluit lra in fi. hic. naz si aliqualr nõ puniret denunciator de facili q̃libz, ꝓsiliret ad denũciandũ aliũ. nec valet argumẽtũ. nõ se inscribit g non dz puniri: tolle instãtiã. Obijciẽs ꝑ electũ nõ cõfirmatũ ñ se inscribit: qz nõ tẽdit ad penã. vt dic tex. i. c. sup his. s. ti. pri. ⁊ deficiẽs in, pbatõe tñ punit. vt in. c. i. de elec. lib. vi. Nec ob. 2° ꝓriũ: qz in odiũ calũnioſi inductũ est vt puniat sititudie supplicij. Iz si nõ repit cõsimilis pena qz ad penã nõ agebat dz puniri alio mõ qz nõ dz calũnioſe ꝓsilire ad infamiã alteri⁹ ⁊ crimia nõ debẽt remanere ipunita. Et p h babes itellectũ hui⁹. c. ⁊ rõnẽ ipius tene mẽti.

De simonia. Rubrica.

Cõtinuari põt ista rubrica ad ꝓcedẽtes h ordine. Sup visum est de accusatiõib⁹ ⁊ calũniatoribus. nũc restat videre de bis crimib⁹. ⁊ qz iter cetera simonia obtinet ꝓmũ locũ. nã cetera respectu hui⁹ pro nihilo reputant. i. q. vlt. c. fi. iõ tractaturus auctor de crimib⁹ ꝓmittit de simonia. ⁊ qd sit simonia. vñ dr quot modis ꝓbat. qs admittat ad accusandũ vel testificãdũ ⁊ quot modis dicat qd spũale vide plene. i. q. i. i ſũma ⁊ in gl. se. Et, ꝓprie simonia est volũtas studiosa vel cupiditas emẽdi vel vẽdẽdi aliqd spũale vel spũali ãnexũ. ⁊ dixi volũtas vel cupiditas qz spũalia vendi non possunt sed ex volũtate sola vendẽdi vel emendi egressa tñ ad actũ cõmittit simonia.

Ordinãdo.

Breue ẽ vel põt sic sũmari. Epus ꝓ ordie ab eo cõferendo vel mistri vel nõrij nihil tpale exigere debẽt. Et duo sunt dicta. 2ᵐ ibi pro ordiatõe. Casus lr̃alis. Propositũ fuit in synodo gnãli vtrũ, p ordinatiõe aliqd accipi possz. Et rñdet q; pro ordiatiõe nullus aliqd accipiat nec ordiatus aliqd det. Ber. Nõ p ex tex. q; vbi ꝓncipale dz esse gratuitũ oĩa accessoria ⁊ circũferẽtia debẽt etiã esse gratuita. vñ nõ solũ, phibet eps q ordinẽ cõfert aliqd pro ordie recipe sed ẽt alij mistri q sunt accessorij ⁊ coadiuuãt ipm epm in celebratiõe. In gl. ij. ibi archidiacon⁹ ⁊ si itelligat de eo loqtur tex. ꝺ voce q̃ vocant, pmouẽtes vl fort de illa voce q̃ rñdet in scrutinio sm formã. c. vnici ꝺ scrutinio. vel itelligi põt sm Ostof. de diacono q cãrat euãgeli

um ⁊ h magis cõsonat antique. Sed põt dici q; in vtroq3 ipoz ⁊ in qbuscũq3 administrantib⁹ h. c. vẽdicat sibi locum qz ordo dz gratis cõferri. In gl. in v. vendere. in fi. duo sunt h examinãda. Primũd nũq nõri⁹ possit licite, p suo labore aliqd capere. 2ᵐ nũqd datio alicuius tpalitatis sponte oblate possit licite sine peccato recipi. Ad ꝓmum cõclude breuiter post gl. ⁊ docto. q; aut nõrius bz salariũ de publico puta ab epo ⁊ nihil dz exigere. Aut nõ bz salariũ ⁊ tũc aut suũ offiũ est adeo necessariũ in ordiatiõe. vt nisi ipe seribat ordo nõ dicat recte collatus ⁊ tũc cũ offiũ suũ sit de cõferẽtib⁹ administratiõnẽ nihil põt exigere. Ego tñ nõ video q; offiũ scriptoz possit ee tale vt necessario regrat ad ordinem legitie cõferendũ: ⁊ ideo simplr põt dici q; ex quo nõ bz salariũ de publico recte põt, p labore suo pecuniaz exigere ⁊ istud. c. voluit ꝑm Inn. tollere cõsuetudinẽ quorundam locoz in qbus oẽs officiales ⁊ ministri petebãt pecuniam. Quo ad 2ᵐ cõclude q; pro ips spũalib⁹ nõ dz aliqd cõferri ẽt gratis pro h iste tex. in fi. vbi ordinãdus, phibet dare: sed si nõ pro ipsis spũalib⁹ ꝓncipr sed ex caritate q̃dam aliqd spõte conferẽt licite recipi põt. vt in. c. ⁊ si qõnes j. eo. ti. Op. extra glo. ꝑ. tex. ⁊ vz q; nõrius indistincte recipere possit. nã in curia romana nõrij exigunt pecunias ⁊ papa scit ⁊ tolerat. imo est facta taxatio quãtũ solui debeat pro qualibet bulla: ergo ⁊ in alijs locis nõrij licite recipere pñt. ar. i. c. in causis. s. de re iudi. nam ipsi⁹ curie actio nra dz esse instructio sicut dicimus in actiõib⁹ xpi in. c. significasti de ele. Sol. dicũt doc. q; i curia romana nõrij nõ bñt salarium: iõ licite exigũt. vel i curia romana ñ bz locũ titulus de simonia sicut nec in curia ꝓncipis bz locũ. l. iulia de ambitu qđ est verũ ꝑm Host. in bis que sunt simoniaca qz ꝓhibita. secus in ꝓhibitis qz simoniaca vt dicit glo. i. c. ex parte de off. dele. dicit Host. q; Iz papa nõ ligẽt ꝓpria cõstitutiõe i bis que sunt simoniaca: qz ꝓhibita. tamẽ deberet ipe ꝑ ceteris abstinere. qz si i se boc non sit malũ est tñ spẽs mali a qua ꝑcepit apostolus abstinẽdũ vt i. c. cuz ab omni specie mali ꝺ vi. ⁊ bo. de. Item decoloratur status ecclesie ergo dz abstinere. i. q. vij. ⁊ si illa. Et h faciunt ad. q. nõbilem, nunqd papa iuoluat crimẽ simonie si de facto recipit pecuniã pro collatione alicuius prelature seu beneficij. ⁊ exꝑsse nõ reperi hãc. q. examinatam per doc. nisi qz do. Lar. h simplr dicit q; nõ cõmittatur simonia q̃si inferendo hic ex predictis q; titulus beneficij videtur de iure positiuo ⁊ papa vtitur eo iure ⁊ i istis non ligatur. vt in. c. propositum de concess. preben. Ego semper tenui oppositum ⁊ ita repetendo. §. qz vero in. c. extirpande de prebẽdis posui super hoc conclusionẽ q; si beneficiũ bz administratiõem ordinis vel executiõem clauiuz ẽt papa inuolutur vitio ⁊ peccato simonie. secus si non habet administratiõem ordinis vel executiõem clauium. vt sunt ista hospitalia vel alie administrationes tẽporales. primũ, pbo rõne. nam Iz ipse titulus beneficij sit de iure positiuo: tñ executio ordis seu ptãtis clauiũ est de iure diuino. nam ⁊ ordo erat i veteri testamẽto ⁊ videns executionem ordis videt vendere ipm ordinez ⁊ gratiam dei ⁊ ista sunt simoniaca i se ⁊ ideo prohibita. i. q. i. q. studet. vnde debes scire q; quando aliqs ordiatur recipit tñ potestatẽ soluendi ⁊ ligandi i habitu non aũt i actu. xij. q. i. ecce sufficienter cum. c. se. hic est q; non potest qs absoluere vel ligare parochianum alterius quãtũcunq3 sit sacerdos. si tñ sibi confertur beneficiũ. tunc datur sibi aliqua executio ordinis. que qdem executio est in se mere spũalis ⁊ de iure diuino. ⁊ pro hoc vide bonã glo. in. c. Iz. j. de penis. ⁊ tex. cum glo. in. c. ex diligẽti. j. c. ⁊ sic intelligo. i. q. i. presbyter. ⁊. i. q. iij. altare. ⁊ in collatiõe epatus nulli dubium ẽ q; papa cõmitteret simoniã. i. q. i. reperiũtur. qz epatus est ordo. ⁊ cum ista sint cõnexa non excusãtur dicendo se recipere pecuniã pro tẽporalibus qz venditio vno ex cõnexis neutrũ inuenditũ relinquit. i. q. iij. siquis obiecerit. Sed in alijs beneficijs non habẽtibus executionẽ ordinis papa nõ cõmitteret simoniã qz prohibitũ est in illis tñ de iure positiuo quo papa nõ ligatur debet tñ abstinere rõni-

bus predictis. Et in oibus casibus puto q̄ ille qui dedit ex pacto pecuniā pape nō sit tutus quo ad deū nec pōt sine peccato administrare in beneficio. Et in casu in quo papa nō cōmitteret simoniā exquo extrabat cōstitutio ꝓhibitiua subditus incidit in penā sicut in simili disputat Jo. an. qō nem. Cauet statuto epi q̄ ludens ad azarrū sit excōicatus an ludens cū epo q̄ fecit excōicationē incidat in excōicationem. ⁊ cōcludit q̄ sic lz ipse eps nō sit excōicatus: q̄ nō potuit ipse ligari sua cōstitutiōe: ita disputat in regula cui lz ō reg. iur. li. vi in mercu. ita ēt ad ꝓpositū vbi papa nō ꝑmitteret simoniā exquo recipiēdo pecuniā ex pacto nō suspendit ꝓstitutionē, ꝓhibitiuā: dans pecuniaz cōmittit vitiū simonie. ⁊ sic nō pōt agere pniam retēto beneficio: vt in. c. in quisitionis in prin. s̄. de accu. ⁊ plenissime hunc articulum ꝓsequor in dicta repetitiōe.

q **Qui alium.** Breue est. sed pōt sic sūmari. Deponendus est q̄ p pecuniā aliquē eiecit de ecclia sua se postea intrudēdo. Nō ꝑmo ex tex. vnū cāsum i quo fit depositio: lz ꝓcedatur p viam inq̄sitionis. Aliq nī volunt intelligere ħ. c. q̄i fuit ꝓcessum p viā accusatiōis. sed ꝑmū veri⁹ q̄ tex. loqtur indistincte ⁊ cōmisit iste duo peccata. nam succedit in locū viuentis ⁊ cōmisit crimē simonie de quo dic, vt in. c. inq̄sitionis in ꝑin. s̄. de accu.

s **J dominus.** Quilibet catholic⁹ admittit ad accusandum de crimie simonie ⁊ 2ª pars ibi nō igit ⁊c. Casus lr̄alis. Querebat virū quilibet catholicus admittendus sit in accusatōem simoniacoz. rñt pa. q̄ quilibet admittēdus est. arguīto a minori. si. n. dñs q̄ sint sine peccato lniam accusandi dedit vni sez iudeo sceleratissimo cuz dixit. Si male locutus sum. ⁊c. multo fortius nullus catholicus repellēdus est: īmo potius exortandus vt veritatē asseuerat ad repellēdam simoniacā ꝓuitatē. Ber. Nō ꝑ ex tex. ar. q̄ supioz pōt accusari p inferiorē ad ħ. c. lz. ⁊ .c. veniēs. s̄. de accu. Scēdo nō cāsum in quo lite pēdēte qs ꝑsuatur q̄si possessiōe beneficij ⁊ officij. ⁊ itellige hūc tex. q̄i accusatus erat infamatus de simonia. vt in gl. nā p atrocitatē delicti concurrēte infamia sit suspensio donec cā finiat. vt in. c. inter de pur. ca. ⁊ idē in alijs magnis crimiñibus cōcurrēte infamia. ⁊ vide q̄ nō. Jo. an. in. c. inter. j. ō pur. ca. ⁊ in. c. i. de accu. li. vi. Jn gl. i. ibi. q̄ztuncū qz sit occultus. pōdera. q̄ gl. vī sibi ꝓria. q̄ ħ dicit q̄ simoniac⁹ in ordine quātūcūq̄z sit occultus est suspēsus. j. in v. si vo. dicit q̄ si est occultus nō est suspensus quo ad alios. Et vt clare habeas hūc articulum aduerte ad duo. ꝑmū nunqd simoniacus sit suspensus. ²m nunqd possit ꝓhiberi ne missaz celebret. Ad ꝑmū dic q̄ aut est simoniacus in ordie ⁊ quātūcūq̄z sit occultus est suspensus quo ad se ⁊ quo ad alios q̄ ⁊ alij peccāt audiēdo diuia ab eo. xxxij. di. §. vex. ⁊ nōt Jnno. in. c. ranta. j. eo. ⁊ ita itelligē hanc particulā g'o. Si vo est simoniacus quo ad beneficiū si est manifestus ⁊ notorius suspensus est quo ad se ⁊ quo ad alios. ar. in pal. §. vex. ⁊ nōt Jnn. in pal. c. tāta. nisi delictū simōie fuisz omissum eo ignorante. vt q̄ pater vel alius dedisset pecuniā eo ignorante. ar. i. q. vij pītium. sed cū hoc scīuerit dz dimittere beneficiū. si vo est occultus ⁊ tūc est suspēsus quo ad se ⁊ nō quo ad alios sicut quilibet peccator. i. ipe peccat celebrādo. sed alij nō peccāt cuz audiēdo ⁊ sic loqtur gl. in fi. ⁊ sentiunt ħ doc. Quo ad scēm dic q̄ aut notoriū est euz esse simoniacū ⁊ nedū dz ꝓhiberi īmo deponi ꝑm ea que leguntur ⁊ nōn. in. c. inq̄sitionis. s̄. de accusa. Aut hoc nō est notorium nec īfamatus est ⁊ nō dz ꝓhiberi vt. s̄. dixi. Aut in famatus ⁊ dz ꝓhiberi vt ħ. nec ob. opposito gl. q̄ iam iste est suspensus ipo iure. q̄ in tex. nō dī q̄ debeat suspēdi. sz q̄ debeat ꝓhiberi. nam ⁊ suspēsus posset de facto celebrare. ideo dz ꝓhiberi quasi ꝓhibitio cōferat ad factū suspēsio ad ius. Itē vt dicit Jo. an. pōt, ppzie suspēdi lz sit suspē sus. nā sicut excōicatus a canone posset excōicari ab homine vt in. c. ita quorūdam. j. de iudeis. ⁊ qō ibi nōt gl. ita suspensus a iure pōt ēt suspēdi ab hoie. Abbas.

q **Quotiens.** Idez dicit qō p̄cedēs nisi q̄ illud. c. loqtur in accusatione istud loqtur in inq̄sitiōe ⁊c. illud loqtur de simoniaco in genere istud declarat de ordie. Et ex his colligūtur opposituōes que possunt formari de superfluitate. Nō ꝑmo ex tex. q̄ simonia dī hereſis. Nunqd autē quilibet simoniacus sit hereticus. dic ꝑm Jnn. q̄ nō. sed ille esset hereticus q̄ crederet gr̄am sancti spūs posse precio acquiri. Alij vo ħ nō credentes sed dantes pecuniam ꝓ auiditate habēdi beneficiū vel cōsequēdi ordinē nō sunt hereticī sed simōiaci. sed pp īmanitatē criminis appellat hereſis ⁊ ex his infero ad id qō nōt gl. in. c. siqs pecuniā. lxxix. di. nūquid papa possit accusari de simonia cū possit accusari de hereſi. xl. di. si papa ⁊ dicēdū q̄ nō pōt accusari nisi cōcurrent tria que nō. in glo. in illo. c. si papa ꝓcalle. ⁊ tenementi.

s **Jcut simoniaca** Simoniacus ē deponēdus. ħ. d. Casus lr̄alis. Querebat de pena iungēda simōiaco. Et rñt pa. q̄ sic simōiaca pestis sui magnitudie alios morbos vincit ita sine aliq̄ dilatiōe cū ō ipa constiterit de ecclesia debet eliminari atq̄ expelli. Ber.

Nota primo ex tex. q̄ simonia appellatur ħ pestis. sicut enim pestis inficit hominez ⁊ multos. ita simonia inficit q̄ reddit ipsum inhabilem ad executionem officij. ⁊ tanta est cupiditas consequendi beneficia vt multos inficiat sic pestis. Nō 2º casum spālem vbi in crimine graui ⁊ grauissimo ꝓcedit p sola signa. i. p verisiles ꝓbationes. nā regula iter in crimiñibus debēt esse ꝓbationes luce clariores. l. sciant cuncti. C. de ꝓba. canonizata. ij. q. viij. ⁊. v. q. vi. epiphaniū. sed in isto crimie simonie in odiū sui admittūtur p sumptōes. ⁊ ita i crimie hereſis de quo in. c. cū cōtumacia de here. li. vi. ⁊ in. l. ij. C. de here. Jn gl. i. in fi. vel dic ꝑz host. q̄ homicidiū ē horribilius sed crimē simonie ē grauº vel simonia est grauº delictū quo ad inficiendū caracterez vñ puto sic dicēdū q̄ aut qs credit posse acqrere p pecuniam gr̄am dei. ⁊ tūc cū iste sit hereticº grauius peccat. vt dixi in. c. precedēti. sed vbi euitat hereſis tūc homicidium est grauius delictū respectu cōmittentis ⁊ illius in quē cōmissum est. sed quo ad inficiēdū caracterem simonia in ordine est grauius delictū qō bene nō.

t **Tanta** Simoniacū accusare pō fuus meretrix ⁊ criminosus. h. d. ⁊ duas hz partes sicut duas reddit rōnes. 2° ibi itē ois. Casus lr̄alis. Dubitabaṫ circa crimē simonie q̄ pso ne in ipfius ꝓbatiōe essent accipiēde. Et rn̄dit pa. q̄ pp magnitudinē crimis simōie fui aduersus dn̄m ⁊ qlibet crimi/nosi admittunt̄ ad accusationē ꝑ simōiacos. Itē ois pecca tor pōt cātare missaz ꝑter simōiacū quē qlibet accusare ꝓt ēt meretrix vt ab ordie male accepto rēoueaṫ. Ber. Nō p̄ ex tex. casum i quo fuus pōt esse in iudicio ēt accusando dn̄m. ⁊ est spāle in crimīe simonie. regulr̄ aūt fui nō stāt in iudicio de quo. ff. ō iudi. l. vlt ceteris. iij. q. iiij. c. pe. Se cūdo collige q̄ sub dispōne gnāli q̄ criminosi admittunt̄ ad exercitiū alicui⁹ act⁹ nō cōprehendit meretrix nisi spāliter de ea caueaṫ q̄ clare innuit hec lr̄a. nā p̄ dixerat quoslibz ad mitti ēt criosos. ⁊ postea subiūxit ⁊ meretrices. lz. n. ⁊ ipsa crimīosa sit. tn̄ pp ei⁹ vtilitatē repellit̄ gnāliter a legitimis actib⁹ ⁊ spālis ꝓuisio regrit̄ circa ipsi⁹ habilitatez ar. in. l. qn̄ alexādrū. C. de adul. ⁊ l. q adulter. ⁊ facit h̄. c. ad statu ta loquētia de crimīosis. In gl. i. ibi si accusatus fuerit i famatus. h̄ limita qn̄ cleric⁹ accusaṫ a laico crioso. tunc. n. regrit̄ vt accusatus cleric⁹ sit male fame: secus q̄ vbi laic⁹ a laico vel cleric⁹ a clerico. de quo plene dixi in. c. cū. p. alle. in gl. ⁊ in. c. p tuas. j. e. ti. In glo. ij. i p̄n. hec so. lz p̄ma frōte videaṫ vera tn̄ in veritate nō ꝓcedit. nā ⁊ simoniacus in ordie est p̄cisus ab eccl̄ia. q̄ nullū spāle poneret iste tex. i simoniaco ⁊ ēt sequētes. Sol. gl. possent ipugnari. iō con/clude breuiter posit Inn. q̄ alios peccatores ēt p̄cisos ab eccl̄ia toleratos nō tenemur vitare ēt in diuīs. nā licite audi mus diuīa ēt ab excōicato tolerato. ⁊ facit. c. cū nō ab hoīe j. de sen. excō. lz possim⁹ in occulto eos vitare vt erubescē tes agāt pn̄iam. ar. i. c. vestra de coha. cle. ⁊ multi. Sz simo niacū in ordie q̄z tūcū q̄z occultū tenemur vitare in diuinis vt in. §. vex. xxxij. di. ⁊ sic intellige tex. q̄ peccator ēt si p̄ci sus toleratus tn̄ ab eccl̄ia pōt quo ad alios celebrare lz ipe peccet celebrādo. Sz simōiac⁹ i ordie quātūcūq̄z tolerat⁹ nec quo ad se nec quo ad alios ꝓt missaz cātare. In. c. gl. ibi mūl renūciet bn̄ficio ⁊c. Cōclude lari⁹ assumēdo aliq̄ di cta Inn. q̄ aut qs est simoniac⁹ in ordine aut in bn̄ficio. p̄ casu suspēsus est quo ad se ⁊ quo ad alios nec ꝓdest renū/ciare beneficio nec dispēsaṫ cū eo nisi ꝑ solū papā. i. q. i. in c. gr̄am. Si vo est simōiacus in beneficio. ⁊ tūc si est occul/tus nō est suspēsus quo ad alios sed quo ad se tn̄. ⁊ si renū ciat beneficio pōt ordinē suū exeq̄ post peractā pn̄iam. sed illo bn̄ficio retēto in quo fuit simonia cōmissa nō pōt ageꝛ pn̄iam vt in. c. iquisitiōis in p̄n. s̄. de accu. si vo est manife/stus ⁊ tūc est suspēsus ēt quo ad alios. ⁊ lz renūciet bn̄ficio eget tn̄ dispēsatiōe sicut qlibet notori⁹ crioſus vt in. c. fi. de tēpo. or. Sz pōt cū isto dispēsari ꝑ ep̄m dūmodo nō sit ille eps q̄ cōmisit simoniā. vt nō. iij. q. v. pn̄itū. Itē q̄ dixi q⁹ notori⁹ simoniac⁹ in bn̄ficio ē suspēsus quo ad alios ē verꝫ qn̄ simonia fuit cōmissa eo sciēte. sec⁹ si eo ignorāte puta ꝑ p̄rem vel amicū tūc nō est suspēsus quo ad alios sed nō po test illud bn̄ficiū licite retinere sine dispēsatiōe vt pal. c. pn̄itū. ⁊ q̄ nō. in. c. sicut. ⁊. c. nobis. j. e. ti.

n **On satis.** Simoniacū est p̄ciuz recipe/re pro ingressu religiōis ꝓ porarib⁹ vel capellis cōcedēdis pro p̄latis istituen/dis pro cōcedenda sepultura pro chrismate pro oleo sancto pro bn̄dictiōib⁹ nubētium vel alijs sacr̄is nec valet ꝓsuetudo in ꝓriū. h. d. cū se. Diuidit. naz p̄mo ponit cōsiliū triplr̄ ꝓhibitiuū diuisim cui⁹ trāsgressores ⁊ cōsen sores dicit simoniacos. 2° cōiuncti ponit aliā triplicē ꝓhibi tionē dānans p̄riā ꝓsuetudinē ⁊ cām reddit. 2° ibi pro sepl/tura. Casus lr̄alis. In. c. isto ꝓhibeṫ ne ab his q̄ trāse/unt ad religionē aliq̄ pecunia regraṫ nec poratus vel capel lania pro aliquo p̄cio alicui cōmittaṫ. ⁊ q̄ ꝑ fecerit taz ille q̄ dedit q̄z ille q̄ recipit vel cōsentit simoniā cōmittit: nec pro aliquo spūali vlla exactio attēteṫ nō obstāte aliq̄ cōsuetudi ne q⁹ diuturnitas tpis nō diminuit peccatū sed aug. ⁊ in se. c. idē dr̄. Ber. Nō p̄ ex tex. q̄ ingressus religiōis ē qd spūale vn̄ pro eo nō dz aliqd tpale exigi. alz cōmittr̄ simo nia vt h̄ de quo plene dicet in. c. qn̄. j. eo. vbi hr̄ ō istis mo malib⁹. Scōo nō q̄ pariter simonia ꝓmittitur siue p̄ci pio tpis institutiōis aliquid tpale ex pacto detur siue ānua pars redditus cōstituaṫ. nā videt̄ cōferre bn̄ficiū pp illuz ānuū redditū q̄ est qd tpale de quo aliqd. j. tangā. Ter tio nō q̄ tā recipiēs tpale pro spūali q̄z dans ⁊ cōsentiēs si ue mediatores inoluntur vicio simonie ad h̄. c. p ingsitio nem. s̄. de elec. ⁊. c. ij. de cōfes. Vltio nō q̄ cōsuetudo nō excusat in istis imo aggrauat peccatū qō itellige qn̄ diu p/seuerauit in peccato ꝓtextu cōsuetudis de quo. vi. q. i. imi/tare. ⁊ in. c. fi. de cōsue. ⁊. j. c. ꝓri. In gl. i. in fi. nō ex gl. duas bonas theoricas ⁊ practicas cōficiēdi instrm̄ qn̄ aliq̄ puella recipiṫ in monialē vt nō detur aliqd ex pacto sed pu re pro deuotiōe sua ipsa puella vel ei⁹ pater offerat mona/sterio aliqd. Scōa practica est vt si h̄ cōtingat ex defe tu fa cultatis redditus monasterij q⁹ p viā cuiuscūq̄ ꝓtestationis siue intimatiōis dicaṫ volēti intrare vt secū aliqd apporꝛet vn̄ possit viuere. nō aūt dz deduci i pactū. ⁊ ita itelligo Inn. i c. tua. j. e. vbi vr̄ sentire ꝑ istā gl. de quo ēt p Joan. an. in. c. qm̄. j. c. Sed q̄ro extra gl. dr̄ h̄ q⁹ nō debēt cōcedi eccle sie seu capellanie sub ānuo redditu. nunqd religiosi q̄bus sunt cōcesse alique eccl̄ie ad vsuz ꝓpriū possint licite conce dēdo oēs fructus retinere sibi ānuā pensionez. ⁊ cōcludūt h̄ doc. q⁹ sic. nec ob. e. ꝓhibemus nec. c. significauit. s̄. ō cē sibus. q⁹ verꝫ est q⁹ cēsus nō dz ponī ecclijs sed fructus q̄ debent̄ alicui bene p̄nt vendi vel locari vt in. c. vr̄a. ō loca. ⁊ facit q̄ nō. in. c. de monachis. ⁊ in. c. auaricie. de p̄ben. ⁊ in cle. i. de iurepa. Et h̄ faciūt ad q̄nē quotidianā. nunqd cardinales possint cōcedere bn̄ficia eis cōmēdata sub an/nua pensiōe. Et circa h̄ sic cōclude q⁹ aut volunt locare cō mēdaz exīntez apud eos ⁊ p̄nt sicut qlibet bn̄ficiatus ven/dere ⁊ locare fructus sui bn̄ficij vt in pall. c. vr̄a. spūalia tn̄ nō debēt locari de quo dic vt dicā in. c. qm̄. ⁊. c. fi. j. ne p̄la. vi. su. aut volūt renūciare titulo cōmēde. vt bn̄ficiū cōferaṫ alij ꝑ papā ⁊ tūc si ꝓcedit pactū vt habeat certā pecuniā nō est dubiū q⁹ cōmittr̄ simonia ⁊ magis cōmitteret ipse car/dinalis q̄z ille q̄ cōfert q⁹ ipe nihil ꝓfert. sed tn̄ renūciat cō mēde ⁊ recipit pecuniā ex pacto. est. n. illa renūciatio simo niaca ad h̄ q̄ nōt gl. in. c. ex pte. s̄. de offi. dele. Sed caute la posset sic adhiberi. dūtn̄ n̄ p̄cedat p̄rius p̄uata pactio vt papa ex officio suo iduceret cardinalē ad renūciādū. ⁊ po stea apponeret certā pēsionē beneficio vacāti soluendā car dinali ānuatim ꝑ istitutēdū ⁊ hoc trāsiret sine vicio simonie. ar. optimū in. c. nisi de p̄bē. nam ⁊ si pro vita religiosoꝛ qn̄ q̄z apponūtur iste pēsiones eccl̄esijs. forti⁹ pro sustētatione cardinaliū quoꝛ cōsilio regit̄ orbis. ⁊ absq̄z dubio cōsulti us ꝓuideret vniuersali eccl̄ie apponēdo huiusmōi pēsiones potius q̄z cōcedēdo eis eccl̄ias in cōmēda q⁹ destituuntur sic eccl̄ie ꝓpio rectore ⁊ male ōseruit ipis eccl̄esijs i spūa libus ⁊ temporalibus.

c **Cum in ecclesie** Sūmatū ē. s̄. i. c. p cedēti. ⁊ diuidit q⁹ p pōt factū horribile. ⁊ excusationē cōsuetudis i probat. scōo illā reprobat q⁹ simoniacam ibi ne igitur. Nō p̄mo ex tex. q⁹ praua cōsuetudo pōt appella ri lex mortis. appellaṫ. n. lex q⁹ ab impijs vt lex ⁊ p̄uileg ū obseruaṫ ió radicitus ⁊ velociter est extirpāda. vt. viij. di. mala cōsuetudo appellaṫ lex mortis q⁹ iſert mortē eternaz sed quo ad penā tpalē multū excusat vt nō. iij. di. deniq̄z ⁊ in. c. cū venerabilis de ꝓsue. Scōo ex eodē vbo colligo q⁹ peccatū succesiuū est grauiꝰ ⁊ grauior pena afficiēdum q̄z sit momētaneū ⁊ q⁹ peccatum detinet tpaliter ⁊ iuisibiliꝛ q̄ viculataz seu alligatā sicut vicula tenēt corpus visibi liter. Vltio nō q⁹ oia spūalia largo mō p̄nt appellari sa/cra vt colligit̄ ibi seu alijs sacr̄is ⁊c. ꝓprie tn̄. vij. sunt sacra de qb⁹ in. c. veniēs de trāsac. ꝑ gl. In gl. ij. i fi. vel dic p̄m Ain. q⁹ h̄ ꝓcedit de iure ciuili. ō iure vocanonico nō valeṫ cōsuetudo aliq̄ vt pro spūali aliquid deb̄ tpale. Et an ⁊ qn

possit aliq̃ cõsuetudo in huiusmõi introduci. dicã in. c. ad apostolicã. j. e. In glo. in v. bñdictiõib⁹ nubẽtium ꝛc. ibi gña nõ cõferẽ. Jo. an. h. ꝛ in. c. vnico de sac. vnc. determiat ꝑriũ dicẽs q⁹ ẽt in mãimonio gña cõferẽ. ꝛ ad. c. cõnubia al. ꝓ ꝑrio rñr q⁹ i bñdictiõib⁹ nubẽtiũ ꝛ i alijs sacris adest ꝑntia sci spũs ꝛ gña. sed in mrimonio in actu. s. copule carnalis lz nõ adsit ꝑntia sci spũs pp horrorẽ. ꝛ qz homo efficitur totus carne⁹ põt rñ ibi adesse gña. puta si facit cã reddẽ di debitũ. nã tũc cõiunx meret. xxxiij. q. v. c. i. xxvij. q. ij. si tu abstines. Hec ẽt valet ar. glo. dũ dicit q⁹ ꝓ bñdictioni bus nubẽtiũ nõ dz aliqd exigi. qz cõferẽ gña spũs sci. ꝛ mã ꝓhibeẽ exactio pecunie. exẽplũ in elec. Et an sit indistincte vex q⁹ in mrimonio possit licite iteruenire pecunia. conclude q⁹ ꝓ dote ꝛ ꝓ donatiõe pp nuptias licite põt iteruenire: qz ꝓprie nõ daẽ ꝓ mrimonio. i. vt ꝑbaẽ ipm mrimoniuz. sed ꝓ onere mrimonij. vt in. c. p vestras. s. de dote post diuor. resti. Itẽ añ mrimoniũ ꝑctuz põt iteruenire donatio iter sponsos dũmodo cõferaẽ in tps mrimonij. vt in l. i. C. de dona. ante nup. sed in mrimonio ꝑbẽdo si inducaẽ alter ad mrimoniũ nõ valet dõatio seu ꝓmissio facta ab altero cõiugũ. qz vĩ fieri ob turpẽ cãm. s. libidinis extorquẽde. ita vult tex. nõbilis in. l. si ita stipulatus. §. si tibi. ꝛ in. l. si dinortio. ff. de v. ob. dicit tñ singulr bar. i vtroq; loco q⁹ si puella erat nobilis ꝛ vir esset plebei⁹. tũc licite põt aliqd donari. vt ꝑbaẽ mrimoniũ. qz vĩ donatio remuneratiua ꝛ i ꝓpẽsatiõe parẽtele. ꝛ nõ cã libidis qõ est valde notanduz. Et p hec dicta bar. audio bar. de sali. cõsuluisse q⁹ valet donatio facta inter cõiuges qñ est remuneratiua huiusmõi recepti vt si ꝑ effectũ cõiugalẽ maximũ beneficiũ collatuz est vxori p vir et eꝫ. ita q⁹ alter alteri fit obligat⁹ ad ãtidora. tũc. n. lz donatio ꝛ obligatio facta ẽt nõ expectata morte alterius cõiugũ. qz simplex donatio ꝓhibeẽ inter cõiuges vt in. c. fi. de dona. iter vi. ꝛ vxo. nõ aũt donatio remuneratiua. illa enĩ ꝓprie ꝛ stricte nõ est donatio cũ nõ ꝓcedat ex mera liberalitate. vt. l. i. ff. de dona. sed ꝓcedit vt satisfiat obligatõni ad antidora. l. sed ꝛ si. §. cõsuluit. ff. de peti. here. ꝛ in. c. cũ creatura de cele. mis. ꝛ in. c. cuz in officijs de testa. ꝛ hec nota. Extra glo. q̃ro nunqd possit licite dari pecunia sacerdoti q nõ vult aliter baptizare an poti⁹ sit sacrm baptismatis relinquẽdũ. de hoc vide bo. gl. in. c. baptizãdis. i. q. i. vbi vĩ cõcludere q⁹ aut iste baptizãdus est adultus ꝛ nõ dz aliqd ꝛtribuere lz poti⁹ baptisma relinquere. qz exquo credit ꝛ nõ deficit p eũ quomin⁹ baptizeẽ. habeẽ ꝓ baptizato. ar. in. c. debitũ. ꝛ qõ ibi nõ. s. de batis. ꝛ in. c. ij. de ꝑby. nõ bapti. ꝛ qõ ibi nõ. in gl. alis baptizet seipm rm illaz gl. hoc tñ vltimũ pax ꝓdesset. qz dña dz eẽ inter baptizantem ꝛ baptizatũ in pal. c. debitũ. Itẽ dic q⁹ põt se facẽ baptizari a laico qz a quocũ q̃z collatus sit tz vt in. c. i. in v. sacrm. s. de sum. tri. Si vo est infans tũc sunt opi. Quidã. n. dicũt nihil esse tribuẽdũ. sed potius infantẽ dimittẽdũ sine baptismo. qz nõ dz qs peccare vt infans acgrat vitam eternam. xiiij. di. qõ ait lotb. ꝛ ibi gl. ꝛ xlvi. di. sicut. alij dicũt q⁹ lz nõ deberet dari tñ potius q̃z dimittere infantem sine baptismo pecunia esset dãda. ꝛ hoc itellige qñ nõ repit alius q sciat baptizare. putarent q⁹ licite põt ꝑ casu dari pecunia lz illicite recipiaẽ qz iste q donat ducẽ⁹ necessitate donat nõ vt einat spũale sed poti⁹ vt tollat impedimẽtũ illicite prestitũ huic sacro sicut in simili dicim⁹ de recipiẽte pecuniã ad vsuram vt si volũtarie hoc faciat iducẽdo aliũ ad vsuraz cõmittendã peccet. secus si hoc faciat ex necessitate vt nõ. in. c. super eo. j. de vsuris ꝛ facit qõ nõ. s. c. ꝓri. Scõo queritur nũquid licite detur pecunia pagano vt se baptizet. de quo vide gl. in. c. q̃z pio. i. q. ij. ꝛ recitant opi. ꝛ qdã dicũt q⁹ licite põt dari exẽplo beati siluestri q bona tpalia pollicebatur paganis vt facerent se xpianos. alij ꝑ. mihi placet hec opi. q⁹ aut faciũt pp pauptatẽ qua pagani nolũt venire ad fidẽ xptianã. ꝛ tũc licite eis possz pecunia ꝓmitti. nã multi inducti multas diuitias cõgesserũt ex vsuraria prauitate. ꝛ timent venire ad fidẽ qz oz eos oĩa male ablata restituere. hoc. n. casu puto pecuniã eis posse ꝓmitti vt veniãt ad fidẽ. sed si nõ hñt, ꝓpositũ veniẽdi ad fidẽ nisi ex cupiditate pecunie, ꝓmisse. tũc puto ꝑriũ qz ꝛ talib⁹ pax ꝓdest baptismus. xv. q. i. nõ est. ĩmo peccãt qz abutunt bono ꝛ dãtes nõ euadẽrent peccare. ar. xxxiij. q. v. ad fidẽ. sed fm ꝓmũ mẽbrũ arbitroz fecisse beatũ siluestrũ. Ultimo q̃rit̃ qd si pecunia daẽ epo vt simoniace nõ cõferat spiritualia. dicũt doc. q⁹ simonia est ex pte recipiẽtis nõ aũt ex pte dantis.

c **Cum sit** Breue est. Mõ ꝑ casuz i quo ꝑter visitationez debeẽ ꝓcurató qñ. s. epꝰ siue ꝓlatus vadit ad cõsecrãdũ ecclias. Et dicit h Ui. ꝛ doc. cõiter post eũ q⁹ i nullo casu ꝑstabiẽ ꝓcuratio ꝓlato pro offo suo ipẽdẽdo nisi in casibus iure expressis. ꝛ nõ hoc dictũ tanquã singulare quia quotidie allegaẽ. Exigẽs ꝑ ꝓcuratoem dz allegare casum exꝑssum fm doc. sed ego putarem q⁹ in similibus expressis possit ꝓcuratio exigi ad hoc qõ nõt gl. ꝛ doc. in. c. sicut. s. de accu. ꝛ tex. iuncta gl. simili in. l. i. C. de cõdi. inde. ꝛ in c. statutũ post ꝑn. de rescrip. li. vi. non. n. oẽs iuris articuli ꝑñt lege cõplecti. sed est de similib⁹ ad similia ꝓcedẽdũ. vt l. nõ ꝑñt. ff. de legi. et in. c. cũ dilecta. de cõfir. vtil. vel inuti.

In gl. i. ibi potius pro labore ꝛc. banc opi. tenuerũt quidam sed nõ plz Host. qz sequeret q⁹ data vicinitate locoꝝ nõ deberet ista ꝓcuratio. nõ bene h dictũ host. ex hoc. n. sẽtit q⁹ q̃ztũcũq; qz ecclia cõsecranda sit vicina cpatui. nihilominus põt a cõsecratore exigi ꝓcuratio qõ plz. tuz qz ista lra loquit indistincte. tum qz idem videmus in ꝓcuratiõe debita rõne visitatiõis. qz debeẽ ẽt ab ecclijs que sunt in ꝓpria ciuitate. vt in. c. venerabili de cẽsi. Est ꝑ hec ꝓcuratio ãnexa visitatiõi ꝛ cõsecratiõi. ꝛ datur nõ pro labore sacri. qz daretur pro ipo sacro cũ sit cõnexa. i. q. iij. sigs obiecerit. sed ꝑstabiẽ in signũ cuiusdã supioritatis. ꝛ vt facilius ꝓlati inducaẽ ad visitãdũ ꝛ cõsecrãdũ facit qõ nõt Inno. in. c. romana de cẽsi. li. vi. Quare aũt in cõsecratiõe ꝛ visitatiõe exigi põt ꝓcuratio. ꝛ nõ fic a baptizãdis. vide gl. x. q. iij. relatum que dicit h fieri ne ꝓp auariciã seu paupratẽ boies subtraherent seu submouerentur a sacro baptismate. Et nota banc gl. in q̃ztũ dicit q⁹ ꝓp defectũ facultatũ ecclie dz epꝰ ꝓ ꝓrijs sumptibus ecclias cõsecrare. tene mẽri.

d **Et hoc.** Cõuictus de simonia deponẽdus est. Idẽ in infamato q se purgare ñ põt. 2° ps ꝓncipalis i bi regem. Casus lr̃alis. Epꝰ exomeñ. añ suã electionẽ ꝓmisit archidia. quoddã bñficiũ ꝛ cuidã clerico quẽdã ꝓratum vt vterq; electiõi siue cõsentiret. Itẽ rex ꝛ alij ꝓncipes pecuniã receperũt vt electiõi cõsentirent. q̃ fuit archieps. qd esset sibi agẽdũ sup ꝑdictis. Rñt pa. q⁹ si notoriũ est dictũ archidia conũ ꝛ clericũ recepisse ꝓmissa ob cãm illã vel exinde confessi fuerit in iure vel legitie cõuicti ab altaris mĩsterio ppetuo sunt deponẽdi. Si vo nõ est notorium. nec cõuicti sunt vel cõfessi. sed publica laborat infamia indicẽda ẽ illis purgatio in q̃ si defecerit sunt puniẽdi. Rex aũt ꝛ ꝓnceps sunt inducẽdi. vt si qua receperũt a dicto epo vt electiõi ꝓrestarent assensum ecclie exomeñ. restituant cũ illa sine periculo aĩe retinere nõ ꝑñt. Ber. Nõ ꝑ ex tex. qõ pp vitiũ simonie ẽt cõmissum in electione ꝑlati dz qs deponi ab officio ꝛ bñficio qõ itellige vt dixi i. c. inq̃sitiõis. s. de accu. Secũdo nõ q⁹ pariter punit õ simonia is de cui⁹ crimĩe notorie ꝓstat vel ꝓfessus seu ꝓuictus. Tertio nõ q⁹ lz crimẽ simõie sit exceptũ ꝛ multa in eo sint spãlia. sola tñ fama nõ sufficit ad puniẽdũ de hoc crimĩe. Itẽ nõ q⁹ infamato ẽt õ graui crimĩe põt a ꝓncipio indici purgatio ꝛ deficiẽs i ea põt puniri vt auctor sceleris qõ limita rm ea que dixi in. c. accedẽs. s. de accu. Ultimo nõ qõ reges ꝛ ꝓncipes ꝛ alij laici recipiẽtes pecuniã vt ꝓsentiãt electiõi seu ꝓmotiõi ad aliquã ꝑlaturã tenẽtur illã pecuniã restituere ecclie õ cuius ꝑlatura agebaẽ. lz nõ ꝓuenerit ex bonis ecclie. ꝛ h iõ qz in ignominiã illius ecclie fuit data pecunia. iõ in recõpẽsatiõe iniurie est illi ecclie restituẽda qõ bene nõ in practica. nã cõfessores ꝓncipũ vel ignorãtia ducit vel vt applaudãt ꝓncipibus negligũt eos ad pniam inducere. ꝛ multi tales sunt

hodie in orbe de quor salute difficilĕ est cũ decedãt in ta li peccato. nã peccatum nõ dimittit nisi restituat ablatũ vt i regula peccatũ de reg.iu.li.vj.⁊ i.c.cũ tu.j.de vsu. In glo.i v.cõfessi ibi extra iudiciũ nõ ꝑiudicat ⁊c. intellige gl. q ꝓfessio fcã extra iudiciũ sup crimĕ nõ ꝑiudicat.s.ad plenũ ꝑduc tñ iudiciũ validũ ad supponẽdũ cõfessũ torture vt nõ gl.⁊ doc.i.l.capite quito.ff.ꝺ adul. Et qñ trãsit i nomẽ spe cificũ ꝺlicti ĕt p ene ꝑiudicat.vt figs extra iudiciũ gloriatur se cõmisisse tale crimen.nã tũc punitur pro ꝺlicto gloriatio nis:vt est tex.i.c.q̃z fit.j.ꝺ excess.pla.Et sentit Inn.i.c.p i quisitionẽ de elec.q cõfessio extra iudiciũ de crimĕ est suf ficiens ad ꝑuandũ quẽ bñficijs suis:cuius ꝯrium ipsemet sensit in ꝑal.c.q̃z fit.de hac mã plenissime dico in.c.at si cle rici de iudi. In ea.gl.ibi timore,pbatiõis.nõ singulr gl. q quotidie solet allegari.⁊ idẽ nõt gl.xv.q.vl.in sũma ⁊ dr cõfiteri timore ,pbatiõis qñ iã accersitus erat ad iudiciuz: secus aũt qñ nõ ꝓcedẽte aliquo stimulo spõte iuit ad iudici um ⁊ cõfessus est crimĕ:q tũc hec ꝓfessio dr oio spõranea ⁊ p hanc gl.dico limitandũ dictũ Inn.in.c.q̃liter ⁊ qñ.ij.ꝺ accu.vbi dixi q figs ꝓfitetur crimĕ q̃ztũcũ qz graue nõ ꝓcedẽte directo ordie ꝑ eum poterit ꝑponi pena q̃ztũcunqz grauis statuta pro delicto ꝓfessato:intelligo.n.qñ tam voca tus erat ad iudiciũ.lz nõ p accusationẽ:secus si spõte acces sisset.host.tñ dicit ꝺ q ĕt qñ timore,pbatiõis qs cõfitet ĕt in aliquo parcẽdũ est sibi:lz nõ in totũ ⁊ erit arbitrariũ q̃z ta ps pene ꝺulgeat.ar.in.c.fi.de trãsa.sed hoc dictũ host. nullo iure ,pbat.animo oĩa iura parĕ penã infligũt convi ctis ⁊ ꝓfessis in iudicio vt hic ⁊ in.l.si cõfessus.ff.de custo.reo.⁊.c.ij.de cõfess.cũ multis similib⁹.⁊ facit illud nõbile dictũ Inn.in ꝑal.c.q̃liter vbi vult acrius puniri cõfessũz p viam ingnitiõis q̃z cõvictũ vt ibi dixi. In gl.in v.depo nendi ibi fi agatur in modũ inquisitiõis ⁊c.hoc ,pcedit vbi agit ꝑ simoniacũ in ordie:⁊ tũc.n.indistincte fit depositio ĕt ab ordie.q retẽto ordie male accepto nõ põt agere pñiaz ⁊ ita intelligo.c.ingnitiõis alle.in gl.⁊ ibi dixi.sed si eĕt simo niacus in bñficio:tũc nõ vr q p viã ingnitiõis debeat fieri depositio.ar.j.eo.insinuatũ:⁊ plene tetigi in ꝑal.c. ingnitio nis ⁊ dic vt ibi. In gl.in v.regẽ ibi nõ ꝓfirmat electio ⁊c põdera gl.q apte sentit q patron⁹ ĕt laicus eccle collegia te bz cõsentire in electiõe ꝓlati adeo q eo nolẽte consentire nõ firmat electio.sed in veritate hoc est falsuz de iure si pa tronus nõ ꝓtendit aliquã cãm legitimã ꝺicẽdi nisi hoc ha beret de iure spãli ⁊ a solo papa de quo vide bo.tex.cũ gl. s.de iurepa.nobis.facit tex.in.c.cũ terra.s.de elec.⁊ forte iste rex habebat ꝺ in ꝓuilegũ sicut audio regẽ francie ⁊ ali quos ꝓncipes orbis hẽ ex ꝓuilegio ptãtem cõferẽdi certa bñficia de ꝓsuetudie:tñ hoc nõ posset acqri p laicũ ĕt si eĕt tãri tpis cuius initij memoria nõ esset.vt nõbiliter dic̃ Jo. an.in.c.ij.de ꝓbẽ.li.vi.in nouella. In gl.fi.in fi. Vel di stingue clari⁹ ꝑm host.⁊ do.an.q aut qrit de eccliã secula ri aut regulari. primo casu aut ille q dedit pecuniã nõ bz vñ viuat ⁊ tũc restituet isti q dedit.ar.in.c.veniẽs.j.e.⁊ ar.eo rũ que nõ.in.c.qõ te de cle.coniugatis. Aut bz vñ viuat.⁊ tũc aut oẽs de eccliã deliquerũt aut particulares de eccliã. ꝑ casu oẽs de eccliã debent deiici ⁊ pecunia dz applicari illi ecclie.q nõ applicat ipsis crimiosis cũ inde eiiciant:secus si nõ eiicerent q tũc dz applicari fisco ꝓncipis. s.pape ꝑm host.q distribuat in pias cãs.turpia.n.lucra a fisco extor quentur.l.fiscus.ff.de iure fis.Si vo sõlus ꝑlatus seu pti cularis de eccliã deliqt tũc ipse solus punit ⁊ pecunia ap plicabit ecclie:in cuius ignominiã data fuit vt hic. Scdo mẽbro ꝓncipali cũ queritꝰ i eccliã seculari aut oẽs de eccliã deliquerũt.⁊ tũc dat pecunia ei q dedit vt iret 2m monaste rium.vt in.c.veniẽs.j.e. Si vo ꝓcularis de eccliã deliquit tũc ne ꝺlictũ suũ noceat eccle tenet dare pecuniã 2° mõaste rio quo ad vsufructũ tñ ⁊ mortuo igresso redibit ꝑ mona sterio.⁊ sic põt itelligi finis gl.vt limiter illud.c.veniẽs.

c **Cum essent.** Simoniacus ẽ pro tpali obsego bñficiũ ecclĕastri cũ ,pmittere.primo ponit decusam cõtrouersiam ⁊

,pcuratoris donationẽ.2° diffinitionẽ ⁊ ei⁹ cãm ibi cunqz: Casus lr̃alis. R. clericus ⁊ nobilis vir Guil.erãt in pñ tia do.pa.pro cõtrouersia quã iter se bẽbant qz nobilis ille in curia do.pa.morã diutius trabere nõ poterat.ꝑ se in cã illa ꝓstituit ,pcuratorẽ:partib⁹ in ꝑsentia pape ꝓstitutis cle ricus ille ꝓfessus ẽ q miles ille ,pmiserat ei dare eccliã illã sup qua litigabat:si quoddã negociuz ipi⁹ milicis posset in presentia pape ,pmoueri.⁊ qz promissio illa ꝓtinebat simo niacã prauitatẽ eidẽ.r.papa iposuit silẽtium sup eccliã ipsa Ber. Nõ ꝑ ex tex.ar.clericũ posse eẽ,pcuratorẽ siue sol licitatorẽ in cã laici:qꝺ dicit vex abbas i curia romana seu in foro ecclĕastico.⁊ pro ꝺ.c.q venerabilẽ iũcta sup̃scriptõc s.qui fi.sint legi.secus sentit i foro seculari. Sed dic q ĕt i foro seculari nõ ,pbibeat clericus promouere vnũ negociũ laici.⁊ iura que prohibẽt clericũ exercere negociũ laici de bent intelligi generaliter qñ indistincte exercẽt ,pcuratõez secus i vno negocio.⁊ ita intellige in officio aduocatiõis.ꝺ est singulare dictũ Inn.⁊ mẽti ꝓmendãdũ in.c.vnico ꝺ ob lig. ad rõ.⁊ idem tacite sentit in.c.sed nec.ne cler. vel mo. Scdo nõ ex tex.q de ,pmouendo negocio apud sedem apostolicã nõ dz qs recipe ,pmissionẽ maxie alicui⁹ spũa litatis ꝓsequẽde.⁊ hodie curialis vel alius recipiẽs vel fa ciens ,pmissionem de aliqua vtilitate vel re cõsequenda vel obtinẽda gratia apud sedẽ apostolicam ẽ ipso iure ex cõicatus.de quo plene dic vt in extrauaganti bonifacij q̃ i cipit excõicat⁹.⁊ hodie multi icidũt in hãc excõicationem. In glo.i.i fi.nõ duo singulr in ista glo.primuz q potest qs licite fuire alicui ꝑlato ⁊ sperare ab eo bñficiuz spũale nec ex ꝺ cõmittit simonia:lz sequat collatio.mi ꝺ gl. dic q nõ dz fuire ꝓncipaliꝛ hac intentiõe quasi.ꝺ.q põt ab eo in genere sperare bonuz tpale ⁊ scdario ĕt bñficiũ spũale.sec⁹ si nõ esset idone⁹ ad illud fuitiũ vel fuitiũ nõ esset honestũ. do.an.pro ꝓcordia dicit q aut seruiẽs ⁊ recipiẽs seruitiuz habent respectũ ad certuz beneficium.⁊ procedat ista glo. vt nõ liceat hac intẽtione principaliter duci.aut tendunt ad beneficiuz incertũ ⁊ ,pcedit illa glo. Joã. Ego non video bonaz rõnem diuersitatis inter beneficiũ certũ ⁊ incertum nec puto q in aliquo casu licituz sit principaliter seruire pro spũali bñficio ꝓsequẽdo.nec ꝑlatus licite ꝓfert si principaliꝛ ducatur ad ꝓferẽdũ pro seruitio tpali recepto.qz id qꝺ i se debitũ est ⁊ honestũ nõ dz exerceri fauore humane gre.sed recto iudicio.vt in.c.nemo.j.e.⁊.xi.q.iij.§.fi g.⁊ in.c. gra ue ꝺ ꝑbẽ.sed scdario bene põt bñ talis spes ⁊ ita voluit gl. in.c.qd ,pderit.lxi.di.⁊ Inn.in.c.venerabilẽ ꝺ elec.in fi.i vbo fiducia.⁊ itelligo gl.in illo.c.sunt nõnulli.i.q.i.bz istã gl.⁊ illud.c.qd ,pderit.Et faciũ hec ad qõnẽ quã ponit ꝺ host. Eps recepit quẽdaz clericuz ad fuitiũ spũale ⁊ tpale ꝑstanduz,promittẽs sibi certũ salariũ ãnuatim donec sibi,pui derit ꝺ bñficio cõperẽti.nunqd hoc sit licitũ.⁊ cõcludit q sic dũmodo spãliter ex pacto se nõ obliganerit ad fuitium tpale ꝑstandũ nec cõmittit simonia si remittat postea sala rium cũ cõfertur bñficiũ.qz salariũ erat sub cꝺitiõe ⁊ fcã cꝺitiõe expirat obligatio istitu.ꝺ v.ob.i.§.ois.secus si,p missio fuisset pura ⁊ ꝓpetua qz tũc bene cõmittit simonia si remitteret tpale pro spũali cõsequẽdo ar.in.c.veniẽs. s.ꝺ testi.q putarẽ primũ dictũ host.,pcedere qñ ꝑlatus nõ indu citur ad cõferẽdum bñficium principaliꝛ pp fuitium tempo rale vel spũale recipiẽdum.sed qz ille meretur ⁊ cã impulsi ua ⁊ non finalis sit ꝑstatio fuitij,ar.in.c.graue.ꝺ ꝑbẽ.nam video q nõ ẽ licitum recipe,pmissionẽ bñficij cõferẽdi pro voce ꝑstanda in electiõe.vt in.c.ꝺ h.s.e.eodẽ modo nõ vr licitum ĕt pro spũalibus fuitijs recipe,pmissionem bñficij cõferẽdi.secus vt dixi si ista eĕt cã impulsiua. Et ex bis hẽs decisum qꝺ scdo põt colligi ex glo.nunqd sit licitum clerico fuire ꝑlato pro bñficio consequẽdo.⁊ nunquid ꝑlatus boc casu licite confert.

i **Insinuatum.** Notorius simoniacus in bñficio ab illo depo nitur. Idẽ in infamato q se purgare nõ põt.primo ponit papa narrationẽ sibi factã ꝑ quã 2°,puide-

ri mãdat.2ª ibi vñ. Casus lr̃alis. In eccl̃ijs cisterciensis ep̃atus q̃ plures clerici p̃ simoniaz dicũtur b̃ie ingressum. ꝺ quo sunt ifamia notati. vñ mãdat pa. diocesano episcopo quatenus si publicũ ⁊ notoriũ fuerit aliquos i eccl̃ijs illis p̃ simoniã itrasse eos ide remoueat. illis aũt quorũ crimẽ publicũ ⁊ notoriũ nõ ẽ si tñ laborãt ifamia publica. ĩdicat cũ. v. vel. vi. manu sui ordis purgatõem in qua si defecerit b̃ificijs illis ꝑpetuo ꝑuet eosdẽ. Ber. Nõ p̃ ex ter. q̃ simoniacus in b̃ificio nõ deponitur ab ordie q̃ nõ cõuincit̃ p̃ viã accusatiõis. sed ꝑuatur b̃ificio simõiace acgsito de quo dic vt dixi in. c. ingsitionis. s̃. de accu. possz ẽt alia pena mulctari cũ ista nõ sit ꝓpria pena. ꝓ hoc bo. ter. in. c. cũ clerici. s̃. de pac. Scõo nõ q̃ infamato põt a ꝑn. indici purgatio alia ingsitione sup̃ veritate crimis non ꝑcedẽte. sed in ea deficiẽs punit̃ ac si fuisset cõuictus p̃ ingsitõez. Cõtra hoc tñ fortiter obstat. c. significasti. j. ꝺ adul. ⁊ qꝺ dixi in. c. accedens. s̃. de accu. nam vbi indictionẽ purgationis nõ ꝑcessit certus modus agendi ꝺz deficiẽs in ea tñ suspẽdi a b̃ificio. sed hic nõ apparet q̃ certus modus nõ ꝑcessit. g̃ non debẽt isti ꝑuari b̃ificijs suis i casu quo defecerunt in purgatõe. So. ꝓnium vꝰ difficile ⁊ non tactum hic. Sed oz rñdere altero de duobus modis q̃ aut ꝺ ꝑcessit ingsitio formata ad ꝑuationẽ b̃ificioꝝ ⁊ deficiẽtibus ꝓbationibus fuit indicta purgatõ. vel 2º põt itelligi q̃ sit spãle in crimĩe simonie: vbi nõ requirunt̃ ꝓbationes ita clare ⁊ manifeste. sed debent incõtinẽti repelli de eccl̃ia cũ aliq̃ signa nõbilia ꝯstant de crimĩe ꝯ simoniacũ vt i. c. fĩ simoniaca. s̃. e. Et ẽt circa vnũ aliud vꝰ hoc. c. deuiare a nõ. in. c. q̃liter. el. ij. s̃. de accusatõibus. vbi dictũ fuit q̃ data notorietate crimis qualitercũq; ꝓcedatur ẽt si p̃ viã ingsitionis ꝺz fieri depositio ẽt ab ordĩe exquo crimẽ est graue ⁊ facit. c. cũ non ab homĩe. s̃. de iudi. vbi dep̃bensus i crimĩe deponitur. fortius q̃ crimẽ est notoriũ deponi ꝺz. ꝺ ẽt ꝓnũ nõ tangit̃ ꝺ sed põt dici q̃ ẽt ab ordĩe isti potuissent deponi vt factũ fuit in. c. de ꝺ. s̃. eo. sed ꝺ eps iste tñ quesiuit de ꝑuatione b̃ificioꝝ ⁊ papa rñdet vt in lr̃a. In glo. fi. ibi transit ad violẽtã ⁊ c. nõ istã gl. singl̃r quã soleo quotidie allegaꝛ ad reddẽdã rõnẽ verã quare deficiẽs i purgatõe punit̃ vt ꝯuictus. nõ enĩ punit̃ ex p̃sumptiõe ꝓbabili tñ q; illa nõ sufficit ad cõdẽnãdũ quẽ de crimĩe. vt i. c. lr̃as de p̃sum. sz p̃sumptio ꝓbabilis orta ex ifamia trãsit i violẽtã. cũ reꝰ deficit in se purgãdo ⁊ violenta sufficit ad cõdẽnatiõez: vt i. c affferte. s̃. de p̃sump. ⁊. l. idicia. C. ꝺ rei vẽdi. que fic ꝺz itelligi. vt dico in. c. iij. ꝺ ꝓba. Simile nõt gl. nõbilis in. c. cuz cõtumacia. de bere. li. vi. vbi p̃sumptõ orta ꝯ suspectũ ꝺ bene si transit in violẽtam si stat in excõicatiõe p̃ ãnuz. Simile ẽt in. c. rursus. ⁊. c. quicũ q;. xi. q. iij. Collige ẽt ex hac gl. q̃ ex infamia orta ꝯ aliquẽ orit̃ ꝓbabilis p̃sumptio lz teneat locũ accusatoris. ⁊ facit aliquẽ gradum ꝓbatõis. lz ꝯrium sentiant doc. in pal. c. qualr̃. Et an ⁊ qñ infamia seu fama ĩducat certũ gradũ ꝓbatõis nõ p̃ canonistas i. c. veniens. i. s̃. de testi. ⁊ p̃ Bar. i. l. ꝺ minore. §. tormẽta. ff. de q̃stio. Et p̃dicta possunt ĩduci ad statutũ quo cauet̃ q̃ cõuictus ꝺ certo crimĩe debeat puniri certa pena. nunqd deficiens i purgatiõe habeatur ꝓ conuicto vt possit puniri pena statutaria. ⁊ vꝰ q̃ fic q̃ deficiẽs i purgatõe punit̃ tanquã actor sceleris vt ꝺ ⁊ in. c. ꝺ ꝺ. s̃. eo. ⁊ i. c. accedẽs. s̃. de accu. Jrẽ statuta recipiunt iterp̃tatõem a iure cõi. vt i. c. cũ dilectus. s̃. ꝺ consue. nõt Inn. i. c. cãm. s̃. ꝺ rescrip. ⁊ bar. i. l. oĉs populi. ff. ꝺ iusti. ⁊ iure. Cõtrariũ puto vex q̃m deficiens i purgatõe est interp̃tatiue ⁊ nõ vere cõuictus. vt dicit glo. nõ. i. fi. i. c. iter. j. de pur. cano. Sed in statutis non habet locũ intellectus interpretatiuus. debent enĩz verba ꝓpria ⁊ stricte capi: nõ aũt ficte. q; fictio in eis locũ nõ hẽt l. ij. §. hec aũt verba. ff. de nego. ge. ⁊ nõ i. c. i nr̃a. j. de iniurijs. Nõ obst. q̃ dixi statuta debere iterpretari ꝑz ius cõe q; debet intelligi q̃n ius ꝓcedit nõ p̃ fictiõez ⁊ i. ꝓpietatez sicut ꝓcedit in hac mã. ⁊ facit q̃ nõt Jo. an. in regl̃a ꝓ possessore. de reg. iu. li. vi. i mercu. vbi elegãter põit an ⁊ quãdo ⁊ qualem iterpretatiõez recipiant statuta. ꝺ puto vã nisi statuta disponerẽt i materia iuris nõ deuiando a dispositione iuris. sed potius alleuiando penaz. nam tũc statutum recipit oĉs limitatiões ⁊ iterp̃tatões iuris etiã impropꝛias ⁊ strictas vt in. c. cum dilectus. ⁊. c. ad audiẽtiam. de cle. non resi. facit qꝺ nõt Li. i. l. q̃cunq;. C. de ser. fugi. Ultimo ꝺ q̃ritur de vna. q. tacta p̃ Host. nunqd isti deficienti i purgatõe post ꝑuatiõem fẽm possit dispẽsatiue p̃ ep̃m restitui beneficiuz. Et ꝯcludit q̃ nõ. q; cũ ifamia duret nõ posset sine scandalo dispẽsari. ij. q. v. presbyter. Sed ꝺ dictũ non puto ĩdistincte ver q; ñ ꝺz plus opari fictio seu p̃sũptio violenta q̃ veritas vt nõ. in. l. iiij. ff. ꝓ socio. sed si iste fuisset vere cõuictus de simonia posset certo casu secum dispẽsari g̃ fortius qñ nõ fuit cõuictus vere sed iterpretatiue. ⁊ an ⁊ qñ possit dispensari cum simoniaco ad illud beneficiuz vel ad aliud plene nõ. in. c. post translatiõem ꝺ renũciatiõe. vbi Jo. cal. ponit vnã distinctiõem nõ. ẽt in. c. penul. ꝺ ele.

n **Nemo.** Simoniacũ ẽ p̃cio vel fauoꝛe celaꝛ peccatoꝛẽ vel recõciliare añ pniaz vel digne penitẽtem a recõciliatõe remouere. b. d. Et 2ª pars p̃incipalis ibi nec quẽq;. Casus lr̃alis. Statuit alexã. q̃ nullus p̃sbyter aliqꝺ emolumẽtuz recipiat a quocũq; publice peccãte vt ep̃o vel eius mĩstris celet peccatum illius nec ꝓ respectu cuiusq; p̃sone cõsanguinitatis aut familiaritatis dimittat q̃n peccatũ ĩnotescat. Scõo dicit q̃ nullũ digne penitẽtem vel ẽt minus digne penitẽtem ꝓpter gr̃am vel fauoꝛem ad reconciliatõem adducat ⁊ testimoniũ reconciliatõis ferat eidem vel pp aliquem liuoꝛẽ siue odium remoueat a recõciliatiõe qꝛ vtrũq; simoniacũ est. Ber. Nõ p̃ ex ter. q̃ simonia cõmittit nõ solum ĩpendendo aliquid spũale ꝓ tpali. sed ẽt omittendo spũale q̃ tenebaꝛ ĩpendere pp cõmodũ alicuius tpalitatis ⁊ sic õmittit̃ simonia qꝺcũq; spũale cõmittaꝛ vel omittaꝛ ꝓ cõmodo tpali. Scõo nõ ar. q̃ sacerdos põt ferre testimoniũ ꝺ recõciliatione ⁊ pnia peccatoris. idem nõ in. c. testimoniũ de test. Sic ẽt doctoꝛ põt ferre testimonium de vita ⁊ pitia scholari. viꝺ bo. ter. cũ gl. xij. q. i. i. c. i. ⁊ i. l. nĉi ni. C. de aduo. diuer. iudi. ⁊ p̃ ꝺ ura semp putaui q̃ in numero. vij. doctoꝝ debẽtiũ approbare scholarẽ doctoraꝺũ possint cõputari doctoꝛes pntantes qꝛ cum semp ipsi assũmant̃ tã q̃z ꝓpꝛij magistri scholaris examinandi. melius ⁊ vberius ipsũ pnt ferre testimoniuz de peritia scholar s q̃z alij doc. forenses q̃ per alia tpa nõ habẽt noticiam de pitia scholaris nec tã q̃z suspecti sunt repellẽdi. qꝛ eoipso q̃ pñtant cum tã q̃z idoneũ videnꝯ euz approbar̃. Ultimo nõ q̃ id qꝺ est iustum ⁊ honestũ nõ ꝺz exerceri fauoꝛe cõsanguinitatis vel p̃iuate amicitie alꝫ qꝺ ĩ se est honestum ⁊ iustum efficitur ꝺ honestũ ⁊ iniustũ. sile ĩ ĩnĩa que põt esse iusta ex cã ⁊ ex ordĩe tñ ex aĩo efficitur iniusta. vt cũ cõdẽnat subditum potius odij cã q̃z delicti. xi. q. iij. §. si ergo. ⁊ facit ad ea que dixi. i. c. cũ essent. s̃. eo. In glo. i. ĩ fi. nõ banc glo. qꝛ facit ad iterp̃tatõem statutoꝝ ⁊ ꝯtuũ ⁊ alteriꝰ dispositionis. vt dictio vtis resoluat̃ in particularẽ vt euitet̃ absurditas. nã ipossibile eẽt vt sacerdos possz b̃ie qꝺlibet tẽporale ꝓ celando peccato ideo exponit̃ qꝺlibet. i. aliquod de qbusdam. In glo. ij. ĩ fi. Jteꝛ ex alio ꝓnũ est multũ a remotis. nam logtur qñ qs recipit mercedẽ vt ĩdicet furez seu sernũ fugitiuũ. nec posset recipe pecuniã vt non ĩdicet. qꝛ esset ꝯ bonos mores. vt dr̃ in pal. l. iiij. de condi. ob turpem causam. ⁊ an ex offo iudicis possit cõpelli ad indicanduz nõ ibi ⁊ dicã i. c. q cum fure. j. de fur. Sz op. ꝯ glo. ⁊ ꝯ tex. ⁊ vꝰ q̃ ꝺ nõ sit cõmissa simonia qꝛ simonia est studiosa volũtas vel cupiditas emẽdi vel vendẽdi spũalia. vt nõ. i. q. i. in sũma. sed hic nõ vendit̃ aliqd spũale. g̃ ⁊ c. So qdaz dicũt q̃ illa diffinitio nõ est auctẽtica. host. ꝯ dicẽs q̃ illa est simo me mentalis diffinitõ ⁊ ꝺz addi cum ope subsecuto. qꝛ sola volũtas nõ facit quẽ simoniacũ nisi sequat̃ effectus. Triplex est ergo simonia. quedã mẽtal̃ qñ nullo p̃cedẽte pacto expsso sed tacite agit̃. vt det̃ spũale ꝓ tpali ⁊ diffinit̃ vt. s̃. dixi q̃ est studiosa volũtas seu cupiditas opere subsecuto vẽdendi vel emẽdi aliqd spũale vel spũali ãnexũ. est ⁊ simo

nia cõuentõnalis qñ̃ ꝓtes exꝑſſe cõueniũt ĩter ſe. vt detur ſpũale ꝓ tꝑali. ⁊ iſta diffinit̃ ſic ſm hoſti. q᷑ eſt ſpũaliũ vl̃ ſpũalibus ānexoꝝ ꝑcedẽte pacto ꝓmiſſiõis cõditiõis modi ſeruitij vel alicuius tꝑalitatis receptio vel donatio. ⁊ puto q᷑ cõprehẽdendo vtrũq; poſſit ſic breuiter diffiniri. q᷑ ẽ rei ſpũalis vel ſpũalib⁹ ānexe cũ aliquo tꝑali facta cõmutatio de qua ſimonia cõuẽtionali nõ in. c. ⁊ ſi qõnes. ĵ. e. ⁊ ſic vꝫ ĩtelligere hoſt. iſtũ tex. ỏ ſimonia cõuẽtionali. Alij dicũt vt tãcre. q᷑ large hic cõmittit̃ ſimonia. ⁊ nõ ſtricte. Inn. ita dicit hic q᷑ iſti puniunt̃ ad inſtar ſimonie q̃ſi nõ ſit vꝝ ſimonia. ſed h̃ ẽ ꝯ ſi. c. nõ. n. hic logꝫ de pena. ſed ꝫ tm̃ declarat vtrũq; eẽ ſimoniacũ. nã paria ſunt exercere ſeu impendere ſpũale ꝓ tꝑali ⁊ cõmittere ſpũale ſeu exercitiũ ſpũalitatiſ ꝓ tꝑlitate. vtroq; n. caſu fit q̃dam cõmutatio. In glo. ſi. in ſi. ⁊ iſte vltimus ĩtellect⁹ melior. q᷒ non apparet rõ diuerſitatis ĩter duos vltimos caſus ⁊ ꝓores ſed ꝓp̃ ſimilitudinẽ q᷑ eſt ĩter ꝓores duos caſus illi habent̃ ꝓ vno. ⁊ idẽ dicẽdũ in duob⁹ vltimis caſib⁹. Sed extra gl. op. ꝯ. tex. in eo q᷑ iudicat tm̃ ſimoniacũ qñ̃ ꝑciũ recipit̃ a publice peccãte. naz idem vꝫ ſi ab occulte. vt. ĵ. q. i. ſi peccauerit in te ⁊c. Satis eſt g̃ q᷑ tu ſcias vt tenearis denũciare. So. doc. fatẽtur ꝯnium qñ̃ eſſet occultus ⁊ nollet ſe corrigere. ſecus añt ſi eſſet paratus ſe corrigere. vt ibi ⁊ in. c. nouit. ſ. de iudi.

q Uerelam. Eccl̃ia emi vel redimi nõ poteſt. h. d. quo ad lr̃am. Et ꝓmo ponit q̃relam monachoꝝ. 2° committit cãm inſtruẽdo iudicem in p̃ncipali ibi vñ q᷒. Caſus lr̃alis. Monachi ỏ acra quoddã maneriũ cũ ptinẽtijs ſuis ⁊ eccl̃iam quãdã adepti fuerũt a mõachis de cardomo ſub ānuo cẽſu. xv. libraꝝ ⁊ ſup hoc chartaz ab ipſis monachis habuerũt. Poſtmodũ vo ꝓioꝝ monachoꝝ de acra capitulo ſuo incõſulto chartã p̃dictã accepta ĩde pecunia dictis monachis de cardomo reſignauit. vñ monachi iſti de acra cõquerebant̃ ſe iniuſte grauatos. Quare mãdat pa. gbusdam q̃tenus partib⁹ cõuocatis cãm p̃dictã cõcordia vel iudicio termiare ꝓcurẽt. Sciẽtes q᷑ ſicut eccl̃ia p̃dicta emi nõ potuit ita nec redimi. Si vo monachi ỏ cardomo legitime citati fuerit cõtumaces: iudices monachos ỏ acra inducãt in poſſeſſionẽ eoꝝ de qb⁹ cõtrouerſia vt̃r inter eos: nec p̃mittant eos exinde abſq; iuris ordine moleſtari. Ber.

Nõ ꝑ ex tex. ſolũ p̃latũ nõ poſſe recuſare ꝯctũ p᷑ quẽ aliqõ ius eccl̃ie q̃ſitũ eſt. Scõo nõ illos de collegio poſſe agere ad remotionẽ eoꝝ que p̃latus illicite alienauit. ỏ quo in. c. ſiqs p̃ſbyteroꝝ. de re. ec. nõ alie. ⁊. c. cum olim. de teſti. Vltio nõ q᷑ ẽt inter religioſos bz locũ miſſio ĩ poſſeſſionẽ cã rei ſuãde pp̃ ꝓtiacã qõ nõ ꝑ litatõe. c. ex lr̃is de dolo ⁊ ꝓtu. vbi ĩmitu r̃ligiõis fit ſeq̃ſtratio ⁊ ñ miſſio ĩ poſſeſſionẽ põt etiam fieri miſſio vt h̃. In gl. in ver. emi. in fi. nota plura ex hac glo. ⁊ primo q᷑ ſpũale tranſit cum vniuerſitate vendita lz per ſe vendi nõ poteſt. Sed h̃ nõ eſt verum ſimpliciter ⁊ iura alle. in gl. loquũtur in iure ſpũali nõ in ānexo: vt in iure p̃onatus qõ cuz habeat participiũ nõ ſolũ cum ſpũalitate. ſed ẽt cuz tꝑalitate tranſit cũ vniuerſitate ſed mere ſpũale nõ tranſit q᷒ nõ poteſt accedere cum nullum habeat participiũ cuz tꝑalitate nec poſſit venire acceſſorie. de quo m̃dic vt plene nõt Inn. ⁊ alij ĩ. c. ex lr̃is. ỏ iurepa. Scõo nõ ex glo. q᷑ copulatiua facit copulatuz venire p̃ncipaliter ⁊ nõ acceſſorie. ⁊ ſi copulat rem que p̃ncipaliter venit̃ nõ põt ſed acceſſorie ſic ĩpedit actum. q᷒ vt dixi copulat p̃ncipaliter qõ ⁊ p̃ncipaliter venire non põt. ⁊ ſi mile nõ. de hac copulatiua in. l. regula. de iuris ⁊ fac. igno.

Et induco hanc glo. ad. q. certũ eſt iuſpatronatus tranſire cum vniuerſitate ſeculari vt in iuribus allegatis in glo. quid ſi facta eſt vẽdito hoc modo. vendo tibi talem villam ⁊ iuſpatronatus qõ habes in ea. nunqd teneat venditio reſpectu iuriſpatronatus. ⁊ credo q᷑ nõ vt aperte colligit̃ ex iſta glo. q᷒ ex quo copulat̃ p̃ hanc copulam ⁊ videt̃ venire ⁊ venditũ eſſe p̃ncipaliter ſicut villa qõ eſſe non põt. vt ĩ. c. i. de iu. pa. ⁊ per h̃ puto limitãdũ dictũ Jo. an. q᷑ .c.i. ỏ iu. pa. li. vi. vt ꝓcedat quãdo ponit̃ dictio cuz que denotat acceſſionez quãdã ⁊ nõ quãdo ponit̃ dictio ⁊. Vltimo col

lige ex hac glo. q᷑ vbi plura vẽdunt̃ p̃ncipaliter ⁊ eſt aliqd qõ vẽdi nõ põt nõ retractatur vẽditio in oĩbus rebus ſed tm̃ in re ꝓhibita vẽdi. ar. in. l. i. ff. de euic. ⁊ facit. l. domuz ff. de ꝓben. em. ⁊ regula vtile. ⁊ qõ ibi nõ. de reg. iu. lib. vi.

Extra glo. vltimo op. ꝯ tex. ⁊ vꝫ q᷑ illa eccl̃ia nõ poterat cõcedi ſub ānuo cenſu vt in. c. nõ ſatis. ſ. e. ergo exquo de ꝑ cõſtabat p̃ cõfeſſionẽ iſtoꝝ monachoꝝ debebat eis papa imponere ſilentiũ vt fecit ĩ. c. cũ eſſent. ſ. e. So. dicũt doc. h̃ q᷑ eccl̃ia nõ fuit vẽdita. ſed ipſi fructus fuerũt venditi ſeu locati. ⁊ qñ̃q; locat̃ eccl̃ia. i. fructus eccl̃ie. vt in. c. q̃relam. ne p̃la. vi. ſuas. vel ſcõo põt ĩtelligi q᷑ fuit cõceſſa iſtis religioſis retẽto cẽſu. ſimile in. c. cõſtitutus. de reli. do. ⁊ an ⁊ qñ̃ eccl̃ia ſic poſſit concedi dic vt ibi nõ. In glo. ſi. in ſi. nõ ex glo. iuncto tex. iudicẽ delegatũ poſſe vendere poſſeſſionem per euz traditaz cauſa rei ſeruande vſq; ad ſniam diffinitiuam. ⁊ h̃ mihi plus placet habito reſpectu ad tex. q̃ſ qõ ponit h̃ Inn. dicẽs q᷑ p̃ iſta verba poſita in ſi. lr̃e iſti fuerunt conſtituti conſeruatores ⁊ ſic tanq̃z conſeruatores poſſunt defendere inductũ in poſſeſſionẽ. Et nõ h̃ dictum Inno. q᷒ dictũ eſt ſatis nõbile qñ̃ alias non iudici ſcribit̃ p̃ iſta verba.

e Xe que. Pro criſmate ab eccleſijs pecunia exigi nõ dz ẽt ſi h̃ hz conſuetudo. Et p̃mo factũ rep̃henſibile narratur. qõ ſcõo fieri ꝓhibet ibi q᷒ vo. tertio penã cõminat̃ ibi ꝓ certo. Caſus lr̃alis. Quidã epi extorquebant nũmos a clericis p̃ro criſmate ⁊ illos denarios. aliquãdo appellant catedraticũ. aliquãdo paſchalez p̃ſtationẽ aliqñ̃ appellãt illos cõſuetudinẽ ep̃alez. ſed q᷒ hoc ſimoniacũ eſt. Mãdat pa q̃tenus p̃textu alicuius cõſuetudis vel p̃lationis denarios predictos nullatenus exigant qõ ſi fecerint periculuz ſui ordis ⁊ dignitatis nõ ĩmerito poterũt formidar̃. Ber.

Nõ ꝑ ex tex. q᷑ nedũ ꝓhibet pecunia exigi p̃ro criſmate in quãtũ eſt ſacr̃m vt p̃ro criſmãdo aliquẽ ſed ẽt p̃ro ipſo liquore criſmatis. nã h̃ nõ exigebat̃ pecunia a criſmato ſeu ꝑfirmato. ſed ab iferioꝝ ecclijs forte baptiſmalib⁹ ⁊ ẽt dari⁹. pbat̃. i. q. i. placuit. ij. Eſt g̃ criſma qd̃ ſpũale nõ ſolum cũ eſt ſacr̃m ſed inquãtũ eſt liquor. g̃ nec a confirmato nec ab eccl̃ijs q᷑bus cõfertur aliqd tꝑalitatis exigẽdum ẽ.

Scõo nõ q᷑ narratio ſeu mutatio nominis non excuſat id quod de ſui natura malũ eſt maxime cũ nomĩa appellati ua ĩmutabilia ſint. l. figs in fundi vocabulo. ff. de leg. i. nomĩa tñ ꝓpria p̃nt mutari ad libitũ niſi fiat in fraudez. l. vna C. de muta. nomi. pro ſpũalibus ergo nihil tꝑalitatis exigi dz quodcũq; nomẽ tali p̃ſtatiõi ĩponat̃.

e Xe diligenti. Pro babẽdis ſpũalib⁹ homagiũ facere ſimonia cum eſt. In p᷒ ſupplicãtis narratio petitio ⁊ obligatio. In 2ª petitõis exauditio cũ determiatione ⁊ lr̃aꝝ datio ibi quocirca. Caſus lr̃alis. Archidi. cãtuarieñ induxit quẽdã clericũ vt faceret ei homagiũ ⁊ fidelitatem ita q᷑ ipſe illi clerico ānis ſingulis beneficiũ exhiberet clericus ille vidẽs q᷑ huiuſmodi obligatio illicita erat petijt inſtanter a dño papa abſolui dicẽs q᷑ de p̃dicto bñficio nil amplius acciperet. pa. videns huiuſmodi petitionẽ honeſtaz ⁊ fauorabilẽ ip̃m ab illa fidelitate abſoluit cũ illud ꝯnium fuit diuinis legibus ⁊ humanis ita q᷑ ab eẽo vel ſacerdote diſcreto pniam accipiat. ⁊ ne aliq̃ nota infamie poſſit reſpergi cõcedit ſibi bas lr̃as q̃s poſſit oſtendẽ in teſtimoniũ ſue indulgentie ꝯ infamãtes eũdẽ. Ber. Nõ p̃ro ex tex. q᷑ hõagiũ ⁊ fidelitaſ ſũt diuerſa. Et p̃ẽ homagiũ ẽ qñ̃ qs fac̃ p̃miſſionẽ alteri genib⁹ flexis ⁊ mãib⁹ ĩtra manꝰ illiꝰ poſitis ita q᷑ efficit̃ hõ illi⁹ ⁊ talꝫ appellat̃ homologi⁹. ⁊ ſolz homagiũ p̃ſtari ĩperatori ſeu regi ita q᷑ nõ recognoſcit alterũ ſup̃iorẽ. ⁊ de h̃ homagio vide gl. in cle. paſtoralis de re iudi. ⁊ plene p ſpe. ĩ ti. de feu. §. ij. Fidelitas vo eſt cũ qs p̃mittit alteri ſuare fidelitatẽ ⁊ cõtinet ĩ ſe h̃ iuramẽtũ fidelitatis multa capitula de quibus vide bo. tex. xxij. q. v. ỏ forma ⁊ quod nõ. in. c. ego. n. de iure iu. ⁊ hoc iuramẽtuz põt pluribus p̃ſtari. Scõo nõ q᷑ ex redditibus alicui⁹ dignitatis ſeu eccl̃ie põt certa penſio annua p̃ro bñficio ſpiritua-

li cõstituí.⁊,p hoc bonꝰ tex.i.c.cõquerẽte de cle.nõ residẽ. ⁊ sic vno mõ põt itelligi ille tex.põt ẽt itelligi qꝺ de bñficio cõstituto recipiebat certã pẽsionẽ ãnuã.sz pmꝰ intellectꝰ vr magis cõgruere lre.⁊ plz bosti. Tertio nõ qꝺ allegans turpitudinẽ ⁊ peccatũ suũ audiẽdus ẽ cũ itendit desistere a peccato. Ultio colligo qꝺ de gra a sede apostolica fcã dz cõstare p lras.vñ de stilo curie ẽ vt nõ possit ,pbari ẽt p testes de quo p archi.i,pbemio.vi.nisi lra semel habita fuissz depdita .vt in.c.cuz oliz el.i.j.de priule. Jn gl.i.i fi.sz per ħ nõ habetur va rõ decidẽdi ⁊ maxie.qr vr obstare .c. cũ clerici.j.de ver.sig.⁊.xxiij.di.qz qz.⁊.c.ego enī de iure iu.cũ si.vbi pz qꝺ clerici recipiẽtes bñficia a supioꝛibꝰ eis p stãt iuramẽtuz fidelitatis ⁊ ẽt iuramẽtũ homagij. ⁊ de hoc vltio vr tex.i.c.quã sit graue.de excel.pla.So. dicũt doc. qꝺ iuramẽtũ fidelitatis põt bñ prestari supioꝛi bito ,bñficio ecclãstico.sed iuramẽtũ homagij nõ.⁊.c.quã sit graue.dz intelligi de homagio largo mõ sũpto vt cõprehẽdat tm̃ fidelitatẽ vt ibi nõ.⁊ põt ee vera diuersitatis rõ,quare homagiuz nõ dz pstari,p spũalibꝰ sed iuramẽtũ fidelitatis sic. qr homagiũ cõtinet tpale cõmodũ illius cui pstat.nã efficitur eiꝰ subditus ⁊ vasallus ⁊ obligat sibi ad certa seruitia q̃ ,p spũalibus cõsequẽdis pstari nõ debẽt.⁊ hoc forte voluit ħ glo.cũ dicit qꝺ istud erat munus obsequio.i.munus obsequiale qr plura seruitia inde sequũtur qꝺ nõ.sic ẽ i iuramẽto fidelitatis cũ prestat prelato.qr tm̃ se obligat qꝺ erit sibi fidelis ⁊ pstatur potius dignitati q̃z psone.Ad hoc.c.venerabilẽ in si.s.de ele.Sed dices quare ille absoluit nedum ab homagio.sz ẽt a fidelitate.puto duplicẽ so.posse dari p ma qꝺ iste archidiaconus itẽdit istũ olino ligare vt esset sibi vasallus ⁊ subiectus iõ in totũ vitiat obligatio ar.i.c.cũ super abbatia de off.del.Secũdo põt dici qꝺ pp idignitate z ⁊ peccatũ suũ qr voluit recipere homagiũ ⁊ sic commisit simoniã vitiat obligatio in totũ vt nullũ cõmodũ inde sequatur.tertio ẽt posset dici qꝺ iuramẽtuz fidelitatis pstãduz est epo vel alteri bñti iura epalia pp pemiñtiã dignitatis.secꝰ vr i alijs prelatis iferioꝛibꝰ bñubus collationẽ certi bñficij hoc.n.iure nõ probatur.bẽbant ergo tũ de iure episcopali quãtũ est cõcessũ vel pscriptũ.ar.c.audiuis.⁊. c. cũ olim s.de prescrip.⁊ qꝺ le.⁊ nõ.i.c.cũ ex iniũcto i si.de bere. et p ħ declaratur itellectus huius.c. Jn gl.sup vbo diuis i si.Hosti.dicit qꝺ iõ dixit diuinis i plurali vt cõprehẽderet regulas theologicas ⁊ canonicas simul.vel in.c.i.ó iura.calũ.quasi velit Hosti.dicere qꝺ p verbuz diuinis cõprehendatur ius diuinũ ⁊ canonicũ.p verbũ humanis legibꝰ comprehendat ius ciuile.⁊ vbi sit istud inscriuile allegat i glose.Abbas dicit qꝺ nõ meminit se legisse vbi sit istud ius humanũ.sed põt dici qꝺ iste tex.habuit respectũ ad ius diuinũ ⁊ bũanũ generaliter disponẽtia nihil tpalitatis exigẽduz ,p re spũali. ⁊ specifice qꝺ homagiũ nõ debeat prestari pro re spũali bẽtur i regula indignũ.j.de reg.iur. Jn glo.i v.discreto i si.nũ qd ãt peccatoꝛ sit turus si sacerdos idiscretus iponat pnãz minoꝛẽ debito vel aliter minꝰ debite exercet officiũ suũ.vide bo.gl.in.c.mẽsurã de pe.di.i. Jn gl. in v.infamia ibi infames sũt. Nõ bñ gl.⁊ qꝺ simoniaci sint infames,pbatur in.c.vltimo alle.i glo.ħ.sed allego tex. melioꝛez.xv.q.iij.in.c.sane.sz doc.nri ħ nõ declarãt de qua infamia itelligat ista glo.⁊ iura prealle.nũ qd de ifamia iuris an canonica an facti.sz puto qꝺ dz intelligi de ifamia iuris.naz de infamia canonica non dz intelligi qr illa ꝓbitur ex quolibet peccato morali ⁊ sublato peccato tollit talis infamia. vt nõ.vi.q.i.in.c.ij.⁊.iij.⁊ in.c.testimoniũ de testi.⁊ iura loquẽtia de hac ifamia respectu simoniacoꝛũ disponũt valde specifice ⁊ i pena specificã.⁊ maxime hoc vr velle tex.i pre al.c.sane.vbi eq̃parat hoc crimẽ simonie crimini lese maiestatis.ħ ẽt puto voluisse hãc glo.dũ dicit qꝺ p solũ pncipez cũ tali dispẽsatur.nã ifamia facti tollit p ꝺriũ fcm̃.vt nõ. ij. q.i j.§.hic colligit.qꝺ ifamia cãonica tollit vt dixi p pnãz sed infamia iuris ẽ illa que tollit p solũ pncipẽ vt nõ i.c. cũ te.s.de re ind.⁊ in.l.i.§.de qua.ff.de postul.puto tm̃ qꝺ simoniaci nõ incurrũt hãc ifamiã iuris ipso fcõ.sed cũ per sẽtentiaz de ħ crie fuerũt dãnati.⁊ ħ vident sonare iura supius allegata cuz loquãtur p vba de futuro ⁊ cõstitutio odio sa dz in dubio itelligi.vt sit potiꝰ ferẽde sntie q̃z late. vt nõt gl.i regula i penis.ó re.iur.li.vi. Jtẽ qr ħ ẽ regulare i alijs criminibus publicis vt demũ quis efficiat infamis secuta sntia.l.i.ff.de bis qui nõ.ifa.facit qõ nõt,Di.in regula infamibus.de regu. iur.lib.vi.⁊ ħ nõ.Ad nõ autem sntiam cõdẽnatoriaz posset simoniacus notari infamia facti que de facti irrogatur ex publico.⁊ sic intelligo istum tex.in eo qꝺ papa dicit qꝺ ne iste notaretur infamia tradidit sibi litteras indulgentie ⁊ vt cõtra latrãtium moꝛsus ⁊c.que verba clara indicant qꝺ loquantur de infamia facti.simile in.c.cum dilectus in si.de.ꝺo.cogni.⁊ in.c.cũ tu de test.Et iquãtũ gl.hic subijcit qꝺ cum simoniaco nõ dispẽsat ad aliquod beneficium ecclãsticum nisi p principez dicit bost.qꝺ ẽt p epz potest dispẽsari ad bñficiũ simplex.allegat.c.pe.s.de elec. Jo. an.dicit qꝺ illud.c.nõ loquitur in simoniaco.vult dicere qꝺ simonia fuit ibi commissa illo ignoꝛante ⁊ sic non erat simoniacus licet electio seu collatio fuisset simoniaca. Et per ħ videtur Jo.an.tacite sentire qꝺ cum simoniaco non potest dispẽsari per epm etiaz ad simplex beneficium.⁊ certe nec dictum bost.nec Jo.an.procedũt.qr p epm dispensari potest cum simoniaco in beneficio neduz ad simplex bñficiuz sed ẽt ad curatũ vt probat.i.q.i.i.c.i.⁊.c.pe.de elec. loquitur de dispensatione fienda ad illud beneficiuz pro quo fuit cõmissa simonia.nã vt ħ illud idez nõ ita de facili dispẽsat sicut vt bẽat aliõ ne videat p precedens vicium illõ obtinere sicut dicimus in filio legitimo sacerdotis qui ecclesiã paternam ex dispensatione epi habere non põt ne notetur quedaz successio in ecclesia dei.sed aliud beneficiuz etiã sine dispẽsatione bene põt bze.Et an ⁊ quando põt dispẽsari cũ simoniaco i ordine vel i bñficio.dic vt nõt Eal. post gl. i.c.post translatiõem de renun.Sed dices quomodo poterit inferioꝛ a papa dispensare cum simoniaco cum sit effectus infamis infamia iuris vt.s.dictum est ⁊ episcopus nõ possit restituere fame.vt nõ.in preal.c.cuz te.rñdeo qꝺ dicte nõ potest eps infamẽ restituere.sed dispensando in casibus a iure sibi cõcessis tollit ifamia tãquaz seq̃la p quãdã cõsequẽtiã.,p ħ adduco bonũ tex.in fili in pal.l.i.§.de qua ff.de postu.⁊ probat in simili.in.c.atti clerici.§.fi.de iud. ſm intellectum quem ibi do tenementi.

Et si questiões Sũmatur sic ſm abbatẽ.Cardinalis pro palafreno a nobili vero recepto nõ psumitur cõmittere simoniã.h.d.vel sic.Jn arbitrãdis muneribus an inducãt simoniam debẽt cõsiderari persone dantis ⁊ recipientis.qualitas ⁊ quantitas muneris ⁊ donatiõis.h.d.vel aliter ⁊ melius.Ordinatio vel consecratio nõ cẽsetur simoniaca.lz ordinatori aliqd donatũ fuerit nõ ex pacto.h.d.Diuidit.i pma querẽtis ꝓsciaz a puritate cõmẽdat ⁊ scrupulosã curiositatem reprehẽdit. Jn scda ibi i hoc itaqz factũ narrat distinguẽdũ soluit ⁊ ꝓcludit sol uẽdo ſm ibi cũ in accipiẽtis.tertiũ ibi si ergo. Jn tertia pncipali ibi qꝺ aũt rñdit auctoritati ex qua dubitatio isurgebat. Casus lrãlis.Quidã electꝰ fuit i archiepz strigoñ. ⁊ cõfirmatus.papa p quẽdã cardinalẽ eũtẽ p mare trãsmisit ei palliũ.frater illius electi occurrit obuiã cardinali:⁊ cũ cardinalis paucas equitaturas bẽret obtulit ei palefreduz epo electo ignoꝛãte ⁊ recipiẽte postmodũ palliũ ab eodem postea archiepꝰ hoc intelligens dubitauit an eẽt sibi in aliquo iputrãdũ cõsuluit papã super hoc ⁊ ipe rñdet qꝺ in his vltra q̃z oporteat dubitare nõ dz cuz dicãt bũane leges:qꝺ gdã cõtẽnũt sacramẽta etiã necessaria exhibere q̃daz tenui religione dicentes tenuẽ religionẽ q̃ dubitat vbi dubitãdũ nõ est ⁊ iõ frater qꝺ cardinali equũ vnũ illo ignoꝛãte transmisit nullo mõ ipz dubitari oportet cuz paucas eqtaturas veniẽs per mare secũ bẽret qr in accipiẽdis muneribus vel dandis tria fũt maxime cõsiderãda.s.qualitas dãtis ⁊ accipiẽtis ⁊ q̃ntitas muneris ⁊ ips donatoꝛis .qualitas psonaz vt a quo ⁊ cui videlicet an a paupe diuiti vel ecõuerso.q̃ti-

tas muneris. ſ. an magnū vel paruū ſit donū. tps an inſtan te neceſſitate vel alio tēpore donetur. Si p̄dcā cōſiderētur nō fuit magnū ſi frater ille equū vnū cardinali donauit quē hiſtrioni ⁊ nō petenti donaret. ⁊ potius hoc fecit neceſſitate inſpecta q̄z alia intētione. Q̄ó aūt dicit. beatus qui excutit manus ſuas ab oī munere. de donis illis dictū ē. que ſolēt accipientis aīum allicere vel puertere. In alijs q̄ accipientis animū nō mutarēt romana eccl̄a iterp̄tari cōſueuit accipientē nō delinquere vel donātē Ber. Nō p̄ ex tex. q̄ puritati cōſciētie nō debz deeſſe iudiciū rōnis. vñ ex tenui cōſcia ⁊ ſcrupuloſa nō ē qs cōmēdandus. ſed potius rep̄hendēdus. dz. n. cōſciaz ex iudicio rōnis īformare. ad idē vī tex. i. c. nō ſolū de regu. li. vi. ⁊ in pſalmo. trepidauerunt vbi nō erat timor ⁊c. Et an debeat qs venire p̄ cōſciaz ſcrupuloſaz ante q̄z eā deponat nō. i. c. per tuas. el. ij. ī. eo. Et nō ex hoc ⁊ ex tex. p̄ iſtos fraticellos abſtinētes a iuramētis licitis tā q̄z a peccatis. Itē p̄ dubitātes ī minimis q̄ó eſt redarguēdū i iureperito. vt i. c. cū in iure perit⁹ de elec. ⁊ i. c. cū ī iure de offi. dele. facit. l. q̄ó labeo. ff. ad carbo. ⁊ i. l. i. ff. ad municip. Secūdo nō q̄ qñq̄z cardinal mittit ad tradēdū pallū archiep̄o ⁊ i effectu tē dī nūci⁹. vt i. c. ſignifica ſti de ele. lz, p honore cardinal deē ſibi legatio. Tertio nō ſingulariter iſtū ter. qñ i dubio debeat p̄ſumi donuz gratuitū vel ne. nā debent cōſiderari circūſtātie qualitatis. ſ. p ſōe dātis ⁊ recipiētis. nā a diuite locupleti facilius p̄ſumit libera donatio q̄z a paupe diuite. Itē dz cōſiderari q̄ztitas muneris. nā de facili qs ñ p̄ſumit p̄ferre libere ea q̄ ſūt maxīmi precij q⁹ nemo p̄ſumitur iactare ſuū: vt i. c ſup ħ de renū ⁊. l. cū de īdebito. ff. de ꝓba. Itē cōſideraī ⁊ donatiōis tps. nā facili⁹ qs p̄ſumi dz donare iſtāte neceſſitate alteri⁹ q̄z vbi nulla ſubē neceſſitas. Et p iſtū tex. ⁊ ſupra dicta defendit ⁊ ampliaī. glo. valde notabilis i. l. cū qd. ff. ſi cer. pe in illa cōne ſiquis dixit alteri in vulgari tolle banc pecuniā nūquid p̄ſumatur donatio an depoſitū ſeu mutuum: ⁊ certe ex p̄cedentib⁹ ꝓiecturis debet p̄ſumi qñq̄z mutuum vel depoſitū ſeu donatio ⁊ in dubio ceſſantibus iſtis coniecturis dz p̄ſumi mutuū vel depoſitū pp illā p̄ſūptiōem q⁹ nemo p̄ſumit iactare ſuū. Et ex his nō. bar. in. d. l. cum qd te ſtē. ꝓbare mutuū ſi ſimpliciter dicat. vidi pecuniā ſibi nūerari. ſed neſcio an donauerit ſeu mutuauerit. de quo dic vt p eū plenius ibi nō. Ultimo collige q⁹ in traditiōe ſpūaliū p̄ñt interuenire aliqua enſenia modici precij pacto oīno ceſſante ⁊ intellige vt dixi i. c. i. ē. eo. ti. vt ex quādā caritate ⁊ nō, p ipſa re ſpūali cōferātur. In gl. i. ibi ī. l. dī ⁊c. Nō q⁹ aliter ſeu ſub alia cōceptiōe verboꝝ loquūtur leges q̄z papa ħ referat in tex. ⁊ p ħ arguit boſt. nō repr̄hēdēdum ſi docētes vel legentes aliquādo vba mutēt. nā de vbis nō ē curandū dūmodo ſubſtātia nō mutet de v. ſig. itelligētia ⁊ in. c. nihil obſtat narrādi diuerſitas ⁊c. In glo. in ver. dādis muneribus ibi munus ſpēs. Itē donuz ſine cā munus ex cā. ⁊ iſtas duas differentias īter munus ⁊ donū ponit tex. i. l. inter donū. ff. de v. ſig. vel ꝑz boſt. p̄ōt dici donū exile ⁊ tenue. munus vo p̄cioſū. ſz ħ nō plz p uſuz text. vbi appellat munus rē modici p̄cij. Itē ⁊ donatio cōſiſtit in re p̄recioſa. vt. ff. de dona. īter vi. ⁊ vro. p totū ⁊ i. c. fi. ē. e. ti.

In eadē glo. ibi attēdas quatuor iſta ⁊c. Aduerte q⁹ ꝑz ħ vī ħ papa diminut⁹ cū dicat ħ tria p̄ſerti attēdēda. Itē quo ad tex. nīz gl. iſta nō, p̄cedit q⁹ ſi iteruenireт petitio nō euitareт ſimonia. vt i. c. ex tue. ī. eo. ⁊ iō ſerua gl. ī alijs munerib⁹ ſeu ī alio caſu q̄z i iſto de quo i tex. Itē pondera ex tex. i eo q⁹ pōit dictionē maxīe vt iſta tria ħ expreſſa maxime attēdi debeāt ergo ⁊ quedā alia attēdēda ſūt puta conſuetudo capiētis. qd. n. ſi a clerico ordinādo daī res modici p̄cij ordinatori ſuo q fine p̄cio nō cōſueuit ordiare. certe iudicabit ſimoniacū q⁹ attēdēda ē cōſuetudo patriſſamiliās. c. illo vos i fi. de pigno. ⁊ in. l. q ſemiſſez. ff. de vſuris. ⁊ idē dic ī alijs circūſtātijs. Itez attēdi debēt verba p̄cedētia. ar. l. ſi ſeruus pluriū. §. fi. ff. de lega. i. In ca. glo. ibi cynicus q̄ſi ribaldus repr̄hēſor. ⁊ dī a cynos q̄ ē canis q̄ſi repr̄henſor mordax ſiue mordēs ſiue latrator. facit. c. ex diligēti. ſ. e. ī fi. Et in glo. vel dic melius q⁹ in cōferēdis muneribus ſeu ī faciēdo elemoſynā vtus ſemp tenere dz mediū vt nō ſolū habeat reſpectus ad dātē. ſed etiaz ad recipiētez. vñ ſeneca rēpbēdebat alexandrū qui cū daret ciuitatē cuidā paupi illi aſſerenti nō cōuenire humili fortune ſue. reſpōdit rex. nō quero qd te oporteat accipe. ſz quid me oporteat dare. ⁊ appellat ſeneca alexandrū ħ caſu tumidiſſimum q⁹ ex ſuperbia ⁊ clatiōe quadaz illa vba protulit ⁊ ad idez vide bo. tex. ī. c. nō cogātur. xl. di. ⁊ i. §. alſ ea de mū. xxv. di. vbi nō. q⁹ potius qs peccat q̄z mereat p̄ſtādo pauperibus epulas delicatas ⁊ p̄cioſas. vide ēt bo. tex. de modo faciēdi elemoſynā. xlij. di. c. quieſcā. ⁊ bo. text. lxxxvi. di. nō ſatis. In glo. i ver. equū vnū ī fi. hec glo. tacite opponit ⁊ nō ſoluit. nā ſi ſex ſolidi īducūt ſimoniam ergo fortius donatio vni⁹ precioſi equi. Sed ſolue ꝑm Hoſtiē. q⁹ ibi īteruenit pactū ħ donatio fuit fcā pure ⁊ ex liberalitate quadā ⁊ dic plenius vt dicā i. d. c. ex tue. In glo. fi. in fi. ſed p̄ glo. ⁊ tex. oppo. ⁊ vī q⁹ nihil debeat capi ab admiſtratiōe ſeu iudice vel ſuperiore q̄ztūcūq̄z modicuz vt. l. i. C. ad. l. iul. repe. ⁊ i. l. iij. C. ó acceſſo. ⁊ i auc. vt iud. fine quo. ſuffrag. ī. §. ſiqs. facit. c. exigit. de cēſi. li. vi. īmo dz reddi q druplū. i. q. i. iubemus. ⁊. c. cōcuſſiōis. So. duplex ꝑz docto. vt p̄ria, p̄cedāt i exigēte boc. c. ⁊ ſimilia qñ ſpōte aliqd donaī. vel p̄ria, p̄cedāt i bñte ſalariū de publico. alia vo iura i nō bñte ꝑz Hoſt. de iure cānonico p̄ōt dici arbitrarium an ⁊ quātū poſſit recipi dūmō nō excedat qō hī in. c. ſtatutū. §. iſuper. de reſcrip. li. vi. Et certe illud. c. logī ī iudice delegato qui ñ pote. recipere niſi oſcula ⁊ poculēta que in paucis diebus poſſit cōſumi ⁊ idez p̄ōt dici ī ordinario ſed in legato ⁊ etiaz ī alijs prelatis forte licite p̄ñt fieri alia dona ſi oīno ceſſat fraus. ar. in iſto tex.

v Eniens.

Abbas ⁊ maiores de cōuētu ſi pro receptiōe monachi receperit pecuniā ex pacto ab offō ⁊ beneficio ſuſpēdūtur. ⁊ taliter recepta pecūia reſtituī. ⁊ i aliud mōaſterū trāſfertur. p̄ma pars ponit querelā preſbyteri. ſcōa dat iudicē cui tria mādat ibi qñ. Caſus ſrālis. Quidā preſbyter. ſ. noīe voluit fieri mōachus ī quodā mōaſterio: abbas ⁊ fratres noluerūt eū recipe i mōachuz quouſqz cōueniret eis dare. xxx. ſolidos. fcā cōuētiōe: ſequēti die receptus fuit in mōachū. mōachi poſtulauerūt ab ipo. xxx. ſolidos. abbas x. familia. xij. pro paſtu dicentes hanc eē cōſuetudinē mōaſterij. mōachus ille acceſſit ad papā, pponēs corā papa p̄dcā. Cui mādat cuidā q̄ten⁹ ſi ē ita cōpellat abbatē ⁊ mōachos ad reſtituēdaz pecuniā predcō preſbytero īdigne acceptā ⁊ eidē. ſ. precipiat: vt i alio mōaſterio i habitu mōachali ſtudeat dño deſeruire abbatē ⁊ maiores p̄ſonas monaſterij ab executiōe officij ſui ſuſpēdēs p̄rotante p̄rauitatis exceſſu Ber. Nō p̄ ex tex. q⁹ ex ſola cōuētione dādi tpale, p ſpūali cōmittit ſimonia ſpūali recepto. lz ñ tradaī tpale, p miſſū. nā ħ aī īgreſſuz religiōis iteruēit dūtaxat cōuētio. Sc̄ó collige q⁹ ſimonia cōmittit nedū qñ tpale conferī cōferēti ſz ēt qñ cōferī miniſtris ⁊ familiarib⁹ cōferentis ſicut dicim⁹ ī giezi q fuit puus bely ſei. i. q. i. ī ſū. ⁊. c. cito turpē. Tertio nō q⁹ ex malicia abbatis ⁊ mōachoruz puniūtur abbas ⁊ maiores de cōuētu. ſz ħ itellige qñ ipſi nō fuerūt culpabiles. ſecus ſi cōicato p̄filio oīuz delictum exurit explicatū. nā tūc oēs debēt puniri. ar. ī. c. romana. §. i vniuerſitatē de ſen. ex. li. vi. ⁊ puniūtur ēt illi q fuerūt i. c. ſz tacuerūt. q⁹ debebāt p̄dicere. vt nōt ſingl̄r Jnno. i. c. i. ó bis q̄ fi. a ma. p. ca. Ultio nō q⁹ recept⁹ ī monachū p ſimoniā ñ debz ī eodē monaſterio remanere nec ēt ī ſeculo viuere. ſz debz intrare aliud monaſteriuz. An aūt ſit vere monach⁹. ī. ſubijciā. In gl. fi. ibi appet q⁹ monach⁹ fuit Nō bene ħ p̄incipiū gl. ex quo appet q⁹ ſimonia cōmiſſa i mōachatu ñ viciat mōachatū. nec obſtat qō ſubijcit ī glo. q⁹ ħ nō fuit pactū factū vt iſte exiſtēs monach⁹ haberet pecuniā. ſed vt monaſterio traderet pecuniā. ⁊ ħ nō eſt p̄ ſubſtātiā mōachat⁹. Itē pecunia reſtituit ſibi vt itret alio mōaſteriū ne ſit oneroſus ſcō mōaſterio ñ āt vt cā ſibi reſecat

ille ingrediens. ⁊ ħ ẽt videntur hic sentire docto. Quidam vero dicunt q̃ hic non probatur istũ remanere monachuz nam in principio appellatur presbyter ⁊ monach⁹ nec ob. finis. c. vbi mandatur vt iret aliud monasterium. quia hoc potuit esse vt ibi ageret penitentiaz. ⁊ hanc considerationẽ facit ħ do. an. sed ego sequor primũ dictuz. ꝓmo p finẽ huius. c. vbi dicit q̃ debet debuire ĩ habitu monastico. ergo nõ vt agat pniaz tm̃. Itẽ nõ mãdat vt fiat monach⁹ sed vt ĩ alio monasterio deseruiat ĩ habitu. ergo remãsit monach⁹ Ad idẽ adduco tex. q̃ indicio meo hãc sniaz, pbat in. c. qm̃ j. eo. vbi dr̃ q̃ deberet sic recept⁹ ĩtrare monasteriũ ne dãnabiliter ĩ seculo euageť. q̃ vba clare iudicãt sic trãseũtẽ remanere monachũ. nec p̃cipit vt agat pniaz. fz ne ĩ peccato stet in seculo. ar. in. c. fi. de regu. Itẽ, ppie simonia cõmitti tur nõ respectu monachat⁹. sed vt hãt locũ in illo monasterio. vñ ingressus respectu illius monasterij vitiať. sz monachatus tz. Est. n. q̃dã obligatio deo quesita q̃ nõ ipedit p scũz recipiẽtis pecuniã. nã cũ iste intendat se obligare deo paruũ factũ alterius nõ ipedit hãc obligatiõez. facit qđ notat Jo. an. in. c. fi. de cõdi. appo. sicut videm⁹ ĩ filij q̃ excõicatio mõachatũ ñ ipedit. vt i. c. cũ illorũ. j. de sen. ex. ⁊ ex ħ habes casum ĩ quo simonia nõ vitiat actum.

E tue. Si ordinãdus pñtatori suo aliquid dedit ex pacto simoniaco ẽ nõ tñ deponit fi est occultũ. prio ponit ꝓsultatio. secũdo rñsio ibi vñ. Casus litteralis. Quidã dũ vellet ad sacerdotis ordinẽ ascẽdere accessit ad archid. vt eum pñtaret ad ordinẽ sacerdotis. qui nolebat eũ ad ordinẽ psẽtare nisi prius vi. solidos soluisset eidẽ: ⁊ sic ordinẽ ipz p eũ presentatus accepit. Eps diocesanus cui sacerdos hoc in secreto fuerat cõfessus. Quer̃ qd de ipo eẽt agẽdũ. rñt pa. si ħ est secretũ eũdẽ sacerdotẽ moneat ⁊ iducat vt ordinẽ alicuius religiõis assumat ⁊ perpetuo abstineat ab officio sacerdotis qđ illicite acq̃siuit: aliogn nõ dz ipm ab offõ sacerdotis arcere cũ sit secretus eius excessus. penitẽtiã tñ secretã sibi iniungat Ber. Nõ p ex tex. q̃ ex cõfessiõe fcã ĩ foro penitẽtiali non põt quis deponi nec aliter ab offõ coberceri inuit⁹ ẽt si confessio sit facta epo vel ẽ pape. qr eox vterq̃ scit vt deus nõ vt hõ. cõcor. c. fi sacerdos de offi. ord. ⁊ qđ nõ. ĩ. c. dilectus de excess. pla. ħ. n. ista cõfessio fuit facta pape ⁊ epo ĩ foro pñali. ió dicit papa q̃ si excessus sit secretus ⁊c. posset ẽt itelligi q̃n cõfessio eẽt facta ĩ pñtia soli⁹ iudicis. sibi. n. nõ creditur cõfitẽte negãte. vi. q. ij. si tm̃. ⁊. c. placuit. s. de testi. c. cũ a nobis. Scõo nõ q̃ simonia cõmittit in ordie nõ solũ q̃n pecunia dať cõferẽti ordinẽ. sz ẽt cũ datur ministro seu ministrãti ad ordinẽ. vt ħ ⁊. c. i. s. eo.

Nõ q̃ p ista vba moneas ⁊ inducas non dať prãs ꝑcise cõpellẽdi. de quo tñ dic vt nõ. ĩ. c. ij. ó spõ. Ultimo colligo q̃ p igressuz religionis simoniac⁹ nõ habilitať ad exercẽdũ ordinẽ simoniace receptũ q̃z p igressuz religionis tollať defectus sine peccato ingredientis ꝑctus. vt ĩ. c. i. de fi. presb. nõ tñ tollit ꝑc⁹ p, ppriũ delictũ. vt le. ⁊ nõ. ĩ. c. i. ó apostata. In gl. i. ibi intẽto cõsiderãda ẽ. host. dicit q̃ sola intẽto nõ iducit simoniã cõuẽtiõalẽ sz tm̃ mẽtalẽ q̃ p solã pẽitentiã abolet absq̃ restitutione. vt ĩ. c. pe. j. e. ti. ⁊ dic q̃ gl. bũit bonũ intellectũ ⁊ ei⁹ mẽs ẽ ista q̃ sine intẽtiõe nõ ꝓmittitur simonia. vt q̃n ex liberalitate cõferť aliqđ ⁊ recipiť ⁊ sic logť. c. ⁊ si qõnes. sec⁹ ãt vbi adest affect⁹ cõmittẽdi simoniam. Et dic lati⁹, psequẽdo q̃tuor mẽbra. aut enim ex pacto aliqđ tpale ꝓferť ⁊ illud quãtũcũ q̃z modicũ fit iducit simoniã sicut dicimus in furto ⁊ vsura ⁊ ita loquit iste text. ⁊ dr̃ tũc simonia cõuẽtionalis nec dimittit peccatũ nisi restituať male receptũ vt ĩ. c. de h. s. eo. ⁊. c. veniẽs. Aut nõ iteruẽit pactũ sed mẽs depravata vt qr nõ pñtasset seu ordinasset⁹ nisi primo habuisset aliqđ tpale. ⁊ tũc iducit simonia mẽtalis q̃ abolet p solã pñiaz. vt ĩ. c. pe. j. e. sec⁹ ĩ vsuris qr ibi op⁹ ẽ restitutione. vt in. c. cõsuluit. ⁊ qđ ibi nõ. j. de vsuris. Aut mẽs nõ fuit depravata. sz ex liberalitate aliqđ donatũ fuit ⁊ receptũ ⁊ tũc simonia nõ iducit. vt in. c. tua. j. eo. ti. Aut sumus in dubio an ꝑcesserit prava mẽs ⁊ hãt locũ, ppie. c. ⁊ si qõnes. s. eo. vt ad cõiecturã dũ animũ ponderẽt ea que ibi habentur in tex. ⁊ p hanc distinctionẽ reducunt ad concordiã multa iura. In glo. in v. secretũ in fi. Ex hac glo. collige duas bonas limitatiões ad. c. ad aures. alle. ĩ glo. i. vt procedat dũtaxat in regularibus. secus in clericis secularibus vt ex sola ĩhibitiõe superioris cã nõ apparẽte non possint ipediri quo minus, pmoueãtur ad ordines. ⁊ facit c. ex tenore eo. ti. Imno. tamẽ disputat ⁊ nõ firmat ĩ preall. c. ad aures. sed mihi ħ placet vt non habeat locũ in secularibus. ar. c. fi tm̃. ⁊. c. placuit. vi. q. ij. ⁊ q̃ illõ. c. ad aures loquať proprie in regularibus. qr magis sũt subiecti eorũ ꝓlato q̃z clerici seculares proprio epo. ar. in. c. fi religiosus. de elec. li. vi. ⁊ in. c. fi. de sepul. eo. li. ⁊. xij. q. i. nolo. ⁊. c. nõ dicatis. Scõa limitatio est vt licet regulares possint ex sola inhibitiõe prelati impediri ne, pmoueant ad certũ ordinez tñ ab executiõe ordinis iaz suscepti nõ possũt coberceri ex sola ĩhibitiõe prelati alia cã nõ appente. nã turpi⁹ ejciť ⁊c. de iureiu. quẽadmodũ. ⁊ multa ipediũt promouẽdũ que ñ dejciunt tã, pmotũ qui cle. vel. vo. c. rursus. ⁊ de cle. egro. c. i. cũ se. ⁊ hec nõ. In glo. in v. cobercere ĩ fi. dic vt dixi ĩ c. accusatũ ⁊. c. tanta alle. in gl. ⁊ veritas ẽ q̃ simoniac⁹ ĩ ordine ipo iure ẽ suspẽsus ab ordine. xxxij. di. §. verũ. sz ħ. c. intelligiť de cobertiõe facti. vt de facto coberceať a celebratione ⁊ executione ordinis. põt ẽt itelligi de suspẽsiõe ab homine. qr sicut excõicatus a iure põt excõicari ab hoĩe. vt in c. ita quorũdã de iudeis. ita dicẽdũ ẽ in simoniaco de suspẽsione. In glo. fi. in fi. hec pnia ꝓz Host. ẽ pon⁹ monitoria ⁊ consultoria q̃z salutifera quo ad vitã eternã. Et quid operetur ⁊ quor effectus habet huius penitentie pactio. vide glo. in. c. q̃ quidam de pen. ⁊ remissio. ⁊ de pen. dis. iij. §. fi. ⁊ ibi etiam nõ. nunquid hoc peccatum teneatur iteru zcõfiteri cum ab eo omnino resipuerit.

B nostram. Breue ẽ ⁊c. Casus ⁊c. Nõ primo ex tex. vnaz regulã generalẽ q̃, p ministerio ecclĩastico exercẽdo nõ dz tradi vel exigi pecunia. ⁊ idẽ dic, p misterio ⁊ fortius. Est enim differẽtia inter ministeriũ ⁊ misteriũ. nã ministeriũ proprie dicit offiñ a ministrãdo. misteriũ idẽ ẽ q̃ sacramẽtũ qr bz virtutem secretã ⁊ recõditã. vñ dr̃ sacr̃m q̃si sacre rei signũ. i. q. i. multi. nõ cui dz pecunia exigi, p sacro. vt in. c. cũ satis cũ se. s. e. nec, p officio ecclĩastico exercẽdo Ex his iferť ad. q. nũquid, p calice ⁊ vestib⁹ bñdicẽdis cõmittatur simonia si aliqđ tpale exigať. de quo p goff. in sũ. eo. ti. v. sed nũquid simonia. quidã dicũt q̃ nõ qr nõ reperitur, pbibitũ. ipe vo cõcludit ꝓriũ ⁊ melius p istũ text. vbi generaliter dr̃ q̃ pro offõ ecclĩastico exercẽdo ⁊c. ibi enim versať offiñ ecclĩasticũ ⁊ est qđ spũale. Secũdo nõ ibi p vicarijs. q̃ nõ solũ cõmittit simonia ĩ institutiõe benefitij. sed ẽt vt quis deseruiat tãquã vicarius ĩ ecclĩa dei. ⁊ vide bo. tex. cũ glo. i. c. lz. j. de penis. An aũt sacerdos committat simoniã locãdo operas suas spũales ĩ aliqua ecclĩa dicã in. c. quoniã. j. ne prelati vices suas. Tertio nõ ibi pro crismate. q̃ indistincte nihil debet exigi pro crismate ⁊ cũ tex. loquať generaliter, pbitio, pcedit tã si conferť vt sacramẽtũ sine cõcedať vt ecclĩa iferior vtať seu quocunq̃z mõ nã propter benedictionẽ ẽ qđ spũale. Ultio nõ ibi exigatis q̃ in spũalibus tm̃, pbibet exactio. si ĝ spõte aliqđ offertur hoc non est prohibitum fm̃ Hostiẽ. quod intelige vt dixi in. c. i. s. eo.

E simoniace. Cum simoniace ordinato q̃ simoniac⁹ non ẽ dispensari põt. Et nõ diuidit. Casus lialis. Quidã ordinati fuerũt simoniace. Quesitũ fuit de his qđ esset agendũ. Rñdet papa sup hoc certũ non possum⁹ dare resp̃sũ nisi primo sciam⁹ qualiter fuerit ordinati. qr fin quãdã spẽm simonie quidã licet simoniace sũt ordinati vtpote ipis ignorantib⁹ simoniaci ñ sũt ⁊ illi dispẽsatiue pñt in suis ordinib⁹ remanere Ber. Nõ p ex tex. q̃ qdã sũt simoniace ordinati nõ tñ sũt simoniaci. vt q̃n eis ignãtib⁹ pecunia ordinatoi forte p amicum data fuit. Quidam vo sũt

simoniaci ⁊ simoniace ordinati. vt quando ipsi dederunt pecuniam vt ordinarentur vel data fuit eis cõsentientibus tacite vel expresse. Quidam vero sunt simoniaci. sed nõ simoniace ordinati. vt qñ simonia fuit cõmissa nõ i ordine qñ ipi dederũt pecuniã vt alij ordinarẽtur. Secũdo collige q̃ cũ simoniace ordinatis q̃ simoniaci nõ sũt põt dispẽsari vt remaneãt in suis ordinibus. ⁊ cũ ꝟ nõ dicaꝫ ꝑ quẽ iferꝫ q̃ eps põt dispẽsare iuxta theoricã Inn. i. c. dilect⁹ de tẽp. or. ⁊ de ꝟ plenius dicã statiz cũ gl. In glo. i. in fi. Circa hãc mãm qs possit dispẽsare cũ simoniaco aliqd ponunt ꝟ doc. ⁊ plem⁹ nõ. ꝑ gl. in. c. pe. de elec. ⁊ i. c. post trãslatiõem de renũ. ⁊ ibi Jo. cal. colligẽdo opi. aliorũ formauit distinctionẽ quã retulit ꝟ do. an. nihil addẽdo. Sz i vitate i multis iudicio meo eget reformatõe. distingue ergo q̃ aut qs adipiscaꝫ ꝑ simoniã ordinẽ aut bñficiuz. ꝑ casu aut simonia fuit cõmissa eo sciẽte ⁊ cõs ẽtiẽte tacite vel exꝑsse vel ipomet pecuniã dãte ⁊ tũc ꝓm oẽs solus papa dispẽsat. nec ẽt papa solet dispensare. i. q. i. c. erga. ⁊ i. c. pe. j. e. ti. ⁊ iste sic simoniace sciẽter ordinat⁹ nõ solũ ẽ suspẽsus ab ordine simoniace recepto. sz ẽt ab oibus ordinibus. vt. xxxij. di. §. verũ. ⁊ i. q. i. repiunt. Aut simonia fuit cõmissa eo ignorãte nec postea ratũ hñte. ⁊ tũc lau. tãcre. ⁊ bosti. ꝟ quos seqꝫ Jo. cal. in loco ꝑalle. distinguũt q̃ aut delictũ ẽ manifestũ ⁊ sol⁹ papa dispẽsat. ar. in. c. ex tue. s. eo. Aut nõ ẽ mãifestũ ⁊ dispẽsat eps. Sed certe licet doct. trãseãt cõiter cũ ꝟ dicto nõ tñ puto ꝟ verũ. sed indistincte dicerẽ q̃ cũ tali dispẽsat eps. ꝑ ꝑ istũ tex. vbi indistincte ꝓmittiꝫ dispẽsatio ergo eps dispẽsare poterit vt. s. dixi. Itẽ adduco. c. pñtiũ. i. q. v. vbi spõte ille fuit cõfessus ordinẽ recepisse eo ignorãte ⁊ tñ dispẽsat eps nec poterat eẽ nõ manifestũ ex quo illemet cõfitebaꝫ. Item cũ ꝟ iste grauareꝫ odio alteri⁹ nec põt dici simoniac⁹ dz fieri benigna iterpretatio vt eps possit dispẽsare ar. in regula odia. ⁊ in regula sine culpa. ⁊ i regula nõ dz de reg. iu. li. vi. Et aduerte q̃ isto casu qñ simonia fuit cõmissa eo ignorante nõ ẽ iste suspẽsus ab oib⁹ ordinib⁹. Sz vt dicit ꝟ Inn. ⁊ bñ tñ ẽ suspẽsus ab ordine simõiace collato. vñ alios ordines licite receptos exequi põt ⁊ bñficia retinere ⁊ recipe de nouo. q̃ vt dixi iste nõ ẽ simoniacus. sz nõ põt ꝓmoueri ad maiorẽ ordinẽ nisi dispẽseꝫ i ordine simõiace recepto q̃ alias videreꝫ ꝑ saltũ ꝓmotus. lij. di. i. c. i. ꝟ cle. ꝑ sal. ꝓmo. ꝑ totũ. Nec ob. predictũ. c. ex tue. s. codẽ ꝑ qõ moueri videnꝫ doc. ad distinguẽdũ inter manifestũ ⁊ occultuz q̃ ad aliũ effectũ fit illa distinctio videlicet vt possit coerceri ab exercutione ordinis. q̃ occultus ⁊ ꝓfessus ꝓnia nõ coereꝫ qñ forus ꝓnialis nõ hz ꝑcisã coertiõez vt ibi ⁊ i. c. si sacerdos de offi. or. Itẽ ibi loquiꝫ de simõiace ordinato ⁊ simoniaco cũ quo solus papa dispẽsat. vt. s. dixi q̃ illud. c. nihil facit ad ꝓpositũ. Et qõ idistincte possit eps dispẽsare qñ ẽ simoniacus. facit ẽt tex. i. c. de regu. j. eo. vbi ꝓmittiꝫ dispẽsatio taz cũ monachis q̃z cũ canonicis regularib⁹ qñ iteruenit simonia eis ignorãnb⁹. ⁊ ꝟ quo ad ꝓmũ mẽbrũ ꝓncipale. Sed quo ad secũdũ de adepto bñficio ꝑ simoniã distigue q̃ aut ẽ bñficiũ curatũ seu dignitas q̃ in hoc eq̃parãt. ar. c. ꝺ multa. de prebẽ. ⁊ i. c. cũ i illis. e. ti. li. vi. Aut ẽ bñficiũ simplex ꝓmo casu dicit Jo. cal. i loco ꝑal. q̃ aut fuit sciẽs aut ignãs si sciẽs ⁊ spõtem renũciat bñficio põt dispẽsari secũ ad aliã ecclesiã. sed vt hẽat illã vbi fuit cõmissa simonia dispẽsari ñ põt nisi vt hẽat ibi aliq̃ bñficiũ. sed tũc nõ dispẽsaꝫ nisi vt ministret i minorib⁹ ordinib⁹ ⁊ ꝑbaꝫ. i. q. v. c. i. duri⁹ ergo agiꝫ vt hẽat bñficiũ ecclesia empta q̃z vt hẽat alibi. q̃ vt dixi aliã põt hẽ dispẽsatiue ⁊ cũ executiõe oium ordinũ. sed istã vbi cõmissa ẽ simonia hẽ non põt. sz ibi possit hẽ simplex bñficiũ ⁊ cũ executiõe minorũ ordinũ tñ. Sz nõ attigit specifice Jo. cal. qd. i nõ renũciãte sz expectãte sniaz cõdẽnatoriã. ⁊ i eo puto q̃ nullo mõ dispẽseꝫ eps vt hẽat bñficiũ alibi. nec in ista eccl'ia. Pro ꝟ adduco tex. i. c. nobis in fi. j. eo. vbi dz talẽ nõ posse aliquã dispẽsationẽ obtinere. itẽ facit tex. i. q. v. c. i. vbi ꝓmittiꝫ dispẽsatio cũ tali si oino diuiserit beneficiũ ⁊ sic spõte renũciauerit sec⁹ si expectauerit sẽtentiã. Et põt eẽ rõ duplex. ꝓma q̃ nitit⁹ agiꝫ cũ cõfesso q̃z cũ cõuicto. xij. q. i. nolo. Itẽ q̃ qui dãnatus ẽ de simonia ꝑ sniaz efficiꝫ infamis infamia iuris. xv. q. iij. sane. ⁊ i. q. iij. c. fi. ⁊ cũ ifame nõ dispẽsat eps nisi in casibus iure expressis. vt nõ. i. c. cũ te. de re iudi. ⁊ ꝟ casu põt optie saluari gl. in. c. ex diligẽti. s. eo. in gl. pe. Itẽ eps dispẽsat regulariter i adulterijs ⁊ minoribus vt in. c. si clerici i fi. de iudi. sed crimẽ simonie ẽ grauis⁹ vt in. c. sicut. s. eo. ⁊ i. c. lz. j. eo. g̃ nõ dispẽsat exequo non repiꝫ expressũ. Si vo ignorauerit vt q̃ alis⁹ ꝑ eo ignorãte dedit pecuniã. ⁊ tũc aut fuit data a suis emulis ⁊ sibi nõ nocet vt in. c. nobis. i. rñso. j. eo. ⁊ c. sicut. q̃ videnꝫ feciss̃e in fraudẽ. Aut ab amicis ⁊ tũc si spõte renũciat põt secũ dispẽsari magna misericordia. ⁊ idẽ ꝓm hosti. et cal. si expectet sñiaz ex euidẽti vtilitate vel necessitate eccl'ie. hec dicta simplr mihi nõ plz. nã ꝓmo vñ ꝺ. c. pe. de elecn. maxime i v. fi. ⁊ in v. q̃uis. nã ille v. venit aduersatiue ad precedentia ⁊ ꝓmittit dispẽsatõez i simplici bñficio. ⁊ qñ sponte renũciat. secus ergo vbi bñficiũ nõ est simplex vel vbi spõte nõ renũciat ⁊ ꝑ ꝟ tex. i ꝑalle. c. i. i fi. i. q. v. vbi nõ ꝓmittitur dispẽsatio ẽpo vt qs hẽat dignitatẽ illã vbi fuit cõmissa simonia. Itez dispẽsatio nõ ꝓmittiꝫ ẽpo nisi i casibus iure expressis. vt nõ. i. c. dilectus. de tẽp. or. ⁊ ꝑ archi. i. c. lz canon. de ele. li. vi. sed iste casus nullibi ẽ expressus ergo ⁊c. Et ideo in hoc mẽbro ꝟ sic distinguerẽ q̃ vbi beneficiũ curatũ vel dignitas ẽ acquisita simoniace isto clerico ignorante q̃ nullo casu dispensatur in ea vacãte vt hẽat tale beneficiũ curatũ seu dignitatez. sed in alia vacãte sic. Alia vo bñficia potest hẽ ẽt sine dispẽsatiõe ex quo ipe non cõmisit simoniã vt. s. dixi ⁊ voluit ꝟ Inn. nec iura alle. ꝑ bost. ⁊ cal. ꝟ ꝑbant q̃ dispẽsatio ꝟ casu prohibetur ergo indistincte fieri nõ põt ẽt ex vtilitate vel necessitate eccl'ie. ⁊ ꝑ hoc. i. q. v. in. c. pñtiũ. vbi permittiꝫ dispẽsatio cũ ignorãte tñ in beneficio simplici de quo dicendũ vt statim subijciã. Si vo bñficium fuit simplex ⁊ si sponte renũciat ⁊ eo ignorãte fuit cõmissa simonia potest eps dispensare ẽt vt hẽat illud beneficium ea vice. vt probaꝫ in. d. v. q̃uis. Si vero spõte nõ renunciat vel eo sciente fuit cõmissa simonia nõ admittitur dispensatio secum ꝑ ẽpm ꝑ. d. v. q̃uis. nisi ꝓm Host. ⁊ Cal. ex euidẽti vtilitate ⁊ necessitate eccl'e. Sed certe ꝟ vltimuz sic intellectum nõ probatur. nã v. q̃uis ꝓmittit dispensatio nẽ i simplici duob⁹ cõcurrẽtibus vt q̃ spõte renũciauerit ⁊ eo ignorãte simonia fuerit cõmissa. Secus ergo si sciẽte vel expectãte sñiaz. ⁊ ꝑ hoc tex. i. q. v. pñtiũ. ⁊ qõ nõt glo. i. c. ex insinuatiõe. j. eo. Ñ ꝟ casu cõcludo q̃ si sciẽter acquisiuit qs bñficiũ simplex ꝑ simoniã nõ dispẽsatur secũ vt hẽat beneficiũ illud ea vice maxime si expectauit sñiaz. nã tũc est effectus infamis. ⁊ cũ tali nõ dispẽsat eps exquo non reperiꝫ ꝓmissuz vt. s. dixi. Sed si fuit ignorans ⁊ expectauit sñiaz tunc si distulit renũciationẽ donec fuerit certiorat⁹ de simonia nõ iudico eũ culpabilẽ nec impediꝫ sed dispensat secus si certior factus voluerit expectare sñiaz. ar. i. c. si bñficia de preben. li. vi. ⁊ in oibus casibus in quib⁹ dixi ẽpm dispensare posse intellige si pecunia sibi nõ fuerit data. sed predecessori vel alteri. alias secus. vt nõt gl. i. d. c. pñtium. Et per predicta concludo dictũ Inno. ꝟ nõ ꝓcedere in eo q̃ dicit q̃ in dignitate nũ q̃z dispensat ẽpus cum simoniaco etiã si pro illa non fuit data pecunia ⁊ videtur tex. in cõtrarium. i. q. v. c. i. in fi. vbi dispensatio prohibetur i dignitate seu in ecclesia empta. secus ergo in alia ⁊c.

m **Matheus.** Si cõtradicẽs electo ꝑ pecunia de volũtate electi tradita a ꝑdictiõe cessat electus postea ꝓfirmat⁹ ẽ simoniacus ⁊ beneficio renũciare tenet. ꝟ. d. Cõis diuisio scõa ibi q̃ igiꝫ. Casus lꝫalis. Quidã electus fuit ad regimẽ cuiusdã eccl'ie de volũtate maioris ꝑtis paucis ꝑdicentibus. qdã amic⁹ illius de volũtate electi turbata: quãdam pecuniã exoluit ei q̃ discordiã faciebat ⁊ sic cõtradictio cõquieuit. postea dubitãs q̃ simoniã cõmisisset ꝑ cardinalez istud factũ secrete dño pape intimauit. petẽs sup hoc cõsilium salutare. ⁊ papa rñdit ei dicẽs q̃ multũ consulit ei si administrationẽ spõte dimittat memor existẽs illius verbi. Mi-

bil,pdest hoi si vniuersū mūdū lucretur:aie vero sue detrimentū patiat Ber. Nō p ex tex.q peccatū detectū i pnūcia pōt p cōfessorē alteri detegi cōscientē tñ ipo peccatore penitēte. Et ita intellige istū tex.sm doc.nā iste cardinalis habuit hoc i pnūa ⁊ postea i secreto reuelauit pape certe dz intelligi q fuit de volūtate illius.alias nō posset p .c. ois de pen.ⁱ remiss. Secūdo collige ex lra q ,p hēnda voce electiōis alicui⁹ ēt nō necessaria ad validitatē electiōis ꝓmittit simonia.hec.n.electio erat facta a maiori pte ⁊ tñ fuit cōmissa simonia vt minor ps desisteret a ꝯdictiōe. Fortius ergo cōmitteret si daret pecunia,p voce habēda q est qd spūale. Tertio collige q volūtas turbata in peccato peccatū nō excusat. In glo.ij.ibi ⁊ ita ius bēāt ⁊c. pōdera glo.q multū restrīgit tex.vt hēat locū i cōtradictione iuris ⁊ nō facti. Si ergo datur pecunia ꝯdicentib⁹ de facto nō cōmittit simonia sm glo.ⁱ,p hoc facit q videret electꝰ potius redimere vexationē suā q̄z emere aliqd spūale. In no.h tz ꝯrium dicēs q añ cōfirmationē si dz dari pecunia siue ꝯdicat de iure siue de fcō.ar.i.c.significasti.s.de elec. Et hoc dictū placet mihi.q,p iure q̄rēdo nō ē licitus dare pecuniā ēt ad redimēdū vexationē.secus ,p iure q̄sito ad h q̄ nō.in.c.dilectus.j.e.nā vī pecuniā dare vt liberi⁹ possit ꝓseq istud ius spūale. Sed qñ ē iā ius secutū ⁊ vexat in eo tūc pecunia,ppzie dat,p vexatōe. Et nō h dcm Inno.

a **B aures.** Pro absoluēdo excōicatum preciū aliqō exigi nō dz.p ponit querela.sco iudicis datio ibi qm. Casus lralis. Quidā.g.noīe,ppter pecuniā quā debebat excōicatus fuit.q eā ad terminū nō psoluit.tādē credi toribus satisfecit sz absolutiōis bnficiū hīe nō potuit excōicatorib⁹ q̄rētibus.x.libras,p absolutiōe.cōqst⁹ fuit ille pape.vñ mādat qbusdā q̄tenus si pdcūs.g.debitū soluit ipz gratis absoluāt:si excōicatores inquisiti ipz nō duxerit absoluēdū Ber. Nō p ex textu debitorez posse excōicari ad petitionē creditorū,p nō satisfactione debiti.de quo dic vt legit ⁊ nō.i.c.odoardus de solu. Sco collige ar. q excōicatus donec satisfecerit eget absolutiōe ēt p⁹ satisfactionē sec⁹ i suspēsiōe sic,pmulgata de quo p Inn.i.c.cū bonē.de eta.ⁱ quali.ⁱ meli⁹ p glo.singularē i cle.i.de deci.

In glo.ibi cū vexationē suā redimat. Inn.h tz ꝯrū. nō enī,p absolutiōe dz aliqd tpale ipēdere.sz dz habet recursū ad supiorē ar.i.c.nullus de iurepa. Jo.an.cōcor.dic q aut isti īmīet aliqō ꝓiudiciū ex dilata absolutōe puta q̄ speratur eligi vel debet eligere vel ꝓscriptio currit ꝯ eum nisi agat ⁊ tūc,pcedat opi.glo.vt dicat pot⁹ redimere vexationez suā. Aut nō subest tale periculū ⁊ ,pcedat opi. Inno. ⁊ vī distinctio satis,pbabilis ⁊ equa. In ea.glo.ibi dz reficere añ q̄z absoluat ⁊c.,p hoc dicto gl.ē tex.i.c.venerabilibus i.§.secus de sen.ex.li.vi. In fi.gl.Sed quer qd si statuto cauet vt excōicat⁹ soluat decez libras ,p quolibet mēse quo steterit excōicatus nūqd valeat.hostiē.h dicit q fic.q nō exigitur h casu,p absolutōe sz,p cōtumacia.nā ēt pecuniaria pena qñq̄z exigit de iure canonico vt i.c. dilectus de of.or.ⁱ sic pōt itelligi text.i.c.i.s.de iudi.cū loquit de satisfactiōe dicit tñ sm quosdā vt ꝑus absoluat ⁊ postea cogat satisfacere sm formā statuti. Ultrō pōt h Innoc. qōnē an lz vexato ipune dare aliqd tpale vt redimat vexationē suā. Et cōcludit q si vexatio sit i re tpali pōt.q ibi nullū subest peccatū ex parte dātis. Si vo vexat i re spūali aut ē i possessiōe ⁊ tūc ñ peccat si dat pecuniā vt nō vexet. Sz si nō hz possessionē q fuit ea spoliat⁹ tūc ñ ē licitū ,p ea dar pecuniā q ñ solū redimit vexationē sz ēt possessionē.ⁱ hec nō.lz.n.possessio nō ,ppzie sit qd spūale tñ ē cōnexa ⁊ coniūcta spūalib⁹.q ꝑ eā cōsequit exercitiū spūalium. Et de hac mā dicetur in.c.dilectus.j.eo.ⁱc. Abbas.

d **E regularibus.** Monachi per simoniā recepti si sūt simoniaci ad artiora monasteria trāsferuntur alīs p⁹ renūciationē vel i cisdē vel i alijs monasterijs eiusdē ordinis poterūt collocari.h.d. ꝓmo cōsultatio. secūdo rñsio. Casus lralis. Quidā regulares canonici ipis scientibus p simoniā ingressū i monasterijs ⁊ ecclijs regularibus hēerūt.q̄rit qd de ipis agēdū. Rñt papa q cū multe super hoc reperiātur auctoritates expresse nihil aliō ē statuēdū.nisi vt locū quē taliter adepti sūt oīno dimittant ⁊ alia monasteria districtiora adeāt i qbus pnīaz agāt. Si ār ignorātibus ipis pecunia data fuit cōpellēdi sūt vt eidez loco denūciēt ⁊ postmodū reducāt in idipm si absqz scandalo ibi potuerīt remanere vel i alio eiusdē ordinis collocētur Ber. Nō p ex tex.q simoniace recept⁹ ⁊ simonia eius nō solū ejicit a loco sic q̄sito.sed dz agere pnīaz de delicto cōmisso. Itē nō q simoniaci simoniace recepti debēt collocari i monasterio artiori i solitudine sito ⁊ de istis hodie dicēdū ē vt hī in.c.qm̄.j.eo. Nō q cū simoniace recepto q simoniac⁹ nō ē pōt p ēpm dispēsari ꝑcedente prius renūciatiōe. Et nō q h nō fit dīa iter manifestū ⁊ occultū ⁊ indistincte ergo dispēsat ēps exquo isti nō sūt simoniaci lz simoniace recepti.ⁱ facit ad ea q̄ dixi i.c.de simoniace s.eo. In gl.in v.dimittāt ibi i manib⁹ platoꝝ.dic ēt sm Host.q si isti plati iferiores sūt exēpti nō renunciāt nisi i manibus pape vel legati vt in.c.cū venerabilis.de cōsue.ⁱ in.c.si abbatē.de elec.li.vi. Et i eo qō glo.subijcit q si superiores nolūt recipe resignatiōez nihilomin⁹ debēt isti cedere dic melius sm Inno.q dīt recurrere ad superiorez superioris.ⁱ facere illū cōpelli ad resignatōez recipiēdā.ar.i c.nullus de iurep. Et nō gl.q extēdit ⁊ āpliat.c. admonet. ⁊.c.qō in dubijs de renū.vt cessio fiat i manib⁹ plati nō solū de bnficio licite acquisito.sz ēt de acquisito illicite ⁊ p simoniā.facit.c.nisi cū pdē de renū. In gl.i v.ignorātib⁹ i fi. Nō ergo ex gl.iūcto tex.q ēt i bnficio simplici acqsito simoniace non dispēsatur p ēpm cū scientē.facit ad ea q̄ dixi in.c.de simoniace.s.eo.ti.ⁱ nō bñ ⁊c.

c **X insinuatōe** Sigs canonicatui renūciat ad quē fuerat p simoniā ignorāter assūptus postea de nouo assumat ad illū nō pōt ex pīma receptōe sibi aliqd vēdicare. vel aliter ⁊ sic. Renūciās bnficio simplici ad quod p simoniā eo ignorāte fuerat assūptus pōt ex dispēsatōe i ea vacatione denuo ad illud assūmi nihil tñ ex pīma receptione sibi vēdicabit. Cōis diuisio.secūda ibi rñdem⁹. Casus lralis. Quidā paterna cupiditate ipo tñ ignorāte in canonicū cuiusdā eccle fuit recept⁹.postmodū ad ānos discretōnis veniēs signū crucis assūpsit ⁊ prebēdā quā taliter adept⁹ fuerat i manu ꝓposuit ⁊ fratrū spōte resignauit. Sz idē prepositus ⁊ frēs sibi cōpatiētes ipm de nouo i canonicū elegerūt ita videlicet q p⁹ istā electionē postremū locū i choro ⁊ in alijs obtineret. Iste q̄sīit a papa vtrū primū locuz quē hñerat sm pīmā electōez valeat recupare. Rñdet ei papa vt idulgētia quā illi frēs miserior⁹diter sibi fecerūt cōtinuus existat.ⁱ q idē pme receptōis nihil audeat i ipa eccīa vēdicare Ber. Nō p ex tex.q adept⁹ bnficiū alio committēte simoniā ipo ignorāte ñ pōt salua cōscia illud retinere sz dz illud resignare i manib⁹ superioris.cōcor.j.c.,pri.

Sco nō cānonicū posse renūciare canonicatui i māib⁹ capli ēt ñ iterueniēte auc.superioris qō dicit Inn.forte ,pcedere i odiū simonie vel forte spectabat ad capitulū electio ⁊ cōfirmatio. Si ār electio spectaret ad capitulū ⁊ confirmatio ad ēpz tūc renūciatio dz fieri i manib⁹ cōfirmatoris et eligētiū.alle.xix.q.iij.statuim⁹.de bac mā i cui⁹ manibus dz fieri renūciatio bnficij dic vt plene nō.i.c.admonet.ⁱ.c.q i dubijs.de renū.ⁱ p Pau. in cle.i.eo.ti.ⁱ plene dixi i repetitiōe.c.sigs ꝯ clericū de fo.cōpe. Et si itelligat h q̄ institutio cānonicorū ⁊ destitutio spectabat ad capitulū nūc in dubio pōt fieri renūciatio i manibus capituli vt nō.in iuribus pal. Nō tñ vltimū dictū Inno.vt renūciatio ñ possit fieri i manib⁹ soli⁹ cōfirmatoris.sz ēt regrit assēsus eligētiū.nā eoz itereſt.ⁱ q̄si qdā ꝯct⁹ gerit iter eligētes ⁊ electū.ar.i.c.cū iter canonicos de elec.ⁱ i.c.nisi cū pdē ō renū.vñ sic i ꝯbēdo regrit ꝓsensus eligētiū ita ⁊ i destitutēdo ar.in regula.i.de re.iur.ⁱ in.l.nihil tam nāle.ff.c. Item

nō q̄ simonia ignorāter cōmissa i adeptōe bñficij nō impe dit dispēsationē supiozis ēt i illa vacatōe iterueniente tñ re/ nūciatōe ⁊ q̄ beneficiū sit simplex de quo dixi i.c.de simo/ niace.ō.e. Jn gl.i v.elegerūt itellige gl.q̄ eps non pōt dispēsare cū simoniaco.ſ.circa illud bñficiū ad qō obtinen dū cōmisit simoniā ſz vt bēat aliud bñ pōt dispēsare.i.q.v. c.i.plene dixi in.d.c.de simoniace. Jn gl.i v.róne pme i fi. Itē sm bosti.fuit ḃ statutū ad ḃ vt obuiaret fraudib⁹ p/ sonarū iterponēdarū ne de facili q̄sq̄ iterponeret aliū qui daret pecuniā ⁊ simularet se ignorātē. Itē de facili nō pt ꝓ bari scia. Vel pōt solui ꝑiū iudicio meo ⁊ meli⁹ q̄ ḃ ille q adept⁹ ē bñficiū nō ꝓpꝛie punitur ex fcō alterius.nā colla/ tio fuit illegitime ⁊ simoniace fcā ⁊ pecunia tm̄ dātis q̄ nul/ lum ius saltē legitimū fuit sibi acq̄situ.ſz.n.psona cui fca est collatio nō sit i culpa.ipa tamē collatio simoniaca ē ⁊ sic tā/ q̄z simoniaca dz retractari.ē tex.ꝓ ḃ.j.c.pꝛi.i.rñso i fi. et qō ibi nō.i v.repꝛobāda. Jn gl.fi.i fi. Jo.an.remittit ad ibi nō. Et dic q̄ istud ꝑiū nō multū restrigit.vt ḃ dicit io. an.⁊ bñ ibi ius iā creatū extinguit cā cessāte qꝛ tollit appel/ latio reuocato grauamine.ḃ ius extictū p renūciatōez non reuiuiscit ex noua cā se fi referēte ad ātiquā.itē ibi p appel/ latōez iurisdictio ñ ē extincta ſz i pcedēti.ſz ḃ p renūciatiōem totale ius p̄ acq̄situ extinguit ⁊ ius oīno de nouo acquirit.

n **Obis fuit.** Electio simoniaca ē cassan da si pp ḃ electoꝛib⁹ ꝓmis sa fuit pecunia q̄ꝫuis elect⁹ ignoret nisi hoc factū fuerit i fraudē electi.b.d.p. Cū electo repꝛobato ꝑ viciū simonie nō dispēsat eps hoc scdo. Et due sunt ꝓtes ꝓncipales.scda ibi adulteriū. Casus litteralis. Vacante quadā plebe caplin eiusdez plebis dedit prātem eligēdi q̄/ tuoꝛ q elegerūt plebanū. Amici illi⁹ de cui⁹ electōe spabat ꝓmiserūt vni de pdcis q̄tuoꝛ vel oīb⁹ pecuniam se solutu/ ros:eo tamē ignorāte ⁊ sic iterueniēte bumōi,ꝓmissiōe ele/ ctus fuit. Queriť an talis electio si de ḃ cōstiterit est repꝛo/ bāda. Rñt papa nisi cōstiterit illos q̄ ꝓmissionē talē fecerť fraudulēter in dispendiū illius q fuerat eligēd⁹.id malicio/ se fecisse. q̄ꝫuis ipertpe,ꝓmissiōis cōsci⁹ nō fuit ei⁹ tñ electio tāquā simoniaca prauitate ꝑsūpta ē penit⁹ repꝛobāda. Se cūdo alia qō queriť. Ecce aliqs ē elect⁹ i ꝓlatū alicui⁹ ecclie illa electio repꝛobata ē,ꝓpter prauitatē simoniacā vt dcm̄ ē Queriť vtrū eps i talib⁹ valeat dispensare.⁊ rñdeť q̄ non Ber. Nō ꝑ ex tex.q̄ electio dī simoniaca nō solū cū pe cunia,ꝓmissa ē seu data ē oībus electoꝛib⁹.sed ēt si data est seu,ꝓmissa ē vni ex eis.⁊ sic prauitas vni⁹ facit totū actum. qō vī mirabile cū iterueniat excōicatus i vniuersitate ⁊ tñ nō viciat,totū actū nisi sciēter fuerit admissus.vt i.c.fi.ō,p/ cu.⁊ nō.i.c.illa de elec. Scdo nō q̄ sola,ꝓmissio dādi tē porale,p spūali iducit simoniā cōcoꝛ.c.veniēs.ō.e.⁊ i.c.ij. de cōsel. Itē nō casū singularē i quo electio fcā ꝑ simoni am nō viciat qñ.ſ.simonia ꝓmissa ē i fraudē illius q̄ spaba tur eligi. Qualiter āt poterit appere de fraude.dic q̄ ꝑ cō/ iecturas.vtputa illi q̄ se opponebāt electoi dederūt pecu/ niā vt eligeret.fraus.n.⁊ dolus p cōiecturas,pbant i.c.ij. de renū.li.vi.⁊ i.l.doluz.C.de dolo. Et pōdera tex.qꝛ pri mo dicit q̄ amici dederūt pecuniā ⁊ postea subijcit q̄ si in fraudē ḃ fecerūt nō nocet.nā si erāt amici qūo fecerť i frau/ dē. So.sm Jo.an.videbantur amici ſz non erāt. Ex quo collige q̄ fraus,pbari pōt p cōiecturas ēt ꝑ eū qui videba tur amicus. Jn gl.ij.ibi.§.vlt.vbi q̄ſi videť exꝑssū ⁊c. ñ enīz dz nocere prauitas ⁊ fcūz alteri⁹ exquo alias ille erat electurus sicut dicim⁹ q̄ ꝑces nō inducūt simoniaz ex quo alias eligēdus ē idoneus de quo i.c.tuā.de eta.⁊ q̄li.⁊ hāc opi.tenuit ḃ Host. Sed Am.⁊ Host.tenēt opi.cōtrariam que sequit in gl.dicebat tñ bostien.ō.e.tanta.q̄ aut pecūia data fuit alteri quā ordinatoi vel cōsecratoi vel electoꝛib⁹ ⁊ pcedat prima opi. Aut fuit data istis electoꝛib⁹ seu ordīa toi ⁊ tūc procedat scda opi. Jo.an.vī sequi scdaz opi.glo. nā nō videt quomō pōt pꝛobari illa intēto eligēris nisi per ipsū cui vt solo criminoso ⁊ deponēti i fcō suo nō credetur ⁊ facile ēt cuiq̄ qui pro pecunia elegisz dicere q̄ alīs erat

electurus.⁊ si diceres ḃ poterit pꝛobari per alios quib⁹ dixerat prius se istum electurū.rñdet q̄ forte faltū dixerat vt mutasset opi.si pecunia nō fuisset data iuxta nō.in simili in c.tua.ō.de spō. Sed aduerte qꝛ Jo.an.clare nō expri/ mit quādo pecunia fuisset data alteri q̄z eligēti⁹.nā tūc rō nes sue nō cōcluderēt.vnde cōcordādo opinio. pōt sic eā distingui q̄ aut pecunia fuit data electoꝛib⁹ ⁊ ꝓcedat scda opi.gl.qꝛ electio nō fuit libera. Itē forte mutassent opi.nec posset,pbari intētio eoꝝ cū sint crīosi. Et ḃ casu cōcludūt oēs rōnes Jo.an. Aut pecunia fuit data tertio forte cōsan guineo vel amico debentiuz eligere.⁊ tūc si pecunia fuit da ta ꝑ ipm qui sperabat eligi oīo vitiat electio ēt si fuisset als electuri ipsū.qꝛ pro iure spūali querēdo nō debet aliqd da ri.vt nō.in.c.ad aures.ō.eo.⁊ dicā.j.c.pꝛi. Itē qꝛ locꝰ re/ giminis querētibus ⁊ ambiētibus denegandus ē ⁊ tāquaz ambitiosus ille eēt repꝛobādus.viij.q.i.i scripturis. Aut fuit ꝑ aliū data ⁊ tūc fatis pōt,ꝓcedere ꝓma opi.nā intentio eligētiū q̄ alias erāt eū electuri satis pōt ,pbari ꝑ eosdē cū nō sint in crie ⁊ forte bñdo tractatū adinuicem decreuerūt vnanimiter eligere. Et hoc casu recte,ꝓcedat tex.i.§.vlt.ꝑ al.⁊ cessant oēs ꝓsideratōes Jo.an. Jn gl.fi.in fi.nō ꝑz intellectum glo.quia facit pro opi.quam tenui in.c.ō simo/ niace.ō.eo.⁊ expedias banc materiam prout ibi plene dixi ⁊ ibi vide ⁊c. Abbas.

o **Jlectus filius.** Quidat ꝓlato pe/ cuniā ne ip̄z i iure suo de facto molestet illā repetit si ꝓlat⁹ ꝓmissa si seruat.ḃ dicit sm vnū itellectuz iberēdo lr̄e.vel generalius sm aliū itellectū. Dās pecuniā alicui ne in iure suo de fcō molestet pōt illā repetere. Diuidit.i ꝓma querela.in scda dat iudicē ibi ideoqz. Casus lr̄alis. Archidiacon⁹ ebo/ racen. R.ꝓpositū multis grauaminib⁹ ⁊ iurijs affligebat vt archid.ab iniurijs desisteret ꝓpositus,ꝓmisit ei certā q̄ titatē pecunie se daturū ⁊ psoluit.sed post receptionē pecu nie archid.sup dignitatib⁹ ⁊ beneficijs ab ei⁹ molestia non quieuit.vñ ꝓpositus dño pa.fuit cōquestus.mandat papa quibusdā quatenus si ē ita cōpellāt archid.restituere quod accepit si ipm ꝑ,ꝓmissionē suā venisse ꝓstiterit Ber. Nō ꝑ ex tex.casū notabilē ⁊ singularez q̄ sine aliquo vicio pōt dari pecunia ꝓlato ab eo qui iniuste vexat in iure suo vt sic redimat vexationē facti.ex quo infertur illō generale q̄ da/ tio pecunie,ꝑ iure quesito ꝑseruādo ꝑ molestatōez idebitā ñ inducit simoniā nec turpitudinē als ñ potuisz ille repete re.qꝛ qñ turpitudo ꝑsat ex vtraq̄z ꝑte nō ē loc⁹ repetitioni. vt.l.ij.ff.de cōdi.ob tur.cau.⁊ i regla i pari delicto de re. iur.li.vi. Jn gl.i.in fi. Host.ḃ dicit q̄,ꝑ iure spūali que rēdo nō ē licitū aliquid dare vt i.c.matheus.ō.e. Sed pro quesito ꝑseruādo sic vt ḃ.sz dic meli⁹ vt ibi dixi. Et ad/ nerte qꝛ gl.,ppe fi.sequit opi.scdaz quā posuit in.c.ad au/ res.ō.eo.vt,ꝑ absolutōe iuste denegata possit licite aliqd dari.sed tu dic meli⁹ vt ibi dixi. Et cōpreheēdēdo rotā māz sic distingue q̄ aut querim⁹ i tpalib⁹ aut i spūalibus. ꝓmo casu licite redimitur vexatio tā pro iure quesito quā ,ꝑ iure querēdo. Sz recipiēs pecuniā sic idebite teneť ad restitu/ tionez vt.l.i.⁊.l.generaliter.ff.de calūnia.⁊.l.iij.§.quori/ ens.ff.de cōdi.ob tur.cau. Jn spūalib⁹ vero pro iure que/ rendo nō ē licitū aliqd dare ēt vt cesset impedimentū facti, qꝛ videtur ille ambitiosus dando pecuniam vt facilius illō acquirat ⁊ sic,ꝑprie loquit.c.matheus.ō.eo.nec tūc,ꝑprie redimitur vexatio sed datur vt facili⁹ acquirat ius spūale. Pro iure āt acquisito aut ē i possessiōe illi⁹ iuris.⁊ si mole stetur de facto licitū ē aliquid dare vt,pbat ḃ. sz recipiens teneat ad restitutōez. Si vo ille vexat vt qꝛ ep̄s vult eū iu/ ste deponere vel alius iuste accusare vel forte ꝓcdit ius in beneficio.⁊ tūc vexato nō sz aliqd dare.qꝛ ñ redimitur tūc vexatio facti vt nō.ō.e.nemo,facit.c.nisi cū ibi nō.de ꝑbē. ⁊.c.nisi cū ꝑdē de renū. Aut ñ ē i possessiōe illi⁹ iuris iā q̄sti.⁊ tūc aut habet possessionē ēt illicite detētā.⁊ nō sz aliqd dare vt nōt Innocē. in.c.ad aures.ō.eo.⁊ tz gl.xvij.q.vij. decimas.nam possessio est qd spūale.hinc est q̄ non cadit

in laicū de rescrip. cāz. vel saltē ē cōnexa cū spūalib⁹ pp ad ministrationē q̄ inde segk. i. q. iij. siqs obtecerit. ¶Duto tñ q̄ si pp potētā aduersarij vel ipotētā suā nō posset de facili illā conseq apud supiozē q̄ tūc vt euitet magnū piudicium licite dare pōt pecuniā. sicut i simili de absolutōe ab excōicatione obtinēda. dicit Jo. an. i. c. ad aures. s. eo. ⁊ ſm ħ ⁊ ibi nō. itellige māmbu⁹ gl. ¶In gl. fi. ibi supple maxime. ħ gl. cōiter teneť. ar. in. l. i. §. gnāliter. ff. de calū. nam si dedi pecuniā vt negociū calūnioſe mihi nō faceres possum repetere ēt cū pena quadrupli quātūcūq̄ pacto recipiens parueriť. Vel pōt intelligi ista lra ſm aliū intellectum quez sequiť hoſt. ⁊ Jo. an. q̄ ħ interuenit cōpositio iter archidiaconū ⁊ ꝓpositū illū interueniēte auc. supiozis quo casu licite recipiť pecunia nec recipiēs teneť ad restitutionē si cōpositionē seruat. vt i. c. nisi eēnt de prebē. ⁊. c. ij. ⁊. c. decetero. de trāsac. ⁊ vterq̄ intellect⁹ ē bonus i se. Et in fi. glo. solue ħ contrarium vt nō. in. c. peruenit. alle. in glo.

Tam nobis. ¶Dzo benedictōnib⁹ nubētium ⁊ exequijs mortuozū nihil exigi dz. h. d. ꝑ poniť querela secūdo iudicis dano. scōa ibi discretionis ⁊c.

Casus līalis. Capellan⁹ de villa frāca, p exequijs mortuozū ⁊ benedictiōib⁹ nubētū exigebat pecuniaz a parrochianis suis ⁊ iuste extoꝛquebat. prochiani illi ꝙqueſti sūt pape. Uñ mandat q̄busdā q̄tenus capellanū illū moneāt vt a tāta ꝑsūptōe deñitat ⁊, p excessu satisfaciat cōpetēter. si aūt obedire noluerit ipz puniāt pena cānica Ber. ¶Nō ꝑ ex ter. q̄, ppzius sacerdos dz sacra ⁊ alia spūalia suis parochianis gratis impēdere. Scōo collige q̄ō presbyter qui tenetur gratis spūalia ipēdere si aliq̄d recipit ex pacto tenetur illud restituere. q̄ō itellige i simonia cōuētiōali. secus in mētali vbi nō precessit pactū. sed intētio deprauata. tūc. n. ꝑ solā pniaz abolet peccatū. vt in. c. vlti. j. e. vbi ō ħ ⁊ vide gl. in. c. vnico de cle. nō resi. li. vi. que pōt q̄nē i canonico q̄ vadit ad diuina sola itēciōe vt pcipiat distributiones quotidianas. ē. n. illa simonia mēralis nō cōuētiōalis. vñ per solā pniaz absq̄z restōne abolet peccatū de quo dic vt plene nō. ¶In glo. i. ibi lz sacerdoti nō det actio ⁊c. hosti. dicit q̄ ēt actio cōpetit vbi ē talis cōsuetudo. Sz ꝯ ħ ob. tex. in. c. cū in eccle. s. e. vbi tex. specifice loqtur de exequijs mortuozū ⁊ de benedictiōib⁹ nubētū ⁊ dānat cōsuetudinē ꝯriā. do. an. breuiter ⁊ succincte dicit q̄ forte, p ipis spūalib⁹ ipēdēdis nō pōt induci consuetudo vt aliq̄d det. sec⁹, p laboze. ⁊ sic ꝑ itelligi ista gl. Sz certe ħ so. nō videť posse, pcedere q̄z vt dicūt doc. cōuer in. c. cū sit romana. s. e. ēt, p laboze nō pōt aliq̄d peti. q̄z, p ipis spūalib⁹ vī exactū vnū nāq̄z sine reliquo nō, pcedit. ⁊ sic, p vtroq̄z. l., p laboze ⁊ spūalibus videreť exactū. i. q. iij. siqs obiecerit. Uñ ꝓ intellectu bui⁹. c. ad aplicā. j. e. exquo moueť ista glo. ad cōsuetudinē approbādā varij nō. ibi itellect⁹, vt ibi plene dicā. Sed hāc opi. semp tenui vt possit induci ꝙsuetudo q̄ñ nō ꝑcessit exactio vt sic ex mera liberalitate ⁊ deuotiōe populi cōsuetudo talis sit introducta tūc. n. nō hz vitū nec fūdamētū vitiosū. sed laudabile. q̄z nō ē magnū nec miruz si ab eo metunť tpalia q̄ seminat spūalia. vt i. c. si ep̄s de offi. ordi. li. vi. ⁊. s. de offi. ordi. q̄ñ. ⁊ hoc vī velle lra illi⁹. c. ad apostolicā. dū dicit laicos cōpellēdos ad obseruādū laudabilē cōsuetudinē erga suā eccliaz pia deuotiōe fideliū introductā ⁊c. Sed vbi exactio ꝑcedēs dedit cām consuetudini tūc talis cōsuetudo nō valet q̄z hūit initū vitiosū ⁊ ita logť tex. si recte inspiciať ⁊ pōderet i pal. c. cū in eccle. Sed ꝯ ꝑmū bui⁹ distinctōis mēbrū fortissime oppōit. nā ex his q̄ sūt mere facultatis ñ introducit ꝙsuetudo nec ex datōe annua gratis fca. vt le. ⁊ nō. i. l. i. C. de seruit. ⁊ aq̄ p Bar. i. l. cū de i rē vso. ff. de vsu. p. Ei. i. l. i. ⁊. ij. C. q̄ sit lō. ꝙsu. ⁊ per Jo. an. i. c. ioānes. de cle. cōiu. ⁊ Inn. i. c. bone. ij. s. de postu. prela. vbi dicit q̄ lz recipiam⁹ i domū nr̄az amicū a lōge veniētē: nō tamē ex ħ acgrit illi q̄si possessio lz fuerit plures recept⁹ nec aliqua cōsuetudo inducit. et vt dicit Bar. i pal. l. cū de in rē vso. lz rustic⁹ ꝑ decēniū detulerit alicui annuatiz vnū par caponū spōte ex liberalitate ñ tñ ex ħ inducitur aliqua cōsuetudo vt in posterū iuit⁹ astrigať. Itē vt dic Li. i locis pal. q̄ lz qs ꝑ decēniū cōtinuauerit ire ad molēdinū vel furnū alicui⁹ ⁊ sic lucrū attulerit illi ñ ꝑ hoc introducitur cōsuetudo aliqua vt i futurū astrigať ire ⁊ cōtinuare q̄z isti sūt actus mere facultatis. Ad, p positū ergo si pplus aliq̄d gratis offerebat eccliē q̄ñ recipiebat sacrīm ñ vī introducta cōsuetudo vt i futurū ad idē astrigať iuit⁹. puto ꝯrium ħ posse trib⁹ mēsis solui. ¶Dzio mō itelligēdo q̄ aliqs ex pplo desistēs ab obseruatiōe aliozū redarguitur a religs obseruauit aliox mozē. ex ħ enī actu satis appet de cōsēsu pplī volēntis introducere illā laudabilē cōsuetudinē sicut i simili nō. in iuri. superius alle. i ꝯriū. Scōo pōt solui q̄ ꝯria ꝓcedūt vbi donatio ē pure nō relata ad certū qd. Sz in ħ casu cū tpe sacramēti seu exhibite rei spūalis aliq̄d cōferebať vī pplis lōgo tpe ħ obseruādo se ad ħ velle obligare et cōstituere illā spōtaneā obligationē i recōpēsationē spūalium recognoscēdo deū i muneribus suis ⁊ redimēdo peccatū elemosynis. ō pe. di. i. medicinā. sicut i simili nōt bar. i pal. loco de rustico q̄ p lōgū tp̄s soluit par caponuz aliq̄ cā ꝓtēsa q̄ tenebat aliq̄d a dño. Tertio pōt solui q̄ sit spāle fauoze ecclesie vt lōgo tpe pplis sic ipēdēdo tpalia videatur velle iducere consuetudinē in futuruz. facit. c. ex pte de cēsi. ⁊ q̄ō ibi nō. ⁊. s. ō cōcess. prebē. ex pte astenš. ⁊ ħ bene nō ꝑ q̄ elicit mod⁹, pbādi ꝙsuetudinē laudabilē i istis spūalib⁹. ⁊ i filī aliq̄d tāgā i. c. iacob⁹. j. eo. Quātū vō tp̄s exigať ad introducēdū hāc ꝙsuetudinē. puto sufficere tp̄s. x. annozū. tū q̄z ista ꝙsuetudo laicos astrigit ⁊ nō clericos inter quos idistincte, pcedit ꝙsuetudo ex cursu decēnij vt cōiter nō. i. l. de qb⁹. ff. de legi. Tū q̄z ista ꝙsuetudo ñ ē ꝯ ius imo pia ⁊ fauorabilis vt i pal. c. ad aplicā. vñ ēt de iure cānico sufficit tp̄s. x. annoꝛ vt ē gl. nō. i. c. fi. ō ꝙsu. li. vi. ⁊ puto ēt q̄ data hac cōsuetudie laudabili cōpetat actio ipi actori ad faciēdū obseruari hāc laudabilē cōsuetudinē vt dic̄ hosti. ⁊ ħ, pcedāt quo ad ꝑmā ptē gl. Sz quo ad ꝑmā ptē i eo q̄ō vī velle q̄ tā, ppzi⁹ sacerdos q̄z alien⁹ ñ possit aliq̄d exigere cessāte cōsuetudie nisi ei sūpt⁹ defit. distingue lan⁹ ⁊ sic q̄ aut, ppus sacerdos hz vñ viuat ⁊ tūc cessāte ꝙsuetudine ñ possit aliq̄d exigere vt ħ ⁊ i. c. cū i eccles. s. e. lz gratis oblatū licite recipe pōt vt. j. c., pxi. i fi. ⁊. c. tua. j. e. ⁊. c. ⁊ si qōnes. s. e. Si vo desūt ei sūptus necessarij ⁊ tūc si ꝑt bōeste sibi aliūde acgrere ad victū. puta scribēdo. pueros docēdo. vel qd file exercēdo ⁊ nō pōt aliq̄d exigere. iputeť enī sibi q̄ tale tenue bñficiū acceptauit. q̄rat q̄ sibi victū manib⁹ vel idustria. xci. di. clerici⁹ victū. ⁊ ibi bo. gl. nā ⁊ apls q̄rebat sibi victū manib⁹ tpe p̄dicatōis vt i. c. cū apls. de cē si. sic ēt videm⁹ sile i pze vt nō teneať alimenta p̄stare filio si bonestē filī⁹ pōt seipz regere ⁊ nutrire vt dicit tex. in. l. siqs a liberis. ff. de li. agno. Si vo nō pōt, ppzi⁹ sacerdos bonestē sibi victū aliter q̄rere tūc vel ep̄s sibi, puidebit vel pplis poterit cōpelli ad p̄stādū sibi necessaria victui., p ħ vīo bo. gl. ō cōse. di. i. c. oīs xpian⁹. q̄ dicit sacerdotē idigētē posse subtrahere spūalia pplo nisi faciat oblatōez vñ possit viuere ⁊ vide q̄ō nō. in. c. de bis. s. de eccle. edifi. Si vo ē sacerdos alien⁹ q̄ forte ē iuitatus ad exequias faciēdas vl ad alia spūalia ipēdēda. ⁊ tūc p̄t licite suas opas spūales locare ñ vt directe, p spūalib⁹ recipiat tpale. Sz i ꝓpēsatōe dānorū q̄ sustinet i exhibēdo p̄tiā suā ⁊ trabēdo morā i spūalibus ipēdēdis. vt nōt Inn. i. c. q̄ñ. j. ne pl. vices suas. ⁊ sic restrige gl. xxi. q. ij. ꝑcipim⁹. q̄ simplr dic̄ sacerdotē posse suas opas spūales locare. Et āplia hāc gl. q̄ vī ħ p̄mittere ēt i extraneo sacerdote dūtaxat q̄ñ sūptus sibi desūt. nā ēt si abūdat p̄t exigere i recōpēsatōe dānoꝛ cū ad ħ ex offō ñ teneať. ⁊ p ħ remanet declarata rota mā gl. ¶In glo. i v. benedictionib⁹ in fi. dic q̄, ppzie ⁊ stricte ista benedictio nuptialis ñ ē sacramētū. sed largo mō sic. vt nō i rubrica. ō sacra. nō ite. Et q̄ sūt sacra stricte sūpta tā necessaria q̄z voluntaria vide per bonā glo. i. c. venēs de trāsac. Itē vī innuere ista gl. q̄ si benedictio nō esset sacramentū posset aliquid peti. dic vt in. c. ad nostram. s. eo.

Dilectus filius. Si p accusationez constat monachuz simoniace fuisse receptū recept⁹ ⁊ recipiēs depone. Si vo p iquisitionē recept⁹ i arti⁹ monasteri um detrudit. recipiēti vero ⁊ maiorib⁹ pena cōdigna ipon mitur. ⁊ iteriz ab executiōe ordinū sacrorū suspēdunt. Diuidit. nā i prima ponitur cōsultatio. i scōa distīguens rīsio ibi nos. in tertia mādat ibi inūgens. i q̄rta instruit ibi illud tū. Casus lr̄alis. Archiep̄s cātuariēsis dū ipe dioceſim suā visitaret in monasterijs ⁊ alijs locis religiosis inuenit pullulasse simoniacā prauitatē ita q̄ in eis multi p̄cio sūt recepti qui gratis recipi debuerūt. ſz q̄ multitudo erat i cā. q̄ fuit a papa an seueritati sic aliqd detrabendū. ⁊ ipe rīdet q̄ si predicti coraz ipso fuerit accusati post q̄z crimē ordine iudiciario fuerit cōprobatū tā dātes q̄z recipiētes canonica pena puniat. Si aūt p solā inquisitionē de hoc sibi cōstiterit illos q̄ per simoniā i locis talib⁹ sūt recepti inde remoueat ⁊ ad mōasteria dirigat artiora ad pniaz pagēdā. ⁊ abbatibus ⁊ prioribus ⁊ p̄latis quibuslibet ⁊ officialib⁹ eorum iiungat penitentiā cōpetentē ⁊ donec illā pegerint ab executiōe sacroz ordinū suspēdat eosdē inūgens epis suis vt hāc formā p suas dioceſ. faciāt obſuari tī si gratis sine aliqua taxatione fuerit aliquid eis oblatū illud grataner recipi poterit Ber. Nō p ex tex. q̄ cōuict⁹ p viā ingsitionis de simonia nō in ordine cōmissā nō deponit ab offō. ſz tm̄ remouet a beneficio vel a loco simoniace acqsito. nā p̄t talis post peractā pniaz i suo ordine licite mīstrare exquo trāsfert ad aliud monasteriū seu ad aliud bñficiū. Secū do nō q̄ archiep̄s pōt deponē subditos sui suffraganei p pter crimē. qđ vī p̄. c. pastoralis. s̄. de off. ord. Sed doc. intelligūt spāle h in archiepo cātuariēsi. q nō solum vtit iure metropolitico. ſz et legatiōis. vt i. c. i. s̄. de offi. leg. Cel possumus dicere q̄ cria notoria erāt q̄ archiep̄s visitādo, puin ciā punire pōt. vt i. c. romana. §. notoria. de cens. lib. vi.

Tertio collige q̄ recept⁹ i mōasterio p simoniā seu simoniacā prauitatē inde remot⁹ dz collocari i artiori monasterio ad hoc vt agat pniaz de delicto p̄missō. Si vo nō reperiuntur artiora monasteria. tūc ſm doc. pūt collocari i eq̄li eiusdē ordinis vel dispēsatiue post renūciatiōez i eodē. vt i c. de regularib⁹. s̄. eo. Et per h remanet declarata tota mā gl. Ultiō collige q̄ gratāter oblatū tpe receptōis alicuius spūalitatis pōt recipi si nulla p̄cessit taxatio. Et ex h īfero ad qōnē. ē statutū in eccīa vt nouiter recept⁹ i canōicū vel in monachū teneat certū qd soluere. quidā receptus sine aliqua exactiōe soluit nūquid licite h recipiat. Et dico q̄ sic p istū tex. q̄ exquo precessit taxatio illa oblatio vī fcā virtute illius taxatiōis. facit. i. q. iij. ex multis. In glo. i. ibi bñ pōt dari pecunia ⁊c. Sz pōdera q̄ h dcm̄ ⁊ seq̄ntia prima fronte vident̄ ꝯ tex. nec gl. soluit. ſz i vtate ponūt diuersos casus nā ab eo qui iuitari dz gratis nō dz aliqd exigi. ita loquit iste tex. Sz i casib⁹ positis i glo. pecunia dat̄ ab iuitāte nō ab inuitato. ⁊ dicit h bost. q̄ vt qs recipiat sacramēta necessaria possum⁹ dare pecuniā. q̄ sine eis saluari non pōt. iō tolerat̄ pecunie datio vt allicīat̄ qs ad fidē et ad salutē. Sed, p alijs sacris volūtarijs recipiēdis non dz aliqd dari. vñ nō debeo dare pecuniā vni vt itret religionē q̄ sine religione saluari pōt vt i. c. i. i fi. de sū. trī. ⁊ fidē cat. Itē dicit Idbi. q̄ ēr, p sacramēntis volūtarijs non dz aliqd dari ex pacto ⁊ ē verbū satis nōbile. Et limita ſm ea que dixi in. c. cū eccleſie. §. eo. nō tm̄ debeo īfideli dare pecuniam ex pacto vt cōuertat̄ ad fidē. ſz gra liberalitatis sic vt ipuz ad fidē allicīā. In gl. i v. dantes ibi de h accusantur. ⁊ h so. verior ē vt satis, pbat̄ in. l. denūciasse alle. i gl. nā potuit ſer dans cōuinci p falsas, pbatōes. vel iuste cōdēnari p iudicē ⁊ iniuriā. iō nō dz pudicari alteri q̄ dī recepisse. Et, p itelleetu glo. facit tex. ibi q̄ si aduersus eos ⁊c. que lra pōt cōprehēdere tā dātes q̄z recipientes. In glo. i v. scueritas. Sed tūc querit̄ qd opabit̄ ista depositio i monasterio dicūt Inn. ⁊ host. q̄ nō vocabit̄ ad capitulum nec ad alios tractatus nec recipiet prebendā suā nec victualia cū alijs. sed erit i ergastulo. i. in loco stricto seu carcere. h dcā doct. puto procedere i mōacho q̄ nō ē cleric⁹. in tali. n. ñ pōt cadere depositio ab ordie cū p̄uatio p̄supponat hītuz de despō. ipu. ad dissoluēdū. ⁊. xxxij. q. ij. qō vo nō formatum. Sed in monacho clerico opabit̄ depositio sicut i clerico seculari. q̄ deponet̄ ab ordinib⁹ ⁊ nō hēbit ampli⁹ eoz exequtionē. In glo. i v. amotos in fi. h gl. vī inuere vt seculares clerici cōuicti de simonia cōmissa ēt i beneficio debēt deponi ēt si fuerit actū p viā iquisitiōis. Et doc. ad confirmationē hui⁹ dicti inducūt aliq̄s rōnes spālitatis iter regulares ⁊ seculares. Ista q̄ ꝯ regulares nō seruat̄ ordo iudicij vsquequaq̄z vt i. c. qualiter el. ij. s̄. de accu. iō cū grauarētur in isto releuet̄ i quātitate pene. ar. i. l. cū q. §. i populatibus. ff. de iureiu. ⁊ i. c. i. de pochijs. Scōa rō regla res videntur hoc fecisse intuitu elemosyne ⁊, p aīa saluāda nā dederūt pecuniā, vt possent in monasterio deo seruire. Tertia rō q̄ fauore religiōis miti⁹ dī agi cū eis. ⁊ Do. an. cōiūgēdo bas rōnes iricat hāc mām. vñ dic vt dixi i. c. iq̄sitōis alle. in gl. Et dico q̄ in h nulla ē dīa iter secularem ⁊ regularē. nā secularis cōuictus de simonia cōmissa in bñficio nō debet deponi exquo fuit actū p inqsitionem secus si fuisset cōmissa in ordine vt ibi plene dixi ⁊ optīe, pbat h. c. nō iducēdo spālitatē aliquā in regularib⁹. Sed vnū ꝑriuz forte elicit̄ ex tex. q̄ exquo h fuit actū p viā iquisitiōis abbas ⁊ abbatissa ñ remouet̄ ab admīstratōe cū, p graui peccato secularis remoueat̄ ab admīstratiōe vt i. c. q̄liter pall. ⁊ reglares facili⁹ deponūt̄ ab admīstratōe vt ibi. dic q̄ hodie fuari dz. c. qm̄. j. eo. Sed ad istō. c. suo tpe. pōt dici q̄ miti⁹ agebat̄ cū istis quia ipi nō exigebāt pecuniā vt ipi eā lucrifacerent. sed vt monasteriū ⁊ sic nō vident̄ tm̄ peccasse sicut alius p̄latus secularis q̄ ex, ppa cupiditate cōmittit simoniaz. In gl. i v. officialib⁹ ibi ⁊ oēs de capitulo itelliguntur scire ⁊c. Host. dicit, q̄ lz alij de. c. presumant̄ scire facta capituli vel prelati tm̄ nō puniunt̄ nisi, pbēt̄ cōsensisse delictū. n. requirit verū dolū vñ nō sufficit illa presūptio sciētie ⁊ sic cū hoc dicto cōiter trāseūt h doc. Sed p h iste articulus nō vī dilucidat⁹ iō plenius in hoc distinguo. q̄ aut delictū fuit cōmissū prius cōicato toto capitulo ⁊ tunc oēs puniēdi sūt qui cōsenserūt exp̄sse ⁊ ēt qui tacuerūt q̄z ōbebant expresse resistere maleficio cōmittēdo ⁊ dare vocē in ꝯtiū vt nō, dicit Inn. i. c. j. de his que fi. a ma. pre capl̄i. Si vero aliqui exp̄sse ꝯdixerūt ⁊ i capīo tūc isti nō sunt puniēdi vt i. l. j. ff. de magi. que. vbi bo. tex. ⁊ in. c. romana. §. in vniuersitatē de sē. ex. li vj. i. v. culpabiles. nā pena debet tenere suos auctores i. c. quesiuit de his que fi. a ma. pre ca. ⁊ in. l. sancimus. C. de penis. Si aūt nō capitulariter delictum fuit cōmissuz tūc officiales ⁊ maiores de vniuersitate puniri debent vna cū prelato q̄z presūptio ē q̄ prelat⁹ cuz consilio ⁊ auctoritate istoz facinus cōmisit vel saltē presumitur in eis sciēcia. iō debebāt resistere. ⁊ sic pōt intelligi ⁊ restringi ista glo. quā sic intellectaz nota. Sed iferiores de vniuersitate nō debent puniri. tū q̄z nō ita presumunt̄ scire tū quia nō hñt tātā audaciā in resistendo. vñ ⁊ in ipis māioribus ⁊ officialib⁹ dicēdū puto q̄ si cōstiterit eos ignorasse nō sūt puniēdi. sed tm̄ ipe prelat⁹ q̄ deligt ar. i. c. ij. ō cōsti. ⁊ in palle. c. quesiuit. ⁊. xvi. q. vi. si epm. In ca. gl. ibi ſz nūqd collegiū. Nō hāc gl. vsqz ad fi. nā quotidie ad eā fit remissio. cū queritur nūqd collegiū vel vniuersitas possit accusari vel puniri. ⁊ est q̄si filius gl. xij. q. ij. eps q̄ mācipiū Ita tī gl. nihil boni cōcludit hic. Inno. hic ⁊ in. c. grauez j. de sen. ex. cōcludit q̄ crialiter vniuersitas nō possit accusari. q̄ i ea sūt itātes furiosi. ⁊ siles persone q̄ nō pūt delinquere. vnde si vniuersitas tota puniret̄ criminaliter cōtingeret hoc absurdū q̄ punirent̄ inocētes. Itē ea. c vniuersitas tpe delicti que erit istis mortuis ⁊ alijs surrogatis. l., p ponebat̄. ff. de iudi. Unde sequeret̄ icōueniēs q̄ futuri q̄ nō deliquerūt punirent̄. Sed istas rōnes cōfutat bar. i. l. aut fcā. ff. de penis. nā i multis delictis inocēs punit̄ propter noxiētem. vt est videre i crie lese maiestatis vbi filius punit̄ ,ppter p̄em. vt. l. qsqs. C. ad. l. iul. maie. ⁊. vi. q. i. siqs

cũ militibus. Item in sacrilegio de quo in.c.felicis.de pẽis li.vi.⁊ ad idẽ tex.in.l.vsufructꝰ.ff.quẽadmo.vsuf.amit.vbi ciuitas qñq̃ subijcit aratro. Doc.nr̃i pax boni hic dicũt. vñ ꝓcludo hanc mãm post bar.bũc articulũ eleganter examinantẽ in pal.l.aut facta. Et duo ꝓncipaliter examinanda sunt. Primũ nunqd vniuersitas seu collegiuz vel capl̃m q̃ noĩa idẽ significãt possit delinquere. Scõo nũquid poteſt puniri. Ad primum dicendũ q; ſm veritatẽ collegiuz non eſt aliud a singulis de collegio.sed ſm iurisditionẽ aliud collegiũ aliud singuli.vt.xij.q.ij.qui manumittit̃.⁊ in.c.nouit. de bis q̃ fi.a pla.vñ collegũ seu vniuersitas ẽ quedã psona ficta ⁊ repr̃itata.l.mortuo.ff.de fideiuſ.⁊ p̃alle.c.nouit.vbi dr̃ q; eps ⁊ canonici faciũt vnũ corpus ⁊ certe h̃ corpꝰ nõ ẽ vex.sed fictũ ⁊ repr̃itatũ.ꝓprie ergo vniuersitas nõ põt delinquere.qr nõ hz vex corpus.sed ꝓprie delinquũt singuli ⁊ singulares de vniuersitate.sed iſtud corpus habet̃ pro vo quo ad multos iuris effectus. Añ aduertendũ q; quod dã delictũ ꝓsistit i omittẽdo.⁊ illud bñ cadit in vniuersitate loquẽdo tñ ſm illam fictionẽ iuris.ad h̃.l.iubemus.C. de ſa.ſan.ec.ſic ⁊ z̃ vniuersitatẽ pscribit̃ pp delictũ negligẽtie facit qđ nõ.in.c.de illis.ſ.de ꝓdi.appo. Quoddã vo delictũ ꝓsistit in faciẽdo.⁊ in tali delicto eſt ꝓsiderandũ qđ ꝓprie ꝓcernit ipsam vniuersitatẽ ita q; non singulos.vt facere ſtatuta iniqua ⁊ ĩponere collectas seu datia illicita ⁊ ſiſta. Iſta enĩ nõ pñt adaptari ad singulos.sed ad ipsam vniuersitatẽ vñ in iſtis ipſa vniuersitas delinquere põt.vt in auc̃.nulla cõitas.⁊ in auc̃.caſſa.C.de ſa.ſan.ec.⁊ in.c.grauez.⁊ in.c. nouerit.j.de ſen.ex. Quedã vo ſunt delicta q̃ ꝓprie nõ cadunt in ipsam vniuersitatẽ.vt dolus homicidiũ ⁊ ſimilia et talia delicta põt vniuersitas alijs demãdare vl̃ ex poſtfacto rata hr̃e ⁊ ſic intelligãt̃.l.metũ.§.ij.⁊.l.ſi er dolo.alle.in gl. Et p h̃ pz ſo.primi dubij an ⁊ q̃ vniuersitas ꝓprie ⁊ ĩpro prie delinquere põt. Quo ad ſcõm nũquid põt puniri.ad uertẽdũ qr q̃dã sũt delicta i qb⁹ innocẽs põt puniri ob culpam alteri⁹.vt in exẽplis ſuperius allegatis.⁊ tũc vniuersitas vbi tale delictũ cõmiſit põt puniri etiã criminaliter ⁊ ciuiliter ⁊ poterit decapitari deſtruendo ipsam vniuersitatez. vt in p̃al.l.vſufructus.vñ ⁊ oli ĩperator dedit ſniam z̃ ciuitatem brixie que fuit ſibi rebellis vt ſubijceret aratro.⁊ ſic puniebat vniuersitatẽ criminaliter.lz ex miſericordia talem ſniam poſtea reuocauit.legit̃ ẽt de ciuitate bononie q; pp eius delictum ex ſnia imperatoris fuit prorſus deſtructa ⁊ paſſa aratrũ ſed poſt ex indulgentia reedificata vt nõ.ĩ ꝓ.ffoz. Sic videmus q; ipſe deus deleuit ſunditus ſodomã ⁊ gomorrã ⁊ tres finitimas ciuitates.⁊ tñ ibi erant multi infantes ⁊ furioſi qui nõ poterãt delinquere. Ex atrocitate g̃ delicti ſepe temporaliter vnus punit̃ ꝓ alio.⁊ vide ꝓ h̃ bo. glo.xviij.q.iij.in ſum.⁊.i.q.iij.in ſũma.facit.c.nõ eſt.ſ.de ſpon. Et in huiuſmodi delictis ceſſant rõnes Inno. vt patet ex p̃dictis. Et ꝓcludit̃ glo.male dicere in.c.eps q mancipiũ.xij.q.ij.vbi bar.bzir.dic̃ q; illa vniuersitas poſit criminaliter accuſari vbi non ſunt infantes ⁊ ſimiles pſõe. In alijs autem delictis vbi vnus nõ punit̃ ꝓ alio tũc in caſib⁹ in q̃bus dixi vniuersitatẽ ꝓprie delinquere ⁊ nõ ſingulos. tunc aut collegiũ ẽ paruum vt ẽ collegiũ prioz seu doctoz vel capl̃m eccleſiaſticũ: aut eſt collegiũ diffuſum vt ciuitas. ꝓmo caſu q̃ pena a iure ꝓ delicto ſtatuta ꝓcernit ita ipsam vniuersitatẽ q; non ſingulos ⁊ tunc punit̃ ipſa vniuersitas. Exemplũ publicat̃ res ex certo delicto.tũc ſi illa res ẽ vniuersitatis ⁊ vniuersitas deliquit ipſa punit̃ ꝓ h̃ tex.in.l. iubemus.p̃al.ad idẽ tex.in ſimili in.c.cũ dilectus.de or.cog. Si vo pena põt eque cadere in ſingulos.vt qr eſt pena pecuniaria.⁊ tunc debẽt puniri tñ ꝓſentientes vt p̃al.l.i.ff.de magi.ꝓue.⁊ ſic põt intelligi p̃al.§.vniuersitatẽ.in v̄. culpabiles.ſi vo collegiũ eſt diffuſum vt caſtz vel ciuitas. tũc qr de facili nõ pñt diſcerni delinquentes a nõ delinquẽtib⁹ puniet̃ ipſa vniuersitas ⁊ idẽ dicendũ ꝓut.ſ.dixi qñ delictum nõ cadit ꝓprie in vniuersitatẽ.qr exquo h̃ mandauit alijs vl̃ habuit ratũ ipſa tenet̃ vt in p̃al.l.metũ.§.ij.facit tex.in.c. felicis.de penis li.vi.⁊ in.c.ita nos.xxv.q.ij.vbi ciuitas p̃ua tur dignitate ep̃ali pp delictũ homicidij qr vt dixi ꝓprie nõ cadit in vniuersitatẽ ſed renet̃ ex eo qr mandauit vel ratum habuit. Sed in modo puniendi ẽ aduertendum q; aut pẽa eſt talis q; põt cadere in ipsam vniuersitatẽ ⁊ punit̃ ipa vniuersitas. Aut nõ eſt talis qr ꝓ homicidio ĩmanet pena capitis ⁊ tũc cõmutabit̃ in aliã penam ad h̃ qđ nõ.in.l.qd ergo §.pena grauior.ff.de bis qui nõ.infa. Et iſta eſt rõ v̄a q̃re vniuersitas nõ excõicat̃ qr excõicatio non cadit in vniuersitatem; ſed requirit vex corpus ⁊ aĩam baptizataz ⁊ vex et ꝓprium delictũ excõicãdi.xi.q.iij.omnis xp̃ian⁹.⁊.c.audi deniq;.⁊.c.ſiquis.p̃sbyteroz.de re.ecc.nõ alie.⁊ vide qđ nõ.xviij.q.iij.in ſũma.nec dz hoc cãu vniuersitas decapitari totaliter deſtruẽdo.ſ.totũ collegiũ vt.ſ.dixi ne ſequeretur illud abſurdũ de quo dixerat Inno. videlicet innocẽtes ꝓ ꝓcernẽtibus puniri ſi delictũ non eſt tale.⁊ ob hanc rõez putat Bar.in loco p̃al.q; qñ vniuersitas cõdemnat̃ pecunialiter executio fiet ſolũ z̃ delinquentẽ: ſed ſi nõ põt apparere qs deliquit vt qr poſitũ ſuit ptitũ p lupinos albos ⁊ nigros ⁊ tunc puniũt̃ oẽs ne delictũ remaneat impunitũ. ar. in.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aql.⁊ p h̃ hẽs ſcõz dubiũ declaratũ. Sed iuxta p̃dicta q̃ro qñ vniuersitas dicat̃ reliquere.h̃ tetigit glo.in.l.ſicut.ff.q; cuiuſq; vniuer.⁊ non bñ firmauit pedes ſed meli⁹ firmauit ⁊ tetigit glo.ĩ.l.aliud.§. referẽ.ff.de re.iur.bar.in p̃al.l.aut facta. Jo.an.in p̃al.c. felicis ⁊ cõmunis ⁊ v̄a ſo.eſt vt tũc attribuat̃ vniuersitati quãdo fuit prius deliberatũ in ipſa vniuersitate pulſata cãpana ⁊ alijs regſtris ad cõgregationẽ vniuersitatis.vñ ſi oẽs homines huius ciuitatis inſurgerent ⁊ certũ delictũ cõmitterent nõ diceretur factũ p vniuersitatẽ: ſed p ſingulos de vniuersitate ẽt qđ plus ẽ ſi facerent pulſari cãpanã ⁊ eleuarent vexillũ vniuersitatis.nã iſti potius sũt incitatores ſingulorz opz ergo vt prius fiat deliberatio ĩ vniuersitate.facit q; nõ. in.c.cum oẽs.de cõſti. Ultimo querendũ ẽ vtr punita vniuersitate ꝓ eio delicto poſſint pũiri ſingulares ꝺ vniuersitate q̃ delicta cõmiſerunt.de quo p Joan.p⁹ io.an.ĩ p̃al.c. felicis vbi cõcludit q; ſic.⁊ facit tex.in p̃al.§.in vniuersitatẽ.c. romana.⁊ p bar.clarius in p̃al.l.aut facta.vbi ſubtiliter cõcludit q; in illis delictis q̃ dixi.ſ.que pñt ꝓprie cadere ĩ vniuersitatẽ puniet̃ vniuersitas tanq̃z faciens.ſed ſinguli puniunt̃ tanq̃z incitatores ⁊ fieri facientes. In alijs vo que nõ ꝓprie cadũt in vniuersitatem eſt totũ eõ qr ſinguli puniuntur tanq̃z facientes.⁊ vniuersitas tanq̃z fieri faciẽs vel ratum habens.⁊ pro hoc facit iſte tex.⁊ in.c.vemens.ſ.e.⁊ quod nõ in prealleg.c.felicis.⁊ hec bene nota.quia vtilia ⁊ quotidiana ſunt ⁊c.

Licet beli. Abbas z̃ teſtes q; depoſuerunt z̃ eũ de ſimonia in iudicio ingſitionis excipe põt q; sũt inimici ⁊ ꝓſpiratores.als vo exceptiones criminũ opponere nõ põt.h.d. Et clarius declaret̃ h̃.c.p.c.ſequẽs qđ vẽit ad declarationẽ h⁹. Et diuidit̃ in tres ptes.in p̃ma ponit exordium.in ſcõa narrationẽ ⁊ factũ ⁊ ordinẽ ꝓceſſus ⁊ allegat ꝓ ⁊ z̃.in tertia interloquit̃.ſcõa ibi cũ ergo. tertia ibi ne vo.

Caſus lr̃alis. Dicit pa.in decretali pſenti q; p̃lati tanto diligẽtius ſubditoz exceſſus corrigere debent q̃zto dãna bilius eoz offenſas deſerunt incorrectas quod oſtendit exemplo beli.qui licet in ſe bonus eriſteret.qr tñ filioz exceſſus efficaciter non corripuit ⁊ in ſe piter ⁊ in ipſis aduerſionis diuine vindictã excepit dñ filijs eius in bello pẽptis ipſe de ſella corruens fractis ceruicib⁹ expirauit. p̃latus.n. z̃ ſubditos tribus modis.exceptis notorijs ꝓcedere põt que oĩa clare videre poteris in tex.pñtis.c. Ber. Nõ p̃mo ex tex.q; p̃latus q̃zcũq; bonus ⁊ ſanctus in ſe poteſt grauari ⁊ deprimi ex ſubditoz exceſſib⁹ quos negligenter omittit ĩcorrectos.ipe enĩ videt eos occidere nõ corripiendo ꝓcor.c.epheſijs.xliij.di.⁊.c.irrefragabili.ſ.de offi.or. ⁊ ió p̃latura nõ eſt modicũ onus cũ nedũ ſibi ſed ẽt alijs oz q; ſit bonus.viij.q.i.q. ẽpatum.⁊ ió alibi dr̃ q; oẽ qđ ſi eminet plus meroribus afficit̃ q̃z bonorib⁹ gaudet.xij.di.nerui. Et pondera q; p̃latus ex h̃ qñq̃z punit̃ nõ ſolũ eternali

ter in alio seculo. sed ēt in isto morte violēta ⁊ tpali. Ex quo infert q; pp peccatū citius qñ qz qs morit nec cōplet dies suos in xta illud psalmiste. Viri sanguinuz non dimidiabūt dies suos. ⁊ vide glo. xi. q. iij. epi. ⁊ idē qđ dixi in plato dic in pie negligēte corripere excessus filioz suoz. tenet. n. ad ħ. xxiij. q. iij. duo ista noīa. vide bo. tex. xlvij. di. in. §. necesse. facit. c. nō putes. xxiij. q. v. Nō q; in notorijs nō ſuat ordo iuris vñ nō regrit inscriptio nec monitio pcedēs nec clamosa insinuatio. ⁊ iō tex. ħ dicit vt de notorijs excessibus taceat ⁊ c. de quo tñ dicendū. vt nō. in. c. ad nostrā. s. de iureiur. Itē nō q; denūciatioez ēt canonicā dz pcedere caritatiua monitio. ⁊ nō q; dz monitio eē caritatiua. i. ex sola caritate ,pcedēs nō aūt ex odij fomite aut pp lucrū tēporale. Et colligit ēt ex tex. q; in crie simonie regrit ista monitio sicut in alijs cribus ⁊ sic videret ħ tex. p̄ decisionē glo. in. c. i qstionis. in pn. s. de accu. ħ tamē ar. nō ex toto colligit ex tex. q; vt dicit ħ Jo. an. forte ħ simonia nō fuit cōmissa i receptiōe ordinū vel in adeptiōe abbatie. Itē potuit ħ regri monitio pp alia delicta. Nō vlterius q; in qstionē dz pcedere frequēs insinuatio. g nō sufficit q; semel tm̄ cria fuerūt nunciata plato. sed ēt p̄m quosdā regrit trina insinuatio. ar. in. c. cū ecclesia, s. de cau. pos. ⁊ ,ppe. alij dicūt q; sufficit bina. ar. in. l. iij. C. de epi. au. ⁊ in. c. ita nos. xxv. q. ij. ⁊ satis dicit pōt ħ arbitrariū cū nō fit in iure exp̄ssū ⁊ habebit respectus ad numez ⁊ ad qualitatē denūciātium ⁊ ad qualitatez denūciati. ar. in. c. qualiter. el. ij. de accu. Nō ibi nō facile credere ⁊ c. q; platus seu iudex nō dz facile credere referenti in p̄iudiciū alteri⁹. hec ergo facilitas i credēte in p̄iudiciū alterius reprobat. sed vbi credere nō tēdit in p̄iudiciū proximi nō est tunc vituperāda facilitas sed laudāda bonitas insignū innocentie. vt in. c. innocēs credit oi vbo. xxij. q. iiij. Itē collige q; qñ iudex ,pcedit p inqstionē nō tz locū iudicis ⁊ ptis sed infamia hz loco accusatoris seu denūciatoris. Jn v. cū igit. p̄mo nō q; si denūciatiōe igerit aliqua difficultas pōt supior ea postbabita ex suo offō ,pcedere p inqstionē nec punit denūcians ħ mō desistēdo vel nō ,pducendo denunciationē ad finē p̄m Jmmo. Host. tenuit p̄riū ⁊ dicit ħ eē spāle in papa. sed p̄mū dictū mihi plus plz. q; cuz agat ad cōmodū publicū altercatio denunciantiū ⁊ denūciati nō debet eē cā impediméti. nā ħ solū bñ agit vt vita boiuz corrigatur. xxiij. q. v. ,pdest. Et nō ħ exp̄ssum q; qñ fit inqstio vtute denūciatiōis precedētis requirit p̄cedēs mōitio sec⁹ qñ fit ex puro seu mero iudicis officio ⁊ facit p̄ glo. in. c. qualit ij. de accu. ⁊ ibi dixi. Nō ħ exp̄ssum ⁊ tene mēti q; pēdēte inqstitiōe p̄ platū suspectū nō fit incōtinenti remotio ab administratiōe. sec⁹ est in tutore q; si accusat vt suspectus dz i cōtinenti desistere ab administratiōe pendēte iudicio. l. euz quē. C. de suspe. tuto. ⁊ insti. eo. §. siquis. Et est rō p̄z doc. q; pinguius ius bz platus in platura qz tutor in rebus pupilli ⁊ circa ħ vide bonā glo. v. q. iij. in. c. q; epi. Itē nō q; suspitio dilapidatiōis ,pbat ex solis p̄iecturis ēt ad effectū suspēdēdi prelatū ab administratiōe qđ bñ nota. Et ē spāle in hoc crie pp p̄iudiciū im nēs alias p̄iectura nō sufficit ad ,pbādum crimē. vt. ij. q. viij. sciant cūcti. Et nō bñ q; cōuincit platus de suspitiōe dilapidatiōis si p̄stat ecclam esse diuitē in se ⁊ tunc apparet eā debitis eē p̄nexā nec dz excusari platus p̄textu nobilitatis q; vt dicūt doc. ⁊ bñ quātumcūqz nobilis facere dz sūptus p̄m quātitatē redditū ecclesie. qñmo dic q; nūqz dz quis expēdere quicqd p̄cipit ex redditib⁹ imo p̄stiū est vt semp ānuatim aliqd supsit ,pter necessitates supuenientes: sic p̄stituit in administratiōe rex pupilli vt est tex. nō. in. l. ius alimentoz. ff. vbi pupil. edu. de. ⁊ siquis faceret nō de facili deueniret ad inopiā. Nō ibi q; si ex dilapidatiōe suspect⁹ q; in p̄sūptiōe rex mobiliū dicit qñ dilapidatio. sed circa īmobilia ,ppie p̄sistit dilapidatio iō ħ apposuit dictionē qñ. hec enī dictio qñ diminuit ad ħ qđ nō. in. c. ,put. de dolo ⁊ p̄tu. Nō q; in crie lese maiestatis admittunt oēs testes indifferēter quāquā crioſi sicut dicim⁹ in crimie heresis de quo in. c. in fidei fauorē. de hereti. vi. ⁊ vide qđ nōt glo. in. c. i. de p̄fessis. ⁊. xv. q. iij. nemini.

Itē nō q; crimē lese maiestatis ⁊ simonie nō eq̄parāt p ofa ⁊ nō ex tex. bonū modū euacuādi ar. a simili ,pbādo dissimilitudinē in eo a quo p̄fert. Ultimo collige q; facili⁹ admittitur accusator qz testis qz nō est tm̄ p̄iudiciū in accusatorib⁹ sicut in testib⁹. qz cria ,pbant p testes ⁊ nō p accusatores. vñ de iure ciuili nō repit cautū q; inimicus nō possit accusare vt dixi in. c. i. s. de accu. sed sic q; a testimonio repellant vt in auc. si dicat. C. de testi. Jn gl. in v. notorijs ibi vt dic ħ ,pcedere in notorio facti p manētis. nam in notorio iuris bñ requirit ,pbatio vt si negat sntia lata vt i. c. ficut. de re iudi. ⁊ idē in notorio facti trāseuntis ⁊ c. de quo dic vt nō. i. c. via. de cobabi. cler. ⁊ mu. ⁊ vide bo. glo. ij. q. i. de mālefic.

In glo. in v. inscriptio. nō glo. qz quotidie solet allegari ⁊ vide glo. xij. q. ij. indigne. Et inquātū ħ glo. dicit q; vbi agit de crimine ciuiliter requirit admonitio ītelligo ⁊ restrigo qñ agit ad cōmodū publicū p viā quasi denūciatōis cui iusdā vt qz agit ciuiliter vt platus solū remoueat ab administratiōe vt ħ iuncto. j. c. ,pri. in fi. sec⁹ si ageret ad cōmodū puatum. tūc enī nō requirit admonitio. ar. in. c. tue. s. ō ,pcu. Item inquātū glo. dicit q; in pecuniarijs causis nō ē necessaria admonitio nisi de honestate. dicit Jo. an. q; requiritur de necessitate vt si dies nō fuit adiecta obligatiōi. nā tūc requirit interpellatio ad cōstituendū quē i mora vt in. l. debitores. alle. in gl. Cōcludo lati⁹ q; aut obligatio ē fine die ⁊ tūc nō cōstituit aduersarius in mora nisi moneat vt i. l. ex legati cā. ff. de vbo. ob. ⁊ nō. i p̄al. l. debitores. ⁊ si facit reū citari ante interpellationē puto q; teneat sibi ad oē īteresse qz temere fecit eū citari cū adhuc nō esset in mora sed illa interpellatio iudicialis dz sufficere ad qstituendū reū in mora vt si fatet debitū fiat sibi p̄ceptū de soluēdo. ar. eo. q̄ nō. in. l. nuda. C. de p̄bē. ⁊ cōmit. stip. Si vo dies apposita est obligatiōi ⁊ tunc si actor ⁊ reus sunt eiusdē fori tenet reus sine aliqua interpellatione pecuniā offerre creditori. qz dies interpellat ,p hoīe. vt in. c. potuit. de loca. ⁊ in. l. magnā. C. de p̄. ⁊ cōmit. stip. ⁊ ħ cāu puto q; reus vocat⁹ ad iudiciū sine aliq̄ interpellatiōe extra iudiciū teneat ad expēsas citati ⁊ ad oē interesse actoris. Sed si nō sunt eiusdē fori tūc nō tenet spōte ire reus ad fox alteri⁹. sed dz interpellari iurta nō. in. l. itē illa. ff. de p̄sti. pe. Jn glo. in v. ⁊ iudex ibi nisi in cā denunciatiōis, ħ vī vex in denunciatiōe euāgelica vbi sōlū agit ad pnīaz. ⁊ sic dz intelligi. c. in oī negocio. de testi. Itē dicūt doc. q; vbi solū litigat cum iudice ibi est iudex et ps. vt in. c. cū spāli. de ap. Sed certe respectu illius articuli vbi est iudex nō est ps. nā respectu recusatōis dū eligunt arbitros nō est iudex. vñ ,pe circa eūdē articulum nō pōt qs fūgi duplici offō incōpassibili. Jn glo. in v. iudicij forma ibi ⁊ ibi soluit dic vt ibi dixi. Jn ea. glo. ibi ex pte. dic q; ibi papa suppleuit ex offō volens facere grām vt ibi p̄z.

Jn fi. glo. ⁊ vt intelligas ħ p̄rium scias ,p re vitiosa empta vbi vitium est latens p̄petit duplex actio. vna q̄ appellatur redhibitoria. qz ad petitionē ēptoris facit in totū retractari venditionē. Alia q̄ appellatur quāto minoris in q̄ agit emptor vt restituat sibi totū illud qđ dedit vltra iustū p̄cium si vitiū fuisset patefactū. vñ dz in. l. bouē. alle. i glo. q; si ēptor egit quāto minoris poterit iudex p̄dēnare in redhibitoria. i. vt retractet vēditio in totum. Sed aduerte qz ille tex. loqtur cū iudex repit vitiū esse tm̄ vt ,p nullo p̄recio iste fuisset ēpturus. vñ si bene inspiciat nō ita ,pnunciat p̄ nām actionis. qz qđ nihil valet min⁹ valet. ⁊ totū p̄cium vī supfluum ar. in. l. minus. de reg. iur. ⁊ sic nō ob. illud p̄rium. Jn gl. in v. ex offō nō. in fi. sed p̄ ħ facit qz i. c. cū. p. ille fuit repulsus qui venerat ad ferendū testimoniū. itē qz alias accusauit. Do. an. dicit sub dubio forte qđ aliud in accusatiōe aliud in denunciatione que fit ad correctionem. Sz certe bene so. non est bona. qz lz denuncians tendat ad correctionem tm̄ denunciatio solet ad inimicitiā ,puocare. ⁊ ad p̄hendam inimicitiā non insp:cit iusticia cāe p̄cedentis. sed sufficit q; potuerit ,puocari alius alterius. vt. l. i. ff. de bis q. vt indig. dixi in. c. cū. p. ⁊ c. repellant. s. de accu. item si ,psonera repellitur a testimonio pp affectionē quā bz vt p̄cus p̄ficiat

iurta nō.in.c.i.de testi.li.vi.⁊ ille qui fuit aduocatus ⁊ pro curator in instātia ꝑncipali repellit a testimonio in instantia appellatiōis ꝓp affectionē quā habuit ad cām.vt in.c.fi.e. ti.li.vi.fortius debēt repelli isti denunciātes q̄ ꝑsumuntur appetere vt cria p se denunciata ,pbent ne videant iniuste denunciasse. Itē timere possent ꝑlatum si remaneret in ad ministratiōe ar.vi.q.ij.visis. Ad ħ nō.dictum Inno.in. c. cū.i.⁊.a.de re iudi.vbi dicit q̄ ꝙspiratores ēt ad bonū non admittant ad testimoniū ꝛ eū quē ꝙspirarunt. Et iō dici ꝑt ad istum tex.q̄ ħ in fi.papa reseruat bas exceptiōes dū ad mittit exceptiōes inimicitiaꝛ.ſz a ꝑncipio recepit oēs testes ⁊ reseruauit disputationē post publicationē.vt in.c.pītiuz de testi.⁊ succincte ħ sensit Jo.an.sup ista glo. Jn gl.i v. dilapidationē ibi interim dum cognoscit ⁊c.pōdera verba glo.q̄ in vitate hec glo.vī ex toto ꝛ istum tex. Primo i eo q̄ dicit q̄ cū denunciat suspectus iterdicit denunciato po testas alienādi qō tū hic nō interuenit. Itē dicit glo.q̄ si po stea ,pbaret suspectus dz isti dari coadiutor ⁊ tū hic nō fu it datus sed simpliciter suspensus ab administratiōe.vñ gl. ħ ꝙsiderauit alia iura q̄ allegat q̄ videntur eē ꝛ istuz tex.nec glo.aliter rīdet ad istum tex. Sz doc.sup tex. multū istant ⁊ finaliter vident ꝙcludere q̄ sup dilapidatiōe fiunt duē in q̄sitiones.vna expedit sūmarie ⁊ tm̄ discutit an sit suspect⁹ de dilapidatiōe quo cognito suspēdit ab administratiōe et fit inq̄sitio scōa sup vitate.⁊ fit ꝓmo illa sūmaria.q̄ timet si ille remaneret in administratiōe ne corrūpet officiales ⁊ im pediret inq̄sitionē sup vitate.vñ suspenditur tm̄ ab admini stratiōe tēporaliū nō aūt spūaliū.vt in.c.venerabilis.de of. dele.nisi timeret q̄ nō inducerē canōicos vel alios clericos ad deponēdū ꝛ eum.q̄ tūc fieret suspēsio ēt a spūalib⁹. Et si in scōa inquisitiōe de vitate ꝙstiterit illū esse dilapidatorem ⁊ tūc ex toto remouebit ab administratiōe q̄ ꝓuabit ꝑlatu ra vt in.c.qualr ⁊ qñ.s.de accu.nō aūt deponet ab ordine exquo agebat ciuiliter. Sz dicit Host.q̄ in effectu depone tur ab ordine q̄ nō habebit executionē ordinū.tū q̄ p sen tentiā remāsit infamis vt sequit ħ in glo.tū q̄ notoriū ē cri mē suū ⁊ notorie criminosus nō celebrat sine dispēsatione. ⁊ i.c.fi.de tem.ordi. Sz p ħ nō est responsum ad istum tex. archi.tractat hāc mām in.c.vulterane.xij.q.ij.⁊ ibi ꝙcludit q̄ cum initiat inq̄sitio sup dilapidatiōe interdicit oīs ptās alienādi p.c.fi.s.de accu. Et postmodū ,pcedit sup inq̄siti one ⁊ si de ea ꝙstiterit deputabit coadiutor iuxta.c. venera bilis.pal.⁊ fiet inq̄sitio sup vitate qua ꝙstita remouebitur i totū ab administratiōe. Sed vt dixi istud.c.facit in ꝓriū q̄ nō fuit datus ħ coadiutor nec a ꝑncipio fuit interdicta ptās alienādi.⁊ in vitate sup modo ,pcedendi ꝛ dilapidatorē va rio modo loquunt iura ⁊ ꝑncipaliter habem⁹ ħ.c.⁊ illō.c. venerabilis.⁊.d.c.fi.⁊.c.q̄ ea.iij.q.ij.⁊.c. nobis.⁊.c. vul terane.xij.q.ij.cū similibus. Nec video q̄ recte possint ad ꝙcordiā reduci nisi vnū suppleat ꝓ aliud ⁊ iō vario modo ħ ⁊ alibi dicūt scribēres. Unde putarē varios modos ,pcedē di eē a iure traditos.⁊ p hāc varietatē putarez iudicis arbi trio cōmittendū quā viā debeat accipe iuxta illa q̄ habent i simili in.c.q̄ñ frequenter.in fi.vt lit.nō ꝙte.⁊ iō cōsiderata qualitate denūciantiū ⁊ denūciati ⁊ fama fiq̄ habeat vt ħ.q̄ñ q̄z iudex a ꝑncipio interdicit ptātē alienādi ,put factū fuit i c.fi.de accu.q̄ñ q̄z ea iterdictione nō facta ,pcedit sup suspi tione vt ħ. Itē ,pbata suspitiōe ꝓm ei⁹ qualitatē ⁊ quantita tem poterit in ꝓte vel in totū suspēdere vt ħ vel dare sibi co adiutorē vt fecit in.d.c.venerabilis. Et sic ꝑt reduci ad cō cordiā iura ⁊ opi.plurime que vsant circa ħ. Jn ea.gl.ibi infamis efficit.nō glo.⁊ tene mēti q̄ iura loquēcia in tutore vt efficiatur infamis si remouet ꝓ dolū bñt locū etiam in ꝑ lato. Et ista est infamia iuris ꝓp quā nō habebit ampli⁹ exe cutionē ordinū vt.s.dixi post Host.qō nō.n.ā ifamia tollit exercitiū cuiuscū q̄z dignitatis ⁊ admit quesitū honorē ne dum querendū vt dixit tex.nō.in.l.infamia.C.de decurio. li.x. Et iō bona cautela ē vt si ꝑlatus vehemēter suspicet de sua deposītione ꝓp dolosā administrationē nō expectet sen tentiam ne efficiat infamis.sed sponte a ꝑnci.cedat ante sē tentiam sicut fecit iste abbas vt dī.j.c.,pri.in fi.⁊ est consi lium Bar.in.l.si reus.ff.de ,pcu.in quocū q̄z qui efficeret in ſamus ꝓ ꝙdemnationē vt antea soluat ⁊ nō expectet sniaz Et in fi.glo.ibi in.d.c.q̄ sicut cōiter tenetur nō sufficere reddere eccliam indēnē. Et tenēt ħ cōiter doc.ſz vim.⁊ mi nus bñ aliud dixerit nā satisdatio nō mutat malinolū aium insti.de suspe.tu.in fi.⁊ maxime si ē ēps qui ē ꝓcurus cū iu rauerat nō alienare ⁊c.vt in.c.vt sup.de re.ec.nō alie.⁊ i.c. ij.de feudis. Jn glo.in v.indifferenter.in fi.ħ gl.vī ꝛ tex. huius.c.⁊ sequētis.vbi pz ista duo crimina nō eq̄pari quo ad accusationē ⁊ testimoniū in oībus. Nec ēt vex dicit glo. in alio q̄ oēs testes qui admittuntur in crimine hereſis de bent admitti in crimine simonie.q̄ in crimie hereſis admit tuntur testes quātūcū q̄z crimiosi ⁊ excōicati nō habita dif ferentia an agatur ꝛ secularē an ꝛ regularē ⁊ an sint alia ad minicula ⁊c.vt in.c.in fidei fauorē.de here.li.vi. Sed i hoc crimine simonie criminosi nō admittunt indistincte nec etiā admitterē excōicatū q̄z ħ.c.⁊ sequens tm̄ loquūt de crimi nosis nō autē de excōicatis qui idistincte repelluntur nisi in ca sibus expressis de sen.ex.c.decernimus.lib.vi. Sed forte glo.fuit decepta per illud.c.eos alleg.in glo.vbi dicitur q̄ crimen simonie est maius crimen hereſis. Sed tu intellige illud.c.in eo simoniaco qui credit gratiā sancti spiritus pos se emi ⁊ vendi.iste emi est deterior hereſico.Et dic vt dixi in c.quoniens.s.e.⁊ accipiendo simoniā ita stricte tūc gl. vex diceret.sed tunc admitterent tales testes ꝓdicti potius ꝓp hereſim q̄z ꝓp simoniam. Jn glo.fi.⁊ declara si.b⁹.c.,put habet.j.c.sequen.vbi clarius habet que exceptiōes fuerūt admisse ⁊ que repulse. Sed vide ħ cal.⁊ do.an.⁊ Fed.ꝙsi. xcviiij.⁊.lx. Extra glo.quero de qōne quotidiana. Eps instat ꝛ clericū subditū beneficiatū vt oīdat titulū sui bene ficij.ille rīdet petēdo libellū sibi offerri cum sit in pacifica possessione bñficij.Eps replicat qō intendit,pcedere p viā inquisitionis.q̄ bñficiū est deuolutum ad eius collationez ille triplicat q̄ ex hoc bz eū magis suspectum quasi velit ,p cedere ad cōmodū ,ppium querit quid iuris. Host. ꝙdu dit istum clericū ad oīdendū titulū sine alia libelli oblatiōe nec admittitur appellatio in ꝓriū.sicut.n.non appellatur a correctione.in.c.ad nr̄am.⁊.c.reprehensibilis.de ap. ita nec ab isto actu qui explicat occasione correctiōis. nā si nō bz titulū tz bñficium cū peccato ⁊ decipit aīas parochiano rū vt in.c.dudū.el.ij.de elec. Itē q̄ ista inq̄sitio tituli pōt fi eri ēt generaliter ex officio iudicis ar.in.c.graue.de ꝓbē.⁊ in.c.iij.de insti.hoc tm̄ restringit ad factū recens.secus si est antiquū.tum q̄ imputandū est ep̄o q̄ diu tacuit.ar.in.c.i.ō fri.tum q̄ videt tacendo cōsensisse.ar.in.c.ex ore.de bis q̄ fi.a ma.par.ca.tū q̄ ,pbationes non p̄t de facili haberi cū sepe pereant ex longinquitate tēporis.Et iō dicit q̄ hoc ca su satis poterit recurri ad iuramētalē ,pbationē.q.d.q̄ vbi factū est antiquum vt q̄ diu steti in pacifica possessione bñ ficij sufficit ,pbare titulū per iuramentū.Sed aduerte quia hec vident ꝛ nō.per glo.⁊ io.an.post eam.in.c.i. de re.in. li.vi.⁊ p archi.in.c.ordinarij.de offi.ordi.li.vi.⁊.c.ꝛ morē c.di.nam cōmunis ꝙclusio videt q̄ vbi ēps tacite ꝙsentit ñ possit amplius etiā ex officio cōpellere subditum ad oīden dū titulū. Et iō in hoc articulo pōt sic latius distingui ꝓcor dando opiniones ⁊ supplendo q̄ aut factū est antiquū sed superior exquirens titulum nū q̄z ꝙsensit tacite vel expresse vt q̄ de nouo adeptus est ēpatum vel d.u stetit in captiuita te ⁊ tunc habebit locum illa opi.hosti.vt ꝓp antiquitatē sci admittitur,pbatio per iuramentū ar.in.l.fi arbiter.ff.de,p ba.⁊ cor̄ que nō.in.c.illud.de presump. Item q̄ aliqua ꝑ sumptio est ,p titulo ex quo fuit toleratus per predecessorē ⁊ banc opi.Host.sic restrictaz nō singulariter.q̄ quotidie venit in practica.nam statim cum quis ,pmouet in cām so let hodie ponere generale decretū vt quilibet debeat facere fidem de titulo beneficij. Sed dubitari posset nūnquid suf ficit talis ,pbatio iuramentalis cōcurrente antiquitate facti si ius cōmune esset cōtra cum qui tz beneficiuz.vt q̄ possi deret duo beneficia incōpassibilia vel est minor ⁊ incapax

ad illud beneficium ⁊ allegat se habuisse dispensationem et eā perdidisse. ⁊ q̄ nō sufficeret optime facit in. ar. c. ordinarij. pal. ⁊. c. ꝯ morē. c. di. satis puto q̄ decideret hec qō ꝓsiderata longinquitate tēporis ⁊ qualitate beneficiati supioris p̄decessoris b⁹ qui eū toleravit. sic alīs dicim⁹ i simili an ⁊ qñ p̄beat in suppleme̅tū ꝓbationis. vt nō. in. c. fi. de iure iur. Aut factū est antiquū seu non multū recens ⁊ iste superior ipz tolerauit tā q̄z beneficiatū ⁊ tūc non vrgetur ad illū titulū ꝓbandū ēt per iuramentū q̄ visus est consensisse ar. in p̄al. c. ex ore. ⁊ tenēt glo. ⁊ doc. in p̄al. locis. Sed ipse superior bene poterit in se assumere onus ꝓbandi tituli defectum ar. in. c. dilecto. de p̄bē. ℔ dictum doc. puto limitandū nisi ius cōe esset in p̄iudicium ꝯ possidentē vt tunc non sufficiat ille tacitus cōsensus cū ⁊ ꝓsentire nō possit ⁊ pro hoc p̄al. c. ordinarij qō loquit indistincte qñ factū est recēs. aut superior nō ꝓsensit tacite vel expresse ⁊ tunc pōt eum cōpellere ad faciendum plenam fidē de titulo ar. in p̄al. c. ij. de insti. ⁊ nō. in p̄al. glo. ⁊ facit. ij. q. i. legi. ⁊ qō nōt Inno. in. c. super bis. ℔ accu. Et idem dic in parochiano vel patrono vel alio cuius spāliter interest vt si non sit visus ꝓsentire in istū possit instare vt ille ꝓpellatur oīdere titulū bñficij. qō voluit Fede. cō fi. xxviij. Et dicas plenius vt ibi per eū. ⁊ ℔ nō q̄ quotidiana sunt ⁊ tene mēti ⁊c.

p **Er tuas.** Hoc. c. est glo. p̄cedentis. c. nā tendit ad declarationē illi⁹ an ⁊ quando testes criminosi admittāt in crimine simonie. ⁊ in effectu idē dicit qō p̄cedēs. diuiditur in duas ptes p̄ncipales. in ꝑma ꝓsultatio. in scōa rñsio ibi noueris. Et ℔ scōa ps subdiuidit in q̄tuor. nā ꝓmo distinguit circa qnq̄z. scōo coaptat illa qnq̄z ꝓposita repetens factū ⁊ declarans interlocutoriam p̄cedentis decretal. tertio transumēdo concludit. quarto recitat cessione⁊. scōa ibi hec omnia. tertia ibi rales. quarta ibi vñ. Casus lr̄alis. In decretali precedenti dr̄: q⁹ abbas pōposianus plures exceptiones opposuit contra testes inductos cōtra ipsum i crimine simonie ⁊ papa quasdam exceptiones admisit: qs dam repulit. vnde videbat q⁹ testes criminosi admitti debeant in crimine simonie. quesitū fuit a pa. qualiter esset intelligenda. ⁊ ipse rñdet vt in tex. ibi noueritis igitur ⁊c. Ber. Nō ꝑmo ex tex. q⁹ cū agit ꝯ beneficiatū vt remoueat solum ab administratiōe dr̄ agi ciuiliter ⁊ non criminaliter nec ꝓprie tunc dr̄ accusari. Et ex hoc bñ nō ⁊ singulariter q⁹ lz non agat de crimine ad cōmodū p̄uatū non dr̄ agi criminaliter. lz agat de crimine. agit ergo criminaliter qñ tendit ad vindictā vt crimen puniat pena ꝓdigna. Sz qñ agit solum ad remotionē bñficij tunc p̄cipaliter nō agit ad puniendum delictū. sed ad bonū publicuz vt ꝺmeritus ⁊ dānosus non ꝓsit ecclesie. Secūdo nō q⁹ cum agitur de crie simonie criminaliter ēt ꝯ regularē nō admittunt testes criminosi. ⁊ ex hoc p̄z differentia inter hoc crimē ⁊ crimē lese maiestatis q̄ ibi admittunt etiam infames lz agatur criminalit vt ℔. c. ꝓri. ⁊ ℔ intellige nisi simonia sit heresis vt diximus. c. ℔. ꝓrio super glo. in vbo indifferenter. ⁊ dic vt ibi dr̄. Tertio nō q⁹ ꝯ simoniacum habilitantur testes criminosi ꝓcurrentibus istis qualitatibus de q̄bus in tex. vnde secus vr̄ in ercōicatis q̄ illi non videntur ℔ habilitati ar. in. c. decernimus. de sen. ex. li. vi. naz requiritur spāl̄is dispositio nec venunt habilitati criminosi ar. in. c in fidei fauorē. de here. li. vi. Item nō ꝑm cōem intellectū q⁹ in istis criminib⁹ exceptis admittunt testes criminosi ꝓcurrentib⁹ q̄litatib⁹ de q̄bus in tex. nō tñ vt faciāt plenā ꝓbationē. sed oz q⁹ adsint alia adminicula. ℔ notanter ꝓbat tex. in v. qñ. Itē vltimo colligo q⁹ cōtra regulares p̄latos nō solū remittit in parte ordo iuris. sed ēt fit remissio iusticie. cā. q⁹ ex facilioribus cāis ēt nō fuato vsq̄z q̄q̄z ad vnguē ordine iuris p̄t remoueri.

In glo. i. ibi qui emēdati sunt de crimine ⁊c. Glo. ℔ succincte tangit duas lec. ad istū tex. ꝑma vt criminosi admittātur in testes si sint emēdati. ⁊ tunc dictio p̄sertim posita i v. qñ stat ꝓ tñ. Secunda lec. est q⁹ criminosi ēt perseuerātes in crimin̄ibus admittunt in testes cū alijs adminiculis. ⁊ tunc dictio p̄sertim pōt exponi dupliciter ſm varietatem lectur̄a rū. ⁊ que istaz sit vā plenius discutit. j. in glo. in v. taliter ⁊ ibi dicam. ⁊ per hoc sit declarata glo. que est in v. p̄sertim si exponit ꝓ tñ est expositio impropria. Nō tamē eā singulariter in eo q⁹ vult q⁹ quādo hec dictio p̄sertim exponitur ꝓ tñ est expositio impropria. ꝓpria ergo expositio est vt stet cōparatiue vt ēt voluit glo. p̄alle. super v. taliter. ppe fi. ⁊ dicit stare cōparatiue q⁹ idem p̄supponit in suo positiuo seu in cāu ꝯrio vt sit sensus p̄sertim cū testes fuerint de crie emendati. q. d. q⁹ etiā si non sunt emēdati admittunt. ſz maxime admittunt quādo sunt emendati. Et ex his infert q⁹ cum in statutis vba debeant stare ꝓprie vt nō. in. c. m nr̄a. de iniurijs ⁊ in. l. iij. §. hec aūt vba. ff. de negocijs gest. ℔ dictio p̄sertim in eis ꝓprie stabit cōparatiue. Et idem dic de dictiōe maxime vt stet cōparatiue. vt nōt glo. in. c. auditis. de ele. ⁊ in. c. qm̄ frequenter. in. §. porro. vt lit. nō ꝓte. In glo. in. v. de simoniace. in fi. ℔ glo. simpliciter vult q⁹ idē sit in alijs crimin̄bus exceptis. ⁊ lz doc. simpliciter transeant tamē hoc nō vr̄ verz vsq̄ēq̄z. nā fateor q⁹ illi qui admittūtur in simonia admittunt in alijs criminib⁹ exceptis. sed nō oēs qui repellunt hic repellunt in alijs criminib⁹ exceptis instantia pz in crie heresis ⁊ in crimine lese maiestatis vbi indistincte admittunt infames ⁊ criminosi vt. ℔. c. ꝓri. ⁊ in. c. in fidei fauorem. de hereti. li. vi. ⁊ tñ ℔ in simonie crimine indistincte nō admittunt imo debēt haberi ꝓsiderationes de q̄bus in tex. lz enī hec ⁊ quedā alia dicant crimina excepta q⁹ nō ꝓ oīa sequūtur regulam aliorz tamē vnū ē magis ꝑ uilegiatū q̄z aliud pp magnitudinē criminis vel ꝓpter ꝑuilegiū p̄cipis vel ecclesie vel ex alia consideratione. In glo. in v. excellentiores. nō istā glo. iuncto isto tex. q⁹ abbas non dr̄ hāe excellentē dignitatē. sed potius iudicat abbatia in numero dignitatū inferiorz. Et in fi. gl. aduerte. q⁹ finis huius glo. nō soluit ꝯriū imo fortificat q⁹ si in iudicio fuanda est equalitas. ergo nō debēt aliter puniri maiores ⁊ alit minores. Et ideo rectius soluēdo pōt dici q⁹ equalitas seruanda ē in iudicio data equalitate p̄sonaz. nā vbi est differētia tunc seruare equalitatē esset potius illa dicenda inequalitas. ar. c. de multa. in fi. de p̄bē. ⁊ de hoc vide qō nō. in. c. nouit. de iudi. In glo. in v. vel minora ibi q⁹ socius non admittit ⁊c. hodie dic melius vt habet. in. c. i. de testi. lib. vi.

In glo. in v. an paria ibi quāto maiora crimina ⁊c. Nota glo. q⁹ in istis criminib⁹ exceptis admittunt testes etiā iuo luti maioribus criminib⁹ q̄z sint illa super quibus deponūt sed tūc nō adhibebitur tāta fides. vñ ſm qualitatē ⁊ quantitatem criminis obiecti iudex meret fidē eis adhibendam.

Sed ꝓtra ℔ opponit. nā crimen simonie est maius crimē alijs. nam cetera crimina ad cōparationē huius ꝓ nihilo reputant vt ℔ dicit ter. ergo non p̄t obijci maiora crimina. Sol. dicunt doc. super tex. q⁹ etiā in ipso crimine simonie est dare maius ⁊ minus. vt q⁹ agit de simoniaco q⁹ ꝓhibito. ⁊ excipitur de ꝓhibito q⁹ simoniaco iuxta ea que habentur per glo. in. c. ex pte. de offi. deleg. ⁊ dixi in. c. i. ℔. eo. ⁊ sic vident sentire simpliciter q⁹ crimē simonie sit maiꝰ alijs criminibus. qō ego putarem verz vbi simonia haberet i se heresim. vt q⁹ credit gratiam spūs sancti posse ꝑcio acquiri. Sed secus puto in simonia que cōmittit hodiernis temporibus. dantes enī pecuniā dant potius vt inducant superiorē ad ordinandū vel ad ꝓferendū beneficiū q̄z q⁹ estimēt illam gratiā posse emi vel vendi. vel quā ipsi in vitate intendant emere vel vendere. ⁊ ideo puto q⁹ multa alia sunt grauiora isto crimine simonie sic accepto. quod pz ex facilitate dispensandi iuxta nō. in. c. de simoniace. ℔. c. In glo. i v. distinguenda ibi ꝯ secularem p̄latū nō admittunt testes criminosi. etiā in crimine simonie nisi sint emendati. ⁊ declara hāc glo. vt dicam. j. in glo. in v. taliter vbi declarabit intellectus huius. c. In glo. in ver. capitales ⁊c. nō glo. ⁊ loquit melius ⁊ clarius q̄z glo. in. c. cū oporteat. ℔. de accu. ⁊ que dicant capitales inimicitie dic vt ibi diximus. ⁊ nō banc glo. ꝓpe finem. In glo. in v. furti. in fi. nō bñ glo. q⁹ sub generali dispōne qua habilitāt testes criminosi nō vr̄ habilitatus

ꝑiurus. nunquid ergo dz admitti ꝑiurus in testē nisi de eo admittendo spāliter caueat. ⁊ facit. c. testimoniū. s̄. de testi.

In glo. in v̄. debilitaret. Aduerte qz hec glo. vī sentire illam lec. Lau. vt emēdati tm̄ nō admittant nisi cū alijs adminiculis. in h̄ vī ista glo. dicere ꝫ tex. exp̄ssum. in. c. testimonium. de testi. vbi pz q; nedū in crimine excepto sz ēt in alijs criminib⁹ admittunt testes emēdati cū agit ciuiliter ēt sine alijs adminiculis. ⁊ iō dic melius vt. j. in v̄. taliter. In glo. in v̄. taliter. in fi. Ex hac glo. colligunt due lec. ad istuz tex. Prima vt intelligat in testibus criminosis emendatis tm̄. vt sic dictio p̄sertim posita in tex. ponatur ꝓ tantū ⁊ fuit ista opi. Lau. Sed h̄ lec. de modico vel nihilo fuiret hodie per c. testimoniū. s̄. de testi. vbi tex. generaliter in quocūqz crimine ⁊ ꝫ quēcūqz agat admittit testes criminosos emendatos ex quo agit ciuiliter ⁊ iō hec lectura nō ē sequenda. ar. ī l. qō labeo. ff. ad car. ⁊ vt euitet iuriū correctio. vt in. c. cū expediat. de elec. li. vi. Item qz ſm hanc lec. improprie tex. in illa dictiōe p̄sertim. nam de ei⁹ vō significato est vt stet cō paratiue ⁊ vt ponat idē in cāu ꝓrio vt. s̄. dixi. Et iste impropetaret fugiēde sunt vt nō. in. c. intelligentia. ⁊ ī. c. ꝓterea. j. de vbo. sign. ⁊ in. l. nō aliter. ff. de lega. iij. Secūda lec. fuit Jo. an. ⁊ Tancre. ſm quā debēt admitti testes criminosi ēt in criminibus ꝓseuerātes in hoc crimine simonie cū sit exceptū cōcurrentib⁹ tm̄ ꝓsiderationib⁹ de quib⁹ ī lra quas specifice. j. subijciaz. ⁊ tunc. c. testimoniū nō corrigit nec restringitur sed ꝓcedit regulariter. ⁊ h̄. c. ꝓcedit in h̄ crimīe simonie cū sit exceptum ⁊ h̄ lec. ē amica lre ⁊ ꝓbat in v̄. quoniā. intelligēdo p̄sertim ꝓ maxime ſm q; dz exponi. Hosti. tm̄ dicit q; lz in hoc multa sint sparsa ⁊ in multis instruant iudices p hoc. c. tm̄ tenendū ē q; h̄ mā sit arbitraria cū papa hic specifice non loquat quasi posuerit istas cōsideratiōes generaliter ad īstructionē iudicū. vī dicebat ipse ⁊ Inno. iudicē debere ꝓsiderare an agat p viā denūciatiōis ⁊ tunc admittent oēs testes criminosi ⁊ ēt mulieres ⁊ infames dūmodo sint emēdati tam ad denūciādū qz ad testificādum ad h̄ qō nō. ij. q. i. si peccauerit. ⁊ in. c. nouit. de iudi. Si vō agit ꝓ viam inq̄sitiōis ⁊ crimē ex ceptū ⁊ tunc admittent criminosi ⁊ mulieres nō ſm rigorē iuris sed ſm tēperantiam equitatis que hēbit iudicis arbitrio moderari. dz enim iudex multas ꝓsiderationes hīe. Prima est circa modū ꝓcedendi vt magis ꝓcedat equitate pēsata p viā accusationis. scōa ꝓsideratio circa ꝓsonā ꝫ quā agit vt facilius admittat testes criminosos ꝫ regularē qz ꝫ secularez. Et facili⁹ si regularis est inferioris gradus qz excellentioris dignitatis. Itē facilius si est infamatus ⁊ possit remoueri sine scādalo qz si sit bone opinionis ⁊ īmineat scandalū in eius remotione. tertia ꝓsideratio circa ꝓsonas testium vt admittat facili⁹ honestas qz criminosos. ⁊ facilius criminosos emēdatos qz ꝓseuerantes. Itē facilius si testificant zelo iusticie qz ex odij fomite. Quarta ꝓsideratio circa crimina q̄ objiciūtur an sint cria minora vel paria qz maiora. Quinta ꝓsideratō an subsint adminicula vt facilius admittant testes alijs adminiculis existentib⁹ qz cessantib⁹. Alij aliter dicūt sz ipse met Inno. postea recessit ab hac opi. ⁊ tenuit q; ista tēperantia eqtatis nō sit relinquēda arbi. iu. cū sit iure exp̄sse generaliter. ar. in. c. fi. de transa. qō tm̄ nō plz Hosti. qz secundū eum licet sit iure expressa tamē exprimit generaliter ⁊ non apparet an ⁊ qñ fit ea p̄cise vtēdū. ⁊ cū hac opi. trāseūt doc. cōiter. Satis putarē opi. inno. posse saluari vt vbicūqz agatur de crimine simonie ciuiliter ⁊ ſm equitatē ⁊ psona ꝓtra quā agit sit regularis inferioris grad⁹ male fame ⁊ sine scādalo possit remoueri ⁊ subsint adminicula tūc testes criminosi debeant admitti ēt nō emēdati velit nolit iudex. sz quāta fides sit eis adhibenda iudex ꝓsiderabit ſm qualitatē et quātitatē criminū obiectoꝝ. minor enim fides adhibet vbi objiciunt crimina maiora qz paria vel minora. ⁊ minor qñ paria qz qñ minora. ⁊ maior fides saltē qñ sunt aliquaten⁹ emēdati qz qñ ex toto ꝓseuerant ⁊ ad hāc fidē metiēdā fuit iste ꝓsideratiōes circa crimina obiecta. ⁊ ēt sensit glo. hic in v̄. an paria. Si vō deficeret aliqō ex p̄dictis ñ putarē testes criminosos admittēdos. vt si psona ꝫ quā agit est secularis vel si eēt regularis ageret criminaliter vel eēt excellentioris dignitatis vel nō subessent alia adminicula ⁊c. nā cū p dispositionē huius. c. recedat a cōib⁹ regulis iuris ſm quas criminosi ꝓseuerātes nō debēt admitti dz h̄. c. restringi ītelligendo maxīe vt. s̄. dixi qñ est crimen simonie nō hīs anne xā, here ſm. nā sequēdo opi. Host. nimis esset larga iudicis potestas in hoc iure relaxādo ⁊ restringēdo. clare ergo concludēdo dic q; h̄. c. dz intelligi in criminib⁹ exceptis ⁊ specifice in simonia vt admittant testes criminosi. lz nō emendati cōcurrentib⁹ qualitatib⁹ supius exp̄ssis. secus si aliqua illaꝝ deficeret ar. in. l. si vnus. C. de test. ⁊ c. qz pp. de elec. ⁊ p hec remanēt fere declarate oēs glo. b⁹. c. In fi. gl. hosti. dicit glo. ꝓcedere si iste paratus est agere pniam: alis secus. ij. q. i. si peccauerit. Itē cessat iudex ab inq̄sitione vbi pōt p̄tendi aliquod interesse rōne expensaꝝ vel fructuū vel vt sciatur a quo ⁊ de quo sit ecclesie ꝓuidendū ar. in. c. ex pte. de arbi. Satis putarē attendendū finem agendi. vt si agebat solū ad remotionē tunc iudex nō ꝓcedat facta cessione nisi subsit aliquod aliud interesse. ar. in. l. post finitam alī. in glo. nā ⁊ sīia formanda est ſm conclusionē libelli. vt s̄. c. pri. Sed si agebatur simpliciter ad correctionem. tūc qz facta cessione crimen non est punitum poterit ꝓcedere opi. host. Et querunt hic doc. de alia questione cōsimili qd si pendente inquisitione contra abbatē abbas ꝓmoueatur in ep̄m nunquid iudex desistet ab inquisitione. ⁊ concludūt q; ꝓcedet inquisitio vt imponatur pnīa non vt remoueat ab episcopatu ꝓmotio tamen facta pendente inquisitione non valet. lxxxi. distin. tantis. Quo ad primam partem satis posset distingui. vt. s̄. distinxi post glo. vt consideretur finis agendi. Quo ad secundam partem an teneat promotio dic vt plene dixi in. c. oī potens. s̄. de accu. ⁊c.

Sicut tuis.

Non imputatur electo cōfirmato si eo ꝓhibente ꝓ ipsius confirmatione pecunia data fuit. h. d. in prima ponitur consultatio. in secunda rīsio ibi ꝫ tuis. in tertia parte ponitur quedā determinatio ibi illos

Casus lr̄alis. Cacante monasterio iemblasen. quendam monachū suū virū ꝓuidum ⁊ discretum elegerunt in abbatem. ⁊ qz leodien⁹ ecclesia cathedralis pastore carebat ad colonien̄sem eccl̄iam metropolitan̄. ipsius accessit ⁊ de licētia ipsius interim ministrauit in mōasterio iemblacen̄. post modum in leodien̄si ecclesia fuit institutus ep̄s: qui requisitus ab ipso electionem ipsius noluit confirmare: sed comperto q; hoc fiebat ꝓ extorquenda pecunia ꝓtulit excommunicationem ne ꝓ facto huius aliqua pecunia persoluatur ⁊ qui cōtra faceret esset excōmunicatus: sed quidam de fratribus eius eo ignorante ꝓmiserunt pecuniam ⁊ etiam exoluerunt. ⁊ sic ab episcopo inuitatus confirmationem et instōnem accepit libere quemadmodū postulauit. Modo peruenit hoc ad noticiā ipsius abbatis. ⁊ dubitauit an possit licite ministrare in officio abbatie. quesiuit a do. pa. quid facere deberet. Respondet pa. lz ſm canones etiam puuli q cupiditate parentū ecclesias p pecuniā sūt adepti eas dimittere tenētur tamē quia aliud est ⁊ longe diuersum nō p̄bere consensum. ⁊ aliud est expresse ꝓbibere. Nihil debz sibi ad penam vel culpam imputari ex eo q; contra ꝓhibitionem ⁊ voluntatem suam a quo postmodū nō recessit. alius pecuniam ꝓmisit ⁊ exoluit eo ignorante: p̄sertim cum ille nō sit ei aliqua cōsanguinitate cōiunctus nisi postea cōsenserit soluendo pecuniam ꝓmissam aut reddēdo solutaz alioquin ꝓtingeret: q; factuz alicuius parātis īfidias inimico suo ei dānosum existeret. cui omnino displiceret ⁊ sic aliquis de dolo suo cōmodū reportaret. Illi vero qui pecuniam dederūt. aut etiā receperūt in tātum culpabiles sunt. q; si eorum excessus mānifestus esset ecclesie pena essent canonica feriendi. Ber. Nota p̄mo ex tex. ibi ad regimē ecclesie florē. ar. q; monachus ꝓmoueri pōt ad rectoriam ecclesie secularis. de ep̄atu nō ē dubiū. vt in cle. i. de elec. Sz an ad ecclesiam inferiorem secularez possit ꝓmoueri. vide

ter. cum glo. in prealle. cle. i. ⁊ plene tango in. c. q̄ dei timo rē. de ſta. reg. Nō ſcdo q̄ cōfirmatio electi in abbatē ſpectat ad ep̄m loci cui ſubeſt ip̄m monaſteriū. vide tex. cū gl. xviij. q. ij. c. i. ⁊ bonā glo. ꝓſequentē generaliter circa ꝓui ſiones electoꝝ in. c. q̄z q̄z. de elec. li. vi. Nō tertio q̄ monachus habetur loco filij. abbas vō loco p̄is. facit ad materiam nō. in. c. in p̄ria. de ꝓbat. Itē nō q̄ lz taciturnitas q̄n q̄z habeat ꝓ ꝺictiōe. tñ vīrate iſpecta maxia eſt ꝺña inter exp̄ſſam ꝓhibitionē ⁊ taciturnitatē. Ultimo nō q̄ cōmittens ſimoniā ēt in fauorē alioꝝ ſunt deponēdi facit. c. ij. de ꝓſeſ. In glo. ij. in fi. vel ſm Inno. forte iſta eccleſia metropolitana erat p̄ona monaſterij. vñ vacante mōaſterio ſicut hz ptātē cuſtodiēdi. vt in. c. cū nos. de of. or. ita potuit hunc electo dare ptātē adminiſtrandi. Sed hodie iſta opi. inno. nō ꝓcedit p. c. auaricie. de elec. li. vi. q̄ electus añ ꝓfirmationem nō p̄ōt aliquo queſito colore adminiſtrare alias ī penam incidit vt ibi. iō tene opi. glo. Et quare cap̄lm p̄ōt vacāte ſede electū cōfirmare nō aūt p̄ōt ꝓferre bñficia ad ep̄z ſpectantia dic vt nō. in. c. cū olim. alleg. in glo. In glo. i v. ſub interminatiōe. in fi. Nō glo. q̄ quotidie venit in practicam inter iſtos regulares precipiētes ſimpliciter aliqd fieri ſub pena excōicatiōis. nā in dubio nō ferт excōicatio. ſz potius eſt quedā cōminatio de excōicando ſi nō fuerit paritū p̄cipiēti. ⁊ facit q̄ nō. in titu. ꝓminatiōes vel epiſto. q̄ſi per totū. Et facit ad illā. q. q̄n iudex precepit alicui. vt aliqd faciat vel ñ faciat ſub pēa mille librarꝝ. vt ñ pens ñ incidat īcōtinēti in penā cū illa fuerit q̄dā cōminatio de pena iſtigēda vide tū q̄ nō. in ſpe. in ti. de exe. ſen. in. §. i. poſt p̄n. Et bēs plures glo. ꝓſimiles in. c. ij. de matrimo. ꝓct. ꝺ interdic. eccle. ⁊ in. c. ſalonitane. lxiij. di. ⁊ in. c. vnico. j. de ſagitta. ⁊ ibi plenius dicā poſt do. an. an aliquo cāu habeat loco excōicationis. In gl. in v. añ p̄bere. in fi. de h̄ an ⁊ q̄n tacēs habeatur ꝓ ꝓſentiēte dic vt nō. in regula qui tacet. de reg. iur. li. vi. plenius dico in. c. nōne. de p̄ſump. Sed aduerte q̄ h̄. c. nō loquit̄ de p̄ſente ⁊ tacēte ſed de abſente ⁊ ignorāte. vñ lōge diuerſū eſt expreſſe ꝺicere ⁊ ignorare q̄ ille qui ignorat ī vīrate nō ꝺicit. In glo. in v. īputari. ī fi. aduerte q̄ lz gl. ponat ꝺñam quo ad caſū huius. c. iter ꝓfirmatū ⁊ electum tñ agte nō aperit nūquid ꝓfirmatio fuerit inualida rōne ſimonie. ⁊ inno. loquit̄ h̄ generaliter ſm glo. Sed Jo. Ⅎbi. ⁊ Ⅎoſti. tenēt q̄ lz nō valeat electio taliter facta ꝓfirmatio bene valet. ſed Boff. lz oppoſitū ꝺicens q̄ illa ꝓfirmatio tanquā empticia ⁊ ſimoniaca nō valet. Et ad iſtū tex. ꝺum ꝺicit q̄ nō ꝺz ei imputari rñdet q̄ ꝺz intelligi quo ad h̄ vt nō reprobet̄ electio prius facta de eo. Ⅎꝺo opi. Boff. facit ſm Jo. an. q̄ petēs ꝓfirmari tractat de iure querēdo. vñ videt acq̄ſiuiſſe ius mediante ſimonia lz p alienū cōmiſſa. Sz ꝓ opi. Ⅎoſt. ⁊ alioꝝ facit iſte tex. qui facere vī ꝺñam inter ig̃rantē ⁊ expreſſe ꝺicētem tenēs aliquē ꝺictiōis eē effectū Añ ipſe io. an. ſic diſtinguit vt in ignorāte ⁊ nō ꝺicēte procedat opi. Boff. vt nō teneat cōfirmatio. ſed in exp̄ſſe contradicēte procedat alia opi. Do. an. vī ſequi opi. Boff. q̄ quātūcū q̄z ꝺixerit nō p̄ōt negari q̄n talis ꝓfirmatio ſit ſimoniaca. Añ adhuc quidā alij magis reſtringētes hāc materiā dicūt idem eē ēt q̄n pecunia fuit data in fraudē ipſi⁹ q̄ debebat eligi vel ꝓfirmari vt talis electio ſiue ꝓfirmatio dicat̄ ſimoniaca. Nec ob. iſte tex. qui ꝺz intelligi q̄ nō ꝺz imputari ad penā vel quo ad facultatē diſpēſandi. lz certe h̄ rigiditas nō plz vnde ſequor aliā opi. vt ſiue pecunia ſit data ꝓfirmatori ſine fraude vel cū fraude ꝺicente electo vl̄ etiā eo nō ꝓtradicente vbi interuenit fraus nō debeat talis ꝓfirmatio annullari ⁊ vī h̄ opi. probari p iſtū tex. ſic īducēdo. nam v. quānis venit aduerſatiue ad ſequēcia ⁊ ꝺicit q̄ quānis ēt puuli renunciant̄ ꝺimittere bñficia acquiſita p ſimoniaz eis ignorātibus. tñ q̄ longe diuerſum eſt ⁊ c. nō ꝺz imputari ꝺicenti ad culpā vel ad penā. ꝺz ergo intelligi ad penaz vt annulleт cōfirmatio ⁊ teneat̄ ꝺimittere bñficiū. alīs autez ille v. q̄uis nō aduerſareт in aliquo. nā certū eſt q̄ ignorāſ nō ꝺicens nō inuoluit̄ culpa cū pena nec ēt erit aliqua dubitatio de ignorāte vel ꝺicēte qō eēt extra omnē noxam ⁊ iura debent reduci ad caſum dubium. l. qō labeo. ff. ad tar. nec ob. ſi dicat̄ q̄ iſta cōfirmatio ſit ſimoniaca. q̄ ⁊ ſi interuenit ſimonia ex pte dantis nec factū dānabile ipſius p̄ūdicet exp̄ſſe ꝺicenti toleraт talis cōfirmatio. nam exquo alīs erat idoneus forte fuiſſet cōfirmatus ēt ſine pecunia. Item ꝺicens exp̄ſſe equipat̄ eiꝰ cuius fraudem data fuit pecunia. ſed factū illius nō ꝺz retractari vt clare ꝓbatur nō cauillando l̄am in. c. a nobis. ſ. eo. quicquid alij ꝺicant. ergo nec factū iſtius exp̄ſſe ꝺicentis erit retractandū. Et poſſz ēt ꝺici predictis rōnibus cōiuncto. ꝺ. c. nobis vt ita ſit in electione. ſ. vt non ānulleт pp interuentū pecunie ꝺare ꝺicēte vel eo ignorāte in eius fraudē q̄ nō appet rō diuerſitatis ī ter electionē ⁊ cōfirmationē. nam vtroq̄z caſu agit̄ de iure q̄rendo ⁊ fortius ⁊ pinguius ius acquirit̄ p cōfirmationē q̄z p electionē. nam vtroq̄z caſu agit̄ de iure querendo. vt p̄z in. c. ſuper bis. ſ. de accu. In glo. in v. ꝓſenſeris. ibi q̄ nō ſit ſimoniacus. ꝓ h̄ facit ſm Jo. c. cū quis. de ſen. ex. li. vi. p̄ōt tñ illud. c. ſm eum adduci in ꝓrium ⁊ nihil aliō plus ꝺicit nec ipſe nec alij. Ideo aduerte q̄ aut querit̄ nunquid de iure canonico poſſum h̄e ratum qō meo noīe geſtū nō eſt. ⁊ dicendū q̄ nō. intelligendo de va ratihabitiōe vt retrabatur retro tex. eſt in regula ratum de re. iu. li. vi. ⁊ dic vt nō. in c. cum quis. de ſen. ex. lib. vi. ⁊ nō. in pal. iuri. vbi reſpondi ad alle. h̄ ꝓ glo. Et ex h̄ infero q̄ iſte ſoluens pecuniā poſt ꝺictionē ⁊ ius acquiſitū non ꝓpꝛie ꝓmittit ſimoniam. qa aliud eſt vēdere ſeu emere ⁊ aliud venditioni ſeu emptiōi iā facte poſtea ꝓſentire. vt in. l. aliud. ff. de re. iu. nec hz h̄ locū ratihabitio exquo venditio ſeu emptio ſeu pecunie datio ñ fuit facta noīe ſuo ſed fateor q̄ inuoluit̄ peccato appꝛobādo factū damnabile. ⁊ ita intelligo dictū. c. cū quis. qō Johan. ꝺicit facere ꝓ ⁊ contra. An aūt teneat̄ iſte ex h̄ ꝺimittere bñficium vel poſſit priuari. Et ꝺico q̄ ſic ꝓiungendo ſimoniā a p̄ncipio cōmiſſam cū eius facto ⁊ peccato ꝓſecuto poſtea. ⁊ h̄ vult tex. h̄ in v. niſi poſtea ꝓſenſeris ⁊c. alīs non eēt bona exceptio.

t **Tuanos.** Si clericus cū pacto cōfert eccleſie bona ſua vt in ipſa recipiatur in canonicū ⁊ illa ſibi retineat ꝓ p̄bēda ſimonia cōmittit̄. ſecus ſi h̄ fiat ſine pacto. h. d. Et ſunt due ptes. in p̄ma ꝓſultatio. in ſcda reſponſio ibi de uotionum tue. q̄ diſtinguēdo ꝓſequit̄ duo mēbra. ſcōm ibi ſi vero. cuius determinationē ſubmittit ibi lz. Caſus lr̄alis. Aliquis clericus aliqua de bonis ſuis obtulit alicui eccliе petens vt idē clericus in canonicū admittat̄ ⁊ eadem bona ſibi retinere liceat ꝓ prebenda in vita ſua. q̄ritur vtr̄ bona illa recipi liceat. ⁊ idē clericus in canonicū aſſumi abſq̄z vitio ſimonie. Reſpondet papa q̄ ſiqs clericus cū conditōe vel pacto offerat bona ſua vt ea poſtmodū retineat ꝓ p̄benda ⁊ in canonicum admittatur, huiuſmodi oblatio vel receptio fieri non poterit ſine vitio ſimonie cū in talibus omnis pactio aut cōuentio ceſſare debeat iuxta canonicas ſanctiones. Si vero pure ac ſine pacto ex conditione qualibet oferat rogans humiliter vt in canonicuz admittatur ⁊ bona ſua retinere ſibi liceat ꝓ prebenda ⁊ clerici pure conſentiāt talis receptio bene poteſt fieri abſq̄z ſimonia. In fine dicit papa. q̄uis taliter durerimus rñdendū: ſi tamē ille qui talem facit donationem: ea intentione ducatur vt p temporalia bona que offert ſpiritualia valeat adipiſci. ⁊ clerici cum aliter non recipent ſine dubio tam iſte q̄z illi apud deū quē nullum latet ſecretū culpabiles iudicantur. Ber. Nota p̄mo ex tex. q̄ humiles p̄ces emiſſe a digno ꝓ bñficio ſpirituali ꝓſequendo non inducūt ſimoniam nec aliquod aliō peccatū ēt ambitioſuz. qō ꝓcedit ēt ſi preceſſit donatio rei talis ex liberalitate tñ facta. ⁊ optime h̄ colligit̄ ex tex. qō ſemper tene mēti ꝓ iſtis qui quotidie cardialibus ſeu alijs p̄latis aliqua munuſcula ſeu enſenia cōferunt rogātes pro aliquo bñficio ꝓſequendo. ſi enim nō ducunt̄ p̄ncipali intētione vt ſpūalia adipiſcantur q̄z q̄z ſecūdario habeant talez ſpem extra oēm noxā iudicantur. nam vir iſta p̄ſt fieri ſine ſpe ſecūdaria vt dicūt Inno. ⁊ Ⅎoſt. h̄ facit qō legit̄ ⁊ nō.

in.c.quid proderit.lxi.di.i.q.i.sunt nonnulli ⁊ in.c.tuaz.de eta.⁊ quali. Scõo collige q̃ pbẽda põt ꝓsistere in rebus tpalibus tm̃ ⁊ talis p̃benda põt cadere ẽt in laicũ.⁊ de hac intellige glo.in.c.cum.M.de cõsti.Nñ qz tm̃ p̃benda appellat ius spũale ⁊ ꝓcedit illud qm̃ est ãnexa canonie.⁊ ita ĩ religiõ.c.dilecta.s̃.de p̃ben.⁊ vide qõ nõt Inno.in.c.maioribus.eo.ti. Itẽ nõ q̃ ius canonie est quid spũale hinc ẽ q̃ nõ cadit in laicum vt in.c.ij.de instit.⁊ qõ ibi nõt inno.⁊ iõ,p eo babẽdo nõ lz ,pmittere vel donare temporalia vt h̃ ⁊ in c.iacobus.j.eo. In glo.in v̄.pure ibi tpe ĩgressus.nõ gl. q̃ etiã tpe receptiõis spũaliũ põt fieri donatio alicuius tpalitatis dñmõ liberaliter fiat.⁊ facit.c.in prĩtia.de ,pba.⁊.c. ad apostolicã.j.eo.⁊ vide glo.que h̃ disputat.in.c.emẽdari i.q.i.⁊.c.qz pio.i.q.ij. In glo.fi.in fi.Inno.dicit q̃ in ,phibitis qz simoniaca sola intentio inducit simoniaz.⁊ illa dicunt ,phibita qz simoniaca.q̃ sunt spũalia ⁊ de iure diuino vt vendere sacramẽta ⁊ filia.sed in simoniacis. qz ,phibita sola intentio nõ ĩducit simoniã.vt siquis renũciat beneficio suo cũ intentiõe habendi aliqd tpale de quo vi3 qõ nõt gl. in.c.ex pte.de of.dele.io.an.tz indistincte q̃ nũ qz sola intẽtio inducit simoniã nisi mentalem ⁊ bñ loquit.⁊ dicia maxia est inter simoniã mentalem ⁊ quentionalẽ. Nã in cõuentionali tenet quis restituere talia spũalia vel temporalia illicite recepta nec põt aliter penitere.vt in.c.i quisitionis.ĩ p̃n. s̃.de accu.sed in mentali põt aboleri peccatũ p̃ solã pniam vt ,pbatur in.c.fi.eo.ti.vbi tex.loquit indistincte de oĩbus spũalibus.procedit ergo siue sint spũalia de iure diuino siue ex pstõne ecclesie exquo aliter non distinguit.xix.di.si romanoꝝ.⁊.xxxi.q.i.q̃ si dormierit.⁊ optime illud.c. sic ĩductum ,pbat opi.io.an. Extra glo.q̃ro quid si aliquis corrupit iudicẽ vel testem in cã spũali nũquid cõmittat simõia Mosti.cõcludit q̃ sic pp quãdã ꝓpriitatẽ quã hz cũ rebus spũalibus vel erit q̃si simonia ar.in.c.nemo.s̃.e.sec⁹ si dat pecunia in cã mere tpali qõ nõ.

p **Er tuas.** Nõ dz quis ordinẽ recipere ab eo quem credit simoniacũ sed ministrare põt in illis quos prius ab isto recepit. Cõmunis diuisio.secũda ibi nos. Casus litteralis.Quidã.B.nomine monachus ordis cartusien. a dioceꝑ epo suscepit ordinẽ subdiaconatus.postmodũ intellexit q̃ epus ille multotiens cõmiserat vitium simonie. ꝓpter qõ idem monachus timebat in suscepto ordine ministrare.nolens etiã ab eodẽ epo promoueri ad maiores.Super quo cõsultus papa. Respõdet vt secure in ordine suscepto ministret.sed ꝫ ꝓsciam ad supiores ordines nõ ascendat.ne forte edificat ad gehennã.⁊ lz in huiusmodi difficultatẽ sit collapsus.ex eo q̃ ꝓscientiã habuit nimis scrupulosam.eaz tamẽ nõ euadet.nisi deponat errorem. Ber. Nõ primo ex tex.ar.simoniacũ nõ posse ordinis executionẽ ꝓferre cũ ipse nõ bẽat tã qz suspensus nõ põt alij ꝓferre.qz nemo dat qõ nõ bz.i.q.vij.daibertum.⁊ dicã.j.latius. Nõ scõo q̃ vbi nõ subest peccatũ in credendo vel nõ põt quis iformare ꝓsciam suam vt libet nõ tñ dz venire ꝫ ꝓsciam ẽt erroneã nisi prius eam deponat.⁊ ad h̃ quotidie allegatur iste tex.

Vltimo collige q̃ veniẽs ꝫ ꝓsciam ẽt scrupulosã edificat ad gebẽnam.i.cõmittit peccatũ mortale qõ puniet pena gebẽne.i.ignis eterni.Et dz edificare ad gebẽnã qz vz cõstruere sibi edificiũ ad mortem eternam.⁊ nõ ꝫ bñtes ꝓsciaz nimis scrupulosam ⁊ erroneã. In glo.i.in fi.dic vt dixi ĩ.c. lz beli.s̃.eo.vz q̃ in p̃iudicium alterius ⁊ infamiã nõ dz q̃s alij facile credere ⁊ ita loquitur hic.Sed vbi cessat alteriusp̃iudiciũ nõ vitupat facilitas in credẽdo.xxij.q.iij.inocẽs iste ergo monachus nõ debuit de facili credere illis relatoribus in p̃iudiciũ ⁊ infamiã epi.⁊ ideo dicitur in errore de quo.j. In glo.ij.in fi.,p intellectu huius glo.⁊.c. pri⁹ q̃rendũ est.nunquid simoniacus sit ipso facto suspensus.et h̃ multa inuoluũtur p doc.Sed breuiter ⁊ clare expedio q̃ tria mẽbra.Aut enim est simoniacus in ordine recipiẽdo. aut simoniacus in ordine ꝓferẽdo aut in bñficio. pmo mẽbro cum est simoniac⁹ in ordine recipiẽdo dic q̃ iste ẽ suspẽsus nedũ ab isto ordine simoniace recepto sed etiã ab omnibus alijs ordinib⁹ ẽt licite receptis.⁊ p ꝓns ẽ ẽt remotus ab administratiõe tpaliũ bñficioꝝ suoꝝ quã qz enim multi sunt ordines vnũ tamẽ est sacramentũ ordinis:ideo si cõmittit simoniã in vno vulnerat totũ sacramentũ ordinis ideo ẽ suspensus ab executiõe oĩum ⁊ per ꝓns ab administratiõe bonoꝝ.h̃ voluit Inn.h̃ ⁊ in.c.tanta.s̃.eo.facit tex.in.§.verum.xxxij.di.⁊ i.q.i.reperiunt.⁊ in.c.eos.lxxx.di.⁊ vide glo.in cle.cupiẽtes.in v̄.nõ nouam.de penis.⁊ ibi generaliter tractatur an suspensus ab officio sit suspensus ẽt a beneficio.⁊ faciunt nõ.in fili.xxxij.di.in.c.null⁹.⁊.c.ꝑter.⁊ bec intelligo vera in eo qui cõmisit simoniã.secus ĩ eo qui recepit ordinem alio simoniã cõmittente eo ignorante.tunc enĩ iste est tm̃ suspensus ab ordine simoniace recepto non autẽ ab alijs quos p̃us licite recepit nec a bñficijs prius licite adeptis vel adipiscẽdis ad hoc.c.de simoniace.s̃.eo.⁊ ibi h̃ voluit inno.idem puto in eo qui recepit ordinẽ ignoranter a simoniaco suspenso.vt.i.q.i.siquis a simoniacis. Scõo membro p̃ncipali qm̃ quis est simoniacus in ordine ꝓferendo.doc.videñ varij.vñ tenuit Soff.talem non esse suspensum quo ad alios ⁊ sentit ẽt hic inno.nisi p triennũ tm̃ vt in c.penul.j.eo.⁊ sic plus puniat recipiens ordinẽ simoniace qz ꝓferens.qz recipiens hz ordinẽ vinolum non sic cõferẽs lz peccet indigne ꝓferendo. Sed ipsemet Inno.sensit oppositum in pal.c.penul.⁊ illud credo vex.cõcludo ergo q̃ ꝓferens ordinẽ p simoniam ipse est ipso facto suspẽsus perpetuo ab ordinib⁹ ,p hoc tex.iuncta glo.in p̃al.c.siqui a simoniacis.facit etiã iste tex.⁊ melius.xxxiij.di.§.vez.⁊ ibi bo.glo.vñ a tali simoniaco quãtũcũq̃ occulto nõ debem⁹ recipe aliqua sacramẽta nisi baptismũ ⁊ corpus xp̃i tpe necessitatis tm̃ vt in p̃al.§.vez. Tertio membro p̃ncipali qm̃ quis est simoniacus in bñficio.aut est notorius simoniacus ⁊ est suspensus ipso iure vt nõ.in p̃al.§.vez.⁊ nõt Inno.h̃ ⁊ in.c.tanta.s̃.eo.aut est occultus ⁊ non est suspensus lz suspendendus.ar.i.q.iij.in.c.i.⁊.ij.dicit tñ nõ.inno.h̃ q̃ respectu illius bñficij q̃ simoniace acquisiuit ẽ suspensus ab omnib⁹ ordinibus.vñ siquis emit epatum lz non ordinem nõ potest valide clericos ordinare qz illa collatio procedit ex illa emptiõe bñficij ⁊ ideo ordinati ab eo non bñt executionẽ qõ est valde nõ.allego.i.q.iij.in.c.ea q̃. Et ex bis nũc infert ad intellectũ illius.c.⁊ ad declarationẽ p̃me p̃tis huius glo. Nam põt p̃mo h̃.c.intelligi quod iste monach⁹ errabat in iure.vt qz credebat simoniacum occultum in beneficio conferendo esse suspensum.⁊ iõ dicit papa hũc esse in errore. Sz non plz h̃ inno.dicenti qõ lz p̃us nõ fit peccatũ male intelligere canonem cũ sit de iure positiuo tm̃ post q̃z ẽ doctus ⁊ instructus p supiorẽ grauiter peccat nõ deponere de errore ar.xix.di.nulli.⁊ nõ h̃ dictum qz solet allegari q̃ male intelligere legem vel canonẽ nõ est peccatũ.qõ ĩtelige nisi ex h̃ cõmittat aliquod delictũ.qz ignorantia nõ excusat in delictis de peni.di.ij.sciendũ.⁊ in.c.p tuas.j.eo.sic cũdo põt ĩtelligi q̃ ille errabat in facto qz credebat ex aliq̃ p̃sumptione illũ epm simoniacũ in ordine.sed cũ de hoc nõ esset certus nõ debebat abstinere ab ordine recipiendo.vñ habebat ꝓsciam nimis scrupulosam. Sed ꝫ p̃dicta instatur nam sicut nõ dz venire ꝫ ꝓsciam quo ad ordies suscipiendos ita nec ad ordines susceptos cuius ꝫrium inuit instãa.Sco.dicit Inno.q̃ ordines suscipere est libex.sed ĩ susceptis ministrare est necessariũ.vt in.c.queris.de eta.⁊ q̃. vnde ille debuit ꝓsciam suam informare ꝼm ius quo ad ordines susceptos.sed in suscipiẽdis non debuit ꝓpelli rõne p̃dicta. Item ꝼm bost.facilius frangitur ꝓscia in susceptis q̃z in suscipiendis qz multa impediunt faciendа ⁊ ẽ.vt in.c. i.⁊.c.rursus.qui cle.vel vo.⁊ in.c.quãadmodũ.de iureiu. vel vt sentit h̃ Inno.papa dispensauit h̃ in susceptis.qz tũc ignorabat ar.in palle.c.siqui a simoniacis.Ex p̃dictis declaratur vltima qõ glo.an possem recipere ordinem ab eo quẽ scio simoniacum.nam in casibus in quibus dixi eũ ee suspensum ,pcedit decisio gl.secus in alijs qz tunc cessat ei⁹ rõ.⁊ qõ dixi de simoniaco suspenso.idem dicit inno.⁊ bene

de excōicato. idem de depoſito vel ſuſpenſo vt iſti quantū cū qz ſint occulti nō ꝓferant executionē ordinuz. Et ex his decidit alia qō. numqd ,ppria auctoritate ſit licitū recedere a prelato notorio criminoſo. ⁊ dicūt qdam q nō niſi in duobus caſibus. vt ſi notorius fornicator vel ſimoniacus i ordine vt in pal. §. vez. ſed Inno. cōcludit ꝟ idē eſſe in quolibet peccato qō ipedit executionē ordinis ēt poſt pactā penitentiā. qz eadē rō eſt in iſtis. ⁊ q̄ ſint illa delicta nō. i pal. c. niſi. in. §. pp ꝓſciam. de renū. ⁊ hūc articulū examino latius in. c. cū nō liceat. de ꝓſcrip.

i **N tantum.** Pro criſmate vel ſueſtitura eccleſiaz nil exigi dz nec excuſat ꝓſuetudo vel nois variatio. h. d. Et ,puidet circa duo. ſcō ibi prauam. Et p̄ma ſubdiuidit. nā p̄mo narrat factū. ſcō corrigi mandat ⁊ puniri ibi cū vo. Caſus lr̄alis. Quidā ſuffraganei cātuarien. archiepi recipe ꝓſueuerūt certā q̄ntitatē pecunie ,p criſmate. Iſti timentes penā canonicā ⁊ correctionē eludere cupientes: tempus fiende ſolutiōis anticipant recipiētes in media quadrageſima qō recipe ꝓſueuerūt in paſcbate ⁊ nomē denariorz variabant. Denarios quos p̄mo dicebant criſmales. ſecūdo appellabāt paſchales cōſuetudinē medie q̄drageſime nūcupātes. pueit hoc ad noticiā do. pa. Qui rñdet q cū gr̄a ſit gratis cōferenda: ⁊ q p̄mo recipit p̄cū q̄ rem ꝓferat p̄cioſam exp̄ſſius ſpeciem exp̄imat vēditiōis. Dā dat pa. archiepo quatenus huiuſmodi exceſſus corrigat et ſuffraganeos ſuos ⁊ eoz officiales taliter puniat q aliorū culpa ſibi ,ppter ſuam negligētiā nō imputaꝫ ad penā. In fine dicit q illam prauā ꝓſuetudinē de ſua ,puincia ſtudeat extirpaꝫ ꝟz quā ,p ſueſtitura eccliaz archid. marchā argēti exigebāt. alij vo plati vaccā albā vl̄ certā q̄ntitatē ,p vacca. Ber. Nō ꝑ ex ter. ex p̄incipio. q ex vno peccato qñq̄ generaꝫ aliud. ⁊ peccata inducūt peccatorē ad peccādū. Nō ſecō q variatio tp̄is in ſoluēdo vl̄ mutatio nois nō excuſat ꝛctū alīs illicitū. Et ex ꝟ collige q ad ꝓſiderandū ſpeciem ꝛctus nō ſolū ſunt attendenda vba. ſed etiā nā ꝛctus fac̄. l. ſi vno. ff. loca. Nō tertio q fortius declaraꝫ venditio quā do p̄cium p̄cedit traditionē rei q̄ qñ ſequit̄. qz traditio rei pōt ſe habere ad multos ꝛctus nō ſic traditio p̄cij. Item nō ſolū archiep̄m poſſe punire ſuffraganeos ſuos. de quo in. c. vt litigātes. de offi. ordi. li. vi. ⁊ in. c. ſacro. de ſen. ex. et ēt officiales ſuffragāeoz qñ delinquūt vt officiales. de quo dic vt nō. in. c. i. de offi. vica. li. vi. ⁊ in. c. romana. de offi. ordi. eo. li. Ultimo nō ⁊ tene niēri archiep̄m poſſe tollere prauā ꝓſuetudinē totius ,puincie ſue. ꝓcor. c. ex frequētib⁹. de inſti. lz. n. nō habeat iuriſditionē in ſubditos ſuffraganeoz vt in. c. paſtoralis. de offi. ordi. tū prauam ꝓſuetudinē tollere poteſt cū concernat totā ,puinciā ⁊ peccatū ſit notoriū. facit c. romana. §. notoria. de cēſi. li. vi. In glo. in v. qui prius. in fi. vel ſm hoſt. caueaꝫ de re tradenda ſi p̄ciū fuerit. j. certū ꝑs ſolutū. ff. de edi. edic. l. ediles. §. fi. cū. l. ſe. ⁊ idē nō. in. l. fi traditio. C. de act. emp. In glo. fi. nō ergo ex gl. iūcto tex. q etiā ,p inueſtitura facti. i. ,p inductione in corporalem poſſeſſionē nō pōt aliqd erigi. archi. n. hz ſueſtiturā facti ⁊ nō iuris. vt in. c. ad hec. de offi. archi. ⁊ ſic ,p poſſeſſione habenda nō dz aliquid tradi vbi etiam ſubeſt ꝓſuetudo vt hic qō tene menti.

p **Er tuas.** Ordinatus in ſubdiaconum qui prius p̄ſentatori ſuo promiſit q nil ab eo peteret in ſuſcepto miniſtrare vel ad ſupiores ordines aſcēdere ſine diſpenſatione nō pōt etiam ſi peccare nō crediderit. h. d. ſecūda ibi nos. Caſus lr̄alis. Quidā clericus cū vellet in ſubdiaconū ordinari ⁊ titulū nō hīet rogauit quēdā p̄ſbyterū: vt ip̄z ad titulū eccle ſue p̄ſentaret. ſz cū p̄ſbyter hoc facere nollet ,promiſit eidē q nū q̄ portionē aliquam peteret in eccleſia illa ſi p̄ſentaret eundem ⁊ ſic ad eius p̄ſentationem fuit ordinat⁹ q̄rebatur quid iuris eſſet de clerico. rñdet pa. q niſi cuz eo fuerit miſ. orditer diſpenſatum. nec in eo ordine debet miniſtrare. nec ad ſupiores poterit ,pmoueri. Ber. Nota p̄mo ex ter. q non ſolum abbates ſed etiam inferiores plati ⁊ rectores eccleſiaz poſſunt ordinare alios. ⁊ in titulum ſuaz eccleſiaz eos conſtituere ſine p̄iudicio tamē patronorū ip̄arū eccleſiarum vt ꝓz in. c. penul. §. de iurepatro. Et ex hoc ampliatur. c. eps ſi. ⁊. c. non lz. de p̄ben. vt nō poſſit quis ordinari ſine beneficio. ſ. ,ppio vel alterius. naz ſufficit q ordinetur ad titulū eccleſie alterius. ex hoc enim conſequitur vt debeat habere ſuſtentationem ex fructibus illi⁹ eccleſie q̄ſi cēſeaꝫ ſibi conſtitutum bñficiū i reddit⁹ illi⁹ eccleſie. Secundo nō ibi aliquam peteret portionem ⁊c. q ordinatus ad titulum eccleſie alterius licite poſſit ibi portionē. Et intellige q dixi q debet ibi habere portionem et ſuſtentationē vite non tamen debet habere tantam ptem vt videatur facta ſectio beneficij per. c. maioribus. §. de p̄bē. ſed debet ſuſtentari tanq̄ clericus. ar. in. c. ,ppoſuiſti. §. de tempo. or. Nota ibi egiſſe licitum ⁊c. q ignorantia iuris non excuſat a delicto. minus tamē peccat q̄ ille qui peccat ex ſtudio vel ſcienter. de pe. di. ij. ſciendum. Sed ꝑ ter. oppo. de. c. conquerente. de cle. non reſi. Sol. quando qs ordinatur ad titulū alterius eccleſie ⁊ eccleſia ſufficit ad ,puidendum vtriq tunc poteſt iſte ordinatus directe petere hanc portionem ⁊ tenetur ibi reſidere ⁊ deſuire in diuinis ſi autem non faceret reſidentiam tūc poſſet priuari hac portione ſiue ꝟ titulo ſm Jo. an. in. d. c. conquerente. Idem ſi facultates eccleſie non ſufficerent. ſed poſſet dici ſm eūz q illud. c. non loquitur in p̄ſbytero p̄ntante quia eſt quid ſibi imputetur quare p̄ntauit. ſed poteſt loqui i ſucceſſore q non fuit in culpa. ⁊ ꝟ nō ,p intellectu illius. c. conquerente. ſed caueat ep̄s ordinator qz ſi nullo modo p̄ntator poſſit illi ſubuenire compelleretur ep̄s ordinator ad ,puidendum vt in. c. ep̄s. de p̄ben. ⁊ in. c. cum ſm eo. ti. In glo. ij. in fi. ⁊ dicit ꝟ Inno. q per ſolum papam poterit cum iſto diſpēſari ⁊ cum hoc dicto ſimpliciter trāſeunt alij doc. ſed ego puto q etiam per ep̄m poterit diſpenſari in cāu huius. c. ꝓio per theoricam Inno. in. c. dilectus. de tempo. ordi. vbi ſingulariter dicit q quando in iure permiſſa eſt diſpenſatio ex quo eam ſibi papa non reſuauit videtur ep̄is indulſiſſe poteſtatem ⁊ facit in ſimili. c. nuper. j. de ſen. excōmu. ⁊. c. nobis. in fi. §. eo. Nec ob. ſi dicatur q per alia iura caueatur vt in ordine ſolus papa diſpenſet vt dixi in. c. de ſimoniace §. eo. quia dico q hic ꝓprie ⁊ ſtricte non committitur ſimonia. vel ſi eſt ſimonia non tamen eſt peccatum ſicut quando ꝓprie interuenit donatio alicuius temporalitatis naz ſi iſte p̄ntatus in effectu nullum lucrum ex hoc conſequebatur ⁊ iſte ordinatus nihil donat quia ſi non fuiſſet ordinat⁹ in effectu nullam obligationem habuiſſet aduerſus illum p̄ſentatorem. vnde iſti mitius puniuntur vt patet in. c. penul. j. eo. vbi dicam ⁊ fatetur etiam inno. ibi. Ex predictis ⁊ ex tex. colligitur alia limitatio vt licet in alijs caſibus ſimoniacus in ordine non ſolum ſit ſuſpenſus ab illo ordine ſimoniace recepto ſed etiam ab alijs. i. q. i. reperiuntur. ⁊ dixi in c. per tuas. §. eo. tamen in cāu huius. c. tantum eſt ſuſpenſus ab ordine illicite recepto ſed non ab alijs vt patet i ter. ⁊ ꝟ contingit ratione predicta: ſic ⁊ tali pacto ordinans vel preſentans mitius punitur vt in. c. penul. j. eo. vbi tangaz.

In glo. fi. in fi. Sed contra glo. ⁊ tex. ſic opponi poteſt q nulla interuenit ꝟ ſimonia. nam non interuenit hoc munus ab obſequio quia nullum obſequium indebite impenſum fuit. nec interuenit munus a lingua. ideſt fauor humanus ſeu ſordide preces immo humiles ⁊ iuſtas emiſit. nec interuenit munus a manu quia nullum quid temporale tradidit nec remiſit aliquam obligationem de preſenti. So. licet de preſenti non eſſet orta aliqua obligatio tamen poſt ordinationem obligatur preſentator ad dandum iſti certam portionem que quidem portio conſideratis fructibus eſt quid temporale. remiſit ergo iſtam obligationem rei temporalis vt adipiſceretur ius ſpirituale ⁊ remittere in iſtis idem ē q dare vt in. c. veniens. el p̄mo. de teſti. lib. vi.

c **Consulere.** Non eget summario quia breuis. Sz per alia verba potest sic summari. Simonia est dare pecuniaz p vicariatu vel p alia administratõe rez spiritualium seu ecclesiasticaz babẽda. ⁊ dantes ⁊ recipiẽtes ab illa eccla sunt ejiciẽdi. h. d. Casus lr̃alis. Querebaꝫ a dño papa q̃ ꝑpe dicerẽtur simoniaci. Papa rñdet q̃ qcũqz p pecuniã aliquã administratõem obtinuerit tã dãtes q̃z accipiẽtes cũ simone ꝓcellũtur ⁊ ab illa ecclesia repelluntur in cuius ignominiã dare ⁊ accipe pecuniã voluerũt. Ber. Nõ ꝑ ex ter. q̃ ꝓtumelia q̃dã ⁊ iuria irroga illi eccl̃ie q̃ acgrit pecunia interueniẽte. ⁊ idẽ si administratio ꝓcedatur p pecuniam in illa ecclesia. ⁊ ꝟ q̃ ꝓstituit illam eccl̃iaz seu eiꝰ administratões venales ꝓcor. de hoc. s. eo. ⁊ c. audiuim⁹. j. e. Scõdo nõ q̃ simonia nõ solum cõmittit in bñficio spirituali obtinẽdo. sz ẽt in qualz administratiõe rez ecclesiasticaz ⁊ tunc ẽ ꝟ simoniacum q̃ ꝓhibitũ. ⁊ de istis administratõib⁹ late habet. ij. q. iij. saluator. vñ aduerte post Jo. q̃ q̃dã sũt spiritualia ꝑm cẽntiã suã. ⁊ boz q̃dã incozporalia q̃dã cozporalia. ꝑma. s. incozporalia nõ ꝑñt vẽdi ẽt de facto. q̃ non cadunt in ꝙuentiõem nec estimantur. vt sunt vtutes ⁊ dona dei ⁊ de his. i. q. i. in. c. i. ⁊ ibi gl. scõa. s. coporalia de iure vẽdi nõ possunt. sed de facto vẽdunt. nõ tñ sine vitio simonie. exẽplũ in religis sanctoz vt in. c. i. ⁊. ij. s̃. de reli. ⁊ vene. san. Quedã sunt spiritualia p cãm vt sunt sacramẽta stricte ⁊ large sumpta. sacramẽta. n. sunt spiritualia rõne cãe. q̃ p ea cõsequimur gr̃am. ⁊ ista q̃ cozporalia cadunt in ꝑcio ⁊ nõ sine vitio simonie. vt in. c. nõ satis. ⁊ in. c. cũ in eccl̃ie. s̃. eo. Quedã sunt spiritualia pp statutũ vt ẽ religio. ⁊ de istis dicẽdũ ẽ. vt in. c. dilectꝰ. ⁊ in. c. ventes. s̃. e. Quedã sunt spiritualia q̃ depẽdẽt a ptãte spirituali. vt in. c. ad aures. s̃. e. Et q̃dã rõne officij. vt in. c. ad nr̃am. s̃. e. ⁊ in istis nõ ꝑt interuenire aliqua vẽditio. vñ qcqd cõperit clerico rõne ordinis vt pulsare cãpanaz claudere hostia eccl̃ie ⁊ fũa vel si ẽ administrator rez eccl̃asticaz vẽdi si ꝑt. bñt. n. depẽdẽtiã quãdã a rebus spũalibus vt ꝑbẽda ⁊ bñficia ⁊ declarauimus. Quedã sunt annexa spiritualibus q̃ sunt deputata ad vsum spiritualiũ. vt vasa sacra vestes sacerdotales ⁊ similia. ⁊ de iurepatronatus certũ ẽ q̃ cũ sit annexũ spiritualib⁹ vẽdi non ꝑt. vt in. c. i. de iurepa. sz trãsit cuz vniuersitate tpali. vt in. c. ex lr̃is. e. ti. de iurepa. nec cã iurisꝑpatronat⁹ p laicũ iudicio diffiniri ꝑt. c. quãto de iudi. In glo. fi. ibi fuit ꝓcessum ad actũ. ⁊ tũc aduertẽdũ. q̃ aut interuenit pactuz ⁊ cõmittit simonia ꝙuẽtõalis q̃ est valde detestabilis. Aut nullũ pactuz interuenit sz prauа intẽtio. ⁊ tũc est simonia mẽtalis q̃ nõ est tã execrabilis. q̃ p solã pñiam absqz restitutiõe abolet. vt dixi in. c. tua. s̃. e. ⁊ habet in. c. fi. j. e.

c **Sicut pro certo.** Simoniacum est aliquid exigere ꝓ ꝓsecratione ep̃oz ⁊ bñdictõibus abbatũ ⁊ ordinatõibus clericoz nec excusat ꝙsuetudo. ꝟ dicit. Primo narrat excessum ⁊ ipsius excusationem sc̃do excusatõem reprobat ⁊ excessuz ꝓhibet ⁊ penã adijcit ibi tñ. Casus litteralis. In plerisqz locis a multis ꝑtim fiunt turpes exactões ꝓ ꝓsecratõib⁹ ep̃oz benedictõibus nubẽtiũ ⁊ ꝓsimilib⁹ ⁊ ẽ taxatũ quãtũ debeat dari isti vel illi quãtũue alteri vel alij. huiusmodi prauitatem per consuetudinẽ defendentes. Concilium huiusmodi consuetudinem que dicenda est potius corruptela penitus reprobat prohibendo expresse ne pro talibus quocunqz pretextu aliquis extorquere presumat aliquid vel exigere: alioquin ⁊ qui dederit ⁊ qui acceperit cum Giezi ⁊ simone condemnetur. Bernardus. Nota primo ex ter. q̃ episcopus dicitur consecrari. Abbas benedici. clericus ordinari. sed satis potest dici q̃ etiam episcopus ordinatur. q̃ episcopatus ẽ ordo. vt nõ. i. ꝓhemio sexti. Nõ sc̃do ibi exactões ⁊ extorsiones. q̃ nec ꝓ ꝓferẽdo ordine nec ꝓ iam collato ꝑt introduci ꝙsuetudo vt aliqd det ⁊ vult tollere palliatõem quorũ dã q̃ exigebãt ex postfacto. dicit tñ Host. ꝙsuetudine pos-

se induci vt ordinãdus aliquid daret ad fabricã ecclie vel ad cultum diuinum. ita tamen vt ordo libere conferatur. sz postea compellatur ordinatus ad obseruandum laudabilem consuetudinem. ut in. c. ad apostolicam. j. e. ⁊ nõ bene hoc dictum Host. vt non solum a laicis sed etiaz clericis potest pretextu consuetudinis aliquid haberi ad cultum diuinum ꝙuertendum. nõ tñ valeret pactum vel statutum etiam in fauorẽ ecclesie. vt. i. q. iij. ex multis in fi. vbi bonus tex. ⁊ in. c. iacobus. j. eo. vbi dicam. valet etiam consuetudo sz docto. vt census alias debitus episcopo deferatur tempore crismatis quia non datur principaliter pro crismate quod nota ⁊c. Abbas.

q **Quoniam.** Religiosi precio recepti vna cum recipientibus de monasterio expellunt ⁊ in artioribus monasterijs ad agendum penitentiam detrudunt. Sed recepti ante istud ꝙcilium ponebant sic recepti in alijs locis eiusdẽ ordinis nisi multitudo sit in cã ita tamẽ q̃ renunciat ꝑme receptõi ⁊ de nouo recipiunt. h. d. Et sunt. iiij. partes. Primo ꝓuidet circa futura. Secũdo circa preterita ibi de his. Tertio ꝓrogat ibi ꝟ etiã. Quarto publicatõem fieri mandat ibi volo. Casus lr̃alis. Simoniaca prauitas apud mltas moniales intantũ inualuit. q̃ vir recipe voluerũt aliqs i sorores sine ꝓcio pauptatis ꝓpetu. Precepit cõciliũ ne de cetero istud fiat statues vt q̃cũqz de cetero talẽ commiserit prauitatẽ tã recipiẽs q̃z recepta sine subdita fuerit siue ꝑlata sine spe restitutõis de monasterio expellat in arctius monasterium ad agendam ꝑpetuam penitẽtiam detrudẽda: de his vero q̃ ante istud ꝙcilium taliter sunt recepte statuit vt ꝟ illis monasterijs que perperam sunt ingresse remoueant ⁊ cum alijs eiusdem ordinis collocentur: si forte ꝓpter multitudinem hoc fieri nõ poterit: ne dãnabiliter in seculo euagẽtur de nouo dispensatiue in eisdem monasterijs recipiantur mutatis locis prioribus ⁊ inferioribus assignatis. Et ꝟ q̃d dictum est de monialibus obseruandum est de monachis ⁊ alijs regularibus. ⁊ ne per simplicitatem vel ignorantiaz aliqui se valeant excusare ꝑcipit vt ep̃i p suas dioceses singulis annis hoc faciant publicari. Ber. Nõ ꝑ ex ter. q̃ appellatione monialium non venit abbatissa vel prioꝛissa vel aliter prelata. nam primo fecit mentionem de monialibus i genere ⁊ postea subdit de prelata. vt in. c. fi. j. eo. Secundo nota q̃ receptio monialium spectat simul ad prelatam ⁊ alias moniales. ⁊ vide quod nota. in. c. fina de reg. lib. vj.

Tertio nota in ver. hoc etiam. q̃ appellatione monialiũ non veniunt monachi. quia licet masculinum comprehẽdat femininum non econtra. vt. ff. de leg. ij. l. si ita. Ultimo nota q̃ constitutio iuris antiqui declaratoria addens nouam penam non extenditur respectu pene ad preterita. ⁊ sic respectu illius pene censetur noua constitutio quod optime ꝓbatur hic. nam licet ante concilium hec simonia committeretur in huiusmodi receptione tamen ista pena non erat sic statuta. vnde aliter puniuntur recepti ante hanc constitutionem aliter recipiendi. ⁊ concor. c. cum tu. j. de vsur. ⁊ notat Paulus de liazar. in proemio clemẽ. ⁊ nota. in. c. fina. de consti. Potest etiam colligi ex fi. littere q̃ monachi moniales ⁊ alij regulares excusantur ab ignorantia iuris. ⁊ de monialibus non est dubium. quia ⁊ alijs mulieribus permissum est ignorare iura. l. cum de indebito. ff. de probati. l. si emancipati. C. de iur. ⁊ fac. ignorã. vide bonam glosam que generaliter hic prosequitur. i. q. iiij. §. notandum. ⁊ xxxviij. distinctione in summa. ⁊ fortius debẽt excusari moniales que non exeunt claustra monasterij vt in. c. i. de statu regularium lib. vj. sed in monachis est bene notanda hec littera. Sed dicit Hostiensis q̃ potest procedere in monachis qui nunquam exeunt claustrum. sed cum hodie vadunt ad audiendum iura non de facili eis permittitur hec ignorantia. Posset etiam dubitari in clericis secularibus. quia ⁊ militibus permissum est ignorare iura. l. i. C. de iur. ⁊ fac. ignorantia. ⁊ clericus gaudet priuilegio nullus. vt notat

glo.in.l.miles.ff.de re iudica.nam sicut miles armate milicie debz intendere armis.ita ⁊ miles celestis milicie debz intendere diuinis. Sed tamen forte aliud posset in eis dici.qz ⁊ ipsi si pñt debẽt mitti ad studia lr̃az ⁊ eis suadet ⁊ precipitur.vt in.c.cum ex eo.de elec.li.vj.⁊.xxxviij.di.c. ignorantia.cum multis.c.illi⁹ di.sed milites armate milicie non debẽt studere sz intẽdere circa salutẽ reipublice. Jn glo.i. ibi nõ dz quis peccatũ opari mortale ⁊c. Sz ꝑ ħ op.de.c. discipulos de ꝓse.disti.v.⁊ de.c.iij.j.de fur.ibi ꝓtextu pauptatis qs excusat a furto. dicit ħ Jo.an.q̃ necessitas non excusat a culpa.sed alleuiat penã.hec solu.mihi non placet quo ad furtũ p.c.discipulos vbi ẽt a culpa excusant discipuli. Scõo soluit q̃ pauptas hñs in se necessitatẽ excusat. ista so.non est gñalis.⁊ obstat.c.sicut. xxxij.q.iiij. vbi dicit q̃ potiꝰ qs dz fame mori q̃z idolaticis vesci.⁊ vide ibi tex. cũ glo. Et ideo ꝓclude sic q̃ quedam sunt in se mala.vt adultrare occidere ⁊ deierare ⁊ filia ⁊ illa ꝓtextu pauptatis nõ sũt cõmittẽda ⁊ hz locũ illud dcm̃ potiꝰ oia mala pati q̃z malo ꝓsentire.vt in.c.ita ⁊ in.c.sacris alle.in glo. Quedaz sunt q̃ sz in se mala tm̃ tpe necessitatis desinũt eẽ mala vt furtũ. naz tpe necessitatis oia debẽt esse cõia.xlvij.di.sicut.⁊ ideo non cõmittit furtũ illo tpe qz nõ ꝓcurat rẽ alienam.sz intellige qñ est tanta necessitas q̃ fame piret vt non caperet exquo sibi ab alijs nõ dat.⁊ tũc excusat ab omni culpa ⁊ ita intellige.c. discipulos.sz qñ ẽ necessitas sz nõ tãta tunc alleuiat pena ⁊ culpa ñ tm̃ ex toto excusat.⁊ ita intellige.c.iij.de fur. ꝑm vná lec. Ad ꝓpositũ dic q̃ iste moniales nõ pñt excusari a vicio simonie ꝓtextu pauptatis.qz debẽt a receptiõe abstinere ⁊ tot debent recipi quot pñt viuere de reddit⁹ monasterij. vt in.c.vnico de sta.reg.li.vj. Et in fi.glo.nõ glo. ꝓsimilẽ.glo.habes in.c.non satis.s.e.⁊ banc glo.sequit Hostiẽ. Jnnoen.ꝫ in.c.tua.s.e.naz est remittere debitum a iure vt sit monachus ⁊ nõ habeat victuz a monasterio ꝫ.c.ꝓ tuas. iij.s.e. Jtẽ pauptas nõ excusat vt ħ.sz dic vt dixi in.d.c.nõ satis.q̃ ꝑ viã pacti ⁊ ꝓditõis ħ nõ est licitũ sz per viam cuiusdam ꝓtestatõis simplicis põt gl.satis sustineri.qõ ẽt volut hic do. An.cautius tm̃ ẽ vt nullo mõ ħ fiat ar.illi⁹.c. vni ci de sta.reg.li.vj. Jn glo.ij.ibi credo q̃ hodie stãdũ sit ⁊c.vult ergo glo.q̃ hodie regulares recepti p simoniã nun q̃z deponant siue agat ꝑ viam inqsitõis siue accusatiõis.⁊ ꝑm hanc lec.erit sublata distinctio.c.dilectus.ij.s.e.sz Jnn. ⁊ Hosti.tenẽt ꝑmam lec.glo.vt distinguat modus agendi. qõ mihi satis placet in monialib⁹ tm̃ que nõ hñt ordinẽ vt in c.noua.de pe.⁊ re.indistincte seruabit ħ.c. Nec ob.qõ dicit glo.q̃ in effectu deponunt exquo detrudunt sine execu tõe ordinis qz ħ esset vex in monacho nõ clerico.sz in monacho clerico fortius opat depositio q̃z simplex suspensio saltẽ respectu dispẽsationis ad ħ qõ nõ.in.c.tue de cle. non resi. Et in fi.glo.vel ꝑm Hosti.detrudent in ergastulo.j septa monasterij.⁊ ibi agẽt durionẽ vitam q̃z alij ar.l.di.studeat. Et ad vltimũ põdera glo.cũ tex.maxime ibi ne dãnabiliter in seculo euagent ⁊c.vbi eleganter ꝓbat q̃ simonia nõ impedit monachatũ lz ipediat locũ habere in illo monasterio.nã si nõ eẽnt moniales impedierẽt simonia possent redire ad seculũ sine dãnatõe qõ tene mẽti.

a Audiuimus. Epi nil exigere debent vt ꝓmittat in ecclesijs sibi subiectis clericos institui monachos ꝓfiteri vel mortuos sepeliri alioqn exacta restituentur duplicata.h.d. Et sunt tres partes ꝑncipales.i ꝑma narrat factũ.in scõa inhibitõem facit ibi cũ igit.in tertia puniri mãdat ibi q̃ siquis. Casus lr̃alis. Quidã epi decedẽtib⁹ ecclesiaz rectorib⁹ ecclias ipsas subijciũt interdicto nec permittũt aliquos in eisdem institui donec pecunia ꝓsoluatur. Jtem cũ miles aliquis vel clericus domũ religionis ingredit vel apud religiosos eligit sepulturã si nihil reliquerit loco religioso difficultates ingerũt donec aliqd muneris reciant. Peruenit hoc ad noticiã pape q̃ rndet. Cum ḡ non soluz a m.lo sz ẽt ab omni spẽ mali ꝓcipiat apostolus abstinere ꝓcilium huiusmõi exactões duxit inhibẽdas ⁊ q̃ ꝓtrafe

cerit exacta duplicata restituat:in vtilitatẽ locoz in quoz fuerãt soluta dispendium fideliter ꝓuertẽda. Ber. Nõ ꝓmo ex tex.q̃ ꝑ institutione rectoris seu ꝑ ꝓsensu pstãdo ip si instituto nihil exigi dz. Scõo nota q̃ iniuria fit illi ecclie de cuius rectoris institutõe tractat si ꝑ institutõne pecunia exigit. Vltimo nõ casum in quo simoniace exactũ dz restitui duplicatuz. Sz ꝑ ħ ob.tex.in.c.de ħ.s.e.vbi tm̃ restituit illicite exactũ.nec in aliquo alio iure buiꝰ ti.cauet ꝺ ista duplicatõe. So.põt dici q̃ ꝓrium ꝑcedit qñ aliqd simoniace exigit ex cõi ꝓcordia dãtiꝫ ⁊ recipientis.iste ꝺo tex.ꝑcedit in exacto ꝑ suspiozẽ q̃si ꝑ extorsionẽ ⁊ quãdã ꝓcussionẽ.naz rõne suspiozitatis isti epi ingerebãt difficultates ⁊ sic potius violẽter ⁊ ꝑ impressionem ꝓsequebant hãc pecuniaz q̃z ex spõtanea volũtate dãtis.⁊ ꝓ hoc quod nõ.i.q.i. iubemus ⁊ in.c.procurator.de censi.⁊ in.c.exigit.e.ti.li.vj. An autẽ in foro penitentie teneantur illi exactores sic exacta restituere duplicata.credo q̃ non.qz in foro anime necessario non est soluendum quod ratione pene imponitur.ꝓ hoc vide glo.singularem.xij.q.ij.fraternitatis. Jn glo.i.ibi qz redimit ius suum ⁊c. Aduerte qz glo.male dicit quocunq̃z se vertat. Aut enim capitur ħ institutio ꝑ libera collatione beneficij seu ꝓ confirmatione electionis ⁊ sic ꝑ institutione iuris ⁊ sic indubitanter simonia committitur quantumcunq̃z deneget idebite talis institutio qz non debuit iste emere institutionem.sed ad superiorem superioris erat recurrendum.⁊ de hoc est tex.apertus in.c.sicut.s.e.facit.c. nullus de iurepa.nec dicit talis redimere vexationem suam immo intendit ius suum de nouo querere.nam hoc casu tractatur de iure spirituali querendo non autez de iure quesito defendendo ⁊ ꝓ hoc quod dixi in.c.dilectus.ij.s.e.aut capitur hic institutio ꝓout est facti.vt est introductio in possessionem que fit post plenum ius translatum de quo in.c.ad hec ⁊.c.vt nostrum de offi.archi.⁊ tunc etiam ꝓ tali possessione adipiscenda non est aliquid temporale ex pacto danduz cum possessio sit iuris. hic est q̃ laicus rem spiritualem etiã possidere non potest.vt in.c.causam de prescrip.vel saltim est connuncta cum exercitio iuris spiritualis ⁊ ꝓ annexo spiritualibus nil est soluendum.i.q.iij.siquis obiecerit.⁊ in c.de iure.s.de iurepatro.⁊ hoc voluit Jnno.in.c.ad aures s.eo.est glo.nota.in.c.maiores.xvj.q.vij.vide tamẽ quod dixi in ꝓcal.c.dilectus.vbi tetigi an esset licitum redimere vexationem suam ⁊c.

B apostolicam. Sacramenta sunt libere conferenda cogit tamen ordinarius laicos obseruare laudabiles consuetudines.h.d. Et primo ponit clericoz ⁊ laicoz excessum.secũdo contra vtrunq̃z ꝓcedit ibi quapropter. Casus litteralis. Quidam clerici ꝑ benedictionibus nubentium ⁊ exequijs mortuorum ⁊ sinulibus pecuniam exigunt ⁊ extorquent:⁊ nisi eis fuerit satisfactum fraudulenter impedimenta ficticia opponunt. Econuerso:quidam laici laudabilem consuetudinem erga sanctã ecclesiam deuotione fidelium introductam infringere nituntur sub pretextu pietatis. Unde concilium super his prauas exactões prohibet fieri ⁊ pias consuetudines precipit obseruari statuens vt libere conferantur ecclesiastica sacramẽta:⁊ per episcopum loci veritate cognita compescantur qui maliciose laudabilem consuetudinem commutare nitũtur. Bernardus. Nota primo ex tex.q̃ licet tempore sacramentorum collatorum nil temporalitatis precedente exactione sit tribuendum tamen sponte ⁊ libere potest ecclesijs aliquid conferri.nec ex hoc dicuntur sacramenta vendi ad hoc.c.quando.⁊.c.dilectus.ij.s.eo. Et potest introduci cor.suetudo vt laici aliquid conferant ecclesijs.de quo dic vt latius.j.dicam cum glo. Nota secundo ibi libere.q̃ etiam vbi subest consuetudo aliquid dandi sacramenta ipsa libere sunt conferenda. Ex quo infertur q̃ aliqua cautio prius exigi non potest. Jtem nota ibi per episcopum loci.q̃ rector ecclesie nõ potest ex se aliqd circa ꝓsuetudinẽ decernere vel populum ad obseruandum hanc consuetu-

dinem compellere. Sz ꝛ rōnabilitas ꝓsuetudinis ꝑ episcopum est seruāda ꝛ declarāda ꝛ ꝑ eūdē cōpulsio faciēda. Et ex ℔ ꝛ ex tex. nō vnum casum fin. quo episcopus hz iurisdictionem in laicos. vt. s. cōpellat ad obseruandum laudabilez ꝓsuetudinem erga ecclesiam introductam. ꝛ tene mēti hunc tex. vt non solū episcopus sibi vendicet iurisdictionez vbi de rationabilitate ꝓsuetudinis apparet. Sed in cognoscendo an ipsa ꝓsuetudo sit laudabilis. ꝑ ℔ tex. vbi veritate cognita. sicut. n. iudex cognoscit an sua sit iurisditio in. c. sup lris ſ. de rescrip. ꝛ in. l. figs ex aliena. ff. de iudi. ꝛ ita ipse pōt cognoscere de hoc sue iurisditōis fundamēto an. s. cōsuetudo sit laudabilis. nā data ratōabilitate ꝓsuetudinis laici cōmittūt sacrilegiū seu excedūt in ipsam ecclesiam quo casu epus ēt in laicos vēdicat sibi iurisditōem. vt in. c. cū sit gnale. ſ. ō fo. cōpe. Jn glo. fi. ex hac glo. colligit duplex lec. ad tex. vna ponit in fi. vt intelligat de ꝓsuetudine q̄ abutunt laici in volendo instituere clericos in ecclesijs patronatis vel in volēdo eligere vbi ecclesia ē collegiata. Sz certe ista lec. non ē applicabilis ad tex. q loqt de ꝓsuetudine introducta ꝑ laicos in fauorē ecclesie. sz q laicus pītet vel q ꝓsentiat electioni nō fuit introductū ex ꝓsuetudine laicoꝝ nec p̄cipaliter in fauorē ecclesie siue clericoꝝ immo in fauorē ipsoꝝ p̄dono rū. ꝛ fuit introductū ex tolerātia ꝛ p̄missione eccle ꝛ gratiose vt laici inducerent ad ꝓstructōem ecclesiaꝝ. vt in. c. qm̄ ō iurepa. sic ēt pōt tolli qō ℔ dicunt aliqui vt intelligat de consuetudine ꝑ quā laici volūt punire clericos añ degradatōez dicētes q ꝓpterea ℔ faciūt vt ꝓuinciā purgēt malis hoib⁹ nā hec ꝛ silla exēpla nō sunt huic lre ꝓsentanea q̄ vt dixi loquitur de ꝓsuetudine laudabili introducta ꝑ laicos in fauorē ecclesie. quā nūc quidā laici volebant infringere. Et ideo dat scōa lec. que ponit in p̄n. glo. que ē nō. ꝛ singularis ꝛ nō ꝓbatur alibi nisi hic vt intelligatur de consuetudine quando laici consueuerunt liberaliter offerre ecclesijs aliqua tpalia qm̄ p̄cipiebāt sacra. ꝛ idē voluit glo. ꝑ istū tex. ī. c. sua ſ. e. Sz Jnno. vī multū restringere banc lec. dicēdo eam intelligendam qm̄ laici nitunt immutare banc ꝓsuetudinē solliciando vel p̄cium statuēdo. non autē dz intelligi vt si aliqd ꝓsueuit ꝓferri tpe collatōis sacramēti q ad illud soluēdum possit nūc cōpelli. Añ concludit q si ꝑ pnia cōsueuit dari munus nō pōt quisq̄ cōpelli ad illud ꝓsoluendū. Reddit rōnem q aut inuitus qs soluit ꝛ tūc illud fuit simoniacuz ꝛ p̄cius diuinū iductū ergo ꝛ inp̄scriptibile. vt in. c. fi. de ꝓsu. aut spōte quisq̄ soluit ꝛ tūc non pōt cōpelli ad soluendū. sz si aliqd ꝓsueuit dari nō tpe collatōis sacramētoꝝ sz ex post facto. vt est Venetijs vbi hoies in vita nō solūt aliqd de ō cimis. sed sz in morte decimant oīa bona mobilia. ꝛ etiā in britānia vbi ēt in morte dat tertia pars oīum bonoꝝ quer tēda ad cultū diuinū ꝛ elemosynā paupeꝝ: tūc bñ hz eū nō seruātes talē ꝓsuetudinē p̄sit cōpelli. q tāto tpe soluēdo videtur volūtarie se ad hoc obligasse. Cōclusio ergo Jnn. in breuibus sit ista vt si ē ꝓsuetudo q aliqd liberaliter det tpe sacramēti. laici q volūt p̄cium statuere vt nil det seu sollicitāt p̄sit cōpelli vt desistāt vt ℔. Sz ille qui non vult soluere non ē cogēd⁹. Sz si ꝓsueuit aliqd dare tpe sacri ē p̄sumptio simonie quasi nō habuerit p̄ncipiū volūtariū. ꝛ ideo nō debz qs cogi. secus vbi ꝓsueuit aliqd dari post liberā collatiōem Hosti. vī in oibus tenere p̄cium vt ēt si ꝓsueuit aliqd dari tēpore sacri exquo libere nulla exactōe p̄cedēte soluit. q tunc pōt cōpelli ad obseruātiā ꝓsuetudinis. tñ cōpulsio fiet post collatōem sacroꝝ ad ℔ allegat. c. ex parte de cēsi. Et ad illaz rōnem Jnno. in eo qō dicit q vbi ꝓsueuerūt dari post videt volūtarie se ad illud obligasse. dicit idē si tpe collatōnis exquo nulla precessit exactio. Et idē sensit Hos. ponēs exē plū q forte in exequijs mortuoꝝ erat solitū ꝓut est dari cereū. in bñdictōibus nubētiū solet dari panis. in ordinatiōe clericoꝝ solet dari mātergiū. ꝛ sic exp̄sse sensit de eo qō dabat tpe collatiōis sacroꝝ. Jtez nō plz hosti. illa opi. Jnno. vt valeat ꝓsuetudo per quā bona decimant post mortē nisi essz approbata per papaz. Mouetur q hec ꝓsuetudo pōt esse d̄nosa ipsis ecclijs lz qm̄q possit ee lucrosa. Vaz si pater familias vineret centū ānis bona illa decimarent tantuz semel in centū ānis. ꝛ sic eccla perderet. Eē pōt ꝓtingere q in trib⁹ dieb⁹ successiue morirent p̄ filius ꝛ nepos ꝛ sic decimarent illa bona trib⁹ vicibus in tribus diebus. Circa ℔ an ꝛ qsi valeat ꝓsuetudo sup decimis dic vt nō. in. c. j. de de ci. li. vj. ꝛ. c. ad apostolice. ꝛ. c. a nobis. ꝛ. c. tua. ſ. ō decimis dō. an. lz distinguat tñ nihil boni in eo video. dicit. n. q aut illud qō est p̄stādū de ꝓsuetudine hz aliquā legitimā cām vt rōne cathedratici ꝛ tunc illud est p̄stādum. Jdē si nō habet cām specificā: sed ē illud ouertēdū ad cultum diuinum. Sed ista sunt dicta Hosti. in. c. sicut. ſ. e. ꝛ dz vltimū intelligi q valeat ꝑ cultu diuino. ita q sacra p̄ius libere ꝓferant vt ibi dicit host. Si vero aliqd est p̄stādum tpe sacramenti qō tendit in vtilitatem ipsoꝝ clericoꝝ: tūc dz fieri ꝓpulsio secus si soluitur ex postfacto sine fraude ꝛ i hoc vī seq opi. Jnn. hic. Ad ro intellectu huius. c. vide qō plene dixi i. d. c. suā. ſ. eo. Et ꝓclude q iste tex. dz intelligi de eo qō consuevit libere dari vel tpe collatiōis vel ex post facto ita tñ vt nū q̄ fiat etiā p̄suppositā ꝓsuetudine ꝓpulsio vel aliqua exactio tpe sacramenti. ꝛ q ꝓsuetudo fuerit inducta nō ex p̄cedenti exactōe: sz ex pia deuotione fideliū. vt dī in lra. ꝛ ita videt aperte ꝓbare ista lra. nam in prin. fecit mētionē de clericis exigentib⁹ ꝑ sacramento ꝛ statim subiecit de laicis volentib⁹ immutare ꝓsuetudinē laudabilez. vt ergo cauda nō sepet a capite iuxta nō. in. c. maiores. de baptis. oz q itelligatur de ꝓsuetudine laudabili aliqd dandi p̄cedēte sacris ꝛ certe lra satis innuit de donatōe tpe sacroꝝ. nā si fuisset ꝓsuetudo vt daret post nō fuisset dubiū ne clerici exegissēt a p̄ncipio. vñ papa hic ꝓuidit capiendo medium vt sacra libere cōferant ꝛ laici postea ꝓpellant ad obseruādā ꝓsuetudinez nec procedit restrictio Jnno. dum intelligit lram de volentibus p̄cium statuere nō aūt q aliquis possit cōpelli. nam vehementer obstat sibi hec littera ibi ꝛ pias cōsuetudines p̄cipimus obseruari. ergo fiet ꝓpulsio cū effectu. nā lz alibi cōpellantur desistere a molestia ꝑ hoc tñ necessario non obseruaret ꝓsuetudo cui⁹ p̄cium hic p̄cipit papa. Cōcludo ergo tria q nō valet ꝓsuetudo. vt tpe sacramēti aliqd ꝓferat ab intō Secūdo q nō pōt ꝓsuetudo introduci vt aliquid det ꝑ sacramentis vt p̄cessit exactio qz initiū fuit simoniacū ꝛ vitiosuz. ꝛ in istis duob⁹ casibus intelligo modos qui annullāt cōsuetudinē. Tertio q valet ꝓsuetudo vt aliqd det tpe collatiōis seu ex postfacto. vbi ex mera liberalitate populi fuit introducta. ita tñ vt sacramēta p̄i⁹ liberaliter ꝓferant. Aut ergo voluit libere dare tpe sacramēti ꝛ pōt recipi. ꝛ aut noluit. ꝛ tūc ne videant sacramēta vendi debent libere conferri sz postea fiet ꝓpulsio ad obseruandū ꝓsuetudinē. ꝛ ℔ videt sentire ista lra. Quō aūt pōt induci ꝓsuetudo ex liberadōatione. ꝛ ex his que sunt mere facultatis ꝛ nō. ꝑ bar. in. l. cū de in rē verso. ff. de vsuris. ꝛ ꝑ Ci. i. l. j. C. de seruit. ꝛ aq. ꝛ in. l. ij. C. que sit lon. cōsue. dixi in ꝑ. c. suam. ꝛ dic vt ibi.

n E dei ecclesiam.

Probibz abbates cisterciē sium solēniter installari. Et ponit formā obedientie quā p̄stāt suis epīs. b. d. ꝛ scōa ps ibi adijcimus. Casus litteralis. Abbates cistercienses consueuerunt dare archiepo placfredum in sua installatione vl'aliud equipollens p̄cipit hic ne de cetero talis cōsuetudo debeat obseruari que de cupiditatis radice processit p̄hibēdo installationis solemnitates in abbatibus electis ordinis cisterciē. adijciendo vt archiepi ꝛ epi ea sint forma professionis contenti que ab origine huius ordinis fuit instituta. que talis est. Ego frater abbas ꝛc. vt in ipsa littera continetur Ber. Nō primo q monachi ꝛ abbates etiam ordinis cisterciensis sunt subiecti archiepis locoꝝ licet ergo habeant isti multa p̄uilegia vt leg. ꝛ nō. in. c. cum ordinez. ſ. de rescriptis. ñ tamen sunt exempti a iurisditione episcoporum. habent ergo ipsi p̄obare p̄uilegium si allegant exēptionem. de iure enim cōmuni est vt omnes clerici ꝛ prelati citra epz cuiuscū qz sint dignitatis ꝛ status sint subiecti epis locoꝝ. fundāt enim epi iurisdictōem suā de iure cōi sup tota dio

cesi vt in.c.cū venerabilis de reli.do.⁊ in.c.i.de offi ordi.⁊ in.c.cū eps.e.ti.li.vj.⁊.xviij.q.ij.c.i.⁊ quasi p totū. Nō scdo q; ēt abbates ordinis cisterciēn.capiūt possessionē p īstallatōem vt q; electꝰ ⁊ pfirmatꝰ introducit in stallū posi/tū in choro deputatū ,p loco abbatis.Et an ex hac sola īstal latōe nāciscat installatus possessionē būficij ⁊ reꝝ ipsi⁹ vide pulchre p Inno.i.c.in lris de resti.spo. Nō tertio ia q; debēt abbates epis locoꝝ vz subiectōem ⁊ reuerētiā ⁊ obe dictiā.nō solū ergo subijciunt epis.sz ēt debent eis exhibe/re reuerētiā ⁊ ēt obedire eoꝝ licitis ꝑceptis dūtī non sint ꝓ cōem regulā eoꝝ. In glo.i.ibi palafrenū in sua installati one ⁊c.⁊ in hoc facit hec decretalis ad ritulū .nā dabat qd tpale ,p ista instatōe siue installatōe.vñ papa h̄ ,phibuit ⁊ vo luit q; epi ēēnt contenti ,p missione obedictie cuius formaꝫ exprimitur in tex. In glo.ij.in fi.nō.qꝛ gl. nō dicit q; isti abbates cisterciēn.non debeāt installari sed,phibet tm̄ solē nitas installatōis ⁊ per h̄ Gof.reprehendit Vin. qui dixe/rat q; lz seculares prelati installētur non tm̄ religiosi: ⁊ dicit Hos. q; potuerūt isti installari de plano p monachos eligē/tes. Jo.an.dicit standū interpretatōi ꝓsuetudinis inter eos per tēpora seruate. Sz puto q; vbi non apparet de ꝓsuetu dine q; installatio debeat fieri p archidiaconū:qꝛ ad eū spe ctat regulariter de iure cōi.vt in.c.vt nr̄m de offi. archi.⁊ h̄ tm̄ tollit solēnitas non aūt mutat persona que hz installare.

In gl.fi.in fi.nunquid aūt pape teneant obedire ꝓ regu lam.dic vt pleue nō.in.c.cum ad monasteriū de sta. regu.⁊ qō nō.in regula semi'deo.de regu.iu.li.vj.p Jo.an.i merc. vbi plene disputant nūqd papa pōt dispēsare cū religioso vt ducat vxorē⁊ vide ibi ⁊c.

i **Jacobus.** Pretextu ꝓsuetudinis non hz exigi prādium a canonico de nouo recepto.Vel aliter ⁊ sic recepto in cano nicū debet p̄benda ⁊ redditus ꝓsuetudine non obstante q; nō seruauerit prauā ꝓsuetudinē de aliquo tpali dādo ipsis canonicis.h.d.Diuidit.nam pma pars ponit querelam.scda dat iudicē ibi quo circa. Casus lralis.Ja cobus iste canonicꝰ esculanus receptus erat in fratrē ⁊ ca/nonicū in eccl'ia aprutinēsi canonici illius ecclesie partem,p uentuū ac p̄bendā sibi resignare recusant:nisi p̄mo recipe/rent prandiū ab eodem consuetudinē pretendentes vt a ca/nonico de nouo recepto prandium recipiant. Mandat pa pa cuidam priori:quatenus si ē ita ꝓsuetudine illa nequaq; obstāte:cōpellat canonicos illos appella.remota:vt sibi p/bendam illam sicut vni ex illis assignent. Ber. Nō p̄mo quē posse instituī in canonicū in plurib⁹ ecclesijs.⁊ hoc,p cedit de iure speciali.de h̄ tm̄ dicendū.vt plene nō.in.c.lras de ꝓcess.preben.⁊.c.sanctoꝝ.lxx di.⁊ p Inno.in.c.cum iā/dudū de p̄ben.⁊ colligit h̄ notabile si habeā i lra a pruten. sed aliq habent a puericia ⁊ tūc h̄ nōbile nō colligeret. Se cūdo nō q; vltra prebēdā debent canonico alij fructus seu redditus.⁊ forte loquitur tex.de redditibus cōibus qui in qbusdā ecclesijs appellant mēsa grossa.vel forte loqt in di stributōe quotidiana que dat vltra prebendam.⁊ de vtrisq; vide qō legit ⁊ nō.in.c.vnico de cle.nō resi.li.vj. Ul/timo nō h̄ tex.q; nec recipiēdus nec receptus in canonicuz tenet aliqd tpale etiam pretextu ꝓsuetudinis dare alijs ca nonicis. Sz nūquid h̄ sit vex indistincte vt nō valeat illa cō suetudo donando aliqd tpale. Hosti.h̄ dicit q; non valz cō suetudo vt det aliqd canonicis qō tendat ad repletōem vē tris vel burse eoꝝ. Sz si petat aliqō paramētum vel aliqd aliud tendens ad cultū diuinum tūc illud licite exigit ⁊ pōt a p̄ncipio etiam cautio recipi de preben. significatū de elec. c.significasti.quasi hoc casu deus cum canonico permutet spirituale cum spirituali. Sed q; detur aliquid ad vtilitatez canonicorum non valet consuetudo.a laicis tamen pretex/tu consuetudinis p̄t clerici aliqd exigere.iuxta.c. ad apo/stolicam.s.eo.Et plures reddit diuersitatis rationes qua/re valet consuetudo vt laici dent clericis ⁊ nō clerici clericis Et prima est fm eum quia quod iudicatur priuate vtilitatis quando clerici dant clericis est publice quando a laicis da/

tur clericis.l.i.ff.de iusti.⁊ iu.i.di.ius publicum. Item qa laici sunt clericis in festi.ij.q.vij.laicos.⁊ nō curandus que ecclesia habeat.sed non sic cum remaneat apud laicos in.c. cum apostolica de his que fi.a pre. alle.etiaz consimiles ra tiones.⁊ cum his dictis Hostie.transeunt hic communiter doc.Et ex his dictis Hosti.possunt colligi alique conclusi ones. Prima q; non valet consuetudo vt clerici pro spiri/tualibus receptis vel recipiendis dent aliquod temporale alijs.Secunda conclusio q; valet consuetudo vt laici dent aliquod temporale clericis receptis spiritualibus. Tertia conclusio q; temporale tendens ad augumentum cultus di uini potest dari pretextu consuetudinis.s.i recompensatio/nem spiritualium collatorum.Sed contra predicta addu/co tex.singu.in materia.i.q.iij.ex multis prope fi.vbi dici/tur q; a clerico instituendo seu instituto in beneficio non de/bet in recompensatione institutionis peti aliquod tempora le etiam conuertendum in pauperes vel in fabricam ecclesie qꝛ qui male accipit ⁊ bene dispensat potius grauatur q̄z iu/uatur vt ibi dicit tex.ergo in fauorem cultus diuini non de/bet aliquid exigi pro ipsis spiritualibus ad idem.c.veniens ⁊.c.quanto.s.eo.vbi ab eo qui vult ingredi religionem eti/am pretextu consuetudinis non debet aliquid exigi ⁊ tamē illud applicatur ecclesie nec licitum est dare bona tempora/lia ecclesie vt ex illis fiat prebenda que postea assignetur ca nonico recepto vt in preallega.c.quanto.vnde in hac mate/ria sic distinguerem aut nullum subest statutum vel consue/tudo ⁊ tunc nihil debet exigi etiam conuertenduz in diuinū cultum vt in iuribus preallega.licet possit impon onus cui/libet canonicorum vt contribuat aliquid in fauorem pie cau se vt in.c.fi.de his que fi.a maio.par.c. Sed a recipiendo tantum non debet aliquid exigi ne videatur fieri in recom/pensationem spiritualium.Si vero subest statutum ecclesie ⁊ tunc aut statutum imponit hoc onus prebende ⁊ valet in fauorem cultus diuini argumen.in.c. significatum de pre/ben.⁊ c.vnico vt ecc.bene.⁊ ar.in.c.si propter tua debita de rescrip.li.vj.Aut imponit hoc onus ipsi recepto vel re/cipiendo vt recipiendus vel receptus de nouo teneatur da/re paramentum ecclesie.⁊ forte tale statutum non valet per illud.c.notabile ex multis superius allegatis.aut subest cō suetudo ⁊ tunc si a laicis clericis aliquid debetur.dic vt dixi in.c.ad apostolicam ⁊ in.c.suam.s.eo.Si a clericis ⁊ tunc ad priuatam vtilitatem clericorum non valet. sed in fauore diuini cultus valet vbi tamen non precessit exactio.⁊ potest ee vā rō diuersitatis iter clericos ⁊ laicos qꝛ laici i dubio ex quo libē soluerēt videntur se ad hoc obligasse sub noie cu/iusdā oblatōis quā oblatōz laici solēt facere clicis tpe spūa liū vt de ꝓse.di.i.ois xpian⁹.sz sec⁹ vī in clericis qui recipiū tur in canonicos.qꝛ tunc non cadit ista presumptio oblatio num facit quod nō.in.c.nouū genus.s.de deci.

s **Jquis.** Qui ordinauit aliquem sub pro/missione de non petendo ab ipso ,puisionē p triēniū ordiatoꝛ a collatōe pītatoꝛ vero ab executione ordinum etiam per triēniuz suspensi sunt.ordinatus uero ab ordine perpetuo sit suspē sus ⁊ solum per sedem apostolicam cum eis dispēsatur.h. d. Casus litteralis.Qꝛ frequēter ordinantur aliqui sine certo titulo pp qō fiunt ,promissiones vel accipiunt iuramēta q; sr̄,puisione sua ñ ingeter eūdē.Statuit grego.q; si aliqs ordinauerit seu ad ordinē pītauerit aliquē recipiens ab eo/dem promissionem vel iuramentum q; super sua prouisio/ne non inquietabunt eundem ordinatoꝛ a collatione ⁊ pre/sentatoꝛ ab executione ordinum per triennium nouerint se suspensos:⁊ ordinatus ab ordine sic suscepto nouerit se sus pēsum donec dispensatōem p se.aposto.meruerit obtinere Bernardus. Nota primo ex tex.q; conferens ordines simoniace est ipso facto suspensus a collatione ordinum ⁊ ordinatus est suspensus ab illo ordine sic simoniace recep/to. Scdo nō q; cū simoniace ordinato soluꝫ papa dispēsat qō intellige qñ ⁊ ipse fuit simoniacꝰ vt qꝛ ipe dedit pecuniā vl aliqd tpale.secus si eo ignorāte pecunia per aliū data fu/

it.vt.s.eo.c.de simoniace ⁊ qđ ibi nō. In glo.i.ibi nulli inducit obligatōem. Aduerte qz glo.tāgit vnum de quo in tex.nulla fit mētio.s.an ista ꝓmissio valeat. Et ꝯclusio est qz si ēt nō interuenit iuramētum.sed glo.in.c.si eps de prebē. li.vj.dicit qz ex postfacto valet illa ꝓmissio seu renunciatio qz nihil petet ab epo vel pīratore.nam sicut pōt quis renū ciare beneficio ita ⁊ huic obligationi canonice cū succedat i locum bñficij.vij.q i.q̄z periculosum. Sz renūciatio facta añ ordinatōez nō vz qz simoniaca vt hic.ḃ dictū puto verū vbi nō interuenit iuramētū qz hoc pactū tanq̄z de re turpi ñ valet. Sz si iteruēit iuramētū tē ñ puto qz iste ordinat⁹ possit aliqd petere ꝯ iuramētum.qz quo ad eū hoc iuramētuz po test seruari sine interitu salutis eterne.ar.in.c.debitores de iureiu.vbi ḃ crōne tz iuramētū ⁊ nō simpliciter ꝓmissio. Sz ordinator vel pīrator nō pōt sine peccato vrute illi⁹ obliga tionis desistere quom nus illi ordinato ꝓuideat.qz quo ad eū nō pōt seruari ꝓmissio sine interitu salutis eterne.nā hāc renūciatōem acquisiuit simoniace.ergo nō pōt penitere nisi renunciet ⁊ resignet oēm vtilitatē inde ꝓsecutā.vt i.c.de bis s.eo.⁊ in.c.inquisitōis de accu.in pn. In glo.in v. pīrator in fi.ex hac colligunt due lec.ad istū tex.ꝓma ē qz ḃ nō ,ppe fuit cōmissa simonia.ideo fit hec suspēsio tm̄ p triēnū.nā ḃ nō interuenit aliqđ ꝓciū vel remissio obligatōis iam nate.⁊ hāc lec.finalē tz ḃ Inno.dicēs qz ḃ simonia nō fuit cōmissa in ordine.sz in ꝓsecutōe ad ipsuz ordinē.nā ⁊ ordinator vo lebat ordinare ⁊ ordinat⁹ ordinari nullo dato. Si aūt pro prie cōmitteret simonia in ordine.ordinator eēt ppetuo sus pēsus a collatōe ordinū.⁊ ordinat⁹ eēt suspēsus nedū ab or dine simoniace recepto sz ēt ab alijs.i.q.i.reputāt.⁊ dicit in c.p tuas.ij.s.eo. Ex hac lec.inferē qz vbi ēt directe simonia nō cōmittit in ordine exquo ē cōmissa i ꝓsecutiuo ad ipz or dinē nō dispēset ali⁹ citra papā.vt hic ,pbaf in tex.qđ ē ꝯ id qđ dicit i.c.p tuas.iij.s.eo.nisi dicaf qz illđ ,pcedit qñ igno rāter qs excessit.hic qñ scienter.nam mai⁹ peccat ille q pec cat p ignorātiā de pe.dis.ij.sciēdum.Scōa lec.colligit ibi ⁊ hoc intellige ⁊ fuit additio que restringit hoc.c.vt habeat lo cū qñ crimē ē occultū.sec⁹ si ēt manifestū ⁊ hāc tz ¶Dosti.⁊ tenuit p ēt Inno.sz postea mutauerit.⁊ archi.xxxij.di.vex. Sz ꝑma lec.plus mihi placet qz in veritate ordinator non habebat liberā facultatē nō ordinādi nō duct⁹ aliqua turpi tudine sz tm̄ volut euitare dānū qđ inde posset ꝓsequi sicut ordinat⁹ nō intēdebat emere ordinē.sz voluit seruare indē nē suum ordinatorē.⁊ ideo nō debēt isti puniri sicut illi qui directe cōmittūt simoniā.nā pena dz eē cōmensurabilis de licto.xxiiij.q.i.nō afferam⁹.in.c.q̄siuit.de bis que fi.a ma. p.ca. Nec ob.c.veniens.i.s.de testi.lz.n.obligatio ibi iam non ēt orta.vt dicit hic Joan.an.tamen hoc verū respectu presentandi.sed respectu ecclesie obligatio erat orta.⁊ illi parochiani nō solū volebāt seruari indēnes immo qz debi tū eccūe eis remitteret ex illa pīsentatōe ⁊c.

Andato. Sz duo dicta.⁊ scōm ibi ⁊ ad resignatōem. Et ꝓpter breui tatē ⁊ varietatem lecturaz aliter nō sumimaf.b. d. Casus lr̄alis. Quidā recepit in mādatis a pa.vt sm̄ ꝓstitutōem gñalis cōcilij supra.c.qm̄.dispensaret cū monachis qui p simoniā aliquo dato i monasterijs sunt recepti nulla de abbatib⁹ in mādato pape habita mētōe.cō suluit papa iste vtz auctoritate illi⁹ mādati possit dispēsare cum abbat ib⁹. Itē aliqui sunt adepti spiritualia nullo dato precio nullo pacto dādi vel recipiendi ꝓcedente sed solo af fectu animi añcedēte hinc ide:q̄rit vtz isti pp istū affectū te neant ad resignatōez huiusmodi spūaliū. Ad p̄mum rñdet papa qz mādatū apostolicum ad abbatē ēt extēdit.⁊ sic ꝓsti tutio illa qm̄ simo.cōtinet dispēsationē p pa.exhibēdā. Ad scōm rñdet qz isti p huiusmodi simoniā nō tenēt ad resigna tionē spūaliū vel t̄poraliū q̄ nullo pacto sed affectu animi p cedēte ex vtraq̄ parte taliter acgrunt sz sufficiat delinquen ib⁹ p solā pniaz in ḃ casu satisfacere creatori. Ber. Nō p ex tex.qđ appellatōe monachoz venit abbas.⁊ ad ḃ solz allegari quotidie istud.c.qz pp abbatiā nō desinit eē mona
cb⁹.⁊ p ḃ dicit Jo.an.s.in ,premio in pn.qz appellatōe scho lariū venit eoz rectoz:qz p rectoratū nō desinit eē scholaris qđ nō. Sz ꝯ p̄mū op.de.c.fi.de pbē.vbi appellatōe bñ ficij nō venit rectorie vel dignitates ⁊ tm̄ nō desinit eē bñfi cia.ad idē.c.sedes.s.de rescrip.vbi exp̄ssis inferioꝛib⁹ ad iecta clausula gñali nō venit supiores. Sol.dicit Inno.ḃ multū succicte qz ḃ.c.,pcedit vbi agit de salute ipsoz mona choz.sz in ꝓuis vsaf odiū.ideo erat fīenda stricta interpratō Et ḃ sentit Inno.ḃ in dispōne odiosa appellatōe monacho rū nō venit abbas. ¶Dost.dicit qz vtroq̄z casū ꝓsiderāda ē i tēio scribētis.j.de v.sig.c.intelligēria. Et intētio pape fuit vt isti saluarent.vī ergo idē itelle isse de abbatib⁹ eadē rō ne. Vel sm̄ Jo.an.pōt dici qz dispēsatio ē stricti iuris ⁊ odi osa quo ad illos cū qb⁹ dispēsaf.sz quo ad illū cui cōcedit facultas dispensandi psonis nō exp̄ssis ē large interp̄tāda. qz quo ad eū vī bñficiū.⁊ ē dictū nōbile.sz nō psilit sz sim plr dicit qz plus sibi placet ꝓcedēs so.do. An.tz qz in dispē satōe cū fit stricti iuris nō venit abbas appellatōe monacho rū.sz ḃ iō cōprehēdit qz papa ḃ se retulit ad ꝓstōez gene ralis ꝯcilij vbi tex.logt tā de ꝑlatis q̄z de subditis.ergo ⁊ ḃ mandatum iuris executiuum dz intelligi ,put loquit⁹ ius in terpretatum ad hoc qđ habetur in auc.de fili.ante dota. in stru.na.§.i. Sed certe ḃ dictum licet sit verum in se tm̄ non ꝓgruit huic litere.qz papa ḃ se retulit ad constitutionem ge neralis concilij nō vt dispensaret cū oibus ibidem ꝓtentis sz vt dispensaret sm̄ illam ꝓstitutōem.s.mutatis ꝑib⁹ lo cis ⁊ inferioꝛib⁹ assignatis. Itē Jo.an.s.in,premio sensit qz etiam in dispositōe odiosa appellatione monachoruz venit abbas.sz ꝯrium postea sensit post archi.in.c. vnico de sta. regu.lib.vj. Breuiter ꝯcordando sic distinguerē qz in ma teria odiosa nunq̄z appellatōe monachoz venit abbas pro ḃ alle.tex.in fili in.c.statutū de elec.li.vj.iuncto.c.lz canō e. ti.⁊ li.vbi habef qz appellatione ecclesie parochialis in ma teria odiosa non venit ecclesia parochialis collegiata.qz hz qualitatem collegij vltra parochiā.vnde lz sit ecclesia paro chialis tm̄ hz illam qualitatem collegij sup parochia.ita in si mili lz abbas sit ēt monachus tm̄ hz qualitatem superioritā tis super alios monachos.⁊ ideo in mā odiosa non dz com prehendi.⁊ idem in rectore scholarium.⁊ facit ḃ dictum ge neraliter ad statutum qđ punit scholarem deferentem arma vel aliud facientem vt non comprehendat eoz rectorem lz sit scholaris. Si vo materia non sit odiosa ⁊ tunc si ,puisio ē fīenda p ipm̄ abbatem.vt qz mandatur abbati vt possit absol uere monachos suos ⁊ tunc ipse non cōprehenditur vt nō. Jo.de ligna.in cle.attendentes de statu reg.facit.c.fi.de in stī. Aut ,puisio est fienda per alium ⁊ tunc comprehenditur abbas ar.opti.ex nota.in preal.c.statutum.⁊ optime,pbaf ḃ in tex.ḃ.n.agebatur de salute eoz. Et nota quod dicit qz dispensatio non est stricti iuris qñ ꝓceditur in fauorem illi⁹ cui daf potestas qđ optime ,pbaf ḃ sm̄ istum intellectuz.se cus si haberē respect⁹ ad ꝑsonas cū qb⁹ est fīenda dispēsatio qz tūc dz fieri strictissima interpretatio.qz omnis recessus a iure communi est odiosus vt est tex.in.c.fi.de fi.p.by.li.vj. ⁊ in.c.quod dilectio de cōsan.⁊ alli. Et ista notabiliter defē dunt dictum Bar.in.l.ij.ff.de ver.obl.vbi dicit qz si datur potestas legitimandi filiū adulterinū item incestuosum po terit ille legitimare adulterinum ⁊ incestuosum simul qz in materia larga sub simplici veniunt mixta vt.l si ita.ff.de li. ⁊ posth. Contra hoc dictum vltimum Bar tenent cōmuni ter canoniste in.c.per venerabilem qui fi.sint le.qz dispensa tio est stricti iuris. Sz potest dici vt.s.dixi saluando vtrun qz dictū qz vbi daf potestas alicui in cius fauorē dispēsan di cū aliqbus non exp̄ssis.tūc tanq̄z principis bñficium est latissime interpretādum. Et ita sentit hec glo.i.quam nō.⁊ hoc casu ,pcedit dictum Bar.secus vbi exprimuntur psone cuz quibus dz fieri dispensatio.ar.in.c.sicut de prebē.li. vj. In glo.fi.ibi sz secus videtur in vsura.nota ergo ex glo.qz vsurarius tenef restituere quicquid ex mutuo ꝓsecu us est.lz nullum pactū expresse precesserit sed dūtaxat so affectio mutuantis.vt qz non erat aūs mutuaturus nisi ba

buisset illam spem ꝓsequendi aliquaꝫ vtilitatẽ.secus in simo
niaco vt ex sola affectõe non teneatur restituere quicquid in
de ꝓsecutus est.sed satis est agere penitentiã de mẽte depra
uata. Sꝫ hec glo.non dat rõnem diuersitatis. ¶Hostiẽ.dicit
diuersitatis rõnem fore.qꝛ vsura ẽ ꝓhibita vtroqꝫ testamẽ
to.nec papa in ea dispensare põt.sed simonia in bñficio est
ꝓhibita ex sola ꝓstitutione ecclie ⁊ in ea papa dispẽsat ⁊ nõ
ex hoc dicto ¶Hosti.qꝺ i beneficio nõ cõmittit simonia de in
re diuino sꝫ dic vt plene dixi.in.c.i.s.e. Sꝫ hec so. ¶Host.re
stringit inultũ istam lr̃am vt nõ ꝓcedat in simonia de iure di
uino.qꝛ tũc papa dispẽsare nõ posset ⁊ vtroqꝫ testamẽto est
ꝓhibita.i.q.iij.ex multis. Alij dñt qꝺ ḣ nõ fit restitutio.qꝛ
simonia ꝓprie ꝓcernit actũ exteriorẽ ⁊ vẽditiõem. sꝫ vsura
ꝓcernit aĩam iuxta illud euãgelicum mutuũ dantes nil inde
sperantes.⁊ hec so.fuit abbatis in.c.cõsuluit de vsuris.sꝫ ꝓ
ḣ vt dicit Jo.an.nõ eddit rõ quare vsura magis cõcernat
aĩam q̃ simonia. Alij dñt aliter ⁊ vario mõ. Jo.an.dicit qꝺ
magis vulneratꝫ bonũ charitatis sperare lucꝫ ex mutuo q̃
ex beneficio.qꝛ in mutuo teneris mihi reddere tantũdẽ sed
in bñficio tu ꝓsequeris vtilitatẽ fine alia restitutõe. Jtẽ ma
gis qs obligatꝫ ad mutuũ q̃ ad bñficium ꝓcedẽdum qꝛ ex
mutuo min⁹ ledit mutuãs sꝫ in donatõe secus. Jtẽ in simo
nia mẽs vtriusqꝫ.s.dãtis ⁊ recipiẽtis põt eẽ ỏꝓrauata.⁊ me
lior est conditio possidentis.sed in mutuo tm̃ est deprauata
mẽs mutuãtis ⁊ iõ tenet restituere. Sꝫ aduerte qꝛ iste rões
nõ ꝯcludũt si bñ põderet. Jsta.n.vltima rõ nõ ẽ gñalis.qꝛ
possibile ẽ vt i simonia tm̃ fit deprauata mẽs vn⁹.exẽpluꝫ.
epꝰ ꝓtulit bñficiũ clerico cũ itẽrõe p̃ncipali ꝓsequẽdi aliqõ
tpale.ille cleric⁹ liberalr ignorãs intẽtõeꝫ epi in remunera
tõem fecit aliq̃ dona epo.certe ḣ casu solũ ẽ deprauata mẽs
vnius sicut in vsura:⁊ tamẽ tex.loquit indistincte.ergo rõ nõ
est bona cũ dꝫ eẽ gñalis.p̃cedẽtes rões ẽt nõ ꝓcedũt.naꝫ
militarẽt vbi qs ꝓferret bñficiũ de suo qꝛ tunc plus grauat
donãdo q̃ mutuãdo.sec⁹ ãt vbi ꝓferret spiritualia ad q̃ te
net rõne officij sui nec in aliquo grauat sꝫ ille q mutuat ces
sat a lucro qõ ide posset ꝓseq si nõ mutuasset.vel ex mutuo
forte ꝓsequet aliqõ dãnũ.do.An.adducit vnã rõeꝫ valde
gñalẽ ⁊ q̃si ꝑ alia vba icidit cũ opi.¶Host.qꝺ i vsura qs tꝫ ꝺ̃
ius diuinũ ⁊ humanũ.iõ tenet restituere sꝫ i simonia tꝫ ꝺ̃ius
humanũ.qõ qdẽ ius ꝓhibet actũ exteriorẽ.sꝫ certe ḣ nõ ꝓ
cedit idistincte.nã giezi q ꝑ cõmisit simoniã i veteri testõ nõ
lũ pactũ exp̃sse fecit sed ex sola animi prauitate fuit a deo le
pra pcussus.i.q.i.cito turpẽ. Jtẽ sicut dicit euãgeliũ mutuũ
dãtes ⁊c.ita dicit alibi in istis spũalib⁹ gratis accepistis
gratis date. Jtẽ facit.c.tua in fine.s.eo.⁊ iõ male põt reddi
rõ diuersitatis nisi dicam⁹ illud inductũ in odiũ vsuraꝝ.qꝛ
si ḣ esset pmissum daret sepe mã figmẽtis.vt sine pacto sol
uerẽt vsuras.vl vt restringatꝫ ḣ.c.ad simoniã ꝓhibitã ex cõ
stitutione ecclie vel vt itelligatꝫ i effectu ⁊ spe scõaria ⁊ nõ ꝑ
maria ⁊ ḣ esset tutius tenendum.vt vbi intẽrio fuit principa
lis immineat restitutio.

Ne ꝓlati vices suas vel ecclias sub annuo cẽsu cõcedãt.

Supra visum ẽ de simonia in genere nũc submittit de q̃
dã ipsius specie.s.ne prela.vices suas ⁊c.

Preterea. Qui dat pecuniã vt epi
scopalẽ vel spiritualẽ iu
p risditõem exerceat officio suo priuat ⁊ sic
ꝓferẽs illud ampli⁹ ꝓferre nõ poterit ⁊ ca
nonice puniet.h.d.cũ seq. ⁊ primo ponit
excessum quẽ scõo punit ibi pñti. Ca
sus lr̃alis.Quidã epi ꝓ certa quãtitate pecunie vendebant
epalem iurisditõem gbusdã q decanu vocabant.statuit ꝓci.
later.qꝺ q decetero iurisditõem epalẽ taliter receperint offi
cio suo priuent ⁊ epi cõferendi hoc officium ptãtẽ amittãt.
Ber. Nõ primo ex tertu qꝺ iurisditio episcopalis non
potest precio vendi. Est enim quid spirituale ꝓ hoc quod
nõ.in.c.decernimus.s.de iudi.⁊ idem dicẽdũ de alia iuris
ditõe tpali.non.n.debet vendi ne subditi grauentur in auc.

vt iudi.sine quo.suffra.⁊ in auc.de man.prin.§. illud.tamẽ
fm Jnno.⁊ ¶Hosti.vbi venditur iurisditio spiritualis simo
nia committit.secus si venditur tpalis iurisditio.licet tale lu
crum sit turpe ⁊ contra.l.vt.s. dixi dans ergo pecuniam vt
habeat iurisditionem temporalem non cõmittit simoniam.
licet alias grauiter peccet ad quod nõ.in.c. nemo de simo.
⁊.i.q.iij.in summa.licet contrarium videatur notare glo.j.
c.proxi. Sed limita vt ibi dicam. Secũdo colligẽ ibi de
cetero presumpserit ⁊c.q ꝓstitutio antiq iuris declaratoria
apponendo nouam penam tm̃ respectu pene extenditur ad
futura ⁊ non ad preterita concor.c.cum tu.j.de vsuris ⁊.c.
q̃m.s.ti.proxi.⁊ ibi remisi.nam anteq̃ emanaret ḣ.c. iuris
ditio episcopalis vẽdi non poterat.vt.s.ti.,pri.in.c.ad no
stram.sed hic apponitur noua pena. Sed ꝺ̃ hoc ⁊ ꝺ̃ tex.
op.de.c.j.,pri.vbi imponit grauior pena. ¶Host.soluit pri
mo qꝺ hic loquat de obuentionibus iurisditõis ibi cum vẽ
dit ipsa iurisditio. Sed certe hec so.non est bona qꝛ tex.di
cit qꝺ exercebant iurisditionem data pecunia ergo non da
batur dũtaxat pro obuentionibus. Jtem ipse obuentiones
licite venduntur.vt.j.c.fi.secundo soluit qꝺ hic pena appo
nitur ipso iure ibi tex.loquitur instituta accusatione.hec eti
am so.non est bona.qꝛ hic est pena apponenda ⁊ nõ ipso iu
re imposita.vt ,pbat tex.ibi priuetur.⁊ ibi amittat.nam vbi
pena apponitur per verba futuri temporis requiritur sniã
vt dicit glo.⁊ bñ in regula in penis de re.iu.li.vj.⁊ in.c.q̃sq;
de elec.⁊ in.l.in criminali.C.de iurisd.om.iu.⁊ plene dico i
c.si diligẽti.de so.compe. Dic ergo fm ¶Hostiẽ.qꝺ istud.c.
limitatur ⁊ suppletur.per.c.sequens.expone ergo tex.si ꝑ
uetur officio suo.i.remoueat a clero.s.per depositionem ⁊
sic ꝑdet omne officiũ ecclesiasticum.⁊ dum dicit in fi.prãtez
amittat supple ⁊ canonice puniat.vt.j.c.,pri.⁊ pena canoni
ca est vt deponatur ⁊ nota. infamia.i.q.iij.in.c.fi. ⁊ perdit
potestatez ḣ officiũ conferendi vt ḣ.prima tm̃ pena includit
in se istam. In glo.ij.ibi ꝓstituere salarium de camera ⁊c.
⁊ rõ diuersitatis inter hũc casum ⁊ precedẽtem ẽ qꝛ vicari⁹
recipiendo salarium vt locare operas suas.non.n.debꝫ q̃s
stipendijs suis militare.vt in.c.cuꝫ ex officij de prescrip.sic
⁊ assessori statuitur salarium in.c.statutum.§.assessorem de
rescrip.li.vj.sic ⁊ aduocatus licite vendit patrocinium suuꝫ
xiij.q.v.non sane. Sed in casu precedenti q̃ episcopus ca
pit pecuniam ab officiali tũc videt vendere ipsam iurisditio
nem ⁊ tendit in grauamen subditoruꝫ.qꝛ officialis vt aliqd
lucret vltra pecuniam datam superiori per fas ⁊ nefas in
duceretur ad extorquendum pecuniam ⁊ modicam culpaꝫ
faciet grauiorem ⁊ sepe puniet bursam vbi punienda esset
persona. Ex hoc ergo multa mala proueniunt ad hoc tex.j.
c.proxi. In ea.glo.ibi ar.ꝓtra.dic qꝺ illud ar.precedens
non colligit ex tex.nã possent hĩe iurisditionem non tm̃ epa
lem ꝑ qua nunc statuebãt preciũ. Et an isti inferiores plati
citra epm̃ habeant iurisditionem in foro contentioso.dic vt
plene nõ.in.c.cum ab ecclesiaꝝ.de offi.ordi.⁊.xi.q.i.expe
rientie.⁊ in.c.cum in cũctis.§.inferiora de elec. In glo.fi.
in fi.sentit hec glo.qꝺ obuentiones iurisditionis tanq̃ fru
ctus possunt vendi. Sed dicit Jnno.qꝺ non debent vendi
exercenti illam iurisditionem ⁊ bene loquit.nã ꝓpter ꝓpri
tatẽ videt ipsã iurisditõeꝫ vẽdet.i.q.iij. siqs obiecerit. sꝫ
alij fruct⁹ eccle bñ pñt vẽdi cui cũq sꝫ host.tene mẽti. Ad.

Quoniam. Sũmatũ ẽ.s.c.pr.dividit qꝺ
q naliꝫ ꝓhibet.scõo penã addit ibi qꝺ sigs. Casus
lr̃alis. Epi ⁊ archidiaconi ad agẽdas vices suas ⁊ cãs eccle
sticas terminãdas gbusdã decanis archipsbyteris sub an
nuo ꝓcio cõmittebãt qõ i subuersionẽ iudicioꝝ ⁊ grauamẽ
sacerdotũ redũdabat.statuit ꝓc.turo.qꝺ istõ decetero nõ fi
at. Et sigs ꝺ̃ fecerit remoueat a clero ⁊ eps q ḣ sustinuerit
⁊ iudicia ecclastica dissimilat puerti canonice puniat. Ber.
Nota primo ex tex.qꝺ venditio iurisditionis spiritualis
tẽdit in grauamẽ sacerdotum ⁊ subuersionẽ iudicioꝝ.nã se
pe vt dixi in p̃cedẽti.c.isti emptores iurisditõis grauat sub
ditos ꝑ fas ⁊ nefas vt extorqueant pecuniã. Jtem subuer

tſtitur iudicia q̃ ſepe punit res vbi deberẽt puniri pſone ⁊ ſepe ferunt ſnie ꝓ iuſticiam eis corruptis datione pecunie.

Ultimo colligit ẽpm puniri ex ſola diſſimulatõe.nã cum teneat ex officio ſuo obuiare diſſimulãdo vt ꝓſentire.xlüj. di.epheſijs. In glo.i.ibi maxime cũ iuriſditio ſit ſpũalis nõ glo.nam ꝓpter hãc dictõez maxime vt velle q̃ ſimonia cõmittit cum vendit etiã iuriſditio tpalis qõ eſt ꝓ id qõ dixi poſt Jmo.⁊ Hoſt.ſ.c.p̃cedẽti. Sz cõcordãdo põt dici hãc glo.,pcedere qñ iuriſditio tpalis hz depẽdentiã ab officio eccleſiaſtico.nã ,pter illã ꝓximitatẽ ⁊ depẽdẽtiã cõmittitur ſimonia ad ſ̃ qõ dixit in.c. ꝓſulere.ſ.ti. ,pri. Cõtraria opi.,pcedit vbi iuriſditio ẽ mere tpalis nullam hũs depẽdẽtiam ab officio eccleſiaſtico. In glo.ij.in fi. Hoſti. dicit q̃ in duob⁹ caſibus ep̃s dat iuriſdictõem ordinariã.p̃mus qñ ꝓſtituit officialẽ gñalẽ in ꝑpetuum vel ad tps ,put ſibi placet qui appellatur vicarius vel vicedominus.nam vicarius generalis epiſcopi habet iuriſditionem ordinariam vt nõ.i c.ſua de offi.vica.⁊ in.c.penul.eo. titu.lib.vj.⁊ in.c.perlectis.xxv.di. Scõs caſus qñ ꝓfirmat vel inſtituit ꝓlatum hñtem iuriſdictõem. Hõt addi ⁊ tertiꝰ de quo in glo. quando hoc hz ꝓſuetudo.ſicut.n.ꝓſuetudo dat iuriſdictõez ordinariã vt in.c.cum ꝓtingat de fo.cõpe.ita poteſt dare ⁊ potestatem dandi hac iuriſditionem ordinariam vt in.d.c. cum contingat de foro competenti. Hoſſet etiam dici q̃ in duobus p̃cedentibus caſibus non eſt ,ppria ipſe ep̃us qui dat ordinariã.ſz lex ipſa interueniẽte miniſterio ⁊ facto epi. Et gñaliter quis poſſit dare ordinariã iuriſdictõem dic vt notat Jnno.in.c.cũ ab eccleſiaꝝ de offi.ordi.⁊ vt nõ.in.l.⁊ q̃.ff. de iuriſdi.om.iudi. In glo.fi.vel dic ſm Jo.an.q̃ pena canonica ẽ pena depoſitõis cũ nota infamie.⁊ dic vt dixi.ſ. c.,primo ⁊c. Abbas.

q **Quoniam.** Regimẽ eccleſie ſub annuo cẽſu cõmitti nõ hz.b.d. Et ꝓ narrat cõſuetudinẽ quã ſcõo ,phibet ibi ne id Tertio cãz reddit ibi q̃. Caſus lr̃alis.Cõſuetudo erat in q̃buſdã locis ꝓ inſtitutõez ſanctoꝝ patrũ introducta vt ſacerdotes ſub annuo p̃cio ad regimẽ eccleſiaꝝ cõſtituant.p̃cepit cõ.turoñ.ne id de cetero fiat:q̃ dũ ſacerdotiũ taliter venale diſponit ad premiuz retributõis eterne cõſideratio non hz. Ber. Nõ ꝓ ex tex.ex fine l̃re q̃ ſacerdos in regimine eccleſie hz hñ ꝓſideratõez ad p̃mium eterne retributõis nõ autem ad lucra temporalia. ideo temporalis promotio ſemper querit tpalia.ſpiritualis vo ſemp q̃rit eterna q̃ qõ natũ ẽ ex ſpiritu ſancto ſpirit⁹ ẽ.qõ natũ eſt ex carne caro ẽ.ideo quaſi impoſſibile ẽ vt bonũ ſit regimẽ illi⁹ q̃ p pecuniã illud acq̃rit vt.i.q.i.p̃incipat⁹.quẽ aut ſeditio extorſit ⁊c. In glo.i.in fi.vt hec glo.ſentire q̃ pp impedimẽtũ rectoris ep̃s debeat ſibi ſtatuere vicariũ in eccleſia. de hoc vide qõ nõt Jo.an.in.c.cũ ex eo de elec.li.vj.in nouella.⁊ vide bo.glo.xxi.q.ij.p̃cipim⁹.⁊ tex.in.c. extirpande in.§.qui vo de p̃bẽ.⁊ glo.in cle.i.de excel.p̃la.Et ꝓcludit q̃ aut ipedimẽtũ ẽ ꝑpetuũ vt q̃ hz eccleſiã curataz ãnexã p̃bende eccleſie cathedralis:⁊ tunc dz ibi inſtui vicarius ꝑpetu⁹ cũ ꝓſenſu epi.de quo dic vt in p̃alle.§.qui vo.Aut impedimẽtum eſt temporale ⁊ ſi ẽ ad tps modicuz puta ad vnã vel duas ſeptimanas.⁊ tũc ipſe p ſe põt ſibi inſtituere vicariũ temporalem .ad hoc quod nota.in.c.precipimus prealle.Aut impedimentum eſt magis longum.⁊ tunc dz hoc facere cum conſenſu epiſcopi.vt in preallega.c.cum ex eo ⁊ quod ibi nota.⁊ facit.c.puenit de app.An autem clericus poteſt licite operas ſuas ſpirituales locare ſiue ſit diues vt pauper.⁊ an laicus dando rem temporalem eccleſie poteſt apponere conditionem ſpiritualem puta vt fiat anniuerſarium vel dicantur tot miſſe.tractat hñ Jnno.ſed docto.communiter tractant in.c.ſignificatum.de preben.vbi cadit melius.⁊ aliquid dixi in.c.ſuam.ſ.ti.,pri.⁊ vide glo.in preall. c.precipimus tene menti.

q **Querelam.** Fructus eccleſiaꝝ ſub annuo cenſu concedi poſſunt. Et primo ponit conductoris querelam. Secũdo dat ei iudicem ibi ideo q̃z. Caſus litteralis.G.rector eccleſie de copella prouentus illius eccleſie locauit ſeu conceſſit magiſtro.Gu.vſq̃z ad ſeptẽnium certum cẽſum eidẽ rectori annuatim reddẽdo:preſtita fide ab ipſo rectore dcõ magiſtro q̃ vſq̃z ad dictũ tempus nullam iniuriam vel grauamen inferret ſup ipſa eccleſia eidẽ.ſz ipſe ꝓtra fidem p̃ſtita tam veniẽs ante viñ⁹ anni ſpacium eccliaz ipſi Gu.auferre preſumpſit:vnde idẽ magiſter conqueſtus ẽ dño pape. Jõ q̃z mandat pa.ep̃o exoñ.quatenus ſi ẽ ita rectorẽ illũ cõpellat vt prefatã eccleſiã dicto.Gu.reſtituat:⁊ vſq̃z ad tps cõſtitutũ ſm q̃ inter eos ꝓuenerint ipm eandem eccliam pmittat pacifice poſſidere. Ber. Nõ ꝓ ex tex.rectorem eccleſie poſſe fructus eccleſie ſue ⁊ oẽs obuẽtões locare vſq̃z ad vij.annos ẽt nõ iteruenieñte auc̃.ſuperioris alicuius.qõ nõ. ex quo inferr̃ q̃ ꝓceſſio vſq̃z ad ſeptẽnium nõ exigit ſolẽnitatẽ que ſolet ⁊ dz interuenire in ꝑpetuis alienatõib⁹. Secũdo nõ locatorẽ poſſe cõpelli ad ſtãdũ preciſe ꝓcui locationis.nã ꝓtractus a p̃ncipio ſunt volũtarij ex poſtfacto neceſſitatis.l.ſicut.C.de ac.⁊ ob. In glo.i.in fi.nõ hñ glo. q̃ nedũ tranſgreſſor iuramẽti.ſz ẽt fractor fidei põt priuari eccſia ſua ⁊ idẽ nõ.in.c.puenit de fideiuſſo.Sz an ſ̃ ſit vex plenius dico in.c.ad aures qõ me.cã.⁊ in.c.ij.de ſpõ.⁊ vide p archi.xxij.q.v.iuramẽti. In glo.ij.in fi.nõ glo.que quotidie ſolet allegari.Et ſ̃ nõ ex ea q̃ rector eccleſie põt locare fructꝰ ,p toto tpe vite ſue.qõ ẽt ſenſit Fe.ꝓſilio.l.Hoſti.in ſumma de his q̃ fi.a p̃la.§.fi. Sz an ſucceſſor teneatur ſtare ꝓcui inito p predeceſſorẽ decedẽtẽ añ finitũ tpus locatõis.multa hñ ⁊ alibi ſcribunt ⁊ vario mõ dicũt.ſz clare ,pſequendo ⁊ capiendo opiniones efficaciores taz canoniſtarum q̃z legiſtaꝝ duo p̃ncipaliter videnda ſunt. Primuz nũ qd ſucceſſor in hñficio teneat ſtare ꝓcui modo predicto. Secũdo quid de alio ſucceſſore.Quo ad primũ diſtingue q̃ aut locatio fuit facta ad modicũ tps aut ad non modicũ. primo caſu non tz locatio.vnde ipſemet locator non tenetur ſtare niſi facta fuerit in caſu licito vt in aliquo.illoꝝ caſuum qui nõ.xij.q.ij.in ſumma ⁊ ſeruata ſit ſolẽnitas que debet interuenire in perpetuis alienationibus ad hoc cle.i.de reb.ec. non alie.⁊ x.q.ij.hoc ius correctum.§.perpetuo,iuncta glo. ⁊ ſi iſta interueniunt tunc ſucceſſor tenetur ſtare.⁊ ſi eccleſia eſſet leſa poſſet petere reſtitutionem in integrum aduerſus contractum vt in.c.i.de in integ.reſti.⁊ in.c.ad noſtram de reb.ec.non alie.Quod autem dicatur tempus lõgum.cõiter dñi ſi excedit decẽnium.nam ex tali ꝓtractu vñ alienari vtile dñium ideo dz interuenire ſolẽnitas conſueta in perpetuis alienatõibus.vt in iuribus preal.⁊ facit.c.nulli.ſ.de reb. ec.non alie. Si vero locatio facta ẽ ad modicum tempus.⁊ qõ dicat modicum ẽ arbitrarium.ſz cõmuniter dñ vſq̃z ad decẽnium ar.hoc ⁊ nõ.in cle.i.de re.ec.non alie.⁊ tunc ſi erat clericus non habens adminiſtrationem vt ſimplex canonicus ⁊ nõ tenetur ſucceſſor ſtare ꝓtractui.q̃ nõ poteſt canonicus ſeu alius non hñs adminiſtratõem obligare beneficium vltra tps vite ſue.nã dat ſibi p̃bẽda vt ide viuat ⁊ ſic eq̃ parat vſuario vel vſufructuario ſm varias opini. vnde nõ hz obligare ſucceſſorem ſicut dicimus in locatione facta p vſuarium.vt.l.ſiquis domum.ff.loca.hoc vex ſz doc.niſi ex cauſa rationabili ⁊ interueniẽte auctoritate ep̃i ad maius tẽpus locatio facta ſit . tunc.n.ſucceſſor tenetur ſtare q̃ tunc videt facta ab habente adminiſtrationem. Si vero ſit clericus hñs adminiſtrationem vt plebanus ſeu alius rector curatus.⁊ tunc aut locauit nomine ,ppio ⁊ nõ tenet ſucceſſor ſtare.⁊ ſi quid perceptũ fuerit poſt mortem p̃deceſſoris añ beneficium collatũ põt iſte ſucceſſor petere ab herede clerici vel etiam a conductore.q̃ fructus ,puenientes poſt mortem ⁊ ante collationem reſeruantur ſucceſſori vt in.c. relatũ de teſta.⁊ in.c.preſenti de offi.ordi.lib.vj. Si vero locauit nomine eccleſie ⁊ tunc communiter diſtinguitur q̃ aut in vtilitatem eccleſie.⁊ ſucceſſor tenetur ſtare.aut inutiliter ⁊ aut fuit ſeruata ſolennitas que ſolet interuenire in alienatione ⁊ ſucceſſor tenetur ſtare alꝫ ſecus.argu.in.c.ij.de precarijs. ⁊ in.c.ij.de re.permu.ſed do.Anto.tenuit q̃ ex quo habu-

it adminiſtrationem lz ſolus locauerit tenetur ſucceſſor ſta/re. ſed ſi ſoluit vltra ꝑs vite illius ſibi eſt imputandum .p.o boc. l. ſi tutele. ff. de admi. tuto. vbi tenet pupillus ſtare cō/tractui inito p tutorem. quaſi velit dicere q ſolutio facta vl/tra ꝑs vite illius nō ꝓiudicat ſucceſſori ſi cōtractus tenz me ro iure. ⁊ certe iſte articulus vī ſatis dubitabilis ⁊ doc. com muniter tenēt ꝓmum vt ſi inutiliter fecit nō teneat ſucceſſor etiam ſtare ꝓtractui. Sz poſſet dici q aut apparēter ꝟctus fuit initus in dānū ecclefie ⁊ non teneat ſucceſſor ſtare ⁊ ſic ꝓcedat ꝓma opi. q nō bz ptātē deteriorādi ꝓditionem ec/clefie. vt in. c. ij. de dona. Aut apparēter ꝟctus videbat ini/tus in vtilitatem ecclefie ⁊ tūc tenet ꝟctus ſz pretextu lefio/nis poterit peti reſtitutio in integz. ar. in. c. i. de in inte. reſt.

Sz ꝟ predicta ob. tex. in. l. emptorē. C. loca. vbi emptor rei locate ⁊ ſi ſucceſſor nō tenet ſtare ꝟctui locatiōis facte p predeceſſorē. Solu. illa lex loquit in ſucceſſore ſingulari ⁊ ī eo qui non babuit adminiſtratōem reſpectu ſucceſſoris. noſ vo loquimur in ſucceſſore vli ⁊ in eo qui babuit adminiſtra tionem reſpectu ſucceſſoris. Itē locatio eſt fcā nomine eccle ſie ⁊ ecclefia nū quā moritur vt in. c. ſi gratioſe de reſcriptis li. vj. ⁊ boc quo ad ꝓmum membz. Quo ad ſcōm vz quid iu ris in alio ſucceſſore q̄z in beneficio diſtingue q aut eſt ſuc/ceſſor vlis vel beres ⁊ tenet ſtare locatōi iam facte p defun/ctū vt in. l. viā veritatis. C. loca. Aut eſt ſucceſſor ſingulariſ ⁊ tunc aut nō bz plenū ius in re vt q miſſus fuit in poſſeſſio nem illius rei cā rei ſeruāde ⁊ tenet ſtare ꝟctui locatōis iam facte vt in. l. in venditione. §. i. ff. de bo. auc. iudi. poſſ. Aut ſucceſſor bz plenum ius ⁊ ſi colonus bz ius in re tenet ſuc/ceſſor ſtare illi ꝟctui. l. j. ⁊ qō ibi nō. ff. de ſuperfi. ⁊ nō. in. l. j. ⁊. ij. ff. ſi ager vecti. ⁊ nō. in. d. l. via ꝛ veritatis. Et per bec datur bona cautela conducenti rem aliquā vt ꝓ obſeruā/tia contractus recipiat obligationem oīuꝫ bonoꝝ ipſius lo catoris. nam tunc cū habeat ius in re locata ꝓ obſeruātia cōtractus non pōt expelli per ſucceſſorē etiā ſingulare. qō nota. Si vero clericus non bz ius in re ⁊ tūc aut ꝑdeceſſor qui locauit non habebat plenā adminiſtrationeꝫ reſpectu il lius rei vt eſt vſufructuarius qui licet habeat adminiſtratio nem plenā reſpectu vſufructuū non tī bz reſpectu rei ⁊ ſuc ceſſor non tenet ſtare illi ꝟctui vt in ꝑal. l. ſiquis domū. aut babebat plenam adminiſtrationē reſpectu rei ⁊ etiam reſpe ctu ſucceſſoris ⁊ tunc tenet ſucceſſor ſtare ꝓtractui. Exēplū in ꝑdio dotali locato per maritū ꝓſtante matrimonio. ſi enī ſoluit matrimoniū ante locationem factā vxor tenet ſtare ꝟ ctui locatiōis q vt dixi maritus babebat plenā adminiſtra tionem rei illius. ⁊ etiaꝫ reſpectu vxoris vt eſt tex. nō. in. l. ſi filio. §. ſi vir. ff. ſo. ma. ⁊ ideꝫ dicendū eſt in pupillo vt tenea tur ſtare ꝟctui locationis facte per tutorē vt in ꝑal. l. ſi tutele ff. de adm. tuto. aut predeceſſor babebat adminiſtrationem reſpectu rei ⁊ non ſucceſſoris. ⁊ tunc ſucceſſor in dubio nō tenet ſtare illi coutractui. vt in. l. emptorē. C. loca. Succeſ/ſor vero in adminiſtratione tenet ſtare ꝟctui ſi rite factus ē. ⁊ de boc vltimo plenius tetigi in primo membro. ⁊ de ꝫ p bar. in ꝑal. l. ſi filio. ⁊ per alios in ꝑal. l. emptorē. ⁊ in. l. viam veritatis. In glo. ſi. ibi ipſe obuentiones eccleſiaſtice ⁊c. Nō bene gl. iuncto tex. ibi q non ſolū poſſunt locari ꝑdia omnia ipſius ecclefie ſz etiā iſte obuētiōes ecclefie. vt ſic q̄c quid obuenit ecclefie cedat conductori ⁊ dicit bic Moſt. q laico non poteſt talis conceſſio fieri argumen. in. c. j. ⁊. ij. ne cle. vel mona. ⁊ remittit ad ſummam bu us ti. ⁊ ibi etiam te/net q laico pōt fieri dūmodo ipſe ponat clericum loco ſui, p recollectis obuentionum eccleſiaſticarum ne ꝓpingat laicuꝫ aliquid ſpiritualitatis attingere qō nō. nam poſſet preſump/tuoſe accedere ad altare quādo fiunt oblationes vel deci/me defunctoꝝ vel quid ſimile. In ea. glo. ibi ſed ideo po nitur ne videretur ꝓbibita ⁊c. vnde prima ⁊ ſcōa decreta lis faciunt ad pr mam partem Rubrice. tertia vero facit ad ſcōam. ⁊ iſta vltima excipitur a materia ⁊ ꝓbibitione alia rum. Et ideo fuit bic poſita ⁊c.

De magiſtris ⁊ ne aliqd exigat ꝑ līa docendi Rubrica.

Supra viſum eſt qualiter ſpiritualia precio cōcedi nō de/bent nunc ſubmittit de quibuſdam habentibus inſtar ſpiri tualium vt de magiſtris ⁊ līa docēdi vt in nigro videbitis.

Voniam. Jo. an. ſūmat totuꝫ ti/tuluꝫ ſimul. Et primo

q quo ad primā partem Rubrice. ſcōo quo ad ſcōaz ⁊. b. d. totus titulus ſm eum Ec/cleſia cathedralis ⁊ quelibet collegiata q̄ ad ꝫ ſufficit dz aſſignare competens bene ficium ſeu redditus vnius prebende vni magiſtro in gram/matica, qui clericos illius ecclefie ⁊ alios ſcholares paupes gratis doceat. ⁊ eligetur a prelato cū capło vel maiori parte ipſius quoꝝ negligentiaꝫ ſupplebit ordinarius loci. Ad/tropolitana ecclefia babebit etiā theologuꝫ cui fructus vni us ꝓbende q̄ꝫdiu docuerit miniſtrent. non tñ erit canonic⁹ ⁊ ſi ipſa vtriqꝫ magiſtro, puidere non ſufficit, puideat grā/matico in aliqua ecclefia ſue ciuitatis ⁊ dioceſ. ⁊ vt poſſit ha beri copia doc. in theologia. prelati ⁊ capitula mittere debēt perſonas dociles ad ſtudium quib⁹ ſi, pprij redditus non ſufficiunt eis in expenſis per qnquēnium miniſtrabūt. doc, vero q̄ꝫdiu docuerint ⁊ ſtudentes per qnquēnium recipiūt fructus prebendaꝝ ſuaꝝ ⁊ ꝫ quo ad primam partē Rubri ce. Pro licentia docendi etiā ptextu ꝟſuetudinis nil debet exigi vel ꝓmitti. ⁊ ob ꝫ promiſſum remittit ⁊ ſolutum reſti/tuit. Idonei ad legendum non debēt impediri in facultate ⁊ licentia obtinenda. ꝟfacientes officijs ⁊ dignitatibus pri/uabunt ⁊ boc quo ad ſcōam partem. Pōt etiā quelibet de cretalis per ſe ſūmari p clariori intellectu ⁊ iſta prima. b. d. in ſūma. Ecclefia cathedralis, puidere dz magiſtro de be neficio qui clericos eiuſdem ecclefie ⁊ alios pauperes gra/tis doceat ⁊ vendens līam docendi aut interdicens idone um ad docendū beneficio primat. ⁊ diuidit in tres partes. In prima, puideri mandat de magiſtro. In ſcōa factum re prehenſibile inhibet. tertio penā imponit reddēs cām. ſcōa ibi ꝑ licentia. tertia ibi qui aūt. Caſus literalis. Volens ecclefia tanq̄ pia mater pauperibus ſcholaribus qui parē tum opibus ſuſtentari nō poſſunt, puidere ne legēdi oppor/tunitas ſubtrabat eiſdē ſtatuit cō. latera. q per quālibet ca/thedralem ecclefiā vni magiſtro cōpetens beneficium aſſi/gnetur qui clericos ⁊ ſcholares eiuſdē gratis doceat. Secū do dicit q, ꝑ docendi licentia nullus preciuꝫ exigat nec ſub obtentu alicuius conſuetudinis ab bis quos docet aliquid petat. nec docere aliquē qui ſit idoneus petita licentia im/pediat. qui aūt contra boc venire preſumpſerit ab eccleſia/ſtico beneficio fiat alienus. Quia dignū eſt vt in ecclefia fru ctum ſui laboris nō habeat q ecclefiaſticum, ꝑfectuꝫ nititur impedire. Ber. Nō primo ex tex. q non dicunt paupes qui parentū operibus ꝑſūt iuuari. nam ꝑ tenet alere filium ⁊ ei alia neceſſaria prebere. vt. l. ſi quis a liberis. ff. de libe. agno. etiā ſi ſint ſpurij de iure canonico. vt. §. de eo q duxit in ma. in. c. cum baberet in fi. non ergo refert an quis poſſit. ꝑ ſe vel ꝑ aliū. ſed ſi nō poteſt nec ꝑ ſe nec ꝑ parētes tunc di citur pauper. de quo dic vt nōt Bar. in. l. ſi conſtante. ff. ſo lu. ma. ⁊ dixi in. c. j. §. de accu. Nō ibi legendi ⁊, pficiēdi. qō ver bum legendi pōt adaptari etiam ad ſcholares. dicun tur enim legere dum ſtudent ꝓcor. c. non magno iūcto. c. ſi. §. ne cle. vel mona. Et facit ad iſtam queſtionē nunqd babi/litatus ad ſtudenduꝫ in aliqua facultate poſſit in ea legere ⁊ doctorari. de quo vide p Jo. an. in regula cū quid de regu. iu. li. vj. in mercuriali. Nō tertio neminem debere legere non petita ⁊ obtenta licentia. Et dicit abbas ꝫ eſſe ꝟ ſchola res facientes publicari repetitiones per ſcholas non petita ⁊ obtenta licentia ab eoꝝ magiſtro. Item nō q cuicun/q̄ idoneo non eſt deneganda licētia docendi. qō eſt verum ſm Inno. ⁊ alios doc. niſi exiſtēte cauſa. vt q adeſt magna copia magiſtroꝝ ⁊ vnus impedit per aliuꝫ. nam ſemper in omni re cā attendenda ē vt. §. de accuſa. c. cū dilecti. Nō quinto ibi fructū ſui laboris ⁊c. q beneficiuꝫ dicit fructus laboris. ex eo enim, puenit fructus. beneficium ergo cū de fertur clerico eſt fructus laboris ex quo enim ſeruit ecclefie

dz viuere de redditibus ecclesie. vt in. c. cũ sm apostolũ de prebẽ. ẽt si sit diues in patrimonio dũmodo auare non thesaurizet. vt nõ. dic Inno. in. c. eps. s. de prebẽ. vnde ad scientiã habeꝫ respectus i collatõe beneficioꝝ vt pinguius puideat lratis qz ignaris. vt i. c. de multa de preb. ꝛ i. c. fi. j. eo. In glo. i v. magistro i fi. Vel põt dici magister quasi maior ibidẽ vt dicit glo. in cle. ij. de magist. ꝛ apud italicos i iure canonico ꝛ ciuili appellant doctores i arnbus vero appellant magistri. Sz in qbusdã locis vltramõtanis oẽs appellant magistri. In glo. i v. ꝙsuetudis ibi quasi simoniacũ reputat. Nõ bñ glo. maxime i dictõe quasi. nã per illã dictõez que hz dimnuere iferꝫ q stricto mõ nõ cõmittit simonia qõ plz. sed largo mõ sic. In glo. i v. qui sit idoneus in fi. ꝛ dic q multe qualitates regrunt ad hoc vt iudiceꝫ idoneus i docendo. Prio vt bẽat peritiã docẽdi. Scõo vt habeat facundiã dicẽdi. Tertio vt bẽat subtilitatẽ iterpretãdi. Quarto copiaz disserẽdi. Quinto q sit approbatus ab babẽte prãtez. ꝛ bec oĩa, pbant i. l. vna. C. de, pfes. qui i vrbe ꝙstantinopolitana. li. xij. iuncta. l. magistros. C. de, pfessoribus. li. x. ꝛ dz nedũ i scĩa sed ẽt i moribus excellere ꝛ se aptare ingenio adiscẽtiũ. viij. q. i. oz. Et ex bis iferẽdũ videreꝫ q scholaris legere nõ põt. ꝛ dic q i vitate legere nõ potest vt alios doceat nec preesse cathedre doctorali. ꝛ si diceret se doctorẽ ꝛ nõ esset pena falsi teneꝫ. l. eos. ff. de fal. ꝛ qõ ibi nõ. Sz scholaris põt legere vt adiscat. Et ideo i alibus locis lecture statuunt scholaribus vt adiscãt potius qz vt doceãt ꝛ vt se assuefaciãt. nã multũ, pficit qs i docẽdo alios iurta illos versus. Discere si cupis doceas sic ipe doceris. Nã studio tali tibi, pficis atq; sodali. Et nota p glo. i. l. vnica. C. de excu. artifi. li. x. ꝛ vide aliqd per Jo. an. i p alleg. regula cũ qd. Et si pmo tpe approbatõis babuit doctor bas qualitates si postea effectus est inutilis dz degradari a doctoratu vt i. l. grãmaticos. C. de, pfes. li. x. fac. l. vt gradatim in. §. reprobari. ff. de mune. ꝛ bono. ꝛ in. l. sed ꝛ reprobari. ff. de excu. tuto.

p **Rohibeas.** Pro lnĩa docendi nihil exigi dz vel, pmitti ꝛ exactũ restitui ꝛ, pmissuz remitti dz ꝛ negligẽte inferiore ꝑlato ad magistrũ ꝙstituẽdũ supplebit bocꝰ superior. Et sunt duo dicta scõm ibi sane. Casus lrãlis. Quia quidã pro lnĩa docẽdi pecuniã exigebãt. precipit papa vinconẽsi epo vt taliter, puideat ne pro lnĩa docẽdi in pocbia sua aliqd exigaꝫ aut ẽt, pmittaꝫ: ꝛ si postea solutũ aliqd fuerit illud faciat restitui: ꝛ si aliqd, pmissuz fuerit faciat remitti, pmissuz appel. cessante: qz scriptũ est gratis accepistis gratis date. scõo dcit q si aliqs distulerit instituere magistros in locis cõgruis: liceat huic epo ap. pos. ad instructionẽ alioꝝ ibi preficere viros ad boc idoneos. Ber. Nõ prio ex tex. q epis loci supplet negligẽtiã alioꝝ prelatorumz nedũ in cõferendis beneficijs sed ẽt instituẽdo magistros i eoꝝ ecclesijs. Scõo nõ in fi. q magister dz esse, puidus ꝛ discretus sed dic vt dixi in. c. precedenti ꝛc. Sz quero nunqd possit scholaris se obligare ad intrãdũ sub certo doctore. doc. cõiter dicunt q nõ. nã vr turpis, pmissio cũ multũ valeat affectio doctoꝝ ꝛ modus tradẽdi. vnõ facilius data ẽt equalitate sciẽtie quis, pficiet sub vno qz sub alio. facit l. i. §., pinde. ff. de vari. ꝛ extraordi. cogni. Nunqd aũt doctor cõmittat vsurã mutuãdo pecuniã scholari vt intret sub eo qui aliqñ nõ erat intratur⁹. dicã in. c. in ciuitate. j. de vsuris. Scõo queriꝫ nunqd exigẽs pecuniã a clerico volente ire ad studiũ pro licẽtia tradenda cõmittat simoniã. Inn. q nõ lz male faciat sed nibil allegat. Sed Hosti. vr sentire ꝛium per nõ. in. c. penul. j. eo. ꝛ facit. c. ad nrãm de simo. Et satis põt dici boc esse quasi simoniacũ ꝛ nõ stricte vt nõ. fuit in simili. s. c. primo. In glo. i. in fi. idẽ Innoc. dũ tñ ille qui soluit sit idoneus. Tancre. dicit q ex parte recipiẽtis fuit cõmissuz crimẽ cõcussionis cũ ꝓpter superioritatez exigit banc pecuniã quasi ab inuito. facit. i. q. i. iubemus. ꝛ c. ꝙcussionẽ. nõ tñ sm eũ cõmittit simonia cũ nõ sit istud officiũ spirituale. sed ꝛium tz vin. j. c. pri. sed põt dici vt ibi dixi. In glo. fi. ibi de ꝙcess. preb. nulla. vr glo. sentire per bãc allegatõez q isti prelato daꝫ tps semestre ad istituendũ magistrũ quo elapso deuoluit prãs ad superiorẽ si est i beneficialibus. sed Jo. an. ꝛ alij cõiter tenẽt boc esse arbitrari uz ꝛ dz precedere monitio ad boc qõ notat glo. fi. in. c. apostolice de re iudi. li. vj. ꝛ nõ. in. c. ex parte de ꝙcess. prebẽ. Et nõ bene boc dcũ q vbi nõ prefixo tpe deuoluit ad aliũ potestas aliqd agendi, ꝓpter negligentiã dz ad ꝙuincendũ negligentiã precedere monitio tene menti.

q **Uanto.** Pro lnĩa docendi pecunia exigi nõ dz ẽt si hoc babeat ꝙsuetudo. Primo ponit factũ dãnabile. scõo penã apponit ibi qui vo. Casus lrãlis. Cõsuetudo erat in ecclesia gallicana q magistri scholarũ sine certo precio alicui docẽdi lnĩam nõ cõcedebant. Papa volẽs illã prauã ꝙsuetudinez extirpare que de radice cupiditatis, pcedit:, pbibet sub anathematis interminatõe vt qcunqz idonei fuerint regere scholas sine molestia ꝛ exactione aliqua pmittant: ꝛ si quis hmõi, pbibitiõis fuerint transgressores officijs ꝛ dignitatibus spolient. Ber. Nõ primo ex tex. ibi ꝛ dignitatẽ assumunt ꝛc. arg. q doctoratus est dignitas ꝛ ꝓcor. qõ habetur in proemio. C. ibi magisteria dignitate ꝛc. nõ tñ tex. pos se intelligi q nõ loquaꝫ de doctoribus sed de bis qui in quibusdã ecclesijs ꝙsequunt certũ officiũ docendi ꝛ appellant magistri scholariũ ꝛ in quibusdã ecclesijs reputaꝫ dignitas ꝛ pro boc facit tex. ibi de vestris ecclesijs extirpata ꝛc. bartñ in. l. ex eo. ff. de mili. test. vr ꝙcludere q nec miles nec doctor dicaꝫ babere dignitatẽ. Sed aliud dixit in. l. fi. C. de iudeis vbi ꝙcludit iudeũ nõ posse effici doctorẽ cũ doctoratꝰ sit dignitas de quo ẽt per eũ in prima ꝙstitutõe. ffoꝝ. ꝛ i. l. i. C. de nouo co. cõponẽdo. Et satis dici põt q doctor saltẽ legis incõtinẽti cũ incipiat dicaꝫ babere dignitatez maxime ex eo probaꝫ qz bz a lege iurisditõem ordinariã super scholares. vt in auc. babita. C. ne fi. pro pa. Et si ꝙtinuat lecturã per. xx. annos acquirit maiorẽ honorẽ. s. dignitatẽ comitatus. vt in. l. vna. C. de, pfes. q in vrbe ꝙstãtino. li. xij. Et ex bis infero q doctor maxime q diu legit est preferẽdus militi qui in veritate null i dr̃ habere dignitatẽ vt nõt bar. in prealle. l. ex eo ꝛ maxime loquẽdo de militibus nr̃i temporis q non sunt veri milites. vt nõ. in. l. i. C. de iuris ꝛ fa. igno. Sed turba doctoꝝ ꝛ in quibusdã ingens inopia faciꝫ ꝓemptibiles vt in simili dicit tex. xciij. di. legimus. Ultimo põt adduci iste tex. i ar. pro illa opi. q in quolibet loco vel in qualibet ciuitate possunt constitui studia lrãruz ꝛ nõ tñ in ciuitatibus regalibus. de quo tñ in proemio. ffoꝝ. ꝛ plenius dico i. c. me de cle. nõ resi. In glo. pe. i fi. ꝛ idez tenẽt cõiter doc. nã vt dixi. s. c., pr. talis cuz alio, pficeret q cũ eo forte pp ineptitudinẽ legẽdi nõ, pficeret iste profect⁹ impediri non debz.

q **Tia nonnullis.** In qualibet cathedrali ecclesia vel alia in facultatibus sufficiẽri dz a prelato vel capitulo vnus magister eligi cui redditus vnius prebẽde debẽt assignari. In metropolitana vero eccleſia ẽt eligi dz tbeologus ꝛ si ad grãmaticũ ꝛ tbeologũ nõ sufficit puideat ipsi tbeologo ex redditibus sue ecclesie ꝛ grãmatico faciat, puideri in aliqua ecclesiaꝝ sue ciuitatis vel diocesis. b. d. Et primo ponit antiquũ ꝙsilium qõ scõo inouat ꝛ supplet ibi verũ. Casus lrãlis. Statutũ fuit in lateran. ꝙci. q in vnaqaqz cathedrali eccl̃a istitueret magister q pauperes clicos gratis doceret. Sz qz illud male obſuabãt ꝙciliũ gnãle illud ꝑcepit obſuari adijciẽs vt nõ solũ i cathedrali sz ẽt i qlibet alia vbi facultates sufficiũt ꝙstituat mgr idone⁹ a ꝑlato cũ capl̃o. seu maiori ꝛ saniori ꝑte capli ꝛ i metropolitana eccl̃a tbeologus ꝙstituaꝫ q sacerdotes ꝛ alios in sacra pagina doceat ꝛ i alijs q ad curã ꝑtinẽt aiaꝝ. ꝛ cuilibet mgrorꝝ a capl̃o assignent, puer⁹ vn⁹ ꝑbẽde ꝛ ꝑ tbeologo a metropolitano tantũdem nõ tñ q, ꝓpter boc efficiaꝫ canonicus sz tãdiu reddit⁹ ipsos ꝓcipiat qz diu ꝑstiterit i docẽdo. q si forte metropolitana eccl̃a de duobus grauet,

theologo prouideat ⁊ grāmatico faciat in alia siue ciu itatis eccclesia prouideri. Ber. Nō p ex tex. q nō solū in cathedrali eccl'a sz ēt in qualibz collegiata dz institui magister dū tñ illa eccl'a ad hoc sit sufficiēs.. Duo ergo requirunt vt in eccl'a inferiori instituat magister vt q ad h sufficiat ⁊ q sit collegiata. nā ex quo tex. dicit illū eligendū ⁊ per prelatū ⁊ per capitulū eccl'e. satis innuit h debere fieri i eccl'esia collegiata ⁊ hodie, puisuz est vt ēt in monasterio istituat talis magister qui doceat monachos in primitiuis sciētijs vt sic non desit eis oportunitas in alijs, p ficere vt in cle. ne in agro de sta. re. nō solū monachi debēt in grāmaticalibus insistere sz ēt in alijs principaliorib⁹ sciētijs eis tñ nō iterdictis vt satis innuit tex. in. d. cle. ne in agro. ⁊ idē, pbat in. c. sic viue. ⁊ c. si clericatus. xvj. q. i. vbi hieronymus hortat monachos vt longo tpe studeāt q possint postmodū docere. Et ex his infert ad qōnē nū qd mōach⁹ seu alius religiosus possit assumi in magistrū. ⁊ p arguit Host. q nō per. c. monachos xv. q. i, vbi dī q nō hz offiū docēdi. Itē boies disparis, p fessionis nō sunt coniungēdi. xvj. q. vij. in noua. ⁊ i cle. i. de elec. Itē ob. tex. xvj. q. i. nemo pōt. vbi dī q nō pōt insistere pariter diuinis obsequis ⁊ in monastica regula ordinate p sistere. Sz his nō obstātibus ꝓcludit Host. ⁊ Jo. an. post eū q aut se igerit ⁊ repellit. aut assumit p hūmōdi prātē cū licētia superioris ⁊ admittēdus est p. c. doctos. ⁊. c. moderamie ⁊. c. sunt nōnulli. xvj. q. i. vbi pz q si, pmouet ad ecclam secularē licite pdicat ⁊ oia sacra ministrat. Itez ⁊, pmouet ad hoc offiū docēdi q̄ redūdat in vtilitatē tot⁹ eccl'e vniuersalis. vt. j. c. fi. vbi pulcher tex. Nec obstāt iura in ꝓriū allegata. nā. c. monachos loquit qñ nō est assumptus ad officiuz docendi p hūmōdi prātē. c. in noua loquit de ꝓria, pfessione. ⁊ hi oēs magistri tēdunt ad vnū. s. ad docēdū vnō eoz studia nō sunt diuersa. nā videmus q in eadē vniuersitate sunt diuersoz boium corpora diuerse genera. ⁊ boies ēt diuersaz sciaz faciūt vnū corpus vt videmus in canonistis ⁊ legistis Itē in clericis qui ꝓstituūt vnā vniuersitatē respectu studij Nec ob. c. nemo pōt. q̄ in eodē tpe nō pōt insistere diuersis sed diuersis tpibus sic. Itē vide glo. in. d. c. nemo pōt. que per illū tex. dicit q cū religiosus, pmouet ad eccl'am secularem nō tenet obseruare austeritates regule. ⁊ certe magis pficit eccl'e vniuersali doctor in legēdo q̄z simplex curatus in sacra ministrādo q satis euidēter colligit in. c. cū ex eo. ō elec. li. vj. vbi pp sciam capescēdā dispensat cū curato vt p septēnū possit se absentare. ad idē. j. c. pr. Si g religiosus pōt, pmoueri ad curā ergo potius ad offiū docēdi ⁊ maxie sciam que hz in se pietatē. In gl. i. i fi. de hac mā vid bo. glo. i. c. de gbusdā. xxxviij. di. Et Hoss. h tz q doctores iuuenes nouiter icipiētes legere nō debēt facere collectā q pot⁹ docēt vt doceant ⁊ inuitāt anteq̄z inuitent. Sz doctores antiq licite collectā petūt. Host. dic q si doctor nō eget nō dz collectā facere sed si eget est a diuitib⁹ sua necessitas releuāda. dicit tñ se nunq̄z feciss collectā pp sui sustētatōez Jo. an. ꝓcludit q nouitij nō exigūt collectā. Antiqui vo q bus salariū cōstitutū est a scholaribus illius loci vl a paupibus nil exigere debēt nec ēt a diuitibus nisi egeāt. Sz si nō est eis ꝓstitutū salariū tūc pñt a diuitibus petere. Ego concluderē aliter hāc mām. vz q aut in loco est ꝓsuetudo vt fiat collecta aut nō. p casu q̄z tūcunq̄z sit salariat⁹ pōt collectā facere ſm ꝓsuetudinē loci vt i. l. q si nolit. §. mācipia. ff. de edi. edic. ⁊ facit. l. si fundus. ff. de euic. ⁊ q nōt Bar. i. l. nemo est qui nesciat. ff. de duob⁹ reis. a paupib⁹ tñ non puto aliqd exigēdū. ar. xlvij. di. i. c. sicut. Scōo casu qñ nō apparet de ꝓsuetudine ⁊ tūc subdistingue q aut magistro, puidet de beneficio vt h dī ⁊ iste pōt a diuinbus nō tñ clericis ⁊ illius ecclesie premiū laboris exigere q̄ beneficiū tñ constituit pro clericis illius ecclesie ⁊ alijs pauperibus ergo alios docere gratis nō tenet. ⁊ in hoc casu saluat dcm hui⁹ gl. Aut doctori ꝓstituit salariū ō publico, put hodie cōiter fit i italia in studijs gnālibus. ⁊ tūc puto q nihil petere potest a gbuscūq̄z ēt diuitib⁹ q̄ salariū eis statuit vt nō solū doceāt indigenas sed ēt forēses vndecunq̄z, pficiscētes. imo hodie solēt eligi poti⁹ vt ꝓfluāt forēses q̄z pp indigenas. nō ergo salariū qō hodie prefigit est ita restrictū ad certas psonas sicut, puisio hui⁹. c. ex quo. n. simpl'r ꝓducit ad legendū dz legere ⁊ quoscūq̄z docere alio premio nō exacto. Nec ob. si diceret q h salariū succedit hodie loco, puisiōis h⁹. c. ergo dz eodē iure cēseri. ar. eoz que nōt Inno. i. c. ex rōe de ap. ⁊ per gl. nō. in. l. fori. C. de aduo. diuer. iudi. que fingit dic q salariū receptū per aduocatū a partibus succedit loco salarij qō pcipiebāt olim a publico ideo dz cēseri eodē iure vt sit quasi castrēse q̄ dico q in vitate istud salariū nō succedit loco, puisionis. h⁹. c. imo diuersa est rō in vtrisq̄z. nā hic ecclesia, puidet sic vt tenet pauperibus ⁊ clericis illi⁹ ecclesie de diuitibus se nō ipedit. xij. q. i. videtes. Sz hodie salariū statuit doctoribus vt forēses ꝓfluāt ad ciuitatē bonificādā ⁊ ampliādā ⁊ famosaz reddēdā que rō plus vēdicat sibi locū in diuitibus q̄z in paupibus. In glo. fi. ibi expectet quousq̄z vacet ⁊ c. doc. h ꝓcludūt aliter q donec vacauerit pbēda dñt canonici ꝓtribuere de suis prebēdis. ar. in. c. fi. de bis que fi. a maio. p. c. ⁊ credere q h possent ⁊ deberent facere si eis reddit⁹ sup sunt nō tñ vigore h⁹ ꝓstōnis. q̄ ista ꝓstitutio intendit vt prouideāt de pbenda eccl'e ⁊ nō de singulis qō innuit iste tex. dū dicit q pp adeptōez isti⁹ pbende nō efficit canonic⁹. procedit g decisio gl. quo ad terminos h⁹. c. sed dcm doctoz procedit de honestate ⁊ fm q habet i illo. c. fi. In ea. glo. ibi modicū pōt expectare ⁊ c. ⁊ pro h vltio ē tex. in. c. si tibi cōcesso. de pb. lib. vj. Et in fi. gl. dicit Host. q licite pōt interuenire h pactio. q̄ scia est quid spūale ⁊ spūale cōmutat cū spūali. vt i. c. ad qōes de rep mu. qō satis plz ⁊ facit. s. de simo. c. ex insinuatōe ⁊c.

Super specula. Prelati ⁊ capla ad studia theologie scholares dociles trāsmittere tenent q in absentia redditus pbendaz suaz ⁊ bnficioz p quenniū integraliter pcipiēt ⁊ si, ppij reddit⁹ ad sustentatōez studij eis nō sufficiūt dz plat⁹ cū capl'o eis, puidere. Magri vo donec docuerint integre pcipiūt fruct⁹ bnficioz suoruz h. d. p ponit statutū antiquū qō scdo addendo corroborat ibi statuētes ⁊c. Casus lr'alis. Qō statutū fuit p pci. gnāle i. c. pcedenti de mgr'is theologis pcipit Jo. inuiolabil'r obseruari statuens ne pp raritatez mgroz se forsan possint aliq excusare vt ab ecclesiaz prelatis ⁊ capl'is ad theologie studiū aliq docibiles destinent q cū docti fuerit alios post modū instruāt ⁊ iformēt: qbus si, pprij eccl'astici, puentus nō sufficiūt plati ⁊ capla necessaria subministrent. In fi. dicit q docentes i theologica facultate ⁊ studentes i ipsa itegre p annos. v. de lnia se. apo. pcipiāt bnficioz ⁊ pbendaz sua rū, puent⁹: nō ob. ꝓria ꝓuetudine vel statuto cum denario fraudari non debeant in vinea domini operantes. Ber.

Nō p ex tex. q deputādis ad studia lraz nō dz obstare nā. nihil decet in hac vita ꝑ nām. vñ nō est ꝓtēdendū aduersus nām. sed gsq̄z ad studiū mācipādus est, put patit ingeniū ⁊ nā sua expostulat ad qō multū deberēt attendere pentes scholariū ne se ⁊ filios inanib⁹ sumptib⁹ ⁊ laboribus vexent. Scōo nō. q per sciam qs eternitatez ⁊ ppetuitatē acqrit i h seculo. vñ dī doctor fulgere. nā sicut splendor firmamenti suis radijs illuminat totam terram ita vir litteratus sua scientia illuminat mundum. vt in auc. habita. C. ne fi. pro pa. ⁊ dī splēdor firmamēti q̄ sicut firmamētū sp manet pp memoriā pstite scie ⁊ q̄ instruit multos discipulos q merebunt ascēdere ad cathedrā ⁊ cōseruare famā sui doctoris. tenet. n. scholaris q̄z tū pōt defendere opi. sui mgri sicut fecit iurisc̄sult⁹ in. l. qd tñ. als est. l. seqns. ff. de arbi.

Nō q magis āplū priuilegiū hñt docētes q̄z adiscētes q̄ docētes q̄z diu docuerint pcipiūt in absitia fruct⁹ suoruz bnficioz sz adiscētes p qnquēniū tñ. ⁊ est rō q̄. j. qnquēniū bene studēdo psumit q qs debeat ēe, puect⁹. vltra q illud tps nō vī excusandus pp studiū. sz doctor i docēdo sp promouet vtilitatē eccl'e vīs. Altio nō q ifistētes i scia cessēda dicunt coroboratores ad profectū eccl'e vīs facit c. cū ex eo de elec. li. vj. In gl. i v. docibiles. i. habiles ad

docẽdũ.dicit Jo.an. sup tex. q; meli⁹ diceret dociles q; sciẽ tia est docibilis hõ docilis. Et aduerte q; gl. intelligit q; debẽt isti eẽ apti ad docẽdũ alios. sz pót itelligi tex. de aptis ad adiscẽdũ q; de scholarib⁹ loqr ⁊ nõ de doctorib⁹. vel p̃t dici q; debẽt eẽ apti ad adiscẽduz q mittunt vt alios possint docere. Et i fi. gl. h̃ pót ꝓcedere i bis q iã fuerũt electi sz nõ electis nõ vī data facultas aliqd petẽdi. sz iudex ex offõ dz cõpellere ꝑlatos ad mittẽdũ dociles. Jn gl. i v̈. q; qn qz ānis i fi. Nõ p̃ ex gl. q; maiori tpe debẽt eẽ i studio illi q postea volũt docere alios q; debẽt eẽ magis ꝓuecti. sz quo ad tex. nr̃m gl. pót ipugnari q; cũ mittunt h̃ dociles citi⁹ ꝓficiẽt ipi i qnq̃nnio qz alij i duplicato tpe q; igeniũ supplet tps i bñ studẽtib⁹ vt dic̃ gl. i. c. tũ ex lr̃is de i ite. resk. ⁊ mẽs lr̃e vī ista vt docẽtes ꝓcipiãs fructꝰ qz diu docuerit nisi ex cā fm doc. reuocent ad eccl̃az. sz scholares siue sint missi siue nõ bñt h̃ ꝑuilegiũ ꝙ qnquẽniũ. nã ista determiatio ꝑ quq ānos ⁊c. dz determiare oia ꝓcedẽtia nõ ea q̃ bñt spãlẽ õter minatõez. docẽtes. n. bñt h̃ suã determinatõez q; qz diu docuerit ⁊c. iõ nõ determinant ꝑ cl̃az gnãlẽ i fi. posit̃a. vt in. c. cũ dilecti de dona. ⁊ qõ ibi nõ. ⁊ hic nõ ob. c. iqsitõis allega tũ h̃ i gl. ꝙ ꝓrio. Jn gl. i v̈. de lnia i fi. pót dici fz doc. q; si est ꝓtẽtio iter ꝑlatũ ⁊ capl̃z an trãsmittẽdi sunt dociles q; tũc expectãda est lnia superioris. Et i fi. gl. q̃ro q gaudeãt h̃ ꝑuilegio. So dicit h̃ Host. ⁊ cõiter alij doc. q; studẽtes i theologia i studijs gnãlib⁹ nõ aũt i villis seu castris. vt i. c. tue. s̃. de cle. nõ resi. Jtẽ nõ sufficit morari i studio sz q; dẽt opã vt adiscãt. xvj. q. i. gnãlr. Et sz qñ qz diuertãt ad curiã romanã vel ad aliũ locũ gaudẽt tñ ꝑuilegio ex quo bñt aĩuz redeũdi de pe. di. i. diuorniũ. Jtẽ dz q; nedũ i scholis sz ẽt i domo studeãt i theologia. vñ dic̃ hosti. q; si qs i scholis audiret theologiã ⁊ p⁹ redirũ scholaz bret baccalariũ i domo qui sibi legeret ius canonicũ vel ciuile nõ gauderet h̃ ꝑ uilegio. Et q; h̃ sentiũt h̃ doc. q; studẽtes i iure ciuili vel ca nonico nõ gaudẽt h̃ ꝑuilegio vt ꝓcipiãt fructꝰ i abñtia. Sz ꝓriũ tz archi. i. c. ij. de ꝑui. i. vj. ⁊ i. c. de qbusdã. xxxvij. di. qz i ꝑal. c. ij. loquit̃ idistincte. hũc articulũ lati⁹, psequor i. c. tue pal. ⁊ ibi sequor opi. q; saltẽ i iure cãonico studẽtes dñt br̃e h̃ ꝑuilegiũ. nã, pmouẽt vtilitatẽ nedũ, ppie eccl̃e sz ẽt ec clesie vl̃is q̃ ad sui regimẽ idiget viris lr̃atis nedũ in theolo gia sz ẽt in iure cãonico vt i. c. cũ ex eo. de elec. li. vj. ⁊ i. c. i. de ꝓfang. ⁊ affi. tex. ẽ. s̃. c. pr. vbi dr̃ q; sacerdotes debent adiscere ea maxie q̃ ꝓcernũt curã aiarũ. ⁊ ꝓmouẽres nedũ vtilitatẽ eccl̃e ꝓticularis sz ẽt vlis bẽnt̃ ꝓ residẽtib⁹ vt pos sit ꝓcipe fructꝰ bñficiorũ suorũ i abñtia. ꝙ h̃ bo. tex. i. c. di lect⁹. ⁊. c. ad audiẽtiã. ō cle. nõ resi. fac̃. c. cũ expediat ō cle. li. vj. vñ ad tex. istũ supplerẽ maxie. An ãt isti studẽtes pos sint vẽdere fructꝰ bñficiorũ ꝙ qnquẽniũ ⁊ i ꝑncipio ꝓcipere pẽsionẽ totiꝰ tpis. doc. h̃ q; nõ. qz tex. iste ꝓmittit q; ꝙ quin quẽniũ ꝓcipiãt fructꝰ in abñtia debẽt ãt capi ãnuati. Quid ãt si h̃ faciũt nũqd succesſor teneat̃ stare ꝓctui. dcm̃ fuit i. c. fi. s̃. ti. ꝓri. vide ibi ⁊c.

De iudeis ⁊ sarracenis ⁊ de eorũ seruis. Rubrica.

Supra visuz est de his qui spũm scũm ꝑ simoniã vẽden do blasphemãt ꝓsiter submittit de his qui deũ deboorant male colẽdo ⁊ iudei ⁊ sarraceni ⁊ de his auctor tractaturus submisit ẽt ō eorũ seruis. Et aduerte qz serui dicunt̃ stricto modo carẽtes libertate. sz largo mõ ẽt seruiẽtes ꝓ merce de vt famuli dicunt̃ ẽt serui a ꝓuiẽdo. ⁊ de vtrisqz tractat̃ in h̃ titulo. Et dicunt̃ iudei a tribu iuda. qz illa trib⁹ erat ꝑstan tior ceteris. Sarraceni vo dicunt̃ a sarra vxore abrahe. sed poti⁹ deberent dici agarenei ab agar: q̃ fuit ancilla abrahe ex qua descenderũt sarraceni ⁊c.

Resenti. Si seru⁹ a iudeo emptus cã mercimonij fact⁹ est vel fieri
p desideratꝝ xp̃an⁹. ꝙ. xij. solidis redimi. Et p̃ ponit ꝓstõez de baptizato vel baptizari vo lẽte. Scõo ei⁹ cãz ibi qz. Casus lr̃alis. Ju dei retinebãt seruos xp̃ianos: statuit ꝓcilium istud q; de cetero iudei seruos xp̃ianos nõ retineãt sz liceat xp̃iano datis. xij. solidis ꝓ quolibz mãcipio ipz redime re siue ad libertatez siue ad ꝓuiendũ sibi: ⁊ si seru⁹ iudei xp̃i anus fieri desiderat ⁊ nõ ꝓmittit idẽ fiat qz nepbas ẽ iudeũ i seruitutis vīculis retinere illũ quez xp̃s sanguĩe suo rede mit. Ber. Nõ ꝙ ex tex. ibi, ꝙ quolibz bono mãcipio ⁊c. q; istud ꝓciũ. xij. solidorũ statuit̃, ꝙ mãcipio bono. est g̃ istõ supmũ ꝓciũ. si g̃ mãcipiũ nõ est ita bonũ nõ debẽt tñ ꝓciũ.

Nõ scõo xp̃ianũ posse emere suũ xp̃ianũ tñ ad ingenuita tez. i. vt, ducat eũ ad igenuitatez. s. vt nõ sit astrict⁹ vīculis alic⁹ seruitutis ⁊ pót emere ad seruiendũ sibi. Tertio nõ q; iude⁹ nõ pót br̃e seruũ xp̃anũ. siue erat xp̃ianus tpe em ptõis siue p⁹ emptõez fuerit fact⁹ xp̃ianus vel desiderat fie ri xp̃ianus. Sz ꝓ tex. ⁊ pdcã op. de. c. i. de na. ex li. ven. ⁊ insti. de inge. i ꝓin. ⁊ in. c. i. de pur. ca. nã ingenu⁹ dr̃ ille q; stati cũ nascit̃ liber est. g̃ iste q fuit seru⁹ nõ pót, ꝓduci ad in genuitatẽ. So. igenuitas capit̃ hic largo mõ ⁊ ille sit igenu us quo ad cõmoditatẽ ⁊ oẽm effectũ vt ẽt iusꝓnat⁹ in eo nõ retineat̃. Jn gl. i. in ꝓin. nõ ex gl. ⁊ ex iuribus alle. in ea q; nõ solũ, ꝓhibet̃ xp̃ianus seruire iudeo. sz ẽt, ꝓhibet̃ co habitare. vñ nõ debẽt simul cõmorari i eadẽ domo imo eui tãda sunt ꝓsortia iudeoz. vt i. c. sepe alle. i gl. qz maloz cõ sortia sepe bonos corrũpũt vt ibi dicit tex. nec dz a iudeis recipi medicina nec debem⁹ cũ eis esse in balneo vel lauari. vt in. c. nullus alle. i glo. Et ex his ifero ad qõnẽ de qua als fuit interrogat⁹ nũqd fit ꝓmittẽdũ iudeo itrare scholas xp̃ianoz cã adiscẽdi. ⁊ per iura supius allegata vī saltẽ de ri gore q; nõ. qz ibi ꝓbit̃ ꝓsortiũ ⁊ q̃d i cohabitatio. nã si, ꝓhi bet̃ sola balneatio vbi est cohitatio tpalis ⁊ q̃si momẽtanea sorti⁹ dz, ꝓhiberi igressus scholaz vbi inter scholares ꝓbit̃ nedũ ꝓsortiũ sz ẽt intrinseca amicitia. ⁊ qz iuuenes bñt ānos etatis molles de facili possent subuerti ex astucia ⁊ pfidia iu deoz ꝓsuetudo tñ bz ꝓriũ. tñ illud est vez q; iudei nõ debẽt doctorari qz cum doctoratus sit dignitas vt dixi in. c. quã to. s̃. ti., pri. nõ cadit in iudeũ. vt. j. e. c. cũ sit. nõ. Bar. in. l. fi. C. de iude. Jn gl. ij. in fi. sed distingue latius. aut iste ẽ seruus vernaculus. i. natus ex ancilla iudei. aut est seru⁹ em pticius. Primo casu si est vel desiderat fieri xp̃ianus statim eripit̃ in libertatẽ nullo dato precio. l. deo dabis. C. de epi. ⁊ cle. Aut est seruus empticius ⁊ tunc aut erat xp̃ianus tpe emptionis ⁊ statiz est liber qz iudeus nõ pót br̃e cõmertũ xp̃iani. liij. di. mãcipia. Aut nõ erat xp̃ianus tpe emptiõis lz postea effectus sit xp̃ianus. ⁊ tũc aut fuit emptus a iudeo vt sibi seruiret ⁊ statiz eripit̃ in libertatẽ cũ efficit̃ xp̃ianus nullo dato precio. vt. liij. di. fraternitatẽ. Aut seru⁹ fuit em ptus cã mercimonij ⁊ si nõ fuit expositus venalit̃. j. tres mẽ ses statim eripit̃ in libertatẽ nullo dato precio. ex quo vult effici xp̃ianus. vt in. c. fi. j. e. Aut fuit expositus venalis. j. tres menses ⁊ bz locũ iste tex. vt redimat̃. xij. solidis. ꝙ p̃ dictis vide bo. glo. liij. di. in. §. h̃ tunc obseruandũ. de boc nõ. in. c. fi. j. eo. Sed querit̃ de quibus solidis intelligat̃ ista lr̃a. Et ꝓclude q; dz intelligi de aureis fm ꝓsuetudinez loci. ⁊ olim. lxxij. solidi ꝓstituebãt vnã libr̃ã auri venetorũz seu florentinorũ. vt in. l. quotiens. C. de suscep. ⁊ archi. lib. xj. bodie vero isti aurei venetorũ seu florentinorũ non sunt tanti ponderis sed solidi. xcvj. faciunt vnã libr̃ã auri. vnde nunc esset inuestigãduz nunquid debeãt dari. xij. aurei cur rentes ⁊ vsuales. an vero habito respectu ad illã antiquam monetã que erat maioris ponderis q̃z nunc. Jn glo. iij. ibi. §. dñs. Nõ. gl. qz tñ, pbat̃ a filĩ sicut. n. seru⁹ dat⁹, ꝙ no xa. i., ꝙ delicto eripit̃ in libertatẽ auxilio ꝓtoris si nouo dño ꝓciũ attulerit. vt i. §. dñs. all̃. in glo. ita ⁊ iste dz eripi i liber tatẽ dato ꝓcio cũ h̃ ẽt cõcurrat fauor xp̃ianitatis ⁊ facit. l. fi. C. de capti. Jn ea. gl. ibi loc⁹ erit gratificãtõi. ⁊ dicit Jo. an. q; eps dz eligere idoneiorẽ. vt in. c. cũ aũt de iurepa. ⁊ i l. si plures. ff. de accu. facit. c. fi duobus. de rescrip. lib. vj. ⁊ est semp eligendus qui meliorẽ offerret cõditõez. ⁊ ideo si vnus vult emere vt, ꝓducat in libertatez. alius vt sibi seruiat per aliqꝫ tps primus ꝓferendus est qz potior est eius cã ar. in prealle. c. si duobus.

m **Multorum.** Judeus xp̄ianū i seruū bre nō pōt. i ascripticiū vo bre pōt. Et sūt duo dcā. 2m ibi si vo. Casus lr̄alis. Querebat a do. pa. vtr̄ licer3 iudeo xp̄ianū mācipiū i suo dn̄io retinere. Et rn̄det q̄ nulli iudeo lz xp̄ianū mācipiū i suo dn̄io retinere: lz si q apud eos iueniunt liber tati donent. scdo dic̄ q̄ originarij q i possessionib⁹ iudeorū sunt q colēdis terris eor̄ diuti⁹ adheserint q̄uis liberi sint ad colēda rura illor̄: iura sua eis exhibeāt 7 nihil ampli⁹ ab eis exigāt. 3° dic̄ q̄ si aliqs iudeor̄ aliquē de originarijs suis vel colonis ad aliū locū trāsferre voluerit vel in seruitio suo secū retinere ius colonariū qō hz i eo amittat. Ber. Nō p̄ q̄ lz inde⁹ nō pōt bre xp̄ianū i suū pōt tm̄ bre originariū seu ascripticiū. Et dr̄ originari⁹ q ē nat⁹ ex obligatis 7 ascri ptis ad colēdū certas possessiōes ita q̄ nō p̄sit ide recedere deserēdo possessiōes. de his vide gl. luij. di. gnālis. 7. C. de agri. 7 cēn. p to. li. xj. Itē nō q̄ isti ascripticij sunt liberi lz te neant ad certa suitia. Itē q̄ nō tenent dn̄is vltra ea q̄ in iu re exp̄ssa sunt vel q̄ 2sueuerūt exhibere. Jn gl. ij. ibi non repellant a trimis actib⁹. Et ex h̄ infert q̄ p̄sit 2dere testm̄. 7 vide nō. i Spe. i ti. de istru. edic. §. cōpēdiose circa prin.

Jn gl. i v̄. diuti⁹ in fi. dic q̄ illa. l. vltia loq̄t de libertate 2 q̄z ex tēpore nō p̄scribit. Sz iste tex. 7 alia iura allegata in gl. loquunt in iure colonario qō ex tpe p̄scribi pōt q̄ vt. s. dixi isti coloni retinēt libertatē lz ad aliq̄ suitia teneant prestanda dn̄is predioru3 incole. Abbas.

i **Judei.** Judei antiqs synagogas retinere p̄sit nouas erigere nō p̄sit 7 synago ga apud iudeos idē est q̄ eccl̄a apud nos. 7 sy nagoga grece latine interpt̄at 2gregatio q̄ ibi se 2gregāt. sz nos appellam⁹ eccl̄az grece latine idē est q̄ 2uocatio 7 nr̄m vocabulū est p̄stātius illo. nā cōuenit ēt pecori bus illud q̄ 2gregant 7 ide dr̄ grex q̄ 2gregant de his p archi. de 2se. di. i. eccl̄a. Sarraceni vo appellāt mesqtā vi⁹ gl. cū tex. in cle. i. e. ti. Nō q̄ dispō vtās aliqd de nouo acquirere nō vetat iaz acquisitū retinere de quo vide tex. la tiorez in. c. 2suluit. j. eo.

q **Alia super.** Breue est vl pōt sic sūma ri. Jn die veneris scā non lz iudeis tenere bostia vel feneſtras aptas 7 vo cat illa dies palceue. q̄ iudei in die veneris solēt parare escas p̄o die sabbati 7 dr̄ parasceue ab apparatu ci borum vel escarū 7c. Abbas

i **Judei.** Excōicari debēt xp̄iani q̄ in domo seruitūt iudeis vl sarracenis siue pa ganis 7 p̄ncipes seclares excōicari ōbēt q̄ inde os baptizatos suis bonis spoliare p̄sumūt. b. d. 2° ps ibi fiq. Casus lr̄alis. Dr̄io dr̄ q̄ iudei siue sarracēi xp̄ianas mr̄es nulla ō cā secū dn̄t bre 7 qcūq̄z xp̄ian⁹ cū his bitare p̄supserit excōicet. Scdo dr̄ q̄ si aliq̄ iudei vel sarra ceni deo ispirāte ad fidē xp̄ianā se 2uerterint a possessioni bus suis nullatenus expellant cū, ꝓpter h̄ melioris debeāt ee 2dūōis q̄z ante fidē receptā. si aūt secus fcm̄ fuerit preci pit pa. ptātibus loco⁹ vt portionē hereditatis sue 7 oīum bonorū suorū ex integro faciāt eis exhiberi. Ber. Nō p̄ q̄ idistincte, phibet h̄ cohabitatio cū iudeis, p h̄ bo. tex. j. eo. ad h̄. 7 ibi dicā. Nō scdo q̄ iudei 2uersi ad fidē nō pdūt eor̄ bona nec tenent illa distribuere i paupes 2 cōem opi. vulgariū sz inualuit illa opi. q̄ iudei bn̄t vt plurimuz bona ex vsuraria p̄auitate acqsita 7 talia tenent dimittere. q̄ nō dimittit p̄cm̄ nisi restituat male ablatū. j. de vsur. c. cū tu. Sz iste tex. intelligit de bonis iuste acqsitis, p h̄ de 2se. dis. iiij. iudei. nā ēt exītes iudei licite bn̄t rerū dn̄ia dūmō iuste acqsita vt nōt Jnno. de voto. qō sup bis. Ultio nō q̄ iu dei nō pdūt agnatōez post 2uersiōez ad fidē. vñ dn̄t succe dere suis attinctibus 7 parētibus sicut p̄. nō. n. dn̄t esse dete rioris 2dūōis 2uersi ad fidē q̄z q̄do erant in infidelitate.

Jn glo. in v̄. p̄mittit m fi. dic idē m filibus casibus. nā isti casus positi sunt h̄ cā exēpli. vide qō nōt Jnn. in palē. c. qō sup de voto 7 ibi ponit quā inrisdictōez bēat eccl̄a in infide les. Jn glo. in v̄. excōicatōis ibi iudex secularis est negli gens h̄ intellige vt nō. de fo. cōpe. c. lz

i **Ta quorūdam.** Christiani dese rētes sarracenis merces, phibitas vel in ipor̄ nauib⁹ nauigātes excōicādi sunt 7 reb⁹ ipor̄ priuādi 7 efficiunt ca pitētiū serui. p̄ ponit duplicē xp̄ianor̄ excessum. scdo tripl punit ibi tales. Casus lr̄alis. Quidā xp̄iani circūdati cu piditate deserūt sarracenis arma ferrū 7 lignamia galear̄ 7 dū ad impugnatōez xp̄anor̄ p̄dcā eis mistrāt pes aut ēt inpi ores fiāt illis i malicia. Itē sunt alij q̄ cupiditate sua i galeis 7 in nauib⁹ sarracenor̄ curā gubernatōis assumūt. oēs p̄ dcōs later. 2ci. excōicauit: 7 p̄cipit illos p ptātes locor̄ bo nis suis priuari 7 capitētiū seruos fieri. Et p̄cipit vt p eccle sias maritimar̄ vrbiū crebra solēnis excōicatio, pferatur. Ber. Nō p̄ q̄ p̄stātes auxiliū ad deliquēdū pari delicto se astringūt de q̄bus dicēdū vt nō. i. c. i. de of. dele. Nō scdo triplicē penā illor̄ q̄ deferūt arma ferrū 7 lignamia sar racenis. p̄ sūt excōicati ipso fcō. scdo priuari debēt oīb⁹ su is bonis. tertio efficiunt sui capientiū 7 de iure ciuili capite puniunt cuz 2fiscatione bonor̄. l. ij. C. q̄ res aspor. nō de.

Nō tertio q̄ vbi delictū 2cernit totā xp̄ianitatē seu deco rē fidei papa iurisditōez ēt i laicos exercet ad idē tex. nō. in c. p būani de bōi. li. vj. Nō vl. q̄ ēt eccl̄a pōt iponere pe nā suituris 7 sic ingenu⁹ 7 xp̄ian⁹ pp delictū suū pōt redigi in suitutē de iure canonico. Jn gl. i v̄. ferrū ibi fi. n. nō hz ferrū. ista gl. vr̄ velle q̄ pena b⁹. c. locū bēat ēt si xp̄iani dese rent hmōi res, phibitas absqz intētōe vt impugnent xp̄iani. satis ē q̄ xp̄iāi p̄sit impugnari. Et idē Jo. an. lz qdā 2 exigē tes itētōez vt xp̄iani impugnent. sz primū vius. j. e. i. c. signi ficauit. Expone ḡ tex. ibi ad expugnādū xp̄ianos. i. ex qui bus p̄sit expugnari xp̄iani. Jn ea. gl. ibi fustes 7 lapides vide tex. q̄ loq̄t magis specifice i. d. l. ij. vbi fit mētio de lori cis ensib⁹ 7 filibus armis vide bo. glo. i cle. ne agro. de sta. reg. in vbo arma. Jn gl. i v̄. submistrāt i fi. nō glo. 7 dicā pleni⁹ de bōi. c. ad audiētiā. Jn gl. fi. i fi. Nō bn̄ gl. que quotidie solet allegari 7 tenet cōuer p doc. oēs. 7 dic nōbilit bost. q̄ excōicatōis iuste tripler est effectus quo ad primā, p nūciatōez. Prim⁹ q̄ excōicator declarat istō sepamentū. nā nō excōicato sz pcm̄ est illud qō sepat a deo. nec pōt q̄s separi a deo nisi velit. xj. q. iij. illud. facit. c. cū eterni ō re iu di. li. vj. 2⁹ effectus est q̄ sepat a cōiōe fideliū. 7 quo ad istos duos effectus scda excōicatio nil opat. 3⁹ est effectus retinēdi eū extra cōiōez donec fuerit absolut⁹. Et quo ad istuz effe ctū opat scda excōicatio. nā ōclarat eū, piectū a ōo ex nouo delicto 7 q̄ nō dz cōicari secū nisi pri⁹ absolutōez obtineat ēt a scda 7 idē dicēdū de tertia 7 q̄rta 7. j. 7 vlteriori 7 illō fir miter tenēdū ē hz bost. q̄ excōicat⁹ nō ita facilr resurgit nec recipit grāz dei sicut ali⁹ pctōr nō excōicatus 7 q̄ orones 7 alia bona opa sunt i eo debiliora q̄z i alio. Et q̄ āgelus de putat⁹ ad custodiēdū eū nō ita opat i eo sicut in alio. Et q̄ ang. malus. i. diabolus hz maiorē ptātē in eo q̄z i alio pcto re. Nā sic rustic⁹ vtit asino vel iumēto ita diabolus excōica to. Ex qb⁹ pz q̄ ēt quo ad eccl̄az triūphātez aliqd opabit excōicatio lata p̄ platū. sic limita gl. xxiiij. q. i. qōcū q̄z. q̄ dic q̄ nullā viz ptātis quo ad eccl̄az triūphātē exercet plat⁹ ex cōicādo. Hoc, pcedit intelligēdo, in iusta excōicatōe. vt dixi i iuste vo excōicatōis vnic⁹ ē effectus. q̄ nō dz illi cōicari dōec fuerit absolut⁹. 7 idē dicēdū de scda 7 tertia. Si vo excōica tio euidēter ē nulla nullū hz effectuz. vt i. c. cū ptigat de of. de le. 7 i. c. p tuas de sen. ex. Ultio q̄rit nūqd isti q̄ incidūt i seruitutē pp delictū p̄sit manumitti. Jo. an. dicit q̄ nō ad h̄ l. i. C. qui. ad li. pcla. nō lz. tene menti.

c **Consuluit.** Judei veteres synagogas i prioz̄ statū reformar̄ p̄sit ō nouo erigere nō p̄sit. Et due sunt ptes. scda ibi vex. Casus lr̄alis. Querebat a do. pa. vtruz iudei nouas synagogas erigere p̄sit. Et rn̄det q̄ iudei nouas synagogas erigere nō dn̄t sz antiqs si corruerint p̄sit reedi ficare i pristinā formā siue statū 7 nō āplius exaltare aut am

pliores ꝛ ꝑciosiores faciãt q̃z antea fuisse noscunt. ꝛ hoc ꝑ magno bñficio hre debẽt. Ber. Nõ ꝑ q cui ꝑhibet nouã ꝓstructio alic⁹ edificij nõ vt ꝑhibita antiq edificij reformatio. ꝛ facit pro ꝓstõe quorũdã locor q̃ cauet vt nõ liceat alicui priuata castra de nouo erigere. nũqd liceat antiq ruinã minãtia vel corrupta reformar. ꝛ dicẽdũ q sic vt h ꝑbat ad h qõ hr i. l. i. §. figs edificiũ. ff. õ no. ope. nũ. ita tñ vt noua repatio nõ cõmutet antiquã formã vt fiat edificiũ ꝑciosius vel ampli⁹. nã vbicũ q̃z mutat pristina forma vt nouum edificiũ ꝛ cadit sub ꝑhibitõe noui edificij vt singlr ꝑbat in isto tex. ꝛ facit qõ i fili nõ. glo. xxxij. q. ij. admonere. ꝛ. c. ꝑposuisti. lxxxij. di. q̃ singlr dicũt licitũ eẽ comedeꝛ sanguinẽ illis dieb⁹ q̃bus licitũ est comedere ouа lz tũc nõ sit licituz vti carnibus q̃si mutãdo formã videat rei suba mutata. fac qõ nõ. s. de testi. cũ cãm i vbo rpe. ꝛ in gl. magna. ꝛ. ff. ad exhi. l. iul. §. fz ꝛ figs. Sz circa hũc tex. ꝛ declaratõez predictor posset dubitari qd si antiq synagoga funditus corruit nũquid licitũ sit de nouo edificari in loco vbi fuit antiqua. ꝛ põt dici q nõ q vr oio nouũ edificiũ exquo fũditus destructũ ẽ. ad h qõ legi. ꝛ nõ. i. l. iter stipulatẽ. §. sacrã. ff. de vb. ob. vide bo. gl. i fili i. c. iij. de iurepa. ꝛ qõ ibi nõ. itelligat q̃ iste tex. qñ antiq synagoga minat ruinã seu corruit nõ tamẽ ex toto vel funditus. Sz q̃ro q̃re iudei tolerant i antiq synagogis. So. dic Jo. an. q spes ẽ de eor ꝑuersiõe ꝛ vt facilius trahant ad fidẽ. ar. xlv. di. qui sincera. ꝛ q ipi sp sunt pati hmire. Jn gl. i. ibi ꝓstãtinus i ꝑator. dic melius q ipse rps morte sua subiecit iudeos i hmitutẽ ꝛ eccliaz erexit. j. e. ꝛ si iudeos in ꝑn. Sz ꝓstãtinus i ꝑa. fuit executor ꝛẽ.

a **Hec** In familiari seruitio iudeor rpiãi esse nõ debẽt. ꝑhibet ꝛ ꝑhibitiõis cãm reddit. ibi qñ. Casus lr̃alis. Precipit hic pa. ꝑlatis eccliar q ipi ꝑhibeãt oibus rpianis ꝛ cõpellãt si nece fuerit p cẽ. ec. ne in hmitio iudeorũ assi due moreñt. nec infãtes iudeor nutrices mulieres in domibus eorũ nutrire ꝑsumãt: q iudeor mores morib⁹ rpiãoruz nõ ꝓcordãt: ꝛ ipsi de facili p assiduã ꝑuersiõz simplices ad suã supstitõez inclinarẽt. Ber. Nõ ꝑ rpianũ nõ debere se exponẽ hmitio iudei p qõ ꝓbat familiaritatẽ itrisecã cũ ipso iudeo. Et iõ ꝑhibet h assidua mora ꝛ hmitiũ in domo.

Nõ scõo q nõ debẽt illi cohitare ꝛ ꝓiungi quor studia sunt diuersa. Jtẽ nõ ex fi. tex. ꝫ malã societatẽ. sepe. n. ex malo comite seu socio corrũpunt mores alteri⁹ ad h. xxviij q. i. sepe malorũ. ꝛ collige ex mẽte lr̃e i fi. q magis ꝑhibet simplicib⁹ ꝑuersatio cũ iudeo q̃z cũ viris lr̃atis. q simplices de facili subuertunt. fz lr̃ati possent poti⁹ eos ad rpianitatẽ adducere. fac qõ nõ. de diuor. q̃zto. ꝛ. c. gaudem⁹. Jn gl. i. ibi. s. e. multorũ. dic bost. q ibi assiduitas nõ reprobat imo approbat ibi idissolubilis astrictio. iõ cõcludit q extra domũ põt rpian⁹ seruire iudeo fz in domo ipsius iudei nõ. fic vr itelligere istũ tex. qñ in domib⁹ iudeorũ rpiãi se exponebãt hmitio. Sz puto q alia sit mẽs. c. s. q extra domũ nõ dz rpian⁹ assidue hmire iudeo nec ẽt in domo lz nutrire infãtes eorũ. vñ iste tex. voluit eqpare assiduũ hmitiũ extra domũ ꝛ hmitiũ qõ fit in domo. ꝛ certe ista vident paria habito respcũ ad cãm ꝑhibitõis. nã si bñ oia iura b⁹ mãe põderẽt due sunt principales cãe ꝑhibitõis. vna ne pp ꝓtinuã ꝑuersatõez ꝛ assiduã familiaritatẽ subuertant aĩ simpliciũ vt h i fi. lr̃e. ꝛ⁰ rõ ne iudei videant supiores fi rpiani eis famulare tur cũ poti⁹ iudei debeãt recognoscere se hmos rpianorũ vt dicit tex. i. c. ꝛ si iudeos. j. e. ꝛ certe q̃libet istarũ rõnuz militat i hmitio ꝓtinuo extra domũ cuz ꝛ ibi ꝓbat familiaritas ꝛ denotet q̃dã supioritas. Jtẽ iste tex. facit mẽtiõez de domibus qñ loqr de nutricib⁹. fz cuz i ꝑcedẽti casu nullã faciat mẽtiõez de domo itelligo ꝑdcã ꝛ tex. qñ rpianus voluit seruire ꝑsone iudei. secus si edificiũ vel aliq̃ aliud fabricet ad vtilitatẽ eorũ mercede ꝓstituta. Jn gl. ij. ibi eadẽ ꝑhibitio est. nõ bñ gl. q quotidie venit in practicã ꝛ loquit nimis succincte. Et põt hre duos itellect⁹. Prim⁹ q eadẽ ꝑhibitio est ẽt extra domũ. ꝛ hũc itellectũ vr ẽt sensisse Jo. an. h q sup hac pticula gl. dicit supple extra domũ ꝛ nihil vltra d, cit. ꝛ idẽ vr h sentire do. An. Et breuiter se expediẽdo do. Car. sentit opp⁹ ꝛ sic fm itellectũ vt extra domũ liceat hre ꝛ credo q iste vltim⁹ fuit itellcũs gl. vt referat ista cauda gl. ad tex. ꝛ nõ ad id qõ ꝑ. dixerat q̃si voluerit dicere q filis ꝑhibitio b⁹ de q̃ i tex. hr i. c. fi. j. e. Et ꝑ h itellcũ fac. d. c. ꝛ si iudeos i fi. vbi idirecte excõicant iudei si nõ dimiserit nutrices rpianas. ꝛ sic vr inuer q hẽant eas i domo exquo cõpellunt ad dimittẽdũ. ꝛ iste itellcũs ẽ hũanior. nã possent iudeor creature pire si nõ repirẽt nutrices rpianas extra domũ. Jtẽ ille tex. expsse fac mẽtẽ ez de domib⁹. a ꝓrio g̃ ꝑmittit extra domũ. ꝛ ar. a ꝓrio sensu ẽ fortissimũ si ñ repir opp⁹ de his q̃ fi. a ꝑla. cũ aplica. Sz q̃ro nũqd ex dispẽsatõe cpi possit iude⁹ hre nutricẽ rpianã i domo. Et vr ꝓcludẽ⁹ q ñ qr eps nõ dispẽsat ꝓ ius nisi expsse vel tacite ꝑmittat vt nõt Jnn. de tẽp. or. dilect⁹. ꝛ arch. i. c. lz canõ. de elec. li. vj. ple dico i. c. at si clici i. §. de adul. de iud. maxie qr ista ꝑhibitio iuris tẽdit ad fauorẽ ꝛ decorẽ fidei rpiane ꝛ dispẽsatio tẽdit i dedec⁹ fidei ꝛ ad ꝓmodũ priuatũ ipi⁹ iudei. ꝛ ꝑ hac ꝑte cõsuluit do. Car. qõ satis mihi plz.

s **Jcut iudei.** Judei nolẽtes nõ sunt in uiti baptizãdi nec ad h cogẽdi sunt nec sine iudicio puniẽdi aut rebus suis spoliãdi vel i suis festiuitatib⁹ molestãdi nec ipor cimiteria violãda aut eor corpa exhumãda. ꝑtes patẽt. Casus lr̃alis. Statuit clemẽs pa q nullus iude⁹ cõpellat ad fidẽ venire inuit⁹. ꝛ si aliq̃s ad fidẽ ꝓfugerit rpianã post q̃z volũtas ei⁹ patescã fuerit absq̃z ipediñto rpian⁹ efficiat fidẽ rpi hre non credit q nõ spõtaneus ad fidẽ accedit. ꝛ⁰ dicit q nullus rpian⁹ sine iudicio seclaris ptãtis iudeũ occidere vel mutilare vel pecũias suas auferre ꝑsumat vel bõas ꝓsuetudines iudeor imutet nec i festiuitatib⁹ suis pturbet vel coacta hmitia exigat. ꝫ⁰ statuit vt nullus cimiterũ iudeor mutilar aut iuadere aut obtẽtu pecũie bũata corpa effodeꝛ ꝑsumat. sigs ꝫ h fecerit honoris ꝛ officij sui piculũ patiatur aut excõicet nisi satisfecerit. Ber. Nõ ibi post q̃z volũtas ei⁹ fuerit patescã q iude⁹ fugiẽs ad rpianos ꝛ postulãs baptismũ nõ dz icõtinẽti baptizari fz expectari dz donec volũtas ei⁹ fuerit patescã. s. q nõ rãcore ai vel ex aliq cã venerit ad baptisinũ. Sz q recta deuotõe vñ deberet stare iter rpianos. xl. dies añ q̃z baptizet ꝛ i. c. ne qõ abfit de ꝓse. di. iij qõ tñ i multis locis nõ hnat ꝛ male. Nã i qñ q̃z iude⁹ pp discordiã q̃z bz cũ pre dic se velle fieri rpianũ ꝛ sedata discordia ꝑficiscit ad aliã regionẽ ꝛ redit ad infidelitatẽ pristinã dz g̃ stare mõ ꝑdcõ. Nõ ⁰ q iudei nõ sũt cõpellẽdi ad fidez rpianã suscipiẽdã qõ vex ẽ de adultis. fz õ puis sũt opi. gl. i c. iudeor. xxviij. q. i. fz q idẽ vt nõ possit cripi a pentib⁹ eorũ ꝛ baptizari. Sz alij tenẽt opp⁹. qr cũ sint hui nõ bñt filios i ptãte vñ ꝓncipes seclares eorũ dñi ꝑmit pueros inuitis pentib⁹ eorũ facere baptizari. ꝛ hãc opi. sentit Jo. an. h fz apte nõ firmet fz ꝓriũ exps fz arch. xlv. di. q sincera. Ego multũ dubitarẽ cũ stricte ꝛ ꝓprie nõ sũt hui imo ab eis non ꝑmittit coacta hmitia exigi vt h. Jtẽ indirecte cogerent pentes eorũ ad fidẽ suscipiẽdã qõ nõ ẽ fiẽdũ vt h in pal. c. q sincera

Jn gl. in v. effodere, ibi h actio infamat. ꝛ vr tex. in. l. i. all. in gl. de mã in. l. infamẽ. ff. de pub. iu. Jn gl. fi. ibi optõe iudicis. nõ bñ gl. q vbi pena ꝑponit alternatiue optio dat iudici quã penã illaz ꝑponat. Idẽ nõ gl. õ vi. ꝛ bo. cle. a crapula. Jn ꝓriũ vr tex. cũ ibi nõ. in. l. q cũ q̃z. C. de ser. fu. Sz dic q aut vba referunt ad reũ ꝛ tũc ei⁹ ẽ electio vt in pal. l. q cũ q̃z. Aut ad iudicẽ vel ipsonalr ꝓferunt vba ꝛ tũc ꝓcedit ista gl. Sz põt iste tex. intelligi alr ꝛ cessabit decisio b⁹ gl. q bẽat locũ ꝑuatio honoris ꝛ officij qñ quis ẽ i honore ꝛ offo ꝓstitut⁹. Sz si nõ ẽ talis hz locũ ꝛ⁰ ps alternatiue vt excõicetur. ꝛ hũc intellcũz sentit bost. Jntellcũs tñ glo. plus mihi plz vt ꝓsideratis circũstãtijs iudicis fit eligere penã.

q **Quam sit.** Ponit duas idulgẽtias illorũ q paganis ꝑdicãt. ꝛ⁰ ibi insup. Casus lr̃alis. Quidã eps q volebat fidẽ catholicã ꝑdicare paganis. q̃ fuit a pa. vtrũ deberet vti cibis illor. cõcedit ei dñs pa. ꝛ socijs ei⁹ vt cũ exbi

bēt se ad p̄dicādā fidē paganis liceat eis vti de his cibis cū
grārū actōe q̄ sibi ab ipsis ifidelib⁹ apponent dūmō absti-
neāt ab esu carnū qb⁹ vti nō liceat iuxta canonicas sāctōes
Insup p̄cedit eidē vt qcū qz religiosū aut clīci idonei ad an-
nūciādā p̄dcāz fidē sibi adherere voluerīt liberaz bēant fa-
cultatē petita ꝛ obtēta p̄latorū suorū lnīa. Ber. Nō p̄ q⁹
socij p̄uilegiati gaudēt eodē p̄uilegio quo p̄uilegiat⁹ qō itel
ligo qñ p̄uilegiū ēt iunle p̄uilegiato nisi socij eodē p̄uilegio
gauderēt. de quo dic vt plē nō. de p̄uil. lz li. vj. Nō 2° q⁹ re
gulr nō lz vesci cibis ifideliū. nā h̄ p̄mittīt ex cā. Itē nō q⁹
ēt ifidelib⁹ qs ñ pōt p̄dicare nisi bēat lnīaz a supiore. Sz
q̄ro nūqd hodie sit necē petere lnīaz de novo. Tan. vī h̄ sen
tire q⁹ nō. vñ expōit tex. p̄cedim⁹. i. p̄cessā eē ofidim⁹. bos.
sentit opp̄m. dic̄ q⁹ ista p̄uilegia fuerūt p̄cessa de iure spāli.
idē vī sentire Inn. dicēs q⁹ lz olī fuerit licitū cōicare cū pa-
ganis hodie sec⁹ p id qō nō. h̄ i gl. Ultio nō q⁹ religiosi ñ
pñt ire ad p̄dicādū ifidelib⁹ nisi bēant lnīaz suorū supiorū
ꝛ bēant auctez se. apo. vt h̄. In gl. ij. i fi. Jo. i. c. oēs. xx-
viij. q. i. reddit aliā rōez q⁹ maior familiaritas ꝑbit cibo su
mēdo q̄z i collogo ꝛ facilius qs decipit iter epulas. xxij. q.
iiij. vnusqsq̄z. In gl. fi. ibi nisi ex offō sibi cōmisso. ꝛ ē rō
q2 p̄dicare ē offiñ cure iō nō cōpetit illis q nō bñt curā aia-
rū vt dic̄ gl. nōbil i cle. i. de reg. vñ isti frēs mēdicātes de iu-
re cōi p̄dicare nō pñt q2 nō bñt curā aiarū. sz eis cōpetit ex
p̄uilegio ꝛ audiūt p̄fessiōes vt i cle. dudū de sepul. In ea.
gl. ibi de regularib⁹ lz. vbi volēti itrare strictiorē religionē
sufficē petere lnīaz a supiore lz nō obtineat ꝛ h̄ ē op⁹ vt ēt ob
tineat. ꝛ sic fac̄ i ꝑiū ino. ꝛ gos. dic̄ q⁹ religio ꝛ p̄dicare bñt
se tāqz excedēcia ꝛ excessa. nā p religiōe sufficē petere lnīaz:
lz p p̄dicatōe ē necē q⁹ obtineat: sz in alijs p̄dicatio excedit
religionē q2 p h̄ offō p̄dicādi religiosus assumi pōt ad eccle
siā sectarē ꝛ exire mōasterū. vt i. c. q⁹ dei timorē de sta. reg.
Sz va rō diuersitatis iter hūc casuz. ꝛ. c. lz ē. q2 h̄ subest pi
culū i p̄dicādo q2 posset corrūpe. primū. Itē ē extra uguz
obedictie. vñ supior p̄m q̄litatē p̄sone p̄cedet vel negabit li-
cētiā. sz i. c. lz. nō ē h̄ piculū cū itret aliā religionē strictiorē
ꝛ erit ibi sub obedicta ꝛ iō sufficē petere lnīam a p̄ supiore.
nec ob. c. cū olī ar̄. i gl. q2 ibi ex forma arbitrij tm̄ obligabar̄
ad p̄siliū petēdū ꝛ nō p̄sensu. sz h̄ dz bre p̄sensuz supiorīs.

s **Ignificauit.** Dēt tria dcā ꝛ h̄ dicit i
sūma. Pro redimēdis captiuis lz ire alexādriā iurānt⁹ q⁹ nihil ōferēt au
xilij seu subsidij extra redēptōis articulū. portās
vel mittēs ēt p⁹ treugas merces, phibitas excōicat⁹ est ꝛ pa
cis appellatione nō veniūt treuge. 2ᵐ dcm̄ ibi illi. 3ᵐ ibi ad
vltimū. Casus lr̄alis. Quidā erāt i captiuitate sarraceno
rū. amici siue p̄sanguinei illorū volebāt ire illuc, p ipsis recu-
pandis q̄rē q̄r valeāt illuc, pficisci. rūt pa. q⁹ bñ pñt ire dū
mō nihil i mercib⁹ suis portēt vel alio mō secū illuc deferāt
vñ possit sarracenis aliqō subsidiū, puenire excepto redem
ptōis articlo. ita tñ q⁹ h̄ p⁹ firmēt, pprio iuramēto. 2° dic̄ q⁹
illi q post treugā fcāz iter xp̄ianos ꝛ sarracenos portāt illuc
merces, phibitas ab excōicatōe nullatenus excusant fic̄ nec
illi excusant q p alios merces, phibitas illuc trāsmittūt. 3°
aliq iurauerūt i terrā sarracenorū cū mercibus, phibitis se
āplius nō ituros nisi pax eēt iter xp̄ianos ꝛ sarracenos re-
formata ꝛ post factā treugā iuerūt illuc cū mercibus, phibi
tis q̄rē an excusent ab excōicatōe. Rūt pa. q⁹ p̄dditio illa de
pace vel treuga eos ab excōicatōis vinculo nō absoluit nec
ēt a piurio. Ber. Nō p̄ q⁹ durāte guerra iter xp̄ianos ꝛ i
fideles nō dz p aliquē xp̄ianū subsidiū aliqō ifidelib⁹ affer-
ri ꝛ sic nō tm̄ illo tpe, phibet delatio, phibitar̄ mercīū. de q
bus i. c. ita quorūdā. s. e. sed ēt aliar̄ nō, phibitar̄ vt, pbat
euidēter lr̄a ibi aliqō cōmodū vel subsidiū. ꝛ p h̄ dcō fac̄ di
cū ino. i. c. se. Nō 2° q⁹ licitū ē redimere captinos xp̄iāos
ēt durāte guerra lz ex redēptōe cōmodū vel subsidiū, puēi-
at ifidelib⁹. Nō 3° i. §. illi q⁹ dispō p̄cernēs tps guerre vī
ēt p̄cernere tps treuge. q2 p treugā guerra nō ē extincta. vt, p
bat i. §. se. Et p̄z vnū intellectuz vī iste tex. nō. vt ēt i penalib⁹
tps guerre cōpbēdat tps treuge quo ad h̄ vt inimicis nullū

subsidiū veniat. Itē nō 4° q⁹ dispō loquēs p̄sonalr̄ ꝛ p̄cer
nēs actū p̄sōe cōpbēdit nedū facictē sz ēt mādātē seu fieri fa
cictē q̄z tūcū qz p̄stō fit penal. nā. c. ita, quorūdā. s. e. pūit ou
cētes merces, phibitas ad ifideles. ꝛ h̄ dr̄ q⁹ nō solū illi inci
dūt i penā q tales merces p̄sonalr̄ deferūt sz ēt, pbar̄ q⁹ illi
q p nūciū destiarūt ꝛ ēt, pbar̄ ex. c. mlēres. de sen. ex. iūcto
c. figs suadēte. xvij. q. iiij. de quo p bar. ff. de adul. l. h̄ vba.
ꝛ. l. aut q alr̄. ff. qō vi ār clā. ꝛ i pal. c. mlēres. vbi h̄ dico. Si
tñ p̄stō pūiret facictē p̄sonalr̄. ꝛ tūc faciēs p aliū peccat tñ ñ
icidit i penā vt dic̄ gl. i cle. i. de vi. ꝛ ho. cle. i v. p̄sonalr̄. sec⁹
si nō apponeret p̄sonalr̄. q2 tūc faciēs p aliū icidit i culpā ꝛ
i penā vt h̄ ꝛ i iur. supi⁹ all. In gl. i. ibi fm q⁹ dr̄. s. eo. ista
gl. h̄ vī velle restrigere istū tex. ad merces, phibitas vt sit sē
sus q⁹ portās alias merces ēt tpe guerre nō icidit i penā ex
cōicatōis. Sz certe ex h̄ resultat q̄dā ꝓprietas i gl. nā si i tex.
itelligi dz de mercib⁹, phibitis tm̄ g̃, p redēptōis articulo li
citū ē eas deferre cū tex. excipiat hūc casū c⁹ ꝓriū p̄cludit gl.
Et iō pōt dici vt. s. dixi q⁹ tpe guerre nō est licitū deferre ali
q̄s merces ēt nō, phibitas p. c. ita. s. e. ꝛ h̄ vī velle tex. iste. ꝛ
h̄ nō. p. d. c. ita ꝛ p. c. seq̄ns. Aduerte tñ q⁹ ino. ꝛ bost. h̄ te
nēt ꝓriū ꝛ ꝑ decisionē b⁹ gl. dicētes q⁹ p redēptōe captinoz
licitū ē deferre merces, phibitas. ar. l. sācim⁹. C. de sacrosā.
ec. ꝛ i c. i. de pig. nā vala q̄, phibēt aliotpe vēdi distrahi pñt
, p redimēdis captiuis. xij. q. ij. auꝛ. Jo. an. p̄cludit q⁹ ante
fcm̄ seq̄nda ē opi. gl. nā si ifideles ppēderēt q⁹, p redēptōe
possent p̄seq istas merces, phibitas nō vellēt aliud, p redē,
ptōe. Itē volēti fraudē cōmittere patū est velamē. q2 sp di
cerz feciſſe, p redimēdis captinis sz p⁹ fcz p̄sūlēdū ē fz opi.
ino. ꝛ bost. ꝛ sic necessitas redimēdi captinos eos excusat.
ar. de sen. ex. c. iter. ꝛ facit de iureiu. vex. Tenerē tñ idistin
cte q⁹ tales merces, phibitas nō fit licitū deferre ēt, p redem
ptōe nr̄ excusar̄ deferēs ēt ex postfcō q2 cū ex illis armis ve-
niāt ipugnādi postea xp̄iani nō dz spēdi subsidiū ad maluz
cōmittēdū pp bonū qō ide seqr̄. talis. n. cōpēsatio a iure re
probar̄ de vsu. c. sup eo. ꝛ i. c. nō magīūcta gl. i. ne cler. vel
mo. p h̄ tex. s. e. c. ita. vbi deferētes dicunt pes aut supio
res i malicia cū illis q postea ipugnāt. ꝛ fac̄ gl. i v. submini
strāt. ꝛ h̄ puto, pcedere durāte guerra sz tpe pacis, pcedat
opi. io. an. In glo. i v. excōicatōis i fi. pōdera gl. q2 fac̄, p
nōbili supi⁹ collecto ꝛ sentit clare q⁹ tpe pacis licitū est ōfer
re merces ēt, phibitas ad ifideles ꝛ idē sentit gl. fi. Sz ꝓriū
sentit ino. i. c. se. ꝛ illud puto vius vt ibi dicā. In glo. fi. ex
gl. colligit vn⁹ intellectus ad tex. q⁹ iurauerit nō ire nisi fcā pa
ce q⁹ si fcā tm̄ treuga iuerit merito incidit i penā excōicatōis
ꝛ piurii. ꝛ fac̄, p illā q̄ dixi. s. in 3° nōbili qō clari⁹, pbar̄ in. c.
se. vbi excōicatio, pmulgar̄ durāte guerra. ꝛ tm̄ p⁹ treugā in
cidūt in penā. Ali⁹ intellectus ponit h̄ p doc. vz q⁹ isti appo
suerūt p̄ditōes de pace aut treuga. qō colligit ex vbis pape
dū dr̄ q⁹ illa p̄ditio de pace aut treuga hūda ꝛc. vñ si vadūt
p⁹ treugā nō incidūt in puria q2 purificata ē altera ps alter
natiue sz incidūt in excōicatōez q2 adhuc nō est pax. iō lr̄a i
fi. fac̄ mentōez de excōicatōe. Et pōt dici q⁹ sensus lr̄e sit q⁹
siue sit fcā pax sine sit guerra incidūt in excōicatōez portan
do merces, phibitas, p h̄ qō dicā in. c. seq. ꝛc.

q **Uod olim.** Excōicati sūt q cū sarrace
nis tpe guerre aliqō bñt co
merciū vel eis p̄stāt subsidiū. p excōicat. 2° portat
illos qb⁹ scribit ibi vestre igit. Casus lr̄alis. In
laterañ. p̄ci., phibitū fuit q⁹ nullus merces, phibitas sarra-
cēis portaret p se vl̄ p aliū ꝛ clemēs pa. illos excōicatōi sup
pōit q āpli⁹ cū sarracenis cōmerciū hūerint p se vel p alios
naub⁹ seu quocūqz alio ingenio eis aliq̄ rex subsidia dum
guerra durauerit duxerit iponēda. vñ mādat q busdā qua.
nullo mō aut quocūqz ingenio eis mercemōia p̄silia vel alia
subsidia trāsmittāt. ꝛ si aliq̄ ꝑ fecerit nō solū sūt ipso iure ex
cōicati vex ēt irā dei viuētis icurrāt. Ber. Nō p ibi mer-
cimoniū ꝛ ibi seu quocūqz alio ingenio ꝛ ibi subsidia seu cō-
silia ꝛc. q⁹ tpe guerre exñtis iter xp̄iāos ꝛ ifideles nō solū i
minet excōicatio deferēnt⁹ merces, phibitas vt i. c. ita. s. e.
Sz ēt deferētib⁹ q̄scūqz merces ēt bñtib⁹ cōmerciū cū eis

ꝛ ipẽdẽtib⁹ ſubſidia ſeu ꝓfilia nõ ſolũ realr ſz cũ igenio ꝛ lz boſt. dicat ꝑ piculoſũ ꝛ q⁹ eget declaratõe tñ ino. ꝛ Boff. ꝛ multi alij tenẽt ſimpliciter qõ dixi dicẽtes q⁹ exiſtente guerra durat, ꝓhibitio generaliter ſz guerra ceſſante non durat canõ late ſnie niſi i illis mercib⁹, ꝓhibitis. ꝛ iõ itellige ꝑ ar. a ꝓrio ſenſu ibi guerra durauerit ꝛc. vt, ꝓcedat i alijs merci bus ꝛ i alijs nõ ꝓtẽtis ſub diſpõe. c. ita. ſz i illis de qb⁹ i. c. ita. ſp ſtat, ꝓhibitio ẽt tpe pacis lz aliud ſenſerit gl. ſ. c., pri. ſz iſtud plus mihi plz. nã pñt facere ifideles pacẽ fraudulẽ ter vt ſic valerẽt fulciri hmõi armis ꝛ iſta opi. benignior eſt añ ſcm ſz poſt ſcm poſſent forte excuſari a pena. q⁹ illud. c. ua dic̃ q⁹ deferebãt ad ipugnãdos xp̃iãos. In gl. i v. ſup ponim⁹ ibi duplici excõicatõe ſunt ligati. nõ glo. ſingl⁹ ex q̃ colligit q⁹ fic̃, ꝓ eodẽ delicto a diuerſis ꝓſtõib⁹ iponunt pe ne ipſo fcõ q⁹ vtraq; fil iminet ꝓfaciẽtib⁹ ita q⁹ vtraq; ipſo fcõ liganť lz ꝓſtões nõ ꝓcernãt itereſſe ꝓuatũ de quo dcõ dubito ꝑ nõ. ꝑ Jo. an. i. c. felicis de penis li. vj. ꝛ ꝑ bar. i. l. i. ff. vi bo. rap. ꝛ i. l. quotiẽs. de ac. ꝛ ob. ꝛ volẽs tenere ꝓriũ poſſet dicere q⁹ ꝑ papa excõicauit de nouo, ꝓrogãdo ꝓſtõ nẽ. c. ita. ẽt ad mercẽs nõ, ꝓhibitas. Sz ꝓfaciẽs i vnã excõi catõez icidit, ꝓ ꝑ tex. i fi. ibi excõicatõez illã. nõ. n. dic̃ in ex cõicatões nec i iſtã ſz in illã. q. d, ꝓrogatã in iſtã ꝛ ꝑm hũc in tellcũz nulla ſeq̃t abſurditas. Et an ꝛ qñ ꝑ ſcõaz ꝓſtõez diſ ponẽtẽ ſup eodẽ fcõ itelligat̃ reuocata ꝑ⁹ dic vt nõ. i iurib⁹ ꝑal. fac̃ ad ꝑdcã qõ nõ. i cle. ij. de magi. ꝛ i. c. cũ i cũctis de elec. ꝑ ino. In fi. gl. ꝑ dcm̃, ꝓcedit vt eꝑs poſſit abſoluere niſi excõicatio ẽt eſſet lata ab hoĩe iuxta formã. c. ita i fi. ſ. e. nã a tali nõ abſoluit niſi q excõicat vel ſupior. vt i. c. paſtora lis. §. ꝓterea de of. dele. ꝛ i. c. nup. de ſen. ex. ꝛ hodie papa ter in anno cũ facit, ꝓceſſus gnãles excõicat iſtos ſolẽniter. ꝛ ideo nemo poſſet eos abſoluere ab illa niſi papa qui ẽt cũ magna difficultate ꝑ caſu facit ꝑm Jo. an.

c **T ſi iudeos.** Judei nutrices vel ſeruiẽ tes xp̃iãos ſbre nõ dñt ꝓfa ciẽtib⁹ iterdicit̃ xp̃ianoꝝ cõmertiũ. h. d. ꝑ. pot ex ordiũ. 2° facti narratõz. 3° ꝓhibz. q̃rto penã ipõi mãdat. 2° ibi accepim⁹. 3° ibi, ꝓhibem⁹. q̃rta ibi ſi vo. Lã ſus lr̃alis. Quãuis xp̃iãi, ꝑ ſola bũanitate recipiãt iudeoſ ꝛ ſuſtineãt cohitatõz illoꝝ tñ ingrati xp̃iãis eẽ nõ dñt vt reddãt xp̃iãis, ꝑ gr̃a ꝓtumeliã: ꝛ de familiaritate ꝓcẽptũ: ꝛ illã retri butõz ipẽdũt de q̃ dr̃ iurta vl̃gare, ꝓuerbiũ inus i pa: ſpẽs i grẽio ꝛ ignis i ſinu boſpites ſuos male remũerare ꝓſueue rũt. Ipſi. n. faciebãt xp̃ianas mlres nutrire filios ſuos ꝛ cũ i die reſurrectõis illas recipe corꝑ⁹ ꝛ ſanguinẽ dñi ꝓtigit ꝑ triduũ añq̃z lactẽt filios ſuos lac effũdere faciũt i latrinã qõ bonẽdũ ẽ dicere ꝛ alia turpia ꝫ fidẽ catholicã cõmittũt ꝓꝑ qõ timẽdũ ẽ ne fideles diuinã idignatõz icurrãt cũ eos pa tiant̃ talia ꝓpetrare. vñ, ꝓhibz pa. diſtricte ne de cetero nu trices vel ſuiẽtes bẽant xp̃ianas ne filij libe filijs famulent̃ ãcille. Si vo nutrices ꝛ ſuiẽtes nõ dimiſerit xp̃iãos: ꝑcipia tur oĩb⁹ xp̃ianis ſub pẽa excõicatõis ne cũ eis cõmertiũ au deãt exercere. Ber. Nõ ꝑ iudeos poſſe eẽ ſuos xp̃ião rũ ꝓꝑ eoꝝ delictũ. ſz ex pietate ſuſtineť i libertate ꝛ eoꝝ ce rimõijs ad ꝺ vt alliciãt̃ ad fidẽ xp̃anoꝝ. ꝛ ꝺ iõ q; aliq̃ ẽ ſpeſ de eoꝝ ꝓuerſiõe. xlv. di. q ſincera. Nõ 2° ibi ꝛ de familia ritate ꝓcẽptũ. q⁹ familiaritas qñq; parit ꝓcẽptũ. vt. l. obſer uãdũ. ff. de of. ꝓñ. ꝛ c. qñ. lxxxvj. di. qõ, ꝓcedit vt ibi dic̃ gl. iter ruſticos ꝛ paꝝ ꝓudẽtes. nã iter ꝓudẽtes familiaritas nõ parit ꝓcẽptũ imo bẽuolẽtiã affectõez ꝛ amicitiã. ꝓfabu latio ꝛ ꝓiũcto iduť ꝛ ꝓſeruat amicitiã. viij. ethicoꝝ ꝛ ꝓſue tudo auget affectõz. vt i. l. iij. ff. de pecu. Nõ 3° tex. ꝫ fami liarẽ inimicũ. nã familiaris inimic⁹, ꝓprie reddit illã retribu tõez de q̃ ꝺ. ꝛ nulla peſtis efficacior ẽ ad nocẽdũ q̃z familia ris inimic⁹ qr̃ bõ nõ ſibi ꝑcauet ab eo. min⁹. n. iacula feriũt q̃ ꝓuident. Nõ q̃rto ibi cũ i die reſurrectiõis dñice ꝛc. q⁹ corꝑ⁹ xp̃i licite recipit̃ i ipo die reſurrectõis ꝛ ſatiſfit ꝓſtõni i. c. oĩs de pe. ꝛ remi. Et fac̃ iſte tex. ꝑ illa opi. vt i die reſur rectõis dẽat recipi ꝛ nõ i die iouis ſcã. de quo dicã i ꝑalť. c. oĩs. Ultio nõ ibi nõ dimiſerit ar., ꝑ bis q̃ dixi. ſ. e. ad ꝺ q; iſta ꝓſtõ nõ, ꝓhibz idiſtricte iudeos nõ bre nutrices xp̃ianaſ ſz dũtaxat in domo. nã ꝑ ꝺ vbũ innuit̃ q; bẽbant eas in do mo vt qr̃ forte erãt iudei potentes ꝛ nolebãt eas dimittere qõ ẽt innuit̃ ex alio qõ faciebãt emittere lac in latrina, qõ nõ ꝓringeret ſi nutrices eos bẽrent in domib⁹, ꝓprijs qr̃ nõ eſſent ſub eoꝝ imperio.

p **Poſtulaſti.** Jude⁹ q; pcuſſerit clicũ tpaliť punit̃ ꝛ ſi õ fcõ pũiri nõ pot i terdicit̃ ſibi xp̃ianoꝝ cõmerciũ dõec ſatiſſecerit i iuriã paſſo. Cõis diuiſio. 2ª ibi ad qõ. Lalus lr̃a lis. Quidã iude⁹ man⁹ violẽtas iniecit i q̃ndã clicũ. q̃rit̃ q̃lr ꝺ iudeũ ſit, ꝓcedẽdũ. r̃ñt pa. q⁹ is c⁹ iuriſditõis exiſtit pẽa pe cuniaria ipm puniat vel alia tpali ꝑm q⁹ ſibi viſũ fuerit ꝛ faci at leſo ꝛ eccl̃ie ꝓgrue ſatiſfieri: alioq̃n ſi dñs ei⁹ ꝺ neglexerit ꝑlat⁹ loci ꝑcipiat xp̃iãis ꝑ cẽ. ec. ne cũ ipo iudeo ꝓmertiũ ba beãt donec ſatiſſaciat. Ber. Nõ ꝑ ex tex. iudeũ nõ eẽ de iure cõi tpalr ſubiectũ iuriſditõi eccl̃e. ẽ ꝛ ſubiect⁹ dño tpali ſic̃ ꝛ laic⁹ niſi aliud ſit de iure ſpãli. Et vide aliquos cąſus i qb⁹ iudex ecclaſtic⁹ exercet iuriſditõz i iudeos ꝛ alios paga nos ꝑ Jn. i. c. q; ſup his õ voto. ꝛ i. c. ita. ſ. e. Nõ 2° q; ife rẽtes iniuriã clico tenent̃ ſatiſfacere nedũ ipſi clico leſo ſz ẽt eccl̃ie cui vr̃ fcã iniuria ex ꝑſona clici. Nõ 3° q; cognoſcẽs de iniuria criaľr põt ex offõ cõpellere iniuriã inferẽtẽ ad ſa tiſfaciẽdũ leſo ꝛ fac̃ optie qõ nõ. in. l. iterdũ. §. q furẽ. ff. de fur. vt lz fiſcũ poſſit agi criaľr ꝛ ciuiľr vt i. l. i. C. qñ ciui. actio cri. ꝓiu. tñ ſi ꝓncipľr agit̃ criaľr iudex acceſſorie ex offõ ſuo põt cõpellere reũ ad ſatiſfaciẽdũ leſo ciuiľr vt i ꝑal. §. q furẽ ꝺ. n. iudex ꝑ pũit criaľr ꝛ poſtea cõpellit reũ ad ſatiſfaciẽdũ leſo ꝛ ſic ciuiľr. Itẽ nõ mõz ꝛ practicã excõicãdi ifideleẽ in directe vt iterdicat̃ ſibi xp̃ianoꝝ cõmerciũ. ẽ. n. vn⁹ ex effe ctib⁹ excõicatõis ꝓuatio boiuz ꝛ ẽ pena nõ modica iter ho mines cẽ ꝛ boiuz carere cõmercio. l. bi q ſcãz. C. de bere. ꝛ in. c. ſolet. j. de ſen. ex. li. vj. Itẽ nõ ꝺ ꝑ locũ a ſpãli licituz eẽ xp̃ianis ſbre cũ iudeis cõmercia. ꝺ. n. i penã iterdicit̃ xp̃i anoꝝ cõmerciũ donec iſte ſatiſſecerit. fcã ꝛ ſatiſfactõe licituz ẽ cũ eo exercere cõmercia dz tñ euitari magna familiaritas. xxviij. q. i. c. ſepe. ꝛ c. oẽs. ꝛ c. nullus. Sz ꝫ hũc tex. in co q⁹ diſtiguit an iſte ſubſit iuriſditõi eccl̃e vel nõ opp. de. c. cũ ſit. de fo. cõp. vbi pz q⁹ ꝫ ledẽtẽ clicũ vel eccl̃az tãq̃z ſacrile gũ exercet eccl̃a iuriſditõez lz al̃s tpalr ſibi nõ ſit ſubiectus So. puto ſlãdũ ꝓrio ꝛ ad iſtũ tex. puto rñdẽdũ q; ꝑ facili oꝛẽ executõez fec̃ iſtã diſtõez. nã qñ iude⁹ ẽ ſubiect⁹ tpalr ſe culari dño nõ põt cõpelli de facili ꝑ iudicẽ eccl̃aſticũ qr̃ ma ior pena q̃z bẽat eccl̃a ẽ excõicatio. xxiij. q. iij. corripiant. ꝛ b⁹ pene iude⁹ nõ ẽ capax. vñ adit̃ dñs tpalis ꝛ eo negligẽte eccl̃a fac̃ poſtea qcqd põr iterdicẽdo cõicatõez. vñ itelligo q; ẽt a pn⁹ põt eccl̃a ſuã iuriſditõz exercere in hmõi iudeoz ſacrilegũ ꝛ ẽt inuocare brachiũ ſeclare. vt in ꝑal. c. cũ ſit iũcto c. i. de of. or. Silr ẽ i. c. ſignificaſti. de of. dele. nã delegatus pape ſuã ſniaz põt executõi mãdare vt i. c. i. lr̃is. ꝛ in. c. q̃rẽ ti de of. dele. ꝛ tũ, ꝑ facilioꝛi executõe iterpellat̃ ordinari⁹ lo ci ꝛ facili⁹ ſibi obtẽpat̃. vt in. c. ſignificaſti. e. ti. In gl. i. ibi qr̃ ſpũali pena ipm punire nõ pot. ſentit ꝺ glo. q; vbi iudex eccl̃aſticus põt punire aliquẽ eccl̃aſtica vel ſpũali pena non dz ꝫponere penã pecuniariã ſeu aliã tpalẽ qõ tñ ñ ẽ indiſtin cte vex̃ marie in crimine ſacrilegij. vñ ceſſante cupiditate ſi magis timeť pena pecũiaria q̃z ſpũalis põt eccl̃aſticus illã imponere. ar. de of. or. in. c. dilect⁹ ꝛ qõ nõt Jo. an. in. c. i. de bõi. ꝛ facit. c. q̃m freq̃nter in fi. vt lite nõ ꝓte. ꝛ an ꝛ qñ iu dex eccl̃aſtic⁹ põt punire pecuniaľr ꝛ ad quẽ vſuz deputan da eſt talis pecunia dicã. j. de penis in. c. lz.

i **In nonnullis** Judei ꝛ ſarracẽi vtri uſq; ſexus dñt in ter ris xp̃ianoꝝ vti babitu ꝑ quẽ a xp̃ianis diſcernã tur ꝛ in die paſcue ꝛ paſſiõis dñi nõ dñt in pu blicũ, ꝓgredi. nec i ꝓtumeliã creatoris, ꝓfilire. Tria ſũt dc i 2ᵐ ibi i dieb⁹. 3ᵐ ibi illud. Lalus lr̃alis. In qbuſdã, puin cijs ſarracẽi ꝑ bitũ diſtiguũť a xp̃ianis i qbuſdã vo nõ. vñ ꝓtingit aliq̃n q⁹ xp̃iani iudeis ꝛ iudei xp̃ianis mlrib⁹ ꝑ erro rẽ carnalr cõmiſcent̃. ne ꝺ tã dãnar⁹ exceſſus ꝑ talẽ errorez vlteri⁹ cõmittat̃. ſtatuit ꝓci. gnãle vt iudei ſiue ſarracẽi vtri

usqz ser⁹ i q̄libz,puicia xp̄iāoꝝ p bitū publice distinguāt a xp̄ianis.2° dr̄ q⁹ ī dieb⁹ lamētationū iudei siue sarraceni nō exeāt i publicū qz vt dr̄ tūc ornati⁹ īcedere nō erubescūt ac xp̄iāis memoriā passiōis exhibētib⁹ illudere nō formidāt. 3° ꝓhibet ne i ꝓtumeliā creatoris,p silire p̄sumāt qz ꝓtumelia creatoris dissimulari nō dz p̄cipit ꝓciliū hmōi p̄sūptores p ptātes locoꝝ ꝓdigna cohertōe cōpesci ne crucifixū,p nobis aliq̄ten⁹ blalphemar̄ p̄sumāt. Ber. Nō p ibi oī tpe ⁊ ibi publice q⁹ iudi dñt discerni a xp̄iāis ī q̄litate hit⁹ nt dū ō nocte sz ēt ō die ⁊ ī oī tpe:n' dñt portare signū distinctōis occulte sz publice.ñ ē g̃ satisfcñ huic ꝓstōi si portāt aliq̄ō sig̃ sub mātello vel i plicatura mātelli sicut a mītis fieri vidi sz palā ⁊ publice vt ab oīb⁹ decernant. Nō 2° ibi ornati⁹ nō erubescūt ⁊c.q⁹ ī dieb⁹ passiōis dñice nō dñt hoies fucatis seu fulgidis vestib⁹ vti vt sic p q̄litatē hit⁹ oñdāt iteriorē mētis dispōnē.qō.n.exteri⁹ agit iteri⁹ indicat mētis dispōnē ⁊ hitū repñtat vt dic̄ tex.i cle.ertui.de vb.sig. obscuritas g̃ ⁊ vtilitas hit⁹ ē signū meroris sic̄ p̄ciositas ē sig̃ letic̄ie. Nō vl.ibi p ꝓncipes seculares ⁊c.q⁹ de iure cōi iudei ⁊ alij infideles exñtes i tris xp̄iāoꝝ subsūt tpal'r iudici secl'ari.vnō ino. de voto q⁹ sup bis. In gl.i v.errorē ibi excusat i eo q⁹ iudea ⁊c.q̄si forte velit dicere gl.q⁹ nō excusat in totū qz saltē agebat vt cōmitteret fornicatōz simplicē. Sz p̄t dici q⁹ aut xp̄ian⁹ ꝓrit mīmōiū ig̃rāter cū iudea:⁊ tūc ex toto excusat qz agebat rēlicitā ⁊ ig̃rātia sci excusat vt i regl'a ig̃rātia ō re. iur. li.vj.⁊ i.c.i lectū all'i gl. Aut itēdebat fornicari cū xp̄iana ⁊ ī vitate iudea erat ⁊ tūc ē i culpa ⁊ tenet ad mīi⁹ de simplici fornicatōe. An aūt possit aliq̄ pēa p̄ūiri cogscēdo inde az qz ōdit opā rei illicite. vide qō nōt Jo.an.in regl'a cū qs de reg.iu.li.vj.i mercu.dū p̄it qōez ō cogscēte maritatā q̄ cōiter bēbar̄,p soluta ⁊ de cogscēte solutā q̄ cōiter bēbar̄,p maritata vide gl.in p̄al.c.in lectū ⁊ qō nō.in.c.inebriauerūt xv. q.i. In gl.in v.aīaduersiōis in fi.fm.ll.ē pena capitar̄ vt in auc̄.vt nō luxurient ꝓ nām.§.i.col.vj.⁊ ibi vide.

c **Cum sit.** Preponēs iudeū vel paganū publicis officijs p ꝓciliū,puiciale coripit ⁊ ꝓpōsito denegar̄ xp̄iāoꝝ cōmerciū donec deposuerit offm̄ ⁊ i vsus xp̄iāoꝝ paupū restituet ide q̄sita fm epi,puidētiā. Pria ps p̄it ꝓstōez inouās oli ibibitā,phibz ⁊ oēs cās reddit.2° p̄it p̄ponēre.3° p̄posūū. 4° ,progat.2° ibi sigs.3° ibi officiali.q̄rta ibi h idē. Casus lr̄alis. Statuit ꝓci.tolletanū q⁹ nullus iude⁹ sr̄ xp̄iāos vllū offm̄ exerceat:sz qz illō nō fuabar̄ ꝓci.gnāle īnouauit ꝓci. tolletanū ,phibēs ne iudei publicis p̄ferant officijs qz sub tali p̄textu xp̄iāis ifestāt plurimū ⁊ molestāt. Et sigs eis officiū tale cōmiserit p,puicīale ꝓciliū ānuati celebrādū monitiōe p̄missa districtiōe q̄ ꝓuenit cōpescat ⁊ tali officiali cōiox̄ xp̄iāoꝝ i ꝓmercijs ⁊ alijs deneget dōec restituerit qcqd ex tali offō hūerit ꝓuertēdū i vsus paupū ⁊ epi diocesani de h̄ puideāt ⁊ offm̄ cū pudore dimittat qō irreuerēter assūpsit. ⁊ h̄ iō ad pagāos extēdet. Ber. Nō p iudeū vl' paganū ñ posse p̄fici offō publico iter xp̄iāos. Et lati⁹ ꝑ eos circa istū passū,puidet ius ciuile i.l.fi.C.e. vbi ibidē vt nullā dignitatē nullū bonorē nullā p̄eminētiā bēant iter xp̄iāos.⁊ p illū tex.retulit ibi bar.iudeū nō dēre doctorari cū doctorar⁹ sit q̄dā dignitas ⁊ p̄eminētia vt lati⁹ dixi ī.c.q̄nto.s.de magis. Ex h̄ iferr̄ q⁹ iter ip'os p̄nt iudei hr̄e officia ⁊ dignitates ⁊ fm hūc itellcūz p̄t itelligi tex.i.l.gnāl'r.§.fi.ff.ō decu. vbi p̄mittit iudeos,p moueri ad dignitates. Sz dz itelligi vt dixi vel,p cedebat de iure ātiquo hodie ē correctū p.l.fi.C.e.

Nō 2° q⁹ puicīale ꝓci.epoꝝ hz iurisditōez i totā,puicīā. vñ oli oēs cāe agitabant̄ i h̄ ꝓcilio.vj.q.iij.c.ij.⁊.c.i.ō iud. ⁊.c.fic̄.s.de accu. Nō ar.q⁹ acqsitū ex negociatōe illicita ē iter paupes distrubuēdū. Ex quo iferebat bost. q⁹ acqsita p excōicatū negociādo dñt distribui ī paupes qz negociatō erat iterdcā sibi tpe excōicatōis ō cle.ex.mi.c.illō. Sz vtrū qz dcm̄ nō puto vex.,p h̄ fac̄ q⁹ nōt ino.de īnu.ec.qz pleri qz.vbi nōnter dic̄ q⁹ acqsitū ex negociatōe illicita sine alic⁹ calūnia nec̄ario nō subiacet substōni.h.n.ñ ,phar̄ iure īmoti⁹ ꝓrīū,phar̄ vt sit cōsilij nō necessitatis.vt ī.c.q bētis.⁊ c.vlt.xiij.q.v.⁊ de excōicato fac̄ qō nō.i.c.vitatis de do. ⁊ ꝓt.hz tñ peccauerit se imiscēdo cōiōi nō tñ tenet̄ ad restōz exquo ab aliquo nō extorsit.vide sic̄ i.c.fi.s.de simo.vbi il licite acqsitū sine alteri⁹ calūnia nō subiacet restōni sz sufficē agere pniam. Ad istū tex.dic q⁹ assūpsit offm̄ ꝑ iuris dispō nē ⁊ sic sine cā hūit pecuniā. Itē h̄ statuit h̄ i pēnā nō bene.

Alteri⁹ ex p̄dcis ⁊ ex tex.colligo q⁹ assūpt⁹ ad aliqō offm̄ ꝑ iuris dispōez tenet̄ offm̄ cū pudore depōere ⁊ acqsita restituere. Et facit ad illā.q.nūqd officialis deposit⁹ pp barratarias dēat hr̄e salariū toti⁹ tpis. Et hāc.q. tetigit gl.in. l. diē fūcro.ff.de of.assēs.plini⁹ p bar.i.l.mevia.ff.ō ān.le.vbi ꝓcludit q⁹ ,p tpe añq̄z fuerit deposit⁹ dz hr̄e salariū sz nō ,p seq̄nti tpe qz fuit deposit⁹ pp defectū suū imo tenet̄ ꝓducti ad itereē p.l.si fūdus.ff.loca.qō nō. Itē colligo q⁹ statutū loq̄ns de iudeis nō extēdit ad paganos nisi ex spāli legis,p nisiōe fiat extēsio vt nōnter,phar̄ h̄ lra dū dic̄ extēdimus qō bñ nō. vide bo.gl.de regl'a.c.ꝓstōez li.vj. Ultio nō vnuz casū reseruatū epo vt ē restō male ablatoꝝ.ad h̄ quotidie allegar̄ iste tex.⁊ inter casus reseruatos epo numerat hūc casū gl.ī.c.ij.de pe.⁊ remi.li.vj. Sz circa p̄dcā q̄rit nūqd simplex sacerdos q audiuit ꝓfessionē alic⁹ q tenet̄ aliq̄ restituere possit facere hāc restōez. Dost.q⁹ nō qz ē cāus reseruat⁹ epo. Et tres rōes h⁹ reseruatōis reddit. Pria qz si iferiores ēlici possent dispēsare sepe sibi ibursarēt ⁊ appropriarēt.2° rō qz i maiorib⁹ adhibēda ē,puidētia epi in.c.ad h̄ de of.archi.3° rō qz epūs hz curā oīuz eccl'aꝝ sue dioces ⁊ cūcta spū alia regit.x.q.i.regēda.vñ tota dioces dr̄ ei⁹ pocbia in. c. i. de rapto. Sz archi.in.c.ij.de testa.li.vj.tz ꝓrīū dicēs hanc restōez posse fieri p eū q tenet restituere vel p eū ō quo ipe ,puidit.alle.c.cū tu de vsu.⁊.c.tua ō testa.⁊.xiij.q.v.c.pe.⁊ vlt.xxiiij.q.iij.figs rōipetas.q̄ iura cōiter dicūt q⁹ obligatus ad restōez dz restituere. Ad istū tex.rñt q⁹ loq̄t de iudeo q erat suspect⁹ de restōne maxime q̄ erat hēda iter paupes xp̄ianos. Jo.an.ibi dicit q⁹ añ fcm̄ tenēda ē opi. hosti. qz fm archi.eēt facile vnicuiqz euitare restōez dicēdo se restituisse. Nec ob.si diceret̄ q⁹ dz,phare qz nō pōt sp dādo denariū paupib⁹ adhibere nōziū ⁊ vt experiēta docet paup q recipit.x.solidos fatet̄ se recepisse.x.libr̄as. Sz ex postfacto vbi in vitate qs tenebar̄ restituere nō apperet rō q̄re nō dz eē libat⁹.vñ solēt epi locoꝝ p sua statuta reseruare sibi dispēsatōez male ablatoꝝ nō solū illo mō peccati sz ēt restōes facere.vñ Fe.ꝓsi.xxvij.secutus ē opi.bosti. simplr̄ nihil tñ boni allegat. Lar.h̄ seq̄t opi.archi.⁊ dic̄ posse eq̄ distingui q⁹ in bis ī q bus trāsiuit dñiuz vt in bistriōibus ⁊ fillbus ,p cedat opi.bost.vt si sciat qd ⁊ q̄tū sit restituēdū. Sz in casibus i q⁹ nō trāsiuit dñiuz vt i vsurario fure ⁊ fillibus,pcedat opi.archi. Sz circa hāc varietatē nō modicū aīaduerto qz nullus tex.fac̄ mētōez de epo nisi iste. Et si iste tex. bene pōderet nō dic̄ q⁹ epūs dz restituere sz fm,puidētiā suā. Et iō dicerē q⁹ dispēsatio male ablatoꝝ dz fieri p eū q tenet restituere vl' p eū ō quo sibi,puidit.sz h̄z ꝓsiliū ⁊,puidētiā epi ⁊ sic saluant̄ oēs opi.⁊ vitant̄ absurditates.nā interest obligati vt fiat restō.realr̄ ēt interest epi q ē p̄r paupex.nā obligatus restituēdo nō dat,p ꝓria ⁊ sic nō pōt dispōere ad libitū suū sz reddit qō reddere tenet̄.cū g̃ dz fieri restō in paupes dz hr̄e ꝓsiliū ⁊,puidētiā illius q ē p̄r paupex. Et circa p̄dcā vltra alios moueo nōbilē qōez p̄oe q⁹ stāte opi.bosti.seu statuto epi testatoz in suo testō relict̄ mille,p male ablatis ī certis ꝓuertēda in paupes p executores sui testi.epūs p statutū suū ⁊ p istū tex.sic itellcūz vult dispensare. queritur qd iuris.⁊,p nūc pōt dici q⁹ nisi alr̄,phent̄ male ablata epūs nō pōt intētōem suā fūdare sup illis tāq̄z ablatis male qz h̄ dispō seu ꝓfessio testatoris ex quo nō fuit recepta a pte nec iurata hz vi cuiusdā legati ad pias cās vt nō.⁊,phar̄ i fili i.l. iij.C.de fal.cau.adie.lega.⁊ le.⁊ nō.ī.l.cū qs.§.codicillis ff.de le.iij.vide qō dico in fili in.c.fi.de suc.ab intest. Itē posset dari ad p̄mā qōez alia satis eq̄ distictiō p quā saluet inēs oīum opi.vt vbi de male ablatis nō ꝓstat nisi per cōfessionē factā ī foro pniali tē credit sibi si dicat se restituisse:qz ī pnia de oīb⁹ credit ꝓfitēti.vt ī.c.significasti ō homi.⁊ fic euitār absurda io.an. Aut ꝓstat i iudicio seu publice de male ablatis ⁊ tē restō fiat hz cōsiliū epi qz ñ dz credi asserēti se

restituisse ar. ĩ. c. q̃z q̃z ō vsur. li. vj. ⁊ sic̃ publice ꝓstat de ab latõe ⁊ extorsiõe ita publice ꝓstare dz ō restõne ar. c. i. ō pe ni. ⁊ remiss. Jn gl. fi. ibi si vellet possz dar̃ paupib⁹ ⁊c. ⁊ sic vr̃ sentire gl. q; officiat⁹ nec̃ario ñ astrigit̃ ad dãdũ paupib⁹ qō iuste extorsit all̃. xiiij. q. v. ñ sane. ⁊ nō gl. ꝓ ĩtellectu illi us. c. logt̃. n. obscur̃: sz Jn. i. c. qr pleriq; ō imu. ec. sc̃it ꝙ riũ q; exq° bẽbat offm̃ cũ iurisditõe teneť st̃ituẽ qō illicite acqsiuit qr vr̃ acqsiuisse ꝓ ꝓsũptõz ⁊ violẽtiã. sec⁹ dic̃ ĩ eo q ñ bz iurisditõz vt i aduocato. si. n. aliqd vltra q̃z debeat lucrat⁹ ẽ lz bñfaciat st̃itnẽdo ñ tñ teneť ⁊ sic logt̃ dcm̃. c. sãe. qō mihi plz. Jn ea. gl. ibi qr nesciť a q° sit extorsũ. io. an. aliť ĩtelligit ħ. c. logt̃. n. sz eũ qm̃ iude⁹ ñ grauauit eũ vltra ō bitũ extorquẽdo. nã tc̃ eẽt illi faciẽda st̃itutio vt dic̃ gl. sz lo qť cũ recipit salariũ q; ille ꝓponẽs cuilz soluer̃ tenebať: vñ huic ꝓponẽti ñ dz restitui: qr q° ad eũ ñ ꝓt dici debitũ ⁊ fuit i culpa ꝓponẽdo istũ. Jtẽ penes ꝓpositũ ñ dz rẽanẽ g̃ pau pib⁹ erogãdũ vt dz i lr̃a. Sz tu põdera lr̃az ibi qcqd fuerit a xp̃iãis adeptũ q̃ logt̃ nedũ ō salario q; ꝓduxisset a ꝓponẽ ti ⁊c. Sz saluãdo būc ĩtellectũ do. an. ꝓt dici q; aliq̃ adept⁹ fuit a xp̃iãis ñ tñ ꝓ extorsionẽ vt qr dederũt sibi qō ōdisset alijs officialib⁹ ⁊ sic eis ñ ẽ fiẽda restō cũ ñ ꝓtẽdãt ĩteresse fi at g̃ restō paupib⁹. Et ex bis ꝓclude gnäliter q; vbi ex pte dãtis nullũ ĩteresse vsať i petitõe: sz ex pte recipiẽtis sic ⁊ tc̃ restō dz fieri paupibus ⁊ de iure ciuili hoc casu fiscus recipit. aufert. n. oĩa lucra illicita. l. lucius. ff. de iure fisci.

a **Ꝺ liberandã.** Cõciliũ gnenerale repetit cõciliũ laterane̅se. s̃. e. ita ⁊ addit penã satisfactiõis tẽpore absolutiõis impendendã. secũda ibi ⁊ talibus.

Nō ꝓ ibi ex ꝓmertio dãnato. q; acquisitũ ex cõmertio dãnato subiacet restõi ⁊ sic fac̃ in ar. q; acquisitũ ꝓ excõica tũ sbiacet restõi sz dic vt dixi. s̃. c. pr̃. Nō 2° q; vbi qs ẽ i potẽs ad soluẽdũ penã dz castigari alia pẽa corꝑali ad ħ fac̃. c. finẽ. ō do. ⁊ ꝓtu. ⁊ l. fi. ff. ō i ius vo. Nō vlt° ex fi. q; pẽa qñz ipõit ñ tm̃ ad casti gatõz deliquẽtis. sz vt cet̃i metũ ha beãt seu arceãt a sũlib⁹ ꝓmittẽdis fac̃. l. aut fcã. ff. ō pẽs ĩ fi. Sz qr ōcise ħ ꝓtiebãť mlta ꝓulegia eor q; vadũt i ꝑsidiũ t̃re sc̃e ⁊ ĩter alia ꝓferť ꝓulegiũ pl̃e emissiõis qō vlgarit dr̃ rẽissio pene ⁊ culpe: q̃ro vñ ꝓcedit ħ vt ꝓ modico sꝑsidio fi at pl̃aria rẽissio pene cũ scriptũ sit nullũ malũ ipunitũ ⁊c. ⁊ q; pẽa ꝓformis dz eẽ delicto. xxiiij. q. i. ñ afferamus ⁊ i. c. q̃ fuit ō hic q̃ fi. a ma. p. c. So. mũta posset dici circa h: ⁊ ꝓclu siue sciẽdũ q; vna ẽ eccla vlis. i. q. vij. ꝙc̃ciũb⁹. ⁊ hmõi ec clie seu corꝑis ẽ spõsus ipe xps̃ i. c. debitũ ō biga. ⁊ papa ẽ vicari⁹ ⁊ sũm⁹ admiſtrator iuxta illō qōcũq; ligaueris ⁊c. xxiij. q. i. qōcũ q;. Jtẽ pmittẽdũ q; ĩ ħ corꝑe vlis eccle mlta sũt bõa irrẽuerata vt moꝛs xp̃i cui⁹ vna sola gutta sãgui nis fuisset sufficiẽs ad rediñdũ totũ būanũ gen⁹. Jtẽ passi ones ĩocẽtũ ⁊ martyꝝ ex qb⁹ ⁊ alijs meritis ꝓstat thesauꝝ eccle cui⁹ plenã disꝑsatõz bz pa. vñ cũ remittit alicui penã vr̃ ⁊ būc thesauꝝ cõicare vt fit sẽsus q; i recõpẽsatiõe illoꝝ bonoꝝ remittit hãc penã. Nã sic̃ malũ ñ dz ipũitũ eẽ ita bo nũ ñ dz eẽ irrẽuneratũ. fit g̃ q̃dã ꝓpẽsatio hicide. Et hãc re missiõz cũ certa limitatõe pñt facẽ inferiores ꝑlati i. c. cũ ex eo ō pe. ⁊ remi. qr ⁊ ipi electi sũt i ptẽ sollicitudis vt i. c. ad bonoꝛẽ ō auc. ⁊ vsu pal. ⁊ vz tal' idulgẽtia seu remissio eť q° ad pniaz iã ipositã seu iponẽdã vt i. c. cũ ex eo ꝑal. ⁊ qō nō i. c. qō ãt. e. ti. vbi dicã Jn gl. i v. totũ ibi file cri vsuraꝝ: sz meli⁹ ꝓt eqꝑari pecũie simõiace q̃ st̃ituit eccle i cui⁹ ꝓtume liã data fuit ⁊ aliqñ cũ duplicatõe i. c. audiuimus: s̃. ō simo. ⁊ ꝓ id qō seq̃ħ ĩ gl. ꝓt solui illō ꝓriũ de. c. ꝓcedẽti vbi nlla pecũia illicite hĩta tm̃ restituit ⁊ dispẽsat̃ i pauꝛes xp̃i: sz ħ restituit duplicata. Nã diuersitatis rõ ẽ qr ħ plus deliq̃ũt iõ plus pũiũť. Sz ꝺ tex. op. ⁊ vr̃ q; ista pena ñ ꝓt hẽ locũ p. c. ita. s̃. e. ti. vbi bõa ꝓfiscãť. g̃ hãc restitutõz facẽ nõ pñt. So. ẽ multiplex ꝺ doc. ꝓt. n. ħ. c. ĩtelligi añ ꝓfiscatõz vl' q; ĩ ponẽť ipe ꝓfiscatõis vel ĩtelligeť de bõis acqsitis post ꝓfis cationẽ. nã simplr ꝓfiscatis bõis alicui⁹ ñ ĩtelligũť ꝓfiscata bõa postmõz acqrẽda vt colligit̃ i. c. felicis ō pẽis li. vj. ⁊ ĩ l. fi mãdauero. §. is cui⁹. ff. mã. Vel dici ꝓt q; eccla impõit hãc penã sz ꝓnceps secularis aliam imponit.. Abbas.

e **x speciali.** Judei vel pagãi publicis officijs ꝓficiẽdi nõ sũt. ⁊ si eis regalia iura vẽdãť ad ea colligẽda ꝓficiendus ẽ xp̃iãus ñ suspect⁹. Jn ꝑ° pte põit culpa regis ⁊ excusatio. Jn sc̃da ꝑ vtrũq; ꝓbibeť ibi mãdam⁹. Casus lr̃alis. Rex portugalie ĩ officijs publicis xp̃ianis ꝓ ferebat iudeos ꝑ cõ. gnäle. s̃. e. cũ sit. vñ mãdat pa. duob⁹ epis q̃ten⁹ regẽ ipsũ moneãt ⁊ iducãt ne ĩ publicis officijs iudeos ꝓficiat xp̃iãis ꝑ ꝓciliũ gnäle q; si forte reddit⁹ suos iudeis vendere voluerit vl' paganis aliquẽ xp̃ianũ deputz nõ suspectũ de grauamib⁹ clericis inferẽdis ⁊ ꝓ illũ iudei ⁊ sarraceni fine xp̃iãoꝝ iniuria iura regalia ꝓsequeť. Ber. Nō ꝓ ex tex. q; offm̃ publicũ nedũ ẽ iudeis int̃ xp̃ãos ꝓbi bitũ ⁊ iterdictũ: sz ẽt quodlibz offm̃ seu ꝓmerciũ ꝓ qō xp̃i anis aliqō ꝓt ingeri grauamẽ. Nō 2° q; licite ẽt redditus regales vẽdũť iudeis ⁊ alijs paganis. nō g̃ oẽ ꝓmerciũ iter dictũ ẽ int̃ xp̃iãos ⁊ iudeos. Jtẽ nō ibi deputet. q; ad col ligẽdũ istos reddit⁹ vẽditos iudeo vel pagano electio dz si ri ꝓ ꝑncipẽ secularẽ ⁊ nō ꝓ iudeũ ẽptorez. nã si ipe eligeret posset ꝓmitti fraus. glo. sunt faciles hic videas. Abb.

n **Alli.** Se sũmat ⁊ tria fac̃. dictũ põit. mer catoꝛi, puidet., puisionẽ determinat. 2° ibi q; si. 3° ibi si aũt. Casus lr̃al. Judei eme bãt suos xp̃ianos ⁊ eos in suo suitio retinebãt qō fieri ñ dz. vñ statuit ꝓciliũ gnäle q; ñ liceat iudeo bapti zatũ vel baptizari volẽtẽ emere vel i suo suitio retinere. 2° dic̃ q; si alqs iude⁹ cã mercimõij emeret aliquẽ nōdũ ad fidẽ ꝙersũ: ⁊ postmodũ fact⁹ fuerit vl' desideret xp̃iãus fieri deť ab aliquo. xij. solidi ⁊ ille ab illi⁹ suitio subtrahať. Si vo ĩtra tres mẽses ipm venalẽ ñ exposuerit vel ad sibi suiẽdũ emerit eũdẽ: nec ipe vẽdere nec ali⁹ audeat ꝓparare sed n'lo dato ꝓcio ad libtatẽ ꝓducať. Ber. Nō ꝓ ex tex. regu lã q; baptizatũ vl' baptizari volẽtẽ ñ ꝓt iude⁹ i suo suitio re tinẽ. Ex q° iferť q; si iude⁹ emit baptizatũ seu baptizari vo lẽtẽ ñ tz vẽditio ⁊ ta sic ẽpt⁹ eripit̃ i libtatẽ n'lo refuso ꝓcio qō ꝓbať. liij. di. mãcipia ⁊ ĩ. l. i. C. q mãcipia xp̃iana. ō mã vio bo. gl. liij. di. §. ħ tc̃ obsuãdũ. dixi pl̃e i. c. i. s̃. e. et ex ħ ⁊ ex tex. nō q; pari ꝓulegio gaudet id qō ẽ ad eẽ ꝓductũ ⁊ qō ẽ i fieri. nã q̃ icõtinẽti fiũt videť ineẽ i. c. officij de cle. Nō 2° ibi n' ipe vẽdẽ n' ali⁹ audeat ꝓpar̃ q; si vn⁹, ꝓhibeť ali qd vẽdẽ, ꝓhibeť ali⁹ emẽ. ⁊ sic dispositũ i vno correlatiuoꝝ extẽditur ad aliũ nõt bar. ĩ. l. fi. C. ne fideius. dor. ⁊ dixi i. c. i. ō loca. Sz q̃ro qr ħ dãť tres mẽses ad exponẽdũ suũ ẽptũ cã mercimõij qñ icipiũt illi tres mẽses currẽ. dic̃ bost. q; a tpe vẽditõis ⁊ traditõis. i. p⁹ vẽditõz ⁊ traditõz sui scãz iu deo: qr extc̃ acqsiuit dñiũ sui ⁊ hũit facultatẽ exponẽdi isti. ō re diui. §. ꝓ traditõz. ⁊. C. ō pac. l. traditõib⁹ Jo. an. dic̃ q; a tpe q° ille su⁹ petijt xp̃ianitatẽ. ħ dcm̃ Jo. an. bz eqtatẽ vt emẽs suos oĩo pagãos cã mercimõij ñ teneat eos. j. istud ipse exponẽ vẽales qr forte ñ videt ipse ꝓgruũ sz satisfẽ q; ex põat suũ venalẽ. j. tres mẽses a tpe q° petijt xp̃iãitatẽ. Sz dcm̃ bost. vr̃ veri⁹. nã, exq° ñ exposuit suũ vẽalẽ. j. tres mẽ ses ꝑsũptõ ẽ q; ñ cã mercionij sz ad sibi suiẽdũ als sẽp frau si possz fieri qr dicẽt se emisse cã mercionij ⁊ p⁹ q̃z su⁹ dicẽt se velle effici xp̃anũ exponẽt eũ. j. tres m̃ses. ⁊ sic nũ q̃z hẽt locũ finis b⁹. c. ⁊. c. frnitatẽ. liij. di. Jn gl. i v. xij. solidis i fi. sz, gl. ñ ōclarat ō eq̃litate mõete cũ i loco sit' mõeta aurea ⁊ argẽtea. vñ. ĩtelligit ō aurea qō, ꝓbať ex ꝓiũctõe duaꝝ le gũ. nã i. l. cũ ex falsis. ff. ō ma. test. dic̃ q; suit ꝓstita ex falsis codicill'ñ dz ꝙocari datis. xx. solidis ⁊ i. l. papi. als ẽ. l. ꝑ. §. fi. ff. ō iof. te. sit mẽtio i fili cãu ō. xx. aureis. Et sic dz intelli gi de solidis aureis quoꝝ. lxxij. faciunt vnam libram auri. C. de suscep. ⁊ arcba. l. quotiens. li. x. ⁊ idem sentit glo. in simili in. l. quicũ q;. C. de ser. fugi. ⁊ dixi in. c. i. s̃. e. Et satis est verisimile q; ius intellexerit de aureis. nã ridiculũ esset vt ꝓ bono seruo darentur. xij. solidi argentei. nam modi cum esset quod nõ.

De hereticis. Rubrica.

Supra visuz est de his q nõ baptizati deũ blasphemãt male

colendo ꝓpetēti ordine videndū ē de illis q iā baptizati iciduīt in bereſiz. ⁊ iō merito ⁊ cōpetēti ordine h rubica ponit.

Dubius. Breue ē vel ꝑ alia vba ꝑt ſic ſūmari. Infidelis eſt q nō bz certitudinē fidei ⁊ infideli ñ ē credēdū i ꝓiudiciū alteri⁹. Nō ꝑ ex tex. q fidel⁹ bz hꝫe certitudinē ⁊ nullā ſecū admittere dubitatōz ꝓcor. c. finit. ſ. de ſū. tri. Sz ꝯ h ⁊ ꝯ tex. op. ⁊ vī q ois hō ſit infidel' nā nullus hō repit q aliqñ ex ſcrupulo ꝓſcientie ñ dubitet in fide ⁊ ō reſurrectōe mortuoꝝ ⁊ creatōe mūdi ⁊ ſimil⁹. So. dic Jo. an. ⁊ bñ qō tex. dz itelligi de dubitatōe q̄ bz i ſe firmitatē ai ⁊ quādā ptinaciā vt q ꝓſeuerat i illa dubitatōe ſecus ſi icidat in cogitatōez vel dubitatōz ex pīmis motib⁹ q bus ñ aſſiſtit sz reſiſtit ꝓfirmādo ſe fidei eccl'e q tē poti⁹ patit ex illa cogitatōe ⁊ mereť poti⁹ q̄z demereat ōſiſtēdo. nā qñq̄z ēt iuit⁹ qs pollunt ꝑuis cogitatiōibus. ⁊ ꝓpe dicunt pīmi mot⁹ q nō ſūt in ptāte hoīuz. iō nō iputāt ad culpā de h qō habeť i palea: sz pēſandū. vj. di. ⁊ de iſtis pīmis motibus itellige dcm apli. Tētatio vos ñ appꝫhēdat niſi būana. vide tex. ō pe. di. ij. c. int. ⁊ ſic itellige illud pſalmiſte. Beatus q tenebit ⁊ allidet puulos ſuos ad petrā pſal. cxlvj. vide qō nō. in rubca de ſū. tri. ⁊ ſac. xxiiij. q. i. h ē fides. Sz q̄ro qd itēdit lra in fi. ibi q fidē vitatis ignorāt. So. expōe i. q vitatē fidei ignorāt ſiue baptizati ſint ſiue ñ. Et itellige qñ ſe ñ ꝓformat i fide eccl'e. nā ſi q̄ſ erraret i fide ⁊ crederet illā eē fidē eccl'e ⁊ patus ē ſe corrigere ſi alind tz eccl'a iſte ñ ē hēticꝰ: q fides eccl'e ē fides ſua exquo ſe refert ad fidē eccleſie vt i. c. ij. de ſū. tri. ⁊ qō ibi nō. ⁊ in. d. c. h ē fidel⁹ cū ibi nō. Ultrō argue ex hac lra ibi nec eis oīo credēdū q infidelib⁹ ⁊ hēticis ñ ē aliqd credēdū in ꝓiudiciū alioꝝ. nā exquo ſūt infideles deo nō ꝓſumūť fideles boib⁹ ⁊ iō i teſtes nō admittūtur ꝯ xp̄ianos. ij. q. vij. c. nō pōt. ⁊. c. pagani.

q **Qui alios.** Breue ē vel ꝑt ſic ſūmari Errarei fide ꝓuinciť q alios errātes cū ꝑt ab errore ñ reuocat. Nō ꝑ ex tex. malū ꝓſūendū ꝯ pītes ⁊ tacētes alioꝝ errores. nā error cui ñ reſiſtit approbat. lxxxiij. di. error. ⁊ i. c. qd ꝓdeſt. Sz q̄ro de quo errore itelligit iſte tex. So. dz itelligi de errore fidei vt faciat ad titulū ꝑt ēt itelligi in quolibet errore. nā errare ꝓſumit q errātib⁹ cū ꝑt ñ reſiſtit ſic alibi dr nō carere ſcrupulo ſocietatis occulte q manifeſto facinori deſinit obuiare vt i ꝑal. c. q ꝑt ⁊ i. c. dilecto de ſē. ex. li. vi. Sz ꝓſertiz bz locū fauore fidei ⁊ q̄ñq̄z magiſ peccat ali q ſ q̄z ille q errat qñ deſēdit illi⁹ errorē: q ipe ñ ſolū errat: sz alijs offēdiculū erroris ꝓſtat. xxiiij. q. iij. q de ſendit. In gl. ibi a pctō ꝓmittēdo. Vel ꝑt dici bz Jo. an. q fauore fidē tex. iſte itelligit idiſtincte ſiue pctm̄ ꝓmiſſū fuit ſiue ꝓmittendū vl' pp ꝓſeuerātiā i pctō ꝑt dici pctm̄ ꝓmittēdū. Et certe ēt gl. būit bonū itellectū. nā dz gl. itelligi de pctō ꝓmiſſo ⁊ nō ꝑdurāte tūc. n. ad ſolū ꝑlatū ſpectat correctio. Sz ſi bz iteratiōez vt q ē pctm̄ ſucceſſiuū tūc glibz dz aliū corrigeť iuxta denūciatiōez euāgelicā vī dicebat hoſt. q iudicialis correctio ſpectat ad ſolū ꝑlatū vt i iur. all'. i gl. Sz euāgelica ſpectat ad q̄mlz ⁊ vt aliqd afferat ſpālitarī h. c. poſſum⁹ dicē q q ꝑt aliū reuocaī ab errore fidei ⁊ ñ ſuocat idiſtincte peccat. Sz ō alijs erroīb⁹ an ⁊ qñ qs teneaī reuocaī ſeu ō nūciare dic vt plē nō. i. c. nouit ō iud. ⁊. ij. q. i. ſi peccauerit.

f **Firmiſſime** Hēticꝰ ꝓſeuerās eternaliť dānaī cui nec prodeſt baptiſm⁹ nec elemoſyna vel martyrū vl' aliud qō cū q̄z bonū quo ad h vt ꝓſeq̄t vitā ēternā. ⁊ ps ibi oī boī. Caſus. lra. Queſitū fuit ab auguſtino vtr hēticus vel ſciſmaticus ſaluari poſſit. rñt aug. teneas ⁊ nullaten⁹ dubites q ois hētic⁹ ⁊ ſciſmatic⁹ cū diabolo ⁊ angel' ei⁹ eterni ignis iccēdio pūieť niſi añ finē vite catholice ecclie fuerit recōciliat⁹: q nulli boī de mūdo q eccl'ie catholice ñ tenet vnitatē baptiſm⁹ vl' elemoſyna q̄ꝫcūcū q̄z copioſa aut moꝛs, ꝓ noīe xp̄i ſuſcepta, ꝓficere poterit ad ſalutē. Ber. Nō ꝑ ex tex. q fides bz hꝫe q̄ꝫdā firmitatē ⁊ nullā ꝓſus dubitatōez. Nō ꝛ° q hēticꝰ quātūcūq̄z i alijs bonus ⁊ q liacūq̄z bōa opa exercēs ñ ꝑt ſaluari ſi in illo errore decedit illa tñ bōa opa ñ ſt ex toto ōpdita ſz valēt ad min⁹ ſuppliciū ſubeūdū. nā nō cruciabiť ita acriť q lz ſit hēticus aliq̄ bōa opa exercebat ſic' is q cuz bñ ſi ſēp iacebat i pctō ⁊ h voluit h tex in fi. dū dic' ꝓficere poterūt ad ſalutez. i. vbi bēat vitā eternā. ad alia q̄ ꝓficiūt q̄ bñť h in gl. ñ. vide qō le. ⁊ nō. de pe. di. iij. §. fi. ⁊ in. c. qō qdā de pe. ⁊ re. Ultrō collige ibi hēticū vel ſciſmaticū. q hēticus ⁊ ſciſmaticus equipanť. nā ſciſma nō ē ſine hēſi: q ſciſma ſonat i diuiſiōez: q ſciſmaticus ſe diuidit ab eccl'ie ſancte vnitate. vide bo. tex. xxiiij. q. iij. inť hēſim ⁊ ſciſma ⁊ h ē regulare. Fallit indiſtincte ſe eē papā ⁊ aliū antipapā. nā iſti ñ ſūt hēticī. vñ ē ſciſma ſine hereſi q: qlibz credit vnitatē eccl'e ⁊ eccl'iā eſſe apud ſe ita dic' gl. ſing'r. xxiiij. q. j. c. j. idē dic de credētib⁹ vt credētes vnī nō dicāt hēticī exquo credūt vnā eē eccleſiā quā dicūt cōſiſtere debere apud iſtū ſecus ſi crederēt quēlibet ꝓtendētiū eē papā q: tē ꝓpe hēticī eſſent. diuideret. n. eccl'iam ⁊ veniret ꝯ articulū ſymboli ⁊ vnā ſanctā eccl'iaz. ſic itellige gl. nō. vij. q. i. nō ānt. Ultrō collige ibi fuerit icorporat⁹ ⁊ integratus eccl'e q hēticus eſt extra eccl'iam ⁊ dr integrari ⁊ incorpari p pniaz. In gl. i. i fi. ⁊ dic ſm hoſt. qō iſtis duobus vltimis modis poſitis in gl. ꝓpe ⁊ ſtricte dr quis hēticus nam in alijs precedentibus caſibus dicit quis hereticus large. nā excōicat⁹ dr hētic⁹ q ſe diuidit ab vnitate eccl'e. nā p excōicatōem eijciť extra eccl'iam. xi. q. iij. audi. ⁊ ſic largo mō iudei ⁊ oēs infideles ñ ſūt dici hēticī q ſūt extra vnitatē eccl'ie vide de ꝑdictis bo. glo. xxiiij. q. iij. §. q vo. Et dr hēſis ab elec. erroris vel ab erro erras vel ab adher eo q adhēt opinōi eoꝝ vel ab hereſco qō idē ē q diuido q ab vnitate eccl'ie ſūt diuiſi. In gl. ſi. in fi. Itez valēt bōa opa quo ad illu ſtrandā mentē. nā facilius merebiť grām ꝓuerſiōis qui bona opa exercet q̄z qui ſemp eſt in pctō. Item mortificatis peccatis interdū illa bōa opa ſurgunt de pe. di. iij. firmit ⁊ gnāliter vide in iuribus ad q̄. ſ. remiſi. Abbas.

f **Fraternitatis.** Breue ē vel ꝑt ſic ſūmari. Scripta p hēticos nō bñt fidē auctēticā vel ſic. Dānato auctore dānaī ei⁹ ſcripture libri ⁊ opa. Cōis diuiſio ꝛ° ibi cū celeſtin⁹. Caſus lrālis. Celeſtinus ⁊ pelagiuſ ꝓdēnati fuerūt de hēſi in ſynodo epheſina. Anthiochenus pīarcha dubitauit an ſcripta ipoꝝ recipi debeāt. Rñt pa. q ñ q: exquo auctorez ſ dānati ſūt quō ſcripta illoꝝ admitti poſſit. q. d. nō pūt. ber. Nō ꝑ ex tex. q pa. ꝑt i ꝓcilio ſeu ſynodo dānari de hēſi. nā i cā hēſis ſynodus ē maioꝛ pa. vt nōt gl. xix. di. anaſtaſius quā nō. ⁊ vide bo. gl. i. c. ſi papa. xl. di. ⁊ p archi. i. c. i fidei de here. li. vj. Idē dic vbi duo cōtēdūt de papatu ⁊ ꝑ certo neſcit q⁹ eoꝝ ſit verus papa. nā tūc ꝓciliū dz ꝓgregari ⁊ qōnez decidere. vide tex. iūcta gl. in. c. ſi duo. lxxix. di. ⁊ ñ eſt alibi ita bo. tex. quo ad hūc articulū. Et ponit ibi vgo vnū ſingulare vbū q poterit ꝓciliū ꝓgregari p cardiales qñ neuť ꝓtēdēntiū veller ꝓgregare ſuā obediētiā i eodē loco. Nō ꝛ° ar. ex ſi. lre q ſcriptura p nōriū ꝓfecta poſt q̄z fuerit ꝓdēnat⁹ de falſo i ſuo offō cōmiſſo nō dz recipi tā q̄z auctētica q: exquo dānatus ē auctor opa ſua ñ faciūt fidē, p h i nōrio ē tex. optimus in. l. ſiquis. C. ō ſuſcep. ⁊ archi. li. x. facit tex. cū gl. in. l. ſiquis argentarijs. §. i. ff. de eden. ⁊ ad h quotidie ſolet allegari iſta littera. ⁊ circa hanc mām Jnno. h poſuit bonā glo. que quotidie ſolet all'gari p canōiſtas ⁊ legiſtas. Et vt bēať ei⁹ gl. clara ⁊ ꝓcluſiua q̄ro nū qd indiſtincte ſcriptura ꝓfecta p nōriū falſuz ſit nulla. So. capiēdo mentē. Jnn. aut loqmur de inſtrīs ꝓfectis poſt falſitatē ꝓmiſſam p nōriū vel añ. Si añ tūc exquo nōrius toleraī i offō valēt lz poſta ſeq̄t dānatio ſeu ōpō q: geſta rōe publici ñ retractāť pp publicā vtilitatē lz poſtea ſeq̄t depō ad h. l. barbari⁹. ff. de of. pto. ⁊. iij. q. vij. §. tria ỹ. verū. Sz inſtrā ꝓfecta poſt dānatiōz nō valerēt vt h ⁊ in ꝑal. l. ſiqs. Sz dubiū eſt qñ añ dānatiōez nōrij repit vnū inſtrm hñs plura capitula. ⁊ in vno. c. ē admixta falſitas nū qd pp hāc falſitatē in vno. c. admixtā reꝓbeť totū inſtrz. Quidā diſtinguūt aut capitla ſūt ꝓnexa ⁊ reꝓbaī i totū. aut ſunt ſepata: ⁊ tūc nō reꝓbaī niſi ad alind capm̄ qō ē falſū. ita refert Jnn. aliquos tenere ⁊ ē opi. Jo. gl. i. c. ſi ad

sacras. ix. di. Sz bar. bzixi. ibi in additiõibus ⁊ in suis qõ/nibus tenuit totũ instrm reprobari. Idē vr tenē i h Bar. in. l. si ex falsis. C. de trāsa. distinguit aut falsitas ꝓcedit ex vitio nōzij ⁊ tūc instrm corruit in totũ. ⁊ h ēt voluit Inno. h qõ satis plz sic dicimus i teste vt si aliquā falsitatez adijciat testionio suo dcñ ei⁹ i totũ reprobaꝛ: qz repit ꝓpter⁹. inj. q. ix. pura. sic ē in nōzio q est qdā testis. l. domiti⁹ labeo. ff. ō testa. ⁊ h verũ si ē falsitas circa subālia negocij: vel circa cir cũstātias ei⁹: vt qz dēbat scribere q tici⁹ ꝓmisit. x. ⁊ nōzi⁹ scripsit de. xx. Sz si falsitas ē orta circa alia extrinseca vt qz scripsit ꝙbētes eē ꝓsāguineos vel aligd aliō qō ñ fac ad negociũ: lz h sit falsũ ñ reprobaꝛ instrz pp h: qz illud nō spectat ad offiñ nōzij. ⁊ idē in teste. ita voluit Inn. h. ⁊ ita tēpa dcñ bar. aut defectus nō ꝓuenit ex vitio nōzij: ⁊ tūc aut ꝓcernit sbalia instrī vt qz fuit omissa idictō ⁊ dies: ⁊ tē instrz corruit in totũ i auc. ⁊ ppo. no. ipa. post pn. ⁊ nō in. c. int̄ dilectos de fi. instr. Aut defectus ñ ꝓcernit sbalia negocij ⁊ tē dz fieri illa distictio. Aut negocia sūt ꝓnexa aut nō. p casu nō corruit in totũ. 2° casu sic. vt in pal. l. si ex falsis. ⁊ de mā vide p bar. in repetitiõe pal. l. barbarius. Sz circa pdcā bar. posuit vnā nōbilē qōnez ⁊ limitatiōez ad pdcā i extráneo loco vz in. l. ea. lege. ff. ad. l. iul. repe. vbi dicit q instrā ꝓfecta p nōziũ dānatũ sūt nulla qñ fuit ꝙdēnat⁹ pp falsitatē ꝓmissaz in offō tabelliōatus. secus dic si alias fuisset dānat⁹ de falso ꝓmisso tñ extra offiñ vel sit effectus infamis ex alia cā tē. n. notāter ꝓcludit q si illud offiñ nō bz in se dignitatē: vt qz ñ est nōzius pncipis. l. i. C. de mā. pn. vel nō bz offiñ de publico vt qz nō ē nōzius i bāchā q tūc valerēt instrā ꝓfecta p istũ qztūcũ qz sit infamis. Mouet qz. l. figs supius alle. fac tñ mētiōez de falsitate ꝓmissa in offō. Itē qz nōziat⁹ nō est dignitas sz qōdā munus. l. fi. in pn. ⁊ ibi glo. C. q. mili. nō po. li. xij. Itē infamis pōt eē ꝓcurator isti. de excep. i fi. vñ potuit iste rogari a ptibus vt ꝓficeret instrm. ita ꝓfuluit bar. ⁊ incipit ꝓfiluū fer Jo. in cā cuiusdaz nōzij q fuerat dānatus de falso qz extraxerat duas chartas de libro cōitatis ⁊c. Et nō h dicta ⁊ maxie, pcedunt qñ nōzius tolerabat in offō ad h qō nō. in. c. suscitatus de ēp. Et an valeāt instrā ꝓfecta p nōziū excōicatū vide bo. gl. de sē. ex. decernimus li. vj. Jn gl. i. in fi. vel dic fm host. q dcā auctoris dānati pñt recipi tāqz rōnabilia. sz ñ taqz auctorizabilia. ⁊ sic pñt reduci ad ꝓcordiā iura alle. in gl. Et extra gl. grīt qd ō sacramtis receptis ab hrtico. dic Jn. q si ignorāt ab eo fuerūt recepta q nō solū ꝓferr eēntia sacrī sz ēt gra nā ⁊ iudas fuit hrticus. i. q. i. eos. tñ baptizauit ⁊ tenuit eius baptiſm⁹ i. q. i. dedit. sz si scient tē nō ꝓferr gra vt. i. q. i. ēt. ⁊ de h viō latius hic p Jnno. ⁊ per eundem in. c. j. de scisinati. vbi de ista materia late tangitur per ipsum.

Jquis. Legit duobus mōis sz fm cōez ⁊ viorē intellectū. h. d. ēps instituens hereticū ꝓsanguineū vel extraneū vel paganū ēt p⁹ morte excōicatus nūciaꝛ. h. d. ⁊ vt faciat ad ti. pōt intelligi q ex h ꝓsumaꝛ hēticus. Casus lrālis. Quesitū fuit in ꝓci. africāo vtrū hēretici possint instituī heredes ab epo. Rñt cō. q si ēps istituerit sibi hēdes extrāeos a ꝓsanguitate sua vel ēt instituerit ꝓsanguineos hēticos vel paganos ēt post morte dz excōicari ⁊ nom eius int̄ sacerdotes dei nullatenus reciteꝛ. ⁊ h idē intellige de oībus clericis ⁊ hoc dic cū ca. se q̄nti. Ber. Nō p q hereticis seu paganis nō dz aliqd relinq in testamto. Et pōt adduci tex. ad illā qōnē nūqd potius sit subueniendū frī carnali hrtico qz extrāeo catholico de q̄ qone vide p gl. xxx. di. c. i. ⁊ qō nō. xlij. di. gescam⁹ ⁊ i. c. ñ satis. lxxxvj. di. Et cōit ꝓcdit q frī carnali hrtico poti⁹ ē subueniēdū. Nō 2° casū i quo p⁹ morte qs excōicat. alios cāus vide. xxiiij. q. ij. in sū. Itē nō ttio q p decedēte in pctō mortali ñ est orādū. xiij. q. ij. p obeūtibus. ⁊. xxiij. q. v. placuit. vñ intellige finē h⁹. c. sz ꝓsuetudinē quorūdā locoꝝ vbi noia epoꝝ scribūt in aliquo libro ⁊ recitāt in die obitus eoꝝ ⁊ p eis fit aliq oro. vñ isti tales ō qbus h ñ dñr recitari int̄ dei sacdotes. i. int̄ illos sic scriptos mō pdcō. Jn gl. i. ibi ⁊ sic repete illā dictōez hrticos. Ex hac pticla gl. colligit vnus itellectus ad istū tex. vt itelligat de epo istituēte extrāeū hrticū. secus q si instituat extrāeū catholicū. ex h. n. ñ dz dānari ⁊ hāc lec. tenēt cōit doc. qdā tñ dicūt ponēdo aliū itellectū q lra dz itelligi idistincte q instituēdo extrāeū est ꝑsūptio q nō dilexit ecclīā sz certe iste intellectus mihi ñ plz qz potuit instituere extrāeū amicū. Itē eccla sua fōrte ñ erat indigēs. Itē sacdos pt dispōere ō pri monio suo ꝓut vult dūmō nō in psonas ꝓhibitas. xij. q. i. sint māifeste in v. obtentu. facit tex. in. c. fe. qui loquitur de ea. mā ⁊ facit mentiōem dūtaxat de hēre. seu paganis.

Neos. Loqt de eadē mā cū ꝓcedēti ⁊ extēdit qō ibi dcñ fuit de epis ad p sbyteros ⁊ alios clericos. Et ex h nō q dispō loquens de epis ñ vendicat sibi locū in psbyteris ⁊ alijs clicis nisi fiat extēsio p legislatorē. Itē nō qō h ꝓhibitio tñ fit respectu ñ catholicoꝝ ñ respectu extrāeoꝝ q catholicū pt clericus istituē, put dixi in pcedēti. Si tñ morit itestatus ñ exñtibus ꝓsāguineis succedit eccla. xij. q. vl. c. fi. nō. in. c. i. de succes. ab ite. Jn gl. in v. nihil ꝓferāt ibi ne perirēt fame nō gl. ⁊ fac qō nōt gl. in. c. i. xxx. di. ⁊ est ibi bo. tex. p hac gl. ⁊ sic itelligo qō dixi. s. in pcedēti. c. q sub uenīēdū ē pri vel frī hrtico qñ in eo viget magna necessitas alias nihil ꝓferēdū ē vt ꝓbat ista lra vbi dic nihil ꝓferāt: catholicis vo pentibus pōt clericus etiā de bonis eccle licite subuenire dūmō nō faciat eos diuites sed vt eis subueniat in necessitatibus sic ⁊ in alijs idigētibus ⁊ fortius tenēt sbuenire istis qz extrāeis vt in. c. nō satis. lxxxvj. di. ⁊. xij. q. ij. monemus ⁊ in. c. i. ō coba. cle. ⁊ mu.

Tm christus. Christus fuit verus de⁹ ⁊ verus hō: sentiēs opp⁹ hrticus ē ⁊ excōicatus. h. h. Casus lrālis. Quidā theologi vltra qz oz sbtilit itelligēres dicebāt xpz nō eē aliqd fm q hō. Cū g xps ꝓfectus deus ⁊ ꝓfectus sit hō. Mādat pa. remēsi archiepo q̄tenus sub anathemate int̄dicat ne qs de cetero audeat dicere ipz nō eē aliqd fm q hō qz sic est verus de⁹ ita est verus hō ex aīa rōnali ⁊ hūana carne sbsistēs. Ber. Nō p q ver⁹ hō exīstit ex aīa rōnali ⁊ hūana carne altero istoꝝ ōficiēte ñ est hō ꝓcor. de cele. miss. c. in q̄dā. Nō. 2° q xps ñ solū hūit hītū hois sz verā hois essētiā. fuit g cōpositus ex duabus naīs. s. ex diuina ⁊ hūana vt in. c. i. ⁊. ij. ō sū. tri. Jn gl. fi. de hac mā q̄lit laici ⁊ clerici debeāt credeꝛ ⁊ an i eis sit excusabil' ignorātia si nesciūt explicare articulos fidei nō. i rub. de sū. tri. ⁊ p Jn. e. ti. ⁊ dic vt ibi nō. Et nō ex h ⁊ ex tex. q papa pōt inducere nouū articulū fidei declarādo istud ius diuinū ⁊ ex h inferr q ista ꝓstitutio respicit etiā preterita cū disponat sup iure diuino. ad h de vsu. c. cū tu. ⁊ qō ibi. nō.

Jcut ait Hereticī receptatores ⁊ fautores ipoꝝ excōicati sūt ⁊ decedētes in h pctō i cimiterio eccle sepeliri ñ dñt nec, p eis orari. Casus lrāl. Jn. c. isto laterañ. cō. excōicat oēs hrticos qbuscūq noibus cēseāt ⁊ oēs defensores ⁊ receptores eoꝝ ⁊ ꝓcipit sb intermiatiōe anathematis ne qs eos in domo vel in tra tenere vel fouere ꝓsūat aut cū eis negociatōz hre. siqs āt in h pctō decesserit oblatio, p eo ñ fiat nec int̄ xpianos recipiat sepulturā ñ obstāte aliquo ꝓuilegio alicui i dulto. Ber. Nō p q cū hrtico ñ dz qs negociatōez aliquā exercē nec eū i domo sua recipe vel alit fauere idē de sbueniētib⁹ de qb⁹ in. l. i. ff. ō recepta. Nō 2° q p ꝓstōz gnālē pñt tolli ꝓuilegia q̄tūcūq spālia attēdi tñ dz tenoꝝ ipsoꝝ de quo tñ vide qō nō. ō cēn. cū istā tia. Sz q̄ro qz lra facit mētōz de ptib⁹ theologanis qd ō hēticis alioꝝ locoꝝ. doc. q idem ⁊ hñ, p h fac. c. excōicamus j. e. ⁊. j. c. pr. Alitio nō q hereticus vel fauēs hrtico decedēs i h pctō sepeliri ñ dz i cimitio int̄ xpiāos nec, p eis oraf.

B abolendā Hereticus male sentiēs vel male docens de sacramētis ecclie excōicat⁹ est ⁊ ꝓuictus nisi se correxerit ⁊ errorē abiurauerit si clericus ē degradeꝛ ⁊ curie seculari tradaꝛ p quā ēt punieꝛ. eadē ēt ē pe/

na ſuſpecti de hereſi ſi ſe nō correxerit ⁊ relapſis oīo audiē tia denegaſ. ſeculares ꝑncipes q iurare nolūt ꝺ eccl̄ia ꝯ hereticos defendēda excōicanſ ⁊ terre eoꝝ ſupponūſ iterdicto. ciuitates ꝩo ipſoꝝ reſiſtentes aliarū ꝓmertio ⁊ ep̄ali dignitate p̄uanſ. exēpti ꝩo ſubſūt ordinariis ſup̄ his q̄ ꝯ hereticos inſtituūtur. Caſus lr̄alis. Luci⁹ pa. in. c. iſto excōicat oēs illos q de ſacr̄o corpis ⁊ ſanguīs dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ⁊ de alijs eccl̄iaſticis ſacr̄is aliter ſēt̄iūt vel docēt q̄ſ ſacro ſcā rōana eccl̄. p̄dicet ⁊ obſeruet ⁊ oēs illos quos rōana eccl̄ia vel ſinguli ep̄i vel clerici vacāte eccl̄ia cū ꝓcilio vicinoꝝ ep̄o rū hereticos iudicauerint. Scꝺo ſtatuit vt qcūq; dep̄hēſi fuerint eis p̄us degradatis ſeculari ptāti reliquāſ aīaduerſiōe ꝺbita puniēdi: niſi ſtatī poſt dep̄hēſionē erroꝛis ſp̄ōte ad catholicā vnionē redierit ⁊ ad arbitriū ep̄i ſatiſfecerit: ſi ꝩo laici fuerit niſi vt dcm̄ eſt abiurata hereſi ad arbitriū ep̄i ſatiſfecerint ſecularis iudicis arbitrio reliquāt̄ur. Tertio dr̄ q ſi poſt abiuratā hereſim vel poſtq̄ ad arbitriū ep̄i ſe purgauerit dep̄hēſi fuerint in abiuratā hereſiz icidiſſe ſine vlla audiēt̄ia ſeculari iudicio relinquāſ. Quarto ſtatuit vt barones cōites ⁊ rectoꝛes cuiuſlibet loci iuxta ꝓmonitōez ep̄oꝝ iuramēto p̄ſtito, ꝓmittāt q cū ab eis fuerit req̄ſiti eccleſiā ꝯ hereticos adiuuabūt bōa fide. Si ꝩo id obſeruare noluerit honoꝛe quē obtinēt p̄uenſ ⁊ ad alios nullaten⁹ aſſumāſ ⁊ ipſi excōicēt ⁊ terre illoꝝ iterdicāſ: ⁊ ciuitas q̄ bis inſtitutis duxerit reſiſtēdū vel ꝯ ꝓmonitōez ep̄i punire neglexerit reſiſtētes ep̄ali dignitate p̄uet ⁊ aliaꝝ careat ꝓmertio ciuitatū. Quito dic̄ q ſi aliq fuerint exēpti a iuriſditiōe ep̄oꝝ ⁊ ſoli eccl̄e ro. ſubiecti: nihilomin⁹ i his q̄ ꝯ hereticos ſūt inſtituta ſubeāt iudicia ep̄oꝝ ⁊ eis ſup̄ ꝺ tāq̄ a ſe. apo. ꝺlegatis obſeq̄nſ: ſi ob. aliqꝺ ⁹ p̄uilegijs ſue libꝛtati. Ber.

Nō p̄ q ñ ſolū eſt hereticꝰ male ſentiēs de articulis fidei q ꝓtinēt i ſymbolo ſz ēt male ſēt̄iēs de ſacr̄is eccl̄ie quoꝝ q̄ tuor exp̄mūſ ꝺ: reliq̄ tria vide p̄ gl. in. c. veniēs ꝺ trās. ⁊ p Jo. an. ſup̄ rubri. de ſacra. nō iterā. Nō 2° qꝺ ep̄i cognoſcūt de cr̄ie hereſis tā ꝯ clericos q̄ ꝯ laicos ēt exēptoſ vt in ſi. lr̄e ⁊ ꝺ intellige qñ factū ē clarū ⁊ determinatū: ſinaūt eēt dubiū tūc qꝺ ꝺz remitti ad ſolū papā. xxiij. q. j. quotiēs. ⁊ §. ꝺ baptiſ. maiores. Nō 3° q capl̄z ſede vacāte ſuccedit in ptātez ēt cognoſcēdi de hereſi. Jtē nō ⁊ q̄rto q clericꝰ ꝓuictus de hereſi. nō ꝺz incōtinēti tradi ſeculari ptāti: ſz p⁹ ꝺz depōi ⁊ degradari. ⁊ formā degradatiōis vide i. c. ꝺgradatio de penis li. vj. Et i hac ꝺgradatiōe i ꝺfectū ep̄oꝝ p̄nt aſſumi alij p̄lati de qbus i. c. i. e. ti. li. vj. Jtē nō caſū i quo p̄cit̄ penitenti. nā ſi hr̄ticus vult incōtinenti redire ad fidez euadit penā mortis regulr̄ tm̄ p pn̄iaz nō tollit̄ pena. l. q ea mēte. ff. de fur. Jtē nō ſingulr̄ tex. q duo req̄runſ ad ꝺ vt redeūtib⁹ ad fidē ꝺmittat̄ p̄ea mortſ. ſ. q incōtinēti ⁊ ſp̄ōte reuertāt̄ ad fidē. ſi ĝ ex iteruallo nō ſp̄ōte ſz metu pene vel ꝓbōnuz ꝺcūt ſe ad fidē redire nō ē eis p̄cendū qꝺ bñ nō. Et qñ ꝺcāt̄ ſp̄ōte redire ꝺic vt nō. archi. i. c. vt ꝓmiſſi ꝺ bē. li. vj. ⁊ Jo. de lig. in cle. ad noſtrū. e. ti. Jtē t̄tio req̄rit vt erroꝛē ſuū publice abiuret ad arbitriū ep̄i regiōis. Jtē p̄t ad di ⁊ q̄rtū vt ſatiſfactōez ꝯgruā exhibeat de p̄cto nā p̄ōt ſibi indici pn̄a vel alia pena pecūiaria. de quo ꝺcēdū vt i. c. vt ꝓmiſſi p̄al. ⁊ qꝺ nō. in p̄al. cle. ad nr̄z. ⁊ ꝺ nō. Alterius col lige q in ꝺ crie br̄is ēt laic⁹ ē ſubiect⁹ ep̄o. ⁊ ꝺic q ꝺ crimē ē mere eccl̄aſticū. ñ iudex ſeculāris ēt ꝯ laicū cognoſcere ñ p̄ōt. vt i. c. vt offm̄. §. pbibemus. e. ti. li. vj. ſz ſola executio relinq̄t iudici ſeculari poſt ſnīaz ep̄i ⁊ ad ei⁹ req̄ſitōz vt ꝺ ⁊ in. c. cū ſm leges. e. ti. li. vj. ⁊ in p̄al. c. vt offm̄. Nō vltio modū, p̄cedēdi ꝯ ſuſpectū ꝺ hr̄ſi. q ñ p̄ōt vacāt̄ ꝓuinci vt in dicāſ ſibi purgatio ad arbitriū ep̄i ⁊ ſi defeceꝛit p̄ūt̄ vt ꝓuictus. vt ꝺ ⁊ i. c. int̄ de pur. ca. vbi magis clare. Nō i ꝟ. ſtatuimus q rōne delicti eccl̄iaſtici p̄nt ēt laici p̄ncipes p̄uari ipſoꝝ dignitatib⁹ bonoꝛib⁹ ⁊ officijs p eccl̄aſticū iudicē ⁊ i habilitari ad alia officia aſſumēda. Nō i ꝟ. ciuitas tex. q ēt vniuerſitas ā pliſſima p̄t ꝓmittē ꝺlictū i faciēdo ⁊ ꝓmittēdo ⁊ ēt p̄ūiri cr̄ialiter. ꝺic de ꝺ vt ꝺixi de ſimo. in. c. dilect⁹ el. ij.

Nō vltio vnū caſū in quo exēptus ē ſub iuriſditōe ep̄i cognoſcit tm̄ ep̄s vt delegatus ⁊. j. latius ꝺcā. Jn gl. i. ibi ⁊ mādat ab alijs obſuari. aduerte qꝛ tex. nihil ꝺic ꝺ mādato ſz qꝺ ſuat ⁊ p̄dicat rōana eccl̄ia ⁊c. Et iꝺ ꝓclude melius q in ſpectātibus ad fidē catholicā ſeq debem⁹ ⁊ tenē qꝺ ſuat rōana eccl̄ia. Sz in alijs a fide nō tenemur ſeq cōſuetudinē rōane eccl̄ie vel curie niſi doceat ⁊ mādet eā ſuādā qꝛ nihil officit in eccl̄ia dei diuerſitas ꝓſuetudīs de ꝓſecra. di. iiij. ꝺ trima. ⁊ ita diſtinguit gl. in, ꝓmio ſexti libꝛi. Jn gl. ij. ibi re māet penes capl̄z. nō bñ ex hac gl. iſto cto tex. q appellatiōe clericoꝝ veniūt canōici. nā tex. facit tm̄ mētiōem de clericis: ſz gl. ⁊ bñ itelligit ꝺ canōicis qꝛ capl̄z ſuccedit i iuriſditiōz ep̄i ⁊ nō reliq clerici. vt i. c. cū oli. ⁊ i. c. bis q̄ ꝺ maio. ⁊ obe. An aūt i mā odioſa appellatōe clericoꝝ veniāt canōici. ꝺico ſup̄ rubr̄ica de vi. ⁊ bo. cle. Et in fi. glo. Jn. ꝺ gnāliter q̄rit ad quē deuoluaſ iuriſditio ꝺfūcti añq̄ ſucceſſoꝛ inſtituaſ.. Et in effectu ꝺ ꝓcludit q aut defūctus exercebat iuriſditionē ſeu aliū actū ſolus aut cū alijs. p̄ caſu ea q̄ ꝺz iſte ab alio deuoluūſ ad illū ⁊ ille p̄ōt exercere ſi ꝺ exercer̄ ē vtile. Ex ꝺ iſert q mortuo archidi. ptās exercēdi archidiacōalia deuoluiſ ad ep̄m. qꝛ archidi. ꝺz iuriſditiōez ab ep̄o ⁊ ei⁹ vices gerit tāq̄ vicarius iuris. vt in. c. i. de of. archi. Si ꝩo ꝺfūct⁹ ꝺz aliq̄ a ſeipſo ⁊ ñ ab alio. vt qꝛ edificauerat eccleſiā ꝺ ꝺis archidiaconat⁹. tūc illa ptās nō deuoluiſ ad aliquē ſz reſuaſ ſucceſſoꝛi. Scꝺo cāu qñ exercitiū ſpectabat ad ꝺ functū ⁊ ad aliū. ꝓcludit Jnn. q ptās ꝺuoluiſ ad collegā ⁊ nō ad ſupioꝛē ar. in. l. ij. C. qñ nō pe. par. faci. j. ne. ſe. va. c. i. li. vj. ⁊ ſi defūctus bēbat iuriſditiōez a plurib⁹ ꝺuoluiſ tc ad illos ꝓut ab illis tenebat ar. in. c. relatū el. ij. de teſta.

Ex bis etiāt iſert Jnn. q cū ep̄s ⁊ capl̄z faciūt vnū corp⁹ ⁊ int̄ eos ꝯꝺat ꝓiugiū ſp̄ūale mortuo ep̄o iuriſditio ⁊ ptās cō firmādi p̄latos ꝺuoluiſ ad capl̄z. Sz ſi ep̄s exercebat aliq̄ cū alijs tūc ptās ꝺuoluiſ ad alios ⁊ ñ ad capl̄m ⁊ qꝺ. ſ. di ctū ē de defūcto. idē itelligo in abñte vel negligēte boſt. ꝺic q ꝺ gl. Jnn. nō ꝓbaſ p̄ iura q̄ allegat. ⁊ de mā remittit ad nō. in. c. cū oli. ⁊. c. bis q̄ ꝺ maio. ⁊ obe. Sz tu nō gl. Jnn. q̄ lz exp̄ſſe ñ ꝓbet̄ iure nō tm̄ repꝛobaſ ⁊ multū valet in ꝺubijs eius aucꝛitas. ⁊ gnāliter cū q̄rit in qbus capl̄z ſuccedat ep̄o vide in. c. cū oli. ſ. al. Jn gl. in ꝟ. pꝛogatiua in fi. diſtinguе melius q aut qs deponit ꝺbalit aut actualr̄. Pꝛio caſu depoſitus tz p̄uilegiū clericale reſpectu foꝛi ⁊ r̄ſpectu canonis ſiqs ſuadēte. vt in. c. dcm̄ alle. in gl. ⁊ i. c. cū ñ ab homie. ſ. de iudi. niſi poſt depōnē ſeq̄t correxigibilitas. nā tc. ſz vex intellectū. c. cū nō ab boie p̄dit oē p̄uilegiū clericale ⁊ abſq̄ alia traditōe ꝓmi p̄ōt p iudicē ſeculārē. ⁊ ibi pleni⁹ dicā. Scꝺo cāu cū depoſitus ē actualit incōtinēti p̄dit oē p uilegiū clericale vt, p̄baſ de penis ꝺgradatio. li. vj. ⁊ ibi plene. ⁊ an talis ꝓficiat corpus xp̄i. vide ibi p gl. ⁊ meli⁹ p Jo. an. ibi in nouella. Jn gl. in ꝟ. relinq̄t i fi. nō iſtā gl. qꝛ quotidie allegaſ q, p nullo cr̄ie q̄ntūcū q̄q grauі ꝺz clericus tradi curie ſeculari ſtatī ſz ꝺz depōi ⁊ remāere ſub ptāte eccleſiaſtica. Sz fallit p̄ fm gl. in cr̄ie hr̄ſis. Sz certe iſta ñ ē exceptio. qꝛ ſi ꝓuictus ꝺ hr̄ſi vult redire ad fidē ñ tradit̄ curie ſeculari vt ꝺ tradit̄. ĝ cū ē incorrigibilis ⁊ ſic nō recte excipit Scꝺus cāus ē in cr̄ie falſi ⁊ itellige ꝺ falſificāte lr̄as aplicas Sz būc caſū reſtrige p nō. in. c. nouimus. de ꝟ. ſig. z⁹ cāuſ eſt in ꝓſpirāte ſeu ꝓiurāte ꝯ ep̄m, ppr̄iū ⁊ ſic ſentit glo. q in iſto nō expectaſ incorrigibilitas ſz ſtatiz depōi p̄ōt ⁊ tradi curie ſeculari. Sz gl. aliſ ſentit in p̄al. c. nouimus vbi ꝺic q benignius eſt intelligere vt, p̄cedat ſi ē incorrigibilis. idē tz Bar. bꝛix. ij. q. vij. ſiq ſūt ⁊ gl. in. c. ſiqſ ſacerdotū al. in gl. variauit. ſz q regraſ i correxigibilitas ſentit gl. in. c. ſi. ꝺ teſti. co. ⁊ i. c. cū nō ab boie de iudi. ⁊ iſta tāq̄ benignioꝛ teneſ. Remanet ĝ tm̄ vnus caſus exceptus in gl. qui etiā recipit iterp̄tatōez ⁊ reſtrictōez. Sz hāc māz pleniſſime, p̄ſequoꝛ in. c. at ſi clerici de iudi. vbi. gnāliter ꝺico q̄ cr̄ia ſūt ꝺigna ꝺ poſitiōe ⁊ degradatiōe ⁊ inter cetera alle. c. nouim⁹ de ꝟ. ſi. ad, p̄bandū q oē crimē graue ⁊ ꝺānoſū eſt depōne ꝺignū ⁊ incōtinēti abſq̄ alia incorrigibilitate debēt tradi ſeculari curie ⁊ vide latiſſime i loco p̄al. Jn gl. in. ꝟ. ſp̄ōte ibi poſt q̄ eſt ꝓdēnatus. ꝺic clarius q a ñ ꝓdēnatiōez ꝓpellit̄ abiu rare hereſiz cauſatiue. ſ. p diſtrictōez p̄ſone ⁊ ꝓmiſſiōez pe

ne pſonaꝝ ⁊ ſpoliatiõis bonoꝝ. ſz exquo iſte ſpectat ꝓdẽna tionẽ nõ ꝑt ãplꝰ cõpelli qz hõ põt corrige ⁊ nõ corrigere. i. pſonã afficere nec aliũ ꝑt mutare. xlvij. di. §. neceſſe. Jn gl. in ỽ. laicus in fi. dic clarius vt. s. dixi q; crimẽ hereſ ẽ crimẽ eccl̃aſticũ mere. vñ de eo ſecularis iudex nõ põt aliquo mõ cognoſcere ẽt ꝯ laicũ vt in. c. vt. offiñ. §. ꝓhibem⁹. e. ti. li. vj. ſz ad reqſitionẽ eccl̃ie ipõit penã. nã eccl̃ia ỽclarat illũ bereticũ ⁊ ꝑuat eũ oi ꝓuilegio ⁊ relinqt eũ iudici ſeculari puniẽdũ fac̃ ẽt. c. cũ ſz leges. e. ti. li. vj. Jn gl. i ỽ. audiẽna i fi. dic vt hodie hẽt i. c. ſr̃ eo. e. ti. li. vj. vbi ꝓcludit q; relapſus in hereſiz audit quo ad ſac̃a: ſz nõ quo ad euitatõez pene. Jntelligo g̃ q; eccl̃ia ñ claudit gremũ redeũtib⁹. ſ. quo ad ſpũalia. Sz q̃ro circa ꝑdicta q̃ pena debẽt puniri hereticꝰ. dic hoſt. ⁊ Jo. an. q; pena ignis debẽt g̃ cremari vt colligit ex euãgelio Jo. xv. c. vbi dr̃ ſiqs i me nõ mãet mittet foraſ ſicut palme ⁊ areſcet ⁊ colligẽt eũ ⁊ i ignẽ mittẽt. Sz ius ciuile punit hereticũ capitali pena ſeu pena mortiſ vt in. l. arriani. C. de here. ꝓiũcta. l. vltimũ ſuppliciũ. ff. de pe. ⁊ hãc penã eſſe debitã iterp̃tatur ꝓſuetudo. ꝓuenit g̃ in ỽ lex diuina canõica ciuil⁊ ꝓſuetudiaria vt cõiter puniãt pena ignis.

Jn gl. fi. ibi qõ nõ ẽ verũ: circa ỽ vide bo. tex. de ꝓui. c. i. li. vj. nã ſi exẽptus deliqt in loco nõ exẽpto pdit quo ad delictũ ꝓuilegiũ vt ibi. Sz aduerte qz illud. c. logr̃ ibi i ꝓuilegiato reſpectu certi loci: ſz vbi ꝓuilegiũ eẽt pſoale ⁊ ñ reſtrictũ ad certũ locũ vt ẽ ꝓuilegiũ officialiũ pape tẽ pp̃ del ctũ nõ pdit ꝓuilegiũ. de ỽ latius dico. in. c. fi. de ſo. ꝓpe. Jn ea. gl. ibi nõ cognoſcũt epi iure ordinario. Nõ gl. ⁊ ỽ filiũ mã habẽt i. c. irrefragibili. §. exceſſus. s. de offi. ordi. ⁊ bo ſti. ſentiebat ỽ q; in vitate iſti ſunt ordinarij ⁊ nõ ỽlegati: qz habẽt gnãlez iuriſditionẽ nec extinguit iuriſditio morte delegãtis vel delegati ſic extinguit iuriſditio delegata vt in c. gratũ. ff. de off. dele. nec ob. q; lr̃a dic. delegatis: qz nõ ẽ ptãs ſeu vis in ỽbo. lex. n. eſt ipoſita reb⁹ ⁊ nõ ỽbis vt i. c. ꝓmiſſa de ele. li. vj. Jo. an. cõcludit tenẽdo opp oſitũ q; epi ſunt in boc caſu delegati vt in lr̃a. nec ob. q; nõ extinguat ỽ iuriſditio p̃ mortẽ qz delegatio nõ fit ỽ a papa: ſz a ſe. aplica q̃ nũ q̃z moritꝰ vt in. c. ſi gratioſe. de reſcrip. li. vj. Jtẽ nõ fit pſone ſz dignitati q̃ nõ moritꝰ. vt in. c. qm̃ abbas de offi. dele. iõ trãſit in ſucceſſorẽ. nec ob. q; i effectu bz ordinariã qz ẽt quo ad effectũ iuris eſt dzia an bẽat delegatã vel ordinariã vz reſpectu appellatiõis iterponẽde. nã ſi bz ordinaria appellabit̃ ad archiep̃m vt in. c. romana de appellatiõibus. li. vj. ſz ſi bz delegata appellabit̃ ad ſolũ papã delegãtẽ. vt in. c. ſup q̃onum de offi. dele. Et p ỽ infert Jo. an. ſz aliq ꝯ q; ſi ꝓtingit appellari ab iſtis epis appellabit̃ ad papã. nã ep̃s tãq̃z delegatus ẽ maior archiepo quo ad iſtũ articulũ vt in. c. ſane de of. dele. g̃ nõ bz appellari ad minorẽ. Jtẽ ſi appellaret̃ ad archiepz detraberet̃ ꝓuilegio vltra q̃z ſit exp̃ſſuz qz vbi exẽpti habẽt vnũ iudicẽ. i. delegatũ hẽret tres: qz appllaret̃ ad archiepz ⁊ ab archiepo ad pr̃iarchã ⁊ ſic cognoſceret ille q nõ bz iuriſditiõez. Ultio q̃rit. io. an. nũqd i hac ptãte delegata ſuccedat capl̃m ſede vacante. Et ꝓcludit q; nõ qz ſuccedit capl̃m in bis q̃ ꝓpetũt epo iur̃ ſpãli vt nõ. de ſo. ꝓpe. vex. Jo. mo. tenuit ꝯrũ in. c. i. ỽ mai o. ⁊ obedi. in. vj. dicens q; in caſu huius. c. ⁊ vbicũq; ep̃s bz iuriſditionem generalem ſuccedit capitulum: ſed tamen tene pr̃imum p notata in. c. verum.

v Ergentis Bona hereticoꝝ ꝓfiſcãtur ⁊ in terris eccl̃ie applicãtur fiſco eccl̃ie: i terris imperij iudicis ſeclaris fiſco ⁊ ꝓcedit etiã ſi catholicos bz filios. Nã diuidit pr̃imo p̃mittit deciſuz exordiũ. 2° ponit ſtatutũ. de publicatiõe qõ ꝓbar̃ p ar. a maiori. 3° ſoluit obſtaculũ. 4° ibi i ſris. tertia ibi nec. Caſus lr̃alis. Statuit papa q; in terris ſue tpali iuriſditioni ſubiectis bona hereticoꝝ publicent̃: ⁊ in alijs idẽ ꝑcipit̃ obſeruari p rectores locoꝝ ⁊ ſi ad boc negligẽtes exteterint p cc. ec. ꝓpellant̃: nec ad eos vlterius bona illa reuertrant̃ niſi redierit ⁊ abnegauerint hereticã prauitatẽ ⁊ ex ſola miſericordia aliqs ei voluerit miſeri. vt tpalis ſaltẽ penã corripiat quẽ ſpũalis nõ corrigit diſciplina. Cuz ẽt ſm leges rẽis leſe maieſtatis capite punitis bõa publicent̃ eoꝝ filijs vita ſolũ ex miſericordia reſeruata. multo fortiꝰ illi q aberrãt a fide filiũ ieſu xp̃i offẽdũt a capite nr̃o qõ ẽ xp̃s eccl̃aſtica dñt diſtrictiõe pſcidi ⁊ bõis tpalib⁹ ſpoliari: qz grauius ẽ eternã q̃z tpalẽ ledere maieſtatẽ. nec exhẽr̃ datio filioꝝ catholicoꝝ dz impedire cẽſurã huiꝰ ſeueritatis ꝓtextu alicuiꝰ miſericordie cũ in multis caſibus filij ꝓ pr̃ib⁹ tpaliꝝ puniant̃ ⁊ ſm canones q̃ñq; nõ ſolũ puniant̃ auctores ſcelerũ ſz etiã ꝓgenies dãnatoꝝ. Ber. Nõ ꝑ qõ in terris ſubiectis eccleſie quo ad tpalez iuriſditiõez eccl̃ia p oĩa vẽdicat ſibi iura p̃incipũ. vñ camera pape tz locũ fiſci facit cle. ij. e. ti. ibi in fiſcũ ⁊ qõ nõt gl. Jo. an. ſup ea in. c. qz diuerſitatẽ de ꝓceſ. p̃bẽ. Nõ 2° q; in terris impij põt papa rõe delicti eccl̃aſtici iſtigere penã publicatiõis bonoꝝ. ap̃pbẽ ſio bonoꝝ trñ nõ fit ꝑ iudicẽ eccl̃aſticũ ſz p ſeculare vt ỽ ⁊ i c. cũ. fm e. ti. li. vj. Et aduerte q; tpe hꝰ. c. bona veniebant publicãda ſz bodie ipſo facto ſunt publicata. vt in. d. c. cuz ſcõm. vñ ſi ductus hereticꝰ in vita nõ fuit dãnatꝰ exquo pꝰ mortẽ põt ꝓbari q; fuit hereticus bõa eius p̃nt capi vt i. c. ij. de p̃ſcrip. li. vj. qz nũc fit executio qz publicatio fuit inita ipſo iure ⁊ iõ trãſit in beredes fac̃ qõ nõt Bar. in. l. eius q delatorẽ. ff. de iure fiſci ⁊ ꝓut ẽt dixi in. d. c. ij. Nõ 3° q; ſz hereticus velit ſpõte redire ad fidẽ ñ trñ recupat bõa ſua niſi ex miſericordia q̃dã. Nõ q̃rto q; de iure ꝓcedit ar. a maiori q; vbi repit̃ maius delictũ ibi maior vltio eſt exercẽda xxiij. q. i. nõ afferamus. Ultio nõ q; pp̃ acerbitatẽ delicti filius p̃t tpaliꝝ puniri pp̃ delictũ pẽrũ trñ qz ipſi parẽtes puniũtur in pſonis filioꝝ. l. iſti q dẽ. ff. qõ me. ca. qz exẽpla paterni cris metiunt̃ in filijs. nã ſepe filius ſequit veſtigia pẽtũ vt. l. quiſquis. C. ad. l. iul. maie. ⁊ iõ dicit tex. ỽ tpaliꝝ: qz ſpũaliter ⁊ eternaliꝝ filius nũq̃z puniꝝ ꝓ pr̃e. ⁊ ita dz intelligi ſcriptura filius nõ portabit iniquitatẽ pr̃is nec econuerſo vide de ỽ. xxiij. q. iij. in fi. ⁊. i. q. iij. in fi. Sz circa ꝑdicta dubitaꝝ nũqd filius hereticꝰ pdat bñficiũ eccl̃aſticũ qõ bz. glo. in. c. ſatis puerſum. lvj. di. ꝓcludit q; nõ. Sz circa iſta bñficia filioꝝ vide gl. in. c. quicũq; z. e. ti. li. vj. Et nunquid feuda hereticoꝝ ꝓfiſcent̃. vide in ſpe. de feu. §. i. ỽ. xl. Nũquid in publicatiõe bonorũ ẽt in alijs delictis ab iſto vẽiat iuſpõnatus vbi publicatio fit ꝑ iudicẽ ſeculare. vide glo. xvj. q. vij. in. c. filijs. Jn. gl. in ỽ. exheredatio in fi. nõ. gl. ⁊ hãc opi. tz gl. xxiij. q. vij. in fi. ⁊ ibidẽ archi. vide Ci. i. l. quiſquis. C. ad. l. iul. maieſt. ⁊ vr̃ tenere hoſt in fi. e. ti. §. q̃ pena. ſz poſſet dici ſm eũ q; de miſericordia, ꝓcedit lex ciuil: ſz de equitate, ꝓcedat. h. c. vel diſtinguat̃ an hereticus fuit dãnatus in vita ⁊, ꝓcedat ỽ. c. an poſt mortẽ ⁊, ꝓcedat ius ciuile. Jo. an. dic̃ q; in terris impij p̃t ſuari ius ciuile cuiꝰ diſpoſitio ẽ benignior. ſz in terris eccl̃ie p̃ualebit ỽ. c. ⁊ miranda de hac opi. Jo. an. nã raro bz opi. ſaltẽ ñ, ꝓbabilẽ. nã ỽ opi. nullã bz in ſe, ꝓbabilitatẽ cũ ỽ. c. exp̃ſſius ſecit mẽtõez de terris impij ⁊ mãdat p̃ncipes ſeculares ad ỽ ꝓpelli nec ỽ caſu curãdũ de. l. qz cũ ỽ caſu crimẽ ſit mere eccl̃aſticicũ vt in. c. vt offiñ. §. ꝓhibemus. e. ti. li. vj. pene ipoſitio ſpectat ad eccl̃aſticũ iudicẽ ⁊ nõ ad ſeculare. xxxiij. q. ij. §. i ỽ Jtẽ lr̃a ỽ, ꝓbat p ar. a maiori. ⁊ hãc opi. gl. ſequit ỽ do. an. ⁊ ñ video q; in aliquo ſit beſitãdũ p rõnez ſupdictã maxie bodie p auc̃. gazaros. C. e. ti. q̃ vr̃ ꝓcor. huic iuri canõico.

ſ Jaduerſus Aduocati vel notarij hẽticis vel eorũ defenſorib⁹ fauẽtes aut ſỽ eis litigãtib⁹ pr̃ocinãtes ⁊, p eis inſtrumẽta ſcribẽtes infames ſunt ⁊ ab illo officio ſuſpenſi. Primo ponit deciſum exordiũ. ſcõo ꝓhibitionẽ. 3° penã. ſcõa ibi qz. tria ibi q; ſi. Caſus lr̃a. Quãuis gnãliter, ꝓhibitũ ſit vt nullus ꝓſiliuz vel auxilium vel fauorem preſtet hereticis: qz tamẽ ſolet plus timeri qõ ſpãlier iniungit̃ q̃z qõ gnãliter ꝑcipit̃, ꝓhibet pa. aduocatis ⁊ notarijs ne hereticis credentib⁹ fautoribus ⁊ defenſoribꝰ eorũdẽ in aliquo p̃ſtẽt auxiliũ cõſiliũ vel fauorẽ nec eis in cauſis vel in factis aliqbus litigantibus ſub eis prebeãt patrociniuz nec pro eis publica inſtrumenta vel ſcripta facere nullatenus attentẽt q; ſi ꝓtafecerint ab offõ ſuo noue

rint se suspensos ⁊ perpetue infamie subiacere. Ber.

Nō ꝑ lr̃az i ꝑn. q⁊ solet iste tex. quotidie allegari ⁊ vz ad excusatōz supfluitatis vt spālis dispō nō dicaꝫ supflua lz cō tineaꝫ sub gnāli. q⁊ qnz fit vt plus timeaꝫ ⁊ b vult iste tex. dicere. nā gnālr est. phibitū ne hereticis fautoribꝰ ⁊c. aliqō sb sidiū ꝑbeaꝫ lz nūc spālr. phibenꝫ isti vt magis timeaꝫ q⁊ solet plus timeri ⁊c. Nō scdo qō aliud ē auxiliari alib ē ꝓsu lere aliud fauere. ponunꝫ b. n. vt diuersa. ⁊ iō vnū nō cōpze bēdit aliud. l. si idē. C. de codicill. ⁊ b facit ad statuta odiosa vt si loq̄nr̄ de auxiliātibꝰ nō icludāt ꝓsulētes vel eꝝ. Nō 3° rōe delicti ecclastici pōt eccla punire laicos pena ifamie ⁊ suspēdeꝛ eos ab eoꝝ officijs. Sz circa b q̄riꝫ nūqd istra ꝓfecta ab istis suspēsis teneāt. ⁊ ꝓcludit bost. q nō. facit qō nō. i cle. ij. de magis. Sz qd i cāu vbi isti fuerūt pꝛocinati. dicūt qdā sniam latā ad eoꝝ pꝛocinīū irritādā: b tñ iure nō ꝓbaꝫ. vñ eēt necessaria declaratio fm Jo. an. Sz bec ꝓstitutio poterit bre effectū i b q⁊ a pncipio poterūt remoueri a pꝛocinio. Itē lucrū acqsitū poterit erogari i paupes ar. in. c. cū sit. s. ti. pri. ⁊ trāgressoꝛ poterit aliter pūiri. In gl. i v. auxiliū ibi b poterit bre locū. j. ānū. Aduerte q⁊ qō dicit gl. de ano ꝓcedit in suspectis de bereti. ita loquit. c. ex cōicamꝰ. alle. in gl. fz si ꝓstat de bereti nō expectaꝫ aliquod tps. Bost. dic q si isti ꝓueniūt sup aliquo crie ab bereti tc audientia nō est denegāda nec iusta snia. Et si diceres q̄lit ista pnt ꝓueniri cū debeāt puniri pena mortis vt dixi i. c. a d abolendā. s. e. rfidet ipse q pōt ꝓcedere in eo q redit ad fidē. nā talis dz detrudi ad agēdā pniaz vt in. c. pe. j. e. ⁊ sic ꝓcedi poterit i cā ꝑ eū. Jo. an. dic se nō credere q b. c. habeat locū in redeūtibꝰ ad fidē ar. in. c. statutū. e. n. li. vj. pōt dici q istud. c. ꝓcedit qñ beretic⁹ pp ipsius potētiā vel pp fauoꝛē dñi tpalis de fcō puniri nō pōt: tūc nullū pꝛocinium nullū auxiliū fit ipēdēdū ⁊ oīs audiētia ē eis denegāda. Si aūt pōt bereticus de fcō puniri tūc aut ꝓseuerat in bereti ⁊ dānaꝫ pena mortis vt dixi. Aut redit ad fidē ⁊ nō bz locuz b. c. q⁊ nō dr̄ amplius bereticus vel fautoꝛ beretici. ⁊ iō licite pro eis exerceꝛ aduocatio ⁊ instrm̄ scribitur.

c Eam ex iniuncto.

Laici si pdicent nec occulta quēticula faciāt nec sacerdotes repbēdāt. b. d. in sūma. Diuidit. nā ꝑ pōit triplicē repbē sionez laicoꝝ quā scdo ꝓsequit. ꝑ puā ibi deꝰ. scdo scdam ibi sic. n. tertio tertiū ibilz. Casus lr̃alis. Quidā laici i vr be meteseneñ si pcipue delinq̄bant. In qbusdā articul facie bāt sibi exponi diuinas scripturas: vt fm eas assumerēt sibi offm̄ pdicatōis. Itē occulta quēticla faciebāt vlurpātes sibi offm̄ pdicādi. sacerdotū simplicitatē eludūt. ⁊ aspnāt eoꝝ ꝓsortiū: q sibi in talibꝰ nō inberēt. Prio ꝑobat occulta quēticula ibi. Deꝰ. n. Secūdo ꝑpugnat eoꝝ offm̄ pdicādi ibi. Sic enī. Tertio dic q nullus eludere dz simpliciratē sacerdotū. ibi lz aūt. q oīa clare videbit in tex. Ber. Nō ꝑ q⁊ inrr̃ates circa intellectū diuine scripture sūt ꝓmendādi. ⁊ ēt ꝓmendādū est studiū adbortādi ꝑz diuinā scrip. lz g nō pōt qs publice vel occulte pdicare nisi sit destinatꝰ pōt adbortare ꝓmū ad viā vitatis fm di uinā scripturā.

Nō scdo ibi pdicat sup tecta: q⁊ pdicatoꝛ vel docens dz stare in altioꝛi loco. Nō ttio ibi pcipuꝰ q⁊ doc. i eccla sunt valde honorādi: vñ ipsoꝝ ordo dr̄ pcipuꝰ ⁊ multa pulegia ꝓsequūtur doc. ab impio de qbꝰ in. l. i. C. de ꝓfes. q i vbe ꝓstā. li. xij. ⁊. l. medicos. ⁊. l. se. C. de profes. ⁊ medi. li. x alī qd tetigi in. c. q̄to. s. de magis. Nō q̄rto. q⁊ nō ē credēdū alicui asserēti se missuz a deo vel ab eo ispiratū nisi b oīdat ꝑ operationē miraculi vel scripture seu ꝑ testimoniū spāle. Itē nō in v. lz q⁊ scīa est valde necaria sacerdotibꝰ peccāt g sacerdotes ⁊ maxime bītes curā aiarū si nō insistūt studio lr̃aꝝ. nā ignorātia oīuz errorꝝ dr̄ eē mr̄. xxxviij. di. ignorātia. Et quā scīam debēt bre clerici vide nō. de elec. c. cū in cūctis. Nō ibi dijs nō detrabes. q⁊ sacerdotes appellāt dij. ⁊ b ꝑꝑ ordis excellētiā ⁊ officij dignitatē. Et nō ex eo dē v. q⁊ q̄lz sacerdos respectu ordinis dr̄ bre dignitatē ⁊ b capiēdo dignitatē large. Ex b nō laicos repbēdēdos pa-

rū deferētes sacerdotibꝰ. Itē nō q⁊ qlqz pōt ēt suspiozez occulte corrupe nō tñ manifeste. Ex quo inferr̃ q⁊ ēt denūciatio euāgelica respectu suspiozis, pcedit. vide etiā bonam gl. xxj. di. nolite q̄ dic triplicē eē repbēsionē. qdā ē impiosa ⁊ ista tñ ꝑpetit suspiozi. qdā ē socialis ⁊ caritatiua: ⁊ ista cōpetit cuilibz etiā subdito dū tamen eam occulte exerceat vt b. quedam est temeraria ⁊ ista oībꝰ phibeꝫ. Ultio nō q⁊ epꝰ fūdat intētiōez suā de iure cōi sup instōne ⁊ destōne sacerdotū. ad epm ergo spectat institutio in quolibet bñficio sue diocesis ⁊ destitutio. xvj. q. vij. c. nullus. vide bonā gl. in. c. q̄z q̄z de elec. li. vj. Prelatus ergo inferioꝛ vendicās sibi ptātem instituendi vel destituendi dz b ,pbare q⁊ de iure cōi ista ptinēt ad epm vt b. ⁊ generaliter an solus epꝰ an vero cū ꝓcilio ⁊ cōsensu capituli vel alius inferioꝛ possit cō ferre beneficiū dico plenissime i. c. cū ecclesia vulterana de elec. In glo. in v. miraculi ⁊ de hac mā vide bonaz glo. i c. vnico. de reli. ⁊ vene san. li. vj. vbi narrāt ea q̄ sūt de essentia miraculi. In glo. in v. q⁊ quisqz teneꝫ in fi. de mā de nunciationis quotuplex sit ⁊ an sit in precepto ⁊ qui admittātur ad denūciādū ⁊ de multis alijs plene tractaꝫ in. c. nouit. s. de iudi. dic vt ibi. ⁊. ij. q. i. si peccauerit. In glo. fi. nō ex glo. q⁊ ista duo sunt ꝓnexa vt destitutio spectet ad eū ad quē spectat istitutio. ⁊ b ,pcedit fm bost. de iure cōi. nā de iure cōi ad quē spectat vnū spectat ⁊ aliud. sed si ex iure spāli puta ꝑscriptiōe vel ex cōsuetudine ad aliquē ptinet in stitutio nō spectat ad eū ōstitutio nec denūciatōis amissio. alias sequereꝫ q⁊ plus esset ꝑscriptum q̄z possessuz ꝑ regulam fine possessiōe de re. iu. li. vj. ⁊ cū b dicto cōiter trāseūt doc. Ex his collige plura q̄ veniunt quotidie in practica. ꝑ q⁊ ꝑscribēs ptātem cōferēdi aliqō bñficiū nō vr̃ ꝑscribere ptātez remouēdi vel destituēdi illū quē ipse instituit. q⁊ ista sunt diuersa. vñ ꝑscriptio in vno nō extēdit ad reliquū ēt si det inter ea q̄dā cōio sicut est inter instōnez ⁊ destitutiōez ꝓcor. de deci. c. cū ptingat. vbi ꝑscribēs decimas in aliquo loco nō videt̃ prescripsisse decimas noualiū. Secūdo nō q⁊ ꝑuilegiū ꝓcedens ptātem instituendi nō extendit ad potestatē destituēdi qō ego fateoꝛ vbi ꝑuilegiū nō est ꝓcessuz ab eo in cuiꝰ ꝓiudiciū venit. vt q⁊ a papa ꝓcedit alicui ꝑlato inferioꝛi ptās destituēdi q⁊ b ꝑuilegiū tanq̄z tēdens in ꝓiudiciū ordinarioꝝ dz stricte intelligi vt nōt Jnno. de donac. cū dilecti. Sz si ꝑuilegiū eēt ꝓcessuz ab eo cuiꝰ iuri ꝓtrabit ⁊ tūc est magis dubiū q⁊ b casu ꝑuilegiū recipit latissimā interꝑtationē ꝑ ꝓcedentē vt i. c. cū dilectꝰ de ꝓbe. ⁊. c. oli de v. sig. ⁊. l. fi. ff. de ꝓsti. ꝑn. vñ b casu vr̃ q⁊ ꝑꝑ istā ꝓnexitatē ⁊ cōionē q̄ est inter instōem ⁊ destōnem videat ꝓcessa etaz destitutio. ꝑ b facit. c. ex pte de deci. vbi ꝑuilegiū ꝓcessum sup decimis nō soluendis extēdit ad noualia qō secꝰ est in ꝑscriptōe vt in. c. cū ptingat ꝑal. fac qō nōt pau. de leaza. i cle. vnica de renū. lz tu viō circa b qō dixi i q̄dā disputatōe q̄ incipit duo clericali ordīe ⁊c. aliqd dixi de fo. ꝓpe. siqs ꝑ.

Ultio collige ex gl. q⁊ ptās recipiēdi resignatōz bñficij nō pticet ad bñtē instōnez de iure spāli lz ad eū q ꝑt iuitos destituere de quo tñ dic vt nō. ꝑ Jnn. ō renū. q⁊ i dubijs ⁊ ꝑ glo. ⁊ paulū in cle. i. de renū. ⁊ dixi in disputatiōe predicta.

c Excommunicamus

Nz multa dicta ⁊ ꝑt sic sūmari fm varietatē doc. Excōicati sūt oēs heretici qbuscūq̄z noibus noient̃. b. d. vsq̄z ad §. dānati ⁊c. Dānati de bereti ꝑ secularē iudicē puniunt ⁊ bona laicoꝝ hereticoꝝ cōfiscanꝫ ⁊ clericoꝝ bona applicāt ecclesijs vbi beneficiati erant. b. d. vsq̄z ad. §. q ār. Suspectus de bereti se nō purgans ad arbitriū supiozis excōicat ⁊ existēs per annum in excōicatione vt bereticus dānatur b. d. vsq̄z ad. §. moneātur. Ptātes seculares perpetui vel tpales iurare tenenꝫ vniuersos hereticos ab ecclesia dānatos ꝑ viribus exterminare ⁊ tpalis dñs nō purgans terrā suam hereticis excōicaꝫ: ⁊ si ꝑstiterit in excōicatiōe ꝑ annū nunciat pape q⁊ fideles eiꝰ a iuramēto absoluet ⁊ eiꝰ terrā fidelibus exponat saluo iure ꝓncipal dñi nisi ⁊ ipse sit i culpa. b. d. vsq̄z ad. §. catholici. Cruce signati ad exterminatio

nẽ hereticoꝝ gaudẽt ꝓuilegio ꝓcesso cruce signatis in subsidiũ terre sãcte. b. d. vsq; ad. §. credẽtes ꝛc. ibi põit pena credẽtiũ receptatoꝝ ꝛ defendẽtiũ hereticos. ꝑ° laicoꝝ. 2° clericoꝝ vsq; ad. §. qꝛ vo. nullus dz sibi officiũ ꝑdicãdi assumere nisi h̃ sibi a iure vel a se. aplica vl̃a diocesano epõ licẽtia ꝓcedat alĩs excõicat ꝛ nõ resipiscẽti alia pena iponit. b. d. vsq; ad. §. adijcimus. Archiepi ꝛ epi iferioꝝ suoꝝ ꝓuincias ꝛ dioceses suspectas hñtes de hereſi saltẽ semel i anno ꝑ se vel ꝑ alios idoneos visitẽt qui etiã debẽt si h̃ expedire exigere iuramẽtuz ab illis de vicinia ad reuelãdos hereticos ꝛ occulta ꝓuenticula celebrãtes: quos reuelatos relatos canonice puniet ꝛ renitẽtes iurare vt heretici ꝓdẽnetur b. d. vsq; ad. §. volumus. Epi negligẽs in hereſi ꝓsequẽda a dignitate epali est remouẽdus ꝛ alius idoneus ẽ surrogandus. b. d. vsq; ad fi. ptes patẽt. ꝑ. §. Casus lr̃alis. Casus positiõe nõ idiget qm̃ clare ponit penã hereticis infligendaz ꝛ nõ solũ hereticis sz etiã eoꝝ receptoribꝰ defensoribus ac fautoribus ꝛ de aliis ad hoc regñtis vt clare ex tex. videre poteris. Ber. Nõ ꝑ dictũ gnãle qꝫ oẽs hereticí sunt excõicati ꝛ anathematizati. anathema tm̃ in effectu nõ differt ab excõicatiõe nisi respectu solẽnitatis qꝛ anathema ferꝛ cũ solẽnitate de q̃. xj. q. iij. dñt. ꝛ certa solẽnitas requirit̃ ẽt in absolutiõe de q̃ ibi ꝛ in. c. se. Nõ. in. §. dãnati tripliciter penã hereticoꝝ. ꝓma est spũalis vt excõicatio. 2° corꝑalis vt crematio. 3° bõoꝝ pena qꝛ oĩa bõa dñt ꝓfiscari ꝛ bodie ipso facto sũt ꝓfiscata vt in. c. cũ 2m̃. e. ti. li. vj. Nõ qꝫ bona clericoꝝ hereticoꝝ nõ cõfiscanꝫ fisco eccl̃ie vel iudicis secularis sz applicanꝫ ecclesijs in qbus habuerũt stipendia. i. ecclesijs quas habuerũt. Et aduerte qꝛ tex. hic nõ explicat qd de bonis clericoꝝ q ecclesias nõ habebãt ꝛ satis puto qꝫ debeãt applicari epõ loci q illa in pios vsus distribuat ad h̃ qõ in simili nõt Inn. in. c. fi. qui cle. vel vouẽ. ꝛ fed. de sents ꝓfi. xx. ꝛ qõ nõ. in. c. qꝛ diuersitatẽ de ꝓcess. ꝑ ben. Idẽ puto de bonis clericoꝝ decedentiũ sine herede. vt si nõ habuerũt eccl̃ias applicent epõ ꝑ nõ. i locis ꝓcal. qõ nõ. Itẽ nõ in. §. moneanꝫ. qꝫ quidã sint ptãtes ppetui qdã tpales. Itẽ qꝫ quilibz hñs offiũ publicũ cũ inquisitione põt appellari ptãs a ptãte quã bz. sic in fiñ nõ. de magistratibus in. l. eũ qui. ff. de iu. om. iu. Itez nõ vnũ casũ reseruatũ pape vz absoluere vasallos a fidelitate alicuí dominũ seu exponere terrã alicuí aliis occupãdam. Et ex h̃ ꝛ ex tex. nõ qꝫ rõe delicti eccl̃astici ꝑt papa absoluere oẽs vasallos ꝛ subditos a ptãte alicuí dñi tpalis ꝛ totũ territoriũ suũ exponere aliis occupandũ. Et ꝑ h̃ arguit̃ qꝫ solus papa põt ꝑdicare crucẽ ꝛ aliquẽ dñm .i. exponere illũ dñm crucesium vt impune possit inuadi. facit qõ in fiñ habet̃ in. c. ꝓ humani de homi. li. vj. Itẽ nõ qꝫ delictũ vasalli nõ dz redũdare in ꝓiudiciũ dñi: sz imineat publicatio bonoꝝ vide qõ nõ. in spe. ti. de feu. §. i. v̇. xl. Nõ in v̇. catholici vo qꝫ cruce signati in hereticoꝝ exterminationẽ ꝛ crucesignati in subsidiũ terre sancte. s. ciuitatis hierosolimitane eqpanꝫ in ꝓuilegijs gaudẽdis. nã cruce signati in subsidiũ terre sancte hñt mlta ꝓuilegia q̃ fuerũt ꝺcisa i. c. ad liberãdũ ꝺ iudeis. ꝛ iterceta hñt remissionẽ pene ꝛ culpe ꝛ hz ꝓsuetudo inducta ꝑ ingressores ꝛ religiosos qꝫ assumẽtes ẽt hãc crucẽ tpe pacis gaudẽt h̃ ꝓuilegio ꝛ alijs. Nõ in. §. credẽtes. xij. vl̃. xiij. pẽas credẽtiũ seu receptatoꝝ ꝛ defensoꝝ hereticoꝝ. Et nõ qꝫ hñe offiũ publicũ ꝛ hñe ptãtẽ eligẽdi ad aliꝺ st̃ diuersa. Ex quo iferꝫ qꝫ puisio ihabilitas quẽ ad publicũ offiũ bẽndũ nõ dz extendi ad ptãtez eligẽdi ad illud offiũ qõ nõ. In glo. in v̇. ꝓdẽnent̃ ibi hec violentissima est ꝓsũptio. nõ. glo. ꝛ sibem gl. hñs in. c. cũ inter. de pur. ca. ꝛ in. c. de h̃ de simo.

Et nõ qꝫ ex violẽtissima ꝓsumptiõe qs põt ꝓdẽnari ẽt ꝺ grauissimo crie ꝛ ira dz intelligi. l. iudicia alle. in glo. dixi. i. c. iij. de ꝓsump. In ea. gl. ibi secus in alijs cribus dic qꝫ sec⁹ est in casu in quo gl. allegat q est valde sepatus a nr̃o. i. qñ bona distribuũtur ꝑ ꝓpter ꝓumaciã alicuius nec ꝓcedit̃ ad excõicatiõez: sz si est ꝓcessum ad excõicatiõez nõ est aliud imo est idẽ in alijs cribus. nã sicut excõicat⁹ ꝑ ꝓpter ꝓumaciã cõmissam cã hereſis habet̃ ꝓ cõuicto post annũ vt i. c. cum ꝓpter macia eo. ti. li. vj. ita ꝓsistens in excõicatiõe in alijs crimibus bt̃ ꝓ quicto quo ad illa vt in. c. rursus. ꝛ i. c qcũ qꝫ xj. q. iij. nõ aũt babet̃ ꝓ cõuicto de hereſi vt h̃ in fi. gl. dt̃ ꝛ nõ. in gl. in. d. c. cũ ꝓpter macia. ꝛ de intellectu illoꝝ. c. rursus ꝛ qcũ qꝫ. plẽ dico i. c. j. ꝺ iud. In gl. ea. ibi vt ipugnet nos de h̃ dic vt nõ. xxiij. q. iij. dic aplꝫ. In gl. in v̇. saluo iure in fi. dic qꝫ illud. c. loquit̃ i filijs hereticoꝝ q i vitare viuẽte pr̃e nõ sunt dñi sz sperẽt fieri. Itẽ est spãle i filijs. qꝛ in ipso rũ ꝑsonis puniunt̃ parẽtes. l. illi qdez. ff. qõ me. cã. Itẽ in eis timet̃ delictũ paternũ. qꝛ sepe filius seqt̃ pr̃na vestigia l. quisqs. ad. l. iul. ma. Sed iste tex. loquit̃ i extraneo q bz directũ dñium in feudo in qno cessant oẽs rõnes ꝓdicte iõ pp delictũ alterius puniri nõ dz. In gl. in v̇. accinxerint in fi. ꝛ idẽ puto rõne delicti ꝓcernẽtis ipam xp̃ianitatẽ. sz direcꝛe nõ ipugnet̃ xp̃iana fides ar. optimũ in. c. ꝓ hũani de homi. li. vj. Et ex h̃ nõ tres casus in qbꝰ eccl̃ia põt idicere bellũ ẽt ꝓ sẽculares. Dic ẽt qꝫ si ipugnat̃ ipatoꝛ seu aliqui sũt sibi rebelles iuuabit papa ipatorẽ i bello idicẽdo. xcvj. di. duo. ꝛ tz Inn. de so. ꝓpe. sz qõ nõ. In glo. in v̇. cũ auctoꝛe dãnent̃ i fi. bodie vo rescriptũ ipetratũ ab excõicato excõicatiõe suppñsa ẽ ipso iure nulle nisi i qbusdã casib⁹ ꝓ ut leg. ꝛ nõ. i. c. i. de rescrip. li. vj. dic vt ibi ꝛ co. li. c. pia ꝺ excẽ. Extra glo. ꝓ delaratiõe tex. op. ꝓ. §. dãnati vbi dt̃ qꝫ dãnati de hereſi relinquẽdi sunt ptãtibus secularibꝰ ꝑ eos puniẽdi cui⁹ ꝓriuz inuit tex. in. c. ad abolẽdã. s̃. e. ti. vbi dt̃ qꝫ si volũt vẽire ad fidẽ nõ fit ista traditio. So. io. an. i qdã apostilla h̃ sentit qꝫ isti sunt tradẽdi nisi velint redire ad fidẽ ꝛ sic sentit qꝫ nedũ añ dãnatiõez de hereſi sz etiã post sniaz pñt redire ad fidẽ ꝛ euadere banc penã. Idez tz gl. nõ. i. c. pe. j. e. ti. Sed tex. in ꝑ. c. ad abolendã facit in ꝓriuz vbi regñt̃ qꝫ incõtinẽti redeãt ꝛ spõte. naz post dãnatõez videtur h̃ facere timoꝛe ꝓbationũ seu pene iponende. facit qõ nõt archi. i. c. vt cõmissi. eo. ti. li. vj. vbi relapsis dũtaxat nõ pcit̃. sed g̃ lapsis sz ꝓdẽnatis pcendũ ẽ exquo volũt ad fidẽ redire. ꝛ Jo. de lig. in. c. ad nr̃m. e. ti. sz ꝓma opi. est minoꝛ ꝛ iõ tenenda. ꝛ ꝓ ea adduco i ar. c. accusatus. e. ti. li. vj. vbi relapsis dũtaxat ñ pcit̃. semel g̃ lapsis sz ꝓdẽnatis pcendũ est exquo volũt ad fidẽ redire. Et h̃ nõ qꝛ expresso iure non probat̃ imo potius posset defendi ꝓriuz: qꝛ istud. c. in dãnatis nullã dat indulgentiã. ꝛ ad. c. ad abolẽdã loquit̃ ꝺ redeuntibus statim ꝛ. c. pe. j. e. loquit̃ de depbensis in hereſi ꝛ nõ de cõdẽnatis: sz vt dixi alia opi. tãqz mitioꝛ seqnd̃a est ar. regule odia ꝛ regule in penis de re. iu. li. vj. Et ad c. ad abolẽdã colorate rñderi põt qꝫ satis incõtinenti dt̃ redire si nullã dilatiõez expectat nec ipositiõez pene ar. l. di. põderet. vel põt dici qꝫ aut sunt ꝓdẽnati de hereſi sz adhuc nõ sũt traditi curie seculari. ꝛ hz locũ istud. c. ex quo ad istũ effectũ dicunt̃ incõtinenti redire. Aut sũt tradite curie seculari ꝛ ꝑuati oĩ ꝓuilegio ꝑ degradatiõez actuales: ꝛ tc̃ ñ sit locus pnie ꝛ vr̃ ista satis bõa ꝓsideratio. nã tũc ꝓpe nõ videtur venire spõte nec incõtinenti. Op. ꝺ. §. q aũt inuenti ꝺ c. ad abolendã. s̃. e. vbi dt̃ qꝫ si suspectus ꝺ hereſi se ñ purgauerit ad arbitriũ epi incõtinenti dãnat̃ vt hereticus: ꝛ in isto §. dt̃ qꝫ ꝑ dz excõicari ꝛ postea dz expectari per annũ. So. fm doc. ist ꝺ ꝓriũ logt̃ in his qui suscepерũt purgatiõnẽ ꝛ defecerũt in ea q̃ voluerũt iurare vel nõ inuenerũt purgatores ꝓp vehemẽtez suspitionẽ eoꝝ. ꝛ iste. §. intelligit̃ in eo q fuit cõtumax in purgatõe suscipiẽda. nõ aũt deficit i ea ꝛ iõ tãqz ꝓtumax dz ꝓdẽnari ꝛ si ꝑseuerauerit ꝑ annũ iudicabit̃ hereticꝰ. nã deficiẽs in purgatiõe punit̃ vt convictus vt i. c. accedẽs de accu. Sz sec⁹ est in eo q ẽ ꝓtumax i suscipiẽda purgatiõe. Sz ꝺ h̃ vr̃ tex. singl̃aris i. c. decernimus iij. q. ir. fm vnum intellectum: sed dic de intellectu huius c. vt dico ꝺ dolo ꝛ ꝓtu. cum dilecti. Itẽ querit h̃ Ho. osti. quid ſigs fuit citat⁹ vt veniret ad suscipiendã purgatõez: ꝛ qꝛ nõ ꝓparuit fuit excõicatus. nũqd bẽat locũ iste. §. circa h̃ multũ istat ꝛ vr̃ ꝓcludere qꝫ nõ qꝛ ñ ẽ ꝓtumax in le purgãdo. i quo cãu intelligit̃ iste tex. sz i suscipiendo purgatõez. Sz h̃ bodie ñ vr̃, ꝓcedẽ ꝑ. c. cũ ꝓtuacia. e. ti. li. vj. vbi dt̃ qꝫ si ꝓtuax i cã hẽt excõcat̃ ꝛ stat i excõicatiõe ꝑ ánũ dt̃, ꝓ cõ-

uicto. ꝛ iõ ſi in citatiõe fuit exp̃ſſuꝫ vt veníret ſe ad purgãdũ qꝛ erat ſuſpectus de hereſi ſatis hẽbit locũ illud. c. ꝛ p tex. illius. c. ꝛ ꝑ auc. gazaros. C. eo. ti. eſſet dicendũ q̃ poſt annũ nõ eſt neceſſe q̃ puincaꝫ p ſnĩaꝫ. nã vꝝ ꝑdẽnatus de hereſi poſt annũ: lꝫ iſta lr̃a videaꝫ requirere ſnĩaꝫ dũ dicit: velut beretici ꝑdẽnent nec ob. ſi dicaꝫ. lex ciuilis nõ potuit cõdẽnare de hereſi qꝛ leges ꝑdite ꝯ hereticos in fauoꝛeꝫ fidei ſunt approbate p papã vt in. c. inq̃ſitõis. e. ti. li. vj. ẽ tenuit hoſt. ꝛ bñ. Op. ꝯ. §. moneant in ỽ. ſi ỽo. vbi dꝝ q̃ dñs tp̃alis negligẽs dꝫ p metropolitanũ ꝛ ceteros ꝓuinciales epos excõicari. nã vꝝ q̃ ſolus eps ẽ poſſit vt in. c. ad abolendã. §. ſtatuimus. s̃. co. Sol. duplex eſt. ꝓma q̃ illud loquit de puo dño: ſed iſte. §. in dño habẽte ꝓuinciã ſub ſe. vel ẽt melꝰ iſta ꝓlatus dꝫ ꝓcernere pluralitatẽ dñoꝝ ꝛ locoꝝ vt ſit ſenſus q̃ archieps excõicabit in ſua dioceſi cõſtitutos: ſic ꝛ ceteri metropolitani in ſuis dioceſibꝰ ꝛ iſta melioꝛ cũ caſus graues reſcruent hic ꝛ in ſequẽtibꝰ ipſi pape.

Op. ꝯ. §. credẽtes. ꝛ vꝝ q̃ credẽtes debeãt incõtinẽti iudicari vt beretici vt in. §. pe. ĩ. eo. ꝛ ẽ dꝝ oppoſitũ qꝛ p̃° excõicãt poſtea expectant p annũ. So. ꝯtiuꝫ ꝓcedit in credẽtibus erroꝛibus hereticoꝝ. vñ cũ ipſi deuiãt a fide heretici ſunt. §. iſte põt intelligi ĩ credẽtibus hereticos eſſe bonos hoies ꝛ eis fauẽtes. nõ tñ credebãt eoꝝ erroꝛibus. In §. qꝛ ỽo nõnulli. q̃ro qui ſunt illi qui p̃dicare p̃ñt. So. epi p̃dicarẽ p̃ñt p totũ oꝛbẽ ẽt in alienis dioceſibꝰ niſi, phibeãt a dioceſanis q̃ ſine cã, phiberi non debẽt cũ ſint miſſi a deo ad p̃dicãdũ iuxta illud euãgelicũ. ite ꝛ p̃dicate euãgeliũ oĩ creature. nã epi in locũ apoſtoloꝝ ſuccedũt. xij. qꝛ. i. videntes. xxj. di. in nouo. lꝫ hoſt. ẽ ꝛ bẽs bonã gl. ĩ cle. archiepo de p̃ule. Itẽ dic q̃ oẽs habẽtes curã aiarũ p̃ñt p̃dicare in eoꝝ locis qꝛ tenent inſtruere populũ ſibi ſubiectũ. ptinet enim p̃dicare ad offiñ cure vt nõ. in cle. vna de reg. Itẽ bodie mẽdicãtes bñt ꝓuilegiũ p vniuerſuꝫ oꝛbẽ: limitatũ tamñ vt habeãt in cle. dudũ de ſepul. Sꝫ an iſti inferioꝛes p̃ñt alijs prãtez p̃dicãdi ꝓcedere. iſta lr̃a vꝝ inuere q̃ nõ qꝛ tñ facit mentionẽ de papa ꝛ de epo loci: q̃ abbates ꝛ alij p̃lati inferioꝛes nõ p̃ñt ẽ ꝓcedere. cõcluſio tñ eſt q̃ in eoꝝ locis p̃ñt banc prãtem ꝓcedere q̃ñ pſona eſſet approbata ad officiũ p̃dicãdi, p hoc adduco bonũ tex. in. d. cle. duduꝫ vbi frater minoꝛ põt p̃dicare in eccl̃ia curata de l̃nĩa curati. ſꝫ generalẽ l̃nĩam p̃dicandi p totã dioceſim nõ dat alter niſi ſolus eps. In ỽſ. ſiquis ỽo. q̃ro nũquid oẽs nolẽtes iurare p̃ñt puniri de hereſi. hoſt. q̃ nõ. ſꝫ illi qui obſtinatõe dãnabili reſpuũt iuramẽtuꝫ q̃ſi ex q̃dã pfidia ꝛ ſuſpitõe aſſerentes iuramẽtũ in ſe malũ. ſecus ſi nollet qꝛ iuraret ex deuotione q̃dã credẽtes peccatũ eſſe, put q̃ñq̃ faciũt aliq religioſi leui religiõe tenti: lꝫ. n. vbi cã ſuggerit hoc facere debeãt nõ tñ ſunt heretici. c. ꝛ ſi xp̃s de iureiu. Ultio in. §. ſi. q̃riꝫ nũquid eps negligẽs poterit depõi ab alio citra papã. ꝛ cõiter ꝓcludiꝫ q̃ nõ qꝛ nullus citra papã põt depone re ep̃m. iij. q. vj. accuſatus. ꝛ. c. q̃uis. ꝛ. c. ij. de trãſla. pla. adeo q̃ etiã inq̃ſitoꝛ hereticę prauitatis nõ põt, pcedere ꝯ ep̃m vt in. c. vt inquiſitiõis. e. ti. li. vj. ſꝫ dꝫ hoc denunciare pape: ꝛ bodie ſi in loco eſt ĩquiſitoꝛ deputatꝰ a papa dꝫ ſimul, pcedere cũ epo. vñ ad actũ p̃iudicialeꝫ nõ dꝫ, pcedere vnus ſine alio de quo ĩ cle. ij. e. ti. ꝛ in. c. p ẽ. e. ti. li. vj. ꝛ ibi nõ. an talis inq̃ſitoꝛ habeat oꝛdinariã an delegatã ꝛ ad quẽ dẽat appellari ſi appellet ab vtroq̃. ſ. ab inq̃ſitoꝛe ꝛ epo.

f **Jcut.** Laici cuiuſcũq̃, pfeſſionis ſũt p̃dicare nõ debẽt. Nõ p° q̃ ſub ſpẽ boni q̃ñq̃ ꝓmittit malũ. vñ alibi dic canõ. ſepe vicia ſe igerũt ꝛ mẽtiunt ſe eẽ vtutes. nã q̃ñq̃ ſub ſpẽ parſimõie q̃ ẽ vtus ꝓmittit auaricia. ꝛ q̃ñq̃ ſb̃ ſpẽ largitatis ꝓmittit, pdigalitas. ꝛ q̃ñq̃ ſub zelo iuſticie exercet crudelitas. ꝛ ſub ſpe miſericoꝛ die fit q̃ñq̃ indigna remiſſio vt in. c. ſepe. xlj. di. ita aliqui ſunt laici qui ſub ſpẽ fidei ampliãde erroꝛes ſeminãt in mẽtibꝰ ſimpliciũ. Nõ ibi alios ỽo doctoꝛes. q̃ varia ſt dõa dei. nã alij ſtribuit donũ ſcie alijs ſpũ, ppĥie: alijs vtutẽ miraculoꝝ. ꝛ ſic nõ oẽs ſt apti ad idẽ offiñ. Ultio collige q̃ laici p̃dicãtes moꝛtaliꝫ peccãt qꝛ veniũt ꝯ p̃ceptũ eccl̃ie. vñ p̃cipit q̃ debeãt excõicari vt in. c. s̃. pꝛ. §. qꝛ ỽo ꝛ i. c. ij. e. ti. li. vj. g̃ grauiter peccant. qꝛ excõicatio nõ ferꝛ niſi, p grauibus culpis. xj. q. iij. nemo. de ſen. exco. ſolet li. vj.

e **Communicamus** Hoc. c. vſq̃ ad §. ſiqui aũt bꝝ in. c. excõicamus. s̃. e. ti. ĩ pn. vñ ſũma ꝛ declara pꝛout ibi fuit dcm̃: ſed. §. ſiquiaũt ſic ſũmari põt vſq̃ ad ñ. Si in hereſi deprehẽſi nolunt redire ad fidẽ detrudendi ſunt in ꝑpetuo carcere ad pniaꝫ pagendã. ꝛ credẽtes erroꝛibus hereticoꝝ heretici ſũt. Et dꝫ totũ q̃tuoꝛ dicta. ſecũdũ ibi dãnati. tertiũ ibi ſiq. quare tum ibi credẽtes. Nõ ꝓmo ex ꝓma pte q̃ nõ eſt faciẽda vis in noie vbi pꝫ de effectu ꝛ de rei ſubã: ꝓcoꝛ. de ſimonia ea q̃. Nõ ꝛ° in. §. dãnati ibi p eccl̃iam q̃ crimẽ hereſis eccl̃ia dũtaxat dãnare põt. ꝛ noie eccl̃ie ĩtelligiꝫ ipſe papa vt dioceſanus loci vt in. c. ad abolendã. s̃. e. vel inquiſitoꝛ deputatus p papã vt in. c. i. cũ multis ſiñibus. eo. ti. li. vj. Seculares g̃ iudices reſpectu cognitõis ꝛ dãnatiõis de ẽ crie ſe nõ ĩpediunt qꝛ eſt crimẽ mere eccl̃iaſticum vt in. c. ĩquiſitionis. §., pbibemus. e. ti. li. vj. ſꝫ ſola executio pene ei demãdabiꝫ vt ẽ. In. §. ſiquis aũt. nõ. q̃ hereticus volẽs redire ad fidẽ nõ euadit niſi penã mortis. nã ad agẽdã pniaꝫ de delicto ꝓmiſſo dꝫ detrudi in ꝑpetuũ carcereꝫ: ſed hodie iſta pena põt ꝓmutari in aliã ſi viſuꝫ fuerit ſuꝑioꝛi vt ẽ tex. nõ. in. c. vt cõmiſi. e. ti. li. vj. Sed circa ẽ dubito de qõne ẽ nõ tacta nũquid clericus depẽſus ĩ hereſi volẽs redire ad fidẽ ſit deponẽdus ꝛ poſtea ĩ carcerẽ detrudẽdus. An vero ſufficiat ſola detruſio glo. vꝝ dubitaſſe in. c. nunc autẽ xxj. di. ꝛ nihil firmat nec recolo, p nũc alibi legiſſe ſꝫ credo talẽ ꝑſus ỽabiliter deponendũ p. c. i. j. e. li. vj. vbi dꝝ q̃ ĩ cã hereſis ſolus eps ꝑt degradare q̃ñ degradatõ fit vt tradaꝫ curie ſeculari vel vt mutet ideſt in arto carcere detrudatur ꝛ ſic facit mentionẽ de depõne etiã q̃ñ fit detruſio vt ſic p̃° ps illius ſeu p̃ᵐ dictũ illius. c. ꝓcernat pſeuerãtes in hereſi qui ſunt tradendi curie ſeculari. ꝛ ᵐ dictũ ꝓcernit redeuntes ad fideꝫ qui ſunt ĩmutandi. i. in arto carcere detrudẽdi. ad ẽ facit tex. i. c. tue. j. de penis vbi dꝝ q̃, p magnis ſceleribꝰ dꝫ quis degradari ꝛ detrudi. lꝫ g̃ ẽ ꝑcaꝫ red eũtibꝰ quo ad penã ignis imponent tñ alie pene ꝓdigne. ſatis. n. eſt eis vt euitẽt moꝛtẽ cũ regulr ex ſola pnĩa quis nõ euadit penã. l. qui ea mente. ff. de fur. ꝛ in. c. cũ nõ ab hoie de iudi. Ad idẽ q̃riꝫ nunquid ſicut pciꝫ heretico redeũti ad fidẽ ita pcẽdũ ẽ accuſatoꝛi ipſius heretici volẽti deſiſtere ab accuſatiõe ꝛ penitere. Ja. de are in. l. ſi. C. de accuſa. quẽ ſequit Joã. an. ẽ ꝓcludit q̃ nõ qꝛ ſpãle ẽ in crie hereſis ſꝫ accuſatoꝛ deficiens nõ venit puniendus de hereſi ſed de calũnia. In glo. in. ỽ. puniẽdi ibi vltimo ſupplicio. dic vt plene dixi. s̃. e. ad abolẽdã. nã iſti bodie igne cremant. In gl. vlti. ibi etiã ꝓdẽnati nõ. glo ſingulr q̃ pcitur hereticis volentibꝰ redire ad fidẽ quo ad p̃ nã moꝛtis etiã poſt dãnationẽ ſed diſtingue vt dixi in. c. excõicamus. §. dãnati. s̃. e. ti. Abbas.

a **Bſolutos** Breue ẽ vel põt ſic p alia ỽba ſũmari. Liberant ab oĩ obligatiõe qui beretici tenebant aſtricti. Caſus lr̃alis. Querebatur a dño papa ſi debitoꝛ iſtoꝝ qui lapſi ſunt in hereſim teneaꝫ ſoluere eiſdẽ. Papa rñdendo dicit q̃ quicũq̃ obligati ſũt lapſis manifeſte in hereſiz noluerint ſe abſolutos ꝛ de oĩ debito fidelitatis ꝛ totius obſequij ꝛ oĩ pacto quacũq̃ firmitate vallato. Ber. Nõ p° papã rõne delicti eccleſaſtici poſſe abſoluere vaſallos laicoꝝ ab oĩ obligatiõe ꝛ alios eiſdẽ obnoxios quocunq̃ pacto q̃cũq̃ obligatiõe ꝛ bodie clarũ eſt cũ bona hereticoꝝ ſint ipſo iure ꝓfiſcata. vt in. c. cũ ſm leges. e. ti. li. vj. ꝛ ſic nihil remanet apud eos. Nõ ꝛ° ibi mãifeſte. q̃ ẽ. c. vẽdicat ſibi locũ in icidẽte i hereſiz manifeſte. Quid aũt ſi occulte. pbi. dicit q̃ idẽ ſi ꝑbari ꝑt Jo. an. vꝝ velle ẽ eẽ verũ ſi ꝓceſſuꝫ ẽ ad ꝑbatõnes qꝛ, pbõ tũc facit delictũ manifeſtũ vt in. c. cũ oli de ỽ. ſi. ſecus ſi nõ eſt, pceſſuꝫ ad ꝑbõnes qꝛ ecclẽſia ñ iudicat de occultis vt ĩ. c. ſicut tuis ĩ fi. de fimo. ꝛ ita

ptrãsit. Sed ꝟ dcm̃ nõ puto hodie idistincte verũ. qz cũ bona hereticorũ ipo iure sint hodie ꝓfiscata q̃ztũcũ qz delictũ sit occultũ vt ī.c.ij. de ꝓscrip. li.vi. ⁊ ꝑal. c. cũ ꝟ. nam pena ipso iure ꝑposita afficit delinquẽtẽ q̃ztũcũ qz occultũ vt dic̃ gl. nõ. ī cle. i. e. ti. i v. eoipo. g̃ eoipo q; qſ icidit ī hereſiz icõ tinẽti pdit oĩa bona. ⁊ sic sequit̃ absolutio ab obligatõe. ſz ñ põt ꝟ absolutio seu publicatio allegari nisi mãifesta cã, ꝓbet̃. ſz re ipa suppositio delicto seq̃t absolutio. sic ꝑñt reduci ad cõcordiã oĩa dcã. Sed q̃ro qd de famulis ⁊ liberis hereticorũ. doc. q; idẽ. nec ob. c. qm̃. xi. q. iij. ⁊. c. iter ō sẽ. ex. qz ꝓcedũt ī ñ hereticõ. sec⁹ ī hereticõ. Quero scõo qd de filijs hereticorũ. dic q; eximũtur a pẽa prãte ⁊ efficiuntur sui iuris adeo q; emãcipatio fcã post q̃z icider̃t ī hereſiz ẽ ipo iure nulla tã q̃z fcã de boĩb⁹ sui iuris vt ī. c. qcunq; z. e. ti. li. vi. Jn gl. i. ibi ipo iure. p ꝟ dicit bosti. q; ſz recõcilient̃ ñ p ꝟ recuperãt pristinã obligatiõem. qz obligatio extincta nõ reuiuiscit de cõse. di. iiij. q̃ris ⁊. vij. q. i. q̃z periculosũ. sic ẽt dic de alijs bonis vt de necessitate nõ sint eis restituẽda vt ī. c. vgẽtis. ⁊ qõ ibi nõ. s. e. imo ista bona pñt capi ẽt p⁹ mortẽ ſz ī vita occultã hereſiz fouerẽt vt ī. c. ij. de ꝓscri. li. vi. qz cõfiscatio fuit fcã ī vita eoipo q; icider̃t ī hereſiz. ⁊ p ꝟ euitat̃ ar. q; de delicto defũcti nõ tenent̃ heredes.

Jn gl. fi. ī fi. nõ gl. ſz q̃ro qd de. p. mittẽte ī terminis gloci q; postea icidit ī excõicationẽ. nũ qd differẽda ẽ solutio sicut in hereticõ. ⁊ iste ẽ casus diuersus a qõe gl. qz hereticꝰ pdit oĩa bona. sed excõicatus nõ imo remanet apud eum obligatio. sed rõ gl. videt̃ eadẽ qz nõ ẽ licitũ cõicare excõicato. ergo reus nõ permãfit in eodez statu. de hac. q. dic vt nõ. de do. ⁊ cõtu. c. veritatis.

De scismaticis. Rubrica.

Quia scismatici icidũt ī hereſiz diuidendo se ab vnitate ecclie cõstituẽdo sibi sacerdotes ⁊ reliquos clericos. xxiiij. q. i. loquit̃. iõ p⁹ ꝓcedẽtẽ rubricã subijcit istã. Sz ad rubrice ⁊ mãe declarationẽ q̃ro q dicãtur scismatici. so. colligit̃ hic ex nõ. ī. c. pri. ꝟ largissime dicũt̃ oẽs cõstituti ī peccato mortali. sũt. n. extra caritatẽ. xi. q. iij. audi dẽiqz. ⁊. xxiij. q. iij. dixi. Large vo dicũt̃ scismatici excõicati qz st extra ecclesiã ⁊ cõionẽ fideliũ xj. q. iij. cũ excõicato ⁊. c. se. Stricte vo dicũt̃ scismatici q ꝓpriũ epm eijciũt de sede ẽpali sibi occupãtes ⁊ ꝓsbyteros suos faciẽtes. ⁊ ꝟ quosdã isti suat excõicati. Alij vo cõiter tenẽt oppositũ. ex quo enī nõ sunt diuisi a romana ecclesia ſz eiecerĩt, ppriũ epm ⁊ aliũ recepe rint. non tamen dicuntur per hoc strictissime scismatici sed illi strictissime dicuntur ſm naturam nostram qui diuidunt se ab vnitate romane ecclesie constituendo sibi ecclesiam et ordinãdo clericos ⁊ sacerdotes vt ī ꝑal. c. loquitur. xxiiij. q. iij. iter scisma. Sz circa ꝑdcã q̃rit̃ nũ qd si scismatici capiãtur vt. s. dixi sint heretici ⁊ dic q; si capiãtur largissime large ⁊ stricte, put. s. dixi nõ sũt heretici. sed si capiant̃ stricte tissime, put ꝑdixi. ⁊ tũc aut ꝓstituũt aliã ecclias oĩo diuidẽdo se ab ecclia romana, put faciũt greci. ⁊ tũc sunt heretici. qz veniũt ꝫ illũ articulũ fidei ⁊ vnã scãz ecclias. sic dz itelligi qõ dr scisma nõ ẽ sine hereſi vt ī illo. c. iter scisma. Si vo nõ cõstituũt aliã ecclias imo credũt ecclias romanas apud se vt cõtigit qñ duo vel plures cõtendũt de papatu nã qsqz eorũ credit vnitatẽ ecclie ⁊ illã eẽ apud se. nec ipugnãt romanã ecclias. ⁊ tũc isti sũt scismatici ñ heretici vt nõ. i. c. i. j. e. vide bo. gl. xxiiij. q. i. §. i. Tertio q̃rit̃ nũ qd scismatici sũt excõicati. ⁊ aduertẽdũ q; vbi ẽ scisma cũ hereſi vt ꝓz ex predcis tũc nõ ẽ dubiũ q; sũt excõicati. qz oẽs heretici sunt excõicati. vt ī. c. excõicam⁹. s. ti. pr. Si vo ẽ scisma sine hereſi ⁊ tũc si scismatici capiũt̃ largissime vel large ⁊ nõ sũt excõicati. ij. q. i. multi. nisi ab hoie vel a iure excõicẽt̃ alio respectu ſz capiẽdo strictissime vt capit̃ ꝟ doc. variãt. j. c. pri. ſz magis vident̃ iclinare ī illã ptẽ q; ñ sũt excõicati. sed dic ꝟ verũ respcũ illi⁹. c. i. Sz hodie puto oẽs excõicatos eẽ. p. c. lz. s. de elec. vbi dr tã ipse qui se gerit, p papa q̃z si bi adherẽtes excõicatiõi subiaceãt. p q̃ vba ferũt excõicatio ipo iure vt ibi dico. facit. qõ nõ. gl. ī. c. i. de iurijs. lib. vi. ⁊ puto ꝟ verũ vbi nõ cadit, ꝓbabilis error. Si ãt qõ esset dubia ⁊ maxie si cõsistit ī fcõ itricato ⁊ lõgeuo ꝓut cõtigit in scismate ꝑterito tũc putarẽ oẽs euitare excõicatoz ⁊ pcuz ar. ī. l. regula. ⁊ ī. l. ij. ff. de iuris ⁊ fac. igno. ⁊ ī. c. apostolice de cle. ex. mi. ⁊ in. c. vt aiarum de consti. li. vi. nõ.

Quod a predecessore.

q Jrrite sũt ordinatiões bñficiorũ collatiões et ecclasticarũ rer̃ alienatões p scismaticos fcẽ. ⁊ a dignitate ⁊ ordie suspẽdũtur q; scisma tenere iurãt ptes patẽt p. §. Casus litteralis. T pe alex. fuit scisma ī romana ecclia ⁊ tũc iste octauian⁹ ordiat⁹ ẽ p scisma ī papã ⁊ p⁹ illũ guido. Jsti scismatici plures ordinauerunt ī epos q; adheserãt eis: quidã ẽt spõte iurauerũt de scismate tenẽdo. Quer istos scismaticos alienatões de bõis eccle siarũ facte fuerũt. Jsti ẽt dignitates ⁊ bñficia cõtulerũt. De his oĩbus statuit lateranẽse ꝯciliũ p scz ordies ab istis duobus fcõs ⁊ ab ordiatis ab eis irritos eẽ. Jtẽ q; dignitates ecclasticas seu bñficia p dictos scismaticos acceperũt carent ipetratis. Et aliẽatões q̃ p dcõs scismaticos seu p laicos facte sũt de reb⁹ ecclasticis oĩ careãt firmitate ⁊ ad ecclesias sine oĩ onere reuertãt̃. Siqs ãt contraire ꝑsũpserit excõicatũ se nouerit. ⁊ illi q; spõte iurauerũt de tenẽdo scismate a sacris ordinib⁹ ⁊ dignitatib⁹ nouerint se suspensos Quer. Nõ p ex tex. q; gesta p scismaticos erga spũalia ⁊ tpalia sũt nulla saltẽ quo ad effectũ de quo tñ dicẽdũ vt. j. subijciã. Jtẽ nõ casũ ī quo emẽs rẽ ecclasticã est ipo iure excõicat⁹ vz qñ emit vel aliter acquisiuit a scismatico alis ãt regulr occupãs rẽ ecclasticã ñ ẽ ipo fcõ excõicat⁹ ſz excõicand⁹ vt ī. c. cõquest⁹ de fo. cõpe. Jtẽ tertio nõ q; tenẽs bñficiũ ecclasticũ a scismatico vel cõsentiẽs ordinatiõi facte p eũ ẽ ipo fcõ excõicatus. Et ex ꝟ ⁊ ex. §. vltio colligitur ar. q; scismatic⁹ regulr ñ ẽ excõicat⁹ qz si excõicatio fert̃ ī tribus casib⁹ ꝟ exꝑssis. g̃ extra ipos ñ ẽ scismatic⁹ excõicat⁹ p ar. a spãli. Jtẽ ī fi. lre fert̃ suspẽsio ꝺ iurãtes tenere scisma. ⁊ sic ipon̄t pena spãlis. ergo ñ sũt alis excõicati. ⁊ fort⁹ illi q; nõ iurauerũt lz adhereãt itrusoꝝ. Sz vt dixi. s. super rubrica vez ẽ q; anẽte b⁹ cõstõnis ñ sũt excõicati. ⁊ sic procedãt dicta doc. ꝟ. sed vigoze. c. lz de ele. ⁊ dic vt ibi nõ. ⁊ lita ꝑdcã ꝟ ea q̃ dixi sup rubrica an sit, ꝓbabilis error vel non.

Jn gl. ī v. irritas ī fi. ad mãz vide qõ nõ. ix. q. i. ī sũ. ⁊ cõiũgẽdo istã gl. cũ fi. g̃ fr examinãdũ ẽ, nũ qd teneãt gesta p scismaticos. circa qõ mũa, psequẽdo dic aut sũt gesta erga spũalia aut circa tpalia. p̃ casu aut circa spũalia q̃ vltra g̃az bñt executoez sacrĩ vt ẽ ordo. aut sũt spũalia ī qb⁹ tñ ꝓfert̃ g̃a. ⁊ vltra eã ñ ẽ aliq̃ executio fiẽda vt ī sacro corpis xpi ⁊ filiob⁹. p̃ cãu qñ scismatici ꝓferũt ea spũalia q̃ bñt executoez extra g̃az. Aut sũt scismatici largissime vt qz sũt in peccato mortali. ⁊ tũc talia gesta tenẽt ⁊ quo ad caracterez ⁊ quo ad executoez sacrĩ. qz ſz extis ī peccato mortali sit suspẽsus quo ad se ñ tñ quo ad alios vt ī. c. fi. de coha. cler. ⁊ mu. vñ g̃a diuina p quã cõfert̃ sacrm̃ trãsit p istũ tã q̃z per canale lapideuz. vñ pcm̃ sacerdotis ñ põt ista ificere vt in c. vra de coha. cle. ⁊ mu. ⁊ idẽ ō ordiatis ab excõicato miori excõicatõe. qz tales excõicati remoti sũt a pticipatõe ñ tñ a collatõe vt ī. c. si celebrat ō cle. ex. mi. Si vo sũt scismatici large vt qz sũt excõicati. ⁊ idẽ de alijs ꝑcisis ab eccla. vt qz sũt suspẽsi vl depositi. vel ẽt sũt scismatici strictissime. ⁊ tũc aut sciẽter qs recepit ꝟ sacra ab eis ⁊ aut citra formã ecclie ⁊ nihil recipit vñ ẽt caracter nõ ipr̃imit̃. i. q. i. detrahe. ⁊. j. c. pri. ⁊. c. i. cũ ibi nõ. de baptis. ⁊ sic pt itelligi iste tex. capiendo vbũ irritas, ppe. si vo fuit ꝟ uata forma ecclie. ⁊ tũc caracter ipr̃imit̃. ſz executio ñ ꝓfert̃ ⁊ ꝟ cãu, pcedit tex. ꝟ lectu. gl. nã ordo bñ cõfert̃ a talib⁹. qz ipi ordinẽ bñt ⁊ caracter ipr̃imit̃ a deo. cũ sit q̃dã q̃litas ipssa ī aia p quã qs disponit̃ ad facilius recipiẽdũ g̃az dei ſz executio ñ ꝓfertur qz oẽs isti sũt suspẽsi ab ecclia. iõ ꝓferẽdo ñ pñt dare qõ nõ bñt. Si vo ignoranter a talibus ꝟ sacra recepta sũt si ig̃rãtia erat, ꝓbabilis vr̃ sẽtire Jnno. q; cõfert̃ ordo ⁊ ẽt executio.

si isti erãt occulti. qz ordo iprimit a deo vt. xxxij. di. i sũ. et i. §. porro. vii idignitas ministri ñ debet impedire cũ ordinatus ñ repiat i aliq culpa. Alij tenẽt oppositũ. ⁊ vr bost. cõcludere q; qz diu ẽ occultũ cõferẽtes pferũt ordinẽ ⁊ executionẽ. ⁊ sic cedit opi. veritati. sz post qz h fuerit patefactum regrit dispẽsatio ẽt si totiens ordis eẽt iuolut⁹. qz exquo ordinãtes ñ bẽbãt executõez ñ poterãt eã pferre ⁊ ista opi. tutior cũ pp ignorãtiã sit fca ordiatio vt i. c. i. de ord. ab epi. sz qz diu h ẽ occltũ opi. hr, p vitare vt pide sit ac si isti ñ sint sus pẽsi. sedo cãn qñ sũt talia spũalia q̃ vltra graz nihil hñt et tc aut igranter fuerũt ista recepta ab istis. ⁊ tc pferr gra nec ẽ necessaria aliq dispẽsatio. aut scienter ⁊ tũc sacra receperũt sz a talib⁹ recipiẽdo peccauerũt nisi i casib⁹ prnissis vt leg. ⁊ nõ. xxxij. di. i. §. verũ. Si vo qrit ō gestis erga tpalia aut erãt scismatici largissimo mõ ⁊ tenẽt gesta qz peccatores ñ sũt remoti ab administratiõe tpaliũ. Idẽ si erãt suspẽsi a tẽ poralib⁹ ⁊ spũalibus vel excõicati vel scismatici strictissimo mõ ⁊ tũc gesta i dãnũ eccle ñ tenẽt. qd̃ itelligo nisi fuissẽt tolerati. qz rõe publici officij debẽt tenere si fuit forma seruata ⁊ cãus erat prnissus sz eccla lesa poterit petere restitutionẽ i integrũ. ad h qd̃ nõ. de elec. nihil. ⁊ i. c. veritatis de do. ⁊ cõt. Gesta vo ad prmodũ eccle tenẽt vt h i gl. fi. Circa h tñ distigue sm bost. aut pct⁹ fuerit gesti cũ eadẽ psona ⁊ prmixtiz ⁊ tũc prmodũ cũ icõmõ cõpẽsat vt dr i gl. sz si pct⁹ fuerũt separati vel cũ diuersis psonis agitati. ⁊ tũc, pcedat ista gl. vt gesta ad cõmodũ teneãt ad icõmodũ ñ. An ãt reuocatil re b⁹ male alienatis aliqd̃ remediũ ꝓperat ẽptori. dic Ain. q; fic. qz poterit hic regressũ ꝑ alienãtẽ. ar. i. l. falsus. ff. q; fal. tu. auc. de quo dic vt melius nõ. de re. eccle. nõ alie. c. siqs

przfbyterorum.

f **Raternitati.** Ordiat⁹ a scismatico ab offo ẽ repellẽd⁹ nisi, p hz secũ dispẽsatũ p hñtẽ ptãtẽ. In prma põit decisa cõsultatio. In 2ª rñsio ibi porẽ. Casus talis. Quidã prior ordiat⁹ fuit a scismatico: qsitũ fuit a pa. qd agẽduz sit de ipo. rũt pa. q; poterat ab offo repelli, nisi, pbauerit secũ misericorditer dispẽsatũ fuisse. ⁊ ab illa psõa q̃ dispẽsadi bũerit ptãtẽ Ber. Nõ p q; appellatõe scismatici itelligim⁹ de scismatico strictissimo mõ supto vt dixi sup rubrica. naz ordiat⁹ a scismatico largissimo nõ dcõ repellẽd⁹ ñ ẽ ab ordie. vt dixi. s. c. pri. Nõ 2º q; dispẽsatio, pcedit ex q̃dam misericordia. Nõ 3º q; scismatic⁹ pfert vez ordinẽ sz non executõez ordis. q; pferat ordinẽ pz. qz p⁹ dispẽsatiõez pt ordinat⁹ illũ exeq. q; ñ cõferat executõez pz. qz ordiat⁹ repellit ab offo. i. ab executõe vt h. de quo dicẽdũ vt dixi i pcedẽti. c. Altio nõ ñ credẽdũ alicui asserẽti secũ dispẽsatũ. oz ḡ vt dispẽsato, pbet legitie ⁊ q; fuerit fca ab hñte ptãtẽ. ⁊ ad h sis caut⁹ vt qñ dispẽsatio fit ab eo cui ẽ pcessa potestas de iure spãli ñ solũ recipias lras sup dispẽsatione tñ sz ẽt copiaz auctẽticã ptãtis sibi cõcesse sup dispẽsatõe fiẽda. nã ñ crederet dispẽsati si diceret se hũisse ptãtẽ dispẽsãdi ad h qd̃ nõ. i. c. i. de off. dele. li. vi. p Joã. an. i nouella et qd̃ nõ. i filii. i. c. cũ i iure de off. dele. vio qd̃ dixi i. c. sup bis de fi. istr. In gl. i. ibi q; exps sa cã psumit. Nõ gl. qz quotidie allegat. Idẽ nõ gl. i. c. lras de cõcess. pbẽ. Idẽ bosti. ⁊ Gof. h ⁊ Inno. de fi ps by. c. veniẽs. sz aliud idẽ sensit i. c. diuersis de cle. cõiug. vbi sensit q; ordinando seu, prnouendo ad offm interdictũ vr supior dispẽsare cũ, prnoto. io. an. h distiguit q; aut sup dispẽsatõe fiẽda vel nõ prnisit supior cãe cognitõez. ⁊ tũc ñ, prnouẽdo vr dispẽsare. aut nõ prnisit cãe cognitionez ⁊ tunc non videt dispensare imo pũit, prnouẽdo idignũ vt i. c. q i aliquo ⁊ i. c. qcũ qz alle. i gl. ⁊, p hac distictõe adducit in filii nõ. i. c. fi. de cõiu. suo. vio ẽt gl. i. c. vnico. de cta. ⁊ q̃li. li. vi. ⁊ cũ hac distictõe io. an. q̃ vr latis eq̃ trãseũt cõiter doc. ⁊ solet quotidie allari. Sz ꝑ hanc distictõez facit rex. i. c. pterea de testi. cũ ibi nõ. vbi cũ infame, prnoto ad offm publicũ ex sola, prnotõe vr dispẽsatum rõe ifamie pterite ⁊ h qñ ifamia erat publica vt ibi nõ. bosti. ⁊ h vr velle gl. i. c. q i aliquo. li. di. vt faciam⁹ dziaz inter occultũ ⁊ publicũ vt sic cũ occulto videat fca dispẽsatio. sz

i publico nõ sic, p h adduco tex. i. l. barbari⁹. ff. de offi. pro. i v. potuit. Sz glo. i. c. fig sine. lxxxi. di. idistincte tenuit q; ẽt circa votũ ñ vr fcã dispẽsatio. ⁊, p h fac qz i dispẽsatõe regrit cãe cognitio. ẽ. n. dispẽsatio iuris cõis relaxatio fcã cũ cãe cognitõe ab eo q bẽbat ptãtẽ dispẽsãdi vt dic gl. nõ. i. §. nisi rigor. i. q. vij. si ḡ ñ pcessit cãe cognitio ñ pt dici dispẽsatio ⁊ arguẽdo a diffinitõe vocabuli vr optie, pbari distinctio io. an. vt satis sit pcessisse cãe cognitõez ⁊ postea prmisisse lz nõ fuerit exps sũ vbũ dispẽso. qz de fcõ dispẽsant relaxãdo ms cõe. Sz, p cõcordia aliaz opionũ sic puto distinguẽdũ q; aut nõi⁹ idign⁹ fuit, prmot⁹ p pncipẽ ⁊ vr secũ dispẽsatũ. qz pncipes ñ astrigũt ad cãe cognitõez pmittendã. sz suffic sola volũtas iuxta nõ. p Inno. de sta. mo. c. cuz ad mõasteriũ. ⁊ h cãu, pcedit. l. barbari⁹ cũ mã sua. Aut loquimur i iferiore ⁊, pcedit opio ⁊ distinctio io. an. qz iferior artat ad cãe cognitionẽ prmittẽdã als ñ ẽ dispẽsatio vt dicit Inn. i. c. cũ ad mõasteriũ ō ista. reg. In ea. gl. ibi p tenes nõ bñ gl. ex q̃ iferr q; ñ ẽ credẽdũ simplici vbo supioris asserẽtis se dispẽsasse qd̃ clari⁹ tenuit gl. i. c. fig sine pal. Et i fi. gl. Aduerte qz iquãtũ gl. dic q; p⁹ dispẽsatõz i occulto fcãz pt dispẽsar⁹ de crie accusari ñ, pcedit i dispẽsatõe facta ex prnia. nã si pt, pbari dispẽsatio lz sit occulta ñ pt ãpli⁹ accusari de crie illo iuxta nõ. i. c. de bis de accu. nisi hz doc. accusator, pfeqret iuriã, ppaz. iij. q. vi. i. c. oib⁹ ⁊ qd̃ nõ. i pal. c. ō his. Sz gl. pt saluari i dispẽsatõe fcã p sacerdotẽ in foro aie. nã illa ñ impedit accusatõez i foro cõtencioso. qz tendit ad aliũ finẽ. ⁊ ita logt. c. admõere all. i gl. Itẽ pt saluari gl. qñ dispẽsatio eẽt ita occulta q; ñ pt, pbari. tũc. n. frustra allegat. Defic. n. tc sibi, pbatio ⁊ ñ ius. ar. sile i. l. duo sunt tici. ff. de testa. tu. In gl. vltia i fi. nõ gl. sz bost. lan⁹, pfequẽdo dic q; i ẽparu sol⁹ papa dispẽsat vt i. c. qz diligẽtia. ẽ de ele. Idẽ i dignitate exẽpta vt i. c. cũ venerabilis. s. ō cõsue. In alijs vo aut recipit ordinẽ scienter vel igranter. si igranter ⁊ igrãtia fuit crassa ⁊ supina ⁊ sol⁹ papa dispẽsat. aut recipit igranter ⁊ igrãtia fuit, pbabil⁹ ⁊ dispẽsat eps sic i sũ distinguit i. c. i. de ordi. ab ep. ille tñ q fuit i culpa scismaticũ ordinãdo dispẽsare ñ pt vt i pn. gl. ⁊ h distictio satis plz.

Extra gl. op. ꝑ tex. i eo q; dic q; ille archieps poterit illũ ordiatũ ab offo repellẽr. nã vr q; ñ solũ possit imo debeat qz ordiatio fuit irrita quo ad executõz. s. c., pr. ⁊ nitẽs talis ordiatõi excõicat⁹ ẽ vt ibi. so. duplex p vt suppleat ad liam ibi poteris. i. debes vl referr ad facultatẽ dispẽsãdi. nã potuit hũc repellere si ñ vult secũ dispẽsare. ⁊ tũc ista lra stat in aliq suppletione.

De apostatis ⁊ reiterãtib⁹ baptismum. Rubrica.

Qr hrtici ⁊ scismatici icidũt i apostasiã iõ p⁹ titulos pcedẽtes pgruo ordie subijc istũ. Et qñ reiterãtes baptismũ videtur apostatare dũ recedũt a pon baptismate. iõ subijcitur h de reiterantibus baptismum.

p **Reterea.** Nõ sumat pio. an. ⁊ forte pp breuitatẽ ⁊ varietatẽ leciurarũ. Sz do. an. sic sũmat. Cleric⁹ sine bitu ⁊ tõsura depbẽsus i crie ñ gaudet priuilegio clericali. sz certe h sũmatio ẽ nimis gnãlis ⁊ ꝑ multos canones ⁊ maxie ꝑ. c. si iudex laic⁹ de sẽ. ex. li. vi. ⁊ ꝑ. c. cõtigit. ⁊ c. i audiẽtiã. j. ō sẽ. ex. Añ alr sumo ⁊ p sz vnũ itellectũ sic. Per cẽsurã ecclasticã ñ liberãt clerici a manib⁹ laicorũ si sine bitu ⁊ tõsura sũt depbẽsi. si pus se hẽbãt p oia vt laici vel sic hz aliũ itellectũ. Cleric⁹ q dimisso bitu ⁊ tõsura immiscet se enormitatib⁹ pdit priuilegiũ cãonis. siqs suadẽte. vñ eũ depbẽdẽtes ñ icidũt i canonẽ. s. excõicatõez. h. d. ⁊ ñ recipit ꝑgruã dimissionẽ. Et aduerte qz 2º decretalis fac tñ ad scdaz ptẽ rubrice. alie vo faciũt ad pmã ptẽ. Casus talis Querebat vez cleric⁹ depbẽsus i crie sine bitu ⁊ tonsura gaudeat priuilegio clericali. Ad h pa. rsit q; clici q bitũ clicalẽ ⁊ tõsurã dimittũt ⁊ i apostasia tãqz laici puersant si i criminib⁹ pbẽsi teneãt pcipit pa. p cc. cc. illos non liberari Ber. Nõ p q; cleric⁹ dr apostata relicto bitu ⁊ tõsura. Nõ 2º cãu i quo cleric⁹ stati pdit vnũ priuilegiũ clericale. Itẽ nõ q; clerici dicũt hẽ certũ bitũ. ⁊ de h vide rex. in. c.

clerici de vi.⁊ bo.cle.⁊ vide optimā gl.ī cle.i.de cle. Sz certe clerici seculares nō hīt certū hitu⁊ ⁊ determinatū sz quidā hīt⁹ sūt eis iterdci vt ī pal.c.clerici ⁊ ī.c.qñ de vi.⁊ bo.cle.vñ vestes eox dñt eē honeste ⁊ vsqz ad pedes vt pall.c.clerici.⁊ qdā colores sūt eis iterdci.ñ tñ iure exp̄mit ō certa forma de quo p gl.ī pal.cle.i.quā vide. Jn gl.i.ibi est āt triplex.nō gl.⁊ idē dic Jnn.Et ī quārū glo.de tertia spē apostasie pōit vnū exēplū vz qñ qs recedit ab ordie ⁊ religiōe iā sūpta. Jnn.pōit multos alios modos vtputa qz dimisit hītū ⁊ tōsurā ⁊ duxit vxorē ⁊ redijt ad seculū.⁊ sic dicēdū ē ī sīlib⁹.⁊ adde h qō nōt Jnn.ī.c.fi.de renū.⁊ ī.c.intellexim⁹ de eta.⁊ qli.vbi nō.dic q religiosus recedēs icō sulto supiore suo ⁊ nō subijciēs se alicui⁹ obedictie.vt qz ñ ītrat aliō móasteriū dz apostata quārūcūqz retineat hītum ⁊ tōsurā.qz recedit a regla supioris.⁊ sic venit ꝑ vnū ex tribus subalib⁹.s.ꝑ bonū obedictie ꝑ.c.i.de sta.reg. Qua pena plectāt isti.dic sz host.q apostata pfidie punit,vt heretic⁹.qz nec heretic⁹ ē ex quo recessit a fide.⁊ hīt locū iura supi⁹ posita de hereticis. Apostata īobedictie pūit diuersi mode.vñ aduerte qz aut qs ñ vlt obedire supiori puta pape seu ipi⁹ canonib⁹.credēdo eū ñ hīe ptātē cōdēdi cāones ⁊ punit vt heretic⁹.vt.xix.di.nulli fas.aut ñ negat hāc ptātē.sz ñ vlt obedire ex ptēptu ⁊ grauit pūiri dz.vñ dz deponi.⁊ sic dz itelligi.§.h ⁊ fi legib⁹.iiij.dis.⁊ vide.c.gnāli de elec.li.vi.⁊ si ē icorrigibilis tradet curie seculari. Jtē poterit excōicari vt de iudi.ī.c.cū ñ ab hoie.si āt nollet obedire ex q̄dā ꝓcupiscētia.qz tenet astrict⁹.tūc miti⁹ pūit de quo aligd nō.ī.c.nā cōcupiscētia ⁊ ī.c.i.de cōsti. Apostata vo circa irregularitatē pt diuersimode pūiri vt hz i.c.pe.j. e. tñ si ē cleric⁹ secularis ñ ē ipo fcō excōicat⁹ sz excōicād⁹ ⁊ grauiori pena plectēdus vt ī.c.tue.⁊.c.pe.j.e.sz religiosus sic de quo vide bonū tex.ī.c.vt piculosa ne cle.vel mo.lib.vi. Et pdcā itellige nisi hī⁹ reliquat ex rōabili cā.puta qz trāsit p loca piculosa.vel ex alia iusta cā.ad h qō legit ⁊ nō. de vi.⁊ bo.cle.de⁹ q ⁊.c.clerici el.i.e.ti.⁊ vide ibi p gl.⁊ faciūt vba illius.c.vt piculosa.q̄ tm̄ nōnt cāz ⁊ māz vagādi.

Jn gl.i.ī fi.Ex hac gl.h colligūt tres lec.ad tex. Ꝓdria ē vt si cleric⁹ dimisso hitu ⁊ tōsura oīo viuit sectarit pdit p̄uilegiū clericale.Sz ista lec.cōiter ñ tenet qz p restrigit ,c. si vo alle.ī gl.p ꝓrio. Jtē vī ꝑ.c.si iudex laic⁹ de sē.ex.li.vi. vbi tex.mltū nō.īuuit qp q̄ztūcūqz cleric⁹ virerit secularit: neqz sit fama ipz eē clericū.si tñ deꝓbēsus ī maleficio allat se clericū ⁊ petit se remitti ad iudicē ecclīasticū ē audiēd⁹ ad idē de sen.ex.ī audictia. Scōa lec.gl.ē q tales clerici sic sectariter viuētes ñ pdūt ipo fcō p̄uilegiū clericale.sz eccl̄ia ñ vult eos liberare p cēsurā eccl̄iasticā a detētatorib⁹.qz ex quo ipi ꝓtēpserūt eccl̄iaz merito ab eccl̄ia ꝓtēni debēt fīse ī c.ij.ne cle.vel mo.⁊ ista lec.satis ē,pbabilis ⁊ vera ī se ⁊ hz eā 2ª loco sūmaui. Tertia lec.gl.ē q logt tex.de clericis q pdūt oē p̄uilegiū clericale.ista lec.ē vissima ī se sz ꝓtineat diuinatōez. Ꝑōt ⁊ extra gl.dari q̄rta lec.vt itelligat tex. ñ h p̄uilegio fori.sz de p̄uilegio cāonis siqs suadēte.nā cleric⁹ hz mlta p̄uilegia.⁊ iter cetera hz p̄uilegiū fori.vt tm̄ cōueniat sub iudice eccl̄iastico.Aliō p̄uilegiū vt pcutiens seu injciēs man⁹ violētas ī clericū fit excōicat⁹.vt ī.c.siqs suadēte.xvij.q.iiij. Ꝓrimū cū maiori difficultate pdit qz scōz vñ ex sola dimissiōe hīt⁹ ⁊ tōsure ⁊ deꝓbēsiōe ī crie ⁊ imixtiōe enormitatis nō pdit h p̄uilegiū vt ī pal.c.si iudex laic⁹ sz p̄uilegiū canonis siqs suadēte ex quo relicto hītu ⁊ tōsura īmiscet se enormitatib⁹.vt ē tex.ī.c.cū ñ ab hoie ⁊.c.perpēdim⁹ de sē.ex.⁊ ī h cāu pt itelligi ista lra q isti īmiscebāt se enormitatib⁹.vñ pcutiētes eos ñ īcidūt ī excōicatōez.et tūc tex.h ī fi. facit mētionē de cēsura eccl̄iastica.nō.n.negat qn debeat iudicari p iudicē eccl̄iasticū. An āt ⁊ qñ p̄dat cleric⁹ p̄uilegiū p̄mū vel scōz.dicā plenissime ī.c. ꝑpendim⁹ pal. Sz q̄ro nūqd cleric⁹ ꝓstitut⁹ ī minoribus fine alia mōitōe pdat p̄uilegiū clericale si ꝙuersat vt laic⁹.So. dic Jnn.h q si exercet actū oīo ꝓriū clericatui.vt qz duxit corrupta ī vxorē.vel effect⁹ ē miles ⁊ exercet arma.tūc ipo fcō pdit p̄uilegiū clericale.p h.c.i.de bigamis.li.vi.⁊.c. qſ qſ.lxxviij.di.sec⁹ si ñ exerceat actū oīo ꝓriū qz duxerat vxorē vginē ⁊ de h dic vt ī.c.diuersis de cle.cōiu.vel effect⁹ est miles sz ñ exercet sena.xxxij.di.fiati. Et ex h nō q licz cleric⁹ ī minorib⁹ efficiat miles ñ p h pdit p̄uilegiū clericale,p h all.tex.cū ibi nōtis ī.c.fi.de cle.coniug.si vo secularit er viuit exercēdo aliquā negociatōez tc ñ pdit p̄uilegiū clericale nisi p̄cedat trina mōitio.ad h.c.in audiēt a ⁊.c.cōtingit p̄al.Sed limita,put hz ī.c.i.de vi.⁊ bone.cle.qñ li.vi.⁊ ī cle.e.ti.⁊ nō p̄dcām cōsiderationē Jnno.

c **Ex litterarū.** Si crimē accoliti q reba ptizāti p̄buit mīsteriū est occultū,pmoueri p̄t.si publicū ñ nisi cū eo religiōnē ītrāti dispēset.h.d.cōis diuisio.scōa ibi qz ḡ. Casus lr̄alis.Quidā egritudie lōga ꝓsect⁹ de ꝓsilio q̄rūdā mulierū vt sanari posset se fec iterū baptizari.qdā accolit⁹ fr illi⁹ īfirmi mīsteriū p̄stitit sciēter p̄s bytero baptizāti. q̄sitū fuit q̄liter p̄ūiri debeat accolitus iste q minoris erat etatis.⁊ h fecit vt frater sanari posset.vñ excusandus videbat. Ñ̄ñt pa.q ad supiores ordies nō possit ,pmoueri si publicū est fcūz ei⁹.nisi ad religionē trāsire voluerit vt fauore religionis dispēset cū ipo.si vo occultū ē poterit,pmoueri ⁊ de cō misso pnīaz agat Ber. Nō p q ēt sb spe ꝓsequēdi salutē si ē credēdū istis sortilegijs.⁊ de istis dz ī.c.i.⁊.ij.j.de sortilegijs. Nō 2º q crimē publicū īpedit,pmotōez ad ordines.sec⁹ āt si ē occultū.tūc.n.regīr ñ regrit dispensatio sed sufficit sola pnīe pactio de quo ī.c.fi.de tēp.or. Ultrio nō q ceteris pib⁹ facili⁹ dispēsat cū ītrāte religiōez q̄z cuz remanēte ī seculo.⁊ h pp p̄niā diuturnā quā ibi est actur⁹.p h.xxxiij.q.ij.admonere. Sz q̄rit q pena venit puniēdus q facit se rebaptizari.so.ꝑm leges punit vltio supplicio vt l.i.⁊.ij.C.ne sacrū bapti.sz ꝑz cāones cleric⁹ depōit laic⁹ excōicat ⁊ ñ,pmouet ad ordies de qb⁹ dicēdū vt ī iuri.all. ī gl.⁊ h vex qñ facit sciēter.sec⁹ si ī casu dubij.qz pōt se rebaptizari facere ꝑm formā q̄ hz ī.c.ij.de bap. Jn gl.ij.in fi.dic tñ ꝑm Sos.q ī vitate ñ offulcat sacrz p̄mū seu caracter iā ipressū ī aīa nec ī reiteratōe ip̄mit nou⁹ caracter de quo vide bo.gl.ī.§.qō vo.lxvij.di.sz effusio seu iuria fit quo ad aīuz facictis.vñ punit iste quo ad malū,ppositū suū.qz īquātū ī se ē itulit iuriā vel credēdo alr ñ sufficere vel alr estimādo. Jn gl.iij.ī fi.⁊ dic ꝑz host.q iste accolitus p̄buit mīsteriū rndēdo rebaptizāti.vt pz ī antiq̄ fuit h decisa ⁊ min⁹ bñ qz aliq errāt ī intellectu isti⁹.c.q credūt istū accolitū fuisse rebaptizatū vel rebaptizātē sz ñ ē verū qz tm̄ p̄buit mīsteriū rebaptizāti ⁊ auxiliū in rndēdo.

Jn gl.ī v.minor etas ī fi. Jtē lz ī mīorib⁹ sit licitū ignorare iura positiua ñ tñ iura diuina seu nālia ad h.l.ij .C. de ī ius vo.facit.c.q ea q̄ dei sūt.xxxviij.di.nec ēt venire ꝑ sacramēta vt h. Jn gl.ī v.ītctio ī fi.nō glo. q facili⁹ expiat delictū ex quadā pietate cōmissū q̄z vbi ipietas p̄stat cām facit tex.ī fili.i.l.fi adulteriū.§.fi ipatores.ff.de adult. vbi min⁹ punit q iusto dolore mortis aliq̄ō facin⁹ cōmisit.

Jn gl.ī v.religiōis fauore ī fi.nō.gl.qz quotidie allegat ⁊ puto q ñ p̄t dari certa doctria.qz ī q̄busdā tollit ⁊ ī quibusdā ñ.sz illō ē vex q fauore religiōis miti⁹ agit cū irregulari ⁊ credere q tm̄ ī casib⁹ ī iure exp̄ssis tollit irregularitas p religiōis ingressū cū ñ hēmus cāones loquētes ꝓrium.nā.c.i.de fili.p̄by.logt ī cāu suo nec tollit ibi irregularitas ī totū.immo nec bñficiū pōt q̄ñqz hīe vt in.c.in qui busdā.j.de penis tene menti. Abbas.

t **Ve** Infamatus de apostasia cōpellit se purgare.p pōit decisa cōsultatio. 2ª rnsio ibi sup 2ª. Casus lr̄alis.Quidam clerici infamati erāt de apostasia,i.q abiecerāt habitū clicalē.q̄situ fuit vtr deberēt tales tolerari vel cōpelli vt habitū reassumant. rnt pa.q clerici q talr sūt infamati tolerādi ñ sūt in habitu seculari sz p cē.cc.coercēdi.vt habitū reassumāt dōec se purgauerint deficiēte,pbatōe Ber. Nō p q infamia d apostasia inducē purgatōez sic infamia nataliuz.de pur.ca.accūs. sic infamia aliorū criminū.ij.q.v.p̄by.⁊.c.de h. c. insinuatū.s.de simonia. Nō scōo modū,pcedēdi ꝑ infama-

matos ꝺ apostasia. nā ꝺn̄t coerceri ꝺōec se purgauerit. ⁊ lz
qdā itelligāt q; ꝺn̄t coerceri vt assumāt bitū ꝺōec se purga
uerit. tn̄ iste itellect⁹ mihi nō plz. nā sapit absurditatē, nā nō
rēt q̄dā ifamia ex reassūptōne ⁊ postea ex desertōne secuta
purgatiōe. lz itellige q; debēt cōpelli ad reassumēdū bitu3
vel ad se purgādū. ⁊ practica erit q; deficiēte purgatōe sta
tuaᵗ eis termin⁹ ad se purgādū. ⁊ si illā pstiterit bn̄ gdem
alⁱs bn̄tur, p cōuictis ⁊ cōpellēt reassumere bitū. Jn gl.
si. nō bn̄ gl. ⁊ duo tāgūtur i ea. Prio q; clericⁱ minoꝛib⁹
oꝛdinib⁹ cōstitut⁹ n̄ pt cōpelli ad reassumēdū bitū ⁊ tōsurā
scꝺo q; talis pt renūciare i totū oꝛdini clericali. Sz ꝓbben
dēdo oīa q̄ ꝺ scribunt ꝺic tria ꝺ examināda. p an clericⁱ di
caᵗ apostatare reliquēdo bitū. scꝺo nūqd pt ꝓpelli ad reaᵗ
sūptōz bitⁱ. tertio nūqd pt renūciare oꝛdini clicali. Ad
pm̄ū ꝺico q; si ē religiosus, pfessus vel ꝓstitut⁹ i sacris ꝺicit
apostatare. vt ꝺ ⁊ ꝺ. e. c. i. ⁊ xx. q. iij. c. i. ij. ⁊ iij. ⁊ c. eos. qꝺ
c. sic itelligit p inn. ⁊ bost. ꝺ. c. i. nā logt ibi de clericis astri
ctis. Jtē ibi eqparat clericos ⁊ religiosos quo ad reassūp
tiōez babitⁱ. ⁊ illa eqparatio ꝓcedit i clerico cōstituto i sa
cris: ar. c. i. de voto li. vj. Aut clericⁱ ē i minoꝛib⁹. ⁊ si n̄ te
net bn̄ficiū ecclesiasticū ꝺ apostatare dimissis habitu ⁊ tō
sura. q; rōe bn̄ficij teneᵗ habitū ⁊ tōsurā poꝛtare. l. ꝺi. c. si.
⁊ q; ibi nō. Aut nō possidet bn̄ficiū. ⁊ tūc lz dimittat habi
tū nō ꝺ apostatare ita tenet Jnn. hic qꝺ plz. lz qdā ꝺ. p ꝺ
facꝺ cle. qm̄ de vi. ⁊ vo. cle. vbi clerici i minoꝛib⁹ nō puniunt
ex ꝺsertōe habitⁱ seu portādo vestes ibonestas nisi ēt dimit
tāt tōsurā. nā si deseruīt tōsurā nō pdūt. lz deseraᵗ vestes
seculares. secⁿ si p oīa icedūt vt laici. sz puto valde cautū ⁊
ē optima cautela vt eps admoneat oēs tales p scꝺo ⁊ ter
tio vt assumāt habitū. ⁊ si nō assūpserit pdūt oē priuilegiu3
clericale. vt i. c. i audiētia. ꝺ sē. ex. naz alⁱs sequūt multe ab
surditates. q; multi recipiūt primā tōsurā seu alios oꝛdines
minoꝛes nō vt velint viuere clericaliter. sz vt ꝺprehēsi i cri
bus possint effugere penā secularē. ⁊ iō bonū ē illā moniti
onē pmittere vel vt icedāt vt clerici vel vt nullo gaudeāt p
uilegio clericali. Scꝺo mēbꝛo nūqd possint cōpelli ad
reassūptioez babitⁱ. ꝓclude q; religiosi, pfessi ⁊ seculares i
sacris pn̄t cōpelli. vt ꝺ ⁊ i. c. pe. j. e. ⁊ c. eos pal. idē ꝺ ꝓstitu
tis i minoꝛib⁹ qui bn̄t bn̄ficiū. vt nō i. c, Jo. de cle. ꝓhi. ⁊ i
pal. c. fi. l. ꝺi. si vo n̄ possideāt bn̄ficia. tc̄ pcise n̄ cōpellūt. sz
ꝺico q; poterūt ꝓpelli cāriue mo pdco. vt moneāt ad reaᵗ
sūptoz bitⁱ ⁊ tōsure. ⁊ n̄ reassumētes carēt oi priuilegio cleri
cali. Tertio cāu pncipali nūqd possit renūciare priuilegio
clericali. ⁊ si ē religiosus vel i sacris claꝛ ē q; n̄ pt. vt in. c. si
diligēti de fo. cōpe. si vo ē i minoꝛib⁹ tc̄ vbo renūciare n̄ pōt
vt i pal. c. si diligēti. sz fco renūciaᵗ pt vtputa exercēdo actū
oīo ꝛnū clericatui. vt ꝺixi i. c. i. ꝺ. e. vel qn̄ tertio monit⁹ nō
vult resipiscer. vt. ꝺ. ꝺixi ⁊ idē in alijs casibus iure expꝛessis.

q **Quidam** Judei baptizati ritus iudaicos
dimittere ꝓpellūt vel gnāli⁹ sic
Baptizati alteri⁹ secte vel fidei rit⁹ dimittere cō
pellūt. Et p pōit iudeoꝝ baptizatoꝛ excessū ꝺ
quē scꝺo, puidēs duas auctes pmittit ⁊ duas rōes submit
tit. scꝺa ibi cū āt. Casus lr̄alis. Quidā iudei seu ifideles
volūtarij baptizati fuerūt. verūm̄ religas poꝛis rituſ n̄ reijci
unt vn̄ xpiane religiōis decoꝛē ꝓfūdūt. q̄ritū fuit i ꝓcilio qd
ꝺ talib⁹ fit agēdū cū maledict⁹ sit bō q duabus vijs terrā i
gredit ⁊ iduit n̄ ꝺz veste ꝺ lana ⁊ lino ꝓtexta. Statuit ꝓciliū
vt p plātos ecclaꝛ tales obꝛuātie veteris rit⁹ ꝓpescāt vt si
cut libo arbitrio ad baptismū accesserūt necessitas coactio
nis eos i ei⁹ obꝛuatōe ꝓhuet cū min⁹ malū existat viā dn̄i n̄
agscere q̄z p⁹ agnitā retroire. Nō p q; i baptismo gs effi
cit bō xpian⁹. ꝺ. n. renasci ex spū iuxta illꝺ euāgelicū. nisi
gs renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spū scō. ⁊ iō baptizat⁹ ꝺz ꝺimittere
oēs rit⁹ alteri⁹ fidei. nec ꝺz ꝛuare euāgeliū cū lege mosaica
qz trāslato sacerdotio necesse ē vt legis trāslatio fiat ꝺ ꝓstō
nib⁹. trāslato. Nō scꝺo boies duplices maledictos eē et
fugiēdos vnū. n. gerūt i coꝛde aliꝺ i oꝛe. facꝺ. lxxxviij. ꝺi. eij
ciēs. Jtē nō q; lz a pncipio pagan⁹ n̄ debeat ꝓpelli ad su
scipiēdū fidē xpi. vt i. c. fic de iude. xxxiij. q. v. ad fidē. tn̄ p⁹
suscepto3 fidei ꝺz qs ꝓpelli ad ipaz ꝛuādā ēt si fuit bapti
zat⁹ vi ꝓditōali. vt i. c. ꝺ xpianos de here. li. vi. ⁊ xlv. ꝺi. de
udeis. Ultio nō ex fine lr̄e q; ceteris parib⁹ i miꝺi pcō
ē ifidelis n̄ aḡscēdo fidē q̄z xpian⁹ q p⁹ agnitā retrocessit in
xta illꝺ. Turpi⁹ ejcit q̄z n̄ admittit hospes. de iureiu. quē
admodū. certo. n. respcū ꝺz Gof. min⁹ malu3 ē coḡscere ⁊
retrouenire q̄z n̄ coḡscere. qz si retrocedēs reuertat ad fidē
bona opa pus gesta reuiuscūt. vt de pen. ꝺi. iiij. si ipius. sz
n̄ sic gesta p paganū cū fuerit sine fūdamēto qꝺ ē xps. i. q.
i. cū paulus. gl. faciles sūt oēs tene mēti qz ista sūt pulchra.

a **Nobis** Apostate carcerari ⁊ affligit pn̄t
vt bitū reassumāt. scꝺa ibi ad q;.
Casus lr̄alis. Quidā clerici a ptāte i custodia
detinēt nec iduci pn̄t minis vel terroꝛib⁹ aut blā
ditijs vt bitū reassumāt. q̄rit qd de his fit agēdū. rn̄t pa. q;
tales sꝺ graui pn̄t custodia detineri ⁊ icarcerari ita q; solum
mō miba sibi vita rebuet donec a suo malicia resipiscāt.
Ber. Nō p q; dimittētes bitū oꝛdis vl religiōis apostata
re ꝺicūt. Nō 2° offm̄ bōi pastoꝛis ē vt ad viā vitaris iduꝛ
cat pctōrē nc̄ tioꝛe pene nc̄ pmio vtilis vt sic pus minis vl
bladicijs iducat pctōrē ad pniaz ⁊ si ista n̄ sufficiāt exerce
at cohertōez. facꝺ. xlv. ꝺi. cū btūs ⁊ c. disciplia. Nō 3°. q;
ecclasticⁱ iudex ꝺz penā carceris ⁊ pt clericū deputare sub
graui carcere attenuādo sibi vitā vt moꝛs sit sibi solatiū. vi
ta vo toꝛmētū vt ꝺic tex. i. c. nouim⁹ de v. si. vn̄ ꝺic ꝺ tex. q;
rebuaᵗ istis vita miba. vt qz ꝺz io. an. mistrabik eis panis ⁊
aq̄. ꝺic tn̄ q; n̄ ꝺz supioꝛ i tn̄ attenuaᵗ vitā carcerati q; pp
attenuatoz vite vl aspuatē carceris verisiliꝛ moꝛiaᵗ alⁱs n̄ eua
ꝺit penā irregularitatis. ⁊ ꝺ multū plati aduertāt. nā vt hic
ꝺ ꝺz ꝛuari lz cū minia ⁊ tex. i. c. nouim⁹ ꝺic q; ex pāe doloꝛ
ris ⁊ aq̄ ānstie sustētād⁹ ē. n̄ ḡ vna ei extenuāda ē vt potiuſ
extinguaᵗ q̄z sustēteᵗ. facꝺ qꝺ nōt io. ꝺ lig. i cle. i. ꝺ pe. ⁊ remi.
Sz ꝺ pdcā facꝺ tex. i. l. aut dānū. §. solēt. ff. de penis. nam
carcer deputat⁹ ē ad custodiā ⁊ n̄ oīo ad penā vt ibi ꝺ. fol.
de iure cānico possim⁹ vti carceᵗ ⁊ ad custodiā ⁊ ad penā
vt ꝺ ⁊ i. c. q̄uis de pēis li. vi. ⁊ i ppetuū ⁊ ad tps. vt i ꝺbo
donec. Quid āt si carcerat⁹ frāgit carcerē. ꝺ iure ciuili eſt
pēa capitaᵗ ēt si innocēs sit. ⁊ miⁿ pūit si sine fractōe p incu
riā custodis cepit fugā ꝺe quo ꝺōm vt in. l. i. ⁊. ij. ff. de ef
frac. sz de iure cānico pt ad depositōez, p cedi. ⁊ data icoꝛ
rigibilitate ad traditōez curie sectaris ꝺe quo ꝺicēdū vt nō.
in. c. cū n̄ ab boie. ꝺ. de iudi. Abbas.

e **Consultatōi.** Dōactus i apostasia
oꝛdiat⁹ n̄ pt sine dispen
satōe pape i suscepto oīdie mistrare. Casus
lr̄alis. Quidā mōach⁹ sacꝛ oꝛdinē i apostasia recepit. tādē
pniaz agēs abbati suo recōciliatus fuit. q̄rit vtꝛ mistrare
possit i oꝛdie sic suscepto. Rn̄t pa. q̄ztūcūqz recōciliat⁹ fue
rit ⁊ pniaz egerit absqz dispēsatōe sedis aplice i oꝛdie sic su
scepto mistraᵗ n̄ pt Ber. Nō p q; religiosus ꝺ apostata
ꝺimittēdo bitū religiōis ēt si efficiaᵗ clericⁱ sectaris. Jtez
nō q; oꝛdo collat⁹ i apostasia n̄ ꝺz executōz sine dispēsatōe
supioris q̄ztūcūqz respiscat ⁊ agat pniaz. Sz q̄ro qz ista
ſra facꝺ mctōez ꝺ sacro oꝛdie tm̄ qꝺ si recepit oꝛdinē miꝺē
tm̄, ꝺn̄t doc. q; ēt n̄ bēbit executōz. lz ꝺ cāu poterit dispēsa
re eps cū papa n̄ rebuet sibi dispēsatōz nisi respcū sacri oꝛ
dis. lz bodie i religioso ꝺ simplr n̄ ꝓcedit qz p ꝺimissiōem
bitⁱ icidit i excōicatōz. vt i, c. ij. ne de. vl mo. li. vi. vn̄ oꝛdo
repit collat⁹ i excōicatōe vn̄ ꝺōm ⁊ distiguendū ꝺ cāu, put
ꝺz i. c. cū illoꝛ i fi. de sē. ex. Sz q̄ro qz tex. ꝺic q; n̄ pote
rit mistrare i oꝛdie sic suscepto. nunqd poterit ad maioꝛes
oꝛdines, promoueri. ꝺōm qꝺ milto min⁹. qz vz oꝛdiat⁹ p saltū.
qz exquo ē irregularis n̄ ꝺz oꝛdiari vt i. c. i. de regu. lib. vi.
Jn gl. ibi sol⁹ papa dispēsaᵗ pt ꝛc. Jtē sol⁹ papa dispēlat
cū qs scięter fecit se oꝛdinari ab excōicato vl suspēso vt i. c.
ij. de or. ab epi. itē qn̄ qs ē sumoniac⁹ ⁊ sumoniace oꝛdiat⁹ vt in
c. de sumoniace. ꝺ. ꝺ sumo. Hos cāus excipit bost. sz ꝺic meli
us faciēdo regulā q; ꝺ cāones sol⁹ papa dispēsat nisi i casi
b⁹ i qb⁹ tacite vel exp̄sse dispēsatio pmittit inferioꝛi vt nōt
ino. de tēp. oꝛ. c. dilecti. ar. c. lz canō ꝺ clec. li. vi. plenissime

dico i. c. at si clerici. §. de adulterijs ō iudi. Et i fi. gl. nō gl. q⁹ fligiosus itrās aliō mōasteriū i cāu ñ ꝓcessō ñ dī apostatare ēt si 2ᵐ mōasteriū sit magis largū. q2 ñ repit vēire ꝫ tria sub alia regule ō qb⁹ i. c. cū ad mōasteriū i fi. ō sta. reg. Idē nō. i. c. ex pte de tēp. o2. Et vide ino. i. c. fi. de renū. et in. c. intelleximus de eta. ⁊ qli. dixi. s. eo. c. i. Abbas.

De bis q filios occiderunt. Rubrica.

Sup̄ i q̄tuo2 primis titulis visū ē de bis q peccāt p̄ncipaliṫ i dcū ꝓñr restat videre de bis q peccāt i boies ⁊ i deū ēt vt de ꝓmittētib⁹ hōicidiū. fz q2 iter hōicidiō2 gnā hōicidiū filio2ū ē grauius. iō ꝑ de bis p2emittitur.

v **Eniens.** Mulier occidēs spōte filiuz dz ꝑpetuo i mōasterio pēitēt si tñ timeṫ ō icōtinētia daṫ vl saltē ñ denegaṫ si bi lnīa nubēdi. ⁊ loqt̄ h̄ dece2e. i foro aie. 2° ps ibi mādam⁹. Casus lr̄alis. Quedā mlier filiū ō quodam suscepit. ille vo ip2opabat eidē q⁹ ci⁹ filiꝰ ñ eēt. vñ ipa diabolico furoꝛ accēsa filiū iterfec̄. vñ ipa lachrymabiliṫ ad papā accedēs petijt sibi ipēdi ꝓ filiū salutare. mādat pa. epo loci vt laboꝛet eā iducere vt ad aliqō mōasteriuz trāseat in quo p̄niaz agat ō ꝓmisso. si āt ad h̄ iduci ñ poterit det ei licēciaz vt i dño nubat. q2 tuti⁹ vī vt nubat vni q̄z inhoneste mlt̄os admittat Ber. Nō ꝑ ibi lachrymabili cōfessiōe ⁊c. q̄lis dz eē p̄nia i foro p̄niali. nā lachrymē sūt signū ꝓtritōis iteri oris. ⁊ tāta possz eē ꝓfitētis ꝓtritio. vt sine alq̄ p̄nia ponenda ꝑ sacerdotē mereret̄ integrā absolutōez pctō2. vt nō. in c. baptisimi vicē de ꝓse. di. iij. ⁊ de pe. di. i. mēsurā. nā maxima ꝓtritio ē maria pena iterio2. sic ēt rubo2 quē qs patiṫ i cōfitēdo ē maria ps pene. ⁊ multū, pfic̄ i remissiōez pctō2ū vñ mlt̄ū, pficit sepe iterata ꝓfessio sic de pe. di. i. quē penitet vide bonā gl. i. §. pfecta p̄nia ea. di. Sc̄o nō q⁹ calo2 ira cūdie ñ excusat a pctō ex quo ñ rollit fēsū bois. sec⁹ si iduceret furoꝛē. q2 delictū ꝓmissū tpe furoꝛis ñ iputaṫ ad penaz vl ad cl̄pā satis. n. pūit̄ suo furoꝛe. vt i cle. vnica de homi. ⁊ iij. q. ix. idicas. ⁊. xv. q. i. i p̄n. Nō 3° q⁹ ñ ē suadēda oīno religio ei ō cui⁹ icōtinētia timeṫ imo meli⁹ cōsuliṫ vt mūmo niū ꝫbat. xiij. di. nerui. In gl. i. i fi. ⁊ dic q⁹ fz leges occidēs parētē vl filiū acerrima pena puniṫ. nā sunṫ i culeo. i. in sacco coꝛio cū cane simia gallo gallinaceo ⁊ vipa ⁊ ꝓijciṫ in mari vl i flumine. ⁊ si ibi ñ ē mare vl flumē tūc portaṫ ad siluas a feris aialib⁹ lacerād⁹. ⁊ ipōit̄ ista pēa. vt sic viu⁹ careat vsu oiuz elemētoꝝ. ⁊ supstiti desit celū ⁊ moꝛtuo terra. ⁊ fit ista mixtura istoꝝ aialiū ad maioꝛē penaz. q2 canis nāliṫ fugat simiā ⁊ simia gallū gallus vipaz. ⁊ cū vipa ñ inueniat refugiū itrat coꝛp⁹ illi⁹. De iure āt cānico ñ ponim⁹ hāc penā mortis. vt. c. finiaz ne cle. vel mo. fz lz ista glo. dicat q⁹ pūit̄. vt h̄ dī ⁊ i. c. fi. j. eo. dic h̄ ñ simpliṫ vez fz ista iura loquūt̄ i foro aie vbi tñ ipōit̄ pña vt satisfiat deo quez lesit. fz i foro ꝓtēnoso ēt fz cānones ipōit̄ grauis pena. naz videmus q⁹ ꝑ simplici hōicidio ēt ñ q̄lificato cleric⁹ depōit̄. vt i c. cū ñ ab boie. ō iudi. ⁊ qō ibi dixi. Itē i hōicidio q̄lificato. vt i eo q fec̄ aliquē iterfici p assassinū eccl̄ia ipōit magnam ⁊ grauissimā penā. vñ diffidit eū cū bōis suis ⁊ sic impune pōt occidi de quo dic vt i. c. i. de hōi. li. vi. Uñ cōcludēdē q⁹ aut laic⁹ ꝓmisit h̄ crimē ⁊ suppositꝰ ē ꝛpali iurisditōi eccl̄ie ⁊ tūc mādabit eccl̄iastic⁹ iusticiā facer̄. vt i. c. ñ. ne cle. vel mo. lib. vi. ⁊ puto q⁹ talis pūit̄ pēa legali q2 de iure cānico ñ repit̄ pena talib⁹ apposita ꝯ recurrēdū ē ad ius ciuile vt in. c. i. de no. op. nū. Aut ē cleric⁹. ⁊ tē ēt existio q⁹ depōi debeat ⁊ si ne alia icoꝛrigibilitate tradi curie secl̄ari. nā si ꝑ simplici homicidio fit depositio ⁊ detrusio i mōasteriū. vt i. c. cū ñ ab boie ō iudi. iūcto. c. tue ō pēis. dz ꝑ isto hōicidio q̄lificato i pōi grauioꝛ pēa. fz grauioꝛ pdcā ñ iuenit̄. ꝯcū ñ bēat eccl̄ia qd vltra faciat relict cū iudici secl̄ari. ar. i pal. c. cū ñ ab homine. ⁊ h̄ q2 dolose vl appēsate iterfec̄ penē vl filiū. secus vbi ñ eēt tāta culpa. ⁊ circa hāc penā vide qō dixi in. c. at si clerici. ⁊. c. cum non ab homīe. s. de iudi. lz doc. h̄ tāgētes hāc materiam videntur aliud sentire.

i **Ntelleximus.** Mulier occidēs filiuz pp h̄ a viro separari ñ dz fz alia p̄nia sibi ipōit̄. ⁊ loqt̄ de foro aie vt dixi i p̄cedēti. c.

Casus lr̄alis. Quedā mlier diabolo istigāte filiā suā occidit pp qō dñs terre maritū ipi⁹ ipaz ꝓpulit abiurare. fignificatū fuit h̄ do. pa. vñ mādat dioceſ. epo. q̄ten⁹ sup̄ h̄ ita, p nideat: q⁹ ō ꝓmisso excessu p̄niaz agat ⁊ saluti sue ⁊ filiozū ꝓsulaṫ ⁊ ñ obstāte iuramēto pdcō eaz viro suo restituat ita q⁹ filios suos possit libere gubernare Ber. Nō ꝑ ibi furore diabolico. q⁹ ꝓmittēs detestādū facin⁹ vī diabolico furore accēsus. vi. di. §. pēsādū. nā demō suggerit pctūz mentib⁹ boīuz. xvi. q. ij. visis. Nō 2° q⁹ pp crimē ēt grauissimū ex quo crīosus vēit puniēd⁹ vltīo supplicio ñ dz separi mīi mōiū ꝓiugib⁹ remanētib⁹ i secło. Ultio nō spālib⁹ ⁊ sic q⁹ vxoꝛ ñ pt a marito dimitti pp hōicidiū ēt i cōez filiū cōmissū. nā de⁹ tm̄ excepit cā fornicatōis ō h̄. xxxij. q. vij. i. c. hi q ⁊. c. i. de diuoꝛ. Sz op. ⁊ vī q⁹ ista mlier dz pūiri vltīo supplicio vt dixi i. c. p̄cedēti. So. h̄ ñ apiṫ q̄liṫ sibi p̄ceptū fuerit. sz eccl̄ia ō h̄ se ñ itromittit cū laica sit. sz tm̄ cogscit ō matrimonio q⁹ spectat ad eccl̄iaz. i. respcū pñie iponēde in foro aie q̄ ipōet̄ sz circūstātias pecti. vt i. c. de⁹ q eccl̄iaz. de pe. ⁊ remissio.

d **E infantibus.** Se summat. ponēs p̄niaz penuum circa quos pueri repiūt̄ oppssi. Casus lr̄al. Infāteſ aliq̄n repiunt̄ moꝛtui cū pie ⁊ mre i lecto nec appet vtr a pie vl mre oppssus sit. vl ꝑpa morte defūct⁹. Queriṫ qd sit in h̄ casu agēdū p̄i vl mīi. Rñdit pa. pētes ñ dñt eē ide securi nec sine pena verūtī discretio pietatis dz adhiberi vt ñ fuit voluntas sz cuētus mortis cā. Si vo eos iterfeceṙ scire debēt se grauiter deliqsse. Quidā dicūt q⁹ p̄niaz triū ānoꝝ debent agere quoꝛū vnū pagāt in pane ⁊ aq̄ Ber. Nō ꝑ ꝫ collocātes puos filios, ꝑ se i eodē lecto. nā h̄ fieri ñ dz dic canō q⁹ pētes oꝛtādi sūt ne h̄ faciāt. ij. q. iiij. c. consuluisti. vbi bo. ter. ⁊ si alr faciāt sūt i graui cl̄pa aduēicte cāu aduerso.

Nō 2° q⁹ vbi, pbabl̄r dubitaṫ ō pctō dz ipōi aliq̄ p̄nia. in ꝫtū tī facē q2 i pēis mitioꝛ ipetratio ē fēda i regla ipenis ō re. iu. li. vi. dic q⁹ i foro ꝓtētioso ꝓcedit ꝫtiuz fz in foro aie vbi tm̄ agit̄ ō salute aie bz locū q⁹ h̄ dz vt fiat durioꝛ iterp̄tatio q2 illa turioꝛ. vid̄ bo. gl. i. c. i. ō scruti. ⁊ ꝑ ino. de testi. cū tu. Ultio nō p̄niā iponēdā i cāu dubij q̄n. s. dubitaṫ an pētes fuerit i cl̄pa an ne. ⁊ facē iste tex. i fi. ꝫ ꝓsuetudinē quo rūdā locoꝝ i qb⁹ h̄ cāu publica ipōit̄ p̄nia ⁊ solēnis ō q̄ in c. i capite. l. di. qō fieri ñ dz. nā illa p̄nia ipōi ñ dz nisi crimē adeo graue sit qō ꝓmoueat totā vrbē vt in p̄al. c. in capite.

In gl. i. ibi culpa graui p̄cedēte. Exēplū fz doc. q⁹ pētes collocaueṙt apō se puos filios qō facer̄ ñ dñt. vt p̄al. c. consuluisti. Leuis vo cl̄pa ē q̄n se collocaueṙt fz i loco remoto nlla ꝑt cl̄pa assignari q̄n repiṫ moꝛtu⁹ i cunabul̄ nā tūc aliq̄ p̄nia pp dubiū poterit adiūgi. q2 forte p pus miꝛē diligētiā adhibueṙt pētes forte nimis strigēdo mēbra vl nimis curiose attēdēdo. vñ i h̄ cāu eligaṫ ps turioꝛ. ⁊ i p̄nia iponenda vz mltū arbitriū discreti sacerdotis. vñ fz circūstātis ꝑt augere vel minuere p̄niā ēt iure exp̄ssā ⁊ taxatā vt in. c. de⁹ q de peni. ⁊ remiſ.

De ifantibus ⁊ lāguidis expositis. Rubrica.

Quia exponētes i fantes ⁊ lāguidos eos q̄si occidūt iō post rubricaz p̄cedētem subijcit istam.

s **J a patre** Pōt sic sūmari ifās exposit⁹ a pie vl alio eo cōsentēte vl ratū h̄ite h̄ ipo a p̄nia ptāte liberaṫ.

Idē i suo ⁊ libro q ob pdcāz cāz libant̄ a dñi ea ptāte. ⁊ idē iuris ē i pdcis lāguidis cuiuscunqz etatis sic expositis. vl si eis alimēta denegāt. bi tñ q pdcis alimntis p̄stiterit nullū ius i eis acqrūt. Cāus lr̄al. Si a pie vl ab alio pie sciēte ifās exposit⁹ fuerit ꝫ offiñ pietatis h̄ ipo filiꝰ a ptāte p̄us ē libat⁹ cū h̄ cāu libt⁹ efficiṫ igenu⁹. ⁊ su⁹ i libtatē eripiṫ. ⁊ h̄ idē itellige ō lāguidis pdcis expōitis cuiuscū qz etatis fuerit. vl si alimēta alicui de pdcis pōis. s. filijs libtis ⁊ suis lāguidis negari cōtigerit. verūtī q bos suscipiūt pp h̄ i eoꝝ pōis ins al qō vēdicaṙ ñ p̄st Ber. Nō p̄ tex. q⁹ quo ad dispōz b⁹. c. paria sūt pie2 expōere vl aliū

eo ſciẽte ⁊ nolẽ pñs vl'ẽt ñ nolẽ pñs ⁊ pẽ poſtea bñfite ratũ
Nõ 2° bonũ cãuz i quo pñ pp delictũ ſuũ puaꝫ pña prãte
Jtẽ nõ 3°q; vz ar. de pña prãte ad dñicã circa libertatem.
Jtẽ nõ q̃rto q; diſpõ b⁹. c. pcedit ẽt i filijs. nã cũ pñ ꝺ patria prãte puer ſeq̃ꝫ q;. c. loq̃ꝫ de legitimis q2 ñ legitios nõ bz i prãte vt iſti. ꝺ nu. §. aliq̃ ⁊ nõ. i. c. cũ bñet ꝺ eo q dux. i ma. Ultõ nõ cãuz i quo pñ vl'dñs puaꝫ pña prãte vel dñica ꝺnegãdo alimẽta filio vl'dñs ſuo. Sz ẽ dubiũ nũqd iſte tex. debeat itelligi idiſtricte ſiue denegaꝫ eis ſanis ſiue lãguidis. Gof. itellexit idiſtricte dicẽs iſtos tres caſus eq/pari. ſ. expõere iſfãtẽ ⁊ lãguidũ cuiuſcũq; etatis. Jtẽ denegare alimẽta. ſz ino. hoſt. ⁊ vin. reſtrigũt hãc lr̃az q̃ denegãꝫ alimẽta cis lãguidis. idẽ azo i ſũ. b⁹ ti. qꝺ mihi plz. naz mai⁹ delictũ ⁊ magis deteſtabile ẽ denegare alimenta lãguidis q̃z ſanis ⁊ ió grauiori pẽa afficiẽdi ſũt pẽtes vl'dñi. Jtẽ i iure exp̃ſſũ ẽ ꝺ pẽtes ipie denegãtes alimẽta filijſ vt. l. i. §. ſiqs a libis. C. de libe. ag̃. ⁊ i pal. c. cuz hãret. ⁊ ió ceſſat iſta pena. nã i dubio mitior ẽ iterp̃tatio fiẽda quo ad penã icurrẽdã. vt i regla i penis ⁊ i regla odia de re. iu. lib. vi. ⁊ mltũ põdera lr̃az q2 logꝫ de iſfãte. bz g̃ locũ h. c. vſq; ad ſeptimũz ánũ. q2 ifatia durat vſq; ad illud tps vt i. c. lr̃as de deſpõ. i pu. vide gl. i, pbemio ſerti q̃ diſtiguit oẽs etates. Jn gl. i v. libat⁹ ibi ſz reſtituet expẽſas. ſz aduerte q2 gl. ñ ꝺclarat q̃s expẽſas ſz gl. i. c. vltõ. lxxxviij. di. dixit q; repetãꝫ expẽſe ſcẽ circa puer i adiſcẽdo aliquã artẽ ñ ãt alimẽta. vñr. n. cã pietatis ſcã iõ ñ ſbiacẽt reſtõi vl'repetitõi. l. alimẽta. C. ꝺ ne. ge. nõ. xij. q. ij. ſacroꝛ. ⁊ idẽ vñ velle io. an. h recitando. ſz tex. vñ i oppoſitũ i. l. i. C. e. vbi fit mẽtio ẽt de expẽſis circa alimẽta. ⁊ ſz loq̃ꝫ i ſuo expoſito. idẽ eadẽ rõe i filio ⁊ fortius. ſz, p opi. gl. mltũ fac. l. pñz. C. de nup. vbi i vno caſu tm̃ reſuat repetitõz alimẽtoꝛ q̃n. ſ. expoſit⁹ ñ vl't ducere in vxorẽ filiã nutritoris. g̃ reg'r ñ repetũꝫ. Sz põt ꝺici q; aut alimẽta ſũt p̃ſtita ab eo q ad h tenebaꝫ. vt puta ab eccl'ia ⁊ ꝺz alere hos paupes. ⁊ tẽ ñ ẽ loc⁹ repetitõi ẽt pcedẽte, pteſtatione. vt i pal. c. ſacroꝛ. ⁊ i pal. l. alimẽta. C. de ne. geſt. ⁊ qꝺ ibi nõ. aut ſũt p̃ſtita ab eo q tenebaꝫ ⁊ tũc aut a cõiũcto ⁊ p/ſũptio ẽ q; voluit dõare niſi fuerit, pteſtat⁹. ita logꝫ. l. nẽſeni⁹. ff. de ne. ge. aut ceſſat rõ ꝓiũctõis ⁊ tẽ aut nutritoꝛ fuit, pteſtat⁹ q; ipe itẽdebat repetere. ⁊ i dubio repetit oẽs expẽſas. vt i. d. l. nẽſeni⁹. aut ñ fuit, pteſtat⁹ ⁊ ſi feẽ cã pietatis ⁊ h cõſtat ſaltẽ ex cõiecturis. vt q2 erat hõ diues vel liberal'. ⁊ tẽ ñ repetit alimẽta niſi i cãu. vt. d. l. pñz. ⁊ h caſu, pcedit dcm̃ gl. aut ñ ꝓſtat q; feẽ cã pietatis ⁊ repetit oẽs expenſas ⁊ ſic, pcedit. l. i. ⁊ ꝺ hac mã vide bo. gl. i pal. c. fi. vbi de hoc
Jn gl. pe. ibi ſi mõaſteriũ ip̃z expulit. cõclude g̃ q; aut ſoluſ abbaſ expulit. ⁊ ñ ꝺz pñri mõaſteriũ q2 ꝺlictũ pſõe ⁊c. i regla delictũ ꝺ re. iu. li. vi. aut mõaſteriũ expulit ⁊ ꝺic gof. q; añq̃z aliꝺ mõaſteriũ igrediaꝫ acgrit p. ſec⁹ ſi p⁹ igreſſuz h vltimũ plz ſz ꝺubito de po. nã ſi fuit expulſus de mõaſterio legitẽ ñ vñ ãpli⁹ hze cõionẽ cũ illo mõaſterio. ar. c. ne, p cuiuſz. xvi. q. i. g̃ eſt ſub ptãte ep̃i.

De homicidio voluntario vel caſuali. Rubrica.

Alſo de hõicidio i ſpẽ ꝓpetẽter ſubijc̃ rubricã gnãlẽ de hõicidio. ⁊ q2 hõicidiũ qꝺã ẽ neceſſariũ quoꝺꝺã volũtariũ. vt. j. e. ſic dignũ. ió ſubijc̃ de vtroq;.

Jquis

Nõ p̃t ꝓgrue ſũmari pp breuitatẽ ⁊ lecturaꝫ varietatẽ. ſz ꝺz itellectũ gl. h. ꝺ. Hõicida ex, ꝓpoſito nõ gaudet ĩmũitatib⁹ eccl'iaſticis. ſz iſte itellect⁹ ñ, p/cedit de iure. vt i. c. fi. de imu. ec. vt. j. dicã imo poti⁹ dẽbat i illo titulo collocari. ⁊ ad aliũ itellectũ ſic ſũmari p̃t. Hõicida ex, ꝓpoſito ꝺz depõi ab altaris miſterio vl' ſic. Hõicida icorrigibil' ꝺz depõi ⁊ tradi curie ſeclari vt moriaꝫ. poſſet ⁊ alr̃ ſũmari. vt. j. patebit. Nõ ꝺz vnũ itellectũ q; ꝺ iur̃ ꝺino, pcedit irregl'aritaſ q̃ cãtur ex, ꝓpoſito ñ ãt illa q̃ cãu ꝓbiꝫ. vñ illa vñ iducta de iur̃ poſitiuo. Nõ q; iduſtria q̃nq̃z ſũiꝫ i malã ptẽ vt h. nã h ꝺz itficeꝛ p iduſtriã q̃ pauit iſidias. vñ ꝺbũ p iſidias ꝺclarat ꝺbũ p iduſtriã ⁊ ꝺic iduſtriã. i. ex, ꝓpoſito. Jn gl. ij. i fi. ex hac gl. coll'r p⁹ itellect⁹ ꝺz quẽ ſũmaui vt itelligaꝫ tex. de laico fugiẽte ad eccl'iã p⁹ hõicidiũ

p iſidias ꝓpetratũ. vt pp atrocitatẽ delicti ñ gaudeat imunitate eccl'iaſtica. ſile i publico latrõe ⁊ ꝓmittẽte maleficiũ i eccl'ia. Hãc lec. ſẽtit ẽt h abb. ſz certe h lec. ñ ẽ va. ⁊ lz potuiſſet, pcedere oliz i veteri teſtõ quo tpe ñ emanauerũt leges hũane ꝓferẽtes imũitatẽ eccl'ijs. bodie ãt ſec⁹ ẽ ꝺõm. ⁊ q; in terris eccl'ie debeat gaudere imũitate allõ tex. aptũ p locuz a ſpãli i. c. fi. de imu. ec. vbi ꝺz q; ꝓmittẽtes hõicidiũ i eccl'ia vel cimiterio ex, ꝓpoſito vt ꝓſequãt imũitatẽ ñ ꝺñt gaudeꝛ ea vt puniãt i quo ꝺliq̃rũt. nã q2 violaꝫ ſacr̃ ꝓmittẽꝺo ibi delictũ ñ ꝺñt a ſacro deſkẽdi. ⁊ ſic loq̃ꝫ de hõicidio ex, ꝓpoſito ꝓmiſſo ⁊ ſic puãꝫ imũitate. q2 hõicidiũ ꝓmiſerꝛ in eccl'ia. ſec⁹ ſi extra lz ex, ꝓpoſito. allõ ad idẽ. c. iter. e. ti. vbi ꝺz q; fugiẽs ad eccl'iaz q̃ztũ cũ q2 graue delictũ ꝓmiſit ñ ꝺz fuit⁹ inſi extrabi. cũ g̃ cãus h⁹. c. ꝼz hũc itellectũ nullibi ſit excepti⁹ ⁊ ẽ lex exodi ⁊ nõ noua debem⁹ ſtaꝛ regl'e guãli. forte tñ vt ꝺicit Jnn., pcedebat iſte tex. i altarib⁹ noui teſtñ q̃ ñ erãt tãte auctis q̃zte ſũt nr̃a. Dãꝛ g̃ ⁊ alij itellecꝛ p doc. vt itelligaꝫ de mortuo p pñiã. vl'q; moriaꝫ. ſ. i pctis ſuis vl' vt depõaꝫ q2 depoſitõ ẽ mors ciuil'. vt. ij. q. vij. q2 g̃ vel ꝼz hoſt. poſſz itelligi ꝺ icorrigibili q ꝺz p⁹ depoſitõz tradi curie ſeclari. vt i. c. cũ ñ ab hoſie. ſ. de iudi. Alij vt gof. itelligũt lr̃az, put iacet ſz ꝺicẽ q; ñ ẽ h lex obſuãda ſz fuit h poſita vt ſciret. ſz ꝰ h fac. l. i. C. ꝺ ve. in. emu. ⁊. c. ſi aplice ꝺ pbẽ. li. vi. nã oĩa noſtra facim⁹ qb⁹ auctẽ nr̃az iptimur. exquo g̃ papa iterfuit h volumie hãc ãtiquã legẽ. ⁊ i pncipio mãdauit q; debere/m⁹ h volumie vti i iudicijs ⁊ i ſhol'vñ hãc. l. ꝓbaſſe. Eõcludẽdo g̃ poſſim⁹ ꝺicer̃ q; h. c. pt itelligi tã i laico q̃z clerico. p̃ pt itelligi i laico vt euellaꝫ ab altari. i. ab eccl'ia ⁊ a cõione fideliũ p excõicatõz. nã vbicũ q̃z i cãonib⁹ fit mentio de morte itelligun⁹ de morte ciuili. ⁊ pt itelligi de morte. i. ꝺ ſẽtẽtia excõicatõis. vt optie, pbaꝛ i. c. p venerabilẽ q fi. finit legi. vbi lex ãtiq̃ icorpata i corpe cãonũ facies mẽtõz ꝺ morte expõit moriaꝫ. i. p excõicatõis ſiniaz velut mortu⁹ a cõione boiuz ſepeꝛ ⁊ ille ẽ ad tex. nõ. Fatẽꝺũ g̃ ẽ q; tpe iſti⁹. l. ⁊ quo ad lr̃az itelligaꝫ ꝺ morte nãli. ad h qꝺ le. ⁊ nõ. xvi. q. i. placuit. ſz poſtq̃z icorpata ẽ i cãonib⁹ tẽ ꝺz itelligi ciuil'r. q2 canõ ñ ipõit mortẽ nãlẽ imo, pbibz clericũ itereẽ. vt i. c. ſẽtiã ne cle. vl'mo. Scõo p̃nciplr̃ p̃t itelligi i clerico q. pp̃ne cuellit̃ ab altari cũ ipe ñ ſit affix⁹ ⁊ obligat⁹ altari ⁊ p̃t itelligi hodie dupl'r. p de depoſitõe q̃ ẽ qꝺã mors ciuil'. 2° poſſz itelligi de morte nãli. vt qñ hõicidiũ ẽ ita q̃lificatũ vt ñ videaꝛ ſufficeꝛ ipa depoſitõ. tẽ. n. ꝺz depõi ⁊ tradi curie ſeclari vt moriaꝫ. vt dixi i. c. i. ꝺ bis q fi. occi. ⁊ plene i. c. atſi clici ꝺ iud. vbi allõ iſtũ tex. p ꝓcordia ⁊. c. nouim⁹ ꝺ v. ſi.

i

Nterfeciſti.

Nõit pñiaz occidentis latronẽ cũ ſe poterat alr̃ libaꝛ Si vo alr̃ libare ſe ñ poterat ñ teneꝛ ageꝛ pñiã niſi ad cautelã. ⁊ 2° ps ibi ſi ãt. Caſus lr̃alis. Dubitabaꝛ circa fuꝛ occiſores q̃ pẽa eẽnt pũiẽdi. ⁊ rñr q; ſigs iterfeẽ furẽ vl' latronẽ quẽ capere poterat abſq; occiſiõe. xl. dies i pãe ⁊ aq̃ pẽitẽat ⁊ alia faceꝛ debeat q̃ i lẽa ſequũt̃. ſi vo ſine odio libando ſe ⁊ ſua hmõi hoiez iterfeẽ ꝼz idulgẽtiã. q2 ad imaginẽ dei fcũs erat. ſi aliqd iciunaꝫ voluerit. bonũ erit ⁊ elemoſynaz faciat. Si ãt p̃br̃ h eadẽ fecerit ñ depõaꝫ. tñ q̃ꝺiu viuit penitẽtiã agat. Ber. Nõ p ꝺriã iter furẽ ⁊ latronẽ. nã p̃t ꝺici ꝼz hoſt. q; nocturn⁹ ꝺz fur a furuo. i. nigro. q2 icidit i tenebras ⁊ de nocte. Latro vo ꝺ die ⁊ daꝛ vſus. Tpe nocturno fur capit latro diurno. i iur̃ tñ capiũr̃ ſynonimace ſeu equoce. Nõ 2° q; vbi latro vl' fur p̃t ꝓpẽdi ñ p̃t ip̃ũe occidi. et ex h ꝺz licari tex. iuris ciuil'. i. l. itaq̃z. ff. ad. l. aql. ⁊. c. ſi pfodiẽs. j. vt nocturn⁹ latro poſſit occidi qñ. ſ. ñ p̃t ꝓpẽdi ſine occiſiõe. ⁊ mltũ põdero lr̃az ibi ꝓpẽdi poterat q̃ ñ refert ad illũ cui dãnũ fur cõabaꝫ iferr̃. ſz logmur gñaliꝛ. Ex q° iſero q; lz ñ poſſit ꝓpẽdi de nocte exquo tñ fuit cognit⁹ et p iudicẽ pñt bõa rebẽri q; tẽ ñ ꝺz occidi ẽt ꝺ iur̃ ciuili. ⁊ fac̃ ,p eo qꝺ nõt bar. i. l. furẽ. ff. de ficca. qꝺ bñ nõ. nã cadẽ ẽ rõ i fure nocturno q cogſcit̃ ⁊ ẽ ſoluẽdo ſic i fure diurno q nõ p̃t occidi q2 cogſcit̃. Nõ 3° ibi puis piſcicul'. q; tpe pnie ñ ꝺz qs vti cibis exq̃ſitis ⁊ voluptuoſis. ,p h vio bo. tex. iij. di. denicz. nã cibi q̃drageſimales iducti ſũt ad macerãduz

carnẽ ⁊ cobibẽdũ libidinẽ ⁊ ꝓcupiſcẽtiã. ió ñ dñt eẽ mlt̃ de licati alʒ paꝛ, pdeſſẽt. Nõ ḡrto ſinglr tex. ibi te tnaqꝫ liberãdo. q⁹ tẽ qs excuſaꝛ ab occiſiõe furis ẽt nocturni qñ fecit vt libaret ſe ⁊ ſua. ḡ, p reb⁹ tm̃ libandis ñ lʒ occideꝛ furẽ ẽt nocturnũ. nã iſta ponũt ꝫ copulatiue. ñ ſuffic ḡ altera ps ⁊ ita tʒ gl. xxiij. q. iij. ī p̃n. Et aduerte q⁹ nemo põderat iſtũ tex. q⁹ ſit ꝯ opi. legiſtaꝛ. vt ī p̃al. l. furẽ. ⁊ marie ꝯ bart. ī. l. i. C. vñ vi. dicũt. n. cõit q⁹ ſi bõa alr ſaluari ñ p̃t licitũ ẽ occidere furẽ. ⁊, p illa opi. facẽ tex. i. c. ſe. vbi fit mẽtio de illa. l. ciuili. ſʒ ſaluãdo opi. illã legiſtaꝛ poſſum⁹ dicere q⁹ ī foro ſeclari cõtẽtioſo, pcedit illa opi. p tex. ī. l. itaqꝫ p̃all. ſʒ pp ꝫ ñ euitaꝛ pcnñ. vñ ī foro pniali dʒ ipõi pnia vt, pbaꝛ optie ꝫ. ⁊, p ꝫ optie facẽ ī filũ nõ. i. c. iter. xxxiij. q. ij. nã de iure ciuili pʒ p̃t occidere filiã adulterã. ⁊ ẽt marit⁹ certo cãu. vt. l. qõ ait ⁊. l. nec ī ea. ff. de adul. ⁊ tm̃ ī foro aie ⁊ quo ad deum peccãt. imo ipoñ eis grauis pẽa vt ī. c. admonere. xxxiij. q. ij. ió gl. ſinglr ī. d. c. iter. dic̃ q⁹ pp ꝓceſſionẽ iuris ciuilis ñ excuſaꝛ qs a pcõ hõicidij qõ itellige niſi ꝓceſſio ſit rõna bilis ⁊ dño iuri cõſonãs ⁊, p ꝫ tex. ī. c. ſuſcepim⁹. j. e. vbi dʒ q⁹ port⁹ dʒ qs reliq̃re tunicã ⁊ palliũ ⁊ ſuſtiere iacturaꝫ rex q̃ aliquẽ iterficere. Vltrio collige q⁹ iter gnã bonoꝝ ſeu pia opa mlt̃ũ vʒ larga elemoſyna ⁊ iciunium ex ieiunio n. mlta vitia ꝓmũſt ⁊ mẽs eleuaꝛ ad ꝓtẽplatõz. In gl. in v. thoro ī fi. itelligit ḡ gl. tex. de thoro ꝓiugali vt fit ſẽſus q⁹ dʒ abſtiere a thoro ꝓiugali. i. a ꝓiuge. ⁊ tẽ itelligiť vt ipſe ñ exigat debitũ. p̃t itelligi 2° ꝫ alios doc. de thoro mãli vt tẽ poſ pnie ñ dormiat ī lecto ſʒ ī bãcho. In gl. fi. ī fi. ex hac gl. colligiť duplex itellect⁹ ad fi. lr̃e. p̃m⁹ vt intelligaꝛ q̃ ſacerdos iterfeꝛ aliũ defẽdẽdo ſua vt ñ pñiaꝛ ita grauit ſic̃ ſi ſine defẽſiõe ꝓmiſiſſet hõicidiũ. irregl'aris tm̃ ẽ. ſʒ cũ eo põt diſpẽſari circa bñficiũ. ⁊ nõ gl. vt ñ liceat clico iterficere latronẽ, p reb⁹ ſuis ſaluãdis. ſʒ ſi feꝛ agiť ſecũ miſ̃icordit vt ſalte diſpẽſeť vt retineat bñficiũ. Scds itellect⁹ ẽ vt itelligaꝛ q̃ ſacerdos ñ poterat alr euitare mortẽ niſi iterficeret ſuũ aggreſſoꝛẽ. ſʒ tenẽdo bũc itellectũ. oʒ itelligeꝛ vt agat pẽitẽtiã ad cautelã ñ ad neceſſitatẽ q; ſic iterficiẽdo nullũ peccatũ nullãqꝫ irregularitatẽ incurrit vt in cle. i. e. ti.

s **J perfodiens.** Nõ occidit fur diurnus ſine cl'pa. ſʒ nocturn⁹ ſic. Et ꝫ ponũt ẏba exodi. 2° ẏba auguſtini expoñẽtis. 2° ibi itelligiť. Nõ ꝫ q⁹ p̃t fur appellari nedũ q̃ furaꝛ de nocte ſʒ ẽt de die vt clare, pbaꝛ ꝫ. ⁊ facit, p eo qõ dixi ſ. c., pꝛ. vt fur ⁊ latro ſumãť equoce ⁊ ſũt ſynonyma. Nõ 2° q⁹ occiſio boĩs licita ñ ptinet ad hõicidiũ. q; hõicidiũ ꝑm cõez vſũ loq̃ndi cõat ī ỏlictũ. lʒ aliỏ ſit ꝑʒ vocabuli etymologiã. ⁊ optie facẽ iſta lr̃a ad ſtatutũ ihabilitãs homicidã ad certũ actũ vt cõmittẽs hõicidiũ licitũ ñ icludaꝛ ſub ſtatuto qõ bñ nõ. Vltrio allaꝛ iſta lr̃a ad, pbãdũ q⁹ dies dicaꝛ p⁹ ortũ ſolis vſq; ad occaſũ. Et adducit ꝫ lr̃a ad q̃nez ſtatutoꝝ italie q̃ cõit duplicãt penã ꝓmittẽtiũ maleficiũ ỏ nocte qdã iterfeꝛ aliquẽ ī crepuſculo vl'i auroꝛa qñ erat aliq̃ claritas diei lʒ ſol adhuc ñ eẽt ſr̃ terrã nũqd dicaꝛ maleficiũ cõmiſſũ de die vel de nocte. facẽ iſte tex. inq̃ztũ attribuit actuʒ diei dũtaxat p⁹ ortũ ſol'añ ỏo dicaꝛ fur nocturn⁹ ⁊ nõ diurn⁹. ad idẽ. c. i. de treuga ⁊ pa. ỏ offi. dele. ꝓſuluit. In ꝑiuʒ facẽ iſte tex. ibi q⁹ poterat diſcernere ⁊c. tẽ ḡ dʒ dies cũ qſ p̃t aliũ diſcernere. ſʒ imediate p⁹ occaſũ ſol' vl' paꝛ añ ortũ ſol' ita diſcernit qs ſic̃ p⁹ ortũ vl'añ occaſuʒ. ḡ dʒ attribui diei. Itẽ nox dʒ a tenebꝛis dies a luce. ſʒ de ſero ſaltẽ aliq̃tulũ p⁹ occaſũ ſolis ẽ claritas ⁊ ñ tenebꝛe. ḡ ñ p̃t dici nox. poſſet ẽt argui q⁹ iſte cãus ſit omiſſus a ſtatuto qz, ppe illa hoꝛa ñ ẽ dies neqꝫ nox. qz ñ ſũt tenebꝛe ſic̃ ī nocte. neqꝫ claritas ſicut qñ ſol ẽ ſup terrã ḡ reliq̃t ſub termiſ iuris cõis. vt i. e. ſuſceptũ de reſcrip. li. vi. ⁊. l. cõmodiſſime. ff. ỏ lib. ⁊ poſt. Jo an. refert hãc. q. fuiſſe diſputatã ⁊ determiãtã, p p̃ pte. ⁊ illã ſeq̃t bar. ī. l. aut fcã. §. tps. ff. de peni. ñ tñ alʒ at io. an. ỏ tenere oppoſitũ. nã io. an. dic̃ p̃ aduertẽdũ an ī loco ſit aliq̃ ſignũ cãpane diſtinguẽs nocte a die, put cõiter ẽ ī iſtis ciuitatib⁹ popularib⁹ ⁊ tẽ iſtỏ ſuãdũ aut ceſſat tale ſignum ⁊ erit arbitrariũ. vñ iudex ꝓſiderabit an ceſſat tãta claritas vt attribuaꝛ diei. an tãta obſcuritas. vt attribuaꝛ nocti. in dubio dic̃ mitioꝛẽ ptẽ eligẽdã. ⁊ cõit cũ ỏ dcõ trãſeũt cãõniſte lʒ do. an. ñ facẽ mẽtõz de bar. ⁊ ỏ dcñ mihi plʒ ⁊, p eo facẽ in arg. qõ dicim⁹ de hermofrodita. vt attribuaꝛ illi ſexui ī quo magis caleſcit vt. l. q̃rit̃. ff. de ſta. ho. ⁊. c. hermofrodita. iij. q. iij. Itẽ rõ legis ẽ cõſiderãda vt pʒ ỏ ibi qz poterat diſcerni ⁊c. vbi optie, pbaꝛ q⁹ dies dʒ p⁹ ortũ ſolis. qz poterat diſcerni. vbi ḡ ẽ tãta claritas q⁹ poſſit diſcernit dʒ illõ ipſe attribui diei. ⁊ idẽ dõm ī obſcuritate. In gl. ī v. legib⁹ ī fi. ⁊ de hac materia dicetur. j. e. ſignificaſti. aliquid notat Bar. in. l. i. C. vnde vi. aliquid in. c. olim. ſ. de reſti. ſpo. ⁊ eſt bo. text. pro vltima opinio. glo. in. l. ſi ex plagis. §. tabernarius. ff. ad. l. aq. Quero qd itẽdit lr̃a ibi quoquomõ. Sol. dicit Jo. an. exponẽdo ſiue ſe defẽdat ſiue nõ ad ỏ. c. tua. j. eo. q̃ſi velit iſta lr̃a q⁹ fur nocturn⁹ poſſit ipũe occidi ſiue ſe defẽdat ſiue ñ. ſʒ puto q⁹ ỏbeat itelligi ꝑʒ ca q̃ dixi ī. c. ſ., p ri. vt nõt bar. ī. l. furẽ. ff. de ſicca. qñ. ſ. fur nocturn⁹ nõ põt ꝓphẽdi ſine occiſiõe ⁊ itellige, put dixi ī. c. pcedẽti. naz quo ad pñiã vꝰ dõm vt ibi dixi. Nicolaus abbas.

c **Um** iuramẽto. Juramẽtũ gnãle nõ extẽdiť vt, gs teneaꝛ ad hõicidiũ vl' ſic. Sub generali pollicitatõe ſeu, pmiſſiõe ẽt iurata ñ vẽit illicitũ. Caſus lr̃alis. Herodes cũ iuramẽto, pmiſit puelle ſal tãti dare q cqd peteret illa: ẽt ſi dimidiã ptẽ regni poſtulaſſet. Puella illa cõſilio ac inſtiu mr̃is petit caput iobis ⁊ accepit. dic̃ hiero. ſi pp iuramẽtũ ỏ feciſſe ſe dicat nũqd ſi patris vl' mr̃is poſtulaſſʒ iteritũ factur⁹ eẽt ỏ vl'ñ q̃ſi dicat ñ feciſſʒ. ḡ qõ ñ feciſſʒ ī ſuis ꝓtẽnere debuit ī, ppheta Ber.

Nõ ꝑ de ſignificato b⁹ vbi pollicit⁹. nã dicimur polliceri q̃ſi ñ pcedẽte rogamĩe aliq̃, pmittim⁹., ppe. n., pmittere ẽ ꝓ cedẽte rogamĩe. ſic ẽt differt pollicitatio a pcõ nudo. quia pollicitatio ẽ vni⁹. pactũ duoꝝ. l. pactũ. ff. ỏ pollicita. nota gl. ī cle. rõani de iureiu. Nõ 2° q⁹ ſub gnãli iuramẽto nõ venit illicitum. cõcoꝛ. c. i. de iureiu. li. vi. ⁊. c. quintauallis. ⁊ c. veniens. ſ. eo. ti. de iureiu.

s **J aliquis.** Hõicida ẽ q facẽ vl' dat ſortilegia vl' ſterilitatis venẽa. Caſus lr̃aľ. Poſtulabať q̃ pẽa eẽt iſtigẽda faciẽti vl' dãti ſortilegia vl' ſterilitatis venẽa. Et rñr q⁹ ſigs cã libidis explẽde vl' odio boĩ aut mlieri aliqd fecerit vl' dederit ad potãdũ vt ñ poſſit gnãre vl' ꝓcipe vl' q⁹ ſoboles ñ naſcaꝛ vt hõicida teneaꝛ Ber. Nõ ꝑ ar. q⁹ ex ſortilegio p̃t qs reddi ipotens ad gnãndũ vl' ꝓcipiẽdũ., p ỏ facẽ lr̃a ibi aliqd fecerit ⁊c. naz cũ poſtea ſ'bmittit vl' ad potãdũ ⁊c. iferť q⁹ p̃m dcñ itelligatur qñ ỏ facẽ p icãtatõz. Nõ 2° q⁹ diſpõ b⁹ tex., pcedit ſiue qs fecerit ỏ cã explẽde libidis ſiue odij meditatõe. põe exẽ plũ ī ꝑ ꝫ io. an. mlier forte ẽ tal' quã ñ decet appere pgnãtẽ vñ, pcurat ỏ fieri vt poſſit vacare libidini. dic̃ q⁹ alig faciunt pp pauptatẽ vt euitẽt ſobolẽ lʒ mr̃imoniũ ad ỏ ſit iſtitutum pp, pcreãdã, plẽ. Exẽp̃m ſcõi qñ facẽ ex odio vt ſuccedat forte ab iteſtato. vt iſtituaꝛ ab illo decedẽte ſine filijs vl' forſan vt vxoꝛ ſterilis ſit iuiſa marito vl' eꝰ. Sʒ q̃riť qd ſi ñ ex odio ſʒ amoꝛ. dic̃ vin. q⁹ idẽ ⁊ dic q⁹ iſti q dãt poculũ amatoriuʒ grauiter pũiunť. ⁊ ſi iñ ſeq̃t moꝛs lʒ ꝑ itẽtõez tenẽť ỏ hõicidio. vt i. l. ſigs aliqd. §. q abortõis. ff. ad. l. coꝛne. de ſicca.

In gl. i. ī fi. ibi q̃ztũ ad penã legalẽ tñ grauiꝰ pũiunť ſi bẽ bãt añʒ ỏ quo dic vt ī iurib⁹ alle. i gl. In ca. gl. ibi ſʒ ñ ẽ irregl'aris. Nõ ex ỏ ⁊ ex eo qõ ſeq̃t ī gl. q⁹ ñ ꝑbit irregl'aris niſi actu hõ iterficiať. ex ſola. n. volũtate ñ ẽ qs irregl'aris qõ tʒ ỏ goſ. lʒ aliỏ ſẽſerit io. de pe. di. i. c. piculoſe. ſʒ p̃t ſaluari opi. io. an. ī irregl'aritate idiſpẽſabili qñ dicať ptus aiaťꝰ vl' ñ. vide. v. di. ī p̃n. ⁊ gl. ī vbo. xl, q̃ dic̃ q⁹ p⁹. xl. dies ptus ẽ aiatus ī maſculo. in femina vo poſt. lxx.

s **Jcut** dignũ. Premitte, p itellectu iſti⁹. c. q⁹ papa mãdauit epo exoꝛieri. q̃tenus ab ſolueret oẽs occiſoꝛes bti thome ⁊ alios q fuerãt ei⁹ morte culpabiles. Eps vo cõmiſſari⁹ repit varios variis culpis aſtrictos. vñ dubitauit de pnia iũgẽda tpe abſolutõnis. ⁊ ob ỏ ꝓſuluit papã q ſibi rñt vt hz ī lr̃a ⁊ alr ñ ſũmat Jo. an. pp, plixitatẽ lr̃e. ſʒ p̃t ſic ſũmari de. §. i. §. i pnia iponenda

iudex dz attẽdere circũstãtias ex qb⁹ augeat vl minuit delictũ. h.d. vsq; ad. §. illi ãt q aĩo. Socias hoicidã aĩo occidẽ di. lz manũ ñ appoat si tñ ex sua cã moris secura ẽ teneat fere pari pena cũ hoicida. h.d. vsq; ad. §. illi ãt q ñ ferirent ꝛc. Qui sociat hoicidã tñ aĩo, phibẽdi ne ipediat teneat paulo minori pena. h.d. ad. §. q vo se asserũt ꝛc. Incitãs aliũ ad hoicidiũ minus pũit q; hoicida sec⁹ãt si icitauit ad certum hoicidiũ. naz eo secuto teneat vt hoicida. h.d. vsq; ad. §. bi quoq;. Custodientes sarcinas occidentiũ sciẽtes eos ee sicarios nõ sũt imunes a pẽa hoicidij. h.d. vsq; ad. §. eos insup. Occupãs boa occisi nõ p h teneat de hoicidio ꝛ ñ sufficẽ oc cupãti q; eroget illa paupib⁹ cũ potuerit illa restituere eis quoz cõstat. h.d. vsq; ad. §. illis pterea ꝛc. Participãtes iterfectorib⁹ i excõicatõe diuersimode pũiunt iuxta modũ pticipatõis. h.d. vsq; ad. §. clericos. i isto. §. vsq; ad fi. po nit pnã clericoz pstãtiũ pdcẽ mori cõsiliũ auxiliũ vl fauo rẽ. Casus lr̃alis. Rex ãglie ad suggestionẽ quorũdã fecit occidi archiepz cãtuarien. quorũ qdã venerũt ad pfessionez ad epz eroñ. q̃ fuit eps eroñ. qualr cũ illis cẽt agendũ. rñdit ei papa determinãdo penã de illis ꝛ oib⁹ suis aberẽt. b⁹ vt clare ex tex. cape possis quẽ p te vide Ber. Nõ p ex pn. multas circũstãtias q̃ attẽdi dñt p sacerdotẽ tpe pnie impo nẽde q̃ bñt augere vl minuere delictũ vt q̃ztitas delicti ꝛ q̃ litas eius delinquẽtis scia sex⁹ cõditio vt si ku⁹ vel liber. se cularis vel religiosus in sacris cõstitutus vel in minoribus ꝛ sic de filibus. itẽ tps delicti an tpe oziõnũ vel temioriũ. et loc⁹ an in loco sacro vel religioso vel, pphano ꝛ sic de filib⁹ vide bo. tex. de pe. di. v. in pn. dic ẽt q; pncipaliter dz atten di aĩus delinquẽtis. nã bni qualitatẽ cõtẽptus mẽsuram⁹ quãtitatem reatus de quo vide bo. glo. i. c. cũ quidã de in reiu. ꝛ in. c. bõ xpian⁹. xl. di. Et ex his iferẽ q; pnia ẽ regu lariter arbitraria nõ. n. põt dari certa regla cũ ꝛz varietatẽ aĩoz ꝛ circũstãniaz maior vel minor sit pnia imungẽda. et ob istã cãz in pnijs ẽt iure taxatis põt sacerdos recedere ꝛ aliã pniaz arbitrari. vt i. c. de⁹ q. ꝛ qõ ibi nõ. de pe. ꝛ remi. ꝛ in. c. mẽsurã de pe. di. i. ꝛ vide ibi bonã gl. qd si sacerdos i arbitrãdo imponat minorẽ penã debito ita q; male arbi trer. Põt ẽt sacerdos ex ptãte sibi cõmissa aliquãtulũ di spẽsando minuere de pena debita. vt ẽ pulcher tex. Augusti ni de pen. di. i. quẽ penitet. ꝛ iõ bonũ ẽ vt sacerdos i iposi tiõe pene dispẽset cũ cõfitẽte circa residuũ pene si maior eẽt iponẽda. In. §. illi ãt. nõ p singlr istũ tex. lz ad h nõ solet iduci q; ẽt in foro pniali ex sola volũtate deliberata cõmit tẽdi delictũ delicto nõ secuto lz p ipotẽtã facti nõ dz quis puniri sicut si delictũ actu fuisset ppetratum. ꝛ sic ẽt quo ad deũ volũtas mala nõ bẽtur pro fco. lz minori peccato ꝛ mi nori pena astrigunt p h vide nõbilez. gl. i. c. sicut de pe. di. i. Jura ergo q̃ vident inuere oppositũ itellige q; paria sũt quo ad iteritũ salutis eterne sed quo ad quãtitatẽ supplicij differt. nã cõsumatio opis aliqd addit. ꝛ hoc voluit iste tex. ibi si de illa captõe mors ei⁹ secuta fuisset ꝛc. qõ bñ nõbis. Sc̃do intelligo q; prestãs opẽ ad delictũ exquo nõ fuit pn cipalis vz aliquãtulũ minori pena puniẽdus. h nõ, p limita tione illius regule faciẽtes ꝛ cõsentiẽtes ꝛc. nã vides h tex. nõbilez alleuãtẽ i foro aie pniaz in cõsentiẽte qõ bñ nõ.

In. §. illi ãt ꝛc. nõ q; prestãs opẽ vt delictũ nõ ipediat ñ teneat rãta pena in foro aie sicut q delictũ pncipalr ꝓmisit.

Itẽ collige q; nõ obuiãs delicto cũ põt pre-umit socius deliquẽtis ꝛ sic teneat qs ad repellẽdũ iniuriã iferẽdã. prio ad h. de sen. ex. c. dilecto. li. vi. ꝛ. xxiij. q. iij. q põt. In. §. qui vo. nõ q; puocãtes aliquẽ i odiũ ꝛ detrimẽtũ alteri⁹ de licto postmodũ inde secuto teneat de delicto. nam puocauit ad odiũ in genere nõ teneat de delicto postmodũ ppetrato sed minori pena. secus si icitauit aliz ad aliqd specificũ de lictũ post perpetratũ. In. §. bi quoq;. nõ q; pstãs aliqd auxiliũ q̃ztũcũq; modicũ i delicto cõmittẽdo teneat ẽt si cu stodit vestimẽta delinquẽtiũ. In. §. eos. nõ q; occupãti bona alterius nõ, pdest sola restõ. sed p delicto iã cõmissio dz imponi pnia nõ q̃ dimittitur pectm̃ ex sola restõne abla ti. lz dz imponi pnia, p iaz cõmissio. Itẽ nõ ar. op. ex eodez tex. q; obligat⁹ ad restitutionẽ liberat restitutẽdo paupib⁹ ñ sufficientib⁹ illis quibus faciẽda est restõ illa ꝛ facit elegãter iste tex. p op. illa q; ñ ad eps spectet restitutio ꝛ distributo male ablatoz. lz ille met qui occupauit põt paupib⁹ restitu ere. ꝛ in foro aie liberat de quo plene dixi in. c. cum sit. s. ó iudeis. In. §. illis. nõ q; pticipãs excõicato ẽ punitẽdus plus vel min⁹ pm tps pticipatõis. Ex quo iferẽ q; q̃to q̃ magis pseuerat i pctõ tãto est maior pnia iponẽda. dz q; sa cerdos psiderare tps pseuerãtie i delicto ꝛ facit, p qõe quã ponit gl. i. c. imitare. vi. q. i. nũquid pluries delinquẽs cum eadẽ muliere teneat ex vna vel multiplici fornicatiõe. nã p seuerãtia aggrauat vt h pz ꝛ dicit alibi tex. q; tãto sũt graui ora peccata q̃zto diutius ifelicẽ aiam detinẽt alligatã. vt in c. cũ in ecclie. ꝛ. c. nõ satis de simo. ꝛ in. c. fi. de cõsue. Item cõsiderant alia de quibus h in tex. In. §. clericos. nota clericũ deponẽdum nõ solũ ex homicidio facto cõmisso. lz ẽt ex solo cõsilio ad homicidium committendum impenso. Itẽ si cleric⁹ exhibet pñtiaz suã ad hoicidiũ ꝓmittẽdo. nõ efficit irregularis. si q; clericus vna cũ alijs vadit ad ipugnã dũ aliquẽ efficit ipe irregularis lz hoicidiũ p alios fuerit p petratũ. ꝛ lz ipse nõ apposuerit manũ de quo vide bonum dcm̃ Inn. i. c. pe. j. co. vbi dicã. Itez nõ q; depositꝰ nõ põt i eccla separiz cãtare. vide qõ nõt Inn. i. c. fi. de excel. pla. In gl. in v. cõsiliũ nõ gl. q magra est in sua mã. ꝛ ad hãc mãz adde gl. nõbi. Inn. j. e. ad audientiã. ꝛ i. c. pe. j. e. ꝛ dic h Jo. an. q; assessores fori ciuil multũ vtũt hac gl. in ducentes eã ad intellectũ statutoz punientiuz hoicidas vt vificent etiã i pcipientib⁹ fieri hoicidiuz., p h. l. figs id qõ ff. de iur. om. iudi. ꝛ. c. figuis suadente. xvij. q. iij. iuicto. c. mlieres ó sen. ex. vide nõ. p bar. i. l. aut qui alr. §. h vba. ff. qõ vi aut clã. ꝛ in. l. h vba. ff. de adul. ꝛ in. l. ñ solũ. ff. de in iur. ꝛ dicit Jo. an. h, pcedere nisi statutũ aliquid exprimat p qõ videat requirere hoicidiũ reale. vt si dicat figs hoici dium manu cõmiserit vel ense vel quid sile tũc statutũ non cõprehendit mandãtem. allegat. c. in nra de iniur. q̃si velit dicere q; statuta sint stricti iuris. vñ dñt intelligi in propio casu ꝛ est nõbile dictum si est vex. sed ad pñs dubito p. c. si quis preal. vbi dz si quis manus iniecerit ꝛc. ꝛ sic exigit in iectõez realez. ꝛ tñ in illa pena cõprehendit mãdans vt i. c. mlieres de sen. ex. sz de mã vide latius in locis pal. ꝛ aliqd in. d. c. mulieres. tene tñ menti dcm̃ Jo. an. In ea. glo. ibi cũ tali nunq; dispensat. ista gl. sentit q; cũ homicida vo lũtario ñ pt dispensari etiã p papam ꝛ, p ea fac q; irregulari tas cãra ex hoicidio vz de iure dino iuncta illõ dnicũ. Non edificabis mihi templũ. q; vir sãguinis es tu. vt i gl. ista h̃ ꝛ de ꝓse. di. i. i pn. sz papa ñ dispensat ꝛ legez dinã. xxv. q. i. sũt qdã. Sz bost. h ꝛ cõit doc. tenent oppositũ dicentes q; iura dicentia q; cũ hoicida ñ dispensat dñt pferri ad dif ficultatez. q; ó facili ñ dispensat cũ talib⁹. imo cuz magna difficultate. tñ papa dispensare põt si vult. q; vz sibi pmis sũ a lege diuina vt in. c. ꝓposuit de cõcess. pben. Itez in ve teri testõ repit dispensatũ cũ finees nepote aaron qui ꝓmi sit duplex hoicidiũ ꝛ tñ postea sibi pmissũ fuit administrat diuina. Itez paul⁹ apl̃s hoicida fuit. ꝛ tñ postea mĩstrauit ꝛ assũpt⁹ fuit i aplm. vñ psumẽdũ ẽ deũ voluisse vt ẽt vicari us su⁹ possit ex cã dispẽsat fac qõ nõt ino. ó voto. qõ sr̃ bis ꝛ h nõ. In ea. gl. ibi ó nubicordia tolerat. dic de mibicor dia. i. ó dispẽsatõe q; regrit dispẽsatio. ꝛ plz h dcz gl. bost. tñ refert quosdã teneat q; p⁹ pactã pniã poterit iste i suscep tis mĩstrar. lz ad maiores ordies ñ, p mouet sine dispẽsatio ne vt i. c. statutũ all. i gl. varietas q̃ opi. surgit ex itellectu il li⁹. c. opi. tñ gl. tutior vt exigat dispẽsatio. In ea. gl. i fi. lz n. iter ãtiquos oli eẽt disceptatões qñ hoicidiũ eẽt ꝓmis sum ex necessitate incutabili vt quia non valebat clericus aliter cuitare mortem hodie determinatum est in cle. vnica. co. ti. vbi dicitur q; talis nullam irregularitatem incurrit. posset ergo talis clericus imediate post occisiõez mĩstrare ꝛ lz gl. põat exẽp⁹ nimis stricte ó clerico tenẽte gladiũ i ma nu ad defendẽdũ se a pagão irruẽte in cũ. tñ dic magis late q; siue xp̃ian⁹ siue sarracen⁹ aggrediat clericũ ꝛ cleric⁹ nõ

valz alr euitare mõtẽ nisi suũ aggressorẽ iterficiat occidẽdo nullã irregularitatẽ icurrit vt in.d.cle.vnica.secꝰ vbi clericꝰ aliũ iterfecẽ ꝓ defẽsiõe,primi.nã tũc irregularitatẽ icurrit.qz ꝟ ꝓmittit clerico ꝓ euitãda morte ,ppa nõ aũt pro salute alteriꝰ. Idẽ dõm vbi ꝓ rebꝰ salutãdis cõmisit.efficit.n.irregularis.vt i.c.suscepimꝰ.ꝯ.e.idẽ vbi necessitas nõ fuit inevitabilꝫ vt qz poterat se alr liberare qꝫ occidẽdo.ꝛ idẽ puto si poterat fugere lz possit adeo ꝙ si iterfecit aggressorẽ nõ teneaꝫ vt nõt bar.ĩ.l.i.C.vñ vi.ꝛ in.l.furẽ.ff.de fica.tñ secꝰ vñ in clico qz potiꝰ dz pati iniuriã q̃ erogatur ex fuga qꝫ ita exardescat ĩ ,primũ vt in ꝑal.c.suscepimꝰ.ꝛ facillo cõsiliũ dñicũ figs pcusserit te ĩ vna maxilla ꝑbe ei alterã.illud.tñ si ẽ de necessitate.sz de ꝙsilio de quo.xxiij.q.i.parꝰ ꝛ ibi bo.gl.in fi. Extra gl.ꝓ itellectu.§.illi aũt.q̃ro q dicũt vẽs se aio occidẽdi citra manuũ iniectionẽ.nã vꝫ ꝟ cõtiere quãdã repugnãtiã.So.ꝑt lra itelligi dupliꝫ.ꝑ ꝙ venerãt ad occidẽdũ vna cũ alijs nõ tñ bẽbãt isti aium apponẽdi manuz ad occisionẽ sz circũeũdi locũ vt ille nõ effugeret.ꝛmõ põt itelligi ꝙ habuerit aiuz occidẽdi.sz postea nõ apposuerũt manũ ad occisionẽ.qz dũ ipsi obseruarẽt illũ ad capiẽdum fuit occisus ab alijs. Scũdo q̃ro in.§.hi quoqz qũo illi erãt ignari huiꝰ machinatõis.exquo sciebãt illos eẽ ficarios ꝛ hõicidas.So.duplex ꝙ viderũt illos armatos ꝛ venire aio occidẽdi.sz nesciebãt quẽ vñ erãt ignari illiꝰ machinatõis.sciebãt tñ eos ficarios mõ ꝑdicto.ꝛ ꝟ nõ obstãte custodierũt sarcinas illoꝝ ꝛ vestes ꝛ alia ñ necessaria ad hõicidiũ cõmittẽdũ q̃ secũ deferebãt isti occisores ꝛ plz Jo.an. Scdo ꝑt itelligi ꝙ erãt ignari illiꝰ machinatõis.qz nõ ꝑsti terũt eis ꝙsiliũ ĩ mõte sciebãt tñ eos ire ad iterficiẽdũ scũz viz ꝛ ꝟ plz bost.sz nõ ẽ vis qs itellectꝰ teneaꝫ.nã ꝟz ꝑm in tellectũ ponetꝫ minor pnia ꝟz vo ꝛm maior. Ultio q̃ro ĩ.§ eos.nũqd occupãs bona alicuiꝰ teneaꝫ ad restõnẽ ꝺ occupatõe simul fcã p alios.Circa qõ multũ instat ꝟ inn. ponẽdo magnã gl.q̃ multũ solet allegari ꝛ vsaꝫ vt plurimũ in foro pniali.ꝛ pone exẽplũ magis claz ꝛ quotidianuz aliq simul cõcurrũt ad spoliãdũ aliquẽ vel ad supponẽdũ castrũ vel ciuitatẽ spolijs:vl ad faciẽdũ vastũ.vt fit qñqz tpe guerre.nũqd vnꝰ teneaꝫ de fcõ alteriꝰ.ꝛ cõcludit inn.ꝙ si vnus nõ fuit in clpa in subtractõe fcã p aliũ nõ teneꝫ.nisi de ,ppa spoliatõe.glibz g̃ teneꝫ de fcõ suo. Si vo fuit in culpa ĩ fcõ alteriꝰ ꝛ tẽ aduertẽdũ ad q̃litatẽ culpe.nã si dedit ꝙsiliũ vt spoliũ faceret.tẽ teneꝫ actiõe de dolo.vñ lz iterdictũ vñ vi.aut vi bo.rap.nõ ꝙperat ꝯ ꝙsiliũ dãtẽ vt in.c.cũ ad sedẽ de resti.spo.tñ in defectũ ꝓncipalꝫ vt qz nõ repitꝫ vel qz nõ ẽ solvẽdo vel ex aliq̃ iusta cã nõ vult passus dãnũ agere ꝯ eũ puta qz ẽ terribilꝫ psona.tẽ ꝑt agere in iudicio actõe de dolo ꝯ eũ q ꝙsiliũ dedit ar.in.l.i.ff.de dolo. In foro aie teneꝫ oĩo iuste ad restõnẽ ꝛ satisfaciendũ itegre dãnuz passo qz ꝛ ipe fuit in clpa dãdo ꝙsiliũ.ꝛ ,pcedit ꝟz inn.siue repiatꝫ ꝓncipalꝫ siue nõ. Itẽ siue iusta cã siue iniusta noluit ageꝫ ꝯ ꝓncipalẽ. Itẽ ex his hẽs dñaz inter foꝝ ꝛtẽtiosuz ꝛ foꝝ pniale nã in cõtẽtioso tẽ agitꝫ ꝯ ꝙsiliũ dãtẽ qñ nõ ꝑt agi ꝯ ꝓncipalẽ. facit ff.de eo ꝙ quẽ fac.erit.l.ex ꝟ dicto.in foro pnie teneꝫ idistẽcte qõ bñ nõ.Et ꝑt eẽ diuersitatis rõ.qz ĩ foro aie nõ curamꝰ de stricto mõ intẽtãdi actõez.sz attendit ipm fcm puꝝ. vñ exquo ipse dedit cãm dãni teneꝫ ad emẽdã dãni. qõ nõ qz quotidianũ ꝛ ꝑnicabile.Caueãt g̃ isti ꝙsiliarij dñoꝝ.nã teneꝫ ad restitutionẽ male ablatoꝝ ꝙ ipsos dños ꝛ ꝟ verus ꝼm inn.nisi aliqd ad eũ puenisset.qz tẽ teneꝫ illico restituereꝫ secꝰ dõz ecõuerso nã si liberatꝫ ꝑstãs ꝙsiliũ nõ itelligitꝫ liꝫ aꝰ ꝓncipalꝫ ꝙ rgulã gnãlẽ accessoriũ seq cõuenit nãz sui ꝓncipalꝫ de re.iu.li.vi. Si vo nõ dedit cõsiliũ ad rapinã cõmittẽdã imo eã dissuasit sz associauit raptorẽ ne ledereꝫ ab alio tẽ aut ꝓncipalꝫ fuit capiꝰ in rapina.ꝛ sic nihil ablatũ est ꝛ nõ teneꝫ iste q associauit.aut aliq̃ inde asportauit.ꝛ tũc si alius inisset ꝛ asportasset sine societate istiꝰ nõ teneꝫ iste ad restõnez. Et sic nõ dñaz iter ꝑstãtez ꝙsiliũ ꝛ auxiliũ.nã ꝑstãs ꝙsiliũ teneꝫ ẽt in totũ.ꝑstãs auxiliũ teneꝫ tñ ad id ꝟ quo auxiliũ ꝑstitit.ꝛ q̃tenus auxiliũ ,pfuit rõ diuersitatis est qz ꝙsiliũ vagaꝫ ad totã rapinã ꝛ iõ cõsulẽs teneꝫ in totũ.sz auxiliuz restringitur ad id ꝟ quo ꝑstitũ fuit.qõ bene nõ.ꝛ q̃ dam alia que ,psequtur Inn.ꝟ vide p teipm.

ꝑ Resbyterũ.

A sacerdotio deponiꝫ ꝑcutiẽs cã discipliẽ si mõz excedat ꝛ mores ide seq̃ꝫ.Uel gnãliꝰ ꝛ sic. Hõicidiũ casuale ĩputaꝫ ei q dabat opaz rei licite si non adhibuit diligẽtiã quã debuit. Casus hãlis. Quidaz ꝑsbyter cã discipline pcussit quẽdã puerꝝ in capite q̃ post paucos dies mortuus ẽ.q̃riꝫ qd est agẽdũ de ipso.Rñt pa.ꝙ ab oi ministerio altaris dz ꝓpetuo remoueri ꝛ ab offõ sacerdotali deponi si ꝑ pcussionẽ ipius interijt vel aliã ĩfirmitatẽ incurrit.vñ mortuꝰ est.Ber. Nõ ꝑ ar.ꝙ mgr̃ vl doctor licite ĩstat circa correctionẽ scholariũ dũmõ mõz ñ excedat.ad ꝟ. c.i.ꝛ.c.cũ volũtate ꝺ sẽ.ex. Nõ ꝛc clicũ deponẽdũ ñ solũ ꝓp hõicidiũ volũtariũ.sz ẽt casuale.si clpa ꝑcessit hõicidiũ.

Ultio nõ irregularẽ cobercẽdũ ab oi altaris misterio.nõ solũ q̃ depõiꝫ a sacerdotali offõ.sz ab oi offõ cuiuscũ qz or dis.ꝑt tamen per eꝑz dispẽsari ĩ minoribus vt in.c. ad audientiam in fi.ĩ.eo.sed in sacris solus papa dispensat vt.ĩ c.,pr.Sz q̃ro an ꝟ sit verꝝ idistincte.So.dñt qdã ꝙ si hõicidiũ fuit ꝓmissũ pꝰ baptismũ tẽ cãtur irregularitas vt ꝟ.secꝰ si añ baptismũ.qz in baptismo tollitꝫ nedũ pcz sz ẽt seq̃ la pcci.xxxvi.di. deiũ.vbi ꝺ ꝟ.ꝛ dic vt nõ.ĩ.c.gaudemꝰ de diuor. Sz circa ter.q̃riꝫ in eo qõ põderat ꝙ pꝰ paucos dies expirauit.qd si pꝰ plũmos dies.Boff.ꝙ idẽ.sz cũ pꝰ paucos dies tẽ ẽ magis ꝑsumẽdũ ꝙ ex ꝑcedenti pcussiõe qõ nõ.ꝛ,p ꝟ facẽ ter.in.c.se.vbi decessit pꝰ dies octo ꝛ attribuiꝫ vulneri ꝑcedẽti.ꝛ idẽ dõm de lõgiori tpe dũmõ cõstaret vel re ipsa vel medicoꝝ iudicio mortẽ cõtigisse ex ꝑcedẽti vulnere.sz in dubio vbi vꝫ cõualuisse quo ad penã ĩponẽdã potiꝰ iudicãdũ ꝙ nõ decessit ex illo vulnere.secꝰ si post paucos dies de quo ter.cũ gl.ĩ.c.ij.de cle.pcu.ꝛ.l.di. siq̃ femia ,p gl.ꝛ bar.in.l.si i rixa.ff.ad.l.cor.ꝺ ficari.aliqd tã gam.in.d.c.ij. In glo.i.ibi quia iste quantum ad gratiam. Nõ gl. ꝙ in foro aie nõ punitꝫ qs ꝺ hõicidio.lz clpa ꝑ cesserit hõicidiũ exquo defuit volũtas ĩ ꝓmittẽdo hõicidiũ ,p ꝟ facẽ nõbile dictũ inn.in.c.ꝑcedẽti.vbi dic ꝙ si dãnũ est datũ alicui ex negligentia alicuiꝰ.puta qz nõ bene cooperit ignẽ.qz tẽ lz in foro cõtẽtioso pp clpã ꝑcedẽtez teneatur ad refectionẽ dãni vt ĩ.l.si fundus fundũ.§.itẽ si arbustũ.ff.ad.l.aq.tñ in foro aie ñ iniũgetur sibi dãni satisfactõ.sz tñ pũietur de negligẽtia.qz nõ bũit aium dãnificãdi. facit.xv.q.i.c.inebriauerũt.xxiiij.q.i.in.c.in lectũ.ꝛ ꝟ verꝝ scõm eũ nisi lata fuit culpa vel habuisset a ꝓncipio aium nocẽdi. tunc enim teneaꝫ.lz nõ habuisset ira aiuz dãnificãdi,put postea cõtigit.ꝛ sic põt limitari ista gl.ꝛ illud.c.figs non iratus in ea allegatũ. In gl.fi.ibi q cãz cãe ꝑstiterit Nõ gl.ꝛ vide qõ nõ.in.c.sicut de testi.ꝛ in regula ĩputari de re.iu.li.vi.ꝛ in c.i.de cust.euch. In ea.gl.ibi in.l.vltima.facit illa.l.in ꝯrium.qz equus cuiusdã mulionis olfecit mulã.mula autez mota pcussit mulionẽ.dicit ibi ꝙ mulio põt ageꝫ ad dãnũ ꝯ dñm mule lz equus suus ꝑstaret cãm cãe.nõ tñ attribuiꝫ equo.sz cãe,prime.s.ipsi mule. Sz glo.rñdet ꝙ ibi mula fuit mota ꝯ nãm.vult dicere gl.ꝙ equꝰ nõ ꝑstitit cãz ꝙ mula deberet moueri ad pcutiẽdũ.vñ ex se ꝛ ꝯ nãm mota fuit qz nãliter nõ debebat moueri.Secꝰ aũt qñ nãliter aliqd,pcedit ex cã ꝑcedẽte qz qcqd postea,puenit attribuitur ꝓme cãe de quo dic vt ĩ iurib⁹ supiꝰ alle.ad q̃ remisi. Et in fi.gl.nõ bñ caudã gl.qz reciduatio attribuiꝫ ꝑ morbo.vñ nõ vꝫ liberatꝰ ꝙ visus est cõualescere si postea recidat. Et facit ad illã.q.medicꝰ,ꝓmisit liberare aliquẽ ab aliq̃ egritudine egrotãs visus est cõualescere sz postea reciduauit.nũ qd dꝫ eũ liberasse vt recipiat mercedẽ,pmissaz. Itẽ ter.facẽ ꝙ nõ.facit ẽt.c.ad audiẽtiã.ĩ.e.sz ĩ ꝟũ facit qz nõ põt qs sanus lõgo tpe existere.satis.n.ẽ semel liberasse. Satis ĩ ꝟ puto attẽdendũ iudiciũ medicoꝝ.nã credẽdũ est pius ĩ arte sua ꝺ ꝙsan.ꝛ affi.c.i.de ꝑscrip.c.qz indicãte.ꝛ quod nõt bar.in,pemio.ffoꝝ ꝛ in.d.l.si in rixa.vñ quo ad gl.dic io.an.ꝙ si cõstat aliũde venisse reciduationez seu,pcessisse ex corruptõe humoꝝ.tũc nõ teneꝫ iste sacerdos.,pcedit ergo qñ reciduatio ,pcessit ĩmediate ex illa infirmitate.ꝛ sic potest dici in solutione qõnis ,pposite.nõ.n. dꝫ recessisse qui

nō stetit.xi.q.iij.certū de pe.di.i.dinortiū.ꝛ.c.i.de iud.

c Ontinebatur Hōicidiū cāuale īputaꝫ ei q ōdit opaz rei illicite.vl'cē licite ꝓz aliū ītellectū si nō adhibuit oēz diligētiā quā ōbuit.Cōis diuisio.2ª ibi iōqz. Casus lr̄alis. Cū qdā diacon⁹ ꝛ alij qdā clerici a vineis suis ope ꝓpleto redirēt.cā leuiādi laboris scrutati quēdā ludū viatoꝝ ꝓijciēdo baculos suos ī directū vt alt alteri⁹ fustē feriret cui⁹ ludi cōditio taꝫē vt ille q ꝓcutit baculū alteri⁹ q̄si victor ꝓ equo vtiꝫ alio.ſz clerici egrādi lnīa nō vrētes sola iactōe cō tēti erāt.Quidā laic⁹ supuēit ꝛ pcussit baculuz diacōi ꝑdicti ipe statiz indiscrete dorsū ipsi⁹ diacōi insiliit ꝛ a falce ipius diacōi quā ad cīgulū bēbat mōtale vuln⁹ accepit.ō quo infra octo dies expirauit.p⁹ hꝫ diacon⁹ cuz lr̄is archiepi sui negociū cōtinētib⁹ ad papā accessit vñ mandat pa.eidē archiepo q̄ten⁹ si res ita se hūit eūdē diaconū sine licētia rōabili pōtificis ad supiorē ordinē nō ascēdat.nec in offō diaconat⁹ mīstrare ꝓmittat in subdiacōat⁹ vo offō mīstrar̄ dispēsatiue patiar̄.Ber. Nō p̄ ar.ꝓ ꝛ p̄ an lud⁹ sit clericis ꝓmissus ad alleuiādos laboꝛes.de quo.j.cū glo. Nō 2° q ludus ē alleuiatio laboris iuxta illō.Interpone tuis ꝛc.

Nō 3°q cū hōicida ēt casuali solus papa dispēsat in sacris ordīb⁹ si clꝑa ꝓcessit casū. Ju gl.i. ifi.ex hac gl. colligit vn⁹ intellect⁹ ad tex.q iō istō hōicidiū casuale īputaꝫ diacono.qz dabat opā rei illicite.qz ludus nō cōgruebat clericis.hoſt.dic̄ q taꝫ lud⁹ bñ ē clericis ꝓmissus.ſz non ludi cōditō vt bēr̄ licētiā egrādi.Ex hꝫ colligit ali⁹ intellectus. Tertio p̄t dici vt in gl.se.q ludus erat illicit⁹ ꝑp cōmixtionē laici.qz clerici nō dīt ludere cū laicis.Et nō bñ hūc ītellectū.cauēdū ḡ ē clericis a tali cōmixtiōe.nā casus inde,pueniēs īputaꝫ eis.Ali⁹ intellect⁹ ē q ludus ē ꝓmissus.ꝛ etiā ludi cōditio.Sz cleric⁹ ille erat ī clꝑa ī nō reddēdo se aptū ī ꝓdutōe ludi.debuit.n.depōere falcē. Sz q̄ro qd si subdiacon⁹ exp̄sse ,ꝓhibuisset egrādi lnīaz.vī q nō īcidat ī irregularitatē.Cōtrariū sentit Hoſt.q ꝑp ludū dēbat cogitare hꝫ euenire posse.ſz de hꝫ dubitarē ex postfacto.ſz pot⁹ vī cōsulēdū ī fauorē clerici. Jn gl.fi.ī fi.ibi tene p̄mā solōnē nā.c.seq̄ns ,ꝓcedit de iure cōi:vt ibi dicā sup gl.fi. Et nō gl.qz pluries repetit ludū alꝫ clericis licitū effici illicitū ꝑp ꝓmixtionē laicoꝝ. Sz q̄ro extra gl.qz papa h.d.q dispē satiue poterit iste archiep̄s pati hūc archidiaconū mīstrare in archidiaconat⁹ offō. nūqd hꝫ casu archiep̄s dispēset iure suo cōiter teneꝫ q nō.ſz dispēsat vt cōmissari⁹ pape:qz ī sacris ordīb⁹ sol⁹ papa dispēsat ēt cū hōicida casuali ſz ī minoꝛib⁹ dispēsat ep̄s iure suo vt i.c.ad audiētiā.j.e. Et nō ex hꝫ ꝛ ex illo.c.q ls cū hōicida volūtario nō dispēset vl' saltē nō de facili vt in.c.miroꝛ.l.di.tñ cū hōicida casuali solet dispēsari vt hic ꝛ in.c.ad audientiā p̄cal.

l Ator Homicidiū casuale nō īputaꝫ ei q nō fuit ī culpa.h.d.2ª ibi iōqz. Casus lr̄alis.Quidā cleric⁹.p.noie q cū q̄dā die cān cū quodā clerico luderet cōtigit q ille cleric⁹,piecit istū.p.ad terrā cui⁹.p.cultellus quē ad lat⁹ bēbat īcidit ī illū clericū ,pjciētē ꝛ occubuit vulnerat⁹.vñ ille.p.accessit ad papā exponēs sibi casuz.mādat pa.dioceſ.q̄ten⁹ si ē ita ꝛ alia iusta cā nō īpediat ꝓmittat.p.ad sacros ordines libe ,ꝓmoueri. Ber. Nō p̄ ibi cū quodā clerico luderet.q luduſ solatō sus nō ē clerico īterdict⁹.nā si eēt ,ꝓhibit⁹ īputarē ip̄i clerico hōicidiū.qz dedisset opā rei illicite vt.d.c.,pr.ꝛ intelligit Jn.de ludo scacoꝝ q nō ē cleric⁹,ꝓhibit⁹ vel alio lenī. Idē nō gl.iuris ciuilī auē.īterdicim⁹.C.ō epi.ꝛ cle.ls Li. aliud sēserit.ſz p̄m vius.ar.hꝫ ꝛ ī.c.clerici.ij.ō vi.ꝛ ho.cle. Iste tñ ītellect⁹ ls sit ver⁹ ī se:nō tñ vī cōgruer̄ lr̄e q̄ dic̄ q ex ludo cōtigit q ille ,piecit eū ad terrā.nā ,pstratio nō cōtigit ex ludo scacoꝝ:vñ p̄t ītelligi q sic solatiose ludebant ad brachia.ſz tē p̄t ītelligi q ille ludus nō fuit delibat⁹.als fuisset īputatū clerico nō remouēti a se cultellū.ſz forte ali⁹ īfiliuit ī eū ludēdo ꝛ,piecē eū ad terrā.ꝛ sic ī nulla clꝑa repit ,pstrat⁹. Nō 2° q licite clic⁹ defert cultellū.al'.n.fuisset ei īputatū hꝫ hōicidiū.qz fuisſz in culpa deferēdo cultellū.sed dz intelligi de cultello apto ad īcidēdū panē.Et nō hꝫ qz p̄t quotidie accidere.sec⁹ dic ō alio gladio vt ī.c.clerici de vi. ꝛ ho. Ultio nō qō dixi ī sūmario q ēt clerico nō īputaꝫ hōicidiū casuale qñ nō repit̄ ī aliq̄ culpa. Jn gl.fi. in fi. te ue p̄m intellectū q de iure cōi iste ,ꝓmoueꝫ.qz nulla irregularitatē īcurrit exquo nō fuit ī aliq̄ clꝑa.vt nō.fuit.s.c.,pr. ī gl.fi.ꝛ p hꝫ q hꝫ n exigit dispēsatō facꝫ lr̄a ibi libe ꝓmittas ꝛc.nā ñ libe,ꝓmoueꝫ si egeret dispēsatōe ad hꝫ q ō hꝫ verbo libere nō.in.c.ls eps de ꝓben.li.vi. Jtē papa hꝫ se refert ad facū ibi si res ita se hꝫ ꝛc.ꝛ fic de iure ,ꝓmoueꝫ ꝛ nō ex dispensatiōe quod nota.

s Uscepimus Js ex cui⁹ opa illicita seqt̄ hōicidiū irregularis efficit vl'sic. Hōicidiū īputaꝫ ei q fuit ī clꝑa.Cōis diuisio 2ª ibi vex. Casus lr̄alis. Duo mōachi erāt ī custodia cuiusdā dom⁹ de mādato abbatis:ꝛ dū in custodia eēnt qdā latrōes de nocte ī gredictes ad eos cepūt eos ī pſōis affligere ꝛ vestimentis ēt denudare.mōachi isti resūptis viribus ligauerūt illos ꝛ retiere voluerūt quousqz caplo nūciarēt. dū vn⁹ illoꝝ ad noticiā abbatis rē pferret dimittēs illos ī custodia frīs sui ꝛ latrōes illi se soluere niterēt.fr̄ ille timēs ne occiderēt ab illis illos occidit. Iste q rē ad noticiā abbatis deferebat dubitās an fēz illud sibi īputaret ad dīz pa. cū lr̄is abbatis sui accessit.vñ scribit pa.ipsi abbati dicens q pot⁹ expediebat relinq̄re tūicā ꝛ pallū ꝛ rex sustiere iacturā q̄z ,p reb⁹ cōseruādis vilib⁹ ꝛ trāsitorijs tā acriter ī alios exardescēdo.vñ iste abstineat a mīsterio altaris ꝛ vterq; illoꝝ ad arbitriū abbatis studeat pcēz suū expiar̄:qz cōstat eos ex studio vtriusqz eē interēptos.Ber. Nō p̄ q fur ꝛ latro capitūr̄ eguoce ꝛ sūt synonīa.nā isti q accesserāt ad furādū de nocte ī p̄ncipio nūcupāt latrōes.ꝛ postea ip̄i ijdē appellāt fures.nā illa dīa quā assignāt doc.s.e.i.c.ij. ñ ē ꝑpetuo vā vt hꝫ pz.cōcoꝛ.s.e.si pfodiēs vt ibi dixi. Secūdo nō ibi vestimētis ,pp̄is.q largo mō p̄t fr̄ appellar̄ vestes ,pp̄as eas qb⁹ īduit ꝛ appellāt ,pp̄e ad dīā aliaꝝ rerū mōasterij qb⁹ nō ita vtr̄ sic istis vestib⁹.ō quo vide qō. nōt gl.i.c.nolo.ꝛ.c.nō dicatis.xij.q.i. Nō 3° casū aptissimū ꝛ nōbilē q ,p reb⁹ ꝓseruādis ñ ls clico occidēr latronē.ls alr res ꝓseruari nō posset imo pot⁹ sustiere oēz iactura rex.ꝛ nullibi ita bñ ,pbat̄ vt hꝫ.tñ ipas res nō ,phibeꝫ ō fendēr̄ vt ī.c.oli.i.de restī.spo.ꝛ dic vt ibi dico sup gl. Jtē 4° nō q ita teneꝫ de hōicidio ille q īterfecē sic ille q ligauit. ,p hꝫ tex.ī.l.itē mella.§.si ali⁹.ff.ad.l.aq.vbi teneꝫ de dāno ille q tenuit sic ille q pcussit qō ,pbat hꝫ lr̄a in fi.iūcta gl.vbi dic̄ q vtruſqz opa illi fuer̄t īterēpti.ꝛ tñ tñ vn⁹ p̄stitit opā ligādo. Jn gl.i ī fi.ex hac gl.collige duplicē ītelle tū ad lr̄az.p⁹ q iō īputaꝫ hōicidiū seq̄nſ.ls defectiōis cā fēz sit q̄ p̄cessit clꝑa ī ligādo.nā ex quo isti bēbāt res suas saluas ñ dēbāt ligare ſz eos extra mōasteriū mittē.Scōs ītellect⁹ ē q isti īterfecerūt ,p reb⁹ saluādis qō nō ē licitū clerico.nec ob.c.ij.s.e.qz ibi defēdēdo se ꝛ sua secutū ē hōicidiū. sec⁹ si ,p defectiōe rex tñ.nec ob.huic ītellectui.c.dilecto ō sen. ex.li.vi.qz ſz hoſt.ls clico ,p reb⁹ saluādis īuocaꝫ brachiū secl'are ꝛ ei⁹ auxiliū.ita logr̄ ille tex.ſz nō dz ī ,ppa pſōa arma mouer̄ vt hꝫ.ꝛ ita trāsecūt doc.cōir̄.ls certe iste ītellect⁹ minis restrigit illā lr̄az.ꝓiū sēfit ibi gl.fi.ꝛ gl.q ē ī vbo hōis iō ꝓclude q ,p defectiōe rex licitū ē clico man⁹ inijcer̄ ꝛ ōfendēr̄ cū baculo ꝛ gladio.ñ dz tñ ,pcedere ad seua ꝛ ad occisionē.ꝛ hꝫ voluit ista lr̄a ibi tā acrit̄ ī illos exardescet ꝛc.ñ q̄ ,phibeꝫ licita ꝛ moderata defectio.ꝛ sic vī ītelligere inn. i.c. si vo el.i.ō sē.ex.qō nō. An āt laico licitū fit īdistricte occidēr ,p saluādis reb⁹.dixi ī.c.ij.s.e.dic vt ibi.3° lec. colligit ex gl.q ē ī vbo ītermeret.q iste poterat fugerē.dū se solu⁹ ē mitebat.ꝛ nō singlr istā gl.iūcto tex.q ñ excusaꝫ clic⁹ ab hōicidio si fugiēdo poterat illō euitare. Idē nōt gl.ī cle.si furiosus ō hōici.ꝛ vī nōbl'r gl.ista,pbat̄ iūcto tex.in fi.q ñ solū cātur irregularitas.ſz ēt pcēm qz excessit ecclīastica mānsuetudinē volēdo potius occidēr,primū q̄z fugā cape. ī laico vo bar.tz ꝓiū ī.l.i.C.vñ vi.qz cū fugari sit opprobriosū ꝛ iniuriosuz p̄t licite resistere.vt se libet ab illa iuria.vide qō dixi i.d.c.ij.s.e. Ali⁹ ītellect⁹ assignaꝫ q iste fuit ī culpa ī dimittēdo ibi duos ls ligatos ī custodia vni⁹. Jn gl.i v.

detiere i fi. q̃ſi velit gl. dicere q̃ ī l. furē. ꝓbaī q̃ ſ̃ lz ĩdiſti cte laicis ĩterficere latronē. ſz qñ ſ̃ pñt aliꝝ euitare mõtis pi culũ. Sz ille rex. ĩtelligiī multiplr̃ ⁊ cõiter ĩtelligiī ꝺ piculo rex. ⁊ tc̃ ſolue ꝫriũ q̃ lz ꝺ liceat laicis ñ ĩ cl̃icis. dic vt dixi ī. c. ij. ſ̃. e. Jn gl. pe. i fi. ⁊ ex hac gl. nõ ar. abbatē poſſe ĩ grere ⁊ pũire mõachũ ſuũ de hõicidio. nã ipſe abbas retu lit hoc pape. nõ aũt ſe impediuit eps̃ ⁊ facit ꝓ̃o opi. Jo. ꝺ lig. in cle. ne in agro. de ſtatu. re. q̃ abbas põt inquirere ꝯ monachũ ſuũ iudicialiter ⁊ punire. plenius dixi in repe. c. ſiquis ꝯ clericũ de fo. cõpe.

Cetero. Dãs cãm hõicidio irregl'aris ẽ h. d. Nõ ꝑ ibi ſ̃ vr̃. q̃ ꝑ hec v̈ ba rſ̃r ꝺ iure. ⁊ tm̃ ẽ diceꝝ ñ vr̃ q̃ztũ ñ ẽ ⁊ facꝫ ꝓ dicto teſtiſ. Sz q̃ro q̃ lr̃a loq̃ꝝ ꝺ diacono q̃d de alio clerico. dom̃ q̃ idē. ⁊ idē ī laico. ſz ꝫ narraī fcz. Sc̃ꝺo q̃rir̃ q̃ ꝫ dr̃ q̃ ſ̃ ẽ, ꝓmouēdus ad ſacerdotiũ. nũ q̃d poſſit miſtrare ī aliꝭ ꝑ us receptis. ⁊ ꝺz q̃ nõ q̃ ex quo ĩcurrit irregularitatē re mouēd⁹ ẽ ab oi miſterio eccl̃iaſtico vt i. c. p̃bytex. ſ̃. e. Jn gl. i. ī fi. nõ gl. ĩũcto tex. q̃ appellatõe cãe ĩtelligim⁹ de, ppi q̃ ⁊ ſ̃ ꝺ rẽota ⁊ ꝓ cã ꝓpinq̃ iputaī ⁊ nõ rẽota. pone exẽplũ ī cã rẽota. feci feneſtrã in domo aliꝭ ſpõte p̃cipitauit ſe de ea tc̃. n. ego ſũ cã rẽota. nec ſuz ī alq̃ culpa. Sz cã ꝓpinq̃ fuit fatuitas illi⁹ ſe p̃cipitãtis. ſz ĩquãtũ gl. alleg. c. p̃bytex. ſ̃. e. ad ꝓbãdũ q̃ cã rẽota imputaī vbi fuit aĩus nocendi dic Jnn. q̃ ibi fuit cã ꝓpinq̃. Et an ⁊ qñ imputeꝝ cã rẽota. vi ꝺ q̃ nõ. in. c. ſic de teſti. ⁊ in regula imputari de re. iu. li. vi.

Audientiã Homicidiũ caſuale im putaī ei q̃ dedit opam rei licite. ſi nõ adhibuit diligẽtiã qnã debuit. Cõis diuiſio. ⁊ ibi q̃ vo. Caſus lr̃alis. Quidã pbr̃ volẽs cor rigere quẽdã ꝺ familia ſua cingulo quo cĩgi ſolebat ipz vbe rare tẽtauit: ꝓtigit q̃ cultellus de vagia q̃ cĩgl̃o adherebat elapſus ī dorſo aliquãtulũ vlneauit. poſtmõz cũ ille vulne rat⁹ aliq̃ꝺiu viriſſet ⁊ cõualuiſſet a vlnere graniore vt dr̃ ī firmitate ꝓuiſſus deceſſit. q̃ſitũ fuit a pa. q̃d de ipo fit agẽ dũ. rñt pa. q̃ dubitabaī vtr̃ occaſiõe vulneris deceſſit ⁊ ĩ dubijs tutior via ſit eligẽda: ꝑdict⁹ ſacerdos ī ſacriſ ordini b⁹ nõ miſtret: nñ inũcra ſibi pñia ꝓpetenti ꝓcedi p̃t eidē vt mioꝛib⁹ ordib⁹ ſit ꝓtẽtuſ. Si vo ille ex alia infirmitate ꝺceſſ ſit vt p̃us ſuũ offiñ exeq̃r̃. Ber. Nõ ꝑ q̃ clic⁹ licite inſtat circa cõrectionẽ familie ſue ẽt moderate vberãdo. nec eãus nde contingẽs ſibi imputatur ſi modum in corrigendo nõ exceſſit. ſecus autẽ ſi modũ in corrigẽdo excederet. ⁊ ita in telligiī iſte tex., ꝑ ħ. c. cũ volũtate ꝺ ſen. ex. Nõ 2º q̃ ī ca ſu dubij ꝺz q̃s poti⁹ reputari irregl'aris. ⁊ vr̃ iſte tex. ꝯ inn. q̃ dic ħ. q̃ cũ irregl'aritas ſit de iure poſitiuo. ñ ꝺz iudex ali quẽ ī dubio reputare irregl'arẽ. q̃ pene mollẽde ſũt de pe. di. i. §. pene. ⁊ in. l. ĩterp̃tatõe. ff. ꝺ pẽis ⁊ ī regla ī pẽis ꝺ re. iu. li. vi. Sz certe nec pmũ dictũ nec 2ᵐ vr̃ ĩdiſti cte vex. nã irregl'aritas q̃ cãī ex hõicidio volũtario ẽ ẽt ꝺ iure diuino. cũ de⁹ dixit ad ꝺauid. ⁊ꝺ⁹ hõicidiũ ñ edificab mihi tẽplũ. q̃ vir ſãguis es tu. ꝺ cõſe. di. i. i p̃n. vi ꝺ bo. gl. xxi. di. in ſũ ma. facꝫ tex. ſm vnũ ĩtellectũ ī. c. i. ſ̃. e. ⁊ q̃ ꝺ nõ. gl. i. c. ſic di gnũ. e. ti. Jtẽ 2ᵐ ꝺcz nõ ẽ vex vt pz ħ. ⁊ ī. c. ſignificaſti. j. e. ꝺcz tñ Jnn. ſolet cõiter allegari, ꝑ nõbili ⁊ male. q̃ nõ ,pcedit ĩdiſticte. vñ ſic diſtiguerẽ q̃ ī foro ꝓtẽtioſo vbi agiī de pẽa ĩponẽda ,ꝑ irregl'aritate ꝫcta ñ ꝺz q̃s ī dubio reputari irregl'aris. q̃ pure tc̃ agiī ad penã ⁊ ħ caſu ,peedat ꝺcz Jn no. ⁊ ita loquũī iura allegatã ꝑ eũ. aut agiī ī foro pñali ad ĩponẽdã pñaz ⁊ ī dubio ꝺz poti⁹ reputari irregl'aris: q̃ ī foro pñe ſp tutior ꝑs ẽ eligẽda. lz videaī durior. q̃ ī illa p te nullũ ſubẽ piculũ ad ħ p̃al. c. ſignificaſti. ⁊ idē dic vbicũq̃ dubitaī ꝺ aliquo ꝺlicto. ad ħ vi ꝺ gl. nõ. i. c. vnico ꝺ ſcru ti. nã bonaꝛ mẽtũ ẽ tiere culpã. vbi cl'pa munie repiī. v. di. i. c. ad ei⁹ vo nõī ī. c. ij. ꝺ obſer. ieiu. Jdē ẽ vbi agiī ī foro q̃ ſi pñali. vtputa q̃ nõ agiī ad penã ,ꝑpe: ſz vt ab altaris miſterio abſtineat. vel vt abſtineat a ꝫctu nñiñoij vel ab alio ac tu exercẽdo ī quo exercẽdo ſubeẽt pcz. tc̃. n. dm̃⁹ ĩterp̃tari ī ptez ſecurioꝛẽ. lz illa ſit durior. de ħ optim⁹ tex. ħ ⁊ ī p̃al. c. ſignificaſti. ⁊ ī. c. inuenis de ſpõ. cũ ſi. ⁊ ad p̃dicta facꝫ q̃ nõ. p inn. ī. c. cũ tu. ꝺ teſti. ⁊ ħ nõ. Jn gl. i. ī fi. nõ gl. ,p ĩtellectu illi⁹. c. latoꝛ ꝺz. n. ille tex. ſſtrĩgi q̃ ille ñ facꝫ ĩſultũ ſec⁹ ãt ſi irruiſſz ī aliũ ẽt ludẽdo. q̃ tc̃ fuiſſz in culpa. ıó po ſtea caſus cõtigẽs ſibi ĩputareī. Jn gl. ij. ī fi. reſtringe ħ gnãlia gl. ſz ea q̃ ꝺixi ī 2º nõbili. Jn gl. ſi. ꝺic hoſt. q̃ ſolus papa ī ſacris diſpẽſat vt in. c. ꝓtiebaī. ſ̃. e. ſz ī minoꝛib⁹ p̃t eps̃ ſuo iure diſpẽſare., ꝑ ħ facꝫ iſte tex. ibi poteris ꝓcedere vt mioꝛib⁹ ⁊c̃. Nõ g̃ ħ dcz ⁊ ꝓclude lari⁹ q̃ cũ hõicida vo lũtario nũ q̃z diſpẽſaī ī aliquo oꝛdie. pa. tñ diſpẽſat lz ꝺ faci li faciat vt ꝺixi ī. c. ſic dignũ. ſ̃. co. cũ hõicida vo caſuali põt eps̃ diſpẽſare in mioꝛib⁹ dũtaxat vt ħ. Jn ſacris ãt ſec⁹ q̃ ſol⁹ papa diſpẽſat ⁊ ſolet diſpẽſaī vt in. c. ꝓtinebaī. ſ̃. co. ⁊ q̃ nõ. in. c. ſic dignũ ꝑal. Extra gl. q̃rir̃ ħ gdã ꝓſuluit ia ctũ baliſte vel machie vl'iſultũ alicui⁹ caſtri ex tali ꝓfilio ſe cutũ ẽ hõicidiũ. nũ q̃d ꝓſulẽs ſit irregl'aris ex quo directe ñ ꝓſuluit in mõtẽ alicui⁹. Jnn. ꝓcludit q̃ ſic q̃ fuit cã ,ppinq̃ hõicidij. debuit. n. cogitare q̃ vifilr̃ ex talib⁹ ſeq̃reī hõicidi ui z. Jdē ꝓcludit in ꝓſulente vt furtiue aliq̃s capiaī vl'aliq̃ caſtrũ ꝭz eũ lz. n. de facili ñ ſeq̃t hõicidiũ ſic ī ꝑdictiſ cãib⁹ tñ ſepe ex ħ hõicidiũ ,pueit. ⁊ ıó ſecuto hõicidio ꝓſulẽs ẽ ir regl'aris. ⁊ ħ nõ q̃ extẽdũt iura dicẽtia quẽ effici irregl'arez ex ſolo cõſilio. l. di. fiqs viduam. ⁊. c. ſic dignũ. ſ̃. e. vt ,pce dãt nedũ q̃ñ directe ꝓſuluit ī mõtẽ alicui⁹. ſz ẽt q̃ñ p̃ſtaī cã ,ppinq̃ ad mõtẽ. Et ħ ĩtellige vbi ꝓſulit̃ res illicita. ſec⁹ ſi li cita ꝭz inn. puta ꝓſuluit qs vt malefic⁹ capiaī vl'vt expõat ſe mõti ,ꝑ p̃ia vl', ꝑ fide. nã ſi tc̃ ſeq̃reī ıó hõicidiũ ñ iputaī ꝓſulẽti. xxiij. q. viij. oi tioꝛe ⁊. c. bõratu. idē ſi ꝓſuluit alicui vt expõat ſe mõti ,ꝑ fide x̃piana ⁊ idē dic in filib⁹ caſibus.

Sc̃ꝺo q̃rir̃ q̃d ꝓſuluit amico ſuo vt ĩterficeret aliũ ꝺ illo ꝓfilio ĩterẽpt⁹ fuit iſte q̃ dẽbat aliũ occideī. nũ q̃d ꝓſulẽs ſit irregl'aris. ⁊ p̃ vr̃ q̃ nõ q̃ nõ cõſuluit ī mortẽ illi⁹ ſz in mor tc̃ alteri⁹ g̃ ñ cõmiſit hõicidiũ nec fcõ nec ꝓfilio nec ꝑcepto Jnn. ⁊ hoſt. ꝓcludũt q̃ ſi vifilr̃ iſte poterat occidi ab iuadẽ do. tc̃ ẽ irregl'aris q̃ ꝺẽbat cogitare ħ poſſe euenire. ſecus vbi ceſſat illa p̃ſũptio ſeu vriſilitudo. vt q̃ ille cui datuz erat cõſiliũ erat illo lõge fortioꝛ. ſz Jo. an. ī. c. ſi. c. ti. li. vj. ꝫiuz tz ꝑ tex. illũ. ⁊ iſtud vius. nã oi caſu iſte ĩcurrit irregl'aritatẽ tã q̃z dãs opaz rei illicite. q̃ cogitare ꝺbuit ħ euẽire poſſe. nã ſi mãdo vel cõſulo vt tici⁹ vbereī. ⁊ iſte mãdatari⁹ exce dẽdo fineſ mãdati illũ ĩterficiat ego teneõ q̃ p̃ſtin cãz ,ppi quã mõti. vt ẽ tex. in. ꝺ. c. fi. g̃ forti⁹ q̃ñ dedi cõſiliũ ad mor tẽ ꝑ illũ tex. idē ꝺcz in caſu nr̃o ſi cõſuleret vt occideret ⁊ ĩ uadẽs fuiſſz occiſus. vt tc̃ cõſulẽs ſit irregularis tã q̃z danſ opã rei illicite. Ulteri⁹ q̃rir̃ q̃d ſi conſului amico vt occi deret aliquẽ inimicũ ſuũ ille incõtinẽti ñ feꝫ. ſz lõgo tpe iter poſito. Jnn. cõcludit q̃ cõſulẽs ẽ irregularis q̃ dẽbat cõ ſiliũ reuocare. ⁊ ſi putabat amicũ ſuũ nõ obtẽpatuꝛ in ſuo catõe dẽbat ħ intimaī illi ꝯ quẽ cõſuluit vt ſibi caueret. alꝭ nõ euadit irregularitatẽ. ⁊ ſilẽs q̃nes vide ꝑ Jnn. ⁊ maxi me ꝺ tenẽte vſuz vel leonẽ ex q̃bus aliq̃s ꝑemptus ẽ ſi nõ tenebat ipſos ligatos ꝑ gl. in. l. ij. ff. ſi q̃. pau. fe. di. Ab.

Dilectus. Homicidiũ caſuale nõ ĩputaī ei q̃ dat opaz rei licite nec fuit ī cul pa. Cõis diuiſio. ⁊ ibi nõq̃z. Caſus lr̃alis. Qui dã capellan⁹. a. noīe cũ infirmitate corpis grauareī. vt ꝓme dẽdi appetitũ excitaret equũ quẽ nutriebat aſcẽdit q̃ cũ bñ nõ ꝑet auenis. ſz ꝑter volũtatẽ ſedẽtis cepit ſaltib⁹ laſciui re. capellan⁹ vt eũ refrẽaret vi ĩtulit freno ⁊ equũ calcarib⁹ ſtiulauit ⁊ freno fracto equ⁹ curreꝛat feſtinanter ãburio ,p ꝓrio relict⁹: q̃dã mulier ĩfãtẽ portãs veniẽs ex obliquo ob uiauit: equ⁹ ī eã ruens puex ĩterfecit, pcul abiecto ceſſoꝛe. Capellan⁹ ad dñz pa. accedẽs eidē p̃dicta expoſuit. vñ mã dat dioc. epo q̃ten⁹ ſi ẽ ita ipm ñ ipediat. quomin⁹ ſuũ offiñ exeq̃r̃ cũ ipe nec volũtate nec actu hõicidiuz ꝓpetrauit nec dabat opaz illicite rei. Ber. Nõ ꝑ tex. q̃ clericus licite aſcendit equũ ẽt, ꝑ ſalute corpali vt pz ħ in fi. ĩfe. vbi dic q̃ iſte dedit opaz licite rei nã ſi fuiſſz in cl'pa ex tali cã egtãdo cãus ide ſeq̃ns ſibi fuiſſz iputaī. Nõ 2º q̃ act⁹ ꝓtingẽs ex ferocitate eq ꝑter volũtatẽ ⁊ culpã ſeſſoꝛis nõ iputat ſeſ ſoꝛi quo ad irregl'aritatẽ. ⁊ idē quo ad. l. aq. vel ad refectio/

nē dāni. de quo tñ dōz vt ī. l. i. si q̄dru. pau. fe. di. ⁊ in. l. i le ge aq. ff. ad. l. aq. Jn gl. i v. nec actu. pōdera bñ gl. nā si eēt va bēret maria lītatio ad mīta vt solus actꝰ in hoicidio ꝓmisso ēt p clpā ⁊ volūtatē redderet quē ībabilē ad ordies suscipiēdos. lz nō ipediat iā, pmotū. Et forte gl. fuit mota ī ponēdo hāc spālitatē i ,pmouēdo ex eo qō dicimꝰ ō iudice vt ipediat ad ordies si aliquē lz iuste feē occidi. vt. l. di. c. i. Sz ħ dōia ītēr, pmotū ⁊ ,pmouēdū nō bñ, pbat iure vt dic Jo. an. nec ob. dictū de iudice. q̄ in eo fuit volūtas faciēdi occidi. secꝰ āt vbi īteruenit solus actus sine volūtate ⁊ sine clpa. exēplū ī icidēte arborem ⁊ clamāte vt qs sibi caueret nā tūc si ex incisione arboris vel rami aliquis cōprimat ille nō efficitur irregularis nec inhabilis ad ordines ad ħ. l. di. c. si duo. ⁊. c. hi qui arborez.

e **Ex litteris** Sūma vt. s. c., pr. p̄ pōit cōsultatio. 2° pape indagatio 2ª ibi nos. 3ª ibi ad te ponit decisio. Casus lr̄alis. Quidam pbr dū vellet fenū ō curru depōere pticā q̄ fenū ligat ,piec ī terrā. ⁊ dū fenū ī terrā ,piec quēdā puez iuxta curri q̄dā inuenit seminiuū q modicū liuoris ī fr̄onte bēbat ⁊ nihil aliō lesiōis: dubitauit sacerdos an ħ eēt sibi iputādū ⁊ iō accessit ad dñz papā cū lītis epī sui. Papa q̄siuit ab eo vtrū circa currū sollicite circūspexerit añq̄z pticā, pijceret ī terrā an eēt aligs circa currū. q rñt q diligēter circūspexit sz neminē vidit. vñ pa. īpm ad epm remisit. mādās q̄. si ē ita īpm libere pmitrat offm exeq sacerdotis nisi ꝓ eū graue scādalū sit aborti vl'tāta laborat ītāta q ide dēat se purgar. Ber.

Nō p̄ p̄sbyterez licite īsistere circa curā rez suaz seu opis rural. vñ casus ide cōrigēs nō iputat sibi tā q̄z īsistēti rei illicite. p ħ. c. i. ō cel. mil. Nō 2° q vbi ñ repit accusatō credit petēti ꝓsiliū circa circūstātias actꝰ. Jn glo. ij. ibi redit hoiez irregularē. ⁊ sic vī gl. itelligere tex. q vbi subesset scādalū. puta q puer ītrēptꝰ erat ō magno gñe ⁊ scādalū facerēt penes si celebraret. tē pp scādalū dz iste cessar a diuinis. secꝰ si subesset īfamia tm. q tē suffic q se purget. Et idē vī velle gl. seqns ī pn. sz i fi. vī ab ħ recedeē ꝓcludens purgationē idicēdā tā pp scādalū q̄z pp īfamiā. sz bost. tz p'''. q pp purgatōez nō cessat scādalū. lz cessz īfamia. Jo. an. dic q si purgatio fac scādalū cessare, ,pcedit 2ª opi. alis ,pcedat p° ⁊ bñ logt, nā cessāte scādalo dz iste posse admīstrar. sz īmīnēte scādalo dz desistē. q nihil agēdū ē cui scādalo de p̄scrip. nihil. īmo si sacerdos nō possz eē sine scandalo in pocbia sua. dz eps eū pmutare ad aliā ecclīaz ēt iuitū. de quo vide p Jnn. ī. c. veniēs. de renū. ⁊ facit in. c. cuz teneamur. alle. in gl. p̄ g̃ indicat purgatio. ⁊ si ea p̄stita cessat scādalū bene qdez. alis ſuabitur pma opi.

c **Ex litteris** Sūma ⁊ diuiditur vt. s. e. dilectꝰ. Casus lr̄alis. Quidam mōachꝰ dū depōeret de cāpāili cāpanā quoddaz lignū corruit ⁊ quēdam puez occidit. q̄rit qd iuris sit. rñt pa. si mōachꝰ rē necessariā ⁊ vtilē agebat ⁊ ī loco p quē nō crederet aliquē trāsire vel ibidē eē vel aliquē illuc ō ꝓsuetu die venire q̄n lignuz mouebat bñ poterit ad maiores ordines p̄serri ī mōasterio ,pmoueri. Ber. Nō ibi necessariā rē agebat ⁊ vtilē. q ad ħ vt casus non īputeē oz q qs agat rē necessariā ⁊ vtilē. Sz certe qō tex. dic ō necessaria. ñ puto q de necessitate reqrat. satis. n. ē q qs dat opaz rei licite vt. s. e. dilectꝰ. nā ibi nō erat necessariū vt clericꝰ ascēderet equū. sz cā vtilitatis feē ğ suffic q qs ,pmoueat cām vtilē. Nō scō q nō teneē qs clamare q̄n ,pijcit aliquā rē ad locū solitū. ⁊ p quē nō cōsueuit qs trāsire vt ī. l. si putatoz. ff. ad. l. aq. ⁊. c. si duo. ⁊. c. hi q arborē. l. di.

s **Ignificasti.** Sūma vt. s. e. dilectꝰ. Casus lr̄alis. Quidā clericus dū eqtaret equꝰ tā se q̄z īpm ,piecit in aquā pp qō clericꝰ equū grauiter calcarib⁹ stiulauit. equꝰ vo cū eēt buca durꝰ p̄ter volūtatē sessoris raptꝰ ē ī cursuz ⁊ quādā mulierē quā obuiā būit iterfeē. Clericꝰ ad pa. accessit ⁊ ipe feē ingri ab ipso clerico vtz eg vitiū pus sciret ⁊ ille asseruit se ignorasse. mādat pa. epō suo q̄, si ē ita ad cautelā uniūgat ei

pniaz ꝓpetētē q̄ pacta ñ ipediat īpm quo mīnꝰ ⁊ ī suscepto ordie mīstret ⁊ ad maiores valeat, pmoueri. Ber. Nō p̄ q hoicidiū actu ꝓmissuz p̄ter volūtatē ⁊ culpā occidētis ñ iputat eēt quo ad susceptionē maioz ordinū. ⁊ sic fac pro his q̄ dixi ī. c. dilectꝰ. s. e. vt eēt ī ,pmouēdo ñ ipediat solꝰ ac tꝰ siñ volūtate ⁊ clpa. Nō 2° ibi istud asserit se ignorasse. q ñ iputat egrāti si ignorat vitiū eq. ⁊ ,pcedit fz io. an. tā ī equo ,ppo q̄z ī aliēo. nā si erat ,ppriꝰ exquo igrauit vitiuz excusādꝰ ē si erat alienꝰ ñ dēbat illū p̄sūere eē vitiosū. ⁊ ħ ī dubio ,pcedit quo ad irregularitatē ꝓbēdā. Sz nūqd pōt agi ad r̄fectionē dāni. dic vt ī. l. i. ff. si q̄. pa. fe. di. nā si equꝰ motꝰ fuit ꝓ nāz alioz equoz p̄t agi ꝓ dñz eq ad dānū vl'vt det equū vl'vt reficiat dānū. ō quo dōz vt ī pal. l. i. Jn gl. ī v. si ē ita ī fi. Nō gl. q exquo ꝓstat apte ō casu sup circumstātijs casus alia, pbatōe ōficīte stat iuramēto ppetrātis actū. Et iquātū gl. dic de purgatōib⁹ addēdi. bost. hoc limitat qñ subesset īfamia. alis soli iuramēto staretur qō nō.

p **Etrus.** Nō cēseē hoicida is quo ,pbibēte ⁊ cāz ñ dāte a ꝓsāguineis hoicidiū cōmittit, p fcī narratio. 2°, punitio. 2ª ibi quocirca. Casus lr̄alis, Petrꝰ diaconꝰ ⁊ mōachꝰ scī ioānis ō puna olim dū ī hītu sec'lari quoddā bñficiū obtiebat ī eccl'ia ō rigelo. abbas illiꝰ eccl'ie ipz eodē bñficio spoliauit: pp qō amici illiꝰ ꝓmoti nocte q̄dā ī domo diacōi cōuenerūt ⁊ cena fcā dicebāt q volebāt vidictā fūere ō abbate. sz diaconꝰ illis ex p̄sse ibibut ne abbatē occiderēt ⁊ aliqd facerēt vñ posz pi culū sui ordis icurrer: ipi nihilominꝰ irruerūt ī eū ⁊ plagis ipositis seminiuo relicto abierūt: q pꝰ aliquot dies expirauit. Mōachꝰ iste do. pa. rē p ordinē explicauit. vñ mādat pa dioce. q̄. si ꝓmissa va sint p̄dictꝰ diaconꝰ ñ solū poterit ī diacōatꝰ offō mīstrare sz ēt ad supiores ordines poterit ,promoueri nisi aliō canōicū ipediat p̄serti si sup ħ ñ fuerit infamatꝰ: cū sibi obeē ñ dz qō ꝓ, phibitionē ipius exp̄ssā eo cāz ñ dāte fuit a suis ꝓsanguineis attētatū. Ber. Nō p bonaz cautelā cū clicus vehemēter suspicat q ꝓsāguinei eiꝰ faciāt hoicidiū vl' mutilationē vt exp̄sse, phibeat ꝓsāguineis ne hāc rē illicitā attētēt. Sc̄dō nō q hoicidiū ꝓmissū p cōsāguineos fauore clerici nō iputat ipi clico ignorāti: secꝰ si sciret ⁊ ñ ꝓ diceret. Ultio nō ibi eo cāz vel occasionē ñ dāte q hoicidiū ꝓmissū p alios clerico dāte ꝓsiliū vl' fauorē imputat ipi clerico. Et iducit ad. q. clicus feē rixā. ⁊ exercebat illicite cū alijs. ab amicis seu ꝓsāguineis supueniētibꝰ fuit aligs interfectꝰ: nūqd clicꝰ sit irregularis. ⁊ cōcludūt doc. q sic, p ħ fac iste tex. nā iste ñ excusat. q dedit cāz vl' occasionē. secus vī vbi clicus ñ fuisz ī clpa exercēdo rixā. q tē fcm alioz si bi nō ē iputādū, ar. j. c., pr. Itē ħ ,pcedit vbi amici vl' ꝓsāguinei illiꝰ clerici interfecissēt inimicū illiꝰ clerici: secꝰ si supueniss̄ inimici illiꝰ cū quo clicꝰ disceptabat: q tē hoicidiū p illos ꝓmissū ñ iputat clerico vt nō. doc. j. c., pr. Nō diuersitatis ē q p casu hoicidiū ꝓmissū fuit īuitu clerici. sz scō casu cōmissū fuit pp inimicitiā q̄ erat int illos. ⁊ ħ nō q fcz amicoz sibi īputaret seu ꝓsāguineoz ad irregularitatē. ⁊ pp ħ caueat sibi clicꝰ a rixa. Jn gl. ī v., phibitōis ī fi. Nō bñ gl. ⁊, p ea fac qō nō. ij. q. iij. auditū. s. ō test. ī. c. cōstitutus.

Sz circa ħ dubitat nūqd clicus sit ī clpa ñ reuelādo tractatū ei de cuiꝰ iudicio agebat. Jnn. refert opi. ⁊ vī cōcludere q si vīlr p̄sumebat eos obtēpaturos sue, phibitōi. ñ teneē ad reuelationē. ar. op. ħ vbi nihil dz ō reuelatōe tractatꝰ. sz tñ pōderat, phibitio. secꝰ si crederet oppositū. Alij dīt q idiscīte ñ teneē reuelar. satis. n. ē eū, phibuisse. nā ñ p̄t sibi hoicidiū iputari. nec quo ad volūtatē nec quo ad fcz io. an. dic posse distīgui an dolose tacuerit an ñ vt p cāu iputeē sibi 2°. ñ. ar. ī. c. q̄zto ō sen. ex. qō plz. Sz cōsiliū ē vt reuelet. nā pp opi. de qbus. s. saltē i foro aīe reputareē cl'pabil.

s **Ignificasti.** Est multū allegabile. ⁊ ita cōiter solet sūmari. quo ad l., pmotōis vt qs cēseat irregularis hīs ,p hoicida q vulnerauit. lz non possz sciri an vulnꝰ fuerit letale exquo vulneratꝰ ab alijs obijt. sz ego sūmo ⁊ alr enacuādo mētez totiꝰ lr̄e. ⁊ sic irregularis cēseē q aliū letaliꝰ p̄cussit. lz ab aliꝰ

fuerit extĩct⁹. Idẽ ſi ñ appet an letal'r ſi ecẽt pcuſſus ab alijſ obijt. ⁊ ñ appet an ex vulneꝛ deceſſerit. Idẽ ſi pcuſſerit nõ letal'r ſi aĩuz occidẽdi hũit ⁊ ex alioꝝ vulneꝛib⁹ pcuſſus ex pirauit. h. d. nõbil'r. In p⁹ ponit ꝓſultatio. In 2ª rñſio diſtiguẽs ibi nos. p⁹ mẽbꝛũ, pſeqt ibi ⁊ qdẽ. 2ª ibi q; ſi ⁊c. La ſus lr̃alis. Quidã maleficꝰ itrauit eccl'iaz vt ornamẽta altaris ⁊ libꝛos eccl'iaſticos ⁊ eucariſtiaz aſpoꝛtaret. Lau. pbr̃ eiuſdẽ eccl'ie canõicꝰ regl'aris accepto ligone maleficũ illũ pcuſſit ſz ſi ad mõtẽ fuerit icꝰ hmõi penitꝰ ignoꝛauit: pochiãi illiꝰ eccl'ie videtes illũ ornamẽta eccl'ie aſpoꝛtãtẽ arreptit fuſti bꝰ ⁊ gladijs iterfecerũt eũdẽ: pbr̃ ille de ſua ſalute cogitãs ꝓfeſſus ẽ abbati ſuo p̃dicta. vñ abbas dño pa. ſupplicauit vt cũ eo miſericoꝛditer ageꝛ dignaret. Dñs pa. i cãu p̃mitſo dic̃ diſtiguẽdũ vtrũ ꝓſtare poſſz q; p̃fatꝰ ſacerdos nõ inflixit mõtalẽ pcuſſionẽ ꝺ q̃ moꝛtuꝰ fuiſſz ſi alioꝝ vulnera ĩ fuiſſent ſubſecuta. ⁊ ſi ille pcuſſoꝛ nõ hũit volũtatẽ occidendi. nec ſtudio ipi⁹ cõſilio vel mãdato, pceſſerũt alij ꝛ illũ: ⁊ ſi h̃ ira ẽ p⁹ pñaz ad cautelã inũctã i offõ ſuo poterit miniſtrare religiõis fauoꝛe. ⁊ ſine ſcãdalo ſacerdotale offiñ põt exercere cũ regularis exiſtat cũ de bis ſit ei credẽdũ q ñ accuſat vel denũciat ſz p ſeip̃z cõſiliũ appetit ſalutare. Dõ ſi diſcerni nõ poſſit ex cui⁹ictu moꝛtuꝰ fuerit ĩ h̃ dubio tanq̃z hõicida ꝺz hãi ſacerdos quãq̃z hõicida forte non ſit a ſacerdotali offõ ꝺz abſtiere poti⁹ q̃z celebꝛare, p eo q; in abſtinẽ ꝺo nullũ piculũ in celebꝛãdo piculũ tꝛeat. Si vo ſacerdos pus pcuſſus ab illo malefico vt dicebat cũ ligone ip̃z pcuſſit in capite q̃uis viz vi repellere ſz qꝛ tñ id debuit fieri cũ moderamie culpate tutele nõ ad ſumẽdã vidictã ſz repellẽdã iniuriã. nõ vi ſacerdos ab hõicidio excuſari: tũ rõne iſtri quo ipe pcuſſit qõ nõ ſolet leuẽ plagã inferre cũ graue ſit. tũ rõne ptis i q̃ fuit iſte pcuſſus i q̃ de modico ictu moꝛtal'r qs ſolet ledi. Ber. Nõ p ar. op. p ſaluãdis reb⁹ marie eccl'haſticis licituz eẽ ẽt clerico ꝺfẽſionẽ cape ⁊ arma mouere ⁊ pcuteꝛ. nõ tñ ad occiſionẽ. nã ſi põderet l'r̃a r̃ſpectu ſoli⁹ pcuſſiõis nõ letal'. nulla pnã idicit pp h̃ tñ qõ nõ. p quo oprie fac̃. c. oli. i. de reſti. ſpo. vbi ẽt ep̃s p recupanda poſſeſſiõe iniecit man⁹ violẽtas in expulſoꝛes eccl'iaſticos. nec fuit nõtus ex occiſiõe ſi modũ ñ exceſſit vt ibi nõ. pbat̃ hec faciũt ad itellectũ quẽ dedi. ſ. e. ſuſcepim⁹. vt nõ oĩs ꝺ fẽſio reꝛ ſit, pbibita clericis. hẽs tñ ex illo tex. ⁊ ſingl'r tenẽ mẽti q; ẽt maleficũ ⁊ latronẽ ſimul nõ ſz clerico occideꝛ, p reb⁹ eccl'iaſticis ſaluãdis ⁊ eucariſtia ex cui⁹ deꝓtatiõe vitil'ter tiebat̃ ſcãdalũ. Nõ 2° q; vbi ſurgit dubiũ, pbabile quod iure nõ poteſt decidi. ſed eget iudicio peritoꝝ in illa arte. debet iudeꝛ ſumere peritos in illa arte. ⁊ ſm illoꝝ depoſitionem ſniare. ⁊ nõ q; ꝺz aſſumere piros in rei vitate. Itẽ nõ q; ꝺz aſſumere plures vt p̃z ex dictiõe pitoꝝ. ĝ vni ſoli nõ eſt credẽdũ. Circa h̃ tñ cadũt mlte opi. ſiue dubitatões q̃ alibi decidunt. Quid ſi nõ p̃t repiri niſi vn⁹. Itẽ nũqd iſti bñt iurare cũ nõ pñt deponere de ſẽſu coꝛporeo ſz de iudicio itellect⁹. Itẽ qd ſi ad depoſitionez pitoꝝ lata ſit ſnia. ⁊ poſt q̃z trãſiuit i reꝛ iudicatã appent pitioꝛes aſſerẽtes ꝛniũ. nũqd ꝺz tal'ſnia retractari. de qb⁹ i. c. ꝓpoſuiſti ꝺ, pba. p bar. i, pe. ffoꝝ. ⁊ i. l. traditio. C. de pig. Itẽ nõ q; in dubio vbi nõ agit̃ ad penã imponẽdã. ſz tñ vt qs ceſſet a dictis ꝺz qs iudicari irregularis. ſecus ſi ageret̃ ad penã iponẽdã. qꝛ tũc poti⁹ nõ ꝺz iudicari irregularis. vt di. xi. ſ. e. ad audiẽtiã. ⁊ pro vtroq; adduco iſtã l'r̃am. nã h̃ ꝺz q; iõ i dubio ꝺz cẽſeri irregularis. qꝛ i ceſſatõe nullũ ſubẽ piculũ. ſz ſi ageret̃ ad penã ibi ſubeſt piculũ. qꝛ inocẽs nõ ꝺz pũiri vt ali⁹ nocẽs relinq̃t ipunit⁹ vt nõ. dic̃ tex. i. l. abñtẽ. ff. de penis. Itẽ nõ q; defẽſio ꝺz fieri cũ moderamie culpate tutele. ⁊ ad h̃ quotidie allegat̃ iſte tex. ⁊ ẽ ſenſus q; qs defendẽdo ſe ꝺz adhibere moderamẽ cuiuſdã culpate tutele vt illa defẽſio nõ excedat fines mere ꝺfenſiõis. nec accedat ad vidictã. vñ nõ gl. quã tene mẽti. dic̃ h̃ q; ſuat moderamẽ. cũ iſtud dũtaxat fit quo omiſſo violenta repelli nõ poſſz. Idẽ bar. i. l. i. C. ũde vi. ſi ĝ potuit violẽtiã repellere cũ miꝺi vl'leniꝺi pcuſſiõe nõ adhibuit moderam̃. ⁊ ſic ẽ i culpa. ⁊ h̃ vex q̃ ex, ppoſito exceſſit modũ. ſecus ſi ideliberate ⁊ accẽſus furoꝛe iracũdie: nã ꝺ facili tũc qs decerne re nõ p̃t vex a falſo. xi. q. iij. ira tũc nõ iputat̃ vt i p̃al. c. oli ⁊ nõ h̃ i gl. In gl. i. i ſi. Inn. clarius dic̃ q; ſi hũit aĩuz occidẽdi ⁊, pceſſit ad actũ. ſz nõ letal'r pcuſſerit. ſz ex alioꝝ pcuſſiõib⁹ pcuſſus iterijt hõicida ẽ cẽſend⁹. hoſt. dic̃ h̃ verũ vt volũtas iputet̃ q̃ potuit iſtuz libare nec libauit. Iſta reſtrictio mihi nõ plz nec vi ꝓgruere l'r̃e. vbi nõ põderat̃ an potuiſſz libare vlneratũ vel ne. ⁊ vitile ẽ q; nõ potuiſſet exquo pochiãi fecerũt il ũ ſubitãeũ iſultũ. Sz pa. h̃ põderat an hũit aĩuz occidẽdi. ⁊ iõ ꝓcluderẽ q; ſi hũit aĩuz occidendi ⁊ vna cũ alijs pcuſſit. ſz pcuſſio ſua nõ fuerit letal'. tñ irregl'aris ẽ cẽſendus. nã p̃ſtitit opaz hõicidio. ⁊, p h̃ tex. apt⁹ xxiij. q. vlt. c. ſi. ⁊ adduco tex. in. c. fic̃ dignũ. §. vlti. ſ. e. vbi clerici fuerũt depoſiti, p hõicidio. qꝛ p̃ſtiterẽt opẽ dãdo ꝓſilio vel vemẽdo cũ armis. vñ plus dico q; ſi bellũ ẽ inuſtũ. ⁊ cleric⁹ adhibet p̃tiaz ſuã auxiliãdo ſz nõ interfecerit. ex quo tñ ab alijs cõſocijs hõicidia ꝑpetrata ſũt ip̃e ẽ irregl'aris. vt i. c. petitio. j. e. ⁊ fac̃. c. pñũ. 1. c. ſe. j. ꝺ cle. pcu. In gl. i vi. credẽdũ in ſi. Nõ gl. iũcto tex. nã quotidie ad h̃ allegat̃ q; in foꝛo aie ꝺ oib⁹ credit̃ ꝓfitẽti. ⁊ rõ ẽ qꝛ ibi tñ tractat̃ ꝺ fauoꝛe vel p̃iudicio ſuo nõ alteri⁹: vñ mẽdaciũ ſibi ſoli nociuũ ẽ. ⁊ vitas ſibi, pficua. vide tñ bo. gl. i cle. ſigs ſuadẽte. ꝺ pe. i vbo ꝓmode. q̃ dic̃ q; vbi agit̃ de ſalute alterius credit̃ ꝓfitẽti qñ h̃ ꝓtigit i foꝛo aie quo ad tollẽdũ iſtꝺ viculuz publicũ. ⁊ ſolet allegari mltũ iſta gl. ſz certe iſte tex. fac̃ multũ i ꝓmiſ. qꝛ h̃ nõ agebat̃ p̃ciſe i foꝛo aievt pz qꝛ noiat⁹ ẽ p̃br̃. ⁊ publicũ ẽ pcz q̃ſi ꝺ ſe fcz erat publicũ vt pz i tex. Et iõ plus h̃ colligit̃ q; ñ ſolũ vbi agit̃ p̃ciſe i foꝛo aie. ſz ẽt vbi q̃ſi credẽdũ ẽ ꝓfitẽti ⁊ dr̃ q̃ſi foꝛ⁹ aie. qñ ñ accuſat̃ nec i qrit̃ nec denũciat̃ ſed ſpõte a ſupioꝛe petijt ꝓfiliũ ſalutare. nã cũ nulla extrinſeca rõne cogẽte h̃ faciat. ſz, p ſalute aĩe ſibi credẽdũ ẽ vt h̃, pbat̃ nõbil'r. fateoꝛ tñ q; ſua ꝓfeſſiõe nõ habebit nocere accuſatoꝛi vl'ſupioꝛi volẽti i qreꝛ. ſz tñ erit ſibi nociuũ mẽdaciũ vl' pficua vitas. ⁊ ſic i alioꝝ p̃iudiciuz p̃t, pcedere illa gl. In gl. i vi. q; ſi diſcerni. h̃ gl. nõt diuerſitatẽ iter ius cãonicũ ⁊ ciuile. vt qñ p̃t appere qs extitit ille ſol⁹ teneat̃ ꝺ hõicidio. ⁊ p̃m⁹ ſz letal'r pcuſſerit. teneꝛ tñ ꝺ vulnerato. ſec⁹ ꝛz cãones vt h̃ qꝛ letal'r pcutiẽs teneꝛ ꝺ occiſiõe ſic̃ ⁊ alij q poſtea occiderũt. Sz p̃t ẽe diuerſitatis rõ qꝛ ius canõicũ q̃ztũ ad irregl'aritatẽ ꝓbẽdo ꝓcernit aĩum ⁊ actũ ſubſecutũ. ſz ius ciuile ⁊ iura all. h̃ i gl. loquũt̃ qñ agit̃ ad penã pecũiariã. nã ille teneꝛ occidi. Vñ poſſet dubitari qd ſi ageret̃ ꝓ vulneratẽ letal'r. l. cozne. ꝺ ſic. ſ. de pẽa legali letali vel pecũiaria. nũqd oẽs teneant̃ ꝺ occiſo. qꝛ tc̃ nõ agitur ꝺ emẽdatõe dãni. ſic̃ q̃ſi agit̃. l. aq̃l. ſatis, pbabil'r poſſz dubitari. ⁊ ꝺ h̃ plene p bar. i. l. ſi. ff. ad. l. coz. ꝺ ſic. In gl. vlt. nõ hãc gl. marie i vlt. di. ⁊ quotidie ſolz allegari h̃. c. cũ iſta gl. ⁊ q̃n gl. ẽ aliquãtulũ itricata ⁊ male oꝛdinata. p̃t ſic breuit diſtigui q; aut violẽtia iferẽt pſõe aut reb⁹. p̃ cãu aut p̃t euitare ſine occiſiõe. puta fugiẽdo. ⁊ clic⁹ ꝺz poti⁹ fugeꝛ q̃z occideꝛ ſuũ aggreſſoꝛẽ vt nõ. ſ. e. ſuſcepim⁹. ⁊ i cle. i. e. t. ſi vo ẽ laic⁹ mlti diſtiguũt attẽdẽtes q̃litatẽ pſonaꝝ vt ſi miles aggrediat̃ ruſticũ ꝺz ruſtic⁹ fugere ſi p̃t. qꝛ ñ ẽ vecũdia militez fugare ruſticũ. Alij vt bar. videt̃ teneꝛ q; nõ teneat̃ fugeꝛ qꝛ ſemp fugiẽdo ẽ vecũdia. ⁊, p vecũdia ſeu iuria cui tãda licitũ ẽ reſiſtẽ vt nõ. i. l. i. C. vñ vi. ⁊ forte iſta ps ẽ vioꝝ ꝺ rigoꝝ iuris ſz i foꝛo aie alia ps ẽ tutioꝝ. ar. i. c. ſuſcepim⁹. ſ. e. ſi vo ñ p̃t euitare iniuriã fugiẽdo vt qꝛ ẽ ita aſtrict⁹. ſeu ad ãgulũ poſit⁹ vt ſine pcuſſiõe ñ poſſit i cedeꝛ. ⁊ tc̃ licite ſe ꝺfẽdit. ſz vt ꝺfẽſio dicat̃ icꝑata. mlta ſũt attẽdẽda. p̃ tps vt faciat icõtinẽti ⁊ ñ ex iteruallo niſi tieret̃ 2ª pcuſſio qꝛ tc̃ eẽt ꝺfẽſio 2ª pcuſſiõis. Itẽ ꝺz facer̃ ex cã pcuſſiõis ⁊ nõ aio vlciſcẽdi. vñ ſi põt ipedire ictũ alteri⁹ ⁊ nõ impedit. imo pcuſſit letal'r. tũc teneꝛ qꝛ exceſſit mere defenſiõis fines. ⁊ ad ꝓfiderãdũ aĩuz illi⁹ dnt attẽdi circũſtãtie vt q̃litas aioꝝ hitus vtriuſq;. nã ſi vn⁹ fortis aggrederet̃ fortioꝛẽ cũ pugno nõ ꝺz fortioꝛ reſiſtere cũ gladio exquo p̃t ſine eo repellere iniuriã. Itẽ ſi veniebat cũ baculo ⁊ iſte porẽs erat ad r̃ſiſtẽdũ cũ baculo nõ debebat cape enſez: bon⁹ ĝ iudeꝛ arbitrabit̃ qꝛ nõ p̃t dari certa regl'a. vñ fuet̃ qõ dixi. ſ. vt illa dicat̃

mera defēsio qñ id sit sine quo nō ꝑt repelli violētia. nisi ag
grediēs occidat ipune ꝑt occidi ēt ꝑ ferrū vt i cle. i. c. ti. Si
at mod⁹ excedat ñ ex ꝓposito tē nō tenebit. ⁊ iudex ex cir
cūstātijs arbitrabit an fecerit ex ꝓposito vt ħ i glo. ⁊ bene.

Scdo ār mēbro ꝑncipali qñ vis iferē reb⁹. tūc aut q̄ritur
nūqd sit licitū occidere ꝑ eis saluādis. i clerico dicēdū q̄ ñ.
⁊ forti⁹ ꝑ eis recupādis vt ħ ⁊. s. e. suscepim⁹. i laico possz
ꝓbabilr dubitari. lz legiste teneāt posse occidere si res alis
salue eē ñ ꝑñt vt nō. i. l. furē. ff. ō sic. ⁊ i. l. ita q̄z. C. ad. l. aql.
sz dic vt dixi i. c. ij. s. e. Aut q̄rit nūqd liceat alr resistere ꝑ
ter occisionē vel mutilationē. ⁊ piter dico i clerico ⁊ i laico
q̄ sic. siue ꝑ eis saluādis siue ꝑ eis recupādis icōtinēti vt ħ
⁊. c. oli ō resti. spo. ⁊ ꝑñt recuparī ab inasore icōtinēti q̄z ci
ti⁹ fieri ꝑt recollectis armis ⁊ amicis. Et dē ħ host. q̄ fieri
dr̄ icōtinēti añ q̄z ad alia negocia deueniat. alis eēt guerra q̄
iferiori nō lz. ió tē dz ad iudicē recurri i. l. i. C. vñ vi. bar. vr̄
sentire ō triduo vt videlz. j. triduū debeat res recupari. sz
idē bar. nōt alibi vz i. l. iij. §. cū igr̄. ff. ō vi ⁊ vi ar. tz attēdē
das circūstātias q̄litates ꝓsonaꝝ ⁊ rei vñ fcā ē detectio. naz
si nobil' expelleret ō castro. daret mai⁹ tps q̄z si rustic⁹ vn⁹
ō pua re. vñ possit differri ēt quo ad sex mēses. Cōclude ꝙ
q̄ circa ħ certa regla dari nō pōt. ⁊ ꝓiūge bas opi. sil'dicen
do q̄ dz ħ fieri q̄z citi⁹ ꝑt dūmō ñ diuertat ad alia negocia
qz tē nō eēt fieri q̄z citi⁹ possz nō tñ itelligit q̄ dicat diuerti
ad alia negocia qñ comedit vel bibit vel dormit. sz qñ reli
cto ꝓ tēdit ad alia. Et rō diuersitatis iter ꝓpulsādā iniuriā
illatā psone ⁊ illatā reb⁹ ē qz qñ iferē iuria reb⁹ pdit nālr
possessio nō ciuil'. ħ si hēbat aiuz ꝓtinuādi possessionē suaz
⁊ resistēdi. l. q possessionē. ff. ō vi ⁊ vi ar. ⁊. l. clā posliderē. §
q ad nūdinas. ff. ō acq. pos. vñ redeūdo icōtinēti dr̄ pot⁹
suā possessionē defēderē. s. ciuilē. qz ñ ꝑt liberalr vti nisi deij
ciat detinēs. vñ pot⁹ dr̄ defendere q̄z viz iferre circa nālez
possessionē occupatā ꝓ aliū. Sz qñ iniuria iferē psone cel
sat ista rō. nā seipm nō possidet nec dr̄ spoliat⁹ nec se defen
dit cū āpli⁹. psequtur. ⁊ ió nō dr̄ ex interuallo repcutere.

Extra glo. ꝓ declaratiōe lr̄e q̄ro qd si iste pcussērit nō leta
liter ⁊ appareret tñ q̄ ex pcussione sua nō potuit iste fugere
vñ fuit occisus a pochiāis nūqd iste teneat. Host. q̄ sic. qz
ꝑstitit cām homicidio. ad hoc. c. de cetero. s. eo. ⁊ ita cōiter
trāseūt doc. Sed circa ħ posset dubitari. nā si tenem⁹ q̄
s. dixi q̄ liceat clerico ꝓ defensiōe rez pcutere. lz nō letalr
tūc cū iste ifisteret rei licite nō dz cuēt⁹ mortaliratr sibi ipu
tari cū ipse i hōicidio ñ repiat culpabil'. ad ħ. c. ex lr̄is. s. e.
cū si. vñ possz dici q̄ quo ad pēnā nō debeat iste teneri. sz
quo ad cessationē a diuīs ꝑt ꝓuari opi. host. tāq̄z tunc. Et
sic possz dubitari de alia. q. quā ponit ħ Inn. ⁊ host. vz vi
so latrone iste clamauit vt capeē. vel simplr clamauit q̄ ibi
erat latro. vñ venerūt alij ⁊ illū occiderūt. dubitat nunqd il
le clamās sit irregularis. vr̄ q̄ sic ēt si nō būit aiuz ad mortē
qz lex. ꝓmotiōis ꝓsiderat fcm nō volūtatē. xv. q. i. c. fi. sz si
bi ex eo maxīe ē iputādū. qz vīsilr cogitat potuit q̄ ex ħ se
quereē homicidiū. sz vt dixi nō ē sine dubio. vbi aliq⁹ nō
fuerit ad mortē. Ultrio q̄ro qd si pcussio vniuscuiusq̄ ꝑ
se cōsiderata nō sufficiebat ad mortē. sz oēs simul ūcte mo
tē iflixerūt. tz ħ Inn. q̄ qlibz teneē de occiso. xxiij. q. vlti.
c. fi. ⁊ idē segtur bar. in ꝑal. l. fi. ff. de fic. qō nō. vide tñ glo.
in ꝑal. l. itē mella. §. si plures. Abbas.

t Ua nos. Religiosus chirugiā exercēs si
ex ea mors segt̄ irregularis ē ēt
si sit pt⁹ ⁊ diligēs ⁊ ħ fecerit cā pietatis. sed cū eo
p⁹ satisfactionē misericorditer dispēsari ꝑt. h. d. vsq̄z ad. §.
ad vltimū. ⁊ ille. §. vsq̄z ad fi. ħ intēdit. Qui iudici seculari
ōdit iterfignia furis a quo fuit vulnerat⁹ irregularis nō ē.
lz ille postmodū occidat. ⁊ due sūt ꝓies vt ꝑ. §. ꝑz. ⁊ qlibz
ps dimidit in cōsultationē ⁊ rñsionē. Casus lr̄alis. Qui
dā mōach⁹ credēs se quādā mulierē a gutturis tumor̄ libe
rare. vt chirugic⁹ cū ferro tumorē illū aperuit. Et cū tumor
aliquātulū resedisset ꝓcepit illi mlieri ne vēto se expōeret vl
lo mō ne forte si vēt⁹ subitraret cām mōtis iferret. sz mlier
cōtēpto ei⁹ mādato dū messes colligeret vēto exposuit se i
caute ⁊ sic ꝑ aptionē gutturis sāguis mult⁹ efflurit ⁊ mulier
die clausit extremū. q̄ sitū fuit qd de illo mōacho sit agēdū.
rūt pa. q̄ lz ille mōach⁹ multū deliq̄rit alienū offiū vsurpā
do qō sibi ñ cōueniebat: si tñ cā pietatis ħ fecit ⁊ pir⁹ erat i
exercitio chirugie ⁊ adhibuit diligētiā quā debuit ex eo q̄
ꝑ culpā mlieris ꝓ illi⁹ mādatū ħ ei cōtigit nō ē adeo repro
bādus q̄ nō p⁹ satisfactionē ꝓdignaz cū eo misericorditer
agi possit vt valeat celebrare diuīa. aliqn iterdicēda ē ei sa
cerdotal' ordis executio de rigore. Ber. Nō ꝑ q̄ multa
dñt ꝓcurrer̄ vt mors infirmi nō iputet medico. ꝑ q̄ ultō offi
ciū sibi ꝓueniat vt q̄ sit laic⁹ nō aūt cleric⁹. qz clerico iterdi
cū ē istō offiū chirugie. vt i. c. sniaz. ⁊ i. c. ñ magno ne cle.
vel. mo. ⁊ i. c. fi. e. ti. vñ hec lr̄a lz loq̄t i mōacho. qz fuit i fa
cto. tñ itelligit i quolibz clerico seclari eadē rōe. Scdo req
rit̄ q̄ fit pir⁹. vñ nō suffic qō appellet se pitū. sz dz ee pir⁹
re ipa. vñ si doctor dedit ꝓsiliū ꝑ errorē ⁊ ꝑ impitiā suaz se
cuta sit snia ꝑ illud ꝓsiliū teneē ad satisfactionē illi⁹ ꝓ quē la
ta ē snia vt ħ ⁊ i. l. illicitas. §. sicuti. ff. de offi. ꝑsi. ⁊ i. l. idē iu
ris. §. i. ff. ad. l. aq. ⁊ i regla nō ē finē cīpa. li. vi. fac qō nōt gl.
i. c. i. ō ꝓfes. li. vi. ō aduocato q̄ docet cliētulū mētiri. Tertō
regrit̄ q̄ adhibeat oēm diligētiā ꝓz artē suā. Quarto q̄ in
formet egrū de bis q̄ sūt ꝓia egritudi. his q̄ ꝓuatis cuēnus
mōtis nō iputat medico. alis sec⁹ ad idē ō eta. ⁊ q̄. ad aurel.

Jrē nō q̄ dāri opaz offō vel rei illicite iputat cuēt⁹ mor
tis q̄z tūcū q̄z. pcessit fine cīpa ei⁹. Nō q̄ cleric⁹ q̄z tūcū
q̄z pir⁹ i arte chirugie peccat exercēdo illā artē ēt imm pie
tatis. Ex ħ iferē q̄ pp pietatē nō ē ipietas exercēda. nec lz
alicui offiū alteri⁹ exercere fac̄. i. q. i. nō ē putāda. Ultio
nō q̄ cū homicida casuali q nō fuit in culpa de facili dispen
satur post satisfactionē. tene menti. Abbas.

Ad vltimū. Nō ibi furē ⁊ ibi latronez q̄ acce
dēs ad furādū de nocte ꝑt appella
ri fur vel latro. capiunt ꝙ ista vocabula. pmiscue. ⁊ sic non ē
semp va illa distinctio doc. iter furē ⁊ latronē quā ponūt. ō.
e. c. ij. ⁊ i ca. scriptura ꝑt appellari fur ⁊ latro. Casus lr̄a
lis. Alia gō fcā fuit dño pa. Ecce qdā scholaris timens ne
latrōes eēnt i domo surrexit ō lecto ⁊ iuenit ibi furē q̄ scho
larē vulnerauit ⁊ recessit. māe fcō scholares ceperūt eūdē ⁊ i
uēr⁹ ē vulnerat⁹ ⁊ tradit⁹ ptāti coraz quo asseruit q̄ ꝓdicta
nullaten⁹ ꝓpetrauit. ptās ad scholarē illū nūciū mīt. vt di
ceret qcqd scīret de fure illo vel traderet iterfignia q̄ cultz
quē ipsi latrōi abstulit ⁊ sotulares quos i domo dimiserat
nūcijs tradidit mēoratis. nil āpli⁹ de ipo fcō se ītromittēs.
ptās his receptis iterfignijs latronē illū appitōib⁹ suis tra
didit puniēdū q̄ sibi āputauerūt virilia. ⁊ oculos eruerūt.
Latro ira ⁊ dolore cōmot⁹ nec cibū sumer̄ voluit nec potū
⁊ sic mōtu⁹ ē. q̄rit vtrū scholaris iste ad sacros ordies pos
sit. pmoueri. Rñt pa. q̄ ꝑfat⁹ scholaris si alis dign⁹ ē pp ꝑ
dictū cuētū nō ē a sacris ordib⁹. pbibēdus. Ber. Nō ꝑ
ibi q̄ solū. pstrauit q̄ aliō ē. pstrnere aliō vulnerare. fac̄. ꝑ
statuto dicēte figī vlnerauerit aliquē q̄ ñ suffic si. pstrauit ⁊
nō vlnerauit. Nō q̄ lz clerico defēdere res suas ꝓ latro
nē nā iste scholaris vlnerauit latronē nec sibi iputat. pōt tñ
dici q̄ ħ lr̄a ħ nō. pbat. lz possz facere ad defensionē. Ul
rio nō ꝓ nō. p gl. i. c. dilecti. s. e. q̄ ēt ꝓ. pmouēdū nō iputa
tur aliqd. si mors casual'ide subsequt. In gl. i. op. ⁊ vr̄ q̄
cuēt⁹ mōtis nō dz iputari medico exquo accidit pp ignoriā
⁊ impitiā infirmi vt in. l. illicitas. §. sicuti. ff. ō offi. ꝑsi. So.
ꝓiūge oēs tres ꝓres gl. q̄ vident ꝓbari ⁊ dic q̄ in medico
cui cōuenit ħ offiū chirugie ñ imputat mors si ꝓuat ea q̄ di
xi in ꝑ nō. sz religioso vel clerico bñ imputat quātūcūq̄ pi
to si deliqt qz fuit in cīpa imiscendo se illi delicto vt in regu
la ñ ē finē culpa li. vi. Et ió in q̄z tū gl. iij. dic q̄ cīpa mlieris
ñ dz iputari ei. dic quo ad pcz vl quo ad dispēsatoez. iput
at tñ quo ad irregularitatē ꝓbēdā vt ħ apte dr̄. ⁊ ħ rōnib⁹ ꝑ
dictis. In gl. in v. aliqn i fi. Itellige q̄ ista regrūt ⁊ pōde
rāt quo ad inducendā dispēsationē. nā istis deficientib⁹ vel
aliquo istoz nō dz secū misericorditer dispēsari. qz repit i
maiori culpa. oī tñ casu est irregularis vt ħ in lr̄a. ió idiget
dispēsatiōe. Aduerte qz Inn. ⁊ host. tractāt ħ aliqd cir

ca ꝑsonas medicoꝝ ꝛ tā infirmoꝝ q̄z custodiēciū ipsos infirmos. ꝛ ꝓclude fic q̄ si medicus ē ꝑitus ꝛ in nulla repit culpa: tūc ēt in foro aie nō iputat ei infirmi mors. qz h̄ offiū nō ē interdictū laico. imo laudabile ꝛ institutū ꝑ deū. seu ēt ꝑ ipz approbatū iuxta illud euāgelicū. Honora medicū pp ne cessitatē. nā ꝛ illū creauit altissimus. Si vo medic⁹ repit in aliq̄ culpa vt qz nō erat ꝑitus. vel qz nō adhibuit diligentiā quā debuit ꝛ adhuc grau⁹ peccat. si ex certa scia dat infirmo medicinā nociuā vel differt liberationē vt pecuniā cōsequat. vel ponit spēs antiqs vel malas in medicina. qđ nō ꝯ istos aromatarios q̄ ex cupiditate q̄dā ꝓficiūt medicinā ex spē⁹ antiqs q̄ pon⁹ obesse h̄nt q̄z ꝓdesse q grauiter peccāt. ꝛ si medic⁹ dubitat an medicina sit ꝓficua vel ne. potius dz abstinere q̄z dare medicinā fm Inn. ꝛ sic pot⁹ remittat infirmū manib⁹ dei q̄z eū exponat dubie medicine. Quo ad 2m de infirmo cōcludit Inn. q̄ nō incurrit crimē inobedientie nō obediēdo medico. qz nō est ꝑlat⁹ suus. itē si ē san⁹ nō dz viuere medicinatr. qz ois sana sanus. trī nō dz qd sumeret qđ sibi sit nociuū. alꝫ peccat. qz ꝑ infirmitatē futurā subtrahit se a fruitio dei. ꝛ grau⁹ peccāt infirmi vel sani capiēdo venenū vel aliud mortifer. qz nō lz ꝯ se iseuire sicut nec i aliū xxiij. q. v. si nō lz ꝛ in. c. significauit de corpo. vici. nā nemo ē dns mēbroꝝ suoꝝ vt ibi ꝛ. l. liber homo. ff. ad. l. aq. illi q iterficiūt seipsos moriunt in peccato mortali nec dēt sepeliri i sacro. nec ꝑ eis orari dz. c. nō extimem⁹. xxiij. q. ij. Et vltimū cōclude q̄ custodiētes siue fuētes infirmo grauiter peccāt exhibētes aliqđ nociuū ꝛ ꝯtrū infirmitati. ēt si faciant ex cōpassiōe q̄dā nō dēt obedire seu idulgere appetitui cōrupto ipsi⁹ infirmi. ēt peccāt nō obediēdo medico. nā cuilibet in arte sua credēdū est. vt in. c. significasti. s. e. i quo mlr tuz peccāt mulieres infirmis seruientes. In glo. in ver. nuncijs. ex hac glo. colliguntur due solutiones ꝛ duo intellect⁹ ad istum. §. Primus q̄ isti scholari non fuit iputata mors furis. qz nō cōmisit homicidiū aliquo ex modis qb⁹ cōmittit. vī nec fcō nec ꝓcepto nec testimonio qz i cā criali testis dz ee in iudicio ꝛ deponere iurat⁹. 2° so. est q̄ iste fur seipm occidit. s. nō sumēdo cibū nec potū. sed ista so. nō valet. qz isti apitores ꝑ ꝓus amputabāt sibi virilia ꝛ eruebāt oculos. ꝛ sic abscideraīt mēbra. ꝛ ad incurrēdā irregularitatem sufficit mēbri debilitatio vel abscisio vt in. c. ij. j. ri. pr. ꝛ in. c. is q. e. ti. li. vi. ꝛ in cle. i. eo. ti. 3° pōt colligi ex glo. se. q̄ pp iterfigna nō fuit cōuict⁹ de furto. sed pōt illa rō impugnari. qz taltē dedit cām mortui. ꝛ qz ista mā ē satis dubitabilis ꝛ disputabil⁹ dant. ꝛ alie so. extra gl. Quidā dixerūt q̄ de iure auctēticoꝝ ꝛ sic bui⁹. c. huic scholari. ꝑ furto nō imminebat pena mortis nec abscisiōis alicui⁹ mēbri vt i auc. ſz nouo iure. C. de fur. vī si iste ptās excessit nō erit mors iputāda scholari. Sz banc lec. impugnat Host. qz itrauerat cū armis. ꝛ sic debebat decapitari seu furca suspēdi vt i. d. auc. sed nouo iure. Itē ꝑ ꝓstitutionē ffe. scōi furās. v. solidos ꝛ vltra suspēdit vt in li. feu. de pa. te. c. i. in. §. siqs quinqz solidos. Et nō qualr host. itelligit istū tex. nā legiste intelligūt ꝛ credo q̄ ver⁹ qñ ex tali furto seq̄t pacis fractio. alꝫ ex tā modico furto nō dz seq mors. Alij dicunt q̄ iste scholaris dedit iterfigna vt recuperet res male ablatas. ꝛ sic ciuili mō. ꝛ sic iste itelle t⁹ nō hz dubiū. Alij dicūt q̄ dedit iterfigna vt fieret iusticia de vulnere sibi iflicto. ꝛ tūc dz itelligi q̄ nō faciebat vt iste moreret. Host. tz q̄ verus intellect⁹ est q̄ nō repit i aliq̄ culpa i morte isti⁹. ꝛ sic papa iterpraet sed nō descēdit ad spālitatē. sed pōt dici q̄ nō fuit in culpa. qz non accusauit nec ꝓbibuit testimoniū. nec aliquo mō mādauit nec subiecit illū morti. sed tm̄ req̄situs a ptāte reddidit illa signa. fuit ḡ ista eā multū rēota. vñ nō sequit irregularitas. ꝓ hoc bona gl. i. c. exhibita. j. e. i vbo cōuēt facit qđ nō. in. c. accedēs. s. e.

Abbas.

Icut. Qui dat cām abortioni homicida ē. si cōceptū erat viuificatū aīal rōnabile. alꝫ sec⁹. b. d. 2ª ibi nos vo. Casus lr̄alis. Quidā mōach⁹ cartusiēs ordis quādā mlierē asserētē se cōcepisse ex eo traxit ꝑ zonā q̄si ludēs cū ea ipsa ꝑ b̄ se asseruit sic eē lesam q̄ buiusmōi occasiōe fecit abortiuz pp qđ dict⁹ sacerdos ꝺ cōfilio quoꝝūdā ab altaris mīsterio se suspēdit. q̄sitū fuit qd eēt agēda. rīt pa. q̄ si nōdū erat viuificat⁹ cōcept⁹ poterit mīstrar: aliogn dz ab altaris mīsterio abstinēr. Ber. Nō ꝑ q̄ añ ifusionē aie rōnat nō pōt qs dici hōicida i dādo cāz abortōi. ꝛ ē rō. qz qđ nō vixit mori nō ꝑt ꝺ ōspōsa. iput. ad dīs soluēdū. xxxij. q. ij. c. qđ vo ꝛ. c. moyses. itē nō ē hō añ ifusionē aie cū bō ex corpe ꝛ aīa cōponat vt i. c. ex q̄dā ꝺ celem. mis. ꝛ. s. de bere. cū xps ꝛ nō nō ꝑt dici hōicidiū cū hōicidiuz dicat a cede bois. Nō 2° q̄ irregl'aritas causat nedū ex cede bois cū, pduct⁹ ē i lucē. sz ēt cū ē i vētre mi⁹no. vñ fm ius ciuile capite punit dās cāz abortiōi p⁹ ifusionē aie vt i. l. siqs aliqd. §. q abortōis. ff. de penis. Sed q̄ro qz mulier dicebat se cōcepisse ex illo móacho. nūqd sit credendū eo asserēte ꝯtrū. host. q̄ nō. remittit ad nō. i. c. trāsimisse q si. sint le. ꝛ i. c. ꝑ tuas ꝺ, pba. ꝛ i. c. michael ꝺ si. ꝑsby. Sz q̄ro qz mlier ista dicebat se cōcepisse ex illo móacho. nūqd sit sibi credēdū. io. an. dic̄ q̄ nō. vñ si lud⁹ fuisset ex pte ꝓditōis ludi qz fuisz gracilis ꝛ fuisz licit⁹ rōne psōe. vt qz fuisset marit⁹ mulieris vel frīs vel alia cōiūcta ꝑsona: tūc mors nō iputaret. qz nō repit i aliq̄ culpa qđ nō. Ex quo nō. q̄ ludus leuis nō ē ꝓhibit⁹ cū ꝑgnāte muliere. vñ si ꝑsona nō ē ibōesta nō iputat abortio ide ꝓtigēs qđ tene mēti. Ultimo q̄rit qd si ꝑbabilr dubitat vtrū aīa eēt ifusa vel nō. dic̄ io. an. q̄ i dubio dz iste abstiere ꝑ. c. ad audiētiā. s. eo. ꝛ qđ ibi dixi. In gl. ibi fitr distiguit lex dicēs q̄ si aliqs iterfecit cōceptū aīatū dz capite puniri. si nō erat aīatū distiguit qz si nobil'fit publicatio i pte bonoꝝ. si ignobil'dānat i metallū. ꝛ h̄ vez nisi feciss pp pecuniā. qz tc̄ puniret pena capitali. vt i. l. cicero. ff. ꝺ pen. ꝛ vide qđ nō. i. c. moyses alle. i. gl. In ea. gl. ibi ñ teneat lege canōica ꝛc. itelligē ñ teneri quo ad irregl'aritatē sz quo ad pcēz ꝛ pēaz peccati bñ teneī. l. canōica. lz aīa adhuc n fuisz ifusa. vt, pbat. s. e. si aliqs.

p **Postulasti** Nō iputat clerico ciuilr iusticiaz petēti ꝺ laico. si iudex i laicū exerceret vidictā sanguis. h. d. 2ª ibi ad qđ. Casus lr̄alis. Quidā qz decias debitas eccl̄ie ñ soluebāt excōicati fuerūt ibi excōicatōe ꝓēpta decias soluere ñ curabāt. q̄sunt ep̄s vtrū licitū eēt illi ptātē regiā iplorare cū ad solonē deciaz absq̄ sāguis effusiōe vir ꝓssint ꝓpelli. rīt pa. q̄ si ꝺ hmōi q̄rimōia simplr depōat apō regē ꝛ ipe i eosdē rebelles traditā sibi exercuerit ptātem eoꝝ erit duricie aut malicie iputādū. Ber. Nō ꝑ q̄ si rmediū eccl̄iasticū ñ sufficit ꝯ laicū ꝑt cleric⁹ adire iudicē secularē. vt sic suā ptātē i ipm exerceat qđ nō. pp. nō. i. l. vbi ceptū. ff. de iudi. ꝛ p gl. ꝺ referi. c. ex tenore. hīt ḡ locū illa iura. vt vbi cā ē cepta ibi ēt finē capiat qñ rotalr ꝑt ibi effectū ꝓseq. sec⁹ si ñ ꝑt ibi bñe executionē ēt pp ipotētiā facti. Nō 2° q̄ ꝑ solōne decias laic⁹ ꝑt excōicari. Itē arceri psonalr. ꝛ sic ē necessariū psonalr affici vt h̄. Itē nō q̄ vidictā malefactoꝝ ē la⁹ bonoꝝ. Itē alibi dic̄ tex. nō q̄ pax obediētia, pdesse videret hūilib⁹ si cōtēpt⁹ cōtumacib⁹ nō obesset vt i. c. i. ꝺ postu. ꝑ la. vñ i psalmo letabit iust⁹ cū viderit vidictā. Sz ꝑ ꝺclaratiōe ire q̄rit. qd si cleric⁹, ꝑ certo sciat q̄ sine sāguis effusione ñ ꝑt debitū ꝓseq. nūquid possit cū bona ꝓscia iudicis offiū iplorar. Am. q̄ ñ. imo dz pot⁹ p⁹ decias dimittere ꝓmittas. ar. s. e. c. ij. ꝛ. c. suscepim⁹. Sed hodie tene qđ h̄. c. ti. c. ij. li. vi. fz io. an. q̄si velit dicere q̄ ꝓmissa, ptestatōne q̄ ñ itēdit ad vidictā sāguis ꝑt petere iusticiā. nec iputatur clerico. si postea iudex secularis iponit penā mortis nō tñ teneī a petitiōe iusticie desistere. dūmō ꝓmittat, ptestatō qđ nō, ꝑ itellectu illi⁹. c. ꝛ vī satis rōnabile. alꝫ aūt daretur mā cruciādi clericos ꝛ bonis suis spoliandi vt dicit ibi tex.

Scōo q̄ritur qñ isti dicūt cōtēnere excōicationem. dicit host. q̄ si. j. terminū eis ꝓfixū ꝑ iudicē eccl̄iasticū nō satisfaciūt satis dicunt ꝓtēneī. ꝛ si aīo idurato excōicationē ferūt ꝑ ānū. tūc sunt suspecti ꝺ hereſi. ar. i. c. excōicam⁹. §. i. s. ꝺ heret. qđ nō. ꝛ vid tex. i. c. fi. ꝺ pe. vbi narrat ꝺ bīēnio ad idē cēdā hāc suspitōez hereſ. sz ibi narrat fcm̄ idē ḡ vī ꝺ ano. ꝛ nō h̄ dcz q̄ ñ solū i excōicatis i cā hēſ sz ēt i alia cā icidit i

ſuſpitionem bereſis poſt lapſum ãni. nam tãto tpe ferendo excõicatõem nõ videt bene ſentire de ſacris cum nõ faciat nec facere poſſit quod alij fideles faciant ⁊ facere tenẽtur.

In gl. ſi. ibi vt puniat pecũialr. Itẽ põt agere vt laic⁹ capiat. ſ. de depoſi. c. i. Itez vt flagellis afficiat. xiij. q. vi. ſi res. dũmodo ad effuſionẽ ſanguis nõ ꝓcedat vt in. c. in archiepatu de rap. Itẽ ad ſuituitẽ quã imponit eccl̃ia vt in. c. quorũdã de iude. Et ĩ ſi. gl. hodie dicẽdũ vt bĩ in. c. ij. e. ti. li. vi. vt ꝑmittat, ꝓteſtatio vt ꝑdixi. Abbas.

Exhibita. Homicidiũ caſuale non ĩputat ei q nõ occidit nec fuit in culpa etiam ſi ad cautelaz veniã poſtulauerit. In ꝓma pte ponit petitõ. In ſcõa exauditio ibi quocirca.

Caſus lr̃alis. Quidam clericus. i. nomĩe dum eẽt ĩ puerili etate cõſtitutus ⁊ cũ q̃buſdam alijs pueris luderet ⁊ inſequeret vnũ ex illis lapidẽ poſt illuz, piecit nõ aĩo ledendi ſed timorẽ incutiẽdi: q lapide ꝓiecto nõ fuit tactus: ſed cadens ad aliũ lapidẽ caput leſit. tum ꝓpter impitiam medici: tum ꝓpter ꝑis incuriã q laborib⁹ ipſum expoſuit expirauit. Dictus io. veniã poſtulauit a ꝑẽ illi⁹ vt mitigaretur dolor ipſius, ꝓpter q̃ eps illũ a ſacris ordib⁹ repellebat quãuis pater defuncti laborãs in extremis cõfeſſus fuerit ẽpo q̃ dictus clericus nihil in morte filij cõmiſiſſet: vñ petebat clericus ille a papa vt cum leſam ꝓſciam de morte illius nõ haberet cum eo miſericorditer agere dignaret. vnde mãdat quatenus ſi cõſtiterit ita eſſe a ſacris ordinibus propter hoc nullaten⁹ repellat. Ber. Nõ q̃ ludus inter clericos ⁊ pueros nõ vr̃ ꝓhibitus. al's. n. homicidiũ inde contingens fuiſſet ĩputatũ iſti clerico vt in. c. continebat. ſ. eo.

Nõ ſcõo q̃ p petitionẽ venie extraiudicialr̃ factã nõ videtur recognoſcere culpã. Ultimo nõ ar. q̃ homicidiuz caſuale nõ imputat etiam ꝓmouẽdo. qõ facit ꝯ glo. ſ. e. dilectus. In gl. i. ibi illa etas ignorat q̃cq̃d videt. Aduerte q̃ gloſator̃ h̃ multũ ꝯius ſibi videt. nam videt itelligeꝛ tex. de infante. q̃ de illa etate infantili loquũtur iura que dicunt q̃ ignorat q̃cq̃d videt. ſed in ſe glo. ⁊ in tertia vr̃ ſentiꝛ de puero ꝓut tex. logtur. Item in q̃rta glo. videt velle q̃ iſte clericus fuit in culpa q̃ ludus erat noxius. ſed dic concludẽdo veritatẽ q̃ tex. dz intelligi de puero ꝓut loquit. ⁊ puerilis etas a ſeptẽnio incipit ⁊ durat vſq̃z ad. xiij. ãnuz. de quo vide glo. in ꝓe. ſexti vbi de oĩbus etatib⁹ habes. ⁊ q̃ iſte ludus erat licitus iſtis pueris ⁊ h̃ bñficio etatis. ſed inter maiores non eſſet licitus. quia ludus noxius in culpa eſt ſicut ludus lapidum ita debet intelligi ꝯius qõ gl. facit ad. l. nã ludus. ff. ad. l. aq. Et ex h̃ nõ q̃ cãus cõtigẽs inter maiores ex ludo lapidũ ĩputatur ipis ꝓiciẽtib⁹ ſec⁹ inter pueros. Et ĩ q̃rtũ. glo. inj. op. de. c. ſiquis nõ iratus. xv. q. j. vbi quo ad. l. ꝓmotiõis iputat ſolũ factũ. itellige illud. c. q̃ ꝑceſſit aliqua culpa ſecus ſi nulla culpa ꝑceſſit vt ĩ. c. lator. ſ. eo. In. glo. i v. corrues ibi fugiebãt pp tiorẽ illi⁹ Inn. dicit q̃ ſi iact⁹ lapidis fuiſſet cã leſionis illi⁹ q̃ iſte ꝓ ijciẽs teneret. ar. ſ. e. decetero. Idem Abb. ⁊ Ant. in. ⁊ ſic videt multũ reſtringere iſtam lr̃am. ⁊ videt ſentire q̃ ſi iſte cecidiſſet in aliũ lapidẽ fugiẽdo pcuſſionẽ lapidis, piecti imputaret, ꝓjciẽti. ⁊ põt adaptari tex. ad hũc intellectũ in eo q̃ dicit q̃ ille fugiebat ⁊ ipe inſequẽdo, piecit lapidẽ. ſz certe nõ põderaret h̃ iactus lapidis ſi nõ incidiſſet in alium vt fugeret iſtum. Item ſicut in ſequẽti nõ ĩputat q̃ fuit cã leſionis: ita nõ dz iactus lapidis imputari. vnde intellige q̃ iſte corruit in aliũ lapidem vt fugeret etiam pcuſſionẽ dum modo pcuſſio nõ fuerit grauis. vel forte remote, piecit lapidem. ⁊ ille panefactus corruit in aliũ lapidem. ſecus aũt ſi lapis ꝓiectus fuiſſet magnus ⁊ iſtigiſſet pcuſſionẽ magnã ſeu grauẽ ſi ille nõ cepiſſet fugam q̃ tũc poſſet dictũ Inn. ꝓcedere. nam talis ludus noxius eſſet etiam ĩter pueros.

In glo. in v. veniã in fi. ſed ꝯ h̃ facit. c. venerabilẽ õ elec. vbi tex. ĩnuit q̃ petẽs abſolutionẽ ab excõicatiõe vr̃ fateri ſe ligatũ. nam abſolutio ꝑſupponit vinculuz. ar. in. c. ad diſſoluendũ de deſpõ. impu. ⁊ in. l. decẽ de v. ob. ſic ẽt venia ꝑ ſupponit culpã. xij. di. nerui. So. dicit boſt. q̃. c. venerabi lem ꝓcedit vbi in iudicio ⁊ ſolẽniter petit abſolutõez. ſec⁹ ſi extra iudiciũ ⁊ nõ ſolẽniter. Itẽ h̃ fuit petita venia ad cautelam vt mitigaret dol⁹ ꝑis ⁊ idem q̃ petit abſoluto ad cautelam vt in. c. ſolet de ſen. ex. li. vi. dicit ẽt q̃. c. venerabilem. nõ ꝓbat iſtud ad qõ cõiter inducit. dz. n. itelligi q̃ recognouit ſe ligatũ tunc q̃ ille petijt abſolutionẽ vt q̃ exꝑte ſe dixerit excõicatũ. de quo dic vt ibi plene nõ. hic tñ tex. eſt aptus q̃ ſimplr̃ petẽs veniã ab aliquo. nõ p hoc fatetur ſe culpabilez ſed potius vr̃ hoc feciſſe ex humilitate quadã ⁊ vt euitent opi. cautũ eſt vt fiat petitio cõditiõalis ⁊ dicat non puto hoc feciſſe. ſed ſi in aliquo leſi peto veniaz. tũc. n. ceſſat omne ꝓiudicium.

Joannes. Homicidiũ caſuale nõ imputat ei q dedit opam rei licite: nec fuit in culpa. ꝓma ps narrat factum ſcõa diffinit. ibi nos igit̃. Caſus lr̃alis. Sacerdos iſte Joãnes dum pulſaret cãpanã vt populus fideliũ ad diuina officia cõueniret de cãpana tintinabulum cecidit ⁊ occidit quẽdã puerũ coram ipſo: vnde ipe hoc do. pa intimauit humiliter. pa. cõſiderans q̃ dictus ſacerdos dabat opam licite rei nihil debet ei ĩputari ſi caſus oẽs fortuitos nõ ꝓuidit. vñ mandat qua. ſi conſtiterit ita eſſe dictus ſacerdos libere ſuũ officiũ exequat. Ber. Nõ ibi cãpanas q̃ licite ĩ vna eccl̃ia tenẽtur plures cãpane. ſed in oratorijs ꝓuatis nõ eſt licitũ tenere ẽt vnã nec hĩe cãpanile. vt in. c. patentib⁹. j. de ꝓuile. Nõ ⁊° q̃ caſus fortuitus nõ imputat danti operã rei licite. ſecus ſi rei illicite vt. ſ. e. dilectus. Sz ꝯ hoc op. ⁊ ꝯ tex. nam pulſare cãpanas nõ ſpectat ad ſacerdotis officium. ſed ad clericũ iferiorẽ. xxv. di. plectus. vñ q̃ſq̃ ꝑſbyter dz habere clericũ vt in. c. vt q̃ſq̃. de vi. ⁊ ho. cle. ĝ ſacerdos exercebat officiũ nõ cõueniẽs. ergo ſibi ĩputari dz vt in. c. tua. ſ. e. So. dicit Jo. an. q̃ q̃dam ſunt officia nõ ſpectantia ad aliquem. q̃ prohibita ⁊ in iſtis habet locum contrariuz. ⁊ ſic loquitur. c. tua. Quedam ſunt officia non ſpectantia ad aliquẽ. q̃ ad illa nõ tenet nec cogi dz: tũc ex quo ſunt officia licita nõ ĩputat caſus inde cõtingẽs. nũc ad poſitũ pulſare cãpanas nõ ſpectat ad officiũ ſacerdotis. q̃ nõ tenet illud officiũ exeq. ſi nñ vult põt. q̃ p ſuſceptionem maiorus nõ pdit q̃s executionẽ minoris. lxxiij. di. geſta. ⁊ c. honoratus. nã ⁊ laicus põt hĩe h̃ officiũ pulſandi cãpanas vt nõ. de cle. cõiu. ioãnes. Sz ꝯ h̃ itex op. pulſare cãpanas ſpectat ad officiũ cuſtodis. vt in. c. i. de offi. cuſto. ĝ iſte ſacerdos nõ ſine culpa fuit attẽtãdo officiũ nõ ſibi cõmiſſũ. So. ibi nõ erat cuſtos. q̃ erat parochialis ꝑſbyter ⁊ pulſabat als imputaret ipſi ſacerdoti niſi feciſſet ex officio cuſtodis. vel ex pmiſſiõe cõſuetudis vt clericus ꝑmo occurrens pulſaret cãpanã. tene mẽti.

Petitio Clericus pugnando ẽt ꝯ inimicos fidei catholice ſi quẽq̃z pcuſſit ⁊ õ iterfectiõe ipm remorder ꝓſcia a miniſterio altaris abſtinere dz. cõis diuiſio. ⁊° ibi mandamus.

Caſus lr̃alis. Sarraceni iuaſerũt quoddã caſtrũ ĩ quo pelagus ꝑſbyter morabat. tãdẽ xp̃iani tã laici q̃z clerici exierũt ꝯ illos ⁊ ad iuicẽ ꝓfligẽtes hinc ⁊ inde mlti occiſi fuerũt. vñ cuz ſacerdos ille aliquos pcuſſiſſet timebat ne irregularitatẽ incurriſſet. pp qõ expoſuit hoc do. pa. ⁊ ipſe mandat eidẽ q̃. ſi de iterfectiõe cuiuſq̃z in illo ꝓflictu ipm ꝓſcia ſua remorder a miniſterio altaris abſtineat reuerẽter cũ in hoc tuti⁹ ſit abſtinere q̃z temere celebrare. Ber. Nõ ꝑ q̃ cleric⁹ ꝓhibeꝛ pugnar̃ ẽt cũ ifidelib⁹ nõ ſolũ cũ iuadũt ifideles. ſed ẽt q̃ ab ifidelib⁹ terra iuadit̃. ad hoc de voto c. ex multa. lz ĝ cleric⁹ poſſit iterficere ad defenſionẽ ſuã q̃ nõ põt aliter euitare mortẽ vt i de. i. e. ti. ſecus q̃ iuaduat tota terra. q̃ ꝑ alios põt repelli iniuria. vñ tũc neceſſitas ñ eſt ineuitabilis. Nõ ⁊° q̃ clericus pcutiẽs in aliquo conflictu vbi plures fuerũt occiſi ab alijs ex ſola pcuſſiõe non ẽ irregularis ⁊ iſte eſt caſus nõ. ⁊ ꝓbat̃ ex eo. q̃ iſte q̃rebat de pcuſſiõe. ⁊ fatebat̃ ſe pcuſſiſſe. ⁊ plures ab alijs ibi occiſos fuiſſe. ⁊ papa rñdet tm̃ de iterfectiõe. ſola ĝ pcuſſio nõ nocet quo ad irregularitatẽ. Sz ꝯ h̃ fortiter op. õ. c. ſic ꝺ

gnum. §. fi. ſ. eo. vbi ex ſolo ꝓſilio vel ex pītia armata contrahīt irregularitas ſecuto homicidio per alios. Sol. dicit in hoc. c. ꝓcedere vbi bellū eſt iuſtū. vbi aūt bellum eſt iuſtū tunc qualitercūq; clericus ꝑſtiterit opem vel ꝓſiliū effi citur irregularis ſecuto homicidio lꝫ per alios. ⁊ iō īfert q; ſi clerici vadunt cum pugnantib⁹ vt eos audaciores faciant vel vt inimicis timorē incutiant vt nō audeāt ſe defēdere q; ſecuto ꝑ alios homicidio ipſi efficiūt irregulares qō nō. ſecus ſi vadūt ad aliā bonā cām puta cā pacificandi. tunc enī nō īputaſ eis ſi inimici putātes ꝓrium ſe nō defendāt dummodo abſit dolus. Qñ aūt bellum eſt iuſtū. tunc clerici pīt hortari alios ad pugnādū ⁊ intereſſe. ſed nō pugnare. xxiij q. vij. igitur. ⁊. c. vt ꝑdē. facit glo. vij. q. i. c. ſciſcitat⁹. ⁊ lꝫ male faciant ꝓcutiēdo vt in ꝑal. c. ex multa. de voto. tamē nō incurrunt irregularitatē exquo ñ occiderunt vel alias mēbr̄ mutilauerunt. ⁊ nō perpetuo hunc tex. q; non habetur alibi ita clare ſicut h̄.

q Vidam. Idem dicit qō. c. ioānes. ſ. eo. ⁊ tm̄ ponit diuerſitatem in facto Caſus lr̄alis. Quidā ꝑſbyter euocauit quendam in adiutoriū ad edificationē eccleſie: ⁊ cuꝫ ꝑſbyter qō dam lignū diſſolueret ille hō cū ligno ruit in terrā ⁊ mortuus fuit. dubitabaſ an illi ꝑſbytero eēt hoc imputādū. ſignificatū fuit hoc do. pa. Ipe vero ꝓſiderans q; ſacerdos ipe dabat operā licite rei ⁊ etiā adhibuit diligentiā quā debuit circūſtantibus p̄monitis ita alta voce q; itelligere potuerāt rñdet q; ꝓpter hanc cām vel q; oēs caſus fortuitos nō pre uidit qui puideri nō poſſunt nō dꝫ ei quo ad officiū vel bñficiū imputari. Ber. Nō p̄mo clericū licite poſſe inſiſtere ad edificationem eccleſie. nemo enī reprehēdi pōt q; eccl̄iā edificat. xij. q. ij. auꝫ. ⁊ pōdera quod iſtemet clericus iuuabat in ꝓpria ꝑſona. ⁊ licita iudicatur talis opatio. alꝫ autez caſus fuiſſet ſibi īputatus vt in l̄ia. Nō ſcō ar. ꝓ iſtos clamantes ſubmiſſa voce vel poſt caſum ꝓtingētē. nō. n. excuſanf ꝑ hāc ꝓteſtationē. ⁊ in h̄ peccāt plurimū ruſtici ducentes mulos. nā poſt ꝓcuſſionē dicūt caue. nā debēt ꝓponere ita tēpeſtiue. ⁊ ita fortiter clamare vt illi q; buſ iminet ꝓiculū poſſint ꝓcauere ⁊ fugere. Nō p̄mo q; quis caſui fortuito non tenetur. ⁊ intellige de fortuito quem etiam diligentiſſimus p̄euidere non poſſet. nam quidam ſunt cāus in quibus diligentiſſimus p̄euidere nō poſſet vt. l. ſiqs domum ff. loca. ⁊ ar. eoꝫ q̄ dixi in. c. ſi. ne ꝑla. vi. luas.

De torneamētis. Rubrica.

Viſo de homicidio in genere ⁊ in ſpē. videndū reſtat de q buſdā actibus ꝑ quos lꝫ nō ſemp qñ qz tñ deuēit ad homicidiū. iō ſubijcit hanc rubricā ⁊ duas rubricas ſequē.

Elicis. Hoc dicit cū ſe. Torneam̄ta fieri ñ dīt. ⁊ vlnerato i eiſ

f ꝓcedit pnīa. ſed ſi moriī denegaf ei ſepultura eccleſiaſtica. ſi acceſſit aīo pugnandi ſecus ſi acceſſit ex alia cā. vtputa vt debita ſibi exigeret. h. d. p̄mo ꝓhibet. ſcō penā ꝓponit. ſcā ibi q; ſi. Caſus lr̄alis. Lateran. cōciliū inherē do veſtigijs Inno. ⁊ euge. ꝓhibet deteſtabiles illas nundinas vel ferias q̄ vulgo torneamēta vocātur in q̄bus milites ad oſtentationē virtū ꝓueniunt. vnde mortes ⁊ aīaꝫ ꝑicula ſepe ꝓueniunt q; ſiqs eoꝫ ibi mortuus fuerit careat eccleſiaſtica ſepultura pnīa tñ ei poſcēti nō denegef. Ber. Nō p̄mo q; torneamēta appellanf ferie ſeu nūdine. ⁊ forte a feriendo q; vulgariter ſūt dicta torneamēta. q; vadunt circūeundo ſeu ꝓcutiunt ſe circūeundo. Nō ſcō q; attendēdū eſt vulgare loci. vñ papa h̄ ponit nomē vulgare. exquo patz q; ꝓſtitutiōes ēt p̄cipū debēt intelligi ꝑm vulgarē modum loquēdi. qō nō. ꝑ h̄. l. liberoꝫ. §. qō tñ caſſius. ff. de leg. iij ⁊ qō nō. de ſpō. c. ex litteris. ⁊ ꝑ Bar. in. l. oēs popl̄i. ff. de iuſt. ⁊ iure. Nō tertio ⁊ tene menti q; nō lꝫ exercere ludū ēt ad oſtentationē virtū. ⁊ cā vtutis demōſtrade. ſi iminet ex eo ꝑiculū mortis ⁊ aīaꝫ qō nō. qō vī ꝫ. l. i. §. beſtias. ff. de poſtu. ⁊ de h̄ aliqd. j. Itē nō q; eccleſia pōt ꝓhibere laicis ludū ꝑiculoſū ⁊ appōere penā ꝓfaciētib⁹. Nō caſū i quo penitēti denegaf eccleſiaſtica ſepultura ⁊ ſit ad terrorē aliorū. In glo. i. ibi ſm leges. vī ergo glo. velle q; aliud ſit de iure ciuili. ſed hoſt. dicit q; leges nō corrigūt q; dīt itelligi in alio ludo ⁊ oſtēſione virtū extra torneamēta. ꝑ h̄ qō hī auc. vt oēs obe. iudi. ꝓui. §. i. coll. v. vbi dī q; fortitudo nō eſt laudabilis ſine iuſticia. ⁊ loquit de fortitudine q̄ exercet cū armis. lꝫ exercitū eſt illicitū ꝓp rōnē h̄ poſitā. ⁊ idez de iure ciuili ꝑ auc. ꝑdictā. glo. trī in. l. qua actione. §. ſiqs i colluctatiōe ꝓrū vī tenere. ſed ꝓmū dictū tutiꝰ ē. Et ex h̄ dicto hoſt. ⁊ ex tex. nō q; alius ludus ad oſtēdendū vires nō prohibet de iure canonico. ⁊ ſic ad dānū inde ꝓtingens ñ tenet quis vt in. d. §. ſiqs in colluctatiōe. tene mēti.

a Audientiam. Sūmatū ē in ſupiori. c. Caſus lr̄alis. Quidā cā regrendi quēdā ꝑ debitis acceſſit ad locū torneamētoꝝ: ꝓtigit q; caſu ō equo cadēs mortuꝰ fuerit in torneamēto. ſed qz ibi mortuus fuerit denegabaf ei ſepultura. queſitū fuit a pa. qd iuris eſſet. Ioa. vo ꝓſiderās q; illis tantū qui ad torneamēta aīo ledē di accedētes decedūt ibidē eccleſiaſtica ſepultura dēat intelligi. Mādat pa. qua. ſi cōſtiterit q; ad p̄dictū torneamētū nō aīo ludendi ſed ꝓcipiēdi credita acceſſiſſet licet ibi caſu fortuito obierit nō dꝫ carere eccleſiaſtica ſepultura. mari me cū dominicū corꝑus acceperit ⁊ fuerit oleo ſacro punctus. Ber. Nō p̄mo ibi aīo faciēdi. ⁊ ibi nō aīo ludendi. q; ſepultura eccleſiaſtica denegaf morīēti i torneamētis qñ decedētes veniūt cā ludendi. ſecus ſi cā videndi dūtaxat licꝫ tex. nō apiat. ſed loquaf de eo q; venit cā exigendi debitum ⁊ idē puto vt dixi ſi venit cā videndi torneamentū. qz cū iſta ſit pena dꝫ reſtringi in ꝓprijs terminis. de pe. di. i. §. penl.

Nō ibi marie. q; ſepultura ꝓcedit ēt ei qui nō recepit corꝑus xp̄i ⁊ extremā vnctionē. ⁊ intellige qñ ꝑtermiſit ſine cōtemptu. Quid aūt ſi nō recepit pnīam ſubito morte ꝓuēt⁹. glo. nr̄a ſentit q; tunc nō dꝫ ſepeliri in cimiterio. ⁊ doc. ſimpliciter tranſeūt. Sed ego intelligo qñ cōſtat eū deceſſiſſe i peccato mortali. nā ſi fuerat ſemel ꝓfeſſus in āno ⁊ hūit propoſitū ꝓfitendi nō denegaf ſepultura. lꝫ in vltimo nō recipiat pnīam. ſi h̄ nō fecit ex ꝓtemptu. ar. in. c. oīs vtriuſqz. de pe. ⁊ remi. Idem ſi nō fuiſſet ſemel cōfeſſus in āno: ſed ī vltimo appuiſſent ſigna ꝓtritiōis. ar. in. c. a nobis. de ſen. ex. In glo. in v. diſpenſatiōe. in fi. ⁊ q̄re eccl̄ia ordinauit vt corꝑa ſepeliant in loco ſacro. vide gl. ī. c. cū grauia. xiij. q. ij.

De clericis pugnātibus in duello. Rubrica.

Viſum eſt. ſ. de torneamētis vbi plures pugnant nūc ſubiungit de duello vbi dūtaxat duo pugnant. Vel poſſes dicere q; ſ. ꝓxima rubrica cōtinuata eſt h̄ rubrica.

p Duo. Hoc dicit. Clericus iniens duellū ſiue obtulerit ſiue ſuſceperit deponēdus eſt poterit tñ eps cuꝫ eo diſpenſare ſi moꝛs vel mutilatio mēbr̄i nō ſit inde ſecuta. ſcā ps ibi ſꝫ q̄ztūcūq; Caſus lr̄alis. Queſitū fuit a dño papa q̄liter puniri deberet clericus q; alicui duellū ſponte obtulit vl ſuſcepit oblatū. rñdet pa. q; ſiue victor fuerit ſiue victus. cl̄icus qui duellū obtulerit vel ſuſcepit de rigore iuris ē deponendus: verūtn̄ quātūcūq; exceſſerit eps ſuus poterit cuꝫ eo diſpenſare dūmō ex ipo duello homicidiuꝫ vel mēbroꝝ diminutio nō ſit ſubſecuta. Ber. Nō p̄mo crimē depoſitione dignū. ſ. cū clericus iniit duellū. ſiue aliū interpellauerit. ſiue fuerit interpellat⁹. ſiue vicerit ſiue victus fuerit.

Nō ſcō ibi ſpōte. q; clericus ſponte nō pugnans non ē deponendus. ⁊ intelligo qñ fuit neceſſitas ineuitabil̄. h̄ enī caſu licitum eſt clerico ēt ſuū aggreſſorem occidere vt ī cle. ſi furioſus. de homi. ſecus vī vbi neceſſitatē poterat euitare vtputa qz ꝑ recuperatiōe bonoꝝ iniit duellū. vel ꝓpt̄ metū cōditionalē. nam potius dꝫ oīa mala pati q̄ꝫ huic du

cilo ꝓhibito ꝓsentire. vt in. c. sacris. qō me. cā. posset tamē dici q; pena huius decretalis ꝓcedat. qñ sponte iniuit duellum. secus vī si aliquo facto necessitatis. lz necessitas fuerit ineuitabilī. qz ī hoc cāu peccat. tñ necessitas alleuiat culpā. ⁊ ꝑ ꝓñs penā vt. ij. q. j. ī pmis ⁊ ī. d. c. sacris. puniaī ergo pena mitiorī cū rex. h̄ regrat spōtancū actū ad depositiōez faciēdā. ergo nō sufficit factū nisi adsit qualitas facti requisita. ⁊ ꝓ h̄. l. fulcinī. ff. ex q. cau. ī po. ea. xxiij. q. v. significasti. ⁊. c. fi. de rest. spo. Nō tertio ar. q; eps nō dispensat nisi ī casib⁹ sibi pmissis. nā si posset dispensare vbicūq; sibi nō ꝓhibeī vt qdā tenuerunt frustra h̄ exprimereī q; eps possit dispēsare. Nō vltimo q; irregularitas causaī non solū ex homicidio. sz ex alicuius mēbri detruncatiōe seu mutilatiōe ꝓcor. c. fi. de homi. li. vi. Quid aūt si mēbr̄ nō esset detruncatū. sed tñ debilitatū. vt qz ꝓp incisionē neruoz non pōt libere vti hoc mēbro. dic vt plene nō. in. d. cle. i. ⁊ in. c. i. qui cle. vī. vo. ⁊ qō plene legitur ⁊ nō. i. q. i. sicut vrgeri. Itē pōt colligi q; eps ñ dispēsat cū irregulari. siue irregularitas ex homicidio sit ꝓcta: vel detrūcatiōe mēbri vt h̄ ⁊. j. c. pri. ⁊ adde q; ibi dicā. siue sit ꝓcta post excōicationē vel suspensionē vt in. c. i. de re iudi. li. vi. ⁊ in. c. i. de sen. ex. eo. li. In glo. i. in fi. hoc intellige vt. s. diri in nō. nisi necessitas fuerit ineuitabilis. vt qz clericus ita erat astrictus ⁊ ināgulatus vt oporteret eū pugnare vel pati se occidi. Sz extra glo. q̄ritur. qz duellū sit qñ ꝓp crimē qō alicui impingiī. vt hic ꝓpt euentū belli doceaī innocentia. nūquid ꝓuictus ī tali duello habeaī ꝑ ꝓuicto de tali crimine. doc. q; nō. qz h̄ duellū est reprobatū. vt. j. c. pri. ⁊. j. de purga. vulga. p totū. Itē iste nō ꝓsiteī sponte ⁊ vt plurimū magis fortī⁹ ꝓculcat min⁹ fortem. vñ nō est va ꝑbatio ⁊ fuit h̄ duellū inuentū ex diaboli ca imaginatiōe vt. ij. q. v. mononachia. vt sic boies se intrucidarēt vt insurgeret aīaz ꝑditio.

b **Enricus.** Irregularis est clericus nō solū si ipse interfecit p se. sed ēt si pugil abeo datꝰ aduersariū occidat nec excusat ꝓsuetudo poterit tñ cū eo circa bñficiū habē dū dispensari. scōa ibi qz igiī. Casus lr̄alis. Quidā ꝓsbyter noīe henricus ꝓuenit quendā super furto corā seculari iudice: ⁊ qz intentionē suam ñ potuit ꝑbare p testes. fz pro ua z ꝓsuetudinē terre pugilē introduxit qui aduersariū adeo vulnerauit q; exinde mortuus fuit. Sacerdos ille hoc significauit do. pape. Et dioce. eps ꝓsuluit do. pa. qd de eo sit agendū. rñdet pa. q; tales pugiles veri homicide sūt. ⁊ ꝑdictus sacerdos nō dz in sacris ordinibus ministrare q̄uis nō pugnauerit in duello sed alius ꝑ ipso homicidiū cōmittitur tā facto q̄z ꝑcepto siue cōsilio aut defensione: tñ circa bñficiū bñdū cū dicto ꝓsbytero poterit misericorditer dispensare. Ber. Nō primo praua esse ⁊ dānandā cōsuetudinē fm quā accusatus ⁊ accusator tenēī pugnare. vt sic exeuentu belli appeat de innocentia. vel ꝓuincaī de crimine ilato. Nō secdo q; ille ē verus homicida q ꝑ se interfecit. secus ergo si ꝑ aliū. lz enim tūc mandans teneaī. ⁊ vt hōicida nō tñ ve ipse cōmīt homicidiū. ⁊ in hoc nō bñ rex. pp statuta. ⁊ vide qō nō. in. c. sicut dignū sup glo. magna. de homi. ⁊ vide eleganter p bar. in. l. sed si vni⁹. ⁊ in. l. nō solū. ff. de ī iur. tex. tñ in. c. mulieres. de sen. ex. dicit q; is ve facit cuius mandato fit. sed pōt ꝓcedere ille rex. quo ad peccatū. sz vīrate inspecta ipse nō facit. sed intelligiī vt ibi plene dicam.

Nō tertio q; homicidiū cōmittiī q̄tuor modis. facto cuz q̄s per se interficit. cōsilio aut defensiōe ⁊ q; dicit defensiōe pōt intelligi indistincte quo ad h̄ vt ꝑpe dicaī homicida. sz quo ad culpā vel penā intellige de defensione nō necessitati ua. put dixi in. d. c. sicut dignū. Ultimo nō q; cū homicida ēt voluntario pōt dispensari circa bñdū bñficiuz ꝓcor. l. di. studeat. Sed nunqd ista dispensatio sit debita. vt sic peccet supior nō dispensando. So. host. dicit q; si est corrigibilis ē debita. alis secus. nam nō dz pati supior istū mēdicare ī op probriū cleri. exquo corrigibilis ē. xciij. di. diaconi. faī qō nō. l. di. vt ꝓstitueret. ⁊. c. dño facto. Hoc tñ dictū mihi non plz sic indistincte. nā ꝑ homicidio ⁊ ꝑ alio grauissimo crie dz clericus deponi. ⁊ detrudi ꝑpetuo in mōasterio ad agendū pniam vt in. c. tue. j. de pe. ergo cessat ista rō ne cogatur mendicare cū in mōasterio sit sibi ꝓuidendū de victualib⁹ vt in. c. nouim⁹. de vb. sig. Et iō cōcludere q; ista dispensatio est oīo gratiosa. ꝑ h̄ rex. ibi misericorditer. ⁊ gnāliter hāc mām dispensatiōis plene explico. in. c. at si clerici. §. ō adulte. de iudi. Alterius q̄ro qs poterit dispensare circa bñficiū. dicit Host. q; circa simplex bñficiū dispensat eps. circa curatū solus papa. ar. in. c. fi. de fi. psby. ⁊ sctus Goff. q; poterit fieri ista dispensatio ēt vt habeat bñficiū ī titulū. Nō ex dicto host. duo. pmū q; vbi ꝓcedit epis dispensatio circa bñficium. dz intelligi de simplici. qō tene mēt qō satis mihi plz p hanc rōnē. qz in mā dispensationis vba debent stricte intelligi in. c. i. ⁊. ij. de fi. psb. li. vi. vbi optime vī ꝑbari primū dictū. ⁊ facit. c. cum in illis. de pbē. li. vi. Nō scdo q; vbi in iure dī q; poterit dispēsari ptās intelligiī cōcessa epo nā de papa nō erat dubiū. ⁊ vba debēt aliquid opari de priuile. si papa. li. vi. ⁊ hoc voluit Inno. de tēp. or. in. c. dilect⁹ ⁊ quo ad casum h⁹. c. posuit Inno. in. c. ij. de cle. nō or. mi. vbi fingīr dicit epm q̄si semp posse dispensare circa bñficiū ar. h⁹ tex. vbi dispēsat cū homicida. ⁊ alibi posuit dictū nōbile q; vbi cōcederet dispensatio intelligiī cōcessa epo. ⁊ ñ inferiori ꝑlato. nisi aliud exprimaī. qz ista ardua reseruantī epis. ita singulr dicit de eo q fur. or. re. in. c. ij. ⁊ tene semper mēri ista duo dicta Inno. nā cōiter approbaī. ⁊ solēt multū allegari. ⁊ ꝑ vtroq; facit iste rex. cum dictis doc. Ultimo pōt q̄ri. qz h̄ dī q; nō dz ille ꝓsbyter in sacris ordinibus ministrare. qd in minorib⁹. Inno. dicit qō idē. qz exquo est homicida ab oī altaris ministerio est remouēdus vt. s. de hōi. ꝓsbyter. qō dicit rex host. quo ad facultatē administrādi. sed in minorib⁹ poterit epus suo iure dispensare. adducit nō in. c. ad audientiā. ⁊ in. c. ꝓtinebaī. de homi. pōdera tñ h̄ dictum. nā si est rex ē valde singulare vt cū homicida voluntario possit epus in minoribus dispēsare. nā iura supi⁹ all. loq̄untur de homicida casuali nō voluntario. Et siqs vellet rīdere ad istū rex. dum facit mentionē de sacris posset dici q; h̄ sacer ordo capiī large. nā quilibet ordo ē sacer ⁊ sacrū signaculū. lz ꝑ excellentiā dicāī aliq sacri. de quo vide glo. xxxij. di. in sū. ⁊ facit ꝯ h̄ dictū host. s. c. ꝓri. vbi indistincte ꝓhibita ē dispēsatio epo vbi secutū ē homicidiū vel mēbrorū diminutio. In glo. i. in fi. ⁊ videnī tentare deū. qz agūt vt in pugna deus ostēdat miraculū. nā credunt q; bñ iustā cām pugnādi erit victor opante dispositione diuina. Et ex hoc habes vnā cām q̄re reprobanī ista duella. possent assignari plures alie. nā ista ꝑbatio non est efficax. imo fallax. cum vt plurimū min⁹ fortis succūbat. nā nō de facili repiūī duo pugiles eiusdē fortitudinis ⁊ idustrie. Itē fuerunt ista inuenta diabolo suadēte vt dixi in. c. s. ꝓrio.

De sagittarijs. Rubrica.

Cōtinuata ē rubrica supra de torneamētis. Et nō ex hac rubrica uūcto nigro q; nigr̄ qñq; latius disponit q̄z rubrū nā rubr̄ dicit tm de sagittarijs. ⁊ in nigro addiī de balistarijs. facit silē qō nō. C. ob. cyrogra. pecu. pig. ⁊ faī rubrica. de offi. dele. li. vi. iūcto. c. i. ⁊. c. fi.

a **Item.** Excōicandus est sagittari⁹ ⁊ balistari⁹ ꝯ xpianos. h. d. Casus lr̄alis. Precipit pa. sub interminatōe anathematis q; nullus dz exercere aduersus xpianos ⁊ catholicos artē illaz mortiferā ⁊ odibilez balistariorū. Ber. Nō ꝑmo q; factū reprobatū pōt appellari ars. Nō secundo q; hec ars balistariorz dī mortifera ⁊ est odibilis et horribilis ꝓp pericula corporz ⁊ aīaz. Et dicit Jo. an. se exortari q; in bellis cāpestrib⁹ boies nō vterenī balistis cuz sepe accidat q; homo vīl ⁊ vilissimi cordis perimat boiem magni ꝑcij. ad defensionē tñ murorz vel nauiū hec arma sūt multū necessaria. In glo. i. in fi. nō. glo. qz restrigit rex. et bñ qñ bellum est iniustū. nā data iusticia belli licitū ē pugna

re cum quibuscũq; armis. imo licituz est decipere inimicũ p seditionẽ parãdo insidias vt in.c.dñs.xxiij.q.ij.z de materia belli. vide Inno.de iureiu. sicut z oli.el.i.de rest.spo.

Nõ scõo ex glo.q; aduersus sarracẽos licite arma sumũt idẽ dñt doc.de scismaticis z hereticis. nã eccl̃a indulget p̃uilegiũ pugnãtib⁹ ꝯ istos vt in.c.excõicam⁹.§.catholici.s. ꝺ bere. Sed ꝯ ħ facit q; aut bellũ est iustũ. z tunc nulla spã litas est. vt pz ħ. aut bellũ est iniustũ. z tũc nõ lz pugnare ẽt p̃ infideles vt dicit Inno.de vo.q; sup his. z facit.c. sicut. s̃ de iudeis. z ꝓ hoc dicit Host.q; nihil disponit de ifidelib⁹ nec ꝓbando nec reprobãdo. sz ſm p̃dicta de nihilo sernit hoc.c. posset tñ sic dici q; vbi bellũ est iniustũ aut aduersus xp̃ianos. z nõ dz exerceri ħ ars. z exercentes dñt excõicari si aũt bellũ est iniustũ ꝯ infideles. tũc cessat remediũ h⁹.c. z habebũt locũ alia remedia. Et si dicis si bellũ ẽ iniustũ pec cãt mortaliter boies pugnãdo z pp peccatũ mortale z grauc sicut ẽ istud põt qs excõicari. ar.c.nouit. de iudi. So. facili⁹ eccl̃a se ipedit ꝯ istos balistarios q; ꝯ alios. Itez solet plus timeri qꝺ spãliter iniungit q; qꝺ gnãliter iperaẽ vt in c. si aduersus. s̃. de bere. z in.c.q; q;. xxxiij. di. vñ vt boies sibi magis p̃cauerẽt volut ħ papa spãliter ꝓuidere aduersus istos balistarios. In glo. vlt. in fi. ex hac glo. colligũt due opiones. Prima q; vbi hec vba p̃cipio sub excõicationc vel anathemate vel filia ꝓferunt a lege nõ incidũt in excõicationẽ ipso facto. sed ꝯfaciẽs excõicandus ẽ. sec⁹ si ꝓferunt ab hoie. Scõa opi. q; indistincte nũ q; iducant excõicationẽ. sed ꝯfaciẽs ẽ excõicãdus q̃si fit q̃dam supioris cõminatio inferẽdi excõicationẽ ꝯfaciẽti. sicut in filii dr̃ qñ inꝺr p̃cipit sub pena mille librarz. nã cõminatio est nõ sntia. opti me facit. C. cõmi. vel epistolas z c̃. p totũ. hãc opi. approbat glo. z idẽ tz in.c.ij. de ma. ꝯc. ꝯ iterdic. eccle. z.c. sicut. de si mo. vide glo. lviij. di. salonitane. ħ opi. plz Host. in dubio qñ nõ appet de mẽte ꝓferentis. sec⁹ vbi appet de mẽte que ex circũstãtijs colligit. puta q; dixit excõicationẽ velle ꝓferre vel ꝓtulit hec vba cũ solẽnitate z dicit q; standũ ẽ declarationi ipsius ar. in.c. cure. xi. q. iij. z in.c. post cessionẽ. ꝺ ꝓba. sed añ declarationẽ excusatus ẽ subdit⁹ ꝯfaciẽs ñ gerẽs se ꝓ excõicato. qꝺ nõ. q; sepe accidit. Do. an. addit vnũ ẏ bum: z vr̃ satis fuisse de mẽte Host. dicit. n. q; vbi supior p̃ misit cãe cognitionẽ. vel cũ solennitate ꝓtulit illa vba. puta accensis candelis z extinctis vr̃ tũc ꝓferri excõicatio ipso facto. q; a lege nõ potuit ꝓferri talis solẽnitas. z iõ inualuit forte talis opinio q; aliud qñ a lege ꝓferunt ista vba z aliꝺ qñ ab hoie. dubito tñ de dicto Host. vbi dicit simplicit stãdum eẽ dicto superioz ipso facto. nã illud dictũ admitterem. vbi nõ iminueret graue piculũ ꝯfaciẽti. z ita intelligo hec iura allegata p eũ. secus si graue piculũ iminueret finge. n. q; ꝯfacienti ante declarationẽ fuit collatũ bñficiũ. nã si erat excõicatus collatio nõ tenuit. z sic superior posset p suã declarationẽ graue p̃iudiciũ iferre qꝺ non est tolerandũ. ar. vi. q ij. per totũ. Circa ħ tñ durius eẽt dubitãdũ in qbusdã actibus ex qbus puenit qñq; homicidium.

De adulterijs z stupro. Rubrica.

Supra visũ ẽ de homicidio z de qbusdã actib⁹ ex qbus ꝓuenit qñq; homicidiũ. sed q; ſm ordinẽ decalogi. i. legil antiq; ꝓmẽtus. x. p̃cepta post homicidiũ sequit adulterium seu mechia. vt pz ibi nõ occides ñ mechaberis. iõ p⁹ homicidium submittit ħ de adulterio. z q; sub noie mechie omis illicitus coitus ꝓtinet. iõ subijcit de stupro. xxxij. q. iiij. meretrices. Et ex hac cõtinuatiõe z ex illo tex. colligit q; oĩs illicitus coitus seu q̃libet fornicatio p̃ter vroriã ẽ, phibita ꝺ iure diuino saltẽ interp̃tatiue adeo q; ẽt cõcubinatus reprobatus ẽ. de quo vide tex. cũ glo. nõ. xxxij. q. iiij. in. c. nemo sibi blãdiat. vide p Jo. an. in regula sine culpa li. vi. ĩ mer. post host. nã vt euitaret ħ simplex fornicatio q̃ cõmittit int̃ solutũ z solutã iductũ ẽ matrimoniũ seu scõa cã mr̃mõij iuxta illud bẽat vnusquisq; suam cã euitandi fornicationem. xiij. di. nerui. sed prima cã fuit susceptio sobolis. de quo vi de glo. xxxij. q. ij. in sum.

Ꝯ seduxerit.

Hoc.c. z sequẽs ponunt penã stu-
s prãtis ẏginẽ. z sũmo vtrunq;.c. fic. Stu prãs ẏginẽ tenet eã dotare z ducere ĩ vxorẽ. z si nõ vult cũ ea ꝯbere vltra dotez coꝛporaliter castigabitur. h. d. Casus l̃alis. Querebat de pena seducẽtis ẏginẽ nondũ desponsataz et respondet vt legit in exodi. s. q; si q; ẏginẽ seduxerit nõdũ desponsatã z dormierit cũ illa dotabit eã z hẽbit vxorez. si ẏo pr̃ puelle eã sibi dare noluerit dabit ei pecuniã ſm mo dũ dotis quã virgines recipe ꝓsueuerũt. Ber. Nõ ꝓmo ibi si seduxerit. q; dispositio h⁹.c. hz locũ cũ vir seducit z ꝺ cipit ẏginem. Quid aũt si nõ seduxerit. sed illa spõte acq euit. dic q; adhuc hz locũ cũ istud.c. qꝛ virgo semp p̃sumit seducta z decepta. nã si non essent ifidie boies tñ facin⁹ ñ ppetrarẽt. vt dicit tex. in. l. vnica. C. de rap. vir. vide glo. in regula scienti. li. vi. Nõ scõo q; peccãs mortaliter cũ mulicre dr̃ cũ ea dormire q̃si extractus a dei ꝓtẽplatiõe z ei⁹ ꝓceptis. vñ in scriptura peccãs mortaliter dr̃ dormire: uenialiter vero dormitare. Juxta illud dormierunt z dormitaue runt. nã ad dispõnẽ h⁹.c. nõ exigit dormitio. sed ipa defloratio ẏginitatis. Nõ tertio casum in quo vir tenet dotare vxorẽ. nõ solũ ergo tenet eã ducere sine dote. z ex bonis ꝓ prijs alere iuxta nõ. in.c. p tuas. de dote post dinor. resti. sz ẽt tenet sibi ꝓstituere certã dotẽ vt sic soluto matrimõio ali quo casu dos illa sic ꝓstituta redeat ad mulierẽ vel lucrifaẽ eã pp delictũ viri. Nõ vltio q; ad dotẽ ꝓstituẽdã inspicit ꝓsuetudo regiõis q̃ uariat ſm dignitatẽ puelle z facultates ipsius. Itẽ si nõ ꝯbit iste cũ illa dz tãto plus dare quãtum oporteret dare pp defloratiõnẽ vt dicũt ħ doc. z bñ. nã maior dos requirit post defloratiõnẽ cũ ẏginitas sit scõa dos.

Sz q̃ro q; tex. dicit ẏginẽ qd si vir negat eã virginẽ fuisse an mulieri seu pr̃i ħ afferẽti incũbat ꝓbatio. Doc. cõiter q; nõ q; p̃sumit ẏgo exquo habebat ꝓ ẏgine. z iputet isti qui abusus ẽ. nã rõe h⁹ delicti ꝓbatio trãsferr̃t i eundẽ. ꝓ ħ bo. tex. in.c. vnico. vt ec. bñfi. z de despõ. ipu. ꝓtinebat. Sz vltra alios q̃ro ꝺ nõbili z quotidiana. q. pone q; qs ꝯrit cũ ẏgine clã nõ ꝓsentiẽte pr̃e. nũ qd pr̃ tenet eã dotare. vel iste q; ꝯrit cuz ea an stabit sine dote. glo. nõ. xxxij. q. ij. c. fi. dicit q; pr̃ tenet eã dotare. qꝛ mulier sine ꝓsensu pr̃is pót ꝯbere matrimoniũ de iure diuino z canonico. xxvij. q. ij. sufficiat. sed pater tenet dotare filias suas. l. q liberis. ff. ꝺ ritu nup. z. l. fi. C. de do. ꝓmis. ĝ z c̃. qꝺ tz glo. xxxvi. q. i. de raptoꝛibus. Addit tñ vnũ ẏbũ q; si puella eligit sibi sponsũ suo generi seu morib⁹ indignũ q; tũc pr̃ nõ tenet illã dotare. bar. in. l. obligationũ. ff. de ẏbo. obli. dicit q; si puella nõ ꝓstituta aliq̃ dote nupsit q; pater nõ tenet eã dotare. qꝛ cessat rõ q̃re pater tenet eã dotare. exquo repit viz. z sic sẽtit q; maritus tenet de suo subire onera mr̃imonij qꝺ plz. nã iputã dũ est viro ꝯbenti mr̃imoniũ sine dote. tacite. n. vr̃ se obligare ad subeundũ onera mr̃imonij. ad ħ qꝺ nõ. in. d. c. p tuas z. l. si cũ dotẽ. ff. so. ma. Sz vbi ꝓstituit puella certã dotẽ. qꝛ aliter vir cũ ea ꝯbere nolebat. tunc pr̃ tenet eã dotare. z nõ bñ ħ dictũ vt fuet cautela in istis nuptijs clãdestinis z ꝓiudicijs. vt puella ꝓstituat certã dotẽ viro z nõ hãc limitationẽ ad illã glo. iuris canõici. qꝛ cõiter nõ solet allegari. itelligo igit istũ ter. ꝓpe sicut loqt̃ qñ defloꝛauit ẏginẽ nullo p̃cedente mr̃imonio iter eos. In glo. fi. in fi. ħ gl. vult ħ dicere q; si donat añ ꝯctũ matrimoniũ aliqd mulieri seu spõse. tunc valet donatio z res donata põt postea capi ĩ dotẽ a marito. sed si donatio nõ sortit effectũ de pñti. sed ꝓferẽt in tps mr̃imonij. vt puta vir ꝓfiteꝛ aĩo donãdi recepisse ĩ dotẽ mille z ĩ vitate nihil p̃cepit. tũc nõ valet ista donatio. qꝛ dos nõ pót sine mr̃imonio ꝓstitui. vt in. c. z si necesse. de do. iter vi. z vxo. vñ vr̃ collata ista donatio i tps mr̃imonij. quo tpe donatio est prohibita inter virum z vxorem. vt. s̃. de donatio. inter virum z vxo. c. fi. z per hoc sentit glo. q; in casu huius c. deberet fieri donatio priusquam contrahat mr̃imonium sed certe glo. vr̃ errasse. qꝛ nõ est pura donatio cũ teneat ad

ħ ex debito. ⁊ in necessitatib⁹ nullus est liberalis. ff. de ali. ⁊ cib. lega. l. i. Item facit tex. dū dicit dotabit eā. ⁊ sic satis ē q⁹ ꝓsiteat se hꝫ dotē noīe mulieris. puta mille. sꝫ in alijs casibus poterit ꝓcedere dictū glo. vt. l. i. ⁊. l. qō ſpōse. C. de do. iter vi. ⁊ vr. ⁊ qō ibi nō. qō limita vt nōt Bar. in. l. si dinortio. ff. de vb. ob. ⁊ de bocē glo. ordinaria que ē singularis in. l. si volūtate. C. de do. ꝓmiſ. nā si vxor eēt de nobiliori genere. tūc posset aliqd dari ⁊ dos augeri qz illa nō ē pura donatio. sed remuneratiua vt acgrat sibi amicos potētiores generis ⁊ inter vir ⁊ vxo. nuda donatio ē. ꝓhibita. ⁊ nō remuneratiua. qō nō qz facit ad multa. q⁹ marit⁹ posset donare vxori. ⁊ eꝫ ꝓcedentibus alijs meritis. Jn glo. ij. ī fi. si vir ꝫbit cū puella ⁊ ꝓstituit sibi dotē euadit penā. alꝫ autē punit vt in. c. se. ⁊ h intellige de iure cano. de iure autē ciuili aliter punit ⁊ artius vt in. c. se. qō nō.

p **Eruenit.** Sūmatū est. s. in. c. ꝓmo. Casus lr̄alis. Quidam felix noīe decepit quādā virginē stupro q̄liter sit puniēdus. rn̄det pa. si h verū est ꝑm legē dꝫ puniri tn̄ aliquātulū tēpat penā legalē statuens vt aut illā in vxorē accipiat aut si noluerit corporaliter castigat ⁊ a cōione sacramentoꝝ ꝑuatus in mōasterio detrudat ad pn̄iam peragendā nec ide recedat sine licētia. Ber. Nō ꝓmo q⁹ defloraſ vginē nō cōpellit oio ꝫbere cū ea. sed si nō vult ꝫbere pūit vt h habeā. Scdo collige papaz posse moliri ⁊ moderare duritiā ⁊ rigorē iuris ciuil. qō vī ꝓcedere in suo tn̄ foro. nā in foro ciuili ꝑuabit sua lex ex quo nullū ex eius obꝑuantia iminet peccatū. vt nō. gl. singulariter in regula possessor de re. iur. li. vi. ⁊ sic vī q⁹ hoc ⁊ sequēs hēat tn̄ locū in terris tē poraliter subiectis eccleſie. sꝫ i terris ipij ꝑuabit ius ciuile de quo in glo. Quero ad declarationē līe nūquid indistincte iste in monasteriū detrudi debeat si nō vult cū ea ꝫbere Jnno. tz q⁹ fit detrusio si nō vult dare dotē. ar. s. c. ꝓ. sed nō declarat an sufficiat dare dotē ad euadendū oēs penas nec doc. alr declarāt. sed puto q⁹ sola dotis ꝓstō nō sufficiat cū teneat eā dotare. ⁊ ducere in vxorē. sed si nō vult ꝫbere dꝫ eā dotare. ⁊ ēt corpaliter castigari. sꝫ detrusio poterit vitari ꝑꝫ illā opi. Jnno. nō. n. delictū sufficiēter vī punitū ex cō ſtōne dotis qz ꝓsona puniri dꝫ q̄ deliquit. ⁊ nō bursa. Ex ꝓdictis pōt colligi pena clerici defloratis vginē. ⁊ dicit Jo. an. magistꝝ suū dirisse q⁹ cū ipse nō posset eā ducere i vxorē deberet corpaliter fustigari vt h ar. in. c. iij. de calū. ego puto q⁹ potit cōpelli ad ꝓstituendā dotē. qz ꝑcep⁹ mr̄imonij nō cadit in eū. tn̄ dotis ꝓstō sic cū q̄si ꝓ interesse mulieris ista pena sit statuta. ⁊ clericus bn̄ pōt puniri pecunialiter maxime ꝓ interesse alterius vt in. c. finē. de do. ⁊ ꝓtu. de of. or. dilectus. ⁊ de penis lꝫ. Jtē h delictū est sufficiēs ad depositōez inīt ea q̄ plē dico ō iud. at si clici. Jn gl. i. ibi vt relegeī. dic ēt q⁹ publicaī dimidia ps bonoꝝ suoꝝ vt habeī in loco. j. alle. ꝓ glo. ⁊ h qñ ꝓsona est honesta. si vilis subijcit ꝗberib⁹ vt in gl. quilibz tn̄ pūit capite si violentiā ītulit ⁊ h ō iure ciuili. de iure ār canōico ꝓcedūt ista capla. Jn glo. ij. in fi. h ꝓcedit quo ad terminos huius. c. qz ista capla loquūt tātū de vgine. sed quo ad aliā dispōnē stupꝝ ꝓmittit nedū in vgine. sed etiā in vidua honesta ⁊ cū puerpera ⁊ in. l. inter liberas. §. i. ⁊. l. stupꝝ. ff. eo.

f **J vir.** Maritus retinēs adulterā ꝓiugem nō pacta pn̄ia ꝓticeps ē delicti. lec⁹ si egit pn̄iam. nō tn̄ dꝫ eā sepe recipe. distiguit. secūm mēbꝝ ibi qō si. Casus lr̄alis. Jn ꝓcilio arelatēsi q̄rebaī de pena mariti retinētis adulterā ꝓiugem nō pacta pn̄ia. Et rn̄deī q⁹ si vir scit vxorez deliquisse q̄ nō egit pn̄iam sꝫ ꝑmanet i fornicatōe ⁊ steterit cū illa reus erit peccati illius. si vo mulier pn̄iaz egerit ⁊ voluerit ad vꝫ reuerti q eā ꝓp peccatū suū dimiseraī dꝫ eā recipe sꝫ nō sepe Ber. Nō ꝓmo q⁹ marit⁹ retinēs vxorē pseuerātē in adulterio peccat. nā vī q̄si leno vxoris. ⁊ facere cā q̄stus. Jtez nō nō eē ꝓcendū ei qui deligt pluries. nā delicta ī punita trāseunt in erēplū. facit optime. l. iij. C. de epi. au. nō enim ē miserēdū illius q ī punitarē delicti magis ꝓsuetudini q̄z emen

datiōi ī putauit. Sꝫ qz tex. h loquit in viro sciente dubitaī qd ī ignorāte. cōit teneī q⁹ tūc nō. hꝫ locū h. c. qz peccatuz nō cōmittit sine volūtate ⁊ iḡrans nō ꝓsentit. xv. q. i. in ꝑn. ⁊ h vex quo ad culpā. sꝫ bigamiā ꝫbit. xxxiij. di. si cuius. ⁊ nō. in. c. ij. de biga. vbi de h. Jtē dubitaī nunqd maritus possit vxori manenti in fornicatōe necessaria prestare cā tribuere. dicūt doc. q⁹ sic. sꝫ nō dꝫ secū maritali affectōe adbrere. Ego dicerē oppositū. qz forte administratio necessariorū dat sibi cām ꝑmanendi in pcc̄o. nā vtilius esurienti pāis tollit. q̄ꝫ si de cibo securus iusticiā negligat. v. q. v. in. c. nō ois. ⁊ malemeriti egestate dñt laborare. vt. l. bōa fides. ff. depo. Jn gl. in v. dꝫ in fi. Nō q⁹ vbū dꝫ ꝓportat bōestatē ⁊ nō necessitatez. ꝓpor. c. i. ō despō. ipu. sꝫ reg'r vbi mā est indifferens ꝓportat necessitatē. ita dic gl. nō. in cle. attēdētes de sta. regu. quā nō bene ꝓ statutis. Abbas.

m **Maritis.** Breue est vī pōt sic sūmari. Maritus ꝑ suspitōz pōt accusare vxorē de adulterio. ⁊ in accusādo ꝓferī ceteris. h. dnō diuidit nec aliqd nō. Casus lr̄alis. Jn cōci. parisien. q̄rebaī si sola suspicio sufficit ad accusandū mulierē ō adul. Et rn̄deī q⁹ maritus ex sola suspitōe accusare pōt vxorem suā de adulterio ⁊ ipsi plus ceteris pmissū est. Ber. Jn gl. i. ibi violenta nā violēta ꝑsūptio sufficit ad ꝓdēnādū. vt i c. l'is. ⁊ in. c. afferte. de ꝑsūp. marie in adulterio ⁊ fornicatione cū directe ꝓbari nō pn̄t. qz nō cadit in sensū testis. de testi. ꝓterea. Jn gl. ij. in fi. de h an bodie marit⁹ se inscribē debeat ad penā taliōis cū accusat vxorē de adultio. ⁊ an libellus sit offerendus. dic vt in. l. miles. §. ieragīta. ff. ō adl. ⁊. c. tue all'. in gl. ⁊ pōt intelligi iste tex. ꝑm doc. q⁹ admittunt mariti plus ceteris. qz pn̄t accusare ad sepatōez thori. ⁊ ad būc effectū nō admittūt alij cū coꝝ nō interfit. sꝫ ad penaz legalē infligendā admittit̄ qlibz idone⁹ vt in. l. si maritus. la p⁹. ff. e. ⁊ sic pōt intelligi iste tex. inno. q̄sinit. s. c. i. ⁊ io. an. h nūquid sic ꝓp adulteriū sepaī ꝓiugū quo ad thoꝝ. ita et ꝓp crimē sodomiticū. inno. tenuit q⁹ nō. nā ꝓp nullū crimē separi dꝫ matrimoniū quo ad thoꝝ excepto crīe adulterij. nisi maritus ad illō pcc̄m trahere vellet. xxviij. q. i. idolatria ⁊ sic intelligūt. c. oēs cātiōes. xxxij. q. vij. ⁊ ibi etiā pōit qd de pollutōe mānali. ⁊ fuit h opi. ipsi⁹ gl. in. d. c. oēs accusatōes. vbi gl. trāsit allegādo aliq̄ iura ꝓ ⁊ ꝓ sꝫ Aug. ⁊ Lautenuerūt opp'' ⁊ idem io. cal. h. ⁊ archi. in illo. c. oēs. ⁊ do. an. h qz noīe adulterij seu fornicatōis ꝓhendit̄ oīs illicit⁹ coitus. xxxij. q. vij. c. ñ solū. ea. cā ⁊. q. iiij. meretrices. ⁊ hāc vioꝝ puto. nā maior iniuria infert mr̄imonio ex nefando crimine ꝫ nāz q̄ꝫ ex crimine naturalr cōmisso. cū aūt xps dixit q⁹ ex cā fornicatōis licitū ē vxorez dimittere vī intellige re de q̄libz fornicatione. nā satis vī fornicari iste in corpus suū. ⁊ ista videtur opinio cōmunior.

s **Jgnificasti.** Sacerdoti de adulterio infamato idicit̄ purgatio quā si ꝑstiterit ī offō dimittit̄. alꝫ ab ipso suspēdit sic cōiter sūmaī sꝫ ista sūmatio nō ꝓtinet ī se dubitatiōz. vñ sūmo sic vz. Ad solā mulieris ꝓfessionē asserētis se cōmisisse adulteriū cū sacerdote nō dꝫ sacerdos pūiri sꝫ sibi ifamato pōt idici purgatio quā si ꝑstiterit absoluit̄. deficiēs vo suspēdit ab offō. scōa ps ibi ideoqz. Casus litteralis. Quidā ꝑsbyter ī eccl'ia dormiuit cū q̄dā ꝓiugata: rādez tā mulier q̄ꝫ ꝑsbyt illi ꝓfessi fuerūt hmōi pcc̄m cuidaz sacerdoti q̄ postmōz publice h detexit epo diocesano. s. se ⁊ illū cuidaz sacerdoti hmōi ōlictū ꝓfessos fuisse. Et h ipm idē sacerdos ī pn̄tia epi dixit nomē adultere celās sꝫ sacerdos ille. s. adulter h negabat muliere i sua ꝓfessiōe pleuerāte: q̄siuit epūs qd sup isto negō fieri debeat. Mandat pa. q̄. ꝓdignā pn̄iam mulieri iniūgat: ⁊ eccleſiā ꝑ aspsionē aq̄ recōciliare ꝓcuret ⁊ qz ꝑlbr̄ ille sup h ifamatus erat ei purgatōz idicat ꝑm q⁹ sibi visū fuerit cū quinq̄z vicis ꝑsbyteris ō quibus ñ sit vilis q⁹ debeāt deierare ne pp'ls i eo scādalū patiaī: ⁊ ne alij ad similia ꝓlabāī. si aūt se purgare poterit in offō miſtrare ꝓmittat alioquin ab offō suspēdat cūdē. Ber. Nō ꝑ q⁹ ex seminis emissiōe pollut̄ eccleſia ⁊ eget recōciliatiōe: nō

solum cū a p̄ncipio est publicum sed etiā cum ex postfacto uenit in noticiā vt ḃ. Si v̄o delictū sēp eēt occultū nō est necessaria recōciliatio. qz in v̄tate ecclesia nō polluit qz q̄ scā fūt coingnari nō possūt de coha. cle. ⁊ mu. c. vīa. sz quo ad nos ad terrorē dicit pollui. de quo vide gl. in. c. vnico. ō cō se. ec. vāl. li. vi. Itē nō tria mala q̄ insurgūt ex publico crimine sacerdotis. nā p̄ alios maxie laicos corda scādalizāt sc̄o vitupat offiñ ⁊ ordo clericalis. tertio p̄stat alijs ꝺmā et lñiā peccādi iuxta illud. Siqs ex vobis peccauerit faciet de lingre pplin. vt in. c. magne de voto. Ultio nō casū in quo deficiēs in se purgādo de adulterio suspēdit ab offō. Sz ꝺ hoc op. nā vī q̄ debeat deponi. qz deficiēs in purgatiōe punit vt cōuictus. vt in. c. accedēs. de accusa. sed ꝓuict⁹ de adulterio dz deponi. vt in. c. cū nō ab hoie. de iudi. ℊ ⁊c. so. dicit. Post. q̄ iste potuisset graui⁹ pūiri. ar. ō coh. cle. ⁊ mu. c. figs. Jo. an. dic q̄ vbi agit ad certā penā. tūc deficiēs in purgatiōe punit vt ꝓuictus. sz vbi nō agit ad certā penam tūc dz locū q̄ ḃ dī. vñ pp infamiā iste debebat suspēdi ab offō. si ℊ in purgatiōe deficit satis ē q̄ suspēdat. nō hoc dēz ⁊ limita vt dixi in. c. accedēs pal. Sc̄o op. exquo. n. ꝓfitabat ex ꝓfessiōe mulieris debebat iste sacerdos puniri. Sed nō sufficiebat sola ꝓfessio mulieris. p̄ qz mulier ō v̄. fi. for⁹. sc̄o qz sola. nā vni soli nō credit quātūcū qz idone⁹ sit vt in c. lz. de testi. tertio qz erat ꝑticeps cris. ⁊ ꝓfitebat delictum suū. vt in. c. i. de ꝓfes. ⁊ j. de testi. veniēs. Et si diceres q̄re ℊ audiebat ḃ mulier cū allegabat turpitudinē suā ꝺ. c. cū sup de ꝓces. p̄bē. ⁊ l. de tutela. C. de in ite. re. Sol. rōe peccati ḃ audit. Et an ⁊ q̄n mulier possit testificari vide i. c. q̄n. ⁊ i c. rā litteris. ō. de testi. Ultio opp. ⁊ vī q⁹ iste sacerdos cui mulier fuit ꝓfessa nō debebat pādere delictū in pūia sibi cōfessū ⁊ detectū vt in. c. oīs. de peni. ⁊ re. Sed. ḃ fecit ex ꝓsensu mulieris. vt pz in tex. Jn. ij. gl. in fi. dic q⁹ illa iura pax faciunt q̄tūcū qz. n. plures teneāt ex cōi delicto ꝓbatio facta ꝺ vnū q̄d plus est nō facit fidē ꝺ aliū. qz forte ille fuit cōuictus ex falsis ꝓbatiōib⁹. vt. l. ꝺnunciasse. ff. de adult. vbi plus ꝓbat q⁹ ēt si mulier fuisset cōuicta in iudicio p̄ testes. talis ꝓbatio nō sufficeret ꝺ sacerdotē. qz res ītер alios acta ⁊c. vide tñ ad mām q̄d nō. in. c. pe. de re iudi. ⁊ in. l. sepe. ff. eo. ti. Jn gl. pe. in fi. nō q⁹ sola ꝓfessio ꝓticipis cris nō est sufficiens cā ad causandū infamiā. ⁊ ad indicēdū purgatōz ei quē dicit eē ꝑticipem vide q̄d nō. in. c. i. de ꝓfes. ⁊ in. l. fi. C. de accu. posset tñ tex. intelligi q̄n ex ꝓfessiōe mulieris infamia trāsiuit apud bonos ⁊ grauef. ⁊ imminebat scādalum euitādū. ēt sine alia infamia indicit purgatio. vt in. c. inter. de purg. cano. dixi plene in. c. qualiter ⁊ q̄n. j. de accu.

Atellexim⁹. Mulier petēs restō nez mariti repellit ꝑ exceptōz adulterij manifesti nisi ⁊ ipse vir adulterat⁹ fuerit. ⁊ ꝓbet. vel sūma fic ⁊ gnālius. Cōiunx ꝓiugē ō adulterio ī petere nō pōt. si ⁊ ipse adulteriū ꝓmisisse ꝓuicat diuiditur ꝑ facti narratio. sc̄o iudicis datio. ibi quo circa.

Casus lr̄aī. Quidā. s. noie vxorē suā a se remouebat illa cū alio adulteriū cōmisit. diocesanus eps hoc audiēs eā et adulterē excōicauit: q̄ tandē adultero abiurato absolutione recepta corā epo memorato vix suū sibi restitui postulauit ille obiecit sibi adulteriū ⁊ q⁹ ab eo spōte recesserat ⁊ iō nō debebat restōez petere qz nō valebat q̄d mulier negans replicauit. s. q⁹ ⁊ ipse fuerat fornicatus. ad hec ꝓbāda testes fuerūt inducti. ⁊ vir testes induxit ad reꝓbādū testes mulieris ꝑ quos adulteriū viri ꝓbare volebat. q̄stū fuit a pa. q̄d in ḃ negō fit agēdū. Dādat pa. dio. qua. īpm recipe cōpellat eādē nisi ꝓstiterit mulierē p̄dictā adulteratā esse vel p euidentiā rei vel p ꝓfessionē mulieris cessante ēt ꝓbatōe ad ulterij q̄d vir dī cōmisisse. si āt ꝓstiterit de fornicatione mulieris cū ꝓstet vix adulteriū ꝓmisisse ⁊ paria delicta mutua ꝓpensatiōe tollūt. nihilominus cōpellat eūdē vt eā recipiat ⁊ maritali affectu ꝓtractet nisi testes mlieris ꝑ quos viri adulteriuz est ꝓbatū fuerint reꝓbati aliogn idest si ꝓstiterit de adulterio mulieris ⁊ nō viri mulieri filētiū īpōat. Ber. Nō ꝓmo epm loci posse excōicare laicū pp adulteriū. nā vt ḃ līa innuit nō ad petitionē mariti sz ex offō suo eps adulterū ⁊ adulterā excōicatione astrinxit. ⁊ sic hēs vnū casum i quo iudex ecclesiasticus bz iurisditōz sup laicos. s. rōe adulterij. ⁊ istū tex. induco ꝺ Jo. an. in. c. fi. de fo. ꝓpe. li. vi. vbi dixit ecclesiasticū iudicē se nō impedire de adulterio. nisi q̄tenus agit ad sēpatōz thori. hic. n. nō agebat ad thori sēpationē. ⁊ nihilominus lata fuit excōicatio in istos adulteros. ⁊ nō solū in mulierē q̄ recesserat a viro. sed ēt in adulterātē secū. qō est singulariter notandū. facit. c. i. de offi. or. Et rō q̄re se īpedit in istis casib⁹ ꝺ laicū ⁊ nō in alijs crib⁹ pōt eē qz p istō crimē mīmoniū violat qō ē vnū de septē sacramētis ecclesie. vt in. c. debitū. de biga. vñ q̄si īpm sacrm violat ꝑ hoc. de fo. ꝓpe. cū fit. Nō sc̄o q⁹ adultera petēs absolutionē ab excōicatōe ꝺz pus abiurare adulteriū. i. cū iuramēto renūciare ꝓmittendo de nō redeūdo āplius ad eūdē ⁊ fit ista abiuratio q̄n timet de reditu ad eundez. de quo in c. clericos. de coha. cle. ⁊ mu. Nō tertio q⁹ ꝺ petentē restō nē ꝓiugis obstat exceptio adulterij mānifesti. ⁊ sic petēti restitutionē obstat exceptio defectus ꝑ̄etatis notorie siue surgat notorietas ex euidētia facti. siue ꝑ ptis ꝓfessionē. ꝺ quā agit. cōor. c. significasti. ō. de diuor. ⁊ qō nōt Jnno. de fi. p̄sby. cōstitutis. Et nō ḃ ēt ꝓcedere q̄n notorietatis defectus nō est sup totali defectu ipsius iuris. nā pp adulteriuz nō dissoluit mīmoniū in totū sz tm̄ quo ad thoz. xxxij. q. vij. in. c. i. ⁊ tñ exceptio adulterij mānifesti obstat petēti restō nē. facit. c. ad decimas. de rest. spo. li. vi. Itē nō q⁹ ꝺ petentē restōez ꝓiugis nō pōt obijci de adulterio notorio. vel ꝑ euidentiā rei vel p ꝓfessionē ptis. vñ p testes nō pōt ꝓbari ad impediendā restōez spoliati. ⁊ ḃ iō qz spoliatio ꝓuilegiata est. vt in. c. fi. ō or. co. Ultio nō casuz in quo dolus cuz dolo ꝓpensat. ⁊ delictū cū delicto. ⁊ aduerte q⁹ ḃ idistincte nō ꝓcedit. nā si ageret ad penā legalē infligendā delictum vni⁹ nō tollit ꝑ pccm̄ alterius. īmo cuiuslibet delictū pena ꝓdigna pūiri debēt in. l. ij. § fi publico. ff. e. facit. c. mlīr. ij. q. i. sz iste tex. ꝓcedit cū agit ciuiliter ad sepatōz thori. ⁊ sic agit ad p̄uatā vtilitatē. tūc paria delicta mutua ꝓpēsatōe tollunt. vt. j. subijciā. Jn gl. i. in fi. nō gl. ⁊ vide q̄d nō. ꝑ gl. in. c. significasti. ō diuor. ⁊ c. līas. de rest. spo. ⁊ nōt inno. de regu. c. veniēs. Rō hui⁹ gl. est q⁹ vxor recedēs spōtanee a viro si pdit q̄si possessionē quā habebat i viro. qz solo aio detinet tal q̄si possessio. vñ si rediēs nō admittit tūc spoliari vī. ⁊ qō dixi in vxore idez intelligas in marito. nā marit⁹ ⁊ vxor in ḃ iudicāt ad paria. vt ḃ in tex. ⁊ in. c. gaudemus. ō. de diuor.

Jn gl. in v̄. euidentiā. in fi. nō duos modos ꝓbādi adulteriū manifestū. p̄mus si mulier publice fuit adulterata. nō tñ capias stricte v̄bū publice. s. q⁹ oibus videntibus fit. pstituta. sz intelligit q⁹ recedens a marito suo adhesit publice cuidā ꝓcubinario. nā ꝓuincit publice de adulterio. ex quo in domo bz alienū vix in mensa ⁊ lecto ⁊c. vt in. c. fi. ⁊. c. tua. ō coha. cle. ⁊ mu. Itez posset ꝓuinci ō publicitate si passiz admittebat viros ad eā cā adulterij. facit. l. palā. ff. ō ritu nup. ⁊ qō nō. in. c. cū in dioceſi. de vsur. 2⁹ modus ꝓbādi si bz filiū cū alieno marito. ⁊ intellige hūc casū q̄n tāto tpe stetit separata a viro q⁹ nō potuisset ꝓcipe a marito. vt qz nūc petit. ⁊ est ānus q⁹ a marito recessit vl marit⁹ ab ea. tūc aptissime ꝓbat adulteriū. vt. l. filiū. ff. de his q̄ sūt sui vel ali. iur. ⁊ ita intelligo istā glo. nā si in domo mariti secū cohabitantis petit filiū. tūc ꝑsumit fili⁹ mariti. vt in. l. qz sp. ff de in ius vo. ⁊ in. l. si vicinis scientib⁹. C. de nup. etiā si ꝓbaret q⁹ tpe cōceptiōis adulterabat piter cū quodaz al o. vt est tex. valde nō. in. l. mules. §. defūcto. ff. e. ti. qō nō. ⁊ est rō qz exquo eodem tpe piter cognoscebat a viro ⁊ ab adultero debem⁹ fanore filiox ꝑsumere eū filiū mariti ⁊ qz in dubio debem⁹ facē benignā interꝑtatōz. vt regula odia li. vi. cū si. Jn gl. in v̄. mutua ꝓpensatōe. ibi dī. ō. de excep. dilecti. ⁊ ibi gl. clari⁹ logit q̄z faciat ḃ inno. tñ nō tradidit ꝑfectā ⁊ clarā theoricā Sed tu dic clari⁹ vt colligit ex dictis legistaz. in. l. cū mulier. ff. so. ma. ⁊ fuit de mente inno. ḃ. ⁊ gl. in pal. c. dilecti. lz nō clare loq̄t q⁹ vbi excipiens de dolo certat de dāno vitādo. tūc nō admittit replicatio doli. ⁊ ita logit tex. in. §. mar-

cellus. ħ alĩ. ꝑ ꝓrio. ⁊ rō est qꝛ si admitteret replicatio doli elideret exceptio. ⁊ actor ꝓsequeret ꝑmiū ex dolo suo. sed vbi excipiēs de dolo certat de lucro captādo. tunc admittit replicatio doli. ⁊ ita logt iste tex. nā maritus ħ excipiebat ō adulterio ad lucꝝ ꝓsequendū vꝫ vt lucꝝ ꝓsequeret lucrando dotē ꝑꝑ adulteriū. ⁊ vt ꝓsequeret mīmonij separationē quo ad thoꝝ. ió admittit replicatio mulieris ō adulterio viri. nā si nō admitteret replicatio mulieris de adulterio viri. ipsa remaneret ī dāno ⁊ puniret de adulterio suo ⁊ adulteriū viri remaneret ipunituꝫ. ⁊ lucraret marit⁹ de adulterio mulieris ⁊ nō eꝫ qō ee nō dꝫ. Cōclude ergo eandē ee rōeꝫ in admittēdo replicationē. ⁊ nō admittēdo qꝛ sēp ai aduerti dꝫ vt nō ꝓsequat vn⁹ lucꝝ ⁊ alter dānū. Sꝫ diceres tu ꝓtra hanc theoricā facit qꝛ vxor dꝫ excipe de adulterio ad lucrū captādū vꝫ vt euadat penā delicti. sed dic, q illud, ꝑprie nō est lucꝝ captādū vꝫ vt euadat penā delicti. sꝫ euitatio dāni.

Sed op. ꝫ ꝑdicta ⁊ tex. vī q parta delicta ñ tollāt mutua cōpensatiōe. imo qōlibet ꝑ se puniri dꝫ. ar. in. l. quēadmodū. §. fi nauis. ff. ad. l. agl. So. aut agit crialr. ⁊ nō tollunt mutua cōpensatōe vt. s. dixi. aut agit ciuilr. ⁊ tunc aut ōlicta fūt cōmissa circa idē vt hic. aut circa vnū. ⁊ tunc hꝫ locū iste tex. aut fūt cōmissa circa idē vt ħ. aut fūt cōmissa circa diuersa. vtputa tu dixisti mihi quiciū ⁊ ego tibi. vel qꝛ tu fuisti mihi furatus vnā rē ⁊ ego tibi aliā. ⁊ tūc nō fit cōpensatio vt ī ꝓrio imo qlibet agere pōt ꝑ iniuria sua ⁊ ꝑ suo dāno. nec repellit ab agendo ꝑꝑ exceptionē furti vel iniurie ſm ino. qō nō. Et ex hoc habes duas limitationes ad istū tex. vide per Spe. de iniurijs. §. i.

Tua fraternitas. Adulteria ꝓiugum mutua cōpensatiōe tollūt. vel sic. Nō pōt marit⁹ ꝓsortiū vel cohabitationē vxoris decliare ꝑꝑ adulteriū si ⁊ ipse fuit adulterat⁹. vel tertio sic. Nō dꝫ separari mīmoniū quo ad thoꝝ ꝑꝑ adulteriū qī ābo ꝓiuges fuerūt adulterati. scōa ps ibi sūp quo. Casus lr̃alis. Aligs depbēdit vxorē suā in adulterio ꝑꝛ qō negauit debitū cōiugale. post modū cū alia cōmisit adulteriū manifeste. q̄rit vtr vir cogi dēat vt eandē maritali affectione ptractet. Rñdet pa. q cū paria cria mutua cōpensatiōe deleant. vir ꝓtextu fornicationis nequit vxoris sue ꝓsortiū declinare. Ber. Nō ꝑmo ar. q ex sola deprebēsione in adulterio ꝓuincit mulier seu vir de adulterio. vī nō est opus vt testes ,pbent adulteriū sed deprehensionē dūtaxat ſm Host. Sed tu itellige hoc dictū qñ deprehensio fuit facta in ipso facinore. secꝰ si ad deprehensionē fuerūt admissi extranei. ō quo dic vt plene nō. in. c. cū nō ab hoīe. de iudi. Nō illud gnāle pia delicta ⁊c. ⁊ limita vt dixi. s. c. ,pri. Itē nō q lꝫ ꝑꝑ adulteriū mulieris possit separi mīmoniū quo ad thoꝝ. nō pōt tī maritus cū alia cohabitare. sed tenet cōtinere alꝫ ad vxoreꝫ redire. qꝛ lꝫ ꝑꝑ adulteriū sepet mīmoniū quo ad thoꝝ. nō tī quo ad vinculū. qꝛ remanēt ꝓiuges. sed nō tenet marit⁹ eā alūtare. ⁊ lucrat dotē vt in. c. plerūq;. de dote post diuor. resti. Idē dic eꝫ. si marit⁹ fuit adulterat⁹ vt possit vxor petere separationē mīmonij quo ad thoꝝ. ⁊ lucrari donationē ꝑꝑ nuptias. vt. s. vt lit. nō ꝓte. c. i. ⁊. c. dixit. ⁊. c. siqs vxori. xxxij. q. i. In glo. i ex hac glo. valde itricata colligi pōt q̄ttuor vtiles ⁊ cotidiane qōnes. ꝓma nūqd dispō b⁹. c. ꝓcedat qñ marit⁹ cōmisit adulteriū post sniam sepatiōis latā ꝑꝑ adulteriū mulieris. vt sit ex adulterio secuto post sniam vxor recuper dotē suā ⁊ fuitutē amissā in marito. nā tex. iste nō dic q snia fuisset lata. nec in vtute est aliqs tex. in iure hoc clare ,pbās. nā. c. ex lris. de diuor. qō vī vrgere exp̄sse. nō loquit in snia. vt pꝫ in eo inquātū dicit q priuati fuit iniuncta ꝓtinctia. nā si fuisset ibi lata snia nō ꝑuati. sed publice fuissꝫ lata. Scōa qō ꝓncipalis ē numqd ꝑꝑ adulterium ꝓiugis possit ꝓiunx q nō deligt ,ꝑpa auctoritate denegare debitū cōiugale. Tertia qō nūquid retētis eisdē terminis possit ,ꝑpa auctoritate ex domo repellere. Quarta qō nūquid ꝓiunx nō peccās faciat sibi ꝑiudiciū reddēdo debitū ꝓiugi qui peccauit añ sniam latā ꝑ eccliaꝫ. Quo ad ꝑmā qōneꝫ ꝓcludit gl. q nō obstāte snia pōt vxor petere suū. ⁊ sic per cōsequēs repetere dotē qꝛ vir adulterādo vī renūciare iuri suo. ⁊ sic cōiter doc. trāseūt. Sed glo. tenuit ꝓriū in. c. apostolus alle. in glo. dicēs q lꝫ iudex ex offō suo posset reintegrare matrimoniū nō tī cōiugi cōpetit actio. ⁊ hāc opi. tenuit ibi archi. ⁊ Inno. ī. c. illa de diuor. ⁊ hec opi. tanq̄ verior mihi plꝫ. nō. n. pōt vxor ꝑtēdere spoliationē ex quo fuit separata per iudiciū eccle. nec ius agēdi de nouo sibi competit cū semel amiserit seruitutē quā habuit in maritū. sꝫ iudex ex offō suo dꝫ reintegrare matrimoniū rōne delicti ne ꝑꝑ separationē iaceāt in peccato. Quo ad scōam ⁊ tertiaꝫ qōnē ꝓcludit gl. q si adulteriū est manifestū, ꝑprīa auctoritate pōt denegare debitū ꝓiugale ⁊ eā de domo expellere secus si occultū ⁊ idē Host. hic ⁊ Jo. cal. qui tī dicit q dotez nō lucrat nisi secuta snia. qꝛ cū illa sit mera pena ñ dꝫ ipponi nisi per iudicē. xxxiij. q. iij. §. nihil. Sed denegare debitū ⁊ eā dimittere pōt auctoritate diuina. vt ī ꝑal. c. apls. eccleſia tī cōpellet ad restōnē nisi sibi fiat fides ō adulterio. do. andicit q debitū, ꝑprīa auctoritate pōt denegare sed expellere de domo nō pōt qꝛ ħ requirit factū q sine iudice fieri nō pōt nec dꝫ. arg. in. c. porro. de diuor. ⁊ ista fuit opi. gl. xxxij q. i. c. i. ⁊ vide ēt gl. ī ꝓriū in. c. ex ꝑte de spō. sed ꝑmū dictū sequit indistincte ⁊ sequor, ꝑ ħ adduco tex in. c. agathosa. xxvij. q. ij. vbi quidā ꝑꝑ adulteriū mulieris intrauit monasteriū. ⁊ ibi papa dicit q si pōt ꝓstare de adulterio licite intrauit. Si. n. requireret snia ad ꝑdēdā istā seruitutē ꝓiugalē ñ valuisset iste ingressus añ sniam. ar. ī. c. qdaꝫ. de ꝓuer. cōiu. ad idē facit. c. significasti de diuor. ⁊ ħ puto verꝫ indistincte siue mānifestū sit adulteriū siue occultū. nā ipe deꝰ dedit hāc ptātē ꝓiugi vt possit dimittere fornicatōeꝫ. nec. d. c. agatho sa distinguit. fateor tī q eccla cōpellit ad restōnē nisi sibi cōstet de adulterio. Quo ad vltimā. q. nūqd faciat sibi ꝑiudiciū debitū reddēdo añ sniam. Gl. ꝓcludit q sic. si sponte faciat. secꝰ si ad mādatū eccle. Idē host. ⁊ idē Inn. ī. c. igsi tōis de sen. ex. lꝫ aliud videat sentire in. c. s. ,pr. sed ꝑmū dictū plus plꝫ. ⁊ vide gl. xxxij. q. i. ī. c. i. nā si ipso fcō pdit ius qō hēbat ī maritū. vī marit⁹ ī reddēdo debitū sibi ꝑcere. ⁊ mores suos approbare. ar. de loca. c. potuit. ⁊ in. c. quēadmodū de furtu. Extra gl. q̄rit qd si marit⁹ q cōmisit adulteriū egit ꝓnāz nūc accusat mulierē ō adulterio ad separatōꝫ thori nūqd possit ꝑ exceptōeꝫ adulterij repelli lꝫ de eo egerit ꝓniam. Inn. s. c. ,pr. lꝫ q sic. nā ꝓnia nō ꝑiudicat iuri q̄sito mulieri ex adulterio mariti. ar. i. c. gaudem⁹ de diuor. secus si agit ꝑ viā denūciatōis ad ꝓniam. qꝛ tūc non repellet exquo nō fuit āpli⁹ ī pctō. ar. ī. c. quēadmodū de iureiur. ⁊ qō ibi nō. Altio q̄rit an exceptio adulterij sit ꝑemptoria vel dilatoria. dic ſm Inn. ī. c. ꝑcedēti q pōt opponi in vim ꝑemptorie. vt colligit ħ ⁊ i. c. ꝑce. ⁊ sic sufficit opponere ꝑ li. ꝓte. Itē pōt opponi in vī dilatorie vtputa tu nō es auditus petēdo sepatōeꝫ ꝑꝑ adulteriū qꝛ ēt tu es adulteratus ar. xxxij. q. vj. c. i. ⁊. ij. ⁊ qō ibi nō. ⁊ ħ qñ agit ciuilr ad sepatōeꝫ mīmonij. si vō ageret crialr ad penā īfligēdā. tūc non admittit aliq exceptio dilatoria post li. ꝓte. vt ī. l. si maritus §. ꝑscriptōes. ff. e. de quo ꝑ Inn. in. c. ꝑcedēti tene mem.

De rapto. ⁊ icēdia. ⁊ violato. ecclesiaꝝ. Rubrica.

Quia inter cetera p̄cepta decalogi scribit. nō occides nō mechaberis nō furtū facies ⁊c. ⁊ sic pꝰ mechiā secq̄t, pbibito furti. ideo post rubricas ꝑcedētes restat videre de furto. sed qꝛ rapina ꝓriꝫ se hꝫ ad mechiā cū. s. rapit mulier. ꝓti sehꝫ ad furtū cū cōmittit ī alijs rebꝰ. nō iterserit hāc rubricā de raptoribꝰ. ⁊ qꝛ frequēter cōmittunt ī ħ delicto incendia ⁊ violationes ecclesiaꝝ. ideo in rubro subijcit de incēdiarijs ⁊ violatoribus ecclesiaꝝ.

De illis. Raptor ab illo ep̄o punitur in cuius dioceſi rapinā cōmisit ⁊ iudex domicilij suffragat. vel pleni⁹ ⁊ sic. Rōne rapine sortit qs foꝝ non sui iudicis ⁊ ab eo poterit puniri ,ꝑo iudice suffragā

re. ꝑmo excessus. scḋa pena ibi placuit. Casus talis. Cōtingit aliquādo q; aliqui de vno loco ad aliū iter. faciūt ⁊ ibi rapinas ⁊ depredatiões cōmittāt. quesitū fuit ī cōci. a quo puniri debeāt. Placuit cōcilio vt a prelato illius loci ī quo delinquūt excōicentᵉ nec ātea de pochia excāt q̄z satisfaciāt quoꝝ excōicatio, ꝓpter eo itimāda ē ne illos recipiat aīq̄z redeāt illuc vbi rapinā cōmiserūt ⁊ oīa emēdēt. Ber. Nō ꝑ dr̄iaz iter rapinā ⁊ depredatōz. ponūt. n. h̄ vt diuersa. et rapina ſz io. an. cōmittīt ī reb⁹ īmobilib⁹ depdatio ī mobilib⁹ vt ī aīalib⁹. dic tn̄ q; vt plurimū sumūt equoce. de quo īnsti. vi bo. rap. p⁹ pn̄. Scḋo nō q; excōicatio ferri pōt ꝓ delicto. qō vr̄ ꝟ. c. sacro. ĵ. de sen. ex. ió itellige ter. q; dz ferri excōicatio, ꝓ delicto. i., ꝓ ptumacia surgēte ex delicto. naz ꝑ dz admoneri q; latisfaciat ⁊ si nō itēdit satisfacere excōicabitur. vt in. d. c. sacro. Cōclude ḡ q; ab hoīe nō ferť excōicatio nisi, ꝓ ptumacia ſz a iure ferť qñq̄z, ꝓ delicto. vt. xvij. q. iij. siqs suadēte. ita dicit gl. rj. q. iij. c. epi. posset ēt dici q; ēt a iure ferť, ꝓ ptumacia q: ꝓstō tacite admonet ne qs cōmittat illico delictū. ⁊ ió ēt in statuto synodali pōt ferri excōicatio, ꝓ delicto absq̄z alia admōitōe. vt. c. ij. de ꝓst. li. vj. Nō tertio ibi loci ꝓlato ⁊ c. q; nedū eps ſz qlibz ꝓlat⁹ hīs iurisditionē pōt excōicare. qō ēt, pbať ī. c. cū ab ecclesiarū de of. or. ⁊ in. c. i. de sen. ex. li. vj. dico plē ī repetitōe. c. siqs ꝑ cleri cū de fo. cōp. Quarto nō q; excōicatus i vno loco excōicat⁹ ē i quolibz alio loco ⁊ tā q̄z excōicat⁹ ē vitādus. Nō q; rōe delicti cōmissi i alieno territorio pōt ligari nedū corpus a iudice delicti ſz ēt ipsa aīa nā excōicať vt h̄ pz. forsitᵉ ḡ poterit affici corp⁹. ad h̄. c. postulasti de fo. cōp. ⁊ auc. q̄ ī ꝓuin. C. vbi de cri. agi opor. Et faciūt hec ad. q. nūqd delinqns in aliena pochia subijciať quo ad forū aīe iudicio illius sacerdotis vbi deligit: ⁊ sic teneať illud petrī sibi ꝓfiteri ⁊ ab eo recipe pn̄iam. gl. ē sing. xvj. q. i. placuit. lz obscure loq̄t vr̄ tn̄ ꝓcludere q; nō: ⁊ ita cōiter tenet. Et sic nō vnam dr̄iaz iter forū ꝓtētiosū ⁊ pn̄iale. ⁊ diuersitatis rō ē pōt. nā ī foro ꝓtētioso īponit pena. vt satisfaciat reipublice lese quā scādalizauit delinqns. ⁊ ió pena īpondā ē vbi delictū fuit ꝑpetratū. ⁊ ob h̄ delinqns quo ad istā penā fortť foꝝ aliēi iudicis ſz ī foro pn̄iali īponť pena vt satisfiat deo quē lesit. ⁊ cū ī h̄ foro bēat sacerdotē, ꝓpriū loco dei. vt in. c. ois. ĵ. de pe. ⁊ remi. ió a, ꝓprio sacerdote nō ab alio dz iudicari ī foro aīe. Itē interest, ꝓprij sacerdotis cognscere vult⁹ pochianoꝝ suoꝝ vt sic meli⁹ possit redarguere pochianos suos quorū noticiā h̄z. ⁊ ista rō multū facit vt quis poti⁹ dēat ꝓfiteri suo sacerdoti dūmō sit itelligēs q̄z istis fratrib⁹ mēdicātib⁹. q: ipse h̄z curā aīaꝝ ⁊ meli⁹ cognscit q̄litatē psonaꝝ. ⁊ plus credo eos mereri cōfitēdo sibi q̄z extraneo q: magis verecundať ⁊ verecūdia ē maria ps pn̄ie. vt dicit aug. i. c. quē peniter de peni. di. i. nā misi vadūt ad frēs ignotos vt eurēt verecūdiā ī cōfitēdo ꝓpo sacerdoti. Jn gl. i. ibi sz h̄ nō ē verū ⁊ hec opi. cōiter tenet. Cōclude ḡ q; nedū rōe rapine lz ēt cuiuslibz alteri⁹ delicti quis sortiť illi⁹ iudicis foꝝ vbi deliquit vt si ibi repiať possit excōicari si nō vult satisfacere. Jtē poterit capi ⁊ alia q̄z tūcū q̄z graui pena affici, put ōlictū meret. vñ pōt ēt ab ordine deponi ⁊ ab oi bñficio ꝓ iudicē delicti. vt i. c. postulasti. de fo. cōp. ⁊ lz gl. h̄ dicat q; sn̄ia māda bit exequtōi ꝓ ep̄m, ꝓprium tn̄ intellige qñ sn̄ia ē exeq̄nda i rebus positis in alie⁹ territorijs. ⁊ ita loquit. c. postulasti alle. i gl. Si aūt sn̄ia eēt corporis afflictiua tūc mādať execution ēt ꝓ ep̄z delicti q: rōe delicti h̄z plenā iurisditōez circa psonā. ad h̄ cle. pastoral. de re ind. ⁊ de hac mā dic vt plē nō. in. c. fi. de fo. cōpe. Sz circa h̄ dubitať de. q. quotidiana. nū quid iudex delicti possit punire delinqntē ſm statuta sua an ſm ius cōe tn̄. ⁊ p⁹ multa cōcludit h̄ Jo. cal. ⁊ bn̄ q; sic. q: rōe delicti efficit subdit⁹ quo ad illud delictū, ꝓ h̄. viij. di. q̄ ꝑ mores. ⁊. c. a nobis. ĵ. de sen. ex. facit. c. vt aīaꝝ. ⁊ qō ibi nō. de cōst. li. vj. Idē tenuit Jo de lig. in. d. cle. pastoral. vbi formať aliā. q. magis notā ⁊ dubiā. Nūqd iudex domicilij possit punire subditū alibi delinqntē ſm statuta sua. ⁊ cōclusio sit ista q; aut statutū loci domicilij penā īponit ipo facto ⁊ tūc nō ligat subditū alibi delinqntē. vt nō. in. d. c. aīaꝝ

Aut pena est īponēda ꝓ sn̄iaz: ⁊ tūc poterit punire ſm istō statutū dūmō statutū nō causet delictū de nouo ſz disponit circa illā, phibitōez a iure. Rō diuersitatis ē. q: nō pōt qs ī ducere delictū de nouo ī alieno territorio. Exēplū de nocte passiōis dn̄ice cōsuetudo ē vt xp̄iani vadunt de nocte ad ecclesiā eps vni⁹ loci sub certa pena, phibuit ⁊ statē, phibitiōe subdit⁹ epi q, phibuit ī diocesi alteri⁹ epi iuit tali nocte ad ecclesiā. certe tūc nō pōt puniri ꝓ istū epm, ꝓprium q: ī illo loco vbi cōmisit nō erat delictū. ⁊ h̄ nō. Jn ca. gl. ibi si crimē facle fuerit ⁊ c. hec glo. concludit q; de crie leui alibi cōmisso potest iudex domicilij cognoscere. quia de graui non posset. Sed cōclude meli⁹ post cal. h̄ q; de quocūq̄z crie alibi cōmisso pōt iudex domicilij cogñscere ⁊ punire. nā sicut rō ne ꝑsonus alibi gesti ⁊ rōne rei alibi site pōt iudex domicilij cognoscere. vt in. c. delicti de fo. cōpe. ⁊ notat gl. in. l. fi. C. vbi in rē ac. ⁊ ita rōne delicti alias for⁹ domicilij supfluerent ⁊ h̄ specifice vī, pbari in. c. cū ꝓtingat de foro ꝓpe. nō ob. iura q̄ loquunt de remissione. q: remissio dz fieri ad requisitionē iudicis delicti. vñ si ille nō curat requirere pōt iste punire. vel forte ꝓuenit regsitionē ⁊ maxime h̄ ,pcedit bodie vbi de ꝓsuetudie nō fit remissio. Et pōit hic cal. illaz. q. nō. nūqd valeat ꝓsuetudo in nō remittēdo. ⁊ ꝓcludit q; in iudice domicilij seu delicti valeat cōsuetudo. sz in alieno iudice nō vz. Rō diuersitatis est q: ꝓmo cāu delictū nō remaneat īpunitū: q: iudex domicilij vel delicti potest punire. sed in scḋo casu delictū remāet īpunitū. q: iste forte q trāstulit se ad aliū locū nūq̄z iret ad domicilium vel locū dlicti ⁊ sic si nō fieret remissio delictū remaneret īpunitū: ḡ ꝓsuetudo est irrationbilis: ⁊ p ꝓsequēs nō ꝓscriptibil' vt in. c. fi. de cōsue. ⁊ nō bñ hāc. q. ⁊ de hac remissiōe an sit necessaria: ⁊ qualit dz fieri: vide bo. gl. ⁊ in. d. cle. pastoralis. ⁊ plene examīo ī c. fi. de fo. ꝓpe. Et īquātū gl. in ꝓma pte alleg. l. de militib⁹ dic q; pōt casuz spālē ī mlute. de eo tn̄ dicēdū vt nōt gl. i. l. magisterie. C. de iurisdi. om. iudic. Et facit hec ad. q. aliqs cōmisit h̄ furtū ⁊ cū ipa re furtiua trāstulit se postea ad alienū territoriū. nūqd possit puniri p illū iudicē vbi repiť cū re furtiua vlq̄z ad rps. bar. cōis opi. erat q; nō q: ex assidua ꝓtatiōe nō oriť noua actio furti. sz bar. i. l. si dn̄uz. ff. de fur. tenuit ꝓtrū. sicut. n. ex inteructiōe psone oriť noua actio furti vt in. d. l. si dn̄uz. ita ex ꝓtatiōe facta in nouo territorio. ⁊ p illa opi. Bar. plurimi ⁊ plurimi boies sūt suspēsi. sz moderniores adhuc dicūt q; ō stricto iure illa opi. Bar. nō, procedit Frā. tn̄ de aretio illā opi. bar. fuit secut⁹. ⁊ dixit illā, pbari ī. l. ificiādo in. §. ifamis. ff. de fur. bñ tn̄ fac in ar. sz nō ,pbat necessario nec vltro ,pcedo. q: opi. piculosa ē. Et in fi. gl. vt clare itelligas hāc vltimā ptē pōit plēs elici qōes. p ma qō nūqd archieps seu ali⁹ supior delinquēs ī territorio sui iferioris possit ab eo puniri. Scḋo qō positis eisdē termis nūqd icidat ī statutū h̄ iferioris. Tertio qō nūqd statuēs icidat in penā sui statuti si ꝓfaciat. Quarta qō nunqd par vel supior ī dignitate possit pūiri p iudicē ōlicti. ⁊ multe oli fuerūt opi. vt nō. in. c. vt aīaꝝ de ꝓsti. li. vj. ꝓ Archi. ⁊ h̄ p Cal. Jo. an. postea disputauit vt h̄ in regula cui lz de reiu. li. vj. ī mer. ⁊ cōis opi. seu ꝓclusio ē ista q; supior nō pōt ligari a suo iferiori nec ēt icidit ī statū illi⁹ q: regulr inferior nō iudicat superiorē: vt ī. c. cū inferior ō mai. ⁊ obe. ⁊ lz statutū hēat vī canōis: ā lex iferioris ē. vñ sic iferior ñ pt superiorē suū oreten⁹ ligare: nec p. l. suā. Cōcludo ḡ q; cōstituens nō incidit in penā sui statuti q: nō pōt qs seipz ligare. nec p l. suā. Circa vltimū dicēdū ē q; par vel maior ī dignitate ex quo nō ē sibi superior pt puniri ab iferiore: q: rōne delicti efficit minor. ⁊ ibi cōsef puata psona. l. uj. ff. de off. ꝑsi. ⁊ p in no. i. c. cū iferior. de ma. ⁊ obe. vbi posuit ad ꝑdcā vnū nō, dcm̄ q; archieps dcliqns ī epatu quē hz su⁹ suffragane⁹ ex dispēlatōe nō pt pūiri a suo suffragāco. q: sp su⁹ iferior ē.

Aper eo.

Manifest⁹ raptor vel ecclesie violator si restituit vel de restituēdo cauet in vita ⁊ in morte ad pn̄iaz ⁊ sepultura admittit. Si vo noluit cauere cū posset ⁊ ī morte nō pōt clerici eius sepulture interesse nō debēt ⁊ clerici ī

tereſſentes vel iniũgẽtes pnias ꝫ hãc diſpõez deponunt ab offo ⁊ bñficio.b.d. Et q̃tuor ſunt ptes. 2ª ibi ſi vo. 3ª ibi qui aũt. q̃rta ibi q; ſi. Pnia tractat de ſatiſfactõe i vita vel i mõte. 2ª de ſatiſfactõe in morte. 3tia de volẽte ſatiſfacere in morte ſz nõ valẽte. q̃rta de pena iponẽda trãſgreſſoribꝫ. La ſus lr̃alis. Querebat b de pena mãifeſti raptoris ſeu eccle violatoris. ⁊ nr̃ q; qcũ qz rapinã fecerit violẽter ſeu i eccla rũ violatõe mãifeſte fuerit depbẽſus pnia ei penit⁹ denege tur niſi pri⁹ ablata reſtituat ſi poterit vel ſaltẽ emẽdãdi ſecu ritatẽ pſtiterit. Si vo i ptumacia ſua vſq; ad obitũ duraue rit ⁊ i extrẽis poſit⁹ pnias poſtulauerit ſi ſatiſfecerit vel emẽ dãdi ſecuritatẽ pſtiterit ei pnia ⁊ ſepultura eccl'aſtica 2ceda tur. 3° dic q; q i ſanitate obſtinata mẽte nõ penituerit vl' emẽ dauerit ⁊ i morte ſecuritatẽ emẽdãdi pſtare nequerit pnia ſibi parũ, pdeſſe vñ ſic credit. ſz ſi de pctõ 2trit⁹ fuerit ſi ſatiſ facere nõ põt viaticũ nõ neget. ita tñ q; nullius clicoz ſepul ture ſue iterſit nec ei⁹ elemoſynã gſq; accipiat. Quarto ſe refert ad p'm caſũ vt ſi aliqs clicoz ꝫ b i vita vel morte pnias dare an ſepulture itereẽ vel coz elemoſynas accipe pſũpſe rit vel pticeps b⁹ rapie fuerit piculũ ſui ordis pariat ⁊ care at eccl'aſtico bñficio. Ber. Nõ p ex tex. q; decedẽs i pctõ rapine alic⁹ rei eccl'aſtice nõ dz admitti ad pniam nec dz ſe peliri i cimiterio ſacro. Et idẽ ẽ in quocũ qz decedẽte i pctõ mortali. xiij. q. ij. in. c. pro obeũtib⁹. ⁊. xxiij. q. v. placuit. ſz ſpãlitas in raptore mãifeſta eſt qz ſz in morte ipm peniteat. ex quo tñ nõ ſatiſfacit ſz nõ poſſit tñ clerici nõ dñt intereſſe ſe pulture iſti⁹. qõ ſec⁹ arbitror in alijs delictis. qz iſta ẽ pena q̃ nõ dz extẽdi ad alios caſus. de pe. di. 1. pene. nã regul'r ex quo quẽ penitet ſz nõ poſſit ſatiſfacere. tñ abſolut⁹ ẽ a pctõ vt i. c. cũ tu. de vſu. ſz in odiũ rapine ſpãl'r ſtatuit b. Item nõ q; ſz dimittat pctm̃ data 2tritõe ſi ablatũ reſtitui nõ põt vt in. c. cũ tu. pal. tñ pena pcti nõ remittit. vñ in penã b clici nõ dñt intereſſe ſepulture qñ voluit in morte ſatiſfacere ſed nõ potuit. nõ tñ b ẽ ſufficiẽs pena ſz puniet i purgatorio. ni ſi b egiſſet pnias cõdignã. nã q agit in b ſeculo pniam ſuffi ciẽtẽ nõ puniet in purgatorio. qz nõ vult de⁹ quẽ bis iudica ri. xiij. q. v. in. c. qd g̃. ⁊ b eſt ꝫ vulgares dicẽtes q; oio dz qs trãſire p purgatoriũ. qõ eſt falſũ vt pdixi. vñ dz qs cona ri vt agat pniam b. ⁊ fac ꝫ illos qb⁹ pnia iponit p ſacerdo tẽ dicũt ſe nõ poſſe facere. dñt. n. ſcire q; ſi nõ puniunt b ſuf ficiẽter puniẽt in purgatorio. de quo p hoſt. in ſũma õ pe. ⁊ re. c. i. §. ⁊ an ficte. v. qd g̃ ſi aliqs. Itẽ nõ q; a publico pctõre nõ dz ſacerdos recipe elemoſynã ne videat ipluz ſo nere in delicto ſuo põt tñ b ẽ lpãle in raptore ſed gnãl'r de alijs pctõribus vide bo. gl. ſ. de deci. ex trãſmiſſa. ⁊. xiij. q. i. in ſũma. Ultiõ nõ penã clici cõmittẽtis rapinã ſeu ptici pis in rapina. dz. n. deponi irrecupabil'r ab ordine ⁊ ẽt pri uari bñficio. Sz q̃ro q̃re tex dicit irrecupabil'r cũ depoſi tus nũq̃ recuperet ordinẽ amiſſuz. nã depoſitio eſt ppetua ſuſpẽſio ad tps vt in. c. at ſi clici de iudi. So. dicit Jo. an. q; b vbũ poſitũ eſt ad denotãdũ q; eps, ppri⁹ nõ põt hũc reſti tuere. ex gril' g̃ pape diſpẽſatio. i bñficio tñ puto q; eps poſ ſit diſpẽſare. vt in. c. ſalonitane. lxiij. di. vide bo. tex. i. c. ij. õ cle. pug. in duel. vbi eps diſpẽſat cũ homicida in bñficio. ⁊ vide q; ibi dixi. Sz ꝫ pdicta ⁊ ꝫ tex. opponit de. c. in lr̃is j. e. vbi ñ denegat ſepultura ex quo in morte penitet. cõiter ſoluũt doc. q; ꝫriũ, pcedit in rapina nõ manifeſta. hoc. c. in manifeſta. ⁊ b vñ velle tex. ibi manifeſte fuerit depbẽſus ⁊ c. nã delicta notoria ſaltẽ pp exẽplũ magis puniunt ne multi craſſantib⁹ loc⁹ ſit exẽplo. l. aut fcã. ff. de pe. ⁊ in. l. capitaliũ §. famoſos. e. ti. ⁊ in. c. q̃ q̃. de vſu. li. vj. ⁊. c. qz. j. de vſur.

In gl. ij. in fi. abbas dicit q; ſi delictũ eſt manifeſtũ dene gat pnia in totũ. ⁊ ita log't b. ſi eſt occultũ, pcedit ꝫriũ. tuti us eſt tñ ſm eũ vt in oi caſu admittat pnia de alijs delictis. Vel dic ſm hoſti. q; ſolẽnis pnia denegat iſtis ⁊ introductũ eſt hoc ad terrorẽ iſtoz raptoz. ⁊ iſta opi. eſt mitior. vtraq; tñ opi. poſſet ſuſtẽtari. ⁊ b eſt ad terrorẽ iſtoz raptoz vt vi dẽtes ſe ſperni ⁊ reſpui a pnia inducant ad reſtõez. ⁊ de ſo lẽni pnia vide qõ nõ. in. l. di. in capite. ⁊ per hoſt. i ſũma. de pe. ⁊ remi. in. §. vtrũ. v. bis pñbatis. In gl. in v. paruz, p-

deſſe in fi. nõ bene gl. qz ſolet allegari. ⁊ facit, p bis qui mori unt poſt cõfeſſionẽ nec valẽt agere pniam. certe ex quo non fuit b pacta pagef in purgatorio. xxv. di. qualis. ⁊. xxiij. q. v. qd ergo. ⁊ idẽ dicẽdũ vbi pnia iposita p ſacerdotẽ nõ fuit cõdigna. facit qõ nõ. de pe. di. i. in. c. mẽlurã. Et in quãtum gl. dicit q; p quolibz pctõ debet duplex pena rpalis ⁊ eter na. credo q; melius dixiſſet q; pro pctõ mortali debet pena eterna. xxv. di. c. vnũ ex ariũ ⁊ in. c. defleat peccator. j. de re gu. iu. ſed illa pena eterna in pnia cõmutat in penã tẽporalẽ qz ſacerdos imponit ſibi penã temporalez. ⁊ ſi non peragit b pniam temporaliter peraget in purgatorio. Et aduerte qz iſti qui quotidie puniunt pro eoz delictis a iudice in fo ro cõtẽtioſo non punient iterũ a deo ſi ipſos peniteat hic ⁊ re cipiũt penã patiẽter dũmodo pena ſit condigna peccato qz ex quo puniti ſunt per iudicẽ terrenũ ſufficiẽter nõ debent puniri per iudicẽ celeſtẽ. ad b vide qõ nõ. i preal. c. quid g̃.

In glo. in verbo ſepulture. ſed cimiteriũ eis nõ denegat ſz quidã ꝫ. Cõclude larius ⁊ clarius q; aut deceſſit quis in peccato rapine nec penituit. ⁊ tũc etiã cimiteriũ ſibi denega tur qz deceſſit in peccato mortali. vt preal. c. placuit. ⁊. c. p obeũtibus preal. Aut penituit ipſuz in morte ⁊ ſatiſfecit. ⁊ tũc ex toto 2cedit ſepultura. ⁊ clerici debẽt intereſſe. Aut penituit in morte ſed nõ potuit ſatiſfacere ⁊ tunc terra cimi terij nõ denegat ſibi. ſed clerici nõ debẽt intereſſe ſepultu re. ⁊ ita, ppie loquit tertius caſus huius. c. ⁊ iſta interpreta tio tanq̃z benignior tenẽda eſt. vt in. c. odia. de re. iu. li. vj. ⁊ l. penul. ff. de penis.

Nico. Abbas.

Excõmunicationi

Excõmunica ri debent qui capiunt vel ſpoliant fideles ex iuſta cauſa nauti gantes. b. d. primo. Excõicati ſunt ſpoliantes naufragium patientes niſi ablata reſtituant. b. ſcõo. Et duc ſunt partes prout duo ſunt dicta. ſcõa ibi illi etiaz Caſus lr̃alis. Dubitabat de pena ſpoliantiuz fideles nauigantes aut naufragium patientes. Et conſultus papa reſpõdet q; illi qui ſpoliare preſumũt romanos vel alio nauigio vectos pro negociatione vel alijs iuſtis cauſis excõmunicent. Se cundo dicit q; illi qui ſpoliãt xpianos naufragiũ patientes quibus potius auxilium preſtare deberent niſi ablata reſti tuerint excõicationi ipſo facto ſe nouerint ſubiacere. Ber.

Nõ p ex tex q; capiẽtes ſen ſpoliãtes mercatores vel ali os ex iuſta cã itinerãtes ſeu nauigãtes nõ ſunt ipſo facto ex cõicati ſed debẽt excõicari. 2co. xxiiij. q. iij. ſi qs romipe tas. bodie tñ iſti pirate excõicant ſolẽniter ab ore pape ter i anno. Nõ ſcõo q; negociatio eſt iuſta cã ⁊ honeſta naui gandi ſeu itinerãdi. ⁊ que, ppie dicat iuſta negociatio dic vt br̃ notabil'r. lxxxviij. di. ejciẽs. ⁊. c. qm̃. ⁊. xiij. q. iij. quicũ qz. aliqd per Inno. in. c. i. ne cle. vel mo. Itẽ nota tertio ex ſcõo dicto q; ſpoliãtes naufragiũ patientes magis puni untur q̃z ſpoliãtes nauigãtes. nã ꝫ iſtos nõ ferẽt excõicatio ipſo facto vt hic dicit Jo. an. ⁊ bene. prima pars huius. c. nõ, promulgat excõicatos ipſo facto: ſed dicit ipſaz ferẽdã. in ſcõa parte excõicatio fertur ipſo facto. dumtamen precedat admonitio q; debeant ablata reſtituere. Sed an ſit monitio neceſſaria dicam. j. cum glo. ſi. In glo. penul. ibi ſunt ip ſo iure excõmunicati. hec referas ad ſecundam partem. c. vt. ſ. diri. Et nota ex hac glo. iuncto tex. q; per hec verba noſcat ſe excõmunicationi ſubiacere q; fertur excõmunica tio ipſo facto. ⁊ vide quod nõ. in. c. i. de iureiur. li. vj. In eadem glo. ibi in quadrupluz. ⁊ hodie de iure auc. aucta eſt iſta pena. quia contra iſtos inducitur publicatio bonorum vt in auc. naugia. C. de furtis. An tamen aliquo caſu ſit li cituz capere res naufragij ſeu res proiectas cauſa nauis al leuiande. dic vt dixi in. c. cum dilecti de accuſatio. Et in fi. glo. hec. l. alleg. in glo. non probat id ad quod alleg. ſed melius facit. l. nauis onuſte. ff. ad. l. rhodi. de iactu. In glo. ſi. in fi. nota ſingulariter glo. iuncto tex. q; vbi pena po nitur negatiue ipſo iure pena nõ intelligit inflicta niſi prece dat prima admonitio. vel ſaltem mora in non faciẽdo. ⁊ glo.

dic non firmat pedes vtr prius regratur admonitio necessario. sꝫ Jo. an. sup tex. tꝫ admonitionem necessariã. ꝛ pro hac opi. facit theorica Jnno. in. c. extirpãde. in. §. q vo. de pben. que solet multũ allegari. dicit. n. ibi Jnno. q vbi pena apponit negatiue sine determinatõe tpis ad hoc vt incurrat pena regrit admonitio pcedẽs. Exẽplũ lex dicit qcũ qꝫ nõ fecerit residẽtiã sit excõicatus regrit hoc casu admonitio scõm eum. qr nobis ẽ occultũ an fecerit residentiam. an habuit iustam cãm nõ residẽdi. sꝫ p admonitõem ꝓuincit. secꝰ qñ pena apponit affirmatiue vtputa qcũ qꝫ tali hora intrauerit ecclesiã sit excõicatus. nõ. n. tũc requiritur admonitio fm eũ. ratio ẽ qr fm leges nõ facta latẽt. sed facta se manifestãt. ꝛ valet multũ illa theorica ,p intellectu statutoꝝ. Sed ego in reperitõe illiꝰ. §. q vo. nõ fui securꝰ simpliciter illam theoricã sed ꝓclusi q quo ad deũ pena est cõmissa ipo facto q ẽ in mora. nã quo ad deũ cessat ratio Jn. qr apud deum nihil latet. ꝛ id qõ ẽ certũ nãe ẽ certũ legi. sꝫ quo ad ecclesiã militãtẽ posset illa theorica ,pcedere. ꝛ hoc casu requirit admonitio. ꝛ sic posset ista glo. reduci ad cõcor. vt admonitio sit necessaria quo ad homines. sed sola mora sufficit quo ad deũ. ꝛ tene mẽti hanc glo. sic intellectã in tcto tex. Et nõ ex pdictis ꝛ ex tex. ecclesiã habere iurisditõeꝫ in laicos publice delinquẽtes maxime ꝑ nauigãtes ꝛ itinerantes ꝛ naufragiũ patiẽtes. cũ sint quasi miserabiles psone facit qõ nõt Jnno. in. c. significãtibꝰ de offi. deleg. Et nõ q vbicũqꝫ ecclesia excõicat bꝫ eo casu iurisditõeꝫ. sic etiã posset imponere alienã penã. ꝛ ẽ valde nõ. dictũ lapi in allegatõibꝰ suis. ꝛ dico in. c. cũ sit gsiale. de foro cõpe. Abbas.

i **In archiepiscopatu.** Ex pncipis õ legatõe pñt plati de raptu ꝛ alijs crũinibꝰ iudicare. penã tamẽ sanguinis infligere nõ possunt. h. d. Cõis diuisio. scõa ibi ꝓsultatõi. q distinguit ꝛ scõꝫ mẽbr ,psequit ibi si vo. Casus lr̃alis. Rex sicilie cõmiserat archiepo panormitano ꝛ alijs epis excessus saracenoꝝ puniẽdos: cõtingebat aliqñ q saraceni mulieres xpianas ꝛ pueros rapiebãt ꝛ eis abutebãtur ꝛ quosdã ẽt occidere nõ verebant: q fuit archieps qua. huiusmodi excessus punire deberet. rñdet pa. q tales exntes in iurisditõe illius pecuniaria pena poterit punire ꝛ etiã flagellis afficere. ita tñ q flagella in vindictã sanguinis nõ trãseãt. si vo fuerit ita grauis ꝛ enormis excessus q morte vel trũcatõeꝫ mẽbroꝝ debeant sustinere vindictã illaꝫ regi reseruet. Ber. Nõ ꝑ ex tex. fm vnũ intellectũ q abuti feminis ꝛ masculis iudicãtur a pari. ꝛ ,p hoc vide bonã glo. que hoc sensit in. c. oẽs causatões. xxxij. q. vij. ꝛ facit qõ habet in auc. vt nõ luxurietꝰ ꝑ naturã. Scõo nõ q de iure canonico pñt delegari cause criminales clericis ꝛ ad hoc solet allegari iste tex. sꝫ nõ multum facit. qr logt in rege. ꝛ hodie isti reges cõiter prescripserũt sibi iura ꝓncipis. facit qõ nõt Jnno. in. c. cum te de re iudi. ꝛ in. c. ꝑ venerabilẽ. qui fi. sint legi. de hac mã dicã i. c. qõ sedes de offi. ordi. Tertio nõ clericos posse ꝓstitui õ legatos laicoꝝ. qõ vi ꝑ. c. te qdẽ. xi. q. i. Sed potest dici q istud poterat admitti. qr cõcernebat saluteꝫ aie. Sed regulariter sꝫ clerici sint capaces iurisditõis seu delegatõis. non tñ deberẽt acceptare. qõ plenius dico in. c. ij. §. de iudi.

Ultimo nõ iudicẽ ecclesiasticũ nõ õbere imponere penã corporis afflictiuã ita q nõ trãseat in vindictã sanguinis. sine ergo sanguinis effusione licite põt imponi per ecclias pena corporalis vt hic ꝛ in. c. i. §. de calũ. ꝛ vide qõ nõ. in. c. ad audiẽtiã. ꝑ. de cr mi. fal. Jn glo. in ꝟbo pecuniaria i fi. nõ bñ glo. iũcto tex. q ẽt iudex delegatus põt cõmutare penã vltimi supplicij. in penã pecuniariã vel aliã tpalẽ. de quo dic vt nõ. in. l. sꝫ. ꝑ. de pe. ꝛ dicit ibi Host. q vbi subesset scandalũ vel nõ subesset cã cõmutãdi. vel vbi ageret ad penã legalẽ p accusatõeꝫ tũc nõ dꝫ fieri ista cõmutatio. facit. l. iij. in fi. C. ne sacr bap. ꝛ nõ bñ hec dicta q vbi agit p accusatõꝫ ad penam legalẽ nõ põt fieri cõmutatio pene ꝛ optime facit illa l. iij. Ire vbi subest scãdalũ in cõmutatõe vel nõ subest causa cõmutandi. ꝛ sic dꝫ intelligi. l. qd ergo. in. §. pena gra

uior. ff. de bis q no. infa. ꝛ l. hodie. ff. de penis cum si. Jn glo. fi. ibi qõ sꝫ fm canones ꝛc. Põt hec gl. intelligi dupliciter. ꝓ qr fm canones licitũ ẽ plato habẽti iurisditõem tpalẽ cõmittere cãm criminalẽ. sꝫ veniat imponẽda pena mortis. ꝛ hoc hodie clariꝰ ,pbat ꝑ. c. fi. ne cle. vel mo. scõo mõ potest itelligi q fm canones pñt cõmitti cãe criminales. sed õ hoc dic vt plenius dicã in. d. c. q sedes. de offi. ordi. Et in fi. aduerte qr sꝫ hec glo. gñaliter intelligat illã auc. qdã tñ vt Ja. de bel. ibi dñt eã nõ ,pcedere indistincte fm ius ciuile. sꝫ dꝫ intelligi qñ ,pficiscit iudex de necessitate. vel ẽt qñ sꝫ iret ,puinciã. ꝛ sic nõ corrigũt leges antiq. Extra gl. op. ꝑ ter. qr videt sibi ꝓprius. nã ꝓ dicit q illi plati recipiebãt iurisditõeꝫ ex delegatõe. ꝛ postea dicit q ista crimina cõmittebãt. ꝑ. iurisditõeꝫ eoꝝ. So. dñt doc. q cõmittebãt. ꝑ. iurisditõeꝫ eoꝝ. s. spũalem. vñ tpaliter nõ poterãt suo iure cognoscere. sed ex delegatõe. ꝛ sic senserũt cõiter doc. q plati in pẽdicãr sibi iurisditõem iure ,pprio ẽt in casibus hic exꝑssis.

Sꝫ aduerte qr Jnno. sentit ꝓprie in. c. q sup bis. õ voto vbi dicit q eccla bꝫ iurisditõeꝫ in infideles peccãtes ꝓ nãꝫ nã sicut deꝰ tales puniuit vt genesis. xix. ita vñ q vicariꝰ suus possit. ꝛ p ꝓsequẽs ẽt plati qui sunt assumpti in partẽ sollicitudinis. vñ placet mihi illud dictũ. ꝛ põt dici q sit locꝰ ꝑ occuparõi. vt de hõ possit cognoscere tã secularis qꝫ ecclastticus ꝛ ꝑ hõ tex. in. c. clerici. ꝑ. de excess. ꝓla. in fi. vbi eccla mãdat laicos ob hoc delictũ excõicari. ergo vẽdicat sibi iurisditõeꝫ isto casu p ea q̃ dixi. ꝟ. c. ,pri. Sꝫ de facto nõ exercẽt plati hãc iurisditõeꝫ. ꝛ iõ forte recipiebãt hõ delegatõeꝫ. poterãt tñ iure ,pprio vt. ꝟ. dixi. Vltimo q̃rit qr tex. dicit q si excessus fuerit ita grauis q debeãt sustinere penã mortis ꝛc. qñ dicat excessus grauis. So. põt dici grauis fm doc. qñ isti ,pcedebãt ad homicidiũ. vel qñ imminebat scãdalũ in cõmutatõe pene vel qr agebat ꝑ accusatõeꝫ ad penaꝫ legis. Abbas.

i **In litteris.** Jncẽdiariꝰ ecclesie in morte penitẽs ꝛ absolutꝰ in cimiterio sepelit. ꝛ heredes cõpellũtur ad satisfaciẽdũ. Cõis diuisio. scõa ibi ꝛ heredes. Casus lr̃alis. Quidã. h. noie multis criminibꝰ fuit irretitꝰ q ecclaꝝ icẽdiũ diabolo istigãte cõmiserat. vñ fuerat excõicatꝰ tãdẽ in egritudine ꝓstitutꝰ accepta pnĩa ꝟ cõmissis ꝑ capellanũ suũ fuit ab excõicatõe absolutꝰ. sꝫ eo mortuo sepultura ecclastica hẽre nõ potuit q̃rit qd iur. sit. Mãdat pa. q̃. si ita ẽ corpꝰ illiꝰ i cimiterio sepeliri faciat ꝛ hẽdes eiꝰ monẽdi sũt ꝛ cõpellẽdi vt illis qbꝰ ille dãnũ dedit ꝛ iniustitiaꝫ ꝑ incẽdiũ vel alio mõ fm facultates defuncti satisfaciat vt sic a pcco valeat liberari. Ber. Nõ ꝓ ex tex. ibi diabolo istigãte. q peccatũ dr cõmitti diabolo instigãte. ꝛ facit ,p ꝓsuetudine istoꝝ iudicũ ꝓdẽnantiũ de aliquo delicto. peccatuꝫ enim cõmittit tribus modis. ꝑ suggestionẽ q̃ fit ꝑ diabolũ. ꝑ delectatõeꝫ q̃ fit ꝑ carnẽ. ꝛ ꝑ ꝓsensuꝫ ꝑficit q̃ fit ꝑ seipꝫ. ꝛ de bis. vj. di. §. sꝫ pẽsandũ. Scõo nõ q quãtũcũqꝫ peccatoꝛ in vita nõ dꝫ in fine mortis pnĩa denegari. ꝛ sic vr q ẽt in fine mortis pnĩa põt eẽ fructifera. Aug. tñ dicit se dubitare vtr in fine qs possit saluari. qr q̃si impossibile ẽ vt in fine possit penitere. ꝛ portꝰ ipse relinq̃t a pctis q̃ꝫ ipse relinq̃t pctũ. vñ multos decepit serotina pnĩa. ꝛ vide de his de pe. di. vij. ꝑ totũ maxime i. c. fiqs positꝰ. ꝛ in. c. nullus in. § fi. si tñ recte peniteat sperãdũ ẽ de eo bonũ. l. di. põderet. maledictꝰ tñ hõ q peccat i spe. Tertio nõ q õfucto absoluto a ꝑsbytero ꝛ ñ valẽte satisfacere ꝓp casuꝫ mortis hẽdes possũt cõpelli ad satisfaciẽdũ. ꝛ quotidie allegat ista lr̃a. q ꝟ iure canonico hẽdes tenent ex dicto defuncti. �sꝫ nihil er illo õ dicto puenerit ad hẽdes. ꝛ sic solet nõri diuersitas iter iura canonicũ ꝛ ciuile. nã aliõ ẽ õ iure ciuili vt i. l. vnica. C. ne ex delic. defũ. ista tñ diuersitas mihi ñ plz vt plẽ dico i. c. fi. de sepulturis. ꝛ ꝟ. aliqd dicã. Nõ. iiij. casũ i quo iudex ecclastticꝰ bꝫ iurisditõeꝫ i laicũ hẽdẽ vt ꝓpellat eũ ad satisfaciẽdũ ꝓ õfucto. Vltio nõ ex fi. lr̃e q ꝓtũacia hẽdũ i fi satisfaciẽdo nocꝫ defuncto. nã fuit õfuctꝰ i culpa in ñ satisfaciẽdo in vita õ quo aliquid. ꝟ. Jn glo. ij. ibi ꝛ effractoꝛes ecclesiaꝝ ꝛc. de boc

dic melius vt nō.in.c.ꝓquesti.alle.in glo.ij.nā illud.c.loq̄t de effractoribus ſpoliātibus de quo ibi dicā. Jn glo.in ỽ.ſepeliri in ſi.vel ſcōm doc.ibi delictū fuit manifeſtū ħ nō. vel ibi obſtinata mēte nō reſtituerūt hic ſec⁹. Jtē ħ nō dī q⁹ cūci debeāt intereſſe ſepulture.ſz q⁹ tñ debeāt ſepeliri in cimiterio ⁊ ita diſtingue vt ibi dixi. Jn glo.in ỽ.iuxta facultatē in ſi.nō glo.q̄ aptiſſime ſentit heredē teneri de iure canonico ꝑ delicto defuncti ēt vltra vires hereditarias ſi nō ꝓfecit iuētarū. ⁊ ſic multū extēdit.l.ſi.C.de iure delibe.⁊ doc. cōiter trāſierūt cū iſta glo. Sz aduerte ſubtilius.q⁹ Jo.an. in.c.q̄z q̄z de vſuris.li.vj.in nouella ⁊ Fed.de ſenis cōſilio xi.tenēt oppoſitū ꝓcludētes q⁹ ſiue heres fecerit inuētariuz ſiue nō.nō teneā ex delicto defuncti vltra facultates hereditarias.nā ius canonicū inducēs hāc eqtatē ꝑ rigorē iuris ciuilis vt heres teneat ex delicto defuncti noluit ꝏbligare heredē vltra vires hereditarias.ꝓcurret.n.duplex vigor q⁹ obligareā vltra vires hereditarias⁊ teneret ex delicto ōſūcti ꝑ nō.in.l.i.C.de do.ꝑmiſ.⁊ꝑ hoc intellectu facit iſte tex.i eo q⁹ nullā mēcionē facit de inuētario.mādat.n.heredē cōpelli iuxta vires hereditarias.⁊ hec lec.ſatis nō.eſt ⁊ tenēda. ītelligēdo q⁹ ſpāle ē de iure canonico vt heres teneat ex delicto defuncti ſm q⁹ tenēt cōiter canoniſte.ſz vt dixi nō puto aliquā ſpālitatē in ħ inter iſta duo iura vt plene dico in.c.fi.de ſepul.nā hic iſte in fi.accepit pniam ⁊ fuit abſolut⁹ ab excōi catōe ſm formā eccle.ergo ꝓmiſit ſacerdoti de ſatiſfaciendo ⁊ ex eo q⁹ exp̄ſſe nō ꝓmiſiſſet.ex quo tñ ipſuz penituit vī mādaſſe heredibus reſtitutōez.q⁹ q vult vnū vult oīa ſine q̄bus illud eſſe nō pōt.vt in.c.ꝓrudētiā.⁊.c.ꝑterea.de offi. dele.⁊.l.ad rē mobilē.⁊.l.ad legatū.ff.de ꝓcur.cuz ſi.⁊ ſic heredes hic nō tenētur ex puro delicto ipſi⁹ defuncti ſz ex diſpōne ipſi⁹ defuncti.⁊ ita intelligit glo.ſi.in.c.a nobis de ſen.ex.iſtū tex.vñ papa hic mādat ſi res ita ſe hz.i.ſi fuerit abſolutus.⁊ in hoc caſu loquunt oīa iura canonica q̄ mandāt heredē cōpelli ad ſatiſfaciēdū ꝑ defuncto vt in.c.a nobis.j.de ſen.ex.⁊ ꝑalle.c.fi.de ſepul.⁊ ſic iſto caſu etiā de iure ciuili dz teneri heres ſec⁹ ergo ē vbi ōlinquēs nō recepiſſet penitētiā.nā tūc heres nō cōpelleret.nā ceſſaret rō poſita in.fi.c.⁊ rō ſupius alle.⁊ ħ forte caſū poſſet ꝑcedere iſta glo.vt ſi heres nō ꝓficeret inuētariū teneat inſolidū cū obliget ad ſatiſfaciēdū ex diſpōe defūcti.⁊ ſic nō ꝑcederet dictū Jo.an.⁊ Fe. Jn glo.ſi.in ſi.nō bñ glo.iūcto text.q⁹ bona ħ ꝑmiſſa ꝑ defuncto ſz nō valeāt quo ad cū liberādū a pena eterna.q⁹ ibi nulla ē redēptio.xiij.q.ij.tꝑs.⁊ nō.in.c. cū marthe.de cele.miſ.tñ ꝑ ſunt bona quo ad tpalez ſatiſfactōez.vt.xiij.q.ij.aie defunctoz vbi bo.tex. Et nō q⁹ heres nō ſatiſfaciēdo ꝑ defuncto ꝑſtat cāz vt maiori tpe defunct⁹ ſtet in purgatorio.nā fuit ipſe defunct⁹ in culpa in nō ſatiſfaciēdo in vita vt hic colligit ſi in lra babetis valeat.q⁹ refert tūc ad defunctū.ſz aliq bñt ỽbū valeant.⁊ tūc refert ad heredes.nā heredes peccāt in nō ſatiſfaciēdo.iō debēt cōpelli vt valeāt liberari a peccato.⁊ ꝓma lra cōior ē. Extra glo.op.ꝫ tex.de.c.ex parte.j.de ỽ.ſi.vbi excōicat⁹ ꝑ offenſa manifeſta nō dz abſolui añ ſatiſfactōez.ergo ꝑſbyter iſte nō debebat abſōlvere ſatiſfactōe nō ꝓmiſſa. Solu. Bof.ħ quē cōiter vidētur ſeq doc.ponit ſolēnē limitatōez ad illud c.vt ꝑcedat q̄ gs abſolvit in vita.ſz q̄ in morte ſufficit ꝑmiſſio de ſatiſfaciēdo.q⁹ timeā ne cito moriat in peccato. ſicut in filī dicim⁹ q⁹ penitēti in morte nō ē imponenda pnīa. ſz innoteſcēda.vt i.c.i.xxvj.q.vij. Ultimo q̄rit q̄d ſi iſte morte ꝓuent⁹ nō fuiſſet abſolut⁹ apparuiſſent tñ ſigna ꝓritionis.doc.dicūt q⁹ idem dicēdū ⁊ bene ꝑ.c.a nobis.j. de ſen.ex cōmu.

Abbas.

C Um cauſa. Raptus nō dicit vbi volēs,ꝑ matrimonio abducit. Raptor tñ cū rapta mr̄imoniū ꝫbere pōt ⁊ poſt ꝓſummatōez mr̄imonij alter ſine ꝓſenſu alterius religionē ingredi nō pōt.h.d.cū ſe. Dimdit.nā in ꝑma parte ponit decaſa ꝓultratio.ſecō rñſio ibi rñdem⁹.que reſponſio tria facit.nam primo reſpondet de raptu cuz reddutione cauſe.ſecunda ibi ꝓterea de ingreſſu ⁊ cauſaz red dit.tertia de vtroq̄z concludit ibi non ergo. Caſus litteralis Quidam miles volebat ꝓtrahere matrimonium cum quadā muliere:parētes ei⁹ eā ſibi dare nolebāt:tādē ꝓſenſu mulieris eā rapuit ⁊ cū ea ꝓtraxit ⁊ carnaliter eā cognouit: demū illa monaſteriū intrauit miles eā repetebat tā q̄z ſuā vxorē q⁹ ſine lnīa poſt carnalē copulā monaſteriuz intrare non potuit.mulier allegabat eꝫ dicens q⁹ eā habere nō poterat i vxorē cū eā rapuerat ⁊ raptor nō pōt ꝫbere cū rapta puella. Quesitū fuit a papa qd iuris ſit.⁊ rñdet q⁹ in hoc caſu ille miles raptor dici nō dz cū būerat mulieris aſſenſuz:ſz rapt⁹ dī vbi nihil añ de nuptijs agit̄:⁊ miles iſte ꝑus eā deſpōſauit q̄z cognouit quāuis parētes reclamarēt:ꝑterea cū poſt mr̄imoniū carnali copula ꝓſumatū vxor nō bz prātem ſui corꝑis ſz marit⁹ ⁊ ecōuerſo vī ſi ꝓſiterit mr̄imoniuz p̄ceſſiſſe ex ꝓbatōibus viri vel ex mulieris confeſſione:poſtmodū mulier ſine licētia viri nō potuit monaſteriū ingredi aut aliter ꝓtinētiā ꝑfiteri:q̄ ꝑ eo q⁹ poſt matrimoniū ꝓſummatū rapta monaſteriū intrauit non poterat viri ꝓſortū declinare marime ſi ꝓbari nō poterit vi⁊ ꝓſenſiſſe vt mulier ꝓtinētiam ꝑfiteret. Ber. Nō ꝑmo q⁹ raptus ꝑꝓrie dī cōmitti vbi mulier rapit cā libidinis exercēde. ſec⁹ vbi cā matrimonij ꝫbēdi.⁊ hoc vbi p̄us p̄ceſſit tractat⁹ de mr̄imonio.⁊ in ħ multū iſte tex.ē nōbilis.⁊ multū iudicio meo iſte tex.deuiat a.l.vnica.C.de rap.vir.nā ibi raptus dī cōmittēt cū ſpōſa de futuro.⁊ hic tex.aptus innuit oppoſitū ⁊ vallet hodie ad multa marime in pena q̄ impoſuit raptori.⁊ applicat rapte.vt ꝓſuppoſito hodie q⁹ illa pena locum bēat vt nōt glo.in.c.cū ſm leges.de bere.li.vj.tñ vbi p̄ceſſit tractatus matrimonij raptus ſubſecut⁹ nō dī penalis.vt innuit ħ lra.⁊ in hoc ſtādū ē potius iuri canonico q̄z ciuili.arg.in.c. pen.⁊ vlti.de ſecū.nup.⁊ qđ nō.in regula poſſeſſor de reg. iu.li.vj. Nō ſcōo q⁹ matrimoniū dī ꝑfectū poſt cōmixtionē carnalē.ergo a ꝑmo ſenſu antea nō dī ꝑfectū qđ vī ꝫ nō. in.c.ex publico.de ꝓuer.ꝓiu.⁊ ꝫ.c.ij.de ſpōſa duoꝝ. Sed iſtū tex.intellige q⁹ dī ꝑfectū.ſ.quo ad ſignificatū.vt in.c.ō bitū de biga.⁊ vt amplius nō poſſit diſſolui ex q̄cū q̄z cā.vt in ꝑal.c.ex publico.⁊ vide qđ nōt glo.xxvij.q.ij.in.c. quappp. Nō tertio q⁹ poſt ꝓſummatū matrimoniū nō pōt alter ꝓiugū intrare religionē ēt cū ꝓſenſu alterius ꝓiugis.⁊ ħ ꝑbat ħ dictio maxime. Sz intelligo hic q̄n remanēs in ſeculo ē iuuenis ⁊ ſuſpectus de incōtinētia.q⁹ tūc nō ſufficit ei⁹ ꝓſenſus.als ſecus vt.ē.de ꝓuer.ꝓiu.c.cū ſit ⁊ q̄ſi per totū.

Jn glo.ij.in ſi.nō glo.⁊ inq̄ntū in fine dicit q⁹ nō dī raptus vbi ꝓſenſit puella.loq̄t nimis generaliter vī intelligo glo.vt ꝑcedat q̄n de nuptijs habitus fuit ꝑus aliqs tractatus ita q⁹ fuit rapta ꝑ matrimonio ꝫbendo.⁊ ita loq̄tur iſte tex.ſi aūt nullus p̄ceſſiſſet tractat⁹ de nuptijs quātūcūq̄z puella ꝓſentiret raptui ſi violentia inferāt parētibus raptus cōmittit̄.vt in.c.de raptoribus xxxvj.q.i.⁊ idē vī vbi parētes ignorabāt vel forte nō erāt ſupſtites.nā mulier non pōt exp̄ere ſe raptui ſicut alia delicta cōmittere nō pōt nec mēbra ſua exponere vt.l.liber hō.ff.ad.l.acq.c.ſignificauit de cōr.vic. Jtē puella ſemp ꝑſumit extorta ⁊ decepta.vī ille cōſenſus vī extort⁹. Cōclude ꝫ q⁹ vbi tractat⁹ de nuptijs nō p̄ceſſit.rapt⁹ ſemp dī cōmitti ſiue puella conſenſerit ſiue nō. vt apte vult tex.in.d.l.vnica.⁊ vide gl.i regla ſciēti.ō re.iuri.vj. Sz vbi p̄ceſſit tractat⁹ ⁊ ꝑ mr̄imonio ꝫbēdo fuit abducta.tūc ō iure canonico nō cōmittit̄ rapt⁹.q⁹ mr̄imoniū dz eē libe⁊ puella ñ poterat libere ꝫbē i domo parētū eius remitēt⁹.vī ius canonicū ꝓſideraūt libertatē mr̄imonij. ius vo ciuile ꝓſideraūt delictū raptoris ⁊ deceptōez mlieꝝ vī būerūt diuerſos reſpect⁹.⁊ ſic pon⁹ iura ſunt diuerſa q̄z ꝫria.ſz i mr̄imonio ⁊ i acceſſorijs ſtatu⁹ iuri canonico.vt in c.penl.⁊ vl.ō ſecū.nup.vī bodie mltū dubitari pōt.nūqd ꝑcedat ius ciuile dū aufert bōa delata rapte.q⁹ ꝫ mr̄imoniū cū raptore.⁊ glo.nō.i.d.c.cū ſm leges de bere.li.vj.ſz q⁹ ſic. Sz ꝑt mltū dubitari.vtꝝ illa gl.ſit va.q⁹ ſz ius ciuile tollat lucꝝ qđ als ꝓtulerat mlieri tñ interdicit mr̄imoniū ⁊ tollit libera facultas ꝫbēdi cuz raptore.vī vī q⁹ bodie de iure canonico nō ꝑcedat illa diſpoſitio de quo Fe.de ſe.ꝓſilio

xxxv. circa qō tamen ꝓsiderandum est. In glo. in verbo reclamarent in fi. Idē nō. in. c. sufficiat alle. in glo. nā in istis spiritualibus nō curat patria potestas. vt in. c. si annum de iudi. li. vj. Sed dubium notabile formari pōt. nunquid hoc casu pater teneatur dotare filiam que cōtraxit matrimonium eo inuito. glo. in. c. de raptoribus. xxxvj. q. i. tenuit q̄ sic si elegit sibi idoneū. ⁊ idē voluit glo. xxxij. q. ij. c. fi. Sed Bar. in. l. obligamur. ff. de ac. ⁊ ob. post Guil. de cu. gña/liter tz q̄ nō cōpellet dotare vbicūq; filia ꝙrit mr̄imoniuz sine eius ꝓsensu. Douet hac rōne pr̄ tenet dotare filiā ad hoc vt possit eā maritare. l. q liberos. ff. de ritu nupt. sed ex quo puella maritū ē ꝓsecuta sine dote cessat ratio cōpellendi patrē. Sz si puella ꝓmisit dotē tūc pr̄ cōpellitur. ⁊ satis placet hec opi. ⁊ ideo caute puella dz ꝓmittere dotē. posset tm̄ instari circa dictū Bar. nā melius alimētabit puella si fuerit ꝓstituta dot. ar. in. l si cū dotē. §. finaūt. ⁊ p̄cedēti. ff. so. ma. Itē dos dr̄ quasi p̄rimoniuz mulieris. l. in causis. ff. de mino. ⁊ deberet dotari. vt sic soluto mr̄imonio cum p̄ hēret dotē paratā ad ꝙbēdū cū alio. nā per hāc rōnez dos ꝓfecta a pr̄e ab eo solo repeti nō pōt. l. ij. ff. so. ma. ⁊ h̄ vr̄ procedere de rigore. sz dictū Bar. est equum. In gl. in v. mulieris ꝓfessione in fi. hec glo. vr̄ simpliciter innuere vt valeat cōfessio intrādi religionem in preiudiciū religionis. Inno. dicit h̄ lz ꝓfessio valeat quo ad p̄iudiciū ꝓfessionis nō tm̄ valet quo ad bona tradita monasterio. Host. latius attingit hāc māz cū q̄rit an ⁊ qñ ꝓfessio ꝓiuguz preiudicet matrimonio carnali vel spirituali dicēs q̄ aut ꝓfessio tēdit ad separatōez matrimonij ad quā etiā tendit iste ꝓfitens. ⁊ tūc cōfessio nō valet in fauorē ꝓfectus. xxij. q. ij. in p̄n. Aut ꝓfitēs stat pro matrimonio carnali vel spirituali. ⁊ h̄ certū est ⁊ tūc cōfessio ꝑ matrimoniū tz. q. nō ē ꝓsumptio q̄ ꝓfiteat falsum ꝑ se. ⁊ sic ꝓcedit iste tex. nā ista mulier stabat ꝓ monasterio ⁊ ꝑ matrimoniū carnale. ⁊ ideo si ꝓfitet in p̄iudiciū monasterij valet ꝓfessio. ⁊ de matrimonio carnali est bonus tex. §. de presump. c. tertio loco. Aut dubitat vtrum in veritate steterit ꝓ matrimonio. q. timet de collusione. ⁊ tunc si fama ⁊ alia adminicula adiuuāt ꝓfessionem valet ꝓfessio ꝑ matrimonium. xxxv. q. vj. si duo. ⁊ sic intellige nō. in. c. super eo. de eo qui cog. ꝓpīang. vxoris. Si aūt adsunt adminicula. ⁊ tūc non valet ꝓfessio cōtra matrimoniū spirituale si tēdit in fauorē matrimonij carnalis. ⁊ sic pōt scdo mō intelligi iste tex. naz ista cōfessio licet esset ꝓtra ꝓfessionem ꝓ q̄ mulier instabat. tendebat tm̄ in fauorem matrimonij carnalis. ⁊ ideo iudicatur potius ꝓ carnali q̄z ꝓ spirituali. q. carnale est fortius respectu solutōis. vt in. c ij. de trāsla. p̄la. Item in carnali vertit vtilitas publica in q̄ est ēt p̄uata. l. i. ff. so. ma. Sed in spirituali vertit tantū vtilitas p̄uata. secus ergo vr̄ dicendum vbi uerteret ēt vtilitas publica. vt q. ꝓmotus in eccl̄iam peritur in maritū. tunc in dubio faueret matrimonio spirituali. Et ex p̄dictis infero ad illā. q. nūquid in cā monachatus possit deferri iuramētum volūtariū vel necessariū. nā ex quo sola cōfessio nō iurata valet fortius dz ee locus delatōi iuramēti. ió ꝓcludo q̄ vbi qs stat ꝓ religione ⁊ abbas negat ꝓfessionē tūc bn̄ pōt sibi deferri iuramētū volūtarium vel necessariū. vt optime ꝓbat h̄. Itē cā nō est grauis respectu monasterij. Idē puto vbi qs negat se fecisse ꝓfessionē ⁊ abbas stat ꝓ ꝓfessione. ⁊ ꝓbat semiplene. tūc dz deferri iuramētū reo vt iuret se nō ꝓfessum vt sic purget illā p̄sumptōem q̄ insurrexit ꝑ eū ex semiplena ꝓbatōe vel ex alia p̄sumptōe. ⁊ sic intelligo tex. nōbilē. in. c. attestatōes de despō. impu. sz abbati nō dz deferri iuramētū. q. respectu alteri⁹ cā ē p̄udicialis ⁊ grauissima. q. agit q̄si de statu bois. ⁊ sic intelligo i. c. mulieri de iureiu. ⁊ nō. in. c. fi. e. ti. ⁊ hec nō.

Accedens. Summa vt. §. c. pri. vel sic ꝙ Rapta potest mr̄imoniū ꝑ bere cum raptore vbi datur libera facultas in cōtrahendo hoc dicit. Casus lr̄alis. Quereba/tur vtrum potest contrahere raptor cum rapta: ⁊ rñdet pa. q̄ rapta puella legitime cōtrahat cū raptore sic: si prior dissensus trāseat postmodū in ꝓsensuz. ⁊ qō pus displicuit postea incipiat cōplacere. Dūmō ad ꝓtrahendū legitime sint psone. Ber. Nota primo ex tex. q̄ p subsequentem cō/sensum tollitur vitiuz precedens. simile in. l. ij. C. quod me causa. vbi si promisi decem per metum ⁊ postea sponte sol. uo tollitur vitium metus precedentis. ad idem. c. ad id qō §. de spon. Nota vltimo q̄ in matrimonio ꝓtrahēdo nō statur dispositioni iuris ciuilis. sz attendēdum est ipsum ius canonicū. de iure enim ciuili rapta non potest ꝓtrahere matrimonium cum raptore vt in. l. vnica. C. de rap. vir. sed de iure canonico sec⁹ vt hic ⁊ c. precedenti. Sed quero nūquid sufficiat tacitus ꝓsensus ad inducendum matrimoniū inter istos. doc. q̄ sic. ⁊ bn̄ facit. c. litteras. de despō. impu. ⁊ d. c. ad id qō. Scōo queritur qr tex. hic dicit si psone sint legitime ⁊c. que legitimitas requiritur. So. oportet q̄ sint legitime etatis. ⁊ q̄ non impediantur alio impedimento. vtputa q̄ non sint ꝓsanguinei vel aliter impediti. Abb.

De furtis. Rubrica.

Cōtinuata est hec rubrica. §. in ꝓma rubrica. ⁊ dic vt ibi. Quero primo ꝓo declaratione materie quid sit furtum. Dic q̄ est contractio rei aliene fraudulosa inuito domino animo lucrandi siue ipsius rei siue vsus rei siue possessionis. vt dicit tex. in. l. i. ff. e. ⁊ vide glo. in. c. dudum. ij. de elec. Et ideo dicitur fraudulosa. qr si quis contractaret rem alterius putans probabiliter esse suam. vel dominum rei p̄mittit nō cōmittit furtū. vt. l. inter omnes. §. recte. ff. eo. ⁊ insti. de obl. que ex delic. naſ. in. §. placuit. non tm̄ creditr sibi simpliciter asserēti q̄ credebat rē ee suā vel dn̄m p̄mittit. qr sic qlibet de facili vitaret penā furti. sz ex p̄ecturis iudex habebit hoc iudicare. vt nō in iuri. pal. immo ēt indistincte n̄ creditr dn̄o si dicat ex eius ꝓsensu factū qr posset hoc dicere in fraudē vt reus absolueret ab inqsitōe p̄ iudicez formata ꝓtra eū de quo p̄ Bar. in. d. §. recte. Itē ideo dr̄ in diffinitōe sine ipsius rei siue vsus ⁊c. qr semp cōmittit furtuz siue qs furet vt habeat ipsam rē siue vsum ipsi⁹ rei. siue vt habeat solā possessionē. vt qr ꝓprietarius subtraxit rē vsufructu arij. vnde aūt dicat furtū. dic a furuo. i. nigro. vel dr̄ furtū a fraude vel a ferendo. vt in. l. i. pal. qō nō. Abbas.

Qui furatur. Breue ē ⁊ fi summatur.

q Nō p̄ ex tex. q̄ furtum cōmittit in boīe libero. Sz circa hoc pōt queri qd dicēdum de illis magnis dn̄is q̄ ꝓ ensenio tradūt boīes vanos seu iaculatores vel pitos in aliq̄ arte. nūqd inuoluant in hac pena. Bar. in. l. lege fauia. ff. ad. l. fauiā. de plagijs. dicit q̄ nō. qr nō p̄tant boi homines vt auferant eis libertatem. sed vt seruiant illis ad placitum eorum. Circa hoc potest etiaz formari questio. Ciuitas fecit statutum vt qcunqz durerit talē boiez ligatū in fortiam cōis habeat tātū. nūqd valeat statutū. Bar. in. l. i. ff. ad. l. fal. de plagia. tenuit q̄ nō. qr nō pōt statui pcuz ꝓ boie libero. nisi ille eet hostis ciuitatis qō nō. Sz q̄ro tex. h̄ loqt in vēdēte. qd in emēte. qd in donāte. donatario ⁊ similibus. Dic q̄ oēs tenētur eadē pena ex quo sciēter faciūt vt in. l. i. ⁊ in. l. lege p̄al. nā vēditio dr̄ q̄ltercūq; dn̄iuz trāsferr. vt. l. statu liberi. §. quintus. ff. de sta. libe. In glo. i fi. sz tūc ob. iste tex. nā si eccl̄ia nō imponit istā penā hec decretalis ē h̄ superflua ꝑ ꝓbemiū hui⁹ cōpilatōis. So. ista nō ē institutio canonica sz lex antiq̄. vt p̄z in suprascriptōe. sed cōpilator eaz posuit hic ⁊ potuit interferere p̄ vt sciret quo acriter furātes boies liberos sint puniēdi. q̄si innuat q̄ si p̄z l. antiquā sint puniēdi morte. debēt p iudicē eccl̄iasticū cura morte acriter puniri. Ex quo intellectu nō q̄ nō efficitur qs irregularis si interrogat⁹ de pena delicti rndet q̄ est pena mortis. qō intellige qñ casus nō imminet de p̄sn̄a alīs aūt si ex rīsione ⁊ ꝓsilio suo sequeret mors efficeret irregularis. vt. l. di. si quis viduam. ⁊ c. sicut dignum. §. de homici. in fi. de quo per Host. in. c. ex litteris. j. de excess. prela. ⁊ p

Archi.in.c.oĉs.iij.di. Secundo pōt dici q; ideo ħ interseruit hāc decretalem q; per mortem hodie de iure canonico nō incurrit excōmunicatio.iste est tex.nō.in.c.per venerabilē q fi.sint legi.vbi papa p legē antiq; inferētē mortē tpalem intelligit quo ad iudicē ecclīasticū de snīa excōicatōis.⁊ sic iudex ecclīasticus pōt istos fures furātes homines excō municare. Et ex ħ collige casū in quo iudex ecclīasticus hz iurisditōz in laicos.s.furātes homines liberos ⁊ vēdentes seu aliter exponētes.⁊ ħ iō q; p ħ detrahit religiom xp̄iane ar.optimū in.c.i.de homici.li.vj. Abbas.

f Fures. Breue ē.sz pōt p alia ỹba sūmari ⁊ sic.Furibus ⁊ latronibus i pctō obeūtes sacra ecclīastica denegāda sunt.secus si morte eos penituit. Nō ꝑ ex tex.q; interēpt⁹ in aliquo facinore p̄sumit ōcessisse i illo pctō. Et ex ħ ⁊ ex tex.nō q; in extremo vite nō p̄sumit ꝓtritio.ex quo manifeste pz de pctō p̄cedēti. Oz ḡ q; p aliq̄ signa exteriora ꝓstet de ꝓritōe. Scōo nō q;,p decedētibus in pctō mortali nō est aliquo mō in ecclīa orādū.,p hoc. xiij.q.ij.,p obeūtibus ⁊.xxiij.q.v.placuit. Tertio nō q; fures ⁊ latrones punīūtur hic vt diuersi.fi.n.nō essent diuersi nō haberent diuersa vocabula.l.si idē.C.de codicil.de quo dixi.s.de homici.in c.ij.⁊ sentiūt ibi ⁊ ħ doctores q; fur dī de nocte.latro ō die vel dic vt sensit.Bar.in auc̄.sed nouo iure.C.e.ti.furē dici q furaī clā siñ aggressura.latro cū aggressura siue cū armis siue sine.⁊ ēt satis hoc vī velle tex.in.d.auc̄.maxime in corpore vīi sumit.Et hec vī mēs huī⁹ lr̄e.nā vbū dēpdādo ħ referī ad latrones.capiūtur tñ in diuersis locis equoce.vt i c.tua.s.de homi.⁊ dixi i ꝑalle.c.ij. Ultio nō q; quātūcū qz facinoroso in vita i morte ꝓtrito nō sunt denegāda sacra mēta.ad ħ de pe.di.vij.in.c.siqs.nisi in casib⁹ a iure exp̄ssis nā ecclīa nō claudit gremiū redeūti.de be.e.i.c.sup eo.li.vj

Et hec faciūt ad.q.nūqd isti q pp facinora sua suspēdūt in patibulo vl̄aliter morte violēta afficiūt sint i cimiterio ecclīastico sepeliēdi.⁊ alia sacra sint eis ꝓcedēda. Doc.q; sic. si eos penitet de pctō.vt ē tex.xiij.q.ij.in.c.fi.nec vz ꝓsuetudo in ꝓtiū in cle.fi.de peni.⁊ re. In glo.in ỹ. diacono.sz dic q; lz in casu necessitatis nō p̄sbyter o possit ⁊ debeat qs ꝓfiteri.nō tñ ab illo pōt absolui.qz nō hz pratē clauū.sz,p ter ꝓritōem de⁹ dimittit sibi pctm̄.ita dicit tex.in.c.quē pe nitet alle.in glo.⁊ vide qō nō.in.c.pastoralis de off.ordi.in ỹ.p̄terq; in mortis articulo.imo ⁊ papa nō posset hāc ptātē dare nō sacerdoti.de quo vide qō nō.gl.in.c.puenit.xcv di.qz ħ ptās data fuit a deo tm̄ sacerdoti.sust tene mēti.

ſ Iquis. Breue ē.nec recipit ꝓgruā sum matōez.maxime pp varietatē intellectuū.sūmari tñ pōt sic fm cōez intellectum Cōmittēs furtū ex necessitate nō multū vrgēte peccat sz nō grauiter.vñ imponēda ē leuis pnīa. Ꝓ ō declaratōe lr̄e q̄ro.nūqd teneaī iste ꝓfiteri de pcō vel an sufficiat ieunare vt ħ dī. Hosti.dicit q; teneī ꝓfiteri.ar.in.c.cuz ois de pe.⁊ re.ħ itelligo vez vbi necessitas nō fuit maxima als aūt nō teneī ꝓfiteri nec aliquā agere penitēt.ā.qz tūc tēporis omnia sunt cōicāda.vt in.c.discipulos.de ꝓse.di.v.⁊ in.c.sicut.xlvij.di.Et ex ħ inferī ad aliā.q.qd si iste vult restituere rē subtractā.nūqd sit cogēdus agere pnīaz. Host. dicit q; sic.p.c.sicut ō gnū ō bom.s. Sz vt dixi ħ intelligo vbi pctm̄ fuit cōmissū vt qñ nō suberat maxima necessitas. als sec⁹.p ea q̄ ,p̄me dixi. In glo.ibi qz oia in necessitate sunt cōia ⁊c. Et hec faciūt ad.q.nunqd tpe necessitatis possit religiosus facer elemosynā de bonis monasterij sine ꝓsensu supioris.⁊ ꝓclusio ē q; sic.ex quo tāta ē necessitas q; nō pōt interiz hīe recursus ad supiorē.vt nōt glo.in.c. non dicatis.xij.q.i. Idē est vbi nō ē necessitas tāta ⁊ religiosus sit absēs puta in studio.tūc pōt facere cōpetētē elemosynaz vt nōt ibi glo.⁊ vide glo.in cle.ij.de vi.⁊ bo.cle.vñ p hoc dico q; clerici religiosi ex quo ab alijs ꝓcipiūt diuina.p̄sūt ⁊ ō bēt facere oblatōes sic̄ ⁊ laici p ter.ex p̄ssuz iūcta gl.in.c.alia xvj.q.i.⁊ facit glo.in.cle.ij.pal. Et ponit ħ Jo.an.q. Hosti.in summa.nūqd vxor possit facere elemosynā.⁊ ꝓcludit

Hosti.in summa de pe.⁊ re.in.§.qbus ⁊ q̄liter.in.v. qd ō faciētibus elemosynam.q; aut vxor vltra dotem hz alia bona.⁊ tunc de eis potest facere elemosynam.qz de illis maritus non potest se intromittere contradicente vxore.l.hac lege.C.de pactis conuen.inter virum ⁊ vxorem.l. maritus. C.de procu. Aut non hz alia bona vltra dotem.⁊ tunc contradicente marito nō pōt facere elemosynam.qz dominiuz rei dotalis ptinet ad maritū ꝓstante matrimonio.l.doce.C. de rei vē. Sz si maritus nō ꝑdicit pōt facere elemosynā cō formādo ꝓsciētiā ad volūtatē mariti.q.d.q; facit illā quā p̄ sumit maritū velle nō aliā. Et rō est qz de rebus alienis nō licite facit qs elemosynā.i.q.i.nō ē putāda.⁊,p ꝑdictis alle go tex.exp̄ssuz cū glo.in.c.qō deo.xxxiij.q.v. Ex ꝑdictis hz vnus intellectus ad istud.c.vt intelligaī qñ necessitas fuit modica. Jpōt ⁊ scōo intelligi vt sentiūt ħ doc.qñ necessitas fuit maxima.sz postea veniēs ad pinguiorē fortunā nō restituit.ar.in.l.nēsenius.ff.de neg.ge. Nō bñ hāc lec.ex q̄ bēs q; subtrahēs aliqd tpe necessitatis ēt teneī illud restituere cū pōt.nā talis subtractio p̄mittit pp necessitatē sz cessante cā cessare dz effect⁹.sicut dicimus in eo q ꝑbet alimēta tpe necessitatis ⁊,ptestaī ō repetēdo.vt nō.in.d.l.nēseni us.⁊.d.l.alimēta.ff.de neg.ge.xij.q.ij.c.sacroz.⁊.c.sicut.

In ea.glo.ibi sed in fornicatōe nō ē ita.⁊ rō est fm Joā. an.qz humana creatura nō venit in fructu.insti.de rer̄ diui. §.in pecudū.nā in ea attēdit reuerēcia diuine pulchritudis l.siqs.C.de penis ⁊ in.c.ad audiētiā.j.de crim.fal. Et in fi.glo.ex hac gl.inferī ħ ,pcedere ēt in foro ꝓtioso.qō puto vez vt nō possit puniri p iudicē q pp necessitatē maximā aliqd subtraxit ⁊ facit.d.c.discipulos.⁊.l.ij.ff.ad.l. rhodi. de iac. Ultimo q̄rit ex quo tpe necessitatis omnia sunt cōia nūqd paup possit agere ꝑ diuitē vt sibi subueniat.vide glo. nō.i.c.sicut.xlvij.di.q̄ ꝓcludit ⁊ bñ q; actio nō cōpetit pauperi.sed bñ pōt implorare officiū supioris ꝑ diuitē.qz ille peccat nō subueniendo in tāta necessitate. Sed si necessitas nō est tāta nō teneī qs ad elemosynā nisi sicut ad alia pia opa vt nō.s.de spon.c.inter opa.

q Qui cum fure. Breue est ⁊ variomō intelligiī.⁊ pōt summari fz vnū intellectū. Nō indicās furez ꝑpter lucz qō ab eo ꝓsequī reus peccati est.⁊ pōt aliter summari vt.j.patebit ex varietate intellectuū. Casus ħalis. Querebaī de pena nō indicātis furez pp lucz. Et ꝓsul⁹ papa rñdet q; q cum fure partī occidit animaz suā. Jtē nō solū fur teneī furtū sed ille etiā q ꝓsci⁹ furti ñ indicat dño ipsi⁹ q̄rente. Ber. Nō ꝑ ex tex.fm vnū intellectū q; agentes ⁊ ꝓsentientes in furto pari pena afficiūī.ō quo in.c.i.de off.dele. Scōo nō fm aliū intellectū q; ꝓscius furti teneī indicare furtū q̄renti dño.als peccat.⁊ p istū tex.iustificari pōt sententia ep̄oz q; quotidie subditos suos ꝓscios furti admonent vt debeāt reuelare.⁊ non reuelātes excōicāt.Si.n.nō esset pctm̄ in ñ reuelādo nō deberēt ꝓse excōicari.teneī ḡ qs ō necessitate indicare furtū. Doceti ā voluit Bar.in Lanciulem. C.e.ti.qō nō. In gl.i.in fi. ex hac glo.colligi pōt vn⁹ intellect⁹ ad istud.c.vt intelligaī q; ille peccat in nō reuelādo q lucz ex hoc ꝓsequī a fure vel ipse occultat. Nō.n.est licitū aliqd capere a fure vt nō indicet vel vt occulteī.vt.l.q vas.§.q furem.ff.e.⁊.l. iij.⁊.l.si a fuo.ff.ō ꝑdi.ob.tur.cau.⁊ iste itellect⁹ ñ hz dubiū. Aliū itellectū tāgā.j.cū gl. fi. In gl.i ỹ.possore.i.dño.nō ex tex.iūcta glo.q; possessor q̄ñq; sumī ,p dño.sic ⁊ vbū possessionis q̄ñq; denotat ,ppetatez rei sicut q̄ñ testator legat possessionez quem hz in tali loco.vī.n.legare nō nud⁹ possessionem.sed ,ppetatem rei vt dicit tex.in.l.interdū alle.in glo.⁊ facit ad mām.c.q̄ñ frequenter.§.q; si sup vt lit. non ꝓte. In glo.fi.in fi.vult ḡ glo.nōre diuersitatem inter iuscāonicū ⁊ cuile.vt ō iure cuili ñ teneaī qs ad īdicādū furē cum licite recipiatur pecunia pro eo indicando.vt in.l.iij. ħ alle.sz sec⁹ fm canones. Do.dic̄ q; nllō iure teneī q̄s idicaī furē ⁊ maxie qñ timeī ō morte furis eo idicato.sz iudex ex offō suo p̄t quē ꝓpellē ad īdicādū furē.ar.l.iij.⁊.l.ꝓgrut

ff.de off.pfi. Clarius adhuc hūc articulū attingit Bart.in d.l. inciuilē. ꝓcludens q; furtū qs indicare dz. ⁊ sic vī ,ppe iste tex. velle si recte pōderet. nihil.n. dicit de fure. sz de furto. sz iudex vel ex officio imploꝛato. vel dū ,pcedit p inquisi tōez gñalē pōt cōpellere ad indicādū furem. vt in iur. pall. qō nō. Recte ergo pñt epi admonere ⁊ excōicare nō indicā tes furez vel furtū. qz supiores tenēt̄ oīb⁹ modis purga re ,puinciā malis hoibus. vñ ex hac cā pñt cōpellē ad mani festādū. nō ob. ꝑdictis si dicaī q; ad instantiā pris qs teneī ꝓhibere testimoniū ꝙ furez. ar. in. l. nullū. C. de testi. ergo te neī indicare. nā aliud ē ꝓhibere testimoniū. aliud indicare si ne testimonio. nā cū qs testificaī iam fur erat detectus per accusatōem. secus aūt qñ fur est oīno occult⁹. qz tūc ad istā tiā partis nō teneī indicare furē. Et hec faciūt ad. q. Qui dā pdidit libz vel vestē vel aliā rem suspicaī q; sit in domo ticij. petit p iudicē vt q̄raī domus illius ⁊ vt apiāī scrinia ⁊ loca secreta ticij nūqd iudex dz ꝟ facē. Et vī q; sic. p. l. req rendū. C. eo. vbi dī q; officij ꝑfidis est inquirere ꝟuos fugi tiuos. Cōiter ibi ꝑ doc. ⁊ hic ꝓcludiī q; spāle fit in ꝟuo ⁊ in alia re seu ꝑsona q̄ pōt cōmittere dolū in se occultādo vt tūc possit inspici domus alterius. ⁊ sic loquiī. l. requirendū. vñ ligs suspicaī vt vꝛoꝛ sua sit in domo alicui⁹. tē pōt petere a iudice vt q̄raī domus illius. secus in alijs rebus q̄ non pñt cōmittere fraudē. tūc.n. iudex nō dz facer q̄ri domū alteri⁹ qz ꝑiculosuz ē vt ꝑfami. habeat pādere suū ꝑmoniū alij. ar. in. l. ij. C. qñ ⁊ quibus q̄r. pars debe. ⁊ in. l. ij. C. de ali. pupi. ꝑstā. nisi esset vehemēs suspitio q; esset in domo illius ar. in. l. i. ff. ō q̄sti. Ultimo pōt iste tex. itelligi ⁊ tertio mō qñ quis nō indicat furez. qz cōmisit rez furtiuā secū. qō ēt sensit tacite glo. Abbas.

C litteris.

Fur occultus pōt post resti tutōez ⁊ pñaz ad sacros oꝛ dines ,pmoueri. b. d. Cōis diuisio. scōa ibi mā damus. Casus lr̄alis. Quidā clericus. b. ibi noīe quēdā calicē furripuit de ecclia ibi minus caute dimit/ſuz ⁊ lōgo tpe ipz tenuit: sz postmodū restituit ipm ⁊ vole/bat ad sacros oꝛdies ,pmoueri: q̄rebaī quid iuris ē. rñdet pa. si spōte ꝓfessus fuerit: ⁊ exinde eccl̄ie cuius erat calix sa/tisfecit nec ē sup hoc infamatus: post pactā pñaz aut partē ipsius dūmō alīs idōeus fit ad sacros oꝛdines poterit, pmo ueri. Bernar. Nō ꝟ ex tex. ar. opti. q; rapiens rez eccl̄ie etiā sacrā nō est ipso facto excōicatus. nā papa ꝟ nō mādat istuz absolui ab excōicatōe. qō fecisset si fuisset excōicatus. peccat ḡ grauiter. ⁊ est excōicādus. ꝑ ꝟ. c. ꝓ̄stus de fo. cō pe. ⁊ qō le. ⁊ nō. in. c. ꝓ̄sti. de sen. ex. qō ,pcedit solū qñ ra/puit rē eccl̄ie. secus si effregit bostia eccl̄ie ⁊ rapuit. vt in. d. c. ꝓ̄sti. Scōo nō q; fur manifestus seu ꝓuictus in iudi/cio de furto nō pōt amplius ,pmoueri ad oꝛdines sine dis/pēsatōe. ⁊ idē est i quolz peccato notoꝛio. vt i. c. fi. de temp. oꝛdi. Nō tertio q; furtū cōmittiī etiā capiēdo rē alterius minus caute dimissaz. Et ꝟ facit ad. q. qdā repit in via flo renū vel aliquā aliā rē. nūqd cōmittit furtū eā capiēdo. Di cit ꝟ Jo. an. q; si vult euitare furtū dz facere ꝑconizari. vt is cui⁹ ē cōpareat. ꝑ ꝟ tex. in. l. falsus. §. qui alienū. v. solet. ff. e. ⁊ idē voluit glo. i. c. qz frustra. j. de vsuris. Tu dicere po/tes latius q; aut ex q̄litate rei vīsiī iste p̄sumpsit rē babitā, p derelicto. ⁊ tūc nō cōmittit furtū qz ꝟ n ē intēto fraudulosa. vt in. d. §. qui alienū. Aut p̄sumpsit rē nō babitaz ,p derelic/to vel p̄sumere debuit ex q̄litate rei. vt qz repit florenuz. ⁊ tūc cōmittit furtū. vñ nō ē verisile q; quis ,peciisset florenū. ⁊ tūc si vult euitare oēm suspitōez furti dz facere ꝑconizari. Sz si in vīrate nō habuit intētōez furādi. sz capiendi ⁊ resti tuēdi vo dño si appuerit nō teneī de furto lz nō faciat ꝑconi zari. ⁊ maxime ꝟ ,pcedit bodie. qz ex ꝓsuetudie ille qui pdit rem facit ꝑconizari. vnde potuit iste expectare vt ꝑconizeī. Et ad vbum solent posse dici q; illa est cautela ⁊ ꝓsiliuz ad emitādū oēz suspitōez sz ex q̄litate psone repientis ⁊ ex vbis ,platis p eū satis pōt purgari illa suspitio. Quid āt si nō re/pit dns. dic q; si p̄sumit rē babitā ,p derelicto pōt sibi reti/nere. alīs aūt dz dare paupibus. ar. in. c. cū tu. j. de vsuris. ⁊ in auc. oēs pegrini. C. cōia de succesio. nō. in. d. §. qui alie nū. Ulterius nō quinqz requisita vt sel fur possit ,pmoue/ri. ꝟ requirit q; spōte fuerit ꝓfessus. scōo q; satisfaciat lesо. tertio q; infamia nō surrexerit ꝙ eū. q̄rto q; pegerit pniam vel partē ipsi⁹. quinto q; alīs sit idoneus. Jn glo. fi. pīma opi. cōiter teneī ⁊ verioꝛ. Cōclude ḡ q; regulr ex quo pec/catū ē occultū ⁊ nulla infamia inde est oꝛta quis pōt ,pmoue ri pacta pnia vel parte ipsius. in. c. fi. de tempo. oꝛd. ⁊ q; ibi nō. Extra glo. q̄riī hic dī q; calix iste erat minus caute dimissus. nūquid custos ecclesie teneaī ad emēdā si nō po steſt recuperare. Doc. q; sic. ex quo reperiī in culpa ō quo vide glo. ⁊. Jnno. in. c. ea que de offic. archi. Et hec faci ūt ad. q. quotidianā. Scholaris dimisit librū in scholis qui subtractus fuit. nōquid bidellus teneaī ad emendā. ⁊ vide tur q; sic quia tenetur ad custodiam sicut custos. Barto. bāc. q. ponit. i. l. siquis vꝛoꝛi in. §. apud labeonē. ff. e. ⁊ ibi ꝓcludit q; aut scholaris specialr assignauit libz bidello. aut simpliciter dimisit librū in scholis. primo cāu si bidellus re stituit socio scholaris cōsueto vel familiari. si ille postmodū asportauit nō teneī ar. in. l. euzqui. ⁊ in. l. argentū. ff. cōmo. facit. c. significāte de pigno. idez si assignauit euz alcui defe renti aliqō signū scholaris. Et bñ nota hoc dictuz. q; licite quis restituit rez alterius ōferenti signuz illius. nihil tamen allegat ibi. Bar. Ego allego tibi bonū tex. cū ibi nō. in. c. significauit de appellatio. qō puto verū nisi res esset valde p̄ciosa. qz tunc nō ē credēdū ō facili simplici signo. argumē tuz optimuz ex notatis in. c post cessionez de ,pbationibus ⁊ in. c. j. ⁊ ij. de fi. instrumen. Aut scholaris specifice nō assignauit librū bidello. ⁊ tunc videī adhuc etiā bidellus te neri si non restituit modis ꝑdictis. ⁊ fuit depditus sicut dici mus in nauta ⁊ cauponequi teneniī de rebus relictis i naui vel bospitio. Sed ꝟ non placet Bar. qz illa lex est ꝙ ius. ⁊ loquiī in certis casibus. vt ibi ⁊ in. l. iij. et ideo dicit q; boc casu posset distigui scōm. l. dñs horreoz. ff. loca. vt. s. disti guamus an bidellus obtulit se ad custodiā vel non. vt p̄mo casu teneaī. scōo non. Sed potest aīr dici q; aut loquimur in bidello spāli vel generali. vt spālis teneaī. qz ad ꝟ collec tas ⁊ alia ꝓmoda consequiī vt custodiat libꝛos. Si ḡ repiī in culpa teneī ex mala custodia sicut. s. dixi. de custode. Sz in gñali bidello posset ,pcedere opi. Bar. qz off. cū suū nō versaī circa custodiā libꝛoz. Sz posset dubitari quid in ista ciuitate Senensi vbi nō sunt bidelli spāles sz gñales tā tū. Et puto aduertendū esse ad formā ꝓstōis. vt si teneī cu stodire libꝛos ,pcedat illa opi. alias secus. Ultimo vt istel ligaī mā huius ti. q; minus ꝑfecte hī in ꝟ ti. q̄ro q̄liter punia tur fur. dic q; de furto pōt agi ciuiliter ⁊ criminaliter. Ciuiliter pōt agi ꝙdictōe furtiua ad ipsaz rez dūtaxat recupādā. ⁊ de hac ꝙdictōe hī. ff. de ꝙdi. fur. p to. Jtez pōt agi ad penā furti ad cōmodū eius cui res subtracta fuit. Et si furtum est manife stum tenetur pena quadrupli. Si vero non est manifestum tenetur pena dupli. Et dicitur fur manifestus qñ deprehen ditur in ipso facto vel cū re furtiua añ q̄z illā ducat ad locū de/stinatū. insti. de obliga. q̄ ex delic. na. in pīn. ⁊ in. §. pena fur ti. Pōt agi ⁊ criminaliter ad vindictā ⁊ tūc vario mō pōt agi. vt nō. in auc. sz nouo iure. C. e. ⁊ in. c. ij. de homi. nā si esset fur sine aggressura. tūc de iure auctēticoz nō dz iponi pe/na mortis, vl abscisio aut debilitatio mēbꝛi alicui⁹ sz fustib⁹ ꝑ castigari. secꝰ si ē latro cū aggressura ō quo ibi. ⁊ in. l. ca/pitaliū. §. famosos. ff. ō penis. Alij vo dīt q; ēt hodie rapi ens rē vltra. v. solidos valētē dz puniri pena mortis. vt i li. seu. de pa. te. §. furtū. Sz mihi plz illa opio q; illa iura itelli gāī qñ er tā modico furto seqī pacis fractio. sz hodie cōiī statuta ,puidēt ō pena i quolz loco ⁊ ꝟ ō iure ciuili. Sz ō iu re canonico, clericꝰ cōmittens furtū dz deponi ⁊ detrudi in carcerib⁹ ad agēdū pniaz. vt in. c. cū nō ab hoie de iudi. ⁊ in. c. tue. j. de penis. tene menti. Abbas.

De vsuris. Rubꝛica.

Continuari pōt hec rubꝛica ad precedentes hoc oꝛdine

qr vsurā exercēs rapinā quodāmodo ⁊ furtū cōmittit. xiiij. q. iiij. siquis vsurā. ⁊ subiacet restituto ficut furtū cōmittēs seu rapinā. vt in. c. cū tu. j. e. Ideo post qz visum est de raptoribꝰ ⁊ de furtis cōpetēti ordine subijcit rubrica de vsuris

Sz qro ꝓ declaratione materie qd sit vsura. Solet dari duplex diffinitio. Prima ē qꝫ vsura ē qcqd sorti accedit. ⁊ hec diffinitio pōt elici ex. c. vsura. xiiij. q. iij. sz nō est pfecta diffinitio. qr posset accedere aliqd sorti gratis ⁊ tū nō esset vsura. ar. i. q. ij. c. sicut. ⁊. s. de fimo. c. dilectꝰ. ⁊. c. si qōnes ideo ad saluādū hāc diffinitōem opz addere vt dicat qꝫ est qcqd sorti accedit ex pacto vel intētōe pcedēte. vt in. c. ꝓsuluit. j. e. Pōt ēt aliter diffiniri ⁊ sic. Vsura ē lucr̄ mutui ex pacto debitum vel exactū. scōo qri pōt in qbus rebꝰ cōmittit vsura. dic qꝫ in bis in qbus ꝓsistit mutuū. ⁊ mutuū qdez ꝓsistit in bis q̄ sunt triplicis gn̄is. Nā qdam. n. cōsistunt in numero vt pecunia. Quedam in pōdere vt argētū seu auꝝ Quedam in mēsura vt triticū ⁊ vinū. In alijs vo rebus nō pōt ꝓsistere mutuū. Rō ē. qr in mutuo trāsfert dn̄iū rei mutuate. vñ dicit mutuū. qr de meo fit tuū vt. l. ij. ff. si cer. peta. recipiens vo mutuū nō tenet restituere sub idēptitate eiusdem substātie. qr vt plurimū ista que mutuant ꝓsumuntur vsu. sz tenet restituere tātundē sub certitudine eiusdē valoris. vt. l. cum qd. ⁊. l. vinū. ff. si certū pe. Certitudo aūt valoris nō pōt haberi in alijs rebus nō ꝓsistētibus in numero. pōdere vel mēsura. nā vere impossibile ēt inuenire vnum equū oīno eiusdē valoris cuius est alius equus. Sz in pecunia ⁊ in alijs ꝓsistētibus in pōdere ⁊ mēsura reperit certitudo eiusdē valoris in alijs rebꝰ eiusdem substātie. Quare aūt vsu ꝓsistit in bis rebus tātū. rō potest assignari. qr in istis trāsfert dn̄ium ⁊ vsus rei nō ē separatus a ꝓsumptione ipsi⁹ rei seu dn̄ij ipsius rei. vnde in istis rebꝰ exigens aliqd ꝓprie rapit vsum. qr vult capere aliqd ex vsu rei mutuate. ⁊ tū in istis nō est dare vsum separatuz a dn̄io rei. qr vt dixi dn̄ium ꝓsumit ex vsu sed in alijs rebꝰ secus ē. nam si loco tibi domū vel equum vsus rei ē separatꝰ a dn̄io. nec ꝓsumit dominiū rei ex vsu. ⁊ ideo non facio ꝑ naturā rei capiēdo aliqd ꝓ vsu ipsaꝝ rez. nā dn̄ium eq seu domus remanet apō me. ⁊ tu habes vsum rei. nā ex illo vsu quē loco licite possuz aliqō lucr̄ capere sz hoc nō ꝓtingit in rebꝰ mutuatis. qr vt dixi dn̄ium incōtinēti trāsfert in me. ⁊ nō possum vti re mutuata qn ꝓsumam dn̄iuz rei. vñ dī vsura q̄si raptus vsus. qr qs rapit vsum ⁊ inducit vsum vbi in vitate vsus nō ē. Ex bis habes q̄re ex re locata possuz licite capere lucr̄ ⁊ nō ex re mutuata. Et ex bis infert qꝫ si ego locarē tibi pecuniā nō vt exp̄ēdas. sz vt ad pompā retineas in bācbo. licite tūc possum aliqō lucr̄ capere. qr tunc vsus rei est separatꝰ a dn̄io vt notatur in. c. ꝙquestus. j. eo. ⁊ qō. s. dixi vsurā ꝓsistere in bis tantū in qbus ꝓsistit mutuū intellige de rebꝰ ꝓcedentibus ab vsurario. nam ex parte capiētis ad vsurā pecuniam nō ē vis qꝫ det rōne lucri. nam siue det equus siue domꝰ vl fundus. seu qcquid aliud estimabile vsura committit. adeo qꝫ certo casu doctor cōmittit vsurā mutuādo scholari pecuniam vt intret secū alias nō intraturus. vt plenꝰ dicam post cal. in. c. nauigāti. j. eo. ⁊ de bis vide qō nōt Jo. an. in regula peccatū de reg. in. lib. vj. ⁊ p cal. in. c. nauiganti ꝓcalle.

Sed qro q̄re vsura ē sic vtroqz testamēto ꝓbibita ⁊ ita detestata a iure humano. Inno. hic sup rubrica ponit aliqs rōnes. ꝓma est qr si licitū ēt lucr̄ vsure. oēs fere boīes relicta agricultura ⁊ alijs mercimonijs intēderēt vsure. cū sit lucr̄ valde tutum ⁊ ex hoc de facili ꝓtingeret caristia seu rerū penuria. nam paupes ex defectu pecunie nō possent intēdere agriculture. nec reperirent pecuniaz sine vsuris. ⁊ sic sequeret excidiuz paupez. Scda rō est qr vix euitat idolatria in hoc peccato. nā vident vsurarij nummum vt deum venerari. xlvij. di. sicut hi. Tertia ratio ē qr ē ꝫ pietatem ⁊ charitatem. nā dz qs subuenire ꝓximo in necessitatibus ꝓstituto. vñ cōtra caritatē peccat nolēs mutuare sine lucro. vñ nō diligit ꝓximum. sic ut seipsum quemadmodum tenetur ex ꝓcepto diuino. vt in. c. primos de pe. di. ij. Sūt ⁊ alie rōnes coadiuuantes. sz videtur qꝫ illa. s. quā tacite. s. sensi sit meliοr. qr vsura ē viciū quoddam cōtra naturā rez qñ pecunia germinat pecuniā. que tñ nāliter non ē apta germinare cuz sit tñ in mensura rez. ff. de ꝓtraben. emp. l. i. ⁊. in. c. ejiciēs lxxxiij. di. ⁊ vēdit vsus rez vbi nō ē. Et p banc rōnem dixit Jo. mo. in. c. i. e. ti. li. vj. qꝫ ecclia hoc casu vēdicat sibi iurisditōem in laicos. qr vsurarij committunt ꝓncipaliter in deum abutendo rerum vsu. ideo ad eius vicarium spectat punitio. Item vsura est peccatum inductum ex veteri ⁊ nouo testamento ⁊ ex lege canonica. ⁊ ideo punitio spectat ad cōditorem canonum ⁊ ad vicarium christi.

Lures. Si creditor percepit sortem ex fructibus pignoris deductis expensis tenetur pignus restituere debitori. ⁊ vnum casum excipit. Vel summa aliter ⁊ sic. Vsura est lucrifacere fructꝰ rei pignorate fallit in casu hic excepto hoc dic. Et diuiditur in tres partes. nam primo ꝓhibet clericis vsuram generaliter. ⁊ non nominatim certam speciem. secunda ibi qꝫ si. penam addit. Jt tertia a ꝑ dicta spē vnum casum excipit. ibi nisi ⁊ c. Casus lr̄alis. Quia plures clerici data pecunia possessiones recipiebāt i pignus dicentes nō esse vsuram. Statuit cōciliū turonense vt nullus ꝓstitutus in clero hoc vel aliud genus vsure exercere ꝓsumat. sz siquis possessiones alicuius data pecunia recepit in pignus si sortem suam receperit deductis expensis possessionem libere restituat debitori. Si aūt aliqd minus bz eo recepto possessio ad dn̄im libere reuertatur. Si vero post istud statutum in clerico quisquā vsuraꝝ crimen cōmisit officij periculuz patiat nisi fuerit beneficiū ecclesie quod redimēdū sibi b̄ mō de manu laici videat. ber. Nō ꝑ ex. qꝫ vsura cōmittit non solū quando exprese aliquid datur annuatim. sed etiam si ex pacto creditor lucratur fructus rei pignorate. nam cum fructus recipiant estimationem accedunt nunc sorti ex pacto precedenti. ⁊ sz ex. b̄ loquatur i genere de possessionibus fructiferis idem dicendum in domibus ⁊ alijs rebus. debent enim soluta pensione ertenuare sortē vel pinde ē ac si ꝑ vsurā solitā reciper pēsionē. qcqd eni estimabile ꝓcipit vltra sortē vsura ē. xiiij. q. iij. q̄si ꝑ to. Et sic nō qꝫ creditor pōt uti fructibꝰ rei pignorate. dz tñ illos cōputare sibi in sortē. Scōo nō qꝫ fructꝰ ꝓcepti ex re pignorata ipo iure attenuāt sortē ut b̄. ubi mādat qꝫ absolute. i. sine aliq̄ difficultate res pignorata debeat restitui debitori. qō intelligo qñ creditor ꝓsumpsit fructus. nā tūc bz locū qō b̄ dī. alias sec⁹. qr nō dz fieri cōpēsatio de spē ad q̄ritatē ⁊ fructꝰ sunt tacite obligati. ⁊ i ea cā i q̄ ē ipz pignꝰ principale. ut in. l. iij. C. i q. cau. pi. taci. ꝓbi. ⁊ i. l. i. ⁊. ij. C. de pac. pi. ⁊ b̄. ꝓbat in. c. ad nr̄az. i. sm unū intellectū. s. de iureiur. Nō ultio penā cūci exercētis usurā dz. n. deponi ab officio ecclīastico de quo in. c. iter dilectos. j. de excess. pla. Jn glo. i. i fi. ⁊ de hac mā vide tex. cū ibi nō. i. c. cū ꝑ. s. de pig. ⁊ p Jo. i sūma. e. ti. §. qñ efficaciter. v. sz nūqd creditor. ⁊ ibi Jo. q̄rit ⁊ pōt Jo. an. b̄ pꝰ eū nūqd creditō tenet sibi cōputare i sortē fructꝰ ꝓcipiēdos. nā de fructibꝰ ꝓceptis nō ē dubiū vt b̄. ⁊. ꝓcludit Jo. qꝫ nō nisi fuisset i fraudē. Idez si nō locauit domū solitā locari. vel si nō erat solita locari recipiebat tñ ꝓductorē sz noluit locare. istis casibus tenet ac si locasset. ar. i. l. i. ⁊. ij. C. ō pac. pig. io. an. dic qꝫ vna lex i hac mā dic creditorē sibi debere cōputare i sortē fructus quos ꝓcipe potuit vt i pal. l. i. ⁊. ij. C. de pac. pig. Alia lex dic qꝫ dz sibi cōputar fructus quos ꝓcipe ōbuit. vt. l. ij. C. ō pig. ac. Jo. cal. dic qꝫ sorti nōdū satisfacto tenet sibi ꝓputar fructus ꝓceptos tñ sz post q̄z satisfactū est sorti tenet cōputare etiā ꝓcipiendos. Rō diuersitatis. qr b̄ vltio casu est malefici dei possessor i nō restituendo rez ex quo sibi satisfactū est ō fructibus vt b̄. nā malefidei possessor tenet restituere etiaz fructus ꝓcipiendos vt nō. i. c. grauis. s. de resti. spo. Dñis An. ꝓcludit qꝫ si creditō fuit i dolo vel lata culpa tenet ō ꝓcipiēdis. alias sec⁹ ⁊ satis ꝑt b̄ dcīs ꝓcedere q̄ ꝑ pignꝰ pignꝰ fit grā debitoris tñ qr hoc casu nō tenet creditor nisi de

dolo ⁊ lata culpa. secus puto vbi talis contractus fuisset gestus gratia vtriusq; vt qz tu inhabitares domū meā pignoratū tibi eā. vel ꝓstitui tibi aliqđ lucr̄. eo casu dz teneri creditor nō solū de dolo ⁊ lata culpa. ſz etiam de leui. l. ſi vt certo. ff. cōmoda. l. ꝓtractus. ff. de reg. iu. ⁊ ideo dz sibi cōputare illos fructus quos diligēs paterfa. ꝓcepisset. ⁊ hāc sentētiam satis puto veram. ⁊ hāc distinctiōem reducerē. ll. supius alle. In glo. fi. in fi. nota glo. singulr in eo q; dicit idez in laico. ꝯ̄ ergo gñaliter ꝓcludi q; licite qs percipit aliqđ ex mutuo vbi illud erat suū vel alias sibi debitū. nec poterit aliter illud consequi sicut dicim⁹ in fili q; licitū est parare hosti insidias ⁊ quocunqz mō expugnet. xxiij. q. ij. in. c. dñs. vbi bon⁹ tex. cū glo. Et ex his habes vnum casum in quo aliqđ ꝓcipitur vltra sortē ⁊ nō est vsura. Sūt alij casus quos vide p bonam glo. xiiij. q. iiij. in summa. Et gñaliter vbicūqz percipit aliqđ loco interesse nō cōmittitur vsura. Et pone exēplū in terminis quotidianis mutuaui tibi cētum. ⁊ cū indigerē hac pecunia. ⁊ tu nō valeres restituere. recepi tātā pecuniā sub vsuris. nūc potero exigere a te nō solum debitū sed ēt vsuram quam solui. qz non vt vsurā ſz vt interesse. nā mihi nullū lucr̄ accedit. ad hoc. c. dilecti de fo. cōpe. ⁊ qō ibi nōtur. ⁊. c. puenit de fideiuſ. Idē in fideiussore q necesse habuit soluere creditori ⁊ recepit sub vsuris. ⁊ de hoc vltimo p Jo. an. in regula dānū de reg. iu. li. vj. in mercu. de hꝫ ēt per glo. in. c. ꝓquestus. j. e. ⁊ idē glo. iuris ciuilis in. l. curabit de ac. emp. Abbas.

Quoniam. Idem in effectu dicit cū ꝓcedenti. c. sed addit tacite idem eē in laicis. nam in ꝓcedēti. c. tātū fuit facta mentio de clericis. Nō p̄ ex tex. laicos etiā cōpellēdos ad restitutiōem vsurar̄ p ecclesiā. nā hoc delictuz seu eius cobertio spectat ad ecclesiā vt dixi. s. sup rubrica. Secūdo nō q; excōicari pōt q non restituit possessionē pignoratā si sibi ex fructibus satisfactū ē. vel si restat aliqđ eo oblato nou vult restituere. vt. s. c. ꝓri. Tertio nō q; fructus etiam ex arboribus ꝓtingens dz cōputari in sortem ⁊ forte erāt arbores fructifere puta viridarium. vel erat nemus ex quo incidūtur ligna ⁊ vēdunt. ⁊ gñaliter oēs fructus quantūcūqz modici cōputātur in sortē. Et dic vt plenius dixi in c. p̄cedenti ⁊ ibi vide. Abbas.

Quia in omnibus. Manifesti vsurarij ad cōionē altaris ecclīastică sepulturā ⁊ oblatōz oferēdā admitti nō p̄nt. ⁊ clerici ꝑ hꝫ facientes puniuntur vt hꝫ dī. b. d. ⁊ est tex. valde allegabilis. ⁊ multa iura faciūt mētōez de isto ꝓcilio lateranen̄. Et tria facit. Primo ponit factū dānabile p ꝓstitutōnis cām. Scōo tripliꝛ punit vsurarios manifestos. Tertio punit dupliciter clericos trāsgressores. Scōa ibi ideo. Tertia ibi q aūt. Casus literalis. In multis locis tātū inualuit vsurar̄ ꝓsuetudo vt multi alijs negocijs p̄termissis vsuras exercebāt tanqz licitas ꝛ ꝓsiderātes quaꝛ crimē istud vtriusq; testamēti pagina ꝓdēnet. ⁊ ideo statuit ꝓci. late. vt vsurarij manifesti ad cōionem nō admittātur altaris nec x̄pianam accipiāt sepulturā q i hꝫ peccato decesserint nec oblatōes eox̄ qsqz accipiat: q autē acceperit aut x̄piane tradiderit sepulture qō accepit restituat ⁊ ab officio suo suspensus maneat donec ad arbitriuz ep̄i satisfaciat. Ber. Nō p̄ ex tex. vnam ex causis ex qbus ꝓhibet vsura. nam alijs negocijs seu licitis mīmonijs postpositis diuites intēderēt vsure. ⁊ dic latius vt dixi. s. sup rubrica. Nota vsurā ꝓhibitam ex veteri ⁊ nouo testō ⁊ ex lege canonica. Nō tertio tres penas vsurarij manifesti. Pma est vt non admittat ad cōionem altaris. i. ad suscipiendum corpus Christi secundum Inno. hꝫ Abbas aliter exponit in. c. cum tu. j. eo. vt non admittatur ad ecclesiam quādo celebrantur diuina. nam assistentes in ecclesia dicūtur admitti ad communionez altaris ⁊ forte hꝫ expositio melior vt vsurarius ruboze confusus facilius resipiscat. sicut dicimus de excōmunicato. vt. c. pia de excep. li. vj. ⁊ multum placet mihi hꝫ expositio. ⁊ esset obseruanda. Secunda pena vt manifestus vsurarius decedens in hoc peccato cāreat christiana sepultura. ⁊ sic nō sepeliatur i cimiterio ecclesiastico. nec clerici debēt interesse sepulture. ⁊ hodie ista pena est aucta. nam sepelientes hodie manifestum vsurarium sunt excōmunicati ipso facto vt in cle. eos. de sepul. ⁊ vide ibi bonam gl. Qui dicātur sepelire. an clerici tantum. an laici associantes. an foueam facientes seu ꝓpriis manibus in foueam trudētes. Et ex p̄dictis ⁊ ex tex. infertur q; hꝫ heres velit satisfacere. nō tñ dz vsurarius admitti ad sepulturam ecclīasticā. qz erquo decessit in peccato mortali restituto heredū nō liberat aiam suā. Dz ergo q; ipsemet restituat vel caueat de restituēdo. ita q; appareat nō decessisse in illo peccato. de quo vide qō legit ⁊ nō. i. c. qz̄ qz̄. e. ti. li. vj. ⁊ i. d. cle. eos. Tertia pena est vt nō admittant ad oblatōem faciēdam. vñ dz clericus respuere oblatōez vsurarij manifesti. Circa hāc vltimam penā imminēt duo dubia. p̄mum nūquid idem sit in alijs peccatoribus manifestis vt nō admittant ad oblatōez ⁊ circa hoc vide tex. cū glo. nō. in. c. oblatōes. xc. di. q; vñ cōcludere q; nō nisi in casibus exp̄ssis. Hug. tamē ꝑ. Sz primum dictū equius. ar. c. multi. ij. q. i. Secūdum dubiuz nūquid saltē elemosynaz qs possit recipe ab vsurario. nam hꝫ ꝓhibetur facere oblatōem non elemosynaz. Jo. an. in. c. cū voluntate ō sē. ex. gñaliꝛ ꝓcludit q; ꝓhibit⁹ facer̄ oblatōz ñ ꝓhibet facere elemosynā de illicite acqsitis q; subiacēt restitōni. p hoc bo. glo. in. c. ex trāsmissa de deci. ⁊. xiij. q. v. in fīma. Et rō diuersitatis ē. q; oblatō fit i publico. elemosyna i occulto. ⁊ hꝫ elemosyna possit fieri i publico. tñ de sui nā nō exigit publicitatē sicut oblatio. Ultimo nō clericum tenerī ad restitūēdum ea que habuit ab vsurario offerente. Itez vltra hꝫ teneꝛ satisfacere de delicto. In glo. i. ibi ēt iure ciuili. Et idem tz glo. in auc̄. ad hec. C. eo. ⁊ in auc̄. de eccl̄a. tit. in prin. ⁊ plene tractatur in regula peccatum de re. iu. li. vj. in mercu. ⁊ plenissime attingo in. c. cum sit generale. de foro compe.. arg. tamen huius glo. potest tolli. quia nicena ſynodus de qua glo. facit mentionem non loquitur de laicis. sed de clericis. ⁊ sic imperator approbando illam ſynoduz nō videtur per hoc laicis prohibuisse vsuras. maxime cum ibi ⁊ in auc̄. sequēti certis casibus permittit vsuram. Sed pōt dici q; alio respectu non sunt permisse. s. iure ciuili. quia imperator in cōcernentibus animam profitetur se velle sequi canones. vt in auc̄. de eccl̄a. ti. ⁊ in auctē. vt determi. sit nu. cle. sed de iure canonico vsure sunt prohibite ergo ⁊ ō iure ciuili. Item lex ciuilis contra legem dei non potest dici lex xxv. q. i. in. c. sunt quidam. inferior enim non potest tollere legem superioris in cle. ne romani de elec. ergo ⁊c. ⁊ dic vt dico plene in. d. c. cum sit generale. In glo fina. primam opinio. vt restitutio fiat episcopo sequuntur hic Goffr. Inno. ⁊ Hosti. dicentes q; suspitio est in restituendo ipsi vsurario. quia forte ipse non restitueret. Joan. an. distinguit q; aut vsurarius inchoauit restituere. vel paratus est ad restituendum. ⁊ tunc procedat secunda opinio glo. alias procedat prima opi. Et ex hac glo. potest colligi q; restitutio male ablatorum debet fieri per illum qui extorsit. de quo tamen dic vt dixi in. c. cum sit. s. de iude. Extra glo. quero quia hic continētur tres pene contra vsurarios manifestos nūquid iste pene ipso iure sunt inflicte. an vero requiratur sententia hominis. Inno. tenet q; ipso facto Goffre. cōtra. ⁊ pro eo facit. c. cum tu. j. eo. ⁊ hꝫ opi. Goff. uidetur placere Hostiē. etiam quo ad alias duas penas impositas clericis transgredientibus. ut sicut ipsi usurarij non incurrunt has penas ipso iure. ita nec clerici contrafacientes. ⁊ hoc idem vñ tenere glo. in. c. cum tu p̄alle. Sz ego tenerē tam in clericis qz̄ in laicis vt non requiratur sinia hominis. qz non est hꝫ positum aliqō verbū p qō sinia hois exigat. nā in vsurarijs dz vt nō admittant ad sepulturā ⁊c. ⁊ non dicit vt priuentur. Item in clericis dicit maneāt suspensi donec satisfecerint ⁊c. non. n. possent manere suspensi nisi suspensio esset inflicta per canonem ipso iure. nam video q; hꝫ vbum subiaceat inducit sententiā ipso facto. vt nota. in. c. i. de iniu. lib. vj. facit. c. siquis suadente. xvij. q. iiij. ergo fortius istud verbum maneat suspensus

ꝛc̃.hodie nō est in ℔ magna vis.qꝫ de iure nouo habetur qꝫ sepelientes vsurarios manifestos sunt ipso facto excōmuni cati.vt in cle.eos de sepul. Item respectu sepulture est tex. in.c.q̃ꝫ q̃ꝫ.e.ti.li.vj.vbi dicitur qꝫ nisi vsurarij p̄stent cautio nē ñ admittūt ad sepulturā ꝛ sic ipo iure hodie addita ē alia pēa vt testiū vsurariorꝫ mānifestorꝫ ñ valeat ipo iur̄ nisi p̄stēt cautōz.vt.d.c.q̃ꝫ q̃ꝫ. Circa hoc tamē occurrit q̄stio quid si vsurarius manifestus prestitit cautionem ꝛ fecit postmodum testamentum deinde ꝓtinuauit vitiuz vsure sed nō manifeste nūqd valeat testamētum. Fede.in ꝓsilijs suis plene examinat.ꝛ tandē ꝓsuluit qꝫ non qꝛ exquo ꝓtinuauit non vī postmodū destitisse.ar.de pe.c.i. Circa hanc distinctōez posset instari.qꝛ exquo annullat testamētuz manifesti vsurarij ꝛ in veritate iste postea nō fuit manifestus nō vī testamētū annullari debere.ar.eorꝫ que nō.per glo.in cle.i.de vi.ꝛ bo.clerico.ꝛ.xxxiij.q.v.notificasti.ꝛ maxime cū ista sit pena dz restringi.Sz p̄o declaratōe p̄dictorꝫ ꝛ tex. quero q dicant vsurarij manifesti. Jo.an.hic ꝛ glo.in.c.i.eo.ti.li.vj. dicunt qꝫ ille dī manifestus qui est notorius.vel de iure qꝛ ꝓuictus ꝛ ꝓdemnatus de vsuris . vel notorius notorietate facti.vt qꝛ publice tz altare paratum ꝛ mutuat omnib⁹ volētibus capere vt experiēcia docet. Itē si pōt ꝓuinci p argumēta ꝛ alia adminicula.nā tūc dz ferri sentēcia ꝓtra euz. ꝛ ō inde dicet manifestus.ar.c.cum in diocesi.j.eo. Item glo. in.c.ij.eo.ti.li.vj.addit alium casum seu modum ꝓbādi publicātē qñ coram sacerdote ꝛ testibus ꝓfessus ē se vsurariū ꝛ mādauit restitui vsuras.ꝛ resignauit libros. Sed Feder. in ꝓsilijs dicit qꝫ sola ꝓfessio extraiudicialis non facit quem vsurarium manifestum.ꝓ hoc facit.c.venerabilis in.§.sec⁹ de sen.ex.li.vj.immo plus dicit ipse qꝫ si vsurarius mandauit in genere vsuras restitui vel illis pſonis que ꝓbauerint vsuras dedisse ꝓ hoc dicitur vsurarius manifestus qꝛ simpliciter non confitet se vsurariū manifestum.sed mandat restitui si apparuerit qō nō.fatetur tamen illam glo.procedere si omnia ibi posita concurrerent videlcet qꝫ vltra ꝓfessionem restituerit libros in quibus apparet qualiter vsuras extorsit.

Abbas.

ſ **Uper eo.** Potest intelligi dupliciter. primo in mutuante.secūdo i recipiente vsuras.ꝛ secūdum primum intellectū b.d.Etiam ꝓ ope pio non lz vsuras committer ſm alium intellectū.b.d.Et iā ꝓ pio ope nō lz vsuras recipere quādo per receptōem datur cā vsure cōmittende. Ar clarius ꝛ sic. Nō lz inducere quē ad exercēdum vsuras ēt pro pio opere.ꝛ ista lec.colligit ex decisa. Duidit.nam in prima ponit decisa ꝓsultatio. In scōa respōsio ibi respōdemus ꝛ respōsionem ꝓbat per arg.a maiori. Casus lr̄alis. Quidā exercebāt vsuras vt inde captiui redimerent q̄rit an liceat.rñdet pa.qꝫ cū vsurarum crimē vtroqz testamē to cōdēnetur.sup hoc nō est aliqua dispēsatio adhibēda. qꝛ ēt dicit scriptura ꝓ alterius vita mēriri nō lz multo magis ꝓ bibēdus ē qs ne vsurax crim̄ exerceat ꝓ redimēda vita captiui . ber. Nota primo ex tex.qꝫ ꝓtra dispositionem noui ꝛ veteris testamenti papa nō dispensat. Sed contra ℔ facit.c.lz de fer.vbi vī tex.apertus in ꝓrium.nam papa indulget ibi in diebus dominicis piscari propter necessitatez ꝛ tamē ibi sunt ferie tam de iure diuino q̃ꝫ humano. Sed pōt dici hoc ꝓcedere in eo qō in se malum ē qꝫ aliqua rōne non pōt fieri bonum vt in.c.quēadmodum de iureiur. Cōtr rium ꝓcedit in eo qō in se malū non est. Secūdo quē nō debere mēriri ꝓ aliena vita.ꝓcor.xxij.q.ij.c.ne quis.qō est ꝓtra docto.dantes ꝓsilium contra ꝓscientiam vt liberēt quē a morte.Et ex hoc ꝛ ex tex.nota qꝫ non tenet quis cōmittere crimen ēt modicum vt euitet mortem temporalem. Item vt euitet mortem eternam.nam ēt venialiter nō dz qs peccare vt alius euitet mortale.vt plenius nō.xiij.di.ꝛ i ſūma.in.c.qō ait. Sed quero nūquid iste tex. intelligat in mutuante tm̄ vel etiam in recipiente. Inn.hic ponit magnā glo.ꝛ videtur velle qō debeat intelligi in vtroqz.nam si non reperiret qui reciperet sub vsuris hoc peccatum non cōmit

teretur.ergo recipientes dant causam huic crimini.ꝛ per cō sequens videntur teneri qꝛ qui causam damni dat ꝛc̃.vt.c. fi.de iniurijs.ꝛ ℔ videtur ꝓbare ista littera ꝓut colligit ex decisa. In contrarium facit.c.debitores de iureurā.vbi iurans soluere vsuras tenet adimplere iuramētum ergo recipere vsuras nō est peccatū.alis illud iuramētū eēt illicitum ꝛ sic nō seruandū de iureiur.si vero. Sed ꝓclude post Mo sti.qꝫ in mutuāte semper est peccatum. In recipiente vero aut capit ꝓ opere illicito ꝛ idem . aut pro opere pio aut ꝓ opere indifferēti.ꝛ tunc aut ille erat paratꝰ alias mutuare.ꝛ recipiēs non peccat qꝛ non inducit illum ad peccandū ſz potius obsecrat vt ꝓeligatur vt succurrat cum illis. nā libenter vellet habere mutuum sine vsuris. Si autem ille ñ erat alias paratus mutuare sub vsuris.tūc nō ē licitū euz inducē qꝛ daret cām delicto. Et ita p̄ intelligi iste tex. ℔ scōaz lec. Si tī non mutuādo incurreret iste maius peccatum q̃ꝫ sit peccatum vsure.tunc posset sibi ꝓsuadere vt potius mutuet sibi sub vsuris q̃ꝫ incurrat maius peccatū in non mutuando. Quidā tī ꝓtra ſm Jo.an.in.dicta regula peccatum Sz p̄mum dictū mihi plus placet p.c. siquod veri⁹.xxxiij. q.ij.vbi Augustinus cōsuluit minus peccatum vt eueretur maius.

Abbas.

c **Um tu.** Usurarij qui sunt soluendo cogunt̄ p penas laterañ.ꝓcilij vsuras restituere ēt quas ante ꝓcilium receperūt.ꝛ facultatibus non extātibus debent possessiones empte ex pecunia fenebri vēdi ꝛ debētibus recipe sanfieri b.d. Diuiditur.nā in prima ponit ꝓsultatio tres articulos ꝓmens.quorꝫ duo sunt decisi.secūdo ordinate ad illos rñdet.ibi super bis. Casus litteralis. Archiep̄s.salernitan⁹ iuxta decretū p̄dictum.ſ.e.qñ precepit vsurarios manifestos cōione altaris ꝛ ecclesiastica sepultura priuandos donec restituant vsuras:quidam ad excusandas excusatiōes in peccatis dicebant illas vsuras tm̄ restituendas q̄ post p̄dictū ꝓcilium sunt recepte.alij dicebāt qꝫ non habebant vnde restituere possint vsuras.ꝛ alij dicebāt qꝫ de pecunia vsuraria possessiones fuerāt cōparate vnde pecuniā illā restituere non possent.q̄ fuit archiep̄s quid super bis sit agendū.

Rñdet papa ad p̄muz qꝫ siue ante siue post ꝓcilium predictum vsure sunt extorte cogendi sunt per penam illius cōcilij ad eas restituēdas bis a quibus extorte fuerunt vel eorū heredibus.vel si non extant aliqui heredes paupib⁹ dētur dūmodo habeant in facultatibus vnde possint reddere:qꝛ vt dicit Augustinus.nō dimittitur peccatum nisi restituatur ablatum. Illi vō qui nō habēt vnde reddere possint non debent illa pena puniri:qꝛ paupertas eorum excusat. Possessiones vō de vsuris comparate debent vendi ꝛ ipsarum p̄cia inde recepta restitui bis a quibus sunt vsure recepte.vt sic non solū a peccato sz etiam a pena predicta possint liberari. Ber. Nota primo ex tex.vbicūqz cōstitutio ēt penalis dat modū executōi obligationis ꝓcernit nedū obligatōem postea cōtrahendam sz ēt iā ꝓtractam ante cōstitutōem.nam.c.qꝛ in oībus.ſ.eo.cōcernebat executōem vz qualiter debeant cōpelli vsurarij ad restitutōem.ideo cōcernit vsuras ēt iam extortas.ꝛ in hoc est iste tex. notabilis ꝛ multum allegabilis.ꝛ limitat iura dicēcia ꝓstitutionem nō ꝓcernere preterita.ꝛ de hoc aliquid infra cū glo. Scōo nota modum ꝛ ordinē adhibēdū in restitutōe vsurarum.nā p̄ debent restitui illis a quibus fuerunt extorte.si vō non extant restituunt̄ eorum heredibus.si etiaz illi non sup sunt restituuntur pauperibus. Et idem ſm Mosti.vbi non appet cui dānum illatū sit.vtputa qꝛ ciuitas fuit submissa spoliis. vnde qs qs accepit aliquid ꝛ nescit a quo dz saltez pauperib⁹ illud restituere.ad idē.c.sicut dignū.ſ.de homici. Nota qꝫ non valens restituere illicite extortū exquo penitet liberatur a pena eterna.Et sic nota intellectum ad illud dictum Augu.qꝫ peccatū nō dimittitur nisi restituat̄ male ablatuz vt hic ꝛ facit in fili.c.super eo.ſ.de rap.dz.n.intelligi si restituī pōt. In glo.ij.in.fi.vult ergo ista glo.qꝫ vsurari⁹ manifestus non incurrat penas.c.qꝛ in omnibus.ſ.e.ipso iu-

re.ſed regrat' ſnia.ſed tu dic vt ibi dixi. Et ad iſtum tex.pōt rnderi q; ꝟ archiep's duxit iſtos puniendos de facto q2 mādauit vt vſurarij nō admitterent ⁊c. Sed idem puto ſimplicē ſacerdotē potuiſſe facere i eccleſia ſua p ea que ibi dixi. Jn glo.in v.donec in fi.cōclude ⁊ eſt de mēte doc.q; aut iudex in ſnia apposuit iſtud verbū donec ſatiffecerit ⁊c.⁊ tunc facta ſatiffactiōe ſunt iſti liberati a ſuſpenſione.de quo dic vt eſt glo.nō.i cle.i.de deci. Aut iudex ſimplr ſuſpēdit iſtos.⁊ tūc nō ſufficit ſimplr ſatiſfacere ſed dz obtineri abſolutio.⁊ hoc tenēdo q; ꝟ regratur ſeu iteruenerit ſnia bomis. Si aūt logmur de ſnia iuris tenendo illā opi.vt ſit canō late ſnie.tūc eoipſo q; vſurarius ſatiſfacit dz admitti ad cōiones. q2 definit eē manifeſtus.⁊ ſic ceſſat illud.c.q2 in oīb⁹. Jn glo. in v.ſiue poſt.in fi.hec glo.ꝟ intēdit q; vbi cōſtitutō eſt antiq iuris declaratoria tūc concernat etiā p̄terita.nam vſure erāt ꝓhibite ante illud.c.q2 in omnibus.⁊ ideo illud.c.nō inducit ius nouū ſed declarat antiquū.Sed hoc dictū nō videt poſſe ꝓcedere.q2 inquātuz cōſtitutio de nouo addit penā eſt noui iuris inductoria.q2 ſaltē penam inducit de nouo.⁊ iō pena nō debet cōcernere p̄terita.vt nō. ℣Pau.in ꝓemio cle.⁊ in.c.fi.de cōſti.Et ideo dic aliter.⁊ fuit de mēte Jnno.ꝟ in p̄n.q; dictū.c.q2 nō apponit penaz exercētibus vſurā.ſed apponit modū compellendi vſurarios ad reſtitutionē vſuraꝝ.reſtitutio vero eſt qd de futuro.ideo nō cōcernit vſurarios iam p̄teritos exquo nōdum reſtituerūt.⁊ ſic illud.c.nō reſpicit p̄terita vt dixi ſed potius futura.ꝓ hoc bon⁹ tex. iuncta glo.in cle.vt bi q de eta.⁊ quali. Jn glo.in v̄bo p pena in fi.dic poſt doc.q; aut querim⁹ de ordinario aut de delegato.p̄mo caſu pōt excōicare ſi illa pena magis timet. Jtem pōt apponere penas.c. q2.s.e.nā exquo varie pene p̄ vſurarios ſtatute ſunt optio datur iudici vt in.c.qm̄ frequēter in fi.vt li.nō cōte.delegatus vero nō pōt excōicare ſi ſibi mādat vt cōpellat p penā cōcilij lateranen.q2 excederet formā mādati.poſſet tm̄ delegatus in ꝓceſſu excōicare nō tm̄ reſpectu reſtitutiōis fiende.ar.c.ex lr̄is ⁊.c.i. de offi.dele. Jn glo.in v.nō ſupſtitibus in fi.conclude meli⁹ poſt doc.q; aut vſurarius receſſit de loco vbi extorſit vſuras.⁊ tūc cū ſit malefidei tenet ex penſis ſuis remittere ad locū vbi extorſit. Aut illi a qbus vſure fuerūt extorte receſſerunt.⁊ tūc ꝓcedit iſta glo.vt expēſis illoz mittant. Similis diſtinctio ſit in re legata.vt.l.cū eos.ff.ō le.i.⁊ hoc vex nisi reperiat aliqs fidelis q velit gratis deferre vſuras ad pſonas a qbus fuerūt extorte.ar.in.c.ſignificāte de pig. Jn glo.in v.in facultatib⁹ in fi.nō glo. in eo q; dicit q; etiā ſi vſurarius ceſſit bonis tenet ad reſtitutionē itegrā.nec habebit rō ne egeat.qō intelligit in foro pniali q; valde nō.vñ lz in foro cōtrioſo debeat bēri rō ne egeat poſt ceſſionē bonoz vt nō. i.c. ij.de pigno.tm̄ ſecus in foro pnie. Jtē nō aliud ex glo.q; vſurari⁹ tenet reſtituer vſuras ēt ſi poſt reſtitutionē itegrā remaneat paup q2 nō dz viuere ō alieno. Jn glo.fi.in fi.ꝟ doc.aliqua ſcribūt ex qbus nō habet clare mā huius glo.⁊.c. Et ideo ꝓ clara ō ciſione p̄mo tanquā p̄o fundamēto q̄ro nunqd bona vſurarioz ſint tacite obligata ꝓ vſuris reſtituendis.⁊ glo.videt velle q; ſic in.c.tua.j.eo.⁊ ſentit tacite iſta glo. Sz Jo.an.in.c.ij.e.ti.li.vj.dicit hoc nullo iure ꝓbari.⁊ idē Fe.cōſilio.xxij.nec in aliquo facit iſte tex.nā ꝟ nō dicit q; agat hyporbecaria ſeu reali actione ſup iſtis poſſeſſionib⁹. ſed tantū dicit q; poſſeſſiones debēt vendi. Et iō cōclude q; vbi bōa vſurarioz puenerūt ad aliquē ex titulo honeſto non poſſunt vēdicari p debentes recipe vſuras.ſz ſi poſſeſſiones empte ex pecunia fenebri puenerūt ad tertiū ex cā lucratiua.tunc p officiū iudicis poterūt vēdi.nō aūt eo reſpectu q; poſſeſſiōes ſint obligate.ſz ex quadaz egritate q2 exquo res mea vel mihi debita puenit ad te ex cā lucratiua.tu teneris reſtituere.l. ſi ⁊ me ⁊ ſtichū.ff.ſi cer.pe.⁊ ſic pōt ſaluari iſta glo. in quātū diſtinguit iter cām lucratiuā ⁊ oneroſam. Et ꝓ p̄dictis facit qō nō.gl.in.c.ſigs vſurā.xiij. q. iij. que dicit q; dñium pecunie vſurarie tranſit in vſurarium.ergo fortⁱ⁹ res empta ex illa pecunia ⁊ de hoc aliquid in p̄al.c.tua.Et faciūt hec ad.q.qdam vſurarius nō habēs niſi pecuniā vſurariā ſine fraude maritauit filiam ⁊ dedit dotē genero reſtituēdaz filie in caſu ſoluti mr̄imonij.querit nūqd filia poſt ſolutuz mr̄imoniū ⁊ dotē ſibi redditā teneat ſatiſfacere creditoribus.exquo ñ aſſimt alie facultates.Fe.tractauit cōſilio.lr.⁊ cōſuluit q; ſi in fraudem cōſtituta fuit dos nō tenet filia reſtituere.lz habeat ex cā lucratiua q2 illa nō eſt pecunia vſuraria.nam pecunia vſuraria trāſiuit in dñium mariti ⁊ iſta eſt alia pecunia que,ꝓficiſcitur ex bonis mariti.⁊ ſic non obſtabit iſte tex. q2 logtur in poſſeſſiōe empta ex pecunia vſuraria.⁊ ſic multū reſtrigit iſtum tex.Et circa hāc deciſionez dubitauit do.An.cum dos ſit qd vniuerſale vt nōt Bar.in.l.i.ff.ſolu.matri.⁊ in vniuerſali vna res ſuccedit loco alterius.vt in.l.imperator in fi.ff.de le.ij. Jtem ſi filia in poteſtate erat ergo beres ⁊ ꝓius reſtitui debēt oīa debita.l.fi.§.in cōputatiōe.C.de iur̄ delibe. Sed aduerte q2 Fede.logtur qñ filia nō eſt beres,ſed poſſet dici q; lz nō ſit beres nō dz br̄e quartā ſuā niſi ꝓmo deductis oneribus ⁊ debitis.⁊ hec deciſio videt ſatis dubia.⁊ forte de rigore ꝓcederet opinio Fe.ſed ō equitate ꝓcederet alia opīo.

Extra glo.quero qbus pauperib⁹ ſit reſtituēda pecunia vſuraria nō extātibus illis qbus fiēda erat reſtitutio. Dicit boſt.eam reſtituēdā pauperibus illius loci vbi pecunia fuit extorta vel illis paupibus loci cuius fuu habitatoris a quo fuit pecūia extorta. Ratio q2 inter illos facili⁹ poterūt repiri beredes illoz vel is cui dānū datuz ē. Fe.cōſilio. xxij. lz q; lz ſit hoc cōſiliū non tm̄ eſt ex neceſſitate.vñ ſatis ē q; reſtituat paupibus.qō nō.vt ibi latius p eū.Et iſta reſtitutio dz fieri p epm̄ fm̄ boſt.⁊ circa hoc inſtat lz tu dic melius vt plenius dixi.i.c.cū ſit.s.de iudeis.

Ultimo pōt hic ſubijci q̄ſtio quotidiana ⁊ nōbil. tex.ꝟ dicit peccatū nō remitti niſi reſtituat ablatum. nunqd ſufficiat remiſſio illius q ſoluit vſuram vt ſic euitet peccatū abſq; reſtitutiōe reali.⁊ glo.hoc tetigit in regula peccatū.li.vi.⁊ concluſit q; ſic. Dinus hoc limitat verū eē qñ vſurarius erat paratus reſtituere vſuras.alias ſecus. Fe.in cōſilijs ſuis latⁱ⁹ tractat ⁊ poſt multa cōcludit q; cū ille q exercuit vſuraſ leſerit deū ⁊ ꝓximū tenet vtriq; ſatiſfacere ſed ſatis videt ſatiſfeciſſe,ꝓximo ſi,ꝓximus a quo extorſit pure ⁊ ſimpliciter ſine dolo remiſit vſuras.nam ſatiſfactum intelligit qualitercū q; voluntati creditoris ſatiſfiat.l.ſi rem.§.ois.ff.de pigno.ac.⁊ idē Archi.in c.ij.eo.ti.li.vi.⁊ ꝟ opinio ꝓcedit fm̄ Fe.ēt ſi vſurarius cōtinuaret vitiū vſure.ſed deo tenet ſatiſfacere p pniam.Sed nō video quōmodo poſſit nūc recte penitere niſi peniteat ſalti ſe exercuiſſe vſuras ⁊ habeat ꝓpoſitū nūc reſtituēdi ſi alias remiſſio nō fuiſſet ita facta q; ſaltim nūc habeat illud ꝓpoſitū lz nō habuerit tpe remiſſionis facte ⁊c. Abbas.

In ciuitate.

Vendēs rem pluſ q; valeat q2 ſolutō nem differt peccat niſi dubiū ſit an tēpore ſolutiōis erit valor rei variatus ⁊ venditor nō erat vēditur⁹ tpe quo vēdidit.b.d.fm̄ cōez itellectū. Eōis diuiſio.⁊ ibi lz aūt. Caſus lr̄alis. Quidam mercatores emūt piper ciamomū ſeu alꝫ

meres que tpe vēditionis nō valēt vltra. v. libras ⁊ ꝓmittūt se solucturos in termio cōstituto. vi. libras. q̄rebat vtrū talis ꝯctus esset vsurarius. Rñdet pa. q3 tales ꝯctus ex forma tali vsurarius nō possit iudicari m̄ vēditores nihilominus peccatū incurrūt: ni si dubiū esset meres illas plus vel minus valituras tpe solonis faciēde ⁊ ideo q fic ꝯbunt melius facerēt ⁊ bene sibi cōsulerēt si a tali ꝯctu abstinerēt: cū bomi nuz cogitatiōes deo occultari nō pñt. Ber. Nō ꝓmo q3 ex ꝯctu emptiōis tz maius p̄cium debito in terueniat soluēdū certo tpe post vēditionē nō resul tat formalis ꝯctus vsurarius. vñ ex forma sui nō pōt dici vsurarius. ⁊ hoc ideo q3 vsura cōmittit regulari ter ex mutuo. Sed vbi fraudē ꝯbentes habēt in mē te tūc vsura cōmittit. si ꝓpter hoc statuit maius p̄ci um q3 solutio differt. fingit. n. solutio facta ab ipso emptore ⁊ p̄ciuz sibi restitutum q̄si ꝯbatur de nouo mutuū cum lucro illius excessus q erat in p̄cio. nam plus valet qđ in veritate agit q̄z qđ simulate cōcipit C. plus valere qđ agit in rubro ⁊ nigro. ⁊ i. c. p tuas q si. sint legi. Et an teneant restituere isti tales in fo ro aie illū excessuz p̄cij dicā i. c. cōsuluit. j. c. Scđo nō q3 ver us valor rei attēdit ꝑm tēpus emptionis ⁊ vēditionis. vt in. c. cū dilecti de emp. ⁊ ven. ⁊ l. ij. C. de resci. ven. hoc vex nisi dubiū sit an tpe solonis p̄ cij res sit minus vel plus valitura vt in tex. ⁊ vēditor nō erat alias venditurus tpe ꝯctus ꝓ valore nunc curr̄ēte. istis. n. duobus cōcurrētib⁹ vt habet hic. ⁊ c. fi. j. eo. nō attēdit valor existēs tpe ꝯctus qđ ē sin gulariter notādū ꝓ lumtatiōe illius. c. cū dilecti. ⁊ illius. l. ij. Tertio nō q3 vbi ꝯctus ē dubi⁹ an. s. cō tinet in se peccatū vel nō debemus potius abstinere a tali ꝯctu q3 in dubio debemus capere ptem magis tutaz aīe ēt si illa ps videat durior respectu corpis. vt nō. glo. in. c. vnico de scrut. facit. c. significasti. ⁊ c. ad audiētiā de bomi. Nō ex fi. lr̄e ar. q3 in foro cōtentioso nō posset vēditor cōuici ex forma buius ꝯctus de vsura. qđ ītelligo nisi ꝓficeat q3 alꝫ erat vē diturus tpe ꝯctus ꝓ iusto p̄cio vel certū sit q3 plus nō valeat res tpe solonis p̄cij. In gl. i. in fi. nō glo. vī. n. ꝓmittere de iure canonico deceptionē vsqz ad dimidiā iusti p̄cij qñ res ⁊ p̄ciū sunt de pñti. sec⁹ qñ differt solutio p̄cij. q3 tūc id qđ est vltra vex p̄ciū vī cōstitutū ꝓpter illā dilationē p̄cij ⁊ nō q3 res valeat tūc. Sed glo. x. q. ij. hoc ius porrectū dicit q3 eccla nō dz alīū decipere in cōtractu vī si offerat aliquid plus debito non dz illud capere. Idē putat hic do. An. in psonis ecclasticis ⁊ etiā in laicis quo ad foz aīe. Sz Jo. cal. in. c. nauigāti. j. e. in repe. dicit q3 iu ra ꝓmittēdo deceptionē vsqz ad dimidiā iusti p̄cij de bent intelligi qñ deceptio venit in re ipsa. secus aūt vbi dolus dedit cām ꝯctui vel incidit in ꝯctū. q3 tūc dz illud qs restituere. nō. n. est visimile q3 ius cano nicū cōditum instinctu spūs sancti vt in. c. siqs diaco nus. l. di. approbaret hāc deceptionē dolosam. ⁊ h̄ bene nō. Ex h̄ ergo dicēdū q3 vbi ex coniecturis pōt apparere de dolo ex ꝓposito pōt cōpelli clericꝰ ēt in foro cōtentioso ad restitutionē id qđ habuit vltra vex p̄ciū. ⁊ idē puto in laicis saltē i foro ecclasticо.

In gl. i v. ex forma. ibi omne esse est ex forma. nō glo. iuncto tex. ⁊ vult id qđ dicit quotidie forma dat esse rei. Sed glo. hic nō rñdet quare in isto casu ñ iudicat ille ꝯctus ex forma sed rō colligit ex glo. i v bo vēditores ⁊ est illa ꝓpter intentionē deprauatā isti us venditoris ⁊ sic nō q3 nō semp attēdit forma quo ad iudicādū q̄litatem ꝯctus q3 plus valet qđ agit ⁊ c vt dixi. s. ⁊ facit qđ nō. bar. in. l. cotē ferro. ff. de pu. ⁊ l. si vno. ff. loca. ⁊ supra dixi rōnē quare iste cōtra ctus ex forma sui nō erat vsurarius. Extra glo. q̄ ritur de notabili ⁊ quotidiana quēstione nunquid sit licitū dare alicui cētum vt ipse singulis ānis in per petuū seu ad vitā suā seu beredū det tibi certū ānuū redditū. puta qnqz. Host. ⁊ Inn. ⁊ cōiter oēs doc. sequētes dicūt q3 sic siue iste ānuꝰ redditus cōstitua tur ex redditibus alicuius fundi vel domus siue ex laboribus libere ꝑsone vel seruī. q3 nō pōt dici q3 h̄ sit vsura cū in veritate nō ītercueniat mutuū. vñ licitū est isti emptori petere p̄ciū ad libitū. Sicut ꝯ pōt quis emere libere totā possessionē vel capere possef sionē in emphiteosiz vel emere ānuū redditū iam cō stitutū ab antiquo ita licitū est de nouo cōstituere ⁊ emere. Nec ob. si dicat q3 tractu temporis poterat iste percipe plusq̄z sit p̄ciū q3 h̄ ēt cōtigit in ꝯctu em ptionis ⁊ in ꝯctu emphiteotico. Item iste emptor ex ponit se periculo q3 forte ille vēditor efficiet inops ⁊ q3 h̄ nō ob. istud. c. nam hic res erat in pñti sed p̄ciuz dilatū. sed in qōne ꝓposita res ⁊ p̄ciuz sunt in pñti. Itē hic nulla fraus. ⁊ p hoc idē dicūt doc. in actione empti. nam si bēs actiōem ꝯ ritiū ad mille nō est pec catuz q3 ego emā ꝓ octingētis. q3 hic est vera vēdi tio ⁊ expono me periculo cū dubius sit euētus lutis. nam posset ille debitor effici paup vel fugere. Sz si aliquis recipet cētuz ⁊ cōstitueret se datur oī anno plusq̄z recepit tūc h̄ esset illicitū q3 nō posset ꝓprie dici emptio ānui redditus. Et ex his infert ad. q. venetijs ⁊ florētie tpe necessitatis ciues cōpelluntur subuenire cōi ⁊ cōe postea statuit libere eis lucrū. vi delicet qnqz ꝓ cētenario ⁊ qñqz minus ⁊ non pñt ciues illud capitale repetere sed bene pñt vendere il lud alteri nūqd cōmittatur h̄ casu vsura. Cōiter mo derni hic ⁊ in. c. fi. j. e. dicūt q3 nō. ꝓ h̄ dictū Inn. nā ciuitas hz redditus vñ vt cōstituere ānuū redditum ex redditibus suis. Itē h̄ nō est mutuū q3 ciues cō pelluntur subuenire cōitati ⁊ nō pñt repetere qñ volūt tz cōe possit se exonerare ab illo debito soluēdo ca pitale. Item cōe libere cōstituit lucrū facit. c. ⁊ si qō nes de sumo. ⁊ i. q. ij. sicut. ⁊ de similibus qōnibus tractabo in. c. fi. j. eo.

Preterea.

Usurarius monitꝰ nō desistens si clericus est ab offō ⁊ beneficio suspēdit ⁊ si laicꝰ ex cōicatur. h. d. 2ª ps ibi si laici. Casus lr̄alis. Dubitabat de pena vsurarij moniti ⁊ nō de sistentis. Cōsultus papa rñdet mādando cuidā epo quatenus oibus parochianis suis vsuras recipere interdicat: qō si facere cōtēpserint si clerici fuerint il los ab offō ⁊ beneficio suspēdat: si laici eos excōicet vsqz ad debitā satisfactionē. Ber. Nō p ex tex. ibi vsuras recipere q3 nedū ꝓbibet quis vsuras exigēr sed ēt recipe. ⁊ hoc qñ pp lucrū īducit ad mutuū. se cus ait qñ spōte aliqd offeret. ⁊ iste erat alꝫ mutuatu rus. ar. i. c. dilectus de simo. ⁊ i. q. ij. sicut. Nō 2º q3 clericus vsurarius. nō est ipo facto puar⁹ nec sus pensus ab officio ⁊ beneficio sed debet suspendi vt h̄. ⁊ pōt etiā priuari ⁊ deponi vt in. c. j. in. fi. s. e. Tertio nō q3 laici subsunt ecclie quo ad illud crimē vsurarū ⁊ pñt excōicari in vita vt desistāt ⁊ satisfaci ant de p̄teritis. ⁊ male faciūt ep̄i hoc nō exercentes expectātes tātū tempus mortis. nā ip̄i peccāt patiē do alios peccare vt ruj. di. ephesus. nā melius esset ante tempus occurrere q̄z p⁹ causaz vulneratā me dicinā querere. l. fi. C. in qui. cau. i. inte. restī. nō est ne. Ultimo nō ibi vsqz ad ꝓdignā satisfactionē q3 iste. tex. loquitur magis large q̄z tex. in. c. cū tu. s. e. nā ibi dicitur q3 debet restitui ablatū ⁊ h̄ sufficit satis factio. nā verbū satisfacere est magis latū q̄z verbuz restituere. q3 qualitercūqz volūtāri creditor satisfa ciat dicitur esse satisfactū. l. si rem. §. omnis. ff. de pi gno. ac. sz nō sic ꝓtingit in restitutis q3 restitutio est in pristinū statuz repositio. sed illud verbuz nō de-

bet ita ſtricte capi ſed largo modo ꝑdicto ⁊ ideo ſuf
ficit libera remiſſio creditoꝝ abſq; reali reſtitutiõe
vt dixi in.d.c.cuꝫ tu. Jn.glo.ſi.ibi primo inflicta
pena ⁊c.vult ergo glo.qõ iudex debꝫ ꝑmo incipere
a penis illius.c.qꝛ.s̃.e. ⁊ ſi nõ proficiunt debet tũ:
recurrere ad iſtaꝫ.puto hoc eſſe equuꝫ vt incipiatur
a minori pena.vt dicit glo.in.c.cũ.tu.s̃.eo. Sed ta/
men puto qꝺ ſit i optiõe iudicis a qua pena ꝓnus i
cipiat.qꝛ exquo varie pene in iure ſtatute ſunt põt
iudex imponere illaꝫ que ſibi videtur vt in.c.quoni
am frequẽter.i ſi.s̃.vt lit. nõ cõte.maxime ſuaderẽ
bodie vt iciperet ab iſta qꝛ ille pene parũ timẽt ⁊ ca
rentia ſepulture contingit poſt mortez.vnde melius
eſt in vita hanc penã exercere ⁊ ante tempus occur/
rere ⁊c.vt ſupra dixi.

c **Conqueſtus.** Fructus rei pi/
gnorate cõputa
ri debẽt in ſortẽ ⁊ excipit vnũ caſuꝫ.ꝓ po
nit deciſam qõnẽ.2° ,puiſionez ibi diſcre
tioni .3° exceptionem ibi niſi. Caſus litteralis.
Querebat qd eſſet fiendũ de pignoꝝ fructib⁹. Cõ
ſultus papa rñdet qꝺ fruct⁹ pignoris ſemꝑ cõputan
di ſunt in ſortẽ niſi terra ipſa fuerit ꝺ feudo monaſte/
rij. Ber. Nõ ꝓ ex tex.iuncta ſuprascriptiõe qꝺ ne/
dum ſingularis ꝓſona ,phibet exercere vſuras ſꝫ ẽt
vniuerſitas ⁊ ſic ciuitas nõ põt impune exercere boc
crimẽ lꝫ nõ habeat animam.nam vniuerſitas pecca
re põt de quo dic vt plene dixi in.c.dilect⁹ de ſimo.

Scõo nõ.qꝺ habẽs ,pprietatẽ rei põt capere i pi/
gnus rem cui⁹ vſufructus ꝓtinet ad aliũ.qõ ergo dꝫ
qꝺ in re ,ppria nõ cõſiſtit pign⁹.l.rem alienã.ff.ꝺ pi/
gno.act. ,pcedit tñ qñ res eſt ꝺño ſua.ſecus ſi alius
bꝫ aliqꝺ ius in illa re tũc reſpectu illius iuris põt cõ
ſtitui pignus. Jtẽ nõ qꝺ creditor bñs ,pprietatem
rei pignorate nõ tenet cõputare fructus in ſortez q̃ſi
cõſolidet tũc vſufructus cũ ,pprietate ⁊ eſt caſus val
de nõbilis. Jn glo.ij.ibi ⁊ hoc fauore ecclie. Jdẽ
puto ⁊ forti⁹ in laicis.nam magis dꝫ eccliа abſtinet
a ꝛctu vſurario cꝫ laici.ar.in.c.ꝓ tuas.de dona.ſimi
le in.c.ſup eo.s̃.e. Põt ergo qlibet etiã laicus hoc
caſu licite nõ cõputare fructus i ſortẽ ⁊ exquo ,pprie
tas eſt ſua quaſi cõſolidetur vſufructus cũ ,pprieta/
te.de quo ẽt nõ.in.c.i.de feu.⁊ facit qõ nõ.glo.in .c.
i.s̃.eo. Jn ea.glo.ibi nõ quaſi vſure ſed quaſi in/
tereſſe. Nõ glo.ſingulariter. Sed põt dubita/
ri in quo cõſiſtat iſtud intereſſe.⁊ dñs pe. de ancha.
cõſulunt qꝺ nõ ſolũ cõſiſtit in dãno habito ſed etiam i
lucro ceſſante vt ſi iſte venditor erat ſolitus mercari
vnde ſi habuiſſet preciũ in termio cõſtituto forte lu/
cratus fuiſſet in mercimonio. Jtem paſſus ẽ dãnum
in alio qꝛ ille emptor ꝓcepit fruct⁹ quos iſte ꝓcepiſ/
ſet ſi habuiſſet rem. Jdez puto i iſtis viduis que ſo/
lent ponere pecuniã in banchis ⁊ aliqꝺ lucrũ cõſeq
ex honeſto mercimonio.vt i.c.ꝓ veſtras.de dote poſt
duo.reſti. Et iſte rõnes cõcludũt idẽ eſſe in mutuã
te.vt ſi debitor nõ ſolvit in termio nõ poſſet haberi
poſt terminũ reſpectus ad lucruꝫ ceſſans dũmodo
ſit talis ꝓſona qꝺ veriſimiliter poſſe fuiſſet lucratus.⁊
habebit eſtimare ꝺ iudex pro hoc adduco tex. in ſi.
de eo qõ cer. loco.l.ij.vbi dicit qꝺ in hoc intereſſe bẽ
bitur rõ lucri ceſſantis. Jtem Jnn.in.c.ſacro ꝺ ſen.
excõ. Jdẽ glo.in.l.curabit.ff.de act.empti.facit qõ
nõ.in.l.nul.in.§.offerri.ff.eo. ⁊ hoc tene ꝑpetuo
mẽti vt ſic etiã de iure canonico poſſit peti aliqd vl/
tra ſortẽ rõne intereſſe nõ ſolũ dãni cõtingentis ſꝫ ẽt
lucri ceſſantis. Jn ea.glo.ibi ſi modicũ eſſet ꝓciũ
ꝓſumitur ꝛctus in fraude vſurarũ.nõ hãc glo.ſingu
larem.expreſſe.n.ſentit qꝺ pactũ de retro vẽdẽdo cõ
iunctũ cũ modicitate ꝓcij facit ꝛctum ꝓſumi vſurari/
um ꝓſertim ſi iſte emptor ꝓſueuit vſuras exercere ꝺ

a Et iõ dixit ſing. lu. pon ꝓ iſtũ ter. ⁊ ꝓ ter. in.d. cã.j ꝺ ſen. qꝺ quotieſ cũq; credi tori daret res pigno ri in qua creditor hẽret dire ctũ dñiuꝫ ⁊ debitor hẽret tãtũ vtile puta qꝛ ẽpiteo ta daret rẽ ẽpiteoti/ cã pignori dño dire/ cto vel qꝛ vaſall⁹ da ret feuduꝫ pignõi do mio qꝺ iſto cãu fruct⁹ ꝓcepti ex re pigno/ rata ꝑ cre ditorẽ nõ cõputant i ſortẽ nec ea ertenu/ ant. nota fuit ꝓ lud. pon.i.l.di uortio i.§. ob donati ff. ſo. mat.

bac materia dico plene in.c.ad noſtrã.de emp.⁊ vẽ.
⁊.c.illo vos de pigno. Et in ſi.glo.hec gl.excipit ſex
caſus⁹ in qbus aliqd licite recipit vltra ſortem. ſunt
⁊ alij caſus.⁊ ſeptimus caſus ſm ordinẽ materie eſt
in fideiuſſore q ſoluit vſuras creditori.de quo tamẽ
dic vt plene nõt Jo.an.in regula dãnum.de reg. iu.
li. vi.in mer. Octauus caſus eſt qñ emitur ãnu⁹ red/
ditus.de quo dic vt dixi in.c.in ciuitate.s̃.e. Non⁹
eſt rõne dubij vt in.d.c.in ciuitate.de quo dic vt ibi
dixi. Decimus quãdo aliqꝺ gratis datur ceſſante ꝓ
na intentiõe.vt in.c.dilect⁹ de ſy.⁊ i.q.ij.ſicut. Un/
decimus qñ rõne mutui creditor ſubijt laborẽ tũc in
cõpenſatiõe laboris põt fructus nõ cõputari in ſor/
tem ſm hoſt.qõ bene nõ.⁊ remittit ad ſũmã eo.ti.§.
in aliquo. Duodecim⁹ caſus quãdo rõne admiſtra
tionis tenebat qs collocare pecuniã in emptiõe pre
diorũ vt tutor ſi.n.nõ collocet pecuniã pupilli in ꝑ/
dijs emẽdis tenet ſoluere vſuras ⁊ poterũt peti de
iure canõico rõne lucri ceſſantis.l.tutor.§.ſi poſt de
poſitõem.ff.de admi.tu. Et nõ ꝺ ꝓ prelatos. nã etiã
ipſi tenẽtur ſi ꝑñt acqrere eccliе ⁊ nõ acqrunt.xij.q.
iiij.c.quicũqꝫ.⁊ vide ad ꝑdicta qõ nõ .xiiij .q. iij.in
ſumma ⁊ aliũ caſum vide ꝓ nõ.ꝓ me in.c. poſt miſe/
rabilem.j.e. Abbas.

Tua nos. Heres vſurarij filius
vel extraneꝰ vſuras ex
tortas ꝑ defunctũ reſtituet cõpellitur.ꝺ.
ꝺ.cois diuiſio.⁊ ibi nic. Caſus lr̃alis.
Queſitũ fuit a papa qd ſit obſeruãduꝫ de filijs vſu/
rariorꝝ qui eis ſuccedũt i crimie vſurariuꝫ.aut etiã ꝺ
extraneis beredib⁹ ad quos bona illa pueniũt. Re
ſpondet papa qꝺ filij eadẽ diſtrictione cogendi ſunt
vſuras reſtituere qua pentes eorũ cogerẽtur ſi viue
rẽt.⁊ idẽ eſt faciẽdũ de hrdib⁹ extrãcis. Ber. Nõ
ꝓ ex tex.qꝺ lꝫ defunctus deceſſerit in peccato vſura/
riuꝫ vt qꝛ nõ reſtituit nec mãdauit reſtitui vſuras taci
te vel expreſſe nihilomin⁹ heres ei⁹ cõpelli dꝫ ad ipas
vſuras reſtituẽdas.⁊ ſic punit heres ex delicto ꝺfun
cti lꝫ nõ appareat defunctũ penituiſſe. ⁊ hoc tõ põt
itelligi qꝛ ipſa bona pueneruꝫ ad heredez.vel qꝛ iſte
heres nõ cõuenit ꝓciſe ex delicto defuncti ſed ex con
tractu vel quaſi geſto cũ defuncto.idebite.n.recepit
vſuras de quo dicẽdũ vt in.c.mibael.j.e.⁊ ſic rñde
ad ꝛctum qõ formari poſſet ad nõ.ꝓ me in.c.in lr̃is
ꝺ.de rap. Nõ 2° ar.optimũ ex tex.qꝺ bona vſura/
riorꝝ nõ ſunt obligata creditoribus ,p vſuris r̃ſtituẽ
dis.tex.n.ſe ꝺ nõ refert ad bõa ſeu ad illos ad quos
pueneruꝫ bona ſed tñ ad heredẽ ipſius defuncti.cũ
n.cõſultatio fuiſſet facta in genere vꝫ qd de extrane/
is ad quos bona vſurariorꝝ pueuerũt.papa i rñſio/
ne ſe reſtrigit ad heredes ⁊ ſic illi qbus ſeu ad qnos
pueneruꝫ bona vſurariorꝝ titulo ſingulari ñ poſſunt
ꝓueniri ⁊ cõpelli ad mittẽdũ ipſa bona.qõ eſt ꝺ glo.
ꝺ ⁊ cũ ea latius.j.ſubijciã. Tertio nõ ibi ea ſunt di
ſtrictiõe cogẽdi ⁊c.qꝺ heres vſurarij põt cõpelli ad
vſuras reſtituẽdas ꝑ penas poſitas i ꝛcilio laterañ.
⁊ ꝑ alias ꝑ quas poterit compelli defunctus.ſi ergo
nõ reſtituit poteſt excõicari nec admittet ad cõionez
altaris.nec ad ſepulturã eccleſiaſticã. Et fac iſte tex.
in ar.qꝺ ꝑ reſcriptũ impetratuꝫ cõtra vſurariũ poſ/
ſit cõueniri heres etiam re integra qꝺ qdam non ad/
mittunt.dictũ tamẽ in ſe eſt verũ ⁊ idẽ in quocunqꝫ
alio vt heres poſſit cõueniri ex reſcripto impetrato
ꝺ defunctum ſi tempore date viuebat defunctus qꝛ
cenſetur cadẽ ꝓſona cuꝫ defuncto in anẽ.de iureiu.a
mon. preſẽ. xxxv.q.iij.§.hac auctoritate. de hac tñ
materia plene nõ.in.c.ſignificauit.de reſcrip.⁊ in re
gula is qui de reg.iur.li.vi.in mercu. Jn gl.ſi. in
ſi.ex hac glo.colliguntur due concluſiones.ꝓma eſt qꝺ
heredes vſurarij tenẽtur ad reſtituẽdas vſuras nõ i

b Caſus in quib⁹ nõ cõmittitur vſura vltra ſortem reci piendo.

solidum sed pro hereditarijs portionibus vt si vnus habuit duas partes hereditatis teneť ad duas ptes vsuraꝝ ⁊ alius teneť ad partez tertiaz. ⁊ hoc non est speciale in heredibus vsurarij. sed idem est regulariter in quibuscũ qz heredibus. qz actiones cõpetẽtes cõtra defunctũ diuise sunt p legẽ inter heredes ex hereditarijs portionibus. l. i. ⁊ ij. C. de ac. here. ⁊ l. pacto successori. C. de pac. Secũda cõclusio glo. est qꝺ altero heredũ effecto nõ soluẽdo alius potest cõueniri in totuz. qz bona vsurarij sunt obligata pro vsuris restituendis. Et ex ꝟ vltimo posset colligi tertia cõclusio. sed si hoc vltimũ dictũ esset vex videretur etiam qꝺ si alter heredũ esset soluẽdo posset vn⁹ conueniri insolidũ inquantũ sufficiunt bona ad eum deuoluta si ageret hypothecaria. Et incipiendo ab hoc vltimo scias qꝺ cõis opi. antiquoꝝ fuit illa de q̃ in ista glo. videlicet quod oĩa bona vsuriariorũ sunt tacite obligata. de quo vide glo. in. c. quãquã. e. ti. li. vi. in v̊. facultas in fi. Sed moderniores cõmuniter tenuerũt oppositũ vt Host. hic ⁊ Jo. an. in. d. c. quã quã dicẽdo bãc hypothecã nullo iure ꝓbari. ⁊ Fe. cõsil. xxij. dicẽs quod exquo ista hypotheca non est iure exp̃ssa nõ debet per doc. interpretatiue induci. ⁊. c. cum tu. s̃. eo. nõ loquit generaliter de oĩbus sz de bonis emptis ex pecunia vsuraria. nec etiã ibi ꝓbatur vt ibi dixi. quod illa bona sunt obligata lz empta de pecunia fenebri sed qꝺ possunt vendi ⁊ ideo cõcludit hic notabiliter Host. quod ille ad quẽ bona vsuriorꝝ peruenerũt titulo singulari siue ex causa lucratiua siue ex causa onerosa nõ potest molestari super illis bonis etiã pro vsuris restituẽdis ar. i. l. eris alieni. C. de dona. alias multi illaquearent. Sz in bonis emptis ex pecunia vsuraria potest ꝓcedeť illa distinctio an ex causa lucratiua vel ne. vt ibi nõ. Et hec opi. vt do. An. refert. fuit alias in facto fuata. nec curãdum de cõi opi. antiquoꝝ exquo iure ñ ꝓbatur. Nõ bene hoc dictũ qꝺ licite iudicať ꝑ cõem opi. doc. ⁊ etiã glo. quãdo illa opi. iure nõ ꝓbatur. ⁊ ita dicit singulariter Jo. an. in. d. c. i. ꝺ cõlti. qꝺ vbi cõis opi. est euidẽter falsa. non teneť illam iudex seq ⁊ qꝺ iudex acutissimi ingenij dz ꝟ existimare. ꝓ hoc facit. l. i. C. de ve. iur. enu. Et hodie põt dici qꝺ ista sit cõis opi. cum oẽs sequẽtes eam teneãt. Et ex predictis potest iferri qꝺ ꝑma conclusio glo. sit vera vt teneanť pro hereditarijs portionibus. ⁊ scꝺa cõclusio sit falsa tanqz fundata sup opiniõe dãnata. Si. n. bona nõ sunt obligata ergo alius heres nõ tenetur insoliduz altero effecto nõ soluẽdo. Doc. tñ cõiter tenẽt illã cõclusionem que vt dicit do. An. ⁊ bene posset practicari fauore aĩe vt sic liberetur facilius aĩa defuncti ex integra satisfactione. vnde de iuris rigore ñ videtur cõclusio vera. vñ ⁊ Joan. cal. dixit qꝺ si diuisio fuisset facta inter heredes tunc alter nõ conueniretur insolidũ. puta qz creditores receperũt portionem illius extra iudiciũ vel cõuenerunt cuz sup parte sua tãtum. Extra glo. quero qd si bona defuncti nõ sufficiũt ad vsuras restituendas nunqd heres teneatur de suo. Host. hic qꝺ sic si nõ cõfecit inuentarium. l. sancimus. C. de iur. delib. Sz ipsemet host. in sũma bãc suam opi. in pluribus locis positaz modificat ⁊ restringit ad foz cõtentiosiz notabiliter cõcludens qꝺ in foro aĩe nõ tenetur heres lz inuentarium nõ cõfecerit vltra vires hereditarias. ⁊ hoc i sũma in ti. de testa. in. §. pe. v̊. quid si nõ sufficit. ⁊ segť Jo. an. in. c. ij. e. ti. li. vi. in nouella. Fe. tamen vt ego dixi in. c. in lris. s̃. de rap. tenuit ẽt qꝺ in foro iudicia li heredes vsurarij nõ tenẽtur vltra vires hereditarias ẽt si nõ confecerint inuẽtarium qz tenẽtur ex delicto defuncti. ⁊ ꝟ casu ius canonicũ nõ astrigit vltra vires hereditarias vt dixi in. d. c. in lris. ⁊ dic vt ibi.

Sed aduerte qꝺ si nos tenemus heredẽ cõueniri ꝓcise ex delicto defuncti tũc posset ꝓcedere opi. Fe. quã ponit Jo. an. ⁊ segtur in. d. c. ij. sed si tenemus heredẽ cõueniri ex cõditiõe indebiti. ⁊ fic potius ex quasi ẽctu vt nõ. glo. in. c. michael. j. eo. nõ video qꝺ opi. Fed. possit ꝓcedere. tñ illud teneo ⁊ dico valde notandũ qꝺ in nullo casu in foro aĩe teneť heres vltra vires hereditarias. rõ est qz lex inducẽs opposituz est fundata sup p̃sumptõe. qz presumit plus fuisse in hereditate. sed in foro aĩe de oĩbus credit confitenti. ⁊ exquo cessat rõ legis debet cessare ipsa lex. ⁊ pro hoc. c. significasti. ij. de homicidio. ⁊ qꝺ nõt Inno. in. c. qz plerigz in fi. de ĩmu. ecc. Item qz in foro aĩe nõ habet locum solutio pene. satis est satisfacere. vt dicit glo. fing. xij. q. ij. fraternitas. ⁊ segtur Fe. ⁊ Jo. an. vbi. s̃. qꝺ lex cõdita ab hñte potestatẽ nõ continens manifestam iniquitatẽ debet seruari etiam in foro aĩe. debet itelligi qñ nõ cessat rõ legis i foro aĩe seu eadẽ est rõ in vtroqz foro. alias secus vt in. c. tua de spon. Et hec bene notabis. Abbas.

Consuluit. Mutuãs ea mẽte vt vltra sortẽ aliqd recipiat teneť in foro aĩe ad illud restituẽduz si ex hoc aliquid cõsecutus est. Idem in nõ dante pabolã iuramẽti nisi aliquid inde recipiat. ⁊ idem in vendẽte rem plusq̃z valeat qz differt solutionem. h. d. In ꝑma ponitur cõsultatio tria cõtinẽs In 2ª simul. ad oĩa rñdet ibi vex. Casus lr̃alis. Tres qõnes hic formãtur. Prima est talis. Aliqs mutuat pecuniã sine aliquo pacto vel cõuentione eo tñ aĩo vt aliqd vltra sortẽ accipiat. queriť an talis saltem in iudicio aĩe vsurarius sit cẽsendus. Scꝺa questio est. aliqs negociator vendit merces suas longe maiori precio: vt alio tempe preciũ psoluatur: q̃z si incõtinẽti ꝑcium p solueretur: queriť de isto an pena simili debeat cõdẽnari. Ad hoc rñdz papa qꝺ ex euãgelio luce colligit qd in his casibus sit tenẽdũ: in quo dicit. Mutuuz dantes nihil inde sperãtes. homies isti pro intentõe lucri quã habẽt: cum oĩs vsura ⁊ supabũdãtia probibeatur in lege. iudicãdi sunt male agere: ⁊ ideo in aĩaꝝ iudicio efficaciter sunt inducendi vt taliter accepta restituãt. Ber. Nõ ꝑ fing. ex tex. qꝺ libera donatio creditoris occasione mutui nõ prodest ipsi creditori habẽti intentõem depranatam vt qz alias non fuisset mutuaturus nisi sperasset inde aliquid consequi. Et fing. facit iste tex. qꝺ remissio vsuraꝝ etiam liberaliter facta ab eo qui soluit nõ prodest ipsi vsurario habẽti mẽtez corrupta ⁊ propositũ non restituẽdi remissione nõ facta qꝺ est ꝑ glo. in regula peccatũ li. vi. ⁊ ꝑ Fe. vt saltẽ tẽpore pnie habeat ꝟ propositũ de quo dic vt dixi in. c. cum tu. s̃. eo. Scꝺo nõ qꝺ oĩs spes cõsequẽdi aliquod lucꝝ ex mutuo est dãnata intellige tñ prout nõ. in gl. ĩ v̊. sperãtes. Itẽ nõ qꝺ oĩs supabũdatia ẽ ꝓhibita g̃ quãtũcũq̃z modicũ sit ⁊ q̃lecũq̃z fit qꝺ dať occasiõe mutui sp iducit vsura ⁊ teneť ad restitutionẽ. pro hoc. xiij. q. iij. ĩ. c. i. ij. ⁊. iij. etiam si sint munuscula vt ibi dicit. Vltrio nõ qꝺ in foro anime oẽs isti de qbus in tex. sunt inducẽdi efficaciter ad restitutõem. ⁊ nõ v̊. efficaciter. qz cũ effectu dz esse illa inductio. debẽt ergo effectualiter ⁊ realiter restituere si volũt cõsuleť aĩabus eoꝝ. Et p hunc tex. in fi. qui referť ad omnia precedentia dico ꝟ esse casum aptum pro opi. Inno. ⁊ host. quã sequũtur cõiter doc. qꝺ adeptus lucrũ ex mutuo intentione tamẽ depranata teneť restituere in foro aĩe nec

ſufficit agere ſolam pniam lz aliud ſit in ſimonia mẽ tali vt in.c.ſi.de ſimo.ꝛ rõnem diuerſitatis ibi dixi.

An ãt in foro contẽtioſo talis teneaꝛ.iſta littera videtur velle qꝫ nõ.p2o hoc videꝛ glo.vltima que dicit qꝫ tãqz vſurarij iſti tales nõ ſunt puniẽdi ꝛ hoc ideo qz ex forma nõ apparet ꝑctus vſurarius nec interuenit aliqua pactio vel exactio ꝛ hoc ĩdubitatũ vbi iſte creditoꝛ negat habuiſſe intentionẽ corruptam ſed ſi cõfiteꝛeꝛ tunc dicit hoſti.qꝫ ſi petitio emanauit vt cogereꝛ tanqz verus vſurarius eẽt abſoluẽdus pp ineptam petitionẽ niſi aliud diceremus fauoꝛe aie. ꝛ ß plus placet.nam ideo iſte tex.dicit de iudicio aie qz in foro cõtentioſo nõ iudicamus de occultis.ſed vbi habetur cõfeſſio factũ eſt notoꝛiũ.ꝛ tex.dãnauit non ſolum pactũ ſed ſpẽ vt in lra. ſed ſi iſte negaret tunc clarũ eſt qꝫ ſeq dz abſolutio ſi tñ fuiſſet petituz vt cõdẽnaretur quaſi vſurarius tũc in dubio eſt cõdẽnandus exquo apparet de intẽtione.ꝛ idem dicẽdum in alijs duobus articulis de qbus ĩ tex. Quero qd intendat lra dum dicit qꝫ creditoꝛ nolebat dare parabolam iuramẽto ꝛc. Sꝺ.qñqz contingit qꝫ debitoꝛ iurat reſtituere mutuũ.j.menſem ꝛ aduenięte termino ꝛ nõ valẽs cõmode ſoluere rogat creditoꝛẽ vt differat terminũ.ille malicioſe nõ vult ſolum vt p2ꝰ aliquod lucrũ inde ꝓcipiat ꝛ lucro ꝓcepto ꝓrogat terminũ iſte talis teneꝛ.videꝛ.n.recipere lucrũ p2o termino ꝓrogato. In glo.in ver.ſperantes in fi. nõ ſing.glo.nam renẽdo ꝑ2iũ multi illaqueaꝛẽtur. An aũt debitum nãle poſſit licite deduci in obligationez ciuilem.vtputa mutuo tibi.x.volo deducere ĩ pactũ vt tenearis alia vice mihi mutuare alia.x.doc. tenẽt qꝫ nõ qz nõ ſequoꝛ lucrũ nã ex illa obligatiõe nãli ĩ poteꝛã te cõpellere.ſecus vbi ĩtercedit obligatio ciuilis.ꝛ de boc.xiiij.q.iij.in.c.i.in fi.

a Nota vnuz effectuz obligationis antidoꝛalis qz ſi ãtidoꝛa ꝺducantur in pactum ꝓmittitur vſura ꝺ cuius veritate vide late ꝺ ꝓ ꝺo. an ꝺe roꝛ dulphis ꝺ flo. in ſua nõ. repe. i i.col. ꝛ ad hoc víꝺ qꝫ nõ.gl.ĩ v. onera de vſuris. qꝫ eſt nõ. ad mãm.l.ex hoc iure. ff.de iuſti. ꝛ iur.

q Nam perniciosum.

Manifeſtus vſurarius appellãs ad ſub terfugiẽdum reſtitutõem audiẽdus non eſt.hoc dicit.Cõis diuiſio ſecũda ibi mãdamꝰ. Lafus lralis. Aliq fũt mãifeſte vſurarij quoꝝ qdã publice renũciauerũt vſuris cum iſti vſurarij manifeſti ꝓueniebãtur ſup vſuris appellabãt.queriẽ an appellationibus ipſoꝝ ſit deferẽdum. Mandat pa.prelatis.quatenus manifeſtos vſurarios ꝛ pręcipue illos quos cõſtiterit publice renũciaſſe vſuris cum quis eos cõuenerit nõ ꝓmittãt appellationis beneficio ſe tueri. Ber. Nõ ꝑ ex tex.caſum in quo denegatur appellatio.ꝛ dicũt qdam hoc eſſe ſpãle in odũ vſure nam ꝛ raptoꝛi nõ eſt interdicendũ appellatiõis remedium.ar.in.c.in lris de reſti.ſpo.ſed cõiter teneẽ vt in hoc nulla ſit dria.nam tex.nõ poſuit aliquã ſpãlitatem in vſurario loquiẽ.n.in manifeſto.ſed qlibet criminoſus manifeſtus nõ auditur appellãs.vt in.c. cum ſit romana de app.ꝛ idem in raptoꝛe manifeſto vt ibi.ꝛ intellige tex.qñ appellatio eſt manifeſte friuola vt qz dicit ſe nõ vſurariũ ibi manifeſte cõſtat de ꝑ2io vel appellat ne cogaꝛ ad reſtitutionẽ qõ eſt contra iuris ꝓceptũ ſecus qñ appellatio poſſit eſſe iuſta vt qz cõuenitur ſub vno ꝛ cõdẽnaꝛ ab alio.nam hoc caſu nõ ſequiꝛ erat vſurarius manifeſtus ergo extoꝛ ſit vſuras ab iſto.Item vbi voluit reꝓbare teſtes ꝛ nõ fuiſſet admiſſus.ꝛ idẽ eſt vbicũqz graueꝛ. naz grauato quãtũcũqz criminoſo nõ denegaꝛ appellatio ſicut nec alia defenſio.vt inc.inter de excel.prelaꝛ in.c.vt debitus.de appel.qõ ctiã ſenſit glo.hic.

p Poſt miserabilem.

Per ſubtractõem cõionis xp̃ianoꝝ per ꝑncipes ſeculares cogẽdi ſunt iudei ad vſuras reſtituendas.h.d.ponit duplicẽ ꝙuiſionem ꝛ iudeos vſurarioſ.ꝛ ibi ꝛ donec. Lalus litteralis. Querebatur qualiter iudei cõpellẽdi ſint ad vſuraſ reſtituẽdas vel remittendas.ꝑcipit papa iudeos cõpelli ad remittẽdas vſuras chriſtianis ꝑ ꝑncipes ꝛ poteſtates ſeculares:ꝛ donec eis remiſerint vel reſtituerint ab vniuerſis fidelibus ꝛ mercimonijs ꝛ alijs iubet papa ꝑ excõicatõez oẽm cõionẽ eis denegari. Ber.

Nõ ꝓmo tex.ſingularẽ ꝛ aptum in ar.qꝫ coꝝã iudice ſeculari ꝑñt repeti vlure ſeu agi ad remiſſionez vſuraꝝ ꝓmiſſarũ.nam ſicut iudei ꝑñt cõpelli ꝑ ptãtem ſeu ꝑncipẽ ſeculareꝛ ita ꝛ xp̃iani.Eſt ergo iſtud crimẽ mixtũ ſeu mixti foꝛi vt poſſit fieri reſtitutio ſeu repetitio tam in foro ſeculari qz eccliaſtico ꝛ hoc vbi nõ dubitaꝛ ꝓctum vſurariũ eſſe.ſi aũt dubitareꝛ cognitio ptĩeret ad foꝛũ eccliaſticũ vt plene notaꝛ in.c. cũ ſit gnãle de foro cõpe.ꝛ.c.ſi iudex laicus. de ſen. excõ.li.vi.ꝛ in.l.ticia.ff.ſo.ma.ꝛ tene mẽti in ß iſtum tex.qz multi tenuerũt qꝫ iudex ſecularis nullo modo põt ſe ĩtromittere de vſuris vt plene dixi in.d.c. cuz ſit generale.ꝛ vide glo.in cle.diſpendioſam.de iudi.

Sc̃ꝺo nõ ar.a ꝑ2io qꝫ xp̃iani nõ peccãt cõicãtes iudeis in mercimõijs.nã in penã ĩterdiciꝛ eis cõio vt bic.ꝧ regulariter nõ ẽ ĩterdicta lz nimia familiaritas ꝛ cõuerſatio bene ĩterdiciꝛ.xxviij.q.i.c.ſepe.ꝛ.c.nullus.ꝛ.ſ.de iude.in.c.ad hec.cũ ſi. Itẽ nõ qꝫ in crimine vſuraꝝ eccl̃ia põt indirecte excõicare iudeos ĩterdicẽdo eis cõionẽ xp̃ianoꝝ. Vltimo põt ĩtelligi qꝫ iudei peccãt exercẽdo vſuras ẽt ꝛ ꝛ xp̃ianos. ipi tñ putãt oppoſituz ꝑ id qõ habeꝛ deutero.xviij.c.fratri tuo nõ feneraberis ꝛc.qz dicũt qꝫ ꝛ gentes alterius fidei liceat eis fenerari. Ad idẽ tex.optimꝰ.in.c. ab illo.xiiij.q.iiij.vbi dicit qꝫ ꝛ hoſtẽ poſſumus licite exercere vſurã cum licite poſſimus aduerſus eos gladio militare ꝛ bona eoꝝ occupare. fortius lz exercere vſurã ꝛ eos ꝛ eſt caſus ĩ quo vſura nõ eſt peccatũ.ꝛ eſt addẽdus iſte caſus ad alios quos dixi ĩ.c. cõqueſtus.ſ.e.ſz certe iudei ex hoc nõ excuſant a peccato exercẽdo vſuras ꝛ xp̃ianos. ꝓmo ꝑ id qõ habetur deutero.xxviij.c.alienigena fenerabiꝛ tibi tu aũt nulli. Itẽ ĩ pſal.gnãliter ꝺr̃ qꝫ ille habitabit in regno dei q pecuniã ſuã nõ dederit ad vſuram ꝛ ſic lex antiqua indiſtincte,phibet vſurã. Nõ ob.ꝓma auctoritaſ qz illa nõ facit niſi ꝑ ꝑ2iũ ſenſum.ꝛ ar.a ꝑ2io nõ valz vbi ꝑ2iũ ẽ alibi exꝑſſũ vt ĩ.c. a nobis.ij.ꝺ ſen.excõ. Nec ob.ꝓm qꝫ dicit de hoſte.qz xp̃iani nõ ſunt hoſtes iudeis ĩmo eos tolerãt ex humanitate vt in. c.ꝛ ſi iudeos.de iude. Itẽ iudei ptãtẽ indicẽꝺi bellũ nõ habẽt ꝧ cõcluderẽ iudeos necare exercentes vſuras ꝛ xp̃ianos ꝛ qꝫ ꝓñt ab hoc crimĩe cõpeſci. In gl.i. in fi.ꝛ lz iudei ĩ tpalibus ſubſint ꝑncipi ſeculari non tñ ĩtelligas qꝫ eccl̃ia non poſſit eos cõpellere ad vſuras reſtituẽdas.nam cũ hoc crimẽ ſit eccl̃iaſticũ ꝛ vt iudei peccãt ꝛ legẽ eoꝝ ꝛ näm exercẽdo vſuras licite ꝓñt cõpelli ꝑ iudicẽ eccleſiaſticũ vt nõt Inno.in c.qꝫ ſup bis de voto.p2o hoc facit iſte tex.ĩ fi.vbi eccleſia ĩterdicit eis cõionẽ xp̃ianoꝝ.nec ob.ſi dicaꝛ q re papa mãdat eos compelli ꝑ iudicẽ ſeculareꝛ ſi ipe põt. Rñdeo qꝫ facilius ꝓñt cõpelli ꝑ ſeculareꝛ habẽtem homies armatos.nam eccl̃a nõ hz arma ꝛ ꝺ iuriſdiciõe ſpũali parũ curant iudei.ideo vt facilius eo ganꝝ habeꝛ recurſus ad ꝑncipẽ ſeculareꝛ ſimile in.c. poſtulaſti.ꝛ qõ ibi dixi.ſ.de iude.ꝛ qõ dicã in gl.fi.

In glo.fina.ibi pena coꝛpoꝛali puniant.ſed hoc facit ꝛ id qõ dixi in ꝑce.glo.naz ſi ꝓñt coꝛpaliter puniri ꝑ eccl̃iam quare papa mãdat eos cõpelli ꝑ ſeculareꝛ ptãtem.ſed põt rñderi qꝫ eccl̃a ß facit vbi hz iuriſdiciõem tpalem lz vbi hz ſpũalem poſſit idẽ facere in ſpectantibus ad foꝝ ſuũ iuocato auxilio bꝛachij ſecularis ſicut facit ꝛ clericos non tñ ita de facili põt ſicut iudex ſecularis. Itẽ bic nõ negat qn eccl̃a-

sticus possit. nã ꝺ crimẽ est mixti fori vt. s. dixi. Et in fi. glo. nõ bene glo. qꝺ iudeus rõne delicti sortitur forꝝ ecclesiasticum. ⁊ intellige de delictis ꝑ legem eorum in moralibus vt sicut xp̃iani sortiunt forꝝ ecclesiasticum si delinquãt ꝑ legem diuinã vt contra iuramentũ vel quid simile ita iudei. nam non debent ipsi gaudere maiori prerogatiua. nam vt dicit in euangelio vnũ debet esse ouile ⁊ vnus pastor. Item quãdo iudei ⁊ alij infideles peccãt cõtra nãm. naz sicut deꝰ tales puniuit Genes. vij. ita ⁊ eius vicarius potest eos punire vt nõ. Inno. in. c. q⁹ super his de voto. Inquãtuz glo. dicit q⁹ ratiõe delicti sortiuntur forũ idem dic ꝓm Host. rõne rei vel cõtractus vel domicilij cum ista equiparent. vt. s. de foro cõpe. c. fi. qꝺ tene menti.

t **Uas.** Usurarius q fecit debitorez iurare de soluẽdis vel de non repetẽdis vsuris ecclesiastica censura cõpellitur ab exactiõe desistere ⁊ exactas restituere hoc dicit vel aliter ⁊ sic. Nõ obstãte iuramẽto de nõ repetẽdis vsuris ꝑ debitorem prestito põt iudex ex officio suo vsurarũ ad restituendas vsuras compellere hoc dicit. Cõis diuisio secũda ibi nos.

Casus lr̃alis. Quidam vsurarij faciũt iurare illos qbus mutuant pecuniam q⁹ vsuras non repetãt ab eis ⁊ super solutis nullaz moueãt qõnem. Quesitũ fuit a papa quid sup hoc sit agendũ. Respõdet papa epo diocesano vt vsurarios ipsos monitione premissa. p cen. ec. ap. re. cõpellat ante solutõem vsurarũ desistere ab eaꝝ exactiõe vel restituere ipsas postqz fuerint psolute ne de dolo suo ⁊ fraude videãtur cõmodum reportare. Ber. Nõ ꝑ ex tex. q⁹ iuramentum prestitũ de vsuris nõ repetẽdis non iducit liberam remissionẽ vsurarũ. imo vsure videntur magis extorte cum iuramẽtuz nõ presumat̃ interuenire ex libero cõsensu iurantis vt in. c. super hoc ꝺ renũcia.

Nõ 2° iudicẽ posse ex suo officio supplere neduz post vsuras solutas vt eaꝝ fiat restitutio sed etiã ante solutõem vt eaꝝ nulla fiat exactio. põt. n. iudex ꝓuenire ante cõsũmationẽ peccati cum iudex videt aliquẽ in precipitio peccãdi. de quo vide bo. glo. in. c. ex li is. s̃. de spon. Item nõ casum in quo iudex supplet ad cõmodũ priuataꝝ psonaꝝ cum mandat vsuras restitui sed hoc facit potius ꝓpter vtilitatez publicam ⁊ aiarũ vt obuiet periculis ⁊ peccatis. alias non faceret vt nõ. in. c. ad nr̃am. ij. de iureiurã. ⁊ i. l. i. §. Ꝺ aũt iudicium. ff. de dã. infec. In gl. i. ibi relato prius iuramẽto. ista suppletio ad lr̃am est potiꝰ qdam extorsio. nam si hoc esset necessarium papa dixisset in tex. ar. in. c. ad audictiã ꝺ deci. ⁊ ideo dic melius q⁹ aut iudex ꝓcedit ex officio nõ implorato per istum iurantẽ ⁊ tunc nõ est opus banc absolutionẽ facere qz in nullo venit iste ꝙ iuramentũ qz iurauit nõ repetere. nõ aũt iurauit vsuras nõ recipere si reddereꝫ tur ⁊ in Ꝺ casu ꝓprie loquit̃ iste tex. Aut ipsemet qui iurauit intendit repetere ⁊ tunc ꝓcedit q⁹ dicit gl. vt prius petat̃ relaxatio iuramẽti vt in. c. i. de iureiu. ⁊ nõ. glo. q⁹ iurans nõ repetere põt petere absolutionem licet absolutio ordinetur ad finem repetendi ⁊ hoc ideo qz primũ factuz est dãnatum. ⁊ ideo restrigendum ad terminos tantũ. Et in fi. glo. sed quero quid si iurauit non denunciare. dic q⁹ nõ valet iuramentũ quia nõ potuit se obligare contra bonũ caritatis ⁊ dispositionem euangelicaz si peccauerit ⁊c. fundat enim se denũcians super peccato creditoris ⁊ salute anime illius ⁊ non super proprio cõmodo ꝺ quo vide quod nõ. in. c. ad nostraz. ij. ⁊. c. quẽadmodum de iureiurã. teneas bene menti ⁊ de materia petendi banc solutõem dixi plene in. c. i. ⁊. c. debitores de iureiuran. Abbas.

q **Uia frustra.** Non audit vsurarius repetens vsuras nisi prius restituat extortas ꝑ se. h. ꝺ. ponit statutũ cuius cãm premittit. ibi statuim⁹. Casus litteralis. Quia frustra legis auxilũ implorat q cõmittit in legẽ. statuit papa vt si aliquis vsurarius lr̃as impetrauerit sup restituẽdis sibi vsuris vel fructibus cõputandis in sortez auctoritate illaꝝ lr̃arum nullatenus audiatur: nisi prius restituerit vsuras quas ab alijs nosc̃it extõsisse. Ber.

Nõ ꝓmo ꝓncipiuz tex. q⁹ solet quotidie allegari q⁹ nõ est dignus auxilio legis q cõmittit in legez. facit qꝺ nõ. in. c. ij. de cõsti. ⁊. c. cũ omnes eo. ti. patere legẽ quã ipe tuleris. Scõo nõ q⁹ nec repetẽs vsuras nec petens cõputari fructus in sortẽ audiri ꝺz nisi prius restituat ipse vsuras q̃s ab alijs extorsit. ⁊ ex ꝺ potest colligi argu. q⁹ ab alijs ciuilibus actionib⁹ vsurarius non repellitur ante qz restituat vsuras arguendo per locũ a spãli. nam si spãle est cum repetit vsuras vt nõ audiatur nisi restituat ꝑ se extortas. ergo in alijs actiõibus audiri ꝺz hac exceptiõe nõ obstante. Ultimo nõ ibi alijs ⁊c. q⁹ vsurarius cõuentus ab alio vsurario potest excipere nedum de vsuris extortis a se sed a quibuscũqz alijs. ⁊ sic auditur allegans de iure terrij. ⁊ hoc fit in odium vsurarij vt ꝓpius sit purgatuz crimẽ q̃z alũ de ipso arguat. Sꝺz dubiũ est quid fiet cum vsurario excipiente ꝙ vsurarium nõ procedit̃ in causa remanebit ne peccatũ primi vsurarij impunitũ. nam ex hoc iste vsurarius prius cõuentus reportabit cõmodũ. ⁊ sic vterqz retinebit vsuras quod videt̃ absurdũ. So. doc. intelligũt mirabiliter hunc tex. q⁹ iudex ex officio suo repulso actore compellet cõuentũ ad restituendas vsuras nõ isti actori sed illis q debent recipi vsuras ab illo actore. ⁊ iste actor tenebit̃ postea hoc habere ratũ cum negociũ suũ vtiliter gestum sit l. si pupilli. ff. de negg. gest. facit quod nõ. in. c. intelleximus ꝺ adul. ⁊ facta integra restitutiõe audiet̃ actor. in istis enim multuz exuberat officiũ iudicis. ar. s̃. c. ꝓri. In glo. i. in fi. de hac materia vide q⁹ nõt Inno. in. c. itellexim⁹ de adulteriis. ⁊ Ei. in. l. ij. C. que sit lon. cõsuetudo vltra mediũ. Host. hic sequit̃ glo. dũmodo iste non peccauerit erga fidem ad hoc. j. de regu. iur. defleat peccator. ⁊. ij. q. vij. c. nõ potest. Ꝙ in. in. c. fi. de immu. eccle. dixit q⁹ aut qs deliquit contra legem generalem ⁊ generaliter perdit auxiliũ legis aut ꝙ legem spãlem ⁊ nõ perdit beneficiuz aliaꝝ legũ nisi vbi iure cauet̃. ar. in auc. qua in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi. oz. ⁊ in veritate hec via brocardica est. vñ nõ põt dari inuariabilis doctrina sed ꝑm casus cõtingẽtiam ⁊ qualitatẽ iudicãtium est. satis tñ põt teneri pro quadam regula generali cõclusio glo. cũ dictis doc. precedẽtium. Et ad. l. auxiliũ all̃. pro ꝓrio dic q⁹ non est ꝓprie delictũ qꝺ facit pdere illud beneficiũ sed qz in delicto cessat rõ beneficij cõcessi. nam cõcedit beneficium restitutiõis minori leso ad suã facilitatez. que rõ cessat in delicto cũ delictũ nõ fit sine dolo. nõ obc. dilectis filijs de appel. qz ibi ideo auditur appellans q non detulit appellationi aduersarij qz sue appellationi fuit delatum ꝑ iudicez. vñ posito q⁹ sit frustratoria tñ ꝓpter delationẽ deuoluit cãm ad superiorem. vt. c. cum appellatiõibus ꝺ appel. li. vi. nõ obl. filio pr̃oni. §. i. vbi dicit q⁹ si patronus duxit libertam ignominiosam in vxorẽ pdit beneficiũ alterius legis qua cauet̃ vt patrono viuo nõ possit liberta diuertere ab eo. loquit̃. n. in odium patroni ꝫbẽtis cũ ignominiosa vel illud est ꝓpter cõiunctionem ⁊ connexitatẽ quã hz cum facto principali. In glo. in v. restituerit. ibi restituere saltez pauperibus si nullus appareat. hoc intellige vez q̃n nesc̃it vbi sit cui fien-

a Quis dicat vſurarius manifeſtus & quo conuincatur vide ang.ò are. l.ſ ex maleficijs i.ij col. iſtitu. de actio. & bal.i.l.i.C. ò fal.cauſa adi.leg.& i l.i.i.viij q. C.de teſta. vbi inquit q ad ꝓbã duz in ſpẽ ſilũ ꝛctuz eẽ vſurari um teſtes ſingulares ñ admittunt ſz ad ꝓbanduz quẽ eẽ vſurarium teſtes ò vno quoq; ac/tu ſingulr deponẽtes iũgent vt faciant plenã ꝓbatõnem q vi demus q in ꝓbatione alteri⁹ facti bñ/tractũ ſuc ceſſiuũ nõ momentaneũ teſtes ſingulares ò vnoquo q actu de q ſe depo/nẽtes faciunt plenã ꝓbationẽ ino.i.c.q̃lr & qñ ò acc. to.an.i.c.i. de arb. in vi.bal .i.l. de qb⁹ pro pe ſi.ò leg. imol.i.l .i. ſ.ſi ſtipu/ler.ff.ò vi. ob. Et an i cã vſurarũ exiſtẽte ſolũ fama ſit deferendũ iuſiurãdũ in ſup/plemẽtũ ꝓbatiõis vi de tex.ſpu tatũ ſun.ꝑz vnã lec. in c.ex lris.ꝛ de iureiu. & ibi per doc.

da eſt reſtitutio ſi aũt eſſet abſens & de ꝓximo venturus tũc pecunia illa dz cõſignari & deponi.ar.i.l.acceptã.C.de vſuris. In ea.glo.ibi ſi vſurarius impetrator appellat.ſecus ergo ſentit glo.ſi aduerſarius appellat.& põt eſſe rõ diuerſitatis q; ꝛ impetrantem eſt ꝓſumptio q vſuras extorſit.ideo nõ audit interim volens vſuras ab alio repetere.ſed quãdo alius appellauit eſt preſumptio pro eo q habeat iuſtã cãm. Nec ob.ſi dicatur appellatione pendente nihil inouandũ q illud verus in preiudiciũ partiũ.ſz iſta eſt cã ſepata.& hoc dictũ glo.eſt ſatis equũ lz nõ iure ꝓbetur. Et in ſi.glo.nõ ſi.glo.iuncto tex. q ver. fruſtra qñq; refert ad id qõ tz ſed elidit ꝑ exceptionem & ſolet ad mãm facere.l.pe. §.ad crimen.ff.de publi.iudi.vbi dr q in criminali cã fruſtra interuenit ꝓcurator quaſi ꝑ hoc vbum neceſſario nõ cõcludatur ꝓceſſum eſſe nullũ.ſi hoc ꝑ hoc vbum non inducit nullitas lrar.ſed in effectu rñde vt dixi in.c.veniẽs de accu. Extra gl.oppo.ꝛ.tex.vr.n.q exceptio crimi/nis nõ bz obſtar ꝓſequẽti ius ꝓprium.iiij.q.vi. oĩb⁹ nam quãtũcũq; criminoſus audiri dz petẽs iuſticiã vt ibi.So.dicũt quidam hoc ſpãle in odiũ vſurarij vt q repetẽs vſuras fundat ſe ſup peccato ió excipit ò peccato cõſimili.ſed ꝓma ſolu.verior q iſta ſunt diuerſa facta vñ nõ recipiũt cõpenſatõem vt dixi in.c. itellexim⁹ de adul. Sed quero vtrũ alij a reo cõuenti pñt ꝓponer hãc exceptionẽ ꝛ impetrãtẽ. doc. cõiter cõcludũt q nõ q ad eos nõ extendit vtus litera.ſed ipſe reus põt bene excipere de vſuris. & ab alijs extortis vt hic in tex. Ultro queritur qñ hec exceptio eſt ꝓponẽda.cõiter cõcludit q añ lit.cõte. q eſt exceptio dilatoria.vt pz i ſi.vbi nullatenus audiatur.ſi q fuit auditus nõ põt amplius excipi & dz ꝓbari ꝑ excep.ꝛ.octo dies ꝑm Bolt.ar.c.pia.de excep.li.vi.tene mẽti.

c Cum in dioceſi.

Manifeſti vſurarij & nullo accuſante pñt cõpeſci p penaz lateran. ꝓcilij.h.d. vel aliter & ſic. Conuictus de vſuraria prauitate ꝑ famã & alia argumenta põt manifeſtari vſurarius & tanq; manifeſtus vſurarius cõpeſci ꝑm diſpõnem lateran.cõcilij.h.d. nõbiliter ꝑm vex itellectũ.c.nam ꝓmũ ſũmariũ Joã.an. paruz bz dubij.ſcõa pars ibi fraternitati. Caſus lrãlis. In altifiodorẽſi dioceſi plures erãt vſurarij. de q̃bus nõ dubitabat qn eſſent vſurarij mãifeſti ſz pp timorẽ potẽtũ q defendebãt coſdem nullus accuſator ꝛ eos appareret:nec & ꝑ ſñiaz cõdẽnati fuerit q̃ſitum fuit qd de illis ſit agẽdum.rñt pa. dioceſano ẽpo q̃cuis ꝛ eos nõ appareat accuſator:tñ ſi alijs argumẽtis cõſtiterit illos eſſe vſurarioſ manifeſtos penam lateranẽſis cõcilij poterit ꝛ illoſ exercer. Ber.

Nõ ꝑ ex tex.ꝑm vnũ itellectũ q ſatis eſt verus in ſe q ſola fama nõ facit vſurariũ manifeſtum & quo ad penas lateran. ꝓcilij.ſed vltra famã regrunt alia argumẽta.& in hoc iſte tex.eſt ſing.& alibi non ꝓbat q ꝑ ſolam famã & argumẽta poſſit qs cõuinci & condẽnari de vſuraria prauitate & ſic cõuictus & cõdẽnatus dicat manifeſtus.qõ itelligo vt.ꝛ.dicam. Nõ q nemine inſtãte ꝛ vſurariũ nihilomin⁹ dz ordinarius ꝛ eũ ſuũ offiũ exercere. In gl.ij.in ſi.hec glo. tendit ad declarationẽ.c.& obſcure aliquãtulũ loqt & pro itellectu põt ſic opponi.videt.n.iſte tex.ſibi ꝛ rius.nam in pn.dicit q minie dubitabat qn iſti eẽnt vſurarij manifeſti.& tñ poſtea dicit in v. fraternitati. q ſi alijs argumẽtis illos cõſtiterit eſſe manifeſtos. ſi ergo erãt manifeſti & notorij nõ debẽt regri alia argumẽta.vt in.c.cuidẽtia de accu.ſi aũt capit manifeſtum ꝓut differt a notorio vt dicat illud qõ ꝓbari põt.tũc nõ debent ſufficere argumẽta.ſed regrit cui dens ꝓbatio.nam ꝓbatio dz eſſe nõ ꝑſumptiua ſz neceſſario cõcludẽs.vt in.c.in pñtia de ꝓba. Glo. ſoluit duob⁹ modis.ꝓmo q ꝓncipiũ tex.dz intelligi de manifeſto.i.notorio.ſed q hoc notoriũ non eſt ꝑ manens in vſurario ſed eſt facti trãſeuntis cũ nõ ſemper mutuet ſub vſuris.ideo regrunt alia argumẽta vltra illã notorietatẽ.& ſi glo.eſſet vera multuz foret notãda.& pro ꝫ vide qõ nõ.gl.ij.q.i.de manifeſta.ſz Jo.an.nõ videt eã ſeq.nã.exquo vſurar us bz mẽſam paratã & exhibuit ſe paratũ ad mutuãdũ oĩbus ſatis dr notorius & vſurarius.& hec opi.mihi placet. nam iſtud nõ eſt notoriũ facti trãſeũtis ſed facti pmanentis.q bz mẽſam paratã vel eſt notoriũ facti inter pellati.vñ de eo idẽ iudicãdũ vt ò notorio facti ꝓmanentis.& ſic vbi adeſſet hec notorietas nulla alia regrunt argumẽta ꝑ ꝫ.c.q̃q̃.& c.i.e.ti.li.vi.& cle.eos de ſepul. Scõa ſolo glo.eſt q ꝓma pars.c.itelligatur de manifeſto ꝑ famã & cõem opinionẽ que nõ ſufficit ad cõuincẽdũ quẽ de hoc crimĩe.& ideo regrũtur alia argumẽta q̃bus aſſertis poterit iſte dici manifeſtus.qõ intelligit Bolti.poſt manifeſtationez factã ꝑ iudicẽ.vnde exponit tex.manifeſtos.i. manifeſtandos.q.d.q poſtq; iudex receptis bis argumẽtis iſtum declarauerit vſurariũ põt dici tũc mãifeſt⁹ & eſt dictũ ſatis nõbile.nõ.n.eſt offiũ ꝓuatax ꝓſonarum iudicare ꝑ argumẽta quẽ manifeſtum. Et faciunt ad.q.quotidianã & notabilem gdam vſurari⁹ cõdito teſtamẽto deceſſit nulla cautiõe de reſtituẽdo ꝓſtita.oppo.poſt mortẽ ò nullitate teſtamẽti.q erat manifeſtus & nõ preſtitit cautionẽ.ad ꝓbãdum banc publicitatẽ articulat de fama & alijs argumẽtis nunqd poſt mortẽ ſufficiat ꝓbare ad nullitatez teſtamẽti.reperio quoſdã ſũmos viros cõſuluiſſe q ſic per iſtum tex.ſed nõ fecerũt mẽtionẽ de ꝓfilio Fe. ꝓſil. lxij.vbi aperte cõſuluit ꝛiuz.ad iſtuz tex. Rñdet reſtringendo dupliciter.ꝓmo q loquit vt pena lateranenſis cõcilij poſſit exerceri in iſtos.nã hoc caſu agitur de modico ꝓindicio & expedit ad ſalutem aiaruz vſurariox.ideo ſufficit iſta modica ꝓbatio ꝑ famã & argumẽta.ſecus ſi ageret ad nullitatẽ teſtamti q cũ teſtamẽtũ ſit res fauorabilis.vt in.c.ſi.de re in. non dz dici nulluz niſi aperte cõſtet teſtatorem tũc fuiſſe vſurariuz manifeſtũ. Item iſtud.c.dicit iſta argumẽta cum fama ſufficere vt manifeſtet ꝑ iudicez ꝑm lec. boſt.ante ergo quã iudex manifeſtet nõ põt dici qõ teſtamẽtũ fuerit cõditũ a manifeſto vſurario. & certe iſte due ſunt maxime reſtrictiones ad iſtũ tex. & ſunt valde notãde in practica. Sed dubito nunqd de iur ꝓcedant & virũ admitterent in iudicio.& ſic etiã dubito de lec.boſt.nam iſte tex.dicit ſi conſtiterit iſtos eſſe vſurarios manifeſtos ꝑ alia argumẽta &c. ergo ante ſñiam iudicis poſſunt dici manifeſti.& tũc poſt mortẽ poterit fieri ꝓbato ad declarãdũ qõ erãt manifeſti. Jrẽ vſurarij nõ poſſunt de facili cõuinci.ideo ſufficiũt argumẽta cũ fama ar.in clemẽtina.i.e.ti. Et que poſſunt eſſe iſta argumẽta doc.ponũt multa exẽpla.pone q vltra famã apparet q iſte vendebat cariori pcio.q differebat ſolutionẽ.vt in.c.in ciuitate. ſ.e.vel emebat cũ pacto de retro vẽdendo cũ maiori precio vel reperiunt inſtra vſuraria. Idez puto ſi repiunt ſui libri i q̃bus ſunt rõnes vſurarie ar.i.d. cle.vna lz glo.ſentiat oppoſitũ in.c.ſane.xxiij. q.ij.

Sed quero q.ſ.dixi ſufficere argumẽta cum fama nũq̃d valeat ſtatutũ epi.vt per vnum teſtez vel ꝑ tres de auditu vel per.iij.teſtes ſingulares vel ꝑ confeſſionẽ factam extra iudiciũ coram quocũq; poſſit cõuinci de vſura. Fe cõſilio.xvij. cõſuluit q non vt cõiter tenet q eps nõ poteſt tollere diſpoſitionez iuris cõis cum ſit inferior.pro ꝫ qõ nõt Jo.an. in ſimili in.c.ſi.de appella.li.vi.& c.vlti.de offi. Archi/

b Vide pe.de an.in c.canonum ſtatuta i.iij. pñn.q .i vſ. accedat qõ de cõſti.vbi ponit an valeat ſtatutũ epi q pvnũ teſtez deponẽte de vita te poſſit plene conuinci vſurari⁹. & late diſputat an.i.q.ꝑ cũ diſputata q incipit baſtẽſis miles in .xxv. col.& ij.ſeq. poſt ſede. ò ſenis in loco ibi ꝑ cuz al.cuz alijs multis ibi ꝑ cuz addu cis.

presbyter.

s **Salubriter.** Maritus fructus rei dotalis vel obligate pro dote nō tenet in sortē cōputare. vel aliter ⁊ melius. Maritus recipiens pignus pro dote ꝓmissa nō tenet fructus in sortem computare ⁊ est casus sing. ⁊ alibi non probatur .b. d. ꝑmo ponit dictū .2° eius causam assignat. ibi cum frequēter. Casus lr̄alis. Aliqs accepit aliquam ī vxorē certa dote sibi a socero cōstituta. sed qr socer ille pecuniā tūc tpis nō dedit ⁊ cū genero sponsā tradidit quasdā possessiōes ꝓ dote dedit sibi in pignus quousqz dos ei fuerit psoluta. q̄rit vtrū fructus pcepti de illis possessiōibus pignori obligatis debeant cōputari in sortem. ⁊ rn̄det pa. q̄ nō cum frequēter fructus dotis nō sufficiant ad onera mr̄imonij supportanda. Ber. Nō p̄ ex ter. qualiter maritus lucratur fructus dotis. hoc. n. inductū fuit ꝓpter onera mr̄imonij supportanda. nā tenet maritus alimentare vxorē. ⁊ ideo recipit dotē. sed fructus debent cedi ad alimēta ⁊ nō cōsumi ipsum capitale. ⁊ ideo dicimus q̄ ꝑm quātitatē dotis vxor est alimētanda. l. si cū dotē. §. sinaūt. ff. so. ma. ⁊ c. p vestras de do. post di. resti. Et ex hoc ifertur q̄ cōmodius ⁊ honorabilius alimētari dz mulier que portauit amplā dotem q̄z si portasset tenuē. Scdo nō casum singularez in quo fructus rei pignorate nō extenuāt sortem. sz cedunt ipsi creditori ⁊ hoc qr succedūt loco interesse q̄ marius patit in non recipiēdo dotem ꝓmissam.

Sed circa intellectū. c. querit de notabili ⁊ satis dubia. q. pater puelle ꝓmisit certā quātitatē pecūie ꝓ dote suo genero ⁊ pstitit cautionē de ea numeranda certo tpe ⁊ ꝓmisit dare interim certos denarios pro libra quolibet mēse nūqd liceat. ⁊ videt ꝑmo q̄ sic. nam sicut pro dilata dote lucri facit maritus fructus rei pignorate ita licite dz posse aliquid recipere donec sibi dos fuerit soluta. Jo. an. sentit hic opposit̄um dicens q̄ q dicit hunc casum licitū dz allegare casum exp̄ssum. nā in iure nō habemus nisi istū tex. qui logtur in fructibus possessionis q subijciunt̄ dr̄imo iudicio. quasi dicat istud nō est lucrū certuz qr poterit esse q̄ nihil percipiet ex possessiōe. secus qñ ex pacto facto quid certū recipit. nec ob. si diceres lr̄ permittendū vt maritus possit sustinere onera matrimonij. qr posset rn̄deri per id qđ habet in. d. c. p vestras in fi. quasi dicat q̄ ipsa dos dz deponi apud mercatorē vt ex hōesto lucro possit supportare onera matrimonij. Do. an. videt adhuc magis restringere intellectū hui⁹. c. dicēs q̄ aut nulla mora cōmissa est in dote numerāda. vt qr in p̄ncipio cōuētū extitit de ea soluenda in certo termino ⁊ tūc nihil potest gener licite consequi nec etiam fructus rei pignorate qr exquo nulla mora p̄cessit nullū dz cē interesse. aut p̄cessit mora vt quia dos debebat solui incōtinenti ⁊ tunc ꝓ interesse pōt pcipere fructus. Itē posset petere quantū verisimiliter fuisset lucratus cū illa pecunia. vt sic habeatur rō ad interesse lucri cessantis sicut latius dixi in. c. cōquestus. §. eo. sed non videtur do. an. vidisse Cal. q̄ dicit q̄ lz opi. Jo. an. sit tutior cōtraria tn̄ videt esse verior. vt a p̄ncipio possit cōuenirī cum socero prout. §. dixi. nec ob. dictum Jo. an. qr iste tex. loquit indistincte vt lucretur fructus possessionis. ⁊ qñqz tales fructus sunt certi vt qr est domus solita lucrari vel possessio ad affictū cōcessa. Unde circa hanc. q. satis dubiā putarē sic dicēdū q̄ aut a p̄ncipio simplr̄ datus fuit terminus ad dotez p̄ soluendā nō interuenīte pacto interuētionis pignoris lz ex postfacto pignus fuerit redditū. ⁊ tunc nihil pōt gener cōsequi. nam sicut pōt vxorē sine dote ducere ⁊ de ꝓprio tenet alere. vt nō. i. d. c. p vestras ita potuit vxorem transducere dato termino ad dotē persoluendā sed si a p̄ncipio interuenit datio pignoris tunc credo opi. do. an. ꝓcedere qr gener recipiēdo pignus videt cōfisus auctoritate huius. c. ⁊ recipere pignus vt lucret fructus in cōpensatiōe dotis dilate. ⁊ puto etiā q̄ a p̄ncipio possit cōueniri cū socero de percipiendo aliqd ānuatim vsqz ad solutionem dotis dūmodo fit solutus mercari vel ponet pecuniam apud mercatorē cū iste nō capiat pro mutuo nec pro dilatiōe data sed vt sustineat onera matrimonij. ⁊ fic potius capit vt ītereē nec videt hoc ꝯ bonū caritatis. Secū do p̄ncipaliter querit qd ī herede mariti possidēte seu detinēte pignus post mortē mariti nunqd lucret istos fructus sicut maritus. Inno. tenet q̄ nō. qr in optione hr̄dis ē qñcūqz restituere pignus ⁊ liberare se ab obligatiōe qđ nō est in marito cū ipse teneat ad onera matrimonij. sicut etiā pōt queri de vxore cui soluto matrimonio datum est pignus pro restitutiōe dotis nunqd lucret fructus. et cōiter tenet q̄ nō lz enim vxor alimētet ex dote suā. tn̄ cū ipsa nō sustineat seruitia matrimonij soluto matrimonio debet cōputare fructus in sortez. ⁊ ideo fit cauta vt faciat sibi dotē solui vel possessionē dari isolutū. Et faciunt h ad. q. in multis locis statutū est vt soluto matrimonio q̄diu heres mariti steterit in dote psoluenda teneatur dare certū qd vxori relicte vt possit inde alere nūqd valeat statutū vt possit mulier cum bona cōsciēcia recipere istud. ⁊ sepe vidi in facto dubitari. Jo. de leg. in cle. i. e. ti. cōcludit statutū[a] nō valere p ea que. s. diri qr vxor nō sustinet seruitia matrimonij ió nō dz aliqd lucrari. sz debet agere vt dos sibi restituat̄ seu persoluatur. Ego aūt aliter dicerez. ⁊ pro decisiōe huius. q. est examinanda alia. q. nūquid heres mariti teneat alere vxorem relictaz donec persoluerit sibi dotē. ⁊ lz sit opi. mihi plus plz illa opi. q̄ si nō hz vxor alia bona dz ali ab herede mariti etiā. ī. annū datū heredi ad dotez restituendam. ⁊ hanc opi. tenuere gl. ⁊ bar.[b] in. l. i. §. exactio. C. de rei vxo. ac. ⁊ spe. in ti. qui si. sint le. §. i. v. nunquid vxor. Hoc p̄suppositō ad p̄missam. q. dico q̄ aut sumus in casu in quo vxor debet ali ab herede marit. ⁊ tunc valeat statutum loco alimentorum decernens certam quantitatem cum honestus sit recipere quantitatē q̄z alimenta annuatiz. aut non dz ab herede mariti ali. ⁊ tūc secus ⁊c. In glo. fi. ibi creti fodino fundo exponc. i. in fundo in quo foditur creta pro faciendo tegulas siue latera. In ea. glo. ibi secus est in seru ancillaꝝ dotaliū ⁊c. Nō aūt q̄re ptius ancille dotalis nō cedit lucro mariti ē qr humana creatura nō cōputat̄ i fructu imo rex nā grā bois iduxit oēs fructus vt dicit tex. ī. l. i pecudū. ff. de usufr. ⁊ Cicero li. i. de officijs. vñ cū marit⁹ debeat lucrari fruct⁹ ⁊ ptus nō ē in fructu g̃ ⁊c. In ea. gl. ibi ⁊ in arboꝛib⁹ nō cedēdis. secus g̃ in arboꝛib⁹ cedēdis vel ceduis vt qr. ī. brcue tempus renascunt nam tunc potest dici fructus secus vbi non renascūtur.

[a] Et ita expsse ct̄ō terminant bal. ⁊ pau. de ca. ī. l. i. C. de sum. tri. Oīium tz idē bal. i. l. fi. §. ptea C. de iure do.

[b] Et ad de bart. ⁊ alios i. l. i. sulā. §. vsuras. ff. so. ma. in l. at q. nā. §. nō tn̄. ff. ō ne. geft. ⁊ ī cō fi. icip. fr̄ cisci. vxorem quādam nose thomasiā ⁊ mlrū late ⁊ diffuse lu. ro. in cōsi. ccccxvij. incip. in casu ꝓ. posite con sultatiōis circa celeberrimoꝝ doc. consilia ⁊c. pe. de anch. in cōsi. cxxxviij. icipi. in qōne q̄ vr̄i tur inter nobilē. d. ⁊. d. alexā. in cōsi. cc. iij. icip. vi so. ꝓcessu cae vr̄tis inter ioannem.

Michael.

m **Jchael.** Reperēs usuras nō auditur nisi restituat extorras p se vel p alium a quocūqz cām hz. b. d. ꝑmo ponit partis querelā. 2° clam quam stilus curie apponit in lr̄is que ipetrant̄ ad recuperandas usuras. Talus litteralis. Michael laicus cōquest⁹ fuit dño pape. q. m. ⁊ qdā alij ciues boñ. multa extorserūt ab ipo ⁊ a patre suo: cui⁹ heres exist̄ p usurariā prauitatē. vñ mādat ēpo boñ. vt in cā ꝓcedat sm q̄ de iure fuerit ꝓcedēdū: ꝓuideat tn̄ attentius ne in negocio procedat eodem auctoritate litterarum nisi dictus michael restituerit siquas ipse aliquando vel pater extorsit usuras. Ber. Nō p

ex ter. laicum posse adire papam contra laicu3 p̃o vsuris restituẽdis ⁊ rescriptũ ip̃etrare. nam ꝺ casu iudex eccleſiastic⁹ ꝺz iurisditione3 inter laicos. vt in c. q2. s̃. eo. ⁊ dixit sup̃ Rubrica. ⁊ nõ. i. c. cũ sit gnãle de fo. cõpe. Nõ 2° filiũ posse exigere vsuras extortas a p̃re. ⁊ itellige de filio herede ⁊ idẽ ẽ in quolibet herede extraneo. Itẽ nõ q⁹ nõ audit repetẽs vsuras nisi restituat extortas p̃ se ⁊ p̃ p̃re3 suũ. ⁊ idẽ p̃to p̃simili rõne de extortis p̃ ꝺfunctũ cui⁹ heres iste extitit. ⁊ ꝺ addit iste ter. ad. c. q2 frustra. s̃. eo. q2 ibi fit mẽtio tm̃ de extortis p̃ ip̃etrantes seu repetentes hic aũt etiã de extortis p̃ patrẽ. Sꝫ dubiũ est gd in cũco repetẽte vsuras noie ecclesie nũquid possit excipi qꝺ ab alijs ipse extorsit vsuras. ⁊ doc. cõiter tenẽt q⁹ nõ. q2 agit noie ecclesie iõ delictũ suũ nõ ꝺz obesse ecclesie vt in regula delictũ. li. vi. ⁊ facit. c. frequẽs in fi. de resti. spo. eo. li. Idẽ dicendũ in ꝓcuratore ꝓsimili rõne. vt nõ possit excipi de extortis per se. Et declara buius. c. materiã ꝓut bũisti in. c. quia frustra. s̃. eo. In glo. fi. ibi sed potius ex quasi cõtractu rõne indebiti. Nota glo. fing. q2 facit ad decisionẽ multar̃ questionũ. ⁊ p̃imo põt inferri. q⁹ ẽt ꝺ iure ciuili heres teneat restituere vsuras extortas per defunctũ lꝫ de vsuris nihil peruenerit ad heredem q2 nõ cõuenitur ex delicto heredis sed ex quasi ꝯctu. ⁊ sic cessat. l. i. C. ne ex delicto defunc. Secũꝺo põt inferri ꝯ opinionẽ Fed. vt heres teneat si nõ cõfecit inuẽtarium ꝓ restitutiõe vsurar̃ vltra vires hereditarias sicut dicimus in alijs obligationib⁹ ꝯ defunctũ. vt. l. sancimus. C. ꝺ iu. deli. de quo dixi in c. tua. s̃. e. ⁊ in. c. lr̃is. de rap. Sed tũc fortiter oppo. ꝯ glo. fi nõ agit ex delicto. sed ex q̃si ꝯctu gd ad ecclesiã ꝯ laicũ. So. lꝫ agat ex quasi ꝯctu. tñ versat delictũ qꝺ est mixti fori vt dicit glo. in. c. si epm̃. xvi. q. vi. ⁊ ad p̃dicta vide qꝺ nõt bar. in. l. i. C. de priua. delic. In ea. glo. ibi q⁹ potius credo. ꝓcludit in hoc glo. q⁹ siue in rescripto fit facta mentio de vsuris extortis a patre vł ꝺfuncto cuius heres iste fuit. siue nõ fit facta mẽtio semp̃ põt excipi ꝯ impetrãtes vel agentẽ vt p̃ius restituat vsuras extortas per se vel per aliũ cuius heres fuit. ⁊ hec ꝓclusio cõiter approbat. Nec ob. si dicat q⁹ cũ in lr̃is nulla fiat mentio de p̃re nõ põt de eius facto excipi. q2 nõ extẽdunt ad personas nõ expressas. vt in. c. p. ⁊. g. ꝺ offi. dele. So. ista obligatio seu prouisio nõ oriꝰ ex virtute lr̃ar̃. sed ex iuris dispositõe. ex quo. n. iste impetrator siue ex persona sui siue alterius. tenet vsuras restituere nõ ꝺz añ aliu3 impetrare q̃ ipse restituat extortas per se. Et in ff. glo. nõ. glo. ⁊ tene bñ mẽti in eo qꝺ ꝓcludit q⁹ is qui vsuras extorsit noie alterius nõ tenetur ad restitutionẽ nec potest ꝯ eu3 excipi. Sꝫ ꝯriũ sentit glo. i. c. ficut. xlvi. di. Host. ⁊ gof. in eo2 sũmis hui⁹ ti. vt refert ꝺ Jo. an. q videt eo2 sequi opi. ꝓcludunt q⁹ aut principalis est solũcdo ⁊ nõ tenet iste ad restitutionẽ. al's secus. ⁊ hec opi. mihi plꝫ vt ex quo dedit causaꝫ delicto teneat alio non valẽte satisfacere quod nõ.

q **Tanto.** Judei q extorquẽt grauer vsuras a x̃pĩãis vl' ꝺ possessionibus decimas vel oblationes solitas p̃cipi p̃ eccl'as eis nõ solũt prinãtur x̃pianor̃ cõione. vel sic breuius. Etiã iudei cõpellẽdi sũt ad restituẽdas vsuras extortas a x̃pianis ⁊ ad soluẽdas decimas vel oblationes de eor̃ possessionibus. h. d. duo sunt dicta. ſm ibi hac eadẽ. primñ dictũ facit tria. p̃mo ponit cãm statuti. scꝺo statutũ. ibi synodali. tertio ꝓuidet ꝯ grauamẽ suspicatũ. ibi p̃ncipibus. Casus lr̃alis. Quãto ãplius x̃piani cõpescunt ab exactiõe vsurar̃ tanto grauiꝰ iudei sup̃ his infestãt grauiores ⁊ inmoderatas extorquendo ab eis vsuras. vñ statuit cõci. ge. vt si ꝺ cetero iudei q̃cunqꝫ occasiõe graues ⁊ inmoderatas a x̃pianis vsuras extorserint ⁊ x̃pianor̃ eis participiũ subtrahabatur donec de tãto grauamine satisfecerint. ⁊ si op⁹ fuerit x̃piani p cẽ. ecc. appel. re. cõpellant ab eorũ cõmercijs abstinere. p̃cipit isup̃ ꝓsilũ p̃ncipib⁹. vt pp hoc nõ sint x̃pianis infesti. sed potiꝰ iudeos cõpescãt a tãto grauamĩe. In fine dicit q⁹ eadẽ pẽa cõpellant iudei ad satisfaciendũ ecclijs ꝓ ꝺcimis ⁊ oblatiõibus debitis quas a x̃pianis de domib⁹ ⁊ possessiõib⁹ alijs p̃cipe ꝓsueuerũt añqꝫ ad iudeos quocũqꝫ titulo pueniſſent vt sic eccl'ie ꝓseruent idẽnes. Ber. Nõ p̃io vnã cãm q̃re vsura ꝓhibeat. nam diminuũt facultates boiuz. ⁊ sic ĩ breui tpe reducũt ad pauptatẽ ⁊ pauptas ẽ res piculosa ẽt aĩab⁹ iuxta illud Salomonis. Diuitias ⁊ pauptates nõ ꝺderis mihi ⁊c. ⁊ hinc ẽ q⁹ ꝓpter suspitionẽ paup̃ nõ admittit ad testimoniũ. iij. q. iij. testiũ. ⁊ hãc rõnẽ ª ẽt põit Inno. sup̃ Rubrica ⁊ vide bo. ter. ĩ. c. i. e. ti. li. vi. ibi vsuraꝝ q̃ alias deuorat ⁊ facultates exhaurit. Secũꝺo nõ q⁹ rõne vsurarie prauitatis ẽt iudei fortunt fox eccleſiasticũ. vñ indirecte hic cõpellunt p ecclĩã ad restitutionẽ. de quo dixi ĩ. c. post miserabilẽ. s̃. e.

Nõ 3° modũ cõpellẽdi iudeũ p eccl'az vt subtrahat ei cõmerciũ x̃pianor̃. ⁊ ad ꝺ põt excõicare x̃pianos ꝯficiẽtes. ⁊ ista ẽ maxia pena. s. iter boies eẽ ⁊ boiuz carere cõmertio. l. hi q sanctã. C. ꝺ apostatis. excõicant. n. ĩdirecte. Quarto nõ ar. optimuz q⁹ oblatiões sũt in p̃cepto ⁊ de iure pochiali ecclesie iudei tenent ipsas soluere si stant ĩ domib⁹ solitis bitari p x̃pianos de quo. j. Ulio nõ q⁹ iudei p̃t agrere rex dñia. de quo latius p Inno. ĩ. c. sup̃ bis de voto. In glo. i. ibi a ꝓrio sensu nõ glo. iuncto ter. q2 solet allegari q⁹ ar. [b] a ꝓrio sensu ñ ꝓcedit vbi isurgit absonus intellectus vel alibi reperit ꝓrium. ⁊ de hoc plene dico ĩ. c. cuz applica de bis q̃ fi. a p̃cla. nõ. Jo. an. ⁊ Cal. in. c. publicato de elec. vel dic ⁊ aliter ſm host. q⁹ oĩs vsura solet esse grauis vñ nõ p̃mittit aliquo mõ. In ea. gl. ibi legitimũ modũ ⁊c. nã de iure ciuili nõ poterãt vsure ad libitũ exigi. sed vsque ad certã mensurã vel sũmã tm̃. vt ꝺ̃ in. l. oẽs. C. de vsur. ⁊ dic vt ibi de quo nõ ẽ bodie inſtãdũ. q2 oĩno vsure bodie ꝓhibent. vt. s̃. e. p to. ⁊. j. c. fi. In gl. fi. ibi res tranſit cũ onere suo. põdera glo. sentit enĩ tũc iudeos cõpellendos ad oblatiões ⁊ decimas p̃sonales ⁊ p̃diales qñ illa possessio p̃uenta ad iudeũ habeat hoc onus annexũ. ⁊ hanc opi. antiquitus tenuit hosti. ⁊ sequutus est. Gof. ⁊ post modũ ab ea recessit ⁊ tenuit indistincte iudeuz debere cõpelli ad decimas p̃sonales ⁊ etiã oblatiões quas eccl'ia ꝓsueuit recipere a x̃panis habitãtibus in illa domo ne p factũ iudei eccl'ia patiatur detrimentũ. nam posset se qui q⁹ iudei emerent fere totam parochiaz. ⁊ sic diminuerentur iura parochialia. Ego in hac diuersitate vbi onus nõ esset annexũ rei satis putarẽ standum cõsuetudini. secus vbi eẽt annexũ rei. vt in decimis p̃dialibus. nã in dubio ẽt oẽs infideles tenẽtur soluere decimas p̃diales ẽt si x̃piani nunqũ illa p̃dia possederãt vt in. c. de terris ⁊ in. c. i aliquib⁹ de deci. ⁊ tenet Oldra. consi. xxv. nec valet ibi arg. a ꝓtrario sensu tene menti.

n **Mauiganti.** Usurarius ẽ q a debitore recipit aliqd vltra sortẽ etiã si suscipiat in se piculum. hoc dicit p̃imo. nõ est vsurari⁹ ẽptor rei minus iusto p̃cio si tũc verisimiliter dubitẽt an tẽpore solutiõis plus vł minus sit res valitura. hoc secundo. ꝓpter dubiũ excusat is qui ex eo qꝺ differt solutiõem p̃cij si vẽdit rem plusqꝫ valeat si nõ erat eaz alias vẽditurus. hoc tertio. ⁊ sic tria dicta ẽ pa-

a Adde Jo. pe. ꝺ ferra. papiẽſez in practica sua sup̃ for. li. in actione hipotheca ⁊ ria in glo. in ver. sine aliqua in. iij. col. vbi enumerat. vij. cãs q̃re vsure de iure diuino ⁊ canonico sint ꝓhibite. põt etiã rationẽ quare ius ciuile ceas per miserit.

b Mñ va leat ar. a ꝯrio adde gl. in. c. i. ꝺ eta. ⁊ qua. Jo. de imo. q ulã gl. al. in. l. si ita fideiu. ff. ꝺ fideiuſ.

tēr. scōm ibi ille quoqz. tertiū ibi rōne dubij. Ca sus lr̄alis. Aliquis mutuauit certam pecunie quā titatē alicui nauigāti vltra mare vel eunti ad nūdinas ⁊ ꝓ eo q̄ creditor recipit i se periculū pecunie recipit aliqd vltra sortez. queriť vtrū vsurarius sit cēsendus. ⁊ rn̄det papa q̄ sic. Secūdo ponit aliā qōnez. Ecce aliqs dedit. x. solidos vt alio tpe recipiat totidē mensuras vini olei vel frumēti que tūc plus valēt queriť vtrū iste sit vsurari⁹ cēsendus. Rn̄det si dubiū sit vtrū plus vel minus fuerit valiture tpe solutiōis nō dz ꝓpter hoc vsurarius reputari. ⁊ iō pro pter dubiuz excusať. Tertio ponit alia q̄stio. Ecce aliquis vendit pānos vinuz granū vel res alias: vt amplius recipiat termino constituto q̄z valeant tempore venditionis. queritur vtrum iste vsurarius sit cēsendus. respondet papa q̄ iste etiā ratione dubij excusatur ab vsura dummodo merces suas tempore contractus nō fuerat alis venditurus. Ber.

Nota primo ex tex. qō recipiēs ex mutuo aliqd vltra sortez pacto interueniente est vsurarius. ⁊ nota bñ qō tex. dicit aliquid. ex hoc inferť qō quicqd sit illud qō recipiť ex quo potest pecunia estimari quātūcunqz modicū sit iuducit vsurā. xiiij. q. iij. ī. c. i. ij. ⁊. iij. ⁊ voluit beatus Tho. secūda secūde. q. lxxviij. arti. ij. Nota scōo q̄ occasione mutui nō pōt reci pi aliquid ex pacto etiā si mutuās suscipiat in se periculū pecunie mutuate etiā si mutuet nauiganti vbeūti ad nundinas qui exponūt se varijs periculis. ⁊ vadūt cā lucri. ⁊ sic nō bene q̄ nō est licitū recipe etiaz a mercatore ex quo tu ꝓbis secuz mutuū lz ipse recipiat vt lucretur q̄ posset euenire ꝓrium vt ipse pderet ex mercimonio ⁊ vsurarius esset in tuto ⁊ semp lucrareť. fortius ergo cōmittiť vsura qñ mutuať nō volēti exercere mercimonia sed ꝓ necessitate sua. q̄ debet quis subuenire proximo gratis in necessitate. ⁊ peccat qs nō subueniendo ꝓximo i necessitate cō stituto. vt nō. in. c. cōsuluit. s̄. eo. facit. c. sicut. xlvij. di. ⁊ quod ibi nō. Nota q̄ recipiens ex pacto aliquid vltra sortem dicit vsurarius ab vsura ⁊ vsura potest deriuari ⁊ dici ab vsu eris crediti. vel forte q̄ ibi rapiť vsus. q̄ venditur vsus pecunie qui nō ē in rez natura cuz ex vsu pecunie ꝓsummatur dñium. vt dixi super rubrica. Nō ex v. ille quoqz. q̄ vsurarius est cēsendus ille q̄ emit rē ō p̄senti minus q̄z valeat ex eo q̄ differt traditionez rei empte ⁊ soluit precū de p̄senti nisi dubiuz sit q̄ plus vel minus sit valitura res tēpore traditōis. ⁊ si diceres vsura nō cōmittitur nisi in ꝓcu mutui. vt in. c. ꝓsuluit. s̄. eo. ⁊ dixi super rubricā. ergo nō debet hic cōmitti cuz sit ꝓctus emptionis. Rn̄deo q̄ quo ad formā ꝓci⁹ nō est vsura sed quo ad intentionē deprauataz est vsura q̄ perinde ius fingit ac si illaz pecuniā mutuaret illi venditori vt recipiat illud lucrū quod est vltra veraz estimationez rei. Item nota q̄ rōne dubij qs excusatur in foro iudiciali. sed in foro penitētie stabitur ꝓfitētie. Nota vltimo ex v. fi. q̄ quādo venditur res pluſq̄z valeat ⁊ differť precuz rei ad certuz terminū duo debent cōcurrere ad hoc vt ꝓtractus nō censeatur vsurarius. primo q̄ dubiū sit an tēpore solutionis precij res sit valitura plus vel minus. Secūdo q̄ iste venditor non erat alias venditurus tēpore ꝓtractus. si ergo certuz sit q̄ tpe solutionis nō valebit plus vel q̄ iste erat venditurus nunc pro minori precio si habuisset pecuniā in p̄senti tunc cōtractus cēsendus est vsurarius. ⁊ hoc rōne dicta in qōne precedēti. nam finginus ēptorez soluisse precū de presenti ⁊ venditorē sibi illud mutuasse vsqz ad terminū prefixum pro illo lucro qō est vltra verū precuz rei. In glo. ij. ibi vsurarius est cēsendus. Nō bene glo. q̄ lz inter partes descriptus sit ꝓctus emptionis ⁊ venditionis ⁊ in veritate nō possit repeti precuz tñ ꝓpter fraudataz mentē emptor pōt dici vsurarius lz ex forma sui ꝓctus nō appareat vsurarius. Ex hac glo. posset defendi libellus vbi talis dicitur vsurarius. lz hosti. dubitauerit in. c. in ciuitate ⁊. c. ꝓsuluit. s̄. eo. ⁊ facit iste tex. in. §. ille qui venit aduersatiue ad predentia. In ea. glo. ibi sunt ī talibus ꝓscientie sue tē. glo. formaliter nō soluit in cō traruz. ⁊ ideo dic q̄ in dubijs quis dz abstinere a tali cōtractu ex quo ad ꝓscientiam suaz ⁊ in foro aie debz fieri interpretatio potius cōtra eū. q̄ illa pars est benignior que est tutior vt habes glo. notabilem in. c. vnico de scruti. ⁊ facit tex. in. c. significasti el. ij. de bomi. sed in foro cōtentioso interpretatio fit ī benigniorem partez ⁊ ita loquiť tex. iste ⁊ facit. c. cum tu ⁊ quod ibi notat Inno. s̄. de testi. Sed quero qñ potest dici certum q̄ res valebit plus tēpore solutionis. So. dicit hosť. q̄ debet attendi cōmunis opinio ⁊ cursus regionis. nam cōiter minus valet frumentuz tempore messiuz q̄z tēpore pasche. ⁊ lz quā doq̄z accidat ꝓrium tñ ꝓpter h̄ nō est recedendum a dicta presumptiōe. q̄ debet considerari id quod frequēter accidit. l. nam ad ea. ff. de legi. ⁊ in. c. lr̄as de despon. īpu. In glo. fi. in fi. declara hunc vltimū. §. prout nō. fuit in. c. in ciuitate. s̄. c. Sed extra glo. quero pro declaratiōe prime partis. c. h̄ nō est licitum mutuare ⁊ aliquid recipere vltra sortem etiaz si creditor suscipiat in se periculum nūquid in istis qui quotidie ꝓtrahunt societatez ⁊ vnus apponit operam ⁊ alius pecuniaz. Hos. dicit talez ꝓctuz societatis licitū ex quo cōmunicat sibi dāna ⁊ lucra ⁊ de h̄ vide bo. glo. q̄ solet allegari. xvij. q. iij. plerīq̄z. que dicit hunc ꝓtractum societatis nō esse licitum si vnus vellet sentire lucrū ⁊ nō dānuz. Host. in sum. huius ti. §. an aliquo. v. sed qd si periculū tenet oppo. dicēs q̄ sicut in alijs ꝓtractibus ex quoz natura periculuz spectat ad alterz potest apponi pactuz vt periculū ad reliquuz spectet vt in. c. vnico de cōmo. ⁊. l. j. ff. depositi. ita dicendū est ⁊ in hoc ꝓtractu societatis vt lz ex eius natura periculum spectet ad vtrūq̄z tñ ex pacto pōt ad alterz dūtaxat pertinere. naz ꝓctus ex quentione tollunt legez vt in regula ꝓctus de reg. iur. li. vi. ⁊ pro hac sua opinione adducit bo. tex. insti. pro socio in. §. de illa cū v. se. sed accur. ⁊ azo tenuerunt oppositū. ⁊ sic ꝓcordant cū gl. alle. in. l. si nō fuerit. ff. pro socio. ⁊ idez Jo. cal. hic. Non ob. dictum Host. quia in alijs cōtractibus est nō ꝓtra sed preter naturaz cōtractus. Sed in contractu societatis cum habeat instar cuiusdam fraternitatis. l. veruz. ff. pro socio. ē proprie ꝓtra naturaz ꝓtractus vt vnus solus sentiat damnū. Nec ob. §. de illo quia nō debet intelligi fm cū in capitali. lz dz intelligi in alijs lucris ⁊ damnis vt in illis valeat pactum vt sentiat de lucro sed nō de damno. Darem alū intellectum ad illum tex. vt loquať in recipiente pecuniā ⁊ ponēte operā tñ vt ex pacto possit dānū nō sentire scilicet pecunie. satis est si sentit damnum operaz amissaruz nā sicut in lucro pecunia ⁊ opera equiparanť ita ⁊ in dāno sentiendo. sed ex parte pecuniam dantis nō potest hoc pactuz intervenire q̄ proprie est ꝓtra ipsam societatē. q̄ recipiens pecuniam posset sentire duplex damnum vz operarum amissaz ⁊ pecunie recepte. ⁊ alius nullū damnū sentiret cū haberet suā pecuniā integraz. ⁊ scias q̄ hec opi. tutior iō est āplectenda. Sz aduerte ad vnū dictum Jo. an. de quo Jo. cal. nō facit mentiōem in c. per vestras de dona. post diuortium resti. vbi sentit q̄ pecunia dotalis pōt deponi apud mercatorez qui debet cauere de pecunia integraliter restituēda. sed lucra debent compensari cum damno ⁊ q̄cquid

a Et ibi videplene per ang. ō are. ō hac. q.

supercrit de lucro poterit diuidi. ⁊ sic apertissime sentit q̄ possit apponi pactum vt capitale semper sit saluum. sed videtur sentire q̄ sit speciale in dote dum allegat. l. i. ff. so. ma. vbi dicitur prouidendum vt salua sit dos mulieris. Ego semper dubitaui de illo dicto. nam nō probaꝫ iure. imo in ꝓrarium facit tex. ibi in. c. sup eo. s. eo. nā si ꝓtractus in se esset vsurarius ⁊ illicitus talis ꝓtract⁹ nō posset recipere aliquā cōpensationē ꝓpter bonū qō inde sequitur maxime ꝓpter bonū caritatis ⁊ corporale. vt nō. in d. c. super eo. ⁊ nōt Jo. an. in regula peccatuꝫ de regulis iuris li. vi. Scōo q̄ro de alia. q. notabili q̄dā mercator ꝓpatus erat ꝓficisci in aliā regionē ēptu rus merces in qb⁹ verisimiliter fuisset lucrat⁹ centū accessit amic⁹ ⁊ rogauit eū vt mutuaret sibi illā pecuniā quā ꝓmittebat sibi restituere in termino cū lucro spato nūquid ꝓtractus sit cēsendus vsurarius. Jnno. dicit q̄ sic lꝫ aliq oppositū teneāt. q̄ daretur mā cōmittendi hāc prauitatē vsurariā. Host. i. c. salubriter. s. eo. dicit q̄ iste est obligatus creditori ad id qō verisimiliter fuissꝫ lucratur⁹ quasi hoc ꝓcipiat creditor rōne interesse ⁊ nō rōne vsure. Jo. an. dicit hoc dictū hosti. ꝓcedere post morā cōmissaꝫ. sꝫ an morā nō. q̄ ibi nullū īteresse alias vsurarius posset fingere se ire ad emēdū merces vt mutuaret pecūiā sub isto colore ad vsuras. Nō primo ⁊ nō tradas obliuioni id qō sentit Jo. an. ex bis verbis vt ēt i cō tractu mutui possit peti post morā īteresse lucri veri similiter cessantis de quo dixi. in. c. ꝙquestus. s. eo. Sed an a principio possit haberi ista rō posset forte dici q̄ vbi mutuās ducit bona intētiōe ⁊ poti⁹ mutuat vt seruiat amico q̄ꝫ in fraudē. q̄ tunc excusaꝫ a peccato lꝫ alia opinio sit tutior. Circa hoc dubitaꝫ etiā ō alia cōne. aliqs bꝫ hic merces q̄s intendit deferre ad aliā regionē ⁊ vēdere ꝓ cariore precio. alius apperit hic ⁊ offert idē preciū hic qō posset habere i loco destinato nūquid liceat facere būc ꝓctū. Jnno. q̄ sic. nā sicut rōne tpis excusaꝫ q vēdit merces plusq̄ꝫ valeant vt hic i fi. ita ⁊ rōne loci. Host. inclinat in ꝓriā sniaꝫ ⁊ mouet q̄ nō sine magna necessitate iste mouet ad emēdū cū ⁊ ille subijsset labores i itinere ⁊ forte ꝑdidisset aliquo casu. Jo. an. dicit q̄ aut ꝓcium soluit de pñti ⁊ ꝓctus est licitus. q̄ vult forte deferre ad aliū locū. Aut differt solutio precij ⁊ procedit opi. host. pōt dici q̄ ēt hoc vltimo casu vbi cessaret fraus adhuc ꝓcedat opi. Jnn. q̄ forte vult deferre ad locū vbi sperat maius lucrū. Itē ex quo iste nō erat hic vēditur⁹ ꝓ isto ꝓcio satis cōpēsat.

Ultimo hic quero dicit hic q̄ nō est licitū aliqd recipere vltra sortē ex pacto. qd si recipiat aliquod seruitiū verbale vel facti puta mutuo tibi decē vt instruas me vel filiū meum vel vt intercedas ꝓ me apud deū vel vt vadas ꝓ me romā. Rai. ⁊ gof. i eoꝝ sūmis huius ti. ⁊ sequit Cal. ꝙcludūt q̄ nō est licituꝫ. sed hoc intelligendū qñ illud qō recipit ē pecunia estimabile. vt. s. dixi sin Tho. nā nulla incremēta recipi debēt ex mutuo quecūqꝫ sint ⁊ qualiacūqꝫ. xliij. q. iij. c. i. ij. ⁊. iij. Et ex bis infert ad. q. doctor mutuat pecuniaꝫ scholari vt intret secū ⁊ alꝫ nō erat mutuaturus nec scholaris ītraturus. vt mutuaui vni vt veniat ad molendinū vel ad furnū suū: Jo. cal. dicit q̄ si iste mutuans recipit aliqō cōmodū pecunia estimabile q̄ cōmittit vsura. exēpluꝫ in doctore ex ꝙcursu scholariū efficit magis famosus ⁊ bꝫ maiores cās ꝓ re manib⁹ vel ex h ampliat sibi salariū. ⁊ ita in dño molendini. q̄ plurimi ꝓpter h ꝙcurrūt. nā vere ex mutuo isti recipiunt aliqd vltra sortē. ideo tenet ad restitutionē. sed eā facere debent pauperib⁹ q̄ ab illis q̄bus mutuarūt nō extorserūt istā pecuniā. ⁊ ad hāc ꝙclusionē debēt reduci gl. iuris ciuilis. vna ē in. l. i. ff. de offi. ꝓfec. vrbis. Alia in. l. ij. ff. de calū. ⁊ senserunt q̄ cōmitteret simonia[a] qō nō est vex. q̄ scholaris nō vendit doctrinaꝫ doctori imo doctor instruit scholarez ⁊ ad hoc mutuat pecuniā sꝫ cōmittit vsura sm distinctiōez ꝑdictam.

Ulterius queritꝫ nūquid sit licitū rē emere vt carius vendaꝫ. ⁊ cōclude post Cal. hic. Jnno. in. c. i. ne cleri. vel mo. qō aut quis emit rem hic vt eam integraꝫ vendat ⁊ principaliter inducit sub spe lucri et non lꝫ. ꝓ hoc bo. tex. in. c. eijciens. lxxxviij. di. ⁊ i c. quoniā. xiij. q. iiij. Aut bꝫ intentionez mutandi in aliaꝫ formaꝫ vt quia emit lanaꝫ ⁊ inde facit pannum vel vult deferre rez integrā ad aliuꝫ locū. ⁊ tunc est licitū licet inducatur spe lucri quia hic ponit labores ⁊ industriā suaꝫ. iuxta illud dominicum. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. ⁊ probaꝫ i. d. c. eijciēs ⁊. c. quoniaꝫ ea. di. Sed tpe penitentie debet quis abstinere a mercimonijs. de pe. di. v. qualitas. Aut nō inducit principaliter spe lucri. sꝫ emit frumentuꝫ vt abūdaret cuꝫ familia sua vel ne ciuitas tractu temporis patereꝫ penuriaꝫ. q̄ alij extrahebant frumentū. ⁊ tunc licet alio tēpore vendat carius quā emerit nō peccat. arg. optimū hic vbi quis potest vendere merces plusq̄ꝫ valeāt quādo dubitaꝫ an tpe solutionis sint valiture plus vel minus. dicit tñ Cal. h vnū notabile verbū quod mihi placet illū nō euitare peccatū qui sciēter emit rem minus q̄ꝫ valeat saltē ignorāte venditore. q̄ videt decipe proximū. ⁊ sic limita illud q̄ licitū sit cōtrahentibus se decipere vsq̄ ad dimidiaꝫ iusti precij vt procedat qñ re ipsa interuenit deceptio nō ex proposito[b]. clericis autez non est licitū aliquo casu exercere huiusmodi mercimonia. ad h. c. negociatorē clericuꝫ. lxxxviij. di. vide quod nō. in. c. i. ne cleri. vel mo. Si tñ indigeret licite posset exercere aliqō opus. vputa emere cartas scribere libros. ⁊ vide qō nō. glo. xiij. q. iij. c. canonum ⁊ c. i. de cele. miss. Ulterius queritꝫ mutuaui tibi certaꝫ spēm puta frumentū quod tpe ꝓtractus valebat tres florenos nunc tēpore satisfactionis valet sex nūquid salua ꝓscia possim h frumentuꝫ preciosius recipe. ⁊ ꝙclude q̄ aut ducit⁹ bona intētiōe tibi mutuaui. ⁊ tunc lꝫ variet preciū possum salua ꝓscia recipere ⁊ tu teneris reddere. nam mutuaui frumentuꝫ ideo debeo recipere etiā frumentū eiusdē bonitatis intrinsece. l. cū quid. ff. si cer. pe. nam sic potuisset velescere eius precium secus si habuissem intentionē de prauatā q̄ mutuaui frumētuꝫ antiquū vt sic postea haberez nouuꝫ. ⁊ sic in meliori precio ⁊ de hoc per hug. ⁊ archi. xiij. q. iij. c. sigs clericus. Ultimo posset queri nunquid qs teneaꝫ restituere vsuras ⁊ qcquid lucratus ē ex illis an vsuras tantuꝫ dūtaxat. de hac. q. vide qō nō. Jo. an. in. c. q̄ꝫ q̄ꝫ. eo. ti. li. vi. ⁊ ꝙclusio videt q̄ aut lucratus est ꝑ vsurariā prauitatē rem germinantez ⁊ producētez fructū puta vineaꝫ ⁊ teneꝫ totū restituere. quia h immediate ꝓcedit ex vsuraria prauitate. aut recipit pecuniā ⁊ nō teneꝫ restituere nisi pecuniā. q̄ reliquuꝫ ꝓcessit ex operibus suis ⁊ ex industria. nā pecunia lucrata ex vsura nō est apta ad producendū aliquē fructū. vñ lucruꝫ attribuitur potius ꝑsone q̄ꝫ pecunie. ⁊ dic vt plenius nō. in prealle. loco per docto.

[a] Et adde q̄ dicit Jno. i. c. tuā ō eta. ⁊ qua. q̄ si donatari⁹ vel qui alia seruitiā recepit ꝓcurat i romana curia bñficia ꝓ donāte vt se liberet ab illa obligatione antidorali cōmittit simoniā ⁊ est simoniacus ⁊ ibi exclamat p̄sertiz ō card'ales procurātes beneficia ꝓ seruitorib⁹ ⁊ familiaribus suis q̄ cōmittūt simoniā ⁊ refert ⁊ sequit ang. in. l. sed ⁊si. l. §. cōsuluit. ff. ō pe. here.

[b] Et iō dicit gl. in. l. sempiterne cōuētionib⁹. ff. ō regu. iur. q̄ q̄uis licitū sit ꝑsentib⁹ se decipe tñ hoc nō conuenit bono viro.

De crimine falsi. Rubrica.

Quia iter cetera precepta legis diuine ꝓhibet nō furtū facies nō falsuꝫ testimoniū dices. ⁊. s. visum ē de furto. Item de vsura que est quedā spēs furti. ⁊ ideo cōpetenti ordine annectit de crimine falsi. De materia habet in decretis in. c. in memoriā. xix. di. ⁊. xi. q. iij. q̄s, iiij. q. iij. qui falso.

a Mon solũ est falꝰ testis q̃ falsuꝫ deponit. sꝫ ẽt ille qui vex suppꝛimit. Et est valde nõ.ſz bal. in. l. ꝑ byteri. C. de epi. ⁊ clc. idẽ bal. in. l. vbi crigit in. §. dolo. ff. de cedẽ. q̃ omittẽdo cõmittat falsum a teste ⁊ rabelliõe sicut falsuꝫ exꝑimẽdo. Idẽ dicit bar. i auẽ. de testi. p̃ gl. ibi de quo dicit bẽri in. l. ij. i auẽ. ꝑ byteri. C. de epi. ⁊ cle. vnum nõ ꝓ defensiõe istoꝝ rusticoꝝ deponentiũ falsũ q̃ rusticꝰ deponẽs falsũ testimoniuꝫ nõ dz pũiri de falso nisi appeat q̃ ex malignitate falsuꝫ depo fuissꝫ q̃ pꝛesumit̃ poti⁹ ex simplicitate dixisse ⁊ propterea dz multũ iudex aduerte re ita nõ. notat ang. i. §. ⁊ lꝫ i auẽ. de test. i. iij. col. bẽtur ꝓ io. an. i. c. cũ io. beremita de fi. istr. ⁊ hec ꝓcedunt in istis rusticis squadratis ⁊ simplicib⁹ sec⁹ aũt i rusticis sagacibus nã qdã sũt sagaces ſm glo. in. l. athlete in. §. de rusticis. ff. de exc. tu.

b Adde bal. i. l. pꝛesbyteri. C. de epi. ⁊ cle. i. ij col. vbi subiũgit nõ. q̃ cadẽ pẽa punit̃ prãs cõpellẽs testez ad dicendũ falsu⁊ q̃ est nõ. ſm cum al. bar. ita re

Falsidicus. Testis falsidicus tres ledit deũ iudicez ⁊ partẽ. ⁊ falsus est nõ solũ qui mendaciũ dicit ſz etiã q̃ veritatez occultat. h. d. scõa pars ibi uterq̃. Casus litteralis. Testis q̃ falsuꝫ testimoniũ dicit tribus ꝓsonis ẽ obnoxius primũ deo cuius pñtiaz ꝓtenit. iudici quẽ mẽtiendo fallit. postremo inocẽti quẽ falso testimonio ledit. itẽ ille q̃ veritatẽ occultat reus ẽ: ⁊ qui mendaciuꝫ dicit ꝑm⁹ nõ vult ꝓdesse. scõs nocere cõsiderat. Ber. Nõ primo ex tex. q̃ ex eodẽ delicto põt qs ledere plures ꝓsonas ⁊ oibus tenet̃ ad satisfactionez. facit qđ le. ⁊ nõ. in. l. nunq̃. ff. de priua. delic. ⁊ in. c. pochianos de sen. ex. Nõ scõo q̃ testis dicit̃ falsus ⁊ tenet̃ de falso nõ soluꝫ⁹ qñ dixit mẽdaciũ ſz etiã qñ occultauit veritatẽ. ⁊ hoc intellige qñ iterrogat⁹ sup certo articulo dicit se nihil scire. vel qñ iurauit dicere purã ⁊ merã veritatẽ ⁊ multa subticuit. vt in. c. cũ dilecti. cõ. de accu. sec⁹ aũt vbi sic nõ iurasset vel non fuisset iterrogat⁹ vt in ꝑalle. l. nunq̃. ff. de priua. delic. tũc. n. nõ tenet̃ si nõ dixit vitatẽ q̃ testis nõ dz eẽ vbolus satis. n. ẽ q̃ rñdeat ad iterrogata. Tertio nõ q̃ qs peccat ⁊ tenet̃ celando veritatẽ qđ intellige ſm Inno. qñ assũpsit officiũ testificãdi vel alꝰ tenet̃ ex officio dicere veritatẽ. vel cum alias veritas haberi nõ põt. alꝰ aũt tacere veritatẽ nõ est peccatũ. xxij. q. ij. in. c. ne qs arbitret̃. Ultimo põt colligi ita ꝓ sumendũ ꝑ eũ qui nocuit sicut ꝑ eũ q̃ potuit ꝓdesse ⁊ noluit. In glo. ij. hec glo. tria itendit. ⁊ primo q̃ testis falsus puniri põt dupliciter pꝛio extraordinarie cã duráte. scõo ordinarie pena falsi cã ꝑfinita. ⁊ declarat hũc articulũ latꝰ q̃ aut cã nõ est finita aut ẽ finita. primo casu põt puniri ꝓ ipsuꝫ iudicẽ nõ ichoãdo ꝑ ipz ꝓcessuꝫ de nouo extraordinarie ſm q̃ sibi videbit. Sz ista punitio nõ tollit punitiõez ordinariã q̃ potuit fieri per. l. cornel. de falsis vt nõt Ci. in. l. nulluꝫ. C. de testi. ⁊ spe. in ti. de testi. §. j. v. sed nunqd ꝓ penã. ⁊ vide glo. i. c. ꝑ byteri. v. q. ij. ⁊ pꝛealle. c. negs arbitret̃. finita vo cã nõ potest ãplius puniri q̃z ordinarie. qꝛ cũ ista pena veniat accessorie ad cãm pꝛincipalẽ ⁊ per sniam finitũ sit officiũ iudicis tollit̃ hec prãs que veniebat accessorie. l. iiij. C. de po. ⁊. c. cum appellationib⁹ de appella. li. vi. sz nũc poterit puniri ⁊ accusari dũtaxat. l. cornelia de fal. Et si quaratur q̃ pena sit imponẽda falso testi. Cõcludo q̃ aut agit̃ ciuiliter ⁊ criminaliter. pꝛio casu tenet̃ ad satisfactionẽ inquãtũ lesit. l. q̃ notie. ff. de fal. ⁊ ar. hic. potest ẽt postea accusari crialiter. vt. s. dixi. ⁊ cũ agit̃ crialiter est dꝛia iter libez ⁊ seruũ. nã liber deportatur ⁊ eius bona publicant̃. Seruꝰ vero punit̃ vltio supplicio de quo. in. l. j. §. fi. ff. eo. Sz si executio facta in causa criali nõ põt retractari tunc punit̃ testis pena taliõis[b]. l. j. §. j. ff. ad. l. cor. de fica. ⁊ ſm ꝑdcã itelligẽ nõ. ij. q. iij. in sum. ⁊. xxxiij. q. v. hec imago. ⁊ in. c. ad falsariox. j. eo. In ea. glo. ibi ⁊ si conatus nõ habuit effectũ nõ bñ glo. q̃ testis põt puniri de falso lꝫ testimoniũ suũ nõ habuit effectũ puta qꝛ ex aliquo alio facto nõ valuit. vl qꝛ aduersariꝰ melꝰ ꝓbauit. ⁊ sic iudex nõ fuit secutus dictũ buiꝰ falsi. rõ est qꝛ ꝓ ħ nõ releuat̃ qn cõmiserit falsuꝫ. ⁊ itellige ħ dictum qñ dixit falsuꝫ in forma testimonij. lꝫ ex aliquo actu vel facto itrinseco nõ valuerit dictũ eius secus aũt vbi nõ diriſſet in forma testimonij vt qꝛ solũ cozã norario nõ ꝓcedẽte mãdato iudicis. nã tunc nõ põt dici falsus testis. ⁊ de ħ articulo dic vt plenꝰ nõ. ꝑ Jo. an. in regula nõ est fine culpa de reg. iur. li. vi. in mercu. ⁊ per Barto. in. l. figs legatũ. ff. de fal. ⁊ i fi. glo. de bac mã an ⁊ qñ teneat sniа lata ꝓ falsas, ꝓ banões ⁊ vsq̃z ad quãtũ tẽpus retractari põt. dic vt plene nõ. in. c. lꝫ de ꝓba. ⁊ ꝑ Jo. an. in. c. cũ venerabilis de excep. ⁊ p Bar. in. l. diuus. ff. ỏ re iudi. ⁊. l. q agnitis. ff. de excep. In glo. in v. ledit i fi. itellige glo. ꝓut. s. dixi in ꝓcedẽti glo. Sz ħ queritꝰ quis est cõperẽs iudex ad puniẽduz testes falsos. Solu. aut ẽ iudex hñs mex ⁊ mixtũ imperiũ ⁊ nõ ẽ dubiũ talẽ posse puniri testẽ extraordinarie ⁊ ordinarie: vt s. dixi. aut ẽ iudex hñs iurisdictiõez in ciuili tm̃. ⁊ tũc qdã dicũt. vt nõ. i. l. diuus. ff. de fal. q̃ dz remittere eũ puniẽduz ad iudicẽ, ꝓpriũ. Sed opinio verior videt vt possit eũ punire extraordinarie pꝛo hoc bo. tex. in. l. nullũ pꝛealle. ⁊ sentit spe. in ti. de teste. §. j. v. sed nũquid iudex. ⁊ hec ꝓcedũt in ordinario. delegatus vero nõ punit sed remittit eũ puniẽdũ ad ordinariũ. sed Inno. i. c. pe. j. de penis. alit sentit spe. in ti. de teste. §. j. v. sz qd de delegato ⁊ ibi Jo. an. di stinguit iter delegatũ a pꝛincipe ⁊ iferioris vt pꝛimꝰ possit punire extraordinarie. ar. i auẽ. de exhi. re. §. j. ⁊ facit. c. j. ⁊. c. de causis de offi. dele. Secũdus ãt dz remittere ad ordinariũ. vt i auẽ. de testi. i. §. si vo ignoti. Itẽ quero qualiter punietur testis clericꝰ q̃ falsũ testionũ dixit. So. vide bonũ tex. i. c. si eps. l. di. nã dz deponi ⁊ detrudi i mõasteriũ ad agẽdũ pniaz ꝓ ħ facit. c. cũ nõ ab hoste de iudi. ⁊. c. tue. j. de penis. Ultimo q̃ro qd si testis recepit pecuniã vt nõ diceret testimoniũ. vel vt dicat verũ testimoniũ. dic q̃ tenet̃ pena falsi. vt in. l. j. ff. eo. vbi per bar.

Super eo. Snia lata per falsas lꝛas nõ dz executioni mãdari. b. d. primo ꝓmẽdat eũ cui scribit de ꝑterito. scõo istruit euz de futuro. ibi mãdãtes. Casus lꝛalis. Quedã snia fuit lata auctoritate falsaz lꝛaz. ille, ꝓ quo lata fuit ipetrauit executionẽ faciẽdã ꝑ eꝑm vigoꝛieñ. ille citatis ꝑtibus vt snĩam executioi mãdaret oppositũ fuit coꝛã illo q̃ snia illa lata esset ꝑ falsas lꝛas. eps lꝛis vi noluit eã executioni mãdare cũ eẽnt false. ꝓsuluit p. ⁊ ipse cõmẽdat ipm q̃ noluerit sniaz illã latã ꝑ falsas lꝛas mãdare executioni ꝑcipiẽs ei vt quotiẽs aliqua scripta sub noie pape redarguẽda viderit nullã eis fidẽ adhibeat. nec obseruet qđ ꝓ ipsas mãdat̃ ſz eũ q̃ pñtauerit illas detineri faciat diligenter. Ber. Nõ pꝛio q̃ merus executoꝛ põt admittere exceptõ nẽ nullitatis ad defectũ differẽdi executionez. ⁊ referẽdi ipsi superiori. de qua mã plene nõ. in. c. olim de re iudi. ⁊. c. pastoralis in. §. ꝓterea ⁊ se. de offi. dele. Itẽ nõ q̃ suspect⁹ de falsitate põt capi ⁊ detineri donec ꝛepta fuerit veritas. ỏ quo i. c. in memoriã. xix. distinctiõe. In glo. j. ibi fine tꝑis ꝑfinitiõe tene ꝓpetuo mẽti glo. ⁊ multũ allegat̃ q̃ snia lata ꝓ falsas lꝛas delegatorias põt retractari fine pꝛefinitiõe tẽporis. Idẽ est in snia lata cũ falso ꝓcuratoꝛe vt i. c. nã. de ꝓcu. secus vbi iudex bẽbat alias iurisditõez sed ꝓbationes fuerũt false qꝛ tunc ad agẽdũ de falsitate tẽpoꝛa sunt limitata de quibus ꝓ Jo. an. i. c. cũ venerabilis de excep. In gl. ij. ibi decetero. ⁊ plene de materia per barto. in. l. a diuo pio. de re iud. ⁊ in. d. c. pastoralis.

Audientiam. a Clericus falsans sigillũ ꝓncipis ỏpõit. Itẽ ei caract ipꝛimit̃ ⁊ in exiliũ mittit̃. h. d. Cõis diuisio. ⁊° ibi fraternitati. Casus lꝛalis. Quidã clici falsauerat sigillũ regis francie. eps qdã posuit eos i carcerẽ. significauit hoc do. pa. postulãs q̃liter eẽnt puniendi. rñdet pa. q̃ nec mẽbrũ eis auferri faciat. nec penã ifligi coꝛporalẽ ꝓ quã mortis periculum incurrere possent. sed eis a suis ordinibus degradatis i signũ maleficij aliquẽ characterẽ ipꝛimi faciat ꝓ quẽ iter alios cogñscant̃ ⁊ ꝓuinciã eos abiurare cõpellat. Ber. Nota pꝛio ex tex. tres penas infligẽdas clerico fal

nere in. l. j. §. j. ff. ad. l. coꝛ. de sic. Subiũgit ẽt q̃ ꝓtas nõ admittẽs defẽsiones inris ꝓ inde pũit ac si nõ admitteret ỏ fensiõez ỷe innocentie ⁊ ẽ nõ. ſm cũ. Quid aũt in eo q̃ vt veritas occulterur nõ vult cõpere qualiter puniat̃ vide bal. i. l. ꝑ byteri in. iiij. col. C. de epi. ⁊ cle. vbi dicẽ q̃ puniet̃ criminali pena crisꝰ stellionatꝰ ⁊ ciuiliter parti tenet̃ vel reipublice ꝓ actionem de dolo.

sanctī sigillū p̄ncipis. prima est degradatio ⁊ itellige de depositiōe v̄bali. nam ⁊ illa degradatio est. naz si caperet ꝓ actuali degradatiōe relinqueret iudici se culari ⁊ afficeret pena mortis. vt in. c. degradatio ō penis li. vi. sz hic post degradationē remaneret sub ecclesia vt pz ex ipositione aliaz penaz. Et ex hoc iferē q̄ appellatiōe degradatiōis quādoqz itelligimus de depositiōe verbali. Secūda pena est alicuius caracteris ipressio vt sic possint isti clerici inter alios cognosci ⁊ alij magis terreant. ⁊ dicunt doc. hic ⁊ bene q̄ ista pena nō est regulariter infligenda p̄ eccliaz qz piculosa sz est spāle in odiū maleficij. et idē sentit glo. hic. Tertia pena est exilij. ⁊ sic nota q̄ ecclesia hz penā exilij. ꝯcor. c. fi. de calū. s̄. Et ex h̄ nota q̄ ep̄s p̄t clericū cōpellere ad abiurandā dio cesim suā vt nunq̄z amplius illā intret sz dz exulare Et de multiplici specie penaz vide p̄ Inno. in. c. q̄liter ⁊ q̄n. ij. de accu. Secūdo nō q̄ iudex ecclesticus nō dz ip̄onere penā corporalē ex qua possit verisimr seq̄ pena mortis. ⁊ est iste tex. nō ꝑ aliquos p̄latos ª q̄ clericos mācipāt in durissimo carcere diminuētes adeo cibū ⁊ potum vt in breui tpe cogant expirare. nā certe tales p̄lati nō euadūt penā irregularitatis. naz vi pene exigunt ⁊ emittūt aīam. lz enim prelatus possit moderate diminuere cibū ⁊ potum sicut agētes pniam faciūt vt i. c. nouimus de ver. si. nō tñ adeo q̄ inde possit sequi pena mortis. ⁊ p̄z b bo. tex. i. d. c. nouimus ⁊ vide q̄ nōt Joan. de lig. i cle. i. de pen. ⁊ remis. vbi idē ad litteram tenet.

ª Nota ꝯ p̄latos ita extenu antes vitā clericis carceratis vt faciāt eos expirare ⁊c. adō qō nō. idē ab. in. c. cum nō ab hoie de iudi. ⁊ vide ēt q̄ nō ibi do. an. i. iiij. col. ⁊ vide ēdē ab. in c. a nobis de apost. ⁊ adō qō nō d. an. i. c. q̄liter ⁊ q̄n el. ij. de accu. i ante p. col. Et plª dic sin. io. de imo. in cle. i. ō pe. ⁊ remis. in fi. q̄ officiales deputā tes clericos tali carceri sūt irregulares si in de sequat mors ⁊ idē q̄ do. ab h̄ hz et bal. in l. de peccoribus i fi. C. ad l. acq. ⁊ bal. ⁊ sali. i. l. trāsigere. C. ō trā. pro quo sanctūt q̄ i fi. scribunt p moder. pª do. ab. i. c. nup. circa p̄n. de sen. excom.

d Vra sepe. Existens in curia lr̄as aplicas nō recipiat nisi de manibus pape vel officialiū ab ipso deputatoz. persone tñ solēnes p nūcios recipere poterūt de manibus tñ predictoz. ꝑfaciens si laicus ē excōicationi subiacet si clericus est ab officio ⁊ bñficio ꝺponit. h. d. vsqz ad. §. adijciētes ⁊ ille. §. b. d. p ex cōcationis penā ꝓuidet ꝓtra nō resignantes nec destruētes lr̄as falsas. j. xx. dies ⁊ absolutio pape reseruat. ⁊ ꝑ factuz nō tenet. vt sic ⁊ breuius. prima pars punit nō recipientes lr̄as de manibus pape vel officialiū. scda punit nō ꝺstruētes lr̄as falsas ⁊ p̄ h̄ pz diuisio ⁊ scda ibi adijcientes. Casus literalis. Quia clerici ⁊ alij recipiebāt lr̄as aplicas in curia a q̄busdā qz. ꝓpter q̄ falsitatis piculū imminebat. statuit inno. ⁊ sub pena excōicatiōis ⁊ suspēsionis ordinis ⁊ bñficij districti inhibendo ne aliquis apud se. ap. lr̄as pape recipiat nisi de manibus do. pa. vel de manib⁹ illoz q̄ ad hoc officiū de mādato do. pa. sunt deputati. Si vero p̄sona tante fuerit auctoritatis vt deceat per nunciū litteras recipere nunciuz ad cancellariā mittat idoneū: p quē litteras reciat. iuxta modū p̄dictum. Si vero aliqs huius mandati transgressor extiterit si laicus fuerit excōicationi subiaceat. Si clericus bñficij sui ⁊ officij sui penisōe damnet. Statuit etiam vt p̄lati ecclesiarū generalē ferant sniam: quā per singulas parochias frequentius faciant innouari: q̄ si quis falsas lr̄as se habere cognoscit. infra. xx. dies. illas aut destruat aut resignet si penaz illaz voluerit euadere: quā sententiam nullus relaxare p̄sumat sine spāli mandato pape nisi in mortis articulo: ⁊ si absolutio contra hoc p̄sumpta fuerit nullum obtineat firmitatem. Ber. Nota primo ex tex. q̄ p̄ hec verba statuo sub pena excōicationis ⁊ suspēsionis ⁊c. nō ferē excōicatio vel suspēsio ipso facto etiā si ipsa verba ꝓferant a papa. nā hic licet hec verba fuissent apposita in p̄n. tñ papa postea penā ingerit ⁊ respectu suspensiōis dicit cā ip̄onēdā q̄ facit adea q̄ dixi. c. vnico. de sagitta. Secūdo nō ibi apud sedē apostolicaz ⁊c. q̄ recipiētes lr̄as per aliū nō existēs apud sedez aplicā nō incurrit istā penā. Ista ergo pēa afficit existētes i curia recipiētes lr̄as ab alio q̄z a manib⁹ pape vel officialiuz suoz. ⁊ sedes aplica dī ibi esse vbi ē papa ⁊ curia sua. ad h̄. c. ego. n. ⁊ q̄ ibi nō. ō iure iu. Nō ibi idoneū. q̄ is q̄ tenet p̄ se aliqd facere si facit p̄ nunciū dz eligere idoneū alias factū nuncij sibi iputat. ⁊ iō si remisisti libz̄ū tibi cōmodatū p nūciū nō idoneū illo libz̄ū asportāte tibi iputat mittēti ⁊ nō dño secus si elegisti nūciū verisimiliter idoneū vt. l. ci q̄ cū. l. se. ff. cōmo. ⁊ in. c. significāte ō pigno. ⁊ q̄ ibi nō. facit q̄ nō. glo. in. c. ꝑbyteri. xcv. di.

Ultimo nō q̄ excōicatio p̄t ꝓ eodē facto freq̄nter inouari. In gl. ij. in fi. dic melⁱ vt habet i. c. i. de Rescriptis. li. vi. vbi ponit regula q̄ rescriptuz ab excōicato ip̄etratū ē ipso iure nullū nisi i cā absolutiōis vel defensiōis de quo ibi. In gl. i. v. excōi i fi. nō q̄ finis videt ꝓriari p̄ncipio. ⁊ Inn. dic q̄ requirit sniā. ꝓriū tenet Bos. ⁊ bost. Sz circa h̄ sic cōclude q̄ aut querit nunquid qs possit ip̄etrare lr̄as p aliū ⁊ tūc aut ad lites aut ad bñficia. si ad lites dz q̄ ip̄etrās bēat spāle mādatū. vt in. c. nonulli de rescrip. ⁊ i hoc casu nō loquit h̄. c. vñ qlibet cuiuscunq̄z q̄litatis sit p̄t p aliū ip̄etrare lr̄as ad lites dādo sibi spāle mādatū vt i. d. c. nonulli. Idē i lr̄is ad bñficia imo illas p̄t ip̄etrare amicⁱ ꝓ amico fine aliquo mādato vt nō. gl. i. d. c. nonulli. ⁊ in. c. ad aures eo. ti. ⁊ adhuc sumus extra terminos bui⁹. c. Aut q̄rit nūquid quis possit recipere lr̄as ab alio q̄z a manibus pape vel officialiū suoz ad h̄ deputatoz. Et distingue q̄ aut est ille i curia ⁊ nō dz. ⁊ iste est ꝓ prie casus bui⁹. c. vt pz ibi ne qs apud sedē apl̄i ⁊c. Si vo ē extra curiā tūc p̄t recipe lr̄as de manib⁹ alteri⁹ q̄z pape puta amici. sed ille q̄ extitit i curia nō debuit recipe lr̄as de manib⁹ alteri⁹. vt h̄ i tex. i v. negs ⁊c. Siue ergo ip̄etret p se siue p alio dz lr̄as recipe de manib⁹ pape vl officialiū ⁊ h̄ fit q̄z antiqtus multi falsabant lr̄e aplice in curia ⁊ falsantes dicebāt se a papa ip̄etrasse. ⁊ sic nō loquit tex. i termīnis bui⁹ glo. An aūt ꝑsonēs sit excōicatus ipso facto. glo. ⁊ doc. variāt sz dic q̄ p̄ h̄ vba excōicationi subiaceat. ferē snia ipso facto. nā ex ꝓprio significato v̄boz nō requirit act⁹ facti. ⁊ p̄ h̄. c. figs suadēte. xvij. q. iiij. ⁊ nō. i. c. vnico de iniur. li. vi. i glo. fi. i fi. Et nō h̄ q̄z facit ad statuta ⁊ ad alia iura. Sz ꝺponit ⁊ tex. oppo. nā ex quo ferē h̄ excōicatio supuacua ē suspēsio q̄z qlibz excōicat⁹ ē suspēsus de quo dic vt plene nō. i. cle. cupientes ō penis i glo. q̄ incipit nō nouā. So. duplex. primo q̄ suspēsio q̄n ē sequela ad excōicatiōez sublata excōicatōe tollit suspēsio vt i regla accessoriū. li. vi. secⁿ q̄n suspēsio ē p̄ se ꝑm bosti. ⁊ sic lz absoluat ab excōicatōe rmāet tñ obligat⁹ ex suspēsiōe. vl ꝑm cū pena excōicatiōis ꝓcernit laicos suspēsiōis vo cōcos. Et lz p̄ma solutio videat si bi plus placere. scda tñ plus mihi placet q̄z tex. i medio distinxit pēas ⁊ i penis dz fieri mitis iterp̄tatio. neqz dz qs duplici pena coerceri vt in. c. q̄n i fi. vt li. nō ꝓce. nā ꝓsequeret ex prio intellectu q̄ clericⁱ⁹ excōicaret ⁊ suspēderet. In gl. in v̄bo euadere ibi aliā sniaz dñi pape ⁊c. dic melⁱ⁹ q̄. c. ad falsarioz. j. c. excōicat falsātes lr̄as p se l̄ p aliū scienter. sz figs hz lr̄as falsatas p aliū ⁊ eis nō vtitur nō hz locū illud c. ⁊ i hoc casu hz locū iste tex. dū dī q̄ p hoiez dz fieri excōicatio. vñ punit h̄ ille q̄ hz ⁊ nō resignat vl destruit. ⁊ iō si iudex specifice nō fert excōicationē ꝺ tale nulla pena talis afficit ex quo nō falsauit.

l Jcet ᵇ Ponit nouē modos falsandi litteras papales. Casus literalis. Licet i decretali p̄senti distinguat pa. vij. spēs ꝓfalsitatis p quas litterę aplice cognosci debēt vtrū sint false: quas qlibz

ᵇ Nota hic q̄ valde nota. scribit bal. i. l. ꝺct⁹ i v. deide quero si appet. C. de fi. istr. Itē adde h archi. in. c. i memoriā in fi. pe. col. xix di. vbi dicit q̄ rescriptorū q̄dā sunt vicia visibilia ⁊ q̄dā iuisibilia. sz intelligibilia prioza. s. visibilia sunt ea de qb⁹ i hoc c. lz. ⁊ ista vitiant ipso iure. Itē adō oio q̄ nō archi. xxv. q. ij. i sūma ⁊ do mi. i. c. i memoriā in. ij. col. xix. di.

di.xx.q.j.ar.iiij.circa fi.vbi dicit q papa ī suis lr̄is solos ep̄os vocat fratres reliquos vo filios. d Vide abba.in.c.nouit.i.ij.nō.de his q̄ si.a pr̄e papa interdū scribit de se ī singulari.c i.de ꝓba.ꝛ c.nihil de prescri.ꝛ.in.d.c.esto subiectus.xcv.di. e Modice p̄ceptū ē q̄ in lr̄is papa nec i magno nec i modico audeat q̄s manū apponere aut lr̄az aut punctū vni cō

a Jo.de imol.ī cle.i.l.ij.col.de sup.neg.ꝓla.al.istū tex.q̄ stilus curie facit ius.Et que dr̄ia sit iter stilū ꝛ cōsuetudinē vide late p̄ do.an.ī repc.c fi.de cōsue.ī.xxij.col. b Nota hoc optim⁹ tex.i.c.porrecta de ꝓbis. vti vel iuti.Et adde hic ang.i.l.fi.C.de cauo.largi li.x.vbi dicit q̄ lr̄e emanātes ō cācellaria pape p̄ stilū curie nō sūt exequēde.ꝛ dicit q̄ si fm stilū curie ē q̄ iudex citet vt cōpareat sub pēa cris tm̄ ꝛ citet sub pena cris ꝛ ꝓsonę q̄ si citar⁹ ñ cōparet nō pūit vt ꝓtu max q̄ citatio fuit ꝓtra stilū curie.ꝛ de ista obseruātia stili curie vide tex. in.c.ex lr̄is quē nōt ibi d.an.s.ō'cō. Scias tm̄ q̄ q̄ō ō stilo curie cancellarie aliqd cō sueuit exprimi ī litteris si nō exp̄mit̄ hēbit ꝓ exp̄sso tex.est nō.i.c cū.m. ferrariēsis ō cōsti.ꝛ.c.q̄ trāslationez de of.le.ꝓ cui⁹ tm̄ itellectu vide oio q̄ notat p⁹. d.an.i.d.c. cū.m de cōsti.i.vij.col. Et adde q̄ lz ꝓsuetudo dicat iusticōctm̄ stil⁹ dz cē ius p̄roriuz ita dicit bal. i.l.certu ī fi. iiij.col.C.uñ cog. Itē ad de hic bal.i extrauag.ō pa.cōstā.circa p̄n. Itē vide de de isto stilo q̄ nō.do mi.i.c.nouit circa med. vs.nō.bñ gl. c Utruz appellēt cardiales frēs vel filij vide p gl.i.c.fundamta.§ de cet i.v. frēs de elec.i.vi. q̄ dicit q̄ lz papa appeller ep̄os frēs tm̄ si ꝓmiscuz cū alijs sunt alię ep̄i ñ viciat relatū lz oēs appellat filios. Itē vide ēz tho.i.iiij.se. dil. q̄ p lr̄as apostolicas ꝓuenit dz aduertere diligenter quas p̄ singulos.§.videre poteris per te ipm. In.§.illo. Eos etiā dicit papa. q̄ illi nō sunt īmunes a pctō falsitatis q̄ lr̄as aplicas recipiūt ꝓtra tenorē ꝓstitutiōis ꝓxime p̄dicte. Itē q̄dā sunt q̄ accedūt ad bullā ꝛ falsas lr̄as caute.p̄jciunt vt de vera bulla cū alijs sigillent: lz iste due spēs falsitatis non p̄nt facile cōprehēdi: nisi vel in mō dictaminis vel in forma scripture vel in q̄litate charte. In alijs aūt diligēs indagator ꝓsideret falsitatē vel in adiūctione filoꝝ: vel in collatione bulle vel motione vel obtusiōe p̄sertim si bulla nō sit equalis lz alicubi magis tumida: ꝛ alibi magis depressa oia p̄dicta notabunt. Ber. Nō p̄ ex tex. multos mōs ꝓferēdi scripturā ad scripturam. non solum ergo fit cōparatio littere sed etiā dictaminis ꝛ carte. nā habēt curiales certuz modum dictandi quē de facili alij ab eis nō possunt imitari. Itē in forma scripture q̄ faciūt aliquos tractus ꝛ certa signa eis tm̄ manifesta adeo vt de facili nō posset lr̄a illa ita falsari q̄n per scriptorē ap̄licum falsitas deprehēderet. Itez in qualitate carte q̄ lr̄e aplice scribuntur in cartis rasis ꝛ i pulchra forma. Itē nota q̄ suspitio oritꝝ ꝑ bullā seu sigillū q̄ñ p oia nō est signū sūe vero sigillo. nā aliq̄n ꝓpter falsitatē bulla est in vna parte depssa ꝓpter malliatōez. ꝛ in alia parte tūda ꝓpter ipressionē filoꝝ. ꝛ solent isti falsarij ponere bullā in loco calido vt sic effecta tenera possit filū extrabi. In gl.fi.nō bñ.gl.dicit tm̄ Jo.an. ꝛ host.q̄ vbi lr̄a eēt deleta cū herba seu cuz aq̄ distillata nō posset ꝓpēdi ex remedio huius gl.

q **Uam grauī** Falsę sūt lr̄e papales in q̄bus ep̄s vocat filius vel iferior frater vel vni scribit in plurali. b.d. p̄mo p̄ot admiratiōnē. scō ibi ꝓscire. in tribus q̄ sunt in stilo curie in formā. ꝛ p̄mo reducit ad ꝓpositū. 3° ibi. ꝓpter qō generalr̄ ꝓcludit. Casus lr̄alis. Quidā ep̄s cor̄ā legato aplicę sedis sup̄ q̄busdā crīminib⁹ accusatus renūciauit ep̄atui. postmodum ad aplicā sedē accedēs quasdaz lr̄as reportauit sub noīe apostolice sedis ad archiep̄m suuz atrinacen̄. in quibus ꝓtinebatur q̄ ipsuz restitueret ad ecclesiā suā altero substituto ide remoto qō ꝛ fecit. rex illius loci nō credēs lr̄as a se. ap. emanasse p̄cepit lr̄as illas p̄ ipsuz ip̄etrantē ad se. ap. p̄sentari. do. pa. visis litteris que ip̄i archiep̄o fuerunt p̄tate rescripsit eidē dicens: q̄ in eis tam in ꝓtinentia q̄z in dictamine falsitatē inuenit ꝛ in hoc fuit admirat⁹. q̄ lr̄as illas credidit a se. ap. emanasse cū ipse scire debeat ꝓsuetudinez apostolice sedis talē vt p̄ archas archiep̄os ꝛ ep̄os fratres appellet: ceteros oēs dilectos filios in suis litteris nominando: ꝛ quādo vni p̄sone scribit nunq̄z ei loquit in plurali vos vel vester appellādo lz in litteris p̄tatis huic dilectus filius vocabat cū in alijs litteris sibi aliq̄n trāmissis videre pōt se fratrē venerabilez appellatū vñ mandat q̄tenus litteras aplicas taliter studeat intueri. tā i bulla filo ꝛ charta q̄z stilo. q̄ veras ꝓ falsis vel falsas pro veris nullomō admittat. Ber. Nota primo ex ter. atq̄ dēdū stilū romane bulle ꝛ lr̄e emanātes ꝑ seu p̄ter stilū p̄sumunt b falsę ꝛ lz ꝓcedū nō solū respectu dictaminis lz etiā respectu ꝓtinētie litterar̄. vñ alibi dicit glo. in.c.cām q̄ de testi. q̄ si aliqd ꝓcedit ī p̄uilegio q̄ deuiat ab oi equitate ꝛ a cōi cursu p̄uilegioꝝ p̄sumit nō emanasse a sede aplica. ꝛ ad p̄dicta facit. c. ex lr̄is. s. de ꝓsti. ꝛ. s. de voto. c. q̄ super his. facit. c. fiq̄ñ. s. de rescrip.

Itē nō q̄ de ꝓsuetudine romane eccle cum papa scribit ep̄o ꝛ superiori appellat eos frēs q̄si papa non sit eis maior lz eq̄lis. ꝛ intellige q̄ est eq̄lis ī ordine. lz in administratōe est maior. xxi. di. i nouo. vbi bo. ter. cū glo. facit qō nō. ī ꝓpe. vi. Alios vo appellat filios q̄si eis sit maior ꝛ in ordine ꝛ in admīstratiōe. Aduertendū tm̄ qō cū scribit seu facit mentionez de cardinalibus ꝑmixtiz appellat eos frēs vt. j. c. ꝓxi. Cū aūt figillatiz de eis agit mentionē ep̄os cardinales appellat frēs reliquos filios. vt in. c. lz el. iij. de testi. Itē reges appellat charissimos filios. reliquos vero principes appellat dilectos filios quasi se inferiores. ar. eoruz que nota. in. c. solite de maio. ꝛ obe. Judeum tamen infidelem vel paganum non appellat filium. Ultimo nota q̄ in deprehēdēda falsitate dz quis multuz intueri bullam filū cartam continentiaz litteraruz ꝛ moduz dictandi. ꝛ multos alios modos habes in. c. precedenti. In glo. ij. ibi fratres vel socios nota ex glo. q̄ quando prelati inferiores extra papam scribunt subditis suis debēt eos appellare fratres vel socios. nam ep̄s sacerdos est ꝛ olim regebatur ecclesia per sacerdotes tm̄ nec erant ep̄i sed propter scismata ꝛ disceptationes ordinatum fuit vt vnus eligeretur qui p̄esset omnib⁹ ꝛ appellaretur episcopus. xxv. di. in. c. olim. Subditus ᵇ vero scribens prelato suo debet cuz appellare patrem de quo vide bo. glo. in. c. esto subiectus. xcv. di.

a **D falsariorum** Qui per se vel per alios litteras pape falsant excōicati sunt cum suis fautoribus. ꝛ clerici officijs et beneficijs priuati sunt ꝛ degradandi sunt ꝛ tradendi curie seculari per quam laicus legitime punitur. Qui vero falsis litteris vtunt̄ si clericus est officio ꝛ beneficio priuat̄. si laicus excōicatus est. h. d. vel aliter ꝛ breuius. primo punit falsantes litteras pape p se vel per alium. scō punit vtentes litteris falsis. scō ibi quero. Casus litteralis. Ad falsariorum ꝓfundendam malicią statuit papa vt qui litteris aplicis vti voluerint eos prius diligenter examinent. q̄ si se falsis litteris vsos dixerint ignoranter: penas euitare non poterint inferius annotatas. Ipse enim excōmunicationi supponit omnes falsarios litteraꝝ apostolice sedis qui p se vel per alios vicium falsitatis exercent cum omnibus fautoribus ꝛ defensoribus suis statuēs vt clerici qui falsarij deprehēsi fuerint: oibus officijs ꝛ beneficijs perpetuo sint priuati. ita q̄ qui per se viciū falsitatis exercuerint a suis officijs degradari. seculari potestati tradant scōm leges puniendi. ꝛ si laici, fuerint per easdē leges legitime puniātur. Illi vero qui sub nomine pa. falsis litteris per alios ip̄etratis vtunt̄ si clerici fuerint officijs spolient̄ si laici fuerint tam diu maneant excōmunicati donec satisfaciant cōpetenter ita videlicet q̄ ꝛ in clericis ꝛ in laicis malicia grauius puniatur q̄z negligentia ꝛ idem obseruandū est de his qui falsas litteras ip̄etrant. Ber. Nota primo ex ter. ar. q̄ valet statutum vt respectu statutorum nō possit ignorantia allegari quod tenet bar. in. l. duus. ff. e. ꝛ aliquid subijciam. j. Nota scō multiplices penas contra falsantes litteras apostolicas. nam si est clericus est excommunicatus. Item priuat̄ officio ꝛ beneficio. Item tradi debet curie seculari. vt

per iudicē secularē puniatur pena legali. ⁊ est casus valde specialis in quo statī de crimīe cōuictus quis traditur curie seculari. regl̄r vero nō traditur curie seculari. nisi sit incorrigibilis. ⁊ de hac materia plene tetigi in. c. at si clerici. ⁊ in. c. cū nō ab hoīe de iudi. ⁊ dic vt ibi ⁊ aliquid tāgā i. c. nouim⁹. j. de ver. signi. Si vo ē laicus subijcit excōicatiōi ⁊ est excōicatus ipso facto. Et ex h nō q̄ falsans l̄ras aplicas subijcitur foro ecclīastico ⁊ dz iste casus addi ad alios nō. i. c. cū sit gn̄ale de foro cōpe. Itē nō q̄ artius puniuntur falsātes l̄ras p se vel p alios q̄z simpl̄r vrētes ⁊ facit iste tex. elegāter ad qōnē nūqd expēdētes scienter monetā falsaz debeāt puniri vt falsantes. ⁊ dicēdū q̄ nō regl̄ariter nisi i casib⁹ expressis de quib⁹ i. l. lege cornelia. ff. eo. ⁊ dico i. c. quāto de iurei urā. qō bn̄ nō. Itē nō q̄ vtentes litteris falsis si sūt clerici debēt priuari officijs ⁊ bn̄ficijs ꝛz si laici sūt excōicati ipo fcō ⁊ vī hec l̄a limitare q̄ clerici vrētes non sūt excōicati ipo fcō. sed host. tz oppo. ⁊ intelligit q̄ clerici sūt excōicati ⁊ ēt priuādi officijs ⁊ beneficijs sed certe ista opi. mihi nō plz cū iste tex. aperte distinguat iter clericos ⁊ laicos ⁊ in penis ē fīēda mitis interpretatio vt i regula i pēis li. vi. nec dz duplici pena coerceri vt i. c. at si clerici de iu. In gl. i v̄. dixerit. nō bn̄ glo. iūcto tex. q̄ q̄z q̄z i dispōne aliqua caueatur vt nō admittat allegatio ignorātie nō excluditur q̄ allegat ⁊ affert ignorātie, pbatōes. alias aūt qs puniret sine culpa vt in. c. ij. s̄. de pst̄i. ⁊ hoc i dubio, pcedit vbi statutū punit fcm̄ dolosū vt h̄. secus vbi punit fcm̄ sine dolo de quo tñ aliqd p bar. i pal. l. lege. ff. eo. In glo. i v̄. deprehēsi i fi. nō glo. itelligit enī q̄ iste pene cōtēte i tex. iſligūtur falsario qñ cōuictus ē crialiter. secus si agebat ciuiliter. Host. vo sentit q̄ q̄litercūq̄ cōstet de hoc crie semp bz locū dispositio bui⁹. c. quasi sit spāle i hoc ōlicto. Circa hoc aliter distinguerē aut loquimur de penis que infligunt ipso fcō ⁊ tūc statiz itelligūtur iflicte commisso delicto nec est vis qualiter fuerit actū q̄ cōstitutio ligat delictum oio occultū vt dicit glo. nō. i cle. i. de bere. sed respectu penarū iſligēdarū p iudicē satis tenerē cū opi. glo. ar. c. sup l̄ris de rescrip. ⁊ i. c. sup his. s̄. de accu. ⁊ eorū q̄ nōt Inno. i. c. p iquisitionē. de elec. nā diligētius forte defendisset cāz suā si fuisset actū crialiter. In glo. i v̄. cōstitutōes. ibi qui falsāt rescriptū p̄ncipis. vult ğ glo. q̄ falsans rescriptuz p̄ncipis punit vltīo supplicio. i. pena mortis ⁊ sic falsās l̄ras pape tradit iudici seculari p⁹ degradationē vt puniat pēa mortis. ⁊ ē spāle i ista specie falsitatis. nā regulariter crīmē falsi non punit ita acerrime vt i p̄ncipio glo. facit. c. ad audiētiā. s̄. eo.

Extra glo. q̄ro q̄ ē differētia i mō puniēdi iter falsantes l̄ras pape ⁊ vrētes qui ñ falsarūt. So. fz bestiē. illi q̄ falsāt sūt excōicati ⁊ p̄uati officijs ⁊ beneficijs ⁊ degradati tradūtur curie seculari. Illi vo qui vsi sūt falsatis p alios nō sūt priuati officijs ⁊ beneficijs nec tradūtur curie seculari. sed debēt p̄uari officijs ⁊ bn̄ficijs. ⁊ laici sūt excōicati ipso fcō. vt i p̄nc. c. ⁊ hoc si vrētes nō desistūt. j. xx. dies. vt in. c. dura s̄. eo. ⁊ sic sentit host. q̄. §. q̄ vo. dz intelligi ⁊ restringi fm. d. c. dura. qō i vītate nō puto, pcedere q̄z i aliis terminis loquit iste tex., pcedit. n. q̄ vtī scienter qs l̄ris falsis tūc. n. ē excōicat⁹ ipso fcō nec expectat lapsus. xx. diex. fz. c. dura. loq̄t i bēnte l̄ras falsas ⁊ nō lacerāte seu destruēte vel restituēte. tūc. n. si eis ū vtit nullā excōicatōez incurrit nisi sit lata a iudice, p̄ut ibi dz cū termino. xx. dierū. Sz quero qd itē dit l̄ra hic in fi. So. duplex ē itellectus. p̄m⁹ q̄ intēdit extēdere, puisionē bui⁹. c. ad eos q̄ p suggestionē falsitatis ipetrāt l̄ras a papa ⁊ hoc intelligo q̄ vbū statuimus ē preteriti tpis ⁊ tūc ē sensus q̄ sicut fit dr̄ia i terminis. c. sup l̄ris. de rescrip. an p maliciam an p ignorātiā qs suggerit falsitatē ita h dz i mō puniēdi distingui inter maliciā ⁊ negligentiam ⁊c.

a **Accedens.** Nō p̄sumit quis falsare l̄ras ō simplici iusticia nec punit si hoc cōperto destitit illis vti. b. d. i p̄ ponit decisaz cōquestionē. In secūda ,pnitionē. ibi fraternitati. Casus litteralis Quidā ipetrauit l̄ras ꝑ suū aduersariū de simplici iusticia i quibus l̄ris falsitas fuit deprehēsa. ipetrator hoc itelligēs āplius noluit vti eis. pp. q̄ dioc̄sanus ipz ab offō ⁊ bn̄ficio suspendit. vñ accessit ad dn̄z papā rē sibi exponēs. Mādat papa epo. si l̄re apostolice i qbus falsitas fuerit deprehēsa formam hēant de simplici iusticia offīm ⁊ bn̄ficiū illi restituat ⁊ ipm sup hoc vlterius nō molestet: qz nō ē p̄sumendum q̄ p talibus l̄ris q̄ de facili bn̄tur quis cōmittat vicīū falsitatis ⁊ ille nō fuerit vsus eis post q̄z eas falsas eē cognouit. Ber. Nō p̄ ex tex. q̄ p modico non p̄sumitur quis scienter āliquisse. ⁊ optime facit iste tex. ad probandum aīum cuiusq̄ vt circa modica nō p̄sumatur dolus. facit q̄ nō. i. c. i. de p̄sū.

Secūdo collige q̄ propter falsitatē l̄rarū aplicarū qs dz priuari officijs ⁊ beneficijs. distīgue m̄ latius, put h̄ i. c. s̄. pxi. In glo. i. ibi dico q̄ p iuramētū. nō glo. q̄ vbi venit aliqd ,p bandū cōsistēs in mera cōscia⁹ tūc fit probatio p iuramentū. ⁊ facit qō nō. i. c. inotuit de elec. ⁊ vide bo. tex. i. c. nulli. eo. ti. li. vi. ⁊ p glo. i. c., ppositi. lxxij. di. Itez quo ad casuz nr̄m poterit ,pbari qō aduit pitiones ⁊ nō potuit ab eis iformari. ad hoc qō nō. gl. ij. s̄. c., pxi. Et i fi. glo. dic q̄ fm diuersitatez factoꝝ ex quibus oriuntur p̄sūptiones vna p̄sumptio tanquā fortior elidit aliā. si ergo p̄sumptiones sunt equales tunc cōfunditur. alia vero minus fortis cōfunditur ab alia ⁊ ex circūstantijs iudex habebit arbitrari que dicat fortior. ad h quod nō. in. c. l̄ras de p̄sump. ⁊ in. c. tue. qui. fi. sint legi. In glo. fi. in fi. nō gl. q̄z multū limitat. c. p̄cedēs vt restringat ad litteras gratiosas Host. ponit alias solutōes. p̄ia ē vt illō itelligat q̄n sciēter. illud q̄n ignorāter vsus est. Sz h so. nō videtur bona q̄z hic statur simplici allegationi ignorātie ⁊ ibi dicit quod talis allegatio nō admittit. Alia so. est quod. j. xx. dies pōt desistere ab vsu ⁊ sic fuit hic q̄z statim destitit. hec etiā so. nō placet q̄z terminus xx. dierū dat ad renūciādum ⁊ destruēduz. sed vtēs illis falsis sciēter statim ē excōicatus. ⁊ ideo tene so. glo. vt in l̄ris iusticie nō p̄sumat scientia sed ignorantia, ppter rationem littere.

e **Ex conscientia.** Propt pauc̄arū l̄rarū rasurā i loco nō suspecto rescriptū nō ,pbat falsū. hoc dicit. p̄ diffinit obiectū dubitz. scdo obijciēt̄ puniri mādat. ibi vex. Casus talis Quidā ipetrauit l̄ras ꝑ aduersariū suū sup quadaz eccl̄ia. aduersari⁹ ille i iudiciū vocatus postulauit sibi fieri copiam rescripti. quo viso cepit illas l̄ras arguere falsitatis obligādo se sub periculo cause ad p bādū q̄ l̄re false eēnt. Iudex l̄ras illas misit ad dopa. vt p eū sciret veritatē huius falsitatis. pa. diligenter illas l̄ras ispiciēs nullū signū falsitatis vel suspitiōis inuenit in eis nisi rasuras paucarū l̄rarū q̄ sapiētis aīum i dubitatiōez adducere nō debuerūt. vnde mādat quaten⁹ si cōstiterit predcīz. r. se obligasse sub periculo cause q̄ l̄ras illas falsas eē probaret. sibi sup dicta eccl̄ia silētiū iponat cū gl. bet bz p̄tez renūciādi iuri suo. Ber. Nō p̄ regl̄az qō rasura paucarnz l̄rarū nō iducit, pbationē falsitatis. hoc intellige ⁊ restringe nisi ex ista rasura sequeret̄ equiuocatio nois de quo dubitat ⁊ q̄ est i loco suspecto vt

a Tene mēti q̄ ca q̄ cōsistūt i cōscia nra probant p simplicez assertionē nr̄am cū iuramento. Et adō gl. i. c. q̄ humanis rij. q. ij. quā ad hoc all. idez panor in. c. cog⁹ scētes i vlt. col. s̄. ō cōsti. vbi p istis duab⁹ glo al. optimos tex. Ego ad h alle. op. gl. in v̄. si ē ita in. c. significasti el. i. j. d homi. ⁊ ibi gl. al. ad hoc multa iura. Itez adde gl. in v̄. dicit post medi. ibi reliqua cōsistunt in itellectu rē. in. §. fz iste i sti. de actio. bene fac̄ q̄ voluit glo. nō. in v̄. alio C. ad l. cor. de fic. quam valde sing. reputat iu. ro. in. l. illia in pc col. ff. ō v̄. ob.

ẽ tex. opti. i. c. inter dilectos. de fi. inſtru. ⁊. c. ex lr̃is eo. ti. ⁊ p hoc ſaĉit lr̃a que ſequit ibi. q̃ neq̃ quã ſapiẽtis animũ ⁊ c. nã ſi raſura eſſet in loco valde ſuſpecto ⁊ induceret equiuocationẽ nois ſeu dictõnis. tũc bẽret vertere aiuz ſapiẽtis in dubitationẽ. Nõ ſe cũdo aliã regulã ex tex. q̃ illa raſura inducit, pbationẽ ſeu ſuſpitionẽ falſitatis q̃ bẽt vertere ſapiẽtis animũ i dubitationẽ nõ ergo ſufficit q̃ cuiuſlibet aius i dubitationẽ iducat ſed ſapiẽtis animum dũtaxat.

Nõ tertio q̃ qs põt ſe obligare ad penã perdendi beneficiũ ſuũ. ſimile i. c. cũ dilecti. s̃. de elec. ⁊ valebit iſta obli. i preiudiciuz ſui lz ſuperior poſſit illã nõ acceptare per ea q̃ bñtur in. c. qõ in dubijs. ⁊ in c. admonet. s̃. de renũ. In gl. i. i fi. dic q̃ ꝯtraria loquũtur vbi raſura fit i loco ſuſpecto ⁊ itellige qñ fuit fcã per officialem pape. nam ſi iſte impetrãs raſſet tũc falſari⁹ iudicaret quãtũcũq; raſura eẽt modica vt in. c. lz. s̃. eo. ſed quãdo ẽ in loco nõ ſuſpecto preſumitur raſura facta p officialẽ. Si vero ẽ i loco ſuſpecto preſumit fcã p impetrãtẽ ſeu vtẽtẽ iõ ñ datur talibus lr̃is fides. In gl. fi. boſt. tz oppoſitũ cũ enĩ iſte cõtra quẽ agebat poſſideret bñficiũ ſatis ẽ q̃ actori imponit ſilẽtiũ. vnde ſibi non incũbit aliquod onus, pbandi. ar. in. l. fi. C. õ rei vẽ. ⁊. ij. q. vi. in. §. i. Jdẽ ẽ ſm eũ ſi iſte non poſſidebat exquo cõuẽtio facta fuit cum aduerſario auctorante ordinario ⁊ nõ probãte falſitatẽ beneficiuz aſſignaret illi. Jo. an. dicit q̃ ſi ꝟ vera ſunt in facto, pcedat opi. boſtiẽ. alz, pcedat iſta glo. ⁊ bñ loquit nã ſi aduerſari⁹ peteret bñficiũ oportet, pbare titulũ nec ſufficit q̃ aduerſari⁹ fuerit ꝓuatus pp delictum ſuũ vt in. c. olim allega. in glo. Extra glo. boſti. hic ponit vnaz. q. latã quã nõ examiõ. q̃ nõ facit ad materiã rubrice. querit. n. nũqd appellãs poſſit renũciare appellationi ſue ⁊ redire ad ſuperiorẽ a quo appellauit ⁊ aſſumpſit mãm ex ẏbis tex. dũ dicit quẽlibet poſſe renunciare iuri. ſed de hac mã dic plene vt nõ. i. c. iter poſita de appella. ⁊. c. cum appellatur eo. ti. li. vi. et in. c. i. de elec. eo. ti.

De ſortilegijs. Rubrica.

Cõtinuat ad precedentia ꝟ ordine. ſupra viſum eſt de crimie fal. veruz q̃ ſortilegia ꝓtinẽt i ſe falſitatẽ merito ſubijcit ꝟ rubrica ⁊ vide pro hac materia glo. optimã. xxvi. q. ij. in ſumma.

In tabulis.

Sortilegia pro furtis inuenien-

i dis vel diuinatiõib⁹ faciẽdis, pbent ⁊ ꝯfacientibus pena iponit. b. d. p̃ ponit, pbitionẽ 2° penã ponit trãſgreſſoribus. ibi qui aũt. Caſus lr̃alis. Querebat ỏ pena p ſortilegia vl diuinatões furta inueniẽtiuz. Et reſpõdet q̃ furta nõ ſũt requirenda ſorte i tabulis vl̃ co dicibus aut alijs: nec diuinatões aliqs i aligbus rebus qs obſeruare ꝓſumat ⁊ q ꝯ fecerit. xl. dies peniteat Ber. Nõ p̃ ex tex. q̃ ſortilegia[a] oia probibẽtur ſiue fiant p̃ iuocationẽ demonũ ſiue fiãt in codicibus ſicut faciũt pleriq; dicẽtes verſus aliquos pſalterij ⁊ faciũt illud voluere ſiue fiãt i tabulis. ⁊ dicũtur fieri i tabulis q̃ faciũt ibi puncta ſicut faciunt nigromãtici. oia ergo iſta ⁊ ſimilia, pbibẽtur. Se cũdo nõ q̃ ex ꝟ ⁊ ex tex. q̃ crimẽ ſortilegij ẽ crimen eccliaſticũ. vide tex. cũ glo. i. c. cõtra idoloruz. xxvi. q. v. Nõ tertio q̃ ois diuinatio i quacũq; re, pbibita ẽ vt ſcia aſtrologie[b] per quã quodãmõ predicant futura ⁊ occulta ⁊ qd de ſcia alchimie dicã i. c. ſequẽti. Ultio nõ penitẽtiã iponẽdã ſortilegis. ⁊ itellige fi. tex. de pnia iponẽda in foro pnie. nã i foro cõtẽtioſo iponit alia pena magis grauis vt dicẽt cũ glo. fi. In glo. i. ibi ſors i ſui natura nõ ſit mala. ꝟ intellige qñ qs ſubmittit ſe fortune. pura bñtes rẽ eõem iduiſibilẽ volũt ponere ſortẽ ſuper illã cuius debeat eẽ. certe iſta de ſui nã nõ ẽ mala. nec ỏ iſta certe loquit iſte tex. ſed de ſortilegijs q̃ fiũt per ícantationẽ vel per pũcta vel quid ſimile. oia, phibentur q̃ in ſe mala ſũt ⁊ de iſtis loquit iſte tex. ⁊ vide bo. glo. ad quã remiſi i rubrica. ⁊ qõ dicã i. c. fin. In glo. fi. ibi officio ⁊ bñficio põt ꝓuari. vñ hec gl. ꝟia tex. cũ i tex. iponit pnia tñ. xl. dierũ vt dixi notãdo q̃ i tex. iponit pnia iiungenda p̃ ſacerdotẽ. ſed glo. ⁊ iura allegata in ea loquũtur i pena iponenda p̃ iudicẽ i foro cõtẽtioſo. Sed aduerte q̃ vltra pẽas poſitas i tex. põt eps iſtos tales ſortilegos de honeſtate. vtputa mitriãdo vt fit i quibuſdã locis vel ponẽdo ad ſcalã cũ vituperio ⁊ ejcere eos extra dioceſiz vide bo. tex. xxvi. q. v. i. c. epi. ⁊ q̃ nõ. xxxij. q. i. de beneficio. ⁊ vt. s̃. dixi cobertio huius delicti tã q̃z cõcernẽtis maieſtatẽ diuine clemẽtie q̃ attribuit creature id qõ ẽ ſoli⁹ creatoris vt ſcire oia occulta vel p̃dicere futura ſpectat ad eũ loci vt pal. c. ꝟ idoloz credo ẽt q̃ iudex ſecularis põt ſe ipedire q̃ licet ſit crimẽ eccliaſticũ nõ tñ ẽ mere eccleſiaſticũ. ⁊ iõ loc⁹ ẽ p̃ũcõi iter eos nã vtroq; iure ꝟ crimẽ ẽ dãnatum ⁊ acerrime pũitur p̃ ius ciuile vt. C. de maleſi. ⁊ ma. p̃ totũ. Sz i quiſitor heretice prauitatis nõ põt ſe ipedire de ꝟ cr̃ie niſi ſaperet hereſiz manifeſtã. vt eſt tex. i. c. accuſatus de bere. li. vi. ⁊ ſapiũt hereſiz mãifeſtã huiuſmõi ſortilegia qñ cõſulunt demones ⁊ expectãtur eoz rñſa ⁊ fiũt eis preces ⁊ ſacrificia nam cõmittit hic idolatria. Jdẽ vbi fiũt cũ boſtia cõſecrata ſeu rebaptizãdo aliquẽ. ſecus ãt vbi iſta vl̃ ſimilia nõ accidũt lz iuocarent demones vt, pmouerẽt puta aiuz mulieris i ipud citiaz. nã iſtud lz ſit grauiſſimũ peccatũ i ſe nõ tñ ſapit hereſiz q̃ ꝓpriũ demonis ẽ tẽtare creaturã vt habet i euãgelio. ⁊ accedẽs tẽptatoz ⁊c. ⁊ p̃z. xxvi. q. ij. c. viſis. vide ad p̃dcã glo. i predcõ. c. accuſatus. Oldra. i cõſi. ſuis. ⁊ beatum Tho. ſcõa ſcõe. q. xcij. c. de ſupſtitiõib⁹. Et aduerte q̃ iquiſitor nõ põt ſe ipedire ẽt ſi ſapuerit hereſim dũmõ nõ manifeſte. nec põt cognoſcere an ſapiant hereſiz q̃ iuriſdictio ẽ ſibi tributa exr̃ite illa qualitate notorietatis vt dicit ibi gl. ⁊ bñ. ſec⁹ dico vbi ipe, vel let cognoſcere an ſapiãt manifeſte. ⁊ ita itellige. c. finale de offi. delegati. li. vi. q̃ iura ſũt ꝟia illi glo. i. c. accuſatus. Et in fi. glo. dic ſoluẽdo qõ illud. c. finale loquitur de exercẽtibus ñ ſortilegia ⁊ diuinationes ſed de ſubijcientibus ſe fortune p̃ breuia vel ludendo cũ taxillis. illi. n. nõ ſũt infames nec puniũtur iſtis penis. ſed primi ſũt infames ⁊ repellũtur a teſtimonio ⁊ ab accuſatiõe. iij. q. v. conſtituim⁹. ⁊. ij. q. viij. quiſqs. ⁊ afficiuntur penis ſupradictis.

a Anſit licita diuinatio que ſit p ſortes vide late p beatũ tho. in ſecũda ſecunde q. xcv. arti. vlti. in qua q. ponit pulchras. q. de diuinatione que ſit p demones.

b Utruz ſcia aſtrologie ſit p iuſ canonicum vel ciuile, pbibita vide p dõi. i. §. ſz enz. xxxvij. di.

Ex tuarum tenore.

Presbyter qui per i ſpectionẽ aſtrolabij furta requirit ad tempus ſuſpẽdit ab altaris miniſterio. ita communiter ſummatur. ⁊ in veritate hec ſummatio non eſt indiſtincte vera quia acriꝰ põt puniri vt. j. dicit cũ glo. b. d. pmo ponit cõſultatio. ſecũdo rñſio ibi verũ. Caſus lr̃alis. Qui dã p̃ſbyter. v. noie acceſſit cũ quodã ifami ad locũ ꝓuatũ ñ illa itẽtiõe vt demonẽ iuocaret. ſz vt poſſet iuenire furtũ cuiuſdã eccl̃ie p̃ iſpectõz aſtrolabij. patriarcha gradẽſi. ſignificauit ꝟ dño pape. vñ ipſe ſcribit eidẽ dicẽs q̃ lz ex bono zelo ⁊ ſimplicitate ille p̃ſbyter ꝟ ſe feciſſe, pponat cũ nõ modicã macula peccati ide ꝓpit. q̃re mãdat q̃ten⁹ p annuz ⁊ ãpli⁹ ſi ei viſuz fuerit eũ ab altaris miniſterio p̃cipiat abſtinere ⁊ extũc libere offiñ poterit exercere ſacerdotis Ber. Nõ p̃ q̃ ẽt pro furto facto eccl̃ie ñ

lz cōſulere iſtos diuinatores ſeu ſortilegos ēt ſi hoc fiat ſine inuocatiōe demonū. ratio q2 oīa occulta no ſcit ſolus deus. xxxij. di. erubeſcant. Secūdo nota q9 vbi grauius delictū cōmittit̄ ſic grauior pena i de ipoīi dz vbi in ſortilegio iuocant̄ demones. Itē ſortnus delinqt is qui ex ꝓpoſito q3 ex ſimplicitate ⁊ bono zelo facit grauiſſimū tī peccatū omni caſu cō mittit̄ vt hic in tex. Vltimo nota q9 ſuſpenſus ad tēpus poteſt poſt lapſuz tēporis ſine alia abſolutiōe exercere officiū ſuū. ſecus dic de excōmunicato ſem per ibi requirit̄ abſolutio. vide glo. nō. in cle. i. de de ci. In glo. i. pondera hanc glo. ⁊ glo. ſi. ex quib⁹ collige q9 ſacerdos cōſulēs iſtos ſortilegos grauiſſi me puniri poteſt ſm qualitatē delicti ⁊ eius intētiōz vnde potuiſſet iſte priuari officio ⁊ bēneficio ſed di gnus fuit miſericordia, q2 ex ſimplicitate ⁊ bono zelo fecit ⁊ intuitu eccleſie. pena ergo contenta in hoc c. non eſt ordinaria. ⁊ ideo illa ſūmatio cōmuns nō eſt vniuerſalis. Et ex hoc text. iuncta glo. collige vnū valde notandū q9 in pena imponenda iſtis ſorti legijs vel eos cōſulentibus dz animaduerti ad quali tatem ⁊ quantitatē delicti ⁊ ad animū delinquentis ⁊ ſm hoc penā imponere quādoq3 acerrimā q3doq3 graue quandoq3 leue. facit qđ nō. in. l. bodie ⁊ in. l. aut facta. ff. de penis. ⁊. l. quid ergo. §. pena grauior ff. de bis qui nō. infa. facit. xxiij. q. i. in. c. non afferā mus. ⁊ nō ēt ex glo. ſi. eꝑm[a] poſſe cuz ſortilego diſpē ſare. ſ. vt nō deponat̄ ſed vt imponat̄ ſibi alia pena.

Vltimo hic queri poteſt nunquid per ius canoni cū ſeu ciuile ſit ꝓhibita ſcientia aſtrologie ⁊ nunquid eaz exercentes peccēt. Jo. an. late, ꝓſequit̄ hic. ⁊ ad primū cōcludit q9 hec ſcientia nō eſt in ſe mala nec, ꝓ hibita cuz ſit vna de ſeptē artibus liberalibus ⁊ iura premiant has ſcīctias exercentes. l. i. ff. de va. ⁊ extra or. cogni. ⁊ facit tex. in. l. eoz. C. de male. ⁊ mathe. ſz abijt hec ſcientia in diſſuetudinez. q2 ex eius occaſio ne homines quandoq3 incidebāt in idolatriā q2 cre debant homies neceſſitatos eſſe cōporibus ſuper celeſtibus vt dicit gra. xxvj. q. ij. in. §. bis ita. Ad ſecundū nunquid exercentes peccent. reſpondeo q9 ſi volunt predicere ea que cauſant̄ ex cōporibus ſu perceleſtibus vel eclypſim lune ſeu ſolis ſeu ſiccita tem vel abundantiā frumenti non peccant dūmodo non credāt neceſſitatē ineſſe q2 deus poteſt aliter fa cere q3 aſtra indicent. ⁊ ideo dicit glo. nō. in. c. non li cet. xxvj. q. v. q9 medici in dando medicinaz ⁊ ruſti ci in ſeminando ⁊c. non peccant inſpiciendo curſum lune vel ſtellaꝝ dūmodo non credāt neceſſitatē ineē q2 iſta cōpora ſuperceleſtia ſunt ſigna rez ⁊ nō cauſe. Idez beatus Tho. ſcōa ſecūde. q. xc. articulo. v. Aut volunt iſti aſtrologi predicere caſus fortuitos hominū certitudinaliter ꝺ aſſerentes ⁊ peccant q2 lz cōpora ſuperceleſtia habeāt inclinationē non tamē neceſſitatē q2 homo lz inclinet ſm diſpoſitionē cōr poris ad aliqō viciū. tamē per rationē liberi arbitrij poteſt aliud facere. anima eniz non ſubijcit̄ iſtis cor poribus ſuperceleſtibus. ſed q2 pleriq3 homines ſe quunt̄ vires ſenſitiuas ⁊ appetit⁹ naturales ⁊ captiuant liberū arbitriū ⁊ rationē intellectus. ⁊ ideo quā doq3 aſtrologi dicūt verꝝ dicendo q9 talis diſpoſit⁹ eſt ad tale viciū. Sed ſi aſtrologi dicunt quē inclina tū ad tale viciū vel q2 aſtra inclinant ad tale quid nō tamē imponunt neceſſitatē non peccant. Sed iu xta predicta pōt queri de alia queſtione quaz facit ⁊ ponit Oldra. conſi. lxix. nunquid archimua[b] ſit ꝓ hibita ⁊ ſic nunquid exercentes eaz peccent. ⁊ vide batur q9 ſic. q2 vna ſpecies cōuertitur ſeu tranſmuta tur in aliaz cū plumbū efficiat̄ argētū vel es auꝝ ⁊c. Sed citra deū nemo poteſt vnā ſpēm in aliam trāſ mutare. vt. xxvj. q. v. in. §. quiſqs ergo. Oldr. tamē concludit oppoſitū. q2 in ꝺ vna ſpecies nō mutatur in aliā diuerſam cū omnia metalla ꝓcedant ex eo. fō te videlicet ex ſulfure ⁊ argento viuo, ſed vbi eſt me lior influentia aſtrorū ibi producit metallū precio ſius. vnde per influentia aſtroꝝ ⁊ cuz herbis ⁊ lapi dibus quibus inſunt multe virtutes poteſt naturali ter vna ſpēs metalli ꝙuerti in aliaz ſpeciez magis pre cioſaz qō eſt notandū.

e **Eccleſia.** Nō ſolum electio per ſor tes fieri non dz ſed ēt ele ctiones cōpromiſſarioꝝ per ſortes aſſu mi non debent. ꝺ. d. In prima ponit̄ elec tio. In ſcōa electionis proſecutio examinatio ⁊ re prehenſio. In tertia gratioſa confirmatio ⁊ ſortis, ꝓ hibitio. ſcōa ibi procuratoribus. tertia ibi electionē

Caſus lr̄alis. Vacante lucana eccleſia canonici cō uenientes in vnū de futura paſtoris electione tracta turi elegerūt vnū ex ſe per ſortē: qui vice capituli tres elegit electores per quos vice oīum, quidereꝝ eccle ſie de paſtore: quoꝝ duo ex illis tertiū ex ſe magiſtꝝ r. ſcilz elegerūt: qō expreſſe licebat eiſdē q2 ſub hac forma eis data fuerit eligēdi poteſtas. vt ex ſe vel ex alijs eligere poſſent. Electionē iſtā per nūcios ſuos preſentauerunt dño pape petentes eaz confirmari. Domin⁹ pa. examinato tali proceſſu digno multa re prehenſione pro eo q9 ſors in talibus interuenit: ele ctionez celebratā de predicto magiſtro ad gratiā cō firmationis admiſit: ſortis vſuz in electionibus per petuo ꝓhibitione condemnans. Ber. Nō primo ex ter. ibi cōuenientes in vnū ⁊c. ar. q9 actus pertinē tes ad collegiū debēt expediri collegialiter ⁊ per cō gregatos in vnū. de quo vide qō nō. per glo. in. c. i. de reb. ec. nō alie. li. vj. ⁊ latius dico in. c. cū omnes de cōſti. Scōo nota q9 ſors nullo caſu pōt interue nire in tractatu electionis. ⁊ ratio quare q2 pōt aſſu mi indignus cū ſors poſſit ſuper eū cadere. Itē per ſortē tentat̄ deus q2 volunt facientes ſortē q9 deus i viſibiliter releuet meliorē. nā debēt ipſi ex quo poſ ſunt eligere meliorē ⁊ non tentare deū in eligēdo ⁊ ꝑ uidendo ⁊ intelligo ꝺ ſm doc. in electione ad officia eccleſiaſtica. ſecus aūt inter laicos vel inter clericos quo ad rēporalia. q2 hic vſus ſortis nō reperit̄ i illis ꝓhibitus. ex quo tm̄ ſubijciunt ſe fortune ⁊ ita i mul tis locis faciunt laici eligētes officiales per ballotas ſeu breuia qō nō. melius tamē puto abſtinendū. q2 militāt rationes ſupius allegate. In glo. i. in ſi. cō ter tenet̄ opi. ꝑria. qō ēt data ptāte ſimplr̄ pñt eligere vnū ex ſe. de quo dic vt plene nō. in. c. cū in iure ꝺ elec. ⁊ in regula in toto de reg. iu. li. vj. in mercu. vbi ponit̄ qō nobilis nūqd ſi in vniuerſitate ſint tm̄ duo poſſit vnus eligere aliū. In glo. in v. ad gr̄am i ſi. nō. glo. q9 electio dz caſſari vel potius eſt nulla quā do ſors in ea interuenit. nā eſt facta ꝑ diſpōnez iuris ⁊ ꝑ formā. c. q2 pp. ſ. de ele. vbi dat̄ forma electioni fiende. In glo. ſi. in ſi. ⁊ quare ꝓhibet̄ ſors in ele ctionibus. ſ. terigi. In alijs aūt dicit Jo. an. ſm legi ſtas q9 aut factū eſt incertū aut ius. prio caſu in iudi cio nō admittit̄ ſors ſed dicēti incūbit onus ꝓbandi vt. l. ei qui. ff. de ꝓba. ⁊. vj. q. vlt. c. actor. Si vo ius eſt incertū ſed factū certū. ⁊ tunc aut tractat̄ de preiu dicio alterius q3 cōtendētiū ⁊ tūc ad petitōez illi⁹ iu dex facere poterit fieri ſortē. ar. in. l. hinōi. §. ſi. ff. de leg. i. vt q2 duo ſucceſſerūt in locū legatarij ⁊ vn⁹ vlt intentare vnā actionē ⁊ alius aliā pro eadez re. Aut tractat̄ de preiudicio ꝓcēdentiū ⁊ ſi volūt fortunā iu dicē diſcordie eligere nō cōpellunt̄ ſed mutuo ſe im pediunt. vt. l. ij. ff. qui. mo. vſufru. amit. ſed ad petiti onē alterius iudex cōpellit ad ſortē. vt. l. ſi cū ambo. ⁊. l. ſi duobus alle. in glo. ⁊ de materia vide glo. in. l. i. C. vti poſ. ⁊. c. lz. ē. de ꝓba. ⁊ iſta, ꝓcedunt in iudici

P P P

a Utrū plures admittant simul ad accusandū aliquē. Et de hoc vide p gl.in v.accusatores in c.i primis.ij q.i. Quid aūt ecōtra vtrū vnus possit accusare plures in eo.libello.vide gl.i.c. phibent i v. quesiū.ij.q.i.t p glo. in v.libelli in c.maximianus.lxxxi.di.Et adde q̄ his t filiab⁹ cuilibet c̄ licitū accusare plures.vide bar.in.l.i.§.accusatorē ff.ad turpil. t in.l.hos accusare.ff. de accu. Itē vide bar. in l. nihil interest ff.de adul. Itē ō.q.hic posita p gl. vide ino.i.c. oliz in gl.i v bo idoneos de accu. Et q̄ plures admittant ad accusādū c̄ text.in.c. ea/rbenitū.ij.q. iij. quē ad b ibi pōderat archi q̄ dicit q̄ gof. b t i.c. cū dilecti.circa pri. de do.t con tu.intelligit text.illius.c. eutbenitū q̄ ibi vnus tātū erat accusator iz alij erāt infligētes q incidērāt in turpitudinē siē accusator si in calūnia dep̄hendat. Et q̄ possit fil' de pluribus cribus accusari tenet archi.i.c.lator circa pri. ij. q.iij. t al. c. placuit. iij. q.x.t c.siqs ex plrib⁹. ij. q.vj.t idē tz gl.iij.q.x. in sūma q̄ archi i d.c.placuit cir. pri. Itē vide archi in c. epiphaniū. v.q vi. vbi dicit q̄ si plures vellēt accusare tū non onēt admitti nisi se inferi bāt. Et an possit simul ꝓmouere inquisitionē ō vnū vide late p do.maria.in repe.c.qualr t qñ i.xj.q.vi.q.pri.de accu. t an possit qs ō plures i eo.libello agē. vide tex.i.c.lfe de dila. Et vltra ibi nō. vide p ang.in.l.si idē cū eo in pri.ff.de turisd.o.iu. vide tex.in.l.siqs cū,pcuratore.§.i.t ibi pōderat bar.ff.de ,pcura.t in auc.ita t in coz.vii sumit.C. de duo.re.t p bar.in.l.iij.§.pe.ff.de duo.re.t in l.si plibus i pri.ff.de leg.ij.vbi cōcludit q̄ sic si agat ex ea.cā. sed secus si ex diuersis vt.l.ad officiū quā ibi ponderat bal.C. cō.diui.t.l.hos accusare.§.i.t ibi nō.ff.de accu.de quo vide pul.pspecu.i ti.de lib.ꝓcep.§.fi.vf.sed pone cū duobus seq.t p bar.in.l.i ter liberā.§.fi.ff.de adul.p ci.t bal.in.l.q a multis.C.si ccr.pe.p bal i.l. edita in rep.perusina in.xxv.col de eden.t in.l.ab.in.iij.col.C.qūo t qñ iud. t p ang.in.l.i.§.fi.ff.si ps heredi.pe.p doc.in.c.i.vel.ij.de lib.ob. Et de illo articulo an in vna accūsatiōe de crimīe alius admittat ad accusandū de crie. vide per specu.in.ti.de accusatore.§.i.in.i col. vf.item q̄ nō potest qs t vf.seq.t in ea.col. vf.iz an in eo.libello pōt quis. De illo aūt arti an qs possit plures i eo.libello accusare. vide p spe.in.d.ti.de accusatore.§.i.cir/ca pri.t ibi oio late io.an.in addi. Et an liceat in eo.libello simul accusat

alibus.sed in extraiudicialibus sors non est,pbibita Consulerē tamē abstinendū per ea que nō.in.c.i.§. c.in glo.nisi necessitas aliud indicat.

De collusione detegenda. Rubrica.

Quia in collusiōe inest falsitas.ideo subijcit' h rubrica de collusiōe t c̄. De mā rubrice respectu quo colludēs ꝓuaricat' br̄.ij.q.iij.§.fi.facit tex.in.c.ij.in fi.de procu.li.vj.t in cle.ꝓstitutionē.§.fine de elec. t collusio est inter actorē t reuz latens t fraudulenta quentio vt voluit glo.in.c.iij.ī.eo.in.v.t vide gl. ij. q.iij.§.notandū.t dz colludens falsuz cōmittere qz aliud agit t aliud simulat t c̄.

s

Cripta. Si accusator ab accusatiōe dēsistat dz iudex inquirere an per collusionez h fecit. ita sūmat' cōiter. sed ego sic sū marē vz. Accusatore desistente ab accusatiōe pōt iudex ex officio suo inquirere super crie illato. qđ intelli/ge vt.ī.subijciā. primo ponit factū. scdo decidit qō nez circa factū ibi qz. Casus sr̄alis. Quidā accusauerūt adrianū ep̄m. tandē accusatores cū eodez in amicitiā cōuenerūt desistēdo ab accusatiōe. signifi/catuz fuit h̄ do.pa.q̄ per collusionez desiterat ab accusatiōe. vnde pa. scribit episcopis de corinth. super hoc dicēs q̄ qualitas facinoris nūciati ipsuz iducit vt talia dissimulare nō debeat pterez cū gratiā inter se fecisse dicant'. vnde mādat hoc diligēter inquiri ne forte hmōi cōcordia nō ex charitate sz ex ꝓmio sit cōparata. Ber. Nō p̄ ex tex.q̄ plures accusatores seu denūciatores p̄nt admitti ꝑ aliquē t dic melius vt.ī.dicā in glo.i. Scdo nō q̄ per sortes seu preciū nō est licitū desistere ab accusatōe qđ intelli/ge vt.ī.subijciā. Itē nō q̄ accusatores crialiter i dubio efficiunt' inimici accusati. fac̄ tex.i.c.cū. p.s. de accu.t statiz cū desistūt reuertunt' i amicitiā vt h dicit tex.t dz accusatio.i.illaudabilis intentio vt i.c. siqs eps.ij.q.vij.t iudex ex suo offō dz inquirere o modo desistēdi.s.an sit licitū vel nō. In glo.i.i fi. nota glo.t dic latius⁹ q̄ aut interest otium accusatorū eque principaliter t tūc oēs admittunt' ad accusā/dū. vt in.l.iij.§.si plures.ff.de sepul.vio. qsqz enim dz admitti ad,psequēdū ius suū,ꝓpriū. aut ,psequū/tur vindictā publicā t tūc iudex dz eligere idoneio/rē. vt i.l.si plures.ff.de accu. sed si nō excipit' nec iudex eligit t tūc valet iudiciū cū oībus agitatū vt voluit ista glo. t bene t nō.in.d.l.si plures. t h colligit' intelligendo tex.in accusatoribus. sed pōt intelligi i denūciatoribus t pro l' tex. ibi nūciati facinoris. t tūc ar.glo.nō colligit' sz pōt colligi q̄ plures admittunt' ad denūciandū lz nō ad accusandū. equū tū ēēt ēt in,psequēda denūciatōe eligere vnū ꝓ faciliorez

expeditōez cāe.ar.in.c.oliz.de accu.t de pluribus ,pcuratoribus vide tex.in.c.si duo ō,pcu.li.vj.t.c. pe.de elec.c.li.vj. In glo.ij.in fi.nō bene glo. q̄ quotidie allegat'. t pro hac glo.optime facit tex. iuncta glo.in.c.vide quātū.i.q.i.vbi dī q̄ dās elemo/synā vel sustinens martyrui ad pompā peccat ita q̄ nō meret' sed demeret'. qđ bū nō.ad idē facit tex. cū glo.in.c.odi.t,pieci.xxiij.q.i.vbi gl. arguit ꝑ scholares qui vadūt ad eccl̄iaz nō vt audiāt missaz t diuina sed vt videāt dīas t facu.c.relegētes. xxiij.q.v.

In glo.in v. fecisse grām. nō gl. t marīe nota eaz inquātū dicit q̄ sūmus canonicū omne crimē cēset' quasi publicū t idem nō.ij.q.iij.in.§.vlti.vbi est etiaz bona glo.de hac materia. t forte ideo censet' quasi publicum qz ius publicū non solū intēdit ,punde/re hominibus vt sit ꝓcordia inter eos sz ēt vt eos dirigat ad deū t in punctō delictū bz principaliter respectū ad deū vt in.c. nouit de iudi. Et pro intellectu māe huius glo. ꝓcludendo aliqua breuiter qz materia esset satis longa premitte q̄ multis modis pōt quis a lite recedere. Primo,ppria auctoritate siue,ppio motu qz sic sibi plz. Scdo p grām vt qz ad preces rei vult recedere a lite. Tertio p transactionē vt qz recedit a lite aliquo sibi dato vel retēto. nā illa est,ppria transactio vt in.c. super eo de transact. Quarto per abolitionē videlicet impetrādo a iudice facultatē recedēdi t vt accusatio abolear' t deleat' t cācellet' ex aliqua cā qz per errorē vel calore iracū die cū accusauit vel ex aliqua cā legitima vt.l.ij.C.ō aboli. vide tex.cū glo.ij.q.iij.in.c.siquē penituerit. Et ex his premissis dic q̄ aut querit' nūqd liceat recedere a lite i cā ciuili. aut crialī. primo casu ante oblatū libellū licitū est regulariter recedere ēt motu ,p/prio. Itē per grām t transactōez qz nemo inuit⁹ cō pellit' agere. C. vt nemo inuitus in rubro t nigro. t nō.in.c. cām de dolo t ptu. qñ qz tamē ratione infamie vel qz reus vult recedere de ciuitate actor compellit' agere. vt in.l. diffamari. C. de inge. manu. t.c. ꝙquerēte sin vnā lec. de off.or. t qđ nō. gl. in.l.i.C. vt nemo inuitus. Post oblatū vero libellū t forti⁹ post prestationē lis nō lz recedere ab ea ,ppria auctoritate imo cōpellit' agere vt in.d.c.cām. t in auc. qui semel. C. qūo t qñ iudex. nisi vellet renūciare liti t cāe in totū vt.l. post qz liti. C. de pac. sed per gratiaz t transactionē licitus est recessus nisi fit actio famosa t actio furti. vt in.l. furti alle. in glo. vel nisi sit talis causa que nō dependeat a libera volūtate litigā tiū t sub hoc mēbro pōt cōprehēdi cā matrimonialis. Itē alia causa spiritualis in qua nō pōt interuenire transactio stricte sumpta vt in.c. super eo. pall'. Itē si cā est popularis. nō.n.lz trāsigere nisi deferēdo iuramentū vt in.l. cū qui. §. in popularibus. ff. ō iureiu. Scdo mēbro principali qñ cā ē criminalis t tūc aut agit' de crimine ciuiliter t dicendum vt su-

maſculū t femīnā qui simul delī/quūt tex. ē i.l.reos.C. de adul. lz secus i crimine iccl⁹ tex. ē in l.q pupillā §. i.ff.ō adul. t in.l. vim passam.§.i cesti.co. tt. i crie tamē adulterij cum aucto/re adulte/rij lz simūl accusare il/lū qui prēbuit domū tex.in.l.mihil.§. fi. ff. de adul.

b Item in crimiali cā liceat trāsi/gere t adō glo in.§.p uaricator. ij.q.iij.t gl. magna in.c.i.de iu/ra.calum. Itē adde hic qđ nō. archi.t io. an in c.i ō accu.in vi. vbi dicunt de cpō qui dedit pecu/niaz ne ve/cusarēt de crimine q̄ licite h̄ po/tuit facere ante litem motā. Itē in illo arti. vtrū liceat transigere in crimina/li. vide lu/ro. in fuis singu.i nō. incipt que ro an lice/at transige/re t vide glo. in.l. i. C. de pe. iu di.qui ma.

vnū vide late p do.maria.in repe.c.qualr t qñ i.xj.q.vi.q.pri.de accu. t an possit qs ō plures i eo.libello agē. vide tex.i.c.lfe de dila. Et vltra ibi nō. vide p ang.in.l.si idē cū eo in pri.ff.de turisd.o.iu. vide tex.in.l.siqs cū,pcuratore.§.i.t ibi pōderat bar.ff.de ,pcura.t in auc.ita t in coz.vii sumit.C. de duo.re.t p bar.in.l.iij.§.pe.ff.de duo.re.t in l.si plibus i pri.ff.de leg.ij.vbi cōcludit q̄ sic si agat ex ea.cā. sed secus si ex diuersis vt.l.ad officiū quā ibi ponderat bal.C. cō.diui.t.l.hos accusare.§.i.t ibi nō.ff.de accu.de quo vide pul.pspecu.i ti.de lib.ꝓcep.§.fi.vf.sed pone cū duobus seq.t p bar.in.l.i ter liberā.§.fi.ff.de adul.p ci.t bal.in.l.q a multis.C.si ccr.pe.p bal i.l. edita in rep.perusina in.xxv.col de eden.t in.l.ab.in.iij.col.C.qūo t qñ iud. t p ang.in.l.i.§.fi.ff.si ps heredi.pe.p doc.in.c.i.vel.ij.de lib.ob. Et de illo articulo an in vna accūsatiōe de crimīe alius admittat ad accusandū de crie. vide per specu.in.ti.de accusatore.§.i.in.i col. vf.item q̄ nō potest qs t vf.seq.t in ea.col. vf.iz an in eo.libello pōt quis. De illo aūt arti an qs possit plures i eo.libello accusare. vide p spe.in.d.ti.de accusatore.§.i.cir/ca pri.t ibi oio late io.an.in addi. Et an liceat in eo.libello simul accusat

expeditōez cāe.ar.in.c.oliz.de accu.t de pluribus ,pcuratoribus vide tex.in.c.si duo ō,pcu.li.vj.t.c. pe.de elec.c.li.vj. In glo.ij.in fi.nō bene glo. q̄ quotidie allegat'. t pro hac glo.optime facit tex. iuncta glo.in.c.vide quātū.i.q.i.vbi dī q̄ dās elemo/synā vel sustinens martyrui ad pompā peccat ita q̄ nō meret' sed demeret'. qđ bū nō.ad idē facit tex. cū glo.in.c.odi.t,pieci.xxiij.q.i.vbi gl. arguit ꝑ scholares qui vadūt ad eccl̄iaz nō vt audiāt missaz t diuina sed vt videāt dīas t facu.c.relegētes. xxiij.q.v.

In glo.in v. fecisse grām. nō gl. t marīe nota eaz inquātū dicit q̄ sūmus canonicū omne crimē cēset' quasi publicū t idem nō.ij.q.iij.in.§.vlti.vbi est etiaz bona glo.de hac materia. t forte ideo censet' quasi publicum qz ius publicū non solū intēdit ,punde/re hominibus vt sit ꝓcordia inter eos sz ēt vt eos dirigat ad deū t in punctō delictū bz principaliter respectū ad deū vt in.c. nouit de iudi. Et pro intellectu māe huius glo. ꝓcludendo aliqua breuiter qz materia esset satis longa premitte q̄ multis modis pōt quis a lite recedere. Primo,ppria auctoritate siue,ppio motu qz sic sibi plz. Scdo p grām vt qz ad preces rei vult recedere a lite. Tertio p transactionē vt qz recedit a lite aliquo sibi dato vel retēto. nā illa est,ppria transactio vt in.c. super eo de transact. Quarto per abolitionē videlicet impetrādo a iudice facultatē recedēdi t vt accusatio abolear' t deleat' t cācellet' ex aliqua cā qz per errorē vel calore iracū die cū accusauit vel ex aliqua cā legitima vt.l.ij.C.ō aboli. vide tex.cū glo.ij.q.iij.in.c.siquē penituerit. Et ex his premissis dic q̄ aut querit' nūqd liceat recedere a lite i cā ciuili. aut crialī. primo casu ante oblatū libellū licitū est regulariter recedere ēt motu ,p/prio. Itē per grām t transactōez qz nemo inuit⁹ cō pellit' agere. C. vt nemo inuitus in rubro t nigro. t nō.in.c. cām de dolo t ptu. qñ qz tamē ratione infamie vel qz reus vult recedere de ciuitate actor compellit' agere. vt in.l. diffamari. C. de inge. manu. t.c. ꝙquerēte sin vnā lec. de off.or. t qđ nō. gl. in.l.i.C. vt nemo inuitus. Post oblatū vero libellū t forti⁹ post prestationē lis nō lz recedere ab ea ,ppria auctoritate imo cōpellit' agere vt in.d.c.cām. t in auc. qui semel. C. qūo t qñ iudex. nisi vellet renūciare liti t cāe in totū vt.l. post qz liti. C. de pac. sed per gratiaz t transactionē licitus est recessus nisi fit actio famosa t actio furti. vt in.l. furti alle. in glo. vel nisi sit talis causa que nō dependeat a libera volūtate litigā tiū t sub hoc mēbro pōt cōprehēdi cā matrimonialis. Itē alia causa spiritualis in qua nō pōt interuenire transactio stricte sumpta vt in.c. super eo. pall'. Itē si cā est popularis. nō.n.lz trāsigere nisi deferēdo iuramentū vt in.l. cū qui. §. in popularibus. ff. ō iureiu. Scdo mēbro principali qñ cā ē criminalis t tūc aut agit' de crimine ciuiliter t dicendum vt su-

iu. Et an si ex statuto pro pena corporali imponitur pena pecuniaria possit interuenire transactio vide alb.in.i.parre statutorum.q.cxxvi. Item vide archidi.in.§.in omnibus causis ij.q.iij. vbi dicit q̄ cum in foro ecclesie nō habeat locum pena sanguinis nō potest fīm canones in criminalibus transactio fieri sed gratuita pactio t vide q̄ de hoc nō. archi. in.c.studeū.xc.dist'iii. quia illud idem q̄ dicit archidi.in.d.§. in omnibus repetit ipsemet archidi.in.c.primates.v.q ij. Item vide oīno que de hoc multuz late scribit inno.in.c.pri.t beatus tho.in.ij.ij.q lxix.arti ij.t tex. bar.t bal t ibi oēs legiste latissime in.l.transigere.C. de transl.t spe.in ti. de accu.§.i.in.vi.col.vf.item repellitur accusator si tam trāsegit tex.in.l. crimen adulterij.C.de adulte.

Pro hoc facit i ſi.glo.in.l. ij.C.qui te ſta.ſa.poſ.

pra diri in cauſa mere ciuili aut agitur de crimine cri minaliter ⁊ tunc aut vult deſiſtere ante inchoaram li-tē vtputa añ qz ſe inſcripſerit ad penā talionis ⁊ pōt vt i.c.lz de accu. ⁊ in.l.queſitū. ⁊ qō ibi plene nō. ff. ad turpil. Aut vult deſiſtere poſt inchoatā litē ⁊ aut motu,ppio ⁊ nō pōt ⁊ deſiſtēs incidit i turpillianū ⁊ pena turpilliani eſt qz punit in .v. libras auri ⁊ effi citur infamis ⁊ pōt,ppio motu ⁊ arbitrio iudicis co erceri vt in.l.iij.ff.de ꝓuarica. ⁊ in.l.ij.C.ad turpil. ſi vero crimē eſt priuatū ⁊ tūc nō punit pena turpil-liani. ſed arbitrio iudicis vt in.l.ſiqs repetere.ff.ad turpil. ⁊ ſentit h glo.qō nō efficiat infamis. Sz aliō ſentit glo.in.d.c.ſiquē penituerit. ⁊ facit tex.in.d.l. ij.C.ad turpil.que loquit indiſtincte. ⁊ que dicātur priuata delicta ⁊ que publica vide in ſpe.d accu.§. ij.in prin. Aut vult deſiſtere per trāſactionē ⁊ tunc aduerte ad duas regulas que in hac mā tradunt in l.tranſigere.C.de tranſac.prima regula affirmatiua eſt qz vbicunqz venit iponēda pena ſanguinis licitū eſt tranſigere. fallit in crīe adulterij. Ratio regule ē qz licitū eſt quocūqz modo redimere ſanguinē ſuuz ⁊ ratio exceptionis eſt frequētia delicti ⁊ in odiū ei⁹ vnde vt adulteriū,phibeat ⁊ ne ita frequēter fuit ſan citū vt nō liceat ſup eo trāſigere. Scda regula eſt qz in oi cā vbi nō venit imponēda pena ſanguinis non eſt licitū tranſigere. fallit in crimine falſi. ratio regu-le eſt ne crimina remanēāt ipunita. nā publice vtili-tatis eſt vt crimia puniant vt in.c.vt fame de ſen.ex. Ratio exceptionis eſt qz cōdemnatus de falſo eſt q̄ ſi mortuus cū multū boīes deteſtent h crimen ⁊ nul la fides iſti amplius adhibet. vñ tenēt multi quos ſe quit bar.in.d.l.tranſigere qz in crimine falſi poteſt indiſtincte tranſigi quecunqz pena veniat iponenda predicta ratiōe. Et per hoc infert ad.q.de iure cano nico nunqd imponat pena ſanguims. ſed habemus aliquas penas quaſi ſimiles qū videlicet poteſt tra-di curie ſeculari. ⁊ tūc ſatis credrē qz admittat trāſ actio. qō vñ tenere goff.in ſum.de trāſac. Idem pu-tarē vbi venit iponēda pena perpetue detruſiōis lz ꝓiuz ſenſerit hic do. An. ſed primū tz do. Car.i.d. c.ſi.de tranſac. ⁊ hoc dictū ſatis mihi plz per nō.per Inn.in.c.qualiter ⁊ qñ el.ij.de accu.vbi dicit qz iſta pena[b] equiparat morti. Itē qz ſicut in crimine falſi li citū eſt tranſigere hac rōne vt dixi. ergo ⁊ i iſta pena que vñ grauior. Et circa h pōt queri quid in crimini bus priuatis nunquid admittat tranſactio indiſtin-cte. ⁊ credo glo.hic ſenſiſſe qz ſic dū dr qz de iure ca-nonico omne crimē cenſet quaſi publicū. ideo nō lz per tranſactionē recedere ⁊c. quaſi innuat qz in pri-uatis lz tranſigere ⁊ fuit iſta quorūdaz opinio nō. in d.l.tranſigere. ſed glo.ibi ⁊ bar. ⁊ cōmuniter alij te-nent oppoſitū vt ēt in priuatis delictis nō liceat tran ſigere niſi ſm regulas predictas. Quid aūt ope-retur trāſactio vbi licita eſt. breuiter dic qz reſpectu rei operat vt ab iſto actore nō poſſit amplius mole-ſtari. Itē finit inſtantia ſed nō precludit alijs facul-tas accuſandi eūdē de eodē delicto nec ēt iudici quo minus poſſit ex officio ſuo inquirere ſuper noua trī inſtantia ⁊ h in caſibus in quibus iudex pōt ex offi-cio ſuo inquirere. ita ꝓcludit bar.in.d.l. tranſigere. Ex quo infero qz de iure canonico poſt tranſactionē in caſu licito factā nō pōt iudex inquirere de illo crīe niſi precedat infamia. Ex parte accuſatoris operat tranſactio qz nō punit pena talionis nec efficit infa-mis ſm quoſdā. ſed bene incidit turpillianuz. vnde dz in.v.libris auri puniri ſi publicū eſt delictū vl ex traordinarie ſi priuatū. vt nō.bar.in.d.l.tranſigere. Itē reus nō habet pro cōfeſſo. vbi alias ſi trāſactio nō eſſet pmiſſa habet pro cōfeſſo. vt in.l.qñ. ⁊.l.fur ti.§.pactis.ff.de bis qui nō.infa. Itē boc cāu poſſet

b Tu di caſ qz imo ibi nō eq-parat bāc pe-naz morti ſz pene dā nationis i metallū q̄ uō eſt pēa mortis ſz bene gen⁹ pene capi-talis vnō pro ſaluā-do dicto ⁊ opi.d.car. ⁊.d.abb.ñ dicaſ qd do cto.ſ.rela ti dū dñt ꝺ pena ſan-guinis re-ctius di-cerent pe-nā capita-lē pro boc pondero tex.in.d.l. tranſigere C. de trāſ-act. dū dic crimē capi tale ⁊ ſic di cendo ſal-uat opi. p-dcā.d.car. relata ad theoricam ino.in.d.c. qualit.el.ij oc accu.

iudex,pcedere ſuper inſtantia inchoata ⁊ punire reū l.ij.C.de aboli. Sunt ⁊ alij effectus de quibus nō. in.d.l.trāſigere. Aut vult diſcedere a lite per pactū ſeu gratiā ⁊ nō lz tranſigere. tm h caſu reus paciſcēs nō habet pro cōfeſſo vt in.d.§. pactis. Aut vult re cedere impetrata abolitione ⁊ poteſt. vt in.d.l.ij.C. de aboli. ⁊ per boc pz clare ⁊ ſuccincte materia bu-ius glo.

c **Rimina.** c Deſiſtente accuſatore ⁊ accuſato iudex ,pſeqt h.d.nō patit cōgruā diuiſionē. Nō p ex tex.qz regulariter de iure canonico re ceſſus a lite per grām ſeu tranſactionē nō impedit in quiſitionē per iudicē fiendam. Sed tu intellige h.c. ſm materiaz quā tetigi in.c.precedenti. vnde bo ſti-ponebat duplicē intellectū ad boc.c.primū vt intelli gatur lra quādo crimina erant,pbata. ⁊ tunc dz tex. exponi ſemel audita.i.,pbata ⁊ ibi idiſcuſſa.i.impu nita vt ſit ſenſus qō poſt qz crimina ſunt probata iu-dex poteſt procedere ad punitionē lz accuſator deſi ſtat.qō nō.pro boc facit tex.in.l.quāuis.C. de adul te. Secundus intellectus vt lra intelligat ,ppie quā do accuſator deſiſtit ante,pbata delicta. ⁊ tūc poteſt iudex inquirere ex officio qō intellige ſi fama ſubeſt. Sed tu dic melius ⁊ latius vt dixi in. c. precedenti. nam vbi non eſt licita tranſactio ſi accuſator recedit a lite poteſt iudex procedere ad vlteriora etiā ſuper il-la inſtantia quātūcunqz nō pcedat infamia. qz aut in teruenit tranſactio ⁊ reus habet pro confeſſo. vt. l. furti.§.pactis.ff.de bis qui nō.infa. Aut nō interue nit trāſactio ſed gratuita pactio vel,ppria auctoritate accuſator recedit a lite inchoata ⁊ tunc ſuper eadē in ſtātia iudex,pcedere poteſt. vt.l.ij.C.de aboli. ⁊ dic vt dixi in.c.precedenti.

c Aliō bal. ſ.l.athletas §.ſi.ff. ō bis q nō.infa. ⁊ bar.in.l.qui reus in ſi.ff. de pub.iud.

a **Adiuimus.** Beneficio ſuo priuat qui p col-luſionē illud ꝓſtituit cēſuale. boc dicit. vel generalius ⁊ ſic. Colludēs in cauſa bene ficiali priuari beneficio dz. boc dicit. prio refert col-luſionem. ſecundo illuz priuari mandat. ibi vnde.

Caſus lralis. Quidā clerici ſuper beneficijs que poſſident ſe permittunt ⁊ ſuſtinent ab alijs moleſta-ri: ⁊ poſtmodū vt queſtioni cedāt ⁊ illi quiete poſſi-deant quaſi nomine tranſactionis ſoluunt alijs de ip ſis beneficijs annuaz penſionez vt poſt morē eorū in beneficijs illis ſuper quibus facta eſt colluſio ius ſibi valeant vēdicare. Peruenit boc ad noticiā do. pa. vnde mandat dioc.epiſcopo quatenus ſi conſti-terit ei clericos ſue iuriſdictionis per colluſionē frau-dez buiuſmodi cōmiſiſſe eos beneficijs illis ſuper q bus colluſuz eſt nō differat ſpoliare cū ſatis eſſet in-dignū ſi fraus ⁊ dolus que in preiudiciū ſui iuris ⁊ alioz preiudiciū nitūt cōmittere in eoz incōmodū ⁊ iactura nō redundarent. Ber. Nō primo ex tex. argu.a contrario quod ſuper beneficijs licita eſt trāſ actio vbi ceſſat colluſio. ſed dic quod illud argu.a cō trario non eſt verum qz habemus ius expreſſum in contrarium. vt in.c.ſuper eo. de tranſac. vnde cōclu de qō iſta tranſactio non valebat ēt ſi colluſio ceſſaſ-ſet niſi iudex ex officio ſuo feciſſet iſtam tranſactionē ⁊ compoſitionem vt eſt bo.tex.in.c.niſi eſſent de p-ben. Secundo nota penam colludentium ſuper beneficijs quando per colluſionem volunt tranſfer-re beneficia in alium modo illicito. debent.n.priua-ri buiuſmodi beneficijs.

i **A tantum,** d Itez contra illū inquirit de crimie qui per colluſionē fuit abſolutus. vel ſic. Abſolutio de criminibus illatis per col-luſionē facta nō impedit facultatē itez accuſandi ⁊ in-

d Pro i tellectu bul⁹ decret. vide oio q̄ ſcribit do.an. ⁊ do. archi.in.c.ſi quē penitue rit.ij.q.iij. ⁊ qz nō. ēt ar-chi.in. §. in oibus cau-ſis.ij.q.iij.

quirendi de illis criminibus.h.d. Diuidit.nam primo ponit cõmissaz inquisitionẽ relatã collusionez ꝛ ipsius exitũ.scõo ponit bimẽbrẽ cõmissionẽ.secũda ibi discretioni. Casus lr̃alis. Archiepiscop⁹ acheruntinus super simonia ꝛ alijs criminibus intantuz fuerat infamatus q⁹ sine scandalo ꝛ periculo nõ poterat ipsuz vlteri⁹ dissimulare. Unde pa. multoz clamoribus excitatus hoz inquisitionẽ cõmisit sed propter tergiuersationes ipsius ꝛ calliditates cũ ipsis inquisitoribus ꝛ examinatoribus vt dicebat collusionez fecerat: ꝛ testes duxerat corrumpẽdos ita q⁹ nõ solũ predicti excessus remanserunt: hactenus incorrecti verũetiã peiora prioribus cõmittere non expauit. vnde mandat papa quibusdã quatenus si de huiusmodi collusione ac corruptione cõstiterit ex integro super premissis excessibus ꝛ alijs alioquin sup nouis duntaxat inquiratis que videritis inquirẽda. Ber. Nõ primo ex tex. qualis dz esse infamia ad hoc vt fiat inquisitio cõtra prelatũ. dz enim esse scandalosa vel periculosa ꝛ idẽ vult tex. in.c. qualiter. el. ij. de accu. ꝛ declara vt ibi dixi. Secundo nota q⁹ absolutus legitime per viaz inquisitionis nõ dz amplius super eisdẽ criminibus imperi qõ nõ. pro exẽsione.c. de bis. ẽ. de accusa. ꝛ videt optime probare ista lr̃a q⁹ lz per absolutionẽ infamia nõ fileat nõ est tamẽ licitũ de nouo inquirere qõ nõ. ꝛ intellige nisi per collusionẽ fuerit absolutus. Nõ tertio q⁹ sententia lata per collusionẽ. i. per fraudulosaz conuentionẽ nõ tollit facultatẽ iterũ accusandi ꝛ inquirendi de illis criminibus permittit tam instantiã. nam papa hoc casu mãdat integre procedi. Ultimo potest colligi ibi corruptis examinatoribus. q⁹ inquisitio potest cõmutti ꝛ examinatio retractuz de quo tamen dicendum vt nõ. in auc. apud eloquẽtissimũ. C. de fi. instr. ꝛ dic vt dixi in.c. cũ causam de testi. In glo. in v. scãdalũ ibi que scandalũ generat. hoc est vez in inquisitione fienda cõtra prelatũ. sed cõtra subditũ nõ requirit talis infamia scãdalosa. sufficit. n. sola infamia ꝛ ratio diuersitatis ponit in.c. qualiter alle. in glo. ꝛ dic vt ibi dz per me. In glo. fi. in fi. banc materiaz plene expediui in.c. de bis de accu. ꝛ dic vt ibi dixi.

Extra glo. Inno posuit hic illã materiaz quãdo alicui cõpetunt plures actiones nũquid vna intenta tollat reliqua ꝛ solet multũ allegari ꝛ vere extracta fuit h̃ glo. Inn. ex dictis Accur. insti. si quadru. pau. se. di. ꝛ clarius ꝛ ordinatius loquit ibi Accur. q̃z h̃ Inno. Jo. an. remittit ad nõ. per se in.c. cuz dilect⁹ de reli. do. sed ibi nihil dicit de suo sed refert tm̃ istaz glo. Inno. h̃ vnde dic clarius post glo. allega. q⁹ aut cõpetunt alicui plures actiones penales. aut rei persecutorie. aut vna est penalis aut rei persecutoria. primo casu cum omnes sint penales. aut omnes oriuntur ex eodez delicto ꝛ tũc vna tollit aliam per perceptionez nõ per cõcursuz nisi in id qõ aliam excedit. tũc enim in id qõ excedit nõ tollit. pone exemplũ aliquis per violentiaz subtraxit mihi libzũ ꝛ ex hoc delicto cõpetũt mihi due actiones penales cõtra istum primo actio furti qz cõtractauit rem meaz me inuito ꝛ si furtuz est occultũ competit actio in duplũ. Item qz violentiã intulit competit actio vi bonorũ raptorum ꝛ ista datur in quadruplum ꝛ sic ex eodez facto competunt mihi cõtra illum due actiones penales. si ergo prius intẽtaui actionem furti ꝛ consecutus sum penam dupli possum postea agere actione vi bonorum raptorum vt consequar vsqz ad quadruplum. ꝛ sic inquantũ excedit aliã. secus autem si prius intẽtassem actionem vi bonoruz raptoz ꝛ fuissem consecutus quadruplum. qz tunc nõ agaz actione furti qz illa excedit istã. de hoc est tex. in. l. i. ff. vi bono. rap. Si vero oẽs actiones penales surgũt ex ẽlictis diuersis tũc vna nõ tollit per aliam etiã perceptaz vt in. l. nũ q̃z. ff. de priua. deli. exẽplum furripuisti mihi seruum ꝛ occidisti. qz furripuisti cõpetit mihi actio furti. qz occidisti mihi cõpetit alia actio. vnde lz intentauerim vnaz actionẽ ꝛ perceperim duplũ vel quadruplum nõ tollit illa actio ꝛ h̃ quo ad primum. Secundo casu quãdo sunt rei persecutorie aut competũt cõtra eũdez ꝛ tũc vna tollit per aliam perceptionem ꝛ nõ per cõcursũ vt i. l. si merces. §. culpe. ff. loca. exẽplũ locaui ticio possessionẽ meã ipse vero incidit multas arbores ꝛ sic dedit mihi damnũ tũc multe actiones ad cõsequendũ estimatõez damni competũt mihi cõtra eum. nã possum agere actõe locati. qz male versatus est in re locata. Itẽ actõe. l. aquilie que datur pro damno dato cõtra quẽlibet extraneũ. vt. ff. ad. l. aqui. per to. ꝛ etiã alie cõsimiles cõpetunt vt in d. §. culpe. Si ergo prius intẽtaui actõez locati ꝛ cõsecutus sum estimatõez damni nõ possum postea intẽtare actõez. l. aquil. qz iaz percepi estimationẽ dãni per vnã actõez. Si vero cõpetũt cõtra diuersos ꝛ tũc vna nõ tollit per aliaz etiaz perceptiõe vt in. l. locũ. §. cõdemnatio. ff. de tab. exbi. vt si cõtra subtrahẽtem tabulas testamẽti egi ad damnũ ꝛ cõsecutus estimatõez possum nihilominus postea agere pro legato mihi facto. In tertio membro qñ vna est penalis ꝛ alia rei persecutoria. aut est penalis originaliter ꝛ tunc vna nõ tollit per aliã etiã perceptione. exemplũ subtraxisti mihi libzuz furtiue egi cõtra te rei vẽdicatõe prosequẽdo ipsam rẽ lz eã sim cõsecutus nihilominus possum postea agere actione furti ꝛ sic ad penam. ꝛ idem ecõuerso vt est tex. in. l. si pignore. §. cum furti. ff. de fur. Fallit qñ vna actio eliet ex iure ciuili alia ex beneficio pretoris. exemplũ contra nautaz competit mihi plures actões pro rebus meis ibi subtractis. primo actio furti que est de iure ciuili. alia actio nau. cau. que fuit idulta ex beneficio pretoris. hoc casu vna tollitur per aliaz vt. l. iij. ꝛ. l. licet. ff. nau. cau. sta. Nec ob. c. constitutus de in integ. resti. vbi nedum successiue imo simul fuit intentata restitutio in integ. que est de iure speciali ex iudicis officio. Nam fm Inno. ibi non competebant simul ille actiones imo propter dubium intentauit illos alternatiue. Si vero penalis est accidentaliter ꝛ nõ originaliter tũc vna tollit per aliam. exemplũ cõtra auferentem mihi rem per metum competit mihi actio qõ me. causa. que accidẽtaliter est penalis ꝛ etiam competit rei vẽdicatio tũc si ego intẽtaui vnam ꝛ cõsecutus sum rẽ nõ possum itẽtare aliaz. l. metũ. §. lz. ff. qõ me. causa.

De delictis puerox. Rubrica.

Supra visum est de quibusdam delictis verũ qz dubitatur an talibus puerilis etas implicetur merito annectitur hec rubrica. De materia habetur. xv. q. i. per totum. ꝛ. iiij. q. iij. c. i. ꝛ. xxij. q. vj. c. paruuli cum duobus. c. seq. Sed quero pro declaratiõe rubrice qui dicantur pueri. So. fm Jo. an. regulariter pueritia incipit in septennio ꝛ finitur in masculo in. xiiij. ꝛ in femina in. xij. anno. nam hac etate homines pubescere solent. l. fi. C. quando tuto. vel cura. esse desic. ꝛ quod nõ. in. c. puberes de despon. impub. quandoqz tamen pueritia extenditur vsqz ad xviij. annum in masculo fauore alimentorum vt quãdo alimenta legantur vsqz ad pubertatem. vt plene nõ. in. l. mella. ff. de ali. ꝛ ci. lega. quandoqz vsqz ad xvij. vt respectu exercẽdi officiũ aduocati. vt in. l. i. ff. de postu. quãdoqz ꝛ seruiẽtes dicunt pueri. vt. ij. q. vj. cũ pastoris. ꝛ qõ ibi nõ.

a Utrū pueris possit dari corpus christi. vide per san. tho. in. iiij. sen. di. ix. q. i. ar. v. cir. fi. Et an ꝛ quādo minor etas excuset vel nō vide oīno late per archi. in. §. si ergo. in. xi. ꝛ xiiij. col. xvij. q. i. vbi in hoc arti. al. glo. in v. minor etas in. c. ij. de aposta. Item adde hic ter. cū glo. in. c. pueri i. q. i. Itē vide bal. in. l. data opera in. iiij. col. C. qui accu. nō pos. Itez vide sali. in. l. i. in vlt. col. v. nō ferro decimo et v. itē dicit ci. q dom⁹ C. de fal. mo. ꝛ ibi i v. vlteriusꝑ hūc ter. Itē opi. sali. in. l. inca par. quo ad delictū Itez vide domi. in. c. i. §. qui vero. vsi. op. q minor de regula. in vi. Itez vi de ter. i. c. i. ꝛ ibi oīo q nō. do. an. ꝛ d. ab. circa prin. j. de sen. ex cō. ꝛ lapus alī. excij. b. Et circa iuramē ta pupillo rū vide oīno bal. i. c. ad nfaz. ij in vlt. col. v. ḟro nūqd pupilli⁹ de iureiu. ꝛ q leg. ꝛ nō. i. c. pueri ꝛ c. paruuli. xxij. q. v. Et intellectu istius glo. cū ter. vidē oīo pau. d. ca. in. d. l. q iurasse in prin. hic al leg. in glo. ista. ꝛ ibi habebis veritatē huius arti. ꝛ vide ter. in. c. trib⁹. xxij q. iij ꝛ ter. cum glo. in v. potuit in. l. fi. §. i. ff. de libe. cā. ꝛ vide bca. tho. i. ij. j. q. lxxxix. ar. v. circa fi. vbi dicit q pueri habētes vsuz rōis obligant suo voto vel iuramēto quo ad deū ꝛz quo ad ecclesiaz nō obligent ante. xiiij. an. Sed tu vide imo. in repe. c. cū cōtingat in. iiij. colū. de iureiu. vbi post hoss. per istū ter. ꝛz q dispō auc. sacramēta puberū ꝛ c. paruuli. xxij. q. i. loquūtur in pubere doli nō capace. Et pro hoc facit illud sing. dictū qui. de cu. in. d. l. qui iurasse in prin. ff. de iureiu. de quo ita ibi exclamat pau. d. ca. q in eisdē terminis latius firmat idē imol. in ca. rep. c. cū contingat in xxxi. car. v. itē potest dubitari ita dicēs tenere bar. in. d. auc. sacra ꝛz mul ti alij ꝛ vbi ēt vide per do. an. in fi. i. col.

c Est irrationabile statutū imponēs penā pecuniariā pro furto vl homicidio. Et idē ꝛz holti. in sūma de cōsti ꝛ in. c. fi. de cōsue. ꝛ ibi oīo bal. i. col. Et domi. in. c. ij in. i. col. de psue. in. vi. ꝛ per cundē in. c. fi. circ. fi. ne cle. vel mo. co li. ꝛ per Jo. de ana. in rubrica de homi. vbi dicit q bene valet statutū imponēs penā pecuniariā pro homicidio effectuali tātū q ibi etiā dicit q valet statutū super homicidijs iaz cōmissis q tūc vī dispensare secus esset super cōmittēdis. Et ad qōez hic positā vide notanter per Jo. de ligna. i. c. ex parte de psue. vbi querit vtz valeat psuetudo q pro delicto imponat pena pecuniaria. Et adde q nō credo valere statutū q imponat penā pecuniariā pro homicidio tātū q illud statutū est cōtra verbū christi qō habet in euangelio passionis dñice. qui dicit qui gladio ferit gladio peribit. ꝛ vide Jo. de ligna. in. d. c. fi. de psue. cir. pri. ꝛ ibi ino. Sed q valeat istud statutū ꝛz iu. ro. in suis singularibus. ꝛ dicit de h esse ter. sing. in. §. pena ibi, ppter os fractū nūmarie pene insti. de iniur. ꝛ de q. hic posita vide per albe. in. ij parte statu. q. cxviij. Et q pro homicidio p statutū pōt imponi pena pecuniaria pro ꝑstanti ponit bar. in. l pe. §. ad crimen vltra med. v. quero extra glo. quid si pro homicidio imponat pena pecuniaria. ff. de pub. iud. ꝛ in. l. ij. circa prin. co. ti. sed q nō valeat statutum imponēs pecuniariā penam firmat bal. in. c. ad nostraz cir. med. de proba. Item q valeat statutū imponēs penaz pecuniariaz pro hōicidio ꝑ cōstanti ponit ang. sali. ꝛ pau. de ca. in. l. i. in prin. i quadā. q. ff q qsq; iur. de quo per bal. singulr i. l. i. C. de sū. tri. ꝛ per pe. ō ach. hic p ang. in. l. is qui cuz telo C. de sicca. Bald. in. l. graccus. C. de adul. ꝛ in c. i §. furtuz de pa. iura. fir. Itē vide spe. in ti. de accuf. §. i. in ij col. vsi. qd si iudex ipz vbi dixit q valet cōsuetudo q quādo dz impōi pena corporalis ipō n ꝑt pecuniaria. Itē vidē oīno q ele gāter ō hac q. hic posita ponit bal. in auc. cassa. v. tertio quero. C. de sacrosanctis ecclesijs.

d Pater nō tenet pro delicto filij etiā quo ad legitimā vel quo ad ea q debent ei ratione alimētorū. Et idē tz bal. in. l. cornelia. ff. de vul. ꝛ pu. vbi ēt dicit q bene valet statutū q pater teneat prestare legitimā fisco propter delictū filij allegando glo. formalē in rubrica. C. de decu. lib. x. vbi etiā nō. dicit q stante dicto statuto pater tenet prestare legitimā de bonis que habebat tempore delicti non de postea quesitis. ꝛ sequit ibi imol. de. q. hic posita vide late per albe. in. i. parte statu. iii. q. incipi. itez quero an statutū valeat. ꝛ ē i ordine. q. xlviij. ꝛ per Jde. de ancha. in repe. c. canonū de consti. i iij. prin. q. in. vj. col. illi⁹. q. vsi. ḟro ēran statutū. Et aliud ad mām istā dixit pau. d. ca. i. l. si filiosa. ff. so. ma. q si filiosa. sit soluta dos ꝛ repetit ab eo ꝛ nō sit soluēdo q pater nō tenet ēt quātū ad legitimā ipsius filij nisi statutū aliter disponeret q dictū est intelligendū quādo filio soluta est dos sine ꝑsensu patris per ter. in. l. si cū dote. §. transgrediamur. ff. so. ma. ꝛ al. istū tex. pau. in. d. l. si filio. Et si dicit statutū q pater teneat pro delicto filij dubitat an eo casu pater teneat pro delicto filij naturaliter de hoc per albe. vbi. §. ꝛ vi de pe. de ancha. in rep. c. canonū de consti. in. i. prin. q i. xxxix. col. illius. q. v. iurta predicta querit. vbi inter alia ponit questionē Jo. an. in addi. spec. in ti. qui filij sint legi. ꝛ in illo arti. vtruz cessante statuto vel cōsuetudine pater teneat soluere cōdēnationē quantū ad legitimā vide bal. in. l. omnimodo. §. nuptiarū. C. de inof. testa. in. x. colū. vbi dat multas remissiones ꝛ inter cetera dicit q si pater soluit pro cōdemnatōe filij ratione pietatis illud postea nō cōputat in legitimā secus si soluisset vigore statuti vel consuetudinis. Itē de. q. hic posita ꝛ si. vide oīno bal. in. l. siqua pena. ff. de bis qui.

sunt sui. Et quid ecōtra an ꝓpter delictū patris filius amittat peculiū suū de hac questione vide albe. in. iij parte sta. q. xij. ⁊ vide bal. in l. filius in v̄l. col. ff. de his qui sunt sui. ⁊ vide gl. in auc. vt oēs obe. stud. in prin. in v̄. nō h. Et de hoc an valeat statutū q̄ filius teneat ꝓ delicto patris. vide bal. in l. dotē. C. de iure do. ⁊ d. an. in. c. ex parte in fi. de ꝓsue. Et de primo an valeat statutum q̄ pater teneat ꝓ delicto filij vide bal. in l. ij. v̄si. quero nūquid. C. de cōsti. pe. bal. in. l. i. C. ne fi. ꝓ pa. bal. in. l. de quibus i. ij. colū. ff. de legi. bar. ⁊ ange. in. l. cū filij. §. in h. ff. de v̄. ob. tex. ⁊ ibi bar. in l. iure prouisum. C. de fabri. li. xj. Et an valeat statutū q̄ potestas teneat ꝓ delicto fuc familie. vīd per bal. i. l. obseruare. §. ꝓficisci ff. de offi. ꝓcon. Et an valeat statutum q̄ consors teneat ꝓ cōsorte vīd p bal. in l. sancim⁹. C de pe. si statutū dicat q̄ pater teneat soluere legitimā ꝓ delicto filij ⁊ p̄ post tempus delicti ante temp⁹ cōdemnationis acquisiuit mīta bona an i solutione legitime attendet quātitas patrimonij ꝑ tps delicti an tps ꝓdēnationis vide plene p alb. i. iij. pte statutorū q. xxv. ⁊ state predicto statuto an si filius pp cōtumaciaꝫ fuit habitus ꝓ ꝓfesso de delicto teneat nihilominus p̄ legitimā assignare vide alb. i. iij. pte sta. q. xxvj ⁊ ibi ēt in. xxij. q. exaīat de validitate p̄dicti statuti. ⁊ de illo arti. an illud q̄ soluit p̄ ꝓ ꝓdēnatōe filij cōputari sibi dēat i trīmā vide imo. in. l. q̄uis. ff. so. ma. ⁊ an valeat statutū q̄ agnati ⁊ cognati ꝓsinari teneant si ꝓsinat⁹ rūpit cōsinia vide ang. in ꝓsi. suo. lxij in cip. nobil miles. Itē an valeat statutū q̄ dñs teneat ex delicto familie. vīd per alb. in. i. pte sta. q. lj. Et de illa. q. an valeat statutū q̄ p̄ teneat ꝓ delicto filij vide per sali. in. l. si filiꝰ. C. ne fi. ꝓ p̄e. ⁊ g bal. i. d. l. si filiosa. ij. ff. sol. ma. p bal. i auc. si captiui ad fi. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. i. in. ij. col. ff. si ex nox. cā aga. ⁊ p imo in. d. l. si filiꝰ. ff. de v̄. ob. i princ. ⁊ i d. l. lex cornelia p bal. in. l. si qs in tātā in. iij. col. C. vñ vi. ⁊ in. l. filiꝰ. C. de bo. ꝓscrl. ⁊ i. l. i. §. i. ff. de vsu. reiud. ⁊ de hoc gnāliter an valeat statutū q̄ vnꝰ teneat ꝓ alio vide bal. in rub. C. res inter alios acta bar. i tractatu rēpsa. in. iij. q. i. q. prī. bar. i. l. bi penes. C. de agri. li. xi. bar. i auc. ⁊ oio in. iij. col. C. ne vx ꝓ ma. Ita. d. bel. i auc. vt nō fi. pigno i. q ibi disputata p eū ⁊ io. an. i reg. nō dz aliqs i mer. ⁊ p p̄te affirmatiua q̄ valeat fac tex. i. l. sigs. C. ad. l. iul. ma. ⁊ i. §. mixt. vj. q. i. in. c. vrgt tis de her. ⁊ in. c. qui busdam de pe. ⁊ in. c. ad aures. eo. ti. ⁊ c. vbicunq; ⁊ c. felicis de pe. li vj. c. statutuz el. ij. de pe. in. vj. ⁊ qō nō. innoc. in. c. grauē cir. fi. ⁊ qō ibi nō. de sen. ex. itez qñ statutū dicit q̄ pater teneat ꝓ delicto filij q̄ liter transire necesse ꝓbare delictum ad hoc vt pater teneat vide omnino per bar. to. in. l. i. in fi. ff. quando ex ea re to. ⁊ posito q̄ valeat p̄dictum statutū q̄ pater teneat soluere ꝓ delicto filij an teneatur si filiꝰ pp ꝓximā cām bit⁹ fuit ꝓ ꝓfesso ꝓ delicto si nō fuit de rcēte ꝓdēnatus vīd p barto. ⁊ imo. i. d. l. i. i. vj. q. C. ne fi. ꝓ pa. bal i ꝓdu. spec. i ti. de sen. pla. in xvij. colū. bald. ⁊ an ge. in. l. qui repudiantis. §. ⁊ ff. de inoffic. testa. ange. in. l. ij. §. fi. ff. si ex no. causa aga. bal. in dicta l. si filius. ff. de his q̄ sūt sui. ⁊ sali. in. d. l. si filius, ꝓ pa. ⁊ lu. ro. i. d. l. si filiosa. ij. ff. so. ma. bal. i. d. si. §. i. i. v. col. C. de bo. que lib. bal. in. l. ij. i. vi. col. C. de edē. ⁊ d. an. in. c. q̄uis i pe col. de re iudi. ⁊ vide gl. reputatā sing. insti. de noxa. §. fi. Itē ad p dicta vide bal in. c. fi. in ij. colum. de consue.

a Bo. bartho. de bellē. hic i addi. dicit se nō repire q̄ bar. i. d. l. ij. dicat id ad quod inducit cuz. ⁊ alle. iste hic ⁊ dicit q̄ voluit videre duas lectiones bar. ne forte altera esset defectuosa. ⁊ vide omnino ad h̄ q̄ nō. bal. in. l. ij circa fi. C. de probati.

b Elide in. l. i. C. de vena. fera. lib. xj. ⁊ vide q̄ nō. domi. in. c. i. in vlt. col. vī. item si clerico prohibetur venatio de iura calū. in. vj.

De clerico venatore. Rubrica.

Supra visuz est de quibusdaz delictis taz clericorum q̄z laicorū. nunc submittit de quibusdam delictis clericorum tm̄. s. de clerico venatore. De materia habet. lxxxvj. di. in. c. qui venatoribus. cū. v. capitulis se. ⁊. xxxviij. di. c. i. in prin.

Piscopum. Clerico pro bibet venatio ⁊ cōtrafacienti pena imponit. h. d. cū se. In prima ponit ꝓhibitio. In scōa pena. ibi. q̄ siquis. Casus īmalis. Dicitur in. c. isto q̄ episcopus p̄ sbyter diaconus aues ad venandū aut canes aut huiusmodi habere nō debēt q̄ si aliquis eoꝝ in hac voluptate sepe inuentus fuerit. Episcopus tribus mēsibus a cōmunione presbyter duobus diaconus ab omni officio suspendat. Ber. Nō primo ex tex. q̄ clerico prohibent neduz venationes[b] exercere sz etiam tenere ancipitres canes ⁊ huiusmodi aptos ꝓ vanatione. Secundo colligo q̄ delictū venandi i clerico non est depositione dignuz. vnde h̄ suspendi tur nō autē deponitur. Certio nota ibi q̄ in hac voluptate sepius ⁊c. q̄ clericus raro venationē exercens nō dz hac pena puniri de quo. j. cum glo. In glo. ij. ibi excepto episcopo. h̄ glo. excipit episcopū duntaxat sed. j. in fi. videtur excipere omnes i sacris ordinibus cōstitutos. Sed in hac materia distīgue latius expediendo materiaz tam in clericis q̄z in laicis. q̄ aut loquimur de venatione hominū oppressiua ⁊ illa prohibet indistincte omnibus clericis q̄ nō debent pugnare etiā contra infideles vt. ē. de voto in. c. ex multa. laicis vero licitū est in casu quo mouēt iustum belluz vt in. c. sicut ⁊ qō ibi plene nō. de iure iur. ⁊. xxij. q. viij. in. c. reprehensibile. ⁊ in. c. omni timore. Quedā est venatio adulatoria sicut faciunt histriones qui verbis adulatorijs capiunt homines sicut in venatione capiuntur bestie ⁊ illa est illicita omnibus. xj. q. iij. ve qui. dictis ⁊ in iuribus alle. i glo. īmo peccatū est dare aliquid istis adulatoribus ⁊ histrionibus vt in. c. qui venatoribus. lxxxvj. di. ⁊ ibi est bo. glo. de hac materia. Alia est venatio arenaria i. que solet fieri in arena vbi homines pugnabāt cuz animalibus feris ⁊ indomitis ⁊ ista venatio indistincte clericis prohibet. arg. hic. In laicis distinguitur q̄ aut faciunt ꝓ precio ⁊ non lz īmo tales efficiuntur infames. l. i. §. item senatus. ff. de postula. sed si faciunt gratia virtutis ostentande. tunc eis licita est talis venatio. Et videntur h̄ velle doc. q̄ non sit eis peccatū de iure canonico excipiunt torneamēta. vt i c. i. de tornea. ergo alij ludi sunt eis cōcessi gratia virtutis experiunde. Ego putarez q̄ nō liceret de iure canonico vbi esset periculū mortis per illam rationē que est in torneamētis. nam nō dz homo vt experiat

virtutes incidere de facili in promptum periculum mortis vbi nedū corpus sed etiam anima posset periclitari. Quedā ē venatio fatuosa ⁊ clamosa puta q̄ fit cum canibus ⁊ ista ſm glo. licz laicis ⁊ causa voluptatis. ⁊ idem videt velle Jo. an. ꝟ alleg. insti. de re. di. §. fere. ⁊. ff. de acqui. re. do. l. naturalem cum si. nisi tēpore quadragesimali vel alijs precipuis festiuitatibus. Sed aduerte q̄ glo. voluit cōtrarium in d. c. qui venatoribus que dicit q̄ illa clamosa nō est licita laicis nisi ex necessitate puta pro carnibus vel pellibus habendis. ⁊ pro illa opi. facit tex. in. c. esau lxxvj. di. vbi dicitur q̄ esau erat peccator q̄ venator. ⁊ qō nō legit q̄ aliquis venator fuerit sanctus. intelligit dum exercet venationē. puto sic posse distingui seu dici q̄ aut omnino laicus deditus est huic venationi ⁊ tunc illicita est ex quo fit ad voluptatē tantuz. aut raro. ⁊ tunc procedat ista glo. In clericis vero glo. variauit. sed cōcludo q̄ aut sunt in minorib⁹ cōstituti ⁊ ſm do. an. nō puniunt. Sed Host. ⁊ Jo. an. tenent ꝟ oppositū. ⁊ dicunt q̄ debent puniri pena arbitraria. sed potest concorditer dici q̄ aut omittunt tonsuraz ⁊ tenent als secus facit cle. ij. de vi. ⁊ bo. cle. in ver. ⁊ si tonsurā. aut sunt in sacris ⁊ si bēnt redditus in venatione sicut in frācia ⁊ lz eis quia nō faciunt ad voluptatē. ⁊ ꝟ voluit ēt Host. j. in. c. pr. Aut nō habēt in huiusmodi redditus ⁊ tunc debent euitare istā clamosaz venationē. putarē tamē eos nō multū peccare si rarissime hoc quādoq̄z facerēt causa recreationis. arg. hic dū dicit tex. in hac voluptate sepius detentus ⁊c. secus si rarissime ⁊ nō causa voluptatis sed causa necessitatis puta vt excitarent appetitū, ꝓpter morbū precedentē. vt in. c, dilectus de boni. Quedaz est vero venatio que fit cū rete seu laqueo vel piscādo ⁊ licita est clericis dūmodo frequēter nō insistant ⁊ vide glo. in. d. c. esau. q̄ dicit quare magis ꝓcedit piscatio quā venatio. Jn glo. fi. in fi. nota bene hāc theoricaz glo. q̄ pena dicit maior vel minor scōm qualitatem persone cui imponit vt sic eadem pena grauior reputet in maiori quā in minori. Sz ꝓtra ꝟ facit iste tex. vbi dī ēpm debere suspēdi ꝑ tres mēses. presbyter vero ꝑ duos mēses ⁊ ſm theoricā glo. debuisset ēps ꝑ duos suspēdi mēses presbyter ꝑ tres. So. defendēdo theoricam gl. dic ſm Jo. an. q̄ hic ēps suspendit per tres menses a cōione tm̄ sz presbyter suspēdit ꝑ duos ab omni officio. vñ ista est maior pena in se ⁊ sic ēpus minus punit pena ispecialq̄ presbyter ⁊ presbyter minus quā diaconus sed pro qualitate psonaz pena reputat maior vel minor qō nō.

a Vide bal. i. l. i. C. de ſ. fu. ⁊ i l. si is q. C. qui te. facere possūt.

b Furtū fcz alibi bz grauat furtuz hic cōmissuz. Et hoc dcz ponit ēt. d. abbas ī. c. i de pēis. ꝑ quo v. ō qō nō. imol. ī cle. pastoralis ī. xvij. col. ō re iudi. ⁊ ad hoc optime facit qō nōt pe. de anchar. in repeti.

o **Omnibus.** Sūmatū est. s. c. pxi. Nō primo ex tex. ibi oībus seruis dei ⁊c. iūcta glo. q̄ oēs clerici pñt dici serui dei sz non oēs laici ⁊ dicuntur serui dei clerici nō laici nō, ꝓpter opprobrium sz sz, ꝓpter excellētiā. q̄ ipsi magis seruiūt deo. vñ papa appellat se nedū seruū dei sed seruum seruoz dei q̄ inserit se vtilitatibus ⁊ cōmodis seruoz dei. sic ēt intellige qō dī de monachis. q̄ ēt specialiter dicunt serui dei vt. liij. di. multos. Secundo nō ibi vagatōes q̄ venatio est ꝓhibita clericis cā vagandi secus ergo si faciunt causa necessitatis. quia vt dicit Hostien. habent redditus vtplurimum in venatione sicut francie ⁊c. tunc enim intendunt vtilitatibus ecclesiarum ⁊ non vagationi maxime si familia eis deest. Idem videtur quando faciunt causa necessitatis propter infirmitatem precedentem ⁊ raro vt dixi in. c. precedenti. ⁊ facit. c. i. xxxiij. distincti. vbi ille episcopus redarguitur. q̄ erat deditus vagationi ⁊ venationi. secus ergo si non deditus. sed rarissime propter causas predictas.

De clerico percussore. Rubrica.

Continuata est hec rubrica in precedenti rubrica ⁊ de materia istius rubrice habetur. xlv. distinc. ⁊. i. q. vij. c. siquis omnem ⁊. lxxxvj. distinc. in. §. similiter ⁊. c. sequen. ⁊. §. penul. ⁊. c. non liceat.

Jquis. Breue ē vel sic pōt summari. Clericus sepe aliū p̄cutiens ⁊ monitus non desistēs deponēdus ē. Casus lr̄alis. Jn cōcilio agathensi q̄rebat de pena clerici sepe aliū p̄cutiētis q̄ monit⁹ nō desistit. Et rñsuz ē q̄ si aliqs ī sacro gradu p̄cussor extiterit corripiat a crimine ⁊ si nō emēdauerit deponat. Ber. Nō ꝑ ex tex. q̄ ꝑ simplici p̄cussione non dz clericus deponi sz alr corripi sz si assumat p̄cussionez in ꝯsuetudinez tūc deponēdus ē. q̄ cū sit inhumanus ⁊ ferus non dz in mansuetudine clericat⁹ pmanere. ⁊ intelligē tex. in his qui sunt multū faciles in percutiēdo vt puta ꝑ minimis ꝟbis sibi nō placitis ꝓcedāt ad ꝟbera. Sed quero quia text. hic facit mentionem de ꝯstituto in sacris quid si in minoribus. doc. dicūt q̄ idē ꝑ iura allegata in glo. vnde ad tex. suppliēt maxime. Jn glo. fi. ibi intellige de eo qui ī vsū hz ⁊c. nō ex glo. iūcto tex. q̄ peccatū pluries iteratū lz pluries fuerit punitū aggrauat tñ idē peccatum vltimo cōmissum. ⁊ facit ꝓ dicto Bar. in. l. sicut. ff. de accusa. vbi nōbiliter dicit q̄ lz quis pro furtis[b] alibi cōmissis nō possit hic puniri si ē forensis. tñ furta alibi cōmissa aggrauant hic cōmissum furtū. q̄ vī sibi assumpsisse in cōsuetudinem actū furādi. vñ poterit ꝟ suspēdi lz alꝭ ꝑ primo furto nō debeat suspēdi ar. in. l. capitaliū. §. famosos. ff. de penis ⁊ bñ facit. l. ij C. de epi. au. ⁊. c. ita nos. xxv. q. ij. tene mēti.

p **Reterea.** Duobus mēsibus a missaz administratōe suspēdit episcop⁹ q̄ crudeliter aliquē fustigari facit. vel sic. Non pōt ēps penaz grauē verbez imponere. ꝑ ponit episcopi seuiciam secūda ibi quā excusat illū a morte. tertio illū punit ibi q̄. Casus lr̄alis. Ēps tarētin⁹. fecit cedi crudelis fustibus quādam mulierem, ꝓpter delictū suum cōtra ordinem sacerdotij que post. viij. menses decessit sz nō, ꝓter illam percussionē: peruenit ꝟ ad noticiam pape. vnde illi pa. precipit vt duobus mēsibus ab administratōe missaz abstineat q̄ ad ordinem suum noluit habere suspectum. Ber. Nō ꝑ ex tex. ⁊ tenemenți q̄ decedēs multo tempore puta post. viij. menses a tpe inflicti vulneris nō ꝑsumitur decessisse ex vulnere. sz intellige q̄n p̄cussus visus est qualiuisse vt sentit glo. in. l. i. C. de emē. seruo. secus putarē vbi semp in deterius, ꝓcessit ⁊ tandē defunctus ē. vñ pōt satis ꝟ relinq̄ arbitrio iudicis de quo in glo. Scdo nō ēpm posse mulierē ꝓp delictū suum fustigari facere sz nō crudeliter. ⁊ facit. c. ij. de calū. ⁊. v. q. v. illi q. sed dices de qua muliere intelligit tex. dicit Jo. an. q̄ pōt intelligi de vxore. nā clericꝰ hz prātez ligādi ⁊ verberādi vxorē, ꝓpter pctm̄ suū vt ē tex. in. c. placuit. xxxiij. q. ij. Nō ex hoc dicto q̄ effectus clericꝰ vxore remanente in seculo ⁊ vouēre castitatē hz potestatem corripiendi. non. n. dz eā abijcere a cura sua sed a thoro tantū abstinere. vt in c. oīno. xxxi. di. Scdo pōt intelligi in muliere delinquēte in ecclia. ar. in. c. veniēs de sen. ex. vel forte ista mulier erat suppositā iurisdictōi temporali istius ēpi. Jn glo. ij. ibi siqua femina vbi quis presumitur decessisse ex vulnere. ⁊ idem tenēt tex. in. l. vna C. de emēda. seruo. sed vide tex. in. c. ꝓtinebat. §. de

regu. peri ve nia li. vj. i. iij. op. vñ. ⁊ ista facit vbi oī no vide. Et vide ad hoc pe. de anch. in repe. c. canonū de ꝓst. in. vj. p̄n. ꝯsito ī. xvj. col. illius q̄sti. v si. formatēt ō qōe hic posita vide ꝑ al be. in. iij. pte. sta. q. xxxix. Et idē q̄ lz. d. ab. lz ēt bal. in auc. sz nouo iure. C de ser fug. ō quo uide ꝑ Jo. an. ī ad. spc. in rubri. de iur. circa me. vbi tenz opi. bar. ī. d. l. fi. ⁊ ꝑ sali. ī l. si seruos in vlt. col. C. ad l. iul. de vi ⁊ hoc ēt vñ ꝑ d. maria. ī re pe. c. qualr ⁊ qñ ī. lxvj. q. ō accusa. vbi vltra aliqua exp̄dict̄ al. ī hac. q. do. vl lū ī tractatu bānitoz ī. vj q. ij. pt̄. ⁊ de q. hic posita p. d. alb. vñ ēt ꝑ bal. i auc q sel ī. v. col. C. qño ⁊ qñ iu. ⁊. l. certū ff. si cer. pe. ⁊ i. l. i. i. iij. col. C ō edi. acti. ⁊ ꝑ pe. de ancha. ī cle. i. de pe. ⁊ facit q̄ in si. scribit bal. ī l. apud antiquos. C. de fur. de eo qui hodie furat dño vnū denariū cras alium.

c Et adde qō notat io. an. in addit. Specu. in ti. ō emp ⁊ vē. §. i. vñ. ⁊ nō q̄ in venditi onibus

homi. vbi etiam decedens post octo dies presumi tur decessisse ex vulnere. vide ĉt. c. pbyter. e. ti. vbi dr̃ post paucos dies ⁊ ĉ. vñ satis putarē hoc arbitra riū vt. s̃. dixi. Jn glo. fi. nō glo. ꝯ pfidētes q grauissime puniunt pot⁹ vt timeant q̃ꝫ vt delictū puni ant. nā isti graui⁹ peccant iō grauius puniendi sunt tene menti.

p **Resentum.** Duobus annis a missarum cele bratōe suspēdit pbyter q associat repel lētes violētiā in cōflictu vbi aliq mortui sunt ⁊ lapides ,piecit lꝫ nullū pcusserit hoc dicit iu xta lr̃am vel pōt sic summari. Nō punit clericus vt homicida si fuit ipse i cōflictu ,p parte violētiā repel lētū lꝫ ibi aliq mortui sint ⁊ ipse lapides ,piecerit ex quo nullū ipse pcussit. ꝓmo narrat factū. ſcōa ibi quē nos tempozaliter punit. tertio post tps admittit ibi mādamus. Casus lr̃alis. Quidā pbyter fuit in quodā ꝓflictu: ,p parte trī illoꝝ q violētiam repelle bāt. in quo ꝓflictu lapides ,piecit sꝫ aliquē nō pcus sit. aliq occisi fuerūt illic p alios: dubitauit sacerdos an cēt ei imputādū: accessit ad papā: Jpse intellecta ei⁹ ꝓfessione p̄cepit illū abstinere a celebratōe missa rū p biēniū ita q si aliud nō impediet ex tūc suū offi ciū exequat. Ber. Nō ꝑ q cleric⁹ licite p̄stat opē obsessis seu oppssis nō trī dꝫ ,pcedere ad occisionē ,p defensione alteri⁹ facit qō le. ⁊ nō. ī cle. si furiosus de homi. Sꝫ ꝯ istū tex. op. de. c. sicut dignū ⁊. c. cle ricos de homi. ⁊. l. di. siquis viduā. vbi pꝫ q p̄tās opē ad homicidiū efficit irregularis licet ipse nō in terfecerit. So. ß. c. legit duob⁹ modis. ꝓmo vt intel ligat q hic interuenit dispensatio. vñ de iure cōi iste erat irregularis. Sꝫ ꝯ hūc intellectuꝫ facit tex. in. c. petimo de homi. vbi pꝫ q clericus qui interfuit bel lo iusto nō tenet de homicidio facto p alios ĉt si ipse pcusserit dūmō nō occiderit. So. Ja. antiqu⁹ doc. q tenuit hanc lec. rn̄debat ad illum tex. q ,pcedat il lud qn̄ cleric⁹ defendebat rēpu. vt patriam ar. in. l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iu. sꝫ ß. c. ,pcedit in ꝓflictu spāli cū aliqui ab alijs spāliter oppmunt. nec ob. c. dile cto de sen. ex. li. vj. vbi dicit q̃ obuiare debere in iurie inferende ,primo. qr̃ logt de laico non de cleri co ⁊ p hūc intellectū insurgūt iste due marime restri ctiones. vna ad. c. petitio. alia ad. d. c. dilecto. iō bo sti. volēs inherere lr̃e tꝫ ꝯrium dictis ß. c. ,pcedere ō iure cōi nō ex dispēsatōe. ⁊ q pn̄a fuit ß ꝑposita ad cautelā sicut ĉt sentit glo. fi. ⁊ ista lect. mihi plꝫ. ꝑ qr̃ nō est hic aliq̄ verbū sapiēs dispēsatōeꝫ. immo tex. pot⁹ innuit oppositū ibi si alia nō impediūt nec ap paret in iure dr̃ia inter ꝓflictū spālez ⁊ gn̄alez. Jtez c. dilecto p̄al. logt indistincte ⁊ cōiter solet intelligi tā in clico q̃ꝫ in laico. ⁊ ,p ß vide bo. glo. xxiij. q. viij. § i. q̃ singlr̃ dic̄ q iterficiēs alū ad ōfensionē ,primi n̄ peccat lꝫ efficiat irregularis ⁊ idē sentit glo. ī. d. cle. si furiosus de homi. ⁊ Jnno. in. c. si vero el. i. de sen. excō. ⁊ hoc intellige q̃n maxima subest necessitas ex parte oppssoꝝ. alꝫ aūt cūc⁹ peccat assumēdo arma nō trī efficeret irregularis pp homicidiū p aliquos cōmissuꝫ. ⁊ sic alio mō posset itelligi tex. iste q pn̄a fuit imposita qr̃ aliqualiter excessit proijciendo lapi dē. sed qr̃ ꝓflictus erat licitus ⁊ iustus ex parte op pressoꝝ nō tenet de homicidio. Jn glo. fi. ī fi. nō. gl. sentit. n. istū p̄byterꝫ in nullo peccasse ⁊ sic nedū irregularitatē immo pctm̄ nō ꝯrit ⁊ Jo. dicit ĉt pos se dici q hic pp scādalū euitādū vl̄ pp infamiā fuit imposita pn̄a. vel dic vt. s̃. dixi q nō erat magna ne cessitas qr̃ illi forte p se erāt sufficiētes ad defenden dū. vñ cleric⁹ repit in aliq̄ culpa assumēdo arma nō trī teneat de homicidio cū illi qui interfecerunt iuste interfecerint. Abbas.

c **Ontinentia.** Hoc. c. legitur duob⁹ mōis si cut. c. p̄cedēs. vno mō qō dispēsatiue iste possit ,promoueri. Alio mō q de iure cōi ⁊ scōm hūc intellectū q mihi plus placet. h. d. Cleri cus qui fuit in ꝓflictu vbi aliqui fuerūt occisi sine ei⁹ facto vel ꝓsilio de iure cōi ,promoueri pōt. Cōis diui sio. scōa ibi cōsultationi. Casus lr̃alis. Quidā ac colitus. Jd. noie arma sumpsit ad resistēdū p̄donibus ⁊ in illo ꝓflictu tres fuerūt vulnerati ad mortez ita trī q homicidia illa neq̃ ꝓsilio neq̃ facto eius p petrata fuerūt: tādē accolit⁹ ille ad religionem tran siuit ⁊ voluit ,promoueri ad sacros ordīes: q̃situm fu it a pa. an posset. Rn̄det papa q cū ad frugem meli oris vite trānsiuit poterit ad subdiaconatus ordinem ,promoueri ⁊ altaris ministerium exercere. Bernar.

Nō primo ex tex. secundū vnū intellectū q licite clericus etiam assumit arma ad resistendū predoni bus nec tenetur de homicidio ibi facto si absq̃ eius ꝓsilio ⁊ facto gestum est. ⁊ de hoc statim dicetur cuꝫ glo. fi. Jn glo. fi. in fi. ex hac glo. colligitur primꝰ intellectus q hic interuenit d ispensatio quia fuit in culpa assumendo arma. Sed contra hunc intellectū facit text. in. c. precedenti. vbi ille presbyter assum pſit lapides ⁊ ,piecit. ⁊ tamen non tenetur de homi cidio facto per alios ex quo fuit pro parte illoꝝ q violentiam expellebant. ideo Hostien. tenet q de iu re communi iste potest promoueri. ⁊ hec lectura mi hi placet. ⁊ primo facit iste tex. vbi respondet ad con sultationem ergo non inducitur dispensatio. qr̃ quā do papa respondet ad consultationem respondet d iure vt dicit glo. in. c. consultationi de tempo. ordi. Jtem tex. hic dicit q iste poterit promoueri. sed id quod fit per remedium extraordinarium non dici tur fieri posse vt notat Jnno in. c. pastoralis de cau sa possess. ⁊ proprie. facit. xxij. q. ij. c. faciat homo. Jtem facit tex. in fi. dum gn̄aliter dicit q poterit iste altaris ministerium exercere. Nec ob. q dicitur de subdiaconatu. qr̃ adhuc poterit in presenti promo ueri. Nec ob. q ponderatur istum transisse ad reli gionem quia hoc fuit vt nō imponeretur sibi aliqua penitentia sicut factum fuit in. c. precedenti ad hoc quod notat in simili in. c. scripture de voto. ⁊. xxxiij. q. ij. admonere. Abbas.

De maledicis. Rubrica.

Continuatur hec rubrica ad precedentes hoc or dine videlicet qr̃ alia percussio fit puta manu. alia lin gua cum maledici ⁊ detractores quodammodo per cutiunt. ⁊. s̃. visum est de percutientibus manu. re cte enim nunc subijcitur rubrica de maledicis vide licet de percutientibus lingua.

i **Notuit.** Maledi cens pape puniendus est vt alij deinceps deterreantur ⁊ abstineāt ⁊ ipe arceatur. b. d. primio ponit cul pam. secundo illam puniri mā dat. tertio ponit causam secun da ibi ipsum. tertia ibi vt pena.

Casus lr̃alis. Quidam clericus in presentia mul torum quedam verba protulit in contemptum ⁊ de pressionem officij ⁊ beneficij domini pape. Signifi catum fuit ei. mandat papa cuidam vt illum clericuꝫ a sua temeritate cōpescat sic q pena illi⁹ sit, alijs ī ter rorē ne ō cetero ꝯ ro. eccliā vba talia ,pponat. Ber. Nō ꝑ q iuria seu ꝓuiciū⁹ alteri illatū q̃ꝫ q̃ꝫ ī absē tia ē pena dignū. ex quo iferr̃ quē posse agē actōe in iuriaꝝ ,p iniuria sibi illata in abn̄tia. facit. v. q. i. ī. c. j

a Vide bal. ⁊ alios l. i. i. C. sigs ip. maledi. b Adde oīno hic ar chi. i. c. sigs sacerdotū xi. q. i. vbi plene pōit qd sit qui ciū. Jtē de maledictio ne vtrū sit petrū mor tale vide tex. i. §. cri minis als ea demū in fi. xxv. di. ⁊ late p bea. th. i. ij. ij. q. lxxvj. ar. ij. ⁊ i ea. q. ar. i. pōit vtr̃ licite qs p̄t maledicer̃ irrōnabili creature i ea. q. ar. iiij ponit ō cō paratione maledictō nis ad alia peccata.

a An ꝛ qñ supior põt punire subditũ ꝺ eũ excedentẽ. Et vltra hec adde gl. in c. siqs sacerdotũ. xi. q. i. glo. in c. aut psone de priui. i vi. ꝛ vide oio ꝙ late scribit Jo. an. in no. in c. sclicis. §. fi. sup v. priuata de pe. in. vi gl. in c. ꝓtingit el. i. de sen. ex. Et de h aliqd per inno. in c. dilect⁹ ꝛ c. fi. de pe. ꝛ p do. an. i. c. i. in. viij. col. de of. delega. ꝛ vide oio. de ab. in. c. dilect⁹. ꝛ. c. fi. ꝺ pe. ꝛ vide oio oldra. ꝑsi. vij. ꝛ vide gl. in v. ecclesijs ꝛ ibi io. an. i cle. i. ꝺ so. cõp. Et ꝙ i scõ notorio qs posit cẽ iudex i cã ꝓpria tz. d. an. in c. ex pte de cani i. vij. col. de fp. ꝛ al. ino. in c. ex pte de v. sig ꝛ idẽ firmat bal. i. l. apertissimi. C. de iudi. Et ꝛ alij i. l. i. C. ne qs i sua cã. Itẽ add de qꝺ nõt bar. i. l. itez apꝺ labeonẽ. §. idem ait. ff. ꝺ iniur. Et ꝙ plẽ de hac vñ scribit. domi. in. c. romana ꝺ pe. in. vi. Itẽ vꝺ archi. i. c. figf ab epo. ij. q. vij vbi dicit ꝙ si liti gatõ dicat iniuriã iudici nõ puniet ipse sz puniet superior. ꝛ ita dicit nota re inno. ꝛ hosti. in. d. c. dilectus de pe. Itẽ adde oino btũz tho. i ii. ij. q. cviij ar. i. vltra med. vbi tenet ꝙ si iniuria illata in aliquẽ redũdat in deũ vel ecclesiã tũc sz ꝓpriã iniuriã vlciscí. Sz inquantũ iuria ꝓcernit ꝓpriã psonã ꝺz eã tolerare patiẽter si expediat ꝛ vide tex. ꝛ glo. in c. iter querelas ꝛ c. guilisarius. xxiij. q. iiij. que ẽ hodie in c. dilecto de sen. ex. in. vi. ꝛ domi. in c. ꝛ q emẽdat vltra mediũ. xl v. distin.

b Vide ibi plenissime ꝙ do. an. ꝛ bar. in l. siqs aliqd. ff. de penis.

c Nõ hanc nouã ꝛ sing. limitationẽ quã etiã reperit idẽ. ꝺ. ab. in. c. dilectus. j. de pe.

d An aũt papa possit parcẽ iniuriã antipape vide oldra. i. ꝺsi. xliij. Itẽ ꝙ quis nõ teneat remittere ꝓpriã iniuriã nisi velit. host. tz i sũma de male. §. i. i. i. col. vꝺ. vel dicit ꝙ lfe. Itẽ vtrũ sit licita vendicatio vide oio ꝙ bea. tho. larte in. ij. ij. q. cviij. ar. i. Et ibi etiã in. iij. articulo ꝓmo sequẽti ponit plẽs. q. de vindicta. Et an qs teneat remittẽ iniuriã vel rãcorẽ. Et an remittẽdo vnũ videat remittere aliud. Et ad h vide oio gl. fi. ꝛ ibi bal. insti. de iniur. §. fi. Et ꝙ nõt idẽ. ꝺ. ab. in. c. i. cir. fi. de iniur. ꝛ vide glo. in v. emẽdet ꝛ ibi latiſ. domi. post hosti. in nouel. in. c. prelatus de hõi. i. vi. ꝛ vide glo. in c. fi is qui ꝛ. c. fi illic al. h in gl. fi. i. q. iij. qꝛ ꝑsulat⁹ ꝛ vide gl. ꝛ ibi domi. i. c. ꝛ q emẽdat. xl v. di. bar. i. l. nõ solũ. §. iniuriaꝛ. ff. de iniur. ꝛ vide bal. pꝰ Et. in l. dimus. ff. ad sill. vbi dicit ꝙ remissio iniurie facta in foro pniali ꝓdest in foro seculari. ꝛ ita dicit ꝓtigisse in morte domini ottonis.

e Et facit ꝙ dicit bal. i. l. si tibi. §. p. ff. de pac. vbi ad lram dicit ꝙ ille qui remittit iniuriã tacitẽ vel expresse nõ per h intelligit remisisse dãna ꝛ interesse vel expensas quas est passus qn ad oia ista possit agere nõ obstãte remissione iniurie expsse facta vel tacite datꝺ ꝙ faciat pacem ꝛ remittat quascunqꝫ iniurias iõ sis cautus sm ipsum vt in instro ꝓcordie ꝛ pacis facias remittẽ que cunqꝫ dãna ꝛ interesse si vis ꝙ plena sit remissio. Idẽ ꝛ plenius tz nota. bal. i. l. si domus. in pn. ꝓ illũ tex. ff. de ser. vr. p. ꝛ angel. de are i. §. preterea. i. in. viij. col. in fi. isti. ꝺ excep. Dicit statutum ꝙ ꝓ maleficio cõmisso de nocte debeat duplicari pẽa fiat aliud statutz ꝙ q blasphemauerit deũ debeat puniri in. x. libz si modo quidã blasphemauit ꝺ um de nocte q̃ritur vtrũ ꝺbeat duplicari pẽa. dã. in. l. aut fertã ff. ꝺ pe. dicit ꝙ nõ qz illiõ nõ ꝺz maleficiũ sz maledictũ. Jn ꝺ rũ facit gl. i v. iniuria. in sti. de obli. q̃ ex de. na. in pn. vbi oino vide bal. quibãc. q. ponit ibi in termiñis. Et si ista turũ impõit certã penaz blasphemãti deũ ꝛ sanctos ꝺz oib⁹ penis puniri vide alb. i i. parte statu. q. xliiij. Item ad h vide quod nõt bar. in. l. item apud labeonẽ §. sed quod dicitur maxime in v. sed quero vtrum inter blasphemiam. ff. de iniurijs. Item vide archi. in. c. siquis calumniaz. xxij. q. i cir. med. vbi dicit ꝙ quando quis iurat per membra dei que in alijs hominibus repsentantur hoc dicitur esse blasphemia. Et quomodo intelligatur blasphemia vide omino per bea. tho. in. ij ij. q. xij. ar. iij. Item vide hosti. in summa de male. §. quare. in. i. col. v. linguam in blasphemiam. vbi dicit ꝙ blasphemãs dicitur peccare in spiritum sanctum. Et ille dicitur blasphemare qui dicit ꝙ deus non est potens ipsum vituperando si vt faciunt ribaldi. Secus si quis iuret per corpus vel per ventrem vel capillos dei. sed h dicit affirmãdo vel iurando sicut borgondienses ꝛ francigene quia tunc non habet locum littera huiusmodi statuti. Item de blasphemia vide omnino per beatum tho. in. ij. ij. q. xiij. ar. i. iij. ꝛ. iiij.

a Et de h oino per host. in summa de male. §. queritur in. ij. col. v. hoc autem. scõm intelligas vbi cõcludit ꝙ non excusatur nisi cẽt talis calor iracũdie qui demẽtie. eq̃pararetur. Item an calor iracundie excuset a piurio. gl. tz ꝙ sic in. l. ij. in v. placet. C. de re. cre. ꝛ glo. in. l. si duo patroni. §. fi. ff. de iureiu. ꝛ faciunt que scribuntur per moder. post ꝑm abb. in. c. fris. de diuor. Sed nõ in articulo hic posito p. ꝺ. ab. distingue vt per bea. tho. i. ij. ij. q. xiij.

Statuimus hic põit pẽa blasphemãtis deum vl aliquẽ sanctũ ꝛ marie virginẽ gloriosã. et ꝓmo ponit penã ecclialtici iudicis. secũdo secularis ibi p tpalẽ. Casus lralis. Statuit in. c. isto qualr puniri debeãt qui publice blasphemiã dicere ꝑsumpserit ꝺ deũ ꝛ aliquẽ scõz eius ꝛ ꝑcipue ꝺ btãm virginẽ ꝛ p eꝑm sunt pena ista ẽ i ponẽda. put inferi⁹ in textu annotat. si vo aliqs penã istaz recipe noluerit eccle fibi interdicat ingressus. ꝛ in obitu ecclesiastica careat sepultura. Itẽ si blasphem⁹ diues fuerit p tpalẽ ptãtẽ mulctet pena. xl. solidoz alioquin. xxx. siue. xx. ꝛ si ad id si sufficit. v. sol. vsualis monete nullã in hoc miam biturus: ꝛ si ptãs hoc nõ fecerit per eꝑm cõpellat. ꝛ hoc statutũ ponat inter alia statuta cõmunitatũ. Ber. Nõ ꝓmo ex tex. ibi maxime beatã vginẽ ꝛc. ꝙ i arbitramẽtis ꝺz plus pũiri deliquẽs i beatã vginẽ quã ꝺ aliũ sanctũ. Nõ° aliũ casũ refuatũ epo i pnia vt ẽ absolutio illoz q publice ꝑsupserũt blasphemare deũ vl aliquẽ scm. iferior ꝙ ꝑsbyter nõ põt a tali õlicto absoluere. ꝓ h qõ nõ. glo. i. c. ij. de pe. ꝛ re. li. vi. ꝛ h ꝓcedit vt dico qñ publice blasphemia fuit illata vt i tex. sec⁹ ꝙ si occlte tẽeni nõ ipõit hec pnia publica nec cãus refuat epo imo ꝓprius sacerdos poterit absoluere sm hosti.

arti.ij.in fi.q dicit q aut blaſphemāſ eſt ita turba tus q nō aduertit id qō dicit eē blaſphemiā ⁊ tē peccat mortaliter ⁊ ita etiā puncta liter in alia q.v̄.de illo q ex curſu iurat falſū diſtīguit bea. tho.in ij. ij. q.xcviij. ar. iij. circa finē vbi dicit q aut non aduertit id qō iurat eē falſum ⁊ tūc excuſaſ a periurio.

b Cui applicetur pēa q̄ impōitur blaſphemāti de hoc vīō eleganter p hoſt.in ſum. de male.in.§ ſi.in vlt. col. v̄.ſed cui applicatur.

⁊ bñ qō ſatis innuit ℞ lra. Tertio nō q̄ obligatus ad penam pecuniariam pro maleficio cōmiſſo ſi nō eſt ſoluendo debet luere in corpus ⁊ concor.c. finē litibus.de do.⁊ contu.⁊ melius in.l.ſi.ff. de in ius vocan.ſecus vbi eſt obligatus ex contractu vel quaſi quia tunc expectatur donec peruenerit ad pinguiorem fortunam ⁊ ſic intellige.c.odoardus.de ſolu.

Item nota caſum in quo quis priuatur eccleſiaſtica ſepultura quando publice deum vel aliquem ſanctum blaſphemans non vult peragere iuſtaꝫ penitentiam hic iniunctam. Item nota caſum i quo iudex eccleſiaſticus ⁊ ſecularis concurrunt ad puniendum idem delictum nec pena impoſita per vnuꝫ impedit penā imponendā p alium nunquid antē ℔ fit tradendū ad alios vt in delictis mixti fori vterq; poſſit effectualiter punire. Docto. hic ſentiunt q̄ nō.ſed tu dic vt nō.in.c.felicis.de penis lib. vi. i nouel.⁊ facit qō nō.bar.in.l.i.ff.vi bo.rap. Ultrio nō ibi nullā miſericordiā habiturus ⁊c.q̄ ꝯ diſpōꝫ huius.c.nō adhibeē diſpēſatio.dicit tñ hoſti.vnum dictū ſatis equū q̄ ex magna cā poſſet adhiberi miſericordia vt ſi pſona ē nobilis vel honorabilis quā nō deceat ſic publice penitere ⁊ vult hanc pñaꝫ elemoſynis redimere ,p hoc.c.i.de voto.⁊.c.mulieres de ſen.ex.c.medicina.de pe.di.i.qō nō. Sꝫ q̄ro qd ſi calore iracūdie⁹ vel ebrietatis aliquis ,pſiluit publice in blaſſemiā.abbas tenuit hāc penam non habere locū lꝫ grauiter peccauerit. ⁊ ,p hoc tex. ibi rclarare.⁊ ſequūtur doc.recitādo hoc dictū ⁊ pria frōte vī equū p ybū pſumpſerit poſitū in tex.qō ſonat calorē ⁊ iracūdiā animi ſꝫ accenſus calore iracūdie vel vino neſcit quodāmodo qd agat. vñ pfeſſio tūc facta nō pīudicat vt glo.finguſt dicit in.c.ex lris de diuor.ſatis mihi plꝫ hoc dictū in ebrio.ar.i.l.oē delictū.ff.de re mili.vbi tex.nō.ſed in accenſo calore iracūdie forte nō ,pcederet niſi maxim⁹ eēt calor iracūdie ⁊ ex iuſta cā ,puocatus eēt.ar.in.l.ſi adulteriū.in.§.iperatores.ff.de adul.ſecus aūt ſi ex iuſta cā erat ,puocatus vtputa ex amiſſiōe facta in ludo. nam dabat operā rei illicite.facit.xv.q.i. inebriauerunt. Scōo quero qr tex.dicit quādo publice ⁊c. quādo qs dicaſ publice blaſphemare vt ſic ſit loc⁹ diſpoſitiōi huius.c.So.dicit Hoſt.q̄ quādo blaſphemia eſt notoria de iure vt qr ꝓuictus ⁊ ꝓdēnat⁹ in iudicio vel facto qr publice palā plurib⁹ aſtātib⁹ blaſphemiā intulit.facit.c.ſi.de coha.cle.⁊ mu. Itē dicit publice q̄ coā plurib⁹ pſonis blaſphemauit hoc referētibus poſtea cpo.⁊ ſic lꝫ nō trāſierit i notoriū ſatis ē q̄ ,pbari pōt ar.in.l.palam.ff. de vbo. ſig.ſumit ergo ℔ publicū ,put ſpēs diſtincta a notorio qō nō. Tertio quero an hoc.c.bēat locū i clerico blaſphemāte.cōiter tenet q̄ nō.qr clericus nō agit publicā pñam vt in.c.i.de big.⁊.l.di. ex penitentib⁹.tū qr tex.in v̄.tēporale.dicit q̄ dꝫ puniri p tēporalē ptātē pena pecuniaria. Sꝫ ſi eēt clericus nō recurret ad iudicē ſecularē.punitur ergo clericus pena arbitraria ⁊ ita graue poſſet eſſe delictū q̄ fieret depoſitio vt inuit tex.xxij.q.i.in.c.ſiquis p capillū.

Ultrio quero cui ſit applicāda[b] iſta pena pecuniaria.quidā dicūt q̄ iudici ſeculari. Alij ⁊ meli⁹ q̄ ſi exigiſ a laico applicaſ iudici ſeculari.ſi a clerico ⁊ tē applicaſ iudici eccleſiaſtico ⁊ ex hoc ſentiūt doct. et bene q̄ ēt clericus poterit puniri pena pecūiaria ex delicto.Et nō ex p̄dictis ⁊ ex tex.q̄ crimē blaſphemie in deū ⁊ ſanctos ē mixti fori.vñ iudex eccleſiaſticus pōt ob hoc pñire laicū.⁊ ſi queraſ quare papa mādat ℔ pōi inter alia ſtatuta cōitatū.doc.dicunt vt nemo poſſit prētēdere ignorantiā ⁊ vt ptās debeat obſeruare hoc ſtatutū ſi erit inter alia. In gl.i. ibi niſi penituerit.ſi vis ſcire qd ſit peccare in ſpūm ſanctū ⁊ an remittaſ hoc peccatū in hoc ſeculo vide i.§ pōt.de pe.di.i.⁊ vide bo.glo.in.c.i.de voto vbi fit pmutatio pene. In ea.glo.ibi olim laicus excōicabaſ ⁊c.ſentit ergo glo.q̄ hodie non excōicabiſ.ſed dic melius q̄ p iſtam ,puiſionē illa tollitur.arg.in.l. nū qꝫ.ff.de actio.⁊ obli.⁊ qō nō.in.c. felicis . palle. vñ ⁊ ſi laicus nō vellet hāc pñiam agere bñ poterit excōicari ar.in.c.fi.de excep.li.vi.vbi dicit q̄ tales pñt excōicari. Itē nō q̄ clericus poterit deponi ſi delictū ſuum hoc mereē. In glo.fi.in fi.nō ex glo. iuncto tex.q̄ pena pecuniaria ipoſita dꝫ intelligi de moneta vſuali illius loci vbi delinquiē ad idez.l. nūmis.alleg.in glo. Quid aūt ſi plures monete ibi ſūt in vſu.dicit Gof.per illam.l.nūmis.⁊ per.c.ex pte de cenſi.q̄ dꝫ exigi minor. Hoſti.dicit q̄ ſi altera ē vſurior illa debetur.ſed hec dicta poſſunt concordari vt dictum hoſt. ,pcedat vbi vna eſt magis vſurata.ſed vbi equaliter ,pcedit dictū Gof. ⁊ eſt de mēte illorum iurium.

De clerico excōicato depoſito vel interdicto niniſtrante. Rubrica.

Supra viſum eſt de varijs delictis propter que interdum clerici ſuſpenduntur ⁊ interdum deponunt ⁊ interdum excōmunicantur.ſed qr quandoqꝫ clerici depoſiti excōicati vel ſuſpenſi celebrant ⁊ ingerunt ſe diuinis ſicut prius ⁊ poſſet dubitari de pena eis inferenda ex hoc nouo delicto. iō ſubijcitur hec rubrica.⁊ de hac habeē.xi.q.iij.in.c.placuit.⁊ in. c. pe.v.di.accedens. Abbas.

J quis epiſcopus.

s Breue eſt vel pōt ſic ſūmari clericus depoſitus celebrans excōicaē.h.d.⁊ non diuidiē. Caſus litteralis. Statutum eſt in canone apoſtolor q̄ ſi quis epiſcopus preſbyter vel diaconus iuſte depoſitus fuerit ,p certis criminibus ⁊ poſtea auſus fuerit attractare miniſterium ſibi ante depoſitionē cōmiſſum ab eccleſia abſcindatur. Ber. Nota primo ex tex.q̄ non ſolum epūs vel preſbyter deponi poteſt ſed etiam diaconus. Quid autem de conſtitutis in minoribus. dic q̄ idem.vt in.c.cū non ab homine de iudi. Secundo nota penam depoſiti celebrantis ſeu adminiſtrantis officium ſicut prius.debet enim ab eccleſia abſcidi.i.excōicari.nam per excōmunicationem qs ſcinditur ⁊ ſeparatur ab eccleſia.i.a cōmunione fidelium ⁊ participatione ſacramentorum. Tertio nō iuncto rubro q̄ depoſitus non deſinit eſſe clericus. nam hic in.c.⁊ in rubrica appellatur clericus etiam poſt depoſitionem.nam caracter impreſſus in aīa a deo non poteſt deleri per factum hominis ⁊ facit ad id quod nō.glo.in.c.ſeq.q̄ depoſitus celebrās vere conficit corpus xp̄i de quo in.c.ſe.latius. Ultimo nota ibi dudum cōmiſſum.q̄ ℔ dictio dudum cōmuniter ponit qualitatez de preterito ⁊ remouet de preſenti.quandoqꝫ tamē ponit de preſenti ſic facit etiam dictio olim.vnde verſus. Olim iamdudū quondam tria tempora ſignant.vt in.c.olim.de off. dele.⁊ in ,pbe.⁹ florum. In glo.ij.ibi iniuſte nota glo.q̄ ſententia depoſitionis iniuſta tenet ⁊ ligat ſicut quelibet alia ſententia iniuſta ex cauſa de quo in c.cum inter.de re iudi. Nota tamen glo.prope fi. nem q̄ ſententia depoſitionis iniuſta ex ordine non tenet.ſecus in ſententia excōicationis vt in.c.ſacro. de ſen.ex.⁊ qō ibi nō.

Nicolaus Abbas.

J quis preſbiter.

c Degradat⁹ vel

c Ad itel. h⁹ rub. vide vnū multuꝫ ſing.dictū ⁊ valde pegrinū ⁊ canoniſtis incognituꝫ q̄ ponit ſan tho i.iiij ſen.di.v.q.ij arti.ij. vltra med.vbi dic̄ q̄ quicunq; i peccato exiſtēs exhibēs ſe miniſtruꝫ eccliē i quocūq; ſpāliter peccat mortaliter. Et iō dicit q̄ ſi ſacerdos exiſtēs in peccato mōrali baptizet vt miniſtret eccleſie nō autez priuatur vt ſacit quelibet vetula in neceſſitatis ar

d Eigl. in v̄. olim in.l.i.§.i. vbi doc.ff. de op. nouum.⁊ in.l. nec cui pró ff.de cōtra hen.empt. ⁊ per eundem pan. in.c.cuꝫ ꝓ in prin. de pigno.

e Elide domi in.c. accedens i iiij.nō.l.oi. ⁊ in co. c.i entrep.col. ⁊ i v̄. opp. tē.

ticulo peccat mortaliter. Ex quo dicto Tho.ego optime decido q̄ diaconi ⁊ ſubdiaconi et alij cantantes ⁊ ſeruientes miſſe ſi ſunt in pcō mortali taliter ſeruiendo peccāt mōtaliter qō non eſt mi bi nouum ,p quo bene facit illud virgilianum i ſecundo cne iō.Tu genitor cape ſacra mānu victoſqꝫ penates .me bello ⁊ tā. to digreſſū ⁊ cede recēti Aſtrecta re ne.

a Adde ꝟ ſpecu. in ti. de dele. §. iuſta. in viij. col. v. quid ſi fim plici qui dicit q ſi clericuſ ſuſpē ſus bñs ſolum primā tonſurā. i. pſalmiſta. tū ſolum ſuſpēſuſ ercet offiū ꝓtinēs ad pſalmiſtaz eſt irregularis. Et idē dicit ar chi. in. d. c. ſiquis pre ſbyt a ſuo epo. xi. q. iij. ꝛ vide p d. an. in. c. clericis. cl ii. de vi. et ho. clc. ꝛ vi de domi. i c. accolituſ circa med. xxiii. diſti. vbi dicit q ſi accolituſ efficiat irre gularis p quē diſpen ſabitur de quo dic no tazi p doc. in. c. ſi. ō ex ceſſ. prela.

b Et ad dic eun dem abb. panor. i. c. ii. ante ſi. ꝯ de ſolu.

c Utrū ꝛ qualiter degradat⁹ officiat. et p opi. glo. vltra glo. i d. c. degra datus. ego alic⁹ glo. m vii. vſur

ſuſpenſus celebrans ꝛ monitus non deſiſtens excō municatur. ꝛ ſi nec ſic deſiſtat p ſecularem ptātez ad requiſitiōem eccleſie exilio dānatur. h. d. In ꝓma po nit penā. In ſcōa aggrauat ibi q ſi. Caſus lr̄alis. Statutū fuit i cō. anthioceſi. q ſi pſbyter aut alius clericus degradatus fuerit aut ab officio pro certis criminib⁹ ſuſpēſus: ꝛ ipſe poſtmodū p ꝓemptum ꝛ ſuperbiā de miſterio ſibi ꝓhibito agere pſumpſe rit: ſi ab epo ſuo admonitus nō ōſtiterit excōieetur: ꝛ q ei participauerit erūt excōicati. Silr de clericis laicis vel feminis excōicatis obſeruandū eſt. Si ve ro aliquis iſta ptēpſerit ꝛ epūs illa corrigere nō pote rit inuocet auxiliū regis ꝛ exilio damnetur. Ber.

Nō ꝓmo ex tex. ibi preſbyter aut alius cleric⁹ q nedū pſbyter ſz etiā iferioz cleric⁹ pōt ab ordinib⁹ degradari ad idē tex. in. c. p̄cedēti ꝛ i. c. cū nō ab bo mine ꝛ qō ibi nō. ſ. ō iudi. Scōo nō q, p certis cri minib⁹ ſuſpēſionē poſſe fieri ab offō pp crimē ꝛ h caſu nō ē neceſſaria admonitio. ſec⁹ ſi pp ꝓtumaciā ,p hoc quod nō. Jn. i. c. i. ō exceſ. pla. ꝛ inter cetera h ē vna dña iter excōicationē ꝛ ſuſpēſionē. nā excōi catio nunqz ferr̄ ab boie imediate niſi pp crimē vt i c. ſacro de ſen. ex. ꝛ nō gl. xi. q. iij. epi. ſz ſuſpēſio po teſt ferri pp crimē ꝛ ppter ꝓtumaciā. ꝛ ē rō q ſuſpē ſio pōt iſligi in penā q ad ſui iſpoſitōez nō regrit mo nitionē. ſz excōicatio nunqz ferr̄ i penā. qz ſi excōi car⁹ vult ſe corrigere icōtinēti dz recōciliari vt in. c. ex pte de v. ſig. Tertio nō q, ōgradatus ab ordi ne eccl'aſtico nō ē excōicat⁹ imo nec celebrās icidit ipſo facto i excōicationē ſz dz excōicari monitiōe p miſſa. Jtē nō ibi aliqd ſibi de miſterio * iterdicto ꝛc. q, ſuſpēſus ab officio icidit i irregularitatē nō ſo lū ſi celebrat miſſaz. ſz ēt ſi attēt at aliqd attributum alicui de ordinib⁹ eccl'aſticis. nā ab oi offō eccl'aſtico ē ſuſpēſus ꝛ ſic ſi pſbyter ſuſpēſus dicit epl'am vl' eu ꝛgelū efficit irregularis. Idē ſi exercet offiū de putatū minoꝛib⁹ de quo nō. i. c. ſi. de exceſ. prela. ꝛ plē de mā⁹ p Jo. cal. i tractatu de iterdicto. Ul timo ex ſi. lr̄e pōt colligi ar. q, eccl'a nō dz penā exilij etiā ꝯ clericū. ſz ꝓriū tenet tā ꝯ clericū qz ꝯ laicum vt probat in. c. i. de calū. ꝛ. xxvi. q. v. epi. ſz h recurrit ad iudicē ſecularē qñ de facto epūs nō valet hanc pe nā iponere nā h̄ inuocat auxiliuz brachij ſecularis qō regl'r pōt. vt i. c. i. de offi. ordi. Cōtra h̄ m̄ ꝛ ꝯ tex. opponi pōt de. c. cū nō ab boie de iudi. vbi dr̄ q, ſi cleric⁹ depoſitus ē incorrigibilis puniēdus eſt p iudicē ſecularē. So. ſm veriorē itellectū illius. c. nō requirit alia traditio vbi incorrigibilitas ſequit depōez ꝛ h poſt depoſitionē incorrigibilis remāſit in ptāte eccleſie. ſz pōt dici q, h nō fuerūt ſuata oia que requirunt in. d. c. cū nō ab boie. Jn gl. i. ibi adūctis ſibi alijs epīs ꝛc. de hac mā quot epi requi rant in degradatiōe pſbyteri vel inferioꝝ clericoꝝ dic vt plene nō. xv. q. vij. in ſūma. Et nunqd iſte nu merus epoꝝ requirat in depoſitiōe verbali. i. cum eps examinat cām requirentē depoſitionē ꝛ cū ſen tentiā ,pfert. an vero requirat i degradatiōe actua li. dic vt plene nō. Jo. an. i. c. degradatio de penis li. vi. i nouel. aliqd tāgo in. c. at ſi clerici de iudi. Et in ſi. gl. nōt glo. nā er rōne ſua videt velle q, qualiſ cūq; ſit depoſitio v̄balis ' ſiue actualis nō pōt auferre ptātē ꝓficiendi corpus xp̄i ſz quidā diſtinxerunt iter depoſitionē verbalē ꝛ actualē. circa h̄ multe ſūt ſnie. ſz cōiter tenet opi. glo. quā ēt tenēt theologi ꝛ ponit tho. pte. iij. q. lxxxij. ꝛ vide p Jo. an. i nouel. poſt glo. ſuā in. d. c. degradatio. ꝛ glo. i. c. accedens l. di. ſz. n. per degradationē actualē perdat clericus oēm̄ priuilegiū immunitatis pſone vt in. d. c. degradatio. nō tū perdit ptātez ꝓficiēdi corpus xp̄i. ꝛ rō eſt qz il la ptās cauſat ex caractere iprēſſo in aīa p deū inu

ſibiliter. vñ etiaz per mortē nō perdit clericatus vt nō. xxxii. q. vij. in ſūma. Jn gl. in v. p̄ſūpſerit in fi. ꝯclude q, h clericus ſuſpēſus vel excōicatus attē rat aliqd attributū alicui ordini tunc efficit irregula ris ſecus aūt ſi attentat aliqd exercibile p laicum vt qrcantat vnuz reſponſoꝝ in eccleſia vel dicit ali quē verſuz de pſalmo. tunc enim lz grauiter peccet nō euitādo cōionē nō tñ efficit irregularis vt nō. in c. illud. j. eo. ꝛ in. c. tāta de exceſ. prela. Et h̄ infert ad qōnē glo. an poſſit dicere officiū. ꝛ ꝯclude q, nō ſolū pōt imo dz ꝛ peccat excōicatus nō dicēdo offi ciū qz delictū nō dz ſibi pſtare īmunitatē vt in. l. ꝛ ſi neceſſe de dona. iter vi. ꝛ vxo. ꝛ. l. relegatoꝝ in fi. ff. de interdic. ꝛ relega. dz tñ dicere vt priuata perſona ꝛ priuatim vt nō. j. c. illud de quo ēt p holti. in ſūma eodē ti. §. i. Ex quo infert qō dicēdo officiū non dz dicere dñs vobiſcū. qz nō eſt verbū priuate pſo ne de quo vide notata p Jo. an. poſt Jo. mo. i. c. i. de ſen. ex. li. vi. Jn glo. in v. obſeruandū in fine. vel dic ſcōm Jo. an. q, ſenſus lr̄e eſt vt quēadmodū cle rici excōicati vel ſuſpēſi igerētes ſe diuinis debēt ag grauari ita in laicis excōicatis igerentib⁹ ſe diuinis pena angeri dz. nam ſcias q, excōicat⁹ etiā laic⁹ nō dz eccleſiā ingredi alias dz expelli. xxi. di. clericos ꝛ. xxv. di. plectis ꝛ peccat nō euitādo a'ios vt in. c. illud infra eo. Extra glo. q̄ro nunqd cleric⁹ in mi noꝛib⁹ ꝓſtitutus exercens officium ſicut prius poſt ſuſpēſionē vel excōicationē incidat i irregularitatē. Poſt. hic ꝛ Jo. an. poſt eū inſtāt arguēdo ,p ꝛ ꝯ. ſz ꝯclusio vera ꝛ cōis eſt qō ſic q̄ iura loquunt indiſti cte ꝛ rō pariter ꝯcludit ad oēs clericos. dic ergo q, qualiſcūq; ſit clericus ſi ſuſpēſus vl' excōicatus ex ercet aliquid deputatū alicui ordini efficit irregula ris ideſt q, āplius nō pōt exercere officiuz clericale ſicut alij clerici niſi obtineat diſpēſationē a papa vt in. c. i. de re iudi. li. vi. ꝛ vide q, ibi notat Jo. an. de hac irregularitate. ad idez tex. in. c. i. de ſen. ex. c. li. Nunqd aūt epūs vel legatus poſſit diſpenſare. nō. in. c. ꝓri. ꝛ ibi videbis.

c **Lerici.** Interdictus ꝛ excōicatus celebrās monitus nō deſiſtens deponit. h. d. ꝛ nō diuidit. Caus litteralis. Querebat de pena interdicti vel excōicati celebrātis qui monitus nō deſiſtit. Et reſpōdet pa. q, ſi qui clerici ab epīs ſuis aut etiā de mādato pape ab alienis epīs interdicti vel excōicati fuerint ꝛ ante abſolutionē diuina officia celebrauerint. niſi moniti incontinēti redierint. ꝓpetuo ,p auſu tante preſump ptionis deponantur. Ber. Nō ꝓmo ex tex. penaz excōicati vel interdicti celebrātis diuina. dz. n. depo ni ꝓpetuo ab officio ꝛ bñficio ꝛ h̄ pena eſt imponen da p iudicē. aliā penam incurrit ipſo facto qz efficit irregularis. vt in. c. i. de re iudi. li. vi. ꝛ dixi in. c. p̄cedenti. Nō ſcōo ibi diuina officia celebrauerint q, excōicatus celebrās incurrit hāc penā in celebrādo alia diuina officia. ꝛ ideo dicit Jo. an. idē eſſe ſi cele brat veſperas vel matutinū. intellige hoc dictum vt dixi in. c. prece. qñ celebrat in eccleſia ſecus ſi priua tim in domo ſua. Jn glo. ibi intellige hoc dictū di ſpenſatiue. vult ergo gl. in hac prima parte q, ſuſpē ſus interdictus vel excommunicatus celebrans diui na officia debet incontinenti deponi quantumcunq; vellet ſe corrigere ꝛ q, de neceſſitate non requiritur monitio precedens vt probatur ſupra. c. proximo ꝛ q, hec monitio interuenit diſpenſatiue. Hoſtienſis dicit q, ſi non eſt paratus ſe corrigere ſolus papa diſ penſat. ſecus ſi vult ſe corrigere quaſi monitio hec re quirat ad facultatē diſpenſandi. Dicit ēt Hoſt. q, le gatus cū celebrāte diſpēſat ſi nō p cōtemptum cele brauit lz ſcienter ēt per ſupinam ignoraīā. hoc tū di

pare in. c. ii. ꝯ de cle. nō or ti. minī. ꝛ fa cit glo. in v. ordini i. c. p⁹ translationē de renū. Sz in ꝓriū ē gl. magna in ti. in. c. accedēs l. di. vtrū de gradatus ꝛc tualiter poſ ſit ꝓbere ma trimoniū vi de q, nō. per eūdē. d. ab. i c. i. i fi. q cle. vel vo. q ad hoc alle. to. an. in. d. c. de gradatio. et q, degradatus cōficiat corpus xp̄i tz ſan. tho. i iiii. ſē. di. xiii. q. i. ar. i. circa fi. Jtē q, excōicatus cō ficiat corpuſ xp̄i tz ſa. tho. in. iiii. ſē. di. xviii. q. ii. ar. ii. Jtē de. q. hic poſita vi de oino do. in. c. accedēſ i pri. iii. col. l. di. ꝛ i. d. c. degradatio. §. fi.

a Utrū epūs dispēsare possit cū irregulari. z vide tex. i. c. vlt. §. si. z ibi nō. idē. d. ab. de cle. pu. in due. z de. q. hic posita vide p archi. in. c. siqs pbyter a suo epō. xi. q. iij. z in spec. de lega. §. nūc ō epōz in añp. col. z vide oio ino. i. c. i. i gl. sua q̄ est sup v. suspēsiōe ō cle. pegri. z vide archi. i. c. siqs epūs i cōcilio. xi. q. iij. vbi dicit q̄ dato q̄ existēs i mīnoribꝫ incurrat irregularitatē epūs potcrit dispensare sup tali irregularitate. Et vīō ēt archi. i. d. c. nūc de epōz i §. v. bis vbi dicit q̄ dispēsatōnes sup natalibꝫ vel super irregularitatibꝫ curie vsū cōmittunt dioecesanis. Ñ añt z p quē dispensari possit super irregularitate puenīte ex homicidio vide p spe. i ti. de lega. §. iuxta i pe. col. v. qñ añt z p quē possit. Itez an legatꝰ delatere possit dispēsare cū irregulari q celebrauit dū cēt excōicatus. vide eleganter p spe. i. d. ti. §. nūc de epōrū i pe. col. v. §z nunqd possit epūs ō legatꝰ z i eo. ti. §. ꝓsequēter in. ij. col. v. qd si legatus de latere. Et dico q̄ nō possit de iure nisi sit ei specialiter cōmissus i priuilegijs a papa qz potcrit tē cum secularibꝫ z alijs qui sunt tpaliter z nō p petuo moraturi i sua ꝓuincia vide spec. in. d. §. ꝓsequenter i. ij. col. v. nū quid legatꝰ. Itē de epo an dispenset cū irregulari q celebrauit excōicatus vide gl. l. di. nuroz. z gl. i. §. nisi rigoz. i. q. vij z glo. in v.

ctum potius obseruatur de facto q̄z probet. de iure vt dicit Jo. an. §z glo. ꝓcludit hic in sequēti qōne q̄ solus papa dispēsare pōt. z pōt dici saluādo opi. q̄ aut querit ª nunqd p inferiorez a papa possit iste talis celebrās liberari ab irregularitate tā causata. z dic q̄ nō. z ita loquit. c. i. de re iudi. z. c. i. de sen. ex. li. vi. q̄ iura dīnt indistincte solū papā ab hac irregularitate posse quē liberare. Aut querit de pena depositiōis īponēda p iudicē. z tūc procedat alia opi. vt etiā epūs dispēlet cū parato se corrigere marie qz celebrādo icidit in penā irregularitatis ipso iure et sic facilꝰ oz admitti dispēsatio circa dispositionē alterius pene ne duplici pena cōterat. §. c. at si clerici de iudi. Et in fi. gl. circa hāc vltimā. q. nunqd de positus possit restitui p inferiorē a papa multū vari ant glo. z doc. Glo. ista ꝓcludit q̄ nō nisi sīa fuerit iniusta. aliter dicit glo. ij. q. vi. i. c. ideo z i. c. siquis pbyter. vij. q. i. z i. c. epūs. xi. q. iij. vide ēt glo. in. c. q̄z uis de rescrip. li. vi. z in gl. in. c. ꝓtumaces. l. di. z p Jo. an. in. c. ex tue de cle. nō res. plene p spe. in ti. ij. §. nūc ostēdendū. v. ix. dixi plene in. c. at si clerici de iudi. ad qō me remitto.

I Atores. Excōicati vel interdicti celebrātes depōi debēt nisi ꝓpter multitudinē mitigēt pēa. h. d. In prima narratio z decisa supplicatio. In scēa ibi fraternitati tue cōmissio distīguēs sm mēbrū ibi si vero. Casus lr̄alis. Quidā pres byteri accedētes ad papā nūciauerūt ei q̄ tā ipsi q̄z multi alij postq̄z iterdicti vel excōmunicati fuerīt diuina officia celebrarunt. vsi mādat pa. archiepo tolletano q̄ si. xl. solūmodo vel pauciores in hoc deliq̄runt oēs in perpetuū ab officio sacerdotali ꝓponat. si vo multitudinē magnā in hoc peccasse cōstiterit illos deponat qui cām delicti dederūt: illos qui non tm̄ deliquerunt ab officio suspendat ad tēpus z oībus sm q̄ sibi visum fuerit pnias iniūgat. Ber.

Nō primo q̄ clericus suspēsus celebrās sine alia monitione ppetuo deponi pōt monitio ergo necessaria nō est nec requirit ad depositionē fiendam. de quo. §. in. c. ꝓcedēti. Nō scōo ar. ex tex. q̄ omne crimē irregularitatē inducens est depositiōe dignū de quo nō. in. c. cū nō ab boīe z in. c. at si clerici. §. ō iudi. Tertio nō q̄ vbi multitudo est in cā ita q̄ ꝓpter scandalū vel aliā cām ꝓcendum sit multitudini. ꝓncipaliores tm̄ in delicto debēt pena ordinaria affici z in alijs mitigat pena. z b sepe fit q̄n fit aliqua cō iuratio seu ꝓditio in ciuitate in qua est multitudo vt ꝓncipaliores puniant pena ꝓdigna z in alijs mitigatur pena. In gl. ibi feriēda est multitudo. vult ergo glo. qō vbi nō subest scandalū nō est ꝓcēdū multitudini qō nō. §z ꝫ b facit iste tex. vbi oēs non deponunt q̄n multi fuerūt in cā. sed dic q̄ ex illa cā papa hic taxauit hunc numez ne ciuitas pateret defectū in sacerdotibus si oēs fuissent depositi. Et ex hoc nō q̄ ꝓpter cām irrinsecā ꝓcendū est multitudini in pena īponenda lz scandalū nō subsit. Et potest iste casus quotidie ꝓtīgere q̄n ciuitate iterdicta clerici cōpellunt celebrare per dīm tēporalē. Et in fi. glo. nō qz facit ad statuta faciētia mentionez de paucis vel de multis in genere vt dicant pauci vel multi sm materiā subiectā. nam respectu amplissime ꝓuincie. xxij. milia dicerent pauci sed respectu ciuitatis seu castri vel collegij inferioz secus esset. z iudex q̄līqz bz ꝓsiderare. l. sed z si suscepit. ff. de iu-

dispēses in. c. i. de eo q̄ fur. oz. suscepit. Itē vide archi. i c. q̄ de cā. ij. q. iiij. vbi late ponit an epūs dispēsare possit cū irregulari qui celebrauit suspensus. Itē vide lapū alle. xiij. in fi. vbi dicit q̄ legatus pōt absoluere irregularē q̄ incurrit irregularitatē celebrando suspēsus dūmō nō fecerit in ꝓtēptū Itē adde b domi. i. c. ephesus. in. iiij. nō. xliij. dis.

di. In glo. in ver. ab officio vbi vnū pp alterz ꝛc. hoc intēdit gl. ista qō vbi duo sic se hnt qō vnū accedit alteri sufficit amoueri a principali. qz accessoriū sequit̄ ꝑncipale z rōne accessorij censet vnū z idē. z sic facit q̄ suspēsus ab officio intelligat etiā suspensus a bñficio. de quo vide tm̄ gl. notabilē i cle. cupiētes de penis sup v. suspēsi. z vide glo. fi. i. c. pastoralis de appel. Cal. allegat. c. si ꝓmissarius. §. penul. de elec. li. vi. Et in fi. gl. host. tenet opi. gl. vt in istis spūalibus sit abstinēdū ab vtroq̄z b. qz iste sīe cēsure magis dependēt ab intētione ꝓferentis quā a verbis. Itē in eis existēte dubio fīēda est tutior interpretatō lz sit durior. vt. j. c. sequēti z nō. in. c. vnico de scruti. ꝓtraria procedūt in tpalibus Goff. in c. quāto de magistris tenuit sīam istā nō valere rō ne incertitudinis. vt. C. de sen. que sine cer. quanti. l. iij. Alij aliter. do. An. dicit q̄ aut ꝓstat c de intētiōe ꝓferentis z ipsa seruāda est. Aut nō ꝓstat z tūc tutius ē abstinere ab vtroq̄z. sed si nō abstinet nō incurrit irregularitatē z boc vltimū puto verius. nam lz sīa cēsure iniuste liget boc est vez q̄n de ea appareat sz b nō apparet an ab officio vel beneficio voluerit suspēdere. In gl. fi. in fi. vel dic z melius scōm doc. q̄ hodie ꝓpter cām hic expressaz potuerūt epi nō deponere etiā sine alia dispēsatione pape. qz hodie istud est ius cōmune vt existente multitudine nō fiat depositio sicut hic dicitur. Abb.

I Illud Excōicatus celebrans deponendus est nisi cū eo misericorditer dispensetur. sed scōm hoc nihil affert istud. c. de noto ideo sūmo aliter vt aliqd afferat z sic. Si habens noticiam excōicationis p solā famā celebrat oz de rigore deponi lz cū eo possit misericorditer dispēsari. b. d. z est casus notabilis. diuidit. nā in prima ponit bildesemē sis epi transitū. In scēa ibi vñ ponit mandatū de legato factū z eius excōicationē. In tertia ibi ipse cō parationē epi z recognitionē z excusatōez. In quarta ibi licet excusatoz impugnatur. In quinta ibi cū eo pene remissionē. Casus litteralis. Hildesemē sis epūs nō petitia nec obtenta lnia dñi pa. relicta bildesem. ecclesia herbipolen. ecclesiā auctoritate ꝓpria occupauit. ꝓpter quod papa mandauit epō magdeburgē. vt cum factum illud notorium esset in partibus illis nisi infra. xx. dies ab administratione herbipolen. ecclesie cessaret ipsum excommunicatum publice nunciaret: quod idem epūs non distulit adimplere. Ipse vero nibilominus diuina post modum officia celebrauit z fecit sibi ab alijs celebrari z se ingessit celebrationi diuinorum. ipse vero post modum in presentia domini pape constitutus suum recognoscens errorem misericordiam z non iudicium postulauit. tamen in suam excusationem proposuit q̄ cum magdeburgen. non esset ordinarius iudex eius non credebat q̄ monitione non premissa auctoritate delegata posset procedere contra ipsuz. vnde cū nec ante factū nec post litteras ab eo monitorias accepisset peccare nō credebat si diuina officia celebret maxime cū sibi non cōstaret nisi per famam de sententia contra eum lata: dominus papa bis auditis scribit capitulo herbipolen. dicens q̄ licet in boc videatur nō omnino culpabilis extitisse quia tamen in dubijs via tutior est eligenda q̄z uis dubitaret de sīa contra ipsuz lata. debuit potꝰ abstinere q̄z sacramenta ecclesiastica pertractare.

b Utrū suspensus ab officio vel beneficio intelligat suspēsus ab vtro q̄z. Et de hoc aliqd p glo. fi. in c. a crapula de vi. z bo. cle. z p gl. xi. q. iij. in. §. cū ergo. vbi habetur ō sīa que dicit excōi co vel ab soluo. vīō p gl. in. c. p̄dicatoz. xvi. q. i. ad de hic archi. viij. q. iiij. in sum ma vbi dicit q̄ quādo est dubiū an sen tētia excōmunicatiōis nō appellauit z dubitat an ꝓsecutus sit appellatiō nē q̄ interrim subditus excōicatus ōbz gerere se ꝓ excommunicato c Idem ista dicit q̄ nō. idē. d. ab. post ino. i c. ad audientiam de homi.

Illud vo. Nō allegabat q; sb̄ spe venie post q̄z nouerat se excōicatū a pa. sibi fecit diuīa officia celebrari ⁊ alioꝝ cōioni se igessit ipz nō excusat sz potiꝰ ꝯ eū facit cū sub spe venie nullꝰ dēat delinq̄re. ⁊ grauius est excōicato nō vitare alios q̄z alijs nō vitari. pa. tñ facit ei gratiā q; nō ponit ei penā quā canon illis ponit q post excōicationē presumūt celebrare diuina ⁊ celebrationi se ingerere diuinoꝝ. Ber.

Nō primo epo nō licere trāsire de vno epatu ad aliū sine licētia pape nec sufficit petere licentiaz nisi obtineat vt. s. de trāsla. prela. per totū ⁊ sic ad maiorē exaggerationez ponderat q; nec licētia fuit postulata. Scōo nota q; in facto notorio nō requirit monitio. pōt ergo ferri excōicatio sine alia monitiōe qō tñ itelligo vt nō. i. c. cum sit romana de appella. ⁊ in. c. ad nostrā el. iij. de iureiur. ⁊ ibi de materia. Nota tertio q; habens noticiā sñie excōicatiōis etiā per solā famā dz abstinere a cōione fideliū ⁊ sanctoꝝ alias peccat ⁊ icidit in irregularitatē celebrādo diuina. ⁊ in b̄ est iste tex. valde nō. ⁊ quotidie cōtingit q; epi excōicant̄ i curia ⁊ nō habēt noticiaz excōicatōis niſi per famā tñ. ideo tene mēti istū tex. nō tamē delinquit ita grauiter sicut si p certo sciuisset. ⁊ ex b̄ elicit vnus casus in quo fama facit plenaz ꝓbationē. Quarto nota q; delinquēs sub spe venie magis peccat. vñ i sacra scriptura. Maledictꝰ homo q peccat in spe. Itē nota q; excōicato ꝓhibet cōio actiua[a] ⁊ passiua. vñ nec alij debēt sibi cōicare. xi. q. iij. cū excōicato ⁊ in. c. nup de sen. ex. nec ipse excōicatus dz alijs cōicare. vñ grauiter peccat excōicatus cōicando alijs q; videt ꝓtenere excōicationē ⁊ vsurpare cōiones sibi iterdictā. An aūt excōicatus debeat vitare excōicatū. vī q; nō q; sunt in pari cā. ar. xxxij. q. vi. nihil iniqus. sz ꝑrum[b] cōiter teneāt. nā ꝓtertu priuilegij nō pōt qs excōicato cōicare. vt i. c. nulli de sen. ex. fortius delictū suū non dz sibi hāc imunitatē prestare. Ultio ex fi. lr̄e colligę q; siue excōicatus celebret diuina siue igerat se celebrationi diuinoꝝ ⁊ siue faciat cor̄ā se celebrari grauissime peccat ⁊ videt q; efficiat irregularis. Circa qō multū istat host. sz Jo. an. cōcludit q; celebrans vl̄ cōcelebrās efficit irregularis. secus si simpl̄r addit. Sz dic melꝰ aut qs audit diuina auctorizādo vt q; eps auctoritate sua facit cor̄ā se celebrari ⁊ tūc efficit irregularis. aut simpl̄r audit nō auctorizādo ⁊ ꝓcedit opi. Jo. an. ⁊ b̄ voluit iste tex. dum posuit ista duo sub eadē distinctiōe. ⁊ b̄ voluit gl. sing. i cle. ij. de ꝑnile. i v̄. celebrari. q̄ ad b̄ allegat istū tex. ⁊ tene illā semp mēti. q; multi epi in b̄ errāt facientes cor̄ā se celebrari ꝓpter pudorē nō obstāte excōicatōe cōtra eos lata. In gl. in v̄. diuina officia ibi sz alia officia ꝓter missaz ⁊ c. gl. b̄ minus caute loquit. nam sequeret q; posset exercere alia deputata alicui ordini qō est ꝯ. c. ij. s. eo. vbi dr̄ q; nō dz attentare aliqd de misterio interdicto. vñ itelligo glo. q; pōt dicere officiū in priuato. s. quotidianū ⁊ nō annexuz alicui ordini sicut nō. fuit in. c. ij. s. e. ⁊ ibi dixi. In glo. i v̄. i b̄ i fi. Jo. an. remittit ad nō. i. c. inq̄sitiōi de sen. ex. sz ꝯclude q; si de notificatione pluriū surgit probabile dubiū tunc dz abstinere q; tractat ꝺ magno ꝑiudicio donec fuerit certificat[9]. nec ob. iste tex. q; nō exigit famā precise. sz dicit famā sufficere lz ꝯriū allegaret. Extra glo. oppo. ꝯ tex. in eo q; innuit dr̄iam eē inter ordinariū ⁊ delegatuz vt ordinarius possit excōicare sine admonitiōe delegatus non. vñ ob. c. sacro de sen. ex. Sol. illa fuit allegatio partis ⁊ nō est vera vt dicit Jnno. ⁊ bñ. nā quilibet iudex dz prius monere lz teneat excōicatio sine monitiōe vt nō. in. d. c. sacro. ⁊. ij. q. i. in fīna. vel forte sz host. sit dr̄ia b̄ inter delegatū ⁊ ordinariū. q; respectu ordinarij nō potest allegari ignorantia seu defectus ptātis. sz i delegato si c aliq̄z certificet vt i. c. cū i iure de offi. dele. vel sm eū excōicatio lata ab ordinario sine nonitiōe tz. secus si a delegato q; videt ꝯ intētionē delegātis. ar. i. c. fi. de ꝓb̄. ⁊ eēt b̄ maximuz dictū si fuisset vez. sz i veritate nō ꝓcedit q; ea que sūt de iusticia ēt si exprimant̄ ō dāt certā formā. vñ tenet actus gestus i ꝯriū ēt a delegato vt singulariter voluit Jnno. in. c. prudētiā de offi. dele. vbi dicit q; si delegato mādat̄ vt ꝯdēnet ticiū sempronio i. c. si ꝓstituerit illū sibi obligatū. ⁊ tz sñia ꝯdēnatōis lz sibi nō ꝓstet vt q; forte nō fuit plene ꝓbatū q; b̄ sñia est ꝯ ius pris ⁊ nō ꝯ ius scriptū nec illa v̄ba sapiūt ꝯditionē sz monitionē cū sint ō iusticia ꝓ b̄. c. lz de off. or. ⁊. c. graue ⁊ b̄ dictū nō. q; facit ad multa. Itē ex dicto host. sequeret q; sñia iusta a delegato lata nū q̄z teneret q; nō fuit ō mēte delegā. qō ē falsū. Sz oppo. ꝯ si. lr̄e ⁊ vī q; i nullo papa isti fecit misericordiā. nā ꝓuauit eū vtroq; epatu vt ꝓbat in. c. quāto de trāsla. ꝓla. vbi loquit de eodē fcō. So. illa ē pēa temerarie trāslatiōis q; temere trāsiēs de vno epatu ad aliū dz carere vtroq;. sz b̄ papa pepcit respectu pene ponēde q; celebrauit post excōicationez. nā pp b̄ dz ꝺponi vt i. c. ꝓcedēti. vñ remāsit iste epus sine epatu ⁊ poterit assumi ad aliā eccl̄az ⁊ mīstrare diuina vbi alias non potuisset si fuisset depositus. ⁊ ideo fecit ibi gratiam.

f Raternitati.

Excōicatꝰ celebrās a bñficio suo deponit. b. d. pmo decisa ꝓsultatio. scōo rñdeo ibi ꝑbyteros ⁊c. Casus lr̄alis. Archiepus bisūtinus excōicauit quosdā presbyteros ⁊ clericos ꝓ suis excessib[9] q; nihilomin[9] excōicati celebrārūt diuina. q̄siuit archiepus a pa. vtz possit eos suis beneficijs spoliare. respōdet pa. q; si canonice sunt excōicatiōis sñia inodati ⁊ postea celebrare diuina ꝑsūpserint poterit eos oībus bñficijs ecclasticis spoliare. Ber. Nō primo ibi presbyteros ⁊ alios clericos ⁊c. q; pēa irregularitatis cadit ne duz i ꝑsbyteros sz ēt i alios clericos ⁊ cū tex. loquit de alijs clericis simpl̄r verificari dz i oib[9] clicis ēt i minoꝝ[ib9] ꝓstitutis. xxxi. di. c. q; si dormierit. ⁊ facit ꝓ bis q̄ dixi i. c. ij. s. eo. Scōo nō ibi ꝓ suis excessibus q; excōicatio pōt fieri ꝓpter crimen ēt ab hoie q; videt ꝯ nō. i. c. epi. xi. q. iij. sz itellige qō crimen fuit cā mediata. vñ dz exponi. i. ꝓ ptumacia surgēte ex excessib[9] i nō satisfaciēdo. ⁊ sic itellige oīa iura i hac mā loquēnia ꝓ hoc qō nō. i. c. ex pte el. i. ō v̄. fi.

Tertio nō q; sine alia monitōe excōicatꝰ celebrās puniri pōt. facit qō nō. i. c. clerici. s. eo. Ultio nō ibi poteris ꝓ illa opi. q; eps pōt dispensare cū celebrāte i excōicatiōe circa penā ponēdā ab hoie. nā b̄ verbū poteris nō inducit necessitatē. l. nō qcqd. ff. ō iudi. Sz si istituereť actio ⁊ ꝓbareť delictū tunc sentiūt b̄ doc. q; dz de necessitate puniri ꝓ hac opi. pōt adduci tex. i. l. iij. C. ne fan. bap. Sz gnālit an accusatio ipediat dispēsationē vbi sup̄ioꝝ cōpetit facultas dispēsandi. dic vt nō. in. c. at si clerici de iudi.

In gl. ibi ꝺponere. q̄re g̃ tex. b̄ dicit de bñficijs. dic vt nō. i. c. at si clerici ⁊ iudi. ⁊ dicit Jo. an. q; forte q; i ꝺpositiōe ab ordie requirit numerus epoꝝ. xv. q. vij. i. c. si aūt ⁊. in. c. felix. q de facili bēri nō potest arg. i. c. i. de hereticis. li. vi. sed ꝺpositio bñ pōt fieri ꝑ solū epm de ꝯsilio capituli. vt. xviij. q. ij. siqs abbas. ⁊ de bis q̄ fiūt a pla. c. nouit ⁊. c. quāto. ⁊ iō papa hic dicit de pena faciliori. vñ ⁊ illa alia pena iponi pōt. s. ab ordine vt dicit glo. ⁊ bñ. Quid aūt ō interdicto ab officio ⁊ bñficio q; imiscet se illi beneficio an dz deponi. vide archi. in. c. siquis a suo epo xi. q. iij. qui dicit q; non.

a De hoc p cundē abb. in c. nulli. de sē. ex. Et adō q; excōicatus ingerēs se cōioi aliorū dz peccare ex cō tempu vt dicit domi. i. c. nulluſ cir. medi. lv. di.

b Contra hoc tz gl. i. c. ꝺuo taz. xxvij q. i. Et. vtrum excōicatus admittat ad testificādum ꝯ aliū excōicatū vide spe. i ti. de teste. ſ. i. i ri. col. v̄. qd si oēs de vniuersiate. Et adde q; ideꝝ q; d. ab. hic tz d. an. in. c. ex pte decani. xi. colū. de test. Et vide cundē ab. i. d. c. nulli. de accu. Itē vide d. an. in. c. a nobis in ij. col. ⁊ qō ibi notaui de excep.

a Utruz excõicatus possit acgre re bñficiũ. ō quo vide p do. de ro. de ci. xl. ſm oꝛdi. meũ no uiſ.

b Ubi clare dicit ino. q collatio bñficij facta excõicato ñ tz ꝛ bñ in. c. paſtoꝛalis. §. verꝫ ō ap. De ſuſpenſo a bñficio an poſſit ſibi ꝓferri vide i. c. cũ bone ꝛ qō ibi notaſ ō eta. ꝛ qua. glo. i c. p ingſtitionem de elec. Sz nunqd teneat collatio bñficij facta ab excõicato vide in no. i. c. ſi vere hic allegato vbi aliq̃ addidi in b arti. Itẽ an executoꝛ excõicatꝰ poſſit ꝓferꝛ bñficium. vide do. de ro. in anti. dec. i. de ci. clxxxvi. ꝛ in nouis. de ci. clxxxviij. Et an excõicato poſſit ꝓferri bñficiũ vide p bal. i. c. i. i. i. col. s. de iudi. Et d collatiõe bñficij facta excõicato vide glo. in. c. audiuimus xxiiij. q. i. ꝛ d. an. i. c. ad ꝓbandũ in pe. col de re iudi. Itẽ de hoc an valeat collatio bñficij facta excõicato vide p do. an. poſt doc. in c. pꝰ electionẽ in. vi. col. de cõcel. ꝓbẽ.

p **Postulastis.** Collatio bñficij excõicato facta nõ tz. ꝛ ſciẽter talibꝰ ꝓferẽs a bñficioꝝ collatione ſuſpẽdit. Celebꝛãs in loco interdicto ſi ẽ clericus ſecularis bñficijs priuaſ. ſi monachus in artiꝰ monaſteriũ detrudit. h. d. ꝓmo deciſa ꝓſultatio. ſcõo reſpõſio ibi ꝓſultatõi q̃ ſubdiuidit vt patet in tex. ꝛ p. §. Caſus lr̃alis. Quidã erãt excõicati ꝛ tpe ſue excõicatõiſ eccl̃aſtica bñficia ſũt adepti querit vtrũ ea poſſint retinẽ. Rñdet pa. q cũ excõicatis cõicari nõ debeat ꝛ excõicatis clericis bñficia ꝓferri nõ pñt nec illa valeãt licite retinẽ niſi cũ eis fuerit diſpẽſatũ cũ ipſa canonice non fuerint ꝓſecuti ꝛ illi q ſciẽter talibꝰ illa bñficia ꝓtulerãt tãdiu debẽt a collatiõe bñficioꝝ ſuſpendi donec ſup hoc veniaz ꝓſequi mereanꝰ vt i hoc i quo delinquere ꝓſumpſerũt puniant. Scõo ponit alia qō. Clerici quidã monachi ꝛ moniales celebꝛauerũt in locis ſuppoſitis iterdicto tpe ipſius interdicti ꝛ adhuc celebꝛare diuina nõ ceſſant q̃uis ꝓpter hoc ſunt excõicatiõis ſnĩa inodati. querit qualr̃ iſti ſunt puniendi. Rñdet papa q clerici q talia ꝓſũpſerunt ſunt eccl̃aſticis bñficijs ſpoliãdi monachi ꝛ moniales in aritiozibꝰ monaſterijs ad ꝓgendã pniam detrudendi. Ber.

Nõ ꝓmo ex pri. lr̃e q cui denegaſ aliqd denegaſ ꝛ oẽ id ꝓ qō ꝓuenit ad illõ ꝓo h. l. oꝛatio. ff. de ſpõ. nã qꝛ excõicato denegaſ cõio nõ pñt ei ꝓferri bñficia. qꝛ ſine cõione nõ põt beneficia adipiſci nec in eis adminiſtrare nec etiã iuuat priuilegiuz niſi in caſibus i iure exp̃ſſis. vt in. c. nulli. ꝛ. c. cũ deſideres. j. de ſen. excõ. ꝛ facit iſte tex. in rõne ſui ꝓ opi. hoſti. i c. veritatis de do. ꝛ ptu. q ꝓcms initꝰ cũ excõicato nõ valet in fauoꝛẽ ſuum. de quo tñ dic melius vt ibi nõ. ꝛ in. c. ſi vere de ſen. excõ. Nõ ſcõo q adeptus bñficiũ in excõicatiõe nõ põt ſalua ꝓſcia illud retinere cũ canõice nõ ſit illõ adeptꝰ niſi ſit diſpẽſatũ cũ eo qō videt ꝫ Cõpo. in. c. qō ſicut de elec. vbi dixit q clericꝰ in excõicatiõe nõ tenet cedere. Nõ q diſpẽſatio fieri põt vbi collatio nõ renuit. Itẽ nõ i ver. illi vero penã ĩponendã ꝓferẽti bñficiũ excõicato. nã ſi ſciẽter fecit dz ſuſpẽdi a collatione beneficioꝝ. ꝛ nota q nõ requirit alia monitio p̃cedens. ꝛ ſic ſumus extra caſuz. c. graue de ꝓbẽ. Itẽ talis i curritꝛ penã de qua. in. c. cũ in cũctis de elec. ꝛ. c. nihil eo. ti. ſz ſi ignoꝛãter ꝓtulit nulla pena punit collatio tñ nõ tz. ar. j. in. c. cũ dilectus. de ꝓſue. In bis enim que tendũt i fauoꝛẽ excõicati nõ eſt dr̃ia iter occultũ ꝛ manifeſtũ. ꝛ idẽ in bis q̃ facit excõicatus i fauoꝛẽ alterius nõ rõne publici officij vt ſingulr̃ tenet Inno. in. d. c. cũ dilectus ꝛ ſequit Jo. an. in. c. i. de reſcrip. li. vi. An aũt excõicatis ſint auferẽda bñficia ꝓius collata. Jo. an. q ſic alle. c. cũ bone. s. de eta. ꝛ qua. ꝛ ibi glo. q ſi ſteterit in excõicatiõe p annũ bz locũ talis priuatio licet quidã itelligãt de triẽnio. Itẽ nõ q in loco interdicto nõ pñt diuina celebꝛari. bodie dic vt nõ. tex. in. c. fi. de ſen. excõ. li. vi. Itẽ nota q celebꝛãs i loco iterdicto dz bñficio ſpoliari. dic etiaz q efficit irregularis a qua p ſolum papa liberari põt ꝛ efficit ineligibilis actiue ꝛ paſſiue. vt in. c. is qui de ſen. ex. li. vi. ꝛ p ꝓſequẽs poterit deponi ab oĩbus oꝛdinibus vt ſentit hic gl. ꝛ bene. ſz forte fecit mentionẽ de bñficijs p ea que dixi. in. c. p cedẽti. Opp. ꝓtra tex. in eo qō dicit q ſciẽter ꝓferẽtes bñficia excõicatis debẽt ſuſpẽdi. nã vi q ipſo iure ſint ſuſpẽſi p. c. cum in cũctis. v. epi. s. de elec. So. põt dici q ille tex. loquaſ in curatis bñficijs. hic vero in ſimplicibus. qꝛ maioꝛ diligẽtia dz ibi adhiberi q̃z hic. vel põt dici q ille tex. põt intelligi q̃n epus ꝓuidet ſciẽter indigno in dignitate mozũ ꝛc. vt ibi ſed ſi alij indigno vtputa qꝛ eſt excõicatus vt hic nõ hz locũ illa pena. In glo. ij. in fi. aduerte quia forte hec gl. ſic ſimpliciter intellecta nõ eſt vera vt ꝓpter excõicationẽ ſequẽtẽ poſſit excõicatus priuari bñficijs prius habitis. nam de directo h eẽt ꝓtra. c. i. de iudi. Sed põt glo. ſaluari itelligendo eã ſm. c. qō allegat de eta. ꝛ quali. c. cũ bone. videlz q̃ quis ꝓſeuerauit in excõicatiõe p trienniũ. nam qꝛ ex hoc ſurgit p̃ſũptio hereſis ꝓtra eũ. vt i. c. fi. j. de penis. ꝛ nõ modicũ peccauit tanto tpe ꝓtẽnendo claues eccleſie non imerito ex hoc nouo delicto põt bñficijs habitis priuari. ꝛ dicũt quidã q ſufficit ꝓſeuerãtia p annũ vt nõ. in. d. c. cũ bone. ꝛ h p. c. rurſus. ꝛ. c. q cunqz. xi. q. iij. ſed tu ō intellectu illoꝝ. c. dic plenius vt dixi in. c. i. de iudi. vbi oĩo videas. In gl. in v. diſpẽſatũ in fi. nõ. bñ glo. nã ſentit notabiliter illam theoꝛicã quã ſentit Inno. in. c. dilectus de tẽpo. oꝛdi. de qua fit magnũ feſtũ q vbi a iure exp̃rimit vt poſſit diſpẽſari ꝛ nõ dicit p quẽ tunc poteſtas diſpẽſandi videt ꝓceſſa epis. Alij vero dicũt quantuz ad caſuz noſtrũ q diſpẽſatio dz fieri p ꝓciliũ ꝓuincialem ſeu per patriarchã. ar. in. c. graue de ꝓbẽ. ꝛ h ſentit primo hoſt. poſtea diſtinxit q aut abſolutõ ab excõicatione erat reſeruata pape ꝛ ſolus ipſe diſpẽſat aut epo. ꝛ tunc poterit eps diſpenſare. Ego puto p rationẽ glo. ꝛ illã theoꝛicã Inno. q poſt abſolutionẽ a quocũq̃z factã poterit eps diſpẽſaꝛ dũtñ nõ ſit ille idẽ eps q ſciẽter ꝓtulit qꝛ cũ peccauerit in ꝓferẽdo nõ ẽ dignꝰ hãc hãc ptãtẽ vt in fili dicit glo. in epo ſimoniaco vt. i. q. v. p̃ſentiũ. Et intellige q lz collatio ſpectet ad iferioꝛẽ platũ nihilominꝰ iterueniente diſpẽſatiõe epi nõ requireꝛ alia collatio. ꝛ ſi põt eps diſpẽſare circa bñficium qō ꝓferre nõ põt ſicut dicimus i eo iterponẽte auctoꝛitatẽ ꝓmutationi beneficioꝝ ad alios ſpectãtiũ vt nõ. i. c. q̃ſitũ de re. ꝓmu. ꝛ in cle. vnica. eo. ti. Sz ſi collatio fuiſſet facta p papã forte iferioꝛ nõ poſſet tũc diſpẽſare ex quo ſemel papa manũ appoſuit ſicut dicimꝰ i eo qẽ ipſe oꝛdinauit vt aliꝰ eũ ſine eius licẽtia ad altioꝛes oꝛdies ꝓmouere nõ poſſit vt i. c. cũ i diſtribuẽdis de tẽp. oꝛ.

In gl. i v. mereaſ i fi. ſz ẽ dubiũ qs erit ſupioꝛ h caſu. ſ. i ponẽda pẽa collatoꝛi ꝛ i tollẽdo poſtea ſuſpẽſionẽ iflictã. Aliq vt hoſt. dicũt q ſynodꝰ ꝓuincialis aut ꝓpriꝰ patriarcha p. c. graue de ꝓbẽ. ſed vt dicit Jo. an. ꝛ bñ h nõ ſumꝰ i caſu illi. c. vñ ibi requirit bona monitio ꝛ h nulla. Itẽ nõ loquit ille tex. i excõicatis. ſz aliter nõ declarat qs erit iſte ſuperioꝛ nec alij doc. ſpecifice attingũt. Sed dic q h pena poterit irrogari p ſnperioꝛẽ imediatũ iſti colatoꝛis vt ſi ẽ iferioꝛ epo poterit ſuſpẽdi p epm ar. xviij. q. ij. ſiqs abbas. ſi eniz ẽ eps poterit ſuſpendi p archiepm ſuũ. nã archieps ẽ oꝛdinariꝰ oĩuz epoꝝ ſue ꝓuincie ꝛ poterit cognoſcere de criminibus epoꝝ nõ iducẽtibus depoſitionẽ. vñ põt archieps ſuſpẽdere ꝛ iterdicere ꝛ excõicare ꝛ alias penas imponere ꝛ p h tex. in. c. ſacro de ſen. ex. ꝛ in. c. qꝛ cognouimꝰ. x. q. iij. ꝛ expreſſius in. c. pñti i fi. de offi. oꝛdi. li. vi. vbi pz q etiã vicarius archiepi poteſt abſente archiepo excõicare ꝛ ſuſpendere ꝛ interdicere epos ſuffraganeos fortius h ꝓpriꝰ ipſe archieps. ꝛ de bis vide qō notat Jo. an. in. c. vt litigãtes de off. oꝛdi. li. vi. ſi vero archieps fuit collatoꝛ h poterit p priꝰ patriarcha vt nõ. in. d. c. graue. In glo. i v. ſpoliãdi in fi. rõ eſt qꝛ excõicatio ẽt iniuſta ligat quo ad nos vt i. c. cũ ꝓtingat de offi. dele. ꝛ ꝓtẽnẽdo hãc excõicationẽ qs ligaſ etiã quo ad deũ vt in. c. p tuas j. de ſen. excõ. fruſtra ergo poſtq̃z eã ꝓtẽpſit allegaz iniuſtam. Abb.

p **Proposuit** Valet collo bñficij ei facta q prius fuit excõicatus. ſed tpe collationis ab-

solutus. Primo narrat factum ⁊ collationes vtriusq; partis. Scõo diffinit ibi qr. Casus litteralis. Eps tusculanus erat legatus in partibus lemonicẽ. qdam de lemoni supplicauerunt legato ꝓ se ⁊ magistro.p.clerico epi lemonicẽsis.vt eisdẽ i lemonicen. eccliã ꝓuideret ⁊ eos faceret recipi in canonicos ⁊ i fratres ⁊ precipue cũ.v.vel.iiij.prebende ab vltima ordiatõe ipsi⁹ eccle vacarẽt. Idez legatus ciuitatẽ lemonicẽ.ingressus canonicos mouit diligẽter vt illos in socios recipent ⁊ in fratres ad ꝑdictas prebẽdas vacãtes:qõ tñ post petitas ⁊ ꝓcessas deliberatõis i ducias facere nõ curarũt:legatus de ꝑdictis prebẽdis inuestiuit eosdẽ.postmodũ vo penitẽtiari⁹ lemonicẽsis ꝙ predictũ magistr. Pd. lras impetrauit ad quosdã iudices delegatos coraz qbus petijt institutõem factã de ipso cassari ⁊ ipsum remoueri ab ecclesia lemoniceñ.ꝓ eo q; tpe sue institutõis erat excõicatus qr ꝓ epm lemoniceñ.pluribus annis añ suam inuestiturã excõicabat cum oibus fautoribus suis sup hoc testes ab vtraq; parte ꝓducti fuerũt. Judices cãm instructã remiserũt ad apo.se.partibus i ꝑsentia pa. ꝓstitutis:ex parte ꝑdicti magistri ꝑdicta ꝓposita fuerũt.papa vo auditis q̃ partes ꝓponẽ vo luerũt acta iudicij fecit inspici diligẽter ⁊ inuenit esse ꝓbatũ ꝓ testes penitẽtiarij q; eps lemonicẽ. ꝑdictũ magistr. Pd. ⁊ quosdã alios excõicauerat pub⁹ annis añ inuestiturã dicti magistri:ꝓ testes vo magistri Pd. ꝓbabat q; eps dictũ magistr ⁊ alios clericos ⁊ ẽt laicos ꝓ tres annos absoluit ante qz dictus magister fuerit inuestitus ⁊ q; eps dicto magistro cõicauit postea in ecclesia ⁊ in mesa.sz qr penitentiarius ñ ꝓbauit dictum magistr tpe sue inuestiture excõicatum extitisse ab epo suo sicut obtulerat se ꝓbaturuz cũ ex parte ipsius magistri fuerit facta fides de absolutione ⁊ cõione epi:dns pa.qõ de ꝑdicto magistro ꝓ legatũ ꝑdcz fcm ẽ ꝓ diffinitiuã sniaz approbauit. Ber. Nõ ꝓ legatuz cardinalẽ ⁊ sic de latere posse ꝓferre canonicatus existẽtes.j. suam legatiõem.⁊ gñaliter que beneficia possit legatus ꝓferre dic vt in c.i.⁊ in.c.pe.de offi.le.li.vj. Scõo nota q; licite põt clericus porrigere ꝑces apud sup̃iorem ꝓ institutione sua.⁊ gñaliter qñ preces ħ casu ĩducũt simoniam dic vt nõ.in.c.tuam de eta.⁊ q̃li.⁊ in.c. quibusdam.i.q.i. Nõ tertio q; excõicatio nõ notat excõmunicatum infamia ꝑpetua immo ea sublata tollit ĩ famia ⁊ excõicatus absolutus ẽ capar oium bonoz vt optime ħ ꝓbat.ex quo infert q; infamia ciuilis ñ irrogat ꝑ excõicationem.sz canonica tãtum alis non valuisset collatio isti facta cũ ad famã nõ possit qs restituere nisi solus ꝓceps.l.i.§.de qua.ff.de postu. nõ.ino.i.c.cũ te ō re iud. In gl.ij.ibi ꝑsumit q; ad huc sit excõicatus ⁊ c. nõ glo. ꝑpetuo q; set excõicat⁹ semp ꝑsumit excõicatus nisi ꝓbetur absolutus. nã qualitas semel posita que ex solo cursu tpis nõ tollitur semp presumit existere nisi ꝓbet sublata ꝓ hoc regula semel malus de reg.iur.li.vj.⁊.l.siue possidetis.C.de ꝓba.⁊ qõ nõ.in.c.si forte de elec.li.vj. Et aduerte qr referẽdo hãc glo.ad tex.singulariter probatur q; sz fuerit articulatuz q; tpe inuestiture fuerat excõicatus sufficit ħ probare ꝑsumit vz q; fuerit excõicat⁹ iam sunt aliq anni ⁊ sic admittit ꝓbatio ꝑ sumptiua.sz ħ ideo qr est ꝑsumptio iuris ⁊ sic videt ħ casus ꝓ dicto Bar.in.l.i.ff.si cer.pe.licet Inno. circa ħ titubet.dictũ tñ puto vissimum.nã impossibile est alir ꝓbare excõicatõem de pñti ⁊ intellige ħ dictũ gl.qñ excõicatio fuit pura.secus si fuerit sub cõditõe fm Inno.puta si nõ satisfeceris.j.mensem te excõico. Ad ꝓbandũ.n.excõicatõez de pñti nõ sufficit ꝓbare talem excõicatõem ꝙditõaliter ꝓmulgatam.qr necessario nõ ꝙdudit qr potuit satisfeciſſe.j. terminũ ⁊ ħ vez respectu tertij volẽtis ꝓbare excõicatõez de pñti secus respectu eius ad cui⁹ instãtiam emanauit ꝓceptuz.qr satis ẽ sibi ꝓbare obligatõez vñ necesse ẽ q; p aduersariũ ꝓbet satisfactio ad ħ.l. i.C.de.ꝓba.⁊ ẽ ħ notabile dictũ Inno.in.c.sup̃ his de accu.qõ nõ.⁊ l mita vt dicã in glo.se. In glo. fi.in fi.doc.circa ħ instãt.sed ꝙclude q; aut queritur nũ qd sola cõio cũ excõicato ꝑ sup̃iorẽ adhibita ĩducat absolutõem.ad qõ dicẽdũ q; nõ.ō quo dic vt le. ⁊ nõ.in cle.si summ⁹ põtifex de sen.excõ. Aut q̃rit nũ qd p̃sumat absolutõem factã fuisse in ꝑteritũ vigore hui⁹ cõionis ⁊ qr habebat ꝓ absoluto. Inno. dicit q; iuste cõicat tali exquo habebat cõiter ꝓ absoluto maxime ꝑ suũ excõicatorẽ. Alij dñt q; respectu cõicantiũ ꝓcedit ista opi.sed si excõicatus aliqd petit ⁊ oppo de excõicatione nor: sufficit ꝓbare qr hẽbatur ꝓ absoluto sz dz vere ꝓbare absolutõem. faciũt nõ in simili ꝑ Inno.in.c.veniẽs de ỽ.si.li.vj.

Alij distinguũt q; aut factũ ẽ antiquum ⁊ ꝓcedit opi.aut recẽs ⁊ ꝓcedit scõm dictũ ⁊ dicit Hosthẽ.q; ħ opi.ẽ rigidior ⁊ verior sz alia ego ⁊ tandẽ ħ relinqt arbitrio iudicãtis ꝓfideratis alijs qualitatibus. do. An.sentit vt semp requirat vera ꝓbatio. Mihi añt satis placet vt cõicantes in nullaz culpã incurrant.exquo hẽbat cõiter ꝓ absoluto.qr in facto alieno nõ tenet quis ee valde curiosus.ar.in regula ꝑsumit de reg.iu.li.vj.⁊ qõ nõt Inno.in.d.c.veniẽs sed respectu ipsius excõicati relinquerẽ arbitrio iudicis vt dicit Hosti.nã hẽbit ꝓfidera an factũ sit antiquũ ⁊ an tpis cursu potuerit verisimiliter pire probatio absolutiõis.puta sunt.xl.anni q; quis fuit excõicatus.de faculi.n.moriũtur testes ⁊ solẽt pire probatões.j.tãtũ tps.vel ciuitas fuit supposita spolijs vel domus eius cõbusta ⁊ ꝓsona ẽ bone ꝓditõnis ⁊ sic de filibus ar.optimũ ex nõ.in.c.illud de ꝑiump.

Extra glo.quero qr iste magister fuit excõicatus ex eo qr ꝓfiliarius ⁊ fautor illoz excõicatoz nunqd aduocatus ꝓ excõicato incidat in excõicatõem.conclude post Host.qõ aut extra iudiciũ sibi cõicat ⁊ in nõ ptinẽtib⁹ ad defensionẽ ⁊ incidit in excõicatiõem qr ille casus nõ repit a iure ꝑmissus ⁊ ita põt ꝓcedere iste tex.aut iste exercet officiũ aduocatõis in iudicio ad defensionẽ excõicati ⁊ tũc si excõicatus fouet iustã cãm nullũ ꝓccatuz incurrit.qr exquo excõicato ꝑmittit defensio ꝑmittunt ⁊ oia illa sine quibus defensio ee nõ põt vt nõ in.c.intellexim⁹ de iudi.⁊ c.cũ inter de excep.aut scit eũ fouere iniustaz cãm ⁊ tũc incidit in excõicatõem qr cõicat sibi ĩ crimine ar. in.c.si ꝙbine de sen.ex. Sz dic melius in ħ vltimo q; aut defẽdit eũ sup crimine ꝓ quo fuit excõicatus ⁊ tũc ꝓcedit opi. Hosti.vt aduocatus incidat ĩ excõicatõem maiorẽ.qr cõicat criminoso in crimine Aut defẽdit eũ ĩ alia cã lz iuste.⁊ tũc lz cõicet qr tñ nõ ĩ crimine ꝓ quo fuit excõicat⁹ ĩcidit tñ ĩ minorẽ excõicatõez vt i.c.nup de sen.excõ.tene mẽti.

a **Postolice.** Qui probabiliter ignorat se suspẽsuz ⁊ celebrat ñ efficit irregularis.sec⁹ si ñ ꝓbabiliter.vt sic. Suspẽsus vt excõicat⁹ igrãter celebrãdo nulla ĩdiget dispẽsatõe respectu irregularitatis.alis sec⁹.scõa ps ibi cetex. Casus lr̃alis. Duo canonici pragen̄.eccle ꝓ pragen̄.eccle ordinatõe accesserũt ad se.apo.obiectũ fuit eis q; erãt suspẽsi vt sic ꝛpellerẽt.ipi volebãt ꝓbare sinias illas nl las ee ⁊ eis igrãtib⁹ latas fuisse. Papa relaxauit sẽtẽtias illas ad cautelã ne ordiatio eccle differret.sz qr tpe suspẽsionis ignari celebrarũt diuina cos probabilis excusat ignorãtia.si vo crassa aut supina aut erronea ignorãtia fuerit ꝓpter quod indigebant dispensatione papa dispensauit cum eis. Bernardus.

a Ad ꝓbãdũ quez excõicatuz sufficit probare eũ fuisse excõicatũ. Et viõ oio q; de ħ nõt. d.an.i c.dilecti in xviij.col. v si.ex ħ deci cidit ci. de iudi.⁊ gl.magnã in si.i.c. cũ in iure de of. dele. Et an sufficiat ꝓducer sẽtiã ꝑ quã in alio loco fuit repulsus vt excõicat⁹ absq; alia ꝓbatõe excõicatõis noua dic q; nõ. ita elegãter dñt Inno.⁊ ho. i.c.cũ dilect⁹ de ordi.cog. quorũ dictũ refert ⁊ seqt archi.in.§.i. iij.q.i.i col. Itẽ vide do. ō rota in anti. deci. deci. cclvj.

Nota primo ex tex. q̄ nō quelibet ignorantia excusat ſz ꝓbabilis tantū. ⁊ dicūt doc. q̄ nō requiritᷣ q̄ quis ſit multū curioſus in ſciēdo dūmodo non ſit nimis deſidioſus. ar. i. l. nec ſupina. ff. d̄ iuris ⁊ fac. igno. Scōo nota q̄ excōicatio non trahit ſecum excuſationez reſpectu pene quo ad ꝓbabiliter ignorātem. Nota tertio q̄ ignorantia craſſa ⁊ ſupina dr̄ q̄ de facili potuit ſcire ⁊ nō curauit indagare. ſicut. n. exiſtēs ſupinus pōt videre que ibi agūtur eleuādo caput. ⁊ craſſus q̄ reſpiceret ad pedes leuādo caput ita ⁊ ſibr̄ ille q̄ potuit ſcir̄ ⁊ nō curauit vr̄ eē ī ignorātia craſſa ⁊ ſupina. Ignorātia craſſa ſupina ⁊ latiſſima culpa equiparanᷣ ſciētie etiā in penis delictoꝝ. ꝓ hoc ē tex. i. c. i. in fi. de or. ab epō qui renū. epiſ. ſz regulariter in delictis lata culpa nō equipare tur dolo de quo in. c. ij. ſ. de cōſti. tñ latiſſima culpa bñ equiparaᷣ vt ſ. Item nō dr̄iam inter ignorantiā ⁊ errorē. nam ignorātia ꝓprie ē ꝓſus ignorare ea que qs ſcire dz vt. xxxvij. diſt. §. fi. ⁊ melius dicere tex. ne ſciētia q̄z ignorātia q̄ ignorātia ſonat ī vicīū q̄ñ. ſ. quis ignorat que tenet̄ quis ſcire. ſz ne ſciētia q̄ñ qs ignorat ea q̄ ſcire non tenet̄. Errare vō eſt vnum ꝑ alio putare. xxij. q. ij. in quibus. ⁊. xxxviij. di. quāuis ⁊ de his ꝑ glo. ff. de iu. ⁊ fac. igno. ſup rubrica. Jn glo. ij. ibi abſens ⁊ ignorās pōt excōicari. ſentit ergo glo. hic intelligendum hoc ꝑus precedēte monitōe legitima. alīs excōicatio eſt iniuſta. ſz liget vt nō. in. c. ſacro de ſen. excō. Jn eadē glo. ibi audiet̄ ꝑ litteras tales niſi poſt abſolutōez ⁊c. ſentit ergo glo. hic q̄ littere impetrate per excōicatū ignoranten valeāt vt ſaltē poſt abſolutōem audiat̄. ſz̄uz ē tex. p. c. i. de reſcrip. li. vj. vbi tex. loquit̄ idiſtincte ⁊ q̄ ibi nō. Nec ob. iſte tex. q̄ loquit̄ reſpectu pene imponēde que nō peccanti imponi nō dz. vt in. c. ij. de ꝓſti. nō gūt loqtur reſpectu validitatiſ actus. An gūt poſſit quis abſolui ꝑ epl̄az ab excōicatōne. vide glo. ij. q. iiij. c. quāto. ⁊ qd de abſente glo. ⁊ ibi nō. ꝑ archi. xj. q. iij. in. c. cū aliquis. Jn ca. glo. ibi abſoluere dz poſt mortē. hoc intellige q̄ñ in morte apparent ſigna ꝓtritōis illius delicti ꝑ quo fuit excōicat⁹ ar. in. c. a nobis. ij. de ſen. excō. ⁊ ibi glo. ⁊ nō glo. in c. cū nō ab hoīe. eo. ti. nā excōicatio nō infert̄ niſi ꝓpter ꝓtumaciā. vt in. c. nemo. xi. q. iij. Et i fi. glo. nō glo. q̄ ſciēs ſe excōmunicatum per famam non poteſt allegare ꝓbabilem ignorantiam vt in. c. illud. ſ. eodem.

a Adde h oino glo. i. c. q̄ ꝑ. ij. q. vij. ⁊ glo. in. c. de manifeſta. ij. q. i. ⁊ glo. i v. publica in. c. venerabilez de elec. Et facit qd nōt idē. d. ab. i. c. cū deſideres cir. fi. de ſen. excō.

s **J celebrat.** Excōicatus minori celebrans nō eſt irregularis ſed peccat ⁊ pōt eligere ⁊ ea que ſunt iuriſdictōis exercere ſz nō eligi. ⁊ ſi ꝓfert ſacramēta lz peccet tñ collatio tz ⁊ ſiuz dz effectū. h. d. hec decretalis eſt quo ad māz ſuā ſolēniorē ⁊ famoſiorē qualibet alia. nam infinita iura ſunt loquētia de excōicatōe maiori que infert̄ ab hoīe vt in. c. ſi quē de ſen. excō. ſz de minori q̄ infert̄ a iure. vt in. c. nup. de ſen. excōicatōis ſunt iura pauciſſima ⁊ apte nō ꝓuidentia ſicut. h. c. Et hec decre. pōt ſic diuidi. ꝑmo tractat de validitate geſtoꝝ circa ſpiritualia ꝑ excōicatū excōmunicationē minori. ſcōo ibi ſi tñ tractat de bis que gerūtur ad cōmodu eius paſſiue. Tertio tractat de geſtis ab eo actiue in alium ſacramētando ibi peccat aūt. Ultimo quādam limitationem ſubmittit ibi dūmodo. Caſus lr̄alis. Aliquis participauit excōmunicato in locutione vel oratione ⁊ ſic incidit in minorē excōicationem. cōſueuit dubitari de tali vtr̄ ſi celebraret tꝑe talis excōicationis eſſet irregularis. Rñdet pa. q̄ lz grauiter peccz celebrādo nō tñ ē irregularis ⁊ eligere pōt ⁊ alia que iuriſdictionis exiſtunt exercere tamen ſi talis ſcienter electus fuerit talis electio eſt reꝓbanda ꝑ eo q̄ eligitur ad ſuſceptionem eorum a quorum perceptione priuatus eſt per ſanctos patres. Peccat. Dicitur q̄ talis excōicatus peccat celebrādo vnde poterat forte aliqs dubitare vtrū ſacramēta ab eo collata habeāt effectū. dicit papa q̄ ſacramēta illa non carēt vtutis effectu lz ille peccet ꝓferēdo: ⁊ redditur rō cū ille nō videat̄ remotus a collatione ſacramentoꝝ ſed a participatione que ꝓſiſtit in ſola pceptōe: ⁊ hec vera ſunt dūmodo nō ingerat ſe pertinaciter cōmunioni excōicatoꝝ in ꝓemptum eccleſie cōtra ꝓhibitionem ſui ſuperioris. qō ſi poſt admonitōem legitimā fecerit dz excōicari. ⁊ ſi poſtea celebrat ſacramēta ab eo collata virtutiſ carebūt effectu ⁊ priuat⁹ erit electione ⁊ iuriſditōe. Ber. Nō ꝑ ex tex. q̄ lz excōicatus maiori excōicatōe celebrādo diuina efficiatur irregularis. qz amplius ſine diſpēſatōe diuina exercere nō pōt vt in. c. i. de ſen. excō. li. vj. ⁊ in. c. cum eterni de iudi. c. li. ⁊. xi. q. iij. ſiquis epūs cū ſequēti. tamen excōicatus minori excōmunicatione non incurrit irregularitatez celebrādo. Et eſt rō dr̄ie qz excōmunicatio maior includit ſuſpēſionē ordinum. vnde celebrādo attētat officia ſibi interdicta. ſz excōmunicatio minor non inducit ſuſpēſionē ordinū vl̄ officij ſz tñ ꝑuat participatōe ſacramētoꝝ. vt in. c. a nobis de ſen. excō. ⁊ ideo celebrando nō attētat ſibi officiū interdictū. ſz qz participat ex ſacramētis exercendo officium ideo peccat ſed nō efficit̄ irregularis. ⁊ ex his habes rōnem decidēdi in ꝓncipio decre. ⁊ duas dr̄ias inter excōicationem maiorem ⁊ minorē qz excōicatio maior priuat participatione ſacramentoꝝ ⁊ cōmunione fideliū ⁊ ſuſpendit ab ordine. ſed excōicatio minor non priuat cōione fidelium ſz tñ participatōe ſacramentoꝝ. Secūda dr̄ia reſpectu effectus qz excōicatus maiori efficitur irregularis celebrando ſecus in minori. Scōo nō q̄ ea que ſunt iuriſditōis actiue pōt exercere excommunicatus minori ⁊ ratio eſt qz actus iuriſditōalis eſt qd extrinſecuz a participatōe ſacramētoꝝ qua ſola excōmunicatus ꝑuatus eſt. Tertio nō vnum effectum excōmunicationis minoris. nam reddit ipſum excōicatū inhabilē ad bñficium ꝓſequendū adeo q̄ ipa electio ꝑ quā iniciat̄ mr̄imoniū ſpirituale de eo facta nō valet. vnde vt dicit Jnno. nec dignitatē nec aliquē clericatuz excōmunicatus minori ꝓſequi pōt niſi ꝑus ipz penitеat ⁊ abſoluat̄. rō decidendi reddit̄ in littera qz excōicatio minor ſuſpēdit a participatōe ſacramentoꝝ ſed ille qui eligit̄ vel promouetur ad aliquod beneficiuz p̄ncipalr̄ eligit̄ vt exerceat ſe in ſacramētis eccleſiē cum ille ſit ꝑuatus ſacramētis eligi non pōt. Ex quo infert̄ q̄ ꝓhibito exercitio alicuius actus ꝓhibet̄ omne id ꝑ qō peruenitur ad illū actum. l. oratio ff. de ſpon. Cui aūt competat facultas abſoluēdi ab hac excōicatione minori dic vt in. c. nuper. de ſen. excō. Nō in ver. peccat ⁊c. q̄ duplex ē participium in ſacramētis. vnū ē actiuum inquātum quis participat ſuſcipiēdo ea. aliud ē paſſiuū inquātū ꝓfert alijs nam excōicatione minori ꝓhibet̄ participatio ſacroruz ad cōmoditatē ſuā non aūt inquātū h̄ ſacramenta ꝓfert alijs. vel dic ⁊ melius q̄ potius dr̄ agere q̄ñ alijs ꝓfert ⁊ illud eſt ꝓprie participium actiuū. paſſiuū inquantū ſibijpſi ꝓferunt̄. ⁊ rō ē. nam virtus ſacramēti deſcēdit a deo immediate in ipm ſacramētū. vñ licite qs recipit ſacramentū ab excōicato minori. ſed ipſe peccat ꝓferēdo. qz participat. Jtē nota q̄ cōmunicans excōmunicato ēt in ꝓemptū ſuperioris ⁊ ptinaciter nō incurrit excōmunicatōem maiorē. ſz bñ dz excōicari maiori vt in fi. an aūt peccet mortaliter dic vt plene nō. in. c. ſacris qō me. cā. Jn glo. ij. in fi. circa hāc māz capiēdo veriores cōcluſiones ſcriptōrum h̄ ⁊ alibi ſciēdum ē q̄ multiplex eſt ſuſpēſio

b Pro l tel. huius de cre. vide oio cal. in rep. c. cū excōmūicato. vi. q. iij. l. q. incip. itē q̄ro an p̄ participiū ⁊ ſe. q. an ſi ſuſpēſus a beneficio celebrat ſit irregularis. Et vide glo. in. c. ſi is qui de elec. in vi. ⁊ p̄ glo. ⁊ oino Jo. de imo. ſup ca. j cle. q̄ñ in v. ſuſpēſus a bñficio de vi. ⁊ ho. cleri. Jtē an ſuſpēſus a ptāte vocis pādi ⁊ eligēdi poſſit i ca-

dē eccl̄a eligi p imo. in cle. vt hi q̄ cir. pnc. de eta. ⁊ qua. Jtē adde q̄ clericus notori⁹ fornicator cū fit a iur̄ ſuſpēſus ſi celebrat efficit̄ irregularis ꝑz. d. an. p⁹ vin. j. c. ſicut in fi. de coha. cle. ⁊ mu. q̄ ita dicit tex. nuſſe in h c. ſi celebrat c Sz ru vide archi. in. c. excōicatos. xi. q. iij. vbi vidē dicere q̄ talis excōicat⁹ fit irregularis Et dic q̄ tex. iſte tā dicit nulli notam cē. vult excludere q̄ ſup hac irregularitate nō regrit diſpēſatio pape ⁊ ſō dicē q̄ hoc cāu epūs poterit diſpenſare

a diuinis.nā quidā suspēsi sūt a diuinis quo ad deū tm̄ vt sunt ꝓstituti in peccato mortali.q2 peccato dū rāte nō debēt se imiscere sacramentis ꝓticipādo. vt in.c.fi.de coha.cle.⁊ mu.⁊ isti celebrādo fm̄ oēs n̄ efficiunt̄ irregulares q2 iure nō caueť.vt in.c.is qui de sen.ex.li.vi.rō est q2 directe nō est eis officiū interdictū a iure lz peccāt participādo.quidā sunt suspēsi a deo⁊ a canone vt qñ canon suspēdit quē ꝓpter peccatū suuz. Quidam sunt suspēsi a deo⁊ ab hoīe vt qñ ꝓpter peccatū homo vt iudex suspendit quē⁊ istius suspēsiōis duplex est effectus vel spēs. nam quedā ē suspensio minor⁊ quedā maior. suspēsio minor est illa que priuat a participatiōe sacramē toz.tm̄ vt est illa excōicatio minor que ꝯtiť ex participio cū excōicato minori. Idē eēt si iudex excōicaret quē minori excōicatiōe.vt in.c.engeltrudā.iij.q. iiij.lz illa nō sit in vsu inquantū ferť ab hoīe. Suspēsio maior est qñ interdicit officiū seu exercitiū ordinū vt q2 iudex vel canon ꝓpter peccatū alicuius suspendit eū ab officio suo.suspēsus minori siue a canone siue ab hoīe nō incurrit irregularitatē celebrādo ꝓ rōnem supradictā⁊ pōt eligere⁊ exercere ea que sunt iurisditiōis q2 illa suspēsio referť ad participiū sacramentoz. De suspēsione vero maiori aduerte q2 quedā suspēsio fit ꝓpter delictū quedā ꝓpter defectū quedā ꝓpter infamiā. Suspēsus maiori ꝓpter delictū efficit irregularis celebrādo q2 exercet officiū sibi interdictū.⁊ iste est casus in.d.c.i.de sen. excō.li.vi.⁊ in.d.c.cū eterni.vbi etiā ꝓ Jo.an.⁊ ista est cōis opinio⁊ vera ꝓclusio lz quidā ꝑ. Suspēsus vero ꝓpter defectū puta q2 erat illegitimus vel q2 patiť defectū in corpore ꝓpter quē ꝓhibeť ꝓmoueri ista celebrando nō efficit irregularis sed peccat q2 nō est directe sibi interdicta executio officij⁊ iure nō caueť q9 talis efficiatur irregularis. Suspensus vero ꝓpter infamiā si directe a superiore est sibi interdictū officiū efficitur irregularis celebrādo vt in.d.c.i. sed si nō directe vt q2 in iure nō dicit quod notorie criminosi nō debēt celebrare ꝓpter infamiā⁊ scandalū qō oriť in populo⁊ ille sic celebrādo nō incurrit irregularitatē q2 directe nō est suspensus a iure vel ab hoīe.sed ē quedā ꝓhibitio ꝓpter scandalū euitandū. Ex his inferť ad questionē nunqd notorius fornicator celebrādo efficiat irregularis. Jnno.tenet hic q9 non.idē in.c.sicut de coha.cle.⁊ mu.⁊ in.c.tāta.j.de excel.prela.sz bosti.⁊ Jo.an.ꝑ vt nō.in.c.cū eterni⁊.c.i.preallegato. vñ tota difficultas ꝓsistit in videndo an notorius fornicator sit directe suspēsus ab hoīe vel a canone in penā.an sit illa suspensio indirecte vt q2 alij prohibent̄ audire ab eo diuina vt facilius resipiscat.⁊ circa istū articuluz dic plene vt dico in.c.vestra de cohabi.cleri.⁊ mu. vbi ꝓpria materia. Ex predictis inferť ad q̄stionē nū quid cōstitutus in peccato possit eligi in prelatū.⁊ videť q9 nō q2 in eo subest rō lre sicut in excōicato minori nā est priuatus participio sacramentoz quo ad se vt in.c.fi.de coha.cle.⁊ mulie.⁊ ita videť ꝓcludere Jnno.hic lz in ꝓrium facit tex.cū gl. in.c. sicut de iureiuran.⁊ in.c.archidiaconuz.lxxxv.di.⁊ satis puto posse distingui iter peccatū graue⁊ leue. vt primo casu ipediat secūdo nō.nam inuolutus in peccato minori seu leui de facili surgit.nō sic ē in excōicato minori excōicatiōe.q2 illud est vinculū ꝓtrariuz ab ecclesia⁊ requiriť absolutio. In glo.i v. iurisditionē ibi taz ab officio q̄z a iurisditiōe.vult ergo ista glo.q9 suspēsus ab officio nō fit suspēsus a iurisditione q̄si iurisditio sit quid separatuz ab officio argu.in.c.transmissam de elec.sed ꝓtrariū cōiter tenetur in.c.cū dilectus de ꝓsue.hz.n.iurisditio cōexiuatē cū officio post collationē ordinis vñ suspēsus ab officio intelligitur suspēsus ab oī iurisditiōe.naz illa competit ratione officij⁊ ō hoc dic plene.vt nō. in.d.c.cum dilectus. In glo.in v.scienter.ibi sed nō credo.⁊ banc opi.teneas.nam ignorātia eligentiū nō dz prodesse excōicato facit q̄ nō.in.d.c. cuz dilectus. Et in fi.glo.ꝓrium cōiter tenet̄ h⁊ in.d.c. cū in cūctis.lz eniz eligēdo sciēter talē excōicatū pec cent.nō tm̄ incurrūt penā illius.c.hz enī locū illa pena in casibus tantū ibi exꝑssis de quo plene p Jo. an.in regula odia de regul.iur.li.vi.in mercu. In glo.in v.dūmodo in fi.⁊ iste vltimus intellect⁹ plus mihi placet.nam primus est nimis rigidus cū regulariter criminosus nō sit suspēsus a collatione sacramētoz vt in.c.fi.de coha.cle.⁊ mu.nec alij ꝓhibentur recipere sacramēta a criminosis.vt in.c.vra ō coha.cle.⁊ multi.vbi ponit̄ casus spālis tene menti.

De clerico nō ordinato ministrāte. Rubrica.

Supra visū ē de ordinatis celebrātib⁹ p⁹ officiū interdictū cōpetēti ordine nūc subnectit̄ de nō ordinatis ministrantibus ordine nō collato.

s **Jquis.** Breue ē⁊ sic sūmo. Cleric⁹ ministrās in ptinētib⁹ ad ordinē quē nō bz depositus ē⁊ ap̄li⁹ nō ordinātus. b.d. Casus lr̄alis. Querebat̄ de pena ministrātis in ptinētibus ad ordinē quē nō bz. cōsultus papa rñdet q9 si aliqs nō ordinatus ita ꝓfuptuosus fuerit vt nulla necessitate instāte tanq̄z si eēt ordinatus baptizauerit aut aliquod diuinū officiū exercuerit non ordinatus ꝓpter suā prefūptionē abijciat̄ ab eccla⁊ nunq̄z ordinet̄. Ber. Nō ꝓmo q9 nō ordinatus temere exercēs officiū spectās ad ordinē quē nō bz ē ꝺponēdus. dic ēt q9 tenet̄ pena falsi sicut nō hās dignitatē⁊ fīat se habere illā⁊ vtiť illis insignijs vt in.l.eos.ff.de fal. q9 facit ꝑ eos q̄ in remotis partibus venientes ō studijs dicūt se eē doc.vbi nō sunt tenent̄.n.pēa falsi. Sz op.ꝑ tex.nā quotidie simplex clericus dicit epl̄az⁊ tm̄ nō est subdiacon⁹. So.fm Host.dic istū tex.itelligēdū qñ i solēni apparatu si subdiacon⁹ dicit epl̄az vl̄ nō diacon⁹ euāgeliū vl̄ nō ꝓsbyter diceret missā. secus aūt qñ sine solēnitate seu solēni apparatu diceret nō subdiacon⁹ epl̄am ad qō facit.c.vt qsq̄z presbyter de vi.⁊ bo.cle. Ulrīo quero qd intendit lr̄a dū dicit abijciatur de eccla⁊c. Host.itelligit lr̄az tripliciter.ꝓmo q9 pōt abijci p excōicationē ꝑus ꝑcedēte monitiōe.2° q9 poterit primari bñficio.3° q9 poterit deponi.ar.in.c.i.⁊ ij.j.ti.i.⁊ iste vltimus itellectus plus mihi placet ꝓpter id qō sequit̄ i lr̄a dū dicit q9 nunq̄z debet amplius ordinari.⁊ tene menti.

e **Ex litteris.** Diaconus missam celebrās ad sacerdotiū nō ꝓmoueť.⁊ a diaconatu suspendit̄ ad tēpus sz i bñficio poterit cū eo dispēsari. Cōmunis diuisio.scda ibi ꝓsultatiōi. Casus litteralis. Quidā diacon⁹. Jo.noīe anteq̄z eēt in ꝑs byter ordinatus missaz solēnia vsurpare ꝓsumpsit queriť qd iuris sit de illo. Rñdet pa.q9 ad officium sacerdotis nō poterit ꝓmoueri sz a diaconatu bienio vl̄ triēnio fm qō iudici visuz fuerit suspēsus maneat.de bñficio aūt poterit cū eo misericorditer agi ne fultēratōe priuatus ad seculi negocia in dcri obprobriū reuertat̄ vt āt cū eo securi⁹ dispēsēť sibi cō digna pnīa imponat̄: vtilius tamē faceret si ad vitaz monasticā se transferret. Ber. Nō primo ex tex. penā exercētis spectātia ad dignitatē quā nō bz naz nunq̄z amplius dz illaz dignitatē ꝓsequi imo puniri dz circa aliā dignitatē habitā. Scdo nota ep̄m

s Suspensus ab officio pp defectuz si celebrat ir̄ē irregularis. Et idē firmat do mu.i.c.apostolica añ med.lvt. di.alle. Jnno.hic.

dispensare posse circa beneficiū cū eo qui ministrauit nō ordinatus ⁊ dicit Inno. q; epō quasi semp lz dispēsare in bñficijs. nā dispensat cū homicida. vt i c. ij. de cle. pug. in duel. ⁊ in. c. studeat. l. di. In gl. in v. hāc materiā in fi. nō glo. ⁊ hāc opi. sequit host. b ⁊ Guil. i spe. ti. ō legato. §. nūc ondēdū i v. xviij. nā cū nō dispēset cū ordinato ministrāte post suspēsionē vt nō. i. c. clerici. s. ti. pri. fortius nō dz posse dispensare cū nō ordinato ministrāte qui vsurpauit sibi officiū. Inno. in. c. dilectus de tēpo. ordi. simplr dixit ponēdo casus in quib⁹ eps dispensat epm posse dispēsare cū nō ordinato ministrāte per b. c. Sed pōt intelligi dictum Inno. q; dispenset circa beneficiū ⁊ vt non priuet diaconatu, put intelligit iste tex. nō aūt vt dispenset circa susceptionē maiox ordinū. nā nō ordinatus celebrās dz abijci ab ecclesia ⁊ nū quā ordinari vt. s. c. proxi. Sed in isto. c. nō abijcit vñ intelligo b dictū dispēsatiue. q; dispēsabitur circa diaconatū ⁊ circa beneficiū. Itē eps nō dispēsat nisi in casibus iure expressis vt in. d. c. cuz dilectus. Sz iste casus nō ē iure expssus nisi circa bñficiū ⁊ ordinē quē habebat ergo in alijs secus est ⁊c.

De clerico p saltū promoto. Rubrica.

Quia iterdū nō ordiati ministrāt iterdū ꝓpostere ⁊ p saltū promouet merito p⁹ Rubricā pcedēte segit ista Rubrica. ⁊ de mā rubrice plene habet. lij. di. in c. quod incipit sollicitudo ⁊ ibi optima glo.

a Utruz aūt eps possit dispēsare cum clerico ad sacerdociū p saltuz promoto vide p lapū al legatione. xxviij. Itez an ordiatus ad aliquos ordies omisso psalmista tu sit ēt ad illū ordinandus vide p domi. xxiij. di. c. psalmi/sta i vlt. col. p⁹. inno. in c. cū cōtigat ō eta. ⁊ qua. nō ē necesse q; fliqueordines iterēt ibinō dz iterari. ita no/tāter ōcidit domi. p⁹ archi. ⁊ doc. xxxij. di. i fīma in fi. ⁊ ō illo articulo an eps possit dispēsare cū clerico p saltū promoto vide elegātissime p domi. i. c. sollicitudo circa fi. l. ij. p⁹ host. i fūma de cle. p sal. promoto. §. fi. in fi.

b Tu vide oio domi. q latissime ⁊ elegantissime istaz māpsequitur i. c. sicut vt ri. in. ij. col. xl. distin.

c Et hāc tenet domi. in. c. illitteratos i fi. xxxvi. di. de quo vide p gl. ⁊ archi. in c. sollicitudo. lij. di. ⁊ vide inno. in. c. i. de pby. nō ba/ptiza. quapēa sit puniendus p saltū. ⁊ an sit ipso iure suspēsus ab ordini/bus. ⁊ an possit eligi ad dignitatē ecclesiasticā. ⁊ an postq; fuit ordinatus ad ordinē omissū possit ad alios maiores absq; dispēsatione pmoueri. de his oi/b⁹ vide oio p domi. p⁹ archi. in. c. sollicitudo. lij. di.

¶ De le littere. Qui ignorant p saltū de subdiaconatu fit pbyter post pmam in diaconū ordinat ⁊ postea pōt secuz i sacerdotio dispēsari. b. d. Cōis divisio. scōa ibi mādamus. Casus lrālis. Quidā subdiaconus. p. noīe diaconat⁹ ordine ptermisso fecit se in pbytex ordinari ⁊ postmodū secreto pfessus fuit epō sno se nescire si res talit se haberet. sed exquo boni viri hoc asserebant inter quos fuerat puersatus credebat assertioni coz. cuz tunc tpis quo ordines inferiores susceperat cēt infra ānos discretiōis cōstitutus. Quesuit eps a pa. qd esset de eo agendū. vñ papa ei mandat quaten⁹ pdignaz pmam, p hmōi negligentia iponat q; peracta ipsuz in diaconū ordinare procuret: q; nō intelligitur iteratū quod nescit esse factū ⁊ ita de misericordia permittat cum ministrare in ordine sacerdotis. Ber. Nō q; tenet ordinū collatio ꝓpostere facta lz fieri nō debeat ⁊ trāsgredīti sit pena iponenda facit. c. sollicitudo. lij. di. Secūdo nota q; assertio bonoz viroz inducit, pbabile dubiū ⁊ qō facta debēt pferri vbi de collatiōe pstat per assertionē corū. facit qō nō. in. c. illud de cle. ex. mi. Nota hic regulā qō vbicūq; pbabiliter dubitat an sacz qō de necessitate debeat pferri iteruenit dz ad cautelaz pferri. ⁊ facit. l. fi. C. de here. insti. vbi ille ignorabat nomē suū ⁊ illa fuit maxima ignorantia. ⁊ sic h casu in hoc facto ignorātia est valde punibilis pcor. tex. i l. fi. ff. p socio ⁊ qō nō. in. c. ab excōicato de rescrip.

Ultimo nō qō ordiatus ꝓpostere nō pōt sine dispensatiōe administrare in ordine sic susceptō. Et nō casum in quo permittit epō dispensatio. In glo. ij. in fi. Inno. in. c. vel nō est cōpos alle. in glo. ⁊ host. hic tenet istū non cōpelli ad seruandā primētiam exquo pdixit ante aductuz pubertatis. j. triduū ar. in. c. ad nostraz de reg. ⁊ vide p doc. in. c. cum olim de cle. pug. vbi dicunt q; ordo sacer hz annexū votū castitatis, nam si expresse nō pōt se obligare ante pubertatez voto primentie. vt. xx. q. i. c. i. fortius nō pōt tacite suscipiēdo sacrum ordinem. sed glo. i. q. i. pueri. tenet doli capacem obligari. Archi. ibi post Aug. tenet q; aūt ille adueniēte pubertate vult tenere clericatū ⁊ gaudere priuilegio clericali ⁊ tūc tenet ptinere alias secus ⁊ h etiā credo fuisse de mēte Inno. ⁊ hosti. ⁊ hanc opi. approbo q; q;. n. doli capax possit obligari i alijs votis. vt notat Inno. in. c. scripture de voto. secus tñ in voto primentie. q; cū ante pubertatez nō habeat potentiā coēūdi ⁊ ignoret qd sit ptinere nō potest renūciare ei qō nescit. Nec ob. q; dicitur q; ordo hz votū primētie annexuz q; illud vex si aliud nō ipedit si hic defectus etatis ptradicit voto primētie tacite qō oriebat ex susceptiōe ordis sacri. In glo. fi. in fi. duo videda sunt b nūquid teneat collatio pbyteratus vel alterius sacri ordinis prius minoribus ordinib⁹ nō receptis. Secūdo nū quid teneat collatio ordinis epalis nō precedēte sacerdotio. Ad primū cōiter c tenet cum glo. qō tenet collatio lz nō debeat exequi talē ordinē vt in littera. ⁊, p h facit fm Inno. q; in primitiua ecclesia nō erāt instituti in minores ordies ⁊ tñ erat sacerdotiū. xxi. di. in. §. i. ⁊ an sit de necessitate sacroz ordinū q; qs prius habeat minores ordies btūs Tho. tractat in q;to sniaz. q. xxvij. arti. v. ⁊ breuiter pcludit q; nō ē de necessitate sacroz ordinū q; qs minores pri⁹ habeat ⁊ assignat rōnē. q; pātes sunt distincte ⁊ vna nō requirit alterā q; potestas minoz ordinū ē separata a potestate sacroz. Itē nō est dubiū q; iferior potestas icludat i superiori sicut sensus in intellectu ⁊ rōne. Itē ordo superioz ordinū est a canone introductus. vt in. c. de bis. xxviij. di. ⁊. lxxvij. di. c. i. ij. ⁊ iij. Quo ad fm tenet cōiter ꝺ glo. q; lz collatio ordinis epalis lz ordiat⁹ nō sit sacerdos qō ēt lz gl. i c. sollicitudo. lij. di. nā ꝓposterato i collatiōe ordinū nō viciat lz ipediat executionē nō ob. c. ex lris alle. i glo. q; illud. c. loquit ō executiōe ordis epalis non aūt de ipressiōe caractex idest q; nō sacerdos exeq nō pōt epalē ordinē lz caracter bñ iprimit ex collatiōe ordis epalis siue sacerdotio. Extra glo. q;to q;ter ordinabit ille qui ignorat an fuerit promotus in diaconatu. Sz. ordinabit cum illa protestatione si nō es ordinatus te ordino ⁊c. put fit i illo de quo ignorat an fuerit baptizatus. vt nō. in. c. ij. de bap.

De eo qui furtiue ordies recepit. Rubrica.

Interdū qs ordinat ꝓpostere ⁊ p saltū ⁊ ō bis. s. vñi ē. q;q; vz qs recepit ordinē furtiue. i. sine ordiatiōe ⁊ licētia superioris ⁊ sine examinatiōe. vt q; ingerit se cū multitudine ordinādoz ignorante ordinatore ⁊ de h nunc videdum est ad materiaz facit. c. salonitane. lxiij. di. ⁊. ix. q. ij. lugdunens.

¶ Veniens. Qui furtiue recipit ordinē si ꝓtra h facientes lata erat excōicatio siue dispēsatiōe pape i sic susceptō ministrare vel ad supiorē ascēdere ii pōt. sz si excōicatio lata nō erat eps ⁊ abbas poterūt dispēsare. h. d. cū duobus sequētib⁹. pma ps narrat factū. scōa ibi vñ pōt trīfo distinguēs ⁊ scōa subdiuidit. tertia ibi si vo. Casus lrālis. Clericus qdā. p. noīe accessit ad papā exponens eidē se furtiue diaconat⁹ ordinē suscepisse. vnde mādat pa. epō dioc. q; si non fuit ab ipso vel ab aliquo archidiaconoz suoz vl platoz sub interminatiōe anathematis, pbibit⁹ pdigna sibi ipposita pnia, pmoueat ipm ad officiū sacerdotis dispēsatiue, p arbitrio suo nisi alia ipediāt. si vo excōicatio sup hoc facta fuit ipsuz moneat vt i aliquo mōasterio seu canonica habitū suscipiat regulārē. ⁊ post q; ibi fuerit aliquātō tpe laudabiliter puersat⁹ poterit cū illo misericorditer, pride

re.aliogn nulla rõne pa.pmittat eũ ad sacerdotium ꝓmoueri. Ber. Nõ prio qꝫ furtiue ⁊ clãdestine ordinatus sine examinatione ⁊ cõsensu superioris recipit verũ ordinẽ sz nõ bz executionẽ illiꝰ ordinis nisi ex dispẽsatiõe. Secũdo nõ ar. qꝫ archidiaconus vel iferior prelatus põt excõicationẽ ꝓmulgare ⁊ bz iurisditionẽ. de quo tñ dicẽdũ vt nõ.i. c. archidiaconus de offi.archi.⁊ in.c.cũ ab ecclesiarũ de of fi.ordi. Nõ tertio ar.qꝫ appellatõe prelatorũ cõtinetur archidiaconus vt pz ibi ꝑlatorũ ⁊c.sz põt dici qꝫ papa hic h̃ iõ expressit ad maiorẽ mẽtis claritatẽ. Nõ quarto qꝫ sicut icidit i irregularitatẽ mini strãs post iterdictuz ita suscipiẽs ordinẽ i excõicatione.⁊ ista ẽ rõ quare cũ ordinato post sniaz excõicatiõis solus papa dispẽsat.ꝓ h̃.c.cũ illorũ de sen. ex.

Itẽ nõ qꝫ lz ingressus religiõis nõ tollat ꝛctũ ⁊ irregularitatẽ ex ꝓprio delicto ꝑbet tñ facilitatẽ dispẽsandi de quo.s̃.de aposta.c.ij. Itẽ nota casum in quo ꝓmittitur epo dispẽsatio.⁊ cõclude qꝫ aut excõicatio nõ erat lata ⁊ tũc eps põt dispẽsare iure suo cũ illo furtiue ordinato. si vero excõicatio erat lata ⁊ tũc si itrat religionẽ põt eps ẽt iure suo dispensare. si vo remanet i seculo ⁊ tũc vt ꝓmoueat ad maiorem ordinẽ recepto solus papa dispẽsat. Idẽ ꝑm Jo.an. i ordine furtiue recepto.sz i alijs prius habitis poterit eps dispẽsare ⁊ ꝓ hoc facit iste tex.i si.iuncto.c.seq.

In gl.ij.in fi.cõclude meliꝰ qꝫ de iure cõi archidiaconꝰ excõicare nõ põt nec fũdat itẽtionẽ suã nisi i duobꝰ que nõ. i. c.ad hec in.§.i quadaz de offi. archi. In alijs vo siquid precipit archidiaconꝰ h̃ facit de iure spãli ⁊ cõiter officiũ archidiaconi cõsistit i cõsuetudine ad h̃ qõ nõ.in.c.ij.j.ti.proxi. Excõicare vero nemo põt nisi sit iudex ecclesiasticꝰ ⁊ bẽat subditos ad h̃.c.i.de sẽ.ex.li.vi.facit ad h̃.c.archidiaconus de offi.archi. In glo.i v̋.dispẽses in fi.opin. gl.vĩ magis cõis ⁊ plus mihi plz vt tũc solus papa dispẽset qñ excõicatio erat ꝓmulgata i cõtrafacientez qz tũc iste ordinatus ẽ irregularis.⁊ intellige qõ fuit excõicatio ꝓ alia verba qz̃ recitet in tex.secꝰ puto vbi fuisset fcã prohibitio simpliciter sub pena excõicatõis qz tũc cessat irregularitas. In gl. fi. ibi nõ tuo iure ⁊c. vult ergo gl.qꝫ ẽt cuz itrãte religionẽ nõ possit eps dispẽsare cuz recipiẽte ordinẽ furtiue vbi excõicatio lata fuit tamẽ videt tex. innuere oppositũ. sed ꝓ dcõ glo. facit tex. i. c. fi. j. e. ꝓpe. fi. Nec ob.c.ij.d aposta. dicit.n.qꝫ ingressus religiõis nõ tollit defectũ ꝓuenientez ex ꝓprio delicto sz tribuit facilitatẽ dispẽsãdi ⁊ ita logt hic. si.n.ñ itraret religionẽ papa nõ dispẽsaret cũ isto licet posset ⁊c.

c Um.b.lator. Sũmatũ ẽ.s̃.c. ꝓrio.prima ps narrat factũ cui scdo rsidẽdo distiguit ibi qz vero. Casus lr̃alis. Quidaz.b.noie accessit ad epm tpe ordinatõis ⁊ idẽ eps iuxta cõsuetudinẽ patrie cõtulit ei quatuor minores ordines qꝫ bus nõ cõtẽtus furtiue preter cõsciaz epi subdiaconatus ordinẽ suscepit. postmodũ videꝫ qꝫ male fecerat ad papã accessit rem sibi exponens. Quia ipe multũ excessit mandat papa dioc.epo vt eũ i minoribus ordinibus ministrare ꝓmittat. si vero domũ religionis itrare voluerit si alias dignus fuerit abbas suus si voluerit i alijs ordinibus cũ eo poterit dispẽsare Ber. Nõ prio qꝫ quatuor minores ordies licite pñt eidẽ eadẽ die cõferri. sed subdiaconatus vna cũ minoribus ordinibꝰ eodẽ die cõferri nõ dz õ quo in.c.iij.s̃.de temp.or. An aũt accolitatus ⁊ diaconatus possint cõferri eodẽ die.⁊ breuiter dic qꝫ ñ qz regulariter susceptio pluriũ ordinũ eodẽ die fieri nõ põt. fallit tñ in quatuor minoribꝰ. vt in.d.c.iij.et c.dilectus.⁊.c.litteras.e.ti. Vltio nõ cãuz i quo abbas põt dispẽsare regulariter ꝑz Inno.⁊ Host. ⁊ est cõis opi.qꝫ abbas vel alius prelatus iferior nũ quã dispẽsat nisi in casibus iure expressis qz grauiora sũt reseruata epis ad h̃ cle.i.de priuil.⁊.c.ati cle rici.i.§.de adulte.de iudi.vbi plene dico ⁊.c.cuz ex eo.õ elec.li.vi.⁊ h̃ dictũ tene perpetuo mẽti qz ẽ singulare. In glo.i.in fi.quidã tenẽt opposituz. sed dic vt nõ.in.c.i.de tẽpo.or.vbi ponũt opi.⁊ ꝓp difficultatẽ opinionũ facta fuit hic mentio de cõsuetudine loci vñ ad hoc ẽ iste tex.notabilis qꝫ vbi subest cõsuetudo loci licite pñt quatuor miores ordies conferri.nã cõsuetudo interpretat.l.vt in.c.cũ dilectus de consue.⁊ in.l.fi de interpretatõe.ff.de legi.

i Anotuit Sũmatum ẽ.s̃.c.ꝓmo Cõis diuisio. secunda ibi cõsultatõi. Casus lr̃alis. Quidã clericꝰ.g.noie ⁊ duo alij cũ lr̃is epi sui accesserũt ad epm segũt. vt ordines reciperẽt ab eodem. Eps duz accederet ad ordinationẽ excõicauit qcunqz se ad duos sacros ordines igereret. predicti clerici nihilominus subdiaconatꝰ ⁊ diaconatꝰ ordines susceperũt furtiue: queritꝰ qd iuris sit de illis. Rñt pa.qꝫ illi de iuris rigore nõ debẽt in susceptis ministrare: sed si ad religionẽ voluerit se trãsferre peracta pnia si laudabiliter ibi fuerint cõuersati. diocesanus illorũ cũ lnia pape cũ eis poterit dispensare vt in susceptis ordinibꝰ ministrẽt Ber. Nõ primo qꝫ clericus vnius diocesis potest accedere ad epum alterius diocesis ⁊ ab eo ordines recipere. sed h̃ intellige obtenta prius licentia ab epo proprio. alꝫ ordinari nõ põt ab alieno epo ⁊ ordinatus ⁊ ordiator puniretur. vt inc.i.⁊.ij.⁊ fi.de tem.or.li.vi. Secundo nota epm posse adiuuare dispositionẽ canonis ꝓ appositiõem pene vnde si canon aliquid prohibet penã nõ apponẽdo põt eps ꝓ statutu z suũ penã apponere.qz tunc nõ derogat sed adiuuat dispositionẽ canonis. pro h̃.c.vt aiarum de consti.li.vi.⁊ nõ plene Jo.an.i.c.fi.de offi.archipf. vide glo.in.c. ne romani de electio. Tertio nota qꝫ lz duo ordines simul cõferri nõ possunt collatio tñ tenet sz executio iterdicitur. nõ ergo impedit ipressionẽ carecteris simulatio sic nec furtiua receptio nec prepostera rio. sed oibus his casibus impeditur. vt s̃.titulo ꝓximo.c.i. Nota qꝫ recipiens ordinez in excõicatione nõ põt ministrare in ordine sic suscepto ẽt de licentia epi ⁊ facit iste tex.qꝫ etiã cũ intrãte religionez nõ possit eps dispẽsare. naz hic mãdatur vt faciat de licentia pape ipse ergo de iure suo nõ potest. In glo.in ver. ministrante ibi qz contra sniaz excõicationis. ex h̃ soluunt ẑrium qõ posset formari de.c. litteras de tẽpo.or. vbi dicit recipiẽs simul duos ordines sacros suspendit tantuz ab executiõe vltimi ordinis sic furtiue recepti ⁊ h̃ suspendit ab oibus ordinibus. nã hic logtur qñ excõicatio precessit ⁊ sic iste est effectus irregularis. sed vbi excõicatio nõ ꝓcessit bz locũ cõtrariũ. In glo.fi.ibi cum de susceptis ordinibus intellige h̃ ꝑm host. quo ad ordines furtiue susceptos. nã in ꝑus susceptis potest epus suo iure dispensare nisi precessisset excõicatio. vt.s̃. c.ꝓri. Extra glo. queritur quidã fuit babitus ꝓ sacerdote nunc opponitur qꝫ nõ sit sacerdos iste ñ põt aliter probare se ẽ sacerdotẽ nũqd sufficiat ꝓbare illaz cõmunẽ reputatiõez. Inno. refert hic duas opi. quidaz enim dicũt qꝫ sic. vt in.c.illud de presump.⁊ eorũ que ibi nõ. Alij vero dicũt qꝫ aut eps mouet qõnem ⁊ tunc iste debet probare se fuisse ordinatum. aut opponitur ab alio ⁊ tũc procedit alia opi. Hostiẽ. distinguit inter factum antiquum ⁊ recens. vt in antiquo procedat prima opi.⁊ in recenti procedat secunda. sed potest dici prout i simili nõ.

Inno.i.c.veniẽs de ver.sig.li.vi.vbi notabiliter dicit q; si mouet questio de qualitate extrinseca iherẽte persone puta q; talis nõ sit notari9 q; aut ẽ questio inter alios ⁊ tunc sufficit probare q; ille cõiter habebatur pro notario ar.in.l.barbarius.ff.de offi.pre. ⁊.iij.q.vij.in.§.tria. Aut ẽ questio cuz ipso notario vel presbytero.⁊ tunc satis potest distingui inter antiquũ ⁊ recens.nã difficillimuz esset ordinato iã sũt xl.anni elapsi q forte perdidit litteras ordinationis ue,pbare necesse fuisse ordinatuz ⁊ optime faciunt nõ.in simili in preal.c.illud ⁊ per bost.in.c.iter quatuor de cle.peregri.⁊ generaliter an presumat̃ qualitas intrinseca vel extrinseca.nõ.bar.in.l.sciendum de ver.ob.aliquid per Jo.an.in.c.sicut ỏ re iu. vbi posuit aliqua dicta Inno.hic.

De excessibus prelatorum. Rubrica.

Supra visum est de varijs delictis subditorum sed ne prelati superbirent subijcit de excess.prel. vel aliter ⁊ melius. Supra visum est generaliter de varijs excessibus tam prelatorum q; subditorum.nũc subijcit rubricam specialem de delictis ipsorum prelatorum.

Peruenit. Monet prelatos abstinere a grauaminibus subditorũ ⁊ aliqua enumerat ⁊ geminatã penã imponit ꝓfacientibus. secũda pars ibi scituri. Casus lr̃alis.

a Utruz epus possit excõicare sine consensu capituli ⁊ vide archi.i.c. is qui xv.q. vii. vbi dic̃ q; si epus vlr ppetuo suspendere abos vel bñficio non dz hoc facere sine consensu capituli. An ãt archieps solus possit excõmũicar epz suffraganeũ suum videtur q; sic p tex.i.c.romana de of. or.lib.vi.et hoc exp̃sse tz ino.in.c. graue circa mediũ de ꝑben. Sz potest dicere q; vbũ solum positũ ibi p ino. itelligit quo ad excludẽdũ numerũ epoz non quo ad excludẽduz capitulũ suuz.⁊ ad boc vide bo.tex. i.§. fol9 .xv. q.vij.

Epi presbyteros ⁊ alios clericos quasi filios ⁊ fratres sũma debẽt caritate tractare: sed ipsi cõtrarium faciebãt quia nisi ad voluntatẽ eorum eis pecuniaz soluerint diuinũ officiũ interdicebant eisdẽ. vñ mandat papa epis quatenus in eos tallias ⁊ exactiões ĩdebitas exercere ñ presumãt nec decetero illos grauent indebite vel tractent inhoneste ⁊ sine cõsilio capituli sui ipsos suspendere vel earũ ecclesias interdicere nõ presumãt neqz duas ecclesias quarum vna sufficiat eos habere pmutant.nec aliquos excõicent sine ordine iudiciario.scituri q; si ꝯ fecerit pa.cos taliter puniet q; timore pene alij a simili9 abstinebũt Ber. Nõ primo ex tex.q; presbyteri tractandi sunt per epm vt filij seu fratres non aũt vt vasalli.nã ⁊ ipi presbyteri sunt licet pro bono publico habeãt illã preeminẽtiam.vide bo.tex.in. c. esto subiectus xcv.di.vnde dicit canon q; epus in quolibet loco sedens stare presbyterum coraꝫ se nõ patiatur. vt in.c. epus ea.di.⁊ in.c.se.vbi dicitur q; in loco publico dz epus sedere in sublimiori loco sed in camera debet se reputare collegam sacerdotũ.i.parem sacerdoti.

Nõ secũdo regulã q; epi non possunt aliquã exactionem exercere in clericos nisi reperiatur iure vel consuetudine permissa.x.q.iij.qz cognouim9.xviij. q.ij.seruitiũ ⁊ in.c.cũ apostolus de censi. ⁊ multas extorsionũ species vide in cle.i.eo.ti.⁊ concor.text. in.c.aduersus de ĩmu.eccle.vbi exemplũ de pharaone. Itẽ nõ q; pena imponitur ad duos effectus scilicet vt delinquẽtes puniant̃.⁊ vt ceteri metũ habeãt.cõcor.c.i.s̃.de maledi. In glo.i v. capituli in fi.vult ergo hec glo.epm9 nõ posse aliquẽ excõicare nec suspendere sine consensu capituli. doct. dicũt hic q; in excõicatione nihil hic dicitur de consensu capituli. Itez in suspensione dicunt tex.debere intelligi quãdo eps vellet suspendere ecclesiã vel presbyterũ in perpetuum vel ad longuz tẽpus. vel quãdo clerici sunt subiecti capitulo ex cõsuetudie iuxta nõ. in.c.irrefragabili.§.excessus de offi.or.vel quando omnia cõia sũt epo ⁊ capitulo. alias autez epus sol9 potest suspendere ⁊ excõicare ⁊ ita seruatur de consuetudine. Ego satis crederem in boc distinguendũ q; in casibus predictis requiratur consensus capituli qz in arduis explicãdis per epm requirit̃ cõsensus capituli iuxta nõ.per Inno.in.c.nouit de bis q̃ fi.a prela.⁊ qõ nõ.in cle.ij.de re.eccle.nõ alie. quia epus de iure cõmuni etiaz cãm alicuius non debz sine cõsensu capituli audire vt in.c.nouit ⁊ in.c. quanto de bis que fi.a prela.⁊ in boc casu posset procedere opi.glo.sed bodie epi prescripserũt iurisditionalia contra capitula ⁊ valet talis consuetudo ⁊ prescriptio vt in.c.iij.de consue.li.vi. Jn quibusdam tñ nõ valet cõsuetudo.vt nõ.in.d.cle.ij.⁊ in. c. pastoralis de dona.s̃. Jn glo.in v.iudiciario ibi si legitima admonitio fiat.dic qõ ẽt dz seruari ordo de quo habetur bodie in.c.i.de sen.ex.li.vi.alias pũitur vt ibi Et nõ banc glo.in fi.ex qua habes vnam specialitatem in excõicatione respectu aliarum sniarũ vt valeat excõmunicatio lata sine citatione.licet sit iniusta et satis ꝓbatur in.c.sacro ỏ sen.excõ.⁊ nõ.ij.q.i.ĩ sũ. sed alie sententie sunt ipso iure nulle.vt.iiij.q. ix. caueant ⁊.c.omnia.⁊.c.i.de causa poss.⁊ proprie.⁊.c. i.de sen.excom.li.vi. Et inquantũ glo.dicit monitionẽ premittendam 'in suspensione ⁊ excõicatione. Inno.hic ponit notabile verbum dicens q; aut suspensio fertur propter contumaciam ⁊ procedit ista glo.Aut fertur propter crimen ⁊ in penã tunc ñ requiritur aliqua monitio sicut enim alie pene ingerũtur sine admonitione ita ⁊ pena suspensiõis ⁊ pro ỹ adduco tex.apertum in.c.latores de cle.excõ.mini. ⁊ sic ꝑm predictam distinctionem debet intelligi.c. reprehensibilis de appel.vbi specifice dicitur q; admonitio premittenda est.ratio diuersitatis inter suspensionem ⁊ excõicationẽ ẽ qz excõicatio nunquaz fertur in penã sed loco medicine vt ille inducatur ad satisfaciendum. nam eoipso q; satisfacit reconciliatur deo.ergo non debet amplius tenere excõicatio. sed suspensio potest fieri in penaz ⁊ quantũcũqz istum peniteat oportet tamen vt peragat penitentiam huc penam delicti.⁊ ỹ semper nõ.

g **Ad hec.** Episcopi ecclesias archidiaconis subiectas ab eis libe rare non possunt.h.d.vel generalius,sic.

Non potest episcopus sine causa ecclesiã alteri subiectam ab illius subiectione ⁊ obsequio liberare.⁊ secunda pars ibi mandamus. Casus litteralis. Quidam episcopus suffraganeus cantuarien̄.archiepiscopi plures ecclesias constituit ĩmunes a consuetudine ⁊ obsequio archidiaconorum,ppter quod redditus eorũ diminuebatur.peruenit ỹ ad papam.vnde mandat archiepiscopo predicto q̃tenus factum episcopi super boc corrigat ⁊ emẽdet ⁊ ita prouideat q; archidiaconis sua iura seruentur illesa in earum ecclesijs ⁊ presbyteri illis debitaz reuerentiam exhibeant ⁊ honorem Ber. Nota p̃mo ex tex.archi.posse ex cõsuetudine acquirere seruitia ⁊ obsequia in alijs ecclesijs in suo archidiaconatu positis vel etiam alibi.⁊ sic valet cõsuetudo vt vna ecclesia prestet seruitium ⁊ obsequium seu reuerẽtiam ⁊ honorem inferiori prelato citra episcopuz.

Secundo nota arg.ibi consuetudine ⁊ c̃.q; de iure cõmuni ecclesie non tenentur archidiaconis ĩ aliq̃b9 obsequijs seu seruitijs. Jn gl.i.ĩ fi.Host.ỹ dicit q; stante dignitate non potest epus cum capitulo illius iura diminuere sede vacante.sed in totum põt supprimere illã dignitatem.⁊ pro hac diffinitiõe bo flien.possunt adduci duo iura noua que multum faciunt vt in.c.i.de re.eccle.non alie.li.vi.⁊ cle.ij.e. ti. Sed dic melius q; aut dignitas seu ecclesia inferior non vacat aut sic.primo casu potest episcopus cum capitulo suo ex causa diminuere iura illius inferioris ⁊ attribuere alteri ecclesie vtputa si vna abunda-

a Be ista decretali posset dici vt dic̃ bar. i. l. vir nubit i femina z. C. de adulte. vbi dic̃ q̃ illa lex nō consueuit legi q̃ de ea loq̃ nō ē honestū. et vide q̃ de isto peccato luxurie ꝯ nām scribit late sā. tho. i. ij. ij. q. xliij. ar. pc. z vlt. et vide pul. rex. i. c. adl̃ terij malū z i. c. flagitia. xxxij. q. vij. z qō nō. gl. i. c. extraordinaria. xxx v. qō. iij. z tex. cū gl'. in v. sodomita oēs cātōes. xxxij. q. vij. et qō nōt in no. z ibi late scripsi p9 eū i. c. i. de adul. et vide tex. in sti. de pub. iudi. §. itē l. iulia. de adul. z i. l. cū vir. C. ō adl̃. z text. z ibi ang i auctico vt nullus ꝯ naturam col. ix. itez apud siculos multū frequētat boc vicium sodomie tex. ē i. c. in archiepa / tu de rap. gd ād̃ sit ō ānglicis vide pulchre tex. in. c. figes. āglorū. lxi. dist. Sz siculi nidem ad tex. i. d. c. i archiepa / tu q̃ ibi nō dr̃ q̃ siculi faccrēt sed sarraceni ꝯpellebāt siculos ad patiēdum

altera multum egeat. sed sine causa h̄ facere non pōt h̄ probatur in. d. c. i. Item potest in totum illam ecclesiam vnire alteri seu subijcere ex causa. sed non p̄iudicat rectori viuenti. vt in. d. cle. ij. Si vero alia ecclesia vacat z tunc de vnione seu suppressione in totum dic vt in. d. cle. ij. nam potest ipsam facere ñ obstante vacatione sed diminuere ipsius iura non pōt nō dato sibi defensore vt in. d. c. i. Et quare potius sede vacante permittitur suppressio z vnio in totum q̃ diminutio pro parte vide bo. glo. in. d. cle. ij. z vide ad materiā glo. an ep̃s possit priuilegiū concedere vni ecclesie in preiudiciū alteri9 qō plene nō. p gl. z doc. in. c. cōstitutus de relig. dom. Et ex p̄dcis ifero ad itellectum huius. c. q̃ si h̄ sufficisset cā liberandi bas ecclesias iferiores ab obsequio archidiaconi z fuisset seruata forma que in alienatione seruari dz valuisset factum ep̃i. vt i. d. c. i. sed h̄ nulla causa videt subsistere. In glo. fi. ibi potius ex cōsuetudine q̃ iure iunat z c. nō bñ glo. iuncto tex. q̃ offi ciuz archidiaconi vt plurimū cōsistit in cōsuetudib9 z ita debet intelligi fere totus ti. de offi. archi. vt procedat ſm locorū consuetudinē z dixi fere q̃ de iure cōi fundat archidiaconus intentōez suā sup̃ duob9 vz super ordinatōe clericorū z sup̃ institutiōe corporali vt ponat istitutos i possessionē. vt i. c. ad h̄. §. in q̃dā de offi. archi. vbi per Jo. an. plene tractatur.

a **B aures.** Archidiaconi ecclesias sibi subiectas ad suum vsuz retinere nō p̄sūt. h. d. vel gnāliter z sic. Nūs subiectionē seu collationē bñficij illud pro suo vsu retinere nō pōt seu sibi conferre h̄. d. prima pars narrat factū. scdo prouidet ibi mādamus. Casus lr̃alis. Quidam archidi. exoneñ. ep̃i in ecclesijs que in suis archidiaconatibus vacabant se auctoritate ꝓpria intrudere non verentur. z eas suis vsibus deputabāt cū personas deberent istituere i eisdem. Peruenit hoc ad pa. vnde mādat ep̃o exoneñ. quatenus illos qui taliter occupant ecclesias vel detinent occupatas ec. cē. cōpellat vt eas dimittant z eas ordinet de personis idoneis: p̄fatos vero archidiaconos ꝓ tanta p̄sumptōe puniat am maduersiōe cōdigna Ber. Nō p̄io ex tex. q̃ qs dicitur se intrudere in ecclesia qñ eā nō consequitur ab h̄ñte p̄tātē cōferendi. concor. c. ex frequentib9 de instī. Secūdo nō q̃ h̄ñs eccl̃iam sibi subiectā nō pōt illius ecclesie redditus sibi retinere sed debet illi ecclesie de prelato ꝓuidere q̃ procedit ēt si beneficiū fit manuale vt in cle. qz regularis de suppl. negl. prela. Tertio nota q̃ si archidiaconus nō cōfert ecclesiā sibi subiectam vel confert psone indigne potestas ordinandi deuoluit ad superiorē. s. ad ep̃um.

In glo. i. ibi. sed si causa custodie z c. aduerte q̃ si glo. intellexit archidiaconuz posse habere custodiam ecclesie vacantis sibi subiecte donec fuerit prouisum de rectore bene loquit. nā ad illuz spectat ecclesie vacantis custodia ad quem spectat illius collatio ad boc glo. in. c. cum vos de offic. ordi. plene tenigi in. c. bone memorie de appel. z p̄ Inno. in. c. vt nr̃z vt eccle. bene. sed si glo. intellexit q̃ custodia cuiuscū q̃ ecclesie vacantis spectat ad archidiaconum ō iure cōi male dixisset z esset contra cānm. c. cū venisset de instī. z iō intellige primo modo. Et in fi. glo. dic q̃ etiaz si ecclesia pleno iure eēt subiecta archidiacono vel alij prelato non potest ille illā retinere. vt i prea l. cle. quia regulares. nisi eēt de mensa sua vide glo. in cle. i. de excess. prela. in v. ad mensam. In glo. in v. ordinans ibi ad eoz̄ p̄tationez h̄ iō forte dixit glo. q̃ intellexit q̃ huiusmodi ecclesie sire i archidiaconatibus istorū pertinerēt ad p̄tationem archidiaconorū z nō ad collationē. sed tu potes dicer latius q̃ aut iste ecclesie pertinebant ad collationem archidiaconorū z tunc si contulerūt ipsas sibijpsis i cōrinenti fuit deuoluta ptās conferendi i episcopū q̃ collatio fuit facta indigno z ep̃s tunc prouidebit sine p̄sentatione alicuius iure deuoluto. vt in. c. q̃ q̃ de elec. li. vi. z in p̄eal. cle. q̃ regulares. aut renunuerunt in vsus suos z tunc lapso tempore eis p̄miso ad tribuendū ep̃us confert solus iure deuoluto vt in. c. ij. de cōcess. preben. aut spectabāt ecclesie ad p̄tationē archidiaconorum z tunc si lapsa sūt tempora p̄fixa ad p̄sentāduz ep̃s prouidebit ar. i. c. qm̃ de in. pa. sed si adhuc nō ē elapsuz rēpus p̄fixum ad p̄sentandū z archidiaconus buiusmōi fructus tāquā suos dilapidaret tūc posset babere locū glo. vt ep̃s prouideat ad p̄sentationem archidiaconorum vt vult glo. bic z Inno.

c **Clerici.** Contra naturam incontinētes si sunt clerici deponunt z in monasterio detrudunt si laici excōicāt̃ur. scda pars ibi si laici. Casus lr̃alis a Quia clerici z laici laborabant illo vicio sodomitaz propter qō ira dei venit in filios diffidentie. z. v. ciuitates igne cōsūpsit. statuit latere. cōci. vt quicū q̃ illo vicio deprehensi fuerint laborare: si clerici fuerit deijciantur a clero vel ad agendam penitentiā i monasterijs detrudantur. si laici fuerit excōicent z a cetu fidelium excludantur Ber. Nō ex text. q̃ ecclesia habet iurisditionē in laicos cum delinquūt cōtra naturam z sic hēs vnum casum valde generalem in quo ecclesia vendicat sibi iurisditionem in laicos exquo enim pro hoc delicto eos excōicat manifeste colligitur q̃ h̄ crimē est ecclesiasticū. vt dico i. c. cuz sit generale de fo. compe. Do. an. intellexit q̃ h̄ crimen non erat ecclesiasticuz. sed iudex ecclesiasticus bic se impedit propter perseuerantiam in delicto. sz certe b hoc dictum non placet z eēt diuinatio ad istuz tex. vnde dico q̃ qualitercunq̃ homines peccent ō naturam vel in actu venereo vel adorando idola vel alio modo contra naturam semper ecclesia pōt iurisditionem suam exercere in laicos ita q̃ erit crimen mixtum seu mixti fori z h̄ sentit Inno. in. c. q̃ super bis de voto vbi dicit q̃ etiam contra infideles peccātes contra naturam ecclesia iurisditionem exercet. nam z deus punuit vt Genesis. xix. vbi plene habetur bystoria que tangit boc. c. Eodem modo pōt ipse vicarius. nam ex boc peccato leditur ipse deus qui est auctor nature. z per banc rōnem sensit Joā. mo. in. c. i. de vsu. li. vi. q̃ ideo ecclesia punit vsurarios z non fures seu latrones qz vsurarij delinquunt cōtra naturam facientes germinare pecuniaz que nāliter nō germinat z c. vt ibi. Sed opp. ō tex. in fi. dum dicit q̃ debent laici excōicari z a cetu fidelium excludi. nā per excōicationē sunt a cetu fidelium excluſi. vt in. c. cum excōicato. 7. c. excōicatos. xi. q. iij z. c. a nobis de excep. So. expone ſm bostiē. z p. i. pro h̄. l. sepe. ff. de v. sign. vel cum dicit excōicentur denotat penam spūalem. cum dicit a cetu fideliū z c. notat penam capitalem que imponit̃ per iudicē secularē. sed certe de ista pena h̄ tex. non videtur sensisse ar. opti. in. c. in archiepiscopatu de rap. ideo intellige primo modo vel h̄ dicit ad maiorem expressiōez z vt ēt de facto excludantur a cetu fidelium. lz nō observetur in practica.

s **Sane si episcopi.** Si a priuilegiatis aliquid petitur ō tenorem priuilegij licite denegatur. h. d. vel sic. Subditus nō tenetur parere superiori aliquid exigenti vel precipienti ō tenorē sui priuilegij. h. d. Casus litteralis. Querebatur de pena petentis aliquid a priuilegiatis contra pri-

scelus illud itē de vicio isto sodomitico loquit̃ text. in. c. vt clericorum mores ō vi. z bo. cle. itē adde q̃ sodomita nō pōt postulare p alio ita dicit archi. i §. tria. v. ifames. iij. qō. viij. Similiter cō masculus mulierbria passus p alio postulare non pt tex. i. l. i. §. remouet. ff. de postu. z i. d. §. tria v. ifames. z adde q̃ absolutio a pctō ō naturā ē ō reseruatis cp̃o vt dicit spe. in aurco rep. i ti. de peni z re. §. segtur i p̄n. vltī. col. Itē adde q̃ viciuz sodomiticū ipedit ordis executionez ēt p9 actā penitētiā vt nō. d. an. i. c. nisi cū p̄dē circa fi. p̄i. de renū. itē dic̃ p̄bus scdo ethycorū q̃ refert sanct. tho. i. iiij. fē. di. lxi. q. i. arti. iiij. p9 me. q̃ luxuria ō nāz ñ ē hūana sz bestialis.

b Utruz iudex ecclesiasticus possit cognoscere de vicio sodomie et de boc ēt vide p. d. abb. i. c. in archiepiscopatu de rap.

a Ad nõ ta in hac de cretali vide d ab.i.c.con sultatõibus de dona. itẽ adde q̃ resuario pape nõ impedit vniouẽ ordi narij ſm do mi.de ro. in antiqs deci. xij. Sz ꝑnũ tz lap⁹ al. xx vij. itẽ bñficium vnitũ ñ dñ nouũ ſm domi.de ro. deci.xlij.

b Adde h gl.i.c.lege i/ patoꝝ.x.di.

c At dic̃ gl.i v. ordia rios i.d. cle. ne i agro. ſ. ad h.z idem dic̃ archi. in ſ. ſicut duo cpar⁹.xvi.q. i.z inno. hic i hac mã vni onis vid ele gãs dcñ in no.i.c paſto ralis de off. or.vbi dic̃ q̃ bõa eccliaſti ca vnita nõ ꝓſt alienari ꝓ ſoluẽdis debitis alte ri⁹ eccl̃ie cui ẽ vnita.z vi de oio q̃ ibi addidi. itez adde q̃ epſ q̃õ ꝓt vnire eccl̃ias ſuc diocefiſ ſine cõſẽſu capi/ tuli gl. i.i ſi. z ibi d.ab.i c. cũ dilect⁹ q̃ me. cã. ſz tñ õ hoc mi hi vr̃ caſus. i ſ. ſicut duo cpar⁹.xvi.q. i. itẽ plẽbza dubia i mã vniõis vide p pe.de ãch. i pſilio. cviij itẽ adde q̃ falſicas cãe ñ viciat vni onẽ ſed col/ latõnẽ vt di cũt do.õ ro. i ãtiqs deci ſi.cxciij. itez adde q̃ be/ neficiũ vni tum nõ põt ꝓmutari p illũ qui deti net ẽt ãtecz vnio ſortiat

uilegij tenorem. Cõſultus papa rñt. q̃ epi aliqd ab abbatibus preter debitã obiam nõ exigãt cõtra li/ bertatem huic ordini cõceſſaz. ſi ãt ampli⁹ exegerit liberũ ſit abbatibus huius ordinis auctoritate apo ſtolica denegare illud q̃õ petitur Ber. Nõ ꝑmo ex tex. q̃ in priuilegio libertatis ſeu ꝑſtantis aliquã imunitatez eccleſijs inferioribus nõ intelligit exce pta auctoritas epoꝝ imo epi tenentur illas imunita tes z libertates cõſeruare. z ſic nõ papã poſſe i pre iudicium epoꝝ eccleſias iferiores ꝓuilegiare. ad h q̃õ nõ. in. c. conſtitutus de reli. do. Nõ ibi ꝑ liber tatez eccleſie z c. q̃ violãs priuilegia eccleſie dicitur venire ꝑ libertatem eccleſie z facit ad illam materiaz quãdo ſtatuta laicorũ dicañ venire cõtra libertatez eccleſiaſticaz. de quo per Inno. i. c. nouerint. de ſẽ. ex. z p Bar. in auc. caſſa. C. de ſa. ſan. eccle. In glo. fi. ibi auctoritate huius canonis. Boff. dicit q̃ i mo ẽt auctoritate ꝓpria exquo vigore priuilegij ñ teneꝫ ad h. c. q̃. x. q. iij. vel põt ſm eũ dici vt aliquid afferat h. c. q̃ aut ſuperior non eſt in poſſeſſione ei⁹ q̃õ petit z ſubditus ꝓpria auctoritate illud dene/ gare poteſt. z ita loquitur. c. q̃. Aut erat in poſſeſſi/ one z tũc procedat iſte tex. vt auctoritate apoſtolica deneget. nam auctoritate ꝓpria non poſſet ſubdi/ tus ſuperiorem ſuum priuare. ar. in. l. cum inferior de ma. z obe. tene menti.

i **Illud etiam.** Ponit penã vi/ cariorum qui ad vendicandas prelaturas ſe erigunt cõtra prelatos h. d. vel aliter z ſic. Vicarius ec/ cleſie vſurpãs ſibi ipſius eccleſie perſonatus cõtra preſtitum iuramentum ad officij ſui executionem ad mitti nõ debet. Caſus lr̃alis. Aliqui fũr cõſtitu/ ti vicarij i eccleſijs auctoritate epoꝝ q̃ obligati fũt perſonis eccleſiarum fide z ſacramẽto. vicarij iſti ſe in ſuperbiã erigentes falſo aſſumebãt ſibi nomẽ ꝓ/ ſonatus contra fidẽ z iuramentum. ſtatuit alex. q̃ ſi ſuper hoc in iure cõfeſſi fuerint vel conuicti de cete/ ro in eodem epatu ad executionẽ ſui officij nullate/ nus admittañ Ber. Et ex predictis z ex tex. no ta penã illoꝝ qui in beneficijs mutant ſibi cauſam poſſidendi. Oppo. contra tex. nam videtur q̃ cũ iſti vicarij eẽnt periuri z infames. vt in. l. ſiquis ma/ ior. C. de trãſac. z in. c. querelam de iureiur. non de/ bebant amplius admitti ad executionem officij nec in eodem epatu nec in alio q̃ periuri ſunt infames. vt in. c. peruenit. ſ. de fideuiſſo. So. doc. fatentur ꝑ/ rium z ad litteram ſupplẽt maxime q̃ pena impoſi/ ta hic habet locum vbiq̃. ſ. in h epatu z in alijs.

c **Cum ad quorũdam.** Sentẽtia excõicatiõis lata cõtra ſubditu3 denegantez, pcurationẽ exactam vltra nu/ merum concilij lateranenſis non tz. h. d. vel genera/ lius z ſic. Excõicatio lata cõtra ſubditũ q̃ nõ paret cõtra priuilegiũ ſibi a ſuperiore conceſſum nõ tenet h. d. ſecũda ibi iõ q̃z. Caſus lr̃alis. Statutũ fuit in latereñ. cõ. q̃ prelati eccleſiarũ cũ viſitant eccleſi/ as ſuas certũ numerũ equorũ z perſonarũ debent habere: ſed quidam prelati hoc nõ ſeruabant. quidã prelati eccleſiarũ quarũdã petierũt a do. pa. ſibi ſu/ per hoc ꝓuideri. vnde pa. auctoritate apoſtolica in/ dulget iſtis vt ſi eccleſiarũ prelati numerũ euectiõis z perſonarũ in latera. cõ. cõſtitutum exceſſerint cum eorum eccleſias viſitauerint liberũ ſit eis auctorita/ te apo. denegare ſi procurationẽ ꝓ pluribus poſtu/ lauerint z ſi prelati propter hoc in eccleſijs illoꝝ vel clericos aliquã ſniam tulerit papa decernit ipſam ñ valere Ber. Nõ prio ar. ex tex. q̃ prelatus viſi/ tando licite excedit numerũ perſonarũ cõtentarũ i cõ

cilio lateranenſi. dũmodo pro illis procurationez nõ exposcat. Itẽ nõ hanc conſtitutionem habere lo/ cum ſiue excedat numerũ euectionũ ſiue perſonarũ z aduerte q̃ cõciliũ lateranẽſe de quo in. c. cum apo ſtolus de cenſi. non tarat numeꝝ perſonaruz ſz euec tionũ tantũ z hic ẽt dicit de numero perſonarũ. vñ ẽ dubium quot debeant eẽ perſone pedites vltra eq tantes z in hoc ſunt varie opiniones. nam quidã di/ cunt q̃õ quot ſũt ſeſſores tot debẽt eẽ famuli ſeu pe/ dites ſternẽtes equos nam durũ eẽt q̃õ ſocij epoꝝ ſternerent ſibi equos. alij dicunt q̃õ tribus egitatu/ ris ſufficit vnus famulus pedeſter. alij q̃õ ꝑ duob⁹ ꝑ h ẽ tex. in. c. in ſingulis de ſta. regu. Hoſti. dicit et bene q̃õ attendẽda ẽ cõſuetudo regiõis z ſtatus p/ ſonarũ tñ ſalua interpretatiõe papali equũ eẽt vt ꝑ duobus equitaturis nõ ducatur vltra vnũ nec ꝑ tri bus minus vno. vir tñ bonus ſeu iudex in hoc arbi/ trabitur. In glo. ij. in fi. hoſti. tz q̃ hec ſententia de iure cõi ſit nulla q̃z in ea fuit expreſſus error duz dicit epus excõico te niſi me recipias cũ tot equitatu/ ris z ꝑ hoc q̃ de iure cõi procedat iſte tex. alle. Jo. an. q̃z alias eẽt ſuperflua cũ nõ appareat cui loq̃tur z ſic priuilegiũ iſtud eẽt inutile z nõ tene hãc lec. tan/ quã veriorẽ. z ſic ſũmaui ſiue error ſit expreſſus i ſẽ tentia ſiue cõſteꝫ eum excõicari talis ſnia ẽ ipſo iure nulla. ad hoc. c. per tuas de ſen. ex. z quod nõ. Inn. in. c. fraternitatis de frigidi. vbi notabiliter dicit ſen/ tentiam iniuſtã notorie eẽ nullã q̃õ videꝫ ꝑ bare tex. in. c. iter ceteros de re iudi. pro hoc facit q̃ preſumꝑ tio eſt illa que cõſeruat iniuſtaz ſniaz. ſed vbi ẽ no/ torietas iniuſticie ceſſat preſumptio nec eſt preſumẽ dũ q̃ iura que inuitunt ſumme equitati voluerit de fendere z dare robur notorie iniuſticie. Abbas.

s **Jcut vnire.** Abbas ſubiect⁹ epo monaſterium ſuũ alteri ſubijcere vel vnire non põt ſine cõſenſu dioceſani ẽt cũ conſenſu metropo litani. Vel generalius z ſic. Prelatus inferior ci/ tra epm nõ põt ſuam eccleſiã vel ſibi ſubiectã alteri vnire ſine epi cõſenſu. etiã metropolitani auctoritate interueniente h dicit. Et eſt caſus allegabilis. Diui tur. nã ꝑmo ponit quãdã cõſuetudinẽ. Secũda nar rat factum q̃ informari mandat ibi cũ q̃z. Tertio ſol uit obſtaculũ ibi nõ obſtãte. Caſus lr̃alis. Pdri/ or grãdeñ. monaſteriũ ſuum q̃õ eſt in dioce. fauſtini epi ſubiecit ſine vnuit monaſterio de accato ſine cõ/ ſenſu dioce. epi predicti ꝑ cui⁹ auctoritate id fieri de buiſſet. aſſenſu tñ archiepi interueniente. Eps ſigni ficauit hoc do. pa. petẽs vt ſibi liceat reuocare q̃ ille prior grãdeñ. fecit eo inconſulto: nõ ob. aſſenſũ vel confirmatione archiepi quã interpoſuiſſe ꝓponitur q̃ archieps in dioc. ſui ſuffraganei ſine ipſi⁹ aſſenſu nihil diſponere põt cõtra canonicas ſanctiones. Et pa. idẽ decernit irritãdũ. z q̃ eps id in irritũ reuoca re poſſit. ꝑ illõ oñdit. ſicut enĩ ad papã ꝓnet vnire epatus z aliene prãti ſubijcere ita ad epum pertinet vnio z ſubiectio eccleſiarũ ſue dioceſis Ber. Nõ ꝑmo ex tex. duos caſus refuatos ſoli ſũmo põtifici ſibi vnio z ſubiectio epatuũ tãquã maxia cã. ſolus ꝑ papa põt duos epat⁹ vnire vel vnã alteri ſubijcere.

Scdo nõ alios duos caſus refuatos ſolis epis et denegatos ceteris ꝑlatis iferioꝝ⁹ vt vnio z ſubie/ ctio eccl̃arꝝ iferioꝝ ſuoꝝ dioceſãoꝝ⁹. Epi ꝑ ad ſimi litudinẽ pape i ſuis dioceſib⁹ ꝓñt vnire eccl̃ias ſibi ſubiectas. Eſt tñ dña q̃ papa põt vnire ẽt ſine cauſa z ſine cõſẽſu canonicorũ q̃õ nõ poſſet facere eps vt ẽ caſus nõbilis i. c. paſtoralis i fi. ſ. de dona. z p hunc tex. dicunt h doct. q̃ quãtũcũq̃z ꝑlat⁹ iferior hẽat eccl̃ias pleno iure ſibi ſubiectas tñ ñ põt vnaz eccliaz vnire vel vnã alteri ſubijcere. ſz i hoc dicerẽ

effectũ ſm do. de ro. i ãti. decif. clxxxv. itẽ adid q̃õ di ri de vnio ne facta ex falſa cã vi de do. de ro. deci. lvi. in ordine meo noui. itẽ adde h q̃ vnio bñ ficiorum ꝓ ſcribit ꝓ rã tũ tꝑs cui⁹ nõ ſit meo ria i ꝑ riuz ita nõnter dicũt do. de ro i an ti. decc. xx iij. z i eiſdẽ deciſ. cexx vi. q̃ icipit itez q̃ vbi aligs z al. glo. i v. ad mẽſa i de. frequẽſ de exceſ. pla. de quo vi de oio p io an. an. i re gula iuris q̃ ꝑ iura in mer. li. vi. z i reperto rio audito i v. nup in vlt. q̃õ. vbi omnino vi de q̃ q̃dã alia allãt z põſſit ãn ꝓſcribi poſ ſit minori tpe. Et q̃ iſta vnio ꝓſcribatur ſpacio. xl. ãnorũ ſãe oprime q̃ nõ. ino. in c. cũ ſuper cir. med. õ reb⁹ ec. nõ alic. vbi di cit q̃ ref q̃ nõ crãt de mẽſa poſ/ ſunt vniri mẽſe eccle ſic ꝓ ꝓſcri ptiõez xl. ãnorũ per ca q̃ bẽñ i c. cũ de bñ ficio de ꝓ bẽ. li. vi. itẽ adde hic unaz. q. in mã vniõis quã ponit old. i. cõſi. cexvij. itez an poſſit fi cruinio de decẽ eccle

fiis pochia lib⁹ decē di gnitatibus ecclesie ca thedralis vide oldr. consi. cclx. cū tribus seq. itez de ptāte a pa pa cōcessa cuidā epo vniēdi mē se ecclesie aliquā ec/clesiā vide oldr. cōsi. cclvij. itez c. sede vacante pōt vnīr eccle sias dūmō nō p̄iudi cet iuri epi scopali p̄z tmoi. i cle. ne i agro i x. colū. de sta mo. itē i mā vnio nis vide vnum p̄si. āge. in con si. cclxij itē in ista mā vid aliqua pul. in re ptorio au ditorū in v̄bo vnio.

a Utrū legat⁹ pos/sit vnīr bñ ficia ad col lationē epi ptinētia et de hoc vid plano. i cle. ne i agro i x. col. d sta. mo. & vide oio de hoc p. d. an i. c. fi. de cōsir. vti. vel iu/uti. & adde q excellēs doctor. d. io. de ana. ad hāc. q. allegabat do. d ro. de ci. xxviij. & plene nō. i c. fi. de con sir. vti. vel iuti. An ār legat⁹ pos/sit disponere bare h est diuidē ec clesias vni tas vide p domi. in. c. cenomanē sem vltra mediū. l vi di. vbi post do. d ro. de terminat q

aliter q; aut p̄latus iferior vult prāte sua ordinaria a iure attributa hāc vnionē facere & nō pōt q; ista tan/quā grauiora solis epīs reseruata sūt vt hic. h fallit vbi prelatus inferior hanc prātē vniēdi p̄screpserit h enī p̄scriptibile ē cū sit iurisditionis. h enīz volunt glo. nō. in cle. ne in agro. §. ad hec de sta. regu. & hāc qd nō. in cle. ij. de re. eccle. nō alie. Aut iste prelatus vult hoc facer auctoritate spāli vt q; p̄screpsit iurisditionē quasi epālē in illis ecclesijs & pōt ar. ī. c. au/ditis & c. cū olim de p̄screp. nā exquo habet quasi epalez iurisditionē & vnire est iurisditionis epalis q vnire poterit. & circa hoc do regulaz q; oia pertinen tia ad iurisditionē episcopalē p̄nt explicari p̄ p̄latuz iferiorē habentem iurisditionē quasi epālē i loco ad h glo. nō. in cle. i. de re eccle. nō alie. nōt Inno. in. c. ij. de trāsac. & Fe. cōsilio. xiiij. & ex hoc posset inferri dcm doc. p̄cedēs nō eē vex. nā vbi ecclesie pleno iu re sunt subiecte prelato inferiori talis prelatus dicit ibi hēre quasi iurisditionē epālē. ad hoc tex. cum ibi nō. in. c. quoniā & se. j. de p̄mil. & in. c. vnico ō capel. mo. li. vi. & h nō. q; facit ad multa. Ultimo nō hic regulā metropolitanū nihil auctoritatis posse atten tare ī dioceſi sui suffraganei nisi quatenus án iure re/periatur expressuz facit. c. duo simul & c. pastoralis & qd ibi nō. de offi. ordi. Jn glo. in v. auctoritate nra in fi. & p h facit q; ipse sol⁹ possit qñ eccl'ie simul sunt ī dioceſi sua sire facit tex. ī. c. ij. de preca. & in. c. epi de re. eccle. nō alie. facit qd nō. in. c. fi. de suc. ab ī intesta. & p h littera ibi sicut iustū fuerit & c. nō enī in tendit p̄iudicare iuri tertij. Extra glo. querit ō q. quotidiana h dī q; cū auctoritate metropolitani ñ p̄nt vniri ecclesie sire in dioceſi suffraganei nūquid h fieri possit auctoritate legati. doc. antiqui non teti/gerunt h dubiū sed moderniores videntes multos variasse in hoc articulo. Fe. cōsilio. exc. dicit q; cum casus esset de facto habito diligēti studio & facta col/latiōe cū multis iurisp̄itis cōsuluit q; nō & marie si sint talia bñficia que nō spectāt ad collationē legati. & mouet inter cetera q; legatus nō pōt attēari id p qd diminuunt iuxta dioceſanoz & inferat eis ppe/tuū p̄iudiciū vt in. c. fi. de cōsir. vti. vel iuti. & hoc dicit sentire Inno. & host. ibi & hanc opi. Fe. sequit do. an. in. d. c. fi. sed nulla mētio ibi fit nec in cōsilio Fe. de dcō spe. & Jo. an. ī addi. nā spe. ī ti. ij. §. nūc oñendum. v. qnto. dicit sub dubio forte legatū hāc vnionē posse facere & tradidit ibi regulā in v. legat⁹ q; oia que pōt facere p̄latus in dioceſi sua fic epūs vel archiepūs pōt facere legatus in legatiōe sua. & io. an. in addi. in. d. v. dicit hoc tenēdū sine dubio forte & plus ibi dicit tenēdū legatū posse vnire vnā eccle/siā mense epali lz ipse epūs hoc facere non possit qō ē valde notabile, p limitatiōe cle. ij. de re. ec. nō alie. hanc opi. secuti sūt multi moderniores dicētes exp̄s sius q; siue bñficia spectēt ad collationē legati siue ñ vtputa q; sūt devoluta ad papā q; poterit ipe hanc vnionē facere. nā hec vnio respicit proprietatem bo norū. vñ licet nō hēat ius cōferendi bz tñ ius vniēdi

Et per hāc rōnem ifertur ad decisionē alteri⁹. q. Nūqd epūs possit vnire beneficia devoluta ad papā p eius negligētiā & cōcludēdū ē q; sic. Quia licet re spectu iuris cōferēdi quo ad titulum sit sibi sublata ptās prouidendi nō tñ respectu vniēdi & aliter, pui/dendi de ipsis bñficijs. Nā propter negligētiā epi solū devoluit ptās ad superiorē respectu collatiōis quo ad titulū. sed vnio cōcernit, p̄prietatez ipsi⁹ bñ ficij. Itē vnio fit ex cā adeo q; cā nō subsistēte vnio est nulla. vt nō. do. de ro. deci. lv. & nō. in. d. cle. ij. et & sic nō est actus oīo volūtarius. Et p h corrobo ro decisionē p̄ie qōnis. Nā cū legato sit permissū ius cōferēdi qō ē volūtarium ius fortius vniēdi qō ē quasi necessariū nec p h p̄iudicat iuri epōrum q; hēbunt ipsi alia iura dioceſana in illis ecclesijs. item ipsemet h debuisset facere. ad predcā facit. c. ij. ō of fi. le. li. vi. Et ex p̄dictis ifertur ad. q. Jsdapa re/seruauit sibi certū bñficiū nūquid eps possit illō vni re alteri. & cōcludo q; in p̄iudiciū reseruatiōis pa pe nō videt h posse facere. Unde nō p̄iudicabit ei p̄o quo beneficiū pape reseruat ar. in. c. vt nostruz de appel. & c. fi eo tpe de elec. li. vi. Valebit tñ vnio & habebit effectū suū illo dimittēte bñficiū p̄o quo papa fecit reseruationē. Nā & ius prelati nō ipedit vnionē sed sibi nō p̄iudicat. vt in. d. cle. ij. Jta dic & in reseruatōe. Et h intellige quādo reseruatio cō/cernebat collationē respectu tituli. secus putarez si papa reseruasset certā eccl'iaz sue dispōm. Quia illō verbū ē gnāle adeo q; inferior non poterit de ea di/sponere. ar. in. c. vt nostrum vt eccle. benefi.

q Uam sit graue.

Cleric⁹ qui ō cri mine publice gloriatur, pter qō scādalū secutū ē ab officio & beneficio suspēditur & per h cōmune sūmariuz nimis restrigitur sensus littere q; videt exposcere scādalū qō videt ptra pn. c. & iō simpliciter pōt sic sūmari. Suspendi dz cleri/cus qui de suo crimine publice gloriatur. h. d. scōa ps ibi ideoqz. Casus kalis. Quidā diacon⁹. p. noīe publice cōfitebat se carnaliter cōgnouisse vxo/rā cuiusdaz sui conuicini siue parochiani: pter qō vir illē remisit vxorē suā ad propriā: significatuz fu/it hoc do. pa. vnde mādat cuidā archiepo qua. si con stiterit de p̄missis: p̄fatū clericū ab officio & bñfi cio ap. cess. suspēdat: & virū illū cōpellat vt vxorē su/am recipiat & maritali affectu ptractet eādem Ber.

Nō primo ex tex. delictum precedens aggrauari ex gloriatione subsequenti. Secundo nota q; ipsa gloriatio delicti etiā si aliter non cōstet de delic/to ē graue peccatuz iuxta illud psal. quid gloriaris in malicia &c. Tertio nō q; ēt de iure canonico cō fessio facta extra iudicium de crimine nō, pbat ipum delictum quo ad penam ordinariam ipsius delicti ī fligendam. naz si alias cōstitisset de delicto grauius iste fuisset punitus exquo cōstabat de eius cōfessiōe vt in. c. cum non ab homine. de iudi. iūcto dcō Jnn. in. c. qualiter. ij. de accu. sufficit tamē talis confessio ad supponēdū cōfitētē torture vt ē tex. & ibi bar. ī. l. capite quinto. ff. de adulte. tenent do. de rota decis. clxxiij. als. clxxxiij. h tñ dictum aliter limito in. c. at si clerici de iudi. & dic vt ibi. Ultimo nota q; ex so la cōfessione gloriantis de delicto non licet marito a se vxorē abijcere. nā non valet cōfessio ī p̄iudicium alterius vt in. c. i. de confes. & c. significasti de adult. & l. fi. C. de accu. Jn glo. i. ibi alias nō fuisset su/spensus &c. glo. sentit h vnā lec. ad istum tex. bz quā sūmat Jo. an. q; pter scandalū inde secutū iste fu/it punitus extraiudicialiter nō aūt q; per hanc con/fessionem cōstaret de delicto. q; si cōstitisset acri⁹ fu/isset punitus. sed vt. s. dixi ista lec. mihi nō plz q; in p̄m. c. ponderatur gravitas delicti surgens ex glo riatione. Item fm hanc lec. glo. sequeret absurduz q; de delicto gloriantis vnde scandalum nō est secu tum nulla pena ī poneretur. Jnn. tamen dicit h istū puniri tāquā maledictū detractorē & leuem quoruz quodlibet sufficit ad hanc penam imponendam nō aūt punitur de delicto confessato. q; de eo non p̄sta/bat. Idem videtur velle Hostien. dicens q; hec de/cretalis ponit penam gloriantī se de delicto. naz cū h delictum sit graue nō debet remanere impunitum vt in. c. vt fame de sen. exc. Non ob. q; hic non erat accusator quia iste publice fuit confessus & evidētia facti non indiget accusatoribus. vt in. c. evidētia de

nō & recor/dor de hoc alias vidisse decisionē in ordine meo nouis. q; inci pit ītē q; in dismēbratio ne q̄ē. ccxxv ī ordine vt postea repi. Itē ad. q. h positā p̄ do. ab. vide de/ci. per do. de ro deci. cxij. i ordie no uis.

g Dicit bal.in.l.cunctos populos in vlt.col.C.de sũ.trini.q; siquis est suspectus ō c fuga nō est necesse q; peremptorium veniat in eius noticiam t idem dicit sali.in.l.absentes in vſ.tertio quero de accusa.

b Utrum videatur mandasse qui dixit seruo non reuertaris ad me nisi facias q; sentiã nouũ.t illã decisionẽ bar.i.d.l.siquis mihi bona sequũtur bal.ang.io. de imol. et modern.ibi pan.de ca.i consi.ccix.i cip. videtur per p̃dicta. ang.de are. in tractatu maleficiorũ in.v.sẽproni um mandatorem i.xxi. q.t pe.ō ancba.hic qui ad istã.q.põ derauit istũ rex.quẽ etiã allegauit ad hoc ioã. de ana.i consi. lix.icip.visa inquisitione sõmata per magnificuz d.capitaneũ florentinuz zc.Fortius p illũ rex.singu.i.d.c.fin. extẽdit p̃dictã decisiõz bart.d.mathe.de ma.i nõ.clxxxviij vt ẽt,pceđat qñ dñs ,pferẽs talia v̈ba crp̃sse inbibuisset nec occideret q; vulnera nõ possunt fieri ad mensurã bal.i.l.nõ iõ i.xviij. q: C.de accu.t illa decisio bar.ab oĩb9 approbat.t illã ibi limitant rapha. cõmen.t lu. ro.nisi offensa fuisset illata domino nõ cũ ferro sed cũ alapa vel cum pugno q; dñs vtẽs illis v̈bis erga famulũ facias q; sentiã nouum de tali.intelligeretur mandasse de simili vindicta cum alapa vel cũ pugno t ideo si tunc famul9 occideret nõ teneretur dominus per nõta in l.i.C.vnde vi.secundo limita predictã decisionem bartoli. vt procedat t sit vera in terminis in quibus loquitur bar.s.in tali famulo in quo nõ poterat cadere alia vsimilis interpretatio q; homicidij cõmittẽdi. Sed quando talia verba facias q; sentiam nouũ de tali eẽnt prolata ad talem personã in qua verisimiliter posset cadere aliꝰ sẽsus tũc ,tareť interptatõi domini puta si iuriat9 diceret,pcuratori suo vel alicui aduocato facias q; sentiã nouũ de tali.ita,pbať ex doctria nõ.bal.iũ l.i.C.de ser.fugi.Tertio lita decisionẽ bar. vt nõ,pceđat quãdo d.passus i furiã diceret famulo q; acciper vnũ bastonũ t faceret q; ferret nouũ nam ex genere instri q; verisimiliter non est aptũ ad mortẽ inferẽdã.d.nõ teneretť dare ẽt q; cũ illo bastono cũ occideret ita sing̃ lquit bal. i.l cũ mãdati circ. fi.C.mã.ita sin.limitãs.d.c.fi.de bõi.t facit q; signãter dicit idẽ bal.i.d.l.si accu.Conclude ergo q; cõfessio facta extra iudiciuz de crimine regulariter non probat delictum vt ō eo possit iste puniri.sed si transit in aliã spẽm delicti tũc punitur de illo delicto nouiter accusato ex glorificatione sua vt est delictum glorificationis de malo. et ex his habes penam istius delicti gloriantis. Sz quero vltra alios nũquid iste remanebit suspensus in perpetuum t sic generaliter potest queri vbicunq; a iure aliquis suspẽditur simpliciter ab officio et beneficio. Inno.in.c.ij.de so.sentit q; sicut in excõicatiõe canonis absolutio cõceditur epõ si papa sibi non reseruat ita est in suspensione.Contrarium sentit glo.in.c.cupientes in.§.ceterum,in v̈.suspensos de elec.li.vi.sed dic vt nõ.glo.in cle.i.de her.in v̈.excõicationis q; aut suspensio est ad tempus t tunc inferior nõ potest relaxare aut simpliciter sine prefinitione temporis t hoc potest sicut in excõicatione et dic latius vt nõ.ibi glo.que est singularis.

e **Ex litteris.** Epus cuius auctoritate homicidium commissum ẽ a ministerio altaris t officio põtificali t ẽpatus administratione deponit vel sic.Episcopus prestans causam directe vel indirecte homicidio cõmittendo eo cõmisso priuari debet officio pontificali t sacerdotali t administratiõe ẽpatus remoueri.vel tertio t breuius.Clericus auctoritatem vel consilium directe vel indirecte homicidio prestans irregularis efficitur.h.d.prima parť narrat factũ.secunda diffiniẽdo cõmittit.ibi nos ãt.

Casus lr̃alis.Quidam visitatores in lombardia accesserunt ad ecclesiam albigañ.vt in ea visitatiõis officium exercerent.Epus albigañ.iter cetera que proposita fuerant contra ipsum cõfessus fuit q; cuz quidã in villa quadam que ad eius iurisdictionẽ ispectat ifamaretur de furto.t ipse fur hoc negaret offereus q; candentis ferri iudicio se purgaret t si deficeret suspẽderet:eps quesiuit a iudice deputato ab ipso ad maleficia punienda quid sibi super hoc videretur. Judex respõdet vt fieret sicut fur dixerat.tandem ferrum candens in ipsius presentia elt allatum quod cum fur illud accepisset conbustus est. iudex pauefactus consuluit epm quid sibi super hoc esset agendum.t ipse respondet q; si fur euaderet maluz eẽt t sic eps t iudex villam illam exeũtes in eorum psentia ille fur est suspensus:tamen epus ipse dicebat in eius excusationem se talibus verbis vsuz fuisse.auditis quãtus est rumor populi:oẽs dicũt malum est si sic euaserit impunitus.his auditis t redactis in scriptis inquisitores ipsum epm cũ lr̃is suis dictam confessionem cõtinẽtibus emiserunt ad pa. sed ipse nihil super bis proposuit coram pa. nec literas inquisitorum ostendit.ipse tamen dicebat se illas pa.pr̃itasse imo statim cũ alter de predictis inquisitoribus ad apo.se.accessit qui rẽ per ordinem do. pa.exposuit. Jdẽ epus de curia recessit t pquisitus nõ potuit inueniri.dominus pa.bis omnibus auditis per dictum inquisitorem t p lr̃as inquisitorum: qz idem eps nõ solum in iudicio ferri candentis verum ẽt in furis suspendio multũ excessit cum bis nõ tantum auctoritatem prestitit sed etiam presentiam suam exhibuit corporalem:ipsum reputauit idignũ ministerio altaris.Et qz pontificale officiuz sine ministerio altaris exerceri nõ põt.mandat dictis visitatoribus quatenus moneant eundem vt episcopatui cedat.alioquin remoueant ab ecclesia albigañ.t eidem ecclesie faciant de psona idonea,puideri.Ber.

Nõ primo ex tex.q; episcopus habens iurisditionem temporalem in loco non debet pr̃itiam suam exhibere cum iusticia corporalis exhibetur.alias incidit in irregularitatez si inde sequitur mors vel mẽbri mutilatio.videtur enim prestare opez ipsi homicidio t ideo irregularitatez incurrit.l.di.siquis vidua m t in.c.sicut dignum in.§.clericos.s.de homi.secus dic in alio non habente iurisditionem temporalem.licet enim pr̃itiaz suã exhibeat vbi talia exercentur nõ tamen efficitur irregularis sed grauiter peccat qz facit cõtra.c.sniam ne cler.vel mo.de quo ibi nõ.t intellige t limita istum tex. Secundo nõ q; iudicium seu purgatio cũ ferro calido seu aqua calida est reprobata pro hoc.j.de pur.vul.per totum. nam per eam tentatur deus quia agitur vt deus miraculose oñdat inocẽtiã vel nocẽtiam. Itẽ est iudicium fallax quia cessante diuina potentia naturaliter debet cõburi. Tertio nõ q; verba enũciatiua dispo nunt tacite quãdo ex illis sequit malũ iminẽs nã iste eps dixit auditis quantus est clamor ppli omnes dicunt tc̃. Et facit ad.q.que fuit de fco q; quotidie põt cõtingere. Famul9 cuiusdã9 nobilis fuit verberatus dñs eius sibi dixit nũquã reuertaris domum nisi aliud sentiã de te ꝯ vberantẽ.post quã famul9 interfecit vberatorẽ suuz q̃ritur nũqd dñs ex illis verbis teneatur de homicidio quasi mandasset sibi illõ homicidium.t fuit determinatum q; sic t ita fuit, dominus punitus vt recitat bar.i.l.siquis mihi bona §.iussu.ff.de acqui.bere.t,p h facit q; ñ refert an recte vel indirecte aliqd cõsulat.t optie ,pbat ista lr̃a t facit ad illam decisionẽ ex.l.certum.ff.si cer.pet.a.t.l.cũ quid.eo.ti.ad idem.c.fi.de homi.li.vi. vbi si mando aliquem verberari t cui mandat illũ interfec teneor de homicidio quia fui in culpa illud mandatum prebendo.ita in ,p posito iste nobilis tacite mãdauit verberantem verberari, ideo tenetur de homicidio q; dñs secrete mãdauerit famlo ad aurẽ.tertio q; icõrineti ,secutũ fuerit hõicidiũ als vbi vnũ ex istis cessaret nõ hẽret locũ illa decisio bart. dato q; famul9 aut domestic9 aut amic9 hõicidiũ ppetrauerit ita ẽ de mente bal i.d.l.i.C.de ser.fu.i.iij.col.i v.t,pbať mãdatũ tc̃.ita itelligit nõ.per bar.in.d.l.siqs mihi bona.§.fi.iũctis nõtis p bar.i.l.si vẽtri.§.fi.ff.de bis q; i frau.cre.t ita exp̃sse t ad litterã põderat t firmat io.de ana.i dicto cõ si.lix.i.iij.col.Sexto mirabiliter limitat illam decisionẽ bar.d.alex.imol. in consi.ccccccxi.incip.qñ abunde i ij.col.vt precedat qñ dñs recepat iuriã illicite.Vñ tũc illa vba domini facias q; sentiã noua de tali ipotãt q; sicut iuriã illicite recepat ita videť pariter mãdasse famulo q; illũ licite aut vulneraret aut occideret eo qz qualitas pcedentis iurie arguit qualis fuerit aius domini i sequẽtib9 ar.d.l.si vẽtri.§.fi.t q; i fin.decisse declarat bal.in.l.si pdiũ in vlt.co.C.de edi.actio ista sic recollegi sub.d. mco.d.Jaſ.de mai.dũ legerem d.l.i.

micidio secuto qđ bene nō. Ultimo collige q̄ officium pontificale non pōt exerceri sine ordine p̄sbyterali suspensus ergo ab officio p̄sbyterali nō potest exercere officiū pontificale nunqđ aūt possit haberi ordo pōtificalis sine p̄sbyterali. Jo.an.ħ q̄ sic. ſz habebit in habitu nō in actu. nec ob. iste tex. qz loq̄tur de exercitio ordinis pōtificalis ⁊ ,p ħ qđ nō. gl. lij. dist. sollicitudo. que dicit q̄ recipit quis caracterem si ordinatur in ep̄m ſz nō fit p̄sbyter ⁊ dixi in c. vnico de cle. per sal. ,pmo. Circa ħ tamē pōt multuz dubitari ⁊ tenēdo opi. theologoꝝ q̄ episcopat⁹ non sit ordo. forte hec opi. nō esset vera qz in subst̄a tia nō videtur differre ordo pōtificalis a sacerdotali nisi ampliet potestatē sacerdotalē vt sentit ħ do. An. sed p̄o hoc adduco. c. olim. xcv. distin. dicit q̄ olim episcopus nō erat p̄sbyter sed omnes p̄sbyteri regebant vniuersalem ecclesiaz ⁊ exercebāt oīa sacramenta sed ,ppter scismata fuit ordinatū vt eligeretur vnus ex p̄sbyteris qui p̄esset omnibus ⁊ vocaretur episcopus quasi. s. sacros ⁊ sic videt q̄ eps p̄esit tātum in dignitate ⁊ nō in ordine ſz quedam fuerint sibi reseruata ⁊ interdicta p̄sbyteris. vt chrismare ⁊c. Ad idē adduco qđ dicitur ō omnibus apostolis q̄ parem potestatem receperunt a deo sed petrus p̄e alijs recepit p̄incipatum. vnde omnibus dictū fuit. Jte ⁊ p̄dicate euangeliū ⁊c. ⁊ cuicū qz remiseritis pcā ⁊c. ſz petro soli dictuz fuit pasce oues meas ⁊c. xxi. disti. in nouo vbi bo. tex. ⁊ ħ nota ⁊ sunt addenda ad ea que dixi in. c. vnico de cle. per sal. p̄mo.

In glo. ij. in fi. conclude verū intellectū posse dici q̄ ex duobus vt etiaz sensit glo. iste ep̄s ꝑxit irregularitatem. p̄mo inquantū dixit illa verba malum est si sic ⁊c. nam videtur p̄stitisse consiliū ad mortē ⁊ refert an directe vl̄ indirecte quis p̄stet cōsiliū ad mortem alicuius vt. s. dixi ⁊ ex solo consilio ꝑbitur irregularitas. l. di. siquis viduā. ⁊ p̄eal. c. sicut dignuz. Secundū videtur p̄stitisse auctoritatē ⁊ opem ⁊c. illi suspendio exbibendo suā p̄sentiam corporalem ex quo habebat ibi iurisdictionē tēpalem vt latius. s. dixi facit qđ nō. in. c. i. s. de offi. dele. de consensu auctoritatis. Ex bis infertur ad. q. quā tangit glo. num quid clericus incurrat irregularitatem si interrogatus dicit q̄ p̄o tali casu debetur pena mortis. ⁊ concludit ſm host. hic ⁊ archi. in. c. fi. iij. di. q̄ aut crimē nō imminet puniendū de p̄senti ⁊ nō ꝑbit irregularitatem ⁊ ita ,pcedit ista glo. alias aūt si ex cōsilio siue generali siue spāl. sequat̄ homicidiū irregularis erit vt in p̄alle. c. siqs viduā. secus dic vbi ex sua sola responsione nō sequeretur homicidiū puta qz omnīo iudex est dispositus ad illum decapitādum ⁊ iste fuit interrogatus a quodaz alio que pena debet imponi p̄o illo delicto ⁊ respondit q̄ capitalis. nam ex ħ nō efficitur irregularis qz homicidiū nō fuit secutuz ex cōsilio suo qz iudex omnino ad hoc erat dispositus.

In glo. in ver. ꝓquisitus in fi. dic q̄ ħ non erat necesse istū citari. nam citatus fuit a iudicibus vt p̄sentaret se pape vt in. c. fi. ⁊ quod ibi nota de accu. vnde statim fuit contumax ex quo ibi non fuit repertus tenere menti. Abbas.

Inter dilectos.

Ab obtinēda dignitate repellitur usurarius ⁊ publicus aleator. b. d. vel summa aliter ⁊ sic. Collatio beneficij facta indigno occulta cassari debet ⁊ conferens secūdo ante cassationē p̄me collationis p̄uari debet ea vice potestate cōferēdi. h. d. Diuiditur. nā p̄mo decisse narrat factū. scđo diffinit ibi nos igitur. subdiuiditur. naz p̄ma diffinit de. p.ª de. b.ª de cātore. scđa ibi p̄terea. tertia ibi qz vero. Casus literalis. Vacante succentoria pictauiensi cāto⁹ ipsius ecclesie ad quē pertinet collatio succentorie: eam cōtulit. p. canonico pictauiensi. Postmoduz dicta collatione nō cassata eandē succentoriā contulit. b. canonico pictauiensi. vnde orta questiōe inter eos causa cōmissa fuit inter eos super ipsa succentoria quibusdā iudicibus delegatis coraz qbus petijt vtraqz pars electionem de se factam cōfirmari ⁊ electionē alteri⁹ cassari. Lite. con. ⁊ testibus hinc inde receptis causa delata est ad dīm pa. p̄terea iudices quasdam litteras concesserūt partibus in quibus quedam clausula in litteris illis vltimo fuit appositā. ,pponebat contra dictū. b. q̄ illa nō fuerit apposita de conscia iudicis ⁊ sic falsauerat litteras illas ⁊ q̄ vsus fuerit litteris sic falsatis: ⁊ super boc deposuerunt iudices qui litteras cōcesserant. Dominus pa. attestationibus vtriusqz partis inspectis inuenit esse probatum dictū petruz publicū aleatorē esse ac publicū usurarium qui. xi. p̄o. xij. mutuabat in ludo. Ipse vero i sui excusatiōem allegabat cōsuetudinē gallicorū qua fere vniuersi clerici sic mutuant frequēter ⁊ ludunt: sed pa. illam cōsuetudinē penitus reprobauit cuz in illis magis sit punienda offensa per quos deliquendi auctoritas usurpatur. vnde qđ circa dictuz. p. de succētoria ipsa factū est ,ppter indignitatem ⁊ vtilitatem ipsius decreuit dominus papa irritandū cum p̄sonis vilibus ⁊ indignis patere nō debeant porte dignitatis iuxta legitimas sanctiones. Preterea contra p̄fatum. b. fuit ,pbatū q̄ de conscientia iudicum vltima clausula nō fuerit inserta in litteris eorūdē sicut p̄ ipsoꝝ depositiones exp̄imitur euidēter: p̄o pter quod pars altera ,pponebat q̄ p̄dictus. b. vsus fuerit lr̄is sic falsatis ⁊ ideo tanqz falsarius debeat repelli: papa tamē cōsiderauit q̄ licet constaret de dicta clausula q̄ in illis lr̄is fuisset apposita p̄ter conscīam iudicis tamē fides facta nō fuit q̄ dictus b. illam clausulam apposuerit vel ,pcurauerit vt ab alio poneret: vel etiā q̄ sciēter vsus fuerit litteris sic falsatis. vñ papa ab huiusmōi falsitatis obiectu absoluit eundem maxime cuz post huiusmodi obiectū eis vti noluerit. sed qz p̄ depositiones duoꝝ testiuz cōstiterat q̄ concessio facta. p. predicto p̄cesserat q̄z q̄z ,ppter indignitatez eiusdem merut reprobari concessionē postmodū factam. b. decernit irritaz ⁊ inanez: ⁊ qz cantor ita incōstanter se habuit in boc facto vt p̄ma donatiōe nō cassata secūdam facere attētauit ⁊ dignū sit vt in eo quis puniatur in quo peccauit. dn̄s papa p̄uat ipsum potestate cōferendi hac vice succentoriam ipsam: mandans iudicibus. Quatenus eadem auctoritate apostolica persone idonee assignare ,pcurent. Ber. Nō p̄mo ex tex. ibi cuius donatio pertinebat ⁊c. q̄ ver. pertinere late ponitur ⁊ patet. vnde refertur etiā si p̄tineat ō iure spāli. nam collatio huius dignitatis nō poterat p̄tinere ad cātorem nisi de iure spāli qz de iure cōmuni spectat ad ep̄m. xvi. q. vij. omnes basilice. ⁊. c. nullus. non ergo viciatur libellus neqz probatio si dicitur beneficium pertinere ad collationē alicuius ſz pertineat solo iure spāli facit. l. verbum pertinere. ff. ō v̄. signi. Scđo nota q̄ ludus alearum in tantuz est clericis ,pbitus vt etiam consuetudo non valeat in oppositum ēt si facit respectu cuiusdam voluptatis. q̄nimo clericus aleator debet reputari vilis ⁊ indignus ad beneficiuz obtinenduz ⁊ tenę menti tex. qz ista est vna causa sufficiens ad irritandū collationem factam clerico aleatori. Tertio nota q̄ usurarius est vilis p̄sona ⁊ indigna ad obtinēdum aliquā dignitatem. ⁊ facit iste tex. q̄ usurarius sit infamis ipso iure de quo vide tex. cum glo. in. l. improbum fenus. C. de bis qui nota. infami. vbi glo. intelligit tex. ⁊ bene q̄ sine alia sententia talis est infamis infamia

a Trū clericus incarrat irregularitatem si interrogatus dicit q̄ de iure ,p tali crimie debet pena mortis pniri ⁊ ibidez. q. istā istā .ponit ab. siculis in. c. i. s. de fur. Et de q. ista i terminis vidē g raine. in sūma ō bomi. cir. fi. i §. itez nōt q̄ si epus vbi cōclu derc vī q̄ si cāuserat de facto ⁊ respōdeat qd iuris ⁊ ex boc se quit̄ bōici diū erit irregularis alias sec⁹ de quo tu vide late ⁊ elegāter p spe. i ti. de lega. §. iurta ,ppositiōis i. xv. col. v̄. qd si iudex habēs latrone. Sz tu dic q̄ clerici possunt dare cōsiliuz i legib⁹ ⁊ statutis cōdēdis ⁊ ſz ex boc sequatur mors non sūt irregulares ſm bar. i anē. bita i pri. C. ne filius ꝑ pre ad qđ vide in no. in. c. ad audiētiaz ō bōi. vbi dicit q̄ q dat cōsiliū rei licite ſm q̄sciētiā ſz ex boc idirecte sequat̄ mors non efficit̄ irregularis. ⁊ de. q. bic posita per d. ab. vide oio in terminis mul tum elegāter per domi. i. c. fi. iij. distinctiōe.

ciuili ipso facto ⁊ clarius loquit tex.iij.q.vij.§.porro.sed ō vno multū dubito.qr tex.in.d.l. improbus loquitur de vsurario exercēte vsuras vltra modus a iure ciuili pmissum. Quid siquis exercet vsuras ꝑ modus a iure ciuili pmissum nunqd sit infamis ipso facto cum de iure canonico omnis modus reprobatur.⁊ ius ciule in boc nō dedignat sequi canonē. vt in auc.de eccle.ti.⁊ nō.in.c.qr frustra de vsur.⁊ certe dubiū est satis pulchrū.nam respectu iuris canonici omne fenus est improbū ⁊ iste tex.facit q̄ fit infamis ipso facto ⁊ tex.in.d.§.porro.cogita. Quäto nota ibi in ipsor depositiōibus ⁊c.iudices posse deponere tanq̄ testes coram alijs iudicibus de gestis coram se ⁊ solet multū ad hoc allegari iste tex.⁊ dic vt plene nō.in.c.cum nobis de testi. Quinto nota q̄ vtens instrumēto falso in iudicio nō p̄ h̄ pōt pūiri pena falsi nisi ꝓbet q̄ ipse falsauerit vel q̄ ipe sciēter vsus fuerit ⁊ p̄sumit ignorātia si post obiectō nem desistit ab vsu eius. Vltimo nota q̄ conferēt beneficium indigno quē putabat idoneū non debet ante obiectōem seu reprobationē illius collatiōis illud beneficiuz alteri cōferre ꝛz de indignitate ipsius modo sibi inotescat alʒ debet puniri ꝓut h̄ dicitur quod bene nota. In glo.i.in fi.nota glo.q̄ aleator clericus indistincte repellitur ab obtinendo beneficio cum collatio sibi facta est nulla si de h̄ constabat tanquā facta vili ⁊ indigno.⁊ si nō cōstabat quia erat occultus debet irritari sed a beneficio obtento antequā exerceret ludum nō debet incōtinenti repelli ⁊ eo priuari sed alia mitiori pena poterit plecti nisi monitus nolit se corrigere.qr ⁊ tunc beneficio priuabitur.vt.xxxv.di.c.i.vsurarius vero potest repelli ab obtento ⁊ obtinēdo ēps tamen cum se correxerit dispensare potest circa beneficiū ⁊ facit qō dicitur ⁊ nota.in.c.preterea.s̄.de vsuris.Et ex h̄ nota q̄ magis peccat ⁊ exosus est vsurarius q̄z aleator. In glo.in ver.voluptuosos in fi.nō bene glo.nam relata ad tex.ꝓbat q̄ etiaz clericis licitum est ludere causa cōuiuij.⁊ idem voluit glo.in.c.i.xxxv.di.sed phi.ꝛz h̄ ꝑium in clericis dicens eos nō debere facer cōuiuia.xliiij.di.c.cōuiuia.⁊.§.nō oportet. Idem dicit Bof.in laicis.nam cōuiuia videntur eis reprobata nisi ex quadaz caritate faciant vt in.d.c.cōuiuia.⁊ credo h̄ dictum verius quo ad conscientiam ꝛz repetitio nō competat h̄ casu ⁊ sic potest ꝓcedere lex q̄ i conuiuio allega.in glo.talis tamē sic ludens licet male faciat non tamē crederem q̄ debeat reputari vilis ita q̄ repellaʒ ab obtinendo beneficio. In glo.in ver.vel ꝓcurauerit in fi.vel dic q̄ illud.c.loquitur ō litteris gratie in quibus citius p̄sumitur falsitas. secus in litteris iusticie que de facili possunt obtineri vt in.c.pe.co.ti. In glo.in ver.postmodum in fi. hec glo.nō attingit perfecte intellectū decretalis.nec etiam doc.aperte attingunt. Sed pro clariori intellectu sic oppo.videt enim q̄ collatio scō facta debuit valere.nam p̄ma fuit nulla ipso iure tanquā facta criminoso ⁊ infami saltem infamia facti.nam infamia nedum repellit a dignitate obtinenda.vt in.l.ij.C.de dignū.li.xij.⁊ in regula infamibus lib.vi.vbi ꝑ Di.quinimo si est infamia iuris repellit a dignitate quesita pro boc bo.tex.cum glo.in.l.ij.§.miles.ff.de his q̄ nō.infa.⁊.l.omni.⁊.l.infamia.C.de decur.li.x.vbi dicitur q̄ infamia quesitū adimit honorē ergo debuit valere scōa collatio ar.in regula nō p̄stat impedimētuz de reg.iur.li.vi.So.pōt hec decretalis intelligi dupliciter p̄mo q̄ collatio p̄ma non fuit nulla ipso iure ⁊ hoc sensit h̄ Host.exponēdo v̄. irritandum.i.irrituz nūciandū ⁊ etiam sequit Fe.de senis consi.xliij.⁊.xlix.⁊ tūc pōt responderi q̄ secunda nō valuit,ꝓpter defectū potestatis.qr propter delictum collatoris deuoluta erat potestas conferendi ea vice ad superiorē.sed iste intellectus mihi nō placet qr hic cassatur ⁊ punitur iste collator ꝓpter suaz inconstātiam.⁊ qr p̄ma non reprobata ꝓcessit ad secundam ideo intellige istum tex.quādo collatio fuit facta indigno ignorāter ita q̄ notorie non constabat collationem esse nullam naz p̄sertim respectu consuetudinis poterat dubitari vtrū collatio esset nulla ipso iure ⁊ vtrū iste deberet reputari vilis exquo vsuram exercuerat tantū in ludo ⁊ q̄ ludebat ꝑm cōsuetudinem alioz clericoz.vnde anteq̄z reprobaretur p̄ma nō debuit ꝓcedere iste ad secūdam collationē. nunq̄z enim fienda est secūda collatio vel electio nisi constet notorie p̄mā viribus nō subsistere.vt nō.i c.auditis.c.cū terra de elec.vnde iste collator ñ erat p̄uatus ipso facto potestate cōferēdi qr ignorāter fecit.sed fuit p̄uatus ꝓpter ipsius incōstātiam.vt dicitur in tex.qr p̄ma nō cassata ꝓcessit ad secūdā.⁊ istū puto vez ⁊ claz intellectū.c.omissis dictis Inno.q̄ que non approbatur intellectus.c. Ex predictis omnibus nō h̄ dictū singulariter i practica q̄ vbi collatio est facta indigno p ignorantiā non debet procedi ad secūdam collationē p collatorē nisi p̄mul reprobetur p̄ia exquo notorie nō cōstabat de nullitate p̄me collatiōis. In glo.in ver.irritam ibi sed valde sunt ista dissimilia ⁊c.⁊ rō est.nam scōa stipulatio iō valet quādo p̄ima est elidibilis p exceptionez quia potest boc casu interesse.nam nisi interueniret scōa p̄ima posset tolli p exceptiōem.ergo vz secunda exquo pōt p̄tendere interesse insti.de ver.ob.§.alteri.ꝛz secᵒ ē i collatiōe qr si p̄ma collatio tenuit ꝛz veniat irritanda anteq̄z irritetur beneficium nō vacat ergo non potest alteri cōferri.s̄.de concess.preben.per totum.Et in fi.gl.de h̄ dic vt.s̄.dixi.⁊ vt nō.i p̄realle.c.auditis. In glo.fi.in fi.bec gl.potest adduci ad questionez nūquid si collatio beneficij facta per papam vel eius executorez non tenuit vel ꝓpter surreptionez litterarū vel ꝓpter indignitatem persone redeat potestas ad papā an vero ordiarius loci possit illud beneficiū alteri cōferre. Inno.hic ponit duas opi.quidam dicunt q̄ ad papā tantū.exquo eniz papa semel intromisit se de illo beneficio non ꝛz alteri apponere manū ar.in.c.vt nostruz de appel. Alij ꝺ sed cōclude post Joā.an.⁊ Compo.in.c.qō sicut ō elec.q̄ aut papa reseruauit sibi beneficiū.⁊ tūc licet collatio nō habeat locum vel effectum non potest inferior se intromittere in illa vacatione ar.in.c.si eo tē poze de ele.li.vi. Aut nō est vsus verbo reseruationis ⁊ tūc aut mandauit illud beneficiū conferri non exp̄essa certa persona ⁊ idē qr videtur sibi reseruasse ⁊ illi voluisse ꝓuidere.aut mādauit conferri certe p̄sone ⁊ tunc si collatio non valuit potestas redit ad ordinariū qr papa intendebat ꝓuidere tantū illi persone exp̄esse exquo ergo illa persona nō potest habere vel ꝓpter surreptōem lr̄arū vel indignitatē ei potestas redit ad ordinariuz qr cessante causa cessat effectus in.c.cum cessante de appel.⁊ h̄ nō. Vltimo extra glo.oppo.videt enim q̄ exceptio criminis non debeat admitti ꝺ istum p.exquo habuerat collationem ⁊ agebat tantū possessorio adipiscēde.i.pro possessione habenda vt in.c.accedens de accu.So. dicit Inno.q̄ exceptio criminis nō debet admitti sine infamia quasi sentiat istum fuisse infamatū de istis obiectis ⁊ circa hoc dicit aliqua pulchra verba que solent quotidie allegari dicit enim q̄ aut quis agit in beneficialibus possessorio adipiscende ad confirmationem vel collationem vt qr habuit electionem ⁊ cōfirmationem aut collationem ⁊ tantū sibi deest possessio ⁊ tunc nō admittitur exceptio criminis nisi cū infamia vt in p̄allega.c.accedens vbi plene dixi.

a Quod sacerdos parochialis & abbates & alij plati inferiores epo nõ pñt pcedẽ idulgẽtias disputãdo cõcludit san.tho.i.iiij.sẽ.di.xx.q.i.ar.iiij

b Et sup hoc ẽ tex.punctualiter i.d.c.auditis ad fi.de prescrip. Sz tu vide ẽt glo.ibi & do.an.& ab.in c.lras.de resti.spo. Et vide q singulariẽ scribit.d.an.in c.cũ olim in.ij.col.p illũ tex.de prescrip.

c Ẽps põt concedere alij inferiori vti põtificalibus qb9 i hac decre. preter ĩsignia. Et pro h facit qõ nõ.arc. in.c.placuit de peni. dis.vi. vbi dicit q im positio publice pnie dz imponi ab epo vel ei9 mãdato a sacerdote. & ex hoc inferẽt vnus de quo pluries fui interrogat9 vz an cps qui prãtem hz cõcedẽdi idulgẽtias possit alij inferiori epo delegaf. & facit q i fi. dicit glo. i c.decerni9 de iud. Et fac q ponit arc. i.c.sigĩ sua dẽte cir.fi. xvij.q.x. & q eps possit inferiori delegaf ca sus pnie reseruatos vł sentire tex.a Dño i.c.ij.in fi. pmi nñ ĩ pẽi.& remiss.li.vi. i Dño cius q dic h.d. ab.facit q nõ.inno.& imol.in.c. cãm mri. monij de os.ole. vbi dixit q cã mrimonialis nõ põt delegari inferiori ab epo nisi p papã & super h vid q late scribit in suis rrollectis. d.bart. de

Aut agit possessorio recuperande & tunc nõ admittitur aliqua exceptio crimis cũ infamia vt in.c.itẽ cũ qs de resti.spo. Et nõ bene h dictũ q ẽt in beneficialibus nõ ob.agẽti possessorio recupãde exceptio crimis cũ infamia. Sed lz Inno.oẽm exceptionem excludat tñ multe oppõi pñt de quib9 plene dico in c.litteris.de resti.spoli. & facit qõ nõ.iij.q.i.in sum. Aut agit qs petitorio p beneficio qõ semel habuit & tũc aut opponiť tale crimez qõ inducit puationem ipso facto & admittiť exceptio fm eum & bene puta si opponiť q sit hereticus vel q fuit sniaĩter de aliquo crimine cõdẽnatus. & nota bene hoc vltimuz q pdẽnatus de aliquo crimie p sniam censetur priuatus ipso facto beneficio suo qõ intellige quãdo crimẽ erat tale qõ inducebat puationẽ beneficij vel quãdo irrogabat infamiã ipso facto. nam sufficit q cõdẽnetur lz pena nõ exprimať in snia. qz illa intelligiť ipo sita auctoritate iuris.l.i.ad turpil. & ij.q.iij.§.notandum & in.c.postulasti fm vnã lec.s.de foro cõpe. & ad idem tex.in palle.l.ij.§.miles.ff.de bis qui nõ.infa. vbi dicit q miles dãnatus de adulterio efficit infamis & infamia soluit vinculum militie. vñ ipso iure infamatus p sniam pdit dignitatẽ nedũ secularez sz etiã ecclesiasticã. vt nõ.in glo. secus puto vbi qs dãnareť de crimie qõ nõ induceret infamiã nec puationem beneficij. tũc.n. talis exceptio nõ admitteret vt statim dicã & sic restringe Inn. Si vo opponitur exceptio crimis qõ non inducit priuationem beneficij ipso facto vt puta qz est simoniacus vel adulter vel p iurus vł qd simile & nõ dz admitti talis exceptio. rõ est qz illa etiã ,pbata ille nõ remaneret puatus beneficio. nec obstat si dicať q dz puari qz ad h nõ tẽdit exceptio. vt in.c.i.de ordi.cogni.in fi. nec ob. si dicatur q exquo datur actio siue accusatio p istum ỏ istis crimibus forti9 dz admitti exceptio. vt in regula q ad agẽdũ de re.iur.li.vi. & in regula cui dam9.ff.eo. qz fm Inn. illa iura habẽt locum qñ ad idem agitur & excipitur. secus aũt qñ actio & exceptio tendũt ad diuersa. nam h casu accusatio tendit ad vindictam. vt puetur. exceptio vero tendit ad defensionẽ rei familiaris & nota ppetuo h dictum Inno. & vide qd dico in.c.pastoralis de cau. pos. & ,ppie. & in.c.si diligẽti de fo.compe. Abbas.

a **Accedentibus.** Abbates de matrimonijs cognoscere & publicas penitẽtias iniungere & lras indulgẽtiaz concedere nõ pñt nisi eis cõpetant de iure spãli. hoc dicit. vel fic & generalius. Cognoscere de cã mrimoniali. Itez penitentias publicas & indulgentias cõcedere spectat ad dignitatẽ epalem vñ inferior prelatus de his se intromittere nõ dz nisi eis cõpetat de iure spãli. pmo ponit epoz querelam cui scdo ,pudet ibi volentes.

Casus lralis. Epi in concilio generali cõstituti cõquesti sunt de abbatibus q ipsi finis terminis nõ cõtenti manus extẽdunt ad ea que ad epos ptinere nouerunt videlicet cognoscendo de causis mrimonialibus iniũgendo pnias publicas: cõcedẽdo lras indulgentiaz & simlia presumẽdo: ,propter que auctoritas epalis vilescit interdũ apud multos: volens cõsiliũ epoz dignitati & abbatuz salun in his ,pudere ,phibuit ne decetero aligs abbatũ ad talia se extendat si propriũ periculuz voluerit euitare nisi forte aliquis ipsoz spãli concessione vel alia legitima causa super huiusmodi valeat se tueri. Ber. Nõ p ex tex. q bellẽ in c.tenor in.i.nõ.de re iudi. Sed ,p opi.d.ab.& doc.facit tex.cũ glo. nõ.& q ibi nõ.doc.& maxie.do.ab.in fi.de of.or. Sed tu de h vide oino q valde elegãter scribit specu.in antiquo suo reprorio in ti.de peni.& re.§. sequit in prin.ij.col.vł.sed nunqd põt cõmittere simplici sacerdoti.

o Utrũ eps electus & cõfirmatus nõ cõsecratus possit dare idulgẽtias ecclesijs & idẽ

quedam sunt spectantia ad dignitatez episcopalem que inferiori prelato non cõpetunt vt sunt tria hic expressa & de similibus vide quod legiť & nota. lxviij. di.in.c.quãuis.& c.correpiscopi. & inter casus hic expressos nota illum q nemo citra episcopuz põt iniũgere publicã penitẽtiam. puataz enim potest quilibet sacerdos iniungere & de hac publica vide glo. & tex. in.c.in capite.l.distin. xx vi.q.vij.c.fi. & est tex.in .c. ij.de maledi. Secundo nota q ex speciali concessiõe vel alio iure speciali puta ex cõsuetudine possũt spectantia ad dignitatem epalem competere inferiori prelato & circa hoc dicendũ est q quedaz spectantia ad episcopuz sunt ordinis episcopalis. quedam sunt dignitatis episcopalis. quedã simplicis iurisditionis. Ea vero que sunt ordinis vt chrismare ecclesias consecrare clericos ordinare & similia non possunt competere inferiori etiã ex cõsuetudine vt in .c. quanto de consue. quia in eis deficit ordo episcopalis. Ea vero que sunt dignitatis episcopalis vt sunt ista hic enumerata vel simplicis iurisditionis vt cognoscere de causis clericorũ ista bene possunt acquiri per inferiorez ex cõsuetudine vel ex cõcessione superioris. ad h.c.cum olim & .c.auditis de prescrip. & nota bene hũc tex. iuncta glo. penul. & fi. q ista que sunt dignitatis episcopalis vt cognoscere de cã matrimoniali[b] & dare indulgentiã &c. possunt prescribi per inferiorẽ. sed ad declarationez littere queritur ỏ qua concessione loquiť iste tex. Solu. dicunt docto. q potest intelligi de concessione etiaz episcopi. xvi. q.ij.visis .preter insignia. nam illa nõ possunt concedi nisi per solum[c] pncipez quod bene nota. ar. in. c. vt apostolice. de priuile. lib. vi. vnde abbatibus & inferioribus prelatis per papã solet concedi vsus mitre & alioz põtificaliũ. vt in.d.c. vt apostolice. dicũt ramẽ hic doc. & ibi & bene q licet ista insignia episcopalia quãdoqz ad decorẽ cõcedãtur prelato inferiori nõ tamẽ potest ille ,propter h exercere iura episcopalia est ergo quedã nuda demõstratio que habet significatuz suũ quod nota. In glo. in ver. episcopalis dignitatis in fi. nõ ex hac glo. & se. iũcto tex. q ea que sunt dignitatis epalis nõ dico ordis possunt acquiri p inferiorem ex consuetudine & h probatur & apertius qz alibi in.c.auditis de prescrip. vbi abbas prescripsit cãm matrimonialẽ nisi fuisset probata interruptio. quod est cõtra Host. qui tenet contrarium in.c.litteras de resti.spo. Inducitur etiã iste tex. ad qõnem quotidianam nũquid electus[b] & confirmatus in episcopũ nõ consecratus possit concedere indulgẽtias maxime si non sit sacerdos vt qz adhuc non effectus presbyter. & sepe accidit consimilis questio in legato apostolico non presbytero. Host. hic post multa cõcludit q si est presbyter potest concedere alias secus. sed Fran. tenuit q etiam si sit presbyter cõcedere nõ potest qz nõ dicitur episcopus nisi sit cõsecratus. vnde antea vocatur electus & non episcopus. vt in.c.tua de his que fi.a prela. & iura h concedunt epis. Joan.an. videť tenere q cũ h nõ sit ordinis q h possit electus confirmatus dũmodo sit sacerdos. Joan.cal. post Tho.iiij. sniarũ di.xxiij.arti.ij. tenet q etiam si non sit sacerdos hoc potest & idez in legato & ista opi. est verior. Ratio qz concedere istas indulgentias procedit ex dispẽsatione bonorum ecclesie & sic ex iurisditiõe. ergo isti possunt cum habeant iurisditionem lz non sint cõsecrati i episcopos vel sacerdotes. vt in.c.trãsmissaz de ele.

.tz.d.ab.i.c. suffraganeis de elec.ỏ q[o] ẽt p pau. ỏ leaza. & cã di.i cle.i de reli. & venc. sã. & p old. cõsilio suo. lxxiij. & q possit bene facit i fili gl. in.c. adijci9.xvi. q.i. & gl.in.v.p soyteri i pñ. i cle.i.ỏ pui Sz pñ tz arch.i.c.i.ỏ pẽi. & re.li. vi. ,put ibi ffirrio an. sup gl.in v. mouere i fi. De hac q. vide p io. & imol.in .d. cle.i.ỏ pui. i.xij.col. vł. an aũt electus. Et vide pe.de anch. i repe.regule q in.ij.op po.pri. vbi dicit q concedere idulgẽtias nõ ẽ ordis sz põtificalis dignitati. & q electus & cõfirmatus lz nõdũ sit cõsecratus in epz neq sit sacerdos valeat pcedeť idulgẽtias firmat pe. de an.i rep. regule pcecatum i .iij. op .pri .circme li. vi. & alle.10. cal. in hoc.c. & idez apte ẽt firmat san. tho.in .iiij. sen.di.xx.q. i.ar.quarto ante fi.

nam vt ḃ ꝓz illa ꝑñt queri ꝙ inferiorẽ episcopo; ergo non sunt ordinis ep̃alis sed iurisdictiõis. Jn foro tñ ꝑñc non posset absoluere vel cõdẽnare vel indulgẽ tias concedere qz illud est ordinis p̃sbyteralis ⁊ nõ iurisdictionis quod tene menti.

Dilectus. Ad reuelanduz pecca torẽ siue peccatuz i pe nitentia cõfessum sacerdos cõpelli nõ po test. ḃ. d. ꝑmo ponitur querela p̃sbyteri. cui scõo ꝓuidet expressa causa ibi qz igitur.[a] Ca/sus lr̃alis. Quidã fecerant quoddã furtum q vt dice batur cõfessi fuerant sup furto Joãni p̃sbytero i pe nitẽtiali iudicio. rectores fraternitatis vrbis cõpelle bant dictũ p̃sbyterũ ioannẽ ad reuelanduz fures: ⁊ id qõ sibi tanqz̃ sacerdoti sup furto fuerit reuelatuz: vel ad satisfaciendus exinde dãnum passo: ⁊ nisi alte rum ꝑdictoꝝ faceret tulerũt in ipsum sñiam interdi cti ꝓpter quod dictus sacerdos cõquestus est dño pape: qz pnicios̃um esset dictũ p̃sbyteruz reuelare taliter sibi credita vl̃ cogi ad soluẽdũ id qõ ñ rapuit mandat papa cardinali sancte p̃udẽtiane p̃sbytero suo vicario. Quatenus p̃dictos rectores coã se venire faciat ⁊ iniungat eisdez vt a grauamĩe p̃sbyteri memorati super hoc penitus ꝙquiescant. Ber.

Nõ ꝑ ex tex. arg. opti. q̃ iudex eccl̃iasticus seu secularis põt ex officio suo quẽ compellere ad indi canduz furem ⁊ furtũ cõmissum ⁊ sup ḃ potest ferre sñiam censure ꝯ non reuelãtes quod ꝓbat. ḃ. per lo cum a spãli. nam ḃ est spãle qõ nõ possit fieri cõpul/ sio qñ ḃ in pnĩa detectum fuit. secus ergo si iste sciuis set nõ tanquã deus sed tanqz̃ homo. p̃o ḃ tex. ibi p nicios̃um esse ⁊c. ⁊ tene hunc tex. sic inductũ ꝑpetuo mẽti. nam optime ꝓbatur practica epoꝝ fulminãtiũ bodie excõicationem ꝯ nõ reuelantes furez siue fur/ tum ⁊ melius ꝓbat ḃ. c. qz̃. c. qui cum fure. s̃. ỏ fur. lz ad ḃ illud soleat allegari ⁊ vide ibi qõ plene dixi. ꝓbat etiam iste tex. opi. bar. in. l. inciuilem. C. ỏ fur.

Nõ scõo sacerdotẽ nõ posse cõpelli etiã ꝑ iudicẽ eccl̃iasticũ ad reuelandũ peccatoreꝫ in pnĩa sibi cõ fessum qnĩmo nec etiã peccatũ. naz ḃ ⁊ respectu pec cati ⁊ peccatoꝝ ꝓhibetur ista cõpulsio. Et nota be/ ne q̃ etiaz nõ põt ad ḃ cõpelli si talis reuelatio tẽdit ad vtilitatez ꝓximi vel ad vtilitatem aĩe ipsius cõfes si. nihil enim dz detegi ꝑ sacerdotẽ ẽt si cõcernat cla/ ritatem ꝙscie ipsius peccatoris nisi ipse peccator sa/ cerdotẽ ducat in testẽ ar. in. c. significasti de adul. ⁊ in c. oĩs vtriusq̃ ỏ pe. ⁊ remis. ⁊ qõ ibi nõ. Jnn. Nõ tertio ibi sñiaz interdicti ⁊c. q̃ sñia interdicti põt fer ri nedũ in loco sed etiaz in ꝙsona, ⁊ hec est dr̃ia iter i terdictũ ⁊ excõicationẽ qz excõicatio nedũ ꝑuat a pti cipatiõe sacramẽtoꝝ sed ẽt a cõione boĩum. vt in. c. a nobis de excep. sed interdictũ soluz ꝓiuat a ꝓticipa tione sacr̃oꝝ. Ultimo p̃o declaratiõe lr̃e queriť q sint isti rectores fraternitatis de q̃bus in tex. Sp. sunt q̃dam br̃ites iurisdictionẽ sup clerũ ex spãli pro/ uisione aut institutione. Jn glo. i. ibi qz p̃m leges nemo põt cõpelli ḃ nõ est absolute vex̃ qnĩmo põt ex officio cõpelli de quo dic vt nõ. in. d. l. inciuilem ⁊ plenẽ dixi in. d. c. q̃ cũ fure. Jn eadẽ glo. ibi ⁊ i ḃ erat maioꝝ ipsis rectoribus ⁊c. per hanc rõnem infe/ runt doc. q̃ ẽt ꝑ [b] papã nõ põt sacerdos compelli ad detegendũ peccatũ in pnĩa cõfessum. nam in illo ac/ tu sacerdos est spãlis vicarius dei ⁊ papa est genera lis vicarius dei ⁊ spãlis quo ad illã speciez est maioꝝ generali de of. lega. in. c. studuisti ⁊ nõ bene glo. ⁊ ḃ dictũ qz est ꝯ multos simplices sacerdotes qui reue lant peccatũ epo seu peccatoꝝ seu alteri sacerdoti lz dicant ep̃i ego recipiã in cõfessiõe qz nullo modo dz dicere qz tanq̃z deus nõ indiget cõfessione ⁊ qz illud est peccatũ alterius ⁊ nõ suũ ⁊ ḃ saluo casu. c. oĩs de pe. ⁊ remis. Ex hoc ⁊ ex tex. ẽt infertur q̃ si sacerdos ꝓducitur in testẽ in iudicio q̃ recta cõscia põt dicere se nihil scire si ḃ tm̃ sciebat vt deus. nam qs põt bñe duplicẽ conscĩam siue sciẽtiaz vnã vt deus alĩ vt ho mo. Jn testez vero ꝓducit vt homo nõ vt deus ⁊ tã quã homo nihil scit. vñ sine metu ꝑiurij recte põt di/ cere se nihil scire. Ꝑuto tñ q̃ si iste sciret vt de[o] ⁊ vt hõ vt qz ipse vidit tãquã homo ⁊ audiuit vt deus in cõfessione q̃ hoc casu tenet reuelare virtute iuramẽ/ ti. alias aũt vt dicit Jnno. in ꝓcal. c. oĩs ꝓpe fi. nun quaz dz reuelare nisi subesset maxima necessitas vel vtilitas vel ĩmineret scãdalum. tũc enim põt dicere ⁊ reuelare ex quo scit ẽt vt homo. Quid aũt si q̃s iura/ uit nõ reuelare secreta ⁊ postea ꝓducitur in testẽ nũ quid possit reuelare cũ uideat positus inter duo iu ramẽta ꝑria. Jnn. in. c. qualiter el. i. s̃. de accu. nõbili ter dicit q̃ sic qz aut agebat iuramentũ extendere ad istum casum ⁊ fuit temerariũ cũ nõ possit qs se astri gere ad ḃ iuramẽtũ cum sit ꝯ publicã vtilitatez vt te stis. aut non cogitauit istũ casum ⁊ iuramẽtũ ad hoc non extenditur. ar. in. c. i. de iureiur. li. vi. Et in fi. gl. quod ꝓmo dictum est plus placet Hostiẽ. ⁊ p̃o di dicta gl. fac̃. c. cũ ad quoꝛũdã. s̃. e. ti. tene mẽti. Ab.

Dilecta. Non ꝑñt subditi singula/ res i ꝓiudiciũ p̃lati erigere signa collegij. ḃ. d. vel sic. Ꝑriuati hoies regulr nequeũt cõstituere collegiũ ⁊ br̃e signa collegij nisi alr eis cõcedat. ꝓma ps ponit q̃re lã. ⁊[a] dat iudicẽ ibi discretiõi. Casus lr̃alis. Ꝑres byteri ⁊ clerici ⁊ iotreñ. eccl̃ie meldenſ dioceſ ꝓpri um nõ cõsueuerũt br̃e sigillũ: nec sint vnũ corp[s]: ita q̃ capitulũ appellaret nihilomin[s] ꝯ volũtatez abba tisse: iotreñ. eccl̃ie que ẽ ipsoꝝ caput ⁊ p̃ona, ꝓpriuz sigillũ br̃e cõtẽdũt. vñ abbatissa significauit hoc do. pa. vñ papa mãdat gbusdã. q̃tenus si eis constiterit ita esse dictis p̃sbyteris ⁊ clericis auctoritate do. pa. p̃cipiãt exp̃sse ne p̃sumãt: vel de nouo fabricare sigil luz vel vti eo si forte nouiter fuerit fabricatũ. Ber.

Nõ ꝑ ex tex. ibi nõ cõsueuerũt ⁊c. optimũ ar. q̃ ius collegij põt queri ex cõsuetudine, ꝑ hoc facit qõ nõ. Jnn. in. c. postulasti de iu. pa. Nõ scõo q̃ lz sint plures clerici beneficiati i eadez ecclesia non tñ ꝑ ḃ dicũtur cõstituere collegiũ. seu facere capitulũ cũ nõ possit colleginz signa collegij nec collegialiter se con gregare collegiũ[c] ergo cõstituit in ecclesia vel ꝑ pre uilegiũ ꝙcessũ a superiori post fundatã ecclesiã vel si a principio fuit ordinatũ q̃ ecclesia eẽt collegiata vel si lõgo tẽpore vixerũt collegialiter ⁊ sũt in quasi pos sessiõe collegij ỏ quo vide p. Jnno. i. d. c. postulasti. ⁊ p Jo. an. i. d. c. a nobis de iure pa. Nõ tertio q̃ abbatissa põt habere iurisdictiõem sup clericos de iu re spãli est ḃ secus aũt de iure cõi. Ultimo collige ex tex, quẽ posse se opponere ꝑ suo ꝓiudicio volẽti/ bus ĩdebite exigere signa collegij ⁊ inducit ḃ ad. q. Quidã vult vti priuatis armis alterius nũquid pos sit ꝑ illũ, ꝓhibri. ⁊ ꝑmo discutiẽdũ est nũquid quis possit portare arma seu ĩsignia ⁊ sciendũ quedã esse insignia dignitatis q̃b[us] licite vtiť exñs i illa dignitate ⁊ tũc nõ bns illã dignitatẽ ꝓmittit falsũ eis vtẽdo. l. eos. ⁊ q̃ ibi nõ. ff. de fal. facit. c. i. s̃. de cle. non ordi. mi. ⁊ q̃ ibi dixi. Quedã sũt ĩsignia singularis digni/ tatis q̃bus vtũtur reges principes ⁊ nobiles ⁊ istis ꝑuata ꝙsona vti nõ põt. vt. l. j. C. ne li. potẽ. Quedaz sũt insignia seu arma q̃bus vtunť ꝑuate ꝙsone. ⁊ aut vtuntur ex concessione principis ⁊ in dubio vti pos/ sunt. Aut cessat principis concessio ⁊ cõiter tenet vt q̃libet possit sumere sibi certa ĩsignia siue arma si cut oĩa noia, ꝓpria assumũtur ad placitũ vt vnus ab altero cognoscatur. vt insti. de leg. §. iquis i noie. l. ad recognocẽdos. C. de inge.. manu. ita ⁊ arma põt

a Pro intellectu bulle de decretalis vide sã. tho. in. iiij. sẽ. di. xxi. q. iij. arti. i. vltra me. vbi dicit q̃ si sacerdos qui audiuit cõfessionẽ p̃o ducať i testimoniũ põt cũ recta cõscia iuraf se nihil scif qz adducit vt hõ in testimõiũ ⁊ scit vt de[us] vide ꝓio ỏ ista reuelatione q̃ scripsi post do. an. in. c. oĩs ecclesia cir. fi. de pe. ⁊ re.

b Sacerdos ẽt p papã non põt ꝓpelli reuelare confessionez. ⁊ vio sã. tho. i. iiij. sen. xxi. q. iij. ar. i. vltra. med. vbi dicit q̃ null[us] sacerdos ad reuelationez cõfessionis põt cogi ab hoie vel licentiari ⁊ si sibi p̃cipiať sub pena excõicatiõis non timeat eam qz sibi p̃cipitur vt homo ⁊ scit ḃ vt de[us] sed ad hoc vltimũ vide gl. in. c. sacerdos de pe. di. vi.

c Quot modis cõstituať collegium quo ꝑ do. an. in. c. nobis ỏ iure patro.

o Vide gl. in. c. vt apostolice de priuile. lib. vi.

a Vide bal. in disputa. sua que incipit accusatus ō vi turbatiua vbi ponit an notari⁹ vtens signo possit ꝓhibere alij ne vtat̄ eodē signo. Et h̄ ponit ibi in. iij. col. vbi ponit. q. positaz hic de mercatore q̄ h̄z signū arris. ⁊ cōcludit q̄ si illud signū est sibi cōcessum a superiore poterit aliū volentē uti ꝓhibere alias nō ⁊ vide. d. an. in. c. ad nr̄am cir. fi. de ap. vbi dic̄ q̄ qs non p̄t uti signo ꝓpō in prudiciuz alteriusl. ⁊ al. iſtud. c. dilecta. ⁊ de. q. h̄ posita vide p bal. in. c. quanto in ij. col. ō iureiu. vbi p̄it utrū vnus mercator possit sub balis suis apponere signū alterius mercatoris. Et adde q̄ si vnum castrū habet picta arma alicui⁹ dñi i signū subiectionis si delet̄ tur illa arma dicit̄ puari dominu⁹ subiection ⁊ p̄nt puniri vt rebelles ita dicit dominus i c. quicūq; xxx. dist. i. Itē adde q̄ illi qui faciūt construi ecclesias ⁊ ibi ponunt signa sua nō habent meritū ecclesie ita tenz domi recte intuēti i. c. due sunt circa med. xlv. di. Itē adde q̄ quādo aliqui pp. ꝓditionē expelluntur de ciuitate arma depicta ꝓ eorū bonore p ciuitatē debēt ōstrui tex. ē ⁊ ibi bart. in. l. eorum. ff. de penis ꝓ quo illud dictuz iuuenalis. Scianus ducitur vnco. Defecerūt statue restēq; sequūtur. Ipsas deinde rotas bigarū impacta securis
Cedit ⁊ immeritis franguntur crura caballis

quis assumere vt vna parentela discernatur ab alia.

Sed an possit sumere arma alterius. videt̄ p̄mo q̄ sic. nam sicut licitum est assumere nomē proprium alterius. vt in. l. duo sunt tici. ff. de testa. tu. ita videt̄ q̄ etiam arma possit quis assumere cū eadez sit ratō in vtrisq;. ⁊ h̄ est vex vbi ille non posset pretendere aliquod preiudiciū. vtputa q̄ assumit arma longe distantia. secus vbi subesset illi aliquod preiudicium vt q̄ ille noviter assumēs est homo facinorosus ⁊ exosus ⁊ ꝓpter vnitatē armoꝝ timet ille interimi ꝓpter istum seu vice ipsius ⁊ potest tūc implorari officium superioris vt ille non vtat̄ eisdem armis q̄ ad superiorem spectat quies populoꝝ. vt in. l. i. §. quies. ff. de of. prefec. vr. idem est vbi ītereſt reipublice vt q̄ bonus artifex seu mercator vtitur quibusdam insignijs ⁊ alius vult uti illis vt habeat cōcursuz ⁊ sic decipere populum. pōt eniz h̄ per iudicē ꝓhiberi rōne p̄dicta. Cōclude ergo sic q̄ quilibet p̄uatus etiā pōt assumere sibi certa insignia seu arma sed nō pōt assumere seu uti armis alterius qñ tendit in eius preiudiciū seu reipubliee. ⁊ de bis per Bar. in tractatu de insig. ⁊ armis. In glo. i. in fi. h̄ glo. non reddit sufficientē rōnem quare isti clerici nō poterant facer̄ collegiuz. ⁊ ideo pro clariori doctrina post Inn. hic ⁊ bar. in. l. fi. C. de colle. illi. scias q̄ regulariter oia collegia sūt interdicta q̄ boies nō debēt facere istas conuēticulas seu cōgregatiōes cum ex eis timeat̄ cōspiratio seu cōiuratio ꝓ p̄ncipē seu ciuitatē. h̄ verū ni si approbetur a iuregētiuz vel a iure positiuo. naz q̄dam sunt collegia que approbāt̄ a iuregētiū. quedaz sunt collegia que approbant̄ a iure positiuo. A iuregentiū approbatur collegium ciuitatis castri vel ville. l. ex h̄ iure. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ quod ibi nota. nā debent homies multa agere in fauorem ⁊ cōmoduz ciuitatis. ideo oportet q̄ plures insimul cōueniant. A iure positiuo approbātur collegia ipsoꝝ qui sunt alicuius artis vt sunt pistores barbitōsores vel similes vel alicuius ꝓfessionis vt sunt scholares vel si faciunt causa pietatis vt ad subueniendū oppressis ⁊ c̄ q̄ isti habēt multa agere ad vtilitatez illius professionis seu artis. ideo permittunt iura vt possint simul conuenire ⁊ facere vnū corpus. vnde ad ꝓpositum huius. c. clerici singulares cum nō habeāt aliqua cōmuniter expedienda non possunt ꝓpria auctoritate facere istas cōgregationes ⁊ cōstituere vnum collegium nisi a p̄ncipio fuerit ordinatū vt ecclesia sit collegiata. tunc enim cū ipsi clerici debeant promouere vtilitatem ecclesie licite se cōgregant ⁊ faciūt vnū corpus. sed isti de quibus in tex. non representabant illam ecclesiā sed erant singulariter ibi beneficiati. ⁊ ō materia collegioꝝ vide h̄ per Inno. ⁊ in. c. cum ab ecclesiarum de offi. ordi. ⁊ per bar. in. d. l. fi. ō colle. illicitis. Abbas.

g **Rauem.** b Qui ꝑ iuramentuz negat ꝓlatus dñm suū vel cor̄a seculari iudice de eo cōqueri⁊ vel ipsum inuadit deponi dz. h. d. ⁊ p̄mo decise narrat factū qō sub triplici diffinctiua puniri mādat ibi discretioni. Casus litteralis. Archidiaconus ambianen. veniens cōtra fidem homagij p̄stitā vel vulnerādo ei⁹ fratrē vel cōsanguineū vtrū videat frangere pacem de quo vide per io. an. in reg. fruſtra li. vj. i mer. p. d. an. in. c. i. de pac. in vlti⁊ col. per bar. in. l. licitatio. §. q̄ illicite. ff. de publi. ⁊ per pe. de an. in. c. sciant cuncti de ele. li. vi. vbi bo. tex. bene et facit ter. in. c. qcūq; de sen. ex. li. vi de ista. q. p eūdē pe. de ancha. i. c. nup de sen. excō. Sed ponamus q̄ feci pacē tecū sed postea tu⁹ cōsanguineus ꝓhibuisset vide nōta i c. pe⁊ens de hōi. c. q̄ p̄sular⁹. i. q. iij. ⁊ c. fiē tuus ō sumo. Et ad p̄mū fac̄ qō nōt bal. in. §. pena isti. de pena iudi. vbi ponit an iniuria illata familie ptātis censeat̄ illata ptāti. Et facit q̄ nōt Inno. i n. c. dilectis de ap. ⁊ qō nō. in. c. auctoritate de p̄. ui. li. vi. Et adde h̄ Iuro. in. l. licitatio. §. q̄ illicite i. fi. ff. de publica. vbi dicit q̄ p iniuriā vl̄ offensaz factā fratri n intelligit̄ rupta pax cuz fratre ⁊ hoc dicit tenere bar. in. l. si ita stipulatus. §. grisogonus in fi. ff. de v̄. ob. ⁊ bal. in. c. i. q̄ b⁹mo. seu. amit. et dic q̄ de h̄ videtur casus quē ipsi nō allegant in c. i. in prin. de eo q̄ interfe. fra domini sui in vsi. seu. Et quando iniuria facta vni de familia intelligatur facta oībus ō familia vide per bal. i. l. i. in. i col. C. si q̄ cunq; p̄dipo. Itez an pro iniuria illata ꝓcuratori vel

b Iste tex. ibi fratri ei⁹ ⁊ c̄. facit ad q. ō faciēte pacē cū aliquo occidēdo

7 debitaz reuerētiaz semel ⁊ secūdo eꝑm ꝓpriuz dominuz suū esse negauit. Item in foro seculari deposuit cōtra eum sup rebus spiritualibus qōnem. Itē cām ⁊ consiliū p̄buit fratri ipsius archidiaconi ⁊ cōplicibus suis aduersarijs episcopi ⁊ inuasori episcopi ⁊ socioꝝ eius. ita contra fidelitatez in tribus peccauit. ꝓpter quod episcopus ambianen. grauem de ipso archidiacono cozaz dño papa deposuit qōnez. vnde mandat qbusdam. quatenus si cōstiterit ipsiuz archidia. semel. ⁊ secūdo cōtra fidez ⁊ reuerētiaz p̄stitā episcopuz p̄dictū dñm suū denegasse: vel i foro seculari deposuisse cōtra ipsuz super rebus spiritualibus qōnem. aut tam invasoribus eꝑi ⁊ socioꝝ ei⁹ q̄z fratri eius vel cōplicibus suis cām vel cōsilium p̄buisse ipm eundē archidia. tā q̄z putriduz membruz ab ambian. ecclesia ꝓpetuo abscindant ⁊ beneficia sua per eos ad quos donatio pertinet psonis idoneis faciant assignari. Ber. Nō p̄mo ex tex. q̄ eps potest ⁊ dz dici dñs subditoꝝ. ⁊ q̄ subditus negās eum dñm suū debet acriter puniri vt h̄. Contra h̄ facit. c. ij. de dona. vbi dicit q̄ prelatus est procurator ⁊ non dñs. So. dicit Inno. h̄. c. procedere ratione prestiti iuramēti. alias autē non crederet subditū peccare si nō vocaret euz dominū. sed prelatuz arg. x. q. iij. cauendū. pro hoc facit ꝑm host. quia qui dicit verū non peccat. l. euz qui nocentē. ff. de iureiu. vel ꝑm Joan. an. licet ipse prelatus dicatur procurator respectu reruz. tamē respectu subditoꝝ potest dici dñs. Mihi placet opinio Innoc. vt licet honestū sit vt subditus appellet eum dñm nō tamē necessarium. pro h̄ bonus tex. xcv. di. in. c. esto subiectus. vbi dicitur sciant episcopi sacerdotes esse non dños ⁊c̄. sed quādo p̄statur iuramētum episcopo a recipiente dignitatem vel ecclesiā ab eo tūc appellatur dominus pro hoc tex. optimus in. c. cum clerici. j. de ver. sig. ⁊ de forma illius iuramēti puto istum tex. loqui. naz iste iurauerat obedire dño suo ibi suuz esse dñm ⁊c̄. vnde negando eum postea dñm suuz venit contra iuramentū. sed circūscripto iuramento nō putarē subditum excedere si appellaret eum prelatū vel patrē. ad h̄ quod nō. in. d. c. esto subiectus ⁊ in. c. q̄z graui de cri. fal. Secūdo nota q̄ prestans consilium ⁊ auxiliuz cōspirantibus ꝑ eꝑm ꝓpriuz debent deponi ⁊ sentiunt h̄ doc. q̄ etiaz debent trādi curie seculari ⁊ ita exponunt verbū abscindatis positum in tex. xi. q. i. si quis sacerdotū. sed h̄ dictum mihi non placet. p̄mo per istum tex. qui simpliciter non mandat istum abscindi ab ecclesia vniuersali sed ab ecclesia ambianēsi. ergo nō dz tradi curie seculari nisi sit incorrigibilis etiā si cōiuret ꝑ eꝑm ꝓpriū lz alique gl. sentiant oppositū. sed de hoc dicēdū vt dixi in. c. cuz non ab hoie. ⁊. c. at si clerici de iudi. In glo. i. ibi fidelitatem ⁊ obedientiā. nota glo. q̄ clericus recipiens beneficium ab eꝑo iurat sibi nedum obedientiā sed etiam fidelitatē. pro h̄ tex. in. d. c. cuz clerici de v̄. sig. quod tenuit etiam ibi host. lz qdaz contra. sz bomagium nō p̄stat̄ ꝓ spū̄alibus q̄ illud p̄stat̄ tm̄ a vasallo rone feudi qō habet a dño. sed clericus nō est vasallus eꝑi lz ab eo recipiat beneficium nisi receperit ab eo feudum.

nego. gestori meo vel alij persone mihi libere seruiēti agere possim actione iniuriarū vide p̄ sali. in. l. i. C. de iniur. itē ad p̄dicta vide qō nō. bea. tho. in ij. ij. q. lxv. ar. vlt. itē adde q̄ iniuria fac̄ vni ex socijs itineris vt fac̄ alij ⁊ iō alius poterit agere ita nō. glo. ⁊ bar. in. l. iij. §. si inimic⁹. ff. de sus. tuto.

a Qui dicantur mendicãtes ponit Bal. in auc. ingressi. in. vi. col. C. ō sa. san. ec.

n **Nimis.** Ponit. xv. grauamina illa ta religiosis a quibus precipit prelatos abstiere. scōa ibi quocirca.

Casus lr̃alis. In capitulo isto reprehenditur auaricia siue auiditas prelatorꝝ quam exercent contra viros religiosos: qui dimiserunt omnia propter deuꝫ. ꝛ enumerant multa ,put in ipsa littera continetur. In fine mãdat papa quatenus vniuersi ꝛ singuli prelati a p̄dictis grauaminibus desistãt subditos suos ab huiusmodi arti⁹ compescẽdo. Ber.

Nō ꝑ ex tex. ꝙ religiosi tenẽtur viuere nedum ꝺm regulam sed etiam ꝺm instituta ordinis. nam vltra regulam habẽt quasdam cõstitutiões editas ꝙ totũ ordinez sicut fratres p̄dicatores maxime ꝙ ꝺm eoꝝ regulam poterãt habere ,ppriũ in cõi. sed ex constitutionibus postea editis nullo modo habeꝯ p̄t aliqꝺ ꝑprium etiam in cõi. vt nō. Fe. cõsi. xij. ꝛ pro ħ tex. ſ. c. se. in p̄n. Scõo nō ꝙ religiosi nō tenent obtẽperaꝯ epo ꝙ regulaz eoꝝ a sede apostolica approbata ꝛ ꝙ statuta ordinis approbata. Tertio nō ꝙ religiosi nō tenent confiteri epo vel rectori parochie vel ab eis recipere corpus xp̄i sed adinuicẽ audiunt cõfessiones vel cõfitentur p̄ori eoꝝ ꝺm nō. i. c. i. xvi. q. i. Io. in sum. de peni. §. cui. dicit ꝙ abbas ꝺz cõfiteri epo si nõ est exẽptus ꝛ monachi debẽt confiteri abbati. qz qlibet ꝺz confiteri superiori suo. ꝛ ħ videtur rõnabile tm̄ iure nõ ,pbatur. nam pal. c. i. xvi. q. i. videt cõferre ꝑulegiũ eis vt inter se possint ꝙfiteri. ꝛ vide qꝺ ibi nō. arch. Item nō ibi eligat sepulturam ꝛc̄. ar. ꝙ religiosus pōt sibi eligere sepulturã ꝛ dicit Inno. ꝙ ħ est ꝑulegiũ istorũ minoꝝ ꝛ predicatoꝝ cum decedunt extra monasteriuz. Host. dicit ꝙ qlibz potest sibi eligeꝛ sepulturã qz refert hec electio ad tẽpus mortis quo absoluit ab obedientia superioris. ar. in. c. de vxore de sepul. sed hodie dic vt in. c. fi. de sepul. li. vi. ꝙ nullus religiosus decedẽs i monasterio pōt sibi eligere sepulturã. sed si lõge distat a monasterio ꝛ cõmode ad illud reuerti non pōt tunc licite pōt sibi eligere sepulturã vt in. d. c. si. ꝛ ita pōt intelligi iste tex. Item nō ꝙ religiosi etiã mendicantes lz nō habeãt populũ p̄t tm̄ habeꝯ cãpanã ꝛ cimiteriũ qꝺ limita vt nō. in. c. parentibus. ſ. de priui. Sed circa ħ est dubiũ nũquid religiosi p̄t quoslibet recipere ad sepulturã. ꝛ hodie de minoribus ꝛ p̄dicatoribus dicẽdũ est ꝙ sic vt in cle. duduz de sepul. de alijs vo religiosis nō sic ꝑulegiatis sunt opi. Inno. videt velle ꝙ sic. Host. dicit ō mẽte iuris cc̄. vt si habẽt populũ possint recipere quoslibet ibi eligentes sepulturã alias aũt nō nisi ibidẽ hospitat⁹ decederet. xvi. q. i. c. i. plus mihi placet p̄ma opinio q̄ videt ,pbari i. c. fraternitatez de sepul. ꝛ tenuit arcbi in p̄alle. c. i. ꝛ ita habet consuetudo. Nō ibi celebrent primas missas ꝛc̄. ꝙ religiosi ẽt mendicantes licite celebrãt primas missas. Itẽ nō ibi. ſ. domorũ suarũ ãbitu ꝛc̄. ꝙ de collatis ꝛ oblatis religiosis in ecclesijs eoꝝ nō p̄t prelati vel rectores aliaꝝ ecclesiaꝝ aliquid sibi vendicare qz videntur eis illa collata intuitu elemosyne ꝛ nō noie oblatiõis. secus dicit vbi aliquod oratorij vr̄imago eẽt intra parochiã alicui⁹. tũc enī oblationes ibi facte cedũt rectori parochie. ħ probatur ꝙ locũ a spāli in. c. ad audientiaz de eccle. edi. facit qꝺ nō. in. c. pastoralis de his q̄ fi. a p̄la. ꝛ in rubrica de paro. ꝛc̄. Ultimo nō ꝙ donatō facta pro ordinamẽtis altaris ꝛ pro libris ecclasticis equiparantur, Sed quero de quibus religiosis logtur iste tex. So. dicũt qdam ꝙ de oibus. Inno. videtur velle ꝙ loquaꝯ de p̄dicatoribus ꝛ minoribus ꝛ de habentibus similia ꝑulegia ꝛ pro hoc ibi tex. ꝙ regulam a sede apostolica approbatã ꝛc̄. Ego satis puto ꝙ omnes religiosi regulariter approbati debẽt esse exẽpti ab istis grauaminibus de quibus in tex.

In glo. fi. in fi. quo ad fratres predicatores ꝛ minores dicendũ est hodie vt habetur in. d. cle. duduz quo ad alios dic vt le. ꝛ nō. i. c. reqsisti ꝛ i. c. fi ō testa.

n **Nimis praua.** Ponit. xij. grauamina p̄dicatorũ ꝛ minoruz a quib⁹ precipit p̄latos abstiere. ꝛ secunda ibi quocirca. Casus literalis. Quidã viri religiosi. scz fratres p̄dicatores: ꝛ minores quoꝝ ordinẽ ꝛ regulaz sedes apostolica nosciꝯ approbasse. in altissima pauptate xp̄o paupi famulari elegerũt. sed prelati ecclesiaꝝ ꝛ alij in multis articulis eos aggrauare nituntꝫ que enumerãtur i littera. vnde mandat papa vniuersis prelatis ecclesiarũ quatenus vniuersi ꝛ singuli a dictis grauamib⁹ oīno desistant: ꝛ subditos suos artius cõpescant ab huiusmodi. Ber. Nō ꝙ ex tex. ꝙ vbi fit mentio de predicatoribus ꝛ minoribus semper i ordie scripture p̄mittunt predicatores vt hic ꝛ in. c. quorũdã de elec. li. vi. ꝛ in omnib⁹ locis vbi de eis fit mentio ꝛ ratio est qz ordo predicatorũ fuit p̄mo approbat⁹ per ecclesiaz romanã q̄z ordo minoꝝ lz parum ante secundũ Joan. an. ꝛ recitat ħ Joan. calde. ꝙ ordo predicatoruz fuit approbatus. M. ccxv. ãno ab bonorio. iij. qui succesit Innocẽ. qui promiserat se facturum ꝛ eodem ãno fuit approbata institutio minorum ꝛ idem tenet Joan. an. in. d. c. quorundã in nouel. de minoribus tamẽ ibi nō facit mentionẽ. Et ex predictis verbis nota ordinem seruandum circa istos religiosos in honoribus deferendis vt illi magis honorẽtur quorũ regula prius fuit approbata. Secundo nota ibi in altissima paupertate ꝛc̄. ꝙ fratres neduz minores sed predicatores dicuntur esse in altissima paupertate ꝛ hoc ideo qz nō possunt habere aliquaz proprietatẽ nec in particulari nec in cõmuni sed debent viuere ex elemosynis. vnde mendicitas incerta debet eis tribuere necessaria ad hoc. c. i. de excessibus prelato. lib. vi. ꝛ de relig. domi. c. i. eodem lib. ꝛ quod nota. in. d. c. quorundam. ꝛ pluries dixi ꝙ sicut fratres minores nō possunt habere annuos redditus perpetuos vt in clemẽ. exiui de paradiso. §. cumqz annui redditus. de verbo. signi. ita nec fratres predicatores quia debent seruire deo in altissima paupertate vt ħ dicitur. vnde relicta que cõmuniter fiunt in hac ciuitate senarũ hospitali sancte marie de laschala cũ ħ onere vt det certum annuum redditum ãnuatim predicatoribus ꝛ minoribus ꝛ alijs mendicãtibus religiosis nō valent quia esset habere ,pprietatem quãdam ꝛ tot possent esse annui redditus ꝙ nō oporteret mendicare quod est contra regulam ꝛ institutiõem eorũ. predicatores tamẽ non sunt incapaces ex regula eoꝝ sed ex constitutionibus quas postea cõmuniter fecerũt. de predictis vide per Fede consi. xij. ꝛ seq. ꝛ per Joan. de lign. post Bar. in tractatu in. d. clemẽ. exiui ō paradiso.

Nota tertio ibi cum processionaliter veniant ꝛc̄. tex. singularez ꝙ fratres predicatores [b] ꝛ minores non tenẽtur semper ire cum episcopo ꝛ clero ad processionem. ꝛ nota ꝙ dicit ex leui causa. secus ergo ꝺz docto. si ex magna causa fieret ,pcessio vtputa in nouo introitu episcopi vel legati vel iminente peste seu alio flagello. vel ad generales letanias que fiũt post pascha ante festum ascensionis. pro predictis facit. xvi. q. i. reuertimini ꝛ de consecratio. di. iij. rogationes. nam quod omnibus iminet ab omnibus debet explicari de offi. archi. c. ad hec ꝛ in. c. ij. s̄. de elec. ꝛ idem p ꝺicta puto de alijs religiosis vt teneant ,p istis ꝛ similibus causis ad ,pcessionem venire. secus vbi ,pcessio fieret ex leui causa ꝛ pondero tex. in p̄n. qui videt tm̄ de p̄dicatorib⁹ ꝛ minorib⁹ facere mẽtionẽ

b An fligiosi tenẽant venire vide ter i c. cũ olim i fi. el. ii. ō p ui. Et an. oẽs clerici tã qui fũt in ciuitate q̄ i dioc̄esi teneãtur venire ad letanias vide oi no domi. p̄arc. in c. qñ i fi. xxx viij. di.

a Quo tuplex sit clauis ecclie. & adó hic do. an. i. c. firmit. §. vna ó sñ ma tri. i v: nó ex lra. & vió bal. q ecclesia hz duas clues. s. clauez scie & clauê potêtie. scien tie. que nihil scit cuz ipsa sit im piuz. & de istis clauibº eccliæ & cax effecti bº vió oío late p san. tho. in. iiij. sen. di. xv/ iij. q. i. ar. i. & iij. nã in palleg. ar. cir. fi. tz q fit due clues tñ nó vna nec plures qñ due. Itez qs habeat clauef istaf ecclie & ó earũ effectu vide mr tas qónes qs ponit san. tho. in iiij. sen. di. xix. q. i. ar. ij. & iij. nã ponit ibi vtrũ facer dos legales bũit & vtz a xpo bũit clues. & vtz soli sacer/ dotes bẽ/ ant clauef & vtrũ sancti boief ñ sacerdotef vsuz clauium bẽant. & vtrũ sacerdof posit vti clauc quã hz in quelibz dominẽ. & vtrũ sacerdos possit subditum suũ absoluer. & vtz aliqs posit vti clauibus i suum supiorem. Itez adde hic pe. ó ãcha.

cã exẽpli vt patet ibi vtputa fratres &c. & ea que dicũ tur causa exẽpli nõ restringũt dispositionẽ generalẽ. vt in. c. i. ne cle. vel mo. vnde dico q oẽs religiosi vt quietius intendant diuinis nõ debẽt ex leui cã compelli vt veniãt ad ꝓcessionẽ. secus aũt ex magna causa vt dixi. Quarto nota q de iure cõi oẽs religiosi cẽt ꝑdicatores & minores sunt subiecti epis locoꝝ. nam oẽs tã religiosi qꝫ seculares clerici subiecti sũt epis locoꝝ ó iure cõi vt in. c. cũ venerabilis de reli. domi. & xviij. q. ij. p totũ. sed sunt exempti ab istis ó qbus hic & a qbusdã alijs iuribº expressis. sz bodie isti ꝑdicatores & miores sunt ex toto exẽpti a iurisdictione epoꝝ. vñ nõ pfit ex quacũ qꝫ cã ab eis excõicari. circa h tñ inspiciẽda essent eoꝝ ꝓuilegia & ꝓuanda vt in. c. porro de ꝓui. Et aduerte q sz tpe huius. c. isti ꝑdicatores & minores essent subiecti epis nõ puto tñ q ꝓp exẽptionẽ postmodũ eis cõcessam releuent ab illo onere veniendi ad ꝓcessionẽ ex cã magna fienda. nam exẽpti ex multis causis subjciũtur epis vt in cã heresis & in qbusdã alijs vt in. c. ad abolendaz de here. Itẽ rogare deũ pro salute populi oĩ bus clericis ĩmittere dz tam exẽptis qꝫ non exẽptis ar. in. c. reuertimini palle. Quinto nõ ibi villas &c q ẽt in villis licite religiosi possint habere monasterium. debent tñ honorabiliores esse vt hic ĩnuit rex. ibi ad honorabiliores &c. Ultimo nõ q isti fratres nõ debẽt nec tenent soluere decimas de fructibº hortoꝝ. sunt ergo in h ꝓuilegiati. ideo dixi de hortoꝝ & nõ de alijs q isti mẽdicãtes nõ possunt habere alia prędia preter hortos. ar. in. d. cle. eriui. In glo. in v. de hortoꝝ in fi. de alijs religiosis nunqd teneant solue re decimas. dic vt le. & nõ. in. c. nuper & c. ex parte tua. s. de deci.

t **Anta.** Violãs interdictũ iurisditõne & clauiũ prãte se ꝓuat. b. d. vel aliter fic. Nõ seruans interdictũ suspẽsus est ab offõ & beneficio & oĩ iurisdictione. h. d. sm vnũ intellectũ. ꝓmo ponit & aggrauat culpas epi. 2ª ibi lz aũt. recitat cessionẽ ipsius & culpas alioꝝ fautoꝝ & irritos decernit actus post interdicti sniam violatam. 3ª ibi q; vero punit fautores qui beneficia receperũt & qui interdictũ violauerũt & qui illud seruantes oppressserunt & eos citari mandat ad curiã. Casus lralis. Dominus papa propter quosdaz excessus quorũdã cõmissos ĩ quosdã canõicos & prelatos & clericos & res predictoruz regnũ portugalie suppositit interdicto. Pd. epus colubrien sis ab inicio cepit seruare interdictũ. tandẽ mutato cõsilio violauit temere interdictũ delinquendo ĩ dominũ papã qui tulerat ipsuz & ecclesiã romanã cõtẽnendo petri claues: & ledendo ecclesiasticã potestatem & alios induxit ĩmo cõpulit nõ seruare interdictũ & quos inducere nõ potuit post multas iniurias spoliauit eos dignitatibus ꝑbendis & beneficijs suis: & eos coegit exulare interdicẽdo: & excõicando eosdẽ & cõferendo ꝑdicta beneficia fautoribº suis. que oĩa idem epus in ꝑsentia pape & fratrũ ipsius publice recognouit renũcians epatũ in manu dñi pape sponta nea volũtate & lz ille renũciauerit: nolens tñ dñs papa vt illi qui sniam interdicti violauerãt & receperãt beneficia alioꝝ q sine cã rõnabili ñ debuerãt spoliari effugiãt impunitz: ne facti puerfitaf trãseat presumptoribus in exẽpluz: decreuit irritas & inanes oẽm institutiõem destitutiõez collatiõem bñficioꝝ & dignitatum presumptas p dictuz epm & excõicatiõis & interdicti sniias in quoscũ qꝫ platas ab eo hac occasione post violatiõem interdicti. Quia vero vbi magis excedit graui⁹ ẽ vidicãdũ. mãdat pap. archiepo bracharen. qtenus oẽs illos quos epus intrusit ĩ beneficia & dignitates alioꝝ nõ solum a beneficijs ipsis verũ etiam ab alijs si qua obtinẽt: debeat remouere & tam ꝓsumptores ꝑdictos qꝫ oẽs alios q violarũt dãnabiliter interdictũ ab officio & bñficio suspendẽdo Et illos quos cõstiterit manus temerarias exẽdisse in psonas & res ꝑdictoꝝ canonicoꝝ platoruz & clericoꝝ ad ꝑsentiã pape venire compellat penitentiam pro meritis recepturos: ĩuocato ad hoc si opus fuerit brachio seculari. Ber. Nõ ꝑ ex tex. q potestas ecclesie appellatur clauis & aduerte quia in ꝓin. loquitur in singulari & innuit vnaz esse clauez ecclesie. sed postea loquitur in plurali & innuit esse plures vt patet ibi petri claues &c. & dic q in veritate vna ẽ clauis & est vna potestas. sed in plurali dicuntur q; vltra potestatez debet habere prelatus discretionem. vna est ergo clauis potestatis alia discretionis. vnde dicimus q papa potest omnia claue non errante de quo. xviij. q. i. c. manet. vide pro predictis bonã gl. in. §. i. xx. di. in verbo claues & quod notat Innocẽ. in. c. quãto de consuetu. Scdo nota admittendũ spontaneaz cessionez prelati qui ob delictuz suũ priuandus per sentẽtiam venit. Et est sanuz consilium ad vitandũ dedecus & infamiaz vt prius cedat qꝫ expectet sentẽtiam argu. eoruz que legũ. & nota. in. l. si reus. ff. de procurato. & in. c. licet bely. s. de simoni.

Tertio nota q clericus nõ valẽs in beneficio suo residere propter potẽtiam tyrãni seu iniqui domini nõ debet priuari beneficio suo tanquã non residens nõ enim sibi est imputãdum si sine culpa exulat pro boc. c. pastoralis. vij. q. i. & quod nota. Inno. s. c. p xi. facit. l. distin. satis peruersuz. Nota quarto ibi post interdicti violatiõem &c. & tenemenri istam litteram q per interdictuz nõ suspenditur iurisditio prelati etiam circa spiritualia. hic enim irritatur dũtaxat sentẽtia excõmunicatiõis & interdicti & collatiõis beneficioruz & institutiõis attentate post violationez interdicti. facta ergo ante interdictũ tenent. virtus ergo interdicti ecclesiastici refertur dũtaxat ad exercitium ordinis ecclesiastici nõ autem ad iurisditionez. Et ex hoc & ex littera infertur q; per violationẽ interdicti quis perdit iurisditiõem. vnde suspenditur eo ipso ab omni potestate & ad h est ista littera singularis sm verum intellectum. Nota quinto q; violans interdictuz etiam pape non est ipso facto priuatus beneficijs nec excõicatus sed priuãdus per sententiam. suspensus bene est sm cõem intellectuz. nã etiam homicida & irregularis non est ipso facto priuatus beneficio suo si homicidiuz sen irregularitas secuta est ipsam beneficij collatiõem. vt aperte ꝓbatur in. c. ex litteris. s. eo. facit. c. clericis. s. ne cle. vel mo. & sic intellige Innocẽ. in. c. cum nostris de concessio. preben. Sexto collige q; injicientes manus temerarias in clericũ nedum tenẽtur pro absolutione ire ad sedem apostolicã. vt in. c. siquis suadẽtes. xvij. q. iiij. quod tamẽ limitandum est vt dicam in. c. peruenit de sentẽ. excõ. sed possunt compelli ad mãdatuz pape ire ad curiã vt per euz ibidem puniantur. nam isti tales licet laici sacrilegi sunt & ratione sacrilegij sortiũtur forũ ecclesiasticum. vt in. c. cum sit generale de foro cõpetẽ. Ultimo potest hic colligi delegatũ pape posse pro executione delegationis sue inuocare auxiliũ brachij secularis. de quo tamen dicẽdum. vt nõ. in. c. significasti de offi. delegat. vbi plene dico. In glo. in ver. irritas. hec glo. multum intricate ꝓcedit & cõclusio sua stat in hoc q; violans interdictum est irregularis & suspensus ab omni officio & beneficio & iurisditione. Et vt habeatur clare tota materia tria videnda sunt. Primo numquid loco interdicto censeantur interdicte persone. secundo de pena interdictũ violantis. tertio quando quis dicatur violare interdictuz & sic quando incur/

in repet. regu peccatũ in. iij. oppo. pri. cir. finẽ vbi plẽbe ponit qualiter sũt due clauef ecclesie non vna tñ pro quo vide domi. in. c. vt constituerẽt in iij. nõ. p istũ tex. li. di. itẽ de multipliciti generẽ clauũ ecclesie vide oino cal. in rep. c nostro in xl iiij. col. ó peni. & mistre.

a Nota circa mām irregularitatis ō qua vide plenis. p spe. i ti. de leg. ℣. iurta p totū illuz ℣. q durat p sex carnal. ⁊ p arch. in. c. figs pſbyt. a ſuo epō. ti. q. iij. Et adde io. an. i. d. c. cū etmi de re iud. i vi. ⁊ b. Et qñ ſacerdos ſuſpēſus celebrat non ſolum ſacerdos ſz et clerici ei ſcienter miſtrās incurrat irregularitatē ſz vide archi. i. c. figs epūs in cōſi. xi. q. iij.

b Ex cu. officij. adminiſtratiōe tpe interdicti incurrat irregularitaſ ⁊ de b et vide p archi. i c. figs epūs in cōſi. xi. q. iij ⁊ oio q ſcribſi poſt iſtū ſup rubrica ſupra ō cle. ex. mi.

c Vide Inno. in. c. cū medicīalis i glo. ſua q̄ eſt ſup v. a diuerſis ō ſen. ex. i. vi. Et q ſuſpēſus audiēs ſolū diuina incurrat irregularitatez ꝛz arch. i. c. figs pſbyt. a ſuo epō. xi. q. iij. Et de hoc vide do mi. i. d ℟. cū medicinaſ. ℣. ſi. i. i. col. de ope. no. nū. ⁊ p doc. i. c. is cui in p̄n. i. ij. col. vſ. qd ſi ille de ſen. ex. in vi. ⁊ per io. cal. i tracta tu ō ec. int. i. vi. mēbro in. xxiij. q. ⁊ cū hoc q̄ dicit b iſte cō cordat, do/

rat irregularitatē ⁊ in b vltimo videbit effectus iter dicti. Quo ad p̄mū conclude quicqd dicat glo. q loco interdicto pſone nō ſunt directe interdicte ſz reſpectu ad illuz locuz dūtaxat. vnde ſi interdiceretur b ciuitas ⁊ nō pſone licite poſſunt clerici huius ciuitatis celebrare in alijs locis q reſpectu alioꝝ locoꝝ nō ſunt pſone interdicte. ſed hic nō poſſunt celebrare tanq̄z pſone cenſeanť ſuſpenſe quo ad locū interdictū dūtaxat nō alibi de hoc ⁊ tex. in. c. ſi ſnīa. ⁊. c. is q de ſen. excō. li. vi. Quo ad ſecūdū cōclude q celebrans in loco interdicto vel ſi pſona eſt interdicta ⁊ celebrat incurrit irregularitatem a qua p ſolum papaz liberari poteſt. vt in p̄ealle. c. is qui. ⁊ eſt ſuſpenſus ab omni poteſtate clauiū ⁊ officio. ⁊ ratio ē q vt dixi interdictus ſimpliciter vel reſpectu loci eſt ſuſpenſus. vt in. c. is q de ſen. excō. li. vi. Si ergo celebrat incurrit irregularitatē. vt in. c. i. de re iudic. in vi. irregularitas b intendit vt nō poſſit iſte ſequi regulas traditas ab apoſtolis ⁊ eccleſia ſicut alij clerici. vt nō. in. c. i. de re iudi. li. vi. eſt ergo vt dixi ipo facto ſuſpenſus. nam ⁊ iuriſditio competēs p̄lato bz dependētiā ab ordīe poſt ei⁹ collationem. vt nō. i. c. cum dilectus de cōſue. nō tamē per b eſt p̄uatus beneficio ſuo ipſo facto vt b ,pbatur in tex. Quo ad tertium p̄ncipale cōclude poſt Inno. ⁊ doc. q illi incidunt in irregularitatē [b] nō ſeruando interdictū qui exercēt aliquid deputatuz alicui ordini eccleſiaſtico ⁊ b facitūt tanquā clerici. qō ,pcedit ſiue ſint pſbyteri ſiue inferiores clerici. vt dixi in. c. ij. de cle. excō. mi. vnde ſi diaconus dicit euangeliū vel ſubdiacon⁹ epiſtolam tanq̄z ſubdiaconus vel accolitus exercet officium ſuuz tanq̄z accolitus efficitur irregularis. vt in d. c. ij. ⁊ ibi dixi. ſecus aūt vbi exercet aliqd non deputatuz certo ordini. vnde cantās reſpōſoria vel dicens pſalmos nō officiando p̄ncipaliter eccleſiā ſed vt quilibet alius laicus nō efficitur irregularis ⁊ bene b̄m Inno. Idem in benedicēte miſſām. ar. xliij. di. c. ſi. q̄ illud nō eſt deputatū certo ordini. ſed ō cō ſuetudine illud exercetur indiſtincte etiā a nō ordinatis vt eſt videre in epiſtola que ex cōſuetudine cōi dicitur ſine apparatu per quēcunq̄z vnde ſi ſuſpenſus vel excōicatus vel interdictus tali mō diceret epiſtolam nō incurrit irregularitatem. Idē ſi exerceret ea que ſunt iuriſditiōis. vnde tēpore interdicti nō eſt irregularis aliū excōicās vel abſoluens dūmodo non abſoluat tanq̄z ſacerdos vz cū ſolēnitate de qua i. c. a nobis. el. ij. de ſen. ex. Conclude ergo breuiter q iuriſditionalia nō ſunt ,pbibita tēpore interdicti nec exercens ea tēpore excōicatiōis efficit irregularis. Idem ſi nō deputata certo ordini vel ſi ſunt deputata tamē ex cōſuetudine exercentur per quēcunq̄z refertur ergo interdictū ad ordinē ⁊ ad quedam alia ō qbus in. c. nō eſt de ſpon. ⁊. c. quod in te. ō pe. ⁊ re. ⁊. c. ſi. de ſen. ex. li. vi. Sed circa p̄dicta dubitatur quid de audiente diuina. Conclude poſt doc. maxime Hoſt. q aut audit diuina ex deuotiōe quadam ⁊ iſte nō eſt irregularis ſz male faciat. Aut audit diuina auctorizando vt q̄ p̄latus p̄cepit celebrare ⁊ tunc efficitur irregularis q̄ iſte ingerit ſe diuinis ⁊ violat interdictū ⁊ b innuit verbū violauit ⁊ c. de quo i tex. ⁊ vide bo. glo. in de. archiepō de p̄uile. Caueat g̃ p̄latus tpe excōicatiōis ſuſpenſiōis vel interdicti ne faciat coraz ſe celebrari aut interſit celebratiōi q̄ videtur tunc auctorizare. Abbas.

De noui operis nunciatiōe. Rubrica.

Continuaſ hec rubrica. ſ. viſum eſt de exceſ. p̄latoꝝ in genere. nunc reſtat videre in ſpecie de exceſſu qui fit in edificando vel pōt ſic cōtinuari. Supra vi/

ſum eſt de exceſſibus p̄la. in ſubditos ⁊ etiaz ō exceſſibus ſubditoꝝ in p̄latos. vex q̄ qñq̄z aliqui deliquūt in cōtemptū iuris ſeu ſuperioris. Idco ſubijcitur b rubrica de noui operis nunc. ⁊ quādo dicatur nouū opus ⁊ de ſolēnitate adhibenda in denūciatione ⁊ in qbus rebus habet locū hec denūciatio plene nō. p glo. j. e. c. ij. ⁊ dic vt ibi. Abbas.

Ntelleximus. Edificiū poſt nunciationē noui operis demoliri debet expenſis cōſtruentis. h. d. vel aliter ⁊ ſic. Etiaz eccleſia edificata poſt nūciationē noui opis deſtruēda ē expēſis conſtructis. b. d. cum ſe. In p̄ma cōſultatio. In ſcōa riſio ibi q̄. Caſus litteralis. Clerici de rodigio ceperūt edificare quādam capellā in p̄iudiciū baptiſmalis eccleſie de coſta p̄mētis ad p̄ochē ſancti cipriani de venetijs. Ex p̄te eccleſie baptiſmalis denunciatū fuit nouū opus clericis de rodigio ne in p̄iudicium ipſius eccleſie illam capellā edificarent. ipi ſpreta denūciatione ,pceſſerunt i ope. vnde ſup hoc ad petitionē p̄rioris ſancti cipriani de venetijs cōmiſſa fuit cā paduano epō. eps q̄ de noui operis nūciatione in canonibus nō repitur. queſuit a papa qualiter uper hoc eſſet ,pcedēduz. Quia vero ſicut legeſ nō dedignanť ſacros canones imitari. ita ⁊ ſacri canones p̄ncipū conſtitutiōib⁹ adiuuanť. mādat papa eidem epō. Quatenus diligēter cōſideret q ſi poſt denunciatiōem noui operis ſiue iure ſiue iniuria aliquid cōſtruat: ſm leges dz demoliri: ⁊ ſm canones nulla eccleſia in p̄iudiciū alterius eſt conſtruēda. vñ negocium ipm tam ſm leges q̄z ſm canones nō differat terminare. Ber. Nō p̄mo ex ter. quē poſſe denunciare nouū opus nomīe eccleſie ſibi ſubiecte. ⁊ b q̄ ſua intereſt rōne ſubiectiōis ſicut. n. p̄o ſubiecta eccliа quis poteſt agere. vt in. c. ſi. de ſucceſſ. ab i teſta. ⁊ in cle. i. de reſcrip. ita ⁊ opus nouū nūciare. iſta enīz eccleſia baptiſmalis erat ſubiecta iſti p̄riori ideo p̄rior b fuit admiſſus. Nō 2° q leges famulantur canonib⁹. canones vero debēt adiuuari conſtitutiōibus legū. Et eſt ratio q̄ impator velit nolit quoſdam canones teneť ſequi ⁊ obſeruať vt in. c. ſi. de p̄ſcrip. ⁊ qō ibi nō. ⁊. j. dicam. ſed nō ſic eſt i eccleſia. neceſſario. n. nō teneť obſeruare leges ſed eaſ approbat qſiqz in auxiliū ſuū ⁊ ē rō rōnis q̄ imperator cū ſit iferior poteſt ligari a papa ſed nō ligare vt in. c. cū inferior de ma. ⁊ obe. ⁊ in auť. de eccle. ti. in p̄nci. ⁊. l. i. C. de ſum. trī. Nō tertio q̄ cauſa eccleſie dz decidi p ius ciuile in defectū canonuz. omnes enim leges p̄ncipū non cōtradicēres canonibus ſūt approbate p eccleſiā vt patet hic ⁊ ad hoc ſolet quotidie allegari iſte tex. Et idem dicēdū de cōſtitutionibus approbatis per p̄ncipem. hoc dico ,ppter edita a iuriſcōſulris que fuerūt poſtea approbata ab ipēratoribus vt pz in li. ffoꝝ. nam ⁊ illa debēt iura p̄ncipum dici q̄ omnia noſtra facimus ⁊c. vt in. l. ij. C. ō ve. in. em. ⁊ in. c. ſi apoſtolice de p̄bē. li. vi. Nota quarto ⁊ tene mēti tex. qō iura ciuilia non dicūtur p̄iudicialia eccleſijs qñ poſſint ſe habere ad p̄iudicium ⁊ fauorē. ⁊ hoc dico q̄ lz cautuz ſit q̄ lex imperialis dānoſa eccleſijs nō ſit recipiēda vt nō. in. c. ſi. de ſolu. tamē nō dicit penalis quādo diſponit generaliter ⁊ pōt ſe habere ad cōmoduz ⁊ dānum. vñ etiam eccleſia cōſtructa poſt denūciationē noui operis venit deſtruēda auctoritate legum. Nota quinto q̄ cauſa nō exiſtente nō debet capella ſeu eccleſia edificari. j. limites alterius eccleſie. ratio ē q̄ omnia ſpiritualia illius parochie ſunt attributa illi eccleſie parochiali. vnde p̄iudiciū illi generaretur ſi alia eēt eccleſia ibi edificata quēadmodū ſi vn⁹

mi. in. c. re ſtamētū. l iij. col. vi. di. ⁊ alle. ītmo. hic ⁊ glo. in. d. cle. archi/epō.

a Adde ꝫ arch.in.c.ſi inter eꝑos.vi.q.iiij. vbi dicit leges ſunt recipiendę qñ nō obuiāt canonib⁹ ſed ſi obuiāt ſunt reprobāde. Itē vide glo. in v.tēporaliū in.c.cū ad vex.xcvi.di.ꝛ domi in.c.cōſtitutiōes.x.di. Et vide ꝙ elegāter ſcribit ioā de imo.i rep.c.cū cōtingat in.iiij.col.de iureiur.

b An leges debeāt ſeruari i vtroq; foro vel eꝑ ſup quo vide pleniſ. pe. de ancha.i re.c.canonū.in. xxi. col. vſ.primo q̄ro cū v.ſeq.ſ de cōſti.ꝛ viō oīo ꝙ nōtar.in.l.p uilegia ꝛ l.oī noua/tiōe vbi p bal. C. de ſa.ſan. ec. Et adde ꝫ oīo vnū vbū.quod nō.d.an.i c.ex parte decani ſuper glo.in vbo dice/bant ō reſcrip.ꝛ ad de ꝙ q̄do ſunt opi.iter legiſtaſ recurritur ad papā,p deciſione ter.eſt quē ibi nō. do. an.i.i. col. i.c.p venerabilē vſ. rōnibuſ q ſi.ſint legi. ꝛ in. c.ſup lris quem ibi ēt nō. d an.ō reſcrip.ꝛ i.c. i.de iura. calū. Et idē dic.d. ant.i.e.fraternitatis de teſti. in xxiij. col. Et iō dic ꝙ cū cle.ij de teſti. decidat id ō quo erant magne altercatōes inter legiſtas ſuanda erit ēt in foro ſeculari iter laicoſ. Ad dic bal. in ſua margarita In no.i v. lex i.vi.q. Itē adde dic ꝙ qñ in cā feudali nō repitur caſus deciſus p conſtitutiōes feudoꝝ dz recurri ad ius cōmune vt i.c.i.de feu Et tz ober.de horto in ſūma de feu.in vſ. q̄ iura obſeruent in feudis. Et tūc ſi repiē ꝓrietas inter ius ciuile ꝛ eāonicū ꝙ rōne iuramēti q̄ interponit ſup feudo debeat ſeruari diſpoſitio iuriſcanonici ita ſingulr determiat bal.i.c.impialem in §.fi.de ꝓbi.feu.alie.per fe.in uſi.feu.exquo ifert ꝙ pares curie poterūt recuſari ſi iuſta ſubſit cā lz ſint ordinarij cū de iure canonico ordinarius recuſet vt in.c.cū ſpāli cum ſi.de ap.lz ſecus ſit de iure ciuili vt.l.apertiſſimi ꝛ auc.ſi vo cōtigerit. C. de iudi.ꝙ ꝓpetuo tene mēti. Itē vide oīo pe.de anch.i rep.c.canonuz in .xvi. col.vſ.vltimo nō omitto de cōſti.ꝛ vide oīo bal.in.c.fi.in pe.col.vſ.vi. q̄ro nūqd hec decretalis de ꝓſcrip. Itē qñ leges ciuiles vel cōſuetudines laicoꝝ ſint ſeruāde i iure canonico vide oīo ꝙ domi.in.c.i.in fi.i.colū. ꝛ melius ꝛ latius ibidez i.iiij. col. x. di.ꝛ viō oīno ꝙ ō hoc ſcripſit.do. Bar.ō bel lē.in ſuis recollectis in c.i.circa fin de re iudic. De ſtatuꝫ. aūt laicoꝝ quādo ſint ſeruāda inter pſonas eccleſiaſticas pōit.d. an.in.c. eccleſie ſancte marie ō cōſtit.ꝛ ibi latiſſime poſt cuz ſcripſit do. Bart. de bellenzi. item de iſta materia q̄ ponit do. an.ꝛ domi. abb.vide in terminis elegantiſſime per do. anto.in.c. clerici in vltima col.de iudi.vbi ſingulariter loquitur. itez adde quod nō.domi. toā.an.in.c. eccleſia el.i. vt lite.pen. ꝛ ibi refert ꝛ ſequitur. do.an.in.fi. vbi dicit ꝙ omnes leges iperiales p canones ſunt approbate.itē adde illud ꝙ dicitur ꝙ canō ſeruandus eſt in foro ciuili quādo.l. ciuil' nutriret peccatū ut nō.in gl. in regula poſſeſſor cum concor.ꝛ hoc verum non ſolum ſi lex ciuilis nutriret peccatum mortale ſed etiam ſi nutriret veniale ita ſingulr dicit.d.an.in c.fi.circa prin de preſcrip.ꝛ idē dicit ibi io.de imol.in rep.in.i.col.ad bal.i ſili nō.per arebi.ꝛ io.an.in.c.quāuis de pac.li.vi.itē appellatione leguz cō prehenduntur ēt canones ut dicit domi.in.c.nicena ſynodus in.ij.nō. xxi. di.ꝛ alle.iura.et uide ad idem nō.in.c.concubina in ſi xxxiij.di.

rem ꝛ ſaperēt ꝓuilegiū quoddā.exēplum extantib⁹ agnatis maſculis feminę nō ſuccedant.nam clericus agnatus excludit feminam lz ſit clericus de quo plene in.d.c.qō clericis ꝛ.c.eccliā. In glo.in ver. ſine iure ſiue iniuria ibi ꝛ eſt ſimile in excōicatione ꝛc. Et dic ꝙ eadē eſt rō in vtriſq;.nam in denūciatione eſt auctoritas ꝓtoris.nam ,ppter eius auctoritatem dz edificās oīno deſiſtere poſt denūciationē donec denunciās.j.tres mēſes ,pbet de iure ſuo vt in.c. ſi. j.co.in excōicatiōe eſt auctoritas eccliē ꝛ cēſure ꝛ vt magis timeaī. Sed op.ꝫ b ꝛ ꝫ ter. ꝛ videt ꝙ ea que ſunt attentata poſt appellatiōem extraiudicialez nō veniūt irritāda niſi ſint ꝫ ipſam appellationem ꝛ ꝓus iuſtificetur ipſa appellatio vt in.c.cum nobis ꝛ qd ibi nō.de elec.ꝛ in.c.bone de appel.facit.c.nō ſolum co.ti.li.vi.ita deberet eſſe in denūciatiōnē.nā de nūciatio eſt q̄dam appellatio ꝛ ,puocatio extraiudicialis.nō ergo dz demoliri ꝛ deſtrui id qō iure factū eſt.ideo deberet expectari finis ꝛ cuētus denūciationis. So.ꝑium videt difficile in videndo rōnem diuerſitatis. Sed breuiter cōclude ꝙ in denūciatione hoc ſpāle inductū fuit ,ppter rixas euitādas ꝛ qz tractatur de modico ꝓiudicio.naz.j.tres menſes dz denunciās ,pbare de iure ſuo.vt.ſ.dixi.ꝛ ſi nō ,pbat ille admittit ad edificādum cum ſatiſdatiōe ꝛ in moza modici temporis nō eſt ꝓiudiciū.ideo ſtatutū fuit.vt poſt denūciatiōem oīo ceſſetur ab opere.alſ ,ppter cōtemptū prętoris inducētis illā ,puiſionem omne edificiū iure vel iniuria.i.ſiue de iure ſiue nō ſibi cōpetat venit deſtruēdū.ſed in cā appellatiōis eſt alia rō qz ibi datur ānus ꝛ ex cā biēnium. vnde dux eſt ꝙ ꝙ quālibet appellatōem deberet pars ius ſuū relinquere vel inde ad vlteriora nō ,pcedere exquo ad huc nō tulit ſniam ꝛ ſic nō eſſet functus officio ſuo. vt in.d.c.non ſolum.ꝛ de hoc aliquid nota.in dicto c. cum a nobis. Sed circa predicta dubitatur numqd ſit vex indiſtincte vt omne edificium poſt denunciationē veniat deſtruēdū exquo de iure fieri poterat.tex.iſte videt velle ꝙ ſic dum dicit ſiue iur ſiue iniuria ꝛc. Sed dic ꝙ iſte tex.ꝛ ſimilia iura debēt intelligi in caſu dubij vbi dubitabaī an ille de iure poſſit ibi edificare.ſecus aūt vbi notorie cōſtaret ius denūcianti nō cōpetere.non enim eſt veriſimile ꝙ iura voluerint dare locū figmētis delictis ꝛ deceptiōib⁹ imo ,phibēt continuo iniurias.ad ꝓdicta facit.l.i. ꝛ l.ij.ff.ne qs eum q in ius voca.vbi pz ꝙ citatio pōt ſperni vbi notoriū eſt ipſam nō poſſe fieri.vt nō.i.c. veniēs de accu.ꝛ.iij.q.ij.ſi eps.ad idez.l.i.§.vſufructuarius.ff.de no.ope.nun.vbi vſufructuari⁹ nō poteſt denūciare dño vbi ſua nō intereſt.ſicut.n. nō valet denūciatio vbi de iure cōſtat denūciāti ius nō cōpetere ita ꝛ vbi alias notoriū eſt vt qz alias ſunt indicatū inter iſtos ſup illa re.hoc ſunt ꝓncipale ꝛ oꝛigināle dictū Roff.i libellis ſuis ꝛ ſecutus eſt ſpe.c.ti. i.§.ſz nūquid vex ,ppe ſi.ꝛ bar.i.l.i.poſt prin. pal. co.ti.ꝙ eſt ſingu.notanduz.ꝛ ,p hac deciſiōe allego bo.tex.j.c.pri.v. ſuꝫ eo,vbi dicit ꝙ ille archieps debebat acquieſcere denūciatiōi monacoꝝ. qz cum

a Nō diligēter istos effectus notorietatis. et adde ipz d.ab.panō. in.c.iter ceteras.ſ. de re iudi. vbi p illū tex.dicit q̄ lz i rescripto ꝓhibeatur appellatio a ſnīa diffinitiua nō tñ vē fmoueri facultas appellādi pretextu notorie iniquitatis ꝛ idē.d. an.i c.ex cō queſtiōe.ſ. de reſt.ſpo. Itē facit regula quam pōit.d.frā. de are.in.ſ. nihil cōe in l.nāliter.ff. de acq.poſ. i.v.col. vbi dicit q̄ iſta ſolet eſſe regula q̄ i oi mā et q̄ſtū cunq̄ pciſa ſi excludit exceptio vl allegatio alicuius iuris nūq̄ tñ intelligit excludi talis allegatio ꝛ talis exceptio ſi ſit notoria. vñ talis notorietas ſuperueniens poſt ſniam facit eā retractari.c.ij.ō purga.vut. fm vnū intellectū. ꝛ tenēt inno.ꝛ moder.in.c.fraternitatis ō fri.ꝛ ma.ꝛ ipſe.d.abb. panor.in.c. ſuborta. ſ. de re iudic. facit qō nōt bal.i.l.i.C. ne li.in vna ea. q̄ cā tertio ꝓuo. q̄ cle.i ō re iudi.q̄ dicit q̄ ꝑ tres ſniaſ ꝓſonmes ñ pōt oppōi exceptō nullitatis ñ bz locū q̄ nullitas erat

eēnt viri pfecti nō eſt ꝓſumēdū q̄ denūciaſſent niſi cognouiſſent ſua intereſſe ergo ſi notoriū fuiſſet ius nō cōpetere nō tenebat ōferre denūciatiōi. facit qō nō.i ſimili i.l.poſt rē iudicatā.ff.de tranſac. ꝛ i.c.i. de lit.ꝓteſt.li.vj.vbi rōe notorietatis admittit pena exceptio ante lītē ꝓteſt.ꝛ opatur effectū dilatoriaꝝ ꝛ h̄ ſemp nō.venit enīz ad declarationē huius tex.ꝛ doc.nō poſuerūt hic. In glo.fi.i fi.ſētit iſta glo.iūcto.tex.q̄ citra denūciatiōez eccleſia edificata ſine cā ītra limites alterius debet deſtrui.ſz ego dubito nūquid iſta ſola cā ſufficiat.ꝛ i ꝓrariū videtur tex.ꝛ ibi glo.xvj.q.v.i.c.fi.facit.c.epſ i dioceſi vij. q.i.ꝛ xiij.q.vj.compim⁹.ꝛ.xvij.q.iij.queſt.nam ſi res aliena cōſecratur nō dz execrari. ſed faciēs fieri tenetur domino ad intereſſe. ita ſi eccleſia i territorio alterius edificat vt in iur.prealle. ſed h̄ caſu fatendū eſt q̄ nullū ꝓiudiciū generat eccleſie antique.xvj. q.i.eccleſie.ꝛ.c.quicū q̄z.iura ergo q̄ dicūt q̄ vna eccleſia nō debet edificari i parochia alterius habuerunt reſpectū ad ꝓiudiciū antique eccleſie ne forte vſurparet iura eius. ſed exquo ꝓſtructa eſt dz remanere ſine tñ ꝓiudicio antiquioris eccleſie.ꝛ ſic ītelligerez iſtū tex. vñ ſcōa rō littere venit ad coadiuuandū ꝓpoz

c **Cum ex iniuncto.** Sūma vt ſ.c.ꝓrio. nam ꝓmo mādat opus demoliri ꝛ irritat quicq̄d ex illo ſecutum fuit.ꝛ⁹ reprehēdit archiepm q̄ non curauit ſcandalum ſubditoꝝ ibi ſup eo.tertio oꝛat euz vt parcat ibi finis. Caſus lr̄alis. Archieps cātuarienſis cepit edificare quādam capellā de lameth in loco pertinente ad eccleſiā cantuariēſez. monachi cantuarien. denunciauerūt ei nouū opus ipe archieps ſpreta denunciatiōe edificauit eccliam ꝛ canonicos inſtituit in eadem redditus aſſignādo eiſdem. recepit etiam iuramēta fidelitatis ab ipſis. vnde monachi cātuariē. dño pape grauiter ſunt conqueſti. mandat papa cātuarien. archiepo: quatenus q̄cq̄d edificatū eſt in eccleſia de lameth poſt noui operis denūciatiōem ſuis expenſis faciat penitus demoliri eo nō obſtāte ſi abſens fuerit: cum in lege ſit cautū vt ſi ille cui nouum opus fuerit nunciatū edificauerit ante remiſſionez ꝛ poſt agere ceperit ius ſibi eſſe edificatuz habere: dz ſibi actio denegari ꝛ in irritum reducat q̄cq̄d ō inſtituendis canonicis ibi ꝛ alijs ad ipſam eccleſiā ptinēt ib⁹ ordinatū eſt ꝛ ab ipſo vel ab eius anteceſſore. ꝛ canonicos ab obligatione ꝑſtiti iuramēti denunciet abſolutos auctoritate pape: q̄ exquo ꝓncipale non tz quicquid ex eo vel ob id ſecutū fuerit dz irritari.

Super eo vero. In.ſ. iſto dicit papa q̄ miraf q̄ monachi cantuarien. cum oia dimiſerit ꝓpter deum tot laboribus ꝛ periculis ꝓſonas ꝛ res nō dubitauerint frequēter exponer q̄ nullo modo feciſſent niſi cognoſcerent ꝓmiſſa in ꝓiudiciū cantuarien. eccleſie redūdar. archieps ꝓo vitādo ſcandalo ipſoꝝ ab huiuſmodi iniurijs nō ceſſauit cum ſcriptura dicat: q̄ illa que ſine mōrali peccato omitti nō poſſunt nō ſunt ꝓo ſcādalo vitādo dimittēda. nec illa debēt ꝓo ſcādalo vitando cōmitti que ſine mortali peccato cōmitti nō poſſunt. ab his tñ que ſine mortali peccato cōmitti poſſunt pariter ꝛ dimitti ꝓo ſcādalo vitando ceſſandū eſt. vt eis etiā ꝓo vitando ſcādalo i ſiſtendū. vnde apoſtolus. Si ſcādalizatur frater nō comedā carnes in eternū. ꝛ lz ſcandalum maiorū ſit vitandum: vitandū eſt etiā ſcandalū minoꝝ iuxta illud veritatis teſtimoniū. q̄ ſcandalizauerit in q̄ vnū de puſillis iſtis qui in me credunt ꝛc.. In fine dicit q̄ ꝑdictioni ſue taliter finem imponat vt contradictō ꝑterita p vtutē obedictie valeat expirari. Ber.

Nō ꝑ ex tex. q̄ edificās ante remiſſionē denunciationis nō ſolum tenet̄ habere paratā vt edificiuz deſtruat̄. ſed etiam dz expenſis ſuis illud deſtrui. ꝛ ex hoc ꝛ ex tex. nō q̄ etiā hec pena bz locū i eccleſia vt ex facto ꝓlati edificantis noīe eccl̄ie poſt denunciatōem teneatur ad impenſam ꝑſtandā ꝓo deſtructione operis ēt ſi fuerit alia eccl̄ia edificata. Itez nō q̄ etiam exiſtenti in dignitate ſeu magiſtratu pōt denūciari nouū opus ꝛ dz deſtrui ēt eo exiſtente in dignitate. ꝛ h̄ ideo eſt q̄ hec dignitas archiepalis ē ꝑpetua. ſecus vbi eſſet tēporalis. q̄ tūc ꝑſone exiſti in dignitate non fit denūciatio ſed q̄dam ꝓteſtatio ꝛ poſt finituz offm̄ fit denūciatio que tñ trahitur retro ad diē ꝓteſtatiōis de quo dicēdū ꝓut legit̄ ꝛ nō.i.l. v.ſ. ſiquis ipſi ꝓtor.ff.eo.ꝛ videt̄ h̄ tex. ꝓo opinibar. in.d.ſ. ſigs vt tex. ille ꝓcedat in bñte offm̄ temporale. ſecus in bñte ꝑpetuū offm̄ vt hic. Et ex h̄ ꝛ pdictis colligit̄ q̄ babēs dignitatē ad vitam pōt cōueniri ēt p ſubditū durante dignitate facit qō legi. ꝛ nō.xi.q.i.ſi clericus. ꝛ.ij.q.i. ꝓhibent̄ ꝛ in.l.nec magiſtratibus.ff.de iniurijs. Itē nō ibi debeat actō denegari ꝛc. q̄ denūciās volēs ꝓbare ius ſibi eē edificandi ante deſtructōem operis noui dz admitti ſic ēt in ſimili dicimus ſpoliatorē nō audiēdū ante reſtitutionē volētem ꝓbare de ꝓprietate ſua. vt in.c.fi.ō or.cog. ita nec iſte denūciatus audiēdus eſt niſi ꝑius oia reducat in ſtatū ꝑſtinū. Et aduerte q̄ tex. hic cit q̄ dz actio denegari. opus eſt ergo exceptione non aūt repellitur ipſo iure vt ēt nō.bar.i.l.i.ſ. ſigs ff.eo. vnde ſumptū fuit qō h̄ dicit̄ ꝛ ſic ſi nō oppone retur ante cōteſtationē litis nō pōt amplius opponi ꝛ ſi docuerit de iure ſuo ſnīa ferat̄ ꝓo eo ſine alia deſtructione opis. ſimile dicimus in exceptiōe ſpoliationis vt niſi opponat̄ ante litis conteſta. nō pōt amplio⁹ opponi ꝛ ſi actor docuerit de ꝓprietate ſnīa fertur ꝓo eo ꝛ abſorbebit illa ſnīa poſſeſſoriū vt leg. ꝛ nō.in pal.c.fi.ꝛ.c.ij.eo.ti.ꝛ.ij.q.ij.i.c.i. Et nota ex ꝑdictis ꝛ ex tex.q̄ ꝑ hec vba deneget̄ actio nō audiatur ꝛ ſimilia non fit excluſio ipſo iure ſed opus ē exceptione. nam exceptio iſta dilatoria eſt ad ꝑdicta facit glo.in regula in penis de regu. iu.li. vi. Nō q̄ deſtructa eccleſia auctoritate ſupioris oia debent reponi in ſtatū ꝑſtinum. exquo infert Inn. q̄ clerici ibi inſtituti nō poſſunt amplius appellari canonici illius eccleſie nec aliqd inde cōſequi de ꝓuēnibus deputatis illi eccleſie. Idem dicit ꝛ bene ſi ciuitas auctoritate ſupioris deſtrueret̄ vt nō poſſint inde oriri appellari cines illi⁹ ciuitatis q̄ deſtructa eſt ꝛ oia ꝓuilegia ciuitatis ſublata ſunt fac̄.l.ſi vſufructus.ff. qui.mo.vſufruc.amitt. ſecus eſt fm eū vbi ex facto alicuius tyrāni vel ab hoſtibus vna eccleſia deſtrueretur ſeu ciuitas q̄ tunc retinet oia ꝓuilegia ꝛ clerici poſſunt le appellare canonicos ꝛ etiam eis mortuis alij in eoꝝ locum ſubſtituendi ſunt. xxiij.di. in noie dñi.ꝛ.vij.q.i. paſtoralis. quod bene nō.ad ꝑdicta.vi de bo.glo.in.c.ſtatutū de elec.li.vi. Nō ibi denūciari abſolutos ꝛc. q̄ ꝓeſtans iuramentuz alicuius rei ceſſante illa re abſolutus eſt a iuramēto. Iſti enī canonici iurauerunt obedire archiepo vel facere ibi reſidentiā. certe deſtructa eccleſia auctoritate ſuperioris abſoluti cenſentur ab illo iuramēto. ita ſi iuro obedire tibi tanq̄z ſuperiori poſt tuā depoſitionem a dignitate nō teneor tibi amplius obedire. quia ceſſat cauſa cuius ratione iuraueram. vt in.c.venerabilem. ſ. de elect. Ultimo nota ꝛ tene[b] memi tex. in ver. ſuper eo vbi poſſunt colligi due regule. ꝓma ꝓ ſcandalo euitādo non dz quis ea cōmittere vel omittere ꝑ que incidit in peccatū mortale. Secūda regula q̄ ꝓo ſcandalo euitando dz ſeueritas iuris remitti. vel ea que poſſunt omitti vel cōmitti ſine peccato

notōria vt plene p.d. alex ꝛ alios in.l.iiij. ſ. cōdēnatum. ff. de re iudi.

b Adde hic omnia q̄ nō. ioā. de imol. in cle.i. de immu. ec. i. ij. col.

mortali ⁊ q̄ peccat non obuians scandalo ꝓmoꝝ cui potest obuiare sine peccato ⁊ nota illud.ve illi p quem scandalum venit math.xviij.c.⁊c̄. In glo. i.ibi successerit in vicium ⁊c̄.hec glo.potest intelligi multipliciter.primo q̄ iste successit in viciū predecessoris q̄ predecessor incohauit opus ⁊ iste successor post denunciationē factaꝫ predecessori ꝑficit opus sciens denūciationē fuisse factam ⁊ iste intellectus bonus est in se.argu.c.sepe de restitu. spoliato. Item q̄ ecclesia teneatur exquo nomine suo edificabatur ⁊ ecclesia nūquā moritur vt in.c.si gratiose ō rescrip. li.vi.secundo pōt intelligi q̄ iste successit in viciū q̄ res erat viciosa.⁊ tunc oportet saluare sm q̄ intelligit bar.in.l.penulti.ff.eo.quando cōuenitur dignitas ⁊ non persona.⁊ ꝟ casu nō requirerez scientiam istius successoris sed de mēte istius littere est q̄ iste sciebat vt patet in ver.super eo.ibi tu saltem ꝓ vitando ⁊c̄.alias aūt vbi requiritur mala fides prelati non sufficit mala fides ꝑdecessoris.q̄ successor in dignitate nō causat ius suū a defuncto sed a supiore.vt est glo.in.c.de quarta de prescrip.⁊ in.c.cura de iu. pa. In glo.in ver.nunciatum ibi in solo fiunt ⁊ ñ ad alia ⁊c̄.Et ex hoc inferē sm doc.⁊ bene q̄ siquis secaret segetes seu incideret arborē non haberet locum ista denūciatio noui operis. Idē si in opere rusticano.s.si vellet colligere vuas ex vinea ne momento pereant ⁊ cōmoditas colligēdi abfit ⁊c̄.l.ij. C. de fer.idem vbicū q̄z in dilatione subesset piculum.l.de pupillo.§.fīqs ruos.ff.eo. In eadem glo.ibi autoze ꝑtoze exigitur ⁊c̄.valet ergo denūciatio sine iuramēto q̄ non tenet nisi ad instantiā iudicis.vt i.§. qui opus alle.in glo.⁊ si iudex nō exhiberet iuramē tum nō ꝓ hoc inficitur virtus denūciationis.ar.i.c. i.de iura.calū.li.vi. Extra glo.queritur.q̄daꝫ ex canonicis sunt absentes q̄dam vero ꝑnes imminet electio fienda vel aliq̄ negociuꝫ ecclesie quomodo cōgregab tur capitulū ⁊ qualiter expediet negociū Inno.posuit super ꝟ vnā glo.fin.⁊ quotidie allegatur quā sic cōcludo.aut canonici sunt absentes ex cā voluntaria vel ꝓpter delictū ꝓprīū.⁊ tūc non tenentur canonici intrinseci exire ad extrīnsecos q̄mo si negociū non est graue non tenent eos requirere.sed vbi negociū est arduū is ad quē spectat conuocatio capituli.vel si nō est aliq̄s ibi ad quē spectet congregatio de iure vel cōsuetudine debēt saltez conuenire due partes totius vniuersitatis ⁊ pīgere terminum absentibus vt veniāt per se vel cōstituant ꝓcuratorē ⁊ si nō venerint imputet eis ⁊ valebit quicqd fecerit maior pars istaꝝ duaꝝ partium. Et nō ex ꝓdictis.primo q̄ voicū q̄z negociū est arduū ⁊ graue semp absentes vocandi sunt si cōmode vocari possunt.⁊ placuit mihi semp hoc dictū ⁊ segtur do. An.l3 gl. quā allegat totus mūdus in. c.ij. de testi.lib.vi.dicat q̄ in tribus casibus tantum absentes sunt vocandi sed certe in illis casibus vocant ꝓpter arduitatez negocij.ergo idē in omnib⁹ arduis cōsimilibus vel maioribus.ar.eius qō nō.gl.i.l.i.C.de cōdi.ide. Secundo nota qualiter dz congregari vniuersitas[b] q̄ si est aliquis ad quē spectat de iure vel cōsuetudine is dz congregare.si aūt nō est tunc potestas congregandi ptinet ad duas partes vniuersitatis.q̄ virtus vniuersitatis cōstitit in duabus partib⁹ antequā cōgregef.sic intellige.l.nulli.ff.qō cuiusq̄z vniuer.no. nec in istis duabus ꝑtibus debēt cōputari nō vocādi.vt nō.gl.in cle.qō circa de elec.sed valet qcqd facit postea maior pars illaꝝ duaꝝ partiū.⁊ sic intellige.l.nulli.qō cuiusq̄z vniuer.no.⁊.l.qō maior.ff.ad municipa.⁊.c.i.de his que ñ.a ma.par.c. Si vero aliqui sunt absentes ꝓpter potentiā tyranni ⁊ nō audent secure venire ad locū.tūc si electio vel ꝑsonus ecclesie pōt vtilius expediri extra debēt isti qui sunt in ciuitate exire ad forīsecos ⁊ ibi fiat electio vel ꝑsonus etiam si sit minor pars.alias aūt fieret in eccl̄ia admissis ꝓcuratoribus absentiū.⁊ ex his nō q̄ expulsus iniuste de vniuersitate ñ ꝓdit ius vniuersitatis imo dz vocari ad actus vniuersitatis.vel saltem constituat ꝓcuratorē. Statuta ergo vel alia ordinamenta facta per presentes nō valent in preiudicium absentiū nō vocatoꝝ.ꝓ quo vide tex.lxiij.di.quāto ⁊ ꝟ bar. i.l.oēs populi.ff.de iusti.⁊ iure. Abbas.

s **Ignificantibus.** In option est nunciāris nouū opus an infra tres mēses de iudicio suo debeat ostendere ⁊ interim cesset ab opere.an vero recepta cautiōe ō opere demolēdo statim edificari ꝑmittat.h.d.cū sequenti. In p̄ma narrat factuꝫ appellatiōis remedio relatum. In scōa dat iudicem ibi ideoq̄z. Casus litteralis. Quidā ciuis pisiensis.n.noie cepit edificare i platea eccl̄ie sancte oportune parisien.in p̄iudicium ipsius ecclesie.canonici sancte oportune denunciauerunt ei nouū opus deponētes de ipso sup hoc coraz officiali parisien.archidiacono.qōnē ⁊ offerentes se ꝓbaturos incōtinēti plateā illam ad suā eccl̄iam pertinere:⁊ illum in suū p̄iudiciū edificare.vnde petebāt illum ꝓhiberi ne edificaret nō obstāte q̄ dictus.n. offerebat cautionē de opere demoliendo si apparet eum ius edificādi nō habere.Officialis interloquēdo decreuit ꝓbatiōes canonicoꝝ admittendas ⁊ ab opere interim̄ cessēduꝫ.a qua interlocutoria idē.n. ad senon.ecclesiā appellauit.officialis senon.interlocutoriaꝫ illam cassauit decernēs ꝑdictum.n.ꝓcedē debere in opere cōstruēdo ꝑtita prius cautione de ipso demolīdo si ius nō habuerit nō admissis,pbationibus clericoꝝ.ꝑdicti canonici sedē apostolicam appellarunt. Mādat pa.quatenus si est ita.quicqd factū est post appellatōem in statum pristinū reuocetur ⁊ post ⁊c̄. Ber. Nō p̄mo ex tex.q̄ denūciās nouū opus tenet ꝓbare de iure suo infra tres mēses.⁊ hoc si vult impedire edificiū.nō enim tenetur oīno infra dictū terminū docere.sed post lapsuꝫ trium mēsiū pōt ꝓcedi in edificio recepta cautione de opere demolīdo.⁊ ꝓcedet in causa. Secūdo nō ar.optimū ex tex.clericū posse ꝓsequi nūciationem noui operis ꝑ laicum in iudicio ecclesiastico.⁊ sic est casus in quo iudex ecclesiasticus dz iurisdictionem i laicos.sed Jo.an.videtur aliud sentire duz sup tex. dicit istū archidiaconū habuisse iurisditionē in laicū de iure spāli.sed pōt dici saluādo p̄mum q̄ spālitas erit respectu archidiaconi q̄ nō dz de iure cōi iurisditionē.sed coraz ēpo potuisset iste laicus de iure cōueniri.q̄ ille q nūciat molestatur in iure suo.⁊ sic est reus ⁊ quodāmodo cōmittit sacrilegiū turbādo rē ecclesie.merito potest cōueniri coraz ecclesiastico ar. c.cuz sit de foro cōpe.⁊ videt hic sentire do.An.qō semp nō. Ultimo scias q̄ Inno.posuit hic qōnē nū quid cuz appellatur sit necesse exprimere cām.⁊ dicit quedaz que cōiter nō approbantur.Sed cōcludo breuiter veritatē q̄ appellās ab interlocutoria tenetur cām grauaminis specificare.nec pōt ex nō specificatis appellationē iustificare.vt in.c.coram de appel.li.vi.⁊ melius in cle.appellāti.e.ti.sed in appellatione a diffinitiua nō est necesse exprimere cām quia imo expressa vna causa pōt appellās ea dimissa aliā ꝓsequi vt.l ij.⁊.l.scio.ff.de appel.⁊ nō.in.d.c.coram.rō diuersitatis est q̄ ante diffinitiuā cum iudex ñ sit functus officio suo fit sibi iniuria per recessum.l. litigatores.ff.de arbi.⁊ in.c.vt debitus de appel.iō dz cā appellatiōis exprimi.sed quādo appellat a diffinitiua iniuria nō fit iudici cum sit functus offō suo.

a In arduis negociis absentes sūt vocādi ⁊ vide.d.an.i c.cū oēs ō cōsti.⁊ ibi de hoc late notant d.bart.de bellē.i.

b Et vide.do.an. post inno. i.c.i.ō ma. ⁊ obe.⁊ q̄ ibi late nōtant.⁊ dom. an.in.c.cū nobis oli de ele.⁊ vide oino q̄ scripsit late i suis recollectis. do.bar.de bellēzi.i.c. q̄situit in.ij nō.de his q̄ i.a ma. parte ca.

a Et vide eundē panor.i.iij. nō.cū bis q̄ ibi addidi.

a Ad-
essi cuitaꝫ
nō est ō sub
stātia qꝫ ibi
fit cps ꝛ ꝓ
qꝫ est tex. in
c. vrbes. ꝛ i
c. in illis ꝛ i
c. illud. lxxx
di. ꝛ in. c. fe-
lix. ꝛ. c. mul
tis. xvi. q. i.
ꝛ tz bar. i. l.
i. circa me.
C. ō metro.
li. xi. Sz i ꝺ
riū dic bal.
ꝛ male i ex.
trauagā. de
pac. cōstā. i
v. nos rōa/
noꝫ cir. ff.
ij. col. ō quo
vide ꝓ bar
in extraua.
q sint fbel.
in v. lōbar/
die ꝛ in tra
ctatu de ysu
la in. xiiij. fi-
gura ꝛ in. l.
ij. in fi. prin.
ff. de v. sign.
Et aduer/
te qꝫ dicit i
l. fi. post ꝓn.
ff. de col. il/
lic. qꝫ de cō
suetudine ñ
appellaꝫ ci/
uitas nisi il
la qꝫ tz epz
sed de ꝺ vi ō
plene ꝓ bal
in. l. si in alj
quā ff. ō of.
ꝓcō. ꝛ leg.
ꝛ per io. de
imol. late in
l. i. §. fi autē
ff. de no. op.
nū. Et ꝓ
cōclusione
d. ab. hic al.
ēt tex. in. l.
ita nos. xxv.
q. ij. episco/
pus creat⁹
ad ciuitatē
destructam
vel submer
sam tz iurif
ditionē sal/
tem i distri/
ctu vel dio/
cesi illius ci
uitatis sm
bal. singula
riter in ex/
trau. ō pac.
cōstan. i v.
nos roma/
noꝫ ad fi. ij
col. qō ē be/
ne notādū
ꝓ episcopo
adriano ꝛ
cenadensi
ꝛ similibus

ꝛ hz locū illud nō oppositū opponā ꝛc. vt in. c. cum
ioānes de fi. in stru. ꝛ. l. ꝓ hanc, C. de tēpo. ap. qō est
mēti tenēdu m. Abbas.

I S cui opus.

Sūmatū est s. c., primo ꝛ nō diuidit. Casus litteralis. Quidam denūciauit nouū opus alicui q in suū ꝓ iudicium edificare volebat. Ille volebat ꝓstare cautionem de opere destruēdo denūcians nolebat cautionē illam recipere imo nolebat statum probare ꝓ iudiciuz suū vel saltem vsqz ad tres mēses. Quesiit iste denunciās an deberet audiri. rndet ei papa dicēs qꝫ ille cui ipse nouū opus denūciauit tenet ipm expectare vsqz ad tres mēses volētem ,ꝓbare ꝓiudicium sui iuris nō obstante cautione que offertur ab ipo ō ope destruēdo: si nō iure edificatū appareat. Ber. Nō ꝓ ex tex. qꝫ oblatio cautionis ō operis destruēdo nō dat facultatē ,ꝓcedēdi in edificio nisi vel cōsentiente denunciatore vel post lapsum triū mēsium a tē pore denūciatiōis. nō enim vltra expectare tenet cū graui ꝓiudicio suo. ꝛ aduerte qꝫ vt dicit Jo. an. ꝛ bene ista ,ꝓuisio de qua in tex. lz ꝓma fronte videat dura est tamē vtilis ꝛ ei cui facta est denūciatio ꝛ denuncianti. nam sepe aliqs credēs ius edificādi habeꝫ errando edificat. vnde si posset edificare oblata cautione posset ꝓdere expensas factas in edificio ꝛ faciendas in destruēdo. vñ vtilius sibi est expectare denūciantez ꝓ tres mēses. nā si ,ꝓbauerit de iure suo vter qꝫ cōseruaꝫ indēnis. ꝛ hec ,ꝓuisio vtilis etiam est denunciāti. nam si ius edificādi illi non cōpeteret. tunc posset interim isti ꝓiudicū magnū generare in edificio. pone qꝫ edificium ante portam domus est vel in alio loco isti ꝓciudiciali.

De ꝓuilegijs ꝛ excessib⁹ ꝓuilegioꝝ. Rubrica.

Cōtinuatur hec rubrica ad ꝓcedētes hoc ordie. s. Supra visum est de excessibus ꝓlatoꝝ. vez qꝫ qñqz delinquūt subditi excedēdo terminos ꝓuilegioꝝ suoꝝ. ꝛ dubitaꝫ etiam de intellectu ꝓuilegioꝝ. ideo ꝫ subdit de ꝓuilegijs ꝛ excessibus ꝓuilegiozuz. De materia rubrice tractaꝫ. xxv. q. ij. ꝓ totū. facit qō habetur. iij. di. ꝓuilegia. ix. q. iij. §. sola vsqz ad finē. xi. q. iij. c. ꝓuilegiū. xij. q. ij. c. qui ex humanis. ꝛ repetitur in. vi. ꝛ in clemē.

Piscopalia.

Maiores ciuitates dūtaxat ꝓuilegio epatus sunt honorande. hoc dicit vel aliter ꝛ sic. Epalis dignitas nō dz tribui nisi locis insignibus ꝛ populosis. h. d. Casus litteralis. Dubitabaꝫ q̄ ꝓsone ciuitatis ꝓuilegio epali sint honorāde. Cōsultus papa rndet qꝫ epi nō nisi maiorib⁹ populis ꝛ frequētiozibus ciuitatibus ꝓsidere debēt ne honor epalis cui debēt excellētioza cōmutti sit numerositate vilescat. Ber. Nō ꝓ ex tex. ꝛ tene mēti qꝫ ad esse ciuitatis⁹ nō requrit eps. pōt enim esse ciuitas lz non habeat epm. vt in. c. epos. lviij. di. ꝛ hoc aptissime ,ꝓbat hec lra ibi ꝛ frequētiozibus ciuitatibus ꝛc. ꝓsupponit enī qꝫ pōt esse ciuitas etiā populosa absqz eo qꝫ habeat epm sed pōt de nouo sibi cōcedi. naz ꝛ antequā esset creata hec dignitas epalis ciuitates iā cōstitute erant. epatus. n. cōstitutus est de iure positiuo ꝛ post aduentū xpi in ꝓmitiua eccliā tpe apostolorum in cōcilio generali vt ,ꝓbaꝫ. xcvi. di. in. c. olim ꝛ idem in alijs dignitatibus ecclīasticis. xxi. di. c. i. ꝛ ij. sed ciuitates ꝛ ,ꝓuincie erant longe ante aduentuz xpi. xxi. di. cleros. ꝛ. xcix. dist. c. i. Sed cōmuni interpretatiōe italicoꝝ receptū est vt ea dūtaxat reputeꝫ ciuitas q̄ hz epm. sed apud vltramontanos maxime theotonicos hoc nō recipiꝫ vt nōt Jo. an. in. c. si ciuitas de sen. ex li. vi. ꝛ bar. in. l. fi. ff. de colle. illi. ꝛ in. l. ij. ff. de v. sig. vbi etiam bar. notāter voluit qꝫ ad constituēdam ciuitatē non requiriꝫ indulgētia ꝓncipis. sed populi de se possunt cōstituere ciuitatem: qz hoc fm eum est de iure gētiū. ar. l. ex hoc iure. ff. ō iusti. ꝛ iure. ꝛ qō ibi nō. in ꝓncipium facit. l. in tantū. §. fi. ff. ō v. signi. vbi fine lnia ꝓncipis nō potest cōstitui nec refici ciuitas. Et ex hoc infert bar. ad qōnem que de facto pōt adduci in hac ciuitate senaꝝ vbi populus sponte pluries ampliauit ciuitatez cōstruēdo nos muros an appellatiōe ciuitatis veniant illa loca nouiter intercluſa. ꝛ tenēdo illā opi. bar. qꝫ nō requiratur spālis lnia ꝓncipis satis pōt dici qꝫ sic. Jnnoti in. c. cum ab eccliaꝝ de of. ordi. tz oppositū vz qꝫ ad cē ciuitatis requiraꝫ licētia ꝓncipis sed ꝓmū dictū forte verius. Nō 2° qꝫ dignitas epalis nō dz concedi oibus locis petētibus eaz. sed maiozibus ꝛ populosis dūtaxat. Idem ,ꝓbatur in. c. epi. lxxx. dist.

Tertio nō ibi excellentioza cōmitti ꝛc. qꝫ oia gratia ꝛ excellētioza reseruant epis. facit ergo iste tex. qꝫ opi. Jnno. in. c. ij. de eo qui fur. ordi. rece. vt in casibus ꝓmissis a iure solus eps dispenset ꝛ nō inferior ꝓlat⁹. Jtē qꝫ sol⁹ epūs absoluat a sniа excōicatōis ꝛ nō inferior ꝓlat⁹. vt nō. i. c. nuper. de sen. ex. ꝛ in cle. i. ō ꝓuile. Ultimo nō qꝫ ex numerositate vilescit dignitas que de se est excellens. ꝛ simile in. c. legim⁹. xciij di. ideo dicit glo. in auc. de referēda. in ꝓn. qꝫ illa dignitas ,ꝓpter extensum numeꝝ vilescit. sic videmus bodie in italia in doctoratu. nam qz oēs passim ad illam ,ꝓmouētur est cōremptibilis longe vltra qz consueuit esse. In glo. i. in fi. vel dic qꝫ melius qꝫ a ꝓncipio dz fuari qꝫ hic dicitur ꝛ in. c. epi alle. in glo. vt maiorib⁹ dūtaxat locis ꝓcedaꝫ hec dignitas. sz ex postfacto si ciuitas destruaꝫ siue diminuaꝫ haberet locum dictū. c. legimus. vt ,ꝓpter defectū dignitaꝝ ñ minus debeat honorari qz in eis ꝓncipaliter honoratur dignitas ordinis ꝛ nō potentia diuitiaꝝ. naz ꝛ olim in ꝓmitiua eccliа nō erat ,ꝓprietas apud ecclesias. sed volētes ꝓferre bona sua vēdebant ꝛ preciū offerebant egenis. sed postea fuit cōstitutū vt melius ꝓuenirētur constitutis in necessitatibus vt ,ꝓprietas non venderetur sed reseruareꝫ ecclesijs ꝛ ex redditibus alterētur indigētes vt in. c. videtes. xij. q. i.

Sicut.

Nō obstāte ꝓuilegio fori potest laicus ecclesie malefactor ꝓ ecclesiam puniri. h. d. Casus lralis. Dicit gregorius qꝫ sicut ipse nō vult i iudicijs ꝓturbare ꝓuilegia laicoꝝ. ita nō vult qꝫ ipsi laici ei debeāt ꝓiudiciū aliqō inferre qō si fecerit auctoritate apostolica vult ei resistere ꝛ ipsos laicos violētos coercere nō est ꝓ legē agere sed legi facere subsidium. Ber. Nō ꝓmo ex tex. qꝫ turbans iura ecclesie pōt cohercerī ꝛ puniri ꝓ eccliam. ad lz. c. significantibus. s. ti., ꝓri. ꝛ qō ibi diri in. c. cū sit generale de for. compe. vbi clarius hoc ,ꝓbaꝫ ꝛ loqtur iste tex. de ꝓuilegio fori ꝓ quod reus cōuenēdus est i foro suo.

Um et plantare.

Religiosi etiam exēpti ecclesias ꝛ decimas non debent a laicis recipere sine cōsensu diocesanoꝝ. hoc dicit vsqz ad. §. excōicatos. ꝛ ille. §. h. d. Excōicati ꝛ interdicti oio nō debēt admitti ad diuina etiam ꝓ religiosos exemptos. h. d. vsqz ad. §. in ecclesijs. ꝛ ille. §. hoc intendit. Religiosi etiā exempti in ecclesijs nō pertinētibus ad eos pleno iure nō instituunt nec destituūt inconsultis epis sed rōnem exigunt de temporalibus ab istitutis. hoc dicit vsqz ad. §. qꝫ si. ꝛ ille. §. hoc intendit. Hospitalarij ꝛ teu-

quoꝝz ciuitatē fiat submerse.

plarij semel in anno celebrant in ecclesia posita in loco interdicto. ibi tñ sepeliuntur corpora mortuorum hoc dicit vsq; ad §. de cõfratribus. ⁊ ille. §. h intendit. Cõfratres exẽptorũ seu ipsorum oblati qui in totum se nõ transtulerunt iudicari possunt ab ordinarijs locorũ. hoc dicit vsq; ad fi. ⁊ diuisio ps p. §. sed Jo. an. diuidit totã decretalem in tres partes tantũ nam ꝓmo ponit exordium ⁊ querelam eporũ deciſi scõo ,puidet. tertio ,progat ⁊ penam iponit. scõa ibi ecclesias. tertia ibi q; aũt. Et scõa ꝓncipalis subdiuiditur in quinq; que oia patent ex lũmario intellectu. ⁊ ista diuisio est bona. Casus lr̃alis. Fratres templi ⁊ hospitalis excedebant in pluribus cõtra libertatem que ⁊ scandalũ faciebant. ⁊ inducebãt piculum aiarũ. ꝓpter que epi in latera. cõcilio de ipsis grauiter sunt cõquesti. sup his ꝓmo dicit papa cum ⁊ plantare sacraz religionem ⁊ plantã fouere modis oibus debeamus. Quisq; illud melius ,psequimur q; ea nutrire que recta sunt ⁊ corrigere que ,pfectuz virtutis impediũt. Demũ descẽdit ad articulos i q bus predicti fratres excedebant: recipiebãt. n. ecclesias ⁊ decimas de manibus laicorũ sine cõsensu eporum. ,phibet papa ꝓdictis fratribus ⁊ alijs q buscũq; religiosis ne de cetero ꝓdicta recipiant sine cõsensu epor dimissis illis quas cõtra tenorẽ istuz aliquo tempore receperũt. Irez excõicatos ⁊ nominatiz interdictos ab epis recipiebãt ad diuina ꝓcipit cõcilium tam bis q; alijs religiosis predictos euitandos iuxta sanctas epor. Item in ecclesijs suis que ad eos pleno iure non pertinent ꝓsbyteros instituendos in eis cum vacauerint epis repꝛesentent vt de cura plebis episcopis respõdeant ipsis fratribus de rebꝰ tẽporalibus cõpetentem rõnem exhibeãt ⁊ institutos i consultis episcopis nõ audeant remouere. Item si templarij vel hospitalarij ad ecclesiaz venerint interdictam nõ nisi semel in anno ad ecclesiasticũ officiuz admittant ecclijs excõicatis ⁊ interdictis: nec ibi tũc sepeliant corpora defunctorũ. Irez de ꝓfratribus ꝓdictor̃ statuit cõciliũ: vt si oino se nõ reddiderit fratribus ꝓdictis: sed in ,pprietatibꝰ suis remãserit ,ppter hoc ab epor̃ suor̃ sanctis ⁊ iurisdictione nullatenꝰ eximant sed potestatez suã in eos sicut in alios parochianos suos exerceant cũ delinquũt. Quod aũt dictum est de ꝓdictis fratribꝰ idem ꝓcipit obseruãdũ de alijs religiosis. Si. n. ꝓ hoc institutũ venerint: ecclesie in qbus ista ꝓsumpserint subiaceant interdicto ⁊ qđ egerit irritũ habeat. Ber. Nõ ꝓ ex ter. q; excõicatus vel interdictus in vna ecclesia est excõmunicatus vel interdictus. in q̃libet alia eccl̃a ⁊ tanquã excõicatus vitari dz ẽt ab exẽptis. An aũt celebrans coram excõicato vel interdicto i curiat irregularitatem vel excõicationẽ. dic q; nõ. vt in. c. is q de sen. ex. li. vi. hodie tñ celebrans coram excõicato mãifesto incurrit suspensionẽ p mensez de quo dic vt i. c. eporum. eo. ti. li. vi. Itẽ sepelientes vsurariũ seu excõicatũ manifestũ incurrũt manifeste excõicationẽ. ꝺ quo dicendũ vt in cle. eos ꝺ sepul. Scõo nõ q; i ecclesijs nõ spectãtibus ad aliquẽ pleno iure institutio ⁊ destitutio ptinet ad epm nec valet cõsuetudo in ꝓiũ vt in. c. i. de capel. mo. li. vi. Tertio nõ q; prelatꝰ bñs ecclam sibi subiectaz põt exigere rõnẽ de rebꝰ tpalibus nõ tñ tenet̃ ꝓsbyter institutus minutã reddere rõnem vt quãtũ expendat qualiber die ꝓ vita sed quãtũ expendit in fabrica eccl̃e. Ultimo nõ q; oblati aliqbus religionibꝰ nõ gaudẽt ꝓuilegijs illax religionũ nisi ex toto sint translati vt qui tradiderunt se ⁊ sua. alꝫ remanẽt sub iurisdictione ordinariorum. ⁊ ꝓ hoc bo. tex. cũ gl. in. c. fi. de sepul. li. vi. ⁊ in. c. vt ꝓuilegia. ī. eo. Et facit hec lr̃a ꝓ bar. in. l. semper. ff. de iu. innu. vt isti fratres tertij ordinis nõ gaudeant ꝓuilegio eccl̃iastico cũ nõ sint plene translati i eccl̃iam. nam viuunt in coniugio. ⁊ idẽ videt in istis rectoribus hospitaliũ q plene trãslati nõ sunt. qđ plene dico de bis ⁊ similibus in. c. ij. de fo. cõpe. In glo. in ṽ. nominatim in fi. de hoc dic vt plene nõ. in. c. lateranẽ. de ꝓben. In glo. in ṽ. pleno iure ibi eps nihil possit attẽtare. ⁊ nõ bene glo. qd importat ꝓuilegiũ cum eccl̃ia pleno iure alicui inferiori ꝓlato cõceditur. eripit. n. illa eccl̃ia a potestate diocesis epi q; nullum ius epale ibi exercere põt qđ ẽt tz host. in. c. qñ. ī. eo. In ea. gl. ibi ⁊ ista instituto ⁊ destituto ⁊ cẽ de hac mã dic lat̃ vt nõ. in. c. de monachis. ŝ. de ꝓben. ⁊ dixit hic Inn. inter cetera q; isti religiosi habẽtes eccl̃as subiectas habẽt iurisdictionẽ in clericos sibi instituendos. nec sine eor̃ cõsensu possũt alienari bona illius eccl̃ie. Host. dicit hoc posse ,pcedere in patronis exẽptis. secus aũt in nõ exẽptis q; ex solo iurepatronatus nõ q̃ritur iurisdictio vel potestas ꝓstandi consensum alienationi rei eccl̃iastice. sed tu dic melius ,put late solet notari in. d. c. de monachis. Sed quantũ ad ,ppositũ cõclude q; religiosi. qñq; habẽt in ecclesijs iuspatronatus dũtaxat. qñq; bñt eccl̃as subiectas vt possint redditus cõuertere in vsus suos qñq; habẽt in ecclesijs solas collationẽ. qñq; habẽt pleno iure. Ad ꝓmo casu qñ habẽt tantũ iuspatronatꝰ dic q; siue sint exempti siue nõ. nõ habẽt iurisdictionẽ in ꝓsbyteros ibi instituendos sed solum habent ꝓsentare epis ꝓsbyteros instituẽdos ⁊ pñt exigere rõnem generalem de administratione temporal ũ. ⁊ si reperiant aliqd correctione dignũ debẽt referre ad epm. prosẽquitur. in. c. i. xvi. q. v. vbi dicit q; si etiaz eps in diocesi alterius edificat eccl̃iam nõ bz ibi nisi pñtationẽ rectoris ⁊ alia que cõsequit̃ quilibet ex iurepatronatꝰ cetera vero reseruãtur epo loci. Idẽ ergo in religiosis exẽptis vel nõ. nam specialitas hec nõ ,pbat̃ iure in eis. Scõo casu quãdo habẽt ecclesias subiectas vt possint redditus deputare in ,pprios vsus tũc ẽt nõ habent iurisdictionẽ in ꝓsbyteros nec etiã possũt ibi aliquẽ instituere sine cõsensu epi. q; populus solum est subiectus ipsi epo ꝺ quo nõ. i. c. viris. xvi. q. ij. ⁊ in. d. c. de monachis. si vero habẽt ibi collationẽ tunc nihil vltra possunt sibi vsurpare. ar. eo. q̃ dixi i d. c. cũ ex iniuncto in fi. de hereti. Ultimo casu quando habẽt pleno iure. dic q; aut populus est sibi subiectus pleno iure ⁊ habẽt ibi institutionẽ liberã ⁊ destitutionẽ. ⁊ sic intellige hoc ar. a ꝓ hoc sensu vt in. c. i. de capel. mo. li. vi. Si vero eccl̃ia est pleno iure subiecta sed nõ populus tunc religiosi habẽt ibi institutionẽ collatoriã tituli. ſz institutio auctorizabilis quo ad curã populi spectat ad epm vt nõ. hic ⁊ in. c. i. de capel. mo. li. vi. ⁊ hoc casu itellige illud dictũ Inno. q; habent iurisdictionẽ sup clericos. ⁊ q; possunt ꝺ ponere auctoritatez alienationis rei eccl̃iastice. ⁊ ita ipsemet Inno. sentit alibi in. c. ij. de trãsa. ⁊ vide gl. in cle. i. de re. eccle. nõ alie. In glo. in ṽ. semel i anno in fi. ⁊ hodie an ⁊ qñ possit celebrari in ecclesia sita in loco interdicto. vide bonũ tex. in. c. fi. ꝺ sen. ex. li. vi. ⁊ qđ ibi nõ.. In. glo. fi. ibi subiacebũt interdicto epor̃. sentit hec glo. q; p ista verba subiaceant interdicto nõ fertur interdictũ ipso facto. sed dz ferri p epm ⁊ idem cõuer doc. hic sed ꝓ hoc tz gl. in. c. i. de iniur. li. vi. in fi. ⁊ videt ,pbari in. c. siquis suadente. xvij. q. iij. ⁊ dixi in. c. lz de cri. fal. Abbas.

Dilecti. Suis ꝓuilegijs ꝓuandus ẽ qui alienis ꝓuilegijs derogat. b. d. In ꝓma ponit querelam. In secũda ibi ꝓ certo. ,puidet. Casus literalis. Fratres hospitalis hierosolymitani cõquesti fuerunt do. pa. q; archiepi ⁊ ipsi eis de suis malefactoribus iusticiã facere nolunt: ꝓuilegia ipsor̃ nõ

a Utrū liceat cōicare excōicato mortuo vide hoc pulchrius p io.ō lig. ⁊ per calde.in repe.in.c.cuz excōicato.xi.q.iij.cir.prin.⁊ ludo.roma.i suis singu.in littera.p.notabili q̄ incipit ptcipans vbi refert se de facto ista fuisse interrogatū a domino cardinali de vrsino. Et facit q̄ notat bar.in.l. ij.de cada.pūi.vbi dicit de statuto puniēre bānitū ingredientē ciuitatē an habeat locū in bānito mortuo q̄ fuit portatus in ciuitatē. Et facit q̄ notat bal. in.l. sororez. C. de his quibus vt idig vbi dic an. si extraturo ē licitū interficere bannitū an liceat vulnerare bānitū mortuuz. ⁊ ista faciunt ad q̄nē quam nō vidi per aliquem tactā. An pcutiens clericū mortuū sit excōicatus, ⁊ dicit do. ab. in. c. a nobis el ij. de sentē. ex. q̄ mortuus nō potest creari miles nec̄ doctor. Itē ad p̄dicta optime facit q̄ notat archi. i.c.fi. xvi.q.i. vbi dicit pone q̄ clericus fuit animo interficiēdi aliquē ⁊ eū reperit mortuū attamē vt faciaret apperitū sium iratum taz mortuo amputauit caput queritur an sit irregularis ⁊ alle. pro et cōtra ⁊ tandez pcludit cū nou esse irregularez cuz de iure nō reperiat expressum. c. is qui de senten. excōi. li. vi ,p quo optime facit quod notat arch. in.§. si ergo in.xij. colū. xvi.q.i.⁊ archi p⁹ lau.i c. periculo-

respiciētes. Uñ papa scribit p̄latis p̄dictis q̄ ipsi ,p certo sciant q̄ ipse p̄uilegia ipsoz̄ prelatoz̄ decurtabit: cū ipsi obuiare nō timeāt scriptis auctēticis eccle sie romane. Ber. Nō p̄mo ex tex. regulam q̄ p̄lati tenēt administrare iusticiā plenam p̄uilegiatis sūm tenorē p̄uilegioz̄ ipsoz̄ alias puniri debēt ⁊ priuari coz̄ p̄uilegijs. Et nō ex hoc ⁊ ex tex. penā nolē tis suare p̄uilegia alterius vt p̄tenētur p̄uilegijs sibi cōcessis.. In glo.i.in fi. sed dubitaf nūquid prelatus negligens facere iusticiā incurrat penā suspensionis. de qua in.c.cū eterni de re iudi. li. vi. ⁊ tz hic bost. q̄ nō q̄ illud. c. punit faciētem iusticiā nō negligentem. alias multi illaquearētur. ⁊ dicit tutius esse. tz in oppositū faciat. c. nemo de simo. sed idē bostiē. tz p̄mum in. c. legitima de appella. li. vi. vt recitat ibi Jo. an. credo sic posse distingui q̄ aut p̄latus stat in meris terminis negligētie vt q̄ petēti iusticiā negligit facere ⁊ habeat locū dictū bost. hic. Aut negligētia resolutur in factū. vt q̄ nō vult dare dilationem vni p̄ iusticiam ⁊ p̄ conscientiā. ⁊ tunc bz locuz pena dicti. c. cū eterni. q̄ tunc satis dicitur facere iusticiaz quod tene mēti.

a **D hec.** Etiam p̄uilegiati q̄ sepeliunt mortuos excōmūcatos eos extumulare tenētur. b. d. vel sic. Etiam p̄uilegiati nō p̄nt admittef excōicatos ad sepulturā. ⁊ si admiserint debēt inde eos eijcere ⁊ si nō fecerint eps supplebit. b. d. Lasus litteralis. Hospitalarij defunctū in excōicatiōe sepelie bant in cimiterijs ecclie q̄ significatuz est dño pape. Mandat papa cātuarie. archiepo quatenus pci piat ipsis hospitalarijs vt corpora illoz̄ defunctoz̄ in excōicatōe extra cimiteria eijciant q̄ si nō fecerit archiepūs illud exequi nō omittat. Ber. Nō p̄mo ex tex. q̄ excōicati debēt sepelri extra cimiteriuz ec clesiasticū ⁊ bod e sepelētes manifestos excōicatos incurrūt excōicatōem ipso facto de quo dicendū vt i cle. eos de sepul. Secūdo nō ar. q̄ eps p̄t extumulare excōicatos sepultos in ecclijs exēptoz̄. si ipi exēpti sunt negligētes in hoc faciēdo vt b colligif intelligendo q̄ isti hospitalarij erant exempti. dictū tñ satis placet in fauorē ecclesiastice discipline q̄ videf b tenere Inno. An aūt possit eps punire sepelientes excōicatos vel admittētes excōicatos ad diuina. vid plene p Jo. an. post Jo. mo. in. c. epoz̄. co. ti. li. vi. vbi concludit q̄ nō si psone ⁊ loc⁹ sunt exēpti. In glo. i. in fi. nō glo. ⁊ tene mēti q̄ virtus excōicationis durat ēt post mortez ⁊ sic excōicatio nedū afficit aiam sed ēt corpus. Host. tñ sentit p̄ istam glo. dicēs q̄ mortuus nō est homo. q̄ nō est ibi aia ⁊ in eo nō cadit vera cōio. Item cessat rō quare ,pbibetur cōio excōicati. nam hoc fit vt ruboze cōfusus citius induatur ad excōicatiōis satisfactionē vt in. c. pia de excep. li. vi. que ratio cessat in mortuo. Jo. an. ponit p̄mum ⁊ sequit glo. ⁊ ,pbatur opi. glo. in. c. a nobis el ij. de sen. excō. vbi etiam post mortē excōicatus mādatur absolui. si in eo apparuerūt signa cōtritionis. ergo excōicatio durat post mortē etiā in decedente i cōtritione cū semp opus sit absolutiōe. Itē nō est verum q̄ oīno cessat rō participationis vt dicit bostiē. q̄ tēpore vite inducētur ad satisfaciēdum scientes q̄ etiam post mortem debēt cuitari. lauando ergo mortuū vel vestiēdo vel sepeliēdo seu sociando ad sepulturam p̄bitur ista excōicatio miōr ex tali pncipio q̄ nō. In glo. ij. ibi nisi forte tales fuerint ⁊c. nō be-

se. super glo. fi. de peni. dist. i. vbi dñt q̄ q̄ voluit interficere bouem si non potuit ex h nō ē irregularis tz gl. in. d. c. periculose dicat cōtrariū. Item adde q̄ iuria pōt fieri tā mortuo vt dicit Bar. in. l. i. ff. de his qbus vt indig. ⁊ glo. ⁊ bal. in. l. fideicōmissum. C. de fideicō. vt p̄z etiā p̄ glo. xxiij. di. quozundā ⁊. xxiij. q. ij. in sūma ⁊ in. § per cōtrariū inst. de hereditatē. que ab intestato defe. ⁊ insti. qui tus ex ea. ma. ii post sunt. §. i. ⁊ alibi d. xit bal. in auē cui relictū in. iiij. col. in v. nō q̄ ānua. C. de ed. diui adria. tol. q̄ aia ōfū ci p̄tista tur ō secū dis nupt. vroris. tz ō qōne hic posita per gl. ⁊ p. do. ab. vide in. termi. p ar chi. i. c. illi qui. vi. q. i. vbi cōclu dit cū opi. bostiē. hic vz q̄ ni sit excōicat. Et dic tñ q̄ possz ta libus ipōni pena p hominez q̄ ex hoc ter. pōt dici ⁊ dicit q̄ b fallit i cāu c. excōicamus. §. fa. ne de hō. ⁊ adō q̄ ista gl. all. pro singlari ⁊ fegī. d. ab. in c. mulieres in. ii. col. j. ō sē. excō.

b Dico vtrū. bnū? c. vide gl. i. c. ti. xvii. q. iiij.

se. super glo. fi. de peni. dist. i. vbi dñt q̄ q̄ voluit interficere bouem si non potuit ex h nō ē irregularis tz gl. in. d. c. periculose dicat cōtrariū. Item adde q̄ iuria pōt fieri tā mortuo vt dicit Bar. in. l. i. ff. de his qbus vt indig. ⁊ glo. ⁊ bal. in. l. fideicōmissum. C. de fideicō. vt p̄z etiā p̄ glo. xxiij. di. quozundā ⁊. xxiij. q. ij. in sūma ⁊ in. § per cōtrariū inst. de hereditatē. que ab intestato defe. ⁊ insti. qui tus ex ea. ma. ii post sunt. §. i. ⁊ alibi d. xit bal. in auē cui relictū in. iiij. col. in v. nō q̄ ānua. C. de ed. diui adria. tol. q̄ aia ōfū ci p̄tista tur ō secū dis nupt. vroris. tz ō qōne hic posita per gl. ⁊ p. do. ab. vide in. termi. p ar chi. i. c. illi qui. vi. q. i. vbi cōclu dit cū opi. bostiē. hic vz q̄ ni sit excōicat. Et dic tñ q̄ possz ta libus ipōni pena p hominez q̄ ex hoc ter. pōt dici ⁊ dicit q̄ b fallit i cāu c. excōicamus. §. fa. ne de hō. ⁊ adō q̄ ista gl. all. pro singlari ⁊ fegī. d. ab. in c. mulieres in. ii. col. j. ō sē. excō.

b Dico vtrū. bnū? c. vide gl. i. c. ti. xvii. q. iiij.

ne glo. q̄ excōicatus sepultus ante absolutionē non dz exhumari si nō deficit ,p eo quo minus fuerit absolutus in vita de quo pōt dubitari p. c. a nobis. Palnam dz absolui ēt post mortē. ⁊ postea sepeliri sed satis pōt teneri glo. vt fiat absolutio in tumulo ⁊ hoc i fauorē ⁊ respectu humanitatis.

a **J de terra** Cōtra p̄uilegiū ecclesie p̄scribit spatio. xxx. ānorū. bodie vero. xl. vt infra eodem accedētibus. Casus lrālis. Domabi sancti andree ordinis cistercieñ. babēt p̄uilegium de nō dandis decimis de laboribus suis. monachi isti babēt terras in parochia canonicoz̄ de plano de qbus decimas p̄soluerūt p. xxx. annos dictis canonicis. querit vtrū sunt exēpti rōne p̄dicti p̄uilegij ad nō soluēdum decimas dictis canonicis de eisdem terris. Cōsultus papa mādat monachis illis q̄ tenus si de terra illa quā babēt in parochia illoz̄ canonicoz̄ p. xxx. ānos decimas p̄soluerūt eisdez eas de cetero integre sibi soluāt: q̄ tz eis sit cōcessum vt de laboribus suis decimas nō p̄soluant. de p̄uilegio tñ indulto tanto tēpore detrabere voluerunt. vñ non p̄nt per p̄uilegium se in hac parte tueri cum liberuz sit vnicuiq̄ iuri suo in hac parte renunciare. Ber.

Nō p̄mo ex tex. ibi in parochiali ⁊c. q̄ decime debentur ecclie parochiali vbi p̄dia sita sunt ēt religiosis p̄sons de quo plene in. c. cuz contingat de decim. Ex quo. ⁊ ex tex. nō q̄ de iure diuino seu cōi etiam religiosi tenētur ad decimas p̄soluendas de quo in c. ex parte. ⁊. c. nuper de deci. Nō q̄ q̄dā decime sunt de iure diuino vt in. c. tua supra de deci. tñ papa pōt p̄uilegiū cōcedere de eis nō p̄soluēdis. ⁊ q̄ clericis ⁊ religiosis hoc pōt cōcedere clarū est vt hic ⁊ i d. c. ex parte ⁊. c. nup. Sed an laicis possit b cōcedere dic vt le. ⁊ nō. de deci. a nobis. Nō q̄ canonici seu rectores ecclesie p̄nt p̄iudicare ecclesie tacēdo ⁊ patiendo p̄scriptionez currere. delictū ergo istoz̄ in tacēdo ⁊ nō faciēdo exp̄sse ,protestationē nocet eccle. ⁊ vide glo. fing. in. c. placuit. ij. xvi. q. iij. que dicit p̄latum q̄ passus est p̄scriptiōez currere p̄ ecclīam posse cōueniri p ecclīam ad satisfactionē de oī dāno ob suā negligentiaz cōtingente ⁊ nō mix. naz p̄latus tenetur de suo sicut tutor si potuit aliqd acqrere ecclesie ⁊ neglexit. xij. q. ij. monemus. l. qcqd. C. arbi. tute. fortius qñ neglexit ⁊ passus est acqsita dilabi. facit ad p̄dicta. l. nō est ignotū. C. de admi. tu. Ex fi. litere nō q̄ libez est vnicuiq̄ renūciaf p̄uilegio suo q̄ intelligē qñ nō tangitur ius superioris vel tertij. vñ p̄uilegio exēptionis nō pōt p̄uilegiatus renūciare si ne lnia pape vt in. c. cū tēpus. §. de arbi. Pōt etiaz colligi ex hoc tex. iuncto. c. accedētibus. j. e. q̄ sicut p̄ ius cōe nō currit p̄scriptio nisi. xl. ānoz̄. vt in. c. fi. §. de cōsue. ita nec p̄ p̄uilegia indulta ecclesie vt b ⁊ in. d. c. accedētibus. nec ēt p̄ alia bona cōpetētia ecclesijs vt in. c. de quarta. §. de p̄scrip. ⁊ in auē. quas actiones. C. de sacrosan. ec. Et nō hunc tex. iūcto. c. accedētibus. q̄ etiā p̄uilegiū datū ad nō faciendū tollitur p vnā p̄factionem sed reqritur spatiū. xl. annoz̄ si cōpetit p̄ ecclīam. de qua mā plene in. c. cuz accessissent de cōstitutio. Sed ,p declaratiōe littere querit an indistincte tollat p̄uilegiū spacio. xl. annorum. Jo. an. ⁊ Host. hic videtur limitate mirabiliter boc. c. vt procedat quādo sponte facta est solutio vt ipsi volunt. secus si p ignorātiam vel inuiti soluentes. ar. l. ad eos. ff. cōmo. ⁊ l. q̄ cuiq̄ de regu-

a De natura dictionis quãuis.
b Et facit ad dictũ testis q̃ debeat de necessitate cõcludere. alias non ꝓbat hoc esse ⁊c̃ cõcordat tex. vulga in l. nõ hoc. C. vñ legi. quẽ ibi multũ notat bar. q̃ articulus ⁊ positio debẽt de necessitate cõcludere vt ibi p eum cũ cõcor. ibi signatis p. d. alex. imol. ⁊ alios. Adde etiã tex. in c. audi

tis. s̃. de p̃scri. i vsi. si p illa cõstiterit q̃ valis sit ille locus ⁊c̃. vbi videas q̃ p illum tex. vbi dicit idẽ pa. nor. in. ix. col. p⁹ Jo. an. ó bidello q cõduxerat equũ ad vecturã pro cũdo florentiã ⁊ talis equus nãliter perijt i itinere sine culpa bidelli. ⁊ ita ꝓbauit p socios itineris nam succubuit q̃ ꝓbatio sua erat dubia ⁊ si cõcludens necessario q̃ bene ꝓbauit vnũ equũ fuisse mortuũ in via sed nõ ꝓbauit qõ fuerit ille equ⁹ locatus. debuit ergo ille bidell⁹ esse cautus ⁊ ꝓbare cologne ⁊ qualitatẽ equi mortui. ⁊ io. an. segẽ ⁊ ibi do. an in pen. col. cũ con cor. ibi additis post istuz in. d. ix. col. Facit etiã ad istã ſgulã q̃ dictũ te stis debeat

lis iur. Et mirandũ q̃ alij doc. sequẽtes simpliciter inhereant huic dicto. nam nullo modo puto verum. q̃ tacite inferũt q̃ p̃ ignorãtes nõ currit p̃scriptio q̃ falsum est vt in. c. vigilanti. ⁊ ibi dixi de p̃scrip. ⁊ clarius in. l. fi. in fi. C. de p̃scrip. lon. temp. lꝫ bar. in. l. i. §. siquis aũt. ff. de iti. actu q̃ priua. dicat simpliciter q̃ lꝫ currat p̃ ignorãtem p̃scriptio daꝝ tñ restitutio. ⁊ sic secũdum oẽs saltez currit p̃scriptio ⁊ sic ẽt non puto ver. q̃ inuiti solucẽtes nõ ꝓiudicant exquo in bona fide sunt p̃scribentes ꝙputandũ est ergo soluentibus quare nõ allegabãt ꝓuilegia ⁊ in iudicio nõ egerũt. sola. n. ꝑdictione nõ interrũpitur p̃scriptio. xvi. q. iij. §. põt ⁊. l. fi. C. de p̃scrip. lon. tẽp. quod limita vt notat i. c. nihil cũ scãdalo de p̃scri. Si. n. nõ reddebaꝝ iusticia in loco ꝓpter hostilitatẽ tũc posset ꝓcedere illud dictũ ad hoc. c. ex trãsmissa ⁊ quod ibi notatur ꝑde p̃scrip.

p PRo- Priuilegioꝝ tenor inspiciẽdus est ⁊ seruandus. h. d. vl aliter ⁊ sic. De ꝓuilegijs nõ est iudicandum nisi eoꝝ tenore inspecto ⁊ scõm cõtinẽtiaz eoꝝ ab oibus subditis sunt ſuanda. hoc dicit. ⁊ põt exẽplificari tex. p. c. nuper. s̃. de decimis.

Casus litteralis. Templarij ⁊ hospitalarij multa p̃rogatiua libertatis sunt nuniti. vez aliã libertatez habere videnꝝ in locis illis in qbus fuerint habitatores anteq̃z ad eos puenissent q̃z in alijs suis possessionibus: si habeãt eandẽ vel aliã hoc ex inspectione ꝓuilegiorũ valet cognosci ⁊ scm q̃ inuenit i ꝓuilegio ita est obseruandũ. In fine dicit pa. sic volumus eos tenorẽ suorũ ꝓuilegioꝝ ſuare q̃ fines eorũz nõ trãsgrediatur. Ber. Nõ ꝑ ex tex. q̃ allegãti ꝓuilegiũ nõ creditur nisi illud ostendat ⁊ scm cõtinentiã eius ita seruãdũ est. ad hoc solet quotidie allegari iste tex. ⁊ de mõ exhibẽdi ꝓuilegia vide hodie bo. tex. i. c. cũ ꝓsone eo. ti. li. vi. Scõo põt colligi argu. pro ⁊ p̃ q̃ bona acqsita p̃ ꝓuilegiatos assumũt sibi naturam ꝓuilegiatorũ. facit. c. q̃ circa. j. eo. ⁊ clemen. i. de decimis. ⁊. l. fiscus. ff. de iure fis. ⁊ qõ nõ. in. c. vnico de iurepatro. li. vi. In hoc tñ inspici dꝫ tenor ꝓuilegij vt in lra. In gl. i. ibi sed ꝓprie nõ vr̃ posse stare ⁊c̃. ⁊ est ratio q̃ ista dictio quãuis° de natura sua dꝫ adversari tã in iure q̃z in facto. simile nõ in. c. at si clerici de iudi. in p̃n. sed hic nõ sumit aduersatiue. sed ampliatiue. nam sensus littere est scõm glo. sequẽtez. q̃ cũ isti hospitalarij habeãt multa priuilegia in bonis suis nõ est dubitandũ qn habeãt libertatem in bonis argendis. Et ex hoc nõ q̃ de ꝓpria natura ist⁹ dictionis quãuis est aduersari p̃cedẽtib⁹ ⁊ nõ ampliare ⁊ sic facit pro intellectu statutoꝝ in qbus vba debent stare proprie vt in. c. in nostra de iniur. sed si in

scholares vadũt ad eã in domũ ⁊ subiũgit ibi bal. q̃ scholaris qñ logt cũ muliere nõ presumit dicere pr̃ noster. vide ẽt bal. in l. data opa in. xvij. col. C. q ac. nõ pos. bal. ⁊ imol. in. l. fi. ff. de here. instit. vbi multa pulchra dñt ad ꝓpositum p bar. i. l. ij. in p̃n. p illũ tex. ff. de fur. ⁊ vide ẽt q̃ p. d. gl. dicit sali. i. d. l. nõ hoc. C. vñ le. itẽ limita vt p gemi. i. c. i. in vlt. col. de pac. i. vi. limita

telligeret q̃ isti nõ habeãt libertatẽ aliquã in bonis acqrendis tũc dictio quãuis stat ꝓprie aduersans p̃cedentibus. In glo. in v̊. ex inspectiõe in fi. nõ gl. in practica. ⁊ vide notata in. c. contingit. s̃. ó fi. iſtru. ⁊ in. d. c. cum psona. Abbas.

Ccepimus. Solutio census ñ a ꝓbat quẽ exẽptũ nisi ex alio deprehẽdaꝝ vt q̃ soluitur ad iudiciũ p̃cepte libertatis. h. d. vel aliter ⁊ sic. Per solutiõem census que fit romane ecclesie ñ ꝓbatur exẽptio a iurisditione eꝙ. hoc dicit. p̃mo ponitur cõsultatio. secũdo risio ibi cetex. Casus litteralis. Quidam legatus apostolice sedis inuenit plurimas eccl̃sias in sua legatione. dubitauit: vtrũ hoc ipso essent exẽpte a iurisditiõe eꝙ. q̃ fuit a papa qd iuris sit sup hoc. Et ipse rñdet cõmendans in hoc diligẽtiã suã dicẽs: q̃ sicut nõ omnes illi qui specialiter exist̃t de iure beati petri apostolice sedi annuatim sensum exoluũt. Ita nõ oẽs cẽsuales ab eꝙ rum subiectione habẽtur imunes. verũtamẽ inspiciẽda sunt ꝓuilegia eccl̃siaꝝ ⁊ eoꝝ tenor est diligenter attendendus ⁊ si fuerit deꝓhensum in eis q̃ eccl̃sia que soluit sensuz spãliter beati petri iuris exist̃t ⁊ ad iudiciũ p̃cepte libertatis ãnuatim census soluatur ecclesia illa libera est ⁊ exẽpta: si vo dr̃ ad iudiciũ p̃cepte ꝓtectionis census ꝑsoluitur ꝓpterea a iurisditiõe eꝓi nõ est subtracta. Ber. Nõ ꝑ ex tex. q̃ lꝫ in p̃ uilegio exẽptionis nõ reseruet census ꝑsoluendus superiori nihilominus valet ⁊ tꝫ collata exẽptio q̃ nõ est de esse exemptiõis vt soluat census lꝫ qñq̃z soleat superior sibi retinere. de quo in. c. cõstitutus ó religi. domi. Scõo nõ ex littera illud argu. non proꝓbat° hoc esse q̃ ob hoc cõtingit abesse. simile i. c. tue de sponsa. sic enim arguit papa. exemptio solet competere sine solutione census ergo sola census ꝑstatõ nõ ꝓbat exẽptionez. Tertio nõ q̃ ista duo simul iuncta nõ ꝓbant exẽptionem videlicet census p̃statio ⁊ receptio sub ꝓtectiõe nunqd aũt solutio census q̃ multa tempora facta ꝓbet subiectionem. tex. facit hic q̃ nõ. sed vide bar. in. l. solent in fi. ff. de offi. pro cõ. dixi in. c. peruenit. ⁊. c. oĩs anima supra de censi.

Quarto nõ q̃ ista verba recipimus te vt fis specialiter in ius beati pe. ⁊c̃. inducũt exẽptionẽ ⁊ est rõ nam oẽs ecclesie sunt ó iure beati petri. Si ergo specialiter recipitur videtur qd nouũ cõcedi. ⁊ multa v̊ ba que habent inducere libertatem plenariã ⁊ exemptionem vide in. c. si papa co. ti. li. vi. ⁊. c. videtes nõ p Jnno. Nõ ex fine littere q̃ p receptionẽ° factã sub ꝓtectione nõ derrabitur in aliquo iuri alioꝝ qõ nõ in facto. q̃ quotidie dñi temporales potentiores recipiunt minus potentes sub ꝓtectione eoꝝ. nam

c Quid significet receptio sub ꝓtectiõe. ⁊ q̃ ille q̃ tenetur ad ꝓtectionẽ debeat defendere cuz armis vẽ ꝓbare tex. i. l. de sertoz̃. §. fi. ff. de remi. An aũt si lata snia parf dicat subiicio me ꝓtectioni talis videat appellare vid tex. in. c. ad audiẽtiam ó ap. ange. in. l. i. C. de exc. mu. li. x. Sed de illo q̃ dixi de defensione cũ armis vide bar. in. i. consti. ff. in p̃n. item de ista ꝓtectione adde qõ nõ. bar. in. l. i. in vlti. col. C. siqua p̃di. pote. itẽ adde b q̃ ille q̃ tenet aliquẽ defendere de iure ⁊ de facto nõ tenet defendere armata manu ita tꝫ bar. ange. ⁊ imo. i. l. stipulatio ista i fi. de v̊. ob. Ci. bal. ⁊ sali. i. l. si. C. de ac. ẽpti. bal. i. l. nõ solũ. §. si status. ff. de ꝓcurato. ⁊ bal. in recollectis in. l. i. ff. de cuic. ⁊ pe. de ancha. ⁊ io. de imol. in. c fi. de emp. ⁊ ven. ⁊ ẽt butri. in cõsilio suo incip. in xpi noie ꝓmitteñ. cũ seq. cõsi. ⁊ pe. de ancha. in cõsi. lxxxiij. incip. nomie cõmisso dubio. ancha. in. d. cõsi. limitat hꝫ fallere in papa ꝓuittente. Sede tu de hoc etiam pmo vide gl. in v̊bo ordinem relatam ad tex. ⁊ ibi. d. an. in. c. ego de iureiur. ille aũt qui simplr promisit defendere itelligit defendere de iure nõ de facto sm bar. in. l. dãni infecti la. iij. ff. de dã. infec. itẽ adde q̃ ille q̃ tenet nõ sinere fieri certũ qd non solum ꝓbibetur tenere sed etiam debet adhibere diligentiaz vel custodiã ne id fiat tex. c̃ nõ. in. l. in lege. ff. locati.

per hoc nō ꝓiudicatur iuri alioꝝ in aliquo. ⁊ sic habentes iura parata possiunt hoc non obstante libere exercere. Ex quo infero q; si guerra iuste mouet ꝯ receptos sub ꝓtectione nō tenet recipiēs ad defensionē ꝑ hoc qō nō. hic gl. fi. ⁊ ibi dicā sup ea. Jn glo. i. in fi. quasi glo. velit inuere istos esse exēptos. Sed bosti. tz ꝛnum dicēs istos nō esse exēptos. lz ī multis sint ꝓuilegiati. ⁊ de cistercien. ꝑbat supra de simo. ne dei. de tēplarijs ⁊ hospitalarijs in. c. veniēs de v̄. sig. li. vi. ⁊ facit. c. patētibus. j. e. sed cōcordando pōt dici q; gl. habuit respectū ad factū vt qz post ista iura fuerunt istis cōcessa ꝓuilegia exēptionis. dictum vero Host. ad ius qz de iure non sunt exempti qz oēs subiecti sunt epis locoꝝ de iure cōi. xvi. q. vij omnes basilice. ⁊. c. domus. ⁊. x. q. i. ꝑ totuz. ⁊ in. c. cum venerabilis de reli. domi. ⁊ facit. c. cū eps ō of. ordi. li. vi. Jn. glo. fi. ibi cū iniuste grauant ⁊c. nō glo. ꝓ hoc que. s. dixi. q; recipiēs aliquē sub ꝓtectione sua nō tenet eū defendere nisi cum iniuste grauatur. mouet ergo superior facilius ad defendendū eum ⁊ fulminandū sniās. ⁊ nō q; etiam in subdito receptio sub ꝓtectione paꝝ operat ⁊ videbat oppositum qz oēs subditi debēt esse sub ꝓtectione dominorum ⁊ v̄ba debēt aliquid operari. sed vt dixi operant istud qz facilius mouet ꝓ eis superior qz̄ ꝓ alijs qz ꝓ alijs pōt scribere ordinarijs vt iusticiā faciāt sed ꝓ istis receptis sub ꝓtectiōe pōt fulmīare sententias. vñ dīi tales recipientes aliquos sub ꝓtectione tenentur eos defendere iniuste oppressos. ita dicit host. papā debere facere si recepit aliquē sub ꝓtectione. ⁊ ad. c. vnicū de peregrinā. alle. in gl. dic vt ibi. Extra glo. querit Jnno. an ecclesia exēpta cēseant clerici exēpti. ⁊ qd de parochianis. bodie decisum est in. c. ꝑ exemptionē eo. ti. li. vi. Ultimo pōt queri tex. dicit ꝓuilegiū inspiciēdū an in eo dicat q; census soluat ad iudiciū ꝓcepte libertatis. ⁊ tūc censetur exēptio. an ad iudiciū ꝓcepte ꝓtectiōis. ⁊ tunc nō est collata exēptio. qd ergo dicēdū in dubio quādo simpliciter reseruat census vel solutio. dicunt doctores q; ꝑ hoc nō ꝓbat exēptio ⁊ bene vt satis ꝓbatur ꝑ ꝓncipiū littere. qz nō ꝓbat hoc ⁊c. facit. l. ne qz natales. C. de ꝓba. ⁊ in. c. iter corporalia de trās la. epis. vel elec.

s Ane. Ꝓuilegiū nō extēdit ad personas ī eo nō exp̄ssas h̄ dicit vel aliter ⁊ sic. Ꝓuilegiū vni cōcessum nō pōt ad aliū extendi ꝓpter idētitatē rōnis. hoc dicit. ⁊ solet quotidie allegari. Casus lr̄alis. Querebat a dño papa vtrū ꝓuilegiū vni cōcessum extēdi pōt ad aliū. Cōsultus papa rndet q; nullus dz auctoritate sua sibi p̄sumere qō alicui certa rōne inspecta a romana ecclesia in ꝓuilegiū est cōcessum. Ber. Nō ꝓmo ex tex. q; ꝓuilegiū est ius singulare ⁊ sequit psonam ꝓuilegiatā ⁊ cuz ea extingui tur. vñ nō trāsit ad aliā psonam ad hoc regula ꝓuilegium de reg. iur. li. vi. Nō scōo q; vni cōcessum ꝓuilegium nō pōt per aliuz vlurpari. Et facit ad questionē. nūquid laicus possit p̄scribere ius patronatus. ⁊ videtur q; nō qz illud ius cōcessum est laicis ī ꝓuilegiuz vt in. c. iij. de iure patro. ergo nō dz vsurpari ꝑ alium. sed dic vt nō. Jo. an. in regula q; alicui de reg. iur. li. vi. in mercu. ⁊ nota .i. c. querelā de ele. Et cōclusio est q; contra patronuz currit p̄scriptō qz est ius ꝓnatum secus ꝓtra ecclesiā non patronatā. Jn glo. i. in fi. ⁊ c̄ rō diuersitatis. nā lex dz esse cōis oibus dūtūi fit conscripta ꝓ cōi vtilitate omnium. iij. di. erit aūt lex. ⁊ ideo si in. l. exp̄mit vna ꝑsona tantuz videtur illa exp̄ssa cā exēpli non q; dispositio legis ad illam psonā dūtaxat restringat. sed ꝓuilegium est lex ꝓnata ⁊ concedit ex quadā rōe

spāli. ideo nō extendit ad alios nō exp̄ssos sine auctoritate concedentis.

p Atentibus. Jn oratorijs ꝓnatis cāpane publice teneri nō p̄sūt etiam per religiosos h. d. ⁊ scōa pars ibi respōdemus. ⁊ tenemenți istum tex. quia quotidie allegatur ⁊ est in vsu.

Casus litteralis. Hospitalarij: ⁊ templarij ⁊ alij certa habent oratoria in domibus suis. quesiuit epūs abulen. vtrū liceat p̄dictis ponere ibi cāpanas ⁊ publice pulsare. Respondet papa q; nō lz eis hoc agere ymo cōpellendi sunt: vt iure suo sint ita contēti: q; iusticiam nō impediant alioꝝ. Ber. Nota ꝓmo ex tex. ⁊ tene ꝑpetuo mēti istam litterā q; habere cāpanam publice in loco ⁊ pulsare publice est signum loci publici ⁊ sacrati. Et ex hoc infertur ad qōnem ō qua quotidie dubitat. an hospitalia censeantur publica vel ꝓnata si nō apparet an auctoritate epi sint constructa. nam si ibi est cāpana que publice pulsat signū est illa esse publica[a] ⁊ subiecta esse epis. Jdem si ibi publice celebratur ⁊ populus admittitur ad diuina. sunt enim ista signa publica de consecra. dis. i. vnicuiq;. ⁊. c. fi. notat archidia. de consecra. distin. i. c. nemo. dico plene de dona. iter dilectos. Nota ibi publice. q; ī oratorijs ꝓnatis nō ē ꝓhibituz tenere campanellaz ꝓnataz ⁊ ꝓnatim pulsare. Ultimo nota q; oratoria nō gaudent ꝓuilegio ecclesiaꝝ ⁊ dicuntur oratoria loca apta ad orandū non consecrata nec habentia dotē sicut habent magni domini ī domibus suis ⁊ possunt destruere quando volunt. Ecclesie vero sunt consecrate publice ⁊ habent dotes suas. ⁊ de bis nō. in. c. fi. s̄. de censi. Jn glo. i. in fi. Host. dicit q; publice non pōt ibi celebrari sed ꝓnatiz fic. vel dic melius post Jo. an. q; aut auctoritate epi oratoriū est cōstructū aut nō. ꝓmo casu potest celebrari publice. scōo nō. ⁊ hoc placet intellige ergo iura allegata in glo. que dicūt q; in oratorijs nō debent celebrari. s. publice nisi quando fuit constructuz auctoritate epi. vel ꝓnatiz quādo fine ei[a] auctoritate. ⁊ h̄ nō ⁊ vide qō nō. in. c. fi. s̄. de censi. Jn glo. ij. in fi. h̄ glo. loqtur nimis generaliter. nec ē vera ita indistincte ꝓut loqtur qz esset ꝯ. c. i. eo. ti. li. vi. de quo dicet in. c. j. ꝓri. sed quo ad terminos huius c. satis pōt sustineri vt exēpti excedētes in hoc possunt puniri ꝑ epm. rō est qz cāpana pulsat ꝓpter audientes ⁊ ficleduntur psone nō exempte ⁊ cōmittit delictum extra locum exemptū sicut dicimus in ꝓij ciente lapidem ex loco exempto ⁊ percutiēte in loco non exēpto vt possit puniri per ordinariū loci. ꝓpter delictuz cōmissum extra locū exēptuz vt nō. ī. c. ī obscuris de re. iur. li. vi. in mercu. simile qō dicimus in mandante delictuz cōmitti in vno loco vt delicto ibi secuto possit mandans ibi puniri quia videtur ibi delictum cōsummasse vt in clemē. pastoralis de re iud. ⁊ notat bar. in. l. fi vt ꝓponitur. ff. de fideiusso. ⁊ h̄ dictum optime probatur hic si intelligimus istos tēplarios esse exemptos vt dicit glo. in. c. accepimus. s̄. eo. Sed extra gl. oppono contra tex. de. c. nimis de excessib. prelato. vbi dicitur q; religiosi licite tenent campanaz licet non habeant parochiam. Solu. dicit ibi Goff. illud ꝓcedere in monasterijs eoꝝ. idest in ecclesijs positis in monasterijs. vel secundo illud procedit ex ꝓuilegio istud de iure commuui. vel tertio secundū Hostien. contrarium loquitur de vna campana vt sic liceat istis religiosis vnaz campanaz tenere in eoꝝ monasterijs ⁊ nō plures vt in ista littera. ⁊ q̄z q̄z primus intellectus Goff. multum mihi placet ⁊ sit amicus isti litere tamē ꝑpetuo nō dictum istud host. ꝓ istis religiosis[b] potissime mendicantibus qui retinent plures campanas ita

a Et h tz do. an. i c. fi. ō cēsi.

b Religiosi nō debent habere nisi vnā cāpanā. ⁊ an ꝓdicatores possint habere plures cāpanas vide old. cōsi. cexxviij.

q; eoꝝ loca videanꝫ pricipaliora i ciuitate. nam nō possunt de iure cōi tenere nisi vnā cāpanā 7 satis dz eis sufficere q; hoc ꝓmittatur ex quo nō habent populū. 7 ita seruāt fratres minores obseruātie. 7 pro hoc facit cle. exiui. de verbo. signi. vbi etiā prohibet eis habere loca preciosa.

t **Uarum.** In tota prouicia exhortationis officio priuant hospitalarij qui mittūt ꝑ elemosynis cruce falso signatos 7 si missi sūt laici excōicātur si sunt clerici ab officio 7 beneficio suspenduntur 7 eadem suspēsiōe puniuntur qui ante recōciliationē i polluta ecclesia celebrāt 7 suspēsi per epos exēptos absolui nō possunt 7 fratres priuilegiatoꝝ qui ad eos se oīno nō trāsferūt priuilegiati nō sunt. B. d. vsq; ad finē. In prima ponitur querela 7 cōsultatio. In secūda responsio ibi verum. 7 in prima ponuntur quatuor excessus istoꝝ hospitalariorū. Casus litteralis. Fratres hospitalis sancti ioānis cū ꝓ elemosynis colligendis mittere debeāt clericos 7 fratres de ordine suo cruce signatos ipsi mittūt laicos 7 illitteratos. qui in superbiā elati i multis excedere presumūt. In quadā ecclesia baptismali sibi ab archiepo lugduñ. cōcessa quidā eoꝝ percussit vicariū sacerdotē ipsaz ecclesiā sanguinis effusione sedando propter qđ archieps ꝓhibuit ibi celebrari diuina dōec fuerit recōciliata. ipsi nihilominus ibi diuina officia celebrarūt. Item quosdā presbyteros ab epo suo officio suspēsos ijdē q̄zuis laici sint restituāt ad diuina officia exequenda. Itē quosdā laicos qui cū vxoribus suis in domibus, pprijs cōmorantur, ꝑ eo q; sibi soluūt aliquid annuatiz ita eximere cōtēdunt. vt alijs sin legez terre de sibi obiectis respondere non teneantur. Cōsultus papa rñdet. cū priuilegiū mereatur amittere qui permissa sibi abutitur potestate Mandat archiepiscopo lugduñ. q̄tenus si aliquos clericos aut laicos inuenerit missos a predictis fratribus, ꝑ elemosynis colligēdis falso cruce signatos īterdicat illis q eos miserūt: officiū predicationis in tota prouincia sua. Missos si laici fuerint excōicet si clerici ab officio 7 beneficio suspēdat: non obstante aliquo priuilegio vel appellationis remedio. Illos vero qui post interdictū suū in ecclesia predicta celebrauerūt diuina eadē pena suspēsionis innodat 7 in eo diuina officia celebrari nō ꝓmittat donec fuerit recōciliata. Presbyteros ab epis suis suspēsos 7 fratres illos ad officia sua temere restitutos i eandem sniam reducat. Illos vero quos, ppter premissam cām ad rñdendum alijs asserunt non teneri cōpellat alijs respondere non obstante appellatione. Ber. Nō ꝑ tex. optimū ꝙ istos q ñ sūt vere obligati seu cōuersi portātes falso habitū religiōis. pñt q; ꝑ epz loci coberceri q; videtur deliquere in ipsā religionē ecclesiasticā iō sortiunt sortē ecclesiasticū. isti enī erāt cruce falso signati. i. portabāt signū crucis falsē i pectore sicut portare debēt vere oblati 7 conuersi ipsorū hospitaliū. Secūdo nō ꝙ istos frēs sci antonij seu sancti ioānis mittētes tā clericos q̄z laicos cruce falso signatos pro elemosynis colligendis. tales enīm 7 si mittantur ab exēptis non sunt ꝑ episcopum loci admittendi immo sunt puniendi taz ipsi q̄z mittentes. quia vt dixi deludunt religionem ecclesiasticam fingētes se religiosos seu oblatos vbi ñ sūt. Et ex hoc 7 ex tex. nō casum i quo epus habet iurisdictionē in laicos. Tertio nō q; in ecclesia polluta sanguinis effusione nō debēt celebrari diuina sine recōciliatione 7 q̄z q̄z hic accesserit īterdictū etiaz epi nihilominus sine eo a iure, ꝓhibetur ibi celebrari. ar. h 7 clarius, ꝓbat i. c. fi. de cōse. ec. vel alta. 7 tz Jo. an. i. c. vno de cōse. eccle. vel alta. li. vi. 7 ibi vide bo. glo. quomō pōt polluī ecclesia 7 quādo debz fieri recōciliatio. Quarto nō q; suspēsus ꝑ epm non pōt absolui per inferiorē prelatū etiā exēptū. sed de hoc parū dubitādū. qz sntia cēsure lata ab hoie non pōt relaxari nisi ab eodē vel suo superiore vt i. c. pastoralis de offi. ordi. imo plus dicēdū ē q; a sntia excōicatiōis vel suspēsiōis lata a iure regulariter non pñt inferiores epis absoluere et subditos q; epis dū taxat cōpetit vt nō in. c. nuper de sen. ex. 7 bonꝰ ter. i cle. i. de pur. nisi isti haberēt quasi epalē iurisditiōez ad hoc nō. i cle. i. de re. eccle. nō alie. i glo. 7 dico in c. significasti de fo. cōpe. Nō vltimo 7 tene menti q; fratres seu oblati religiosoꝝ si nō sūt oīo oblati vt qz se 7 sua nō obtulerūt i totum nō gaudēt priuilegijs exēptoꝝ seu ipsoꝝ religiōis quinimo subiciuntur statutis ciuitatū 7 terrarū. In glo. ij. ibi ñ extēdit ad hūc casuz 7 ꝓ ideo qz cōtrariū loquit de interdicto generali. sed hic loquit de interdicto speciali vnius ecclesie tātū licet proprie nō sit interdictū. tz suspēdunt ibi organa donec ecclesia fit reconciliata

In ea. glo. ibi fuit interdicta a iure 7 non ab hoie. sentit breuiter glo. 7 clarius glo. antepenul. q; epus precipiendo ne celebretur in illa ecclesia videt ponere nouū interdictum adeo q; celebrātes ibidem incidūt in irregularitatez 7 sic sunt suspensi ipso fcō ab officio 7 beneficio. Cōtrariū tenet hic do. an. 7 melius ē vt in dubio nō cēseat velle ponere nouū interdictū sed potius velle exequi interdictū. quia vt dixi nō debēt ibi celebrari diuina ante recōciliatiōnē. Cōclude ergo q; aut ē verum interdictū in ecclesia iure 7 ibi celebrās efficitur irregularis vt in. c. fi. s̄. de excess. prela. 7. c. cū eterni de re iudi. li. vi. 7. c. is cui. §. is qui de sen. ex. eo. li. Aut ibi ē verū interdictū hominis 7 idē dicēduz. si vero ē interdictū iuris nō verū vt qz ē ibi quedā suspēsio organoꝝ vt qñ ecclesia polluta ē sanguinis vel seminis effusione 7 tūc celebrās nō efficitur irregularis vt. d. c. is cui. Si āt sequit interdictū bōis aut itēdebat de nouo ponere interdictū 7 vera ē glo. Sed i dubio nō ē presumēdū q; voluerit īterdictū nouū ponere. sed potius voluisse recēsere prohibitionē iuris ar. i. c. graue. 7. c. lz q; off. or. 7 qđ ibi nō. 7, ꝑ hoc singulariť facit iste tex. dū mādat istos ꝑsbyteros suspendi ergo non erant suspēsi. 7 sic nō erant irregulares 7 lz glo. anpenul. dicat q; refertur hoc ad factū ista est impropriatio. Ex quo infertur q; si epus precepit clerico notorie crimīoso vt nō celebret efficiť irregularis si celebrat qz vī potius epz recēsere, ꝓhibitionē iuris q̄z nouū interdictū iducere 7 idē dicēdū i similibꝰ qōmbus.

In glo. i ver. falso signatos. nō ex hac glo. q; vbi cū q̄z cōstat de aīo deferētis habitū q; nō intēdit, ꝑfiteri nūc delatio habitus quātūcūq; tēporis nō īducit, ꝑfessionē. Secūdo nō illā. q. posita in fi. vt io cose seu cā explēde libidinis simulās se monachum nō obligatur ad monachatū. Cōtrariuzꝰ sentit glo. in. c. clerici de regu. 7 bar. brix. in. q. dñicali que incipit Juuenis. Jo. an. dicit ꝑiuz procedere i, ꝑfessionēb expressa. ista glo. procedit in professione tacita. hoc dictum admittere i foro cōtētioso tantum. secus in penitētiali quo ad deū. per tex. optimum in simili in. c. tua de spō. 7 nō ex dicto Jo. an. q; valet, ꝑfessio fcā per virum in monasterio monialium sed compelletur postea intrare monasterium monachoruz.

In gl. in ver. ꝑuilegij in fi. adde hodie. c. i. eo. ti. li. vi. Et aduerte nam quandoq; exēptio cōceditur aliquibus rōne certi loci vt monachis respectu monasterij vel canonicis respectu certe ecclesie 7 habet locum. c. i. de priui. li. vi. vt ratione delicti commissi extra locum exemptum vel rōne cōtractus alibi initi vel ratione rei alibi site possint conueniri coram

a Et hoc tz arch. i. d. c. q; interrogasti. xxvij. di. Sed de hoc vide p io. de imo. in cle. i. ō deci. i vlt. col. per spc. in ti. de sta. mo. v. xxxix. Sed q; talis ñ obligeť i termis i hac. q. decidit arch. i. c. figs vo. iij. q. iiij. ꝑ illū tex. quē dic optimū ad hoc. 7 ita dicit tenē lau. vin. 7 gof. in c. tuarum. §. vez. 7 ita et dic sētire in no. in. c. ij. de regu. 7 vide de hoc latissime 7 melꝰ q̄ alibi i. d. c. q; interrogasti. xxvij. di. i vlt. col.

b Ido ista differentia iter hoc tacitū et ex pssuz fac optime quod nōt. d. an. in c. i. q; me. cā. vbi dic q; facilꝰ obligať qs ꝑ, pfessionē expssā q̄z ꝑ tacitam. 7 plꝰ obligať 7 facit text. quē ipe non al. i. c. constitutionez de regula. li. vi.

a Quo ꝑ bat amissio istfi.et de h vide ꝑ bal.i l.fi.i fi. C. de edē. Adde h q nōt bar.i tractatu de testi.i.v.col. vsi.testis. dixit aliq ve ra eē q aud diuit.vbi di cit q si scriptura cōtinet dicta testiuz depiret et extraret testes q dicerēt se audiuisse testes idoneos iuratos et solēniter examinatos sic depōere valebit coz di ctuz.et an si ꝑ uus manu missus amittat cartaz libertatis ꝑbare possit amissionē instfi vide per arch.i.c.ij.li iij.di.et adō hic gl.q̄ v.cōpellēdos in cle.i.§.ceterum de vsu. glo.i.c.nobilissim⁹.xcvij di.et spe.i ti. de leg.§.sup est in.vi.col. v.fz qd si ife negationis vbi tz q nō suffic ꝑ testes ꝑbare tenore istfi amissi nisi ꝑbet ipz eē vicio fū et ī aboli tū necꝫ cancellatuz p.l. edicto C. de edicto diui adri.tol.quē spec. voluit allare dū al. l.i. de edic. diui adri.itē de qōe hui⁹ gl. vide oio ꝑ bar.i.l.ij. §.diu⁹ i fi.ff. de iure fisci et bal.i ea.l. vbi dat fin. et nouū itel. ad istū text. bar.i.l.i.i pe nul.col.ff. fi cer.pe.et bal i.l. testiū .C. de testi. Ci. i.l i exercendis.C. de fi. instru.et vide

ordinario loci.vnde in terminis huius.c.si volum⁹ presupponere istos fuisse exēptos dicendo q̄ poterant puniri per ep̄m.qz delinquebant extra locum exēptū mittēdo i istos falsos crucesignatos.et sic videtur deliquisse in loco vbi explicat mandatū vt in cle.pastoralis de re iud i.et dixi.s.e.pri.c.Et nō singulariter istū tex.ꝫm ist ū intellectū vt isti exēpti rōe certi loci possint puniri p ordīariuz loci q̄ vere vel ficte delinquūt extra locū exēptū. Quādoqz exemptio cōceditur p̄sone et nō respectu certi loci vt patz in priuilegio cōcesso capellanis et familiarib⁹ pape et tunc rōne delicti nō p̄nt coz̄ ordinario conueniri alias eoz̄ priuilegiū eēt inutile exquo sunt p̄sonaliter priuilegiati et nō respectu loci. Posset tñ dubitari de eis quādo trabūt moz̄ā ī domicilijs eoruz faciendo residētiam in ecclia nūqd talis capellania eos excuset.et vī q̄ nō.ar.i.c.i.§.ī eos ꝑalle.boc tñ essz latius exordiendū et examinandū q̄z hic fit examinatum.sed pro cursu lectionis ista sufficiant.

Cum olim. Priuilegium pditū docto ō pditiōe et eius tenore p testes inouat.vel aliter et sic Priuilegiū perditū de cuius veritate et tenore et pditiōe cōstat per testes p̄t inouari.ff.d. et est casus notabilis. In p̄ma ,pcessus narratio. In scōa diffinitio ibi nos igit. Pōt ēt tertio sūmari et generalius. Cōtēta in instrumento pdito,pbari p̄nt per testes q illud plegerunt si deponūt de tenore et q̄ erat sine vicio et non est alibi casus ita clarus.

Casus lr̄alis. Abbas monasterij eugubini olim p̄sentauit do.pa.priuilegium libertatis lucij pape petēs illud inouari. Eps eugubinus cōtradixit asserēs ī eius preiudicium redūdare pp q̄ō priuilegiuz nō extitit inouatū. Tpe ,pcedēte abbas iterū cōstitutus coz̄ pa.,pcuratore epi p̄nte allegans se pdictuz priuilegiū lucij amisisse petijt vt do.pa. faceret recipi testes super amissione ipsi⁹ priuilegij et tenore ipsius. Papa cōmisit boc cardinali.xij.aplorū q fideliter ī scriptis redegit depositiōes.x. testiū iuratorum et eis publicatis,pcurator epi petijt iducias ad repro bāduz testes abbatis.pa.illas ei concessit vt apud se.ap.probarēt q̄ vellēt vbi pars altera suos testes ,pduxerat. Post boc do.pa.manifeste cognoscens tā per depositiōes testiū quā assertionē quoruūdam cardinalium tenore dicti priuilegij talē fuisse q̄ cenobiū illud nullo mediāte ad ro.ec.ptinebat.et q̄ non liceret alicui epo cōtra monastriū illud et illius capellas excōicationē proferre et solū ro.po.subiectum et q̄ nulla in eo dioceſani epi mētio habeatur.preterea ab tpe celestini ad p̄tiā ei⁹ accedēs.ipse ispectis priuilegijs ipius abbatis ip̄m licet excōicatus diceret ab epo eugubino tanquā nō ligatū admisit ad oscula pacis q̄ō nō fecisset nisi eēt exēptus. Istis omnibus cōsideratis do. pa.decreuit priuilegiū illud lucij pape q̄ō sine reprebēsiōe bulle carte vel lr̄e appebat:qui fuit ei ostēsuz illius fuisse tenoris cui⁹ dicitur extitisse p depositiōes testiū et cardinaliū assertiones Ber. Nō prio ex tex.q̄ cōtra petētē inouatōem alicui⁹ priuilegij seu instrumēti pōt pars de cui⁹ prejudicio agitur se opponere et ipe ire inouationez si ,pbat de iure suo et ideo qz boc pōt tēdere ī preiudicium alterius nūquā dz inouari priuilegiū siue instrumētum nisi citatis illis quoruū interest.et si nō apparet de interesse alicuius debet fieri edictuz gnāle vt qui cū qz putauerit sua interesse ꝓpeat ad cōtradicēduz de quo nō.plene in.c.alberic⁹.et.c.significauit de testi.et.c.fi.de fi.instru. Secūdo nō q̄ perdito priuilegio seu instrumēto nō ē necesse probare de veritate instrumēti.sed satis ē probare de tenore q̄ō tñ intelligē vt.j.latius dicā. Nō tertio q̄ lz scriptura

fit de substātia gratie apostolice.qz nō pōt ꝑbari nisi per scripturā ꝫm regulā curie.tñ si scriptura que ī teruenit pdita ē pōt probari per testes qui scripturā viderūt. Alia nō colligo qz veniūt examināda cum glo. In glo.ij.in fi.nō glo.vult.n.q̄ ibi tenet re⁹ ,pducere suos testes vbi actor producit. Sed ꝫ boc facit.nā si actor voluit suos testes producere ad curiā mos ei gerēdus fuit et acquiescēdū sue voluntati cū de suo tātū p̄iudicio agebatur ar.in.c.i.de restit. spo.et.l.circa.ff.de ,pba.et boc nō dz ī putari reo nolēti facere talē sūptū vel nō valēti de facili suos testes ,pducere ad curiā.et iō Jo.an.et cōiter doc.tenēt oppositū dicētes quē nō cōpellēdū ad ,pducēdū testes ī curia.ar.ī.c.cōstitu.de fideiusso.et ad istum tex.rīdent multipliciter.p̄mo q̄ fuit forte cōuētū iter partes vel q̄ eps recepit iducias spōte sub illo tenore. vel tertio et melius papa bēbat illud fcm̄ suspectū.iō voluit q̄ testes ,producerētur ī curia.q̄ō nō. In gl. ī v.quoruūdā fratrū ibi cū iurati nō fuerūt et c.nō perpetuo gl.q̄ cardinalibus fcm̄ creditū vt testib⁹ sine iuramēto.nisi ficut et alijs bonis viris ad inducēdū quādā p̄sūptionē. Ex quo duo singulariter collige.p̄ q̄ hō ī q̄cūqz sit dignitate cōstitutus si pōt valide ōponere ad plenā ,pbationē sine iuramēto.et idē dic de viris religiosis quātūcūqz bonestis et validis vt eis fcm̄ credatur ad plenū sine iuramēto ēt ī fauorē ecclesie vt ē tex.optim⁹ in.c.nuper.s.de testi. Secundo nō limitationē ad illud dictū q̄ testib⁹ nō testionijs iudicādū ē.i.q̄ simplici assertioni sine iuramento ñ ē stādū vt ī.c.tua de coba.de.et mu.vt intelligatur de plena,pbatione.sed quādā p̄sūptionē bñ iducūt assertiōes bonoruū viroruū sine iuramento.et licet Inno.colligat h ex tex.assertionibus cardinaliū credendum fcm̄ intelligo ꝫz p̄dcāz distīctionez vt credat quo ad p̄sūptionē quādā iducēdā.p h iste tex. vbi papa pōderat testiū depositiōes vltra assertōez cardinalium fac q̄ō nō.ī.c.cuz a nobis de testi.et.c.sup de fi.instru. In glo.ī v.mētio.nō ex hac glo. iuncto tex.q̄ ī priuilegio exēptiōis nō ē necesse facere mētionē de epo loci seu de iure suo qz satis tacite fit mentio de iure ordinarij.nā exēptio iportat vt exēptus eripiatur a iurisditiōe ordinarij.et subijciat soli superiori.et pōderat h q̄ ī priuilegio nō fiebat mentio de epo ad denotādum q̄ nullū ius reſuat epo ī monasterio. In glo.ī v.nō ligatū ibi ar.ꝫ. dic q̄ hoc arg.venit ꝫ tex.et nō ꝫ p̄cedēs dictū glo.et opp. ꝫ tex.ī eo q̄ p admissionē ad osculū iste,pbat non ligatus cuius cōtrariuz inuūt iura allegata ī gl. Conclude veritatē q̄ aut q̄rit nūq admissio ad osculum inducat absolutionē.et dicēdū q̄ nō sed dz fieri absolutio cū solēnitate vt in.c.cū desideres.et.c.a nob⁹ de sen.ex. fallit ī papa q ē supra ius et h q̄ papa h ītendit ſz ī dubio ñ p̄sumitur absoluere tali mō vt in cle.si sumus de sentētijs excōicatōis. Aut q̄rimus nūqd ī dubio p talē admissionē p̄sumat nō ligat⁹.et tūc dicit Inno.et bñ q̄ si supior boc facit cā cognita tūc ē p̄sūptio q̄ nō sit ligatus.et ita loquitur ista lr̄a. Aut facit sine cāe cognitiōe et p h nō,pbatur non ligatus vt in.c.si aliquādo allega.ī gl.et adde qō dixi in.c.,ppositi de cle. excō. ministr. In glo.fi.ibi oportet q̄ plura,pbet.et dic iuncta glo.in ñ.et satis colligitur ex tex.q̄ tria⁹ de necessitate,pbāda sūt primo teneor istrumēti et sub h cōprebēditur q̄ ēt probetur dies et locus instrumēti.et idē de alijs substantialibus istrumēti.nā nō ē instrumētū si non adsunt substātialia ipsius in auc.vt prepo.no.impe.in p̄n. et in.c.abbate sane de re iudica.facit.l.si vnus.C. de testa. Et ideo si erat instrumentum in quo erant necessarij quinqz vel sex.testes opz qō boc probent. duo tamen sufficiunt ad probandū hāc solēnitatem

tex.et bal.i c.i.i.§.i. in ti qd si iue stitura. et vide gl.nō et bar.i.l.i. C.ō discuſ. li.x.et vide gl.et bar.i l.fi.cir.p̄n. C. de iure emphi. et bal.plene i l.qñ.C. de bē.āg.i au cētico de rabel.ibi i glo.q̄ incipit facili.et oio de boc vide pau. de ca.in l. nr̄az ad fi. C.q̄ testa. et bar.multū elegant i.l.si qs ex argētarijs §.pe.ff. de eden.

pro hoc bonus tex. cum glo. in. l. ij. C. ō bono. pos. secundum tabu. ficut ⁊ duo probāt notoriū ⁊ famā vt nō. glo. ij. q. i. §. fi. ista oīa sunt de tenore ist̄rumē ti ⁊ ideo tacite cōprehendunt in tex. si enim ist̄rumen tum exēplatū nō facit fidē sine ist̄is substātialib⁹ for tius nec depositiones testiū. Secūdo dz ,pbari au ctoritas instrumenti ꝙ fuerit sine aliquo vitio falsita tis. nā in fraudē posset dici instrumētū pditū qđ in veritate erat falsum. ⁊ ió oportet ꝙ testes deponant de auctoritate ipsius ⁊ hoc satis aperte vult hic tex. in fi. ⁊ in hoc testes debēt eē discreti. Tertio requiri tur ꝙ probet pditio instrumēti ne fraudulenter alle getur pditio. vt non possit deprehēdi falsitas. sed di ceres tu ad quid oportet probari perditio ist̄rumen ti cū parem vim hēant in iudicio testes ⁊ instrumen tum. i. c. cū ioānes. de fi. instro. ⁊ in. l. in exercendis C. eo. ti. Rñdeo ꝙ verum ē vbi testes deponerēt de veritate rei vt ꝙ fuerint pñtes in gestis cōtētis in in strumēto. secus quādo deponūt de tenore instrumē ti nā tūc testes nō deponūt de veritate rei ⁊ instru mentū poterat eē falsuz. vnde cōcludēdo mētē doc. dico ꝙ quandoqz scriptura ē de substantia act⁹ vt i sniā vl̄i gratia pape. tunc nō sufficit ꝙ testes fuerint pñtes sed oportet ,pbari ꝙ scriptura interuenerit ⁊ ꝙ fuit perdita. l. testiū in fi. C. de testi. vbi bon⁹ text. Quādoqz scriptura nō ē de substātia actus. ⁊ tunc aut testes nō viderūt gesta in instrumēto sz tm̄ teno rē instrumēti ⁊ opz ꝙ ,pbetur pditio. qz potuisset in strumētū eē falsuz ⁊ melius sciret cognoscere iudex qz testis. Quādoqz testes interfuerūt gestis cōtētis in instrumēto. nec scriptura ē de substātia ⁊ tūc nō ē necesse ,pbare perditiōez ist̄rumēti vel ꝙ instrumen tū fuerit sine falsitate. sed satis est deponere de veri tate rei. qz testes equiparant ēt ist̄rumētis vt. s. Et aduerte ꝙ vbi scriptura est de substantia actus ⁊ te stes nō iterfuerūt actui. sed viderūt tātū tenorē. hoc casu dicit glo. sing. in. l. ficut iniquū. C. de fide ist̄r. quā sequit ibi bar. ⁊ in auc figs i aliquo. C. de edē. ꝙ testes nō faciūt plenā fidē sz semiplenā. ita ꝙ pōt deueniri ad iuramētū. qz sicut nō credit notario exē plāti sine auctoritate iudicis. ita nec testib⁹ deponen tibus de tenore qđ videtur cōtra hunc tex. ⁊ dcā do ctorū nostrorū ⁊ mirādū ꝙ doc. nostri de hoc nō fa ciunt mētionē. sed bar. vbi. s. restringit hūc tex. quā do testes erant maxime auctoritatis. vt aduocati vel magni doctores q de facili potuissent deprehēdere vicia falsitatis. tūc testes faciūt plenā ,pbatōez ⁊ hoc ēt sentit glo. ista in fi. dū dic ꝙ testes eē debēt discre ti. ⁊ testes q vicius potuissent cognoscere. ⁊ h̄ ēt ē de mēte huius littere. vbi papa fūdat se sup visione sua ⁊ ita loquit tex. in fi. qđ nō. In ea. glo. ibi si bone stus ⁊ notus eēt ⁊c. nota glo. ⁊ videt pma frōte ꝓtra l. vnicā. C. ō māda. pri. vbi dicit ꝙ ēt comiti n̄ debet credi assērēti sine litteris se legatū principis. alig re stringunt illud. c. notabilr ad cardinales. sz ista glo. extendit se ad quēlibet⁹ notū ⁊ bonū virū. qđ nō. et ad ẓrium credo posse rñderi ⁊ erit optima limitatio ad illā. l. ꝙ vbi nō tractatur de preiudicio alteri⁹ cre datur noto ⁊ probo viro asserenti se legatū sine litte ris ⁊ ita intellige glo. nō. in. c. ficut de sen. exc. secus vbi in preiudiciuz alterius. qz vt legatus vult depo nere prelatuz. ꝓ hoc. c. cū in iure ō offi. dele. In ea. glo. ibi per iuramentū ⁊c. nota singularez glo. ꝙ pditio instrumenti potest probari p iuramētū pden tis. sed Inno. ⁊ Jo. an. hic dicunt ꝙ requirūtur ali que cōiecture de perditiōe. ⁊ sic iudex adhibebit ali quā cāe cognitionem qđ satis plz. Et in fi. gl. nō eādez glo. ꝙ littere pape de iusticia pñt ,pbari p te stes si fuerūt pdite. doctores h̄ multū istant ⁊ cōclu dūt qđ aut fuerūt semel exhibite ⁊ presentate i iudi cio. ⁊ tūc possunt ,pbari p testes eis pditis. secus si nūquā fuerūt in iudicio exhibite. Ego tamē tenerez glo. nā si littere gratiose que sunt preiudiciales alijs ⁊ instrumēta pudicialia pñt probari p testes ſz num quā fuerint exhibite in iudicio fortius littere iusticie i quib⁹ nō pōt p̄sumi falsitas cū de facili possit habe ri pro hoc. c. penul. de cr mi. fal. tene mēti.

ℵ parte.

e Innouatio ꝓuilegij no/ num ius nō tribuit sz an tiquū cōseruat. h̄ dicit quo ad titulū. ⁊ pri mo ponitur appellantiū ꝙquestio ꝓuilegij ,pductio ⁊ de ipsius inouatiōe decisa petitio. In se cūda ibi nos aūt ipsius inouatio ⁊ prestatio. Ca/ sus litteralis. Ep̄s meldeñ. impetrauit quasdā lr̄as cōtra abbatissam ⁊ cōuentū iotreneñ. ecclie ad quos dam delegatos. in quibus nulla mētio fiebat de pri uilegijs monasterij que ip̄z monasteriū ⁊ populum iotreñ. declarāt ad romanā ecclesiā nullo mediāte p tinere. quorū priuilegiorū ep̄s ñ erat ignarus. corā quibus iudicib⁹ petebat ep̄s obiam ab abbatissa et monialibus ⁊ a clero ⁊ populo iotrensi subiectionē requirebat. sed cū iudices abbatissaz ⁊ mōiales val de grauarēt sedē apostolicā appellarūt. Judices ni hilominus in abbatissam excōicatiōis. ⁊ in cleruz ⁊ populū iotreñ. interdicti siīas, ptulerunt. post hoc nūcij monasterij predicta ⁊ alia corā domino pa. re/ tulerūt oñdētes eidez ꝓuilegiū libertatis ⁊ petētes illud priuilegiū inouari. Dñs papa, ppter appella/ tionē predictā nūcios predictos diutius detinuit. tā dē cū pro altera parte nullus apparuit q defensaret eandē. ꝓuilegiū ecclesie iotrensi cōcessum innouauit ita tamē ꝙ per talē inouationē eccl̄ie non plus iuris accrescat qz p ꝓuilegia suorū antecessorū obtinuit. sed ius antiquū conseruet Ber. Nota ꝓ ex tex. argumētū qđ i rescripto ipetrato ꝑ exēptū in iudi ciū ipsius exēptiōis debet fieri mētio de exēptione. hoc tñ cōiter nō admittitur quādo ꝓuilegium ē tale qđ causat pemptoriā exēptionē. sicut enī ō pempto rijs nō ē necesse facere mentionē i rescripto vt i. c. i. de lit. cōte. li. vi. ita nec de huius ꝓuilegio qz nullum ꝓiudiciuz ex hoc generat̄ pti aduerse cū saluū ius si bi remaneat opponēdi pemptoriā cōtra ipetrātem ⁊ per cōsequēs absolutoriā ⁊ cōdēnatoriā expēsaz secus vbi priuilegium causat dilatoriaz ita intellige c. cū ordinē. s. de rescrip. hic ergo ponitur narratio ptis. ⁊ de materia dic vt plene nō. in dicto. c. cū ordi nē ⁊ i. c. cōstitutus. e. ti. vbi per Inno. Secundo nō ꝙ eccl̄ia exēpta populus ipius eccl̄ie nō censetur exēptus nisi spāliter exprimat qđ clarius, pbat i. c. p exēptōnē eo. ti. li. vi. ⁊ dic clarius vt ibi. Tertio collige scōm verū itellectū. c. qđ qñ inouatio[b] priui legij fit p cū q pōt de nouo illud cōcedere nō est ne cesse citare aliquē ad cōtradicēdū ipsi inouationi ni si velit hoc facere ad cautelā. secus ār si innouatio fit per inferiorem. quia non valet tunc trāsumptio seu i nouatio nisi citata pte seu premissō edicto generali. vt nō. in. c. significauit de testi. c. fi. de fide instru. ⁊ h̄ nota. Ultimo nota finem littere ꝙ innouatio pui/ legij nullum ius de nouo tribuit ⁊ ideo si primū pri uilegium pōt probari falsum scōm corruit ēt si fuit i nouatum ab hūte potestatem de nouo cōcedēdi. qa in dubio nō videtur velle aliquid de nouo concede re sz ius antiquū siqđ cōpetebat cōfirmare vt h̄ i fi. ⁊ in. c. cum dilecta de confir. vti. vel inuti. In gl. i. ista glo. ⁊ sequēs inuit istas lr̄as nō valuisse seu fu isse surrepticias qz nō fuerat facta mētio in eis de p/ uilegio aduersarij. sed doctores cōiter tenēt oppositū. ⁊ dic melius vt dixi. s. in prio nō. nam etiā si exp̄s fisset priuilegiū exemptionis nihilominus habuisset litteras vel disputaretur de viribus priuilegij. dicit

a Alđ ꝙ nōui p⁹ do. an. i. c. ꝙ sup bis i fi. i. col. de fi. istru. vbi ad ℵ alle. spe. i. duo/ bus locis.

b Utr̄ i renouatiōe priuilegij fit necessaria ci tatio aduer sarij. ⁊ ō hoc vide p d. an. i. c. cum dile cta vbi nōui s. de confir. vti. vel iuti.

a Utruz ipetrans rescriptū vel offerēs libellū tencatur ꝓbare cām expressam i libello vel rescripto. et vide q nō. pe. de anch. pō io. an. i. c. i. i fi. ō lit. cō te. in. vi. vbi dicit q veritatez exp̄sse teneť ꝓbare ipetrās sed sufficit tacite opponēs b Vide bal. ī l. i. C. ō ser. fu. i. ij co lū. ī v. i gl. in vbo. monacho ī pncipio de cre. ẽ. vide do. de ro. in ātiqs decis. cxxxiij.

c De iur cānico cāe nullā hūt in stātiā. Idez tz gl. i l. ꝓpe rādū. C. ō iudi. z gl. in. c. pe. s. e. de iudi. z pleniuſ q̄ alibi. gl. i c. fi. de do. et cōru. spe. in ti. de dele. §. restat i v. itē q istātia inno. i. c. cōsuluit de os. de le. z oēs legiste idifferenter i. d. l pro perādū. vī dic ibi bart. q canoniste fuabūt ius suum i foro suo in terris ecclie nos i nro z ita p/ naī i practica. lu. ro. ī. l. ij. ff. de re iu. dic pro ista opi. cē h ter. meliorez de cor. iur z mirāť q cano. ū pōderant z tri vides q iste hic bñ ponderat z ponderauit et i. d. c. pe. s. de iudi. i. iij. col. Et si diceres q hic forte fuisset renouata instātia istud ē diuinare. z

trī Hostien. q de stilo curie dz fieri mētio de exemptione vbicūq; littere ipetrātur cōtra exēptū. quia alios iudices dat curia ꝑ exēptū. nam ꝑ exemptū nō solet deputari ordinarius loci. z h ratio cōcludit vt semp fiat mentio de exēptione siue impetretur in ꝑ iudicium exēptiōis siue nō. z si hoc hz stilus obseruandus est vt in. c. ex litteris de cōstitutio. z. c. quā grauī de crimine fal. sed de iure nō est necesse facere mētionē. In glo. in verbo specialiter in fi. doctores dicūt primā rōnē verā z secūdā ī ꝓcedere quia isti qui ꝓtulerūt has snias cēsure erant delegati. vñ istorū respectu nō erant exempti. secus in. c. s. ꝓrio q ibi snia fuit lata ab ordinario. dic etiā q ꝓa ratio glo. non est indistincte vera. sed dependet a validitate appellationis. nā si appellatio erat minus legitima snie valuerūt. vt in. c. ij de sen. ex. li. vi. z ī. c. nō solū de appella. eo. lib. In glo. in verbo innouandū. alij dicūt q eps h fuit cōtumax. sed hec solutio non placet Inno. q nō apparet de ei⁹ cōtumacia saltē respectu eius inouationis. q de hac inouatione nulla pēdebat cōtrouersia. sed dicit q ideo papa inouauit q eps nō cōtēdebat de priuilegijs. q̄ si velit dicere q eps nō cōtēdebat priuilegiū. ſz forte dicebat se prescripsisse. Et ex hoc forte posset colligi illa limitatio vt. s. dixi q citatio fit fiēda ī inouatione ꝓuilegij vel istrumēti qñ ps ꝓcēdit de validitate vel cōtēdere pōt. secus vbi fatef validitatez. vel solue vt dixi. s. q inouatio hic fuit facta ꝑ hūtem potestatē ō nouo ꝓcedēdi. z ista lectura magis applaudet littere. q alie diuināt. Sed oppo. ꝑ tex. nam debebat hic papa diffinire articulū ꝓncipalē scilicet appellationē. Solutio. cā ista nō erat in curia q appellatio nō fuit recepta a iudicibus nec approbata a pte. de quo dicendum vt in. c. sepe z in. c. interposita de appellatio. Altio Inno. hic querit de vna questione satis quotidiana. nūquid impetrans ° rescriptum vel offerēs libellū teneat probare cām vel demōstrationē expressam ī rescripto vel libello. Et pone exēplū in hac littera. Abbatissa ipetrauit exp̄s sa; causa q eps vigore cōmissiōis eā molestabat z c. z cōcludit q vbi intentio libellantis fundaf sup illa cā vel demonstratione. tunc necesse ē illā ꝓbare ita ī rescripto si aliter rescriptū non babuisset. secus vbi cā vel demōstratio principaliter nō fundat intētiōez libellantis seu impetrantis. q tūc nō ē necesse ꝓbare cām vel demonstrationē. nā falsa demōstratio nō vitiat vt. l. cum tale. §. falsam. ff. de cōdi. z demō. secus est in conditiōe vt ibi nō. z hec bñ nō. q sepe accidunt z veniunt in practica.

c **Cum olim.** Habet multa dicta. sed quo ad titulum hoc dicit. Ecclesia vēs duplici priuilegio exēptiōis. ſz succūbat ex vno pōt nihilominus ex alio se iuuare z obtinere. nec tenetur exēptus ꝓmittere obedientiā diocesano. vigore tamen exemptiōis nō pōt sine licētia diocesani ecclesiā construere in loco non exempto z si exemptus de facto in loco nō exempto cōstruit ecclesiā cedit iuri epi. h dicit. Prima pars narrat factū. Secūda pōit diffinitionē ibi iudices. Tertia petitionem monasterij ꝑ sententiaz ibi tādē. Quarta ponit snīam pape. z primo interlocutoriaz. secūdo diffinitiuaz ibi distinguēres. Casus litteralis. Epus colubrien. mouebat qōnē cōtra monasteriū scē crucis super subiectione ipius monasterij z quibusdā alijs articulis sup quibus impetrauit lras cōtra monasterium ad iudices delegatos corā qbus petijt eps subiectionē ipi⁹ monasterij: z duo milia marabutinorū sibi restitui que Ysd. colubrien. eps qui fuerat canonicus regularis ipsius monasterij dederat ipsi monasterio. Petijt etiam quasdā ecclias cū fructibus medio tpe percep̄is quas monasterium auctoritate ꝓpria fundauerat ꝓter assensuz colubrien. epi z expensas fcās z faciendas in lite. Et lit. cōtest. iter ptes sup ꝑdcis tādē ex pte monasterij extitit appellatuz: pp qđ epus colubrien. ad ap. se. accedens morā fecit ibidē lōgio tē. sed q pro parte altera nullus cōparuit responsalis fratribus ipius monasterij mādauit certū terminū p̄figēdū: ī quo venirēt ad p̄sentiā suā recepturi snīam diffinitiuā sup priuilegijs z libertatib⁹ q̄ a romana ecclesia z ab. m. quōdā colubrē. epo se bēre dicebāt z sup alijs qōnibus ītētatis cōtra eos ab ecclesia colubrien. Interim aut liceret vtriqz coraz abbate de alcobacia z eius cōiudicibus. qb⁹ cā prius fuerat delegata proponere z probare qcqd vellēt: z si de partiū ꝓcederēt volūtate diffinitiuā snīaz ꝓmulgarēt. Judices de cōsensu ptium audiuerunt hinc z inde qcqd ptes ꝓponere voluerūt credentes sufficiēter actū eē de cā cōdēnarūt monasteriū i expēsis. q̄s eps p quadricuiū occasione ipsi⁹ negocij iurauit se fecisse. ifirmādo libertatem quā dcis. in. eps colubrien. cōtulerat monasterio scē crucis cāonicorū assensu et torto per nūcū regis. Itē cōdēnauerūt monasteriū ad restitutionē duorū milium marabutinorum que. m. colubrien. dederat mōasterio Itē iudicauerūt p̄dcās ecclias quas monasterium fundauerat sine assensu epi cū fructibus medij tpis in ius colubrien. ecclesie reuocari cū parsl scē crucis nec p̄scriptione nec alia defensione super hoc potuerit se tueri. Tādez ꝓcurator monasterij ad apostoli cā sedē accedēs ꝓposuit snīam nō valere nec tenere z si ēt teneret dicebat monasteriū indefensuz nec p̄uilegia libertatis exhibita iudicibus fuerūt. z delictum p̄sone nō debet in dānum monasterij redūdare. vnde petebat ad exhibitionē priuilegiorū de benignitate ap. se. admitti. Papa vero considerās q ꝓuilegia illa non solū ꝓ libertate mōasterij faciebāt sed ius ratione ecclie tuebatur. ne in romanā ecclesiaz lesio mōasterij redūdaret ad exhibēda ꝓuilegia procuratorē admisit. cōsideratis priuilegijs z alijs cāe meritis distinguēdo inter libertatē p. m. colubrien. epm monasterio cōcessaz z libertatē eidez monasterio a romana ecclesia cōcessaz. q cōsensus capituli extortus fuit i cōcessiōe epi. z pagina cōcessiōis i aliquot lincis rasuras bēbat suspectas z subscriptōes singulis manibus subscribētū annotatas. Aliud scriptū qđ exhibitum fuit nullā rasurā bēbat z eadez manu cōscriptū libertatem ab epo cōcessaz dñs papa iudicauit irritā z inanem q̄ztuz ad hoc snīaz iudicum cōfirmādo. Verū q ꝓ priuilegia āte dcā cōstitit monasteriū libex z exēptū z q tāto tpe fuerat i possessione libertatis q alijs cessāt⁹ ꝓscripsisset libertatē illā monasterio cōcessaz. Dñs papa confirmauit z ꝓpetuo epo sup hoc silētiū ꝑponēdo. ꝑ hoc tñ ī nullo derogaf snie ꝓpriorū iudicū cū ipi de hac nō cognouerīt libertate. Pronūciauit etiā monasteriū nō teneri ad ius ꝓfessiōis. qđ ē ꝓiuz libertati ñ derogādo iudicibus delegatis. qbus priuilegia libertatis nō fuerīt p̄sentata. In ceteris vero articulis snīam ꝑ colubrien. ecclia ꝓmulgaraz cōfirmauit Ber. Nō ꝑ ex tex. q in eodē libello cōtra eūdez possunt plures articuli diuersi cumulari z cadē sententia terminari licet in effectu tot sint sententie quot sunt articuli. l. cū. ff. de condi. z demon. Secundo nota iudicē in snīa posse prius cōdēnare partez ī expēsis q̄z pronunciare super principali. ꝓtium tñ seruatur. nā cōdēnatio expensarū reseruatur i fine sententie. z hic fuit facta in principio. Nō ergo bñ q ex hac preposterationē nullū vicium oritur ꝑ sentētiā.

Tertio nota q per lapsum triennij ' non petijt in

si vis scire q̄ potuit ef se rō diuersitatis iter ius canonicū z ciuile vide p illū i. c. sup eo. ij. s. de ap. i. i. col. post me. cū his que ibi addidi.

ſtantia de iure canonico quod bñ nō.7 optime,pba tur hic 7 longe melius q̃ꝫ in.c.penſ.de iudi.vt patet ibi per quadriēnium 7c̄.7 dic vt plene dico in.d.c. pe. Quarto nō q̄ ep̄us pōt cum conſenſu cāonicoꝝ vnam eccleſiā eximere a iuriſdictione ſua ſꝫ fine conſenſu canonicoꝝ nō poteſt. Dic tamen melius q̄ ex toto a ſua iuriſdictiōe nō pōt vnā eccleſiā eximere .nam ſi poſſet vnam ergo poſſet aliaꝫ 7 ſic omnes 7 ſic a ſe abijcere curam q̄ō nō pōt ar.in.l.legat⁹.ff. de offi.preſi.bene tamen poteſt eximere in multis ſꝫ quedaꝫ ſibi reſeruare.de quibus dic vt plene nō .in c.cuꝫ venerabilis de reli.domi.7.c.paſtoralis ō do na.7 ſic pōt intelligi iſte tex. Quinto nō 7 tene mē ti iſtum tex.pro reuocatione conceſſionum que quo tidie fiunt per epiſcopum 7 canonicos ad mandatū regis.nam talis conſenſus videtur extortus 7 p me tum deductus.7 iō poteſt fieri reuocatio quod tene menti. Sexto nō q̄ quicq̄d acquirit canonic⁹ re gularis vel alius religioſus poſt promotionem ad ſterio vt nō.probatur.xvij.q.i.c.vno.q̄ō nō pro li cētē ad quam promotus eſt 7 non proprio mona ſterio vt nō.probatur.xvij.q.i.c.vno.q̄ō nō pro li mitatione iurium dicentium q̄ oīa acquiruntur mo naſterio que habet intrans taꝫ in re q̃ꝫ in ſpe.vt nō. xix.q.vlt.ſiqua mulier 7 in auc̄.ingreſſi. C.de ſacro ſan.eccle.7 in.c.in preſentia de proba. et illa iura p cedant quādo perſeuerat in monaſterio.ſecus ſi p mouetur ad aliud monaſteriuꝫ q̄ ,pueniēcia poſtea ēt de quibus hēbat ſpē acquirit fecūde eccleſie. ſed an acquiſita ipi monaſterio ſequantur perſonā lon ga ē queſtio.7 dic vt nō.in dicto.c.vno.7 plene dico in.c.q̄ a te de cleri.coniuga. Septimo nō q̄ re gularis factus ep̄us nō per hoc habilitatur ad habē dū proprium 7 ad diſponēdū ad libitū de ,pprietate remanēt ergo ſubſtātialia regule.lꝫ quibuſdā cōcer nentibus ſolēnitatem abſoluatur vide tex.cū glo.xvi. q.i.c.nemo. Octauo nō ex eodem verbo ep̄ꝫ nō poſſe magnam donationē facere etiā monaſterio de rebus epiſcopatus etiaꝫ ſi ſit pecunia numerata q̄ō tene menti. Fortius ergo poſſunt repeti data cōſan guineis niſi per modum elemoſyne.xvij.q.i.q̃ſq̃s.

Nono nota tex.optimū pro his que dixi in.c.i.ō noui oper.nūcia.q̄ eccleſie edificate i parochia alie na ſine licentia ep̄i non veniunt deſtruende ſꝫ cedūt iuri ep̄i vna cum donibus ſuis.7 intellige ſecundum Inno.7 alios q̄ cedant iuri ipſius nō vt epiſcopus diſponat s i vtilitatem propriā ſed ſicut de alijs ec cleſijs.q̄ habebit ibi ipe collationē 7 alia iura ep̄a lia.xi.q.ij.regenda.7 crederē edificatorem non que rere in ſpatrōatus.quia in edificando nō habuit ep̄i licētiam q̄ō nō.ad quod facit iſte tex.vbi ſimpliciter iſte eccleſie fuerunt adiudicate epiſcopo nec reſerua tum fuit iuſpatronatus edificatoribus.nec poſſunt edificatores retrocedere 7 dotem ad eoꝝ vtilitatē conuertere quod nō. Decimo nō practicā peten di reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiaꝫ vt generaliter petatur proponēdo ſententiam nullā et ſiqua eſt petere aduerſus eam reſtitui 7 admittitur libellus talis alternatiuus vt hic patet.7 in.c. conſti tutus de in integrum reſtitu. vbi per Inno.7 rō q̄ dubietas nō dependet a facto ſuo. Itē nota iudi cem appellationis debere exprimere cām in ſenten tia quando reuocat priorem ſententiam ex nouiter acritatis vt cōſeruetur bonor primi iudicis.7 quod prima ſententia pōt pro parte reuocari 7 pro parte confirmari.alia nō colligo q̄ leuia ſed predicta ſunt nō digna. In glo.in ver.diffinitiuam ibi proceſ ſus fuerat ad plenum 7c̄. In cōtrariū facit tex.i v.i terim vbi datur facultas p̄nbus producendi coram iudicibus q̄cq̄d vellent.ergo non erat ad plenū co gnitum de cauſa. Inno.dicit q̄ debet iſta citatio in telligi ciuiliter videlicet q̄ veniant ad audiēdaꝫ ſen tentiam tempore ſuo ferendā. Ex quo dicto colli gitur notabile dictū q̄ valeat citatio per iudicem ad quem ſup diffinitiua ſnīa ante diffinitum articulum appellationis.ſed hoc dictum nō puto verum i quo libet iudice.q̄ ſuper principali nō habet iuriſdictōꝫ niſi in habitu.ergo nō pōt interim exercere argu. in l.obſeruādum in fi.ff.de officio,pconſul.i.c. roma na de offi.ordi.li.vi. Sed pōt intelligi ſaluādo dcm Inno.q̄ fuerat appellatum a diffinitiua.7 ſic cā ap pellatiōis erat in examine principali.7 tūc dic q̄ va luit iſta citatio ad diffinitiuā q̄ valet citatio ad totam cām quādo fit de longinquo vt plene dico in.c.fi.de dila.nōt inno.in.c.conſuluit de offi.delega.vnde ci tando ad diffinitiuam videtur citaſſe ad totā cām.vl dic q̄ eſt ſpeciale in papa vt poſſit totam cām ad ſe reuocare 7 eā diffinire omiſſo appellatiōis articulo vt in.c.i.de appella.li.vi.facit.l.iudicium ſoluit .ff. de iudi. In glo.in ver.monacho ibi preſenti de creto hodie incipit ſtatutum de reſcrip.li.vi.7 dic vt ibi 7 vide cle.7 ſi principalis eo.ti.vbi habetur q̄ p or cōuētualis ēt obediētiarius pōt eſſe delegatus ſe dis apoſtolice.q̄ dicitur habere dignitatē.Et ex il la cle.cōcluſi alias q̄ monachis ecclīarū cathedrali um pōt pariter fieri cōmiſſio a ſede apoſtolica.nam vbi reperitur qualitas in monachis requiſita in cle ricis cēſent̄ habiles.vt pꝫ i cle.7 ſi p̄ncipalis 7. xvi. q.i.nōnulli.7.c.doctos.ſed illi cenſent canonici ec cleſie cathedralis.lxiij.diſtin.c.i.iuncta glo.lꝫ aliud ſentiat archi.in.d.c.ſtatutū.7 vide q̄ō plene dico de iudi.c.cām. In glo.in verbo extorto in fi.dic me lius q̄ quādo in actu requiritur conſenſus liber.ita q̄ qualitas libertatis ē de ſubſtantia actus.7 tūc nō valet cōfeſſio extorta neque conſenſus extortus.q̄ lꝫ cōſenſus extortus ſit cōſenſus nō ē tm liber cōſen ſus.7 ideo cōiter dicimus q̄ matrimonium metu p̄ctum ē ipſo iure nullū q̄ requiritur liber cōſenſus. vt in.c.cum locum de ſponſa.7 ibi plene dico.7 vi ō glo.in.c.notificaſti.xxxij.q.v.7 nō q̄ vbi qualitas libertatis nō eſt de ſubſtātia actus.tūc cōſenſus ex tortus p metum tꝫ ſꝫ dꝫ agi ad reſtitutionemꝫ q̄ actio nem q̄ me.cā vt.ff.q̄ me.cā per totū 7.ſ.q̄ me. cā c.pe.In confeſſione tm vide glo.quā neſcio alibi in c.ex litteris de diuor.q̄ ſi calore iracūdie emanauit nō tenet niſi detur perſeuerātia.7 in cōfeſſiōe extor ta per metum aliud forte eēt dicenduꝫ vt ſi fuiſſet fa cta metu tormentoꝝ.xvi.q.vi.c.i.7.l.i.ff.de q̃ſtio.

In glo.in ver.reſtitutionem in fi.ſed contra hoc oppo.de.c.ceterū de dōa.vbi pꝫ q̄ ep̄s ſeu abbas poteſt aliqua donare de rebus eccleſie. Itez p̄latus hēt liberā adminiſtrationē 7 pinguiorē q̃ꝫ tutor vel curator vt nō.in.c.quia epiſcopi.v.q.iij.7 in.c.cum dilecti de elec.Sed circa hoc multum inſtat Inno. 7 videt ſe fundare ſuper cā falſa q̄ bñs liberā admi niſtrationē poſſit donare q̄ō ē p̄ tex.in.c.ſi.de offic. vica.li.vi.7 cōtra tex.cōtra iura.ff.de pac. dic ergo q̄ prelatus ſecularis vel regularis modica donare pōt 7 ſi h̄ hꝫ cōſuetudo.de quo dicēdū vt in illo .c. ceterum de dona.ſꝫ magnaꝫ donationē facere ñ pōt ēt de rebus mobilib⁹ ēt ſi vellet donare monaſterio vt pbatur hic aperte ſaluo caln in.c.ad apoſtolice ō dona.nā bñs adminiſtrationē quātūcūq̄ largā nō pōt donare.pro hoc predicta.l.filiusfamilias.ff. de donationibus.7 quod ibi nō. In glo.in ver.re uocari ibi etiā ſi ſit exemptus hoc veruꝫ quādo vult edificare in loco non exempto.ſed i loco exēpto dꝫ habere licētiam a papa q̄ ibi eſt loco dioceſani.vt i c.auctoritate.co.ti.li.vi. Et in fine glo. intellige vt.ſ.dixi in notabilibus q̄ epiſcopus reuocabit ad

a Nō li mitationē ad auc̄.in greſſi.C. ō ſacroſan . ꝛc. cum ſi.

dominum suum nō vt lucrifaciat sibi fructus sed vt de eis disponat sicut de ceteris ecclesijs sue dioce/sis. Jn glo.in ver.de gratia ī fi.⁊ nō singulariter ex hac glo.⁊ ex tex.q; impetrādo secūdum priuile/giū exēptionis etiam ab alio superiore non videt ipe/trās renūciare priori priuilegio sup eodē obrēto.im mo pōt ex vtroq; priuilegio se defēdere ar.in regu/la nullus plurib⁹ de reg.iur.li.vi.sile nō.i.c.p⁹ elec/tionē de cōcess.prebē.q; clerici⁹ dubitās ō validitate sui tituli nō vī renūciare ipetrādo aliū titulū ab alio superiore.imo caut ē h facere.vbi dubitat de validi tate pmi tituli.⁊ optīe facit iste tex.nō tm pōt ex vtro q3 agere.q; ex diuersis titulis ñ pōt acqri dñiuz.vt i.c.iter dilectos de fi.istr.⁊ in.l.fi vt certo.ff. pmo. ⁊ in.c.vt qs duas de elec.li.vi.tm pōt se defēdere qz reus pōt vti plurib⁹ defēsionib⁹ ēt pijs dūmō suc/cessiue vt in.d.regula nullus.⁊ nō.i.c.cū venerabi/lis de re.domi. Jn glo.i vbo subscriptiōes in fi. vel dic ⁊ clarius q; vnū fuit puilegiū exhibitū de cō/cessiōe scā p epm.sed i eo dicebat q; canonici sub/scripserāt se singlr ⁊ q; hēbāt aliqs rasuras tm ipum puilegiū,pductū nullā hēbat rasurā sicut attestabit scriptura.nec hēbat subscriptōes varietas.⁊ iō red debat suspectus.Ex ex h nō vnū modū vitandi in/strumēti qñ subscriptiōes diuersoz eadem manu sunt annotate. Abbas.

a **Accedentibus.** Cōtra priui/legia ecclesie minoz i spacio.xl.ānoz ñ prescribit.h.d. sm verū intellectū. Jdeo ponit ptiū cōputio ⁊ acto/ris narratio.Secūdo iudicū dario seu cāe cōmissio ibi discretioni. Casus lralis. Monachi naugia/cen.i prescria dñi pape petebāt terrarū decimas cu iusdā loci.⁊ post q3 tēplarij terras illas acqsierūt.ni bilomin⁹ monachi decias earū p.xl.ānos ⁊ āpli⁹ pa/cifice perceperūt. Sz mō de nouo tēplarij eas sub/trahere moliunt.Ex pte tēplarioz allegabatur puti/legiū qō de laboribus suis ecclesijs soluere decias nō tenētur. Mdādat papa iudicib⁹ iqren⁹ si abbas ⁊ monachi,pbauerūt q; a tēplarijs decimas de terris pdcis p.xl.ānos cōtinue pceperūt sine lite cōpellāt tēplarios ad plitatōez ipsarū cā tanto tpe p puilegia sibi cōcessa decimas ipsas soluerit eis tacite renun/ciasse videtur: h vo i,pbatiōe defecerit absoluāt tem plarios ab eisdez Ber. Nō pmo ex tex.q; decie pscribūtur spacio quadragīta ānoz ēt p ecctiaz.nō enī regrit tps duplicatū sicut regrit i fundatione ñ con tinua ō quo tū dicēdū vt nō.plene i.c.de qrta ō pre scrip.⁊ in.l.figs diuturno.ff.si fui.vēdi.⁊ l.i. C. de serui.⁊ aqua. Scōo nō q; ēt hospitalia gaudēt p/uilegio.xl.ānoz sicut gaudent ecclesie.vñ puilegia fauorabilia cōcessa ecclesijs videtur cōcessa ēt hospi talibus ⁊ pijs locis.ista.n.vident eq pari vt i.c.req fisti de testa.firmat io.an.i.c.ij.de in iteg.resti.li.vi. ⁊ bar.i.l.oia.C.de epi.⁊ cle. Tertio nō ibi q; si i pbatiōe defecerit ⁊ c.q; pscriptio.xl.anno.de neces sitate,pbāda ē p puilegiū ecclesie.Et p hūc tex.tolli tur opi.q; h recitetur scm.nā hic papa mandat istis actoribus silēciū iponi nisi pbauerit pscriptionem xl.ānoz. Jn gl.i.i fi.generalr cā querit quanto tpe tollat puilegiū ex cōtractione plene nō.i.c.cuz accessissent de constitu.⁊ dic vt ibi dicit.sed quo ad termios huius.c.lz varie dētur solutōes ⁊ lecture q; potius inoluūt intellectū q3 vtilitatē afferāt cōiter te netur cōclusio huius glo.q;.c.si ō terra sit correctū nec p falsas solutiōes debem⁹ vitare correctionē iu/rium.Cōclusio ergo sit q; cōtra puilegia cōpetētia ecclesijs nō prescribitur minoz spatio.xl.ānoz.nā hodie cōtra alia bona ecclesiarū nō currit minoz p/scriptio vt in auctētica quas actiōes.C.de sacrosan.

ecc.de prescrip.quasi p totū. Jō hodie dicēdū ī pre scriptōe ptra priuilegia ecclesie vt hic. Sed capitu/lū fi de terra.iō dicit de prescriptiōe.xxx.ānoz. qa tpe illius.c.alia bona ecclesiarū tāto tpe prescribe/bantur vt in.c.sanctoz supra de prescrip.sed qz il/lud fuit imutatū ideo ⁊ istud.⁊ idē tādē dicit Jnno. in statutis cōsuetudinibus fauorabilibus ecclesijs. vt nō tollatur minori spacio.xl.annoz qō est notan/dum.nā cum expte sse nō possint isti de ecclesia hui iuri introducto in fauorē ecclesie renunciare.ita nec possunt facere contractionem argu.in.l. si presbes C.de trāsac.sed in prescriptione.xl.annozum adest negligentia etiā superioris i patiendo.⁊ illa est indu cta ne rerū dominia diu sint in confuso ⁊ in īcerto.q; ratio cessat in vnica cōtractione. Nō obstat.c. cuz accessissent de cōsti.qz illud nō cōcernebat principa liter vtilitatē ecclesie.imo ex pditione puilegij augmētabatur ibi cultus diuinus.ita in.c.pro illoz de pbē.vnde dicit Jnn.⁊ bñ q; ad vtilitatē eccie posset ibi allegari illud puilegiū sz nō ad vtilitatez singu/loz ⁊ dic vt ibi plene nō. Ultimo hic aduerte.qa glo.requirit hic i probāda prescriptiōe vt sit contī/nuata possessio quolibet āno ⁊ glo.alibi in .c. volu/mus.xvi.q.iiij.tenet q; sufficit ,pbare extrema scili/cet principium prescriptiōis ⁊ finē qz media presu/muntur.⁊ illā glo.tenent hic cōiter doc.⁊ solent mul tū allegari. Sed tu vide bar.in.l.celsus.ff.de vsuca/pio.vbi post alios legistas dicit sufficere q; ,pbetur initium possessionis ⁊ allegetur nūc possessio de pñ ti qz q semel possedit psumitur possidere exquo alle gat possessionez ad cōmodū ,ppzium vt probat i.l. fine possideris.C.de proba.cū ibi nō.qō mihi satis plz.nā pditio possessionis ē qd accidēs cū requirat desertio animi.⁊ facta nō psumunt.imo semel posi ta qualitas presumitur adesse vt nō.in.c.semel ma/lus de reg.iur.li.vi.⁊ in.c.si forte de elec.c.li.⁊ i.c. fi.de prescrip.Et ad istū tex.pōt rñderi q; ,pbatur cōtinuata possessio,pbando initiuz ⁊ allegando pos/sessionē de pñti ⁊ sic ctā potest intelligi glo.⁊ nō re/probabitur.cautum tamen est probare ambo extre ma.scilicet principium ⁊ finem.vt dicit glo. in.d.c. volumus. Jn glo.fi.in fi.⁊ pro hac solutione gl. potest induci hec rō q; tantum prescribitur quantū possidetur.quia sine possessione non procedit pscri ptio vt in regula sine possessiōe de reg.iur.li. vi. Et ideo quo ad alias terras in quibus nulla fuit posses/sio nō pōt dici prescriptio. Nō obstāt inra in cōtra/rium allegata in glo.qz ibi priuilegium ex toto tolli tur tanquā vnicum ⁊ individuum. nam recipiendo aliquem in canonicum vltra numerum confrac⁹ est ipse numer⁹ ex toto sec⁹ h qz tot cēsēt puilegia quot possessiōes ex quibus debetur decima.arg.u.l.scire debemus de ver.ob.tene menti. Abbas.

c **Cum capella.** Ratiōe vni⁹ bñ/ficij dicit ille sb/iectus qui rōe alterius ē exēptus.h.d.vel aliter ⁊ melius.Exēptus rōe certe rei vel certe loci nō cēsetur exēptus respectu alterius loci seu rei.⁊ est tex.nōbilis ⁊ multū allegabilis. Jn pri ma pte ponitur querela. Jn secūda ,pusio ibi quo circa. Casus litteralis.Capella ducis burgūdie gaudet priuilegio speciali sibi a sede apostolica con/cesso videlicet q; nullus archiep̄s vel episcop⁹ in p/sonas canonicoz ipsius capelle sniās suspēsionis vel interdicti aut etiā excōicationis audeat,pmulga/re:quidam canonici ipsius capelle habent ecclesias parochiales que subsunt epo lingonēsi occasione di cti priuilegij dicunt se exemptos i bis etiā quarū iu risditio ad alios ptinet:ita vt quantūcūq; graviter interdum excedant nolunt sniē ipsius epi subiacere.

s Jn p/scriptioni bus quan tū possessiū tū pscrip/tū adde.l. ⁊ sūl.i.ff. de iti. actu ⁊ pzina. ⁊ ibi gl.nō.i ⁊. quo ad vsq; quam bar.ibi.i.⁊ figs h iter dicto dicit sp nō.⁊ nū quā obtuit fcarts sm cū ⁊ ibi in/fert ad ꝑ plures pe/regrias de ctiones ꝑt bar.i.l. de gb⁹ rep. i ij.col.circa fi.ff.de leg. vbi litat ni si sint accef soria.⁊ idē ēt cōsuetu dinibus vt ibi per eas

Ep̃s significauit hoc do.pa. vnde mãdat eidez qua tenus inquantũ exẽpti sunt rõe ipsius capelle priui/legijs apostolicis deferat reuerenter. sed rõne aliaz ecclesiaz quas ab ipso episcopo habẽt vel al's ad iu/risditionẽ ep̃i pertinẽt officij sui debitũ in eosdẽ libe re prosequatur Ber. Nõ p̃ ex tex. q̃ priuilegiuz ꝓcessuz psonis respectu certi loci nõ extẽditur vltra locũ. vnde censet puilegiũ potius reale q̃z psonale.

Secundo nõ ⁊ tene menti q̃ capelle illoz dñoz ⁊ capellani ibidẽ administrantes subsũt ordinarijs illoz locoz ⁊ nõ magistris capellaz. nã ⁊ ipsi domi ni subsunt in spũalibus ep̃is locoz vt in.c. oẽs prin cipes de maio. ⁊ obe. fortius ipsi clerici capellaz ⁊ ipsa capella. eps.n. fundat iurisditionẽ suaz in tota dioces ⁊ ĩ qualibet eius parte. x.q.j.p totuz. ⁊. xvj. q. vij.c. omnes basilice. ⁊.c.cũ eps de offi.or.li.vj.

Ultimo nõ argu. quẽ posse esse canonicũ ⁊ habe re eccleſiã parochialẽ qõ intellige vt nõ. in.c. gratia de rescriptis. li. vj. ⁊.c.i. de pstue. eo. li. ⁊ ĩ.c. de mul ta ĩ fi. de prebẽ. Jn glo. i. ibi. l. cũ stipulamur ⁊c. vbi si stipulor quid tibi dare vl facere ĩ stipulatione soluz venit id qõ debet añ tẽpus stipulationis. ⁊ sic nõ extendit ad id qõ fuit debitũ in futurũ. ita videt dicendũ in proposito vt priuilegiũ cõcessũ monaste rio ⁊ capellis suis nõ extendat ad capellas postmo dum acquisitas ⁊ huic ꝓrio inherent host. ⁊ Jo. an. ⁊ cõiter sequẽtes. pro quo optime facit. l. si ita. ff. de auro ⁊ argento lega. vbi dicit q̃ si testator legat ve stem suã vel argentũ suũ soluz venit id qõ erat tem pore testamenti. nã hoc pronomẽ meũ tuũ suuz ⁊c. cũ sit demonstratiuũ tantũ verificat in pñti. Jrez fa cit q̃ ista priuilegia sũt odiosa tanquã preiudicãtia iuri ordinarioz. ⁊ iõ restringẽda vt nõ. in.c. cum di lecti de dõa. Et de materia an ⁊ quãdo simpl'r dispo sitio ꝓcepta extendat in futuz nõt Bar. in. d. l. si ita ⁊ aliquid in. l. talis scriptura. ff. de lega. i. aliquid tã gam. in.c. circa. j. eo. vbi bo. tex. Jn eadẽ glo. ibi huic decretali ꝓriũ videt ⁊c. hec glo. redit ad tex. vñ non ꝓmuat ad precedẽtia sed oppo. ꝛ tex. vt pz ex sequẽtibus ⁊ est vera eius solutio. nã ratione iuriuz diuersoz cõcurrentiũ in eadẽ psona quis censet di uerso iure vt in.c. cum oliz. ⁊ quod ibi nõ. s. de re iu dic. ⁊ i.c. ex lris de proba. ⁊ i. l. si ꝓsul. ff. de adopt.

Sed quero in quo ꝓdesit priuilegiũ hoc exem/ptionis respectu capelle exquo alio iure sunt subie/cti. Sol. priuilegiũ hz effectũ suũ si isti canonici de/linquant extra capellã. ⁊ sic extra locũ exemptũ. vel ꝓueniant rõe ecclesiaz ꝓchialiũ poterunt excõica ri p ep̃m loci q̃ hñs domiciliũ in vno loco ⁊ prediũ in alio loco rõe illius predij põt ibi ꝓueniri lz alias non sit subditus illius vt in.c. fi. de foro cõpe. ita in proposito. Ultimo q̃ro an cõcesso puilegio ĩ termi nis isti⁹. c. vt canonici nõ possint excõicari. nunqd poterũt ꝓueniri coram ep̃o ⁊ aliter puniri. doct. q̃ sic nã p̃ h nõ violat puilegiũ. immo tacite vl h ꝓcedere vno denegato ar. in.c. nõne de presumptio. ⁊ in.c. q̃ lis. xxv. distin.

c **Ex ore.** Abbas mõasterij exẽpti ꝑ mẽbris exẽptis ad synoduz ep̃alez accedere ⁊ ep̃o parere tenet. h. d. vel sic ⁊ melius. Jder exẽptionẽ cõcessã monaste/rio capelle sibi subiecte nõ cẽsentur exẽpte. h dicit. Jdmo p̃mittit exorciũ. Scõo narrat fcũm ⁊ ptiũ allegationes ibi cũ igit. tertio diffinit ibi nos. Ca/sus lr̃alis. Jnter ep̃m vigorẽ. ex vna pte ⁊ monaste riũ euaginẽ. ex altera questio vertebat sup subiectio ne ac libertate ipsius monasterij. Jdposuit mona steriuz q̃ ip̃m ab ipsa sua fũdatiõe liberuz extitit et exẽptũ cũ capellis suis. ad hoc. pbãdũ iduxit priui/legia romanorũ põtificũ cõstãtini vnũ ⁊ altez alexã dri: ⁊ indulgẽtias cle. ⁊ celestini quorũ vsuz cõtinuũ a lõgis retro tpib⁹ ꝑ testes ostẽdere nitebat. Ex pte aduersa rñdebat q̃ in puilegio cõstãtini aliquod vñ cõtineri p̃ qõ monasteriũ vñ ad iurisditõnẽ ep̃i prine re. s. q̃ abbas eiusdẽ primũ locũ post vigor. ep̃z sp obtineat sed h locũ hẽre nõ posset ĩ generali cõcilio neq̃z ĩ. puinciali ⁊ sic relinquit q̃ illud intelligit ĩ sy/nodo ep̃ali quare ad ei⁹ synodũ ven re tenetur. Jn priuilegio vo alexãdri quoddã aliud cõtinet p̃ qõ dioceſan⁹ eps ĩ eodẽ monasterio iurisditõez suã q̃z/uis nõ in oibus ĩ quibusdã tñ retinuisse vñ q̃ ibi dñ q̃ ep̃i vigor. a fribus eiusdẽ monasterij aliquid iniu/ste nõ exigãt. sed his cõrẽti sunt que frẽs eiusdẽ mõa sterij vigor. ep̃is p̃stare rõnabiliter cõsueuerũt. p h videt q̃ aliqua de bonis suis abbates ep̃is exhibe/re tenent. Do. pa. bis ⁊ alijs itellectis cũ a neutra pte sit ꝓbata p̃scriptio sñi aliter diffiniuit q̃ mona/steruz euagiẽs. liberũ ẽ in capite tã q̃z. p̃sus ab ep̃a li iurisditiõe exẽptũ: ⁊ soli romane ecclie subiectũ tu tela tñ ip̃ius archiep̃o cãtuariẽ. reseruata. Jn mem/bris vero q̃ nõ. pbant exẽpta dioc. ep̃o sit subiectuz ꝓpter qõ abbas ad synodũ ep̃i venire tenet: ⁊ pri/mum locũ post vig. cm̃ obtiere dz. ⁊ idẽ abbas ꝑ ipsis mẽbris non exẽptis tenet vigor. ep̃o exhibere reuerẽtiã ⁊ honorẽ. q̃bus exhibitis vigor. eps debz manere cõrẽtus Ber. Nota p̃mo, pemũ tex. q̃ optimũ ẽ ꝑ exortatõe⁹ iusticie. ⁊ hz h, pemium vsq̃z ad ver. cũ igit apoc. i. ⁊. xix. c. ⁊ ponit quo ad istum casuz mãliter ⁊ expones acutus. i. ab vtraq̃z pte sci dẽs ad modũ ensis. ⁊ nũc tãgẽs actorẽ nũc reũ, put cã desiderat. put facit hic papa ptiz, pnũciauit ꝑ ac torẽ ptiz, ꝑ reo. Scõo nõ q̃ abbas nõ exẽpt⁹ te/netur ire ad synodũ ep̃alez. Jdez si ipse ẽ exempt⁹ ⁊ ecclesie sibi subiecte nõ sunt exẽpte. q̃ tũc rõne il/larũ ecclesiarũ tenet ire. Et gnãliter an ⁊ q̃n abbas teneat ire ad synodũ ep̃alẽ. vide qõ legi. ⁊ nõ. in. c. quod super his de maio. ⁊ obe. ⁊. xviij. di. in palea que incipit episcop⁹. Tertio nõ q̃ vz arg. a vitari one absurditatis. vñ fugiẽdus ẽ itellect⁹ absurdita/tẽ cõtinẽs ad idẽ. c. in genesi. s. de elec. Quarto nõ ar. q̃ abbas dz tenere p̃mũ locũ iter alios prela tos citra ep̃z. nã rõne religiõis ⁊ dignitatis sibi pri/mũ deferẽdũ ẽ ꝑ h. c. i. de eta. ⁊ q̃li. facit tñ iste tex. ĩ ꝓriũ q̃ h fuit cõcessũ ĩ puilegiũ. g̃ sec⁹ de iure cõi. sz põt rñderi q̃ puilegiũ opat respectu alioz abbatũ ibidẽ existẽtiũ. Quito nõ q̃ ẽt puilegia ab eadez pte, pducta q̃ p̃ma fróte videtur ꝓria debẽt ꝑ diuisi onẽ reduci ad cõcordiã. ⁊ sic limita. c. ĩputari ö fide istru. Ultio nõ q̃ mẽbra mõasterij exẽpti ñ gau/dẽt puilegio exẽptiõis cõcesso monasterio. tale enz puilegiũ odiosũ ẽ iõ aliquaten⁹ nõ extẽdẽdũ vt dixi i.c. precedẽti. Jn gl. i verbo aliqua in fi. de h dic vt plene nõ. i.c. penul. de cõsir. vti. vel inuti. Jn glo. i vbo que nõ, pbãtur ĩ fi. ⁊ dic vt nõ. s. c., p̃rio.

Extra gl. q̃ritur ad qd, pdest istud puilegium re/spectu monasterij exquo respectu mẽbrorũ abbas ẽ subditus. Sol. vt dixi ĩ. c. pcedẽti. si abbas deligt ĩ monasterio suo exẽpto nõ põt puniri p ep̃m loci nec sup iuribus monasterij tenet coraz ep̃o rñdere. sed respectu mẽbrorũ tenet rñdere coram ep̃o. sic enĩ exẽptus rõne rerũ alibi existẽtiũ põt cõueniri p or/dinariũ loci vt in.c. i. de priui. li. vi. ita rõe mẽbrorũ nõ exẽptorũ tenet abbas rñdere coram ep̃o ⁊ sic põt abbas coram ep̃o cõueniri. sz rõne domicilij dicit Jn no. singl'r hic q̃ nõ põt cõueniri coram illo vbi hz mo nasteriũ ẽt si elt nõ exẽpt⁹ q̃ abbas ñ põt hre domi ciliũ nisi in monasterio suo quod nõ. secus dicit Jn/nocen. in clericis secularibus qui possunt habere diuersa domicilia sicut laici vt ĩ. c. postulasti de foro compe. ⁊ in. c. dilectus filius de rescrip. nisi secũduz

a Et vide oio ad pmẽ dationez iu/sticie pul. tex. in auc. vt omnes obe. iud. p. in priñ. col. v.

a Elbi nõt bar. cir. si. i pe. q. qp i oib⁹ casibus i qb⁹ trãsfert dñium ipso iure sine tra ditione nun quã trãs/fert possessio qp limita verũ nisi ex titulo vni/uersali acce dẽte psõe tẽ ñ solũ dñiuz sz ẽt possessio iure trãs feruntur. l. si adoptaue/ro. ff. ỏ pcs. ẽ gl. reputa ta ling. i. c. si qua mulier xix. q. vlti. et bar. expsse i auc. siq̃ mulier. C. de sacrosã. ecc. in pe. col. cão. i. c. i pscia ỏ pba.

b Quando vna ecclesia vult alienare p dia fita ialie na diocesi. qs eps ỏbeat interpõere auctoritatẽ et de ista, qõ. vide p bal. i l. i. C. de contrabẽ. ẽp. et ỏ isto artic⁹ lo vide etiã p io. ỏ imo. i clem̃. i. de re. ec. ñ alie. in vij. col. v. ex pdcis et per bar. et sali. in l. si pdtũ C. ỏ pdis mi. vide barto. et bal. i. l. iuris/pitos. §. cuz oriũd⁹. ff. de excu. tu. bal. i. l. magis puto. §. illõ. ff. ỏ re. eo. et facit qõ nõ. in si. pe. de ãch. i. c. i ãnũ q̃r tũ decimum de iudi. cir. me. li. vi. vbi dic qp ỏ cãu sufficit psens ius illi⁹ vbi ẽ sita et al. in noc. ỏ. Sed dicit qp alij dicũt qp vtri usq̃ epi auctoritas est necessaria. arg. ff. de ex

cu. tuto. l. iurispitos §. cũ oriundus et qp ñ cãu sufficiat auctoritas legati in cur⁹ qui cia fita est res aliẽnãda vtiõ clegãter perspe. i ti. de lega. §. con seqnter i fine et videq pleniſſime et diffusiſ. vltra oés i illo passu scripsit. d. bartho. de bellẽ. i fuit recollectus i. c. i. de re. ec. nõ alie. vbi ioã. de imo. tãgit sz nõ decidit et ibi tz ipse. d. bar. opi. innoc. hic q̃ ẽ cõis sm cũdez hic i addi.

eum habeat beneficium exposcẽs residentiã qz tunc habet tm̃ domiciliũ vbi bẽt illud beneficiũ qõ nõ. et plenius dico in. d. c. postulasti. Itẽ voluit Inno. hic qp rõne clericatus quis sortiat forũ epi. i. si fuit ordinatus ab vno epo lz mutauerit domiciliũ. poterit tamẽ rõne illius clericatus cõueniri coram eo. ar. i auc. clericus. C. de epis. et cle. et glo. in. l. beres abñs. ff. de iudi. qõ nõ. Ultimo hic queritur si ptingat appellari ab abbate exẽpto rõne mẽbrorũz nõ exẽpto ruz ad quẽ dz appellari. nã rõne psone abbatis dz appellari ad papã qz ipse ẽ in loco epi. vt i. c. auctoritate eo. ti. li. vi. Si vero cõsiderẽtur mẽbra sup q/bus appellat dz appellari ad epm qui est sibi superior. et lz sint opiniones tamẽ magis cõis ẽ vt appelletur ad epm qz rõne mẽbrorũ tenetur abbas exemptus exhibere reuerentiã et honorẽ epo vt in si. hui⁹ c. et ire ad ynodũ suã. et ei⁹ statuta suare. ergo i hoc eps bz corrigere iniustã sniam abbatis. non. n. abbas est simpliciter exemptus tene menti.

e **Ex parte.** Receptus sub protectõne pape p hoc nõ cẽset exẽptus. B. d. et secũda ps ibi nos. Casus lrãlis. Clerici vel etiã laici ipetrant lrãs ado. pa. p quas recepit eos cũ personis et reb⁹ suis sub ipius protectione queritur vtrũ p talẽ protectionez exẽpti sunt a iurisditione epoꝝ suoꝝ. Rndet papa qp per tales litteras a iurisditiõe epi nõ subtrahunt Ber. Nõ primo ex textu qõ nedũ per receptionẽ sub protectiõe eximit ecclesia qñ recipit sub protectione vt i. c. accepim⁹ supra eodẽ. sed etiã psona singularis siue sit clericus siue laicus quãtũcũqz exprimãtur noia ppria i priilegio hoc voluit tex. ibi ex noie Ex pdictis tollitur ẓriũ qõ posset formari de superfluitate. qz. c. accepim⁹. loquit qñ eccl̃a recipit sub protectiõe. hoc vero qñ psona singularis recipitur vnde glo. fi. itrat questionez. quid ḡ opat tale priilegiũ. sz dic pleni⁹ vt dixi i. d. c. accepimus. Abbas.

p **Pastoralis.** Religiosi qbus a papa cõcessuz ẽ vt ecclesias eis subiectas possint i proprios vsus cõuertere nõ auctoritate ppria sz a diocesano loci possessionẽ illarũ ecclesiarũ recipere debẽt nisi in priilegio aliud exprimat. h. d. Cõis diuisio. secũda ibi ad qõ. Casus litteralis. Quidã religiosi lrãs obtinent a se. apo. in quibus indulgẽt eisdez vt ecclesias suas i proprios vsus cõuertere pñt decedentibus psonis illarũ. queritur vtrũ liceat eis auctoritate ppria possessionẽ illaz itrare. vel per diocesanũ epm in illa sunt inducendi. Ad hoc rndet pa. qp suo epo icõsulto nõ liceat eis in possessionẽ earũ intrare: qz p huiusmõi idulgẽtia epali iuri nihil intelligitur derogari nisi forte in ipsa indulgẽtia contineat exp̃sse qõ epo i consulto id facere possint Ber.

Nõ prio ex tex. ibi ecclesias suas et c. qp religiosi nõ pñt propria auctoritate ecclesias sibi subiectas i proprios vsus conuertere. debẽt ergo i illis ecclesijs instituere rectorem nõ ãt redditus capere et in eorũ vtilitatẽ cõuertere, et idez i alijs platis hãtibus ecclesias subiectas. vt in. c. ad aures de excess. pla. Idem si fũt prioratus manuales seu reuerẽtiales vt in cle. qz regulares de supplen, negli. pla. nã hic fuit ipetrata idulgentia pape. Secũdo nõ ibi decedentibus personis et c. qp cõcessio ecclesie i proprietatem nõ p̃iudicat rectori nũc existẽti sed sortitur effectum suũ demũ post eius mortẽ cõcor. c. cõsultationibus de dona. et cle. si vna de re. ec. nõ alie. Tertio nõ qp ecclesia quãdoqz cõcedit in titulũ. et h ẽ regulare vt. s. de cõcess. prebẽ. per totũ. qñqz cõcedit i, proprietatẽ. i. tãquã quedã, pprietas vt hic. nã religiosi nõ hñt ecclesias in titulũ. sed hñt eas vt, pprietatẽ quãdam. Quarto nõ qp lz dominiũ trãsferat i ecclesiam ex ti. solo. vt. l. fi. C. de sacrosan. ec. et nõ. i. c. ij. de cõsue. possessio tm̃ nõ trãsfert nisi corpaliter repbẽdat qz possessio bz plurimũ facti vt nõ. in. d. c. ij. facit in simili. l. cũ heredes in pn. ff. de acq. possessi.

Ultimo colligi põt qp dare possessionẽ ecclesie cõcesse in proprietatem spectat ad epm sec⁹ si datur in titulũ vt in. c. ad h et in. c. vt nostrũ de offi. archi.

Sed quero nũqd eps possit cõcedere ecclesias religiosis vt possint cõuertere redditus i vsus proprios. dic qp sic dũmodo interueniat auctoritas capituli et subsit causa vt qz religiosi sunt multum indigentes. vt probatur in. d. c. cõsultationib⁹. et i. c. pastoralis de dona. facit tex. i dicta cle. si vna. Secũdo queritur quid intelligitur concessum quãdo concedutur ecclesia in proprios vsus. dic cõcludẽdo p⁹ doc. maxime inno. qp vi cõcessũ regimẽ ipi⁹ ecclie in temporalibus et spũalibus tm̃ cõseruabũt ecclesiam in statu pristino. vnde si ecclesia erat collegiata debz ibi seruari collegiũ. si solebat institui vnus rector ponẽt ibi vicarium vt qz presentabũt clericũ epo et ipe illũ instituet i vicarium perpetuũ. et sic regimẽ ecclesie recipiet vicarius ab epo maxime si bz populum ar. in. c. extirpãde. §. si vero de pbẽ. et i. c. ij. de sup. negli. prela. et in glo. i cle. i. i v. ad mẽsaz de excess. pla. Ex cã tamen cum auctoritate epi põt commutari status ecclesie i aliũ vsum magis deo acceptũ. vtputa olim ecclesia habebat populum et plurimos canonicos nũc deficit populus poterit statui vt diminuantur numerus canonicorũ et redditus cõuertantur in vsum piũ. cõsequũtur ergo religiosi ex hac donatione vt redditus superfluos possint conuertere in, p/prium vsum. et quãdoqz solet deputare certã portionem pro vicario. quãdoqz redditus oẽs dimittere vicario certã portionẽ sibi reseruãtes. de quo in. c. de monachis. et. c. auaricie de preben. et cle. i. de iurpatro. sed vbi ecclesia est cõnexa mẽse eorũ et pleno iure est, subiecta tũc nõ tenẽtur ponere vicarium ibi perpetuum sed sufficit ponere rectorem tpalez quẽ possint ad libitum reuocare de quo vide glo. in cle. i. de excess. prela. Ex quibus et ex tex. nõ qp p hanc concessionem factaz in proprios vsus nõ eximitur ecclesia a iurisditiõe epi vt, pbatur hic i fine. Sz quero quid si concedat ecclesia religiosis pleno iure qd itelligitur cõcessuz. Sol. dicit Inno. qp ẽ concessum regimen in spũalibus et tpalibus. vñ hẽbũt ibi ipsi iura quasi epalia vt nõ. j. e. c. quoniã. sed nõ possũt cõuertere fructus i vsus, proprios sicut eps q bz ecclesiã subiectã pleno iure. tm̃ nõ capit fruct⁹, p, vtilitate, ppria sed si donator recepisset fruct⁹ p vtilitate, ppria et postea cõcedit pleno iure videt ẽt concessisse quo ad fructus vt sic fiat largissima interpretatio quo ad donatorez. ar. in. c. pastoralis ỏ dõa.

Ultimo quero de qõne quotidiana, nõ. pone qp ecclesia⁹ donata sit i vna diocesi donator vero i alia iminet alienatio predij ecclesie donate qs eps interponet auctoritatẽ in hac aliẽatõe. Inno. dicit qp eps ecclesie donate. qz hec ecclesia est sibi subiecta vt hic secus dicit vbi ecclesia hẽt predium z in alia diocesi. qz tunc in alienatõne illius iteruenit auctoritas epi vbi ecclesia sita est nõ vbi predium ẽ situ. ar. xij. q. ij. fine exceptione cũ similibus. et hec est prima opi. i materia. Aliã opi. sentit glo. xvij. q. iij. i venditionib⁹ vt interueniat auctoritas episcopi vbi predium est situ ar. in. l. si predium. C. de predi. mino. vbi si alienatur predium pupilli existẽs in alia iurisditiõe iteruenit auctoritas illius prefidis vbi predium ẽ situm. de h etiã p glo. x. q. ij. casellas in v. duos. Tertia opi. potest elici in simili ex dictis Ci. post Jaco. de arẽ. in. d. l. si predium. vt sufficiat auctoritas cuiusqz epi

per.d.l.fi predium cõiuncta.l.magis puto.§. illud ff.de rebus eoꝝ. Quarta opi.ẽ vt ad cautelã iterueniat auctoritas vtriusqꝫ arg.i.l.iurisperitos.§.cũ oriũdus.ff.de excu.tu. Jo.ponit aliã opi.vt de necessitate iterueniat ꝓsensus vtriusqꝫ.qꝝ interest epi loci vbi ecclesia sita ẽ ne ecclesia depaupereť.z sic diminuanť iura epalia. Jtẽ interest epi vbi prediũ ẽ situm cũ habeat prediũ subiectũ z rõne ipsius possit coꝛã eo ꝙueniri. Do.an.tz opinionẽ ꝙ sufficiat auctoritas epi vbi ecclesia sita ẽ quicqd dicať in alienatione rei minoꝝ.z ẽ opi. Jnno.credo opinionẽ ino. ꝓcedere quo ad vtrũ qꝫ dubiũ vt in alienatõe rei ecclesie donate interueniat auctoritas epi ipsius ecclie per tex.optimũ in.c.ij.de reli.domi.z p tex. hic i fi. Si vo pdiũ est situ vbi est ecclesia tũc sufficit ꝙ iterueniat auctoritas epi vbi ecclesia est sita. qꝝ ad epm spectat cura ecclesie vna cũ dote sua.x.q.i. noueriť. z.xvi.q.v.c.i.in fi.vbi bo.tex.cautũ ẽ mi bñe auctoritatẽ vtriusqꝫ glo.nihil bñt qꝝ nõ tetigerũt mãm.

p **Etistis.** Quãdiu tẽplarij vel bospitalarij nõ fuant interdictũ ,p eis in loco ,platum alij seruare nõ tenenť.h.d.vel sic z pigui⁹. Si is ,ppť cuius delictũ postrũ ẽ interdictũ illud nõ seruat alij nihilominus fuare tenenť.secus si ille nõ fuat i cuius fauoꝛẽ latuꝫ fuit.h.d.z scõa pars ibi ad quod.

Casus lrãlis. Aliqñ cõtingebat ꝙ ciuitas tripoli tañ.,ppter bospitalarios generali supponiť interdicto.isti in quoꝝ fauoꝛe fuerat ,pmulgatũ interdictũ illud nõ seruabãt.qñ fuit epus tripolit.vtꝝ ipse cũ capitulo suo illud debeat obfuare. Rñdet pa. ꝙ excessus illoꝝ illis nõ prebet lniam delinquẽdi sed si pdicti fines priuilegioꝝ suoꝝ excesserint violãdo interdictũ qõ ,p eis fuerat ,pmulgatũ.epus z capitulũ predicti in penã psũptionis illoꝝ quãdiu ipsi nõ seruauerit interdictũ de lnia dñi pape celebrẽt ne videanť de alioꝝ luctu ridere. Ber. Nõ pmo ex tex. ꝙ ,ppter delictũ pticulariũ psonaꝝ põt tota ciuitaſ subijci interdicto.ad idẽ.c.nõ ẽ.de spõ.z boc solet fieri qñ persone pticulares de facili nõ pñt corrigi. nam tũc subijciť tota ciuitas interdicto vt inducanť ille psone ad emẽdã. Scõo nõ ꝙ delictũ vni⁹ nõ ꝓbet alteri lniam delinquẽdi.nã nõ minus arcebũt qui cũ multis.ij.q.i.multi. Sed oppo.nã videtur ista lra sibi ꝛria.nam pmo ponit ꝙ excessus istoꝝ tẽplarioꝝ nõ ꝓbet alijs lniam excedendi.z tñ in fi. dat lniam alijs celebrãdi si illi violauerint interdictũ So.Ain.z cõiter doc.intelligũt lram vt ponat duos casus. Primus qñ interdictũ fuit latũ pp delictũ templarioꝝ.tunc enĩ lz ipsi nõ obseruẽt. alij tñ tenenť obseruare.z ita loquiť pma ps.c. Aut interdictũ fuit latũ in fauoꝛẽ ipsoꝝ z bz locũ scõa ps. Et sic ex predictis z ex tex.colligiť differẽtia inter pp z ,p.nã pp eos ferť interdictũ qñ pp eoꝝ delictũ. ,p eis vero dicitur ferri qñ in eoꝝ fauoꝛẽ. Sed queritur qñ ipsi dicanť violare interdictũ nũqd sufficiat vna ꝓsona.doc.ꝙ nõ.fz requiriť ꝙ maiores violent seu maioꝛ ps eoꝝ.ar.in.c.fi.de ꝓcu.z oportet ꝙ habeãt animũ perseuerãdi.z ħ põt percipi ex actibus eoꝝ. Abbas.

q **Quoniam.** Priuilegiũ ꝓcessuꝫ monasterio vt ei⁹ monachi excõicari nõ possint intelligiť monachis existẽtib⁹ in monasterio vel in ecclesijs sibi subiectis vtroqꝫ iure.h.d.z ẽ casus quotidianus. Casus lrãlis. Epus nephesinus petebat ius epale in ecclesia sancti blasij de flangrano ptinẽte ad quoddã monasteriũ in dioces dicti epi constitutũ. Ex parte aduersarij allegabať quoddã capłm qõ ꝓtinet in priuilegio monasterio ꝓcesso videlicet vt nullus epus ecclesias vtroqꝫ iure illi subiectas interdicto supponere vel monachũ seu clericũ eiusdẽ monasterij synodare vel excõicare presumat. sed ,p curatoꝛ monasterij fuit confessus in iure ꝙ epus nephesinus ius epale pcipit in ecclesia predicta. dubitabať vtꝝ capłm predicti priuilegij obstaret quo minus epus ius epale possit exercere in dictam ecclesiam vel capellanũ ipsius. Rñdet papa cũ per confessionem ,pcuratoris monasterij ꝓstet ꝙ epus pcipit ius epale in ecclesia predicta.idẽ epus nõ obstante capitulo ipsius priuilegij põt dictã ecclesiã interdicere et excõicare clericũ seu monachũ ad regimẽ ipsius ecclesie deputatũ cũ alterutrũ de iure fuerit faciendũ qꝝ illud capitulũ intelligiť de monachis vel clericis in ipso monasterio permanẽtib⁹ vel destinatis ad ecclesias vtroqꝫ iure sibi subiectas. Ber. Nõ pmo ex tex.ꝙ ecclesia nõ dicíť subiecta alicui plato inferioꝛi pleno iure vbi epus pcepit ius epale. Jlla ergo ecclesia est alicui pleno iure subiecta vbi epus nõ pcipit ius epale vt optime ,pbat bic ista lra. Et ħ nõ modũ ,pbandi qñ ecclesia nõ est alicui subiecta pleno iure. Nõ scõo ibi de monachis seu clericis ꝙ i monasterio clericus secularis põt eẽ beneficiat⁹.nõ tñ facit vnũ coꝛpus cũ monachis.vñ nõ habebit ibi vocẽ in capitulo nec stallũ in choꝛo inter monachos sed officiabit monasterij z erit cõtentus redditibus bñficij.z sic intellige.c.fi.de regu.qõ videť in oppositũ vt ibi nõ. Tertio nõ ꝙ priuilegiũ ꝓcessum persone respectu certi loci nõ sequiť personã extra illũ locũ.vñ si morať in alio loco nõ gaudet priuilegio. ad idẽ.c.i.§.eos.eo.ti.li.vi. Jn glo.i.in fi. nõ glo. ꝙ paria sunt ꝓcedere ecclesiã pleno iure z cõcedere vtroqꝫ iure qb⁹ casibus ecclesia vł cõcessa in spũalibus z temporalibus.z dicit in spũalib⁹.i.vt bẽat potestatẽ donatarius istituẽdi z destituẽdi z alia iurisditionalia exercẽdi.dicíť in tpalibus nõ ꝙ reddit⁹ ꝙuertat in vsus suos vt dixi in.c.pastoralis.§.e.sed vt possit exigere rõnẽ de tpalibus sicut ꝓnus ecclesiasticus.vt in.c.cũ z plãtare.§.eo. z hoc voluit ino.in.c.cũ ad sedẽ.de resti.spo.vel itellige ꝫ ino. ħ ꝙ pleno iure vł cõcessa ecclesia qñ ꝓcediť quo ad legem iurisditionis z quo ad legem dioceſanam.de quibus nota.in.c.dilectus. de officio ordina.z.c. i.de sta.regu.z quelibet expositio est bona.vł clari⁹ dic ꝙ dicíť cõcessa pleno iure ecclesia vt bẽat ibi iura epalia q̃ sunt tãtũ iurisditiõis. Sed qrit qd si ecclesia exẽpta soluit aliqd epo. dicũt quidã ꝙ si illud est ius epale tunc ꝓsumiť subiecta. secus si eẽt quid extraneũ a iure epali. Host.tz ꝙ semꝑ ꝓsumi dz ,p eo rõne iuris epalis. secus ergo videť in alio. Et hoc sentit si vna ecclesia soluit alteri ecclesie aliquid annuatim ꝙ ,ppter hoc nõ ꝓsumiť illi subiecta. Ali ud tñ sentit bal.in.l.solẽt de offi.,pcõsul.in fi. Sed vide nõ.in.c.ois aia.z in.c.puenit.de cenſib⁹. Jn glo.ij.in fi.vel ſm host.dic synodale.i.aliqd nomie catbedratici i synodo exigere.

q **Via circa.** Episcopus remittẽs alicui ecclesie ꝛcmas epales indefinite remisisse videť nõ soluꝫ preteritas sed z futuras.hoc dicit z est casus nõ. Communis diuisio secunda ibi sup quo. Casus lrãlis. Archiep⁹ londoñ.cõcessit monachis oĩum sanctoꝝ priuilegiũ super decimis epalibus retinendis sic forte dicẽdo.remittimus monasterio oĩuꝫ sanctoꝝ decimas possessionũ ipsius monasterij ptinẽtes ad archiepatũ.Quesiuit archiep⁹ londoñ. successoꝛ ꝓcedẽtis priuilegiũ a pa.vtꝝ monachi ꝓdicti priuilegiũ illud extẽdere valeant ad possessiones acqsitas tpe priuilegij z postmoduꝫ acqrendas.rñdet pa.ꝙ si remissio decimaꝝ illaꝝ facta fuit ſm canoẽs

boc est de consensu capli. predecessor illius indefinite remittendo decimas epales monasterio cū nihil exceperit 7 potuerit excepisse. intellexisse vī nō solum de decimis possessionū illius tpis sed ēt futuri qr in bñficijs plenissima dz interpretatio adhiberi. 7 vna 7 eadē res nō dz diuerso iure censeri. Ber. Nō pmo ex tex. epm posse ecclesie inferiori decimas epi scopales sibi debitas remittere. 7 si cōcessio ē canonice facta. puta ex cā 7 interueniente ꝓsensu capli extendit ēt ad successorē vt hic. Nō scō qō dispositio indefinita eq pollet vniuersali. de quo plene i. c. vt circa. de elec. li. vi. Nō tertio 7 tene mēti q priuilegiū ꝓcessum ēt ꝫ iurisditionē dz ꝫ ꝓcedentē largissime interpretari. ꝓcordat. c. cū dilectus. de ꝓsue. qō ergo dicit q priuilegiū ꝓcessum ꝫ ius est stricte interpretandū qr oīs recessus a iure cōi est odiosus vt in. c. i. 7. ij. de fi. p̄sb. li. vi. dz intelligi 7 restrīgi nisi priuilegiū tantum pīudicet cōcedenti qr tūc censetur bñficiū principis qō dz largissime interptari. c. olim. de ver. sig. 7 in. l. fi. ff. de consti. prin. In glo. fi. ibi ideo ꝫ dantē fit interpretatio 7c. pondera hoc dictū glo. qr videt spālitatē ponere in tex. vt fiat ita largissima interpretatio qñ pīudicat ꝓcedēti tantum idē 7 clarius voluit hosti. Abbas 7 Jo. an. dicētes q iō hic fit largissima interpretatio qr pīudicabat tātum ꝓcedendi quo casu dz largissime interpretari vt hic in tex. Secus si hoc priuilegiū eēt cōcessū a papa. qr tunc cū pīudicaret iuri ordīarij eēt strictissime interpretandū. vt nō. in. c. cū dilecti. de dona. 7 ita intellige glo. in. c. cū capella. s. eo. 7 ibi dixi. Cōclude glo. q vbi dispositio indefinita cōcernit rem aut est multū pīudicialis 7 non extendit ad futurꝫ vt in. l. si ita. ff. de au. 7 arg. leg. vbi si lego argentū meū tātū venit argētū qō erat meū tēpore testamēti. Ad idē c. felicis. de pe. li. vi. ad idē. l. fi mādauero. §. is cui? ff. māda. vbi publicatis bonis alicuius censent pu
blicata bona pñtia nō futura. ad idē. c. fi. de rescrip. vbi rescriptū nō extendit ad futuras lites. ad idē. c. litteras. eo. ti. in cle. vbi littere bñficiales nō extēdū tur ad bñficia futura. vbi vo tractatur de modico p̄iudicio. 7 tūc extēdunt ad futuras. l. fi. C. que res pignori obligari possunt vbi si obligo bona mea videor obligare nedum pñtia sed etiā futura qr tractat de modico pīudicio. A pmo mēbro videt excipiendū qñ dispō indefinita est in priuilegio 7 pīudicat cōcedēti tm vt lz sit graue pīudiciū nihilomin? extēdat ad futura qr in bñficijs dz fieri largissima interpretatio vt hic qō nō. 7 de hac mā vide p bar. in. d. l. si ita 7 in. l. talis scriptura. de le. i. 7 in regula qui sērit on? de reg. iur. li. vi. 7 p Jo. an. in mercu. Abbas.

a Fac ad li qō nō. idē ab. in. c. i pñtia. s. de proba. 7. d. an. i c. cū dilect?. de suc. ab intē. vbi ponit offerentē bona sua vtrū videatur offerre bona futura facit ēt qō nō. i. l. fi. C. q̄ res pignō. ob. pos. 7 qō nō. vg. in. c. vt. l. cōstinētie. xxvij q. i.

a **Antiqua.** Ponit ꝓcilīū ordinez quattuor patriarchaliū sediū vsqz ibi seruata. vbi ponit tria pīuilegia ipsaꝫ. pmum qr dant palliū. scōm vbi dñice. qr ante se faciūt crucē deferri p̄terqz in casibus hic exceptis. tertia ibi in oībus qr ad ipos appellat 7 in ꝟ protestatur ibi saluis. Casus lr̄alis. Concilīū gnāle renouat priuilegia q̄ttuor parochialiū sediū statuendo vt post romanā ecclesiam q̄ i talibus obtinet p̄ncipatū ꝓstantinopolitana primū locū obtineat. alexandrina scōm. anthiocena tertium. hierosolymitana quartū. seruata cuilibet propria dignitate. ita q post qz prelati ecclesiaꝫ a romano pōtifice palliū acceperint p̄stito sibi fidelitatis 7 obedientie iuramēto. 7 ipsi postmodū licēter palliuz suis suffraganeis largiant recipiētes pro se obedientiaz canonicā 7 pro romana ecclesia sponsionē obedientie ab eisdē. Secūdo dicit q ante se faciāt crucem vbiqz deferri nisi in vrbe romana. 7 vbicūqz sūm? pontifex pñs fuerit aut eius legatus vtens insignib? aplice dignitatis. Ultimo dicit q in omnibus pro-
uincijs eorum iurisditioni subiectis ad eos cum necesse fuerit appellatur saluis appellationibus ad se. apo. interpositis quibus est ab omnibus deferendum. Ber. Nō pmo ex tex. q maioritas seu pōritas loci denotat maioritatē 7 prioritatē dignitatis. ꝓcor. c. i. 7. c. statuimus. de maio. 7 obe. 7. xvij. dist. §. hinc. 7. c. vlt. Scōo nō q patriarche pñt appellari antistites. 7 ē nomē hoc multū cōe epis 7 sūpioribus. nā dz antistes quasi añ stans. Tertio nō q patriarche vtunt pallio 7 est palliū qōdā ornamētū bñs multas cruces qō ponit super humeros prelati dū celebrat de quo dic vt. s. de aucto. 7 vsu pal. p totū. Quarto nō q archiepi pñt dici suffragānei patriarcharū sicut epi archiepoz vt. c. pastoralis. ō offi. ord. Et nō q patriarche sūt ordinarij archiepoz sicut epi epoz. vnde scias q sicut certe dioceses sūt deputate archiepo in ꝓuincia 7 sup oēs epos illaz dioce. bz archieps iurisditionē ordinariā. vt in. d. c. pastoralis. ita certe ꝓuincie deputate sūt cuilibet patriarche in quib? bñt ius patriarchale. 7 bñt iurisditionē ordinariam sup archiepos. 7 sicut archiepi regulariter nō bz iurisditionē in subditos suffragane-
oz suoz vt in. c. pastoralis palle. ita nec patriarcha in subditos archiepoz subditoz sibi. Itē nō q legatus apostolice sedis qñqz vtit insignijs pape. Et dicit host. q eis vtit qñ ꝓficiscit vltra mare. 7 sūt insignia hec vestis rubea parafrenus albus frenum 7 calcaria deaurata. Ulteri? collige q de archiepis appellat ad patriarchas. nō tñ intelligas q a quolibet archiepo. sed ab archiepis existentib? in ꝓuincijs deputatis ipsi patriarche. nā qlibet patriarcha bz plures ꝓuincias sub se vt voluit tex. ibi in oīb? aūt ꝓuincijs eoz iurisditioni subiectis. In glo. i v. alexandrina. in fi. nō glo. 7 vide simile gl. xxij. di. in. c. renouātes. Sz quero qr dicit in tex. q dz cōstantinopolitana habere primā sedē. quō ꝫ intelligitur. So. scōm doc. dic q inter ipsos patriarchas cū incedūt vel sedēt in aliquo loco debēt incedere vt sedere iuxta ordinē hic deputatū. Scōo pōt intelligi qñ sunt in cōcilio coā papa vel ꝓsistorio publico vt post papā sedeat patriarcha ꝓstantinopol'. 7 sic de alijs. 7 sic isti patriarche precedūt cardinales 7 loqtur de quattuor principaliorib? de quibus loquitur iste tex. nō de alijs. dicit tñ host. defendēdo dignitatē suā q cardinalis hosti. ꝓcedit oēs 7 sequit papaz ĩmediate 7 ꝟ habuit ex priuilegio ecclesia host. quia coronat papā 7 vngit imperatorē. In gl. in v. fidelitatis. in fi. nō glo. vult hosti. 7 facit duas regulas. vna q oēs ĩmediate pape subiecti prestant ei iuramētum obedientie 7 fidelitatis. Secūda regula q subiecti pape mediate q subsūt alijs ꝓlatis iferiorib? ꝓstant illis iuramētū obedientie 7 nō pape. Ab hac ēnī vltima excipit ꝓlatos recipientes cōfirmationē 7 cōsecrationē a papa. nam rōne cōfirmationis vel ꝓsecrationis iurant ei obedientiā 7 fidelitatē. a pma regula excipit cardinales nō episcopos qui lz ĩmediate subsint pape nō tñ prestāt iuramentū pape de obediēdo. 7 rō ꝺm eū quia in spūali subsunt pape. nā faciūt vnū corpus cū papa vnde vident exigere iuramentū obediētie a seipso. tenent tñ sibi obedire Sed episcopi cardinales iurāt pape 7 ꝟ rōe ep̄at?.

In glo. fi. ibi priuilegiū apostolice sedis 7c. hic vī glo. velle q ad patriarchas de qb? hic nō possit appellari in ꝓuincijs sibi subiectis omisso medio. 7 ꝺ de episcopo nō possit nec poterit appellari ad patriarchā sz primo ad archiepiscopū. sz Inno. 7 host. 7 multi alij tenēt ꝓriū 7 idē spe. in ti. de appel. §. nūc tractemus. v. sed nūqd. Jo. an. hic dicit ꝓmunem opinionē eē in oppositū. s. cū glo. vt nō possit appel

lari ſed nō video vſi eliciaſ iſta cōis opi. verū ē q̄ io. an. hoc tz. ꝑ hoc allegat tex. in fi. dū reſeruat ius pape ſed cōputatis doctoribus tenētibus ꝟriam opinionē illa eēt magis cōis ⁊ tz glo. xxij. di. renouātes ⁊ multum facit iſte tex. iudicio meo aliter inducēdo. nam hic daſ eis in priuilegiū. ſed ſi nō poſſet appellari omiſſis medijs nullū eſſet priuilegiū q̄ de iure cōi appellaſ ab archiepiſcopis ad patriarchas. vi. q. iij. c. ſi inter epiſcopos. vt ergo priuilegiū aliquid afferat itelligam⁹ q̄ poſſit appellari omiſſis medijs Alia tñ opi. é equior ⁊ min⁹ preiudicat iuriſditioni prelatorū. Et inquātū gl. ℔ dicit q̄ impator bz cōſimile priuilegiū cū papa dic q̄ impator nō vult vti ℔ priuilegio vt in. l. ī peratores. ff. de appe. ⁊ meli⁹ forte eſſet ꝓuiſum eccleſie ſi papa ita faceret. Ultimo op. ꝯ tex. ⁊ in ℔ qō dicit q̄ ex priuilegio ꝓcedit̄ pri archis vt poſſint añ ſe deferri cruces vbicūq; niſi ī pſtia pape ⁊c. ⁊ vī q̄ eis ℔ ꝓpetat abſq; priuilegio nam qlibet babēs dignitatē pōt vti inſignijs illi⁹ dignitatis ēt extra territoriū ſuū ſicut ⁊ exercere pōt ea que ſunt iuriſditiōis volūtarie vt in. l. i. ⁊. ij. ff. de offi. ꝓcō. Ad idē qō nō. glo. in cle. archiepiſcopo. e. ti. que dicit archiep̄m ſeu ep̄m poſſe celebrare in pōtificalibus extra ſuā dioceſim. So. dicendū q̄ q̄dam ſunt inſignia dignitatis denotātia ſuperioritatē ſeu prātem in loco ⁊ iſtis inſignijs nō pōt qs vti extra territoriū ſuū ⁊ in ℔ caſu pōt intelligi boc. c. vt pz in. c. i. ℣. vt li. pendē. vbi archiep̄s nō pōt vti illis inſignijs extra ſuā ꝓuinciam q̄ hoc videt̄ tēdere ī preiudiciū aliorū ꝓlatorum ne in eodē loco videant̄ plures prelati. facit. c. q̄m. ℣. de offi. or. Ex quo inferē q̄ patriarcha archiep̄s ſeu ep̄s nō pōt ſolēniter benedicere pp̄m extra ſuā dioceſim vel ꝓuinciā. q̄ p talē benedictionē dimittunt̄ peccata venialia vt nō. glo. in ꝓemio. vi. ⁊ de cōſe. di. iij. aqua. que dimitti nō poſſūt niſi p ſuperiorē. j. ℣ pe. ⁊ remiſ. qō aūt ḡ ⁊c. Quedā vo ſunt inſignia denotātia dignitatē i pſona inſignita vel pfectionē. ⁊ iſtis pōt quis vti extra prouinciā ſuā ⁊ iuriſditionē ſuā vt portare anulū vel celebrare in pōtificalib⁹ ⁊ filia. ⁊ idē forte poſſet dici ℣ cauda quā portari faciunt hodie ſibi ep̄i cū non denotat ſuperioritatē in loco ſed forte quandā grauitatem lz iure nō repiam q̄ prelati faciunt ſibi portare caudā. ℔ tamen fuit viſitatuz vt grauitate itineris denotet compoſitionē mentis. xli. di. c. ſi. ⁊ vide ad predicta qō nōt Jo. an. poſt boſt. in. c. ex tuarum. de auct. ⁊ vſu pal.

℣ T priuilegia.

℣priuilegiū religioſis cōceſſum vt poſſint ſepelire cōfratres ſuos tpe interdicti intelligiſ de illis ꝓfratrib⁹ q̄ lz maneant ī ſeculo obtulerūt ſe tñ ordini mutato habitu ſeculari vel de illis q̄ bona ſua eis dederūt vſufructu retēto hoc prio. ℣priuilegiū religioſis cōceſſum quo eis veniēnt̄ ad locū interdictū ſemel ī anno aperiant̄ eccleſie vt celebrent̄ in eis diuina intelligiſ q̄ vna ſola eccleſia tñ apiaſ in loco. ℏ. d. ⁊ ſecunda ibi illud. Caſus litteralis. Romana eccleſia q̄buſdā regularib⁹ ꝓceſſit q̄dā priuilegia ſed qz ipſi fines priuilegioꝝ excedebāt ea minus bene intelligēt̄es ꝓpterea in ꝓci. generali declarat qualiter ſint intelligenda ne illā ptrahant ad abuſum qz priuilegiū mereſ amittere q̄ p̄miſſa ſibi abutitur ptāte. Cuius priuilegij formā eiuſq; declarationē in tex. iſtius. c. videre poteris. Ber. Nō primo in hoc. c. q̄ receptus in cōfratrem in aliq̄ religiōe vel ibidē oblat⁹ lz mutauerit hītū exquo tamen manet in ſeculo non pdit prātem ſibi eligēdi ſepulturā ⁊ ſi decedit nō electa ſepultura dz ſepeliri apud eccleſiā in q̄ fuerūt ſepulti parentes puta in ſepultura maiori vel eccleſia pochiali. ⁊ idē vī de quibuſcūq; oblatis aliquibus religionib⁹ dūmō nō ſint plene oblati. vtputa obtulerunt de p̄ti ſe ⁊ ſua. ⁊ intrauerūt religionē vt conuerſi ⁊ oblati. Iſtis. n. nō puto licituz vt poſſint eligere ſibi ſepulturā vt in. c. fi. de ſepul. li. vi. nam ſūt quaſi ſui monaſterij vt nō. glo. in. c. vt lex cōtinētie. xxvij. q. i. quā glo. vide ⁊ nō ppetuo. Nō ſcōo q̄ priuilegium cōceſſum aliquib⁹ vt tpe interdicti poſſint ſepeliri in eccleſia non dz intelligi nec bz locum ſi tales ſunt excōicati vel noīatim interdicti ſed pōt intelligi q̄ locus eſt interdict⁹ vel q̄ pſone ſz non noīatim. Tertio nō q̄ pōt quis dici oblat⁹ ſeu cō frater lz maneat in ſeculo exquo aſſumit aliquē habitū religioſum ⁊ recipiſ in cōfratrē vel oblatū. ſeu ſi dedit oīa bona ſua vſufructu retēto. Et facit iſte tex. in ar. ad qōnem. nūqd valeat donatio oīum bonoꝝ p̄ntium ⁊ futuroꝝ facta eccleſie. ℣ qua qōne p bar. in. l. fi. C. de pac. dico in. c. fi. de ſuc. ab inte. Ultio nō q̄ pluralitas reſoluiſ in ſingularitatē pp̄ plurali tatem ſubiectorū ēt in priuilegijs ſi ex hac expoſitione nimis nō recediſ a iure cōi. Ad hoc ſolet multuz allegari iſte tex. hodie vero iſta ſcōa pars. c. ē correcta p. c. fi. in fi. ⁊ ibi nō. in glo. de ſen. ex. li. vi. nā hodie poſito interdicto generali in loco pōt celebrari in q̄libet eccleſia priuatim tñ excluſis excōicatis ⁊ interdictis. ⁊ p hoc fuerūt ſublata oīa priuilegia quibuſcūq; ēt religioſis cōceſſis. ſed poſſet hīc locum iſta pars ſcōa. c. q̄ fuiſſet cōceſſum hoc priuilegiū poſt q̄z emanauit illa decretalis vz. c. fi. de ſen. ex. li. vi. In glo. mutato habitu in fi. nō ex hac gl. q̄ iſti qui nō ſunt plene oblati nō tenent̄ ex toto recipe habitū illius religionis cui ſe dedicarūt. ſed ſatis ē deferri habitū honeſtū diſtinctū ab hītu laicorū. Secūdo ex eadē glo. nō q̄ iſti nō plene oblati. i. qui nō dedicarunt ſe ⁊ ſua de preſenti vt qz ſtāt in ſeculo vt habēt vſufructū bonorū nō poſſunt dici ſtricto mō pſone eccleſiaſtice ſz largo mō. ⁊ iō ℣m doc. ⁊ bene tales nō gaudēt tali priuilegio īmunitatis pſone. et iō pcutientes eos nō incidūt in excōicationē ſec⁹ in plene oblatis ⁊ ꝓuerſis. vt in. c. pochianos. de ſen. ex. ⁊ adde qō habeſ in. c. religioſos. e. ti. li. vi. Item ſi iſti nō ſunt plene oblati ꝓbent matrimoniū de ſcō tz matrimoniū. qz nullū votū dirimit mīmoniū cōtractū niſi ſit ſolēnizatū p cōfeſſionem factā alicui ō religionib⁹ approbatis vel p receptionē ſacri ordinis vt in. c. i. de voto. li. vi. ⁊ ēt puto q̄ iſti nō plene oblati nō gaudeāt priuilegio fori ſed q̄ debent conueniri coꝝ iudice ſeculari qō nihil hic interuenit q̄ habeat eos a ptāte eximere ſeculari. ⁊ ꝑ hoc gl. iſta q̄ dicit q̄ largo mō dicūt pſone eccleſiaſtice. ⁊ vide qō dico in. c. ij. de fo. cōpe. In glo. in ℣. ꝑ duob⁹ in fi. Nec glo. videt̄ ꝯdicere littere ℣m boſti. cū lr̄a videat̄ velle alterū ſufficere vz q̄ mutauerūt hītum lz remāſerint in ſeculo vel q̄ dederint bona ſua. naz cū tex. loq̄t alternatiue ſufficit altera ps vt in. c. iter ceteras. de reſcrip. ⁊ in regula ī alternatiuis. de reiur. li. vi. Jo. an. dicit glo. poſſe ꝓcedere de ꝓfratribus q̄ fiunt monachi ſeu vere religioſi. ſecus in iſtis confratribus qui non ſunt vere religioſi ⁊ in iſtis ꝓcedat opi. boſti. Ego approbo glo. qz non pōt dici ꝓfrater ex eo qz bona ſua dat religiōi qz illa eſt quedā donatio ⁊ nō fraternitas ⁊ ꝑ hoc tex. ℔ ī pn. duz priuilegiū erat indultum bis q̄ aſſumpſerūt habitū illorū. ⁊ ſic loq̄t quādo pſone erāt reddite ſeu oblate lz nō plene. Et ad tex. q̄ loquiſ alternatiue reſpōdeo q̄ ſcōa ps dz intelligi quando loco mutationis habitus dederunt bōa ſua. Sz vtroq; caſu pſone debent eſſe oblate ⁊ recepte in ꝓfraternitatem. nam alias quodāmō poſſent dici cōfratres ſi pſone non eſſent oblate lz nō plene ⁊ būc puto fuiſſe intellectū

glo. In glo.in v. semel in anno ibi q; interdictũ nõ relaxetur 7 c. 7 de hac materia nõ.in.c.ad hec qm̃ ó appel.7 satis põt teneri ista opio q; interdictũ non fit relaratũ sed pape licẽtia opatur vt isti celebrãtes nõ dicãtur interdicti. Et dicit Inno.differentiã esse an interdicat locus vel psona.q2 si interdicat locus põt interdictũ suspendi 7 ibi celebrari ó lnia superi orũ. Sz interdictũ latum in psonã nõ põt suspẽdi. Ratio q2 aut psonã penitet 7 dz ex toto relaxari 7 ñ suspendi. Aut nõ penitet 7 nõ dz celebrare exquo ẽ in peccato. Sed secus ẽ in loco q2 locus nõ deligt. Et p hãc rõnem dicit ꝟ Inno.nõ.q; si interdictum eẽt latũ in psonã ꝓpter delictũ alterius puta dñi terre tũc posset interdictũ latũ in personã suspẽdi quia cessat rõ precedẽs. In ea.glo.ibi sed ꝟriũ credo in casu isto.nõ bñ glo.ex qua habes casum in quo ñ curr7 pscriptio ꝫ puilegiũ sz glo.nõ reddit rõem sed vin.qui sequit glo.dicit rõem eẽ q2 ꝟ puilegium est mere facultatis 7 ideo nõ bz locũ pscriptio. ꝓ ꝟ facit qõ nõt Inno.in.c.ioan. de cle.ping.7 Li.in.l. i.7.ij.C. que sit long. ꝓsue. Host.dicit glo.verã si saltim in aliquo isti sunt vsi puilegio.secꝰ si ĩ nullo vsi fũt. Jo.an.distinguit q; aut isti nõ veniũt ad locum nec vtunt puilegio 7 ꝓcedit glo.q̃ fic in vitate logtur. Aut veniũt ad locũ sz nõ vtunt puilegio 7 ꝓcedit opinio ꝟria.7 ꝟ dictũ mihi plz.nã nõ est verus simplr q; nõ currat pscriptio ꝫ puilegiũ qñ cõcedit aliquid qõ est mere facultatis p ter.in.l.i.ff. de nundi.7 qõ ibi nõ.nã puilegiũ ꝓcessum loco vt possit facere nũdinas 7 mercata ꝓcedit id qõ ẽ mere facultatis 7 tñ currit pscriptio 7 si puilegiatus nõ vtit vt ibi.ita in ꝓposito si dat in loco interdicto puilegiũ 7 puilegiatꝰ nõ vtit pdit puilegiũ. Sz is terminis glo.mihi satis plz vt nõ pdat puilegiũ q2 ꝟ puilegiũ erat cõcessum respectu certi loci 7 tpis vz eis accedentibꝰ ad illa loca interdicta. Si ergo ñ accedũt nõ pñt dici in negligẽtia in nõ vtẽdo puilegio. 7 ió dicerẽ vt puilegiatꝰ tpe iterdicti possit celebrare si nõ celebrat tẽpore interdicti p.x. annos pdit puilegiũ qñ ꝓceditur psone sz si cõcedit ecclesie requirit spaciũ.xl.annoꝝ vt in.c.accedẽtibꝰ.s.e. In glo. fi.in fi.dic vt.s.dixi in nõbilibꝰ q; ꝟ pluralitas resolvit in singularitatẽ pp pluralitatẽ subiectoꝝ 7 ne vilescat ecclesiasticũ interdictũ vt pz in ter.ibi nimiuz vilipendi ꝓtingeret 7 c.secus putarẽ vbi cessaret ista rõ 7 puilegiũ ꝫ ꝓcedentẽ tm̃.vt tũc intelligatur largissime in eo sensu in quo affert maiorẽ vtilitatẽ.vt i c.q2 circa.s.e. Extra glo.opp.ꝫ lr̃am de ꝟrierate. nã i prin.dicit q; si ecclesie ad quas isti ptinẽt fuerit interdicte q; nõ dz eis denegari sepultura.7 sic psupponit q; poterũt sepeliri in ecclesijs interdictis. sed in v.qui tñ.dicit oppositũ vt sepeliatur apud nõ interdictas ecctias. Due principales lec.dant ad ter.p̃ma est Inno.vt p̃ma ps intelligat de ecclesijs sitis i loco interdicto.tñ ipse ecclesie nõ sint interdicte. Se cũda vo ps loquit qñ ecclesia nullo mõ ẽ interdicta Sed ꝫ hunc intellectũ facit q2 qlibz põt sibi eligere sepulturã in ecclesia interdicta exquo ipse nõ ẽ interdictus ergo puilegiũ nullũ. Sed dicit inno.q; põt intelligi qñ ecclesia erat interdicta in penaz populi. q2 tũc ille populus nõ põt eligere sepulturã ẽt in loco nõ interdicto 7 in hoc opabat puilegiũ. Hoc vltimũ dictũ est notabile sz nõ videt applaudere littere q2 loquit qñ ipse ecclesie erant interdicte a diuis officijs. Host.dat secundã lec.q; prĩa ps intelligat qñ vigore puilegij sepeliunt in ecclesia interdicta. secus si vigore electionis facte p eos quasi velut dicere q; eligendo sepulturã in loco interdicto nõ possũt ibi sepeliri. sed certe iste intellectus nõ est littere cõsentaneꝰ neqz verꝰ.q2 tex.logt qñ elegerũt sepulturam in loco nõ interdicto. Itẽ nõ est vã q; p electionem factam de iure cõi quis renũciet puilegio si electio nõ valuit vt ꝓbat in.l.iij.ff.de testa.mili. Jõ do tertiũ 7 claz itellectum vt intelligat lr̃a in prin. qñ ꝓfratres moriunt non electa sepultura in loco interdicto.vt tunc possint sepeliri in ecclesijs ad qs pertinent puta i pochijs eoꝝ vel vbi fũt sepulchra maioꝝ.sz si ipsi elegerũt sepulturã in ecclesia nõ iterdicta tunc nõ debent sepeliri in interdicta vigore puilegij exquo elegerunt sepulturã in loco nõ iterdicto q2 isti fratres qñqz ad pompam nõ attenta electiõe istoꝝ volebant eos facere sepeliri in ecclesia interdicta quod reprobat ꝟ.

q Quod nonnullis.

Tpre gnãlis interdicti epi nõ ꝓhibiti q nõ fuerũt cũlpabiles interdicti clã celebrare pñt.7 hodie istud nõ est puilegiũ epoꝝ sz ius cõe vt in.c.fi. de sen.ex.li.vi.7 ibi plene bẽtur an 7 qñ 7 quat̃ possit celebrari tpe interdicti. Diuidit hoc.c.q2 primo ponit puilegiũ.scõo põit exceptionẽ ibi nisi.tertio denũciationẽ ibi vez 7 hoc.c.nil hodie bz. Casus lr̃alis. Quibusdã regularibꝰ ꝓcessũ est vt cuz ecclie terre fuerint interdicte diuina possint celebrare officia ianuis clausis 7 voce suppressa 7 non pulsatis cãpanis exclusis excõicatis 7 interdictis in fauorẽ põtificalis officij. Cõciliũ extendit hoc ad epos nisi ꝟ eis expresse fuerit inhibitũ. Verũtñ hoc illis ꝓcedit qui cãm aliqnam non pstiterint interdicto:nec aliquã fraudẽ ingesserit tale ꝓpendiũ ad iniquũ dispendiũ trahẽtes. Ber. Nõ pmo ex ter.q; puilegiũ concessum religiosis non extẽdit ad epos q2 puilegiũ non dz extẽdi vt in.c.sane.s.e. Nõ scõo q; puilegiũ ꝓcessum aliqbꝰ vt possint celebrare tẽpore interdicti itelligi dz de illis q nõ pstiterunt aliquã cãz interdicto vt q2 nõ pp delictuz eoꝝ fuit latũ iterdictũ nec pstiterunt fauorẽ illis pp quos fuit latũ interdictũ. Et hodie circa ter.7 alia que hic tangunt.dic vt le.7 nõ.in.d.c.fi. In glo.in v.qñqz in fi.hodie nõ est vis q2 quolibet die clerici pñt celebrare tpe iterdicti dũmõ ianuis clausis 7 c.vt in.d.c.fi.7 sic ẽt itelligit questio glo.an canonici possint itereesse cũ epo. Sz põt formari alia qõ nunqd nobilis puilegiatꝰ vt possit audire diuina tpe iterdicti possit secũ ducere familiares.7 dicendũ q; sic.q2 alias puilegiũ eẽt ei inutile.de quo dicendũ vt hodie hz in.c. lz eo.tit. li.vi. In glo.ij.in fi.hodie dicendũ vt bẽtur in.c.fi finia.de sen.ex.li vi.qõ aut locus est iterdictus 7 tẽ pñt illi de loco iterdicto audire diuina alibi. Aut populus ẽ iterdictus.7 tunc nõ pñt in aliq̃ ecclesia audire diuina q2 si est excõicatꝰ in vna ecclesia ẽ etiam excõicatus in qlibet alia ecclesia ita 7 interdictꝰ q2 sequit psonã quocũ qz ierit 7 c.i.q.i.cito turpem qõ ẽ menti tenendum. Abbas.

q Quanto.

Priuilegiati q; excõicari nõ possint ab ordinaris nõ debẽt excõicari ẽt indirecte.h.d.vt generalius 7 fic.puilegia nõ sunt violãda ẽt indirecte.h.d. In pma qõ.in scõa prouisio ibi nolentes. Casus lr̃alis. Abbas 7 quentus ordis clumacen̄. sunt exempti. vñ cũ epi 7 archiepi in quorũ dioces cõmorant eos excõicare vel iterdicere ñ possint.in eos qui molũt in molendinis eoꝝ vel coquunt panẽ in furnis eoꝝ quicqd vendẽdo seu emẽdo aut alias eis cõicant excõicatiõis 7 interdicti sententias ꝓferũt.7 sic nõ vi 7 ptãtẽ puilegioꝝ apose.sed sola vba seruãtes.mõachos dicti ordis quo dãmodo excõicant dũ eis alios cõicare non finunt 7 sic quãtũ ad hoc iudeoꝝ iudicio iudicent 7 qui cõmunicant illis maiorẽ excõicationẽ incurrunt quam

a Sed aduerte q̃ habemus in iure tres termi'nos facere ꝺ.l.⁊ facere i fraudẽ.l.⁊ cõmittere in.l. vt declarat bar. in.d.l. nõ dubiũ in.i.col.⁊ ibi ce reri post eũ. nã facere ꝺ.l. ẽ qñ quis de directo facit ꝺ v̈ba ⁊ mẽtẽ. l. vt i hoc exẽplo. l. ꝓhibet minorẽ alienare res ĩmobiles sine auctoritate tutoris et decreto iudicis si alienaret diceret facere ꝺ.l.⁊ hoc ꝙ ad sensũ. facet fraudem. l. ẽ qñ quis nõ venit ꝺ v̈ba sed ꝺ mẽtẽ ĩmo v̈ba. l. obs̃uat exemplũ. l. ꝙ hibꝫ ne numeata mutuet filiof. aliquis nõ mutuat pecuniam ſꝫ frumentuꝫ vel aliã rẽ vt posteaſi liuſſa. vendat ⁊ pecuniã habeat iſte nõ facẽ ꝺ verba ſꝫ ꝺ mentem ⁊ iõ fraudeꝫ. l. facit l. iul. §. mutui. ff. ad mace. Eo dẽ mõ. l. ꝙ bibet offi ciales accipere munera niſi eſculenta et poculenta certe poſſꝫ officiales accipere tot ex his q̃ faceret fraudẽ. l. ſolent §. fi. ff. ꝺ of. ꝓcõ. l. plebiſcito. ff. ꝺ offi. ꝓſi. et ita loquit hic vbi habeſ notabilius exemplũ q̃ inuenire poſſes Cõmittes i. l. ẽ termi nus generaꝫ ad duo ſupradicã. ⁊ ita punit q̃ facit ꝺ ſolã mẽtez ſi cut q̃ faẽ ꝺ mẽtem ⁊ v̈ba vt ĩ et glo. ⁊ doc. in. c. ſi poſtq̃ in glo. in v̈. mente. de ele. in. vi.

etiã excõicatis cõicando fuerint incurſuri ꝑ qꝰ clumaceñ. de ꝑdictis ꝑlatis dño pape grauiter ſunt cõqueſti. Vñ mãdat vniuerſis ꝑdictis quate. hmõi ſẽtentias in fraudẽ priuilegioꝝ apo. ſe. decetero nõ ſerant q̃ ſi ſup hoc ad ipm q̃rela puenerit ꝓmulgatores taliũ ſniaꝝ ſeueritate debita caſtigabit. Ber.

Nota q̃ ꝺ legẽ ſeu ꝺ priuilegiũ facit qui ſuat ſola v̈ba ⁊ venit ꝺ mentẽ ad idẽ. l. nõ dubiũ. C. de legi. ⁊ i reg. fi. de reg. iur. li. vi. Scõo nõ q̃ vbi conſtat de mẽte ꝓuilegij ſeruãda eſt ipſa mẽs ⁊ ſic qꝰ dicit i. c. porro. ⁊ ſe. ſ. eo. q̃ ſeruãdus eſt tenor priuilegij ꝺ z itelligi niſi cõſtet de mẽte. Tertio nõ q̃ nõ valẽs excõicari ex priuilegio nõ põt ẽr indirecte excõicari

Sꝫ op. ⁊ videt q̃ iſti religioſi non debeãt audiri exquo ſubditi prelatoꝝ excõicabant ⁊ nõ ipſi. ⁊ ſic eoꝝ nõ itererat vt. ij. q. vi. nõ ſolũ. So. dicũt doc. ⁊ bñ q̃ ĩ fiebat in eoꝝ iniuriaꝫ ⁊ doloſe. vt indirecte violarent eoꝝ priuilegia. ⁊ iõ poterãt agere actõe ꝺ dolo. vt. l. i. ff. de dolo. vl ad penã poterũt agere crimine ſtellionatus. vt. ff. de cri. ſtellio. l. pe. In gl. i. in fi. io. an. tꝫ ꝺ. ſ. q̃ iſte ſnie tenebãt niſi fuiſſet erꝛor expſſus in ſnia vel niſi pceſſiſſet appellatio vt in c. p tuas. de ſen. ex. nã ĩ papa mãdat tm iſtas ſnias ꝓferri. ⁊ hoc dictũ plꝫ q̃ hic apte nõ ꝓſtat q̃ faciãt in fraudẽ priuilegiatoꝝ. Itẽ q̃ ſnia iſta afficit ſubditos nõ ꝑuilegiatos. ſꝫ p ꝓnam ⁊ indirecte afficit ꝑuilegiatos. In glo. fi. in fi. dic vt. ſ. diri q̃ imo iſte ſnie tenebãt q̃ late ꝺ ſubditos ⁊ erroꝝ nõ erat expſſus i ſnia. nec ob. hoc dictũ glo. Jo. an. q̃ forte nullus incidit i hãc ſniam. vel abſolutio ñ fuit petita vl forte fuit deciſa ⁊ nõ poſita ĩ. Et inquãtũ gl. ponit ꝗttuoꝝ modos fraudãdi[b] legẽ. dicit ẽt Jo. an. q̃ qñ q̃ fit fraus de noiẽ ad nomẽ vtputa nõ valẽs electi onẽ admiſtrare vt ꝑlatus facit ſe in fraudez iſtitui ⁊ ꝓſtitui iconomũ vt in. c. auaricie. de elect. li. vi. ⁊ qꝰ ibi nõ. ⁊ i auẽ. vt nulli iudicũ in ꝓn. Qñ q̃ fit fraus in pri. de rpe ad tps vt q̃ ſnia ferẽ ꝺ maioꝛẽ. ſꝫ proceſſus factꝰ ẽ ꝺ minoꝛẽ. l. deniq̃. ff. de mino. Qñ q̃ fit de loco ad locũ vt. l. fi. C. ſi mã. ita fue. alie. Et ſcias q̃ hic ponũt opi. nũ gd veniẽs ꝺ v̈ba vel ẽt ꝺ mẽtẽ videaſ venire ꝺ legẽ. Jo. an. dicit ⁊ bñ q̃ aut conſtat de mẽte legis ⁊ tũc ſuans v̈ba ⁊ veniẽs ꝺ mẽtez cõmittit in legẽ. Si aũt nõ ꝓſtat de mẽte q̃ ſumus i dubio. tũc veniẽs ꝺ verba dr venire ꝺ legẽ vt ꝓbat in. l. nõ alr. de le. iij. ⁊ in regula fi. de reg. iur. li. vi. ⁊ ibi per Di. Abbas.

c Ex parte.

Qui in habitu ⁊ tõſura ⁊ ceteris vt laici ꝓuerſãtur deprehẽſi i maleficijs ſe ꝓ clericis ñ defendũt. ita cõiter ſũmaſ. Sꝫ q̃ hꝫ varios intellectus põt ẽr alijs modis ſũmari ⁊ ſic. Sola aſſũptio vel reaſſumptio tõſure poſt delictũ cõmiſſũ nõ facit delinquentẽ bẽri pro clerico. Vel tertio ⁊ ſic. Si pꝰ clericatũ aſſumptũ im·ſcuit ſe clericꝰ enormitatibꝰ ⁊ diu in illis ꝓſcueraut dimiſſis habitu ⁊ tõſura ⁊ i delicto deprehẽdit nõ poterit ſe defendere ꝓ clerico quominus pũiaſ p ſeculare iudicẽ. ⁊ iſte itellectꝰ eſt aliquãtulũ ꝑiculoſius ſꝫ põt ꝓcedere ſm vnam opi. de qua i. c. ꝓpendꝰ. de ſen. ex. ⁊ ibi plene dicã an ſit vera attigendo opi. ⁊ mãm. Diuidit in prima eñ. ꝑte ponit querela. in ſcõa ꝓuiſio. ſcõa ibi ne igit. Caſus lr̃alis. In diſtrictu regie angloꝝ erãt qdã lr̃ati quos nec bir̃ꝰ nec tonſura clericos oſtẽdit ſꝫ cũ ipſi deprehendũt in aliqbꝰ maleficijs vt iuriſdictionẽ regie deludãt ⁊ penã debitã ꝓ delictis euadãt reaſſumũt tonſurã abiectã ⁊ hitũ clericalẽ q̃ antea ꝓ laicis ab oĩbꝰ bẽbant. Regina ſignificauit ꝺo. pa. rñdet ei pa. q̃ ſi ſuã iuriſditionẽ in hmõi delicꝫ quẽtes exercuerit q̃ ſine tonſura ⁊ hitu i delictis fuerint deꝓbẽſi eq̃nimiter ſuſtinebit. cũ malicijs hoiꝫ nõ ſit idulgẽdũ ſꝫ potiꝰ obuiandũ. nec tonſura v̈bi tu reſũpto ipſoꝝ malicia foueri ꝺꝫ. Ber. Nõ primo ex tex. q̃ ſola aſſũptio tõſure vel reaſſũptio non ꝓbat clericatũ maxie qñ aſſumit vl reaſſumit poſt deꝓbenſionẽ i delicto ſaluo tñ cãu. c. ſi iudex laicus de ſen. ex. li. vi. Et vide quo ad vnũ modũ ꝓbandi clericatũ. glo. nõ. in cle. pñti. de cẽſi. q̃ dicit q̃ ſiquis ĩcedẽs in hitu ⁊ tõſura defendit ſe ꝓ clerico vt ñ ſoluat gabellã nec bꝫ ꝓbationẽ in ꝓpto cũ ſit forenſ tũc ſtat iuramẽto ſuo qꝰ nõ. Scõo nõ iudicẽ ſecularẽ licite cape delinquẽtẽ repertũ ſine hitu ⁊ tõſura nec tenet eũ dimittere ex ſola reaſſumptiõe tonſure qꝰ tñ limita vt le. ⁊ nõ. in. d. c. ſi iudex laicꝰ. In gl. ij. i fi. Ex hac gl. colligunt due lec. ad tex. ⁊ ꝓma vi hec. lꝫ gl. loquaſ numis gnãliꝛ vt tex. itelligaſ de his q̃ in vitate nõ erãt clerici ſꝫ aſſumebãt vel reaſſumebãt tõſurã in fraudẽ vt ſic poſſent effugere iuriſditionẽ laicoꝝ. ſꝫ diceret ñ q̃ erat rõ dubitãdi exquo ñ ꝓbabãt ſe clericos. So. videbaſ q̃ ſola delatio tõſure ꝓbaret clericatũ qꝰ nõ ẽ vex vt. ſ. diri. ſecunda lec. ẽ vt intelligaſ de his de quibꝰ nõ ꝓſtabat aliquo mõ q̃ fuiſſent clerici puta q̃ aſſumpſerũt clericatũ in puericia ⁊ ñ q̃ portarũt tonſurã vel delatã de facili abiecerũt. nã ſi iſti ꝺeprehẽdũt in delictis nõ poſſit ſe ꝓ clericis defendere ⁊ iſta lec. eſt numis gnãliꝛ ⁊ videt obuiare. c. ſi iudex laicus ꝑal. io. an. ſe remittit ad illud. c. ⁊ ſic videt velle hoc. c. reducendũ eſſe ad terminos illi. ego pleniſſime dicã in. d. c. ꝓpendimus. Gof. intelligit tex. de clericis i mnoꝛibꝰ cõſtitutis qui trãſiuerunt ad militiã vel ad ꝓpugñ. ⁊ ꝓ hoc facit q̃ hoc. c. eſt pars. c. ex pte. de cle. ꝓiug. et illud. c. loquitur de clericis cõiugatis. Et ſecundum vinum de ciuitate vel de comitatu eadem pena teneret extrahẽs vuas ſꝫ bal. in. d. l. q̃ non rõne. tamen non cõ prehendere tur extrahẽs acetũ ſꝫ bal. in. l. ij. de pi. ⁊ cõ. rei vendi. ⁊ bar. i. l. i. ꝓ illuꝫ tex. C. ꝺ ero. mi. an. li. xij. vbi dicit bar. q̃ appellatiõe vini nõ vẽit acetum ⁊ appellatõe carnium nõ veniunt carneſ ſalite ⁊ appellatiõe panis nõ veniunt creſcẽtie ſed iſtud vltimũ nõ dic̃ bar. in meo. ſimo plꝰ dixit bal. i. l. i. per illũ tex. C. q̃ res expoꝝ. ñ poſ. q̃ ſi ſtatutũ pũiret ſub pena extrahentẽ vinũ extra cõmunitatẽ ſiquis portaret vnam ſolã amphoꝛã vini cã guſtꝰ incideret in penã ſtatuti Item vnuꝫ per etuo nota ⁊ teneas bene menti. Si ſtatutuꝫ prohibet ne marinus poſſit relinquere vxori vltra certam quantitatez vt eſt hic papie vbi cẽ ſtatutum q̃ nõ poſſit relinquere vltra. l. libras ſm ioan fab. i practica ſua in foꝛ. li. quo vxoꝝ agit ad dotem ſuper glo. in ver. dedit ⁊ legauit in ſi. i. colum. vel quia ſtatutum dicat q̃ non poſſit relinquere vxori quo ad proprietatem ſed quo ad vſufructum numquid per maritum poſſit dari facultas ſolti vxori diſtribuendi pecuniam pro anima teſtatoꝛis. die q̃ nõ ne ſiat fraus ſtatuto. ita determinat ioan. an. in addi ſpec. in ti. de inſtru. edic. §. nunc vero aliqua poſt med. in addi. que incipit ad iſtum. Albe de roſa. in ij. parte ſta. in. q. xcij. incip. ſtatuto cauetur q̃ nullus ⁊ c. iuncta q. ſequẽ. do. alex. inol. in conſi. cxcix. incip. inſpectis ſn. iij colum. ⁊ ſequen. quicquid tenet Jſaul. de caſt. in l. cogi. §. bi qui ſolidum. vbi etiam vide do. Alexan. ff. ad trebe. ⁊ nota quia quotidianum eſt. ⁊ ita. d. taſ. de maĳ. dum legeret d. l. non dubium.

a Sed aduerte q̃ habemus in iure tres terminos facere ꝺ. l. ⁊ facere i fraudẽ. l. ⁊ cõmittere in. l. vt declarat bar. in. d. l. nõ dubiũ in. i. col. ⁊ ibi ceteri poſt eũ. nã facere ꝺ. l. ẽ qñ quis de directo facit ꝺ v̈ba ⁊ mẽtẽ. l. vt i hoc exẽplo. l. ꝓhibet minorẽ alienare res ĩmobiles ſine auctoritate tutoris et decreto iudicis ſi alienaret diceret facere ꝺ. l. ⁊ hoc ꝙ ad ſenſũ. facet fraudem. l. ẽ qñ quis nõ venit ꝺ v̈ba ſed ꝺ mẽtẽ ĩmo v̈ba. l. obſ̃uat exemplũ. l. ꝙ hibꝫ ne numeata mutuet filiof. aliquis nõ mutuat pecuniam ſꝫ frumentuꝫ vel aliã rẽ vt posteaſi liuſſa. vendat ⁊ pecuniã habeat iſte nõ facẽ ꝺ verba ſꝫ ꝺ mentem ⁊ iõ fraudez. l. facit l. iul. §. mutui. ff. ad mace. Eo dẽ mõ. l. ꝙ bibet offi ciales accipere munera niſi eſculenta et poculenta certe poſſꝫ officiales accipere tot ex his q̃ faceret fraudẽ. l. ſolent §. fi. ff. ꝺ of. ꝓcõ. l. plebiſcito. ff. ꝺ offi. ꝓſi. et ita loquit hic vbi habeſ notabilius exemplũ q̃ inuenire poſſes Cõmittes i. l. ẽ terminus generaꝫ ad duo ſupradicã. ⁊ ita punit q̃ facit ꝺ ſolã mẽtez ſi cut q̃ faẽ ꝺ mẽtem ⁊ v̈ba vt ĩ et glo. ⁊ doc. in. c. ſi poſtq̃ in glo. in v̈. mente. de ele. in. vi.

b Quot modis fiat fraus legi de quibꝰ vide latius per pe. de anch. in re pe. c. canonũ. de ꝓſti. in. xxxij. col. ſeu i. x. car. i v ſꝫ inr̃ ꝓdicta poſt bal. i. l. ñ dubiũ. C. de legi i. iij. op. ⁊ vide ſilem gl. i. l. ꝺ legẽ. ff. ꝺ legi. ⁊ ibi bar. addit aliũ caſum q̃ interdũ ſit fraus de meſura ad meſurã vt. l. arbitrio. ff. ꝺ do lo. Sꝫ vide dio bal. in. d. l. nõ dubiũ in. vi col. v. iuxta q̃ oꝝ videre. Itẽ cũ iſta glo. cõcordat alia in. l. humanũ. C. de legi. ⁊ tenebis ꝓpetuo menti q. quã ponit bar. in. l. ꝺ. de illo qui cũ eẽt magnus in cõi ⁊ ſciebat q̃ debebat in ꝓrio fieri ſtatutũ ſup reformatiõe precij frumẽti vẽdidit totũ ſuuꝫ frumentũ hoc nõ patefacto nã dicit q̃ tenebit ⁊ al. l. i. ff. de ac. emp. Item quot modis fiat fraus l. vide latiſſime ꝑ hoſt. in ſũma de ẽp. ⁊ ven. §. ſi. in pn. vlt. col. item vide tex. ⁊ qꝰ ibi nõ. poſt do. an. in. c. inquirẽdũ. de pecu. cle. Inter alia vide q̃ dicũt doc. in. d. l. non dubium. C. de legi. q̃ ſi ſtatutum ꝓhibeat extrahi frumentũ ſub certa pena q̃ caderet in tantã penam ſiquis exportaret farinam alias fieret fraus ſtatuto de re ad ram. Et adde barro. vbi formar iſtam. q. in. l. queſitum. §. illud fortaſſe. ff. de leg. ij. bald. in l. i. in. ij. col. C. de fru. ⁊ lit. expen. quicquid tenetur idem bal. in. l q̃ nõ i ẽne. ff. de leg. ⁊ ad hoc vide q̃ in ſimili decidit bar. in l. triticũ. ff. de v̈b. ob. quid veniat appellatiõe bladi. eodem modo ſi ſtatutũ ꝓhibet ſub pena extrabi

c De iſta fraude de nomine ad nouem vide Balduz in. l. fraus. ff. de legi.

a Istaz lecturam tenere videt do. Anto. iu. c. fi. de vi. z hoc. cler. in. i. col.

boc hec decreta. nō esset hodie dubia p. c. vnicuz. ō cle. ꝑiug. li. vi. z dic vt ibi de clerico transeūte ad militiā. dic vt dixi post Inno. in. c. i. de aposta. Alij intelligūt ħ. c. simplr in clericis in minoribꝰ q diu biti sunt ꝓ laicis vt deprehēsi in maleficijs nō pñt se ꝓ clericis defendere. Alia iura ꝑria loquūtur in clicis ꝓstitutis in sacris sz fm ħ hec decre. nimis restrīgeret illa iura. vñ mihi nō plz. posset etiā intelligi in clerico q dimisso hītu z tōsura diu īmiscuit se enormitatibus. sed an talis pdat oē priuilegiū clericale dicā in. d. c. ꝓpendimꝰ. Ultimo pōt itelligi in bis qui allegabāt se clericos sz nō ꝓbabāt. vñ ñ tex. ponderet in nulla sui parte ꝑsupponit istos clericos vl vo luisse ꝓbare clericatū sed solū volebant se defendere pretertu tonsure. z hec lec. videtur multū applaudere littere.

s **Uper specula.** Pariſiꝰ et īlocis vicinis ius ciuile legi nō dz. Primo ponit ꝓhibitionis rōnē. Scō ꝓhibitionem. Tertio penā ꝑfacien īponit. sca ibi firmiter. tertia ibi z qui. Casus litteralis. Quāuis ecclesia seculariū legū nō respuit famulatū q̄ imitant vestigia eqtatis z iusticie tñ qz in francia z in multis alijs ꝓuicijs laici legibꝰ nō vtūt z raro ecclesiastice cāe occurrūt q̄ nō pñt p canones expediri. vt pleniꝰ sacre pagine insistat. firmiter ꝓhibet pa. ne parisius vel in ciuitatibus vel alijs locis vicinis aligs docere vel audire ius ciuile ꝑsumat. z qui ꝑ fecerit nō solū a cāz ꝓcinijs interim excludat vez ēt p epm loci excōicetur. Ber. Nō primo ex tex. q leges famulantur canonibus. Ex quo infertur q scientia canonica preferenda est legali z sic in botbus lītis. nā respectu subiecti ista nobilior. z ıō leges dicunt famulari cānonibus qz in multis vz ī cōcernēcibus aīam subjciūtur canonibꝰ velit nolit īperatoꝛ vt in auē. de eccl. ti. in ꝑn. Itē qz recipiunt leges in subsidiū in foro cānonico in. c. i. de no. op. nū. Et iō host. inducit lītam cōtra decidētes dubia p iura legalia. vbi canones sunt exꝑssi. Scō nō casū in quo papa bz iurisditionez in laicos vz vt ꝓhibeat eos audire iura z hoc i fauorez sacre scie. Cōpellit ergo ecclesia qñq laicos ad bonū qō occasionaliter ꝓuenit ex statuto suo. Itez nō q ius ciuile nō pōt recipi in multis locis. z enumerat hic host. loca in quibꝰ ius ciuile nō recipiť et lōge plura sunt loca inter xp̄ianos que nō recipiunt leges ciuiles q̄z q̄ recipiūt. Bz canones obſuant p totū mūdū inter xp̄ianos vt in. c. i. de ꝓsti. īmo non valet statutuz epi ꝑ canones. vt in. c. qō sup bis. de ma. z obe. sz ꝑ leges valēt statuta laicoꝝ vt in. l. ex ħ iure z in. l. oēs populi. de iusti. z iur. Et an laici possint in totū recedere a dispōe legali. dic vt plene nō. in. d. l. oēs populi. Ultimo nō quez puniri qñq rōne vicinitatisᵇ sine culpa cōcordat. c. clerici de ex ces. prela Et facit iste tex. ad. q. illā de duobꝰ fratribus bñtibꝰ domū vel turri cōez quoꝝ alter bz partez superiorē alter inferiorē. z rōe statuti venit ōstruenda domus bñtis partē inferiorē nunquid debeat destrui tota domꝰ. de qua qōe p Bar. brix. i. q. venerabili. xliij. nō glo. de pe. di. ij. c. sz z ꝓtinuo. z ponit Jo. an. hic tres opi. Prima vt pmuteť ps inferior cū superiori. Scda vt ps q̄ venit destruēda redimatur a fisco. Tertia vt destruat tota domꝰ. sed postea agat ꝑ socių seu fratrē qui dedit cām dāno. ar. in. l. si merces. §. culpe. ff. loca. vide p archi. in. c. felicis. ō penis. li. vi. z p Jo. an. in addi. sup rubrica. de pēis z p bar. in. l. hactenus. ff. de aqua plu. ar. vbi ponit alias opi. Et inter ceteras ē vna satis equa opinio q̄ mihi plz vt cōmutet illa pena in aliā ar. eoꝝ q̄ nō. in l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de bis qui nō. infa.

b Quādo duo habent domuz cōez z vnus habz partem inferiorem z alter habz turriz z ille qui habet ptē inferiorē fuit cōdēnatus de delicto ꝓ qꝰ dz ꝓburi eiꝰ domꝰ quid fieri ōbeat cū ille qui habz superiorē ꝑdidit. Et ō. q. ista tangitur elegāter per bar. in. l. z si fenerior ī fi.

In gl. ij. ibi z lz de facto ab oībus nō seruetur ꝛc. Nō glo. sentit enī q̄ de iure nullus ē exemptꝰ a iurisditiōe īperatoris z q̄ frācigene de iure subjciūť impio. de quo ramē dic vt le. z nō. in. c. p venerabilē qui fi. sint leg. z de hispanis nūquid subjciunť īpio vide bo. glo. in. c. hadrianus. lxiij. di. z in q̄bus casibus valēt statuta laicoꝝ ꝑ leges nō. in. d. l. oēs ppli z. ff. de pac. l. ius publicū. In glo. fi. in fi. dic q̄ cōtrariū intelligiť quo ad deū. nā z si mulier corrūpat inuita quo ad carnē ex quo mens remāet īcorrupta quo ad deū nō infamat z vide qō nō. glo. in. c. tollerabilius hic alle. Extra glo. quero que loca dicant vicina. So. que sunt. ī. duas dietas ar. in. c. nōnulli de reſcri. vel stādū ē ꝓsuetudini seu cōi interpretatio ni. sed vbi nō ꝓstat recurrendū ē ad arbitriū iudicis fm doc. ar. c. de causis. de offi. dele. z ibi vide. Ab.

q **Uia.** Inuocatio priuilegij ius nouuz nō inducit sz vetus conseruat. Casus lītalis. Dñs pa. inouauerat ꝑuilegiū cuiusdā monasterij ꝓstituti ī diobaiocē. Eps baiocē. dubitauit vtz p talē inouatiōnē iuri epali fit derogatū. q̄siuit a do. pa. an ei ꝑiudicaret. Rñdet ei pa. q̄ inouatio ius nouū ñ ꝓfert nec tollit vetus. vnde vult eū esse in eo statu in quo erat tpe inouationis impetrate. sed p hoc nō intendit pa pa iuri alias cōpetenti eidē monasterio ꝑiudiciū generari. Ber. Nō ꝓmo ex tex. q̄ p inouationē priuilegij ius de nouo nō acgriť qō ꝓcedit qñ primuz priuilegiū extat. secus aūt vbi fuisset sublatū z reuocatū qz tūc si papa innouaret illud priuilegiū bñ iuſ ꝓferreť de nouo sz itelligeħ. c. qñ ꝑuilegiū extās iſinuat. i. ascribiť pp nimiā vetustatē vl pp aliā cāz vt sic faciat fidē tā q̄z originale z ō solēnitate adhibēda ī hac innouatione dicendū vt nō. in. c. fi. de fi. instru. z in. c. albericus. z in. c. significauit. de testi. In glo. fi. dic q̄ ibi interuenit auctoritas supioris hoc intendentis. Sed hic nos logmur in dubio qñ superior simplr facē inouari instrm vl ꝑuilegiū. tūc enī nō itēdit ius de nouo ꝓferre sed antiquū ꝓseruare ne pereat ob defectum probationum de quo in. c. cum dilecta. de confir. vti. vel inuti. z in. c. ex parte abbatisse ē. eodem. Abbas.

i **In bis.** Priuilegiativt vbiq̄z possint cum altari viatico celebrare ħ possūt sine licentia ꝑlatoꝝ. primo ponit exordiū z facit narrationez. secundo ꝓuidet z rōnem reddit ibi cum aūt. Casus lītalis. Fratres predicatores z mīores īpetrauerūt indulgentiā a do. pa. vt vbicūq̄z fuerint cū altari viatico valeant celebrare sine ꝑiudicio iuris parochialis. quidam ꝑlati nimis stricte illam indulgentiā interpretantes. dicebāt q̄ p illā in dulgentiā ꝑdicti frēs ꝑter assensum ꝑlatoꝝ hoc facere nō pñt. vnde non pmittunt eos celebrare fm illam indulgentiā. cū autē finī illa indulgentia fratres predicti possunt de ꝑlatorū licentia celebrare nihil eis cōferret. Dādat pa. cuidam qua. interpretatione huiusmodi reprobata dū modo abstineant ab iniurijs alioꝝ datam lītam ꝑdictis fratribus debeat publicare ita q̄ dicti fratres ex indulgentia ipsa aliquā videantur gratiam ꝓsecuti. Ber. Nō primo ex tex. q̄ sine priuilegio nō est licitū celebrare in loco nō cōsecrato ēt cū altari viatico. i. portatili quo frequēter vtūť clerici qñ celebrāt in altari nō cōsecrato vt in istis oratorijs z capellis dñorū. ad idem. c. vnicuiq̄z. z. c. clericos. de conse. di. i. Nō scō q̄ indulgentia z priuilegium ꝑncipis debent ita interpretari vt aliquid de nouo cōferant. z ad ħ quotidie allegat iste tex. Idem dicendum in statutis vt si loquantur in terminis iuris cōmunis fiat interpretatio vt aliquid operent. z ita nō

c. de infa. z vide bal. in. l. ij. C. qui cau. ſerui ꝑ mi. lib. acc. vbi dicit q̄ respub. destruēs domū pp delictū alicui ius teneť restituere ꝑ cuiz partē illius q nō deliquit.

c Quis dicatur vicinus. z vide gl. in. c. felicis. de pe. lib. vi. z qō notaui ibi.

d Vide domi. in. c. i. i. iiij. col. v. sed ꝓ declaratione tex. quero qd operet de priui. li. vi. z vide q̄ notauit d. bartho. de bellēzi. in tex. in. c. si papa. co. ri. z li.

bar. in l. iiij. §. pretor ait. ff. de dã. infec. ⁊ Inno. in c. cãm. de rescrip. Sz quero nũqd eps possit hoc priuilegiũ concedere. sunt opi. cõiter tenẽt vt in sua dioceſi possit vt hic ibi sine qua id plãtis annuẽtib⁹ ⁊ facit. c. clericus. ⁊. c. vnicuiqz. prealleg. sed in toto orbe solus papa ꝓcedere põt. ⁊ ita intelligit iste tex. ⁊ sic intellige. c. fi. e. ti. li. vi. vbi epi hñt pulegiũ a iure vt possint in transitu celebrare cuz altari viatico. alij ergo non possunt vti altari viatico nisi habeant priuilegium a papa aut licentiam a diocesano ⁊ ita intellige. c. concedimus. de ꝓse. dist. i. Sed quero hodie nũqd isti fratres bẽant priuilegiũ. Doc. tacite innuunt qꝺ nõ. nam olim fuit eis ĥ ꝓcessum qz non habebãt ita ecclesias ꝓsecratas sicut hodie hñt. sed habebãt quedã oratoria nõ ꝓsecrata. sz puto qꝺ vbi hodie ẽt facto accideret qꝺ haberẽt aliqua loca nõ cõsecrata qꝺ fratres ad illa accedentes possint vti ĥ pulegio qz subest rõ priuilegij. Sed ꝑ hoc. c. opp. de. c. pastoralis. §. e. vbi religiosi priuilegiati vt possint capellas suas in vsus ꝓprios ꝙuertere nequeunt ꝓpria auctoritate possessionẽ apprehendere sz debent reqrere lniam ordinarij ꝓ solutione. Multa hic ⁊ ibi dicũt doc. sed breuiter capiẽdo duas solutiões dic qꝺ istud priuilegiũ fuisset hic inutile si habuissent requirere licentiã ordinarij qz sola licentia pape sufficeret. sed ibi priuilegiũ non erat inutile qz iam erat translatum ius vigore priuilegij sed restabat possessio que non debebat apprehẽdi sine licentia ordinarij. Vel scõdo hic nõ agebat de graui pudicio sed ibi fic. qz ibi ꝓ illam ꝓcessionẽ puabat ꝓprio ꝓlato ecclesia ⁊ diminuebat hospitalitas ⁊ priuilegium illud potuit esse surrepticium. ⁊ iõ debuit requirere ordinarij lniam. Abbas.

Dudum. Priuilegiũ de decimis nouallium nõ soluendis nõ cõprehendit decimas tempore pulegij ipetrati possessas ab alijs nisi de possessiõe alterius in pulegio fiat mentio. In pma ponitur facti narratio. in scõa decisio. secũda ibi de cõsilio. Casus lr̃alis. Inter põrẽ ⁊ puentũ de buteñ. ex pte vna ⁊ prioriss̃a ⁊ moniales de cãpesse ex pte alia corã iudicib⁹ questio sup decimis noualiũ vertebat. lite pẽdente corã iudicibus: moniales ipetrauerũt indulgentiã sup decimis noualiũ nõ soluẽdis nullã de lite mota in idulgẽtia mentionẽ facientez ꝑ quã indulgentiã volebat repellere põrẽ ⁊ cõuentuz pdictos a lite. dubitabant iudices qd iuris eẽt. pa. õ cõsilio fratz suoz iuri predictoz fratz decreuit nullum preiudiciũ generari per illã indulgentiã nullaz de lite mota facientẽ mentionẽ sup decimis noualiũ nõ soluendis quas possidebãt tpe indulgentie a pte altera impetrate. Ber. Nõ pmo ex tex. qꝺ pulegium nõ faciens mẽtionẽ de possessione alterius nõ pudicat possessori qõ intellige qñ impetratur super decimis noualiũ. secus dicit Boati. vbi priuilegiũ eẽt impetratũ simpliciter super decimis. qz tũc valeret nõ facta mẽtione de possessiõe alterius. ⁊ põt eẽ rõ diuersitatis. nã decime ab aliquo possidenẽ. vnõ cõcedendo papa priuilegiũ voluit derogare possessoribus quare tacite facit mentionẽ de possessiõe. secus est in decimis noualiũ qz priuilegiũ potest intelligi de terris que adhuc non sunt redacte ad culturã ⁊ sic poterat eẽ qꝺ nullus bẽbat possessionẽ illaz ⁊ sine priuilegio moniales nõ reduxissent ad culturam. ⁊ sic papa de facili cõcedit tale pulegium qz nõ tendit in graue preiudiciũ alioz sed exquo terre erãt redacte ad culturã ⁊ decime erant solute ex eis ante impetrationẽ priuilegij graue preiudiciũ inferẽ possessori de quo non est plumendũ ar. in. c. sup eo. de of. dele. ⁊. l. ij. §. fiquis a pncipe. ff. nequid in loco pu. ⁊ hoc teneas. licet Inno. videaẽ idem sentire in alijs decimis ⁊ ꝓ pmo dicto facit. c. cum olim. §. eo. vbi valet priuilegium concessuz monasterio nõ facta mẽtione de epõ ⁊ sic de possessore. Sed ꝓ declaratione tex. queritur quid si papa[a] eximit monasteriũ cũ capellis suis ⁊ aliqua illaz capellarũ possidet a tertio. numquid priuilegium preiudicet possessori. Inno. primo videt facere dñam vtrũ capelle sint expresse vel ne. sed postea videt indistincte tenere qꝺ nõ pudicat possessori qz forte si papa scuisset possessionẽ alterius non dedisset priuilegium ⁊ priuilegiũ dz intelligi vt nõ pudicet enormiter iuri alterius. ⁊ intelige predicta ⁊ tex. vt ad impediendũ vires priuilegij sufficiat sola possessio iusta tñ lz ꝓprietas non concurrat cũ possessione vt cõiter hic doc. volũt ⁊ bñ et glo. in. c. ij. de decimis. li. vi. Quid autem si papa concedit priuilegiũ hoc modo. eximimus tale mõasterium ⁊ capellas suas quas ꝓprijs vocabulis duximus exprimẽdas ⁊c. nunqd per ĥ qꝺ capelle noiatim asseruntur esse monasterij ⁊ principaliter ꝓbentur eẽ monasterij. Inno. dicit ĥ qꝺ ñ. qz papa ꝑ hoc non intendit donare capellas monasterio sed capellas suas eximere. ⁊ iõ dz qꝺ ꝓbetur qꝺ sint sue. ⁊ idẽ Jo. an. hic ꝓ quo allegat. c. fi gratiose. i fi. de rescr. li. vi. qõ bene facit. ⁊ nõ ppetuo ĥ dictũ ⁊ sepe dubitaui ⁊ vidi multa ꝓsilia hincinde ꝓ ⁊ ꝑ. nec allegabatur dictum hoc inno. ⁊ Jo. an. ⁊ puto hoc dictum limitandũ nisi priuilegium eẽt concessum hoc modo motu ꝓprio. qz tunc exquo papa intentionem suaz fundat super illa assertione qꝺ capelle sunt monasterij. ꝓbantur monasterij esse nisi probetur contrarium vt in simili voluit Lapus in cle. lris. de probati. nam quando ad instantiam alicuius conceditur tale priuilegiuz videntur illa verba narratiua ⁊ de facto alteriuſ que non probant vt in. c. si papa. de priuile. li. vi. sz quando ꝓprio motu videt papa ex certa scientia asserere illas capellas eẽ monasterij qõ nota.

Vltimo queritur quid si tempore impetrati priuilegij ista loca fuissent redacta ad culturam si decia adhuc nõ eẽt soluta. ⁊ sic nemo adhuc esset in in possessione an valeret pulegium simplr cõcessum. Inno. tandem inclinat in sniam qꝺ valeat qz sola possessio alteri⁹ impedit vires pulegij ⁊ nõ decimas deberi cũ papa sciat decimas semꝑ eẽ debitas. ⁊ idem sequit Jo. an. ⁊ cõiter doc. disputatiue tenẽt totum oppositũ qz pulegiũ iuri alterius pudiciale dz stricte intelligi ⁊ in eo casu vbi minus afferatur preiudicium vt in. c. cum capella ⁊ in. c. quoniã intentõis. §. eo. ⁊ per Inno. in. c. cũ dilectus de dona. pz in. c. super eo. de off. dele. ⁊ i. l. ij. §. fiquis a pncipe. ff. ne quid in loco pub. sed istud priuilegium de decimis nouaium non soluendis potest intelligi de terris q nondum sunt redacte ad culturam in quibus nullũ vel modicum preiudicium infertur alteri. non ergo debet intelligi de terris redactis ad culturaz tempore priuilegij quia inferretur graue preiudicium tertio cum ius esset sibi quesitum de presenti. nam possessio considerat propter preiudiciũ qõ infert tertio. Sed certe idez est preiudiciuz exquo terre sunt redacte ad culturam. ⁊ omnino debet acquiri possessio. nec ob. ista littera que facit mentionem de possessione ⁊ sic accidit de facto. Abbas.

Vidam. Confratres priuilegiatorum nisi se ad eos i totum transtulerint ad episcopalia iura tenentur. hoc dicit. Cõmunis diuisio. Secunda ibi vez. Casus litteralis. Quidã priuilegiati templarij quosdam receperũt in fraternitatem ipsorum propter quod nolunt. dioc. episcopo de iuribus episcopalibus respondere. dicit pa. quamdiu

a Quãdo papa eximit monasteriũ cũ capellis suis ⁊ eas nominatim exprimendo si aliqua ex his capellis ab alijs nomie ꝓprio possideẽ illa ñ videretur exẽpta nisi priuilegiũ hoc esset concessum motu ꝓprio.

fratres isti moram factūt in domibus suis diocesa/nus eos compellat ad iura sua sibi integraliter per/soluenda. Ber. Nō p̄ter tex. q̄ isti pleno iure nō oblati. i. q̄ se ⁊ sua nō dedicauerūt nō gaudēt p̄riui/legio illoꝝ in quoꝝ fraternitate sunt recepti nisi i ca sibus iure expr̄essis. ⁊ ita solue ꝯrium qō posset for mari de. c. vt p̄riuilegia. s̄. eo. Et ex h̄ ⁊ ex tex. iser tur q̄ iste mātellate que plurime sunt in hac ciuitate nisi expr̄esse in spēcie hēant p̄riuilegiū non eximunt a iurisdictione ordinaria. vñ tenētur soluere oīa iura parochialia ⁊ ep̄alia. ⁊ si decedāt sine electiōe sepul ture debēt sepeliri in ecclesijs pochialium ⁊ sepul/chro maioꝝ vt dixi in. c. vt p̄riuilegia. s̄. eo. In gl. i. in fi. ibi ⁊ miles. soluitur duplicit. ⁊ pōt tertio mō solui p̄m Jo. an. q̄. l. ex eo alle. in glo. loquit de nō milite q̄ erat ascribēdus in numero militū qui ante quā ascribat nō gaudet p̄riuilegio mi/litū sicut dici/mus de scholaribus[a] q̄ non gaudēt p̄riuilegio scho larium quousq̄ describantur in matricula sed. l. cō traria loquitur de milite qui transfertur ad aliuꝝ nu merum qui gaudet p̄riuilegio licet non fit descript⁹ in illo numero.

[a] Scholaris non gaudet p̄riuilegio scholarium nisi sit ꝺscript⁹ i matricula. Et adō q̄ ꝺ ista materia scribit do. ab. in c. cum venerabilis. de excepti. ⁊ late do. ant. ⁊ ab. in. c. i. de fide instru.

c **Consultationi.** Quo ad p̄/uilegiū retē tionis decime semel nouale semper ē no uale. b. d. p̄mo ponit dictum. scō rōnē. scā ibi cū alias. Casus lr̄alis. Aliqua terra ꝺ no uo redacta est ad culturam per aliquos religiosos q̄ de noualibus decimas non soluunt de qua nō extat memoria q̄ culta fuisꝫ. Dubitabatur an perpetuo debeat dici terra illa noualis quo ad decimas nō sol uendas. Respondet pa. q̄ terra illa perpetuo debꝫ censeri noual⁹ quo ad īmunitatem de decimis nō soluendis alias contingere posset aliquādo indulgē tiam de noualibus plus dispendij q̄ꝫ vtilitatis affer re. Ber. Nō primo ex ter. ibi quo ad immunita/tez ⁊c. q̄ terra semel redacta ad culturam nō debet semper dici noualis sed quo ad īmunitatem decima rū bene vt pꝫ ibi quo ad immunitatē ⁊c. quēadmo/dū solet appellari sponsa infra annū. ⁊ postea nō ap pellatur sponsa vt nō. xxxv. q. viij. c. i. ⁊ in vino ⁊ si/milibus. ita dicendū est in istis terris. facit ad statu tuꝫ quo cauetur q̄ de terris noualibus nō soluatur gabella q̄ non ꝺꝫ in perpetuū intelligi terra noual⁹.

Jn glo. si. in fi. intelligit ergo glo. de expensis scis īn reducēdo terram ad culturam. vt puta expendi cē tum ⁊ infra decem annos p̄cepi quinquagita. vnde si adhuc terra essꝫ noualis solueret de p̄prio. Sꝫ h̄ ratio non plꝫ Jo. an. q̄ ex nouem partibus quas essent recepturi in futurū possent recuperare expen sas. ⁊ ita intelligit ipse de expēsis factis ꝑ obtinēdo p̄uilegio. Sed certe etiam ratio sua posset īpugnari q̄ ex illis nouem p̄tibus p̄cipiendis in futuꝝ possꝫ recupare expensas factas in p̄riuilegio. Et iō dicen dum est q̄ tex. habuit respectum ad id quod cōtin/gere pōt. Item ista videt rō impulsiua ⁊ nō finalis. ⁊ ideo veram rationem puto quia p̄riuilegia debent esse perpetua. ⁊ ideo semper debet censeri iure no/ualis. Abbas.

De purgatione canonica. Rubrica.

Supra visū ē de varijs delictis tā p̄latoꝝ q̄ꝫ sub ditoꝝ. vez q̄ ifamati ex delicto q̄ quinci nō possūt debēt cōpelli ad purgatiōez. iō subijcit h̄ rubrica.

n **Nobilis.** Infamatus fidedi/gnus p̄ iuramentū se purgat. alꝫ secus ⁊ censetur nō idoneus enormiter peccans. h. d. ⁊ scā ibi si aūt. Casus litteralis. Jn cōcilio triburiēsi orta fuit dubitatio que scꝫ pēa ēet ponēda ifamato fidedigno. Et rndetur q̄ si no bilis bō vel etiā ingenuus accusatus fuerit in synō/do ⁊ crimen negauerit deficiēte accusatore cuꝫ. xij. boibus ingenuis se expurget si de hoc fuerit ifama tus. Secūdo dicit q̄ si ante fuerit deprehensus aut in furto aut p̄iurio aut in falso testimōio vlterius ad iusiurādū non admittat. sed ei sicut q̄ non ē ingenu⁹ purgatio indicatur. Ber. Nō p̄mo ex ter. iuncta i. glo. q̄ non q̄ꝫ ingenuus[b]. i. liber natus ē nobil ēt si virtuose vixerit. ⁊ intellige de nobilitate quo ad boes mūdi fꝫ quā dicimus q̄ nobilitas est quēdā qualitas illata ꝑ habentē p̄incipatum per quaꝝ co/gnoscitur ⁊ discernit inter plebeios de qua plene ꝑ bar. in. l. i. C. de digni. li. xij. Sed apud deū summa nobilitas est clarū cē virtutibus. xl. di. c. nō loca. et c. ante oīa. ⁊. c. pe. s̄. de p̄ben. ⁊. lvi. di. c. nūquā. ⁊. c. nasci. Scō nō q̄ olim cause criminales tractabā tur in synodo tam ep̄ali q̄ꝫ archiep̄ali. vi. q. iij. c. sci/tote. ⁊. c. se. Nō tertio q̄ enormiter peccans p̄dit commodum ingenuitatis. nam non p̄sumitur de eo sicut de quolibet ingenuo. immo tractatur vt seruus ⁊ sic nō q̄ grauiter peccans ⁊ perseuerās[c] in pecca to non p̄sumitur verum dicere etiā per iuramētū.

Sed quero q̄ lr̄a dicit q̄ si synodus sciuerit illuꝝ esse fidelem ⁊c. quid si nesciat. So. ꝺꝫ reputare euꝝ fidelem. i. iustum ⁊ bone fame quia quilibꝫ p̄sumi tur bonus. vt in. c. fi. de p̄sump. Jn glo. i. in fi. iste intellectus glo. nō plꝫ bosti. vnde exponit ipse vl̄ ꝑ i. vt sit sensus. nobilis homo. i. ingenuus vt sic quili bet ingenuus appellet nobilis largo mō. vel expo natur vel ꝑ ⁊. sicut ⁊ quandoq̄ fit vt. l. sepe. ff. de v̄bo. sig. ⁊ hoc ideo q̄ p̄m lec. glo. ita purgaret se no bilis sicut ignobilis cum tamē deberet esse differen ita. sed hoc totum arbitrariuꝫ est. vnde numerus h̄ taxatus non est de necessitate seruādus. vnde bodie numerus cōpurgatoꝝ est arbitrarius ⁊ taxatur p̄m qualitatem p̄sone ⁊ quantitatem delicti vel ifamie ij. q. v. omnibus. ⁊. c. ad liberandum. de iudeis. fac c. quotiens. ī. eo. Jn glo. in ver. furto. in fi. nō be ne glo. iuncto tex. q̄ quilibet infamatus repellitur a p̄statione iuramenti quatenus tendit ad commo dum ꝓp̄rium q̄ p̄sumptio est q̄ deieraret exquo alias est vilis p̄sona. Et idē potest dici de infamia facti. nam talis vilis est ad hoc quod leg. ⁊ nō. in. c. licet. de ꝓba. Nec ob. iste tex. iuncta glo. preceden ti q̄ istud iuramentum non est oīno ad cōmodum p̄prium sed est iuramentū oneris. Cōclude ergo q̄ aut quis est infamatus infamia facti aut ifamia iu ris. primo casu admittatur ad se purgandum cuꝫ iu ramento vt hic ⁊. c. quotiens. ī. eo. sed non debꝫ ad mitti ad iurandum in p̄iudicium alterius vt in. d. c. lꝫ. facit. l. in bonefidei. ⁊ qō ibi nō. C. de iureiuran. Si vero est infamatus infamia iuris ⁊ tunc non pur gat se cum iuramento nec etiam admittitur in p̄iu dicium alterius vt in. c. testimoniū. de testi. ⁊ ō infa mia facti ⁊ de infamia iuris vide tex. cum glo. iij. q. vij. §. porro. Jn glo. fi. ibi sicut p̄propter monacha tum ⁊c. nō. glo. ⁊ idem nō. i. c. fi. de statu relig. ⁊ po test esse ratio quia vt. s̄. dixi nobilitas est quedam qualitas illata per habentem p̄incipatum per quā debet distingui inter alios plebeios. Sed exquo quis intrat religionem debet vna cum alijs equali/ter viuere ⁊ sine deletu personarum sunt omnes e/qualiter tractandi per superiorem. ⁊ nota. glo. quia facit ad statutum quo in successionibus ⁊ alijs fit mentio de nobilibus vt non extendatur ad alios nobiles qui iurarunt religionem. Et in fi. glo. vult ergo glo. q̄ seruus libertus vel aliter crimino sus infamatus de crīe ꝺꝫ se purgare ad arbitriuꝫ su periorum aliter q̄ꝫ per iuramentum. ⁊ satis placet

[b] Alibi tñ clericus dicitur i dignitate eo quod ē ingenuus ter. ē in. c. i. de ser. nō or.

[c] Facit ad id qō pōt p̄ scribentes vs d. an. ⁊ eum dem. d. ab panor. ⁊ a lios in. c. re stimoniuꝫ. s̄. de testi. an existens in peccato mortali re pellat a te/stimōio vt ꝺclusio sit q̄ si est con suetus ⁊ p̄ seueras in peccato re pellat ibi ⁊ p̄ tac. ō bel ui. in auc. de testi. i. §. si vō dicat ⁊ ibi ba. i fi. qui se re/mittit de b ad ibi ocā per ipium tac. ō bclu.

hec opinio. Quidã itelligũt vt Ainc. q; dz se purga re tormento. i. q; dz se subijcere torture. Et h nõ q; de iure canonico infamatus alĩs fidedignus pp solã infamiam[a] non subijcit torture sz dz se purgare cũ iuramẽto ⁊ alijs cõpurgatoribus. secus i alio crimi noso vel seruo vel liberto. ⁊ h vĩ velle totus tractat⁹ huius ti. quid aũt de iure ciuili vide bar. in. l. de mio re. §. torm̃eta. ff. de qõni. Abbas.

a Utrũ sola fama sit indiciũ sufficiẽs ad torturã de quo vide p do. an. in. c. veniẽs el. i. in. v. col. de testi.

r **Jquis.** Suspectus q tertio mo nit⁹ se non corrigit cum possit ab officio suspẽdit. h. d. vel sic infa mat⁹ tertio monit⁹ se ñ corrigẽs vsq; ad purgatõez ab officio suspẽdit. h. d. Casus lr̃alis. Statuit pci. agat. vt si p̃sbyter fuerit ifamatus ⁊ ne gligẽs famã suã purgare: eps populũ iuramẽto seu bãno xp̃ianitatis astringat vt ei⁹ infamiã patefaciat qua patefacta si accusator defuerit eps illũ seorsum admoneat ⁊ si se non correxerit adhibeat duos vel tres. ⁊ si se non emẽdauerit eps eũ publice admone at ⁊ si sic se non curauerit corrigere ab officio suspẽ daf vsq; ad debitã satisfactõem ne populus i eo scãdalũ patiatur. Ber. Nõ p̃ ex tex. q; ẽ suspectum põt eps inquirere ⁊ dz prius inquirere de infamia q; de veritate criminis vt in. c. qualr ⁊ qñ. ij. ⁊. c. cũ oporteat de accu. ⁊. c. i. eo. ti. li. vj. Secũdo nõ q; apparẽte accusatore nõ dz indici purgatio infamato q; ista purgatio ẽ subsidiaria. s. qñ crimẽ aliter ꝓbari nõ põt. cessat ergo ratio aduenient accusatore.

Tertio nõ q; illud dz fieri seorsum qõ fit exclusis oĩbus testibus qõ facit ad statutũ. Itẽ nõ q; id qõ fit corã duobus vel tribus nõ dz fieri in publico.

Ultimo nõ q; infamatus poterit suspẽdi donec se purgauerit de quo tñ dicẽdũ vt nõ. in. c. inter. j. eo. ⁊ vide qõ nõt Jo. an. in. c. i. de accu. lib. vj. ⁊ vide glo. opti. ij. q. iiij. in. c. p̃sbyter si. Jn glo. in v. xp̃iani tatis. vel ꝑm doc. expone bãnũ xp̃ianitatis. i. sub pe na excõmunicationis q; excõicatio est pena a cõmu nione boĩum a cõione xp̃ianorum vt. c. a nobis de excep. ⁊ est vulgare cuiusdã loci. Jn glo. emẽda uerit in fi. nõ glo. iuncto tex. qualr quis debeat infa miã facti purgare q; dz desistere ab illis opibus ex quibus orit infamia ⁊ inherere virtutibus. nam con traria ꝓ̃ijs curant de pe. dist. ij. c. i. ⁊ p hoc intellige istũ tex. in delicto successiuo vt ẽt intelligit Jo. an. vt puta tenebat mulierem suspectã in domo vel querela bat in loco minus honesto. talis ergo põt emenda re ⁊ corrigere banc infamiam. s. abstinendo. Et ideo hic requiruntur admonitiones ante suspensionem. secus si delictum fuisset momẽtaneũ. vt puta ẽ ifama tus q; occidit semproniũ vel cõmisit simoniã cõferẽ do talẽ ecclesiã. nã hec infamia nõ põt de facili pur gari p̃ infamatũ. vnde hoc casu nõ fuit necessarie ad monitiones de quibus in tex. q; frustra fierẽt cuz ñ possit hoc emẽdare. tunc enĩ sine istis admonitio po test procedi ad purgationez vel ad suspensionẽ pro ut dicit in. c. iter ⁊ i. c. quotiens. j. eo. Et aduerte q; suspensio ab officio nõ debet semper fieri ante p̃stitam purgationẽ seu dz intelligi tex. quãdo delictũ ẽ enorme vel scandalũ iminet vt in. c. inter. j. eo. tu dic vt ibi vel quãdo purgãdus eẽt negligens i p̃standa purgatione. Jn glo. fi. in fi. ⁊ vide qõ nõt Jnno. in. c. cũ. p. j. eo. ⁊ bonã gl. i. c. p̃sbyter si. ij. q. iij. et cõclude q; exĩte ifamia cõtra aliquez põt iudex fixi ter statuere terminũ accusare volẽtibus ⁊ nullo cõparẽte potest inquirere ex officio. sed dic q; nõ esset necessariũ nec vtile vt nõ. glo. in. c. qualiter ⁊ quãdo ij. de accu. ⁊ ibi plene dixi licet aliud sentiat glo. i. c. inter. j. eo. ⁊ i. c. presbyter si. ꝑalle. Si vero nõ vult statuere bunc terminũ. ⁊ tũc aut ifamatus ẽ sup actu successiuo. ⁊ tũc debẽt fieri admonitiões de quibus in tex. Si aũt ẽ super actu momẽtaneo tũc nõ fuit ne cessarie iste admonitões vt. s. dixi. sed superior põt indicere purgationẽ ⁊ deficientẽ i ea punire vt cõui ctũ de quo dic vt plene dixi in. c. accedẽs de accu. h verũ nisi delictum sit enorme vel scãdalũ fit i popu lo. tunc enim a prin. põt suspendi donec se purgaue rit ⁊ si prestitit purgationẽ tollef suspẽsio ⁊ absolue tur vt in. c. ex tuarũ. j. c. si aũt defecerit punietur ꝑm modũ agẽdi iuxta ea que dixi i. d. c. accedẽs. Ab.

m **Onales.** Breue est ⁊ põt fic sũ mari ꝑm itellectuz gl. Purgatio indicenda ẽ regularib⁹ ꝑm te norẽ regule. h. d. vel aliter ꝑm alium itelle ctũ. Etiã regulares purgant se de delicto ꝑm regu lã canonicã. h. d. Et quilibet itellectus ẽ bonus i se nã regulares iudicantur nõ solũ ꝑm regulã sed etiã ꝑm canones vt in. c. fi. de sta. regu. Casus lr̃alis. Orta qõne in cõci. meldenſi de purgatione idicen da monialibus libidinibus inseruiẽtibus. Et rñdetur q; si monialis accusetur libidinibus iseruire vel etiã denuncietur cessante accusatore ꝑm regulam su am se expurget Ber. Nõ prio ex tex. ibi detegi non voluerit ⁊c. q; cessat purgatio vbi delictũ ꝓbari potest vt in. c. cum dilectus. j. e. ⁊. c. ad nostrã. s. de ꝓba. Jn glo. fi. ⁊ intellige dupliciter prout dixi in sũmario vt intelligatur prio de tenore ꝓprie regule. i. secũdũ regulã religionis ipsorũ vel ꝑz regulã. s. cãonũ. de quo i. c. i. s. eo. ⁊. j. eo. p totum.

r **Jquis de gradu.** Si delictum est probabile non indicitur purga tio. alias secus. hoc dicit quo ad titulum Casus litteralis. Si aliquis clericus conuictus fuerit in iudicio vel confessus se consensisse raptori bus alienarum sponsarum vel interuentorem mani feste prodiderit: a proprio gradu repellatur ⁊ si de hoc verisimiliter infamatus fuerit canonice se expur get. Bernardus. Nota primo ex tex. in princi pio. q; clericus cuiuscunq; ordinis potest degrada ri. ad idem. c. cum non ab homine ⁊ quod ibi nota. s. de iudi. potest etiam incidere in irregularitatem vt nota. in. c. ij. s. de cleri ex. mi. Jn glosa. ij. ibi in iudicio. si vero extra iudiciu[b] confitetur tunc po test subijci torture vt nota. glo. ⁊ Barto. in. l. capite quinto. ff. de adulte. ⁊ quandoq; confessio extra iu dicium plene probat crimen vt plene dico in. c. at si clerici de iudi. Item dixi in. c. quam sit graue supra de excessibus prelatorum. Jn glosa finali nota tres species presumptionis ⁊ dic vt nota. plenius in. c. quia verisimile ⁊. c. literas ⁊. c. afferte de pre sumptio. Abbas.

b Extra iudicialis cõfessio i crimi nibus facit i dicium suffi ciẽs ad tor turã ⁊ illud dictum dicit do. Albe. i. c. de hoc de si mo. ⁊ in. c. si. de confes.

q **Uotiens.** Jnfamatus cõtra quem crimen pro bari non potest debet se purgare iuran do de veritate. compurgatores vero de credulitate. hoc dicit. Diuiditur. nam primo narrat factum. secundo purgationem indicit ibi communi. tertio ponit purgationis formam ibi porro. Ca sus litteralis. Episcopus tridentinus accusatus fu it q; per simoniam ecclesiã beati petri dederat p̃sby tero petro. s. ꝓ quatuor modijs frumẽti sed accusa tores hoc ꝑm formã canonicam ꝓbare nõ potuerũt q; fuit p̃iarcha agle. qd eẽt agẽdũ. Rñdet pa. vt ter tia manu sui ordis ⁊ q̃rta abbatũ ⁊ religiosoz sacer dotũ de illa simonia se expurget: si de hoc ẽ infamat⁹ Tenor purgatõis talis dz eẽ. iurabit eps super san cta dei euãgelia q; ꝓ ecclia sancti Petri dãda pres bytero. Rñ. nec per se nec aliam submissam ꝑsonaz nec aliquis ꝓ se eo sciẽte precium recepit. Compur gatores iurabunt q; credunt eũ vez iurasse. Ber.

Nota primo ex tex.ar.q; numerus compurgato rũ ẽ arbitrarius.ḃ.n. non requnt.xij. compurgato res de qbus fecit tex.mẽtionem in.c.i.s.eo. Nõ secũdo casum in quo eps iurãdo dz tangere euãge lia 7 regl'an 7 qñ debeat tãgere plene dico in.c.fi.ỏ iura.calũ. Tertio nõ q; ille qui se purgat ab infa mia dz iurare sup euãgelio ỏ veritate. Illi vero qui purgãt eum nõ debent iurare de veritate q; nõ pos sent cum sit factũ alienũ sed iurant q; credũt eum ve rum dicere. 7 fic nota casum in quo recipit iuramen tũ de credulitate. qñq; tamẽ possunt testes iurare ỏ veritate vt qñ negatoria ẽ restricta ad certum locum vel psonam vel tempus. vtputa accusat ticius de bo micidio cõmisso in calendis Junij hora.xix. nam te stes tũc bene possent deponere de veritate iurando qỏ illa die 7 hora fuerũt secum 7 non potuisset com mittere delictum quin vidissent. sz hoc casu nõ requi ratur iuramentum de purgando q; plene, pbaretur innocẽtia. de quo i.c. clerici. lxxxi.di. Abbas.

n **Os inter.** Eps parochianum suum infamatũ cõ pellit ad se purgandũ nisi ab eo legitime appellauerit. Cõis diuisio. scda ibi ꝑsulta tioni 7c. Casus lr̃alis. Aliquis parochian9 epi i famatus ẽ de aliquo crimine ecclesiastico. q̃rit vtrum eps deficiẽtibus testib9 possit illũ cõpellere ad pur gatõem pstãdam. Rñdet pa. q; si de aliquo crimine publica laborat infamia deficiẽtibus ꝓdictis psonis eps põt eũ cõpellere ad purgatõem nisi forte ad su piorem durerit appel. 7 si appellauerit ei9 pebit iu dicio ad quem appellauit. Ber. Nõ p̃mo ex tex. ibi parochianũ. q; qlibet de dioc̃esi põt dici parochi anus epi. nam eps cõcurrit cũ quolibet curato i ad ministrãdis sacramentis boibus dioc̃esis vt in.c.ij. de pe. 7 re.li.vj. Ad idem. c. aplice de dona. cum fi.

Nõ secundo q; apparentibus accusatore 7 testi bus infamato nõ est indicenda purgatio, p ḃ.c. cuz dilectus. j.e. 7 .c. ad nostrã de, pba. Sz quero qd si cã est mr̃imonialis. nũqd sit indicenda purgatio. So. dicit Jnno. q; aut agit ad dissolutõez mutue f, nitatis 7 tunc si vxor est infamata de adulterio põt si bi indici purgatio in q̃ si defecerit punit vt ꝓuicta q; sep̃arabit mr̃imonium quo ad thorũ. Si vo agit de dissolutõe ꝓiugij tũc nõ est indicenda purgatio q; ẽt exp̃sse ꝓfitendo nõ p̃mit ꝓiuges p̃iudicare mr̃imonio vt in.c. sup eo. de eo qui cog. ꝓsang. vxo. sue. Jn glo. i. in fi. nõ. glo. iuncto tex. solent. n. quotidie alle gari. 7 hãc ꝓclusionẽ glo. sequit Jnn. hac rõne. pur gatio nõ indicit nisi in defectũ, pbationũ. vt in tex. sz pbatões nõ p̃mit indici sup quolibet crimine coraz iudice ecclesiastico ꝑ laicũ. ergo nec purgatio indici põt laico p epm sup quolibz crimine. Archi. in.c. iij de ꝓsue. li.vj. t5 ꝑtium q; eps dz ingrere ꝑ quẽlibet de dioc̃esi sua 7 punire vt in.c.i.ỏ of.or. Itẽ iste tex. loqtur indistincte. intelligẽdus ẽ ꝙ indistincte. xxxi. q.i. q; si dormierit. ꝓcor. Host. 7 bñ q; aut eps vult indicere purgatõem laico infamato ad penã iudicia liter imponẽdam 7 nõ põt nisi in criminibus spectã tibus ad eccl̃iaz. de quibus in.c.cũ sit gñale de foro cõpe. aut vult indicere purgatõez ad penitẽtiã impo nẽdam 7 ꝓcedat opi. archi. nã põt iudex ecclesiasti cus quẽlibet notũ criminosum cõpellere ad pn̄iam vt in.c.i. de spõ. facit. c. nouit de iudi. eodẽ mõ põt i famato idicẽ purgatõz q; ñ dz pati vt laic9 stet i pcõ ne sanguis eius ex manib9 eius requirat. xliij. disti. epbẽijs. 7 in.c. irrefragabili. s. de off. or. Jn gl. fi. ibi q; excedit modũ. puta recepit testes indignos vel inimicos vel nõ vult recipere testes bone fame. Idem credo vbi episcopus nimis grauaret eum in numero compurgatorum. nam lz numerus sit arbi trarius tamen dz arbitrari vt bonus vir. 7 si aliter ar bitrat potest ab eo appellari sicut dicimus in dilato nib9 q; lz sint arbitrarie tñ põt appellari si inder ni mis decurtat dilatõem. vt in.c.i. de dila. Idẽ vbi iu dex arbitratur penã nã põt appellari si male arbitre tur. vide bonã glo. in.c. sup his de accu. 7 tex. cum glo. 7 bar. in. l. siq̃ pena. ff. de v. sig.

c **Um.p.** Cõpurgatores debent ẽ honesti 7 notũ habere cuz quẽ purgãt nec debẽt a iudice vel alio re pediri. 7 deficiens in purgatione punit vt convictus hoc dicit. Secunda pars ibi vt autem Tertia ibi deficiens. Quarta ibi precauens 7 est ps c. cum. p. s. de accu. Casus lr̃alis. Petrus man chonella infamatus erat de simonia pro qua fuit sibi indicta purgatio. querebatur quales testes debeat habere ad ipsum compurgandum. Respondet pa. q; purgatores illi debent talis honestatis 7 opinio nis esse q; non sit verisimile eos odio vel amore aut obtentu pecunie velle deierare: 7 necesse est vt vitaz 7 conuersatõem illius agnoscant quem purgare de bent. Jn fi. dicit q; qui deficit in purgatione ab of ficio 7 beneficio eccle. est puandus. Dicit etiaz q; il le qui in purgatione sua, noluerit assistere nullam ma liuolẽtiam vel indignationem incurrere ostendat nec impediat eos nec ab alijs inquantum in se est impe diri permittat. Ber. Nõ p̃ ex tex. q; cõpurgato res debẽt agnoscere vitã eius quẽ purgare volunt. 7 in hoc differũt isti ab alijs testibus nã deponentes sup ꝓctibus vel alijs non ẽ necesse q; cognoscãt vitã eoz ꝑ quos vel p quibus deponũt nisi deponant ỏ qualitate inb rẽte psonis de quo in.c. cũ cãm. s. de testi. sed isti cõpurgatores cũ hẽant deponere de cre dulitate sup vita 7 moribus purgãdi nõ p̃mit depo nere nisi hẽant notã vitã 7 mores ei9. Scdo nõ q; ỏ ficiens in purgatõe puãdus ẽ omni officio 7 bñficio Sz ꝑ ḃ op. de. c. ij. s. e. vbi tm̃ suspẽdit 7 melius facit. c. significasti. de adul. vbi tex., ppie loquit in ỏ ficiẽte 7 nõ mãdat eũ nisi suspẽdi. ad idẽ. c. accedẽs. s. de accu. vbi non fit depositõ. So. intellige ḃ. c. sz casum. c. cum. p. s. de accu. cuius est pars. nã ibi ac cusatio precesserat de simonia de qua cõuictus depo nẽdus est ab officio 7 beneficio. vt in.c. de ḃ 7 i.c. in sinuatum. s. de simo. 7 .c. inquisitionis. s. ỏ acc. ideo deficiens in purgatõe i ḃ delicto pinde dz puniri ac si fuisset vere convictus vt. d. c. de hoc 7 .c. insinuatũ secus autem vbi quis deficeret in purgatione super alijs criminibus non exigentibus depositionem. de qua materia dic vt plene dixi in dicto. c. accedens.

Et concludendo dicta doc. distingue ḃ quo ad pro positum q; aut negligit se purgare seu venire ad se purgandum. 7 tunc non habetur pro convicto sed põt suspendi vel excõmunicari donec se purgauerit 7 sic potest intelligi. c. excõmunicamus. §. qui autez s. de bere. 7 .c. ij. s. e. Idem vbi offert iuramentum suum de p̃senti sed non põt habere cõpurgatores. sperat tamẽ de breui habere. 7 tũc rõne infamie põt suspẽdi donec se purgauerit. 7 Hoc mõ fm Jnno. potest intelligi. c. ij. s. eo. aut purgatiõe recepta pur gandus defecit in ea vt q; cõpurgatores non depo suerunt ꝑ eo. 7 tunc iste dz puniri vt ꝓuict9. vnde si delictum super quo erat infamatus 7 modus proce dendi ante purgatõem indictam exigebãt depositio nem iste deponetur. si vero aliam penaz illa impone tur dũtaxat 7 ita intellige ḃ. c. 7 .c. accedens prealle. Idem dicendum vbi terminus peremptorius pre fixus fuit ad se purgãdũ. tum. n. si infra illũ terminũ nõ cõparet 7 se purgat habet pro convicto fm Jnno. ḃ sed pro hoc allego tex. nõ. fm vnam lec. iij. q. ix. de cernim9. Et ex hoc põt colligi vnus singularissim9

modus ꝙincendi absentem de crimine lite non ꝓte sta, vt si est infamatus vel vehemẽter suspectus de crimine citetur peremptorio prefixo ad se purgandum. ĵ. illum terminum non autez ad comparendũ tm̃ ⁊ tunc si nõ ꝑstiterit purgatõez. ĵ. terminũ ꝑfixũ bẽbit ꝑ ꝙicto qõ tene ꝓpetuo mẽti. nã limitat nõ. i c. veritatis. de dolo ⁊ ꝙtu. ⁊ eẽt modus nõ exꝯsitus de iure ciuili. Habem⁹ ẽt scõm modũ ꝙincẽdi absentẽ lit. nõ ꝓte. vt ꝙtumax sup crimine excõicet. ⁊ si steterit in excõicatõe ꝑ annũ tũc habetur. ꝑ ꝙicto su ꝑ illo crimine ⁊ põt puniri ac si vere fuisset ꝙictus vt in. c. ruꝛsus ⁊ in. c. qcũ qz. xi. q. iij. que sic dz intelligi vt plenissime tãgo in. c. i. de iudi. ⁊ de illis modis ꝓcedẽdi ꝫ absẽtem nõ. i. d. c. veritatis ⁊ hec dicta sufficiãt quo ad rem. In glo. i. in fi. nõ glo. nã vi intelligere. c. inter. ĵ. e. vt, ꝓcedat gñaliter i quocũ qz purgãdo vt cõpurgatoꝛes habeãt notã vitã purgãdi nedũ de pñti sed ẽt de ꝓterito. sz Host. in. d. c. inter dicit sufficer vt hẽat noticiã de pñti ⁊ q⁹ ibi ponit casus spãlis. Nã vt ibi videbit multa spãlia ꝙcurrũt. reducerẽ hec dicta sic ad ꝙcordiã q⁹ aut crimẽ de quo iste ẽ infamatus fuit iã dudũ ꝓpetratũ. ⁊ tũc ñ sufficit habere noticiã de pñti. nã ille potuit se corrigere ⁊ viuere honeste. ar. in. c. inter. ĵ. e. in fi. ⁊ maxime in iuuene q de facili se corrigit. ⁊ hoc casu, ꝓcedit ista glo. aut ỏ licitum fuit ꝓpetratũ de presenti ⁊ tunc procedat opinio Hosti. Abba.

e **Extuarum** Absolutõ facta sz purgatiõem vulgarẽ nõ tenet ⁊ ea non obstãte põt indici de nouo purgatio ⁊ admittitur accusatio. b. d. Cõis diuisio. scõa ibi qꝛ ergo ⁊c. Casus lr̃alis Quidã ꝑsbyter. M. noie infamabat de homicidio ꝓpter q⁹ eps suus abꝰofficio sacerdotali suspẽdit eũ dẽ: ipse quasdã lr̃as exibuit añcessoris ipsi⁹ epi in q bus ꝓtinebat q⁹ iudicio aque frigide suã innocẽtiaz purgauisset ⁊ eps ipz absoluisset. Quesitũ fuit a pa. vtr talis purgatio sufficiat. qꝛ vo peregrina iudicia sunt inhibita dicit pa. q⁹ ꝑdicta purgatio insufficiens fuit vñ mãdat epo qua. si accusatoꝛes idonei nõ apparuerit cũ. vij. manu aut qnta sui ordinis debeat se purgare: qua ꝑstita suspensionẽ sine difficultate relaxet ⁊ eũ boni testimonij annunciãs ⁊ ab infamia homicidij absoluat. Ber. Nõ ꝑ ex tex. q⁹ infamatus de crimine grauꝛ põt incõtinẽti suspẽdi ab officio donec se purgauerit. nam infamat⁹ de grani delicto nõ dz interim administrare diuina ne scãdalũ oriat i populo. Scõo nõ q⁹ semel absolutus per purgationẽ canonicã nõ tenet amplius se purgare vt colligit ħ a ꝓxio sensu qõ intellige qñ iudex vellet itex indicere purgationem vigoꝛe infamie vel indicioꝝ precedẽtiũ secus si infamia oriat õ nouo qꝛ oz q⁹ ista purgaret. Ad ħ. c. fi. de collu. detegẽ. ⁊ qõ nõ. in. l. i. ⁊. l repeti. ff. de qõni. Tertio nõ modũ ꝓcedẽdi purgatõe ꝑstita. nã dz absolui ⁊ denũciari boni testimonij. ⁊ sic tollit infamia seu effect⁹ infamie facti. In glo. i. ibi ꝓpter enormitatẽ delicti ⁊c. ideo glo. h. d. qꝛ infamatus de delicto nõ dz a pncipio suspẽdi qa pẽdẽte lite non dz qs impediri in possessione sua immo si fuisset ꝓdẽnatus ⁊ appellasset dz integer remanere status suus pẽdente appellatione vt in. l. vna. § integer. ff. nil no. ap. pẽ. qõ, ꝓcedit ẽt in clerico deposito vt est glo. nõ. in. c. sepe. s. de appel. ad hoc. c. significasti. s. õ adulte. ⁊ ibi suspẽsio fit post qz purgãdus deficit in purgatõe. Sz qñ tanta ẽ infamia que generat scãdalũ vel delictũ ẽ valde enorme. tũc põt a pncipio suspẽdi ab officio vt hic ⁊ ẽt a bñficio vt. ĵ. e. c. inter. Et vide qõ nõt. Jo. an. in. c. i. de accu. li. vj in nouella. In glo. in v. absoluas ibi solius dei ẽ. Dic ħ vex intelligẽdo infamiã precise sine alio facto sz ꝑ ꝓxia bona opa de facili tollit infamia facti. qõ intelligit in crimine successiuo. vt pz in. c. inter. ĵ. eo. in fi. Et in fi. glo. h cauda glo. nõ facit ad propositũ questionis. est. n. questio seꝑata numquid periur⁹ puniatur ab homine. de quo plene dico in. c. fi. de iureiur. ⁊ nõ. in. l. ij. C. de re. credi. Sz quo ad pncipalẽ questionẽ glo. nũquid post purgatõem[a] admittat accusatoꝛ. varie loquunt doc. ⁊ vide glo. in. c. hz. ij. q. iiij. Et capiẽdo veriozes opi. cõcludẽdũ est q⁹ aut purgatio nõ fuit canonice ꝑstita ⁊ admittitur accusatio vt hic nõ obstãte purgatõe. aut fuit canonice ꝓstita. ⁊ tũc aut interuenit accusatoꝛ vt qꝛ testibus deficiẽtibus rõne infamie fuit indicta purgatio tũc regulariter nõ admittit accusatio vt ħ in glo. in pncipio. ⁊ c. de bis. ⁊ qõ ibi dixi de accu. Aut nõ interuenit accusatoꝛ. ⁊ tũc si termin⁹ ꝑus ꝑfixus fuit oibus accusare volẽtibus cũ clausula decreti. s. q⁹ post terminũ nõ audiet accusatoꝛ tũc nõ dz admitti. ar. in. c. fi. qui ma. accu. p os. aut nõ interuenit illa clausula decreti. ⁊ tũc si purgatio ẽ ꝓstita sz absolutio adhuc nõ interuenit ⁊ dz admitti accusatio qꝛ nihil obstat. ar. i. l. admonẽdi. ff. de iureiur. aut absolutio ẽ ꝑstita. ⁊ tũc si accusatoꝛ vult eũ onerare onere se purgandi ⁊ nõ põt. ar. hic. aut suscipere in se vult onus ꝓbãdi ⁊ dz admitti nõ obstãte absolutõe ꝓius ꝑstita. ⁊ ẽ ratio[b] qꝛ illa absolutio fuit facta ꝑ ꝓbatões nõ itegras. nã testes iurarũt de credulitate tm̃. ⁊ vbi absolutio fuit facta ex ꝓbatõe nõ integra non obstat absolutio repta de nouo ꝓbatõe integra vt. in. d. l. admonẽdi. ⁊ nõ. in. c. fi. s. de iureiu. facit qõ dixi in. c. ꝓposuisti ỏ ꝓba. de mã an ⁊ qñ obstet absolutio. dic vt dixi i. c. de bis de accu.

c **Onstitutus** Sufficit q⁹ cõpurgatoꝛ sit toleratus ab ecclesia bone fame nec de crimine suspectus ꝓdẽnatus. In prima facti narratio ⁊ reꝑhensio. In scõa ꝓuisio ibi sane.

Casus lr̃alis. Quidã diacon⁹. P. noie infamatus erat de aliquo crimine eps indixit ei purgatõem obtulit purgatoꝛes eꝑ: ipse cepit eos ita diligenter examinare ac si eẽt ordinatõem facturus nolẽs eos recipere. vñ diacon⁹ accessit ad do. pa. sibi exponẽs ꝑdicta vñ scribit pa. epo dicẽs q⁹ mltũ mirat q⁹ purgatõem oblatã recipe noluit nisi ꝑus ꝓbasset hoc ẽ examinasset noia singuloꝝ tanqz eẽt ordinatões facturꝰ vtinã sic discuteret ordinãdos. satis. n. sufficit in huiusmodi purgatõibus si purgatoꝛes sint bone fa. in suis ordinibus ministrãtes ⁊ ab ecclia tolerati nec sint in iudicio de crimine ꝓdẽnati vñ sunt admittendi. Bernardus. Nota primo ex tex. quatuoꝛ requisita in compurgatoꝛibus. Primũ est vt debeat iurare ꝼm cõscientiam ⁊ opinionem eoꝝ q⁹ credunt illum verum iurasse. Secundus vt debeant eẽ tolerati ab ecclesia. Tertiũ vt sit bone fame. Quartum q⁹ nõ fuerint de criminib⁹ ꝓdẽnati. Et ex ħ nõ q⁹ ꝓtextu crimin⁹ de nouo obiecti nõ põt cõpurgatoꝛ repelli. secus si opponat infamia. vt pz ibi sint bone fame ⁊c. Reqrit ⁊ quintum vt habeant notaz ꝙuersatõem illius quem purgare volũt. de quo dic vt dixi in. c. cum. p. supꝛa eo. Tertio nõ casum in quo testis iurat ꝼm opinionẽ suã ⁊ nõ ꝼm veritatez.

In glo. fi. in fi. qdam tenẽt ꝫrium videlicet q⁹ nõ sunt repellẽdi. qꝛ tex. reqrit ꝓdẽnatõez. sz repulsus ꝓtextu criminis obiecti non dz ꝓdẽnatus vt in. c. ij. õ oꝛ. cog. sed teneo opi. glo. nã glo. nõ dicit oppositũ sz vult istos repelli si ex illa repulsione secuta ẽ infamia vel grauatio opinionis. nã tũc nõ repellẽtur isti ꝓtextu ꝓdẽnatõis seu expulsionis sed pretextu infamie. qꝛ debẽt eẽ bone fame vt hic in tex. ⁊ hec ifamia surrexit ex probabilibus ꝙiecturis. nam, ꝓbationes

a Utrum absolutus õ crimine qꝛ se purgat possit mõ de eodẽ crie accusari. Et de ħ vide ꝑ glo. i c. mẽnã. ij. q. iiij. ⁊ p. d. an. in c. ad nraz circa prin. õ ꝓba. vsi. p ħ dicit spec. de quo vide oio ꝑ archi. in. c. hz ħ ꝓpriuz circa fi. ij. q. iiij. vbi cõcludit q⁹ nõ põt accusari nisi in certis casibus de qb⁹ ibi ꝑ cum. de isto articulo vide ẽt in. d. c. mẽnã circa me. ⁊ ẽt in eo c. cir. fi. vbi dicit q⁹ est inquũ q⁹ accusẽt. Et dicit q⁹ de hoc satis nõ. odof. in libello iuris in rubri. de effe. purg. Sz õ hoc vide oino per Jnno. ĵ. c. in c. puenit i gl. in vl. incest⁹.

b Etiã p⁹ latã sniam ꝑ ꝓbatões nõ integras admittit ꝓbatio ꝑ itegras ꝓbatões.

inducte ſ̄pet excep. vel inter aliquos inducunt contra abſentez aliquā p̄ſumptōem vt nō. in. l. lucius in fi. ff. de bis q̄ nō. inſa. ⁊ facit q̄ nō. glo. in. c. at ſi clerici de iudi. ⁊. ij. q. i. multi.

Inter. Propter magnitudinem criminis infamatus ſuſpēdi pōt nedū ab officio ſed ēt a bñficio donec ſe purgauerit hoc primo. ⁊ augeſ ꝓpter h̄ numerus cōpurgatorꝝ hoc ſcō. ex cā interdū poſt purgatōem p̄ſtitā ſuſpēdit quis ad tp̄s hoc tertio. ⁊ deficiēs in purgatōe punit vt cōuict⁹ hoc quarto. Scōa pars ibi attēdētes. Tertia ibi ita tñ. Quarta ibi purgatōe. Quīta ibi q̄ ſi. Caſus lr̄alis. Decan⁹ ſenoñ. erat grauiter infamatus de hereſi ex eo q̄ cū hereticis nimiā familiaritatē hēbat in quadam villa pp q̄ archiep⁹ ſenoñ. ſuſpēdit ip̄m ab officio ⁊ bñficio cuius p̄ ip̄m nullus apparuit accuſator tñ ex officio ſuo fama publica deferēte voluit de hoc inqrere veritatē: teſtes ſup hoc p̄ ip̄m decanū recepit. poſtmodū decanū ip̄m cū atteſtatōibus miſit ad do. pa. Ipſe vo intellecto nego. ⁊ viſis atteſtatōib⁹ ſcribit archiepo dicēs q̄uis ꝓſtitutio eccliaſtica doceat tales ab officio tñ vſq; ad purgationem canonicaꝝ ſuſpēdēdos: q⁹ tñ ip̄m a beneficio pp enormitatem criminis ſuſpēdit nō vult improbare nec ēt illud improbat q⁹ teſtes ex officio ſuo p̄ ip̄m decanum recepit lꝫ nullus apparuit accuſator. Ida. vo ꝓſideranſ vulgatam infamiā ⁊ graue ſcādalū ⁊ vehemētē ſuſpitionē ex dictis teſtiū p̄ ip̄m decanū aborta cū pp eorū quodlꝫ eēt ei purgatio indicēda ⁊ ſeruās iuſticiā ⁊ molliēs rigorē: purgatōnez. xiiij. manus ſui ordinis indixit eidē remittēdo ip̄m ad ep̄m vt ibi purgetur vbi noſcit infamatus: mādās archiepo. ſeno. ad iūctis ſibi duobus ep̄is purgatōez ei indictā recipiat ⁊ qui ad ip̄m purgādū acceſſerint ſint catholici ⁊ vita ꝓbati q vitā ⁊ ꝙuerſatōem ei⁹ cognouerint p̄teritā ⁊ p̄ſentez. qua recepta bñficiū ſibi reſtituat: ab officio tñ maneat ſuſpēſus pp familiaritatē quā habuit cū hereticis donec ſcādalū ſopiaſ hereticorꝝ familiaritate publice abiurata. Et inūgat eidē vt in p̄dicta villa ⁊ alijs circūpoſitis villis ꝓfiteaſ ⁊ p̄dicet fidez catholicā ⁊ deteſtef hereticā prauitatē ⁊ taliter deinceps vitā ſuam bonis informet opib⁹ vt infamia cōuertaſ in bonam fa. ⁊ cōmune ſcādalū ⁊ ſuſpicio de catholicorꝝ mētibus tollaſ: q⁹ ſi in purgatōe defeceſit ab officio ⁊ bñficio depoſitus ad agēdā penitētiā in arctū monaſteriū detrudatur. Ber. Nō p̄mo ex tex. q⁹ p̄latus ēt papa dz eē valde ſollicitus ad inueniēdū hereticos ⁊ ꝓcedēdum p̄ eos de quo. ſ̄. de here. p totū. Scōo nō q⁹ infamatus nō dz regulr ſuſpēdi a bñficio antequam deficiat in purgatōe. ſed rōe enormitatis cr̄is vel ſcādali imminētis pōt ſuſpēdi ēt a bñficio donec ſe purgauerit ⁊ ē i h̄ iſte tex. valde notabilis ⁊ quotidie ſolet allegari. ⁊ vide glo. ij. q iiij. c. p̄sbyter ſi. ⁊ p Jo. an. in. c. i. de accu. lib. vj.

Tertio nō ibi ab officio tantum ⁊c. q⁹ quandoq; quis ē ſuſpēſus ab officio ⁊ bñficio ⁊ ſic acceſſoriuꝫ nō ſeqt̄ p̄ncipale. de hoc an ſuſpēſus ab officio cenſeaſ p̄ntiaꝫ ſuſpēſus a bñficio vide glo. nō. in cle. cupiētes de penis in glo. nō nouam. Alterius nō q⁹ ſi p modū inqſitōis crimē nō potuit ꝓbari plene nō ē reus ſimplr abſoluēdus ſꝫ ſi remaneret infamia vel ſcādalum vel vehemēs ſuſpicio pōt cōpelli ad ſe purgādū. Et nō ex hoc ⁊ ex tex. ſinglr tria quorꝝ q̄ libet ſufficit ad purgatōem indicēdā. vt ē vulgata infamia. graue ſcandalū q̄ intelligiſ ēt ſine infamia vt differat a p̄cedēti. ⁊ vehemēs ſuſpitio ⁊ ſic ſufficit ſola vehemēs ſuſpicio. ſed tex. adduco in oppoſitū in c. tua ō coba. cle. ⁊ mu. i fi. vbi tex. ſinglr dicit q⁹ oz ſuſpitōem eē tātam vt generet ſcandalū. de quo plene dixi in. c. qualiter ⁊ quādo de accu. Et quātū ad ꝓpoſitum cōcludē q⁹ aut iſte eſt vehementer ſuſpectus apud ep̄m ſeu iudicem. ⁊ tūc non regrit̄ ſcādalum ita intelligo iſtū tex. nam iſta ſuſpitio h̄ erat orta ex dictis hoſtium vt in lr̄a iſta. alias non differret a ſcō mō cum. ſ̄. premiſerat de ſcādalo. Aut eſt qs ſuſpectus alij q̄z ſupiori. ⁊ tūc nō ſufficit ſuſpicio ad indicēdā purgatōem. niſi fit tāta q⁹ generaret ſcādalum. ⁊ ita intelligo. c. tua preall. Et ex ſupradictis nō q⁹ vehemēs ſuſpitio ſolius iudicis ſufficit ad indicēdā purgatōez. q̄ tenet hic Jnno. ⁊ ſatis mihi plz ⁊ vr̄ iudicio meo tex. h̄ q⁹ ex teſtiū dictis erat iſta ſuſpitio orta. de quo tñ vide bonū tex. cū glo. ij. q. v. oībus ⁊ q̄ dixi in. d. c. qualr. Nō purgatōem eſſe prefātam in loco infamie. nam alibi facilius reperiret cōpurgatores nec eius preſtatōe deleretur infamia vel ſcandalum. Nō ibi q⁹ trāſacto ⁊c. q⁹ cōpurgatores debēt hēre notā cōuerſatiōez purgādi nedū de p̄ſiti ſꝫ etiā de preterito. ſꝫ limita iſtū tex. ꝓ ut dixi in. c. cū. p. ſ̄. e. Nō effectū purgatōis p̄ſtite. nam dz abſolui purgatus ⁊ reſtitui ſibi bñficiū ſi ab eo fuerat ſuſpenſus. ſi vo deficit in purgatōe dz puniri vt ꝙuictus vt in ſi. Sz op. p̄ tex. in v. in pena vbi preſtita purgatōe remanet ſuſpēſus quo ad officiū donec ſcādalū ſopiatur q̄ ē p̄. c. ex tuaꝫ. ſ̄. e. vbi ſi denūciaſ boni teſtimonij abſolnitur ab infamia ⁊ relaxaſ ſuſpēſio vt ibi. Sed dicūt h̄ cōiter doc. q⁹ ſpāle ē in crimine hereſis vel in alio graui crimine p̄ncipiū ꝓcedit regulariter. Ego h̄ dictū nō admitterē ſꝫ dico tex. ꝓcedere q̄n iſte purgādus ſeu purgatul p̄ſtitit cām ſcādalo. vt q⁹ p̄rit familiaritatē cū hereticis vt h̄ dī. vñ ſi pōderet hec lr̄a nō remanet iſte ſuſpēſus pp enormitatē delicti vt dicūt doc. ſed ꝓpter familiaritatē cū hereticis. ⁊ ideo aſſumo nō exceptionē ſꝫ regulā ex tex. q⁹ vbicūq; ifamatus male viuendo p̄ act⁹ illicitos ⁊ a iure reprobatos dedit cāz infamie ⁊ ſcādalo lꝫ p̄ſtet purgatōez dz tñ remanere ſuſpēſus ab officio donec ſopiaſ ſcādalum vt ſic illicita ei⁹ opera p̄cedēnia puniaſ. ⁊ ita ꝓprie loqt̄ iſte tex.

Jn glo. i. in fi. multa h̄ glo. inuoluit ⁊ ponit ordinem nō oīno neceſſariū. ⁊ lꝫ doc. h̄ in multis trāſeat cū glo. tñ alibi iſte ordo in parte reprobaſ ⁊ in parte limitaſ. ⁊ ideo ꝙdudēdo vtrāq; diſtingue ſic cū q̄rit de mō ꝓcedēdi p̄ infamatū q⁹ aut ep̄s ſeu ſupior dz ꝓbatōes ꝓmptas. ⁊ tūc nō ē neceſſe nec vtile ſtatuē terminū accuſare volētibus q⁹ poſſet ſupponi amicus ⁊ fieri colluſiū. Jtē q⁹ nō apparente accuſatore via inqſitōis ē ordinaria p̄ infamatū de iure canonico vt ꝓbatur in. c. qualr. ij. de accu. ⁊ ibi ēt glo. dixit q⁹ nō ē vtile p̄figere talē terminū. Jtē ⁊ vide latius p̄ Jo. an. ⁊ Spe. in ti. de inqſiti. §. nūc tractemus. vpono. ſi vo non dz ꝓbatōes ꝓmptas pōt ſi vult ſtatuere terminum accuſare volentibus ſꝫ nō eſt neceſſe. ſatis. n. ē q⁹ accuſator ſe non offerat. vñ ſatis ē q⁹ pōt ꝓcedere ad purgatōem indicendaz. vt p̄z in. c. ex tuaꝫ. ſ̄. e. Et de modo indicēdi lꝫ glo. h̄ dicat admonitōem debere p̄cedere. dic meli⁹ vt dixi in. c. ij. ſ̄ e. q̄ aut eſt infamat⁹ ō delicto ſucceſſino. ⁊ tūc ſunt neceſſarie ille admonitōes q⁹ poteſt ſe corrigere deſiſtēdo ab actibus ſuſpectis. Aut delictum ē momentaneū. vtputa homicidiuꝫ vel furtum vel ſimonia. ⁊ tunc fruſtra fieret admonitio vt̄ ſe corrigeret. ⁊ ideo hoc caſu non req̄runt ille admonitōes. ſꝫ pōt iudex ꝓcedere ad purgatōem indicendam. ⁊ vbi enormitas delicti vel ſcādali nō ſubeſt non dz ante purgationem p̄ſtitam aliquā ſuſpēſionē facere. vt in. c. ſigni ficaſti de adul. ſꝫ expectare exitū vt ibi. ſꝫ vbi ſubeſſet ſcādalū vl̄ graue delictū pōt a p̄ncipio ſuſpēdere ab officio donec ſe purgauerit vt in. c. ex tuaꝫ. ſ̄. e. ⁊ ēt a beneficio. vt h̄. Et ſi preſtat purgatōez ſit abſo-

a Circa hoc vide glo.in v.nō deiecit & ibi.d.abb.que eam appellat singularē in.c.sup bis de accusa.

b Circa hoc vide qō nō. Inno.i.c.qr verisile de psump.&.c. afferte.e.ti. p.d.Anto.& vide ēt oino q lare scribit.d.Abb.i.c.accedēs el.ij.s. de accu.

c Statutū disponēs q̄ quictus de crimine puniat tali pena nō hz locū in illo q habet p quiero qz deficit i purgatōe. Et de hac qōe vide p do.anto.i.c.at si clerici i pn̄ci.de iudi.i vj.col. vbi idē dicit.sz ꝯ hāc opi. vz q̄ imo hēat locuz statutum i eo q deficit i purgatōe allego text. in.c.ad audientiā & i c.cū dilect⁹ de cle. non resi. vbi est text q̄ statutū intelligit sin ius cōe nō mtrū si ibi recipit inter pratiōez a iure cōi ēt quo ad casum. Sz p isto dicto d.ab.optie facit qō nō bar.in.l.i.§ hoc iterdictū.ff.de se vbi dicit q̄ statutū imponens pena mulieribus perlas seu gēmas portantib⁹ nō hz locū in mulieribus perlas seu gēmas fictas & ꝯfactas portantibus. Itez ad hoc facit qō nō d.ab.p⁹ io. an. in.c. sic dignū. s. d bomi. i. q. an statutū loquēs i facīēte habeat locuz in mādāte & vic̄ q̄ ibi plē notaui. Et adde hic ang.in psi.clxxxtij. & in psi.ccxxiiij. vbi dicit q̄ statutum loquens de contumace hz locū in vero ꝓtumace nō in ficto & facit qō nō.bal.in.l.trāsigere in.v.col.C.de transl. vbi dicit q̄ statutū loquēs de homicidio nō hz locū i eo q̄ fuit ꝓdemnatus de homicidio ex ficta pfessione qr statutū dz itelligi d homicidio vero cui⁹ ꝯtium vt dicere bal.in.l.qm̄.C de insa. vbi dicit q̄ ficta pfessio iducta p statutū equiparatur vere facte in iudicio vide tn̄ bar.ang.& imol.in.l.ex pfessu.ff.de ap. Et adde hic oino q̄ late notaui post.d.abb.in.c.ex parte d spō sa.& qō notaui post.d.an.in c.ad audiētiam de cle.nō resi. Et adde q̄ hz d iure agētes & pfentiēres pari pena puniant.ut in.c.i.de offi dele.tn̄ statutū loquēs de agēte cū debeat stricte intelligi nō hz locū in pfentiente vt dicit d.abb.in.c.cum volūtate.j. de sen.excō. Itē ad pdicta facit qō nō.bal.in.l. transigere in.v.col.C.de trās. vbi dicit q̄ si statutū dicat q̄ de omnibus delictis possit fieri pax & pcordia pterquā de homicidio intelligitur statutū illud de homicidio vo. Et ideo dicit ibi Bal.q̄ sup homicidio ficto poterit fieri pcordia. Et generaliter an statutū loquēs de casu vero extendat ad fictū vide p bar.in.l oēs populi.ff.de iustitia & iure in.vij.qōne prin.& p Jo. an.i regu. ,p possessore in merc.p bal. hētur in.l.siqs seruo.C. de fur.p bal. & imo.in.l.i. §.lex falcidia.ff.ad.l. fal.

d De hac q.vide latius p.d.abb.i.c. insinuatum. s.de simo.& facit qō nō. d.Abb in.c. vno cir.fi.de plus petit. vbi dicit q̄ statutum loquens de cō uicto non hz locū in illo q̄ pfessus fuit.

e Hoc dictuz refert ēt d.ab.i.c mulieres ō sen. excō.& idē tz bal.in.§.itez l.cornelia in fi.de pub.iudi.& vide petrū de anch. in repe.c.canonū ō psti. i.vj.pn. quesito i xxxi colū. illi⁹ q̄sti. v.& si statutū vbi dic̄ q̄ si statuturz exigit fam̄ pfūatū n̄ suffic̄ si sit icobatuz. Et q̄ in statutis requiratur factuz consummatum tenet Bal.in.l. siquis non dicam rapere in.iij. columna.C.de epis copis & clericis & ang.in l.i.§.hec vba ff. q̄ quisq̄ iur.& p bar.t. i.l.i.§. diuus ff.ō sica. Et

lutio prout superius dixi vel condemnatur prout dixi in.c.cum.p.s.e.& plenius in.c.accedens. de acc. & inquantum glo.h in fi.dicit istum esse modū ,pcedendi cū ,pcessus incipit a ꝓtumacia nō recte loquit qr iste ,pcessus fit rōne infamie nō rōne ꝓtumacie sz tn̄ de mō ,pcedendi tam in ciuili q̄z in criminali alibi plenius ē ,puisum. vt in.c.tue & in.c.qm̄ vt lit. non pte.& in.c.i.de iudi.& xi.q.iij.in.c.rursus & c.quicū q̄z. In glo.ij.ibi si inde remaneat infamatus & c. Inno.dicit h ,pcedere quando directe crimen ,pbatū ē ꝓtra aliquem p viā exceptōis vtputa ꝯ accusatorem q fuit in iudicio cui ēt data est copia se defendendi.secus si ꝯ testē q nūquam fuit in iudicio qr magis excipit ꝯ partem ,pducentē q̄z ꝯ testem. Alibi plus placet dictū glo.indistincte.nā exquo orta ē infamia ex satis ,pbabilibus cōiecturis indici pōt purgatio vt illa aboleat.nā vt dixi in.c.pcedenti lz ,pbatōes iducte ꝯ testem nō faciāt plenā fidem ꝯ eum in alio iudicio inducūt tn̄ presumptōem quādā & p hoc facit c.cū tu.s.de testi.vbi dicta testiū reducūtur ad ꝓcordiā ne reatu piurij notent de facto.& idē qō ista glo. exꝑssius tenuit glo.in.c.cū dilectus de or.cog. In glo.iij.in fi.nō ex hac glo.q̄ lz numerus cōpurgatorū fit arbitrarius regulariter tn̄ est maior numerus adhibēdus in maiori & minor in minori. Et pōt esse ratio diuersitatis qr maiores habent noticiam pluri um & facilius pp potētiam inueniūt cōpurgatores & minores ergo non habēt tot noros nec de facili possunt alios inducere ad se purgandū. nam isti cōpurgatores sunt volūtarij & nō possunt cōpelli sicut alij testes.vt nō.in.c.se.facit.c.cū.p.& c. ex tuaz.s.eo. Et ex p̄dictis habes modū cognoscēdi an superior in indicēda purgatōe excedat modū & arbitrium boni viri.vt ꝓsideret qualitas psone criminis & infamie & alia circūferētia.nā si numerus nimis excederetur posset appellari.qr in cōmissis arbitrio appellat si si facit vt bonus vir.vt in.c.i.de dila.& legit & nō.in.l. siqua pena.ff.de verb.signi.& in.c.sup bis de accu. secus si cōmitteret ꝓscietie.non tamen dz intelligi de conscientia vulpina vt dicit bal.in.l.ij.C.de fide.lz in lecturis cōiter nō habeat vt in.c.statutū i.§. assessorē de rescrip.li.vj.& ibi glo.qō tn̄ limita vt nō.glo. fing.in de.i.de iurepa. In glo.fi.ex hac glo.possunt colligi due solutōes ad ꝓtium formatū in pn̄cipio glo. Prima est vt deficiēs in purgatōe in crimine herefis nūq̄z tradatur curie seculari.qr h ē ,pbatio p̄sumptiua & nō va & directa. Scōa sol.q̄ ideo nō tradit h curie seculari qr volēs redire ad fidē dz recipi & parcit sibi quo ad mortē.hāc so.vltimā tenz Host.& cōiter doc.& ē in se verissima.nā si ve quict⁹ vel ꝓfessus pōt redire ad fidē & nō tradi curie secularī.forti⁹ idē dicēdū in quictū interpratiue.sz p̄ma solu.glo.cōiter nō recipit.vñ ꝓcludūt doc. & maxime Host.q̄ ad quācū q̄z pena agat deficiēs in purgatione dz puniri vt quict⁹. Et ex h dicto infert q̄ si iste alis incidisset in herefiz & nūc ex deficiētia in purgatione haberet ,p quicto & ,p relapso deberet tradi curie seculari.vt in.c.accusatus de here.li.vj.qō ē notā dū.nā ex.d.glo.ꝓcluderet oppositū.nō tn̄ rōem gl. nā pōt adduci ad statutum quo cauetur q̄ quictus de tali crimine puniet tali pena q̄ deficiēs in purgatione nō dz puniri illa pena statutaria.qr illa non est vera quictio sz p̄sumptiua & interpratiua & statuta habent locum dūtaxat in casu vo.ff.de neg. gest.l.iij.& in.c.in nostra de iniur. facit qō nō.dicit bar.in.l.i.ff. de ficca.q̄ cū statuta hodie puniāt cōiter maleficia ñ incidit quis in penam statuariā nisi pfecerit delictū Et ideo nō sufficit acceptasse seu fecisse actuz ,ppinquum sicut de iure videbat sufficere.l.siquis cum telo.C.de sica.cū si.canonizata de peni.di.i. Extra glo.quero quid si nō repiātur tot cōpurgatores. nū quid iste debeat haberi ,p quicto. Host.dicit q̄ si n̄ pōt habere qr de eo testes non ꝓfidūt seu nō ē fides alijs de eo q̄ tunc habetur pro quicto & deficiente i purgatione.aut non reperit qr pauper est seu extraneus ita q̄ non habet notos in ciuitate.& hoc casu ē sibi subueniendum arbitrio iudicis considerata qualitate persone criminis & infamie.& ita cōmuniter trā seunt doc.sed tu dic q̄ vbi ex istis causis nō possunt haberi cōpurgatores clerici dz adhiberi laicus ēt femine si nō possunt haberi viri.& si etiā laici ex hac cā deficerēt credendū ē soli iuramēto ipsius.vt est glo. nō.in.c.cū.p.de accu.& in.c.in decima. xviij.q. ij. & c.cū in iuuētute.j.e.in glo.fi.& vide ēt bonā glo.in.c. clerici.lxxxi.distin.

c **Cum dilectus.** Breue est nec pōt aliter summari. Nota primo ex tex. vnā bonam qualitatem requisitam in compurgatorib⁹ vt sint vicini illius quem purgare volunt & quo ad hoc potest ſaluari boc.c.de super fluitate.nam vicini presumuntur melius scire conditionem & qualitatem vicinorum.vt in.c.quosdam.& c. quanto de presump.puta tamen q̄ vbi ex causa non reperirent vicini vt qr ex aliqua causa sunt sibi exosi q̄ sufficiat habere alios ad hoc.j.c.proxi. Sed quero nunquid compurgatores possint compelli ad purgandum aliquem. doctores dicunt q̄ non. vnde isti sunt voluntarij & non coacti.vt dixi in.c. precedenti.& facit.c.cum.p.s.eo.secus tamen est in alijs testibus vt supra de testibus cogendis per totum.& potest esse ratio diuersitatis. quia isti deponunt ſm conscientiam & opinionem eorum. Alij vero deponunt de his que acta sunt coram eis. vnde isti de quibus in textu possunt timere periurium & potest induci hoc dictum q̄ habentes f deponere ſm ꝓscientiam non possunt cōpelli. & esset notabile dictum si esset verum & facit pro istis artificibus ex

adde q̄ tantum in statutis requiritur.q̄ actus sit perfectus q̄ etiam si statutum diceret si quis voluerit facere tale quid puniatur requiritur ad penam imponendam q̄ actus sit perfectus nec sufficit sola voluntas.& exponitur illud verbum voluerit idest voluntarie fecerit ita eleganter determinat Barto post glo.in.l fina.ff.de re.dini. Item adde q̄ illud dictuz Bar to.in.l.i.ff. de sica.quod refert hic do.Ab.refert etiam & sequitur.do.Anto. in.c i.in pe.col.de eo qui mit.in poss.de quo vide omnino quod nō. Bal. in.c.fi in.ij.col.de consue.

f Illi qui habent deponere ſm conscientiam non possunt compelli quod est notandum pro extimatoribus. Et ad hoc facit quod notat bal. in.l.rez non nouam.C.de iudi.vbi dicit q̄ ille cuius conscientie stari dz non compellitur exprimere causam mouentem conscientiam.

pertis in aliqua arte quibus iudex iniungit vt debeant aliquid estimare. Abbas.

c **Cum in iuuentute.** Nō semp q; pp infamiā est indicēda purgatio. pōt tn̄ q̄nq; indici ēt vbi nō ē indicenda ad instātiā purgādi. vel aliter ⁊ melius ⁊ sic. Si infamia ortū nō hz ꝑbabilibus ꝓiecturis nō ē de necessitate indicēda purgatio. pōt tn̄ indici ad instantiam purgādi. h. d. ⁊ ē casus nōbilis ꝺm istū intellectū. ꝑma pars narrat factū ⁊ petitiōem ꝓcuratoris. scda petitiōem improbat. tertia petitiōem cū q̄dā ꝓtestatione admittit. scda ibi vñ. tertia ibi cetex. Casus lr̄alis. Ep̄s q̄nq; eccl̄ie ꝺicebat hīe immoderatā familiaritatē cū quadā nepte sua pp q̄ rex vngarie sepe scripserat do. pape vt illū de vngaria remoueret. vñ papa scribit cuidā ep̄o vt sup hoc caute ingreret ⁊ coep̄i vngarie ⁊ ip̄e postmodū rescripserūt dño pa. q; eū bonū vix ⁊ honeste ꝓuersatōis eē credebāt: ꝑsonā ipsi⁹ multipliciter cōmendantes. Sz q; p̄ filiū quē diligit corripit. ad maiorē cautelā dñs pa. mādauit eidē vt ab illi⁹ familiaritate totaliter cessaret q; finistra suspicio de ipso baberi nō posset. sed quidam malus hō rescriptū illax litterax surripuit ⁊ apud regē ⁊ alios magnates ipsum negter publicauit vt magis infamaret. hz pa. hz pulsat⁹ fuerit multotiēs ꝺ ipsuz tn̄ aduersus eū noluit cōmoueri: sciēs q; facile dictū segtur multitudo. postea vo cū dictus ep̄s ad strigoñ. metropol. extiterit postulatus qdaz q aduersabantur eidē vt ꝓmotōem impedirēt ipsi⁹ ceperūt ip̄m itex infamare. vñ ipse de quorūdā amicox suox ꝓfilio quēdā ꝓcuratorē ad curiā destinauit postulās a do. pa. q; purgatōem canonicā faceret ei indici ad suā innocentiā ondēdā. Papa postulatōem illā reputās minus ꝓuidā ab ea ip̄m ꝓcuratorē sepe voluit reuocare. Sz q; ꝓcurator instabat pa. mādauit purgatōem eidē indici cum duob⁹ abbatibus: quāuis ꝓtestat⁹ fuerit q; ex alia cā petitio talis improuide tūc fiebat: q; suffraganei strigoñ. ecclesie vix eo tpe purgarēt eūdē q in facto postulationis ꝓtradicebant eidem ⁊ suffraganei coloceñ. eccl̄ie ipsum minime tūc purgarēt q; inter eū ⁊ coloceñ archiep̄m de strigoñ. metropoli q̄ verteretur. vnde cū non sint alij pōtifices in vngaria merito videbantur q; p ep̄os regni sui sup illo articulo se purgare non posset. Ber. Nō ꝑ ex tex. singulariter q; q̄ ꝓstat infamiam ꝓcessisse ab emulis nō est ex ea indicēda purgatio ēt ad instātiam alioz. nec hz iudex cōmoueri ex tali infamia ꝺ infamatum. Et ex hoc infert q̄ dixi in summario q; vbi ꝓstat infamiam ex ꝑbabilibus ꝓiecturis nō ꝓcessisse q; de ea nō est curandum. vñ nullū de iure habebit effectū. sed hz bn̄ locum illud. vane voces populi nō sunt audiēde in c. ofius de elec. ⁊ in. l. decurionum. C. de penis. Et idē voluit Bar. in. l. de minore. §. torm̄eta. ff. de q̄ōni. ⁊ hoc dictum optime ꝑbat h̄. Scdo nō tex. ibi dictum facile seq̄t multitudo ⁊ c. hic dī. Fama volat trāsitq; modū quocūq; ferat. Eximie⁹ crescit sz nō cito fama quiescit. Nō ibi sup hoc bonū zelū ⁊ c. q; non hz aliqd fieri ex solo zelo nisi subsit iudiciuz rōnis q; facit ꝺm Hosti. ꝺ religiosos ꝑlatos habentes tn̄ zelum in punīēdis delictis vt p̄mittant ordinē iudiciariū ingrentes q̄nq; de criminib⁹ oīno occultis. ⁊ ideo dicit piculosum ignorātes iura ꝓmoueri in ep̄os de quo in. c. i. de ꝓsangui. ⁊ affi. Nō q; infamia facti bn̄s ortum ab emulis non impedit quē ꝓmouendū ad dignitatem. Ultimo colligit arg. q; numerus cōpurgatorē ē arbitrarius. naz hic fuerunt deputati duo abbates. ⁊ in. c. inter. §. e. fuerunt. xiij. ⁊ in. c. i. §. e. dī de duodecim. ⁊ in. c. ex tua rū. §. e. dī de. vij. ē g̃ arbitraturus iudex numer ꝺm qualitatem ꝑsone criminis ⁊ infamie. In glo. in v̄ si. postulare in fi. Inno. hz q; ꝓcurator potuit hoc postulare lz sit generalis. sed forte Inno. mot⁹ ē ex rōne glo. q2 hoc videbat vicinū mādato. nam cū eēt sup postulatōe iā facta de isto ep̄o ne aliquo mō impediret pp infamiā potuit patere purgatōem infamie ar. in. l. ad rē mobilē. ff. de ꝓcur. tn̄ ꝺm Hosti. ista purgatio non erat de necessitate indicenda tum quia petitio iniusta vt in textu. tum quia papa non astringitur dispositioni iuris. vt in. c. proposuit de ꝓcess. ꝑbē. tū q2 purgatio nō depēdet ex volūtate ptis hz ex dispōne iuris. In glo. fi. nō bn̄ glo. ⁊ vide q̄ dixi in. c. inter. §. e. in fi. Et facit hec glo. iūcto tex. in ar. q; vbi testes de iure necessarij nō reperiunt in loco tūc quales reperiunt idonei iudicātur. Et ex hoc fuit cōsultū in q̄one facti dicit statutū q; ad ꝓfectōez inuētarij requiruntur cestes cū certis qualitatibus. oppōebat postmodū q; ñ hēbāt q̄litates r̄q̄sitas. replicabat q; i loco illo ñ repiebāt testes cū ill⁹ q̄litati b⁹. ⁊ certe ex h̄ hz act⁹ tolerari ad idē tex. cū gl. i. c. cū dilect⁹. de electio. Abbas.

d **E testibus.** Cōpurgator iurat de credulitate. h. d. De mā huius. c. dic vt h̄ in. c. quotiens. §. eo. In gl. ⁊ hz locū rō glo. q̄ñ negatiua eēt restricta ad certas ꝑsonas ⁊ locū. nā tūc bn̄ ꝑnt testes deponere de vitate. tūc. n. potius deponūt de facto ꝓprio q̄z alieno vt si dicūt q; tali hora ticius nō cōmisit homicidiū q2 fuit nobiscū. ⁊ non potuisset cōmittere qn nos vidisset⁹. nā si testes tali mō ꝺponerēt nō eēt loc⁹ purgatōi. vt nō. in. c. ꝓmo. ⁊. c. cū dilectus. facit glo. in. c. clerici. lxxxi. di.

a **Accedens.** Infamatus sup defectu natalū non hz ꝓmoueri nisi prius purget. h. d. ꝺmo ponit conquestio. scdo ꝓnsio ibi quocirca

Casus lr̄alis. Quidā diaconus. T. nomine duz vellet in presbyterum ꝓmoueri quidaz emuli sui dixerūt illum esse filium sacerdotis ꝓpter quod dio cesanus ipsum noluit ꝓmouere: nec p̄misit illum ab alio ꝓmoueri. vnde ille diaconus ad dominum papam accedens predicta eidem exposuit: Mandat pa. ep̄o. quatenus si de hoc ē publice infamat⁹. ⁊ de ipsa infamia constare nō poterit purgatiōem ab ip̄o recipiat ⁊ ip̄m ꝓmoueat ad ip̄m officiū sacerdotis. q2 ⁊ si non sit nota delicti tn̄ est nō defectus impedit̄ tis ad sacros ordines ꝓmouēdū. Ber. Nō ꝓmo ex tex. q; purgatio locū hz neduz sup criali sz ēt sup aliquo defectu ⁊ ihabilitate. facit. c. ij. §. de apostatis. Nō scdo q; nedū spuri⁹ de quo ꝓstat ad ordines ꝓmoueri ñ hz fine dispēsatōe sz ēt ille de quo nō ꝓstat ex quo tn̄ defectu natalū ifamat⁹ ē. Et cās pp q̄s fili⁹ nō legitim⁹ ꝓmoueri nō pōt vide q; glo. i. c. i. ⁊. ij. ꝺ fi. ꝑ. li. vj. Sz opp. ꝺ tex. ꝺ. c. cū i iuuētute. §. e. nā ifamia ab emulis orta nō hz effectū indicēdi purgatōez. So. vt ibi ⁊ h̄ nō. ibi. n. ꝓstabat ifamiā habuisse ortum ab emulis. hic vero nō ꝓstabat sz iste dūtaxat h̄ asserebat. vnde papa mādat purgatōz idici si publice iste eēt ifamat⁹. q. d. q; si ab emulis tn̄ h̄ diceret ꝓut ipse asserebat nō eēt de hoc curādū. ⁊ fic potius ꝓcordat cū illo. c. cū in iuuentute.

Jn glo. ij. vbi q2 negatiua ꝓbari nō pōt. hoc verū si hec negatiua eēt ꝓbāda p testes sz hic ē ꝓbāda p iuramētū asserētis ⁊ p testes de credulitate. vñ dic Jo. an. ⁊ bn̄ q; vtplurimū in purgatōe venit factum negatiuuz. simile in. c. i. de ꝓfes. li. vj. vbi negatiua q̄ alias ꝓbari non potest admittit in positis vt sic possit probari p iuramentum. Et in fi. glo. aduerte q2 si probaretur filiatio ꝓut dicitur in glo. non esset locus

a Ass. Ex minimo crescit sed nō cito fama ocrescit.

purgatõi qz ℞ est vera ꝓbatio que põt fieri sup filiatione. Et existente vera ꝓbatõe cessat purgatio. vt i c.se. vñ ꝑsidera varios modos ꝓbandi. aut. n. vult iste ꝓbare se fuisse babitũ reputatum ⁊ noiatum ꝑ filio sempronij ⁊c. ⁊ tũc nõ ē necesse q̃ aliter se purget ⁊ de hac purgatione nõ loqtur iste tex. Aut vult iurare q̃ sit filius sempronij ⁊ nõ ꝺꝫ admitti qz subiret ꝓiurium cũ filius nõ possit iuramẽto asserere se filiũ sempronij. aut vult iurare se fuisse babitum reputatũ ⁊ noiatum ꝑ filio sempronij ⁊ ita se credit eẽ filiũ sempronij. ⁊ tũc tal' purgatio recipit ⁊ cõpurgatores iurabũt de credulitate q̃ credũt eũ vex iurasse. nã vt dicũt ℞ Host. Inno. ⁊ Jo. an. de necessitate quertẽda est forma iuramẽti in hoc casu. vñ lꝫ als purgãdus debeat iurare de veritate. vt in. c. quotiẽs ſ. e. in fi. in ℞ tñ casu iurabit de credulitate qz nõ põt hũ vꝺa sciẽtia. Et nõ ex ꝓdictis ⁊ ex tex. q̃ exquo semel qs babitus ⁊ reputatus fuit ꝑ filio sempronij fama sequens in ꝓiũ non nocet. Et inquãtum glo. dicit sufficere ꝓbare quẽ fuisse genitum ex vxore ticij vt inferatur ipm eẽ filiũ ticij. dic boc ꝓcedere ẽt si ticius negaret ipm eẽ filiũ suũ. qz exquo qs est natꝰ ex vxore alicuiꝰ ꝓsumit natus ex marito. nec potest maritꝰ eũ nõ agnoscere in filiũ nisi ꝓbaret tpe ꝓceptõis eũ fuisse absentem vel impotẽtem ad gnandum vt ē tex. nõ. in. l. filiũ. ff. de his qui sunt sui vl' alie. iur. ⁊ ibi Bar. ⁊ idẽ dic si mater postea assereret ipm eẽ filium alterius q̃ mariti vt nõ credatur ei in ꝓiudicium filij vt nõ. in. d. l. filiũ ⁊ nõ glo. in. c. officij de pe. ⁊ remiss. qõ vꝫ ꝓcedere ẽt si ꝓbet q̃ tpe ꝓceptõis ma ter habebat ꝓcubitũ cũ alio ⁊ ad ℞ tex. nõ. i. l. miles §. defuncto. ff. de adulte.

c **Cum dilectis.** Sup notorio crimine nõ ē indicẽda purgatio ⁊ pẽdente causa sup criminibus corã pape delegato purgatio ab ordinario sup eis recepta non tꝫ. h. d. Jn ꝑma ponit auditoris datio. in ſcda actoris petitio. in tertia rei rñsio. in quarta diffinitio. ſcda ibi cũ q̃ idẽ tertia ibi dictꝰ. q̃rta ibi bis igit. Casus lr̃alis. Jnter. Bꝰ. p̃sbyter ex vna parte. ⁊. Oꝰ. clericũ ex altera sup q̃busdã eccl̃js qõ vertebat ꝑ qua dictꝰ. Bꝰ. p̃sbyter ⁊. Bꝰ. ꝓcurator. Oꝰ. clici ad se. apo. accesserũt ꝓcurator ipsiꝰ. Oꝰ. ꝓposuit q̃ cũ. d. p̃sbyter eẽt publice infamatꝰ sup crimine incestꝰ. eps ꝓstãtien. ordinariꝰ ciꝰ ei purgatõem indixit. q cũ se purgare non posset eccl̃js suis fuit ab ipso ꝑ sñaz destitutꝰ. sed ipse nibilominꝰ eas ꝑ violẽtiã detinebat occupatas. Postmodũ cũ idem p̃sbyter vxorẽ cuiusdã cõsanguinei sui publice detineret. qdã clici ꝓtra ipsum sup boc ad quosdã iudices l̃as impetrarũt ꝓtinentes vt si dictꝰ p̃sbyter sup crimine adulterij ⁊ incestus se purgare nõ posset ipm pena debita castigarẽt. ⁊ cuz eis ꝓstitisset q̃ idẽ p̃sbyter ꝑ eo q̃ in purgatõe deseerat ab epo fuerat ꝓdẽnatus ipm tam q̃z ꝓtumacem ꝓdictis eccl̃js prinauerũt. maxie cũ de crimie adulterij ⁊ incestus tã q̃z de notorio ꝓstitisset eisdẽ. mandãs abbati sancti galli. ad quẽ bñficioꝝ collatio ꝑtinebat vt bñficia illa ꝓferret. q ꝓtulit illa. Oꝰ. clerico supꝛadicto. vñ petebat sup illis ꝓdicto p̃sbytero imponi silẽtium ⁊ ipsi tradi possessionẽ illoꝝ bñficioꝝ. Ex aduerso. d. p̃sbyter rñdit q̃ ꝑcessus iudicũ predictoꝝ debebat merito retractari cũ lit. nõ ꝓte. ꝓcesserint ꝙ ipm adijciẽs ẽt q̃ purgatõem indictã sibi abelecto ꝓstantien. curauerit exbibere. ſz ei rñdebat. q̃ talis purgatio nõ valebat cum iudicio pẽdẽte corã delegatis ordinarius nõ debebat indicere purgatõem infamato ⁊ ita tam q̃z corã nõ suo iudice facta dicit. Dis ⁊ alijs diligenter auditis ⁊ intellectis lꝫ lr̃e delegatoꝝ iudicum vel ipsaꝝ transcriptum. do. pa. ostense non fuerit. qz tamẽ ex tenore relatõis ipoꝝ iudicũ quam ꝓcurator predictus exbibuit do. pa. constitit euidẽter q̃ iudices illi processerũt iuris ordine prętermisso. vñ papa tã ꝓcessum illoꝝ q̃z concessionem eccl̃aꝝ a p̃dicto abbate de mãdato ipsoꝝ factã auctoritate apostolica retractauit. ꝑcipue cũ relatio iudicũ cõtinebat repugnãtia ⁊ aduersa. Dicebat. n. q̃ crimẽ eiusdẽ p̃sbyteri adeo notoriũ erat q̃ nullus locus inficiatõi penitus existebat. vtpote cuius vniuerse populus testis erat: ⁊ tñ ibidem p̃mitti tur q̃ eidẽ p̃sbytero terminũ pemp. assignauerũt in quo se purgaret si posset cũ nimiꝝ si crimen erat notoriũ non erat illi purgatio indicenda. sed in eum cõdẽnationis sñia ꝓferẽda. Si vo nullus apparuerit accusatoꝛ ⁊ sup p̃dictis criminibus vel ipsoꝝ altero apud bonos ⁊ graues fuerit infamatus purgatio canonica indicabit eidẽ nõ obstãte q̃ corã p̃dicto electo dicit se purgasse. qz pendẽte iudicio coram delegatis non debuit ordinarius purgatõem indicere infamato. Ber Nõ ꝓ ex tex. iudicẽ ordinariuz posse ꝓcedere ꝛ infamatũ eidẽ purgatõem canonicã indicẽdo absq̃z eo q̃ terminus accusare volẽtibus statuatur vel q̃ ꝑmittat ingsitio sup vitate. Et certe nõ cauillando nec dãnando lr̃am ℞ vꝫ casus ꝑ eis que diri in. c. inter. ſ. eo. lꝫ Inno. sup boc instet vt. j. sub iji. Secũ do nõ retẽto eodem mõ intelligẽdi q̃ deficiẽs in purgatõe sup graui crimie põt ꝑuari bñficijs suis lꝫ nullus alius agẽdi modus p̃cesserit qz vt. ſ. dixi bic non apparet de accusatõe vel ingsitiõe p̃cedẽti qõ ẽ ꝛ opi. io. an i. c. significasti. ſ. ꝺ adl'. vbi dixit talẽ tm̃ suspẽdi debere. ⁊ de boc. j. Tertio nõ q̃ ex eodẽ facto q̃q̃z oriũtur due species criminuz sepate. vñ ex retẽtõe ⁊ abusione vxoris ꝙsanguinei oriebat crimẽ incestꝰ ⁊ adulteriũ. nam incestꝰ oriebat qz affinis. adulteriũ vero qz ꝙiugata. facit tex. i l. si adulteriũ cũ incestu. ff. de adul. Ad idẽ vide glo. nõ. i. c. virginibus. xxvij. q. i. q̃ dicit accedẽtẽ ad monialẽ cõmittere tria delicta. Primũ qz spõsa dei cõmittit adulterium. secundum quia consecrata committit sacrilegiũ. tertiũ qz affinis spũalis cõmittit incestũ. vñ ℞ quolibet istoꝝ criminũ accusari põt. An aũt punitꝰ de vno puta sacrilegio possit accusari postea de adulterio vel incestu. tãgit ibi glo. sed melius Bar. in. l. senatus. ff. de accusa. ⁊ dicendum vt ibi.

Quarto nota argu. opti. ex tex. q̃ etiam in ꝓcessu ingsitiõis debet fieri li. ꝓte. als si ꝓcedit ea omissa ẽt ꝛ absentem non valet ꝓcessus. boc singlr colligitur ex ter. subtiliꝫ intelligẽdo vba sentẽtie fm ingsitõem. ℞ dictũ tamen intellige qñ inquisitio fit ad petitõem alterius principaliter eã ꝓmouẽtis qz tũc ille hꝫ loco accusatoris secus si fieret ex puro ⁊ mero iudicis officio qz tunc non est cum quo fiat contestatio. ⁊ ℞ modo intellige. c. qñ frequẽter. §. sunt ⁊ alij vt lite non ꝓte. vbi videt ꝓbari cõtrariũ. ⁊ hec ẽ vera ⁊ cõmunis conclusio maxime Host. ℞ ⁊ in. c. cuz clamoꝛ. ſ. de testi. dicoꝰ plene i. d. §. sunt ⁊ alij. ⁊ ad ℞ solet quotidie allegari ista littera cui videtur cõcordare. c cũ. J. ⁊. A. ſ. de re iudi. Nota vlterius ⁊ tene mẽti q̃ crimen fornicatõis seu incestus vel adulterij pót adeo esse notorium vt inficiationi locus nõ sit. vnde absq̃z alia indagine potest iudex procedere ad impositionem pene. Et loquit tex. qñ notorietas surgit ex sola retentione mulieris in domo vt qz forte in lecto vel in mensa simul iacent. seu natus est inde filius qui est euidens arg. incontinentie paterne. dicit tex in. c. ꝓinsquam. xxviij. dist. ⁊ facit boc. c. ad nõ. i. c. vestra. ⁊. c. fi. de coha. cle. ⁊ mu. Jtẽ nõ tex. optimum ꝓbantem q̃ in delictoª notorio laici possunt testificari ꝛ clericos. vñ ℞ ꝺꝫ q̃ populus vicinie erat testis notorietatis. ⁊ hunc tex. singulariter alle-

a Admittuntur laici ad probãdũ notoriũ crimen clerici. ⁊ vide oino do. ant. ⁊. d. ab. in c. cũ ñ ab hoie ſ iudi. An aũt admittat ad pbandum famã vide do. ant. in. c. i litteris. in vli. colum. ſ. de testi.

go in.c.decetero.ſ.de teſti.in materia huius.c.

Itē collige q̄ notoziū cauſaī ex eo q̄ notoziū ē vicinie.ꝛ nō modū ꝓbādi notoziū.nam ſatis teſtis videtur reddere ſufficiētem cām ſi dicit q̄ oēs de vicinia dicūt. Ultimo collige q̄ papa cōmittendo cāz ꝑ aliquē clericū videt tacite adimere iuriſditōem inferioꝛ quo ad illam cām adeo vt non valet ꝓceſſus coꝛā inferioꝛe iudice agitaꝰ de quo nō.in.c.cū. Ad. de cōſti.ꝛ ibi p Inno.ꝛ in.c.vt noſtrum.ſ.de ap.

In glo.i.ibi ſz ſuſpēdi ab officio. aduerte q̄ gl. videt innoluere iſtū paſſum.nā.c.inter.ſ.eo.in pn. qō diſponit de ſuſpēſione tm̄ non loquit de deficiēte in purgatōe ſz in infamato ꝑ quem incipit ꝓceſſus Añ aduertēdum q̄ aut querimus de mō ꝓcedēdi ꝑ infamatum a ꝓncipio ꝛ b̄ caſu dz ſeruari qō diximus in.d.c.inter. Aut querimus de mō puniendi deficientem in purgatōe ꝛ hoc caſu loquit iſte tex.ꝛ plene tetigi māz in.c.accedēs.ſ.ō accu. Et cōmunis ꝯclusio in.d.c.accedens ē vt in pena imponēda attēdat modus agēdi vt ſi preceſſit accuſatio puniat vt ꝯuictus in accuſatione.ſi preceſſit inquiſitio puniat vt ꝯuictus in inqſitōe. Sz dubiū ē quando nullus modus agendi ꝓceſſit vt q̄ iudex nulla p̄miſſa inquiſitione ſuper veritate indixit purgatōem infamato ꝛ b̄ caſu voluit Jo.an.in.c.ſignificaſti de adul.vt tantuz ſuſpendat.ꝛ optime facit iſte tex. Inno. b̄ in prima opi.hoc tetigit ſz poſtea ꝯcluſit oppoſitū dicens q̄ exquo infamia ē ꝑ aliquem ꝛ iudex nō bz ꝓbatiōes ꝓmptas pōt abſq; alio ſibi indicere purgationem ꝛ deficiētem priuare beneficijs ſuis.ꝛ ēt deponere ſi crimen ē graue.ꝛ ꝓ hoc facit.c.cum.p.ſ.e.ꝛ optime facit iſta littera.vt.ſ.tetigi. Sz obſtat dictū Jo.an.ꝛ.d.c.ſignificaſti.vbi ſolēt iſta allegari ꝓ ꝑijs. Sz ꝓ ꝯcoꝛdia poſſet dici q̄ aut iudex indicit purgatōem ad effectum indicēdi penitētiā vel vt fileat infamia.ꝛ tūc ꝓcedat illud.c.ſignificaſti.nā vbi infamia ſilere non pōt dz fieri ſuſpenſio ab officio.ij.q.v.ꝑbytero.ꝛ ita ſi eſt deficiēs in ea purgāda ſuſpēditur ab officio. Aut iudex ꝓcedit ꝑ infamatuz vt priuet eum beneficijs ſuis ſi ſe non purgauerit. Et hoc caſu pōt ꝓcedere iſte tex.ꝛ opi.Inn.vel aliter. aut crimē eſt graue ita q̄ iudex ex officio ſuo alꝭ arbitrio ſuo imponeret penam p̄uationis ꝛ tūc illa imponet aut non eſt ita graue ꝛ tūc fiat ſuſpenſio. Nā ſciēdū q̄ vbi ꝓcedit ꝑ inquiſitōem mitioꝛ pena imponitur q̄z ſi ꝑ accuſatōem.vt in.c.qualiter el.ij.de accuſa.ꝛ pena eſt arbitraria ita ꝛ mitioꝛ dz imponi qñ ꝓcedit ꝑ deficientē in purgatōe cū ſit p̄ſumptione cōuictus ꝛ nulla p̄ceſſit inquiſitio.cū ergo pena ſit arbitraria ꝛ delictum hic cōmiſſum fuerit ſeparatū ꝛ longe grauius a delicto cōmiſſo in.c.ſignificaſti.potuit iudex ibi arbitrari penam ſuſpēſionis ꝛ hic arbitrari penam p̄uatōis ꝛ hoc plus placet.ꝛ ſz hoc poſſumus limitare ea q̄ dixi in.c.accedens. Ex p̄dictis pōt inferri ad ſolutōem alterius oppoſitionis q̄ pōt formari ꝑ tex.videt.n.q̄ exquo iſte purgauerat ſe vel fuerat ꝯdēnaꝰ coꝛā ꝯſtātino ēpo q̄ nō debebat amplius onerari ſup purgatōe p̄ſtanda. Sol. dicūt q̄dam q̄ papa voluit iſti facere gr̄am vt nō obſtāte p̄ma ꝯdēnatione poſſet iteꝛ ſe purgare ſi vellet. ſed poſſet aliqua ſolutio ꝛ melioꝛ dari q̄ aut q̄s fuit abſolutus q̄ p̄ſtitit purgatōem.ꝛ tūc nō dz iteruz onerari ita loquit.c.ex tuaꝛ.ſ.eo.a ꝑio.aut fuit ꝯdemnatus ſz ꝯdemnatio ꝓpter rebellionem ſuā non habuit effectū.ꝛ tūc pōt iteꝛ impeti.q̄ nō dz ꝯdemnatio ſibi immunitatē p̄ſtare. Tertio pōt ſolui q̄ p̄ſbyter nō excepit de poꝛi exceſſu q̄ faciebat contra euz Quarto pōt ſolui q̄ ep̄s ꝯſtantienſis inuſte ꝓceſſit q̄ non habebat priuare ſz ſuſpendere.ſz ab hac ſolutione recedit Inno.vt.ſ.dixi.ꝛ ideo tene alteram ex predictis.ꝛ facit q̄ notat Bart.in.l.ſepulchꝛa iſti ſi.ff.ō ſepul.vio. In gl.i v̄.ñ erat iudicēda ibi citatio ñ faciēda ē.ō b̄ an citatio ꝛ ſiñia ſolēnis iteruēīre debēāt i fcō notoꝛio.dic vt nō.i.c.ad noſtꝛ el.iij.ō iūr iu.in.c.ex parte de ver.ſig.in.c.veſtra de coha.cle.ꝛ mulie. Et aliqd tango in.c.cum olim de re iudi.vbi bonus tex. In glo.in v̄.apud bonos in ſi. Tenet ergo glo.q̄ ſufficiat talis infamia ad indicēdam purgatōem. Et ad.c.qualiter rñdet q̄ nō ꝑdicit.ſz non dicit quare. Jo.an.dicit q̄ illud.c.loquitur i ꝯſitōe iſtud in purgatōe.ꝛ ſic v̄ ſentire opi.gl.quo ad purgatōem indicēdam.de hoc p Inno.ꝛ Moſti.in.d.c. qualiter ꝛ ibi plene dixi. Et quo ad ꝓpoſitum diſtinguerē q̄ aut ſubeſt ſcandalū niſi ſe purget apud bonos ꝛ graues.ꝛ eſt indicēda purgatio.q̄ ſolū ſcandalum per ſe ſufficit ad purgationem indicendam vt in.c.inter.ſ.eo.aut non ſubeſt ſcandalum ꝛ tunc non eſt indicenda purgatio. tex. videt iudicio meo in.c.cum in iunctute.ſ.e.nā ibi infamia puenit ad regem ꝛ regni maioꝛes.ſz q̄ habuit oꝛtuz ab emulis ꝑꝑ voluit moueri ꝑ illū ēt ad purgatōz niſi ꝺuicē i ſtantia illius.ꝓ hoc q̄ qñ infamia non habuit oꝛtuz ex ꝓbabilibus ꝓiecturis non dicit infamia quo ad iuris effectum ſz vane voces populi de q̄bus non ē curandum.vt in.c.oſius de elec.ꝛ.l.decurionuz.C. de pe.ꝓ Bar.in.l.de minoꝛe.§.roꝛmēta.ff. de quēſtioni. In glo.ſi.ibi.nullaz habuit iuriſdictōez ꝛc. Nō bñ glo.iuncto tex.q̄ is ꝑ quem cā cōmiſſa ē ꝓ papam non pōt adire oꝛdinarium loci ꝛ renunciare reſcripto.q̄ iudicium reddit in inuitū.nec valet ꝓceſſus coꝛā eo initus. Secus dicit Moſt.qñ pars q̄ impetrauit reſcriptum re integra ad oꝛdinarium accedit parte aduerſa ꝓſentiēte.q̄ videt tūc renunciare reſcripto ꝛ delegatus nō dz eos amplius audire. arg.in.l.ſz ſi cum.l.ſequē.ff.de arb.de quo vide qō notat in Spe.in ti.de delegato.in.§. reſtat.v̄ſ.item finitur ꝛ dic etiaz vt notatur i.c.ex conqueſtione de reſti.ſpo.

Abbas.

a **Lcepimus.** Nō ſufficit ꝓbato de criminibus infamato iurare cum ſe purgat q̄ ſit immunis ab illis criminibus.ſz iurare dz q̄ poſt ſuā ꝓmotōem illa crimina nō cōmiſit. h.d. Et quatuoꝛ ſunt partes. In pma iudicuz ꝓſultatio ſup forma purgatōis quā purgādus offerebat. In ſe cūda ibi ipſi ꝰ purgādi ſupplicatio. In tertia ibi poꝛro ipſius forme repꝛobatio. In q̄rta ibi ideoq; cauſe cōmiſſio cū exp̄ſſione debite forme. Caſus lr̄alis. Archiep̄s biſuntinus infamatus erat de ſimonia de incōtinētia ꝛ q̄ iuſticiā vendebat. Papa mādat q̄buſdā vt ſup p̄dictis purgatōem eidē indicerent: q̄ de recepto mādato ipſum citauerunt ad p̄fiziaz ſuam: ipſe ad diem p̄fixum cōparuit iuramētum purgatōiſ obtulit ſub hac forma vz q̄ erat immunis ab illis criminibus: ſup q̄bus ſe purgare ōebat ſz iudices talem purgatōem admittere noluerūt. ſignificantes hoc ꝺo.pa. Ipſe v̄o ad apo.ſe.accedēs aſſeruit q̄ ipſi volebāt vt aſſereret q̄ nūquā a nativitate ſua paſſus fuerit lapſuz carnis. vñ petebat. quatenꝰ ſaltem ſup purgatōe incontinētie mitigaret rigoꝛez. ſz papa non credidit q̄ ſub illa forma exactū fuiſſet iuramētum ab ipſo: ſz potius p̄ſumit q̄ alia de cauſa ſub illa forma ſe purgare volebat: videlicet q̄ immunis erat ab illis criminibus de q̄bus erat infamatus tāq̄z dimiſſis ꝑ penitētiam iam eēt immunis ab illis: ſed hoc iurare temerariū erat cū beatꝰ Job dicat. Etiā ſi ſimplex fuero hoc ipſuz ignoꝛat aīa mea vñ papa p̄ſcriptam formam ſm quā iurare volebat repꝛobat. vt indiſcretam temerariā ꝛ ineptam mandās p̄dictis iudicibꝰ vt ſi voluerit ꝛ potuerit ſe pur-

gare ſm hāc formā ſe purget videlicet q illa crimia grauiora.ſ.ſimonia venditionē iuſticie ⁊ incōtinētiā de quibus cxtitit ifamatus iuret ſe nō ꝓmiſiſſe poſt qꝫ fuit in archiep̄m aſſūptus ⁊ cōpurgatores ſic iurent q credūt illū verū iuraſſe.quo facto illū dimittant in pace alioquin ipſum ab eccleſia biſuntinē. debeant remouere Ber. Nota ꝑ ex tex.qō infamatus de delicto nō cōpellit̄ ſe purgare a tpe natiuitatis ſue.quinimo ſi eſt prelatus iurat tāmꝫ a tpe promotionis. Et ex hoc collige vnū dictū ſatis pulchr̄ q de iure canonico tēpora nō ſunt preſixa ad impetendū cōtra aliquē de crimine⁹ ⁊ ſic licet de iure ciuili poſt quinquēniū nō poſſit qs ipeti de adulterio ⁊ ēt poſt.xx.annos i alijs cribus.l.querela.C.de fal. l.adulter.C.de adul.⁊ qō ibi notat.tamē de iure canonico ad iſta tempora nō habet hic reſpect⁹.nā poterat h̄ eē ꝓmotus elapſis.xxx.annis. Et facit text. iſte,p opi.gl.i.c.admonere.xxxiij.q.ij.qō puto verū indiſtincte quo ad idicēdā purgationē.vel quo ad ꝓcedendum ꝑ inquiſitionē ꝯ infamatū.ne ifamatus toleraretur i adminiſtratione diuinorū ſec⁹ forte eſſet dicēdū i accuſatiōe directa que iſtituitur ad penā iſligendā vt illa tāquā odioſa reſtrigat̄ ad termios iuris ciuilis cū expreſſe cautū nō reperiam⁹ cōtrarium de iure canonico.arg.c.i.de noui operis nūcia. ⁊ optīe facit.c.cū venerabilis de except.vbi crimen falſi tollitur ſpacio iducto a iure ciuili.⁊ vide qō ibi nō. Secūdo nō q ꝑ penitētiā nō tollitur pena naturalis delicti ⁊ ſic agens penitētiā de delicto i foro pniali pōt de eo accuſari in foro cōtētioſo vt ibi luat penā.ꝑ h̄ dictū.c.admonere.⁊ qō dixi i.c.de bis.ē de accu.⁊ hoc ideo q diuerſi ſūt effectus iſtarū pēarū nā i foro aīe iponitur penitētia vt ſatiſfaciat deo quē leſit.ſed in foro cōtētioſo vt ſatiſfaciat reipublice quā ſcādalizauit iō punit̄ in loco vbi deliquit. iij. q.vi.i.c.i.⁊ i.c.i.de rapto.⁊ in auc̄.q̄ in ,puincia.C. vbi de cri.agi opz. Nō tertio q ēt poſt pniaz actā de delicto nō pōt quis veraciter aſſerere ſe immunez ab illo delicto q forte nō recte egit penitentiam facit ō pe.di.ij.c.i. Nō ibi ēt ſi ſimplex fuero ⁊c. q homo rectus pōt dici ſimplex ⁊ capit̄ tūc ſimplicitas i bonā partē quaſi ſine plica ⁊ ſine involutione criminis.Unde duplex ē ſimplicitas.quedam ē ꝓria dolo ⁊ de iſta loquit̄ hic.quedā ē cōtraria diſcretiōi ⁊ illa deteſtanda ⁊ tūc dicit ſimplex quaſi ſine diſcretione ⁊ ſine mixtura ſapientie. Ultrō nō formam quā prelatus dz p̄ſtare in ſe purgando.dz enim fieri purgatio per verba certa ⁊ clara vt q nō cōmiſerit ⁊c. In glo.ij.in fi.nō glo.vult.n.q hodie non cōpellat̄ quis ſe purgare niſi a tpe ,pmotionis. Ex quo ifertur q de delicto cōmiſſo āte ,pmotionē nō poſſit ꝑlatus accuſari nec cōtra eū viquiri. vel purgatio iudici.qō clarius tz glo.pe.hoc vltimū placet Philippo miſi crimē ſit enorme.Hoſtien. vō dicit q prelatus ſuperior nō pōt āplius iquirere de crīe prius cōmiſſo q aut nō iquiſiuit tēpore promotionis ⁊ fuit in culpa.aut iquiſiuit ⁊ nō debet denuo inqui. Circa būc articulū aliud ſentirē vz q aut tempore ,pmotionis nō emanauit edictum.vt quicūq vult aliqd obijcere cōpareat ifra terminuz ⁊c. iuxta formā.c.fi.de elec.li.vi.⁊ tunc accuſari pōt ⁊ neduz ipſe imo ,pmotor ſuus.ar.l.di.ſiquis viduā ⁊ in .c. fi.xxiij.di.⁊ optime facit.c.fi.qui mat.accu.poſ.In quiſitio vō fieri nō dz per eūdē ſuperiorē q ,pmouit ex quo mores ſuos approbauit.xxxij.q.v.c. bonē̄dus.niſi cria adeo fuiſſet occlta q ,pbabiliter potuiſſet ſuperior ignorare.tūc.n.nō obſtāte opi. boſtiē. puto eū ,pcedere poſſe.pro h̄ tex.i.c.nulli de elec.li. vi.vbi electores pōt opponere cria cōtra electū ſi,p babiliter tēpore electionis illa ignorabāt.⁊ idē dico eadem rōne i purgatione idicēda. Aut terminus p̄ fixus fuit ⁊ tunc ſi iſte qui vult accuſare erat i diocceſi nō debet audiri.ſecus ſi erat extra diocceſim. vt i .c. fi.qui ma.accu.poſ.vbi tex.optim⁹.⁊ tz Fede.i cō filijs ſuis.vnde pari rōne nec iquiſitio fieri poterit nā preſumitur q malicioſe fiat. Dubitarē tū in crīe inducente irregularitatē vt in homicidio quādo erat occultū tpe promotōis.ſz nūc ex ,pbabilib⁹ cōiecturis orta ē i fama nūquid ipſe prelatus poſſet inquirere ex quo ipſe nō reperit̄ i aliqua culpa.⁊ forte potius eēt dicendum q ſic.nā ꝓria opi.ſapit abſurditatē. Et ad iſtū tex.poſſet rīderi q de iſtis crīb⁹ erat ifamatus poſt ,pmotionē ſuā nam ſimonia ⁊ venditio iuſticie vt plurimū cōmittunt̄ per prelatū p⁹ promotionē ⁊ cōiter i fama de incōtinentia orit̄ ex vicio cōmiſſo poſt ,pmotionem.⁊ iō vſqꝫ ad iſtud temp⁹ iſte duntaxat debet ſe purgare. In glo.i v.ignorat in fi.vel reſponde aliter ad illud.c.qō loquit̄ i cō purgatoribus.iſtud vero loquitur in purgādo. Et rō diuerſitatis pōt eē q purgandus pōt ſub iſta forma velle iurare aīo decipiendi iudicē ꝑ equiuocationē.ſed cōpurgatores cū ignorēt an ille egerit penitē tiā nō p̄nt itelligere illud verbū ꝯmunis de peccatis pnīe.ſed q credūt eū nō ꝓmiſiſſe illa delicta. In glo.i verbo ſimoniā in fi.Aduerte q cum tex. hic faciat mētionē de trib⁹ cribus ⁊ dicit ea cōputare inter grauiora.glo.h̄ nō probat niſi de ſimonia ō quatamē certiſſimū ē q cōputetur iter grauiora.vt ē gl. i.c.tāta de ſimo. Sed cōtra tex.opponi pōt in eo q incōtinētiā cōputat iter grauiora.cuz alibi tex.nedū fornicationem ſimplicē ſed ipſum adulterū computet iter minora vt pz i.c.at ſi clerici i.§.ō adulterijs.⁊ ibi nō.de iudi.⁊ qō nō.glo.xxxij.q.vij.⁊.c. quid in omnibus.⁊ tex.in.c.q tua.l.di.qui dic̄ paucos reperiri ſine vicio incōtinētie.Ad idē qō nōt io. de lig.i.c.ad noſtrā de bere.vbi dicit peccatum mēdacij grauius eē q̄ſ fit ſimplex fornicatio q ꝓmum magis eſt cōtra naturā q̄ſ ſecūdū.Et ideo quidam dicunt q cōputatur incontinentia inter grauiora ,pter frequentiam delicti.vel quia facilius anima ſeparatur a deo.vel tertio poteſt dici q in ēpo ſit grane peccatum cū ēps nō dicatur cōmittere ſimplicez fornicationem.imo ſemp cōmittit adulterium ſpirituale cum bēat eccleſiaz ſuā in ſponſaz ⁊ bēat ordinem ſacerdotalem ⁊ ēpalem.ad hoc qō nō.pau. de leaza.in cle.i.de offi.or.⁊ maxime quādo hz concubitū cū illa de dioceſi ſua que dicitur filia ſua ſpūal. vnde grauis pnīa ⁊ pena iponēda ē ēpo vl̄ ſacerdoti pro delicto incōtinētie cōmiſſo cū filia ſpūali.xxx. q.i.c.noſce.⁊ in.c.pe.⁊ vltī.magis enim abſtinēdū ē a cognatione ſpūali q̄ſ carnali q ea cuz cognatio ſpiritualis,pcedat ex venerabiliori pte ē magis veneratione digna vide tex.optimū.xxx.q.iij.c.i.⁊.c.picta ciū.vnde eccleſia romana nūquā legitur diſpenſaſſe circa cognationem ſpūalem.⁊ tī quotidie diſpēſat i cognatiōe ſpūali circa mrīmoniū contrabendum.

In glo.in ver.poſtq̄ſ ibi approbarūt mores ip̄i us.Aduerte q hec ratio glo.nō eſt vſis.nā nō,pcedit in delicto occulto q ex quo ſuperior promouēs illud ignorat ,pbabiliter ī videtur approbare. text. eſt in.c.nulli de elec.li.vi.preal. Item non procedit rō glo.i eo q approbare nō poterat.vtputa in ēpo ,pmouēte homicidaz vel alias irregularem.quinimo ⁊ ēps promouēs punit̄ ⁊ ,pmotus deijcit̄. vt in c.ſiquis viduaz.l.di.in.c.fi.xxiij.diſti.vnde hec rō glo.nō cōcludit i ſucceſſore q nō fuit in culpa. ⁊ iō de hac materia dic melius vt dixi ſup glo.ij. Extra glo.op.cōtra tex.⁊ videt̄ q iſta inquiſitio[b] generalis nō debet admitti.qm̄ cū alicui ipinguntur aliq crimina debent exp̄mi oēs circūſtātie delicti.vt quo

a Utrz de iure cōi poſſit qs p petuo ipeti de crīe et vide quod nō.d.abb. p⁹io.an.in .c.cū bēret de eo q du. i ma. quaz po.p adul te.

b Utrum poſſit fieri gnālis iquiſitio abſque circūſpectione circūſtantiarū delicti ⁊ vide oīno q nōuit.d. barthol. de bellenzinis ſup innocē

anno quo mēse cū qua persona delictū ꝓmissū ē ꝛc. vt habetur in.l.libellorū.ff.de accusa.canonizata.ij q.viij.libellorū.nō.n.debet quis vagari cū iactura alterius.l.pretor edixit.ff.de iniur.in.c.vt qs duas de elec.li.vi.ad idē.c.vt circa.ꝛ.c.i.eo.ti.ꝛ li.nā remotis circūstātijs delicti quodāmō tollit ipi reo defensio. So. Inno. circa hoc instat ponēdo opi.nā q dam stant ꝓrio dicentes ꝙ vbi ifamia ē generalis vt puta infamatur qs de delicto icontinentie ꝛ nō dicit cū qua muliere. vel de simonia ꝛ nō dicitur cū quo il lā cōmisit ꝙ talis ifamia tāquā nimis icerta ꝛ gene ralis ē respuenda. Alij vero dicunt quibus assentit Inno. ꝙ ꝓria loquūtur in accusatione sed i inquisi tione seu in indictione purgatiōis exquo ignorātur circūstantie seu sunt occulte nō sūt necessario exp̄mē da sed ad terminos ifamie ē fīēda inquisitio vel idi cenda purgatio. vnde si infamia ē generalis fiet inq sitio generalis ꝛ indicet purgatio generalis vt h ꝛ i c. licet de simo. vbi papa gnāliter iquisiuit de simo nia insufficiētia ꝛ de rebus captis i naufragio. vnde tantū valet spēs quo ad spēm quātū genus quo ad genus ꝛ ecōtra. ar. in.l.si duo.ff.de admi.tu.ꝛ idez dicit Inno. qñ obijcitur crimē contra petentem cō firmationē vt repellatur ꝛ non sit necesse exp̄imere circūstantias maxime si obijciens iurat se ignorare. ar. in.l.in actiōe.ff.de fur. nā fin eū cū inquisitio fi at vt eniteat bona fama si exp̄imerentur circūstātie oparetur ꝓrium effectuz qr multa occulta publica rentur. ꝛ cum his dictis vt plurimum trāseūt doct. nostri ex quibus hētur maxia limitatio ad iura in ꝓ rium allegata. Sed tu aduerte qr bar. sequēdo Ja. bu. in.l.ij.§.si publico.ff.de adul. tz cōtrariuz ꝙ sic in accusatione ita ꝛ in inquisitiōe debēt exp̄imi cir cūstantie delicti qr inquisitio succedit loco accusatio nis preterqz i inscriptiōe ad penā taliōis. Et ad istū tex. rndit ibi bar. ꝙ ꝓcedit quādo iquisitio fit n̄ ad penā iponēdā sed vt ꝑlatus tāquam idignus remo neatur ab administratione. nā hoc casu tutor tāquā suspectus pōt remoueri ex generali suspitione. vt in l.hec enim.ff.de suspec.tuto. ita ꝛ prelatus ex gene rali infamia. Sed aduertēdū quoniā ꝑuatio bñficij est pena nō modica i clerico cū ex eo sustentetur. et multis ēt sumptibus forte illud acqsiuit. vt dicit tex. i.c.sup hec de renuncia. facit.c.super bis de accu. et qđ nō. i.c.querelam de procurato. Et cē ꝑlatus est bonor ꝛ cōmodū sed nō fic cē tutorem. Ex quo satis posset dubitari de dicto bar. sed defendendo eū pos set dici ꝙ aut iquisitio fit vt ꝑlatus dūtaxat remoue atur ab administratione nō aūt vt pena iferat. ꝛ tūc cū non dicatur cā crialis. vt in.c.qualiter ꝛ quando ij.de accu. procedit opi. bar. nā ifames nō debēt ad ministrare in ecclesia dei maxie cū se purgare n̄ pōt vnde respectu iudicis, nō ē pena. Secus videt quā do iudex ,pcedit inquirēdo n̄ vt remoueat ab admi nistratione. sed vt puniat de delicto. tunc. n. ,pcedat dictū Inno. Ex quo infero ꝙ vbi prelatus ,pcedit ꝑ sub ditū beneficiatū et nō exp̄mit ad quē finē agat ꝙ tūc cū pena sit arbitraria ꝛ possit punire aliter qz priuādo beneficijs vt nō. in.c.inquisitiōis de accu. ꝙ tunc nō admittetur inquisitio sine circunstātijs si cut dicimus quādo agitur de iniuria criminaliter vt nō possit iteruenire procur. qr pena est arbitraria ꝛ possit iudex[a] imponere penā corporalē ꝛ sic habet respectus ad id quod contingere potest vt in.l.fi.C. de iureiu. ꝛ.iij.q.ix.§.nisi. Et h nō. quia sunt quoti diana ꝛ cōsidera ꝙ tacite Inno. sensit illā opi. Ja. ꝛ bar. in eo. ꝙ reddit rōnem spālitatis quia inquisitio fit vt bona fama eniteat ꝛc. que quidem rō nō proce dit qñ fit inquisitio ꝑncipaliter ad penā iponēdam. Et iō in foro ciuili cuz semper iquisitio fiat ad penā

a Ju ar/ bitrarijs iu/ dex pōt ipo nere penam corpalez ad hoc vide gl. i.§.i sūma i sti.ō i iurijs.

iponēdaz debent exp̄imi circūstātie nec Inno. vi detur sentire contrarium ꝑ illam rationem.

De purgatione vulgari. Rubrica.

Quia duplex est purgatio quedā canonica qr ca non inuenit eam de qua.ō.dictum est. quedam vero est vulgaris quia vulgus introduxit eam ideo sequi tur nunc videre de vulgari.

Cura[b] susceptι. Duella et alie purga
c tiones vulgares prohibite sunt qr per eas multotiens cōdēnatur absolued⁹ ꝛ deus tentari videtur. h.d. totus ti. Et secūda pars huius. c. ibi tue. Casus lrālis. Que rebatur vtrū super possessionib⁹ ecclesiarū pōt fieri duella. rndt pa. ꝙ nec sr̄ bis nec sr̄ alijs debēt fieri ber.

Nō primo ex tex. prelatum nō debere sustinere iniri duella. i. bellū duorū neqz super possessionib⁹ ecclesiarū nec alibi. Et sic ē vnus casus in quo eccliа vendicat sibi iurisditionē i laicos ipediēdo ista duel la. Et ē rō quia per ea vr̄ tentari deus vt in.c.fi.j.e. ergo legatus suus vt est prelatus quilibet pōt se in tromittere ꝛ ipedire. Itē ꝙ ꝑiculuz aīarū vt i.c.i. ꝛ.ij.ō.de torneamentis. Secūdo aduerte qr du pliciter pōt tex. itelligi ibi super ecclesiarū possessioni bus ꝛc. Primo vt intelligatur super possessionib⁹ i. super plateis ꝛ predijs ecclesiarū qr ecclie consue uerūt hēre plateas āplas ꝛ aptas ad h. Secūdo pt intelligi qñ ē contentio super possessionibus eccle siarum vt propter hoc non fiant duella ꝛ vterqz intel lectus est bonus in se.

Significantibus.[c] Sūma tuz ē.ō. c. proxim. In ꝑma ponit cōquestio. In secūda ,pusio ibi vnde. Casus lrālis. Quidam accusauit. A. laicū ꝛ frēs eius sup quodā furto cum quo coacti sunt inire duellū i quo pcīs alijs ꝓpedie tibus ceciderunt: ꝙ qđ fuerūt ꝑ cōsules spolrane ciuitatis bonis proprijs spoliati: sed postmodū fur tum ē apud alios iuentū ꝛ dño faciente reuelatū ꝙ fuerūt inocētes. Isti fratres significauerūt hoc do. pa. petētes sibi super hoc ꝓuideri. vñ mādat consu libus illis vt ablata restituāt vniuersa Ber. Nō primo ex tex. ꝙ de codē crie possunt plures i codē libello ab eo. ez accusari. secus vbi crimina cēnt di uersa de quo. ij. q. i. probibētur ꝛ. l. i. C. si reus vel accu. mor. ꝛ. l. hos accusare. ff. de accusa. Secun do nō ꝙ in istis bellis que ineuntur ad probanduz inocētiā alicuius nō semp detegitur vītas qr vt plu rimū cessante diuina dispōne ꝓualet fortior ꝛ igenio sior. ꝛ ē cōtra nobiles maxime de Hispania de faci li ieuntes ista duella cum inter eos ē cōtētio. Ter tio nō ar. ꝙ cōsules spoletani bñt iurisditionē. sed ꝑ hoc facit qr spoletana ciuitas ē de patrimonio eccle ergo tota iurisditio ē apud ecclesiā romanaz. Sol. dicit hostiē. ꝙ ab olim ēt ciues spoletani vt cōseruа rent sibi ius vniuersitatis elegerūt sibi cōsules q ba bebant iudicare de viliorib⁹ cāis sed postmodum paulatim vsurparūt sibi totā iurisditionem. vnde eli gunt sibi ptātem ꝛ capitaneum. ꝛ quādoqz cōtēnūt sniam sūmi pontificis. vnde cōcludit ꝙ cū ipsi vsur parint sibi iurisditionez nō pōt allegare prescriptio nē qr in rebus inanis ꝛ occupatis nō currit prescri ptio isti. de vsuca. §. qđ aūt. xciij. di. illud ꝛ. c. fi. de prescrip. Et hoc dictuz nō. ꝑ oēs cōitates italie que ꝑ vsurpationē exercēt merū ꝛ mixtū iperiū. vnde n̄ possunt allegare iuridice prescriptionē lz aliud senti at bar. ꝛ minus bñ in.l.oēs populi. ff. de iusti. ꝛ iur. Sed potest ibi itelligi bar. de legitima prescrip. se/

b Vide bar. i. l. ꝓpa tor adria/ nus v. ites inducit ad qōn ē. ff. de ista. homi.

c Vide baldū i. l. i. C. de iur. et fac. igno.

cus de illegitima vt ipsemet tāgit in.l.i.ff.de aq̄ plu. ar. Jn glo.ibi pp probabilem errorem bene re/ tractatur sñia ⁊c̄. Aduerte quia gl.loquit̄ hic nimis generaliter ⁊ nō reddit sufficientē rōnē diuersitatis quare in iuribus alle.in p̄n.glo.nō retractaī sñia ,p pter errorem.sed h̄ ⁊ ī casibus sequētib⁹ i gl.retra/ ctatur pp errorē. Doc.ēt vario mō loquunt̄ sz cla/ re expediēdo itellectū.c.colligēdo sparsim dicta p docto.⁊ aliqua addendo dic q̄ multiplex pōt eē in/ tellectus.c. Et primus itellectus ē q̄ iō fuit retractā da h̄ sñia.q̄ fuit lata pretextu probationū reprobatarum ⁊ fallaciuz. Sicut.n. sententia lata p falsas,p/ bationes retractatur vt in.c.cum venerabilis .s. de excep.⁊.C.si ex falsis istru.per totū.ita ⁊ fortius h̄ sñia retractari dz cū hec probatio duelli sit fallax et a iure reprobata.⁊ hunc intellectuz sensit glo.ī si. lz obscure ⁊ tenet hosti.dicens q̄ ipsemet qui eaz tulit potuisset retractare si erat ordinarius vt nō.i.c.qua liter.j.de accu.facit.l.absentem.C.de accu.⁊ qō nō. i.c.cū cessante de ap. Secūdus itellect⁹ ē q̄ istō duelluz fuit indictū p iudicē h̄m statutū seu cōsuetu/ dinem loci vt pz in tex.ibi coacti ⁊c̄.⁊ sic sñia ista fu/ it lata ex,pbatione nō itegra sicut ergo q̄ñ sñia ē la/ ta ad iuramētum ptis delatū p iudicē pōt retractari cōperta veritate vt in.l.admonēdi.ff.de iureiurā.⁊ nō.i.c.fi.s.e.ti.ita ⁊ ista sñia cōperta veritate debuit retractari ⁊ iste intellectus ē optim⁹ ⁊ ꝓcedit ēt pre/ supponendo q̄ tpe huius.c.duellum istud nō eēt re probatū.⁊ hunc intellectum sensit Ain. Tertius intellectus q̄ sñia fuit h̄ nulla ex hōfectu ordinis iudi ciarij vt in.l.prolatā.C.de sen.ij.q.vi.in.§.diffinitiua.⁊ qō nō.ij.q.i.in sūma. Quartus intellectus vbicū q̄z cā sñie redit ad,nō cām nec infringit̄ effect⁹ sñie debet retractari cōperta vitate sicut in.l.si fullo ff.de cōdi.fine cā. vbi dicit̄ q̄ si dedit fulloni pānos lauādos ⁊ ipse eos pdidit.⁊ sic fuit condēnatus ad estimationē q̄ repertis rebus per dñm retractatur sñia.q̄ cā redit ad non cām nec infringit̄ effect⁹ sñie cū iste bēat bona sua.ita in proposito isti fuerunt cō/ dēnati.q̄ presumebantur subtraxisse illas res.reb⁹ ergo repertis cessat cā ⁊ accusator nihil pdit.facē qō nō.bar.in.l.si siue.ff.rez ra.ba.⁊ puto h̄ voluisse di cere Jnno.h̄ dū dixit q̄ ꝓpter equitatē cāus supue nientis receditur hic a sñia.vt.d.l.si fullo.⁊.ff.com/ mo.l.in cōmodato.§.vlti.vbi dicitur q̄ si cōmoda/ tarius pdidit rem cōmodatā ⁊ sic fuit condēnat⁹ ad estimationē reperta re teneī dñs restituere estimatio nē. Quintus ⁊ vltimus itellectus pōt esse ,ppter notoriā iniusticiā sñie.nam notorie tūc constabat de eius iniusticia ⁊ notorietas iniustcie reddit sñiam nul/ lā vt in.c.iter ceteras de re iudi.nōt Jnn.ī.c.frater/ nitatis de frigi.nam sñia iniusta tenet propter p̄sum ptionem que presūptio cessat vbi notorietas iniusti/ cie ē ī cōtrariū ar.viij.di.veritate manifesta pro hoc facit qō nōt singulariter Jnno.in.c.quia pleri q̄z de īmu.cc.vbi dicit q̄ si pars pro qua sñia lata ē confi/ tetur eā iniustā q̄ debet retractari forti⁹ ergo retra/ ctanda est vbi notorie constat de eius iniusticia ⁊ ma xime de iure canonico non enim debet sustinere quē retinere rem cum peccato. Et per hoc multum limi/ taretur.l.cum putarem.ff.fami.herciscū.vbi dicitur q̄ si ego eraz heres in totuz ⁊ accepi tecū iudicium quasi esses coheres meus ⁊ sic diuisa fuit hereditas inter nos q̄ licet postea cōstet de ꝓrario non possū a te repetere idebite solutū.⁊ ex predictis clare patz itellectus.c.⁊ rō diuersitatis inter hoc.c.⁊ iura ꝓna Et aduerte ad nouuz notabile dictū Hosti.⁹ si ē ve/ rū.dicit.n.q̄ si sñia lata est ꝑ ius litigatoris ⁊ transi/ uit in rem iudicatā lz nō debeat iure ordiario retra ctari possum tñ petere restitutionem in integrum ex

a Adde q̄ cū h̄ dicto hosti. cōcordat bo.an.i.c. cū bertol/ dus ī.xvi. col.v. duo decim⁹. et vtrū q̄ñ sē tētia tran/ sit i rē iudi catā possit ille ꝑ quez ē sñia lata petere re/ stitutionez i integrū ex cla gnāli. tex.ē nō.et ibi bar.i.l. cū fideicō missū.ff.de cōfes,⁊ fac q̄ i silī.qā. nō ioā.de imol.i rep. i.c.fi.i ante pe car.vsi. sz hoc ē ad uertēdū ō prescrip.⁊ ibi late no/ taui.

clausula generali ar.in.c.ex litteris de in integ. resti. ⁊ in.l.i.ff.ex quibus cau.ma.⁊ idē sentit glo.ī.l.fide iussor.§.in omnibus.ff.man.⁊ in.d.l.si fine.⁊ lz do cto.nostri transeant cū dicto hostiē.tamen docto.iu/ ris ciuilis cōiter h̄ nō admittūt.vt nō.ī.l.i.C.de con di.ide.⁊ per bar.i.d.l.si fine.⁊ mihi plz hoc vltimū nisi a principe petatur h̄ restitutio in integrum.nam solius principis ē hoc cōcedere pro hoc tex.in.l.di/ ui.ff.de penis.⁊ ibi bar.nam cū sñia faciat ius inter partes vt in.c.cum inter de re iudi.⁊.l. res iudicata ff.de reg.iur.nō pōt iferior a pricipe ius parti que sitū tollere.ad idem.l.i.⁊ ij.C.sen.rescin. non pos. vbi iura generaliter dicunt q̄ nec proferens nec suc cessor potest sñiam retractare.

Dilecti filii. Summatū ē. s.c.i. Jn prima pte ponit querela. Jn secūda dat iudices ibi cū igi tur. Casus litteralis. Liuoniēses ad fi/ dem de nouo cōuersi grauē querimoniā ad sed.ap. trāsmiserāt q̄ fratres tēpli ⁊ alij q̄ super eos hñt tē/ porale prātem si aliquādo de aliquo crimine ifamā/ tur cōpellunt eos subire iudicium ferri cādētis.⁊ si qua exide sequatur adultio penā legalē ifligūt. Cū ergo iudicium istud sit interdictū.q̄ deus tēctari vī mādat pa.cuidā iudici q̄.dcōs frēs ⁊ alios p cē.ecc. cōpellat vt ab huiusmodi cōuersorū grauamine oīo desistant Ber. Nō p̄ ex tex.papam habere prā/ tē ⁊ iurisditionem.s. pricipes seculares īquantū ab utuntur iure temporali in grauamē subiectorum.

Secūdo nō vnā cāz quare reprobatur purgatō vulgaris nā p eā de⁹ tēctari vī vt ī lra cū ferrū ignitū nāliter debeat ledere tāgētē.vnde id in hac purgati/ one vulgari agitur vt miraculose h̄ non cōtingat.

De iniurijs ⁊ dāno dato.

Cōtinuatur ista Rubrica ad precedētes h̄ ordie Supra visum est de varijs excessibus tā prelatorū q̄z subditorū.verum q̄ ex eis frequēter iferūtur in iurie ⁊ dāna irrogantur.merito post precedentes ti tulos subijcitur iste.

Jrixati. Breue est ⁊ propter eius breuitatem n sū/ matur nec recipit diuisionē. Casus litteralis. Jsta q̄q̄z capitula hic sequē tia sunt veteris legis.in primo dicit q̄ si homines rixati sunt adinuicē ⁊ alter alteruz lapide vel pugno percusserit.nec mortuus fuerit sed iacue rit in lecto percussor soluat illi operas deperditas ⁊ expensas in medico restituat Ber. Nō prīo ex tex.q̄ rixa precedēs nō excusat pcussionē sequētē. vnde percussor nihilominus tenetur ex percussione sua lz rixe calor precesserit.cōcor.l.fi.ff. de fica. Et potest adduci h̄ littera ī arg. Ticius ⁊ sempronius percusserunt se adinuicē vel dixerunt sibi cōuicia al/ ternatim nūquid iste percussiones vel iniurie tollāt mutua cōpensatiōe iter se.⁊ sic cōuen⁹ sup ī.uria vī percussione possit dicere non teneor tibi rndere qa tu me pcussisti vel iniuriā intulisti.⁊ dicēdū q̄ nō debz audiri sic excipiens.cū enim iste iniurie ⁊ pcussiōes sint sepate ad diuersa fcā ⁊ versentur circa diuersa nō tolluntur mutua cōpēsatiōe secus quādo versantur circa idem fcm̄.vt mutuū adulteriū mariti ⁊ vxoris circa matrimonium enim cum agitur ciuiliter ad se/ parandum matrimonium quo ad thorū ⁊ ad lucran dum dotem bene tolluntur hec delicta mutua cōpē satione.vt in.c.itellexim⁹ de adul.⁊ ibi ꝑ Jnno. et predictā cōclusionem tenet spe.in ti.de accu.§.i.in v.quid si vocauit te.⁊ ibi recitat nō.dictum quorūdā asserētium q̄ si tu prouocasti me dicto vel facto ad

a ¶Pro hoc optime qō scribit d. an i.c. oli el i.i fi.ꝛ qō ibi nōui de rest. spo.

b Nūqd teneaꝫ pcussor prestare opas quas toto tpe vite sue lucratus fuisset p cultus si nō fuisset debilitatus adde hic text.ꝛ qō ꝫ nō.d. azo. isti. de obli. que ex quasi de.na'.§. de eo vero.

c Utruꝫ ille q cōfessus fuit peccata sua ꝛ remisit oīb⁹ iniuriā possit postea ageꝛ iniuriarū. et adde q nō. do.ab.i. c.i. §.de cle. male.ꝛ de illo q remisit i extremis an ꝓsit ista remissio si reconualescit. dic bal. q sic in l. diu⁹. ff. ad sillenia.

d In ista decre. ē cāus q sigs iterfecerit bouē vl aliud aīal ō estiatōe non ꝺz deductio fieri pellis ꝛ carniū sz tota estimatio ꝺz solui ꝛ aīal mortuū. erit iterficiēti ad q facit ter i.l. vt tā. rū. §. estiatō de seruo.co. Sed de ista q. vide p albe. in .ij. prte statu. q.lxxx ij.ꝛ cuꝫ isto tex. vf cōcoꝛdare tex. i.c. si lex. j. eo. ꝛ adde ꝫ text. i.l. qd ergo §. si bēs hominez. ff. de le. i. ꝛ adde hic tex. in l. caro ꝛ carnium. ff. q. mo. vsufructus amit. ꝛ i.l. si fluus. ff. de

iram. ꝛ ego si prouocatus te dicto vel facto offendi nō potes agere contra me. quia dedisti cām ꝛ caloꝛ iracundie calūnie vicio caret. ij. q. iij. §. notandū. qō dictū mihi ex toto non placet vt oio vitetur pena qa vt supꝛa dixi ista versantur circa diuersa. vnde quilibet pōt agere pro iniuria sua. ꝛ regulariter nō ꝛz vlciscī. C. qn̄ li. fine iudi. p to. ar. p locum a spāli. fac. l. si ex plagijs. §. tabernarius. ff. ad. l. aquil. vbi bon⁹ tex. q̄ percussio nō ꝛz insequi percussoꝛem fugiētem pro ꝫ pōt adduci bec ſra. nā ꝫ nō pōderatur qs fuerit auctoꝛ huius rixe. ꝛ nihilomin⁹ idistincte pcussoꝛ tenetur. ad idem. d. l. si. ff. de sica. puto tn̄ q̄ mitⁱ⁹ punietur iste qui prouocatus offendit qꝛ difficillimum ē istum doloꝛē cōpescere vt in simili vult tex. singularis in. l. si adulterium i. §. iperatoꝛes. ff. de adul. ꝛ ꝫ procedunt inter boues habētes rōnez. secus videtur dicendum inter ipsa aīalia irrōnabilia qꝛ si aīal ꝓuocatū aliud occidit non videtur teneri domin⁹ ō quo i. l. i. §. cū arietes. ff. si qua. pau. fe. di. ꝛ qō nōt glo. i. l. si bos alien⁹. ff. co. ti. Et faciūt bec ad statuta iponentia certā penā pro qualibet pcussione. nūquid prouocatus pcutiēs icidat i illā penā statutariā. ꝛ dicēdū ē q̄ sic⁹ qꝛ statutū loquit indistincte sz iudex ex officio suo ꝺz illā penā ex cā moderari ꝫz nō in. l. qd ergo. §. pena grauioꝛ. ff. de bis q nō. ifa. ꝛ. l. aut fcā i fi. ff. de penis ꝛ boc vltimum nō. volut bar. i simili i. l. ij. ff. de excep. Sed quero qꝛ tex. dicit si percussus iacuerit in lecto ꝛc. quid si nō iacuerit in lecto tn̄ ꝓpter percussionē nō pōt exercere artez suā ꝛ expēsas facit in medicū. dic idē dicendū ea ꝺz rōne. pro ꝫ tex. in. l. ex hac. ff. si qua. pau. fe. di. ꝛ in. l. fi. ff. de bis qui deie. vel effu. vnde ad litteram supple maxime sm doc. iō littera de boc nō facit mētionē qꝛ cōiter nō iacēs in lecto nō perdit artificium suū. Ulterius q̄ro nūquid teneꝫ pcussoꝛ ad operas quas amissurus ē percussus toto tpe vite sue vt qꝛ forte debilitatus in manu effectus ē ipotens toto tpe vite sue. ꝛ dicēdū ē q̄ sic. vt in. d. l. ex hac lege et d. l. fi. gnīmo dicit spe. ti. de iniurijs. §. ij. post pn. q̄ mortuo percussō pōt agere pater siue beres ei⁹ pro operibus quas iste potuisset exercere toto tpe vite sue. ꝛ habebitur respectus verisimiliter quāto tempoꝛe potuisset viuere. ꝛ ꝫ multū pōt accidere i facto ꝛ maxime in parentibus senibus viuētibus ex operis filij. Ultio super tex. q̄ro qd si vulnerat⁹ ꝛc. remisit iniuriā. nūqd pōt agere ꝓ interesse. Spe. i n. de accu. §. i. v. qd si vulnerat⁹. ꝛz q̄ sic. vt illa remissio ēt si recepit pecumā nō extēdat ad itereſſe qō ēt sensit hic Jo. an. Idē si percussus cōfessus fuit peccata sua ꝛ in manibus sacerdotis remisit oēs iniurias oībus q̄ nihilominus pōt agere de iniuria qa rē remisisse rācoꝛē nō aūt satisfactionē iniurie quam nemo tenet remittere siue prelatus siue ꝑuat⁹. xlv. di. c. ꝛ qui emendat. xc. di. siquis cōtristatus. nōt bosti. in. c. olim. j. eo. ꝛ bar. in. l. nō solū. §. iniuriarū. ff. c. ꝛ in. l. si tibi. x. ff. de pac. vbi etiā ꝛz licet reliquat theologie q̄ ēt rācoꝛē nō tenet remittere nisi petatur.

In glo. ibi qꝛ liberū coꝛpus. secus dic in coꝛpore nō libero vt in seruo. nā tūc bn̄ bētur rō diffoꝛmitatis. si seruus factus ē deteriοꝛ ꝛ minoꝛis preciꝫ. ꝓpter pcussionē. l. si seruus fuum. §. rupisse. ff. ad. l. aqui. Et in fi. glo. aduerte quia ista cōdēnatio gnāginta solidoꝝ sz aureoꝝ bz locū quādo agitur remedio illius ti. ff. de bis qui deie. vel effu. ꝛ punitur tātum negligentia vt qꝛ deiecit lapidē vel lignū ex fenestra nō putās aliquē cē inferius ꝛ eū oppressit ad mortē ꝛ tunc fit ista cōdēnatio de qua bic in glo. sc⁹ vbi habuisset animū occidēdi qꝛ tūc punietur pena legis cornelie de sica. sm ius ciuile que erit capitalis vt. ff. ꝛ. C. de sica. quasi per totuꝫ. illa. n. pena capitalis requirit dolū. vnde interficiēs sine dolo qꝛ nō habuit aiuꝫ occidendi nō tenetur illa pena vt in. l. i. C. de sica. ꝛ in. l. i. §. diuus adrianus. ff. e. Et pꝛobatur aīus ex cōiecturis vt nō. dicit gl. in. d. l. i. C. de sica. facit. c. ij. de renū. li. vi. ꝛ. l. dolum. C. de dolo. Item puto q̄ ista pena de qua in gl. gnāginta solidoꝝ ꝛc. hodie habet locū dūtaxat qn̄ agitur remedio illi⁹ ti. ff. de bis q deie. secus si ticius percussit sempꝛonū. nō tamē aīo occidendi quia tūc poterit ponī alia pena coꝛpoꝛalis remissa capitali vt i. d. l. i. §. diuus. ff. de sica. Ultimo extra glo. pro intellectu materie q̄ro an percussus vl iniuriatus possit agere alio mō q̄z ꝫ dicatur. So. dic q̄ sic. nā hic agitur vtili actiōe aquilie ꝓ dāno dato. Sed ꝓ iniuria pōt agere criāliter ꝛ ciuiliter nō dico simul sed hēt eligeꝛ vt. l. pꝛoꝛ ff. de iniur. ꝛ si agit criminaliter pena ē arbitraria et applicatur fisco. ꝛ si agit ciuiliter tūc estimatur iniuria per iuramentū iniuriati taxatione p̄missa ꝛ pena applicatur iniuriato vt in. c. olim. j. eo. ꝛ insti. de iniurijs. §. in sūma. ꝛ. §. pena. ꝛ vide glo. i. c. si canonici de offi. oꝛdi. li. vij. tene menti.

s **Iquis.** Breue est ꝛ ideo nō sūmatur nec diuidit⁴. Casus litteralis. Si aliqs effoderit cisternā ꝛ nō cooperuit eā ꝛ bos alterius vel aliud aīal i eā ceciderit. dñs cisterne det preciū aīalis. ꝛ illud qō mortuuꝫ est illius erit Ber. Nō q̄ dās cām dānificandi aīalia alterius tenet ad estimationē ēt si nō fecit ex ꝓposito. punit. n. ex culpa sua. Et facit ꝫ eos q ponūt venenū in loco vt aīalia venētia inficiātur. nā certe siue ex dolo siue ex culpa illud fecerit tenetur qꝛ nō debebat talia ꝓjcere in loco publico q̄ possunt esse alijs nociua. Et licet tex. ꝫ dicat qn̄ bos vel aliud aīal incidit in foueā. idē tn̄ puto si hō liber vel seruus icidat vt teneatur q apuit vel effodit ad i teresse. arg. i. c. fi. j. eo. qꝛ q cām dāni dat dānū intulisse videtur vt ibi. In gl. i. in fi. ꝫ dictuꝫ puto verum qn̄ fraudulenter nō facit in loco ꝑuato. secus si fraudulenter vt quia sciebat aīalia vicini illuc venīētia sm cōsuetudinē ꝛ fecit foueā vel ꝓiecit escā venenosam tūc puto cū teneri. nā nō debet ēt in suo q̄ que aliquid facere aīo nocendi alteri. ar. ff. de dā. i fec. l. q vias ꝛ. ff. de reg. iur. l. qui domū ꝛ glo. in. c. cū ecclesia vulterna. i v. iuria de elec. ꝛ nō sunt duo menses q̄ de facto fuit in ista ciuitate. Abbas

s **Ibos.** Breue est ꝛ ideo nō sūmatur nec diuidit Casus litteralis. Si bos alicuius ab beri ꝛ nudiusterti⁹ coꝛrupeta est ꝛ dominus illū nō custodierit. si aliuꝫ bouē occiderit reddet boucm pro boue ꝛ mortuuꝫ bouez recipiet. Ber. Nō pmo ex tex. dñm teneri ex dāno dato per animal suuꝫ. ꝛ intelligit q̄ tenet insolidū vt ipse fuit i culpa. vt qꝛ sciebat aīal suū vicioſum ꝛ nō custodiuit. Si aūt aīal illud non solebat cē vicioſuꝫ ꝛ dānū dedit sine culpa dñi dñs nō tenetur insolidū sed pōt se liberare dādo illud aīal qō fecit vt in iur. alle. in glo. ꝛ iō ꝓpter hāc diuersitatē pōderatur in tex. q̄ erat coꝛrupeta ab beri ꝛ nudiustertius. qꝛ exquo pus erat vicioſum dñs ꝓsumit sciuisse. ꝛ si nō custodiuit tenet insolidū. vñ nō liberat dādo aīal secus si aūt ignorasset. ꝓbabiliter. qꝛ tūc satis ē dare aīal vt in. c. fi. j. eo. In glo. fi. ibi cū dubiū ē. Nō glo. q̄ etiā stāte dubio qs ꝓmo fuerit aggresſoꝛ nō tenetur dñs aīalis occidētis ꝛ idē nota. in. §. cū arietes. ꝫ alle. ꝛ sequitur ꝫ Joā. an. nā tex. i. d. §. cū arietes requirit aggressūrā ꝛc.

Abbas.

s **Ileserit.** Breue ē ꝛc. Casus litteralis. Si iumentum alicuius leserit agruꝫ vel vineam alteri⁹ re

cōdi. fur. ꝛ vide gl. i. l. deducta. § pen. ꝛ i. §. mācipioꝝ ff. ad treb.

a Vide sali. in l. data opera. C. qui ac. non possunt.
b Adde hic albe. i. ij. parte statu. q. xciij. vbi põit qd si ex statuto cõitas teneꝫ reficere cõbustas domos ⁊ orto icẽdio i vna domo euaguit i alias ꝑ violẽtiã vẽtorũ. ⁊ qd si vna domus fuit deuastata cã cuitãdi icẽdiũ ortũ. an ille q fuit cã icẽdij teneaꝫ ad dãnũ illi⁹ cui⁹ dom⁹ fuit deuastata vide ãg. i cõsi. cxcv. ⁊ vide tex. i. l. iij. ℣ q ait ꝓt⁹ ff. de iccn. rui. nau. vbi dic̃ q cã cuitãdi icẽdiũ licitũ ẽ diruer domũ vicini. ⁊ ꝑ illo tex. in. d. ℣. q ait ꝓt⁹ vide aliuz tex. i. l. iiij. ℣ sumo. ℣. i. ff. ad. l. aq. de quo vi ꝺ ſpe i ti. de actore. ℣. i. i. xxvij. colũ. v. xiiij. sit icẽdiuz ⁊ vide tex. i. l. si alius ℣. est autez ⁊ alia. ff. q vi aut dã. vbi est tex. q si domus alicui fuerit dua stata ꝑpẽ cuitãdũ in cẽdiũ non ꝺz refarciri dãnũ illius cuius erat dom⁹ si ignis p uenit vsq; ad locũ illũ. Sz ꝑdz uz i hoc tenuit guil. de cuni. ⁊ bar. in lec. ãtiqua i. l. ij. i ꝑn. per illũ tex. vt ibi refert pau. de ca. ff. ad. l. ro. de iactu. ſz primã ptẽ ſurmat bar. i. d. ℣. c. añt ⁊ alia ꝑ illũ text. ap tũ. ſz possz rñderi ad d. l. ij. ff. ad l. ro. de iac. q ibi loqr i periculo naufragij q ẽ magis cõnerũ q vita mercꝫ nauis q̃ naufragiũ nõ posſet pire q̃ pire alia.

Si piculũ i cẽdij ſi ẽ ita cõnerũ q; bũ põt cõburi vna dom⁹ sine alia contigua iõ ñ mirũ si destruẽs bũficiũ vel edificiũ ꝑ icẽdiũ ñ teneꝫ reficere. vnõ ẽt sup hoc ãg. i. d. cõsi. cxcv. ⁊ sup hoc passu cõsuluit ẽt. d. bar. de sali. ſz possz sustineri defi guil. de cu. quãdo ignis eẽt ita magn⁹ q; i dcõ cãu ñ potu ipz euitari aliq; mõ icẽdiũ edifiũ vicinorũ nisi destructa fuiſſ. illa dom⁹ iter media q; tẽ militat rõ. d. l. ij ⁊ isto cãu in refectiõe dãni q; facit vicinia deb e bit detrahi portio q̃ cõtigeret illuz cui⁹ dom⁹ deuastata ẽ in cõputatõne cõis. ⁊ ad ꝺ optime alle go q; nõ. gl. i. l. i. ff. ad. l. ro. de iactu. ⁊ optie qꝺ nõ. rai. ꝺ fõ. ⁊ doc. i. l. ab oĩb⁹. ℣. si actio ꝑ illum tex. ff. ꝺ leg. j. An ãt tota vicinia teneatur reficer isto cãu vel q; sint illi teneañt an illi q ſt cõtigui tãtũ an oẽs alii nẽ ñ si decido nec recolo me alicubi legisse. ad ꝑdcã tñ adde q̃ late hñtur mari me ꝑ bal. i. l. data opa. C. q ac. nõ ꝑsunt itẽ an ⁊ qñ i cẽdiũ dicaꝫ casus fortui tus ſ vide per bal. i. l. ij. C. depo. itẽ ad de ad istam mãz tex. i. l. si ſu⁹ fuũ. ℣. siqs isulã et ℣. si fornicarius. ff. ad. l. aq. ⁊ hẽo illud cõsiliuz bar. de sali. ℣. allegatuz q; incipit in xpi saluatoris. nñi noie q̃ cõsiliuz valde nõbile in mã ista q; attigit q̃ si oẽs qõẽs ꝑdcas. ⁊ tũc ẽt consuluit d. fran. de rãpo. cui⁹ cõsiliũ hẽo q; incipit in xpi noie amẽ in themate p; malo tẽ. de pena ãt ire

quis satisfaciat ꝓrio de dãno. nihilominus tenetur ad penitẽtiã peragendã cõcordat. ℣. de homi. sic dignũ. Jn glo. fi. in fi. ⁊ appellatione edifiũ venit oẽ edificium vt. l. q edes all. i glo. ⁊ habet ꝺ locũ de iur ciuili. sed de iure canonico ponetur alia pena. puta depõnis ⁊ maioꝝ ⁊ minoꝝ fm quãtitatẽ ⁊ qualitatez delicti vt in. c. tue infra de penis.

o **Lim.** Secularis potestas qui clericũ bãniuit cõdẽnari ꝺz per iudicez ecclesiasticũ fm estimationẽ iniurie i expẽ sis ⁊ dãnis. ⁊ hodie adde penã i de. i. de penis. ꝺ. d. Diuiditur. nã ꝓmo recitat processuz delegati quez secũdo reuocat ⁊ cãm diffinit ibi quare. Casus litteralis. Florẽtini olim posuerũt in bãno epm sesu lanũ dãna ⁊ iniurias plurimas alias ei irrogantes. Sup his commisit papa cãm epo mutinensi: vt eos cõpelleret ad satisfaciẽdũ sup ꝑdictis epo predicto. Eps vocatis partibus cepit i cã procedere ⁊ recepit testes li. nõ cõtes. demũ cã delata ẽ ad do. pa. ipe cõmunicato processu q; ls cõtest. nõ fuit processuz illũ reuocauit. ⁊ qꝝ cõe florẽtie bãniuerat epm sesulanũ cõtra deũ ⁊ ecclesiasticam libertatẽ. propter iniriã bãni ⁊ pp expensas ⁊ alia dãna pp hoc subsecuta cõdẽnauit cõe florentie in mille libris vsualis monete. ꝓmissa taxatione ⁊ prestito iuramẽto epo sesulano Ber. Nota primo ex tex. iudicem ecclesiasticum habere iurisditionem contra principes ⁊ contra certas cõitates seculares vsurpantes sibi iurisditionem indebite in clericos ⁊ irrogantes eisdẽ iniurias. nã tales cõmittunt sacrilegiũ. ⁊ violãt libertatẽ ecclesiasticã. vnde etiam infamiam incurrunt de quo i auc. cassa. C. de sac. san. eccle. facit. c. cum sit generale de so. cõpe. Secundo nõ q; iniuria irrogata epo videtur iniuria irrogata oĩb⁹ ecclesijs subiectis q; sponsus est illarum ecclesiarũ. vnde ⁊ ecclesie inferiores possint agere ꝑ iniuria sibi illata vt ꝺ.

Tertio nõ clericum posse agere ad estimationem iniurie sibi illate ⁊ pena pecũiaria applicatur sibi ex quo agit ciuiliter. Et nõ ex fine modum estimãdi iniuriã ⁊ condẽnãdi ⁊ vide clarius per glo. i. c. si canonici de officio ordinarij li. vi. Jn glo. i. in fi. Sed contra ꝺ ⁊ cõtra tex. facit. c. quoniã frequẽter. ℣. sũt ⁊ alij vt lit. nõ cõtest. vbi super ꝓcessu iquisitiois ñ fit cõtesta. So. potest tex. iste dupliciter intelligi fm hostien. primo q; ꝺ cã non fuit cõmissa per modum inquisitionis sed episcopo volente agere cõtra comitine. sed iste eps errauit credendo inquisitionẽ cõmissam sicut in simili habetur in. c. exhibita. ℣. ꝺ iudi. Item presuppositio q; cã fuerũ ꝺ cõmissa p modum inquisitionis tamen inquisitio fuerat commissa ad petitionem partis ideo debebat lis contestari vt in. c. cum dilectus. ⁊ quod ibi dixi de purga. ca.

Sed contra ꝺ iterũ op. nam factum non poterat ꝺ esse nõ notum bãniendo epm ergo nõ requirebatur ordo iuris vt in. c. ad nostram. el. iij. de iureiu. ꝑ hoc qꝝ papa in fi. tulit sñiam sine alio ordine. Sol. sentiunt doc. quod quedam iniurie erant notorie. q; dam non notorie ⁊ super notorijs pronunciauit hic papa. Sed epus processit super omnibus. Jste nõ intellectus non congruit littere qꝝ papa diffinuit totam cãm vt inuit tex. ⁊ ideo potest intelligi q; coram papa seruatus fuit ordo iudiciarius. ⁊ quod factum forte allegabatur notorium sed nõ cõstabat in curia vnde cum factum ẽ notorium in vna prouincia ⁊ nõ in alia non debet iudex procedere ẽt super notorio

s **Egressus.** Breue est. Casus litralis. Si aliqs apposuerit ignẽ i agro suo ⁊ damnum dederit in segetes vicini sui dãnũ restituet Ber. Nõ ꝑ ex tex. q; dans damnũ alteri vicio sine dolo tenetur ex culpa sua ad emẽdã etiã fm ius canonicũ ad idẽ tex. in. c. se. ibi tamẽ tex. loquitur in voluntario. Sed vide nõ. per Jnno. in. c. sicut dignũ de homi. prope fi. vbi in foro aie dicit aduertẽdum vtrum iste fuerit in lata culpa leui vel leuissima. primo casu tenetur sed in leui ⁊ in leuissima nõ teneꝫ ad estimationẽ. sed ponetur pnia. ar. xv. q. i. februarũ. secus est in foro cõtentioso. qꝝ in aquiliana actione venit ẽt leuissima culpa. l. i. ff. ad. l. aquil. ⁊ hoc dictũ Jnn. est valde singulare ꝺ quo multũ dubito. quare for⁹ aie debeat discrepare a foro ꝓtentioso cui ꝺ lex sit valde rõnabilis nisi dicatur q; lz ista estimatio sit iteresse respectu dãnũ passi. respectu tñ iferẽtis ẽ pena q̃ i foro aie non ꝺz habere locũ exquo ẽ extra dolũ ⁊ latã culpã. qñmo ibi subest dolus lz in foro aie teneatur ad estimationẽ nõ tñ teneꝫ ad penã. glo. ẽ singularis i. c. fraternitatis. xij. q. ij. Jn glo. i fi. ⁊ põe exẽplũ postquã ignez apposuit in suo agro vt stipulas cõbureret. ⁊ vẽtus validus repẽte superuenit et deiecit ig nẽ in agruz alienũ. ita q; iste nõ valens cõpescere b ⁊ defendere ꝑ vim ventorum iste in nulla culpa reperitur. Idẽ i muscipula trãseunte cũ igne ad domũ vel agrum alterius ex quo igne secutum ẽ graue dãnũ vicino. Abbas.

s **Jquis domũ.** Breue est ⁊ quasi idẽ cũ ꝓcedenti. Casus litalis. Si aliquis voluntarie icẽderit domũ vel aream alicui⁹ totum dãnuz restituet: ⁊ tres annos peniteat Ber. Nota primo ibi voluntarie. facit enim pro bis q̃ dixi in. c. precedenti post Jnno. vt in foro aie non teneatur qui nõ fuit volũtarius. Secũdo nõ q; licz

dij vide tex.ꝛ gl.i.c.tua nos.j de sen.ex.ꝛ vide ꝙ ibi plene nōui pᵒ.d.abb. ꝛ circa illō qđ dixi de icēdio an dicat cāus fortuitᵒ distinguendo ꝙ aut fit a domestico ꝛ ñ dicit fortuitᵒ aut fit ab extrāneo ꝛ tūc dicit fortuitᵒ ad b ẽ ter. ꝑptumᵖ i.l.q̄ isulā.§.fi.ff.loca.cuiᵒ ꝓiū nō.gl.i.l.cū duobᵒ.§.durā.ff.ꝑ socio tex.tū i.l.iij.§.i.ff.de of.pfe.vigi.dic̄ ꝙ icēdia plerūq; fiūt culpa bitātiū ad quos ād̄ spectat hꝺ cu/stodiā ignis i ciuitate vi/de tex.i.l.i.ꝛ ie.ꝛ l.si.ff.ō of. pfe.vigi. a Adde h̄ gl.i v̄ dānis i.c.si cāonici de of.oꝛ.lib. vi.ꝛ adde h̄ ꝙ aliō ẽ dā/nū aliō ẽ fur/tū ꝛ sic i ap/pellatōe dā/ni non venit furtū tex.ẽ ꝛ ibi bal.i.l.na uta.i fi ff.na. cau.sta.ꝛ i.l. si suᵖ fuū.§. durā.ff.ō ac qren pos.et tex ꝛ.d. iac. de are pᵒ lu. ro.i.l.iij.ff.ō dā.ifec.ꝛ vi/de gl.isti.ad l.aqliā i pn. qō ẽ nōndū qꝛ fac̄ ad ista tuta loq̄ntia ꝙ stet iura/mēto dānuꝫ passi vt ñ in telligat̄ de furto.i ꝓiū fac̄ tex.i.l.h̄ iudiciū.ff.ō suo corꝛu. itē vide h̄ ar chi.i.c.in p̄/mis i.ij. col. ij.q.i. sup v. dānū vbi dicit noie,ꝑpo dānoꝝ cōti nent expēse qꝛ ꝛ dānū ꝛ expēse sūt di minutio pti monij.ꝛ rñt ad istū text. ꝙ stricte ac cipit qꝛ ꝑ pe nā ꝛ iuramē tū dāna re/miserūt qꝛ ñ tenet̄ pacto ꝑiurij fr co ō quo cogita/tū ñ vī. Be/sto nī arti/culo an ap/pellatōe dā ni veniāt in de expēse vi de bald. i.l. ẽmiato i pe. col.C.ō fru. ꝛ lit ex. per bal.pᵒ gl.tenēte ꝙ ñ i.l. i.§.fi.ff.si qs iuſdi.non ob.

b Statutū ꝺz stricte iterp̄tari tu tñ h̄ lita vt p̄ bal.i.l.siue possidetis i p̄n.iij.col.C.ō ꝓba.itē an statuta v̄ificari possint in cāu ficto vide p ō.gb.ꝛ qđ ibi plenit.nōui i.c.iter sollicitudies.§. de pur. ca.ꝛ qūo itelligat̄ illō qđ ꝺf statuta debere itelligi i ꝓpo significato vide plene p pe.de āch.i rep.c.canonū de cōsti.i vi. p̄n.q̄sito.xxix.col.illᵒ q̄siti v̄.circa ver ba dupli/cia ꝛ vide eūdē āch. i eodē q̄si/to in.xxxi. col.illᵒ q̄si/ti v̄.vi. nō vbi referē/do bal.i.l. oēs popli. circa fi.ff. de iu.ꝛ iuſ dic̄ ꝙ a soꝛ ma statuti ñ ẽ recedē/dū ꝛ v̄basi fieri p̄t ad vnguē fuā da st.itē sta tuta st ad̄o stricti iurīs ꝙ i eis nō ſufficit qđ ipleri p eq. pollēs vt ꝑle nōui ff donni.abb in.c.in bis de v̄.sig.itē lita ꝙ h̄ oꝛ nisi statu/tum ꝑeale pūiret ma leficia im/probata ō iuſ nāli vl gē.qꝛ tunc tāquā con cernēs pu blicā vtili tatē ẽ late i terp̄tādū. ita singlr dic̄ pau. de ca.i.l.i bōa fi.ff.de posti ri.,p qª op time fac̄ ꝙ de odio nā li scribit d. ab.i.c.non dubiū ꝛ ibi late scripti pᵒ cū infra de sen.exc. c Adde h̄ ꝙ scribit do.ant.i.c. quāto ō in reiu.i.ñ.co lū.v̄.p bāc decreta. ꝛ bar.in.l.ij. C.de i ius vcoa.

nisi prius vellet recipere probationes an factum sit notorium. vide qđ nōt Inno.in.c.tua in fi.de coba. cle.ꝛ mulie.ꝛ glo.bonam in.d.c.ad nostraz. Et vi/de ad intellectum huius.c.q. disputatam quaz pōit Jo.an.in.c.fi.de so.cōpe.li.vi. In glo.fi.in fi. q̄/ro extra glo.pone ꝙ ēps iniuriatus recepit ad oscu lum iuriātem seu cuz salutauit.nūqd videt remisis/se iniuriam. Mosti.arguit ,p ꝛ ꝑ.naz videtur primo ꝙ sic.qꝛ ex dissimulatione aboletur actio iniuriaruz instī.de iniur.in fi.ꝛ nō.xxiij.q.iij.si illic. Item salu tatio est signum reconciliatōis sicut ꝛ subtractio sa/lutationis solite est signum inimicitie vt nō.glo.i .c. cum adrianus.lxiij.di.ꝛ in.c.cum super abbatia.de offi.dele. In cōtrarium facit.nā ēps ex officio tene tur cōicare alijs.nec debet rancorē i aīo retinere. tā dem cōcludit Mostiē.ꝙ si a principio ēpus reuoca/uit sibi iniuriā ad animū vt quia prouocatus est ꝛ fa cit aduersarium citari.tunc per salutationem vel ad missionem ad osculum nō videtur remittere iniuriā Nā a principio bene tollitur ex dissimulatione non reuocando ad animū.secus si ex postfacto.vnde cō cludit ꝙ siue sit prelatus siue priuatus si tenetur re/mittere satisfactionē iniurie.ꝛc.di.siquis contristatᵒ neq; presumitur remittere ex tali participatiōe.qui/mo nō potest etiam expresse remittere iniuriaz sibi cōmissam quatenus tangit ecclesiā.ꝛ sic potest itelli gi.lxiij.di.salonitane.ꝛ.c.si is qui.xxiij.q.iiij. Sed aduerte qꝛ bosti.loquitur quādo recepit ad osculū seu salutauit post vocationē ad iudicium quid si ātē tunc forte cēt dicenduz vt pro dānis ꝛ expensis pos/ sit nihilominus agere ar.nō.in.c.i.§.e.ſz actiōe iniu riarum nō arg.c.ex oꝛe de bis que fi.a ma.parte ca.

In nostra Qui iurat statutū sup nō repetendis damnis h̄ non obstante expēsas repetere poterit boc dicit vel sic. Statutū* super dānis nō repetendis ad expēsas nō extenditur.h.d. In ꝑma decisa cōsultatio. In secunda responsio.ibi cuz igit

Casus litteralis. Brixienses olim multas discoꝛ dias inter se būerūt quoꝝ occasione multa dāna il/lata adinuicē sustinuerūt,ꝑpter qđ cōiter statutū fe cerūt de nō petēdo vel recipiendo i posterū restau/ratiōes dānoꝝ a cōi:ꝛ statutum huiusmodi appro/barunt ꝛ firmauerūt ẽt iuramento.sed ꝑter dāna oc casiōe huius discoꝛdie multas fecerūt expēsas quas petebant sibi refici a cōi. dubitatum fuit an obstaret eis iuramētū super dānis nō repetēdis.propter qđ ēps brixiensis hoc proposuit in p̄tia pape. Cuz §. aliud sit dānoꝝ restauratio ꝛ aliud satisfactio expen sarū ꝛ iō iuramēto p̄stito sup articulo dānoꝝ nō ꝺz intelligi ꝙ factū expēsarū fuerit,cōprehēsuz.vñ mā/dat papa quaten⁹ iuramēto predicto si obstāte ēps ,possit auctoritate pape ꝙ dcm̄ cōe,p bono pacis ꝛ cōcoꝛdie cōtribuat ad expensarū satisfactionē ad arbitriū suū sicut viderit expedire Ber. Nō ꝑ ex ter.ꝙ ciuitas pōt facere statutū sine alia superio/ris auctoritate.facit qđ le.ꝛ nō.in.c.qđ clericis.ō fo ro cōpe.de quo tamē plene p bar.i.l.oēs populi.ff de iusti.ꝛ iur.vbi nō.per bar.an quilibet prelatᵒ pos/ sit facere statuta.ꝛ in quibᵒ possit derogari iuri com muni. Secūdo nō ꝙ statutū alteri preiudicatiuū est stricti*ime intelligendū.vnde appellatione dam nozū nō veniūt expēse cū tñ largo modo expense in utiliter facte fiunt dānū.ſz qꝛ stricto mō dānū ẽ dimi/nutio p̄monij p aliū facta.vt.l.iij.ff.de dā.ifect. iō

apellatione dāni nō venit expēsa quā propria volun tate fecit.licet forte coacta.ad hoc solet quotidie alle gari boc.c.ꝙ in statutis ꝺz fieri stricta iterpretatio. ita ꝙ verba capiantur in propria ꝛ stricta significati one vnde alibi habetur ꝙ statutum nō debet extēdi ad casum fictū vt in.l.iij.§.hec aūt.ff.de nego. gest. ꝛ ad materiā vide plura bona dicta que refert Jo. an.in regula pro possessoꝛe de regu.iur.li.vi.i mer/cu.per bar.in.d.l.oīs populi. Ultimo collige ꝙ statutū iterpretatiōem recipit restrictā etiam quādo iuratū est.vnde etiā iuramētū stricte intelligitur qua tenus venit in derogationez iuris cōis seu iuris alte rius facit.c.ad nostrā el.iij. ꝛ c.qntauallis de iure/iu. Sed cōtra tex.ᶜ op.videt enīz ꝙ h̄ statutū edi tum a cōi nō valuerit quatenus ligabat singulares de populo vt nō possent petere dāna eis illata. quo niā licet populus possit statuere super iurib⁹ vniuer sitatis.nō tamē sup iuribus singulorū vt nō.glo.sin gularis in.l.ij.que sit longa consue.ꝛ in.c.oēs de cō sti.facit.l.id qđ nr̄m ẽ.ff.de regu.iur.nā solius prin cipis est tollere ius alterius.nec etiā ipse potest sine causa vt nō in.c.que in ecclesiarū de consti.ꝛ in.l.fi. C.si ꝑ ius vel vti.pu.ꝛ in cle.pastoralis de re iudic. So.propter h̄ ꝛ similia cōtraria variatur intellect⁹ huius.c.ꝛ principaliter itelligitur duobus modis. prio ꝙ cū esset discoꝛdia inter populū ꝛ milites bri xien̄.multa dāna hincinde illata fuerūt.ꝛ vtraq; ps multas expensas hac occasiōe fecit.tñ cū sedata illa tēpestate multi peterēt dāna a reliqua parte cōe pro bono concoꝛdie fecit statutū vt huiusmodi dāna nō repeterentur,ꝛ hoc statutū fuit approbatū ꝛ iuratū a ciuibus.ꝛ tūc verbū a cōi refertur ad participium editū.vt sit sensus ꝙ hoc statutū de nō repetēdis dā nis fuit a cōi editū.h̄ tamē non obstāte dicit ꝙ expē se repeti possunt qꝛ nō veniūt appellatione dānoꝝ ꝛ ꝑm istum intellectū cōiter rñdetur ad ꝓia ꝙ huic statuto singuli cōsenserūt.alias nō valuisset statutuz in preiudicium singulorū. Sed ego dubito an h̄ cō/mune dictuz sit verū quoniā in hac ciuitate brixiensi erāt multi infantes ꝛ mulieres que nō vocāt ad vni uersitatē.vnde nō cōsentientibus nō debebat h̄ sta/tutū obesse.ar.c.cū oēs ō cōsti.ꝛ.l.i.ff.ō magistra. cōue.vnde vt valeat indistincte hoc statutū ꝛ roleran do bāc lec.posset dici ꝙ illud statutū emanauit peti/us de fcō nec valebāt isti venire ꝑ.sed presuppositā validitate statuti querebatur nūqd possint repetere expēsas.nā cōiter iste ciuitates cum subtrabūt se de facto ab obediētia superioris vsurpant sibi iura p̄n cipis,ꝛ faciūt statuta alijs preiudicātia ac si haberēt iura p̄ncipis nec patiuntur aliquē disputare de vali/ditate ipsoꝝ statutoꝝ. sicut pluries vidi de facto princeps seu etiā bēns iura principis bene possz cō simile statutum facere ꝓp bonū publicū ꝛ scādalum tollēdū ar,nō.in.d.l.fi.C.si cōtra ius vel vti.pu. et c.que in ecclesiarum de consti. Secundo princi/paliter legitur boc.c.ꝙ post multa dāna ꝛ expensas factas cōmune obligauit se per statutum ad refectio nem oium dānoꝝ.sed cū postea videret maximum preiudicium ꝰninere fecit statutum ꝓdictum super nō repetenda huiusmodi dāna a cōi ꝛ tunc verbū a cōi refertur ad gerūdiū petēdo vel recipiendo vt sit sen sus ꝙ statutū fuit editū de nō recuperādo vl̄ peten do dāna a cōi licet prius se obligasset. Sed tunc fortiter op.vbicūq; statutum transit in cōtractuz est irreuocabile iuxta nō.in.c.nouit de iudi.ꝛ per bar.

a Ad hoc vide bar. in l. i. in prin. C. de sen. q̃ pro eo q̃ interest.

b Statutũ puniẽs faciẽtẽ delictũ nõ bẽ locũ i pstãte opẽ ⁊ vide i si. qõ nõ. i. c. inter sollicitudines ℞ de pur. ca. p eũdẽ ab. et adde q̃ idẽ i termis dicit. d. an. i. c. fi. cir. fi. i. col. de pactis. Sz distigue vt p pau. de ca. i. l. si necessarias. §. de vẽdẽdo. ff. de pig. ac. vbi distinguit an statutũ loquat̃ i rẽ vel i psonam.

c De ista. q. viõ elegãtissie ⁊ mel⁹ q̃ alibi p ioa. an. i addi. spe. i ti. de iurijs in q̃ daz addi. magna vbi fetat oiuz opiones ⁊ p doc. abb. i. c. cũ te. ℞ de iudi. et an teneat̃ iuriarũ q̃ dicit alicui ꝓuicii̇ po stea ꝓbet. et adde q̃ nõ. bal. ibi de iur. §. i. et vide ẽt ãg. ⁊ pau. i l. iij. i prin. ℞ lib. ⁊ post. ⁊ de b vide p ol dra. i cõsi. liij. ⁊ p alv be. i ij. prte statu. q. xlv. ⁊ viõ oi no p bal. i aposti. i. l. si nõ. §. p cõdẽnato ⁊. §. q. p rei qualitate ff. q̃ satisd. co. ⁊ p bar i. l. eũ q̃ no cẽtẽ i prin. ff. ℞ iiur. ⁊ p ci. i. l. si cõuicij. in viij. q. C. ℞ iiur. itẽ de q. hic posita vide oino p sali. i l. iij. q̃ incipit si nõ est C. de iiur. itẽ ofiaz inter cõuicti uz ⁊ cõtumelia ⁊ ij. ꝓpriũ vide p beat. tho. i. ij. ij. q. lxxij. ar. i. cir. fi. vbi dic̃ q̃ siqs dicat ei q̃ ẽ fur. h̃ nõ solũ ẽ cõuiciũ sz ẽ cõtumelia.

Quid aũt sit ꝓpriuz declarat iurisco

in. d. l. omnes populi ⁊ l. pe. ff. de decre. ab ordi. fa. vbi dicit si ciuitas facit statutum q̃ quicunq̃z venerit ad habitandum in hac ciuitate vt nõ teneatur soluere amplius vllam gabellam non potest amplius illud statutum reuocari in preiudicium illorũ q̃ venerũt q̃ tã trãsiuit i ꝓcuz seu quasi. So. quidã dicũt q̃ illud habet locũ quando statutũ fit in fauorẽ non subiectorũ. sed istud nõ fit in fauorẽ subditorũ ⁊ sic solet intelligi dictum Inno. hic qui dicit q̃ cum cõe non esset hic naturaliter obligatum cum non teneat̃ pro dãnis singulorũ vt. l. fic. ff. qõ cuiusq̃z vniuer. no. sed tantum tenebatur ex statuto suo ponit ꝓria voluntate illud statutum tollere quia omnis res per quascũq̃z causas nascitur per easdem. dissoluit̃ vt in regula ois res. j. de reg. iur. ⁊ in. l. nihil tam naturale. ff. eo. hec so. videtur mihi nimis generalis vñ dicerem q̃ vbi statutum trãsiuit in cõtractũ seu quasi ẽt cum subiecto non possit amplius reuocari nam ⁊ ipse princeps tenetur ex cõtractu suo cum sit de iur̃ gentium vt in. c. i. de proba. fortius isti ciues obligabantur qui non habebant iura principis. vnde ītelligo hoc. c. ⁊ restringo illaz so. quãdo adhuc statutũ non trãsiuerat in cõtractũ vel quasi. vt q̃ statutũ fuerat simpliciter editum in vniuersitate de obligando ipm cõe ⁊ nihil actum fuit ex parte singulorũz ita q̃ possunt pretendere interesse ⁊ dicere se deceptos ⁊ q̃ h̃ possunt redire ad pstinas actiones. ⁊ per hoc bñ clare intellectus. c. ⁊ ad materiam vide qõ dico i. d. c. nouit de iudi. In glo. i. in. fi. nõ ex glo. q̃ prope dicãtur dãna ⁊ que expense. ⁊ facit in ar. quod habetur in. l. quibus diebus in prin. ff. de cõdi. ⁊ demõ. vbi dicitur q̃ si testator legauit prediuz ticio si expẽsas i eo factas soluit heredi nõ intelligitur de expensis factis⁸ pro predio habendo. ⁊ sic non venit ꝑcũ rei. vnde expense ẽt ibi capiuntur stricte.

s **J culpa.** Habet plura dicta ⁊ se sũmat. Casus litteralis. Aliquis culpa sua dãnũ dedit alicui aut iniuriam irrogauit: seu alijs irrogantibus iniuriam opem tulit: aut hec impitia vel negligentia sua euenerũt. Dubitabatur quid iuris super h̃ esset. Consultus papa rñt q̃ de iure sup bis satisfacere tenetur: nec ignorãtia ipm excusat: q̃ scire debuit ex facto suo iniuriam posse contingere vel iacturam.

Quod si. Ecce q̃ si aialia tua dãnũ dederunt nihilominus satisfacere te oportet. nisi ita velis liberare te ipm dando animalia tua damnuz passo. sed si animalia tua fera fuerũt ⁊ que cõsueuerunt nocere non sufficit ad liberationẽ ea dando q̃ diligentiã quã debueras adhibere nõ curasti. Jn fine dicit̃ q̃ lz ille qui occasionẽ dedit dãnũ dedisse videat. tamẽ secus est in illo dõm qui diligentiã quaz debuit adhibuit ne dãnum contingeret Ber. Nõ ꝓmo ex tex. q̃ ex sola culpa seu negligentia tenetur quis ad satisfactionẽ dãni etiam de iure canonico quãtũcũq̃z ñ habuit volũtatem dãnificandi. ⁊ cum hec littera loquatur indistincte de culpa seu negligentia debet intelligi de qualibet culpa q̃ indefinita equipollet vniuersali. vt nõ. in. c. vt circa de elec. li. vi. Infertur ergo q̃ in hac actione legis aquilie venit leuissima culpa de iure canonico sicut de iure ciuili vt in. l. aquilia. ff. ad. l. aquil. ⁊ dicitur leuissima culpa q̃ diligentissimus homo scuisset precauere vt nõ in. c. i. de ꝓma. ⁊ in. l. q̃ nerua. ff. depo. Et facit iste tex. sic intellectus cõtra opinio. Inno. in. c. sicut dignũ de homi. ex sul. i. l. apud labeonẽ. §. cõuiciũ ⁊. §. fe. ff. de iiur. Iproperiũ. n. ẽ sigs reducat ad memoriã alicui auriliũ q̃ ei cõtulit i necessitate patẽti. altas ẽt. q. de cõtumelia ponit tho. i ꝑal. ij. iij. ⁊ iiij. ar. illi⁹. q. ⁊ vide q̃ nõui p⁹. d. ab. i. c. i cir. prin. de maledic. itẽ ad. q. quã ponit h̃. d. ab. vide qõ nõ. bar. ⁊ ang. in. l. q̃ oia i prin. ff. de procu. itẽ adde q̃ si testib⁹ ℞ me, productis oppono q̃ sũt infames vel crimino si ex hoc abeis nõ possũ cõuenri actiõe iiuriaz ita dñt guil. de cu. bal. et ãge. i. l. fi. ff. q̃ qsq̃ iuris p illiũ tex. et allegat̃ i ar. l. q̃ cũ maiõ §. si libertus ff. de libe. et l. libertus a pfono. ff. ℞ i ius vo. dicit tñ q̃ tuti⁹ est ,prestari q̃ nõ opponit aĩo iiuriãdi. et dictũ eoz itellige quãdo illud qõ opponit̃ est verũ nã si ẽ set falsũ opponẽs bene conueniret ad hoc. l. iiuriarũ la grã de. §. sigs in iuriarũ ff. ℞ iniur. qd ãt de obiciẽte alicui crimẽ p viã excepciõis in iudicio q̃ si pro bar an possit cõueniri actiõe iiuriarũ plenis. obiecit spe. i ti. de accu. §. i. circa fi. v. sz pone q̃ obij ciẽs. vbi criam p io. an. in addi. vbi omnino pro decisione q. quã hic scripsi in fi. apostille magne ⁊ postquaz hoc scripserã me audiẽte. b. frau. de arc. legẽdo dicebat se p pdcãz doctrinã io. an. in addi. i ar dua sacri. q. i ciuitate serra. desesasse qndã saccrdotẽ quẽ alt oportuisset fugẽ de ciuitate ⁊ iõ ipe multũ exclamabat.

dixi in. c. si egressus. ℞. eo. vt ẽt in foro aĩe teneat̃ ad emendam lz ex leuissima culpa bãnũ illatũ fit q̃ cuz hec sit lex principis ⁊ valde rõnabilis ⁊ nõ sit mera pena ex parte dãnũ passi deberet obseruari ẽt in foro anime iuxta nõ. per Jo. an. in. c. q̃z q̃z de vsuris li. vi. ⁊ per cal. s̃. in proemio huius cõpilatõis. nec ob. c. inebriauerũt. xv. q. i. super quo fũdat se Inn. q̃ ibi est mera pena. sed hic est interesse ex parte patiẽtis dãnũ. Sc̃o nõ ibi opez tulisti q̃ etiã de iure canonico prestans opez tenet̃ sicut principalis tã ad estimationẽ dãni q̃z ad penã nisi ageret criminaliter vt in. l. vnica. C. de raptu vir. ⁊ in. c. i. de off. de le. ⁊ i. l. is qui opez ⁊. l. i ſurti. §. ope. ⁊ qõ in eis nõ. bar. ff. de furtis. Statutũ ᵇ tamen faciẽs mẽtionem de ꝓmittente delictũ nõ cõprehendit opez prestantem nam aliud est ferre opez ad delictuz aliud ꝓmittere delictũ. pro hoc tex. h̃ vbi ista ponũtur vt diuersa. ⁊ optime facit tex. i. d. l. is qui opem. ⁊ ibi bar. ⁊ hoc nõ q̃ quotidie accidit. Tertio nõ tex. ibi imperitia tua ⁊c̃. ꝓ tra medicos ⁊ alios artifices vt si p eoz imperitiam alicui dãnuz illatuz est q̃ tenentur ad estimationẽ dãni. facit. l. illicitas ,ppe fi. ff. de off. presi. ⁊. c. ad aures de eta. ⁊ quali. ⁊ nõ. i. c. tua. s̃. ℞ homi. Idem dicerẽ in doctore cui⁹ iperitia dãnuz alicui illatuz est vt q̃ pdidit causaz ⁊ tũc teneat̃ doctor ad emendaz dãni. qõ etiã vult bosti. i. c. calũniã. j. ti. pr. Nõ quarto i v. q̃ si q̃ pro damno dato ab animali alie⁹ non tenetur dominus insolidu ad emendaz sed liberat̃ dando animal nisi dominus fuisset in culpa. tunc. n. tenetur insolidũ nec liberaret̃ dando animal. vtputa si animal naturaliter erat fera vt vsus leo ⁊ similia ⁊ domin⁹ teneat ea in publico vel non bene custodiuit. vel si nõ erãt naturaliter fera. tamẽ ex cõsuetudine solebant esse nociua vt bos erat solitus cornupetere vel equs calcitrosus bis ⁊ similibus casibus tenetur dominus insolidũ si non diligẽter custodiuit. Ultimo nõ q̃ non quilibet dans occasionẽ danni teneat̃ de danno. sed ille solus qui potuit obuiare dãno ⁊ non obuiauit. Jn gl. i ver. ignorantia ibi quotiens ꝓtiũ dicit̃. circa hoc ꝓclude post bost. q̃ aut dicit q̃s ꝓuiciũ⁶ alteri i accusatione vel in denũciatione ⁊ ꝓbat ⁊ tunc nõ teneat̃. vnde si in libello dico te latronẽ vel adulterũ ⁊ ꝓbo nõ teneor. Idez si repellaz te a testimonio. q̃ h̃ facio auctoritate iuris ⁊ non animo iiuriandi vt i. c. testimoniũ. s̃. de testi. ⁊. c. lz. s̃. de accu. de quo in. l. item apud labeonez. ff. de iniur. Si vero extra iudiciũ. ⁊ tunc aut impingo falso tibi cõuicia ⁊ teneor vt ff. de iiur. per totũ ⁊ hic in prĩ. ⁊ i. c. cũ te de re iudi. Aut dico verũ. vt q̃ voco te spuriũ vbi es vel claudum ⁊ ita in veritate es vel cucurbitũ. ⁊ tunc si expedit reipublice ista esse nota non teneor. secus autez vbi nõ expedit scire cuz nõ operatur nisi infamationem vt est tex. nõ. i. l. cuz qui nocentem. ff. de iniur. Exemplũ expedit reipublice scire te esse latronem vel adulterũ. tunc si dixi tibi hoc ꝓuiciuz. ⁊ volo ,probare ita esse non debeo puniri. secus vbi non expedit reipublice. vt q̃ appello te bastarduz vbi nihil petis. secus si dicerez vt repellerez te ab ordine vel dico te cucurbituz q̃ nõ expedit h̃ scire respectu demerit q̃ magis dolet ipse q̃z alius ⁊ sic in simili.

De penis. Rubrica.

Continuatur ad precedentes hec rubrica h̃ ordi

a Adde hic q̄ nō.io.de lig ſ cle.dignū ī.vij.q.pr̄i.de cele.miſ.vbi pōit an ille q̄ tenet dicē offīm ſi omittit totū vn̄ dici dicat toties peccaſſe mortalit.
b Iſtā diſtinctionem pul.ponit pe.de ancha in.c.cum eterni de re iudi. li.vi.ꝛ vide glo.ꝛ quod ibi notaui ſuper ab.in cle.1.de ſepul.ꝛ vide bo.ter. in.l.illud in fi ff.ad.l.aqui.vbi tex.dicit q̄ vulnus cōſūdit cū morte eodē momento il lata.ꝛ idē ō aggreſſura dicit gl.i.l.q de crimie. C de accuſa.et idē dicit bal in.l.aduerſus in fin.C. de fur.vbi ēt ſubijcit q̄ ſi ſtatutū pūit delatiōez armoꝝ ꝛ aliud ſtatutuz pūit pcuſſorē q̄ pcutiēs cū armis nō pūit niſi pena ſtatuti diſponētis de percuſſione cuius p̄riuz videt ſenſiſſe ſiſ.de bel. in auc.ō ar. ſ pīte p illū tex.itē adde hic q̄ geminatio pena rū nō bz locū ī corpora libꝰ vñ ſi ſtatuz dic̄ q̄ ei q̄ dederit alapā ptāti debeat abſcidi vna manus ſiquis dederit duas ñ abſcindentur due manꝰ ſed ſecunda pena mutabit in pecuniariā. ertidez eſſet in ſimilibus ſtatutis duplicantibus penaz puta ſi fuerit ſoñ in platea et ē rō quia in corporalibꝰ ñ ē dare duplicationez ſed eſſet magis q̄ duplicatio ita dic̄ nō.bar.in.l. lucius.ſ.im puberez de le.ij.ꝛ bal.in l.i.in fin.C. de ſen.q̄ ꝓ eo q̄ō intereſt ꝛ adde bar.in.l.vulgaris qō.ff.

ne qz.ſ.viſū ē de varijs exceſſibꝰ pp quos pene debentur merito ſubijcitur nunc Rubrica de penis.

A que. Breue eſt vel poteſt ſic ſūmari. Toties punicndus eſt criminoſus quoties delictum iterat ꝛ pone exemplum in.c.pia de excep.li.vi.vbi excōicatōis exceptio pōt contra actorem pluries opponi.ꝛ ibi dicitur q̄ quotiens deficit in probando totiens debet puniri ī expenſis vt.j.ēt ſubijciam. Caſus litteralis. Querebatur vtrum vna ſatiſfactio plura petā cōprehenderet. Conſultus papa reſpondet q̄ quotiēs quis peccat totiens puniri debet Ber. Nō primo ex tex.q̄ frequētia ꝛ repetitio delicti nō preſtat aliquā īmunitatem reſpectu pene.imo totiens eſt puniendus quotiens illud delictum cōmittit. Sed contra hoc facit.l.fi.C.de mō mulc.vbi iudex pro cōtumacia ſepe ſepius iterata nō poteſt mulctare niſi vſq̄ ad tertiam vicē.varie dantur ibi ſo.ꝛ in.l.nūquā .ff. de priua.deli.vera ꝛ cōis ſo.eſt vt ſi contumacia reperitur in eodem facto locum habet lex contraria. exemplum iudex citat ticium ſub certa pena vt compareat tali die ad recipiendum libellum nō cōparet iterum citat eum ſub alia pena vt veniat ad reſpondendum libello.ſi nō cōparet habet locum pena.ſz vltra pro eodem facto nō punit quia ſatis videt punitus.ſecus quando cōtumacia cōmitteretur in diuerſis articulis ſcu in diuerſis factis.quia totiēs poteſt puniri quotiens contumaciā committit vt ħ ꝛ in l.nunquā preal. Et pro declaratione huius tex. ſciēdum q̄ᵇ quādoq̄z cōmittuntur plura delicta ex parte cōmittentis ꝛ ex parte recipientis.vt quia hodie percuſſi te vnico ictu cras alio ictu ꝛ in dubio bz locum iſte tex.ꝛ.d.l.nūquam. Quādoq̄z delictum eſt iteratum eodē īpetu vt q̄ eodem īpetu pluribꝰ percuſſiōibus te percuſſi vnde pōt dubitari ſi eras clericus nunquid inciderim ī tot excōicatiōes quot fuerunt percuſſiones. Eodem modo ſi dicit ſtatutū quicūq̄z dederit alteri alapā puniatur in centuz quidam in eodē īpetu dedit tres alapas.eodē modo pt quęri in adulterio reiterato eadem nocte vel eadem hora.nūquid puniatur pro pluribus adulterijs. Quandoq̄z delictum videtur vnicum ex parte committentis.ſed plura ex parte recipientis vt pcuſſi te cum calcaribus ſeu cum forſice vnum fuit delictum ex parte mea.ſed ex parte tua plura.quia plura vulnera illata fuerunt.ꝛ ſtatutuz punit pro quolibz vulnere in centum nūquid puniatur totiens in centum quotiens fuerunt vulnera.de his ꝛ ſimilibus poteſt dubitari nūquid habeat locū iſte tex.vt reiteret̄ condēnatio ex iteratione delicti.ꝛ quia materia eſt lōga ꝛ ſubtilis vide eam plene per bar.in.d.l.nunquam vbi etiam multas remiſſiones facit ꝛ per Joā.an.in regula delictum de reg.iur.li.vi.ī mercu. ꝛ aliquid nō.in.c.contingit.j.de ſen.ex. Unum tamen nota q̄ ſiquis cōmiſit plura delicta in vno loco ꝛ in hoc territorio cōmittit aliud vel reiterat illud non poteſt puniri ħ pro delictis alibi cōmiſſis niſi alia ratione ħ formatur forꝛz ſed pena aggrauari poteſt ex

de fur.ꝛ de illo qui vulnerauit aliquem cum forſice ſiue biburce alias ! iſurca ꝛ idem alt e.in ſecunda parte ſtatu.q.xli.ꝛ vide eundem in ca.parte ſta q.xxxi.ꝛ.q.xxxij. Quid ſiquis vno impetu dixit alicui plura verba iniurioſa an puniri debeat pro qualibet iniuria an pro vna tantum vide albe.in ſecunda parte ſta.q.xlij.ꝛ ſi ſtatutum imponit certam penā blaſphe

manti deum ꝛ aliam blaſphemāri ſanctos an habeat locū in eo qui vno impetu blaſphemauit deum ꝛ ſanctos an ambabus pēis debeat puniri. Albe.in.ij.preſta.q.xliiii. Et vide etiaz in hac materia aliaz.q.quam ponit albe.in.iij.parte ſta.q.lxxxv.ꝛ vide albe.in.iij.parte ſta.q.lxiii. Et ſi vnus fuerit accuſatus q̄ fecerit inſultuz maxime feriat an licebat.maxime

delictis alibi cōmiſſis.exemplū nota in fure qui cōmiſit varia ꝛ diuerſa furta in vno territorio. nunc in altero territorio cōmittit vnū furtum.tūc habito reſpectu ad alia poteſt dici famoſus latro ꝛ poterit ħ vbi cōmiſit tantum vnum furtum ſuſpendi tanquaz latro famoſus.l.capitalium.§.famoſos.ff.de penis licet direcꝛe non poſſit puniri pro delictis alibi commiſſis.ꝛ hoc ſingulariter ponit barto.in.l.ficui in fi. ff.de accu.

p **Reſbiteri.** Dicit quid faciendū ſit de pena quam ſoluit interfector preſbyteri.hoc dicit. vel ſic Interficiens preſbyterum puniendus ē ꝛ pene pars eccleſie cui prefuit alia pars pro eiꝰ aīa diſtribuitur.primo ponitur dictum. ſecundo ratio ibi quia. Caſus ſr̄alis. Si aliquis interfecerit p̄ſbyterum.ꝛ cōpoſitio inde fiat.accepta pecunia ſoluatur illa epiſcopo ita q̄ medietatem tribuat in vtilitatem illius eccleſie cui prefuit:ꝛ alteram pro anima defuncti pauperibus eroget Ber. Nō primo ex tex.q̄ ꝓ iniuria illata ſacerdoti pōt agere ep̄s loci. nā īferī iniuria nedū pſone ipſius ſacerdotis ſz etiā eccleſie vniuerſali ad.c.cū deſideres.j.de ſen.ex. et c.parochianos eo.ti.facit.ij.q.vij.accuſatio. Secūdo nō q̄ ſz ſacerdos bēat ꝓpriaz eccliaz nō tamē pena ī totū applicat ipſi eccleſie ſz medietas ſibi et medietas ep̄o vt pro eius elemoſyna iuſte diſtribuat. Et ex hoc videntur inſurgere duo ſpecialia in iſta pena ad alia bona q̄ dimittit preſbyter cuz decedit. nam illa bona ī totū applicantur eccleſie cui prefuit ſi non habuit conſanguineos vt nō.in.c.i.de ſucceſſio.ab inteſta.xij.q.vlt.c.fi.ꝛ in.c.relatū.ij.de teſta. ſed iſta pena in totum non applicatur eccleſie vt hic Secūda ſpālitas poteſt eſſe q̄ ep̄s ħ aliquid capit ſed ex illis bonis nihil capit ſi habuit eccleſiā. Et ad uerte quia littera habet duplicem intellectum!. ꝓmꝰ ē vt ep̄s diſtribuat medietatē in eius elemoſynaz .i. pro neceſſitatibus ſuis. Alia lec.vt diſtribuat ꝓ elemoſyna ſacerdotis interfecti.ꝛ ſic det magis egenti ar.in.c.non ſatiſ.lxxxvi.di. Et poſſumus reducere ad concordium diſtinguendoᵈ q̄ aut ep̄s cōidigēs ꝛ poteſt tunc retinere ſibi iſtam partem aut non indiget ꝛ debet diſtribuere inter egentes. Ex quo infero q̄ bona preſbyteri decedentis ſine eccleſia ꝛ ſine conſanguinitate debent peruenire ad ep̄m loci ñ vt ſibi retineat ſed vt diſtribuat ſm diſtinctionē precedentem quod nō. Ultimo aduerte quia iſte tex. ñ aperit quid ſi iſte ſacerdos habuiſſet heredem ō ſua conſanguinitate nunquid tunc pena applicatur heredi an epiſcopo vt hic dicitur.ꝛ doct.ħ non tāgunt Sed ego ſatis putarem vt heres admittatur pro iniuria quatenus tangit perſonā preſbyteri pro ħ eſt tex.in fi.qui dicit q̄ nullus eſt heres,primoz q̄z eccleſia. Sz certū ē q̄ ſuccedēs iure ſanguinis excludit eccliam ī alijs bonis vt nō.ī.d.c.i.de ſucceſ.ab ī te.ergo intelligatur hec littera vbi decedat ſine here de ſanguinis.facit qō dixi in.c.i.ſ.ti.prori. In glo.ij.in fi.de ħ cui applicetur iſta pena pecuniaria quā ep̄us exigit a ſubditis dicam.j.c.ſe.

varijs modis ſum matur in iure tamē fieri debet interpꝛatatio hoc caſu vt intelligatur.i. ſtatiz ꝛ eodem impetu ſz imol. poſt bal in l.diuerſio in prin.ff. ſo.matr.q etiaz inter cetera all. pro ſingulari glo.in precalle .l. qui de crimine.C.de accu.ꝛ de illo qui facit vno impetu ſemel plura furta an debeat ſuſpēdi vigoꝛe ſtatuti de furtis vide per bal.in auē. ſed nouo iure in pe. col.vſ.vltc riuſ quero C.de ſeru. fug.et de illo qui vno impetu dixit vni plura verba iniurioſa an toties poſſit cōueniri actione iniuriarum vide omnino p bart. in.l. apud labeonē.§. ſed quod adiciē.ff. de iniuſ. itē quādo ſtatutum diuerſimode pōit in ſultātē vulnerātem ꝛ de omnibꝰ puniri vlt vide omnino late p io.an.ī ad. ſpec. in rubꝛica . de

bomi.ꝛ de iſta multiplicatiōe penaruz vide omnino in rubꝛica extra de iud.ī vlt.col.ꝛ circa id q̄ō dixi an cōſūdat iſultꝰ cū vulnere vide oio.o.maria.in rep.c.q̄liter ꝛ q̄ñ in.xlix.q.x.q.prim.de accu.

c Hoc dcm̄ ēt pōit do.ab.in.c.i.ſ.de cle.pcu.ꝛ vide q̄ ibi de ħ ple ſcripſi

d De hoc ēt vide p.d.ab.i.c.excōicam̄ el grāde de bereti.

Licet. Archidiaconi ⁊ alij prelati q in crimínibus dispensare non possunt penam pecuniariã imponere nõ possunt vbi a iure alia statuitur. ita cõiter sũmatur vel summa aliter ⁊ melius. Nõ debent prelati pro criminosis sustinẽdis pecuniam exigere nec etiam correctionis causa ex cupiditate penam pecuniariam imponere. h. d. ꝓmo ponitur archidiaconorum actus reprehẽsibilis. scõo mãdat illos inhiberi ⁊ compesci. ibi mãdamus. Casus litteralis. Archidiaconi cõuentreñ. epatus pro corrigendis excessib⁹ vel criminib⁹ a clericis ⁊ laicis pecunias exigebant. Item pro ánua exactione quãdoq; rectores ecclesiarũ suspendebãt. ecclesias interdicebant. a vicarijs denarios exigebãt vt eos in ecclesijs celebrare permuterent hec ⁊ alia cõmittebant cõtra canonum instituta. Mandat pa. cantuarieñ. archiepo. quatenus hoc predictis archidiaconis districtius interdicat: si aũt cõtrauenire presumpserint eos ecclesiastica censura compellat. Ber. Nõ ꝓmo ex ter. q; i eodem episcopatu possunt esse plures archidiaconi ⁊ sic eadem dignitas est multiplicabilis in eadẽ diocesi de quo in. c. quoniaꝫ abbas de offi. dele. Secundo nota archidiaconuꝫ posse sibi querere iurisdictionem cognoscendi de criminibus ⁊ puniendi. ⁊ hoc intelligo de iure speciali. nam de iure cõmuni non fundat intentionem suam nisi super bis que habentur in. c. ad hoc in. §. in quadam de officio archi. ⁊ ibi per Joan. and. Tertio nota contra istos prelatos inferiores de facili imponentes penam pecuniariam. Quarto nota q; pro annua exactione nõ debet fieri suspensio vel interdictum ⁊ intellige quãdo ista annua exactio erat indebita. nam si erat indebita bene potest suspensio fieri ⁊ interdictum poni vt in. c. quesiuit de bis que fiunt a maiori parte capi.

Ultimo nota q; archidiaconus ⁊ alij prelati inferiores habentes iurisdictionem etiam de iure speciali non possunt exercere sententiã censure ⁊ sic possunt excõmunicare suspendere ⁊ interdicere. Et facio hanc conclusionem circa potestatẽ exercendi cẽsuram ecclesiasticam. q; quicunq; iudex ecclesiasticus qui habet iurisdictionem fori contentiosi siue de iure cõmuni siue de iure speciali talis sententiaꝫ censure proferre potest arg. h ⁊ in. c. i. de senten. excõ. lib. vi. ⁊ in. c. sicut de simoni. ⁊ in. c. cum in ecclesijs de maio. ⁊ obediẽ. ⁊ in. c. cum ab ecclesiarum de officio ordina. An autem curatus possit excõmunicare. nota. in. d. c. cum ab ecclesiarũ ⁊ in. c. si sacerdos eo. titu. dico plene in repetitione. c. fiquis cõtra clericum de foro compe. In glo. in verbo penaꝫ in fi. nota glo. ad quaꝫ quotidie fit remissio cum queritur an iudex ecclesiasticus possit imponere penã pecuniariam. ⁊ facit glo. hic tria mẽbra. nam quandoq; ius pro delicto imponit penaꝫ pecuniariaꝫ. quãdoq; imponit aliam penam certaꝫ. puta deponitur vel priuatur beneficio. quãdoq; nullam penaꝫ certam. Primo casu quãdo imponitur pena pecuniaria quilibet iudex de crimine cognoscens potest illã imponere. Secundo casu quando imponit illaꝫ penam certam distingue an iudex possit dispensare an non. Tertio casu quãdo nulla certa pena imponitur ⁊ tunc concludit glo. q; est in arbitrio iudicis quã penam imponat. quod nota. sed secũdum mẽbrum nõ videtur procedere indistincte. tum quia nimis restringit banc litteraꝫ. tum quia quilibet iudex cognoscẽs de crimine potest ex causa dum ꝓnũciat penam temperare vt. ij. q. iij. in §. notanduꝫ ⁊ in. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de bis qui nota. infami. ⁊ in. l. bodie. ff. de penis. vnde in hac materia sic distinguereꝫ q; aut queritur nunquid iudex ecclesiasticus possit imponere penam pecuniariaꝫ mulctando aut penã diffinitiue imponendo. primo casu dicendũ est q; sic si illa magis timetur ar. in. c. de causis de offi. dele. ⁊ in. l. vnica. ff. si quis iusdi. non obtem. ⁊ notat Jo. an. post Hostien. in. c. i. de homi. lib. vi. ⁊ satis sentit ista glo. quia pena certa non est statuta pro contumacia arcenda. vnde potest imponere ꝓut sibi videtur vt in. d. c. de causis. secundo casu principali quando vult imponere diffinitẽdo aut subest statutuꝫ vel consuetudo vt pro quolibet delicto imponaꝫ pena pecuniaria ⁊ nõ valet quia insurgit dissolutio. nullã enim delinquens pertimescit culpaꝫ cum sperat eaꝫ nummis redimere vt dicit tex. i. c. pauper. xi. q. iij. ⁊ hoc tenuerunt Joan. an. ⁊ Hostiẽ. in. c. fi. de consti. ⁊ in c. ij de delic. pue. Aut subest statutum seu cõsuetudo vt vltra penam iuris imponatur pena pecuniaria ⁊ valet dũmodo non ꝓcedat ex radice cupiditatis. potest enim episcopus adiuuãdo canonẽ imponere nouaꝫ penã vt in. c. ij de elec. ⁊ Joan. an. in. c. fi. de offi. archipres byteri. Aut non subest statutuꝫ vel cõsuetudo. ⁊ tunc extra iudicium prelatus vult exigere pecuniaſi pro delicto ⁊ nõ potest quia certi modi sunt in iure statuti ꝓcedẽdi cõtra delinquẽtes ⁊ puto q; ita faciebãt isti archidiaconi quia extra iudicium sine cause cognitione exigebant pecuniaꝫ ꝓ delicto cõmisso ⁊ sustinebant criminosos in delictis recepta pecunia. Aut vult iudex ꝓcedere iudicialiter. ⁊ tunc si certa pena nõ est imposita potest imponere penam pecuniariam. si illa magis timetur vt hic in glo. Si vero est certa pena statuta. ⁊ tũc si cuꝫ causa cognitione volunt illam temperare ꝓnunciando possunt per iura superius alleg. naꝫ hoc videtur cõcessum cuicũq; iudici cognoscenti de crimine vt ex causa possit temperare penaꝫ duꝫ ꝓnũciat. sed post q; ꝓnũciauit hoc nõ potest vt dicto. §. notãdum ⁊ in. l. i. ff. ad turpil. nisi possit dispensare super illo crimine vt in. d. c. ar si clerici i. §. de adulteriis de iudi. nisi esset mulcta imposita que potest ꝓpter inopiaꝫ rei etiam ex postfacto temperari vt est tex. nota. in. l. illicitas in fi. ff. de offi. ꝓcõ. Ultimo aduerte q; vbi pena[a] non est in iure expressa debet apponi consuetudinaria. ⁊ si iudex excepit consuetudinem dicitur excedere modum ad hoc tex. iuncta glo. in. l. bodie. ff. de penis ⁊ in preallega. l. quid ergo. §. pena grauior. Sed quero nũquid episcopus possit imponere penam pecuniariã laico temporaliter sibi nõ subiecto. Joan. an. post Hostiẽ. sentit in. c. i. de homi. lib. vi. q; non. sed debet eam facere infligi per iudicem secularem. allegat. c. ij. de maledic. ⁊. c. postulasti. s. de iudeis ⁊. c. cum ꝑm leges de hereti. lib. vi. h dictũ mihi nõ placet. exquo enim est casus in quo ẽt iudex ecclesiasticus vẽdicat sibi iurisdictiõem i laicis nõ apparet ratio quare in casibus predictis non possit sibi imponere penam pecuniariam. ⁊ q; possit induco tex. xvi. q. i. statuimus ⁊. xvij. q. iiij. quisquis. Et ad iura in ꝓrium allega. respondeo illud fieri pro faciliori executione. Sed quero quid fiet de ista pena[b] pecuniaria quam iudex ecclesiasticus exegit in casu permisso. Hosthen. in summa in ti. de offi. ordi. §. quid pertinet. versi. nõ tamẽ debet. dicit q; aut ex statuto imponitur pecuniaria pena in casibus ꝓmissis ⁊ tũc potest iudex illã retinere sibi. ⁊ sic põt intelligi. c. dilectus de offi. ordi. ⁊. c. ij. de delic. pu. Aut nõ subest statutum sed iudex ex officio suo in casibus in quibus potest imponere pecuniariam penam ⁊ tũc posset sibi retinere. tamẽ si vult euitare suspitionem cupiditatis debet deputare i piaꝫ cãm ⁊ idem nõt Jo. an. h ⁊ in. c. i. de homi. preallc. Sed de iure ciuili cui applicetur mulcta seu pena pecuniaria dic vt notatur in. l. iiij. C. de modo mulct. ⁊ in. l.

a Si iudex ponendo penam arbitrariaꝫ excedit consuetudineꝫ dr excedere modum. Sed vide gl. singu. in v. alioquin i. c. si igitii onis de accusa. quem al ⁊ dicit ñ esse alibi. d. an. in. c. de cãis cur. ꝑn. de offic. de lega.

b Quando episcopus impo nit penã pecuniariam subdito cui applicetur hec pena. Et adde q; nõt. d. au in. c. vt cleri coꝫ ô vita ⁊ ho. cleri

agraria.ff.de ter.mo.ꝛ ibi vide.

c **Calumniam** Victus ꝓdēnaꝫ victori ꝓsenti i expēsis etiā in causis pecuniarijs ꝛ vnuꝫ casuꝫ excipit.b.d.primo legē recitat.quā ſcdo approbat ibi qm̄. Casus lꝛalis. Qui calumnioſe litigāt puniendi ſunt ꝛ de calumnia puniāt ſm q̄ leges precipiunt:ꝛ qz iſtud ſacris ꝓſonat inſtitutis precipit papa vt de cetero in pecuniarijs cauſis victus victori in expēſis legitimis cōdemnetur: niſi ferat ſnīa,p abſente. Ber. Nō primo ex ter. qō victus ꝓdēnandus ē in expēſis nō ſoluꝫ cū calūnioſe litigat ſz etiā cū temere.ꝛ ad hoc ſolet allegari quoti die ꝟ lꝛa ꝓcoꝛ.l.eū quē temere.ff.de iudi. Et dꝛia ē i ter calūniā ꝛ temeritatē.nā calūnia ꝓſiſtit in aīo ꝛ nō pōt ,pbari ex actis ſz tm̄ ,pbat ex coniecturis cū ſit quidā dolus.l.dolum.C.de dolo.ꝛ.c.ij.de renū.li.vi. Temeritas vero poteſt eſſe ſine dolo ꝛ ,pbari ex actis vt qz hīs iniuſtā cām nō habito ꝓſilio peritoꝝ credens ,pprio capite ſe habere bonā cauſam litigauit.talis enīz dicit temere litigare. Scdo nō q̄ in ꝓdēnatiōe expēſaꝝ ſtanduꝫ ē legibus ī perialibꝰ ex quo nō ꝓdicunt canonibus. Et expediēdo totū itellectū huius.c.vna cū glo.ſubijcio quatuoꝛ queſita. primū ē nunqd quilibet deficiēs in iudicio preſumatur calūnioſus ſeu temerarius ꝛ ſic habeat locū ꝓdēnatio expenſaꝝ.ſm qūo ſit ,prcedendū in ꝓdēnatiōe expenſaꝝ qñ ſnīa ferē in fauoꝛē abſentis ꝓtumacis. Tertiū nunqd ſuccumbēs qui iurauit de calumnia debeat ꝓdēnari in expēſis. Quartū qd ſi iſte ſuccūbens etiā litigauit cū ꝓſilio aduocati ſui. Et quo ad primū cōiter tenēt hic ꝛ in.c.finem de dolo ꝛ ꝓtu.q̄ eo ipſo q̄ ſuccūbit preſumit calūnioſus vel temerarius ꝛ venit ꝓdēnandus in expēſis niſi ex aliquibus indicijs appareat eū ,pbabiliter litigaſſe.nā iura ſim pliciter dicūt victū victori in expēſis ꝓdēnandū ꝛ ſic preſumit a iure calūnia vel temeritas eo ipſo q̄ ſuccūbit. Quo ad ſecundā.q.ſunt principaliter due opi.vna eſt vt qñ ſnīa ferē ,p actoꝛe abſente ꝛ ꝓtumace,tunc reus ꝺꝫ detrabere de ſua ꝓdēnatione principali expēſas quas fecit ī lite lz ſuccubuerit ꝛ hoc ſtatutū fuit in odium abſentis ꝓtumacis q̄ habebat bonā cām ꝛ voluit eſſe ꝓtumax.ꝛ iſtā opi.ſentit ꝟ glo. ꝛ fuit ꝓplacē.antiqui doc.iuris ciuilis. Alia opi.ꝛ cōioꝛ eſt vt preſens victus ꝓdēnet abſenti victori etiam in expēſis.ſz de iſta cōdēnatione expēſaꝝ debet reus ſuas expenſas detrabere ꝛ hec opi.placet glo. in.l.properandū in.§.finaute reus. C.de iudi.ꝛ ſequunt hic Jo.an.ꝛ cōiter doc.noſtri.nam ex prima opi.ſequeret ineqlitas ſm Jo.an.inter actorē ꝛ reū qz ſi ſnīa ferret pro reo abſente actoꝛ preſens victus nō poſſet expēſas ſuas deducere ex cōdēnatione qz nulla eſt cōdēnatio cum reus tm̄ abſoluit. Jtē qua abſens puniret dupliciter.primo qz nō reficerentur ſibi expēſe.ſcdo qz de cōdēnatiōe principali detrabetur expēſe rei. Et aduerte qz iſte tex.in fi.loquitur nimis generaliter ꝛ vī innuere q̄ qñ ſnīa ferē ,p abſente tunc fit illa ꝓdēnatio expenſaꝝ. Sed ius ciuile loquit magis clare in.d.l.properanduꝫ.§. finautez vbi dicit q̄ qñ ſnīa fertur pro actoꝛe abñte tunc ī penā ipſius reus ꝺꝫ de cōdēnatione ſua detrabere expēſas quas fecit in lite,vnde variat intellectus illius legis an debeat intelligi de ꝓdēnatiōe.ſ.principali vt qz tenebat ſoluere centū ꝛ expēdit.xx.vī detrahendo illa.xx.tantū remanent octuaginta ſoluenda abſenti.an vero intelligatur de ꝓdēnatiōe ſua. ſ. expenſaꝝ.ꝛ ſic ꝓdēnatur reus abſenti victori in principali ꝛ in expēſis ꝛ de expēſis actoꝛis abſentis pōt detrabere expēſas quas fecit ꝛ certe lz intellectus cōis ſit equioꝛ tm̄ alius intellectus videt mihi verioꝛ. primo ꝓ iſtū tex.in fi.nō ī proꝓiando lꝛam.vī cum tm̄ tex. hic faciat mentionē de ꝓdēna.expenſaꝝ dicens victū victori ꝓdēnanduꝫ in expenſis niſi ſnīa pro abñte ferat.ergo vt ſit vera exceptio ꝺꝫ itelligi vt victus tūc nō ꝓdēnetur victori in expēſis.ergo cū lex ,pperandū dicat q̄ de ꝓdēnatiōe ſua reꝰ detrabat expenſas quas fecit in lite nō poſſumus intelligere niſi de condēnatiōe ꝓncipali. Ad idē iudicio meo vī tex.i. d.l. ,pperandum in.§.finaūt. vbi dicit q̄ ſiue vna parte ꝓſente ſiue abſente decidat lis ſemp victus ꝺꝫ victori cōdēnari in expenſis.ꝛ omiſit caſum qñ lis decidit tur vno ptē ꝛ alio abſente q̄ tūc nō fiat condēnatio expēſaꝝ ſi ſnīa ferat pro abſente vt ſupius dixerā al legādo.§.finaūt.nec obſtat inequalitas quā adducit Jo.an.qz iō obſeruat qz cū actoꝛ abſens obtinet in cā cōſequtur lucrū expenſaꝝ rei.merito ex cōdēnatiōe ꝓncipali deducūtur expēſe rei. Sed qñ reus abſens abſoluit tūc nihil cōſequit.vī duꝝ eſſet q̄ ꝺ ,p pria burſa ſolueret.maxime cū ipſe actoꝛ fuit in culpa eū vocādo ad iudiciū ꝛ ſatis punit exquo victus non cōdēnatur ſibi in expenſis.ꝛ pro hoc intellectu etiā facit qz abſens cōtumaciter nullas vel modicas expēſas fecit.vī expēſe pñtis q̄ ſemp fuit in iudicio excedūt cōiter expēſas abſentis.vī vſimiliter non pñt deduci iſte expēſe pñtis ex expenſis abñtis que fuerāt modice.deducat ergo ex condēnatione ſua in odium illius.vel ſaltez ſi volumus tenere cōem opi. dicamus vt ex tota cōdēnatiōe tam ſup ꝓncipali q̄z ſup expēſis poſſit reus deducere ſuas expenſas ꝛ ſi nō ſufficiunt expēſe abñtis ad cōpēſatōez fiat deductio de cōdēnatione ꝓncipali cū tex.in.d.§.finaūt dicat indefinite de cōdēnatione ſua ꝛc. Quo ad tertium nūqd iuramētuꝫ calūnie excuſet a cōdēnatiōe expēſaꝝ.cōiter tenēt q̄ nō vt hic ꝛ in.l.ij. C.ō iura. calū.nam vt pōderat Jo.an.ꝛ bene victus cōdēnat in expēſis nō ſolum qñ calūnioſe litigauit ſed etiam qñ temere litigauit vt hic in ꝓn. Juramentū ergo calūnie q̄z q̄z excuſare videat a calūnia nō tm̄ temeritate. Jtem de calūnia iurabat oī tēpore ſicut ꝛ hodie ꝛ tm̄ iura generaliter ꝓcipiūt cōdēnatōem expēſaruꝫ ergo iuramētum calūnie nō excuſat a cōdēnatiōe expenſaꝝ. Tertio facit eqtas cū videamus litigantes facile iurare de calūnia vī iniquū eſſet ex facilitate temere litigātis victorē debere dānificari in expenſis. Quarto ego adduco.c.ſi.ſ.ti.,pr.vbi ſi culpa imperitia vel negligētia tua dānum datū eſt mihi licet ceſſet dolus ꝛ calūnia teneris mihi ad emēdam. ergo ſi ꝓ temeritatē tuam ꝛ falſitatez in litigādo ſeu imperitiam tuam ſenſi dānum expeſaꝝ tu debes mihi reficere illud dānum. Quo ad quartum qd ſi ſuccūbens litigauit ꝺ cōſilio aduocati. Hoſt.hic diſtiguit q̄ aut nō detexit ſibi totā veritatez. ꝛ tūc imputādū eſt ſibi.de ſe enim cōqueratur.nam apparet temeritas ſeu imperitia ꝛ facilitas ipſius.Aut detexit veritatem quaz ſciebat.ſed veritas ,pbabiliter eum latebat.vt qz ſucceſſerat in ius alterius ꝛ nō potuit melius inſtrui ꝛ tūc parcit ſibi.nam qui in ius ſucceſſit alterius iuſtam ignorātie cām cēſetur habē vt in regula is qui de reg.iur.li.vi.Aut detexit totam veritatem ſed aduocatus vt lucraretur dedit ſibi conſilium litigādi ꝛ tunc tenetur aduocatus de ſuo arti. in l.rem nō nouam.C.de iudi.Aut per imperitiaz ſen negligentiā aduocati perdit cām.ꝛ tunc tenēt etiam aduocatus de ſuo ar.in.ç.ad aures de eta.ꝛ quali.ꝛ facit tex.optimus in.ç.ſi.ꝛ quod ibi dixi.ſ.titu.proxi.Sed hoſt.dicit omittere aliud mēbrum nōbilius qñ.ſ.habuit cōſilium ſine dolo vel imperitia aduocati vel alterius doctoꝛis vtputa erat lex multipliciter intelligibilis ꝛ difficilis ex qua pēdebat deciſio queſtionis.tunc enim ſi habuit conſilium ſcōum vnam

parte ſatis puto hūc debere euadere ꝑdēnationē ex penſaꝫ qz hic ceſſat calūnia temeritatis ⁊ h casu ceſſat iuris error. vt in.l.regula.ff.de iur.⁊ facti igno.⁊ qō nō.inſti.de obli.que ex quaſi delic. naſ. in prin. Idē putarē vbi haberet ꝓſiliū ſcōm vnā opi. acutiſſimi doctoris vt lz ſuccūbat ꝑpter cōem in ꝫriuz nihilominus euitet ꝑdēnationē expēſaꝫ ꝑ notabile dicti Jo.an.in.c.i.de ꝓſti.li.vi.in ver.ſz neqꝫ ex multitudine ⁊ tex.nō.in.l.ij.§.ſz ne qꝫ.C.de iure enu.⁊ qō nōt Zenz.in cle.ne romani de elec.⁊ dico in.c.finē de dolo ⁊ ꝓtu. Inno.h poſuit vnā gl.ſatiſ nō.ſup materia ꝑdēnationū expenſaꝫ que cōiter h omittit qz tractaſ in.d.c.finē ⁊ in.c.ꝓſuluit de offi.dele.

q **Quod in dubijs** Clericꝰ cām ſeu operā prebēs bello deponēdus ē.h.d. Caſus lr̄alis. Querebaſ de pena clerici cām ſeu operaz dantis bello. Cōſultus papa rn̄ det ꝙ ſacerdotes qui gubernant nauez ad pugnam ⁊ q ꝑſonaliter ꝓflictū exercent ⁊ alios incitant ad pugnandū omnes ſunt deponēdi. Ber. Nota primo ex tex.tria delicta depoſitiōe digna. ſiue ergo clericus exerceat gubernationē nauis ſeu exercitus ad pugnā. ſiue corꝑaliter pugnet ſiue aliuz incitet ad pugnā deponi pōt. Scōo nō ex rōne lr̄e ibi enorm̄iter peccāt ⁊c̄.q ꝙ ꝓ quolibet enormi crimine clericus deponi pōt facit.l.di.in.c.ſi epūs.xvi.q. vij.inuentum.⁊ de iudi.c.cū non ab homine ⁊ in.c.at ſi clerici.eo.ti.⁊ ibi plene dixi que ſunt crimina depoſitione digna.⁊ aliquid tangā.j.c.ꝓpoſi. nō habens alia notanda. In.glo.ibi intereſſe bellis ª⁊c̄.nō bene glo.aperte enim vult maxime iuncto tex.q ꝙ vbi belluz eſt iuſtū lz ſacerdotibus neduz alios incitare ad pugnā aut ꝓflictū ſed etiaz intereſſe ī ipo ꝓflictu qō tn̄ intellige dūmodo nō ipſi pugnēt. qz clericaꝰ reddit eos inhabiles ad pugnandū etiā ꝑ ſarracenos ⁊ alios infideles. vt in.c.ex multa.s̄.de voto ⁊ in.c.cōuenioz.xxiij.q.vlti.qō intellige niſi oppꝛimerenſ et nō poſſent aliter euadere mortē. nam tunc licite pugnant adeo ꝙ irregularitatē nō incurrunt etiā interficiendo. vt in cle.ſi furioſus de homi. Inno.h variauit in mā.c.nam primo dixit ꝙ lz prelatus habens iuriſdictionē tpalem poſſit ex iuſta cā indicere bellū ⁊ alios incitare ad pugnā aut ꝓflictū tn̄ ſi intereſt in ipſo ꝓflictu ⁊ incitat alios dicendo pugnate fortiter ſeu emittit voces exhortando eos ad pugnā ꝙ forte talis incurrit irregularitatem. Hoſt.dicit ꝙ ſine forte h inde ſequiſ mors vel mēbri mutilatio. Sed qz predictis obuiare videnſ.c.pe.de homi.⁊ de cle. ꝓcuſſ.c.pe.⁊ vlti.dixit poſtea ꝙ cauſa defenſiōis poſſunt clerici intereſſe. ſatis pōt dici ꝙ aut clericus ex iuſta cā infert bellū. puta qz hz iuriſdictionē tpalez ⁊ tūc nō dz itereſſe. Aut eſt ibi cā defenſiōis nō tamē erat neceſſitas inuitabilis.⁊ tūc ſi ſequiſ mors vel mēbri mutilatio ex ꝓcuſſione ſua efficiſ irregularis vt in.d.c.pe.de homic. ſecus ſi nō ex ꝓcuſſione ſua ſed alioq.⁊ dic plenius vt dixi in.d.c.pe.⁊ vlt.ō cle. ꝓcuſſ.⁊ vide bonam glo. que concordat cuz iſta.vij.q.i.ſciſcitatus.

ª An ⁊ quando li citū ſit prelato vl cl ricis pugnare i bello licito vl eis preeſſe vel alijs i dicere bel luz ⁊ vide ꝙ de boc dixi latiſſime poſt.d. abba.in.c. pe. de homi.

t **De discretiōis** Abbas ⁊ clericꝰ ī magnis criminibꝰ depbēſi pꝰ ōpoſitionē detrudi debēt in monaſteriū ad agendū pn̄iam. vel ſic. Clericus ꝑ magno ſcelere ab eo cōmiſſo deponi dz.⁊ ī monaſterio detrudi ad agendū pn̄iam. h.d.⁊ ſcda ps ibi rn̄demus. Caſus lr̄alis. Clerici aliqñ deprehendunſ in latrocinijs ⁊ alijs magnis ſceleribus. querit̄ qualiter ſint puniendi. Rnder pa. ꝙ a ſuis ſunt ordinibus degradandi. ⁊ in artis monaſterijs detrudēdi ad agendū pn̄iam.

Ber. Nota primo ex tex.regulā vnā generalem ꝙ ꝑ magno ſcelere clericus nedū deponiſ ſz etiam detrudi dz in arto monaſterio ī agendū pn̄iam. Et aduerte qz ſi non poſſet in monaſterio tute eſſe qz timeſ de fuga ne oportunitate captata inde fugiat pōt ſub arta cuſtodia detineri vt in.c.vt fame.j.de ſentē. excō. Scōo nō ꝙ latrocinijū cōputaſ inter magna ſcelera ⁊ ꝑ eo fit depoſitio ⁊ detruſio ⁊ pōdera tex. qz loquiſ de latrocinijs. nō ergo habet locū in ſimplicibus furibus. nam in plus ſe hz latro qz fur. qz latro eſt de die ⁊ qñqz cuz violentia ſicut ſunt iſti de predātes in ſtratis publicis. Sz fur eſt de nocte ⁊ ſine violentia. vt dixi in.c.ij.s̄.de homi.tn̄ ꝑ furto clericus deponi pōt. vt in.c.cū non ab hoīe.s̄.de iudi. ſed forte non fiet etiā detruſio poſt depoſitionē ſicut in latrone. nam ⁊ ipſum ius ciuile lōge acrius punit iſtos latrones famoſos qz fures occultos. vt in.l.capitaliū.§.famoſos.ff.eo.⁊ in auc.ſz nouo iure. C.ō furtis. Ultimo nota ꝙ clericus degradaꝰ adhuc remanet ſub iuriſditiōe eccleſie cōtra qō facit.c.degradario de penis in ſi.li.vi. naz degradatio eruit ⁊ priuat degradatū ab oī beneficio ⁊ priuilegio clericali. ⁊ incōtinēti degradatus relinquiſ ptāti ſeculari ꝑ eum puniēdus vt ibi. So. hic loquiſ de degradatione verbali q̄ nō priuat ab oī priuilegio. vñ nō tollitur priuilegiū fori niſi poſtea ſequaſ incorrigibilitas vt in.c.cū nō ab hoīe de iudi.⁊ in.c.dictū. lxxxi. di. Cōtrariū loquiſ in degradato actualr.⁊ ſic nota. ex lr̄a ꝙ degradatio qñqz ſumiſ ꝓ depoſitiōe verbali. Sed qz in tex. fit mentio de magnis ſceleribus quero que dicanſ magna ſcelera. nā ſi recte pōderet tex.nō eſt de mēte ipſius vt ꝓ quolibet peccato mortali clericus poſſit deponi niſi ſit magnū immo nec bñficio ſolo clericus priuari dz niſi crimē ſit graue ita dicit nō.tex.in.c.inuentuz.xvi.q.vij. So. doc. multum lente tranſeunt ſup tex. ſeu intellectu ⁊ materia huius.c. Sed tu aduerte ꝙ in varijs iuris partibus diſputatio ſit que dicantur grauia delicta de quo in.l.i.C.de regr̄.reis ⁊ in.l.ad ea.ff.de reg. iuris. Bar. plenius in.l.nō ſolum.ff.de iniur. vnde aduertendum ꝙ quedā delicta dicunſ leuia quedaz grauia quedā grauiſſima. Leuia dicuntur vbi dolus non requiritur. vñ quādo aliqd ꝓtingit per imperitiam vel culpā ſine dolo. vel qñ dolus interuenit ſed circa rē modicā vt forte modice rei inter domeſticos l.reſpiciendū.ff.de penis.l.leuia.ff.de accu.⁊.c.cuz dilecti.s̄.de accu. Delicta vero grauia ſunt in quibꝰ exigitur dolus ⁊ tendunt in graue ꝓiudicium alterius ſeu reipublice ⁊ magna pena imponitur vt in furto periurio ⁊ ſimilibus vt in.c.cum nō ab homine.s̄.de iudi.⁊ hic. Grauioza vero crimina ſunt publica ⁊ qñ nō ꝓponiſ pena mortis. Grauiſſima vbi ꝓponitur pena mortis. nam ex grauitate deprehēdimus quantitatem ⁊ qualitatez delicti.xxiij.q.i. non afferamus. Ad propoſitum ergo aut clericus committit leuia crimina ⁊ nō debet deponinec etiā priuari beneficio. ſed poterit ad tēpus ſuſpendi vel aliter corripi ad arbitrium iudicis vt in.d.c.cuz dilecti de accu. Aut committit grauia ⁊ poterit deponi. Si vero grauioza q̄z qz non publica poterit vltra depoſitionem detrudi in monaſterium vt hic. Si vero grauiſſima ita ꝙ de iure ciuili puniretur pena mortis ⁊ tunc poterit deponi ⁊ dānari ad perpetuū carcerez. vt in.c.pe.de hereti.⁊ in.c.nouimus.de ver. ſig.⁊ in c.i.de here.lib.vi.vnde nō.dixit Inno.in.c.qualiter el.ij.de accu.q iſta deputatio ad perpetuum carcerem poſt depoſitionem equiparatur pene mortis ⁊ rariſſime debet infligi niſi vt dixi ꝓ iſtis grauiſſimis ſceleribus poſſet eſſe ita delictum pernitioſum exemplo ⁊ qualificatum vt traderetur illico poſt

a Utrum damnatus ad perpetuos carceres possit condere testamentum. adde quod nō do. an. in c. ad hec de testa. ⁊ idem etiam nōt. ipse do. abb. pano. in rescrip. s. de testa. in. ij. col. ver. vij.

b Iste tex. facit ad q. de frangentibus pacem qui promiserūt se sub certa pena non offendere de qua plene per io. an. in reg. iur. frustra i mer. li. vj. vbi etiaz ponit nunquid adulterans vel occidēs vl vulnerans fratrez illi⁹ cum quo fecit pacez dicatur frangere pacem vl fi occidit cum post factam pacez bannitum. ⁊ circa predictam questionem vi delicet quis debeat de frangētib⁹ pacez puniri. vide pulchre p bal. qui al. hūc text. in l. semel mora ff. so. ma. ⁊ circa qōnez de bannito post pacem vide pe. de ancha. in c. nulli de ele. li. vj. Circa questionem quam dixi de adultey rante vroꝛē vide olo in terminis bar. in l. verū. ff. ō fur. vbi etiā ponit quid de facieute furū p⁹ pacez ⁊ circa primam. q. de se offendentibus ⁊ nō apparente quis sit primus. vide bar. in l. cū pater. §. libēris de le. ij. circa. q. de occidēte vl vulnerante consanguineum illius cum quo fecit pacem vide ꝙ plene notaui in c. grauem de excess. prela. super hac. ⁊ circa. q. de occidente bannitum post factam pacem vide pe. de an. in repe. c. canonum de cōsti. in. vj. pri. quesito in. xx. col. illius questiti vers. sed quero sicut p ius commune. ⁊ per oldra. in consi. xxj. ⁊ per bar. in tractatu de bannitis ⁊ per bar. in l. eleganter. §. fi. ff. de pigno ac ⁊ circa questionem de se vulnerantibus cum non appeat qs fuerit primus. adde q⁹ ille presumitur fuisse primus aggressoꝛ qui reputabatur fortioꝛ. ita dicit flo. in l. i. §. cum arietes. ff. siquis pau-se. di. vel ille presumitur esse primus aggressoꝛ qui erat magis ferox. glo. est sing. in. c. si bos de iniurijs quam alle. flo. in. d. §. cum arietes. Sed mihi videtur q⁹ illa glo. hoc modo dicat quia vult dominum bouis in casu dubio non teneri sed q⁹ immo robustioꝛ presumatur primus fecisse insultum. facit optime quod nō. bal. in. i. consti. ff. §. sed cum nos in. iij. col. vbi dicit q⁹ stante statuto q⁹ primus genitus succedat q⁹ si duo fratres fuerunt nati vno tpe ita q⁹ nō appareat qs primus exiuerit vētre matris. ⁊ de supradicta qōne de offendente illū qui fuit bannitus post factam pacem vtrū dicatur fregisse pacem vide per bal. in l. i. in pe. col. C. si a nō cōpe. iudi. q⁹ ponit an ⁊ quādo pax sit seruāda bannito. Sed dū supra allegaui. §. cū arietes. adde quod glo. dicit q⁹ nō apparente qui s fuerit primus in pcutiendo neuter tenebit quam glo. in terminis ibi inducit flo. ad qōnem istam de frangentib⁹ pacem tamē non apparet qs fuerit primus nec floria nus ibi. allegat glo. i. d. c. si bos sed ibi babco allegatuz in margie. Item ad de hic qō nō pau. ō ca. p⁹ bal. in l. semel mora. ff. so. ma. vbi dicit q⁹ si duo fecerunt pacē ⁊ promiserunt se nō offendere sub certa pēa si vn⁹ eoꝝ offendat primuz offendentem secund⁹ nō dicitur fregisse pacez tpe quo offendit. par vni ⁊ fracta ⁊ alleg. io. an. in addi. speculi ⁊ rescrip. de treu. ⁊ pace ⁊ iii. d. reg. iu. frustra. ⁊ aliq alia. ⁊ de supradicta questi one ā vulnerans vroꝛez dicatur frangere pacez vide per bal. in. c. i. i pri. ⁊ in. §. si d pa. te. ⁊ per bar. ⁊ ibi latissime per

c Onstitutus. Si vterq; contrahentium venit cōtra contractum vterq; potest exigere penam adinuicem promissam ex contrauentione. h. d. primo ponit diffinitionem. ⁊ causam iterserit ibi cum. Casus litteralis[b]. Episcopus lauritanus concessit monasterio scripteferate oēs ecclesias in dioces⁹ sitas pertinentes ad monasterium illud ⁊ quicquid iuris in illis habebat i emphiteosim sub annua pensione reddenda: ita q⁹ sola pēsione cōtentus esset sub certa pena apposita in instrumento ide confecto. postmodum orta fuit super bis contētio inter eos. Per confessionem vtriusq; partis constitit q⁹ pars monasterij subtraxit epo pensionem ⁊ eps exegit a monasterio procurationem ⁊ sic vtraq; ps cōmisit in penam. vnde dominus papa vtranq; partem a pena illa reddit absolutam. Nō. primo ex tex. q⁹ etiā de iure canonico licite in cōtractu apponitur ⁊ exigitur pena. Secundo nō q⁹ ex ꝯuentione vtriusq; partis tollitur in effectu pena appposita i contractu. Tertio nō q⁹ super ꝓcuratione potest interuenire cōpositio cōtra qō facit. c. cū venerabilis ⁊ qō ibi nō. de cēsi. So. quidā intelligunt de procuratione debita ex consuetudine ꝓuilegio vel alio iur speciali nō aūt de ꝓcuratiōe debita rōne visitationis Host. dicit tex. posse ꝓcedere ēt in ista procuratiōe debita rōne visitationis ar. in. c. ꝓstitutis de reli. do. de quo dic vt nō. in. c. cū ex officij de preseri. ⁊ c. felicis ⁊ c. exigit de censi. li. vj. In glo. ij. in fi. de hac materia vide bo. glo. i regula frustra ō reg. in. li. vj. Et qō dī in glo. q⁹ vltima moza nocet hz locū quando purgat ꝓma moza p scōm actū vt q⁹ debitoꝛ obtulit pecuniā creditoꝛi. creditoꝛ semel renuēs postea eam petijt nec debitoꝛ amplius exhibuit tūc debitoꝛē in moza q⁹ purgata fuit prima moza p petitionē. l. tutoꝛ. §. lucius. ff. de vsuris qō hic nō cōtingit. Et hic possēt exaīari duo difficiles articuli. Primo nūquid seruans transactionē possit petere penā ⁊ cū h seruare ipsam transactionē. an vo tollat trāsactio petendo penā. Scōs quid i alijs cōtractib⁹ nūqd toties cōmittat pena quoties fit ꝯuentio. de qbus plē p glo. ⁊ bar. in. l. q fidē. ff. de transac. ⁊ in. l. si sic stipulatus ff. de ver. ob. Ultimo h pōt queri qd si eps petijt procurationē ⁊ abbas exhibuit. nūqd eps incidat in penā: doc. q⁹ nō q⁹ exigit altez vt pena ꝓmittat vel q⁹ trahat ad iudiciū vel q⁹ violenter eripiat procur. ar. in. l. ij. ff. siquis cau. qō est menti tenendum.

s Vper bis Breue ē ⁊ pōt sic sūmarit. Si testis ꝓpter vacillationē incarceratꝰ ifamiā nō incurrit. h. d. Casus litteralis. Quidā clericus cora iudice delegato in testimonio vacillauit et variauit i dicto suo: qui p eūdē iudicē de mādato pape captꝰ est ⁊ detētus. querebat vtrū per hoc incurrerit infamiam. Consultus papa rīt q⁹ nō. Ber.

Nō primo ex tex. q⁹ pp vacillationē ⁊ variationē pōt testis etiā clericus capi ⁊ detineri ꝓcoꝛ. l. nullus C. de testi. ⁊ qd sit ꝓprie variatio vel vacillatio vide per Innocen. s. de testi. co. c. preterea. Secundo nō. q⁹ appellatione infamie intelligimus. de infamia iuris. pro hoc. c. cum dilectus de ordi. cogni.

Oppo. cōtra textum in. l. ictus⁹ fustium. ff. de bis

lu. ro. in. l. licitatio. §. q⁹ illicite. ff. de publi. Itez de eo q⁹ dixi de robustiore q⁹ presumatur prius fecisse insultum allego in simili optimum text. cum glo. in. l. si duo. §. si maritus in vers. habebit. ff. de reb. dub. ⁊ ibi omnino vide Bar. ⁊ adde hic Bal. in rep. l. i. in. xij. q. C. vnde vi. ⁊ in. l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iure. vbi ponit quando apparet duo inuicem se vulnerasse cuius dicta refert ⁊ seqtur io. de ana. in repe. c. significasti i vlt. car. de homi.

c An illeq carceratꝰ ē sit idoneus testis p̄ carcerantē. dic q⁹ sic ꝛ tñ diminuit de fide. ita dicit io. an. in addi. spe. in. rescrip. de testi. ver. sed qrebat.

d Nō. intellectum. l. ictus fustium. ff. de bis qui nō. infa. Sed tu vide archi. in. §. porro. iij. q. vij. vbi dicit post glo. qne incipit post falsum alia boc falsū. q⁹ siquis fustigetur in penā delicti post sententiā bene dicitur vel efficit infamis. secus si ad iquisitionē veritatis vt. l. nullū. C. de infa. dicit tñ vin. goff. ⁊ both. i. hoc. c. q⁹ sup his tenēt idē q⁹ glo. i. d. §. ⁊ vid archi. in. c. qz iuxta circa med. v. q. vj. vbi dicit q⁹ si fustigatur ex causa famosa infamis efficitur vt. l. ictus fustium. C. de bis qui nō. infa.

a In delicto notorio iudex pōt mādare ipōi penā siñ alia cōdēnatō ne ⁊ vide qō plenissime notaui post.d.ab.in.c.ad nostrā el.iij. de iureiu: b Qualiter debeat puniri testis vacillans. Sed tu sup hoc vide tex.⁊ glo. in.l. q falso.ff de testi.⁊ gl.i v. vacillāt in.§.itē i testib⁹.iiij.q. iij. Et dic̄ bal.i.l.ferī pture.C.ō si.isttru.q̄ ēt non paritur rusticō qui sibi met est cōtrarius vide p.d. an. in.c.i.l. vl. col.ō testi. co.⁊ vide arch.iiij.q iij.§. si testes.vſ. itē q falso vbi dicit q̄ testis varius si accuset punit pēa l.cor.ō fal. alias si sine accusatore punit pro motu iudicis.ar. l.nullū.C. de testi.⁊ al.inno.in c.i.ō testi. cogen.

c ſDro intellectu huj⁹ ōcre. vide vnuz pulchrum dictum q̄ scripsi p⁹ dictū. d.ā. i.c.odoard⁹ i.ij. col. de solu.⁊ an ⁊ quando pēa adiecta pacto valeat vide p.do. an.i.c.plerīq̄ circa fi. de pac. Et adde q̄ hīs casi

qui nō. infa. nam vt ibi patet ex genere pene quis incurit ifamiā quādo sustinet penam de tali delicto de quo ꝓdēnatus ꝓfessus vel pactus efficereť ifamis: sed iste fuit incarceratus ꝑ delicto de quo dānatus fuisset effectus infamis ergo ex ipso genere pene effectus est infamis. Inno. soluit contrarium dupl̄r. primo q̄ hic carcer nō fuit deputatus ad penam sed ad custodiam. l. aut dānuz. §. solent. ff. eo. Item ⁊ secundo hic loquit̄ i delicto variatiōis. vñ qs nō pōt ita ꝓuici de crimine falsi cū habeat multas excusatiōes sicut quando deꝑhensus i furto sustinet penā.

Ex dictis Inno. collige duo ꝑ intellectu. l. ict⁹. sup quo variāt ibi gl.⁊ doc. primo vt illa lex procedat ēt cū nulla segtur ꝓdēnatio vt ex solo genere pene quis incurrat ifamiā quādo est tale delictū de quo cōdēnat⁹ efficereť ifamis. Exemplū capit̄ qs i furto vel i alio crimīe manifesto iudex fine alia sñia mādat eum fustigari. talis enī efficit̄ ifamis ipo facto absq; alia cōdēnatione.⁊ hūc itellectū Inn. tenēt q daz i.d.l. ictus.⁊ segt̄. bar. qō est valde nō. Ex quo ēt collige vnū aliud q̄ i ōlicto a notorio fine alia ꝓdēnatiōe pōt iudex mādare penā ipoi qō ēt nō. Inn i.c. ex pte el.j.j. de ỽ.sig. Secūdo nō ex dictis inno. q̄ sola ꝓfessio iducit ifamiā qñ est tale delictuz de quo ꝓdēnat⁹ efficereť ifamis ⁊ hoc tenuit glo. in ris ciuilis i. l. quoniā.⁊ i. d. l. ictus ff. de his qui nō. isa. Sed bar. ibi ꝫ nisi ꝓfessio fieret in ciuili in actōe famosa q̄ tūc ꝓfessus habeť ꝑ ꝓdēnato. l. i. ff. de cōfess. ſz in criali nō habeť ꝑ ꝓdēnato ſz regritur sñia vt i. l. si ꝓfessus. ff. ō custo. reoꝝ. ſMultū tñ cōtra dictū bar.⁊ ꝑ inno. facit dicta. l. quoniā. hic sup tex. ñ sunt alia nō. Capio. glo. i. Itē aduerte q̄ ino. sentit ex prima so. q̄ si iste testis fuisset icarceratus i pena vacillatiōis q̄ incurrisset ifamiā quasi pena esset ipōsita ꝑ delicto de quo quis cōdēnatus efficereť i famis. Sed certe hoc dictuz nō puto veruz vñ siue testis vacillās detrudat̄ in carcerē in penā siue alia pena afficiat̄ nō pp hoc icurrit ifamiaz q̄ nō punit̄ ex. l. cornelia de falsis. ſz extraordinarie q̄ offendit aures iudicis.⁊ ideo cū nō puniat̄ tāq̄ falsus non incidit i ifamiā.⁊ hoc recte itueti voluit gl. i. l. nullū C. de testi.⁊ hoc apte voluit bar. i. l. ifamē. ff. de publicis iudi. i illa. q. an dānatus ꝑ iqsitionez efficeretur ifamis ⁊c.⁊ forte hoc ēt voluit ino. hic i fēda so.

In glo. ij. ibi ꝑ se nō ifamat nisi sententia ꝓcedat hoc dictū est cōtra ea que supius dixi ſm ino. ſz isur rexerūt iste varietates ⁊ ꝓtrarietates ꝓpter varios itellect⁹ illius. l. ictus. nā quidā itelligūt illā legē q̄ sñia ꝓcesserit penā ⁊ ita tādē tenuit ibi glo.⁊ ita videtur glo. hic velle sequēdo illū intellectū ⁊ ió tenetur illa lec. que est nō. vt ex solo genere ifame quis ifamiā iducat sine alia ꝓdēnatione vt. s̄. dixi.⁊ de rōne decidendi dic vt. s̄. dixi.

t **Uam ad.** Obligatus b ad certā quātitatē certo die sub pena soluēda si parte. j. terminuz soluit ad penā itegrā nō teneť. b. d. In ꝓma ꝓ que stio. in fēda ꝑ pusio. ibi ⁊ igit̄. Casus lr̄alis. Clerici sancti fortunati fuerūt cōdēnati epo spoletano i. xl libris per qōdā arbitriū sub pena. xxx. librāruz nisi eas i termino ꝓsoluerēt ꝓstituto. tandē soluerūt in termino. xxxiij. libras. eps ipetrauit quasdā lr̄as ꝓ eos tacita veritate per quas fecit eos sibi cōdēnari i xxx. libras nomine pene. q̄ nō soluerāt tota sūmsz i termino cōstituto. vnde dicti clerici do. pa. q̄rimoniā transmiserūt. mādat pa. epo spoletano. quatenꝰ vii. librārū solutiōe cōtentus exist̄ ⁊ sup pena. xxx librārū de cetero clericos illos nō moleiret cuz nou deceat ipm inhonestis q̄stibus anbelando cū aliena iactura ditari. Ber. Nō ꝓmo ex tex. q̄ ēt iter cle ricos licite fertur laudū cū appositōe pene sup q̄ztitate. Appositio ergo pene sup q̄ztitate soluēda si ñ fuit soluta nō inducit vsurā seu ꝓsumptionē vsure q̄ dicit Inno. verū nisi apponēs penā sit solitus fenerari q̄ tūc ꝓsumit̄ i fraudē vsurarū apposita. ō quo vide qō nō. i. c. dilecti. de arbi. 2° nō. ar. optimū q̄ solutio pene nō bz locū in foro penitētiali. nā tē ꝑpe quis lucrat̄ cū iactura alterius de quo vide bo. tex. cū glo. xij. q. ij. fraternitas. Et est ar. ex tex. q̄ licite pena peti nō pōt si excedit interesse. Contrariū tñ tz ỽ Inno. qō nō. Et ad tex pōt rñderi q̄ hic fuerat q̄ si totū debitū ꝓsolutū. In gl. i. ibi nisi aliter ꝓuenerint iter eos ⁊c. hic glo. scrit q̄ si creditor p⁹ terminū recipit sortē videt renūciasse pene nisi fuerit ꝓtesta⁹ q̄ ēt intendebat petere penā. sed hoc dictū videt cōtra tex. istū vbi papa fūdat se sup alia rōne. dic ergo q̄ tex. iste ꝑcedit qñ pars debiti dūtaxat fuit soluta vñ rōne partis nō solute qs nō videt renūciare pene vt hic.⁊ regl̄ariter nūquid possit quis petere penā ⁊ excipere de transactōe siue ꝯctu vt sic valeat cōpositio seu ꝯctus ⁊ ēt possit peti pena dicēduz ē plene vt nō. maxime ꝑ bar. i. l. qui fidez ff. de transac.⁊ i. l. si sic stipulatus. ff. de ỽ.ob. In ea. glo. ibi sit i diuiduuz ⁊c. Et que dicatur obligatio diuidua ⁊ q̄ idiuidua plene nō. i. l. stipulatōes nō diuidūtur. ff. de ỽ.ob. Et ꝑ ꝓprie illa obligatio dicit̄ diuidua qñ solutio ptis affert tātā cōmoditatē respectu ptis sicut solutio totius respectu totius obligationis. Exēplū primi. promisi tibi scribere duos libros sub pena.⁊ scripsi tibi vnū. hic pena tātū cōmittit̄ ꝑ ꝓprie q̄ ista obligatio ē diuidua cū respectu ptis tu habeas oēm comoditatē. Indiuidua ỽo dicit̄ obligatio qñ solutio ptis nō affert tātā cōmoditatē. Exēplū ꝑ promisi tibi scribere vnū librū sub pena. scripsi tibi medietatem. hic pena cōmittitur i totū q̄ scriptura medietatis nō affert tātā cōmoditatē respectu ptis sicut tota scriptura respectu totius ⁊ ita i consimilib⁹. Et hec dicta glo. ꝓcedūt qñ quis obligatur ad danduz vel faciendū sub certa pena. Sed qñ quis dz aliqd recipere puta hereditatē vel legatū si aliquid soluerit vel fecerit. tūc nō pōt petere nisi totū soluat vel faciat vt i. l. meui° ⁊ i. l. cui fundus. ff. de cōdi.⁊ demō. Et de materia buj⁹ gl. plene habeť ꝑ legistas ⁊ maxime ꝑ bar. i. l. stipulationes nō diuidunt ⁊ in. l. iiij. §. caro. ff. de ver. ob.⁊ dicēdū vt ibi ꝓprie nō ē mā nostra.⁊ est glo. magis plena q̄z sit ista in. l. si seruus ff. siquis cau. Sed dubiū est nūquid de iure canonico possit peti pena' respectu ptis non solute: cōiter doc. nr̄i. q̄ sic qō mihi placet. nā eadem dz cē rō de parte quo ad ptē que ē de toto quo ad totū vt in. l. q̄ de tota. ff. de rei. vē.⁊ i. c. pastoralis. in ver. itē cū totū de offi. dele. Sicut ergo de iure canonico pōt peti pena i totū si nō adiplet̄ ꝓtractus vel mādatū penale aliquo mō. vt i. c. cū dilecti. s̄. de arbi. eodē mō rōne partis nō adiplete pōt exigi pena ꝑ rata.⁊ hoc intellige quādo obligatio ꝓsistit i dādo seu soluēdo. ita q̄ solutio ptis affert cōmoditatē ſz qō ꝑdixi. alias si obligatio cēt idiuidua tūc pena ꝓmitteret i totum etiā de iure canonico q̄ tūc cessaret rō buj⁹ lr̄e. Et ꝑ predicta pōt solui ꝓtrariū. c. cū dilecti pal. ad quod doct. rñdent dupliciter. primo q̄ ibi pars potuit soluere sed noluit. hic vero nō potuit vel illud de rigore hic de equitate. ſPrima so. mihi nō plz q̄ est diuinario ad istū tex.⁊ 2ª etiā nō est vera q̄ debuisset ibi papa seruare istā equitatem sicut b. ió solue vt ꝑdixi q̄ ibi in nullo fuerat satisfactū ideo pena bz locū in totum etiā de iure canonico. sed b fuerat satisfactum ꝓ maiori parte. ibi de equitate non cōmittitur pena in totū saltē cū effectu. non enim negat iste tex. q̄ rōne partis non solute pōt exigi pena ꝑ rata. Sed

bus quibus potest peti pena nō tñ poterūt peti vsure penarū. tex. ē i l. fi. ff. ō ma. conue.

d Adde omnino q̄ nō. Bar.⁊ bal. in. l. cuz proponas C. de dolo. vbi dant ꝑ regla q̄ appositio pene in cōtractu quādo conuenitur vel agit̄ de dāno nō tenet tāq̄ facta in fraudem usurarum omnino videas p do. an. in. c. dilecti de arbi.

ꝑ tex. ⁊ ꝑ ꝑdicta op. hic lata fuit ſnīa a qua nō fuit appellatum. ergo cū tranſiuerit in rem iudicatam non debebat amplius ꝑs audiri. vt in. c. cū inter de re iudi. multiplex datur ſo. ꝓmo q᷑ iſta decretalis nō neceſſitat ſed tm̄ hortatur ꝓ hoc tex. ibi nō decet ⁊c. vl ſcōo papa ħ ꝓuidet ex officio ſuo. tertio forte fuit appellatum. dātur etiam alie ſolu. in quib⁹ nō oportet inſtare q᷑ de ħ ꝑncipaliter nō diſputaī ħ. ſed tm̄ de cōmiſſione pene reſpectu totius.

a **Baures.** Occidentes ꝓlatum ꝓuātur bn̄ficijs ⁊ feudis que bn̄t ab eccleſia cui ꝑerat ꝓlatus ille nec eis vel heredib⁹ reſtituent nec alia de nouo cōcedi dn̄t. ⁊ hodie in occidente capientes vel bāniente ep̄m ſūt aucte pene. de quib⁹ dicēdū vt in cle. ſiquis ſuadēte eo. ti. Diuidit hec decre. naz ꝓmo recitat penalē ſnīam. ſcōo grauat ibi q᷑ igitur

Caſus lr̄alis. Quidā ciues vicētini ſuuz ep̄m interfecerūt ꝓpter qō feudis ⁊ bn̄ficijs q̄ a vicētina eccleſia detinebāt ſpoliati ſūt ꝑ ſnīaz. queſiuit eps vicētin⁹ vtrū ipis vel eoz heredib⁹ illa bn̄ficia ſint reſtituenda. Rn̄det pa. q᷑ nec ipis nec eoz heredib⁹ ſūt illa bn̄ficia reſtituēda ſeu de nouo alia cōferenda. cū maiori ſint ēt aiaduerſiōe plectēdi ber. Nō ꝑ ex tex q᷑ ꝓꝓ ſacrilegiū pōt iudex eccleſiaſtic⁹ imponere laico penā tpalem. vnde hic priuat euz dn̄io vtili q̄ſito ex ꝓcu. Eodez mō poſſet ꝑponere aliā penā tpalez ꝑ ħ. xvij. q. iiij. c. quiſquis ⁊ ſic optime facit ille tex. q᷑ lz iudex eccleſiaſtic⁹ nō habeat iuriſdictionem tpalez ī laicū, tm̄ ſi delictū de quo cognoſcit eſt eccleſiaſticū pōt punire eū delinquentē ēt tpaliter. ⁊ facit ꝑ his q̄ dixi in. c. lz ī glo. s̄. eo. Scōo nō q᷑ verbū bn̄ficia late ſumit vñ ꝓprebendit feuda ⁊ oīa alia afferentia aliquā vtilitatē vt locatio. ꝑcariā vel quicquid aliud ab eccleſia ꝓceſſuz. nā dicit bn̄ficiuz beniuola actio gaudiū tribuens capiēti vt in libro feu. in ti. qui. mo. feu. amit. ī. c. i. Tertio iſta lr̄a[a] facit fingi ī arg. q᷑ priuatus ex delicto bn̄ficio ſuo vel alia re certa pōt ex noua cōceſſione illā rē priuatā acquirere. nā hic papa pro maiori aiaduerſione ſpecifice interdixit ne iſtis occiſorib⁹ vel eoz heredib⁹ illa bn̄ficia reſtituant ergo potuiſſent reſtitui ceſſante ꝓhibitiōe de quo vide qō nō. i. c. cōmiſſa de elec. li. vj.

a B hoc vide c. c. cum inter. p. ō renun.

b **Dilectus.** Qui iudici iniuriātur ꝑ ſuperioris arbitriū puniri debent. h. d. vel ſic. Prorūpens ꝓ iudicez arbitrio ſuperioris punit. h. d. Caſus literalis. Quidā iniuriabāt iudici. de quoz iniuriatiōe cōſultus papa de eoz pena infligenda rndet q᷑ ſi aliquis temere ꝓrūpit cōtra indicis actiōez ſe cūdū arbitriū ſuperioris dz puniri cū de ip⁹ litigatoris ꝓbitate ꝓſiterit ne vileſcat iudicial' auctoritaſ

Nō q᷑ litigator q temere ꝓdicit iudici coraz quo litigat arbitrio ſuperioris puniri dz. q᷑ nō eſt vilipēdēda iudicialis auctoritas. Ber. Nō ꝑ ex tex. q᷑ ō bitus bonor deferendus eſt iudici. alias aūt euaneſcit eius auctoritas. vñ debet curare quātū pōt ne ꝓ tēnatur a ſubditis. ⁊ iō ꝓſiliuz eſt vt euitet nimiā familiaritatē ſubditoz q᷑ ex cōuerſatiōe equali naſcit ꝓtentio dignitatis vt dicit tex. ī. l. obſeruāduz. ff. de offi. preſi. ⁊ ingenio dz augere dignitatē vt ibidē dicitur ī fi. ⁊ alibi dicit canō. dū nimiū ſeruat humilitas regēdi frāgit auctoritas. vt ī. c. qñ. lxxxvj. di. Secundo nō ibi ſuperioris arbitriū ⁊c. q᷑ [b] excedens cōtra iudicez non punit ꝑ ipm iudicē ne ſit iudex in cā ꝓꝓria ſed debet puniri ꝑ ſuperiorē. Contra hoc facit c. ſiquis erga ⁊ q᷑ ibi nō. ij. q. vij. ⁊ qō ibi nō. ⁊ in. c. i. s̄. de of. dele. ⁊. e. ti. c. romana li. vj. So. ino. hic inſtat ⁊ dic plenius reformādo dicta ſua. q᷑ aut loquimur in ordinario aut in delegato. primo cāu aut notoria ē iniuria ⁊ pōt ipſemet punire iniuriantē qz in notorijs nō eſt ſuſpitio ⁊ nō eſt referenda ſnīa cum ſolennitate. ⁊ hoc tenet ino. ī. c. ex pte. j. de ver. ſig. qō ſemp limitaui ⁊ limito[c] vbi pena eſt a iure expſſa ſec⁹ aūt vbi veniret ꝓponenda arbitrio ſuo qz tunc arbitrando eēt iudex ⁊ poſſet excedere moduz ad hoc. c. cū veniſſent. s̄. de iudi. ⁊ ibi plene dico. vij. q. i. quā piculoſū. Aut iniuria nō eſt notoria. ⁊ tūc aut tangit principaliter pſonā ipſius iudicis ⁊ nō pōt ipſe punire ne ſit iudex in facto ꝓprio. xxiij. q. iiij. iter multiplices. Aut tangit principaliter dignitatē ſuaz ⁊ tūc pōt punire ſed qz ꝓſequenter tāgit pſonaz poterit tanquam ſuſpectus remoueri ſeu recuſari pro hoc qō notat Ci ī. l. vnica. C. ne quis in ſua cā. Itē pōt ordinarius ſm ino. ⁊ bn̄ punire aduocatos, procuratores notarios ⁊ ꝓſimiles pſonas excedentes in officio. vt ī. l. ne quicquā. §. i. ff. de of. procō. ⁊ ad de hodie qō habeī ī. c. i. e. ti. li. vj. Scōo caſu cū q᷑ ritur de delegato aut impeditur iuriſdictio ſua ⁊ pōt ꝓcedere ꝓtra impedientes vt in dicto. c. i. Aut non ꝑpeditur iuriſdictio ꝑ iniuriā illatā ⁊ tunc dz facere punire per ſuperiorez vt hic ⁊ ar. in auc̄. de teſti. §. ſi vero ignoti. ⁊ de mā vide qō plene dico ī. d. c. cū veniſſent. In glo. ibi cū temere cōtra dicit ⁊c. dicēdo iniuriā ſibi puta tu mentiris vel q᷑ ipe nihil ſcit vel ſimilia verba ⁊ hoc denotat tex. ibi temere prūpentis.

b An iudex poſſit punire ſubditum ꝓ cū delinquentem ⁊ vide glo. ⁊. d. ab. in cle. i. de cle. male.

c Iſtaz limitſ. refert ⁊ ſequit. d. abb. in. c. i. de cleri. male.

Aquibuſdam Patroni aduocati vel vicedñi vēdicātes ſibi ī eccleſijs pluſquā iura permittāt per cenſuraz eccleſiaſticā ꝓpelcunt ⁊ ſi occidūt ꝓlatū vel clericū eccleſie per ſe vel ꝑ alios ꝓdunt qō bn̄t ab eccleſia ⁊ eoruz poſteri vſqz ad quartā generationē nō admittūtur ad clerū. nec ī religionib⁹ preficiunt. h. d. Diuiditur. nā primo recitat triplex patronoz delictū. ſecūdo ibi cū igit, puidet ⁊ primo ꝓ primū ⁊ poſt cōtra ſecūdū vtrūqz, phibēdo. 2° ibi ſacri. ꝓ ſecm illud ꝑmo puniendo in factoribus. 2° aggrauando penā ī poſteros ibi ⁊ ne min⁹. Caſus litteralis. Prōni eccleſiaz aduocati ſeu vicedñi in tanta ꝓſumptione ſe extollūt q᷑ cuz vacātib⁹ eccleſijs ō pſonis idoneis ꝓuideri dz nō ſolū difficultates ingerūt ⁊ malicias verū ēt de poſſeſſionib⁹ ⁊ alijs bonis eccleſiaruz ꝑ ſua voluntate diſponere volunt. ⁊ qō deteri⁹ eſt in necē ꝓlatoz ꝓſumūt erūpe. Prohibz generale ꝓciliū exprēſſe q᷑ de cetero nec proni vel aduocati ſeu vicedñi ſup predictis plus vſurpent q̄z repiaī in iure permiſſū. ⁊ ſi cōtra fecerīt p ſcueritatē canonicaz cōpeſcant ne qō ad defenſionē eſt iuentū ad depreſſionis diſpendiū valeat torqueri. Statuit inſuper cōciliū quaten⁹ ſi patroni aduocati feudatarij ſeu vicedñi. aut alij bn̄ficiati alicuius eccleſie clericuz vel rectorez ꝑ ſe vel per alios occidere vel mutilare preſumpſerint amittant quicqd iuris ī eccleſia habent vel ab ipſa tenent ⁊ vſqz in quartā gnātionē poſteritas taliū ī clericoz collegiū nullaten⁹ admittaī ne que in domib⁹ regularib⁹ ꝓlationē aliquā aſſequant niſi cū eis fuerit miſericorditer diſpenſatū Ber.

Nō ꝑ ex tex. q᷑ ꝓni ⁊ aduocati eccleſiaz nō pōt plus iuris vendicare ī eccleſijs q̄z repiaī iure expſſum. Si ergo ꝓnus vel aduocatus eccleſie aliqō ius ſibi poſtulat in eccleſia dz ꝓbare illud ſibi debituz de iure. Scōo nō q᷑ eadez pena ꝑponit pro homicidio ⁊ ꝑ mutilatione ⁊ ħ verū quo ad incurrē daz irregularitatē vel vbi hoc expriīt ī iure alias ſecus videtur dicendum ad hoc quod nō. i. c. cum non ab homine de iudi. ⁊. j. q. j. ſicut vrgeri. Nō tertio q᷑ ꝑ delicto ꝓmiſſo in perſonam eccleſie pōt laic⁹ ꝓmittēs ēt tpaliter puniri ꝑ eccliam concor. c.

ad aures.ſ.eo.⁊ qđ ibi dixi.⁊.xvij.q.iiij.ſiquis dei ceps. Ultimo nota q̄ ꝓpter delictum patris ſeu parentis pōt filius excludi vt nō ꝓmoueaꝫ ad clericatum. Itē pōt colligi ex fine lr̄e q̄ ꝓhibitus clerica ri ꝓpter delictum nō itelligitur ꝓhibitus intrare religionē. In glo.i.ibi eccleſiā defendere debēt ⁊c. intellige hoc ſm doc.q̄ defendēt eccleſiā expēſis tm̄ eccleſie ſicut tutor defendit pupillū expenſis pupilli l.in tutoribus.ff.đ admi.tu.⁊ꝓcurator defendit dominū expenſis dm̄ l.qui prop̄rio.§.litis impendia. ff.de ꝓcura.⁊.c.cum pro cauſa.ſ.de.ꝓcu. In gl. in v̄.ad heredes ibi p̄ rectam lineā vſq; ad quartam generationem ⁊c.nō ergo veniunt collaterales. Itē non venūt deſcendentes p̄ lineā femininā vbi pena ponitur poſteritati alicuius de quo dic vt in.c.vbicū q; eo.ti.li.vi. Et aduerte q̄ glo.videtur hic velle q̄ appellatione heredū veniāt deſcendētes p̄ lineaꝫ directam vſq; ad quartaꝫ generationē q̄ nō eſt ſimpliciter verū q̄ in re tranſmiſſibili in heredes extraneos appellatione heredū veniūt omnes ſucceſſores etiam extranei vt in.l.heredis appellatione.ff.de v̄. ſignifi.⁊ in.l.ānalibus.C.de lega. Sed quo ad iſtum tex.glo.pōt dicere vel ꝓpter id qđ ſequit̄ de poſteritate quare papa h̄ voluerit punire heredes.i.deſcēdentes ab iſtis malefactoribus.naꝫ quādoq; appellatione heredū venūt etiam heredes extranei niſi q̄ apparet de tacita volūtate diſponentis vt hic vel ꝓfertur hoc verbū in mā que de ſua natura nō eſt trāſmiſſibilis ad heredes extraneos de quo in.l. gallus in.§.etiā.ff.de libe.⁊ poſtbu. Et in fi.glo. de hoc enim qualiter vnus poſſit puniri p̄ delicto alteri⁹ vide bonam glo.i.q.iiij.in ſūma.⁊.xxiiij.q.iij.in ſūma. In glo.in v̄.plationis in fi. Sed certe ibi nō ſoluitur hoc ꝑiuꝫ nec pōt ſolui ex theorica ibi tradita. Hoſt.dicit q̄ iſte tex.facit ꝓ hoc q̄ papa hic ſpecifice inhibuit ne in religionib⁹ iſti aſſequerentur p̄latura.ſecus ergo ſi non dixiſſet.vel dic ⁊ melius q̄ p̄ ingreſſum religiōis non tollitur defectus cātus ex delicto alterius quo ad p̄relaturā cōſequēdaꝫ vt eſt tex.in.c.i.in fi.ſ.de fi.p̄by. In glo.fi.ibi eps pōt diſpenſare. Nō bene glo.q̄ vbicū q; in iure p̄mittitur diſpenſatio ⁊ nō reſeruat̄ ſpecifice pape. videt̄ poteſtas diſpenſandi indulta epo ⁊ idē nō. gl. in.c.poſtulaſti in v̄.diſpenſatū de cleri.excōi.mini.⁊ Inno.in.c.dilectus de tēpo.ordi.⁊ hanc opi.glo.tꝫ hic Vincē. Goffre.⁊ Philipp⁹ ⁊ eſt opi. ſatis eq̄ cū iſti laborāt alieno morbo. Hoſt.dicit tm̄ū ⁊ eccleſie expediens vt ſolus papa diſpenſet ar.ī. c. aduerſus de īmu.eccle. Sed p̄ma opi. plus mihi placet. tum ꝓpter theoricā p̄dictam.tū q̄ fienda ē benigna īterp̄tatio ꝑ laborantes maxime alieno vicio ar.ī. c. odia de reg.iur.li.vi. Extra glo.quero qđ ſi canonicus occidit p̄latum vel canonicū.nūquid debeat p̄dere beneficiū ⁊ ſic habeat locū in eo pena hic poſita. Et videt̄ p̄mo q̄ nō obſtante littera que dicit q̄ beneficiati beneficiū amittāt ⁊c.q̄ nō dꝫ intelligi de beneficijs eccleſiaſticis ſed de feudis ⁊ cōſimilibus q̄ beneficiū capitur largo mō vt dixi in.c.ad aures. ſ.eo. Pro h̄ q̄ tex.hic ſubijcit q̄ iſta nō debēt p̄uenire ad heredes.⁊ ſic pōt itelligi de beneficijs eccleſiaſticis q̄ illa nō p̄ueniunt ad heredē vt in.c.ex trāſmiſſa de ſi.p̄by. Item iſtud.c.emanauit in ꝓniſionem ⁊ fauorē canonicoꝝ ⁊ clericoꝝ ergo nō dꝫ eos ligare vt in regula q̄ ob gratiā de reg.iur.li.vi. Tertio q̄ cōſocij nō debent puniri pena ſtatuta ꝑ alios. ar.in.c.ex tenore de ſen.excō.⁊ in.c.quoniam.ſ. de vita ⁊ bone.cle.bis nō obſtāntibus Jo.an. hic ⁊ cōiter doc.tenēt oppoſitum q̄ littera loquitur indiſtincte nō ob.qđ dixi de beneficijs q̄ illud verbū q̄ ad heredem nō p̄ueniant ⁊c.dꝫ verificari vbi pōt.nō obēt qđ dicitur q̄ emanauit in fauorem clericoꝝ ⁊c. q̄ certū eſt cōſocium delinquere ⁊ ideo puniēdus eſt. Nec ob.tertiū quoniā cōſocius incidit in excōicatōnem verberādo cōſocium clericū ſicut ſi verberaret extraneū lꝫ facilius abſoluatur vt in dictis iurib⁹.ſ. allegatis in ꝑiū. Nec opi.lꝫ fit cōis eſt tm̄ multū rigoroſa ⁊ videt̄ ꝑ mētez littere cum tex. hic nō faciat mentōem niſi de patronis aduocatis feudatarijs ⁊ vicedominis ergo nō eſt extēdēdus ad clericos beneficiatos.nam iſti vt plurimū excedebāt in talibus ideo nō dꝫ pena ad alios extendi ar.in.c.pene ō pe. di.i.vnde v̄bum beneficiū capitur hic large q̄ in q̄buſdam locis aduocati habent beneficia certa ꝓ officio aduocatiōis.vnde nec ex ipſo p̄ncipio nec ex fi. huius littere pōt colligi iſta cōmunis opi. Secūdo queritur nūquid iſte pene de quibus in tex.intelligantur inflicte ipſo iure an requiratur ſententia. q̄dam dicunt q̄ requiraꝫ ſentēcia per verbū amittant. qđ eſt verbum futuri tēporis.pro hoc theorica glo. in regula in penis de regulis iuris li. vi. Doctores hic cōmuniter tenēt oppoſituꝫ per banc dictionem ꝓſus poſitam in tex.quaſi dicat.i.ipſo iure vel ipſo facto. Et nota ſemp hoc dictū q̄ h̄ dictio ꝓrſus iūcta cum verbo futuri temporis inducit diſpoſitionē pene ipſo facto. Idem dic de hac dictiōe penitus ꝓ hoc tex.ī.c.pro.i. in fi. Ultimo ſcias q̄ Hoſtiē. hic tractat illam queſtionem nūquid appellatione filiorum veniant nepotes.⁊ ſi pena eſſet impoſita alicui ex filijs ſuis intelligātur etiam nepotes ⁊ ponit h̄ aliqua dicta ſed materia eſt multum larga ⁊ magis tacta per Bar.in.l.liberorum.ff.de verbo. ſignifi. vbi plene vide per eum ⁊ vide glo.in clemē.i.de baptiſmo.

§ **Grauem.** Domīo excōicato manente ſubditi fidelitatē nō debent ⁊ ſi longo tempore in ea pſtiterit ⁊ monitus nō paruerit eccleſie ab ei⁹ debito abſoluūtur.hoc dicit.primo ponitur querela.ſcdo ꝓniſio ibi licet igitur. Casus lr̄alis. Comes regiſtren. multas iniurias ⁊ grauamina irrogauit capitulo laudunēſi ꝓpter quod p̄ iudicē delegatos apoſtolice ſedis fuit excōicatus ⁊ per duos annos ⁊ amplius in excōicatione perſiſtens noluit parere iuri:claues eccleſie cōtēnendo.vnde capitulum lauduñ.itex ſignificauit hoc domi.pa. Quāuis igitur huiuſmodi pīnacia nō careat ſcrupulo hereſis p̄auitatis. Dādat papa quibuſdā quatenus ſi comes ille cōmonitus iuri parere noluerit abſoluāt eccleſias in quibus ius habet ab eius debito ⁊ fidelē ipſius ab ipſius fidelitatis iuramento q̄diu in excōmunicatiōe perſtiterit denūcient abſolutos. Ber.

Nō p̄ ex tex.laīcum poſſe conueniri coram iudice eccleſiaſtico pro iniurijs clerico irrogatis. cōcor. c.cum olim.ſ.de iniur.⁊.c.cum ſit generale de foro compe. Secūdo nō q̄ pro iniur. irrogatis clerico poteſt laicus excōicari non ergo eſt excōmunicatus ipſo facto ſi iniuria eſt illata citra manuū iniectōnem de quo in.c.ſiquis ſuadente.xvij.q.iiij.⁊ intellige q̄ poteſt excōicari pro iniurijs.i.quia non ſatiſfacit vel nō vult parere iuri conuētus ſuper iniurijs nam directe non poteſt quis excōmunicari pro crimine vt in.c.ſacro de ſen.excō.⁊ nō.xi.q.iij. epiſcopi. Tertio nota q̄ pſiſtens in excōicatiōe p̄ biennium eſt ſuſpectus de hereſi.nam p̄ſumit̄ male ſentire de ſacramētis eccle cū nō faciat nec facere poſſit ad qđ fidelis quilibet tenetur vt in.c.oīs.ī.tit. ꝓri. Item preſumitur male ſentire de poteſtate eccleſie ex quo non curat de eius excōicatione ⁊ licet hic dicatur de biennio tamē idem eſt ſm Hoſtiē.⁊ alios ō anno.ar.in.c.rurſus.⁊.c.quicunq;.xi.q.iij.⁊ ī.ō.c.

omnis ⁊ hec tene menti q2 ad hoc quotidie solet alle
gari h.c. Et quid operet h̄ suspitio heresis. j. subijci
am. Quarto nō q̄ non solum cōtēnit excōicatio-
nem celebrans absolutione nō petita vel ingerēs se
cōioni hoium. vt in.c.illud ⁊ in.c.ij.s̄.de cle. excōi.
mi. sed etiam dicitur contēnere excōicationem q̄ lon
go tempore ab ea absolutōem nō petijt. Item nō
q̄ in pens inferendis p̄ romanū pontificem deferē-
dum est nobilitati. nam hic papa potuisset acrius ꝓ-
cedere ꝯ istum indicendo sibi purgatiōem de heresi
vel eum excōicando si eam nō p̄uaret iurta formam
c. excōicamus in. §. qui aūt. q̄. de here. sed vouit de-
ferre nobilitati. non enim dz iudex maxime eccleia-
sticus indifferenter exercere scueritatez ꝯ oēs. q2 vt
dicunt docto. ⁊ bene ex hoc sepe ꝓdeunt scandala ⁊
cisinata quibus obuiandū est ar. in. c. nihil cū scāda-
lo. s̄. de p̄scrip. Item nō q̄ ex cōtemptu excōica-
tionis pōt excōicatus puniri p̄ ecclesiam p̄uādo eū
iure sibi quesito in ecclesijs. Idem notabiliter dicit
Hostiē. si laici essent sibi obligati in debito pecunia-
rio vt rōne huius cōtēptus possit ecclesia eos absol
uere ab illo debito. ar. in. c. pro humani de homi. li.
vi. ⁊ in. c. cū secundū leges de hereti. e. li. Ex quo
etiam īfero q̄ iudex ecclesiasticus pōt mulctare ⁊ tē
poraliter punire laicum ptinaciter pseuerantez in ex
cōicatione ⁊ h̄ bene nō. q̄z q̄z enim nō sint in vsu pos
sunt tñ exerceri. Ultimo collige ibi penitus absō-
lutos. q̄ vasalli ⁊ subditi excōicator ipso facto abs-
q̄z alia sn̄ia sunt absoluti ab omni obedientia dñi ex
cōicati q̄zdiu dominus pstiterit in excōicatione. de
quo in. c. inter. j. de sen. excō. ⁊ in. c. quoniā multos.
xi. q. iij. In glo. in verbo heretice prauitatis in fi.
dic tñ q̄ aut fuit qs excōicatus p2o cōtumacia cōmis
sa in causa heresis ⁊ tunc p̄ lapsum anni habetur p2o
heretico ⁊ pōt puniri vt hereticus vt in. c. cum cōtu-
macia de hereti. li. vi. Aut fuit excōicatus p2o contu
macia in alia causa ⁊ tunc lz steterit per annū vel plus
in excō catione non tñ habetur p2o cōuicto de here-
si vt nota. in. d. c. cum contumacia. sed tātum īsurgit
suspicio ꝓtra eum de heresi. vt est tex. nō. hic ⁊ ē hec
suspitio ꝓbabilis ⁊ nō violēta sm Inn. qui dicit hāc
suspitionem nō sufficientē ad cōdēnandum eum de
heresi. sed poterit sibi indici purgatio in qua si dece-
cerit habetur p2o cōuicto vt in. c. inter in fi. s̄. de pur
ga. cano. ⁊ in. d. c. excōicamus. In glo. in ver. no
bilitati in fi. Et dic vt nō. in. d. c. ea que. ⁊ in. c. qui ꝯ
pacem alle. in glo. In glo. in ver. ecclesias. ibi vt
interim eccle ei respondere teneant ⁊ c̄. vult ergo gl.
q̄ hic ecclesie nō absoluantur pure ab omni debito
in quo tenerent isti excōicato sed ad tēpus q̄zdiu p̄
stiterint in excōicatiōe. ꝯriū sentiunt hic doc ⁊ melio
nam in absolutōe ecclesiarū tex. loquitur simpliciter
vnde dicit littera absoluentes ⁊ c̄. sed respectu vasal-
lox apponitur tempus. nam q2 cōtēnendo excōica-
tionem videtur cōtēnere claues ecclesie ideo equz
fuit vt oēs ecclesie pure absoluerentur ab eius debi
to. Sed respectu vasallox ista est quedam denūcia-
tio. non. n. tenētur vasalli obedire excōicato vel secū
cōicare. etiaz expectato biēnio vel anno. vt. xv. q. vi.
nos sanctox ⁊ c. iuratos. ⁊ plus dico q̄ ecclesia po-
tuisset etiam pure ⁊ in ꝑpetuū in penā absoluere oēs
fideles seu vasallos a fidelitate huius sicut ꝓpter de
lictum q̄nq̄z cōfiscat oia bona laici vt in. c. ita quorū
dam de iude. ⁊ c. cū sm leges ⁊ c. p2o humani pall.
sed h̄ papa noluit ita scuere ꝓcedere ꝯ istū ꝓ h̄ tex.
ibi nobilitati ꝑcere. Abbas.

De penitentijs ⁊ remissionibus. Rubrica.

Supra visum est de penis que imponūtur in fo-
ro iudiciali, nūc eōpetēti ordine subnectitur de his q̄
imponunt in foro penitētiali, verū q2 huiusmodi pe
ne seu penitentie q̄nq̄z releuantur per indulgentias
seu remissiones ideo h̄ subijcit de remissionibus.

Manifesta. Breue est ⁊ p alia verba pōt sic sum
mari. Pro manifesto peccato peni-
tentia publica imponi dz. h. d. Nō
p̄mo ex tex. q̄ ecclesia pōt compelle
re peccatorez ad agēdum penitentiā ⁊ si peccatuz ē
publicū publica dz esse satisfactio vt ceteri metuz ha
beant ⁊ arceant a similibus. tex. est in. c. plurimos.
lxxxij. di. ꝯ defendētes errorē ꝓpriuz. vnde alibi di-
cit canon. publice peccantez publice argue. xlv. dis.
si illud. Ex quo infertur q̄ cum qualitate peccatum
est ꝓductū ad esse cum eadem p̄ pnām abolendum
est. vnde hoc. c. cōcertitur vt dicam⁹ q̄ peccata ma-
nifesta debēt manifeste corrigi occulta vero occulte.
Et hoc vltimo casu intellige illud euāgeliuz. Si pec
cauerit in te frater tuus vade ⁊ corrige euz inter te ⁊
ipsum solum, ij. q. i. si peccauerit ⁊ nō. in. c. nouit. s̄.
de iudi. Sed oppo. ꝯ tex. hic tex. nō. videtur face
re ad q̄. q2 h̄ loquitur de purgatiōe vt pz in fi. sol. nō
logtur hic de purgatione īnocentie ꝓut ti. de purg.
ca. sed intelligit de purgatione culpe que fit p satisfa
ctionem cōdignā. In glo. in fi. nō ergo ex gl. ⁊ ex
iuribus allē. in ea q̄ quedam pn̄a est publica nō tñ
solēnis. quedam vō dicitur solēnis. ⁊ sciendū q̄ oīs
solēnis est publica sed nō oīs publica est solemnis.
Solēnis dicitur illa de qua habet. l. di. in capite. ⁊
illa nō imponitur nisi p2o delicto enormi ⁊ scandali-
zanti totam vrbem. xxvi. q. vi. c. fi. ⁊ nō. in. d. c. in ca
pite. Publica vero est illa que imponitur in pu-
blico sine solēnitate de qua habetur in. d. c. in capite
⁊ hec imponitur siue delictū sit graue siue sit leue vt
h̄ in glo. Vnde q̄d autem publica vel solēnis sit indi-
cenda clerico. dic melius vt nō. in. c. presbyter. xxv-
iij. di. ⁊ bonus tex. cum glo. in. c. quesitum. j. c. ⁊ dic
vt ibi dicitur.

Si presbiterum. Ipo-
nit pe
nitentiam occidētis p̄sbyter. Nō pri
mo ex tex. tres penas separatas īponen-
das interfectoribus sacerdotū. Prima est q2 com-
pellunt agere pn̄iam. xij. annorum. ⁊ ita q̄ aget ista
penitētia per. xij. ānos sm discretionem sacerdotis.
vtputa ieunādo aligbus diebus ī septimana vel pe
regrinando vel aliud opus licitum ⁊ pn̄iam exercē-
do. ad h̄ quod nō. in. c. accusati. s̄. de accu. ⁊ in. c. p̄
posuisti ⁊ c. p̄sbyter. xcvij. dist. Secunda pena quia
dz priuari cingulo militie. Et pōt iste tex. itelligi du
pliciter inquātuz dicit cōuictus ⁊ c̄. vt intelligatur cō
uictus. s. in foro contētioso. ⁊ tunc ecclesia p̄nabit eū
militia. Ex quo nō q̄ rōne delicti ecclesiastici potest
ecclesia p̄uare laicū militia tēporali. Ex quo īfero q̄
idem est de doctoratu vt quis possit p̄uari doctora-
tu vt nō habeat illam dignitatez. ar. in. l. ij. in. §. mi-
les. ff. de his q̄ nō. infam. ⁊ in. l. grāmaticos. C. de
p̄fesso. li. xij. ⁊ nimiz. nam rōne delicti ecclesia pri-
uat quē imperio ⁊ dignitate regali. xv. q. vi. alius ⁊ i
c. apostolice de re iudi. li. vi. ⁊ in. c. venerabilem. s̄. ō
elec. Secundo potest intelligi. s. in foro pn̄ali vt
intelligit Inno. ⁊ sm eum p̄sbyter iniunget sibi pe-
nitentiā vt debeat abstinere a militia ⁊ intendere pe
nitentie. ar. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊ posset itelligi hz
cum illud verbum large p2o quolibet negocio secu
lari vt abstineat a mercimonijs ⁊ similibus. arg. dē
pe. di. i. qualitas. tertia pena q2 p̄uatur facultate cō
trahendi mr̄imonium vt in penā sui vitam ducat so-
litariam ⁊ sic decedat sine sobole. Et aduerte q2 licet

a Hic ē vna glo. q̄ dicit q̄ appellatione vrbis̄ intelligit̄ de roma ⁊ appellatione apl̄i intelligit̄ de paulo ⁊ idem tex. ⁊ glo. i §. ſed quotiens iſtit. de iure nāli gen. ⁊ ci. q̄ glo. ēt dicit q̄ appellatione ſ. pietis intelligit̄ de catone tex. eſt in. c. cū ōes. de cōſtitu.

imponatur hec pnīa nō tī toll tur prās iudicis ſecularis quo minus poſſit ꝓcedere ꝑ eum. ar. c felicis de pe. li. vi. ⁊. xxiij. q. v. ſunt quedā. nec ēt tollit prās iudicis eccleſi iſtici quo minus poſſint ꝓcedere iudicialiter in foro ꝓtentioſo ⁊ alijs grauioribꝫ penis afficere. ar. in. c. cū ſit gnāle. de fo. cōpe. ⁊ in. c. felicis. de peni. li. vi. ⁊. c. aplice. de re in. e. li. Jn glo. p̄ma ibi ſeptēnis pnīa. ⁊ dic hoc eē ordiariū cū ſacerdos ex cā pōt mitigare hāc penā. vt in. c. deus q. j. e. ⁊ in c. mēſurā. de pe. di. i. imo poſſet eē tāta cōtritio peccatoris vt fieret abſolutio ſine iniunctiōe alicui⁹ penitentie exterioris vt nō. de cōſe. di. iiij. baptiſm vicē ⁊ in. d. c. menſurā. nam ⁊ ipſa maxima ꝓtritio eſt maxīa pena de peni. diſ. i. quem penitet. quod tenementi.

s **Ignificauit.** Conſideratis circūſtātijs arbitraria pnīa indicēda eſt ei qui ſe defendendo modū exceſſit. b. d. p̄mo ponitur petitio. ſcōo pniſio ibi q̄ñ. Caſus lr̄alis⁹. Quidā nobilis. p. nomie cū Federicus impator rediret ab vrbe romana tēpore quo habuit guerrā cū alexandro denegauit e quoddā caſtrū. vnde cōtigit q̄ q̄tuor caſtra deſtructa fuerūt ⁊ multi boīes interfecti ⁊ alia multa mala cōmiſſa. dictus. p. ſignificauit hoc domino pape petens ſup hoc ꝓuideri aīe ſue. vnde mandat archiep̄o mediolanī. quatenus ſm q̄ ſibi viſum fuerit. pnīam eidem imponat ꝓsideratis q̄ ꝑ libertate ſua ⁊ eccleſie ꝺuotione hoc fecit. vnde talem diſcretionē adhibeat vt tam ipſe q̄ alij timore pnīe a ſuitio eccleſie nō retardēt nec aliq̄ ſalutis piculū debeāt formidare. Ber. Nō p̄mo ex ter. q̄ lz aliquis faciat malū ꝓpter bonū finē nō tī peccatū excuſat tī alleuiari ꝺz penitētia ex quo finis erat bonus licz modū exceſſerit. Scōo nō q̄ licitū eſt pugnare ꝑ libertate ꝓpria ēt ꝑ p̄cipē. Tertio nō q̄ ſacerdos nō ꝺz eē auſterus in impōnēda pnīa. ꝺz. n. talē ipo nere pnīam qualē p̄ſumat poſſe peccatores ꝓ pagere nec ꝺz peccatorē adducere ad piculū deſperatiōis. ⁊ dicit hoſt. nōbile verbū in ſūma huius ti. q̄ ſi peccator nō valet agere pnīam quā īponit ſacerdos tī cōtritus ē de peccato ſuo q̄ tūc ꝺz ſacerdos eū abſoluere cū leui pnīa ⁊ ēt ſine aliqua pnīa ſi ille diceret ſe nō poſſe agere pnīam. Ratio q̄ ſi nō ager hic pnīam luet illa peccata in purgatorio. nam penitentia que ꝓagitur hic tollit peragendā in purgatorio. ⁊ ſi hic nō perficit perficietur ibi. xxv. di. qualiſ. ⁊ qō nō. in. c. ij. §. de rap. ⁊. xxiij. q. v. quid ergo. Opp. ꝫ ter. ⁊ videt̄ q̄ ex pte iſtius nobilis bellū fuit oīno iniuſtū q̄ reſiſtebat imperatori cui quilibet obedire tenet̄. viij. di. quo iure. ⁊ in. c. ſolite. de maio. ⁊ obe. eſt. n. dñs mūdi. l. deprecatio. ff. ad. l. ro. de iac. ⁊ in l. bene a zenone. C. de quadri. p̄ſcrip. So. dicūt hoſti. ⁊ Joan. q̄ iſte licite reſiſtebat īpatori ꝑ deuotione eccleſie. nā nō tenet̄ qs obedire īpatori ꝑ eccleſiam ⁊ ꝑ iuſticiā. xi. q. iij. iulianus. ⁊. c. ſi dñs. naz q̄libet princeps debet eē aduocat⁹ ⁊ ꝓtector eccleſie xxiij. q. v. p̄ncepſ. ⁊. c. regū. Jtē pugnabat ꝓ libertate ſua q̄ forte imperator iniuſte volebat eū captiuare. ꝓ hoc de. paſtoralis. de re iud. Scōo quero q̄ ꝺ papa dicit iſtum archiep̄m debere imponere pnīaz ſm q̄ ſibi viſum fuerit ⁊c. nunq̄d poſſit ad volūtatē ſuā pnīam imponere. dic q̄ nō ſz ꝺz facere ſicut diſcretus vir. nam ꝙ hoc verbū ſi tibi viſum fuerit ⁊c. non datur libera ptās ſed denotat̄ boni viri arbitrium. vt nōt glo. in. c. ij. de corpore vicia. ⁊ Jnno. i. c. cum inferior de maio. ⁊ obe. bar. in. l. ſi ſic legatus. ff. de leg. i. ⁊ videtur ter. nō. in. l. fideicōmiſſa. ff. de fideicō. lib. ⁊ ꝺ nō q̄ facit ad ſtatuta ⁊ ad multas alias diſpōnes. Jn glo. in ỽ. eccleſie deuotione in fi. forte enim ſm hoſti. interfecit quos cōſeruare tenet̄ vel poterat vel deſtruit domos innocentū vel ꝓdēnauit nō dānificātes. nā in iſpo ꝓflictu raro ſeruatur modus. lz ergo ageret rēlicitā. tī q̄ exceſſit modus ꝺz pnīam agere ſic ⁊ in foro iudiciali punit̄ qui ſe defendendo exceſſit modus vt in. c. olim. el. i. de reſti. ſpo. l. ſcientiā. §. qui i cū aliter. ff. ad. l. aquil. ⁊ plene nō in. l. i. C. vī vi ⁊ in. d. c. olim. Jtem ſi iſte non exceſſiſſet modū adhuc ꝓp remorſum ꝓſcīe quem habebat debebat ſibi iniungi penitentia. arg. in. c. pertuas. el. ij. §. de ſimo. ⁊ q̄ bonaꝝ mentium eſt timere culpam. vbi culpa minime reperitur. v. diſtin. ad eius vero. Abbas.

q **Quod autem.** Jndulgētie q̄ ꝓcedūt per prelatos nō ſubditis nō ꝓſunt niſi ꝓpij iudices ꝺ ꝓcedāt. b. d. Jn p̄ma ponitur ꝓſultatio. in ſcōa rñſio. ibi hoc volumus. Caſus literalis. Queſitū fuit a dño papa vtr̄ remiſſiones q̄ fiunt in dedicationib⁹ eccleſie aut cōferentiū ad edificationē pontiū ꝓſint alijs q̄ꝫ bis qui ſubſunt illis q̄ bas remiſſiones faciūt. Rndet pa. q̄ cum a nō ſuo iudice nullus ligari valeat vel abſolui huiuſmodi remiſſiones illis ſolūmodo ꝓſunt q̄bus ꝓpij iudices ꝺ ꝓceſſerūt. Ber. Nō p̄mo ex ter. duos caſus i quibus licite ꝓcedunt̄ remiſſiones ſeu indulgētie videlz ad dedicatiōes eccleſiaꝝ. nā q̄ñ eccleſia quelibet cōſecrat̄ ſolet eps cōſecrās ꝓcedere certa tpa i dulgētiaꝝ intrantib⁹ illā eccleſiā ſeu ponigētibus aliq̄ ō auriliū vel ſubſidiū vel q̄d ſimile. Secundus caſus ꝙ edificatiōe pōtiū. ex quo collige q̄ ꝓſtructō ac edificatio pontium eſt actus pius q̄ō intellige q̄ñ pōs fit ſeu efficitur in aliquo loco piculoſo vbi peregrini ⁊ p̄uines ſepe pariebant̄ mortis piculū in trāſitu. p ꝫ facit. l. ad inſtructiōes. C. de ſa. ſan. ec. ⁊. l. ad portus. C. de ope. publi. ⁊ idē dicendū i alijs actibus pijs de quo i. c. cū ex eo. ⁊. c. noſtro. j. eo. ti. ⁊ c. i. eo. ti. li. vi. Scōo nō q̄ forus penitētialis i multis regulat̄ ad limites fori ꝓtentioſi. ſicut enim in foro ꝓtētioſo nō pōt q̄s abſolui vel ligari a nō ſuo iudice ita in foro p̄niali. Et ex hoc ⁊ ex ter. nō q̄ in foro penitentiali non pōt etiam laicus ꝓrogare iuriſditionē nō ſui iudicis. Et ex hoc iſero ⁊ ex gnālitate ter. q̄ lz quis ꝓfiteat̄ ꝓprio ſacerdoti ſemel i anno nō tī in alijs vicib⁹ in eodē anno cōfiteri ꝺz alieno ſacerdoti ſine licētia ꝓpij ſacerdotis q̄ ab aliēo iudice nō pōt quis ſolui vel ligari. ⁊ ſic itelligē. c. oīs j. eo. lz enim qlibet ſacerdos dum ordinat̄ recipiat poteſtatē ligandi vel abſoluendi ꝺz tamē illam in habitu. ⁊ nō in actu. q̄ niſi hēat ſubditos illam exercere nō poteſt vt dicit ter. xvi. q. i. in. §. ecce. facit i ar. l. obſeruare. in ſi. ff. de off. ꝓconſul. ⁊. c. p̄ſti. de of. ordi. li. vi. ⁊ hoc tene q̄ eſt de mēte doc. lz aliq̄ theologi teneant ꝓrium. Jtē nō q̄ in foro p̄niali nō ſoret quis ex actu cōmiſſo infra limites aliene pochie. lz enim infra pochiam alieni ep̄i ꝓcedētis īdulgentiam exerceāt actum ꝓpter quē cōceſſ indulgētia. nō tī ꝓpter hoc gaudeo indulgentia. Jdē ſi delinquo infra limites aliene parochie nō enim ꝑ hoc teneor cōfiteri p̄ſbytero aliene parochie. vt eſt glo. nō. xvi. q. i. placuit. el. i. dixi in. c. i. de rap. ⁊ optime facit iſte ter. nam ſicut ex actu p̄miſſo ⁊ meritorio ſi ſubijcior iuriſditioni alterius in foro p̄nie forti⁹ nec in actu dānato. Et ex ꝺ ⁊ ex ter. etiā nota q̄ nō pōt etiam laicus ſe ſubijcere iuriſditioni alterius. lz aliō ſit in foro iudiciali. de quo in. l. i. ff. de off. ꝓcon. ⁊ in c. romana. de fo. cōpe. li. vi. ⁊ in. c. ꝙ venerabilē. qui ſi. ſint legi. Ultimo nō q̄ indulgentie ꝓceſſe ab alienis ep̄is p̄ſt ꝓdeſſe non ſubditis ſi ꝓpij iudices ꝺ cōceſſerint ⁊ ideo turiſſimū eſt ⁊ valde expediēs vt

b Addeꝺ q̄ in ſcōa op. p̄in. ſcribit ꝺ an. vbi ponit vtr̄ ep̄i poſſint ꝓcedere ſubditis ſuis indulgētiam ē, ꝓpriam dioceſim vtr̄ poſſint exercere que ſunt fori penitentialis ⁊ vide glo. magnā in. c. nuper. de ſē. ex. ⁊ vide. pe. ō anch. i repe. c. poſtulaſti. in. iij. oppo. de foro ꝓp. vbi pōit vtr̄ ep̄i poſſint ſubditis cōcedere idulgentias pro opere in alterius dioceſi ꝓſtruendo. Et ſi ep̄i cōcedit indulgentias pro opere ꝓſtruendo in alterius dioceſi ſine licentia illius ep̄i an hec indulgētia ꝓſit ſaltē ſubditis cōcedentis vide oldra. in ꝓſi. lxxxvi. ⁊ē an iterdicti gaudeāt bñficio idulgētiaꝝ vide Jo. cal. i tractatu de ec. interdicto i vi. mēbro. in li. q.

a Pro intellectu huius decret. vide oino per. de anch. i repe. regu peccati venia i. iij. iiij. r. v. opp. sed maxime in iiij Et oino q̄ multū elegātissime scribit sanctho. i. iij. sē. di. xx. q. i. ar. iij. vbi ꝓcludit q̄ ō vno peccato non pōt quis satisfacere sine alio. Itē vide sanc. tho. distī. xv. q. ij. ar. i. vbi concludit q̄ ꝛ nō possit remitti dāna/tio vni⁹ peccati mortal' alijs remanentibus mī pnia nō ē ei denegāda. ꝛ vide glo. i v. deneget i. c. sī eo. ō rap. ꝛ gl magnā ꝛ plenā in § bis auctoritatibus. de peni. di. iij.

b Vide oino q̄ hic late notauit inter. d barth. de bellē. Et adde q̄ istoꝝ effectus i gl. connumeratos dicit esse in pctō mortali san. tho. in. iiij. sen di. xv. q. i. ar. iij. vltra medium sed hoc intelligit in satisfactoīb⁹ actuū interiorū et nō relinquē tibus effectū suū in satisfactione vt est ieiūiū quod relinquit cōflictionē corporis ꝛ cle mosyna que relingt dimi nutionē pēi monij q̄ tales satisfactiones in peccatis facte ñ opꝫ q̄ oino iterentur q̄ q̄cūq; ad illud quod de eis manet p volens pegrinari ꝛ visitare loca pia bēat licētiā a ꝑ prio iudice ꝛ grām ꝓcipiēdi de alienis indulgētijs. ℞ mī intelligo de indulgentijs concessis ab alio q̄ a papa. nam respectu pape quilibꝫ ē subdu⁹. c. cūcta per mūdū. ꝛ. c. per principalē. ix. q. iij. vñ in gaudēdis indulgentijs cōcessis per papā nō fit dīa inter subditos ꝛ nō subditos nisi indulgētia eēt restricta ad arbitratores certi loci qō mī cōuer sic nō cōcedit sed gnāliꝛ. In glo. in v. vt ꝓsint. Ex hac glo. colligunt quinq; opi. circa effectū indulgentiaꝝ. ꝑma q̄ ꝑsunt quo ad deū sed nō quo ad eccliam qz nihil omnino tenet ℞ peccator agere pniam de peccato. Hec opi. dānatur qz minuit ꝑuilegiū cōcessum petro ꝛ ecclesie cui data fuit potestas ligandi respectu celi ꝛ terre. xxiij. q. i. qōcūq;. Itē videtur ter. ꝓra hāc opi. in. c. cū ex eo. j. eo. vbi dicitur q̄ ꝑ indulgē tiā satisfactio pnialis eneruat'. Secūda opi. vt ꝑsint indulgētie quo ad pniam ℞ iniunctā ex supabūdanti ꝛ ad cautelā. Hec opinio nimis vilificat claues ecclesie ꝑm Jo. an. ꝛ parū ꝑdessent indulgentie. Tertia opi. vt ꝑsint quo ad deū ꝛ quo ad ecclesiam. sꝫ concedēs onerat se ad satisfaciendū ꝓ illo ieiunijs et oīonibus. Contra hāc opi. facit qz cōcedens hoc nō intendit. imo q̄ñq; ita sunt modica merita cōcedentis vt sibi soli nō sufficiant. vñ cōicare alijs nō intendit. Quarta opi. ē q̄ valent in purgatorio respectu pnie ℞ neglecte. Sed hec opi. remunerat negligentiam. Ultima opi. vt ꝑsint ēt quo ad pniam ℞ iniunctā dūmō ꝑ ꝑius sacerdos qui indulsit pniam hoc cōcedat vt possit cōpensare pniam cū indulgentia. alꝫ secus. Hec opi. nimis restringit prātez ꝛ effectū indulgentiaꝝ. nam cū hec indulgentia ꝑficiscat' ex thesauro ecclesie cuius prātem dispensandi bꝫ papa dꝫ ꝑdesse q̄bus ipse papa cōcedit vel alius ꝓlatus ad hoc bñ⁹ prātez. vñ nō est necessaria licentia sacerdotis ꝛ sit cōsilium vt bēatur licētia. Ultra gl. dat' ꝛ alia opi. q̄ vī cōis quā sequūtur Goff. Host. ꝛ io. an. ꝛ cōiter alij doc. q̄ iste indulgentie ꝑsunt prout ꝛba sonāt ꝛ quo ad deū ꝛ quo ad pniam ℞ iniunctā pro ℞ tex. in. d. c. cū ex eo. j. eo. Nā scire debes q̄ ex effusione sanguinis xp̄i ꝛ multis meritis martyꝝ ꝛ alioꝝ sanctoꝝ cōstituitur thesaurus ecclesie cuius prātem bꝫ vicarius xp̄i ꝛ claudit ꝛ aperit cui vult et q̄n vult. nam minima gutta sanguinis xp̄i fuisset sufficiens ad redimendū totā mūdū. Itē martyres fuerunt hic puniti vltra q̄ꝫ eoꝝ delicta meruerūt. vnō eoꝝ merita remanserūt i ecclesia vniuersali qz sicut nullū malū ipunitū ita nullū bonū irremuneratum. Ille ergo qui cōcedit indulgentiā intendit cōicare illa bona irremunerata cōpensatiōe q̄dam. In hac ergo cōicatiōe ꝛ cōpensatiōe nō est necessaria ꝑsyteri licētia. Consilū mī datur vt q̄sq; agat ℞ pniam iniunctā. ꝛ bas indulgentias sibi reseruet ꝓ peccatis de quibus nō egit pfectā pniam. Si mī vult hāc pniam ℞ iniunctā eneruare per has indulgētias bñ pōt. Dicebāt mī quidā vt refert inno. q̄ sex requruntur vt indulgentie ꝑsint. ꝑmo requirit' prās in cōcedente. sc̄o requirit' necessitas loci seu ꝑsone vt persona nō possit pniam agere. tertio requirit' deuotio quarto status ipsi⁹ penitentis vt sit ꝓtritus de peccato. q̄nto requirit' discretio. vt tantū donet ꝓ quanto nollet agere illā pniam iniunctā. sexto requiritur iusta ipsius estimatio vt iuste estimet quantitatē bōi q̄ facturus est ꝑm pniam sibi iniunctam. Hec oīa nō videtur mihi necessaria. Quid enim q̄ñ ēps ex sola interessentia in diuinis ꝓcedit. xl. dies indulgentiaꝝ nam certe ibi non adest necessitas in persona nec iusta estimatio qz modicū ꝛps ibi occupat respectu xl. dieꝝ. Item si teneꝫ tantū donare ꝑ quanto nollet pniam agere esset potius quedam cōtumacia pene q̄ aliqua gratiosa concessio. Item cum vt. s. dixi ℞ cōmunicātur bona irremunerata. ergo hoc peccatum respectu ipsius peccatoris non est sufficiēter punitum. sed intelligitur punitum virtute illius cōpensationis.

q Quod quidam.

Non ē vere penitēs qui peccandi animū nō deponit mī recipitur eius ꝓfessio. h. d. vel sic. Nō est respuenda ꝓfessio nō valēs abstinere a peccato sꝫ debet recipi ꝛ sibi exhiberi ꝑuidū ꝓfilium. h. d. ꝑmo ponit cōsultatio. sc̄o rñsio. ibi ꝓsultationi. Casus frālis. Aliqui q̄ñq; veniunt ad ꝓfessionē ꝛ de criminibus suis petunt imponi pniam mī nolunt cōfiteri de oībus ꝛ dicunt se ꝓtinere nō posse. Querit quid de his fit agendū. Rñdet pa. q̄ eoꝝ cōfessio audiēda est ꝛ eis de criminibus alijs ꝓfiluū impendēdum qz ꝛ huiusmodi pnia nō sit ꝗa ideſt fructuosa quo ad vitam eternā admitti mī dꝫ eoꝝ cōfessio ꝛ pnia ē eis indicenda. Ber. Nō ꝑmo ex ter. q̄ regulr ꝑseuerans in peccato nō repellit' a ꝓfessiōe. q̄ñq; tamē ꝫ vt in vsurario manifesto vt in. c. q̄ꝫ q̄ꝫ. de vsuris. li. vi. mī in vitate ꝛ doc. excipiant illū cāum nō videtur mihi recta exceptio qz ibi ꝓfessio ꝛ absolutio denegant ꝛ ℞ tantū absolutio. nā admittere ad ꝓfessionē dꝫ sacerdos quēlibet qz forte dicet se velle decetero abstinere. sed absolutionē nō ꝓtrito nō faciet. Secūdo nō q̄ ꝗa pnia requirit in hoie ꝑpositum vltrius nō peccandi aliaꝫ pnia nō est fructifera quo ad vitā eternā qz q̄diu quis est in peccato est hostis ꝛ inimicus deo. ideo nō pōt mereri vitā eternā nec agere ꝑfectā pniam. de pe. di. iij. c. fūt plures. Tertio nō pniam iniungendā ēt nō bñti ꝑpositū abstinendi a peccato. qz ꝛ nō ꝓsit quo ad vitā eternā exquo ñ est in caritate ꝓdest mī quo ad multa alia de q̄bus in glo. i. ꝛ sup ea dicam. Et nō q̄ tali cōsulendū est vt sepe ꝓfiteaꝫ vt in fi. littere qz ex frequēti ꝓfessione facilius resipiscit peccator. Sꝫ quero nūquid absolutio fit isti iniungenda. Doc. ꝛ bñ dicūt q̄ nō nam iste tex. dicit q̄ ꝓfiluū est tali exhibendū ergo ñ absolutio. Item deficiēs in vno facto est oīum reus vt in. c. defleat. j. de reg. iur. vnde nō pōt absolui ab vllo cū nō sit in caritate. In glo. i. ibi cū de alio crimine pniam egerit ꝛ sic ꝓcludit q̄ valet pnia acta i statu gratie. hic gl. videt velle q̄ pnia facta de vno peccato per existentē ꝛ perseuerantē in alio peccato prodest cū de alio crimine pniam egerit. ꝛ sic cōcludit q̄ valet pnia acta in statu nō gratie ꝛ proderit adueniente statu gratie. Et sꝫ ℞ simplr doct. transeant cū glo. mī Archi. de pe. di. iij. in fi dicit cōiter teneri q̄ nec satisfactio nec cōfessio valeat i statu nō gratie qz cū quis sit extra caritatem ꝛ inimicus dei nō pōt digne satisfacere. ideo cōcludit q̄ adueniente grā ōbꝫ iterū cōfiteri ꝛ itez satisfacere. Iduo mī q̄ ꝛ si non valeat in totū illa penitentia minor mī nūc ponetur qz vt sequit' in glo. bona acta in peccato mortali aliqualiter prosunt. Et in fi. glo. nō glo. singulr ex q̄ habes tres[b] effectus bonoꝝ que quis agit in peccato mortali. Extra glo. addunt' etiam duo alij effect⁹ qz demō nō bꝫ tantam prātem in peccatore aliquando bona operāte sicut in corpore oino subdito peccatis ꝛ omni bono vacuo. vñ legitur in dyalogo. ꝛ ē tex. cum glo. de cōse. di. iij. c. postea. signat' demonem dixisse de indeo. inueni vas vacuū sed signatuꝫ ita q̄ propter illud bonū destitit a proposito nocendi. Item valent hec bona quo ad assuefactionez. qz cū homo assuefacit se ad bonū de facili mutat' animi prauitas ꝛ facilius ꝑseuerat in bono. sicut ecōtra de facili assuefactus ad malum nō potest pagere bonū hinc scriptura dicit. facies meretricis facta ē tibi ꝛ ē.

pniaꝫ deo accepte fūt q̄ ꝑpetuo tenementi qz ē valde singularis limitatōis determinatio ad illā q̄ōnem frequētissimā An pnia i iuncta per sacerdotez in peccato mortali facta ꝑsit penitēti an vero sit necessaria iteratio in quo vidi quam plurimos confessoꝛes errare ideo nūq̄ exeat mentez tuam ista peregrina decisio. Item an suffragia q̄ fiunt ꝑ alio per illū qui est in peccato mortali ꝑsunt illi ꝑ quo fiūt vi de glo. i. c. in grauib⁹ ꝛ ibi nōtat. iij. q. vij. ite adde ℞ domi. in. c. de inde. in. ij. col. v. ꝛ sic nō argumentuꝫ q̄ ea q̄ gerunt'. xxvi. di. ꝛ vi de que de ℞ nōt dñt. xlix. dist. in sum. circa ꝑin.

a Adde ꝯ nō pōt talis q eſt obligatus ieiunare in pāe ⁊ aqua vti aqua zucarata ſm bal. in c. ⁊ ſi xp̄s de iureiu. Itē nūquid vti poſſit aqua ſalis vide in ſili per. d. an. in c. ñ vt apponens de baptiſmo ⁊ vī q nō p tex. in c. admonere. xxiij. q. ij. vbi dicit tex. pane ⁊ aqua ⁊ ſale quaſi ſi non expreſſiſſet de ſale de eo non intelligebatur.

b Vide ſan. tho. in iiij. ſen. diſt. xxiiij. q. i. ar. v. cir. fi. vbi dicit q clericis nō ꝯuenit nec pōt i poni publica ⁊ ſolēnis pnīa ꝓ peccato q cōmouet totā vrbē ſed publica nō ſolēnis ꝓ ut pegrinatio p mundum cū baculo bñ potest indici clerico ⁊ a ſacerdote. Itē adde hic gl. in c. ſiqs ſacerdos. xx. q. i ⁊ c. confirmanduz. l. di.

c Adde ħ qō notat glo. ⁊ ino. i. c. ſicut di gnū. circa fi. de homi. d ſ̄dco intellectu huius ōcr. vide oīno q elegātiſſime ſcribit ſpec. in ſuo aureo repto. i tit. de peni. et re. ℣ fi. qui incipit ſciēdum eſt q mēſuram ⁊ vide do. in. c. omēs cir. fi. v̇. et nō gl. xliiij di. Et de illo q ex certa ſcientia accedit ad eū qui ſibi leuiozē imponat pēitentiam vt mihi de facto contigit an oſequatur fructum oſeſſionis vel pnīe vide oīo p do. in. c. ſiqs poſtea in. i. op. l. di ⁊ adde q illud qō dō penitētias eſſe arbitrarias vt hic ⁊ c. mēſurā. de peni. diſt. i. ⁊ in. c. tēpora penitudis. xvi. q. vij. Eſt verū a prīn. qñ iponūt. ſed poſtea ꝯ ſunt impoſite ēt per eūdē ſacerdotē ſine cā legitima mutari nō pñt ad hoc eſt gl. nō. in c. qō ſup his in v̇. ipotens de voto quā ibi ad hoc nō. d. ant. in. fi. ꝓ quo bene facit tex. in. l. acta. ℣. de amplianda. ff. de re iudi.

e ſ̄Poſſet eē tāta cōtritio penitētis vel oſitētis q ſacerdos poterit illū abſoluere abſq iniunctiōe aliqua ſatiſſactiōis ⁊ hoc idem tz glo. in v̇. de loris in. c. menſurā. de peni. di. i. ⁊ glo. in v̇. ſine penitentia ibi vel ptem vel totam in. c. ſi is qui. xxij. q. iij. Sz ꝓriū apte vī dicere tex. in. c. nullus debite de peni. di. i. que dicit q oīno requirit aliqua quantūcūq ſit modica ſatiſſactio ⁊ ħ bene ſigna. Sed vide oīno glo. mālem in. d. c. nullus debite q̄ videt ꝓcordare cū his que ħ dicūt ⁊ reſpondet ad tex. illū ⁊ adde ħ qō nō. glo. et ibi. d. abb. in c. ſup eo. de de rapt. ⁊ q ipſemet ab. ſcribit in. c. i. de eo q mit. in poſ. ſuper glo. in v̇. licz volūtatez et ibi videas i v̇. ⁊ hec pro cedūt. ⁊ vīō d. ab in. c. ij. in ſi. ſ. e. Et vide. d. ant. ī c. i. de eo qui mit. in poſ. i xvi. col. Et ad illud qō dicit hic. do. ab. p⁹ hoſti. vide archi. i ℣. ſi ergo. xxvi. q. i. in. iij. col. vbi dicit ſe audiuiſſe a multis theologiſ q hoc melius ſciūt ꝯ iuriſte q pōt eſſe tāta cōtritio peccatōiſ q abſq alia ſatiſfactiōe exteriori in hoc ſeculo ⁊ abſq aliqua liberalitate p lati ſine vlla pena purgatorij hēbit vitam eternaz ꝓpt̄ maximam miſerī cordiam creatoris ⁊ cuz hoc quod dicit hic. d. ab. concordat i terminiſ do. in. c. teſtamē tum. circa fi. penul. colū. vi. di. Et al. d. c. menſurā ⁊ idem dicit d. ab. in c. inter opa circa med. de ſpō. ⁊ idem dicit in terminis ſanc. tho. in iiij. ſen. diſtī. xx. q. i. circa fi. Sed i contrariuz ē gl. in. c. ad hec vero in v̇. in baptiſmo. xlij. diſtin. Sed pro concordia predictorum vide omnino doctrinam valde ſingularez in. c. ad hec vero. in fi. xxxij di. de hoc etiam vide per glo. in. c. omnis. xliij. di. Et omnino per cal. in re pe. c. noſtro. in. xv. col. de peni. ⁊ remiſ.

f Illa loquitur de latrone qui in cruce poſitus nullā potuit facere ſatiſfactionem exteriorem nec potuit recipere baptiſmum ideo fuit cranditus arg. ab infantibus.

Ad hoc vide omnino in terminis que pulchre ſcribit ſan. tho. in. iiij. ſc.

Et predicta inducunt ad. q. quotidianā. nunqd clericus exiſtēs in peccato mortali mereat dicēdo officiuz. Et ꝓclusio abbatis ⁊ Jo. an. eſt q prodeſt dicere officiū ad penā euitandā. naz vt pz ex predictis bona que quis agit in hoc ſeculo qñqz proſunt ad vitaz eternā. qñqz quo ad penā euitādam. Nam ſi quis eſt in ſtatu gratie tunc bona proſunt quo ad vitam eternaz. ſi extra gratiaz. tūc quo ad penā euitādam. Aut ergo clericus dicit bonas ſuas ī ſtatu gratie. ⁊ tūc prodeſt ſibi quo ad vitā eternaz. aut eſt extra gratiā. ⁊ tūc prodeſt ſibi quo ad penaz euitādā. q ſi nō diceret officiū tūc puniret. ⁊ idez dicit in oībus alijs p̄ceptis affirmatiuis. vt honora p̄rem ⁊c. dilige proximū ⁊c. Si. n. quis adimpleret hec precepta in ſtatu gratie proſunt ad vitā eternā ꝓmerendaz. Si extra gr̄am, proſunt ad penā euitandaz.

1 **Jcet.** Qui ex pnīa debet certa die in pane ⁊ aqua ieiūare pōt deficiente pane alijs cibarijs vti. b. d. prio ponit dictū. ſcō eius determinationem ibi diſcretioni ⁊c. Nō primo ex tex. ſacerdotē poſſe iniungere pnīam ieiunādi certis diebus in pane ⁊ aqua. ħ ergo pnīa a iure eſt approbata. Scō nō q non valens adimplere pnīam ſibi iniunctam pōt illaz cōmutare ⁊ agere ꝓut pōt. Tertio nō q obligatus ad ieiunandū in pane ⁊ aq̄ ſi pōt vti alio cibo niſi ex cā. Sed quero qr tex. loquit ħ in pnīa iniuncta. qd de ieiunio ad qō qs ſe obligauit ex voto. Idem eſt dicendū ſm doc. ⁊ bñ vt pp carētiam panis poſſit vti alijs cibarijs ēt carnib⁹ ſi alia cibaria deſunt. Idē ſi ꝓpter infirmitatē impediat. vt in c. ꝓfilium. ſ. de obſer. ieiu. Sz quero nūquid hāc cōmutationē poſſit quis ꝓpria auctoritate ſibi facere. Inno. q niſi deſit ſuperior. Dicit tñ boſt. q hoc caſu quo ſuperior hēri non pōt dz poſtea q̄citius pōt adire ſupiorē. ar. in. c. venerabilē. ſ. de elec. ⁊ in c. eos. de ſen. excō. li. vi.

q **Uelitum.** Sacerdotes greci ꝓcurantes vel ſtudioſe negligētes oppreſſionē filioz ſuoz deponūt. ⁊ ſi eſt publicū publice puniunt b. d. Vel fic ⁊ melio⁹ vt faciat ad ti. Sacerdotes greco procurāti vel ſtudioſe negligēti oppreſſionē filiorū nō īponit pnīa publica. ſed dz abſtinere ab altaris officio. ⁊ aliter in ſecreto agere pnīam. ſed ſi delictū eſt publicū dz publice agere pnīam. b. d. ꝓmo q. ſcō rñſio. ibi buic. Caſus litteralis. Contingit qñqz q ſacerdotes greci qbus licitū ē vti legitimo matrimonio opprimunt filios ſuos in lecto. q̄ritur vtz publica pnīa ſit eis īponēda ꝓ filijs oppreſſis ſi eā ſibi petāt inīūgi. rñdet pa. q ſi ipſis ꝓcurantib⁹ vel ſtudioſe negligentib⁹ filij oppreſſi reperiunt ab officio altaris debēt ꝓpetuo abſtinere ⁊ grauior pnīa eſt eis q̄z laicis īponenda nō tñ publica niſi ī publicū id veniat. ſed ſi ex incuria ipſoz mortui ſunt in cunis ⁊ illud eſt occultū pnīa illis īponat pro arbitrio ſacerdotis ⁊ ad terrorē alioz ad tps abſtineant ab officio miſſe. Ber. Nō p ar. ex tex. q pnīa publica⁹ nō dz iponi pro delicto oppreſſiōis filioz. nā iſti ſacerdotes poſtulabāt ſibi imponi q̄ſi de iure nō eſt iponenda in tali caſu. Cōclude tñ q aut delictū eſt graue ⁊ ſcādalizans totā vrbē ⁊ tūc laico īponit penitentia publica ⁊ ſolēnis. vt in. c. in capite. l. di. xxvi q. vi. c. fi. Aut eſt graue ſed nō generat ſcandalū. et tūc aut eſt occultū ⁊ nō imponet pnīa neqz ſolēnis neqz publica ſit clericus vel laicus. vt. d. c. in capite ⁊ dixi in. c. i. ſ. e. Aut eſt publicū ſed nō eſt ſcādalo/ſum ⁊ tūc īponit pnīa publica ſz nō ſolēnis vt. d. c. fi. iuncto. c. i. ſ. eo. ti. Scō nō ſacerdotē incurrere irregularitatē ex lata culpa ad homicidiuz cōmiſſa. vñ quātūcūq delictū ſit occultū dz ꝑpetuo abſtinere ab altaris miniſterio. ſecus eſt in īponēda penā in ſoro ꝓtētioſo. q lata culpa nō ſufficit ad puniēdū pena leg. cornel. de ſica. ſed requirit dolus vñ in ħ caſu lata culpa nō equiparat dolo. vt in. l. i. C. ō ſic. ⁊. l. i. ⁊. l. lege. ff. eo. ti. Quantū ergo ad irregularitatē lata culpa eqparat dolo. vt ħ qō tene mēti. nā ſtudioſa negligentia eqparat dolo ⁊ inducit irregularitatē. ⁊ dicit ſtudioſa negligentia lata culpa q videt quodāmodo affectare delictū ex tanta negligentia. Pone exēplū in ꝓntibus collocātib⁹ infantē triū menſiū in medio eoz q poſtea repitur oppreſſus. Tertio nō q leuiſſima culpa in homicidio nō īducit irregularitatē qō tene mēti ⁊ ꝓcedit tex. ſi ſine tactu ⁊ ſine alia ꝓcuratione homicidium interuenit. Ultio nō q dz occultū id qō ē aliquib⁹ notum ꝓ hoc lra ibi ad terrorē alioz ⁊c. dz ergo intelligi q aliqui ſciebāt ⁊ tūc capit occultū ꝓ ſpecie diſtincta a notorio ⁊c. In glo. in v̇. id in publicū ⁊c. in fi. nō glo. q videt magiſtra in hac mā ⁊ ad hāc remiſi i. c. i. ſ. eo. cū querit an ſolēnē ſeu publicā pnīam debeat clericus agere. ⁊ diſtingue vt in glo. ⁊ bz locū hec diſtinctio nedū in clericis grecis ſed etiam latinis. vnde tex. facit mentionē de grecis. quia ipſi ⁊ nō latini cōmuniter bñt filios vt in. c. cū olim. ſ. de cleri. coniu.

Abbas.

d **Eus qui.** Sacerdos ° pnīam arbitrari dz ꝓ quātitate exceſſus penitētis ⁊ ꝓtritōz ⁊ alias circūſtātias. b. d. quo ad ti. Caſus lr̄alis. Liuonēſes de nouo erāt ꝓuerſi ad fidē nihilomin⁹ cōmittebāt aliqſi exceſſus. q̄ſiuit eps liuoniēſis ⁊ qdā frēs q cū ipſo erāt q̄ſi eēt eis pnīa īponēda. Rñdet pa. q cū pnīa ñ tā ꝓ q̄titatē exceſſus q̄z ſm penitētis ꝓtritōz p diſcreti ſacerdotis arbitriū ſit moderāda pēſata q̄litate pſōaz ſup fornicatōe adulterio hōicidio ⁊ alijs crīb⁹. ꝓſideratis circūſtātijs oīb⁹ ⁊ ꝑcipue nouitate liuoniēſis eccleſie ꝓpetēſ pnīa deliquētibus ē īponēda, put ſaluti eoz viderit expedire: ſequētes apl̄i veſtigia dicētis. lac dedi vobis ñ eſcam eos paulari inſtruatis in fide ꝓfeſſiōis formā oīoez dñicā ⁊ ſymbolū illos ſollicite edocētes iterī tñ ſacramentū corpis ⁊ ſanguis in ꝓſuetis feſtiuitatibus ⁊ in mortis articulo tribuant eiſdē Ber. Nō pri in. c. ad hec vero in v̇. in baptiſmo. xlij. diſtin. Sed pro concordia predictorum vide omnino doctrinam valde ſingularez in. c. ad hec vero. in fi. xxxij di. de hoc etiam vide per glo. in. c. omnis. xliij. di. Et omnino per cal. in repe. c. noſtro. in. xv. col. de peni. ⁊ remiſ.

di.xx.q.i.ar. ij. vltra medi.v.ad tertium dicendū q̄ sacerdos minorez ē.

mo ex tex.q̄ in pnīa īponēda multū ꝓficerat cōtritio cōfitētis nā ipsa cōtritio ē maxīa pars pnīe. Est enī quedā pnīa interior in eo q̄ deflet peccatū commisisse.ꝛ iō dic̄ host.ꝛ bñ q̄ tāta posſz eē ꝓfitētis cōtritio q̄ absolueret absq̄z satisfactiōe exteriorꝭ penitētie. Idē nōt glo. de ꝓle.di.iiij. baptismi vicem. nā hoc casu ꝛ si nō sit pnīa exterior ē tñ interior que si admittit longe magis afficit boiem q̄z exterior.ex quo īfero q̄ nō est ō necessitate vt ꝓ quolibz peccato mortali agat q̄s septēnem pnīam q̄ illud ē ordinariū.sed pōt esse tāta cōtritio ꝛ alie q̄litates alleuiātes delictū vt nō sit necesse ita longeuam pnīam agere ꝓ quo vide glo.nō.de pe.di.iij.in.c. sūt plures.item ipe sacerdos pōt ex officio suo dispēsatiue multū de pnīa remittere vt ē tex.nō. Augu. de pen. di.i.in.c.quē penitet.ꝛ maxīe in ipsi⁹ oꝛonib⁹ꝛ bōis opibus.vñ sacerdotes dicūt comedere peccata populi.ij.q.i.c.ipsi sacerdotes.ꝛ quāto sūt sāctiores tāto facilius a deo exaudiūt.ꝛ iō semp debent eligi sānctiores ad intercedendū ꝓ peccatore.lz.n.omnes sacerdotes fine criminis dīa pariter cōficiāt verū corpus x̄pi.i.q.i.si fuerit.ꝛ.c.multi.ꝛ de coba.cler. ꝛ mu.c.vīa.tñ inquantū preces mittunt ad deū ꝓ peccatorib⁹ nō ita exaudiūt mali sicut boni.vñ alibi canon dicit. Si is q̄ displicet mittit ad intercedēdū irati aīus ad deteriora prouocat.iij.q.vij.iudicet.ꝛ c.in grauib⁹.ꝛ vide tex.xlix.dist.in pn̄.ꝛ qō ibi nō.

Scō nō q̄ pnīa moderāda ē ꝑ sacerdotē ꝑm arbitriū discreti viri ꝛ pōdera verbū moderāda.quia sonat in diminutionē vt in.c.si.j.ō v.fig. Diminuit ergo pnīam ordinariā ꝑm arbitriū suū.lz vt dixi requirit arbitriū discreti sacerdotis.nō ergo ꝟ dimittit sue volūtati libere. Et facit ꝟ ad qōnem quotidiānā. Sacerdos īponit pnīas minores debito.nūqd iste ꝓfessus sit tutus quo ad deū. Et ꝓclude q̄ si nulla culpa reperit in ꝓfitente vt qꝛ probabiliter credebat eū peritū ꝛ paratus erat recipe pnīam ēt maiorē tūc satis tutus est.lz sacerdos indigne arbitrās se obligat q̄ ad deū. Si vo ꝓfessus fuit in culpa.qꝛ sciebat eū nō peritū ꝛ tūc nō est tutus. pcm̄ tñ ē dimissum ꝛ pnīam ꝓdignā ꝓficiet in purgatorio. vide gl. nō.de peni.di.i.in.c.mensurā. Et ex hoc tex.ꝛ nōtis in.d.c.mensurā.collige q̄ pnīaz arbitrari pōt sacerdos nō solū q̄ñ specifica pnīa i iure nō repit exp̄ssa imo ēt vbi canon expresse īponit pnīam. Nā reperiunt fere.xlvi.canones pniales īponētes specificas pnīas pro certis peccatis quos oēs colligit host.in sūma eo.ti. Pōt enī sacerdos ab illis canonib⁹ penitentialib⁹ ex cā discedere ꝛ minorē pnīam īponere vt ꝟ.ꝛ in.d.c.mensurā.sicut dicimus in foro iudiciali iudicē posse penā minuere iure exp̄ssā.l. bodie ꝛ qō ibi nō.ff.de pe.ꝛ.l.quid ergo.§. pena grauior ff.de bis q̄ nō.infa.ꝛ dixi in.c.lz.s̄.de pe. Nō tertio ibi adulterio homicidio ꝛc.iūcta supꝛascriptōe. ibi enim scribit epō ꝛ fratrib⁹ ꝛ sacerdotibus q̄ sacerdos pōt absoluere etiaz de magnis cribus ēt de homicidio vt singulariter probat ꝟ ꝛ sequūt ꝑ bāc lām cōiter doc.nō ergo est necesse adire papam vt vulgares dicūt.nec etiā epz sed ēt simplex sacerdos pōt de his absoluere.ꝛ regula est q̄ exceptis q̄busdā reseruatis epo ꝛ paucis de q̄bus ꝑ glo.in.c.ij.ō pe.ꝛ rem.li.vi.ab oībus alijs pñt sacerdotes absoluere. Sed epi solēt hodie p statuta sibi-reſuare multa vt homicidiū ꝛ similia.ꝛ in hoc attēdēda eēnt illa statuta.ꝛ de iure ꝟ facere possūt ꝛ artādo ptātem sacerdotū sibi subiectoꝝ artāt p cōsequētiā ptātē fratrū mendicātiū qꝛ frēs mendicātes nō possūt absoluere nisi ꝓ put possunt p̄sbyteri parochiales. vñ ꝛ si nō directe.indirecte tñ pōt minui eoꝝ ptās. vt dicit glo.nō.in cle.dudū.de sepul. Ego tñ credrē q̄ vbi eps multū opprimeret ptātem sacerdotū maxīe cā graui nō vrgente q̄ pñt sacerdotes recurrere ad superiorē cū videāt eoꝝ officiū valde diminutū. facit de excel.p̄la.c.ad hoc. Nō q̄rto ibi ꝓput saluti ꝛc. q̄ sacerdos i imponēda pnīa dz id decernere qō tē dit in salutē penitentis vñ ꝑm host.ꝛ bñ dz eū absoluere etiā īponendo sibi pnīam tm̄ vni⁹ p̄ nr̄. Sit ergo valde cautus sacerdos.vt si videat peccatorez nō⁸ valentē agere pnīam ꝓdignam.vel qō de facili ñ explebit illā pnīam dz sibi īponere valde leuem ne adducat eū in desp̄ationē.xxvi.q.vij.i.c.alligāt. nō tñ ꝑ hoc existimes q̄ sine pnīa dimittat peccatū qꝛ si ꝟ digne nō agit ꝓficiet in purgatorio.xxv.di.i.c. qualis.ꝛ.xxiij.q.v.in.c.quid ergo. Itē nō tria q̄ dz scire quilibet x̄pian⁹ vt est oīo dñica.s.p̄ noster. Item symbolū.i.credo ꝛ ꝓfessionē.ꝑ hoc de cōse. di.iiij.c.nos añ oīa. Ultio nō ibi in mortis articulo ꝛc.ꝑ cōsuetudine gnāli.vt in mortis articulo exhibeat corpus x̄pi. Abbas.

Officii. Auditur mulieris ꝓfessio q̄ sibi ptū alienū supposuit⁹ vt ꝑ ꝓpium ex adulterio suscepit nec illud marito vult detegere.h.d.pmo ꝓsultatō scō rñsio.ibi qm̄. Casus lr̄alis. Mulier quedaz cū ꝑlem nō bz̄et nec sperare habere timens ne viri possessio deuolueret ad alios sucū quarūdā herbarū potauit ꝛ sic venter eius intumuit ꝛ grauidam se ostendens partū sibi supposuit alienū. Illa timens maritū qui ꝑlem suā oīno credidit nō audet ei facinus reuelare. Mulier aīe desiderans ꝑuidere cōfessa fuit hoc cardinali sancti laurentij p̄sbytero i iudicio pnīe. Cardinalis significauit hoc dño pa. petens ab eo vtꝛ fraude ista durante sit ei pnīa iniūgēda. Rñdet papa q̄ sicut mulieri que ignorāte marito de adulterio ꝑlem suscepit. q̄uis illud viro non audeat cōfiteri nō est pnīa denegāda. ita nec isti mulieri pnīa est denegāda.ꝛ p̄cipue si p alios intelligat alienos ad quos timeat possessionē viri deuolui. sz ꝓpetens sibi satisfactio est iniungenda. Ber. Nō ꝑmo ex tex.q̄ verbū possessio q̄ñq̄z sumit ꝑ totali substātia alicui⁹. sic ꝛ possessio q̄ñq̄z sumit ꝑ ꝑpetate rei.vt in.c.q̄m frequēter in.§.q̄ si sup vt lite nō ꝓte. Scō nō ibi ad alios.q̄ ꝟ dictio ali⁹ q̄ñq̄z denotat diuersitatē in substātia tm̄.sed facit positionez eiusdē q̄litatis cū p̄cedentibus.q̄ñq̄z denotat diuersitatē in substātia ꝛ q̄litate.vt in fi.lr̄e ibi itelligas alienos ꝛc. Tertio nō q̄ nō valenti sine piculo satisfacere de delicto nō est pnīa deneganda. Ultimo nō ex fi.lr̄e q̄ sacerdos curatus est iudex cōpetēs i istis casib⁹ ꝟ exp̄ssis. In gl.ij.ibi qꝛ ei nō crederet ꝛc. nō bñ glo.q̄ exquo quis ē natus ex vxore alicuius intātum p̄sumit filius mariti fauore mr̄imonij vt nō credat mri asserenti p̄riū. Et idē cōiter tenēt legiste in.l.filiū alle.in glo.ꝛ in.l.si vicinis scientibus.C.de nup.immo plus q̄ quādiu potuit gñari ex marito nunq̄z p̄sumit ab alio gñatus etiā si ꝑbaret adulteriū eo tpe ꝑ mulierem cōmissum vel q̄ mulier pepit extra domū mariti etiā in loco suspecto vt in.l.miles §.defuncto.ff.de adul.ꝛ nō in dictis iuribus. Dicit tñ host.q̄ nō credēs mri bz fortē animū qꝛ ipsa melius scit q̄z alius.ꝛ nō est verisimile eā in hoc dicere mēdaciū ar.c.afferre de p̄sump.vñ si mater detexit veritatē filio ꝛ filius bz ꝓsciaz lesam ex dicto matris dz cedere ꝛ oīa bona restituere.alias si faceret ꝓ cōsciētiā edificaret ad gehēnā.ut in.c.litteras de resti. spo.ꝛ in.c.ꝑ tuas de fimo. Sz si nō bz ꝓsciētiā lesaz qꝛ nullo mō vult credere matri.tūc nō tenet ad restitutōez ꝛ ita limita dictū legistaꝝ in iuribus ꝑall.qui dicūt istū fuisse fatuū qui ad assertōem regine asserētis eum nō esse filium regis cessit regno. In fi.glo.

a Nō ō isto crimie supposito ꝑtus ꝛc.de iure ciuili mulier pōt ꝑpetuo cōuēiri ita decidit nota. spe.in ti.de accu.§.i.in añpe.col. ꝑ istū tex.ꝛ ꝑ.l.q falsā. §.i.ff.ō fal. vbi ēt dicit idē esse de muliere q̄ abiecit ptū in odiū mariti ꝛ sequitur io.an.i ad.spe.qō tene mentri ad limitationez.l.quere la.C.de falsis. Et eoꝝ q̄tra didit ioan. an.ꝛ.ō.ab. in.c.cū baberet de eo q̄ duxit in ma.quam polluit per adulte.

b Si filius cui inf detexit vitatē credit se ñ ee filiū mariti matris cui successit tenet restituē bona illa alijs q̄ erāt successuri absi restato sed recte facit dcpōere il lam credulitatē.

c De hac.q.vid latiſ.p̄ per. de anch.in repe.regu. peccatū in iiij.op. p̄n. v.sed quid dicet ꝛ per eūdē i rcs. iuris stra.in.ij.q pn.v.iuxta p̄dicta q̄ri tur.

a ꝑ iſtū ter. de cidit quod nō. archi. i c. ſi peccauerit in. xi. col. v. nō ꝙ nō in carcelliōe. ij. q. i. vbi dicit ꝙ int alia q̄ reqrunt vt qs corrigat aliū regrit vt corrigens ſit maſcul⁹ qz ſeia pp eⁱ⁹ incōſtātiā ⁊ varietatē ēt ad h̄ nō admittit ⁊ alit .c. ſozus. ō v. fig. Itē ꝙ caſtigatio nō ꝓperat mulieribꝫ ſz ſolū p̄ua ta tz beatꝰ tbo. in. ij. ij q. clxxvij. ar. ij. Itez quando ſacerdos dic̄ miſſam an mulier poſſit ei rīdere ⁊ adiuuaſ ad miſſaz celebrā dā vīō do. poſt archi. i. c. ſedulo. in vlti. col. xxxviij. di. vbi tz ꝙ ñ ita dicēſ tenere arch. in. c. hoc q⁹ ℞. de cōſe. di. i. Item ad p̄dicta adde glo. i v. benedicti in cle. ij. de ſta. mona.

b Si mulier de ſcō ordinetur nō recipit caracterez ⁊ idē apte diſputādo concludit ſan. tbo. in iiij. ſen. di. xxv. q. ij. arti. ij vbi etiaz addit ꝙ mlier quā tū ad aiaz pōt eē melioꝛ multis viris ⁊ dic̄ ꝙ donum ꝓphetie in eis cadit. Itē ꝙ mu

hec glo. videtur ſentire ꝙ pp piculū excuſeſ hec mulier. Sz glo. ſequens ſenſit aliam ſolutionem multū durā vt hec penitēcia nō ſit mulieri fructuoſa durante fraude. Sz dic melius colligēdo dicta doc. maxime Inno. ꝙ aut nullū piculū eſt in reuelādo veritatē ⁊ veriſimiliter credeſ mulieri ⁊ tūc mulier peccat nō reuelādo ⁊ durāte fraude hec pnīa nō ē fructuoſa. ita intelligaſ glo. ſequens. Aui nō credeſ mulieri nec bz ꝓbatōes ꝓmptas. ⁊ tūc ſatis ē ꝙ peniteat abſqz eo ꝙ detegat qz exquo videt ꝙ ꝓbare non poſſet bz tacere ne potius inducat ſcādalū q̄z aliam vtilitatem. ar. ij. q. vj. c. plericqz. Aut mulier bz ꝓbatōes ꝓmptas vel veriſimiliter ſibi credeſ. ſz ſub eſt piculū mortiſ in reuelādo. ⁊ bz tūc potius tacere qz in nō reuelādo ē piculū reꝛ ſz i reuelādo eſt piculū aīaꝝ ⁊ corpoꝝ. ideo mulier ꝓſtituta iter hec duo mala bz eligere miꝰ malum ⁊ ſic tacere. xiij. di. in. c nerui. Sz ꝫ h̄ opp. qz faciliꝰ ſcādalum naſci permittit q̄z veritaſ relinquat vt in. c. q ſcandalizauerit ī. de re. iur. So. dicit Inno. ꝙ illud ꝓcedit in iudice vel in teſte q bz iudicare ⁊ dicere veritatē quā pp ſcādalū nō debēt relinquere. ſz ipſa mulier nō eſt iudex neq̄z teſtis. īmo eēt denūciatrix. vñ nō perit iuſticia in nō reuelādo peniteat ergo ⁊ ſatiſfaciat ō ſuo ⁊ ſic erit tuta quo ad deū. Qualiter aūt ſatiſfaciat. dicūt doc. ꝙ bz de ſuo dare tm̄ veniētib⁹ ab inteſtato vel illis quos maritus veriſimiliter inſtituiſſet ſi ñ credidiſſet iſtū filiū ſuū. ⁊ ſi dubitet diſpēſet in pauperes. ar. in. c. cū tu de vſuris. Si vō mulier nō eſt potēs ad ſatiſfaciēdū. tunc ſaltem peniteat.

n **Oua.** Abbatiſſa moniales bñdicere ꝓfeſſiōes audire ⁊ publice p̄dicare nō pōt. b. d. pmo pōit exceſſus quos ſcō ꝓhibet ibi cū ergo ⁊c. tertio cāz reddit ibi qz lz ⁊c. Caſus litteralis. In quibuſdam partibus abbatiſſe moniales ꝓprias benedicebant ⁊ ipſaꝝ cōfeſſiones audiebant ⁊ euāgelia legere ac p̄dicare p̄ſumebant. Iſta noua ⁊ inaudita p uenerunt ad noticiā do. pa. vñ ſcribit hoc epīs i quo rū dioceſis hec fiebāt. mandās eiſdē quatenus cuz hoc ſit abſonū ⁊ abſurdū ne de cetero hoc fiat firmiter inhibere ꝓcurent. quia lz beatiſſima ỽgo maria dignioꝛ fuerit apoſtolis vniuerſis non tñ illi. ſz iſtis dominus claues regni celoꝝ cōmiſit. Ber. Nō p̄mo ex ter. ꝙ lz abbatiſſa poſſit bēre iuriſditionē fori ꝓtentioſi vt in. c. dilecta. de exceſ. ꝓla. ⁊ idē in alia muliere de iure ſpāli vt in. c. dilecti. de arbi. ⁊ qō ibi nō. ⁊. xij. q. ij. cū deuotiſſimā. iuriſditionē tm̄ fori penitentialis hīe nō pōt. Et eſt rō diuerſitatis qz iuriſditio fori pnīalis ꝓcedit ex p̄āte clauiū ⁊ ordinum quoꝝ mulier totaliter eſt incapaꝝ. adeo ꝙ ſi de ſcō mulier ordinaſ[b] nō recipit caracterez ſm cōem opi. qō ēt tz gl. in. c. diaconiſſa. xxvij. q. ij. Nō ſecūdo ibi publice p̄dicare ⁊c. ꝙ abbatiſſe tm̄ ibibeſ publica p̄dicatio. Pōt ergo in ſecreto monere moniales ſuas dādo bona exēpla ⁊ explanando ſacrā ſcriptu rā. Tertio nō ibi abſonū ⁊ abſurdū. ꝙ ad ipugnationē alicuius ſnīe ſiue actus ſufficit ꝓbare abſurditatē q̄ inde ſequiſ. valet ergo argumētū ab abſurdo ꝓcoꝛ. c. in geneſi. ſ. de ele. Quarto nō ꝙ beata ỽgo fuit dignioꝛ ⁊ excellentioꝛ oībus aplis. Itē nō ꝙ ptās ligādi[o] ⁊ abſoluēdi nō fuit tributa ſoli petro ſed apoſtolis oīb⁹ ad idem. xxi. di. in nouo ⁊ in euāgelio. Accipite ſpūm ſcm̄ quoꝝ remiſeritis peccata ⁊c. Solus ergo petrus habuit p̄cipatū. ſed i potestate oēs fuerunt equales. In glo. ij. in fi. ⁊ multas dr̄as iter mares ⁊ feminas notat ſpe. in ti. de ꝓcu. in p̄n. ⁊ in ti. de accu. in. §. i.

q **Quod in te.** Tēpore generaſ interdicti cōcedit penitentia ⁊ viaticum morientibus. hoc primo. Clerici qui ſeruauerunt interdictum poſſunt cū ſilētio i cimiterio ſepeliri. hoc ſcō. In ꝙctualibus eccl̄ijs clerici bini vel trini poſſunt oras ſubmiſſa voce dicere. hoc tertio. Cruce ſignatis ⁊ pegrinis tēpore intdicti pnīa ꝓcedi pōt. hoc q̄rto. Et q̄ttuoꝛ ſūt partes ꝓut q̄ttuoꝛ ſunt dicta. ſcō ibi lz. tertia ibi ⁊ in ꝙctualibus. q̄rta ibi recipientibus. Caſus litteralis. Contingit aliqñ ꝙ terra ſupponiſ interdicto ⁊ ꝓhibenſ diuina officia celebrari baptiſma parulox et pnīa morientiū. q̄ ſitum fuit a papa. vtz tūc viaticū i. corpus dñi dandū ſit decedentibus. Rñdet papa ꝙ in verbo illo ꝙ qō pnīa morientib⁹ non negaſ viaticū etiam qō vere penitētib⁹ exhibeſ intelligi debz vt nec ipſum decedentib⁹ denegeſ. Licet Secūdo dicit ꝙ lz tpe generalis interdicti tā vnctio q̄z eccleſiaſtica ſepultura denegaſ tñ papa ex gratia cōcedit vt clerici decedentes qui tñ interdictum ſeruauerint in cimiterio eccleſie ſepeliantur ſine campanaꝝ pulſatione ceſſantibus oīb⁹ ſolennitatibus. Tertio dr̄ ꝙ tempore interdicti clerici in conuentualib⁹ eccleſijs bini ⁊ bini vel ſimul tres poſſūt dicere horas canonicas ianuis clauſis excōicatis ⁊ interdictis exclauſis. vt potius videanſ legere q̄z cantare. ita ꝙ exterius audiri nō poſſit. qz ⁊ quibuſdam regularib⁹ ſimile priuilegium a ſede apoſtolica eſt conceſſum. In fine dicit ꝙ recipientibus ſignū crucis pnīam ſi eā poſtulauerint nō eſt deneganda quod etiaz alijs pegrinis de gra pōt cōcedi. Ber. Nō primo ex ter. ꝙ tēpore iterdicti pnīa ꝓcediſ morientibus dū taxat hodie vero ꝓcediſ oībus dūtamen nō fuerint cā interdicti vel auxiliū p̄buerint. de quo dic vt ī. c. fi. de ſen. ex. li. vi. Sed qō ħ dicit de viatico hodie īmutationē nō recipit. bene tñ pōt exhiberi decedentibus qz de viatico nulla mentio fit in. d. c. fi. Strabimus ergo huic iuri antiquo. ar. in. l. precipimus in fi. C. de app. nā viaticū nō intelligit ꝓpe appellatione pnīe. īmo ſunt duo ſacramenta ſepata. ió papa ħ vtit ỽbo volumus qz de iure non intelligebaſ ⁊ ius corrigēs dz ſtricte intelligi. ad hoc qō nō. in. c. cupiētes. de elec. li. vi. Scō nō in v. lz. ꝙ tempore iterdicti nō pot aliquis ſepeliri in cimiterio ītellige quā do quis vult ſepeliri in loco interdicto vel quando ꝓſona eēt interdicta. ſz ſi ꝓſona nō eſt interdicta ſed locus tūc pōt ſepeliri in alio loco ſacro nō iterdicto de quo dic vt in. c. ſi ſnīa. de ſen. ex. li. vi. Nō tertio ibi ſine campanaꝝ pulſatiōe ⁊c. ꝓ generali ꝓſuetudine ſm quā in exequijs hoīum pulſanſ cāpane et videt pulſatio de ſolēnitate exequiaꝝ. vñ ꝓhibeſ h̄ tpe talis pulſatio. Quarto nō ꝙ in v. ⁊ in ꝙctualibus. ꝙ tēpore interdicti nō poſſunt indiſtincte i eccleſia celebrari diuina ſed bodie hoc recipit īmutationez p. d. c. fi. vbi ſtatuiſ ꝙ in oībus eccleſijs ſpecifice interdictis pñt clādeſtine ianuis clauſis celebrari diuina. ⁊ in quattuoꝛ feſtiuitatibus āni de quibus ibi publice poſſunt celebrari de quo dic vt ibi leg. ⁊ nō. Quinto nō ibi legere potiuſq̄z cantare. ꝙ dr̄ia ē inſ bec. ⁊ facit ad ſtatuta q ergo teneſ cantare officium nō ſatiſfacit diſpoſitioni legēdo ⁊ cū ꝓmittitur legere nō ꝓmittiſ cantare. Ultimo in v. recipiētib⁹ nota priuilegium cruce ſignatoꝝ ⁊ pegrinantiū ſed bodie eſt ius cōe qz oībus cōcediſ pnīa vt dixi in p̄mo nō. ⁊ habeſ in. d. c. fi. In glo. i. ibi ſiue tria. ad de quartū de quo in. c. rñſo. j. de ſen. ex. qō eſt cōfirmatio in fronte ſiue criſmatio. Et de mā iterdicti vide qō nō. in. c. non eſt. de ſpō. vbi plene tractaſ que ꝓhibenſ ⁊ que permittunſ tpe interdicti. Et in fi. glo. dic ſm boſt. ꝙ dr̄ viaticum ꝙ recte recipientes ducit ad viā ſalutis fac. i. q. i. interrogo. ⁊ qō ibi nō. ⁊. xxxij. di. in. §. verū. In glo. fi. ibi ſed hec eſt ne-

lier ñ ſu ſcipt at caracterē ē ordinis exꝑſſe formar archi. ⁊ do. i c ꝑſbyter. ⁊ xxij. diſ. ⁊ ita dicunt tenere goff. in ſū. de cta. ⁊ quali. v. quid de muliere.

c Ulō qō nōt ſan. tbo. in. iiij. ſen. di. vi. ar. i. circa fi. vbi dic̄ ꝙ in beata virgine fuit amplioꝛ ſanctificatio q̄ in Joanne baptiſta ⁊ i aliꝭ qz in ea ſomes adō debilitatus eſt vel extinctꝰ vt ad peccatū nāle nunquā inclinaret. In aliꝭ aūt ſanctificationib⁹ inclinātur ad peccatū vēiale nō autem ad mortale. Et dicit ꝙ taz in ioāne baptiſta fuit exꝑſſa ſanctificatio q̄ in hieremia cuius interioꝛ ſanctificatio exultatione. quadā in notitiaz hoiuz ꝓdijt.

d De clauibus de q̄ bꝰ hic fit mētio vide qō notaui poſt do. abb. in. c. tantaz. de excel. ꝓla.

a An qs possit confiteri p scripturā vide tex.in.c.quem penitet. de peni. di.i.tex.ꝛ glo.ꝛ qō ibi nōui in.c.qualis.xxx.q.v.ꝙ nō.d.abb.in.c.a nobis.ꝛ ibi scripsi qui ma.ac.priꝰ. Itē pniam p̄ qs suscipe p̄curatorē vt dicit do. n.c.in capite in secūdo nō.p illū tex.l.di. Et idē dicit glo.in regula pōt qs p alīū circa pri.li.vi.ꝛ p tex.in.c.quē penitet.in prin.de pe.di.i. Et adde hic vnū ꝙ ꝓpri us meꝰ sacerdos exīs in alieno territorio potest me subdituꝫ absoluere ō peccatis ēt i alieno territorio ꝓmissis. Istō singularīᵉ dicit ino.i cle. du dū. de sepul. in.xij.col. su per glo.in v. audiēt ꝙ perpetuo tenementi. Et idē ad lr̄am dicit archi. i c.placuit.circa pri.de pe. di.vi An āt curatꝰ possit p̄scribere vt audiat subditos alterius curati sine lnia vide p do.an i.c. cōquerēte i x.col. de off. or. ad ꝙ optime facit ꝙ nō.ino in.c. sup eo. ō po. Sz nunqd sicut subditꝰ nō pōt cōfiteri alij sacē doti sine licē tia p̄sbyteri ꝓprij parochialis.ita ēt si vnus iude us hitans in pochia alicu ius p̄sbyteri velit baptizari an possit recipere a quocūqꝫ pre sbytero sine lnia sui pochialis. Et silr de alijs baptizandis videt tex. et ibi glo. apta ꝙ sic i.c. nec numerꝰ.x.q. iij. Sz p̄riū ibi apte tz̄ar chi dicēs ꝙ iste exqꝰ vlt baptizari rō ne illiꝰ ꝓpositi iā intelligatur eē de foro illiꝰ pre sbyteri p̄pro bata gl.ꝛ rīderi pōt ad

cessitas. Sentit ergo glo.ꝙ istis cruce signatis vel pegrinis nō cōcedit pnia nisi piculo iminente qō tñ in veritate est ꝯ lr̄am ibi cū postulauerit ꝛc.sz bodie circa ħ nō est instandū qz indifferenter oībus ꝓcedi tur pnia.vt in.d.c.fi. Et in fi.glo.hec opi.glo.ē ve ra vt satis ꝓbat in.c.fi.de sen.ex.li.vi. Extra gl. ꝙ declaratiōe.c.quero circa p̄mā ptē quid si sacerdos nō hz hostiā cōsecratā ꝛ necessitas infirmi postulat. Dicit Inno.ꝙ sacerdos nūqꝫ cōicet de pāe sz credat ꝛ est sibi ꝓ manducatiōe iuxta illud crede ꝛ mā ducasti de ꝓsecra.di.ij.nunqd. Quidam vt domini de rota intelligūt hoc dictū ꝙ dz dicere infirmo esse hostiā consecratā lz nō sit qz satis est ipsum hoc cre dere.qō dictū mihi nō placet nec fuit de mente ino. nam induceret hoiem in idolatriaz ꝯ.c.de hoīe.ꝛ ꝙ ibi nō.ō cele.mis.vbi est tex.quodāmō exp̄ssus con tra hanc interpretationē. Aū dz Innoc. intelligi ꝙ dū infirmus decederet sine cōione ex quo nō deficit ꝓ eo tñ mereꝰ ac si verus corpus xp̄i assumpsisset.

Secūdo quero quid de mulieribus appropiquā tibus partui.nūquid iste dicant decedere velle vt tē pore iterdicti eis possit viaticū ꝓcedi. Jo.an. refert als in facto sepe dubitatū.sed sibi plz ꝙ non dicant decedere.ꝛ sic nō sit locus dispositioni hui⁹.c. Idi bi plz vt cōsideret qualitas mulieris ꝛ eius cōsuetu do vt sic vbi verisimiliter dubitaretur de morte tūc sit locus indulgentie huius.c.alias secus. Tertio quero in v. licet.nunqd clericis tempore iterdicti sit exhibenda extrema vnctio. Doc.cōiter ꝙ non licz in facto quidā non aduertāt.nā ħ ex duobus dene gatis cōcedit vnū dūtaxat videlicet sepultura.ergo aliud videtur esse denegatum ar.in.c.nōne. de p̄sū. Quare aūt potius cōcedit viaticuz q̄ sacra vnctio cum vtrūqꝫ sit sacramentū. Sol.per ipsaz vnctiōez tunc deuenitur ad sacramentū ꝛ sic in ipsa p̄ticipatione cum infirmo tunc efficit sacramentū sed corpus xp̄i est anteqꝫ sacramentū exhibeat seu portet ad infirmū. Itē maior familiaritas ꝓbitur in extrema vnctione vbi dicunt multe orationes qz in exhibitione corporis xp̄i. Ultimo quero nunqd istud p̄uilegium cōcessum clericis circa sepulturā habeat locū in ecclesia spāliter interdicta. Quidā ꝙ nō vt refert Inno.in.c.fi.de excess.p̄la. Mostiē.ibi ꝯ qz tñ valet generale quo ad oia quantū spāle quo ad quedam. l.si duo.ff.de admi.tu. Sicut ergo ꝓmittit sepultura in interdicto gnāli ita ꝓmitti dz i spāli. Jo.an. tz ꝯriū.qz tex.iste loquitur de generali iterdicto.ꝛ certe mihi vī questio satis dubia.nā ꝓ hac opi. Jo.an. facit iste tex.q in duplici loco semp facit mentionez de gnāli interdicto. Item subest tunc rō.qz nisi pos set sepeliri in cimiterio alicuius ecclesie tunc oporte ret eū sepeliri extra cimiterū in cāpis. Sed ꝓ ꝯria opi.facit.c.priuilegia.de priuile.in prin. Itē qz po sito gnāli interdicto quelibet ecclesia censet interdicta.valde equū eēt dicere ꝙ in spāli interdicto pos sint clerici illius ecclesie ibidem sepeliri.sed alij non cū bēant in loco ecclesias non interdictas ar.in.d.c. vt p̄uilegia. Item scias ꝙ lz tempore interdicti laicis deneget sepultura ecclesiastica. tamen relaxato interdicto illi qui non fuerunt culpabiles vel in quibus apparuerūt in morte signa ꝓtritionis si fuerūt sepulti extra cimiterū poterūt exhūari ꝛ ō nouo sepeliri in cimiterio ar.c.a nobis.ō sen.ex.ꝛ ħ tz ino. in.d.c.fi.ꝛ io.an.ħ.

Nicolaus Abbas.

illū tex.dz dicit ab alio ꝓ sua volūtate ꝛc. vt intelligatur qñcūqꝫ electus alterius p̄sbyteri mutat in totū illā pochiā vel illud domiciliuz vel forte intelligitur qñ adest necessitas vt ibi dicit Arch. Itē adde hic oīno sic ca sus in qbus vnꝰ curatus audit pochianos alterius sine lnia ꝓprij curati quos enumerat archi.de peni.di.vi. Itē adde hic archi.de pe.di.v.in sum

o **Anis utriusque.** Famo/ suz est ꝛ multū allegabile.ꝛ qz hz multa dicta cōiter nō sūmaᵗ.sed possumus ꝓ aliqli intellectu sic sūmari. Quilibet doli capax te netur saltē semel in anno ꝓfiteri ꝓprio sacerdoti.vel de eius lnia alteri ꝛ eucharistie sacramentū ad minꝰ in pascha recipere ꝛ sacerdos reuelās cōfessionē de ponēdus ē ꝛ in monasterio ad agendā ppetuā peni tentiā detrudēdus ē. Et tria sunt dicta p̄cipalia. scōm ibi sigs.tertū ibi sacerdos. Casus litteralis Querebaᵗ in cōcilio gnāli quotiens vnusqsqꝫ fidel in anno pcrā sua cōfiteri debeat. Et cui ꝛ quo tēpo re anni eucharistie sacramentū accipe. Et respōdeᵗ vt in tertu. Ber. Nō primo ibi oia ꝛc.ꝙ ꝓfessio nō dz fieri p ptes.nā si quidā cōfitetur certa pecca ta vni p̄sbytero ꝛ reliqua alteri p̄sbytero. certe ista nō est pura cōfessio qz deus nō nouit opus imperfe ctū.ꝛ nunqꝫ sanauit aliquē qui ex toto eū liberaret. de peni.di.iij.in.c.sūt ptes. Nūqd aūt teneaᵗ iterū cōfiteri qñ cōfessus est quedā peccata alijs suppres sis. sūt opi.de quibus vide per glo.de peni.di.i.nō tibi.dico alias in.§.sequēti. Sz archi. de pe.di.iij.c. fi.in fi.dicit cōiter teneri ꝙ si fit alteri sacerdoti dz p ora peccata iterꝫ cōfiteri qz prima cōfessio nō valuit tāqꝫ non facta in statu gr̄e ꝛ in charitate.ꝛ hoc turiꝰ est tenere.ꝛ ꝓ ħ vt dixi facit iste tex.dū dicit oia ꝛc. nō ergo satisfecit huic cōstitutiōi nec deo q ptez sibi retinuit. Scōo nō ibi sua ꝛc.ꝙ cōfitens nō debet reuelare peccata aliena sz tm̄ sua ꝛ facit ꝯ mulieres ipudicas reuelātes ēt principes.hoc verū nisi pcm̄ ꝓprium nō possit bñ detegi absqꝫ participibꝰ vtputa si rē illicitā egit cū matre filia vel sorore.nā si iste cir cūstantie aggrauāt peccatū nec pōt cōfiteri ꝓprium peccatū nisi ꝛ cōfiteaᵗ ptiċeps.ꝓ ħ de pe.di.v.i ꝑn.

Nō tertio ibi ad minus in pascha ꝛc.ꝙ bodiē de necessitate nō est recipiendū pluries corpus xp̄i in āno.nā añ hanc cōstitutionē tenebaᵗ quisqz ter i an no recipe corpus xp̄i.vz in festo paschali in natiuita te dñi ꝛ in festo pentecostes.vt i.c.ꝛ si nō frequēti⁹. de ꝓse.di.ij. Relaratū est ergo istud p̄ceptū ꝛ remā sit solū in festo paschatis.ió dicit ad minus ꝛc. q.d. bonū est pluries recipe sed ad minus i festo paschatis. De religiosis vero respectu ꝓfessiōis ꝛ assūptionis eucharistie dic vt in cle.ne in agro.in.§.sane.ō sta.reg. Quarto nō ibi de ꝓprij sacerdotis ꝓsilio ꝙ nō dz quis abstinere ab assūptiōe eucharistie ex ꝓsilio alieni sacerdotis.sed ꝓprij dūtaxat.qō multi ꝛ male nō aduertūt vt dicit io.an.ꝛ bñ. Quinto nō casum in quo nō excōicatus arceaᵗ ab ingressu eccl̄ie ꝛ nō ꝙ dī arceaᵗ qō vbum denotat violentiā. Ꝑdo test ergo arceri violenter ꝛ si opus ē p̄t ad hoc iuo care brachiū seculare vt in.c.i.de off.or.ꝛ.xxiij.q.v administratores. Sexto nō in v. sigs. duo regula vt qs possit cōfiteri alieno sacerdoti.p̄mus vt subsit cā.nam sine cā peccat pochianus.qz videt ꝓtenere ꝓprium sacerdotez sine cā.ꝛ dz cā esse iusta vt in lr̄a. Scōm requisitū est vt licentia postuletur ꝛ obtinea turᵇ nō ergo sufficit petere nisi obtineaᵗ. Septimo nō ꝙ ab alieno sacerdote qs ñ pōt absolui vel liga ri.ꝛ pōdera ꝙ lr̄a loquitur generaliter vt nō soluz si semel in anno vult cōfiteri alieno sed ēt si pluries sē per dz obtineri lnia a ꝓpō sacerdote. Octauo nō in v. sacerdos ꝙ sacerdos curatus dī medicus saīaꝝ ꝛ more p̄ri medici dz adhibere diuersa experimenta

ma.i fi.vbi dicit ꝙ pa pa nō pōt dispensare vt quis dif ferat cōfessionē vltra annū. Sz hoc fuit di ctū tho.ad lr̄az in.iiij. sen.di.xvi. q.ij.arti.i. cir.fi.

b Pon dera illud ꝙ requirit tex. vz ꝙ pⁿ sit data lnia vē er go nō sufficere rati habitio. sz ꝯ hoc ē gl. in.c.cū vos de his que fiunt a pl.i gl.infa cir. fi. dū dicit sacramen tis ꝛc. Sz ꝙ in sacra mēralibus hēat locuz ratificatio est tex.i.c.i x.q.ij. nec obstat iste tex.qui di cit prⁿ ob tenta lnia qz ratifica tio opaᵗ vr ex tūc tpe ꝓfessionis cēseaᵗ mā datū inter uenisse vt ē bonⁿ tex. in l.lz.i fi. de iudi. sz sī hoc oio vide imol. in cle.i.§. volumⁿ su per gl i v. ante oia.ō so.cōp.vbi tz pⁿ pau. ꝙ in cāu il lius cle.nō vz ꝓcessus non pertia lnia ēt si fu pueniat ra tificatio.ꝛ vide.d.an. in.c.cū cō suetudinis in.ij.col.ō ꝓsuet. vbi dicit ꝙ qui requiritur in actu cō

ſenſus per viam licentie non ſufficit lniam interuenire poſt actum cū quo concordat bal. in l. i. in pe. col. C. qui admit. ad bo. poſ. Sed vide oino q̄ de iſto paſſu in terminis huius decre. ſcripſit in ſuis recollec. ī. o. bar. ō bel lenzi. in. c. cū vos cir. fi. de his q̄ fiunt a ꝓla. vtr̄ ꝓfeſſio ſit actus fidei pōit bea. tho. in. ij. ij. q. iij. ar. i. ⁊ in ea. q. ar. ij. ponit an cōfeſſio ſit de neceſſitate ſalutis. itē

adde h̄ ſā. tho. in. iiij. ſen. di. xij. q. iij. ar. v. cir. me. vbi dicit q̄ inſtitutio eccleſie q̄ ſal tem ſeꝛi an no recipeꝛ corpuſ xp̄i fuit neceſ/ ſaria q⁊ cū in quotidi ana pugna ſimus vita ſpūalis in nobis eua neſceret ni ſi aliq̄n vi/ te cibuz ſu meremus. Item mul tas qōnes de pnia a canoniſtis nō tactas. vide oio p ſan. tho. in iiij. ſen. i oi bus articu lis illaꝛ. q Item an i caſu neceſ/ ſitatis licea at cōſiteri peccata lai co vl̄ ab ec cleſia p̄ci/ ſo vide gl. in. c. paſto/ ralis. §. i. ⁊ q̄ ibi mlt̄ū late nō. p do. an. ō of fi. ordi. inſi nitas. q. de pnia ⁊ ō ef fectib⁹ eiuſ vide oio p ſan. tho. in iiij. ſen. diſ. xiiij. q. i. in oibus art. illaꝛ qōuz ⁊ di. xv. q. i ar. i. ij. iij. ⁊ iiij. ⁊ v. itē vide mlt̄aſ qōes q̄ de iſto ſacro ꝓfeſſionis ſcribit late ſan. tho. in iiij. ſen. diſ. xvij. q. i. ij. ⁊ iij. in oi/ bus art. illaꝛ qōum vbi vide bis noua ad mām b⁹. c. ois vtriuſ/

aduerſus peccatoꝛē. ⁊ q̄to anima eſt p̄cioſioꝛ coꝛpe ſic medicus aiaꝛ p̄ſtantioꝛ ē medico coꝛporis. xij. q i. p̄cipimus. Nono nō in v̄. caueat q̄ varijs modiſ quis ſecretū ꝑdit. non ergo refert. an v̄bo an ſigno aut alio quouis modo ꝑdat q̄s ſecretū. ſemp enim dī quis ꝑdere ⁊ tenet̄ pena impoſita ꝑ expꝛeſſione

Nō vltimo ⁊ tene ſemp mēti tex. ibi q̄ peccatū ⁊c. q̄ ſacerdos incurrit iſtam penā de qua hic nō ſoluz reuelādo peccatoꝛē ſed etiā peccatū in cōfeſſiōe ſibi detectū. q̄ō eſt ꝑ ſimplices aſſerētes peccatū ipune poſſe reuelari nō peccatoꝛē. ſed minus bñ loquunt nam ꝓriū ꝑbat̄ h̄ in duobus locis. p̄mo ibi q̄ pecca tū ⁊c. vbi expꝛeſſe ꝑhibet de peccato. ſecō ꝑbatur ꝑ locū a ſpāli in v̄bis p̄cedentib⁹. naz tex. p̄mittit in vno caſu dūtaxat. ſ. q̄n indiget pꝛudētioꝛi ꝓſilio. ⁊ tc̄ et dz caute reuelare. Itē h̄ ꝑbat̄ rōne. naz ſacer doſ ita ſcit peccatū ſicut peccatoꝛē tanq̄z dei miniſter er/ go nō dz tanq̄z homo reuelare peccatū. q⁊ neſcit vt bō ſed vt deus vt pꝛedixi. ⁊ ꝑ faciēs grauiſſime pec/ cat. vñ punitur tanq̄z hereticus reuerſus ad fidē q⁊ deponit̄ ⁊ perpetuo detruditur in monaſterio ⁊ ſi ti meretur de fuga poſſet detrudi in ſtricto carcere. vt in. c. vt fame. j. de ſen. ex. In gl. i. ibi cū eſt doli ca/ pax ⁊c. nō glo. iuncto tex. q̄ doli capax dicit̄ eē ꝓſti/ tutus in diſcretionis ānis. ⁊ dī doli capax ꝑrimus ſeptēnio vel poſt ſeptēnū ſaltē. tunc enī excedit infā tiam ⁊ intrat pueritiā. in qua etate peccata multa cō/ mittunt̄. vt in. c. i. ⁊. ij. ō. de del. pue. ⁊ dic vt ibi. facit c. lras. ⁊ quod ibi nō. de deſpon. impu. Dicit tamē boſt. h̄ q̄ tres ſunt gradus annoꝛ diſcretiōis. p̄mꝰ cū quis eſt doli capax. ⁊ hoc quo ad ꝓfeſſionē vt hic dī. ſecūdus cū quis eſt pubes. ⁊ illa etas requiritur ad matrimoniū. ⁊ quo ad ingreſſum religionis. ō. ō deſpon. impu. c. ij. ō regu. c. i. li. vi. tertio quo ad ad miniſtranda bona ⁊ tunc dicit̄ in diſcretiōis ānis pꝰ xxv. ff. de mino. p to. Diuerſo ergo reſpectu ꝓſideratur iſta diſcretio. Et aduerte q⁊ reſpectu ꝓfeſſiōis bñ obſeruat̄ h̄ opi. ſed nō reſpectu euchariſtie. ⁊ fo/ te obſeruantia nō eſt mala q̄ꝑ reuerentiā tanti ſacra menti. vt ſic tantū puberibus exhibeat̄. Et in fine glo. dic q̄ hec cōtraria loquūt̄ in ifante nō doli capa ce. Jn glo. in v̄. oīa ibi p̄ oratione dominicā. item dimittunt̄ modis multis alijs de quibus p̄ glo. in ꝑ emio ſexti in v̄. benedictionē. Et in fi. glo. vide tex. cū glo. in. §. criminis. xxv. di. q̄ dicit q̄ iſta venialia ēt laico poſſumus ꝓfiteri nec ꝑ eis imponēda ē pe/ nitentia. nā ideo dicūt̄ venialia q⁊ venia digna ſunt. vide ēt glo. de pe. di. i. perfecta. que dicit q̄ peccata mortalia indigent ꝓfeſſione ſpāli. venialia v̄o aboleꝛ ꝑ generalē cōfeſſionē quā facit ſacerdos dicēdo con fiteoꝛ deo ⁊c. Cōſiliū tū huius gl. bonū eſt vt q⁊ ea ꝓfiteat̄ ſi recolit ſm doc. p̄ſertim ſi deducta ſunt i cō ſuetudine ſeu iueterata. q⁊ vt dicit Aug. nullū ē pec catū adeo veniale q̄ō nō fiat mortale dū placet. i. dū aſſūmit̄ in cōſuetudinē. vt. xxv. di. in. §. cris. Jn glo. in verbo ꝓꝑio ſacerdoti ibi niſi ille fuerit impe ritus. Idē ſi ſubeſt alia legitima cā vt q⁊ eſt odium i ter iſtum cōfitentē ⁊ ꝓꝑium p̄ſbyterū. vel inter eū ⁊ inter parentes p̄ſbyteri. vel q⁊ ꝓꝑius p̄ſbyter fu it ꝓticeps delicti. hoc tū caſu dicit io. an. poſt Ain. h̄ ⁊ in. c. i. de ordi. ab epi. q̄ pōt cōfiteri ſi vult ſacerdo ti ꝓticipi. ſed nō neceſſitat̄. vnde eſt iuſta cā petēdi lniam. hoc dictū mihi plz in vero penitente. ſecus ſi eligit ꝓꝑiū q⁊ ꝓticeps fuit. vt facilius abſoluat quo

q̄ canoniſte nūq̄ excogitarūt. Itē multas qōes de pnia ⁊ alijs ad mām huius decre. vide oio p ſan. tho. in. iiij. ſen. di. xij. in. i. ij. ⁊. iij. ⁊ in oibus arti. illaꝛ qōnū. Que ſunt conſideranda in actu confeſſionis ⁊ q̄ ſint de ſubſtā tia eius. vide oino ſan. tho. in. iiij. ſen. di. xvij. q. iij. ar. ij. cir. med. ⁊ ar. iiij. cir. fi. ⁊ longe melius ⁊ latius p ſpe. in aureo ſuo repto. in ti. de pe. ⁊ remiſ. Itez

ad eū. ad h̄ tex. cū glo. xlix. di. in p̄n. Sed quero q⁊ dicat̄ ꝓꝑius ſacerdos. So. ꝓꝑius appellari pōt p̄ſbyter parochialis. Itē ep̄s loci legatus in ꝓuin/ cia ⁊ ipſius penitentiarius. Itē vicarius generalis epi ar. in. l. cum ꝓtor. ff. de iudi. ⁊ archip̄ſbyter eccleſie cathedralis qui in hoc cenſetur vicarius ep̄i. de offi. archip̄i. c. officium. vnde ad quēlibet iſtoꝛ nō peti ta alterius lnia poteſt quis recurrere. vide glo. in. c. ij. eo. ti. lib. vi. ⁊ de offi. leg. c. ij. eo. lib. Jn glo. i v̄. adminus in paſcha. Sed circa hoc dubitatur. nun/ quid ſufficiet recipere coꝛpus xp̄i i die iouis ſancta. an de neceſſitate teneatur quiſ recipere i die reſurre ctionis dñice. vidi magnā contentionē de hoc inter valentes theologos pꝛedicātes. nā quidā aſſerebāt q̄ de neceſſitate dz recipi in die reſurrectōis. q⁊ illo die eſt paſcha ⁊ nō in die iouis ſancta q⁊ illō erat pa ſcha iudeoꝛ. Alij v̄o dicebant q̄ ſufficit recipere in die iouis ſancta. q⁊ tunc xp̄s fecit paſcha cū diſcipu/ lis ſuis ⁊ in illa ꝓtentione fuit ꝓlixus. Circa h̄ du bium aduertendū q̄ tex. h̄ pōt intelligi duob⁹ mōd⁹ p̄mo capiendo paſcha ꝑ ſolēnitate paſchali. ⁊ tunc ſatis eſſet recipere in die iouis ſancta maxime habi/ to reſpectu q̄ illo die fuit inſtitutū hoc ſacm coꝛpis xp̄i. ſed q⁊ eccleſia occupat̄ tūc in alijs officijs ñ po teſt facere ſolēnitatem de coꝛpe chriſti. ſed differt feſ/ tum poſt octauam pēthecoſtes vt in cle. ſi dominuz. de reli. ⁊ ve. ſan. Scō pōt intelligi in paſcha. i. i die reſurrectionis. ⁊ tūc oportet de neceſſitate ſumere il lo die. ⁊ ꝑ h̄ q⁊ appellatione paſche intelligimus de ꝓꝑia paſcha ⁊ nō de die iouis ſancta. ar. in. §. quo tiens. inſti. de iure nāli. Et ſic cōcluderem q̄ in die reſurrectionis recipi debeat coꝛpus xp̄i ad ſatiſfaci endū huic. c. ⁊ ſatis cauti eſt tunc recipere vt euitēt opi. ⁊ ꝑ hoc induco tex. in. c. ⁊ ſi iudeos. ō. de iudis vbi tex. loquit̄ ꝓꝑie de die reſurrectionis. tamē pu to ſatiſfactū ꝓſtōi ſi recipiat̄ in die iouis ſancta qa vt dixi in h̄ bētur reſpectus ad ſolēnitatem paſchalē ⁊ recipiens die iouis ſancta habet hunc reſpectuz ⁊ pꝛepat ſe ad feſtum. Item q⁊ tunc inſtitutū fuit hoc ſacramentū vt. ō. dixi. Jn glo. in verbo alieno[b] ſa cerdoti. ibi executionē habenti. Nō gl. ſingl̄r. ⁊ idē voluit glo. in cle. i. de priuile. Et rō glo. pōt eē quia eligendo alienū ſacerdotē[c] vult pꝛozogare ſuam iu/ riſditionē in eum. ſed exquo ille nō hz executionem. ergo nō pōt ſuam iuriſditionē exercere in iſtum. pꝛo rogare eni idē ē q̄ extēdere. vñ iudex pꝛozogat⁹ co gnoſcit iure pꝛopꝛio nō iure alieno ſed exquo nō hz iuriſditionē in actu nō pōt pꝛozogari q̄ō nō. q⁊ facit ad pꝛozogationē fiendam in foꝛo ꝓtentioſo. ⁊ iō gl. dicit de habente executionem q⁊ q̄libet ſacerdos hz ordinē ſacerdotalē ⁊ poteſtatē ligandi ⁊ abſoluendi ſed in habitu tm̄ ſed cum hēat eccleſiam curatam re cipit in actu. xvi. q. i. in. §. ecce. ⁊ intellige hoc dictū glo. q̄n ſimplr̄ datur ꝑochiano licētia eligēdi ſibi cō feſſoꝛē. ſecus aūt ſi ipſe pꝛopꝛius ſacerdos cōmitte teret vni vt audiat ꝓfeſſionē ſui ꝑochiani. tunc enim nō requirit̄ q̄ ille habeat executionē q⁊ tunc cogno ſcit vt delegatus nō vt ordinarius. ita volunt h̄ doc. ⁊ bñ ⁊ paul⁹ in. d. cle. i. q̄ō nō. ꝑ conſuetudine genera li vt ſacerdos habēs ꝑochiaz amplā poſſit in ſui au xilium aduocare aliū ſacerdotē etiam nō habentem curā in actu. Et in fi. glo. nō banc vltimā. q. quia quotidiana eſt. ⁊ ſepe de hoc interrogatus fui ⁊ bo/ ſti. ſequebat̄ dictum glo. dicens q̄ ex generali lnia

adde hic ſa. tho. i. iiij. ſē. di. xvii. q. iij. circa fi. vbi dicit q̄ quā tum ad con/ feſſiones et penitentias ſubditoꝛum penitentiarius papē eſt principaliꝛ q̄z ſacerdos parochialis ⁊ ſacerdos ē principaliꝛ q̄z ſuus adiu toꝛ.

a Adde h̄ quod notat glo. in. c. om nes. xxx. q. i.

b Adde h̄ conſiliū old. cxxx.

c Paro/ chianus cui data eſt licē/ tia eligendi ſibi confeſſo rem non po teſt confite/ri non cura/to. Et adde q̄ idēmet. o. ab. reꝓbat communem opi. in. dicta cle. i. ſup gl. in v̄. ſpeciat vbi omnino vide ⁊ ibi ēt ioā. de imol.

a Ego nō credo ꝫ ꝓdari ex illa glo. q̄ relata ad tex. ꝓut dz fieri intelligitur q̄ fuit lnia iam pcita de au. t vsu pa. c. ex tuaz. b Circa ꝫ vi de gl. i. c. iferioz. xxi. di. t gl. i. c. placuit. ō pe. di. vi. t i. c. dudū. ij. de ele. t gl. nō. in. c. i. xvi. q. i. que glo. dicunt q̄ cōfitens alieno sacerdoti sine lnia non ē absolutus nec quo ad deū nec quo ad ecclesiam sicut papa nō pōt dispensare ꝫz q̄ obligat ex ꝓcepto ecclesie vz vt qs possit diuti⁹ cōfessionē diffᵉrr q̄ ab ecclesia instituz sit. ita determinat sā. tho. i. iiij. sē. di. xvij. q. iij. ar. i. cir. finē. Itē adde ꝫ q̄ lz sacēdos cui ego ꝓfiteor sciat peccatū meum mi ego teneor illud cōfiteri q̄ lz sciat vt ꝫ nō nescit vt vicarius xp̄i ita determinat sā. tho. i. iiij. sē. di. xvij. q. iij. ar ij. añ me. Itē adde q̄ q̄ subditus ex rōabili et legitima causa petit l. cētiam cōfitendi a ꝓprio sacerdote q̄ forte ē peregrinatur⁹ vl aliqua simili cā pōt ille ꝓpria auctoritate alij sacēdoti t ēt laico in necessitate cōfiteri nec dicetur trāsgressor. l. fm sā. tho. in. iiij. sen. di. xvij. q. iij. ar. iij. vltra. me. Et dicit q̄ peccaret sacerdos si nō esset facil' ad ꝑbendā licētiam cōfitendi alteri qa mlti sūt ado infirmi q̄ potius sine confessione morirēt q̄ sacerdoti ꝓfiterētur. vnde illi qui sunt nimis solliciti cōsciētias subditoz ꝑ ꝓfessionē multis dānationis laqueis injciūt t per ꝓsequēs sibipsis. Itē adde ꝫ san. tho. i pncal. di. xvij. q. iij. ar. iii. vltra med. vbi dicit q̄ quādo aliquis recordat peccatoz de quibus oblitus fuit q̄ cōfiteretur nō est necessariū q̄ in scō a ꝓfessione istoz exprimāt specialiter oīa peccata de q̄bus prius ꝓfessus fuit ēt si nō cōfitea tur alij sacerdoti. sed sufficit q̄ dicat q̄ tū multa alia peccata ꝓfiteret quoz oblitus est t ibi ēt dicit notanter q̄ ēt si sacerdos nō posset ab oībus absoluere ꝓut est de cāibus ep̄alibus vel papalib⁹ tri tenet sibi ꝓfitens oīa cōfiteri vt quātitatē totius culpe cognoscat t de illis de quib⁹ nō pōt absoluere ad superiorē remittat. Itē vide san. tho. in. iiij. sen. di. xvij. q. ii. ar. iii vbi dicit q̄ in foro cōfessionis nullus pōt seip̄z absoluere aut superiorē aut equalem. Itē adde q̄ etiā alias ꝫ in paschate siquis vult confiteri nō pōt ꝓfiteri sine lnia ꝓprij sacerdotis ita determinat ab. in. c. qō añt cir. pri. ℣. co. qō intellige nisi immineret articulus necessitatis q̄ tūc absolui potest ꝑ quēcūq; sacerdotem non solum a peccatis sed etiā ab excōicatione a quocunq; sit lata ita determinat san. tho. in. iiii. sen. di. xx. q. i ar. i. p⁹ med. Itē adde hic q̄ per gnālem confessionem remittunt peccata mortalia oblita. Sed siquis postea ꝓfitet dz iterū confiteri. itē q̄ hō aliqua dispensatione vl' vi sione humana non pōt absolui a precepto ꝓfessionis firmat

data a sacerdote peccatori vt possit sibi eligere confessorē nō censet derogatum dispositiōi hui⁹. c. quominus semel in anno teneat cōfiteri ꝓprio sacerdoti q̄ interest ꝓprij sacerdotis audire ꝓfessionem sui pochiani semel in āno cū habeat sibi exhibere eu charistiam. Item als nō posset exequi penā hui⁹. c. vt arcere ab ingressu ecclesie nō cōfitētem. Sed io. an. dicit ꝓrium determinatū ꝑ extrauagantē io. vas electionis t̄c. t q̄ decisio glo. procedit in alijs religiosis nō aūt in fratribus pdicatoribus minoribus carmelitis t heremitanis. q̄ ista sunt specifice priuilegiati vt in cle. dudum. de sepul. t dic satis ꝫ probari ibi ꝑ illum tex. vbi dicitur q̄ illi fratres possūt libere audire cōfessiones volētium eis confiteri t̄c. si enim possent libere audire volentes si requireretur necessario licentia ꝓprij sacerdotis. non enim est libertas in actu vbi actus dispositio depēdet ab alieno arbitrio vt nō. in. c. lz episcopus. de preben. lib. vi. t in. c. de multa. ℣. de ꝑben. t hoc tz ibi glo. in. d. cle. dudum. in ỽ. libere⁹ t in glo. sequenti que ꝓcludit q̄ confessus illis fratribus non tenetur confiteri ꝓprio sacerdoti vt ibi dicitur t hanc opi. teneas t sic cōiter practicatur. In glo. in ỽ. obtineat. in fi. vel distingue fm host. t ꝫ q̄ aut necessitas est magna adeo q̄ non subest tempus adeundi superiorē t tunc ꝓcedit prima opi. Aut non subest tanta necessitas t tunc ꝓcedit secūda opi. Dicit tamen Innocentius q̄ si tempore necessitatis adit alienum sacerdotem. non potest ab eo absolui⁹ q̄ nō est suus iudex tamen propter contritionez dimittitur sibi peccatū sicut dicimus de eo qui confitetur laico tpe necessitatis vt nō. in. c. pastoralis. de offi. ordi. t ꝑz in. c. quem penitet. de peni. di. i. Sed melius potest dici secundū eum q̄ imo obtinebit absolutionē ex quo habet claues ecclesie t hoc puto verius arg. in. c. si sacerdos. de peni. dist. vi. Quid autem si necessitas vrget t iste non reperit alium confessorem nisi illum quem ꝫz ex iusta cā suspectum. Dicit Innocentius q̄ potius eligat mori sine confessione. t soli deo confiteat nec est sibi imputatum. ex quo non deficit pro eo t intellige dictum Innocentii quando nō reperit aliquē etiam laicum. nam instante necessitate etiam laico confitendum est. non q̄ ille habeat claues ecclesie. sed propter contritionem iste est venia dignus vt in d. c. quem penitet. Subijcit tamē Innocentius q̄ propter solam imperitiam sacerdotis non dz dimittere quin confiteatur ei. quod dicit Hostiensis. verum si ad hoc potest suam conscientiam informare. Aduerte q̄ intelligo Innocentium quando non reperit alium sacerdotem. vt tunc propter solam imperitiam non dimittat pro

prium. als autem innocentius non bene diceret per tex. aptum in. d. c. si sacerdos vbi expresse fit mentio ō imperitia proprij sacerdotis. t plus ꝓbat iste tex. a cōtrario sensu q̄ etiam sine consensu ꝓprij sacerdotis imperiti potest adire alienum sacerdotem. de quo ibi satis per Archi. sed satis crederem illam litterā reducendam ad terminos huius. c. vt sic vna lra supleatur per aliam vt sit sensus q̄ debet obtinere licentiam si potest vt ꝫ. vel adeat alienum vt in. d. c. si sacerdos. In glo. fi. glo. ergo sentit q̄ bodie saltz imponitur ista pena. t hec opi. videtur placere Io. an. t mihi satis plz q̄ pena antiqua confunditur in ista. nam cum iste incontinenti debeat detrudi i monasterium non potest agere aliam penitentiam peregrinando sicut dicebat tex. in illo. c. si sacerdos licz quidam velint vtranq; penitentiam imponi. Extra glo. pro declaratione totius materie primo quero quo iure fuit instituta cōfessio. t an sit de iure diuino an humano. Et de hoc multe opini. ponuntur de peni. di. v. in summa t super ea vbi glo. nō. Naz quidam dicunt q̄ fuit instituta in paradiso figurative. dum deus indirecte compulit Adam ad confitēdum peccatum. Alij q̄ sub lege. Alij q̄ nouo testamento figuratiue. dum christus dixit leprosis quos sanauerat. Itē t ostendite vos sacerdotibus. Alij q̄ auctoritate apostoli iacobi dicentis. Confitemini alterutrum peccata vestra t̄c. Sed glo. ibi tenet q̄ potius sit instituta ex quadam generali traditiōe ecclesie. vnde greci non peccant non vtendo confessione. confitentur enim soli deo in secreto q̄ apud eos non emanauit hec institutio sicut in simili dicimus i continentia. nam non peccant eoruz sacerdotes vtēdo matrimonio. quia continentia est de iure positiuo. t ipsi non admiserunt illam institutionem. vt in c. nicena. xxxi. di. t in. c. cum olim. de cleri. coniu. t multum mihi placet illa opi. quia non est aliqua auctoritas aperta que innuat deum seu christum aperte instituisse confessionem fiendam sacerdoti. hodie tamen cum sit generalis apud nos illa traditio peccarent mortaliter latinus non vtendo confessione. xi. di. in his t i boc. c. Et ex his soluitur alia questio nunquid⁹ papa teneatur confiteri. ita q̄ euz liget cōstitutio huius. c. Io. an. ℟. t latius in. c. significasti. de foro compe. dicit q̄ mens huius constitutionis eum ligat. cum ipse peccet t debebat cōfiteri de peccato t subiectus sit iuri diuino. Sed dic melius vt prediri q̄ ex decisione precedentis questionis elicitur decisio huius. Aut enim confessio est de iure diuino. t tunc indubio papa teneretur confiteri. argumen. xxv. questione. i. in. c. sunt quidam. sed nō

non emanauit hec institutio sicut in simili dicimus i continentia. nam non peccant eoruz sacerdotes vtēdo matrimonio. quia continentia est de iure positiuo. t ipsi non admiserunt illam institutionem. vt in c. nicena. xxxi. di. t in. c. cum olim. de cleri. coniu. t multum mihi placet illa opi. quia non est aliqua auctoritas aperta que innuat deum seu christum aperte instituisse confessionem fiendam sacerdoti. hodie tamen cum sit generalis apud nos illa traditio peccarent mortaliter latinus non vtendo confessione. xi. di. in his t i boc. c. Et ex his soluitur alia questio nunquid⁹ papa teneatur confiteri. ita q̄ euz liget cōstitutio huius. c. Io. an. ℟. t latius in. c. significasti. de foro compe. dicit q̄ mens huius constitutionis eum ligat. cum ipse peccet t debebat cōfiteri de peccato t subiectus sit iuri diuino. Sed dic melius vt prediri q̄ ex decisione precedentis questionis elicitur decisio huius. Aut enim confessio est de iure diuino. t tunc indubio papa teneretur confiteri. argumen. xxv. questione. i. in. c. sunt quidam. sed nō

in. iii. sent. di. xxi. q. iij ar. i. vl. me. c Quo iure fuerit instituta cōfessio peccatoz. Et q̄ cōfessio sit introducta a iur' diuino tenet tho. in. iiij. sen. di. xvij q. iii. arti. i. cir med et in fi. t ar. ij cir. med. t di. xxi. q. iij ar. i. cir. me et similiter dicendum de pnia q̄ est instituta de iure diuino q̄ xp̄s dixit pnias agite ita determinat sā. tho. i. iiij. sē. di. xxij. q. ij ar. iij. cir. f. d An papa ligetur hoc canone ois vtriusq; sexus. t adō quod nōt. d. ant. in. c. i. ō cōfi. Et adde q̄ si papa se subiiciat simplici sacerdoti ab eo cui confitetur ligari poterit. glo. est nō. in. c. sāe el ij. de offi. dele. t glo. in. c. neme ir. q. iii. ℣ qua fac. c. nos si incō petenter. ij q. vij. Adō in hoc q̄ nō. spec. in aureo suo reperto in ti. de peni. t remis in fi. vide etiam host. in summa. de penitē. t remis. §. cui confiteri. Et adde hic domini. in. c. iustum. in fi. distin. ix. vbi dicit q̄ licet papa non ligetur canone huius. c. omnis vtriusq; tamen est obligatus ex eius naturali equitate. Et ob hoc si non seruat eam peccat mortaliter. Et adde q̄ non credo papam teneri recipere corpus christi in pascha per ea que scribit sanctus Tho. in quarto senten. distin ix. q. i. arti. i. cir. fi. vbi dicit q̄ susceptio corporis christi ō se non est de necessitate salutis. sed de ordinatione ecclesie homines obligantur secundum etiam statum corpus christi semel in anno assumere. Item q̄ papa ligetur constitutione huius. c. omnis in fi. quo ad hoc quia potest sibi eligere confessorem. firmat idem abba. Panor. in. c. sane. cl. ii. in fine. de offi. delega. de quo vide etiam per do. anto. in. d. c. significasti. ō foro compe.

a Istam. q. late examinando tenet san. tho. in. iiii. senten. dist. xvii q. iii. ar. i. m vltri. col. exqua opi. optime infertur q̄ si ille qui fuit constitutus alio

anno in paschate moriatur postea contritus sine confessione erit in statu saluationis ꝛ in rpe mortis habuerit copiam sacerdotis p̃o ꝓfessione dũ mõ hoc nõ omiserit ex ꝓpẽptu. ⁊ hoc vr̃ etiã de apta mẽte tho. in loco p̃al
b Sed vide oio cal. in rep. c. nro. in. xvij. col. j. c. Et adde q̃ ille qui fuit confessus i paschа ⁊ i tendit cõstituere i futuro gaudere beneficio indulgentiarum ꝓcessarum vel penitenti⁹ ⁊ ꝓfessus dumtm̃ hẽat ꝓpositũ et absolutionẽ et absolutionem. Sed tu vide tho. i iij. sen. di. xx q. i. ar. v cir. me. vbi dicit q̃ indulgẽtia ꝓcessa in forma cõi vz vere ꝓpositũ ⁊ confessis non ꝓdest existẽtib⁹ i pctõ mortali. Si ãt fieret communicatio ⁊ per hunc modum satisfactio te parti cipẽ mini⁹ sterioꝝ totius ecclesie vel vni⁹ ꝓgregationis vel vnis specialis perso-

ligatur verbis huius constitutionis vt teneaꝫ ꝓfiteri tpe ꝛ deputato vel petere ab alio licentiã. cũ ipse nõ sit alicui subiectus. ⁊ par in parem nõ hz impiũ i. c. innotuit de elec. ⁊ forte hoc voluit Jo. an. dum dixit q̃ mẽs huius ꝓstitutõis eũ ligat q̃m nõ ista ꝓstitutio Aut ꝓfessio ẽ de iure positiuo ẽt ñ ex dicto Jacobi ⁊ tũc papa nõ artaret. q̃ in maiorẽ ptãtez hz papa q̃z habuit Jacobus cũ ille nõ fuerit papa. ⁊ esto q̃ fuisset. tñ par in parẽ nõ hz imperiũ ⁊c. Sz ex alio puto papam in dubio ꝓfiteri teneri. q̃ hec ꝓfessio saltẽ ẽ inducta ex generali ecclesie traditõe ⁊ ꝓcernit vniuersalẽ statũ ecclie ꝓtra quẽ papa nõ põt venire cuz ab oĩbus summis põtificib⁹ sicut ab alijs xp̃ianis latinis ꝛ ꝓstõ fuerit cõiter recepta. ad ꝛ. i. q. vij. c. ⁊ si illa. ⁊ qõ nõ. in. c. lras de restit. spo. ⁊. xxv. q. i. in. c. q̃ ad ꝓpetuã. ⁊ ideo dicit gl. in. c. sane. ij. de offi. dele. q̃ papa põt ligari a sacerdote cui se subijcit in ꝓfessione. ⁊ hoc ideo. q̃ ille in hoc actu ẽ maior papa cuz ille sit spãlis vicarius dei in illo actu. papa vero gnalis. Jtẽ in illo actu nõ tz locum pape. sz cẽsẽt ꝓnata ꝑsona. q̃ hz papa sit. nõ tñ hz ptãtem peccãdi. cl. di. in. c. i. facit. l. ij. ff. de offi. ꝓcõi. vñ in. c. dilecti de excess. prela. ⁊ bñ dicũt doc. papã nõ posse cõpelle re sacerdotẽ ad reuelãdũ qõ sibi fuerit in pnia detectũ. q̃ in illo actu ẽ maior papa. Et ex his inferẽ ad aliã qõnem nũqd sufficiat ꝓfiteri semel in anno. Et circa ꝛ sunt var. e opi. quidam vt refert Jnno. ꝛ dicũt q̃ aut post ꝓfessionẽ nõ reiterat qs peccatũ. ⁊ hz locum qõ ꝛ dz semel in anno q̃ nõ dz nimis in scipso ꝓfidere ⁊ bona ꝛ mentiũ ⁊c. alꝭ aũt quotiẽs reiterat peccatũ totiẽs dz ꝓfiteri ar. de pe. di. i. in quacumq̃ hora. Hec opi. mihi nõ placet. q̃ tex. ꝑsupponit peccata ⁊ multa dũ dicit oĩa sua pcta ⁊c. ⁊ dũ mãdat inquiri de oĩbus circũstãtijs. ⁊ dũ punit sacerdotez reuelãtẽ peccatũ. ergo tex. ĩtelligi dz ꝺ reiterãte peccatũ. Alij dicũt q̃ nõ tenet ꝓfiteri nisi semel in anno sz cautius ẽ sm Jnno. pluries ꝓfiteri ⁊ cũ bis cõiter trãseũt doc. Archi. de pen. di. v. i summa refert duas opi. Mã frater beat⁹ Bonauẽtura q̃ fuit⁹ valentissim⁹ theolog⁹ dicebat istã litterã intelligẽdã q̃ imponat necessitatẽ ñ differẽdi cõfessionẽ vltra annuz. non aũt dat lnĩaz differendi. Alij vero dicũt q̃ istõ fit ꝑceptũ affirmatiuũ de cui⁹ nã ẽ vt obliget semper sz nõ ad semp sz loco ⁊ tpe ꝺbito tũc satis ẽ ꝓfiteri semel in anno. Et hãc opi. dicit arch. tenere beatũ tho. ⁊ ꝛ opi. multũ mihi plz. nã vt ꝓdixi ꝓfessio apte non vĩ istituta de iure diuio ⁊ esto q̃ fuerit ꝺ iure diuio ẽ tñ ꝑceptũ affirmatiuũ. sic ẽ illõ honora ptez tuũ ⁊c. vñ satis ẽ illõ adiplere tpe certo ⁊ determiato ꝑ ecclĩã sz dz hõ cõteri de pctõ icõtinẽti p⁹ ꝓpetratõz. ⁊ p tale ꝓtritõez cum ꝓpposito ꝓfitẽdi tpe debito dimittit peccatũ p. c. magna de pe. dist. i. ⁊ vide glo. nõ. ibi in summa ⁊ sup. §. i. Et ex his põt inferri ad vnũ notabile⁹ dictũ q̃ indulgẽtia ꝓcessa vere penitẽtib⁹ ⁊ ꝓfessis ꝓfit illis q̃ fuerũt ꝓfessi semel in anno ⁊ habẽt ꝓpositũ ꝓfitẽdi ⁊ ꝓtritõem de pctõ preterito. nã isti dicũtur vere penitẽtes erquo hñt ꝓtritõem ⁊ vere ꝓfessi. erquo fuerũt ꝓfessi tpe determiato ⁊ habẽt ꝓpositũ ꝓfitendi. nã ꝓtritio ẽ illa que multũ operat apud deum. Qualiter autez instituta fuit illa ꝓfessio

vide glo. nõ. de peni. di. i pfecta. nam in ea reperiuntur tria ꝓtraria ⁊ opposita peccato. nam in peccato adest imprudentia operis perpetrati ⁊ delectatio confessio opponitur imprudentie. ꝓtritio delectationi. penitẽtia seu satisfactio operis ꝓpetrationi sicut i arte medicine ꝺria ꝓtrarijs curantur. de peni. distinc. ij. c. i. Jtẽ adde ⁊ aliam rõnem que forte videt obtinere primariuz locum ⁊ elici põt ex. c. venerabilem qui si. sint legi. nam peccator maxime simplex nescit discernere ⁊ cognoscere qualitatem peccati nec distinguere inter lepram ⁊ leprã. vnde videmus multos peccare per ignorantiam. ⁊ minus estimare peccata q̃z sint ideo vtile ⁊ quodãmodo necessarium est adire iudicem animaꝝ qui sciat discernere ⁊ penitẽtiã ꝺdignã iniũgere. Ex predictis infero ad aliam q̃stionem notabilem. pone q̃ aliquis ꝓfessus semel in anno cõmisit aliud peccatum de quo contritus est ⁊ hz ꝓpositum cõfitendi in reuolutõe anni sz postea nõ ꝓfiteꝫ nũquid peccatum dimissum per ꝓtritionem redeat. an solũ peccet q̃ nõ satisfecit ꝑcepto ecclesie. Jnno. videtur hic velle q̃ nihil ꝓdest precedens ꝓtritio vbi postea non sequit͡ oris confessio q̃si sentiat peccatum fuisse dimissum conditionaliter. Sz glo. plenissima aliud sentit de peni. dist. i. in ꝑn. Satis putarem in hoc distinguendum. q̃ aut confessio est de iure diuino. ⁊ tunc peccatuz intelligat dimissum per contritionez conditionaliter. Aut est de iure humano ⁊ tunc cum peccatum iam a deo fuerat dimissum per solam contritionem. vt in. d. c. magna vbi tex. nõ. ⁊ bẽbat iste ꝓpositũ ꝓfitẽdi. ñ postea nõ ꝓfiteꝫ peccat mortaliꝫ nõ parẽdo ꝑcepto ecclie. sz peccatũ iã dimissuz non redit. Sz ãro qs dicat sacerdos scholarũ mercatoꝝ stipẽdiarioꝝ ⁊ filiuz. cũ isti nõ habeant in loco ꝓpriũ domicilũ. Quidã dicunt vt refert Jnno. q̃ ille dicitur ꝓprius sacerdos in cuius parochia habitarunt ꝙ annum ar. xiij. q. i. i. c. questi. Alij vero dicunt q̃ idem si non per annum. Alij q̃ debẽt habere licentiam a ꝓprio sacerdote Illa opi. plus mihi placet ⁊ videtur magis communis q̃ ille dicatur proprius sacerdos in cuius parochia habitant de presenti. nec possunt cõmode adire proprium sacerdotẽ ar. in. c. fi. de parochijs. vide glo. que hoc tenet in cle. i. de priuile. in v. parochialis

Sed circa vltimam partem. c. quero. quidam fuit ꝓfessus sacerdoti q̃ intendebat interficere sempronium vel aliud maleficium committere ⁊ q̃ non poterat abstinere. nunquid sacerdos peccet reuelãdo. Jnno. instat ⁊ tandem ꝓcludit q̃ hoc peccatuz non dicit detectũ in penitẽtia. tum q̃ peccatum est committendum ⁊ non cõmissum. tuz q̃ nõ hz ꝓtritiõem vñ sacerdos dz quãtũ cautus põt reuelare v. peccatũ impediat ⁊ tene hoc semp mẽti q̃ peccatũ cõmissum ⁊ nõ cõmittẽdũ dz detegi in penitẽtia. qõ intelligẽ q̃n iste dicit se oĩno cõmissurũ. secus si peniteret ꝺ voluntate predicta. nam tunc est peccatum cõmissuz respectu voluntatis. Ex his ẽt inferẽ ad aliã qõnẽ pone vt quotidie cõtingit q̃ vnus reuelat peccatum amico ⁊ dicat ꝛ sibi dicere in penitẽtia. nunquid ille amicus adductus in testem teneatur illud confiteri vel si reuelat dicat reuelare confessionẽ Jnno.

ꝙ si sacerdos cui aliquid fuit dictum in confessione sciat hoc ꝛ ez aliter preterquam in confessione siue ante confessionem hoc potest licite reuelare ex quo sciebat ẽt vt homo q̃z sz nõ possit reuelare inquantuz scit vt deus tamẽ potest hoc inquantum scit vt homo ita determinat disputãde Thomas in quarto sententiarum distinctione. xxi. q. iij. articulo tertio.

Jtem adde q̃ quemadmodum sacerdos tenetur celare cõfessionez sibi factã eodem modo quando aliquis qui non est sacerdos in necessitate audit confessionem alicuius tenetur celare ita determinat sanctus Thomas in. iiij. sententiaruz distinctione xxi. q. iij. articulo primo in fine ⁊ idez est de interprete qui ꝓpter diuersitatez linguarum adhibetur in confessione. quia eodem mõdo debet celare nisi forte peccator velit q̃ ipse sciat absolute ⁊ libere sz Thomam i preallegata distinctione. xxij. q. iij. articulo secundo in fine.

fi. sz q̃ro. Et idẽ videtur ꝓcludere. d. an. ⁊ do. ab. in. c testimonij de testi. dũ tractant illũ articulũ an ꝓ sacerdotem qui audiuit confessionem proberetur penitẽtia de delicto. Et pro hac parte diputando apt͡issime concludit Sanctus Thomas. iiij. sententiaruz distinctione xxi. q. iij. articulo secundo. Jtem adde

ꝙ si sacerdos cui aliquid fuit dictum in confessione sciat hoc ꝛ ez aliter preterquam in confessione siue ante confessionem hoc potest licite reuelare ex quo sciebat ẽt vt homo q̃z sz nõ possit reuelare inquantuz scit vt deus tamẽ potest hoc inquantum scit vt homo ita determinat disputãde Thomas in quarto sententiarum distinctione. xxi. q. iij. articulo tertio.

b Sed vide oio cal. in rep. c. nro. in. xvij. col. j. c. Et adde q̃ ille qui fuit confessus i paschа ⁊ i tendit cõstituere i futuro gaudere beneficio indulgentiarum ꝓcessarum vel penitenti⁹ ⁊ ꝓfessus dumtm̃ hẽat ꝓpositũ et absolutionẽ et absolutionem. Sed tu vide tho. i iij. sen. di. xx q. i. ar. v cir. me. vbi dicit q̃ indulgẽtia ꝓcessa in forma cõi vz vere ꝓpositũ ⁊ confessis non ꝓdest existẽtib⁹ i pctõ mortali. Si ãt fieret communicatio ⁊ per hunc modum satisfactio te parti cipẽ mini⁹ sterioꝝ totius ecclesie vel vni⁹ ꝓgregationis vel vnis specialis perso-

ne tũc dicẽ q̃ possz valeat aliq̃d ad meredũz il li q̃ ẽ i peccato mortali. ⁊ ita refert hic do. Barthol. de delenzinis i addi. c Jsta dictũ Jnno. idẽ do. ab. reputat singu. in c. qualit. el. i. d. acc. in fi. vbi ẽt formaꝫ. q. de illo q iuranit nõ reuelaꝫ fecere tuz an possit si i testez ꝓducatur. Et q̃ etiã possit tenet ipse idem in. c. fi. de testi. cog. ⁊ in. c. dilectus de excess. prela. Et vide qõ ibi notaui posit eum vbi circa istam materiam reuelationis ponit pulchra. Sz ꝺ hõ dictum videtur facere glo. in. c. testimonium de testi. vbi oino videas. d. abb. ⁊ glo. in. c. i. de excess. prela. ⁊ glo. fi. in fi. in. c. nuper de testi. vide tñ glo. in. c. ipsi apli. ij. q. vii. ⁊ ibi domi. ⁊ do. an. in. c. lecte de ren.

q; non. tum quia ille non est sacerdos. tuz quia non dixit sibi tanquam ministro dei cum petatur absolutio a peccato sed sibi reuelauit tanquam amico. Si tamen ille amicus est sacerdos debz omnino abstinere a reuelatione ne fit cā mali exempli. quod intelligo nisi ꝓducat in testē. Et qō dixi de laico intelligo q; laico nō dz aliqd in penitētia. nisi assumat locō sacerdotis in necessitate. ⁊ fiat ei ỽa ꝓfessio sicut sacerdoti. tūc. n. nō dz reuelare ēt tā qz testis. alꝫ puniret. Ultimo hic qro. pone q; ꝓfessus dicat sacerdotē reuelasse suā ꝓfessionē. sacerdos vero ꝓfitet se dixisse delictū illius sz negat illud habuisse in ꝓfessione. Circa hoc quidā dicūt sacerdotē illum absoluendū qz nō ē magis credēdū illi qz sacerdoti. Host. dicit ⁊ multū mihi placet q; nisi sacerdos doceat aliūde illud habuisse p̄sūmēdū ē illud habuisse in ꝓfessione. ar. vj. q. ij. in. c. placuit. nō tñ puniet sacerdos pena ordinaria huius. c. sz pena arbitraria qz apte non ꝓuincit de delicto.

Cum infirmitas.

c Cum infirmitas. Dedici vocari ad infirmos debēt aſi oia inducere infirmū ad ꝓfessionē. nec qcqz ꝑsuadere ꝑ salute corporis tēdēs in aiaruz ꝑiculū. h. d. Diuidi tur. nam ꝑ ponit vnā ꝓstitutōis cāz. scōo ꝓstitutōez tertio aliam cām. quarto penā transgressionis. qnto quādā ꝓhibitōem. scōa ibi pñti. tertia ibi hoc qdez quarta ibi siqs aūt. qnta ibi cetex. Nō ꝑ ex tex. vnā cām ex qua qñqz ꝓuenit infirmitas corporis. s. ipm peccatū ⁊ infirmitas aie. Ex infirmitate ergo aie qñqz sequit infirmitas corporis ⁊ ideo vt p̄cidat radix infirmitatis corporis dz quis incōtinēti ꝓfiteri. vt sic cessante cā facilius cesset effectus ⁊ dic q; ex qnqz causis pōt ꝓuenire corporis infirmitas vt dicit glo. sup euāgelio Mathei. Prima ē vt iustus ꝑ patiētam in meritū crescat vt legit de beato Job q multas passiones corporis passus ē. vt magis hoc sibi tenderet ad meritū. Scōa cā ad custodiaz virtutis. ne virtus nimis supbiret. sicut in paulo apl̄o qui dixit dū infirmor fortior sum. vt in. c. nisi cum prudē de renū. Tertia cā ad correctōez peccati vt hic. Quarta cā vt mānifestet qñqz gūa dī. vt i ceco quē xp̄s liberauit. Quinta cā ad inicū pene vt sit inicū pene sic i Herode. nā qñqz deus in hoc seculo incipit punire peccatorē affligēdo eum corporaliter. vt sit in ꝟ seculo inicū penaz suaz. Ad p̄dicta vide tex. vij. q. i. i. c. cū pcussio. Pōt addi sexta cā que nō facit ad ꝓpositū nostz videlicet mala dispō corporis q̄ ꝓuenit ex aliquo accidēti. Scōo nō q; hec ỽba moneas ⁊ iducas debēt intelligi cū effectu. nā vt colligit ꝑ sequentia nō sufficit medici simodicū monere nisi effectualiter iducant ad vocādū sacerdotē. Tertio nō q; sic bō cōponit ex aīa ⁊ corpe. ita ꝑ salute vtriusqz duo medici instituti sunt. vn⁹ ꝑ aiab⁹ vt ē sacerdos. ali⁹ ꝑ corporibus vt ē medicus corporalis. Ex quo infert q; inquātū aīa ē p̄ciosior corpore intantū sacerdos dz p̄bonorari respectu medici corpalis. Itē nō q; qñqz ad ꝓstitutōem ꝓdēdā ꝓcurrūt plurime cāe. quaz vna ē impulsiua alia finalis. nā salus aiaz hic fuit cā finalis. impulsiua vero fuit cā corpoz. vñ cessante impulsiua non dz cessare ꝓstitutio. de quo i c. post trāslatōem de renuncia. Ultimo nō ex fine lr̄e ꝫ nolētes ieiunare asserētes ieiuniū corpori nociuū. nā cū aīa sit p̄ciosior corpe. magis est insistēduz ꝑ salute aie qz corporis. nā ad ꝟ p̄ncipaliter ieiunium ē institutū vt castiget corpus. iuxta illud apl̄i. Castigo corpus meū ⁊ in seruitutē redigo. ne cū alijs p̄dicauerim ipse reprobus efficiar. qō intellige vex nisi verisimiliter ꝓpter cōplexionē boīs timeat ex ieiunio vl alia abstinentia infirmitas corporalis seu mors. naz

tunc potius peccaret qz mereretur. ꝑ hoc tex. nō. in c. non mediocriter de conse. di. v. facit. c. quitta. rliij di. habenda. est. n. cura corporis vt sit ꝓmptum ad exercitium virtutis. vt in dictis iuribus. Et pōt iste tex. optime allegari ad vnā cām gñalem ex qua papa bz ptātem in laicos vz qñ disponit in finē salutis aiaz. lz principaliter nō disponat circa aīas illorum quos intēdit ꝓstringere sicut ꝟ nam ꝑ salute aīaruz egrotātiuz papa hic disponit in medicos laicos. cōcessō ergo fine videtur cōcessa oia ꝑ que deuenit ad finē. l. ij. ff. de iurisdi. oīn. iudi. l. ad rē mobilē ⁊ l. ad legatū. ff. de ꝑcur. ⁊ in. c. prudētiā. ⁊ i. c. preterea de offi. deleg. qō bñ nō. qz facit ad multa. ⁊ maxime ad materiā tactā per bar. in. l. ambicioſa. ff. ō decre. ab or. fa. vt qñ ꝓcedit aliquibus officialibus potestas ꝓuidendi sup abundātia seu sup pace seu sup statu ciuitatis. vt oia extrinseca videant ꝓcessa ꝑ que puenit ad exp̄sse cōmissum sicut ecōtra vno ꝓhibito oia ēt remota intelligātur ꝓhibita per q̄ peruenit ad illud vt in. c. nam ꝓcupiscētiam de ꝓsti. ⁊ l. oratio. ff. ō spon. In glo. in ver. arceat ibi ꝑ sniaz. Nō ex gl. q; ꝑ ſ verbum nō ferf snia ipso facto. sz ē ferenda ꝑ iudicē. nā ē verbū futuri tpis. ergo requritur snia iurta theoricā glo. in regula in penis de reg. iu. li. vj. ⁊ i c. quisqs de ele. ⁊ in. l. in criminali. C. de iur. om. iu.

Et i fi. glo. Sed qro nūqd ꝑ dissuetudinē sit sublatus effectus vt sic medici hodie nō peccēt ꝫueniēdo. Host. dicit eos peccare. ⁊ q; ꝓsuetudo ꝫria non valet. ⁊ bñ loquit nā ꝓsuetudo nō preiudicat iuri nisi sit rōnabilis. Sed ista ꝓsuetudo nō bz in se aliquā rōnē immo ex ea ꝓuenūt mala de qb⁹ in tex. In glo. fi. in fi. sz qro qd intēdat lra ibi aſi oia moneant ⁊c. So. dicit Host. q; añqz incipiāt curā corporis vel ꝫueniāt de salario debēt seruare qō hic dicit. alꝫ aūt possent repelli ꝑ exceptōem vel salariū solutum posset repeti. qō ē ꝫ. c. vides. x. di. ⁊ ꝫ. l. nō dubiū. C de legi. postea dicit ⁊ bñ q; cū ista pena nō fit iure ex p̄ssa n ē iponēda lz vtile fuisset eā imponere. nā tex. iste solū punit eos arcēdo ab ingressu ecclie. Ultimo qro circa finē lr̄e qd si medicus dicat nō cōsulo. sz tñ si haberet talis mulier incātatrix defacili liberaretur. dicunt docto. medicum non excusari. quia malicioſe ⁊ in fraudem legis videtur hoc asserere sicut dicimus in simili de vendente aliquod animal quod sit morbosum. sed asserit illud sanum ⁊ dicit q; non vult teneri. de quo in. l. creditor. ⁊ in. l. i. §. venditor ff. de ac. emp. Abbas.

Cum ex eo.

c Cum ex eo. Elemosynaz q̄stores sine apl̄ici vl diocesanoz lr̄is admitti nō debēt nec cū ꝓponūt vltra id qō in ipsis litteris cōtinet hoc ꝑ. Et debēt eē modesti ⁊ a locis ⁊ expēsis incōgruis abstinere ꝟ scōo. In dedicatiōe basilice vltra annū ēt in anniuersario dedicatōis ⁊ in litteris indulgētiaz cōcessis ab alio qz a papa vltra. xl. dies remissio excedere nō dz. h. d. vsqz ad fi. Et quatuor sunt partes p̄ncipales. secūda ibi formā. tertia ibi q aūt. q̄rta ibi ad hec. Nō ꝑ ex tex. q; isti q̄stores elemosynaz vt sunt isti q mittunt ab istis p̄ceptoribus scī Antonij siue scī sepulchri siue alioz hospitaliū ꝑ votis colligēdis ⁊ elemosynis petēdis nō debēt admitti ad petēdū elemosynas noīe illoz hospitaliū nisi habeāt litteras veras apl̄icas siue epi diocesani. ⁊ ꝓcedit hoc quātūcūqz sint exēpti vt cle. ij. e. ti. Et fuit ꝟ statutū ꝓp eoz intēperantiā nimiā. nam multi mentiebant se esse alios qz falsē portabāt religionis vel illius hospitalis habitū asserētes se eē fratres illorum locoz vbi in veritate nō erant. ideo debēt prius examinari a papa vel ab epo loci. secꝰ dic de alijs

a Abbas riam habuit c. hic apertissime scribit do. bar tho. de bel lenzinis in tex. ⁊ gal. cal. facit ꝟ gam repe ti. in. c. nostro. j. e. ti.

volentibus petere elemoſynas ꝑ ſeipſis. Iſti enim nō indigent lr̄is.xlij.di.quiſcamus.lxxxvj.di.c.non ſatis. Sz iſti queſtores de quibus in tex. petebāt vt dixi noīe boſpitaliū 7 ideo oz vt approbētur p̄us eē tales. 7 maxime vt examinētur ne religionis falſum habitū geſtēt. Scō nō q̄ iſti queſtores non p̄ſit predicare nec aliqd ꝓponere petendo elemoſynas niſi qō in litteris ꝓtineāt. 7 hoc fuit ſtatutū qz ipſi ſole bāt ꝓponere multas abuſiones 7 dicere multa mēdacia. 7 maxime cōmutādo vota 7 abſoluēdo a pena 7 culpa 7 bodie ꝓuiſum ē q̄ nō obſtāte quocūq; p̄uilegio p̄ſit excedētes in talibus p ep̄m loci puniri vt in.d.cle.ij.e.ti. facit.c.vt officiū.§.cōpeſcēdi ō bere.li.vj. Tertio nō q̄ elemoſyne multuz valēt ad acq̄rendū vitam eternā. de quo.xiij.q.ij.c.vt aīe defunctoꝝ. 7 de pe.di.i.in.c.medicinā. Et nō ex hac forma lr̄aꝝ 7 modū 7 ordinem ſcribēdi. nam p̄mo ō ponit exordiū cā alliciēdi 7 ꝓuocādi aīos auditorū. ſcō ponit narratio. tertio pōit ꝓclusio. Quarto nō in.§.qui aūt. quales debēt eē iſti queſtores elemoſynaꝝ. debent. n. eē modeſti 7 diſcreti nec debēt boſpitari in locis incōgruis nec portare falſe religionis habitū. Si aūt tales nō ſint nō tenet eps eos admittere immo pōt eos punire tanq̄z excedētes in ei⁹ territorio vt in.c.ex lr̄is.§.de excel.prela. 7 in.d.cle.ij. Nō q̄nto in.§.ad hec.q̄ indulgētia ꝓcedēda p p̄latū non dz eē indiſcreta ſeu ſupflua ſed moderata Et dī indiſcreta q̄n nō pōderata quātitate ſeu qualitate cāe indiſtincte ꝓcedit. dz. n. ꝓcedi indulgētia ſz quātitatē 7 q̄litatē cāe. Nō ſexto ibi penitētialis ſatiſfactio eneruat. tex. optimum optime ꝑbantē q̄ indulgētie, pſunt nedū in purgatorio ſz ēt quo ad penitētiam hic iniunctā. Si ergo tenet qs ieiunare. xl. dieb⁹ habita indulgētia. xl. diex nō tenet ieiunare 7 clarius adhuc hic ꝑbat hec lr̄a. j. ibi de inūctis penitētijs 7c. Cautius tn̄ ē bas indulgētias reſeruare ꝑ penitētijs illoꝝ peccatoꝝ quas bō hic ꝑficere nō pōt. vt dixi in.c.qō aūt.§.eo. 7 de mā dic vt ibi plene dictū fuit. Septimo nō 7 tene mēti iſtū text. qz quotidie practicat quātā indulgentiam p̄ſt p̄lati ecclesiaꝝ citra papā ꝓcedere. naz in edificatōe ecclesie dūtarat p̄ſt ꝓcedere annū. ſz ꝑ alijs qbuſcūq; cauſis nō p̄ſt ꝓcedere vltra. xl. dies. 7 hoc apte voluit lr̄a in ỽ. hūc quoq; diex numex 7c. vnde dictū Inno. 7 Hoſti. hic dū dicūt q̄ qn̄ celebrat ſolet ꝓcedere annū. aliqn̄ annū 7. xl. dies intellige ī papa nō aute in alijs p̄latis inferioribus. lz aliter 7 minus bene dictū Hoſt. 7 Inno. retulerit do. An. nā glo. Inn. 7 Jo. an. ē ſup̄ fine lr̄e ibi in talibus moderamē 7c. que loquitur de papa 7 nō de alijs p̄latis. nā de alijs p̄latis. §. dixerat 7 eis p̄fixerat terminū. 7, ꝑ hoc facit tex. ibi dū in ſingulari dicit hūc quoq; diex numex 7c. ex quibus verbis ſatis pz q̄ nō loq̄t de anno ſz tn̄ de numero. xl. diex. 7 maxime q̄ relatio dz fieri ad ꝓxima. vt. l. ſi ita ſtipulatus. ff. de ỽ. ob. 7 in. c. inq̄ſitōi. de appel. Jtē nō eſt veriſile q̄ in ꝓſecratione eccleſie nō poſſet ꝓcedere vltra annū 7 q̄n ipſe ep̄us celebrat pōt pariter cōcedere annū. Cōclude ergo q̄ oēs p̄lati cuiuſcūq; dignitatis ſint nō p̄ſt cōcedere indulgentias niſi ꝓut h̄ dī. 7. §. declarauī. Et aduerte q̄ lz h̄ littera loq̄tur in gn̄e de p̄latis non tn̄ intelligas de inferioribus ſz de ep̄is 7 ſuperioribus q̄ inferiores prelati nō p̄ſt cōcedere indulgētias. q̄ h̄ ē dignitatis ep̄alis. vt nō. dicit tex. in. c. accedētibus. §. de exceſ. p̄la. Sz quero an iſti. xl. dies ſeu pauciores ꝓut in litteris indulgētiaꝝ ꝓtinetur ſint vtiles an vero ꝓtinui. 7 idē querēdū de anno. Hoſti. circa h̄ inſtar 7 tandē ꝓcludit q̄ dies debēt eē vtiles. ānus vero eſt ſm qō iungitur in penitentia. 7 vult h̄ dicere q̄ ſi debet ieiunare in anno per. xl. dies licet interpollatim vt q̄ forte qualibet ſeptimana dz ieiunare ſemel. valet illa indulgentia. xl. diex ad tollendum oēs iſtos. xl. dies. vn̄ non currūt quotidie ſed vtiles ſunt. de anno vero ſic intellige dz agere p̄ntiam per vnū annum qualiſcūq; ſit illa p̄ntia pura ieunādo p annū ſemel in ſeptimana tollit iſte annus p hanc indulgentiā annualem. ita q̄ indulgētia anni nō dividatur per dies. ſz valet reſpectu anni integri, put penitētia ē annualis. Ultimo h̄ q̄ro, p declaratōe huius. c. nūqd ſacerdos curatus teneat ī parochia ſua recipe iſtos queſtores elemoſynaꝝ. Cōclude poſt doc. q̄ aut nō habēt litteras aplicas vl̄ dioceſani 7 n̄ tenet nec dz eos recipe. 7 ꝑ h̄ tex. ibi admitti, ꝓhibemus 7c. Aut habēt lr̄as 7 tūc ſi ſunt vere 7 nō ſuſpecte tenet eos admittere. ſecus ſi ſunt falſe vel ſuſpecte q̄ tūc pōt cōſulere ep̄m. 7 idē dic in ep̄o q̄n iſti ō ferūt lr̄as aplicas. vn̄ epi tūc p̄ſt litteras illas examinare ne ſint falſe. 7 ideo ſolēt epi facere ſtatutū vt nulla littera aplica admittat̄ ſine ipſius ꝓſciētia 7 examinatōe. Caueat tn̄ eps ne h̄ faciat in fraudē alt̄ punietur. vt in. c. quāto 7 in. c. dilecti. §. de p̄biui. In gl. ſi. in ſi. 7 huic ꝓrio bodie ſtādū eſt p. c. ſi. eo. ti. li. vj. vbi diſponit q̄ idulgētia ꝓceſſa a ꝑlato vltra numerū hic taxatū ē ipſo iure nulla. 7 vide ibi glo. que diſputat nūqd excedēdo hūc numex cozzuat indulgētia in totū an vero teneat vſq; ad facultatē cōceſſam 7 intellige q̄ vſq; ad ꝓceſſuz numex ꝓclusiue tz ar. ī regīa vtile ō reg. iu. li. vj. 7 ī. l. ſancim⁹. C. ō dona.

n **Noſtro.** Archieps intra ꝓuinciam ſuā pōt ꝓcedere indulgētias ſm formā ꝓcilij gn̄alis. h. d. 7 loqtur de. c. prece. in ſi. 7 ſcōa pars ibi nos igit̄.

Caſus lr̄alis. Queſiuit quidā prelat⁹ vtr̄ ꝑ ſuaz ꝓuinciā poſſit ꝓcedere remiſſionis litteras gn̄ales. rn̄det pa. q̄ hoc libere pōt: ita tn̄ q̄ ſtatutum gn̄alis cōcilij nō excedat qō eſt. §. eo. c. ꝓri. Ber. Nō ꝑ er tex. vnū caſuz ī quo archieps exercet iuriſditionē volūtariā in ſubditos ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ vz cōcedēdo lr̄as idulgētiaꝝ. Alⁱ⁹ caſus ē q̄n viſitat ꝓuinciā. nam pōt tūc audire ꝓfeſſiones illoꝝ 7 abſolutionē impartiri de quo ī. c. ſi. de cēſi. li. vj. Adde ēt caſuz ī cle. archiepo de p̄uile. 7 gn̄aliter quā ptātez habeat archieps in ſubditos ſuffraganeoꝝ ſuorū. dic vt le. 7 nō. in. c. paſtoralis de offi. ordi. Scō nō ibi libere 7c. q̄ in ꝓcedēdis iſtis ꝑ totā ꝓuinciā non ē neceſſe q̄ archieps hēat ꝓcurſuz ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ qz tūc libere nō poſſet. Jtē de h̄ ỽbo libere[b] nō. in. c. de multa. §. de ꝑbē. 7 in. c. lz epūs eo. ti. li. vj. aliquid in. c. directe de appel. 7 in cle. dudū de ſepul. ī glo. in ỽ. libere. Ultimo nō q̄ ēt archieps nō pōt in ꝓcedēdis indulgētijs excedere numex ꝓtētum in inſtitutōe gn̄ali. ſ. in. c. §. ꝓri. in ſi. In glo. i. ſz volūtariā 7c. vult ğ glo. q̄ lz archieps nō poſſit exercere iuriſditōem ꝓtērioraz ī ſubditos ſuffraganeoꝝ ſuorū volūtariā tn̄ pōt. qō ego intelligo in caſu hui⁹. c. 7 in alijs caſibus a iure conceſſis. ſed regulariter nō poteſt. nam videmus ſpeciale eſſe tempore viſitationis[c] vt poſſit audire confeſſiones ſubditorum ſuffraganeorum. alio ergo tpe non pōt facit qō legit in c. ad repīmēdā. §. de offi. ordi. In ca. glo. ibi 7 legatus[d] pōt 7c. nō. glo. 7 ꝑ hoc facit iſte tex. qui loquitur gn̄aliter. 7 poteſt adaptari ad legatū ſicut ad archiep̄m. immo fortius ad legatum q̄ legatus bz maiorē iuriſditōem in ꝓuincia q̄z archiepus. nam pōt adiri ſine appellatōe per quēlibet de ꝓuincia quod non fit eſt in archiepo. vt in. c. i. de offic. lega. Jtē ꝓcedere indulgentias eſt iuriſditōis 7 legat⁹ habet amplā iuriſditōē in ꝓuincia ſua. vt in. c. i. 7. ij. de offi. lega. li. vj. 7 vide qō dixi in. c. accedentibus. §. de exceſ. p̄la.

a Caſus ī qbus archieps bz iuriſditōem i ſubditos ſuffraganeoꝝ ſuorum.

b De verbo libere.

c Archieps nō pōt ſine lnia audire ꝓfeſſiōes ſbdit oꝝ ſuffraganeoꝝ ſuorū q̄n nō viſitat. 7 idē dic Jo. an. i. c. ꝑpetuo cir. fi. i nouel. de cē ſi. lib. vj. ꝓ quo ē gl. i ỽ. agāt in. c. romana de off. oz. li. vj. Sz ſup hoc vide oīo archi. i c ꝑ ſingulas. ix. q. iij.

d Legat⁹ pōt dare indulgētias in ꝓuincia ſua Et adde q̄ nō pōt exceꝺere numex xl. dierū ſm ſpe. ī ti. de ſc. §. nūc ſupeſt ỽ. ſz nūquid iure legatōis 7 do. ant. i. c. fi. de off. leg.

E pro dilatione.

n Eps ⁊ alij ꝺ qbꝫ in lra pñt sine licentia supioꝝ sibi eligere ꝓuidũ ꝓfessorẽ. b. d. Casus literalis. Cũ nullus possit ligari vel absolui nisi a suo ꝓpꝛio ꝓlato ⁊ piculosum sit epis ⁊ alijs supioribus ⁊ minoribus exemptis suos propter hoc prelatos adire vel licentiam petere ab eisdem ne ergo pro dilatione penitentie piculum ĩmmineat animarum: ꝓmittit pa. predictis omnibus vt etiam ꝓter sui superioris licentiam prouidum ⁊ discretum sibi eligãt confessorez. Bernardus. Nota primo ex text. q distantia locorum non est causa sufficiẽs vt subditus possit sibi eligere confessorem propria auctoritate. nã hic opus fuit priuilegio pape. quod intellige nisi immineret necessitas maxima ita q nõ possit haberi recursus ad supiorẽ qꝛ tũc põt qlꝫ sibi eligere ꝓfessorem. vt in. c. quẽ penitet de pe. di. i. ⁊ nõ. in. c. pastoralis de of. ordi. Nõ scõo q de iure cõi nullus ꝓlatus quãtũcũqꝫ maximus põt sibi eligere cõfessorẽ. Rõ qꝛ nemo põt ligari vel absolui nisi a iudice suo. vt in. c. omnis ⁊ in. c. qõ aũt. s. e. ergo oꝫ q ꝓlatus vadat ad supiorẽ sinum. de iure ergo episcopꝰ dꝫ ꝓfiteri archiepo. archieps patriarche. patriarcha pape. de quo plenissime vide per Host. in suma bus ti. in. §. cui ꝓfitendũ. vbi gñaliter ꝓsequit cui sit ꝓfitẽdum. sꝫ qꝛ isti prelati cõiter habẽt supiores nimis distãtes fuit eis ꝓcessum priuilegiũ vt ħ dicitur.

Nõ q prelatus exẽptus de iure cõi tenebat cõfiteri soli pape vel eius penitẽtiario rõne ꝓdicta. sꝫ ex priuilegio põt sibi eligere ꝓfessorẽ. Et aduerte quia host. ponit notabilẽ limitatõez ⁊ restrictõez ad istũ tex. in summa in. d. §. cui ꝓfitẽdũ. v. cui abbas. vbi dicit ħ habere locũ in exẽpto qui ĩmediate subest pape. Secus ergo de istis exẽptis hñtibus supra se aliquẽ supiorẽ vt põrẽ abbatem gñalem. naꝫ isti debẽt ꝓfiteri supiori eoꝝ vel habere ab eis licẽtiã ꝓfitendi alijs qõ satis mihi placet. nã rõ ꝓfessionis fuit qꝛ isti nimis distabãt a curia romana. Itẽ verbuꝫ exẽptis dꝫ intelligi in lata significatõe. non qñ subsunt pape tantũ. Ultimo nota q exẽptus nõ prelatus non gaudet ħ priuilegio. duo ergo requrunt in istis inferioribus citra epos vt prelati sint ⁊ vt sint exẽpti. ⁊ credere q verbũ prelatus capiat ħ large vt ẽt cõpre hẽdat rectores ecclesiaꝝ parochialium q largo mõ dicũtur ꝓlati vt. s. de cle. egro. c. tua ⁊ ibi tex. nam ꝓlati stricto mõ illi dicũtur qui hñt iurisditõem fori cõtentiosi. ꝓ quo vide bo. glo. cum tex. in. c. ij. de iud. ⁊ in cle. dudum de sepul. in v. prelati. nam cũ ħ casu tractamus de fauore ⁊ sit beneficium principis nulli nocẽs debet fieri largissima interptatio. vt in. c. oliꝫ de verb. signi. ⁊ in. l. fi. ff. de ꝓsti. prin. Sꝫ quero nũqd epus nõ exẽptus valeat sibi eligere cõfessorẽ ꝓut ħ dr. doc. ⁊ bñ q sic. qõ ꝓbat littera ibi ꝓter sui superioris licẽtiam ⁊c. Itẽ melius facit lra ibi minoribus ꝓlatis exẽptis vt sic verbũ exẽptis solum referat ad ꝓlatos minores. ⁊ ꝓ ħ facit qꝛ istud est principis bñficiũ dꝫ ergo latissime interpretari vt. s. dixi vt sic illa qualitas exẽptõis non referat ad oia precedẽtia sꝫ solũ qualificet prelatos minores citra epm.

Ultimo queriꝫ nũquid vigore ꝓsuetudinis possit quis sibi eligere cõfessorem sicut vigore ꝓuilegij. ⁊ dicẽdum q non ꝓ tex. expssum in. c. ij. eo. ti. li. vj. nõ põt ergo tm ꝓsuetudo sicut ꝓuilegium. facit qõ ĩ filꝫ nõ. per Jo. an. in. c. ij. de prebẽ. li. vj. ⁊ ħ ĩ dubio ꝓcedit in subdito volẽte sibi eligere ꝓfessorem prextu ꝓsuetudinis. Sꝫ dubiũ ẽ ex parte sacerdotis nũquid possit sacerdos seu alius ꝓlatus ꝓscribere in subditos alterius curam aiarꝫ. de quo ꝓ Host. ⁊ Jo. an. in. c. oĩs vtriusqꝫ. s. eo. ⁊ in. c. ꝙquerẽte de offi. ordi. Et conclusio est ista. q aut est priuata ꝑsona ita q vult ꝓscribere nomine ꝓpꝛio ⁊ non põt. aut noie ecclesie sue. vt qꝛ alias ꝫ curã ⁊ valet ꝓscriptio ar. in. c. auditis. ⁊. c. olim. s. de ꝓscrip. ⁊ intellige q valet ꝓscriptio dũmõ bẽat sua ꝙcomitatia nam cũ sit ꝓtra ius oꝫ q habeat titulũ ⁊ bonã fidẽ. vl si ñ hꝫ titulũ q sit tãti tpis cuius memoria de ꝓtrario ñ exĩstit. vt in. c. i. de prescrip. li. vj. In glo. fi. nõ ex glo. qñ dicat sacerdos ꝓuidus cõfessor. [b] debet. n. scire inuestigare ⁊ ingrere circũstantias peccati. Itẽ dic extra glo. q dꝫ scire canones penitentiales. i. canones ĩponẽtes certas penitentias quos Host. colligit in summa buiꝰ ti. nã alꝫ nõ posset moderari pniam cũ a canonibus nõ sit fine cã recedẽdũ. Adde ẽt q talis eligẽdus dꝫ alꝫ hẽre curã aiarꝫ. Itẽ q hꝫ alꝫ ptãtẽ ligãdi ⁊ soluẽdi in habitu ⁊ in actu ꝓut dixi in. c. oĩs. s. eo. qõ est nõ.

b Quis sacerdos dicat ꝓuidus confessor.

De sententia excõmunicationis. Rubrica.

Cõtinuat hec rubica ad ꝓcedẽtes hoc ordine videlicet. Supra visuꝫ ẽ de penis q ĩponunt tã in foro ꝓtẽtioso qꝫ penitẽtiali. verũtm qꝛ excõicatio ẽ pena delicti cũ ferat a iure. cũ vero ab hoie est pena cõtumacie merito post rubricas ꝓcedẽtes subijcat ista Et ex hac cõi ꝓmuatõe doc. ꝑ nota q ab hoie non ferat excõicatio nisi rõne ꝓtumacie. a iure vero soluꝫ rõne delicti. ⁊ ħ voluit glo. xi. q. iij. epi. Et intellige ꝺ ꝓtumacia que ꝓsistit siue in nõ veniendo siue in non parendo vt nõ. in cle. i. de do. ⁊ ꝓtu. Nõ scõo ex rubrica q excõicatio põt dici sñia de quo in spe. de sen. ꝓla. in ꝑn. sꝫ ꝓprie ⁊ stricte nõ põt dici sñia diffinitiua vel interlocutoria. diffinitiua nõ qꝛ non diffinit cãm. immo petẽti absolutõem nunqꝫ denegatur audiẽtia. in. c. ex parte primo. j. de verbo. sig. nec ẽt interlocutoria qꝛ interlocutoria dꝫ illa que ꝓfertur inter ꝓncipium ⁊ finẽ cãe a iudice. vt nõ. in cle. i. ꝺ sequest. pos. ⁊ fruc. Sꝫ excõicatio qñqꝫ ferat extra iudiciũ. vt in. c. dilecto. e. ti. li. vj. vñ ꝓprie excõicatio est ꝙdã cẽsura ecclesiastica. ar. in. c. querẽti. j. de ꝟb. sig. vbi tex. an aũt trahat magis ad nãm interlocutorie qꝫ diffinitiue tã in appellatõe interpõenda qꝫ in alijs nõ. in. c. ꝑ tuas. j. eo. ⁊ in. c. venerabilibus eo. ti. li. vj. ⁊ ad primũ dictũ vide qõ nõt Jo. an. in. c. vt aiarꝫ de ꝓsti. li. vj. Quero quid sit excõicatio. [d] sũ miste vt Goff. ⁊ Host. cõmuniter sic diffiniunt q ẽ a qualibet licita cõmunione vel licito actu separatio ⁊ ꝼm hanc diffinitõem tot sunt species excõmunicatõis quot sunt species cõmunionis. Sꝫ hec diffinitio põt impugnari qꝛ nõ ẽ cõuertibilis cũ diffinito suo sicut ꝺ esse oĩs bona diffinitio. vt nõ. s. de summa tri. in rubrica. ⁊ ꝑ gl. insti. ꝺ obl. in ꝑn. ⁊ l. oĩs. ff. de reg. iur. Itẽ nõ euacuat nãm diffiniti. s. per genus ⁊ substantiales differentias sicut ꝺ facere quelibet bona diffinitio. naꝫ diffinitio est substantie rei demõstratio. facit. l. i. ff. de dolo. ⁊ ideo dicimus q oĩs diffinitio in iure est piculosa qꝛ ꝓpter circunstantias negocij multum variatur factum. vnde difficillimum ẽ diffinire ꝼm ius vt. l. omnis diffinitio. ff. de regu. iu. nam ꝼm diffinitionem precedentem iudex secularis posset excommunicare. quia posset priuare quem a cõmunione boĩum ⁊ tamẽ hoc ꝓceptum nõ est ꝓpe excõmunicatio sicut nos capim⁹ ⁊ ideo vt ponam⁹ aliquas substantiales differẽtias possum⁹ sic diffinire q excõicatio ẽ cẽsura a canone vel iudice ecclesiastico ꝓlata ꝓuãs legitia cõione sacramẽtoꝝ ⁊ qñqꝫ boĩum. Et sciaſ q due sunt spẽs excõicatõis ꝼm materiã nfaꝫ. Quedã est excõmunicatio maior ⁊ illa ꝑ uat participatõe sacramẽtoꝝ ⁊ cõmunione boĩum. vt in. c. a nobis. j. eo. Quedã ẽ minor ⁊ illa solũ pri-

c Utrũ sñia excõicatõnis sit diffinitiua vel interlocutoria. ⁊ vide q de hoc latissime scripsit d. bartho. ꝺ'oclẽzinis in rubrica ꝺ re iu. Et ꝙtuor differẽtias iter sniaꝫ excõicatõif ⁊ alias sñias ecclie numẽat archi. i. c. nemo ꝓtẽnat cir. ꝑnc. xi. q. iij.

d De ħ ꝺ vide ꝑ cal. i rep. c cuꝫ excõicato. xi. q. iij. i q. ittiõe q inci ꝑit ꝑino q. ro. Et per d. car. i ꝼp. c. ꝓpedim⁹ circa med. v. circa materiã de sẽ. ex. ⁊ ꝑ do. mi. in. c. cũ medicinal in ꝑn. ⁊ i fi. de sen. exc. li. vj. in v. ⁊ sciaſ q due sũt spẽs. Et quot sint spẽs excõicatõis ẽt ꝺ hoc vide ꝑ cal. i rep. ꝺ. c. ꝓpedim⁹ vltra med. vsq; item in summa de sen. excõ.

uat a participatõe sacramẽtoꝝ.nõ aũt a cõione fideliũ vt in.c.fi.de cle.excõi.mi.ꝛ in.c.a nobis ỽ excep. Ista minor excõicatio ferꝛ a iure ꝛ ab hoie. A iure vt plurimũ ferꝛ ꝓ participiũ cũ excõicato vt ĩ.d.c.fi. Ab hoie põt ferri ꝓ quolibet peccato siue ꝓ cõtumacia sꝫ nõ est in vsu qꝛ cõiter iudices ferũt excõicatõem maiorẽ.ꝛ de hoc ẽt bẽtis.iij.q.iiij.engeltrudã. Appellatõe tñ excõicatõis cũ iudex dicit excõico illũ ꝛc.intelligim⁹ de maiori excõicatõe vt ĩ.c.pe.j.e.

Alteri⁹ q̃ro qd opaꝛ excõicatio ꝛ q̃re fic dr. So. excõicatio dr q̃si extra cõionẽ positio vt in.c.cetexꝛ. xxiij.q.iij.ꝛ aliq̃n appellaꝛ anathema.qỽ ẽ idez qỽ supna maledictio.vt ĩ.c.cũ nõ ab hoie.ꝛ qỽ ibi nõ. de iudi. Ad aliud q̃situ.ſ.qd opaꝛ dic ꝙ aut excõicatio est iusta aut iniusta.si est iusta quo ad deum parũ vel nihil opaꝛ qꝛ qlibet peccãs incõtinẽti separat se a gratia dei.xi.q.iij. illud.vñ dicit glo. xxiij.q.i. quodcũ qz.quo ad deũ eccla excõicando nullã vim ptãtis exercet sꝫ solũ denũciat videlicet qꝛ declarat illum eẽ extra gratiam dei.põt[a] tñ dici ꝙ quo ad deuz operaꝛ hoc qꝛ ex ꝓcẽptu supueniẽti magis ẽ ꝓiect⁹ a gra dei. Itẽ qꝛ diabolus bz maiorẽ ptãtẽ in eo post excõicatõem q̃z añ.vñ excõicato vtiꝛ diabolus velut quodã pecore sicut rustic⁹ vtiꝛ iumẽto de quo vide tex.cũ glo.ĩ.c.audi deniqz.xi.q.iij.ꝛ ꝑ Hosti. ꝛ Jo.an.ĩ.c.ita quorũdã.s.de iudeis. Itẽ angelus deputatus ad custodiã suã min⁹ opaꝛ in excõicato. Alij sunt effect⁹ excõicatõis quo ad hoies.nã ꝑuat cõione hoiuz ꝛ actib⁹ legitimis.vt ĩ.c.pia.ỽ excep. li.vj. Itẽ nõ valet ampli⁹ ꝑ se reſurgere sicut põt qlibet peccator sꝫ opz ꝙ habeat absolutiõez vt ĩ. c.a nobis.ꝛ.c.cũ desideres.j.e. Si ỽo excõicatio ẽ iniusta ꝛ excõicat⁹ patiẽter tolerat tũc quo ad deũ nihil opaꝛ.qnimo augeꝛ meritũ hui⁹ excõicati.vt in.c.cũ eterni ỽ re iu.li.vj.ꝛ in.d.c.illud.sꝫ opaꝛ quo ad homines qꝛ añ q̃z relaxeꝛ excõicatio dz vitari.vt ĩ.c.cũ ꝓtingat de offi.dele.ꝛ.c.ꝑ tuas.j.eo.

a Effect⁹ excommunicationis.

Uper eo.

Impubes ꝙ clericuz ꝑcussit ab epo absolui ꝑt.q loco vel cã disципline ꝑcutit clericũ ẽt si sit maior excõicat⁹ non ẽ.q ỽo ex odio fic.ꝛ ꝑ papã absoluiꝛ.h.d. Et tres sunt ptes. Scõa ibi nec clerici. Tertia ibi cetexꝛ. Casus lr̃alis. Quesitũ fuit a pa. si clici ifra minores annos ꝓstituti se ad iuicẽ ꝑcusserit vtꝛ sint ad se.apo.ꝓ absolutõe mittẽdi. Rñdet pa.ꝙ si ifra dcãz etatẽ clici se adiuicẽ ꝑcusserit siue vnus altexꝛ nõ sunt ad apo.se.mittẽdi:qꝛ etas eos excusat.item nec clerici si sint plene etatis ꝛ adiuicẽ se ꝑcusserit ñ ex odio vel iuidia sꝫ ex leuitate iocosa sint excõicati. itẽ nec magr̃i si clicũ cã disципline vel correctõis ꝑcusserit qꝛ nõ põt ĩ ipsis violẽta manuũ iniectio nõri.se cus ỽo si ex odio dci clici sese ꝑcusserint.tũc.n.ad se. apo.ire debẽt absoluẽdi. Ber. Nõ ꝑ ex tex.ꝙ minor etas nõ excusat sꝫ alleuiat delictũ ꝛ itellige tex.ỽ minorib⁹ doli capacib⁹.nã isti icurrũt excõicatõez ꝑcutiẽdo clericũ sꝫ nõ tenẽtur ire ad sedẽ apostolicã ꝓ absolutõe sꝫ eps põt eos absoluere vt ĩ.c.fi.j.e. Et ex hoc tex.hito respectu ad.c.sigs suadẽte.xvij. q.iiij.qỽ ẽ fundamẽtũ hui⁹ ti.põt intelligi ꝙ dispositio seu statutũ puniẽs gñaliꝛ cõmittẽs certũ delictuz non bz in totũ locũ in minorib⁹ vel in eo q ex aliq̃ cã excusaꝛ a totali delicto.nã ꝑall.c.sigs suadẽte loquitur gñaliꝛ dicẽs ꝙ ꝑcutiẽs clericũ dz ꝓ absolutione ire ad sedẽ aplicã.ꝛ tñ minor ꝑcutiẽs clicũ lz incidat in excõicatõem nõ tenetꝛ ire ad sedẽ apostolicaz.sꝫ ỽ puto ꝓcedere ex benigna interꝑtatõe istius iuris.sꝫ de rigore iuris vbi pena ẽ ipso iure imposita minor incidet in illã penam ad hoc qỽ notat Bart. in.l.ij. ff.de recepta.sed per iudicez in sñia poterit pena alleuiari vt dixi in.c.ij.s.de delic.pue. Secũdo nota ꝙ nõ solũ incurrit quis excõmunicationem quando clericũ ꝑcutit.ita ꝙ vnus ẽ percussor alius ꝑcussus.sed ẽt q̃ ad inuicẽ se percutiũt ita ꝙ nõ põt apparere quis fuit aggressor ꝛ quis aggressus qꝛ constat vtrũ qz iniecisse manũ violẽtam in clericũ. Tertio nõ ibi leuitate iocosa ꝛc.ꝙ ad incurrẽdã excõicatõem canonis siquis suadẽte.nõ sufficit solum factũ sed requiriꝛ aĩus iniuriandi. Item requiritur violẽtia vt in fi.littere. Tria ergo regulariter requirũtur ad incurrẽdam illam excõmunicatõez. Primo requiriꝛ factum qỽ denotat verba illi⁹ canonis ibi manus iniecerit ꝛc.vñ si mãdatur iniici sed nõ habuit effectũ nõ ẽ excõmunicatus. Idẽ si eleuauit manuz vt ꝑcuteret nõ tñ ꝑcutit. Quid aũt de spuẽte vel detur pãte vestẽ clerici.dic vt nõ.in.d.c. sigs suadẽte. Secũdo requritur animus iniuriãdi qꝛ si percutit iocose[b] nõ ẽ excõmunicatus vt hic ꝛ hoc ẽt indicant verba illius canonis.ibi suadẽte diabolo ꝛc. Tertio requiriꝛ violẽtia vt hic in fi.ꝛ in.d.c.ibi manus violentas ꝛc. Quãdoqz tñ nõ requrunꝛ oia ista tria nã sufficit factũ. Q̃ñqz sine iniuria.vt ĩ.c.ỽtigit.ꝛ ĩ.c.vniuersitatis.j.e. Quãdoqz sufficit iniuria sine violẽtia vt in.c.nup.j.e.ꝛ rationem fallẽtie videbitis ibi.

b Itẽ dicgio.ĩ.c. ỽtingit el.i.i.v.i. iuriosa circa fi.eo.ti.ꝛ gl. ij.ĩ.c.sigs suadẽte.xvij.q. iiij.q̃ etiã ponit alios casus ĩ qb⁹ ꝑcutiẽs clericuz ñ ẽ excõmunicat⁹ quos vide ꝑ Inn. in.c. veniens.j e.ti.ꝛ qỽ ibi notaui post eum.

Quarto nõ ꝙ rõne disципline excusaꝛ magister ab iniectõe manuũ.rõ ẽ qꝛ.c.siquis suadente regrit dolum vt pz ibi sigs suadẽte diabolo ꝛc.sꝫ in magistro ꝑcutiẽte intuitu disципline nõ põt notari dolus ideo ꝛc. In glo.ij.in fi.dic soluẽdo ꝙ minor etas non excusaꝛ delictũ seu delinquẽtem quin teneaꝛ si ẽ doli capax sed excusaꝛ quo ad minorẽ penã.vt in.c. ij.de delic.pue. Nam ꝓ iniectõe manuũ in clericuz due pene inferũtur.vna qꝛ incidit qs in excõicatõez alia qꝛ ꝓ absolutõe tenetꝛ ire ad papaz. minor ergo etaſ excusat a scõa sed non a prima.non ergo ex toto excusatur delictum sed alleuiaꝛ pena.ꝛ intellige tex. in puberib⁹ doli tñ capacibus.nam infans nõ ẽ doli capax ꝛ nõ incideret in hãc excõmunicatõez qꝛ ad incurrendum hanc excommunicationem non sufficit solũ factũ sed regritur animus iniuriãdi.vt.s. dixi. sꝫ infans nõ doli capax põt iniuriã inferre qꝛ nõ bz aĩum discernẽdi.xv.q.i.illud.ꝛ.ff.de iniur.l.illud.facit cle.si furiosus de homi. Op.p̃mo ỽ.c.fi vero j.eo.vbi pz ꝙ ꝑcutiẽs clericum repellendo violẽtiam nõ incidit in excõicatõem.g̃ male dicit h̃ tex.ꝙ ꝑcutiẽtes se aduincez incidũt in excõicatõem.nam dz distingui inter inferẽtẽ iniuriã vel violẽtiã repellẽtez So.multiplex.p̃mo ꝙ intelligiꝛ tex.qñ nõ apparet qs fuit aggressor.exquo.n.cõstat vtrũ qz man⁹ violẽtas iniecisse temerarias vterqz ligaꝛ. Cõtrariũ loqtur ỽ eo quẽ ꝓstat ꝑcussisse violẽtiã repellẽdo. Secũdo põt intelligi iste tex.qñ vn⁹ ꝑcussit sꝫ nõ habebat aĩum itexꝛ ꝑcutiẽdi quo casu si ꝑcussus repcutit ꝑcussorẽ incidit in excõicatõem qꝛ vocaꝛ vindicta ñ aũt violẽtie repulsio vt in.l.si ex plagis.ĩ.§.taberna rius.ff.ad.l.agl.in.e.significasti.s.ỽ homi.ꝛ qỽ ibi dixi qỽ est notãdum.

Onachi.

m Monachos se adiuicẽ percutiẽtes absoluit abbas. Itẽ in canonicis regularibus ꝛ abbatis discretõe deficiẽte recurriꝛ ad epm.h.d. Casus lr̃alis. Querebaꝛ a quo sint absoluẽdi monachi ꝛ canonici regulares si se ad inuicẽ ꝑcusserint. Cõsul⁹ papa rñdet ꝙ monachi ꝛ regulares canonici si se adiuicẽ ꝑcusserit ñ sũt ad apo.se. mittẽdi sꝫ ꝑ abbatẽ suũ sunt absoluendi:ꝛ si abbas non sufficit dioce.epus est adhibẽdus. Bernar.

Nota primo ex tex.ꝙ correctio monachoꝝ ꝑti-

c Pro intellectu buiusỽcretalis vide q̃ latiſ. scribit Rai.i ſũma de sen. ꝑcept.diffi.ꝛ excep.§.segt de sen ex.vi. sꝫ qs põt absoluẽ ĩ regulares.

mo loco ſpectat ad abbatē ſz abbate deficiēte recurrit ad eꝑz de quo tñ dic vt plene nō.i.c.quāto de offi.ordi.dico pleniſſime in repetitōe.c.ſiqs ꝑ clericuz de ſo.cōpe. Scōo nō caſum in quo abbas abſoluit a ſententia excōicationis lata a canone. Sz circa hoc q̄ro de nōbili.q.nūquid abbas poſſit gñaliter abſoluere monachos ſuos ab excōicatōe a canone iflicta.multi religioſi ⁊ male ſeruāt q̄ fic. ſz ꝟrium ē vex vñ facit regula q̄ ab excōicatione lata a canone nullus ꝑlatus inferioꝛ citra eꝑm abſoluit niſi in caſibus iure ꝓmiſſis.h̄ vī ꝓbari in cle.i.de ꝓuil.facit.c. religioſo.e.ti.li.vj.vbi religioſus ꝓcuriēs clericū ſecularē nō abſoluit ab abbate.q̄ ſumus extra caſuz ꝓceſſum hic. Itē abſolutio a ſnīa excōicatiōis lata a canone ꝓcedit dūtaxat eꝑis.vt in.c.nup.j.eo ꝟz cōmunē intellectū.nā iſta ardua ſibi ſoli reſeruant ar. in.c.fi.de offi.archiꝑſb.⁊ in.c.ſicut vnire de excel.ꝑla.⁊ iſte caſus fuit hic ꝓceſſus. q̄ ꝓpter cōionem q̄ parit ꝓtēptum de facili incidūt monachi in illū canonē ſiqs ſuadēte.iō ne bēat māz euagādi ꝓceſſuz fuit hoc vt ab eoꝛ abbate poſſint abſolui vñ iſte caſus nō ē trabēdus in ꝓñtiaz cū ſum⁹ in mā exoꝛbitanti. ar.in regula in argumētū de reg.iur.li.vj. ⁊ in.l.qō ꝺo ꝟ.ff.de legi.hoc vex niſi eēt talis abbas vel ſupeꝛioꝛ bñs iura eꝑalia.ar.opti.ex nō.p glo.in cle.i.de re.eccle nō ali.⁊ p Inn.i.c.ſtatuim⁹ ꝺ maio.⁊ obe. ⁊ h̄ ꝓſuluit Fe.ꝓſilio.xiiij.qō tene mēti. q̄ facit ad multa. Scōo ex bis pōt annecti qō qd ſi monachi eſſent exēpti.vel ē caſuſ vbi abbas abſoluere nō pōt.nunqd poſſint abſolui ab eꝑo.cū exerceaī hoc caſu iuriſditio volūtaria.Fede.in ꝓſilijs ſuis tenuit q̄ fic.Cōtrariū pōt elici ex dictis Jo.an.in reg.ſciē ti de reg.iur.in mer.⁊ ꝟriū tenui in quadā diſputatione q̄ incipit duo clīcali oꝛdine ⁊c.vbi pleniſſime inuenies. In glo.i.ibi dūtñ nō enoꝛmiter. Nō glo. q̄ caſus enoꝛmitatis ſemp intelligiī excepꝰ in hac mā quātūcū q̄z ꝟba ꝓmiſſiua ſint gñalia ⁊ de hoc dic vt plene le.⁊ nō.in.c.cū illoꝛ.j.eo.⁊ ꝟm iſtū caſū exceptū pōt itelligi iſte teꝛ.in fi.dū dicit q̄ ſi abbatis diſcretio nō ſufficit ⁊c.⁊ idē dic q̄ deficit abbas q̄ tūc recurrēdū ē ad eꝑm.vt in.c.quāto de offi.oꝛdi.

Extra glo.quero ꝓ declaratōe lr̄e q̄ teꝛ. loq̄tur q̄ monachi ꝓcuſſerūt ſe in clauſtro.qd ſi extra clauſtꝝ.dic q̄ idē ⁊ fortius q̄ maiꝰ ē delictū cū cōmittitur in clauſtro vbi ꝺz ſeruari ſilētiū.nā violaī immunitas clauſtri.ꝓ h̄ qō nō.ꝓ Jo.an.poſt Abbatē in c.cū illoꝛ.j.e.⁊ facit teꝛ.in.c.cū ꝓ cā.j.e.vbi aggraūaī fcm̄ illi⁹ q̄ trarit aliū ꝟberādo p clauſtꝝ.

I vero. Hoſtiari⁹ q̄ clīcū ꝓcuſſit non grauiter ab eꝑo abſoini pōt.hoc primo.Officialis de libertate iniſcies manū in clericū ꝓ papaz abſoluit hoc ſcōo.Qui repellēdo vim vi clericū ꝓcutit excōicat⁹ nō ē h̄ tertio.Qui ꝓcutit clericuz turpiter inuētū cū ꝓpinqua excōicatus nō ē ſecus ſi cū remota ⁊ ꝺr̄ ꝓpinq̄ vt in lr̄a ⁊ partes patent per.§.

Caſus litteralis.Queſtio oꝛta fuit apud dñz pa. de hoſtiario alicui⁹ ptātis clericū rōne officij ꝓcutiente a quo ſit abſoluēdus ſiīr ⁊ de officiali vel ſi clericus ſeu laic⁹ vim vi repellēdo clericū aliquē ꝓcuſſerit.vel ſi aliqs in clericū cū vxoꝛe mr̄e ſoꝛoꝛe vel filia ꝓpꝛia inuētū man⁹ violētas iniecerit ſeu deꝑhēſum in ſtupꝛo vel adulterio.Utꝝ ex h̄ buiuſmodi ſint excōicati vel ne.Et rn̄det papa vt in teꝛ.Ber. Nō ꝑ ex teꝛ.q̄ delictū cōmiſſum ꝓtextu officij alleuiaī q̄ delinq̄ēs modū exceſſit.facit qō nō.i.c.oliz el.i de reſti.ſpo.nā vī mot⁹ bono zelo ⁊ nō ſuadēte diabolo.ſz q̄ exceſſit modū tenet ſz alleuiaī delictum ratōe ꝓncipij illiciti.ad hoc.c.ſignificauit.ſ.de peni.⁊ remiſ.⁊ qō ibi dixi. Secundo nota ibi grauiter ⁊c.q̄ ꝓ mediocri iniuria pōt eꝑs abſoluere iſtū oſtiarium.nam tātum excipit iniuriā grauē. ſecus ſ̄ in leui vel mediocri.nā exceptio firmat regulā i alijſ xxxij.q.vij.c.dñs. Tertio nō in.§.officiales.q̄ officialis laicus iniſciēs manum in clericū deliberate nullo caſu poteſt ab eꝑo abſolui q̄ videt delictuz non leue cum non ſolum inferat iniuriaz immo vſurpat ſibi iuriſditionem in clericum. Quarto nō in ver.ſi vero.q̄ ſolum factum non ſufficit ad incurrēdum excommunicationem ſed requiritur animus iniuriandi.ideo percutiens clericum ſe defendēdo excommunicatus non eſt ⁊ intellige quando clericus volebat iterum percutere.ſecus autem ſi clericus ꝓcuriēs deſiſtit.q̄ tunc iꝑm percutiens eēt excōmunicatus.q̄ nō eſſet repellere violētiam ſz exercere vindictam.ad hoc.c.olim.ij.ſ.de reſtitu.ſpo. Quinto nota in.§.nec ille.caſum in quo percutiens clericum non eſt excommunicatus[a].Et facit iſte teꝛ.q̄ cōmittēs delictum iuſto doloꝛe motus aliquatenus excuſand⁹ ē a pctō ⁊ a pena pēti facit.l.ſi.adulteriū i.§.iparoꝛes[b].ff.de adul.⁊ vide qō dixi in.c.i.ſ.de iniur. vltimo nō q̄ nō eſt licitū extraneo vel etiaz ꝓpinquo hic nō exꝑſſo capere clericū in facinoꝛe ſiue ſit graue delictū ſiue leue.qō intellige q̄ clericus deſiſtit a delicto.ſec⁹ vī ſi delictū ꝓtinuat nec aliter arceri pōt a delicto.vñ tz hic Inn.q̄ ſi clīc⁹ nō pōt alr cōpeſci ab iniuria niſi capiaī ⁊ ligeī pōt ēt iudex ſecularis īpune eū capere ⁊ ligare.ꝺz tñ eū reſtituere iudici ſuo q̄ci⁹ pōt.⁊ vide qō nōt Inno.i.c.vt fame j.e.Et ex hoc videt ille[c] ēdum q̄ familia ptātis rapiens clericū de nocte q̄ verifiī pōt timere delictū cōmittēdū nō incurreī excōicatōem ſi clericū capiat ⁊ pñtet eꝑo.q̄ nō pōt hic nōri diabolica ſuaſio cū h̄ fiat ad obuiādū delicto ⁊ ꝓſumptio mala ſit ꝺ incēdētes de nocte iuxta illud.Qui male agit odit lucē.i c.ꝓſuluit de off.dele.de quo plen⁹ dico in.c.cū non ab hoīe.ſ.ꝺ iudi. In gl.i ꝟ.laico.i fi.⁊ dic clari⁹ q̄ clīc⁹ ꝺ mādato ꝑlati ſui licite pōt capi p laicū ⁊ p eū ad iudicē ſuū duci.vt in.c.vt fame.j.eo.li.vj.ſz ꝟberari p laicū nō ꝺz ēt de mādato ꝑlati ſui.vt in.c.vniuerſitaī.j.e.alīs vter q̄z īcideret i excōicatōz. ꝺ quo dic vt ibi nō. In gl.i ꝟ.fortuito i fi.Sz q̄ro q̄ſ ꝓbabit an fortuito an ꝺliberate clīcū ꝓcuſſit.doct.dīt q̄ clīc⁹ ꝓbabit tū q̄ clīc⁹ h̄ aſſerēdo ē actoꝛ ⁊ actoꝛ ꝓbare ꝺz itētōez ſuā.vj.q.vlt.actoꝛ.l.actoꝛ.C.ꝺ ꝓb. tū q̄ q̄z ꝑſumiī bon⁹ de ꝑſump.c.fi.niſi ex ꝓiecturis iudex ꝑſumeret ꝑ laicū. ⁊ on⁹ ꝓbādi i eū träſferret.Ego puto q̄ indiſtincte on⁹ ꝓbādi īcūbat laico ſaltē p iuramētū q̄ ꝑſumptio ē ꝑ eū exquo ꝓſtat ꝺ ꝓcuſſione.nec caſus fortuit⁹ ꝑſumiī.ſz q̄ eū allegat ꝓbare ꝺz vt i.c.vno.⁊ qō ibi nō.de cōmo.ꝓ h̄ teꝛ.in c.ſe.vbi iniſciēs manū i clīcū nutriētē comā tenet ꝓbare ſaltē p iuramētū ignoraſſe illū eē clīcū forti⁹ q̄ī caſu hui⁹.c. In glo.i ꝟ.mr̄e i fi.Jdē dicit Inno. ꝺ collateralib⁹ vt i eis ñ bēat locū iſta ꝓmiſſio.Jo. dic q̄ id qō ꝺr̄ h̄ de filia.lex vī extēdere ad nepotē.⁊ qō ꝺr̄ ꝺ vxoꝛe vī extēdere ad ſpōſaz.i auc.vt li.ma. ⁊ auie.§.q̄ ꝟo.dicit tñ tuti⁹ eē tenere glo. Jo.an.dicit poſſe diſtīgui inter neptē ex filio ⁊ neptē ex filia. vt p caſu ꝓcedat lex ar.i.l.liberos.ff.de ſenato.do. Anto.indiſtincte ſeq̄ī gl.q̄ mihi plus plz.cū.n. bec mā fit odioſa ipſis clīcis ⁊ exoꝛbitās a diſpone iuriſ nō ꝺz extēdi ſz i ꝓꝓijs terminis itelligi ꝺz ar.optimum in.l.pī.⁊ qō ibi nō.ff.de adul.vbi pīi daī ptāſ interficiēdi filiā adulterā deꝑhēſam in adulterio nec appellatione pīis veniūt ibi alij aſcendētes. Itē appellatōe filioꝛ nō veniūt nepotes i mā ſtricta maxime vbi nō tractaī de fauoꝛe filioꝛ.vt h̄ de quo nō.i l.liberoꝛ. ff.de v̄.ſig.⁊ i.c.i qbuſdā.ſ.de penis.⁊ vide glo.i cle.i.de baptiſ.⁊ nō glo.q̄ facit ad multa.

a Adde hic ímol.in l.qd ergo. §.ſi hēs de leg.i.vbi dicit illū teꝛ. cē argumē rū q̄ occidēſ clericū in facinoꝛe reptū nō incurrit excō municatio nē ſeu cāone de quo dicē bēri in hoc c.iij.

b Ibi ē opti.⁊ val de elegās teꝛ.ad pro poſitū.Et optime ſcribit q̄ ſcribit.d.an.in c.olim el.i. in fi.⁊ qō ibi notaui de reſt ſpo.

c Familia ptātis pōt capere clericū rep tū ꝺ nocte ⁊ ducer eū ad eꝑz abſq̄ alia excōicatiōe. Et adde q̄ ſcribit p d. ancha.ī rep.regule ea q̄ī.xx.q. ⁊ vide q̄ la tiſ. ſcripſit poſt. d.ab. i.c.cum nō ab hoīe de iud.⁊ optimū teꝛ.i.l. i.C.ꝺ exhi. reis ⁊ ibi Barto.

a Adde hic q̄ nō.glo.in ver.poterat in.c.ne aliqua.xxvij.q.i.ꝛ quod no tat.d.an.ꝛ abb.post alios i.c.veniēs el.ij.de spō.ꝛ vide cūdē ab.i.c. interfecisti.s.de homi. Et dicit bal.i apostillis post gui.i.l.imperator adrianꝰ.ff.de ſta.ho.q̄ ſi ex ſtatuto licitū ē occidere adulterātē vxorez licebit eā ſic deꝓ bēſam occidere lz ꝓgnās ſit.ibi ēt dicit bar.clr.pri.q̄ pr̄ pōt occidere filiā ꝓgnātez in adl.deꝓbē ſaz.Itē ad de b gl.i.l. nec tm̄ozē i vſ.occidē ff. qō met. cā q̄ dic̄ q̄ nō lz mari to iterficeꝛ adultexꝛ ni ſi adulter ſit vilis ꝓſona ſz pr̄i lz qñ cūq; iterfi cere,ꝛ al.l. nec i ea.ff. de adult.&c vide i bac mā bo.ter: in.l.ſiqs in graui.§. ſi mātꝰ ꝛ ibi gl.i v.igno ſcit.ff. ad ſill. Et ad hoc pau.ō ca.i.l. ſi cū dotem .§. trāſgredia mur ff glo. ij.ff ſo.ma. vbi dicit q̄ b pr̄ aliq̄ poſſet int ſi cere filiaz i adulſio de p̄benſaz ta mē nō pōt hoc alſi de mādaſ ar. l.cū fundū §.q̄ſitus.ff. dvi ꝛvi ar. Itē adde hic īnol.i l.gd ergo §.ſi bēs.ff.de le.i.vbi dicit q̄ §z canones peccat pr̄ ꝛ ēt marit⁹ occidēs deꝓ bēſaz i adulterio ꝛ al.ad hoc.d.c.admonere ꝛ.c.iter hec.xxxiij.q.ij. Item adde hic q̄ his caſib⁹ qb⁹ licitū ē marito iterficē hoc pōt demādare licite filijs ſuis ita dicit bar.ſub dubio ſorte in.l.nō ſolū.§.ſi mādato.hoc.c.alle gādo.ff.ō iniur. Sz p eo allego tex.i.l.gracch⁹.C.de adul. Itē an filio licꝛ at interficere adulterātē mꝛez ſuā vide Sali.i.d.l.grach⁹.in.iiij.col.ꝛ ibi i iij.col.ponit an liceat adultexꝛ reptū i domo fugatū extra domū interficeꝛ Itē vide oino ſan.Tho.i.iiij.ſen.di.xxxvj.q.ij.ar.ij.cir.me.vbi ꝛcludit q̄ neq; ſm leges ciuiles neq; ſm legem ꝓſcientie lz marito ꝓpria auctoꝛitate iterficere vxorē adulterātē lz poſſit cā iuſta accuſare ad mortē i iudicio ſe cularī. Et idē ſentit ſan.Tho.i ſi.de adultera filia dicit q̄ nullus pr̄ſa.po teſt i aliquē de ſua familia infligere penā coꝛrūpentē ꝓſonā.

b Hoc ē vexꝛ in foro cīe ſecꝰ in foro iudiciali vt dicit glo.ſing.ſm do.ab. ibi i.cle.i.i v.habita de pr̄iui.ſz vide ad hoc q̄ nō.bal.i.l.i.vltra me.C.ad niace.ꝛ vide inol.i cle.i.i.iiij.col.v.iurē p̄dicta de ꝓſā.ꝛ af.gl.ꝛ archi.i c.p poſuiſti.lxxxij.di. Et adde hicq̄ nō.d.An.i.c.cognoſcētes i ſi.ō ꝓſti.ꝛ q̄ ibi nō. Et ad id q̄ dicit hic.d.an.i.i.nō. vide tex.i.c.ſignificaſti.el.i. de ho mi.glo.i v. ignozātēr.c.inotuit de elec.glo.i.c.accedēs de crimine ſal.glo. i.ij.de calū.i.c.accepim⁹ de eta.ꝛ qua.quē al.d.an.i.d.c.innotuit tex.in.c. ſtatutū.§.cū vo de reſcri.li vj.ꝛ i.c.vt circa.de elc.e.li.tex.i.c.paſtoral de ex cep.ꝛ i.c.pr̄tiū de teſti.ꝛ gl.i.c.eos.i v.ſciēter ꝛ i v.affectū de tēpo.oꝛ.li.vj. vide glo.i.l i.i pri.i v.hoc anno.ff.de iti.actuq; prima.ꝛ vide q̄ nō.d.an.in c.fi.i.iiij.col.v.fallit ēt i caſib⁹ vbi dicit q̄dā pulchꝛa i hac mā. Et inē cere ra allegar nō.dcm.guil.de cu.i.l.q̄rit.ff.ō ſta.ho. Itē vide oio q̄ elegāt ſcri bit bar.i eꝛuagāti ad rep̄mēdā i v.q denūciatōez i pe.col. Itē de ipſa,pba ſi.C.de fi.iſtru.tex.i.l.ſi qñ.C.vñ vi i.c.ſi.q̄ me.cā ꝛ glo.i.§.ſi.iij.q.iij.ꝛ glo. i.c.dilecti cir.fi.de ſo.cōpe.glo.i.l.ſi §.i cōputatōe.C.de iure delibe. An āt quando lex vel diſpoſitio dicit debere ſtari iuramento alicuius poſſit proba ri.ꝓnium vide p do.an.i.c.q2 propt.i.xvj.col.ꝛ qō ibi late notaui de elec.ꝛ p d.ab.i.c.ꝓpoſuiſti cir.p̄n.ꝛ qō ibi late notaui poſt ipz de ꝓba. Itē adde hic tex.ſin.i.l.ſi.de bo.aucto.iudi. poſ.de cui⁹ intellectu vide quod plene notaui i.d.c.ꝓpoſuiſti. Itē aliū caſuz i quo ſtat ꝓprio iuramēto partis ponit tex. i.c. cōtineba tur de deſpō.ipu. Itē adde hic archi.i.d c.i p̄mis in ante pe.col.ij.q.i. vbi dicit q̄ ignozātia ꝓbat p iuramētū nisi ex ad uerſo ꝓbet cia.Item aliuz caſuz in quo qs ꝓbat ſolo ꝓprio iu ramēto vde tex.i.l.ꝓpā dū v.ꝛ ſiqdē cir.fi.C.de iu di.tex.cū gl. i v.docuerit i.c.i.de elec.i vj.ꝛ i.c.ꝓſti tut⁹ de ꝓcu. Item i.q.hic po ſita i t̄minis diſtingue oio vt p domin. pⁿ pau.i.d.c. eos.i.ij.col. de tēpo.ord. li.vj. Et ad de q̄ qñ agit de iſormatio ne ꝓſcie ali cuius dicto vnius vel fa me cre.edū ē ſm.d.ant.i rep.c.pcenit i.xvij.col.de cenſi. qui ad hoc al.nō. p cōpo. in.c.i. de elec li.vj. Item q̄ cōſcia

bomi.xxiiij.q.i.i.§.i.

f **I vero.** Qui pcutit clicū igrāſ,p babilr eū clicū excōicatꝰ nō ē igrātia tm̄ ,pbare dz p iuramētuz.ꝛ ſi b p̄ſtare recuſat ,p excōicato hr̄i dz.h. d. Tres ſūt ptes.ſcōa ibi vl ſi.tertia ibi ab illo. Ca ſus lr̄alis. Si aliqs manꝰ violētas iecerit i clicū nu triētē comā ignozās q̄ clicꝰ fuerit nō erit excōicatꝰ vl ſi ō b dubiū fuerit ꝛ ,ppa manu iurauerit q̄ cum clicuz igrauerit.ſi āt iurare noluerit ſic ab excōicato ꝓuenit abſtiere:donec ō mādato ſūmi pōtificis ab ſoluat:q2 ꝓſtat eū manꝰ violētas i clicū iecisſe.ber.

Nō p ex tex.q̄ ex depōne tōſure clicꝰ nō ꝓdit p uilegiū canonis ſiqs ſuadēte. Scōo nō q̄ qs p̄ſu mit tal q̄l ēbitꝰ quē geſtat. Tertio nō q̄ vbi ē du biū i depēdēntib⁹ a ꝓſcia alicuiꝰ ſtat iuramēto illiꝰ. nā igrātia alr ,pbari ñ poſſet.ad b nō ſolet allari iſte tex.fac.c.nlli ō ele.li.vj. Nō.iiij.q̄ vbi fcm ē i ſe il licitū p̄ſumit ſcia i fco alieno.vñ p̄ſumit qs ſcire illū ee clicū quē pcuſſit. Itē vltio nō q̄ ,p iiectiōe ma nuū violētaꝛ i clicū teneꝛ laicꝰ ire ad ſe.apo.,p abſo lutōe.ō quo i.c.ꝓuenit.j.e. In gl.i.ibi dūtm̄ ille cli cꝰ ſit.b vexꝛ ꝛz Inn.ꝛ bñ niſi,pbabilr credidiſſet eū ñ clicū.vtputa icedebat i hitu ſi ꝓgruēti clico.ꝛ p̄ſue baſ ōferre tōſurā more quoꝛūdā laicoꝛ eā ōferētiū tpe eſtiuo. In ea.gl.ibi niſi poſtea certꝰ efficiaris Ault ḡ gl.ꝛ bñ q̄ cōpta vitate ñ ē excōicatꝰ q̄ pcuſ ſit laicū credēs clicū pcuteꝛ. Et vid̄ ſ.e.ꝓſi.xiij. vbi āpliat termios qōis. Querit qd ſi pcuſſit laicū laicū cōiter ,p clico hitū ꝛ añ abſolutōez ſeu certificatōez celebꝛaui nūqd icidā i irregularitatē.ꝛ ꝛcludit q̄ ñ nec excōicatꝰ ſū. Regrit.n. vtꝛas clicatꝰ ad icurren dā excōicatōez.vt i.c.ſiqs ſuadēte.xvij.q.iiij.ſic.n. ſimpleꝛ dimiſſio bitꝰ clicalr nō fac̄ quē pdē p̄uilegiū clicale vt b ita nec ſimpliꝛ aſſūptio bitꝰ ñ ꝛgruēns p ſōe fac̄.c.ex pte.ſ.ō p̄ui.el.iij. Et i fi.gl.hāc opi.tāc. tz io.an.lz Hoſt.ꝛ nā ſi erroꝛ i ſola q̄litate ſuffic̄ ad vitādū excōicatōez vt b fortꝰ qñ ꝓcurrit erroꝛ i q̄li tate cū erroꝛ ē ꝓſona vt i terminis q̄nis glo. quan do credebā pcutere martinū laicū ꝛ pcuſſi martinū ſeu aīus alicuiꝰ ,pbet p ,pp̄iū iuramētū ē tex.i.l.ſi.de bo.au. iudi.poſ.ꝛ i.l. ſi.§.ſi.cū multis alijs ꝓcoꝛ ibi i.glo.aile.C.de iure do.ipe.ꝛ vide glo.i.c.cū ab vno in v.electionem vltra medi.de re iudi.li.vj.ꝛ oino Bomi.in.c. cuz q cir.medi l.diſtin.

c Circa hoc vide tex.ꝛ glo.i.c.illud.xvj.q.vj.io.an.ꝛ Bomi.in.c ppetue de elec.li.vj.ꝛ.d.abb.in.c.nōnulli de iudeis.ꝛ io.an.i reg.cū qs in ius i mer cu.d.ab.i.c.plerūq; de dona.in.ij.col.ꝛ glo.xxxiij.q.ij.i fi.ſumme.vbi hꝛ de cognoſcēte cōiugatā quā credebat ſolutā. Et de.q.hic poſita i t̄miſ.an pcu tiēs clericū quē credebat laicū vel eꝰ ſit excōicatꝰ vide glo.i.l.ſiqua p calū niā i fi.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ ibi di.ꝛ i.l.ſi.C.de cri.exp̄i.hꝛ.ꝛ vide tex.ꝛ ibi flo.i.l. ſciaz.§.ſi ſuū.ff.ad.l.acq.gl.cū tex.in.l.ſi ignozās.ff.loca.bar.in.l.apud labe onē.§.ſiqs vginē.ff.de iniur.bal.in.l.ſi i ſi.ij.col.C.ſi a ñ ꝓpe.iu.ꝛ vide gl.ma gnā in fi.ꝛ ibi oino io.de inol.i.iij.col.i v.vlt.q̄rit i cle.i.de ꝓſan.ꝛ af. vbi di cit q̄ ſi eligētes eligūt indignū quē credūt excōicatū ꝛ tm̄ re va nō ē excōica tus tz electio nec peccāt eligētes ꝛ dicit de hoc hēri ſatis p inno.in.c.dilectꝰ de ap.,p quo facit quod nō.bar.in.l.ſi arbiter cir.p̄in.v.q̄ro qd eꝰ.C.de ſe. ꝛ int.om.iu. Et de.q.hic poſita p glo.vide in t̄minis p inol.in.l.q pupilluz ff.de acq.hē.vbi ēt pⁿ bal.ponit aliā.q.ſiſez ꝛ fac̄ ad hoc glo.in v. approbatꝫ in.c.vnico de voto li.vj.ꝛ quod nō.d.an.pⁿ io.an.in.c.ioānes de cle.ꝓiu. ad de bal.i.c.i.qbꝰ mo.ſeu. amit.vbi dicit q̄ cognoſcēs ignozāter monalē non punit de ſtupro monial. Et idē dic̄ de vaſallo inſultāte dñz ignozāter q2 nō pdit feudū. Itē facit ad b qō dic̄ io.cal.i tractatu de cc.iterdicto i.x.mēbro. i.v.q.itē adde b ſan.tho.i.iiij.ſen.di.ix.q.i.ar.iij.vltra me.vbi dicit q̄ ſiqs ac cedit ad ſuā quā credebat nō cē ſuā ꝛ ſiſr ille q̄ ē iuſtꝰ credēs ſe peccare nō ē ac cepir euchariſtiā electio ſua ē praua ꝛ peccat.ſz electio nō ē praua i eo q̄ pec carū bz ꝛ neſcit.itē p plēo itellectu omniū ſupradictoꝛ vide omnino elegā tē ꝛ mālē doctrinā ꝛ meliorē de iure quā ſup hoc tradit bar.in.l.deu⁹ i.ff.ad l.cor.de ſica.ꝛ vide io.an.in addi.Spe.ſup rubrica.de adulte.

a Nñ cõ/stitutio ꝓtinet fauorem ex parte vni⁹ ꝛ odiũ ex parte alteri⁹ ſz odiũ érõ/nabile tẽ mã dr̃ eẽ fauorabilis ꝛ lata ſz tu ſup hoc viõ late bal. i.d.l.ij..C.de iudeo.ꝛ ad de bal.in.l illud in p̃n.ij. colũ.C.õ ſa croſã.ec. vbi dicẽ q̃ vbicũq; iponit pe/na lz al's de ſui nã mã ſit fauorabil' tẽ dr̃ mã odioſa qõ intelli/ge vex ẽt q̃/tũcũq; pena que imponit ſit mima vt dicit bal.ĩ a/poſtill' i. l. ñ diſtinguem⁹ l p̃n.ff.õ arb. q̃ illũ tex.et de.q.hic po/ſita p.d.Ab. vide i termi/nis p domi.i c.ſciãt cũcti i ſi.de cle.li.vj poſt glo.ibi ĩ v.alios. Itẽ vide domi. i c.q̃ humani §.ſi. in.i. col. de hõi.li.vj. vbi dicit q̃ ſi ẽ ꝓſtõ cdita i fauorẽ aiaꝝ lz ſit penalis ẽ late interp̃tãda ꝛ al.ẽt ad ñ glo.i.c. gñali õ elec. li.vj.Et idẽ pũctualr̃ di/cit.d.abb.p⁹ io. an. i.c. ex teõf q̃ ſi.ſint legi.Itez de q.hic poſita p.d.ab. vide tex.ꝛ ibi iac. õ belui. in l. ij.§. exercitũ ff.de inſa. fa/cit.l.q̃ excep/tionẽ i p̃n.ꝛ qõ ibi nõ. q̃ bar.ff.õ ꝓdi. inde.ꝛ vide i terminis p bar.ꝛ pau.õ caſ.in.l. ſiqs nec cãz cir.ſi nẽ p̃n.ff.ſi cẽ. pe.vbi q̃ illũ

clericum. Nec ob.l.eum qui alle.in gl.q̃ iniuria be/ne ẽ illata iſti.ſz ad incurrẽdam excõicationem requi/ritur aĩus ꝓcutiẽdi/cũ qd ĩdicãt vba illi⁹ cano/nis ſiqs ſuadẽte dũ dic̃ ſiqſ ſuadẽte diabolo ꝛc.exqu o.n. iḡrabat eũ clericũ ceſſat diſpõ illi⁹.c.faĉ.c.vt aĩa ꝙ õ ꝓſti.li.vj. In gl.ſi.ĩ.ſi.ꝛ õ hac mã vid̃ vt plene di cã ĩ.c.perpẽdimus.j.eo.

m **On dubium.** Percutiẽs quersum re/ligioſus excõicatus ẽ.nec ab alio q̃ꝫ a pa/pa abſoluit̃ niſi in mortis articulo.h.d.

Caſus lr̃alis. Dr̃ hic in iſto.c.quicunq; violen/tas manus ĩ clericos vel ĩ canonicos aut cuiuſlibet religionis conuerſos inijciunt ſententiam excõicati/onis incurrunt ꝛ a ſolo papa poſſunt abſolui niſi in articulo mortis. Ber. Nõ p̃ ex tex.ar.q̃ appel/latõe clericoꝝ nõ veniũt canonici. Contrariũ mr̃ põt colligi ex iſto.c.iuncto.c.ſiqs ſuadẽte.nã ibi nulla fit mẽtio de canonicis ſz tm̃ bene de clericis.ꝛ tm̃ exten/dit ad canonicos vt h̃.ꝛ qd iuris ſit de hac qõne di/co ſup rubrica de vita ꝛ ho.cle. Scõo nõ q̃ appel/latõe monachoꝝ veniunt ꝙerſi,alicui⁹ religionis.nã in.c.ſiquis ſuadẽte fit mẽtio dũtaxat de monachis. ꝛ tm̃ cõꝑrebẽdunt ꝙerſi.ꝛ vr̃ glo.pe.h̃ velle q̃ h̃ ſit de extẽſione buius.c.qõ tm̃ mihi non placet p tex.in p̃n.dũ dicit nõ dubiũ ꝛc.ꝛ per tex.ibi ex cõſtitu.ꝙci lij ꝛc.que vba clare innuunt h̃ eſſe de iure antiquo. ꝛ q̃ h̃ ꝓſtitutio ſit tm̃ iuris antiq declaratoria. Sz tunc fortiter opponit̃ nã cum ille canon ſiqs ſuadẽ/te imponat penam dz ſtricte intelligi.ꝛ ſic appellati one monachoꝝ debent venire ꝙerſi.ꝑ h̃.c.ſtatutũ de elec.li.vj.vbi ĩ mã odioſa appellatõe eccl̃ie pochi alis non venit eccl̃ia collegiata parochialis ꝓp quali tatem collegij q̃ eſt ſupra parochiã. So.credo poſ/ſe dici q̃ ille canon ſiqs ſuadẽte lz ꝓtineat odium ex parte percutientium[a].ꝓtinet tm̃ fauorez ex parte cle ricoꝝ ꝛ vbi in conſtitutõe ꝙcurrũt odiũ ꝛ fauor ma/gis attẽdat̃ fauor[b] q̃ꝫ odium.ꝑ h̃ glo.nõ.in.l.ij.C. de in ius vo.Itẽ iſtud eſt odiũ rõnabile quo caſu nõ fit ſtricta interꝑetatio iuxta nõ.ꝑ Li.in.l. quicũq;. C.de ſer.fugi. Item excõmunicatio eſt medicinalis ꝛ de facili obtinetur abſolutio.vt in.c.i.de ſen.excõ. li.vj.vnde putarem q̃ in diſpõe mere penali ꝛ odio ſa appellatõe monachoꝝ non veniũt ꝙerſi per.d. c.ſtatutũ nec cõtra. In glo.i.in fi.concor.j.eo por/ro.dicit q̃ retinens ꝓpꝛium non põt dici ꝙerſus. lz in inſtrumẽtro dicat̃ eũ eſſe ꝙerſum talis eccleſie. Hoſti.diſtinguit ꝛ bene[c].q̃ aut iſte ꝙerſus retinuit ſibi aliquam ꝓpetatem ꝛ tũc nõ gaudet h̃ ꝓuilegio Aut dedicauit ſe ꝛ ſua ꝛ incedit tõſuratus vel muta/uit habitum intereſſendo diuinis.ꝛ taliſ gaudet hoc ꝓuilegio ar.in.c.quiſquis.xvij.q.iiij.ꝛ optime facit. c.vt ꝓuilegia.ſ.de ꝓuile.vbi oblati nõ plene gau dẽt ꝓuilegio illoꝝ quibus ſe obtulerunt.ꝛ facit cle.i.de deci.

n **Mulieres.** Mulieres q̃ inciderũt in canonem ſiquis ſua/dẽte abſoluũtur ab epo. Idẽ in ꝑſonis q̃ nõ ſunt ſui iuris vel delicati.de q̃buſ du bitabat̃ q̃ non poſſent cõmode accedere ad curiam ꝛ h̃ vſq; ad.§.illi.Et ille.§.h.d. Mãdans clericũ percuti excõmunicatus ẽ ſicut ꝓcutiens.Et tria ſũt dicta. Scõm ibi de bis. Tertiũ ibi illi. Caſus lr̃a lis. Dicit̃ hic in p̃ reſpõſo q̃ ſi mulieres ꝛ ſerui qui ſui iuris nõ ſunt manus in clericos violẽtaſ iniecerit ab epo dioceſano p̃ñt abſolui. Scõo dicit q̃ ſi aliq ita delicati ꝛ magne potentie fuerint q̃ manus iniece runt violentas in clericos q̃ laborẽ veniẽdi ad apo. ſe.ſuſtinere non p̃ñt. Queritur qd iuris ſit.reſpõdet pa.q̃ ſtatus ꝑſone ꝛ veritas negocij ꝑpus eſt intimã da romano pontifici ꝛ ꝑm eius ꝓfilium erit ꝓcedẽ dum. Tertio dicit aliqui non iniciũt violentas man⁹ in clericum ſed alij de ipſoꝝ mandato hoc faciunt.q̃ ritur an iſti q̃ hoc mandãt ſint excõicati.r̃ndet pa.q̃ ſunt excõicati ꝛ ſunt ad apo.ſe.mittendi:cum ille ve/ro delinquat cuius mandato delictũ cõmittit̃. Ber. Nõ p̃ arg.ex iſta dictõe alia que ſolet facere poſi tõem eiuſdẽ qualitatis cũ ꝑcedentibuſ q̃ iſte tex.dz intelligi de mulieribus que nõ ſunt ſui iuris. Sz ho ſti.ꝛ Jo.an.ꝛ communiter docto.dicunt indiſtincte tenendũ idẽ de oĩbus mulieribus cuiuſcũq; ſtatus ſint q̃ poſſint abſolui ab epo loci q̃ piculoſum ẽ iti/nerare ꝛ immiſcere cetibus viroꝝ.ꝛ h̃ dz laudabiliſ ꝓſuetudo quã papa ſcit ꝛ tolerat.vñ ſaltẽ rõne ꝓſue tudinis q̃ dat iuriſditõez.vt.ix.q.iij.ꝓqueſtus de fo ro cõpe.cũ ꝓtingat.ſiue ſint vidue ſiue ſint marita te ſiue virgines ab epo abſolui p̃ñt q̃ nõ. Et ex hoc ꝛ ex tex.nõ q̃ abſolutio ab excõicatõe canonis regu lariter reſeruat̃ epo ꝛ nõ ꝑlatis inferioribus.q̃ di/xi in.c.ij.§.eo. An aũt vxor dicat̃ ſub ptãte viri vel p̃is.dic q̃ patris niſi quo ad debitũ reddendũ. vel vt opet̃ marito de quo vide[d] tex.cũ glo.in.l.ſi vxor C.de ꝓdi.inſer.ꝛ.l.ſicut.ff.de ope.libe.xxxiij.q. fi. h̃ imago. Scõo nõ tex.ꝑ perſonis delicatiſ ꝛ nõ valentibus cõmode ire ad curiã ꝑ abſolutõe vt poſ ſint ab epo abſolui. Ultimo nõ q̃ in iure penali ꝛ odioſo faciẽs ꝑ aliũ hẽtur ꝑ faciẽte.lz vba iuris ſint ꝓcepta in ꝑſonã ꝓpriam.nã.c.ſiqs ſuadente. conci pit verba in ꝑſonã,ꝓpriaz.vt ſiquis ſuadẽte ꝛc.ꝛ ibi iniecerit man⁹ ꝛc.ꝛ tm̃ interꝑtatiue mãdans incidit ĩ illam penam.Sz an h̃ caſu mãdans includatur ex i terꝑtatione.an aũt ex ꝓpꝛio intellectu verboꝝ.nõt Bar.in.l.hec vba.ff.de adult.ꝛ in.l.aut q̃ aliter.ff. qõ vi aut clã.ꝛ.l.non ſolũ.ff.de iniur.ꝛ.l.ſz ſi vn⁹.e. ti.ꝛ.j.aliqd dicã. Ultimo nõ tex.ſingulariẽ ibi i ve/re cõmittat ꝛc.q̃ mãdans delictũ dr̃ vere cõmittere delictũ.Ex quo ſequeret̃ q̃ ẽt in ſtatuto mãdans de lictũ cõmitti cõꝑrebẽderet̃.hoc tm̃ nõ videtur indiſti cte vex.vt.j.ſubijciã. In.i.glo.in fi.idẽ Inn. bo. ꝙ Jo.an.concordando diſtinguit q̃ aut filiꝰ exiſtẽs in ptãte tenet familiã de perſe.puta vxorẽ ꝛ liberos ꝛ tunc hz locũ iſta gl. Aut ẽ in familia paterna.ꝛ tũc ꝓcedit opi. Hoſti.nam nõ dz iniqua cõditio afferri patri ꝑ factũ filij.do. Anto.vr̃ velle q̃ aut filiuſſa. ñ hz qd expẽdere in itinere ꝛ tũc nõ tenet̃ ire.nam re/gulariter qnicq̃d acquirit acquirit patri quo ad vſu fructuz.ſz ſi hz qd expẽdere tũc ſecus.Sz hec opi. mihi nõ placet.qr̃ nullã dr̃iaz poneret inter iſtuz cõ ſtitutũ in ptãte ꝛ alium.nã idẽ ẽ ĩ alio ſui iuris nõ ba bente qd expẽdat vt in.c.q̃ꝫuis.j.e.ꝛ tm̃ iſte tex. vo/luit denotare quãdam ſpãlutatem in hoĩbus ſuppo/ſitis aliene ptãti.nec placet indiſtincte opi.Joã.an. nã lz ſit extra familiã tm̃ exquo ẽ ſui iuris tenet̃ aſſi/ſtere ꝛ obedire patri ꝛ eidem cõmoda patrie ptãtis exbibere vñ idem putarem in filio qõ in ſeruo ex be/nigna interꝑetatõe. Et ꝑ hoc ſoluit̃ qõ opponi poſ ſet de.l.tã ex ꝓtractibus.ff.de iudi.vbi ꝑz q̃ de/licto filiuſſam.obligat̃ ſicut alius qui ẽ ſui iuris.ꝛ qõ dixi ꝓcedit ex benigna interꝑtatõe ꝛ ꝓceſſione pa pe.nã de iuris rigore oẽs iſte ꝑſone tenent̃. Itẽ nõ obſtãt alia iura q̃ excuſant pueros tm̃ ꝛ nõ maioreſ q̃ ꝑñt intelligi de illis q̃ ſunt ſui iuris. In glo.ij. in fi.hec deciſio glo.mihi nõ placet.qm̃ tex. indiſtin/cte dicit q̃ vbi perſone ſunt delicate vt nequeãt ſub ire laborẽ eũdi ad curiã q̃ ſtatus ꝑſone ꝓtius dz in/timari romano põtifici.vñ pondero vbum ꝙus non dz ergo antea abſolui q̃ꝫ h̃ intimet̃ pape. Fateor ta mẽ q̃ ſi interiz imminet piculum mortis.tũc non vi gore diſpõnis huius.c.ſed vigore alioꝝ iurium põt abſolui recepta cautõe ꝓut dr̃ in glo. In glo.ſi.

tex.dicit ac tẽd/ debeſ id ꝓp̃t qõ ꝓncipaliꝛ factũ ẽ ſta tutuz. Et ad idẽ vide pau.de ca. ĩ.l. bonaſi/des cir.ſi. ff.de po. ꝛ do.ĩ.c.ſi ꝑ ꝓter tua õ/bita ĩ.v.co lũ.õ reſcri. li.vj. Itẽ ꝑ illa doctri/na bar.ĩ.d. l. ſi qs nec cãz vide q̃ tuor gl.vz glo. in.l.ij. C.de in ius vo.ꝛ ĩ.l.ſz ſi hac. §.fi. ff.de in ius vo.ꝛ in.c. ſi pp ma õ/bita de re/ſcri.li.vj.ꝛ c.ſciãt cun cti de elec. co.li.

b Hoc/relligeꝛ q̃ nõ ap/per an p̃n/cipaliꝛ ꝓſtl rutio ſit ſa/cta pp fa/uorẽ an vo pp odium. Sz ſi appz an ꝓncipa liꝛ ꝓſtõ ſit fcã pp alte rũ illud eſt attẽdẽdũ ĩ tora diſpõ ne ſiue ſit fauor ſiue odiũ.ad h̃ alſo bar.ĩ.l fiqſ nec ca. cir.ff.p̃n.ff. ſi cer.pe.

c Vide ad h̃.o an. ĩ.c. dilecta õ ma.ꝛ ob. ſſ gl.pe.ꝛz q̃ ꝙerſus eccl̃ie ſcla/ris nõ gau det hoc pri uilegio.

d Et gl. in.c.q̃ deo xxxiij.q. v. ꝛ gl.ĩ v. pa rẽt iſti.õ ſe natuſcõ.ĩ/tu.ĩ p̃in.ꝛ gl.barto.ꝛ alij in.l.q̃ parẽtis.ff. ſoluto ma.

a An statutũ qõ loquit de cõmittente maleficiũ habeat locũ in mãdante. Et addc oio. d. ab. post. io. an. z qõ nõui ibi in. c. sicut dgnũ de homi. z vide quod scribit. d. ab. post. d. an. in. c. significauit. s. de iude. z vide bal. in. l. emptorias in vi. col. vs. quero qd si statutũ loquẽs de bannito propter homicidiũ an habeat locũ in bãnito q mãdauit cõmitti homicidiuz z vide que notaui de hoc in. c. i. ter dilectos. s. õ si. instru. i. i. addi. circ. me. Item adde hic quod nõ. pau. de ca. i. l. si cũ dotem. § trãsgrediãur. ff. so. mat. sup glo. ij. vbi dic q si ex statuto vulneratus põt assumi moderatã vindictam de vulnerãte, put florẽtie nõ licebit hãc vindictam de mãdare alteri arg. l. cũ funduz §. qsitũ. ff. de vi z vi ar. Scias tñ q i mãodiosa z penali iterdũ appellatione de linquẽtis cõprehendunt mandãtes tex. ẽ in l. siqs id qõ. ff. de iur. om. iudi. Sz ad q. hic posita p. d. ab. vide tex. z ibi nõt. d. ab. circ. pñ. in. c. ij. de cle. pug. in duel. z de q. h posita vide p io. de imol. in l. gallus i §. z quid si tñ. ff. de liber. z po. vbi al. quedam bona z dicit q de hoc habeꝯ p bar. in. l. siqs peremptorie i pe. car. v. z ista sunt nõbilia ad multa de vsuca. z vide de hoc p imol. in cle. siquis suadẽte i. v. col. de penis. z cũ illo dicto pau. de ca. in. d. §. trãsgrediamur de statuto p mittente vindictam z c. vt. s. cõcordat bal. in. l. accusationis. C. q me. cã. z in. c. i. §. siquis vo el. i. vs. z hoc facit ad qõnem de pace iura. fir. p glo. in d. l. cum fandũ z p tex. ad hoc elegantem in. l. seruus si heredi. ff. de sta. li. lz aliter dixerit bal. in. l. gracchus. C. de adul. z adde oio hic bal. i. c. siquis decesserit si de feu. fuerit cõtro. vbi in hoc articulo dat singulare z nouum intel. ad istud. c. mulieres p canonistas nõ cogitatũ. z inter cetera dicit q qñ dicitur q faciat p se nõ verificatur vnquã in illo q facit p aliuz z allc. l. si ita fuerat. ff. de ma. re. z idem dicit si diceretur psonaliter in cle. i. de ibi qz mandatũ morte extinguitur. Tancre. sentit oppositum. qñ psumit decessisse in eadem. vt in. c. maiores de baptis. Do. an. h distinguit q aut mãdatarius erat certificatus de morte mãdatoris. z tunc sit vera opinio glo. alias ꝓcedit opinio ꝑria. Putarẽ tñ q vbi iste mãdator in extremis recepisset pniam q tunc lz fuerit in culpa in nõ revocãdo exisse nõ tñ incidit in excõicatiõem cũ in veritate mãdatũ nõ fuerit morte revocatũ. Aut iste nõ egit pniam. z tũc etiam de rigore nõ esset excõicatus. qz mãdatũ revocatur morte. Sed qñ decessit in eo peccato tenet de delicto alterius sicut tenet pncipalis in nõ revocando mãdatum. vt in. l. si mãdassez. ff. mã. a. Et si diceres gd operabit excõicatio hoc casu cũ iste iam sit mortuus. So. põt operari quo ad corpus. qz nõ sepelietur i cimiterio. Vel si fuit sepultus p pus inde exhumabitur. ar. in. c. sacris. de sepul. Nam p excõicationem nõ solum inficitur aia sed etiam corp. Hinc est q etiam post morte absolut ab excõicatiõe vt in. c. a nobis. ij. j. e. Et alibi dicit glo. singularis q cõicãdo qs mortuo excõicato incurrit excõicatõem. sicut si cõicaret viuo excõicato ita dicit glo. sing. in. c. ad h de pui. Et in fi. glo. bodie de hac vltima qõne dic vt habes tex. apertũ in. c. cũ qs. e. ti. li. vi. Et aduerte qz nõ oia gesta nomine meo possum rata habere. nam quedã sunt que possunt per alium explicari. vt vulnera homicidia z similia. z in istis ratihabitio trahitur retro. vt in. d. c. cum qs z in. l. i. §. deiecisse. ff. de vi z vi ar. Quedã sunt que nõ pñt explicari p aliũ vt adulteriũ z c. carnis delicta. z in istis nõ bz locum ratihabitio vt dicit glo. z bene in. d. l. i. §. quotiẽs z i c. sciant cũcti de elec. li. vi. z p Ci. in. l. nõ eo minus. C. de accu. Extra glo. quero de nõbili z quotidiana qõne que venit ad declarationẽ huius. c. z materie. An mandãs delictũ cõmitti debeat puniri tanqz pncipalis ita vt includat sub dispõne iuris. Et colligendo multa sparsa in diuersis locis distinguo sic. q aut vba sunt scripta in rem. puta dicit ius siue statutum pro homicidio ponat talis pena. z tunc mãdãs includit qz de homicidio tenet. vt in. c. ij. õ cle. pug. in duello. z. l. hec verba. ff. de adult. z l. aut q aliter. ff. qõ vi. aut clã. z vtrobiqz p bar. z p Ci. in. l. nõ eo minus ꝓualle. Et hoc casu includit mãdans ex propria significatione verboꝝ. ideo hoc casu nõ distinguo inter dispositionẽ iuris cõis z iuris mũicipalis. Aut verba sunt scripta in psonam. vt qz figs cõmiserit homicidiũ punat tali pena. z tũc aut quis committit delictum p instrumẽtuz qõ necessario operat necessitatẽ facti. z tunc mãdãs includit siue fit dispositio iuris cõis siue municipalis. qz ipe vere facit qñ actus attribuitur pncipio. Exẽplum in mittẽte sagittam lanceã vel lapidem. nam ipse vere facit. lz nõ tetigerit ꝓprijs manibus ꝓ hoc. l. item mella. §. i. ff. ad. l. aq. Idẽ dicit p oia vbi instrumẽtũ p qõ committit delictũ operat necessitate iuris. vtputa mãdani filio meo aliqd qõ tenebat explicare vel seruo vel ꝓcuratori. z tunc in veritate cũ ego faciam includar sub dispositiõe. Actus. n. tribuit mihi ex quo instrumento p qõ facio tenebat parere. p h tex. in. l. iij. §. si ꝓcurator. ff. qõ qsqz iuris. Et facit hoc ad qõnez quotidianã. Statutũ punit ꝓponẽtẽ exceptionez ꝑ instrumẽtũ guarãtigiatũ mãdaui ꝓcuratori vt exceptionem ꝓponeret. nũqd ego mãdans icludar sub statuto. z dicendũ est q sic qz ꝓcurator i h tenebat obedire dño. Aut instrz p qõ explicat delictũ opat ꝓpria volũtate nõ necessitate facti vel iuris. vtputa mãdaui delictũ cõmitti mãdatarius ñ tenebat mihi obedire. sed nihilomin ꝓpria voluntate voluit mãdatũ exeq z tũc aut sum in dispõne iuris cõis z mãdator cõprehẽdit nõ ex ꝓpria significatiõe verboꝝ sed ex interptatiõe iuris. qz ius interptatur eũ facere lz vere nõ faciat. paz. n. refert an qs ꝓprijs manib iterimat vel p aliũ vt dicit tex. in. l. i. §. deiecisse. ff. de vi z vi ar. facit. c. cũ ad sedẽ z. c. sepe de resti. spo. ad idem tex. in. l. figs id qõ. ff. de iu. om. iu. z. l. si p aliũ ff. ne qs eũ q in ius vo. z. c. sciãt cũcti z qõ ibi nõ. pal. z i regũa q p aliũ de re. iur. li. vi. z. c. i. s. de offi. de le. z dixi ex interptatiõe includi z nõ. ex ꝓpria significatiõe qz mãdator vere nõ facit sed pinde ẽ quo ad penã ac si fecisset. Sed ꝑ h facit multũ iste tex. i fi. dicens q is vere cõmittit cui mãdato z c. vñ põdera verbũ vere ꝑ nõ p interptatiõem. bar. in. l. sed si vnius. ff. de inur. rndet ad istũ tex. q ꝓcedit in peccato in quo magis põderat aius qz ipm factũ qñ velit dicer q quo ad peccatũ is vere fac cui mãdato z c. Sed ꝑ hoc dictũ bar. facit. qz tex. iste nõ logt õ peccato sed de pena peccati z excõicatiõis pena est maxia adeo q dicit canõ nullã penã maiorẽ ea ecclam habere. xxiij. q. iij. corripiant. facit. c. sacro. j. e. Itẽ q vere nõ facit ct de iure canonico allego tex. aptuz in. c. vt fame. j. e. vbi ponit verbũ fictũ dicẽdo q is vr facere cuius mãdato z c. Ad idez adduco tex. magis aptuz i. c. ij. de cle. pug. in duel. vbi tex. logt de eo q dedit p se pugilẽ q aliũ interfecit z dicit q n iste q dedit pugilẽ sed alius homicidiuz cõmisit in tenet de homicidio qz ex ꝑcepto suo z c. Itez alibi tex. ponit ista vt diuersa facere vel mandare. vt in. c. figs viduam. l. di. z i. c. sic dignũ de homi. Sz põt dici ad istũ tex. q facere vere dr quo ad peccatũ z penã peccati dũ sum in dispõne iuris cõis tñ re ipsa vere nõ facit. Aut sumus i dispõne iuris municipal vt qz statutũ punit cõmittẽtẽ delictũ z c. z tũc qõ ẽ dubia valde z quotidiana. nã ꝓmo vr q icludat mandator qz ve nõ facit sz ficte z interptative vt dixi z statutũ a non vendicat sibi locũ in casu ficto z interptato. l. iij. §. h aũt vba. z q ibi nõ. ff. de ne. gest. z bon tex. cum ibi nõ. in. c. nra. s. de inur. z qõ nõ. Jo. an. in regula pssumit de re. iur. li. vi. in mer. In ꝓxium facit qz statu tur mãdãs aut nõ z secus. cũ quo ad lram cõcordat bal. in. § iterdũ el ij. in vsi. qõ facit ad statutũ isti. de obli. que ex quasi de lic. z de ista q. vide per Ci. z bal. z alios i. l. nõ minus. C. õ accusa. z ibi oio p sali. z bal. in. l. si p aliũ. ff. neqs eũ qui i ius vo. e vi cri. p bal. z ange. in. l. ij. § si ꝓcura. ff. q quisqz iu. z per bar. i l. quẽadmodum. C. de agri. z cẽsi. lib. x. bar. in l. i. i. ij. col. C. de seruis fugiti. z. l. gallus. §. si is de libe. z post. z in. l. i §. ne aũt õ cadu. tol. z i. c. i. §. inuria in fi. vsi. quero statuto cauet de pace iura. fir. z in extraua õ pace constan. io. de imol. post ang. in l. si seruũ qs §. preterõ ait ff. de acqui. here. z vide omnino qõ nõui in hac lec i. c. sicut dignũ. Itẽ adde q illã glo. in. d. l. cum fundũ al. pro sing. bal. in. c. fi. in. ij. col. de calum. z q in dispositõne penali appellatione facientis continetur mandans seu per alium faciens est tex. in l. furti. §. siue autem. ff. ar. fur. Item vide oio bal. i c. de cetero in vlti. col. in vs. sed pone citra gladij z c. de re iudi. vbi allegat pro singulari bal. d. c fi z. d l. cuz fundum. §. quesitum. item q vindicta de morte hominis alicui pmissa non possit alij delegari firmat bal. in. c. ad nostram circa med. de ꝓba. z al. ibi glo. in. d. l. cum fundum quã dicit non esse alibi. Sed in contrarium facit gl. in l. i. C. vbi quis de cu. qui vult q quẽ admodum creditor accipere potest per se debitorem fugientem vt. l. ait pretor §. si debitorem. ff. que in frau. credi. eodem modo capere potest p subditum pro quo bene facit tex. z quod ibi notat bar. z ange. in. l. vsufructuarius. ff. de noui operis nuncia.

a Hoc dictū refert ēt,d.abb.in.c.iter sollicitudies de pur.ca.ꝛ vide ōio q̄ ibi nōui q̄ oia adducas ad hoc ,ppositū de quodā ,pcessu biro ꝯ quēdaz q̄ mādauit cuidā aliū occidere q factū non ꝓsūmauit vide p ang.in consi. xiij.ꝛ adde hic ꝙ late scribit domi.i.c.sciāt cuncti de elec.li.vi. item mām istā de mādāte ꝓmitti delictū vide latiſ.p sali.in.l.ñ ideo min⁹.C.de accu. vbi ponit quā pluri/mas. q.in mā. item vi de inno.i.c. ad audiētiā de homi.ꝛ qō ibi post cuz late nō ui. Et dicit tex.i.d.l.nō tō min⁹.C. de accuſ.ꝛ i l.nō solū.§. si mādato. ff.māda. ꝙ si mādat ali cui aliqō de lictū nō so lū tenet mā dās sed etiā mādatari⁹ q̄ ad ħ nō obligat lz suscepisset mādatū vt l.si remune randi.§. rei turpis ff. mā.ꝛ.§.bis quoq; instī. mā. Sed ꝺ ħ ēt tex. vbi glē tissim⁹ i.l.iij §. ,pcuratō. ff.ꝙ qſcp iu ris. vbi dr ꝙ mādans solūmō te/net nō āt ,p curatō. Sz solue ꝙ aut mandat ali qd qō ,ppe t delictū ſz nō bz effec/tū de iure ꝛ tūc logt.l.ñ tō min⁹ cuz ꝓcor. Aut ꝓmittit ali qd qō ñ est ,ppe dlictū ſz sortit effe ctū de iure lz ex ea sequa tur pena ꝛ tūc ,p.c lo/quit tex. in d.l.iij.§.si,p curatores.ꝛ ad ħ vide bal i.l.i.ivl. col.C.ō se. ꝛ i.d.l.ñ tō min⁹ i. viij. q ꝛ bar.i.d. l ſz si vnius §. si ꝑuus.ff. de iniur ꝛ ibi vtō ang. q ſz ꝺ bar. ꝛ dic ange,i d.§. si,pu ratores ꝙ ,pil

ta debēt īterꝑtari ſm ius cōe.vt in.c.cū dilectus de cōsue.nō. Inno.in.c,cām que.ō.de reſcri.ꝛ bar. in l.oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ iu. Sed de iure cōi mādaſ ī cludit sub dispōne afficiēte faciētez vt.ō.dixi. ergo idem in dispōne statuti maxīe cū statuta sint ꝑs iuriſ ciuilis.qñ fiūt a populo.vt.l.oēs populi ꝑal.ꝛ.i. di. ius ciuile. Et p hāc rōnem vltimā tenuit Li.in.d.l.ñ eo minus ꝙ includaſ mādator.sed bar.lz nō apte ta cite tñ sentit oppositū in.d.l.sed si vn⁹ ꝛ.l.nō solum eo.ti.ꝛ ,p ħ optime facit qō ipse nō in.l.i.ff. de fica. vbi dicit ꝙ statutū punīēs delictū nō bz locū nisi de lictū fuerit⁹ cōsūmatum lz in dispōne iuris delictum ꝓncipiatuz habeaſ ,p cōsūmato vt.l.figs nō dicā ra pere.C.de sa.san.ec.cano.de pe.di.i.c.figs ꝛ in.c.i. de eo q mit .ī pos.ꝛ qō ibi plene nō. Sed bal. latius attingit hāc mām in repetitione.d.l.oēs populi. Et breuiter cōclude post eū ꝙ aut statutū idulget vt qz dicit homicide remittaſ certa pars pene.ꝛ tūc cōpre henditur mādator qz cessat odiū ꝛ fauor est amplian dus vt in regula odia de re.iur.li.vi. Aut statutū pu nit ꝛ tūc aut ,puider de pena irregulari.vt qz multuz exorbitat a dispōne iuris.ꝛ tūc nō includit mādator habebit ergo locū tm̄ in casu suo,p ħ optime fac̄ tex. in simili in.c.statutū de ele.li.vi.ꝛ in.c.cū in cūctis ō ele.iuncto.c.si cōpromiſſarius.e.ti.li.vi. facit qō nō. Jo.an.in regula odia in mer. Aut statutū ,puider ō pena regulari.vt qz nō multū exorbitat a dispōne iu ris.vel pone aliud exēplū quotidianū vbi pena in iu re exōssa nō est statutū ponit penā ꝛ loqtur de faciē/te.ꝛ tūc includeſ mādator qz ħ statutū nō est exorbi tans iō recipit interꝑtatōem sicut ius cōe.ꝛ ħ in simi li sensērūt doc.antiq in.l.q cunqz.C.de ser.fu.in illa q.nunqd in statuto masculinū cōprehendat femininū sicut in dispōne iuris cōis.ꝛ cōiter dr ibi ꝙ legistas ꝙ vbi statutū cōtinet odiū rōnabile femininū cōpre hēditur sub masculino ex interꝑtatiōe ꝛ nō ex ꝓpria significatiōe vboꝝ.de quo plene p bar.i.l.i.ff.de v. sig.p Archi.in.c.figs suadēte.xvij.q.iiij.ad oia p̄dicta adde glo.fin.in cle.i.de vi.ꝛ bo.cleri.que dicit ꝙ vbi dispositio iuris punit aliquē faciētē pſonaliꝛ. tūc faciēs p aliū nō teneſ illa pena lz peccet. ſec⁹ vbi nō addereſ illud verbū pſonaliter ꝛc.

p **Pro.** Excōicatus pro iniectione manuū in clericū lz occult⁹ absoluit ꝙ solū papā.b.d. Casus lrā/lis. Si aliq violētas manus iniecīt ī fra tres suos ꝛ pnia ducri nō cōuicti ꝛ puati postulāt ve niaz qz forte occulta fuit offensa monēdi sunt vt satiſ faciant le sis et pro absolutione apostolico conspe/ctui se pſentēt sine quo absolui nō pōt. Ber. Nō ꝓmo ex tex.ꝙ pcutiēs clericū q̄ztūcunqz occulte in cidit in excōicationē ꝛ teneſ ,p absolutiōe ire ad sedē apostolicā. Et ex ħ nōbili ifero ꝓmo ꝙ dispositō iuris afficit delinquētez q̄ztūcūqz occulte. ,p hoc vi/de bo.tex.in cle.i.de bere.ꝛ optime ,pbaſ ħ iūcto.c. figs suadēte.xvij.q.iiij. Scōo infero ex p̄dictis ꝛ ex tex.ꝙ absolutio a ſnia excōicatiōis semp reserua ri dz supiori sicut iura dispōnūt ēt si petaſ ī foro aie sic ergo absolutio ab excōicanōe fori pnialis vel cō/tentiosi regulariter non lz simplici sacerdoti pro quo vide bo.glo.in.c.ij.de pe.ꝛ re.li. vj. ad qō pauci sa/cerdotes aduertūt. Scōo nō ꝙ absolutio ēt in fo ro aie nō dz indulgeri nisi cū onere vt satisfaciat leſo ꝛ si nō satisfacit incidit in eādē excōicatōez de quo vi de bo.tex.in.c.eos ī.§.i.c.ti.li.vj. Terno nō ibi

luz tex.mō quo.ō.dixi logt.d.l.non ideo minus cū concor.

b De hoc vide p.d.car.i repe.c.ꝑdim⁹ in ꝑn.ī c.vbi segt opi.p. do. ab.hic relatā mouet ꝙ dictū.io.mo.i.c sup eo de berc.li.vi. qz decretal' li/qs suadēte ē ꝓstituto iuris positiui supra qō ē papa. Et ꝙ possit pa. tol lere canonē figs suadēte rz ēt io.an.i.c.degradatio sup gl.fi.ō penis li. vi. Et de ista q.vide p.d. an.i c. cuz ad mona steriuz i fi. de sta.mo na vbi dic ꝙ lz cōiter teneat' q; tñ ipse cre dit ꝙ pa/pa ħ possit sz ñ ē ꝓsu/lendus vt hoc faciat ꝛ ita dic re nere ino i Rubr. de ꝓsue.sz ru de hoc ēt vide p.d. ab.i dispu tatiōe sua que icipit eps ꝛ qdā rector.in xx.col.ꝛ p do.an.i.c. quāto i.x. col.ō ꝓsu. ꝛ q ñ pos/sit tollere tz domi.i c.i istis vi tra medi. iiij.dist. c Et de hoc vide p gl.fin i.c. deuotā xx vii.q.i. Et vtrū excōi cat⁹ possit testificari ō aliuz ex cōicatū vi de spe.i ti. de teste.§. i.i. xi. col. vſq.quid si oēs de vni uersitate. ꝛ q; hic cō cludit tz ēt do.an.i.c. ex parte in xi.col.ō ic sti. d Idez tz gl.i.c.si inimic⁹.xv cūj.di.ꝛ in c.quāto.xi q.iij.ō quo ēt p.d.ab. j.c.cū desi deres cir/ca pn. Et vide cald. i repe.c.cū excōicato xi.q.iij.cir. fi.i.q.q ici pit quero quanto.c

vide tex. & gl. in v. principet & ibi no. i cle. si sũm. eo. ti. & tex. i gl. magna i fi. in. c. si alĩquãdo. j. eo. & q nõ incurrat ꝺz io. an. in. c. statuimus de sen. ex. li. vi.

p **Parochianos** Percutiẽs monachum vel cõuersuꝝ religiosuꝝ ꝺz denunciari excõicatus & vitari donec fuerit per papam absolut⁹. h. d. Nõ ꝓio ex tex. q oẽs ꝺ dioc. ꝑsit dici parochiani prelatoꝝ seu epoꝝ ꝓcor.⁹ c. i. s. de rapto. & c. apostolice. s. de dona. Scõo nõ q incidens in sñiam canonis ꝺz denunciari publice excõicatus & hoc spectat ad officiũ prelatoꝝ ẽt nemine requirẽte & ꝺz talẽ facere vitari donec satisfecerit leso & fuerit absolutus. nõ ergo debẽt prelati esse cõtenti simplici excõicatione canonis. sed, pcedere ad publicationẽ & facere talẽ euitari excõicando alios qui cõmunicauerint secuꝝ vel alio modo. Vltimo nõ q ẽt religiosis lesis & iniuriatis ante oĩa satisfaciendus est. ꝑsit ergo ẽt religiosi agere ad satisfactionẽ iniurie de quo plenius & qualis erit ista satisfactio dicã i. c. tua nos. j. e. Sed q ꝺ ꝺr in fi. lr̃e q incidens in hãc excõicatõez ꝺz cũ lr̃is ordinarij se cõferre ad curiã, p absolutõe. Quid si iret sine talibus lr̃is. So. dicunt doc. q nihilominus absolueret. ar. in. c. sacro. j. e. & in. c. cũ pro cã. Sed tunc solet talis remitti absoluendus ad ordinariũ loci vt appareat an exp̃esserit falsaꝝ cãm in absolutione ar. in. c. ex parte de offi. ordi. deferunt ergo iste lr̃e ordinarij vt appareat de veritate & serie facti, ppter qꝺ incidit in excõicationem.

Sed oppo. ꝓ lr̃am & vr̃ q possit appellari ne fiat ista denũciatio cũ possit pcutiẽs clericũ ꝓtendere excusationẽ. nam forte cũ pcussit se defendẽdo vel euꝝ nõ cognoscẽdo & sic in excõicationẽ nõ incidisset & p ꝺ. c. puenit. s. de ap. vbi ꝺr deferẽduꝝ tali appellationi. So. cõcordo sic aut notorie cõstat talem incidisse in excõicationẽ & tũc ꝺz locũ ista lr̃a vt appellatio nõ habeat impedire vires denũciãtis. cũ p talẽ denũciationẽ amplio⁹ nõ ligeꝝ, p ꝺ. c. pastoralis. ꝺ ap. Q̃nq ꝺo sic notorie nõ cõstat imo refricatur in dubiũ vtr pcusserit vel nõ vel an ex cã euꝝ excusante & tunc, deferẽdum est appellationi & ita loquit̃ ꝛ̃ium. Itẽ aduerte q vbi notorie cõstat de tali excõicatione ꝺz ordinarius ante denũciationẽ facere citari illũ quẽ denũciare excõicatũ intẽdit quatenus defendat se ne denũcier excõicat⁹. pro ꝺ vide glo. nõ. in cle. pñti de cẽ si. & i cle. ij. de penis. & ꝺz iudex receptis, pbationibus denũciare talem ĩcidisse in canonez & ab hac denũciatõe poterit appellari nisi notorie cõstet de ꝛ̃io q a sñia legis nõ appellaꝝ nĩ a sñia iudicis declarantis quẽ incidisse in penã legis appellari põt. pro boc vide bo. glo. in. c. cupientes de elec. li. vi. & facit. c. cuꝝ ꝑm leges de bere. eo. li. & qꝺ ibi nõ. In glo. i. ibi sed monachus nõ põt c. ꝺ limita vex nisi monach⁹ esset abñs puta in studio vel pñs & ꝑlatus suus esset lõge absens, pcuratore nõ dimisso. nã tũc posset agere monachus ex ꝑsumpta volũtate & lnia supioris sicut dicimus in filiofa., p ꝺ. l. si lõgius. ff. de iudi. & ĩ l. si vn⁹ in. §. fi. ff. de iniur. facit qꝺ nõ. l. c. ex pte. s. de accu. & in. c. vt piculosa ne cle. vel mo. li. vi. & vide glo. in. c. nõ dicatis. xij. q. i. In ea. glo. ibi sec⁹ in ecclia seculari ꝺ itellige vex ꝑm bost. de actiõe cõpetenti ipsi clerico. nã ꝓpetentẽ eccle põt eccla remittere. ex iniuria. n. illata clerico seculari actio nascit̃ & clerico & eccle. vñ actionẽ cõpetẽtẽ clerico nõ põt ecclesia remittere sed cõpetẽtẽ sibi sic. ita eꝰ actionẽ cõpetentẽ eccle nõ põt cleric⁹ iniuriatus remittere. sꝫ q̃tenus tãgit ꝑsonã suã sic ad. ꝺ. c. cũ desideres & c. cõtingit. j. eo. & qꝺ nõ. in. c. si is q. xxxiij. q. iiij. & ĩ. c. salomitane. lxiij. di. Quid aũt si clericus iniuriat⁹ habebat plures ecclias cui illaꝝ ꝓpetit actio iniuriaꝝ. Dicit bost. ꝑsiderandũ est an altera sit in cõmẽdã & altera in titulũ vel an iniuria fuerit irrogata pp alterã tm̃ ar. in. l. itẽ apud labeonẽ. §. ait ꝓtor de iniur. & c. relatũ. ij. s. de testa. Et ꝓclude q eccla vbi est initus latus ꝺz actionẽ. Si ꝺo vtraq̃ est in titulũ & si pp alterã tm̃ iniuria ẽ irrogata illi soli cõpetit actio. Si ꝺo pp vtrãq̃ vl̃ sumpl̃r iniuria ẽ irrogata tẽ ꝓpetit actõ vtriq̃. nã ex eadẽ iniuria põt actio ꝓpetere plrib⁹ ꝑsonis vtputa si iniuria iferẽ vxori alicui⁹ actio ꝓpetit sibi. Itẽ marito. Itẽ patri de quo in. l. i. & ij. ff. de iniurijs cuꝝ si. In glo. fi. ibi clerico añt̃ seculari ꝺz dari & c. boc ĩtellige ꝑm doc. & bene in emẽda que fit rõne iniurie tãgentis ꝑsonã clerici. Sed quater⁹ iuria tangit eccliam emẽdabiꝝ ipsi eccle iniuriate. & si plures ꝺz ecclias dic vt. s. dixi. Et in fi. glo. dic glo., pcedere vbi nõ[b] pcutereꝝ clericus. nã ex pcussione clerici cõmittit̃ sacrilegium quo casu põt adiri iudex eccliasticus. s. laicũ vt in. c. cũ sit gnãle. s. de foro ꝓpe. & in. c. qsqs. xvij. q. iiij. Idẽ ẽt putarẽ vbi iniuria fieret clerico sine pcussione qꝛ talis iniurians põt dici malefactor clerici & eccle. pro boc bo. tex. ĩ c. cũ olim. s. de iniur. & pro ꝺ facit. ꝺ. c. cũ sit gnãle.

b Vide oĩno glo. & ibi atchi. p⁹ lau. in. c. si. xi. q. iij.

e **Ex tenore.** Ponitur forma ꝑcepti qꝺ sub vtute iuramẽti fieri ꝺz illi q pro violẽta manuũ iniectione i clericũ excõicatus absoluit̃. h. d. & scõa ps ibi mãdamus. Casus litteralis. Quidã canonicus. b. noie violẽtas manus iniecit in quẽdã subdiaconũ; qꝛ forte pro absolutione ad se. apo. ire nõ poterat. archiepiscanuẽsis significauit hoc do. pa. vñ mãdat eidẽ. q̃remus iuramẽto ꝑus receptor ab ipo b. q suo debeat stare mãdato auctoritate pa. ipm absoluat & sibi in⁹ virtute iuramẽti ꝑcipiat ne de cetero in clericũ monachũ vel alicuius religiõis cõuersum man⁹ iniiciat violẽtas nisi se defendẽdo aut de mãdato suoꝝ ꝑlatoꝝ hoc fecerit. vel nisi sup eũ habeat ꝑlationis offm̃ aut magisteriũ aut cũ ipso i eadẽ ecclia socius esse noscat̃. Ber. Nõ ꝓmo ex tex. formaꝝ & practicã adhibẽdã in absolu. ab excõicatiõe canonis figs suadẽte. sufficit enĩ ꝑstare iuratoriã cautionem de parẽdo mãdatis ecclie & post absolutionem ꝺz fieri ꝑceptũ vt ꝺ ꝺr. Intellige tm̃ q ꝑus ꝺz satisfieri lesis si iniuria est notoria vt in. c. ea noscit̃. j. eo. & nõ. Jo. an. in. c. ad ꝺ. j. eo. Nõ ꝛ° modũ ꝑcipiẽdi ei q iurauit parere mãdatis alicui⁹ vt ꝑcipiat̃ sub vtute ꝑstiti iuramẽti pro boc. c. breui de iureiurã. & c. veniẽs & c. q̃tuallis eo. ti. Tertio nõ ibi alicui⁹ religiõis ꝓuersum & c. q ꝓuersus alicui⁹ religionis gaudet ꝑuilegio canonis figs suadẽte & fere oĩa iura loquẽtia de ꝓuersis vt gaudeãt boc ꝑuilegio loquũtur de religiosis ꝓuersis. Quid aũt in ꝓuersis eccle seculars. dic vt dictũ fuit in. c. non dubiũ. s. e. Vltimo nõ q delictũ pcussionis ꝓmissum ĩter boies simul viuẽtes alleuiat̃ rõe societatis & cõionis qꝛ cõio est mater discordie. l. cũ pater. §. dulcissimis. ff. ꝺ le. ij. & iõ q semel icidit in excõicationẽ nõ iurat q decetero nõ pcutiet̃ sociũ qꝛ de facili fieret ꝓuẽtio. excõicat⁹ tm̃ est pcutiẽdo clericũ sociũ. sed nõ iurat rõne ꝑdicta & de absolutiõe fiẽda in boc casu dic vt nõ. in. c. q̃m. s. de vi. & bo. cle. Vltimo quero qd si moderate qs pcuriat clericũ sibi seruiẽtẽ cã correctionis. doc. dicũt talem non esse excõicatũ qꝛ non potest̃ in boc nõri violẽtia ar. bic in eo q excusatur ꝑlatus vel magister & facit. xxiij. q. i. paratus.

d **Decetero** Excõicatũ, p pcussiõe clerici absolut̃ eps si sine piculo papã adire negt. ꝺz tm̃ sibi mandare qꝺ adeat papã ĩpedimẽto cessante. b. d. & scõa pars ibi sed est. Casus litteralis. Quidã m̃, p violẽta manuũ iniectione in clericũ fuit excõicatus & ppter capitales inimicitias vel alias iustas excusationes venire ad sedẽ apo. nõ poterat. Quærebaꝝ a dño papa qd cũ eo agendũ esset. Rñdet pa

pa q̄ lz dioceſano ep̄o recepto iuramēto ꝑm mor̄z ecclie ſibi abſolutionis gr̄am impt̄iri ſed ē illi ſub iuramēti debito iniungēdū vt q̄zcitius oportunitatem habuerit Romanū pōtificē adeat mādatuz apoſtoli cū ſuſcepturus. Ber. Nota ꝓmo ex tex. q̄ inimicitia ⁊ alia ipedimenta tpalia excuſant ab onere adeundi papā ꝓo abſolutione ab excōicatione. ſed poterit abſolui a dioceſano ⁊ ipedimēto ceſſante dz cō parere coz̄ papa vt hic in fi. tex. ⁊ itellige q̄ in ꝓpria ꝑſona ꝓpareat vt in. c. q̄ in dubijs. j. eo. nec pō derat̄ qs fuerit cā inimicitie. ſatis enim eſt būc habere iuſtā cām non accedendi ar. in. l. nec timore, ff. qō me. cā. ⁊ in. c. veniēs de ſpon. Scōo nō ibi dioceſano ep̄o q̄ abſolutio ab hac excōicatiōe ēt ſubſiſtēte cā ipedimenti non ꝓpetit iferioꝛib⁹ prelatis citra ep̄m de quo dixi in. c. monachi. ſ. eo. Ultimo nō q̄ abſolut⁹ pp̄ ipedimētū ab eo cui nō ꝓpetebat alis ptās abſoluēdi dz ipedimēto ceſſante ire ad illū cui ꝓpetebat abſolutio. Et citra h̄ dubitat̄ ō duob⁹. ꝑ nūqd tex. iſte habeat locuz in excōicatione lata ob aliā cām vt non valens ire ad papā poſſit abſolui ab ep̄o. ⁊ Inno. tenet q̄ ſic ⁊ clare hodie ꝓbatur in. c. eos. e. ti. lib. vi. vbi bonus tex. ſcōo dubitatur qd ſi captata oportunitate non vadit ad illuz cui ꝓpetebat abſolutio. dic q̄ ſtatim reincidit in eandē excōicationē. vt in. d. c. eos. In glo. fi. dic meli⁹ q̄ aut oportunitate captata vadit ad papā. ⁊ tunc non petet denuo abſolutionē. ſed recipiet mandatū apoſtolicum dūtaxat ꝓo h̄ iſte tex. in fi. Si vero oportunitate captata nō adit papā. tūc eſt ꝑiurus. q̄ nō ſeruauit iuramentū ⁊ reincidit in eandē ſn̄iam excōicationis nō q̄ ꝑma reuiniſcat ſed eſt noua excōicatio a iure lata ꝓpter cōtemptum iſtius. vt. d. c. eos ⁊ ꝑ h̄ reſpōdetur ad arg. glo.

B hec. Cum papa abſolutionem excōicati delegat mādat recipi cautionē de parēdo mandatis eccie. h. d. Caſus litteralis. Iudex delegat⁹ ex cā rōnabili excōicauit aliquē. excōicatus lr̄as ipetrauit ad aliū delegatum. iſte ſecundus delegat⁹ mādauit ordinario vt illū habeat abſolutū quē ꝑius denūciauerat excōicatū ad mādatū ꝓoris delegati. dubitabat ordinarius qd facere debeat. Cōſultus papa rn̄det. q̄ ſi in ſecū is lr̄is cōtineat expreſſe de recipienda ſufficienti cautione ipm excōicatū abſoluat ordinarius: q̄ romana eccliā abſolutionē ſn̄ie iudicis delegatoꝛ nequaquā cōſueuit alij delegare niſi i lr̄is cōmiſſionis ſit expſſum de ſufficienti cautione p̄ ſtanda ab his q̄ debent abſolui q̄ mandato eccleſie debeant obedire. Ber. Nō ꝓmo ex tex. in lr̄is attendendū ſtilum curie. ⁊ ſi ꝓtermittit lr̄e reddūtur ſuſpecte vt in. c. q̄z graui. de cri. fal. ⁊ in. c. cām. ſ. de teſti. Sed oppo. ꝯ tex. nam vī q̄ delegatus qui excōicauit poſſit abſoluere abſq̄ alio mādato vt in c. querēti de offi. dele. So. dz tex. intelligi quādo delegati q̄ excōicauerunt erant mortui vel reuocati vel excōicauerāt poſt ſn̄iam diffinitiuā ⁊ terminus erat lapſus qbus caſibus oporteret recurrere ad aliū ꝓo abſolutiōe vt in. d. c. querēti. In glo. fi. ibi ſola interatoria ſufficit. nō. glo. Sed intellige ꝑm Jo. an. q̄ſi nō conſtat de iniectione manuū notorie. nam ſi conſtaret ñ deberet fieri abſolutio niſi ꝑius fieret ſatiſfactio q̄ō puto vex ꝓo h̄. c. ꝓimuz. nam excōicatus ꝓo iniuria manifeſta non abſoluit̄ niſi ꝓmo ſatiſfaciat. vt in. c. ex parte de ỹbo. ſig. ⁊ in. c. venerabilib⁹ de ſen. ex. lib. vi. ⁊ intellige q̄ō ſequit̄ in glo. ſcōm infra ſuperius alle.

A noscitur Excōicatus per canonē figs ſuadēte ſi dues vel pauper per papam vel eius legatum abſoluendus eſt. fallit in muliere ſene infirmo vel mutilato qui per ep̄m abſolui poſſunt. hoc d. ꝑmo exceptionē ponit. ſcōo regulam ibi alios. tertio quādam determinationē ibi ſi vero. Caſus litteralis. In ꝓncipio huius decretalis dicit̄ q̄ ep̄us pōt abſoluere mulieres ſenes ⁊ validitudinarios ſeu mutilatos ab excōicatione ꝓpter violētam manuuz iectionē in eccleſiaſticam ꝑſonā ſatiſfactione p̄ſtita iurta facultates ipſaꝝ. alij vero omnes ſiue paupes ſiue diuites ad apoſe. vel eius legatū ꝓo abſolutione ſua ſe preſentent. ſi vero tēpore infirmitatis timore mortis a ſuo prelato fuerit abſoluti iuramento preſtito iniungat̄ eiſdem vt ſanitate recepta ad romanaz eccleſiā vel ei⁹ legatū accedāt mādatū apoſtolicū recepturi. Ber. Nō ꝓmo ex tex. q̄ttuoꝛ caſus ſeu quattuoꝛ ſpēs ꝑſonaꝝ que non tenent̄ ꝓ abſolutione ire ad papā. Et nō q̄ tex. de mulieribus loquitur indiſtincte. ⁊ ſic ſi mulier iuuenis vel ſui iuris dives vel pauper ſit nō tenet̄ ꝓo hac abſolutōe ire ad papaz. q̄ itineratio eaꝝ piculoſa eſt. Scōo nō legatum pape poſſe abſoluere ab hac excōicatiōe etiā in caſu ep̄o non ꝓmiſſo ⁊ de iſtis legatis dic vt plene legitur ⁊ nō. in. c. pe. de offi. lega. Tertio nō q̄ tēpore mortis pōt excōicatus ꝑ canonē ſigs ſuadente abſolui ab alio q̄z a papa. recuperata tū ſanitate tenetur adire papā vel eius legatū alias reincidit ipſo facto in eādem excōicatōem vt in. c. eos. e. ti. li. vi. Sz quero q̄ dicātur deſtituti mēbris. So ꝓcedit tex. in iſtis claudis cecis ⁊ alijs mltifarie ipeditis i mēbris oēs. n. tales dicūtur miſerabiles ꝑſone ⁊ gaudent h̄ ꝓuilegio. Ultimo queritur h̄ dicit tex. q̄ abſoluti tempore neceſſitatis debēt neceſſitate ceſſante adire papā vel legatum ſuſcepturi mādatū apoſtolicū ⁊c. nūquid ſufficiat dum legatus eſt in trāſitu. Inn. ponit h̄ duas opi. gdam dicūt q̄ ſic. ſicut. n. poſſunt abſoluere ita ⁊ h̄ mādatū iniungere. Alij ꝯ q̄ in tranſitu ꝓt abſoluere ꝓpter periculū mortis ⁊ tūc acceſſoriuz iniungere mādatū. ſed mādare ꝓncipaliter ñ poſſunt. ſed dz recurri ad legatū ꝓpriū nō ad tranſeuntē. Host. placet ꝓmū dictum. Sed certe lz ꝓmū ſit equius. ſcōm verius ꝑm Jo. an. de quo ꝑ Spe. ti. de legato in. §. nūc dicamus. ỹ. ſed tūc. In gl. in ỹ. iuxta facultates in fi. Sed quero qualis erit iſta ſatiſfactio. due opi. ponūtur ꝑ doc. vna q̄ vſat̄ circa expeñ. dāna. ⁊ intereſſe q̄z clericus non dz petere eſtimationē iniurie. Sed ꝓpter dignitatem clericatus debet ignoſcere vt in. l. ſigs in h̄. genus. C. ō ſacro ſan. eccle. Alij vero dicūt quos ſequit̄ Hoſti. q̄ non ſufficit iſti iniurianti flectere genua ⁊ petere veniam imo tenet̄ ſatiſfacere de iniuria illata ⁊ eſtimabitur iniuria ꝑm qualitatem ⁊ quātitatē ꝑſone iniuriate ⁊ iniurie ⁊ emēda dabitur ipſi clerico ⁊ ꝓo h̄ bonus tex. in. c. olim. ſ. de iniurijs. ⁊ h̄ opi. ē verioꝛ ſed alia eſt equioꝛ. Item aduerte q̄z lz actio iniuriarum expiret per lapſum anni. l. ſi nō conuicij. C. ō iniur. tamē per viam exceptionis cōpellitur iniurias excō municatus ſatiſfacere etiam poſt ānum q̄z non debz abſolui niſi ꝓmo ſatiſfaciat vt h̄. q̄z q̄z ergo directe ꝑ viam actionis nō poſſit poſt ānum cōſequi iniuriat⁹ eſtimationez iniurie conſequet̄ tamen eam indirecte q̄z alias non audietur petens abſolutionē ꝑm hoſt. ⁊ bene ⁊ h̄ nō. In glo. in ver. pauperes. Joā. an. dicit q̄ pauper mendicās alias potens ad eundum tenetur ire ad curiam ſi alias mendicādo poteſt ſibi ꝓſpicere ſicut in loco in quo manet ⁊ hoc caſu loquitur iſte tex. Si vero eſt pauper nō mendicans nihil habens vnde viuat niſi ex artificio ſuo quod exercere non poteſt in itinere ⁊ habet locū cōtrariū exquo enim non eſt ſolit⁹ mendicari ſed ex artificio ſuo viuere non tenetur ꝓo abſolutione obtinenda mendi

care ⁊ ita loquatur ꝓxiuꝫ quod nō. imo plus dicit qꝫ si solitus mendicare ex mēdicitate ꝓspiciebat sibi ⁊ vxori ⁊ itinerando nō posset ꝓspicere vxori tūc non teneretur ire qđ satis mihi placet.

c Cum non ab homine

Ante denunciationē vitādus est excōicatus ꝓ violenta manuū iniectione in clericos nisi sit occultus. h. d. ꝑmo. Interficiens clericū q contēpto clericali habitu se enormitatibus īmiscuit excōicatus non est h̄ scđo. Et duo sunt dicta. scđm ibi in articulo. Casus litteralis. Aliquis est excōicatus ꝓ violenta manuū iniectione sed nōdum est denunciatus queritur vtrū ab alijs sit vitādus. Respondet papa ly nondū sit denūciatus debes tū illum euitare: nisi forte id tibi soli constet in quo casu ipsum ꝑuatim q̄ꝫ diu ab ecclesia toleratur tm̄ modo debes euitare vt saltem rubore cōfusus ꝓ latenti excessu satisfacere cōpellatur. Secūdo queritur aliqui occidunt clericos qui cōtemptu habitu clericali enormitatibus se īmiscebant. queritur an occisores taliū clericoꝝ sint excōicati. Rñdet pa. qꝫ in odium clericalis excessus ⁊ in terrorē similium excōicatiōis sniam nō incurrunt tū pnīa aliquātulum asperior ē illis imponēda q̄ꝫ si ī laicos talia cōmisissent. Ber.

Nota ꝑmo ex tex. ibi ꝓ sacrilegio ⁊c. qꝫ injiciēs manum violētam in clericū cōmittit sacrilegiū ⁊ tam q̄ꝫ sacrilegus coerceri pōt ⁊ coram iudice ecclīastico conueniri. xvij. q. iiij. figs deiceps ⁊. c. qsquis ⁊. s̄ de fo. compe. cū sit generale. Scđo nō qꝫ vitare tenemur excōicatos nedū nominatī ab homīe sed etiā excōicatos a iure ly adhuc ꝓ hoīez denūciati nō sint excōicati ⁊ h̄ qū certū est illos esse excōicatos. Tertio nō qꝫ in publico nō debemus vitare excōicatū a iure qū excōicatio ꝓbari nō pōt vt qꝝ alicui tm̄ h̄ notū est ⁊ hāc puto rōnem huius lre. exquo. n. nō possumus eū cōuincere de excōicatiōe nō debemus eū vitare in publico cū dedecore vel infamia sua ar. vi. q. ij. in. c. si tm̄ ⁊. c. placuit facit. l. diffamari. C. de inge. manu. Quarto nō ibi ꝓ latenti excessu ⁊c. qꝫ canon penā ipso iure ꝓ delicto inferens afficit delinquentē q̄ꝫ tūcunqꝫ occulte. cōstitutio ergo fori cōtentiosi ligat criminosos q̄ꝫ tūcū qꝫ occultos ꝓ quo; vide bo. glo. in cle. i. de hereti. Nota in. §. in articulo ꝑm verā lec. casum in quo clericus sine alia admonitione ꝑdit ipso facto ꝑuilegiū canonis siqs suadente. vz qū contempto clericali habitu īmiscet se enormitatibus ⁊ h̄ est notandū ꝙ istos clericos q indebite relicto habitu efficiunt stipēdiarij seu armigeri q̄ꝫ tūcunqꝫ vt isti cognoscant ⁊ notum sit alijs eos esse clericos nō habeant ꝑuilegiū īmunitatis ꝑsone. naꝫ si nō cognoscerent tūc nō esset dubiū ꝑ. c. si vero. s. e. nec h̄ esset in odium istoꝝ clericoꝝ sed ꝓpter ꝓ babilem ignorantiā ꝓcutientiū. verus ergo itellectus huius. §. ē qꝫ ly sciatur ipsos esse clericos tū ꝓpter hunc excessum exuti sunt illo ꝑuilegio canonis siqs suadēte sicut dicimus in clericis cōiugatis qꝝ relicto habitu ꝑiter perdūt ꝑuilegiū īmunitatis ꝑsone. Et aduerte qꝝ iste tex. nihil dicit de ꝑuilegio fori nunqd tales clerici capti in huiusmodi enormitatib⁹ pñt puniri ꝑ iudicē laicū de quo dicā plene in. c. ppēdimus j. e. In gl. i. ibi nisi solus h̄ sciam. nō bene glo. nā Inno. in. c. inquisitioni. j. eo. in quadā addi. visus est voluisse excōicatū a iure debere vitari citra denūciatiōem qū notorium est illum in excōicationē ī cidisse sec⁹ vbi nō ē notoriū ly multis pateat ar. ij. q. i. multi. Sed certe illud dictum Inno. videt ꝙ istum tex. cū in ꝓncipio generaliter dicat excōicatū a iure vitandū absqꝫ alia denūciatiōe ⁊ excipit tm̄ vnū casum qū. s. vni soli h̄ pateret. secus ergo si pluribus ly nō inducatur notoriū. nam exceptio firmat regulam. xxxij. q. vij. c. dīs. ⁊ vt. s̄. dixi. Rō huius exceptionis esse pōt qꝝ exquo solus scio ⁊ sic ꝓbare nō possez ꝙbeo silere al̄ de facili daret mā infamādi aliquē. Sed qū pluribus hoc notū est audacter debeo cum euitare etiam in publico cum possum eū conuincere ar. in. l. diffamari. C. de ingenu. manu. ⁊ melius in. l. eū qui nocentem. ff. de iniur. nō ob. c. multi. ij. q. i. qꝝ loquitur de criminosis quos nisi sint excōicati vitare non debeo. nō aūt loquit de excōicatis a iure. dicit tamē Innocēti. in prealle. c. inquisitioni. qꝫ siquis in vna prouincia esset excommunicatus ⁊ in alia prouincia mihi soli pateret qꝫ debeo eum vitare ibi etiam ī publico qđ satis placet qꝝ nō pōt iste dici ab ecclīa toleratus ꝓ quo facit qđ nō. glo. in. c. ad nram. ij. ꝙ iureiuran. ⁊ Inno. in. c. tua in fi. de cob. cle. ⁊ multi.

In glo. in v. minime coercētur ibi ꝓpendimus ⁊ ibi plenissime dicā. In glo. fi. sed quero nunquid ista pnīa īponatur istis occisoribus clericoꝝ de necessitate. doc. vident velle h̄ qꝫ ad cautelam tm̄ vt sic potius necessitate q̄ꝫ volūtate ad talia ꝓfiliant. puto aduertendū qꝫ aut ex parte occidētiū bellū est iustū. ⁊ tūc ꝓcedat dictū doctoꝝ vt ad cautelam īponatur h̄ pnīa. aut bellū est iniustū. ⁊ tunc īponēda est de necessitate. ⁊ hunc puto itellectuꝫ. c. nam ly ꝓpter hoc delictum clerici pdāt ꝑuilegiū īmunitatis ꝑsone. nō tū ꝑ h̄ sequitur qꝫ īpune ly tales clericos occidere. ⁊ hunc puto esse verū intellectum huius. c. cū tex. presupponat pnīam īponēdā etiā ꝓ occisiōe laicoꝝ qđ est mēti tenēdū ī ꝑpetuum.

c Cum desideres.

Ante absolutōez cōicandū nō est excōicato ly iurauerit parere mādatis ecclesie vel cōposuerit cuꝫ offenso. vel sic. Infamato de excōicatiōe cōicanduꝫ non est nisi se purget vel ad cautelam absoluat̄. h. d. Et tria sunt dicta que patēt per. §. Casus lr̄alis. Ꝓrio talis questio hic ponit̄. Aliqs erat excōicatus ⁊ iurauit stare mādatis ecclesie. eps ante absolutionē reddidit ei cōionem. queritur vtrū isti ab alijs sit cōicandum ⁊ an eps ei cōicare debuerit. Respondet pa. qꝫ iuratoria cautio quā prestāt excōicati potius ad cautelam ex cōsuetudine ecclesie ītroducta est q̄ꝫ ex rigore canonū nec ꝓpter iuramētum dꝫ quis dici absolutus nisi absolutio fuerit subsecuta: nec dꝫ cōioni restitui alioꝝ cū cōstet ipm excōicatum fuisse ⁊ vex sit eū absolutū non esse. nec eps nec alij debēt ei cōicare nisi ꝑm formā ecclie post iuramētum fuerit absolutus: qꝝ qui excōicato cōicat est excōicatus. Scđa questio talis est. publica fama est aliquē ee excōicatum ꝓpter violentā manuū iniectionē ī clericū queritur an ꝓpter famā illam debeat euitari. rñdet pa. qꝫ nec eps nec alij debēt ei cōicari nisi de hoc ad arbitriū ēpi se purgauerit vel saltē ad cautelam ante fuerit absolutus. Tertia questio ē aliqs verberauit clericū ⁊ ēpo mediāte verberatoꝝ cū clerico est recōciliatus. querit̄ an sit ei cōicandum ab alijs. Rñdet pa. qꝫ ly ille talis clerico satisfecerit tm̄ ecclesie quam offendit nō satisfecit: ⁊ nisi ꝑm formaꝫ ecclesie fuerit absolutus nō est ei ab alijs cōicandū. Ber. Nō ꝑmo ex tex. qꝫ nemo[a] debet cōicare excōicato ātē absolutionē q̄ꝫtecūqꝫ dignitatis existat. vñ etiam eps cōicādo cum excōicato ante absolutionez incidit in excōicationez. nā ius indifferenter excōicat ptcipātes excōicato cui omnes subijciunt̄. vt in. c. i. de consti. An aūt papa cōicando excōicato incidat in excōmunicationē. glo. in. c. nulli. s. e. cōcludit qꝫ nō ⁊ rō est manifesta. qꝝ hoc vinculum excōicationis ꝙbitur a iure positiuo quo papa nō ligatur. vt in. c. ꝓposuit de concess. ꝓben. dic tm̄ notabiliter ad illā glo. qꝫ alꝫ

[a] Vide qꝫ nōt Jo. cal. i tractatu de ec. interdicto in vi. membro ꝑi. i. iiij. q.

a Adde hic bal.in.c.i in pñn circa pñ.vſ.nõ q excõicatio in ti. hic ſunt l.deinde cõſue.rei.inci.vbi dicit q p famã ꝓbat excõicatio donec ꝓbet ꝑ rium p alias famã vel indiciũ q eps ei cõmittat & ita dicit notari in nouel la in.c.prudẽtiã de offi dele.& oio adde hic que late ſcripſit.d.bar.de bellẽ. poſt glo.in.v.ſciuiſti in.c.cũ cõtingat de reſcrip.vbi ſingulariter iſta decla rat.

b Hanc tz domi. in c.,p hamãi. §.fi.in pe. col.ō hom. li.vi.& vide qō de hoc nõ.glo.i.c. cũ dilectus. §.fi.in.v.faciendi circa med.de or/di.cog.

c Cõcor dat.c.ad ĥ el.ij.ō app. Sz iterdũ iurat de parẽdo mãdatis abſoluẽtis vt i.c.cũ ſu eccl̃ijs ō mai.& obe. Idez dixit glo.in.d.c. ex tenore & vide tex.in c.nup in fi. de ſen.ex.& in.c.prudẽtiaz.§.fi.de of.dele.& ibi d.ant.in.iij. col.dicit q iter ĥ nõ eſt dſia.

d Utruz abſolo ab excõicatiõe poſſit impe trari p ,pcu ratorẽ. Et ad de glo.i vbo abſis i c.de manife ſta.ij.q.i.vi de ſpe.in ti. de ,pcu.§. rõne igitur ſui.i.vi.col. v.xvi.i petẽ da abſolu/ tiõe.& vide glo.magnã i.c.q ad agẽ dũ de ,pcu. li.vi.q dicit q abſoluẽ ab excõica/ tiõe ſicut le gitimatõ p ſone nõ ab/ ſurde dici poſſet q nõ poſſit ipetrari niſi habeat ſpãle mãdatũ & alle.c.q de his j.eõ.q tex.iudicio meo nihil facit. Sed dic q abſolutio ab excõica tione ſicut legitimatio pſone nõ abſurde dici poſſet q nõ poſſit impetrari p ,pcuratorẽ p tex.ſing.in l.ij.C.de his q ve.era.ipe.quẽ tex.ẽt ad ĥ alle.gl. in regula põt quis p aliũ li.vi. Et de.q.hic poſita p.d.ab.vide oio i termi nis pulchre p archi.in.c.cũ aliqs.xi.q.iij.vbi concludit idẽ q ſpe.i.d.§.rõ nem igit vide.ſ.de quo p do.de ro.deci.cccv.in ord.nouiſſimo.

e Vide circa hoc q ſcribit.d.an.in.c.ab excõicato cir.fi.in.xxvi.col.& q ibi nõui late de reſcrip.ſup glo.in.v.difficultate.& ibi nõui aliqua ad mãm. Itez adde q ſicut q abſoluit ab excõicatione dz pſtitare iuramẽtũ ſic & il le q abſoluit a ſuſpẽſiõe tex.ẽ i.c.venerabilis.j.e.& ꝓbat ẽt in.c.ſup eo.j.eo. inducẽdo a ſpãli & alibi nõ ,pbat ĥ ſm Jo.an.& d.ab.ibi & vide.d.ab.in.c. queſtioni de appel.in.i.nõ.& adde q illud qō dixi de ſuſpenſione hz locũ in ſuſpẽſione bois ſecus in ſuſpẽſione iuris ita ſingulariter dicit archi.in c.ſacerdos.i.di. Item de ĥ an iuramẽtũ ſit de ſubſtãtia in abſolutione a ſnia excõicationis vide elegãter & forte melius q̃ alibi p do.an.in alio lo co in.d.c.ab excõicato de reſcrip.in.xvij.col.v.venio ad ſcõm que incipit

papa peccat.qō intellige qñ nõ ſubeſt cauſa ſibi cõ/ candi.nam tunc papa nõ ſolũ facit ꝑ ius poſitiuũ. ſz etiam ꝑ ius diuinũ q2 vt habet in euangelio qui non vult ſe corrigere & excõicat pp boc dz haberi velut ethnic⁹ & publicanus.vnde papa cũ ſit ſubiectus le gi diuine.xxv.q.i.ſunt qdam.peccat nõ habẽdo eũ tanq̃ publicanũ & infidelem. Qualis aũt ſit excõica tio que ꝑbitur ,ppter participiũ.dic vt in.c.nup & in c.ſi cõcubine.j.eo.vbi de boc dicet. Scõo nõ q eps nõ põt ex ſua volũtate aliquem abſoluere ab ex cõicatione.& ideo lz velit p cõmunionẽ ſuã illi reddi tam eũ habeat pro abſoluto nõ põt. Secus eſt i pa pa.q2 ipſe nõ ſubiacet certe forme. ſed eps ſubijcit diſpoſitiõi iuris de quo in cle.ſi ſũmus.eo.ti. Ter tio nõ q iuramẽtũ qō preſtant hodie abſoluendi ab excõicatiõe de quo in.c.ex tenore.ſ.e.fuit introduc/ tum ex quadã conſuetudine eccleſie.ex quo infert q iuramẽtuz non eſt de ſubſtantia abſolutionis. de quo tñ dic vt.j.ſubijciã cũ glo. Quarto nõ in.§. ſcõe.q.ar.optimũ.pro bis que dixi in.c. p̃cedẽti q vbi excõicatio pluribus nota eſt debẽt ſcientes vita re excõicatum citra oẽm denũciatõem.nam ſi ſola fa ma ſufficit fortius vbi habet certitudo. Nõ in.§. tertio.q non ſufficit excõicato ſatisfacere de eo pro quo fuit excõicatus niſi abſolutionẽ conſequat imo excõicatus donec ſatisfecerit eget abſolutiõe ō quo p glo.nõ.in cle.i.de deci. Item nõ q ex iniuria illa/ ta clerico naſcunt due actiones iniuriaꝝ.vna compe tit ipſi clerico quatenus iniuria tãgit pſonam ſuam. alia cõpetit eccleſie cui iniuria infertur ex pſona cleri ci.& remiſſio ſeu cõpoſitio facta cũ clerico non tollit actionem cõpetẽtem eccle.& pro boc tex.ibi eccleſie tñ quã offendit & c.nam logtur de eccleſia pticulari cui ſatiſfaciẽdũ eſt ,ppter iniuriam illatã clerico vt di xi in.c.parochianos.ſ.eo. Et puto q etiã patri ipſi us clerici cõpetat actio iniuriaꝝ pro boc qō nõ.i.c. p venerabilem q fi.ſint legi.cũ clericatus nõ eximat a patria ptãte lz aliud ſenſerit glo.in.c.indecorũ de eta.& quali. Sed ꝑmũ verius vt ,pbat in.d.c.p vene rabilem p locum a ſpãli. In.glo.in v.fi publica fama⁹.ſed quero qñ iſte eſt vitandus. Innoc.ponit duas opi.qdam dicũt cuz defecerit in ſe purgando. alij vero q cũ differt ꝑſtare purgationẽ⁹ & boc vide/ tur placere Inno.ſed puto incõtinenti hunc vitãdũ cum infamia inualuit ꝑ eum.ar.in.c.illud de cle.ex. mi.nam tractat ĥ caſu de modico ꝑiudicio & de fauo re aie.ideo fama ĥ caſu facit plenã ,pbationẽ.& ĥ vi detur velle iſte tex.nam indiſtincte dicit eũ vitanduz niſi ſe purgauerit & purgationẽ ꝑſtiterit nõ ergo red denda eſt ſibi cõio ante purgationẽ preſtitam vel ab ſolutionem obtẽtã ad cautelam. In glo.fi. ibi vt ſcz iuramẽto ꝑſtito & c. Dic q imo tex.logtur ō for ma abſolutionis tradita in.c.a nobis.ij.in fi.j.eo.vt

ſ.ꝑſtito iuramẽto de parendo⁽ mandatis eccleſie in/ troducat poſtea in eccl̃ia cũ pſalmo penitẽtiali oz̃o/ ne dominica & c.vt ibi dicit nec opus eſt q alia ſnia feratur ſuper abſolutione. Et ex bis infert ad .q.⁹ nunqd abſolutio ab excõicatione poſſit peti p ,pcu/ ratorem. Inno.dicit q nõ.q2 hec forma requirit pñ tiam pſone.fatet tñ q vbi ſubeſt iuſta cã poterit ,p/ curator iteruenire ,p boc.c.q̃zto.ij.q.v.ſed boſt. tz q indiſtincte nõ põt interuenire ,pcurator quo ad ec cleſiam militãtẽ.q2 abſolutio regrit cõfeſſionẽ cõtri/ tionem & introductionẽ in eccl̃ia cũ ſolẽnitate predi/ cta & dictũ glo.cõiter tenet.naz ſi valet excõicatio ẽt nõ ſuata debita forma fori⁹ abſolutio. Satis tñ mi hi placz opi. Inn.vt vbi ñ ſubẽ cã cõpareat abſoluẽ dus & pro boc vide bo.glo.in.d.c.q̃zto.& dicit ſpe/ cu.in ti.de ,pcur.§.i.ver.itẽ opponit.q in curia ro/ mana boc ſeruat de quo ẽt p archi.in.c.vt officiũ de bere.li.vi. Infertur ẽt ex p̃dictis ad aliã ⁽.q.que ſe/ quit in glo.nũquid valeat abſolutio iuramẽto nõ ꝑ/ ſtito.qdam q nõ.quos ſequit Boſt.nam cuz ſit de forma nõ valet abſolutio forma non ſeruata ar.in.c. q2 ,ppter de elec.nõ ob.iſte tex.dicens fuiſſe iductũ boc iuramẽtuz ex cõſuetudine q2 hodie hec cõſuetu do redacta eſt ad ius cõe. Glo.hic cõcludit q̃riuz & cõiter tenet opi.glo.nam vt dixi in p̃cedẽti.q.ſicut tz excõicatio nõ ſeruata forma ita abſolutio ar.ō pe. di.i.in.c.vbum.facit.c.venerabilibus in.§.vbi aute eo.ti.lib.vi.vbi patet q abſolutio iuſta tenet quod nota. Abbas.

v **Venens.** Sacerdos eijciens re/ gulare de eccl̃ia officia diuina⁽ turbantẽ excõicatus nõ eſt.b.d. In pma conqueſtio. In ſcõa ,puiſio ibi ideoqz. Caſus litteralis. Quedã monialis dum ſacerdos matutinũ officium celebraret intrauit eccle ſiam & cepit ludere cũ alio clerico ꝑſtando impedimẽ tum diuino officio ,ppter qō ſacerdos aliquãtulum cõmotus vt diuinũ officiũ liberius celebraret manũ in eam oppoſuit vt ipam extra eccl̃iam poneret. Sz cũ nollet exire in trahendo ipam coegit eandẽ extra eccl̃iam reſidere ,ppter qō eps ſacerdotem illũ tãq̃ excõicatum vitabat & faciebat ab alijs euitari: vnde ipſe ad papaz accedẽs factũ ſibi expoſuit.mandauit pa.epo qua.ſi res ita ſe hz ipm nõ euitet cum non ſit excõicatus. Ber. Nõ prio ex tex.ibi cõmot⁹ & c. q̃ injiciens manũ in clericũ ſeu religioſum turbantẽ diuina officia excõicatus nõ eſt ẽt ſi cõmotus ĥ fece/ rit.cõmotio ergo ex iuſta cã nõ operat vinculum ex cõicationis vbi ſubeſt iuſta cã manus injiciẽdi. Se cundo nõ q monialis gaudet ꝑuilegio ſigs ſuaden/ te vbi fine iuſta cã manus in eam injicitur.vt in.c.de monialibus.j.eo.ti. Oppo.ꝑ tex.nam videt ſibi ꝑ/ rius.nam ꝑmo dicit iſtum ſacerdotem inieciſſe ma/

nis põt peti p ,pcuratorẽ ſed nõ ipſa abſolutio q2 p ,pcuratorẽ nõ oſtẽdit ſe penitentẽ nec in ,pcuratore põt ſuari forma abſolutionis que fit p ma nus ipoſitionez & al.boſti.in.c.i & in.c.p venerabilem in.xxiij.v.requirit & an aliquos qui ſi.ſint legi. An aũt ꝑſtatio forme iuramẽti poſſit fieri p ,pcuratorem vide p bal.in.c.i.in.ij.col.de iureiu. Et ō.q.hic poſita vz an abſolutio ab excõicatione poſſit peti p ,pcuratorẽ vide p domi.in.c. eos i pñn.in fi.i.col.poſt archi.ibi de ſen.ex.li.vi.& p bal.in.c.imperatorum in.ij. col.v.ertra quero de iura.ca.& facit quod notat bar.in.l.gallus.§.fin.ſolutã de lib.& po.vbi concludit q legitimatio põt peti p ,pcuratorẽ de quo ẽt per bar.in.l.poſt mortẽ.ff.de adop.

f Idẽ dicit archi.v.q iiij.c.in loco & al.hoc.t.veniẽs & optie facit q nõt bar.in.l.i.§.ĥ interdicto in pn.ij.col.ff.de iti.actu q pñua.

quit partes. itẽ adõ q cau tio quã p/ ſtat abſol/ uẽdus ab excõicatõ ne ꝑſtet in relaxatõe interdicti. vt dicunt do.de ro.i antiqs de ci.c.ij. itez q in abſo/ lutione ab excõicatõ ne regrat cautio iu/ ramẽti tz ſan.tho.in iiij.ſen.di. xviij.q.ij. ar.v.circa medi.de quo vide p do.ant.i c.odoar/ dus in.ij. col.de ſo/ lu. Adde hic bal.in l.ſigs mi/ bi bona.§. viſum.ff.ō acq.here. vbi dicit p illũ tex.cc argumẽtũ qō nõ ſuffi cit ,pcura/ torẽ dari ſpãle man datum ad petẽdũ ab ſolutionẽ ab excõica tione niſi ſpãliter ex primat ex cõicatio & poſtea hoc relinqt ca noniſtis. Add de hic bal.dũ in auc.iterdi cimus.C. de epiſc.& cle.vbi dic q peritio abſolutio nis a ſnia excõicatio

num in monialẽ vt eam extra eccliam poneret ⁊ postea dicit q̃ cõpulit eam residere itra eccliam'. Sol. duplex. nam vna lra hz extra eccliam ⁊ tunc cessat ꝯrium. Alia vero lra hz intra ⁊ tũc itellige q̃ isti i hac ecclesia erãt canonici regulares ⁊ moniales habẽtes diuersos choros. vñ sacerdos istam monialẽ ingressam chor virorꝫ extraxit ⁊ duxit ad chorꝫ ꝓpriũ ⁊ itra ecclesiaz coegit eã residere. Jn gl. i. in fi. Alij vero intelligũt q̃ iste sacerdos erat ibi prior etiã nõ matiuũ sicut seruat i ordine sancti marci. vñ rõe ꝓlationis fuit excusat⁹. Alij vero intelligunt idistincte q̃ quãtũcũqz nõ habebat iste ꝓlatiõez excusat ab imectõe manuũ exquo turbat. ⁊ ex h ⁊ ex tex. nõ q̃ turbãtes diuinuũ officiũ in eccla pñt de ea expelli sicut facientes tumultũ in iudicio de quo vide bo. tex. i. c in loco. v. q. iiij. Abbas.

a Adde hic lapũ al leg. lxxvij. vbi dic̃ q̃ epus põt absoluere excõicatũ qa dedit manillatã vni canõico ecclesie cathedralis qz hec nõ dr cnõmis iniuria. itẽ adde q̃ istaz absolutionẽ ꝓ leui iuria illata i ꝓsonã clerici nõ põt facere iferior ab epo nõ instante necessitate ni si h sibi ab epo mãdetur ita dic̃ archi. i. c si qs suadente in si xv/ij. q. iiij. q ita dicit tenere immo. in. c. decetero. h sẽ. excõ.

b Stat ãbitrio iudicis q̃ sit leuis vel grauis iniuria. Sz tu de hoc i terminis istis vide oio spe. in ti de leno. §. nũc dicamus in. iij. col. vs. que aũt dicat atrox vel grauis.

c In gl. in v. membrũ ⁊ i v. effusionẽ.

P **Eruenit.** ᵃLegit multis mois scõm cõez lec. b. d. Excõicati pro leui iniectõe manuũ i clericũ pñt per epm absolui ⁊ est iste tex. singularis fm hãc lec. Casus literalis. Aliqui leuẽ ⁊ modicã iniuriaz inferũt clericis propter quã sint excõicati. verũ accedere debent ad se. apo. domin⁹ pa. cõmittit arbitrio epi vt videat an leuis sit iniuria vl nõ ⁊ si iniuria leuis fuerit eos absoluat als ad papam remittat eos dem. Ber. Jn glo. i. in fine primã opinio. tenuit Jn. b ⁊ pro hoc adducebat litteram in fi. ibi duxim⁹ cõmittendũ quasi velit dicere hanc fuisse specialem cõmissionẽ. Sed alij cõiter sequuntur dictũ glo. vt qz facit ius cõe quo ad omnes. naz si cõtineret spãlez indulgentiaz cũ nõ appareat cui loquat ⁊ cuius sit priuilegiũ erit h decre. oio superflua. pro h facit qõ habet in ãtiqua vbi scribebat q̃ iste deberet absoluer mlieres senes ⁊c. ⁊ postea subijciebat de his absoluendis ⁊c. vt i lra. vñ sicut epi põt iure suo mulieres senes ⁊ alias huiusmõi absoluere vt in. c. ea noscit. s. e. ita ⁊ istos ꝓ leui iuria excõicatos ⁊ iste intellect⁹ tãquã benignior ãplectendus est. Et ꝓ hoc facit q̃ vbi duo pñt elici itellect⁹ debem⁹ sequi illũ qui ꝓtiet i se aliquã dubitationez ⁊ de aliquo ꝓuidet. l. qõ labeo. ff. ad carbo. ⁊ i. l. i. ff. ab municip. facit. c. cũ in iure de offi. delega. Jtez cõsuetudo que h habet in dubio multũ est attẽdenda ⁊ minie sunt mutãda ⁊c. l. minie ⁊. l. si de iterpretatione. ff. de legi. ⁊ i. c. cũ dilectus de cõsue. Sed ꝯ hũc intellectũ facit. c. si vero. s. e. vbi i cãu spãli epus absoluit quãdo iniuria nõ ẽ enormis ad idez. c. qñ. s. de vit. ⁊ ho. cle. vbi h est ꝓuilegiũ clericoꝝ cõmuniter viuentiũ. So. dicit Jo. an. ⁊ bene distiguẽdũ fore inter iniuriã leuez mediocrẽ ⁊ enormez vt pro leui iniuria quilibet episcopus possit absoluere iure suo auctoritate huius decreta. nõ aũt h lz regulariter inferiori ꝓlato. nam h decre. dirigitur epo vt patet ibi fraternitati tue ⁊c. inferior. n. ab. epo nõ appellatur frater. sed filius vt in. c. ꝙz grauis de cri. fal. pro iniuria vero mediocri ñ põt epus absoluere nisi ꝓuilegatos ⁊ h casu locũ habeãt ꝓxia supius alle. ⁊ similia iura. pro iniuria vero enormi epus regulariter nõ absoluit nisi i necessitate ⁊ vbi specifice sibi cõmittitur.

Sed quero numqd epus poterit absoluere laicos leuiter iniuriãtes clericis. Cõiter tenet q̃ sic. qz iste tex. loqtur indistincte qõ nõ. ⁊ que dicat iniuria leuis que mediocris ⁊ que enormis recurrẽdũ est ad arbitriũ iudicis ar. insti. de iniur. in. §. atrox. facit. c. cũ illorum ⁊ qõ ibi nõ. j. e.

s **Ignificauit.** Excõicans in diuinis excõicatis ꝓ papã qz diuina celebrat excõicatus est excõicatione maiori ⁊ ꝓ solũ papã absoluendus. b. d. fm illũ intellectũ. vel sic fm alium. Clericus q̃ scienter ⁊ sponte ꝓticipat excõicato in diuinis officijs excõicatus est maiori ⁊ tm̃ absoluendus ꝓ papã. Casus litteralis. Aliq erãt excõicati a papa, ꝓpter suos excessus: qdam clerici sciẽter ⁊ sponte participauerũt illis excõicatis ⁊ ipsos i officijs receperunt: queritꝝ a quo isti clerici sint absoluẽdi. rñdet pa. q̃ ꝓ ipm tm̃ cũ sint inuoluti eadẽ excõicationis snĩa qua ⁊ illi. Ber. Jn gl. i fi. ex hac glo colligunt tres lec. ad tex. ꝓma lec. vt loquat de excõicatione minori quã regulariter incurrũt participantes excõicato vt in. c. nup. j. e. ⁊. c. fi celebrat de cler. exmi. ⁊ in. c. a nobis de excep. Et tũc ad tex. dum dicit eadem snĩa rñdet q̃ est eadẽ in genere ⁊ quo ad qd. puta respectu ꝓuationis sacramentoꝝ q̃ sicut excõicatio maior priuat sacramẽtis ita ⁊ minor vt in. d. c. fi celebrat. Sed ꝯ hanc lec. facit qz tex. reseruat h absolutionẽ pape qõ nõ faceret si loqueret de excõicatione minori vt in. c. nup. j. eo. ⁊ ideo forte glo. trã fit ad aliã lec. vt itelligat tex. ỏ excõicato cũ oib⁹ sibi ptĩcipantibus. nã tũc participãtes inuoluũtur eadẽ excõicatiõe ⁊ ista lec. est vera in se. sed diuinat ad tex. ⁊ hodie nõ põt ferri talis excõicatio in ptĩcipãtes canonica monitiõe nõ ꝓmissa vt in. c. statuimus. e. ti. li. vi. Tertia lec. glo. vt loquat de participãtibus excõicato in crimie pro quo fuit excõicatus ⁊ tũc oz intelligere q̃ fuit aliquis excõicatus a papa q̃ celebrauerat diuina post suspẽsionẽ quo casu ptĩcipãtes sibi in diuinis officijs cõicant excõicato in crimie ⁊ inuoluuntur eadẽ snĩa vt in. c. si cõcubine. j. eo. ⁊ ista lec. bona est ⁊ fm eaz ꝓmo sũmaui. sed aliquãtulũ dijudinat ad istũ tex. q̃ h ptĩciparũt in crimie. Quarta lec. datur extra glo. que videt cõis vt itelligat. c. de ptĩcipantibus excõicato ⁊ nõ in crimie. Sed ad h vt in currãt in excõicationẽ maiorẽ regrunt ᵈ qnqz q̃ narrant in tex. primo q̃ ptĩcipantes sint clerici vt pz ibi clericos. Jtẽ q̃ scienter ptĩcipauerit vt pz ibi scienter. Jtem q̃ spõte vt in tex. ibi ⁊ sponte. Quarto q̃ excõicato a papa vt pz ibi a nobis. Jtez ⁊ qnto q̃ i diuinis officijs ptĩcipauerit vt pz ibi in officijs. naz cum hec decre. inducat seu cõtineat nouã excõicationis spẽm dz intelligi ꝓprie ꝓut iacet interueniẽtib⁹ oibus de qbus in tex. nantiat regulariter vt dixi ex ptĩcipio cũ excõicato tm̃ incurritur excõicatio minor. Sed ꝯ hanc lec. facit q̃ iste tex. nõ videt inducer nouam spẽm excõicatiõis cũ papa non videat h nouũ ius velle edere cum relpõdeat ad ꝓsultationem ⁊ postea dicit ad nos volumus ⁊c. ⁊ sic loqtur in casu als decisõ a iure antiquo. sed illo iure nõ reperitur hec species excõicatiõis inducta. Jtem tex. iste loqtur de ꝑterito vt pz ibi ptĩcipauerũt ⁊c. Sed si ꝓtineret ius nouũ nõ extenderet ad factũ de ꝑterito vt i. c. cognoscentes ⁊ i. c. fi. de ꝓsti. Sed põt dici sustinẽdo cõez lec. q̃ forte hoc erat decisum aliqua cõstitutione antiqua. ⁊ ideo papa rñdit h ꝓ illa ỽba. s. dicta. ⁊ qz alie lec. de nihilo nobis seruirẽt iõ hec amplectẽda ⁊ bac tenus sic est itellecta h decretalis. ⁊ minime sunt mutanda. ⁊c.

t **Ua** Excõicatus pro iniectiõe manuum in clericũ vel incẽdiarius ꝑ⁹ publicationẽ a solo papa absoluit. ꝓmo decisa ꝓsultatio. 2° rñsio ibi fraternitati. Casus litteralis. Quesitum fuit a papa. virũ illi tantũ ab ipso sint absoluẽdi q̃ manus violẽtas in clericos iecerũt. Relpõdet papa q̃ non solũ q̃ violẽtas manus mittũt in clericos: sed etiaz incẽdiarij si ꝓ incendio sint excõicati. postquã sunt ꝓ suis ecclie publicati a se. apo. sunt absoluẽdi. Ber. Jn glo. i. in fi. quasi velit dicere glo. q̃ quãdoqz sine violentia manus temeraria exrẽditur ad clericũ exemplez in percutiente clericũ volentẽ. nam violentia sibi nõ

d Jstam lec. ad istuz tex. ad lraz ponit ⁊ seqtur archi. in c. siqs epus i concilio. xi. q. iij.

e De pena incẽdiarioꝝ vide tex. gl. ⁊ oĩ. no. sali. in. l. data opera C. q̃ ac. ⁊ nõ i. c. pessimã. xxiij. q. viij. ⁊ qñ teneat de incendio vide imol. i c. sic dignuz de homi. ⁊ d. an. ⁊ do. abb. in. c. fi egressus de iniurijs. ⁊ de pena icẽdiarij vide elegantissime ꝑ bar. in l. i. de offi. ꝑ sec. vigi.

infertur vt in regula scienti li. vi. ⁊ tñ ꝑcutiens incurrit excõicationẽ.qz temere facit.vt in.c.ꝓtingit.j.eo. Sed ꝫ hoc facit qz.c.siquis suadente regrit violentiam.ergo non debet extendi cuz sit penalis.sed potest dici ꝙ lz non sit violentia respectu ꝑsone illius clerici volentis est tamẽ violẽtia respectu totius ordinis clericalis.nam collegiũ clericale in cuius fauorẽ ꝓncipaliter illud ꝓuilegiũ emanauit non ꝓsumit consentire.vnde nõ potuit iste clericus renũciare illi ꝓuilegio.vt in.c.si diligenti de foro compe.⁊ in.c.cũ desideres.§.fi.s̃.eo. In glo.fi.in fi. conclude ergo mentez glo.ꝙ aut qs incendit ecclĩam seu locum religiosum.⁊ tũc excõicatus est ipso facto ⁊ ante publicationẽ ipsius excõis poterit absolui ab episcopo loci.sed post publicationẽ non.qz papa reseruat sibi hanc absolutionẽ vt ḃ. Aut incendit aliũ locũ.⁊ tunc nõ ẽ excõicatus ipso facto sed excõicandus.post publica.absolutio reseruat pape.⁊ ꝺ hac materia vide bo.glo.in.c.cũ deuotissimã.xij.q.ij.in v. incendiarios.⁊ glo.in.c.oẽs.xvij.q.iiij.⁊ tex.i.c.canonica. xi. q.iij.⁊ Hostien.in sũma de rap.⁊ incendiarijs. §.⁊ qua pena.verſi.sed ſm canones cũ seq. Et ex predictis ⁊ ex tex.nota duos casus in quibus absolutio ab excõmunicatione reseruatur pape fallit in articulo mortis vbi etiaz incendiarius absolui potest a sacerdote.vt in.c.in litteris de raptori. Sed extra glo.quero nunqd legatus possit absoluere istos incendiarios post publicationẽ.⁊ videt ꝙ sic qz legatus absoluit excõicatũ pro iniectione manuũ in clericum.vt in.c.se.ergo põt absoluere incendiariũ cum ista duo ꝓcedant hic a pari. Sui.tenuit ꝫrium ⁊ cõiter tenet nam licet ista pificentur quo ad difficultatẽ obtinendi absolutionez non tamẽ sequit ꝙ ꝓmissio facta in vno casu extendatur ad alium maxime qz in istis exorbitantibus nõ proceditur seu non fit extensio etiam per maioritatẽ rationis vt in regula in argumentuz de reg.iur.li.vi.⁊ in.l.quod vero.ff.de legi. solus ergo papa absoluere põt post publicationem qõ est notandũ.

in.c.vt circa de elect.li.vj. Et maxime hoc probatur secundum aliam litteram que habet dictionem vniuersalem vt omnis ⁊c. sed idem hosti.aliud sentit in c.pe.s̃.de offi.le.vbi dixit ꝙ pro enormi iniuria solus papa absoluit .tamen quo ad legatum appellabat enormen iniuriam homicidium et membri mutilationem .secus autem dicebat in effusione sanguinis etiam cum effractione ossis et illam opi.hosti.secutus est specu.in ti. de legato.i.§. nunc dicamus. v. quod etiam dixi.sed opi.host. cõmuniter hic approbatur pro qua facit secundum Jo.an.quia legatus datur hec potestas absqz aliqua exceptione.iura enim excipientia enormen iniuriam non loquũtur in legatis sed inferioribus et banc opi. tenet Archi.in c.i.de offi.le.li.vj.allegat.c.eos.ꝺ sen.ex .eo.li.duz ibi dicitur a quib⁹ sententijs ⁊c.⁊ sic videtur presupponere ꝙ pro qualibet iniuria potest legatus absoluere.quidam tamen legati solent abstinere quando cõmissum fuit homicidium.aliqui vero ĩdistincte absoluunt.tamen prima opi .vt indistincte possint absoluere est benignior. pro qua facit.c.ꝙ translationem.s̃.de offi.legati .⁊ vide quod nõ .in.d.c.penul.

Jn glo.fi.in fine.⁊ de triplici specie legatorum ⁊ eorum potestate dic vt in.d.c.penu.⁊ in.c.i.de offi. lega.lib.vj.plene per specu. in ti.de lega.in.§. nunc dicamus.

a Vide vo .de rodecci.cccxx vi.in ordi. nouiti.

a **Nobis** *Generalis excõmunicatio non ligat nisi subditos ꝓferentis. hoc dicit.primo ponit questio.scõo solutio ibi ad quod. Casus litteralis.Quidam episcopus ꝓtulit sentẽtiam excõmunicationis sub hac forma. quisquis furtũ fecerit fit excõmunicatus.querit vtrũ hec generalis sententia extendatur solum ad subditos excõicantis an ad omnes qui nõ sunt de iurisditione illius.Ad hoc respondet papa ꝙ hac sentẽtia nõ ligãtur nisi subditi excõmunicãris nisi forte plus cõtulerit maior ⁊ largior auctoritas delegantis.Ber. Nõ primo ex tex. inferiorem a papa posse per statutuz suum factum iam a iure dãnatum prohibere sub certa ⁊ noua pena.licet ergo inferior non possit tollere canonez condendo cõtrariũ statutũ potest tñ canonẽ adiuuare ꝙ appositioñ noue pene.cõcord.c.vt animarũ de constitutio.lib.vi.⁊ vide quod notat Joan.and.in. c.fi. de offici.archipre.⁊ glo.in clemẽ.ne romani de ele.

a **Beminentiam.** *Legati ꝺ latere absolnere possunt excõicatos pro iniectiõe manuũ in clericos.h.d.scõa pars ibi super quo. Casus lr̃alis.Quidam dubitauit vtrũ illi sint pro absolutis babẽdi q a cardinalibus de latere pape missis absoluũtur ab excõicatione quã incurrerunt pro iniectiõe violẽta manuũ in clericos vl' alias religiosas personas:cum ipsi cardinales nullũ super hoc mandatũ expressum ostendant. Quesiunt a pa. quid iuris sit:⁊ ipse respõdet ꝙ illos debet habere pro absolutis quos cõstiterit a talibus beneficium absolutionis adeptos. Ber. Nõ primo ex tex.ꝙ legatus cardinalis dicitur legatus de latere qz mittuur ex latere pape.Assistũt enĩ cardinales lateri pape qz fere omnia cõsilio eorũ explicat.hinc dicuntur legati de latere de quo in.c.i.de offi.lega.li.vj. Scõo nõ ibi mandatum super hoc nõ ostendãt ⁊c. ꝙ sup bis que venũt iure legatiõis ex dispõne legis vel cõsuetudinis nõ est opus ꝙ legat⁹ oñdat mãdatum expressum.transeunt enĩz ista ex gnãli demãdatione legationis.secus dic in bis que non cõpetũt iure legatõis qz tũc oportet ꝙ ꝓbetur mãdatũ expss sum ar.ḃ per locũ a speciali.⁊ vide qõ nõt Jo.an.in c.i.de offi.lega.li.vj.dixi plene in.c.ꝙ super bis de fi.instru. Sed quero pro declaratione littere nunquid isti legati possint absoluere excomunicatos ꝓ enormi iniuria et maxime pro interfectione clerico⁹ seu mutilatione. Host.hic ⁊ cõmuniter doct.ꝙ sic quia littera hic loquitur indistincte vt patet ibi eos habeas ⁊c.indefinita enim equipollet vniuersali vt nõ.*

c. *Jn glo.ij.nota glo.solet enim multum allegari*

a Utrū statuta loci ligēt nō subditos. ⁊ viō bal. i sua margarita in no. i v. statutū i. i. q. b Vide p do. an. in c. cognoscē tes i añpe. col. de constitu.

c Adde p q scribit d. abb. i. c. i. de rap. vſ. ſz circa h dubitaſ et vide cal. in rep. c. cum excōicato. i vlt. col. q. xi. q. iij. e. viō. d. car. i rep. c. ppēdim⁹ vltra mediū vſ. item nō q statutū .j. co. ti. ⁊ an poſſit fieri statutū q cōprehendat ſubditos extra territoriū delinquentes vide bar. i. l. ne/qd i ſi. ff. ō incen. ruí. nau. ⁊ i. l. rome C. ō cū. re. transeat limi. vel certos terminos ⁊ i. l. i. C. ō cōmer. ⁊ mer. ⁊ vide bar. i. l. ſi. ff. de cre. ab or. ſa. et de q. h po ſita p. d. ab batē p⁹ do. ant. vide i terminiſ p bal. et ſin. i l. ſi. ff. ō iu/riſ. om. iu. p bar. i. l. i. viij. q. C. de ſū. tri. p bal. i. l. mercatores. C de cōmer. ⁊ mer. ⁊ p bal. i ſua re pe. l. ſi va/cātia. C. ō bo. ua. li. x. ⁊ vide oio q late ſecri pſi p⁹ d. ab batē. in. d. c. i.

⁊ cōprehēdēdo gl. ⁊ mām ptinētē ad eā videda ſūt quatuor. primo nūqd ſtatutū certi loci apponēs certā penā afficiat nō ſubditos delinquētes i loco data ſcia ſtatuti. ſecūdo dato q ſciētes ligētur qd de ignorantibus ſtatutū. tertio nūqd ſubditus ſtatuētis delinquēs extra territoriū afficiatur pena ſtatuti. q̄rto ⁊ vltio nūqd ſtatutū ſeu ſnīa duret vltra ſtatuētis tēpus ſeu ſnīaz ,pferētis. Quo ad primū glo. cō cludit q nō ſubditi ligētur exquo delinquūt i loco ſtatuentis. Itē cōiter legiſte in. l. cūctos populos. C. de ſū. tri. ⁊ ſi. ca. ⁊ optime facit. c. q̄ ad ppetuaz. viij. di. Inno. h varie loquit ⁊ vt appareat dubiū cōnis ,p ſnīa pte q nō ſubditus nō liget adducit talis rō nā tpe quo fit ſtatutū ſtatuēs nō hēt iuriſditionez in actu in nō ſubditos ergo cū ſtatutū aſſumat vires tē poze ,pmulgatōis nō ē potens ad cōprehēdēdū ñ ſubditos cū anteq̄z veniat caſus iuriſditionē tribuens nō poſſit iſte ſnā iuriſditionē actualiter exercere ar. opti. i. c. i. de offi. ordi. li. vi. vbi pz q archiepus nō pōt officiales deputare i dioc. ſui ſuffraganei ,p appellationib⁹ interponēdis ad euz qz exquo appellatōes nō ſunt interpoſite nō hz iuriſditionē actu ad idē. l. obtuādum i ſi. ff. de offi. ,pcō. vbi ,pcōſul añq̄ ingrediatur ,puīciā nō pōt cāz delegare qz adhuc nō habet actualiter iuriſditionē lz habeat in habitu facit ēt. l. vſufructus. ff. de ſtipu. ſuo. Cōclude capiendo mētē eoruz que tāgit h Inno. ⁊ que mihi pl⁹ placēt q aut querim⁹ de ſtatuto aut de ſnīa. primo caſu aut ſtatutū ē aptū cōprehēdere ſubditos ⁊ ñ ſubditos vt in exēplis huius lre ⁊ tūc ēt nō ſubditi delinquētes in territorio ligantur. naz lex ſemp loquit vt l. arriani. C. de hereti. ió incōtinēti cū nō ſubdit⁹ delinquit efficit de iuriſditiōe ſtatuētis ⁊ ligat ſtatuto ſuo. aut ſtatutū nō pōt cōprehēdere niſi ñ ſubditos vt qz dicit ſtatutū archiepi quicūq̄z archiepoz fecerit ante ſe crucē deferri i ,puincia mea ſit excōicatus ⁊ tūc ſm Inno. nō valet ſtatutū qz archieps nō hz archiepm aliquē in ſubditū ⁊ ſic h ſtatutū nō pōt cōprehēdere niſi nō ſubditos. Poſt. h ipugnat ar. c. ex tuarū de auc. ⁊ vſu pal. Itē qz ſequeret ſm opi. Inno. q nō poſſit fieri ſtatutū ꝫ peregrinos i loco delinquētes. articul⁹ iſte ſatis ē dubius ⁊ pōt teneri h opi. poſt. nā cū ſtatutū hēat tractū ad futurū ⁊ ſic lex territorij referaſ ad tps habile vī ſtatutū valere cū dicat iuriſditionē i territorio ſuo. aut ferē ſnīa generalis ⁊ pōt hīc locū qō. ſ. dixi vt tātū extēdat ad ſubditos ſentētiātis reſpectu delicti ꝫmittēdi ⁊ pōt cē differētia iter ſtatutū ⁊ ſnīaz qz ſnīa aſſumit vires cōtinēti i cū cōtra quē fertur. vnde hēt cōprehēdere tñ ſubditos ar. in. d. l. vſufructus. Sed ſecus in ſtatuto cum habeat actum ſucceſſiuū ⁊ vinculū ſumat tēpoze delicti ⁊ in ſnīa generali pōt intelligi iſte tex. vt nō ſubditi deliquētes in loco ſētētiātis nō afficiātur illa ſnīa ⁊ ita ꝓprie videt loqui iſte tex. uā itellectus glo. ē idubitabilis i eo quod itelligit tex. de nō ſubditis delinquētibus extra territoriū. nā h nulli debet eē dubiū. intelligit ergo i ſententia gnāli pro quo tex. ibi pronūciauerit ⁊c. ⁊ hz illō notabiliſſimū dictū vt nō ſubditi poſtmodū delinquentes in territorio nō incidāt i penā ſnīe ⁊ h ſentit h Inno. i ſi. Sed contra predicta facit. c. romana in. §. caueant co. ti. li. vi. vbi dī q ſnīa excōicatiōis non pōt ferri ,p futuris culpis niſi ſubſit aliqua cauſa de p̄ſenti. So. lz non debeat talis ſententia ſic ferri lata tamen tenet ⁊ dic hodie vt nō. i. d. §. caueāt. Quo ad ſecūdū dubiū p̄ſuppoſito q nō ſubditi[b] h delinquētes ligent ſtatuto data ſciētia ſtatuti qd de ignorātibus. Glo. nō. h dicit q ſi ſtatutū punit factum alias dānatū punit ⁊ ligat ēt ignorātes. Cōtrarium tenet Jo. an. h ⁊ in. c. vt aiarū de cōſti. li. vi. ⁊ videt ibi ter. pro eo. nam ſtatutū ibi excōicabat cōmittentes furtū ⁊ tñ nō ligat ignorātes. q̄z q̄z eni ſcīi ſit dānatū pena tñ noua ē. Bar. i. d. l. cūctos pplos. ſentit idē q glo. h quē ſequit do. an. ⁊ ad. c. vt aīarum rīdet q loquit i ſnīa excōicatōis q̄ nō ligat niſi rōe cōtēptus ⁊ vbi datur ignorātia ceſſat cōtēptus ⁊ ,p hac opi. optīe facit. l. vulgaris i. §. ſigs es. ff. ō fur. vbi pz q ſi credēs furari modicū ⁊ furat⁹ ē multum q tenet nō habito reſpectu ad ītentionē ⁊ ignorātiā ſuā. ⁊ hec opi. videt verior de rigore iuris lz opi. io. an. ſit egor. nō. n. licite pōt allegare ignorātiā cū ſcire ſeu ſcire debebat ſcīn eē dānatum. vbi aūt ſtatutū puniret factum alias nō dānatum tūc ,pbabiliter ignorātes nō ligātur vt. lxxxij. di. propoſuiſti. ⁊ nō. i. d. l. cunctos pplos. ⁊ ex cōiecturis preſumet ignorantia vel ſcientia ⁊ in dubio recurretur ad iuramentum iſtius delinquentis. ar. in. c. ſi vero. §. eo. ti.

Quo ad tertium dubiū nūquid ſubditus[c] delinquens extra territorium ſtatuētis icidat i penā ſtatuti. Inn. ſentit h q ſic i ꝓpriū ē tex. in. d. c. vt aīaruz Bar. in. d. l. cūctos populos diſtinguit q aut ſtatuens expreſſe agebat ligare ſubditos delinquentes ēt extra territorium ⁊ tūc ligantur ſubditi. Exēpluz dicit ſtatutum quicūq̄z cōmiſerit furtum vbicunq̄z ſit excōicatus. Aut ſtatutum eſt generale ⁊ tunc reſtringitur ad territorium ſtatuentis. ſz multi moderniores legiſte in. l. ſi. ff. de iuriſdi. om. iu. tenēt oppoſitū. hoc credo verius vt nunquā delinquentes extra territoriū afficiātur ſtatuto p rōnē illi⁹. l. ſi. ⁊ d. c. vt animarū. nam ratio illorum iurium eſt. quia extra iuriſditionē iuſdicēti nō paretur ipune. Itē quia ſtatutum ꝓprie ē lex territorij nec pōt vires ſuas excedere extra territorium. qz videbitur ibi legē dicere ⁊ de hoc pleni⁹ dico i. c. ſi. de fo. cōpe. Quo ad vltimū dubiū nunquid ſtatutū[d] ſeu ſnīa duret vltra tempus diſponētis. concludē q ſtatutum cū ſit lex quedā perpetuo durat niſi reuocetur expreſſe vt eſt tex. in. c. ſi. de offi. leg. vnde dicit Fed. in cōſilijs ſuis q ſi capitulū ſede vacāte fecit ſtatutū durat etiā creato epo niſi expreſſe reuocet per epm qō nō. In ſnīa dic cōcludendo notabiliter ſm nō. in. l. ſi. ff. de pe. ⁊ in. l. i. C. de poſtu. ⁊ in. c. vnico de ma. ⁊ obe. li. vj. q aut ſnīa iniecit vinculuz tempore proferentis aut non. primo caſu aut vinculum eſt monētaneū[e] ⁊ tunc durat etiā vltra tempus proferentis. exēpluz in excōicatione vel publicatione bonoruū. vt in. d. c. vnico. vnde excōmunicatus per epm remanet excōmunicatus poſt mortē epi. ad hoc. c. paſtoralis. §. i. de off. or. Aut hz cām ſucceſſoriā. ⁊ tunc aut cū cāe cognitione ſnīa fuit lata ⁊ durat effectus ſnīe. vt i. d. l. i. aut ſine cāe cognitione ⁊ tūc non durat vltra tps ,pferentis ⁊ ſic loquit. d. l. ſi. ⁊ predictis adde glo. i c. pe. de cle. nō reſi. que notabiliter ſentit lniam expirare poſt tēpus cōcedentis. ⁊ predicta pcedūt quo ad effectū ex ſnīa productū ſed reſpectu ,pceſſus vel effectus producēdi in futurū ſnīa tollit per remotionez ſniantis. qz pendebat ex iuriſditione ſua ⁊ hoc caſu procedat iſta glo. In glo. vltima ibi ſentētia que nulla eſt ⁊c. hoc ar. non colligitur ex tex. nā mēs littere eſt q non ſubditi non ligantur niſi ex ſpeciali auctoritate ſuperioꝝ fuerit iſti cōceſſuz q etiaz nō ſubditi aſtringant eius ſnīa ſm Inno. ⁊ bene qō tene mentū. Abbas.

d Bo. car. i rep. c. ppēdim⁹. ſ. co. i ſi. ij. car. v. itē ſtatuēſ ſeqt ⁊ allat ,p ſingulari iſtā gl. dū in ſi. logt ō duratiōe ſtatuti vel ſnīe p⁹ mortē. ⁊ inquātū dicit de ſnīa ſub cōditiōe vide bal. i apoſtillis i. l. i. ff ō of. ꝓcōſu. vbi dat infinitas remiſſiones de h vide p ſpe. i ti. de lega. §. ſuper eſt i. xij. col. v. qd de ſnīa.

e Nec cadē vba pōit idē do. abb. ſicu. i. c. ſi. de offi. delega. Sed circa h adde gl i. c. ſalonitane i ſi. gl. magne lxiij. di. ⁊ vide de archi. i. c. ſigs de ,puīcia. xiij. q. ij. ⁊ vide q nōui p⁹. d. an. i c. ex lris de cōſtitu. ⁊ vide oio i. c. i. §. ſi. i. iij. col. ne ſe. va. lib. vi.

c **Conqueſti.** Qui cum effractione ſpoliāt ecclēſias excōmunicati ſūt ⁊ p papā tñ poſt denūciatiōnē abſoluūtur. h. d. primo ponitur querela ſecūdo iudicū datio. ibi qm igit. Caſus litteralis. Canonici regine cōqueſti ſūt dño pa. q. J. de malafrena ⁊ quidā alij ſequaces illius qualdaz eccl̄ias

regine ēpatus violēter fregerūt spoliātes easdem. Dādat pa. quibusdā qua. si ita ē predictos sacrilegos excōicatos denūciēt ⁊ faciāt sicut excōicatos artius euitari donec passis iniuriā cōgrue satisfaciāt. ⁊ cū litteris eorū veritatē cōmēntibus ad apo. sedem accedāt Ber. Nō pīo ex tex. q; delicta grauia si sunt sine muleta relinquēda. Itē nō q; inferēs dānū ecclesijs tenetur nedū ad emēdā dām. sz ēt ad satisfactionē de iniuria qō nō. Tertio collige vnū casū in quo sacrilegus ē excōicatus ipō scō ⁊ absolutio reseruat soli pape. In glo. i. ī fi. Cōclude ꝯ clare q; aut qs rapit bona ecclesie sine icēdio seu effractione. ⁊ tūc nō ē ipso iure excōicatus sz excōicādus etiā si eēnt res sacre vt calices. ħ, pbat i. c. fi. s. de fur. vt ibi dixi. ⁊ facit. c. cōquestus de so. compe. Aut ista rapia cōcurrit cum effractione. vt qz fregit ostia seu parietez ecclesie ⁊ ide bona subtraxit ⁊ tūc est excōicatus ipso facto ⁊ ita loquitur ħ.

p **Erpendimus.** Legitur variis modis sz generaliter sic sūmari pōt. Percutiēs vt ēt iterficiēs clericū se dimisso clericali habitu seuis ⁊ enormitatibus imiscēte nō tenet ire pro absolutiōe ad sedē apostolicā. ħ. d. In pīma pte ponitur cōsultatio. In secūda rīsio ibi fraternitati ⁊c.

Casus lr̄alis. Quidā sacerdos noiabat se filium regis ⁊ acceptis armis seditionē fecit ⁊ guerrā propter qō comes qdā fecit illū fustigari qui postea de mādato eiusdē comitis fuit suspēsus. q̄situ fuit vtrū occisores illius sint excōicati. Rīdet pa. q; si sacerdos talis ī excessit ⁊ nō ppulsando sz ī ferēdo iniuriā fuit occisus ñ vī q; iterfectores illius sint excōicati. tū iudex penitētiā iūgat eis cōpetētē sz merita psonarū Ber. Nō pīmo q; p iniuria ppulsanda potest clericus assumere arma ad sui defensionē. nec ex hoc pdit pūilegiū cānonis siquis suadēte. facit cle. si furiosus de homi. Nō scōo ex hoc tex. iūcto. c. cū nō ab hoīe. s. eo. q; facies seditionē in populo et guerrā dicit se imiscere seuis enormitatib⁹. ⁊ clericus talia exercēs pdit pūilegiū canonis siqs suadente diabolo. ⁊ ī. d. c. cū nō ab hoīe ⁊ ħ fm vnā lectu.

Tertio nō q; pro homicidio ñ tenet qs ire ad papā p absolutione a peccato imo simplex sacerdos absoluere pōt cū nō reperiat iste cāus refuatus episcopo facit. c. de⁹ qui ⁊ qō ibi dixi. s. de pe. ⁊ remiss.

Sed opp. ꝯ litterā nā videt sibi cōtraria. nec videtur papa recte respōdere ad cōsultationē naz ī cōsultatiōe narrat q; iste sacerdos mādato comitis fuit patibulo suspēsus. ⁊ papa rīdet q; interfectores eius nō tenētur ire ad sedē apostolicā p absolutiōe ⁊ sic nihil rīdet de comite. Itē papa ī rīndendo asserit illuz fuisse occisū. ⁊ tamē ī cōsultatione dicit q; expirauit patibulo traditus. Solutio vario modo pōt itelligi ista lr̄a nā vt dicit Inno. i decisa ħ cōtinebat q; quidā dicebāt hūc sacerdotē i bello fuisse iterfectum ⁊ huic narrationi papa rīdet p̄supponēdo euz occisū ⁊ q; interfectores nō tenētur ⁊c. ⁊ fm ħ cessat cōtrariū. Et hoc modo itelligēdo nō p̄batur ex lr̄a q; iste sacerdos pdiderit pūilegiū fori, sed tantū pūilegiū canonis ſiqs suadente. Sed fm hūc intellecuz hec decre. fuisset male decisa. secūdo mō pōt intelligi q; papa rīdeat ad cōsultationē cōtēram ī littera. nā comes pōt dici iterfector saltē iterpretatiue. qa is videtur facere cuius mādato fit vt in .c. mulieres ⁊ qō ibi plene dixi. s. e. ⁊ dixit iterfectores ī plurali habendo respectuz ad obsequētes mādato comitis ⁊ tūc hec littera multū faceret q; iste sacerdos perdidisset pūilegiū fori. Sed volēs tenere ꝯiuz posset rīdere q; hic nō querebatur vtrū comes potērat iudicare clericū vel ne sed tātū dubitabat de excōicari one nūquid p absolutiōe tenerētur ire ad curiam ⁊ papa rīdet q; ñ. nā ex quo iste imiscuit se seuis enormitatibus habitu dimisso pdidit illud pūilegiū cānonis. sic enim iudex mādādo nō icidit in excōicatōez sz alias peccauit qz nō pūnebat ad eū iudicare clericum ⁊ pro hoc tex. iste in fi. dū mādat illis penitētiā iūgi. nā si ille fuisset effectus de foro seculari pūia nō ī ponerēt istis cū obtēperasset mādato iudicis iuste iudicātis. xxiij. q. v. in. c. minister ⁊. c. nulles. ⁊ ħ cōsideratio multū facit ꝯ precedētem itellectum vt ista littera nihil probet de pūilegio fori imo q; postq⁹ pbet ꝯriū ⁊ de hoc statim subijciā. In glo. ij. ī fi. ibi glo. soluit q; aut clericus solū dimittit habitū ⁊ tōsurā ⁊ nō imiscēdo se enormitatibus ⁊ tūc nō pdit pūilegiū. vt in. c. si vero el. ij. s. eo. aut dimisso habitu ⁊ tōsura imiscet se enormitatib⁹ ⁊ pdit pūilegiuz. Itē videtur sentire Vin. ⁊ Tan. ⁊ pbi. dicētes q; ꝯria loquūtur in eo q; apostatat nulli tamē iniuriatur. Istud vero, c. de eo q; apostatādo alteri iniuriatur. Hosti. intelligit ħ. c. ī clerico qui ex prauitate seu iniquitate dimisit habitū ⁊ tōsurā ⁊ imiscuit se enormitatibus vt prelijs ⁊ aggressuris ⁊ ibi deprehendat talis enī pdit pūilegia clericalia vt videt velle hosti. q; iste talis perdat oīa pūilegia clericalia vt sic possit p iudicē secularē puniri. vel pōt itelligi fm euz in corrigibili. Jo. an. dicit q; quādiu clericus portat habitū ⁊ tōsurā lz imisceat se enormitatibus ñ pdit pūilegiū fori nec canonis siquis suadēte. Sed si assūptis armis imiscet se enormitatibus dimisso habitu pdit pūilegiū canonis siqnis suadēte ⁊ i. c. cū nō ab hoīe. s. eo. sed nō perdit pūilegiū fori. vnde statim dz restitui iudici ecclesiastico nisi fuisset inueteratus in huiusmodi aggressuris seu enormitatib⁹ quo casu posset ꝓcedere opi. hosti. fm eū adducit in ar. c. vnicū. de vi. ⁊ ho. cle. li. vi. vbi clerici goliardi ⁊ buffones exercentes illā artē ignominiosā p annū pdūt oē pūilegiū clericale quasi inuat Jo. an. q; fortis dz clericus perdere ħ pūilegiū qñ diu se exercuit ī huiusmodi enormitatibus. vel fm eū pōt itelligi q; ex postfacto scitū fuit hūc fuisse clericū nec pus fuit exceptū ⁊ ponēdo bas varias solutiōes videbatur dubitasse de pīmo itellectu q; absqz dubio non probat ħ. nā tex. ħ nō loquit de inueterato nec. c. vnicū pall. debet extendi ad istū casū qz cū sit penale nō dz excedere cāum ꝓpzium de pe. di. i. §. pene. nā quandoqz ī ponitur maior pena pro minori delicto quia hoīes sunt pmptiores ad cōmittēdū illud delictū ió talis pena nō debet trahi ad cōsequētiā vt plene nōt Jo. an. ī regula odia. li. vi. in mercu. ⁊ maxime vbi pena ī ponitur ipso facto sicut in casu illius. c. vnici. ar. l. aut facta in fi. ff. de penis ⁊. xxiij. q. ij. admonere ⁊. c. lator. qnīmo illud. c. vnicū adduco ī ꝯriū per locū a spāli. nā cū certi sint casus in quibus clericus ipso facto perdit pūilegiū clericale nec iste reperit ī ter illos ergo debemus stare regule gnāli vt clericus cor̄ā suo iudice ecclesiastico cōueniat quātūcunqz delinquerit ar. ī. c. nouim⁹ de v. si. ⁊ in. c. cū nō ab hoīe de iudi. Item lec. hosti. non probatur ħ. nā nō respondetur ħ de facto comitis vtruz iuste ponerit iudicare illū clericū. sz tm rīdet de interfectoribus ⁊ ēt de eo fm aliā lec. sed nō ad finē vtrū benefecerit sed vtrū īcurrerit excōicationem. ⁊ rīdet fm vnuz modum intelligēdi q; nō qz hoc casu pdidit iste pūilegiū canonis siquis suadēte vt i. c. cū nō ab hoīe s. eo. sz nō pūilegiū fori. nā vt. s. dixi si iste potuisset iudicari iuste seu licite a comite nō mādaret eis īponi pnia cū iste potuisset iuste suspēdi cū fecisset seditionē ⁊ guerrā ⁊ cōmisisset crimē lese maiestatis. ⁊ p ħ optie facit. c. si iudex laicus. ī. eo. ti. li. vi. vbi text. vult q; clericus captus in maleficio dimisso habitu

a Vtrū clericꝰ imiscēs se enormitatibus ⁊ pcucrāt possit pūiri p iudicē secularē ī precedēte monitōne ⁊ vide hoc dcīn p cunde abb. i. c. ex pte cl. iij de pūile. ⁊ adde qō nō. d. an. i c. fi. de vi. ⁊ ho. cle. i vi. col. ⁊ si vis clare ⁊ plenissime videre vtra tē difficilis ē ⁊ me⁊ ca non ifalis passus. vi de pe. ō an cba. ī rep. reg. ea q; in xi. q. pīn. et p car. i rep. hug. c. cū. fi. vsi. vii q. ro ⁊ vide de hoc pal be. i. iij. pte sta. i. ix. cū. ante fi. alli⁹ ptis. q. xliij. b Posset hic merito dubitari q; re facili⁹ p dat pūilegiū fori ⁊ hoc ifigs uade re. dic qa ē iducti a iure positiuo s. ab ino. sz pūilegiuz fori ē de iure diuio vt ē tex. i. c. q; quā de cen fi. li. vi ⁊ in glo. c. si im pator .re vi. di. ⁊ no tat immoc. in. c. ii. de ma. ⁊ obe. ió difficilius pdit ex alia rōnez subtiliered dit. d. car. ī repe. huius. c. i pri.

ꝛ tonsura debet remitti ad iudicē ecclesiasticū si ꝓ bat se clericū ꝛ pōdera ⁊bum maleficium seu male factorē ibi positū. est. n. ⁊bū generale aptū cōpre hendere delictū quātūcūq; graue facit. c. cū non ab hoīe de iudi. ⁊bi depositus ꝓ suo delicto ñ pdit pri uilegiū fori licet deprehēdatur ī alio maleficio nisi se cuta ī corrigibilitate vt ibi dicitur. Ad. c. ex parte de ꝓmule. dic vt ibi dixi. ꝛ ad. c. i. de apostā. ēt rñde vt ibi nō. nullū ergo ius expresse probat opi. hosti. vel Jo. an. ac ēt sumus ī penalibus ꝛ odiosis ⁊bi ē fien da benigna interpretatio ꝛ maxime in fauorē ordis clericalis ꝛ hanc opi. tenuit do. Card. ħ sq. d. ℙe. ꝛ Anto. disputādo tenuerūt ħq; precedētē opi. Jo. an. Sq; ꝑria opi. vt ꝓius dixi pl⁹ mihi placet ꝛ pos set corroborari multis alijs rōnibus sq; pdcā suffici ant in cursu lectionū. Jn glo. iij. in fi. Dic clari⁹ ꝛ melius q; ħ nō pditur ꝓiuilegiū ex renūciatiōe cle rici sed ex dispōne iuris propter delictuq; clerici. Si mile in clerico qui expresse nō pōt ꝓrogare iurisdi tionē nō sui iudicis sine licētia ꝓpꝛij iudicis. vt ī. c. significasti de foro cōpe. ꝛ tamē ꝓbendo vel deliquē do subijcitur ex dispōne iuris iurisditiōi epi territo rij absq; alia licētia ꝓpꝛij iudicis vt ī. c. postulasti ꝛ in. c. dilecti de fo. cōpe. Jn glo. fi. ī fi. sed ꝓsidera q; ad cautelā ħ nō potuisset iponi qr actus exer cetur ad cautelā ī scō dubio vbi quis pōt ex actu de mereri. Sed si iste sacerdos ex [b] scō perdidisset oē ꝓiuilegium clericale nulli dubiū q; licite potuisset iudicari per comitē nec comes seu sibi obtēperātes ēt ad cautelā puniri deberent quinimo deberent p̄miari. qr exercēs iusticiā mereꝛ iuxta illud psalmiste Beatus q̄ fecit iusticiā oī tpe ꝛc. xxiij. q. v. minister ꝛ. c. miles. oz ergo itelligere q; isti vitate peccarunt tū qr clericus nō perdiderat ꝓiuilegiuq fori vt. s. di xi. tū qr nō lz percutere clericū lz ipse, ꝓpter delictū suū pdiderit ꝓiuilegiū canonis vt in. c. cū nō ab bo mine in fi. s. e. quēadmodū nō lz pcutere laicū ꝛ pec cat pcutēs lz nō sit excōicatus qō nō bene.

v **Uniuersitatis** Abbas qui fa cit per aliū mo nachū verberari ipse ꝛ verberās sunt ex cōicati ꝛ nō absoluunt nisi a papa, h. d. vel sūma generalius ꝛ sic. Judex ecclesiasticus faci ens percuti clericū per laicū ēt cā discipline excōica tus est ipse ꝛ verberās ꝛ ꝓo absolutōe tenet ire ad papā. h. d. Jn ꝓma ponit ꝓsultatio. in scōa respon sio ibi nobis. Casus lr̄alis. Quidā laicus existēs in seruitio abbatis de mādato ipsius in clericū mo nachū vel cōuersū manus iniecit temerarias. maxi me vbi causa nō subest, ꝓpter quā debeat verberari queriť vrū laicus ille incidat ī excōicatōez. Respō det pa. q; nisi abbas in ꝓpꝛia persona hoc faciat cā regularis discipline vel si necessitas imineat per cle ricū vel monachū hoc faciat tā ille qui tales verbera ri facit q̄z qui verberat est excōicatus etiā si cā subes set quare debeat verberari. Ber. Nō ꝓimo ex tex. q; obligatus ad seruitiū alicui⁹ nō tenet illi ob tēpare in illicitis ꝛ a iure ꝓhibitis. ꝛ si obtēperādo cōmittit rē illicitā punit mādato nō obstantē ꝛ idez est in seruo qō plus est. naz in istis grauibus nō ex cusatur etiā seruus obtēperans dño. l. ad ea[a]. ff. de reg. iur. Ratio est qr exquo deus vel princeps ꝓ bibet nō oz iste magis obedire domino suo q̄z deo vel principi. binc est q; ēt ad mandatū principis nō excusat quis faciēs cōtra deū vt in. c. iulianus ꝛ. c. si dñs ꝛ. c. qui resistit. xj. q. iij. quinimo ēt pape obtē perandū nō est quādo ex eius mandato aliq̄ malū seu scādalū est futurū vt nō. dicit Jnno. in. c. inquisi tioni. ī. e. nā papa nō bz auctoritatē peccādi ꝛ ꝓ con sequēs eius auctoritas ñ excusat ī peccatis. xl. di. c. i. Sc̄o nō q; clericus seu religiosus cā disciplī ne licite verberať ēt si sit in sacris ordinibus cōstitu tus. ꝓo hoc. c. i. s. de calū. ꝛ. v. q. v. illi. ꝛ. xlv. di. cū beatus. ꝛ vide ibi glo. bo. in sūma. Tertio nō ibi necessitas vrget ꝛc. vnā regulā q; prelatus inferioꝛ citra epuz nō pōt sibi subiectū etiā cā discipline per aliuz verberare nisi necessitas vrgeat ꝛ tūc nō ꝓ lai cū sed ꝓ clericū vel monachū. Et hāc r̄az adduco ad qōnē quotidianā nunqd clericus[b] licite possit torqueri ꝓ laicos ad mādatū sui iudicis. nō reperio hāc qōnē expresse tractā lz glo. videat tāgere in. c. ꝑ sbyteri. el p̄. v. q. vi. dicēs clericū debere torq̄ri co rā epo suo ꝛ nō corā laico sed posset intelligi illa gl. qō nō a laico. s. disponēte ꝛ auctorizāte. secus in lai co ministrante ꝛ obtēperāte mādato ecclesiastici iu dicis. sicut videmus ī simili nā nō pōt laicus ꝓpꝛia auctoritate capere ꝛ detrudere clericū sine pena excōi catiōis vt in. c. nuper. ī. eo. ꝛ tñ ad mādatū iudicis ecclesiastici licite capit ꝛ detrudit sine pena vt ī. c. vt fame. ī. eo. ꝛ melius ī. c. si clericus. ī. e. ti. li. vi. Sed bis nō obstāntibus puto ꝓiū. nā ī tortura iferuntur verbera ꝛ cruciatus. nā pena ifertur vt vi pene di cat veritatē vt ī ꝓcal. c. illi ꝛ. l. i. ff. de qōni. Sq; ꝓ lai cū nullo mō clericus vberari oz ēt ad mādatū iudi cis ecclesiastici vt ħ ergo ꝛc. ꝛ ħ ꝓcedit tenēdo maxi me opi. q̄ nō. ī. c. cū ī cōtēplatōe. ī. de reg. iur. ꝛ ī. d. c. illi qui. q; clericus ñ oz ita seuere verberari sicut laicus. sed oz subijci verberib⁹ vt sic cogať dicer̄ ve ritatē. nā nō lz vberare clericū vbi cōstat de delicto precedēti. ita q; vbera iferātur ī penā delicti cōmi si. forti⁹ ħ licere nō oz vbi dubitať de delicto. sq; so lū ex gbusdā idicijs ifertur tortura q̄ sepe inocētī bus ifertur. nō ob. c. vt fame qr aliud ī deprehēsio ne ꝛ detrusiōe. aliud ī verberatōe. nā deprēhēsio ꝛ de trusio ī carcerē nō pōt explicari sine maxio decore ordinis clericalis sq; vbera iferūtur ꝓ laicū est magis ignominiosū ꝛ aliqñ exardescūt laici magis q̄z deberēt in odiū clericoꝛū. ij. q. vij. laicos ī fi. ꝛ ꝓ hoc facit q; nō. ī. d. c. si clericos in. v. glo. Cōiter tñ obseruať ꝓiū ꝛ male. ꝛ hoc ió qr hodie clerici torquētur vt laici ꝛ talis modus torquēdi nō posset fieri per clericos qr fere nemo in huiusmōi obtēparet nec sūt edocti ī hac arte torquēdi sicut ꝛ laici. Sq; de iure ñ puto ħ fieri posse. Jn glo. i. ī fi. q̄si iuuat ħ gl. q; executor ad iudicia tenet sniaz exeq; siue sciat eā iustā siue iniustā. sec⁹ī executore extraiudiciali qa nō oz qs obedire supioꝛi cū mādatū ē iniustū ꝛ dña ē iter actū iudicialē ꝛ extraiudicialē ꝛ rō posset esse qr snīa tz lz sit iusta ꝛ iputādū ē ñ-appellāti. ió exe cutor oz exeq; sq; mādatū extraiudiciale iniustū nul lū bz vicelū ꝛ irellige qñ mādatū notorie ē iniustū. Si āt dubitaret de iusticia oz subdit⁹ pot⁹ obedire xxiij. q. i. qd culpať. Jn gl. ij. ibi sq; abbas ħ face re pōt. Dic q; ēt oz vt qr dicit ī littera ñ oz ēt ex cā ꝓ aliū pcutere clericū vel mōachū nisi necessitas vr geret ꝛ idem dic in prelatis inferioribus citra epuz eadē rōne ꝛ eps poteſt etiā per se qñ ñ repit aliū vt nō. in. c. non liceat alle. in glo. ꝛ vide glo. xlv. dist. in summa. Jn glo. in ver. fieri iubeat ibi ī cideret in canonem. Nō glo. qr ex hoc multi prelati icidūt in sniaz illius canonis excedēdo debitaz correctio nē in verberando. ꝛ idem puto in prelato faciente torqueri clericum si modum torture excedat incidat ī excōmunicationem ar. bic ꝛ in. c. olim de rest. spo. vbi pz q; injciēs manū in clericū causa defensionis tenetur si modum excedat. Jn glo pe. in fi. gl. nō soluit ꝛtrariū. Sed tu dic q; quādoq; aliqd ꝓhibe tur attēto solo effectu ita q; modus ꝓuenīdi ad effe ctum nō ē de substātia. ꝛ tūc procedit ꝛium glo. nō enim curamus de modo dūmō habeamus effectus

a Et op tim⁹ tex. i. l simulier. § si seru⁹. ff. rerū amo.

b ꝓuide ecclesiastic⁹ nō pōt torq̄re clericos ꝓ laicos. ꝛ vi de oio q; de hoc scribit domi. p⁹ gl. ꝛ archi. xl v. di. i sūma ī. i colū. ꝛ vide q; nōui post do. abbatez ī. c. vt fame, ī. e. ti. ꝛ domi. i. c. i. v. oppo no q; immo clericꝰ ea. di. ꝛ q; non pos sit vberaŕ ꝓ laicū vl' con uersuz vide oino domi. post archi. ī d. sū. xlv. di. in. i. col.

quãdoq3 modus est substãtia ita q3 nõ soluz habeꝫ respectus ad effectuz ꝛ tũc ñ sufficit hẽ effectũ .exẽ plũ in ordie iudiciario instituto ad effectum hñdi iu stã sniam.nõ enĩ tenet snia quãtũcũq3 iusta ex cã ni si fit iusta ẽt ex ordine iudiciario.vt ĩ.c.ecclesia.s.de pst.ꝛ qõ ibi nõ.ꝛ.s.vt lite non pte.fere per totũ. et ita ad ꝓpositũ correctio pmittit plato ĩ subditũ ser/ uato tñ debito modo.q2 ꝓpter ꝓgatiuã ordinis clericalis non dz fieri pcussio p laicũ.nã nulla digni tas secularis similis ẽ sacerdotio.lxxxvi.di.duo sũt ꝛ alibi appellanꝫ dei.vt in.c.cũ ex iniuncto.s.õ be/ re. In gl.fi.ibi q alias capi ꝛ corrigi non pt. hoc dcũm glo.ñ ꝓcedit vt ẽ tex.apertus ĩ ꝓriũ ĩ.c.si cle ricos.e.ti.li.vi.vbi dicitur q3 lz clericus ĩcorrigibi lis ñ sit ĩpune tñ capi pt ꝛ detrudi p laicũ de mãda/ to plati.ꝛ ideo solue aliter contrariũ q3 aliud ĩ capti one siue detrusione vt ibi q2 non infertur tãta igno/ minia ordini clericali.aliud in verberatione vt h de quo vide bo.glo.ĩ.d.c.si clericos. Extra glo. op po.ꝑ tex.ꝛ vi q3 abbas possit absolui boc casu per epm p.c.monachi.s.e.vbi dr q3 monachi pcutien/ tes se adinuicẽ non tenẽtur ire pro absolutione ad se dẽ apostolicã sz appellatione monachorũ venit ab/ bas i mã fauorabili.vt in.c.fi.õ simo.ergo ꝛc. So. spe.i ti.de sentẽ.pla.§.vt ãt.v.sed cũ claustralis.ꝛ vincẽ.j.eo.stant ꝓrio.Sed dicit Jo.an.eos ñ pon/ derasse bñ istũ tex.vbi absolutio refuaꝫ pape. Ad ꝓtrarium rñdet q3 vbi monachis prouidetur p ma/ nũ abbatis tũc appellatione monachorũ non venit abbas.ꝛ ita loquit iste text.iuncto.c.monachi.s .e. secus vbi ,puideretur p manũ tertij.vt ĩ casu.c.fi. õ simo.Ex quo ifert q3 ĩ casu.c.religioso eo.ti . li. vi. abbas poterit absolui p epm. Nõ bñ banc theo ricã Jo.an.ꝛ idẽ voluerũt Pbau.ꝛ Jo.de lig.ĩ cle. attẽdẽtes de statu regu. Sed mihi nõ plz hec theo/ rica in terminis bui9.c.nã.c.monachi dicit q3 vbi di scretio abbatis nõ sufficit recurrẽdũ ẽ ad epm.ꝛ sic ,puidetur p manũ epi cessante discretiõe abbatis. Sed ĩ isto casu cessat discretio abbatis cũ ipe fuit p cutiẽs.ergo recurrẽdũ ẽ ad epm.ꝛ sic appellatione monachorũ ibi veniet abbas.ꝛ ipsemet Jo.an.fate tur opi.ꝓriã ee honestã.ꝛ ad istuz tex.pot rñderi vt loquatur cũ percussio ẽ enormis.ꝛ satis videt enor mis cũ sit facta per laicũ de multis verberibus. vel est spãle fm eũ ,ppter mixturã laici.vt sicut laic9 te/ netur ire ad curiã ita ꝛ abbas.hoc dcm ẽt nõ plz q2 abbas ẽ ꝑuilegiatus.vt in.c.monachi.sed laic9 non nã ꝛ pro eodẽ fcõ vnus pot ee excõicatus ꝛ ali9 non exẽplũ in epo ludente ad azarũ cũ subdito ꝑ cõstitu tionẽ suã sulminatẽ excõicationẽ.nã h casu eps non ẽ excõicatus q2 nõ ligaꝫ ,ppria cõstitutione.sed sub ditus sic de quo per Jo.an.in regula cui lz de reg. iur.li.vi.i mercu.simile ẽt.xxxiij.q.ij .c. in lectum.

a Jn tex. ibi iniuriarũ agere ꝛc. an aliquo casu cognoscens meretricem puniri pos/ sit de adul/ terio vel ice stu cogno/ scens mere/ tricẽ cõsan/ guineã suaz vide p sali.ĩ l.q adulteri um.C.õ ad/ ult.ꝛ adde hic tex.in.l. verũ .C. de furtis.ꝛ an rapiẽs mere tricẽ puniaꝫ de raptu vi/ de late p sa/ li.i.l.i.i.ij.co lũ.C.õ rap. virg.itẽ ad/ de hic q3 per istũ text. dic glo.ĩ.c.ĩ nõ/ nullis de iu deis q3 mere tricez debẽt portare si gnum.

i **In audientia.** Clericus q a p lato tertio mõi/ tus arma militaria nõ depõit pdit oẽ ꝓui legiũ clericale.vel generalius ꝛ sic.Cleri/ cus vt laicus incedẽs ꝛ tertio monit9 nõ resipiscẽs pdit ꝓuilegiũ clericale.ß.d.pro cõsultatio. secũdo rñsio ibi ad hec. Casus litteralis.Clerici aliquã/ do relicto habitu clericali assumũt arma militaria.q̃ ritur vtrũ illi qui iniuriam corporalẽ talib9 clericis iferũt sũt excõicati an illi clerici adhuc ꝓuilegio gau deãt clericali. Rñt pa.q3 huiusmodi clerici ñ a prela tis suis tertio cõmõiti noluerit arma militaria dpo nere de priuilegio clericorũ subfidiũ aliquod habe/ re nõ debẽt cũ frustra legis ĩploꝛat auxiliũ qui in le/ gẽ cõmittit.ꝛ lex secularũ ꝓncipũ huic responso p/ stat optimũ.ar.qua.dicitur q3 matrona cuius pudi/ citia attẽtatur nõ poerit iniuriarũ agere si in veste me retricali fuerit deprehensa Ber. Nõ primo q3 clericus ex sola dimissione habitus clericalis ꝛ dela tione armorũ militariũ nõ pdit ipo fcõ ꝓuilegiũ cle/ ricale ꝛ sic percutiẽs talẽ clericũ ante admonitionez excõicatus est. Scõo nõ q3 clericus in apostasia deprehensus nõ pdit ipo fcõ ꝓuilegiuz clericale qõ clarius ꝓbatur ĩ.c.cõtingit.ij.j.e.ꝛ ob h opz restrĩ gere.c.i.s.de aposta.ꝛ ibi dixi. Tertio nõ casum nõbilez ĩ quo clericus pdit oẽ ꝓuilegiũ clericale qñ scz viuit vt laicus ꝛ tertio monit9 ꝑ platũ suũ ñ vult resipisci.Et q3q3 tex.ß loq̃tur in clerico deferente arma militaria. Jdem dic in aliter ihoneste viuente vt ,pbatur in.d.c.cõtingit. Relinquitur ergo iste iu/ dici seculari ꝛ pondera q2 per prius nulla fit degra/ datio nisi iuris auctoritate.post ergo trinã monitio nẽ habeꝫ pro degradato. Si ergo trina monitio suf ficit vt clerici relinquantur iudici seculari puniendi fortius debet fieri traditio quãdo clericus cõmitte/ ret delictum enormissimũ de quo dic vt dixi in.c.ad abolẽdã de hereticis.plenius in.c.atsi clerici de iu/ di. Quarto nõ q3 in cã spũali põt lex ciuilis õduci ĩ argumẽtũ ꝛ cõcor.c. auctoritate martini de con/ cess.preben.li.vi.Et nõ q3 licitũ ẽ deducere iura ĩ ar gumẽtũ. Ultio nõ q3 qs ꝓsumit talis qualis ẽ ha bitus quẽ portat ad hoc.c.si iudex laicus.e.ti.li.vi. ꝛ.c.vt apostolice de priuil.e.li.ꝛ.c.si vero.s.e. In glo.in ver.iniuriarũ in fi.ꝛ hanc solutionem glo.te/ ne ꝛ idem Fede.cõsilio.xiij.ꝛ vide qõ plenius dixi in.c.si vero.ij.s.eo. In glo.fi.ibi sz ibi soluit ꝛc. ꝛ dic vt plene dixi in.c.perpendimus.s. eo. loquit enim iste tex.in clerico qui dimisso habitu ꝛ tonsura assumpsit arma militaria vel aliter seculariter vixit ñ tamen imiscuit se enormitatibus.talis enim nõ pdit priuilegiũ clericale ante trinam admonitionẽ.secus vbi imiscuisset se enormitatibus quia tunc etiam si/ ne admonitione perdit priuilegiũ clericale qõ tamẽ ũtellige vt dixi in.c.perpendimus.

q **Quod de his.** Enũerat q̃dã ipedimẽta ,p/ pter que excõmunicati propter iniectõez manuũ ĩ clericos absoluũtur ab epo ita ta men vt cessante impedimento visitent papam.vel sũ ma aliter ꝛ sic.Excõicatus propter iniectionem ma nuũ in clericũ ĩpeditus ire ad curiã potest ab iferio re absolui.sed ipedimẽto cessante tenetur curiam vi sitare suscepturus mãdatũ apostolicũ.h.d.ꝛ primo ponit regulã.secũdo casus exceptos.tertio quãdã determinationem submittit.secunda ibi nisi. tertia ibi certũ. Casus ſralis.Querebatur a papa vtr incidens in canonẽ late sententie aliter q̃z per sedem apo.vel eius legatum absolutionez potest obtinere Et respondetur q3 non potest dẽptis casibus q po nuntur in littera Ber. Nõ prio ex tex.q3 in ab/ soluendo excõicatos propter iniectionẽ manuuz in clericũ legat9 fũgit vice pape.ꝛ cũ iste textus ñ distĩ guat inter iniuriam enormẽ ꝛ leuem seu mediocrez satis nobis innit q3 a qualibz iniuria legatus potest absoluere ꝛ sic etiam pro homicidio poterit absolui per legatum.nã dictum generale generaliter dz itel ligi.xix.di.si romanorum.ꝛ dixi in.c. ad eminentiã s.eo. Scõo nõ vnã generalẽ limitationẽ ad.c. si/ quis suadente. vt excommunicatus vigore illius ca nonis teneatur ire ad curiam pro absolutõne nisi fit legitio ipedimẽto detẽtus.Et vi legitimũ ipedimẽ/ tũ si nõ põt subire laborẽ eũdi ad curiaz.Et ex hoc et ex tex.ibi aut infirmitate ꝛc.nõ q3 detentus in in/ firmitate lz non sit in periculo mortis potest absol/ ui ab inferiori.satis enim est hunc teneri impedimẽ to vt non possit ire. Ultimo nota q3 absolutus ab inferiori ex causa temporali tenetur cã cessante

visitare ecclesiā romanā. Et intellige qō dz visitare ſ. suscepturus mādatuz apostolicū. nō aūt peteret iterū absolutionē. ſz narrabit pape q̄liter pp impedimēta tū obtinuit absolutionē ab inferiori ⁊ q̄ ,p satisfactione paratus ē subire mādatū apostolicū vt ,pbatur i. c. ea nosc̄itur. s̄. eo. i fi. Sed si cessante impedimēto nō vadit ad curiā incōtinēti reincidit i eādē excōicationē vt in. c. eos. e. ti. li. vi. Sed q̄ro q̄ tex. dicit tales debere visitare romanā ecclesiā qd intelligat̄ p romanā ecclesiā. Dicūt doc. ⁊ bene q̄ papa. naz vt p̄diri papa habet isti iniungere mandatū ,p satisfactione ⁊ ideo nō sufficit visitare ecclesiā romanā capiendo ecclesiā māliter. sed debet p̄sentare se pape. nā vbi papa ibi ecclesia romana. vij. q. i. scire ⁊ in. c. ego. n. ⁊ qō ibi nō. i fi. s̄. de iureiur. vel iō dicit ecclesiā romanā ad denotādū q̄ etiā vacāte ecclesia ñ cessat officiuz penitētiarij nā dz ire ad penitētiariuz vt i cle. ne romani de elec. Secūdo quero quare excipit casum mortis ⁊ casum infirmitatis cū cōstitut⁹ in mortis periculo dicatur infirmus. Soideo b̄ dicit q̄ pōt quis eē i periculo mortis absq; tū infirmitate vt q̄ ē obsessus in aliqua arce ⁊ tunc verisimilit pōt timere mortē. vl̄ ē in alio loco piculoso vbi exercetur pestifera ars sagittariorū vel forte vult nauigare. Itē posset eē infirmus ⁊ nō in articulo mortis et sic ,pter infirmitatē ñ posset visitare curiā. casus ergo isti sunt diuersi. iō lr̄a nō superfluit.

c **Cum pro causa.** Excōicatus ex pluribus cās si i absolutiōe oēs nō exp̄ssit nō habetur p̄o absoluto. vel sic. Ligatus pluribus excōicationib⁹ ſz ex eodez facto obtinēs absolutionē exp̄ssa vna cā seu vna excōicatione habetur ,p absoluto quo ad alā b̄ dicit. Diuidit nā p̄ia pars narrat casuz. ſcōa dat iudicē ibi discretōi.

Casus literalis. Inter. g. ⁊ f. archidiaconos cabilonēnſis ecclesie q̄ vertebatur occasiōe cuiusdam excōicatiōis ,pter q̄ ,pcuratores eor ad sedē ap. accesserūt. Procuratoz. g. allegauit q̄. f. archid. in succētorē manus iniecit temere violētas ⁊ ipsuz traxisset verberādo p claustrū ,pter q̄ archiep̄s ob violētā iniectionē manuū ⁊ violationē imūitatis ecclesie fecit eū excōicatuz publice denūciari. sed cum ipse in absolutione sua quā obtinuerat a se. apo. altera de p̄dictis cāis nō exp̄ſſerit nō dz haberi absolutus sed tāquā excōicatus ,p altera euitari. vnde cōsultus papa mādat iudicibus qua. si eis cōstiterit dictū. f. archidiaconū ,pter duplicē cām excōicatū fuisse ⁊ alterā tm̄ exp̄ſſisset in literis quas sup̄ absolutione sua impetrauit. ipsū tāquā excōicatū cōpellāt satisfacere ecclesie sue p̄o altera Ber. Nō p̄io ex tex. quē posse denūciare excōicationē supiori. nā peccat remanēdo i excōicatōe. vel ēt pōt iplorare officiuz superioris ⁊ sic vtroq; modo pōt intelligi iste tex. ſm Inno. ⁊ in hac cā pōt interuenire ,procurator. q̄ nō agit̄ crimi aliter vt p̄z in lr̄a ,p b̄. c. sup̄ bis. s̄. ō accu. ⁊ c. tue. s̄. de p̄ocu. Secūdo nō q̄ clericus p̄cutiēs clericū ē excōicatus ⁊ sic priuilegiat⁹ nō vtit̄ priuilegio suo ꝯ priuilegiatū. Sed dic q̄ inquātuz clericus verberat alū clericū ipse nō ē pariter priuilegiat⁹. ſz vbi in eadē cā ⁊ respectu eiusdē duo cēnt pariter priuilegiati tūc priuilegia cessant ⁊ vtūtur dispōe iuris cōis ar. op. i. c. fi. de or. cogni. ⁊ p bar. in auē. quas actiones. C. de sa. sā. ec. Tertio nō q̄ rōne sacrilegij cōmissi in ecclesia pōt agi per ecclesiam cui facta est iniuria ad satisfactionē ,p b̄. xvij. q. iiij. in. c. gsqs. Et cū queritur cui accedat satisfactio rōe sacrilegij cōmissi. dic q̄ aut iniuria fuit illata ipsi clerico tā tū ⁊ tūc cedit lucro clerici vt in. c. cū desideres. s̄. e. ⁊ dixi i. c. pochianos. s̄. eo. Aut sacrilegiū ē cōmissum i loco ⁊ tūc cedit lucro ipsius loci ⁊ ita loquitur iste text⁹ ⁊ videbis glo. in. c. sacrilegium. xvij. q. iij. vbi bētur quot mōis cōmittatur sacrilegium ⁊ p ibi nō. decido aliqua hic tacta per Inn. Vltio nō q̄ violās claustrū alicuius ecclesie dr̄ violare imunitatē ipsi⁹ ecclie. ⁊ ē rō q̄ imunitas ecclie nō restringit̄ ad parietes ecclie. sed ,pgreditur p. xl. x. vel. xl. passus. vt in. c. sicut. xvij. q. iij. ⁊ ideo ipsum claustrum inberēs ecclie gaudet imunitate ipi⁹ ecclesie ex quo īfero q̄ sicut nō pōt quis capi i ecclesia ita nec i claustro ipsi⁹ ecclie. Itē nō ⁊ pōt ex lr̄a colligi argumentum ,p ⁊ ꝯ. q̄ violās imunitatē ecclesie ē excōicatus ,p hoc facit q̄ iste archiep̄s fecit istū denūciari excōicatum ergo erat p p̄us excōicatus q̄ denūciatio nō addit vinculū. vt in. c. pastoralis de appel. In p̄mz facit q̄ papa mādat inquiri vtrū fuerit excōicat⁹ ob duplicē cām. nō em mādat simpliciter iquiri vtrum percussit simpliciter i claustro. nā vt dic̄ Inn. b̄ iste archiep̄s excōicauit istū ,p violatiōe claustri. Circa b̄ tū sūt opi. nā glo. i. hic tz qō ,ppter hoc non ē quis excōicatus sed excōicandus. Hosti. sentit op. diecēs q̄ si vis īfertur ecclesie siue rebus ipsius qs ē excōicatus fortus si vis īfertur persone eccl̄iastice cū corpora sint p̄ciosiora oibus rebus. xij. q. i. p̄cipimus facit. l. in seruoz. ff. de pe. Jo. an. ⁊ Inno. sequunt̄ glo. nec placet Jo. an. dictū hosti. vt ex sola spoliatione ecclesiasticarū rerū qs incurrat excōicatōez ipso facto q̄n sine effractiōe vel incēdio ipsi⁹ ecclie b̄ cōtingeret. Cōclude ergo q̄ ex sola violatione immunitatis ecclesie qs nō incurrit excōicationē ipso fcō. p̄o hoc facit ista littera q̄ vt dixi papa hic se non remisit simpliciter ad violationē ecclesie sed mādauit inquiri vtrū ob duplicē cām fuerit excōicatus. Item nec spoliās ecclesiā ipso fcō ē excōicatus. ,p b̄ tex. optimus i. c. fi. s̄. de fur. vbi rapiēs ēt sacra vasa nō ē ipso fcō excōicatus. Sz si fit spoliatio cū effractiōe hostiū ipius ecclie vel incēdio. tūc bñ ipo fcō incurrit excōicationē. ⁊ ita loquit̄. c. cōquesti. ⁊. c. tua. s̄. eo.

In gl. i. ibi dic q̄ incidit imnozē. tene mēti gl. ,p bis q̄. s̄. dixi licet aliud videat̄ nōre glo. xvij. q. iij. c. gsqs. Sed dcūz huius gl. sequit̄ collectari⁹ in. c. cōquest⁹ de fo. cōpe. p. c. null⁹. ⁊. c. se. xvij. q. iij. et dic vt. s̄. dixi. In glo. fi. ibi vna sntia absolutionis sufficit ⁊c̄. Nota bñ glo. ⁊ tene eā mēti i practica q̄ excōicatus³ pluribus excōicatiōibus nō indiget necessario plurib⁹ absolutionib⁹ ſz vnica absoluto ,p omnibus sufficit dūmodo exp̄rimat seriē facti. ⁊ est rō. nā secūda excōicatio ñ opat̄ nisi effectū retinēdi nā p̄ma excōicationē erat extra ecclesiā. vñ exquo satisfacit de omnibus satis est ipsum absolui ⁊ reconciliari ecclesie p̄o omnibus ⁊ facit p̄o hoc tex. i. ar. in. c. officij. j. eo. Et quo ad principalem qōnem gl. Inno. hic distinguit q̄ aut plures fuerunt excōmunicationes. ⁊ non tenet absoluto p̄tensa ob vnam causam tantum. Aut vnica fuit excōicatio ſz plures fuerūt excōicandi cause ⁊ tunc aut si exp̄ſſiſſz omnes causas non obtinuisset absolutionem nisi aliter satisfeciſſet ⁊ tunc non est vere absolutus. aut obtinuisset absolutionem ⁊ erit absolutus. Sed ꝯclude lati⁹ q̄ aut plures fuerūt excōicationes ob plures causas. aut vnica fuit excōicatio ex pluralitate cārū. p̄mo mēbro si indeterminate ⁊ gnāliter fuit petita absoluto ⁊ ita gnāliter fuit impet̄ta. tunc ,pdeit quo ad omnes excōicationes. ar. in. l. sub p̄textu. C. ō trā sac. Item licet talis absoluto fieri non debeat facta tñ tenet sicut dicimus in excōicatione. nam ⁊ iniusta excōicatio tz exquo lata est per bñtem p̄tātem vt est tex. nō. in. c. venerabilibus in. §. vbi aūt eo. ti. li. vi. Aut petito absolutiōis fuit restricta ad certaz cām sed absoluto generaliter dispōsata. ⁊ tūc generalis

s Utrum excōicato aliquo pluribus excōicationib⁹ sufficiat vna absolutio ō q⁹ p bal. i. l. fi. C de nup. ⁊ de hoc vide oīno p s̄. dbo. i. iiij sen. dis. xviij q ij. ar v. circa finē vbi dic̄ q̄ si qs erat excōicat⁹ pluribus excōicatiōib⁹ ab eodē iudice ⁊ emanat ab eodem simplex absolutio intelligit absolui⁹ ab oīb⁹. Si vo a diuersis erat excōicatus t̄ absolut⁹ ab vno excōicatore nō intelligit absolut⁹ ab aliis nisi ratificauerint vel absoluerint aut absolutionē dimiserit. ⁊ dicit q̄ qs ita p̄t absolui ab vna excōicatiōe q̄ nō sit absolut⁹ ab alia. Itē de b̄ vide gl. i. c. sūt plures in v. de oīb⁹ ē pen. di. iij. ⁊ q̄ sufficē vna generalis ,p oibus tz bal. i l. cū duobus §. si plures i fi. lect. ārtiqua p illū tex. ff. p̄o socio.

a Adde q̄ ad ꝓbāda ſi gna de gb⁹ i hoc tex. ſuf ficit vnus te ſtis ita dicit raimū. i ſum ma ō ſepul. ꝓpe prin. ⁊ ita dic̄ tenēr oēs doc. i ſi. ⁊c̄. Adde oī no b̄ q̄ nōui p⁹do. an. i d. c. paſtoralis §. i ⁊ adō q̄ ly ab excōi catōe nō poſ ſit abſolui p laicū nī iſtā te neceſſitate p̄t abſol ui p quēcun q̄ ſacerdotē ſine licentia ꝓpij ſacer dotis ab ex cōicatōe cu juſcūq̄ ge neris ⁊ a q⁹ cūq̄ ſit lata ita determi nat ſā. tho. i iiij. ſen. diſtj. xx. q. i. art. i. vltra medi. q̄ nō. q⁹ am pliat iura volēria ex coicatū pro violēta ma nuū iiectiōe in articulo mortis poſ ſe abſolui p iferiorē. An poſſit qs p⁹ mortē excōi cari. cal. i re pe. c. cū excō mūicato ri. q. iij. i vna q̄ ſtiōe q̄ incipit q̄ro q̄rto. et adō q̄ mor tu⁹ nō p̄t ordi nari nec ēt ē capax or dinū vt dic̄ domi. i. c. fi. qs abſcide / rit vltra me di. lv. di. pro quo facit q̄ nō. gl. i. c. in cite. xxxij. q. v. an cōicās excōicato mortuo in curret excōi catiōes latiſ ſime ſcripſi p⁹. abb. i. c. ad hec. ⁊. de p̄ui. vbi gl. ⁊ doc. an p cuties cleri cū mortuus ſit excōicat⁹ nō apparet

abſolutio reſtringit̄ ad cām expreſſa⁊ tātu⁊ q⁊ ſpeci es ꝓcedens reſtringit genus ſequens. vt in. c. ſedeſ de reſcri. ⁊ in cle. nō p̄t de procu. l. fi. §. cui dulcia. ff. de vi. tri. ⁊ ole. le. ſicut dicim⁹ ēt i trāſactiōe vt ge neralis tranſactio ſequēs reſtrīgat̄ ad ſpāles petitio nes p̄cedentes. vt. l. age. ⁊. l. ſi de certa. C. de trāſac. ⁊ nō in. c. j. e. ti. Idē dic ecōuerſo quādo petitio fuiſ ſet generalis ſ⁊ ſupios in abſolutiōe reſtringit ſe ad certas excōicationē. tunc enī non opat̄ niſi reſpectu illius excōicationis q⁊ ſemper attendit̄ ſpēs ⁊ non gen⁹. ⁊ maxime in caſu noſtro. nā attendēda eſt mēs abſolūtis ꝓ iura ſuperius allegata ⁊ quod i eis nō.

Secūdo mēbro ꝓncipali quādo vnica fuit excōi catio ob plures cās. Aut quelibet cā de perſe ſufficiebat ⁊ quelibet videt̄ cōſiderata ꝓncipaliter ⁊ tūc nō ⁊ abſolutio nō expreſſis oībus cāis. q⁊ ſuperi or nō intrēdit abſoluere niſi ex cā expreſſa. ar. opti. i c. officij. j. e. ⁊ in. c. ex parte de offi. or. Aut queli bet cā de perſe nō ſufficit. ⁊ tūc ſi expreſſit cām ſuffi cientem ⁊ ab ſolutio. ar. in. c. ſuper lr̄is de reſcrip. Aut oēs de perſe nō ſufficiūt. ſed ſimul iūcte ſic. et tunc videnť oēs cāe pariter cōſiderate. ⁊ tūc non te neret abſolutio omnibus nō exp̄ſſis. poſſent cōſide rari ⁊ alia mēbra ſed nō expedit proſequi q⁊ ex p̄dictis ſatis apar̄ itellect⁹ ad ſolutiōes aliorū. Abbas

a **Nobis.** °Excōicatus i quo appa ruerūt euidētia ſigna cōtri tionis abſoluit̄ poſt mortē ab eo a quo vi uens fuerat abſoluēdus ⁊ ad ſatiſfaciēdū ꝓ eo cōpelluntur heredes. vel sūma aliter ⁊ ſic. Ex cōicato decedēti in excōicatiōe q̄ztūcūq̄ cōtrit⁹ de ceſſerit nō eſt cōicandū añ abſolutionē nec ꝓ eo ora dum ly ſit quo ad deū abſolutus. Sed ſi conſtat ec cleſie de cōtritione p̄cedēti abſoluetur ēt poſt mortē ab eo a quo viuēs fuerat abſoluēdus ⁊ heredes ei⁹ cōpellunt̄ p ecclēſiā ad ſatiſfaciendū ꝓ eo. h. d. due ſūt partes p̄ncipales. In p̄ma ponitur bimēbris q̄ ſtio. In ſecūda ſolutio ibi nos igit̄. Secūda ſubdi uiditur in. vij. ꝑtes. nā p̄mo diſtinguit duplex vincu lū peccatoris. ſecūdo ex diſtinctiōe ſolutionem cō tis infert ibi vnde quātūcūq̄z. tertio ꝓpoſitionē anne ctit ibi poteſt tamē. q̄rto ſoluit duo obſtantia ibi nec obſtat. quinto ſubnectit quādā determinationes ibi vt aūr. ſexto tractat de forma abſolutiōis ibi abſolu tionis. ſeptimo de ſatiſfactiōe ⁊ cōpulſione heredis ibi heredes. Caſus lr̄alis. Aliquis erat excōica tus ꝓ violēta manuū iniectiōe in clericū. Iſte iura uit ſtare mādatis eccleſie ⁊ quātū in eo fuit volebat abſolui nec p eū ſtetit quominus abſolueret: ſ⁊ mor te preuentus abſolui nō potuit: queritur vtrum iſte vel alius i quibus manifeſta pnīe ſigna apparuerit debeat haberi ab eccleſia abſolutus. ⁊ vtrū ꝓ talī bus elemoſyna ſit recipiēda ⁊ a fidelibus ſit orādū ℞ñdet pa. q̄ iudicium dei veritati que nec fallit nec fallitur ſp̄ iuititur: iudiciū aūr eccleſie aliquādo ſegē opinionē que ſepe fallit ⁊ fallitur: vnde cōtingit ali quādo vt qui ligatus eſt apud deū apud eccleſiā ſit ſolutus. ⁊ qui liber ē apud deum apud eccleſiā ſit li gatus. vnde quātūcūq̄z quis ſe iuramēto aſtrīxerit mādato eccleſie parere quātūcūq̄z penitentie ſigna p̄ceſſerint ſi morte preuētus abſolutus ñ extitit quā uis apud deū abſolutus credatur tamē apud eccle ſiā nō eſt habendus abſolutus. tamē p̄t ⁊ debet ei beneficio eccleſie ſubueniri vt beneficiū abſolutōis ip̄ēdatur defuncto ex quo de ipſius viuētis pnīa p euidētia ſigna cōſtiterit non ob. q̄ dī eccleſia b⁊ po teſtates ligādi atq̄z ſoluēdi boīes ſuper terram tan tāq̄z nō poſſit ſoluere ⁊ ligare ſub terra ſepultos. nec illud ob. cui nō cōicamus viuo nec mortuo cōicare debemus. cū i certis caſibus legatur eccleſia ligaſſe mortuos ⁊ ſoluiſſe. Ūñ ſtatuit papa vt illi⁹ mortui abſolutio a ſede apoſtolica requirat̄ qui dū viuebat ab eadē fuerit abſoluēdus: abſolutionē vero aliorū ex cauſa premiſſa illis papa indulget a quibus dum viuerēt fuerant abſoluēdi abſolutōnis forma fiat cū pſalmo penitentiali ⁊ oratiōe dominica ⁊ alijs cōſue tis. ⁊ heredes defuncti ad ſatiſfaciēdū ꝓ ipſo ſi mo nitione p̄miſſa noluerit ꝑ diſ. ec. cōpellantur Ber.

Nō p̄ ex ter. dīam inter veritatē ⁊ opi. Nā veri tas nec falli p̄t nec fallere. nūq̄z enī⁊ p̄t ſe habere ad falſū⁊. Opinio vero pariter p̄t ſe hīe ad falſum ⁊ ad verū. Scdo nō q̄ q̄ñq̄z eccleſia errat liganꝺo nō ligandum vel abſoluēdo nō abſoluēdū. h. n. iō ꝓcedit q⁊ eccleſia nō p̄t iudicare de occultis ſic ipſe deus. vt in. c. vt noſtrū. vt eccle. bñ. Sed q̄ñq̄z ſequit̄ opi. que quidē opi. q̄ñq̄z eſt falſa iō op⁊ eccle ſiā nōnū q̄z errare. ⁊ intellige de eccleſia ꝓticulari ñ āt vñ que repñtatur ꝓ collectione fideliū. na⁊ eccliа vñs errare nō p̄t ſm hoſt. ꝓ h. xxiij. q. i. c. a recta. Sed ego itelligerē iſtū ter. idiſtincte q⁊ eadē rō eſt i eccleſia vñ. nā ⁊ cōciliū gnāle p q̄ō repñtatur eccliа vñs bene poſſet errare excōicādo forte prelatū q ñ erat excōicandus ex cā latēti. nā ⁊ ipa eccleſia vñs ēt q̄ñq̄z ſequit̄ opinionē q⁊ ñ p̄t diuinare. ⁊ ad id q̄ō dicitur q̄ eccleſia vñs errare nō p̄t rñdeo q̄ ñ p̄t errare in fide ſeu in articulis fidei. nā ꝓ hoc tātū ora uit xp̄s ad patrē i euāgelio. Ego ꝓ te rogaui petre vt nō deficiat fides tua. vt i. c. maiores ⁊ q̄ō ibi nō. §. de bapriſ. Et ex p̄dictis p̄t ſolui ẜriū q̄ō formari p̄t. nam iudiciū eccleſie o⁊ ſe ꝓformare iudicio dei vt i. d. c. vt nr̄m. fīc ꝑ⁹ nō iudicat quem iuſte. ita nec eccleſia. So. cōformare o⁊ iquātū p̄t. ſ⁊ aliqñ ñ p̄t vt i occultis. q⁊ de⁹ ſeq̄t̄ ẏitatē ⁊ veritas q̄ñq̄z la tet eccliaz. Tertio nō q̄ ligatio vel ſolutio ꝓlati ēt pape t⁊ quo ad deū claue ñ errante. vñ ſi errat nihil v⁊ quo ad deū. vt i. c. cū ſterni. de re iud. li. vi. ⁊ ō h vide bo. ter. cū gl. xxiij. q. i. i. c. māet. ⁊ gl. optia i. c q̄cūq̄z. e. cā ⁊. q. Illa ḡ anctas q̄cunq̄z ligaueris ſup terrā ⁊c. itelligit̄ dūmō iuſte liget. Quarto nō q̄ ꝓ ſolā ꝓritōes ex toto ſoluit eccla excōicatū quo ad deū exquo ñ ꝓcēpt⁹ ſ⁊ neceſſitas excludit abſo lutōes eccle. Quinto nō ⁊ tene menti tex. q̄ ar. a ẜrio nō val⁊ vbi in iure repitur ẜriū exp̄ſſi⁊. colligi tur h̄ ar. ex lr̄a i eo q̄ allegabat̄ eccla⁊ nō poſſe ab ſoluere mortuū arg. a ẜrio ſumpto illi⁹ auctis q̄cū q̄z ligaueris ſup terrā ⁊c. ⁊ papa rñdet illud ẜriū ñ ꝓcedet̄ q⁊ i certis caſib⁹ legit̄ ligaſſe ⁊ ſoluiſſe mor tuos. Sexto nō q̄ ly i articulo mortis poſſit ex cōicatus abſolui a ſimplici ſacerdote tñ p⁹ mortē ñ abſoluit̄ niſi ab eo a quo viuēs fuerat abſoluēd⁹. et ē rō q⁊ p⁹ mortē ceſſat neceſſitas. Septio nō i. §. abſolutōis. formā abſoluēdi excōicatos o⁊. n. fieri cū pſalmo pnīali. Miſerere mei de⁹. ē. n. vnus ex vij. pſalmis pnīalib⁹. Itē cū oꝛoe dñica. i. p̄r nr̄. et o⁊ oꝛo dñica q⁊ xp̄s eā iſtituit ⁊ docuit ſic eſſe orādū

Ultio nō ex fi. lr̄e vnū caſu⁊ gnāle i quo eccliа ex ercet iuriſditionē i laicos v⁊ cōpellēdo heredes ad ſatiſfaciēdū, p defuncto q̄ztūcūq̄z defūctus exp̄ſſe ñ mādauerit ſatiſfactionē. ſufficit tñ eū fuiſſe cōtritu⁊. nā tacite vī mādaſſe heredib⁹ vt ſatiſfaciāt. vñ rōne peccati q̄ō cōmittūt heredes i nō ſatiſfaciēdo ⁊ quia actus ē pius vt ſatiſfiat a⁊e defūcti eccliа cōpellit he redes ēt laicos. hoſt. tñ h̄ dicit idē ſi defūctus ñ fuit cōtrit⁹. q⁊ res trāſit ad heredē cū onere ſuo. vt in. c. ex lr̄is de pignō. Et ly doc. cōiter trāſeāt cum h̄ dcō hoſti. tñ nō puto verū dicere idiſtincte, ꝓ enī eccliа ñ o⁊ ſe ītromittere exquo deſpatur de defūcto. vñ nō verſatur amplius pia cā. nā exquo deceſſit in pecca to mortali eccleſia nō ip̄edit amplius ſe de illo. xiij. q. ij. ꝓ obeuntibus. xxiij. q. v. placuit. nec etiā ō in

qō i termi nis ſed vī q⁊ ñ q⁊ pri uilegiū q⁊ hēt nomie caracteris q⁊ ē princi paliter im pſſuꝛ aie. c ex litterarꝛ de apoſta. ſ⁊ aia tunc repit̄ ſepa rata a cor pore ergo z̄. Eoꝛ ra q⁊ nō ē verū q⁊ ſit principali ter rōne ca racteriſ ſ⁊ d. abb. i. c. de monia libus p il lū tex. j. e. ſ⁊ tū p hec q⁊ priuile giū datuꝛ clerico du rat p⁹ mor tē. c. q⁊ i re de pe. ⁊ re miſ. o⁊ iter dictum du rare poſt mortē vbi alicui iter dicitur in greſſus ec cleſie.

re ciuili ħ est verū indistincte ꝛ iō cōclude sic. aut enī decessit ille cōtritus. ꝛ tunc ecclesia se ipedit vt ħ. qz actus est pius ꝛ defunctus pōt dici miserabilis ꝑsona. ideo vt satisfaciat anime eius ecclesia exercet hāc cōpulsionē. ꝛ hoc casu cōiter loquūtur iura canonica loquētia de cōpulsiōe heredū. vt in. c. in litteris ō rapto. ꝛ in. c. fi. de sepul. Aut nō fuit cōtritus ſz decessit i peccato ꝛ tunc de delicto defuncti nō tenetur heres de iure ciuili nisi quatenus ex delicto ad heredem peruenit. vel nisi lis fuerit cōtestata cū defūcto vt in. l. vnica. C. ex delic. defun. c. ꝛ vide qō plene dico in. d. c. fi. de sepul. In glo. i. i fi. Idē qō gl. tenet Inno. Host. ꝛ Ain. in. c. sacris. j. eo. vbi dicūt ꝙ ſz ꝑ tali nō fit recipiēda oblatio vt ibi poterit tñ oratio fieri. rō diuersitatis ſm eum qz oblatio fit ecclesie que habet eū ꝑ ligato ante absolutionē vt hic. sed oratio fit deo qui habet eū ꝑ absoluto ex quo decessit cōtritus. Sed ħ rō nō videtur necessario concludere qz licet oratio fiat deo tamē fit per ecclesiam que cū habeat eum ꝑ ligato nō debet ꝑ eo orare ſic nō orat ꝓ decedentibus in peccato mortali vt i. c. ꝑ obeuntibus. xiij. q. ij. Sed satis puto in hoc dicendū vt in simili nō. ꝑ Inno. in. c. i. de reliqui. ꝛ vene. san. ꝛ in. c. vnico. e. ti. li. vi. ꝑ glo. ꝙ in secreto ab illis qui viderūt habere signa cōtritiōis poterit oīo fieri. ſz i publico nō. qz ad superiorē spectat iudicare an signa sint sufficientia. ꝛ ħ ēt voluit Ain̄cē. vt in publico nō fit orādū. ꝛ generaliter nūqd elemosyna fit recipienda ab excōicato viuo dicā in. c. cū voluntate. j. eo. In glo. in ver. relaxatū. nō bñ rōnē glo. quā ifero ad solutionē multarū qōnum ꝛ ꝓmo nūquid post mortē possit quis ꝑ principē nobilitari seu recipere gradū militie. ꝛ dic ꝙ sic. qz nobilitas ē corporis ꝓncipaliter. ꝛ hoc etiā voluit Bar. i l. i. C. ō dig. li. xij. Itez ifero ad aliā. q. nūqd possit qs doctorari post mortē. ꝛ alias in facto fui de ħ iterrogatus ꝛ rñdi ꝙ credebā ꝙ ñ. qz dignitas doctoratus potiꝰ tribuitur virtute aīe qz corporis cū approbat̄ tā qz idoneus ad docēdū alios vt. l. magistros. C. de profes. li. xij. Generaliter ergo pōt ex rōne gl. cō ludi ꝙ ea que applicant̄ corpori pñt ēt exerceri post mortē. secꝰ in his que applicantur aīe. Sed quo ad principalem. q. gl. Host. dicit ꝙ ꝑ excōicationē ligat̄ tm̄ anima alle. c. siquis ꝑsbyterorū de re. ec. nō alie. Et rōnē diuersitatis dicit eē qz nullum subest scādalū vel periculū si pꝰ mortē nō baptizatur imo eēt scādalū si post mortē baptizaretur. Sz i excōicatōe subest scādalū si ñ absolueret̄ post mortē. Hec rō vī mihi multū superficial' ꝛ repetit ipz quare. vñ dicerē aliter ꝙ ideo nō baptizat̄ pꝰ mortē qz baptismus flamīs ꝛ sola cōtritio sufficit ad tollēdū vinculū quo peccator ligatus ē apud deū. vt ħ i tex. ideo nō est opus ꝙ baptizetur ꝑ ecclesiā sed ꝑ absolu. ab excōicatione tollitur vinculū. ꝛ illud vinculū quo ligatus ē apud ecclesiā non tollitur ex sola cōtritiōe. rō ē qz ecclesia militās nō iudicat de occultis. Itē hoc iducū ē ad terrorē aliorū ꝛ vt magis timeatur hec cēsura ecclesiastica. Itē sicut culpa ꝓcedens ꝑ solēnē sniam fuit dānata. ita etiā reconciliatio debet fieri per solēnē sniam vt sic vnūqōqz vinculū tollatur eo modo quo ligatū fuit. vt in. c. i. j. de re iudi. ꝛ in. l. nihil tā nāle. ff. eo. ti. ꝛ per ħ habes rōnem diuersitatis quare apud deuz suffic̄ sola cōtritio ꝛ ñ apud ecclesiā. Et ex ꝓdcis credo satis posse iferri ad solutōnē qōnis quotidiane. Quidā i certo peccato mortali ꝓstitutus i extremis vite petijt sacerdotem ſz propter necessitatē decessit absqz penitentia. nūquid iste debeat absolui ab isto peccato pꝰ mortem. ꝛ credo ꝙ nō qz hic nullū vinculū cōtractū fuit per ecclesiā sed tantū tenebat̄ vinculo peccati a quo absolutus fuit ꝑ cōtritionē vt hic in tex. de pe. di. i. i c. quē penitet. Cessant enim hoc casu rōnes superiꝰ alle. ꝓ quo facit. c. ex parte de sepul. In glo. in ver. nō potuerit in fi. Nō fi. glo. ex quo hēs ꝙ etiaz excōicatio pōt a laico remitti in articulo mortis. Sz intellige hanc glo. ꝑut ē glo. notabilis ꝛ plenior i. c. pastoralis in. §. preterea de offi. ordi. in ver. ꝓter qz in mortis. Et cōclude ꝙ ꝛ in necessitate laicus a bsoluere nō pōt. qz nō hēt claues ecclesie. Sed talis cōtens efficitur dignus venia ꝑ ꝓter cōtritionē ꝛ deuotionē ex quo fecit qz tū potuit vt ē tex. i. c. quē penitet de pe. di. i. Ille tñ tex. nō loquitur de excōicatione. sed in alijs peccatis. ꝛ ideo nō bene istas duas glo. que extēdūt illū tex. ad casuz excōicatiōis ꝛ erit magni effectus. qz heres nō cōpellet̄ āplius ꝓ absolutione ire ad papā vel ad eū a quo defunctus viuens fuerat absoluēdus. Sed dices quare pꝰ mortē nō pōt fieri absolutio a simplici sacerdote sicut fieri pōt in articulo mortis. So. necessitas post mortē nō imminet sicut imminebat i articulo mortis. ideo absolutio reseruatur ei qui viuēte soluere pōt. In gl. in ver. mortuos ibi puta in hereſi. ꝛ ex hoc hēs lr̄az exemplificatam dum dicit ꝙ ecclesia quādoqz ligat mortuos. nā post mortē excōicat hereticū vt in. c. sane alle. in glo. ꝛ vide plene. xxiij. q. ij. i sūma. Sz cōtra ħ ꝛ tex. op. nā exēplis nō ē iudicandū qz ñ qō scīm̄ sed quod fieri debeat ispiciendū ē. vt i. c. cū cāz de elec. ꝛ in. l. nemo. C. de sen. Et ꝙ per ecclesiā nō possit quis ligari vel absolui post mortē vltra auctoritatem allegatā ħ in tex. ꝑ patur ꝑ. c. qualis. xxv. di stin. vbi dicit̄ ꝙ qualis hinc. i. ex hoc seculo qs egreditur talis apud deū repītatur. vnde si est dānatus āplius nō ē redēptio. Si est saluus nō pōt āplius ꝑ sniam pape dānari cū sit relictus dei iudicio. ad idē c. tēpus. xiij. q. ij. So. cōcludēdo breuiter dicta doco. dic ꝙ ecclesia ligat vel absoluit pꝰ mortē. s. quo ad nos vt nos habeamus illū ꝓ absoluto vel ligato ñ enī ligat vel absoluit quo ad ecclesiā triūphantē sed ē quedā denūciatio vt qz denūtiat illuz ligatū vel absolutū ꝛ ita ꝑ pe facit ħ. nā ꝓ ecclesia se informat de pnia ꝛ cōtritione ex qua cōcluditur illum absolutū quo ad deū. absoluit ꝙ postea quo ad nos ꝛ denūciat quo ad deū ꝛ iō alibi dic̄ gl. nōbilis ꝙ ꝑlatus excōicando vel absoluēdo nullā viz ptātis exercet quo ad deū. xxiij. q. i. vel illa auctoritas quod cunqz ligaueris ꝛc. refertur ad ligantem vt fit sēsus quodcūqz ligaueris super terraz. i. te exñte sup terram. qz post mortē trāhit ptās ad successorē ꝛ virtuqz dictū verū. sed prima solutio notabilior videtur.

In glo. i ỿ. ceteris īdulgemus i fi. hosti. intelligit tex. ꝑ pie vt sit indulgētia. qz cāus iste ligādi vel soluendi post mortē tāqz difficilis erat referuādus soli pape qz ē quodā mō iustificare aliquē pꝰ mortem qō spectat ad solū papā. vt i. c. i. de reli. ꝛ vene. san.

In glo. i ỿ. forma ibi nō ē de substāna absolutionis. ꝛ ħ tenet̄ vt dixi i. c. cū desideres. ś. e. Sed hosti. g tz ꝓria opi. rñdet multipliciter ad istum tex. ꝓ io qz hoc cōtingit ꝓp ꝑ impossibilitatē facti qz nō pōt āplius iurare. vel secūdo hoc. c. loquitur nō de vera absolutione sed de quadam denūciatione que fit pꝰ mortē. vel ſm eū ꝛ tertio heredes cōpellēt̄ iurare ſz tene glo. Et i fi. gl. qdā dicūt ꝙ aut absolutor est pñs ꝛ nō exhumabit̄ de cimiterio. Aut ē abñs ꝛ exhumabit̄ donec fuerit absolutus qz interim sibi cōmunicaret̄ qō nō lz. qō satis mihi plz. nā ex quo ecclesia bz cū ꝓ ligato ante absolutionē non dz pati corpus iacere in cimiterio antequam sequatur absolutio ar. i. c. sacris ō sepul. In gl. fi. ibi penituerit ꝛ ꝓrit̄ fuerit ꝛc. Nō bñ gl. ꝛ tene eā mēti qz satis apte sēnt bñdē ñ teneri ex ōlicto ōfūcti si nihil ex ōlicto

a Per istū tex. dūt nō. archi. ⁊ io. an. in c. fi. de cēſi. li. vi. ⁊ archi. i. c. p ſingulas el. ij. ix. q. iij. q archiep̄s nō pōt abſoluere ſubditos ſuffraganeoruz ſuoꝝ ligatos minori excōicatiōe quia cū in hoc tex. i conſultatiōe dictum eſt de archiepō ⁊c. Itē ad intellectū huius. c. vide oio que hic nōuit in tex. do. bartho. de bellēzi. ⁊ adde q ille q dicit excōicato volo loqui tecum ſi vl terius nō ꝓ greditur nō dicit loquutus cū excōicato. ita nō tanter determinat domi p illū tex. in c. quid ē hoc in ſcdo nō. l. diſtin.

b Statutū puniēs ineretem leſionem corporalē nō hēt locū i detinē te i cuſtodiā ⁊ pro b facit tex. i. §. ceterū iſti. ad. l. agl. vbi tex. dicit q ille q iclusit ſuuz alienū ita vt fame necaretur tenet vti actōe. l. aq lie. ſ. nō directa ſicut teneret ſi ꝓpō corpore occidiſſet. Sz i ꝑrium ego pōdero tex. i. l. i. i. pri. iūcta. l. ſed crimēdi v. ⁊ ſi eo loco. ff. neqs cū q i iuſvo. vbi pariſicat q quis vi exemerit cūtē ad iudicū vel cum clauſū in loco tenuerit quominus ire poſſet.

c Vide tex. i. l. de pecoribus. C. ad. l. aql. et

ad eū peruenit niſi quādo defunct⁹ ꝓtritus deceſſit q tunc tacite videtur mandaſſe reſtitu. fieri. nā qcūqz vult cōſequēs vult ⁊ oia per que peruenit ad illud vt in. c. ex parte. ⁊ qō ibi nō. de ſpon. i. c. ꝓterea de offi. dele. ⁊ in. l. ad rē mobilē ⁊ in. l. ad legatuz. ff. de procura. ſed circa hoc plene ſcribo i. c. fi. de ſepl. cōcludēdo q in hoc nulla ſit diuerſitas iter ius cānicū ⁊ ciuile licet p glo. ⁊ doc. cōiter dicat ꝑriū ⁊ vide quod ſupra dixi ſuper tex. Abbas.

n **Super.** ª Detinēs clericū i cuſtodia vel vinculis ſine leſiōe excōicatus ē b primo. Excōicans excōicato ſcienter i crimīe excōicatus ē ⁊ niſi difficultas ꝑpediat abſolui dz ab excōicatore cū iuramēto. Excōicans vero extra crimē recōciliari pōt p ſimplicē ſacerdotē ſine iuramēto hoc dicit vſqz ad fin. In ꝓma parte ponit cōſultatio. In ſecunda rñſio ibi nos. ⁊ vtraqz pōt ſubdiuidi vt patet in tex. Caſus lr̄alis Duc proponūtur qōnes. Prima talis eſt. laici ali quādo detinēt clericos in cuſtodia publica vel ꝓuata: vel etiā detrudūt illos in vincula ſine corporis leſione querit an iſti laici ſint excōicati. Secūda qō eſt aliqui ſciēter cōicant excōicatis noiatim. querit vtz iſti participātes poſſint ab excōicatōe abſolui a ſimplici ſacerdote vel ab epō vel archiepō. Ad primam qōnem rñdet papa q nō credit laicos illos penā excōicatōis euadere. quāuis nulla corporalis leſio fuerit ſubſecuta citra quam violēcia ſepi⁹ circa clericos ꝓpetratur. In ſcōa qōne diſtinguitur vtz ille qui noiatim excōicatis ſciēter cōicat in crimine cōicet crimioſo ⁊ iō rōne criminis dānati in eū videt delinq re qui dānauit. ab excōicatore vel eius ſuperiore melius. Jn ſcōo vero caſu a ſuo epō vel a ꝓpꝛio oz abſolui. Jn ſcōo vero caſu a ſuo epō vel a ꝓpꝛio ſacerdote poterit abſolutōis beneficiū obtinere. quāuis. n. tūc ſit ligatus ſnia canonis ⁊ nō iudicij rñ q cōditor canonis eius abſolutōez ſibi non retinuit alijs indulſiſſe videt. Ille vero q participat criminoſo cū iuramēto dz abſolui qui vero iuxta ſecūdū moduz participat ſine iuramēto pōt abſolui. Jn fine dicit q ſi difficile ſit ex aliqua iuſta cā q ipſe abſoluēdus ad excōicatorē nō poſſit accedere. cōcedit

ad b facit q nōt albe. in. iij. parte ſtatu. q. xxxi. vbi ponit an dicatur tortus ille qui fuit incluſus in camera non dato ſibi cibo neq potu adeo vt cōfeſſus p dictaz penā dicere poſſit ſe fuiſſe cōfeſſū metu tormētorū. ad qō vide glo. i cle. i. i v. tormētis de here. ⁊ ad ꝓdcā faciūt q ſcripſi p⁹. d. ab. in. c. prudentiā. §. ſexta. de offi. dele. ⁊ vide ſpe. i ti. de leg. §. nūc oīdēdū. v. xxvi. vbi dic q nullus pōt abſoluere excōicatū a papa niſi ſibi plene cōmittatur.

d Adde tñ q idē. d. ab. i. c. graue cir. fi. i vlt. col. vbi gl. videt limitare hic niſi qñ excōicatio lata fuiſſet p viā ſnie q tunc nullus ꝓterqz ille qui tulit ſniam vel ſupioꝛ ipſius poterit abſoluere. Sed qñ eēt p ſtatutū ꝓuinciale vel alterius epi tunc ꝓpꝛius epūs bene poterit ibi abſoluere excōicatū ſubditū vigore dicti ſtatuti ita dic ipſe. ⁊ idē q poſſit abſoluere ſubditū ſuū excōicatuz vigore ſtatuti alicuius epi tz ipſe. d. ab. in. c. iij cir. fi. de inſti.

e Inferioꝛ ab epō nō pōt abſoluere excōicatos maioꝛi excōicatiōe alij reſeruata ēt qñ abſolutio nō reſeruatur pape. Sed dicit ſed. i cōſi. xxix. q ꝓpriarius electus p capitulū vacāte ſede poterit abſoluere in caſibus epō reſeruatis. ⁊ adde q doctrinā hic datā credo verā de iure cōi ſed credo q iferiores prelati qui preſcripſerūt ptātem excōicando ſubditos ꝓpꝛi nō. i c. cū ab eccleſiarū de of. oꝛ. ⁊ p gl. i. c. nemo. ij. q. i. poſſent abſoluere ſubditos ſuos qui icurriſſent excōicationē iuris i caſibus pape ñ reſeruatis. ⁊ b per regulā traditā. c. cū iferioꝛ de ma. ⁊ obe. ⁊ in. c. iferioꝛ. xx. di. ⁊ i. c. verbum de pen. di. i q qui pōt ligare pōt abſoluere ⁊ eō. Lozita tñ q obſtāt que ſcripſi p⁹. d. ab. late in. c. cū ex iniūcto cir. ſi. de here. et de hoc vide per

d. an. in. c. ar ſi clerici. §. de adulterijs prope ſi. de iudi. Jtē adde h glo. i. c. cupietes. §. ceterū in v. ſuſpēſus de elec. li. vi. ⁊ glo. i cle. i. cir. fi. de hereti. in no. in. c ſi quoꝛūdā de ſolu. et adde oīno que late ſcribit imo. i cle. i. in. viij. col. de re. ec. non alie. ⁊ videoīo q de hoc ſcribit latiſſime imol. in cle. ne in agro in. xx. col. v. querit io. de lig de ſta. mo. ⁊ domi. i. c. ij. in vlt. col. de pa. vt preſtita cautōe ſm formā eccleſie q ſuo excōicatoꝛi parebit a ſuo abſoluat epō vel ꝓpꝛio ſacerdote. Ber. Nō primo ex tex. q detinēs clericū i cuſtodia publica vel priuata ⁊ dic publica ideſt i carcere publico priuata ideſt in carcere priuato vt in domo ꝓpꝛia quātūcūqz manus nō iiecerit i perſonā ſuā ē excōicatus q ex quo nō pōt libere abire quo vult violēcia iferetur pſone. vnde in effectu manꝰ iniecta ē i eū. vnde. c. ſiqs ſuadēte. xvij. q. iiij. ponderat potius effectū violēcie qz ipſum modū iferēdi violētiā ⁊ banc puto fuiſſe rōnem decidēdi h. Secūdo nō q tētus i cuſtodia ſeu viculatus ex h ſolo nō dicitur pati corporalē leſionez. ⁊ eſt rō q vinculatio vel diſtrictio nō fit ad penā ſed ad cuſtodiā. l. aut dānuz §. ſolēt. ff. de penis. vnde conſiderat qō ꝑncipaliter fit vt in. c. cū voluntate. j. eo. ⁊ in. l. verū. ff. de fur. et h ē nōndū ꝓ ſtatutis b faciēt⁹ mētionē ō leſione corporali. 3° nō q violēcia ꝑt eē ſine violēcia corporali. nā optime tēto in cuſtodia pōt puideri de neceſſarijs. vnde vbi violentia ſine leſiōe corpali. Quarto nota q dicit qs cōicare excōicato i crie ſiue ipē dat auxiliū vel fauoꝛē ſiue cōſiliū. Et nō h expreſſū maxime iūcto tex. ibi cū faciēte ⁊ cōſentiēte ⁊c. q ꝑſtans auxiliū cōſilium vel fauoꝛem tenetur eadē pēa cū principali de quo in. l. bis qui opem. ff. de fur. et in. l. non ſolū. §. ſi mandato. ff. de iniurijs ⁊ i. c. i. de offi. dele. ⁊ in regula nullus ex cōſilio de re. iu. li. vi.

Quinto nō ibi cōditoꝛ canonis ⁊c. q ab excōicatiōe lata a canone pōt iferioꝛ abſoluere ſi cōditoꝛ canonis abſolutionē ſibi nō reſeruauit ⁊ ad hoc quoti die allegatur iſte tex. ⁊ habz locū nedū i cāone pape ſed etiā i canone ſeu ſtatuto⁹ cuuſlibet epi ſeu plani eccleſiaſtici vt excōicatus per ſtatutum ſuum poſſit abſolui a ꝓpꝛio ſacerdote ex quo cōditoꝛ canonis nō reſeruauit ſibi abſolutionem ⁊ h nota q quotidie ē in practica. Et aduerte quia quādo excōicatio ē maioꝛ nullus citra epm regulariter abſoluit pro h vide glo. in. c. ij. de pe. ⁊ rēiſſ. li. vi. vnde dictio alijs h poſita cōiter dicitur q verificatur i epis ⁊ ſuperioꝛibus reſpectu excōicationis maioꝛis. h tñ littera aperte hoc non probat q ſupra facta erat mētio de ſimplici ſacerdote. Sed pro cōi intellectu facit cle. i. de ꝓmul. vbi videtur hoc probari. Sexto nō q excōicatio minoꝛ nō relaxatur ſine recōciliatiōe ſolē

facit ſacerdos a minoꝛe excōicatione ponit archi. in. c. qui merito. xi. q. iij. vbi dicit ſm rai. q ſacerdos deber dicē hec verba vl eq̄pollēcia aucroꝛitate qua fungoꝛ abſoluo te ab omi vinculo excōicationis vel ſpāliter a vinculo excōicationis qua ligatus es. pro tali facto. ponit etiam aliā practicā vt dicatur abſoluimus te ab oi vinculo excōicatiōis huius qua cōſeſſus es ⁊c. ⁊ ab alia ſi teneris inquātū poſſum⁹ ⁊ delemus te reſtituimus ecclesiaſticis ſacramentis. Sed dicit ibi archi. q melius eſt q vtatur vbis ſingularis numeri non pluralis vt ſi dicat abſoluo te ⁊c. ſan. tho. in. iiij. ſen di. xviij. q. ij. ar. v. ante me. dicit q a minoꝛi excōicat⁹ quilibet pōt abſoluere a peccato participatōis. ſi aūt excōicatio ē maioꝛ vel lata a iudice ⁊ tūc ille qui tulit vel eius ſuperioꝛ pōt abſoluere. Aut ē lata a iure et tūc epūs vel ēt ſacerdos pōt abſoluere exceptis caſibus quos papa iuris cōditoꝛ reſeruauit. Primus quādo aliquis iniecit manus violētas i clericū vel religioſū. ſecūdus ē de illo q īcēdit eccliā ⁊ denūciat⁹ ē. Tert⁹ eſt de illo q in diuinis ſciēter cōicat excōicatis a papa. quartus eſt de illo q excōicatis in crie cōicat nō. n. debet abſolui niſi ab eo q excōicauit ēt ſi ſit ei⁹ ſubdit⁹ niſi pp difficultatē accedēdi ad epm abſoluēt ab epō vel ſacerdote, ꝓpꝛio preſtita cautiōe iuratoria q pareret mādatis illi⁹ iudicis q ſniam tulit. hec ſūt formalia verba ſan. tho. in loco ſuperius allegato q forte nr̄i canoniſte ex toto nō admitterēt. ſubdit tñ ſan. tho. i loco ꝑallegato q ſacerdos ñ pt pri⁹ excōicatū a culpa abſoluēt q̄ſ fit ſolut⁹ ab excōicatōe i cui⁹ excōicatōis abſolutiōe regrit iuriſditio quā ñ hz ſacerdos.

ni lz nō exigaꝫ iuramentum. Ultimo nō q̄ in articulo necessitatis seu etiam dato impedimēto tpali simplex sacerdos absoluit a superioris excōicatiōe recepto iuramēto vt in lra. Jn gl. ij. ibi vel de malo deteriorē fecerit. hec allegatio vt dicit io. an. ⁊ bñ ē ꝯ cōclusionē glo. nā si psuadeo delictū alⁱs facturo tunc de malo facio deteriorē. Si autem alⁱs nō erat facturus tūc de bono facio malū. Si ergo nō refert an fiat malus an deterior ex ꝯsilio meo ergo dictum gl. nō ꝓcedit. dū dicit quē teneri ex ꝯsilio qñ ille alⁱs nō erat facturus. Jtē nō ꝓcedit finis gl. indistincte dū dicit quē nō teneri ex ꝯsilio nisi fuerit fraudulentū. hoc enī locū bz qñ cōsiliū versaꝫ circa ea que nō cadūt in delictū. ⁊ de hac materia dic vt nō. in regla nullus ex ꝯsilio. de reg. iur. li. vi. vbi p Dī. ⁊ io. an. ⁊ p bar. in. l. nō solū. §. si mandato. ff. de iniurijs. ⁊ videt placere io. an. in dicta regula nullus vt in maleficijs indistincte quis teneaꝫ ex cōsilio. Sed quo ad pene quantitatē fienda est illa dōia an ille esset alⁱs facturus vel nō. vt ꝓmo casu minus puniaꝫ q̄z secūdo ꝓ quo optime facit tex. in. c. sicut dignū. in. §. q vo. de homicidio. Si vo versaꝫ ꝯsilium circa ea que non cadūt in delictū ⁊ tunc cōiter dicit q̄ aut ē fraudulētū ⁊ teneꝫ cōsulēs vt ī dicta regula nllⁱs. Aut nō est fraudulentū ⁊ tunc aut alias ille erat facturus et nō teneꝫ cōsulens. Aut non erat facturus ⁊ teneꝫ p l. si remunerādi in. §. si tibi. ff. manda. ⁊ multū inualuit hec opinio sed in vitate nō ꝓcedit ꝓmo per illū tex. nullus ex ꝯsilio. vbi regula ponit negatiue ⁊ incipitur tñ quando fuit fraudulentū. Jtē cōsiliū nō obligat seu necessitat. ⁊ iō apud semetipsū debebat experiri vtr cōsiliū esset sibi vtile. Non ob. §. si tibi q cōiter ad hoc allegaꝫ qz ille. §. loquit in mandato nō aūt in cōsilio vt etiam pz in rubrica. Jn glo. ī v. cōicet in fi. doc. hic dicūt q̄ quis dicit cōicare crimi noso in crimine qñ cōicat in eo crimine pp̄ qō incurrit excōicationē vtputa qz ꝯsuluit verberationē clerici. secus si cōsuluit siue cōsilium īpendit in alio crimine ꝓpter qō nō incurrit excōicationē. qz tunc illud crimē nō est dānatū per sniam. ideo cessat tunc ratio littere. Et ex hoc sentiunt doc. q̄ ꝯsulendo crimen ante factū incidit in excōicationē vna cū faciēte. Sed aduerte qz hoc exemplū nō videt ꝯuenire buic lre que loquit de cōicante excōicato. ⁊ iō intelligit tex. ꝓprie ꝓut loquitur qñ post excōicationē cōmunico sibi in crimine dānato. vtputa ticius fuit excōicatus qz tenebat vxorē alterius ⁊ ego impendo sibi ꝯsilium seu auxiliū vel fauorē circa detentionē illius mulieris. tunc ꝓprie cōico excōicato in crimine dānato nec sufficeret cōicatio in illo actu per quē incurritur excōicatio. sed oportet q̄ ille prius incidat ī excōicationē vt nō. in. c. ꝓtingit. j. eo. ⁊ vide glo. ī cle. vnica. de consan. ⁊ affi. in v. ⁊ moniales. ⁊ in cle. i. ō reli. domi. posset tamen dici q̄ ex alio capite quis incurrit excōicationē iuris vt si ꝯsulo vel auxilium impēdo circa verberationē clerici. nam faciētem ⁊ ꝯsentientē par pena ꝯstringere dz vt in tex. ⁊ facit. c. mulieres. ⁊ qō ibi dixi. s. eo. Jn glo. in v. tunc erit absolutio ibi ⁊ non sniam canonis. vult ergo hec gl. q̄ cōicans excōicato in crimine incidat in sniam bois ⁊ non in sniam canonis ⁊ solum mouet gl. qz absolutio ab hac excōicatione non pōt fieri nisi per excōicatorem aut superiorem vt in tex. sed si eēt sententia canonis quilibet superior posset absoluere vt ī tex. sed doctores cōiter hic tenent oppositum ⁊ melius ⁊ q̄ ista sit snia canonis ⁊ nō hominis ꝓbat tex. ī v. q̄z uis in eo q̄ dicit q̄ ex solo pncipio extra crimen ꝯbit minor excōicatio ⁊ ponit dictionē īplicatiuam ⁊ p quā īnuit q̄ etiā in p̄cedenti casu ꝯbit excōicatō iuris ⁊ nō bois. nam si excōicatio minor ꝯbitur a iure fortius exc̄ōicatio maior. ⁊ p b faciūt oia ar. que formātur in g lo. in vltima pte. nam cū snia excōicationis esset lata ꝯ certā p sonam nō ligaret aliaz psonā de q̄ cogitatū nō fuit nisi ex iuris dispositiōe. Et ad motiuū gl. rsideo q̄ iō alius nō pōt absoluere. quia papa reseruauit hic absolutionē excōicatoꝛi. qz videtur iste cōicans in crimīe directe deliquisse in psonā excōicatoris fauēdo ⁊ cōsulendo delictis a se dānatis. ⁊ tenēdo hāc sniam q̄ vā est insurgūt qōnum mlt arū decisiones. Nūquid excōicator cōicādo ipi excōicando[b] in delicto ligeꝫ snia excōicationis. ⁊ dicē dū q̄ sic qz ista snia est iuris. Secus diceret si eēt sētentia bois. qz seipsum ligare nō posset. Jtē sequit q̄ cōicans excōicato in crimīe etiā extra territoriuz excōicatoris īcidat in excōicationē. qz ista est snia iuris. cui totus orbis est territorium. Jn ea. glo. ibi large appellaꝫ subditus ⁊c. tene mēti glo. q̄ forenſ rōne delicti nō efficiꝫ ꝓprie subditus. sed fortitur forū ⁊ idē dicit glo. nō. in cle. vnica. de fo. cōpe. quod est valde notandū ꝓ statutis ⁊ alijs dispōnib⁹ odiosis facientib⁹ mentionē de subditis vt appellatione subditoꝝ in mā stricta nō cōprehendant forēses delinquētes in territorio. ⁊ idē dic in ꝯbentib⁹ eadem rōne. Jn eadē glo. ibi sed in snia excōicatiōis secus est. b glo. nō reddit bonā rōnem diuersitatis nā posset queri quare rōne delicti ampliaꝫ iurisditio cū b sit odiosum ⁊ nō rōne indulgentiaꝝ que sunt fauorabiles. Host. circa b instat nec vī sua rō sufficiēs. sed puto hāc eē verā rōnem. nā rōne delicti ampliaꝫ iurisditio iudicis territorij auctoritate iuris vt delinquens cogaꝫ ibi satisfacere reipublice quā lesit delīquendo. ad b. c. i. de rap. ⁊ qō ibi dixi. sed rōne īdulgentiaꝝ nulla subest rō ampliandi iurisditionē sui iudicis īmo ꝓfunderenſ iurisditiōes ⁊ eneruareſ pēitentialis satisfactio qō esse non dz. vt in. c. cuz ex eo de peni. ⁊ re. Jn gl. in v. nō retinuit ibi nō est in habitu. de b dic vt nō. in. c. dilectus. de tēp. or. p īno. ⁊ plene dixi in. c. at si clerici in. §. de adulterijs. ō. de iudi.

q **Quod in dubiis.** Juramētuz excōicati de stando mandatis ecclie non bz vim absolutionis. b p̄mo. Excōicatoc nullus cōicare teneꝫ p̄ter psonas exceptas alⁱs cōicans excōicato incurrit minorē ⁊ est excōicādus maiori nisi ille esset excōicatus cū pticipibus qz tūc esset excōicatus maiori. ⁊ tria sunt dicta que patent in tex. Casus lr̄alis. Aliquis qui erat excōmunicatus iurauit stare mandato ecclesie. queritur an sit ei cōmunicanduz ante q̄z sit absolutus. Respondet pa. q̄ nō est ei cōmunicandū donec per ecclesiaz fuerit absolutus: alioquin post iuramentū nō esset absolutio necessaria. Scō queritur vtrū aliquis scienter teneꝫ cōmunicare nominatim excōmunicatis. Respondet pa. q̄ nullus teneꝫ participare nominatim excōmunicatis nisi quedā persone que per illud capitulū quoniā multos. specialiter excusant. c. illō est. xi. q. iij. quoniā multos. Tertio dicit que pena imponi debeat illis qui participant nominatiz excōmunicatis. Respondet q̄ illi qui sciēter vel presūptuose excōmunicatis participant preter personas in dicto canone annotatas sunt excōmunicatōis vinculo īmodandi nisi cōmoniti ab earū participatione desiterint. secus aūt est de illis qui scienter cōmunicant ei qui cū participibus suis est excōmunicatus tunc enim ipsi sniam excōmunicationis incurrunt. Ber. Nō primo ex tex. regulā q̄ nō est cōmunicandū excōmunicato ante absolutionē quantūcū qz sit cōtritus ⁊ paratus satisfacere ⁊ iurauerit parere mandatis ecclesie. Secūdo nota q̄ cōmunicans

a Sumitur tñ hec vera ꝯclusio ex ista gl. q̄ excōicatū legitime snia bomisi ab vno epō ꝓprio epūs nō potest absoluere et ad hec bo. gl. ī v. a canōe i c. pe. de of. dele. dū dicit vel idez si huius rē. Et vide imol. post guil. in. d. cle. i. de pri ui. sup glo. in v. a sententijs ⁊ vide glo. magnaz ꝓpe fi. in. c. si inimicus. xi. q iij.

b De hoc vide p glo. ⁊ io. an. i. c. sta tuimus. ō sē. ex. lib. vi. et idē q̄ dic. d. abb. dicit archi. in. c. finis qui preest. xi q. iij. ⁊ ita dicit tenē rat. in sūma ō se. ex. in. §. q̄ sit pena sub. §. pe. lz vt ipse refert p̄riuz tēuerit goff. ī sūma ō sēr. ex. §. itez qd si tempus.

c Quod participans excōicato cū participibus suis sit excōicatus excōicatione maiori tz tho. ī iiij. sen. di. xv iij. q. ij. ar. iiij vltra med.

excõicato ⁊ monitus nõ desistens est excõicandus.

Sed ꝫ ħ op. de. c. ꝓcedẽti. vbi dr ꝙ cõicans excõicato incõtinenti incurrit excõicationẽ. So. ꝫriũ loqtur de excõicatione maiori ħ loquit de minori. nam appellatiõe excõicationis intelligim⁹ de maiori. vt i c. pe. j. e. Scõo op. ⁊ vr ꝙ tex. sit sibi ꝫrius. nã ꝓmo dicit ꝙ cõicans excõicato est excõicandus. ⁊ in v. secus. dicit ꝙ est excõicatus. So. qñqz quis cõicat excõicato simplr ⁊ tunc incurrit minorẽ sed ẽ excõicandus maiori si monitus nõ desistit. ⁊ ita intelli ge. §. nullus. Qñqz qs cõicat excõicato cũ pticipibus suis ⁊ tunc inuoluit eadẽ snĩa vt loquit in v. secus. Et hodie hec snĩa non põt ferri ab excõicatore vñ nullus cura papam põt hodie ferre hãc excõicationẽ excõico te cũ oĩbus pticipantibus tibi. vt i. c. statuimus. eo. ti. li. vi. sed opus est ꝙ pticipãtes prius admoneant qz excõicent vt ibi. tr ab. ⁊ Jo. an. post eũ restringũt multũ illũ tex. intelligendo qsi qs excõicat pticipãtes excõicato a se. secus si excõicat participantes excõicato ab alio. vtputa fert epl hãc snĩaz excõico oẽs pticipãtes excõicato ab archiepo vel a papa. tunc enĩ hec snĩa tenet lz sit forte iniusta.

In glo. i. in fi. glo. nõ soluit. sed cõis so. hec ẽ ꝙ nõ lz excõicato tangere sacramẽta in fauorẽ sui sz i odi um sic. nã iuramentũ hic recipit añ absolutionez vt obligeť ad ħ vt in. c. cũ in ecclesijs. de ma. ⁊ obe. et qõ le. ⁊ nõ. in. c. intellexim⁹. de iudi. In gl. fi. ibi vbi ꝓticipãt in crimĩe. Volebat ergo Jo. ꝙ si excõi catio esset lata sub illa forma excõico te cũ oĩbus ꝓticipib⁹ tuis. ꝙ tunc participantes in crimine dũtaxat essent excõicati maiori excõicatione. ⁊ ita intelle xit. c. ꝓcedens. ⁊ minus bene. vt ibi notatũ fuit. Añ ꝛclude scõm doc. ꝙ aut quis est excõicatus cũ participibus ⁊ fautoribꝫ suis. ⁊ tunc siue ꝓciper qs in crimine siue extra crimẽ incidit in eandẽ excõicationẽ vt hic. Aut est excõicatus cũ participibus tantũ ⁊ nõ cũ fautoribus ⁊ tũc aut quis cõicat in crimĩe ⁊ incidit in maiorẽ. aut cõicat in oratione ⁊ excõicatur minori sic cõiter dicũt hic doc. Sed hoc vltimũ mẽ brũ nõ puto vex ⁊ ꝓ hoc adduco tex. in argumẽtũ in. c. statuimus. e. ti. li. vi. Vbi cõicans in osculo seu comedendo dicit participeps seu ꝓticipare excõicato vt includat sub illa snĩa excõmunico te cum partici pibus tuis ⁊ ꝓ ħ iste tex. in v. secus vbi loquitur in distincte.

a Inno. ħ querit nũqd pater vel do minus tenet filio vel seruo vl liberto ex cõicato ⁊ cõcludit ꝙ nõ imo cõican do grauius peccat certis idem tenuit glo. in. c. qñ multos. xi. q iij. vbi ponit pulchram li mitationem ad id ꝙ que ritur an filiꝰ teneat cõica re pr̃i ⁊ vir vxori excõi cate ⁊ dic ꝙ nõ. glo. ẽ i. c. ħ filia. xxvij. q. i. ⁊ vñ th. i. iij. sen. dis. xviij. q. ij. ar. iij. cir. med. vbi oino vi de ꝓ intelle ctu totiꝰ bu ius decreta lis.

Inter alia. Excõicato cõicare tenent q prius erãt ei obligati ad obsequiuz familiare. Alij vero nõ tenent de necessitate licet interdũ possunt necessitate vrgẽte. h. d. Primo ponit dubi um ⁊ vñ fuit ortum. secũdo solutionez ibi vt igitur.

Casus litteralis. Archiepus strigoñ. i decretali p̃dicta quesiuit vtr aliqui teneant ꝓticipare excõicatis. papa respondet ꝙ nullus tenet participare excõicatis nisi quedã persone que ꝓ illud greg. pape capitulũ qñ multos specialiter excusant. Ex hac re sponsione orta fuit occasio disputandi. quidaz dicebant ꝙ excõicato cõicare tenent psone in p̃dicto. c. noiate. presertim que prius. s. ante excõicationẽ ex debito eis cõicare tenebant. alij dicebant ꝙ predicte persone licite possũt excõicatis cõicare si velint ñ tñ ad hoc teneri de necessitate. quesiuit archiepiscopus qualiter decre. illa sit intelligenda. vt igitur vnꝰ ius ꝓdijt interpretatio quoqz ꝓcedat. pa. sic rñdit ꝙ quedã psone in predicto capitulo notate tenebãt ad obsequiũ illis in quos lata est excõicatio ante ꝓ lationem ipsius excõicationis ⁊ post excõicationem ad ꝛrium non tenent beneficio canonis id agente. vnde non sunt a priori obligatione solute. ⁊ ita ꝓ cõ sequens tenent illis ad cõiorem fine qua obsequiũ exhibere nõ possunt. sed hoc nõ pertinet ad omnes personas in illo. c. ãnotatas cum mercatores pere grini ⁊ viatores a cõione talium debent abstinere ni si articulus necessitatis imineat ꝓm ꝙ ex fine. c. colli git manifeste. sed ad illas solũmõ que ipsis excom municatis sunt astricte. sed nõ debent eis participa re in criminibus ꝓ quibus ipsi sunt excõicati qõ si facerent eadem sententia teneret. Ber. Nõ ꝓmo ex ter. ꝙ ad eum spectat interꝓtatio qui ius edidit ⁊ intellige in interpretatione gnãli vt faciat fidem quo ad oẽs. nam qlibet iudex seu doctor põt ius interꝓ tari sed interpretatio iudicis nõ facit fidem nisi quo ad cãm vertentẽ coram se. de quo ꝓ Inno. in. c. cũ spe ciali de ap. l. vnica. C. de ꝓfess. qui in vrbe ꝓstã. li. xij. Vel intellige ꝙ solus princeps potest interpre tari qñ ius est valde dubiũ ad hoc. l. fi. C. de legi. et c. cũ veniss̃ent. de iudi. ⁊ de multiplici interpretatiõe vide bo. glo. in. c. i. de postu. ꝓla. in v. interpretatus

Scõo nõ ꝙ vxor filij ⁊ mercenarij seu famuli qui erãt obligati ad obsequiũ familiare ante excõicatio nẽ tenent cõicare ẽt post excõicationẽ. Itẽ nõ ꝙ verbũ de sui nã necessitatiuũ qñqz non necessitat si subiecta mã ħ nõ patitur ad ħ. xi. q. iij. rogo. ⁊ quod ibi nõ. xxi. di. in ꝓn. vñ verbũ tenet de quo in. c. pre cedenti relatũ ad. c. qñ multos. xi. q. iij. ꝛportat ne cessitatẽ respectu certaꝝ ꝓsonaꝝ ⁊ respectu aliaꝝ ñ qz mã de se nõ necessitat quo ad oẽs. nã pegrini trã seuntes ꝓ terrã excõicatoꝝ nõ tenent cõicare excõi catis nisi velint nec debẽt velle nisi necessitent. Sz quero nũquid maritus petens restitutionẽ cõiugis possit excludi ꝓ exceptionẽ excõicationis. ⁊ vr ꝙ nõ qz exquo vxor tenet sibi cõicare vt hic iũcto. c. quo niã multos. ergo nõ põt repelli maritꝰ ꝓtextu ex cõicationis. ⁊ hãc opi. tenuit host. in sũma ō rest. sp. in. §. qñ facienda. v. quid si vir. Sz ꝛclude melius vt sentit glo. in. d. c. qñ. ⁊ io. cal. in. c. fi. de or. cog. ꝙ lz vxor peccet nõ cõicando marito tñ maritus excõica tus nõ põt eã petere in iudicio per. c. intellexim⁹. de iudi. Sed iudex ex officio suo dz vxorem marito restituere ꝓpter periculũ fornicationis ⁊ ħ tene et vide simile. nã nõ licet mihi spoliare excõicatum ⁊ si eũ spolio pecco si non restituo ⁊ tñ excõicatus non audit petens restitutionẽ vt nõ. ꝓ glo. ⁊ doc. in. c. ex insinuatione. de ꝓcur. Quero de quotidiana qõe nũquid debitor aduenĩẽte die teneat soluere excõi cato. an vero licite possit differre solutionẽ. ⁊ circa ħ sunt opi. vt nõ. ħ ⁊ plenius in. c. veritatis. de do. et ꝛtu. ⁊ vide bo. glo. in. c. iuratos. xv. q. vi. nã quidaz dicũt in. d. c. veritatis ꝙ nõ. Inno. dicit ꝙ tenet et idẽ ab. ħ exquo enim remãet obligatio. ergo dz sol uere vt ħ in fiñ dicit in familiarib⁹ obligatis ad obse quiũ ante excõicationẽ vt nõ obstãte excõicatiõe te neantur ipendere obsequiũ debitũ. in ꝛriũ facit iste tex. per locũ a spãli. nam si spãle est in filijs ⁊ merce narijs ⁊ filiabus de qbus in ħ. c. ⁊ in p̃alleg. c. qñ er go in alijs ꝛrium est quãtũcũqz duret obligatio qa nõ teneor cõicare excõicato nec debeo incurrere pi culũ aĩe ex fcõ suo. ⁊ idẽ ꝛcludit glo. in. d. c. iuratos ꝙ dz fieri depositio in edem sacrã ⁊ ħ opinio plꝰ mi bi placet. Abbas.

c **Cum illorum.** Si excõica tus ꝓ manu um iniectione scienter recipit ordines si est clericus secularis deponendus est. si regularis ab executione ordinis est suspensus q ig rans ius vel factũ sic excõicatus recipit ordines. si ẽ clericus secularis dispenser cum eo solus papa. si re gularis dispensat abbas si ignorãtia est ꝓbabilis ⁊ factum non est graue. h. dᵇ. In prima parte ponit qõ. in scõa rñsio ibi circa quos. Et ibi ponit distin

b An in ẽdictꝰ pos/ sit ordiari si ingredit mõasterĩ vide cal. in tractatu ō eccleſia. in

tercticto in ij. mēbro. q xxv. Et p intellectu huius de/cretalis vi de que late scribit rai. in summa. de sen. pre/cepti diffi/nitionis ꝛ excōicatio nis. §. seqr̄ ēt. de sē. ex. vsi. quid si tales exist̄ tes in excō municatio ne fuerunt ordinati. ꝛ in v. imedi ate seq. q̄ i/cipit. item quid si ali/quis veni ens ad mo nasterium vbi dicit q̄ si intrans monasteri um asserit se excōica/tū mōachi nō debent eū recipe q̄ dictū re fert ꝛ seqr̄ archi in. c. mōasterijs xix. q. iij. Iz qdā alij ō qui mouēt eo q̄ talis cōmunio ē fauorabilis aie excōica ti per. c. rñ so ꝛ. c cum voluntate. de sen. exc.

cio bimembris. Et primū mēbrum ꝓsequitur ibi p̄ mos. Scōz ibi q̄ si claustralis. ꝛ ibi prio tractat de talium absolutione vsq; ibi si autem. ꝛ ibi qōnem principalem soluit. Casus lr̄alis. Absolutio illoz qui violētas manus immittūt in clericos sedi aposto lice reseruat̄ exceptis quibusdā casibus. quidam ta li excōicatōe ligati sentētiam eccl̄iasticam negligen tes ordines suscipiunt. queritur quid de bis fieri de beat. In hac qōne distinguit papa quam distinctio nem cū vniuscuiusq; mēbri declaratione in tex. vide re poteris. Ber. Nō p̄ ex tex. regulam q̄ incidē tes in excōicatōem ꝓ violēti manuū iniectōe in cleri cū a solo papa absolutionem ꝓsequi p̄t ꝛ hec regu la originaliter bī in. c. siquis suadēte. xvij. q. iiij. Fal lit in multis casibus q bis uersibus cōprehendūtur Regula mors sexᵒ hostis. puer official̄. Delicios⁹ inops eger senex q; sodalis. Janitor astrictus dubi us cause leuis ictus. Debilis absolui sine summa se de merēt̄. atroces vero soli pape retinentur. Et de clarabos versus. Regula vt. s̄. e. monachi ꝛ b̄ i isto c. cum illoz. Mors vt. s̄. e. nō dubiū. Sexus vt. s̄. eo. mulier̄. Hostis vt. s̄. e. decetero. Puer vt. s̄. e. c. i. ꝛ. j. eo. quātis ꝛ. c. fi. Officialis. s̄. e. c. iij. Delicios⁹ in isto prius ꝓsulitur papa vt in. c. mulieres. §. fi. s̄. e. Inops. s̄. e. qō de bis. Eger senex q; vt in d. c. q̄ de bis. Sodalis vt in. c. qñ. s̄. de vi. ꝛ bo. cleri. Janitor vt in. c. iij. s̄. eo. Astrictᵒ ptāti alteriusꝰ vt in. c. mulieres. s̄. e. ꝛ in. c. relatum. j. eo. Dubiusꝰ vt s̄. eo. cū desideres. Cāe iuste ad nō eūdum. vt in. c. qō de bis. s̄. eo. Leuis ictus vt in. c. puenit. s̄. e. Debilis vt in. c. ea noscit̄. s̄. eo. Atroces vt in isto. c. relatum. ꝛ in. c. canonica. j. eo. Nō scōo penam clerici secularis recipiētis ordinē dñi existit in excōicati one dz enim deponi ab illo ordine nec p̄t cū eo alius citra papā dispensare. Et ꝓcludit Jo. an. ꝛ bene q̄ non solum inferioribᵘ est interdicta b̄ ptās dispē sandi qñ excōicatio erat talis q̄ eius absolutio reꝛuabat̄ pape ꝓut loquit̄ iste tex. sed ēt talis erat excō municatio q̄ ab ea poterat absoluere ep̄s. nā p b̄ ñ poterit dispensare cū fic ordinato qr̄ effectus ē irre/gularis cū quo nullus citra papā dispensat. vt in. c. ij. ꝛ. iij. de cle. ex. mi. ꝛ videt̄ ꝓbari in. c. i. ꝛ. iij. de eo qui fur. or. re. vbi pz q̄ cū recipiēte ordinē post ex/cōicationē solus papa dispensat. Nō tertio q̄ po/testas dispensandi vī maior q̄z ptās absoluendi ab excōicatione ꝛ vbi q̄ nō p̄t absoluere multo minᵘ p̄t dispensare sed nō ꝓuertit̄. nā lz qs possit absol uere non tñ p̄t dispensare. qr̄ ꝓcesso minori nō vi/deꝛ ꝓcessum id qō est maius. ꝛ pone exemplū in bis/que dixi in primo nobili. Quarto nō i. §. q̄ si clau strales. q̄ abbas p̄t absoluere monachos suos ab excōicatione inflicta ꝓ violenta manuū iniectiōe in clericos. siue inciderint in excōicationē post ingres/sum religionis. siue ante dummodo excessus nō sit enormis. ꝛ in b̄ extendit̄. c. monachi. s̄. e. vbi dabat̄ ptās q̄ñ in monasterio inciderant in excōicationem Et ex b̄ ꝛ tex. nō q̄ b̄ñti certo casu ptātem dispensā di cū subdito delinquēte non intelligit̄ tributa ptās dispensandi cū eo qui deliquit ante q̄z eēt subditus nisi specifice b̄ ꝓcedat̄ vt b̄. Et itellige q̄ abbas po test absoluere monachos ab ista excōicatione de q̄ i tex. non aūt a qualibet excōicatione canonis qr̄ non debemus extendere istū tex. ꝓut dixi in. c. monachi s̄. eo. Sed iste casus ꝓcessus fuit qr̄ de facili ꝓpter cōionem incidūt in hāc excōicationem. Quīto nō ꝛ tene mēti sup̄ tex. q̄ excōicatio non īpedit ingres/sum religionis. vñ tz ingressus ꝛ ꝓfessio excōicatio ne non obstante. Si tñ sciret̄ excōicatio. i. nota esset non deberet abbas illum recipere aī absolutionez sed si recipiat̄ tz ingressus sicut ꝛ matrimoniū non ī/

pedit̄ per excōicationem vt in. c. significasti. de eo q̄ dux. in ma. Sexto nō q̄ excessus cōmissus in ep̄z vel abbatē semp dicit̄ enormis ꝛ in extendēte manū violentā in ep̄m est pena perditionis oīum bonoꝛ. xvij. q. iiij. siquis deinceps ꝛ vide qō babet̄ in. l. si/quis in b̄ genus cū auc̄. siua. C. de sa. san. ec. Septi mo nō casum in quo abbas dispensat cum irregula ri. Octauo nō q̄ religiosus petiens clericū secu/larē a solo papa absolui p̄t sed hodie b̄ recipit limi tationē qr̄ in eo casu in quo secularis clericus p̄ti ens clericū secularē absolui p̄t ab ep̄o. in eo cāu re ligiosus petiens secularē p̄t etiaz ab ep̄o absolui vt in. c. religioso. e. ti. li. vi. Nono nō q̄ facilᵒ dis pensat̄ cū regulari excedente ex iuris ignorantia q̄z cū clerico seculari. nā cū eo solus papa dispensat in casu huius. c. sed cum religioso dispensat abbas.

Ultimo nō ꝛ tene mēti ex fi. lr̄e q̄ in facto ātiquo ēt ꝓ ꝓio p̄sumitur ignorantia nisi factū fuerit ardu/um* ꝛ nōbile vel nisi faciens fuerit adultus ꝛ discre/tus. tunc enī non p̄sumit̄ ignorantia facti vt iuris. fa cit q̄ nōt Bar. in. l. fatet̄. ff. de confes. In glo. in v. religionis fauore ibi īmo vī q̄ de iure cōi ꝛc. glo. in b̄ nō bñ dicit qr̄ casus iste absoluēdi. s. a tali excōi catione soli pape est reseruatᵘ. vt. s̄. dixi. ꝛ ió abbas absoluere nō posset nisi ex spāli indulgētia. nec ob. ar. glo. nā lz satisfactio ꝛ pnia non sit iniungenda tñ absolutio fieri non potest nisi p̄ bñitem prātē. ꝓ b̄ fa cit. c. a nobis. s̄. e. vbi non sufficit pnia sine absoluti one solēni. In glo. in v. mēbri ibi nec distinguēdū inter membꝛ. q̄ñ velit dicere glo. q̄ siue sit mēbrum p̄ncipalius siue aliud sp̄ bz locū dispō buiᵘ. c. vt so/lus papa dispēset. Sz host. querit qd si vngula mo dicū ledat̄ nunqd ꝓ absolutione[b] debent adire pa/pam. rñdet q̄ nō. arg. in. c. fi. de coꝛ. vicia. Sed po stea recedit ab hac so. dicendo q̄ illud. c. p̄t ꝓcede re in dispensatione istud in absolutione. sed finaliter ꝓcludit vna cū Inno. q̄ ista relinquant̄ iudicis arbi trio. Sed multū miroꝛ de b̄ dicto host. qr̄ vī sentire q̄ vngula sit mēbrum ꝛ q̄ lesio q̄z tūcū q̄z modica i mēbro appellet̄ mutilatio membri ꝛ magis miroꝛ ō doc. sequētibus eū qui cōiter referunt eū ꝛ transeūt cum eo. sed tu dic melius q̄ mēbꝛ ꝓpe est ps coꝛ poris bñs offm̄ sepatum ꝛ distinctū ab alijs ptibus coꝛpis. vt manus ad palpandū. pes ad ambulādū. oculus ad videndū ꝛc. ꝛ ideo digitus stricto mō nō est mēbꝛ qr̄ non bz officū separatū ꝛ distinctū sed est offm̄ mēbri. vt in. l. idē offilius. ff. de edi. edic. ꝛ i l. non sūt liberi. ff. de sta. ho. sicut dicimus in domo q̄ stricto mō camera coquina ꝛ filia loca dicunt̄ par tes domus sed largo mō q̄libet lapis est vel potest dici ps domus. Et b̄ va sunt nisi aliud appareat de mente statuentis. vt notat Bar. ꝛ bñ in. l. ij. ff. ō pu bli. iudi. Ad ꝓpositum ergo vngula non est mem/brum quīmo nec digitus. Sed ī casu huius. c. qr̄ papa intendit notare enormem excessum satis puto q̄ incisio digiti esset casus enormis pz in alijs exē/plis hic positis in tex. Sed in vngula dz cōsiderari modus ꝛ qualitas lesionis ꝑm q̄ dicet̄ enormis vel ne. Item dic q̄ ꝓprie mutilatio mēbri est qñ impe/ditur officiū mēbri. puta in tibia p̄cussus non valet ambulare ꝛ libere mouere pedē iste dicitur mēbro mutilatus vt ꝓbat̄ in. d. l. idē offilius. ꝛ nō. bar. i. d. l. ij. in fi. Item scias q̄ dña est inter truncationē mē bri ꝛ mutilationē ꝛ vt diuersa ponūt̄ i de. si furiosus de homi. ꝛ qōlibet istoꝛ inducit irregularitatē sicut homicidiū. vt in. d. de. si furiosus. ꝛ truncatio ꝓpe dī totalis mēbri abscissio seu diminutio. mutilatio ve ro qñ membꝛ ex toto nō abscindit̄ sed ex p̄cussiōe impedit̄ eius offm̄. ꝛ b̄ nō. Et in fi. glo. tene menti būcfi. glo. q̄ excessus notorius dī enormis rōe no/

a Et istū ter. ad hoc al. d. an. in. c. ab excōica/to. de reseri. in pe. col.

b Miroꝛ q̄ do. ab. hic nō p̄deret istā glo. in v. mēbra q̄ sin/gulr vult q̄ stet̄ arbitrio iudicis quis dicat̄ enoꝛ/mis excessus ꝛ ē sūme no randa ad ea que nō. bar. in. l leuia. ff. de accu. ꝛ in l. nō solum. §. mandato. v. circa scōz ff. de iniur.

rietatis.nam ꝑcussus in platea vel theatro vel i ecclesia dr atrociter iniuriatus. insti. de iniur. §. atrox. Et iō tene mēti q ep̄s ex talib⁹ iniurijs notorijs absoluere nō pōt qr nō pōt dici leuis ex quo ē notoria vt in. d. §. atrox ⁊ hic. Jn glo. in v. sanguinis. Nō p̄mo ex glo. q nō semp effusio sanguinis ē enormis ꝑcussio. nā qnqz multū sanguis ꝓcedit ex leui ꝑcussione puta ꝑcussio est facta in naso. naz de facili exit multū sanguinis. Consideramus ergo mentē tex. ⁊ nō corricē. i. q. i. marchion. sicut posset esse enormis lesio sine effusione sanguis. vt nō. in. c. vnico. ō ꝓse. ecc. vel al. li. vi. Scō nō ex glo. ibi puta epi ⁊ abbatis. q in arbitrāda q̄litate ⁊ quātitate iniurie lesionis nō est necesse recurrere ad papā. sed ep̄s vel abbas arbitrari pōt qr ex quo eis ꝓcedit certis casib⁹ absolutio ipſi p̄nt cognoscere an eor sit iurisditio. ar. in. c. sup l̄is. de rescrip. ⁊ in. l. si quis ex aliena. ff. de iudi. sed caueant sibi ne dicāt leuē vbi ē enormis

Ultimo nō ex glo. significationē huius vbi effusio denotat. n. abundantiaz. ⁊ ideo vbi requirit effusio sanguinis oz q inde ꝓcesserit multū sanguinis. ⁊ ḣ nō qr facit ad multa. Jn glo. in v. p abbatē ibi ⁊ regulares canonicos extendit ⁊c. Cōclude q si prior est in monasterio loco abbatis vt qr monasteriū nō bz abbatē sed priorē vt in multis locis. tūc bz locū iste tex. Idē si appellet alio noīe vt ꝓpositus. nam isti priores ⁊ ꝓlati bn̄tur loco abbatū. ar. in. c. fi. s. ō sta. reg. ⁊ p ḣ facit iste tex. ibi eor ꝓlat⁹ ⁊c. vbi vtit vbo gnāli. secus dicit in ꝓpositis claustralibus bn̄tibus abbatē. s. se in eodē monasterio qr illi nō p̄nt absoluere sed recurrendū est ad abbatē vt hic ⁊ i. c. monachis. s. e. Et in fi. glo. hosti. tz ꝓriū i tēplarijs qr ex quo in eis nō exp̄ssū est nō bz ḣ priuilegiū extēdi de quo dic vt dicet in. c. canonica. j. c. Jn glo. in vbo passus in fi. Hosti. dicit q hec nō ē sufficiēs rōsio. nā p̄sumendū est papā fuisse motū ex aliq̄ rōne. Jpse vo dicit q iō abbas monachi ꝑcussi vocat in absolutione qr ꝓ iniuria illata deberet fieri satisfactio monasterio monachi ꝑcussi ēt in pecunia. vt i. c. pochianos. ⁊ qō ibi nō. s. e. sed cū monachos ꝑcutiens nō hēat ꝓpriū vñ satisfaciat nec bz teneri monasteriū ex delicto suo. statutū fuit in cōpensationez iniurie q abbas monachi ꝑcussi vocet. ⁊ intellige hosti. q absolutio fiet p ꝓpriū abbatē solū. sed ali⁹ abbas vberauit ꝑcussorē in satisfactione. Jo. ant. dicit q quicqd dicat host. vterqz abbas vocat hic ad absoluendū ⁊ bñ dicit. ⁊ iō oz q absolutio fiat p vtrūqz vel vnus vices suas cōmittat alteri. Rō tn̄ hosti. mihi plz qr nō video aliam rōnē quare alien⁹ abbas vocetur in absolutionē nō subiecti. Jn gl. in vbo ꝓmoueri in fi. Et ḣ rō glo. ꝓcedebat oli qñ monachi nō erāt clerici. vt habet. xvi. q. i. gnāliter. sed hodie cōiter sunt clerici. iō statutū est id qō bēt i c. religioso. e. ti. li. vi. ⁊ dic vt ibi. Jn gl. in v. dispēsare in fi. Et intelligit inno. q dispensare pōt qñ irregularitas fuit ꝓcta ante ingressuz religiōis. host. ⁊ cōiter doc. intelligunt indistincte qr iste tex. sic loqt Sz dicit host. q ille casus nō ē extēdēdus ad alios casus q̄s velit dicere q lz abbas ḣ casu dispēset cū monacho irregulari nō tn̄ poterit dispēsare alijs casibus nisi ḣ fit iure exp̄ssum qō mihi plz. ar. eor q̄ dixi in. c. monachi. s. e. ⁊ facit regula in arg. q̄ a iure cōi exorbitant. de reg. iu. li. vi. Jn gl. fi. in fi. hosti. solut ⁊ bñ. q in foro pniali bñ credit ꝓfitenti ⁊ ita loquit ꝓriū. sed hic nos loquimur in foro ꝓtentioso vbi ignorātia vel scia p̄sumit ex cōiecturis. p ḣ qr ḣ loquimur in dispensatione q̄ fit cā cognita ⁊ in foro iudiciali. vt nō. in. c. ij. de scisma. Extra gl. q̄ro qd si religiosus ꝑcussit religiosum extra claustrum numquid possit per abbatem absolui. Hosti. tenet q non sed bz absolui ab epo ⁊ si sunt sub diuersis epis debēt cōuenire epi illor epatuū vel vnus committere alteri, put de abbatibus dr in. §. si vo. ⁊ per tex. in. c. monachi. s. e. ⁊. §. q si claustrales bui⁹. c. vbi dr q in claustro secus si extra claustrū. nā tunc violat iurisditio epi ⁊ ordo ecclesiasticus ꝓfundit si sua iurisditio vnicuiq epo non fuer. xi. q. i. puenit. Ab. ⁊ cōiter doc. tenēt ꝓrium. nā in. §. si vero nihil dr de claustro. Jtē ex quo monasteriū n̄ ē exēptū de tritorio epi dr ⁊ tn̄ ꝑ ꝑcussiōe ibi fcā absolut abbas ire ⁊ forti⁹ abbas absoluit excōicatū añ igressuz religionis ergo fortius post ingressū. Jtē ⁊ vltimo cuz tex. indulgeat absolutionē abbati qñ religiosus vnius claustri iniecit manū ⁊ ipossibile sit vt eadē ꝑcussio fiat in diuersis claustris. ergo apte p̄z q, p ꝑcussione facta ēt extra claustrū abbas absoluere potest. Et iō ad iura facientia mētionē de claustro supplendū ē marie. in ḣ tn̄ dubio dicit io. an. fecisse qñ qz seruari q ep̄s cōmisit abbati.

d E monialibus.

Moniales excōicatas ꝑ iniectiōe manuū absoluit epūs. b. d. vel aliter ⁊ sic. Monialis ꝑcutiēs monialem seu cōuersā vel clericū secularē incidit in excōicationē ⁊ ab epo loci absolui pōt. b. d. ꝓmo pōit cōsultatio. scō rn̄sio ibi sup quo. Casus lr̄alis. Quesitū fuit a dn̄o papa de monialibus p quez sit eis beneficiū absolutionis impendendū si vel i se inuicē vel cōuersos vel cōuersas suas aut clericos etiam manus iniecerint temere violentas. ⁊ respōdet papa vt huiusmodi p epm̄ in cuius dioceſi monasteria fuerint absoluantur. Ber. Nō primo ex tex. monialē seu ꝓuersam gaudere ꝑuilegio canōis sigs suadēte. xvij. q. iiij. Ex quo infero q illud ꝑuilegiū nō cōpetit solū caracteri clericali insignitis cū moniales nō hēant ordines vel ꝓuerse ⁊ tn̄ gaudēt ḣ ꝑuilegio. Jnfert ergo q illud est ꝑuilegiū ecclesiastica rū ꝓsonaz q̄ in totū trāslate sunt in deū. ad ḣ. xvij. q iij. q si quis. ⁊ nō. in. c. non dubiū. s. e. Et ex ḣ ēt infero q vbū clericus qfiqz sumit largissime vt cōprehendat ecclesiastica ꝓsona in totū translata in obsequiū diuinū. nam. c. si quis suadēte. nō facit mentionē nisi de clerico vel monacho. vel pōt colligi ⁊ aliō q appellatione monachoz veniunt moniales vt sic masculinū ꝓcipiat femininū vt. d. c. si qs suadēte iuncto. c. mulieres. s. e. ⁊ in. l. si ita fuerit. ff. de le. ij. ⁊ in l. i. ff. de vb. sig. Scō nō q cōuerse monasterij n̄ dicunt ꝓpe moniales gaudēt tn̄ in ḣ ꝑuilegio monialiū. Tertio nō epm̄ posse absoluere indistincte moniales. nec papa reseruat sibi casuz enormitatis ex quo posset iferri q quātūcūqz excessus sit enormis eps absoluere pōt ne bēant moniales mām imiscendi se inuerecūde cetibus viroz. nā nō debent exire claustrū monasterij. vt in. c. vnico. de sta. re. li. vi. vñ in monialibus nō excipit sicut in monachis. i. c. ꝓcedenti ⁊ in. c. monachi. s. e. Jn glo. ibi tā exēptas. nō glo. ⁊ hanc glo. sequit vin. j. e. canonica. ⁊ cōiter doc. ḣ ⁊ facit cle. attendētes. de sta. regu. ⁊. c. vnico. eo. ti. li. vi. p ḣ qr tex. hic loqt indistincte vt absolutio possit fieri p epm̄ in cuius dioceſi monasteriuz sit tū est. nam ⁊ monasteriū exēptū dr in dioceſi epi. vt in. c. graue. s. de of. ordi. tene ergo sequētē so. gl. vt auctoritate huius. c. episcopus possit absoluere oēs

Sed dubium iminet qd in istis sororibus sancti francisci ⁊ alioz mendicantiū cum habeant gnālem supra se hn̄item quasi epalem super eas. nunqd possint ab illo absolui. ⁊ vr q sic p ea que nō. in cle. i. de re. ec. nō alie. in glo. ⁊ per innoc. in. c. ij. de transact. Sed forte ꝓrium esset dicendum qr ḣ tn̄ indultum fuit epis ob reuerētiā ordis epalis ergo nō lz iferio

ribus hoc attēdere qō tñ est satis dubitabile.

Juere. Si locāti opam ꝓsonalez solueris p̄ciū vel eius ptez ⁊ postea fuit excōicatus vel ēt ꝓius sed ignorabas si ad satisfaciendū nō pōt induci ī opa fic locata sibi poteris cōicare. b. d. vl' breuius ⁊ fic. Contractus ēt q̄ sine cōione explicari nō pōt nō dissoluit seu impedit ꝓ excōicationē supueniētē ī eū q̄ tenet aliquid p̄stare nō excōicato. b. d. ⁊ p̄mo ponit p̄missionē quā scdo ,pbat tribus rōnibus. p̄ma ibi cū eniz. scda ibi ē aūt. tertia ibi p̄terea.

Casus litteralis. Quidā cruce signati conuenerūt cum venetis vt ipi veneti ducerent eos nauigio suo vsq̄ in terram sarracenorū ,p certa mercede maiore pte naui recepta. veneti fuerunt excōicati. isti cruce signati dubitabant vtrū deberent trāsire in nauibus illorū cū illi essent excōicati. Quesituz fuit a papa quid facere deberent cū ipsi veneti nollent eis restituere mercedem receptā. Respondet papa cruce signatis. q̄ si veneti nolunt ab solui nec satisfacere sibi de mercede p̄mittat illis vt cum ipsis transeant vsq̄ in terram sarracenorū ꝑm quod cū ipsis cōuenerunt vel etiam cōuenerint cōicantes illis cum dolore cordis ⁊ sub spe venie. quia cū maiorē ptez mercedis receperint. nec eam velint restituere. nec possunt ad hoc ꝓpelli lucrum de sua malicia reportarēt ⁊ isti ex eorū pnīa damnū. ⁊ ab excōicatis possit peti ⁊ exigi q̄ debetur. ⁊ in iure caueť q̄ siquis transit per terrā hereticorū aut excōicatorū necessaria emere poterit ab eisdem. Preterea si paterfamilias domus excōicatus sit eius familia excusatur a ꝓticipatione ipsius ⁊ dux venetorū tanq̄ dominus nauiū sit excōicatus ipsius excōicatio istos nō cōtinget tā q̄ familiam ipsius dñi dum in nauibus eius fuerit. ⁊ excusabiles erunt apud deum si in illis cōicauerit ipsis in quibus eorum cōionē non poterūt euitare. Ber. Nō p̄mo ex tex. q̄ ab excōicato pōt licite sine pena excōicationis debitū exigi ⁊ recipi q⁊ excōicatio nō dz excōicato ꝓmodum afferre. Scdo nō q̄ excōicatio supueniēs in familiarē cōducticiū non ipedit quo minus libere possum⁹ vti eius obsequio.

Tertio nō q̄ lz exercitiū obligationis impediat ex pte excōicati in eius cōmodū vt in. c. intellexim⁹. s. de iudi. Secus in exercitio obligationis ex pte ñ excōicati. Quarto nō q̄ ñ ē licitū cōicare heretico tū ꝓp heresim tū q⁊ glibz heretic⁹ ē excōicat⁹ vt i. c. excōicat⁹. s. ō hē. Quinto nō q̄ existēs in loco alicui subiecto largo modo ,pōt dici de eius familia.

Ultimo nō q̄ habēs necessitatem cōicandi cuz excōicato debet inquantū pōt vitare eius cōionez. Et nō q̄ nō tenetur quis vitare excōicatū dāno etiā tē poralium rerum qō intellige respectu obligatōis p̄cedentis. nā cōmittere malū nō dz vt euitet dānum. vt in. c. sacris. s. qō me. cā. In glo. i. ibi cū papa hic permittit. ⁊ aduerte q⁊ tex. pōt intelligi dupl'r. p̄ vt sit hec p̄missio iuris. ⁊ h̄ voluit hic Inno. in. v. p̄mittimus. Idē host. intelligēdo q̄ ꝯctus fuit initus añ excōicationē vel post sed isti ignorabāt als tz ipe q̄ est p̄missio spālis ⁊ ꝓtinet indulgentiā. ⁊ q̄ de iure h. c. ,pcedat ꝑz in exēplis positis in eo. Et gnāliter h̄ queri pōt nūqd teneat ꝯctus[a] initus cū excōicato. host. hic multū instat. ⁊ ꝓclusio sua est q̄ aut ꝯctus fuit initus tpe excōicationis ⁊ scienter ⁊ tunc ꝯctus est nullus q⁊ exquo ,pbibeť cōio ergo ⁊ ꝯctus initus q̄ nō pōt iniri sine cōione. Si ergo ,pbibente iure ⁊ lege humana ꝯctus initus est nullus fortiꝰ ,pbibente lege diuina ⁊ aplica. C. de legi. l. nō dubiuz xxiiij. di. vides. Si vero ꝯbens cū excōicato ignorabat eū excōicatū tūc ꝓcludit q̄ ꝯctus tz ad ꝓmodū non excōicati sed in fauorē excōicati est nullus ino. h ⁊ cōiter moderniores tenent oppositū dicētes cōtractū validum. ⁊ ꝓ h̄ iste tex. qui loquit indistincte Item ꝯctus est de iuregentiū. excōicatio vō de iure positiuo. Item cōio nō ,pbibeť in odium ꝯct⁹. quo casu ,pcedit opi. host. sed in odiū ipsius excōicati. ⁊ iō virtus ꝯctus non dz impediri ,p h̄ q⁊ cōio cū excōicato nō ,pbibeť simpl'r sed sub certa pena. ⁊ iō satis est q̄ pena cōmittaē ⁊ h̄ ar. sufficeret tenendo opi. Ci. in. l. nō dubiū. C. de legi. de quo tñ p̄ bar. ī l. p̄tor. ff. de no. ope. nū. sed vt dixi cōio nō ,pbibeť ,ppter ꝯctum. ⁊ de hac mā vide qō nō. in. c. veritatis. s. de do. ⁊ ꝓtu. Sed circa h̄ queriť qd de spūalib⁹ host. tz h̄ q̄ nō pōt excōicatus acq̄rere sibi spūalia nec alteri valide ꝓferre. ad h̄. c. ,pposuisti. ⁊. c. postulasti. s. de cle. excōi. mi. Jo. cal. disputauit q̄ collatio bñficij facta ab excōicato tolerato valet rōne publici officij. ar. in. c. ad ,pbandū. de re iudi. ⁊ ī. l. barbarius. ff. de offi. ꝓre. Conclude sic q̄ aut excōicatus erat notorius ⁊ tūc valet collatio nec pōt aliū excōicare nec alia gesta sustinent rōne publici officij. vt in. d. c. ad ,pbandū. Aut erat toleratus ⁊ tūc collatio alteri facta vel gesta rōne publici officij valet p̄terq̄z in excōicatione q⁊ cū sit extra ecclesiam nō potest aliū eijcere sed excōicatio sustineť donec h̄ fuerit patefactū. xxiiij. q. i. in p̄n. vbi glo. Si vō aliqua gerit rōne p̄uati officij circa illa spūalia non valet. vñ electio facta ꝓ excōicatū occultū nō tz. vt in. c. cū dilectus. ⁊ qō nōt ibi inno. de ꝓsue. vñ in his que non geruntur rōne publicij officij nō est dīa inter occultum ⁊ publicū. vt nōt inno. in. d. c. cū dilectus. ⁊ io. an. in. c. i. de rescrip. li. vi. qō nō. An aūt collatio ordinū ab excōicato occulto facta valeat quo ad executionē. dic vt nō. in. c. per tuas. ij. de simo. ⁊ in. c. fi. de eo qui rece. ordi. ab epō qui renū. epi. In glo. ī v. excōmunicatoz ibi diuidere societatem. Et idē ino. ⁊ host. in. c. nuper. s. eo. vbi plus dicunt q̄ etiam in eadem domo vel camera possum esse cū excōicato exquo ibi sum ,p factis meis. non enī dicor sibi cōicare sed potius vti iure meo a quo sine dāno resilire non possum debeo tamen vitare cōionem omnino voluntariam vt iacere secū in lecto vel p̄ādere ī eadem mensa. non ob. iura all'. in contrarium que ifra in fi. glo. subijciuntur q⁊ illa ,pcedunt ex superabūdanti iusticia vel delicias debeo omittere ,ppter superuenientiā excōicati sed ius meū dimittere non teneor. ⁊ ,p hoc tex. dum dicit q̄ ab excōicato potest exigi ⁊ recipi qō debetur. fortius ergo possuz vti iure meo p̄tia excōicati nō obstante. ⁊ circa societatē distinguit hic host. q̄ aut societas fuit ꝯcta ante excōmunicationē aut post. Primo casu licite possū vti ar. hic. scdo casu aut ego ꝯxi societatē aut successi in ius alterius. p̄mo casu nō debeo vti illa societate q⁊ deliqui ꝯbendo secū. scdo casu sic q⁊ ego non sum in culpa ⁊ societas habuit originem ante excōicationē lz ego successerim in ius alterius tpe excōmunicationis ⁊ intelligo omnia p̄dicta q̄ non debeo abstinere a societate q̄ damnum mihi contingeret. secus si damnū contingeret excōicato q⁊ non teneor sibi cōicare in fauorem sui. ar. eoruz que nō. in. c. nos sācto⁊. xv. q. vi. ⁊ in. c. veritatis. de dolo ⁊ contu. tenementi.

Tame. [b] Potest p̄lat⁹ ⁊ dz clericū subiectū incorrigibilem incarcerare. b. d. p̄mo. Laici citra metum excōicationis de p̄lato⁊ licētia capere p̄nt clericos ⁊ ad iudicium ducere. ⁊ scda ps ibi laici. Casus litteralis. Aliquādo clerici graviter excedunt nec possunt ad agendam penitentiaz in monasterijs tute deputari. sed oportūitate capta inde aufugiunt ⁊ pejoribus sceleribus se imiscēt.

a An teneat cōtra ctus initus cū excō.

b Pro intellectu hui⁹ decret. vide glo. ⁊ archi. xlv. dis. in sūma. ⁊ bal. i. l. siqua p̄ calūniam. C. de ep. ⁊ cle. An aliquo casu laicus licite possit torq̄re clericū. vide do. i. c. añoia ī fi. xxxv dis. ⁊ vide q̄ scripsi p⁹ do. ab. s. eo. vniuersitatis. et vide oio do. p⁹ archi. i. c. de his. cl. ij. i ij. gl. v. in fi. glo. i. dis.

Quesiuit lunduñ. eps vtrū possunt ab ipso vel alijs prelatis arte custodie mancipari. Respondet papa q cū prelati excessus teneantur corrigere clericorū 7 publice vtilitatis interst ne crimina remaneant impunita. 7 illi clerici fiunt deteriores debent illos sub arta custodia detinere post qz de crimine fuerint canonice condemnati. Secūdo quesitū fuit vtrū laici incidant in excōmunicationē si clericos in magnis sceleribus comprehendant cū eos ad iudices trahere non possunt nisi in eos manus iniecerint violēta? Respondit papa q citra excōmunicationē ez possūt capere clericos 7 ad iudicium trahere si oporteat ēt violenter: dum tamen illud faciant de mandato suorum prelatorz. cum hoc non ipsi. sed illi quorum auctoritate hoc faciant facere videantur 7 nō amplius laicorz violentia se extendat qz exigat defensio clericorum. Ber. Nō pmo ex tex. ibi grauiter excedētes q ꝑ grauibus delictis clericus pōt deponi 7 in arta custodia mancipari qñ verisīr timet de fuga si detruderetur in monasterio. Et ex hoc 7 ex tex. nō q vbi cessat talis timor nō dz clericus ꝑ grauibus delictis in carcere deputari sed tantū in monasteriū ad agendū pniam. vt in. c. tue. de penis. Carcer. n. non dz deputari nisi ꝑ grauissimis delictis. vt. c. penul. de hereticis. 7. c. nouimus. j. de vbo. sig. Aide Inno. in. c. qualiter. ij. de accu. Scdo nō ibi canonice cōdemnati sub arta custodia detinere 7c. q clericus pōt carcerari in penā delicti seu vt agat ibi penitentiā de delicto. vñ de iure canonico carcer deputari pōt ēt ad penā. vt in. c. quāuis. de penis. lib. vi.

Tertio nō in. §. laici. q familia ptātis impune capit clericū auctoritate plati. nā nō videt familia hoc facere sed ipse prelatus mādans vt in tex. Quarto nō q duo requnt ad hoc vt clericus licite possit capi auctoritate plati. Primo q clericus sit illi plato subiectus. scdo q ad illū prelatū spectet corrigere clericū criminosum quasi velit dicere tex. q nō sufficit prelatū bēre iurisditionē in ciuilibus. Ex quo infert q rector vniuersitatis cū ad eū non spectet corrigere criminosum clericū nō pōt impune mādare cli cum scholarē capi nec familia capiens tūc ēet excusata. Quinto nō ibi facere videāt 7c. q mandās nō dicit vere facere sz ficte 7 interpretatiue. 7 hūc tex. allegaui in. c. mulieres. s. eo. 7 dic vt ibi nō. Altio nō ꝺ capientes clericos ēt in casu licito vt si inferunt violentiā vltra qz expediat incidant in excōicationez.

Sed ꝑ declaratiōe tex. 7 pdictorz qro q sunt isti plati ad quos spectat correctio clericorz. Dicit inno. q sunt epi q hīt ordinariā iurisditionez in clericos. xi. q. i. de psona 7 in. c. at si clerici. de iudi. cū silib⁹. Idē in alijs platis hītib⁹ iurisditionē banc in clericos. vt lūt abbates i monachos suos. vt. xviij. q. ij. abbates. Idē puto in alijs platis inferioribus hītibus iurisditionē ēt de iure vt in. c. irrefragabili in. § excessus. de offi. ordi. 7 in. c. dilecti. de app. 7 infert Inno. ꝺ quosdā tenere q quilibet iudex etiā laicus vel socius clerici nō iudex possit capere clericū criminosum ne fugiat nō vt retineat sed vt pñtet iudici suo sicut dz in defensore ciuitatis qui capit criminosum quē corrigere nō pōt vt iudici pñtet. vt in auc. de defen. ciui. §. nos igit. Host. tz ꝓrium dicens q vbi ius non ē exp̄ssum nō lz injicere manus in clericū. banc mām plene explico in. c. cū nō ab hoie. de iud. Et ibi teneo q vbi ista captura fit ad bonū finē q euitatur excōicatio. c. figs suadente diabolo 7c. Sed si capio clericū criminosū ne fugiat nō videor facere suadēte diabolo sz suadēte deo 7 bono publico cū publice vtilitatis interst vt crimina puniātur. vt in tex. Idem vt dixi in familia ptātis capiēte inuētum de nocte cuz sit p̄sumptio fraudis. q qui male agit odit lucē. vt in. c. ꝓuenit. de offi. dele. familia. n. vī capere vt impediat delictū cōmittendū. 7 omittēs obuiare facinori peccat. vt in. c. dilecto. e. ti. li. vi. idē puto in capiente clericū debitorē suū fugientē q ꝺ cessat dolus 7 suasio diabolica. Ad ꝺ. l. ait ꝓtor. i. §. si debitorē. ff. de bis que in frau. cre. 7 vide bar. i. l. siquis in fuitute. ff. de fur. ibi tñ loquit ꝺ clerico capiente clericū sed idē putarē in laico rōnib⁹ pdictis. Et vide p Bar. in. l. siqua p calūniam. C. de epi. et cle. In glo. in v. violenter ibi intelligendū ē de incorrigibili. Dic melius q qztūcū qz clericus sit corrigibilis tñ impune capi pōt de mandato plati. vt ē tex. in. c. si clericos. eo. ti. li. vi. Et ad ꝓrium dic q loquit in verberatiōe ꝺ vero in captōe 7 detrusiōe. vt nō. in. d. c. si clericos. 7 dixi in. c. vniuersitatis. alle. i glo. Et attende qz repio ꝺ do. An. 7 pe. de ancha. tenere illam opi. quā dixi in. d. c. vniuersitatis. q cl̄icus non pōt torqueri p laicū ēt de mandato plati sicut nec verberari. 7 ita refert do. an. se cōsuluisse. lz ꝓrium fuerit de facto seruatū 7 ita ꝺz cōis observātia 7 male. In glo. in vbo mandato ibi incorrigibiles 7 traditos curie 7c. Nō ex glo. q qz qz clericus sit incorrigibilis nisi fit traditus curie seculari nō potest per secularem distringi. qō intellige nisi p̄cesserit depositio. vt in. c. cū nō ab hoīe. ō iudi. vel nisi capiat incorrigibilis vt restituat prelato proprio vt dictum est tenemti.

c **Contingit.** [b] Excōicatus ē qui in clericū ēt volentē manus iniecerit violentas etiā si ꝺ faciat in satisfactionem p̄cedentis iniurie 7 est casus notabilis. Cōmunis diuisio. scda ibi nos ār.

Casus lr̄alis. Consuetudo est in archiepatu bracharensi. q si quis in illo loco aliquem offendat corpus suum supponit sponte xxx. vel pluribus pcussionibus aut paucioribus fustium. clerici eandez cōsuetudinē obseruabant si clericus aliuz clericum offendebat aut etiam laicū in satisfactionē iniurie. que fuit ep̄s bracharēsis. vtrū huiusmodi pcussores clericorum incidant in excōicationē. Respondit papa q huiusmodi manus iniectio 7 si non violenta. iniuriosa tamen videtur cū ille canon non tam in fauorē clerici ordinati qz in fauorem ordinis clericalis fuerit promulgatus. 7 ideo mandat papa vt illud de cetero ꝑhibet attentari. vnde sequitur q tales sunt excōmunicati. 7 si quis clericus post huiusmodi ꝑhibitionem sponte se subiecerit excōmunicetur. ita tamen q clerici satisfaciant iniuriam passo sine iniuria ordinis clericalis. Ber. Nō ꝑ ex tex. q offendēs pōt se subijcere iudicio offensi ꝑ satisfactione ꝑ ꝺ. c. qntauall. 7. c. veniens de iureiu. qō est restringendum qñ subijcit se arbitrio 7 iudicio alterius tanqz arbitrio boni viri. nō autē potest facere illū arbitrū seu iudicē in facto suo. vt in. l. pe. ff. de arbi. 7. l. vnica. C. ne quis in sua cā. 7 nō i. d. c. qntauallis. Et restringo ēt predicta ad tex. quādo p satisfactionez nō ingerit vulneratio[c]. nam nemo est dñs mēbrorz suorū. vt. l. liber bō. ff. ad. l. aquil. 7 ꝺ pz in clerico sed pōt intelligi qñ ꝑ satisfactione leuiter possit castigari. alīs aūt nō valeret consuetudo quod ēt tz Bar. i. l. i. §. vsqz. ff. de iniur. 7 all. hoc. c. Secundo nō q ad incurrendū excōicationē canonis siquis suadente sufficit iniuriosa manus absqz violentia. ꝑ ꝺ. c. nuper. s. eo. Tertio nō q vbi p̄uilegiū est indultum p̄ncipaliter in fauorē collegij seu in fauorē publicuz lz cōiter cōcernat fauorem priuatarū psonarz ñ pōt p̄uata persona illi p̄uilegio renunciare ꝓcor. c. si diligenti. de foro. ꝓpe. Secus dic vbi p̄uilegium p̄ncipaliter ꝓcernit fauorē priuatarz psonarz sed in cōsequentiā fauorē publicū vt pz in. c. dilecti. de fo. ꝓp.

a Utrum laicus vel inferior clericō possit capere clericū delinquentē ne fugiat vt eum ducat ad suum iudicem 7 de hoc vīō ꝑ bal. i. §. fur torz. insti. de ob. que ex delic. 7 ꝑ pe. de anch. in rep. regule ea q. in. xx. q. pri. 7 latissime p domi. in. c. si quis diaconus. in vlti. col. l disti. 7 pleniſſie scripsit do. bartho. de bellē zi post ipsuz do. abba. panor. in. c. cuz non ab hoie s. de iudi.

b Adde hic oino q notat bal. inst. de iniu. in fi. 7 bar. in. l. i. §. vsqz adeo. ff. de iniur. et angel. in. l. q̄uis. ff. de in ius voc. vbi ponit an qs possit petere me volēte.

c Et ō dicit sanctho. in. ij. q. lxv. ar. i. q priuata persona ēt mihi volēti non pōt abscinder membz sanum.

a Utrū clericus p cutiēs seip suz sit excō municat⁹, z de hoc vi de p domi. in.c.i.ō vi. z ho. cleri. lib.vi.et q̄ sit excōica tus tz ūno. in.l.si vero §.de viro.i princ.in.x. col.ff.solu. ma. z facit qō nōt bā. in.l.i.§. vsq̄deo. ff. ō iniur.z i l.qui rei.§. siqs aūt.ff. de bo.eo.q fidi mō. cō sci.Sed q̄ nō sit excō municatus facit tex in l.sed si dā nū.§. si ipe truus.ff. de pecul. vbi tex.dicit lz et seruis na turaliter i corpus suū scuire z q̄ clericus p cutiēs seip sum sit ex cōicatus i terminis tz domi.in.c. siqs absci derit in. ij. nōbili. lv. di.z in.c.q rē. in. iiij. nō.ea.di.z dicit q̄ de hoc ponit archi. in.c. si nō lz.xxiij q.v. z ioā. an.in.c.i.ō vi.z ho. cl. li.vi. Sed ad rex.in.l. sed si dānū nide vt p. d.an.i.c.ex pte.el.ij.de cor.vit. itē ad p̄dicta op. facit q̄ nō.io.i ad. spe.in ti.de penis.§.i.i prin.v. sed qro vbi po nit ō statu to iponēti penā pcuti enti vt ha beat locuz i pcutiente seipm z ibi Jo.an. re/

vbi bonus tex.z in.c.cum contingat z qō ibi nō.de iureiu. Quarto nō q̄ pcutiēs clericū et volentem exquo nō facit iocose sed aīo vlciscendi z seuiendi nō euitat excōicationē q̄ clericus p̄sentire non pōt cuz iniuria fiat toti collegio clericali. Ex quo iferē q̄ cle ricus[a] pcutiens ēt seipsum incidit in excōicationem exquo ꝟ facit irato aīo sicut sepe faciunt illi q̄ tedio vite vel alia p̄cupiscentia ducti seipos interficiūt seu vulnerant qō cōiter tenef ꝟ p doc.z facit tex.in.c. si non lz.xxiij.q.v.z ita ēt ō iure ciuili puniref ille qui seipsum vulnerat vt nō.in.d.§.vsq̄z. Itē nō ibi ex cōicef.q̄ clericus ſponte patiens vbera nō est excō municatus ipso facto sed excōicandus. Sz ꝟ hoc op.nā cōicans criminoso in crimine pp qō incurrit excōicationē est excōicatus ipso facto.vt in.c. nup. §.eo. Sed iste clericus cōicat isti pcutienti eū in hoc crimine dānato ergo incurrit in eandē excōicationē cum ipso. Multipliciter soluit p Jo.an. Et primo q̄ iste pōt excusari rōne p̄suetudinis z q̄ fiebat rōe satisfactionis z nō cōicaret in crimine. Sz ad incur rendā illam excōicationē rōe p̄ticipij requirit q̄ qs cōicet excōicato in crimine sed aīi pcussionē non est adhuc pcutiens excōicatus ergo non cōicat excōica to.q̄z q̄z ergo mandās vel coopans ante factū incur rat excōicationē ipso facto.vt in.c.mulieres.§.eo.ꝟ non p̄tingit rōne p̄ncipij sed ligaf tanq̄z p̄ncipalis. Et facit ꝟ rō ,p bis que dixi in.c.nup.§.eo.z ,p hoc glo.in cle.vnica.de p̄san.z affi.in v̄.moniales. Jsta tñ so.pōt ipugnari ꝟm eum z bñ post primā pcussi onē si inferatur secūda.nam post primā incidit in ex cōicationē ergo in scōa cōicauit excōicato in crimie. Et an tot excōicationes incurrat pcutiens quot fue runt vbera vide p̄ io.an.in regula delictū de re iur. li.vi.in mercu.vbi cōcludit q̄ nō q̄ bñtur ,p vno fa cto exquo vno impetu inferunt z ,pbat.c. siqs suā dente.xvij.q.iiij.qō tñ limita ,put ipse ibi nōt z ele gantissime nōt Bar.in.l.nū q̄z.ff.de priua.delictis z si nos teneremus q̄ incurrat excōicatiōes habito respectu ad oēs pcussiōes eodē ipetu inflictas tunc nō diceref iste cōicare excōicato nisi post factū com pletū. Ultima so.ē q̄ aliud ē p̄ticipare cū excōicato in crimine.aliud submittere se misericordie alicuius cū possit cogitare illū remissurū cum debeat quis fa cile pcere ,pstratis. In glo.i.ibi iniuria ista dī fieri ecclesie.nō bñ glo.ex ꝟ.n.sentit ecclesiā[b] posse age re actione iniuriaz ,p iniuria illata clerico qō etiam exp̄ssius tz glo.in.c.pochianos.§.eo.qō ēt sequūt quidā ꝟ vt refert Jnno.sed refert ipse alios tenere ꝑriū.z vī plus sibi placere vt nisi fiat iniuria clerico in odiū ecclesie q̄ nō possit agere ecclesia actiōe iniu riaz sicut qñ iniuria fit libere p̄sone nobis ſuienti nā enim possumus agere actione iniuriaz nisi fiat ad in iuriā nraz.vt in.l.itē apud labeonē.§.pe.ff.ō iniur. z hāc opi.tenet bar.in.l.i.§.vsq̄z.ff.eo.Fatef tamē Jnno.ecclesiam posse agere ad satisfactionē actioni bus publicis seu auctoritate canonis.vt.ij.q.i. i p̄/ mis.xvij.q.iiij.in.c.siquis p̄tumaz.z i.c. quisqs.sz hoſt.dicit nō curandū de istis subtilitatibus Jnno. satis enim est ecclesiā posse agere nec curādū de no mine actiōis.§.de iudi.c.dilecti.sed dic z melius q̄ in veritate ēt est dīa inter vnum modū agendi z aliū nā si pōt ecclesia agere actōe iniuriaz tūc pōt agere ciuiliter z lucrari pecuniā in satisfactiōe iniurie. secꝰ aūt vbi ageret actiōe publica puta criminaliter quia tunc pena applicaref fisco.insti.de inur.in.§.in sū/ ma.Sz mihi plz opi.vt ecclesia possit agere actiōe i iuriaz sicut agit maritus ,p iniuria illata vxori. z ,p iniuria illata filio agit pater.nā ,ppter nimiam cōiun ctionem que est inter clericū z ecclesiam iniuria non pōt fieri clerico quominus tangat ecclesiam sicut dī iniuria illata vxori vel filio.l.i.in fi.z.l.eū qui nocen tem in fi.ff.de iniur.,p ꝟ tex.hic in duplici loco.p̄mo ibi tñ iniuriosa vī c̄.z ibi sine iniuria clericali c̄.q̄ verba clare innuunt q̄ iniuria infertur ecclesie lz in iuriās non faciat in odiū ecclesie.nā hic iste faciebat ,p satisfactiōe iniurie z non in odiū ecclesie. Ad idē bo.tex.in.c.ij.§.de pe.vbi ep̄s agit ciuiliter ,p p̄sby tero iterfecto.z medietas pene applicaf ecclesie cui p̄fuit ō̄functus.alia medietas applicatur ep̄o ꝟm vnā lec.ad idem facit tex.in.c.cū desideres.i fi.z qō ibi dixi.§.e. In ea.glo.ibi nō est in bonis nr̄is intel lige quo ad trāsmissionē in heredem q̄ actio iniuria rum nō trāsmittit in heredē ante lit.p̄t.vt in.l.iniuri az.alī.in glo.quasi ex ꝟ velit arguere glo.q̄ ep̄s re mittendo iniuriā nō vī alienare bona ecclesie. Sed glo.ſ.lz ꝑriū p̄cludendo q̄ solus ep̄s ñ possit remit tere actionē iniuriaz cōpetentē ecclesie qō nō.z idē doc.hic z glo.xxiij.q.iiij.in.c.si is qui z ea.cā.q.v.i c.excōicatoz. In ꝑrium tñ facit qō nōt Fede.p̄si. ix.vbi dicit solū ep̄m posse repudiare legatū vel he reditatē delatā ecclesie sine alia solēnitate q̄ nō dicit ex hoc alienare sed nō acq̄rere.,p ꝟ.l.magis.in.§. si fundus.ff.de re.eoz z glo.xvij.q.vi.in.§.si. Sz volens p̄cordare hec dicta posset dicere q̄ aliud in repudiatiōe legati seu hereditatis q̄ illa possent ob esse pp grauamina ānera.z iō hoc possit ep̄s solus ,ppter administrationē quā hz.ar.insti.de auc. tu.i §.tutor. Aliud in remissione actionis iniurie quia re mittendo incōtinenti facit p̄ditionē ecclesie deterio rem.ar.in.c.si is qui.xxiij.q.iiij. In glo.in v̄. or/ dinari ibi si sit clericus coniugatus. Conclude sic to tam glo.q̄ clericus nō p̄iugatus in quocūq̄z ordie p̄stitutus gaudet hoc p̄uilegio canonis siquis sua dente.dūmodo nō imiſceat se enormitatibus vel sit p̄uatus p̄uilegio clericali ,ppter trinam monitio nem.vt in.c.cū non ab hoīe.z.c.in audientia.§.e.,p ꝟ.c.siquis suadēte.p̄al.z.c.i.§.eo. Si vero est cōiu gatus z tunc aut incedit in habitu z tōsura z gaudet ꝟ p̄uilegio.als secus vt est expressum hodie in.c. vnico.de cle.coniu.li.vi.ꝟ vez nisi sit bigamus q̄ i nullo gaudet p̄uilegio ecclesiastico vt in.c. vnico.ō biga.li.vi. Si vero clericus est depositus z tunc aut est degradatus actualiter z perdit ꝟ p̄uilegium et omne aliud ecclesiasticum.vt in.c.degradatio.ō pe nis.li.vi.in fi.z quod ibi nō. Aut est depositus ver baliter z si est incorrigibilis perdit omne p̄uilegiū vt in.c.cum non ab homine.de iudi. Si vero est cor rigibilis gaudet ꝟ p̄uilegio.ar.in.c.degradatio. i fi.de pe.li.vi.quia per degradationem actualē exui tur omni p̄uilegio.ergo p̄ius non perdidit. Aut clericus est hereticus z perdit omne p̄uilegium. hoc tenet Jnno.in.c.si vere.§.eo.p̄o hoc quia he reticus perdit omne p̄uilegium.vt in.c.excommu nicamus.§.de here. Aut est excōicatus z cōmuni ter tenetur q̄ gaudet hoc p̄uilegio quod etiam vo luit Jnno.in.d.c.si vere.z glo.xvij.q.iiij.in.c. siqs deinceps.z.xxiij.q.v.excōmunicatorum. z per io. an.in regula delictum li.vi.in mercu.nam hoc p̄ui legium competit non fauore ,p̄rio sed ordinis cle ricalis hoc probatur aperte in.c.i.z.c.de monialibꝰ §.eo.vbi si duo clerici vel moniales percutiūt se ad inuicem incidunt in excōmunicationē z tamen per cutiens secundo percussit excōicatum q̄ ille p̄mo verberauerat z nihilominus incidit in excommuni cationem. Abbas.

r **Elatum.** Seruus excōicatus ,p iniectione manuum in clericum tenetur ,p absolutione ire ad se dem apostolicam. Sed si ex ꝟ dominus qui non fuit in culpa graue damnum patiat vel fu⁹

b Utrum ecclesia age re possit acti one iniuriarū ,p iniuria fa cta clerico vl eā remittere z vide q̄ scri psi.§.eo.p̄/ rochiānos.

c Licet so lus ep̄s pos/ sit repudiaf legatū vl he reditatē ōla tam ecclesie nō pōt tñ si/ ne capitulo remittere in iuriam factā ecclesie. Et de hoc vltio vrō per bal. in.c.i.in p̄n.i iiij.col. in ti. qui seu.dare pñt q̄ ē.i ru/ brica vbi dic q̄ sol⁹ p̄latus pōt remittere ,p̄riā iniu riam sed cōmunem no pōt sīi capi tulo.

ħ fecit in eius fraudez absolui potest ab epo si lesio non fuit enormis.h.d.Cōis diuisio.scda ibi quo circa. Casus litteralis. Serui ,ppter iniectionē manum in clericos in excōem incidūt.domini sui allegāt qp nolunt carere seruis suis.z ita non curant venire ad sedem apostolicā absoluendi eludentes canonicam disciplinam.significatū est hoc domino pape. Añ mandat archiepo lugduñ.q̄tenus cōpellat eos venire ad sedem apostolicam absoluendos cum potius deo q̄z homini fit deferendū nisi serui illi hoc faciant in fraudem vt se subtrahant obsequio domino rū.aut ipsi domini ,ppter eoꝝ absentiaz grauiter lederentur fine culpa dominoꝝ z tunc in vtroq̄z casu ab ipso archiepo ex indulgentia pape poterūt absolui z in recompensatione laboris alia eis satisfactio iungatur dummō nō fit tā enormis excessus vt propter vitandū scādalū z tollēdum exemplū buiusmodi serui ad seruū seruoꝝ dei venire debeant absoluendi. Ber. Nō ꝑmo ex tex.qp ēt serui sunt capaces excōicatiōis.z qp quātūcūq̄z eoꝝ velle depēdeat a volūtate dñi nihilominus rōe peccati pñt distrīgi p ecclesiā z intellige ħ in seruis xp̄ianis.nā si eēnt infideles nō essent capaces excōicatiōis.vt in.c.gaudemus.de diuor.sed tunc aliter cōpellunt clericis satisfacere.vt in.c.postulasti.de iudeis. Et ex hoc et ex tex.nō qp sicut liberi laici sortiunt foꝝ ecclesie rōne delicti ecclesiastici ita z serui. Item nō qp vbi iniuria illata p ꝑsum est enormis nullo cāu pōt absolui ab inferiori a papa.,p mediocri ergo iniuria pōt ꝑsus absolui ab epo in casibus ħ expressis. Nō ibi plus fit deo q̄z homini deferendū z c.ar.qp ꝑsus nō teneť obedire dño ꝑ ꝓcepta ecclesie seu dei. z qp magis dz obedire canonibus in cōcernētibus peccatū q̄z ipsi dño.,p ħ.xi.q.iij.iulianus. z.c. si dñs.

Ultimo pōt colligi qp quando pp aliquam causaz excusať qs ab itineratione ad papam.tunc inferior absoluens dz in recompensationem laboris quem subijsset in itinere aliam satisfactionem iniungere.

In glo.in verbo in vtrolibet ibi sed non credo. et ħ cōiter teneť qz ex ꝓria opi.nimis detraberet canoni siquis suadente.nam z si ħ casu priuet mulier viro suo sine culpa sua non tñ sine cā vt lite nō ꝓtest.c. quoniā in.§.finautem.

Acris. Excōmunicatus ,ppter participationē cū excōicato lz eū postea impugnet z ex ħ solo ,p absoluto nō est hñd⁹.h.d. Casus litteralis. Aliqui sunt excōmunicati cum omnibus fautorib⁹ z participibus suis.aliquis sponte cōmunicauit talibus.tandem ad cor rediens de mandato ecclesie illos excommunicatos quos prius foueant expugnauit an iste debeat haberi absolutus. Respondet papa qp non est habendus absolutus.nisi gratiam absolutionis perceperit z si succumbat in huiusmodi bello non sunt oblatiōes huiusmodi recipiende pro illo.nec orationes deo porrigende nisi cum de ipsi⁹ viuentis penitentia per euidentia signa constiterit.z nisi fuerit absolutus fm tenorem constitutionis ipsius innocentij. Ber. Nō ꝑmo ex tex.qp quando qz quis excommunicatur cum omnibus fautorib⁹ z participibus suis. Sed an hec forma indistincte possit hodie seruari.dic vt in.c.statuimus.eo.ti.lib. vi.z vide quod dixi in.c.quod in dubijs.s̄.e. Secundo nō qp excommunicatus licite pugnat in bello iusto. Tertio nō ibi de mandato ecclesie z c. qp ecclesia potest indicere bellum z pugnam contra excōmunicatos z inobediētes.facit.xxiij.q.viij.in.c.igitur.z.c.omni timore. Quarto nota qp pro decedente in excommunicatione non sunt recipiende oblationes nec orandum est.de quo vide quod dixi in c.a nobis.s̄.eodem. Sed oppo. contra litteram exquo enim iste expugnabat illos excommunicatos satis apparebat de contritione istius maxime cum hoc fecerit de mandato ecclesie ergo non oportet qp constet de contritione per alia signa cuius contrarium innuit tex.in fine.Sol.possibile est qp ex aliqua causa intrinseca z non propter contritionez illos expugnabat.ideo oz qp aliter constet de contritione.

Nicolaus Abbas.

Sicut nobis. Excommunicato qui dicit se absolutum non creditur nisi probet.h.d.vel fic. Semel excommunicatus dz vitari semper vt excommunicatus nisi legitime ,pbet se fuisse absolutum. In prima ponitur decisa cōsultatio. In secunda responsio ibi fraternitati. Casus litralis. Aliqui excommunicantur a suo iudice illi accedunt ad curiam domini pape redeuntes dicunt se absolutos.nec ostendunt littere sue absolutionis. Quesiuit episcopus asuntinñ.vtrum debeat illos habere ,p absolutis. Respondet papa qp nisi sup absolutione sua litteras apostolicas vel illi⁹ cui vices suas in hac parte committit reportauerint.aut alio modo legitime constiterit de absolutione ipsorum tanquam excommunicatos sicut prius faciat euitari. Ber. Nota primo ex tex.qp semel excommunicatus semper presumitur excommunicatus nisi de absolutione doceat ad ħ regula semel malus.de regu.iur.lib.vi.z quod ibi nota.bo.tex. in.c. proposuit.de cleri.excom.mi. Secundo nota qp absolutio ab excommunicatione est probanda per testel vel alio modo legitimo z ideo obtinens absolutionē sit cautus vt in futurum possit probare absolutionē z vide quod dixi in.d.c.proposuit. Ultimo nota qp ad officium episcopi pertinet excommunicatum facere vitari. Sed quero quis est iste cui papa cōmittet vices suas. Docto.dicunt posse tex. intelligi in penitentiario pape. Et ex hoc text. notat abbas quod littere penitentiarij faciunt fidem in pertinentibus ad officium suum quod tene menti. In gl. prima in fi.glo.aperte non respondet ad contrariuz sed dic qp loquitur in foro anime vbi creditur confitenti quia ibi non tractatur nisi de preiudicio suo.vt in.c.significasti z quod ibi nota.s̄.de homi. Sed secus in foro iudiciali vbi tractatur de preiudicio aliorum. In glo.fi.ibi nobilissimus.vbi creditur cardinali z alij honestissime persone asserenti se legatum.sed glo.ħ respondet qp ibi nulli fiebat preiudicium. Ex hac sol.nota singulariter qp non creditur cardinali asserenti aliquid in preiudicium alterius. Et ideo si cardinalis⁹ dicat papaz sibi commisil se aliquid oraculo viue vocis tendens in preiudicium alterius non crederetur sibi nisi alit probaret de quo vide quod nota.in.c.qp super his.de fide instrumen.tene menti istam glo.que notabiliter limitat illud.c.nobilissimus.z facit.l.vnica.C. de man. prin.tene menti.

Er tuas. Si excōmunicatus ab epo ad metropolitanū appellat ab eo absolui pōt metropolitan⁹ tñ volens suo suffraganeo deferre posset illū sibi fmittere absoluēdū.z teneť ēt remittere qñ ,ppter manifestū excessuz fuit excōicatus z ante absolutōez nō audiť volens ,pbare se iniuste excōicatū. Secus si ,pbare vult sniam eē nullam.h.d.vsq̄z ad fi. Diuidit.nā in ꝑma parte ponit falsa opio In scda allegatio ,p archiepo. In tertia allegatur ꝑ ipm. In quarta soluit distinguēdo. Scda ibi verū. Tertia ibi in fardinensi. Quarta ibi nos. Casus litralis. Eps altisiodorēñ.excōicauit archipresbyter

a Nō stať dicto solius cardinalis i ꝓiudiciū alterius.z,p ħ facit tex.i.c. lz ex quadā. de testi.q dic qp vni testi nō credit si sit ꝑsul.z tex.i.c. cuz a nobis. de testi.qualiscūq̄z fuerit auctoritatis z papa nō posset statuē qp vni crederet in ꝓiudiciuz alterius per tex.sing.i.c. idicas. iij.q. ix.qz ħ eēt ꝑ ius diuinuz in ore duoꝝ vel triuz z̄c. Adde tamē qp stať dicto cardinalis ħ act,,pcessus cāe coraz eo vēritate si super ħ nulla appeat scriptura. Istō singu. dixit spec. in ti de leg.§. sequit circa fi. qp refert z sequit do. an. in.c. qñ.ꝑ de ,pba.in. xxviij col. Et idez tz ēt ipe spe. in ti. de teste §.i.i.xxx.colū.v.fz qp dixi.z adde qp lz regl⁹ non stet dcō soli⁹ cardiał tamē stať dcō pape de eo qp gessit dum erat cardiał ter.est optimus in.c. q̄relam circa prin. de ele.

a Ad intellectū huius decret. vide qp scripsi p⁹.d.ab in.c. scaro. i pn.s̄.e.ti.

suum. Archiēps byter ad senonensem archiepm acce dēs obtulit cautōem stādi iuri petens absolui. archi ēps volēs ēpo deferre ipm monuit vt eū absolueret ⁊ qz eū absoluē noluit archiēps ipz absoluit quē ēps nō habebat absolutū dicēs q eius absolutio ad ar chiepm nō ptinebat. vñ archēps q̄fuit a papa qd in filibus sit tenēdū. Sup hoc rñdet papa vt clare ⁊ di stincte i lra videre poteris. Ber. Nō p ex tex. q lz appellatio ab excōicatōe ipsam excōicatōem non suspēdat vt h ⁊ in. c. pastoralis. s. de ap. cām tm̄ de fert ad superiorem. appellatio ergo pncipaliꝫ operaꝫ duos effectus. vnū sm̄e suspēsiuū. aliū iurisditōis ō uolutiuū. [b] nā suspēdit regulariter effectū sm̄e. vt in c. veniēs de iureiur. ⁊ iurisditōem defert superiori. sed cū appellaꝫ ab excōicatōe nō operaꝫ nisi scōm effec tū qz iurisditio deferꝫ superiori. lz primū nō operaꝫ p ea que plene nō. in. d. c. pastoralis de appella. Ex quo infertur q ab excōicatiōe appellari pōt. lz opi. falsa posita in pncipio. c. haberet ꝫriū. Scōo nō duas regulas ad quas quotidie allegatur iste tex. Prima regula q dicēs excōicatōem eē nullā audiē lz nō petat absolutōem pure vel ad cautelaz. Scōa regula q dicēs excōicatōem iniustā nō audiē volēs pbare eius iniusticiā nisi añ oīa petit absolutiōem. Et h qz cū excōicatio iniusta liget saltē quo ad eccle siam militātē. ⁊ sic omni casu est impēdenda absolu tio frustra expectareꝫ euētus cāe cui⁹ nullus eēt effe ctus. vt i. c. cū ptingat de offi. dele. lz qñ ꝑponitur nulla tūc effectus est maximus. qz si pbaꝫ nulla nō ē necessaria absolutio. Et ex pdictis inferꝫ q nō solū in duob⁹ casibus hic expressis audiē volēs ꝑ bare sm̄iam nullā nō petita aliqua absolutione sz eti am in oībus casibus vbi allegaꝫ nullitaꝫ. vñ isti duo casus ponunt h grata exempli. nō ergo restringunt regulam ⁊ eius rōnem ad hoc. c. i. ⁊ qō ibi nō. s. ne cle. vel mo. ⁊ qō nō. p glo. in. l. i. C. de ꝑdi. inde. naz eadem ē rō in alijs casibus vbi allegaꝫ nullitas. ⁊ h senserūt doc. h ⁊ clarius in. c. solet. e. ti. li. vj. i nouel la. Tertio nō q excōicatus vī ptēnere excōicatio nem non petendo absolutōem quātūcunq; propo nat eā iniustā ad idem. c. fi. de penis ⁊ qō ibi dixi. ⁊ nō bñ tex. qz quotidie allegaꝫ q ptēnēs excōicatio nem iniustā ligaꝫ tūc ex suo ptēptu ⁊ intellige q liga tur quo ad deū qz ptēnit claues ecclesie. nā p prius erat ligatus quo ad hoīes. xi. q. iij. c. i. ⁊ iō excōicat⁹ quātūcūq; iniuste dz petere q̄z cito pōt absolutiōez ⁊ litigare postmodū sup iniusticia. Et si diceres ex quo p prius obtinet absolutōem ad qd amplius dis putatur de eius iusticia uel iniusticia. dic vt dicit glo. fi. in. c. cum ptingat de offi. dele. Quarto nō q ar chiēps pōt absoluere excōicatuz a suffraganeo suo nec teneꝫ illū remittere ad suffraganeū excōmunica torem nisi velit sibi deferre. ⁊ h nisi excōmunicatio sit euidenter iusta qz tunc teneꝫ necessario illum re mittere. Sz ꝫ predicta ⁊ ꝫ tex. op. nam iudex apel latōis nō hz iurisdictiōem in pncipali nisi post iustifi cationem appellatōis. vt in. c. vt debitus. s. de app. ergo archiēps nō pōt p prius absoluere cuz eius iu risditio nō sit adhuc fundata sup pncipali. So. qdā intelligūt q antequam archiepiscopus absoluat dz prius premittere cause cognitionem super iusticia ⁊ veritate appellationis. sz certe iste tex. videtur innue re contrarium cum dicat ante li. ingressum ⁊ c. alij ali ter dicebant. Jo. an. remittit ad nō. in. c. venerabili b⁹ eo. ti. li. vj. sup glo. pe. ⁊ ibi videtur velle banc ptē tionem bodie esse sopitā p illud. c. sed clare nō soluit ⁊ ideo dic melius ponēdo tria mēbra q aut ꝓstat ex cōmunicationem eē notorie iniustam ⁊ tūc fundata ē iurisditio archiepi vñ ante oīa dz absoluere nec dz remittere etiam ex vrbanitate qz tūc faceret iniuriaz

b Snia excōicatio nis lz non suspendaꝫ q appella tionē seq̄n tē hz tm̄ ef fectū deuo lutiuum ⁊ idē dic ab. j. e. c. in pe. col. sup gl. ij.

excōmunicato. ar. in. c. accepta de ap. aut ꝓstat excō municationem eē iustam ⁊ tūc nō dz absoluere sz dz oīno remittere qz appellatio notorie iniusta non de uoluit cām. aut est dubium de iusticia vel iniusticia. ⁊ tunc siue absolutio petatur pure siue ad cautelam de bet prius archiepiscopus ad quem appellauit exa minare saltem summarie qz appellatum fuit ex legiti ma causa ⁊ antequam constet sibi de veritate cause poterit hunc absoluere recepta cautione. naz in hoc dubio fundata est eius iurisditio super appellatione absolutio autem venit accessorie qz si dz remanere li gatus ex quo omnino absoluendus est ⁊ hoc casu ꝑ cedit iste tex. hic. hec videntur ꝑbari in. d. c. vene rabilibus in. §. sane ⁊ duobus. §. sequentibus ⁊ in fi ne illius. c. ⁊ vide ibi glo. penul. ⁊ de hoc aliquid in fra super glo. Sed contra banc litteram videnꝫ mul ta iura militare que dicunt excommunicatum posse appellare ⁊ appellationem prosequi quantumcun q̄z iaceat in excommunicatione quia ille qui appel lat se defendit aduersus stimulum sententie que tran siret in rem iudicatam nisi appellaretur sed reus quā tumcunq; excommunicatus audiendus est in defen sione sua ergo ⁊ c. hec probantur in. c. intellexim⁹ de iudi. ⁊ c. dilecti ⁊ c. dilecto ⁊ c. significauerunt ⁊ c. fi. de excep. cum multis similibus. Sol. breuiter conclude q aut quis appellat ab excōmunicatione[c] quam dicit iniustam ⁊ sic litigium est super iusti cia vel iniusticia excommunicationis ⁊ hz locum iste tex. qz exquo fatetur se ligatum lz iniuste debet ante omnia petere absolutionem prestita cautione cum nullus sit effectus huius dilationis. quādoq; quis excōmunicatus appellat super alio articulo ⁊ tunc cum non fatetur se excommunicatuz non est necesse q petat absolutionem. immo si opponerꝫ sibi de ex cōmunicatione poteſt ipse replicare q de hoc nō est disputandum qz tz locum rei. nam alio tempore po terit disputari super nullitate vel iniusticia. tunc. n. non impugnaꝫ excōmunicatio. In glo. i. in fi. dic melius q aut excommunicatio fuit lata per episco pum ad instantiam alterius subditi ⁊ non poteſt ar chiepiscopus se impedire nisi cā deferaꝫ ad eum p appellationem qz non est iudex subditorum epi nisi per appellationem. vt in. c. pastoralis de offi. ordi. Aut episcopus excōmunicauit ex officio suo ⁊ tunc pōt archiepiscopus se impedire. ita distinguit tex. in c. venerabilibus. e. ti. li. vj. in prin. dic vt ibi plenius habetur. In glo. ij. in fi. dic ergo q qualitercūq; allegatio posita in principio intelligatur falsitatez cō tinere. nam si intelligitur illa opinio q excommuni catus non poteſt appellare qz ab ecclesia separatus hoc falsum est qz appellando tenet locuz rei vt. s. di xi. ⁊ reo quantūcunq; criminoso excōmunicato nō denegatur copia defensionis. vt in. c. cuz inter de ex cep. Aut intelligitur illa opi. q non poterit appella re qz appellatio non suspendit excōmunicationez ⁊ etiam est falsa qz lz non operetur hoc casu effectum suspensiuum poteſt tamen operari effectum deuolu tiuum. vt hic ⁊ in. d. c. venerabilibus. in glo. ij. in v. sardiēsi ibi nisi i duob⁹ casib⁹. dic meli⁹ vt. s. dixi q isti duo casus ponuntur gratia exempli. vnde idem est vbicunq; excommunicatio dicitur nulla vt audia tur ēt non petens prius absolutionem qz absolutio non ē necessaria vbi excōicatio ē nulla. ad h. c. ad dis soluēdum de despō. impub. ⁊ l. x. ff. de vb. ob. ꝓua tio. n. ꝓsupponit habitum vt ibi. ⁊ sic absolutio ꝓ supponit vinculum. vt in. c. venerabilem de electi.

Et in fi. glo. vide similem glo. in. c. fi eps forte. xi. q. iij. ⁊ distingue latius q̄z hic vt ibi nota. q aut ab epo fuit appellatum ad archiepm aut non. Primo casu aut euidenter ꝓstat appellationem esse nullaz ⁊

c Vtz ex cōicatus ad mittaꝫ ad ꝑ sequēdā ap pellatiōem si prius nō pe tit se absolui ab excōicataꝫ. ⁊ vide oīno do. an. i. c. si gnificauerūt in. v. col. i v. nec doc. ō se. excō. s. de ex cep. et h nō q limitat ele gās dcm̄ cal. i. c. ab excōi cato ō rescri. q refert ⁊ se q̄t ibi. o. an. i c. i. i. iij. col. ō rescrip. li. vj.

dz necessario fieri remissio vt hic i fine.tex.ꝛ in.d.c. venerabilibus.aut ꝓstat appellatōem eē iustam ꝛ tē nō dz fieri remissio ēt ex vrbanitate qz fieret iniuria excōicato vt in.d.c.venerabilibus in.§.sane ꝛ sequē tibus.aut dubitaf de iusticia vel iniusticia ꝛ tunc ante absolutōem siue petaf ad cautelā siue non dz ꝓsta re de legitimitate appellatōis apparenter ꝛ summa rie.ꝛ tūc ē in optione sua an velit remittere an absoluere.ꝛ ita intelligif iste tex.ꝛ satis ꝓbaf in.d.c.vene rabilibus.Scdo mēbro quando nō fuit appellatuz aut excōicatio fuit lata ad instantiā alterius subditi ꝛ tūc nō pōt archiepus se intromittē exquo nō fuit ap pellatū.vt in.d.c.venerabilibus i pn.aut fuit lata ex cōmunicatio ex officio epi ꝛ tūc dz locū distinctio gl.

In glo.in ver. intolerabilē in fi. Conclude dicta glo.ꝛ doc.ª hic aliqua addendo q aut snīa excōicationis cōtinet in se peccatum manifestum.vtputa qz excōmunicat qz nō facit furtū vel qz facit elemosynā vel quid filē ꝛ excōicatio est nulla.tex.est bodie clarus in.c.venerabilibus in.§.vltimo.eo.tit.li.vj.aut excōicatio continet in se alium ꝯrozem.ꝛ tunc aut ꝓtra ius ꝛ ꝯ id de quo agitur ꝛ nō tenet.ij.q.vj.§.si snīa.aut ꝯ ius sz nō ꝓtra id de quo agif ꝛ tenēt gdā q boc casu valet snīa.Sz forte posset dici ħ oppoſi tū.exquo fundauit se sup cā falsa ad ħ.c.p tuas q fi. sunt legi.Aut ꝓtinet errorē iuris ꝛ facti.ꝛ tūc aut iniusticia ē notoria qz cā est impossibilis.vtputa excōicatur infans qz stupꝛauit virginē.ꝛ tūc snīa est nulla vt nō.in.c.romana in.§. in vniuersitatem.e.ti.li.vj. Aut cā nō ē impossibilis sz notorie iniusta ꝛ tūc aut error est exꝑssus in snīa ꝛ putarē snīam nullā.p ħ.l. i.ff.que sen.fine ap.rescin.ꝛ qđ nōt Inno.in.c.cum bertoldus de re iudi.Aut nō ē exꝑssus error in sen tētia.sed aliūde ꝛ extrinsec ꝓstat de iniusticia.vtputa excōicaf Ticius qz spoliauit Sempronium ꝛ no torie ꝓstat q iste nō spoliauit sz alius ꝛ tūc glo. vī ħ dubitare ꝛ ēt Jo.an. Sz ꝓcludere q snīa excōicatinis teneat.ꝛ ħ vt magis timeatur.p boc tex.ħ requi rens errorē patēter expꝛessum ꝛ tex.in.d.c. venerabilibus in fi.ꝛ idem tenuit ibi Archi.sz alias sententia iudicabitur nulla.ꝓ ħ tex.iuncta glo.in cle. pastoralis de re iudi.in v.nō habeat.tz Inno.in.c.fraternitatis de frigi.vī bonus tex.in.c.inter cetera de re iudi.ꝓ ħ adduco rōnem.Snīa iniusta tranſit in rem iudicatam ꝑpter ꝓsumptōem.qz ꝓsumptō ē q diligenter iudex exercuit officium suum.vt exꝑs se vult tex.ſ.de re iu.in.c.cām ꝛ in.c.in pītia de renū.Sz vbi ꝓstat notorie de iniusticia cessat ꝓsumptio iusticie qz ꝓsumptio cedit notorietati.viij.dis. veritate manifesta.nec est ꝓsumptio q ius i se valde equum velit approbare notoriam iniusticiam.ꝛ ea que sunt notoria habētur ꝑ expꝛessis.facit.c. cui dētia.ſ.de accu.nam ꝛ ꝓfessio partis ꝓfitētis iniusticiam sententie inducit retractatōem vt nōt Inno.in c.qz pleriqz de immu.eccle.fortius vbi est notorietas. In glo.in verb.ad cautelam in fi. Sed circa boc dubitatur. nunquid indistincte sit credendum petenti litteras absolutorias si dicat excommunicationem latam post appellationem. Conclude post doc.hic ꝛ in.d.c.solet de sentē.excom.li.vj.premittendo q vbi absolutio fienda est citari debet ꝓius aduersarius ad cuius instantiam lata fuit excommunicatio vel si ipse iudex eā tulit ex officio.vt nota.in c.qua fronte de appel.ꝛ.xi.q.iij.in.c.cuz excommunicato.ꝛ satis innuit tex.in.c.solet ꝓealleg.ꝛ boc verum nisi periculum sit in mora.tunc enim non vocato aduersario poterit fieri absolutio ꝓstita sufficiēti cautōe de parendo mandatis ecclesie.arg. in. c.ex parte.i.j.e.de verborum significa.Si autem aduersarius comparet tunc adūerte ad modum opponen

ª Vide'oio q de boc latissime scribit do. an.in c.ab excōicato i.iiij.col.v si.quarto casu de rescrip.

di.aut enim dicit excommunicationem lataz ꝓ manifesta offensa debet ꝛ sibi dari termin ad boc ꝓbandum vt.d.c.solet.Aut dicit appellationem fuisse frustratoziam ꝛ cum constet excommunicationem ꝓcessisse ex legitima causa licet non appareat de veritate cause fiet absolutio prestita cautione saltem iuratoria ꝛ postmodum inquiretur de veritate cause ꝓ boc.d.c.venerabilibus in fi.ꝛ ibi glo.pe.Aut aduersarius ꝓponit nullam appellationem interuenisse saltem infra tempus legitimum ꝛ tunc ante omnia debet constare q appellatum fuit ante excōmunicationem ꝛ post absolutionem īquiretur de veritate.vt.d.c.venerabilibus in fi.ꝛ quāquam tex.ħ dicat q sedes apostolica consuenit absoluere ad cautelam.Idem dicendum de iudicibus inferioribus. vt in.d.c.solet.ꝛ.c.venerabilibus ꝛ de bac absoluti one ad cautelam vide plene per Joannem an.in.d. c.solet.

ſ **J aliquando.** Si papa suis litteris excōmunicatum salutat non ꝑ ħ eum absoluit.h.d. Primo ponit dictum. Secundo causam reddit ibi cum per ignorantiam. Casus līalis. Contingit aliquando q papa excommunicat aliquos:postmodum litteras suas mittit cum salutationis eloquio.queritur an ꝓpter boc sint absoluti. Respondet papa q non credat ꝓpter boc excōmunicationis sententiam relaxataz cum per ignorantiam vel negligentiam aut etiam per occupationem nimiam vel surreptionem huiusmodi littere impetrentur. Ber. Nota primo ex tex. q excōmunicati non sunt salutādi etiaz per litteras.nam papa ħ videtur se excusare q per ignorantiam be littere qñqz destinantur ad excōmunicatum. Nota secūdo q papa potest non seruata forma ecclesie absoluere excōmunicatum.nam tex. bic dicit q per ignorātiam qñqz emanant be littere.ergo ꝛ si ex certa scientia ꝛ papa per ħ intenderet absoluere valeret absolutio vt bodie clare ꝓbatur in cle.summus.e.ti.

In glo.i.ibi ꝛ ħ constet.ꝛ dic q non dī constare nisi ħ exꝓimatur.vnde opz q dicat q per boc vult eum absoluere ꝛ bodie ꝓbatur in dicta cle.si summus eo.ti.ꝛ ꝓ boc vide glo.notabilem in cle.i. de immu.eccle.que dicit q si papa reuocat aliquam cōstitutionem ꝛ vult eam baberi ꝓ infecta excōicati vigore illius constitutōis non indigent absolutione. maxima.n.est papē potestas circa ius positiuum vt ibi nō.ꝛ ꝓbatur in.c.ꝓposuit de concess. preben.

Et in fi.glo.nota glo.q papa non incidit in excōmunicationem cōicando cum excōicato ꝛ idem nōt glo.in.c.si inimicus.xciij.di.ꝛ in.c.nulli.ſ.e.male tamen facit sic cōicando.vt nō.in.d.c.nulli ꝛ ibi dixi ꝛ ideo papa seruat q cuz excōmunicati ambasiatoꝛes petunt audientiam facit eos ꝓius absolui ꝛ explicata ambasiata reducit eos in ꝓistinam excommunicatiōem. Sed extra glo.quero nūquid possum optare excōicato salutem anime ꝛ coꝛporis.doct.q sic ꝛ oꝛare ꝑ eo ficut ecclesia in die parasceues oꝛat ꝓ hereticis qui tamen sunt excōmunicati.vt in.c. excommunicamus.ſ.de hereti.ħ intellige dum excommunicati viuunt. Sed ꝓ decedentibus in excommunicatione non est oꝛandus.vt in.c.a nobis ꝛ in.c.sacris.ſ.eo.

o **Fficii.** Excōicatus a pluribus plātis nō est cōmunioni restituendus si ab vno tm absoluitur. vel aliter ꝛ sic Excōicat a pluribus plātis ob plures cās nō est cōmunioni restituendus sz de vna cā velit satisfacere ꝛ si ipetraf absolutio tacitis alijs nō valet absolutio.h.d.ꝛ secunda pars ibi super boc.

Casus litteralis. Aliquis habens plures prela/tos ius in ipsum habentes excommunicatur ab illis ꝓpter plures excessus. tandem de vno excessu satisfacere vult vni prelatorum. queritur vtrum debeat absoluere de excessu de quo satisfacere vult eidem ⁊ cum de alio non satisfecerit alij. vtr absolutus valeat nunciari. Rñdet papa q; suppremēti veritatē absolutio surrepta non ꝓdest. ⁊ cum prelatus veritatē intellexerit absolutōem exhibere non dz. non vī rīndere ad questionem: sed pōt dici responsum esse dū dicit absolutio subrepta non ꝓdest q; absolui debeat: sed ei non ꝓdest quo ad effectum: nisi ab alia fuerit absolutus. Ber. Nō p ex tex. q; multiplicatis excessibus pōt multiplicari vinculū excōicationis, p hoc. c. ita quorūdam. s̄. de iudeis. ⁊ in. c. cum ꝓ cautela. s̄. eo. Ex quo infert q; ꝓpter excessū dz seu delictū quis ptest excōicari ab hoie qō vī ꝓtra glo. in. c. epī xi. q. iij. que dicit excōicationem non esse ferendam ab hoie nisi rōne ꝓtumacie ⁊ ꝓbat in. c. sacro. j. eo. Sz tu intellige tex. q; dz excōicari ꝓpter excessum idest pp ꝓtumaciam insurgētē ex excessu seu delicto vt qr citatus vt satisfaciat ꝓ delicto negligit satisfacere vt nō. in. c. ex parte. j. de verb. sig. Nota secūdo q; plures prelati possunt habere iurisdictiōem in personam vnius clerici ⁊ eum excōicare. finge. n. q; cleric⁹ habeat beneficiū in diuersis diocesibus vel ī vna diocesi hz bñficiū ⁊ ī vna pīmōiū seu domiciliū vt ī. c. postlasti ō fo. cō. vl ī alia hz domiciliū ī alia deliquit. vt in. c. i. de rap. Tertio nō q; absolutio ab excōicatione per surreptōem obtēta non ꝓdest excōicato. de quo dic vt plene dixi in. c. cū ꝓ cā. s̄. eo.

In glo. i. ibi vna absolutōe ⁊c. Nota gl. vsqz ad finem ex q̄ habes duas practicas absoluendi illuz q; pluribus excōicationibus ligatus ē p̄ma practica ē vt p vnicā absolutionē tollant oēs. ⁊ intellige istam glo. dupli. Primo si inde prelatus excōicauit subiectū pluries ꝓpter multiplices cās. tunc ipse solus pōt vnica absolutōe oēs excōicatōes tollere. Scōo pōt intelligi qñ diuersi plati excōicarunt vt in littera. ⁊ tūc pōt fieri vnica absolutio. s. si oēs cōueniant simul. nā vnus prelatus non potest absoluere ab excōmunicatōe lata p aliū prelatum. vt in. c. pastoralis de offi. ordi. in. §. ꝓterea. Scōa practica ē vt vn⁹ cō mittat alteri vices suas. ⁊ hec est bona ⁊ multuz frequētata. Tertia practica ē vt quilibet separatim absoluat ab excōicatiōe sua. ⁊ licet vtatur verbo absoluo non per h̄ cēsetur restitutus cōioni qr restringit ad cām subiectam. ar. in. l. age ⁊ in. l. fi decreta. C. ō transac/ Abbas.

a An auteꝛ ad hāc predicationem possit pulsari cāpana vide per Joan. cal. ī tractatu ō ec. interdic. i. vj. mēbro p̄n. in. fiij. q.

r **Esponso.** Excōicatis ⁊ interdictis predicari[a] pōt licite verbum dei. h̄ p̄. Tempore gñalis interdicti ꝓcedi pōt baptismus chrismatio in fronte ⁊ penitētia morientium. h. d. scōo. Et sunt due partes principales. secunda ibi preterea. Casus lr̄alis. Quesiuit epūs ferrariensis a dño papa an cū ciues ferrariēses excōicatōis ⁊ interdicti sententijs sint ligati liceat ei viros ⁊ mulieres semel in ebdomada vel in mense apud aliquam ecclesiam cōuocare quibus v̄bum dei predicet: ⁊ eosdē ad correctionem inducat. Sup quo rñdet pa. q; sine scrupulo ꝓsciētie hoc facere poterit cū viderit expedire dūmō ꝫ formā interdicti nullum eis officiū diuinū celebretur. Scōo q̄siuit idem epūs. vtrum tempore interdicti cum diuina officia sint tunc interdicta preter baptisma paruulox ⁊ penitentias morientium liceat pueros baptizatos confirmare in fronte. Rñdet papa q; sicut possunt baptizari ita possunt etiam ab episcopo in frontibus sacro crismate deliniri. Bernar.

Nō primo ex tex. vnum casum in quo excōmunicatus licite intrat ecclesiam videlicet vt audiat verbū dei ⁊ hoc permittitur vt inducatur facilius ad correctionem. Vūqd autem extra hunc casum possit excōmunicatus ingredi in ecclam. Barth. brix. in c. qui studet. i. q. i. tz q; sic dūmodo non intret cā audiēdi diuina. Alij ꝓtra qō mihi plus placet. ⁊ pro h̄ tex. xxv. di. perlectis. ⁊ xxi. di. cleros. ⁊ nō. s̄. eo. nuper. ⁊ ideo intelligo hūc casum eē specialem. Secūdo nō q; licite participatur cuz excōmunicato qñ participium tendit ad eius correctionem qō clarius habet in. c. cum voluntate. j. eo. Tertio nō ibi cū videris expedire ⁊c. q; nō solum semel in hebdomada sed ēt cum prelato visum fuerit possunt excōmunicati vocari ad ecclesiam vt audiant verbum dei.

Quarto nota qō oēs ciues vnius ciuitatis pariter ⁊ simul excōicari pñt. ⁊ intelligo q; excōmunicatio ferat in psonas capaces. nam in vniuersitatem nō dz ferri excōicatio nec etiam ī capaces. vt sunt infantes de quo in. c. romana in. §. in vniuersitatez eo. ti. li. vj. Quinto nota in. §. preterea tria sacramenta cōcessa tpe interdicti gñalis. Primum ē baptismus ⁊ licet hic dicatur de paruulis idem est de adultis vt in. c. quoniam. eo. ti. li. vj. Secundum est penitentia morientium. hodie etiam oībus datur penitētia tempore interdicti. ut in. c. fi. e. ti. li. vj. sed corpus xp̄i nō cōceditur nisi morientibus vt ibi nō. Tertiū sacramentum est chrismatio in fronte ⁊ licet h̄ dicat de pueris. idem in adultis vt dixi in. d. c. qm̄. Quid aūt in matrimonio ⁊ in ordinibus. dic vt nō. in. c. nō est. s̄. de spon.

i **Inquisitioni.** Si cōiunx scit ꝓ certo impedimentum matrimonij non dz reddere debituz sz potius excōmunicationez pati. Si aūt h̄ credit ex causa ꝓbabili ⁊ discreta tūc potest reddere debitum non autem exigere sed si ex leui ⁊ temeraria causa deposita ꝫscientia potest reddere ⁊ exigere. h. d. Diuiditur. nam primo casum de quo queritur distinguit. Et primum membrum ꝓsequitur ibi in primo. Circa secundum distinguit ibi in secundo. Et tertium membrum prosequitur ibi verum. Casus litteralis. Duo sunt coniuges vir ⁊ vxor alter dicit q; impedimentum est inter eos ita q; non possunt carnaliter commiscere sine peccato. queritur quid iuris sit. Papa dicit esse distinguendum vtrum alter coniugum sciat impedimentum cōiugij pro certo. propter quod nō potest carnale cōmertium sine mortali peccato exercere quānis illud ꝓbare non possit: aut non sciat pro certo sed credit. In primo casu dz potius excōmunicatōez sustinere q̄z per carnale commertium mortale peccatū operari. In secundo casu distinguitur vtrum habeat cōscientiam huius ex credulitate leui ⁊ temeraria an ꝓbabili ⁊ discreta. Si ex leui ⁊ temeraria credulitate huiusmodi cōscientiam habeat ad cōsilium sui pastoris potest nō solū reddere sed etiā exigere debitū ꝓiugale. Ex cum ex probabili ⁊ discreta q̄zuis nō euidēti ⁊ manifesta. Debitum quidem reddere pōt sed postulare nō dz ne in alterutro vel contra legem coniugij vel contra iudicium conscientie committat offensam. Ber. Nota primo ex tex. q; aliud est scire aliud est credere. nam scientia habet se ad certum ⁊ credulitas ad incertum. Et quandoqz continet in se falsum. Secundo nota q; multi sunt gradus credulitatis. nam quandoqz quis credit ex probabili coniectura. quandoqz ex temeraria presumptione. Ex predictis infero q; si testis dicat se credere per hoc non facit plenam fidem. quia credulitas differt a certa scientia de quo per Bartolum in. l. a diuo. ff. de iureiuran. dico in. c. fi. eo. titulo. Ter/

a Et qd sit conscia vide bal. i. c. cum cām. s. de testi. vbi dixit q̄ scia idez ē q̄ bonꝰ vir Alibi dixit idē bal. i rubrica. s. ō iudi. i. vj colū. q̄ cōscia est mēs sibijpsi scia ⁊ ē flosiellerꝰ vl cō sciētia ē mentis qualitas seipm dijudicans vide ēt bal. alr diffiniētē i. c. nisi cū p̄dez i pe. col. s. ō fnū. ⁊ alr i. l. ⁊ si vtilr i. ij. nō. C. ō fideicō. Et alr i. l. fi. §. sz figs i vl ti. col. C. cō. dele. ⁊ i auē. ad h. C. de vsu. cōr. iij. col. vl. sz h dubitat p̄mo ze. Et quorum plex sit scia pōit idē bal. i. l. fi. C. de pena iu. q mā. iudi. Et de scia vid tex tū quē ibi nō bal. i. l. militē C. de religi. ⁊ sump. fu. Et i hac mā con scie vide vnā regulā quaz tradit idem bal. fm bea. tho. de agno i auc. ingressi i vij. col. C. de sa. san. ⁊ in. l. pe. §. illo. C. de ne. ser. hē. insti. ⁊ i hac mā scie vid oino ang. de are. i. §. sz iste isti. de actio. i. ix. colū. i fi. vbi nō. dicit q̄ si aliqd cōmittit scie alicuiꝰ q̄ ei⁹ determinatiōi stari oz ⁊ ab ea appellari nō potit al. glo. quā reputat nō. i. c. ītarutū. §. assessorē de rescrip. poterit tñ fm cūdez ang. suppli cari al. glo.

tio nota q̄ ꝓtra legem ꝓscientie non est obediendū superiori etiam pape. Duplex est. n. lex. Quedam est priuata seu ꝓscītie. ª Quedam ē publica vt. xix. q. ij. due. Priuata est potentior publica. hinc dicimus q̄ que spiritu dei agūtur non sunt sub lege scilicet publica. vt in. c. licet. s. de regula. Quarto nota q̄ contra conscientiam temerariam non debet aliquid quis operari sed oz eā primo deponere ad cōsilium prelati ad hoc. c. per tuas. ij. de simo. Sed circa predicta quero de notabili questione. nūquid sit obediendum prelato uel pape iniuste aliqd mandanti. So. notabiliter dicit hic Inno. in addi. q̄ si p̄latus inferior mandat mihi aliquid iniustum etiam si non sit peccatum puta vt dem sibi libros meos non debeo sibi obedire. ⁊ si me excōmunicat debeo accedere ad superiorem ad relaxationem huius iniusti p̄cepti. nec ꝓsulens tali excōmunicato in hoc facto incidit in excōmunicationem q̄z non participat in crimine cū illud non sit crimē qō fingunr nota p̄o limitatōe. c. nuper. s. e. Aut papa qui non habet superiorem precipit iniustum ⁊ tunc si sapit beresim non ē sibi obediendum vt in. c. si papa. xl. di. Si vero non sapit beresim ⁊ tūc in spiritualibus ⁊ ecclesiasticis ē sibi obediendum exquo preceptum non continet in se peccatum lz in se videatur duruz. xix. di. in memoria. Idem in ecclesiasticis personis nisi ex precepto pape vehementer presumatur statuz ecclesie perturbari vel aliqua mala futura. q̄z tunc non est sibi obediendum. Et nota singulariter hoc dictum. naz multum allegabat in fauorem cardinaliū qui recesserāt a Gregorio ⁊ Benedicto ⁊ reuocabant ab eis sub pena excōmunicationis. naz dicebat q̄ non tenebātur obedire q̄z fuisset impeditum concilium ⁊ vnitas ecclesie. ⁊ sic ex tali precepto mala presumebātur futura vel status ecclesie perturbari. Si vero mandat alicui seculari sibi nō subiecto ratione ecclesie cāe vl persone. ⁊ mādat sibi circa tpalia non ē sibi obediēdum. vtputa mandat papa sine aliqua cā alicui laico vt det sibi bona sua. nō. n. tenet sibi obedire q̄z nō ē sibi subiectus nec rōne cāe nec ratione psone in tpalibus. secꝰ si mandaret aliqō spirituale vel ecclesiastici cū. ⁊ ex his dictis habes declaratam materiā totius c. ⁊ glo.

c **Contingit.** Clericꝰ q̄ nec i tōsura nec i vestimēt nec in negocioz qualitate de clericatu quicquam ostendit. ⁊ tertio monitus se non emēdat p̄dit priuilegium clericale vl fic. Per dimissionem habitus ⁊ tonsure nō perdit clericus ante tertiam monitionem priuilegium clericale. In pria ponitur comitis querela. In scda prouisio ibi verum.

Casus lr̄alis. Comes flandrñ. significauit do. pa. q̄ in dioceſi episcopi sui erat quidā qui nec in tōsura: nec in forma vestimētoz nec in qualitate negocioꝝ aliquid de clerico ostendebant: sed vt penam possent aliquando euitare se p̄o clericis exhibebant cū super excessibus conueniebantur circumcisis criminibus allegātes fori priuilegium: qui ipso facto antea negauerant clericatum. Super hoc scribit dioceſano ēpo dicens q̄ priuilegium meretur amittere q̄ p̄missa sibi abutitur potestate: ⁊ frustra implorat legis auxilium qui committit in legem. vnde mandat eidē vt si predicti tertio a te commoniti seipsos contempserit emēdare ñ habebūt priuilegiū clericale. Ber. Nō primo tria ex quibus oz cognosci ⁊ discerni clericus a laico. Primo in mō tōsure. Scdo in forma vestimentoz. Tertio i qualitate negocioz. De tōsura ⁊ qualis debeat ē ⁊ quare clerici portāt. vide tex. xij. q. i. c. duo sunt gña. ⁊ bonam glo. in cle. i. de vi. ⁊ bo. cle. De forma vero vestimētoz vide tex. in. c. clerici de vi. bone. cle. ⁊ vide bonam glo. in cle. ij. de vi. ⁊ bo. cle. Et ex h ⁊ tex. nō q̄ etiam clerici seculares habent certam formam vestimētoz qō tñ in veritate iure non canetur expresse sz tñ quidaz colores sunt eis interdicti ⁊ cauetur ⁊ portēt vestes vsq̄z ad talos. vt in. d. c. clerici. Aliam formam non legimus. de quo vide quod nō. i iuribus prealle. De qualitate negociorum dic vt habetur in. c. fi. de vi. ⁊ bo. cle. ⁊. s. ne cle. vel mona. in. c. i. ⁊. ij. ⁊ vide tex. cū glo. lxxxvj. distin. peruenit. Secundo nota q̄ ex solo delicto apostasie clericus ēt in minoribus non perdit priuilegium clericale etiam si deprehendatur in delicto qō colligitur satis exp̄sse h ⁊ adhuc exp̄ssius in. c. fi iudex laicus eo. ti. lib. vj. ⁊ per hoc oportet restringere. c. i. s. de apostā. prout ibi dixi. Tertio nota q̄ ad hoc vt clericus perdat priuilegium ratione apostasie debet tertio moneri vt resipiscat. Unde nota ibi tertio. non ergo sufficit vnica monitio[b] p̄o omnibus exquo ad penam incurrendā iust requirit tertiam monitionem iuxta theoricam glo. in d. cle. i. de vi. ⁊ bo. cle. ⁊ p̄ Jo. an. in. c. ex tue de cle. non resi. Et ex hoc. ēt nota ⁊ ex tex. vnum modū indirecte deponendi clericos in apostasia degētes. nā si tertio moniti nō reassumāt habitum ipso facto perdunt omne priuilegium clericale. nec requiritur alia degradatio sed incontinenti efficiuntur de foro secu lari. Ultimo nota ibi a te commoniti. q̄ hec admonitio non potest fieri per iudicem secularem neq̄z p̄ quēcunq̄z sed oz fieri per dioceſanum vt p̄z in p̄in. ibi in dioceſi tua ⁊ c. ⁊ clarius in. c. in audientia. s. e. vbi loquit de prelatis. ⁊ per illā decretalem dic idez in admonitione cuiuscū q̄z prelati habentis episcopalem iurisditionem in clericum p̄ hoc quod in filī dicit glo. nō. in cle. i. de re. ec. non alie. Inno. in. c. ij. de transac. In glo. in ver. tertio ibi ⁊. c. perpendimus. ⁊ dic plene vt ibi dixi. nam potest dici q̄ illa iura in contrariuz allegata loquuntur de priuilegio p̄ sone. ⁊ quando immiscent se enormitatibus. dic tamen plenius vt dixi in. d. c. ppendimus. In ea. gl. ibi nec debēt p̄uilegio gaudere ⁊ c. h est vex qñ clerici ꝓiugati nō deferūt habitū ⁊ tōsuram alr gaudēt p̄uilegio in duob⁹. ⁊ dic vt habet bodie in. c. vnico. ō cle. ꝓiuga. li. vj.

i **In presentia.** Ab excōmunicati denunciati one repellitur qui non premonuit ⁊ ei cō municauit. h. d. ponit dictuz rōnem subdēs ibi cū sup. Casus litteralis. Quidam canonici obijciebant contra decanum suum in modum denunciationis excommunicationem. ipse excipiendo proponebat contra ipsos q̄ non erant audiendi cū super hoc ipsum non premonuerint nec ab eis fuerit impetitus neq̄z ipsi ꝓpter hoc eum duxerint euitandum. sed epiſcopus in mēsa ⁊ canonici cōicauerūt ei etiam in diuinis. Queritur an sint audiēdi cōtra ipsum decanum. Et respondet papa q̄ nō pp predicta. Ber. Nō p̄ ex tex. q̄ etiam in denunciatōe excōmunicati requirit admonitio precedēs. sicut ergo in denunciatione alioz criminū seu defectuū req rit admonitio precedens. vt in. c. nouit de iudi. ⁊ in c. cū dilecti de accu. ita ⁊ in denunciatione excōicati.

In glo. i. ibi sz secus ē vbi denunciatꝰ. ⁊ hec ē vera lec. huius. c. nam ille qui denunciat quodāmodo agit. vñ nō improperat qō semel approbauit. xxxij. q. v. horrendus. nam presumitur venire ad denunciandum cū bono zelo. Sed si excipiens molestat nō pōt se defendere quocū q̄z modo vt in regula nullus de regu. iu. li. vj. ⁊. c. inter de excep. Legitur hoc. c. ⁊ alijs modis sed non oportet instare q̄ alie lect. preter istam diuinant.

quā reputat fing. in cle. i. ō iure pa. cū aliis de giō ibi p̄ cū. ⁊ vid oino i hac mā cōscie multa egregia ⁊ quotidiana q̄ tradit i. d. §. sz iste. d. Jaſō ō mā in. i vlr. carta. ⁊ vid q̄ nōt idē pnoz. i. c. vidua i. ij no ta. s. de regula.

b Hoc ē vex nisi lie ret mōitio i finodo q̄z tūc sufficit vnica sicut pemptoria vt dicit do. an. i. c. ij. ne cle. vl mo.

c Vide q̄ nōt Jo. cal. i tractatu de eccle. inſt. i. vj. mē bro pn. in. iij. q.

a Adde hic bar. in l. i. in. §. fz in eo. ff. ad sil. vbi dicit q̄ figs occidit aliuz me pñte z nō adiuuante nō teneoz arg. glo. in. c. culpa caret de reg. iu. Sz o. pau. de ca. in. l. fi. C. de his q. vt indig. h̄ limitat nisi cēt subdit⁹ illi⁹ q̄ iter ficiē q̄ tūc teneboz sicut cēt teneret si cēt fili⁹ aut vasall⁹. Itē adde hic bar. i. o. l. i. §. occisoz̄. ff. ad sill. Itē adde hic oīno q̄ scribit pulchre bart. i. o. l. et pa caret z florian⁹ i l. ait. ff. ad l aql. Et ad de q̄ notat o. ab. in. c. i qb⁹ sup gl i. ō pe. Itē vide oīo q̄ nōt spec. in ti. ō lega. §. iurta ,ppo fitōis i. xvij col. vſ. q̄ si potuī bo mīnē defen dere z vīs rex. in. c. sic dignū. §. il li et q. ō bo mi. Itē vi de archi. i c. negligē. ij. q. vij. vbi dicit q̄ qc quid dicūt alij ē pceptū quo ad oēs q̄ qui libet tenea tur ,ppulsa re iniuriaz ,p quo dic expſse facē c. dilecto i v. z qdē de sen. ex. li. vj Et pdicta oia elegan ter declara vt p bar. in l. vizz. ff. de pari. et ad de q̄ quan do aliqs te neā ,pbibē aliquē facie tē certū ac tū nō soluz tenea ,pbi bere q̄ ille act⁹ nō fiat sz et oz ad / bibē custo diā z dili gētiā ne il / lc act⁹ fiat. ad hoc ē ca sus nō. i. l. locatōis. ff locati z sē / tit glo. i v. i fest cir. pn. i. l. siqs ira ,pmiſit. §. ea. l ff. ō v. ob. Itē ad pdicta vid q̄ nōt bar tol. i. l. me tū. ij. §. fizlz ff. q̄ me. cā vbi dic ibi cē casuz de hac. q. z vi

de bal. i. l. nullus v. itē ē ar. p̄ p̄tātez. C. de sum. trī.

b An z qñ sīia excōicatōis lata p̄tra ,pbitōem iurisdl'hois sit nulla vl teneat sz sit retractāda. vide multū elegāter p̄ domi. post Jo. an. in. c. roma / na. §. pe. i vlti. col. de offi. ordi li. vj.

c An ista monitio regrat ad reinducēdū i excōicatōz vide late p̄ domi. de ro. dec⁹. ccl xxxij. i ordi. nouiſſi. post io. mo. z doc cto. in. c. eos de sen. exc. li. vj. Et adde oīno hic lap. alleg. lxxiij. vbi nō. z val de eleganter examinat in tel. hui⁹ ōcre. i p̄n. z eā mlr iplr limitat z adde q̄ nō ſufficē q̄ ista monitio fiat ad domū sz dz fieri pſo / nalr. ita nōn ter dēminat do. an. in. c. si aduersus in ix. col. ō eo q mit. i pof. p⁹ imol. ibi de quo ēt an ſuf ficiat q̄ ista monitio fiat p edictū ele gāter p̄ do. ō ro. ōti. cccliij. circa fi. i or / dinib⁹ nouiſ. Aduerte tñ q̄ qñ gs rei / ducit i excōi cati non ē ne cessaria mo / nitio pſonal sz ſufficit q̄ aliter mone / atur. ita ele / gāter volūt dñi de ro. de ci. cccl xxxij. i ordi. nouiſ. z alle. Inno. i d. c. si aduer / sus.

dilecto eo. ti. li. vj. Abbas.

f **Acro.** b Prelatus excōicare non dz subditū nisi cōpetēti mo / nitōe premissa z ex cā manifesta z rōna / bili z p̄facieti iponit pena hic expſſa. Itē punitur subditus qui falso conqueritur se excommu nicatuz iniuste z subijcit quid iuris si prelatus dicēs se errasse vult excōmunicatum absoluere z aduersa / rius appellat ne absoluatur. b. d. z tria sunt dicta. se / cūdū ibi vex. tertiū ibi si vo. Casus lrālis. Qr̄ plati ecclesiaz erant faciles ad excōmunicāduz voleī con cilium gñale cōtra ipsos adhibere medelam statuit ne qs i aliquē excōmunicatōis sīniam ,pmulgare p̄ sumat nisi p̄petēti mōitōe p̄missa z prīnb⁹ p̄sōis ido neis: p̄ qs possit ,pbari mōitio si necesse fuerit: z si p̄ p̄sūptū fuerit ēt si iusta fuēt excōicatōis sīnia igressū ecclie p̄ mensez vnū sibi nouerit interdictū: alia nihi lomin⁹ pena mulctādus si visuz fuerit expedire. Se cūdo dicit q̄ si ēt admonitio legitima p̄cessit p̄latus caueat diligēter ne aliquē excōicet absq̄ manifesta z rōnabili cā qō si fecerit z humiliter reqsit⁹ nō cura uerit renocare ,pcessūz absq̄ grauamine: grauatus deponat apud supiorē de iniusta excōicatione q̄relā z supior si absq̄ piculo more pōt ad excōicatorē il lū absolutēdū remittat infra terminū cōpetentē: alio qn supior ipm absoluat. cautione sufficiēti recepta: quo absoluto de iniusta excōicatōe cognoscat q̄ si in iusta fuisse p̄stiterit excōicator p̄demnetur ad interes / se alīs nihilomin⁹ puniēdus arbitrio supioris. si cul pe q̄lras postulauerit cū nō levis sit culpa tantā pe nā infligere iniuste nisi forsitā ex cā ,pabili errauerit maxime si laudabilis opinionis existat. Sed si p̄ ex / cōicationis sīniam nihil rōnabile ,pbarū fuerit a con q̄rente z ipse filū mō ad interesse p̄dēnet vel alias sz supioris arbitriū nisi forsan z ipm ,pbabiliſ errōr ex cusat. z sup eo ,p quo fuit excōicatus cautōe recepta satisfacere cōpellat vel in pristinā reducat sīniam vlq̄ ad satisfactōem cōdignaz. Tertio dicit q̄ si iudex iu um cognoscēs errorē parat⁹ sit talē renocare sentē tiā. z ille ,p quo lata fuit appellet. ne absq̄ satisfacti one renocet illā appellatōi nō deferat in hac parte. nisi talis sit error de quo merito valeat dubitari z tē sufficiēti cautōe recepta q̄ coram illo iuri parebit ad quē extitit appellatū vel corā delegato ab ipso. excō municatū absoluat. z sic penā euitabit p̄dictā. caue at tñ omnino ne malitiose in alterius p̄iudiciū mē tiat errorē si penā canonicā voluerit euitare. Ber.

Nota p̄mo ex tex. ibi nisi cōpetēti admonitōe z tē q̄ sicut in alijs sententijs requiritur citatio precedēs vt in. c. cōsuluit de offi. delega. l. de vnoquoq̄z. ff. de re iudi. ita z in sīnia excōicationis reqrit admonitio p̄cedēs sz dīa ē. qz i alijs sentētijs fit citatō vt veniat ad sīniaz audiendā. sz i sīnia excōicatōis fit admōitio vt se corrigat z q̄ dicat cōpetēs admonitio. dic vt h̄ i. c. p̄stitutōz z. c. statuim⁹. e. ti. li. vj. Scōo nō q̄ admonitio pōt fieri sine scriptura. ió reqrit h̄ pīnia p̄sonaz. sz ipsa excōicatio nō dz bodie ferri sine scri ptura alias iudex ferēs icidit i penā. bodie h̄ i. c. i. e. ti. li. vj. Tertio nō tria reqsita vt iuste ferat excōica tio. Primo vt p̄cedat cōpetēs monitio. Scōo vt cā sit rōnabilis. Tertio q̄ sit manifesta. ex cā q̄ soli p̄la to nō ñ dz ferri excōicatio. vt i. c. si mñ. z i. c. placuit. vj. q. ij. Quarto nō q̄ sic iudex p̄t reuocare suā iter locutoriā male latā. ita z excōicator p̄t reuocaī suā ex cōicatōz iuste latā ñ obstāte p̄dictōe p̄ aduerse. ex

quo infero q; excommunicationis sententia potius attrahitur ad naturam[a] interlocutorie q3 diffinitiue nã diffinitiuã iudex reuocare nõ põt sz interlocutoriã sic. vt plene nõ. in. c. cũ cessante de ap. ⁊ i. l. q; iust. ff. de re iudi. ⁊ in. l. iij. C. sen. rescin. non poss. Ex quo infero ẽt ad aliud q; appellãs ab excõicatõe tenet exprimere cãm sicut appellãs ab interlocutoria seu grauamine qõ sensit Inno. in. c. p tuas. s. e. ⁊ io. an. in. c. venerabilibus. e. ti. lib. vj. qõ tene menti.

Quinto nõ ibi p se vl per aliũ. q; absolutio ab excõmunicatõe põt fieri p aliũ. ⁊ facit. p cõi practica sz quam plati cõmittunt inferioribꝰ banc absolutiõem

Sexto nõ q; non solũ p viã appellatõis sz ẽt per viã querele põt qs ꝓqueri de iniusta excõicatione ⁊ cãm iniusticie ad supiorẽ deducere. qõ tm intellige, put distinguit tex. in pn. in. c. venerabilibus ꝓallega.

Septimo nõ q; maxima pena ẽ excõmunicatio nã inter boies eẽ ⁊ boium carere cõmertio ñ ẽ fine grauissima pena. sed in ꝛrium facit. c. cũ medicinalis eo. ti. li. vj. vbi excõicatio est medicina. Sz dic ꝓcordãdo q; parẽti ẽ medicinale. sz respectu iniuste excõicatõis ẽ pena. pena. n. ẽ vbi nõ meret excõmunicari vl vbi non vellet parere. de quo in. d. c. i. Vltimo nõ iudicẽ a quo posse absoluere excõicatũ nõ obstante appellatõe ẽt legitima. Et rõ põt eẽ duplex. ꝓrio pp periculũ more ne decedat in excõicatione vt hic. dicit glo. alia ⁊ notabilior. q; iudex ad quẽ h; dz facere recepta cautõe ergo iudex a quo h; põt q; oia tendentia in facilioꝛẽ exitũ cãe appellatõis sibi ꝑmittũtur vt nõ. in. c. ij. de matrimonio ꝛcto ꝛ interdic. ec. ⁊ in. c. qua fronte. s. de ap. ⁊ in. c. cũ teneamur. eo. ti.

In glo. ij. in fi. nõ intelligas glo. q; indistincte nõ teneat[b] excõicatio fine monitõe. al's eẽt ꝛria sibi ipsi sz restringe ad casum. c. statuimus alle. in glo. qñ fertur excõmunicatio ꝛ participãtes excõicato ab excõmunicatore. ⁊ ita logt. c. statuimus. tũc. n. regrit monitio ne multi illaq3rẽtur ⁊ adhuc ille casus restringitur. vt nõt ibi Jo an. qñ fert ꝛ participãtes excõicato ab alio. tũc tz snia sine admonitiõe lz sit iniusta. ⁊ q; teneat excõmunicatio sine monitiõe tz glo. in. c. i. de excess. prela. ⁊. ij. q. i. in summa ⁊ in. c. romana. eo. ti. li. vj. v. iniust[c]. In glo. ij. ibi qõ magis placet. ⁊ h; opi. hodie approbat in. c. venerabilibꝰ in. §. vl. eo. ti. li. vj. Et in fi. glo. h; glo. bñ rñdet ad vnũ ꝛrium. sz ad ꝑmũ nõ. Sz solue post Bof. q; lz ambo incipiãt ꝑuari simul tm nãliter. i ex ordine intellectus p cedat excõicatio. nam interdicit ingressus ecclesie, ꝓpter excõicatõem ꝑcedẽtẽ. In glo. iij. in fi. nõ bñ glo. q; multũ allegabilis in practica ⁊ plurimos effectus bz vt pz in ea q; in oibus bñ dicit. In glo. i ver. interdictũ in fi. nõ bñ fi. glo. q; is cui interdicit ingressus[c] ecclesie nõ pdit ptãtez exercẽdi iurisditõalia, p hoc facit. c. fi. de cle. ex. mi. vbi patet q; excõicatus minoꝛi lz sit participatõe sacramẽtoꝝ priuatus nõ tm perdit iurisditõalia. ad idẽ. c. is cui eo. tit. li. vj. ⁊ hãc opi. glo. sequit Inno. Dicit tm q; iste excõicatoꝛ excõicatũ per se absoluet sed per aliũ introducet illũ in ecclesiam, p h. c. suffraganei. s. de elec. Et ex predictis cõclude q; omni casu dz excõicatus remitti ad excõmunicatorem suum absoluẽdus qõ intellige quãdo dubitat de iusticia vel iniusticia sententie. Si aũt ꝓstaret eam iniustam non dz eum remittere sed absoluere vt in. d. c. venerabilibus ⁊ dixi in. c. per tuas. s. e. In glo. in ver. absq3 grauamine ibi nec iurare. nõ glo. q; vbi est iniusta excõicatio fit reuocatio absq3 iuramẽto. Secus in casu dubij. ⁊ ita intellige verbũ aliogn. ⁊ hanc opi. segt Hosti. dicẽs q; qñ est iniusta non fit, ppꝛie absolutio sz qdam reuocatio. ⁊ p hoc facit iste tex. qui semp vtit vbo reuocationis quando presupponit iniusticiam sententie quod nota. In glo. in ver. constiterit ibi excõmunicatore presente. Nota de significato huius verbi ꝓstitit. nam tacite presupponit citatõem partis aduerse q; non potest aliter ꝓstare. ⁊ idẽ nõt glo. in cle. presenti de cẽsi. ⁊ in cle. ij. de pe. In ea. glo. ibi de appel. c. interposita. Nõ. hãc glo. q; extrẽdit casum. c. interposita. ad sententiam excõmunicatõis vt absentẽ aduersario seu excõmunicatore per contumaciam possit superior altera parte ꝑsente cognoscere de iusticia vel iniusticia excõicationis. Et in fine gl. Nõ ex fine glo. q; vbi agit de retractatione sentẽtie ⁊ nõ ad inflgẽdaz penam ipsi iudici non est necesse ipsum iudicẽ vocari. Sz intelligo glo. qñ excõmunicatio vel alia sentẽtia est lata ad instãtiam alterius q; tunc defendere sniam principaliter ad eũ spectat ⁊ nõ ad iudicẽ lz iudex possit assistere si velit. Sz vbi iudex ex officio suo tulisset sentẽtiam tũc cũ teneat locũ partis semp citari dz. vt vi, ꝓbari in. c. venerabilibus i §. secꝰ ⁊ se. e. ti. li. vj. ⁊ facit. c. cũ ab ecclesiaꝝ ⁊. c. ad reprimẽdam de off. or. In glo. in ver. ad interesse ibi declarabit suo iuramento. Nõ glo. singulariter ex qua habes casum vbi expense facte extra iudicium ⁊ damna inde secuta probãtur iuramẽto dampnum passi. cuius contrarium tenet glo. in. c. dilecti ó ho. compe. Sz intellige istã glo. qñ excõmunicatꝰ conuenitur ex dolo suo. nã vbi ex dolo suo sum passus damnũ tũc statur iuramẽto meo. ⁊ ita loquuntur iura alle. in glo. q; immo plus volũt qdã vt h; refert Inno. q; h; casu bz locum iuramẽtũ in litẽ. vt nõ solũ veniat dãnum scõm vex valorẽ rex sz ẽt ꝑm affectionem istius ar. l. ij. ⁊. l. videmus. ff. de i litẽ iurã. Alij ꝛ ⁊ satis potest teneri opinio. glo. tanq3 tenẽtis mediũ inter rigorẽ ⁊ equitatẽ. Et in fi. glo. nõ primo ex fi. glo. q; snia lata ꝛ prelatũ nõ dz mãdari executõi in bonis ecclesie qñ ꝑlatus cõuenit ex delicto vel ex ꝛctu suo, p h; qõ nõ. in. c. de multa. s. de ꝑbẽ. ⁊ plene dico in. c. quemadmodum de fideiuss. Et quãtũ ad arti. glo. ꝓclude post doc. h; q; aut ꝓpter excõicationẽ iniustam electio sua nõ fuit ꝓfirmata vel non fuit adeptus bñficium. ⁊ tũc excõicatoꝛ tenet ei ad cõsimile beneficium ꝓferendũ si bz ptãtem. ar. op. c. pastoralis de iurepa. Aut nõ bz hanc ptãtez. ⁊ tunc põt puniri arbitrio iudicis. Si vo excõmunicatio fuit lata post appellationem tũc tenet ꝓfirmatoꝛ si est soluendo. qa, ꝓpter hoc non debuit cassare electionem ⁊ in supplemẽtum agit ꝓtra excõmunicatorem. ar. in. l. iij. ff. ó eo p quẽ fac. erit. Et vide qũo ista ſpiritualia estimãtur per glo. in. c. coram. s. de of. dele. In gl. in v. satisfacer ibi nec, pdest nec ẽ necessaria appellatio. Nec glo. nõ bñ dicit. q; immo appellatio põt, p desse in multis. Primo vt deuoluat cãm ad supiorem qñ supioꝛ ẽ talis qui nõ põt cognoscere extra appellatõez. Exẽplũ in archiepo respectu subditoruz sui suffraganei. vt apte, ꝓbatur ẽt in casu excõicatõis in. d. c. venerabilibꝰ in pn. Vñ si excõicatus nõ appellat. j. decẽdium nõ põt amplius deducere cãz ad illũ supiorem sz bz necesse petere absolutõem ab excõicatore. Sz si excõicatoꝛ noluerit absoluere oblata satisfactõe poterit ex hoc nouo grauamine appellare ad supiorem. vt nõ. in. d. c. ad reprimẽdam. Scõo ꝓdest appellatio ab excõmunicatiõe ⁊ est magni effectus q; si nõ appellat trãsit in rem iudicatã respectu illius actꝰ, p quo lata fuit excõicatio. Vnde si fuit excõicatus, ꝓpter ꝓtumaciã ⁊ nõ appellauit infra decendiũ non potest amplius negare ꝓtumaciam. Sz si vult absolui oz vt primo satisfaciat ad h; quod nõ. in. d. c. venerabilibus. ⁊. d. c. ad reprimendam. Sz respectu vinculi nõ trãsit in rem iudicatam. ⁊ in h; casu tm, pcedat glo. q; inquãtũ excõicatus petat absolui est audiendus. vt in. c. finali de penis. quia

a Be hoc vide lati' p eũdẽ ab. sup rubri. hui' ti.

b Limita dupliꝛ vt per Domi. i. c. i. i fi. iij. col. de of. dele. li. vj. Et vtꝛ snia excõicatiõis lata nulla ꝑmissa monitõe valeat ó h vide p. do. an. i. c. ab excõicato i. i. ⁊ iij. col. de cle. exc. mi. ⁊ ista limita vt p Ino. sing. i. c. i. de excess. prela. ⁊ ibi notaui ⁊ p do. ab. in. c. reꝑbẽsibilis de ap. ⁊ limita fin. vt p Inno. i. c. venerabili i ꝑn. pe. col. ó cẽsi. ⁊ p Domi. i. c. dilecti in fi. ij. col. de sẽ. exc. li. vj. ⁊ q; ibi nõui ⁊ de hoc vide do. ó ro. i anti. decis. ecclij ⁊ in ordinibus nouis. ó ci. lxxxvj. itẽ vide oino la pũ alle. xiij. c Credo q; glo. i. cir. fi. i c. ab excõicato ó rescrip. male logt p id q; nõui pꝰ glo. ⁊ do. an. i. c. ij. de ordina. ab epo q; re. cpatui.

exquo reconciliatur deo ergo ꝛ ecclesie vt supra eo. ꝛ nobis. Abbas.

n **Querit.** Excōmunicat hereticos ꝛ quosdaz violatores ec clesiastice libertatis.h.d.ꝛ.scōa pars p̄n cipalis ibi necnō. Casus lr̄alis. In ca pitulo isto excōicat omnes hereticos vtriusqz sexus quocūqz nomine censeāt̄ ꝛ fautores ꝛ defensores eoz ꝛ receptores ꝛ illos qui de cetero seruari fecerit statuta edita vl̄ ꝯsuetudines introductas cōtra eccle siasticam libertatez nisi ea deleri fecerint infra duos mēses de libris suis post publicationem huius sen tēcie. Item excōmunicat statutarios ꝛ scriptores sta tutoz ipsoz:nec non potestates cōsules rectores ꝛ cōsiliarios locoz vbi de cetero huiusmodi statuta ꝛ consuetudines edite fuerīt vel seruate ꝛ illos q̄ ꝑz ea p̄sumpserint iudicare vel scribere iudicata. Ber.

Nō primo ex tex. sex species ꝑsonaz que ipso iu re incurrūt excōicationem. Primo oēs heretici fau tores receptatores ꝛ defensores eoz. Scōo qcūqz fecerit seruari statuta vel ꝯsuetudines ꝫ ecclesiasticā libertatē. Tertio statutarij ꝛ scriptores statutoz cō tra ecclesiasticam libertatem. Quarto ptātes ꝯsules rectores ꝛ cōsiliarij locoz vbi statuta edita fuerint. Quinto qcūqz iudicat ꝑz hec statuta. Sexto q iudi cata redigūt in publicā formā. Scōo pōdera tex. ibi fecerūt amoueri ꝛc.Ex quo iferr̄ q̄ isti nō euitāt excōicatōem[a] lz in fine statutoz ponāt statutū q̄ siq̄ cēnt statuta edita ꝫ ecclesiasticā libertatē habeant̄ ꝑ nō scriptis vt cōiter solet fieri. ꝑ hoc.n.nō est satisfa ctū huic.c.nec auc̄.cassa ꝛ irrita.C.de sacrosan.ecc. Exigit̄.n.q̄ ꝑz statuta deleant̄ ō libris.ꝛ ita nōt bar. in.d.auc̄. Sz q̄ro q̄ statuta dicant̄ ꝫ ecclesiasticam[b] libertatē. Inno. ꝯcludit ꝑz q̄ sunt illa q̄ veniūt ꝫ pri uilegia ꝯcessa eccīe vl̄ vel a deo vel a papa vel ab im peratore.secus si p̄uilegiū ꝯcessum ect ecclie particu lari.ꝛ cū hac ꝯclusione trāseunt doc.nostri.sed bar. in.d.auc̄.cassa.latius tangit hāc mām ponēdo hanc ꝯclusionem q̄ vbicūqz ꝑ statutū clerici efficiunt ti midiores ꝛ laici audaciores ad nocendū q̄ tūc dīr ꝫ ecclesiasticā libertatē. Exēplū.ē statutū laicoz q̄ qcūqz interfecerit laicū puniatur grauiter. interfici ens vero clericum puniatur puta in.x. florenoz vel in alia mitiori pena ꝑ ꝑz.l.i.§.q̄ onerāde.ff. qua.re. ac.nō da.ꝛ ꝑz dictū mihi placet.ꝛ ꝑ ꝑz adduco.c.gra nē.j.e.inducēdo vt ibi dicā.sunt ergo simul iūgende iste due theorice. In glo.in v̄.infra duos menses ibi a tpe publicatōis.Ex hoc dicto glo.inferr̄ q̄ bo die nō expectat̄ lapsus istoz duoz mēsiū nisi ab oli bec ꝯstitutio fuerīt ꝓbata.lz q̄dam dicāt q̄ isti men ses currūt a tpe publicatōis spāliter fiende in q̄libet ꝓuincia qz ignorās nō ē ꝯtumax ꝛ ꝑ ꝯs nō incidit in excōicatōez.xi.q.iij.c.cetez. Sz dictū glo. plus placet Jo.an.ꝛ ꝑz credo verius.nā ꝯstitutio pape ñ ē necessario publicāda in q̄libet ꝓuincia qz satis est q̄ publicet̄ in curia ro.vt nō.in data li.vj.ꝛ ibi in no uella ꝑ Jo.an.ꝛ maxime hoc ꝓcedit cū hec cōstitu tio sit redacta in corpus iuris quare nemo p̄sumit hoc ignorare.Cōclude ergo q̄ statutarij ꝛ alij de q bus in tex.sunt excōicati ipso facto. Sz successoz eoz excōicati sunt nisi qz p̄mū sciuerint fecerit ꝑz sta tuta deleri de libris.dz tñ dari aliqō tps qz nō īcōri nēti post sniaz teneāt̄ currere.ar.i.l.ratū ꝛ.l.qō dici mus.ff.de soluti. Abbas.

a Ubicū q̄ ad euitā dā penā re gritur sta tutū vl̄ scri ptura dele ri non suffi cit q̄ casset vbo nisi ēt deleat scō. Et ex hoc ēt declarat tex.i cle.i.i v̄. ōleuerit de vsuris. Sz tu in ꝫ rium vide bar. in l.ni hil.ff.ō adi leg. ꝛ in.l. emptor. §. tu rius in fi ne.ff ō pac. sup quo vi de q̄ scrip si post do. abba.j.tit. i.c.i bis vbi notāter sol uo hāc ꝫi eratem.

b Que p prie dicān tur statuta ꝫ libertatē eccīe de quo vide tex. in c.ij. circa fi. de v̄b.si.li.vj.

c **Anonica.** Statutū de regu laribꝰ excōicatis ꝑ iniectione manuum absoluendis p suos prelatos ad hospitalarios extēdit vt ip soz p̄or eos absoluat vel aliter ꝛ sic. Fratres hospi talis hieroſolymitani excōicati per iniectōez manuū in clericū seu ofratrem absolui possunt per eorum p̄ orem nisi excessus fuerit difficilis ꝛ enormis.h.d. Et diuiditur.nam primo ponit canonem antiquum secundo illum prorogat ibi nos. Casus litteralis Statuit alexander q̄ monachi ꝛ canonici regulares quocūqz modo se percusserint per abbatē suū absol uantur cuius statutum ponit supra eo.c.ij.ꝛ.c. cum illoz. Constitutōem illam extēdit papa bono.ad ho spitalarios hieroſolymitanos:vt p priorē suum qui sacerdos dz ēe in eodem casu fratribus eiusdem or dis absolutōis bñficiū ipēdat:nisi forsā maioris cēt prudentia requirenda. Ber. Nō primo ex tex. q̄ vbi percussio ē enormis regularis tenet ire ad sedē apostolicā ꝑ absolutione non ergo absoluit abbas vel epūs. Scōo nō q̄ p similitudinē rōnis non dz extēdi ius p̄uilegiatiuum nisi extēsio fiat p habētem ptātem. Et p ꝑz ꝯcludit Host. q̄ templarij nō gau dēt hoc p̄uilegio qz lz ius cōe debeat extēdi p idē titatē rōnis.secus ē in iure priuilegiatiuo. facit regu la in ar.de reg.iur.li.vj.ꝛ.l. qō ꝯtra.ff.de legi.licet glo.tenuerit ꝯtrariū in.c.cum illoz.s̄.eo. Sz q̄ ro quid si isti percutiant se extra clausū.dicit Host. q̄ nō possunt absolui ꝑ abbatē seu priorez. vñ ad tex. supplet qñ in claustro. Sz tene ꝯtrarium p ea q̄ dixi in.d.c.cū illoz ꝛ facit iste tex. vbi nō repit aliqd de claustro. In glo.in v̄. presbyter in fi. Dic tñ qō papa posset dare ptātem laico excōicandi sed epūs ñ vt nō. glo.in.§.vez.xxxij.di.ꝛ in.c.beue qdē.xcvj. di.nā ꝑz ē iurisditōis ꝛ nō ordinis.ꝛ vide qō nōt glo. in.c.puenit.xxv.di.ꝛc. Abbas.

f **Uper eo.** Excōicatus vel sus pēsus absolui nō dz nisi per prius iuramēto prestito.si tamē sine scandalo iuramētum haberi nō pōt poterit fieri absolutio per manualez ꝓmissionez.h. d. Cōis diuisio.scōa ibi poteris. Casus litteralis. Monachi greci ꝛ heremite propter inobedientiaz suspendebantur ꝛ excommunicabantur: tamen ad mandatum ecclesie redire nolebant nisi per manua lem promissionem. Consultus pa.an essent recipiē di sine iuramento respondet q̄ si non possunt indu ci ad prestandam iuramentum sm formam ecclesie recipiantur hac vice cum manuali promissione cum interdum seueritati consideratis locorum ꝛ tempo rum qualitatibus est aliquid detrahendum. Ber.

Nota primo ex tex. q̄ nec excōmunicati nec sus penſi absoluendi sunt absqz iuramento de parendo mandatis ecclesie. Et nota inquantum dixi de suspē sione quia non probatur nisi hic ꝛ.c.se. Secundo nota q̄ propter scandalum euitandum quandoqz receditur a iure rigoroso. Sed quero nunquid hoc c. ponat ius commune. Hostiensis dicit q̄ ponit ius commune sumendo contrarium sensum quia de iu re communi non debet fieri absolutio sine iuramen to pro hoc tex. ibi hac vice. Sz certe dici potest q̄ po nit ius commune. scilicet quando scandalum subest vt tunc eo casu possit fieri absolutio sine tali iura mēto. Nam papa hic respondet ad consultationem er go est ius commune. vt nota.in.c.penulti.de temp. ordinan. Item induco tex. ibi poteris ꝛc. nam id di cimur posse quod de iure possumus.xxij. q.ij.c. fa ciat homo.ꝛ quod fit per remedium extraordinari um dicitur fieri non posse vt notat Innocentius in c.pastoralis de causa possessio.ꝛ proprie. In gl. ij.in fine Hostiensis inducit istum textum pro con tra. opini. nam si speciale est hoc casu vbi imminet scand lum.ergo regulariter non valet absolutio si ne iuramento.sed tu tene quod dixi in.c.cum deside res supra eodem ꝛ communiter approbatur dictuz glo. Abbas.

c Uide q̄ nōt raimun. in summa de sen.p̄cep. dif fini. ꝛ excōi. §. sequit. de sen.ex.v̄.itez nunquid tē plarij ꝛ ho spitalarij.

a **Venerabili.** Cum de viribº sententie dubitatur potest quis absolui ad cautelam iuramento prestito. b. d. Casus litteralis. Archiepus turoñ. tulit sentẽtiam suspẽsionis in epm cenomeñ. ꝓpter quam suspẽsionẽ epus ⁊ ꝓcuratoꝛ archiepi accesserũt ad pñtiam dñi pa. ipse vero audiris allegatõibus partiũ sentẽtiam ipsaꝫ relaxauit ad cautelam prestito iuramẽto ab ipso epo pñte ꝓcuratoꝛe archiepi qꝫ parebit mandato archiepi si constiterit ipsum culpabilẽ extitisse sup eo ꝓ quo fuit suspẽsus. Ber. Nõ primo ex tex. archiepm sibi suffraganeũ epm posse suspẽdere. põt etiã ipm excommunicare ⁊ alia pena arbitraria punire dũmodo nõ fit tale delictũ qõ exposcat depositõem. ⁊ ꝓ ẞ. x. q. iij. qꝛ cognouimus. ⁊ in. c. sacro. s. eo. ⁊ qõ ibi nõ. ⁊ ĩ c. vt litigantes de offic. ordi. lib. vj. ⁊. c. i. eo. ti. ⁊ li.

Scõo nota qꝫ sententia suspensionis nõ est relaxanda sine iuramẽto. ꝓcoꝛ. tex. in. c. precedẽti. Ultimo nota qꝫ absolutio ad cautelam nõ est imponenda sine iuramẽto. ⁊ vide qõ dixi in. c. per tuas. s. eo. ⁊ qõ plene nõ. in. c. solet eo. ti. li. vj. Sꝫ quero ad qd fit ista absolutio ad cautelã ex quo nõ erat excommunicatus sꝫ suspẽsus. So. vt possit cõmunicare ⁊ interesse sacramẽtis ⁊ negocijs ecclesie nõ aũt fit vt possit agere qꝛ suspẽsio nõ tollit facultatez agendi sicut excõmunicatio ſm Inno. qõ nõ. In glo. i. ibi ẞ fit ꝓpter dubium ⁊ declara ẞ vt plene dixi in. c. ꝓ tuas. s. e. Et in fi. glo. Et dicit ẞ Jo. an. qꝫ ẞ alibi ñ reperit. s. qꝫ in absolutione[a] a suspensione prestetur iuramentum. sed certe immo reperitur. nam proba tur. s. c. primo.

[a] In absolutõe a suspẽsione prestat iuramẽtũ sicut ĩ absolutione ab excõicatõe qꝫ ẽ vez ĩ suspẽsione hois secus ĩ suspẽsione iuris vt nõ. dicit archi. i. c. sacerdotes. l. dist. itẽ qꝫ in absolutõe a suspẽsione dꝫ pstari iuramẽtũ sicut in absolutõe ab excõicatiõe tenet archi. in c. nomẽ cir. fi. ij. q. i. Et circa id qꝫ dixi de dꝫia intr suspẽsionem iuris vl hois vide ino. bic ⁊ ĩ. c. sicut de cohab. cle. ⁊ mu. ⁊ ẽt ibi ĩ d. c. sicut. do. abb. i. ij. col. domi. in. d. c. sacerdotes. l dist. archi. in c. ad hec. xxxij. dist. c. ⁊ ibi Domini. in pe. col. ⁊ viõ archi. in. c. q merito. xi. q. iij.

s **Rauem.** Excommunicant officiales locoꝛ in quibº sunt statuta contra ecclesiasticam libertatẽ nisi ea deleri fecerint ⁊ statutarij feudist ecclesie sunt ꝓuati. h. d. Prima pars ponit querelã Scõa dat iudices ibi ideoqꝫ. Casus litteralis. Quidaꝫ ciues pisani deputati a ptãte ac populo ad statuta ciuitatis edẽda fecerũt duo statuta ꝓtra ecclesiasticam libertatẽ ⁊ in derogationem apostolice sedis. primum videlicet qꝫ siquis clericus vel laicº cõtra quẽcũqꝫ laicum pisani districtus ad iudicẽ ecclesiasticũ lras apostolicas impetraret in mille solidis condemnaret nisi renunciauerit litteris: neqꝫ reddi tus possessionum suaꝛ redderentur eisdẽ. nec agri ipsoꝛ excolerent: sꝫ bãno potius subiaceant ptãtis Item statuerunt vt clerici suis sumptibus quoddã castꝫ pisanoꝛ facerẽt custodiri qõ si nõ fecerint potestas ꝯ eos procedere teneat. Sup his cõquestus fuit archiepus pisanº dño pape. vñ mãdat epo senẽ. qua. in ꝓfiliarios ⁊ officiales ciuitatis pisane excõicationis sententiam ꝓferat nisi statuta ipsa de capitularibus suis fecerint amoueri ⁊ caueri idonee qꝫ de cetero similia nõ attẽtent. Sꝫ cũ idẽ statutarij multa ꝺ bonis ecclesiasticis dicãtur habere in feudum denũ ciet illos huiusmodi feudis foꝛe priuatos. Bernar.

Nota ꝑ ex tex. ibi qꝫ quidã ciues deputati ⁊c. qꝫ ptãs legis ꝓdẽde ẽ ỽlegabil. Et fac̃ iste tex. ꝓ cõsuetudine tuscie ⁊ lõbardie. vbi cõiter deputãtur aliqui ciues ad statuta edẽda. de quo per bar. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iure. Scõo nõ vnã nouã penaꝫ ꝓtumacie vt possit interdici inquilinis ⁊ colonis quatenus nõ respondeant dominis possessionũ de redditibus. Itẽ qꝫ nemo audeat colere agros seu possessiones illius ꝓtumacis. Itẽ nõ qꝫ ꝯ delinquẽtẽ põt ꝓcedi vt caueat ne in futurũ cõsimile delictũ cõmittat ⁊ erit ista cautio fideiussoꝛia vel pignoꝛaticia pena apposita. ar. in. c. lras de presumpt. ⁊ facit iste tex. in ar. qꝫ inimicus meº qui me semel offendit possit cogi ⁊ distringi ad prestandũ cautionẽ idoneã ne me offendat in futurũ. Ultimo nõ qꝫ faciẽtes statuta cõtra libertatẽ ecclesiasticã sunt ipso iure absqꝫ alia priuatione feudis ecclesiasticis priuati. vnde soluz hic mandet denunciatio. In glo. pe. ibi bic loquit de bis ꝓfiliarijs ⁊c. ⁊ hec so. videt placere In no. ⁊ pro hoc qꝛ ciues isti nõ fecerũt ista statuta sed dederũt potestatẽ alijs vt facerẽt statuta ⁊ sub mandato generali nõ venit iniquũ statutũ pro hoc. c. i. ꝺ iureiu. li. vj. banc tamẽ so. intelligo quãdo successoꝛes ignoꝛabant illa statuta ibidẽ ꝓtineri. nã data sententia ⁊ tempoꝛe competẽti ad faciẽdũ ea deleri nisi detulerint ipso facto sunt excõicati. vt in. c. nouerint ⁊ qõ ibi dixi. s. e. ⁊ satis põt teneri vltima solu. glo. nam excõicatus a iure põt excõicari ab hoie ad maioꝛẽ terroꝛẽ. ⁊ vt multiplicato vinculo excõicationis obtineat absolutio cum maioꝛi difficultate. vt in. c. quoꝛũdam de iudeis. ⁊ in. c. cum ꝓ cã. s. e. ⁊ qõ ibi dixi. In glo. fi. sꝫ ꝓtra glo. ⁊ tex. facit qꝛ vbi est cõtẽtio inter dñm ⁊ vasallum iudices sunt paris curie. vt in. §. preterea alle. in glo. ⁊ nõ. in. c. cetex de iudi. So. ſm Hosti. vbi factum ẽ notoriũ potest ipse dñs ꝓcedere qꝛ tũc cessat suspitio. ꝓ ẞ qõ nõ. Inno. in c. ex parte. j. de ver. sig. soluit ⁊ aliter. sꝫ postum[º] fic dicere qꝫ inquãtum istud delictũ tãgit ecclesiã. papa põt exercere iurisditõem nedũ in bonis feudalibus sꝫ etiam in bonis proprijs ipsoꝛ delinquentium vt vt. c. felicis de penis. lib. vj. ⁊ in. c. ita quoꝛundam de iudeis.

Abbas.

c **Um voluntate.** [b] Alloquẽs excõmunicatum in tẽdẽtibus ad salutẽ anime ẽt si alia verba interponat excõicatus nõ est ẞ ꝑ. Predicatoꝛes presertim qui alias sustẽtari nõ possunt ab excõicatis ⁊ detinẽtibus bona alicna elemosynaꝫ recipere pñt. ẞ secũdo. tertio ponit quosdam casus in quibus ꝓcutiẽs clericũ excõicatº nõ est. Et tres sunt partes vt pꝫ ꝑ. §. scõa ibi predicatoꝛes. tertia ibi siqui vero. Casus litteralis. In primo responso dñ qꝫ si aliqs participat excõicatis ĩ bis que ad salutem vel correctõem eoꝛ pertinent in locutõe lꝫ alia ỽba incidẽter interponat vt apud eos magis ꝓficiat nõ est excõicatus. Scõo dñ qꝫ predicatoꝛes dũ prediçant excõmunicatis ⁊ alijs detentoribº alienaꝛ reꝛ ⁊ audiũt ꝓfessiones eoꝛ licite possunt recipere ab eis elemosynas cũ ipsi q̃si gerãt causam vel curã eoꝛ ad quos res ipse ꝓtinere noscunt precipue si alias in loco illo non pñt sustẽtatõem habere. Tertio dicitur qꝫ clericus rõne officij qõ in ecclesia obtinet ⁊ alij cũci seniores zelo deuotiõis possunt percutere pueros vel adolescentes ꝓstitutos ĩ minoꝛibus oꝛdinibus turbantes diuinum officium nec incurrũt in excõicatõem. Itẽ plati magistri subditos ⁊ scholares suos cã correctõis leuiter possunt percutere sine pena excõicatõis: ⁊ idẽ est dicendum de bis q aliquos de familia sua vel ꝓpinquos suos inferioꝛ graduũ simili mõ corrigũt vt eos cohibeãt a vicijs ⁊ bonis moꝛibus informẽt in oĩbus premissis casibus excõicationis sententiã nõ incurrunt cũ huiusmodi participatio ⁊ correctio bono aĩo ⁊ non diabolo instigante fiat. Ber. Nõ ꝑ ex tex. qꝫ ĩ distinguẽdo maleficio attendi dꝫ ꝓpositũ ⁊ mẽs delinquẽtis. Unde siqs accipit rẽ alterius nõ intrẽdẽs furari nõ cõmittit furtũ, ꝓpter intẽtõem quã bꝫ. vt nõ. in. c. cũ dilecti. s. de accu. in. l. inter oẽs. §. recte. ff. ꝺ furtis. ad idẽ qõ babet in. l. vex. ⁊. l. qui iniurie. ff. e.

Scõo nõ casum specialem ⁊ notabilez in quo cõmunicans excõmunicato in locutiõe nõ incurrit excõmunicationẽ qñ boc facit vt eũ inducat ad satisfactionem[t] vel ad salutem aĩe. ⁊ sic facit ista littera qꝫ si

b Iste excẽ põt id qꝫ nõt bar. i. l. qsqs ꝓ illã tex. C. ad l. iuliam ma. vbi dicit qꝫ ille qui procurauit cũ communi qꝫ bãnitus rediret ad ciuitatẽ dꝺ ei pstar auxiliũ ⁊ iurauit penã statuti punictis prestandam auxilium uꝫ bãnitis

c Idẽ dicit sã. tho. in. iiij. sent. di. xvii. q. ij. art. iiij. circa medium.

statuto cauet q⁹ pticipãs cũ bãnito icurrat certã pe nã q⁹ ille q pticipat vt eũ possit iducer ad satisfactio nẽ ñ icurrit hãc penã. ℨ nõ ī. §. pdicatores ℞c. q⁹ cessãte necessitate ñ ẽ licitũ recipe elemosynas ab ex cõicato vel detẽtorib⁹ rerũ alienarũ. Quarto nõ q⁹ audiẽs cõfessionẽ alicui⁹ licite recipit aliqd a pen tẽte ẽt si illud subiaceat restitutõi. Vltio nõ plẽs casus ī qb⁹ mittẽs manũ ī clericũ ñ icurrit excõica tionẽ. ℞ maxie nõ casuz ī ppio quo seu pfamilias vt eis pmittat⁹ leuis correctio circa clericos iferiores.

Jn gl. ī v. pserti ibi pt exponi, p maxie. Jnno. di cit q⁹ põit, p tñ qz ñ dz recipe elemosynã a talib⁹ ni si aliter sustẽtari ñ pt. Sz certe Jnn. ℞ gl. bñt cũdez sẽsuz. sz dictio pserti⁹ fm itellectũ gl. referr ad vbũ pdicatores vt sit sẽsus q⁹ tpe necessitatis oẽs pñt re cipe elemosynã ab excõicatis maxie pdicatores. sz fm itellectũ Jnn. dictio pserti referr ad illud vbum sustentatõez ℞ tũc ẽ sensus q⁹ tũc tñ licitũ est recipe elemosynã ab istis qñ alr ñ pñt isti sustẽtari. Sz ℍ gnäliter qro nũqd licitũ sit recipe oblatões ab ex cõicato vel vsurario sicut elemosynã. Jnn. ℍ q⁹ ñ, p ℍ. c. a nobis. s̃. e. ℞. c. qz ī oĩb⁹. s̃. de vsuris. Rõ di uersitatis ẽ qz elemosyna recipit ī secreto. oblatõ re cipit ī publico. Añ ne eccha videat fauere excõica tis ℞ detẽtoribus rerũ alienarũ nõ dz recipe ab eis oblationẽ sz ỏcimas pdiales licite ab eis recipit. nã ℞ a iudeis rales decie recipiũtur. vt ī. c. de terra. s̃. ỏ deci. Jn gl. fi. ibi liberati sũt a pria ptãte. vult er go gl. q⁹ qlibet sacer ordo liberet a pria ptãte. ℞ idẽ tz gl. ī. c. idecorũ de eta. ℞ q̃li. Sz ꝓriũ tenẽt ibi ino. ℞ host. ℞ illud verius. nã dcm gl. ñ, pbat iure sed po tius, pbat ꝓriũ p locũ a spãli. nã si spãle ẽ ī epatu vt liberet a pria ptãte ℞ istỏ pp sublimẽ dignitatẽ epa tus. vt ī. c. p venerabilẽ q ñ. sint leg. ℞ ī auc. sz digni tas epalis. C. de epi. ℞ cle. g̃ ī ꝓriũ ẽ ius cõe. nõ ob. ar. gl. qz sacer ordo liberat a dñica sũtute qz idecẽs eẽt vt qs sit sũus ℞ ī sacro ordine cõstitutus sz ñ sic ẽ idecẽs vt qs sit cleric⁹ ℞ ī pria ptãte. fatẽdũ tñ ẽ q⁹ ī spũalib⁹ fili⁹ cleric⁹ ñ ẽ sub ptãte pris. vñ si bz bñ ficiũ pt ager ℞ cõueniri fine cõsẽsu pris. vt ī. c. ñ ãnũ de iudi. li. vi. Jtẽ quo ad pcussionẽ sacer ordo liber a pria ptãte vt, pbat ℍ a ꝓrio sẽsu ℞ ℍ vt deferat ordi ni sacro lz qdã ãtiqui dixerũt prez ñ icurrere excõi cationẽ si correctõis cã pcutit clericũ ī sacris cõstitu tũ qz ñ põt ī eo nõri violẽtia. Sz credo gl. meli⁹ di cere q⁹ saltẽ buiusmõi man⁹ ẽ temeraria rõe sacri or dinis., p ℍ. c. vniuersitatis. s̃. eo. vbi plat⁹ icidit ī ex cõicationẽ si correctõis cã facit pcuti clericũ p laicũ qz repit ibi temeritas ℞ sic non violentia.

s **J cõcubine.** ª Cõicãs excõi cato ī crie dãna to icidit ī excõicationẽ maiorẽ. ℍ. d. Ea sus lr̃alis. Publice cõcubine clericorũ qz nolebãt ab eis recedere excõicate fuerũt. clerici isti cõcubia rij p⁹ latã sniaz carnaliter ad eas bũerunt accessium. Quer̃ vtrũ illi eadẽ snia sint ligati. Rñt pa. q⁹ ea dẽ snia inoluũtur qz participãt ī eodẽ crie criosis. Ber. Rõ prio ex tex. cõcubinam clerici pp deli ctũ cõcubiat⁹ posse excõicari p eccliaz q̃tũcũq; lai ca fit. fortiſ. n. forũ eccle rõne delicti. peccat. n. ī ec clesiã adherẽdo turpiter clerico. ℞ iõ põt pũiri p ec clesiã., p ℍ vide tex. cũ gl. xxxij. di. eos. ℞. xv. q. vlti. c. cũ multe. Secũdo nõ ibi p⁹ latã sniam. q⁹ cõi cãs alicui ī crie pp qõ icurrit excõicationẽ ñ ẽ excõi catus si cõio adhibeat añ sniaz latã. Duo g̃ requnt vt qs icidat ī excõicatõez maiorẽ. p̃ q⁹ cõicet p⁹ latã sniaz. scõo q⁹ ī crie dãnato. Et ex decidit qõ po ne mulierẽ excõicatã pp cõcubinã clerici. nũqd lai cus cognoscẽs hãc mulierẽ excõicatã carnaliter inci dat ī excõicationẽ. ℞ dicẽdũ q⁹ nõ qz nõ cõicat ī crie

a Vide san. tbo. in iiij. sen. di. xlviij. qõ. ij. ar. iiij. vl tra mediũ vbi dic q⁹ cõicãs ī cri mine excõ municato ẽ excõicat⁹ excõicatio ne maiori.

dãnato. secus si fuisset mulier excõicata gnäliter pp delictũ fornicationis qz tũc qlibet icurreret excõica tionẽ maiorẽ qz cõicaret ī crie dãnato qõ voluit io. an. ℍ ℞ bene ℞ satis, pbat p istũ tex. ℞ per. c. nuper ℞ qõ ibi nõ. s̃. eo. quod tene menti.

d **Duobus.** ᵇ Excõicatus minori ex cõicatõe pt absoluere ex cõicatũ minori. vel fic cõprehẽdẽdo pon⁹ mẽtẽ q̃z ỽba. Excõicat⁹ minori pt ab excõicatõe ali quẽ absoluere. ℍ. d. Casus lr̃alis. Duob⁹ fuit col lata ptãs vt ab excõicatõe minori si eã icurrãt vicis sim se absoluãt. vter qz icidit ī hmõi shiaz. q̃r̃ vtrũ ista ptãs eis collata expiret. Rñt pa., pterea ñ ex piret quomin⁹ alter aliũ absoluat tñ pdicũt qdaz q⁹ alter aliũ absoluere nõ põt nisi ab alio ñ susp̃so fue rit absolutus Ber. Jn gl. i. ibi vel dic q⁹ alter al terutrũ põt absoluere ℞ c. ℞ banc lec. q̃ segt tene. nã vt dic host. ℞ bene tenẽdo pmã lec. glo. nõ eẽt aliqõ spãle ī excõicatõe minori. nã p maiorẽ excõicatõem nõ tollit ptãs i bitu sz tñ ī actu. vt ī. c. ad, phãdum õ re iud. cũ ergo iste tex. voluerit nõre spãlitatẽ ī mi nori excõicatõe dicẽdũ ẽ q⁹ excõicat⁹ minori bz ptã tẽ absoluẽdi bitu ℞ actu qz p ℍ nõ imiscet se sacramẽ tis passiue sed exercet iurisditionẽ qua puat⁹ nõ est p excõicationẽ minorẽ. vt in. c. si celebrat de cle. ex. mi. ℞ ista est vera lectura.

b Jste tex. facit ī ar. ad q. q⁹ si statu tũ dic q⁹ bãnit⁹ possit ī/ pune occidi a quolibz de ciuitate q⁹ si cõtigit aliũ de ciuitate bãniri lz ipe sit bãnit⁹ po terit ipune aliũ bãnitũ ab illa ciui/ tate occidẽ de quo scrip sit late ī tra/ ctatu suo de bãnitis do. barthol. de bellẽzi. item iste tex. facit i arg. ad qõ. quam ponit bar in. l. ro/ man⁹ apul⁹ q̃ ẽ. l. pe. ff. ỏ tu. ℞ cur da. ab his. vbi dic q⁹ si duo fuerũt capti de nocte et ducti ad po testatẽ vnus ex captis pos sit, pmittẽ de repñtan/ do alterum ℞ alter alte/ rum.

p **Permittimus.** ᶜ Permittit ministriſ eccle siarũ semel ī ebdomada celebrare tpe in terdicti cõcurrẽtibus his que exprimunt⁹ in tex. sed hodie ℍ. c. Fuit de nihilo qz hodie permittitur singu lis clericis ianuis clausis excõicatis ℞ interdictis ex clusis vt habetur ī. c. fi. §. adijcim⁹. ℞. §. se. co. ti. li. vi. ℍ. d. Casus lr̃alis. Permittit pa. rectorib⁹ ec clesiarũ q⁹ tpe interdicti semel ī septimana cã cõficiẽ di corp⁹ dñi ad op⁹ ifirmorũ qõ decedẽtib⁹ ī pria tpe interdicti ñ negat pñt missaruz solẽnia celebrare submissa voce exclusis excõicatis ℞ interdictis. ñ pul satis cãpanis ℞ ianuis clausis Ber. Nõ primo ex tex. ibi q⁹ solẽnia missarũ ℞ c. q⁹ pulsatio cãpanar ℞ cãtus misse ñ sũt de solẽnitate misse. pagũtur ergo solẽnia missarũ lz alta voce nõ fiat celebratio qõ nõ, p dispõnib⁹ faciẽtib⁹ mẽtionẽ de solẽnitatib⁹ missa rũ. Scõo nõ q⁹ licite pficit corp⁹ xpi vt custodia tur, p ifirmis, p ℍ. c. i. de custo. cucha. Et dicit host. sacerdotẽ nõ debere custodire cucharistiã vltra vnã septimanã ne putrescat. sz si ifirmi illa septiana nõ ī digẽt dz sacerdos cõsumere antiquã cũ noua quaz cõficit ℞ alterã inouatã refuare. ℞, p ℍ fac tex. iste q⁹ pmittebat semel ī ebdomada celebrare quasi vltra vnã ebdomadã nõ debet reseruari sz singulis septi manis dz illud recẽseri. Vltio nõ q⁹ tpe interdicti corpus xpi cõcedit⁹ morientibus qõ ẽt, pbat ī. c. qõ ī te de pe. ℞ remis. ℞. c. fi. eo. ti. li. b. vi.

c Vide io. cal. i tra/ ctatu de ec/ clesia. inter/ dic. i. ij. mẽ/ bro in. vij. ℞ viij. col. ℞ vi de q⁹ nõt. d. ab p⁹ gl. i. c. ñ ẽ de spõsa. itẽ circa istã pulsationez cãpanarum vide io. cal. i tractatu p̃ dicto in. vi. mẽbro i iij. q. cũ. v. se.

q **Vanus.** Satisfaciens clerico quẽ verberauit nõ pt pp ℍ ab epo absolui nisi in certis c⁹ ℍ⁹ exp̃ssis. h. d. ℞ scõa ps ibi nisi. Casus lr̃alis. Si aliquis icidẽs ī excõicationẽ, ppter violẽtã manuz iectionẽ ī clericũ satisfecerit iuriam passo. nõ tamẽ põt aliter quã p se. apo. vl ei⁹ legatũ bñficiũ absolu tõis obtinere nisi ī qbusdã casib⁹ q ī ipa lr̃a cõtinẽ tur. Sed quibusdã de pdcis q videz tpali laborãt ipedimẽto exceptis pueris pcipiẽdũ est sub debito iuramẽti vt ipedimẽto cessante ad apo. se. accedant mãdatũ apostolicũ susceptur Ber. Nõ primo ex tex. ibi vel eius legatum ℞ c. q⁹ legat⁹ pape absol uit a snia cãonis siquis suadente. ℞ cum hic nõ distĩ/ guat iter iniuriã mediocrẽ ℞ enormẽ tenẽdum ẽ le/ gatum posse absoluere indifferenter de quo tamen

a Pro intellectu huius decretalis vide'limo.in.c.i.de locato. ⁊ q̄ nō
io.de ana.i.c.i.de sagi.⁊ oīno v.de cal.in rep.c.cum excōicato.xi.q.iij.i.q q̄
incipit effectus v̄o.⁊ in alia.q.que incipit quero quot sūt. Et adde hic ar
chi.in.c.presenti. v.q.ij.vbi dicit q̄ triplex est genus excōicationis.s.vna q̄
repellit a cōione sacramentorū vt ē lata a canone vel ab homine per sinaz
⁊ hec ē excō
municatio
minor. Alia
ē maior q̄ re
pellit a cōio
ne fidelitū ñ
cūctorū sed
aliquorum
vt est tex. et
glo.in. d. c.
presenti ⁊ i
c.placuit.x.
viij.di.⁊ dic
q̄ iudei ex
excōicantur
hoc genere
excōicatōis
vt i.c.p⁹ mi
serabilē de
vsu. cum si.
tertium ge
nus q̄ repel
lit a cōione
cūctorūz et
dic bas tres
species po
nere gof.i.c.
a nobis de
excep. ⁊ ad
de hic text.
cū glo.in v̄.
speciem i.c.
pia.ō excep.
li.vi. ⁊ vide
glo. in .c. de
ber.xi. q. iij.
⁊ de duplí
ci excommu
nicatione .s.
maiori ⁊ mi
nori vīō gl.
in .c. engel
trudā.iij .q.
iiij.⁊ sā.tho.
i.iiij.sē. dist.
xviij.q.ij.ar.
iiij.circa me
diū.⁊ de du
plici genere
excōicatōis
vide omnio
san.tho.in preal.di.q.ij.art.i.ante me.item dubitatur hic si iudex dicat sit
spendo te de qua suspensione sit intelligendū cum multa sint genera suspē
sionum que enumerat glo.ordi.in ver.nō nouā in cle.cupientes de pe. in
cle.i.§.ceterum in ver.suspensionis de priui.dicit q̄ erit suspensus ab ofīō
vīn.in.c.quāto de mag.quē refert io.de lig.in.c.latores de cle.ex.mi. dicit
q̄ erit suspensus ab officio ⁊ beneficio. Sed de hoc vide latius per docto.
in.c.cum dilectis super glo.mag de consue.⁊ casum in quo papa simplici
ter vtit ꝑ v̄bo suspēdo te habes in.c. cuz bone de eta.⁊ qual.⁊ ibi ē casus re
cre ituēti q̄ suspensus intelligitur ab ofīō ⁊ bñficio. itē adde oio q̄ nōt do
mi.i.c.i.§.i.in si.q̄ me.cā li.vi.⁊ q̄ suspēsus simpliciter itelligaī suspensus
ab officio ē casus apertus in.c.clericorū.v̄.siquis igitur de vi.⁊ ho.clerico.
item aduerte quia contra istum tex.aperte videī casus in.c.pia in v̄. spēm
de excep.li.vi.q.frustra ibi exigereī specificatio si appellatione excōicatio
nis intelligeretur de maiori.⁊ pro solutione dicas q̄ qñ excōicatio simpli
citer,pferrur a iudice vel superiore intelligitur de maiori excōicatione,est
melior medicina corrigēdi a peccato quā minor excōicatio. ita loquiī iste
tex. Sed qñ op.p reñ ꝯ actorē p viā exceprōis q̄ ibi cesset rō medicie q̄ il
la opponiī solū ad si.repellendi.merito nō intelligitur de maiori sed ē ne
cessaria specificatio.⁊ ita intelligiī tex.in.d.c.pia ⁊ bāc solut.postea reperi
in lec.domi.in.d.c.pia sup glo.in v̄.spēm.quem prius non videra.

b Vtrꝫ ipubes facꝰ pubes testificari possit de bis q̄ vidit i pupillari eta
te.de quo etiam per glo.in.§.testes.insti.de testa.⁊ per glo.in.c.testes.iij.q.
ix.⁊ ibi omnino io.de santo.in vlti.col.⁊ plenissime per spe.in ti.de testi.§.
opponitur ver.nunquid pubes factus.et licet glo.in hoc videantur cōtra
rie tamen illa mihi videtur veritas quam sentit glo.in.l.testiū.§.cōditio
nem.ff.de testamē.q̄ aut testificatur super actu qui requirit testes ad solē
nitatem ⁊ tūc nō poterit testificari p:out esset in testamento. Si vero est
actus qui requirit testes ad probationem veritatis ⁊ tūc admittit ō hoc
per glo.in.c.ita q̄ de conse.dist.iiij.⁊ ad hoc facit optie q̄ licet non sterur
dicto solꝰ
cardinalis
in preiudi
cium alicu
ius vt dicit
glo.nō. in
c.sicut §.c.
tamen sta
tur dicto
pape ō eo
q̄ asserit
factum an
tequam es
set papa.
ad hoc op
timus tex.
i.c. quere
lā in prin.
de elec.⁊ i
c.tuz ex lit
teris de in
integ. rest.
⁊ in.c.i. de
renun.lib.
vi.⁊ i.c.ad
apostolice
in prin. de
re iudi. li.
vi.⁊ de.q.
hic tacta p
do.ab. vid
per glo. in
v̄.per eta
tez i c.pla
cuit de cō
se.dist.xiij.
⁊ ad ī fac
q̄ nōt io.
an.i addi.
spe.in ti. ō
testi.§.i.in
xxij.col.v̄.
sed nunqd
cecus ma
xime pōt
testificari
de bis que
vidit ante
quā fieret
cecus. q̄
dam ēt itel

Si quem.

Excōicatio simpliciter lata intelligiī de maiori ī d.⁊ est tex.nōbilis ⁊ quotidie allegaī .b. dicit. Casus lr̄alis. Si aliquis sub hac forma ver borū dixerit excōico illū vel similia verba,ptulerit: dicēdū ē eū nō solū minori excōicatione q̄ a pceptio ne sacramētorū sepat ligatū esse: verū etiā maiori q̄ a fidelitū excludit cōione Ber. Nō prio ex tex. ef fectū maioris ⁊ minoris excōicatiōis.nā minor tm̄ ꝑuat a pticipatiōe sacrorū. qō intellige vt plene dixi i.c.ñ. de cle.ex.mi. Excōicatio vero maior ꝑuat ne dū a participatōe sacrorū sz cōione fidelium. Sz op.ꝫ lr̄am ⁊ vī q̄ appellatiōe excōicatiōis dz itelli gi de minori.qz i penis mitior ē interpretatio facienda vt i regula i penis ⁊ in regula odia.de reg.iur.li. vi.⁊ l.ñ de interpretatiōe.ff.de penis. So.ꝫ ītō ꝑ cedit in penis corporalibus ⁊ pecuniarijs.sz excōi catio ñ est,ꝑprie pena sz anime medicina.vt in.c. cū medicinalis.e.ti.li.vi.vñ eoipso q̄ excōicatꝰ vult sa tisfacere obtinet absolutionez.vt in.d.c.cū medici nalis.⁊ ij.q.i.multi. Itez in ꝓcernentibꝰ piculū aie tutior interꝑtatio facienda ē.vt i.c.inuenis.§. ō spō. sz cū excōicatus potuerit itelligere ita de maiori sic de minori tutius est interꝑtari q̄ itellexerit ō maiori, qz ī casu nullū subest piculū.itē ⁊ tertio v̄ba debēt i telligi sz cōsuetudinē vt i.c.ex lr̄is.§.ō spō.l.labeo ff.de suppel.leg.sz cōiter appellatiōe excōicatiōis i telligim⁹ de maiori.ió dz generaliter itelligi de maio ri ⁊ nō de minori vt hic probatur.

Pueris.

Pueri excōicati pro iniecti one manuū i clericū ab epo absolui pñt ēt si añ absolutionē effecti sūt puberes.ñ.d. vel generalius ⁊ sic. Beneficiū idul tū rōne minoris etatis postq̄z cepit hīe locū nō exti guitur lz minor puenerit ad maiorē etatē.ñ.d. ⁊ se cunda ps ibi cū pp. Casus lr̄alis. Aliq pueri in fra q̄rtū decimū ānū cōstituti violētas manꝰ mittūt i clericū: fcī sūt maiores ante absolutionē. q̄rit a quo debeant absolui. Nāt pa. q̄ siue ante siue pꝰ puber tatē postulēt se absolui: diocesanus ep̄s eos absolue re pōt cū pp defectū etatis in qua cōmissus fuit ex cessus rigor ecclie sit mā suetudine tēperād⁹ Ber.

Nō prio ex tex.penā ponendā pro delicto hīto respectu ad tēpus delicti ⁊ nō ad tps sniē.cōcor.l.i. ff.de pe. Itē nō q̄ beneficiū semel īdultū minori exquo icepit hīe locū ñ extinguitur p superueniētiā maioris etatis.⁊ facit hec lr̄a ad.q.nunqd ipubes' factꝰ pubes possit testificari de bis q̄ vidit i pupilla ri etate. Hosti. dicit istā lr̄am facere q̄ sic sz i verita te ex lr̄a pōt sumi ar.i ītiuz. qz incidēs i excōicatio nē i minori etate semp reputatur minor respectu ab solutionis obtinēde. sed quo ad.q. cōcludēdo vita tē dic q̄ quidā sūt actus i quibus requiritur maior etas tpe quo actus exercetur. vt i testō. ⁊ tūc nō suf ficit vt superueniat maior etas ad testm̄. ff. de testa. Quidā sūt actus i quibus ñ nō requiriī qō ē regu lare. tūc satis ē q̄ sit idoneus tpe quo phibuit testio niū. ⁊ ñ voluit glo.i.c.relatū. xxxvij.di.⁊ gl.iuris ci uilis i.l.iij.§.lege iulia.ff.de testi.⁊ sequiī Jo.an.in c.ex parte de corpo.vicia.⁊ ad hāc distictionē dz re duci glo.i.c.cum nobis.ē.de prescrip.que sētit op positum huius quod dixi.

De verborum significatione. Rubrica.

Supra visū de diuersis ꝓstitutōibꝰ circa iudices iudicia clericos mīmonia ⁊ cria. verūtamē q̄ i eis ⁊ alijs dispōnibus dnbitari pōt de significato v̄bo rum. ideo i ñ. operis ānectit hanc rubricam.

Nouate

Exponit hic hiero nymus verbuz no uale q̄ scribitur Osee.x.c.⁊ pōt sic sū mari. Nouale est terra nouiter ad cul turā redacta. hoc dicit. Nō prio ex ligo in his que sunt perceptibilia solo sensu visus. Et de questione hic po sita per do.abb. vide omnino late per Jo.de imol.in.d.l.testium.§. tionem circa fi.⁊ per glo.⁊ bar.in.l.notionem.§.instrumentorum.ff.de v. signi.que ponit an liber possit testificari de eo q̄ vidit in scriptura. itez ad hoc faciunt que late notaui post.d.an.in.c.licet causam in.iij.col.de pba. ⁊ plenissime notaui post.do.abb.in cle.i.de offic. delega. in questione an in teste inspicitur tempus iuramenti an tempus depositiōis. Et q̄ in cō siderante habilitatem testis inspiciatur tps depositionis tenere vī spe.in ti.de testi.§.nunc videndum in pe.col.ver.iij.⁊ iiij.⁊ in v̄.reus quoq̄. et vide archi.in.c.constituimus.iij.q.v. vbi sequitur dictuz spe.in ti.de testi. §.opponitur in.ix.colū.versi.quid si testis erat ⁊ cum illa glo.in.d.l.ad re stitū.§.cōdit. videtur concordare bal.in.c.in nouo domini in prin.i.ij.col. vī.sed quid si ille qui beri.de testi. Item adde bar.in.l.i.§.si seruus.ff.de questio. item de hoc q̄ tempus inspiciatur in teste vel notario. vide oīno per pau.de ca.in.l.i.circa med.C.de testi.⁊ q̄ pupillus possit testificari ō bis que vidit in pupillari etate tenet Hostien.in summa de testi.§.q pos sit esse testis in.i.colū.versi sed vide q̄ pupillus factus pubes. Et vide omnino ad predicta q̄ late scribit do.nellus de florentia in tractatu suo in prima parte vltimi temporis in.xvij.q. Item de isto articulo q̄ tem pus inspici debeat circa habilitatem testis vide omnino eleganter per bal.in.c.i.in ti.quot testes sint ne.ad probandum no.ingra.⁊ bal.in.c.sui per eo el.i.circa me.de testi.et de questione hic posita per abb.i terminis vide melius quā alibi per domi.in.c.regula in vltima colū iij.dūt.⁊ oīo vide bar.in.l.i.ad finem.C.de testa.

a Adde archi. i. c. ẽps q; filios. xij. q. ij. vbi dic q; appellatiõe neporuz intelligũt oẽs descẽdẽtes vsq; ad septimũ gradũ ꝛ vide rex. i l. cui cozũ. §. affinitatis. ff. de postu b Vide m̃ bar. i. l. liberos. ff. de sena. vbi dicit q; ꝑuilegiũ cõcessũ alicui de ei⁹ liberis nõ extẽdit vltra ꝓnepotẽ. c Vide bar. i. l. sicut eueniet. ff. de adul. ꝛ adde olo q; plene scribit pe. de anch. i rep. c. cãonũ i. vi. q. ꝓi. cir. medi. illi⁹ qõnis de cõsti. ꝛ vide gl. i v. mꝛe i. c. si vere el. i. de sen. excõ. ad/uerte tamẽ q; vbi tractamus de odio appellatione mꝛis non cõtinetur amita vel auia ad h̃ est tex. nõ. quẽ põde/rat ibi bar to. i. l. iulia i ꝓi. ff. de rit nupti arũ. Sz in ꝓiũ ẽ tex. i. l. iiij. ff. de iust vo. h̃ alle. fz ibi ponit q; ẽ odiũ rõnabile. itẽ sci as q; lz sit differẽtia i ter vbũ filij ꝛ vbũ liberi vt notat gl. i cle. pãti de baptis. ꝛ est tex. i. § sigs filiab⁹ isti. q. bari tu. pos. tamẽ si ista vba ꝓ serũt a testatore hominẽ gross pp cõez vsũ loquẽdi ñ ẽ ofia an dicat do tutorẽ filijs vel liberis mei. ita dic bar to i. l. sigs filiab⁹. ff. õ re. tu. itẽ õ ista iterp/tatõe p cõmunẽ vsuz loquẽdi õ ꝓpriam significatio. vocabuli vide ino. i c. oli circa med. glo. magistre õ vb. sig. ꝛ õ isto articulo qd opẽt tex. q; dictio nũc nõ semp denotat tps instãs. naz h̃ refert ad id qõ nouiter factũ ẽ lz nõ tpe istãti. Et circa h̃ q̃ro pone q; ager ꝓ maiori pte fuit redactus nouiter ad culturã sz aliqua ps remansit iculta numquid dicet illa terra noualis. doc. q; nõ ar. bu⁹ tex. nã ager dicit noualis nõ bito respectu ad quãlibet partem. sz babito respectu ad totũ seu ad maiorem ptez. ar. in. c. q; in dubijs de cõse. ec. vel alia. ꝛ de significato huius verbi noualis dic vt plene dicet i. c. quid per noualis. ꝙ. eo.

n **Am et rex** Appellatione ꝓis venit̃ i lata significatõne oẽs ascẽdẽtes. b. d. In ꝓma ponũtur verba danielis. In secũda verba bie/ro. exponẽtis illa. scõa ibi. i. ꝓauus ꝛ vide bystoriã de conse. distin. i. in. c. vestimenta alias incipit vasa.

Casus lꝛalis. In daniele nabuchodonosoꝛ appellatur pater cuiusdaz qui ꝓ tñ nõ fuit. exponit h̃ biero. quare dicat pater. hic pater appellatur ꝓpu⁹ more scripture q̃ auos ꝛ oẽs supiores ꝓes appellat Ber. Nõ ꝓmo ex tex. q; dictio. i. ẽ expositiua ꝓcedẽtiũ. Nõ secũdo ibi more scripture q; õ interꝓtatione verborũ debem⁹ recurrere ad cõez vsũ loquẽdi siue tractetur de interꝓtatiõe legis cõis siue alterius dispõnis. nam vsus loquendi ꝓfertur ꝓprie significatõi verborũ. vnde debemus intelligere verba non ꝓm ꝓprietatem ipsorum. sz ꝓm cõem itellectũ ꝛ modũ loquẽdi. vt. l. nõ aliter. ff. de leg. iij. ꝛ in. l. quod labeo. ff. de sup. lega. ꝛ boc hz locum ẽt in statutis. vt nõt Bart. in. l. omnes populi ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ dico. s̃. in ꝓemio huius libri.

Nõ tertio ex eodẽ verbo q; de ꝓpria significatione bui⁹ ver. pater nõ ẽ q; cõprebẽdat auũ ꝛ ꝓauũ sed ipm genitorẽ tm̃. nã tex. h̃ dicit q; more seu consuetudine scripture venit̃ alij ascẽdẽtes. g̃ ñ ex ꝓpria significatione verborũ. ꝛ sic ẽt dicem⁹ de filio. nã appellatione filij in laia[a] significatõe veniũt nepotes ꝛ alij descẽdẽtes vt in. l. liberorũ. in fi. ff. de ver. signi. sed stricte ille dicit filius qui nat⁹ ẽ ex marito ꝛ vxore vt in. l. filiũ. ff. de bis qui sũt sui vel alie. iuris. plene per bar. in. d. l. liberorũ. [b] aliquid dixi in. c. fi. de penis vbi per bosti. ꝛ vide gl. de h̃ i cle. i. de bap.

In glo. ij. ibi vltra vero maiores appellant. lz ꝺ h̃ facit tex. in. l. iiij. ff. de in ius vo. vbi dicit q; appellatione parẽtis[c] venit̃ oẽs ascẽdẽtes ꝛ descẽdẽtes i infinitũ. facit. l. iusta iterꝓtatiõe. ff. de v. sig. vnde ꝛ in diuersis locis scripture adã appellat parẽs nr̃. et tamẽ nõ ẽ tritauus sed vlterior. sic etiã xps dr̃ filius dauid ꝛ nõ fuit trinepos sz inferior. vñ exẽpluz glo. videtur contra eius dictum. So. dic q; dictum glo. procedit ꝑm significatiõnem verborũ vt in. §. parẽtes alle. in. glo. sed ex benigna interꝓtatione ꝛ cõsuetudine scripture omnes ascendentes in infinituz dicuntur parentes vt hic in tex. ꝛ vide per glo. in. d. l. iiij. ff. de in ius vo.

n **Am et ego** Non dicit natus qui statim decessit h̃. d. nam in ꝓma parte ponuntur verba salomonis. In secũda verba biero. exponẽns illa ibi quare. Casus lꝛalis. Salomon protulit hec verba naz ꝛ ego vnigenitus fui cozã matre mea. ꝛ tamen alium habuit fratrem qui preceſſit ipz exponit hoc bieronymus quare vocat se vnigenitũ scilicet quia ille ꝓmus mox natus sine noie quasi nõ fuisset vita decesserit ꝛ ita dicitur nõ fuisse ꝛ ideo cõis vsus loquẽdi ꝛ quoto tpe educat ꝛ an attẽdi debeat i statutis vid plenissime ꝓ bar. i. l. labeo de suppel. lega. ꝛ de isto cõi vsu loquẽdi vide i statutis olo q; ãple ꝛ elegãter scribit. d. an. i. ꝓpe. greg i viij. col. ꝛ i l. auũcul⁹. ff. õ verb. sig. d Quis dicat vnigenit⁹ vel ꝓmogenit⁹. qs aũt dicatur supremus ponit iurisco. in. l. ex duob⁹ in ꝓin. ff. de vul. ꝛ pup.

ꝓmogenitus se vocauit Ber. Nota ꝓmo ex tex. propriam significationem huius v. vnigenitus[d] naz proprie dicitur vnigenitus[d] ille qui nõ habet alium fratrem vel si habuit incontinenti natus decessit sed h̃ vltimo casu ipropꝛie dicitur vnigenitus.

Nota q; quo ad effectum nõ dicitur fuisse id qõ non perseuerauit. ꝛ ex h̃ habes modum excusandi repugnantiam aliquarum scripturaruz. In glo. in ver. vterinum ibi qui ex eodem vtero ꝛc. expone idest ex eadem matre tantum. si vero sunt nati ex eodem patre dicuntur fratres consanguinei qz ex eodem processerunt sanguine. ꝛ differentia est quo ad multa inter fratres vterinos ꝛ cõsanguineos. vnde frater vterinus non potest rumpere testamentũ fratris etiam institute vili persone berede. secus in fratre consanguineo vt in. l. fratres. C. de inoffi. testa. tamen hodie sunt opi. numquid sit sublata ista differentia per auc. de bere. que ab intesta. desc. Abbas

q **Uod dicitur** Dictio anteq̃z non semper uiplicat. h̃. d. ponuntur verba euangelij. secũdo verba bieron⁹. exponentis ibi non sequitur.

Casus litteralis. In euangelio mathei sunt hec verba anteq̃z conuenirent. ex hoc verbo volebant arguere a cõtrario q; postea cõuenirẽt maria ꝛ ioseph: dicit bieron⁹. nõ tamen sequitur q; postea cõuenirent sed scriptura ostendit q; nunquã conuenerunt Ber. Nota primo ex tex. q; dictiones negantes actum certo tempore non ponunt implicatiue actũ alio tempore ꝛ sic facto negatiuo non ponit aliquid in esse ꝛ hoc valet multũ in saluandis dictis testium. vtputa dicit testis antequam ticius veniret ad prãdium filius suus percussit sempronium. probatur q; ticius nõ venit ad domũ illa die. nũquid testimonium[e] sit falsum. ꝛ dicendum q; non qz satis ẽ q; nõ veniret tempore percussiõis. vnde ex facto negatiuo nõ sequitur necessaria aliqua affirmatio.

i **Oseph.**[f] Primogenitus dicitur qui primo nascitur etiaz si nullus[g] sequatur eum. hoc dicit. ꝛ primo ponuntur verba euãgelij. secundo verba biero. exponentis illa ibi ex hoc loco. Casus litteralis. In eodem matheo dicitur ioseph[h] non cognouit donec peperit filium suũ primogenitum. ex hac auctoritate quidam pessime suspicabantur mariam alios filios habuisse. dicit biero. mos est diuinarum scripturarum vt primogenitus vocetur non primo natus sed quem nulli fratres sequunt Ber. Nõ primo ex tex. ibi donec q; ista dictio nõ semp iplicat nam si implicaret sequeretur q; ioseph cognouerit mariam post natiuitatem christi quod est falsum. qa beata maria virgo semper permansit. Nota ergo q; vbi resultaret aliquis absonus intellectus dictio donec nunquã implicat. Secundo nota ibi cum mos. q; in expositionibus scripturarum debemus recurrere ad cõmunem consuetudinẽ intelligẽdi. Tertio potest intelligi ꝛ reduci ista littera ad qõnẽ. datur brauiũ[b] primo venienti ad talẽ locũ nemo venit nisi vn⁹. nunqd ille debeat habere. ꝛ dicẽdũ q; sic. sicut dicitur primogenitus non solum ille quem alij fratres sequũtur sed etiam ille qui primo natus fuit ꝛ nemo secutus ita dicitur primo venisse ille quez nemo secutus est.

i **Ntelligentia** Breue est et ꝓt sic sũmari.

c Si testes dñt q; rici⁹ percussit sempronium ꝛ aũ ꝙ iret domũ ad prãdẽdũ ñ vidit dcm̃ lz ꝓ/bet ticiũ illa die nõ intrasse domũ. ꝛ p istũ tex. dicebã q; si ꝓbatur q; aliqs dixit nolo prãdere aũ ꝙ interficiaz sempronium lz postea sempro ni⁹ appareat. ꝛ interfectus nõ ꝓsumit̃ ille eũ interfecisse nisi aliõ doceat. ꝛ h̃ p istũ tex.

f Vide olo bal. et salic. i l. sigs ꝓtozit §. talẽ vo. C. de se. nup. et adde q; materiaz ꝓmo geniture re/assũpsit p⁹ d. an. i. c. licz de voto.

g Dico h̃ fac tex. i l. ex duob⁹ i ꝓi. de vul. ꝛ pup. ꝛ vide tex. i. l. q; duos in ꝓin. ff. de re iudi.

h Nõ ad q. de brauio qñ nõ venit nisi vnus õ currẽtib⁹. si vo puer nõ vẽit sz equ⁹ tm̃ an debeat bze. vide bar. in l. i. §. itẽ acqrim⁹ p fuũ. ff. de acqui. pos. ꝛ ibi ludo. ro. q; concludit q; debeat bẽ re brauiũ lz venerit sine ragatio. Si vo duo simul currũt ꝛ applicant brauio eodẽ tẽ pot nulli de beri ꝑm ino. i. c. idicãte õ testa sz bal. i. l. ex duob⁹ in ꝓin. ff. de vul. ꝛ pu. ꝓ

illũ tex. dicit q̃ dz diuidi p̃ medĩũ ⁊ dicit de hoc plenc ia. de are. ⁊ ci. l. i. cõsti. ff. ⁊ si currẽs ad brauiũ labat de equo ⁊ iterũ reascẽdit ⁊ virilit̃ ĩsistat p̃z sibi nõ obest vt dicit gl. i. c. ille rex. de pe. di. iij. ⁊ qñ simul applicuerunt ad brauiũ cõcludit q̃ iterũ recurrẽt. de quo vide late p̃ albe. i prima parte stg. q. cxxij. q̃ ieipit p̃dcã et sacũt ad qõ. ⁊ de ista. q. vide oio ⁊ pulchre ⁊ late p̃ bal. i. d. i. cõsti. ff. i. ij. col. v. itẽ pone q̃ cõsuetudo ẽ q̃ p̃cio p̃uenit vbi ponit vtrum dato q̃ illi duo q p̃cio appli/ cauerũt debeant recurre re vtrũ oẽs eq debeant iterũ currẽ ⁊ de illa. q. qñ equ⁹ vẽit sine puero an debeat bẽre brauiũ vide bar. i. l. j. §. q̃stũ. ff. de aq̃ quo. ⁊ esti bal. i. l. si duob⁹. §. i. ff quemad. te. ap. ⁊ adõ qñ duo simĩ ap plicuẽrt ad brauiũ bal. i. l. ẖ articlo ff. de here. in sti. ci i addi. i. l. q filiabus §. i. de leg. i. ⁊ p̃ domi. in c. duob⁹ de rescrip. li. vi, ⁊ ista faciũt ad. q. si statu rũ dat certũ p̃miũ p̃cio i trãti castrũ puta cẽtum ducatos an si duo simul ⁊ eo. tpe in/ trãt castruz vter q̃ eozũ bẽre debeat cẽtũ. de quo late p̃ bar. in. l. ẖ arti. ff. de here. instĩ. ⁊ p̃ io. de imol. p⁹ do. an. i cle. ⁊ si p̃ci/ palis in. ij. col. ⁊ ibi plenis. nõui de rescrip. ⁊ ad illã. q. de duob⁹ simul appli cantibus ad brauium vel simul intrantibus castrum q̃ nulli debeatur alle/ go opti. rex. in. l. si sucrit in p̃in. ff. de re. du.

Verba[a] sũt intelligenda ñ ꝑm q̃ sonant sz ꝑm men/ tez proferentis. Casus litteralis. Cum aliquis audit aliqua verba cõsiderare dz cãm dicendi ⁊ nõ ipsã significationẽ verborũ tantũ. q̃ verba deseruiunt intentioni ⁊ nõ intentio verbis. verba enĩ sunt ĩuenta vt per ea intentionẽ suã quis exprimat Ber.

Nota primo ex tex. q̃ verba deseruiũt intentiõi ⁊ nõ ecõtra. nã verba data sũt vt quis proferat cogi tatiões suas in noticiã alterius xxij. q. ij. c. is aũt. ex quo ergo habemus ĩtentionẽ nõ debemus curare de ẏbis. ⁊ ẖ volut dicere iste tex. ꝑ ẖ. c. 2° requiris ẖ. de appella.

n **Jbil obstat** Diuersitas verborz non viciat si idẽ i substãtia cõcludaẽ. h. d. vel sic. Nõ viciatur factum vario modo narratũ vbi idem i substãtia concluditur. h. d. Casus lr̃alis. Euãgeliste diuerso modo narrauerũt passionẽ dñi. dicit augu. q̃ nihil nocet narrandi diuersitas vbi eadem dicun tur. q̃ quilibet euangelistarum narrauit eo ordine quo deus voluit Ber. Nõ ꝓmo ex tex. pro testi bus deponẽtibus sup eodẽ facto q̃ lz vario modo factum[b] recitent exquo in substantia cõueniunt non debẽt dici cõtrarij. ⁊ hoc intellige quãdo testes adducuntur ad probãdũ substãtiã facti. secus aũt vbi haberẽt ꝓbare verba materialia ⁊ formalia ab alio prolata. vnde fuit ẖ questio in facto. Quidam[c] dixit se beredez sempronij. ⁊ articulauit sempronium di/ xisse in extremo vite facio te beredẽ meũ. ⁊ adhoc ꝓ bandum induxit testes. vnus testis dicit sempronũ dixisse facio te beredem meũ. ⁊ alius testis dicit illũ dixisse instituo te beredem meũ. pronũciatũ fuit te/ stes eẽ contrarios. nam lz in substantia idez dicerẽt tamẽ exquo erant ꝓbanda verba materialia.[d] tunc diuersitas narrandi babuit obstare. Restringe ergo istũ tex. q̃ tũc nõ obstat diuersitas narrandi qñ substantia facti subijcitur probationi dũtaxat ⁊ non verba materialia. Itẽ adducit tex. ad aliã questionẽ Notarius[e] seu index recepit primũ testem ⁊ seriati seu extense scripsit dictũ suũ. postmodum audito se cũdo scripsit sic. talis testis p̃ oĩa deposuit vt prim⁹ ⁊ idem facit de tertio quarto ⁊c. nunquid talia testi/ monia probẽt. pcio facit iste tex q̃ sic exquo in sub/ stantia idẽ dicũt. In cõtrariũ facit q̃ testes reddun tur suspecti quãdo proferũt vnũ ⁊ eũdẽ meditatum sermonẽ vt i. l. iij. post prin. ff. de testi. Post. dicit q̃ qdã iudices seu notarij ex pigritia seu ẽsidia sic scri bunt dicta testiuz ⁊ male. ⁊ ẖ ẽet cozrigẽdũ. quia ex modo loquẽdi multũ põt cõprehẽdi falsitas. sz vbi ẽ talis consuetudo dicit se nõ audere illa testimonia reprobare sed debemus ĩtelligere q̃ idẽ dixit p̃ oĩa in substãtia lz secus in modo narrandi. dicit tñ ruti⁹ vt extẽse dicta testium scribant. ⁊ sensit do. An. q̃ ẖ sit necesse ⁊ q̃ ẖ testimonia non probant quasi pro/ tulerunt vnum ⁊ eundem ẽmonem. ⁊ ẖ dictum vide tur verius sz primum equius.

p **Reterea** Sensum nõ verba con/ siderare debemus. h. d. Casus lr̃alis. Greg. scribebat cuidam amico suo aliq̃ q̃ forte male ĩterptabatur dicta sua scribit ei greg. dicẽs si epl̃az meã ꝓlixã ad iterptandũ te recipere ꝓtigerit rogo nõ verbũ ex verbo trãs ferri sz sensũ ex sensu q̃ aliq̃ dũ ꝓprietas verborũ attẽditur sensus veritatis amittit̃ Ber. Nõ pri mo ex tex. q̃ nõ semp iudicãdũ ẽ ẽm ꝓprietatẽ ver borũ imo debemus attẽdere ad sensum[f] ⁊ mẽtẽ lo/ quẽtis. nã exquo bẽmus ĩtẽtionẽ per cõiecturas nõ debet inspici proprietas verborum. pro ẖ faciunt q̃ dixi in. c. intelligentia⁹. §. eo. Abbas.

q **Uanus.** Dicit quis propie sit prepositus.[b] h. dicit. Casus lr̃alis. Hoc nomẽ prepositꝰ ge/ nerale nomẽ ẽ ad oẽs qui presũt vsus tamẽ obtinuit eos p̃positos vocari qui quãdã curam prioratus super alios gerunt Ber. Nõ prio ex tex. ibi rite vocent q̃ ar. ab etymologia vocabuli ẽ i iure validũ ⁊ rite fit expositio ẽm etymologiã. p hoc c. cũ ẽm apostolũ de prebẽ. §. ⁊. xxi. di. cleros. qõ i tellige nisi diffinitio ẽdicat. nã semp standũ ẽ diffini tioni q̃ diffinitio euacuat substãtiã diffiniti p genus ⁊ substãtiales dẽias qõ nõ facit etymologia. p ẖ. l. i. ff. õ testa. ⁊ qõ ibi nõ. ⁊ dico ẽt plẽ i. c. i. §. de iudi. Nõ 2° ibi vsus tñ ⁊c. q̃ vsus loq̃ndi p̃ferẽ. ꝑpe si gnificatõi vboz ⁊ etymologie vocabuli.

f **Orus est.** Nõ recipit cõgruam sũmationẽ. Casus ibi nõui de reli. domi. ⁊ circa id q̃ dic ẖ de depositõe testis dic bal. i extra uagãti de pace cõstã. i v. hec sũt noia. q̃ si nõr⁹ scribit q̃ rici⁹ depositꝰ idẽ q̃ gai⁹ q̃ p̃cio deposuerat q̃ valeat ei⁹ dictũ. sz ꝓriũ tz spe. i ti. de teste. §. nẽ tractãdũ i v. cautionẽ q̃ oz vbi dicit q̃ curia nõ admittit tale dcñ. ar. l. i. §. fi. C. de ve. iu. enu. ⁊ dicit q̃ clemẽs papa quart⁹ nõ admittebat tale te/ stimoniũ ⁊ vide bal. i. l. fi. §. refutatorijs. C. de ap. vbi dicit q̃ nõri⁹ meli⁹ facit si scribit dcñ extẽse. Ad idẽ vide bal. i. l. nerati⁹ in fi. C. de fideius. ⁊ de teste q̃ dicit depono ꝓut talis deposuit ẽt vide bal. i. l. testiũ i fi. pri. ff. de testi. vbi dicit q̃ debẽt nõrij q̃ scribũt ponere ꝓmũ dcñ testis postea de alijs q̃ dixerũt alij dixerũt idẽ q̃ ꝓim⁹ dic vt nõ. extra de v. sig. nihil per io. an. ẖ sũt formalia vba ibi. ⁊ e quo ẽt vide bar. i. l. iij. i fi. pri. ff. õ testi. ⁊ p bal. i. c. l2as i. ij. colũ. de ꝓsũp. f Qñ attẽdi debeat scẽus seu mẽs et nõ vba legis vide oio pe. de ãch. i rep. c. canonũ i. xxix. col. ⁊ seq. v. cir. ter tiuz ⁊ v. cir. illã mẽtẽ ⁊ v. seq. Et ꝓ isto tex. in. c. cõmissa de elec. li. vi. ⁊ bo nus tex. in. l. iij. cũ cõcor. alle. in gl. C. de li. ꝓte. inquit tamẽ elegãter iuris/ cõsultus in. l. i. §. si is qui nauẽ. ff. de exerci. q̃ in re dubia melius ẽ vbis edi/ cti seruire. g Vide tamẽ ãge. i. l. iij. §. parẽtes ⁊ p gl. ibi. ff. de in ius vo. q̃ cã hõestat̃ suãde vba possũt intelligi õ ꝓprij significatũ vocabuli

[a] Sens ẽ attẽdenda q̃ ẽ verũ quãdo apparet de mẽte vt dicit gl. i. j. e. alias attẽdit̃ ꝓpria significatio vocabuli [b] a qua tamẽ significatiõe recedit̃ ẽt i statutis pp cõez vsũ loquẽdi vt dicit. d. ab. i. c. nã ⁊ rer. §. e. Similiter i iterptatiõe dicti testis recedit̃ a ꝓpria significatiõe vocabuli pp cõez vsuz loquẽdi vt dicit nõ. Inno. i. c. cũ clamor i fi. de testi. ad q̃ vide nõ. i. c. ex lit teris el. i. de spõsa. recedit̃ ẽt a ꝓpria significatiõe vocabuli p iterptationẽ extẽsiuã pp honestatẽ tex. ẽ nõ. cũ glo. i v. finitã i. l. q̃ §. ꝓtor air. ff. de i ius vo. recedit̃ a ꝓpio significato vbozũ pp cõez vsũ loquẽdi. Et iõ dixit ãge. i aucẽ. de nõ cligẽ. scõo nub. §. cũ igit̃ q̃ lz castitas sit cũ ꝓpria vxore. vt i. c. nicena. xxxi. di. trñ si marit⁹ legat vxori si caste ⁊ hõeste vixerit si nubit scõo nõ bẽbit legata q̃ cõis vsus loquẽdi nõ ĩtelligit castitatẽ illo mo. ange. tñ ibi tz ꝓriũ. Et ad illud q̃ dixi de dcõ testis pot⁹ debere attẽdi cõez vsum loquẽdi quã ꝓpriã significationẽ vocabuli. adde q̃ dicit. d an. in repe. c. ve stra i pe. car. de coba. cle. ⁊ mu. Idẽ ẽt tz bal. i. l. luci⁹. ff. de his q̃ nõ. insa. ⁊ spe. i ti. de teste. §. nũc tractãdũ vs. ẖ quoq̃ nõndũ ẽ. vbi dicit q̃ si testis de/ ponit p verbũ possidere itelligit̃. i. detinere q̃ cõis vsus loquẽdi hoiuz ca/ pit vbũ possidere q̃ ẽ vbũ iuris. p vbo detiere q̃ ẽ facti. ⁊ idẽ dic bar. i. l. stipulatio ista. §. hi quoq̃ de v. ob. ⁊. d. an. i. c. cũ ad. edẽ i. xx. col. de testi. spo. ⁊ i. c. lz cãz i. xxix. col. de ꝓba. ⁊ i. c. cũ cãz el. i. de testi. vbi oio vide que nõui.

[b] Hoc idẽ dic gl. ẖ ⁊ gl. i v. vitas i. c. dudũ de cõuer. cõiug. ⁊ idẽ dic bal. i

[c] Si dico me bẽdẽ ex eo q̃ testa tor i extremo vite dixit te beredẽ facio. ad ẖ ꝓbandũ induco duos testes quoz alter dixit testatorẽ dixisse te beredez facio ali⁹ dicit dixisse te bere/ dez istituo. isti testes nõ probãt lz cõcordent i subã. Sed vide de ẖ glo. in v. vacillasse i. c. cũ ecclia de cã pos. ⁊ ꝓpri. quã seq̃t. d. an. i. c. q̃m. i pleriq̃z ẖ of. oz. i. iiij. nõ. q̃ dic q̃ si tes/ stes dicũt idẽ i subã sed discor dãt i cã oci ꝓbat coz testioniuz q̃ vz facer ẖ ẖ dez. sz vide i ter/ mis õ hac qõe p̃ do. an. i. c. cuz ecclesia in xx. col. de cã pos. ⁊ ꝓ pric. ⁊ glo. i v. vitatis i. c. dudũ õ quer. ꝓiu. d Pro hac opio/ ne vid i fi. penit. qõ. bal. i. c. bo ne memo/ ric el. i. de elec. i. viij. col. vbi oi no videas c An ꝓbz dcñ testis scripturz a notario q̃ õpõit ꝓut ticius õpo fuit ⁊ vide d. an. i. c. ij de regu. ⁊ an valeat scia si inõr dicat pro/ ut talis iu dicauit vi de p. d. an. in. c. cõsti/ tut ⁊ in. c. cum vene rabilis et

[d] Quando dicatur causa ⁊ quãdo lis ponit glo. varie exponẽdo in l. i. in v. litibus. ff. de testi. ⁊ glo. ⁊ bal. in l. causas. C. de transac. Etiam de hoc vide omnino per archi. xi. q. i. in fum. vbi dicit q̃ cã dicit ãte lit. ꝓte.

ꝛ vide de ħ per ange. in cõſi. cciij. vel. ccxiij. ꝛ qũo ſumaꝫ verbũ lis vide oi no poſt glo. c. i. §. i. ĩ. ij. col. de procu. li. vi. ꝛ vi᷒ tex. ꝛ q᷒ ibi nõui poſt. d. ab. in. c. ex parte el. ij. ĩ. eo. ti. ꝛ tex. ꝛ glo. ꝛ ibi bar. in. l. poſtq᷒ luti. C. de pact. et de hoc vide oĩno q᷒ ſcribunt dñi de rota dec. ccxciij. Fm ordinẽ meu᷒ no uiſ. ꝛ de vbo lis vide oĩno glo. in. l. properandũ i. §. fi. v. nihilomin᷒. C. de iudi. ꝛ de vbo cã qd ipoꝛtet vi᷒ de oĩo do. in c. ſi duo §. fi. cir. me. di. de. pcu. li. vi. ꝛ glo. ij in. l. i. ff. ſo. ma. i ħ c. dñi tex. al legat vſuᷓ virgilij in vij᷒. eneidos limes erat poſit᷒ ꝛ idẽ al. v. virgilij in iiij. eneidos. Mariũ ꝛ mutabile ꝛc. ad de q᷒ ᷓ allegare ſcripturas au ctoꝛũ. Et quãdo tales ſcriptu rc, ꝓbẽt vi de mãliter ꝑ bar. ĩ. l. legata. ff. de ſup. leg. ꝛ i l. i. ff. ſi cer. pe. ꝛ i. l. gallus §. fi. de libe. ꝛ poſthu. ꝛ vi᷒ de pau. de ca. i. o. l. i. ff ſi cer. pe. ꝛ vide tex. iſti. de ẽpti. ꝛ vend. §. itẽ preciuᷓ ꝛ in l. i. ff. ỏ cõtra. ẽpt. ꝛ tex. cum glo. in. l. in tiñ in fi. ff. de rerũ di uiſ. ꝛ domi. i. c. turbat. xxxvij. diſt. Item q᷒ in hoc tex. ſit mẽtio qd ſit iudiciũ vide archi. i c ſicut. ij. q. i. vbi dicit q᷒ iudiciũ appellaꝫ iterdumᷓ quicqd ſniam p̃cedit alias dãnatiõeᷓ ſignificat de ꝓſe. di. ij. timoꝛem. alibi diſcretiõeᷓ. iij. q. vij. §. tria. et dc h vide opti. glo. in §. i. inſti. qui. mo. ẽ p. fa. te. ꝛ ĩ reg. iur. i iudicijs li. vi. ꝛ plene p ipm panoꝛ. in rubꝛica. s̃. de iudi.

a His caſibus quibus mulieres admittuntur ad teſtificandum in pari numero teſtium creditur potius teſtimonio viroꝝ q᷒ mulierũ. ꝛ idẽ puncta liter dicit bal. in. l. ſi. per illũ tex. de fi. inſtru. q᷒ credo veruᷓ niſi maſculi deponerent pro actoꝛe ꝛ mulieres, p reo. ar. glo. in. c. clerici. lxxxi. di. quã al. ꝓ ſingulari do. ab. in. c. ex litteris de proba. ꝛ pro dicto. d. ab. facit optime i. l. i. ff. de ſena. ꝛ idem dicit ſpc. ĩ ti. de teſte. §. poſtquã. v. porro.

b Et idẽ tᷓ gl. ĩ. l. ſi. C. de codi. ꝛ cũ ea tenent ibi oẽs excepto ſul. p duo leuia ꝛ ipſemet dicit q᷒ ita cõiter tenetur poſt glo. Adde tamen q᷒ mulier põt eſſe teſtis in teſtõ inter liberos glo. nõ. in auc. q᷒ ſiue. C. de teſta. ꝛ idẽ tᷓ bar. ĩ. l. hac conſultiſſima. §. ex ipertecto. C. de teſta. ꝛ adde q᷒ ls mulier poſſit eſſe teſtis i publico inſtrõ tñ ci᷒ teſtimoniũ nõ adminiculaꝫ fidẽ ſcripture priuate. tex. ẽ in. l. ſcripturas in fi. dñi dicit triũ viroꝝ quẽ ibi ponderat bal. C. qui po. ĩ pig. ba. aduerte tu quia ꝑ illã põderationem bal. vi detur facere doctrina gl. in v. preſidẽtes ĩ cle. i. ad fi. de reſcrip. quam ibi multũ. d. an. ꝛ imol. q᷒ quãdo l. vel. ſtatutũ vtiꝫ aliquo termio rõe frequẽtioꝛis vſus vel aliqua ꝓſona q᷒ frequẽtius in ea accidat nõ p hoc intelligitur excludere alias perſonas. ꝛ ita dicunt limitari regula q᷒ vnius iclusio alterius ẽ excluſio. c. nõne. s̃. de preſũp. ita ergo dicemᷓ q᷒ ĩ illa. l. ſcripturas. l. fecit mẽtionẽ de viris rõne frequẽtioꝛis vſus. ꝛ nũquid mulier poſſit eſſe teſtis ꝓ marito vide plene p ſpe. in ti. de teſte. §. i. v. ſᷓ qd dc vxore ꝛ q᷒ nõui poſt. d. an. in. c. ſuper eo cl. ij. in v. quero an mulier de teſti. ꝛ ad de q᷒ ls regulariter mulier nõ poſſit eſſe teſtis i teſtõ vt dicit b glo p tuꝛaᷓ i ea allata tñ potuerũt eẽ teſtes ad pias cãs. ita cõcludit ãge. cõſi. ſuo. xxiij. itẽ de hoc an ꝛ qñ mulier poſſit eẽ teſtis i teſtõ vt dicit b gl. ꝛ tuꝛa i ea allegata vide p d. an. i. c. qñ aliqua ỏ teſti. itẽ adde q᷒ mulier ñ admittitur ad teſtificandũ i cã feudali tex. ẽ in c. i. i ſi. i v. ꝑ ter feias. et ibi bal. ĩ ti. q teſtes ſint ne. ad, pbã. no. iue. itẽ adde hic q᷒ ỏ hac qẽ nõt ſpe. in ti. de teſte §. i. i. xi. col. v. itẽ q᷒ ẽ taꝫ cũ quo. itez de pdcã qõ ne an mulier poſſit eẽ teſtis in diſpoſitiũ. ad pias cãs vide bal. ĩ. l. i. i vlti. col. de ſacroſan. eccl. vbi tᷓ q᷒ ſic ꝛ de hoc vi᷒ de pleniſſime pro. i re pe. auẽ. ſimiliter vſ. xvj. C. ad. l. fal. vbi oĩo vi᷒ itẽ de iſto arti. vᷓ an mulier poſſit eẽ teſtis in cauſa ciuili vel criminali vi᷒ de omnino p hoſti. i ſũ. ỏ teſti. §. qs poſſit eẽ teſtis i codicillis. qd autẽ i hermafrodito an admittaꝫ i qualibet cã ad teſtificãdũ ſicut maſculᷓ dic iſpiciẽdũ eẽ ſexũ i quo magis icaleſcit ꝛ ſm eũ iudicãdũ tex. ẽ in. l. repetũdarũ. §. i. ff. ỏ teſti. ꝛ. iiij. q. iij. §. itẽ teſtis ĩ. i. col. v. qd ſi hermafroditᷓ ꝛ facit tex. i. l. q̃ritur ff. de ſta. ho. Sed tu dic q᷒ debet ſtari dcõ hermafroditi i quo ſexu magis icaleſcit ſm guil. de ca. in. d. l. queritur quẽ refert ꝛ ſequiꝫ. d. an. i. d. c. ſi i. v. col. de cõſcſ. qd ãt ſi i vtroq᷒ ſexu equaliter põt dici vt ſingulariter dic᷒ hoſtien. in. d. §. quis poſſit eẽ teſtis. v. qd de hermafrodito qd ſi vtriuſq᷒ mẽbꝛi offõ q᷒ ħ cõtigit in villa ſua. ſ. ſeculie ꝛ dicit q᷒ debet vt ſecit epᷓ taurinen. dioceſanus ſuus vᷓ q᷒ hermafroditus eligat cui ħ dicat ꝛ iuret decetero alio ſexu nõ vti. Sed quãtũ ad ordies dicas q᷒ ita data pitate debet poti᷒ reputari femina ꝛ ſic nõ, pmoueri vt dicit archi. poſt glo. i. d. v. quid ſi hermafroditus. iiij. q. iij item an ſit verum in diſtincte q᷒ mulier admittatur ad teſtificandum de iure ciuili vltra alios plene tradit. d. fran. de are. i. d. c. qñ aliqua de teſti.

c Vide. d. an. in. c. qualiter. s̃. de pac.

d Itẽ vtrum ius ſit ſubiectũ iuſticie. vide tho. in ſecũda ſecunde. q. lvij. ar. i. ꝛ ibi in alijs ar. eiuſdem. q. ponit de differentijs inter alia iura. ꝛ dicit glo. mag in ſi. in. c. vt conſtitueretur. l. di. q᷒ ius media ſtrata incedit iter rigoꝛem ꝛ diſpenſationem ꝛ vide tex. ꝛ glo. in. c. ius generale. i. di. ꝛ ibi archi. dicit q᷒ equitas eſt iuſticia cum miſericoꝛdia temperata. item multas elegantes queſtiones vide per bea. tho. in ſecunda ſecunde qõ. lix. per totam q. item de iuſticia vide q᷒ ſcribit domi. in. c. pro humani. §. i. in. i. col. de homi. li. vi. ꝛ bea. tho. in ſcõa ſcõe. q. lxvi. ꝑ totam illam. q. ꝛ. q. lxij. artic. i. ꝛ in iiij. ſenten. diſtin. xvi. q. i. arti. i. ij. ꝛ. iii.

Actum c Dicit qd ſit pactũ ꝛ vnỏ dicaꝫ. ꝛ tex. iuris ciuiliter diffinit ĩ. l. i. ff. ỏ pac. cuᷓ diffinitiõeᷓ vide b ĩ gl. fi. Caſus lr̃alis. Pactũ dr̃ iter ptes ſcriptura cõuentiões legib᷒ ꝛ moꝛib᷒ cõprobata. ꝛ dr̃ pactũ q̃ſi pace factũ Ber. Nõ primo ex tex. q᷒ pactũ ẽ pluriũ. nõ ergo cõſiſtit ex pte vnᷓ tñ. vñ pollicitatio ẽ ex parte vnius qñ quis aliqd, p mittit abſq᷒ facto aduerſarij. Pactũ vero ẽ pluriũ vt qñ adinuicẽ cõueniũt ſuper aliquo negocio. ꝛ dr̃ pactũ ex pace q᷒ cõiter boies pᷓ cõtentioneᷓ veniunt ad pactũ quo mediãte initꝫ pax. Scõo nõ q᷒ non valet pactũ ꝑ leges vel ꝑ bonos moꝛes vt i. c. ſi. de pac. ꝛ ĩ. l. pacta q̃ ꝑ. C. de pac. In gl. i. ibi ẽt fine ſcriptura. vult ꝯ ꝛ bñ q᷒ valet pactũ ẽt ſi ñ iteruenerit ſcriptura ꝛ, p ħ ẽ tex. i. l. pactũ. C. de pac. ꝛ ĩ. l. ꝑbitur. ff. de pig. ꝛ hoc itellige verũ niſi pres cõuenerit vt ide fiat ſcriptura q᷒ tc̃ ſi vᷓ niſi ide fiat ſcriptura vt in. l. ꝓcus. C. de fide inſtru. Abbas.

Jus dictum. i Dic Iſidoꝛus ponit etymologiã iuris ꝓout habeꝫ in re. vñ ſcias q᷒ ħ nõ diffinit ius᷒, put ẽ generale nomẽ ſᷓ, put applidito an admittaꝫ i qualibet cã ad teſtificãdũ ſicut maſculᷓ dic iſpiciẽdũ eẽ ſexũ i quo magis icaleſcit ꝛ ſm eũ iudicãdũ tex. ẽ in. l. repetũdarũ. §. i. ff. ỏ teſti. ꝛ. iiij. q. iij. §. itẽ teſtis ĩ. i. col. v. qd ſi hermafroditᷓ ꝛ facit tex. i. l. q̃ritur ff. de ſta. ho. Sed tu dic q᷒ debet ſtari dcõ hermafroditi i quo ſexu magis icaleſcit ſm guil. de ca. in. d. l. queritur quẽ refert ꝛ ſequiꝫ. d. an. i. d. c. ſi i. v. col. de cõſcſ. qd ãt ſi i vtroq᷒ ſexu equaliter põt dici vt ſingulariter dic᷒ hoſtien. in. d. §. quis poſſit eẽ teſtis. v. qd de hermafrodito qd ſi vtriuſq᷒ mẽbꝛi offõ q᷒ ħ cõtigit in villa ſua. ſ. ſeculie ꝛ dicit q᷒ debet vt ſecit epᷓ taurinen. dioceſanus ſuus vᷓ q᷒ hermafroditus eligat cui ħ dicat ꝛ iuret decetero alio ſexu nõ vti. Sed quãtũ ad ordies dicas q᷒ ita data pitate debet poti᷒ reputari femina ꝛ ſic nõ, pmoueri vt dicit archi. poſt glo. i. d. v. quid ſi hermafroditus. iiij. q. iij item an ſit verum in diſtincte q᷒ mulier admittatur ad teſtificandum de iure ciuili vltra alios plene tradit. d. fran. de are. i. d. c. qñ aliqua de teſti.

a Ter istū rex. duz dicit ifirmū vngere deci dit qō an ci q sit ānat⁹ ad mortē sit dāda extrēa vnctio ꝛ cō/cludit q nō q2 hoc sacra mētū nō da t nisi ifirmis ꝛ ita apte rz domi.i.c. su per eo de he re li.vi.ꝛ io. de imol.i cle mē.i.i.iij.co lū.de pui. et viō q ibi nō uit do. bar/tho.de bellē zinis.

b An il vn ctiōe extrēa sufficiat vn⁹ sacerdōs. et adde q cir/ca istā vncti onez extre/mam plene scribit io.de imol.i.cle.i. de priui.i.iij ꝛ.iiij.col. et glo.i.§. oleo vo sanctifi/cato.xcv.di. et vide text. ca.di.i.§.il/lud aūt vbi referūt illa ẏba io. aplī p q videt ne cessarij pīes pīsbyteri.

c Viō cir ca b q scri/bit d.ab.i.c. q̄rēti de of/fi.dele circa fi.itē vide q nōn domi in c.tenere cir/ca fi.i vſ. nō q ān⁹.xxxi. di. Et vide gl.mraz i.l. iij.§.minorē in v.biſexto ff. de mino. q optie de/clarat istum biſextū quo fiat. Et viō bart.in.d.§. minorē vbi dicit q i di/latiōe anni dies biſextiles cōputā/tur pro vno die ſequs in dilatiōe die rum.

d Vide de hoc glo. in.c. nullius ꝛ ibi late et

catur ad certā rez vt quādo dicit habeo ius i tali re tūc enim dicit ius a iure possidendi.ꝛ ita intelligе istū rex. ſz capiēdo ius generaliter. ius dicit a iusticia et ē ars boni ꝛ equi vt.l.i.ff.de iust.ꝛ iu. vide.glo.ſi. sup rubrica de re.iur.li.vj.ꝛ istud generale nomen habet multas species sub se.nā quoddā ē ius gene rale.quoddā ē ius ciuile.qōdā est ius gētiū ꝛc.ꝛ ħ ꝑsequere vt habet i decretis.i.di.ius.cum.§.ſeq.

Casus lr̄alis. Oſtēdit hic ifidor⁹ vñ dicat ius.ſ. a iure possidendo. hoc enī iure possidet qō iuste.ꝛ hoc iuste qō bene.qō aūt male possidet alienum est. male aūt possidet q vl'suis male vtit vl'vsurpat alie/na. Ber. Nō ꝓmo ex tex.qō duob⁹ mōis ma/le possidemus. primo bito respectu ad iniustā cāz possidendi.ꝛ tūc dicimur male possidere q2 detiem⁹ alienū. Scōo bito respectu ad ipsā rē quā tractam⁹ nā si nō tractam⁹ rez vt debem⁹ dicimur male pos/sidere ꝛ quodāmō alienū.nā si auarus nō expēdit qñ debz dicī male possidere ꝛ quodāmō ōtinet ali enū.i.alijs debitū ꝑ ħ.xlvij.di.i.c.sicut bi.

c **Causa.** Quicqd fidelis offert eccle/sie oblationis noīe cōtinetur ꝛ a secularibus possideri nō dz.h.d.prīo decise narrat factū.scōo diffinit ibi ceterū

Casus lr̄alis. Querebaī de decimis primitijs ꝛ oblationib⁹ in quorū bonis dicerentur eē.ꝛ qd ap/pellent oblatiōes. Rñdt pa.q decie primitie ꝛ obla tiones cōnumerātur in solis bonis ecclesiarū.obla tiōes vero dicunt quecūqz de proprijs ꝛ licitis re/bus offerūtur ecclesie a fidelibus. Et qcūqz ꝑ secu larē eas obtinet ptātē.proculdubio ꝺ deū ꝛ scōrum patrū nitit sāctiones.ꝛ q accipit ꝛ q tradit raptor⁹ ꝛ sa crileg⁹ iudicat Ber. Nō ꝑ ex tex.tria regri vt ꝑ prie dicat oblatio.ꝑ ex pte offerēt⁹ regrit q sit chri stian⁹ q2 ab ifidelib⁹ eccla ꝑpe nō recipit oblatio/nez ſz estimatiōez oblationū ꝑ interesse.vt in.c.qz to.s. de vsuris ꝛ qō ibi dixi. scōo regrit a pte eius cui offert q sit eccla.si.n.dat puate psone nō dī ob latio sed ꝑpe donatio.ꝛ⁰ requit ex pte rei oblate q sit iuste acqsita.nā ex illicite acqsitis nō debet eccla recipere oblatiōez.vt in.c.q2 i omnib⁹.s. de vsuris ꝛ i.c.ex trāsmissa de deci.ꝛ viō ibi bo.glo.ꝛ qō ibi nō.ꝛ.xiiij.q.v.in fi. Itez nō q oblatio dī quic quid offert eccle,nec fit dīa an in morte an i vita fa/cit.c.de bis.s. de sepul. vel an cōsistat i reb⁹ mobili bus vel īmobilib⁹,xij.q.i.videtes.ꝛ ħ largo mō sū pro vocabulo scōm bosti.ꝛ bene.ſz stricte bito res/pectu presertī ad cōez vsuz loquēdi dī oblatio qō offert sacerdoti in missa.ꝛ hec oblatio est debita ꝰz bosti.in pcipuis festiuitatib⁹ alle,c.vt dñicis.s. de po.qō.c.ħ nō ꝑbat ſz tene bene mēti ħ dcm bosti. vult.n. pochianos teneri ex debito ad faciēdū obla tiones in precipuis festiuitatib⁹ vt i dominicis die bus ꝛ alijs pcipuis festis.ꝛ ꝑ hoc facit tex.de cōse, di.i.ois xp̄ian⁹.ꝛ in dubio hoc dictū bost.admitte/rē vbi sacerdos idigeret alś aūt hoc relinq2ē cōsue tudini.nā nō reperio ex ꝑsse iure cautū q ex necessi tate talib⁹ dieb⁹ fiant oblatiōes. Et ex omib⁹ ꝑdic/tis iferri pōt q i mā stricta ꝛ odiosa noie oblatiōuz tātū veniunt que offerūtur sacerdoti i missa ꝛ nō ex tra.secus est i mā fauorabili ꝛ larga q2 tūc capiem⁹ generaliter vt.s. dixi. In glo.ij.in fi.nō prīo ex gl. de vario significato bui⁹ verbi ecclesia.nā qñqz ca/pit ꝑ ipsius muris eccle, qñqz ꝑ vniuersitate ec/clesie vt prelato ꝛ capitulo.ꝛ varia significata bui⁹ verbi vide ꝑ gl. pleniorez i.c.fi.ne. prela.vi. su. Scōo nō ex vltima opi.glo.que ēt plz Inno.in.c. cū sup de cā poss.ꝛ ꝑprie.vbi per cū q bona de/dicata ecclesie sūt dei.ꝛ pro hoc facit bo.rex.in.c.cū ex eo de elec.li.vij dū tex.ibi dixit ꝺ ꝑpatrimonio ꝛc/

sū xp̄i ꝛc.ꝛ facit.c.nulli.xij.q.ij. Tertio nō ex hac gl.ibi vsū q̄rū ꝛc.q ex bonis ecclesie clerici ōbēt ha bere solū vsū de quo vide gl.i.c.pīti.ꝺ off.or.li.vj. plene dico i repetitōe.c.cū esses ꝺ testa.vbi videas.

q **Uesiuit.** Solus sacerdos pōt sa/cramentum extreme vn/ctionis infirmo conferre.ħ primo. In an no biſexti seruari debet loci cōsuetudo cir ca diem sancti matthie festādū dū tm vigilia cōtinue tur festo.ꝛ secunda pars ibi festuz. Casus lr̄alis Quesitū fuit a papa vtr̄ sacerdos vno tm clerico ꝑ sente infirmū dz vngere.secūdo fuit quesitū qñ festū beati matthie in āno biſextili venerit vtrū debeat ob seruari vt iter vigiliā ꝛ festū alia dies iterponat.rñt pa.q sacerdos vno clerico presente ēt solus si neces se fuerit pōt vngere infirmū.de festo beati matthie apl̄s dicit greg.pa.q vigilia ſm ecclesiasticā cōsuetu dinē p̄cedat ipsū festū ita videlicet q non ꝑ biſexto nec alio mō iter vigiliā ꝛ solēnitatē alius dies iterue niat in qua vtiqz vigilia ieiunium celebretur nisi ve/nerit die dñica ꝛ ipsū festū siue fiat in die p̄cedēti sez biſextili siue in sequenti q duo dies ꝑ vno reputant nullus error est sed cōsuetudo eccl̄ie seruet Ber.

Nō ꝑ ex tex.q vigilia beati matthei ē i precepto quo ad ieiunū.ſz n.nō fuerit de nūero duodenario i vita xp̄i.fuit tm postea elect⁹ ꝑ sortē ispiratiōe diui/na precedēte ꝛ assūptus in locū iude traditoris q la queo se suspenderat ꝑ ħ.c.cōsiliuz de ob.iciu.ꝛ qō nō.gl.i.c.vnico de reli.ꝛ vene.san.li.vi. Ex quo in/fert q surrogatū dz sapē nām ei⁹ cui⁹ loco surrogat facit.c.eccl̄ia vt li.pē. Scōo nō q dictio q̄si dimi/nuit qñqz tm ſz ip̄ropr̄ie ē veritatis exp̄ssiua iuxta il lud euangelij.quasi vnigeniti a p̄re ꝛc.de quo in.c. ꝑut ꝺ do.ꝛ cōtu. Nō tertio q i āno biſextili duo dies cōputātur,p vno ꝛ ħ p rōnē q reddit i glo.pe.

Ultrio pōt colligi q dies aliqua ñ ē iterponenda iter festū ꝛ vigiliā.ꝛ siqs bñ ispexit semp ita p̄ seruari festū sancti matthie.vt nūquā vigilia cōtigat in dñica i āno biſextili.nā si festū ē i die dñica.tūc vigi lia pōt celebrari die sabbati. Si vo festū venit i die lune.tūc vigilia pōt celebrari illa die ꝛ sequēti festū ſz dcm tex.pōt,p̄cedere i āno biſextili. In gl.i.in fi.hostiē.videt itelligere tex.idistincte vt ēt cessante necessitate vnus solus[b] sufficiat ꝛ ſm eū plurale re/soluitur i singulare sicut i simili i.l. demōstratio.§. fi.ff.de cōdi.ꝛ demō.ꝛ qō nō i.c.vt ꝑuilegia.s. ō p ui.vel ſm Jo.an.itelligit distributiue.ꝛ dicit Joā. an.i qbusdā locis ſuari vt padue q plures clerici cōueniūt.sed vngit vn⁹.ꝛ alij rūdēt.credo satis pos se dici q dictū apostoli sit cōsiliū.nam melius ē bīe plures iuxta illud euangelij.vbi duo vel tres cōgre gati fuerūt i noīe meo ibi sum ꝛc.ꝛ facit⁹ exaudiunt plures q̄z vn⁹ ꝺ pe.di.i.i.c.ozet ſz ñ ē necessariū vt ħ. In gl.pe.i fi.nō gl.q2 quotidie allegat ꝛ maxi me nō theozicā quā scīt i fi.vt i odiosis itelligat an nus de.cccl̄xv.dieb⁹ ſz illo āno cōtigat biſext⁹ sec⁹ i fauorabilib⁹ q2 tūc duo dies cōputabūtur ꝑ vno vt i tex.ꝛ ita vult rndere gl.ad.l.iij.ff.ꝺ sta.libe. de quo.s.oppositum erat ꝛ nō soluerat ꝛ bēs ꝓsimilē gl.ꝛ magis clarā i.c.fi pp de rescrip.li.vi.ſz gl.iuris ciui lis in.l.ij.ff.de diuer.ꝛ tēp.ꝓscrip.posuit i ħ mīas opi.ꝛ iter ceteras posuit opi. Ugu.q plz ibi bar. et i.l.cū biſext⁹.ff.de ver.sig.q distīguit an termin⁹ statuat̄ p numerū ānorū vel mēsiuz.ꝛ tūc duo dies cōputātur,p vno si biſextus tūc accidat.sed si termi nus statuat per numerum dierū nō cōputatur pro vno q2 in veritate plures dies sūt.ꝛ satis placet con iungendo istas opi.possumus dicere q aut termi/nus statuitur per numerū dieruz puta q seruiat vel stet suspensus per.xl.dies ꝛ tunc tam in fauorabili/

elegāter domi cir/ca fi.l.v.di. vbi oio vi de.ꝛ q i oi bus termi nis scu de claratoni bus ulti di es biſextiles q aliaſ appellant irregula / res cōpu/tent,p vno die vid̄ op ti.tex.in.l. duo. ff. de diuer.ꝛ tē. p̄e.ꝛ i.o.l. iij.i.§.mio rez ħ alle. in glo.

a Quero ꝫ lex punit statuentes ꝺ libertatē eccl'ie. vt in. c. nouit ꝛ in .c. graue de sen ex. habebit ne locū pena in his q ceperūt statuere sed nō p/ fecerunt nec tñ reuocauerūt .j. duos mēses ,put exigit cōstitutio. videtur q̄ sic p rex. in l. siqs id q̄. §. dum ,ponit. ff. de iurisd. omn. iud. ꝺnū dico p istū rex. in iure cano. singu. q dicit q̄ vbum statuo rem p ecrā signat ꝛ est optimus rex. q̄ quī aliqd dꝫ fieri certo mō sufficiē p eqpollēs Ad idē est rex. in l. si mater. C. de insti. ꝛ substi. ꝛ in l. si. C. de dona. que sub mō. ꝛ in l. noiatim de liber. ꝛ posth. ꝛ in §. i. isti. de exhere. li. ꝛ bo. gl. in c. ꝓstitutō nē de sent. ex. li. vi. ꝛ q̄ nōt bal. i. l. cos. §. si āt. C. ō ap. vbi dic̄ q̄ sufficit ap/ pellāti ab iterlocuto ria ꝓsequi aliq̄ cāz q̄ exē ssaz dū mō sit eius dē effect⁹. Et adde q̄ ꝫ in tñ est verū q̄ illud q̄ est eqpollens nō itelligi tur exclu/ suz ēt p dictionē ta/ xatiuaz vt pul. cōsu/ luit pau. ō ca. in. cosi. ccxcvi. sz tu predi/ cta limita nisi ille mo dus eēt ō forma qꝛ nō sufficit tūc fieri p eqpollēs. ita singula riter dicit bal. i. l. i. ff. de lib. ꝛ post. quē refert ꝛ segt̄ pe. de anch. i rep. c. canonū i. vi. prī. q̄stio in xxviij col. illi⁹ q̄siti. vs. q̄ro si statuto caueť. Et ió q̄ si ex statuto caueť q̄ in instō debeat appōi nomē pīs vt gallus pressus nō valebit instm nisi apponať nomē pīs. Ad q̄ vide q̄ apostillauit i tex. i cle. appellāti ō app. ō. bar. de bellēzi. Itez pro illo dicto bal. i. ō. l. i. facit qꝛ ꝛ exēplatuz auctē iudicis eqpolleat originali instō edito a nōrio publicō vt i. c. fi. de fi. istr. tñ si statutū diceret q̄ instm scriptū manu publici nōrij de ꝺctu rogari habeat executionē paratā nō ꝫ locū in istō exēplato auctē iudicis qꝛ ī ē scriptū manu nōrij de ꝺctu rogari. gl. ē nō. quā ad hoc ibi pōderat bal. i. l. ꝓbatorias. C. de diuer. of. li xij. Itez q̄ i statutis sufficiat qd fieri p eq/ pollēs allego q̄ elegāter nōt bar. i. l. nihil. ff de adi. leg. vbi p illū tex. dicit q̄ si statutū disponit q̄ cāpsores teneāť cācellare debita de qb⁹ eis plena rie fuerit satisfactū oñr parere statuto si scribūť sibi fuisse satisfactū ꝫ non cācellāt postā libi ꝛ idē dicas si cācellatio esset scā verbo nō vt dic̄ bart. in. l. ēptor. §. luci⁹ in fi. ff. de pac. Sz i ꝺnū optīe vide bar. in auc. cassa qr. si. C. de sa. san. ec. ꝛ ō. ab. in. c. nouerit cir. p̄n. de sen. ex. Sed soluo ꝫ subtilī/ ter q̄ bar. i auc̄ cassa loq̄t in statuto ꝺ libertatē eccl'ie i quo ex mēre. l. ē q̄ cā cellet de fcō nec sufficiat ꝺnia posita ad hoc vt nūc̄ꝫ appeat illud statutū ꝺ libertatē fuisse editū. Sz in casu bar. i. ō. l. nihil. sufficit ꝺnia posita qꝛ statu/ tū vult ibi cācellari debitū vt appareat fuisse solutū vel liberationē eē scāz

bus q̄ꝫ in odiosis non cōputabunť pro vno die. aut terminus statuitur p numez ānorū vel mēsiuz ꝛ tūc opi. gl. nostraz vī bēignior. vt distiguam⁹ iter fauo rabilia ꝛ odiosa marie p illā. l. iij. ō ista. libe. q̄ loq̄t idistincte lz bar. dicat q̄ nō loq̄t de anno bisextili. lz bec respōsio diuinat cū tex. ille loquatur gnāliter.

i **In his.** Per verbū statuo ꝛ p̄cipio diffinitiua sentētia ferri potest. h. dicit. ꝛ scōa pars ibi attēden tes. Casus lr̄alis. Inter magistrum ꝛ conuersos sancti simpliciani cor̄ archiepo mediolanensi super eodē bospitali questio vertebatur. archiepiscopus tulit sn̄iam sub bac forma verboz. statuo ꝛ p̄cipio q̄ ita fiat qꝛ non fuit vsus bis verbis talem partem condēno vel absoluo dicebatur q̄ talis sn̄ia non tenebat. Questio sup hoc delata est ad papā vn de ipse considerans q̄ hoc verbū statuo rem pfectā significat. Item ſm grego. qō p̄cipitur imparatur ꝛ quod impatur necesse est fieri ꝛ aliquando si non fiat penam habet ꝛ non debet quis considerare verba sed voluntatez. ꝓcuratoribus vtriusq̄ partis p̄ sentibus interꝑtatur ꝛ diffinit q̄ sentētia predicta p/ petuam obtinet firmitatē. Ber. Nota primo ex tex. sn̄iaz diffinitiuam valere licet iudex nō exprimat verbum condēno vel absoluo. satis enim est qō cō dēnet⁵ vel absoluat p verba equipollētia. Et ex boc aperitur intellectus iuriuz dicentiū sn̄iaz debere cō tinere cōdēnationez vel absolutionē vt intelligať de cōdēnatione vel absolutione in effectu nō aūt quo ad verba tantuz. Scō nota q̄ verba statuo vel precipio iportāt necessitatez pro h. xiiij. q. i. c. qō p̄/ cipiť. Item nō q̄ verbum statuo non solū pōt ap plicari ad statutū vel ad. l. municipalez sed etiaz ad diffinitiuā sētētiā. ꝛ h itelligo quādo materia subiecta boc patiť vt qꝛ post cōtentionez in iudicio factā ꝛ alijs rite agitatis iudex dicit statuo in hūc modū ꝛc̄ Itē nō q̄ etiā i sn̄ijs nō debem⁹ attēdere nudā ꝓpe tatez ꝛ corticē vboz sed potiꝰ mētē ꝛ volūtatez iudi cis ꝓferētis. Ultrō nō ibi diffinim⁹ q̄ ēt cū qō est de interꝑtatōe sn̄ie ꝺz ferri diffinitiua sn̄ia ptibus p̄ sentibus ꝛ boc tene mēti. qō itellige i iterpretatiōe que fit iudicialiter. secus si extraiudicialiter vt in. c. se. vbi plene per Inno.

o **Lim.** Verba priuiligiorū sunt interꝑ tanda latissime boc dicit. vel sic. Beneficiū principis latissime interpretari debet. ꝛ primo ponit mādatū. scōo ipsi us interpretationez ꝛ eius cām. ꝛ scōa ibi qꝛ vero.

Casus lr̄alis. Dominus pa. mandauit capitulo paduano quatenus magistro. g. canonico paduano prebendā que tantū residētibus de cōi ꝓfertur ficut vni ex alijs residentib⁹ ꝛ beneficia manualia ꝓferrēt q̄ si canonici boc nō facerent patriarcha gradū. sup boc executor eos ad boc ap. cef. cōpelleret. Canonici mādatū apo. malitiosē aliter q̄ꝫ debebat interpre/ tantes dicebāt q̄ nō tenebātur ad boc cū ipse non re sideret ex eo q̄ dicitur ficut vni ex residētibus sz ipe non residebat. vnde ipsi non tenebantur. vnde patriarcha petijt a domino pa. qualiter mandatū suuz es/ set intelligēdum. respōdet pa. q̄ beneficia principis latissime sint interpretanda iniunxit capitulo padua no prebēdam que tñ residentibus in victu ꝛ vestitu conferatur de cōmuni dicto magistro. g. plene confe/ rendam ficut vni ex alijs residentibus malicioſa iter pretatione reiecta. Ber. Nō ꝓmo ex tex. q̄ princi pis beneficiū appellari potest ꝓuilegium alicui con/ cessum etiaz pro executione iuris cōis ꝛ boc procedit intelligendo q̄ ille canonicus erat in seruitio pape vel episcopi vt dicitur in glo. Scōo collige papam posse iterpretari suuz ꝓuilegium extra iudiciuz ꝛ in absentia partiū. ꝛ circa h vide bic nō. per Inno. qui distinguit inter modificationē ꝛ interpretationē. nam modificatio est cum aliquid detrabitur priuilegio. ꝛ boc debet fieri presentibus partibus vt in .c. nup de deci. posset tñ papa ēt i absentia priū bāc modificationez facere. Interꝑtatio vo si fit iudicialiť ꝺnt pres vocari vt. s. c. ꝓx. Si vo fit extraiudicialiť. tūc in ꝓncipe nō ē necessaria vocatio ptiuz vt h. sz iudex iferioꝛ ꝺz suať ordinē iudiciarū. alꝰ nō tz qō ipe facit. ar. i. l. de vno quoq̄. ff. de re iudi. ꝛ iij. q. ix. caueāt. In gl. i. ibi qꝛ papa sic voluit. sz ꝑ bāc lec. vltimā facit qꝛ si ꝓuilegiū erat ꝺ ius cōe ꝺebat strictiſ sime iterꝑtari qꝛ ois recessus a iure cōi ē odiosus vt i. c. i. ꝛ ij. de fi. ꝓf. li. vi. ꝛ i. c. qō dilectō ō ꝓsā. ꝛ aff. ꝛ iō vt clariꝰ bēas māz buiꝰ. c. cōclude q̄ tres intellectꝰ pūt dari ad istud. c. Primꝰ q̄ istō ꝓuilegiū erat cōforme iuri cōi vt qꝛ erat i fuitio epi vel pape ꝛ sic dēbat reputari residēs ꝛ iō lōgissima iterꝑtatio fienda erat. Secūdus itellectꝰ q̄ papa voluit ,puidere ꝺ ius cōe ꝛ tūc ad ꝺnū dic q̄ ꝓuilegiuz ꝺ ius cōe ꝺz strictissime iterꝑtari qñ verba h patiunť. secꝰ vbi cō stat de intentiōe ꝓncipis vt bic ꝓstabat nā ex quo mā dabat isti ,puideri sicut vni ex alijs residēbꝰ. ergo voluit istū baberi pro residēte quo ad oīa. Et ex h ꝛ ex tex. singulariter nō q̄ ꝓuilegiū ꝺ ius cōe ꝺz latissime iterꝑtari vbi vba h patiunť. Tertius itellectꝰ extra glo. quē sentit bic Jo. an. est q̄ iste canonicus erat pīs. pro quo facit tex. ibi sicut vni ex alijs ꝛc̄. sz ,ppter aliqō statutū ꝓticulare vel cōsuetudinē nō poterat recipe p̄bendā q̄ confitebat in victu ꝛ vestitu. q̄ eque ap parebit p ꝺ postā. ꝛ illā subtilē sol. seu diuersi/ tatē rōnē di xit mihi ꝺ. me⁹. ꝺ. frā ō are. cū de h sibi oppo/ suisset. qūo aūt fiat cancellatio de/ clarat glo. i l. si qs volū tatē cir. p̄n. i v. iducta. C. de solu. In iuramē ti tñ ꝓstatione nō sufficē gd fieri per eqpollens. tex. ē. in l. q. p salutē. ff. ō iureitur. Sz ꝺ dictū bal i. ō. l. i. ff. de libe. ꝛ post. ꝑ. allegatū optīe sāť q̄ nōt ꝺo. i. c. ne captāde cir. p̄n. vsi. nō q̄ illud ē de cōcess. p bē. li. vi. vbi oio vide. ꝺ. māia. i rep. c. qualit. ꝛ qñ i. xxi. q. xi. principali de accus. itē ꝺ illō dcm̄ bal. i. ō. l. i. adduco i ꝺ rium fortez tex. in l. iubemus. C. de test. vbi l. illa exp̄sse requirit ,p forma ꝛ validitate testamenti q̄ testator ,p/ prio nomie ꝺbeat nūcupare noīa bereduz ꝛ tñ ibi gl. approbata p oēs tz q̄ sufficeret si nōrⁱ⁹ cor̄ testatoꝛ ecce q̄ ibi. l. regrit pro forma ꝛ tñ sufficit iplerī p eqpollens.

b Vide bal. i. l. ꝓses. C. de sen. ꝛ iter. om. iudi. vs. ꝛ nō q̄ ista. l. vbi dicit q̄ sn̄ia debeat cōtinere cōdēnatōem vel absolutōem ꝛc̄ nō habere locū i. iij. casibus quos vide ibi p eum. Itē adde bic q̄ i sn̄ia quā ,pfert iudex appel latiōis ꝺz eē vbum cōdēno vel absoluo vide glo ꝛ oio ibi bar. late i. l. cos i p̄n. in v. iustū. C. de ap. item adde bic q̄ si sn̄ia cōtineat cōdēnationez vel absolutionē pōt ferri duob⁹ vbis ſm bal. in. l. fi. C. cō vel epi. q ad hoc all. tex. in l. defendēte. ff de au. tu. Sed ad h vide tex. in. l. fi. in fi. ff. de ꝓbatio. adde bic gl. in. c. illa de accu. q̄ sn̄ia pōt ferri duob⁹ vbis tñ est lex in. l. patī filio. ff. de ꝓcu. An aūt iudex possit ,pnūciare diffinitiue p vbum sic videť nobis non exprimendo aliter condēno vel absoluo vide tex. q̄ sic in. l. qd tñ. §. si arbiter. ff. de arb. ꝛ ꝺ. an. i. c. preterea reqsiti de ap. in. i. col. ꝛ q̄ valeat ē casus i. l. diui fratres. ff. de li. cā. §. pc. i fi. ibi qō ītelligiť iterꝑtatiue ꝛc̄. vide oio late domi. i. c. i. §. fi. in fi. de v. signi. li. vi.

a De iſtis termis qd ſit bñficiuz vl ſcriptū vide bar. in l. ſi. ff. de cōſti. pri. ⁊ vide ang. i cō ſi. ccxxxiij. vbi dic̄ q ī munitaſ cō ceſſa ſoꝛeſi/ bꝰ añq̄ ve/ niāt dſ bñfi ciū ſz poſt/ q̄s venerūt dſ ꝓuilegiū vide bal. i. l i. ff. de cōſti. p̄n. i ſi. i. col vbi dicit q̄ oīs ꝓceſſio p̄ncipis dz ec̄ ꝓuilegiū eoipſo q̄ di ſcrepat a iu re cōi p illū tex. ⁊ vide bal. i. c. i. §. i queſtitura ꝓ pe ſi. i ti. de noua. foꝛ. ſi. vbi dic̄ q q̄ liber gza p̄n cipis p̄t ap pellari ꝓui legiū. ⁊ ita dic̄ nō. i in nouella in hoc. c. oliz.

b Quid ē bñficiū. vi de pe. de an cha. i regla bñficiū cir. p̄n. li. vi. vbi ēt p̄ōit hāc diffinitionē ⁊ io ō imo. in cle. ſi plu res i ſi. i. col de p̄bē. ⁊ vi de eūdē ab. i. c. ad aureſ ⁊ ō hac met diffinitione ponit bal. i l. ſi. in p̄in. ff. ō ꝓſt. p̄n.

c Quid ē ꝓuilegiū ⁊ adde hic bal. in l. ſi. C. ō re iud. i. iij. col. vl. dicaſ vbi di cit q̄ cē ꝓ ui legiū ē re ſcriptū ſed nō cōuertit ⁊ al. l. ꝓbatozias. C. ō diuerſ. offi. li. xij. Itez adde q̄ hē mus duo alia vocabu la ſcu duos alios termi nos. ſ. diſpē ⁊ ad hoc impetrauit ꝓuilegiū quod erat comforme iuri cōi. licet ꝑ ſtatutū vel cōſuetudinem. Et ex h tertio intellectu nō q̄ ꝓuilegium indultum contra ſtatutū vel cōſuetudinē cōforme tñ iuri cōi eſt latiſſi me interpretādū ⁊ idē nota i. c. cū tibi. j. eo. ⁊ ꝓo in tellectu lr̄e vide qō nōt glo. penul. de cle. non reſidē. c. i. li. vi. In glo. ij. ibi qui interſunt diuinis. intelli git ergo glo. q̄ manualia beneficia hic appellanť di ſtributiones quotidiane. ſed non bene dicit quo ad tex. noſtrū q̄ diſtributiones quotidiane nō dantur reſidentibus tantū ſed intereſſentibus diuinis. vt in c. vnico de cle. non reſidentibus li. vi. ⁊ papa manda uit ,puideri iſti ſicut vni ex reſidentibus. Et ideo po tes intelligere būc tex. q̄ oliz in eccleſia paduana nō erant ꝓbēde diſtincte ſicut bodie ſed ex omnibus reddituibus certa poꝛtio dabatur cuilibet canonicoꝝ ꝓo veſtimentis ⁊ victu. ⁊ illa appellabatur p̄bēda. Item quolibet die dabanť cuilibet canonicoꝝ tot li bre panis ⁊ tot menſure vini ⁊ certi denarij ꝓo vi ctu ⁊ iſta appellabātur manualia beneficia ſeu p̄ben de ꝓo victu ⁊ forte vltra iſta erāt diſtributiões quo tidiane ꝓo intereſſentibus diuinis. In glo. ſi. hec glo. intrat. q. an beneficiū p̄ncipis ſit largiſſime iter pretandū ſed non dat aliquā bonam theoꝛicam. no ta tamē eam inquātū dicit q̄ reſcripta ad lites debēt ſtricte interpretari. nota etiaz eam inquātū in ſi. dicit q̄ beneficiuz p̄ncipis tendens in alterius leſionez nō debet largiſſime interp̄tari ⁊ cōcoꝛ. Innoc. in. c. cum dilecti de dona. ⁊ ꝓo hoc allegat bo. tex. i. c. ſu per eo de offi. dele. ⁊ in. l. ij. §. ſiquis a p̄ncipe. ff. ne quid in loco pub. ⁊ cōcludēdo clare dicta doc. ⁊ ma teriaz ſcias q̄ vbi in iure ſpecifice fit mentio de bene ficio[a] p̄ncipis. Item de ꝓuilegio ⁊ de reſcripto taz ad lites q̄z ad beneficia beneficiuz poteſt late ſumi. ⁊ tūc eſt beniuola[b] actio gaudiū tribuēs capienti in lib. feudo. in ti. in quibus cauſis bene. amit. in. c. i. ⁊ nota in. c. ad aures. §. de penis. ⁊ tūc ſic generaliter ſumptū cōprehendit in ſe ꝓuilegiū. Item ⁊ reſcri/ ptum q̄ ſemp̄ princeps facit gratiā vt in. c. ſedes de reſcriptis. nō enim tenetur dare reſcriptū cum ſubie cti habeāt iudices oꝛdinarios. Quādoq̄z vero hoc verbū beneficium ſumiť ſtricte ⁊ trāſit in ſpēm ⁊ tūc ꝓꝓie dicit beneficiū liberalitas quedam ſeu gratia ꝓceſſa ſine alterius ꝓiudicio p̄ter ius ꝯmune vt quā do p̄nceps cōcedit aliqua iura ad ſe ſpectantia illud ꝓꝓie dicitur beneficiū ⁊ nō ꝓuilegiuz ⁊ illud debet largiſſime interp̄tari q̄ tantū p̄eiudicat cōcedenti. ⁊ in hac ſpecie itellige iura que dicūt q̄ beneficia p̄n cipis debent largiſſime interp̄tari. ꝓuilegiū[c] vero eſt quoddam beneficiū cōtra ius ⁊ dicit ꝓuilegiū quaſi ꝓiuata lex q̄ eſt cōtra legem cōmunē ⁊ appellať be neficium quia tribuit gaudiū ei cui cōceditur. ⁊ tale ꝓuilegiū debet largiſſime interp̄tari. ſed inquátuz p̄ iudicat tertio vel iuri cōmuni debet ſtricte interpreta ri vt in. c. q̄ dilectio p̄calle. ⁊ in. c. i. ⁊. ij. de fi. p̄ſ. lib. vi. ⁊ vide bo. glo. in. c. oꝛdinarij. de offi. oꝛdi. li. vi. ⁊ quod nō. glo. in. c. fi. de tranſla. p̄ela. ⁊ in hoc ꝓiui/ legio non habēt locū illa iura que dicūt beneficia p̄n cipis largiſſime interp̄tanda niſi modo predicto. re/ ſcriptum[d] vero eſt beneficiū ſm ius q̄ datur ad iuriſ obſeruantiaz nec tenebať p̄nceps concedere vt. ſ. dixi. ideo poteſt appellari beneficiū largo modo. ſz ſi datur a... lites debet ſtricte interp̄tari q̄ p̄iudicat oꝛdinarie poteſtati. Item eſt odioſum q̄ dat mām li tigandi ⁊ vexandi aliū. Idem dic in reſcripto ad be/ neficia. nam eſt ambitioſuz ⁊ p̄eiudicat oꝛdīarie po teſtati ideo ſit ſtrictiſſima interpretatio. vt in. c. q̄z uis de p̄bē. li. vi. ⁊ hec nota q̄ in hac cōpilatiōe nō ita clare craminať hec materia ſicut hic. adde que dixi. ſ. in glo. i. ⁊ tene menti.

c vm in partibus.

Gene/ rale di citur interdictū quod fertur nedū in ꝓo uinciaz ſed in villā vel caſtruz. h. d. Cō/ munis diuiſio. ⁊ ibi cū aut̄. Caſus litteralis. In regno portugalie diuerſa loca ſupponebanť aliquā do iterdicto. qdam habēteſ ꝓiuilegia vt liceat eis ce lebꝛare diuina ianuis clauſis excluſis excōicatis ⁊ i/ terdictis cuz generale interdictum terre fuerit aſſe/ rebant ſe non teneri particulari interdicto. dicentes interdictum generale ſolūmodo cum regnuz vel ꝓ/ uincia tota ſubijcitur iterdicto. Eꝑs colubꝛeñ. cōſu luit pa. quādo generale vel particulare dici debeat i terdictū. Reſpōdet pa. cum in ꝓuilegijs illoꝝ de re/ gno vel ꝓuincia nihil dicať per hoc verbū terre non ſolum regnū vel ꝓuincia intelligiť ſed etiam villa vel caſtruz vt etiam in illis locū habeat quod de genera li dicitur interdicto. Ber. Nō ꝓio ex tex. q̄ par ticulare interdictum dicitur quando vna eccleſia vel plures eccleſie ſpecifice ⁊ non ſub nomīe vniuerſita/ tis interdicuntur. Generale vero eſt quādo vniuer/ ſitas vnius loci interdicitur ſiue locus ſit paruus ſi/ ue magnus vt eſt villa vel caſtrū. ⁊ eſt ratio quia ⁊ ſi in villa non eſſet niſi vna eccleſia tamē apta eſt habe/ re plures eccleſias. vnde continet in ſe vniuerſitatē. Et nota quia facit ad multa ⁊ maxime ad conſtitutio nem Bonifacij vbi cauetur q̄ ꝓo pecuniario debi to non debet ferri interdictum generale per oꝛdina/ rium vel delegatū ſine ſpeciali licentia pape. Item nota q̄ nomine terre comprehendiť regnuz item ci/ uitas. item caſtrum vel villa. Oppono cōtra tex. de. c. fi. de ſenten. excō. lib. vi. vbi abſq̄z p̄iuilegio clerici poſſunt ſummiſſa voce celebꝛare tempoꝛe ge neralis interdicti, ergo non eſt opus p̄iuilegio de quo h. Solu. illud ,p̄cedit hodie de iure nouo ſed h olim nō licebat. ideo impetratur p̄iuilegiuz de quo hic. In glo. fi. in fi. vel dic fm Hoſtiē. q̄ interdi/ ctum nō eſt odioſum cum ad coꝛrectionem animaꝝ̄ infligitur vt in. c. penulti. §. de ſentē. excō. quod nō. Exquo habes q̄ ſentēcia interdicti nō debet ſtricte interpretari ſed large quia venit ad coꝛrectionez ani me ⁊ ſecuꝛioꝛ interpretatio fienda eſt in concernen/ tibus periculum anime. vide bonam glo. in. c. vnico de ſcruti.

c vm tibi

Uerbum cleritoꝛuz eti am canonicos compꝛe/ hendit. hoc dicit vel alter ſm intellectuz abbatis. Priuilegium cōtra conſuetudi nem iuri cōmuni obuiantem large eſt interpretandū ⁊ ſm hunc intellectuz eſt caſus notabilis. ⁊ pone ſic caſum ſm iſtum intellectum. In quibuſdam parti/ bus francie erat conſuetudo q̄ ꝓpinq̄ ſuccederēt clericis inteſtatis etam in bonis acquiſitis intuitu ec cleſie. Contra hanc cōſuetudinem papa cōceſſit p/ uilegium cuidā epiſcopo q̄ oꝛdinatio rerū clericoꝝ ab inteſtato decedētium eſſet in ſua diſpoſitione. du bitatur an appellatione clericoꝛuz venirent canonici ⁊ reſpōdetur q̄ ſic vt in littera. Nota ꝓmo ex tex. p̄cedentē intellectū q̄ valet cōſuetudo vt clerici poſ ſint diſponere de bonis acquiſitis intuitu eccleſie ⁊ q̄ ꝓpinqui ſuccedāt eis ab inteſtato in huiuſmodi rebus ⁊ tene h̄ menti ⁊ faciūt nō. in. c. preſenti de of/ fi. oꝛdi. li. vi. Scō nota q̄ verbuz clericoꝝ in p/ uilegio ,platuz etiam cōprehendit canonicos. Sed ꝑ h opp. de. c. ſedes. ⁊ q̄ ibi nō. ſ. de reſcrip. vbi nō venīt maioꝛes expreſſis minoꝛib[9]. ēt ſecura clauſu la gnāli. ſed canōici eccleſiarū cathedraliū ſunt bono rabilioꝛes alijs cū faciūt vnū coꝛp[9] cū epō. vt i. c. no uit. ⁊. c. q̄to de his que fi. a p̄la. ergo v. clericoꝛum dz cōprehēdere ſimplices clericos ⁊ nō canonicos.

ſatio ⁊ mā datuz. di/ ſpēſatio ē q̄ aliqd iuris ex cā ẓlaxat. ita loqꝛur. l i. cir. p̄ri. ff. de va. mu. ⁊ tex. nō. i l. ex ſcō in p̄in. ff. de vul. ⁊ pu. q̄ cū hēat vtz p̄ ulle gij et ſtric/ te interp̄tat d. l. ex ſcō vbi notāt doc. cano. oēs i. c. i. ō fi. p̄ſb. i. vi. ⁊ i. c. q̄ di/ lectio ō cō ſan. ⁊ affi. Inn. in. c. duduz de ele. panoꝛ. i. c. at ſi cle rici. §. de a dul. in. iiij. col. ſ. ō iu di. Dan datū vo ē ꝓpꝛie q̄ dat ad exe quēdā gra tiā papeꝛ principis ⁊ ſic q̄ ali/ q̄ deputa tur execu/ toꝛ gze vel bñficij. c. eā te bere. d Et vi de glo. i v. noſcať cir. fi. i. c. i. de ꝓſti in. vi. Ex quo colligit do mi. dīaz i ter reſcrip tū ⁊ ꝓiui legiū q̄ re ſcriptū eſt ſz ius cōe ꝓiuilegiū vō ō ius. c Vide Jo. cal. in tractatu de eccle. in ter. i. ij. mē bꝛo i. q. iij. v. ⁊. vi. ⁊ Jo. cal. in dicto tra/ ctatu in. 2ª mēbꝛo. q. xxxiiij.

So.dicunt Hosti.ꝛ Jo.an.q̄ contrariuꝫ procedit in rescrip.ad lites que sunt restringenda sed hic nos loquimur in priuilegio fauorabili.ꝛ vt dixi ſm illam lec. Abb. istud priuilegiuꝫ erat conforme iuri cōi ſꝫ contra statutū vel cōsuetudinem. Nota singulariter ꝛ tene semper mēti.nam sentiūt doc.ex predictis q̄ in materia stricta appellatione clericoꝝ non veniunt canonici sed simplices clerici tātum qō mihi placet.ꝛ idem teneo de vi.ꝛ ho.cle.sup rubrica vbi latius tracto.sed in mā larga veniūt oēs ēt epi vt pꝫ i rubro de vi.ꝛ bone.cleri.naꝫ ibi in rubro dicitur ō clericis generaliter ꝛ in nigro tractatur etiam de episcopis. In glo.i.ibi prior expositio melior est. nam ſm vltimā lec.glo.non erat opus interpretari priuilegium nisi dicatur q̄ eps ex illis bonis volebant soluere debita sua. In glo.fi.ibi largissime sumitur. nota ꝫ dictū glo.ꝛ tene mēti.vult.n.q̄ verbū clericorum nō ꝓhibēdat canonicos nisi ex largissima interpratione.ergo vbi cessat ꝫ interpratio largissima nō ꝓhebendit canonicos vt.s̄.dixi.Et in fi.glo.sol. vt ibi nō.in glo.vlti.

a Vide q̄ singulariter dicit do.car. in c.cū ab ecclesiarū ō offi.ord.ꝛ adde ꝫ archi.i.c.deniq̄ suffredus circa med.vi q. iij. vbi dic̄ q̄ aliud ē cēsura ecclesiastica que consistit circa spiritualē penam.vt in hoc.c.ꝛ aliud est seueritas canōica q̄ cō sistit circa penā tpalem vt i.c. c.in qbusdam de penis. Item adde qō cautō que requirit in absolutione a sinia excōicationis feq̄nt ēt in relaxatione interdicti ſꝫ dños ō ro. in antiqs decisione cij. Itē qd ꝓtineatur appellatō ne ecclesiastice censure.vide oi no p dom. in.c. ꝓ humani.§.i. in.ij.col.ō homi.li.vi vbi ēt ponit qd continet appellatione ecclesiastice aiaduersionis.

c **Um clerici** [a] Jurās obedire p̄lato ꝛ eccl̄ie nō clero dioceſano sed capl̄o eccl̄ie cathedralis obedire teneat̄.h.d. Cōis diuisio.ꝛ[a] ibi nos igit̄. Casus litteralis. Clerici placētini iuramētuꝫ p̄stant epo placētino sub hac forma verboꝝ. Ego talis ab hac hora in antea fidelis ero ꝛ obediēs placentiñ.ecclesie ꝛ dño meo epo placētino. Capitulū placenti. ꝓsulit dñm papā vtrū p vocabulū illud ecclesie placētine itelligi debeat clerus totius dioceſis an capitulū tātū ecclesie cathedralis. Rñdet̄ q̄ p vocabulum illud nō dꝫ itelligi toti[9] dioceſis clerus.ſꝫ capitulū itelligat̄ ecclesie cathedralis.ille tm̄ q̄ p̄stat huiusmodi iuramētū epo tā qꝫ capitu p̄cipaliter obligatur. Ber. Nota p̄mo ex tex.clericos teneri ad p̄standū iuramentū obediētie epo ꝛ capl̄o.qō itellige in clericis habēt[9] curā.vt in.c.nullus de iureiur. ꝛ.xxiij.di.qꝫ qꝫ. Idem in nō habēt[9] curaꝫ ſi ꝫ hꝫ ꝓsuetudo ſm Jnno.qō nō.ex cōsuetudine ergo induci pōt vt qlibet cleric[9] dioceſis teneat̄ p̄stare iuramentū obediētie p̄lato ꝛ capl̄o. Scō nō ꝛ tene mēti q̄ tanta est cōiunctio iter epm̄ ꝛ capl̄m q̄ etiam in obediētia p̄standa faciūt vnū corpus ꝛ ex iuramē to obligari dꝫ cleric[9] ad obediēdū epo tanqꝫ capiti ꝛ canonicis tanqꝫ mēbris nō tamē intelligas q̄ quilibet canomcoꝝ iste sit obligat[9] ſꝫ obligat eis vt vniuersitati ita q̄ singulis nō teneat̄ astrictus vide tex.cū glo.in.c.irrefragabili.§.excessus de of.ord.ꝛ xij.q ij.q manumittit̄ ꝛ qō ibi nō. Vltio nō q̄ in obligatione iuramentali nō attendit̄ ordo scripture seu ꝓbationis ipsoꝝ verborū sed qualitas p̄sonarū vñ licet ꝫ ꝓferatur ecclesia placentina i forma iuramēti tñ epo obligatur p̄ prius iuranſ tāqꝫ capiti.ſꝫ si quera ad quid pōderatur istō q̄ epo tenet̄ tāqꝫ capiti. So.dicūt doc.ꝛ bene q̄ si episcopus ꝛ capl̄m mandant ꝫria.tūc iste prius tenet̄ obedire epo exquo sibi vt capiti obligat̄. ꝓ ꝫ qō nōt Jnno.i.c.cū iādudū de ꝓbē.vbi gnāliter ponit qōnē in subiecto duobus p̄latis postmodū ꝫria mādātib[9].ꝛ ista sunt nōbilia que ex tex.colligi p̄nt.Et p̄dicta vā in ꝫ iuramto circa spūalia qꝫ hꝫ ea ab epo ꝛ capl̄o ſꝫ si haberet feudū a capl̄o tūc iurat capl̄o si ab epo tūc iurat epo.

Jn glo.ij.in fi.nō p̄mo gl.de varijs significatiōibus huius vbi.eccha.ꝛ vide aliā in.c.cā.s̄.e.ꝛ aliam magis plenā in.c.fi.ne pla.vi.su. Scō nō ex eadē glo.iūcto tex.q̄ iuramētū gnāliter p̄stituꝫ dꝫ restringi quātū pōt vt minus obliget iurātes.naꝫ vbi tractat̄ de obligatiōe est fieda interpratio stricta facit c.ad nostrā cl.i.de iureiu.ꝛ.c.i.eo.ti.li.vi.ꝛ.l. qcqd astrīgende.ff.de ver.ob.

q **Uerenti.** Appellatiōe eccleſiastice cēſure cōpēditur excōicatio ſuſpēſio ꝛ īterdictū.h.d. Cōmunis diuiſio.ſcēa ibi reſpondemus. Caſus lr̄alis. Jn litteris apoſtolicis frequēter ponitur iſta clauſula per cen.ec.queritur quid p clauſulaꝫ illam debet intelligi. Reſpōdetur q̄ per eam nō ſolū interdicti ſed etiam ſuſpēſionis ꝛ excōicationis ſententia valet intelligi niſi iudex diſcretus rerū ꝛ perſonaruꝫ circūſtantijs indagatis ferat quā magis viderit expedire. Ber. Nō p̄mo ex tex.q̄ excōicatio ſuſpenſio ꝛ interdictū in multis ꝓcedunt a pari. facit.c.is cui de ſenten.excō.lib.vi.vnde omnia comprehenduntur ſub vocabulo eccleſiaſtice cenſure.

Secundo nota q̄ cū optio datur iudici imponendi diuerſas penas illaꝫ imponere debet que magis timetur.concoꝝ.c.quoniā in.§.fi.in fi.s̄. vt lite. non conteſt.ꝛ licet a p̄ncipio debeat eligere vnam vt ꝫ poteſt tamē poſtmodū procedere ad alias ſi hoc meruerit propter vires cōtumacie vt in.d.c.quoniā in fi. Sed quero quotidie in litteris delegatoriis in fine ponitur iſta clauſula cōpeſcendo cōtradictores per cenſurā eccleſiaſticaꝫ nunquid iudex delegatus poſſit apponere aliaꝫ penaꝫ in iure expreſſaꝫ.dic q̄ ſic.ꝛ ſi non eſt expreſſa poteſt apponere penaꝫ arbitrariam.ar.in.c.de cauſis de offic.dele.ꝛ.l. vna.ff.ſi quis ius di.non obtem.ꝛ hoc non virtute clauſule ſꝫ virtute delegationis.naꝫ cuꝫ hec clauſula apponat̄ ad ampliandu ꝫ poteſtatem delegati non debet operari reſtrictioneꝫ.arg.in.c.fi.j.eo. ꝛ hoc dictum nō. Ex quo colligi poteſt iudiceꝫ datuꝫ cuꝫ hac clauſula poſſe compellere ꝛ punire cōtumaceꝫ per impoſitionem mulcte vel alterius pene.vnde non aſtringatur ad exercendū iſtaꝫ cenſuraꝫ niſi inquantū velit. dico etiaꝫ q̄ hec clauſula apponitur in litteris ex ſuperabundanti ſeu vt magis delegatus timeatur. qꝛ ſi non exprimeretur poteſt tamen delegatus virtute ſimplicis delegationis excōmunicare ſuſpendere ꝛ interdicere.hoc patet expreſſe in.c.i. ꝛ. c. ex litteris de offi.dele.facit.l.ij.ff.de iur.om.iudi. Jn glo. i.ibi arg.contra.aduerte qꝛ hoc contrariū non reſpicit precedentia in glo.ſed reſpicit text. ſed ſoluendo dic poſt Hoſti.q̄ verbum cenſura non comprehendit in ſe diſpoſitionem vel degradationē qꝛ ille pene ſunt multuꝫ odioſe ꝛ iſte de quibus in tex.ſunt fauorabiles ꝛ in animaruꝫ medicinaꝫ inducte. vnde facimus ſtrictaꝫ interpretationē maxime qꝛ ſecūduꝫ cō muneꝫ conſuetudineꝫ eccleſie fere ſemper contumaces compeſcuntur remedijs de quibus hic. Jn ea.glo.ibi ꝛ cum quid incertum.iſta particula gl.nō continuatur ad precedens contrariuꝫ ſed ad p̄ncipium glo.ꝛ ponit caſuꝫ in eo qui fideiuſſerat pro obligato ad dandum ticium vel ad ſoluendum mille. ꝛ dicitur q̄ ſi iſte fideiuſſor redemit ticium ꝛ ſoluit creditori poteſt agere actione mandati ꝫ expreſſe hoc non ineſſet mandato quaſi forte velit dicere glo. q̄ ſub iſta clauſula generali per cenſuram eccleſiaſticam ꝛc̄. comprehenduntur omnes iſte pene vt poſſit iudex illam attentare quam magis viderit expedire.ꝛ certe illa lex ſi quis pro eo alle.in glo.facit multum a remotis.

q **Uid per nouale.** Jn p̄ui legijs ō decimis noualiū nō ſoluēdis illud appellatur nouale de cuiꝰ cultura nō eſt memoria ꝛ qō p̄us modicū vel nullū fructū afferebat.b.d. p̄mo ponit q̄ſtio.ꝛ[a] rñſio ibi ꝫ.in q̄ p̄mo ponit duas opi.ꝛ[b] ſoluit ibi nos.ꝫ[c] moderat̄ ibi ſed nec de quolibet. Caſus literalis. Religioſi qdā habēt idulgē

tiam vt de noualib⁹ ſuis decimas nō ſoluāt. Queſtū fuit a pa. qd intelligi dz. p vocabulū nouale. quidam dixerūt q⁹ nouale eſt terra q̄ anno ceſſat. alij dixerūt q⁹ nouale ſit ex ſilua q̄ arboꝛib⁹ exſtirpatis ad culturā redigit. ⁊ vtraq; interp̄tatio ex legibus ciuilibus habet. Papa tñ dicit q⁹ illa fuit intentio anteceſſoꝛ ſuoꝛ cū indulgentiā pijs locis de nouālibus ꝓceſſerūt q⁹ nouale ſit terra de nouo ad cultuꝫ redacta de qua nō extat memoꝛia q⁹ culta fuiſſet. verūtñ nō credit pa. de quolibet tali nouali indulgentiā fuiſſe ꝓceſſam niſi de illo ſolūmodo de quo religioſus locus decimā p̄ot ſine graui detrimēto parrochialis eccl̄ie detinere cū ſepe de tali loco inculto parochialis eccl̄ia magnos p̄ciput rōne decimaruꝫ ꝓuentus. Ber. Nō p̄mo ex oꝛdine lr̄e bonā p̄acticā ⁊ ſtiluꝫ decidēdi qōnes dubias vt ponant opiones que videnᷣ aduerſari. poſtmodū vero ponat vera opinio ⁊ cōcluſio decidēdis. ⁊ ſic ſeruat bodie in cōcilijs ⁊ i deciſionib⁹ queſtionū que diſputant. Scdo nō ñ ſemp dubiū decidēdū ſm ius ciuile lz ius canonicū nō reperiat in ꝓprium. exquo deciſio iuris ciuilis mēti p̄ncipis ſeu pape coadaptari non p̄ot. nam anteq; emanaret ti. c. nō habebamus ꝓpriaꝫ deciſionē de iur canonico ſed lex ciuilis nō poterat cōmode adaptari ad intēt̄oēꝫ ꝓcedentis p̄uilegiū ſup decimis noualiuꝫ. nam ſi caperem⁹ nouale ſm ius ciuile fere oēs agri eſſent nouales cū cōiter ceſſent p ānū. ⁊ ſic multum p̄iudicaret eccl̄ie parochiali. ⁊ hoc dictū nō p̄o limitatione regule vulgaris vt ius ciuile ſemp obſeruetur vbi nō eſt ius canonicū in ꝓpriū. vt in. c. i. ō no. op. nū. ⁊ qō ibi dixi. Nō tertio tria req̄ſita vt p̄uilegiū de decimis noualiū nō ſoluēdis habeat locū. p̄mo req̄rit q⁹ terra nouiter ſit redacta ad culturaꝫ. 2° q⁹ nō extet memoꝛia q⁹ aliquādo fuerit culta. 3° q⁹ eccleſia parochialis nullū vl'modicū p̄cipiebat fructū p̄us ex tali terra. nam q̄n q; ſilua inculta eccl̄ia parochialis noīe decimaꝫ p̄cipit maguā vtilitatem. vt q⁹ forte arboꝛes incidūtur ⁊ vēdunt vel qd ſimile. intētio ergo concedēt̄is p̄uilegiū eſt afferre modicū p̄iudiciū eccl̄ie pochiali. In glo. in v. de nouo ibi ſed hoc nō eſt vex. Sed glo. nō reddit ꝝ rōnem q̄re recedimus a ſup̄adictis generalibus iterp̄tatiōib⁹ ⁊ capimus hic nouale ita extraneo modo. ſed dic vt. ſ. dixi q⁹ ſit ꝓpter intentionē cōcedēt̄is p̄uilegiū vt dr̄ in lr̄a. nam ſi verbū nouale cōp̄rehenderet ita largo modo ſicut in p̄cedēt̄ib⁹ caſib⁹ de facili oēs eccl̄ie parochiales p̄derent oēs decimas. naz in multis locis oēs terre ceſſant p ānum vt poſtmodū ꝓducāt vberioꝛes fructus. Item p̄uilegiū tendēs ad p̄iudiciuꝫ alterius dz ſtricte intelligi vt plene dixi in. c. oliz. ſ. eo. ideo nō dz hic fieri larga iterp̄tatio. In glo. fi. in fi. nota bene dictū glo. nam facit ad multas qōnes ſepe enizꝫ a p̄ncipio p̄uilegiū modice ledit ſed ex poſt facto incipit eſſe valde nociuū in t̄mis noſtris. pone exēplū ſm boſt. de caſtro ī culto vbi eccl̄ia pochialis nullū p̄cipiebat fructū q⁹ boīes inde receſſerant. ſed p̄uilegiati totū territoꝛiū redegerūt ad culturam venerūt poſtea boīes ad ibi habitādū. ⁊ eccl̄ia antiq̄ repiat que nullā decimā p̄cipit. certe lz a p̄ncipio h p̄uilegiū modice lederet tē nūc multū ledit vnde ſubueniēdū eſſet eccl̄ie p̄ principē. dicit tñ Jo. an. q⁹ p̄ncipis erit examīatio q̄n dicat enoꝛmiter ledi ⁊ an debeat reuocari p̄uilegiū p nō. in. c. ſuggeſtū. ſ. de decimis. vbi plene nō. an p̄uilegiū reuocet ipſo iure ſi incipiat valde eſſe nociuū. Illud tñ vex eſt vt ſaltē p p̄ncipē reuocet q⁹ nō dz vni cōſulere cū graui p̄iudicio alterius vt h in fi. lr̄e. ⁊ facit. l. ij. §. ſigs a p̄ncipe. ff. ne qd in lo. pu. Ex p̄dictis p̄ot ēt īferri ad p̄uilegiū mēdicātū vt poſſint audire cōfeſſiones quoꝛūcūq; q⁹ valde nociuū eſt bodie eccl̄ijs parochialib⁹ naz bodie oēs fere cōcurrūt ad fratres relictis p̄ſbyteris, p̄p̄ijs. vñ, p̄uidendū eſſet p p̄ncipez eccleſijs parochialib⁹ reuocādo iſtud p̄uilegiū tam graue ⁊ p̄iudiciale eis. Sed ad quē p̄tinet onus, p̄bandi. dic ad p̄uilegiatoſ q dicūt eſſe p nouālia q⁹ eccl̄ia parochialis vel eps bz fundatā intentionē ſuaz de iure cōi in ſua dioceſi vel parochia.

v Venerabili. Per matricē eccleſiam cathedraliſ eccl̄ia intelligit non romana. h. d. vel aliter ⁊ ſic. Si eccl̄ia ſubiecta ep̄o vnitur alteri vel gubernanda cōmittit ſaluo iure mr̄icis eccl̄ie p matricē eccl̄iam intelligit cathedralis non romana. h. d. In p̄ma ponit epiſcopi querela. In ſcda dat iudices ibi ideoq;. Caſus lr̄alis. Fratres ſancte crucis monaſterij de argarijs nup receperūt ſub, p̄tectiōe ſua qō cōſueuerat colubrien. ep̄o iura ep̄alia exhibere: tandē qdā de canonicis ſuis ſine ſuo ꝓſenſu ibi facto p̄rioꝛe occaſiōe cuiuſdā p̄iuilegij a. L. papa veritate tacita īpetrati. ſaluo iure mr̄icis eccl̄ie occaſiōe bui⁹ vbi ſaluo iure mr̄icis eccl̄ie dictus p̄rioꝛ nolebat colubrien. ep̄o de iurib⁹ ep̄alib⁹ reſpōdere nec obediēnā exhibere dicēs q⁹ p mr̄icē eccl̄iam intelligit romānaz eccl̄iam ⁊ nō cathedralem vñ eps cōqueſtus fuit dño pa. mādat pa. q⁹buſdam qua. ſi aliud nō occurrerit, p̄p̄ter qō dictus p̄rioꝛ non debeat dioceſano ep̄o reſpōdere ꝓpellant dictū p̄rioꝛē ad p̄ſtandū obediēnā dicto ep̄o ⁊ de alijs reſpōdeat ſicut p̄deceſſoꝛes ipſius p̄deceſſoꝛib⁹ ipſius ep̄i reſpōderūt nō ob. p̄iuilegiū in p̄iudiciū colubrien. eccl̄ie p ſubreptionez obtentū q⁹ p vocabulū matricē eccl̄ia cathedralis īteligit nō romana. Ber. Nō p̄mo ex tex. q⁹ cathedralis eccl̄ia dr̄ matrix ⁊ nō romana tñ. Sz ꝓ hoc oppo. de. c. vnico ō ſcrutinio vbi eccl̄ia vniuerſalis dr̄ matrix ad idem cle. i. de ſen. ex. iuncta glo. ⁊ c. ex trāſmiſſa de renū. vbi quelibet eccl̄ia baptiſmalis eſt maioꝛ in loco ⁊ lz non ſit cathedralis appellat mr̄ix. So. dico q⁹ hoc nō eſt indiſtincte vex vt p matricez eccl̄iam itelligam⁹ ſemp cathedralē. bz enī varias ſignificatiōes. ⁊ ideo dz intelligi ſm ſubiectam mām. ſed in caſu huius. c. ⁊ regulariter in p̄uilegijs vbi cōcedit aliq̄d eccl̄ie inferioꝛi ſaluo iure matricis eccl̄ie tūc intelligit ō cathedrali q⁹ eccl̄ie inferioꝛes tenent eccl̄ie cathedrali ⁊ nō alijs vt nō. in. c. dilect⁹ ō capel. mo. ⁊ ita intelligi dz iſte tex. Sed vide bo. gl. in. dicta cle. i. de ſen. excō. Abbas.

a Vide do. de ro. decif. 1xix fin ordinē nouiſſimū ⁊ vide gl. fi. ⁊ ibi ſocbi. in. c. p ſbyteroz. xvij. q. iij.

e **x parte.** Excōicatus vel interdictus p̄o cōtumacia vt offenſa dubia abſoluit cautiōe p̄ſtita de ſtādo iuri. ſi vero fuerit excōicat⁹ vl' interdict⁹ p manifeſta offenſa tūc p̄ius debet ſatiſfacere ante quā abſoluat ⁊ dicit manifeſta de qua ꝓſtat per ꝓfeſſionē vel, p̄bationē legitimā vel rei euidentiaz. h. d. cū ſe. c. In p̄ma ponit q̄rela commiſſe. In ſcda iudices iſtruit. ſcda ibi ad intelligēdā. Caſus littera lis. Officialis commiſſe bleſenſis cepit quēdā latronez ⁊ iuſticia fuit inde facta. poſt factā iuſticiaz latro ille fuit p capitulū carnotenſe poſt factā iuſticiā r. a/ ſitus. q⁹ dicebat euz in terra ipſius captū fuiſſe. officialis commiſſe dicebat eū captū fuiſſe in terra commiſſe. ⁊ ſup hoc cautiōez obtulit de parendo iuri. ſed capitulū nihilominus terrā commiſſe ſupponi interdicto fecit q̄ relaxar̄ noluit niſi p⁹ ei ſolueret emēda occaſione p̄iuilegij ſui in quo cōtinet q⁹ nemini liceat excōicatus vel nōmati iterdictis, p eccleſia carnotenſi abſq; cōgrua ſatiſfactione abſolutionē īdulgere. Sz q⁹ commiſſa abſolutiōez obtinere neguit appellauit ad metropolitanū q poſtea dubitauit ſuper clauſula p̄iuilegij vnde quefiuit a papa iterp̄retationez illius clauſule p̄iuilegij carnoten. Domi-

a Hoc mihi videt directo esse ꝺ dictū. §. secus vbi tex. dicit nisi p̄mo supra satisfactionē expēsarū ac de stando iudicio ecclie cautiōe p̄stita p illū tex. videt destrui doctrina huius līe ad quaz quotidie recurrimus cogita. Sed dic q̄ ibi fuit excōicat⁹ p̄o manifesta cōtumacia nō aūt ꝓpter manifesta offensa.

b Propter ipotentiā p̄stādi cautionē pignoraticiā vel fideiussoriam stat iuratōie cautioni et illa sufficit. ad de glo. si. et doc. l. i. ff. q̄ satisf. co. ista cōclusio fallit in gulariter i p iurio q̄ p̄dit difficiū iuratorie cautōis vt p ipm̄ do. panor. i. c. qua frōte i fi. s. de ap. et bal. i. auē ei q̄ p̄mis vbis p illū tex. C. de bo. au. iu. pos. 2°. ꝓcedit q̄n ipotētia satisfādi ꝓcedit pp pauꝓtatē tunc bene stare tur ei⁹ iuratorie cautiōi sec⁹ si ipotētia ꝓcesserit pp malos mores. ita notāt cano. i d. c. q̄ fron. te. bal. i. auē. cui relictum i. iij. col. nō. C. de idic. vi. tol. flo. i. l. iiij C. de vsufr. 3° limita et hāc dñi nō vt ñ ꝓcedat quādo satisfactio ē p̄standa ꝺ necessitate et sba act⁹ vt ē in vsu fructuario ad hoc vt faciat fruct⁹ suos tē iuratoria cautio nō sufficeret. ita tenet lu. ro. in l. ij. i pn. ff. so. ma. et idē i ꝑsi. cccxxxix. ici. cir. p̄mū ꝓpositē ꝑsultatōis arti. 2ē. i vltī dubio. quarto lita quo ad ipediēdū vel releuandū seqstrū q̄ lz dato fideiussore seqstrū releuet. l. si fideiusso. §. fi. ff. q̄ satisf. cog. si tñ ille ꝺ quē ē ipetratū seqstrū ñ possit dare fideiuss. tē ñ sufficeret ei⁹ iuratoria cautio ad releuandū seqstrū ꝑz. d. an. panor. et imol. i. l. ij. ꝝ. ꝺ seq. pos. et fru. spe. i. c. ti. ꝺ seq. pos. et fruc. §. i. i vſ. lz pōe t. dz. d. alex. imol. i. d. §. fi. et sac̄ et b̄ erit q̄nq̄ sallētia q̄ vbiēq̄ p̄t cē cōsultū alio remedio quā p iuratoriā cautionē tē iuratoria cautio nō sufficit ita notāt bal. ang. Imol. et moder. i. l. filiussa. §. diuus p illū tex. ff. de leg. i. bal. in. l. fi. p illū tex. i. ij. et iij. nō. C. de or. cog. pau. de ca. in. l. si cōstāte. §. quotiēs. ff. so. ma. Sexto fallit i eo q̄ ſpōte se obligauit ad satisfādū in casu in quo nō tenebat fideiussores dare q̄ tunc si sit ipotēs non statur ei⁹ iuratorie cautiōi q̄ sibi ipurādū est. l. si fideiussor §. si necessaria in v̄. finaūt ibi q̄ ipse sibi tē. et ibi ad b̄ notat pau. de ca. ff. q̄ satisf. cog. Septio fallit in officijs administrādis. hinc ē q̄ si tutor nō possit dare fideiussores nō stat ei⁹ iuratorie cantōni sed repellit tex. ē nō. in. l. ij. C. de tu. et cur. q̄ satisf. nō dede. et ita limitat bal. in. l. ij. C. ꝺ vsu. et fru. leg. q̄ limita vt p bal. in. l. legitimos in ij. et iij. nō. ff. de le. tuto. octauo ꝓcedit dcā cōclusio in causis ciuilibus secus in crimialibus in q̄b⁹ si igerit pena sanguis nulla admittit fideiussio. finaūt pena pecuniaria si nō ꝓt satisfare mittet ad carceres. l. i. et. l. fīqs reuz. ff. de cureo. Ꝛz bal. pau. de ca. et do. Alex. imol. in. d. l. i. Quas alias fallētias vltra predictas ponit glo. ordi. in d. c. qua frōte in fi. et ibi cano. et per istum hic in glo. sequ. in verb. sufficiens.

macia suā nā iobediens supiori suo peccat mortaliter. vt in. c. ij. de ma. et obe. et grauissimū est peccatū ino bedientie. viij. q. i. sciēdū. et. c. illud de maio. et obed. et alibi dic̄ gl. singularis q̄ q̄libet cōtumacia ē excōicatiōe digna et q̄ tāto est maior quāto ex mīori re surgit. xcvi. di. c. duo sunt. Si vo qs excōicat ꝓo offensa tūc ēt dz excōicari ꝓo mortali nec vult se corrigere nā tex. dz itelligi q̄ excōicat ꝓo offensa. i. ꝓo cōtumacia q̄ resultat ex offensa. naz ꝓmo citat vt satisfaciat et si nō vult satisfacere excōicat et ꝓ hoc tex. ibi iuste noluit emēdare maleficiū tē. naz ab boie nūquā fertur excōicatio ꝓo delicto tm̄ vt nō gl. i. c. epi. xij. q. iij. et satis pz in. c. sacro. s. de sen. ex. sed delictū q̄n q̄z est cā mediata excōicatiōis ferēde. In ea. glo. ibi solet plus timeri et c. vult ergo gl. q̄ istud ꝓuilegium fuit cōcessuz ad cautelā sed aduertēdū q̄ istud ꝓ uilegiū bēbat ꝓncipaliter duo capitula. ꝓmū q̄ capitulū posset excōicare vel iterdicere ꝓo offensa ꝓoꝓria et in hoc cōtinebat gram. Scōm capitm erat q̄ nemo auderet absoluere excōicatū vel interdictū nisi cōgrua satisfactiōe ꝓmissa et in hoc cōtinebat id qđ ius cōe et in hoc vltimo bene dicit gl. In ea. gl. ibi puenerit ad pinguiorē fortunā. hoc intellige nisi iste fuerit excōicatus ꝓo pena applicāda fisco. qz si nō pōt curie soluere dz fieri cōmutatio in penā corporalez vt in. c. finē de dolo et cōtu. et. xiij. q. vi. c. i. et. l. fi. ff. de in ius vo. Et in fi. gl. tene mēti finē glo. et placet mihi q̄ si nō pōt aliā cautionē ꝑstare recipiat iuratoria. Et nō glo. i alio qz extēdit auc. gnāliter et. c. pe. palle. in glo. ad alios casus vt vbi qs tenet ꝑ stare cautionē pignoraticiā vel fideiussoriā releuat ꝑ stando iuratoriā b si nō pōt fideiussores vel pign⁹ ꝑstare. In gl. in v̄. citatus in fi. dic q̄ vna citatio cōstituit quē cōtumacē vt possit cōdēnari parti in expēsis et ita loquūtur iura i ꝓpriuz allegata. Sed ad b vt iudex possit ꝓcedere ad excōicationez requrunt alie due citatiōes vel vna pemptoria ꝓo oibus vt i ꝑn. glo. et hodie vide bo. tex. cū glo. in. c. cōstitutionē de sen. ex. li. vi. In glo. i v̄. sufficiens ibi pignora vel fideiussores. Nō glo. q̄ excōicat⁹ ꝓo itereſſe alterius seu ad instāriā alteri⁹ nō dz absolui quātūcūq̄ dubia sit ꝓtumacia vel offensa nisi ꝑstet cautionē pignoraticiā vel fideiussoriam. c et de b vide glo. nō. et magis clarā in. c. q̄ fronte. s. de app. et ibi plene dico et hāc opinionē teneo indistricte lz hostiē. dicat aduertēdos tres casus. Primus q̄n qs excōicat ꝓo nuda ꝓtumacia et tūc ꝑm eū sufficit cautio iuratoria qđ mihi non placet p istuz tex. requrentem cautionez sufficientez. et per. c. q̄ fronte. s. allega. et ibi glo. Secundus casus quādo fuit excōicatus ꝓo purgatione contumacie. i. qz noluit satisfacere et tunc prestanda est fideiussoria vel pignoraticia cautio si offensa est dubia et in hoc bene dicit ꝓo hoc tex. in fine. ibi competens. Tertiꝰ casus quādo fuit excōmunicatus ꝓo offensa solius dei d ita q̄ non vertitur interesse hominis vt quia perseuerabat in alio peccato

c Quaz cautionem vel satisfactionem teneatur prestare qui absoluitur ab excōicatione et adde glo. penul. in. c. accusatio. ij. q. vij. glo. in ver. emenda in. c. solet de senten. excō. lib. vi. et q̄ notat do. an. in. c. ꝓo illoruz de preben. et vide. do. abb. sicu. in. c. i. de iudi. super glo. in verb. donec. et eū dz pul. in. c. qua fronte de appella. Et adde vnam singu. limitationez ad banc decretalem quā ponit gof. in. c. in litteris de rap. vt refert domi. abb. circa finem. Item adde hic glo. in verb. satisfactum in. c. ex litteris de offi cio delega.

d Quando quis fuit excōmunicatus ꝓo offensa solius dei sufficit cautio nuda in absolutione et idem tenet domi. Anto post Hostien. in. c. i. q̄ me. causa in iiij. col.

a Jn.iij.col.ꝛ aligd in.l.i.in co.ti.de cõfeſ.ꝛ idem bar.ꝛ raph. ful.in pe. col.in.d.l.erroꝛ ħ all.p iſtum.alij nõ tangũt ibi excepto bal.i.iiij.col. ꝛ. iiij. q. q in aliquo tz ꝑ bar.ibi vt ibi p eum. Et idem tz.d.an.de burri.allegans hunc tex.in.c.ſi in.xi.col.s.de cõfeſ. Et ibidẽ ſequit in ſpẽ limitationẽ bar. in.d.l.nõ fatet in.iij.col.quã refert hic.d.panoꝛ.quã limitationez nõ qꝛ eſt valõ ſingularis.tñ fũdamentum quo mouet bar.ꝛ doctr. videt vrgere ad oppoſitũ qꝛ ſemper cenſet executio ꝛ nõ ſnia.2ª limitat idem d.an i.d.c. ſi.in.xij.col. niſi poſt terminũ.x. dicrũ facta cẽt executio actu tũc non poſſet ãplius erroꝛ allegari.ꝛ vide ẽt oio eũ dez.d.an.in pe.col.i.d. c.ſi. vbi tz q ꝑdicta regula vt pretextu erroris poſſit cõfeſſio vſq; ad ſniam reuocari habeat ẽt locũ in cõfeſſioẽ ficta puta ſi ſtatutuz diſponit q cõtumax bẽatur pro confeſſo ꝛ cõuicto Et allegat de ħ gl. nõ in.l.qñ. ff.de bis q nõ.infa.ꝛ idẽ tz Joã. an.ibi ꝛ alij cano.ſequũtur ꝛ io.an. i addi.ſpe. in ti.de poſitionib⁹ ſup §.fr. Idez concludit bal.in.d.l. erroꝛ cir.fi. dicit tñ q ſi ꝓcederet ſi ſtatutũ vltra loquere tur ꝛ diſponeret q cõtumax habeaꝭ ꝓ confeſſo ꝛ cõuicto ꝛ nihil poſſit opponere vltra. ꝛ ideo ꝺ̃ꝰ reret bene videre verba ſtatuti.ꝛ idẽ tz bal.in.l.iubemus §.ſanc.i.de ſacro ſan. ecc.in ij.col.ꝛ in.l.ita demũ.C.de ꝓcu.ꝛ an.in.l.ij.vbi põderat tex.in opp.in.l.ij. C.q re.ſa.poſſ.ꝛ in.l.ſi.§.iuſſus ff.de ap.

vel qꝛ blaſphemauit ꝛ tũc ſatis eſt q cõteraꝭ niſi als ecclia ꝓ ipm fuiſſet illuſa.vel qꝛ ſepe ꝓmiſit abſtineꝛ ꝛ nõ abſtinuit ꝛ tũc cõpellaꝭ ꝓius ſatiſfaceꝛ. ar.i.c. ſignificauit de offi.ordi.mihi placet ħ vltimo caſu q abſoluaꝭ ꝑſtito iuramẽto de ſtando mandatis eccle iuxta formã.c.ex tenoꝛe.ꝛ.c.cũ deſideres de ſen.ex.

Jn glo.ſi.ibi allegare erroꝛẽ ſuũ.nõ ex hac ꝓma ſolutiõe vnũ dictũ valde nõbile q tz cõfeſſio ꝑtextu erroris nõ poſſit reuocari poſt ſniam diffiniriuã vt i c.ſi.de cõfeſ.ꝛ.l.erroꝛ.C.de iu.ꝛ facti igno.tñ reuocari põt poſt ꝓceptũ factũ ꝓ iudicem de ſatiſfaciẽdo poſt cõfeſſionẽ.ꝓceptũ ergo factũ ꝓ iudicẽ poſt confeſſionẽ ante lit.cõteſta.nõ ħz vim diffinitiue. ꝛ boc ẽt voluit nõbiliter bar.in.l.nõ fateꝭ.ff.de cõfeſſ. qõ tñ limitat niſi ꝓceptũ fuiſſet factũ cũ cauſe cognitiõe vtputa qꝛ fuiſſet datus termin⁹ ad allegãdũ q̃re cõfeſſio nõ deberet mãdari executiõi.ar.in.l.pe.ff.eo.

Jtez nõ ex hac ꝓma ſolutiõe q ꝓfeſſio nõ facit rẽ manifeſtã ſi allegaꝭ aligd ad offuſcãdũ dictã cõfeſſionem ꝓ hoc tex.optim⁹ i.c.cũ dilecti de accuſa.tertio nõ.ſequẽtẽ ſolutionẽ glo.ꝛ tene caz mẽti ꝑpetuo qꝛ ꝓbat practicã citandi bodiernam maxie in curia romana vt ante citationẽ rei ꝛ antequã conſtet iudici de delicto vel debito poſſit ꝓ ſuas lras ꝓcipere abſti vt ſatiſfaciat vel cõpareat alꝭ excõicat euz. Ex boc enĩ ꝑcepto ante cauſe cognitionẽ facto nõ põt dicere reus ſe grauatũ exquo iudex iuſtificauit ꝑceptũ.naz ꝓpter illã iuſtificatõem vt cõpareat reſoluit ꝑceptũ in ſimplicẽ citatiõem ſi vult cõparere ꝛ fuit adinuẽta hec practica pro faciliori exitu iudicioꝝ ꝛ pro boc facit tex.iuncta glo.in.l.de pupillo.§.meminiſſe.ff.de no.op.nun.ꝛ dico latius i.c.i.de cã poſſeſ.ꝛ ꝓprie.

Extra glo.op.ꝑ tex.nã exquo iſte latro fuerat interẽptus ꝓ iudicẽ nõ poterat ampliuſ peti.l.ſi homo ff.de ẏbo.ob.ergo fruſtratoria erat petitio capituli. So.mltiplex ħz doc.ꝓmo q ħ petebaꝭ latro.i. emẽda latronis.forte enim erat ħuus ꝛ petebatur emenda territorij violati vel forte adhuc nõ erat mortuus ſed ſnialiter ꝓdẽnat⁹.poſſunt ꝛ alie ſolutiões dari tz iſte ſufficiãt. Sed qũo ħ capiz fuit index i cã ſua viõ ħ ino.ꝛ gl.i.c.cũ veniſſẽt ꝺ̃ iudi.ꝛ ibi dico. Abb.

c **Cum olim.** Sũmarũ ẽ.s.c.ꝓxi.vl' ſũma ſic.mãifeſtũ dr qõ ꝓ ꝓfeſſiõez vl' ꝓbatõez legitimã ſeu euidẽtiã rei ꝓſtat.h.d.Cõis diuiſio.2ª ibi qꝛ vero. Caſus lrãlis. Jn ꝑdicta ꝺ̃cretali dr ſi offenſa ẽ manifeſta nõ ꝺbet qs abſolui niſi ꝑſtetur ꝓius emẽda. Sup verbo illo manifeſta nõ dz qs abſolui.ozta ẽ ꝓtẽtio.dicũt canonici q illa offẽſa dr manifeſta q̃ ſibi ꝛ nõ alijs manifeſta vr. Ex pte comitiſſe dicebaꝭ q ad eoꝝ arbitriũ nõ eſſet ſtandũ qſp dicerẽt offẽſaz mãifeſtã. Sup boc ſcribit pa.comitiſſe dicẽs dũ anſã ſoluim⁹ nõdũ dr ligauiſſe pp qõ dicebãt cãonici carnotñ.offẽſaz illã manifeſtã nõ q̃ iudici nõ q̃ alij.ſz q̃ ſibi tãtũ manifeſta vr.ſz pa.dicit illã offẽſã mãifeſtã q̃ vel ꝓ ꝓfeſſiõez vl' ꝓ ꝓbõnez ltie nõ fuerit aut euidẽtia facti q̃ nulla poſſit tergiuerſatione celari. Ber. Et dubiũ hui⁹ ꝺ̃cretalis emanauit ex rñſione pape.s.c.pxi. Nõ ꝓmo ex tex. q manifeſtũ qñqz capiꝭ ꝓ notorio ita q nõ ẽ ſpẽs diſticta a notorio ita capiꝭ ħz ꝓpr̃ie manifeſtũ ꝓut ẽ ſpẽs diſticta a notorio dr illud qõ ꝓbari põt lz nõ ꝓſtet ꝓ ꝓfeſſiõez vel ꝓbationẽ aut euidẽtiã rei vt nõ. i.c.veſtra de coba.cle.ꝛ mu.ꝛ.iij.q.v.c.qꝛ ſuſpecti. vbi ãt i diſpõne ſit ſimplr mẽtio ꝺ̃ mãifeſto an debeat intelligi de mãifeſto ꝓpr̃ie ꝓut ẽ ſpẽs diſticta a notorio an ꝓ notorio puto ꝓſiderãdo mãz ſubiectã. nã oĩa vocabula recipiũt interꝑtatiõez ſm mãz ſubiectã vt nõ i.c.rogo.xj.q.iij.ꝛ i cle.exiui.de v̄. ſig. ꝛ qõ diri i.c.venerabili.s.eo.ꝛ debet attendi multuz vſus loquẽdi i loco.ar.i.c.q̃uis.s.eo.i dubio aũt capereꝭ ꝓpr̃ie ad boc.l.nõ aliter.ff.de lega.iij.ꝛ.c.ſi. j.eo. Scõo nõ q ꝓbatio i iure facta reddit rẽ notoriã ꝛ ad boc quotidie allegaꝭ iſte tex. nõ ſolũ ergo ſnia facit rẽ notoriã.vt i.c.ſi.de co.cle.ꝛ mu.ſz ẽt ꝓbatio. Sz do.de rota boc limitãt deciſione.cccxxx qñ ẽ i cã ꝓcluſuz ita q ãplius nõ põt aligd obijci ꝑ ꝓbatiõez alias aũt cuz ꝓbatio poſſit reprobari nõ põt dici notoria ſz puto ſaluãdo iſtuz tex.poſſe dici q ꝓbatõ in iure facta reddit rẽ notoriã qꝛ gcgd fit i iudicio[b] dicit notoriũ vt nõ.i.c.pe.ꝺ̃ exce.ꝛ ꝓ Jnn. in.c.ex inſinuatiõe de appella.ꝛ.c.per tuas de teſti. ſed nõ facit rez illã ſuper qua eſt inducta ꝓbatio notoria niſi poſtquã in cauſa cõcluſuz eſt ita q nihil poteſt obijci ad offuſcandũ notorietatez.nam ꝛ nõtorium quãdoqz põt offuſcari ex accuſatione aliqua vt nota.ꝓ gl.in.c.i.de offi.lega.li.vi.ꝛ pro boc tex.hic in ſi.ibi nulla tergiuerſatione celari.ꝛc.poteſt etiã ſaluando tex.dici q loquit indiſtincte ꝛ aliter reſpõderi ad dictũ dominoꝝ de rota q eoipſo q ꝓbatio eſt facta reddit rem notoriã ꝑſumptione iuris qꝛ nõ ꝓſumit reuocatio ſeu ꝓbatio qꝛ nõ facta nõ preſumũtur.ſed iſta notorietas eſt cõmutabilis vſqz ad concluſionẽ i cauſa. ħ aperte ꝓbatur ħ in eo q tex.dicit q per cõfeſſionẽ res efficitur notoria que tamẽ põt reuocari ꝛ excuſari vſqz ad ſniam vt in.c. cũ dilecti. s.de accu.ꝛ.c.ſi.s.de confeſſ.ꝛ.l.erroꝛ.C.eo.ti. ad idez tex.cũ glo.in.d.c.i.de offi.delega.lib.vi. Jn glo.in v̄.nõ que iudici.ibi ſecus eſt in manifeſto. nõ glo.q notorium ſeu manifeſtuz cõſiſtit in facto non aũt i opione iudicis. Poſt.dicit arbitrio iudicis ſtãduz coram quo agit donec fuerit appellatũ. ꝛ ſi iniqz arbitratus eſt reuocabit factũ ſuũ. Sed ſaluãdo gl. dic q lz ꝓſumaꝭ pro iudice q recte iudicauerit ꝛ dixerit manifeſtũ ſi nõ fuerit appellatũ.tñ veritate iſpecta nõ põt dici manifeſtũ niſi ꝓut dicit i tex. Et ħ in glo.ſi.dũ arguit q ꝓ ſniam factũ eſt manifeſtũ tenegas mẽti. Abbas ſiculus.

a **Abbate** Verba priuilegioꝝ largaz habent ſignificationẽ vnde verbũ ſm ꝛ iurta in eis poſituz cauſatiue teneꝭ nõ conditionaliter. ita cõiter ſũmatur ſed hec ſũmatio videt nimis generaliſ.ꝛ nõ eſt vera indiſtincte iudicio meo.qꝛ ꝓuilegiũ inquãtũ ꝓiudicat alteri ſeu iuri cõmuni ñ ꝺ̃ large ſed ſtricte intelligi vt dixi in.c.olim.s.eo.ꝛ ideo põt ſic ſũmari Verba ꝓuilegioꝝ debẽt intelligi vt aliqd afferant ꝛ nõ remaneat ambiguitas.ꝛ ideo verbuz ſm ꝛ iurta videnꝭ appoſita cauſatiue ꝛ nõ cõditionaliter.h.d.ꝓ ma pars narrat factũ.ſecũda diffinit ibi bis igitur.ꝓ

b Acta iudicij faciũt notoriũ poſtqz eſt cõclũſum in cã ſm.d.abb.in.c.in ter monaſteriũ in ſi.de re iudi.ꝛ lu.ro.in ſuis ſingu.in lra.C.nõbili q̃ incipit exceptio dilatoria.ꝛ ħ ſuit rõ dicti ſingularis io.an.in.c.cũ dilectus o or.cog.vbi dicit q dilatoria exceptio ſupueniẽs nõ põt opponi poſt concluſionẽ i cã. Adde q ꝓ pcto dicto dñoꝝ de rota ħ allego bo.glo.in vbo liqre in.c.ſignificauerũt de teſti.q̃ dicit q tũc dicit plene liquere qñ ẽ cõcluſum i cã.ꝛ eã ibi ſeqt d.an quez oio vide.ꝓ illo ẽt dcõ viõ.d.an. i.c.laudabile i ſi.vt li.pe.Sed ibi melius habeꝭ ꝓ d. ab.q ꝓpr̃e al.dnos ꝺ̃ ro.s.relatos.ꝛ adõ an.i.l.ij.in fi.C.ꝺ rẽp. ap.vbi dicit q acta iudicij faciunt notoriũ ꝛ alle. inno.i.d.c. ex inſinuatiõibus de ap. Jrẽ vi de bar i.l. fi.de pub. iud.vbi dicit q illud dr cuidẽs q ꝓſtat ex actꝭ.ꝛ ꝺ̃ qõ ne hic poſita videꝭ ꝓ d.an.in.c. c.vña vñi, venio ad exempla i xli.col.de cohã.cler. ꝛ mulic.ꝛ viõ quod nõt.d.an. in.c.ſi.cir. pñ.de rẽp. o2.ꝛ i.c.pa ſtoralis in xvi col de cã poſ.ꝛ ꝓ prie.ꝛ q acta faciãt notoriũ ẽ caſus in.c. cũ oliz de cã poſ.ꝛ ꝓ prie.dum tex.dicit qñ ꝓ arteſtationes nobis conſtitit cui / dẽter. Et

c Jſte tex.inquãtũ logr de dictiõe ſm q̃ nõ facit ħ cõditionẽ ſicut facit dictio ſi inducit ꝓ pau.de ca.in.l.ſi reſtiñ in prin.C.de inſti.ꝛ ſub.ſub con. ſac.ad qõnez qd opent illa ẏba que cõſueuerũt apponi in priuilegijs vel

vide de boc ꝓ.d.an.in.d.c.ſignificauerunt in vltí.col.

ma subdinidit.nã in pma ponitur petitio pro pte electi.Jt 2ª ibi ceterũ.petitio ⁊ resp̃sio ꝑ electũ.Jn 3ª ibi ad ħ.rñsio ꝑ electo.Jn q̃rta ibi ꝑ qđ rñsio ꝑ electuz. Casus litteralis.Jacãte monasterio sci siluani mõachi elegerũt quẽdã de gremio suo i abbatẽ ⁊ ꝓfirmationẽ electiõis sue petuerũt a mozinẽsi epo Sz monachis sci bertini se opponẽtib⁹ ex aduerso ẽps illã electionẽ noluit ꝓfirmaꝛ pp qđ ptes ad dñz pa.habuerũt recursum coꝛã quo ꝓcuratoꝛ sci siluani electionẽ ꝑsentatã canonice factã petijt ꝓfirmari.sed ꝓcuratoꝛ sci bertini ꝓposuit ex aduerso q tã de cõsuetudie approbata q̃z de spãli ꝑuilegio romani põtificis electio monasterij sci siluani dz de mõasterio sci bertini celebrari vñ huiusmodi electio erat nõ imerito reprobanda ꝑ ꝓsuetudinẽ ⁊ ꝑuilegia se.apo. attentata etiã monachi altiacẽsi.debebãt de iure cõpelli vt de monasterio sci bertini psonã idoneaz sibi eligerẽt in abbatẽ lite.conte.⁊ testib⁹ receptis ꝓpa depositionib⁹ testiũ diligẽter inspectis determinat ꝓut in lra.Ber. Nõ pmo ex tex.q electꝰ i abbatem dz recipere ꝓsecratiõem ab epo loci si eã obtinere põt pro ħ vide tex.cũ glo.xviij.q.ij.c.si. facit c.ficut de fimo. Scõo nõ q electio attẽtata ꝑ ꝓsuetudinẽ vel ꝑuilegia eccĩe est reprobanda.⁊ sic videt q nõ fit nulla ipo iure.de quo tñ dic vt nõ.in.c.cõsiderauim⁹ de elec. Tertio nõ ꝓsuetudie posse iduci vt vna vniuersitas eligat sibi rectorẽ de alia vniuersitate⁹. Ex quo iſero q ex boc non tollit libertas eligẽdi.nam nõ valet cõsuetudo p quã tollit libertaſ eligendi.vt in.c.cũ terra de elec.facit.c.vbi periculuz. §.ceterũ de elec.li.vi.Tũc ergo tollit libertas cũ ꝑciſe cõpellunt eligere vnũ ⁊ tũc dicerẽ electionẽ esse nullã.secus si cõpellunt eligere vnũ de certo genere psonaꝛ nã tũc nõ tollit libertas q⁊ si tolleret nõ valeret ꝓsuetudo vt dixi.ſ.⁊ pro boc facit qđ dico i.c. lz de elec. Nõ q ꝓfessus in vno monasterio itrã do aliud monasterũ ad boc vt dicat monachus illi⁹ mõasterij oz q itex ibi,ꝓfiteat sicut facit iste de quo bic in tex. Item nõ q ꝑuilegiũ ẽt iuri cõmuni derogatiuũ vel alteri ꝑiudicatiuũ nõ dz ita stricte itelligi vt paꝛ vel nihil operet sed dz itelligi vt aliqd inducat ⁊ vt potius valeat q̃z pereat.cõcoꝛ.c.in bis. ſ.ꝺ ꝑuile.⁊ boc ẽt valde nõ.pro bis que dixi in.c. olim. ſ.eo. Nõ q ꝑuilegiũ ,ppie dr illud qđ preiudicat iuri cõmuni. vñ dicit ꝑuilegiũ quaſi priuãs legẽ cõmunẽ.iij.di.ꝑuilegia.⁊ dr lex ꝑuata q nõ facit iuſ quo ad oẽs sed tñ quo ad illũ cui cõcessum est priuilegium. Item nota q obligatus ad eligendum de certo gremio in dubio intelligitur obligatus si ⁊ inquantum ibi reperitur persona idonea. Item nota q super deducto in libello per modum cause põt ferri diffinitiua si partes sup illo disputant pñci paliter ⁊ ,pbatões iducũt.nã i pncipio lre ñ pereba tur vt,pnũciaret sup iur eligẽdi.ſz tñ erat ꝓtẽtio ſr electõe iã fcã.ſz q⁊ ptes sup iure eligẽdi icepert pncipaliter disputare.ió papa diffinit sup illo deducto i modũ cãe ⁊ similis decisio ẽ i.c.cũ eccĩa suttria de cã pos.⁊,ppe.vbi plene p Jnn. Jn gl.i.i fi. gl. ñ soluit formaliter ꝓriũ licz dicat vitatẽ.Sz rñdendo formaliter dic q ex solo cursu tpis nõ tollit nec iducit ius sz cõsuetudo vt ꝑscriptio iducit ex solo cursu tpis cũ tacito cõsẽsu illi⁹ cui ꝑiudicat ⁊ ancte iuris vñ i cõsuetudine seu ꝑscriptiõe iducta nõ ẽ sol⁹ cursus tpis ſz ẽt tacit⁹ cõsẽsus illi⁹ ꝺ quẽ iducit cõsuetudo vel ꝑscribit ⁊ auctoritas iuris.Et an ⁊ qñ valeat cõsuetudo circa ius eligẽdi ⁊ an sit consuetudo vel ꝑscriptio ⁊ an regrat titul⁹.dic vt nõ.i.c. cũ ecclesia suttrina de cã pos.⁊,ppie.⁊ qđ nõt io.an. i.c. iij.de cõsue.li.vi. Jn glo.i v.altiacẽsi.monachi in fi. Nõ bñ gl.ex q collige q p act⁹ mere facultatis ẽt multo tpe cõtinuatos ñ itroducit cõsuetudo seu aliqua fuit⁹ᵇ qꝛ nõ apparet p hũc actũ q voluerit ꝑiudicari iuri meo cũ vtar iur mihi cõcesso ꝺ quo plene p ci.i.l.ij.C.q̃ fit lõ.cõsue.p ino.i.c.bone.ij.ſ.ꝺ postu.pla.⁊ iõ si accessisti ad molẽdinũ ticij multo tpe ñ pp ħ ẽ iducta cõsuetudo vt tenearis i futuruz ire nisi te ,phibẽte ille iusserit vt ires tu nũc si obtemperas iducit cõsuetudo qꝛ tũc appet q ille intelligitur vti iure suo ⁊ tũc facis actũ nõ gratuitũ sz mere fuiuitis.⁊ ita iducebat ħ illa,phibitio q illa electio non admitteret.Et nõ scõo iuncto tex.satis eẽ illaz ,phibitionẽ fieri extraiudicialiter ⁊ obtẽpatũ fuisse. lz,p bono pacis sic diffiniãt nihilomin⁹ iducit ꝓsuetudo.tex.ẽ ħ ⁊ nescio alibi. Jn gl.i v.iuxta ibi de ꝑscriptio.auditis.⁊ ibi dicit gl.q disiũctiue pñt allegari ꝑscriptio ⁊ ꝑuilegiũ sed pure ñ pp ꝺictionẽ.⁊ vide de boc gl.i regula null⁹ plurib⁹ ꝺ re.iur.li. vi. Et iquãtũ gl.dicit q ñ allegabat hic ꝑscriptio sed cõsuetudo ñ bñ dicit qꝛ ista erat pot⁹ ꝑscriptio quã cõsuetudo exquo derogabat iuri alteri⁹ lz largo sũpto vocabulo ꝑscriptio possit appellari ꝓsuetudo ⁊ ita capit ħ de quo p ioãnẽ an.i.c.tij.de cõsue. li.vi. ⁊ quo ad ꝓriũ gl.dic q quo ad creãdũ ius non pñt ꝓcurrere ꝑscriptio ⁊ cõsuetudo qꝛ qđ meũ ẽ ex vna cã ⁊ c.ſz bñ ꝑt cõcurrere cõsuetudo cũ ꝑuilegio ad cõfirmationẽ ipi⁹ qꝛ,pbat vſuz ꝑuilegij ⁊ dz itelligi ꝑuilegiũ sm cõsuetudinẽ.vt i.c.cũ dilect⁹ ſ.de consue. Jtẽ si aliquo mõ possz ifringi ꝑuilegiũ remãet cõsuetudo.tex.ẽ i.ꝺ.c.cũ dilect⁹.⁊ iõ cautũ ẽ articulari de cõsuetudie ⁊ ꝑuilegio. Jn gl.i v.ꝺictorio iudicio i fi.Cõcludit ꝺ gl.q de necessitate regrit ad validitatẽ cõsuetudinis q obtẽta fuerit i ꝺictorio iudicio.ſz ħ cõiter reprobat ⁊ maxie p istũ tex. naz ista cõsuetudo ꝺ q̃ i tex.ñ fuit obtẽta i ꝺictorio iudicio ſz pte reclamãte extra iudiciũ tm̃. Jtẽ si cõcludit gl.eẽ verã seqret q raro aut nũq̃ iduceret consuetudo qꝛ ñ posset bre initiũ qꝛ iudex nũq̃ iudicaret ſz cõsuetudinẽ exquo ñ fuit obtẽta i iudicio. itẽ ꝓriũ,pbat rõe.ad iducẽdũ cõsuetudinẽ sufficit cõsẽsus populi saltẽ tacite.l.de quib⁹.ff.de legi.⁊.i.dist. cõsuetudo.ſz cõsensus ppli põt bẽri nedũ i actu iudiciali ſz ẽt extraiudiciali.ġ ⁊c.Cõclude ġ q⁊ lz fuerit obtẽta i ꝺictorio iudicio sit vn⁹ mod⁹,pbãdi cõsuetudinẽ ñ tñ regrit ſp necessario ad itroducẽdam ꝓsuetudinẽ q sit obtẽta i ꝺictorio iudicio. Jn gl. i v.fiat fides i fi.nõ gl.⁊ maxie i tertia opi.⁊ distingue reducẽdo opi.ad ꝓcordiã q aut istrm̃ ẽ ꝑuatũ ⁊ tẽ i dubio ñ facit fidẽ de alio istro.ad ħ.c.i.⁊ .ij. ꝺ fide istru.Aut ẽ publicũ ⁊ tũc aut ñ ẽ isert⁹ tot⁹ tẽpoꝛ p solũ tabellionẽ ⁊ ñ facit fidẽ ẽt si fuissẽt plures alij tabelliões vt ẽ tex.i auc.figs i aliquo documẽto.C. de edẽ.⁊.ſ.de fi.istr.i.c.fi.⁊ ẽ rõ qꝛ nõri⁹ ñ ꝑt cõficere istrm̃ nisi de eo qđ ꝓcepit ſẽsu corꝓoreo.ſz cuz ipe ñ fuerit cõtẽt⁹ i p istro nec fuerit de illo rogat⁹ ġ ñ ꝑt cõficere istrm̃.⁊ si diceres ipm̃ vidisse illud instrumẽtũ.rñdeo q lz viderit tñ p ħ ñ iserit q eẽt sine falsitate.nã poterat eẽ viciosũ ⁊ falsũz ⁊ bec vitia cõprebẽdunt iudicio itellect⁹ nõ sẽsu corꝓoreo.⁊ ħ iudicare nõ spectat ad nõriũ sed ad iudicẽ.vt i.ꝺ.c. fi.Si vero eẽt exẽplatũ auctoritate iudicis tũc facit fidẽ.ꝺũ tamẽ sit vocata ps cuius interest vel si nõ interest alicuius spãliter fiat generale edictũ.vt quicũ q̃z putauerit sua itereſſe cõpareat ad cõtradicendũ sm bosti.bic ⁊ bene.⁊ idem Jnno.i.c.significauit ⁊ c.albericus de testa.nam si testes non recipiunt nõ citata parte vt in.c.ij.de testi. fortius nec istrumẽta rit puta rusticũ ad soluẽdũ oi anno.x. faccoſ frumẽti sm q ancesſo/res sui faciebãt dato q nõ appa c at q ancesſozes sui aliqd vnq̃ solucrit de frumẽto tñ nõ vitiabit sentẽtia immo rustic⁹ tenebit soluere qꝛ illa dictõ ſz nullã cõditionẽ facit pistũ tex.⁊ p tex.i.ꝺ.l. si testm̃.vbi frã.tigrini pau.ꝺ ca.⁊ ꝺ.alexã. ita tenẽt⁊ gui. ꝺ cu.⁊ bar.i ꝺ.ff.iul.p illũ tex.⁊ idẽ tz Jo.an. i addi.spe.inti.ꝺ seu.iux ta pn̄.⁊.ꝺ. alex. imol.i cõsi.celxxx vij icip.qñ abũde.⁊.ꝺ. Jaſ.ꝺ mai. in.ff.,piudiciales in fi.i sti.de act.⁊ viꝺ si.q. seu dalẽ p dictionez siẽ p oldr.lau.cõsi.cxxi icip. ad pmã.q.i 2° dubio.⁊ ꝺ hac dictõne sm dic plenꝰ vt p bar.i extra ad repꝰ.i v. ,put bal.i.ꝺ l.si testm̃ i.ij nõ.cũ ꝓcoſ.al.

a Ad ħ ẽ tex.i.c.cũ dilect⁹ ꝺ ꝓsu.⁊ tex.in.c. tua i v.assumat de ipa quez notat host.⁊ doc. de bis q fi. a pla

b Et ad de Jnn.i.c. cũ i eccĩa ꝺ cã pos.⁊ ꝓpri⁊ q nõt idẽ abb.i.c. q trãslatione ꝺ off.leg.

c Idem tenet ipe.ꝺ.

abb.panoꝛ.in.c.fi.in.vi.col.in vſ.sexto regrit̃.ſ.de cõsue.

dictõem sm. facit ẽt ad pul.decisionem si iudex in sua condemnauc/

a Utruz volo denotet liberã volũtatẽ iure nõ coactã. vide plene p do. ant. in c. i. de cõstitu.

b Et idẽ tenet. d. an. hic. Et ita ꝓbat ter. valde nõ. in. l. z attilicinus. ff. de ser. ru. prę. quẽ al. glo. ista nõ. z facit ad ꝓuilegiũ genuẽsiũ q tãdiu ipetra uerũt ꝓuiuilegiũ doctorãdi vt ꝙuis steterit p decẽniũ q neminẽ doctorauerit non p

diderũt corũ ꝓuilegiũ qz nõ fuerit in aliq̃ culpa qz nõ potuerunt vti exquo non apparuit aliqs doctorãdus. ꝯ eos tñ facit qz imo videnẽ fuisse i ckpa z negligentia qz poterant ipetrato ꝓuilegio statuere q ciues sui ñ possent alibi doctorari sub certa pena ꝓut nũc fecerũt z filr ꝓ ista gl. videt q bar. in. l. i. ff. de nũdinis nõ dicat verũ de priuilegio doctorandi q bñt laretini q ipm pdiderit qz stetit p decẽniũ q nemiñ doctorauerũt qz ex quo nõ stetit p ipos ñ fuerũt i aliqua culpa vel mora. Confirmo p illud q scribit idez ab. panor. ĩ c. ad audiẽtiã ĩ pe. col. in v. sed iuxta ꝓdicta q̃ro de nõ. q̃stiõe ꝛẽ. s. de rescript. vbi tz q vasallus nõ ꝓscribit libertatẽ aduersus dñm q etiã seruitio vsus nõ est co qz nõ occurrit casus in quo effet opus eius seruitio ẽt si staret p mille ãnos z ita notat Jo. an. in addi. spe. ĩ ti de scudis sup rubrica z aliqd p Jo. oc imol. i. d. c. ad audiẽtiã. z ad hoc facẽ q volũt bal. z ang. z flo. in l. hec aũt iura in pn. ff. de ser. vrb. prę. vbi notãt q si dñs stetit p cẽtũ ãnos q vasallo nõ iposuit onus vel seruitiũ vel ciuitas castro sibi subiecto p hoc nõ ꝓscribit ꝛẽ. p. l. in filijs. C. de decurio. li. x. z q nõt Jnn. in. c. cũ dilect⁹ de capel. mo z ci. in. l. i. in. vi. q. C. de ser. z aqua. Lozoboro ẽt dictũ gl. panor. z. d an hic p illud q dicit Jnn. in. d. c. cum dilect⁹ de ca. mo. exemplari debent. facta autẽ exemplatione ita solẽniter nõ est amplius necesse ꝓducere originale nisi aduersarius vellet illud reprobare de falso. tũc. n. ꝓcedit illud qđ dr hic in fi. glo. z idez Jnn. qđ nõ. qz extendũt. l. fi. C. de fi. instru. In glo. in v. psonã ibi cuicũq; voluerit. Nõ glo. iuncto fine de significato bui⁹ verbi. p hec. n. no videt dari potestas ꝯ ius cõmune. dicẽdũ q vbũ⁹ volo non significat arbitriũ boni viri sed liberã volũtatẽ. vt. l. fideicõmissa. §. q̃z q̃z ff. de lega. iij. sed nõ denotat tantã libertatẽ vt aliqd fiat ꝯ ius cõmune qđ notandũ est pro libertate que quotidie daf arbitris z arbitratoribus p ꝟ verbuz vt volueris. In glo. fi. ibi pdit ꝓuilegiũ. hoc veruz fm Jnno. nisi postea reedificet qz tũc monasterium reedificatũ recuperat ꝓuilegiũ ar. in c. qz diligẽtia d ele. hoc dictũ itellige vex nisi fuisset destructũ auctoritate supioris qz tũc ex toto pdit ꝓuilegiũ. vt in. c. ij. z qđ ibi nõ. de no. op. nũ. tũc. n. q̃z q̃z reedificet ñ recuperaf ꝓuilegiũ qz actio semel extincta nõ reuiuiscit de ꝓsecra. di. iij. queris. Itẽ dicit Jnn. q si ꝓuilegiũ est datũ ordini destructo ordie tollit ꝓuilegiũ. Si vo datur monasterio seu possessiõibus monasterij destructo ordie nõ tollit ꝓuilegiũ. In ea. glo. ibi nec adhuc credo. Nõ glo. ex q pot colligi q aut ex toto cessat cã ꝓuilegij z cessat ipsum ꝓuilegiũ. aut cessat causa de pñti sed nõ spes in futux z tunc remanet ꝓuilegiũ. ita in ꝓposito lz de ꝓsenti nullus ibi repiat idoneus tñ spes est q in futux erit aliqs idoneꝰ. z ideo ex toto nõ pdit ꝓuilegiũ z hoc bñ nota. In ea. glo. ibi qz nõ possunt vti. Nõ ex hac ꝓticula q nõ vsus ꝓuilegij volũtarius⁹ tollit ꝓuilegiũ sed nõ vsus necessitatis nõ. qz exquo nõ potuerunt vti ꝓuilegio nõ sunt ĩ mora vel in culpa. Et in fi. glo. Jo. an remittit hic ad nõ. in. c. ij. de or. cog. z in regula delictũ de reg. iur. li. vi. vbi datur theorica q delictum solius ꝓlati nõ nocet eccliẽ. secus si totꝰ eccliequasi p hoc sentiat q si oẽs de eccliа fuerint in culpa tũc ꝓiudicaf eccliẽ z aptus tz do. An. secus si prelatus dũtaxat fuerit in culpa. Et ex hoc nõ q negligẽtia solius ꝓlati in adiplendo cõditionem nõ ꝓiudicat eccliẽ. secus si ex negligẽtia ꝓlati z capituli pro ꝟ qđ nõ. in. c. vex de cõdi. app. z ꝟ vltimũ nõ qz quotidie accidit. nã quotidie donanf siue relinquũtur possessiones eccliẽ sub certo modo siue cõditiõe qz negligẽtia solius ꝓlati nõ nocet eccliẽ. Extra glo. opp. ꝯ tex. nam in ꝓuilegio paschalis erat vbũ iuxta. z papa postmodũ seu ps allegãs iducebat vbũ ꝟz. So. vt dicit Jo. an. z bene verbũ fm eqpollet verbo iuxta z hoc factũ est ad responsionẽ illox q non sunt cõtenti mente sed regrunt verbox corticem. z facit cõtra illos qui volunt eox argumenta replicari de verbo ad verbũ. nam satis est replicare mẽtem vt hic z in. l. scire leges. ff. de legibus. z. c. intelligẽtia z. c. ꝓterea. §. co.

s

Uper quibusdam.

Dicit q dicunf hereticꝰ manifesti. 2° que sint pedagia guidagia z salinaria interdicta. tertio dicitur quomodo itelligit ꝓceptum factum laico q de se cõquerẽtibus in ecclиastico foro respõdeat. h. d. Et tria sunt dicta. 2m ibi ꝓterea. 3m ibi cum autem.

Casus litteralis. Quidaz legatus apo. se. exercẽs legationis offiñ in partib⁹ tholosanis fecit quedam mãdata comiti tholosano videlicet vt manifestos hereticos expugnaret z q pedagia salinaria z guidagia nõ exigeret z de se cõquerẽtib⁹ ad arbitriũ ipsi⁹ vel alterius legati seu iudicis ordiarij vel delegati iusticiaz exhiberet. Comes tholosanus petijt a papa q dicerenf hereticꝰ manifesti z que dicanf pedagia guidagia z salinaria interdicta: z qualiter tertiũ capiñ sit intelligendũ. Ad primũ respõdet papa q illi dicuntur hereticꝰ manifesti q ꝯ fidẽ catholicã publice pdicant aut ꝓfitent seu defendũt errorẽ: vel q coram ꝓlatis suis cõuicti sunt de hereſi vel cõfessi vel ab eis p sniam cõdẽnati de heretica prauitate quox bona ꝓpria cõfiscanf z ipsi fm leges puniunt. Ad scõm mandatũ rñdet q illa pedagia z salinaria dicunf ei interdicta q nõ apparẽt impatox vel regũ vel lateranẽ. cõcilij auctoritate cõcessa vel que nõ apparẽt introducta ex antiqua cõsuetudine a tpe cuius nõ exstat memoria. Tertiũ mandatũ. s. vt de se cõquerẽtib⁹ fm arbitriũ ipsius legati vel alterius vel ordinarij vel d legati iusticiã exhiberet. hoc sic est intelligendũ vt videlicet in omni causa q rõne psonax vel rex ad eccliastricũ forũ ptinet: z sup omnib⁹ capitulis que pro pace seruanda statuta sunt p ipsum legatũ vel auctoritate apostolica statuẽda. Item viduis pupillis orphanis z psonis miserabilibus in omnib⁹ bis tenef ĩ iudicio eccliastico respõdere. Ber. Nõ pro ex tex. q manifestũ qñq; capif pro notorio vt hic z. c. cũ olim. §. co. Et nõ multos modos inducẽdi notoriuz z pot sumi ar. ex tex. q manifeste dicif ignarus q publice ꝓponit z defendit errorẽ. facit ad mãz. c. si forte de elec. li. vi. Itẽ nõ q p ꝓbationẽ añ sententiã factũ dicif notoriũ qđ intellige vt dixi in. c. cũ olim prcallega. Nota in. §. preterea. q pedagia z ista alia vectigalia non debent impoi nisi quattuor modis de quibus in tex. primo p cõcessionẽ impatox. scõo regis. tertio laterani. cõcilij. q̃rto vigore cõsuetudinis de cuius initij nõ est memoria. z sic nota vnũ casum in quo ad inducẽdã cõsuetudinẽ non sufficit. xxx. vel. xl. ãnox tẽpus sed tẽpus de cui⁹ initij memoria in ctrium nõ exstat. Nõ q ista sunt reseruata soli ꝓncipi in signũ spãlis priuilegij. Et ex ꝟ nota vnũ semp tenẽdũ menti nec legi alibi ita clare q reseruata ꝓncipi ĩ signũ spãlis ꝓuilegij pñt acqri cõsuetudie tãti tpis de cuius initij memoria ĩ ctriuz nõ exstat. Ex quo infero q dñi iferiores z ciuitates possunt ꝓscribere prãtem legitimãdi spurios. Item restituẽde fame creãdi tabelliões z similia q̃ sunt reseruata ꝓncipi si subesset tm tẽpus de quo in tex. Glo. tñ in. c. vnico d cle. egro. li. vi. ꝓpe ꝓncipiũ sentit opositũ. Sz certe istud dictũ mihi placet itelligẽdo d cõsuetudie ꝓscripta. Et limita ꝟ vnũ nõbile dcm 2° regritur in fi. s. de consue. z ibidẽ. domi. ant. z imol. z que sunt ista que sunt reseruata ꝓncipi enumerat bal. in. l. rescripta. C. si cõtra ius vel vti. publi. vbi etiam recitat que sunt reseruata pape z bal. in. l. i. C. de iure annu. Et addẽ. bal. in titulo que regalia in vsi. feu. i. c. i. in. ii. col. vbi p istum tex. dicit q ꝓscriptio tãti tpis cui⁹ initij memoria nõ sit in ctriuz equparat ꝓuilegio cõcesso a ꝓncipe ex certa scia facit. l. hoc iure, §. operis aque i vl. cõstituti. ff. de aqua pluuiarcẽ.

a Ad quẽ spectet imponere pedagia de quo ẽt vid̃ inol. i cle. pñti super v. pedagia de cẽsi. Et vr̃ liceat fundar pedagia vel gabellas i foro pscie ponit pet. de anch. i fgula possessor li. vi. t p bal. i. l. ij. i fi. C. de iust an. au. t q pedagia vel guidagia prescribãt. vide oino late balduz i titu. que sint regal. t vide bal in l. cũ p ponas. C. de nau. fe. t bal. in. l. ij. C. noua vectigalia. ipo nñ pos. t bar. cle gãter in. l. fi publicanus. §. i vectigalibus. ff. ō publi. b Adde h q eoipo q clericus dãnat⁹ ad carceres fugit ō carceribꝰ dr ef se incorrigibilis. ad h audiui sin. allegari pe. de anc. in. c. vt cõmissi de bere. li. vi. fz tu vide. d. abb. in. c. a nobis i fi. ō apost. c Sed vtrũ clericus q ō trudit in ppetuũ carcerẽ pus debeat deponi. hec est noua qõ quã ponit d. ab. in. c. excõicam⁹ el. ij. de bereti.

bar. in. l. si publican⁹ in. §. vlt. ff. de pub. vbi dic tñ tẽpus regri qñ pscribit ꝯ pncipẽ secus si ꝯ priuatuz q acqsiuit ista puile gio vel cõsuetudine. qz tũc nõ regritur tñ tẽpus sed sufficit tẽpus. x. ãnoꝝ cũ titulo vel. xxx. sine titulo sicut dicim⁹ i vsufructu pscriben do. l. fi. C. de pscrip. long. tẽp. t pro h adduco in fili gl. nõ. in. c. ad audientiã. s̃. de pscri. t in. c. dilect⁹ de ca. mo. Nõ tex. singulr ibi v̄l lateranen. pcilij ⁊c. q cõciliũ gnãle bz iura pncipis pro boc facit qz i cõcilio gnãli pest papa. Vñ dicit Joan. an. h t bene q ille tex. nõ excludit cõcessionẽ solius pape. nã t si cõciliũ bz hãc ptãtez ergo t papa qz cõcilia recipiunt ptãtem t robur a papa de quo dic vt in. c. significasti de elec. t vide glo. in. c. anastasi⁹. xix. di. Nõ in §. cũ aũt. q miserabiles psone vt iste de gb⁹ in tex. t cõsimiles pñt cõuenire laicũ coraz iudice eccliastico ẽt si cã de se nõ sit eccliastica. t est casus spãlis i quo actor nõ segtur foꝝ rei. Rõ est qz oẽs iste psone miserabiles sunt sub ꝓtectiõe eccle. lxxxviij. di. p to. t in. c. significãtibus. s̃. de offi. dele. Itẽ nõ q mandatuz gnãle restringit sm ptãtem mãdantis. t ex h arguo q si iurauí stare mãdatis tui seu tibi obedire sicut iurat rectori qõ itelligi bz de bis q̃ spectant ad offiñ rectoris. facit. c. i. de iureiurã. li. vi. t. c. veniẽs t. c. gntauallis. s̃. e. ti. Ultimo hic quero nũ qd reges⁹ citra impatorẽ pñt ista pedagia seu guidagia imponere. Dosr. q nõ sed solus imparor põt. Et tex. ibi vel regũ. itelligũt qdã de rege romanoꝝ q est electus i imparorẽ t adhuc nõ coronat⁹. Et p hoc dicebant qdã q ex sola electiõe acgrit electo prãs administradi de quo vide glo. in cle. romani de iureiurã. t pro dicto dosr. facit tex. in. l. vectigalia. ff. de publica. dodie tñ saltẽ de facto oẽs reges t ciuitates italie t q pcius est oẽs castellani ponũt ista pedagia qõ fieri nõ bz. Sz dubitari põt de guidagio. nam guidagiũ est qñ aliqd datur vt tute ducat p terrã alteri⁹ nunqd peccat rusticus aliqd recipiẽdo vt tute transeuntẽ ducat. Jo. an. h t bene q nõ qz iste locat operas suas itelligat ergo tex. de eo q tenet ad boc. naz dñi ciuitatũ t territorij tenent territoriũ siũ custodire secure. vñ ipsi nõ debẽt recipe pciũ secus in alijs locantib⁹ opas suas. ar. optimũ in. l. metũ i. §. lz. ff. qõ metus cã. In glo. in v. pedagia ibi q̃ dant ꝓ sale. Sed glo. boc nõ declarat. Inno. itelligit qñ aliqd dat pncipi vt pmittat emere vel vẽdere sal. dosr. dicit q saliaria sunt dom⁹ in qb⁹ dñi terraꝝ faciunt poni sal t vẽdi t emi a ppositis illi⁹ officij ita q alij ñ liceat. ista. n. sunt pbibita qz vident monopolia. i. cõuẽticula illicita t pbibita qz nõ bz alicui licere vt ipe solus emat vel vẽdat. vt. l. vnica. C. de monopolis.

In glo. in v. imparoꝝ ibi sz nõ ciuitas. sed bodie vt dicit Jo. an. t videm⁹ de facto post factaz pacem cõstãtie ex qua ciuitates italie receperũt meꝝ t mixtum impiũ vsurpauerũt sibi ō facto ius iponẽdi ista vectigalia. In gl. in v. nõ extat ibi puilegiũ iducit. boc vex q cõsuetudo tãti temporis bz vim tituli qñ datur capacitas possidendi. alias secus t vide singulariter p Jo. an. i. c. ij. de pben. li. vi. i nouella. In ea. glo. ibi titulũ allegare. Cõclude q in ppria consuetudie nõ regrit titulus sed qñqz cõsuetudo capitur pro pscriptiõe t tũc secus. vide tex. cũ bona glo. i. c. uj. de cõsue. li. vi. t oio ibi p Jo. an. in nouella t in. c. fi. s̃. de cõsue. In glo. in v. psonaꝝ ibi p pace fuanda. Nõ glo. iũcto tex. singulariter q laicus rõne pacis fracte põt cõueniri coram iudice eccliastico t q qlibet laicus teneat suare statuta edita vel edenda p legatũ seu papã sup pace seruanda. nam ex fractione pacis ledunr caritas t ipse christus q inter cetera in extremo vite oibus pacẽ reliquit dicendo pacez meã do vobis pacẽ meã reliqno vobis. Ad idẽ c. i. de pac. ibi pax seruetur ⁊c.

n **Quimus.** Cleric⁹ tradit curie seculari qz degradat seculari ptãte pñte cui denũciat vt i suũ foro illũ recipiat. h. d. vsq ad. §. de illo. Ille vero. § . nõ facit ad titulũ t ponit grãz sm quosdam. Diuidit. nam pmo pmittit qõnẽ iuris quã soluit ibi cũ. n. 2° ad casuz facti rñdet ibi pro illo. Casus lr̃alis. Episcopus parisiẽsis de mãdato pape fecit capi quẽdã falsariũ lr̃arũ apo. se. cõsulẽs papam qd de ipso falsario sit agẽdũ: antequã papa ad qõnẽ respõdeat vult exponere vbum illud qõ in antiqs canonibus t in decretali sua ꝯ falsarios cõtinet videlicet vt clericus p eccliasticũ iudicẽ degradatus seculari tradat curie puniẽdus quã expositionez vide in ter. ibi. Cũ. n. Ultimo rñdet ad qõnẽ mandãs vt falsariũ illũ quẽ eps de mãdato suo capi fecit i ppetuũ carcerẽ ad agendam pniam includat pane doloris t aque angustie sustẽtandũ vt cõmissa fleat t flẽda iterum nõ cõmittat. Ber. Nota primo ex tex. q in dubio videt sequenda opinio a plurib⁹ approbata. posset tñ colligi ꝓium ex tex. cũ papa nõ sequat hic banc opinionẽ pluriũ dictum tñ vex. est nisi illa cõis opinio sit euidẽter falsa sm Jo. an. in. c. i. s̃. de cõsti. t optime facit tex. in. l. i. C. de ve. iure enu. Scõo nota q p degradationẽ actualẽ clericus incõtinẽti p dit priuilegiũ clericale t efficitur de foro seculari. ad idẽ. c. degradatio in fi. de penis li. vi. Secus est i dispositiõe verbali vt patet in. c. cũ nõ ab boie. s̃. de iudi. t i. c. dictũ. lxxxi. di. Tertio nota tex. valde singularẽ ꝓbantẽ q pro delicto valde graui t pnicioso exẽplo bz fieri degradatio actualis. Et videt apte ista lr̃a reprobare cõem theoricã glo. dicẽtiũ spãle in tribus cribus vt clericus tradat curie seculari sed i alijs regrit incorrigibilitas. vt nõ. in. c. ad abolẽdam de bere. nam bec lr̃a⁹ videt inuere t dare regulaz vt citra incorrigibilitatez possit fieri traditio pro delicto valde grauí t dãnoso. t vide qõ plene dico in. c. at si clerici t. c. cũ nõ ab boie de iudi. Nõ ibi efficaciter q eccliа bz intercedere nõ ficte sed vere ꝓ eo quẽ tradit curie seculari vt nõ imponat penam mortis.

Nõ ibi in ppetuũ carcerẽ⁸ q eccliа bz penã ppetui carceris t q ista detrusio fit ad agendaz pniam. Itẽ q ñ bz ipoui nisi pro grauissimo delicto. ō quo vide Inn. in. c. qualr t qñ. ij. de accu. Altio nota ibi sustẽtandũ⁹ ⁊c. q carcer nõ bz esse adeo artus t durus vt verisimile sit q vi carceris clerici⁹ extinguatur infra paucos dies sicut faciũt plerigz prelati t male. vñ fic faciẽtes nõ euitãt irregularitatẽ secuta mortẽ. vt dicit Jo. de lig. t bene in cle. i. de peni. t remiss. lz. n. ꝓpter duritatẽ carceris t tenuitatẽ ciboꝝ vita sit attenuãdã nõ tñ taliter quo minus possit sustẽtari vñ tex. h aptissime dicit q bz sustẽtari pane doloris ⁊c. Ex quo ẽt collige q panis t aqua bz admiñstrari intruso in tanta quãtitate vt verisimiliter nã possit sustentari. Ad idẽ vide tex. optimũ in. c. ad audiẽtiam s̃. de cri. fal. vbi tex nõbiliter dicit nullam penã iponendã p eccliam p quã possit incurrere qs verisimilr piculũ mortis. In glo. in v. seculari ibi penit⁹ incorrigibilis. bec gl. multũ restrigit hãc lr̃am t maxime inquãtũ lr̃a logtur de falsario qz sm eam spãle ẽ in eo vt nõ regratur incorrigibilitas p. c. ad falsariox de cri. fal. vñ tene qõ dixi. s̃. in nõ. Et ad. c. cũ nõ ab boie t similia respõde q loquũtur in crimĩe non ita grauissimo vtputa in furto vel in homicidio simplici. sed in alio delicto grauissimo puta in homicidio q lificato vt qz clericus interfecit patrẽ t matrẽ vel procidit pñiam t inde secuta ẽ maxia strages hominuz vel qd simile. tũc bz tradi incõtinẽti curie seculari nõ expectata incorrigibilitate. t ita videt ꝓbare ista lr̃a

o Dolar⁹ extenuans. adeo vitã clerici vt ex defectu ciboꝝ coga tur expirat efficit irregularẽ. Et adde q nõ in. c. ad audiẽtiã ō fal. p. o. ab. t q ibi late nõuit post cũ. d bar. ō bellẽzi. Ad de hic q si aliqs iniuste cõdẽnatus vt fame moriat non peccat si cibuz sibi occulte minister. tratum sumat imo si sumer. ẽ sci ipsuz occidere. ita determiat bea t⁹ tho. i sco scõe. q. lxix. arti. vlt. sibi dic san. tho. i. iuil. sen. di. xxxviij. q. i. arti. iij. circa me. q ñ peccat q pp aliqõ op⁹ virtutis se mortis periculo exponit ꝓ quo bñ fat tex. in. c. expte vltimo de sepul. t de iure ciuili nõ videt q qs possit cõdemnari ad ppetuos cãceres seu ad ppetua vincula per ter. in. l. icredibile. C. de penis.

qꝫ plene dico in.d.c.at si clerici.⁊ in.d.c.cū ñ ab homie. Jn ea.glo.ibi figs sacerdotū vbi dr̃ q⁹ clericus cōiurās seu cōspirās ꝓ ep̄m ꝓpriū dz tradi curie seculari.⁊ nota q⁹ segtur hic in glo. vt canon ille itelligaf̄ de icorrigibili. Post.tñ dicit q⁹ ꝑmus intellectus est verior lz alius benignior.sed cōiter teneꝫ iste itellectus vltimus de quo in glo.⁊ plene nō.i.d.c.cū nō ab hoie. Jn glo.in v̄.a pluribus ibi exꝑs se tradaf̄.dicūt tñ qdam q⁹ nō dz fieri traditio realis ne videaf̄ eccl̄ia cōsentire effusioni sāguinis .qnimo dicit abbas q⁹ nec etiaz verbaliter dz tradi.sed certe ista lr̄a vult vt saltē ꝑlatus denūciet iudici seculari vt recipiat cū in suū fox.⁊ vide hodie formā in.d.c.de gradatio de penis li.vi. Jn gl.in v̄.itercedere ibi nō ꝑ excōicatōem.vnde dicit abbas q⁹ ꝑlatus monebut iudicē secularem ad pietatē dicēdo q⁹ ille est imago dei⁊ reducet sibi ad memoriam multos qui post delicta atrocia egerūt pnām.vt in petro apostolo q negauit xp̄m⁊ postea meruit p̄incipatū inter apostolos⁊ i magdalena⁊ similibus.Sz post.dicit q⁹ qcqd dicatur ad hoc fit ista traditio vt puniaf̄ morte.⁊ solet cōiter dici q⁹ ista itercessio est potius vocalis⁊ colorata qꝫ effectualis.Sed certe isti nō bene dicūt⁊ videntur dicere cōtra istum tex.dicētem efficaciter intercedēdū esse⁊ sic nō ficte. Nec ob si dicaf̄ ad qd ergo traditur cū ipsa eccl̄ia possit eū punire pena minori.respōdeo q⁹ cū delictū est ita atrocissimū ecclesia nō vult amplius retinere in foro suo⁊ ipse punif̄ per degradationē vt ceteri clerici metuz habeāt post degradationē vero nō est amplius de foro ecclesiastico⁊ sic ponere penam nō spectat amplius ad ecclesiam ideo intercederet apud iudicē ꝓprium.⁊ ita intellige istam mām. Ex hoc⁊ ex tex.nota q⁹ prelatus⁊ quelibet alia ꝑsona ecclesiastica licite itercedūt pro homine quātūcū qꝫ facinoroso vt nō puniaf̄ pena mortis.

D Jlecto. Si papa indulget reo qui ꝓpter absentiam actoris possessionē recuperare nō potest q⁹ ei lapsus āni non noceat intelligitur hec idulgentia ꝑm ius cōmune.h.d.i ꝓma parte recitat tenorem indulgentie.in 2ª declarat illam ibi auctoritate.

Casus litteralis. Archiep̄s tyrenen⁹ habebat cōtrouersiam cū venetis⁊ ꝓcuratore ipsox sup eccl̄esia sancti marci de tyro.tpe Jnnocēcij ad petitionez archiep̄i cā cōmissa fuit q̄busdam iudicibus: veneti citati legitime nō venerūt.vnde ꝓpter cōtumaciam ipsox archiep̄s missus fuit in possessionē illius eccl̄ie cā rei reseruāde,tandez archiep̄o ex cā necessaria absente iacobus ꝓcurator venetox voluit recuperare possessionē⁊ stare iuri.sz qr archiep̄s abñs erat ex cā necessaria eam habere nō potuit.vnde papa indulsit illi ꝓcuratori vt lapsus anni nō obstaret quo minus post annū recuperaret possessionē. archiep̄s postea hoc intelligēs dubitauit an ꝑ talem indulgentiam possit ille recuperare possessionē eccl̄ie quādocū qꝫ etiam post annū cum simpliciter in ipsa idulgētia diceret q⁹ de cetero ei lapsus nō obstaret quominus possessionem recuperaret.vnde ipse significauit do.pa.q⁹ tēpore idulgētie ipetrate tm̄ tempus effluxerat q⁹ sufficiebat ei ad verā possessionē ꝑm cōciliū generale scz ānis.vnde timebat archiep̄s q⁹ indulgentia p̄cluderet ei viam ad verā possessionem⁊ si forte ipsum tēpus ante p̄dictā cōcessionē nō effluxerat.quare quesiuit a pa.iterp̄tationez illius indulgētie,respōdet papa.q⁹ nō fuit intentio sua ius auferre qō ei cōpetebat ex possessiōe quā habuit ante absentiam;vel etiā post reuersionez ipsius⁊ sibi imputet pars aduersa si negligēs fuerit in sua iusticia ꝓsequenda siue ante siue post reditum archiep̄i: qr cessante impedimento absentie ipsius archiep̄i conueniendi ipsum habuit facultatez. Ber. Nō ꝑmo ex tex.ex p̄ncipio littere q⁹ possessio nō debet restitui reo etiā parato satisdare si missus in possessionem est absens ex causa necessaria qō tene mēri. Ex quo infertur⁊ aliud nōb ile dictū q⁹ ad restituēdum possessionē tradītam cā cōtumacie dz missus citari.nam eius interest vt sit p̄sens cum habeat recipere fideiussorem de iudicio sisti.⁊ sic posset obijcere de indignitate fideiussoris vel q⁹ tēpus lapsum ē vel qd simile⁊ hoc tenent cōiter h̄ doc.⁊ satis innuit⁊ ꝓbat ista littera.

Jtem nota q⁹ indulgentia tendēs in p̄iudiciū tertij dz intelligi stricte vt minus p̄iudicet tertio qꝫ possit qō ꝑ plene dixi in.c.olim.s̄.eo. Sed h̄ quero nū quid sit aliud remediū citra impetrationem indulgētie vt lapsus anni nō noceat ꝓpter absentiam aduersarij.doc.⁊ bene dicūt q⁹ sic qr pōt offerri cautio cū effectu ipsi iudici⁊ in defectū iudicis pōt p̄stari ꝑsonis idoneis.vt in.c.pastoralis.§.preterea de offi.ordi.facit.c.i.⁊.ij.de eo qui mit.in pos. Quid ergo operabit̄ ista indulgentia dicet̄ cum glo. Jn glo.i v̄.indulsimus.ibi parum vel nihil⁊c.vel dic melius ꝑm doc.q⁹ indulgentia operabitur quia fine oblatōne cautionis impediebat̄ cursus anni.nam si idulgētia hic nō interc̄sisset debuisset iste p̄stare cautionē iudici⁊ satisfacere de expensis.vt in.d.c. pastoralis in.§.preterea.sed ꝓpter indulgentiā iste reseruatur indēnis. Jn glo.i v̄.ex futura in fi.vult ergo glo. q⁹ tempus absentie tātum subducitur de medio sed tēpus precedens remanet firmū.⁊ banc opinionez sequūtur Ain.host. Jnno. Bof.⁊ plu.cōtrariū sentiunt dicētes q⁹ sicut p̄o cautione interrumpitur ꝓscriptio.⁊ requiritur integer annus.ita⁊ ꝑ indulgētiam. Jo.an.reducit ad cōcordiam q⁹ aut interuenit cautionis oblatio⁊ interrūpitur ꝓscriptio⁊ habet locuz.ij.opi. Aut solum iteruenit indulgentia⁊ habet locū opinio gl.⁊ hec distinctio mihi placet qr hec indulgētia cum sit ꝓ legem⁊ ius cōe⁊ citra cautionē seruatur indēnis dz stricte itelligi vt minus ledat aduersarium absentē qꝫ possit.

C Um inter vos. Oblatōnis noie cōtinetur quicqd offertur ecclesie quocūqꝫ modo in missa vel extra⁊ in eccl̄ia vel extra.h.d.ꝑmo ponitur questio prima⁊ eius decisio ꝑ Jnno.2° ponitur secūda questio⁊ decisio per eūdem Jnno.3° ponitur tertia questio⁊ decisio per Honoriū.2° ibi verū.3° ibi ac capellani. Casus litteralis. Jnter pozeu⁊ clericos sci ioannis⁊ pauli tudertini ex vna parte⁊ abbatē sancti petri de mōte spoletani diocesis ex altera sup tertia parte oblationum capelle sancti bilarij p̄nētis ad dictū abbatem questio vertebat̄: receptis ꝓbatiōibus in questiōe illa ꝓbatū fuit ex parte prioris⁊ clericox sancti ioānis⁊ pauli q⁹ ꝑ.xl.ānos⁊ amplius tertiā partē oblationum p̄dicte capelle ipi receperūt⁊ q⁹ prior cōmiserit clericis institutis ꝑ abbatez de mōte conuentus sui eandē tertiā colligēdam.ꝓpter quod Jnnopa.adiudicauit ipsaz tertiā eccl̄ie sancti ioānis⁊ pauli statuēs vt p̄or liceret ꝑ eosdē clericos tertiā illam colligere sicut fuerat cōsuetū. Postmodū vero clerdos p̄dicte capelle asserebat oblationū nomine nō contineri ea:que ipsi capelle in festiuitate oiuz sanctox mittātur vel portātur ad illā⁊ quedā alia de q⁹ bus oibus tertiā illā prior denegat exhibere ꝺ aliis noīe tertie psoluēde ꝑ rata partis cōtingētis pozez retinere volebat ad expēsas necessarias faciēdas ipi capelle reficiēde. Jtē Jnno.de oibus supradictis integre psolui voluit⁊ mādauit tertiā portionem. Ad huc tertio dicebāt capellani dicte capelle q⁹ decime

a Adde hic qõ notat do. abb. in. c. cũ ex iniuncto de hereti.

b Quo tpe dicaf mota lis qõ facit ad statutũ ꝓhibẽs moueri litẽ. Et qñ dicaf mota lis vel discordia ẽt p actũ extraudicialẽ. ꝛ dr mota cõtroꝛuersia ẽt añ litẽ cõte. glo. cſ in. c. ij. de re. in integ. in gl. fi. cir. med. ꝛ eſt gl. in. l. i. in vbo poſt litẽ. C. de peti. here. in. l. iudiciũ ſoluit. ff de iudi. dr autẽ fieri poſtulatio pactũ citerioꝛẽ a lit. cõteſt. tex. ẽ i d. l. vnica ꝛ ibi bal. formans vnã qõnẽ in termis de ſtatuto ꝓhibente poſtulari. Et qñ qs ꝓmittit ñ petere vel nõ mouef qõnẽ ꝛ de oibꝰ ſupra dictis ꝛ aliis multiſ vide bar. i l. ãplꝰ vſ. ꝛ ſõ vt ibi liqat iſta mã. ff. reꝛ. ra. ba. Et dr incohata lis qñ ẽ lis cõteſta ta tex. ẽ iũcta gl. i v. incohata in d. l. i. C. de plus peti. Sed gl. in l. i. ff. de reſti. in v. liti dꝰ dicit qꝺ lis ẽ añ lit. cõte. ꝛ poſt Adde qꝺ p lit. cõteſ. ꝛ poſt dr ẽ incohata liſ tex. ẽ cum glo. i v. nõ fit i auẽ. q ſemel. C. qũo ꝛ quãdo iud. ꝛ adde qꝺ ille q ꝓmiſit nõ mouere litem nõ dr mouere litem quãdo mouet qõnez ꝺ poſſeſſione ſz ſoluz ꝓdo mouet de pro ꝓrietate. ita dic gl. nõ. in. v. litigioſe i. c. i. de cõſtit. vti. vl inuti. ꝛ glo ij. in. c. qz nos. xi. q. i. Sed glo. in v. cõmiſimus l. c. cãm el. ii. dicit qꝺ res dicit eſſe litigioſa quãdo ẽ delegata. ꝛ q. ſ. dixi rẽ deductã i iudiciũ p lit. cõte. Adde qꝺ idẽ dicit tex. cũ gl. in v. deducere in. l. nã ꝛ nocere. ff. de pac. ꝛ glo. i. l. ſi is q rome. ff. de iudi. ꝛ qꝺ dixi de cõtrouerſia. Adde ang. in auẽ. de litigio. ſ. oẽm i ſi. p illũ tex. vbi dicit qꝺ dr mota qõ ẽt ante lite cõte. incipit. n. ꝓ citationẽ nõ expectata lit. cõte. ꝛ adde oio hic gl. ꝛ doc. in. l. cãs. C. de trã ſac. adde h archi. i. c. placuit el. i. xi. q. i. vbi dic qꝺ ſiqs ꝓmiſit penã ſi ãplius petat põt petere ante lit. cõte. ſed poſt lit. cõte. nõ. Sz glo. ibi vz dicef qꝺ p oblationẽ libelli qs dicaf petere. dicit ẽt ibi archi. qꝺ ſiqs ꝓmiſit penã ſi qõ nẽ faceret cõmittit pena qualitercũqꝫ petaf vel moleſtef. Itẽ qꝺ qs dicatur petere ſolũ ꝓ lit. cõte. tz bar. in. l. qꝫ uis. ff. de in ius vo. ꝛ q ꝓmittit aliquẽ nõ trahere ad iuꝺiciũ dicit traxiſſe ſoluz ꝓ lit. cõte. ꝛ nõ ãte. b dicit glo. i. in. c. inoliꝛta. xi. q. i. ꝛ gl. iij. in v. pdãt i. c. ſi diligẽti de ſo. cõpe. relata ad tex. ꝛ qꝫ do qſ ꝓmittit non moꝛuere querelã nõ dicit mouere niſi lite cõteſ. hoc dicit archid. in c. ſi epus ſorte. xi. q. iij. itez dr mota qõ ſolũ quãdo ẽ lis contẽ. gl. ẽ in. l. iij. ff. ſi regũ. ꝛ ad idez qꝛimonia dr ante lit. contẽ. gl. i. l. iij. ꝛ. iiij. C. ſi. reg. ad qꝺ vide tex. cum gl. i. l. i. C. ꝺ ꝓſcrip. lon. tẽp. ꝛ ibi vide oio ang. cir. pn. ꝛ an dicaf res litigioſa etiã ãte lit. cõte. vide plene ang. i autẽ. de liti. i ꝓn. vbi al. tex. i cle. ij. vt lit. pẽ. ꝛ de illo q ꝓmiſit nõ petere vel nõ mouere qõnẽ vtꝺ p gl. i. l. q fidẽ ff. de trãſ. ꝛ qꝺ dicaf res litigioſa ẽt ãte lit. cõte. tz gl. in v. litigãtibꝰ i. c. ꝓmo vt lit. pẽ. lib. vi. ꝛ an. i. d. auc. de litigio. ꝛ quãdo qs ꝓmiſit aliũ nõ verare quãdo dicaf verare vide glo. i v. verare ꝛ ibi imol. pꝰ pau. in cle. i. de reſcrip. ꝛ q ꝓmiſit nõ vocare in ius ſolũ offerẽdo libellũ dr illũ vocare tex. ẽ i. l. libertꝰ aduerſus. ff. de i ius vo. ꝛ quãdo dicaf eſſe mota cã vel cõtrouerſia vel lis. vide p gl. ꝛ bar. i. l. cãs vel lites. C. de trãſac. ꝛ an dicaf mota cõtrouerſia quãdo ſolũ moleſtaf ſup

bili capiã oblationem ſtricte dic vt dixi in. d. c. cãz.

In gl. in v. neceſſarias in fi. nõ glo. iuncto tex. qꝺ ꝓſcribens in eccliã certã quotã redditũ dz eaz inteꝛ graliter habef. nec tenef pro rata ad onus fabꝛice illius eccliẽ. Inno. videf ſentire oppoſitũ dicẽs iſtum tex. itelligẽduz de expẽſis factis in curia vel extra ꝓ paſcẽdis clericis. ſecus in onere fabꝛice. Sed. d. an. ſequtur glo. q ẽt mihi plus placet qꝛ iſte tex. logtur in diſtincte ꝛ alia pars põt deputari pro fabꝛica. Sz extra op. ꝓ tex. nam ꝓ his que relinquũtur pro anniuerſario vel ad cultũ diuinũ nõ debef quarta. vt i c. fi. de teſta. So. multiplex. ſed vera eſt qꝺ ꝓrium loquitur de portiõe que debef eccleſie parochiali ꝺ relictis factis p parochianũ ſuũ alteri eccliẽ. ſed h. c. loquit in certa quota ꝓſcripta que dz itegraliter exhiberi ſm ꝓſcriptionẽ. nam ꝺ caſu illa oblata non ſunt ꝓuilegiata nec ꝓuilegiũ dz extẽdi p ſimilitudinez rõnis. vt dixi in. c. canonica. ſ. de ſen. ex. Abbas.

c **Ex parte.** Lis dicit mota cum fuerit cõteſtata. hoc intẽdit ibi nos igitur. Caſus litteralis. Inter epm aretinũ ꝛ. f. ꝛ. b. bertandi q forte patroni erant monaſterij pro quo litigabãt ex vna parte: ꝛ canonicos aretinos ex altera ſup quodã molẽdino de caliano ꝛ qbuſdã alijs articulis queſtio vertebaf. dũ monaſteriũ vellet reedificare molendinũ ꝓdictũ canonici p iactũ lapilli denũciauerũt ei nouũ opus. poſtea remiſſio denũciatiõis facta fuit p canonicos. vel itel lige qꝺ tẽpus ifra qõ canonici debebãt agere lapſuz fuit: ꝛ ſic monachi edificauerũt. Tandẽ canonici ceperũt ageꝛ ꝓ monaſteriũ. lite cõ. inter partes: deſtructũ fuit a canonicis latẽter qcqd edificatũ fuerat pꝰ iactũ lapilli ſup bis queſtio delata eſt ad inocẽtium³. Ipſe auditis cauſe meritis diffinitiuã ſniam ꝓtulit in quo cõtinebaf ne canonici ipediãt quo minꝰ monaſteriũ ipm ꝓfatũ molendinũ de caliano reedificaf valeat in eo ſtatu in quo erat tpe mote litis. canonici aretini ſniam ipaz reuocare volebãt dicẽtes capitulum illud referẽdũ eſſe ad tps quo lapillus in denunciatõe noui operis iactus fuit. Eps ꝛ. f. ꝛ. p. dicebãt illud eſſe intelligẽdũ de tpe quo inter ptes litis cõteſtatio facta fuit ꝛ ſic peruerũt iſti qualiter capitulum illud eſſet itelligẽdũ. Do. pa. ꝓſiderata ſnia illa iterpretaf illud qꝺ in ꝓfato capitulo dr tpe litis mote referendum eſſe ad tpus quo litis cõteſtatio facta fuit. Ber. Nõ prio ex tex. canonicos poſſe agere i iudicio nomie cãonice ipoꝛ. nã canonica hẽt quedaz iura ſepata a ſingulis ꝓbendis ꝛ pondera qꝺ nõ interuenit hic cõſenſus epi. Ex quo etiã infero capluz poſſe agere ꝓ reꝰ ſuis abſqꝫ auctoꝛitate epi qꝺ tñ limita vt nõ i. c. edoceri de reſcrip. ꝛ. ſ. de iudi. cãm que. Nõ qꝺ quãdo litigiũ ẽ cũ vniuerſitate verba ſentẽtie referri poſſunt ad ipaz vniuerſitatẽ vt pz ibi ne canonica ipa ꝛc. Ultimo nõ ad id qõ quotidie allegaf iſte tex. qꝺ lis dicitur mota cuz ſit cõteſtata. ᵇ ꝛ licet cõiter alleget ſimpliciter hoc dictũ. tñ ego puto qꝺ põt hoc verbũ lis verificari tam in cõtẽtione iudiciali qꝫ extraiudiciali ꝓ hoc allego tex. bonũ in. c.

possessione vel sup dñio vide glo in.l.a diuo pio.§.si sup rebus in v. cõtro/ uersia fiat.ff.de re iudi. Et ista oia supradicta cordi cõmẽda qz istis vbis sepe utit papa in c.exposita de arb.z nr ca doc.nri nõ declarant. Et adde q; rimonia nõ dr nisi pactũ q fiat post oblatũ libellũ rex.ẽ i.§.põt vt. is aũt in v. libellũ porrigat ei z hoc in qrimoniã adducat.xvi.q.iij. Et de illo qui ꝓmisit sub pẽa nõ cõuenit an p monitiõnem extra/ iudicialem dicat cõuenire.vide p d.ab.in.c.ij. cir.pñ.ó ac cu. Item ad/ de hic arch. in.§.si ergo l.xi.col.xvij q.i.vbi dic q nõ dr. vo care i ius ni si demũ lite cõte.qz vo care est cuz effectu.l.q/ uis.ff.de in ius vo. Sz tu ꝓ itelle/ ctu tot⁹ isti us mãe vid oio.do.ant. plenissime i d.c.si diligẽ ti in.xvij. col.de so cõ pe.vbi real sumit oia dicta bar. i l.ampli⁹ nõ peti.z q; qs dicat agere demũ lite ꝓte.est tex. cũ glo.in.l. ex duobus reis stipulã di.ff.ó duo. reis. Item p quẽ actũ di catur quis occupare cãm vel ne/ gociũ. vide tex.z glo.in ver.p lit.cõ testa.in.c.si duo de pro cu.lib.vi.z tex.z ibi bart.in.l.si plurib⁹ ó leg.i.tex.gl. z doc.i.l.si ticius z se/ ius,ff.ó vb. ob. Item adde q; ille qui promi/ sit non mo/ uẽ questio nem super re non dici/ tur solum mouere controuersiam si molestat super proprietate rei sed etiã si super possessione vsufructu vel alio iure ipsius tex est quem ibi ad ĩ notat, ange.in.l.stipulatio ista.§.siquis sorte de verb.obli. Sed cõtra ang. inquantũ dicit q; molestando super possessione dicitur mouere controuer siam super re videtur tex.cum glo.z i bi bart.in.l.ratio in prin. ff.de actio. z emptio.z bene facit.l.si duo.§.i.ff.vti.poss.vbi dicitur q; aliud est res ali/ ud est possessio.ad idem vide bal.in.l.i.in fi.C.de petit.z cõ.rei vendi. Item

forus.ś.eo.vbi ponitur etymologia hui⁹ verbi lis. nã dicit ur a cõtẽtione que erat iter disceptãtes de li mitibus agroz que qdez cõtentio põt esse iudicialis z extraiudicialis. vnde intelligã ó iudiciali scõm sub iectã materiaz, nã z si tex. iste in fi. põderetur simpli citer nõ dicit q; semper lis dicit mota cũ est cõtesta/ ta. imo dicit q; cõsiderata eadez sentẽtia rẽ. z sic ha/ bito respectu ad subiectã materiã. nã de modico vt nihilo ꝓuidisset ista sententia si illud verbũ lis fuis/ set relatũ ad temp⁹ iact⁹ lapilli qz tũc parũ vel nihil erat edificatũ. In glo.ij.in fi. Sed cõtra hunc in/ tellectũ glo. fortiter facit quoniã si denũciatio fuerat remissa p denũciãtez vel denũcians nõ ꝓbauerat ó iure suo infra tres mẽses licitũ est denũciato edifica re vsqz ad sententiã qz pendente lite nõ debet ꝓhi/ beri possessor vti possessione sua.ś.vt lite pen.p to. So. dicit do. An. q; forte iste cui facta fuit denũcia tio nõ erat in possessione illius loci. Sz certe ista so. mihi nõ placet qz exquo edificauit post denunciatio nez nec aduersarius fuit prosecutus ius suũ.j. tres menses satis acquisiuit possessionẽ. ar.i.l.i.§.i ope/ ris.ff.de no.ope.nũ. Et ideo solue z aliter q; ꝑ non querebat nec apparet quare papa sic ꝓnunciauit. forte enĩ fuit motus ex aliqbus iurib⁹ ptiũ sed tãtũ querebat qualiter debet intelligi capitulũ sententie fa ciens mẽtionẽ de motiõe litis. Scõo põt solui q; tẽ pore cõtestate litis iste eps seu mõachi edificauerãt qd tũ poterãt de iure cõsuetudinario sed fuit postea opus destructũ latẽter. ideo papa i sententia restrin/ xit se ad tẽpus litis cõtestate vt possint isti edificare ad eũ statum in quo erant tẽpore ꝓte.lit. qz vltra nõ licebat scm cõsuetudinẽ loci. z ideo de materia denũ ciationis dicẽdũ est vt bẽtur i locis suis ó no. oper nũ. In glo.fi.ibi de appel. significauit. et de hoc dic vt ibi plene nõ. In ea.gl.ibi sufficit citatio dic vt nõ.in.c.gratũ z.c.licet de offi dele.

ℭ parte.

Cõstitutio legati ó soluẽ do tertia mõtuariorz epo itelligi dz ó bis mortuarijs in qb⁹ de iure cõi debeẽ.h.d. Cõis diuisio. scõa ibi cuz igit. Casus ꝓbalis. Eps albinen. apo. se. legat⁹ in ꝑtibus romanie fecit quãdam cõstitutionẽ sup lega/ tis defunctorz vt patriarcha cõstãtinopolitanus ter/ tiã haberet portionẽ de bis que legãtur a decedenti bus. z qdã alius cardinalis duz ibidẽ legatione se. apo. fungeret cõstitutionẽ illã innouauit. patriarcha occasiõe illius cõstitutiõis a ꝓlatis vniuersitatis frã/ cigenarz z ab ecclesijs suis de qbusdaz que sibi a de cedẽtib⁹ legabant tertiã exegit portionẽ de qbusdã vt dicebant tertia illa deduci nõ debebat. sup bis de lata est questio ad papaz. Ipse vero itellecta intẽtio ne ipsorz cardinalium super ipsa cõstitutione: rescri/ bit prelatis ꝑdictis. Cum ergo do. pa. ex iterꝑratio/ ne cardinaliũ acceperit q; ipsi nõ itellexerunt: vt de bis que in ornamẽtis ecclesiasticis vel ad fabricã ec/ clesie aut ad lumiaria ecclesie z de bis q; pro ãnuer/ sario, septimo. tricesimo ac vigesimo faciẽdis vel de

quando verbum petere importat lit. contesta. vide bartho. in.l.si decem circa princi. ff. de verbo. obligat. z in.d.l. amplius non peti. Bart. in.l.si l. bertus. ff. de iure patrona. z in.l. tricia heredis per illum tex. de condi. z demonstra. z pul. per bal. in.l.i.C. de lit. contesta. z in autenti. habita in vl tima col. C. ne filius pro pa. z i.l.ij.§.illud. C. de tempo. appella. z ibi etiã

bis que spãliter legãtur rectoribus eccliarz: nisi fo/ te ro. ecclesie id fiat a quocũ qz legãtur aliqua dz sol ui portio eccle cathedrali. ipse eoz interꝑtationẽ ra/ tam bz z firmã z scm interꝑtationẽ eoz cõstitutionẽ prefataz ꝓcipit obseruari ꝓhibẽdo exꝑresse ne frau dulenter aliqd fiat in ꝓiudiciũ ecclesie cathedralis. Ber. Nõ ꝑ ex tex. ibi inouauit. q; successor i offo põt idẽ statuere q; ꝑdecessor nec ꝓp ꝑ tollit ꝓma cõ/ stitutio z qd bz tũc operari secũda exquo dicit illud q; ꝓma dic vt nõt bar. in.l.i.ff. ad.l.fal. qz saltẽ datur noua facultas agẽdi ex scõa cõstitutiõe. nã scõa con/ stitutio nũquã tollit ꝓmã nisi spãliter caueat vel nisi sit ꝓtius ẽria. vt in.c.i. de cõsti.li.vi.l.quoniã. ff. ó de ac. z ob. Scõo nõ q; statutũ generalr loquẽs in materia iuris recipit exceptiões z limitationes vt sic minus ledat ius cõe qz possit z i ꝑ iste tex. ẽ valde nõ. vt quãtũcũ qz statutũ loquat generalr õbeat stri cte itelligi vt min⁹ ꝓiudicet tertio in iure cõmuni qz possit. Sed õ ꝓdicta z õ tex. opp. de. c. si papa de ꝓui.li.vi. vbi dicit q; vba debẽt aliqd operari. Sed iterꝑtando istud statutũ ꝓut papa hic facit nihil opa bitur cũ ꝑ fit ó iure cõi. ad idẽ facit qõ nõt bar. in.l. iij. in.§. ꝓtor ait. ff. de dã. infec. vbi dicit q; si statuto caueat q; citatio possit fieri ad ꝓsonã vel ad domũ suf ficit si fiat ad domũ qz ꝓsona possit repiri. z hoc vt ali qd addat statutum ad ius cõe. nã si itelligeret q; ci tatio ꝓius debeat fieri ad ꝓsonã si põt repiri. tũc ó ni hilo ꝓfuiret statutũ cũ hoc sit de iure. z sic aperte vult bar. q; statutũ loquẽs in mã iuris dz itelligi vt aliqd addat ad ius cõe. So. placet dicuz bar. nec ẽ õ hunc ter. Sed ad istũ tex. assigno duas rõnes decidendi. Prima rõ q; statutũ ꝑ ẽt scm istã interꝑtationẽ aliqd addebat ad ius cõe. qz ó iure cõi quota q; debeat epo ẽ icerta z relicta cõsuetudini. vt in.c. certificari de se/ pul. sed ꝓstitutio hic taxabat illã quotã reducẽdo eã ad tertiã exquo ꝑ statutũ opabat istud non debebat ita late itelligi i alia parte vt iniuste ꝓiudicaret tertio vel magis derogaret iuri cõi. Et scm istũ itellectũ nõ q; vbicũ qz statutũ deuiãs a iure loqtur gnãliter dz restrigi quãtũ põt vt min⁹ ledat ius cõe. z satis ẽ q; aliqd operet. sed in exẽplo bar. nisi faceremus illaz interꝑtatiõem nihil de nouo induceret statutuz Se/ cunda rõ decidẽdi posset esse quia statutũ hoc gene raliter intelligendo ꝓuasset ecclesiã iure suo indebi te. sed statutũ nunquã dz ita intelligi vt resultet talis absonus z iniquus intellectus ꝓ ó tex. optimus i l.ij. C. de nova. z nõt bar. in.l. oẽs populi. ff. ó iusti. z iur. Et ex hoc nota q; statutũ gnãliter loquẽs reci/ pit interꝓretatiõem restrictiuã ne terrius puniat seu ꝓiuetur iure suo indebite. Si aũt statutuz ꝑ omnia loquitur scm ius cõmune. ita q; nõ põt itelligi vt ali/ quid addat. tũc qd operet tale statutum videt q; ni hil sed fit ius cõe qõ sentit glo. in.c.i. de cõsti.li.vi. sz dic q; operat qz dat nouã actionẽ. naz poterit agi ẽt vigore statuti. vt dicit bar. i. d.l.i. ad.l.fal. sicut qñqz ꝓtor decernit id quod ius ciuile z potest agi de iure ciuili vel iure ꝓtorio de quo nõ. in.c.i.ś. de rescri.

e

Be statuto disponẽte idẽ q; ius cõe an intelligi debeat vt aliqd opet. vide late p.d.an.in.c.i. de postu. z do. ab. in.c. pastoralis de ap.

de verbo postulaue rit z plene per Salic. in l. si quis maior. C. de transa. per Bal. in.l.ij.C quomodo z quando iu. z in.l. fi. in vlti. col. C. de bonis au. iu. possid. z de prędi ctis verbis vide om/ nino bart. in.d.l si quis ma/ ior in ꝓma colũ. Item adde q; si/ quis dici/ tur mouere contro/ uersiam non soluz in iudicio sed extra z etiaz re/ sistẽdo vt dicit glo. nõ. in.l. lu cius. § tres heredes i ver. mouerit. ff. ad trebellia. quaz all. z sequit bal. in.c. audita in.i. col. de restit. spo. Item adde hic.d.an.i quodaz suo consi. q; incipit ie su christi z matris eius i pri. vlti. colũ. vbi dicit q; ille q; iu rat nullaz facere con trouersiaz z sic super facto dicit egisse ex cludez oẽ remediũ. z ita dicit q; pluries consuluit

a Utrū illi qb⁹ data est ptās edēdi statuta possit postq̄ fecerūt ea iterp̄tari. Et vtrū ācīāt q fecerunt statuta possint ea iterp̄tari. z qd de eoz successorib⁹ vide late per to. de imo. i.l. ex fco i prin. ff. de vul. z pu. z vide bal. i.l. i. i vl. colū. ff. de cō stit. pn. vbi dic qd statutary remoti ab officio si possint iterp̄tari. z qd de eorū successorib⁹ q non possint iterp̄tari nec cōdere statuta. z adde q si data ē ptās alicui iterp̄tādi statuta nō possz facere iterpretationē addi tuā sz. d. an. i. c. sup qōnū i pn. in fi. iij. col. de off. dele. p quo est do. tex. i. c. cuz dilecti ō accu. ad q vide al. de. in. i. pte statu. q. xxxij. ite vide bal. in c. i. i ij. col. i ti. q suc. te. vbi dic q prelat⁹ deposito offō nihil pt dēclarare sr p̄cedētib⁹ octob⁹ z al. io. an. ita tenere i isto c. ex pte.

b An z qñ iudex possit iterp̄tari sniaz suā. ō h vide glo. i. §. ex his. xi. q. i. plene p bal. i. l. ea q C. cōmi. vl epi. z bar.

In glo. i v̄. interpretatione ibi interp̄tat suā constitutionē. sentit ergo glo. q legatus pōt suā constitutionē interp̄tari cū oritur dubietas. sed h̄ non ē verum indistincte sed procedit si adhuc durat ei⁹ potestas. nam si est functus legatione hoc facere nō pōt. ar. in. c. in litteris de offi. deleg. z in. l. iudex. ff. de re iudi. vnde si bene ponderet tex. hic papa ratificauit illaz interpretationē legatorū alias non valuisset illa interpretatio. vt dicit hic Joā. an. z bene. Et facit h̄ ad. q. nūquid statutarij⁹ deputati a populo possint i terpretari statuta per se edita si oriet aliqua dubitatio. z Joā. an. hic z Bar. z cōiter legiste in. l. oēs populi. ff. de iusti. z iure cōcludūt q nō exquo functi sūt eorum officio. Nec ob. si dicatur q ei⁹ ē interpretari cuius est cōdere. qz in veritate nō vident illi condidisse statuta sz populus q dedit auctē. qz is dicitur facere cuius auctoritate fit. vt i. c. si diligēti de p̄scrip. z iō recurrēdū ē ad pp̄lm seu cōciliū gnāle z intelligo q dz recurri ad pp̄lm seu cōciliū qñ iterp̄tatio ē valde dubia. sec⁹ si ē clara z iuri cōsona. quia tūc iudex corā quo vtit̄ qō poterit interpretari statutū sicut dicimus i. l. cōmuni z i p̄uilegio p̄ncipis. vt nōt Inno. in. c. cū spāli de appel. z bart. in. d. l. oēs populi z gl. i. c. cū venisset de iudi. facit. l. benigni⁹ ff. de legi. z. l. fi. ff. ō pōsti. p̄i. z. l. vnica. C. ō p̄fes. q i vrbe cōstā. li. xij. vbi dat iferiorib⁹ p̄tās iterp̄tādi. An ār iudex p̄t iterp̄tari sniaz suā. plene vide per bar. post gl. i. l. ab executore. ff. de appel. nā si ē delegat⁹ nō pōt p. c. i litteris p̄al. Si ē ordinari⁹ z iferior ēt ñ p̄t. sz si hz merū iperiū z tūc p̄t vt i. d. l. ab executore. vbi tex. nō. z ita dz iterp̄tari vt ñ corrigat seu mutet sz declaret tātū. qō tene menti.

t **Ua nobis.** In p̄uilegio ō p̄cipiendis fructib⁹ beneficiorū appellatio bñficiorum maiora beneficia p̄trebēdit. ita cōiter sūmat. Sz ego addere ad sūmariū qñ p̄uilegiū ē cōcessuz ēpo p bōesta z fauorabili causa. qz ita loquit tex. vt. j. dicā. Communis diuisio. scda ibi nos. Casus litteralis. Epūs tuloneñ. grauat⁹ erat onere debitoz ipetrauit a do. pa. vt fruct⁹ bñficiorū q i dioceſi sua vacare cōtigeret pp debita releuāda p biēniū retineret. Quidam idulgētiā illā malicioſe restrīgere molētes asserunt p̄trebēdas z maiora bñficia bñficiorū noie minime cōtineri. epūs significauit hoc do. pa. z ipe rūit q i h̄ casu generali noie beneficiorū p̄bēde ac alia beneficia cōtinēt̄ur Ber. Nō p̄ ex tex. vnā iustā z licitā cāz cōcedēdi fruct⁹ bñficiorū ad rp̄s vz p̄ soluēdis debitis ecclesie cathedralis seu epi obligati noie ecclesie. An ār epūs cū capitulo possit h̄ statutū facere. dic vt nō. i. c. si pp tua debita de rescrip. li. vi. vbi ēt nō. nūqd legat⁹ possit h̄ idulgere. Scdo nō q ver bū beneficium late sūptū cōp̄trebēdit ēt bñficia⁹ maiora qō ēt probat i regula. i. de re. iur. li. vi. cum ibi nō. vñ ibi verificat ēt i epatibus z archiepatib⁹ duz dicit beneficiū ecclesiasticū nō pōt sine istitutiōe cāonica licite retineri. Sed op. q nō debeat hic late sūmi sz stricte qz h̄ tractat de p̄iudicio bñficiorū vacātiū z ē cōtra ius commune ergo debet fieri stricta interpretatio vt in. c. q dilectio de consan. z affi. dixi in. c. olim. ō. de p̄uile. Sed quando verbum beneficium stricte sumit nō cōp̄trebendit beneficia maiora vt est tex. in. c. cum in illis de p̄treben. li. vi. facit. c. ō. eo. ti. in antiquis. So. cōtrarium videtur difficile Jo. an. hic vī intelligere duobus modis. pmo q iō h̄ fit larga interp̄tatio qz nō tractat de graui p̄iudicio p̄uat. sed certe ista so. non videt i distincte vera. qz multū p̄tiudicatur beneficio si fructus absorbētur per duos annos. secūda solu. q hic tractat de interpretatione p̄uilegij p̄ncipis. hec etiam so. nō est bona quia quando p̄uilegiuz principis est iuri derogatiuum vel absorbet ius alterius debet stricte interpretari. vt dixi in. c. oliz. ō. eo. z ideo vt dixi i pn. debet intelligi iste tex. quando cōcessio fuit facta episcopo p̄o debitis soluendis. hec est enim causa honestissima vt filij subueniant parenti. z ideo materia ista cum sit fauorabilis in se non debet restringi sed ampliari. z sic intelligo tex. ibi in hoc casu. z c. s. vbi ex honesta z fauorabili causa indulgentia facta ē epiſcopo. secus autem dicerem vbi idulgētia fieret tertio. ar. eorum que nōt Jo. mo. in. d. c. si propter.

In gl. fi. ibi ab oī munere. vult ergo dicere q indefinita nō semper equipollet vniuersali. q. d. q aliud est quando conceditur indulgentia super omnibus beneficijs. z aliud quando super beneficijs. sz tu dic melius de hac materia an z quando indefinita equipolleat vniuersali. vt nō. i. d. c. vt circa de cle. li. vi. hic enim fit interpretatio larga propter rationē p̄dictam. Abbas.

t **Ransmisse.** Uerbum moderationis diminutionem cōtinet nō augmentum. h. d. Cōis diuisio. secūda ibi quocirca. Casus lītalis Epūs z capitulū xantonen. significauit do. pa. q q̄ dragenarius numerus in eorū ecclesia cōstitut⁹ non poterat obſuari p̄o eo qz facultates ecclesie nō sufficiebāt. vnde petebāt quatenus numerus canonicorum ſm facultates ecclesie dominus papa moderari vellet. mandauit papa quibusdā vt canonicorū z p̄trebēdarū numerū ſm facultates ecclesie moderentur statuētes eundē numerū firmiter obſuari. Ipſi vero inuenerūt facultates illius ecclesie a tpe statuti numeri adeo excreuisse q sine diminutiōe p̄bendaz maior ibidē numerus poterat ordinari. vnde petebāt a do. pa. an per verbū moderatiōis qō in litteris pape positū erat. eundē numerū augmentare deberent vel minuere. mādat pa. quater⁹ si antique p̄trebende nō sunt diminute cū moderatio ibi locū non hēat numerū p̄bēdarū z canonicorū dimittant in eo statu in quo ipſuz inuenerūt augmentum cōuertētes in vtilitatem ipſius ecclesie: donec pa. super hoc aliter duxerit disponendū Ber. Nō p̄ primo ex tex. vnā cām legitimā minuendi numerū canonicorū z p̄trebendarū qñ post statuituz numerum facultates ecclesie adeo diminute sunt vt canonici istituti nō possint cōmode viuere. Secūdo nota q supercrescentia redditū nō frāgit numerū canonicorū ipso facto. z i hoc ē iste tex. nō. de quo plene nō. in. c. cū. M. de cōsti. z dic vt ibi nō. Tertio nō q cui datur p̄tās minuendi in causa diminutionis redditū non videtur data p̄tās augmēctandi in causa augmētatiōis. Ex quo colligē q p̄tās delegata ē stricte interpretanda z nō extēdēda vltra cāuz expressuz. Ultimo nō quid fiendū ē ō redditib⁹ supercrescentibus debēt. n. conuerti in vtilitatez ecclesie donec aliud fuerit dispositū. Sz quero qd cōprebendatur hic appellatione ecclesie. Jo. an. ponit duplicem expositionē. primo vt intelligatur eps cum capitulo. ar. in. c. cum clerici. ō. eo. scdo intelligit vt debeat cōuerti in pias causas. nā quicquid superest necessitatibus ecclesiarū debet cōuerti in pias causas seu expendi. xij. q. i. in. c. qz. Et hec expositio licet bona in se. tamē tex. videt velle cōcernere in vtilitatē istius ecclesie. vnde poterit cōuerti in fabricam vel poterūt emi possessiōes vt postmodum possint hre ampliores redditus. ar. i. c. videtes. xij. q. i. In gl. in v̄. exercuisse ibi vtrū posset augere numerū. sz rōnē decidendi glo. nō pōt sed satis colligitur ex tex. qz verbum moderatio cōtinet diminutionem z p̄tās delegata nō ē extēdēda ad casum nō

i. l. iter stip. §. i. ō v̄. obli. z concludit bald. vbi. ō. q pt facere interp̄tatōez ñ nimiū lc/dēt̄. vide ō hoc p glo. in ver. corrigē di i. l. ij. C. de sē. ex pi. rec. t ange. litat ibi illā gl. et vide bal. i. c. i. i. fi. de re iudi. z oīo la/te bar. i. d. l. ab executor i pn. ff. ō ap.

c Adde h̄ archi. i c. frater nz. xvi q. i. circ. fi. vbi dicit q hūs gēaz sz sozmā bui⁹ decre. tua nobis. ñ potest vti sua gra ō illū q expectabat bñficiū vacaturū añ cp̄ sibi cōcederet p̄uilegiū. sz sozmā bu ius decre. z ita dic tene/re vic. i hac decre. q est singlr mēti tenēdū. p limit. hui⁹ tex. z dicit ibi archi. q h̄ nō obstat. c. si ti bi cōcesso ō pbē. li. vi. qz nihil fac ad ppositū. et hāc dicit eē rōnēq̄z scda gratia p̄iudicat primo nisi de ea faciat mētōez idē ēt p̄cta liter dic do/mi. i. c. si pp tua debita i vij. col. de rescrip. lib. vi. allegabat dictū vic. in h̄ c. tua uobis.

d Adde text. magis clarū vbi. p/prie in casu huius. c. appellatōe bñficij. vēit bñficiū curatū i. c. si tibi cōcesso de preben. li. vi. z an appellatiōe benefi/cij cōtineat

ꝑbēda,vide pul.p.d. an. post alios i d.c.fi de prebē.ꝛ i termi nis hui⁹ de/ cre. qd cōti neat appel/ latiōe bene ficiorū vide oio late per domi.in.c.fi pp tua debi ta i.ij.col.de rescrip.li. vi ꝛ qꝫ nōt do mi.i.c.fi.i. fi. ff.ō of. vica. li.vi.

a Et ma/ xime in pri/ cipib⁹ qꝛ ni/ hil tā peculi ar seu ꝓpriū cē dꝫ maie/ stati ipertali qꝫ humani/ tas ꝛ miseri cōdia p quā sola dei ser/ vatur imita tio dixit tex. in.l.fi. i fi.C. de ꝑo. inter viruꝫ ꝛ vxo. nā ita credi/ mus dei be/ nuolentiaꝫ ꝛ circa gen⁹ humanū ni/ miā clemen tiā quātum nostre natu re possibile est imitari q quotidianis/ hominū pec catis igno/ scere dignat/ pniaꝫ suscip/ pere nraꝫ et ad melioreꝫ statū deduc/ cere,ita cle/ gāter dic im pator iustis/ nianus i.l.i perialis cir. principi .C.de nupt.ꝛ ibi gl.iij al. con cordātes,

b Et per do.an.i.c.ex multa ō vo/ to.

c An du/ bia sint inter/ prāda i me/ liorē ptē.vi/ de p sa. tho. in scōa scōe q.lxx.art.iij, i fi.vbi dicit qꝫ de quoli/ bet ē ꝓsumē dū bonū ni si appar.at ꝯrū dūmō nō vergat i

exꝓssuꝫ in.c.cum olim de of.leg.sed papa vel epūs poterūt augere nūerū. Et an epūs cū capso possit au gere vel minuere numerū vel creare vel suppmere dignitatē,dic vt plene nō.i.c.cū accessissēt.s.de cōstit. Jn gl.pe.i fi.sꝫ solue qꝫ vbi cōtat ō mēte re/ cedimus a proprietate vborū.ita loquūtur ꝯria.alꝫ ār inberemus significatōi vborū.ita logt iste tex.ad idē.l.non aliter.ff.de leg.iij. Jn gl.fi.i fi. Nō fi. glo.nā vt recedere ab eo qō.s.dixit. Cōcludit ergo qꝫ qliter cū qꝫ reddit⁹ sint augmentati cōuerti debēt in vtilitatem ecclesie.ꝛ potest intelligi de redditibus cōibus vltra prebēdas.redditus vero prebendarū non debēt de facili minui. Fateor tamen qꝫ si prebē de erunt multum augmentate qꝫ supior posset aug/ mentare numerum prebendarum.de quo tamē di/ cendum vt plene nō.in.c.cum M. ꝑal.nec ob. cō/ trarium.s.formatum in glo.qꝛ exquo superexcre/ scentia prouenit ex redditibus ecclesie nō est curan dū qlitercūqꝫ,puenerit.ar.optimū.xij.q.i.i.§. fi.

De regulis iuris. Rubrica.

Cōtinuatio rubrice sumi pōt ex glo.sup rubrica huius ti.in.vi.vel continua aliter ꝛ sic. Supra vidi/ mus multa iura spālia verum qꝛ ex iuribus spālib⁹ oēs casus occurrentes decidi non possūt cōgruū fu it i fine operis subijcere aliquas regulas generales ideo sequitur rubrica de regulis iuris.

Omnis. Non pōt breuius sum/ mari ꝛ pone casū in.c.ij. o s.ō spon. Casus litteralis. Omnis res.i.ois obligatio tpalis per quascūqꝫ cās cōtrahitur,per easdeꝫ dissoluit huiusmōi eniꝫ obligatiōes tpales siue cōtract⁹ con/ sensu cōtrahunt ꝛ dissensu dissoluuntur.secus i spi/ ritualibus obligationibus que cōsensu cōtrahūtur sed dissensu nō amittuntur vt sacramenta eccleiastica Ber. Nō prio ex tex.iuncta glo.qꝫ appellati one rerum comprehendi etiam possunt incorpora/ lia.vnde ħ cōprehenditur contractus ꝛ omnis obli gatio de quo vide qō nō.in.c.ij.de re.eccle.nō alie. li.vi.ꝛ in.l.mouētium,ff.de verb.sig. Nota secū do qꝫ contractus dicitur nasci tempore cōsensus.et dicitur dissolui cum cōtrarius dissensus interuenit

Jn glo.i.ibi omnis obligatio siue cōtractus.exē plum in stipulatione que cōsensu cōtrabitur.ꝛ cō/ trario consensu dissoluitur.vt in.l.si vnus. §.pact⁹ ff.de pac. Jdeꝫ in cōtractu emptiōis ꝛ venditionis naꝫ cōtrahitur ex solo cōsensu ꝛ re existente integra dissoluitur cōtrario cōsensu.vt in.l.i.C. quando li. ab emp.dis. Sꝫ si interuenit traditio rei post vendi/ tionē opꝫ qꝫ etiaꝫ interueniat retraditio.alias nō dis soluitur vt in.d.l.i. Jn ea.glo.ibi fallit hec regu/ la in matrimonio. ꝛ rationē fallētie quare matrimo/ niū nō dissoluit cōtrario cōsensu vide p gl.in,c.qua ꝓpter.xxvij.q.ij,nā matrimoniū ē maximū sacra/ mentū vt in.c.debitū de biga.qꝫ exquo semel cōtra/ ctū ē eius dissolutio nō est i potestate hominū. Jn ea.glo.ibi ꝛ i baptismo.ratō aūt istorū casuū est qꝛ nō pōt ,ppie interuenire cōtrarius actus sicut dici/ mus in virginitate que semel amissa amplius recupe rari nō pōt.xxxij.q.v.si paulus .ꝛ idē in oibus in q bus caracter spūalis iprimit. Et in fi.glo.de hoc an i pdēda possessione sufficiat solus aīus vide p gl. in,l.iij. §.in amittēda.ff.de acq.poss. ꝛ cōiter tenet qꝫ sic siue sit naturalis siue ciuilis.vnde rō quare fa/ cilius possessio amittit qꝫ acqrat ē qꝛ ad acqrēdū re qrit aīus ꝛ corpus,sꝫ i pdendo sufficit solus aīus. Et ad.l.quēadmodū alle,in glo.que dicit qꝫ regrit vtrūqꝫ in pdendo.rndeo qꝫ si incipit a corpore tūc regritur vtrūqꝫ qꝛ solū corpus sine animo non suffi cit.sed si incipit ab animo tūc sufficit solus animus. Jtē fallit hec regula in casibus nō.in.c. cū inferior. de ma.ꝛ obe.naꝫ in multis casibus potest quis liga re nō tamen absoluere tene menti. Abbas.

Estote. Dubia in meliorez ptem in/ terpretari debēt.h.d.ꝛ pri/ mo ponunt verba euāgelij.scō verba be de exponentis.secūda ibi ħ loco. Ca/ sus lr̄alis. Estote misericordes ꝛ nolite iudicare ꝛ nō iudicabimini.Expōit hic beda priculā istā hui⁹ auctoritatis.nolite iudicare ꝛc.dicit beda nihil aliud nobis precipit:nisi vt ea que dubia sunt quo aīo fi/ ant in meliorē partē interpretemur.qō ār scriptuꝫ ē. ex fructibus eorū ꝓgnoscetis eos de manifestis dr: qꝛ illa nō pñt bono animo fieri:vt stuprum blaspbe mie ꝛ similia.de quibus cū certū sit illa eē mala no/ bis pmissum ē iudicare:ꝛ iō ad bonū reduci nō pos sunt. Ber. Nō.primo ex tex. qꝫ verba euāgelij adduci pñt ad decisionē cārum quāmo multi cano nes extracti sunt ex auctoritatibus noui ꝛ veteris testa/ menti.vt dicit tex.in.c.qualiter.ij.de accu. Jtem nō principium ,p misericordia exhibenda ꝛ in dubi/ is melius est reprehendi de misericordia ⁹ qꝫ de se/ ueritate.xxvj.q.vltima allegāt.dꝫ tamē misericor/ dia īmiscere cū seueritate qꝛ bō non dꝫ esse nec mul/ tum misericors nec multū seuerus .sed dꝫ iudex i iu dicando hēre pre oculis misericordiam ꝛ seueritatē vide tex.cū glo.in.c.disciplinam.xlv.di. Nō.de hac dictōe ꝛc.que abbreuiate scripta cōprehēdit ali qua vltra precedentia .ꝛ comprehendit id quod est solitum sequi.ꝛ idem est dicere ꝛc.quod ꝛ.j.de quo ꝑ bar.ᵇ in.l.gallus.ff.de li.ꝛ posthu.secus si nō eēt abbreuiate scripta qꝛ tunc capitur prout verbū so/ nat. Jtem nota qꝫ facta dubia que possūt referri ad peccatū ꝛ nō peccatū debemus semp interpretari i bonā partem ᶜ ꝛ vt cuitetur peccatum ,p ħ vide glo. in.c.absit.xj.q.iij.ꝛ tex.in.c.in scripturis.xcvj.dis. vbi ponuntur verba impatoris dicentis .qꝫ si vide/ ret clericū amplexantem mulierez presumeret qꝫ cā benedicendi :ħ tamē dictum intellige qñ ,p pte sun strā presumptio non est vehementior que potest col ligi ex cōsuetudine ꝛ qualitate personarum qꝛ tūc fa ceremus interpretatōem in deteriorē ptē.vt in .c.j. de cle.nō resi.ꝛ.xcj.di.in.c.clericus ꝛ in.c.cū i iuuē tute.s.de pur.ca.ꝛ bonus tex.in.c.ij.xiij.di. Ulti mo nō qꝫ in maleficijs nō presumitur bonus animꝰ cōcor.c.j.de presump. Jtē qꝫ sicut arbor bona vel mala cognoscitur ex fructibus ita ꝛ bō an sit bonus vel malus cognoscitur ex opibus.vnde in euāgelio Ex fructibus eoꝝ cognoscetis eos. Et nota qꝫ i cer tis nō est locus coniecturis .ꝛ ad hoc solet allegari ille tex. Jn glo.ij.in fi.hec glo.exponit tex.triplici ter sed pñt oēs iungi simul qꝫ aut sumus in cōtracti/ bus seu priuilegijs ꝛ tunc in dubio debemus inter pretari rem vt potius valeat.ꝛ tunc illa pars dicitur melior.aut tractamus de re odiosa puta in penis i/ ponendis ꝛ tūc dꝫ interpretari in meliorez ptē.i. be nigniorē qꝛ odia debent restringi .vt in regula odia ꝛ in regula in penis li.vj.aut sumus in ꝓcernentib⁹ piculum aīaꝝ ꝛ tūc dꝫ interpretari in meliorē.i.in se curiorem qꝛ illa ē melior que securior.vide bo. glo. in.c.vnico de scruti.

Si scandalizauerit. Propter scandalum euitandum veritas non est omittenda.h.d. Diuiditur. nam primo ponuntur verba euangelij.secūdo verba be de exponentis ibi vnius. Casus lr̄alis. Pone casum per.c.xi.q.iij.inter verba laudantium nō qō

priculiū al/ teri⁹ qꝫ tūc ē adhiben da cautela vt nō de fa/ cili vnicui qꝫ credat ꝑz illō iō. iiij. Nolī/ te credere oi spūi. ité vide oino qꝫ nōt do/ mi i.c.i. in vlt.col. vs. nō ista gl. qꝛ vbi qs arrat de iu ra.calū. li. vi. Jté viō oio qꝫ sa/ bit sa. tho. i.iiij. se. di. xvi.q.ij.ar v.circ. fin. vbi dic qꝫ nō ꝑz ꝑsue/ re de quo libet qōli bet bonuꝫ sꝫ illud ad qꝫ tenet q ꝓtermisso peccat ga bonuꝫ cre dere debe mus malū nō nisi cō ster nobis de malicia ei⁹ ité qꝫ hō dꝫ ꝑsumi i bonā prez lita nisi id qꝫ gerit de nā sui sit malum lꝫ aliquo ca su possit cē bonuꝫ.ad hoc al.gl.i c.cū ab oi dc vi.ꝛ bo ne.cle.ꝛ° li mita nisi ex cōi cōsi gentia ille act⁹ cōsue/ nit exerce ri i malum vt.c.i.ō cle ri.non re.

a Et quid sit scandalum ponit beatus tho. in secunda secunde. q. xliiij. ar. i. z in ea. q. ar. ij. iij. z. iiij. ponit an scandalum sit peccatum veniale vel mortale z in ea. q. ar. pc. z vlt. ponit que omittenda sunt z que non ꝓpter scandalum. item vide plurimas questiones in materia scandali quas ponit tho. in. iiij. sen. di. xxxviij. q. ij. ar. i. ij. iij. z. iiij. vbi ponit quc sit cōuenies diffinitio scandali. z vtrum sit peccatū z vtruz sit spāle peccatū z vtz sit semper peccatum mortale z vtrum scādalum sit passiuum tantuz pusillorum z vtrum perfectis competat scandalū z vtz soli perfecti possint scandalizari z vtrum ꝓpter scādalum sint dimittēda aliqua. itē vide omnino que scribit. d. bar/tho. de bellenzinis in c. ij. de no. ope. nunc. Et limita istum tex. vt per domi. in. c. i. ante med. vſ. gl. i. zc. xlviij. dist.

b De triplici necessitate vide plebe/rime per tho. in. iiij. sen di. vij. q. i ar. i. vltra medi. z vulgo solet allegari iste ter. q necessitas non habet. l. z adde vltra cōco. alle. ħ in glo. tex. in. c. ij. de despon. impub. z in. c. i. s. de pigno. z in. c. licet de ferijs vbi est ter. nunquid sit licitum die festo piscari pro victu. z regula q̄ qs in. vi. z propterea dixit glo nota. que reputatur singularis i ver. mortis i c. pastoralis. s. de offi. or. q in casu necessitatis licitū ē laico cōfiteri z absoluere sic si cēt sacerdos. Sz bēs gl. ꝓsociā. xxiiij. q. i. i. c. ccpit sup vbo p̄ciper. imo dubitāt doc. qd si ꝓfessor cēt iude⁹ z dñt idē ꝓp necessitatē. z iō dicim⁹ q necessitas facē aliqd. pbabile qđ alſ n̄ cēt vt ħ z. l. q potuerūt. ff. de ꝓma te. Hinc videm⁹ q ex necessitate qs admittit i testē qui alias non admitteretur. c. i. cuz ibi nō. s. de testi. cogen. l. consensu. C. de repu. z vide sali. in. l. ea quidem in materia fame in. v. q. C. qui ac. non poſſ. hinc est q statur dicto vnius testis quando in ciuitate non potest reperiri nisi vnus quia necessitas facit licitum q alias non erat tex. est nō. in. §. q autem in auc. de non alie. z ibi vide ange. z doc. in l. i. §. i. ff. de ver obli. hinc etiam est q vbicunq actus debet celebrari ex forma statuti in certo loco alias alibi celebratus non vz. tamen vbi non potest haberi copia illius loci ꝓpter iustum metum partium tunc si celebretur in alio loco vz z tenet cōtractus. ita per. vij. principalia media egregie consuluit ludo. ro. in consilio. cccxxxiij. incip. quo ad primuz. q sufficiat publicatio. q ista faciunt an sit licitum doctoribus facere consilia diebus feriatis in casu necessitatis puta pro forensi qui habet necesse recedere z communis cōclusio est q non nisi in casu magne necessitatis z tunc debet doctor pecuniam quā habet pro consilio dare pauperibus. vt per io. an. z alios in c. i. de fer. et adde hic glo. nō. in. l. pro hercde in ver. maxime futurarum. ff. de acquir. here. quam ibidem notat bar. que vult q ex causa maxie necessitatis opere incerte transeant ad extraneos que alias non trahirent. Et generaliter que permittantur ex causa necessitatis vide glo pleram. xxxii. q. iiij. §. ficut in ver. fame z glo. z docto. in. c. querelam de iurciuran. non tamen ꝓpter necessitatem delicta committere permittitur. l. palam. §. non est ignoscendum. ff. de ri. nup. q facit an ꝓpter necessitatem licitū sit furari de quo in. c. iij. de furtis et tex. cuz glo. in. c. discipulos de cōse. di. v. z. c. sic xlvij. dist. p glo. z doct. in. l. ij. §. cuz in ea. ff. ad l. ro. de ia. vbi est glo. q tē poze necessitatis omnia sunt cōmunia. z ibi vide nō. ange. ponēē an licitum sit arrigerif quā do sūt i bello depredari pro victu per cano. in c. i. de emp. z ven. z predicta faciūt ad id q nō. dicit bal. in auc. de fūcto C. ad ter. q pauperes quoꝝ industria sit necessaria ad eoꝝ alimenta z victum nō debent concurrere ad on⁹ ipositc collecte. z idez etiam dicit bal. in. l. etiā in vltra col. C. de ex. rei iudica. q tenemenri. dixit tamen alibi idem bald. in l. iubemus nullam nauem in prin. C. de sacro. san. eccle. q priuilegium exemptionis non prodest tempore magne necessitatis. item quia glo. hic in fi. dicit q ꝓpter necessitatem pater potest vendere filium z. adde q tempore necessitatis non tamen potest dominus vendere rem subditi sui nec in casu necessitatis potest vasallus compelli prestare collectas aut angarias. ita bald. in l. pe. C. de bo. que lib. aduerte tamen quiz bal. ibi non loquit in casu magne necessitatis sed necessitatis simpliciter.

c Adde q qñ ē delegata cā per hec verba districte pquiras vel statutuz diceret illa verba potcrit procedi ad torturā bis casibus quibus alias n̄ possz. hoc dicit nō. bal. i. l. iij. C. ad. l. iul. maie. z refert z simpliciter sequitur hic. d. bartho. de bellēzi. in addi.

d Et adde q fama sola non facit indicium sufficiēs ad torturā fm ioā. an. in addi. spe. in ti. de proba. v. videndū z. v. xiij. quem refert. d. an. in. c. 3° loco in pe. col. de proba. z in. c. veniens cl. i. in. v. col. z ibi late notaui de testi. et de hoc quale indicium requiratur vide per bal. i apostil. in l. iij. i. iiij. colū. ff. de testi. z plene per bar. in. l. fi. ff. de questio late per sali. in. l. fi. in vlti. car. C. de questi. vbi plura pulchra ponit de istis indicijs. z adde q vbi cunq offensus exculpauit reum nunq̄ potest reus torqueri etiam precedentibus legitimis indicijs fm bal. sin. in. l i. in pe. col. C. cō. dele. z de mā hic posita per. d. abb. vide multa singulariter scripta p. d. bartho. de bellē zinis in. c. decetero de testi. itē an fama iuncta cum dicto sindici positi ad denficiandz maleficia faciat indicium ad torturam. dic q sic fm bar. i cōsi. suo q incipit domino pari de burgo.

a Quod nō est. Propter necessitatem illicitum efficitur licitum. primo ponit dictum. secūdo exempla ibi nam. Casus litteralis. Dicit beda super marcum quod non est licitum in lege facit necessitas licitum. quia necessitas non subiacet legi quod probat auctoritate veteris legis fm quam preceptum est sabbatum custodiri. z tamen machabei sine culpa sua pugnabant in sabbato ꝓpter necessitatem. sic z hodie siquis egrotus ieiunīū fregerit reus voti non habetur Ber. Nota primo ex tex. q necessitas[b] excusat a peccato. ratio est quia peccatum est voluntarium alias non est peccatū. xv q. i. in prin. sed necessitas est contraria voluntati ergo necessitas excludit peccatum alias autem puniretur quis sine culpa quod esse non debet. vt in. c. ij. ō consti. Secundo nota q in voto intelligitur tacita conditio si potero. ideo nō dicitur fractor voti q ꝓpter necessitatem illud deserit.

q Quod latenter. Illicite fcūz obligationē non inducit. hoc dicit. Casus litteralis. Illa que fiunt latenter siue clam aut per vim siue alias illicite firmitatē bīe nō dñt. quia cōtra ius z equitatem fiunt Ber. In glo. i. in fi. quid autem si prelatus allegat consuetudinem in seruitio recepto de quo non erat memoria in contrarium. dicunt doc. q aut probatur q sponte seruitium fuit p̄stitum z valet consuetudo vt in. c. super quibusdam ō. ti. proxi. z. xviij. q. ij. in. c. seruitium z. c. eleuteri⁹ aut probatur q per vim z tunc non valet vt ħ. z. c. quia cognouimus. alle. in glo. In dubio vero presumendum est pro subditis. ar. in. c. super ħ de renū. z in. l. cum de indebito. ff. de probatio.

c Tam in cōtemplatōe Breue est sed summa sic. Tormenta indicijs non precedentibus inferenda non sunt. hoc. d. Casus litteralis. Judices a principio cause non debent a tormentis incipere. nisi primo alique presumptiones precedant Ber. Nō primo ex tex. q iudex non potest in principio cause alia presumptione nō habita torquere accusatum sine accusatore vel teste. Item nota q tormentuz dicitur questio Et pro intellectu materie primo queritur quid ē questio. So. questio est veritatis īdagatio p tormētum z potest appellari questio a querendo qz iudex per tormentum inquirit veritatem z tormentum dicitur quasi torquens mentem[a] a torqueo torques.

Secundo queritur quando procedenduz sit ad tormentum. Solu. dicit Jo. an. z cōmuniter doct. q duo requirūtur. primo q veritas aliter haberi n̄ possit. nam tormentum infertur causa inuestigandi veritatem. z in subsidium vt. l. diuus pius. ff. de questio. v. q. v. in. c. illi. vbi bonus tex. cum glo. Secundo requiritur q precedant aliqua indicia siue presūptiones vel semiplene probationes. nam sine indicijs non est inferenda questio vt hic z in. l. ex libero ff. de questio. Et que indicia[d] sufficiant non potest dari certa doctrina sed reliquendum est iudicis arbitrio. vnus tamen testis est sufficiēs fm omnes de quo est glo. in. l. iij. C. ad. l. iul. ma. quod procedit nisi alia ratio suadeat in contrarium. Nunquid autez reo petenti dilationem purgandi indicia sint danda ante torturam. licet docto. hic non tangant. dic tñ q fic. nam z si propria confessio excusari potest. vt in c. cum dilecti de accu. ita z fortius indicia aliunde ꝓuenientia habent dispositionem iuris q a iudice interloquente de tortura adhibenda appellari potest. vt in. l. ij. ff. de appel. reci. z. ij. q. vi. non solent i ver. ante sententiā. z hoc qz iudex grauare posset z post

a Adō ꝙ quemadmodū doctor nō ꝓt torqri vt ē tex. i. l. milites C. ō qō. ꝓiūcta l. ad uocati .C. ō aduo. diuer. iud. illo mō ille q̄ desijt exercē aduocatōis offiū i mēoriā pristie dignitatis. ita determiat bar. i. l. i. p illū text. C. de aduo. diuer. iudi. q̄ tene mēti ⁊ fac̄ ꝙ nō. i. c. fig ēpi in gl. mag. xcij. di. ⁊ fac̄ tex. i. l. fi. ꝑ decurio. vbi plura ō tortura q̄ pōit bal. i c. atsi ckici i ij col. ō iud. adō b q̄ illō q̄ pf q̄ viles pſōe dīt torqri añ q̄ examinēt intelligit q̄ oz eis tror tormētorū icuti qr fōte poterūt ligari ad cordā ñ āt poterunt torqri cum ñ deliq̄rint. ita nō. dicit bal. i repe. l. cūctos pōpulos i. iiij. car. v. 2° op. itē adde q̄ si cur añ lit. cōte. ñ pñt recipi testes ꝑ aliquē vt, ꝑ. vt lit. nō cō, p torū ita lite nō cōte. ñ oz aligs torqri i ꝓiudicium gl icuiuf accusādi ita dicit bar. i. l. siqs adulteriū i ꝑn. ff. ō adul. sz ꝑ illud dēz bal. i. o l. cūctos pplos vī tenere archi. i c. illi q. circa fi. v. q. v vbi dic̄ q̄ testes suspecti verberib⁹ subijciūt ⁊ tormētis. sz cauendū ē ne adō grauit torq̄ anf q̄ picu/ torturam grauamen relcuari non posset. Tertio quero qualis debet esse tortura. Solu. debet esse moderata. vnde debet iudex animaduertere ad indicia. Item ad qualitatem persone an sit fortis in resistendo an ne. ⁊ finaliter debet ita torquere vt tortum seruet incolumem innocentie vel supplicio. vt sic si deliquit possit pati supplicium debitum. si vero est innocens non patiatur defectum corporis. vt l. quemadmodum. ff. de questio. Quarto quero pro qua causa tortura possit inferri. Solu. tam in criminali q̄z in criminali. de criminali patet. ff. de questio. quasi per to. ⁊ in prealle. c. illi. ō ciuili in. c. i. ē. de depo. Quinto quero qui homines sint torquendi. So. tres sunt cōditiōes hoīum. q̄dā sūt liberi q̄dā statuliberi. q̄dā serui. Liberorū quidā cōstituti sūt in dignitate⁹ vel militia. ⁊ isti regulariter nō debēt torqueri nisi i certis criminib⁹ vt in crimie lese maiestatis ⁊ proditionis ⁊c. vt. l. milites. C. de questi. Et ex hoc dicūt quidam q̄ clericus regulariter nō ē torquēdus q̄ est miles celestis militie. vt i. c. i. de cleri. egro. Alij cōtra p. c. si cōstiterit de accu. ⁊ p. d. c. i. ō depo. de materia vide per glo. in prealle. c. illi. ⁊. xv q. vi. i summa. Cōis cōclusio doc. ⁊ glo. ē q̄ clerici ēt presbyteri si sunt suspecti pōt ex causa torqueri. Abbas tamē dixit notabile verbū i. d. c. i. q̄ nō reperīt clericos esse torquēdos nisi sint ifames, b vt in d. c. i. q̄ō nō. Cōiter tamē tenet q̄ tortura nō dz esse ita seuera in clericis sicut in laicis. vnde ñ debēt supponi aculeis vel fidiculis sed virgis seu corrigeantf pro hoc bonus tex. xxiij. q. v. c. i. in fi. Sexto quero de effectu torture, nūquid valeat cōfessio i tortura facta, cōiter distinguitur an iste perseueret i cōfessione vel nō. si nō perseuerat nō preiudicat q̄z videt fecisse metu tormētorū, vt. l. i. de questio. ⁊. xv. q. vi. in. c. i. ⁊. xxxi. q. ij. lotharius. Si vero perseuerat tē sibi prejudicat ⁊ dicit pseuerare quādo cōfitet iterat ratificādo priorē cōfessionē extra locū tormētorum ita q̄ nō videat ista tormēta alias videt facere timore tormētorū. ita voluit b Jo. an. ⁊ Bar. in prealle. l. i. de questio. q̄ō nō. nā est cōtra iudices qui icōtinēti in loco vbi est tormētū faciūt ratificari cōfessionē. Septimo queritur nūqd questio semel habita possit reiterari pro eodē facto. cōiter distiguit q̄ aut oriuntur noua indicia puta reperit iste i mēdacio vel alia indicia aliunde superuenīūt. ⁊ tūc pōt repeti questio. aut nulla indicia de nouo superuenerūt ⁊ ñ debēt repeti. vt. l. repeti ⁊. l. vnius. ff. de q̄stio. Et ex predictis pñt decidi multe q̄ōnes. sed q̄. ē. feci mēcionē de triplici cōditiōe psonarū vz de liberis ō seruis ⁊ de statuliberis ⁊ tātū dixi de liberis cōstitutis i militia vel dignitate dic prosequēdo q̄ si nō sūt cōstituti i militia vel dignitate aut torquētur in seipsis deest vt dicāt veritatē i fcō, pprio ⁊ in ciuilib⁹ nō torquētur. i criminalibus vero torqueri pōt cōcurrēntibus illis duobus de quib⁹. ē. scilicet q̄ vitas aliter haberi nō possit ⁊ q̄ pcesserit indicia. Si vero torq̄retur in alios vt testis qui torquēt i facto alteri⁹ ⁊ tē si est vilis torquet tā i ciuili q̄z i criminali. ij. q. i. i p/mis. q̄ō tm̄ procedit in subditū quādo aliter veritas haberi nō pōt ar. in auc̄. de testi. §. iij. ⁊. d. l. dīnus. si vero nō est vilis ⁊ tūc si testis nō vacillat non debet torqueri alias secus. vt i. d. l. ex libero. Hec fallūt ꝑ in minore. xiiij. annis q̄ nō debet torqueri licet veritas ab eo ferula vel corrigia haberi nō possit ⁊ elici. vt in. l. i. §. impuberes. ff. ad sil. ⁊ in. d. l. ex libero. § i. Item senes decrepite etatis nō debēt torqueri. vt. l. iij. ad sil. Item mulier pregnās vt. l. pregnātis. ff. ꝑ penis. Si vero sūt statuliberi ⁊ tūc idem dicēdū q̄ō in liberis. vt est bonus tex. in. l. statulibe. ff. de q̄sti. ⁊ statuliberi dicūtur illi quorū libertas ē redacta in certū tps vel sub certa cōditione. vt si reliquit libertas suo post decēnū vel sub certa cōditione interiz antequā ipleatur cōditio vel veniat tēpus dicit statuliber de quo in. l. i. ff. de sta. li. In seruis vero conclude q̄ aut torquētur cōtra extraneū aut cōtra dominū presentē vel preteritum. primo casu torqueri pōt i subsidiū tamē. aut cōtra dīz ⁊ tūc aut super facto cōmuni domini ⁊ serui ⁊ torqueri pōt. vt i. l. qui cūq̄z. C. de ser. fugi. aut in facto extraneo. ⁊ tunc regulariter seruus nō debet torqueri cōtra dominum presentē vel preteritū. Fallit in quibusdam criminib⁹ vt in crimine lese maiestatis adulterij ⁊c. de quo dicendū. vt in. l. i. §. si seruus. ff. de questi.

t **Ue.** Sacrilegus est offendens rē vel persōnā ecclīasticā. Casus līralis. Quicqd cōmittit seu delinquit i reb⁹ deo sacratis ⁊ ēpis iniuste ⁊ inique agit ⁊ pro sacrilegio reputatur: q̄z sacra ab aliquo violari nō debēt Ber. Nō iuncta glo. ij. q̄ omnia bona ecclesiarū largo mō possunt dici sacrata quia oblata sūt ecclesie pro sacris. Et proprie quādo cōmittit sacrilegiū ⁊ de pena sacrilegij vide bonum tex. xvij. q. iiij. c. sacrilegum ⁊. c. quisquis per Inno. in. c. cum pro cā ō. de senten. excom.

q **Ui ex timore.** Qui facit aliter q̄z dz facere nō dicitur. ħ. d. Casus līralis. Dicit augu. qui ex timore fecit illud q̄ō sibi precipitur aliter facit q̄z debeat: q̄z libēti animo ea facere deberet. ⁊ ideo iā nō dicit facere. ⁊ sic ex tali obediētia ñ meretur Ber. Nota primo ex tex. q̄ nō est considerandū solum factū sed animus facientis. ⁊ maxie quo ad deū q̄z respicit non q̄ō fit sed quo animo fit vt est tex. cum glo. in. c. i. de collu. dcte. ⁊. lxxxvi. di. c. nō satis. ⁊. xiij. q. v. in. c. siquid inueniſti. In gl. i. ibi bonus est. vnde in sacra scriptura. Qui timet deuz faciet bo. ⁊ alibi. Initiū sapientie est timor domini. In glo. fi. ibi non fit imputandū. dicit bost. hoc verū in totū non tamen excusatur a totali culpa ar. c. sacris q̄ō me. causa. Jo. an. dicit concordādo ⁊ bene ⁊ aut ex precepto iudicis ⁊ excusatur in totū ⁊ ita loquitur glo. aut ex timore priuati ⁊ procedat dictuz Hostien.

d **Efleat** Cōmittens vnum peccatuz reus est omnium quo ad vitam eternam. hoc dic̄. Casus literalis. Peccator cum peccat merito fiere debet. quia offendens in vno factus est omnium reus quia propter illud vnum damnabitur Ber.

q **Uanus.** Ignorantia pastoris ñ excusat eū si lup⁹ oues rapit. hoc dicit. quo ad literam. vel aliter quo ad misticum ⁊ moralem intellectum. Ignorantia non excusat prelatum in peccatis subditorum. hoc dicit. Casus līralis. Pastor siue prelatus curam debet habere de ouibus suis. ⁊ ideo si lupus cōmedit oues ⁊ pastor nesciat nullam habebit apud deum excusationem per negligentiam suā Ber. Nō primo ex tex. q̄ ignorantia i facto alieno non excusat quando tenetur quis indagare ⁊ diligenter custodire ⁊ precaucre pro hoc quod nota. in c. innotuit. ē. de electio. Nota secundo pastorem teneri pro ouibus cōmestis a lupo quia tenetur ad custodiam. ⁊ ideo si non adhibuit diligentiam quaz debuit non est sine culpa. Idem in prelato qui accepiendo prelaturam obligauit se ad custodiam subditorum. vnde prelatus d dicitur pastor quia debz pascere subiectos verbo doctrine. ⁊ diabolus dicitur hic lupus quia semper nititur decipere homines et habet multos modos nocēdi. xxi. q. ij. c. visis.

lū vite imineat vl mē borz. vt in c. finaz ne clc. vl mo. ⁊ ita dic̄ nō re ino. in ħ c. cū i cōtē platōne. ⁊ quādo testes sint rēcēdi vīō oio bar. i. l. i. §. q q̄ōz ff. de q̄sti. ⁊ oio latif. p d. maria. i repe. c. qualit ⁊ quando i. xcv. q vi. q. prin. ec accus. ⁊ p bar. elegant i. l. ex libero. ff. ō questi.

b Silr di cas q̄ ad torquēdū boiez q est bone fame ñ sufficiūt indicia aliaſ legitia ad torturā ꝑz āge. i. l. milites. C. de questi.

c Vide ō isto tormēto p fidicu las ter. cū gl. l. c. fi. q̄ scipit nul/ lus. vi. q̄ō. i quare aūt tortura dz cēmoderata marie i clericos. vi de d. an. i c. i. ē. de de posito.

d Et q̄ plat⁹ debe at cōplacere subditis suis vide ħ p. d. an. ⁊ p dom. in. c. q̄ ad nos v. op. ⁊ pone. xl/ vij. dis.

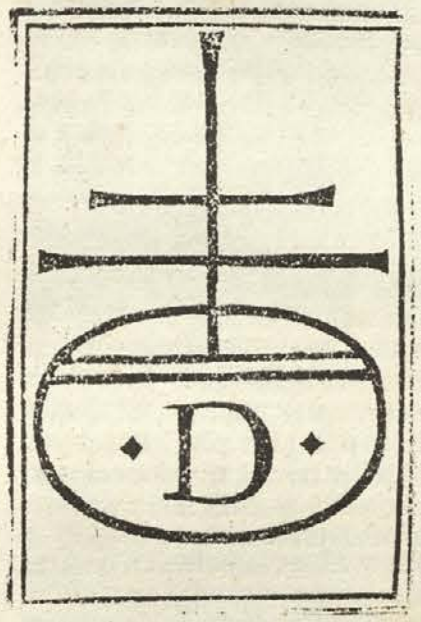
Uñ dr cat̃ homa giū. z vid̃ io. an i tit. de feudis §. qñ in .i. colū. i v. et nota q̃ est homagiū.

Indignū ꝓpro spiritualib⁹ homagiū nō prestat̃. h. d. Casus lr̃alis. Dicitur hic q̃ pro spūalibus obtinẽdis null⁹ cōpellit debet homagiū siue fidelitat̃ facere cū hoc indignū sit z a cōsuetudine romane ecclesie alienū. z ideo ab alijs ecclesiis c̃ꝑhibendū Ber. Nō ꝑ ex tex. ibi a romane ecclesie z c̃. q̃ cōsuetudo romane ecclesie sequẽda est hoc itellige ,put nōt glo i. c. i. de sū. trī. lib. vj. z in. c. nolite. xj. dist. naz si decernit aliquod licitum vel dispōnit circa articulos fidei illud est sequendum quod tenet romana ecclesia. in alijs vero non tenetur seq consuetudinem romane ecclesie. sed quelibet ecclesia seruare dz cōsuetudinem suã. vt in. c. certificari ō sepul. z in. c. de trina. de cōsecrat. di. iij. Ultimo nota q̃ homagiū nō prestatur in spiritualibus sz iuramentum obediẽtie sic. vt in. c. q̃z q̃z. xxij. di. z. c. nullus de iureurã. Que autez sit ratio diuersitatis iter hec iuramenta cōclude. iuramẽtū fidelitatis qō dicitur homagium proprie concernit temporalia. z per hoc iuramẽtū iurans quasi efficitur homo illius cui iurat z eius vasallus. Et dicitur homagium[a] q̃si hominis ligium. q̃ ligatur z obligatur illi cui iurat z efficiur homo illius. ideo in spiritualibus hoc interuenire non debet ne videantur hec spiritualia vẽdita quasi prelatus acquirat hanc vilitatem z nouũ hoiem pro spiritualibus ab eo collatis. de quo iuramento dic vt notat glo. in cle. pastoralis. §. rursus ō re iudi. Et qui d cōtinet in se ꝺ iuramentuz vide tex. xxij. q. v. in. c. de forma. Juramentum vero obediẽtie concernit spiritualia z pertinentia ad officium ꝓlati z licita dūtaxat. z hoc habet i se dictio spiritualiū q̃ subditus debet obedire prelato ad quaz obediẽ etiam cbristus nos inducat. Amen. Simis

Ultĩa pars clarissimi ac famosissimi doctoris domini Abbatis panor. sup quarto scz z quito decretalium hic finit die. xx. Augusti. ꝛ. cccc. xcij. cuncta optimis glosis seu additiõibus clarissimi iuris vtriusq̃ doctoris do. bartholomei de bellẽzinis z aliorum insignium virorum cũ casuũ bernardi interpositione. Impressa Venetijs impensa z cura integerrimorũ virorum Magistri Gabrielis brixiensis ac Dionysij de bertochis de Bononia. Et in primis diligenter emendata ad laudem dei z cõmunem volentium vtilitatem.

Panor. Vol. III. Pag 317 N. 1310

A A A. B B B. C C C. D D D. E E E. F F F. G G G. H H H. I I I. K K K. L L L. M M M. N N N. O O O. P P P Q Q Q. R R R. S S S. T T T. V V V. X X X Y Y Y. Z Z Z. &&&. Unaquęq̃ harum ꝑ quaternum vnum se extẽdit dẽptis E E E. et F F F. cuz Z Z Z. et &&&. quarũ q̃libet ꝑternũ vnũ.

D

16549

¶ Repertorium sive tabula notabiliū questionuꝫ articuloꝫ: dictoꝝ. et ꝛ omniꝫ his que ex copiosissime dictis ꝛctoꝝ signanter ℟euerendissimi in ꝓpo patris ꝛ ꝝmini: dñi ℕicolai archiepiscopi panoꝛmi. olim ℍbbatis siculi vtilioꝛa saltim atq; in iuris practica magis necessaria dinoscunt. a reuerēdissimo dño dño ℍl. ꝛ montaluo sacroꝫ canonuꝫ pfessoꝛe ℑerenissimiq; dñi ℑerdinādi regis castelle auditoꝛe referendario atq; cōsiliario dignissimo edita. ℍb eximio quoq; viro ꝝmino ℒudouico de campis eoꝝdem ℂanonū. necnon sacratissimaꝝ legum ꝛctoꝛe celeberrimo diligenter visa. curiose masticata. salubriterq; digesta. necnon suis in locꝫ diligentissimis additionibus admodum aucta. ꝛo optimo maximo duce feliciter incipit.

℟Euerendissimo patri et dño dño ℙetro gūdisalvo ꝛ mēdoza dignissimo ecclie sagūtine ep̄o nobilissimi generꝫ magnifico dño meo ℍl. ō montaluo indignꝰ canonū pfessoꝛ serenissimi dñi nostri regis castelle auditoꝛ referendariꝰ suiq; cōsiliū seip̄m cum promptitudine seruiendi. ℒicet ℑeneca inquit. ℑementia est supuacua addiscereī tanta tp̄is egestate. potius enim hoc est onus ꝛ sarcina ad beatitudinem q̄ subsidiū ad qō facit. xxxvij. dis. §. hinc etiā. in fine. ℒamen vt ℘m ℍiero. tarditatē ingenti eruditōnis diligentia possim ꝓpensare considerans qꝛ meus vigoꝛ coꝛpoꝛeꝰ iam senectute tabescat in regalib⁹ nauigare officijs remq; publicā gerere cessaui ꝛ in ꝛcrepita ꝓstitutus etate. in loco nemoris herbosō circa ripam fluminis vndiq; arboꝛibus vallato recreatōnis causa diu moꝝ traxi et cuꝫ ibi ocij iam inceperim ꝓflictu emancipari attendēs cum ℑeneca ad ℒucillū. q; ociuꝫ sine litteris mors est ꝛ viui hominis sepultura nec est viri timere sudorem nam generosum spūs laboꝫ nutrit. hinc etiā ꝙ virtus recreaī exercitio. ℑnde ℑalerius maxim⁹ viij. mozalium. ℍominē quippe rerū natura continui laboꝝ patientē esse nō patīr. ꝛ ℑeneca in remedium cedunt honesta solatia ꝛ quicq̄d damnū erepsit etiā coꝛpoꝛi pdest. ꝛ quia scientiā etiam senex nō ꝛcbꝫ ꝛcdignari addiscere iuxta iurisconsulti ꝛctrinaꝫ. ff. ꝛ fideicō. liber. l. apud iulianū. ꝛ a puero nō dum anniculo paratus sum ꝛceri. xxiij. q. iij. cap. si habes. q̄uis me tanto scio oneri disparem vera tamen luce salvatoꝛis dñi nostri ihū xp̄i solita ꝓfusus miscōia quoddaꝫ copiosum manuale ꝓpendium ꝛ his que ex dictis ꝛctoꝝ signanter elegātissime memorie dñi ℕicolai archiepiscopi panoꝛmi. olim abbatis ꝛ sicilia mee occurreret: memorie que vtilioꝛa atq; in iuris practica magis necessaria ꝛ meuꝫ animū mouenda mihi visa sunt memoꝛiter ꝓpilare ꝛ p alphabetū quantū tenuitas ingenij mei p̄ualet ocium penitus expellendo expedire q̄breuius potero vtile existimaui plurima ꝛcidendo alias ꝓpter diffusas atq; longas materias ad sua loca remittēdo. ℰt qꝛ cogito quotidie q̄d dñationi vestre vtinā gratū exhibeam seruitiū. vr̄o felicissimo nomini ħ opusculum ꝛcdicaui excellētie igit̄ vestre illud ꝛcditissimo optimo animo summoq; obsequēdi studio ꝛffero ꝛ si qua in eo aut obmisit occupatio aut min⁹ bñ tradidit impfectio q̄ in me nec volo nec valeo excusare dignet̄ vestra mire ꝓbitatis industria quaꝫ nature virtus ꝛ ꝓspicatioꝝis ingenij intellectus gr̄a mune repdotauit meo nō insistere ꝛfectui ꝭ meū impfectum supleat ꝛ laboꝝi meo ꝛct veniā. ℑactōnes igit̄ meas dñe ihū aspirando p̄ueni ꝛ adiuuādo psequere vt cūcta mea operatio a te semp incipiat ꝛ p te cepta finiatur ℍmen.

ℍbbas

ℍbbas hꝫ dignitatē ideo ꝓtinetur appellatōne prelatoꝝ vt in. cap. ij. ꝛ iudicijs. ꝛ in. c. j. ꝛ eta. ꝛ quali. et in ca. indemnitatib⁹. ꝛ elec. l. vj. ℑo. ꝛ lign. in clemē. et si ꝑncipalis. ꝛ rescrip. ꝛ in cle. i. eodem titulo.

¶ ℍbbas pōt monachū coꝛrigere ꝛ punire ꝛ ꝛ monasterio expellere ℘m regularia instituta qꝛ ex quo papa approbauit regulā voluit vt ꝛberēt obseruari ea que ꝓtinent̄ in ea ꝛ in ipsa datur ꝓās abbati puniendi ꝛ expellendi monachū si opus est no. in cap. quanto. ꝛ offi. ordi. ꝛ ibi ℍbb. vide infra religios⁹. vide infra monachoꝝ coꝛrectio.

¶ ℍbbates exempti habētes capellas q̄ habēt populum tenent̄ venire ad synodum vt in ca. exoze ꝛ priui. ꝛ sic limita. c. nimis. ꝛ excessi. prela. no. ℍbb. in. c. qō sup. ꝛ maio. ꝛ obedi.

¶ ℍbbas poterit etiaꝫ sine solennitate monachos suos benedicere atq; alia ad suum officium ꝓtinentia exercere. ar. in. c. j. ꝛ supplē. ne. prela. ꝛ cuꝫ hec benedictio sit ꝛ solennitate et nō ꝛ substantia poterit abbas aī benedictionem vti baculo pastorali ꝛ anulo ꝛ mitra cum vsus istoꝝum pontificaliū concedatur abbatib⁹ potius ad ꝛcoꝛem suaꝝ ecclesiaruꝫ q̄ ad significationē eoꝝ que in ep̄o fuerūt instituta vt in. c. apostolice. ꝛ priui. li. vj. no. ℒaurē. ꝛ ℑo. ꝛ lig. in allega. c. ꝛ supplen. ne. prela. ꝛ ℍbb. in. ca. int̄ monasteriū. ꝛ re iudi. in fi. ꝛ in. c. dilecta. ꝛ excess. p̄la. vide glo. c. j. ꝛ supplen. ne. prela.

¶ ℍbbas si ꝓtulit regularem priozatū seu aliā administrationē quoad vixerit possidendā etiā si abbas iurasset poterit ad libitum euꝫ remouere. vt in ca. poꝛrecta. ꝛ ℘fir. vti. vel inuti. ꝛ in. c. cū ad monasteriū. §. tales. ꝛ sta. mona. est ꝓclusio ℑre. ꝛ sen. cōsilio. xxxij. nec valet ad hoc tp̄s ꝓsuetudinarium. qꝛ ex actib⁹ mere facultatis nō inducitur mere ꝓsuetudo seu ex nōvsu nō habente in se actū tacitum iuris dispositōni ꝓtrarium. vt in. c. cum iohānes. ꝛ clericis ꝓiugatis. ꝛ ℒy. in. l. j. ℒ. q̄ sit lon. ꝓsue. no. ℍbb. in. ca. sua nobis. ꝛ ℘fir. vti. vel inuti. in fi. vide infra religioso. ꝛ vide ℍbb. in. c. fi. ꝛ ꝓdi. apos.

¶ ℍbbas pōt ad nutū remouere sicut creare illum cui simplicē custodiaꝫ ꝓmisit vt sunt ꝓmendatoꝛes institutoꝛes p̄ceptoꝛes ꝛ quib⁹ in. c. cum ꝛputati. ꝛ iudicijs. ꝛ est ꝛex. in. c. cum ad monasteriū. §. tales ꝛ sta. mo. secus si est priοꝛ qui ꝓsueuit p electionem assumi vel si est ꝑpetuus qꝛ talis nō pōt ad nutum remoueri sine iusta causa ꝛ institutōnib⁹ regule seruatis. vt in. c. ij. ꝛ sta. mona. §. priοꝛes.

¶ ℍbbas an ꝛ quando potest agere vel ꝛfendere p ꝝmibus vel ecclesijs inferioꝛibus sibi subiectis et an preferatur priοꝛi sibi subiecto vel an concurrat cum eo vide plene per ℑnno. et ℍbb. in. c. cuꝫ ꝛputati. ꝛ iudic.

¶ ℍbbas q̄ iurisditōem exercet circa religiosos seu mōachos suos. vide. j. iurisdi. vsi. circa iurisditōem

¶ ℍbbas seu religiosus non potest habere ꝝmicilium nisi in claustro vbi habet residere no. ℑnnoc. in. c. exoze. ꝛ priui. qō limitat veruꝫ ℍbb. in. c. postulasti. ꝛ foro com. quo ad onera. vñ nō poterit cōuenīri alibi vel munera subire sed q̄ ad rem ip̄az seu q̄ ad ꝓmoda abbas seu monach⁹ retinet ꝝmicilium vbi nat⁹ ē ar. ī l. pe. ff. ō sens. ꝛ bar. ī. l. j. ff. ad munic.

¶ Abbas renunciãs vel ꝛposit⁹ an remaneat monachus illius monasterij. vide plene ꝑ Ab. in. c. cuz ad monasterium. ꝛ sta. mo.

¶ Abbas põt esse ꝓcurator vñ nõ repellit sicut simplex religiosus. facit glo. xvj. q. j. c. ex ꝓsentiũ. ⁊ colligitur ex. c. sopite. ꝛ censi. ⁊ ibi Abb.

¶ Abbates aut alij inferiores ꝓlati ab epõ pñt ex ꝓsuetudine acq̃rere illa q̃ sunt dignitatis vel ordis epalis. vide. j. eps. versi. episcopalis dignitatis.

¶ Abbates ordinis cisterciẽsis nõ sunt exempti sed ſm formã sue ꝓfessionis tenent reuerentiã ⁊ obedientiã suis epis exhibere. vt in. c. ne ꝛi eccliam. ꝛ symonia. ⁊ ſ verũ seruata regula sua vt ibi glo. ⁊ doct.

¶ Abbas cuz ꝓuentu põt ex causa statuere vt bona ꝓmunia monasterij diuidant vt certa sc̃z vt ꝛputata ꝑ mensa ꝓuentus ⁊ certa ꝑ mensa abbatis naz ꝑ hanc diuisionẽ bona nõ min⁹ sunt monasterij q̃ prius nec administratio est diuisa. naz abbas administrat ea ac si essent ꝓmunia ad hoc. xij. q. j. §. fi. ⁊. ca. vlti. hoc idem sentit. Jo. an. in fortiorib terminis i regula nõ est obligatoriũ in mercuri. vbi ꝓcluditva lere statutũ abbatis ⁊ ꝓuentus causa vitande murmuratõnis ⁊ scandali vt singulis monachis ꝛtur. x. ꝑ vestimentis sine cã tñ hoc fieri non ꝛbet ne sit occasio mali. Abb. in. ca. edoceri. ꝛ rescrip. ij. colũ. vide. j. abbatissa.

¶ Abbas non põt sine ꝓsensu ꝓuentus ꝓcurare bona oĩno diuisa inter abbatẽ et ꝓuentũ: sed si bona sũt oĩno ꝓmunia vel saltim q̃ ad administratõnez. vt. §. versi. pri. ad abbatẽ ꝑtinet ꝓcurare negocia totius monasterij. ⁊ in tali casu tenet rescriptũ impetratuz expresso noĩe solit⁹ abbatis. vt in. c. edoceri. ꝛ rescri. ⁊ ibi Abb. iij. colum.

¶ Abbas põt sine ꝓsensu cõuentus agere in iudicio cum habeat legitimã administratõnez vt est tex. in l. fi. ff. qõ cuiusq̃ vniuersi. nam quilibet ꝓlat⁹ saltim est ꝓcurator legitim⁹ ecclie sue vt in. c. ij. ꝛ vna. ⁊ hz liberã administratõez a iure. vt in. c. cum nob. in fi. ꝛ elec. ⁊ in. c. is cui eo. ti. li. vj. ⁊ in abbate est singulare tex. in. c. nullam. xviij. q. ij. vbi dicit q̃ tota ptãs monasterij taz circa reliquas vtilitates monasterij est penes ipm abbatẽ: nõ est em̃ ꝓlatus seu abbas ꝓcurator simplex: ß habet titulũ honorabiliorẽ ⁊ dignioꝛẽ vt ꝓbatur in. c. indemnitatib. ꝛ elec. li. vj. in arduis tñ tenet ꝓlatus hñe ꝓsensuz capituli. ar. in. c. pastoralis. ꝛ vna. no. Abb. in. c. edoceri. ꝛ rescrip. iij. colum.

¶ Abbas ⁊ alius ꝓlatus põt solus ꝓstituere ꝓcuratorẽ seu yconomũ noĩe suo ⁊ ꝓuentus: nã qui põt ꝑ se agere põt ꝓcuratorẽ ꝓstituere vt in. l. j. ff. ꝛ ꝓcur. ⁊ Jnno. in. c. cum. i. ⁊. a. ꝛ re iudi. ⁊. c. petito. ꝛ ꝓcu. nam lz tutor ante lit. ꝓtest. nõ poterit ꝓcuratorẽ constituere: vt in. l. nec tutores. C. ꝛ ꝓcura. abbas seu ꝓlatus põt tanq̃ hñs liberã liberiorẽ administratõnem. no. Ab. in. c. edoceri. ꝛ rescrip. v. colum.

¶ Abbas seu alius ꝓlatus non põt sine ꝓsensu capituli ꝓstituere yconomũ seu officialẽ generalez cum iurisditõne vt gerat et ꝓsequat omia negocia ecclie tam in iudicio q̃ extra. qz hoc põt ꝓputari inter arduа nec talis põt eẽ laycus. vt in. c. iudicatũ. lxxix. di. ⁊ sic intelligit qõ no. Jnno. in. c. edoceri. ꝛ rescri. ⁊ in. c. ij. ꝛ iudic. ⁊ Ab. in allega. c. edoceri.

¶ Abbas seu alius ꝓlatus põt ratificare gesta ꝑ solum ꝓuentũ si hoc facit ob vtilitatẽ ꝓuent⁹ ⁊ ecclesie sue vt ĩ. c. si q̃ ꝛ reb. xij. q. ij. ⁊ vide glo. in. c. j. ne sede vacãte. ⁊ glo. ⁊ Abb. in allega. c. edoceri.

¶ Abbas põt agere ꝓ capellis suis si ũdebitis onerib grauẽtur. vt in. c. j. ꝛ offi. archi. ß si ꝓlati ipsaz capellaz volũt agere ipsi ꝓponunt vt no. in. c. edoceri. ꝛ rescrip. Jnno. in. c. olim cãm. et Abb. plenius in. c. cum ꝛputati. ꝛ iudicijs. viij. colum.

¶ Abbas hñs vsum mitre ⁊ anulorum et baculi non poterit eis vti extra suũ monasteriũ nisi in priuilegio aliter censeat. vt in. c. vt aplice. ꝛ priui. li. vj. sed si inuitatus fuit ad illud monasteriũ exemplũ poterit in pontificalib celebrare. arg. ꝛ tem. ordi. qõ transeat. cuz in tali loco epo nulla fiat iniuria. not. Jo. an. in. c. abbates. ꝛ priui. li. vj. ⁊ lap⁹ sua allegatione. xix.

¶ Abbatie an includant appellatõne bñficiorum. vide. j. beneficiorum vel dignitatum.

¶ Abbatib ⁊ mioribus ꝓlatis ab epis omi casu dispensatio est ꝓhibita nisi vbi reperit ꝓmissa. ratio ẽ quoniã grauiora tenentur epis referre. vt in. c. j. ꝛ offi. archi. et in. c. ad hoc. ⁊ in. ca. fi. ꝛ offi. archi. ſm Jnno. et Hostiẽ. in. c. ij. ꝛ eo qui furti. ordi. rece. vt ibi refert ꝑe. ꝛ ancha.

¶ Abbas poterit ꝓpria auctoritate ꝛnegare epo obedientiã ꝓtra libertatẽ ordinis indultã a papa. in. c. sane. ꝛ excel. ꝓla. et excõicatio in tali casu ꝓtra abbatẽ lata est nulla facit. c. qõ cognouim⁹. x. q. iij. ⁊. c. cum ad quorũdam. ꝛ excel. ꝓla.

¶ Abbas nõ poterit vnionẽ sui monasterij facẽ irrequisito epo: nam sicut nõ põt res ipsi⁹ monasterij sine eius ꝓsensu alienare. xvij. q. iij. in venditõnib. xij. q. ij. abbatib. multo min⁹ poterit monasteriuz subijcere cum in talib subiectio sit alienatio ꝛ his que fiũt a ꝓlatis. c. tua. vt refert Bern. in. c. sic vnire. ꝛ excessi. ꝓla.

¶ Abbas exempt⁹ ꝛlinquẽs in capella nõ exempta clericos. s. dicte capelle vel extraneos ꝛberãdo sortitur ibi foꝛ ratione ꝛlicti ꝓmissi in loco nõ exempto. vt i. c. j. ꝛ priui. li. vj. ꝑe. ꝛ anch. ĩ. c. ex ore eo. ti.

¶ Abbas exempt⁹ negligẽs in regimine capelle nõ exempte nõ punit ꝑ epm nec ipm priuare põt ab ecclesia nõ exempta. q; punitõ talis ꝓcernit magis iniuriã quã ꝓsonã iuxta no. ꝑ Jnno. in. c. postulasti. ꝺ foro ꝓpe. ex alia tñ causa q̃ ꝛlicti. s. rõne ꝓtract⁹ vel rei ꝺz corã epo rñdere vt ibi Jnno. ⁊ no. in allega. c. j. eo. ti. li. vj. ꝑe. ꝛ ancha. vbi supra.

¶ Abbas exempt⁹ ratõne ꝛmicilij nõ ꝓuenit extra monasteriũ cũ ibi censeat ꝛmicilium hre et nõ alibi licet clerici seculares dicant ꝛmicilium hre ꝓncipaliter in bñficio vbi residere tenẽt et etiã extra vbi plura pñt ꝛmicilia hre no. Jo. an. in allega. c. postulasti ꝛ foro ꝓpe. ⁊ ꝑe. vbi supra.

¶ Abbas exercet iurisditõez in capellis nõ exẽptis sibi subiectis ꝛ of. ordi. c. q̃nto. ⁊. c. cũ ab eccliaꝝ. et ab eo appellabit ad epm etiã a subditis nõ exempti vt legit ⁊ no. in. c. solite. ꝛ maio. ⁊ obe. ⁊ ꝛ vna. in. c. pastoralis. ⁊ ꝑe. ꝛ ancha. vbi supra.

¶ Ad pñtatõez abbatis instituit epus clericũ in ecclesijs. nõ exemptis sibi subiectis ꝛ offi. ordi. q̃nto ⁊ abbati ꝛbẽt in ꝛpalib rñdere; vt in. c. cũ ⁊ plantare. ꝛ priui. §. in ecclijs. ⁊ ꝛ pben. in. c. in lateranẽsi. et ſ verũ nisi eccle eẽnt monasterio pleno iure concesse q̃ ad vtrãqz. l. dyocesanã. s. ⁊ iurisditionis. quia tũc institutio ꝑtinet ad abbatẽ. xvj. q. ij. c. j. ſm Jnno. c. ex ore ꝛ priui. ⁊ ibi ꝑe. ꝛ ancha.

¶ Abbas põt dare licentiaz monacho vt ad aliud monasteriũ arti⁹ trãseat. xix. q. iij. statuim⁹. ⁊ ꝺ regula. c. licet. qz ei soli facit monach⁹ obedientiã. vt. canõ dicaꝝis. xij. q. j. et est tutuz q̃ in tali casu licentia pbeat ꝓsensu ꝓuent⁹. lviij. di. c. ij. nõ tñ ꝛbz abbas talem licentiã ꝓcedere nisi pr⁹ artiorẽ religionẽ inueniat ⁊ pat⁹ sit eã recipe et si monach⁹ alit recedat fugitiu⁹ ẽ ⁊ apostata. no. Jnno. in. c. dilecti. ꝛ renũ.

¶ Abbas licet sit potius nomen solicitudinis q̃ ordinis vel honoris vt nota. glosa et Jnno. in. c. cuaz in fi. ꝛ etate et quali. et glo. fi. in capi. exposuisti. ꝛ

corpe viciatis nō tamen poterit eligi in abbatē nisi sit sacerdos. vt.c.j.eo.ti. si tñ fuerit honestate 7 industria ꝓmendat⁹ pōt dispensatiue in minoribꝫ ordinibus eligi vt in allega.c.tuam.et vide ibi glo.fi.

9 ¶Abbas poterit in suo monasterio primā clericalem tonsurā ꝓferre laicis ad suū monasteriū ꝑtinentibus. vt in.c.cum ꝓtingat. de eta.7 quali.

10 ¶Abbas exempt⁹ si ita sit exempt⁹ q epūs dyocesanus nō hz in clericis eius ordinationē poterit lras dimissorias ꝓcedere no. Jnno. in rubrica de clericis peregri. in fi.

11 ¶Abbas nō debet lras absolutorias suo monacho dare nisi prius habeat aliud monasteriū paratū ad qđ vadat. sed tūc bene licet ꝯ facto cū primo monasterio nihil habeat ꝓmune sic intellige. xix.q.iij.ca. statuim⁹. lviij. di.c.ij.no. Jnno.7 Hosti.7 Jo.an. in ca. sicut ex litteris. de iureiuran. 7c.

12 ¶Abbas habens ecclīam pleno iure subiectā ꝓsequitur ꝑ ꝓsequens iurisditiōe in clericos ꝓstitutos in illa ecclīa. vnde sic exempta ecclīa clerici ꝑ ꝓsequentiam recipiūt exemptionē. vt in.c.ꝑ exemptionē. de pui. li.vj. ita si ecclīa sit subiecta clerici subeūt subiectionē est ꝓclusio Abb. in.c.bis q. de maio.7 obe.

¶Abbas vltra lectoratū ordines nō ꝓfert. de eta.7 qli.c.cum ꝓtingat. ſm moderatōnez.c. abbates. de priui. li.vj.no. Jo.an. in.c. Johes. de clerico ꝓiugat.

13 ¶Abbas qui hz ecclīam pleno iure sibi subiectam pōt interponere auctem alienationi rei dicte ecclīe sibi subiecte. nam cū in illa pōt exercere iura epalia qui sunt iurisditōnis poterit dictā auctoritatē interponere vt glo.no. in cle.j. de reb ecclē.nō alie. als aūt nullus ꝑlatus inferior epo poterit auctorizare in facto alienationis est em̄ hoc ius speciale. xij.q.ij. placuit.7.c.abbatib. xvij.q.iiij. in venditōnibus. et Ab. in allega.c.j.

¶Abbas vel religiosus si mutuatā pecuniā accipiat noīe monasteriꝫ an teneat monasteriū vel requiratur ꝓbare versam in ips⁹ vtilitatem ꝓpetuaz vel tempalem. vide notabiliter 7 late per Jnno.7 Jo. an.7 Abb. in.c.qđ quibusdam. de fideiuss.

14 ¶Abbate mortuo officiū prioris claustralis expirat si fuit ab ipso abbate positus quēadmodū morte epi expirat officiū vicarij. vt no. glo. in.c.fi. de pro cura. facit cle. ne in agro. §. abbate. de sta. regu.7 qđ ibi no. Pau. vicens: q abbate suspenso ptās devolvitur ad capm̄.7 idem Jnno. in.c.cum dilectus. de ꝓsue.7 latius ꝑ Abb. in.c.fi. de sta. regu. Si tñ prior fuit elect⁹ a toto quentu tūc nō expirat. arg. in. c.ij. de sta. regu. no. Abb. in.c.j. ne sede vacā. j. colum.

¶Ad abbatē ꝑtinent ea que ꝑtinent ad cultuz dei vel vtilitatē monasteriꝫ 7 sic tota ptās monasteriꝫ ē penes abbatē. vt.c. nullā. xviij.q.ij. creatio ꝯ monachoz spectat ad abbatē 7 nō ad collegium. facit qđ no. Jnno. in.c. pozrectū. de regla. ca. si religiosus. de elec. li.vj. no. Abb. in.c. ea noscitur. de his que fiunt a prela. j. colum.

Abbatissa

¶Abbatissa est capax iurisditōnis spūalis 7 in suas moniales poterit iurisditōnez exercere nō tñ pōt excōicare sibi subditos licet pōt ad ꝟ officiū superioris implorare. vt.c. dilecta. de maio.7 obe.7 epus tenet sibi impendere auxiliū 7 pōt etiaz abbatissa invocare ad ꝟ auxiliū brachij secularis. vt in.c. abbates. xviij.q.ij.7 ꝟ i exercenda iurisditōne sibi ꝓpetē te facit. c.j. de offi. ordi.7.c. administratores. 7.c. principes. xviij.q.v. Item illa q̄ dependēt a ptāte clauiū nō cadunt in muliere etiam als iurisditiōez habēte nō ergo pōt absoluere moniales a peccatis. vt.c. nouas. de peni.7 remi. lz possit abbatissa suspendere ab ordine vrputaue subiecti celebrēt donec satisfaciāt. nō tñ ex tali suspensione ꝓtraueniens incurrit irregularitatē no. Abb. in allega.c. dilecta.

¶Abbatissa pōt ꝓmittere monialibꝫ victū qđ ex manibꝫ acquirūt ꝑñt. querere in ꝓximum. no. Hosti. 7 Jo. an.7 Abb. in.c.cū ad monasteriū. de sta. regu. nec tale statutū nō ꝓcernit statutum ecclesie in quo debet intervenire auctoritas epi sed cōcernit potiꝰ modū viuendi. facit qđ no. glo. in. c.ij. de ver. signi. li.vj. no. Abb. in.c. edoceri. de rescrip. vide supra abbas cum conuentu.

¶Abbatissa mortua an succedat capitulum in administratōne. vide infra capitulū succedit.

¶Abbatissis 7 monialibꝫ quibꝫ diebus 7 quibꝫ earum detur velū ꝓfessionis seu velum ꝓfessionis vt vestis religiosa seu velum ordinatōnis. vide Jnno. in.c.j. de tempo. ordi.

¶Abbatissa hz liberam administratōez sui monasteriꝫ sic̄ abbas 7 ad validitatē ꝓcessionis seu alienationis fiende ꝑ eam dz interuenire ꝓsensus sui capituli vt in.c.ij. de his que fiunt a prela. ex quo colligē ſm Abba. ibi q per abbatissaz 7 moniales non obstante sexu femineo disponunt res monasteriꝫ.

Absentes

¶Absentes regulariter nō sunt vocandi ad expediendum acta vniuersitatis. vt.c.cum inter. de elec. q fallit in actu electionis vbi hoc dictat ꝓsuetudo vt nota. glo. in.c.ij. de testi. li.vj. vbi plus dicit q vocā tur absentes in cessatōne a diuinis. vt.c. si canonici. de offi. ordi. li.vj.7 in collatōne ꝑbendaꝝ. vt.c. in ecclesijs. de ꝑben. eo. li. in alijs aūt casibꝫ non sunt absentes vocandi 7 dicunt absentes qui nō faciūt residentiā loco vbi est ecclīa. vt.c. hoc ius porrectum. ꝛ. q.ij. existentes aūt in castris nō sunt vocandi. Vocandi em̄ sunt vbi occurrerit casus ponderosus sicꝫ illis de quibꝫ.s.7 hoc ꝓpter grauitatē ꝓiudicij 7 ponderositatē facti. casus em̄ exceptus a regula extenditur ꝓpter idemtitatē rōnis. vt in.c. dilecta. de cōfir. vti. vel inuti. no. glo. in. l.j. de condi. indebi. C. vide Jnno. in.c.ij. de no. ope. nunci. Ab. in.c. cū inter. de elec.7 idem Ab. in.c.cū oīs. de ꝓsti. v. colum.

¶Absentes sine eoꝝ culpa vt qꝫ sunt exules vel timent potentiā tyrāni vocādi sunt vt saltim ꝓstituant ꝓcuratorē. Jnno. in.c.ij. de no. ope. nunci. Bar. in. l. oīs ꝓpli. de iustitia 7 iure. ff.7 glo. in.c. quanto lxiij. di. Ab. in.c. cum inter. de electio.

¶Absentes si cōtemnunt ab vniuersitate in actibꝫ in quibꝫ debent vocari vel legitime non vocant debent act⁹ retractari ad petitōnez ꝓemptoꝝ ex quo nō legitime gestus est. vt in.c. bone. ij. de elec.7 in regula que ꝓra ius fiūt. de re. iuris. li.vj. facit qđ no. Bar. in. l. oīs ꝓpli. ff. de iustitia et iure. et sentit glo. in.c. cum oīs. de cōsti.7 qui sunt actus in quibꝫ absentes vocādi sunt no. glo. nota. in.ca. de testi. li.vj. Abb. in.c. bone. ij de elect. v. colum.7 plen⁹ in.c.j. de his q̄ fiunt a maio. pte ca. per Ab.

¶Absentes in actibꝫ in quibꝫ necessario nō sunt vocandi si vniuersitas non fuit legitime ꝓgregata ad sonū cāpane vt moris est etiā si pueniāt due partes alijs ꝓemptis vel non vocatis act⁹ dz retractari ad petitōez ꝓemptoꝝ. arg. in.c.i causis. ó elec.7 l. fi. C. de ꝑdi. recu. ali. li. x. Ab. in dict. c. bone. ij. de elect. vj. colū.7 in.c. cām mōnij. de offi. dele. iij. colum.

¶Absentes nō vocant ad electōem vbi ꝓsuetudo ꝟ disponit. vide. j. ꝓsuetudo.

¶Justa cā absentie sufficienter ꝓbata dz illico sna retractari nō expectato q aliter ꝓbet ips⁹ iniusticia 7 postmodū ꝓcedat in cā vt si sna nulla lata fuisset vt in.c.cū bertold⁹. de re iud.7.c. qrelā. de pcu. Dz si

causa absentie min⁹ sufficienter ꝓbar̄ nūc capiť q̄dam media via ne veritas supplanteť ꝑ opinionem. q̄z nec dz illa sententia retractari nec dz ex toto audientia ꝛnegari: ꝫ restituiť vt audiar̄ ꝓtra sn̄iaz. vt in dicto. c. cū bertold⁹: ⁊ ibi ℣b. circa. fi.

¶ Absentie iusta cāvel impedimentū ꝓbatur inspecta qualitate cause ⁊ impedimenti allegati et psone allegantis q̄ñq̄z em̄ sufficit. iuramentū allegātis q̄ñ q̄z alia semiplena ꝓbatio q̄ñq̄z plena: vt. c. cū bertol dus. ꝛ re iudi. ⁊. c. ex lr̄is. ꝛ in integ. resti. et. c. si ꝙo. ꝛ sen. excō. ⁊. c. cupientes. §. q̄ si ꝑ viginti. ꝛ elec. li. vj. no. glo. in. c. vnico. iij. q. v. ⁊ ℣spec. ti. ꝛ appel. ⁊. c. j. ꝛ wlo ⁊ ꝓtu. li. vj. ⁊ ℣bb. in. c. cū bertoldus. circa finem. ꝛ re iudi.

¶ Absens ꝓtumaciter si veniat an admittatur ad. excipiendū ꝛclinatorie vel ꝑemptorie. vide. j. exceptio ꝛclinatoria.

¶ Absentia ꝑlati et mariti est valde ꝑiculosa eccl̄ie et vxori et ideo ꝑlatus sine cā ab eccl̄ia se absentare nō dz: vt in. c. ne ꝑ ꝛfectu. ꝛ electōne. Nec etiā maritus ab vxore cum non hēat ptātem sui corꝑis no. in. c. manifestuz. xxxiij. q. v. ⁊. c. si abstines. xxvij. q. ij. nisi in casu solū cum emittit votuz in subsidiū terre sancte ꝛuoto. c. ex multa. §. in tanta.

¶ Contra absentē ꝓiugem qualiter ꝓcedatur. vide plene ꝑ wcto. signanter ꝑ ℣bb. in. c. fi. vt lite nō contesta. §. porro.

¶ Absens a bñficio suo si nesciť vbi est seu scitur et ꝑmode citari seu moneri nō valet ꝛbet citari in ecclesia sua ꝑ edictū trinuz citatōnis ⁊ expectatōnis ⁊ expectari ꝑ sex menses ⁊ nisi redeat poterit ad priuationē ꝓcedi vt colligiť ex. c. ex tue. ꝛ cleri. nō resi. si ꝙo cōmode citari pōt: ⁊ tūc citandus est ꝑsonaliter et dz assignari sibi terminus ꝓgruus ad redeunduz ꝛterminand⁹ ꝑ ipm iudicē ꝑm viarum distantiam ⁊ tempoꝛ qualitatē ⁊ sic intelligiť. c. inter quatuor. eo. ti. ⁊ nisi redeat poterit supioꝛ ꝓcedere vel ad excōicatōnem vel suspensionē si ꝑsona absens est vtilis eccl̄ie vel ad priuatiōez nota. xxj. q. ij. placuit. no. ℣bb. in. c. ex tue. ꝛ cleri. nō resi. v. colum.

¶ Absens a bñficio suo etiā residentiā nō requirente licet nō teneať ex natura bñficij ad residenduz si tñ vagať solum vagatōnis ꝛlictuz est sufficiens ad istum priuādū no. Inno. in. c. ex tue. ꝛ cleri. nō resi. allegat. vij. q. j. nō oꝑtet cum se. nec valet ꝓsuetudo vt possit se absentare vagando nec etiaz licentia ꝑlati. vt no. ℣b. in allega. c. ex tue. vj. colum.

¶ Absens causa studij pōt ꝓcipere fructus beneficij in absentia vide. j. studium.

¶ Absens qui a iure priuilegio statuto vel ꝓsuetudine habeť ꝑ pñte ꝛbet gaudere oñi bñficio ꝑsentium etiaz si ꝓpetat ꝛ iure speciali ex quo inferť q̄ si ex priuilegio quis dz haberi ꝑ pñte seu ꝑ ciue ꝛbet gaudere priuilegio pñtium vel ciuium etiam in his q̄ ꝓpetunt ꝛ iure speciali sic ꝓcludit. ℣bb. in. ca. ex ꝑte tua. ꝛ cleri. nō resi. in fi.

¶ Absentes an ⁊ in quib⁹ casib⁹ ꝛbeant vocari ꝑ pñtes in capitulo vel in vniuersitate. vide. j. statutum. viij. in omnib⁹ casib⁹. et vide. j. capitulum ver. ad validitatem.

Absolutio

¶ Absolutōez petens nō ꝑ ℞ ꝓfitetur se esse excommuni catū ⁊ absolutio pōt ꝑ nunciū peti. glo. ⁊ wct. in. c. venerabilib⁹. ꝛ elec. ⁊ ibi ℣bb. xiij. colum.

¶ Absolutō facta ex falsa cā ñ tenet vt. c. ex ꝑte tua. ꝛ offi. ordi. vt ꝑ absolutio teneat. oz q̄ exꝑssa sit vera cā absolutionis idem in absolutione a quolibet pctō. ꝛ peni. di. vj. in ꝓin. no. ℣b. in allega. c. ex ꝑte ⁊ Inno. ⁊ Hosti. in. c. qó sup̄ his. in fi. ꝛ fide instru. vide. j. excōmunicatus ex causa falsa.

¶ Absolutio facta etiā a papa exꝑssa falsa cā nō tenet ⁊ ea nō obstante poterit ordinar⁹ ꝓcedere vt in ca. ex ꝑte tua. ꝛ offi. ordi. q̄z si papa aliquid mādet qó est pctm̄ notoriū nō dz quis ei parere: q̄z potiꝰ tenetur obedire ꝛo q̄ pape: vt in. ca. q̄ resistit. xj. q. iij. ⁊. c. dñs. ⁊. c. iulianus. ꝛ q̄ vide latius ⁊ notabiliꝰ q⁹ no. ℣b. in. c. significauit. ꝛ of. ordi. vide. j. papa.

¶ Absoluere nō pōt ordinar⁹ exemptū excōicatuz a iure etiā in casu nō reseruato pape: q̄z nullaz hz in b iurisditōez: vt in. c. graue. ꝛ offi. ordi. ⁊ ibi ℣b.

¶ Absolui nō ꝛbet ꝑ supioꝛem ꝑcutiens clericum ꝛnec satisfecerit leso qui ꝛbet vocari ⁊ audiri sup satisfactōne vt in. c. prochianos. ꝛ sen. excō. ℣b. in ca. puenit. in fi. ꝛ appel.

¶ Absolutio ab excōicatōne facta nō ꝑstito iuram̄to ꝛ stando mandatis eccl̄ie nō valet. no. Hosti. in ca. questioni. ꝛ appel. ⁊ plenius in. c. cū ꝛsideres. ꝛ sen. excom. vbi tenet q̄ sicut nō tenet excōicatio nō seruata forma capituli vanerabilib⁹. §. hoc aūt. ꝛ sen. excom. li. vj. ℣b. in allega. c. questioni. in princi. vbi reꝓbat. glo. in allegato. c. cuz ꝛsideres q̄ vult contrarium.

¶ Absolui nō dz ab excōicatiōe excōicatus nisi ꝑte citata. vide. j. citari nō ꝛbet ad actum.

¶ Absolutio ab excōicatione ꝓtra formā hoīs ꝑsti ta est nulla idem in excōicatione cum iudicent⁹ a pari. ꝛ peni. di. j. vere. ⁊ facit. c. fi. ⁊ q̄ó ibi no. ꝛ ꝑben. Secus in excōicatione vel absolutōne facta contra formā iuris. vt no. in. c. j. ꝛ iudic. diuersitatis ratio pōt esse: q̄z obmittiť forma data ab hoīe nulla cōpetit iurisditio ideo ꝛficiente ptāte esset inualiditas actus: ꝫ in forma iuris secus: nam excōicatio seu absolutio nō subijciť forme spāliter vt no. in iuriby ꝓallega. ex q̄ inferť q̄ in habēte ptātē excōicandi vel absoluēdi si mandet a supioꝛe vt excōicet vel absoluat certa forma data q̄ ea nō seruata tenebit excōicatio vel absolutō: q̄z ceſſat rō ꝓdicta. ꝛ ꝫ vide glo. in cle. j. ꝛ iurepa. ℣b. in. c. fi. ꝛ resti. spo. iij. colū.

¶ Absolutōez petens in iudicio cū solēnitate videť se fateri excōicatum ⁊ sic intelligiť. c. venerabilē. ꝛ elec. nam absolutio ꝑsupponit vinculum. ar. in. c. ad dissoluendū. ó ꝛspon. impube. ⁊ in. l. ꝛcē. ff. ꝛ ver. obli. Item ⁊ venia ꝑsupponit culpā. viij. dis. verum. Si aūt extra iudiciū nō solēniter petať seu ad cautelam vel si petať venia cū ꝓtestatōne vel ad cautelam ad mitigandū wloꝛē ꝓtis vel ex quadā humilitate non ꝑsupponit culpā no. ℣bb. in. c. exhibita. ꝛ homici. ij. colum.

¶ Licet excōicat⁹ ꝑ manifesta offensa nō ꝛbeat absolui añ satisfactiōez ꝑ. c. ex ꝑte. j. ꝛ ver. sig. illad hz verū q̄n ꝙs absoluiť in vita: ꝫ q̄n in morte sufficit ꝑmissio ꝛ satisfactiēdo: q̄z timeť ne cito moriaťr ꝑ cō sic dicim⁹ in silī q̄ pnia in morte nō est ponēda ꝫ ig̃ scēda vt in. c. xxvj. q. vij. ℣b. in. c. in lr̄is. ꝛ rap. in fi.

¶ Absoluere nō pōt ꝑlatus inferioꝛ a sententia excōicatōnis ꝓfirmata ꝑ papam vt in. c. j. et. ij. ꝛ ꝓfir. vti. vel inuti. ⁊ no. glo. fi. in. c. ex frequentib⁹. ꝛ instiq̄ó intelligevt ibi no. ℣bb. quādo papa tulisset sententiam: quia tūc nemo pōt ab ipsa absoluere. si tamen sententia fuit lata ꝑ statutū ab inferioꝛi ꝑlato tūc ꝓfirmatio pape nō tollit ptātez ordinarioꝛ absoluendi excōicatos a se vt ibi latius no. ℣b.

¶ Absoluere pōt ab excōicatōne hoīs dumꝛtat qui excōicauit vl̄ ei⁹ supioꝛ seu succeſſoꝛ in dignitate. vt in. c. pastoralis. §. ꝑterea. ꝛ offi. ordi. ꝫ si excōicatio est lata a lege ꝓstitutione vel statuto quilibet supeꝛioꝛ excōicati pōt absoluere si absolutio nō est reseruata statuēti vt ibi. et sic intelligiť. c. nup. ꝛ sen. excom. ℣bb. in allega. §. ꝑterea. j. colum.

¶ Absoluere pōt iudex excoīcatum ad cautelam ex officio suo qñcunq; ex dilatione iudicis retardat̄ p̄ uisio seu utilitas eccl̄ie: vt in.c.aplice. ℣ except̄.ad p̄modū tū p̄uatū principaliter non dz iudex officium suū non petitū interponere vt.l.ad emptoriū. ff.ō iudic̄.7.l.iij.§.hoc aūt iudiciū.ff.ō dam. infec. facit ad supradicta.c.veniens.ij.in fi.℣ testi.7. c.significasti.℣ eo q̄ duxit in matrimoniū. Abb. in allega c.aplice. vide.j.appellatio.versi.vbicūq;.

¶ Absoluere ei potest ab excoīcatōne iudex ad quē excoīcatum p̄ dubia vel manifesta offensa nō obstā te p̄tradictōne vel opinione excoīcantis vel p̄(ad-uerse. vide plene Ab.in.c.q̄ fronte. ℣ appel.

¶ Absolutio facta a iudice suo etiaz si ℣ facto fiat tenet etiaz p̄te nō vocata licet fienda nō eēt q̄n q̄s ē excoīcatus ad petitōez p̄tis no.in.c.j.℣ iudic̄.7 glo. in.c.venerabilib̄.in.§.vbi aūt.ó sen.excō.li.vj. Ab. in.c.qua fronte.℣ appel.v.colum.

¶ Absoluere pōt eps a iuramēto p̄stito sup aliquo p̄tractu qñcunq; est certū iuramentū esse illicitū ex p̄te recipiētis: vt no.in.c.℣bitores.℣ iureiur̄.ß vbi p̄tract⁹ sup quo iuramentū fuit p̄stitum a p̄te nullā habet iniquitatē: tūc nec eps nec etiam papa p̄te nō vocata pōt absoluere a tali iuramēto no.glo.7 Ab. post eā in.c.quanto ℣ iureiurā. idem si est dubium an sit licitū. qz exq̄ nō p̄stat iudici 7 ignorat fundamentum sue iurisditōnis non valuit absolutio. vide Bar.in.l.multū interest.ff.℣ p̄di.7 demon. 7 in.l.si finita.§.iulian⁹.ff.de dam.infec.7 est p̄clusio Abb. in.c.q̄ fronte.de appel.vj.colum. vide infra iuramētum si quis peccat.cū versi.se.

¶ Absolui dz ab excoīcatione is q̄ est excoīcat⁹ a iudice ℣nec soluerit vel satisfecerit etiā si soluit vl̄ satisfecit no.glo.7. Jo.an.i.c.fi.de ma.p̄trac.p̄tra int̄. eccl̄ie.7 est rō. qz in absolutōne ab excoīcatōne req̄ritur certa forma nec sufficit soluz satisfactio. vt in.c. cū desideres.7.c.nob.de sen.excom. secus em̄ in absolutōne a suspensione vel relaxatione interdicti in q̄bus satis ē q̄ p̄stet de mente iudicis: vt in cle.j.7 ibi gls.de decī.7 Jnno.in.c. cum bone de ets. et quali. Abb.in allega.c.fi.

¶ Absolutio ab instantia iudicij vel ab excoīcatione valet etiā si nō exp̄imat̄ cā absolutōnis vt in sententia.vt in.c.sic̄.de re iudi.q̄ est p̄tra opi. Anto.i .c.examinata.de iudic̄. licz male facit iudex nō exp̄mendo cām ne videat̄ absoluisse diffinitiue vt ē ter. iuncta glo.in.l.p̄peranduz.§. illo p̄cul dubio. ℭ.de iudic̄.ß licet nō exp̄imat tenet snia: vt dictū ē vt dicit glo.in.l.j.ff.si messor fal.mow dixerit.est p̄clusio Abb.in.c.examinata.de iudi.iiij.colum.

¶ Absoluit̄ reus q̄cunq; p̄stat ℣ ineptitudine libelli. vide.j.reus suscipiens.

¶ Absoluit̄ re⁹ si actor nihil p̄bat etiā si re⁹ cōfessus fuit ℣fectū iuris sui. vide.j.p̄fessio.versi.si reus.

¶ Absolutū se dicens ab excoīcatione p̄tra eū lata ℣bet hoc p̄bare p̄ legitimas p̄batōnes: vt in.c.propositū.℣ cleri.excō.minis.7.c.ad audiētiā.℣ rescri. Abb.ibi in p̄inci.

¶ Absoluere pōt eps excōmunicatū p̄ manus iniectione si excoīcatus sine p̄iculo nō potest papā adire. vt in.c.℣cetero.℣ sen.excom.ex quo nota q̄ propter difficilē accessum ad superiorē pōt inferior expedire q̄ maior facere tenebat̄. vt.l.℣ pupillo.§.si q̄s ipsi p̄to.ff.℣ no.ope.nunc. ℭessante tū impedimēto dz q̄s implere 7 exeq̄ q̄ ante impedimentuz exeq̄ tenebat̄: vt in alleg.c. ℣cetero fac̄.c.ex rōne.ō appel. et.c.cupiētes.℣ elec.li.vj.7.l.senat⁹.℣ offi.p̄si.

¶ Absoluere pōt eps minorē et maiorē iurantem a iuramento q̄ p̄stitit si enormiter sit lesus. not.in.c. cum p̄tingat.℣ iureiur.7 in.c.ij.℣ pac.li.vj.7 ℔ etiā si in iuramento interueniāt verba multū specifica si iurans dixerit q̄ vult ℣nare etiā in magna quantitate qz maxime in minore p̄sumit̄ ℣ceptio in.l.si quis.ff.p̄ empto. Juramentū em̄ p̄sumitur illicitū ex p̄te recipientis cum interuenerit ex p̄te sua ℣lus ex p̄posito vel re ipsa quo casu p̄petit absolutio a iuramēto iuxta nota.in.c.℣bitores.℣ iureiurā. Ab. in.c.cum cā.℣ emp.7 ven.in fi.

¶ Si fiat statutū ab epo concheñ.p q̄ō fulminat excōmunicationē p̄tra intrantes monasteriū monialium sancte clare si forensis incidit in illā excoīcationē poterit ab epo suo absolui: qz illā statuens sibi nō reseruauit. vt in.c.nup.℣ sen.excom.nō tñ ℔ procedit in snia lat⁹ p̄ viam snie nō statuti. nam tūc nemo p̄ter ferentē vel superiorē absoluere pōt sic excōmunicatū: vt in.c.pastoralis.§. preterea. ℣ of.ordi. no. Ab.in.c.graue.℣ p̄ben.vlti.colum.et lati⁹ in .c. ex frequentib̄.℣ instī.

¶ Absolui an quis pōt p̄ lr̄as ab excoīcatione. vide .c.quanto.ij.q.v.et ibi glo.

¶ Absoluere excoīcatum an 7 qñ pōt ℣legat⁹ a papa no.in.c.prudentiā.§.sexta.℣ offi.℣le.7 ibi Ab. in secunda columna.

¶ Absolui an ℣beat ab excoīcatione p̄qrens ℣ iniusta vel nullitate ipsi⁹. vide.j.℣ excoīcatione.

¶ Absoluere an pōt eps existens extra territoriū vide.j.iurisditio.§.si.epūs extra territorium.

¶ Absoluere pōt eps excoīcatum a prelato inferiori vide.j.eps pōt absoluere.

¶ Absolui ℣bet reus actore non p̄bāte. vide infra actore non p̄bante.

¶ Absolutio ad cautelā dicit̄ que fit ad maiorē securitatē 7 q̄ res potius sit in tuto q̄ in periculo: nā abundans cautela nō nocet: vt.l.testiū. ℭ.℣ testi.7 habet locū dumtaxat cū quis p̄tendit excoīcatiōez nullā: vt in.c.solet.7 in.c.venerabilib̄.℣ sen.excom. li.vj. fit em̄ ad cautelā illius qui eam petit vt tute 7 cum bona p̄scia 7 sine aliq̄ scrupulo possit se immiscere diuinis 7 dz locū q̄cunq; p̄tendit̄ nullitas cōtra excōmunicationem: vt plene p̄ Abb.in.c.aplice in fi.℣ excep.

¶ Absolutio ℣bet sequi qñ quis accusat̄ ℣ p̄cussione cū sanguinis effusione 7 nō p̄batur nisi soluz ℣ p̄cussione. vide.j.accusatio.

¶ Absolui non pōt exempt⁹ ab epo dyocesano. vi ℣ infra exemptus non potest.

¶ Absoluit̄ excoīcatus si in excoīcatione indurescit 7 nō p̄dest. vide.j.excoīcatus si indurescit.

¶ Absoluit̄ excoīcatus añ satiffactionem si exercet aliquid spūale. vide.j.excoīcatus si exercet.

¶ Absoluere an pōt papa a iuramento sine cā. vide infra. papa vbicunq;.cum.c.se.

Abusiones

¶ Abusiones quot sunt. vide.j.iusticia suffocat̄.

Acceptatio

¶ Acceptatō bñficij facta sub hac forma accepto si mihi ℣ iure ℣bet talis acceptatio ē certa 7 valz sm̄ ℣ctrinā Lapi sua allega.vj.

¶ Acceptās bñficiū eo ajo vt illud teneat ℣nec habeat pinguia⁹ 7 nō habuerit animū ibi residendi nō videt̄ iuste p̄mot⁹: nam iuxta aplm̄ dz esse p̄tentus ea vocatōne q̄ vocat⁹ est nec dz in ajo aliud gerere ℔ tñ p̄tm̄ ambitōis tollit̄ p̄ pniaz: vt in.c.fi.℣ symo. non ß talis ambitōsus tenet̄ dimittere bñficium ad purgandū p̄tm̄ suū: sed sufficit q̄ satisfaciat ℣o ℣ p̄aua intentione agendo pniam no. Abb.in.c.relatum.℣ clerico nō resi.circa fin̄.

¶ Acceptans vicariam perpetuam si habeat bene-

ficiū curatū incidit in penā. c. ꝛ mulcta. ꝛ preben. Sec⁹ si officiū vel vicaria nō eēt ꝑpetua: ꝫ tpalis vt ad libitū ꝑmissa ne. Jnno. in. c. cū accessissent. ꝛ cō sti. facit cle. et si ꝑncipalis. ꝛ rescri. 7 cle. vnica. ō of. vica. no. Ab. p⁹ glo. in. c. cū non ignores. ꝛ pben.

Actio

Actor. agere. Actio si tollaꝫ an tollaꝫ ius excipiendi plene ꝑ Ab. in. c. si aūt. ꝛ rescrip.

Actio ꝛbet exprimi ꝑ actorem si fuerit ꝑtra ius. vide. ꝯ. actor.

Actio oritur ꝛ iure canonico ex nudo pacto non solū officio iudicis implorato qz nō refert in effectu an ꝛ actio vel ꝑditio ex lege vel officij imploratio dūmodo ꝑcludam⁹ iudicē ecclīasticū posse etiā cōpellere laicū ad obseruantiā rōne peccati: vt. c. nouit. ꝛ iudic. Dz ꝛ iure ciuili cū sunt actiōes p̄dicte non daꝫ actio ex nudo pacto not. ꝛct. signāter Ab. notabiliter in. c. j. ꝛ pactis.

Agere pōt q̄s ꝑtra aliū ꝑ remediū extraordinarium licet ꝑetat ordinariū. vide. ꝯ. remediū.

Actio recissoria nō ꝑpetit simul cū officio rescindenti. qz petitio restitutōis in integꝝ dz prius intētari et obtineri anteq̄ prima actio sit efficax. vide ꝑ Ab. notabiliter in. c. cum ex lr̄is. ꝛ in integ. resti. q. fi. 7 vide notabiliter Jo. fa. insti. ꝛ actio. §. rursus.

Actio in factum pōt ꝑcurrere cū actōne rei vendi catōnis respectu diuersaꝝ ꝑsonaꝝ: nam rei vendicatio ꝑpetit ꝑtra possessorē respectu rei ꝑsequēde actō in factū ꝑpetit ꝑtra alienantē ꝓpter dāna extrinseca: vt in. c. j. ꝛ alie. mutan. iudicij cā fac. 7. l. vnica. ff. eo. ti. ex q̄ limitaꝫ regula: q̄ vbi remediū ordinarium ꝑpetit cessat extraordinariū ꝓcedit respectu eiusdē ꝑsone no. Ab. in alleg. in. c. j. vide ꝯ. remediū.

Actio in iudicium ꝛducta an pōt cedi. vide ꝯ. cessio ꝑ totū. 7 qñ presumaꝫ simulata. vide ꝯ. simulatō presumitur.

Actio an ꝑpetat ex non obseruātia iuramenti. vide ꝯ. iuramentū cum dirigaꝫ.

Actio rei vendicatiōis ꝑpetit etiā ei q̄ non ē dñs verus: vt in. c. venerabilis. de excep. 7 no. Jnno. in. c. venerabilib. de religi. ꝛ. et Ab. in. c. examinata. ꝛ iudi. 7 in. c. cum venerabilis. de excep. et. l. qui tabernas. de ꝑtrahen. emp.

Agi de falso vsq̄ ad quid vel quantū tps quis ꝓ vide ꝯ. falsitas. versi. de falso potest agi.

An in actōib⁹ stricti iur̄ vel bone fidei veniat interesse vel vsure si rē ī dari vel pecūia ē in obligatōe vide plene ꝑ Ab. in. c. cū venerabil. ō excep. iij. colū.

Actio q̄ ꝑpetit messori ꝑ mercede laboris vel ꝛctori seu alij perito. vide ꝯ. locatio. 7. ꝯ. salarium.

Actio q̄ ꝑpetit ꝑtra messorē falso mēsurantes ad interesse tūc hz locū qñ nō subest actori remediuz ꝑ partem: vt ꝛex. in. l. iij. ff. si messor fal. mo. di. Ab. in ca. qz iudicante. de ꝓscrip.

Actio ꝑsonalis seu ꝛbitū an pōt ꝓscribi in foro aie. vide Abb. notabiliter in. c. fi. ꝛ ꝓscrip.

Actō iniuriaꝝ an infamat. vide ꝯ. infamis efficit.

Actio iniuriaꝝ ꝑpetit etiā ꝑ modica iniuria vi ꝛ infra iniuriaꝝ actio.

Agit ꝓprie criminaliter qñ directa via crimē ꝛducit in iudiciū vt puniaꝫ accusat⁹ pena ordinaria siue pena applicet ꝑti siue fisco: qz magis ꝛbem⁹ cōsiderare qō ꝑncipaliꝫ agit. ff. ꝛ acti. tuto. l. j. 7 quod no. in. c. ꝛcetero. ꝛ homic. ꝫ si crimē nō sic ꝛducit directa via tūc dī agi ciuiliter quāq̄ pena nō ꝛeat applicāda ꝓti: vt. c. ꝑ tuas. ꝛ symo. 7 no. in. c. q̄liter. ij. ꝛ accu. no. Ab. sup rubrica ꝛ iudi. circa fi. ꝛ hoc vide qō scripsi foro legū. li. iiij. ti. ꝛ las penas

Actōnis vsus nō ē ex toto sublaꝫ ꝑ ius canonicū vt sic in iudiciū nō veniāt ea q̄ actionū naturaz inducūt: nō em̄ ē recedēdū a iure ciuili nisi q̄tenꝰ reperit exꝑssuz in canonib⁹: vt in. c. j. ꝛ no. ope. nunc. papa nanq̄ approbat specificū vsuz seu naturā specifficam actōnis 7 repellit agentē vbi in effectu actō nō ꝑpetit: vt in. c. examinata. ꝛ iudi. 7. c. cū ad sedez. ꝛ resti. spoli. nec obstat. c. dilecti. j. ō iudicijs. q̄ ter. ille videt tm̄ excludere pniciosam subtilitatē: nō tm̄ naturā cause 7 actōnis vsum ꝓsus ꝑfugere cum vis sine illo recte possit iudicari nota Abb. in. c. dilecti. supra allegato in ꝓncipio.

Actio an 7 qñ sit ꝑponēda 7 exprimēda in libello 7 an si plures actōnes in eodē libello intētant q̄lit ꝛbeat ꝓcedi: 7 an cā in libello ꝑpinq̄ vel remota ꝛbeat exprimi. vide notabiliꝫ ꝑ Ab. in. c. dilecti. ō iudicis v. coluz. 7 in. c. significantib⁹. ꝛ libel. oblati. vide ꝯ. libellum generalem.

Actōne nulla ꝑpetente vel officij implorato ꝛdex dz ex officio suo ꝑducere ꝓtem qñ videt aduersariū lo cupletari cū alteri⁹ iactura vt ē casus singlaris in. l. plane. ff. ꝛ peti. here. facit. l. si et me. ff. si cerpe. 7 no. Ab. in. c. dilecti. j. ꝛ iudi. in fi.

Agit ꝯ successorē in vicū ꝑ rescriptū impetratuz ꝑtra violētum. vide ꝯ. ꝑ rescriptum impetratū.

Actio negatoria vel ꝑfessoria qñ et an ꝑpetat patrono ꝑ iurib⁹ iurispatronat⁹ 7 an ꝑpetāt dño fundi dñantis vel dño iuris vel an ꝑpetāt vtiles vel directe 7 ꝑtra q̄s vide plene 7 notabiliter ꝑ Abb. in. c. examinata. circa medi. ꝛ iudicijs.

Actio rei vēdicatōnis an ꝑpetat ꝑtra ꝛtentorez 7 cui 7 q̄n ꝑpetat vide plene ꝑ Ab. in. c. examinata. ꝛ iudi. vij. colum.

Actio si sit taliter fōrata ꝑ actorē peto fundum q̄ ad me ꝑtinet iure ꝛominij 7 ꝓpono actiōez ex locato si ꝓbat dñium dz obtinere qz exꝑssio actōis fit ex supuacuo ex q̄ ꝑstat ꝛ cā agēdi: vt in. c. examinata. de iudicijs. vñ illa inutilis adiectō nō ꝑt viciare id qō vtiliter ē exꝑssuz ꝑ regulā vtile. ō re. iur̄. li. vj. 7 bar. in. l. j. ff. ꝛ eden. non em̄ videt actor restrinxisse cām ad actōez exꝑssaz cū ꝑtrariū pateat ex ꝓbatōib⁹ secutis q̄ tm̄ ꝓportionant̄ cause 7 nō inutili actōni: nā ex q̄litate ꝓbationū iudicam⁹ ꝛ intentōne agentis vt no. Jnno. in. c. cām. ꝛ iudic. 7 facit qz materia libelli ē valde late interꝑtanda in fauorē actoris no. Jnno. ī alle. c. examiata. 7 ꝫ ꝓcludit ibi Ab. pe. col.

Agens reali vel ꝑsonali actōe alternatiue vel sub disiūctōne si succūbat in vno an pōt ꝛtenuo agere et an obstet sibi exceptio rei iudicate. vide ꝯ. exceptio rei iudicate.

Actio vniuersalis q̄t modis dicaꝫ 7 ꝛpractica libellandi 7 idē ꝛ generali vide notabiliꝫ Ab. in. c. ij. ꝛ libe. obla. 7. vide ꝯ. executio. 7 vide Bal. in recollectis in. l. si post morā in fi. C. ꝛ peti. here.

Bñam int̄ actōez realē 7 ꝑsonalē 7 mixtam 7 ypothecariā 7 qñ fit 7 q̄liter missio in possessionē in eis vide ꝑ Ab. in. c. fi. §. in alijs. vt lite nō ꝓtes. ij. colū.

Agere an 7 qñ pōt ꝑlatus seu rector ecclīei iudicō 7 cui⁹ noīe agat. vide ꝯ. prelatus seu rector.

Actio seu positio hñs aliquid falsitat̄ an pōt tota negari vide ꝯ. positio habens.

Ubi plures actōnes cōpetūt alicui an vna electa tollit̄ alia. no. Jnno. notabiliꝫ in. c. fi. ꝛ collusio.

Actiꝰ vli licet tollaꝫ per biennium tamen exceptio semp durabit ita contra aduersarium agentez excipere potero perpetuo ꝛ vlo si quem adhibuit in illo contractu quia temporalia ad agendum ꝛc. ꝛcto. signanter Abb. in. c. si autem. ꝛ rescrip. ij. colum. secus si ius excipiendi non habet causam distinctam a iure agendi: sed competit ideo quia habeo ius agendi 7 tūc sublato iure agendi tollit̄ ius

excipiendi: vt in.c. allega. c. si aūt. ⁊ in. l. papinianus. §. si filius. ff. ꝛe inoffi. testa. et no. glo. in. l. sicut. C. ɜ except. et Abb. vbi supra.

¶ Agere vel ꝛefendere an ⁊ qñ pōt clericus vel canonic⁹ ꝓ reb⁹ eccl̄ie vel prebende seu beneficij vel an ꝛebeat agere noīe eccl̄ie vel ꝓrio vide plene et notabiliter p Lapum in sua allegatione. ij.

¶ Cū agit̄ ꝓtra aliquē crimialiter vel ciuiliter, vna via. s. inq̄sitiōis ꝛenunciatiōis vel purgatōis seu exceptiōis vel accusationis secuta absolutiōe an idez crimen vel causa possit in alio iudicio refricari p eū vel p aliū: vide notabiliter ⁊ diffuse p Jo. an. ⁊ Pe. ꝛe ancha. in. c. cū dilect⁹. ꝛe purga. cano. ⁊ elegant̄ p Henricū in. c. ꝛe his. ꝛe accusa. ⁊ ꝛc. in. l. si cui. §. his idem. ꝛe accusa.

¶ Agere nō valenti ꝓpter impedimētum nō currit tps ⁊ q̄lit̄ ꝓbat̄ impedimētū vide. j. impedimētū.

¶ Actoris petitio si ē ꝓtra iuris dispositiones tenet̄ exprimere actor cām petēdi. q⁹ prima fronte libell⁹ videt̄ ineptꝰ: vt no. in. c. j. ꝛe offi. vica. merito ḡ ad iustificatiōes libelli ɜ eā exprimi ꝛex. in. c. ꝓsti. ꝛe elect. ꝓcordat. c. ad ꝛecimas. ꝛe resti. spoli. li. vj. et no. in. c. ij. ꝛe vila.

¶ Actor si presentat rescriptū coꝝ iudice nō est necesse q⁹ ꝛet libellus ẞ sufficit q⁹ dicat q⁹ offert rescriptū ꝓ libello. vide. j. libellus.

¶ Actor pōt alternatiue agere qñ certificatio pendet ab alio. vide. j. libellus alternatiuus.

¶ Agit maritus p vxore etiā sine mandato. vide infra maritus.

¶ Actor vel reus si ꝓducit aliquē potentē ad intercedendū apud iudicē cāe ꝓdit cām: vide. j. metus. ℣ si. si pars.

¶ Actor ꝓpellit̄ indistincte inuit⁹ agere ⁊ cām prosequi postq̄ libellū iudici ꝛedit vel principi negocium insinuauit: vt in auten. qui semel. C. quō et qñ iud. ex. tamen re integra exīte: vt q⁹ citatio tm̄ emanauit bene potest ꝛelistere: vt in. c. j. ꝛe vlo et cōtu. li. vj. et. c. cām. ꝛe vlo et ꝓtu. vbi hoc no. Ab.

¶ Actore nō ꝓbante reus et si nihil p̄stiterit ɜ obtinere quō intelligit̄ ista regula ⁊ que remedia ꝓpetūt reo ꝓtra actorē ꝓtumacē: vide plene p Ab. in. c. causaz. ꝛe vlo ⁊ ꝓtu. circa fi.

¶ Contra actorē ꝓtumacē qualiter ꝓcedat̄: vide. j. remedia que ꝓpetunt.

¶ Actor seu reus ꝓtumax quaz cautionē in iudicio ꝛebeat p̄stare: vide. j. ꝓtumax. versi. qualiter.

¶ Actor fundat intentōnē suā ex instrumētis ꝓductis p reū. vide. j. instrumētū. ℣ si. ex instrumentis.

¶ Actor pōt ꝓuenire ſbditos sicut ⁊ dñi sup iure ſbiectionis. vide. j. reus. versi. ꝓueniri p̄t.

¶ Agens cōtra filiū tāq̄ heredē patris ɜ eū ꝓbare heredē ee ⁊ q⁹ se miscuit hereditati paterne. nota. Bar. in. l. necessarijs. ff. ꝛe acquir. here. Abb. in. c. qō nobis. q̄ filij sunt legitimi.

¶ Actor obtinens in possessorio an teneat̄ respōdere coꝝ iudice rei. vide. j. forū. versi. actor.

¶ Actor licet regulariter ꝛebeat seq̄ forū rei fallit in casu. j. forum rei.

¶ Actor an teneꝰ p̄stare cautionē ꝛe ꝓsequēda lite: vide. j. cautionē ꝛe ꝓsequenda.

¶ Actor missus in possessionē ꝓpter cāz vel ꝛebitū manifestū an teneat̄ dimittē possessionez reo veniēti ⁊ cautionē p̄stanti: vide. j. possessio. versi. si sit.

¶ Actor nō ɜ mitti in possessionē ꝓpter ꝓtumaciā vnius ex pluribz tutorib⁹ pupilli: nisi omnes citent̄ vide. j. ꝓtumax. versi. vbicunq⁹.

¶ Agere pōt et rīdere eps pro eccl̄ijs sibi subiectis ꝛe succes. ab intest. c. fi. ⁊. C. ꝛe sacrosanc. ecc. l. sancimus. nā ipe est ꝓordinator in cūctis. xxv. di. plectis. ⁊ ipi⁹ ē oīs cura ⁊ ꝓferꝛe alijs in agēdo maxīe in spūalib⁹ in tpalib⁹ tm̄ prior ē cā inferioris ministri q⁹ epi. in. c. j. ꝛe reb⁹ ecc. nō alie. eps ḡ agit ꝓ eccl̄ia sibi subiecta: ɜ nō vacet: vt in alle. c. fi. ꝛe succes. ab intesta. et ibi Jnno. ⁊ Host. ⁊ Ab. i. c. cū deputati. de ind. vj. col.

¶ Agere pōt abbas in iudicio cū sit legitim⁹ administrator: vide §. abbas potent̄ sine ꝓsensu. cū ℣. se.

¶ Agere potest quis p sua suoꝝq⁹ iniuria: vt. l. j. et ij. ff. ꝛe accusa. sinaūt dicunt̄ parente patroni liberi frater soror vxor socer socrus gener vitricus nouerca priuignus pupillus furiosus fatu⁹ infans: vt in. l. j. et. ij. ff. ꝛe postu. et plene in. l. ij. C. ꝛe accusat. wct. in. c. ꝛeceteꝛo. ꝛe testi.

¶ Agere nō solū pōt eps p eccl̄esijs sibi subiectis: vt in. c. fi. ꝛe succes. ab intes. ẞ etiā quilibz pōt agere pro iuribz dignitatū et beneficioꝝ suoꝝ in ipa eccl̄ia q⁹ interest eccl̄esie vt mēbra sua in sui integritate cōseruent̄ colligit̄ in. c. cū veniss̄ent. ꝛe insti. et ibi Abbas. ij. colum.

¶ Actio an oriat̄ ex iuramento appositō sup nudo pacto vel nullo pacto ꝓcedēte: vide. j. iuramentū. ℣. ex iuramēto litis ꝛecisorio. cū tribz ℣ si. sequen.

¶ In actione vniuersali sufficit in genere petere et in genere ꝓdemnare etiā si res nō exprimat̄ in libello nec in sn̄ia ⁊ in executiōe ꝛeclarabunt̄ res ex officio iudicis: vide. j. executio si petat̄.

Accusatio

¶ Accusans publice diffamatū licet ꝛeficiat in probando nō tm̄ ɜ puniri pena tallionis vel calumnie q⁹ excusat̄ ꝓpter infamiā precedētē: Bar. in. l. ij. C. si seruus vel liber. li. x. Ab. in. c. cū ꝓstat. ꝛe rescrip. ⁊ in. c. cū dilecti. ꝛe vlo ⁊ ꝓtu.

¶ Accusatore dubiā ꝓbationē faciente absoluitur accusatus: vide. j. ꝓbatio.

¶ Accusatio ciuiliter instituta nō ꝓiudicat accusationi criminali q̄ postea pōt instrui etiā si reus fuerit absolutus in ciuili: vt est tex. iūcta glo. in. l. j. C. C. qñ ciui. ac. crimi. ꝓiudi. Sed hec regula fallit qñ ciuil accusatio tēdit ad vindictā: vt i acti. iniuriaꝝ. vt in. l. ꝓtor edixit. ff. ꝛe iniurijs. q⁹ ꝛe ꝛelicto vnius hoīs nō est sepe querendū. vt. l. licet. ff. nau. cau. sta. Abb. in. c. tue ꝛe ꝓcura. et vide qō scripsi so. legum. li. iij. ti. ꝛe las accusa. li. x.

¶ Accusare pōt vxor virū ꝛe adulterio vt lucret̄ ꝛe nationē ꝓpter nuptias. vide. j. vxor pōt accusare.

¶ Accusat⁹ vel inq̄situs ꝛe ꝓcussione cuiz sanguinis effusione si postea ꝓbat̄ tm̄ ꝛe ꝓcussione ɜ seq̄ absolutio ẞ postea poterit inq̄sitio vel accusatō instituī sup sola ꝓcussione. no. Cy. in. l. ij. C. ꝛe ꝓba. Abba. in. c. examinata. ꝛe iudi. ij. colum.

¶ Accusatus pōt recusare suū accusatorē ante nomē receptū int̄ eos: vt in. l. is q̄ re⁹. ō pub. iudi. ⁊ tūc dicit̄ esse inter reos ꝛc. qñ ꝓnunciatū est ꝓcedenduz in accusatiōe non obstantib⁹ exceptionib⁹ accusati. ar. l. q̄ adul. Ab. in. c. j. ꝛe mutu. peti.

¶ Accusatus potest accusare accusatum etiaz post nomen receptum inter eos quando implorat̄ officium iudicis: ar. in. l. penul. et quod ibi no. C. ꝛe iura. calum. excipiēdo aūt ꝓemptorie idem secus si dilatorie: vt in. l. si maritus. §. ꝓscriptis. ff. ꝛe adulte. principaliter aūt recusando regulariter nō pōt: vt glo. et Bar. in. l. is q̄ reus. ꝛe pub. iudi.

¶ Sed si crimen qō secundo referꝛ est p̄iudiciale ad primū pōt: vt in. l. j. C. q̄ accusa. nō pos. idem si ē primo crimini annexū: vt in. l. ij. §. si publico. ꝛe public. iudi. Si vo nō est annexum nō potest indistincte recusare nisi suam vel suoꝝ iniuriaz ꝓsequat̄: vt in l. neganda. C. q̄ accusa. nō p̄sit. ꝛe q⁹ plene p Abb. in. c. j. ꝛe mutu. peti.

¶ Accusauit tres vel plures q̃ ꝓcusserũt et vulnerauerũt titiũ pluribꝫ vulneribꝫ ita ꝙ mortuus est et ad ꝓdicta ꝓmittenda dixit ꝙ vn⁹ alteri ⁊ alt̃ alteri ꝛedit auxiliũ ꝓsiliũ vel fauorẽ ⁊ ꝺemnati sũt oẽs ad mortẽ vt ꝓncipales ⁊ vt dãtes auxiliũ ⁊ fauorẽ dic̃ Barto. in q̃dã ꝓsilio qꝫ incipit. accusauit tres ꝛc. ꝙ iniq̃tas dicte sñie manifeste apparet: nã ex secũdis accusationibꝫ oñdit̃ eos vt reos ꝓncipales accusatos et sic nõ põt intelligi accusati vt auxiliũ ⁊ fauorẽ impẽdẽtes q̃re sup eodẽ facto q̃s nõ põt eẽ re⁹ ꝓncipal⁹ ⁊ auxiliatoꝛ et fauoris actoꝛ in eodẽ facto. vt. ff. ad vel leya. l. tutoꝛ. ⁊ ꝺ fideiuss. l. grece. §. seruo. et eadẽ res nõ põt duplici iure cẽseri. ff. ꝛe vsuca. l. eum q̃ edes.

¶ Nã inter crimiꝫ reos ⁊ fraudis ꝓticipes multũ interest: vt. ff. ꝛe publi. l. si multi. in si. ꝓ circũscriptionẽ. n. loci ⁊ tꝑis et ꝓpter ꝓtinuationẽ ꝺ vnũ factuꝫ ⁊ ꝛe eis ⁊ ꝛe ꝓncipalioꝛi ẽ intelligendũ in iudiciuꝫ ꝛeductũ. ff. ꝛe mino. l. iij. §. j. ⁊ est tex. in. l. itẽ mela. §. si plures. ad. l. aq̃l. ff. ꝛe sicariis. l. si dicta. q̃ accusatio in q̃ oẽs ꝓncipales fuisse reos ⁊ ꝛefensoꝛes nõ ꝑt dici alter alter⁹ auxiliatoꝛ fuisse qꝫ in ꝛelicis speratur aĩm⁹ ⁊ ꝓpositũ ꝛelinquẽtis nõ exiꝫ ꝛe sen. excommu. cũ voluntate q̃ ꝛc. ¶ Cũc. n. fauoꝛ et auxiliũ impẽdit̃ qñ q̃s nõ ꝓncipaliter ꝛelinq̃t: nã q̃ ꝑbet opem furto nõ est fur licꝫ furti teneat̃: vt in. l. is q̃ opẽ. ff ꝺe furtis. itẽ dicta accusatõ nõ ꝓcedit ⁊ dicta sñia ẽ inqua: qꝫ accusatoꝛ nõ exꝑssit in ea spẽs auxilij vel fauoris et sic talis accusatio nõ ꝓgit ad vigoꝛẽ iudicij vt. ff. ꝛe wlo. l. exigit. ⁊ ꝛe iureiurã. l. ꝑtoꝛ edixit. i ꝑn. ß ꝓstat ꝙ multe sunt opes auxilij ⁊ fauoris. instit. ꝛe obli. q̃ ex ꝛelict. nas. §. ope. ¶ Cũ g̃is q̃ ambigue ⁊ obscure ꝓponit habeẽ ꝓ nõ ꝓponẽte: vt. ff. ꝛe excu. tu. l. scire oꝑteꝛ. ¶ ubia g̃ et ambigua ꝓpositõ seu ꝓbatio intꝛetat̃ illũ q̃ ꝑbare ꝛebuit. testes etiam si sic gnãliter ꝛeponũt spẽs nõ exꝑmẽdo sũt obscuri ⁊ eoꝝ ꝑtextu accusati nõ ꝺãnãt̃ nõ. n. testis ꝑt dicẽ tal⁹ scripsit vel suscepit qꝫ ista sunt iuris et nõ facti ß ꝺoꝝ tm̃ ꝛe facto ꝛeponẽ talis. s. possedit ꝛc. ⁊ sic ꝓcludit bar. in suis ꝓsilꝫs ꝓsilio qꝺ incipit. accusauit tres vel plures ꝛc. ⁊ vide infra opem ꝓestans.

¶ Accusare nõ põt pupillus nisi ꝓsequat̃ iniuriã ꝓ ꝓtã vel parentũ: vt. l. ij. §. si pupillus. ff. ꝛe accusa. ⁊ tũc si est infans accusat tutoꝛ noie suo⁊ submittit se ad penã talionis vt ibi no. Bart. ¶ Si vo ẽ maioꝛ infante impubes tm̃ tũc põt accusare cuꝫ auctoꝛitate tutoꝛis: vt in. ꝺ. l. ij. et. ff. ꝺ aucto. pstã. l. ꝺat̃. si aũt est pubes maioꝛ xiiij. annoꝝ põt cũ auct̃e curatoꝛis vt. l. claꝝ. ꝛe auct. pstã. ab. i. c. j. ꝛe accu. q̃ ad medũ

¶ Pro mõacho vel subdito accusato admittit̃ ꝺñs vel supioꝛ pro int̃esse suo imo etiã tercꝰ i fauoꝛe rei publice põt admitti ad ꝛefẽsionẽ accusãti absẽtis: vt singulariter no. bar. in. l. vbi. ¶. ꝛe accusa. vbi dicit: ꝙ si q̃s occidat bannitũ ⁊ nõ audet ꝓpere tercꝰ volẽs ꝓbare occisuꝫ eẽ bannitũ ꝺ admitti qꝫ interest reipublice: ar. l. j. ⁊ ij. ¶. qñ li. vni. sine iu. se vin. ⁊ etiã Abb. in. c. illa ꝓpositoꝝ. ꝛe accusa.

¶ Accusatiõe ꝓpria aliq̃ ꝑdẽte nõ ꝺ q̃s ꝓmoueri ad dignitatẽ etiã secularẽ est tex. in. l. q̃ libertate. ff. ꝛe libe. cau. et in. l. reus. ff. ꝛe mu. ⁊ ho. 7. l. q̃ status ff. ꝛe re mili. ⁊ ibi glo. ⁊ Abb. in. c. oĩpotens. ꝛe accu.

¶ Accusat⁹ seu ꝛenunciat⁹ vl̃ꝫ quẽ accipit̃ ꝛe crimine põt eligi nisi sit diffamat⁹ alꝫ apiret̃ via figmentis ꝛe diuoꝛ. quãto. 7. l. ij. ¶. ꝛe dig. et By. in. c. infamibꝫ. ꝛe re. iur. li. vj. et ß si malicio se fiat accusatio: arg. opti. in. l. j. §. cũ q̃s. ff. ꝛe q̃stionibꝫ. ꝛe q̃ vide Abba. in. c. omnipotens. ꝛe accusa.

¶ Accusatus absolutus an põt iterũ accusari: vide plene ꝑ Abb. in. c. is. ꝛe accu.

¶ Accusatoꝛis ꝓuaricatio seu ꝓclio ꝑbat̃ ꝑ testes q̃ interfuerũt qñ accusatoꝛ ⁊ reus, ꝓuenerũt sup ꝓclusione fienda. ꝑbat̃ etiã si accusatus ꝓuersabat̃ cũ accusatoꝛe qꝫ ex accusatiõe criminali nõ amicicia sed inimicicie capitales oriũt̃: vt in. l. j. 7. l. inimicicie. ff. ꝛe his q̃. vt indig. facit. c. sciens. lxxviij. di. no. bar. in. l. j. §. ad ꝓuaricatiõeꝝ. ff. ad turpil. ⁊ Abb. in. c. ꝺ his. ꝛe accu. ⁊ qꝺ scripsi foro legũ. l. iiij. ti. ꝛe accusa. l. x.

¶ Accusari põt itez accusat⁹ ⁊ absolut⁹ si scõs accusatoꝛ ꝓsequit̃ iniuriã ꝓpriã ⁊ ꝑbat ignoꝛasse accusationẽ ab alio institutã: vt in. l. si cui. ff. ꝛe accusa. et ibi glo. anim⁹ seu ignoꝛãtia ꝑbat̃ ꝑ iuramẽtũ. ar. c. nulli. ꝛe elect. li. vj. ¶ Itẽ ꝑbat̃ absentia a loco tꝑe accusationis vel ꝙ erat in minoꝛi etate ꝓstitut⁹: vt in. c. si. q̃ mr̃imoniũ accus. põt. ¶ Scia. n. ꝓsumit̃ si in loco erat fama ꝛe accusatione vel iste erat vicinus. ar. in c. quãto. et. c. q̃sdã. ꝛe ꝓsump. ⁊ in. c. j. ꝛe postu. ꝓlato. Abb. in. c. j. ꝛe his. ꝛe accusa. in fine.

¶ Accusare nõ põt clericus laicũ ad vindictaꝫ publicã etiã si nõ veniat imponẽda pena sanguis. ẽ texꝰ in. c. sicut sacerdotes. ij. q. vij. ⁊ est rõ. qꝫ accusatio est genus intẽtionis illaudabilis. ij. q. vij. si q̃s. iõ clericus nõ ꝺꝫ se immiscere hmõi odiosis litigijs nota. Abba. in. c. cũ. p. ꝛe accusa.

¶ Clericꝰ si ꝓsequit̃ iniuriã suã vel ecclesie sue põt laicũ accusare si pena sanguinis nõ venit imponenda. vt. c. cũ. p. ꝛe accusa. ⁊ in. c. pe. ꝛe homici. li. vj. ¶ Si vo venit imponẽda pena sanguinis põt accusare laicũ ꝺũ tñ ꝺicat ꝙ accusat ꝺũ tñ pena sanguis euitet̃: vt alle. c. penul. ꝛe homici. li. vj.

¶ Accusare põt aliũ q̃libꝫ ꝛe ppꝛio ꝛe crimine publico ad penã pecuniariã: no. glo. ⁊ bar. in. l. ea. ff. ꝛe public̃. act. ⁊ cui applicet̃ illa pena pecuniaria: no. in. l. iij. ff. ꝛe sepul. vio. et in. l. agraria. ꝛe termi. mot. Abb. in. c. cum. p. ꝛe accusa.

¶ Accusare põt laici prochiani suũ clericũ ꝛe cõcubinatu etiã si sint viles cũ eoꝝ interest vt recipiant ecclesiastica sacꝛa a bono sacerdote ad ß ꝛe elec. ꝺu ꝺũ. ij. et no. ꝛe elect. q̃relã. idẽ ꝛe patrono q̃ põt accusare suũ capellanũ ẽ ꝓclio Lapi sua alleg. xj.

¶ Accusare põt q̃s ꝓsequẽdo suã vel suoꝝ iniuriaꝫ: ⁊ q̃ dicãt̃ sui vide ꝑ. actio. ℣ si. agere põt quis.

¶ Accusans ꝺ homicidio si negauit in principio ꝛe mũ ꝙ victus allegat ad sui ꝛefensionẽ illuꝫ occidisse ꝺꝫ admitti ad ꝓbandũ etiã si sit ꝓict⁹ ꝛe mendacõ facit arg. c. fi. ꝛe solu. et qꝺ no. Jo. an. in. c. nulli⁹ pluribꝫ. ꝛe reg. iuris. li. vj. in mercu. Abb. in allega. c. fi. ꝛe solu. prima colum.

Acta

¶ Acta gesta ab vniũsitate i q̃ int̃fuerũt aliq̃ inabiles etiã si sint ꝓsidẽtes nõ inficiũt̃ ꝓpter int̃essentiã illoꝝ inabiliũ. vt in. c. ꝓsulti. ꝛe pcura. valet g̃ collegialiter gestus ab abilibꝫ ⁊ inabilibꝫ ⁊ sustineat̃ act⁹ ꝓt abiles: vt ibi no. Abb. fallit i casibꝫ q̃s ipe ibi notat

¶ Acta cãe gesta coꝝ arbitro vt attestatiões testiõia ⁊ ptiũ ꝓfessiões q̃ hũt instituẽ cãz faciũt fidẽ corã iudice. vt in. l. penul. ¶. ꝛe arbi. ⁊ ibi Bal. acta tm̃ litis q̃ nõ ꝓcernũt istructõeꝝ ⁊ merita ß ordinatõeꝝ iudicioꝝ vt lit̃ ꝓte. ⁊ satisꝺatõ ⁊ silia ꝓcũt: vt no. ꝛe cto. i. c. cãmꝝ. ꝛe testi. Ab. i. c. fi. ꝛe arbi. vide. j. ꝓ missũ. lꝫ morte valent tm̃ talia acta q̃ ad int̃ruptõeꝝ ꝓscriptõis: vt no. in. c. pũtata. ꝛe testi. et ibi Jnno.

¶ Acta an coꝛruant sententia coꝛruente ꝓpter vicium nullitatis: vide infra sentẽtia coꝛruente. vide. j. excõicatio. ℣ si. gesta. cũ aliꝫs versi. sequen. et vide infra collegium. versi. actus.

¶ Actus per vniuersitatem gestus tenet ⁊ non ĩfirmatur ratione inabiliũ qui fuerũt admixti cum abilibus no. Jo. an. in. c. quod alicui. ꝛe regu. iuris. in mercu. et no. in. c. fi. ꝛe procurat. et ideo vbicunq̃

potest accusatus valere aliquo mō nec ꝓstat ꝛ contraria volūtate siue sit peccatū in forma siue in materia valz actꝰ qō colligit ex no. in. c. cū sup. ꝛ off. ꝛ lega. et ibi Abb. colum. fi.

¶ Actus corruit si auctoritas nō est legitime prestita: vide. j. auctoritas.

¶ Actus gestus contra iuris dispositionē nō valet licet specifice nō retractet ꝑ legem in. l. ne dū. C. ꝛ legi. et in regula q̄ ꝓtra ius fiūt: facit tex. iuncta glosa in. c. nouit. ꝛ his que fi. a prela. x. di. ca. vides nāq̄. forma dat esse rei ex iuris dispositione. xij. q. ij. in summa. ⁊ duriꝰ agit cū. l. in tali casu q̄ cū ministro legis: vt no. Bar. in. l. amplius. ff. rē ra. haberi. licz q̄ ad actus nullitatē paria sunt aliquid facere: cōtra l. mortuā ⁊ ꝓtra. l. viuā. sentit Jnno. in. c. fi. ꝛ accu. Abb. in. c. cū olim. ꝛ arbi. vide. j. alienatio facta in fraudem.

¶ Acta certa die ꝓfecta pñt ō volūtate ptiū ꝛstrui nisi negociū sit terminatū: vt in. l. acta. ff. ꝛ iudicijs nota. Bar. in. l. actoꝝ. C. ꝛ pba.

¶ Acta voluntaria vt trāsactio ꝓpositio ꝓpromissuz ⁊ ꝓfessio inter alios gesta nō ꝑiudicāt alijs in iure suo: no. Jnno. in. c. auditis. ꝛ prescript. ⁊ qō no. in. c. fi. ꝛ emp. ⁊ ven. et ꝛ ꝓfessione. Jo. an. in addi. Spe. ti. ꝛ ꝓfess. §. nūc videdū. versi. q̄d si ꝓfiteor. circa fi. Anto. et Abb. in. c. q̄uis. ꝛ re iud. penū. colū.

¶ Actus gestus ꝓtra. l. penalē an sit nullꝰ. vide no. ꝑ Abb. in. c. fi. ꝛ postu. prela.

¶ Actus vbi pōt referri ad bonū vel ad malū q̄ est indifferens sp̄ debz referri et interpretari ad bonuz: et ita loq̄t. c. estote. ꝛ re. iuris. ß vbi factū in se est malū licet posset habere excusationez nihilominꝰ referendus est ad malū: in. c. j. ꝛ presumpt. no. Abb. in. c. j. ꝛ cleri. nō resi.

¶ Circa acta iudicij an et qñ credat iudici. c. cuz dilecti. ꝛ accusa. et. c. cum dilecti. ꝛ electi. et. c. cum a nobis. ꝛ testi. ⁊. c. qm̄ ꝓtra. ꝛ pba. ⁊ ibi ꝛc.

¶ Inter acta iudicij ꝓputabunt receptō testiū ⁊ cōfessio ptiū siue fiant in pñtia iudicis siue non duz tamen fiant ꝛ mandato iudicis ⁊ valēt ac si ipe iudex pñs fuisset: vt no. Jnno. in. c. qm̄. ꝛ pba. circa prin. oportet tñ q̄ ꝛ auctoritate siue ꝓfessione iudicis fiat fides nō ꝑ illū cui ꝓmittit qz ei nō credit: ar. C. ō iure fisci. l. phibitū. li. xj. sed ꝑ aliū notarium: vt no. ꝛcto. in allega. c. quoniam.

¶ Acta iudicij lz auctē iudicis ꝑ duos viros vl̄ per tabellionē ꝓscribant ⁊ faciūt fidē: iuxta nota. in. ca. qm̄. ꝛ pba. nō tñ pñt ipi alij penitꝰ extraneo ß ꝓmittere: vt ibi voluit Jnno. ⁊ est rō: qz exq̄ iudex auctez industriā et fidelitatē duoꝝ virorum vel tabellionis eligit nō videt eis ꝓmittere q̄ habēt nudū ⁊ industriosuz officiū vt alijs ꝓmittant nisi spālis iudicis auctoritas interueniat: vt in. c. fi. §. is aūt. ꝛ offi. ꝛ lega. ꝛcto. in alleg. c. quoniam.

¶ An sunt ꝛ actis iudicij exceptiōes instrumenta: sñie vel iuramenta: vide plene ꝑ glo. et ꝛcto. in. ca. qm̄ ꝓtra falsam. ꝛ pbat. vbi tradit regula q̄ appellatione actoꝝ ꝓhendunt oīa que fiūt in forma iudicij vel quasi: no. in. l. si ꝛbitor. ff. ꝛ iudi. ⁊ Cy. in l. ij. C. vt lit. pen. ⁊ Bar. in. l. actoꝝ. ff. ꝛ re iudi.

¶ Circa acta iudicij cui et in quib casib credat soli iudici: vide. j. iudici soli.

¶ Acta etiā lit(ter)e ordinatoria faciūt fidē cora iudice subrogato instantia nō pempta ⁊ sic ad pemptionē iurisditionis. tm̄ nō req̄rit pemptio instantie ß remanet instantia ⁊ trāsit integra ad successorē: vt colligit ex. c. fi. ꝛ pba. et ibi ꝛcto.

¶ Omnia acta iudicij in factū respicientia vt attestatiōes et ꝓfessiōes que ꝓpie sunt acta litis seu cāe etiā si sñia nō ferat valent oīb q̄b valeret res indicata vt si aliq̄s cōueniat sup fundo ⁊ induxit testes sup iure suo ⁊ postea illū fundū vendidit ille attestationes valebunt emptori sicut sñia valeret si ꝑ ipso venditorē lata fuisset. ff. ꝛ excep. rei iudi. si a te. §. j. et. §. iulianus. et idē in omnib casib in quib res inter alios acta alijs ꝑiudicat. vt in. c. q̄uis. ꝛ re iudi. no. ꝛc. post Jnno. in. c. causamq̄. j. ꝛ testi. vide infra instantia. vsi. licet. cum se.

¶ Acta litis etiā factū respicientia non ꝓsunt in ij. iudicio si in primo agebat ad vnā rem et modo agatur ad aliā rem separatz: qz in tali casu nō ꝓdest sñia re variata: vt in. l. an eadem. ff. ꝛ re iudi. idē si attestationes recipiūtur in iudicio semipleno nō ꝓdest si postea agat in iudicio plenario: vt. c. veniēs. ꝛ testi. no. Bar. in. l. ab hostib. §. quod si simplr. ff. ex q̄bus ca. ma. qō intellige qō iudiciū ꝛ sui natura est summariū ⁊ in attestationib testiū que variant ex qualitate iudicij secus in ꝓfessione que nullam recepit diminutionē ex mō agendi quā cū non exigat ꝛ sui natura aliquā tutelā iudicij trāsit in notoriū iurꝫ quomodocūq̄ varietꝫ modus agendi facit glo. in. c. cū dilectus. ꝛ ordi. cogni. et in. c. ꝑ inq̄sitionē. ꝛ electio. et ꝛcto. in. c. causamq̄. j. ꝛ testi. et vide. j. confessio facta in vno iudicio. et vsi. ꝓfessio partis. et vide. j. ꝓbationes facte.

¶ Gesta ꝑ eū q̄ gerebat se ꝑ prelato an teneāt vide j. error. et. j. intrusus.

¶ Gesta ꝑ excōitatū toleratū vel nō toleratum an teneant: vide infra excōicatio. vsi. gesta. cū se.

¶ Gesta post appellationē extra iudicialem an valeant: vide. j. appellatio. vsi. post appellationē.

Aditio

¶ Adire nō pōt q̄s hereditatē ꝑ ꝓcuratorem generalem nisi ad adeūdū sibi fuerit specialiter attributa potestas quia tunc constat ꝛ animo. no. Bar. in l. paulus. ff. ꝛ acqui. heredi. ⁊ insti. ꝛ heredū qual. et differentia. §. fi. Procuratorē eū non pōt ꝛclarare animū dñi sine mandato speciali: no. Ang. in. l. si quis intentiōe. ff. ꝛ iudi.

¶ Adire an ꝓsumatur heres hereditatez: vide. j. heres non ꝓsumitur.

¶ Adire intelligitur pater hereditatem nomine filioꝝ retinendo bona hereditaria filioꝝ: vide notabiliter ꝑ Bar. et Bal. ⁊ Salice. in. l. non hoc. C. vn de legitimi et vnde cogna. et. l. filio. C. ꝛ iure ꝛlib. ⁊. ff. ꝛ peti. here. l. si filius.

¶ Hereditas quia solo animo acquirit: vt in. l. ꝑ herede. et qō ibi no. ff. ꝛ acq. heredi. eo ipso q̄ constituit quis procuratorem ad adeundum hereditatē iacentē incontinenti aquiritur sibi hereditas secus in ꝓcuratore generali in quo cessat p̄dicta ratio: nota Abb. in. c. accedens. ꝛ preben. in fine.

¶ Ad adeundū hereditatē solus animus sufficit q̄ literacūq̄ ꝛclaratus. Jnsti. ꝛ here. quali. et diffe. §. fi. C. vnde legi. l. non hoc. ff. ꝛ rei vend. l. si ager. no. glo. in. l. generi. ff. ꝛ acqui. here.

¶ Licet ꝓcuratorē generalē sine specialē nō poterit aditio fieri hereditatis ß ꝓstituendo ꝓcuratorē ad petendū hereditatē certi hoīs est actus ꝑ quē satis animus ꝛclarat. qō nō poterit q̄s facere nisi sit heres: no. glo. in. l. ꝑ herede. §. fi. ff. ꝛ acqui. here. nā ꝓstituendo talem ꝓcuratorē ipsem et adire videtur no. Bar. in. l. gerit. ff. ꝛ acqui. hered. ij. colū. et in. l. paulus. in fi. co. ti. et nihil remanet faciendū ꝑ ꝓcuratorē: vt no. glo. in aditione eiñ inspicit magis opinio q̄ veritas: no. Bar. in allegat. l. gerit. j. colum. et magis animus q̄ factū: vt in alleg. l. ꝑ herede. ibi tā facti q̄ animi.

¶ Solus actus preparationis ad petitionem hereditatis vt facere formare libellum volens agere cōtra te petitiōn. hereditatis inducit probationem

voluntatis adire hereditatem volētis: vt in.l. quē admodū.ff. ꝛe inoffi. testa. nā circa ius ⁊ nomē hereditatis talis actus fieri nō pōt: no. Bar. in. d.l. gerit. ꝛe acq̄. here. y. colum. ꝛe hac materia vide infra transmissio.

Administrator

¶ Administrator dz dari p suprioꝛē monasterio vacanti p remotionem ꝓpter suū ꝛelictū: qz est suspicio ꝓtra capkm. ex eo q̄ tolleraūat abbatē suspectū facit. c. fi. ꝛe suppl. ne. pla. fm Abb. in. c. cū dilecta. ꝛe rescript.

¶ Administrator dat ecclesie vacāti p ep̄m ꝙnec p papā fuerit ecclesie ꝓuisum: vide infra eps.

¶ Administrator necessarius vt est p̄lat⁹ seu tutor vel curator si damnificat ecclesiam vel minorē ꝓtrahendo vel in iudicio est in optōne ecclesie vel minoris an velit agere ꝓtra administratorē vel eius heredes ⁊ ad emendandū damnū an velit petere restitutiōez in integrū seu rem vendicare a tercia: vt est tex. ⁊ glo. in. c. ex p̄tiuz. ꝛe pigno. et sic restringitur glo. c. cū venissent. ꝛe in integ. resti. vt ibi no. Abb.

¶ Generalis administratio ecclesie nō pōt laico cōmitti. vide infra laicus non potest.

¶ Administrare pōt p̄latus post ꝓfirmationē: vide infra prelatus p⁹ ꝓfirmationē. cū versi. sequen.

Adoptio

¶ Adoptō imitat naturā carnalis mr̄imoniū. hinc est q̄ p hanc cognationē legalē etiā sacerdos q̄ naturaliter et ꝛe facto pōt generare potest filiū adoptare idem ꝛe alio quocūq; generare valente: vt in l. si pater. ff. ꝛe adop. ꝛe qua adoptione vide abba. plene in. c. j. ꝛe cogna. lega.

Aduocatus

¶ Aduocatus in cā si ꝓpalauit intentionē suaz circa ꝛecissionē illius cause reddit suspectus in iudicādo et sic intelligit. l. pretor. ff. ꝛe iuridic. om. iud. sed si aduocatus fuit ꝓsultus et nō ꝛedit responsuz potest in causa illa esse iudex: ꝛe hoc vide glo. in. c. dilecto. ꝛe testi. abb. in. c. irrefragibili. §. j. ꝛe offi. ordi. in fine.

¶ Aduocare nō ꝓhibet is q̄ ꝓsiliū ꝑbuit in camera nec ꝑcuratoris officiū ꝑ altera ꝑte exercere: no. bar to. in l. j. ff. ꝛe var. et extraordi. cogni. abb. super rubrica ꝛe postulando.

¶ Aduocatus vel medicus si ē salariat⁹ a publico nō dz recipe aliq̄d ab aliq̄ litiganti vel cōstituto in egritudine ꝫ a nō litigantib⁹ vel a sanis licite recipit salariū qz salaria nō ꝓ istis sunt ꝓstituta ꝫ ꝓ litigantib⁹ ⁊ infirmis ⁊ notabis ꝫ dictū: ⁊ ꝑbat vtrū qz in l. antepe. C. ꝛe pfes. et medicis. li. x. Abb. in. c. j. ꝛe postulan. in fi.

¶ Aduocatiōis officiū exercēs ꝯ aliquē a q̄ habuit beneficiū incurrit ingratitudinis vicīū vñ possz ꝛevocatio reuocari. ar. in. c. fi. ꝛe postu. iuncto. c. fi. ꝛe ꝛenu. qō intellige ꝛe bñficio gratuito sec⁹ si q̄s habuisset beneficiū seu salariū a ciuitate vel ecclesia ꝓ beneficijs impensis vel ꝓ mercede laboris: qz tunc nō tenet reipublice vltra laborē impensuz seu ꝓmissuz facit illud. xvj. q. v. Abb. in. c. fi. ꝛe postulan.

¶ Aduocare q̄s pōt ꝓtra patriā suā ꝓ suo genitore ꝓ hoc. l. pe. ꝛe iusti. et iure. et. l. iij. ꝛe aduo. diuer. iudi. ⁊ ꝫ verum q̄n pater ꝓtendit iustam cām secus si esset rebellis patrie qz tunc filius dz insurgere cōtra eū: no. Bar. in. l. minime. ff. ꝛe reli. ⁊ sumpti. fune. Abb. in. c. fi. ꝛe postu. in fi.

¶ Aduocati boni iuriste sunt medici aiaꝝ et ministri iusticie tanto ꝫ sunt p̄stantioꝛes medicis coꝛpm q̄nto aīa p̄est coꝛpi ⁊ iusticia egritudinib⁹ nā hñt nobili⁹ subiectū: no. glo. in. c. ceteꝝ. ꝛe iur. cal. ⁊ ibi abb.

¶ Aduocatus pōt esse ꝛomesticus ꝓmensalis iudicis cause nec ex ꝫ iudex ē iudicandus suspectus. vt in. c. j. ꝛe offi. iudi. et ibi Abb.

¶ Aduocat⁹ pōt eē etiā in iudicio seculari clicus in sacris ꝓstitut⁹ nā sacerdos pōt ꝓ psona ecclīastica ibi litigante vel ꝓ ꝛelicto ecclesiastico seu re ecclesiastica: no. in. c. j. ꝛe postulādo. vbi no. Abb. q̄ dicantur negocia ecclīastica vbi em̄ litigātes et negocia sē secularia dz ꝓstitutus in sacris abstinere si hz beneficiū ex q̄ possit sustentari ꝫ si nō habet nec ep̄s sibi ꝓuidet ⁊ hz indigentiā licite p̄nt aduocati officinz exercere cū aduocati dicant ꝛefendere rēpublicam sicut milites armate militie: vt in. l. aduocati. ff. ꝛe aduo. diuer. iudi. In crimib⁹ vo vbi est imponēda pena sanguinis nō pōt: vt in. c. sniam. ne cle. vl' mo. et. c. j. lx. dist. pōt tñ esse ex ꝑte rei dūmodo ꝓtestat q̄ nō intendit ad penā tallionis nec ad vindictaz sed ad ꝛefensionē rei tm̄: no. glo. l. di. c. j. Abb. in allega. c. j. ꝛe postulando.

¶ Aduocat⁹ vel ꝑcurator pōt eē monach⁹ ꝓ amico monasterij abbate impante qz in p̄tiam tractatur ꝛe vtilitate monasterij: no. Inno. in. c. cum i. et a. ꝛe re iudi. et Abb. in. c. ex ꝑte: ꝛe postulādo.

¶ Aduocationis seu ꝑcuratiōis officium iura ꝓhibent clericis vl' religiosis seu monachis q̄n indifferenter volūt assumere talia officia ꝫ in cā spūali ꝫ ꝓhibere nō fuit ꝛe mente canonū: vt no. archidy. in c. puenit. lxxvj. di. et ꝫ est equius. lz Collectari⁹ dic ꝓtra. in. c. j. ꝛe postu. 7. c. dilecti. ꝛe arbi. qō videt ⁊ verius: vt no. Abb. in. c. in nostra. ꝛe ꝑcura.

¶ Aduocare pōt clericus sacerdos in quatuoꝛ casibus. Primus ꝑ se. Scōus ꝑ ecclesia. Terci⁹ ꝓ psonis sibi ꝓiūctis ⁊ ꝫ si necessitas immineat. vt qz ꝓiūctus nō poterit hꝛe aduocatū vel nō ita bonuz sicut sacerdos. Quart⁹ ꝓ miserabilib⁹ psonis q̄ ꝑ ꝓias cās ꝛefendere nō p̄nt nec administrare ꝑ se vt pupilli ⁊ vidue impotentes: no. ꝛuc. in. c. cū sacerdotis. ꝛe postu.

¶ Aduocare pōt cleric⁹ ꝓiunctis ꝓiunctione carnali ⁊ sanguis: nō aūt ꝓ ꝓiunctis amicicia vel ꝓiunctione spūali: no. Ang. in. c. ex ꝑte ꝛecani. et in. c. nō nulli. ꝛe rescript. ⁊ est rō qz inter ꝓiunctos carnalit est duplex vinculū: vnū. s. sanguinis qō est indissolubile. l. iura sanguinis. ff. ꝛe reg. iuris. aliud p̄sumptiue. s. dilectiōis. vt in. c. postremo. ꝛe appella. in amico vo nō ē nisi vnū vinculū ciuile ⁊ accidentale maxime hodiernis tp̄ib⁹ q̄b nō ꝛepit ver⁹ amic⁹: qz in veris amicis dz eē idē velle ⁊ idē nolle: no. Abb. in c. fi. ꝛe postul. iij. colū. vbi no. in fi. q̄ ꝓ stricte ꝓiunctis ⁊ ꝓ miserabilib⁹ psonis poterit clicus ꝯ ecclīaz a q̄ habuit bñficiū aduocare qz magis tenet q̄s adiuuare ꝓiūctū q̄ eū a q̄ habuit bñficiū ⁊ sic ꝓpinquitas p̄fert bñficio et ex ꝫ infert q̄ vasall⁹ nō tenet iuuare dñm ꝓtra ꝓpinquū qō no.

¶ Aduocatus ē dand⁹ ꝓ iudicē etiā si nō petat pupillis femis ꝛebilib⁹ ⁊ his q̄ sue mentis ꝓpotes non sunt vel si ꝓ potētiā aduersarioꝝ nō p̄nt hꝛe aduocatū: vt in. l. illicitas. §. ne potētioꝛes. ff. ꝛe offi. p̄si. ⁊ ibi Bart. 7. l. j. §. ait ꝓtor. ff. ꝛe postu. 7. l. nequaq̄. §. aduocatus. ff. ꝛe offi. ꝑcon. Abb. in. c. j. ꝛe offi. iudi. vbi tenet q̄ reliq̄s psonis q̄ p̄nt ꝑ pecuniā inuenire aduocatū iudex nō ꝓuidet: ꝫ eoꝝ industria dñt isti querere qō nota. et vide Abb. in. c. j. ꝛe postulan. et vide j. latius coram ecclesiastico.

¶ Aduocat⁹ dat a iudice ꝓti petēti ⁊ pōt ad patrocinandū cogi dū tñ ꝓstituat sibi salariū fm̄ facundiā aduocati ꝛc. vt in. l. j. §. in honoꝛarijs. ff. ꝛe var. ⁊ extraoꝛ. cog. et ꝫ si ē ꝑs potēs ad soluēdū ꝫ si ē impotens tunc tenet aduocat⁹ iudici obedire etiaz si salario qz cū ad ꝫ teneat lege naturali et dūina. sez

aliger̃e ꝓmū sicut scīpm Math.xxij.7 ō peni. di. ij.c.j.nō dz in tali casu aduocat⁹ absoluere talentū a deo sibi creditū et licz aduocat⁹ sine sumptib⁹ nō studuerit tñ scīa admīstrare a deo cui⁹ amore dz miserabilib⁹ cōicare vide ad materiā.c.nō sane.xij.q.v. Abb.in.c.j.de offi.iudi.

¶ Aduocato iniusto iudex pōt resistere 7 patrocinium interdicere.ar.in.l.moris.ff.de penis.et.l.j.ff.de offi.presi.idē si aduocatus est versut⁹ 7 malicios⁹ 7 nimis improb⁹.no.Abb.in.c.j.de off.iudi.

¶ Aduocatus alterius ptis pōt esse testis in instrumento ꝓpositionis 7 transactionis in illa cā 7 sic is q̄ est testis descriptus in ꝓtractu poterit esse aduocatus 7 licet valeat vt testis in ꝓtractu nō tñ valet eius vox viua post ꝓtractū tpe aduocationis: vt in c.ex lr̄is.de transact.facit qđ no. Jo. an. de no. in.c. cū quid vna via.de reg.iuris.li.vj.

¶ Aduocatus nō pōt esse illiterat⁹: q2 oportz q̄ sit iurisperitus vñ dz studere saltē p quinquenniū 7 debet esse iuramento dectoris approbatus: vt in.l. nemini.C.de aduo.di.iudi.et no.Bar.in.l.j. de var.7 extraor.cog.7 ꝟ notabilis q̄ multi se ingerūt huic aduocatiōis officio:no.Abb.sup rubri. de postu.

¶ Aduocationis officiū lz sit odiosum q̄tū ad opinionē illius ꝓtra quē pstat patrocinium nō tñ videt fracta pax inita inter partes licet aduocat⁹ patrocinet ꝓ illo ꝓtra amicū suū:q2 aduocatus nō nocet sed defendit ius publicū et priuatū q2 aduocati dicunt milites 7 priuilegiant a iure in multis: vt in.l. aduocati.C.de aduo.diū.iudi.ē ꝓclo abb.ꝓ Anto. in.c.cū sacerdotis.de postu.licz sit indecens vt ꝓtra amicū q̄s assumat aduocationis vel procurationis officiū: vt ibi no.Ab.

¶ Aduocatus dz de calūnia iurare p.l.ij.C.de iur. calū.et p.l.rē nō nouā.C.de iudi.licet de ꝓsue. non seruat.ff talis ꝓsuetudo ē pctī nutritiua 7 prebens materiā peccādi vt in.c.j.7 ff.de ꝓsue. 7 optīe eēt ea nō obstante ne excipeat ab aduocato ꝟ iuramētū ne p iniustas 7 falsas allegatiōes obtineat sniaz: vide glo.in.c.j.de ꝓfes.li.vj.7 qđ no. Inno.in.c. sicut dignū.7 in.c.ad audientiā.ō homi.Ab.ī.c.j.de iur.cal.

¶ Aduocat⁹ q̄ dz bonā cāz in veritate pōt mētiri: 7 falsa allegare: vide glo.in.c.cupientes.de elect.lib. vj.in prin.et p Inno.in.c.olim.j.de resti.spoli.

¶ Aduocati ꝓfessio p̄iudicat clientulo:vide.j.confessio aduocati.

¶ Aduocat⁹ q̄ p certo anno salario ꝓuenit p̄ocinari mōasterio sctī Anto. in oī sua cā et idē pmisit monasterio sancti Aug.si ista duo monasteria litigant adinuicē tenet iurare et patrocinare p monasterio cui ꝑmo patrocinium ꝓmisit ꝓtra scōm: de iure iuran.c.tua.7.c.veniens.7.c.intellecto.dicit tñ Hosti.q̄ hñs duo bñficia in duabꝫ eccl̄ys qbꝫ equaliter tenet nō dz assumē ptes aduocati ꝟ mediatoris est pctio Jo.an.in mercu.in.c.ꝑt⁹.j.q.ō reg.iur.li.vj.

¶ Aduocatus q̄ ꝓuenit patrocinari in certa cā ꝓ certo salario nō tenet in cā appellatiōis patrocinium p̄stare:q2 lz sit eadē cā idē negociū nō tñ ē idē iudicium cū alij sunt iudices:de rescrip.nonnulli.7 glo.ij. q.vj.§.post sniam.ff si appellet añ sniam vel in integrū restitutio petat tenet si in eodē loco cā tractet: Inno.et Hosti.7 Jo.an.in.c.nō iniuste. de ꝓcurat. Est tñ notandū q̄ si aduocat⁹ vel ꝓcurator ꝓgit ad locū aliū ꝓter cāz hēbit expensas a clientulo ad instar delegati 7 testis:de rescrip.c.statutū.§.pe.li.vj. est ꝓclusio Jo.an.in mercu.in regula cōtractus.ij. q.de reg.iuris.lib.vj.

¶ Aduocat⁹ cui ꝓmissuz ē salariū a clientulo si in cā vincat si client⁹ transactione litis finiuit cuz adūsario lz ꝓsentiat vl nō ꝓsentiat aduocat⁹ totū salariū hēbit q2 nō stetit p eū ff p clientulū.ff.locati.l.q̄ opas.7 ille dī vicisse cui⁹ deside rium ē impletuz:ar.ff. q̄ satisda.cog.l.j.et ꝓcludit Jo.an.in allega.regula contractus.in mercu.circa fi.

¶ Salariū hodie receptū p aduocatos a ptib⁹ succedit loco salarij q̄ ꝓcipiebāt olim a ꝛepublica iō dz eodē iure censeri 7 ē peculiū q̄si castrēse.vt no. in l.fori.C.de aduo.diū.iud.no.Ab.in.c.q2 nōnulli.ō magistris.

¶ Aduocat⁹ vl medic⁹ si vltra debitū aliq̄d recipit a clientulo vl infirmo nō tenet ad restōem vide.j.restituē.nō tenet etiā in foro aie is q̄ immoderate ꝛc.

¶ Si impetres illū in iudicē q̄ volebat esse aduocat⁹ me⁹ in cā nō remouet cū possuz aliū aduocatum habere nisi ꝟ volo feceris vt mihi subtrahes copiā aduocati ꝓpter ar.in.c.ꝓstitutis.de testi.et.ij.q.vij. §.si q̄s aūt.idē si reuelauit secreta mee cāe q2 nō sufficit ad remouēdū eū cū nō debeat iudicare ꝑm cōsciam ff ꝑm allegata 7 ꝓbata.vt in.c. iudicet.ij.q. vij.no.glo.7 dict.in.c.dilecto.de testi.

¶ Patrociniū tenet rect⁹ eccl̄ie ꝓstare eccl̄ie sue.vide.j.clericus parochialis.

¶ Aduocādo papa ad se cām coram inferiore pendente ꝓcessus postea factus est nullus:vide.j.princeps aduocando.

Adulterium

¶ Adulteriū nō ē crimē mere eccl̄asticū ff mixtū vt plene examinat Abb.in.c.cū sit generale.ō fo.ꝓpe. 7 tāgit in.c.j.de offi.ordi.vide.j.iudex eccl̄iastic⁹.

¶ Cōtra laicos adulteria ꝓmittētes pōt iudex eccl̄iastic⁹ ꝓcedē lz nō agat principaliter ad sepatiōz thori ff etiā q̄ ad vindictā 7 ꝟ q2 adulteri dicunt sacrilegi.C.de adult.l.q̄uis in fi.cū mr̄imoniū sit magnū sacramentū in eccl̄ia.in.c.debitū. de biga. facit c.de benedicto.xxxij.q.j.c.j.et qđ no.Ab.in. c. cū sit generale.de foro ꝓpe.est cōclusio ip̄ius Abba.in.c. cōsuluit.j.de appel.

¶ Adulteros poterit eccl̄ia in foro ꝓtētioso punire pannis 7 capillis abscisis vt sic debōestatos tōsuratos in ignominiā añ 7 retro puniat vt est text.in.c.ō bñdicto.xxxij.q.j.sicut poterit eccl̄ia publicā ignominiā irrogare aurigis 7 deuiatoribꝫ:vt ē text.in.c. epi.xxv.q.v.nota.Abba.in.ca.cum haberet.de eo q̄ duxit in matrimoniū.

¶ Adulteriū est crimē eccl̄esiasticū si agit ad sepationē thori mr̄imonialis:vt in.c.tue.de ꝓcur.ff si agatur ad penā sanguis sc̄laris est iudex:vt in.c. sniam. ne cle.vel mo.7.l.q̄uis.C.de adulte.et in alle.c.tue. 7 sic intelligit.c.lex dz.xxxij.q.v.idē si agit ad penā detrusionis in monasteriū q2 sc̄laris ē iudex ꝓpetēs vt in auten.ff hodie.C.de adult.lz executō spectat ad eccl̄iaz:ar.ij.q.vj.debitū.§.si q̄s. eccl̄iasticus etiā est iudex citra penā sanguis q2 p adulteriū peccat ꝑ mr̄imoniū qđ est vnū ō septē sacr̄is eccl̄esie 7 sic peccat ꝓtra eccl̄iam naz adulter appellat sacrilegus: vt in allega.l.q̄uis.7 etiā ponit ignominiosaz penam: xxxij.q.j.de benedicto.7 ibi glo.7.xxvj.q.j. ca.epi. in prin.Abb.in.c.cū sit generale,de fo.ꝓpe.x.colū.7 vide Abb.notabiliter in.c.gaudem⁹. de ꝓuer. ꝓiuga.

¶ Adulteriū poterit esse notoriū p confessionem mulieris vel q̄ peperit filiuz licet maritus non cohabitauit sibi p annum:in.c.significasti. de diuor. et ibi Abb.

¶ Adulteriū manifestū ꝓbat si mlier recessit a marito 7 adhesit publice cuidā ꝓcubinario 7 dz alienū virū in domo 7 in mēsa et in lecto:vt in.c.tua.7.c.fi. de cohabi.cle.et mulie. Jtē ꝓbat manifestū si passim admittebat viros cā adulterādi ad eaz venire. facit.l.palā.ff.de ritu nup.7 qđ no.in.c.cū in dyoce.

ꝛe vſuris. Item ſi habet filium ex alieno viro q̄ cō
ſtat qñ tanto ꝛpe ſtetit ſepata a marito vt nō potu-
iſſet cōcipere a marito. vt in. l. filiū. ff. ꝛe his q̄ ſunt
ſui vel alie. iuris. ſi tñ in domo mariti ſecū habitā-
tis pepit filiū ꝓſumit filius mariti: vt in. l. q̄ ſem
per. ff. ꝛe in ius vo. et. l. miles. §. ꝛefuncto. ff. eo. ti. no
tat Abb. in. c. intellexim⁹. ꝛe adulte. ⁊ vide quod
ſcripſi. l. vj. ꝛe adulteris foro legum. li. iiij.

¶ In adulterio ꝓbationes ſunt impoſſibiles ideo
iura recipiunt ꝓbatiōes veriſimiles viſus ſolus cū
ſola ⁊ nudus cū nuda in lecto: vt in. c. j. ꝛe teſti. et ſi
iſta ꝓbatio fieri non poteſt recurrit ad aliam ꝓba-
tionem. ſ. ꝑuū auditus cum fama. i. q̄ teſtes audie-
runt eos ꝓmiſcentes iuxta cortinam in obſcuritate
noctis et audiebāt voces eoꝝ ſibi notas anhelitus
iocundos ⁊ venerea oſcula verba apta ad rem ipam
et plauſus reſoluentes eoſdem ⁊ iudicantis extra li
bidinis exituꝫ quibus ſi fama adminiculet ſufficit
ad omnē effectum et habet pro plena ꝓbatione: vt
habetur in. c. tua. ⁊. c. fi. ꝛe cohabi. cleri. et mulie. in
ꝛefloratione tñ ſeu adulterio monialium nō req̄ri-
tur tam grauis ꝓbatio: vt plene no. Lapus ſua al
le. lx. ⁊ vide quod ſcripſi fo. legum. li. iij. ti. ꝛe las ar-
ras. l. fi. et li. iiij. ꝛe adulte. l. vj.

¶ Licet opus carnale ꝛefacili videri nō poteſt etiā
ſi agitantes videant: vt no. in. c. iij. ꝛe ꝓſumpt. cō
uincunt tñ adulteri ex ſolicitudine ⁊ nuditate et lo
co ⁊ ſexuū diuerſitate: vt in. c. literis. ꝛe p̄ſump. ⁊ no
ta. in. c. ꝓterea. ꝛe teſti. nam loca ſecreta ſuſpectis p̄
ſonis interdicunt. lxxxj. di. clericꝰ. xxxv. q. vj. ab iſto
die. ⁊ ſi poſt trinam admonitionē inueniat cōfabu
lari excōicant: no. in. c. ſi quiſq̄. ꝛe cohab. cleri. ⁊ mu
lie. qui. n. male agit odit lucem. c. conſuluit. ꝛe offic.
ꝛele. et ideo ꝑalitas loci p̄ſumptōnē corroborat q̄
oculus adulteri q̄rit caliginē. xxiij. di. ad idē. xvij.
q. ij. diffinim⁹. no. Hoſt. in. c. literis. vbi cōcludunt
dict. q̄ vbicunq̄ eſt talis materia q̄ nō poterit ha-
beri extremus certitudinis in teſte ſed ſola preſum-
ptio credulitatis: tunc ꝓbat teſtis ꝛeponens ꝛe cre
dulitate licet non exprimat viſu: vt ibi in. ca. ꝓter
ea. ꝛe teſti. et ſic vbi actus eſt immediate imꝑpendi
bilis ſenſui teſtis ſufficit teſtem reddere cāz ꝑ facta
⁊ circumſtantias primas actum ꝓcludentes: no. ꝛe
cto. in allega. c. literis.

¶ Adulterio ſi maritus ꝛedit cauſam an vxor tene
at: vide ꝑ Abb. in. c. diſcretionis. ꝛe eo q̄ cogno. con
ſangui. vxo. ſue.

¶ Si vir inducit vxorē ad cōmittendū adulteriuꝫ
nō poteſt ſibi obiicere adulteriū non tñ ꝓpterea ex-
cuſatur mulier a pena legis immo vterq̄ punietur
vt in. l. ij. §. ſi publico. ff. ꝛe adulte. ß ſi preſtitit cau-
ſam mediatam ſeu remotaꝫ: vt q̄ eam ꝛelinquit
vel in neceſſarijs nō p̄uidit ⁊ tūc nō pōt ſibi ꝓiice
re: vt in. c. ſignificaſti. cū. c. ſequē. ꝛe diuo.

¶ Si virgo corrumpat ab aliquo etiā ſi ſponte illa
acquieuit ſemp p̄ſumit ꝛeducta ⁊ ꝛecepta naz ſi nō
eſſent inſidie hominis tantū facinus virgo nō ꝓpe-
traſſet: vt in. l. vnica. C. ꝛe rapt. virgi. Item virgo
ſemper preſumitur virgo ratione huius ꝛelicti pro
batio tranſfert in eundem: ꝑ hoc textus in. c. vnico.
vt eccleſiaſtica beneficia. 7. c. ꝓtinebat. ꝛe ſpon. Ab
bas. in. c. j. ꝛe adulte.

¶ Si ꝓpter adulteriū ſepet matrimonium quo ad
thorꝝ nō tenet maritus eā alimentare nec ſecum co
habitare et lucrat ꝛotē: vt in. c. plerunq̄. ꝛe ꝛote pt⁹
diuor. reſti. idem econtra ſi maritus fuit adultera-
tus pōt vxor petere ſepatōnem matrimonij quo ad
thoꝝz ⁊ lucrat ꝛonationē ꝓpter nuptias: vt in. c. j.
et. ij. vt lite nō ꝓte. ⁊ no. in. c. tua fraternitas.

¶ Raptus licet ꝓmittat etiam cuꝫ ſponſa ꝛe futu-
ro ꝑ. l. vnicam. C. ꝛe rap. virgi. ⁊ glo. in. c. cuꝫ ſcōm.
ll. ꝛe hereti. li. vj. tñ vbi p̄ceſſit tractatus matrimo-
nij raptus ſubſecutus nō videt penalis: vt in. c. cuꝫ
cauſam. ꝛe rapto. et in hoc ſtandū eſt potius iuri ca
nonico q̄ ciuili: ar. in. c. vlti. ⁊ pe. ꝛe ſecun. nup. ⁊ q̄ō
no. in regula poſſeſſor. ꝛe re. iuris. li. vj. no. Abb. in
allega. c. cum cauſam. vbi ꝓcludit q̄ vbi tractatus
ꝛe nuptijs nō p̄ceſſit: raptus ſemp dicit cōmitti ſi-
ue puella conſenſerit ſiue nō: vt aperte vult allega. l.
vnica.

¶ Maritus poterit alijs inuitis vxorem ſuaz adul-
teram recōciliare: vt no. in. c. ſi vir. ꝛe adult. vel tan
q̄ ſororem eam tenere ꝛe frigi. c. conſultationi. ꝛect.
in. c. literis. ꝛe preſump.

¶ Grauius punitur coniugatus alterius thoꝝ vi-
olans q̄ clericus adulterans: no. Jo. an. in. c. vt cle-
ricoꝝ. in fi. ꝛe vita ⁊ hone. clericoꝝ.

Agricola

¶ Vide infra colonus.

Aleator

¶ Vide infra ludus.

Alienatio

¶ Alienatio rei eccleſiaſtice non valet niſi ſeruata
forma tradita a iure et in cauſa a iure conceſſo nec
ſufficit formā eſſe ſeruatā niſi in caſu licito. aliꝰ con
ſenſus nō pōt dici legitimus. Abb. in. ca. que in ec-
cleſiarū. ꝛe conſti. et opti. Abb. in. c. j. ꝛe in integ. re
ſti. circa fi.

¶ In alienatione rei eccleſiaſtice ⁊ ſi forma obmit-
tatur dū tñ fiat in caſu licito interueniente cōſenſu
ſufficit quo ad foꝝ aīe: vide infra ſolennitas ꝛc.

¶ Quantumcunq̄ in alienatione rei eccleſiaſtice
vel minoris interuenit ꝛecretū ſuperioris et oīs iu-
ris ſolennitas tñ ſi minor vel eccleſia poterit ꝓba-
re ſe leſum ex illo cōtractu ꝛe predijs mino. ꝛecretū
eīm ſuperioris inducit p̄ſumptionē q̄ oīa ſīt legitime
facta: vt in. l. j. et q̄ō ibi no. Bar. C. ꝛe p̄dijs mino.
ſine ꝛecre. nō alie. li. x. nō tñ inducit preſumptio iu-
ris ⁊ ꝛe iure vnde poterit ꝓbare ꝓtrariū: vt in dicta
l. ſi quidem. ⁊ Abb. in allega. c. conſti.

¶ Alienare ſicut nō poteſt prelatus rem eccleſie ſic
nec eaz ſpāliter obligare in genere tñ pōt rector ec-
cleſie ſine licētia epi res eccleſie ex cā obligare: vt ar
gu. a ꝓtrario ſenſu in. c. nulli liceat. ꝛe re. eccle. non
alie. q̄ō ibi ꝓmendat Abb. circa prin.

¶ In alienatiōe rei eccleſie ꝓſuetudo nō valet ꝓtra
ſolennitatē. c. ſine exceptione. xij. q. ij. facit. c. cū cau
ſam. ꝛe re iudi. et q̄. c. ſine exceptione loquitur indi-
ſtincte poterit inferri q̄ ſubſcriptio eoꝝ qui ſunt ꝛe
collegio non poterit tolli ꝑ ꝓſuetudinē ponit in al-
leg. c. ſine exceptione. Talis. n. ꝓſuetudo eēt grauo-
ſa eccleſie ideo nō valet: vt in. c. j. ꝛe cōſuetu. ꝛebet ꝑ
p̄cedere tractatus. itē auctoritas ſuperioris. item cō
ſenſus capituli et ſubſcriptio clericoꝝ: vt latius in
ca. j. ꝛe his que fiunt a prela. Item ſufficit q̄ ſubſit
cā alienandi ⁊ q̄ ſup p̄cedat ſummaria ꝓgnitio ⁊ ni-
ſi dicta forma fuerit ſeruata: alienatō erit nulla ꝛe
fectu forme q̄ vat eſſe rei: vt in. c. tua. ō his que fiūt
a p̄la. nō tñ in tali alienatiōe req̄rit ſolennitas an-
tentice hoc ius porrectū: nec eſt neceſſaria ꝓſuetu-
do ad illā tollendā q̄ ius ciuile nō potuit introdu-
cere ſolennitatē in alienatiōe rei eccleſiaſtice cuꝫ ꝑ
canones ſit puiſum q̄ō ꝓſequere vt plene ꝑ Abb. in
c. nulli liceat. ꝛe re. eccle. nō alie. ⁊ in. c. j. ꝛe his q̄ fi.
a prela. et in. c. tua nup. eo. ti.

¶ Solus prelatus licet poſſit alienare bona immo
bilia eccleſie que ſeruando ſeruari non pñt: vt ſunt

vestes trite que semp senescunt nō tamē possunt ea que ꝓmode seruari possunt sine solēnitate. c. sine exceptione. nam res immobilis ⁊ mobilis preciosa eq̄parant q̄ ad difficultatē alienandi: vt in. l. lergꝫ tutores. C. de admi. tuto. no. glo. in. c. tua. de his q̄ fi. a prela. Et Abba. post glo. in. c. nulli liceat. de reb ecclesie non alie. ij. colum. vide. j. bona. cū duob⁹ si cui. se. et Ab. in alleg. c. tua nup. de his q̄ fi. a p̄la.

¶ Prelatus potest disponere de pecūia ecclesie quēadmodū de fructib⁹: vt in Cle. j. de reb ecclē. nō ali. Abb. in. c. nulli liceat. de reb ecclē. non alie.

¶ In solennitate obseruanda in alienatōne eq̄pantur ecclesie vel alia loca pia nam quēadmodū ecclesia restituit in integrum ratione lesionis: ita et loca pia: vt no. Jo. an. in. c. ij. de in integ. resti. li. vj. a iure. n. illa repiunt equipata: vt in. c. req̄sisti. de testa. no. Ab. post Hosti. in. c. nulli liceat. de reb ecclē. nō alie. vide. j. pia loca.

¶ Alienari possunt res ecclesie per prelatuz ꝓ alijs vtiliorib⁹. vt in. c. vt super. de reb eccl'. nō alie. ex q̄ infert fm Ab. ibi q̄ si prelatus. nō repit vnū cambiū poterit vendere et preciū in res vtiliores ꝓuertere: nam preciū succedit in locum rei ecclesie. ⁊ vide. c. j. de his que fiunt a prela.

¶ Alienare nō poterit prelatus res mense sue vel ecclesie contra iuramentū q̄ fecit de nō alienando ꝛc vide. j. iuramentum quod faciunt. et. j. prelatus poterit cōtra heredem.

¶ Alienare seu infeudare poterit prelatus bona ecclesie ꝓpter remunerationem seruitioꝝ impensoꝝ neduz ecclesie sed prelato ipsius ecclesie intelligo cō tēplatione ecclesie: vt est text. in. c. ꝓ tuas. de wnatō. vbi hoc ꝓmendat Abb. in. c. ex p̄sentiuz. de pigno. vide. j. prelatus ecclesie succedit.

¶ Alienare nō pōt eps res ecclesie sibi subiecte vacantis nisi prius reputet ipsi ecclesie vacanti administratoꝛ q̄ limita: vt not. in cle. ij. de reb ecclē. nō alie. no. Ab. in. c. j. de his que fiunt a prela.

¶ In alienatione rei ecclesie cathedralis sufficit cōsensus episcopi ⁊ capituli cū subscriptione ipsoꝝ clericoꝝ ⁊ cum tractatu precedēte est ꝯclusio Ab. in. c. j. de his que fi. a p̄la. et de tractatu no. in. c. tua. de rebus eccle. nō alie.

¶ Licet q̄ eps est auctoꝛ alienatiōis rei ecclesie inferioꝛis req̄rat ꝯsensus capituli: vt in. c. j. de reb ecc. non alie. iuncta glo. ⁊ sic intelligit. c. j. de his que fi. a prela. si tamē eps nō est auctoꝛ ꝫ rectoꝛ ecclesie inferioꝛis si ecclesia non habet collegium sufficit q̄ rectoꝛ alienet cū auctoritate episcopi nec req̄ritur decretū: si aūt habet collegiū req̄rit ꝯsensus ⁊ subscriptio collegij cuz auctoritate solius epi: vt ꝓbat. xij. q. ij. abbatib⁹. ⁊. c. placuit. xij. q. ij. in venditionib⁹. ⁊ cle. j. de reb ecc. non alie. hoc ꝯcludit Ab. in. c. j. de his que fi. a prela. ij. colum.

¶ Alienatio rei ecclesie facta ꝑ solum epm si est vtilitas ecclesie siue sit alienatio ꝑpetua siue temporalis poterit approbari ꝑ capitulū fauoꝛe ecclesie ⁊ sic videt ꝓtractus claudicare sicut in eo q̄ emit a pupillo sine auctoritate tutoꝛis nam ipe obligat pupillo sed pupillus ei nō obligat: vt in. l. iulianus. §. si q̄s a pupillo. ff. de act. emp. et ven. ita sicut poterit eps ratam habere alienationē factā ꝑ capitulū sic ⁊ cōtra hoc cōcludit. Ab. in. c. j. de his q̄ fi. a prel. ij. col'.

¶ In alienatione seu ꝯcessione rei modice facta ꝑ p̄latū ad vitam suscipientis non req̄rit solēnitas requisita in alienatione ꝑpetua: vt in. c. ij. de his q̄ fi. a prela. q̄ est cōtra. c. ꝑpetua. ij. q. ij. ⁊. c. nulli. de re. ecc. non alie. hoc tenet Fre. cōsilio. lj. secus aūt si res esset magna quia tunc requirunt iuris solēnitates: no. Jo. an. in addi. specu. ti. de reb ecclē. non alie. su- per rubrica in fi. ⁊ Abb. in alleg. c. ij. de his que fiūt a prela. ij. colum.

¶ Dicunq̄z bona prelati ⁊ capituli sunt distincta: valet cōcessio seu alienatio facta ꝑ p̄latuz et vsq̄z ad vitam ipsius q̄z solū agit de iudicio suo hoc tenet Frede. suo ꝓsilio. lj. ⁊ dcto. in. c. veniens. de transac. ⁊ Abb. in. c. ij. de his que fiunt a prela.

¶ Potest solus prelatus sine ꝯsensu capituli cā pietatis ꝓcedere alicui indigenti vnam possessionē ad vitam suā: vt in. c. possessiones. xvj. q. j. no. Archid. in. c. j. de reb ecc. nō ali. li. vj. ⁊ Abb. in allega. c. j. de de his que fiunt a prela.

¶ In alienatione rei ecclesiastice qualiter dēz inuenire tractatus: no. glo. in. c. tua nuper. de his q̄ fi. a prela. et no. q̄ tractatus nō requirit deliberatum consensum ꝫ quandā discussionem ⁊ indagationez circa rem disponendā in futurū. vnde text. vbi s. ponit tractatū ⁊ ꝯsensuz vt diuersa. nam primo fit discussio vtrum magis impediat alienare vnā rem q̄ aliaz vel vtrum possit subuenire ecclesie sine alienatione ⁊ post tractatū venit ad ipam alienationē in qua prestat ꝯsensus q̄ nota ꝑ statutis punientib⁹ facientes tractatus sup aliqua re dicunt eē tractasse licet delictū nō ꝑfecerint: no. Ab. in alle. c. tua nuper. ij. colum.

¶ Alienare seu vnare an poterit eps sine ꝯsensu capituli centesimam seu quinquagesimam locis religiosis vel pijs: vide plene ꝑ Abb. in. c. pastoralis. de his que fi. a prela.

¶ Alienatio facta ꝓtra ꝓhibitionē pape non tenet no. Hosti. in. c. veritatis. de wlo ⁊ ꝓtu. q̄z sicut alienatio facta ꝓtra. l. moztuā nō valet. vt. l. nō dubiuz. C. de legi. ⁊. c. vides. j. di. ita q̄ ꝓtra legez vnā ⁊ animatam que est princeps: vt no. Jnno. in. c. fi. de accusa. secus in alienatione facta ꝓtra ꝓceptū iudicis vel conuentione ptiū de quo plene ꝑ Jnno. in. c. raynaldus. de testa. Abb. in. c. ecclesia in primo. vt lite pen. in fi.

¶ Alienare an pōt prelatus seu renunciare iura ecclesie: vide. j. prelatus non potest.

¶ Alienare pōt prelatus circa epm rē ecclesie q̄ seruando seruari nō pōt vel modicā rē sine solēnitate. c. sine exceptione. licet. c. terrulas. xij. q. ij. loquatur. in episcopo. ⁊ q̄ possit est text⁹ in. c. ceterū de wnat. ⁊. c. ad ħ. ⁊. c. relatū. ij. de testa. ⁊ Ab. in. c. fi. ō ec. edi.

¶ Alienare an pōt prelatus bona ecclesie ex cā necessitatis vel vtilitatis ecclesie nō obstante iuramēto q̄ fecit de nō alienando: vide. j. iuramētū prestitum simpliciter. vide s. Abb. q̄ hz ecclesiam.

¶ In alienatione reꝝ ecclesie nō solū req̄rit auctoritas epi wmicalij alienantis ꝫ etiā epi vbi sita ē res no. Jnno. et Jo. an. ⁊ Pe. de ancha. in. c. pastoralis. de priuileg. vbi latius vide opi. dcto. vbi concludit Pe. q̄ in alienatione rerū ecclesie cuz principaliter querit de auctoritate interponenda actui ꝑcernenti ꝑsonaz alienantis iudex ꝑsone censet ꝑtēs plus q̄ iudex loci vbi ꝑsona sita est sicut iudex q̄ dat tutorem pupillo ostendit eius datio ad administratiōnē bonoꝝ que extra territoriū sita sunt. l. nō solum. §. et qui in testatione. ff. de excusa. tuto. idez de iudice interdicente bonis prodigo. vt in. l. relegatoꝝ. §. interdicere. ff. de interdic. ⁊ relega. facit. l. magis puto. §. illud. de reb eoꝝ. ⁊ q̄ no. Bar. in. l. cūctos populos. C. de summa trini. et fide catho.

¶ Alienatione facta a iudice sine cā si res alienet tenet alienatio: no. in. l. is cui bonis. ff. de verb. obli. de testa. l. is cui. an aūt prohibitio alienatiōis facta ꝑ testatoꝛē reddit nullā alienationē post factuz: vide plene ꝑ dc. in. l. si filius. §. diui. ff. de leg. j. ⁊ in. l. cum pat. §. fundo. ff. de leg. ij. ⁊ in. l. ij. C. de vsu. ꝑ emp.

¶ Alienari non pñt regulariter bona eccleſie qñ fallit in caſibꝫ notatis eleganter ꝑ glo.xij.q.ij. in ſumma ſignãter in quatuor caſibus principalibꝫ ad qs omnes alij ſunt reducibiles: vt no. Abba. in.c. nulli liceat. ℣ rebꝫ ec. non alie. Primus caſus in cauſa neceſſitatis: vt ſi ℣bita vrgẽt et eccleſia nñ poterit ſatiſfacere ℣ fructibꝫ. Secꝰus cã vtilitatis nã pñt alienari res eccleſie vt habeat aliaꝫ meliorẽ: vt in.c. vt ſup. eo. ti. ⁊ auten. hoc ius porrectũ. Tercius eſt cauſa ꝓpietatis. ſ. ꝑ redimendis captiuis. xij.q.ij. aurũ. et.c. ſicut. Quartus eſt cauſa incommoditatis qꝛ res alienanda eſt magis damnoſa eccleſie q̃ vtilis. xij.q.ij.c. terzullas. no. Abb. vbi ſ.

¶ Alienatio rei ℣ q̃ litigat vbi phibeꝛ nñ eſt obtẽperandũ ꝑcepto iudicis: vt in.c. eccleſia. vt lite pen.

¶ Alienatio facta in fraudẽ. l. eſt ipo iure nulla. ß ſed in fraudẽ hominis venit reuocãda: vt eſt tex. in l. ſi libertꝰ. ff. ℣ iure patro. idẽ Inno. in.c. Raynaldus. ℣ teſta. vbi hoc indiſtincte tenet Abb. in.c. cũ olim. ℣ arbi. vide ſ. actus geſtus.

¶ Alienationi ꝓhibitionis ꝓpter nupt. an ⁊ quomõ mulier poterit ꝓſentire: vide no. in.c. puenit. ℣ empti. ⁊ ven. ⁊ ibi Ab. poſt glo.

¶ Alienare phibitus nñ poterit rem locare: vt ẽ textus cũ glo. in. cle. j. ℣ re. eccle. non alie.

¶ Alienare q̃ non poterit nñ etiã poteſt imꝑpetuũ locare: vide. j. locare pñt. cum omnibꝫ verſi. ſequen.

¶ Si in alienatione interueniat ℣cretum iudicis: an excludatur exceptio fraudis: vide infra vendit̃. verſi. licet.

¶ Alienare ſiquis phibeꝛ non poterit regulariter nec pignorare: vt in. l. ſi. ℒ. ℣ re alie. nñ alie. et plene ꝑ Bar. in. l. in quoꝫ. ff. ℣ pigno. qꝛ ℣facili pueniret ad diſtractionẽ rei: vt in. l. ij. ℒ. ℣ iure ꝓmi. imꝑe. ideo phibita alienatiõe phibeꝛ pignus ſicut phibito matrimonio phibenꝛ ſponſalia ꝑ que pueniꝛ ad illud. et in. l. ozatio. ff. ℣ ſpon. no. Ab. in.c. fi. ℣ feudis. ij. col. in fi. vide. j. pignus. vſi. an poſſit.

¶ Si pater alienat feudum an noceat filio: vide infra feudũ. verſi. ſi pater.

¶ In alienatione ſeu in actu qñq̃ requiꝛitur iuſſus alicuius ⁊ tunc ℣bet precedere actũ: vt. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſu. ff. ℣ acq̃r. here. quandoq̃ requiꝛit auctoꝛitas. i. conſenſus auctoꝛizabilis ⁊ tunc ℣bet interuenire in ipſo actu ſm quã verbum ſonat. vl̃mo dicũ ante vel immediate poſt: vt in allega. §. iuſſuꝫ. qñq̃ req̃rit licentia et illa ℣bet ꝑcedere: vt in. c. licet. ℣ regula. qñq̃ conſilium ⁊ ℣bet requiri ⁊ expectari ante reſponſum: vt in.c. cũ in veteri. ℣ elect. qñ q̃ requiꝛit conſenſus: et tũc ſi ℣ ſolennitate actꝰ req̃ꝛitur vt interueniat certo tpe nñ pñt interuenire pꝰ vt in.c. auditis. ⁊. c. qꝛ ꝓter. ℣ elect. ſi aũt non req̃ꝛitur ꝑ ſolennitate certo tpe tunc poteſt expoſt facto cõſentire: no. Inno. et glo. in.c. vnũ. ℣ re. eccl. nñ alie. li. vj. ⁊ Abb. in.c. cũ nos. ℣ his que fi. a pre. vide. j. conſenſus. verſi. vbi in actu.

¶ Prelatus an poteſt repudiare legatum factuꝫ ecclie maxime ℣ re immobili: vide. j. prelatꝰ poterit repudiare.

¶ Alienatio facta contra pactum ℣ non alienãdo an teneat: vide Abb. in.c. verũ. ℣ conditi. appoſi.

¶ An phibitus alienare ſi alienat tranſferat ꝓmiñ: vide ℣cto. in. l. pater. §. Julianus. ff. ℣ leg. ij. ⁊ Abb. in.c. cum nñ liceat. ℣ preſcrip.

¶ Alienatio rei litigioſe ſicut nñ valet ita nec valz alienatio rei ſubrogate in eius locum: vide infra ſbrogatio.

¶ Alienare non poteſt pater ti. lucratiuo ſuũ patrimoniũ in preiudicũ filij. vide. j. ꝓfeſſio.

¶ Alienari poteſt predium minoꝛis interueniente ℣creto ex cauſa eris alieni ſed ſi prætoꝛ ℣cernit predium alienandum pretendens ſubeſſe alienum qñ tamen vere non ſuberat talis alienatio nñ tenet et predium ℣ bonis minoꝛum non exit. vt. ff. ℣ rebus eoꝝ qui ſub tute. ſunt. l. magꝭ puto. §. penꝰ. Oldra. in ſuis queſtionibꝫ. q. clx.

¶ Verbum venditionis an ꝓtineat omnẽ alienatõnem: vide. j. verbum venditionis.

¶ Alienatio facta ꝓtra conuentionẽ partium in contractu licet valeat ꝑ eo tranſferaꝛ ꝓmiñ ꝓpetit tamen ꝓtra eũ qui rem in alium tranſtulit conditõ ob cauſaꝫ ad extimationẽ rei: vt no. in. l. j. ℒ. ℣ pdi. ob cauſam. ⁊ vide Inno. in.c. raynaldus. ℣ teſta.

¶ Vbi quis retinet aliquod ius in re et prohibz alienationem non tenet alienatio in contrariuꝫ facta ar. in. l. fi. ℒ. ℣ iure emphi. et in.c. potuit. ℣ loca. et et melius in. l. cõditio. in fi. ff. ℣ diſtrac. pigno. ⁊ no. Bar. in. l. ſi ita. §. ea lege. ff. ℣ verb. oblig. et ideo ad impediendũ alienationem rei in ꝓuentionem ℣ducte cautela eſt vt obligetur illa res tranſlata: vt no. Bart. in alleg. §. ea lege. et vide no. in. l. fi. ℒ. ℣ rebꝫ ali. nñ alie. Ab. in.c. raynaldus. ℣ teſta.

¶ Alienationis prohibitio vbicunq̃ fit a lege ſeu a principe nñ valet alienatio: quia geſta contra legeꝫ ſiue viuam ſiue mortuam nñ valent: vt in regula. ea que contra. ℣ reg. iuris. li. vj. et in. l. non dubiuꝫ. ℒ. ℣ legi. quã limitat Bar. in. §. ea lege. l. ſi ita. ff. ℣ verbo. obli. quando. l. aliquã ſolennitatem requiꝛit ante alienationem vel ſimpliciter prohibet ſecus ſi aliquid eſſet obſeruandũ poſt alienationẽ: vt in. l. vniuerſa. ℒ. ℣ preca. impe. offe. et vide Inno. in.c. fi. ℣ accu. Abb. in.c. raynaldus. viij. colum.

¶ Alienationis phibitio ſi fiat adminiſtratoꝛi eccleſie ꝑ ſupioꝛem impediꝛ alienatio: quia prelatꝰ nñ habet ita pingue ius ſicut ꝓminus: arg. in.c. veritatis. ℣ wlo et ꝓtu. Inno. et Abb. poſt eũ in.c. Raynaldus. ix. colum.

Alimenta

¶ Alimenta tenetur preſtare pater filio et ad ꝫ poterit iudicis officio compelli: vt in. l. ſi quis a liber. ff. ℣ libe. agno. ſi tñ filius aliunde poterit ſibi querere alimenta ceſſat cõpulſio paterna: vt in alleg. l. ſi quis. Abb. in.c. accedẽs. ℣ procura. in fi.

¶ Alimenta ℣bentur a parentibꝫ filijs etiam ſpurijs natis ex damnato coitu et hoc ex quadaꝫ equitate naturali ⁊ ne filij alimentis ꝓuati pereãt. vt c. cum haberet. ℣ eo q̃ duxit in matrimoniũ. in fine. Bar. etiam ſentit hoc in autentica. ex cõplexu. ℣ incestis nupt. vbi tenet parẽtes poſſe legare filijs ſpurijs ratione alimentoꝝ et ℣bis alimentis filioꝝ vel parentum. vide in Specu. ti. j. qui filij ſunt legi. et in tractatu Bar. ℣ ali. Abba. in alle. c. cũ bñret.

¶ Ali ℣bet filius anniculus apud matrem: vt no. glo. in allega. c. cum haberet. quod intellige verum niſi mater ſit magna pꝛincipiſſa vl̃ poſt viuoꝝ ẽ pfeſſa vel ſi eſt infirma vel aliter impedita quia tũc lactabit filius expenſis patris. arg. ℣. l. ſi quis a liberis. ff. ℣ libe. agno. ceſſante autez cauſa mater ℣bet lactare filium ꝓpꝛijs vberibus: vt in. c. ad eius. v. diſt. q̃ ſi mater noluerit ⁊ ceſſat legitima cauſa recuſandi compellitur exoluere expenſas lactãtis vel ablactentis. Et nota q̃ filij legitimi ℣bent triennio apud matrẽ ali maioꝛvo expenſis patris ꝑ iura allega. in glo. dicti. c. cum haberet. ſpurij vo ſolum tempoꝛe ablactationis ℣bent ali a matre. qa tunc indigent auxilio materno poſt ablactatõnẽ aũt parentes nñ habita diſtinctione etatis tenenꝛ alere ſilios ſpurios ex inſtinctu nature ⁊ pꝛ ⁊ mꝛ ꝓtribuuꝛ in eis: no. Ab. in alle. c. cũ bñret. ij. colum.

¶ Alere nō cogit̄ p̄ filiū si pater ē inops idem si filius cōmisit ingratitudinē cōtra p̄em. C. ꝛ al. libe. si p̄em. idem si filius habet artē vnde viuat. ff. ō liber. agnos. l. si quis a liberis. §. si filius. quod limitat Bar. in tractatu alimentoꝝ nisi filius sit nobilis ita q̄ non ꝛcet honestatē suā artē exercere ꝛ generaliter oēs casus sufficientes ad heredandū filiū sufficiūt ad priuandū eū alimētis ꝛ quib⁹ casibus vide glo. in. c. quintauallis. ꝛ iureiur. ꝛ vide Abb. in. c. j. ꝛ cōuersi. infi. Abb. in alleg. c. cum haberet.

¶ Aq̄ legatis lac ad bibendū nec rubentib⁹ bucis p̄cident ieunioꝝ ꝛcetrinā. xxxv. di. sexto die. ꝛ. c. ecclesie. nec bibēt vltra terciam vicē. xliij. di. i illa palea glo. in. c cū instātia. ꝛ censi.

¶ Alimentū ꝛcbet ante dari fri carnali heretico ꝛ etiā pagano q̄ extraneo catholico est textus. in. c. si quis. ō here. glo. xxx. di. no. xlij. di. q̄escamus. lxxxvj. di. nō satis. Abb. in allega. c. si q̄s cū se. c. ꝛ hēticis

¶ Subuenire tenet̄ clericus poti⁹ parētib⁹ catholicis q̄ alijs ꝛ fructib⁹ ecclesie dum tñ eos nō faciat diuites. no. in. c. in eos. ꝛ here. ꝛ ibi p Abb. et i. c. ꝛ cohabi. cleri. ꝛ mulie.

¶ Pater vel dñs ꝛnegādo alimēta filijs vel seruis languidis priuat̄ patria potestate vel dñica. secus si sanis ꝛnegant̄ nisi si infans minor septennio sit expositus. ꝛ sic intelligit̄ fm Abb. ca. j. ꝛ infantib⁹. et langui. expo. ꝛ in iure est pulsum p̄tra parentes impie ꝛnegātes alimēta filijs vt in. l. si q̄s liberis. ff. ꝛ libe. agno. ꝛ in. c. cū haberet. ꝛ eo qui duxit in matrimoniū.

¶ Alimēta si sunt p̄stita cōiuncto p aliquē q̄ nō tenebat̄ p̄stare p̄sūptio iuris ē q̄ voluit ꝛnare nisi fuerit ꝓtestatus et sic loquit̄. l. nensenius. ff. ꝛ negoc. gest. si aūt cessat rō p̄iunctōnis ꝛ nutriēs fuit ꝓtestatus q̄ intendebat repetere ꝛ i dubio repetit oēs expēsas vt in allega. l. nensenius. ¶ Si vo nō fuit ꝓtestatus ꝛ p̄stat ex p̄iecturis q̄ fecit cā pietatis: vt q̄a erat homo sine liberis ꝛ nō repetit vt in casu. l. patroni. aut nō p̄stat q̄ causa pietatis fecit ꝛ tūc repetit: ꝛ sic intelligit̄ glo. dicti. c. primi ꝛ infantibus ꝛ langui. ꝛ ibi Abb.

¶ Alimēta an tenet̄ clericus impēdere vxori vel filijs illegitimis ꝛ redditib⁹ eccl̄ie: vide. j. cleric⁹ cōiugatus si in aliquo.

¶ Alimentari nō ꝛbet pupillus mortuo p̄e apud illas p̄sonas que p̄sūt ipsi⁹ pudicitie insidiari. ff. vbi pupi. educari ꝛ. l. pe. nam p̄etor ꝛcernere ꝛbet vt sine vlla suspitione alat̄ partus etiā cōtra volūtatē p̄is: vt. ff. eo. l. j. ꝛ extimabit ex affectu singuloꝝ q̄s magis ad suspitōnem ꝛ spem successoris sit p̄primior C. eo. l. j. nisi mater sit talis cui nō ꝛceat lactare vt notat Azo in summa ꝛ patria potestate. quē seq̄tur Bar. in tractatu alimētoꝝ. nam i hoc casu ꝛbet lactari expensis p̄is: § si pater ē indigens ꝛ mī locuplex: tenet̄ mat̄ alere filios etiā maiores: vt i. l. mulier. §. j. ff. ꝛ libe. agno. ꝛ in tātū alimēta sūt ꝛbita a p̄e q̄ pōt compelli p iudicē ad alimentāduꝝ filiū: immo si pater ꝛnegat filio alimenta iniuste: pdit patriam potestatē. ꝛ alibi dicit lex q̄ necare ē filijs alimēta ꝛnegare: vt in. l. ꝛnegare. ff. ꝛ libet. agno. vbi tenet glo. q̄ si filius moriret̄ ꝓpter ꝛfectū alimentoꝝ: pōt pater puniri ac si p̄priis manib⁹ occidisset ꝛ intellige q̄ ꝛbet pater filiū alere: ꝛ filius patrem nisi aliunde posset filius vitam querere nisi sit persona cui esset ꝛdecus laborare: vt. l. si q̄s a liberis ꝛ qō ibi no. ff. ō li. agno. no. Abb. post glo. i c. ij. ꝛ cōuersi. infi.

¶ Circa alimenta sic redditus sunt expendendi vt sp aliq̄d i fine anni supersit iuxta cōsilium iuris cōsulti: vt in. l. ius alimētoꝝ. ff. vbi pupil. edu. ꝛbeāt. Abb. in. c. cū apl̄us. ꝛ censi.

Alternatiua

¶ An ad veritatem alternatiue seu disiunctiue sufficit alterā ꝓtem esse veram. Abb. in. c. inter cetas. ꝛ rescrip.

¶ An cū duo alternatiue mandant̄ sufficit alteruꝝ adimpleri. Abbas ibidem.

¶ Que sunt dictōnes q̄ ꝓprie portant alternatiuā: vide. j. dictio.

¶ Alternatiua petitio admittit̄ cū certificatio ꝛpendet ab alio. vide. j. libellus alternatiuus.

Ambasiatoꝝ

¶ Ambasiatoꝝ. i. legatus multis modis dicitur: vt plene. C. ꝛ legatōnibus p totū. li. x. ꝓprie tamen nūcupatur legatus qui a sūmo pōtifice vel a principe agere vel cū maxima potestate ad puinciam ciuitatem vel personam aliquam ꝛstinatur: vt. ff. ꝛ offi. assesso. l. diem. §. vlti. maximarum em̄ potestatum legati principis per excellentiam nomiantur. Ceteroꝝ vo ꝛ si nobiliū nuncij a generali nō recedentes vocabulo missi vel nuncij appellant̄. C. ō legatis. l. j. li. x.

¶ Ambasiatores seu legati nō p̄sūt rōne ꝛpresaliarum capi non solum in terrā ad quam ꝛstinantur sed etiam in terra per quam transeūt: vt in. l. cōsensisse. §. omnes aut̄. ff. ō iudi. nec etiam in aduentu ambasiate: vt in. l. vtimur. ff. ꝛ sepul. viola. no. bar. in allega. §. omnes autem. hoc eodē priuilegio gaudent fratres familiares ꝛ ambasiatoꝝ qui vadūt ꝛ veniūt ad eum. ꝛ etiā nūcij qui sibi necessario ꝛstinantur: vt no. Bar. in allega. §. oēs autē.

¶ Ambasiatoꝝ si ducat certas equaturas: debet ducere vnū famulum pedestrem inter duos equitātes. no. in. c. in singulis. ꝛ statu monachorum. ꝛ ibi Abb. j. colum.

¶ Ambasiatoꝝ ad pacē cōponendā vel administratoꝝ simpliciter datus lz non hēat exp̄ssum mādatū ad penā apponendam nihilomin⁹ poterit penā apponere ꝛ obligare p̄stituentes p̄ obseruatiōe ei⁹ q̄ gerit: p quo facit textus. in. l. bene a zenone. C. ō q̄ ꝛdic. p̄scrip.

¶ Item facit q̄ rector ecclesie potest contractū initum noie ecclesie si sit rōnabilis talis contract⁹ fulcire pene appositōne. p̄o quo facit. c. dilecti. in fi. ꝛ arbi. Nam quando a iure dat̄ specifica potestas p̄latis ratōnabiliter contrahere in vtilitatē ecclesie nihilominus possunt penam apponere ꝛ obligare se ꝛ successores suos facit quod no. in. c. nulli. ꝛ rebus eccle. non alie. vbi rector sine consensu superioris pōt generaliter lz non special̄r bona eccl̄ie obligare. no. Abb. in. c. ij. ꝛ p̄ca.

¶ Ambasiatores debent eligi qui sunt beniuoli et accepti illi ad quem mittuntur. nam si displicēt redibūt sine effectu. ar. i. c. grauib⁹. iij. q. vij. Abb. sup rubrica. ꝛ vi. ꝛ bone. cleri.

¶ Munq̄d id quod ꝛnatum est ambasiatoribus cedat eoꝝ lucro an vo mittentiū sunt opinio. in. c. fi. in fine. xciij. di. ꝛ in. l. sociū qui. §. j. ff. p̄o socio. ꝛ i. l. si vo. §. quicq̄d. ff. solu. matri. ꝛ in. l. qui ꝓprie. §. procuratoꝝ. ff. ꝛ procurato. Abb. tñ in. c. postulasti. ꝛ cōcel. p̄ben. cōcordando opi. tenet q̄ in casu dubij est aduertēdo qualitas bonoꝝ: naz quedā p̄sumptiue magis cōueniūt mittenti q̄ missis: vt puta si ꝛnat̄ vnus leo quedā conueniūt potius ipis ambasiatoribus p dictā. l. socium qui. vt si deferentur eis vestes congruentes: et fm hanc qualitatem fienda est interpretatio argu. in allega. c. postulasti. ꝛ ibi Abb. j. colum.

Ambitio

¶ Ambitio spes seu fiducia ad dignitatē obtinēdā non reprobat: vt in.c. venerabilem. de elec. ibi dum dicit ceteris fiducia plectetur licet contrariū dicit tex. in.c. qui primatum. xl. di. vbi dicit q̄ qui primatum desiderat in terra reperiet cōfusionem in celis. sed dic fm Abb. iuncta glo. in dicto. c. venerabilez: q̄ spes ad presidendum est damnata: non aūt ad proficiendum: quam peccat nolens acceptare dignitatē si p̄ aliū non potest ita bene consuli ecclesie vt notabilit in. x. si electōnez. de elec. li. vj. ⁊ vide Abb. in. c. cum ad nostram. eo. ti. circa finem. vide. s. acceptās

¶ Ambitōne prelature videtur inductus qui statim post monachationem eligitur in prelatū: vt in c. officij. de elec.

¶ Ambitio est extirpatio ad dignitatem p̄cedens ad actum. c. cum iam dudum. de p̄ben. sic in tempalibus lex iulia de ambitu de symo. c. j. ff. ad. l. iuliam de ambitu p totū. no. Jo. an. in. c. quia intātū. de p̄ben. vbi nota q̄ fm philosophū ex adipe procedit iniquitas.

¶ Ambitōnis peccatū purgat per pniam. vide sup acceptans.

Anathema

¶ Anathema differt ab excōicatōne nō quo ad vinculū: ꝫ excedit excōicatōnem quo ad maiorē solennitatem ⁊ quo ad opinionē vulgi ⁊ ad terrorē i difficultate obtinēdi absolutōnem. no. Abb. in. c. cū ad ecclesiam. de offi. ordi.

Anima

¶ Alia infelicitat ex peccato ⁊ p̄ peccatū sepat a deo. xxvij. q. j. cū renunciat. ⁊ dicit alligata p̄ peccatum: vt in. c. fi. de cōsue. ⁊ ibi Abb. circa prin.

¶ Anima licet habeat sedem in sanguine quia non poterit habitare in sicco. xxvij. q. iij. c. moyses. tamē aīa intellectiua est tota in toto: et tota in qualibet eius parte. Abb. in. c. irrefragabili. §. j. de offi. ordi. iij. colum.

Antiquitas

¶ Antiquiores ⁊ nobiliores p̄ferunt in ecclia: vide j. nobilitas.

Annus

¶ Quatuor sūt tpa anni. s. hyems q̄ incipit i medio nouembris ⁊ durat tribus mensibus. finita hyeme incipit ver et durat tantūdem. sili computatiōe habita in estate que similiter computatur: ⁊ autūnus postea. no. glo. in. l. j. §. estate. ff. d aqua quoti. ⁊ esti.

Anulus

¶ Anulus consueuit dari in doctoratu nouello doctori in signū inuestiture scientie qō solet allegari i fmonibus: vt no. Abb. i. c. ex ore. d his q̄ fiūt a maio. pte capi. j. colum.

¶ Anulū debet deferre debet eps in quarto digito vt sciat se seruientē ecclie corde ⁊ aīo: nam ferit in ipo digito venam eē que a corde p̄cedit. xxx. q. v. femine. no. Jo. an. in. c. pe. de vita ⁊ hone. cleri. vbi no. Hostiens. q̄ anul⁹ in digito epi ē signū dignitatis siue mrimonij spūalis vt ibi. in digito aūt femie ē signū matrimonij vel panis ven ditricis de p̄sumpti. c. illud. in digito vo clerici beneficiū recipientis est signū tradite possessionis de concess. p̄ben. c. exposuit. §. j. ꝫ in digito clerici possidentis est signum vanitatis p̄sumptionis atq̄ lasciue: vt Hostiens. vbi supra vide no. Abb. in allega. c. pe. et vide infra

Appellatio

¶ Appellatio appellat ad superiorem obmisso medio q̄ medium est inutile. vide. j. index de legat⁹ sub delegans.

¶ Appellatōnis effectus principales et notabiles effectus sunt duo. Primus q̄ suspendit et extinguit iudicatū: vt in. c. ad reprimendā. de offi. ordi. Secōs q̄ deuoluit cām ad superiorem: vt in. c. non solū. et. c. si a iudice. de appel. li. vj. In snia tū censure appellatio nō operatur primū effectū: q̄ ñ suspēdit vinculū: ꝫ operat secūdū effectus deuolutiuū: vt in. c. peruas. de sentē. excom. Abb. in allega. c. ad reprimēdā.

¶ Appellatio fuit inuenta vt esset p̄sidium innocentie ⁊ grauaminis relevatio non aūt vt defenderet appellantem in sua malicia: vt in. c. suggestū. et c. ad nostrā. de appel. Abb. in. c. inter monasterium. d re iudi. iij. colum.

¶ Appellatōis formalitas est d iure positiuo. vt. l. vnica. C. de senten. prefec. preto. sed substantia appellationis est de iure naturali: quia est quoddam p̄sidiū seu defensio. no. Inno. in. c. in spāli. §. porro. ⁊ c. suggestum. de appel. Abb. sup rubrica de appella. ij. colum.

¶ Appellatio generalis respectu iudicū vtputa appellatio ad iudicem cōpetentē valet de iure ciuili: vt in. l. j. ff. de appella. ⁊ ibi Bar. nam genus q̄d nō p̄ōt verificari nisi in vna specie nō inducit aliquam incertitudinē: q̄ de iure ciuili non appellat omisso medio: vt in. l. imperatores. ff. eo. ti. d iure aūt canonico talis appellatio nō valet: q̄ p̄ōt appellari omisso medio ad papam. ij. q. vj. ad romanā. no. in. c. antiqua. de p̄ui. talis nāq̄ appellatio inducit incertitudinem: ideo nō valet: ꝫ si euitat incertitudinem valet dicta appellatio: vt q̄ appellat a delegato pape vel a subdelegato. no. in. c. sup questionū. §. si vo. de offi. delega. idē de appellatōne alternatiua: vt plene no. Abb. in. c. ij. d appella.

¶ Appellari debet in p̄sentia iudicis: si eius copia potest haberi nisi iustus metus excuset appellātē. no. glo. in. c. appellatio. eo. ti. li. vj. et si iustus met⁹. eo. ti. ij. q. vj. c. biduū. an aūt appellatio facta in absentia iudicis eximat appellantē a iurisditōne ipi⁹ iudicis: et an ante ipi⁹ intimatōem vel partis scientiam processus iudicis a quo valeat: vide p̄ Abba. in. c. suggest. de appel.

¶ Ad instantiā appellatiōis nō est necesse exprimē verbū appello: sed satis est facere vl' dicere aliquid equipollens: non enim refert quid ex equipollentibus fiat: vt in. c. licet ex quadā. de testib. Abb. i. c. dilecti filij. de appel.

¶ Appellans a sentētia vel grauamie sufficit q̄ simpliciter dicat appello etiam si nō exprimat ad quē q̄ debet intelligi de primo superiore: vt no. Jo. an. in. c. vt debit⁹. de appella. in fi. q̄d est vere d iure ciuili fm q̄ nō poterit appellari omisso medio: vt in. l. imperatores. ff. eo. ti. sed de iure canonico secus: q̄ cū poterit appellari ad papā omisso medio tal' generalitas parit obscuritatē. no. Abb. in allega. c. vt debit⁹. in fi. ⁊ in. c. sup. ij. eo. ti.

¶ Appellās a grauamine si exp̄ssit vnum grauamē subijciendo clausulā generalē videlicet ⁊ ab oi alio grauamine q̄d colligi poterit ex actis: vel si nullaz cām exp̄ssit sed generaliter: vt supra dixi nō poterit iustificare appellatōnem ex cā exp̄ssē nō deducta vt tenēt dūi de rota decisi. octaua: q̄ non licet vagari cū iactura aduersarij: vt in. l. p̄tor edixit. ff. d iureiu. hoc idē tenet Abb. in cle. appellanti. de appel. et in c. cū cām. de appel. circa fi.

¶ Appellans ꝛebet iustificare suã ꝓbatõnem probando eius formalitatẽ nõ ergo obtinebit in cã appellatõnis ꝓbando solũ nullitatem: no. Jo. an. i. c. cum dilecto. ꝛe appell'. facit. c. exhibita. ⁊ qõ ibi no. Abb. ó iudi. ex quo semp notabis q̃ appellãs a sententia nulla nõ obtinet in cã appellatõnis ꝓbãdo nullitatem snie nisi iustificauerit appellatoꝝ ꝓbãꝺo eam ltime fuisse interpositã: poterit tamẽ postq̃ succubuerit coram iudice ꝓsequi nullitatem: vt i. c. licet. ꝛe senten. excõ. li. vj. ⁊ ibi glo. Abb. i alleg. c. dilecto. ij. colum.

¶ Appellari ꝛebet regulariter gradatim nõ omisso medio tam ꝛe iure canonico. vt in. c. dilecti. ꝛe appell'. ꝛe iure ciuili. ij. q. vj. anteriorẽ. fallit in octo casibꝫ notatis elegãter ꝑ Abb. in allega. c. dilecti.

¶ Appellari poterit ad papã omisso medio: vt i. c. dilectus. ꝛe appell'. fallit in ꝛelegato pape subdelegante nõ in totũ vices suas: vt in. c. sup questionũ. §. porro. ó offi. ꝛelega. q̃ tũc non ad papã ꝫ ad ipm ꝛelegantẽ appellat: cũ in eo repũtetur ꝓsona pape: q̃ secus in alijs ꝛelegãtib⁹ ẽ cõclusio Abb. in. c. dilecti. de appel. in fi.

¶ Illato grauamine ó pñti ꝓpter timorẽ grauaminis ꝛe futuro põt appellari ꝛe quo verisimiliter timet: ꝛebet tamẽ aliquid exprimi per quod appareat grauamen ꝛe pñti: vt est textus in. c. j. ꝛe dilat. et ibi Ab. in prin. si aũt in pñti non fuit illatũ grauamen: tunc a futuro grauamine non admittit appellatio: vt in. c. vt ꝛebitus. ꝛe appell'. ⁊ c. mandata. de presump.

¶ Appellari licet possit ab interlocutoria que fert in iudicio possessorio: vt in. c. cum dilectus. ꝛe elect. non tamẽ appellat in possessorio siue retinẽde siue recupande siue adipiscẽde possessionis. ℒ. si ó mo. posse. l. vnica. ⁊. ij. q. vj. si ꝛe possessione. no. Jnno. in c. significauerũt. ꝛe testi. vide. j. testis. ⁊ sic. quarte ꝓductionis.

¶ Appellãs hoc modo appello si ꝛenegaueris mihi dilatõnem ꝛc. talis appellatio noõ impedit q̃n valeat quicq̃d fit post talem appellatõem etiam si iuder postea ꝛeneget dilatõem ꝑ snĩam nisi post ꝛenegatõem appellet: q̃ nulla cã fuberat tpe pme appellatõnis ꝛe appellatõnib⁹ vt ꝛebitus. ⁊. c. dilecti filij. q̃ tal appellatio nõ est a futuro grauamine: ó quo plene per Jnnocẽ. ⁊ wct. in. c. significauerunt. ꝛe testi.

¶ Appellans a grauamine illato ꝓ iudicem si petit iudici ad quẽ vt eũ remittat reuocato grauamine ad iudicẽ a quo excusat a cõdemnatõe expẽsarũ: vt colligit a cõtrario sensu ex. c. dilectus. iij. ꝛe preben. vbi hoc no. Abb. circa fi. quod no. ad limitatõnem c. interposita. ꝛe appel.

¶ Appellatio lz possit ꝓ principis rescriptum tolli nõ tñ vt ꝓ viam querele nõ audiat quis volens iustitiam suã ꝓsequi. vide. j. princeps.

¶ Appellationis remotio in rescripto vel statuto q̃ opatur. vide. f. clausula.

¶ Appellatõne remota nõ poterit etiaz ꝛelegat⁹ a principe subdelegare etiam si ipe sit ꝛelegat⁹ appellatione remota: q̃ nemo citra principez poterit cõmittere causam appellatõe remota. vt in. l. j. ff. a q̃. appel. non licet. ⁊ est ratio: quia nullus alius potit tollere iuris dispõnem maxime fundatam sup iuze naturali: cuz appellatio sit quedã ꝛefensio: vt in. c. suggestum. ꝛe appel. no. in. c. sup questionuz. §. j. de offi. ꝛelega. ⁊ ibi Abb. ij. colum. ⁊. §. si vo. eiusdẽ. c.

¶ Appellatione remota clausula apposita in rescripto tollit effectũ appellatõnis vt nõ habeat impedire executionẽ sententie nec ꝛeuoluere cãm ad superiorem nisi a tpe quo superior ex certa scientia admisit appellatõnem. ⁊ ẽ textus ꝫm Abb. in. c. pastoralis. §. pterea. ꝛe off. ꝛele. vide. j. clausula.

¶ Appellatõne remota per statutum omnis effectus appellatõnis videtur remotus: idem si rescriptum remoueat: vt in. c. pastoralis. in prin. ó appel. Abb. in. c. ad reprimendam. ꝛe offi. ordi. iiij. colũ.

¶ Appellatõnis remotio facta in rescripto operat vires ꝫm naturam cause cui adꝺicitur: nam si appellatio remouetur in causa correctõnis intelligit nisi superior excedat modũ in corrigendo: vt in. c. licz. ꝛe offi. ordi. ⁊ ibi Abb. c. ꝛe priore. ⁊. c. rapacẽsibil'. ꝛe appella.

¶ Clausula appellatõne remota non impedit appellatõnem ex notorio grauamine interpositã. glo. no. in. c. ex cõquestione. ꝛe restitu. spoli. nã sic admittitur appellatio in casibꝫ in iure expssis ꝓpter notoriam ⁊ iustã cãm appellãdi: vt in. c. pastoralis. ó appella. ita vbi subest notoria iniusticia. eadem enim est rõ vtriusq̃. i. q̃ illa clausula nõ tollit remedium nullitatis: vt penitus separatam. no. Jnno. in. c. licet. ꝛe sen. excom. li. vj. Abb. in. c. inter ceteras. de re iudicata.

¶ Licet clausula appellatõne remota non suspendat iurisditõem iudicis a quo quo min⁹ possit suaz appellatoꝝ ꝑ snĩam exequi appellatõne nõ obstãte vt in. c. pastoral'. §. pterea. ꝛe offi. ꝛele. nõ tñ tollitur appellatio respectu iudicis ad quẽ ex grauamĩe seu iniusticia poterit appellatoꝝ recipe ⁊ snĩam retractare: vt ꝓbat in victo. c. pastoral'. ꝛe appel. ⁊ ĩ alleg. §. pterea. Abb. in. c. inter ceteras. ꝛe re iudi.

¶ Appellatõnis remotio ĩ certa cã nõ tollit facultatẽ recusandi iudicẽ ex iusta cã: vt in. c. postremo. ꝛe appel. ⁊ ibi Jo. an. ⁊ Abb. in prin.

¶ Appellatõnez nemo poterit remouere nisi papa in spualibꝫ: q̃ inferior nõ poterit tollẽ ius alterius vt in. c. sup questionũ. ꝛe offi. ꝛele. Jtẽ poterit princeps ⁊ alius inferior nõ recognoscẽs superiorẽ appellatiõnẽ remouere: idẽ ó ciuitatibꝫ que vtunt iuribꝫ principis. no. Bar. in. l. j. ff. a quibꝫ appella. nõ licz. Abb. in. c. pastoral'. eo. ti.

¶ Quãdocũq̃ remouet appellatio ꝓ pncipẽ si appellatio ẽ ꝓbabil' lz iudex nõ teneat ꝛeferre: põt tñ si vult vt singularit̃ no. Abb. in. c. pastoral'. ij. colũ.

¶ Quãdocũq̃ ꝓ statutũ remouet appellatio alic⁹ ptãris vel official' intelligit solũ appellatio a diffinitiua nõ aũt ab interlocutoria: q̃ appellatõne sentẽtie intelligit ꝛe diffinitiua. no. glo. in. c. cum olim. ꝛe testi. statutũ eñ ꝛebet intelligi stricto mõ. in. c. in nostra. ó iureiur. Abb. in. c. pastoza. eo. ti. ij. colum. q̃ simplr cauetur vt a potestate nõ possit appellari tũc intelligit a qualibet snĩa seu pcepto. ar. i. l. j. ff. ꝛe offi. pfec. pto. Abb. vbi s.

¶ Ubi pcedit appellatione remota nõ tenet iudex a q̃ appellationi ꝛeferre poterit: tñ añq̃ appellatio recipiat a superiore suã snĩam mandare executõni: vt colligit ex. c. pastoralis. §. pterea. ó offi. ꝛele. ⁊ sic no. casum in quo iudex dat⁹ cũ clausula appellatõe remota poterit excõicare ꝓbabilr appellantẽ ab eo ⁊ iste ẽ primus effectus clausule appellatõne remota ꝫm Abb. in. c. pastoza. ꝛe appel. iij. colum.

¶ Secũd⁹ effectus ꝛe appell'. remota q̃ iudex nõ ꝛeferẽs appellatõni quãtũcũq̃ ꝓbabilr nõ punit exq̃ a iurẽ idulget expsse: q̃ hoc facit iuris auctoritate xxij. q. iij. qui peccat. Abb. vbi s.

¶ Terci⁹ effectus q̃ attẽptata post talẽ appellatoꝝ nõ reuocant̃ ꝑ viam attemptati vel nullitatis cum non erat suspensa iurisditio ꝓ talem appellatõnem tenuerunt gesta licet per superiorem possint reuocari potius per viaz querele q̃ nullitatis. Abb. vbi supza. ⁊ vide ꝛecz effectus istius ꝛe appellatõe re-

mota p Abb.in.c.vt ꝛbitus.v.colum.

¶ Appellatõne iudiciali legitime inpoſita oĩa geſta poſt appellatõnem licet ꝛ directo nõ ſint cõtra appellatõnem veniũt p iudicem irritanda vt in.c.ſi a iudice.ꝛ appella.li.vj.facit.c.ſignificante.7.c.radulfus.ꝛ reſcrip.in appellatione tñ extraiudiciali ſolum veniũt irritãda ea que fiũt p⁹ 7 cõtra appellationẽ.vnde non ſufficit q̃ aliquid ſit factũ p⁹ appellatõnem niſi etiã ſit contra appellationẽ diuerſitatis rõnem ponit Innocẽ.in.c.quia propt.ó elec. circa fi.p Abb.plene in.c.cũ nobis olim.ꝛ elec.iiij. colum.

¶ Appellatio tũc inducit nullitatem actus quãdo cã p̃t quã appellat eſt ſufficiens ad inducendũ nullitatẽ puta q̃ appellat ne ſuſpenſus vel excõicat⁹ eligat vel ne electio fiat a minori parte.ca.no. An. 7 Abb.in.c.cũ nobis.ꝛ elec.iiij.colum.

¶ Appellatõnis vim hz ꝓteſtatio ſeu p̃ceptum inferioris ne fiat ſibi iniuria vel ne moleſtetur 7 iter arripiat.vide.j.ꝓteſtatio.

¶ Appellari poterit ab eo qui non vult p̃ſtare cõſilium vel conſenſum ſi ad illud p̃ſtandum tenetur de ſtatu vel diſpõne legis vel homis:7 cogitur p ſupiorem illud preſtare.Abb.plene in.c.cum inveteri.ꝛ electi.ix.colum.vide.j.cõſilium.

¶ Appellatio iudicialis ſuſpendit factũ ꝛ preteritto 7 etiam ꝛ futuro cũ ſuſpendat pnunciatuz 7 inſtiditõnem.vt in.c. nõ ſoluz.7.c.ſi a iudice.ó appel. li.vj.7.l.j.ad turpilianũ. ß appellatõ extraiudicial' non ſuſpendit quod geſtũ eſt ſed ſubmittit in futurum p̃tectioni ſuperioris ne indebite moleſtet:vt i c.cum ſit romana.ꝛ appel.Abb.in.c.dilecti.ó maio.7 obedi.

¶ Appellatiõe extraiudiciali ltime interpoſita apte geſta poſt talem appellatõnem nõ ſunt ipſo iure nulla ß retractanda:vt in.c.cõſiderauimus.ó elec. ſed ſi interponat a iudice licet extra iudiciũ appelletur geſta poſt talem appelationem ſunt nulla:vt in.c.dilecti.7.c.dilectis.ꝛ appel. 7 Abb.in.c.j.et.c. conſuluit.ꝛ appel.7 in dicto.c.conſiderauimus.in principio.

¶ Appellatio extraiudicialis ꝛuoluit cãm ad ſuperiorem ita q̃ ſupior ex officio ſuo reuocabit oĩa arrẽptata:vt in.c.bone.ꝛ appel. Itez ſi appello ex cã q̃ veriſimiliter timeo 7 ſequat actus ꝓtra appellatõnem licz nõ ꝓbem illam cãm fuiſſe veram. not. Inno.in.c. cũ nobis.ꝛ elect.alios effectus appellationis extraiudicialis.no.Abb.in.c.bone.ꝛ appella.vt refert Abb.in allega.c.cũ nobis.v.colum. 7 vide cũ in.c.dilecte.ꝛ excep.

¶ Appellationis extraiudicialis p̃textu non tenet aduerſarius compare niſi citet per iudicez.no.glo. in.c.cũ ſit romana.ꝛ appel.niſi aliter reperiat diſpoſitum a iure:vt in.caſu.c.j.ꝛ electi. Abb.in.c.dilecti.ꝛ maio.7 obedi.

¶ Appellatõnis extraiudicialis que interponit exiuſta rõnabili cã quis põt petere implorãdo officium iudicis vt reducat ad ſtatũ quo erat tpe appellatõnis cõtra quẽcunq̃ p̃ſidentem licet ipe nõ ſpoliauerit nec a ꝛiectore recepit.no.ꝛct.ſignãt Abbatẽ in.c.dilecti.ꝛ maio.7 obedi.

¶ Appellare an poterit extraiudicialiter excõmunicatus.Abb.in.c.dilecti.ó maio.7 obedi.7 in.c.intellexim⁹.ꝛ iudi.

¶ Appellatõ extraiudicial' ꝛſentit quãdo appellãs nõ fuit p̃ſecutus appellatõem a die illati grauaminis infra terminũ iuris vel hois:ß nihilomin⁹ ꝛſeruata appellatõe audit a iure ſuo p viam querele nõp̃ viam appellatõnis:q̃ facta extraiudicialia etiam nunq̃ tranſeunt in rem iudicatã:vt in.c.ꝓcertatiõi. ꝛ appel.li.vj..7.c.cum ſit romana.eo.ti.7 ibi Abb. iij.colũ.circa mediũ.

¶ Appellatõni lue non renũciat comparẽs coꝛã iudice a quo 7 ſi petat ab eo abſolui vt legitimet p̃ſonam ſuã vel reuocet grauamen.vide.j.excõicat⁹ potent petere.

¶ Appellatio extraiudicialis quantũcunq̃ fiat extimis cauſis 7 quantũcũq̃ appellãs offerat ſe eas ꝓbaturꝫ nunq̃ eſt cenſenda iuſta niſi appellãs ꝓbauerit eam eſſe verã:vt no.in.c.cũ inter.ꝛ elect.7 ꝛ his q̃ fiũt a maio.pte ca.c.j.no. Innoc.in.c.venerabili.ꝛ cenſi.ij.colum.

¶ Item ſup talib⁹ exceptõnib⁹ nõ eſt ordo iuris obſeruandus vt ibi p eum:nec ꝓpter talem appellationem ꝛbet q̃s dimittere vti iure.vide.j.excõicatio nõ ferẽt.

¶ Licet in appellatõne iudiciali a futuro grauamine requirat aliquod grauamen p̃ceſſiſſe illatũ vl cõminatum ꝛ preſenti p.c.j.ꝛ dila.ſi tñ extraiudicialit appellet a futuro grauamie ſecus no. Inno.in c.ex pte.ꝛ verbo.ſigni.Abb.in allega.c.j.ꝛ dila.et ꝛcto.in.c.cum ceſſante.facit.c.vt ꝛbitus.ó appel. 7.c.mandata.ꝛ p̃ſumptio.7.c.bone.ꝛ appella.7.c. dilecti.eo.ti.7 cle.ſicut ꝛ appellatio.

¶ Appellatõ extraiudicialis facta ab eo qui timet iniuſte excõicari impedit excõicatõnem poſtea latã 7 eã anullat:vt.c.dilectis.ꝛ appel.7.c.cũ dilect⁹.ꝛ religio.ꝛmi.7 ibi Abb.

¶ Appellans extra iudiciũ 7 appellatus ſi hz diuerſos iudices poterit appellans ſe ſubire p̃tectõni ſui iudicis:7 talis appellatio tuet ipm appellantez:ne turbet in iure ſuo vt in.c.dilectis.ꝛ appellati.7 ibi Abb.j.colum.

¶ Appellatio extraiudicial' vbi interponit exꝓbabili 7 veriſili cã iure approbata ĩuocãt oĩa in ꝓtrariũ poſt attẽptata lz als non ꝓbetur veritas cauſe: vt.c.dilectis.de appel.7 ibi Inno.7 Abb.iiij.colũ.

¶ Terminus anni ad appellationem pſequendam 7 finiendam dat p̃incipaliter appellanti 7 ñ appellato:vt in auten.ei qui .C.ꝛ temp.ap.7.ij.q.j.appellatore.hinc eſt q̃ appelans non poterit appellationem pſequi niſi ꝓpe finem anni:7 ſic appellatus pſequitur appellationẽ poſt annũ:qõ intelligo q̃ appellatus p̃incipiauit ante terminũ:7 pſecut⁹ eſt 7 finiuit poſt terminũ:ß ſi p̃incipiauit 7 finiuit p⁹ terminũ non admittit nec valet ꝓceſſus:etiaz ſi pſequatur cum appellatore:7 ſic intellige tex.no.in cle.ſicut appellatõnem.ꝛ appellat. vt refert plene Abb.in.c.ex parte.ꝛ reſcrip. Item qõ ſupra dicit appellatum poſt terminũ poſſe appellatõnem pſequi.intelligit ibi Abb.quando nõ eſt quid imputetur appellato:quia appellatõnem non finiuit in termino forte quia erat remotus a curia7 non potuit impetrare niſi ꝓpe finem termini 7 anteq̃ rediret cum literis ad patriã 7 ꝓparet neceſſaria terminus eſt extinctus ſecus ſi eſſet iudex appellationis in loco ꝓprio ꝓpe finem termini et non adhibuit diligentiam quam potuit:vt Abb.ibi plene.

¶ Iter arripiens p appellatiõe pſequenda dicitur appellatõnem pſequi ergo ſufficit terminus ad appellatõnem pſequendaz p̃fixus:vt in.c. cũ cauſa.de re iudi.7 no.ꝛ appel.ex inſinuatõne.iudex eñ p̃fixi gendo terminũ nõ dicitur appellatõni differre:vt i c.oblate.ꝛ appell'.7 no.glo.in.c.cum ꝛ appellatõibus.eo.ti.li.vj.Abb.in allega.c.cũ cã.in prin.

¶ Cauſa appellatõis ꝛuoluit totã cãm ad ſupiorem:vt poſſit ſniam reformare etiã ex noua cãvt i.l. cũ hãc.cũ ſimi. .C.ꝛ temp.ap.7 idẽ in cã nullitatis vt ꝛuoluat totã cãm ad ſupiorẽ vt poſſit totã cãm pmã reformare.ẽ tex.i.c.Raynald⁹.7.c.Raynuc⁹.

de testa. ⁊ in. c. cū Johānes. de fi. instru. no. Bar. i. l. si expssim. ff. de appel. fi. colum. no. Jnno. in. c. cū cō tingat. de offi. delega. Abb. in. c. cum cā. de re iudic. circa medium.

¶ Licet a iure deū appellanti annus ad sequendaz ⁊ finiendam appellatōnem vt in cle. sicut de appel. pōt tamen appellans sibi piudicādo restringē terminū iuris respectu pſecutōnis: ⁊ statuere sibi ēminum breuiorē vt in. c. pſonas. cū. c. se. de appel. nō tn̄ teneť iudex hoc facere lz possit. vt in. c. ad hoc. j. eo. ti. ⁊ qō ibi no. Abb.

¶ Per lapsum termini hois etiam nō expectato termino iuris remanet rata sntia. facit. c. licet. de sentē. excō. li. vj. ⁊ hoc tenet Fre. de se. consilio. xxvj. et dñi de rota dec. cxx. elt tamē vex: q etiam post lapsum vtriusq; termini si est cā bñficialis vel alia fauorabilis pōt iudex ex officio supplere ⁊ inquirere vt legitur ⁊ no. in. c. constitutus. de appel. ex quibo nota q iudex pōt appellanti tā ab illocutoria q̄ a diffinitiua terminū statuere. Abb. in. c. pſonas. de appella. circa prin.

¶ Appellāti si statuať terminus per iudicem a quo ad se pūtandum coram iudice ad quem non sufficit iter arripe: ß oportet q se exhibeat cōspectui iudicis superioris ⁊ si eum habere non potuit protestetur in valuis aule put moris est hoc tenent dñi ō rota dec. clxviij. qualiter aūt debet se pſentare no. Joh. an. in. c. q̄uis. de elec. li. vj. no. Abba. in. c. pſonas. de appella. ij. colum.

¶ Appellans non compellit per appellatū nec p iudicem appellatōnem infra annū pſequi cū illud sit bñficium iuris vt in. c. cum sit. ⁊ c. ex rōne. eo. ti. nisi sit tal' cā ex c̄ dilatōne posset periculū iminere. no. in. c. oblate. eo. ti. ß appellato pſequēte pōt indirecte appellās compelli appellatiōnem prosequi. no. Abb. in. c. pſonas. eo. ti. ij. colum.

¶ Appellanti si p iudicem a quo fuerit statut⁹ terminus vt eidem fidem faciat de pſentatōne seu pſecutione appellationis ⁊ si appellās a principio cō tradixit pteſtando se non teneri ad faciendū talem fidem iudici a quo nō teneť ad hoc p. c. si a iudice. de appella. li. vj. sed si non cōtradixit transacto termino poterit iudex irrephensibiliter sntiam executiōi mandare non tamē ppter hoc erit deserta appellatio si in veritate fuerit eam pſecutus in termino: ſz executio interim non reuocabit ante finem cāe appellationis. no. dñi de rota dec. cxlviij. ⁊ Frede. cōsilio. xxvj. ⁊ Anto. in. c. ex insinuatōne. de appellati. Abb. in. c. pſonas. de appel. pe. colum.

¶ Judex ad quem non pōt abbreuiare dilationem datam a iudice a quo appellanti ad se pſentandum vel ad pſequendam appellatōnem: q̄ pendēte appellatōe nō ē iudex vt no. spec. eo. ti. §. nūc videť. v. item pono. sed si subest cā restringendi vt q̄ ex dilatione iminet periculū aiaz ⁊ tunc poterit vt no. in. c. oblate. eo. ti. Abb. ī. c. pſonas. eo. ti. vlti. colum.

¶ Judex a quo pōt sine alia citatōne post lapsum termini ad finiendam appellationē valide pcedere ad executōnem sntie cū iam sit deserta vt ī. c. pſonas. cū. c. sequē. de appel. ⁊ Abb. ibi in fine.

¶ Appellanti ad hoc vt detur biennū oportz duo cōcurrere. Primo q ei cā necessaria no n potuit appellatōnez pſequi ⁊ finire infra annū. Scōo q illa rō sit euidens non ergo stať assertōni sue: ß oportet q pbeť aut sit notoria vt in. c. cū sit romana. de appella. ⁊ ibi Abb. no. in prin.

¶ Appellans impeditus pſequi ⁊ finire appellationem infra annū an debeat habere indifferēter secundū annū. Jtem si sit impeditus in secū do anno an debeat habere terciū vel an seruet illesus vt tps ei non currat vel subueniať ei p restitu. in integrū. ⁊ alia circa hanc materiam vtilissimaz vide p Abb. notabiliter ⁊ plene in. c. ex rōne. de appellat. vide. j. impeditus. ⁊ vsi. impedimentū.

¶ Appellās non pſequens appellatōnem. j. annuz debet citari anteq̄ fiat cōtra eū executio. vide. j. executio p iudicem.

¶ Qualibet sntia quantūcūq; conditōnali currit tps decem dieꝝ ad appellandū a tpe promulgatōis ⁊ non a tpe cōditōnis ⁊ est rō: quia iudex incōtinēti cum pfert talem sntiam cōditōnalem me grauat si non teneor soluere vl nō debeo excōicari: ⁊ sic ego debeo in continēti appellare ē pclusio. Abb. in. c. p̄terea. ō appella. v. colum.

¶ Si post appellationē tuā spoliaui te ⁊ interpono appellationē ne aliquid innoueť nō obstāte tali appellatōni poterit iudex pcedere ptra istuz sup hmōi innouatōne. ⁊ sic intelligiť. c. an sit ō appella. qō capi. pcedit quādo due appellones reflectuntur circa idem secus circa diuersa. no Abb. in allega. c. an sit.

¶ Appellatio iudicialis ⁊ extraiudicialis in quibo differūt ⁊ in quibo cōueniūt. vide plene p Abb. in. c. bone. de appella.

¶ Appellatione interposita ne quis moleſteť ī possessionē nō solū cōtra appellatōnem q̄ spoliat sed ē q̄cunq; tenet rem ptra voluntatem appellātis. vt ī c. bone. de appel. ideo inuocata appellatōne pendet de tote pertinet ad officiū iudicis vt reducantur ad statū pristinū. ff. nil inno. oportet appel. pendēte. p totū. Abb. in. c. allega. bone. vj. colū. vide. j. possessio. ⁊ si. offi. iudicis. hinc est q̄ sicut de facto precessit innouatio ita de facto iudex facit reuocatōnem. Abb. ī allegc. bone.

¶ Appellanti congruo loco ⁊ tpe ⁊ instanter aplos petenti si iudex nil rndit appellatōni deruliſſe videť ita q̄ inuitis pribo nō pōt in causa pcedere nec grauamen reuocare nec aplos exhibere quod probatur p cle. q̄uis. de appel. vbi si iudex req̄situs respondet se datuz nullo termino statuto denegasse intelligitur: plus ergo est respondere se datuz licet sine termino q̄ nil respondere ⁊ ita sentit glo. in allega. cle. q̄uis ē cōclusio Lapi sua allega. cxxiij.

¶ Anno elapso cū constat de desertōne appellonis iudex a quo potest suam sntiam exequi et si appellās dicat appellationē non esse desertam ppter impedimētum vel aliam cām illud pbare teneť vel als ī audiť. no. dominicus in. c. post appellatōnem. §. appellatōnem. ij. q. vj. ⁊ docto. in. c. ex rōne. de appel.

¶ Appellatio interiecta in absentia iudicis etiam ex causa vt in. c. appellatio. eo. ti. li. vj. non protegit appellantē nec eum defendit donec veniat in noticiam iudicis vel ei intimetur: nam si procederet iudex a quo ignorant valeret processus. vt no. Jo. an. in. c. si duobus. de appella. ⁊ Paul. in cle. causam. de elect. si tamen fiat intimatio appellatōnis parti de bito tpe ⁊ forma hz vim citatiōis ſm doctrinā pau. in cle de appel. ⁊ Lapi sua allegatōne. xxxix.

¶ Non solum venientes pſonaliter ad papaz sunt sub ptectione pape: sed etiam nuncij venientes pro aliis gaudent hac īmunitate hinc est q̄ excōmunicatio sue alia sentētia lata contra itinerantes etiā ex iusta causa ad papam est nulla. not. Jnnoc. in. c. dilecti filij. ⁊ in. c. vt debitus. de appel. Abb. ī dicto c. dilecti. circa fi.

¶ Itineris arreptio ad superiorem qui potat adiri per viam simplicis querele habet vim appellationis secus si non poterit adiri per viam querele: vt est archiepiscopus inter subditos suffraganei de offi. ordi. c. pastoralis. ⁊ secus etiam si iter arripitur a

iudice ꝓcedente iudicialiter ꝛ ẽ ꝓclusio Abba. in. c. dilecti filij. de appel. in fi.

¶ Appellãs poterit qñcuꝫ appellatõnem ꝓsequi etiã lras impetrãdo appellatus vo non poterit nimiũ ꝓcurrendo. vt in. c. oblate. de appella. dicit enim appellatus nimiuꝫ ꝓcurrere respectu ꝓsecutõis si vsqꝫ ad vltimũ mensem anni lras impeteret: ꝟ rspectu impetratiõis lrarꝫ ẽ arbitrarium vt est ꝓclusio Abb. in alleg. c. oblate. iij. colum.

¶ Sicut appellatõnis causa devoluit totam causã ad supiorem vt possit eã reformare. vt in. c. Raynucius. de testa. ita ꝛ cã nullitatis devoluit ad eũ. no. Inne. c. in. c. cũ contingat. de offi. dele. Abb. in. c. dilecto. eo. ti. ij. colum.

¶ Appellans ad curiaꝫ regis in cã que de sui nã nõ ẽ tractãda in curia si iurat se nõ credere ꝙ in prib⁹ habebit iusticie ꝓplemtũ ex aliqua iusta cã tũc tractabit in curia etiã inuito appellato vt tenẽt domi de rota dec. xxxviij. ar. in. c. statutũ. in vsi. vel saltez de rescrip. ꝛ facit. c. vt circa. de elect. li. vj. Abb. in. c. Nicolao. de appel. iij. colũ.

¶ Appellans nõ solũ debet petere a iudice ad quez vt eius appellatio pnuncietur legitima: ꝟ etiaꝫ ad maiorem expssionẽ tenẽt petere ꝙ denũcietur irritũ quicqd gestum fuerit post ꝓtra appellationẽ et est bona practica et euitat conflictum opinionũ vt sic non restringat se libellans ad aliquid specialit: sed etiam generaliter ad omnia postmodum attempta ta est doctrina. Abb. in. c. dilecti. de appel. ij. colũ.

¶ Ad iustificandũ appellatõnez ex causa legitima interposita probari oportet cause veritate coram iudice ad quem nisi fuerit coram iudice a quo incontinenti oblata probatio ꝛ reiecta vt est tex. in. c. interposita. §. j. de appel. vbi ponit Jo. an. casus in qbus ꝓbatõnis oblatio non iustificat appellatiõnez quos vide ꝓ eũ.

¶ Appellatore absente poterit appellatus in vltimo mense anni ꝓsequi appellatiõez iuxta id qđ habet. ij. q. vj. appellatore. nec ẽ necesse ꝙ appellator citet in prib⁹: ꝟ satis ẽ ꝙ requiratur in curia: iuxta no. in auten. ei q. C. de temp. ap. no. Abb. in. c. inꝛposita. §. fi. de appel.

¶ Quãdo iurisditio deferꝛ a iudice seculari ad ecclesiasticũ ex cõsuetudine vel ex negligẽtia vl aliis casib⁹ specialib⁹ si appellat a seculari an debeat appellari ad ecclesiasticũ ꝛ possit appellari omisso medio ꝛ in tali appellatõe an fuat lex canonica vel ciuil vide no. ꝓ Abb. i. c. lz ex suscepto. de for. cõp. circa fi.

¶ Si appellatur a sñia diffinitiua in qua lis fuit cõtestata ꝛ sic statutus terminus a iudice vel appellãte ad appellatõnem ꝓsequendã ꝛ ps appellans seu appellata fuit ꝓtumax ꝛ appellatõnem nõ fuerit ꝓsecuta debet ꝓtumax reputari ꝛ iudex appellatiõis altera pte absente poterit ꝓcedere ad cassandã vel ꝓfirmãdam sñiam. C. de temp. ap. l. vltima. §. illud. ij. q. vij. §. appellatore. de appel. ꝓ tuas. no. glo. in. c. veniens. de renũ. nec requirit ꝙ ps fuerit citata: qa ꝓstitutus terminus ab appellante vel a iudice vicẽ obtinet ꝓemptorij vt eo elapso ꝓ iudicẽ ꝓcedat ac si ꝓmptorie sit citatus vt in. c. sepe ꝓtingit. de appell. si tamẽ nõ appellet a diffinitiua non poterit altera pte absente a diffinitiua ꝓcedi sed in expensis cõdemnatur: vt in. c. Nicholao. de appel. ꝛ no. allega. glo. ꝓ docto. approbata.

¶ Appellans non potit impetrare lras pendẽte termino ꝓ iudicez a quo assignato ad se pũtandũ coram iudice ad quẽ vel ad iter arripiendũ cũ talis terminus non poterit preueniri: vt in. c. oblate. ꝛ in. c. sepe. de appel. terminus tamen datus a lege vt est annus vel ex iusta causa biennium: vt in. c. cum sit romana. eo. ti. poterit preueniri. no. glo. in. c. veniens. de renũc.

¶ Appellatio quo ad finem exceptiõis ꝓsequendũ nõ iustificat solo exceptiõis obiectu vel ꝓbationis oblatõne: sed iustificatur quo ad finẽ devoluendi ꝛ attẽptata retractandi vt est casus in. c. ex parte de testi. ꝛ no. in. c. non solũ. de appella. li. vj. ꝛ idõ ad iustificandũ appellationẽ a grauamine non sufficit sola ꝓpositio ꝛ oblatio nisi incõtinẽti se offerat ꝓbaturꝫ: vt colligitur ex textu dicti. c. ex parte ade. et ibi docto. ꝛ Spec. in ti. de testi. §. qualiter. vsi. sẽ qđ. ꝛ no. in. c. interposita. de appellati. si tamẽ quis ꝓsequit appellatõnẽ ex iusticie defectu ꝛ ex grauamine illoꝝ alterꝫ sufficit ad retractatõnem attemptatorum ꝛ ad devolutionẽ ar. notatorꝫ. in. c. ij. de rescrip. ꝛ in. c. exhibita. de iudi. ꝛ in. c. licet. de ꝓba. ꝛ de isto i alleg. c. ex pte.

¶ Illud quod vulgariter dicitur in appellõnis instantia nõ ꝓbata ꝓbabo ꝛc. vt in. l. ꝓ hanc. C. de tẽp. ap. est verꝫ si sit renũciatuꝫ sup certo articulo: quia nũc renunciatio ad articulũ determinatũ refert: ꝟ non ad aliũ in cã appellationis nouiter deductũ et non sit sup primo articulo comꝑhensus: vt in. c. cũ venissent. de testi. ꝛ ibi docto. vide. j. renũciatio. vsi. si post renũciatõnem.

¶ Appellatur ad papã a principe vel iudice supiorem non recognoscent in tpalibus: vt notin. c. per venerabilem. §. rationib⁹. qui filij sunt legiti. ꝛ i. c. licet. de foro compet. ꝛ in auten. vt diffe. iudi. §. si tũ contigerit. §. in ciuilibus. col. ix. ij. q. vj. ad romanã. ẽ cõclusio Jnno. ꝛ Hostien. in. c. inter dilectos. de fi. instru.

¶ Appellatio nõ impedit quo minus fiat id quod edicto ꝑpetuo cõtinetur. ff. de appella. nõ resci. l. fi. C. quoꝫ ap. non resci. l. fi. ij. q. vj. ad diffinitiuam. vsi. ab executore. appellatio ergo nõ excusat a piurio cum edicto ꝑpetuo ꝓhibetur ne nomẽ dei assumat inuanũ. xxij. q. v. quacũqꝫ. item appellatio et si qñqꝫ estimat appellantẽ a iurisditõne: nũqꝫ tamen ab obligatõne ideo iurans si nõ facit quod iurãdo ꝓmisit piurus est ꝓterqꝫ si pendẽte appellatione a ꝓtradictõne desistat quia tũc benigna interꝓtatione põt dici piurij non incurrisse. ar. ff. de bo. libe. l. qui cũ maior. §. accusasse. ꝛ c. apud. xxij q. j. item nec appellatione admittit que ad defensionem tẽdit iniquitatis cum sit ꝓuisa ad remediũ vt in. c. cũ spãli. §. porro. de appel. no. doct. signanter Hostien. in c. breui. de iureiu.

¶ Appellatõis iudex non solũ poterit pnũciare male vel bñ appellatũ sed etiã de nouo ꝓdemnare si iuꝛ a quo omisit cõdemnationem vt colligit ex tex. c. Raynucius. de testa. vsi. qđ aũt. ex quo infert: ꝙ si actor appellat a sentẽtia absolutoria in detꝛ appellatõnis nõ solum pnũciabit male iudicatum et bñ appellatum: sed etiam cõdẽnabit reũ actori si ꝺ iure veniat cõdemnandus: vt in. c. cum cãm. de re iud. ꝛ no. Barto. in. l. cum apud iudi. sol. et sic limitatur tex. ij. q. vj. in fine. immo plus ꝓbat ille text. ꝙ iudex appellationis poterit reformare sentẽtiaz vbi ꝑpenderit eam ꝺ iure reformandã etiam si non allegetur ꝓ partem. no. Abb. in allega. c. Raynucius. viij. colum. ex quibꝫ ipse infert vnũ generale: qđ vbi aliquod ius est deductũ in iudiciũ quod cõpetit parti licet ps ignorer poterit ꝛ debet iudex ex officio supplere qđ illud ẽ sibi notum vel notorium vt iudici vt legitur et nota. in. l. j. C. vt que desunt aduo. ꝛ c. bone. j. de postula. prela. ꝛ in. c. cũ dilect⁹. de consue.

¶ Appellationis iudex coram quo defertur iudicium nullitatis contra sententiam ab inferiore la-

tam nō reformat sentētiam inferioris sed simpliciter pnunciat eam nullā cōstito ō nullitate vt ē tex. in.c.cū dilecti. ɼ emp.ɼ ven.quod est verū quanꝫ pcessus ex toto est nullus ppter ineptitudinez libelli secus vbi pcessus valuisset ɼ snīa tm̄ fuisset nulla vel iniusta:ɼsī c intelligīt quod not. Abb.in.c.cum Joh.ɼ fide instru.ɼBar.in.l.si exp̄ssim.ff.ō appel. Abb.in alleg.c.cum dilecti.

¶Si appellat ab executore:qui modum excedit si exprimit iusta cā ɼ qua dubitat an sit vera suspendit executio ɼ res mobiles ɼ fructus rei īmobilis in quib⁹ erat executio fienda pendēte appellatione ɼ bent sequestrari vt in.l.ab executore.C.quoꝝ ap. non recipi.ɼ Bar.vbi dicit:q si eliq̄s capiat peopt̄ ɼbitū ɼ ab ipsa captura appellat non ɼbet etiam statim relaxari sed pēdente apellatōe ɼbet teneri sicut ɼ re mobili dicit:ɼ quo vide Spe c.in titu.ɼ sen.plati.§.nūc sciendū.vli.ß nunq̄d Abb.in.c. qō ad p̄sultatōnem.circa fi.ɼ re iudi.

¶In appellatōne q̄ fit ab executore qui modū excedit appellans ɼbet sp exprimere cām vnde ñ puto valere hanc appellatōem:appello q excedis modum in exequēdo quia grauamen ɼbet exprimi nominatim ɼ nō in genere:vt in cle.appellāti.ō appel. Abb.in.c.qō ad cōsultationē.ɼ re iudi.

¶Appellari pōt quis in causa criminali a termino appellationis pendēte nō ɼbet snīa executōni mādari.ɼ an si īmineat pena vltimi supplicij vt in.c.cū sit romana.ɼ appella.ɼ quo per Bart.in.l.q vlti. ff.ɼ penis.

¶Appellatō vbicūq; est manifeste p̄tra ius vel generaliter interdicitur a iure non tenet iudex supsedere īmo tenet procedere ad executōnez nisi aliqua rōnabilis cā alleget ɼ exprimatur iuri p̄sonās.de q̄ in.c.pastoralis.§.j.ɼ offi.ɼlega.ɼ in.c.romana.de appel.li.vj.vt est textus in.c.consuluit.tercio ɼ appella.ɼ ibi Abb.circa prin.

¶Appellatione ɼserta p negligentiam appellantis potest iudex a quo ex officio procedere i causis i quib⁹ eis officium exuberat vt in cā electionis et in similib⁹ vel ad vtilitatē reipublice vt ē casus notabilis in.c.constitutus.j.ɼ ap.

¶Appellari poterit semp a snīa lata sup possessorio si appellatione pendente non impedit executio sentētie.ɼ hoc videtur velle.l.vnica.C.si ɼ momē. pos.sic ī appellatōe q̄ īt̄ponit ab executōe:vt ī.l.ab executore.C.quoꝝ ap.ñ recī.ɼvalet oīno appellatō q̄ ille qui agit possessorio succubuit:q fortē nō habuit aliud remediū ad recup̄andam possessionem ɼ sic tractatur ɼ suo graui p̄iudicio est conclusio. Abb.in.c.cū ad sedem ɼ resti.spoli.xxj.colū. idē de iure canonico tenet Fre.p̄silio.lxxiij.ɼ Pau.in cle. vnica.ɼ seque.possess.ɼ fruc.

¶Appellatione pēdēte executio snīe fieri nō ɼbet ɼ si fiat inuito possessore restitui ɼbet in p̄stinum statū anteq̄ appellationis causa examinetur: vt est tex.in.c.venientes.ɼ iureiū.ɼ ibi glo.fi.per ɼcto. approbata.

¶Appellari non poterit ab arbitris oīmode volūtatis ɼ extraiudicialib⁹ vt in.l.j.C.de arbit.ɼ in.l.a iudicibus.ij.q.vj.licet poterit arbitriū p viā reclamatōnis retractari p implorationem officij iudicis vt ibi no.glo.ɼ Anto.in.c.cū dilectus.ō arbi.quod limitat ibi Abb.quādo arbitriū euidēter continet iniquitatē etiā in lesione solius partis ɼ hoc sentit Archi.in.d.c.a iudicib⁹.

¶Appellari nō poterit ab arbitratore qui tāq̄ bonus vir p̄cedit.no.Bart.in.l.ij.C.vbi ɼ apud quē. ɼ in.l.j.C.de arbi.vbi dicit q a sentētia arbitratoris ideo non appellat:quia nō agit ex sentētia sed ex cōpromisso et contractu p̄prio no.Jnno.in.c.statutum.de rescrip.li.vj.ɼ eidē sentit Bar.in.l.j.ff.dele. ij.ß p̄textu iniquitatis poterit peti reductio ad arbitriū boni viri:vt in.l.si societatez.§.arbitratoꝝ. ff.p socio.Abb.in allega.c.cū dilectus.de arbit.

¶Appellari non poterit victor ex sola omissiōe cōdemnatōnis expensaꝝ si ps victa simpliciter appellauit:quia p appellationē aduersarij poterit expensas consequi ne iudicem appellando ɼhoneste:vt in.l.oēm honorē.C.q̄ p̄ouo.non est necesse.quod p̄cedit etiam si ps victa appellans appellatōem nō p̄sequitur cū est ius quesitū appellato vt possit illam inuito appellāte p̄sequi vt in.c.significauerūt. ɼ excep.ɼ ibi Abb.notabiliter ɼ ē casus in victa.l. omnem honorem:si tamen pars victa appellauit a sententia quatenus faceret p̄tra eū tunc requirit q victor appellet ē cōclusio Anto.ɼ Abb.in allegato c.significauerūt.j.colum.

¶Appellari ñ poterit a sentētia p̄cipis nec p se si nō vult admittet supplicatōnem quia licet princeps nō possit ɼ directo tollere ɼfensionē:tamē p̄ principe p̄sumit cum processu causa cognita facit q̄ no.Bar.in.l.fi.C.ō legi.ɼ.c.cūcta p mūdū.ix.q. iij.idem cū princeps cōmisit alicui cām appellatōe remota:nā poterit si vult appelationem nō admittere:ɼ hoc concludit Abb.no.sup rubrica ɼ appel. ij.colum.

¶Appellari nō poterit a statuto generali loci.nō. Bar.in.l.oēs populi.ff.ɼ iustitia ɼ iure.ɼ in.l.p̄petitione.ɼ.l.fi.ɼ appel.resci.quod ē verum nisi p̄tineat aliquam iniquitatem:quia tūc poterit appellari ɼ vnus solus poterit p̄sistere oīb⁹ statutarijs: vt ī c.j.de his que fi.a maio.par.capi. vbi vide pulchꝝ dic Jnno.īmo si est officialis tenetur dimittere officium si non poterit aliter obuiare statuto iniq̄. no.ɼcto.in.c.aduersus.ō immu.eccle.ɼ Abb.in.c. cōsuluit.tercio.ɼ appella.in fi.

¶Appellare nō poterit incōtinēti citatus ad locū nō tutum q̄ non cōstat iudici vel est dubiū an loc⁹ non sit tutus nisi p̄ius p̄ponatur coram iudice: q̄a non poterit iustificari appellatō nisi p̄ponat coraꝫ iudice exceptio si tute p̄poni poterit:sed si locus sit adeo p̄iculos⁹ vt nec p se nec p aliū possit tute ire ad exceptōnem p̄ponēdam:tūc non tenet p̄ponere ɼ habet locū appellatō vt no.Jnnoc.in.c.ex parte.j. ō appel.Si vo notoriū est locū nō ee tutū tunc nedum pōt incōtinenti appellare: sed etiam potit ps citata citatōnem omittere ɼ ō citatione nihil curare vt p̄batur in cle.pastoralis.§.pisana.ɼ re iudic. facit q̄ eleganter no.Jnno.in.c.ij.ɼ vila.ē conclusio Abb.in allega.c.ex pte.

¶Appellari nō ɼbet a p̄mo ɼcreto: nisi ius p̄tis absoꝛbeat nō reparabile p sentētiam a secūdo decreto bene poterit appellari quādo fuit interpositum p̄tra nō latitātem ē p̄clusio.Abb.in.c.cū ad sedem. de resti.spo.circa fi.

¶Nō appellatur a pene legis quādo lex ē generalis secus si est specialis ɼ specialiter cōtra ipm facta ē lex vel statutū vel si redarguit de iniq̄tate vt qua lex imponit magnā penā:nā a iudice ɼclarāte ipm ī eam incidisse optime poterit appellari.not.glo.in c.cupientes.de elec.li.vj.facit.c. puenit. de appella. Abb.in.c.sup his.ɼ accusa.vj.colum.

¶Appellari ñ potit ī his q̄ relinquūtur cōscie iudicis.no.glo.in cle.vnica.de iurepatro.ɼ no.in.c.statutū.§.assessorē.de rescrip.li.vj.tamē iniuste grauatus pōt appellare ad supiorē nō ad hoc q̄ iudex teneat appellationi deferre:sed quo ad hoc vt supior possit examinare appellationē ɼ ɼuocare grauamē q̄ō notabis Abb.vbi supra.

¶ Appellatio interposita añ sñiam nō valet nisi expressa cā rōnabilis q̄ si esset pbata ꝛberet legitima reputari: ꝛhoc etiā si cā sit notoria. nā licz notorie ꝛas releuet ab onere pbandi nō tñ ab onere proponendi. vt in. c. vt ꝛbitus. ò appel. ꝛ ibi Abb. in pn. ꝛ ẽ ter. in cle. appellāti. eo. ti.

¶ Appellatio nō admittit in cā criminali trib⁹ concurrentib⁹ scz q̄ ꝛelinquēs fuerit ppria voce confessus nō p coactōnem neq; formidine tormentorum item testib⁹ cōuictus item argumētis supatus: nec iudex ad quem tenet talē appellatōem admittē: ꝗa videtur interposita causa subterfugij. vt in. l. ij. ꝛ. l. abstinendū. C. quoꝛ ap. nō reci. ꝛ glo. in. l. creditoꝛ. §. iussus. ff. ò appel. ij. q. vj. sunt quoꝛū. idem intelligo quādo solū fuit pfessus ꝛ nullā cām exprimit ī appellatōne ad substantiā pfessionis iam facte: qꝛ cōfessio aliter nō excusata inducit notoriū vt dixi ꝛ in notoꝛijs nō admittit appellatio vt in dicto. §. poꝛro. ꝛ licet in appellatōne a diffinitiua nō est necesse exprimere causam vt in. c. qō ad consultatōnem. ꝛ re iudi. illud pcedit qñ appellatio nō est cōtra ius: qꝛ tūc non admittit nisi exprimat cā rōnabilis. no. Jnno. ij. c. pastoralis. §. ꝓterea. ò offi. ꝛele. Abb. in allega. §. poꝛro. ij. colum.

¶ Appellari non poterit heres si sit actū cōtra euz ex cōfessione ꝛfuncti ꝛ sicut ꝓtra ꝛfunctum potat pcedi ex cōfessione sua tanq̄ sup notorio: ꝛ sic cōtra eius heredem nisi pretendat iustam cām grauamis sicut ipe ꝛfunctus. no. Jo. an. post Vincen. in ti. ꝛ appella. in. §. in quib⁹. ò si. ß nunquid. ꝛ Fred. consi. suo. ci. ꝛ est pclusio Abb. in. c. cum spāli. §. poꝛro. de appella. ij. colum.

¶ Appellare non licet tercio sup eadem causa ꝛ ab eadem pte si bis fuit sentētia confirmata: tamen vt euitet infinitas tamē ppter pſumptōnem iniusticie que orta ẽ ꝓtra appellantem exquo toties succubuit vt in. c. tua nobis. quod pcedit etiam in sentētijs que non transeūt in rem iudicatam licet in ill' possit ꝛ novo causa inchoari p viam querele: vt ē glo. no. in. c. fraternitatis. ꝛ fri. ꝛ malefi. ꝛ in. c. ad reprimenda. ꝛ offi. ordi. ꝛ plene p Abb. ī alle. c. tua nob. ij. colum. ꝛ vide circa hoc quod scripsi. foro legnz. li. xij. ti. xij. l. j.

¶ Appellare nō poterit miserabilis pſona a iudice seculari ad ecclīasticum cū gradatim sit appellādū vt in. c. anterioꝛ. ij. q. vj. licet possit miserabil' persona a iudice ordinario negligēte imediate adire ecclesiasticū p. c. ex tenoꝛe. ꝛ foro compet. Abb. in. c. licet ex suscepto. eo. ti. vj. colū. ꝛ no. Jnno. in. c. significatib⁹. ꝛ offi. ꝛlega.

¶ Appellari non poterit a sentētia iudicis q̄ vt bonus vir aliquid arbitrat. no. Jnno. in. c. pſentium. ꝛ testi. ꝛ Bar. in. l. j. ff. ꝛ lega. ij. in fi. ꝛ vide Bar. ī. l. arbiter. ff. q̄ satis. cogun.

¶ Appellatur a cōstitutiōevel statuto q̄ fit p certā pſonā vere vel p ꝓiecturas. vide. j. ꝓstitutio.

¶ Appellatus si recepit appellatōnem vel alis int̄est sua ne appellatio ꝛferat non poterit appellans illi renūciare. ar. in. l. nemo. ff. ò reg. iur. sed vbi istò cessat ꝛbet appellans appellationi sue renūciare. Abb. in. c. ex pte. ꝛ rescrip. ij. colum

¶ Appellatōni videtur renūciare qui post appellationem suam spoliauit aduersariū vt in. c. an sit. ꝛ de appel. ꝛ Jnno. in. c. ex pte. ꝛ rescrip. quod verum si talis renūciatio non ẽ damnosa appellato vt ibi tāgunt ꝛcto. aliter tñ intelligūt alij. i. q̄ licz p. ꝛ appellationem appellans spoliet aduersariū q̄ nō ꝓpt̄ hoc renūciat appellatōni sue ß q̄ non audiat ꝛ nec restituat vt in. c. sup spoliatōne. ꝛ resti. spolia. Abb. tñ tenet primū in alleg. c. ex pte. ij. colū.

¶ Appellari pōt est etiā ꝛ iure ciuili a sententia q̄ quis pnunciat se cē iudicem qꝛ licet sit interlocutoria habet tñ vim diffinitiue vt est glo. no. in auten. habita. C. ne filius p patre cōmendat. Abba. in. c. ex pte. ꝛ rescrip.

¶ Si ꝗs appellat p me pñte ꝛ nō cōtradicēte valet appellatio ꝛ pcessus inde factus. Jnnoc. ꝛ Abb. in alleg. c. ex pte. iij. colū.

¶ Appellari poterit a mero executoꝛe etiā si ad nudum articulū sit ꝛputat⁹ si moduz excedat in exequēdo vt i. c. cū te. iūcto. c. sup qōnū. §. j. ò offi. ꝛele.

¶ Appellari poterit a suspecto iudice si grauet dūtaxat nō alis licet possit recusari glo. ꝛ ꝛcto. in. c. super questionū. §. j. ꝛ offi. ꝛele.

¶ Appellatōis rnūciatio facta p ptes opat magis q̄ remotio appellationis que fit in rescripto principis: quia quando partes renunciant nulla appellatio ꝛbet admitti vt in. l. fi. C. ꝛ temp. appel. sed quando princeps eam remouet in rescripto admittitur appellatio. no. Hostien. ꝛ Abb. in. c. pastoral. §. fi. ꝛ offi. ꝛlega. in fi.

¶ Appellare pōt tercius si pretendit piudiciū sibi fieri ꝛ iure puta ne sentētia transeat in rem iudicatā sed etiam vt euitet pīudicium facti ne molestetur ò facto legit ꝛ no. in. c. puenit. ꝛ arbi. Abb. in. c. dilecti. ꝛ maio. ꝛ obedi.

¶ Appellari poterit ab arbitro dato in iudicio super aliquo articulo puta ad discernenduz an fideiussoꝛ sit idoneus vel non vel ad mēsurandū agrum vel ad videndū si vulnus sit mortale. ꝛ quib⁹ notabilis text. in. l. arbitroꝛ. ff. qui satis. cogun. ꝛ hoc siue sit ꝛputatus arbiter ī iudicio ꝛ pſensu ptiū vl ex officio iudic'. Baz. tñ ibi dic q̄ ab illo pri eñ appellat ß īploꝛat iudicis officiū p viā cuiusdā ꝛclamationis quod approbat Abb. i. c. dilectus. ꝛ arbitris.

¶ Appellari pōt ab arbitris iuris q̄ nō assumūt ex volūtate ptiū ß ex dispōne iuris vt i. c. ab arbitris. ꝛ offi. ꝛele. li. vj. idē ꝛ arbitr' p viā statuti assūpt' ex necessitate vt no. p Abb. ibi in. c. dilect⁹. ꝛ arbi.

¶ Appellationis renūciatio interponēda ab arbitris iure vel iudicio. datis valet in casib⁹ in quibus casib⁹ poterit ab eis appellari quemadmodū poterit ab alijs iudicib⁹ remitti appellatio vt in. l. fi. C. ꝛ temp. appella. sed in casib⁹ in quib⁹ non poterit appeliari nō cadit renūciatio appellationis nec ē poterit emologari laudū anteq̄ sit latum: nā renūciatio facultatis impugnādi arbitriū nō remittit vt in. l. penultima. C. ꝛ arbi. Abb. in alle. c. cū dilect⁹. circa finē. vide. j. cōpromissum penale.

¶ Appellari ꝛbet ad superiorem arbitri q̄ tulit sententiam in casib⁹ in quib⁹ ab arbitro poterit appellari vt in. l. j. C. vbi ꝛ apud quē. no. Abb. in. c. cū dilect⁹. iam allega. in fi.

¶ Appellat a iudice cuius iurisditio fuit ptiū consensu progata. Bar. in. l. ex consensu. ꝛ appel. fallit in epo ppter dignitatem epalem vt in. l. episcopale. ꝛ epi. au. ꝛ hoc dū cognoscit inter laicos p illam. l. alis si inter clericos bene cognoscit appellatur a sentētia epi vt in. c. pastoralis. ꝛ offi. ordi. ꝛ in. c. romana. §. ꝛbet. ꝛ appella. li. vj. ꝛ sic no. q̄ appellatur a sñia lata fm cōsiliū sapientis partium pſensu assūpti. Bar. in. l. j. §. quesitū. ꝛ appel. Abb. in. c. cām q̄. circa prin. ꝛ re iudi.

¶ Appellare possunt ab eadem sententia oēs quorum interest licet in iudicio non interuenerit: vt in. c. cum super. ꝛ appella. ꝛ. l. a sententia. ff. ò appella ꝛbent tamen taliter appellantes etiam a diffinitiua exprimere causam appellandi nec sufficit dicere appello ab iniqua sententia vt ibi not. Bart. vide

j. v. ꝓri. cū se. ⁊ vide. j. ꝓcessus qui sit.

¶ Appellari nō poterit regulariter a sīa inter alios lata: vt in. l. a sīa. ff. ꝛe appel. fallit vbi ex sententia inter alios dicta infertur alteri plenū ꝓiudiciū: vt in. l. se. ⁊ pe. ff. eo. ti. scz cū sentētia est lata ꝓtra heredē in ꝓiudiciū ꝛestamēti. qz tunc legatarij possūt appellare. vel si est lata ꝓtra vnū ex heredibus. alij pūt appellare: vt dicta. l. a sīa. sed quādo nullū vel modicū interesse ꝓtendere poterit tercius nō audit̄ur: vt i. c. non solet. ij. q. vj. ⁊ i. c. cū inter. ō elec. Ab. i. c. cū sup. ꝛe re iudi.

¶ Appellare an poterit tercius a qualibet sentētia lata contra principalē a qua victus nō poterat appellare. vide Abb. i. c. cū sup. ꝛe re iudi. qui ꝛcludit q; poterit tercius appellare a prima ⁊ a secūda sententia et etiā a tercia si ignorauerit causam suā agi aut sententiā ꝓ allega. c. cū sup. non tamen talis appellatio ꝓderit reo victo vt ibi. potest etiā ipe tercius licet nō appellet ꝓsequi ꝓ interesse sue appellationē a victo principali interpositā. etiam si post appellationē ipe principalis trāsigerit cū actore: vt l. a sentētia. §. vel rescripserūt. cū se. ff. ꝛe appel. ⁊ eo. ti. l. si pluso. post prin. ⁊ l. si suspecta. ff. ꝛe inoffi. testa. vide. j. ꝓcessus qui sit.

¶ Appellat ad papā vbi ꝛsicit supior nota Hosti. i. c. cū Jo. ꝛe fide instru. nā vbi nō reperit superior ꝛe iure vel ō facto papa poterit adiri. no. Jnno. i. c. licet ex suscepto. ꝛe foro compe. qz penes eū ē pīas tē poralitū habitu: vt no. in. c. nouit. ꝛe iudi. ꝛficiente supiore illū habitū potest papa ꝛducere in actū. sicut illū exercet in causis arduis etiā nō ꝛficiēte supiore: vt in. c, ꝓ humani. ꝛe homi. li. vj. qō limita in grauibus ⁊ arduis articulis. no. in. c. ꝓ venerabilē. qui fi. sunt le. Ab. in. c. si duobus. ꝛe appel.

¶ Appellās videtur appellationi renūciare litigā ꝛo coraz iudice: vt in. c. solicitudinē. ꝛe appel. quod intellige in appellatōe interposita. nō in appellationē interponēda: vt ibi no. Jnno. quod limita nisi actus qui postea gerit coraz iudice a quo veniat ad augmētandū ꝛsideriū appellātis. vt no. glo. notā. i. c. si a iudice. ꝛe appel. li. vj. quā vide. Jtē limita si actus gestus post appellationē coraz iudice a q̄ nō fuit approbatus ipo iudicio: qz ꝓ illū actuz nō videt renūciare appellatōi: vt colligit in. c. cū venissent. ꝛe eo qui mit. in pos. causa rei seruāde. ⁊ ē ratio qz nō potest iudex vel ps se fūdare sup eo quod impugnauit: vt i regula ex eo. ꝛe re. iur. et. c. cū olim. ꝛe censi. facit ter. in. c. mulieri. ꝛe iureiurā. Ab. i. c. gratū. ꝛe offi. ꝛele. Jtez limita nisi actus sit actiue factus ꝓ ꝓtē coraz iudice a quo. secus si ꝓ iudicem. et passus ꝓ partē: vt quia post appellatiōez iudex partē excōmunicauit. et ps sustulit excōmunicationē: vt est singulare dictum Jnno. in. c. olim. ij. ꝛe resti. spol. et vide plene ꝛe hoc ꝓ Abba. in. c. allega. cum venissent. et in. c. questioni. ꝛe appel. et in. c. gratum ꝛe offi. ꝛele.

¶ Appellari a mīma causa poterit: vtputa sup gallina. ⁊ est ratio. qz appellatio nō fundat sup quātitate grauamīs: sed sup iniusticia sentētie ⁊ iniquitate iudicis. vt in. c. ꝛe appella. et in. c. coꝛdi. eo. ti. cōcor. l. j. ff. eo. ti. no. glo. Laurē. xiij. q. fi. ⁊ nota q; mīma causa est quādo sumpt⁹ litis iudicialis excedit valorē cause. no. Bar. in. l. medicamīs. ff. ꝛe anno. ⁊ tribu. li. x. ⁊ ideo excusat ꝓlatus vel tutor si nō mouet cām in qua maior erat sumpt⁹ iudicialis q; vtilitas. Abb. in. c. ꝛe appel.

¶ Appellari potest a sententia iudicis ꝛclarātis quem incidisse in sententiam iuris. quia illa ꝛclaratio est sentētia hominis et nō iuris. licet als a sentētia iuris nō poterit appellari. ꝛe q̄ notabili. glo. i c. cupiētes. §. qō si ꝓ viginti. ꝛe elec. li. vj. vbi Abb. i c. ꝓuenit. ꝛe appel.

¶ Appellare poterit subditus etiā religiosus si est iniuste afflictus ⁊ correctus a suo ꝓlato ad supiorē ⁊ tenet appellationi ꝛferre als punit: vt in. c. ō ꝓpriore ꝛe appel. ⁊ vide ibi Abb.

¶ Appellari potest a sentētia interdicti cū suspēditur. ⁊ appellatio tenebit eā in suspēso. vide. j. interdicti sentētia.

¶ Si appellatione pendēte appellās fuerit spoliatus nō videtur appellationi sue renūciare si coram iudice a quo compareat ad restitutōez petendā: vt in. c. cū teneamur. ꝛe appel.

¶ Appellari potest ab imperatore ad papā: quādo ꝓ viam peccati ꝓpter iusticiam ꝛnegatā adiretur papa contra imperatorē. ar. in. c. nouit. ꝛe iudi. naz in concernentibus animā imperator subijcitur canonibus et astringitur eis. xcvij. dist. c. si duo. c. imperator. et ꝛe maio. et obe. c. omēs. Ab. in. c. j. ꝛe cōsti. ij. colum.

¶ Appellatōne ab interlocutoria si ꝓ iudicē aliqs actus sit factus. vel ad illā interlocutoriā ꝓcessum pēdēte fatali si postea ꝛferat vel renūciet appellatōi tales act⁹ nō valēt. ⁊ poterūt ꝓ viā nullitatis ꝛtractari. Lapus i suis allegatōibus allega. j.

¶ Si iudex appellatione interposita ab interlocutoria ex causa legitima ꝓcessit vsq; ad sententiā exclusiue. ⁊ ante sententiā fit ꝛferta appellatio si aliqui actus ꝓcesserunt substantiales ad sententiā nō tenebit sentētia nisi illi actus irritentur. sed si ꝓcesserint actus nō substātiales tenebit sīa. Lapus in dicta allega. j. in fi.

¶ Si sīa ferat sub cōditōe a qua nō est appellatū ⁊ pendēte ꝛclusione grauatus recurrit ad papā. ꝓinde ē ac si appellasset sicut excōicatio sub ꝓditōe lata suspēdit ꝓ appellatiōz ꝛe appel. ꝓterea. ij. ē glo. singu. in. c. dilecti. ꝛe excessi. ꝓla.

¶ Appellatōi nō vident ꝓtes renūciare. si ea pendēte vadūt ad arbitros. immo possunt postea ꝓsequi appellationē. nec currit tempus interim. C. ꝛe tēp. ap. auten. si tamē. no. glo. in. c. veniens. ꝛe renūci. et cle. q̄ diu. ꝛe appel.

¶ Appellare poterit notorie grauatus etiā si in rescripto sit remota appellatio ē rex. iūcta glo. in. c. ex ꝓquestione. ꝛe restitu. spol. nā oīs appellatio a iure approbata videt ꝓmissa. licet iura nō loquāt q̄n appellatō ē remota: vt. c. significāte. et. c. radulph⁹ ꝛe rescrip. hoc tenet Hosti. ⁊ approbat Abb. i. c. pastoralis. circa fi. §. j. ꝛe appel. vbi cōcludit q; supior examinauit vtrū iste appellauerit i casu a iure ꝓcesso vel nō: ⁊ an fuerit grauatus vel ne. qō no.

¶ Appellare poterit supior non solum ꝓ se sed ꝓ subditis suis quando poterit in hoc ꝓtendere aliquod interesse subditorum: vt est expressum in. c. dilectis. ꝛe appella. ei. ibi Abb. circa prīci. vide. j. ꝓcessus qui sit.

¶ Appellari poterit in iudicio non solū a grauamine iaz inflicto: sed etiam a comminatione facta ꝓ iudicem iniuste. licet cōminando ꝛe ꝓsenti nō intulerit grauamen sed timetur in executione. et sic a verbali grauamine ꝛe ꝓsenti: et a reali ꝛe futuro potest appellari in iudicio: vt colligitur ex. c. cessante. ꝛe appel. ⁊ ibi Abb. j. colum.

¶ Appellari potest a sententia lata ꝓ iudicem ꝑm consilium sapientis in quem partes a principio cōsenserunt: quia nō consenserūt in iurisp̄itū ranq̄ in arbitratorē: sed vt in vir scientificū ē cōclusio Ab. in. c. intimasti. ꝛe ap.

¶ Appellari poterit licite a iudice qui ante litē cōtesta. circa principale negocij aliquid innouat. vl

die assignatā sine causa preuenit est tex. in. c. significante. de appel.

¶ Appellans an & quā poterit appellatōi renūciare et ad priorē iudicē redire. vide plene p Abb. i. c. interposita. §. ille idemq; de appel.

¶ Appellare poterit dns etiā si procurator fuit vere cōtumax: qz cōstat ab initio ptumacia esse delictū: & est res magni pudicij nisi dns fuerit scies et negligens. C. de fal. mo. l. j. & l. nō solū. in princi. ff. de procura. et. c. j. vt lite nō contest. et ibi Abb. v. colū. iura eā excludentia a facultate appellādi loquunt i contumace studiose: vt satis colligit. ff. de appel. l. cōsensu. §. fi. et in. l. j. quādo puo. nō est necesse. ij. q. vj. sunt quor. et est cōclusio Abb. vbi supra. viij. colum. vide. j. procurator. §. si dns. hoc idem no. Bar. in l. nec infantes. ff. de fideicom. liber. et in. l. fi. ff. de in integrū restī.

¶ Grauat⁹ p iudicē poterit hoc expresso in cōtinenti appellare. nec ē op⁹ q petat a iudice reuocatō grauamis qō ē cōtra nota. p Jo. an. i. c. ex parte. prima de appel. Abb. in. c. j. de dila. in prin.

¶ Appellari potit legitime a denegatōe ḡrte productōis testiū. vide. j. testes. §. quarte productōis.

¶ Appellari poterit a iudice q aliqd difficile vl' periculosum pcepit. vide. j. iudex nihil.

¶ Appellari nō poterit a iudice si nō faciat id qō ex suo officio facē potuit imputari eā debet nō postulanti. Idē si iudex nō pdemnat victū i expēsis si ab eo nō fuit petitū appellari nō poterit. Abb. i. c. fi. de rescrip. circa fi. & in. c. significauit. de testi.

¶ Vbicūq; poterit iudex aliqd facere ex officio. si nō facit nō potēit ex hoc appellari: vt ē victū nota bile Spec. i ti. de offi. vica. §. expedit. & ē tenēt Jo. an. & alij dcto. i. c. pe. de pscri. & est rō. qz iudex nō teneā impedire officiū suum ad pmodū priuatū si nō postulet: vt in. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dam. infec. no. Jnno. in. c. ad nostrā. secūdo de iureiur. ex q̄ concludit q si iudex obmittit cōdemnatōz expēsarū. qz nō fuerunt petite nō habet locū. nec teneā de suo resartire. secus si fuerūt petite. no. glo. i. c. fi. de rescrip. & Bar. in. l. pperandū. pōt tn iudex appellationis victū in expē. cōdemnare. licet in prima instātia non fuerunt petite. no. dñi de rota dec. cccly. de quo latius p Abb. in. c. significauerūt. de excep. secūda colum. vide. j. absoluere poterit.

¶ Appellatōe interposita a grauamine seu ab interlocutoria ab inferiori si princeps appellatiōz recipit & ex certa scia. & hoc pstat ex verbis rescripti eius de legatus poterit illico inhibitoriā mittere. qz ex tali receptiōe statim fuit suspēsa iurisditio primi iudicis: vt in. c. dilectus. de rescrip. & ibi p dcto. Jtē papa sic cōmittēdo videt approbare grauamen. et sic nō est opus q delegatus pmittat cognitōz sup probabilitate cause. ß solū sup veritate. & hanc opi. sentit Abb. in. §. qō si obijciat. c. romana. de appel. li. vj. idē videt i diffinitiua siue cā exprimat siue nō. quia princeps i rescribēdo videt appellationē recepisse. si autē appellatōem ab interlocutoria princeps cōmisit nō expresso grauamine nec ex certa scia tunc habet locū als. §. qō si obijciat. et ibi dcto. de quo vide Abb. in allega. c. dilectus. de rescrip.

¶ Appellatio si recipit a iudice vel approbat a parte terminus ad eam psequendam prefixus obtinet vicem pemptorij vt in absentem pcedatur. ac si peremptorie fuisset citatus. nec talis terminus pueniri poterit ab aliqua partium est casus. no. in. c. sepe contingit. de appel.

¶ Ad iustificandū appellatōem pter timorē impsitionis interpositā nō est necesse q impōsitio fuerit secuta: sed satis ē pbare q verisimiliter de ea timebatur: vt i cle. sicut. de appel. & Jnno. in. c. cū nobis. de elec. & Abb. in. c. bone. de elec. sup glo. ij.

¶ Appellatio extinguit pnunciatū: vt i. l. j. ad turpil. aliqn̄ suspendit. de quo vide qō notat Abb. singulariter. in. c. fi. de sequestra. pos.

¶ Appellationis obmissio nō purgat viciū sententie quominus pars possit habere regressuz contra iudicem. idez si pars fecit q̄tum potuit: vt quia bis appellauit. et semp fuit grauata. no. glo. in. c. pastoralis. §. quia vo. de offi. dele. et idem no. in. c. sepe. de appel. & in. c. sacro. de sen. excō. als tolleret obligatō naturalis. que tamen p sententiā nō tollit: vt no. i l. iulianus. ff. de cōdi. & demon. nec ob. c. qō ad cōsultatōem. de re iudi. vbi nō appellādo videt ps psentire sententie. quia pcedit in consensu interpretatorio et nō vero. ideo contra iudicē nō ob. exceptō rei iudicate notat Abb. in allega. §. quia vo. de colum. vide. j. arbiter.

¶ Appellare teneā procurator ad certā litem datus licet nō teneat appellatōem finire. quia ē aliud iudiciū. sed si est datus procurator generalis ad omes causas vel lites: tunc teneā appellare et appellationē psequi. no. in. c. nō iniuste. et. c. dilectus. de procura. idem in negocijs gestor qui vniuersaliter procurat negocia. no. Abb. in alle. c. nō iniuste. & nota q etiā procurator ad certā litē licet non teneat finire appellatōez a diffinitiua. teneā tamē prosecq appellatōem ab interlocutoria cū est idem iudicium. no. Juno. et Abb. in dic. c. nō iniuste. licet in curia romana aliter obseruet: vt ibi no. in fi.

¶ Appellans succumbens an debeat in expēsis cōdemnari. vide notabiliter p Abb. in. c. finē litibus de dolo et contu. colū. xj.

¶ Appellatio vbicūq; suspendit actū gerendū. & si omnino ille actus est accessorius ad actū iā gestuz vel ei psecutiuus nō suspendit p appellationē. & est ratio: qz ratione cōnexitatis attribuit potius pteritis q̄ futuris. vt est tex. in. c. pastoralis. §. verum. de appel. & ibi Abb. in prin. vide. j. l. noua.

¶ Licet iudicis ad quē appellat officiū sit i cā appellationis pronūciare bn vel male appellatū: et ß debet sufficere in omi casu: vt ē tex. i. l. eos. C. de appel. et. ij. q. vj. in fi. Bar. tn in. l. cū apud. ff. iudi. sol. dicit q reo absoluto i prima instātia si actor appellat & fouet iustā cām debet iudex appellationis euz pdēnare. nec sufficit simplr pronūciare bn appellatū vel male iudicatū fm formā dicte. l. eos. & no. i. l. ofidius. ff. de le. iij. primū tn est vez p. l. si pses. C. de senten: & ibi glo. dicēs q iudex appellationis infirmādo sniam qua reus fuerat absolut⁹: videt tacite illū pdēnare. ita q non ē opus alia pdēnatione. idē Calde. in. c. significauerūt. de excep. et melius in. c. raynaldus. de testa. poterit tamen si vult iudex appellationis addere in sentētia. et ideo condēno vl' absoluo. & sic intelligit dic. l. cuz apud. et. l. creditor ff. de solu. non tamē est necesse. notat Abb. in. c. cuz causa. de re iudi.

¶ Appellatio si ē deserta ex defectu psecutionis poterit iudex a quo pcedere ad executionē sne etiam sine noua citatione p. c. eū qui. de dolo & pcu. Abb. i c. cū causa. de re iudi. tercia colum.

¶ Non appellās videt acquieuisse sentētie. vide. j. snia transit.

¶ Appellari an potit ab executore. vide plene & notabilit p Ab. i. c. qō ad psultationē. de re iudi.

¶ Appellarōi an videt renūciare petēs vl' suscipiēs dilatōez seu tminū a iudice. vide. j. renūciare videt.

¶ Appellās frinole manifeste ab interlocutoria nō audit volēs postea a diffinitiua appellare: vt i clemen. vnica. de dolo & cōtu. qō dic vt no. Abb. i. c. int

monasteriū. ℣re iudi. quarta colum.

¶ Si grauamē a quo nō fuit appellatū ꝓringit negociū principale: vt ē exceptō indignitatis ꝓra ꝑsonas testiū q̄ tangit negociū principale: ⁊ si nō principaliter saltim ꝑ obliquū tūc i appellatiōe a diffinitiua admittit eius discussio. als iudex iterū grauaret sequēdo illoꝝ dicta in sñie platione ad qō facit c. fi. ℣ appel. li. vj. ⁊ cle. fi. e. ti. ⁊ glo. in c. j. ℣ excep. ⁊ in. c. ex parte. ade. ⁊. c. ℣ testibus. ⁊ no. ꝑ Abb. in. c. cū i. ⁊. a. ℣ re iudi. iiij. colum.

¶ Appellatio a sñia nulla nō suspēdit ꝓnunciatuꝝ cū viribus nō subsistat sed opatur effectū ℣uolutiuū dūtaxat ad superiorē. et hoc respectu appellari nō pōt a sñia nulla: vt ꝯ in. c. dilecto. ℣ appel. ⁊ Bar. in. l. si exp̄ssim. ff. ℣ appel. Abb. sup rubrica. ō appel. ij. colum. ⁊ vide eū in. c. dilecto. eo. ti.

¶ Appellari ℣bet a collegijs inferioribus que sūt subdita maioribus ⁊ ordinarijs ꝓlatibus ad ipsos maiores. siue sint collegia ecclesiastica siue secularia: vt latius no. Abb. sup rubrica ℣ appel. Post appellationē extraiudicialē gesta an ⁊ quādo valeant vel veniūt irritāda. vide Abb. in. c. cōsuluit. ⁊ i c. bone. ℣ appel.

¶ Appellās temere vel importune seu calumniose an puniat pena extinseca. ⁊ qua pena ℣ iure ciuili vl canonico. vide plene ꝑ Abb. in. c. ij. ℣ appel.

¶ Appellatio cū fit a correctōne abbatis vel ꝓlati siue ꝓcedat ad correctionē extra iudiciū siue i iudicio. siue appellet añ sñiam siue post: necesse ē vt semper exprimat i appellatione causa appellādi. vtputa q̄ excedit modū. ⁊ in impetratione literaꝝ oportet q̄ etiā exprimat causa condēnatiōis. no. Inno. in. c. ad nostrā. primo. ℣ appel. ⁊ ibi Abb. in fi. et in c. irrep̄hensibilis. et in. c. cū speciali. eo. ti. ⁊. c. ℣ priore. qō ℣ eadē materia loquit.

¶ Appellat⁹ si impetrat iudices ad ꝓsequendā appellatoꝝ nō ꝓdest appellāti negligēti. nec ipe appellās coram eisdē iudicibꝫ poterit appellationē ꝓsequi nisi ꝓbet infra terminū esse legitime impeditus. vt tenet dñs ℣ rota ℣cisi. cclxx. ⁊ etiā si impedimentū ꝓbet et resistat appellatus nō poterit. ꝙ q̄tum ad eū ℣serta est appellatio: ut in. c. ꝓsonas. ℣ appella. Abb. ibi. circa fi.

¶ Dilationes datas a iure ad appellandū ⁊ ad ꝙappellationē ꝓsequendā et finiendā an iudex pōt abbreuiare: vide. j. terminos.

¶ Appellans ad curiaꝝ principis si ꝓpter inopiam nō potest illā ꝓsequi est iusta causa habendi bēnium. facit. c. qō ℣ his. ℣ sen. excom. Abb. in alleg. c. ex ratione.

¶ Itinerās ad papaꝝ ex iusta causa siue i eius fauorē siue alterius ē sub ꝓtectione aplica vt interi contra eū nō ꝓcedat in ꝓtibus. ⁊ ℣fendit talis nō ℣tute appellationis sed ꝑ titulū ℣ pegrinationibꝫ. no. ꝑ Inno. i. c. vt ℣bitus. ℣ appel. ⁊ ē conclusio Ab. i c. meminimus. ℣ appel.

¶ Appellans a grauamine illato ꝑ iudicem nō tenetur amplius coram iudice ad citationē suā comparere in illa causa nisi eum citet ad audiendā renocationē grauamis. in. c. si a iudice. ℣ appel. li. vj. Abb. in. c. sup eo. primo. ℣ appel. ⁊ licz articulus a quo appellat sit sep̄atus a causa principali. nihilominus iurisditio in tota causa ℣uolunt ad superiorē facit. l. si quis puocatione. C. ℣ appel. ꝑ rōnes allegatas ꝑ Abb. vbi. s.

¶ Appellationi inꝓposite ex falsa cā nō tenet iudex ℣ferri. nec ℣ tali appellatōe ℣bet curare nō reuocat attēptatū nisi ℣itas cause ꝓbet: vt i. c. inꝓposita ℣ appel. Abb. i. c. sup eo. primo. ō appel. in fi.

¶ Ubicūq; ius ꝓhibet appellationē nūq̄ iudex tenet ℣ferre appellatōi nisi causa legitima i ea exprimat. et ideo i facto notorio nō audit appellās a diffinitiua causa legitima obfuscāte notoriū nō exp̄ssa: vt in. c. romana. §. si aūt post sententiā. eo. ti. li. vj. et sic limitant iura que dicūt q̄ i appellatiōe a diffinitiua nō ē necesse exprimere causam. est ꝓclusio Ab. in. c. ꝓsuluit. primo. ō appel.

¶ Per appellationē est suspēsa iurisditio iudicis ordinarij a quo nisi in tendētibus i faciliorē exituꝝ cause appellationis dūmodo abstineat a cognitōe cause principalis. vñ si appellās turbat in possessione sup qua fuit appellatuꝝ iudex a quo poterit illā possessionē sibi restituere appellatione i suo statu ꝓmanēte: vt ē cursus i. c. cū teneamur. ℣ appel. facit glo. i. c. ij. ℣ ma. ꝓtractu contra inter. eccl̄ie. ⁊ qō no. i. c. qua frōte. ō appel. Abb. i alle. c. cū teneamur i prin. ⁊ vide Abb. i. c. tua. ō spon. duo. et in. c. ex lr̄is ℣ ma. contra. con. inter. eccl̄esie.

¶ Appellans adeūdo iudicē a quo nō sup appellatione interposita sed sup innouatis post appellationē nō videt renunciare sue appellationi ē ꝓclusio Abb. i. c. cū teneamur. ℣ appel.

¶ Appellatio generalis i vna et eadē causa vl omnibꝫ causis appellantē tāgentibꝫ an admittat vide plene ꝑ Abb. i. c. ꝓsuluit. secūdo. ℣ appel.

¶ Appellare an poterit iurās stare mādatis ecclesie si contra iuramentū aliquid faciat. vel est dubium. vide Abb. i. c. ad hec. ij. ℣ appel.

¶ Appellatione nō obstante an poterit absolui excōmunicatus: vide supra absolue an poterit ab excōmunicatione.

¶ Appellari an licet a sñia interlocutoria q̄ hēt vim diffinitiue. vide. j. sñia interlocutoria.

¶ Iudex a q̄ potit cognoscere ad sui instructōez ℣ iniusticia appellatōis. ⁊ vide. j. iudex a quo.

¶ Appellans ab interlocutoria poterit inuito appellato ad priorē iudicē redire cū i tali causa nullū interesse poterit appellat⁹ ꝓtēdere. secus si appellat a diffinitiua. qz tūc inuito appellato nō poterit ad primū iudicē redire ex eo q̄ appellās pōt petere reformationē sñie. ne amplius possit vexari. ar. i. l. diffamari. ff. ℣ inge. ⁊ ma. c. conquerēte. ℣ resti. spol. Abb. in. c. accepta. ℣ appel.

¶ Appellationis iudex si ꝓfirmat sententiaz an ℣bet remitti eius executio ad iudicē. a quo vide. j. iudex a quo exequit.

¶ Appellationis iudex nedū potest ꝓdēnare in expēsis factis post appellationē sed etiā i expensis factis añ sñiam ⁊ post sñiam i causa principali ē ꝓclusio Inno. i. c. sepe ꝓringit. ℣ appel. ⁊ est ratio. qa iuex ad quē succedit loco iudicis. a quo ꝑ sicut poterit addere ⁊ ℣trahere prime sñie: vt in. c. raynald⁹. et raynucius. ℣ testa. eodē modo poterit ꝓdemnare i omnibus expēsis: vt no. Abb. in victo. c. sepe cōtingit. octaua colum.

¶ An ad officiū iudicis ad quē nō solū versat simpliciter i ꝓnūciando bñ vel male appellatū. ꝑ potest distinguere ⁊ reformare sñiam addēdo vel minuēdo. Abb. sup rubrica ℣ appel. et no. i. c. sepe cōtingit. eo. ti. vlt. colum.

¶ Licet grauatus ꝑ iudicem nō appellet. tñ si illud idē grauamē iterat poterit ℣ nouo appellare: vt i c. ex pte. j. ℣ appel. facit qō no. glo. in cle. sepe. ℣ v. sig. Abb. i alle. c. ex pte. i prin.

¶ Appellari an ⁊ quando poterit ad ℣legationez vide plene in. c. sup questionū. §. verum. et. §. porro ℣ offi. ℣le.

¶ Appellare poterit quis ꝑ se et pro suis adherentibus: vt in. c. olim. ℣ accusa. et virtute hmōi appellationis etiā adherentes ℣fendunt. nā ⁊ tenentur

ꝛ inuoluunt adherentes quo ad penā. fortiꝰ ḡ ꝛ̄bet gaudere ꝓuilegio principalis. ar. c. j. ꝛ̄ offi. ꝛ̄le. ꝛ c. vna. ꝛ̄ appel. Abb. in allega. c. olim ī ꝓn.

¶ Appellari an et qñ poterit a breui dilatōe iudicis. vide notabi. p Ab. in. c. j. ꝛ̄ dila.

¶ Appellari poterit ab archiepō ad ꝓmatem seu patriarchā. vide. j. archiepus pōt ex consue.

¶ Ab appellando an excuset paupertas. vide infra paupertas.

¶ Archiepus habet regalia a ꝓncipe ꝑ regalibus illis appellanduꝫ est ad papam: vt in. c. fi. ꝛ̄ ꝛ̄lictis pue. et ibi glo.

¶ Appellationis iudex regulariter poterit supplere ꝛ̄fectū iudicis a quo: vt i. l. tr̄ebianus. ff. qō cū eo. qō intelligo ver nisi ꝓcessus sit impeditus. in. l. rez maioris pcij. C. ꝛ̄ rescin. ven. xiij. q.

¶ In ꝓmissis arbitrio iudicis si iudex cognouit vt iudex poterit ab eo appellari. ꝛ sic ꝓcedit glo. c. sup his. ꝛ̄ accu. ꝛ ꝓbanť ꝑ ter. in. l. si qua pena tūcta. l. illud. §. inter. ff. ꝛ̄ verbo. signi. vbi mulcta imponitur arbitrio iudicis. tamē poterit appellari si modus excedať. ꝛ hoc sentit glo. ī alle. l. si q̄. ꝛ ibi Bar. in fi. q. dicens. q si pena ꝛ̄bet imponi ad arbitriuꝫ iudicis poterit ab eo appellari. secus si aliq̄d cōmittit arbitrio iudicis libere. ar. in. l. non quicq̄d. ff. ꝛ̄ iuꝺ. ꝛ in. c. consuluit. ꝛ̄ offi. ꝛ̄le. nam tūc nō poterit ab eo appellari ad hoc qō no. Jo. an. ī addi. spe. ti. ꝛ̄ cita. §. sequit. v. sed nūquid credet. Abb. ī. c. sup his supra allega. v. colum.

¶ Si aliq̄d ꝓmittit ꝓscie iudicis non poterit ab eo appellari. no. glo. ī. c. statutū. §. accessorē ꝛ̄ rescrip. li. vj. q̄ glo. limitať ꝑ glo. ī cle. ij. ꝛ̄ iurepa. vbi supior ex officio suo poterit reducere illō ad bonā equitatē. facit. c. pastoralis. ꝛ̄ appel. Abb. vbi supra.

¶ Si iudex cognoscit nō tanq̄ iudex sed ut bonꝰ vir seu succedit loco boni viri nō poterit ab eo appellari. ꝛ sic intelligit qō no. Jnno. in alleg. c. statutū. qō dictuꝫ sequit Bar. ī. l. j. ī fi. ff. ꝛ̄le. ij. poterit tñ ī tali casu hīi recursus ad superiorē vt reducať ad bonā eq̄tatē. ꝛ sic intelligit glo. in allega. c. sup his.

¶ Si iudex ꝓcedit extra iudiciū ī ꝓmissis arbitrio suo puta in penitentijs iniungēdis vel in dispēsationibus faciēdis nō poterit ab eo appellari: vt glo. ꝛ Abb. in dicto. c. sup his.

¶ Si iudex ꝓcedit iudicialiter etiā ī cōmissis arbitrio suo opus est appellatiōe. alꝫ sentētia trāsiret in rē iudicataꝫ: vt no. Anto. in allega. c. sup his. et ibi Abb. facit ter. ī. c. qō ad cōsultatōem. ꝛ qō ibi no. ō re iudi. ꝛ Abb. in. c. j. ꝛ̄ consti.

¶ Appellatio an est necessaria a reiectione exceptionis recusationis iudicis quo ad finē suspendendi iurisditōem iudicis vl ꝛ̄uoluendi. vide. j. recusatio v. an sola ꝓpositio.

¶ Appellatō licet iuste sit interposita ab inferiori locutorio. tñ nō reuocanť gesta nisi qñ ꝛ̄fectū fuerit appellatōem fuisse interpositā et ꝓbatā fuisse cām legitimā qua interposita ē: vt ī cle. appellanti. ꝛ̄ appel. vñ oia pendēt ex futuro euētu et ꝓbabilis causę appellatōis. facit ꝛ̄ excep. cū venerabilis. gesta tamē post appellatōꝫ a diffinitiua nō validanť ꝛ̄sertō appellatōis nec renūciatōe. qz suspēsa ē pīas iudicis a quo ꝛ ꝛ̄ficit in potestate ad hoc qō no. Jo. an. ꝛ̄ testi. ex pte ade. ꝛ in. c. cū venissent. ō eo q̄ mit. ī pos. ꝛ ꝛ̄ elec. auditis. ꝛ ꝛ̄ appel. sepe. Lapus sua allega. ij. vide. j. executor licet regulariter.

¶ Appellatio an et qñ suspēdat interdictū. vide. j. interdictū suspensum.

¶ Appellantē ab interlocutoria frustratorie potit iudex vt ꝓtumacē mulctare: vt ī. c. solicitudinem. ꝛ̄ appel. Jtē pōt ad ulteriora ꝓcedere si status cause patet: vt in. c. ij. ꝛ̄ dolo ꝛ contuma. li. vj.

¶ Cuius q̄s nō ꝛ̄tulerit appellatōi aduersarij nihilomiꝰ ipe postmodū appellat ī alio articulo etiā ī eadē cā. ꝛ nihilominus talis appellatō ꝛ̄fendit appellantē etiā respectu aduersarij. cuiꝰ appellatōni noluit ꝛ̄ferre. qō singulariter ꝓbat ter. ī. c. dilectis ꝛ̄ appel. ꝛ̄ quo ibi facit magnū festū Abb. et in. c. cū sit romana. ꝛ̄ appellationibus.

¶ Appellās succūbēs ī appellatōe pōt postmoduꝫ agere ꝛ̄ nullitate snie seu ꝓcessus. no. Bar. ī. l. si expōssim. ff. e. ti. ꝛ Abb. ī alleg. c. dilecto. iij. colum.

¶ Appellatōis cā q̄n sit tractāda ī curia. vide plene ꝑ Abb. in. c. nicolao. ꝛ̄ appel.

¶ De appellatōe interposita a ꝛ̄legato epi pōt cognoscere eius vicarius. nā ipe epus videt cognoscere misterio sui vicarij cū sit idē consistoriū. in. c. dilecti. ꝛ̄ appel. ꝛ in. c. ij. ꝛ̄ consue. li. vj. qō intellige verū q̄n epus ē absens in loco remoto. secus si ēt dyocesi vel loco ꝓpinquo. ar. in. c. si contra vnuꝫ. ꝛ̄ offi. ꝛ̄le. li. vj. ē cōclusio Ab. in allega. c. dilecti. j. colū. ꝛ melius ꝑ eundē Abb. in. c. si quis cōtra clericū. ō foro compe. xij. colum.

¶ Appellatio vnius ꝓdest alteri ex correis si sit idē negociū et eadē ꝛ̄fensionis cā et sint eadē snīa contēmnati. vt est ter. in. c. pe. ꝛ̄ appel. ex quo no. Ab. ibi in fi. q si vnus ex pluribus cōdemnatis appellauit alijs sciētibus ꝛ tacētibus. ꝛ lapso ꝛ̄cēnio facit compositōem cū actore. alij poterūt ꝓsequi appellatōem. qz bñficio iuris appellatio vnius cōmunicať reliquis: vt in allega. c. pe.

¶ Appellatus negans esse sententiā apud se. et no lens eā ad mandatū iudicis exhibere punit: vt. j. negans instrumentū.

¶ Appellať a dño feudi ad quē ꝛ̄bet appellari. vi ꝛ̄ ꝑ Abb. in. c. cet ex. ꝛ̄ iudi. in fi.

¶ Appellať a iudice dato ab epo recusato ad ipsuꝫ recusatū vt alij cāꝫ ꝛ̄leget appellatōis. nō tñ appellať ad eū q̄ ad cognoscēdi facultateꝫ. vt ē conclusio Abb. ī. c. si q̄s ꝓtra clericū. ꝛ̄ foro compe. xj. colum.

¶ In appellationis causa potest intentari possessoriū etiam petitoriū suspensum. vide. j. possessoriuꝫ ꝛ petitoriū ꝛc.

¶ Appellare an poterit ficte confessus. vide. j. confessio. v. ficte confessus.

¶ Appellari an et qñ liceat a ꝓcepto ꝓlati facto sine cause cognitione vel ordine iuris nō seruato. vi ꝛ̄ Jnno. in. c. ad aures. ꝛ̄ tēpo. ordi.

¶ Appellatio an habeat locū ī notoriis. vide. j. notoriū iuris. cū v. se.

¶ Appellare poterit quis a sententia quatenus facit contra se et approbare in eo qō facit ꝓ se. vide j. libellus vbi continet.

¶ Appellari an poterit a sentētia iudicis lata sup petitōe ꝛ̄ reducendo laudū ad arbitriū boni viri. nā sicut ab arbitramēto nō appellať. sic nec a sentētia que sup eo fertur. nā iudex nō cognoscit vt iudex sed vt bonus vir: vt. ff. ꝓ socio. l. si societateꝫ. in fi. et habeať pinde ac si nō vt iudex fuisset assumptꝰ: sed quia vt subrogatus in alterius locū naturā illiꝰ sortit. ff. si quis cautōibus. l. si cuꝫ. §. qui iniuriaꝫ. alꝫ em ꝑ primā et secundā appellatōem in anfractus litigiorum inciderent partes quod a prin. abhorruerunt. hoc tenet Bar. in. l. j. C. ne liceat in vna ꝛ eatem cā ter prouo. ꝛ Bal. in. l. cū antea. C. ꝛ̄ arbi. ꝛ latius in. l. et in maioribus. C. eo. ti.

Apostata

¶ Apostata est monachus qui ꝛ̄fert habitū monachalē. et ꝛ̄sup ꝛ̄fert habitū clericalē. vide. j. monachum qui bene ꝛ̄fert.

¶ Apostatare nō dicūtur ꝓprie nisi qui legem christianam dimittunt. iij. q. iij. beatus. xxvj. q. vltima nō obseruetis. ⁊ qui relicta professione quā dimittere nō licet dimittunt sine causa. l. vi. c. vlt. no. Inno. in. c. ex parte. ℞ tempo. ordi.

Arra

¶ Arra poterit inuenire ꝑ trahē po mrimonio ⁊ nō pena. vide. j. mrimoniū. v. ꝑ contrahendo.

¶ Arraꝝ effectus vt valeat i mrimonio opus est vt vere intereniat. ita ꝙ quātitas sit numerata⁊ tradita parti. secus vbi ps confiteť se recepisse tantū. et ꝓstaret ℞ cōtrario: vt vult Frede. cōsilio. cxliij. ⁊ cōsilio. clxxix. Abb. in. c. gemma. ℞ spō. et vide. j. matrimoniū. v. ꝑ contrahendo.

Arbiter

¶ Arbitroꝝ appellatōe etiā arbitratores cōtinentur. ⁊ sic iura faciēt ia mentionē ℞ arbitris hīt locū in arbitratoribꝫ. nisi ℞ in eis ratio diuersitatis facit. l. si societatē. §. arbitroꝝ. ff. ꝑ socio. no. Abb. i. c. cū vicesimū. in fi. ⁊ c. pe. in fi. ℞ offi. ꝛele.

¶ Arbitrio iudicis si aliq̄d relinquiť itelligiť ℞ iudice discreto et expto. vide. j. testē. quo adiuuat.

¶ Arbiter ℞bet citare ptes ad locū vbi cōpromissum factū est vel i cessibꝫ. si arbiter talis sit qui cō sueuit i cessibꝫ agere. et iuxta vbē vel locū cōpromissi dū modo locus sit tutus ⁊ licitus vtriq; pri. ff. ℞ arbitris. l. si cū dies. §. si arbiter. no. Inno. ⁊ Abba. in. c. pītata. ℞ testi. ⁊ ibi Hosti.

¶ Licet iudex ℞legatus vel ordinarius non poterit iubere vt in eum compromittatur: vt. ff. ℞ arbi. l. sed si in seruuz. iij. q. vij. tria. in fi. sed si partes volunt in ipsum compromittere bene pñt. ar. ff. ℞ tuto. et cura. da. ab his. l. preto⁊ ait. et in auten. vt differentes iudi. §. si vo contingat. coll. ix. ⁊ no. in. c. litteras. ⁊ ibi glo. j. ℞ pīsump.

¶ Arbitratori data ē ptās vt possit alte ⁊ basse procedere opať vt nō possit reduci laudū ad arbitriuz boni viri: vt i. c. fi. ℞ maio. ⁊ obe. ⁊ ibi Abb. ℞ quo plenius ꝑ eū in. c. quintauallis. ℞ iureiurā.

¶ Si laudū continet peccatū ꝑ partes irremissibile. tunc est ipso iure nullum. siue pnuncians fuerit arbiter siue arbitrator: vt in. c. ij. ℞ arbi. et in. c. fina. ℞ rerum permuta. et in hoc casu nō est opus vt fiat reductio ad arbitriuz boni viri. quia tūc iudex pōt illud simpliciter nullum pronūciare: vt in alle ga. c. fi. ⁊ c. examinata. ℞ confir. vti. nulla emī lex nec aliquis superior poterit sustinere actū cuz peccato. vt in. c. fi. ℞ prescrip. et in. c. iulianus. xj. q. iij. nec in tali casu ꝑderit nō reclamatio infra ℞cē dies. nam sicut sñia iudicis nō transit in rē iudicatā rōne peccati imminētis: vt in. c. lator. ℞ re iudica. ⁊ c. inter monasteriū. eo. ti. sic nec laudū arbitratoꝝ. si autez laudū continet peccatuz remissibile ꝑ partes. quia solum tangit preiudiciū partiū seu pecuniaꝝ. ⁊ tūc si iniquitas laudi est notoria indubitanter. tene ꝙ nō solum officio iudicis poterit retractari. licet etiam contra executōem cōpetit exceptō ℞li. q⁊ omīs iniquitas notoria habet ℞lū pīsumptū: vt in. c. j. ℞ pscrip. ⁊ l. creditor. §. lucius. ff. manda. sed vbi laudū est ℞losum semp competit excep. ℞li alteri parti: vt in. l. iij. C. e. et. l. nō distinguemus. §. cū quidā. ff. ℞ arbi. Si vo nō continet euidentē iniquitatē. ⁊ tūc distingue inť arbitriū ⁊ arbitramentū. nā arbitramentū ℞bet reduci ad arbitriū boni viri pro bata lesione: vt in. c. veniēs. ℞ iureiurī. et. l. si societatē. §. arbitroꝝ. eo. ti. i arbitrio aūt secus. q⁊ vbi non constat ó euidenti iniquitate nō presumiť. ⁊ sic nullū remediū competit. no. Alb. in allega. c. ij. ℞ arbi. vide. j. pactū ℞ nō reducendo.

¶ Arbitriū penale an pōt emologari. vide. j. cōpromissum penale.

¶ Arbitriū emologatū a pte pōt execuōi mandari. sed si nō est emologatū agiť ad penā. si autē nō ē pena apposita agitur ad interesse. quod intellige i compromisso facto tanq̄ in arbitrꝫ: vt in. c. per tuas ℞ arbi. si emī tanq̄ in arbitratorem vel amicabilez compositorē fuit compromissum tunc agitur precise ad obseruantiā arbitramenti. licet pars sentiens lesionē pōt petere reductōem ad arbitriū boni viri vt i. l. si societatē. §. arbitro. ff. ꝑ socio. et. c. quintauallis. et ibi Hosti. vide glo. in. c. causā. ℞ elec. Alb. in alle. c. ꝑ tuas.

¶ Arbitro si sit data pīas ꝑ partes vt causam ℞cidat ꝑput voluerit ℞ iure vel ℞ facto. ⁊ etiā licet ꝑ bū voluerit ℞ sui ꝓpria significatōe videť importare voluntatē absolutā excepto tñ fraude et dolo: vt in. l. fideicōmisse. §. q̄q̄. ℞leg. iij. et in. l. conditio. §. fi. ff. mānda. tñ hoc nō verificať simpliciť: sed vbi interptatio huius verbi concernit odium vel preiudicium concedentis potestatē maxime odiū tercij vł lesionem alterius psone restringitur ad voluntatē rationi submissam. et ius alterius nō ledentē. quia sub voluntate tali non continebť concessio iniq̄. nec ius alterius enormiter ledendi. ff. ℞ testa. milī. l. j. ⁊ l. in fraudē. et. l. cū filius. eo. ti. C. ó pa. po. l. iij. ad fi. ℞ inoffi. testa. l. si q̄s. ⁊ q̄ nō. ℞ offi. ℞le. c. ex parte nec ob. verbū ℞ facto. q⁊ ꝑ hoc concedit iudici agere preter legem. nō contra. quia semp in quacunq; plene ⁊ generaliť potestatis attributiōe subaudiť. dū tñ ne quid turpe ne q̄d illicitū ne q̄d iure phibitū faciat: vt in allega. l. j. ℞ testa. milī. iūcta. l. vtalē. ⁊ l. in fraudē. ⁊ l. cū filius. eo. ti. ⁊. ff. q̄ quisq; iuris. l. iij. §. si ꝑcurator. absurdus emī et prauus intellectus sp est euitādus: etiā faciēdo vim lře; vt i. l. scire oportet. §. aliud. ℞ excusa. tu. ff. ℞ legibus. l. benignius. et in. l. i ambigua. est cōclusio Lapi suꝫ allega. cxxviij. vide. j. pactū ℞ nō reducendo.

¶ Arbiter electus a partibus vt possit procedē seruato iuris ordine vel nō seruato: si talis ꝓcedat iuris ordine seruato stabitur dicto suo. et nō poterit reduci ad arbitriū boni viri. sed si procedat nō seruato iuris ordine censeť arbitrator. et poterit tunc peti reductio ad bonū viꝝ. no. Inno. et alij ℞cto. in. c. quintauallis. ℞ iureiurā.

¶ Arbiter cui data ē potestas vt ꝓcedat obseruato vel nō obseruato iuris ordine: si partiz obseruet iudiciariū ordinē. ⁊ partim non eius sñia valebit si sit equa. alꝫ reducetur ad boni viri arbitriū. ḋa talis iudicať arbitrator: vt i tali dubio omnis cedat iniquitas: vt in. l. q̄ si eph esi. ff. ℞ eo q̄ certo loco nec ob. q⁊ vna via electa videť alteri renūciare. q⁊ illud veꝝ q̄n vie sunt incompassibiles. vel quādo electiōe tollunť. obseruare aūt vel nō obseruare iuris ordinē sunt vie compassibiles. no. Hosti. et Bar. in c. quintauallis. ℞ iureiurī.

¶ Arbiter cui data ē potestas ꝑ partes vt ℞ facto ⁊ ℞ iure possit ꝓcedere. sed sentētiare ℞ iure tñ talis erit arbiter ꝑm Franciscū ℞ aretio. cui remissa ē obseruatio et necessitas ritus iudicialis in ꝓcedē ℞ sicut dicimus in silī i iudice i. l. nec q̄q̄. §. ó plano. ff. ℞ offi. ꝓcon. et lega. et in. l. ℞ submersis. C. ℞ naufra. et nota. in cle. sepe. ℞ verbo. signi. et ē ratio. quia mixta attribuūtur digniori. vt in. c. q̄ in dubijs. ℞ renun. respectu ergo sententie q̄ est finis forme ꝓportionatur arbitro. respectu vo modo procedendi attribuitur arbitratori. Stať ergo tal arbitri sentētie siue sit equa siue iniqua: vt in. l. diē ꝑ ferre. §. stari. ff. ℞ arbi.

¶ Arbitratoris laudū iniquū reducit ad arbitriū boni viri. siue sit pena apposita vel iuramentū siue nō. nam tale iniquū laudum nō astringit compromittentē ei stare. nisi prius sit ad boni viri arbitrium redactum: vt in. l. si libertus. ff. de ope. liber. ⁊ in l. si quis. ff. de verbo. sig. et in. l. fi. C. de vtis pmis. no. Inno. in allega. c. quintauallis. quod verum dicit ibi Hosti. nisi ei sit data potestas a partibus vt de iure vnius possit dare alteri in totū vel in partē. ⁊ quantumcūq; iniuste pnunciet stabit dicto suo. ⁊ si pena apponat ⁊ iuret. q; non potest peti reductio quin petens sit periurus ⁊ incurrat penā ex equitate. tū iudex potest succurrere vt inquirat ex officio. et ita posset hoc agere pensatis causis ⁊ tribus ⁊ qualitatibus psonaꝝ: vt ibi no. Hosti. ⁊ nota. in. c. fi. de transac. ⁊ in. c. ij. de arbi. ⁊ idem p omnia ī illo ī quē est compromissum vt alte ⁊ basse possit cognoscere vt no. in. c. humilis. de maio. ⁊ obe. ⁊ predicta credo procedere nisi constet expresse quod voluisse esset pnunciatū. q; volus futurus p pactū nō potest remitti. licet volus realis sit. vt in. l. si quis ratoꝛ. ⁊ in. l. gayꝰ. ff. de libe. lega. ⁊ psumit volus vbi ē magna lesio: vt ī l. omnes. §. lucius. ff. que in fraudē credi. voco. ī allega. c. quintauallis.

¶ Arbitriū bonoꝝ viroꝝ iudex debz recurrere vbi agit de extimāda aliqua re. vide infra extimatio.

¶ Arbitriū nullū nō pōt partes emologare seu approbare. q; psensus priū nō pōt purgare vicium nullitatis: vt in. c. fi. de confir. vti. vel inuti. q; intelligo q̄n vicium nullitatis nō dependet a psensu partiū vt ibi: sed vbi vicium nullitatis cōcernit merū fauorē partiuꝫ partes sciēter approbādo tenent ad obseruantiā saltim ex vi pacti. ⁊ si nō ex vi smīe seu laudi: vt tex. notabi. iūcta glo. in. l. ij. C. cōmunia vtriusq; iudi. ⁊ glo. ⁊ voco. in. c. significasti. de foro compe. Abbas in allega. c. fi. de confir. vti. vel inuti. circa prin. ⁊ in. c. prudentiā. de offi. dele.

¶ Reductō ad arbitriū boni viri si petat sup re ecclesiastica ptra laycū si agit remedio cōi debet cā agitari cora sclari: vt tenet Frede. psilio. lxxv. q; intelligo vez fm Anto. in. c. si clericus laycū. de fo. ppe. nisi alleget fraus vel volus arbitratoris verus vel psumptꝰ. et idē tenet Abb. in. c. cū sit generale. c. ti. q̄n allegat volus re ipa vt magna lesio allegat. c. exposita. de arbi. ⁊ ibi etiā p Abba. ⁊ plenius in. c. q̄ntauallis. Bar. in. l. si societatē. §. arbitroꝝ. ff. p socio. ⁊ in. l. ij. C. vbi ⁊ apud quem.

¶ Arbitratoꝛ poterit soluꝫ p bono pacis tollere de iure vnius. ⁊ dare alteri. licet clarissime ex pnūciatione sua hoc appareat. ⁊ nō solū in casu dubio hoc poterit agere. sed etiā in casu certo p bono pacis vt colligit ex. c. nisi essent. de pben. sic ḡ limitat tex. in. l. si societatez. §. arbitroꝝ. ff. p socio. et in. l. quid si de meis. §. recepisse. ff. de arbi. no. Abb. in allega. c. nisi essent. secūda colum.

¶ Arbitri victū si contineat euidens peccatū non tenet. Abb. in. c. ij. de arbi. ⁊ in. c. cauam. de elec. vide ibi de arbitratore.

¶ Arbitratores duo electi cōi cōsensu partiū. si nō pōt cōuenire in vnū iudiciū: nō debent ppelli eligere tertiū. no. Bal. in ti. de feudo. in. c. j. de inuestitura facta. coll. p. q; tales nō sunt arbitri. ḡ sunt quasi quedā psonete et cōmunes amici: vt ī l. si quis arbitratu. et q̄ ibi no. Bar. ff. de ver. obli. ī arbitris aūt secus: vt no. in. c. suspitionis. de offi. dele. ⁊ ibi no. Abb. ij. colum.

¶ Arbitri duo ppromissarij si diuersas smias profer̄t nulla eaꝝ tenet: vt in. c. fi. de re iud. Abb. in. c. suspitionis. de offi. delega. circa fi.

¶ Arbitri si sunt duo ⁊ vnus ē inabilis corruit q̄quid agunt. in. c. cū sup. de offi. dele. ⁊ in. l. p vim. ff. de arbi. Abba. in. c. consulti. de procura.

¶ Arbiter assumi nō pōt ī causa restitutōis in integrū: q; ē mixti imperij. ⁊ expedit iudicis officio nobili: vt in. l. quod si minoꝛ. in fi. ff. de minoꝝ. arbiter aūt nō habet ea que sūt imperij. nec simplicē iurisditōꝫ: vt in. l. j. C. de arbi. et in. l. ait prꝛ. ff. de re iudi. nec poterit assumi arbiter in causa mrimonij. de quo solus epūs cognoscit: vt in. c. accedētibus. de excel. pla. Item ī causa liberali: vt in. l. nō distinguemus. §. liberali. ff. de arbi. nec in cā criminali criminaliter intēta: vt ī allega. l. nō distinguemus. §. iulianus. ⁊ in. l. quid ḡ. ff. de his qui no. infa. ⁊ regulariter nō poterit arbiter assumi in causis que exigunt maiores iudices quantūcunq; ptes cōsentiāt. de q̄bus p glo. in. c. q̄ translatōnem. de offi. ordi. ⁊ in. c. maiores. de baptismo. et. c. q̄uis. de elec. li. vj. Abb. ī c. causaꝫ. de ī integ. restitu.

¶ Arbiter nō poterit pnūciare pte absente q̄n compromissuꝫ ē simplr penale. nisi fuerit apposita clausula rato manēte pacto vel alia clausula. q; totiens pena cōmittat quotiens fuerit contrauentū. no. in l. die pferre. §. si quis litigatoꝛ. ff. de arbi. et in. l. ij. C. eo. sed si pars abest post conclusionē ī causa poterit arbiter pronūciare. ar. in. l. q̄vis. C. de adulē. quod intellige vt late p Abb. in. c. cū dilectus. de arbi. sup glo. fi.

¶ Arbiter nō pōt smiam suā executōi mādare. ꝫ recurrendū est ad superiorē ordinariū illiꝰ contra quē est fienda executio: vt in. l. cū antea. C. de arbi. et ī l. a diuo pio. ⁊ l. ait prꝛ. ff. de re iudi. no. Abb. in. c. cū dilectus. in. c. p tuas. de arbi.

¶ Arbitriū penale nō poterit emologari. no. p glo. et Bar. in. l. ij. ff. de arbi. et Anto. in. c. p tuas. c. ti. quod ē verum fm Abb. ibi. vt nō detur actio ex sententia. et sic loquitur lex cum antea. eo. ti. sed si partes approbant arbitriū latū sine appositione pene. licet in cōpromisso fuerit pena apposita potest agi ex tacito pacto ita q; partes de nouo vident cōtrahere vt fiat quod cōtinet in sentētia arbitrij. quod probat. nā si sentētia lata a iudice cū sit nulla potest ratificari a partibus. ⁊ habet vim pacti ex nouo contractu: vt in. l. ij. C. cōmunia vtriusq; iudi. no. Bar. ī l. vnica. C. qui p sua iurisditiōe. eodē modo pōt ratificari ista sentētia arbitri. nō vt agat ex sententia: sed ex tacito pacto et quod dā nouo contracto vt Abbas in dicto capitulo p tuas. et ī capitulo dilecti. eo. ti. et Hosticē. in capitulo quintauallis. de iureiurando.

¶ Arbiter qui male iudicauit tenet parti ad interesse. et etiā si a b eius sentētia nō appelletur. ⁊ nō vitetur pars grauata eā consentire. nec talis sentētia transit in rē iudicatā quin pars possit contra arbitrū regressum habere. cuꝫ arbitria sunt redacta ad instar iudiciorū. vt in. l. j. ff. de arbi. hoc tenet Bar. in. l. fi. ff. de variis ⁊ extraordi. cogni. Abb. in. c. pastoralis. §. quia vo. de offi. dele. quarta colum. vide supra appellationis obmissio. arbitratoꝛ tamē nō tenetur nisi de dolo ⁊ lata culpa. quia equiparat psonete seu mediatori inter partes. cū arbitratoꝛ nō est ppie arbiter nec iudex. vt in. l. qui de eis. §. recepisse. ff. de arbi. et tunc dicitur in lata culpa quādo deuiat ab eo quod cōmuniter homines faciunt: vt in. l. late culpe. ff. de ver. sig. et Abb. vbi supra. vide j. iuramentū cū dirigat. et vide Abb. sup rubrica de appellationibus. in fi.

¶ Arbitriū dolosi executiōem si pars petit competit contra eum exceptio de dolo: vt est textus aptus in. l. nō distinguemus. §. cum quidaꝫ. ff. de arbi. no. Abb. in. c. ij. de arbi.

¶ Arbitri recusati sñia tenet. licet ꝓra illū ꝓpetat exceptō vli ex eo q̄ agit nō ex sñia sed ex stipulatōne. secus in sñia iudicis recusati. no. Abb. in. c. ij. ℞ arbi. ⁊ no. in. l. nō distinguemus. eo. ti.

¶ Arbitratores ⁊ consules qui adhibent inter partes ad aliquā concordiā edendā vt rōem seu calculū faciant tenētur ℞ dolo vel lata culpa. sicut agrimessores. ꝛex. ē notabilis. ⁊ ibi Bar. in. l. fi. ff. si mensor fal. mo. di. ⁊ ꝓ eundē in. l. fi. ff. ℞ vad. et extraord. cogni. nam si aliqui exercent aliquā artem tanq̄ piti nō solū ℞ lata culpa. sed etiaz ℞ leui et leuissima tenent ꝑm quantitatez impitie sicut dicim⁹ ℞ iudice: vt in. l. illicitas. §. sicut. ff. ō officio ꝑsi. notat Abb. in. c. quia iudicante. ℞ ꝑscrip.

¶ Arbitri electi ꝓ cōpromissuz vt pñt pnūciare ꝑm iura possunt pnunciare ꝑm consuetudines ⁊ statuta etiam iuri contraria ꝓ auten. pñsides. C. ℞ epi. audi. ⁊ per. l. rem nō nouam. C. ℞ iudi. nam pnunciādo ꝑm consuetudinem videntur iudicare ꝑm iura. ꝛex. et glo. in. c. j. vt lite pendente. maxime quia statuta locorum et consuetudines sunt ius ciuile: vt i l. omnes populi. ff. ℞ iusticia ⁊ iure. et ꝓsuppositō q̄ appellatione iuris intelligat ō cōmuni dūtaxat vt aliq̄ dicunt pnunciat ꝑm ius cōmune exquo mā dat seruari consuetudinez. ar. in. l. si ita dixero. ff. ℞ cōdi. ⁊ demō. ⁊ Abb. sup rubrica ℞ consue. ⁊ i dicto c. j. vt lite pendente.

¶ Si litigantes volunt questionē eoꝝ in aliquem cōmunē amicū compromittere. ⁊ nō pñt habere cōcordiaz ℞ certa ꝑsona eligenda possunt dare alicui vel aliquibus potestatē vt ipsi eligant eis arbitruz vel arbitros. ⁊ valebit electō per illos facta. ac si ab ipis partibus fuisset facta: vt colligit ex ꝛex. c. i causis. ℞ elec. et ibi Abb. circa pñn. et ꝓ hoc limitat. c. innotuit. ℞ arbi.

¶ Arbiter licet nullā habeat iurisdictiōem in causa sup qua compromittit ꝓ partes eius. tamen sentētia vi statuti vel cōsuetudinis si est approbata ꝓ expressā vel tacitā voluntatē partiū pñt executōi mādari: vt in. l. penul. C. ℞ arbi. Abb. notabiliter i. c. irrefragabili. §. cetez. ℞ offi. ordi.

¶ Arbitrator poterit assumi i causa restitutōis. nō vt restituat sed vt componat. vide. j. compromit.

¶ Arbitri sententia si ex forma statuti habet executōem paratam. tunc infamat si ꝛelictuz esset als famosum. no. Bar. in. l. ij. C. vbi ⁊ apud quē. Abb. in c. causa. ℞ in integ. resti.

¶ Arbitrator poterit ꝓcedere omnibus diebus feriatis etiā in honorē ℞i. quia coꝛā eo nō est iudicij. sed est potius quedaz transactio seu cōpositō: vt in auten. si res. C. ℞ iudi. ⁊ poterit die dñica arbitrator ferre arbitramentū. facit glo. in cle. vnica. ℞ offi. ℞le. et in. c. j. ℞ ferijs. vbi poterit pax die feriato fieri. et sic omnes intendūt licite in his diebus ad ꝓcessum pacis vt arbitrator facit. no. Abba. in. c. cuz dilectus. ℞ arbi. arbiter tñ diebus feriatis nō poterit ꝓcedere: vt ibi no. Abba.

¶ Arbiter seu arbitrator licet nō possit extendere suam potestatem ad alias res quā in compromisso expressas: vt in. c. cum dilectus. ℞ arbi. poterit tamen pecuniam dare alteri parti ꝓ illum cui res adiudicauit. quia pecunia nō est prorsus alia res. ꝓ eā enim fit extimatio omnium rerum: vt in. l. j. ff. ℞ cōtrahen. emp. et in. c. ejiciens. lxxvij. di. no. Abb. i allega. c. cū dilectus.

¶ Arbiter pōt se extēdere ad nō ℞ducta in cōpromisso: dūmodo illa adherent expressis in compromisso. ꝑsertim si causa principalis sine illis cōmode diffiniri nō pōt. nota. glo. ⁊ Inno. in. c. cuz dilectus ℞ arbi. ⁊ in. c. ex parte. eo. ti. et sic si vertatur in dubium sup qualitate rerum expressarū compromisso poterit etiā arbiter ℞ illa qualitate cognoscere et pnūciare an veniāt i compromissū. qa hoc est ꝓparatorium ad diffinitōem cause notat Abb. in allega. l. cū dilectus.

¶ Arbiter dat⁹ sup damno dato pōt negantē in penā dupli ꝓdemnare cū cohereat pena negocio ꝓpromisso. ⁊ duplū venit ex natura pactōis. no. Hosti. cōtra Inno. in. c. dilectus. ℞ arbi. ⁊ Inno. in. c. ex pte. eo. ti. vbi dicit arbiter posse sup fructibus expēsis ꝓ nūciare. licet in compromisso nō contineat. qz veniunt oia accessorie ad cām cōmissā. facit. l. nō distinguemus. §. nō est cogendū. ff. ℞ arbi. ⁊ hanc opi. sequit Abb. in alleg. c. cū dilectus.

¶ Arbitriū penale ⁊ generale datū officialibus cōsiliū sup statu ciuitatis non tollit illa que specialiter sunt alicui ante cōmissa. licet ℞ nouo possint ꝓmissionez facere. ⁊ causa nō considerata emergat. no. Bar. in. l. ambitiosam. ff. ℞ ꝛecre. ab or. fa. Abb. in c. studuisti. ℞ offi. ꝛele.

¶ Arbitri in materia singulari nō est vere sentētia vide. j. sñie appellatione.

¶ Arbitri an pñt ordinare vt aliquid tempale ℞tur in compensatōem iuris spiritualis. vide. j. symonia. §. si certū est.

¶ Arbiter vel iudex an possit esse testis ℞ gestis coram eo. vide. j. testis pōt esse sup gestis.

¶ A sñia arbitri pōt infra ℞cē dies reclamari. ꝓ. l. cū antea. C. ℞ arbitris. ⁊ talis reclamatio vel recusatio ℞bet fieri notario vel iudici vel aduersario. ⁊ sic clādestina nō sufficit. vt ibi. §. j. ⁊ ibi Salice.

¶ Verba que opponunt ꝓ tabellionez i cōpromissis. videlicet extūc put extunc approbant ⁊ emologāt omnē sñiam vel laudū ferendū ⁊c. nō impediūt quominus possit postea reclamare. in. l. cuz antea. C. eo. ti. ⁊ ibi Salice. tercia colum.

¶ Arbitrator qui nō seruauit formā ꝓmissi i pnūciando pōt iterū pnūciare. vt ē ꝛex. i. l. quid tñ. ff. ℞ arbi. idē i ꝛelegato qui formā ꝓmissionis nō seruauit. no. Inno. sup rubrica ℞ offi. ꝛele. idē si ꝛele gatus errauit i facto q̄ō iterū possit pnūciare. ℞ q̄ plene ꝓ Abb. in. c. qualiter. j. ℞ accusa.

¶ Arbiter cui data est potestas ꝓ partes vt iudicet ꝑm sensum suum seu ꝑm velle suum intelligit ℞ sensu bene organizato. et in freno rationis supposito. nam ꝓprium sensum horum verboꝝ vt iudicet sicut quilibet bonus vir. facit ꝛex. in auten. ℞ iureiurā. quod ꝑsta. ab his ⁊c. Nam hec verba ꝑm q̄ tibi videbitur si extimaueris. si arbitratus fueris. si tibi placuerit. ⁊ similia important arbitriuz boni viri et nō propriā nudam voluntatē: vt probatur in l. fideicō. §. nunq̄. ℞lega. iij. et in. l. thais. §. sozozez. ff. ℞ fideicom. liber. et. c. ij. ℞ corpo. viciatis. et glo. in. c. abbate. ℞ verbo. signifi. et plene per Bar. i extrauaganti. ad reꝓmendam. et in. l. alios. ff. ℞ ali. et ciba. le. Potest tamen iudex in re dubia interpretari leges ꝑm rectum sensum. no. glo. in. c. j. ℞ constitu. et ibi Abb. v. colum. et vide Inno. in. c. cū speciali. ℞ appella.

¶ Obsides pñt dari i pcate arbitri vel alteri⁹ ℞tinēdi. ⁊ nec arbitriū ferendū vigoꝛe ꝓmissi hūerit effectū quod solet attēptari inter nobiles et potētes: vt i. c. exposita. ℞ arbi. q̄nq̄ datōe pignoꝝ firmat compromissū: vt no. glo. in. c. cū dilectus. ℞ arbi. quādoq̄ pene appositiōe: vt in. c. ꝓ tuas. et in. c. dilecti. eo. ti. Abb. in allega. c. exposita. et vide. c. ex rescripto. ℞ iureiuran.

¶ Delegatus poterit ℞ ꝑsensu partiū ꝛetinere sibi potestatē exequendi sententiam arbitroꝝ ferendaz sup causa sibi cōmissa potestate. q̄ nō sic reseruata

nō ad ꝛelegatū sed ad ordinariū est recurrendum. vt no. ꝑ abba. in. c. ꝑ tuas. 7 ī. c. innotuit. ꝛe arbitris vide infra. cōpromitti nō potest in duos.

¶ Arbiter cui plures articli ꝓmittunt pōt sup uno pri⁹. 7 postea sup alio iniare. vide infra cui plures.

¶ Arbitri dicto seu relationi credit. vide infra probatio. ℣. credi ꝛebet.

¶ Coram arbitro iuris quādo habet locū recōuentio. vide infra recouentio.

¶ Ab arbitro vl' arbitratore an 7 qñ appellat' vide supra appellari pōt ab arbitro. cū trib' ℣. sequē.

Argumentum.

¶ Argumentū dicit' q; argute 7 subtiliter inuentū vt in. c. forus. ꝛe verbo. signi. Abb. in. c. j. ꝛe pactis.

¶ Argumentū a cōmuniter accidentibus. et valet etiam in malo ꝓsumēdo. vt in. c. j. ꝛe cleri. nō resi. 7 ibi Abb. no. in. c. ij. ꝛe elec. in fi. no. glo. et Cy. in. l. neq; natales. C. ꝛe pba.

¶ Argumentum valet ex ordine lr̄e. vt est glo. no. in c. quorundā. ꝛe elec. li. vj. est no. ī Abb. in. c. Nicholao. ꝛe appel. in prin.

¶ Argumentū a contrario sensu. an 7 quando procedit. vide glo. in. c. si quis a symoniacis. j. q. ij. et in c. ij. ꝛe foro compe. 7 plene ꝑ Abb. in. c. publicato. ꝛe elec. 7. c. cum apostolica. ꝛe his que fi. a prela. 7 Bal. latius in. l. conuenticula. C. ꝛe epi. 7. cleri. argumētū a contrario sensu habet etiā locū in contractib' vt. l. cū inter. §. inter soror. ff. ꝛe pactis vbi. 7 est ratio. quia contrarius sensus venit ex tacita mente disponentiū. 7 id quod tacite agit̄ haberi ꝛebet ꝓ expresso quo ad iuris effectū. vt in. l. cū quid. ff. si certū pe. facit. c. ex parte. ꝛe spon. no. Abb. in. c. cū apostolica. ꝛe his que fi. a prela.

¶ Argumentū ꝛe toto ad partē ꝓcedit. vt in. l. q; ꝛe tota. ff. ꝛe rei ven. quod est ver; si eadē ē ratio ī parte que est in toto. als nō valet. argumentū ad hoc ī cle. ij. iuncta glo. ℣ rebus eccle. nō alie. 7 vide Abb. in. c. si diligenti. ꝛe prescrip. in prin.

¶ Argumentū ab absurdo valet. vt ī. c. solite. ꝛe maiori. 7 obe. ī. c. ex ore. ꝛe priui. idē si sequit̄ aliqua inhumanitas. vt in. l. furti. §. pacta. ff. ꝛe his q; no. infa. ꝛebet ergo dispositio intelligi vt nulla sequatur inhumanitas. nulla absurditas. et ꝑ illis euitādis restringēda est oīs dispositio generalis: vt no. Ab. in allega. c. solite. j. colum. vide infra dispositio.

¶ Argumentū a simili ꝓcedit. licet illud nō sit omnino simile. sed sit ea dē ratō. facit qđ notat Jo. an. in nouel. in. c. nō potest. ꝛe ꝓben. li. vj. 7 in. c. cū dilecta. ꝛe confir. vti. vel inuti. sed modus ꝛestruendi argumentū a simili est ꝓbare dissimilitudinē ī illo actu no. Abb. in. c. constitutus. ij. ꝛe appellationibus. 7 in. c. translato. ꝛe constit.

¶ Argumentū valet ab ethimologia seu allusione vocabuli affirmatiue sumptū si nō cōtradicit diffinitōi. diffinitio em̄ preferēt ethimologie. q; euacuat diffinitū fm̄ gen⁹ 7 substātiales differētias. ar. l. j. ff. ꝛe dolo. 7 quod no. in. l. omnis diffiniti. ff. ℣ reg. iu. vbi nota q; omnis diffinitō ē in iure piculosa. Est tamē notandū q; cōmunis vsus loquendi in quacūq; materia semp̄ prefertur suo significato verborū siue illud ꝓprium significatū eliciatur ex diffinitiōe. vel ex ethimologia siue iuris auctoritate: vt in. l. liberorū. §. quod tamen cassius. ff. ꝛele. ij. no. plene abb. in. c. j. ꝛe iudi. penul. colum. 7 in. c. cum fm̄ apostolū ꝛe ꝓben. j. colum.

¶ Argumentū a rubro valet. ꝛe peni. di. j. hec autē verba. iuncta glo. 7 ab ordine rubricaꝝ valet argumentū. nota. in. l. si quis sub conditiōe. ꝛe testamen. mili. 7. c. ex parte. ℣ appella. 7 nō in phemio Grego. Abb. sup rubrica. ℣ iura. calū. 7 ī phemio. C. 7 Abbas sup rubrica. ne sede vacan.

¶ Argumentū a diuisione est validū in iure dūmodo fiat legitima partiū enumeratio: vt in. c. quanto ꝛe iureiurā. concor. l. patre furioso. ff. ꝛe his qui sūt sui vel alie. iuris.

¶ Argumentū a minori. s. longe fortius est validū. vt in. c. quemadmodū. §. nam si post. ꝛe iureiurā. ꝛe elec. c. cū in cunctis.

¶ Argumentum per euitationē absurditatis ē validum in iure: vt in. c. quemadmodū. ꝛe iureiurā. et l. nam absurdū. ff. ꝛe operis liber. quod verū etiā si auctoritas nō allegetur nor. Abb. ī. c. iniustū. circa prin. ꝛe rerum ꝓmu.

Archiepiscopus

¶ Archiepus dicit' ab archos qđ est princeps epōrum. 7 dicit' metropolitanus a mensura ciuitatū. a metros quod ē magister. q; ecclesia archiepiscopal' est mater ecclesiaꝝ totius ꝓuincie. no. glo. in. c. cleros. xxj. di. Abb. in. c. suffraganeis. ℣ electiōe.

¶ Archiepus nō concurrit cū epō in dyocesi suffraganeoꝝ. nec in subditos eoꝝ aliquā habet potestatē. nisi in casibus exceptis. ꝛe quo plene in. c. pastoralis. ꝛe offi. ordi. et ibi ꝑ abba.

¶ Archiepus poterit nedū suā dyocesim. sed totaꝫ ꝓuinciā sibi ꝛecretā visitare. sed primo suā dyocesim. ꝛeinde dyocesim suffraganeoꝝ. ꝛebet tū seruare ordinē. c. j. ꝛe censi. li. vj. 7 potest tunc ꝑ pis cōfessiones audire 7 absolutōes salutares impēdere. vt in. c. fi. ꝛe censi. li. vj. 7 potest monasteria 7 hospitalia 7 alia pia loca sue ꝓuincie: vt in dicto. c. j. 7 in. c. cum ex officij. ꝛe ꝑscrip. et ibi abb.

¶ Archiepus potest in facto notorio se interponere inter subditos sui suffraganei: vt in. c. sollicitudinē. ꝛe appella. ℣. si ℣o notoriū. 7 in. c. romana. §. notoria. ꝛe censi. li. vj.

¶ Archiepus nō poterit inter subditos sui suffraganei se intromittere ꝓpter negligentiā ipsius epi. licet posset compellere epum ad iusticiā ministrandā. facit. c. nullus. ꝛe iurepatro. 7 c. pastoral'. ꝛe offi. ordi. abb. in. c. j. ꝛe foro cōpe. 7 plenius ī. c. si qs ꝑ tra clericū. eo. ti. Jo. an. tū tenet cōtrariū. in. c. j. ꝛe sup plē. negli. ꝑla. li. vj. glo. pe. Pau. tamē wmic⁹ ibi cōtra qui dicit'. q; oppositō ꝑ traria intelligit̄ ℣ iudice mediato. sec⁹ ꝛe immediato vt archiepus. vide tū abba. plenius ī allega. c. si quis contra clericū.

¶ Archiepus ꝑstituit ꝓcuratorē seu sindicuꝫ ī eccl'ia suffraganea. si epus ē negligēs. vide infra. epus teneť.

¶ Archiepus pōt ex cōsuetudine acquirē ius primatus seu ꝑriarchatus in ꝓuincia alteri⁹ archiepi: vt ī c. fi. ꝛe vila. primas em̄ 7 ꝑriarcha idē sunt. licz noia sint diuersa. vt ē ter. in. c. j. xcix. di. 7 habet ꝑriarcha seu primas iurisditōꝫ ordinariā ī ꝓuincijs archiepiscoporū sibi subiectoꝝ. 7 in ꝑsonas eoꝝ. vñ ꝛe eis appellatur ad patriarchaꝫ cui subijciuntur. sicut appellat̄ ꝛe epis ꝓuincie ad ipm̄ archiepm: vt in. c. si inter. vj. q. iij. 7. lxxj. di. cleros. 7 in. c. antiqua. ℣ priuil. nota Abba. in. c. fi. ℣ vila. j. colum.

¶ Archiepiscopus potest cognoscere ℣ crimine episcopi sui suffraganei. si crimen nō exposcit ꝛepositōnem. vt in. c. sacro. ꝛe sen. excom. sed si exposcat ꝛepositionē nō potest audire nisi in consilio episcoporū et tūc nō potest diffinire sed solus papa hoc potest iij. q. v. accusatus. Abb. in ca. secundo ꝛe accusatio. hoc idē no. Jo. an. ī nouella. ī. c. vt litigātes. ꝛe offi. ordi. li. vj.

Archiepiscopus fundat intentionem suam sup locis prouincie nō constitutis intra certaꝫ dyocesim. no. ꝑ wc. signant̄ ꝑ Abb. in. c. j. ꝛe rel. wm. circa fi.

¶ Archiepus licz regulariter potest compellere epi scopū ad officiū suū debite exercendū qz est ordinarius episcopi: vt in.c. pastoralis. de offi.ordi. et in.c. ex literis. de iurepatro. et in.c.cum simus. ix.q.iij. nō tñ ipe archiepiscopus succedit in exercitio nec in iurisditione episcopo etiam negligente vel officiuz suum exercere nolente: vt in allega.c.pastoralis. idem tenet Abb.in repetitione.c.si quis contra clericū. ō foro ppe.7 no.in.c.nullus. de iurepatro.

¶ Archiepus nedum suam dyocesim sed etiā totaz suam puinciam nedum ecclesias seculares ꝫ etiam religiosas 7 monasteria potest visitare et ab eis exigere pcurationes ratione visitationis: et de mō visitandi per archiepm: vide tex.in.c.j.e.ti.li.vj.no.Abba.in.c.sponte. de censi.

¶ Archieps pōt visitare hospitalia religiosa auctoritate episcopi fundata. vt in.c.j. de cēsi.lib.vj.7 ibi glo.idem si hospitalia habent signa religionis 7 publicatis. vt quia habent capellaz et cum campana ibi celebrantur diuina nam psumptio est qꝫ sint religiosa: no.Archidyac.in.c.nemo. de cōse.dis.j. et no. Abb.in.c.patentibz. de priui. idem quando sunt hospitalia privata 7 ille qui edificauit est mortuus sed voluit hospitalia in suo statu remanere qz tunc poterunt visitare: ar.in.auten. de eccle.ti. §. si quis edificationem.7 quod no.in.c.inter dilectos. de dona. inuito aūt edificante hospitale in vita sua non pōt visitari: vt no.Abb.in.c.sponte. de censi.

¶ Archieps habet iurisditionem etiam in subditis suffraganeoꝝ suoꝝ in facto cōcernente totam puinciam 7 in mala consuetudine tollenda et potest eos compellere ad resistendū a mala cōsuetudine: vt in c.pniciosus. de celebra.missa. vbi no.Ab.7 vide Inno.in.c.ex frequentibz. de insti.et glo.ix.q.iij.in summa.7 Jo.an.in alleg.c.pniciosus. Item alia ratio qz psuetudo nō pōt esse nō notoria ꝫ in notoriis maleficijs archieps supplet negligentiā episcopoꝝ. vt in.c.j. §. notoria. de censi.li.vj. Abb.vbi s.

¶ Archiepiscopus licet omnium episcopoꝝ sue dyocesis est ordinarius non tamen subditoꝝ episcopoꝝ. de off.ord.pastoralis. no.glo.in.c.sīt vnire. ō excess.prela.glo.vlti.in fi.potest tñ indulgentias cōcedere et remissiones facē in dyocesi suffraganei: vide.c.pe. de pe.et remi.

¶ Archiepiscopus licet possit suspendere et excōicare episcopos sibi suffraganeos: vt in.ca. sacro. de sen.excom.et no.in.c.vt litigantibz. de off. ordina.li. vj.non tamen potest eos deponere nec a suis dignitatibz priuare: vt in.c.inter corporalia. de translat. epi.ij.q.vij.accusatus.nullus.n.citra papā pōt episcopū priuare nec ipm transferre: vt alleg.c.inť corporalia.et in.c.qō translationē. de offi.deleg.

¶ Archieps pōt in tota sua puincia exercendo iurisditionez tollere prauā psuetudinez 7 in seruātes excōicationez fulminare. qō sentit Inno.in.c.ex frequentibz. de insti.qō limita: vt no.in.c.pastoralis. ō off.ordi. vide glo.que hoc sentit. vij.q.iij.in summa si ḡ epus est negligens in tollendo prauaz psuetudinem potest archiepiscopus suā iurisditionem exercere. hoc tenet Abb.in alle.c. ex frequentibz.j. colū. 7 vltima.

¶ Archieps pōt tanq̄ metropolitanus notoria crimina subditoꝝ suffraganeoꝝ punire: vt in.c.romana. §. notoria. idem in concernentibz totam puinciam poterit archieps exercere iurisditionem in subditos suffraganeoꝝ suoꝝ: vt in.c. ex frequentibus. de insti.7 ibi Abb.iij.colum.

¶ Archiepiscopus licet regulariter non habeat iurisditionem in dyocesi suffraganei nisi in casibz in iure expressis: vt in c.pastoralis. de offi. ordi. potest tñ ppellere epm negligentē instituere canōicos seu clericos in ecclesia fm facultatem et antiquam consuetudinez ecclesie: ar.c.nullus. de iurepatro. et ēpo nolente pōt archiepiscopus eius negligentiam supplere si in termino p archiepm assignato episcopus nō instituit. qz terminus hominis succedit loco termini iuris: vt no.p Jnno.in.c.ex rōne. de appel. sed si ius pfigeret istum terminū devolutio fieret ad archiepiscopum: vt in.c.ij. de concess.prebend. ergo in casu supradicto no.abba.in.c.ex parte. de cōcess.preben.v.colum.et de hac materia vide plene p abba. in repetitione.c.si qs cōtra clericum. de foro ppe.

¶ Archiepiscopus nō pōt dare visitatorem ecclesie suffraganee vacanti nisi qñ capitulum est negligens in administratione: vt in.c.fi. de supp.neg.prela.nec pōt archieps interponere auctoritatē in alienatiōe rei ēpatus vacātis: no.glo.in.cle.ij. de reb.ecc.non alie.no.abba.in.c.j. ne sede vacan.iij.colum.

Archidyacon⁹

¶ Archidyaconus an pōt excōicare et que ptineāt ad eius iurisditionem de iure cōmuni.not.glo.in.c. dudum.ij. de elect.7 no.in.c.archidyaconus.7. c.ad hec.et ibi p Jo.an.§.in quadam. de offi.archidyac. 7 vide Abb.in.c.cum pringat. de foro ppet.et melꝰ ibi Anto. de butrio 7 vide infra cura.

¶ Archidyaconus nō est de capitulo mero iure cōmuni inspecto sed solū habentes ius canonie sunt ō capitulo: vt in.c.ij. de insti.epūs.n. cū canonicis faciunt vnum corpus.in.c.nouit.7 in.c. quāto. de his que fiūt a pla.no.Ab.in.c.dilecti. de maio.7 obed.

¶ Archidyaconus in monasterijs nō pōt exercere iurisditionem qz monasteria quo ad legem iurisditionis subsunt episcopo.xvij.q.ij.hoc iure. et.c.cognouimus. nō tñ subsunt archidyacono nisi ex consuetudine. hoc sibi competat qui dat iurisditionem ℒ. de manci.l.iij.7.c.cum contingat. de foro ppe.no. Jnno.in.c.dilecto. de offi.archidyac.

¶ Archidyaconus.s.in certa prochia alicuius dyocesis a tempore immemoriali exercuit ordinariam iurisditionez causas quascunq audiendo et diffiniendo in illa pte nō poterit epūs nec eiꝰ officialis generalis exercē iurisditionē: qz generalis pulsio non se extendit ad loca quibz de iudice specialiter est prouisum. ℒ. de pact.ꝓuent.l.fi. qō est verum cuz epi de priuilegio vel psuetudine archidyaconatus nō posset immediate adiri als secus: ad hoc de offi.archiō. c.ad hoc.in fi.et de offi.lega.c.volentes. et hoc ꝓcludit Jo.an.in nouella.in.c.cū epūs. de offi.ordi. li. vj. et ibi Dominicus.

Arma

¶ Arma portare an liceat officialibz epi ad executionem iusticie: vide.j. epo non licet.

¶ Arma depingens aliena principis vel alioꝝ dnoꝝ in parietibz domus sue pdit domū 7 domus efficitur publici iuris. idez de eo qui titulo principis rei sue imponit: vt tex.in.l.j. ℒ. vt nemo priuat⁹. 7 ibi p doctō. signanter p Balice.

¶ Arma et alias merces deferēs saracenis qualiter puniat: vide.j. merces. 7 vide.j. pena.

¶ Arma balistaꝝ pmittūt in bello iusto: vide j. defendere licet.

¶ Armorum vsus etiam laycis est interdict⁹. ℒ. vt armo.vsus.in rubro 7 in nigro.li.xj. solet tamē princeps ob iustam causam ꝓcedere alicui vt sine offensione alterius armis possit vti: vt. ℒ. de ppos. sacricu.l.fi.li.xij.no. Jo.an.in.c.clerici arma. de vi.7 hone.cle.

¶ Arma mouere ꝫ aliquē lz nulli liceat sine aucto-

ritate prīcipis.xiij.q.ij.c.j.tñ si supiorē non habz seu p aliū ius suū vel rem suaz nō pōt prosequi licitū ē ei arma mouere z bellum indicere ad recuperandum sua vī etiā furtiue accipere.xiij.q.ij.c.ij. ℒ. tē iude. nullus.q si furto vel violentia rapta habere,nō potest nihilominus pōt accipe equalia auctoritate superioris.xiij.q.iij.dñis.dū tñ scandalū ex hoc non generetur:no.Jnno.in.c. olim.j.tē restitutio. spolia. vide.j.bellum.

¶Arma pōt licite mouere prelatus habēs iurisdictionem ꝓtra subditos inobedientes.xv.q.vij.c.cum auctoritate.z.c.nos sanctoꝝ.qz in his casibz nō dicit ꝓprie fieri bellū ꝫ melius executio iurisditionis vel iusticie.ff.tē rei ven.qui rem.nō.Jnno.in alleg. c. olim.vide.j.tēfensio.versiculo.si clericus. Licz ex electione armoꝝ clerici seculares nō sunt excōmunicati ipō facto ꝫ si moniti non cessant ꝓdunt pui legiū clericale iuxta no.in.c.ptingit.z in.c.ad audiētiā.tē sen.excom.religiosi tñ tenētes arma intra septa monasteriū sine licētia sui supioris ipso facto sūt excommunicati:vt in cle.ne in agro.no.Abb. in.c. clerici.tē vita z hone.cle.

Assessor

¶Assessor si est purus legista z cā est mere canonica seu spūalis pōt recusari ē mirabile dictuz:qō ponit dñicus in.c.statutū. post prīn.tē rescrip.li.vj.

Assensus

¶Assensus vbicunqz exigit a supiore in actu ptinēte ad subditos assumit assensus p auctoritate q̄ q̄dem auctoritas pōt dici assensus auctorizabilis cōpetens olim rōne officij publici:no.Jnno.z glo.in c.j.tē reb ecclē.nō alie.no.tē ꝓsue.c.cum cōsuetudinis.no.Ab.in.c.quotiens.tē pact.

Asini

¶Asini dicunt q cōtinue seruiūt in ecclesia z dicūtur quasi asini qz q̄tidie portant pondus diei z est tē tē.i.c.j.vel dicūt quasi asini:sic.n.illi q exponūt se mortiꝑ dñis obediendo etiā in malū: vt in.c. pro humani.tē homici.lib.vj.sic etiā isti ducendo mulierculas dñis suis canonicis qō q̄pestiferū sit:legitur in auten.tē lenonib.coll.ij.et sicut illi corporuz ita isti aiaꝝ asini dicunt:no.Hosti.et Jo.an.in.c.cū ad hoc.tē cleri.non residen.

Attentata

¶Attentata lite pendente revocant vbi notat pfidia in attētāte licet cessent alia iuris remedia Ab. in.c.cū.m.tē ꝓstitu.pe.colū.et in.c.j.vt lite pen.cum ibi allega.in fi.p Abba.

¶Attentata p iudicē inferiorez vbi supior revocat ex certa scientia z ꝓprio motu non valēt etiā si tē inferior nō sit certificat° p tex.in.c.j.tē ꝓcess.pben.li. vj.Abb.in alle.c.cū.m.vlti.colum.

¶Attentata post appellationez pūt peti revocari iudicis officio etiam si remediū ordinariū nō intentet:plene p Abb.in.c.ex parte.tē rescrip.iiij.colum. z in.c.dilecte.tē excep.

¶Attentata ꝓtra ius cōe regulariter sunt ipō iure nulla.vt.c.vides.x.di.et.c.que cōtra ius fiūt.tē reg. iuris.li.vj.nā ꝓmūia iura ꝓcernūt ꝓmodū publicū. nec pūt ꝓbabiliter ignorari.imo est late culpe ignorare iura cōia:vt no.Bar.in.l.qō nerua.ff.tēpositi. Abb.in.c.considerauimus.tē elect.

¶Attentata post appellationē extraiudicialez an sunt irritanda:vide s̄ appellatio.

¶Attētata post appellationē ab interlocutoria sūt ipso iure irrita et inania z hoc si appellatio fuit legitima cū p eam suspendat iurisditio iudicis a quo:vt in.c.si a iudice tē appel.li.vj.tēclarant q̄ nulla z revocant p viam attentati:tē hoc p Abba.in.c. cū super questionū.ℌ.fi.tē offi.tēleg.no.idē Abb.in.c.cū olim.j.tē offi.tēleg.z in.c.dilecte.tē excep.z tē hoc z tē attentatis post appellationē extraiudicialez an sint nulla vel irritanda:vide Abba.in.c.ꝓsuluit.ij. tē appel.plenius.in.c.bone.eo.ti.

¶Que differentie sunt qñ agit p viā attentati vl'interdicto vñ vi ꝓtra spoliantē vl'innouantē aliquid post appellationē vel ea pendente:vide notabiliter p Abb.in.c.bone.tē appel.vij.colum.

¶Licet attentata medio tpe ante appellationē veniunt revocanda p viā attentati p.c.nō solū.tē appel.li.vj.tñ hoc non habet locū in sententia excōicationis medio tpe ante appellationē lata: qz ab ea semp requirit absolutio.no.tct.in.c.venerabilib. ℌ.porro.tē sen.excō.et est tēcisio rote ꝓclusione. ccc lxxv.z no.p tc.in.c.p illoꝝ.tē preben.

¶Si appellatio infra annū nō finit nō solū transit in rē iudicatā ꝫ etiā attētata appellatione pendente z ante tēsertionē reuiuiscūt:no.in cle. sicut appellationem.tē appel.z est tēcisio rote ꝓclusione.j.

¶Attentata nō solū pōt litē ꝓtest.seu etiā ea q̄ pt° citationē attētant sine libello ex puro et mero officio iudicis revocant in pristinū statuz:vt no.glo.in clemē.j.vt lite pendente.

Auaricia

¶Auaricia cū sit ydoloꝝ seruitus tēbent ipi° radicem studiosius extirpare q̄ seculi vanitatib renunciantes elegerūt dño in religionis habitu militare: ad colł.iij.z in cantico cantica.et.c.auaricie.tē pbē. auarus.n.numinis quasi tēo reuerentiā exhibet. j. q.j.cum omnes.z Salustius auaritia studiū habet et q̄ nemo sapiens ꝓcupiscit.z Seneca.turpe lucrū vt dispendiū fugito. Et Eccl.xiij.bona est illa substantia vbi pcm̄ non est in ꝓscientia. Tullius li.ij. tē officijs.nullū vicium tēterius auaricia pīsertim in principib z rempublicā gubernantib. Jtē Valerius li.iv.c.iiij.in fi.tē auaricia senū. q̄d absurdi° q̄ quomin° restat vie eo plus viatici querere. Jtē Benecca tē moribz. Nōstro similis est auaricia senilis: quid homini stultius q̄ via tēficiente viaticū augere:no.Jo.an.in.c.auaricie.tē preben.z ibi Abb.

Auctoritas

¶Auctoritas pape seu alterius supioris an videtur in iuramento excepta:vide.j.iuramentū.

¶Auctoritatē prestans seu tēfensionem tēlicto an puniat sicut faciens:vide.j.ꝓsensus.

¶Auctas iudicis male interposita nō excusat a peceptione fructuū:vide.j.iudicis auctoritas.

¶Auctoritas idē est qō assensus qñ ꝓsensus a supiore requirit:vide s̄.assensus.

¶Auctoritas vbicūqz interuenit si nō est legitima prestita corruit actus:vt instī.tē auct.tuto. ℌ.tutor facit.xxij.q.ij.si qua tēreb. Jtem si in actu in q̄ non req̄ritur auctoritas sit postulata non valet actus q̄ geritur.nota.Abba.quem vide in.c.consulti.tē ꝓcura.

¶Auctoritas superioris non requiritur in constitutione syndici vel ꝓcuratoris alicuius vniuersitatis:no.Jnno.in.c.ꝓsulti.tē ꝓcur.z glo.in.l.actor. ff.rem ratam haberi.rectoꝝ tñ ipsius vniuersitatis tēbet interesse z consentire cum sit tē ipa vniuersitate z caput ipsius no.Jnno.vbi s̄.et facit.l.ij.ℒ.ō tēcurio.li.x.Spec.in ti.tē syndico.ℌ.j.Abb.in dicto.c.consulti.

¶Auctoritas vbi requiritur non sufficit presentia

patris vide.ĵ.consensus seu auctoritas.
¶ Auctoritas epi licet nō req̃rat in pstitutione syndici seu pcuratoris ad certā cāz cū sit res modici p̄iudicij:vt no.glo.in.c.impator. de iurame. calū. tñ si sit talis syndicus seu pcurator generaliter pstitutus et sic habet legitimā administrationē totiꝰ ecclesie cū sit quasi quidā titulus in ecclesia req̃rit auctoritas epi'copi et in hac vniuersitate ecclesiastica cū epūs sit sponsus oīm ecclesiarū ⁊ eius pstitio et auctoritate regit omnis ecclesia.x.q.j.regenda.et.c.fi. de succes'.ab intes.secus in vniuersitate seculari vbi auctoritas superioris nō req̃rit.vt in.l.j.ff.qō cuiusq̄ vniuersitatis.Abb.in.c.impator. de iura. calum.
¶ Auctoritatē an prestare teneat tutor qui minori iurat:vide.ĵ.minor qui caret.
¶ Auctoritas alicuiꝰ facti si iuuat auctoritate iuris diuini ei est standuz potius q̄ auctoritate pape: no.glo.singularis in.c.j.xx.dist. huius tñ declaratō spectat ad ecclesiam vniuersalem.s.ad pstituz generale.no.Abba.in.c.rua.j. de decimis. pclude q̄ in expositione scripturaꝝ standū est dictis sanctoꝝ.in decisionib⁹ tñ causaꝝ standū est summis pontificibus qui istis et nō illis data fuit potestas legis pden de nisi dictū sancti iuuaret auctoritate noui vel veteris testamenti vel alicuius pcilij:p id qō no. in.c. fi.xxxvj.q.vlti.Abb.in.c.ne innitaris. de pstitu.
¶ Auctoritate pp̄ria non debet q̄s possessionem occupare:vide.ĵ.possessionem non debet.

Auxilium

¶ Auxiliū prestans delicto an puniat tanq̄ faciens vide.ĵ.pfensus.⁊.ĵ.opem prestans.
¶ Auxiliū sicut secularis iudex debet impendere ecclesiastico q̄n eius brachiū inuocat sic debet ecclesiasticus iuuare iudicē secularē pp̄ra sibi rebelles:nota.glo.⁊ dc.in.c.j. de offi.ordi. compellit tñ ad hoc secularis p ecclesiasticū nō tñ ecōtra:vt ibi no.Abb. Item debet fieri fides de pcessu secularis ecclesiastico.non tamen econtra nisi iniuste petat auxiliū a seculari.q̄ non debet eū iuuare in malo: de quo vide latius ⁊ notabiliter p Abba.in alleg.c.j. de offi.ordi.
¶ Auxiliū pōt ecclesia petere non soluz pp̄ra hostes a prelatis ꝟ etiā a principib⁹.xxiij.q.iij.maximian⁹. et in.c.imperatores.et eos nō prebētes excōicare ea causa et.q.v.administratores.et potest etiā eos ecclesia acrius punire maxime imperatorē.ar.c.venerabilib⁹. de elect.⁊.c.alius.xv.q.vj.et.c.ad abolendā §.statuimus.⁊ se. de hereticis.et licet papa vl' alius prelatus pugnare non debeant principaliter p̄ sue ecclesie defensione pōt tñ alios ad pugnam incitare xxiij.q.viij.igit̄ ortatu.⁊.c.oī timore.et glo in .c. scisciare.viij.q.j.et.c.dilecto. de sen.excom.li.vj. Abb.in c.fi. de dila.ij.colum.vide.ĵ.subsidiū.

Sequuntur additiones dñi Lu. de campis ad p̄cedentē literam A.

Blatum

De male ablatis an pfessor solus sine episcopo possit facere restitutionē:vide Abba.in.c.cū sit. de iudeis.
¶ Cū male ablata sunt incerta an circa talia debeat episcopus prudere et quō.Ab.in alle.c.cū sit.
¶ An soli executores testamenti possint de ablatis restituere:vide Abb.in alle.c.cum sit.

Abiuratio

¶ An agenti interdicto vti poss.obstet exceptio abiurationis:vide Abb.in.c.venissent. de iusti.
¶ An agenti interdicto adipiscēde possess.obstet exceptio abiurationis.vide Abb.in.c. post electionē de pcess.preben.

Accrescendi ius

¶ An ius accrescendi habeat locū inter p̄iūctos re et verbis et inter disiūctos:vide p Abb.in.c.raynaldus. de testa.

Addiscere

¶ Nemo debet p̄sidere vt p se addiscat ꝟ doz aliozuz doctrinam accipere:Abb.in.c.non minus. ne cleri. vel mo.

Adiectiuum

¶ De materia adiectiui et substantiui vide p Abb. de sum.tri.§.fi.

Adeps

¶ Ex adipe pcedit iniqtas.Abb.in.c.scriptum. de electio.

Aduocatio

¶ An pfestim q̄ iudex superior incipit pgnoscere ō cā videat ad se aduocare:vel an sit opus expressa aduocatione.Abb.in.c.cum martinꝰ. de pstitu.
¶ An debet intimari iudici aduocatō ad hoc vt valeat:vide Abb.in alle.c.cū martinus.
¶ An epūs possit aduocare cām pendentē coram officiali vel vicario:vide Abb.in.c.dilecto. de testi.
¶ De materia aduocationis cause: vide plenissime p Abba.in.c.vt nostrū. de appel.

Aduersarius

¶ Aduersarius nō teneat in iudicio allegare ius aduersarij:Abb.in.c.si duob⁹. de appel.
¶ Aduersarius dicitur esse omnis ille qui mecum contendit in iudicio:vide per Abbatem in.c.pmo. de iudic.

Administratio

¶ An bona prelati sint tacite obligata p mala administratione eius:vide Abbatem in.c.ex literis. ō pigno.
¶ Administrationem quis dicat habere in ecclesia vide p Abb.in.c.requisisti. de testa.
¶ Administratores qui remouentur pter dolū sūt infames ⁊ carent futura dignitate:vide p Abba.in c.licet heli. de symo.

Agrimessor

¶ Agrimessoꝝ et expertorum in arte aliqua materiam:vide per Abbatem in.c.quia iudicantium. de prescrip.

Allegare

¶ An possit allegare quis suam turpitudinem: vide p Abb.in.c.cū martinus. de pstī.
¶ Allegans suam turpitudinem an sit audiendus: vide Abb.in.c.latoz. de re iudica.et p eundē Abb. in.c.ex tenore. de testi.
¶ An sacre scripture possint allegari in decisiōe causarū:vide Abb.in.c.j. de offi. del.g.
¶ An sufficiat allegare iura generaliter et an iura sint allegāda in consilijs et quid in sententia: vide p Abbatem in.c.vestra. de cohabi.cleri.⁊ muli.
¶ Allegationes antiquoꝝ patrū an possint in iure allegari.et an preferantur pstitutionib⁹ pape: vide p Ab.in.c.certificari. de sepulturis.

Altare

¶ Altare vnū non ꝛ̃bet diſcoopiri cauſa coopiendi aliud: vt in.c.cum cauſam.ꝛ̃ pben.p Abb.
¶ An in loco non ꝓſecrato poſſit celebrari cū altari viatico: no. Abb. in rubrica ꝛ̃ ꝓſecra. eccl'. vel al.
¶ Altare quō et qualit̄ ꝓſecret̄: vide Ab. vbi ſ. c.j.
¶ De clericis qui nō habēt alia beneficia q̄ altaria vide Abb. in.c.j. ꝛ̃ ſucceſ. ab inteſta.
¶ Altaria q̄ñq; ſunt ꝛ̃tata et ſunt ſimplicia beneficia: no. Ab. in.c. recolentes. ꝛ̃ ſtatu regu.
¶ Altare viaticū quid ſit et quis poſſit ip̄m concedere: vide Abb. in.c. in his. ꝛ̃ priuileg.

Ambiguum

¶ Intentio ambigua qualiter et contra quē interpretet Abb. in.c. ex literis. ꝛ̃ ſponſa.

Amicus

¶ Amicus ſi faciat aliq̄ ꝛ̃lictū vel ꝛ̃maluz contra aliquē mei ꝓtemplatiōe an preſumat̄ feciſſe me mandante: vide p Abb. in.c.cum cauſam. ꝛ̃ teſti. et.c.cō ſtitutus. eo. ti.

Amplexus

¶ Amplexus an p̄ſumat̄ in malam partez quando clericus amplexatur mulierez: vide Abb. in.c. eſtote. ꝛ̃ regu. iuris.

Animal

¶ Animal alterius ſi repiatur in agro meo qualit̄ me ꝛ̃beo habere in cuſtodia et captione: vide Ab. ꝛ̃ iniur. ſi leſerit.

Antecedens

¶ An ad poſitionem ꝓſequentis ſequat̄ poſitio antecedentis et cōtra vide p Abb. vt in.c.j. ꝛ̃ lit. ꝓteſ. et in.c.cum oportet. ꝛ̃ accu.
¶ Qui vult conſequēs p̄ſupponit antecedens. Ab. in.c. ex parte. ꝛ̃ ſpon. et in.c. pro illoꝝ. ꝛ̃ pben.

Approbare

¶ Si aliquē approbaui ad certū actū vel officium nō poſſuz eū ampli⁹ reprobare niſi ex cauſa noua: vide Abb. in.c.cum venerabilis. ꝛ̃ excep.
¶ An quod ſemel approbaui poſſum reprobare. abbas in.c. diuerſis. ꝛ̃ cleri. ꝓiuga. et in.c. cū nō ignores. ꝛ̃ preben.
¶ Quod recipio pro me etiā ꝛ̃beo recipe ꝓtra me: vide Abb. in.c. diuerſis. ꝛ̃ cleri. ꝓiuga.

Ariſtoteles

¶ Liber ethicoꝝ ariſtotelis diuidit̄ in monaſticaz economicā et politicam: vide Abb. in ꝓhemio.

Articuli

¶ Quando eſt dubium an articuli ſunt admittēdi: ꝛ̃bent admitti ſaluo iure impertinentie vide Ab. in c.cum ꝓtingat. ꝛ̃ offi. ꝛ̃leg. et quid ſi iudex dicat ꝓtem reſpondere ſaluo iure impertinentie an ꝑs ꝛ̃beat reſpondere articulis. vide Ab. eo. c.
¶ Cautela eſt apponere in fine articuloꝝ q̄ ꝛ̃ hoc eſt publica voꝝ atq; fama: vide p Abb. in.c. ꝓtingit. ꝛ̃ fide inſtru.

Archimia

¶ An ſcientia archimie ſit ꝓmiſſa vide p Abb. in.c. ad audientiā. ꝛ̃ preſcrip.

Archinia

¶ An credatur inſtrumento extracto ꝛ̃ archinis: vide in.c. ad audientiā. ꝛ̃ preſcrip.

Arrendare

¶ An ꝑſone eccleſiaſtice poſſint arrendare eoꝝ beneficia vltra eoꝝ tempus: vide Abb. in.c. ad audiē tiā: ꝛ̃ reb eccle. nō alie.
¶ Arrendamenta prelatoꝝ finiunt̄ morte: not. Abb. vbi ſupra.

Aſtrologia

¶ An ſcientia aſtrologie ſit ꝓhibita: vide Abb. in c. ex tenore. ꝛ̃ ſortilegus.

Auctor

¶ Damnato auctore damnant̄ eius opera. no. Ab. ꝛ̃ hereti. c. fraternitatis.

Baptiſmus

De forma ſubſtantiali baptiſmi et an poterit alius q̄ ſacerdos baptizare: vide. c.j. ꝛ̃ baptiſ. per Abbatē. ⁊ an in baptiſmo ꝛ̃bet ſeruari cōſuetudo in verbis ibidem.
¶ An per baptiſmum tollatur originale peccatum et quod dicatur originale peccatū vide plene p Abba. in.c. maiores. eo. ti.
¶ Non ꝛ̃bet quis admitti ad eleuandum aliquez ꝛ̃ ſacro fonte vt ſit pater eius ſpiritual' niſi ſit maioꝝ plena pubertate: ſcilicet. xviij. annorum: naz abſurdum videtur eum fieri patrem ſpiritualez q̄ nō poteſt eſſe carnalis: Inſti. ꝛ̃ adop. §. minorem. no. Abb. in.c. ꝛ̃bitum. ꝛ̃ baptiſmo.
¶ Ad baptiſmū non ꝛ̃bet indiſtincte aſſumi iudeus niſi prius reſtituat que extorſit per vſurariā prauitatem vel alīs illicite: vt in.c. iudei. et ibi glo. ꝛ̃ conſecratione diſt. iiij. Item ꝛ̃bet ad minus per quadraginta dies inſtrui vt fiat cathecuminus ⁊ inſtruatur in fide: vt in.c. ne quod abſit. iiij. diſt. et Abb. in allega.c. ꝛ̃bitū. ꝛ̃ baptiſ.
¶ Ad baptiſmi ſubſtantiam requiruntur verbum et elementū aque alīs vbi iſta ꝛ̃ ſunt non eſt ſacramentum: vt in.c.pe. ꝛ̃ baptiſ. vbi notant ꝛ̃cto. q̄ requiritur q̄ aqua ſit elementata etiam ſi ſit mixta cuz liquio vel cum luto quia chriſtus in elemento puro aque iordanis fuit baptizatus nō poteſt ergo quis baptizare in aqua roſata ſeu ỏ aſabar nec ſufficeret alius liquoꝝ plene p ꝛ̃cto. ſignanter per Abb. in.c. penul. ꝛ̃ baptiſ.
¶ Si aliquis videns puerum in ſigno mortis nec potuit habere aquam proiecit in puteum dicēdo verba inſtituta ad baptizandum videtur baptizatus: conſtat q̄ acceſſit viuus ad aquaz. ſi autem ꝛ̃ceſſit in via anteq̄ ad aquā ꝛ̃cederet non eſt baptiſatus: concludit Abb. in.c. penul. ꝛ̃ baptiſ. et notabiliter p Lapum ſua allega.c. iiij.
¶ Baptizari voluit chriſtus a Johanne licet nullo peccato tenebatur cum fuerit conceptus ſine viri ſemine et nullū peccatū etiā originale habebat dupli ci ratione. Prima vt adimpleret omnem gradum humilitatis: ꝛ̃ quibus gradibus vide p glo. in clemen. j. ꝛ̃ religi. ꝛ̃mi. et vltimus gradus eſt vt ſupponat quis ſeminoribus. Secunda ratio vt ſanctificaret nobis aquam. vt ꝛ̃ ꝓſecra. di. iiij. c. nunq̄. et c. per aquā. eadem diſt. nota Ab. in.c. fi. ꝛ̃ baptiſ.
¶ Baptiſmi ſacramentum cum ſit ianua omnium aliorum ſacramētoꝝ eius ꝛ̃fectus impedit impreſſionem caracteris aliorum ſacramentoꝝ. vt in.c.j. ⁊ fi. ꝛ̃ preſb. non baptiſ.

¶Baptismus est triplex.s.fluminis flaminis ⁊ sanguinis:vt in.c.apostolicā.de presbytero nō baptisato.vbi glo.nota.⁊ vide ibi p doctō.

¶Baptismus habuit suam formā ab euangelio cū .s.christus dixit apostolis: Baptizate omnes gentes in noīe patris et filij et spūssancti amen.vt in.c. penū.de baptis.alia vo que dicunt et fiunt in baptismo fuerūt instituta ab ecclesia ⁊ nō sunt de substātia baptismi sed de solennitate:vt in.c.j.⁊ qō ibi nota.de baptis.Abb.in.c.fi.de presby.nō bapti.

¶Baptizare pōt tempore necessitatis laicus et etiam hereticus:no.glo.in.c.j.de clerico non ordi.minis.et ibi p doctō.

Bellum

¶Bellum censetur iustū qō infert a subditis contra dominū superiorem nō recognoscentē si req̄sit⁹ nolit iusticiā administrare et potest in tali casu subditus ab eo se defendere:et violenter resistere.ar.ff. de vi et vi ar.l.vt vim.et est expressum in libro feudoꝝ. de mili.⁊ vasal.qui ptu.est.c.vno.in fi.vbi text.inq̄t q̄ si dns militi vasallo iusticiam facere noluerit poterit vasallus drogare q̄ tunc dominꝰ nō censet iudex ꝑ privatꝰ sicut dicimꝰ de spoliato a iudice iuris ordine nō seruato q̄ restituit tanq̄ privatū:no.iij. q.j.in summa octaua.q.j.principū.et ibi archidya. et.c.querente.de resti.spo.tunc enim bellū dicit necessitatis ideo bellamus vt pacē habeamus.xxiij.q. j.militare. Itē nota q̄ nedum p mgīratus et officiales denegantes iusticiam reprehensarie cōcedunt: vt in c.romana.de sen.excom.li.vj.et.ff.quod quisq̄ iuris l.j.in fi.⁊.ff.de dolo.si ex dolo.§.j.sed etiam ptra vniuersitatē iusticiam denegantē.in.l.metus.§. animaduertendū.ff.qō metus cā.⁊ etiā ptra dominū ⁊ eꝰ subditos ⁊ sibi auxiliū prestantes ad iusticiam denegandaz.de sen.excom.c.si materia.li.vj.⁊ late p Gaspar. de calde.in suis psilijs.ti. de treu.⁊ pace.

¶In bello iusto licitū est auxiliū infidelū req̄rere vide.j.infidelium auxilio.

¶In bello debemus ad scientiā que in hominū natura ꝓsistit nos referre ñ ad naturā naturātē: vt in l.cum ad pñs.ff.si cer.peta.ne videamur deū tēptare:vt in.c.fi.de purga.vulga.et ibi Pe.

¶Sedata quadā ciuili discordia ⁊ guerra q̄ viguerat inter ciues in ciuitate tolletana fuit facta reformatio p communes ⁊ milites ciuitatis q̄ de criminibus retro ꝓmissis tempe guerre nō possent officiales cognoscere que reformatio fuit p dñm regem ꝓfirmata repetijt quidā ciues animalia sua rapta tpe guerre penes aliū qui repetit sed obijcit sibi dicta reformatio ⁊ regis ꝓfirmatio et circa hoc tenet et cōcludit Petrū de ancha. in.c.in nostra.de iniur. q̄ licet nō possit cognosci criminaliter de rebus raptis.ciuiliter tamen potest q̄ in dubio rex siue cōmune videntur remittere ius suū nō tū ius quesitū singulis. ad hoc facit qō no.Bar.post glo.in.l.venia.C.de iure vo.⁊ qō ipse no.in.l.qui rome.§.pranius.de ver.ob. ⁊ facit.l.ab aurelio.de libe.lega. nec etiā dominꝰ rex potuit singulorū iura seu bona tollere:vt no. Inno. in.c.que in ecclia.de ꝓstitut.Barto.in.l.rescripta C.de preci.impe.off.in foro tū ꝓscientie is qui intulit damna incendia ⁊ depredatōnes in guerra seu in bello iniusto nō est tutus nisi satisfaciat de q̄ p Pe. de ancha.late et notabiliter in regula possessor malefidei.de reg.iuris.li.vj.

¶Bellum iustum quid sit ⁊ quādo liceat alicui iniuste alium impugnare: vide Inno.in.c.olim.de restitu.spolia.

¶Ad bellum nō tenent ire vasalli milites nec advocati nec alia seruitia dominis exhibere nisi expacto ad hoc teneant cū ad munera psonalia nō teneant cū sumptu vl sine sumptu:no.de immu. eccle.nō minus.vel nisi in casib notatis in vsib feudoꝝ vel nisi ex ꝓsuetudine vel alio iure speciali:no. Inno.in c.sicut.ij.de iureiuran.vide.j.mandati actionē.

¶Cōmodans equum vel arma ad bellū si sibi amittant nō cōpetit actio ad ea repetenda.ff.ꝓmo.l.si vt certo.§.sed interdum.et hoc ideo q̄ ꝓmodatarius nō excessit fines ꝓtract⁹ cū vsus est ad eū vsuz ad quem ꝓmodata est ideo in nulla culpa est immo q̄ mandatum melius adimplet habet actionez mandati ad impendia ⁊ damna dummodo absit dolus ⁊ culpa:no. Inno.in.c.sicut.ij.de iureiur.

¶Locans equū et arma ad bellū si sibi capiant cōductor non tenet ad emendaz q̄ sic locauit ea.ff.loca.l.si quis domū.debet ꝑ locator esse cōtentus mercede sua nec tenet ꝓductor dūmodo dolū et culpam non ꝓmiserit:no. Inno.in.c.sicut.ij.de iureiur.

¶Licet in bello iusto qō edicto seu auctoritate principis est indictū res occupate sunt capientiū et liberi homines capti fiunt serui:vt.ff.de capt. et postli. reuer.l.hostes.et.ff.de verb.signi.l. hostes. nō tamē hoc locum habet si alius q̄ princeps etiā iurisdictionem habens p defensione rerum suarum vel sui iuris executione bellum indicat.pōt tamen si iurisdictōnem habet statuere licite q̄ quicūq̄ invaserit aliquem liceat invaso bona invasoꝝ capere et sua facere et invasorem detinere:vt no.de sen.excō.a nobis. pōt etiā eū ꝓdemnare de invasione facta infra limites sue iurisdictionis.C.vbi de cri. agi oporet. auf. qua in ꝓincia.si aūt indicens iustū bellū iurisditionem non habeat:vide qō notabi.no.p Inno.in.c. sicut.ij.de iureiuran.et vide.j.spoliatus q̄ rem suaz. vide.j.mandatum.

¶Bellum sine iussu principis ingerens tenet.l.iul. maiest.ff.ad.l.iul.maiesta.l.ij.⁊ in auten. de armis. colla.vj.⁊ de manda.princi.col.ij. necessitate tamē imminente sufficit licētia magistri officiorum.C.de fabri.l.fi.li.x.no. Io.an.in.c.clerici arma. de vita et hone.cle.et quod ipse no.in.c.olim.de resti.spo.

¶Bellum an et quando poterit indici p defensiōe psone vel rerū vel pro recuperatione rerū: vide notabilit⁊ plene p Inno.⁊ Abb.in.c.olim.j.de resti.spo. et vide supra arma.

Benedicere

¶Benedicere potest abbas monachos suos:⁊ ista benedictio est de solennitate.⁊ vide s. abbas potit.

Beneficium

¶Beneficij appellatione omne beneficiū comprehendit:vt in.c.j.de regu.iuris.li.vj.et hoc largo sūpto vocabulo vbi tamē materia est stricta: vt in casu.c.postulasti.de rescrip.appellatiōe beneficij non venit beneficium iuratū nec prebenda solita cōferri canonico:vt in.c.cuz in illis.de preben.li.vj. Abb.in alleg.c.postulasti.

¶Beneficij ecclesiastici appellatione non comprehendit annua pensio licet impetrans beneficiuz de annua pensione mentionem faceret.c.ad audientiam.de rescrip.⁊ ibi Abb.j.colum.

¶Beneficiorum appellatione non venit canonicatus sine prebenda:in.c.in nostra.de rescri.⁊ ibi Abbas.

¶Beneficium an potest cū bona conscientia possidere existens in peccato tempore sue promotōnis vl electionis de facte: Abb.in.c.innotuit. de electō. ij.colum.

¶Beneficiū ecclesiasticū non debet deferri successiue pluribus de eadem domo ne potius videatur di-

gnitas ℞lata ex ſucceſſione q̄ ex canonica inſtitutione vel electione. nam hoc obſeruatur in dignitatibus ſecularib fortius in eccleſiaſticis. vt in. c. ad extirpandas. ℞ filijs preſbyteroꝝ. Abb. in. c. venerabilib. ℞ elect. j. colum.

¶ Beneficium recipiens ℞ manu laici an ſit excommunicatus et an celebrando efficiat irregularis. vide quod no. Inno. et Abbas in. c. quiſquis. ℞ elec.

¶ Beneficia plura ℞tinens minus canonice incidit in multa vicia. Primo in tranſgreſſionis notaz. ideſt infamiam. vj. q. j. infames. Secundo in cupiditatis vicium quod maximuz eſt. vt in. §. j. xlvij. diſt. et in. c. vicium eiuſdem diſt. Tercio committit furtum cum ſacrilegio 7 tenetur pena peculatus tā q̄ furtum ℞ republ. in. c. quid ergo. xxiij. q. iij. 7. in c. j. vij. q. ij. Abb. in. c. dudum. ij. ℞ elect.

¶ Beneficia duo curata poteſt quis ſimł tenere in caſibus. Primus ſi vna eccleſia ℞pendet ab alia vt quia alteri eſt vnita. vt in. c. j. ne ſede vacan. Idem quando eſt vnita beneficio ſimplici: vt in. c. ſup eo. ℞ preben. Secundus quando quis habet vnam eccleſiam in commendam aliam in titulum. vt in. c. nemo. ℞ electione. libro. vj. Abb. in. c. dudum. ſecundo. ℞ electio. v. colum. 7 glo. et Inno. in. c. eam te. ℞ etate 7 quali.

¶ Beneficium curatum ſeu dignitatem habens 7 ſi ſcōm conſimile recipit et ilico non dimiſerit primū verbo facto in manibus ordinarij eſt priuatus vtroq; 7 efficitur inabilis ad ſacros ordines et ad quecūq; eccleſiaſtica beneficia: vt in extrauagan. Johan. xxij. q. que incipit Execrabilis. §. quia vo. ℞ qua facit mentionem Abbas in. c. dudum. ij. ℞ electio. xj. colum.

¶ Beneficia plura etiam ſimplicia quorum alterū vni perſone ſufficit tenens peccat mortaliter notat glo. ſingularis in. c. dudum. ij. ℞ electio. quod limitat ibi Abba. vt procedat quando quis vult ſibi lucrifacere fructus ad vtilitatem priuatam 7 ad augendam patrimonium vult illos conuertere: nā ad iſtum effectum non valet etiam conſuetudo in contrarium cum eſt contra ius et nō rōnabilis: vt in. c. ratio nulla. et quod ibi no. ℞ preben. et contra officium pietatis. xvj. q. j. c. ſi. et. q. ij. c. epiſcopus. et. c. quid ergo. xxiij. q. iij. et iura diſponentia vt q̄s poſſit habere plura ſimplicia beneficia diſponūt circa potentiam retinendi plura beneficia ſecus ſi diſponerent vt pro libito voluntatis talis clericus poſſit ℞ fructib diſponere: vt not. Abb. in dicto. c. dudū. xix. colum. vide. j. diſpenſatio. 7 Abb. in. c. cū eccleſiaſtice. ℞ excep. vlti. colum.

¶ Beneficia plura ſimplicia pōt q̄s etiā ſine peccato obtinere cū nō ſit hoc a iure phibitū: facit ℞ elector. c. dudū. ℞ preben. cū iā dudū. glo. in. c. gratia. ō reſcript. li. vj. 7 Jo. an. in. c. p̄terea. ℞ eta. 7 q̄li. idem ſi q̄s habeat ſimplex altare in plebe rurali in q̄ teſtatoz mādauit ibidē diuina celebrari q̄z nō teneť pſonaliter ℞ſeruire: no. Jo. chalde. ℞ preben. ſup inordinata 7 regulare. n. eſt q̄ vbi nō exigit ℞ iure pſonali reſidentia ſufficit ℞ſeruire p vicariuz. no. glo. in. c. ſuper eo. ℞ preben. li. vj. 7 Jo. an. in nouella in c. ſi eo tpe. ℞ reſcrip. eo. li. plene p Lapū ſua allega. xxxvj. 7 melius in ſua alleg. cxvj. vide. j. capellania.

¶ Plura bñficia curata pōt q̄s licite ℞ iure cōi tenere caſualiter tñ: vt in. c. ſup eo. ℞ p̄ben. li. vj. 7 gen. no. in cle. p lr̄as. ℞ p̄ben. q̄ q̄s pōt habere plura hoſpitalia 7 ſi q̄libet hoſpitale haberet eccleſiā curatā annexā plures curatas eccl̄ias pōt de iure poſſidere. vt refert Pau. ſua allega. xxxvj. in fi.

¶ Beneficium curatum non poteſt conferri clerico minori exiſtenti in ſacris quia fuit promotus ante etatem legitimam et etiam multofortius viciareť ex hoc impetratio. nam paria ſunt vt quis nō ſit ordinatus ad ordinem req̄ſitū vel q̄ ſit p̄motus ante ip̄m: vide glo. in. c. ei cui. ℞ p̄ben. li. vj. et hoc caſu intelligitur glo. in cle. generalem. ℞ eta. et qual. vt refert Abb. in. c. p illoꝝ. ℞ prebē. ij. colum. vide infra c. verſi. ius vocis dande.

¶ An vacant priora beneficia illius qui eſt p̄motꝰ ad eccleſiam cathedralē ante p̄ſecrationem: vide infra ep̄us promotus.

¶ Beneficiū ſcōm curatū quis recipiēdo ipſo facto vacat primū tale ſcōm formā ca. ℞ mulcta. ℞ p̄ben. q̄ fallit niſi calore ire acundie illud recipiat. q̄z tunc non vacat primū: vt in. c. ex literis. ℞ divoz. q̄ ē verum ſi incōtinenti peniteat q̄z calor ire acundie eū excuſat: vt ibi 7. ij. q. iij. §. notandū. no. Abb. in alleg. c. ℞ mulcta. vj. colum.

¶ Beneficiatus q̄ in primo beneficio fecit expēſas ℞ p̄rio patrimonio nō cogit̄ dimittere illud accipiēdo ſcōm incompatibile niſi ſibi ſatiſfaciat ℞ expen. ar. xij. q. ij. c. quicunq;. ex quo nota q̄ retentio p expenſis habeat locum in beneficijs ex quo no. q̄ ſi clericus morit̄ ſine teſtamento pōt heres eius repetere expenſas quas clericus fecit ℞ patrimonio in beneficio et fortius hoc procedit ſi ſpecifice clericꝰ illas repetendas ℞creuit. no. Abb. in. c. ℞ mulcta. ℞ preben. vj. colum.

¶ Beneficiū primū nō vacat p adoptionem ſecundi ſi ſupioz primi beneficij nō vult habere rataz collationem ſecundi ꝛ repetit ip̄m clericum 7 hoc ideo quia non pōt clericus directe 7 expreſſe renunciare beneficio ſuo ſine licētia ſui ſupioris ita nec recipiē ℞ ſcōm. ℞ renūci. c. admonet. et in. c. qō in dubijs. ℞ requirit̄ p̄ſenſus cuiuſlibet qui neceſſario req̄rit̄ in renunciatione expreſſa: vt collatoris et patronoz no. Abb. in. c. ℞ mulcta. ℞ preben. vj. colum. ſi tamē ſupioz acceptauerit iſtius tacitā renunciationē tūc valet: vt no. Abb. in. c. ex ore. ℞ his que fiunt a maio. p̄te cap. ij. colum.

¶ Primū beneficium nō vacat p acceptationē ſecūdi incōpatibilis niſi poſt habitā pacificā poſſeſſionem ſecundi nec ſufficit q̄ momento habuit illā pacifice. ſed illico mouet ſibi queſtio ℞ iure vel ℞ facto: q̄z nō dicit fuiſſe in poſſeſſione q̄ non ſtetit in ea ad hoc tex. cum glo. in. c. cōmiſſa. ℞ electi. li. vj. et in cle. gratie. ℞ reſcrip. et ibi Pau. no. Abb. in. c. ℞ mulcta. vij. colum. vbi vide p eū iura que poſt. c. ℞ mulcta. emanauerūt. idem ſi non poteſt clericus fructꝰ ſecūdi beneficij habere q̄z ex priuilegio forte ℞ben-tur alij quia tunc nō vacat primū vt in. c. ſi tibi cōceſſo. ℞ preben. li. vj.

¶ Jtez extendit̄ hoc ad regulares dignitates: vt in c. cū ſingula. ℞ preben. li. vj. et ad priozatus naturales: vt in cle. j. ℞ ſupplen. neg. prela. et ad vicariaz p̄petuam bñficij curati: vt in cle. j. ℞ offi. vica.

¶ Beneficia plura pñt p̄ferri vni ſoli q̄ nō reperiuntur ydonei 7 tāta indignitas eſt in eis q̄ nō ſine peccato vel graui alioꝝ ſcandalo nō pōt multis prouideri q̄z oēs ſunt indigni ad hoc. xx. q. j. c. j. et ſic intelligit̄ quedā apoſtilla Hoſti. in. c. graue. ℞ p̄ben. ſecus ſi nō eſt indignitas: vt q̄z prius patit̄ ℞fectuz ſolū in ſcientia 7 in alijs eſt bonus clericus quia tūc p̄ſtruenda tomus eſt ex lapidib qui occurrūt 7 melius eſt locū implere q̄ vacātē dimittere: vt in. l. generali. §. ſpurios. ff. ℞ ℞curio. et q̄ nō no. Jo. an. in. c. cū adeo. ℞ reſ. no. Abb. in. c. graue. ℞ p̄ben. in prin.

¶ Beneficij redditus ℞bent eſſe ſufficientes nedū clerico ſed etiam ſuis: vt in. c. ſtudeat. l. diſt. et intelligo ℞ ſuis qui quaſi neceſſario trahunt moram cū clerico nam ſm qualitatez pſone ℞bet habere ſer-

uitores nō enim ꝛebet sibi coquinare si est ꝛector vł notabilis ꝑsona naz oportet ꝙ habeat famulos nā paup ꝙ als est nobilis vel literatus nō indiget tāto apparatu: ꝛ diuite aūt ꝙ nō est sublimis vel litera tus non ꝛebet haberi talis respectus: vt not. in. c. ꝛ mulcta. in fi. xxj. q. j. c. j. et in summa no. Abba. in. c. extirpande. ꝛ preben. §. j.

¶ Beneficium curatum habens ideo tenet ꝑsonali ter ꝛseruire ꝛ nō ꝑ vicariū qz videt electa industria ꝑsone ꝛ sic nō pōt cura alteri ꝛlegari. in. c. is cui. de offi. ꝛleg. li. vj. ꝛ offi. ꝛleg. c. fi facit. l. inter artifi ces. ff. ꝛ solut. et hoc nisi ex causa velit habere vica rium: vide no. in. c. cum ex eo. ꝛ elect. li. vj. Ab. in. c. extirpande. §. qz vo. ꝛ preben.

¶ Conclusiones dñi Ab. in repeti. §. qz vo. c. extir pande ꝛ preben. vide. j. residere. versi. ex nō residen tia. ꝛ hec que sequunt.

¶ Non solū in dignitatib et curatis sed etiā in sim plicib beneficijs iure substantiali cessante prohibe tur quis esse pluralis. hanc ꝯclusionem fundat ipe Abb. ꝙ talia plura beneficia ꝑ se stantia et inritu lata ꝛ iure cōmuni retinere quis nō pōt ꝑ. c. sancto rū. lxx. di. qō loquit indistincte et beneficiū quantū cūqz minimū ꝛ iure cōi requirit residentiā: vt in. c. conquerente. ꝛ cler. non resi. Jnno. in. c. fi. eo. titu. nec obstat tenuitas redditꝰ qz tunc dz vnū alteri vniri. xcj. di. clericus. aut erat a principio tenue et ē sibi imputandū qz ꝓmisit se in tali beneficio intitu lari et si exiguitas supuenit post collationē dispen satiue videt papa duo beneficia simplicia ꝑ vnū re tineri cū hoc videat, phibitū a iure communi: vt. c. clericus ab instanti. xxj. q. j. ꝛc.

¶ Licet ꝛ iure scripto singula beneficia residenti am poscunt ꝑsonalem iure tñ speciali ꝓmittēte fru ctus in absentia ꝓcipere nullo etiā vicario ibidē sb stituto minime prohibet dummodo graue ꝓiudi cium ex hoc nō inferat in curatis tamē nequeunt ꝑ dicta locum sibi vendicare ex ꝙ infert correlariū.

¶ Consuetudinē nō valere vt ꝑ substitutum possit quis in curata ꝛseruire. Jtem infert aliud.

¶ Curatum ꝓpria auctoritate nequit in cura sua ad longum tempus aliū substituere fundat ipe Ab bas: qz licet in curatis nō ꝛseruire obtentu consue tudinis esset ꝑiculosum et onerosuz animab parro chianoruz: vt no. in. c. ꝛ mulcta. et qz ipius rectoris industria ad hoc videt electa vt in. c. fi. ꝛ off. ꝛleg. et. c. is cui. eo. ti. li. vj. in beneficio tñ simplici non est talis ꝓsuetudo onerosa qz potuit iudici ex causis ra tionabilib ad hoc. c. omnes. ꝛ ꝓstit. etiam nullo vi cario instituto cū limitatiōe tñ si ecclesia nō indigz seruitore: qz alū sunt ꝙ administrent diuina ꝛc.

¶ Beneficia simplicia iure speciali inducentia resi dentiam non reqrūt ꝑsonalē nequeūt tñ ꝛ iure cō muni regulariter plura in eadez accumulari ꝑsona si ex illoꝝ redditib quilibet clericus ꝓmode viuere pōt als secus. ex quo infert correlariū.

¶ Solam residentiā causam non esse beneficioꝝ ac cumulationis phibende.

¶ Fundat ipe hanc ꝯclusionem ponendo causas q̄ re quis phibet plura beneficia simul obtinere et q̄ mala ex pluralitate beneficioꝝ sequunt ꝛ ꝑ iura in in scḋa ꝯclusione alleg. fundat dictā ꝯclusionē. Si vo vnū beneficiū ꝑ se nō sufficit ad sustentationem clerici poterit aliud obtinere etiā sine alia dispēsa tione et in eo intitulari qz cessant rōnes ꝓhibitōnē inducentes et sic intelligit. c. gratia. ꝛ rescrip. li. vj. ꝛ cle. gratie. eo. ti. q̄ videtur innuere pluralitatē ta lium beneficioꝝ ꝛ iure communi fore ꝯcessaz. et fa cit glo. dudum. in. ü. ꝛ elect.

¶ Beneficioꝝ sufficiētia ꝓsupposita consuetudo minime valet vt q̄d in eis possit esse pluralis nec etiam data in sufficientia si beneficia sunt curata. fun dat ipse hanc ꝯclusionem circa beneficia curata nō esse dubiū cū talis ꝓsuetudo esset animab piculosa et in his ꝓsuetudo nō excusat: vt in. c. fi. ꝛ ꝓsuetudi ne. et. c. non satis. et. c. cū in ecclesiarū. ꝛ symo. et. c. qz nōnulli. ꝛ cle. nō resi. ꝛ simplicib ꝓbat qz plu ralitas beneficioꝝ est inimica canonū in allegat. c. sanctoꝝ. lxx. dist. et hoc verū: ex quo vnum beneficiū sufficit consuetudo aūt in contrariū dicenda est po tius corruptela ꝛ ꝓsue. cū venerabilis. nec est ratio nabilis qz inducit vagationem ambitionem ꝛ dis solutionis materiā ꝛ ꝓtinet ꝑiculum animaꝝ: vt in c. qz intantū. ꝛ preben.

¶ Si principaliter dispensatio suadet bonuz publi cū spirituale potest circa duo curata etiā hodie epi scopus dispensare secus si principaliter suadetur ꝑ rogatiua ꝑsonarum.

¶ Fundat aūt ipse hanc conclusionē ꝙ licet in ꝑso nalib dignitatib ꝛ curatis solus papa dispēsat vt no glo. in. c. ꝛ mulcta. ꝛ pben. ꝛ. c. literas. ꝛ ꝓcess. preben. et. c. dudū. ij. ꝛ elec. et glo. in. c. nō pōt. ꝛ pben. li. vj. quod habet locū qñ dispensatio fit ad ho norē ꝛ ꝓmodū ꝑsone dū tñ secundario redundet in bonū publicū spūale als nō esset dispēsatio ꝛ dispē satio quā pape nō licet facere si tñ dispensatio fit ꝓ pter magnā vtilitatē ecclesie nulla differentia habi ta an sit literata vel potens ꝑsona vel sit illiterata: vel vilis sed solum ponderata ecclesie euidenti vti litate ꝛ tunc ep̄is ꝓmittit dispensatio: vt si aliq̄ ꝑso na sit multū solicita et diues qui meli⁹ scīret guber nare et augmētare duas ecclesias q̄ duo rectores vł non reperitur volens acceptare illam ecclesiā nisi al terius ecclesie rector.

¶ Licet circa duoꝝ simpliciū diffoꝛmiū vel simpli cis curati accumulationē potest in eadē vel diuer sis ecclesijs epūs dispensare in eadem tñ conformia vel etiam in diuersis circa duas prebendas vbi prin cipaliter suadet prerogatiua personarum dispen sare non potest: ex qua infertur correlarium q̄ faci lius inducitur dispensatio circa benefi cioꝝ q̄ circa prebendarū accumulationē.

¶ Fundat ipse hanc cōclusionē q̄ ꝑsupposito q̄ epi scopus regulariter pōt dispensare circa duo simpli cia vel vnū simplex et vnū curatū. vt no. glo. in. c. li teras. ꝛ cōcess. preben. et. c. dudū. ij. ꝛ electi et in. c. sup eo. ꝛ preben. li. vj. distinguit tamen Ab. q̄ aut beneficia sunt diffoꝛmia vt sup dignitate ꝛ prebenda et potest no. in. c. j. ꝛ ꝓsue. libro. vj. et facit. c. cuz nostris. ꝛ concessi. prebend. aut sunt vniformia: vt super duabus prebendis vel canonicis et non pote rit ꝑ rationes vrgentes ꝑ eum allegata. idem notat Abb. in. c. literas. ꝛ ꝓcess. preben.

¶ Is cum quo super pluralitate beneficioꝝ vti litate tm̄ priuata suadente etiam per papam dispē satur quo ad eum turus minime existit ex quo infer tur correlarium.

¶ Quod nec is quo ad ecclesiam triūphantē turus existit ideo ꝛ intuitu ecclesie quesiris ex indulgen tia eadem causa ꝓcessa nō testat. Fundat Abba. di stinguēdo ꝙ si dispēsatio fiat causa cognita erit tu tus dispensatus quo ad ꝛuz sed si fiat sine cause co gnitione non erit turus q̄ ad ꝛū sed quo ad ecclesiā militantē tm̄ que sepe fallit ꝛ fallitur. vt in. c. a no bis. ꝛ sen. excom.

¶ Per adeptionē secundi beneficij residentiā exigē tis nō inducit ipso iure vacatio primi consimilis vł curati licet inducatur tacita renunciatio gratie sup tali beneficio ꝓsequēdo: ex q̄ colligit verus intelle ctus ad clementi. gratie. ꝛ rescrip.

¶ Ex pecunie datione ꝓpter beneficij spūalis institutionem symoniacū crimen oriꝝ adeo q etiā papa tali crimīe inuoluīt si talis beneficij administratō ⁊ executio clauiū potestatez seu altaris administrationem ꝓcernit alꝫ secus licet illo crimine inuoluatur dans eum vtroq; casu quo ad ꝝum et quo ad ecclesiam militantē turus minime existit.

¶ Fundat ipse.quia ꝑ titulū beneficij ꝓferatur executio ordinis et clauiū non tamen bona temporalia.nam in ordinatiōe datur potestas clauiū in habitu sed nō in actu.in institutione v̄o seu collatōne beneficij datur executio illi⁹ potestatis vt in.§.nos sufficienter.cum.c.sequen.xvj.q.j. que quidē executio est annexa ipsi ordini seu sacramēto ordinis ergo vendendo ordinis executionez videtur vendere ipsum ordinem et vnum ꝛei.j.q.iij. si quis obiecerit.et.c.saluator.et est glo.fi.in.c.licet.ꝛe pe. et cum hoc ꝓuenit ex vno ꝛei nō a papa sunt ꝓhibita q̄ symoniaca et appellaꝫ symoniaca heresis.j.q.j.c.p̄sbyter.qō in vtroq; testamento ꝓhibetur.j. q.j.q̄ studet.et sic non est dubium q in his que a ꝛeo sunt instituta inuoluitur papa si contra faciet qō habet locum quando executio officij vel beneficij concernit diuina vtputa altaris administrationē secus si temporalia vt est videre in hospitali et in similibꝰ q̄ supradicta non ꝓcernūt et sic intelligunt nota.in.c. ꝛe symo.et in.l.j.ff.ad.l.iul.ꝛe ambi.

¶ Beneficium obtinens si ex redditibꝰ nō potest sustentari an ꝛebeat ꝑ parrochianos ꝓuideri:vide infra ecclesia si sit impotens.

¶ Valde honestū et fructuosum est vt quisq; in patria sua beneficiaret vt sic extraneus nō occuparet stipendia indigene ne daretur materia ꝛepauperandi beneficia ⁊ inducunt facilius ad residentiā indigene q̄ extranei facit.c.nullus.lxj.dis.no.Abb. in.c. ad ꝛecte. ꝛe instit.in fi.

¶ Beneficiū si vacat ꝛe iure et nō ꝛe facto vl̄ ecōtra vel si possessio est colorata an pōt alteri ꝓferri:vide j.collatio.vsi.ꝓferri nō pōt.cū sequen.

¶ Cui eodē beneficio pōt ꝙs diuersos titulos cōsequi ⁊ ratione illoꝝ se ꝛefendere vt colligit ex. c. post electionē. ꝛe ꝓcef.ꝓreben.nec obstat.c.vt quis duas. ꝛe elect.li.vj.et.l.cum heredem.§.eligere.ff.ꝛe tributo.qz intelligunt q̄ agendo et petendo cōfirmatione vult quis fundare se sup duobꝰ titulis potest tamen ꝛefendendo:vt in allega.c.post electionez. vbi no.Ab.j.colum.facit qō no.in regula. nullus pluribus.ꝛe reg.iuris.lib.vj.et vide qō no. Jo.an.ī.c. cuz psone.ꝛe prule.li.vj.sup glo. et vide.j. possessio pōt ex pluribꝰ.

¶ Beneficiū dicit curatū siue habeat curā fori penitentialis siue fori ꝓtentio si.in.c.dudū.ij. ꝛe elect. et qō ibi ꝙmendat Abb.vbi ponit quotuplex ē cura.et ibi Abb.in.c.ō multa.ꝛe ꝓreben.penul.colū.

¶ Beneficioꝝ vel dignitatū appellatōne in gratijs ꝓcessis ꝑ papā vel in beneficijs ꝑ eū reseruatis non veniūt abbatie.nam ea que sunt specialiter non digna si nō exprimantur nō veniunt ad hoc quod no. glo.in episcopatibꝰ.in.c.licet.ꝛe ꝓreben.li.vj. Item qz huiusmodi monasteria plures diuersitates habēt cum alijs ecclesijs tam in tpe reformationis. ꝛe electio.ne ꝓ ꝛefectu.et.c.cū in cunctis. q̄ in alijs. no. Jo.mona.in.c.in generali.ꝛe regu.iuris.li.vj. nā in consistorio pape ꝛe abbatijs:sicut ꝛe episcopatibus expedit ꝓcludit Lapus sua alleg.lxxiij.

¶ Beneficia ecclesiarū ꝓpter officia diuina cōstituta fuerunt.xj.q.ij.cōcessio.xvj.q.j.generaliter.not. glo.in.c.fi.ꝛe offi.vica.

¶ Beneficium sufficiens ꝓsideraꝫ ꝑm nobilitatem et scientiam qz tales ꝓsone maioꝝb redditibꝰ sunt onerande.vt in.c.ꝛecetero.ꝛe cleri.non residen. ⁊.c. ꝛe mulcta. ꝛe ꝓreben.in fi. Item ꝓsideraꝫ dignitas ff. ꝛe vsufruc.l.sed et si quid.§.j.ita q̄ possit sufficere sibi et suis et hospitalitatē conseruare et iura episcopalia soluere:vt in allega.c.ꝛecetero.et.c. ꝛe monachis.eo.ti.no.glo.in.c.conquerēte.ꝛe cle.nō resi.

¶ Beneficium cum sit benuola actio gaudium tribuens capienti:vt in li.feudo.ti. quibꝰ modis feuō. amit.c.j.non potest ꝓferri inuito respectu voluntatis vel dum ꝓsulitur voluntati sed respectu vtilitatis pōt beneficiū ꝓferri iuncto.c.qui emēdat.xlv.di. no.Abb.in.c.clericis. ꝛe vita ⁊ hone.cle.

¶ Beneficio seu ecclesie potest quis priuari propt̄ duo. Primum est si filiꝰ ē sacerdotis ⁊ in sacerdotio genitus nō em̄ sufficeret q̄ esset filius sacerdotis nisi in sacerdotio esset genitus quia posset esse legitimus modo predicto tamen respectu ecclesie sufficit q̄ sit filius sacerdotis:quia successio reprobaꝫ etiaz in filio legitimo:vt in.c.ad extirpandas. ꝛe filijs p̄sbyteroꝝ.et in.c.j.eo.ti. Secundum est si quis occupauit ecclesiam:vt in.c.inter ceteras. ꝛe rescript̄.et ibi Abb.ad hoc.c.ex frequentibꝰ. ꝛe instit. vide supra ꝙsi.beneficiū p̄ris.et vide.j. filiꝰ poterit eē legitimꝰ

¶ Omne beneficiū pro titulo assignatum etiam si sit vicaria requirit residentiā.lxx.dis.sanctorum. ꝛe offi.vica.c.ex parte. ꝛe cle.non residē.c.ꝙquerente.q̄ enim non seruit nō ꝛebet viuere ꝛe altari.no. Innocen.in.c.cuz scōm. ꝛe ꝓreben.qui em̄ male accipit bene dispenset vt ibi no. Hostiē.quod secus est in pensionibꝰ vel stipendijs assignatis aliquibꝰ quasi benemeritis. xvj.q.j.possessiones.et.q.vj.illud. vel cā pietatis vel elemosyne.xxxij.dist.si quis. nō enim ꝛe talibus habet conqueri ecclesia cū quod habeat ꝛe putatū sit pietati.liij.di.multos.xij.q.ij.aurum.in alijs aūt beneficijs ecclesiasticis omne beneficium quantūcunq; exiguum req̄rit residentiā nisi in contrarium probetur ꝑm Inno. Hostien.et Jo. an. in c.fi.ꝛe cleri.non residen.

¶ Beneficium secundum recipiens quod requirit continuam residentiā similiter sicut primuz licet ꝑ receptionē scōi videaꝫ renunciare primo ꝑ iura vulgaria et no.in.c.fi.ꝛe cleri.non residen.non tamē videtur renunciare primo si primū vel secundū requirat residentiā tempalem.ſ.quatuoꝝ vel sex mensiuz cum vtranq; facere possit:facit.ff.ad municipa.l. assumptō.§.viris prudētibꝰ.ō rescrip.c.dilect⁹.ij.no. Jo.an.p⁹ Inno.in.c.fi.ꝛe cle.nō resi.vide.j.resi.

¶ Duo beneficia nō pōt quis simul tenere sine peccato mortali q̄ alterū ꝑ se sufficit:no. glo. notabi. in.c.dudū.ij.ꝛe elect.qō limita nisi sint sibi collata: non ratione psone sed ꝓpter vtilitatem ecclesiarum vel beneficiorum:vt qz est homo industriosus ⁊ bone cōscientie nec excusaꝫ talis ꝓpter dispensationez quo ad ꝝum si fructus qui supsunt nō cōuertat in pias causas:no. Abb.in.c.ꝙquerente. ꝛe cle.non residen.j.colum.

¶ Contra clericū petentē fructus beneficij pōt exꝑte eccie excipi q̄ nō facit in ea residentiaz.tercꝰ tñ ꝟ nō poterit opponere qz exquo nō est priuatꝰ clericus quo ad istū terciū liberas edes habet: in.l.loci. §.compit.ff.si cer.peta.facit.c.ita tñ.ff. si ager vect. no.Abb.in.c.ꝙquerēte. ꝛe cle.non resi.

¶ Beneficiū seu ecclesia habetur ꝑ ꝛerelicta primo cum beneficiatus efficit miles. ꝛe quo vide qō not. Inno.in.c.j. ꝛe aposta.et Abb.in.c.fi.ꝛe cleri.ꝓuideo qui ꝟficiat⁹ ꝓtrahit mr̄imonium carnale.vt no.in.c.j. ꝛe cleri.coniuga. Tercio qui clericꝰ monitꝰ non vult residere quia in his casibꝰ potest beneficio spoliari. Et nota q̄ spoliatio hec vltimo casu fundaꝫ duplici causa. Prima qz ecclesia habeꝫ pro ꝛe-

relicta: vt dicit glo. in. c. qualiter. de cleri. nō resid̄.
Scōa rōne mor. q; cum crimē nō residentie sit notoriū pōt p̄latus illū spoliare sine sn̄ia. facit. c. ex tue eo. ti. no. Ab. in alle. c. qualiter. in fi.

¶ Beneficia simplicia an requirūt residentiā: vide infra residentiā requirunt.

¶ Beneficiū primū si requirit residentiā ꝑpetuam 7 est curatū p̄ adeptionez secundi bñficij ipso facto inducit vacatō primi sic intelligit glo. in. c. fi. de cle. nō resi. Si vo fuerit bñficium simplex nō inducitur in pena priuatōnis ipso iure p̄ adeptionem secundi ideo p̄cise altero nō priuat̄ sed dat̄ sibi optio retinendi q̄ velit arg. in. c. referente. 7. c. p̄terea. de p̄bē. no. Ab. in alle. c. fi. de cle. nō resi. 7 in alle. c. referēte.

¶ Beneficiū si requirit residentiā ad tp̄s nō perpetuo p̄ adeptōez secūdi nō inducit vacatio primi cuz vtriq; possit bñficiatus deseruire si tñ beneficiū requirit residentiā nō simpliciter ꝟ causatiue vt quia dicit statutū q; nisi resideat careat fructib; tūc non vacat primū p̄ adeptionē secūdi: sed satis est q; careat fructib; vt statutū vel ꝓsuetudo disponit ita cōcludit. Ab. in alleg. c. fi. de cleri. nō resi.

¶ Beneficiatus hñs ius ad rem p̄ adeptionē secundi bñficij requirentis residentiā ipso facto inducit renūciatio illius iuris ad rem ex quo bñficiuz ad q̄ sibi ius ꝓpetebat est incōpatibile cum scōo de iure. 7 sic loquit cle. gratie. de rescrip. 7 ita saluat̄ glo. illius cle. q; facilius p̄ditur ius ad rem q̄ in re vt in. ca. pe. de p̄bē. li. vj. 7 q̄ nō not. Jo. an. in regula odia. de reg. iuris. li. vj. Ab. vbi supra.

¶ Beneficiatus hñs ius in resi. accipiat bñficium requirens residentiam extra dyocesim 7 ibi ꝓmorat̄ tūc tacite inducitur renūciatio primi nisi aliud appareat expresse de mente illius et sic intelligē glo. in c. ex parte. de cle. nō residē. 7 Jnno. in. c. ex tue. eo. ti. Abb. vbi supra.

¶ Bñficiatus habēs ius in resi. acceptat secundum bñficium simplex in eadem dyocesi vbi est primum tūc q̄tum cunq; vtrūq; residentiam requirat nō inducitur priuatio primi ipso facto. quia hoc iure nō cauetur: nam pena nō est ipso iure imponenda nisi specifice cautum sit in iure vt no. glo. in. c. fi. de iure patro. nec ob. c. de mulcta. quia nō est eadem ratio in simplicib; licet residentiam requirāt sicut in curatis ꝓpter periculū aiaz sicut ꝓcludit Ab. in alle. c. fi. de cle. nō resi.

¶ Pluralitas in bñficijs seu ecclesijs ꝓhibetur propter defectū ambitōnis. Jtem impotentiaz pluribz deseruiendi. Jtem ꝓpter materiaz dissolutōnis taz in vestibus q̄ in moribz iuxta illud psalmiste. procedit ex adipe iniquitas. Jtem quia inducit vagationem. nam quādo magis exuberat tanto facilius efficitur vagus. Jtem quia ꝓtinet periculū animarū ex quo infert Hosti. in. c. quis in tantū de p̄bē. quia peccatū est petere plēs ecclesias q̄ intelligit Abb. ibi q̄n nō est subest iusta causa renēdi.

¶ Consuetudo non valet vt quis sit pluralis in beneficijs nō subsistente causa legitima: nam ꝓsuetudo talis induceret periculū animaz et p̄beret causam tantoz malor. vt in. c. ex p̄te. 7. c. fi. de ꝓsue. nec etiaz dispensatio valeret circa hoc sine causa no. Abb. in c. quia in tantuz. de p̄ben. vide. j. dispensatio super pluralitate.

¶ Beneficij institutio nō valet artans beneficiatū ad nō dimittendū vnq̄ illud beneficiū: sed debet intelligi q; nō dimittat causa voluntatis vel cā transferendi se ad aliaz eccl'iam. nam talis institutio impediret ꝓpositum religionis 7 debet posse se absentare causa necessitatis vel vtilitatis eccl'ie sue ꝓprie vt in. c. ex p̄te. de cle. nō resi. no. Ab. in. c. significatū. de p̄ben.

¶ Beneficia plura si requirāt residentiā siue inspecto iure ꝓmuni siue speciali statuto vel cōsuetudine 7 in dubio nō est licituz de iure simul obtinere: sunt em̄ incōpatibilia ꝓpter onus residētie pro hoc. c. pe. de cleri. nō resi. hoc est ꝑm mentē iuris: nam quolibet beneficiū creatur ꝓpter officiuz vt in. c. fi. de rescrip. li. vj. sic ꝓcludit abbas in. c. cum iam dudū. de p̄ben. ꝟ. colum.

¶ Si plura bñficia nō requirūt residentiaz vt quia ꝓsuetudo est in oppositū que satis valet in simplicibus. vt in. c. cū oīs. de ꝓsti. si vnum sufficit ad ꝓgrue sustentandū clericū nō licet plura tenere ꝓpter vtilitatē ꝓpriā immo est peccatū mortale cū sit viciuz ambitōnis 7 auaricie 7 occupat stipendia pauper. vt no. glo. in. c. dudum. scōo. de elec. 7 sic pōt intelligi. c. sanctoz. lxx. di. Ab. vbi supra.

¶ Si vnū beneficiū p̄ se nō sufficit licet tenere plura bñficia vsq; ad sustentatōnez clerici: 7 sic pōt intelligi. c. gr̄a. de rescri. li. vj. 7 cle. gratie. eo. ti. 7. c. cuz teneamur. de p̄ben. a ꝓtrario sensu no. Ab. in alleg. c. cum iam dudum. iiij. colum.

¶ Habens duo bñficia requirentia residentiā ex dispensatōne tenet deseruire ꝓsonaliter in maiori 7 alteri ꝑ vicariū vt sentiūt Doc. in. §. q; vo. c. extirpāde p̄ben. li. vj. q̄ dicit q; hñs duo bñficia incōpatibilia ex dispensatōne pōt seruire cui vult p̄ se vel p̄ vicariuz: nam dz restringi q̄n bñficia sūt eq̄lia secus si vnū est digni⁹ reliquo vt in allega. §. q; vo. no. Ab. ibi. ij. colum.

¶ Beneficiū curatū si est dignitati vel p̄bende ānexum pōt ei rector ꝑ vicariū deseruire vt in alle. §. q̄a vo. q̄ intellige verū ꝑm Ab. ibi vt supra primo.

¶ Beneficiū cum cura q̄ nō est annexū alteri req̄rit residentiā ꝓsonalem nō per vicariū nisi ꝓsuetudo rōnabilis vel institutio beneficij habeat vt possit deseruire ꝑ vicariū 7 pōt esse rationabilis ꝓsuetudo q̄n canonicus ecclesie cathedralis hz eccl'iaz curatam in tituluz 7 est necessarius ecclesie cathedrali p̄ ꝓsilijs nec sustentari potest ex sola p̄benda: hec em̄ causa ē rōnabilis vt ꝓcurrente cōsuetudine vel statuto possit vtrunq; tenere 7 illi per vicariū deseruire: secus vbi nulla ratio ꝓcurrit vt q; clericꝰ vult vagari. nam tūc ꝓsuetudo nō valeret in. c. fi. de ꝓsue. no. Ab. in alle. §. q; vo. iiij. colum.

¶ Beneficiuz simplex si indigeat seruitore nō valet ꝓsuetudo vt nō deseruiat saltim per vicariū. q; esset onerosa ecclesie. 7 sic intelligit. c. cum oīs. de cōsti. sed si ecclesia nō patit defectū in ministris 7 tūc valeret ꝓsuetudo q; nō resideat nec vicariū loco sui ponat. Ab. in alleg. §. quia vo.

¶ In beneficio non deseruiens an sit priuatus ipso iure vel requirat monitio: vide. j. pena vbi apponit negatiue.

¶ Jus ad beneficiū ꝓfertur ex receptione in canonicū: q; tūc habet ius effectū ad p̄bendam vacaturam vt in. c. si post q̄. de p̄ben. li. vj. et in. c. fi. de ꝓcess. p̄ben. eo. li. ꝑ collationē vo acquiritur ius in beneficio vnde potest dicere beneficium esse suū: vt in. c. si tibi absenti. 7. c. penul. de p̄ben. li. vj. Ab. in. c. litteris. de rescrip. circa finem.

¶ Beneficiū si impetrat a forensi nō facta mētione de loco sui originis an videat gratia subrepticia vide. j. gratia.

¶ Beneficia prouisi seu promoti in eōm per papā non vacant donec prouisus consequatur admistrationem 7 possessionē maioris partis bonorum not. in. c. cum in cunctis. cum. §. vo. et ibi Abb. de elect. 7 plenius no. in. c. si tibi ꝓcess. de p̄ben. li. vj. in. c. cōmissa. eo. li. de elec.

¶ Beneficior̃ ꝛeuolutio in collatõnib̃ seu electiõi-
bus ad quẽ spectat: vide plene ꝑ Jnno. et Ab. in. c.
cum in cũctis. in fi. ꝛe elec.
¶ Bñficiũ collatio facta sciẽter ꝺ indigno an sit ipo
iure nulla. Ab. plene in alle. c. cũ in cũctis. §. fi. ꝛe elec.
¶ Bñficium curatum vel dignitas si alicui cõferat̃
an sufficit ꝙ tpe ꝓmotõis sit i miorib̃ ordinib̃ ꝓsti
tut⁹. Ab. plene in. c. dudũ prio. de elec. vj. colũ. cũ se.
¶ Bñficior̃ seu dignitatũ collatio vel quisio ꝑsen-
tatio seu institutio ad quez ptinet ꝛe iure ꝓmuni an
ad epm et capitulum simul: an ad alterum tm̃ et ad
quem: vide plene ⁊ notabiliter ꝑ Ab. in. c. cum in ec-
clesia. ꝛe elec. iiij. colum.
¶ Bñficiũ vacantis fruct⁹ ꝛebent in vtilitatẽ eccle-
sie ꝙuerti. vide. j. fructus.
¶ Bñficiũ vnius plures collatões seu institutiões
põt quis ad cautelã ꝓcurare ⁊ hoc est tutum qui ꝺs
dubitat ꝛe validitate prime collatõnis: vt in. c. non
sine. ꝛe arbi. ⁊ in. c. post electõez. ꝛe ꝓcessio. ꝑben. no.
Ab. in alleg. c. nõ sine.
¶ Beneficio nec redditib̃ bñficij nõ ꝺz priuari exu
lans sine culpa extra locum bñficij: vt in. c. quanto.
lxxiij. ꝺi. no. in. c. bone. scꝺo. ꝛe postula. pla. Jnno. in
c. ij. de no. ope. nun. Bar. in. l. oms ppli. ff. de iustitia
⁊ iure. Ab. in. c. ij. de arbi.
¶ Beneficiũ sine legitimo titulo licet nõ põt habe-
ri vt in regula. j. de reg. iur. li. vj. ꝓter ꝓtumaciam:
tm̃ absentis actor missus in possessionẽ ex scꝺo decre
to acquirit possessionez et põt beneficiũ ꝑscribere ꝑ
x. annos inter pñtes ⁊ ꝑ xx. inter absentes dum tam̃
titulum habeat colorat̃ saltem colligit̃ ex notatis
per glo. ⁊ Jo. in. c. ptingit. de ꝛo. ⁊ ptu. ⁊ ꝑ Abb. in. c.
in litteris. de resti. spoli. Jo. an. in. c sine prioze. ꝺ re-
iuris. li. vj. in mercu. nam talis videt̃ habere bñficiu
um ꝓ derelicto ꝑ tantũ tps in piudiciuz sui ad hoc
qꝺ legit̃: ⁊ no. in. l. si ideo. §. j. ⁊. ff. de acqui. pos. ⁊ no.
in. c. cum venissent. de resti. spoli. nõ tm̃ per hoc tali-
ter possidens acquirit ius prelature nec beneficiũ ꝛo
minũ prescribit. qz in istis bñficialib̃ sentẽtia re-
gulariter nõ transit in rem iudicatã respectu superi
oris: licet transeat in rem iudicatã in odiũ illius cõ
tra quẽ lata fuit. quia sibi nullum ius respectu titu-
li ꝛenouo tribuit. no. glo. in. c. j. de ꝓcess. ꝑben. et no.
in. c. cum olim. de ꝛlo ⁊ ptuma. ⁊ in. c. cuz dilecti. de
elec. no. Ab. in allega. c. ptingit. vj. colum. vide. j. pos
sessio. versi. agens. ⁊ versi. beneficium. licet. j. restitu
tionem beneficij.
¶ Beneficiũ ꝓmutatio cum nõ habẽte ius an tene-
at: vide. j. ꝓmutatio.
¶ Duobus ptendentib̃ super beneficio et nemi-
ne probante suam institutionem canonicam vel al-
tero semiplene ꝓbante quid facturus est iudex. vide
infra iudex. versi. duob̃.
¶ Beneficiũ põt quis arbitrare licet illo nõ possit
renũciare sine licẽtia superioris: vide. j. rnũciare lz ꝺs.
¶ Beneficium patris licet non potest consequi im
mediate filius clerici etiam legitimus potest tamẽ
illud consequi nepos vel alij transuersales: quia ti-
tulus de filijs ꝑsbyteroꝝ nõ extenditur ad transuer
sales: imo nec ad descendentes vltra filios: vt no. in
c. ad extirpãdas. de filijs ꝑsbyteroꝝ. ⁊ Abb. in. c. ac
cedentes. de accu. j. colum.
¶ Beneficij sui titulũ an quis ꝓpellat̃ ostendere: vi
de. j. titulũ sui beneficij.
¶ Jnstitutus ꝑ episcopum etiã sine traditione con
sequit̃ plenum ius in bñficio: vide. j. patronus. ver.
presentatus.
¶ Bñficiũ põt ꝓferre episcopus filio suo: vide infra
episcepus ꝓferre.
¶ Bñficium scõm impetrans an debeat facere mẽ-
tionem de qualitatib̃ primi bñficij: vide. j. gratia.
versi. impetrans simpliciter.
¶ Beneficia aliqua si sint reseruata per papam ad
collationẽ ordinarij an extendat̃ talis gratia ad be
neficia vacantia in curia vel ad beneficia que per-
tinent ad presentationem patronoꝝ laicoꝝ: vide. j.
gratia si ꝓcedat̃.
¶ In beneficijs collusio damnat̃ vt pensio annua-
rum soluat̃: vide. j. collusio.
¶ Beneficia simplicia possunt conferri pueris ma-
joribus septem annoꝝ. lxxvij. ꝺi. in singulis. ⁊ no. in. c.
sup inordinata. ꝛe ꝑben. no. glo. ⁊ Jnno. in. c. ex rati
one. ꝛe eta. ⁊ quali.
¶ Beneficium simplex potest clericus coniugatus
dispensatiue obtinere: vide infra clericus coniuga-
tus potest.
¶ Beneficiuz ecclesiasticũ quot modis perdatur ꝑ
clericum ꝓtrahentẽ matrimoniũ ꝛe facto vel alꝫ vi
de Jo. an. notabiliter in. c. iohãnes. ꝛe cle. pug. ⁊ vi
de. j. clericus bñficiatus.
¶ Beneficium simplex nõ potest fieri curatum nisi
auctoritate dyocesani et tenens duo curata sine di-
spensatõne est ineligibilis vt in. c. dudum. secundo.
ꝛe elec. Jo. an. in. c. qz nõnulli. ꝛe cle. nõ resi.
¶ Beneficium qꝺ est in ecclesia parochiali qua nul
los parochianos habuit non est inter beneficia cu-
rata computandũ: vide. j. ecclesia. versi. si vn⁹ eccle-
sie. cum sequen.
¶ Beneficium acceptans nõ intendẽs residere pec
cat vide. j. eccliam recipiens.
¶ Beneficij collatio occulta an retractetur. vide. j.
collatio.
¶ Beneficium si conferat is ad quem est ꝛeoluta
eius collatio an ꝛebeat requirere primum collato-
rem. vide. j. collatio.
¶ Episcopus si beneficia conferat an potest retine-
re aliquid ꝺ fructibus ⁊ an super redditibus possit
statuere cum capitulo ad tempus vide. j. epus bene
ficia conferens.
¶ Beneficium nõ vacans nõ potest concedi singu-
lari ꝑsone: sed alteri ecclesie potest conferri sine piu-
dicio rectoris viuentis: vt in. c. consultatõnibus. de
ꝛna. ⁊ est tex. in cle. ij. ꝛe rebus eccle. non alie. vbi ꝑ-
latus potest vnam ecclesiam etiam nõ vacantez al-
teri vnire rectore non vocato: quia illi nullus sit in
sua vita piudicium. et quod supra dixi ꝙ nõ põt ec-
clesia nõ vacans ꝓcedi intellige quando alius possi
det cum titulo saltim colorato sm ea que notantur
in. c. cum nris. ꝛe ꝓcessi. preben. secus si possessio eẽt
euidenter iniusta tũc nõ impedit collatõez singula-
ri ꝑsone fiendaz vt no. in. c. licet epus. ꝛe ꝑben. li. vj.
no. Ab. in alle. c. ꝑsultatõnib̃.
¶ Beneficium curatum secundum recipiens siue sm
dignitatez vel personatuum nisi ꝛe facto incõtinen
ti post pacificam possessionem ꝺimittat primum in
ꝑsentia publicarum ꝑsonaꝝ est priuatus ipso facto
vtroqz vt ptinetur in extrauaganti. execrabilis. Jo.
xxij. ⁊ etiam sic retinẽs efficit̃ irregularis vt notatur
in. c. dudum. secundo. ꝛe elec. no. Ab. in. c. qz nõnul-
li. ꝛe cleri. nõ resi.
¶ Beneficiuz curatum retinẽs si aliud beneficium
simplex obtineat etiã residentiam requirens nõ va
cat primũ ipso facto per adeptõez secundi. quia. c.
ꝛe mulcta. loquit̃ in curatis. potest tamen quis plu-
ra bñficia simplicia retinere si alterũ ꝑ se nõ sufficiat
alꝫ secus vt in. c. cũ teneamur. ꝛe ꝑben. qꝺ verum nisi
statuto vel ꝓsuetudine residentiã requireret vtrun-
qꝫ. qz tũc requirit̃ dispensatio vt no. in. c. ꝛe mulcta.
no. Ab. in alle. c. qz nõnulli. ij. colum.
¶ Habens potestatem beneficium conferendi non

habet potestatem ꝛstituendi etiam ꝓpter ꝛlictuz nō residentie facit. c. vnicuz. ꝛ capel. mo. li. vj. ꝛ plene p Ab. in. c. siquis ꝓtra clericū. ꝛ foro ꝓpe. nisi talis ꝓferens sit supior qui inuitū pōt ꝛstituere not. Ab. in. c. relatū. ꝛ cleri. nō resi.

¶ Beneficiatus nō sufficit q̄ petat licentiam a pla to ad absentandū se ad studium vel ex alia honesta causa nisi talis licentia sit obtenta vt no. Jo. an. in c. relatum. ꝛ cleri. nō resi. q̄ si ꝑlatus licentiā ex iusta causa nolit ꝓcedere pōt p superiorez ꝓpelli ar. in c. nullus. ꝛ iurepatro. vide j. residere. & si ꝓpter necessitatē. ꝛ Ab. in. c. tue. ꝛ cleri. nō resi.

Bigamus

¶ Bigamus ideo nō ꝓmouetur ad ordines ecclesiasticos. quia ꝛficit in eo sacramentum vnitatis ex eo: qz cum muliere corrupta vel successiue cum duabus matrimoniū ꝓtraxit: vt in. c. ꝛbitum. de biga. nam vir significat xp̄m qui sibi copulauit synagogam ꝛ postea ecclesiam: ideo nō nocet si vir diuidat carnem suam in plures mulieres ante matrimonium vxor aūt ecclesiam significat que semp virgo p manſit saltim mente: vnde ꝛspondi eī vos vni viro zc. xxvij. q. ij. nuptiaz. vnde si vxor carnem suam in pluribus diuidat ꝛficit in ea sacramentū. hoc concludit Jnno. in allega. c. debitū. in fi. Aliam rationem ponit Jo. an. in nouella. in. c. ij. de cleri. cōiug. dicens q̄ in matrimonio duo requirunt. scilicz ꝓsensus animoz per quem significat charitas consistens in spiritu inter dīm et iustam animam ꝛ cōmixtio corpoz designans ꝓformitatem que cōsistit in carne inter xp̄m ꝛ ecclesiam: ꝛ ideo siquis consentiat in corruptam ꝛ ꝓsensum illam cognoscat patet q̄ hec cōformitas nō est ꝓpria in qua pōt nominari corruptio ꝛ tempe ꝓsensus ꝓmixtionis corpoz. quia charitas ꝛ ꝓformitas vnitatē ꝓplectunt ꝛ corrupti onem abhorret. vnde ad hoc vt verū sit significatuz oportet q̄ vtroq; tempe ꝓsensus ꝛ ꝓmixtionis sponsa reperiat virgo. lxxvij. di. quicunq; ante fi. Jo. an. vbi supra.

Blasphemans

¶ Blasphemans de rege seu ei maledicens puniendus est vt deinceps alij abstineant et terreant: vt in cap. j. de male. verba nāq; detractiua honoris et fame in p̄sentia multoz ꝑlata aggrauant delictum et iniuriam. ꝛ hec est vna via de circūstantijs delictū aggrauans. de quib; in. c. sicut dignū de homici. de peni. di. j. ꝓsideret. decet tñ principē talia exquirere. Ait quintilian⁹ li. vj. de oratoria institutōe inquit. Princeps qui vult oīa scire necesse hz multis ignoscere. ꝛ Seneca li. de clementia. rex lesus animū habeat in potestate ꝛ penam si tute potest tempet nilq; eī glorioſius principe impune leso. vt refert Pe. de ancha. in. c. j. de male.

Bona

¶ Bona clericoz an gaudeant eodez p̄uilegio cuz bonis ecclesiaz vide glo. in. c. ecclesia sancte Marie. de consti. ꝛ ibi Ab. ꝛ glo. in. c. quanq̄. de censi. li. vj. ꝛ. c. ex lr̄is de pigno. ꝛ. c. fi. de vita ꝛ hone. cleri. ꝛ. c. similiter. xvj. q. j. et. c. possessiones. xvj. q. iij. Spec. in ti. de restī. in integ. §. qualiter. ꝛ glo. in cle. vnica. de in integ. restī. vt refert Ab. in. c. ecclesia sancte Marie. de consti. An. in. c. si diligenti. de ꝓscrip. tenet q̄ solū in casib; in iure expressis bona clericoz gaudent eodē p̄uilegio cuz bonis ecclesiaz q̄ placet Ab. in alle. c. ecclesia sancte marie. iij. colum. nam bona patrimonialia clericoz ꝓscribunt sicut bona laicoz nō sicut bona ecclesiaz no. glo. xvj. q. iij. c. possessiones nō est ergo vniuersaliter verū q̄ bona clericoz gaudent eodē p̄uilegio cum bonis ecclesiarum no. glo. in alle. c. quanq̄. ꝛ censi. li. vj. idē Spec. ti. ꝛ in integ. restit. ꝑtextu lesionis sicut in bonis ecclesiaz. glo. in cle. vnica. ꝛ in integ. restī. ꝛ idē Spec. ti. ꝛ cleri. ꝓuga. §. j. quo ad ꝓtectōnem tam ꝛ ꝛfensionem ꝛbet gaudere: vt in alleg. c. similiter vide j. clericus. versi. nō est vniuersaliter. ꝛ hoc idez no. Ab. in. c. ex litteris. ꝛ pigno. in fi. idem ꝓcludit in. c. fi. ꝛ vi. ꝛ hone. cleri.

¶ Bona clericoz nō gaudent eodem p̄uilegio cū bonis ecclesiaz licet sit ꝓtra glo. in. c. ex literis. ꝺ pigno. Anto. eī firmat ꝓtrarium in. c. si diligenti de prescrip. vbi dicit q̄ solum in casib; in iure expressis gaudent eodez p̄uilegio fateor tñ q̄ collecta non pōt eis imponi p rebz patrimonialibz clericoruz per c. fi. ꝛ vi. et hone. cleri. vbi not. Abb. per Bar. in. l. rescripto. C. ꝛ mune. ꝛ hono. ꝛ Abb. in. c. j. ꝛ ꝓsue. vide j. ꝓsuetudo. ꝛ melius p Ab. alibi vide j. clericī. versi. nō vniuersaliter.

¶ Bona eccl̄iaz quo ad ꝓprietatē ꝛ possessionē p̄incipaliter sunt xp̄i. qz oblata eccl̄ie videnī oblata ꝺo ij. q. j. nulli liceat. ꝛ. c. videtes. ipse tñ eccl̄ie particulares possideret loco ꝛi: nā bona eccl̄iaz sunt p̄rimoniū xp̄i vt in. c. cū ex eo. ꝛ elec. li. vj. eccl̄ie ꝺo vniuersales dicunt q̄ ad sustentatōez: qz quilibet bon⁹ ꝛ fidelis ꝺz inde sustentari. xvj. q. j. c. videtes. Clerici ꝺo possident bona ecclesiaz noie ecclesie: & ipsam dignitatē seu eccl̄iam possidet quisq; nomie ꝓprio. Ab. in. c. cum sup. ꝛ cā possessionis ꝛ ꝓprietatis. circa fi. ꝛ ibi Ab. cum ſm aplm. ꝛ preben.

¶ Bona eccl̄iaz su nt ꝛputata vsib; publicis ecclesiaz ꝛ alimonie indulgentiū ſm discretionē platoz vt in. c. ratio nulla. ꝛ ꝑben. xij. q. j. c. videntes. xvj. q. j. c. fi. nō aūt vsib; publicis laicoz: vt in. c. j. ꝛ in. c. nō minus. ꝛ immu. eccl. Ab. in dict. c. j.

¶ Bona clerici vbi ipso iure ꝓpter ꝛlictū suū ꝓfiscī ꝛbent applicari eccl̄ie in q̄ fuit intitulat⁹ exq̄ aliud nō exp̄mit in sn̄ia. si aūt nō hēat eccl̄iam seu bñficium eps occupabit p camera sua facit qō not. Jnno. in. c. insinuante. q̄ clerici vel vouentes ꝛ ffrede ꝓsi. xx. ꝛ Jo. an. in. c. cū olim. scō. ꝛ priui. ꝛ idem dicit ꝛ clerico q̄ mouit ab intestato sine eccl̄ia et sine ꝓsanguineis hoc tenet Ab. in. c. qz diuersitatē. de ꝓcessio. preben. circa fi.

¶ Bona eccl̄ie si sunt cōia seu diuisa vel oīno discreta vel si sunt ꝛ mensa an pōt ꝑlatus seu abbas sine capitulo vel ecōtra administrare seu agere Ab. plene in. c. edoceri. ꝛ rescrip.

¶ Bona vxoris seu filioz an p̄nt capi p fallentia viri vide Ab. in. c. ex pte. ꝛ ꝓsue. circa finē.

¶ Bona ꝑlature vacantis ꝛbēt custodiri p ycono mum vel p eū ad quē. ꝛ ꝓsue. p̄tinet. no. in. c. vt pterite. circa fi. ꝛ elec.

¶ Bona eccl̄iaz emens amittit preciuz ꝛ nō lucrat fructū vide j. venditio. versi. emptor rei.

¶ Bona damnatorum ꝛuoluunt ad heredes nisi in crimine lese maiestatis ꝛ crimine hereſis no. glo. et ꝛcto. in. c. in quibusdam. ꝛ penis idem in crimine ingratitudinis vt ibi tex. ꝛ in falsante literas p̄n cipis: vt in. c. ad falsariorum. ꝛ crimine fal. vide bartho. in. l. j. ff. ꝛ bo. dam. ꝛ qō no. in. c. non debet aliquis. ꝛ iureiuran. li. vj.

¶ Bonorum appellatōne non solum veniunt bona mobilia: sed etiaz iura incorporalia que faciūt ſm speciem ꝛ quo plene per Abba. in. c. nulli. de rebus eccle. non alie. et refert ipse in capitulo relatum. secundo. de testa.

¶Seruus rusticus ꝑputatur inter bona immobilia videꝫ ei inherere predio: qz cū sit res immobilis ꝑmutat naturā suam: qz est ꝛputatus ad eⁱ⁹ cultu-ram ꝑ hoc qō habeꝫ in.l.ij.ff.ꝛ diuer.et tempalibꝫ ꝑscrip.no. Ab.in.c.nulli liceat.ꝛ rebꝫ ecclie nō ali. circa principium.

¶Bonoꝝ appellatōne includūtur actōnes seu nomina ꝛbitoꝝ faciūt tamē terciā speciem bonoꝝ: qz nec sunt mobilia nec immobilia que cadūt in his q̄ certo loco ꝓcludūtur actōnes aūt certo loco ꝓcludi nō ꝑnt cum incoꝛpalia facit.l.a diuo pio.§.vnione. ff.ꝛ re iudi. ideo si ꝓnceps mādauit vt distribuerēt-ur bona sua mobilia in pios vsus nō veniunt pene adhuc cū exacte si tū appareat necessario q̄ exactōes trahanꝫ ad bona mobilia vel immobilia vt in dispositōne que ꝓpꝫhendit totū patrimoniū vnius hominis tūc illa tercia species assumit naturā alteriⁱ⁹ extremoꝝ vt vult Bar.in.l.pōt pupillus.ff.ꝛ admi. tuto. quid ꝛ pecunia. vide.s.alienatio.ver.prelatⁱ⁹

¶Bona que dicanꝫ ꝛ mensa ecclesie vel prelati vide notabiliter per Ab.in.c.super.ꝛ rebus ecclesie non alie.

¶Bona mariti sunt obligata vxoꝛi ꝑ ꝛte: vide infra.ꝛs.ver.mulier pfertur.

¶Bona plati an sunt obligata ecclie ꝑ mala administratōne vide.j.plati bona.

¶Bona laicoꝝ si habēt aliquod onus ꝑpetuo ānexum ⁊ inuariabili transeūt ad clericos cū oneribus suis ad qō facit qō no.in.c.j.ꝛ censi.ß si talia bona habent onus tempale vt sunt hodie iste ꝛscriptiones. qz extimanꝫ bona cuiuscūq; ⁊ soluunt plus vel minus ꝓ impositōez collecte ⁊ ad ista onera nō tenetur eccl'a nec clericus: qz nō pōt dici q̄ sit onⁱ⁹ annexum possessionib⁹ cum nō sit ꝑpetuum nec inuariabile et qñq; imponiꝫ ꝑsone ꝑ rebꝫ ꝓueniendo ergo dicta bona ad ecclesiā ꝛbēt censeri iure ecclīastico vt tex.in.c.vnico.ꝛ iure patro.li.vj.vide.j.gabellas

¶Bona si sunt ꝑmunia pluribꝫ vt vniuersis nemo pōt dicere hoc est meuz nec disponere tanq̄ ꝛ re ꝓpria.xxij.q.ij.qui manumittit.si tū sunt coīa vt singulis quo ad dispositōnez ptis pōt quis disponere vt ꝛ ꝓprio ⁊ dicere hoc est meū. ℒ.ꝛ ꝑmuniū reruz alie.lege.falso: sicut ad pīudiciū ptis tercij nihil potest: licet hoc fallit in ꝓncipe vt in.l.ij.eo.ti. pōt tamen vnus vti quo ad vsum ꝛstinatū re ꝑmuni etiā inuitis socijs vt in.l.sabinus. ℒ.ꝑmuni.dini. nō tū ad vsum nō ꝛstinatum: qz in tali casu melioꝛ ē conditio phibentis vt in regula. in re ꝑmuni.ꝛ reglis iuris.li.vj.no. Ab.in.c.ratio.ꝛ pben.

¶Bona laici si ꝓferantur ecclesie assumunt naturam aliarum rerum ecclesiarum et gaudere ꝛbent priuilegijs rebus ecclesie ꝓcessis vt colligitur ex ca. dilectus.tercio.ꝛ preben. quod facit in argumentum. q̄ res tradita ecclesie per laicum nō ꝛbet amplius subijci gabellis et alijs oneribus que ad libitum ꝛmini temporalis imponebātur. facit etiaz q̄ perueniens ad manus exempti ꝛbet gaudere priuilegio exemptoꝝ vide ad hoc tex.cum glo. in.c.vnico ꝛ iure patro.li.vj. quod non habet locum in feudo. vt in.c.ex transmissa.⁊.c.verū.ꝛ foro ꝓpe. Ab.in allega.c.dilectus.iij.

Bonus

¶Bonus licet quilibet ꝓsumatur tū in populo ꝑsumitur existere aliqui nō habētes sinceram fidem vide.j.populus.

Sequunꝫ additōnes ꝛmini Lu.ꝛ campis ad p̄cedentem litteram. B.

Bannitus

¶Bannitus ꝑ centuz libris si possit impune offendi quid si sit bānitus ex vno ꝛbito ꝑ quinquaginta ex alio ꝑ alijs quinquagīta. vide vñm Ab.in.c.ad aplicam.ꝛ regula.

¶Bannitō seu arzestatio si iudex interdicat ꝛbitoꝛi ne soluat creditoꝛi quid operetur vide Abb.in eodem.c.

¶Bannū factū ꝑ iudicem tpalem an habeat locū coꝛā iudice ecclesie. vide Ab.in.c.quis.

Banca

¶Be ꝛlicto ꝛ banca fallita qō vocaꝫ ꝛlictuz fallentie vide no. Ab.in.c.ex pte.ꝛ psue.

Bartholus

¶Abbas elegantissime ꝓmēdat Bartholū i .c.cū nobis.ꝛ prescrip.

Bastardus

¶Bastardi an dicanꝫ eē ꝛ ꝛmo nobiliū vide Ab. in.c.pīcia.ꝛ pba.⁊ bastardi an veniāt appellatōne filioꝝ in eo.c.

¶Bastardi an veniāt appellatōe liberoꝝ vide Ab. in.c. Raynaldus.ꝛ testa.

Bisextus

¶Be āno bisextili ⁊ ꝛ festo sancti mathie vide not. Abb.in.c.quesiuit.ꝛ ver.signi.

Bona fides

¶An sola ꝛnūciatio in hereditat' petōne ꝑstituat quē in mala fide. Ab.in.c.nihil.ꝛ pscri.⁊ vide ꝑ eūdem ꝛ bona fide ⁊ mala in.c.si diligēti.⁊.c.fi. eo.ti.

¶Bona fides ⁊ mala qualiter ꝓbatur vide Ab.in c.ꝓsultatōnib⁹.de iure patro.

Bona

¶Bona dānatoꝝ applicata fisco infra qō tps peti debēt ne fiscus excludaꝫ ⁊ de q̄cunq; ꝓfiscatōne. vide Ab.in.c.cum nobis.de pscriptio.

¶An aliq̄s ꝓpelli possit ad bonum faciendum vide Ab.in.c.clericus.de vi.⁊ bone.cleri.

¶An bona sequantur ꝑsonam Ab.in.c. episcopus de pben.

¶An actōnes ꝓputenꝫ inter bona mobilia vel immobilia ⁊ q̄d de seruitutib⁹ ⁊ alijs iuribꝫ ⁊ q̄d de pecunia vide Ab.in.c.nulli.de re.eccl'ie.nō alie.

¶Si pⁿ moꝛtez plati est qō inter eccl'iam ⁊ heredes ipsiⁱ⁹ plati moꝛtui. in dubio q̄d ꝑsumēdū est ō bonis. vide plene Ab.in.c.vt vnusq̄sq;.de peculi.cle.

¶An administratoꝛes rerū secularium pīsumanꝫ q̄ habuerint bona ex administratione vel aliūde a ꝑspera foꝛtuna. vide Ab.eo.ca.supra alle.⁊ ibidez vide qz in dubio heres plati tuendus est in possessiōe bonoruz prelati. An in dubio clericus presumatur habere bona ab ecclesia vel aliunde vide Ab.in repetitōne.c.cum esses.de testa.

Bononia

¶Bononia quasi bona super omnia. Et cepit oziginem studium hoc solenne ab imperatoꝛe theodosio curzētibus annis christi.cccl'xj. ex quo claruz est ipsum esse longe veterus studio romano quod incepit tempoze Innocen.quarti. hinc et merito mater studiozum bononia vsq; in hodiernum diē appellata est. vide Ab.in cle.pzimo ō magistris. super verbo bononia.

Brocardum

¶ De hoc brocardo an initiū alicuius rei sit spectā dum vide Ab. in. c. dudum. ꝛe elec.

Calumnia

¶ Calumniator nō punit⁹ tempe quo fuit absolutus reus postea pōt puni ri ex nobili officio iudicis. vt in. c. ꝛe calumnia. et facit ad hoc. l. j. C. ad turpil.

¶ De calumnia punit̄ ꝗs trib⁹ modis. Primo ex officio iudicis mercēnario ⁊ tunc pena ꝛebet inseri in ipsa sententia. ⁊ sic intelligit̄. l. j. C. ꝛe calumnia. vel saltim p totam illā diem ꝛe quo lata est snia absolutoria. qz tanto tpe durat iudicis officium in accessorijs in. c. cum appellatōnib⁹. ꝛe appel. li. vj. ⁊ in. l. paulus. ff. ꝛe re iudi. Secō ex nobili officio iudicis ⁊ pōt iudex nō pcedere etiā longe post sententiā nam exq̄ pmisit ꝛelictū in pntia iudicis pōt iudex ex officio inquirere ⁊ punire. ar. in. l. nulluz. C. ꝛe testi. ⁊ no. Bar. in. l. ij §. si publico. ff. ꝛe adul. Tercio p viā accusatōnis vt si nō fuit punitus in ipsa snia absolutoria pōt ꝛe nouo accusari sicut ꝛe quolibet ꝛelicto: vt glo. in. c. j. ꝛe calum. ⁊ ibi Ab.

¶ Casus in quib⁹ pōt quis sine metu accusare: vide plene p Ab. in. c. ij. ꝛe calum.

Canonica portio

¶ Canonica portio licet ꝛebeat̄ ecclesie parochiali ipsius ꝛefuncti ꝛe omnib⁹ relictis ecclesie ratōne sepulture ab ecclesia vbi sepelit̄: nō tamen ꝛerelictis alijs ecclesijs vbi ꝛefunctus nō sepelitur: vt no. glo. in. c. j. ꝛe sepul. quā ibi approbat Ab. ⁊ glo. in. c. cum sup. ⁊ c. certificari. eo. ti. ⁊ Jo. an. in glo. cle. dudum. ꝛe sepul. ⁊ archi. in. c. j. eo. ti. li. vj.

¶ Canonica portio ꝛebet̄ parochiali ecclesie nō solum ꝛe relictis iure legatoꝝ: ꝫ etiam ꝛe relictis iure institutōnis: vt in. c. cum sup. de sepul. ⁊ in alleg. cle. dudum. ⁊ Jo. an. in. c. j. de sepul. ⁊ hoc verum nisi sit ꝛenatum inter viuos: nam de ꝫ nō ꝛebet̄ quarta: vt no. Hosti. in alleg. c. j. de sepul.

¶ Canonica portio debet̄ epō de portōne quaz capit ecclesia prochialis ab ecclesia sepulture ſm Frederi. de senis. facit. c. ꝙquerente. de offi. ordi. Jtē valet ꝙsuetudo q̄ portio debita parochiali eccl̄ie debeatur epō. est ꝙclusio Ab. in. c. relatum de sepul.

¶ Canonica portio debetur ecclesie parochiali cōfessionib⁹ ⁊ in alijs sacramentis est no. Jnno. ⁊ ꝛc. in. c. ij. ꝛe sepul. cuz dignus est operarius mercede sua ⁊c. vt ibi Ab.

¶ Licet ꝛe bonis egredientis monasteriū in egritudine ꝛebeat̄ canonica portio parochiali eccl̄ie: non tñ ꝛe ingrediente in sanitate idez ꝛe ingrediēte monasteriū ⁊ relinquente aliquid p sustentatiōe sua q̄ nil ꝛebeat̄. est ꝙclusio ꝛct. in. c. ꝛe his. ꝛe sepul. vt refert Ab. in. c. ij. eo. ti. ⁊ tex. in. c. ꝛe his. eo. ti.

¶ Nulla portio ꝛebet̄ ecclesie parochiali ꝛe relicto facto paupibus certi loci. qz tūc relictū videt̄ factū loco pio: vt ibi no. facit. l. nulli. ⁊. l. siquis ad ꝛeclinā dam. C. ꝛe epi. et cle. vbi no. q̄ etiam si epūs exequit̄ relictū factum paupib⁹ nihil pōt sibi retinere. ⁊ rōnem collige ex his q̄ no. Ab. in. c. officij. ꝛe testa.

¶ Si prochian⁹ eligit alibi sepulturaz q̄ i parochia sua ⁊ aliquid relinq̄t eccl̄ie parochiali tenet̄ talis ecclesia illud relictū sibi ꝙputare in canonicā portioꝝ ez sicut dicimus in filio q̄ ꝙputat sibi in legitima quicquid a patre est sibi relictuz. vt in. l. omē. ⁊. l. sciamus. C. ꝛe inoffi. testa. no. Ab. in. c. ꝛe his. ꝛe sepul. ⁊ in. c. officij. ꝛe testa.

¶ Quis ꝛetrahet primo quartam ecclesie vel clericos parochianus. vide plene per Ab. in. c. certificari. ꝛe sepul.

¶ Circa quantitatē canonice portōnis ecclesie parochiali ꝛebite ab ecclesia sepulture attendit̄ ꝙsuetudo dyocesis et si ꝙsuetudo nō apparet poterit precise peti quarta portio no. glo. ⁊ ꝛc. in. c. certificari ꝛe sepul. que quidem ꝙsuetudo valet etiam vltra dimidiam vel minus quarta. vt not. Hostien. in summa eo. ti. §. cui liceat. circa fi. vt refert Abb. in alle. ca. certificari. j. colum. et sufficit consuetudo. x. annozum. ⁊ si sit prescripta requiritur. xl. annozum: vt ibi no.

¶ Oblati ⁊ ꝙuersi qui se ⁊ sua tradiderūt ꝛebent sepeliri apud ecclesiam vbi sunt oblati nec ꝛebet̄ solui portio ecclesie parochiali vt in. c. in nostra. ꝛe sepultu. vbi no. Ab. facit qō no. in cle. duduz. ꝛe ꝛeci. ⁊ in. c. vt priuilegia. ꝛe priuile.

¶ Canonica portio nō solū ꝛebet̄ ꝛe relictis: ꝫ etiaz ꝛe oblatōnib⁹ ⁊ ꝛe alijs que portant̄ ad funus. vt ꝛe cereis ⁊ similib⁹ et ꝛe candelis q̄ dant̄ ad manus. et ꝛe equis ⁊ armis ⁊ quibuscunq̄ bonis vt no. p glo. ⁊ Pau. in cle. dudum eo. ti. ⁊ facit. c. cū inter. ꝛe ver. signi. vt no. Ab. in. c. in nostra. eo. ti.

¶ Si testator electa. sepultura in vna eccl̄ia eligit aliam videt̄ ademisse relicta prime eccl̄ie vt in. l. j. §. sc̄dam. ⁊ in. l. filie. ff. ꝛe adimen. lega. secus vbi testator q̄ eligit sepulturā nō potuit ibi sepeliri sine culpa eccl̄ie vt qz fuit interfect⁹ in bello vel submersus in mari. qz tūc relictū eccl̄ie apud quā sepulturā eligit nō videt̄ ei adeptum legatū. no. Jnno. in. c. i nr̄a eo. ti. ⁊ ibi Ab. ij. colum.

¶ Canonica portio ꝛebet̄ ex his q̄ dant̄ pmissis dicendis si relinquēs vel vnās habuit respectū ad ecclesiā vt qz relinquit centū suo pbytero parochiali pmissis dicēdis: qz tūc videt̄ habuisse respectum ad eccl̄iam secus vbi nulla q̄litas fingerit eccl̄iā nō fuisse ꝓtemplatā ꝫ pſonā dūtaxat ar. in. c. requisisti ꝛe testa. ⁊ q̄d si est dubiū. an bona acq̄sita p clericuz dicant̄ q̄sita ex facultatib⁹ eccl̄ie vel ex pſona not. in. c. inquirendū ꝛe peculio cle. ⁊ vide. j. testamentū.

¶ Si hospitale edificat̄ auctoritate testatoris iam ꝛefuncti eps habet quartā vt in autē. ꝛe eccle. ti. §. siquis edificatū. qz postq̄ factū est hospitale nō pōt ad humanos vsus reduci. si tn̄ ille qui edificauit adhuc viuit nulla q̄rta ꝛebet̄ p no. p Jnno. in. c. inter dilectos. ꝛe ꝛenu. vñ ille locus tanq̄ oīno priuat⁹ nō dr̄ capax relicti vñ potius videt̄ relictū factū paupibus q̄ loco. Jtem quia eps nō visitat hec loca idem no. Frede. consi. ccxxv. vbi tenet. no. Ab. hospitalib⁹ nō religiosis epūs nō pōt exigere iura epalia et no. Ab. in. c. officij. ꝛe testa.

¶ Canonica portio ꝛebet̄ epō nō solum ꝛe relictis factis eccl̄ijs: ꝫ etiā monasterijs ⁊ alijs pijs locꝝ vt puta hospitalib⁹ vt colligit̄ ex tex. c. requisisti. ꝛe testa. vbi ꝓmendat hoc Ab.

¶ Canonica portio non ꝛebet̄ epō ꝛe his q̄ quis sanus corpe ⁊ mente ꝛenauit inter viuos eccl̄ijs. vt in. c. j. xx. q. iij. xij. q. j. videntes. ⁊ p alia iura q̄ late a leg. Ab. in. c. requisisti. ꝛe testa.

¶ Quarta mortuariorꝝ seu relictorꝝ nō solus potest ꝙsuetudine minui: ꝫ etiā in totū tolli. Hosti. i summa ꝛe sepul. §. an licitū. ver. quid si ꝙsuetudo. ⁊ hanc tenet Ab. in. c. requisisti. ꝛe testa. alle. glo. in. ca. j. ꝛe statu regu. ⁊ tex. in. c. ꝛe quarta. ꝛe rescrip.

¶ Canonica portio non soluitur nec ꝛebetur casualiter in casibus qui sequuntur. Primo quando aliquid fuit relictum pro ornamentis puta in calicibus capis vel alijs indumentis eccl̄iasticis. De

cundus quando fuit relictum p ornamentis recuperandis vel reficiendis. Tercius in relicto facto ecclie p fabrica seu repatione edificij. Quartus quãdo relinquit p luminaribus puta p cereis lampadibꝫ ⁊ similibꝫ. Quintus qñ p ꝓmemoratione anime p anniuersario singulis annis faciendo. Sextus in relicto p officijs p ꝛfuncto in nouenario vel in anno vel alijs diebus: ⁊ ꝛ his diebus vide in.ca.quod alij.xtij.q.ij. Vltimus casus qñ aliquid est relictũ ad ꝑpetuum cultum diuinuꝫ puta vt quolibet die celebret in certo altari missa no. Ab.in.c.fi.ꝛ testa.j.colum.

¶ Canonicã portionem habet epus ex relicta facto ecclesijs ⁊ pijs locis sibi subiectis dumtaxat p quẽcunq; sint relicta: nam hec portio ꝛbet epo non ab homine dyocesano: ꝫ ab ecclesia cui factũ ẽ relictuꝫ vt in.c.requisisti.ꝛ testamentis.ecclie ꝟo parochiali ꝛbet canonica portio ⁊ relicto facto ecclie sepulture per suuꝫ parochianũ: vt in.c.ij.ꝛ sepul. Ab.in c.fi.ꝛ sepul.

¶ Potest ꝓtingere q ꝛ eodem relicto ꝛtrahantur due portiones: vt puta si parochianus vnius ecclesie eligit alibi sepulturam eidem aliqua legando: nam ecclesia sepulture ꝛbet dare canonicam epo ꝓpter honorem episcopalem. Item canonicam portionem ecclesie parochiali in satisfactione seu laboꝛe ꝗnuaꝫ subijt ecclesia parochialis in personam ꝛfunctam Quandoq; ꝛbet solui vna portio puta qñ parochianus alicuius ecclesie est sepultus in ecclesia exẽpta tũc solum ꝛbetur portio ecclesie parochiali: vt no. in.c.officij.ꝛ testa. Quandoq; nulla portio ꝛtrahitur vt si parochianꝰ ecclesie exempte eligit ibi sepulturã no. Ab.in.c.fi.ꝛ testa.circa finẽ.

¶ Derelictis priuilegiatis vt sunt fratres minores et ꝓdicatores ꝛbetur quarta ecclesie parochiali vt in cle.dudum ꝛ sepul.⁊ hodie illa cle.est prorogata ad fratres sancti Augustini ⁊ carmelitas et fuit illud inductum in ꝓpensationem damnorum que sustinẽt ecclesie parochiales ꝓpter priuilegia attributa ipsis fratribꝫ q possunt audire confessiones ⁊ ꝓdicare ⁊ recipere parochianos ad sepulturaꝫ. vt in c.fi.ꝛ testa.in fi.

¶ Canonicam portõnem tenetur dare ecclesia parochialis episcopo ꝛ portõne sua quã habuit ab ecclesia ꝛ sepulchro siue ꝛ relictis priuilegiatis siue non.hoc tenet Frede.ꝛ senis consilio. vj.per. c.conquerente.vbi dicitur q ꝛ omnibus funeribus ꝛbetur quarta episcopo no.Abb.in allega.c.fi.ꝛ testa. in fi.

Canonicus

¶ Canonicus dicit a canone ⁊ canon idem est q regula seu quedam norma viuendi.iij.di. canon vnde canonicus quasi a canone institutus vnde quilibet beneficiatus legitime largo modo potest dici canonicus no. Jo.an.in.c.j. ꝛ elec.li.vj.tangit Abb. super rubrica. ꝛ vita ⁊ bone.cle.⁊ idem Abb.in.c.causam q. ꝛ iudi.ij.colum.

¶ Canonicus seu alius in dignitate constitutꝰ non continetur appellatõne clericoꝝ ⁊ hoc in materia restringibili seu odiosa nec appellatõne ecclesie parochialis venit ecclesia collegiata. vt in.c. statuꝫ ꝛ elec.li.vj.idem no. Jnno.in.c. sedes.ꝛ rescrip.q rescriptum impetratum contra.p. clericum ⁊ quosdam alios non veniunt canonici.quia sunt digniores secus in materia fauorabili vel indifferẽti vt sẽtit Frede.consi.lxxj. Ab.in.c.bone primo. ꝛ postu. prela.ij.colum.

¶ Canonici ecclie cathedralis tenẽt ꝛ reddituꝫ ꝑbendaꝝ ꝓcuratones soluere legatoꝝ nunciorꝝ apostolicoꝝ ⁊ idem in alijs oneribꝫ toti clerico incumbentibꝫ. vt in.c.accedens. ⁊ ibi abbas in prin. ꝛ rescrip. ⁊ vide eum ibi.

¶ Canonicus ecclie cathedralis regularis potest eẽ ꝛlegatus pape sicut alius religiosus obtinẽs dignitatem per cle.⁊ si principalis. ꝛ rescrip. hoc concludit Abba.in.c.causam q. ꝛ iudi. contrarium tenet archidya.⁊ ꝑe. ꝛ ancha. Dominicus in.c.statutuꝫ. ꝛ rescrip li.vj.

¶ Canonicus ꝑbendatus nõ dicit habere administratõnem. vide.j.ꝑbenda.

¶ Canonicus nõ admittit ad agendũ sine mãdato p ꝓcanonico licet spũaliter sit ꝓiuncta ꝓsona vt colligitur in.c.cum.m. ꝛ cõstitu. ius g ciuile intelligit ꝛ ꝓiunctis ꝓiunctõne sanguinis fac.c j. ꝛ ꝓcu.⁊.c. cũ dilectꝰ. ꝛ offi.ꝛle. Ab.in.c.cũ.m.iij.colum.

¶ Canonicus an requirat ꝓsonalem residentiã. vide.j residentiam.

¶ Acquisita p canonicuꝫ intuitu ecclie seu ꝑbende nõ cadũt successori in ꝑbenda: ꝫ capitulo ipsi ecclie vbi hꝫ ꝑbendam: secus ꝛ alio bñficiato. q fructus bñficij cedũt successori est ꝓclusio Abb.in.c.relatũ. ij.ꝛ testa.

¶ Canonicus sine ꝑbenda an habeat vocẽ in capitulo. vide.s. capl'm. ver. ius interessendi.

¶ Canonicꝰ receptus auctoritate pape lꝫ hẽat ius affectiuũ ad ꝑbendã vacaturã: nõ tñ hꝫ ius affectiuum ad ꝑbendã vacaturam receptꝰ auctẽ legati vel epi. q nullꝰ inferior alius a papa põt dare ius maxime affectiuũ ad beneficiũ vacaturũ vt colligit ex.c. relatũ. ꝛ ꝑben. ⁊ ibi Ab.ij.colũ. ⁊ vide.c.hi qui.eo. ti.li.vj. vide.j.collatio ver. si capl'm.

¶ Receptus in canonicuꝫ auctoritate capituli non põt excipere ꝓtra impetrantẽ a papa ꝛ subrectõne gr̃e in qua non fit mentio ꝛ receptõne facta p capitulum. qui in lr̃is apl'icis nõ est necesse facere mẽtionem ꝛ receptis auctoritate capitli al's ꝛfacili possent canonici illudere papã ⁊ vacuare eiꝰ prãtem et hoc verũ nisi papa prius mandaret. pu'idere prꝰ recepto auctoritate capi. ꝫ ꝓcludit Ab.con. Jnno.in c.relatum. ꝛ ꝑben.in fi.

¶ Prebẽda vacatura adeo est affecta p recepto auctoritate apl'ica q nõ valet collatio alteri facta. vt in.c.si postq̃. ꝛ ꝑben.li.vj. Ab.in.ca.inter cetera. ꝛ ꝑben.iij.colũ. vide.j̃.collatio ver. si capl'm.

¶ Receptus in canonicuꝫ sine auctoritate pape sine a capitulo interim q datur sibi ꝑbenda ꝫ habere interim distributõnes quotidianas. q nõ est cõgruum nec licitũ vt careat ꝑbenda ⁊ nõ habeat subuentionẽ que exhiberi põt salua integritate prebẽdarum: vt vult rex.in.c.dilectꝰ. primo. ꝛ ꝑben.et ibi no. Ab.⁊ latius in.c.cum.m. ꝛ ꝓsti.

¶ Licet receptꝰ in canonicũ sine ꝑbenda nil ꝛbeat ꝓcipere ꝛ ꝑbendis distinct(nec ꝛ portõnibꝫ priuilegiatis q̃ succedũt loco ꝑbendaꝝ ad certũ numerũ canonicoꝝ si tũ fiũt portones ꝑm numeꝝ canonicorũ: ⁊ ita q portones sẽt indeterminate ⁊ sic portiones sunt accessorie ad canonicatũ. q diuidunt ꝑm numerũ canonicoꝝ. vnde si sunt plures minus habẽt si sunt pauciores habebũt portones ampliores ⁊ fecundiores: ⁊ tũc talis receptus in canonicum habebit portõez suam. q ꝑ hoc nõ frangit numerus prebendaꝝ: al's aũt talis canonicus nõ hꝫ vocẽ in capitulo nec aliquaꝫ ꝓmoditatem in ecclesia. ꝫ hꝛet ius ventosuꝫ. no. Ab.post Jnno.in.c.dilectus.ꝓmo. ꝛ ꝑben.penul.colum. Que aũt dicat ꝑbenda distincta: vel portio priuilegiata ibi tangit Abb.⁊ vide.j̃.prebenda distincta.

¶ Duob canonicis an põt vna ꝑbenda dari si vtriq; sufficiat vide.j̃.pbẽda si ꝓsistit.

¶ Canonia est longe honorabilior q̄ aliud beneficiū simplex vñ canonici dicunt clerici primi gradus ⁊ alij clerici simpliciter bñficiati dicunt secūdi gradus: vt no. Inno. in. c. sedes. de rescriptis. ideo cum in rescriptis sit fienda stricta interpretatio appellatōne beneficij nō venit canonia nec beneficiū curatus in. c. fi. de preben. vbi no. Abb. hoc. et in. ca. ij. de fil. presby. li. vj.

¶ Receptus in canonicū pōt agere ꝓtra capitulum vt puideat sibi cū facultas se obtulerit. no. Hostiē. in. c. cum sup. de ꝓcef. preben. et est ratio q̄ eoipso q̄ quis recipit in canonicū est orta obligatio ꝓtra capitulum vt teneat sibi puidere. vt in. c. cuz. m. de cōsti. ⁊ in. c. relatū. de preben. ⁊ ideo poterit canonicus agere de pñti anteq̄ pbenda vacet: ⁊ sic in simili voluit. Inno. in. c. in nostra. de sepul. facit q̄ nō not. glo. in. c. romana. §. caueant. de sen. excom. li. vj. no. Ab. in alle. c. cum sup. ij. colum.

¶ Vbi nō est dare numerū canonicoꝝ in eccl'ia nō tenentur canonici recipere etiā ad litteras pape vltra q̄ facultates eccl'ie suppetunt: vt colligit in. c. ex parte de cōcef. pben. immo vnus solus ex canonicis pōt se opponere hoc casu ⁊ impedire receptōnez fiendam: nam talis ꝓtradictio habet iuris fomentū: vt in. c. j. de instit. ⁊ tendit in vtilitatez seu honorē eccl'ie: q̄ dedecus est eccl'ie q̄ canonici mendicēt. xcij di. dyaconi. de his q̄ fi. a prela. c. j. secus vbi facultates suppetūt. q̄ tūc valet q̄ fit a ma. parte ad hoc. c. quoniā. de vi. ⁊ bone. cle. no. Abb. in alle. c. ex pte. j. colum. vbi etiā tenet q̄ debet attendi ꝓsuetudo.

Canonizatio

¶ Canonizatio qualiter debeat fieri et an reliquie sanctoꝝ pñt vendi vel pl'o ostendi. vide. j. sanctus.

Campana

¶ Campane sonus an sufficiat ad citandum vel vocandū singulares de vniuersitate vel capitulo. vide infra citatio.

¶ Campane licite tenent in eccl'ia etiā si sint plures ß in oratorio licet sit licitū tenere campanellā: non tñ campanam: vt in. c. Johannes. de homici. ⁊ in. c. patentibꝰ de priui.

¶ Campanas pulsare licet nō spectet ad sacerdotē officiū: ß ad iferiorē clericū: vt i. c. plectis. xx. dist. ß si sacerdos vult eas pulsare pōt. q̄ p susceptōez maioris officij nō pdit quis executōez minoris. lxxiij. di. gesta. ⁊. c. latius. et vide in. c. j. de offi. custo. Ab. in. c. Johannes. de homici.

Cantare

¶ Cantare magis corde q̄ voce deo canendum est et caueat cantor ne dū morbꝰ stimulet dum pl'm vocibꝰ delectat. xcj. di. c. j. ⁊. ij. ⁊ Hosti. ⁊ Jo. an. in. c. vt quisq̄ de vi. ⁊ bone. cle. alibi dī cantare q̄ meretrici describit. lxxxviij. di. c. ij. ⁊ Ab. in alle. c. vt q̄sq̄ in pn.

¶ Cantare ⁊ legere ad libꝝ accedere non erubescat etiā filius regis exq̄ ascriptꝰ ē militie clericali et si p senescit seq̄tur scientes. q̄ omē studiū p frequēs exercitiū suscipit incrementū. ar. ff. de le. ij. legat (seruis. §. ornatricibꝰ. no. Hosti. in. c. pe. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ Inno. in. c. volentes. de cele. miss.

Capellani

¶ Capellani collegiatarum vel parochialiuz ecclesiarum cum eorum beneficia sunt a testatoribus relicta sine aliqua cura ⁊ nō tenent ad aliud q̄ ad missam vel ad aliqua diuina celebranda licet teneātur soluere legatōnes ⁊ alia imposita p clerum ad soluēdum ꝓcurationes ratōne visitationis non tenētur si euidens paupertas eos excusset. vt no. Jo. an. in. c. romana. de cens. li. vj. sed si sunt soluendo ⁊ beneficia sunt sufficientia tenentur: quia sunt ecclesiastice persone et beneficia sunt ecclesiastica: vt ibi not. Jo. an. Lapus sua alle. xxx.

¶ Capellania an requirat residentiā pson'alez. vide supra beneficia plura.

¶ Capellaniam per testatorem institutam ⁊ fundatam in parochiali eccl'esia potest rector ipsius eccl'esie simul cuz suo beneficio curato sine dispensatōne pape obtinere arg. eorum que no. glo. in. c. gratie. de rescrip. li. vj. ⁊ q̄ predicta capellania non sit curata patet q̄ nec plebē nec parochiam nec iurisditōnem seu ptātem ligandi ⁊ soluendi habet. de elec. dudum nec etiā requirit pson'alem residentiā de iure cōsuetudine vel statuto pena eñ. c. de mulcta. de preben. ⁊ extrauagans execrabilis Jo. xxij. loquunt in duobus curatis dignitatibꝰ vt pson'atibꝰ sufficit ergo q̄ in tali capellania diuina officia per aliuz idoneum celebrentur ⁊ sufficit episcopi dispensatio instituendo seu collando beneficium: vt Lapus alle. xvij. no. Jo. cal. de pben. c. sup inordinata. ⁊ hoc notabi. concludit Lapus sua alle. xcvj. cum alle. sequē.

¶ Capellanie ppetue pñt in eccl'ia ꝓstitui ita q̄ capellani ibidez instituti nequeūt ad solā voluntatez plati amoueri: q̄ bñficia eccl'iastica sunt ppetua nō tñ existente cā legitima priuatōnis: vt in. c. ad h. de offi. vica. lvj. di. satis quersum. secus aūt vbi ad tps instituerēt quis capellanꝰ: nam talis appellari debz vicarius tpalis nec dz hūe titulū in eccl'ia no. Abb. in. c. ij. de arb. in principio.

¶ Capellani ⁊ alij bñficiati in eccl'esijs non sunt de corpe collegij canonicoꝝ vt. s. de q̄ se pñt facere capitulū vel collegiū. de h in. c. dilecta. de excess. pla. et q̄ no. in. c. ij. de instit. no. Ab. in. c. pe. de cleri. nō resi.

Capitulum

¶ Capitulū quot modis dicat ⁊ an istud verbū capituluz pōt iungi verbo pluralis numeri plene per Ab. in. c. capitulū. h rescrip. in prin.

¶ Capituli maior ps an pōt vel requirit in actu cōmuni vel singulari. Ab. in. c. cum oīs. de ꝓsti. ⁊ vide infra vniuersitas. ⁊ Ab. in. c. cū inter. de elec.

¶ Capituli maior ps an pōt restringere terminuz a iure pfixum ad eligendū ⁊ an possit vocare minorez ptem ⁊ quis pōt ꝓuocare capitulū et an maior pars possit ꝓstituere minorem in ꝓtumaciaz ⁊ an sufficit vna vocatō ⁊ si aliqui venientes recedūt si pñtes possunt actum explicare plene p Jnno. ⁊ Abb. in. c. cuz nobis. de elec.

¶ Capituli maior ps ꝓgregata q̄ō facit valet donec minor ps oñderit causaz legitimā ꝓtra maiorez partem: vt in. c. j. de his que fi. a maio. pte capi. et. l. q̄ō maior. ff. ad munici. nec ob. si dicat collegiū cōsistere penes duas ptes: vt ī. l. nulli. ⁊. l. plane. ff. q̄ cuinsq̄ vniuer. qui illud ꝓcedit in ꝓgregando ꝓsiliū sed pō q̄ est ꝓgregatum et disceptatio est inter eos dicitur ꝓsistere penes maiorem ptem pñtium. Ab. in. c. cū nobis de elec. ⁊ in. c. cum inter canonicos eo. ti. ij. colum. ⁊ vide Ab. in. c. prudentiā. de offi. dele. §. j.

¶ Capituli maior ps ꝓsistit in numero. Sanior vo ꝓsistit in zelo zelus autem in trib. in idoneitate electi ⁊ eligentiū in auctoritate que ꝓsideraī respectu dignitatis ⁊ ordinis ⁊ in tempore institutōnis ⁊ in spirituali intentōne hec pbant in. c. duduz. j. h elec. ⁊ in. c. eccl'esia eo. ti.

¶ Capitulum sup statu eccl'esie non potest sine consensu episcopi statuere idem si statutum tangat episcopum vel eius iurisditōnem seu iura iuxta nota. per Jnnocen. in. c. cum consuetudinis de cōsue. po-

test tamen capitulum statuere sup̄ his que tangunt
sua singularia negocia notat glo.in.c.ij.⁊ verb.sig.
li.vj.⁊ Ab.in.c.cum omes.⁊ consti.

¶ Capituli maior ps nō pōt statuere nec facere in
his que sunt cois vt singulis vel sup̄ iure singulari ꝫ
oportet q̄ oīs p̄sentiant quib⁹ fit p̄iudiciuz: vt no.
glo.⁊ Abb.p⁹ eum in.c.cum omes.⁊ p̄sti. qō̄ p̄cedit
vt ibi notat Abbas in re p̄perenti pluribꝫ iure sin-
gulari. secus tñ si p̄petat iure eccīe licet p̄petat sin-
gularib⁹ vt ibi plene exemplificat. Ab.iij.colum.

¶ In rebꝫ collegij seu capituli valet quicquid agit
maior ps dūmodo diſpositio fiat ex necessitate sec⁹
si ex mera voluntate: tūc em̄ vnus solus pōt oīb⁹
resistere est p̄clusio Abb.post glo.in alle.c.cum oēs
⁊ qō̄ supra dicit idē intelligo ſm Ab. ibi in casu vti-
litatis vt in.c.j.⁊ his que fiūt a maiori parte capi.
idem si est causa pietatis vt ibi. maior em̄ ps capitu
li ficte repūtat totā vniuersitatē: vt in.l.aliud.§.re-
fertur.ff.⁊ reg.iur.⁊ in.l.qō̄ maior.ff.ad munic.ſm
Abb.vbi s.v.colum.

¶ Capituli p̄sensus ⁊debet p̄stari in p̄muni. vt no.
glo.in.c.cum oīs ⁊ consti.quaz sequit Jnno.in.c.
genesi.⁊.c.auditis ⁊ elec.⁊ facit glo.in.l.sicut.ff.qō̄
cuiusqꝫ vniuer.que dicit q̄ si hoies hui⁹ ciuitatis es-
sent in platea ⁊ aliquid facerent nō̄ diceret ille act⁹
explicatus ab vniuersitate sed a singulis: ad hoc em̄
vt actus attribuat collegio oportz qō̄ mō̄ solito cō-
gregat collegiū: ⁊ ibidem fiat p̄clusio ex replicatiōe
actus. idem no. Bar.in.l.oēs populi: ponēs duas
regulas. Prima q̄ in factis collegij p̄sensus ⁊debz
p̄stari in p̄muni. Scō̄a q̄ etiā in expectantibus
ad singulares p̄sonas p̄sensus ⁊debet p̄stari in p̄mu-
ni qñ maior ps p̄ualet minori parti: vt in.l.⁊ suū he
redem.ff.⁊ pactis. vt refert Ab.in allega.c.cū oīs
⁊ consti.vj.colum.

¶ Capituli maior ps que dicat ad actū validandū.
⁊ an due ptes p̄tempta tercia pte p̄nt actum expli-
care: vide.j.vniuersitatis due ptes cū versi.sequen-
tibꝫ. ⁊ vide Lapū sua alle.cxxxj.

¶ Capitulum sine ep̄o vel ep̄s sine capitulo nō̄ pos-
sunt minuere numerū p̄bendaꝝ. nec sup̄primere di-
gnitatez nec etiā augere numerū canonicoꝝ vel p̄e
bendaꝝ nec creare dignitatem in eccīa ⁊ est ratō̄ qz
cum sint vnū corpus nō̄ ⁊debet mutari status eccīe
sine p̄sensu vtriusqꝫ not. Jnno.in cap̄lo cum p̄suetu
dinis.⁊ p̄sue.⁊ glo.in.c.ij.⁊ ver.signi.et Abb.in.c.
cum accessissent.⁊ p̄sti.iij.colum. An pōt.c.statutū
iuratū reuocare. vide.j.statutū iuratum.

¶ Capitulum licet nō̄ potest nouā dignitatem vel
iam extinctam creare in eccīa. qz hoc p̄tinet ad pa-
pam dumtaxat: vt in.c.j.xxij.dis. potest tamē creare
vnam ⁊ dignitatib⁹ primo creatis ⁊ visitatis: vt in
.c.cum accessissent. ⁊ consti. et ibi Jo.an. et Abb.
iij.colum.

¶ Capituli appellatione licet intelligat ⁊canus q̄
est pars capituli nō̄ tamen intelligit ep̄s cum ius p̄-
lature sit distinctū a iure capituli.no. Ab.in.c. post
electionem.⁊ p̄cef.preben.et vide glo.in cle. vt bi q̄
⁊ eta.⁊ quali.

¶ Licet regulariter p̄latus ⁊debeat requirere cōsen-
sum capituli circa ardua vt circa institutōnes ⁊ re-
stitutōnes: vt plene no.in.c.cum eccīa vulterana ⁊
electio. tñ minora negocia p̄latus sine p̄sensu
capituli explicare no. Jnno.in.c.fi.⁊ maiori.⁊ obe.
nam rectores cuiusqꝫ collegij ex officio eius iniūcto
explicant minora. vt in.l.ij.C.⁊ iura. calū. facit.c.
edoceri.⁊ reseri. Jtem exīte cā ratōnabili quā bo-
nus vir arbitrabit nō̄ tenet p̄latus etiā in arduis
requirere cōsilium capi. no. Abb.in.c.nouit.⁊ his
que fi.a p̄la.

¶ Capituli p̄sensus requirit in oīb⁹ arduis ⁊ gra-
uibꝫ. p̄cernentib⁹ p̄iudiciū eccīe. nec sufficit solum
p̄silium. in alijs aūt sufficit p̄silium ca.c. ad hoc ⁊ offi.
archi. Abb.in.c.nouit.s.allega.

¶ Capituli p̄silium nō̄ est necessarium in notoriis:
nam potest p̄latus sine cōsilio capituli requirere be
neficiatum absentē ad faciendum residentiaz ⁊ spo-
liare eum si non venerit. vt not. Oldra. consilio suo
cxxx. quia in hoc casu nō̄ requirit iudicium nec fer-
tur sententia priuatiua: ꝫ potius fit spoliatio que ē
quedam iuris executio cum hoc nō̄ posset eē nō̄ no-
torium: vt no. Abb.in.c. ex parte ⁊ cle. non resi. vt
ipse refert in.c.nouit ⁊ his que fi.a p̄la. circa fi. vi
de.s.beneficiū seu eccīe.

¶ Capituli p̄silium tenetur requirere ep̄us non so-
lum in institutōnib⁹ et restitutōnib⁹ vt in.c.nouit.
⁊ his que fiunt a p̄la. sed etiā in collatōnib⁹: vt in
c.quanto.eo.ti. vbi no. Abb. vide.j.statutum ep̄i si-
ne consilio.

¶ An valet statutuz seu p̄suetudo capituli q̄ oīes
⁊ capitulo ⁊debeant p̄cordare q̄ alias nō̄ valet act⁹. ⁊
vide.j.statutū seu p̄suetudo capi.

¶ Minor pars capituli p̄tradicens nō̄ tenet coram
maiori pte ratōnez p̄traditōnis. sue p̄bare cuz non
sit iudex iō̄ vz. adiri superior ip̄i⁹ corpis vel vniūsitat
vel eligant arbitri: vt in.c.ij.regris. ⁊ appel.⁊ lz con
tradicere teneat: nō̄ tñ est necesse q̄ appellet. nam cū
capitulū̄ p̄cedat extraiudicialiter nō̄ trāseūt hmōi
gesta in rem iudicatā: ⁊ sic ex sola p̄traditōne potest
quis p̄sequi. cām suā coram superiore vt gestū̄ in⁹. ra-
tionabiliter retractet ar.in.c.p̄certatōni. ō appel.li.
vj.⁊debet ḡis q̄ nō̄ vult p̄sentire p̄tradicere alias inuol
uitur pena ⁊ pctō̄ alioz: vt no. Jnno.⁊ Abb.p⁹ euz
in.c.j.⁊ his q̄ fiūt a maiore pte capituli.

¶ In malis gestis p̄ capitulū̄ vel vniuersitatem ta-
cens hr̄ p̄ sentiēte cū ex officio suo teneat p̄dicere vt
in.l.⁊ etate.§. qui tacuit.ff.⁊ interroga.actio. pōt
tñ minor ps appellare si vult et appellatio opabitur
multos effectus ⁊ quib⁹ p̄ Abab.in.c.bone.⁊ ap-
pel. est tñ notandū̄ q̄ qñ aliqs eligit ab vniuersita-
te ad officiū̄ publicū̄ vtilitate et auctoritate habet
p̄ p̄sentiente si nō̄ appellauit etiā si exp̄sse p̄tradixe-
rit: vt in.l.hi qui ad curiā.C.⁊ apel. vbi vide ra-
tionem diuersitatis p̄ Cy.no. Ab.in alle.c.j.⁊ his
que fiunt a ma.pte capit.iij.colum.

¶ Capitulū̄ pōt sine p̄lato facere statutū̄ tale q̄ nō̄
mutet stat⁹ eccīe ꝫ p̄cernat dūtaxat factū̄ ipsi⁹ capi-
tuli alias nō̄ valet statutū̄ sine p̄sensu p̄lati. vt in.c.cū
p̄suetudinis. ⁊ p̄sue.⁊ ibi Jnno.⁊ glo.in.c.ij. ō ver-
sig.li.vj.⁊ etiā vniuersitas inferior nō̄ pōt facere sta
tutū̄ in arduis sine p̄sensu ep̄i p̄pter p̄iūctionē q̄ est
int̄ ep̄m ⁊ eccīaz no. Jnno. ⁊ resta. reqsisti. in fi.⁊ ō
p̄sti.cū accessissent.no. Ab.in alle.c.j.⁊ his que fi.a
ma.par.capi.iiij.colū. vide.j.statutū ver.i oīb⁹ casib⁹

¶ Ad validitatē act⁹ gerendi in cap̄lo vel in vniuer
sitate ad min⁹ due ptes vocandoꝝ ⁊debēt esse p̄ntes.
sic intelligit̄.l.nluli.⁊.l.plane.ff.q̄ cuiusqꝫ vniuer.et
ex illis duab⁹ ptib⁹ oz necessario maiorē ptez p̄senti
re ita itelligit̄.l.qō̄ maior.ff.ad munici.et.c.j.⁊ his
q̄ fi.a ma.pte capi. vbi no. Ab.⁊ sic nō̄ ē necessariū ad
vtilitatē act⁹ q̄ maior ps oīm ⁊ vniuersitate p̄sen-
tiant: ꝫ sufficit maior ps eoꝝ q̄ sunt in vniuersitate
p̄ntes dūmodo p̄ntes p̄stituant ptes: qz due partes
p̄ntant totam vniuersitatez vt in iuribꝫ supra alle.
⁊ in.l.iij.C.⁊ decre.ab ordi fac.si tñ aliquis ⁊ vni-
uersitate fuit p̄temptus. pōt p̄sequendo p̄temptum
facere actuz tractari: qz plus obest p̄emptus vni⁹
q̄ p̄tradictio multoruz ⁊ elec.q̄ sicut.et.c. bone no.
Abb. vbi supra in fi.

¶ Capitulum sine ep̄o an possit eccīaz interdicē et

an habeat iurisditiõez. vide. j. interdicere ver. capitulum sine epo.

¶ Caplm cũ epo an possunt augere vel minuere numerũ prebendarũ seu dignitatẽ in eccl'ia vl nouã creare plene p Abb. in. c. cũ accessissent de cõsti.

¶ Maior ps capituli licz p tradicẽte minori pte nõ põt facere grãm alicui de redditibo que puenĩũt ad singulos licet iure collegij p. c. in re cõmuni de regu. iur. li. vj. cũ suis p cor. z rgula q oẽs tangit eo. ti. potest tñ maior ps etiã p tradicente minori talẽ grãm facere i causa pia z necessaria vt pro fabrica necessaria ecclesie cũ desũt fabrice redditus z sic intelligit c. fi. de his. q fi. a ma. par. ca. z ibi Abb. ĩ. colũ.

¶ Maior ps ca. seu vniuersitat' nõ põt obligare bona spectantia ad minorẽ p tem etiã p ope pio. z necessario ex quo illa bona ptinent ad illos iure p prio z nõ iure collegij nec in hoc maior ps habz potestatem in minorẽ. ideo nõ põt p statutũ suũ primoniũ obligare minoris p tis hoc tenet Inno. in. c. ex parte de consue. z glo. in. l. ij. ff. que sit lon. cõsue. aliud est qñ maior ps repsentat totam ipsam vniuersitatem qz potest disponere de bonis p prijs collegij cum bona collegij sit p propria ipsi⁹ corpis ficti z nõ singulorum. ij. q. ij. qui manumittitur. si tamen vniuersitas sit obligata ex causa pia z necessaria non habet vnde satisfaciat de rebus cõmunib⁹ possunt cogi p superiorem si hñt vnde alis soluant sic intelligitur glo. in. l. j. ff. qõ cuiusq vniuer. no. Abb. in alle. c. fi. ij. colũ.

¶ Capitulũ mortuo epo nõ succedit i administratione bonoz ptinentiũ ad episcopũ. ß mortuo abbate conuent⁹ habet administratratorẽ olim rex z potest p stituere syndicum z p eũ agere. Inno. z Abb. in. c. cũ dilectus. de p sue. ij. colũ. z in. c. bone. de appel. qr ta colũ. cum sequen.

¶ Capitulũ nõ succedit sede vacante in his que cõpetũt p lati ratione p suetudinis maxie p tra ius inducte secus in his que cõpetũt d iure cõmuni idẽ de his que cõpetebant p lato alio iure spẽali vel ex gratia no. glo. in. c. scriptũ ẽ de elec. z ibi Abb. z in. c. verum. de foro compe. ij. collũ. z. Abb. in. c. his qui de ma. z obe.

¶ Capitulũ licet nõ habeat potestatẽ sede vacãte cõferendi beneficia potest tñ ponere yconomuz vide. j. yconomus.

¶ Potestas p firmandi z instituẽdi sede vacãte spectat ad cap. vt. c. j. de in sti. li. vj. sed nõ dinoluit potestas libere p ferendi nec donandi vt. c. vnico ne sede vacãte. li. vj. nã iura voluerũt q iste liberalitates nõ trãsirẽt in caplm. vt. c. qz sepe. de elec. li. vj. Abb. in. c. cum olim. de ma. z obe.

¶ Capitulũ succedit in iurisditiõe tã spũaliũ q tẽporaliũ epo mortuo naturaliter vl ciuiliter ẽ p clusio Abb. in. c. cuz olim. de maio. z obe. vbi vide late quã potestatẽ z in qbo capitulũ habeat sede vacãte z vide Abb. in. c. cũ venissent. de in inte. resti. z nota bilius in. c. verũ. de fo. compe.

¶ Caplm sede vacante nõ põt agere sup iuribo z rebus cõmunib⁹. quia plat⁹ est caput vt. c. nouit. et. c. quanto. de his que fiũt a pla. vñ sine capite nõ debet licere mẽbris iura cõmunia in iudiciũ deducere sed in illis de quibo nõ timetur magnũ p iudiciuz potest admitti vt capitulũ sede vacãte exerceat iura piter spectãtia ad vtrunq sic intelligitur. c. fi. de re iudi. li. vj. z. c. vnico. ne sede vacante. eo. ti. Abb. in. c. j. de p scrip. Licet potestas confirmandi electos z instituẽdi p sentatos a patronis de voluatur sede vacante ad capitulum vt. c. cum olim. de maio. z obe. z. c. j. d instli. li. vj. non tamen dinoluit ad capitulum potestas libere conferendi vt. c. ij. ne sede vacante z. c. vnico. e. ti. li. vj. z ẽ ratio. quia collatio beneficioz computatur inter fructus dignitatis q̃ successori reseruantur vt no. glo. in allega. c. cũ olim. z collatio est quedã donatio vt. c. fi. de offi. vica. li. vj. ista ergo liberalitas nõ trãsit in capitulum quẽadmodum nec liberalitas donandi fructus prouenientes vt. c. quia sepe. de elect. li. vj. confirmatio autem seu institutõ est debita nec ibi exercetur aliqua liberalitas transit ergo ad capitulũ sicut alij actus iurisditionales. no. Abb. in allega. c. cuz olim. tercia colum.

¶ Capitulũ succedit in iurisditiõe tam spiritualiũ q̃ tpaliũ episcopo mortuo naturaliter seu ciuiliter vt quia capt⁹ ab hostib⁹. trahit hoc p regula p Joan. z Abb. in. c. cũ olim d maio. z obe. vbi tenet Joan. q lz capitulũ sede vacante nõ possit p fere beneficia quoz collatio ptinet ad epm iure p prio potest tñ ea que ptinẽt iure deuoluto cũ talis potestas cõperit ratione iuris epalis que iura transeũt in capitulum vt ibi Hosti. vo ibi z Abb. post eũ tenẽt ptrariũ licet plus placet opi. Jo. an.

¶ Capitulũ sede vacãte põt dare licẽtiaz electo in platũ eccl'ie alteri⁹ eccl'ie cũ ista nõ sit alienarũ z cõpetit ratione iuris episcopalis no. Jo. an. in. c. si abbatẽ. de elect. li. vj. z dñi de rota dec. cccj. z Abb. i alle. c. cũ olim. de ma. z obe. quarta colũ.

¶ Caplm sede vacante licet nõ põt res seu fruct⁹ eccl'ie alienare põt tñ interponere auctoritatez eccl'ie inferioz vt ex causa legitima possit alienare cũ talis auctoritas est iurisditiõis vt sentit Frede. de se. psi. xxviij. z põt caplm interponere auctoritatẽ p mutationi beneficioz qd intellige. vt no. glo. in cle. vnica de re. permu. Abbas in allega. c. cũ olim.

¶ Caplm licet sede vacãte ẽ administrator necessarius nõ volũtari⁹ põt visitare etiã generaliter cum visitatõ sit ex necessitate iuris vt. c. sopite de cens. z c. inter ceteras de offi. ordi. z maxie hoc habz locũ vbi nõ speratur vt de primo puideatur eccl'ie de episcopo vt qz est captus. ab hostib⁹. Abbas in dicto. c. cũ olim. v. colũ.

¶ Caplm sede vacãte nõ succedit in iurisditõe delegata epo sed in iurisditiõe tñ que epo competebat iure p prio z excludit Abbas vbi. s.

¶ Caplm lz sede vacãte possit recipere resignõnes bñficioz̃ vt possit p uare quẽ de beneficio suo ex cã qz hoc ẽ iurisditiõis nõ tñ põt p tendere p scriptionem in his in quib⁹ succedit de iure sede vacãte vt illa exerceat. Abb. vbi. s. vj. colũ.

¶ Caplm sede vacante põt statuta facere distringẽtia tota dyocesim cũ statuere sit iurisditiõis. vt. c. fi. de cõsti. li. vj. nec talia statuta põt epus reuocare dũ tñ nõ sint facta in p iudiciũ futuri episcopi ar. in c. innotuit. de elect. z. Abb. in. d. c. cũ olim. vj. colũ.

¶ Caplm sede vacante põt dispẽsare vbicũq̃ sit legitima cã dispẽsandi z dispensatõ dependet a iurisditiõe. Abbas vbi supra.

¶ Caplm sede vacante succedit i ptãte quã hz eps ex cõsuetudie vtputa interessendi electõi alicui⁹ cũ eadẽ ratõ debet esse in additamẽto q in pncipali qz illa potestas p petit epo vt epo. Abb. in. d. c. cũ olim.

¶ Caplm sede vacante põt facere cõmẽdas ecclias q̃ nec fuerit ecclie p uisum p hñtez ptãtem. no. Jo. an. in. c. ne sede. vacã. li. vj.

¶ Caplm. sede vacante lz nõ succedit in p iuslegijs indultis dignitati epali põt tñ indulgẽtias p cedere cũ sit iurisditõnis lz volũtarie z iura non distinguũt in b inter iurisditiõez volũtariã vel p tẽtiosaz debet ergo intelligi de vtraq cũ gen⁹ verificet de q̃libet spẽ. vt in. l. filiusfamilias. ff. de dona. z. in. c. auditis de p scrip. no. Abb. in alle. c. cũ olim. vlti. colũ.

¶ Capitulū sede vacante pōt dare pfessorē seu penitētiariū q̄ obsoluat in casibꝫ reseruatꝫ episcopo. vt no. Abb. in capō his q̄. ꝛ ma. ꝛ obe. ꝛ hꝫ ptātez dctorandi vbi hoc epō cōpetebat ō iure cōmuni secus si ex iure speciali no. Abb. in alle. c. cum olim. ō maio. ꝛ obe. in fi.

¶ Capitulū in casibꝫ in q̄bꝫ nō pōt esse in iudicio sine auctoritate ꝛ psensu sui plati ergo nec sede vacante cū eccl'ia tūc caret legitimo ꝛsensore vide glo. in c. fi. ꝛ pcura. ꝛ qō no. in. c. fi. ne sede vacan. no. abb. in. c. cū veniſſent ꝛ in inte. resti. v. colū.

¶ Caplm licet sede vacāte succedat generalit in iurisditiōe nō tm in causa feudali que est mēsa episcopi ne eps vasallū habeat quē habere nolit sicut nec in bñficioꝝ collatione. vt. c. ij. ne sede vacan. ℔ si feudum esset cōe epi ꝛ capituli posset tūc capitulū sede vacan. cognoscere vt. c. vnico. ne sede vacā. li. vj. no. Abb. in. c. veruꝫ ꝛ foro compe. ij. colū.

¶ Capitulū licet sede vacan. succedat in iurisditione procedit tm in his que competūt episcopo ꝛ iure cōmuni nō ꝛ iure speciali no. wc. in. c. verū. ꝛ foro compe. ꝛ ibi abbas. ꝛ fa. qō no. Jnno. in. c. cuꝫ in cūctis. ꝛ elec. ꝛ anto ꝛ butrio in. c. q̄q̄. ō elec. li. vj. ꝛ quod no. glo. in cle. j. ꝛ heret. ꝛ Arch. in. c. j. ne sede vacan. li. vj.

¶ Caplm succedit sede vacante. in his etiā q̄ cōpetunt ꝛ iure speciali q̄n illa expectāt pariter ad episcopū ꝛ caplm vt alle. c. vey ꝛ foro cōpe. ꝛ sic no. q̄ licet in bñficioꝝ collatione nō succedat capitulū sed li pariter spectat ad episcopū ꝛ caplm potest capitulū talia bñficia pferre. vt pcludit Abb. in. allega. c. verum. iij. colū.

¶ Capitulū licet succedat. in iurisditionalibꝫ sede vacante tm si vertit aliqua questio sup iure certo ex quo posset p̄iudiciū generari episcopo futuro vl ecclesie nō succedit caplm vt si ptendat sup ꝓprietate an talis sit subditus vel exemptus vel an locus sit ō dyocesi vel nō talis cā nō ꝛbet vacāte eccl'ia agitari ar. c. verū ꝛ foro cōpe. ꝛ. c. fi. ne sede vacante. secꝰ si agatur ꝛ nudo exercitio iurisditionis vt puta an talis ꝛliquerit in dyoce. vel an ptraxerit vel nō q̄a tūc sūmarie capitulū cognoscerēt. videat an sua sit iurisditio qꝛ p hoc nulluꝫ p̄iudiciū fit eccl'ie vt no. Jnno. in. c. sup literas. ꝛ rescrip. ꝛ Abb. in alle. c. verum. iij. colū.

¶ Caplm succedit in admistratōe mortua abbatissa vt cle. in agro. §. abbate. ꝛ statu regula. ℔ si vacāte eccl'ia scandalū nascit int illos ō collegio itaq̄ suscepta ē eoꝝ admistratio tunc p superiorē ꝛbet dari monasterio admistratoꝝ y doneus ꝛ sic intelligit. c. cū dilecta ꝛ rescrip. ꝛ ibi Abb. circa prin. facit in ar. c. fi. ꝛ statu regula.

¶ Cplm sede vacante nihil potest disponere in preiudiciū episcopalis mense. xj. q. ij. si qua ꝛ rebꝰ. nec redditus minuere qō si attemptare psumpserit episcopus instituꝰ hoc pōt ꝛ ꝛbet in statū pristinū reuocare no. in. c. sicut nr̄is. ꝛ iureiurā. ꝛ ibi Hosti. circa fi. Jtē nec donatio quā facit episcopꝰ ꝛ mēsa sua p̄iudicat successori quia nihil potest facere in preiudicium iuris episcopalis vt alle. c. sicut nostri. nec potest auctorizare in facto proprio no. glo. ī cle. si vna. ꝛ rebus eccle. nō alienandis. xvij. q. iij. quesisti. no. Joh. an. ꝛ Vincen. et Pe. in allega. c. sicut nostris.

¶ Caplm sede vacante nedum succedit in eccl'ia cathedrali vt. c. cū olim. ꝛ maio. ꝛ obe. ℔ etiā in eccl'ia inferiori vt pz in. c. his que. ꝛ maio. ꝛ obe. s. in titulo cardinalatus qō patet p glo. ibi dū dicit q̄ si papa p bono pacis nō reseruasset ista nihilominus in capitulū trāsiuissent hoc idē sentit Jnno. in. c. cuꝫ dilectus ꝛ psue. in prin. vbi dicit q̄ mortuo plato abbate admīstratio transit in caplm. hoc latius pcludit Abb. in allega. c. his que.

¶ Caplm licet sede vacante succedit plato in his q̄ sūt iurisditōis ꝛ ordinis. illa tm que sūt iurisditōnis pōt exercere p se ꝛ p aliū etiā nō episcopū ℔ ea q̄ sūt ordinis episcopalis ꝛbet exercere p aliū episcopuꝫ cum protestatione tamen vt ist̄i episcopo nihil iurī attribuat̄ notat Abb. in. c. his que ꝛ maio. ꝛ obe. ꝛ ibi glo.

¶ Caplm sede vacante pōt cōpellere executores testamentoꝝ vt volūtates exequant̄ testatoꝝ ꝛ etiaꝫ pōt caplm sicut eps si viueret exequi p negligentiaꝫ executoris qꝛ hoc est iurisditionis epalis ꝛ ē plꝰ oneris q̄ honoris ꝛ ē officiū necessariū p hoc q̄ no. glo. in cle. i. ꝛ hereticis. ꝛ in hoc cessat rō que est in phibitiōne collatōis bñficioꝝ nā illa phibet qꝛ ē quedam honorificentia ꝛ cōputat̄ inter fructus vt no. in. c. cū olim ꝛ maio. ꝛ obe. sed dicta executio ē oneris dūtaxat ꝛ nulla cōmoditas remanet apō caplm vel epm exequentē. vt. l. nonnulli. C. ꝛ epi. ꝛ cle. no. Abb. in. c. Johānes. ꝛ testa. ij. colū.

¶ Caplm nō succedit plato suspēso a collatiōe p ℔ c. j. ō supplen. negli. prela. li. vj. ꝛ. c. qꝛ diuersitatē. ꝛ concef. preben. Jtē prelato suspēso a toto officio p pter ꝛlictū ꝓpriū diu ptinuatū nō succedit capitulum vt est ter. notabi. in. c. fi. ꝛ statu reg. no. abb. in c. graue ꝛ pben. ij. col.

¶ Caplm sede vacante lz nō succedat in libera collatione bñficioꝝ trāsit tm in eū ius pstituendi p̄sentatos p patronos que ē collatio necessitatꝫ ꝛ nō libera nā exquo p̄sentatꝰ est ydoneus ꝛbet instituī p superiorē ꝛ iure patronatus. c. nobis libera enim collatio dicit̄ quedā donatio que nō transit in capitulum nec etiā invicarium episcopi sine speciali mā dato. vt. c. fi. ꝛ offi. vica. q̄ autē ius instituendi trā seat ad caplm licet nō ius pferendi sede vacante fac. c. cum olim. ꝛ ma. ꝛ obe. ꝛ. c. vnico. ne sede vacan. li. vj. vide no. Bar. in. l. oēs ppli. ff. ꝛ iusticia ꝛ iure. ꝛ Jo. cal. in. c. fi. ꝛ cle. nō resi. no. Abb. in. c. ex freq̄ntibus ꝛ iusti. ij. colū. melius in. c. auctoritate eo. ti. vbi pcludit q̄ licet collatō bñficij que ē libera nō transeat ad capitulum sede vacan. ius tamen instituendi et confirmandi bene transit per iura. s. alle. fa. c. j. ꝛ insti. li. vj.

¶ Caplm sede vacante lz succedat in iurisditionalibꝫ vt. c. cū olim. ꝛ. c. his que. ō maio. ꝛ obe. nō tm succedit in potestate ꝛducēdi iura episcopi in iudiciū etiā ꝛfendēdo vt colligit̄ ex. c. j. ne sede vacan. ꝛ ibi Abb. j. colū.

¶ Caplm sede vacante lz nō pōt alienare res episcopatus imobiles vel etiā mobiles q̄ seruari possūt sine exp̄ssa licentia pape. vt ē ar. in. c. j. ne sede vacā. ꝛ. c. j. ꝛ re. eccle. nō alie. pōt tm caplm alienare res episcopatus q̄ seruando seruari nō possunt ꝛ hoc poterit capitulū facere etiā sine alterius auctoritate sic dicimus in tutoꝛe. vt. l. lex qui tutoꝛes. C. ꝛ administratione tuto. ꝛ in. l. tutoꝛ qui repertoꝛium eodē. ti. ff.

¶ Capitulū sede vacante nō potest facere ptractuꝫ maxime in dānum eccl'ie in casibus capitulo ꝛ iure non permissis. nā ex ꝛfectu potestatis coꝛruit cōtractus ipso facto si tamen contractus est vtilis tūc in fauoꝛe eccl'ie est introductum vt episcopus nouiter creatus possit illum habere ratum etiam si sit alienationis vt. c. si qua ō rebus. xij. q. ij. notat Cal. in. c. siquis presby. ō re. eccl. nō alie. ꝛ. Abb. in. c. j. ne sede vacan.

¶ Capitulum sede vacante licet nō possit conferre bñficia vacantia spectantia ad collationem epi

ſuo iure in bñficijs tñ devolutis ad epiſcopum iure devoluto p delictū vel negligētiā inferioꝝ ſuccedit capitulū no. Jo.an.in.c.q̄q̄ de elect.li.vj. ēratio qꝛ devoluta ptinēt ad iuriſditionē epiſcopalē cuiꝰ ratione deferūt ad capl'm. Jtē ē alia ratio qꝛ iſta devolutio nō fit ad epiſcopū fauore ſui ꝫ fauore beneficioꝝ.ergo nō debet expectari nouꝰ ſucceſſor facit c.ſtatutū. de pbē.li.vj.no.Abb.in.c.ij.ne ſede vacā te.ij.collū.

¶ Capitulū ſede vacante.lz nō ſuccedat in collatione bñficioꝝ que ſpectat ad epiſcopuꝫ ſuo iure pōt tñ talia beneficia cōmendare donec aliter fuerit p uiſum p ſupiorē no. Jo.an.in.c.vnico ne ſede vacā. li.vj.qđ ē verꝫ qñ bñficiū habet onꝰ annexū vt.c.ſignificatū de pben.veritas tñ ē ꝫm abba.in.c.ij.ne ſe de vacan.q̄ quicunq; habet cuſtodiā eccleſie vacā tis poteſt ibi ponere adminiſtratorem non ſolū re ſpectu oneris ſed etiam reſpectu reꝝ gubernādarū facit.c.bone. ó appella.7.c.fi. ó ſtatu regu.7 ideo in caſibꝫ i qbꝫ cuſtodia ſpectat ad epiſcopuꝫ licꝫ ad eū non ſpectet collatio poterit capitulum ponere yco nomum ſeu eccleſiam dare alicui gubernandam de nec ſibi prouiſum fuerit de paſtore nam capitulum regulariter procedit in omnibus que ſūt iuriſditō nis eccleſie iuxta nota.per glo. in clemē.j. de hereticis 7 in.c.vnico de ma.7 obe.li.vj.no.Abba. vbi ſupra.

¶ Capitulū ſede vacante an pōt recipe reſignatio nem beneficioꝝ ſpectātiū ad collationē epiſcopi vi de plene p dños ó rota dec.cccj.vt refert Abb.in.c. ij.ne ſede vacan.

¶ Capitulū ſede vacante ſuccedit in ꝓfirmatōe 7 in ſtitutōe qꝛ ſunt iuriſditōis neceſſarie vt.c.j. de inſti. li.vj.nā ꝓfirmat electos 7 inſtituit pūtatos vt ibi 7 abſoluit capl'm excōicatos ab epō mortuo.vt.c.vni co de ma.7 obe.li.vj.no.Abb.in.c.cū olim de maio. 7 obe.vt ipe refert in.c.ij.ne ſede vacan.

¶ Capl'm ſede vacāte an pōt iudiciū de nouo inſti tuere p rebꝰ epi vel cōmunibꝰ ſine p rebꝰ eccīe vide nota p Abb.in.c.fi.ne ſede.vacan.

¶ Capitulū ſede vacante iō nō poteſt ꝓferre benefi cia ſpectātia ad collationē epiſcopi qꝛ collatio non eſt ꝓprie de iuriſditōe epāli. Confirmare autem elec tos vel inſtituere pūtatos ſūt ꝓprie epālis iuriſdi tionis.7 ideo bene tranſeunt in capitulū ſede vacā te.de maio.7 obe.cū olim de inſtitutionibꝰ.c.j.li.vj. in collatione tamen beneficij devoluti ad epiſcopū p negligentiā inferiorꝰ ſuccedit capitulū ſede va cante.7 eſt ratio qꝛ p hanc devolutionē nō attribui tur epō aliq̄ noua iuriſditioꝫ ex antiqua 7 generali hec ei ſpectat.ſi aūt per devolutionē attribuat aliq̄ iuriſditio de nouo vt in feudo tunc non ſuccedit ca pitulum vt.c.verum de foro cōpe.hoc ſic ꝓcludit Do minicus de ſancto gemi.in.c.q̄q̄ de elec.li.vj.licꝫ ibi Jo an.indiſtincte teneat q̄ omnia beneficia devo luta poſſit capitulum ſede vacante conferre p no.in cle.ſi ó beneficio.glo.ante pe.de pbē.7 qđ no. Jn no.in.c.cū in cūctis de elect.in fi.

¶ Jus intereſſendi in capl'o 7 dādi vbi vocē nō cau ſat ex collatione pbende ꝫ ex iure canonice canonicꝰ ergo ſine pbenda licite dat vocē in capl'o 7 alia facit tāq̄ canonicus 7 hoc in dubio ꝓcedit vbi nō eſt cer tus numerus canonicoꝝ de ſup numeratis añ an ha beāt vocē in capl'o dic vt no.in.c.cū.m. de ꝓſti.7.c.di lectus de pben.not.Abb.in..c.relatum.eo.ti.

¶ Capl'm lz auctoritate ꝓpria recipit aliquē in ca nonicū 7 ſi poſtea vacante pbendā alij ꝓtulit tenet collatio ꝫ teneāt ꝓmo pꝛidere de cōibꝰ redditibꝰ vi de.j.collatio.ver.ſi capl'm.

¶ Jus vocis dande in.c.ſpectat ad canonicatum et nō ad prebendaꝫ vt clare probat.c.pro illo ꝫ de preben.in fi.ex quo nota q̄ canonicus promotus ad ſa cros ordines ante etatem legitimā debet habere vo cem in capl'o qꝛ principaliter iſta poteſtas deſcēdit ex canonia licet accidentaliter repellat canonicus ſi nō ē in ſacris vt.c.hi qui.de eta.7 quali.no. Pau. in cle.generalem.de eta.7 quali.no.Abb.in alle.c.p illorum.ij.colū.vide.ſ.beneficiū curatuꝫ vide.j.ius vocis dande.

¶ Capitulū ſuſtinet onera cōmunia de menſa ipiꝰ. Abb.in.c.cū.m.e.ti.

¶ Capitulū qualiter citatur.vide.j.citatō.

¶ Si in capitulo tractat aliquid illicitū 7 vānabi le tenent illi de capl'o ꝓtradicere alꝫ habētur p con ſentientibꝰ 7 inuoluunt peccato 7 pena peccati cum aliꝫ no. Jn.ī.c.j.de his q̄ fiunt a prela.7 Abb. in.c. in cauſis. de elec.

¶ Cū capl'm ꝓuocet p ꝑſidentez vel cāpanā an req̄ ritur q̄ in actu explicādo cōcurrat maiꝰ ps vide.j. vniuerſitas.

¶ Capl'm nō tenet ex ꝓuīs reddit' facere expen ſas p electōis negocio 7 illas poteſt capitulū repete re a ꝑlato nouiter creato.c.vt p̄ire. de elec.

¶ Capitulū nō pōt eſſe iudex ſup dubio qđ oꝛit int maiorē ptem capl'i 7 aliquos ſingulares de capitu lo nec valet ꝓſtitutō capl'i in ꝓriū. notat Abb.in.c. in geneſi. de elec.ſecūda colū.

¶ Capitulū pōt ꝑlato inuito obuiare p̄iudicio ec cleſie 7 ideo ſi ex facto vel ex negligentia epi pōt ge nerari p̄iudiciū ecclie poterit capitulū cōtradicere 7 appellare.no.glo.approbata p Abb. in.c.dilecti. de maio.7 obe.

¶ Capl'm pōt agere cō ꝑlatū 7 cō aliū quēcūq; ſine cu ratore ex quo habet legitimā adminiſtrationez vt. c. cū eccl'ia ſutrina. de cau.poſ.7 ꝓpri.c.cum veniſſent. de in inte.reſti.fac.l.j.ff.q̄ cuiuſq; vniuer.7.c.ex pte. 7.c.oli. de accu.7.qđ nota.in.c.ſignificauit de appel. Abb.in.c.edoceri.de reſcrip.pe.colū.

¶ Capitulū facere pōt ſtatutū cōtra ꝓſuetudinem eccl'ie vide infra ſtatutū pōt capitulū facere.

¶ Capituli bona ſingularia poſſūt annecti pbēdis canonicoꝝ ſi fructꝰ pbendaꝝ ſūt minꝰ ſufficientes. vt.c.cū oēs ó ꝓſti.7 nimiꝝ qꝛ ob hāc cāz pōt vt.c. ex poſuiſti de pben.7 capelle annecti prebendis.7.c.ex tirpande.§.quia ꝙ eodem ti.Abb.in allega.c.cuz oēs.j.colū.

¶ Capituli canonici abſētes an ſt vocādi ad actū p capl'm faciēdū vide.ſ.abſentes regulariter.

¶ Capitulū ſeu epꝰ nō pōt ſine auctoritate funda toris vel heredis diminuere pbendaꝫ eccl'ie. vide.j. patronus.ver.ſine conſenſu.

¶ An capl'm ſine ꝑlato vl' ecōtra poſſit agē vl' vnꝰ ſi ne alio ꝙuēiri vide.plene 7 nō.p Lapū ſua alle.xlix.

¶ Capitulū ſede vacāte nō pōt literas cōmendati cias dimiſſorias clerico dare vide.j.literas.cōmen daticias 7 cetera.

¶ Capitulū quātūcūq; moneat p̄latū vel ſociū ab ſentem 7 veniat ad reſidendū in eccl'ia iuxta formā. c.cū.c.ſe. de cle.nō reſi.nō tñ pōt capl'm ꝓcedē ad eli gendū ſine illiꝰ auctoritate in cuiꝰ manibꝰ poteſt re nūciare quia inferior in ſuperiorem poteſtatē non habet.xxj.di.inferior. de tranſla.int corporalia nec etiam par in parem de elec.innotuit.immo etiaꝫ re quiritur q̄ monitus p ſuum iudicez prius detur prius anteq̄ alius eligatur no.Hoſtien.7 Jo.an.in alleg. c.qualiter.

¶ Capl'm tacendo 7 nō ꝓtradicendo facto p̄lati vel alienationi ſeu ꝓceſſioni eiꝰ an videat ꝓſentire 7 uſq; ad qđ tps debet ꝓtradicere.vide nota.p Abb. in c.ij. de his q̄ fiunt a ꝑla.

¶ Capñm si habet imponere collectã in causa pia ꝛ necessaria singul' ꝛ caplo an ꝛbeat iponi fm quantitatẽ pr̃imoñ̃ anꝑ capita vt quisq; eq̃liter cõtribuat nõ hito respectu advires pr̃imoñ̃ vide qõ no. Jnno. in. c. graue ꝛ senten. excõmu. ꝛ Bar. in. l. iij. ff. ꝛ re iudi. vt refert Abb. in alle. c. fi. ō his q̃ fiunt a maio. par. capi.

¶ Si canonici vltra cõmoditatez ipoꝛ nõ possunt ꝓferre ad fabricã ecclie nisi ꝓce viuẽdo nõ tenẽt ad hoc ß si aliquid supest vltra cõmoditatẽ solus epꝰ põt eos cõpellere ad ꝛputandũ supflus ad fabricã necessaria ꝑ. c. ꝛ his. ꝛ eccle. edi. ꝛ quod ibi no. per Joan. in. c. j. e. t. ꝛ Jo. an. in. c. si ꝓter tua ꝛbita. ꝛ rescrip. li. vj. hoc ꝓcludit Abb. in. c. fi. ō his q̃ fi. a maio. par. ca. in fine.

Captio

¶ Captio. carcer clericoꝝ nõ dz esse sic artus vt clericus incorrigibilis ilico in eo moriat. vide. j. cõtumax clericus.

¶ Capi põt ꝓtumax realiter ꝛ ad iudiciũ duci vide. j. ꝓtumax in nõ soluẽdo.

¶ Carceratꝰ apostata lz miserã ꝛbet habere vitaz nõ tñ ꝛbet attentari vt verisimiliter moriat. vide. j. epus nõ ꝛbet.

¶ Nõ põt ꝛbitoꝛ se obligare ad carcerẽ renũciando beneficiũ cessiõis vt no. Spe. ti. ꝛ renũ. §. j. versi. itez ẽ bñficiũ. ꝛ Bar. in. l. alia. §. elegãter. ff. solu. ma. nam hoc pactũ videt ꝓtra bonos moꝛes ꝛ inducere quãdã seruitutẽ ex quo põt inferri qõ etiã iura mẽtũ nõ obligaret hoc casu vt. c. nõ ẽ obligatoriuz ꝛ regu. iur. li. vj. ꝛ hoc tenet Abb. in. c. ij. ꝛ pigno. remittit tñ ad nota. in capitulo cũ ꝓtingat ꝛ iureiuran.

¶ Scriptoꝛ quis obligauit se ad scribendum certũ libꝛum si non faciat põt capi ꝛ in compedib; recludi vt cogatur perficere quod promisit etiam si non renũciauit beneficio cessiõis quasi videatur electa industria ꝓpone nã tũc nõ succedit obligatio ad intẽsse no. Spec. ti. ꝛ renũ. §. j. ver. itez est bñficiũ idẽ tenet Cy. in. l. j. C. qui bo. ce. pos. ꝛ glo. iuris ciuilis dicit hoc tenẽdũ fauoꝛe publice vtilitat̃ i. l. stipulatio. ff. ꝛ no. op. nũci. Bar. tñ aliꝰ sentit in. d. l. stipulatõ q; in tali obligatõe facti nõ succedit obligatio ad intẽsse cũ eẽt q̃dam spẽs futuritis vt hõ liber ꝑcise cõpellat̃ ad factũ. l. siqs ab alio. ff. ꝛ re iudi. ꝛ plene ꝑ ꝛc. in. l. stipulatões nõ diuidũt. ff. ꝛ ver. obli. ꝛ hãc ꝓtẽ vt tenere Abb. in. c. ij. ō pigno.

¶ Capi põt ꝛbitoꝛ a ꝑuato si fugiat ꝛ nõ habz i loco vnde possit sibi satisfieri ar. in. l. ait ꝓtoꝛ. §. si ꝛbitoꝛi. ff. ꝛ his q̃ in frau. cre. ꝛ idẽ in debitoꝛe clerico vt possit capi sine metu excõicatiõis no. Abb. in c. cũ ñ ab hoie ꝛ iudi. ꝛ nota. Jo. an. Anto. ꝛ Abb. in. c. ij. ꝛ pigno.

¶ Capi põt a ꝑuata ꝑsona ꝛphensus i crimine nõ vt ꝛtineat̃ ꝑ spaciũ a lege diffinitũ ß ad iudicẽ ducat̃. l. nullus. C. ꝛ iudeis. ꝛ. l. vnica. C. ō rap. vir. ꝛ. l. si quis in fututẽ. ff. ꝛ furtis. qõ restringit̃ ad crimina in quib; venit pena imponẽda coꝛoralis. notat Abb. in. c. ij. ꝛ pig.

¶ Capi põt iudicis mãdato crimiosus etiã si sit clricꝰ vt. c. vt fame. ō sentẽ. excom. ꝛ in. c. si clericos eo. ti. li. vj. no. i. l. plericq; ff. ꝛ i ius vocã. ꝛ Abb. vbi. s.

¶ Capi põt a iudice ꝛbitoꝛ fiscalis ꝛbiti non vt ꝛtineat̃ in carcere nisi ꝓseueret i ꝓtumacia vt. l. nemo. C. ꝛ exactoria. tri. li. xj. ꝛ Abb. vbi. s.

¶ Capi nõ põt regulariꝫ ꝛbitoꝛ ꝑ ꝛbito ciuili nisi prius ꝓdẽnet̃ ꝛ noluit credere bonis vt in. l. j. C. qui bo. ce. pos. ꝛ etiã si sit ꝓdemnatꝰ ꝑ ꝛbito nõ ꝛbz iudex eũ incõtinenti inuinculare ß primo executionez in bonis facere ar. in. l. a diuo pio. ꝛ re iudi. qõ fallit si est suspectus ō fuga ꝛ dubitat̃ an bona sua sint sufficientia vt no. in. l. iij. §. rutoꝛes. ff. ō suspecto tutoꝛ. idem si nondũ venit dies solutiõis ꝛ ꝛbitoꝛẽ suspectus ꝛ fuga quia tunc incarceratur ꝛnec ꝛt pignoꝛa vel fideiussoꝛes facit. l. fideiussoꝛ. ff. qui satisdcogun. quod intelligo quando suspicio fuge accidit post contractũ ꝛbiti. Secus si erat suspectus tempoꝛe contractus no. in. l. ait ꝓtoꝛ. §. si ꝛbitoꝛẽ. ff. ꝛ his que in frau. cre. ꝛ Abb. in. c. ꝓter. ꝛ loca. ꝛ i. c. ij. ꝛ pigno. in fi. vide. j. ꝛbitoꝛ.

¶ Captus iniuriose seu ꝛtentus si aliquid agit cũ ipo ꝛtentoꝛe postmodũ põt metũ allegare ꝛ rescindere factũ ꝑ actionẽ qõ metꝰ causa vt. c. accedens ō ꝓcura. ꝛ. l. q̃ in carcerẽ. ff. qõ me. cã. nec dicitur liberatus qui relaxatur a vinculo si custodit̃ in publico vt videlicet si ꝛtẽtꝰ in carcerẽ vult aliquẽ contractũ facere ꝛ si extrahit̃ ꝛ carcere ꝛ custodit̃ ibi ꝑ familiã nõ dicit̃ liberatus. vt. l. liberatõis. cũ. l. se. ff. ō ver. sig. ꝛ Bar. in. d. l. q̃ i carcerẽ. Abb. in. c. accedẽs ꝛ ꝓcu.

¶ Captus apud hostes cum perdidit libertatez nec potest ꝓcuratoꝛẽ ꝓstituẽ nec testari nec aliquez actum vt liber facere. l. eius. ff. ō testi. ꝛ. l. diuus. ff. ꝛ iure fisci. sed si est ꝛtentus iniuriose in carcere priuato vt ab aliquo tyranno potest allegare metũ et facere actum rescindi. vt. l. qui in carcerem. ff. quod metus causa. ꝛ in. c. accedẽs. ꝛ ꝓcu. sed cuz alio ab isto ꝛtentoꝛe potest contrahere vt ibi ꝛ potest i carcerem testamentum facere. vt. l. metuz. §. sed licet. ff. quod metus cau. ꝛ no. in. d. l. que in carcerem. si autẽ quis ꝛtinetur in carcere publico iuste si talis ẽ dãnatus pena capitali non potest aliquid tãq; liber agere quia est effectus seruus pene ꝛ bona sua veniunt ad succedentes ab intestato vt auten. bona dãnatoꝛum. C. ꝛ bo. dam. ꝛ no. in. l. qui vltimo supplicio. ff. ꝛ penis. nec ad pias causas potest disponere no. Jo an. i. c. ij. ꝛ vsuris. li. vj. sed si nõ est aliter dãnatus potest contrahere ꝛ alios actos gereret vt no. in. d. l. qui in carcerem. vbi tenet Bar. ꝙ etiam cuz illo ad cuius petitionem retinetur potest ꝓtrahere quia non potest allegare metũ exquo iuste tenet̃ ar. in. l. si mlier. ff. qõ met. cã. si vo ꝛtinet̃ vt obses. vt quia est datus ab hostib; ꝑ aliqua securitate ꝛ talis intrin pdit libertatẽ vt. l. obsides. ff. ꝛ testa. no. glo. i. l. ij. ff. ꝛ pact. ꝛ. c. ex rescripto. ꝛ iureiur. Abb. in allega. c. accedẽs.

¶ Capi seu incarcerari quãdo ꝛbet oꝛo ꝛbito ipe ꝛbitoꝛ condemnatus. vide. infra ꝛbitoꝛ potest capi ꝛc.

¶ Captus nemine citato relaxandus est nemine citato. ar. no. ff. ꝛ euic. l. minoꝛ in prin. et per Ja. ꝛ Are. ꝛ no. ope. nũc. l. j. §. itẽ nũciatõ. nã qõ ꝛ facto fit ꝛ facto reuocandũ ẽ vt no. in. l. j. ff. ꝛ ferijs. ẽ cõclusio Calde. in suis ꝓsilijs ti. ꝛ dilationib; ꝛ citatõnibus consilio. j. ꝛ est dictum Jnno. in. c. querelam. ꝛ elec.

¶ Capi põt clericꝰ ꝛlinq̃ns ꝑ iudicẽ secularẽ. vide. j. clericus malefactoꝛ. cũ ver. se.

¶ Deprehensus in maleficio paucis astantib; q̃ fuerunt adhibiti post ꝛprehentionẽ seu ꝓsumationez ꝛlicti nõ est puniendus ac si ꝓbatũ fuisset crimen: sed talis ꝛprehensio facit iudiciũ est ẽ cõclusio Anto. in. c. cum nõ ab homine ō iudi. ꝛ vide. glo. in. c. ex literarum ꝛ eo qui duxit in matrimonium. ꝛ. c. sciscitantibus. xv. q. fi. Abb. in alle. c. cum non ab homine. iiij. colũ.

¶ Deprehensus in ipo ꝛlicto vel actui ꝓpinquo punitur. quia talis ꝛprehensio inducit probationẽ vt si capiatur in actu venereo vt. l. capite quinto. ꝛ ad-

ūl.7 ibi glo.7 Bar.7 idē Bar.in.l. furē.ff.ꝛ fur.iūcta.l.si quis in seruitute.c.t.7 no.in.c.iij.7.c.lris.ꝛ ꝓba.nā siqs capiat in womo pulchre mlierē adulteriū manifestū vt no.Bar.in.d.l.si qs in seruitutez Abb.in allega.c.cū nō ab hoīe.iij.colum.

¶Si qs capiat in womo alicuis7 multitudo fuit admissa in actu ꝛēhensiōis 7 nō i ipo ꝛlicto vt postq̄ qs fuit captꝰ in womo fuit vocata vicinia ꝛlictuz nō efficitur notoriū ꝫ oritur infamia vt sentit glo.i l.capite quinto.ō adult.secus si ꝛēhensio fiat in actu ꝛlicti astante mltitudine.qz tūc inducit notoriū ex tali ꝛēhensiōe.7 ita ꝓcedit glo.in.c. cū nō ab homine.et.c.si quis vyaconus.l.di.7.c. ꝓsbyter. lxxx.di.idē si ꝛēhensio fiat in actu ꝓpinquo ꝛlicti licet non ipso ꝛlicto vt in turibus.s. proxime allegatis.7 est conclusio Abb.in.d.c.cū nō ab hoīe vij.colum.

¶Dēhensus clericꝰ in sufragāti crimīe siue capiatur a laicis siue a clericis an ꝛbet puniri vt i notorio vide.j.clericus ꝛēhensus.

¶Capere 7 incarcerare pōt ordinarius loci exēpti ꝛlinqntes vide.j.incarcerari.

¶Capi nō ꝛbet ad petitionē creditoris quē sit ꝓe contractus sciebat labi facultatibus vide.j.ꝛbens cū hoīe.

¶Detentꝰ incarceribꝫ seu vinculis iniuriose an rescindat ꝓtractū factū cū ꝛtētore.vide.s.captꝰ.

¶Detentus ab hostibꝫ vel iuste an pōt ꝓtrahere vide.s.captus apud hostes.

¶Detineri pōt clericus in vinculis vide.j.clericus potest.

¶Incarceratꝰ seu viculatꝰ iniuriose si fatꝫ ꝓtractū cū ꝛtētore nō valet vide.s.captꝰ.7.s.ꝛtētus.

¶Incarcerare pōt iudex ordinariꝰ exēptos ꝛlinqntes in maioribꝫ crimibꝫ vbi ꝛ eoꝝ fuga timet.et ad superiorē remittere argu.in auten.ꝛ ꝛfen.cluni. §.audiāt. Inno.in.c.vt fame.ꝛ sen.excōi.et gl.in.l. nullus.C.ꝛ iude.facit.l.ait ꝓtor.§.si ꝛbitorem. ff.ꝛ his que in frau.cre.Abb.in.c.fi.ꝛ fo.comp.ix. colum.

¶Incarcerādus nō ē clericꝰ ꝓpter crimē nisi ꝛ crimine ꝓstet. vide.j.clericꝰ nō ē incarcerādus.

¶Incarceratꝰ si fugiat a carcere ꝛ iure ciuili ē pena capitalis mitius tñ punitur si ignoscēs fit 7 sine effractione fugit vt no.in.l.j.7.ij.ff.ꝛ fracto. sed ꝛ iure canonico potest procedere ad ꝛpositionē 7 data irregularitate ad traditionem curie secularī no. in.c.cū nō ab homine.ꝛ iudic.Abb.in.c.a nobis.ō aposta.

¶Incarcerat clericꝰ ꝛbitoris alicuiꝰ.si ꝛ eius fuga timet.idē si ꝛlinquat.vide.j.clericꝰ malefactoris.cū ver.se.7 ver.clericus admīstratoris.

Carcer

¶Vide.s.captio ꝓ totum.

Cardinalatus

¶Cardinalatus est ꝛ iure diuino quia ꝓ sacerdotes leuiticos intelligūtur cardinales vt.c.quenerabilē.q fi.sint legi.et ibi Abb.iij.colū.7 Abb.7 Hosti.in.c.ex gestis ꝛ cle.nō resi.

¶Cardinalis an ꝛbeat eligi vl postulari. 7 an possit retinere dignitatē ēpatus cū cardinalatu Abb. plene in.c.bone.j.ꝛ postu.plā.ij.colū.7.iij.

¶Cardinalis pōt habere ecclīam vel dignitatē alīam in gubernationē seu admīstratōez 7 ꝛbet illā in priori statu sustinere not.per Oct.signāter Abb. in.c.querelam.ꝛ elect.in prin.7 melius in.c. ecclīa. ꝛ elect.

¶Cardinalis habet in titulo suo 7 in ecclesijs sbiectis ti.iurisditionē ēpalem vndē habet cōrectiōez 7 potestatē fulminādi censurā ecclesiasticā 7c. q̄ sūt iurisditōis ēpalis vt.c.his qui.ꝛ maio.7 obe.et ibi Abb.

¶Cardinales pñt vocare ꝓsiliū sup scīsmate vl cōtenditur inter duos sup papatu iuxta no.in.c.licet. ꝛ elect.7 ibi per Abbatem 7 vide.j.electio.et infra papa.

¶Cardinalis dicit a cardine.qz sicut in cardie vertit ostiū.ita ꝓ cardinales regit vniuersalis ecclīa sic xxiij.di.ꝓsbyteri.7.lxxj.di.fraternitatē.no.glo.i.c. ij.ꝛ offic.archipsby.

¶Cardiales tāq̄ maiꝝ dñt spēali ꝓrogatiua letari ꝛ offi.ꝛle.c.j.l.vj.7 sī ps corpis pape q̄ nō iudicat ab alijs.xj.q.iij.alioꝝ.7 papa cū eis iudicat orbez q̄ fi.sunt legi.ꝓ venerabilē.§.rationibꝫ.ver. sūt autez. satis ergo ꝛcet eos esse ꝓncipes ꝓuilegij secularis. Item nec papa cōsueuit immo nec pōt aliquem ꝛ cardinalibus excōmunicare vel aliqō ꝓceptū facere sine cōsilio 7 consensu fratrū suoꝝ ad quod facit ꝛcre.irrefragabili.ꝛ of.or.7.c.j.ꝛ excessi ꝓla. Item gaudet cardinalis ꝓnilegio ꝛcre.quia periculosuz ꝛ sen.ex.li.vj.fat.j.reg.ij.dñi sunt cardies.tūc 7 pō sunt super eos orbem no. Jo.an.in.c.ij.ꝛ cleri.non resi.vide Hen.in.c.sicut vnire ō excess.ꝓla.7 Abb. in.c.quesunt ō his que fiūt a maio.par.ca.

¶Cardinales licet ꝛbeant assistere pape 7 sūt coadiutores i officio nec ardua explicat papa sine cōsensu cardinalium qui fi.sunt legi.c.per venerabilē et.c.fundamēta ꝛ elec.li.vj.7 quod no.Archi.post lau.xxv.q.j.sunt quidam vbi ponit mirabile dictū q̄ papa non potest condere legem vniuersaliter sup statu orbis sine cardinalibus non tamē in cardinalibus residet iurisditio.sed tota iurisditio est penes papam no.Abb.in.c.sunt ꝛ his que fi.a maio.par. ca.

¶Cardinalis an pōt milites creare.vide.j.miles.

Charitas

¶Charitas ē fons ꝓpius cui nō cōmunicat alienꝰ vt.c.lz ꝛ regula.vbi notabiliter per Abb. qualiter ista auctoritas intelligat.vide j.virtus.

Casus fortuitus

¶Casꝰ fortuitꝰ ē violētia.no.in.l.j.C.cōmo.Abb. in.c.sacris.ꝛ sepulturis.

¶Casus fortuitus iputat mādati si mādatariꝰ adimplēdo mādatū res perijt casu.notabiliter ꝓ Jnno. in.c.sicut.ij.ꝛ iuretur.vide.j.mandati actio.

¶Casus fortuitus licet imputet ꝛbitori qui misit pecuniā creditori cū diligēti nūcio 7 anteq̄ solueretur perijt vt in casu.c.significāte ꝛ pig.7.est ratō qz ante traditionē remanet in womīio ꝛbitoris q̄ est obligatꝰ in genere 7 genus ꝓpire nō pōt vt.l.iij.C. si cer.pe.7.l.in rōe.ff.ad.l.fal.cōmodatum tñ si casu apud cōmodatariū perijt ex eo qz remanēt in womīio cōmodantis perijt dño 7 nō cōmodatario vt.c. vnico.ꝛ ꝓmo.vbi hoc tenet Abb.facit.l.argentum .ff.cōmo.vide.j.cōmodatū 7 Jo.an.in.c.significante ꝛ pig.vbi vide notabiliter Barbariū.

¶Casus fortuitꝰ ē furtū si ꝓ violētiam res fuit tibi ꝛrepta dū tñ nō fuisses in culpa trāseūdo ꝓ loca piculosa ar.l.nō ē verisimile.ff.qō me.cau.si aūt furtū cōmittit clādestine dic vt in.l.que fortuit.C.ꝛ.pigno.no.Abb.in.c.vnico.ꝛ cōmo.

¶In contractibꝫ nō tenetur quis ex generali pacto sed oportet vt casus furtiui specialiter enumerent vt no.in.l.j.C.cōmo.7 in.l.sed 7 si.§.q̄situ.ff.si quis rantis.7 Jo.an.in.c.vnico.ꝛ cōmo.est tñ tenendū fm Abb.ibi ꝙ aut in ꝓtractu nullus casus fuit ex-

preſſus ⁊ nō valet generalis obligatō eadēr̄ōe q̄ eſt in iudicio ne q̄s ſub in volucro verboꝝ ꝛ̄ceperet ſe ar.in.c.fi.ō offi.vica.li.vj.⁊ idē dico in iudicio quia in iudicio quaſi cōtrahit̄.l.iij.ff.ꝛ̄ pecu. Si vo aliqui caſus fortuiti ſpecialiter fuerint notati ⁊ ſecuta fuerit clauſula generalis tenetur etiā in nō expſſis. vt.c.qui ad agendū.ꝛ̄ pcur.li.vj. qō limitat Bar. in alle.§.queſitū q̄ ſub clauſula generali veniūt caſus ꝓſimiles expſſis nō aūt maiores vt cle.nō poteſt ꝛ̄ pcu.vbi vide glo.⁊ Jnno.in.c.ſedes.ꝛ̄ reſcri. vt refert Abb.in.c.vnico.ꝛ̄ cōmo.an aūt. renūciatio generalis firmet̄ iuramēto.vide.ĵ.renūciatio idem ſentit Bar.in.c.vnico.ꝛ̄ commo.

¶ Caſus fortuit⁹ an tranſit ad recipientē rem extimatā vide.ĵ.extimatio.

¶ Caſus fortuitus ē furtū qñ fit a pſona ꝓiūcta vel tali ꝛ̄ q̄ diligentiſſim⁹ nō ſuſpicaretur.ff.ꝛ̄ furtis. l.eum qui emit.§.idem ſcribit. Jo.an.in.c.vnico ꝛ̄ commo.

¶ Caſus fortuitus an iputatur ꝛ̄poſitario vide.ĵ. ꝛ̄poſitum.

¶ Caſus fortuiti q̄liter ꝓbant̄ vide.ĵ. ꝛ̄poſitari⁹ vel cōmodatarius.

Caſtrum

¶ Caſtruz au fungat̄ iure minoris ſicut ciuitas ſeu villa ⁊ an petat reſtitutionē in integrum. vide.ĵ.ciuitas fungit̄.

¶ Caſtra noua ſicut nō licz facere cū alteri⁹ iniuria ⁊ emulatōe.vt.ff.ꝛ̄ operi.publicis.l.op⁹.ita nec inhabitare vetera caſtra ihabitata.C.ō edificijs publicis.l.iij.li.xj.ō flumi.l.j.⁊.ij.ff.ꝛ̄ his q̄ no.infa.l. athletas. Jnno.in.c.fi.ꝛ̄ reſti.ſpo.qō dictū ꝓcedit ſm Abb.ibi in iniuſto ſeu tyranno poſſeſſore ar.illius tex. Si aūt poſſeſſor eſſet iuſt⁹ tūc etiā ad emulationē ⁊ iniuriam alterius nō licet caſtra noua facere nec antiq̄ reficē vt ꝛ̄.l.j.§.ꝛ̄ntq̄.ff.aqua plu. ar.⁊ qō no.glo.in.c.cū eccl̄ia vulterana ꝛ̄ elec.ß ſi ß facit ſine alterius iniuria ⁊ ad ꝓſeruationem et augmentationem ſui patrimonij ſeu ꝓ honore ſuo et tuncn̄ poteſt prohiberi etiam ſi alij inferat timor ſeu damnum.ad hoc.l.ſi in eo.ff.ꝛ̄ aqua plu.arcen. ⁊ alle.c.cum eccleſia vulterana Abb.vbi.ſ.vide.ĵ.ꝓ ſcriptio etiā lōgiſſimi.

¶ Antiqua caſtra ſiue hītacula ruinā minantia vt corrupta lz ꝓfirmare vt no.in.l.j.§.edificiū.ff.ō no. ope.nū.ita tn̄ q̄ noua reparatio nō cōmutet priſtinā formā vt fiat edificiū ꝑciosius vel.āplius vbicūq̄ mutat̄ priſtina forma videt̄ nouū edificiuz ⁊ cadit ſub ꝓhibitōe noui edificij ſi tn̄ fnditus corruit edificium videt̄ tūc omnino nouū edificiū ex q̄ fundit⁹ ex toto antiquū reſtituit̄ ad hoc q̄ legitur in l.inter ſtipulantē.§.ſacraz.ff. ꝛ̄ ver.obli.facit glo. in ſimili in.c.iiij. ꝛ̄ iurepatro.⁊ quod no.in.c.conſuluit ꝛ̄ iudeis ⁊ ibi Abb.

¶ Caſtrū ꝓrie eſt fortaliciū ⁊ dicitur caſtrū q̄ſi caſa arta quia fortalicium nō ꝛ̄bet eſſe ſpacioſum vt indigeat paucis ad cuſtodiā villa aūt ꝓrie eſt pluralitas dmoꝝ ſine muris ⁊ dicit̄ villa quaſi vallis vallata.caſtellum dicitur q̄ſ ſūt ibi menia et ꝛ̄ bis no. Johā.an.in.c.ſi ciuitas.ꝛ̄ ſen.ex.li.vj.vt refert Abb.in.c.tue ꝛ̄ cle.nō reſi.circa prin.

Caſtitas

¶ Caſtitas eſt clericis indicta a iure ꝓter cās que ſequūtur. Prima q̄ clericꝰ ꝛ̄ū placere dz qō nō poſſet niſi cōplaceat nec placeret ſi carnaliṫ viuat. Scda q̄ cū ꝛ̄⁹ ſit ſpūs eius miſter ſpūaliter nō carnaliṫ viuere ꝛ̄bet. Tercia q̄ clericus ſodalis eſt angelorꝝ ſeruiendo cui illi ſeruiunt ergo puritatem angelicam habere ꝛ̄bet. Quarta q̄ clerici incedūt ſpūali generationi que eſt mūda ceſſare ergo ꝛ̄bent carnali immūdicia. Quinta q̄ cōtractant ſancta ⁊ ſic ſancti eſſe debēt ſaltz quo ad carnis munditiā. Sexta q̄ cū alios mūdent ꝛ̄bent ipſi eſſe mūdi. Septima q̄ nobiliſſimā ſponſaz hñt.ſ.ſapientiā. Octaua ꝛ̄bēt eſſe ꝓuū ꝛ̄i cui ſeruiūt nō alteri⁹ vel diuiſi no. Jo.an.i.c.qō a te ō cle. cōiu.⁊ ibi Hen.

¶ De caſtitate loq̄tur Jo.an.ſm Hiero.xxvij.q.j.c. ij.⁊ ipe Hiero.ad matrē ⁊ filiā inquit ferreas mētes libido vomat q̄ maiorē in virginibꝫ patitur famē dū dulcibꝫ putant eſſe quod neſciunt. Jtem in epla ad paulam ⁊ euſto.dicit nō inferioris virtutis eſt a cōiugio quod alij ꝛ̄lectauerunt abſtinere q̄ coniugij ꝛ̄lectāta neſcire.no. Jo.an.in.c. quod a te ꝛ̄ cle. cōiu.

¶ Caſtitas eſt cū ꝓpria vxore coire.xxxj. di.in cena. ideo vxor nō pdit relictū ſibi factuz ſi caſte vixerit tranſeūdo ad ſcōa vota niſi aliō ſenſerit teſtator vt aliud habeat cōmunis vſus loq̄ndi vt ꝛ̄terminat Bar.in.l.mulier.§.q̄ ꝓponebat.ff.ad turpil.⁊ idē no.Bar.in.l.v.C.ꝛ̄ ſecundis nup.no.Abb.in.c.qō a te.ꝛ̄ cleri.cōiuga.

Cautionem

¶ Cautionez pōt recipe iudex ad vtilitatē ptis vt. c.ad reprimēdā.ꝛ̄ offi. ordi.⁊ ſic no.q̄ iudex poteſt ſtipulari ꝓ priuato ꝛ̄ quo ꝑ Jnno.⁊ Abb.in.c.dudum ꝛ̄ conuer.coniuga.Abb.in.ꝺ.c.ad reprimendam.

¶ Cautionē recipit iudex a ꝓuato ne alij offendat vide.ĵ.iudicis officium.

¶ Cautō ꝛ̄bet pſtari a ꝓcuratore rei etiā ſi oñdat ꝓcuratorij vide.ĵ.ꝓcurator rei.

¶ Cautōz iuratoriā an ſemel cōtumax ꝛ̄bet pſtare vide.ĵ.cautionē iuratoriā.

¶ Cautionē quā actor vel reus ꝓtumax ꝛ̄beat i iudicio pſtare vide.ĵ.ꝓtumax.⁊ ver.q̄liter.

Cautionē quā ꝛ̄bet pſtare paſſus miſſionē in poſſeſſionem vt recuperet poſſeſſionē.vide late ꝑ Abb. in.c.j.ꝛ̄ eo qui mit.in poſ.viij.colū.⁊ in.c.j.ꝛ̄ ſequeſtra.po.

¶ Cautionē offerre ſufficit ad euitandū curſuz annalē ſi offeratur corā iudicibus vl̄ eis negligentibꝫ corā publicis perſonis no.Abb.in alle.c.j.ꝛ̄ ſequeſtra.po.

¶ Cautionē quā dz pſtare volens euitare ſeq̄ſtrationē vide.ĵ.ſequeſtratio vſi. ſeq̄ſtratō q̄ fit cū ver.ſe.

¶ Cautōz quā dz pſtare ꝛ̄bitor ꝓdēnatus vt.ĵ.certū terminū ſoluat.vide.ĵ.ꝛ̄bitor ꝓdemnat⁹.

¶ Qñ duo codē tpe agunt contra vnū ⁊ alter prius obtinuit ſniam ꝓ ſe ꝓtra reum tūc.n.mandat̄ ſentētia execution̄i in fauorē vincent̄ pſtita cautione ipſi reo ꝛ̄ pſeruādo eū indēnem ſi alter actor obtinuerit ꝓtra eū vt.l.ſi is a quo.ff.vt in poſ.le.no.Abb.in c.cū ſup ꝛ̄ re iudi.

¶ Per cautionē euitat̄ ſequeſtratō vide.ĵ. foꝝ rōne rei.⁊ vide.ĵ.ſequeſtratio euitat̄.

¶ Vir repellit̄ ⁊ nō audit̄ petendo ꝓuisionem reſtitui ſi mulier eius ſeuiciam timenti nō caueat.vt ca.j.vt lite nō conte.⁊ eſt preſtanda cautio etiam ſi mulier timeat viri ſeuitiā culpa ipſi⁹ mlieris vt q̄ cōmiſit adulteriū vt eſt tex.cū glo.in.c.ꝛ̄ benedicto xxxij.q.j.⁊ facit.l.nec timorē.ff.qō me.cā.Abb.in alle.c.j.vt lite nō cōteſ.j.colū.⁊ idē Abb.in.c.extrāſmiſſa.ꝛ̄ reſti.ſpo.

¶ Cautionem idoneaz.ꝛ̄ no. offendendo offendētem cōpellitur offenſus dare ad petitionem offendentis ſi timet ab illo offendi ⁊ ſuper hoc pōt offici-

um iudicis implorare nã iura in ꝟ generalr loquuntur in.l.illicitas.§.nec potẽtioribꝫ.ff.ꝛe offi.presi.ꝛ.l.ꝛenũciam⁹.C.ꝛe his q̃ ad eccl̃iam cõfu.alij tñ cõtra qz ꝛe sua improbitate offẽdẽs nõ dz ꝟ ius cõseqũar.in.l.itaq; fullo.ff.ꝛe furtis.Bar.tñ i.l.q̃ bona.§.siquis iuxta.ff.ꝛe dã.infec.tenet pmũ idẽ Jo.an.in addi.spe.ti.ꝛe pigno.§.sequit.ver.ꝟ quid timeo q̃a cõcludit q̃ si offẽdens fuit iudicialiꝛ punit⁹ põt petere cautionẽ alꝫs iudex puidebit p̃cipiendo sub pena ne offendaꝫ vel aliter.Abb.in.c.j.ꝛe lite nõ contes.j.ꝛ.ij.colũ.

¶ Cautionẽ ꝛe pseq̃nda lite ꝛ satisfactõe expensaꝝ in casu in quo succubuerit teneꝫ actoꝛ ꝛe iure cõmuni antiquo pstare iuꝝ regulã aũt generaliter.C.ꝛe epis.ꝛ cle.nec tale ius antiquũ inuenit imutatũ siue actoꝛ sit laic⁹ siue cleric⁹ etiã si possideat immobilia ꝟ hodie talis cautio nõ pstaꝫ ꝛe psuetudie no.glo.insti.ꝛe satisda.§.ꝟ hodie.Abb.in.c.fi.vt lite.nõ cõtes.§.in alijs.circa prin.ꝛ vide.j.possessio ver.si sit missio.

¶ Cautionẽ sufficiẽtẽ pignoꝛa.s.vel fideiussoꝛes ꝛe bet pstare verus primaꝝ añq̃ absoluaꝫ si ꝛe ei⁹ contumacia liquet ꝛ pstat vt no.glo.in.c.fi.ꝛe testi.spo.ꝟ si contumaꝝ allegat aliquã pbabilẽ cãm excusatõnem contumacie tũc sufficit cõmunis forma ecclie scilicet iuramẽti pstatõ.vt.c.venerabilibꝫ.§.idẽ cũ se.ꝛe sen.ex.li.vj.ꝛ est pclusio Abb.ĩ alle.c.fi.ꝛe testi.spo.vj.colũ.

¶ Cautio ei⁹ cui nũciaꝫ nouũ op⁹ q̃ hz locuꝫ ꝛ ꝛebeat pstari vl̃ possit sperni vide.j.nũciatõ.

¶ Cautionẽ teneꝫ pstare is qui obtinuit in sentẽtia anteq̃ fiat executio victo si tercius se opponat.vide.j.executioni mandaꝫ.

¶ Cautionẽ dz vsufructuari⁹ pstare quã si nõ prestat an p dit fruct⁹.vide.j.vsufructuarius ꝛc.

Causa

¶ Causa cessante an eẽt dispositõ.Abb.in.c.postulasti ꝛe rescrip.

¶ Causa infert suũ causatũ occasio ꝟo nõ itẽ cã cõsistit in iure.ꝛ ẽ rõnabilis occasio in facto ꝛ est irrationabilis.vñ puer.xvij.occasionẽ q̃rit q̃ vult recedere ab amico.est ꝟ occasio quedam illicita excusatio Abb.in.c.solite ꝛe maio.ꝛ obe.circa.prin.

¶ Causa pclusa an põt exceptio ꝺ nouo admitti.vide.j.exceptio si oriatur.

¶ Causa cessante an cessat effect⁹ seu alia causa seu dispositio siue sit finalis siue impulsiua vide notabi.p Abb.in.c.cũ cessante.ꝺ appella.j.colũ.ꝛ vide glo.notabilẽ in.c.post trãslationẽ ꝛe renun.

¶ Causa grauis ꝛ ardua est mrimonialis.c.j.ꝛe cõsan.ꝛ affi.vel cũ agit ꝛe omnibꝫ bonis vel maiori pte bonoꝝ vt.c.j.ꝛe w.ꝛ cõru.li.vj.vel si est casus q̃ infamat vt.l.infamia.C.ꝛe ꝛecu.li.x.vel si causa est intricata vel reuoluta no.Jnno.ꝛ Abb.in.c.q̃relã ꝛe pcura.

¶ Causa an ꝛ q̃n̄ ꝛebeat exp̄mi in snĩa.vide.j.sentẽtia.versicu.q̃ ad sententie validitatẽ.

¶ Causa minima q̃ dicit vide supra appellari a minima.

¶ Causa ciuiliũ ꝛ criminaliũ quot sunt genera.ꝛ an ꝛ quando hz ꝛesistere a lite incepta vide glo.ꝛ wc.in c.j.ꝛe collusio.

¶ Causa an ꝛebeat in actione exp̄mi vide.s.actõ an sit.

¶ An causę ꝛecisio põt progari p cauillatões ptiũ vide.j.lis.

¶ Causa petẽdi hz in actõe psonali sit exp̄mẽda.per c.fi.ꝛe lib.obla.tñ si nõ exp̄maꝫ opus est exceptiõe ꝛ si nõ admittaꝫ op⁹ est appellatione alꝫs aũt pcedit iudiciũ vt est rex notabilr in.c.abbate sane.§.sec⁹.ꝛe re iudi.li.vj.q̃ cõmendat Abb.in.c.fi.ꝺ lib.obla.in principio.

¶ Causa põt esse sũmaria quo ad dilatões breuiores ꝛ iudicij ordinatoria vt cle.sepe.ꝛe verbo.signi.

Jtẽ põt dici sũmaria quo ad ꝛecisoria vt qz admittunt leuiores pbatões sicut iuramẽtũ ꝛ q̃libz vn⁹ testis ꝛe quib⁹ in spe.ꝛe offi.iudicis.§.j.C.ꝛe his qui ad eccle.confu.l.p̃ti ꝛ.l.thesaur⁹.ff.ad exhi.ꝛ Bar.in.l.j.ff.ꝛe preto.sti.ꝛ plen⁹ in extrauagan.ad reprimendã aliq̃d in.c.nup.ꝛe testi.

¶ Causa remota nõ imputaꝫ ꝟ ꝓpinqua tñ et ideo si feci fenestrã in wmo ꝛ aliquis p̃cipitauit si ex ea nõ teneoꝝ ex tali cã qz remota idem in similibꝫ vbi nõ affuit animꝰ nocendi no.glo.ꝛ wc.in.c.ꝛcetero ꝛe homi.ꝛ in.c.sicut.ꝛe testi.ꝛ in regula imputari.ꝺ reg.iur.li.vj.

¶ Causa ibi ꝛebet finiri vbi est cepta.et vide.j.iudicium.

Cedula

¶ Cedula vacua in qua sigillũ est appositũ si postea scribaꝫ an faciat fidẽ ꝛ ĩ quib⁹ vide notabiliter per Jnno.ꝛ Hosti.ꝛ Jo.an.in.c.j.ꝛe fide instru.et vide Jo.an.ꝛ Abb.in.c.ij.ꝛe solu.

Census

¶ Census põt peti i libello ꝛ petẽs censuz põt fũdari sup tpe.s.ab antiquo talis census sibi ꝛebeꝫ facit.c.ad apostolicã ꝛe symo.ꝛ est tex.in.c.dilect⁹ ꝛe offi.ordi.ꝛ ibi Abb.ꝛ vide Jo.an.in.c.pueit.ꝛe censi.ꝛ vide.j.solutio.diuturna.

¶ Differentiã inter censuz ꝛ ẽphiteosim.vide.j.emphiteota.versi.inter cõtractũ.

¶ Census an ꝛebeaꝫ vl̃ possit peti soli⁹ psuetudinis auctoritate vide Jo.an.in.c.dilectus.ꝛe offi.ordi.ꝛ no.in.c.puenit ꝛe censi.ꝛ p Bar.in.l.cuz ꝛe in rem verso.ff.ꝺ vsur.ꝛ Abb.in.c.ad audiẽtiã ꝛe p̃scrip.

¶ Census pstatione an pbetur obiectio.vide.j.obiectionis quasi possessio.

¶ Census ex q̃ cã põt augeri vel minui vide.c.phibem⁹ ꝛe censi.ꝛ q̃ ibi no.

¶ Nõ põt agi possessorio p annua pstatõne mere psonalis qz cũ nõ sit dare petitoriũ ergo nec possessoriũ.vt.l.ij.ff.ꝛe acq̃.pos.cũ psona libera nõ põt possideri iõ frustra ageret possessoria no.Cy.ꝛ alij.moderni.in.l.si.certis annis.C.ꝛe pactis.et Bar.in.l.fi.ff.quoꝝ bono.Abb.in.c.puenit.ꝛe censi.

¶ Si census ẽ realis vt qz soluit ratõe certe rei licz nõ cõstet q̃ ꝛebeaꝫ.sed solũ probaꝫ ãnua pstatõ lõgo tpe facta põt agi possessorio.vt.c.puenit ꝛe cen.nã quilibet est ꝛefendendus in possessione sua ar.in c.querelã ꝛe elec.ꝛ in.c.cũ ecclia sutrina ꝺ causa possessiõis ꝛ proprie.ꝛ in.c.fi.eo.ti.potest ergo is q̃ solitus erat recipe censũ vel aliud seruitiũ si sibi sõtrahatur agere possessorio vt restituatur ad primũ statum et possessionem ꝛ in ea ꝛefendatur vt no.Abb.in alle.c.peruenit.ꝛ sic intelligitur quod ibi no.Jnnocen.

¶ Si agens petitorio sup annuo censu allegat titulum minus legitimũ quẽ dicit confirmari ꝛ validari p cursum tpis ĩmemorialis hoc pbãdo obtinebit quia est psumptio pro eo ex cursu tanti tpis quia ex causa legitima census fuit impositus vnde ꝓpter diuturnitatem tpis excusaꝫ iste ab expressione cause nã tempus ĩmemoriale habet vim tituli vt.c.j.ꝛe p̃scrip.li.vj.ꝛ in.l.hoc iure.§.aqueductus.ff.ꝛe aqua quoti.ꝛ est.facit.c.sup quibusdã.ꝛe ver.sig.sufficit ergo in isto casu dicere peto talẽ censũ ex iusta causa ab initio impositũ ꝛ hoc cõcludit.Jo.an.in.c.per-

uenit ꝛe cenſi.7 Bar.in.l.cū ꝛe in rēuerſo.ff. ꝛe vſuris.7 in.c.ſerūciū.xviij.q.ij. Abb.in.d.c.pueñit.

¶ Siqs agit petitorio p̄ annua penſiõe 7 allegat mínus tp̄s q̄ĩmemoriale nõ p̄deſt ei curſus ſoli⁹ tp̄is ſine titulo 7 ſic intelligiť.c.pueñt.vt ibi no. Abb.facit.l.creditor. C.ꝛe pac.7 ſic nõ inducit obligatio ſine ti.no. Abb.vbi.s.

¶ Siqs agit p̄ ſolutiõe 7 liberatõe cenſus nõ facta ſi ius cõmune nõ reſiſtit inducit liberatõ ſcõm naturã actionũ nã ſi p̄ agentẽ diceret̄ peto talẽ cenſũ qui fuit impoſitus in fundatione eccl̃ie vel p̄ papã. vel ꝛebet̄ ex ꝓpoſitione 7 ad hoc p̄bandũ inducit tẽpus longũ in quo reus ſemp ſoluit licet titulus allegatus nõ p̄obet̄ vere tñ p̄obatur p̄ſumptiue 7 contra ſoluentem p̄ſumit̄ titulus allegat⁹ ſi ſoluit ſpacio.x.annor̄ vt p̄obatur in. l. cum ꝛe in rem verſo. ff.ꝛe vſuris.ℌ ſi ius cõmune reſiſtit non ſufficit allegare titulũ niſi p̄obetur vt no.ꝛoc.in.c.j.ꝛe p̄ſcrip. li.vj.7.l.cõpit.C.ꝛe p̄ſcrip.xxx.anno.7 Abb.in alle. c.pueñit ꝛe cenſi.

¶ Cenſuz nouũ nullus p̄latus citra papam ſiue ſit eccl̃iaſticus ſiue ſecularis põt ĩponere nec antiquũ augere in eccl̃ia ſibi ſubiecta q̄ intelligo q̄ñ p̄lat⁹ vult ĩponere ad vtilitatẽ ſuã nã nõ ꝺz auctorizare ĩ facto p̄rio vt cle.ij. ꝛſre.eccle.nõ alie. ſed ad vtilitatẽ alteri⁹ eccl̃ie cauſa ſbſiſtẽte põt vt no. Jnno.et Abb.poſt eũ in.c.p̄hibem⁹ ꝛe cenſi.

¶ Cenſus põt augeri augmẽtatis facultatiꝫ eccleſie cenſire q̄ limita q̄ñ p̄cedit reſpectu p̄curatiõis nõ aũt reſpectu quãtitatis cenſus 7 rationẽ diuerſitatis vide p̄ Abb.in.c.p̄hibem⁹ ꝛe cenſi.7 ibi tangit glo.

¶ Cenſuz nouũ põt epũs eccl̃ie ĩponere ex iuſta cauſa vt no.glo.in.c.cū clerici ꝛe cenſi.fa.c.conſtitut⁹ ꝛe reli.ꝛmi.7.c.cum venerabilis ꝛe cenſi.7 p̄ſumitur iuſta cauſa 7 quod nõ interuenit colluſio q̄ñ auctoritate epi interponitur cenſus vt no. Abb. in alle. c.cum clerici.

¶ Tria tñ req̃runtur vt cenſus poſſit nouiter eccl̃e ĩponi. Primo auctoritas epi.vt.c.ſignificauit ꝛe cẽſi. Scõo q̄ ſbſit iuſta cã vt alle.c. cū clerici. Tercio q̄ capl̃m p̄ſentiat ar.in.c.tua.7.c.paſtoralis ꝺ his q̄ ſi.a p̄la. Abb.in alle.c.ſignificauit.

¶ Soluntõ cenſus vl̃ penſiõis nõ p̄bat neceſſario ſb tectõnem q̄ nõ p̄bat hoc eſſe q̄ ob hoc tangit abeſſe.vt.c.ij. ꝛe tranſla.7.l.nec natales. C.ꝛe p̄ba.7 nota.in.c.ij. ꝛe cenſi.7 Abb.in.c.quãto.eo.ti.in p̄n.7 in c.fi.ꝛe cauſa poſſeſ.7 p̄rie.

Cenſura

¶ Sentẽtia cẽſure appellat̃ neruus eccl̃iaſtice diſcipline nã quẽadmodũ vires hoĩs p̄ſiſtunt in neruis ita vires eccl̃ie p̄ſiſtũt in ſentẽtia cenſure 7 in eccl̃ia ꝛei nõ reperiť maior pena.xxiij.q.iij.corripiãť. Jtẽ põt dici neruus.q̄ ſicut neruus extendiť ſed nõ rũpitur ita 7 ſententia cenſure. Abb.in.c.cũ inť ꝛe cõſue.j.colũ.

Ceſſio

¶ Ceſſio lit̃ vel cauſe q̄liter ꝛebeat fieri 7 an cedẽs liti videať cedere inſtãtie vel ecõtra vide notabiliter p̄ Abb.in.c.dudum.ij. ꝛe elec.v.colum.

¶ Ceſſioni bonor̄ an põt ꝛebitor p̄ pactũ renũciare vide.j.pactũ quod facit ꝛebitor.

¶ Ceſſio actõis que fit in vltima volũtate tenet vt in.l.nomen.ff.ꝛe le.iij.ſed ſi actio eſt in iudicium ꝛeducta nõ ꝛebet agere legatari⁹ ſed heres vt autennunc ſi heres. C.ꝛe.litigio.no.ĩ.c.ex parte ꝛe alie.iu. mu.cã fac.

¶ Ceſſio que fit inter viuos potentiori rõne officij vel dignitatis precipue nõ valet 7 cedens ꝛebet p̄dere omne ius q̄ hẽbat.vt.l.ij. C.vt lite.pen.q̄ p̄cedit q̄ñ fit potentiori malicioſo cã oppr̃imẽdi aduerſariũ ſec⁹ aũt ſi fieret bona fide ar.in.l.ſtipẽdia. C. ꝛe p̄cura.no. Specu.ti ꝛe ceſſio.acti.§.j.ver. q̄ aũt dixi Abb.in alle.c.ex p̄te.

¶ Ceſſio que fit potentiori nõ malicioſe ℌ eo reſpectu q̄ eſt nobilior vel ditior ſi ſit cã murãdi iudicium põt excludi ceſſionarius p̄ exceptionẽ vt.l.pe.et q̄ ibi no.ff.ꝛe alie.mu.iu.in illo tamen caſu nõ perditur actõ ℌ ipe q̄ ceſſit ꝺz agere ℌ nõ põt amplius illã actionẽ alteri cedere nec põt in ea ſtatuere p̄curatorem ſed tenet̃ p̄ſonaliter p̄ſequi vt tex.ĩ.d.l.pe. 7 ibi no. Bar. Abb.in alle.c.ex p̄te 7 vide aute. nũc ſi heres. C.ꝛe litigi.

¶ Ceſſio que fit nõ potẽtiori ſi actõ ẽ dubitata vt q̄ eſt in litigiũ ꝛeducta q̄ dubius eſt euent⁹ lit{ nõ põt regulariter alteri cedi 7 cedẽs incidit in viciuz litigioſi 7 punit̃ vt.l.fi. C.ꝛe litigi.7 tex.cũ glo.in.c. eccl̃ia.ne lite pend en.q̄ fallit in caſibꝫ ibi notatis. Abb.in alle.c.ex p̄te.

¶ Ceſſio actõis nõ dubitate vt q̄ in iudiciũ nõ fuit ꝛeducta põt regulariť fieri legitime. C.ꝺ heredi. vel acti.ven.l.noſs vẽditio.in.l.noſa.ff.eo.7.l.pe. C. mã.q̄ eſt ver̄ niſi ceſſio ſi{ata p̄betur q̄ p̄ſumit̃ ex certis cauſis vt no. Jnno.7 Abb.in alle.c.ex.parte vide.j.ſimulatio p̄ſumit̃.

¶ Ceſſio actõis que fit a laico clerico vel eccl̃ie ſi fiat in fraudẽ cauſa mutandi iudiciuz q̄ p̄ſumit̃ 7 ex coniecturis põt apparere nõ valet no.glo. Jnno.et Abb.in.c.ex p̄te ꝛe alie.mu.iu.ſi tñ fiat ceſſio vl̃ natio clerico bona fide 7 ceſſãte fraude tenet vt no. Spe.ti.ꝛe ceſſi.act.§.j.ver.iiij.p̄ſumit̃ ſi tñ fiat ceſſio in vltia voluntate indiſtincte valet.no. Abb.in alle.c.ex p̄te.

¶ Cedere põt p̄r in vita ſua bona filijs retẽtis ſibi aliq̄bꝫ bonis vide.j.ꝛonare põt.

¶ Cedẽs alteri ſeu renũcians bõis p̄rijs an põt reintegra penitere 7 vide.j. renũciare ſeu cedere.

¶ Cedere bõis põt libere laic⁹ in carcerẽ ꝛtent⁹ p ꝛebito dũ tñ p̄ius p̄ſiteatur ꝛebitũ ſeu p̄dẽneť p̄ſtita cautione ſaltim iuratoria q̄ ſatiſſiat puenien do ad pinguiorẽ fortunã vt eſt caſus cuz ibi nota. in.c. odoard⁹ ꝛe ſolut.ñ tñ imponit̃ neceſſitas clerico cedendi bonis cũ ſit miles celeſtis licet reddit⁹ ſui beneficij ſunt aſſignandi ꝛebitoribꝫ vt.in.c. peruenit. ꝛe fideiuſ. hoc cõcludit Abb.in alle.c. odoard⁹ vbi vide Barbatium qui tenet contrarium. et vide.j. clericus.

Citatio

¶ Citatio nõ requiritur vbi pars eſt p̄ñs in iudicõ vide Abb.in.c.eccleſia ſancte marie. ꝛe cõſti.iiij.colum.in fi.

¶ Citatõ cõminatoria cũ p̄emptorio vel ſine eo q̄d importet Abb.vbi.s.

¶ Citatõe obmiſſa põt iudex ꝺ abſentẽ p̄cedere ſi p̄ſtat notorie abſẽti nll̃az ꝛefenſiõz cõpetere 7 ſic intelligiť.c.cũ olim. ꝛe re iudi.7 ibi Abb.7 videť tex.ĩ l.ij.§.q̄ ſi ꝛe fruñtaria.ff.ꝛe admi.rerũ.ad ciui.pti. Abb.i.c.cãz ꝛe reſcrip.vide.j.notoriũ idẽ no. Abb. ĩ.c.venerabilẽ ꝺ.ele.viij.colũ.7 vide.j.p̄nceps nõ ꝺz

¶ Citatõ an requirať ſup notorio.vide.j.notoriuz. 7.j.inquiſitio.

¶ Citatio ẽ ꝛe ſubſtãtia ordinis iudicij circa abſentem.iij.q.ix.caueãt.7.c.oĩa.ſed erga p̄ſentẽ nõ ẽ ꝺ ſbſtantia vt no. Jo.an.in.c.fi.ꝛe elec.li.vj.7 Bar.in.l. platã. C.ꝛe ſentẽ.7 Bal.in auten.ſi oẽs. C.vt ſi minor ſe ab heredi. Abb.in.c.cũ.i.7.a. ꝛe re iudi.

¶ Non requiritur citatio ſi factuz eſt notoriũm ita

q̄ certum ē absenti ꝛefensionem non cōpetere sic intelligit̄. c. cum olim. ꝛe re iudi. 7 c. bone. j. ꝛe elec. 7 l. ij. §. si ꝛe frumētaria. ff. ꝛe admi. re. ad ci. pti. 7 l. ict⁹ fustium. ff. ꝛe his q̄ no. infa. 7 vtrobiq̄ p Bar. facit tex. 7 ibi p Jnno. in. c. quāto. ꝛe tranſla. pla. sed si est dubiū an absenti pōt ꝛefensio cōpetere tunc requirit̄ citatio alꝫ non noceret sententia sic intelligit̄. c. fi. ꝛe offi. ꝛele. li. vj. 7 Jnno. in. c. tua. ꝛe cohabi. cle. 7 multi. Ab. in. c. cū sit romana. in fi. ꝛe appel. vide. j. sententia pōt ferri. 7. j. ver. princeps. 7 vide. j. possessio beneficij.

¶ Citari ꝛebet ps etiam vbi est iuris questio et est ratio quia forte absenti competit aliqua ꝛefensio tendens ad effuscatōem illius iuris vt consuetudo vel quid simile. no. tex. 7 glo. in. c. sepe contingit. ꝛe appel. 7 ibi Ab. ij. colū.

¶ Princeps non pōt cōtra ptem inauditam seu nō citatam diffinire. quia esset tollere ꝛefensionez que est ꝛe iure naturali vt cle. pastoral̄. ꝛe re iudi. 7 Frā. Tan. in. c. j. ꝛe cā pos. 7 ꝓprie. Bar. in. l. filiusfa. ff. ꝛe bona. vbi dicit citatōem esse ꝛe iure gentium ß si citatum est absenti exceptōem non cōpetere nō requiritur citatio etiā p inferiores iudices p hoc. c. cum olim. ꝛe re iudi. 7. l. ij. 7 qđ ibi no. Bar. ff. ꝺ admi. re. ad ci. pti. si aūt pōt ꝛefensio absenti cōpetere 7 tūc inferior nō pcedit sine citatione ad actum p̄iudicialem. vt. l. fi. C. si p vim vel alio mō. iij. q. ij. c. omnia. princeps ꝺo regulariter citare ꝛebet: sed si non citat 7 procedit ex certa scientia vel dat facultatez pcedendi sine citatione valet quod agitur quia in eo p̄sumitur causa 7 licet non possit tollere ea q̄ sunt ꝛe iure gentium sine cā tñ si facit p̄sumitur in eo causa. vt no. wc. in. l. fi. C. si cōtra ius vel vti. pu. et cle. vnica. ꝛe pba. Jnno. in. c. inquisitioni. ꝛe sentē. excō. Ab. in. c. j. ꝛe causa pos. 7 ꝓprie. circa princi. vi. ꝛe. j. sententia pōt ferri. Ab. tñ tenet primū in alle. c. j. ꝛe cā pos. 7 ꝓprie.

¶ An monitio iudicis sedētis p tribunali facta in pñtē hz vim trine citatōis. glo. in. c. cōsuluit. ꝺ offi. ꝛele. 7. l. ij. C. quō 7 qñ iu. Ab. in. ꝺ. c. eccla sctē marie. et idē Ab. in. c. j. ꝛe mutuis peti. j. colū.

¶ Citatus ꝛebet cōparere ea hora qua cōgrue pōt expedire actus ad quē citatur vt vicz ad electiōem que ꝛebet fieri ꝛemane dicta missa sanctispūs si autem actus pōt congrue expediri ꝛe mane et ꝛe sero tunc qualibet diei hora sufficit q̄ cōpareat. vt. c. cō suluit. ꝛe offi. ꝛele. wct. signant Ab. in. c. cū nobis. ꝛe elec. circa fi.

¶ Non pōt q̄s ꝓbare se nō fuisse citatū q̄ nō ē standū assertioni negātis citatōem exquo ꝛe citatōe cōstat vere vel p̄sumptiue qđ intellige vt in. c. cū parati. ꝛe appel. p Ab. 7 p Cy. in. l. si quis ꝛe curio. C. ꝛe falsis. 7 Ab. in. c. bone. ꝛe elec.

¶ Citatus si misit nunciū ad iudicem p̄sumitur q̄ fuit citatus etiā si neget non fuisse citatum colligit̄ ex. c. bone. ꝛe elect. iuncta glo. 7 ibi Ab. imo si comparens coraz iudice negat se citatū 7 petat q̄ ante oīa aduersarius ꝓbet citatōem nō ꝛebet audiri ex quo cōpet p̄sumit̄ citatus. no. Archi. in. c. ꝓposuisti. lxxxij. ꝺi. 7 Ab. vbi. s.

¶ Citatus si nō cōpareat in termino 7 citatus petat se absolui a termino nō requirit̄ alia citatio nec pereūt alia acta litis. sed solū tollit̄ ille terminus p̄fixus. sed vbi absoluit̄ ab instātia requirit̄ citatio ꝛebet. n. absens iterum citari 7 requiritur trina citatio quia agitur ꝛe nouo 7 magno p̄iudicio partis absentis 7 per hoc pereunt oīa acta litis. vt. l. ꝓrandum. C. ꝛe iudi. nō tū pereunt acta cause vt confessio 7 attestatōes etiā vt no. in. c. cām. ꝛe testi. 7 Bar. in. l. mortuo. ff. iudi. sol. no. Jnno. in. c. ad petitōem. ꝛe accu. 7 etiā in prima abñtia pōt ps petere se absolui ab instantia iudicij. no. Jnno. in alle. c. cōsuluit. 7 ibi Ab. iij. colū.

¶ Citans prima vice si respōdeat se nolle venire nō tenetur iudex eum amplius citare lz actus ꝛe sui natura requirat trinam citatiōem. no. dñi ꝛe rota ꝛeci. ccxxix. no. Ab. in. c. cū pati. ꝛe appel. 7 in. c. cōsuluit. ꝛe offi. ꝛele. pe. col.

¶ Citari ꝛebet ps ad audiēdā interlocutoriā que ledit ius absentis vt q̄ iudex vult plongare terminum. vt. l. diem ꝓferre. ff. ꝛe arbi. et sic intelligit̄ dictum Jnno. in. c. querelā. ꝛe ꝓcura. et Ab. ibi in fi. alꝫ sententia interlocutoria potest ꝓferri cōtra absentem etiam pte non citata. vide. j. sententia interlocutoria nō requirit.

¶ Citari pōt q̄s ad totā cām saltim ꝛe longinq̄. no. Jnno. in. c. audit̄. ꝺ ꝓcu. plene. p Ab. i. c. fi. ꝛe dila.

¶ Citatio ad totā cām nō tollit̄ p ꝓpitionē ad certos articulos saltim quo ad hoc vt nō ꝛebeat ps a loco iudicij recedere seu ꝓcuratorē reuocare 7 nemi nē in loco iudicij p se dimittere. no. Jnno. 7 Ab. in. c. auditis. ꝛe ꝓcu. 7 plene p eum in ca. fi. ꝺ dila.

¶ Citatio pōt principiari in p̄sonā ꝓcuratoris q̄ dñs ē absus 7 nō pt cōmode citari 7 sic ꝛefectū dñi ē recurrēdū ad ꝓcuratorē. no. Bar. i. l. ij. C. ꝛe ꝓcu. 7 in. l. q̄uis. ff. ꝛe dā. infec. 7 glo. 7 wc. in. c. cāmq̄. ꝛe ww. 7 cōtu. ß si dñs pōt cōmode haberi ꝺz principiari citatio in p̄sona dñi. hinc ē q̄ tūc si ꝓcurator citet 7 nō cōpeat eius ꝓtumacia nō nocet dño. vt Bar. in. ꝺ. l. q̄uis. Ab. in. c. dilectus. ꝛe ꝓcura.

¶ Citari pōt quis ad womū si nō repiat̄ in iudicio i cā que celeritatem requirit. no. Bar. in. l. iiij. §. ꝓretor. iuncta. l. j. ff. ꝛe dam. infec. sed in casibꝰ qui celeritatē non requirunt si nunq̄ ps fuit in iudicio et ē prima citatio tunc requiritur absentia a ciuitate 7 illa sufficit ad hoc vt possit citari ad womum. l. vt p fectius. C. ꝛe anna. except. no. Abb. in. c. causamq̄. ꝺ wlo 7 contu. si ꝺo pars. fuit semel in iudicio 7 tūc sufficit citatio ad womum si in iudicio non reperitur. vt no. Bar. in alleg. l. pretor. 7 no. in. l. 7 post dictum. ff. ꝛe iudi. 7 in autē. qui semel. C. quō 7 qñ iu. 7 Ab. vbi. s.

¶ Citatio nō sufficit q̄ fiat ad statōem seu ad apothecā si citādus hz alibi womū p̄uatā. no. Bar. in l. iiij. §. ꝓretait. ff. ꝛe dam. infect. ß si habitat familiariter in multis locis citat̄ vbi hz maiorē ptē familie vel vbi magis ptinue habitat: vt Bar. vbi. s. Ab. in. c. cām. ꝛe wlo 7 cōtu.

¶ Citatio pōt fieri ꝛe longinquo ad totā cām 7 in prima vice pōt mitti pemptorū. vt. c. cū dilecti. ꝛe ww. 7 cōtu. no. in. c. fi. ꝛe dila. 7 in. c. ꝛe illicita. xxiij. q. iij. 7 glo. in. c. tū ex lr̄is. ꝛe in integ. resti. 7 vide glo. i c. constitutōem. ꝛe sen. excō. li. vj.

¶ Clausula ꝓminatoria iudicij i simplici citatōe vt q̄ ꝓmiat̄ se ꝓcessurꝫ quātū ꝛe iure poterit vl p ꝺba silia ñ hz vicē pemptorij. vt. l. i pemptorio. ff. ꝺ iudi. ß si ꝓminat̄ se ꝓcessurū ad cognitōz seu ꝛecisiōe negocij tūc hz vim pemptorij. no. Bar. in. l. si finita. ff. iulian⁹. ff. ꝛe dā. infec. 7 dñi de rota deci. ccxxxvij. idē q̄ exprimit̄ pemptorius qui hz vicē trine citatōis vt. l. tres denūciatiōes. C. quō 7 qñ iu. 7 vide glo. in c. cōstitutōem. de sen. excō. li. vj. inder. n. citādo peremptorie ꝓminat̄ de nō expectādo vlterius ptē nō eā refert quid ex equipollentibꝰ fiat. c. lz ex quadā. ꝛe testi. 7 in. l. certū. ff. si cer. peta. Ab. in. c. cām. ꝛe rescrip. iij. colum.

¶ Citari hz capitulū collegialiter. vide glo. 7 Ab. in. c. bone. de elec. xij. colū.

¶ Citatio p campanam sufficit in negocijs minoribus qui possunt expediri p pītes. no. Jnno. cē. in

c.in causis.ō elec.7 ꝑ glo.in.c.ij.ꝛe testi.li.vj.dūmo
ꝛo talis sit campana q ipius sonus ꝙuenire pōt ad
intelligentiā oīm existentiū in loco sed in negocijs
arduis in quib⁹ abnītes sunt vocandi nō sufficit cā-
pana sed ꝛebent absentes vocari per nuncium vl'lit
teras.vt.c.cum inter vniuersas.7.c.quia ꝓpter ō ele
ctio.7.l.fi.C.ꝛe ꝑdi.cu.li.x.7 Abb.in.ō.c.in causis.
iij.colū.

¶ Citatio ꝑ edictū regulariter ꝓhibet ꝛebet enī
specifice fieri ꝑ nuncium seu literas:vt ple.no.in cle.
ij.ꝛe iudi.sed si nescitur quis sit citandus hz locum
citatio ꝑ edictum.vt.c.fi.qui ma.accu.pos.7 ibi per
Jnno.7 Ab.in.c.alb̄ricus.ꝛe testi.Ab.in.c.gratū
ꝛe offi.ꝛele.7 idem Ab.in.c.q̄uis.ꝛe re iudi.circa fi.
7 ibi notabilius.

¶ Citatio dñi facta ꝑ edicta contra abnītem cā rei
publice vl' ꝑtra alīs legitime impeditū q̄d opet 7 an
ꝑ talē citatōem ꝓcedat admissionē in possessionem
vel ad condēnationē expēsaꝝ 7 quid si talis citatio
ꝓcedat abnītiā 7 an contra abnītem maliciose vel cul
pose ꝓcedatur ad secundum ꝛecretum vel ad dif
finitiuam.vide plenissime ꝑ Ab.in.c.fi.ō eo q̄ mīr.
in pos.

¶ Citatio non requirit cōtra incorrigibilē clericū
vide.j.clericus ꝓpter maleficiū.

¶ Citatorium edictum vt liget oꝛtz q fiat in cau-
sa necessitatis puta qñ fit ꝑtra incertos.vt.C.si ab
here.se absti.autē.si oēs.7 ꝛe remis.pig.l.eo tpe.ff.
vbi pu edu.ꝛe.l.fi.7 ꝛe elec.c.fi.li.vj.7 idē si fiat cita
tio contra certū non tamen inuentū in loco vbi ci-
tari ualeat 7 sic fit in subsidium.ff.ꝛe agnos.li.a pa-
ren.l.j.ꝛe dam.infect.l.iiij.§.rotiens.7.ff.qō vi aut
clam.l.aut qui aliter.§.j.ꝛe cle.nō resi.ex tue.requi
ritur tamen q citatio ꝑ edictū fiat in tali loco q ve-
risimiliter posset ad citati noticiā ꝙuenire.ff. quod
vi aut clam.l.semp.§.hoc interdictum. Sed si ci-
tandus ē in loco qui nō ē ꝛe iurisditōe citantis po-
netur edictum in loco ꝛebito 7 notificabitur per li-
teras vel nuncium edictum ꝓpositus eē 7 potissime
hoc ꝛebet in criminib⁹ obseruari.vt.l.j.§.cū ex edi-
cto.ff.ꝛe requi.re.si aūt ponat edictum contra cer-
tam ꝑsonā 7 scitur q ē in loco in quo tute ꝑ lras vl'
nuncium valet citari nō artat eū talis citatio 7 sen-
tentia virtute talis edicti lata ē nulla. est cōclusio.
Oldra.suo cōsi.xliij.

¶ Citatio temeraria vel nō legitime facta nō artat
citatū ad cōparendū vnde paria sunt quē nō fuis-
se citatū vel minus legitime citatū colligit ex.c.bo
ne.ij.ꝛe elec.7 ibi Ab.ij.colū.

¶ Citare nō pōt aduersarius ad libitū aduersarij
suum quia nemo est citādus nisi iudex primo discer
nat.vt.l.fi.C.ꝛe exhi.reis.nota in.c.j.ꝛe iudi. Ab.
in.c.dilecti.ꝛe maio.7 obe.7 Abba.in.c.put.ꝛe ꝛol.
et contu.

¶ Citatus in infirmitate impeditus non artat ad
compendū.vt.c.querelam.ꝛe ꝓcu.qō intellige ō in
firmitate impediēte accessum. vñ ꝛeuis febricula
vel diuturna quaterna nō excusat.vt.l.quesituꝝ.ff.
ꝛe re iudi.7 vide tex.iūcta glo.in.c.placuit.7.c.pue-
nit.xviij.di.7 ꝛc.in.c.ex rōne.ꝛe appella.

¶ Citatio ꝑsonal'an requirat in receptiōe testium
ordinarie facienda vel ad ꝑpetuā rei memoriaꝝ vel
vbi timet ꝛe morte vel absētia testiū.vide ꝑ Bar.in
l.iiij.§.ꝓtor.ff.ꝛe dam.infec.7 Jo.an.in mercu.in re
gula ꝑsumit.ꝛe reg.iu.li.vj.

¶ Citare hz possit iudex re7 verbo etiā añ cōtuma-
cīā 7 sentit glo.in.l.cōsentaneuꝝ.C.quō 7 qñ iu.7.l.
fi.C.ꝛe exhi.7 intro.re.non tū tenet citatus capi ꝑ
familiā ad petitōem ptis nisi ꝓst ꝓtumaciā solen-
niter iniunctā per illam.l.ꝑsentaneū.Ab.in.c.put
ꝛe ꝛolo 7 contu.

¶ Ubicunq; notoriū.ē q citatio cōpetit ꝛeclinato
riā nō tenet cōparere.vt.l.nō videt latitare.ff.ō iu-
di.no. Jnno.in.c.ij.ꝛe dila.7 glo.in.c.sup literis.ꝛe
rescrip.vt si est notoriū iudicē vltra vnam dietā ci-
tasse vt plene ꝑ Ab.in.c.olim.ꝛe excep.nec tenet ꝓ-
cessus in contrariū factus.vt.c.statutū.in fi.ꝛe re-
scrip.li.vj.

¶ Jtē nota q dicta ꝛz ꝓsiderari terrestris nō marī
maxime tpe hyemali in q̄ solet eē piculosa nauiga-
tio.C.ō offi.rec.ꝓuin.l.ciuitas.no.Ab.in.ō.c.olim.

¶ Citatus nō excusat cōparere ꝓpter ꝛeuē infirmi
tatē.vide.j.ꝓtumacē nō excusat.

¶ Citandus nemo ē verbaliter nec ꝑsonaliter nisi
prius iudex ꝛ ꝛecreuerit.ꝑ.l.fi.ꝛe custo.7 exhi.reo.ꝑ
quem tex.ꝓbat.q etiam nuncius generalis ꝛeputa
tus ad citatōes faciendas nequit citare sine māda
to spāli iudicis:vt ibi Bar.7 tangit Ab.in.c.cū sit
romana.pe.colum.ꝛe appel.7 Ab.in.c.ꝓposuisti.ꝛe
foꝛo cōpe.in prin.

¶ Citatōem realē pōt facere ꝑs ꝓpria auctoꝛitate
vt si capiat ꝛebitoꝛē vel criminosum fugientē.vt.l.
ait ꝓtoꝛ.§.si ꝛebitoꝛem.ff.que in frau.credi.7.l.nul-
lus.C.ꝛe iude.7 no.in.c.cū nō ab homine.ꝛe iudi.
Abbas in alle.c.cuꝝ sit romana.circa fi.7 in.c.ꝓpo-
suisti.ꝛe fo.cōpe.in prin.

¶ Ad citatōem a iure ꝛeꝓbatā nō artat cōparere
citatus etiā ad allegandū priuilegiū suū.no.glo.fi.
in fi.in.c.bone.el.ij.ꝛe elec.

¶ Citatio nō valet nisi fiat auctoꝛitate iudicis et
ad instātiā ptis no.Bar.in.l.ad emptoꝛiū.ff.ō iu
di.fa.l.quarta.§.hoc aūt iudiciū.ff.ō dā.infec.spe.
ti.ꝛe citatōe.§.sequit.&si.illō ār.no. Jnno.in.c.in-
notuit.ꝛe eo q̄ fur.oꝛdi.rece.Ab.i.c.j.ō iudi.ij.colū.

¶ Citari quis nō ꝛz ꝑsonaliter nec realiter sine iu-
dicis auctoꝛitate ē cōclusio Bar.in.l.neminē.ꝛe ex
hiben.7 transl.reis.qō fallit in casib⁹ in quib⁹ a iure
permittitur vt capere ꝛephensuꝝ in fragranti crimi
ne.7 in.l.vna.ꝛe rap.vir. Jtē in ꝛebitoꝛe fugiente.
vt.l.ait ꝓtoꝛ.§.si ꝛebitoꝛem.ff.ꝛe his que in frau.cre.
Jtem no.q si offensoꝛē meū nō possum ad iudicem
ducere 7 simpliciter timeō ꝛe fuga possum ꝓpria au
ctoꝛitate vlcisci.fa.qō no.glo.j.di.ius gentiū. nā in
ꝛefectū iusticie pōt quis ꝓpria auctoꝛitate sibi ius
facere.vt ibi no. Jnno.in.c.olim.j.ꝛe testi.spo.ē no
ta.Ab.in.c.j.ꝛe iudi.xiij.colum.

¶ Citatus a duob⁹ ex trib⁹ ꝛelegatis si in citatōne
exprimit aliqua cā ꝓbabilis puta qꝛ dicūt q terci⁹
se excusauit tenet cōparere qꝛ ex hac assertiōe factū
reddit dubiū.ar.in.l.iij.C.qui.ad liber.ꝓcla.nō li-
7 hoc casu ꝓcedit.l.si quis ex aliena.ꝛe iurisd. om.iu.
sed si duo citant simpliciter nō tenet citatus cōpa-
rere quia primo aspectu citatio apparet iniusta:fa.
qō no. Jnno.in.c.ij.ꝛe dila. 7 Ab.in.c. prudētiā.§.
j.ꝛe offi.ꝛele.

¶ Citatus si die statuta nō cōparuit qꝛ iudex nō se
dit ꝓpter aliqō impedimentū non est cōtumax nec
iudex ꝛz alia die ꝓcedere sine noua citatōe.c. cōsu-
luit.ꝛe offi.ꝛele.

¶ Citatus vt cōparere certa die non ꝛeterminata
hora ꝛebet cōparere tali hora qua cōgrue possit iu-
ꝛex incipere 7 finire actū incumbentē.citatus ergo
ad actū iudicialē ꝛz cōparere quandocūq; vult in-
fra diē statutā dūmodo cōpareat ante noctis tene-
bras vt iudex possit pficere actū in luce.no. Jnno.
7 Ab.in alleg.c.cōsuluit.

¶ Citatus vt cōpareat ꝛe nocte nō tenet venire et
ad se excusandū qꝛ citatio notoꝛie ē iniusta 7 teme-
raria.iō nō artat citatū.et ꝛe hoc glo.in cle.pasto-
lis.§.pisana.de re iu.et.c.bone.ij.de elec.ꝑ Jnnocē.

Ab.in.c.ꝑsulnit.circa fi.de offi.delega.

¶ Jn citatõe si exprimat iniusta cā vl de iniusticia notorie ꝑstet nõ tenet citatus cõparere.no. Jnno. in.c.ij.de dila. Ab.in.c.qõ sup.ō ma.7 obe.

¶ Citatio facta ad diē feriatā cū dictõe vsq; nōviciat q;tunc talis dictio ponit exclusiue 7 limitatiue.vt.c.cū dilecti.de dolo 7 cõtu.7 ibi Ab.7 no.dñicus.in.c.si gratiose.de rescrip.li.vj.7 de ista dictõne vsq; vide qõ no.in.c.j.de ordi.ab epo q renū.epi.

¶ Citatus ad locum vbi est pestis 7 mortalitas vl aeris intēperies malus vel corruptus nõ artat cõparere.no.glo.in.c.cõis filius.xxij.di.no. Bart.in l.de etate.ff.ad trebel.quod intelligo si aeris corruptio ē vehemēs 7 cõplexio citati ē talis q ex accessu verisimile dubitat de morte.vt.c. accedens.ij. vt lit.nõ cõtest.7.c.ex parte.de appel.7 cle.pastoralis. §. pisana.de re iudi.nā 7 locus pestis licite quis fugit. lxxviij.di.negociatores.lxxiij.di.quorundā.naz in tali loco stare ē dus temptare.homo.n.debet laborare inquantū in se ē vt morte fugiat 7 demū se misericordie dei cōmittere.xxiij.q.viij.c.similia. Si vo aer nõ est ita corruptus nec complexio citati est talis 7 tunc si ius reddit in loco non excusatur citatus a compatõe no.in cle.q;din.de appel.no. Abb. in.c.cum dilecti.de dolo 7 contu.7 not.in.c.si vo de iureiuran.

¶ Citatus si respondet in iudicio se nolle venire q; sua ꝓtumacia ē notoria nõ est opus vt fiant alie citatões.vt.c.qm̃.§.porro.vt lit.nõ ꝓte.no. Jnno. in c.ad petitõem.de accu.nec tunc ē necesse expectare finem termini sed pōt incōtinenti cōtra eū ꝓcedi tā q; cōtra cōtumacē.vt alleg.c.qm̃.§.secus.nec requirit alia ꝓbatio cōtumacie.7 ꝓbat p.c.j.de iudi.idez in simili.no. Jnno.in.c.cum magna.de elec.vbi dicit q; iudex in continenti potest dicere 7 ego ex nūc te reputo contumacem 7 eum potest condemnare: sed si nuncio extra iudicium dicit citatus se nolle venire secus no. Abba.notabiliter in.c.fi.de dolo 7 cõtu.in fi.

¶ Citatio ad dom̃ regulariter nõ valet nisi in casibus spālibus in iure exp̃ssis p ß.c.cām.de d.7 cõtu.7 l.iiij.§.ait prator.ff.de dā.infec.no. Jnno.c.significauerūt.de testi.7 Ab.in.c.fi.de eo q mit.in pos.in fi.

¶ Citatus nõ tenet cõparere ad allegandū priuilegiū suū si notoriū ē iudicē nō habere iurisditiõnem vel habere eligibilē in cā.no.glo.in.c.si duobus.ō appel.7 in cle.pastoralis.§.pisana.de re iudi.7.c.veniens.de accusa.7.iij.q.ij.si episcopus. Ab.in alleg.c. si duobus.

¶ Nuncius citans aliquē iudicis mādato dz referre iudici q; eū ꝓquesiuit p ciuitatē 7 eo nō repto citauisset ad domū.ar.in.l.j.C.de usu.7.l.sciendū. de ver.obli.no.glo.in.c.sicut.de re iudi.7 Ab.in.c.cām de d.7 ꝓtu.

¶ Citāti nūcio credit nō solū sup nuda citatiõe: ß etiā sup his que sunt vicinia 7 prima citatõi.vt.c. pati.ō appell.7 vide ibi qñ credat sibi plus q; parti seu notorio 7 in quibus late 7 notabiliter p Ab.

¶ Citare pōt iudex p nuncium priuatus sine literis dando sibi aliqō signum vt anulū vel cultellus seu simile quod verum cum nuncius est notus vl sit talis iudex qui ꝓsueuit talia signa mittere idē si aliquis priuatus mittat nūciū ad debitorē vel amicū cum signo aliquo suo vt sibi aliquid tradat tūc excusat qui vigore talis signi aliquid tradidit nūcio nisi ꝑsona que portat signū verisimiliter potuit subtrahere illud ar.eoz que no.in.l.vnica.C.de lati.libe.tol.7 in.c.eccia.ij.vt lite pen.qō dic vt elegant p Ab.in.c.significauit.de appel.vbi vide alias limitatões.7 vide.j.sigillū.

¶ Citare pōt clericus laicuz super rep̃pria. vide.j. clericus.

¶ Citari faciēs aduersariū coram diuersis iudicibus nō ꝓdit cām ß ꝓdemnet in expensis.glo.7 Ab.in.c. ex tenore.circa fi.de rescrip.

¶ Citatus coram secundo iudice an pōt indifferēter excipe de cōuentiõe primo facta cora alio iudice. Ab.vbi.s.circa fi.

¶ Citari an debet iudex ad defendēdā sniam suam vide.j.iudex.

¶ Citari an pōt quis cora delegato vltra duas dietas 7 qualiter cōputant sunt ꝓclusiões quas notabiliter Abbas fundat in.c.dilectus secūdo. de rescrip. Prima cōclusio.q; in eo loco vbi quis pōt cōuenīri cora ordinario siue rōne domicilij siue rōne cōtractus vel delicti in eo loco pōt ꝓueniri coram delegato principis nec est curandū q; trahat vltra domicilium p duas dietas q; nullū grauamē p impetratiõem sibi inferet. Secunda ꝓclusio q; vbi impetratio fit extra locū rei site siue cōtractus vel delicti cōputatio dz fieri principaliter a loco domicilij principalioris 7 nō in loco vbi res ē. Tercia cōclusio q; vbi quis hz plura domicilia quoz vnū ē principalius 7 res ē sita in domicilio vni⁹ principali q; pputatio dietaz dz fieri ab isto inferiori domicilio q; res sita ibi cōcurrit.qō vide p Ab.vbi.s.

¶ Citare an pōt quis aliū sup pluribus actibus cora diuersis iudicibus ordinarijs vel delegatis.Ab.in.c. fi.de rescrip.iiij.colum.

¶ Citatio vna sufficit in req̃sitōibus vel monitiōibus extraiudicialibus.vide.j.requisitio.

¶ Citari an hz oēs ad quos actus ptinet in electiõe ad plures ptinente.vide.j.vniuersitas.

¶ Citatus cora iudice.si ꝓtestet q; nō intendit cōsentire in eū tanq; in iudicē 7 negat ipm iudicē esse 7 ꝓsupposita ꝓtestatõe petit copiā iurisditiõnis sue 7 libelli ex hoc facit se contumacē 7 poterit iudex si vult eū cōtumacē reputare 7 cōdēnare eū ō ꝓtumacia.ar.xj.q.iij.certus.7.c.j.de iudi.ß si vult ꝓtestatõem iustificare debet addere q; nō intendit in euz cōsentire nisi inquantū de iure teneatur.vt notabiliter p Jnno.7 alios dct.in.c.cum magna.de elec. Anto.dñi tenet ꝓdū q; exquo ps litigat hz fuerit ꝓtestatus nō pōt dici ꝓtumax 7c. Ab.vo cōcordat dictas opiniões 7 dicit Jnno.7 alios qui eū sequūtur bene dicere.q; rōne cōtemptus iurisditiōis talis ꝓtestans poterit de cōtumacia ꝓdemnari.ar.in l.vnica.ff.si quis ius di.non obtemp.sed ratōne interesse partis poterit hoc iudex ꝓmittere exquo nihilominus litigat 7 iudex poterit procedere et valebit ꝓcess⁹ 7 sic pt intelligi opio Anto.7 Ab.vbi.s.

¶ Citatio ē actus p quez iurisditio delegata ꝓpetuat.vide.j.iurisditio.

¶ Citatõis vim hz req̃sitio iudicis.vide.j.req̃sitio

¶ Citatio nõ pōt fieri de parti ad parē q; citatio ꝑsuppōit iurisditiõz 7 supio citatē in citāte.no.p glo. j.7 Ab.in.c.cū cām.de offi.dele.

¶ Trina citatio aut vna pemptoria requirit q; ꝓcedat ad sniam ꝓferendā in absentia ptis alis nō valet snia simplex ergo citatio nō sufficit.no.glo.in.c. cōsuluit.de offi.dele.et glo.iuncto rex.in cle.sepe.de ver.sig. Ab.in.d.c.cōsuluit.vide.j.terminus.

¶ Citationis solēnitas requirit ad sniam ꝓferendā vel cū iudex vult dare verā possessionē vt si ponat secundū decretū ꝑm formā.c.put.de d.et cōtu.idē si ē ꝓcessurus ad ea que sūt magni ꝑiudicij vt no. Jnno.et Ab.post eū in.c.cōsuluit.de offi.dele.penul.colum.

¶ Citare pōt iudex delegatus per suum nuncium.

vide ꝓtra iudex ꝛ legatus.

¶ Citari quō oz collegiū. vide .j. collegiū cuz ē op⁹.

¶ Citant oēs ꝓlati ꝓuincie in factis ꝓcernentibus rota ꝓuiciā ꝛ citant ad ꝓsiliū generale oēs ꝓlati repñtantes eccīam vniuersalē: ꝛ sic ꝛ sil'ib⁹. no. Ab. in c. fi. ꝛ ma. ꝛ obe.

¶ Citatus nō cōparēs in primo termino citatōnis oz in expensis cōdēnari nec oz expectari vt sit ꝓtumax in .ij. vel .iij. citatōe. no. glo. i. c. querelā. ꝛ pcu. ꝛ idē no. ꝛ. q. v. c. quisqs. ꝛ hoc etiā hz locū si tres termini in vna citatiōe ponant. vt. c. ij. ꝛ testi. cogen. Ab. in. c. querelā. ꝛ pcura. ꝛ Spec. ti. ꝛ cita. §. viso versi. quid si tres.

¶ Citatus cōparens ꝛ illicenciatus recedēs habetur ꝓ cōtumace ꝛ pōt vt cōtumax cōdemnari. xj. q. iij. certū no. glo. ꝛ Dominicus in. c. cupientes. §. qō si ꝓ viginti. ꝛ elec. li. vj. ꝛ Ang. in. c. j. ꝛ iudi. Ab. ī. c. cōstitutus. ꝛ pcura.

¶ Citatus dñs si mittit ꝓcuratorē sine mandato ꝛ ille cōparens in termino petit inducias ad faciēdū fidem ꝛ pcuratorio oz dñs cōdemnari tanq̄ cōtumax qz nō cōparuit in termino legitime ad hoc. l. j. in fi. ff. qō cuiusq̄ vni. ꝛ Bar. ꝛ Ab. in. l. cōstitutis. ꝛ pcura.

¶ Citatus vt certo termiō cōpareat si cōpareat eⁱ⁹ ꝓcurator ꝛ petit dilatōem ad faciendū fidē ꝛ mādato non oz sibi dari dilatio ℔ hr̄ vt ꝓtumax ꝛ cōdēnabit qz cū habuerit dilatōz ad ꝓparēdū ꝛebat legitime cōparere. Bart. in. l. fi. C. ꝛ dila. ꝛ Ab. in c. cozuz. ꝛ in integ. resti. ꝛ Dominicus in. c. is qui. ꝛ pcu. li. vj.

¶ Citari nō oz ꝓcurator prima vice dño exñte pñte vt ē tex. iuncta glo. in. c. cām. ꝛ vlo ꝛ cōtu. ꝛ Cy. in. l. iij. C. ꝛ pcura. qō ē verū vbi tractat ꝛ maximo pīudicio vt ꝛ missione ex secundo ꝛcreto secus si tractat ꝛ modico pīudicio vt ꝛ missione ex primo ꝛcreto vt no. Bar. in. l. quis. ff. ō dā. infec. Ab. in. c. cām. ꝛ vlo ꝛ cōtu.

¶ Citandus an sit reus vel actor ad faciendā ꝓdem natōem expensaꝝ ꝓpter ꝓtumaciā vel alās ꝛ ad taxā vas expēsas. vide plene ꝓ Ab. in. c. finē litib⁹. ꝛ vlo ꝛ cōtu. xj. colum.

¶ Citatus nō cōparens in termino an teneat comparere post terminū. vide no. ꝓ Ab. in. c. cū dilecti. ꝛ vlo ꝛ cōtu.

¶ Citatus vt veniat ad se purgandū in casibꝫ in q̄bus purgatio indicit vel ꝓpter infamiā vel scandalum vel vehemētē suspitōem. vt in. c. inter. ꝛ pur. cano. si nō veniat nō habet ꝓ cōuicto ℔ oz excōicari. vt. c. veritatis. ꝛ ibi glo. ꝛ Ab. ꝛ vlo ꝛ contu. ℔ si indicta est purgatio absenti ꝛ cōtumaci sibi ī mino ad se purgandū elapso habet ꝓ cōuicto. vt. c. tua. ō cohabit. cleri. ꝛ muli. ꝛ in. c. fi. ꝛ purga. cano. ꝛ Ab. vbi supra.

¶ Citatus nō cōparens vbi iudex fuit impedit⁹ an pdēnet in expēsis. vide .j. ꝓtumax actor ꝛ c̄.

¶ Nō ꝓsumit ps citata ad sniam nec q̄ fuit pñs nisi ꝓ acta pbet. vt. c. qm̄ ptra. ꝛ qō ibi no. ꝛ pba. ꝛ. c. in pñtia. ꝛ renū. nec valet snia nisi pbet hoc idem Jo. cal. in allega. c. quoniam saltim in facto multo antiquo idē Jo. an. in addi. spe. eo. ti. ℞ si. ꝛ no. Ab. in. c. tenor. ꝛ re iudi. circa mediū. vbi vide notabiliter ꝓ cum an ꝛ quō pbat pñtia ptis seu eius citatio ad litem vel audiendaz sniam ꝛ an sufficit monitio iudicis in pñtia ptium ꝛ c̄.

¶ Citatione obmissa an pōt ꝓcedi contra absentē ad diffinitiuā sniam maxime in notoꝛijs. vide .j. sententia pōt fieri.

¶ Iudex pōt cōmittere parti q̄ citet aduersarium suū. vt. l. eū qui. ff. ꝛ furtis. ꝛ. l. iuste. ꝛ acqui. pos. et no. in. c. cū dilecti. ꝛ w. ꝛ ꝓtu. nō tñ sibi credit qō ē cōmissum vt no. spe. ti. ō citatōe. §. sequit. p⁹ princi. Ab. in. c. cū sit romana. pe. colū. Ab. in. c. ꝓposuisti. ꝛ foro cōpe. in prin.

¶ Citari ꝛbet a iudice a quo appellans qui infra annū nō ē ꝓsecutus appellatōz anteq̄ fiat ꝓtra eū executio ꝓ iudicē a quo. no. Bart. in. l. j. ff. nil innouan. appel. pen.

¶ Citari pōt subditus ꝓ ordinariū vbicūq̄ sit etiā in curia si ibi latitat ne subdit⁹ excessus occulteⁿ. no. Jo. an. in. c. romana. §. ꝓtrahentes. ꝛ fo. ꝛpe. li. vj. ꝛ Ab. in. c. meminimus. ꝛ appel.

¶ Citare tenetur iudex ecclesiasticus pcussorē clerici quando pcessus non est notorius ꝛ pñte eo tenetur recipe probationes super facto ꝛ postea consti ꝛtuo ꝛ facto ꝓnunciare eum incidisse in sententiaz excōmunicatōis iuris. ꝓbatur notabiliter in. c. cuz secundū. ō here. li. vj. ꝛ. l. eius qui ꝛlatorē. ff. ō iure fis. ꝛ ibi ꝓ Bar. ꝛ q⁹ ꝛbeat vocari reus ad materiaz executionis. vide tex. ꝛ glo. in cle. pñti. ꝛ censi. ꝛ cle. j. ꝛ pben. ꝛ cle. ij. ꝛ senten. excom. Abb. in. c. pueniꝛ ꝛ appel.

¶ Citatio sine termino valet ꝛ ꝛbz cōparere citatus q̄citius potest cum quodam tamen temperamento vt non teneatur ilico currere ꝓ hoc. l. quod dicimus. ꝛ. l. ratum. ff. ꝛ solu. ꝛ vide Jnnoc. in. c. fi. qui ma. accu. pos. vbi idem dicit in citatione generali qō valet sine termino modo predicto. facit. c. cuz dilectus. ꝛ vlo ꝛ cōtu. idem Spec. in ti. ō cita. §. sequitur. versi. quid si non prefixit. Ab. in. c. cū parati. ꝛ appel. j. colum.

¶ Clericus citatus a papa vel a rege seu a ꝓlato cui tenet obedire. vide plene ꝓ ꝛct. signanter ꝓ Ab. in c. cum parati. ꝛ appel.

¶ Citari nō ꝛbet ad actū absolutiōis ab excōicatiōe ps aduersa q̄ iudex excōicauit ex suo mero officio qz sicut excōicatio sine citatione lata tenet: vt in. c. sacro. ꝛ sen. excom. ita absolutio tenet ꝛ fortⁱ⁹ cum sit actus formalis. vt. c. venerabilib⁹. §. vbi aū. ꝛ sen. excom. li. vj. Ab. in. c. qua fronte. ꝛ appel. v. colum.

¶ Citatio an requiraū contra non residentē in beneficio. vide .j. residere.

¶ Locus iudicij exercendi oz eē securus ꝛ tutus oībus q̄ sunt vocati ad iudiciū in fauoꝛē ptiū. vt. c. exte. j. ꝛ appel. ꝛ non sufficit eē tutū ꝓ curatoꝛi sed etiā dño ꝛ ecōtra vt ē cōclusio Ab. ibi. j. colū.

¶ Citatus ad locū non tutū an potest incontinēti appellare vl' ꝛbeat. i. exceptionē coꝛā iudice ꝓponere. vide supra appellare ñ potest incontinenti.

¶ Citari oz iudex ad ꝛfendēdā sniam suā ꝓ iudicē ad quē vide. .j. iudex. qui male iudicauit.

¶ Citari oz ps ad reuocationē ꝓuilegij vl' instrumēti si ē pñs vl' in loco ꝓpinquo vbi⁹ aduētus sperat in breui non tñ ē citāda si in curia reuocet ē conclusio Ab. in. c. cū dilecta. ꝛ confir. vti. vel inuti.

¶ Citari an oz contumax ad mulctā sibi īponēdaz vide .j. contumax. ℞ si. vbicunq̄.

¶ Citatio noua non requirit ad condēnationē expensaꝝ si citatio fuit pemptoria vl' cōminatio fuisset facta ꝓ iudicē ꝛ ꝓcedēdo ad vlterioꝛa. no. glo. i c. constitut⁹. ō pcu. ꝛ Jnno. in. c. querelā. eo. ti. Jo. an. in. c. finē. ꝛ w. ꝛ contu. secus si prima citatio fuit simplex. no. Ab. in. c. j. ꝛ iudi. xij. colū.

¶ Citatus coram iudice ꝛlicti vel domicilij si non comparuit ꝛ discessit transferendo inde domicilium in alium locum in quo dum conuenitur excipit q̄ ꝛ hoc fuit alibi conuentus: ꝛ sic oz ibi cā finē accipere. per. l. vbi ceptum. ff. ꝛ iudi. talis exceptio sibi non prodest uam cū prius cōtempsit citationē non

pōt ex illa se fundare. no. Bar. in. l. q̄uis. ꝛe dā. infec. ⁊ in. l. sepulchra. ꝛe sepul. vio. ⁊ Jo. an. in addit. specu. ꝛe cōpe. iudica. ad. §. j. Vsi. sed pone Ab. in. c. ꝓposuisti. ꝛe foro cōpe.

¶ Si feci aduersariū meū citare corā vno iudice a quo nō potui hr̄e ius possum recurrere ad aliū non obstante. l. vbi ceptū. no. Bar. in. l. q̄uis. ff. ꝛe dā. infec. ⁊ Jnno. in. c. ex cōquestiōe. ꝛe resti. spol. ⁊ Ab. in c. ꝓposuisti. ꝛe foro cōpe. circa fi.

¶ Citatus impediēs ne citatio possit ad eū puenire habeť ꝓ citato. vt. c. fi. §. porro. vt lit. nō ptest. ⁊ satis videť ꝓbari q̄ impediat si aliquis amicus suus vel consanguineus impediat vt ꝓbať in simili in. c. ꝓstitutus. ꝛe testi. ⁊ Bar. in. l. j. §. fi. ff. qō vi aut clā. ꝫ q̄ hec impedimēta nō pñt ꝛefacili ꝓbari satis ē vtile ⁊ cautū vt seruer̄ qō dr̄ in glo. cle. cām. ō elect. Ab. in alle. §. porro.

¶ Citatus seu conuentus in iudicio an ⁊ qñ ꝛe beat dñm in iudicio noīare vide ꝓ glo. ⁊ wc. signāť ꝓ Ab. in. c. fi. §. in alijs. vt lit. nō ptest. rj. colum.

¶ Citatus nō teneť cōpere coram iudice ꝛelegato citante asserēte se ꝛelegatū quātūcūq; sit ꝓsona auctorizabilis qñ agit̄ ō grauissimo ꝑiudicio nisi pr⁹ cōstet ꝛe mādato plene nec sufficit simplex copia rescripti ⁊ sic intelligit̄ tex. c. cū in iure. ꝛe offi. ꝛele. et l. vnica. ꝛe man. prin. ⁊ l. ꝓhibitū. ꝛe iure fis. li. x. ⁊ qō no. arch. in. c. nobilissimus. xcvij. di. ⁊ in. c. si epūs. iij. q. vij. Ab. in. c. ꝑterea. ꝛe dila.

¶ Citatus teneť cōparere corā ꝛelegato si in citatorio mittať copia rescripti vbi agit̄ ō graui ꝑiudicio nō tñ grauissimo nec suffic̄ in ß casu asserere se ꝛelegatū ⁊ sic ꝓcedit tex. c. ꝑterea. ꝛe dila. ⁊ qō ibi no.

¶ Citatus corā artať cōparere ꝛelegato vbi agit̄ ō leui ꝑiudicio si talis citatus ē in loco ciuitatis vel modicū distat nec tūc ē necesse mittere copiā ß sufficit ꝛelegatū asserere si ꝓsona nō ē vilis ⁊ ex tali dubio teneť cōparere. ar. ff. ꝛe iudi. l. si quis ex aliena.

¶ Citatio in cā criminali si fit ꝛe longinquo lz non sit necesse inserere in citatorio copiā libelli ꝛebz tñ exprimi quid obiicit̄ reo vt ꝛeliberat⁹ veniat ⁊ sic loquit̄. c. si primates. v. q. ij. ⁊ facit. c ꝓterea. ꝛe dila. ⁊ ibi Ab.

¶ Si citatio in causa criminali fit ꝛe ꝓpinquo nō ē opus inseri copiā libelli: vt no. in aut̄. offerať. C. ō litis ꝓtest.. ⁊ sufficit vt citeť vt veniat rñsurus accusatōi seu ꝛenūciatōni ē ꝓclusio. Bar. in. l. inter accusatorē. ff. ꝛe pu. iu. ⁊ Ab. vbi. §.

¶ Citato nō nocet tacitumitas si iudex ē talī incitatus sua volūtate nō pōt eū iudicē cōstituere: no. glo. C. vbi ꝛe cri. agi. op. in. l. j. fa. qō no. Jnno. ꝛe ꝓ ben. c. dilecto. ex q̄ inferť q̄ ꝓcessus factus cōtra clericū ꝑ iudicē laicū nō valet. C. si a nō cōpe. iu. ꝑ totū. ⁊. c. ac clerici. ꝛe iudi. Ab. vbi supra.

¶ Citans si cōstat notorie non eē iudicē citati licet possit eē non artat citatū corā eo cōpere nec valet ꝓcessus sup ꝓncipali nec etiaz cōtumacie punitiuus. no. glo. in. c. si epūs. iij. q. ij. ⁊. c. venies. ꝛe accusa. ⁊. c. si duob⁹. ꝛe appel. ⁊. c. si a iudice. e. ti. li. vj.

¶ Citans si simpliciter citat nō exprimēdo se iudicē ordinariū vel ꝛelegatū nō teneť citat⁹ cōpere q̄ dubitať ꝛe sua iurisdictōe vt vult Jnno. in alle. c. ꝑterea. ⁊ si in ꝛitate nō erat iudex nō valz ꝓcessus cōtra eū factus Ab. vbi. §.

¶ Si rescriptum ꝛelegationis emanau erit a supiore sed erat nullum vt impetratū ab excōmunicato: tenetur tñ citatus cōparere alś valebit ꝓcessus cōtumacie punitiuus lz nō in ꝓncipali. vt. c. sup literis. ꝛe rescrip. sed si prius pronunciauit se iudicē cōpetentem valebit ꝓcessus etiam super ꝓncipali ꝫ rescriptū sup ꝓncipali eēt nullū vt ē notabile dictū: Lapi. in. c. j. ꝛe rescrip. li. vj. fa. qō no. Jnno. i c. j. ⁊ ij. ꝛe cōfir. vti. vel inuti. Ab. vbi supra.

¶ Si rescriptū nō erat nullū sed subrepticium exceptōe edibile artať citatus cōparere ⁊ valet ꝓcessus etiam sup ꝓncipali no. in alle. c. super literis. Ab. vbi supra.

¶ Si citat is qui non est iudex ordinarius citati ß alś habet iurisditōem in alios rōne sui territorij si exprimit cām in citatorio que si esset vera competeret iurisditio vt qr citatur vbi cōtraxit vel ꝛelinqr et si non expressit errorem in citatione tenetur citatus cōparere ad allegandum saltim priuilegiū suū vt. l. si quis ex aliena. ꝛe iurisd. om. iudi. ⁊ si cōpareat valebit ꝓcessus cōtumacie punitiuus. nō tñ valebit super ꝓncipali si in veritate non erat iudex nisi prius pronunciet se iudicem cōpetētē ⁊ sic intelligit̄. c. ex ꝓtescō. ꝛe appel. ⁊ qō ibi no.

¶ Si citat is qui alś habet iurisditōem si exprimit errorem in citatione vt q̄veniat responsurus seruo vel excōicato vel spalitori suo vel pupillo vel si est notorium citationē iniustam vt quia citat ad locum notorie non tutum non tenetur citatus cōparere. no. Jnno. in alle. c. ꝓterea et. hoc verū. nisi iudex adiciat cām excusatōis illius iniusticie. ꝛe hoc cle. pastoralis. §. pisana.

¶ Si citatio in senō ē iniusta sed cōstat ꝛe notorio impedimēto ex ꝓte citati vt qr infirmus. vt. l. q̄situ ff. ꝛe re iudi. vel notorie cōstat ō iniusticia citatōis nō artať cōparere citatus. Ab. vbi supra.

¶ Citatio generalis ad totā cām nō pōt fieri in pñtem cum ad singulos actus ꝛebeant fieri citatōes: vt no. c. cōsuluit. ꝛe offi. ꝛele. ⁊ ꝑ Jnno. in. c. petitōz. ꝛe accusa. si aliter fiat ꝑstat iustā cām appellādi est cōclusio Ab. in. c. fi. ꝛe dila. iij. colū.

¶ Citatio generalis facta cōtra absentē maxime ō longinquo artat eū aliter q̄ si nō cōparet potest ꝓcedi ad ulteriora ꝓut qualitas cause patit̄ sine nouā citatōe cum videať cōtumax in tota cā ⁊ ꝑmaxime si dicit nolle cōparere. ar. in. c. ij. ꝛe uolo ⁊ contu. li. vj. ⁊. c. j. ꝛe iudi.

¶ Citatio generalis artat absentem cōparentē vt nō recedat ꝛe loco iudicij nisi saltim dimittat procuratorē cū facile nō possint citationes ō longinquo geminari ⁊ sic loquit̄. c. fi. viij. q. ij. ⁊. c. certum. xi. q. iij. non tñ teneť postea comparere in iudicio ad singulos actus sine citatione: vt no. Bar. in. l. qui ante kalendas. ꝛe verbo. oblig.

¶ Citatio si fit ad ꝓticulares actus contra abñtez a iurisditione vel a ciuitate pōt iudex cōpellere reū vt eligat sibi locū i ciuitate vbi possit ad singulos actus citari cuz durū sit sp mittere ad villā. ita no. Ang. ꝛe pusio. in. l. q̄ añ kalēdas. ꝛe v. obli. allegat dictū Jnno. in. c. auditis. ⁊ in. c. constitutus. ꝛe procura. Ab. in alle. c. fi. ꝛe dila.

¶ Citatio facte ꝛe die feriata ob reuerentiam ꝛei ad diem non feriatam non valet siue quo ꝓceptū ꝛe citando siue quo ad executionem ipius ꝓcepti: siue quo ad ꝓcessum ꝑ. l. dies festos. C. ꝛe feriis. vbi etiam silere ꝛebet horrida vox pconis ⁊ omnis processus irritatur. vt. c. fi. ꝛe feriis. ⁊ concludit Abb. ibi. contra. Jo. an. idē dicit in feriis repentinis q̄ i solēnib⁹ cum ꝛebeāt eadē veneratōe celebrari ⁊ cū leticia seruari. vt. l. omnes dies. ꝛe feriis. in diebus tñ feriatis ob reuerentiā hominū valet citatio. Ab. vbi. §.

¶ Citatio facta ꝛe die non feriata ad diem feriatā est temeraria et contra ius ergo non ꝛebet afficere citatum. vt. c. bone. secundo. ꝛe elect. et. l. non dubium. C. ꝛe legi. et. l. antiqui aliter. ff. qō vi aut clam. ꝑ quez tex. ibi Bar. q̄ si citatio fit eo tempore quo

citatus venire nō pōt nō valet citatio. Itē q̄ mandatū ē a principio nullū. 7 ideo viciat. insti. de ver. obliga. §. loca. 7 allega. c. bone. est conclusio Ab. in allega. c. fi. de ferijs.

¶ Citatio pōt fieri sub cōditōe puta vt citatus cōpareat si sua putauerit interesse. no. ang. in. l. de pupillo. §. meminisse. ff. de no. ope. nunci. 7 glos. singularis in. l. ea quidē. C. si manci. ita fuer. alie. 7 Ab. in c. j. de cā pos. 7 ꝓprie. vide. j. ꝑceptum.

¶ Citatio qualiter fiat ꝓtra abnte a beneficio suo vide. j. absens a beneficio.

¶ Citādus ē coelectus ad ꝓfirmatōz electiōis nec credit eē citatū nisi hoc ꝓbet ꝓfirmādus idē in sententia. vide. j. cōfirmatio. Vsi. si cōfirmatio.

¶ Vbi quis citat ad locū piculosum nō sufficit pstari saluūcōductū. c. accedēs. vt. lit. cōte. no. glo. in c. ex pte. j. de appel.

¶ Si quis citat in cā criminali ꝺ longinquo nō est opus q̄ inseratur tenor libelli. vt. c. licz. de accusa. no. Bar. in. l. inter accusatorē. de publi. iudi. requirit tn q̄ exprimat in citatōe q̄ cōtra reū opponit q̄ cōpareat. vt. c. si primates. v. q. ij. vbi dicit neminē de bere citari in criminali nisi in citatōe exprimat cā citatōis 7 nuncius tūc dicat ei. 7 idem glo. in. c. ij. de vila. sed si citatio fit de ꝓpinquo maxime in eodem loco ꝓcedit dictū Bar. vbi. s. no. Ab. in. c. lz. ꝺ accusa. circa prin.

¶ Citatōe facta p pdecessorē si terminus citatiōis fuit cōpletus p pdecessorē tunc successor debet citare solū semel maxime si mutat tribunal. no. in. l. edictum. ff. de iudi. facit. l. orōne. in fi. ff. ꝺ iudi. nec ob. cle. ne romani. de elec. nā ꝓcedit i curia romana vbi cum citans sit de longinq̄ nō pōt de facili citare. no. Ab. in. c. lz. de accusa. in fi.

¶ Citatio pōt eē incerta 7 ad diuersos actus. vide j. terminus ad ꝓcedendū.

¶ Citatio prima facta p iudicē ad ptis petitōem ē actus iudicialis q̄ p illā firmat iudiciū 7 ppetuat iurisditio. vt no. Hostiē. in. c. qm̄. de pba. 7 post litē cōtes. oportet ptes citari. q̄ etiā tales actiōes sunt iudiciales lz in eis sufficiat litera citatoria cū sigillo iudicis vel relatio nuncij publici 7 iurati. vt no. de. in allega. c. qm̄.

¶ Citatio seu monitio general an sufficiat ad priuandos clericos. vide. j. āmonitio. Vsi. vbicunq̄.

¶ Citatio si in se cōtinet aliq̄d cōtra legē est nulla lz possit iustificari in aliquo casu spāli nā debemus intelligere fm naturā 7 eēntiam 7 nō fm accidentalia: nam si iudex citauit sempronium vt veniret rōnabile tritio seruo nō artat citatū q̄ seruus regulariter nō pōt stare in iudicio sed in aliquib casib specialib lz psonā legitimā stādi in iudicio: no. in. l. vis certis. ff. de iudi. 7. l. j. C. si p vim vl alio mō. no. Ab. in. c. de cleri. nō resi.

¶ Citandus nō ē amplius q̄ se occultat vel impedit ne citet: nā cū citatio fit vt cōstet ꝺ ꝓtumacia sua ñ oportz ḡ geminare citatōz: vbi certū ē de contumacia sua. q̄ in certis nō ē opus ꝓcetur⁹ vt i regula estote de reg. iu. no. Inno. in. c. ad petitōz. ꝺ accu. qꝺ ꝓmēdat Ab. in. c. ex tue. de cleri. nō resi. v. colū.

¶ Citatōis vim hnt pcepta iustificata vt vicz si sentiens te grauatū de. vide. j. ꝑceptū pōt.

¶ Si citatio ꝓma fronte hz iniusticiā lz possit aliquo casu iustificari nihilominus ꝓpter ꝓsumptōez iniusticie nullius ē momenti. vt no. Inno. c. ij. de vila. q̄ limita fm Ab. in. c. nisi eēnt. de ꝓben. p illum tex. q̄ ꝓcedat nisi iudex sit vir valde circūspectus et honestus ita q̄ nō fecisset illam citatiōem in casu a iure improbato ꝓ quo facit qꝺ no. Inno. in. c. j. de cleri. peregri. dicens q̄ si quis probat se fuisse ordinatum ad certum ordinem a viro multum prouido 7 honesto psumendum ē q̄ habeat alios ordines pcedentes quia non est verisimile q̄ vir circumspect⁹ ordinasset eum ad maiorem ordinem nisi fuisset informatus de minoribus. nam solennitas extrinseca presumenda est ratione probitatis persone actū exercentis no. Abbas in allegato. c. nisi essent. j. columna.

Ciuitas.

¶ An ciuitatis appellatōe veniat dyocesana vel cōtra. vide plene p Ab. i. c. radulph⁹. ij. colū. ꝺ rescrip.

¶ Ciuitatis appellatōe an veniat comitatus vel dyocesani ibidem.

¶ Ciuis non ꝺr is qui natus ē in aliqua ciuitate ex parentib q̄ cōstituerūt ibi domiciliū: sed erāt trānseuntes vel ad tps traxerūt ibi morā: no. Bar. in. l. filios. de munici. 7 origi. li. x. nam in tali casu oportz q̄ parentes acquirent ciuitatē q̄ constituerūt ibi domiciliū nam ex quo quis hz cām se trāsferēdi fingit nō eē i illo loco. vt. l. quesitū. in fi. ff. de le. ij. 7. l. heres absens. de iudi. 7. c. romana. de foro. ꝓpe. li. vj. Ab. in allega. c. radulphus. pe. colū.

¶ Ciuitas an pōt aliquid agere sine de liberato cōsilio 7 alia. vide. j. vniuersitas.

¶ Ciuitatis vna ps si a ciuitate ē expulsa seu nō auxit ibi cē ꝓpter ptialitatē nō pnt ciues remanētes statuere aliquid in ꝓiudiciū abntiū. no. Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iusti. 7 iure. 7 no. in. c. quāto. lxij. dist. Ab. in. c. bo. de elec. ij. colū.

¶ Ciuitatis appellatōe cōtinet vrbs 7 ad esse ciuitatis nō requirit q̄ ibi sit intitulatus eps 7 quelibz ciuitas pōt appellari vrbs ꝓ hoc. l. ij. ff. de ver. sig. 7 l. q̄q̄. Ab. in. c. j. de offi. ordi.

¶ Ciuitas si efficit rebellis pōt ꝓnceps eximere castra ab obedientia ciuitatis 7 illa ciuitas ñ recupabit. lz postea redeat ad obedientiam: vt. c. inter cetera. de ma. 7 obe. 7 Ab. ibi secunda colum.

¶ Cōtra ciuitatē an currat ꝑscriptio et qualis. vide j. ꝑscriptio.

¶ Ciuitas fungitur iure reipublice vt minoris: no. glos. in. l. respublica. C. ex quib cau. maio. et sic pōt petere restitutōem saltim ex clausula generali ex q̄ regit per administratores. 7 hanc opi. tenet ibi Bal. fa. l. legatis. ff. de iudi. 7. l. fi. hi q̄. ff. de publica. 7 Joan. in addi. spe. ti. de in integ. restit. in secūda pte. §. ij. idem odofre. qui tenet q̄ nō solum ciuitas ꝫ etiā castrum 7 villa possunt petere in integrum restitutōem cuz ibi sunt multe persone miserabiles vidue 7 pupilli idem de collegio si est locus pius et hospitalis vt firmat Jo. an. in. c. ij. de in integ. resti. li. vj. 7 in. c. requisisti de testa. 7 est tex. in. l. oīa. C. de epi. 7 cle. idē de capitulo alicuius ecclie vt firmat Inno. in. c. nisi. de ꝓben. 7 in eo qꝺ dixi de castro 7 villa possunt petere resti. in integ. est verū si castruz seu villa sit populosa cuz sit eadē rō sicut in ciuitate secus si ibi sunt pauci homines vt tenet Bal. post Barth. in allega. l. respublica. no. Abb. plene in. c. j. de in integ. resti.

¶ Ciuitatis appellatōe clerici 7 beneficiati et oīa collegia cōtinēt: vide. j. clerici vel beneficiati.

¶ Ciuitas nō recognoscens superiorē pōt subditum suū infamē restituere est ꝓclusio. Ab. in. c. cū. t. a. b. de re iudi. v. colū. Item et pōt talis ciuitas iura imperij exercere. no. Bar. in. l. in famē. ff. de pu. iudi. iura. nanq̄ principis pnt ꝑscribi p tantū tps ꝺ cuius initio memoria nō existit. vt. c. sup quibusdā. de v. sig. et in. c. ꝓvenerabilem. qui filij sunt legi. et Abb. ibi. ij. colum.

¶ Ciuitas nō libera pōt facere statuta infamiam

irrogantia.no.in.c.cū.t.a.b.ꝛe iudi.7 fa.l.oēs populi.ff.ꝛe iusti.7 iure.7 pōt illā infamiā tollere.7 vi ꝛe Ab.in alle.c.cū.t.a.b.v.colum.

¶ Ciuitas an pōt recusari.vide Ab.i.c.j.ō iudi.iij. colum.

¶ An ciuitas pōt eligere sibi rectorē imꝑpetuum. vide.j.eligere nō pōt.

¶ Ciuitas pōt facere sibi statuta ꝓtra canones.vi ꝛe.j.statuta pōt sibi facere.

¶ Forensis effectus abbas vel rector seu monachꝰ efficitur ciuis illius loci vbi efficit ꝑlatus vel monachus idem in milite vbi meretur stipendiū 7 idē in rectore quia miles legalis militie.vt. l. municipes.§.miles.7 q ibi no.Bar.ff.ꝛe muni.7 glo.in. l. ciues.C.ꝛe inco.li.x.7 Bar.in.l.j.ff.ad muni. Ab.i c.fi.ꝛe foro cōpe.in ꝓin.

¶ Ciuitas pōt ꝛe voluntate gubernatoꝝ eiusdē ciuitatis ꝑconisatōem facere vt quicūq ceperit talē malefactorē habeat mille libras reqsitis tū gubernatoribꝫ nō pōt.no.Bar.ff.ꝛe iusti.7 iure.l.j.§.j.

¶ Ciuitas an pōt ꝓcedere imunitatē subditis vel ñ subditis.vide.j.ꝓuilegiū.& si.ciuitas.

¶ Ciuitas an nō pōt iponere collectam ꝓ vtilitate publica.vt.l.vnica.C.ꝛe sup iudi.li.x.§ ꝓ necessitate ipius ciuitatis sic 7 idem in ꝓuincia.vt no.Bar. in.l.vnica.ſ.alleg.7 vide glo.in.l.j.ff.qō cuiusq vniuer.7 Bar.in.l.iij.§.actio.ff.ꝛe re iudi.7 ꝑ Jnno.i c.grauē.ꝛe sen.excō.Ab.in.c.ij.ꝛe immu.eccīa.7 vi ꝛe.j.ꝓuilegiū cōcedens.cū sequētib.

¶ Ciuitas que cōtra regē occupat ab aliquo tyrāno vel hoste regni nō ꝺr rebellis sed dicit ꝓprie capta que si recuꝑatur ꝛebet redire in pristinā libertatē.vt.C.ꝛe offi.ꝑfe.ꝓto.affri.l.j.in ꝓin.§ si ꝓꝓio motu ciuitas vel maior ps ciuiū rebellat ē ꝓprie rebellis:7 inferꝛ sibi pena ꝑditōis.nam amittit iurisditiōem 7 quilibet pōt in territorio dicte ciuitatis capę ꝛēdari 7 similia que cōsueuerunt fieri his cōtra quos bellum habemus.vt.l.iij.in fi.si.ō acquire.w.plene per Bar.in extrauaganti.quoniam nuper.pe.colum.

¶ Ciuitatis appellatiōe etiā in materia odiosa nō solū venit id qō muris claudit sed etiā veniunt suburbia.vt.c.si ciuitas.ꝛe sen.excō.li.vj.qō ē verū qñ ꝓuisio faciēs mentōem ō ciuitate frustrareꝛ effectu suo nisi cōꝓhenderent suburbia cōmendat.Ab.in c.fi.ꝛe ꝓben.

Clausula.

¶ Clausula solita apponi ꝛe stilo curie ꝛebet subintelligi si cā nō fuit exꝑssa.Ab.in.c.cuz.m.ꝛe consti. Jtē clausula solita apponi in certo loco si trāsponit ꝑ ius intelligit inserta in loco suo.vt.c.cū.m.ꝛe cōsti.7 ibi Ab.ij.colū.facit.c.cām.ꝛe rescrip.

¶ Clausula generalis an 7 qñ cōꝓhendit casus speciales plene ꝑ Ab.in.c.sedes.ꝛe rescrip.

¶ Clausula in fi. vel ī ꝓn.rescripti seu oratōnis posita cōcernit ꝓcedentia vel sequētia.Ab.in.c.cām.ꝛe rescrip.7 notabiliter ꝑ Bar.in.l.fi.ff.ꝛe reb dubi.7 l.ꝓtor.la.ij.ff.vi bo.rap.7 Ab.in.c.secūdo requiris. ꝛe appel.7 subtilius.7 melius Bar.in.c.cū dilectꝰ. ꝛe wna.7 ꝛe hac materia vide glo.in cle.ne romani. ꝛe elec.7 in.c.j.ꝛe postu.ꝓla.li.vj.7 qō no.in.c.secundo requiris.ꝛe appel.7 Spec.ti.ꝛe ꝛepo.§.ij.& si.xj. 7 Bal.in.l.j.C.ꝛe libe.ꝓte.7 ī.l.j.C.ꝛe diuer.rescri. 7 in.l.quis.C.si cer.pe.7 glo.7 ang.in autē.ꝛe here. 7 fal.§.hinc nobis.7 Bart.in.l.si ita stipulatus.§. grisogonus.ff.ꝛe ver.obli.7 glo.in cle.sepe.in versi. figura.ꝛe verbo.sig.

¶ Clausula si ita est in fine posita ꝺr referri ad ꝓcedentia ꝑm qualitatē negocij.nā si sufficit q referat ad ꝓxima ꝑm subiectā materiaz nō cernit supiora. Ab.in.c.secundo requiris.ꝛe appel.7 Bar.in.l.ꝓtor.la.ij.ff.vi bo.rap.Ab.in.c.olim.ꝛe rescrip.7 viō Ab.in.c.eccīa.ꝛe elec.qui limitat illud dictū 7 melius in.c.cum dilectus.ꝛe wna.

¶ Clausula appel.remota opatur vires suas respectu ꝓtiū nō aūt respectu tercij cōparentis ꝑ suo interesse.vt.c.sup eo.ō offi.ꝛele.7 ideo si statutū remouet appellatōem respectu instrumenti cōfessionati nō recuseꝛ remota appellatio respectu tercij cōparētis ꝑ suo interesse.fa.glo.in.l.creditor.ff.mā.no. Jo.ō imol.in cle.j.ꝛe iudi.Ab.in alle.c.sup eo.

¶ Clausula appellatōe ꝛmota fa.vt snia possit mā dari executōni nō obstāte appellatōe.fa.c.pastoralꝭ §.ꝓterea.ꝛe offi.ꝛele.7 ple.no.in.c.pastoralis.ō appel.7 Ab.in allegato.c.sup eo.vide.s.appellatōem nemo.cū & si.sequē.

¶ Clausula apposita in fine libelli pero mihi ꝛe ꝓdictis iusticiā fieri ꝙd oꝑatur.vide.j.libellus.vnde si in libello.cum & si.sequēti.

¶ Clausula quicqd imutatū ē in tali cā a tali tpe cē.nō ꝛebet referri ad legitime 7 iuridice agitatuz. & ad mutatōem illegitime factā 7 sic verificant illa verba in mutatōe facti nō iuris.7 iō ꝑ molestatōne iuris nō datur interdictū vti possidetis.fa.q no. in c.cōquerente.ꝛe resti.spo.7.c.pītiū.vij.q.j.c.audita.ꝛe resti.spo.7 ibi Ab.ij.colū.

¶ Licet clausula in fi.dispositionis posita etiā onerosa respiciat omnia ꝓcedentia etiam si sunt diuersa negocia.vt patet in.c.inquisitioni.ꝛe appella. illud tū ꝓcedit in pluribꝫ wnatōnibꝫ in eodē instrumento factis.vt est tex.in.c.cum dilectus.ꝛe wna.7 ibi glo.no.Bar.in.l.talis scriptura.ff.ꝛele.j. Jtem pōt cōcludi circa istā materiā:q vbi plura negocia inseruntꝫ in eadē dispositōne quoꝝ aliqua hāt suas ꝛeterminatōes7 clausulas tunc clausula in fine posita nō referꝛ ad negocia iam qualificata: vt no.in d.l.talis scriptura.7 sic concludit Ab. in alle.c. cuz dilectus.in fi.

¶ Clausula ex certa scientia quid importat.Ab.in c.ad hec.ō rescrip.in fi.7 in.c.pastoralis.§.preterea eo.ti.

¶ Clausula nō obstante si ꝓ alio scripserimus vel non obstāte ꝛc.in secūdis literis opposita an vicīet ꝓximā gratiā.vide.j.gratia.

¶ Clausula q si oēs apposita in cōmissione an cessante impedimēto collega alter possit sine collega in cā ꝓcedere.vide qō.j.iudex.

¶ Clausula si ꝓ oēs nequentis interesse ꝛc. quē effectū importat an reliq pñt ꝓcedere tercio nequeūte interesse. Jtē clausula oēs aut duo vīm ꝛc.an qlibz pōt ꝓcedere lz nō ꝓstat ꝛe impedimēto ꝓsocioꝝ. vi ꝛe plene ꝑ wc.in.c.prudentiā.ō offi.ꝛele.et Ab.ibi notabiliter.

¶ Vbicunq in eadē dispositione continent plura negocia sperata clausula in medio eoruz posita nō concernit totā dispositionē & tm ꝓcedētia & si clausula sit in fine dispositōnis posita non restringitur ad imediata ꝓcedentia sed concernit oīa in dispositione contēta.vt.c.inquisitioni.ꝛe appella.q dic vt ibi no.Ab.in glo.

¶ Clausula generalis sequēs intelligit ꝑm spēs ꝓcentes:vt cle.non potest.ꝛe pcu.et.c.sedes.ō rescri. et.l.fi.§.cui dulcia.ff.ꝛe vino tri.et ol.le.fa.ad hoc q talia sunt ꝑdicata generalia q̄lia specificata subiecta ꝛemonstrāt.vt.l.non oē.ff.ꝛe penu le. Jtē ꝓcedētia spālia ꝑ seqntia spālia restringūt.ff.ad treb. l.lutius.§.que habeāt. Jtē verba sequentia verba ꝓcedētia ꝛeclarāt.l.si seruus pluriū.§.fi.cū ibi no. ff.ꝛele.iij.

¶ Clausula ex certa sciẽtia idẽ importat ac si papa diꝛisset qõ facit illud ꝛe plenitudine ptãtis ex quo infertur qõ vbicũq; in aliqua materia requiꝛit plenitudo ptãtis pꝛincipis satis ẽ pꝛincipem dicere q illud facit ex certa scientia 7 conclusio Ab. in.c.ad hec.ꝛe rescꝛip.7 in.c.cũ inter.ꝛe except. secũda colũ. Qñ aũt ꝓstat ꝛe ista certa sciẽtia pꝛincipis. vide glo. in cle.7 si pꝛincipalis.ꝛe rescꝛip.7 glo.in.c. ex multiplici.ꝛ ꝛeci. Jnno.tũ in.c.pñti.ꝛe rescꝛip.li.vj. videtur sentire qõ sufficit q ex verbis rescripti possit apparere ꝛe certa scientia licet specifice illa clausula nõ exꝓmat qõ est notabile dictũ 7 idẽ sentit Jo. an.in.c.nõnulli.ꝛe rescꝛip.7 sic intelligit glo.in.c.j. ꝛe cõsti.li.vj. Ab.in alle.c.ad hec.circa fi. vide.j.papa non ꝛebet.

¶ Clausula pꝛinatoꝛia iudicis in citatiõne quid opet vide.ſ.citatio.vſi.clausula.

¶ Clausule que nõ mutant iurisditiõnem iudicis ꝛ instruũt si fiat pꝛa tenet pcessus vt si dicat pcedas iusticia mediãte tñ si pꝛa ius litigatoꝛis pcesserit valet pcessus mero iure.no.in cle.j.ꝛ offi.ꝛle. 7 qõ no. Jo.an.ꝛ pcura.ex insinuatõe.7 ꝛ rescꝛiptis cãz. 7 ꝛe plump.c.fi.7 Jnno.in ca.pꝛudentiã.ꝛe offi.ꝛlega.7 Lapus sua alle.vj.

¶ Clausula vt pcedatur simpliciter et ꝛe plano 7c. apposita in.l.vel in rescꝛipto qualiter ꝛebeat iudex pcedere illius virtute notat latissime 7 notabiliter Bar.in extrauagãti.ad ꝛepꝛimendã.

¶ Clausula que apponit ꝓ papã in litꝛis gratiosis vt ꝓlatus executoꝛ gratie ꝓuideat alicui ꝛe bñficio vacaturo in aliqua eccia ꝛ suaꝛ contradictoꝛes cõpescendo 7c. põt talis ꝓlatus cui litere diꝛigunt ꝓuidere nõ solũ in ecclesijs sue dyocesis ꝛ etiã dicta clausula cõtradictoꝛes extendit ad oẽs eccias totius pꝛincie si is cui diꝛigunt ẽ archiep̃s vel legatus concludit. Ab. ꝛ Jnno.in.c.pꝛo illoꝛz.ꝛe pꝛeben. iij. colũ.

¶ Clausula cõtradictoꝛes hz vim 7 virtutem cõpꝛehensiuaz hinc ẽ q cõpꝛehendit extraneos taliter q ꝛelegatus sic datus poterit ferre excõicatiõem generalem in omnes qui cõtradixerint ꝛe facto 7 hoc si aliqua causa vel culpa pcesserit qꝛ alꝛs excõicatio ꝓ futuris culpis nõ ẽ fienda.vt.c. romana.§.caueat. ꝛe sen.excõ.li.vj. quantũ aũt duret ptãs attributa ꝓ dictã clausulam cõtradictoꝛes.7 quid opetur vide late ꝓ Abba.post Jnno.in.c.ꝓ illoꝛ.ꝛe pꝛeben. v.colum. vbi no.quid operetur et quanto tempoꝛe durat clausula ponas in possessionem et ꝛefendas inductum.

¶ Clausula etiã odiosa posita in fine dispositõnis cõcernit oĩs pcedentia etiã si sint diuersa.vt.c.inq; sitionis.ꝛe appel.no.ab.in.c.extirpãde.ꝛe pben.§. qꝛ vo.v.colũ.

¶ Clausula amoto quolibet illicito ꝛetentoꝛe in litꝛis gratie vel executoꝛ apposita quid opet: vide .j.colt.vſi.si litere sunt.

¶ Clausula apposita in gra apostolica.ſ.seu q̃cũq; mõ vacet vel ꝓ alterius cuiuscũq; pſone q̃d opatur vide.j.gratia.vſi.si in gratia pape.

Claues.

¶ Claues eccie sunt due.ſ.ptãtis 7 discretionis: vide.j.papa.

Clericus.

¶ Clericus lz habeat patrimoniũ sufficiens põt tñ cũ bona cõscientia viuere ꝛe redditibꝰ beneficij dũ tñ ꝛeseruiat 7 bene expendat 7 beneviuat et nõ habeat pꝛauam intentiõem thesaurizandi Host.7 Jnno.in.c.epi.ꝛe pben.7 refert Ab.in.c.postulasti. ꝛe rescꝛip.

¶ Clerici ꝛe iure diuino exempti sunt ab imꝓatoꝛe cum sint spũales: eo.n.q quis oꝛdinatur in clericũ efficitur res sacra 7 transfertur in soꝛtez dñi.xij.q.j. cui poꝛtio. et sic ipo facto eximit a ptãte imꝓatoꝛis quinimo nulla dignitas secularis similis est sacerdotio vt dicit tex.in.c.duo sunt.xcvj.dist. lz vilescit hodie dignitas clericatus ꝓpter innumerositatẽ vt dicit tex.in.c.legimus.xciij.di. olim aũt qꝛ nõ ꝓmouebant indistincte stabant in maximo honoꝛe: no. Ab.in.c.solite.ꝛe maio.7 obedie.secũda colũ. papa em ꝛe cõsensu imꝓatoꝛis exemit clericos a ptãte imꝓatoꝛis.vij.q.j.pꝛincipib. Jnno.7 hosti.7 ab.in.c. ij.ꝛe maio.7 obe.

¶ Clerici possunt vti statuto vel cõsuetudie laicoꝛũ poꝛrigẽte clericis fauoꝛẽ q̃ disponit generalit 7 ẽ pꝛiuilegiũ ꝛ si nõ ẽ pꝛiuilegiatũ nõ extendit ad clericos ex ꝛefectu iurisditiõis quãtũcũq; generaliter loquat ẽ cõclusio. Ab.in.c.eccia sancte marie. ꝛ cõsti.7 in.c.cõstitutus.ꝛe in integ.resti.7 tex.in.c.dilecti.ꝛe fo.compe.7 Bar.in.l.cunctos populos. C. ꝛe summa tri.

¶ Clericus ꝛepositus lz remoueat a gradu suo non tñ ꝓ hoc pdit caracterẽ ẽpssum in aiam q̃ ẽ indelebilis adeo vt etiã post mortẽ remanet vnde clericꝰ resuscitatus nõ ẽ oꝛdinãdus pꝰ mortẽ.7 no.glo.in.c. ij.xxij.q.ij.ꝛ pdit exercitiũ: vt Ab.in.c.nõ põt.in pꝛin.ꝛe ꝛe iudi.vide glo.in.c.ij.ꝛe penis.li.vj.

¶ Clerici vel beneficiati in ciuitate 7 oĩa collegia ciuitatis ciuiũ appellatiõe cõtinet: vt plene no.per Bar.in.l.j.ff.ad munici.fa.tex.in.c.iij.ꝛe tẽpi.oꝛdi. li.vj.ꝛe fo.cõpe.c.dilecti.no. Ab.in.c.postulasti eoti.7 in.e.cũ cã.ꝛe ꝛe iudi.ex quo no.q ꝓsuetudo cõis clericoꝛ 7 laicoꝛ valet etiã q̃ ad eccias dũ tñ sit rõnabilis vt allegat.c.cũ cã.7 ibi Ab.j.colũ.

¶ Clericus nõ bñs patrimonialia ꝛ solũ redditus bñficiales si in expensis vel alꝛs condemnet in his q̃ ꝓꝛio noie tractauit 7 nõ ptinent eccie tũc executio talis ſnie nõ ꝛebet fieri in redditibꝰ q̃ ꝛebẽt cõuerti in vtilitatẽ eccie ꝓ regulã ꝛe dictũ pſone.ꝛe reg.iu.li. vj.sed ꝛebet fieri executio in his redditibꝰ q̃ ꝛebent cõuerti in vtilitatẽ pſone ipius clerici qõ ẽ verũ si clericus vltra illã solutiõem cõdemnatiõis hz vnde viuat: alꝛs nõ ꝛebet manus extendi ad tales reddituꝰ. no.in.c.olim secundo.ꝛe restitu.spo.7.in.c.pue nit.ꝛe fideius. vide no.ꝓ abba.in.c.ꝛephensibilis.ꝛe appel.circa fi.7 circa hoc no.q Archi.in.c.statutũ §.accessoꝛem.ꝛe rescꝛip.lib.vj.7 tenet indistincte q redditus beneficij ecclastici nõ possunt capi in causa iudicati qõ dictum videt approbari Barba.in alle.c.peruenit.ꝛe fide instru.7 ꝓbat sic.q clerici et milites equiparantur vt est glos.in.l.ij. §. nomine causa.ff.ꝛe his qui no.infa.7 in.l.miles.ff.ꝛe rei ven di.7 in.c.studeat.l.di.sed pꝛius ꝛeuenitur ad patrimonialia militis q̃ ad stipendia eius vt est tex.in.l. stipendia. C.ꝛe execu.rei iudi.ergo idem in clerico beneficiato q intellige si clericus habeat patrimonialia alꝛs in subsidiũ ꝛeuenitur ad redditus beneficij vt allegato cap.peruenit.7 hoc vult tenere ibi Barba.

¶ Nota q sicut miles terrene militie nõ põt cõueniri vltra qõ facere põt ita 7 miles celestis militie 7 no.glo.singula in.l.miles.ff.ꝛe ꝛe iudi.no. Bal.in.l. mulierẽ.ff.ꝛe his q̃ vt indi.7 in.l.affectõis.ff.ꝛe ꝛe na.7 in.l.miles ita.§.mulier.ff.ꝛe testa.mili.7 facit l.milites. C.loca.7 sic dictũ pꝛimũ extendit ad militẽ celestẽ 7 idẽ videt dicendũ in aduocato vt vult Ang.in dicta.l.miles.7 ibi glo.sic ꝓcludit Barba. in.c.odoardus.ꝛe solu.ij.colũ.

¶ Clericus vbi litigando coꝛaz iudice seculari gra-

uaĩ põt immediate papã adire via appellatõis vel simplicis grele ẽ no. Anto. vt refert Abb. in. c. fi. de iudi. iij. colum.

¶ Clericorum familia gaudet priuilegio fori ne. g. in. c. clericũ. xj. q. j. qõ nõ intelligo locũ hre in cõducticijs seruientibꝫ qui pcio seruiunt clericis no. ibi Archi. z in. c. eccliarũ suos. xij. q. ij. fa. qõ no. Inn. in. c. significãtibꝫ de of. deleg. in familia tñ epi videt spãle q gaudeat priuilegio fori vt. c. fi. de offi. Archi. Abb. in. c. ij. de foro compe. ij. colum.

¶ Clericus spoliatus põt suũ spoliatorẽ coram iudice eccliastico cõuenire qz sacrilegiũ ẽ qõ ẽ crimẽ ecclesiasticũ. xvj. q. j. in canonibꝫ z etiã si dubiũ sit de appellatõe cognoscit eccia vt no. Inno. in. c. ceterꝫ de iudic. sed qñ nõ agit de impssione vel violẽtia in casu dubij debet spoliator trahi coram suo iudice vt. c. si clericus laicũ. de fo. cõ. ex quo infert q in casu illius. c. quemit laicus coram eccliastico. pcisse rõne veri sacrilegij z lesionis vt infert eccie rõne iniuste detentionis rerũ eccleſie. nam si cõueniret pcisse rõne sacrilegij nõ sufficeret negatio ad excludendã iurisdictionẽ no. Ab. in alle. c. si. clericus laicũ. circa pn. vide. j. laicus detentator.

¶ Clericũ si laicus trahat ad forũ seculare debet pdere cãm vt est tex. expssus in autẽ. statuimus. C. de epi. et cler. qõ etiã habet locũ in eo q trahit clericaz cõiugatũ in his in quibꝫ gaudet priuilegio clericali. de quibꝫ in. c. vnico de cleri. cõiuga. li. vj. dec. in. c. si diligenti de foro com. z ibi Ab. ij. colum.

¶ Clericus si cõtrahit debita p sua sustentatõe tenet eccia seu successor satisfacere iuxta no. in. c. j. de solu. z in. c. ex pactis de pig. sed p debito cõtracto ad cõmodũ vel vtilitatẽ suã seu p suo patrimonio vel p suo delicto nõ tenet ecclesia de quo vide qõ plene no. in. c. peruenit de fideiuſ. z Ab. in repetitiõe. c. cum esses de testa. z tãgit in. c. olim. ij. de resti. spolia. vbi no. q clericus maxime platus nõ conuenit vltra q facere põt nec possit cedere bonis sicut miles vt no. in. l. miles. ff. de re iudi. de hoc plene p Ab. in. c. ij. de pigno. z in. c. odoardus de solutio.

¶ Clericus nõ tenet soluere collectas p possessionibus quas habet. z vide. j. gabellam seu collectas.

¶ Non est vniuersaliter verꝫ q clericus in rebꝫ gaudeat priuilegio eccleſiarũ. z iõ ptra res clerici sicut contra res priuati pcedit pscriptio sentit glo. in. c. quãq de censi. li. vj. no. in. c. possessiones. xvj. q. iij. est cõclusio. Ab. ĩ. c. si diligẽti circa fi. de pscrip. z iõ glo. in. c. ex lris de pignor. q disponit bona clericorꝫ gaudere priuilegio eccleſiarũ nõ est vsqz quaqz vera licet in aliquibꝫ casibꝫ in iure expssis gaudeat. z vide in specu. ij. de in integ. resti. §. qualiter. ver. ꝛ nunquid. vbi cõcludit q clericus maior non põt petere in integ. resti. si in rebꝫ pprijs fuerit lesus. secus si in rebus eccleſie ad idẽ glo. in cle. vnica de in integ. resti. in ver. eccleſiarũ. q dicit q si nõ eccia sed pdona clerici solũ ledereť ex lapsu tpis non cõpeteret resti tui ad idẽ glo. z dec. in. c. pe. de iudi. ad idẽ. pd. z Ab. in fi. in. c. cum sit generale. de fo. cõ. vbi dicunt q lz raptores bonorꝫ eccleſie possint cõuenirí coram iudice eccleſiastico secus in tutore bonorũ clerici aut suarum rerꝫ patrimonialiũ qz priuilegiũ nõ debet extẽdi vt. c. petitis de pui. hoc cõcludit Anto. z Ab. de cicilia in. c. si diligenti de pscrip. in fi. vbi dicunt q nisi fit iure expssum vel subsit omnino eadẽ ratõ nõ gaudebunt bona clericorꝫ eo. priuilegio cum bonis eccleſiarũ hoc idem concludit Abb. in. c. j. de pigno. q est menti tenendũ z tangit Ab. in. c. venerabilis de iudi. j. colum. z idem abbas in. c. si clericus laicum de fo. compe. in prin. vide. s. bona clericorũ. et vide. j. consuetudo.

¶ Clericus gaudet in bonis suis foro eccleſiastico nõ solum de consuetudine sed etiã de iure scripto vt est text. cũ sua glo. in. c. sililiter. xvj. q. j. et. c. si quis de potentibꝫ. xxiij. q. iij. spolians eñ clericũ delinquit in eccleſiã cũ bona clericorꝫ dicunt eccie q ad tuitionẽ z ptectõez z sunt obligata eccie p mala administratione vt. c. ex lris de pig. põt tñ dici q si inuadũtur bona clerici violentia cum nõ infertur pssone q licet concludat ex hoc inrisditio eccleſiastici nõ tñ concludit sacrilegiũ no. Abb. in. c. cum sit generale de foro compe. ij. colum.

¶ Clericus. potest noie eccleſie sui petere satisfactõnem iniurie vt. c. grauis de rest. spoli. z. c. olim. de iurijs. nam licet clericus teneat remittere rancorez animẽ nõ tñ satisfactionẽ iniurie vt no. in. c. si quis contristatus. xc. di. xxiij. q. iij. si is. z. c. conquestus de foro compe. z ibi Ab.

¶ Clericorum appellatione in fauorabilibꝫ continentur monachi cum sint clerici vt patet in rubrica de vita z ho. cle. et in nigro tractat de monachis in odiosis tñ nõ continent qz habent aliam qualitatem a clericis secularibꝫ ar. in. c. statutum de elec. li. vj. sic etiam in fauorabilibus appellatiõe eccleſiarum veniunt monasteria. liij. di. §. hac aũt auctoritate cum se. z no. in. c. ij. de supp. negli. plã. li. vj. appellatione tñ monachorũ nunqz veniũt clerici seculares qz nõ competit ethymologia vocabuli. xvj. q. j. placuit. Item z appellatione monasteriorũ num qz veniũt eccleſie seculares eadem rõne. fa. in simili quod no. Bar. in. l. j. ff. ad muni. nõ sic ecõtrario facit. c. radulphus. z. c. significante ō rescrip. no. Ab. in. c. j. de iura. calum. iij. colum.

¶ Clericus licet debeat iurare de licẽtia sui prelati vt no. glo. ho. et dec. in. c. j. de iura. calum. tñ licet sine licentia iuret vel testificet nihilominus valet iuramentũ z testimonium ipsius nec viciat pter hoc actus vt ibi no. hosti. z licet clericus nõ debeat testificari sine licentia plati. vt. c. quãq. xiij. q. ij. xj. q. ij. testimoniũ tñ si de facto testificet valet vt glo. vbi ꝫ. et idem in religioso notat glo. in auten. de mona. §. cogitandũ. idem Specu. ti. de testi. §. j. versi. Itẽ excipit q est monachus Abbas in allega. c. j. de iura. calum. vij. columna.

¶ Clericus põt iusta cã exigente sine licentia superioris omne iuramentum pstare nisi expresse a iure prohibeat est pclusio Ab. quã fundat in allega. c. j. de iura. calum. ix. calum.

¶ Clericus beneficiũ sibi collatum põt vendicare noie ppio sed p rebus ipsius beneficij que sunt ecclesie debet agere noie eccleſie. vt sentiunt dñi de rota decisi. iij. Abb. in. c. cum sup de cã pos. z pro. circa fi. vide. j. platus seu bñficiatus z Ab. in. c. in lris de cã pos. z ppie. circa prin. z lapus sua alle. j.

¶ Clericus potest defendere eccleſiã suam sine mãdato vide. j. procuratorez. versi. clericus.

¶ Clericus põt trahere laicũ coram eccleſiastico iudice sup re ppria vt est casus in. c. si clericus laicum. de foro compe. bona eñ sunt accessoria ad pdonã. c. silr xvj. q. j. Ab. in. c. eccleſia sancte marie. xij. colum.

¶ Clericus cõiugatus si fa. se promoueri ad sacerdotium recipit verum ordinẽ vt no. in. c. placet de coner. coniug. tñ si restituit vxori petenti nõ habebit exercicium ordinis. Ab. in. c. licz. iij. colum. de elec. vide. j. papa.

¶ Clerici debent habere ppriũ habitum vt gaudeant priuilegio clericali non respectu forme vt scz barones. qz hoc non reperit iure cautum q clerici habeant certum habitũ sed quedã vestes seu colores sunt eis phibite de quibus in. c. clerici de vita z ho. cler. et in cle. j. de elec. ad fi. z de vestibus sericis

vide glo.xxj.q.iiij.in summa.7.c.vnico ℣ cle. ꝓiug. li.vj.7.c.si iudex.℣ sen.excō.e.li.Ab.in.c.transmis/ sam.ij.colum.℣ elec.

¶Si contra clericū ℣linquentē nō pōt imponi cō digna pena ꝑ ecclesiā ꝓpter grauitatē ℣licti pōt ℣ facto relinqui iudici seculari puniendū ℣ iure ar. in.c.j.℣ homi.li.vj.no.plene 7 notabiliter.Ab.in c.ac si clerici ℣ iudi.et tangit in.c.cum nō ab hoīe. eo.ti.circa prin.

¶Clericus malefactor si timeᵗ verisimiliter ℣ eⁱ⁹ fuga vel aliter ab instantia cōpesci non pōt nisi ca piatur siue hoc fiat ꝑ publico interesse siue priuato impune nō ꝑt a laico capi cū talis captura sit licita 7 meritoria nec sit dyabolica psuasio immo diuina fortitudo vt ℣licta nō remaneāt impunita in quo versat publica vtilitas 7 includit etiā priuata vt.c. vt fame ℣ sen.excō.7.c.nō ē inferēda.7.c.fortitudo. xxiij.q.iij.nec in hoc canon.contradicit legi si quis in furtute.ff.℣ fur.7 Bar.in.l.fi.C.℣ exhi.7 trās/ ac.reis 7 ius ciuile sup hoc est fundatū sup optima rōne naturali et sic cessat oīs dolus 7 ꝑ consequens cessat dispositio.c.si quis suadente.est ꝑclusio Ab. in.c.cum non ab hoīe.℣ iudi.iij.colum.

¶Clericus ℣ nocte illicite incedens pōt impune capi a familia ptātis et suo iudici pūtari qz hoc fit reprimenda ℣licta que forte ꝑ eū possent ℣ nocte committi vt.c.consuluit ℣ offi.℣leg.no.Bal.in.l. si qua ꝑ calumniam.C.℣ epi.7 cle.idem si timeᵗ ℣ fuga ipsius clerici dum suus ꝑlatus adiretur ar. in auten.℣ ℣sen.ciui.et.l.℣sertorē.ff.℣ re mili.Ab. in.c.cū nō ab homine.℣ iudi.iij.colum.

¶Clericus si est in fuga vel recedit cum re credito ris pōt ipse creditor eum capere ꝓpria auctoritate. vt sentit Inno.in.c.si vero ℣ sen.excom.7.c.olim.ꝺ resti.spoli.7 non solum hoc pōt facere creditor im/ mo 7 sibi auxiliū pstans.est conclusio Ab.in.c.cum non ab homine.℣ iudi.iiij colum.

¶Clericus ℣prehensus in fraganti crimine vel in actu ꝓximo siue capiat a clericis siue a laicis pu nitur vt in notorio nec in hoc iura faciunt differen tiam.fa.c.cū dilectus ℣ purgati.ca.ē cōclusio Ab. in.c.cum non ab homine.v.colum.

¶Clericus malefactor si sepe captᵘˢ a suo iudice se/ pe capturā elisit et frangendo carceres et ℣teriora cōmittendo taliter ꝙ non pōt ipsum commode ca/ stigare cum nō habeat penam mortis relinquit iu/ dici seculari vt imponat legitimaz penam 7 hic est verus intellectus.c.cum non ab hoīe fm Ab.ibi vi ℣.j.corrigibilis.

¶Clericus ꝓpter maleficium suum ℣positus secu ta incorrigibilitate trina ammonitōe ꝑmissa vt se corrigat ℣bet excōicari.vt.c.sacro.℣ sen.excom.et c.constitutionē.e.ti.li.vj.immo si post excōicationē non resipiscit ℣bet anathematizari fm for.c. cum non ab hoīe ℣ iudi.si omnes istos tres gradus con temnit comprimit ꝑ iudicē secularē.nam cū postea ecclesia nō habeat vltra quid facere vel ℣ facto nō potest ipsum habere vel sepe habuit 7 elisit captu/ ram ℣teriora ℣licta committendo vel vagando. nec potest haberi spes ℣ correctione tradit curie se culari nec requiritur ℣ necessitate ad hoc ℣claratio iudicis ecclesiastici nec alia requisitio vt conclu sio.Abb.in.c.cum nō ab homine.℣ iudi.vbi addit ꝙ in tali casu possunt recipi testes lite non contest. et parte non vocata 7 ad hoc no.tex.in.c.fi.℣ hereticis.li.vj.7 sentit Bar.in.l.ait prētor.§.si ℣bitorē ff.℣ his qui no.infa.als in alijs casibus ad impo/ nendam penam legis requirit partis vocatio 7 co/ gnitō vt ē glo.notabilis in cle.pūti ℣ cēsi.et in cle. ij.de penis vide.j.incorrigibilis.

¶Clericus licet ℣ consensu sui epi possit testifica ri in causa ciuili seu criminali coram iudice secula/ ri 7 contra eum obijciat crimen poterit ipse laicus ℣ crimie obiecto cognoscere nō ad puniendū cleri cum testificantem sed ad repellendū eius dictū seu testimoniū.vt.l.iulianus in fi.ff.℣ his qui no.in/ fa.nec ob.l.nullus.C.℣ testi.qz lex ciuilis nō astrī/ git clericos qui habent specificū priuilegium 7 fūr prius alterius iurisditionis.est conclusio.Abb.in. c.verum ℣ foro compe.sexta colum.

¶Clericus heres non conficiens inuentariū licet ℣ iure ciuili teneat vltra vires hereditatis non tñ teneᵗ ecclesia heres.Bar.in.l.j.C.℣ sacro sanc. ec/ cle.et Bal.in.l.fi.C.℣ iure ℣li.Abb.in.c.ecclesia sancte marie.℣ consti.viij.colum.

¶Clerici appellatōe an contineᵗ canonicus vl' alī us in dignitate cōstitutus vide.s.canonicus.

¶Clericus non potest se obligare ad penam ꝑden/ di beneficium vide.j.obligatio.

¶Clericus recipiens ordines ꝓpter beneficia conse quentia committit symoniam mentalem qz inten/ dit seruire ℣o ꝓpter vtilitatem beneficiorū no.glo. lxxiij.di.c.cōsuluit.non tñ teneᵗ in foro anime il/ la beneficia resignare licet teneat satisfacere ℣ pec cato ꝑ penitentiā.vt.c.fi.℣ symo.cum symonia mē talis nō obligat quem ad resignationē beneficio ꝓ secus dic vbi precessisset pactuz quia clericus dixit nolo ordinari nisi ꝑmittatis mihi tale beneficium conferre.quia tūc est symonia expressa 7 obligat ad renunciandum vt dicto.c.fi.℣ symo.notat.Abb. in.c.cum ad nostram.℣ electio.

¶Clericus quilibet dicit maritus ecclesie sue vide j.matrimonium.

¶Clericus an pōt cū bona cōscientia retinere plu ra beneficia simplicia vide.s.beneficium.

¶Clericus etiam ℣ patrimonialibꝫ non teneᵗ sol uere gabellas fortᵉ nec collectas .vt.c.maffana.℣ elec.7 ibi Ab.in fi.

¶Clericus an potest sine peccato dare fructus be neficiorum consanguineis.vide.j.symonia.

¶Clerici 7 si habēt ꝑalia a rege dum tñ nō in feu dum non subijciunt rei sed sequunt priuilegia 7 fo rum clericorū.vt.c.nouerint.ꝛ.q.j.7.c.aduersus.7. c.nō minus ℣ immuni.eccle.sed rōne feudi subijci untur regi vt.c.verum ℣ foro compe.Inno.7 Ab. in.c.solite.de maio.7 obe.

¶Clerici seculares curam non habentes si restite/ runt aliqñ obedire suo prelato vl' regulares suo ab bati vel priori possunt compelli ad iurandum obe dientiam vt.c.legabat 7.c.cum in ecclesijs de maio. et obe.7 ibi Ab.

¶Clericus rector ecclesie obligatus ad obseruan/ tiam contractus psonalis an pōt contrauenire vel restitutionē ꝑ ecclesia petere 7 an teneat vltra q̄ fa cere pōt vide.j.rector ecclesie.

¶Clericus an 7 qñ potest aduocationis officiū ex ercere vide.s.aduocatus.p totum.

¶Clericus vel ecclesia pōt petere restitutionē cora iudice ecclesiastico aduersus contractū inituz cum laico vide.j.ecclesia potest petere.

¶Clericus minor pōt rōne lesionis petere restitu/ tionem in integrū ꝑ beneficiū etatis qualitas ergo clericatus nō excludit a petitione restitutiōis etiā in rebus ꝑalibus.vt.c.constitutus de in integ.re/ sti.et ibi.Ab.

¶Clericus frater an teneᵗ alere vel ℣tare sorores inopem vide.j.℣tare.

¶Clerici possunt cōpromittere in laicū causas.tē/ porales vide.j.compromittere.possunt clerici.

¶Clerici licet sint priuilegiati vt nō teneant ꝑsta-

re cautionē iudicio sisti vt in autē. ℞ sctissimis epi. §. si quis p pecuniaria no. in. c. qm̄. §. in alijs. vt lite nō conte. semel tñ contumax pōt astringi ad cautionem iuratoriā ꝛ si ℞uentū sit ꝛ missionē non audit nisi p̄stita cautione vt all. §. in alijs ꝛ ibi Ab. ꝛ no. ipse in. c. put ℞ dlo ꝛ contu.

¶ Clericus ciuitatis vl̄ ville pōt sine ep̄o cōstituere vniuersitatē ꝛ creare sindicū vide. j. vniuersitatē

¶ Clericus pōt in vinculis ℞tineri p superiorē suum ℞nec satisfecerit ℞ ℞licto. licet actū sit ciuiliter ꝛ etiā pōt ob hanc causam torqueri. vt. c. j. ℞ ℞po. facit. c. si clericos ℞ sen. ex. lib. vj. ꝛ. c. dilectus. ℞ appel. ꝛ ibi Ab. in prin.

¶ Clericus nō est irregularis p solam effusionē sanguinis vide. j. irregularis.

¶ Clericus actualiter ℞gradatus nō poterit contrahere matrimoniū qz licet pdit omne p̄uilegiū clericale vt in. c. ij. ℞ penis. li. vj. tñ semp retinet caracterem rōne cuius si ℞ facto celebraret cōficeret verum corpus xp̄i vt ibi no. Jo. an. Abb. in. c. j. qui clerici vel vouen.

¶ Clericꝰ licet nō pōt esse p̄curatoꝛ generalis in foro seculari pōt tñ esse p̄curatoꝛ laici in vna cā ꝛ pōt pōt esse p̄curatoꝛ alterius clerici in omnib causis in foro seculari Frede. consilio. clxij. ꝛ singulater p Jnno. in. c. vnico ℞ oblig. ad ratiocinia ꝛ in. c. ℌ nec ne clerici vel monachi. Arch. in. c. peruenit. lxxxvj. di. Ab. in. c. p venerabilē qui fi. sunt legi. j. colum.

¶ Clericus an pōt reconueniri criminaliter vel ciuiliter vide. j. reconueniri non pōt.

¶ Clericus criminosus an pōt tradi curie seculari dūmodo se possit coꝛrigi p ecclesiā. ꝛ vide. j. crimina

¶ Clericus incoꝛrigibilis non ℞bet mitti in carcerem vt statim vide. j. contumax clericus.

¶ Clericoꝝ iniuria p̄tinet ad rōm cuius legatōne fungit vt. c. accusatio in fi. xij. q. ij.

¶ Clerici cōiugati vxoꝛ an gaudeat p̄uilegio clericali vide. j. vxoꝛ clerici.

¶ Clericus pōt contra laicuz agere interdicto vti possidetis coꝛam ecclesiastico vide. j. interdicto vti posside.

¶ Clericus si trahat inuitus ad iudiciū seculare oꝛ p̄testari se clericū et q nō oꝛ coꝛā illo rñdere ꝛ si iuꝛ p̄cipiat vt rñdeat tunc p̄testet se hoc facere minus p̄fectuꝛe vel metu ipsius iudicis no. Specu. ti. ℞ cōpe. iudi. ade. §. j. versi. ꝛ qñqz. Jo. an. in. c. si diligenti ℞ foro compe. ꝛ ibi Ab. vj. colum.

¶ Clericū trahens ad veritū examen qua pena puniꝛ vide plene Ab. in. c. cū sit diligēti. ℞ foro cōpe.

¶ Clerici beneficiati dicunt stipēdiarij ℞i qz dat eis rōne famulatus vt colligit er. c. diuersis ℞ cler. coniug. ex quo pōt inferri p̄m Jo. cal. in. c. j. ℞ cele. mi. clericos teneri ad restitutionem fructuū beneficioꝝ suoꝝz qñ cessant ab officio diuino allegat rōnem Ab. in alle. c. diuersis. quia bñficia nō videtur eis collata ob turpē cām sed vt famulent ℞o ergo cā cessante competit repetitio. vt. ff. ꝛ. C. ℞ condi. ob cām. per totum. ℞ hoc plenius p Abba. post Jo. cal. in allega. c. j. ℞ cele. mi.

¶ Clerici an licite possent cōtrahere matrimoniuz sicut greci si ecclesia ℔ statueret vide. j. statuere pōt ecclesia. ꝛ. j. lex continentie.

¶ Clericus an compellat p̄cise vel causatiue ℞ferre habitum et tonsurā clericalem no. Ab. late in. c. Joban. ℞ cleri. coniuga.

¶ Clericus coniugatus an pōt obtinere beneficiū ecclesiasticū in titulū vl̄ dispēsatiue vide Ab. in. c. Joban. ℞ cle. coniug. ij. colum.

¶ Clericus qui est miles ℞i nō est incapax militie secularis vt. c. fi. ℞ cleri. cōiuga. Jtem ꝛ miles secularis pōt effici miles ℞i etiā si sit rex vel baro. xx. q. ij. p̄ses ꝛ clericus in minoꝛib cōstitutus assumēdo militiā secularē nō ℞sinit gaudere p̄uilegio clericali vt sentit Jnno. in. c. j. ℞ aposta. qō verū nisi faciat actū cōtra clericatū vt seua exercendo vel eun ℞ ad bellū. nam exquo eligit contrariā vitā immediate pdit p̄uilegiū clericale vt. c. cū renunciatur xxxij. q. j. idē si iurauit nō euitare mortē p̄ republica. nam est actus cōtrarius clericatui cū clericatus officiū reddit clericū inhabilē ad pugnādū etiā cōtra infideles. vt. c. ex multa ℞ voto no. Ab. in. c. fi. ℞ cleri. coniuga.

¶ Clericus si sit absens a bñficio suo q̄liter p̄cedat p̄ eū vt resideat vide. s. absens a bñficio cū se. vbi vi ℞ qualiter p̄cedit cōtra clericū vagabundum.

¶ Clericus absens cā studij an pōt p̄cipere fructus beneficij vide. j. studium.

¶ Clericus bñficiatus pōt licite viuere ℞ fructib bñficij ꝛ cōseruare patrimoniū p suis heredib dūmodo honeste viuat. est cōclusio Ab. post aliquas opinio. contrarias in. c. ep̄s ℞ p̄ben.

¶ Clericus licet nō sit bñficiatus nec habeat ecclesiā nihilominus gaudet in bonis p̄monialib p̄uilegio clericali sicut in bonis ecclie vt no. glo. fi. in c. ep̄s ℞ p̄ben. nō ē ergo vera glo. c. ex lris. ℞ pigno. q̄ vult innuere q̄ tō bona clerici gaudēt p̄uilegio clericali qz sunt obligata bñficio p mala admīstratione. nam rō nō p̄cedit qz ex ea sequeret q̄ nō bñs bñficiū q̄ nō gauderet ℔ p̄uilegio. p̄uilegiū ergo cōpetit alia rōne qz bona sunt accessoꝛia ad p̄sonaz nam p̄pter p̄rogatiuā p̄sone sepe p̄uilegiant ipsi bona. l. ij. C. ℞ epi. ꝛ cle. ꝛ vide no. in. c. si clericꝰ laicū ℞ foro cōpe. no. Ab. in alle. c. ep̄s in fi. vide. s. e. ver. nō est vniuersaliter. vide. s. bona clericoꝝ.

¶ Clerici etiā seculares tenent ad hospitalitatem qō intellige p̄m Jnno. in. c. monachis ℞ p̄ben. ad solitā iuxta metas facultatis nō em̄ tenent oēs recipere et postea mēdicare sed p̄mo subueniendū est seruitoꝛib vt. c. ℞ eccles̄ijs edifica. Jtē reparāda ē ecclesia vt. c. pastoꝛalis ℞ his q̄ fiūt a pla. ℞ alijs aūt redditib poterit tenere hospitalitatē ꝛ ℔ verū nisi sit tanta necessitas p̄rimi q̄ fame moꝛiat nisi ei dē subueniret. nam tūc etiā ecclesia teneret vēdere mobilia ꝛ immobilia bona ꝛ etiā vasa eccles̄ie. c. aurū. xij. q. j. sed ℔ casu etiā q̄ ad laicos elemosyna ē in p̄cepto. lxxvj. di. pasce. xlvij. di. c. sicut no. Ab. in. c. ℞ monachis. s. alle.

¶ Clericus dimittendo bñficiū. in quo fecit expēsas ℞ patrimonio an habeat ius retentōis vel posit eas petere. ꝛ vide. s. bñficiatus qui in primo.

¶ Clericus cū sit miles celestis gaudet p̄uilegijs militis seculi nec pōt ℞nare cōcubine nec p̄pter ℞bita cedere bonis ꝛc. vide. j. ℞natō. v. quēadmodū.

¶ Clericus claudus vel diffoꝛmis an p̄mittat celebꝛare vide. j. infirmitas ver. si clericus.

¶ Clericus parrochialis si nō pōt congrue viuere ℞ redditib ecclesie possunt parrochiani ꝓpelli ad sibi subueniendū p hoc facit glo. ℞ conse. dis. j. oīs xp̄ianus ꝛ qō no. in. c. ℞ his ℞ eccle. edifi. qō intelligo qñ sacerdos aliter viuere nō pōt alias aūt tenet ex p̄pria industria vitam querere et imputandū est sibi q̄ beneficiū exiguū acceptauit. xcj. dis. clericus victū ꝛ. c. j. ℞ ce. mis. p hoc facit q̄ no. ℞cto. p̄cise Jo. an. in. c. ex p̄tium ℞ pig. vbi sentiunt q̄ etiam res ecclesie pōt p̄latus pignoꝛare p sustentatione si aliter viuere nō pōt. fa. c. aurū habet ecclesia. xij. q. ij. hoc tenet Abb. in. c. ℞ rectoꝛib ℞ cleri. egro. vi. ℞. j. ecclesia si est impotens.

¶ Presbyter parrochialis est p̄latus in foro. penitētiali ꝛ hoc largo sumpto vocabulo stricte aūt nō

dicit plat⁹ no.p Pau.in cle.dudum de sepul.⁊ qđ not.in.c.ij. de iu.et.c.tua nos de cleri.egro.vbi hoc no.Ab.j.colum.

¶Clerici inferiores an possunt statuere certū numerum clericorū vel alia statuta facere sine consensu epi vide.j.ecclesia inferior.

¶Clericus accedēs modū in defensione rerū an incurrat excōicationē Ab.in.c.olim de resti.spoli.

¶Clericus nō est in carceribꝫ detinēdus ꝓpter crimen anteq̄ de crimine cōstet sine pena excōicatiōis vt ptz p.c.si clericos de sen.excom.li.vj.qđ ꝑsupponit q̄ ꝓpter cōmissos ab eis excessus ꝛc.ergo iam cōstabat ꝑm Archidi.ibi iudici eos cōmissos ideo dicit ibi Jo.an.q̄ cauere debēt plati nostri tpis qui cōstitutos in sacris⁊ dignitatibꝫ detinent inuitos scōm suum arbitriū⁊ ne nimis ad talia sint ꝓmpti idem Hostien.et Jo.an.in.c.j. de depo. et hoc maxime si clericus est paratus⁊ offert cautionē de stando iuri⁊ fortius si appellat q̄ tunc appellatiōe pendente detinendus non est si de crimine non constat vt ita dixerim ar.in.l.diuus.de custo.reo est conclusio Johan.calde.in ti. de appel.consi.iij.

¶Clericus pōt laicuz criminaliter accusare. vide. s.accusare nō potest clericus.

¶Clericus tenet de fructibꝫ ecclesie subuenire parentibꝫ q̄ aliꝫs.et vide.s.alimenta ver.subuenire.

¶Clerici quē habitū debent habere vt gaudeant priuilegio clericali vide no.in.c.clerici de vita⁊ ho. cle.⁊ glo.in cle.j. de elec.

¶Clericus in sacris seu etiaz in minoribꝫ ordinibꝫ constitutus habens beneficiū dicit apostatare relinquendo habitū clericalē vt no. Inno.⁊ Hosti.in c.ex lrārū. de aposta.⁊.c.j.de voto.l.di.c.fi.⁊ ideo tales possunt ꝓpelli pcise ad reassumptionē habitus⁊ tonsure vt.c.tue. de aposta.⁊.c.pe.e.ti.⁊ no.in.c.cū Johānes de cleri.cōiuga. Di aūt sit clericus tonsuratus tm̄ et nō possidens beneficium tunc nō dicit apostatare.no. Inno.in allega.c.tue.nec pcise compellit ad deferendum habitum nec tonsuram facit cle.qm̄. de vita⁊ ho.cleri. vbi clerici in minoribꝫ nō puniunt ex desertione habitus seu portādo vestes inhonestas si deferant tonsurā.secus si p omnia incedunt vt laici q̄ tunc facto renunciant priuilegio clericali est tm̄ valde rutū vt omnes tales ammonear eos p scōo⁊ tercio vt reassumant habitū et si nō reassumunt ꝓdunt omne priuilegiū clericale vt in. c.in audientiaz de sen.excom. nam alꝫ sequerentur multe absurditates quia multi recipiunt primam tonsurā non vt velint clericaliter viuere sed vt deprehensi in criminibꝫ possint effugere penā secularem ideo tutum⁊ bonum est illā ammonitionē ꝑmittere vt.s.incedant vt clerici vel nullo modo gaudeāt priuilegio clericali.⁊ sic poterunt compelli causari ne no.Abb.in.c.tua.de aposta.

¶Clericus cōiugatus si in aliquo casu ꝑmisso a iure ꝓmoueat ad ordines pōt de redditibꝫ beneficij ꝓuidere vxori et filiꝫ si nō habet aliunde immo potius illis q̄ extraneis vt no in.c.j.de coha.cle.et mulie.⁊ eadem rōne pōt sacerdos filiꝫ illegitimis puri dere licet peccant eos ꝓcreando licite tm̄ pōt de bonis ecclesie eis alimenta impendere cum teneat ꝓuidere de pauperibꝫ ꝓ hoc facit equitas.c.cum haberet.de eo qui du.in matrimoniū.no.Ab.in.c.cōiugatus ne cleri.coniug.

¶Clericus secularis an pot intitulari in monasterio.⁊ vide dc.signanter.Ab.in.c.fi.de statu mo.

¶Clerici nō debent ire ad bellandū nec debēt alios impugnare etiā si ageret de recuperatione terre sancte q̄ clerica reddit eos inhabiles ad pugnādū eam contra saracenos vt ꝓbatur in.c.ex multa de voto⁊ ꝓ Abba.in.c.ij. de immunita.ecclesiarum.

¶Clerici nō tenent ad custodiā ciuitatis seu opidi vbi morant si maxima necessitas nō vrget excusantur eñ quia nō debent auocari a diuinis officijs vt c.cypzianus.xxj.q.iij.⁊.l.j. C. de epi.⁊ cle.⁊.l.placet C. de sacro san.eccle.⁊ Abb.vbi.s.

¶Clerici tenent ad custodiendam ciuitatē seu opidum vbi commorant q̄n imminet maxima necessitas ita q̄ sine eis nō potest cōmode ciuitas ab oppsitione⁊ inuasione custodiri.ar.in.l.nullus. C. de cursu publi.li.xij.qđ debet intelligi ꝓpter instantem necessitatem.nam quilibet tenet suam patriā defendere ꝑsertim cum clerici ipsius defensione ꝓtegant orphani⁊ vidue⁊ alie miserabiles ꝑsone ꝓ quibus epi⁊ alij clerici debent summope laborare.lxxxvij. dis.⁊.c.licet cum quatuor.c.sequentibꝫ facit.c.j.⁊.c. fi.de postulan.q̄ quilibet tenet ꝓpulsare iniuriam inferendā toti ciuitati facit.c.penul.de homici.vbi tpe inuasionis ciuitatis possunt clerici vnacum laicis etiā arma mouere et pugnare nec efficiunt irregulares ex occasione aliorum nisi ipsi ꝓpꝛijs manibꝫ occiderent quantūcunq̄ vulnerauerint⁊ hoc concludit Ab.in alle.c.ij. de immuni.ecclesi.sed in casu isto speciali crederem q̄ possunt p epm nō p ciuitatem seu p iudicem secularem cōpelli de consti.ecclesia sancte marie.⁊ no.Hosti.in alle.c.ij. idē no. dc. in.c.j.⁊.ij. de clerico ꝓcussore.

¶Clericus qui in fraude clericorū pauperū occupat plura beneficia⁊ simulator et grauiter peccat. vide.j.pauper.

¶Clerici⁊ ecclesie soluunt collectā seu contribuūt vna cum laicis in rebꝫ publicis⁊ cōmunibꝫ.licet ad hoc nō teneant de rigore iuris debent tm̄ plura concurrere. Primo q̄ illud deliberet epus cū clero⁊ in.c.nō minus.de immuni.eccle.ex quo no.q̄ in tāgentibꝫ totum clerum nō sufficit epm habere consilium sui capituli.sed oportet q̄ interueniat consensus cleri facit cle.j.⁊.ij. de censi.et q̄ no. Inno.in.c. vestra de loca. Scōo requirit q̄ immineat maxima necessitas vel vtilitas ciuitatis vt alle.c.nō minus. Tercio requirit q̄ laicorū facultas nō suppetat⁊ sic debet in subsidium fieri vt ibi. Quarto requirit q̄ fiat romano pontifice prius cōsulto.vt. c.aduersus.de immu.eccle.putat tm̄ Abb.in alleg. c.nō minus q̄ vbi tanta necessitas immineret q̄ nō posset sine magno periculo⁊ scandalo recursus haberi ad papam.tunc sufficeret de liberatio epi⁊ clericorum ar.in.l.tutor qui repertoriū.ff.admi.tu.et de eorum que ipse Ab.no.in.c.fi.de eccle.no. Abb. in allega.c.nō minus.⁊ vide.j.ecclesia tenet ad minus cum sequentibꝫ.ver.

¶Clerici⁊ ecclesie ad que munera⁊ onera teneant vide late Ab.in.c.nō minus de immu.eccle.

¶Clericus fugiens ad ecclesiaz an pōt extrahi p ecclesiasticū iudicē vide.j.ecclesia ver.ab ecclesia extrahi potest.

¶Clericus etiā coniugatus nō pōt ꝓsonaliter distringi p iudicē secularē etiā in cā cepta corā laico añ clericatū dū tm̄ portet habitū clericalē no.ō obliga.ad ratio.c.vnico vt refert Lapus sua alleg.xlj.

¶Clericus vel canonicus an⁊ q̄n pōt agere vel defendere vel excipere p rebus ecclesie vel ꝓbende seu beneficij sue vel an debeat agere noīe ecclesie sui vl noīe ꝓpꝛio vide.notabile⁊ plene.Lapū sua alle.lj.

¶Clericus coniugatus an pōt detineri p iudicē secularē p debito pecuniario vltra alia iura. vide notabiliter Lapū sua alle.cxviij. Contrariū ergo fundauit in quadā repetitōe mea sup.c.clericū.xj.q.j.

¶Clericus degradatus vel depositus an pōt cōficere corpus xpi.vide.j.missa ver.clericus depositus

¶Clericus in minoribꝫ constitutus pōt sicut ꝓsbyter irregularitatē incurrere si in officō suo sicut prius administrat est cōclusio tc. signanter Petri de ancha. in c. ij. de clerico excō. ℨc.

¶Clericus cōsulens in cōsilio reis in crimine an efficiat irregularis. vide. j. consiliū. ver. in consilio.

¶Clericus cōiugatus ℨlinquēs abiecto habitu ℨ tōsura clericali si vt laicus conuersat ℨphensus in maleficio nō ℨfendit ab ecclesia etiā si post ℨphēsionem reassumat habitū ℨ tōsurā vt. c. ex parte. iij. de priui. ℨ. c. vnico de obli. ad ratio. ℨ talem clericuꝫ ꝑcutiēs nō ē excōicatus de sent. excom. c. iij. ℨ in. c. in audientia. ℨ. l. si ignoras. ff. loca.

¶Clerici nullus heres proximior videt q̄ ecclesia que ipsum dño sociauit baptizando. s. et ordinādo illum vt. c. ij. de penis ex quo no. q̄ ecclesia succedit ab intestato ꝓsbytero ℨfuncto tanq̄ ꝓximior cōsāguineus vt ibi notat Petrus de ancha. ℨ vide qđ no. Inno. et Jo. an. in. c. cum in officijs de testa.

¶Clericus pōt licite in ℨfensionem patrie naues ad pugnā gubernare. ℨ alios ad pugnā ℨfensionis incitare ℨ intantū cōstringere hostes vt aggressionem dimittant. de cleri. ꝑcus. c. j. ℨ fi. ℨ no. in. c. sentē tiam. nec cleri. vel mona. vt refert Pe. in. c. qđ in duōs de penis.

¶Clericū ꝓpter ℨlictū fugientē pōt laicus impune capere vt nō ℨtineat sed vt ad ep̄m ducat. nam in casu fuge licet qđ alīs non liceret vt priuato capere ℨbitorē suū vt. l. ait prętor. §. si ℨbitorē. ff. de his q̄ in fraud. cre. Item qñ res est peritura tpe permittit tpe. phibito fieri q̄ alias nō liceret vt. c. licet de ferijs. ℨ. C. e. ti. l. fi. ℨ. c. fi. de iudi. Item hic cessat dolus qui in pena canonis requirit hoc tenet Bal. in. l. officiales. C. de epi. ℨ cle. Jnno. ℨ Abb. in. c. fame. de sen. ex. ℨ Bart. in. l. si quis in seruitutibꝫ. ff. de fur. et refert Pe. in. c. tue. de penis.

¶Clericus secularis an pōt agere actione iniuriarum vel illam remittere vide. j. iniuriarū actio.

¶Clericus tercio monitus vt arma militaria deponat licet ꝑdat priuilegiū canonis si quis suadente non tñ ꝑdit priuilegiū fori. ℨ sic intelligit. c. in audientia. de sen. excom. vt ibi no. tc.

¶Clericus ordinatus ab epō greco vtēs matrimonio contracto in sacris ordinibꝫ ſm grecos si breuē moram faciat apud latinos tollerādus est vtens cōtracto matrimonio si vero longā moram traheret tollerandus nō est ꝓpter scandalum et nunq̄ ℨbet sibi dari ecclesia latinorū nisi primo continentiam ꝓmittat. latinus aūt nec apud grecos nec apud latinos vtetur matrimonio cōtracto est no. Jnno. in c. cum scōm de tpibus ordi.

¶Clericus an compellat testificari contra ecclesiā suam vide. j. testificari compellit.

¶Clerici qñ instituunt ꝑ ep̄m in ecclesijs curā aiarum habentibꝫ ℨbent iurare vt infra iuramēti forma.

¶Clericus parrochialis cum tpe sue institutōnis iurat iuuare ecclesiā suā ℨ eam ℨfendere. vt. j. iuramenti forma. tenet ecclesiā suam iuuare etiā si non sit requisitus si scit cām agi ℨ sit in loco q̄ venire potest ℨ scit vel credit consiliū suum ecclesie vtile ℨ necessarium tunc tenet venire ℨ iuuare cū ſmpliciter iurauit ℨ sic intelligit qđ legit ℨ no. in. c. breui. de iureiuran. alīs nō tenetur nisi sit requisitus vt ibi no. Hosti. et Jo. an. sunt tñ casus in quibꝫ clericus seu rector etiā vocatus nō tenet venire. Primo si ecclesia subtraxerat ei salariū suum vel aliud qđ ꝓmiserat. ff. loca. l. quero. §. inter locatorē. qđ est verus vbi tota ecclesia ℨlinquit alias agat cōtra ꝑlatum ar. de excep. c. venerabilis. Secōo si ecclesia ei fidē in suis necessitatibꝫ nō seruauit. xxij. q. vj. de forma qđ est verus si pactū sup hoc interuenit. Tercio si cōscientia sua ipsum remordeat. xj. q. iij. ne qui dictis no. de postu. c. fi. in officio em̄ aduocationis sufficit q̄ rector ꝑstet eque bonū q̄ pōt facere salua cōsciētia. ar. ff. de neg. gest. l. at qui naturali. §. cum me absēte. ff. de iurisd. om. iudi. l. ꝓtor vt latius ꝑ Hosti. in alle. c. breui.

¶Clericus ex cā pōt habitu vti laicali vt. c. si quis. de vita ℨ ho. cler. nam cū quis a papa reꝑhenderet. q̄ habitum dimiserat clericalē rndit ei Tutius vt peterē laici sub ymagine romā fas fuit vt scireram luxuriare comā vt no. glo. Hosti. facit qđ no. glo. c. pe. eo. ti.

¶Clericus ℨbet se cōformare in vestibꝫ cōsuetudini regionis ne videat ypocrita. xxx. di. c. si quis viro rum ne vilescat dignitas clericalis. lxxx. dis. epi. no. glo. et tc. in. c. pe. de vita ℨ ho. cle.

¶Clerici nō ℨbent immiscere secularibꝫ negociationibꝫ. nam tales habent clamidē ad oēm ventuꝫ et vti volunt duorū officio cōtrariorū. lxxxviij. di. fornicari qđ in vno eodemq̄ ſubiecto esse non pōt de baptis. maiores ver. sed adhuc querit Jo. an. in. c. fi. de vita ℨ ho. cleri.

¶Clericus beneficiatus si spōsalia trahat de ꝑsti etiā si spōsa ingrediat monasterū qđ pōt vt in. c. ex publico de cōuer. coniuga. tñ clericus ꝓdit bñficiū. nec illud poterit retinere. qz cōtrahēdo renūciauit vt. c. ex transmissa. de renūci. idem de clerico qui cuꝫ consanguinea matrimoniū contraxit. nam licet sit nullū ꝓdit beneficiū no. Jo. an. in. c. vnico de cleri. cōiuga. li. vj. vt ipse refert in. c. j. de clericis cōiug. et ibi ꝑ Abbā.

¶Clericis q̄re sit inducta castitas vide. s. castitas.

¶Clericus si dimittat ecclesiā suā vl̄ expellat a bñficio vel ecclesia an recuperat bona sua. vide not. ꝑ Jo. an. et Hen. in. c. qđ a te. de clericis coniuga.

¶Clericus cōiugatus licet pōt habere ab ecclesia beneficiū nō intitulatū sed vt possessionē vl̄ pensionem ad vitā tanq̄ benemeritus vt. xvj. q. j. possessiones de penis. c. in quibusdā non tñ pōt habere bñficium intitulatū etiā sine cura nisi ex dispensatione legitime facta ℨ hoc si viuat clericaliter ℨ honeste ℨ tonsurā ℨ habitū clericalē ℨferat ℨ a mercimonijs secularibꝫ abstineat. quis tunc dispēsatiue poterit beneficiū simplex obtinere ℨ sic intelligit. xxxij. dis. si quis vero. lxxx. di. c. dictū. nam talis dispēsatio facta ꝑ ep̄m cum cā valet no. in. c. in causis de elec. no. Hen. post Hosti. in. c. diuersis. de cle. coniuga.

¶Clericus cum ad sacros ordines ꝓmouet ex cōstitutione ecclesie prius cōtinentiā debet exꝑsse ꝓfiteri. xxviij. di. c. nullū aut tacite ea. di. dyacboni eo em̄ ipso q̄ quis ꝓmouet ad sacrū ordinē tacite intelligitur vouere continentiā etiā si nulla fiat mētio de voto cōtinentie no. glo. in. c. cum olim. de cle. coniuga. et est tex. in. c. vnico de voto li. vj.

¶Clericus coniugatus prius incedens vt laicus ℨ post tpa reassumens habitū ℨ tonsurā an gaudeat priuilegio clericali. arguit ꝑ et contra. Jo. an. in. c. Johan. de cleri. coniug. ℨ finaliter putat q̄ esset necessaria declaratio. Alb. tñ in. c. clericus si tonsurā. de vita et ho. cle. concludit q̄ clericus cōiugatus ex dimissione tonsure nō ꝓdit irrecuperabiliter priuilegiū clericale sed in continēti transſumit tonsuraꝫ reassumendo priuilegium.

¶Clericus cōiugatus etiā incedens in habitu ℨ tōsura cū solū ad illud dño censeat clericus. vt. c. vnico de cle. cōiug. li. vj. nō pōt esse officialis epi nec ipsius ℨlegatus ad cām spūalem immo nec sniа ꝑ talem eo casu lata teneret qz iudex nō erat. xj. q. j. cleri

cum nullus ꝛe consue.ad nostram.est cōclusio Jo. an.in.c.Jo.ꝛe cleri.coniuga.

¶Clericus bñficiatus minoꝛ pubertate cōtrahen ꝛ sponsalia nō ꝓdit beneficiū cum talia sponsalia iuris interꝓtatione intelligant̄ ꝛe futuro vt.c.vnico ó ꝛespon.impub.li.vj.idē si sit ꝛefectus etatis ex ꝓte mulieris.nam sicut spōsalia ó futuro nō dissoluit matrimoniū immo nec prima sponsalia ita nec primum dissoluunt primū coniugiū spūsle.est conclusio Jo.an.in.c.Jo.ꝛe cle.conu.

¶Clericus bñficiatus furiosis si contrahat matrimoniū nō ꝓdit bñficiū ꝓpter ꝛefectū consensus qō ꝓcedit a furoꝛe ꝛe spon.dilectus ꝛe succes.ab in testa.c.fi.idez si ex parte mulieris si furoꝛ qꝛ habeꝫ ac si cū ymagine quadā vel cū womiente contraheret Jo.an.vbi.s.vbi vide ꝓ eū plene ꝓpter quas causas potest clericus ꝓdere beneficium.

¶Clericus nō residēs postq̄ est monitus an potest priuari a bñficio ꝛ vide.s.c.quantū cunq;.

¶Clericus an cōtinue debet in bñficio residere taliter vt etiā ꝓ negocijs suis vl̄ ecclesie nō discedat a loco vide no.in.c.ex parte.ij.ꝛe cleri.nō re.ꝛ ibi Jo. an.vide.j.verbum residere.

¶Clericus habēs sufficiens patrimoniū si ecclesie nō seruit ꝛ ꝓcipit beneficiū agens patrimoniū thesaurizando patrimonialia ꝛ ecclesie bona expendendo ꝛ et nō seruiēdo peccat.ꝛ sic intelligit̄.c.clericos.j. q.ij.et vide qō no.ꝛe testi.tus nos ꝛ ꝛe rescript. postulasti.ꝛ Jnno.in.c.iij.ne pla.vi.suas.Jo.an.post Jnno.ꝛ Hosti.in.c.eps ꝛe ꝓben.

¶Clericus etiā si sit simpliciter ꝛ psonaliter bñficiatus suis creditoꝛibꝫ ꝛe fructibꝫ sui beneficij satisfacere nequit nisi ꝓ sua sustentatōe ꝛebita cōtracta fuisset est cōclusio.Abb.in.c.cū esses ꝛe testa.q.iij. ex qua cōclusione sequit̄ coꝛrelariū ꝑm ipsum ꝛ bñficiatus fructus nō facit suos sed tm̄ obtinet in eius dispensandi canonice ꝙ ipse fundat ꝓ not.Jo. an.in.c.ex pītium ꝛe pig.et est casus ꝑm verū intellectum in.c.olim.ij.ꝛe resti.spoli.nam ꝛebita cōtracta ꝓ suo vsu nō tenet̄ soluere clericus ꝛe fructibꝫ beneficij vt.c.j.ꝛe solu.qō vide late ꝓ Ab.vbi.s.vide. j.testm̄.ver.si clericus.ꝛ ver.clericus bñficiatus.

¶Clericus ꝛe bonis ꝓ ecclesiā acquisitis pōt intuitu elemosyne vel remuneratōe seruicij dū viuit moꝛate ꝛonare actualiter nō aūt relinq̄t ꝓferēdū pꝰ mortē.c.ad hec.ꝛe testa.cū ibi.nota.ꝓ Abb.

¶Clericus plura habens bñficia quoꝝ intuitu aliqua acquisiuit ꝛebet diuidere talia bona ꝓ extimationē congruā inter illas ecclesias vt exemplificat Abb.in.c.relatum.ij.ꝛe testa.

¶Clericus administratoꝛ alicuius laici vel ꝑlati si recusat satisfacere vel dubitat̄ ꝛe eius fuga pōt ꝛetineri qꝛ priuilegiū attributū clerico ꝓ canonez si ꝗs suadente.solū operat̄ contra temerariā iniectionē manuū in clericū nō aūt qñ fit ꝓ iudicē ex iusta causa vt no.Ab.in.c.cuz nō ab hoie ꝛe iudicijs.si vero clericus est impotens ad satisfaciendū nec incarceretur nec excōicatur sed ad cedendū bonis cōpellit vt.c odoardꝰ ꝛe solu.no.Ab.in.c.j.ꝛe ꝛepo.ij.colū.

¶Clericus si ꝓ negligentiā suā pmittat rem ecclie ꝓscribi tenet̄ ꝛe suo patrimonio satisfacere vide.j. ecclesie rectoꝛ.

¶Clericus cuius ecclesia est impotens ad sui sustētationē an pōt vendere seu pignoꝛare bona eccie vl̄ cōtrahere ꝛebita ꝛ an teneant̄ parrochiani vide.j. ecclesia si est impotens.

¶Clerici bñficiati sunt vsufructuarij ꝛ sūt dñi fructuū no.glo.in.c.duo sūt genera.xij.q.ij.qō intelligo bñ administrando ꝛ dispensando nō tm̄ dando ꝛ imꝛobabiliter dispēsando vt no.in.c.pñti.ꝛe offi. oꝛdi.li.vj.ꝛ latissime ꝓ Ab.in.c.cum oēs ꝛe cōsti.

¶Clericus an et qñ potest ꝓ laico fideiubere vide.j.fideiubere.

¶Clericus non pōt obligare redditus futuros sui bñficij nisi ꝓtraheret ꝓ vtilitate ecclesie ar.in.c.nulli.ꝛe re.ecclē.nō alie.ꝛ qō ibi no.Abb.

¶Clericus si cōtraxit ꝛebita ꝓ sua sustentatōe pōt libere redditus sui bñficij obligare vt est cōis opinio in curia no.ꝑe.ꝛe ancha.in.c.olim.ij.ꝛe restit. spo.no.Ab.in.c.ex pītium ꝛe pigno.ꝛ in.c.puenit. ꝛe fideius.iij.colū.vide.j.ecclesia si est impotens.

¶Clericus qui nō cōtraxit fideiubēdo ꝓ primo in magna necessitate posito vt no.Abb.in.c.j.ꝛe fideius.seu aliter ꝓ sustentatōe sua vel vtilitate ecclesie credit firmiter ꝛe rigoꝛe iuris ꝙ inspecto statu suo et ꝛeputatōe beneficiorū suoꝝ nō ꝛebz aliquo mō ꝛe redditibꝫ bñficij satisfacere creditoꝛibꝫ qꝛ vltra sustentationē clerici redditus beneficij sunt cōuertendi in pias causas vt no.in.c.pñti ꝛe offi.oꝛdi.li. vj.ꝛ licet curia cōtrariū cōiter teneat.hoc tñ esset tutius ipsis clericis vt cōcludit Ab.in.c.puenit.ꝛe fideius.vide.j.fideiussoꝛ.ꝛ vide.j.testamentum.

¶Clericus filiussa.non eximit ꝓ clericatū a paterna ptāte in tpalibus not.Jnno.in.c.in ꝛecoꝛdem de etate ꝛ quali.licet ibi glo.teneat cōtrariū ꝛ idez qō s.tenent ꝛc.in.c.ꝓ venerabilē.qui fi.sunt legi. vbi est speciale in epo.facit vt ar.c.si annū.ꝛe iudi.li.vj. vbi dicit ꝙ in spūalibꝫ filius clericus nō est in ptāte patris secus in tpalibus est conclusio Ab.sup rubrica ꝛe pecu.cleri.vide infra testari possunt libere

¶Clericus bñficiatus licet qō emit vel acquirit ꝑsumaꝫ acquisiuisse ꝛe bonis ecclesie siue habeat administrationē siue nō vt in.c.j.ꝛe pecu.cleri.ista tm̄ ꝑsumptio licz sit iuris nō tm̄ est ꝛe iure quia recipit ꝓbationē in cōtrariū.ideo heres clerici pōt ꝓbare ꝙ ex industris vel alīs acquisiuit clericus cōcludit. Ab.in alle.c.j.ꝛe pecu.cleri.vide.j.testamentū.ver. clericus bñficia.ꝛ ver.testari licet pōt ꝛ ver. testari possunt libere.ver.si clericus habens pīmonium.

¶Clericus potest inducere testatoꝛē blādo sermone vt nō ecclesie sed sibi relinquat vide.j.testamentum.ver.si quis.

¶Clericus qui ꝑmiscue vtebaꝫ patrimonio ꝓprio et rebꝫ ecclesie si aliqua emit seu acquisiuit ꝛ patrimoniū erat sufficiens ad acquisitionē illoꝝ bonorum ecclesia vero nō nec in totū nec in partem ꝑsumitur ꝙ ꝛe patrimonio acquisiuit.qꝛ cessat rō ꝓsumptionis ꝓ ecclesia vt.c.j.ꝛe pecu.cleri.xij.q.ij.c. j.idem ecōtra si ecclesia erat sufficiciēs et patrimonium tenue eadem rōne.no.Ab.in.c.vt vnusquisq; ꝛe pecu.clerico.iij.colum.

¶Si clerici patrimoniū ꝛ ecclesia vtrunq; est sufficiens ad acquirendū in totum vel in partē fiet diuisio inter ecclesiam et heredem clerici ꝑm quantitatem patrimonij ꝛ rerum ecclesie ꝛebet tm̄ priꝰ ꝛetrahi quod ꝑlatus expēdit in ꝑsonam ꝛ noie ecclesie nec ꝛebent ꝛeduci expense nimis ꝛe liberalitate et ꝛe residuo fiat equalis diuisio vt.c.j.xij.q.ij.ꝛ ibi glo.et sentit Jnno. in.c.cum in officijs ꝛe testa.qō intellige etiam si ꝓlatus nomine ꝓprio aliquid emit qꝛ nō est sibi credendū exquo facultates ecclesie exuberabant ꝛ nō apparet in quē vsum fuerunt conuerse ꝛ idem crederem si habebat clericus industriam equivalentem eadem rōne et si nō habebat patrimonium.nec industriam ꝑsumitur pro ecclesia vt in auten.licentia.C.ꝛe epi.ꝛ cle.vbi no.ꝛ idez in administratoꝛibus rerum secularium arg.in.l.si ꝛefunctus.C.arbi.tu.no.Abb.in.c.alle.c.vt vnusquisq;.ꝛe pecu.cle.circa fi.vide.j.testamentum ver. si clericus habens patrimonium.

¶ Clericus si in terra ecclesie inculta plantauit vineam sua industria laboribꝫ et expensis seu reduxit ad culturam cā sustētationis sue lz prīuet postmodum bñficio etiam rōne delicti hec tñ terra sibi relinquit vsqꝫ ad obitū suū quod ē satis humanum ꝛ rōni pſonū. ar. in. c. ad aures. de re. eccle. nō alie. no. Abb. in. c. fi. ō pecu. cleri. hocidem no. ibi Innoc. nec ob. l. actōnis. §. si societatē. ff. p socio. vbi ē casus aliqs habebat societatem mecū ꝛ ꝓpter eꝰ defectum delinit eē socius qō intelligit quo ad dāna sua cōꝛ. quod no. Bar. in. l. j. §. de dign. lib. xij. vbi dicit q si aliquis ꝓpter suū delictum perdit nobilitatem ꝛ sic delinit esse intelligit quo ad omīa cōmoda ꝛ honores. sed quo ad damna sua ꝛ onera bñ remanet nobilis. sic ergo in ꝓposito si ꝓpter delicta ꝛ demerita clericus perdit titulū beneficij ergo ꝑdere debet cōmodū vinee quā plantauit ī solo ecclesie saluādo dictum Inno. ꝛ Abb. q perdit omīa vtilia prouenientia sibi ex titulo ꝛ in eo qui delinit esse nobilis ꝓpter delictum vt dicat perdere ea cōmoda puenientia sibi ex nobilitate. sed si aliūde puenant sibi commoda non ꝓcedunt illa iura qz limitata causa limitatum ꝓducit effectū. l. in his. de acqui. re. d. ꝛ sic in casu isto iste clericus ꝛ si possideat rem meliorata a se prouenit sibi ꝯa iure ꝓpter eꝰ industriam ꝛ non ex titulo bñficij. ꝛ sic cōcludit barba. in alle. c. fi. de pecu. cleri. iij. colū.

¶ Clericus habēs vel non hñs administratōez an pōt testari de his que acq̄siuit intuitu ecclie seu de redditibꝫ bñficij. vide. j. testamētū. p totū.

¶ Clericus an pōt ꝓ defensione ꝓpulsi occidere aggressorem ꝛ vide. j. defensio. v. si clericus.

¶ Clericus an pōt seipm defendere aggressorē suuz occidēdo. vide. j. homicidiū. v. si occidit.

¶ Clericis assignāt redditus ecclīastici principalr vt ex ipsis viuere possint vt. c. cum ab oi. de vi. ꝛ ho. cleri. nec tenent potius subuenire pauperibꝫ q̄ sibipīs nec prius reficere edificia. primo ergo debēt ex illis honeste viuere ꝛ de his que supersunt alia opa facē ꝛ sic intellige text. xvj. q. j. c. fi. no. Abba. in allega. c. cū ab oi. ij. colum.

¶ Clericus ꝯcubinarius si efficeret deterioꝛ eo q̄ ꝓlatus nō vult sustinere eum habere cōcubinaz precise ad hoc compelleret. pōt ꝓlatus in tali casu ad tēpus eum tolerare. nec ꝓpter hoc incurrit aliquā penam. nam q̄ꝫ sustinet minus malum vt maius malum euitetur. xij. di. c. duo. xxxij. q. ij. c. semel. no. Abb. ī. c. vt clericoꝛ. de vi. ꝛ ho. cle. ij. colum.

¶ Clerici qualiter sunt puniendi de incontinentia vide late per Abb. in. c. vt clericoꝛ. de vi. ꝛ ho. cleri. vlti. colū.

¶ Clerici non pñt etiam honestas negociatōes exercere si non indigeant. si vo indigeant possunt vti negociatōnibꝫ ꝛ querere inde victū manibꝫ. xcj. dis. clericus victum. ꝛ. c. j. de cele. missaꝝ. ꝛ quis dicatur negociatoꝛ honestus vel inhonestus vide. c. sitiēs. lxxxviij. di. alē aūt negociatorem clericū tanq̄ pestē fuge. c. negociatorem. eo. di. Abba. in. c. clerici offic. de vi. ꝛ ho. cleri.

¶ Clericus si negocietur de bonis ecclesie non debz ꝓcure priuilegium quo ad bona ecclesie. quia delictum persone ꝛc. ꝛ idem sentit Frede. de senis consi. cc. q̄ sentit q si bona ecclesie deferant ad certū locū nō tenent aliquid soluere ꝓ gabella vt. c. q̄q̄. de cen si. li. vj. ꝛ cle. pſenti. eo ti. non habent locum i bonis ecclesie quod cōmēdat Abb. in. c. fi. de vi. ꝛ ho. cle.

¶ Clericus si hēat bona laicoꝛū an transeāt bona illa cū onere suo ad clericos. vide. s. bona laicoꝛ.

¶ Clericus an pōt subuenire cōsanguineis ō bonis ecclie. vide. j. elemosyna. vsi. in elemosyna. ꝛ. j. ꝓcla

tus licet.

¶ Clericus cōcubinarius seu fornicatoꝛ siue sit notorius siue occultus ē suspēsus quo ad se nec ē speciale in eo. sed idem est in quolibet clerico existēte in peccato mortali. non em̄ debet exequi officiū cuz per peccatū mortale a deo ē separatus. que quidē suspensio peruenit principaliter a deo. qz immediate cum peccat separatus ē a gra de. ix. q. iij. deniqꝫ. ꝛ Inno. in c. si celebrat. de cleri. exco. mi. naz grauissime peccat clericus celebrando dū est in peccato mortali. ō cō se. di. ij. quotidie. ꝛ in. c. de homine. de cele. missa. est ꝓa ꝓclusio Abb. ī. c. via. de coha. cle. ꝛ mu. iij. colū.

¶ Clericus concubinarius si est occultus vl tolleratus lz sit suspensus quo ad se non tñ quo ad alios ꝛ ideo parrochiani nō peccāt audiendo ab eo diuina vt. c. fi. ō coha. cleri. ꝛ mulie. si tamē ē notoꝛi⁹ ꝑ sniam vel ꝓfessionem sponte factam quo ad alios ē tūc suspensus ꝛ peccant audientes ab eis diuina. q̄a veniūt contra ꝓcepta ecclie non q̄ sacramēta ñ sint vera in se sed ꝓpter contēptū cōtumaciā ꝛ inobedientiam superioꝛis. nā ipsoꝝ bñdictōnes cōuertunt in maledictōnes. c. si q̄. lxxxj. di. Abb. vbi. s.

¶ Clericus ꝯcubinarius notoꝛius non ꝓ sententiā nec ꝓ cōfessionē si habēs indubitanter cōcubinam quā publice tenet ꝛ nutrit filios sicut ꝓpria vxoꝛ est taliter suspensus quo ad alios q̄ sine aliqua monitione est abstinendū ab eo. vt alle. c. vestra. in fi. ꝛ in c. tua. eo. ti. vbi nulla fit mentio de monitōne. ꝛ ꝓ hoc glo. notabilis. ꝛ glo. in. c. michael. de filijs pſbyteroꝛ. ꝛ ex. in. c. nullus. xxxj. di. Abb. vbi. s.

¶ Clericus fornicatoꝛ si non habet opis euidētiaz lz pōt ꝓbabiliē tergiuersari: vt qz ꝯcubina habitat cū matre clerici quam vocat pedissequā vel quid simile ꝛ tūc sine monitōne ꝓlati non est abstinendū ab eo. no. Archi. in. c. si qui. lxxxj. di. ꝛ An. in alle. c. vestra. Abb. vbi. s.

¶ Clericus per opis euidentiam indubitatā fornicatoꝛ est directe suspensus ab officio. ꝓ. c. ꝓpt. xxxij. di. vbi auctoritate dei ꝛ beati Pauli sibi interdicimus vt missam nō cātet. ꝛ ē ex. e. di. §. ver. vbi tales appellant ꝑcussi ꝛ suspensi ab ecclia. secus em̄ vbi cessat talis opis euidētia. vt Abb. vbi. s.

¶ Clericus suspensus ab officio ꝓpter graue crimē ē suspensus a beneficio ꝓpter quandam cōsequētiā vt no. dct. in. c. a crapula. de vi. ꝛ ho. cle. ꝛ glo. ī cle. cupientes. nam beneficium est sequela officij. vnde si clericus ex culpa sua ñ pōt dicere officiū nec debet ꝓcipere bñficiū vt in. c. fi. de rescrip. lib. vj. ꝛ in. c. pastoralis in fi. de appel. Abb. in alle. c. via. v. colum.

¶ Clericus si fuerit ꝑcussus ab hoīe excōicat⁹ depositus vel interdictus ꝓpter crimen non est licitū ab eo recipi sacra nec diuina audiri: quia non pōt dici toleratus ex quo iudex specifice ꝓtra eū sniam tulit vt in allega. c. vestra. no. Inno. in. c. q̄liter. de accu. sacrīm baptismi pōt maxime in necessitate a tali recipi. vide ex. ꝛ rōnē eius. xxxij. di. §. ver. Abb vbi. s.

¶ Clericus si ē ꝑcussus a canone ꝓpter crimen tūc si crimen ē notoriū nō licet a tali recipe sacra vt in alleg. c. ver. ꝛ ꝟ ꝓter sacrīm baptismi ꝛ sacrīm corporis xpi vt necessitate tñ sed si crimen ē occultū nō ē abstinendū ab eo in sacris necessarijs in voluntarijs tñ licite possumus abstinere nisi exinde oriat scādalum. Abb. in. d. c. via. vj. colum.

¶ Clericus si nō ē ꝑcussus ab hoīe vel a iure si ñ possumus abstinere sine scādalo a sacris voluntarijs licite recipiūt ab eo non tñ peccam⁹ abstinēdo. q̄ aūt sunt sacra necessaria ꝛ q̄ voluntaria vide glo. in. c. veniens. ō transa. restringit tñ Ab. que supradicta sit q̄ clericus labitī peccato fornicatōnis notorio. secus de alijs criminibꝫ.

¶ Clerici licet reddant̃ meliores seruando continentiã tñ si cõtrahẽt ꝓuigia licita nõ peccarent. ꝑ c. nicena. xxxj. di. ⁊ hoc si cõstitutio ecclesie nõ obuiaret. no. Abb. in. c. qõ a te. ℞ cleri. ꝓuig. vide supra castitas.

¶ Clericus si dimittit bñficiũ vel eccl̃iam an habebit seu repetet ea que dux̃it ad eccl̃iam. ⁊ vide notabiliter ꝑ Abb. in. c. qõ a te. ℞ cle. cõiuga.

¶ Clericus in sacris mr̃imoniũ ℞ facto ꝓtrahendo ꝑdit executõz officiũ sui. ⁊ sic ipo facto videt̃ suspẽs ꝰ adeo q nisi ex dispensatõne amplius exequi ordinẽ nõ potest vt colligit̃ ex. c. sane. ℞ cleri. cõiuga. ⁊ intelligẽ q est suspensus nõ illa suspensione que induxit irregularitatẽ facit. c. is qui. ℞ sen. excõm. sed est suspensus sicut quilibet notorius criminosus vt in c. fin. ℞ cohabi. cleri. ⁊ mulie. ⁊. c. fi. ℞ tempo. ordi. qõ cõmendat Abb. in allega. c. sane.

¶ Clericus in sacris matrimoniuz contrahẽdo pl⁹ peccat q̃ als adulterando eo q vid̃ apostatare ex maioritate pene nam ex acerbatõne pene colligim⁹ maioritatẽ ℞licti. xxiij. q. j. c. non afferamus. ⁊. l. respiciendũ. ff. ℞ penis. nam et mulier ⁊ filij inde nati efficiunt̃ serui eccl̃ie. c. cũ multe. xv. q. fi. qõ nõ cõtingit in adulterio. Abb. in. c. sane. ℞ cleri. cõiuga

Coadiutor

¶ Coadiutor qui dat̃ infirmo ꝓlato ꝟm formam iuris vt. c. ℞ rectoribꝫ cum se. ℞ clerico egro. nõ ẽ ꝓlatus qz vt ibi patet hz solũ portõnem ex redditibꝫ eccl̃ie ergo non est ꝓlatus: qz ꝓlatus habet liberã administratõnem oim redditũ eccl̃ie vt. c. cũ nobis. ℞ ele. habet em̃ solũ exercitiũ cure vt ibi ius em̃ ꝓlature ⁊ cura in habitu resider penes infirmuz: vt satis ꝓbat̃ in. c. vnico. §. j. ℞ cle. egro. li. vj. no. Abb. in alle. c. ℞ rectoribꝫ. in fi.

¶ Coadiutor hz administratõnem spũalium ⁊ tpaliũ si infirmitas ꝓlati ẽ talis que impedit administratiõnẽ vtriusq; vt si ẽ factus ℞mẽs vel mente captus seu incurabilis ⁊ tũc ℞bet coadiutor cõgruaz portõnẽ infirmo dare⁊ cõgruam ꝑ se reseruare ⁊ reliquos redditus in vtilitatez eccl̃ie cõuertere velut bonus rector dispẽsare. ⁊ sic intelligit̃. c. tua nos. de cleri. egro. ⁊. c. pe. ℞ cle. non resi. ⁊. c. puenit. ó appel. sed si infirmitas solũ reddit eũ impotentẽ in spũalibus tũc cum officiũ coadiutoris se non extendit ad spiritualia ꝓlatus ꝓcipiet omnes redditus: ⁊ dabit congruã portõnem coadiutori ⁊ sic ꝓcedit text. c. de rectoribꝫ. vt ibi not. Abb. ij. colũ.

¶ Coadiutor q̃s sit qualis ℞bet eẽ cuius sit etatis nunq̃d laicus põt eẽ coadiutor. Jtẽ si femĩa possit ℞putari masculo vel ecõtra et an religiosus possit ℞putari coadiutor ⁊ ꝑ quem ℞beat ℞putari coadiutor vide no. ꝑ Abb. in. c. vl. ℞ cleri. egro.

Collatio

¶ Collatio facta scienter ℞ indigno an sit ipo iure nulla vide plene ꝑ. Abb. in. c. cũ in cunctis. §. fina. ℞ elect.

¶ Collator bñficij cui papa mãdat vt libere conferat bñficiũ non ẽ necesse vt aliũ requirat nec nocet vide. j. verbũ libere.

¶ Si papa mãdat collatori vt conferat certũ bñficium in certa forma nõ tenet alia collatio in cõtrarium attẽptata nã quẽadmodũ alienatio ẽ nulla ꝑ legẽ mõtuã fcta idẽ si ẽ attẽtata ꝑ mãdatũ pape q̃ ẽ lex aiata i ẽtis no. Jnno. i. c. fi. ó ac. ⁊ i. c. raynald⁹. ℞ test. si tñ papa mandat vt cõferat beneficium titio ⁊ ille ꝓtulit sempzonio ⁊ cõferens nullã aliã habebat ptãtem cõferẽdi nõ tenet actus nisi seruetur forma mãdati. c. cum dilecta. ℞ rescrip. ⁊. l. diligẽt. ff. manda. Si ꝙ mãdatarius hẽbat als ptãtẽ tũc tenet q̃ facit cõtra mãdatũ nõ ex ptãte ℞legata: sz ex ptãte ordinaria quã hẽbat vt not. glo. in cle. j. de iurepatro. ⁊ ẽ rõ diuersitatis. qz ꝑ mandatũ vt Titio ꝓferat non intẽdit ꝓnceps mandatario auferre ptãtem cõferẽdi alteri licet iit puniendus: qz nõ seruauit mãdatũ principis secus qñ directe. sic ꝓcipit vt certũ quid faciat tũc em̃ nõ tenet actus: quia videt̃ sibi auferre potestatẽ exercẽdi actũ et vide. c. fi. si tibi ℞ pben. li. vj. ⁊ hoc cõmendat Abba. in. c. dilectus. ij. ℞ pben. in fi. vide. j. forma. v. gesta.

¶ Collatio bñficiorꝫ suorꝫ facta ꝑ electu ante cõfirmationẽ vel post an valeat ⁊ si infirmar̃ electio an possit bñficia sua repetere. wct. signanter Abb. in c. qualiter. ℞ elec.

¶ Collatio dignitatũ seu bñficiorꝫ ad quẽ ꝓtineat ꝺ iure cõi plene ꝑ Abb. in. c. cũ in eccl̃ia. ℞ elec.

¶ Collationes plures vnius bñficij põt q̃s ad cautelam ꝓcurare vide. s. bñficij vnius.

¶ Per collationem acquirit ius in bñficio. vide. j. electio. v. ꝑ electõnem.

¶ Collatio bñficij occulta hz nõ careat suspitõe valet tñ ⁊ nõ inducit retractatiõez vt ꝓcludit Abb. ꝑ Jo. an. in. c. vnico. vt eccl̃iastica bñfi. secus in electione dignitatis vt in. c. quia ꝓpter. ℞ elec. ⁊ qz illa cõstitutio ẽ penalis non extendit ad alios casus vt no. glo. in. c. ℞cet. ó imu. eccle. li. vj. no. Abb. vbi. s.

¶ Lapso tpe ꝓfixo ad conferendũ beneficiuz põt is ad quem sit ℞uolutio immediate conferre: nec tenetur requirere primũ collatorem nec cõputat̃ tps a die collatõnis: qz ꝑsumit̃ illum habuisse noticiaz vacatõnis bñficij colligit̃ ex. c. vt nostrũ. vt eccl̃iastica bñfi. ⁊ ibi ꝓmẽdat Abb.

¶ Si capitulũ recipit aliquem in canonicũ auctoritate ꝓpria ℞mũ ꝓbendam vacantẽ cõtulit alteri tenet collatio. qz capitulũ non potuit dare ius ad ꝓbendam vacaturã. no. Jnno. in. c. inter cetera. ℞ ꝓben. capitulũ tñ ꝓuidendo alteri extraneo vl̃ alicui ℞ collegio postea recepto tenet̃ ꝓuidere illi primo recepto quẽ eluſit ℞ redditibꝫ cõibꝫ iuxta formam c. dilectus. secũdo ℞ pben. vt no. Jnno. eleganter ĩ c. statuimus. ℞ maio. ⁊ obedi. quod cõmẽdat Abb. in allegat. c. inter cetera. ij. colũ. vide. s. canonicus. v. ꝓbenda.

¶ Collator et is cui fit collatio bñficij ſi vterq; sciebat beneficium nõ posse cõferri quia alteri erat ℞bitum nõ tenet̃ sibi ꝓuidere ℞ alio beneficio quia vltus cum vlo compensatur vt in. c. intellexim⁹. de adulte. secus si eps tenebat̃ beneficiũ conferre rõne ordinis collati vt no. in. c. cũ ſm apostolum. ℞ ꝓben. sed si vterq; ignorauit: non tenetur episcopus ei ꝓuidere cum cesset fraus. ℞ qua in. c. inter cetera. ℞ ꝓben. aut episcopus sciuit ⁊ alter ignorauit ⁊ tunc tenetur episcopus. si tamen eps ignorauit et alter sciuit nõ tenet̃ eps. sic distinguit Abb. in alle. c. inter cetera. in fi.

¶ Collatio facta ꝑ ordinariũ vel ꝑ executorẽ ℞ ꝓbenda vacãte ꝓtra mãdatũ pape an valeat vide. j. ꝓbenda. v. ꝑ mandatũ. cũ v. se.

¶ Collatio bñficij facta ab excõicato occulto an valeat vide. j. rescriptũ ad lites.

¶ Collatio seu ꝓuisio vbi allegat̃ subrepticia. i. per falsas l̃ras obtẽtas nõ ꝓ⁹ nãciscat̃ possessionẽ ꝓuisus quã ℞ validitate l̃raz fuerit discussum. vide. j. possessio. v. vbi ꝓuisio.

¶ Collatõ bñficij fcta ꝑ executorẽ ĩgrantẽ vacatõz vl̃ modũ vacatõis valet dũ tñ ĩ ℣itate vacet. no. Jo. mo. ⁊ Jo an. ĩ. c. j. ó post. ꝓla. li. vj. ⁊ ĩ. c. si tibi absenti. ó pbẽ. eo. li. ⁊ tenẽt dñi ó rota ꝓclusiõe. clxvj. vide. j. electio sub tali forma. hoc ꝑ Lapum sua allega. vl-

¶ In collatõne beneficiũ nõ est necessaria expressio modi vacãdi dũmodo vacet: nec expssio modoꝝ vacatõis sub alternatione nõ viciat electiõis actũ: vt Lapus vbi supra. ⁊ vide. j. electio valet.

¶ Si scribit ad quẽ spectat collatio dato executore ad puidendũ affecta est pbenda p pũtationẽ factã collatori ita q̃ collatõ postea alteri facta nõ tenet. est casus in. c. ꝓposuit. ꝛe ꝓcess. pben. ⁊ in. c. si capitulũ. eo. ti. li. vj. nec ob. c. dilectus. ij. ꝛe pben. qr ibi soli ordinario fuit scriptũ p papã. sed ī pdicto. c. ꝓposuit fuit datus executor cui etiã simul cũ ordinario lr̃e pape virgunt. ideo ī primo casu valuit collatio ordinarij. in secũdo vo nõ. qr fuit affecta pbenda p psentationẽ ⁊c. no. Ab. in alle. c. ꝓposuit. vide j. pben. v. p mandatũ.

¶ Habens ius conferẽdi si allegat iustã ignorantiã vacatõis. ⁊ nõ curat ei semestre tpus ꝛebet cõsiderari qualitas beneficij vacãtis. nã citius psumitur scia in magno beneficio q̃ in paruo ⁊ in curato q̃ in simplici. Item distantia locoꝝ. nã facilius psumitur scientia in loco vicino q̃ remoto: vt. c. quanto. ꝛe psump. Item modũ vacãdi ⁊ famã loci. ⁊ vide tex. cũ glo. in cle. vnica. ꝛe ꝓcess. pben. ⁊ wc. ī cle. qr regulares. ꝛe supplen. negli. prela. ⁊ ex his informabit superior motũ animi sui cũ certa ꝛetrina ad hoc nõ põt dari. no. Ab. in. c. qr diuersitatẽ. ꝛe cõcess. pbendij. colũ. vide. j. tempus. v. si patronus.

¶ Cõferri nõ põt bñficiũ qđ vacat ꝛe facto sed nõ ꝛe iure. vel saltim beneficiũ est nõ libeꝝ. qr est collatũ absenti nõdum acceptãti: vt. c. j. ⁊ ij. ꝛe cõcess. preben. ⁊ c. si tibi absenti. ꝛe pben. li. vj. Abb. in. c. cum nostris. ꝛe concess. pben. v. colum.

¶ Si bñficiũ vacat ꝛe iure ⁊ nõ ꝛe facto. vt est ꝓprius casus in. c. cuz nostris. ꝛe concess. pben. si possessio nõ est colorata aliquo legitimo titulo. sed euidẽter iniusta poterit p ordinariũ alteri conferri. etiã nõ vacato possessore. licet possessio non ꝛebeat auferri eo nõ vocato: vt ẽ casus in. c. licet eps. ꝛe pben. li. vj. ⁊ fa. c. ꝛe mulcta. ꝛe pben. ⁊ Ab. vbi supra.

¶ Si possessio beneficij ẽ colorata si papa bñficiuz cõfert ꝓprio motu tenet collatõ ẽm Jo. cal. ⁊ Anto. in alle. c. cũ nostris. qr motus ꝓprius excludit omnẽ subreptionez. c. si motu ꝓprio. ꝛe pben. li. vj. Ab. tñ in alle. c. cũ nris. vij. colũ. tenet q̃ nõ valeat talis collatõ nõ eo casu qđ ꝓcedat nullitas ex ꝛefectu potestatis. ß ex ꝛefectu psumpto voluntatis pape qui nõ intẽdit tollere possessionẽ coloratã alicui eo nõ vocato: vt alleg. c. cũ nostris. nã motus ꝓprius solũ excludit subreptionẽ. nõ añt confirmat gratiaz ꝓtra psumptã voluntatẽ ꝓcedẽtis: vt notãter dicit Anto. ī alleg. c. si motu ꝓprio facit. qđ no. glo. ī cle. si romanus. ꝛe pben. Abb. vbi supra.

¶ Si beneficiũ p alteꝝ possessũ colorate licet nõ iuste p ordinariũ inferiorẽ a papa alteri ꝓferat collatio est nulla ex ꝛefectu potestatis. qr ius nõ vult vt tale beneficiũ alteri conferat: nisi constet prius ꝛe nullitate iuris possessoris: ne videat beneficiũ viuẽtis alteri collatũ. et sic intelligit alleg. c. cũ nris. no. Ab. vbi supra. vj. colum.

¶ Si possessio bñficij nõ ẽ colorata sed euidẽter iniusta poterit p executorẽ tale bñficiũ conferri: non obstãte iniusta possessione beneficiũ ꝛetinentis: vt vult Inno. in. c. ꝓposuit. ꝛe ꝓcess. pben. ⁊ ꝓpos. ī. c. capitulũ. ꝛe rescrip. vbi plus dicit q̃ si scõus executor ꝓtulit tibi bñficiũ primo impetrãti ꝛebitũ põt executor meꝰ illud bñficiũ mihi cõferre etiã nõ cassata prima collatiõe tua: qr tua collatio recẽs videt facta in fraudẽ mei iuris. ß si possessio esset colorata: puta antiquata etiã añ impetrationẽ meaz lr̃aruz generaliũ. tũc executor meus ꝛebet priꝰ cassare tuã collationẽ vocato tũ possessore ⁊ admittẽdo ꝓbationes sup ꝛefectu sui iuris poterit tũc executor meus illud ꝓferre. Ab. vbi supra. vij. colum.

¶ Si lr̃e sunt spãles puta ad certũ bñficiũ valẽt si dicũt bñficiũ vacare ꝛe iure nõ obstante possessiõe facti alterius. si tñ simpliciter lr̃e disponũt bñficiũ vacare apposita clausula. s. amoto quolibet illicito ꝛetẽtore que habent in. c. ꝓposuit. ꝛe ꝓcess. pben. tũc possessio facti nõ ĩualidat lr̃as. qr satis faciũt mẽtionẽ ꝛe possessiõe facti p illã clausulã qđ ꝓcedit q̃ clausula apponit in lr̃is gratiosis. secꝰ si in lr̃is executoꝝ vel in executõe gratie. qr ea que apponunt in executione gratie nõ vitiant gratiã aduersus vitiũ subꝛeptõis. facit tex. in cle. j. ꝛe pben. si vo dicta clausula nõ ẽ apposita: tũc lr̃e sunt subrepticie. p. c. cũ nostris: vt ibi no. Abb. vij. colum.

¶ Ubicũq̃ nõ est ꝛefectus ī ꝓferẽte: nec inducit priuatio ipso iure p sniam iuris vel homis talis possessio ẽ colorata. p hoc tex. ī alle. c. cũ nostris. idem vbi ꝛefectus fuit ī ꝓferente: qr nõ habebat potestatẽ: ß ĩterueniat confirmatio sup̃ioris: vt. c. que diuersitatem. ⁊ hec est prima regula quã tradidit Abb. in. c. cũ nostris. vltima colum.

¶ Ubicunq̃ conferens nõ habebat potestatẽ conferendi seu priuato est inducta ipso facto a iure vel ab homine: talis possessio dicit incolorata hoc probat in. c. licet epus. ꝛe ꝓcess. pben. li. vj. et in. c. ō mulcta ꝛe pben. Abb. vbi supra.

¶ Ad petitionẽ partis nõ tenetur possessor probare colorẽ sue possessionis. quia in tali casu nemo cõpellitur ostendere titulũ sue possessionis: vt. l. cogi. ꝛe peti. heredi. sed ad iudicis instantiã tenet possessor hoc pbare: qr in his exuberat officiũ iudicis. argu. ij. q. j. legũ. et in. c. cũ dilecti. ꝛe elec. ⁊ quod no. ī regula. i. ꝛe regu. iuris. li. vj. põt tñ sup̃ior in hoc casu assumere ī se onus pbandi ꝛefectũ titulꝰ ne ille teneat bñficiũ cũ pcto. facit qđ no. glo. ī. c. j. ꝛe concess. pben. et vbi bñficia essent incõpatibilia põt sup̃ior ex officio semp exigere pbationẽ tituli: vt in. c. ordinarij. ꝛe offi. ordi. li. vj. no. Ab. in alleg. c. cũ nostris. in fi. ⁊ j. titulũ sue possessionis.

¶ Collationis beneficij effectum impedire nõ potest exceptio renũciationis. et vide infra exceptõ renũciationis.

¶ Potest epus ꝛelegare potestatẽ conferendi certũ bñficiũ vacans nõ tñ vacaturꝝ: ne fiat in fraudẽ cõcilij lateranẽ. vt sentit Jo. an. in. c. cõstitutꝰ. ꝛe ꝓcess. preben. et glo. in. c. puida. §. phibemus. ꝛe offi. le. li. vj. in genere vo potest potestatẽ omnimodã ꝓmittere. dũmodo hoc ꝛeleget suo vicario generali dũtaxat. nam alteri nõ potest vt allegato. §. phibemꝰ omini ꝛe rota ꝛecisio. sua. cccl xxxiij. ex quo restringit. c. fi. ꝛe offi. vica. li. vj. et notat Abbas in allegato. c. constitutus.

¶ Ex negligẽtia capituli vel plati inferiores ī bñficijs ꝓferẽdis nõ ꝛuoluit potestas ad sup̃iorem: qñ sup̃ior ꝓcurauit ꝛelose illã negligentiã. qr talis ꝛelus nõ ꝛebet ei pdesse. facit. c. sedes. ꝛe rescrip. et. c. postulasti. ꝛe concess. prebẽ. vbi hoc. no. Ab. ij. colũ. vide. j. ꝛelus. v. si ꝓpter.

¶ Collatio bñficij facta p nõ habentẽ pstatẽ ꝓferẽdi nõ imprimit iustũ colorẽ possidẽdi: etiã si fuerit ꝓfirmatio pape subsecuta in forma cõi: vt ẽ tex. ī. c. ij. ne ede vacã. ⁊ vide supra. e. v. vbicũq̃ ꝓferens. et no. Ab. in alleg. c. ij. in prin.

Collegium

¶ Collegij maior pars an ⁊ quãdo requirat ī actu ⁊ quomodo absentes sunt vocandi. Ab. plene in. c. cũ omnes. ꝛe consti.

¶ Collegiū qñ cognoscaꝫ an sit ecclesiasticū vel secu-
lare. Abb. in. c. ex lr̄is. e. rj.
¶ Collegio ꝛstructo an omnia iura collegij sūt ꝛ
structa vel remaneāt in vno. Abb. in. c. gratū. ō po
situ. prela. iij. colum.
¶ Collegiū an ⁊ quando habet ius p̄lationis: vide
wc. ⁊ Abb. in. c. j. ꝛ elec.
¶ Collegiū seculare pōt sibi eligere rectorē si exer-
cet aliquā pfessionē vel negociatōem licitā vel ho-
nestā qui habebit iurisdictionē i ciuilibus i his tm̄
que oriunt̄ rōne illi⁹ pfessionis: vt. l. fi. ꝛ iurisd. om.
iudi. Jnno. in. c. cū ab ecclesiaꝝ. ꝛ offi. ordi. ⁊ Bar
to. in. l. fi. ꝛ colle. illi. Abb. in. c. j. ꝛ elec. i fi. et i. c. cū
ab ecclesiaꝝ. ꝛ offi. ord̄. vbi tenet q̄ si aliq̄s ꝛ col-
legio preueniaꝫ in iurisd. ab ordinario nō pōt ei⁹ iu-
risdictionē ꝛclinare.
¶ Collegium inferiorꝫ rectores an habeāt iurisdi-
tionē priuatiue vel accumulatiue. vide. j. iurisditi-
onem nō habent.
¶ Collegiū cū est opus ꝑgregare poterit ordinar⁹
vel ꝛlegat⁹ in cā ꝑpellere illū ad quē spectat ꝑgre-
gatio collegij vt illud ꝑgreget. ⁊ sicut poterit colle-
giū ꝑm hanc practicā citari ē glo. notabi. i. c. si capi
tulū. ꝛ concessi. p̄ben. li. vj.
¶ Collegij vn⁹ sol⁹ pōt ipedire ꝑpositiōz fiendā rōe
collegij qñ actus ꝑpositōis ē nolūtarius: vt no. i. c.
cū oēs. ꝛ psti. sed si ꝑpositio ꝑcernat vtilitatē colle
gij nō impediret illā ꝑtradictio vnius: vt. c. ō his q̄
fi. a ma. par. cā. Ab. in fi. ꝛ maio. ⁊ obe.
¶ Collegiū clericoꝝ potest cōstituere sindicū. vide
j. vniuersitatem.
¶ Collegiū est subiectū ordinarijs ⁊ maioribꝫ po-
testatibꝫ. ⁊ ab eo appellaꝫ ad ipos maiores. vide su
pra appel. ꝛbet a collegijs.
¶ Act⁹ collegij ꝛbēt expediri p̄ psensū p̄stitutū cō
muni. vñ nō sufficit q̄ singulariter psentiāt sed col-
legaliter: vt. c. geneſi. ꝛ elec. et. l. ij. C. ꝛ curi. lib. x.
wc. in. c. cū omnes. ꝛ psti. ⁊ ibi Ab. ⁊ in. c. cū eccleſia
sutrina. ꝛ cā pos. ⁊ ꝑie. ij. colum.
¶ Collegiuz quid dicatur facere concorditer. vide
j. concorditer.
¶ Collegio dissoluto quid faciendū sit ō bonis col
legij. Bar. in. l. fi. ff. ꝛ col. illiciti. ⁊ Ab. in. c. recolē-
tes. ꝛ sta. mo. dicunt q̄ quedā sunt collegia que nō
possunt possidere in particulari vt collegia religio
soꝝ. ⁊ in his bona remanēt apud supiorē collegij. q̄
ꝛ illis disponit tanq̄ ꝛ vacātibus. ar. in. l. j. ff. ō cu
ra. bo. dan. ⁊ sic fuit seruatū in dissolutione collegij
temporaliū. quedā sunt collegia clericoꝝ secular̄i-
um. ⁊ dissoluto tali collegio poterit quisq̄ habere
q̄ contulit. ar. in. l. j. ff. ꝛ col. il. ⁊ in. c. q̄ a te. ꝛ cle
ri. coniug. sed alia bona collegij remanēt apud su-
periorē. ex quo illa bona erāt attributa collegio ꝑ
pter officiū diuinū. nā sublato laboze tollit̄ ⁊ p̄miū
in. l. scio. ff. ꝛ annuis lega. q̄nq̄ ista collegia hñt bo
na ad vtilitatē publicā: vt ē hospitale ꝛputatū ad
vsum pietatis. ⁊ tūc bona nō diuidunt̄ inter colle-
gatos: vt. ſ. dixi. q̄nq̄ habent bona ad vsum singu-
loꝝ vt q̄sq̄ ꝓtulit ꝑ vita cōi. ⁊ tunc collegio disso-lu
to diuidunt̄ bona inter collegiatos: vt. l. iij. ff. ō col
le. illi. ⁊ ꝛ hoc vide q̄ nō. Jnno. in. c. dilecta. ꝛ ex-
ces. p̄la. no. Ab. in alleg. c. recolētes.
¶ Collegiū licitū ⁊ approbatū faciūt leprosi. nā ex
quo habēt materiā licitā conueniēdi in vnū: vt i. c.
ij. ꝛ ecclē. edifi. faciunt collegiū: vt notat Jnno. in
c. cū ab ecclesiarum. ꝛ offi. ordi. facit tex. in. l. j. ff. ꝛ
col. illi. Abb. in alleg. c. ij.
¶ Collegiū faciunt paupes: ⁊ possunt simul cōue-
nire ꝑ sustentatione vite ipsoꝝ: nō tamen p̄nt cōue-
nire in singulis mensibus: vt no. Bar. ff. ō col. illici.
in. l. j. ⁊ Ab. in. c. ij. ꝛ eccle. edifi.
¶ Collegiū licitū faciunt wctores legentes ⁊ etiaz
scolares. nā licet wctores sunt illi q̄ exercēt pfessio-
nes. scolares autem sunt discipuli exercētiū: vt no.
glo. in. l. fi. C. ꝛ iurisdi. om. iudi. tamē ex quo scola-
res habent materiā licitam conueniendi in vnū fa
ciunt licitū collegiū ⁊ etiam vniuersitatē: vt. c. q̄ in
causis. ꝛ procur. et Jnno. in. c. cū ab ecclesiaruz. ꝛ
offi. ordi. in concernētibus. ergo studium nec wcto
res sine scolaribus. nec e contra pñt aliquid statue-
re ꝑ regulā q̄ oēs tangit. ꝛ reg. iur̄. li. vj. Ab. in. c.
ex lr̄is. ꝛ constit.
¶ Collegiū cognoscaꝫ ecclesiasticū si plures sūt cle-
rici q̄ layci. sed si plures sūt layci censet secular̄e. va
ra aūt paritate censendū est ecclesiasticū tanq̄ ma
gis dignū. c. quod in dubijs. ꝛ conse. eccle. vel altra.
Ab. in alle. c. ex literis. ꝛ constit.
¶ Collegium vnum siue vnuz corpus quot modis
dicatur. et an et quando potest quis intrare et exi-
re collegium ad voluntatem. et an vnus potest esse
in pluribus collegijs. et alia ō hac materia vide no
tabiliter per glo. et Jnno. et wcto. i. c. dilecta. ō ex-
cessi. prela. vbi etiā tractaꝫ quis potest collegia cre
are ⁊ cuius auctoritate.
¶ Collegiū facientes nō tenēt̄ ꝛ necessitate sibi
eligere rectorē. sed ipsum corpus habebit omnē po
testatē quā solitus est habere rector. et potest com
mittere iurisdictionē contētiosam vel penitentialē
alicui ꝛ collegio ad tēpus vel ad vitaz. ⁊ eo casu q̄
cōmittit ad libitū nō censet ꝓmissarius hīe curam
aiaꝝ. no. Abb. in. c. cū nō ignores. ꝛ p̄ben. et ꝛ hac
materia vide supra. c. ⁊ vide. j. vniuersitas.

Collecta

¶ Vide. j. tributum. ꝑ totum.

Colonus

¶ Coloni ascripticij dicuntur hi qui per scripturā
solo siue terre siue glebe sunt ascripti. no. Hostiē. in
summa. ti. ꝛ natis ex libero ven. §. j. ꝛ hoc autē ge
nere ꝛbet fieri fides nō solum ꝑ scripturam solen-
nem. vt no. Bar. in. l. cū scimus. C. ꝛ agri. ⁊ censi. ⁊
etiam ꝑ confessionem vel ꝑ aliam scripturam i qua
ꝑfiteantur se esse ascripticios. et nunq̄ a solo discē-
ꝛent: constet ꝛ eoꝝ ꝑseuerantia. ⁊ hoc ne homies
ꝛ facili trahant̄ ad ꝛteriorem conditionez: vt ibi
tex. et no. glo. in. l. ne diuti⁹. C. ꝛ agri. et censi. ⁊ hāc
opi. approbat Abb. in. c. iudicatum. ꝛ immuni. ec-
cle. est em̄ ascripticius ꝛ re incerta imꝑpetuū obli
gatus: vt videlicet mediā vel terciaz partē fructus
vt Hosti. vbi supra.
¶ Coloni censiti dicunt̄ hi qui censibus ꝑsoluēdis
sunt ascripti: vt i. l. coloni. C. in qui. cau. colo. li. xj.
qui constituunt̄ ꝓmittēdo se nō recessuros a solo. ⁊
solnere ꝑ terra certum censum ⁊ ꝛterminatū et re
affixū: vt. l. ij. C. i quib⁹ cau. colo. cēsi. li. xj. ascripti-
cius ꝟo est ꝛ re incerta obligatus: vt supra ꝟ. prox.
Abb. in allega. c. iudicatum.
¶ Coloni ꝑditionales dicunt̄ qui ꝑ. xxx. annos ste-
terunt ascripticij solo. licet nulla ꝓcessit obligatio
nec scriptura. q̄ tūc ex cursu tāti ꝑis p̄sumit̄ prece
dēs obligatō. ar. i. l. cū i rē ꝟso. ff. ō vsuris. ⁊ sic intelli
git̄. l. cū satis. C. ꝛ agri. ⁊ censi. coloni tamē nostri
ꝑis cū nō gerant se ꝑ ascripticijs. etiam si ꝑ. xxx. an
nos stent: nulla acquirit̄ obligatō. ar. in. l. fi. ff. quē-
admo. serui. admit. no. Ab. vbi supra.
¶ Colonus originarius est qui ex colono conditi-
onali nascit̄ ex muliere colona. etiam si nō nascatur
in solo. no. in di. l. cum scimus. et allega. l. nō satis.
et Abb. in di. c. iudicatum.

¶ Colonus simplex est qui sub certa annua merce-
de et pecunia numerata ꝑdia colẽda accepit alꝫ eñ
sine pecunia nõ effꝫ locatio. vt. l. si merces. ff. locati.
no. Ab. in alle. c. iudicatum.
¶ Colonus parciarius qui dicit mediarius est ꝙsi
socius vnde lucrũ ⁊ damnũ sũt sibi ⁊ dño cõia vt in.
l. si merces. §. vis maior. ff. de loca. vnde iura loquẽ-
tia de societate dissoluenda habent locuꝫ in isto vt
no. dicit Bar. in. d. §. vis maior. ⁊ sic ꝑ mortẽ alteri⁹
dissolui hec societas nec transit in heredem. l. iiij.
et. l. nemo potest. ff. ꝑ socio. de quo plenius ꝑ Ab. in
c. ꝓpter sterilitatem. de loca. iiij. colum.
¶ Coloni fundoꝝ qui sua solicitudine fecerũt ste-
riles fundos bonos ⁊ fertiles nõ possunt remoueri
de cultura nec augeri pensio no. Bar. in. l. quicũq;.
C. de om. agro deser. li. xj. facit tex. in. l. j. C. de pre-
diis vaui. e. li. facit. l. fi. C. de alluui. vbi coloni non
debent deplorare suas opas et vide de hoc latius ꝑ
Barbacium in. c. ad aures. de re. eccle. nõ alie.

Collusio

¶ Collusio in bñficijs vt aliqua pensio annuatim
dẽ nõ admittit ⁊ colludẽtes puniunt. vt. c. audiui-
mus. de collusione. ⁊ de pactis. vt. c. cum clericis.

Commenda

¶ Commenda ecclesie cũ sit titulus legitimus nõ
põt ad libellũ tolli. ⁊ hoc verũ cum est facta ad tps
ex cã. nam tunc nisi esset cã nõ põt reuocari ⁊ sic in-
telligit glo. c. constiterit. de accu. ⁊ ibi Ab. circa fi.
¶ Habens ecclesiã commendatã seu sibi traditam
vt ꝓcipiat tpalia ad sustentationẽ suam nõ põt cõ
mutare statum ecclesie. immo tenet facere ei ꝙser-
uire ꝑ numerũ consuetũ clericoꝝ ⁊ hospitalitatem
more solito ibi tenere ⁊ cõsimilia onera ibi explica-
re vt late ꝑ Inno. in. c. in lateran. de pbẽ. ⁊. c. pasto-
ralis. de priuileg. qõ facit contra dños cardinales ⁊
alios cõmendatas ecclesias habentes no. Ab. in. c.
de monachis. de pben.

Commissio

¶ Cõmissio facta prudentie alicuius an importet
nudã voluntatẽ. vide Ab. in. c. ne innitaris. de ꝓsti.
¶ Commissio ab inferiore a principe non põt fieri
simpliciter et de plano glo. no. in cle. fi. de here. Ab.
in. c. j. de rescrip. circa prin.
¶ Commissio facta a papa contra iuris ordinẽ in
ter nõ subditos vel inter laicos vel forte contra lai
cos in patrimonialibꝫ nõ valet no. Jo. de immola.
in cle. pastoralis de re iudi.
¶ Cõmissione facta vices gerẽti alterius põt prin-
cipalis cuius vices gerunt cognoscere vide Ab. in
c. eam te. de rescrip.
¶ Cõmissio facta alicui sup oĩbꝫ negocijs pñtibꝫ
et futuris alicuius psone nõ valet vide. j. rescriptũ.
¶ Commissione facta iudici vt de iure ꝓcedat põt
ꝓcedere scõm cõsuetudinẽ. ⁊ vide. j. iudex.
¶ Commissione facta alicui vt ꝓcedat consilio ali
cuius nõ videt ũbi adempta ptãs subdelegandi te
netur tñ subdelegatus formã mandati seruare idez
si papa in cõmissione apponat clausulã sup quo tu
am conscientiã oneramus vt. c. cum in veteri. de ele
ctio. ⁊ ibi Ab. ij. colum.
¶ Commissione facta pluribꝫ an põt maior pars ꝓ
cedere vide. j. mandatum.
¶ Commissio facta sub noĩe dignitatis vel sub no
mine appellatiuo vel ꝓprio an transeat ad successo
rem vide. j. successor.
¶ Commissione facta ꝑ pncipem alicui an videat
industriam psone eligisse vide. j. industria.
¶ Commissione facta iudici cause possessionis vel
simpliciter an videt cõmissa cã ꝓprietatis vel econ
tra. vide notabiliter Abba. in. c. j. de sequestra. pos.
¶ Cum alicui committit nudum ministeriũ indu-
striale non potest cõmissarius aliũ substituere vt. c.
fi. §. ceteruꝫ. de offi. dele. ex quo no. ꝙ sit tabellio sit
electus ad scribendũ ꝓpter eius fidem et legalitatẽ
non põt aliꝫ hoc subdelegare multũ eñ valet fides
boni scriptoris vt. c. qm̃ contra. ⁊. c. cum dilectus de
fide instru. Abb. in. c. cum Bertoldus. de re iudi. v.
colum. ⁊ vide. j. testis. ver. potest iudex vide. j. nota
rio si committat.
¶ Princeps cãm cõmittendo delegato ad hoc vt il
la abdicet a manibꝫ ordinarij oportet ꝙ in cõmissi
one fiat mẽtio de ꝓcessu habito coram ordinario alꝫ
lre cõmissionis sunt subreptitie vt. c. inter monaste
rium. de re iudi. ⁊. l. vbi ceptũ. ff. de iudi. et not. in. c.
prudentiã versi. aliam. de offi. deleg. Abb. in alle. c.
inter monasterium. circa prin.
¶ Commissionez an honeste põt recipere plati⁹ a
principe vide. j. plati nõ possunt.
¶ Si cõmittit cã alicui iudici inter ptes ⁊ additur
verbũ inquiras non inducit nouũ modũ ꝓcedendi
nec facit iudicẽ cui cã cõmittit inquisitoꝛẽ sed sim-
plicem iudicẽ vnde in omnibꝫ debet seruare ordinẽ
iudiciarium intelligunt ergo verba ꝑm subiectam
materiam. xj. q. j. rogo. nam iudex largo modo põt
dici inquisitor cum in cã sibi cõmissa inquirere de-
beat ⁊ cuncta rimari ⁊ cetera. xxx. q. v. iudicantem. ⁊
ff. de inter. actio. l. vbicunq;. Abb. in. c. exhibita. de
iudicijs in prin.
¶ Committere seu delegare non põt iudex inferior
a papa inuitis partibꝫ cãm inter subditos extra su
am dyo. no. in. c. vt litigantes de offi. or. li. vj. tangit
Ab. in. c. sane. de foro compe.
¶ Cõmittere an põt papa cãm suspecto ex certa sci
entia vide. j. princeps nõ censetur.
¶ Commissio facta ꝑ papã ad petitionẽ misere pso
ne nõ oppresse nec pauperis ꝓtra laicum nõ hab t
in cõtinenti effectũ sed tunc demũ data negligẽtia
iudicis secularis nec requirit necessario ꝙ negligẽ-
tia ꝓcedat sed sufficit ꝙ sequat nec est necesse ꝙ re-
curratꝫ ad superiorẽ ipsius iudicis ꝓ immediate põt
ipse delegatus ꝓcedere secus in delegatiõe facta ad
petitoꝝ nõ miserabilis psone illa eñ in cõtinẽti est
nulla si nõ ꝓcessit negligẽtia vt. c. ex tenore de fo. cõ.
ꝑm intellectũ Abb. ibi. ⁊ in. c. lz ex suscepto. e. ti.
¶ Cõmitti nõ pñt illa ꝙ sunt ordinis nisi habẽti il
lũ ordinẽ papa ergo nõ põt dare prãtem non sacer
doti cõficiendi corpus xpi qz ex dispositõe diuina il
lud est attributũ ordini sacerdotali vt in. c. j. de sũ.
tri. Ab. in. c. aqua. de cõse. eccle. vel alta.
¶ Cõmissio facta ꝓ pncipẽ alicuius vices gerenti
an põt ꝓ principalẽ expediri. ⁊ vide. j. vices.
¶ Cõmittere an põt eps collatiõez bñficij vacãtis
vel vacaturi in genere vel in specie vide. s. collatio.
ver. potest eps.

Commodatum

¶ Cõmodatari⁹ restituẽs rẽ ꝓmodatã defrẽti ali-
qõ signũ dñi cui⁹ ẽ res an satisfacit vide. j. depositũ
¶ Cõmodãs equũ ⁊ arma ad bellũ si ibi ꝓdant an
ꝓmodatari⁹ teneat. vide. s. bellũ. ver. cõmodans.
¶ In cõmodato vsus debet esse certus ⁊ tps saltiz
debet esse tacite certum nec est commodatũ vbi al-
ter istoꝝ deficit sed esset precariũ. nam si rogasti
me simpliciter. vt prestarem tibi librum vl equum
nõ est commodatum sed precarium si tamen roga-
sti me vt prestarem tibi librum ad corrigendũ meũ
vel ad scribendum illum est commodatum ad cer-

tum vſum ⁊ tp̃us licet tacite appoſitū q̃ intelligit. ĵ. tantū tp̃us quantū p̃ot cõmode ſcribi vel corrigi ar. in. l. interdū. ⁊. l. cõtinuus. ff. de ver. obli. añ vſum ergo completū non p̃ot cõmodatū reuocari p̃cariū vero ſic vt notabi. p Ab. in. c. fi. de p̃cariis.

¶ Commodatarius licet non p̃ot ꝓpter caſum ſine culpa ſua recõmodata. ĵ. pfitꝛum tp̃s vti non tñ p̃ot inuito dño alio tpe re illa vti vt no. Bar. in. l. incõmodato. §. fili. ff. com. nam cum dñs certat de damno vitando vt nõ careat re ſua tanto tpe. Commodatarius vero de lucro captãdo debꝛ caſus ꝓrius ſibi imputari q̃ dño ad hoc. l. ſi vero. §. itez cũ quis ff. lo. vide. s. caſus.

¶ Commodatū p̃ot reuocari ante vſum expletum ex cã. vt ſi cõmodauī tibi libꝛũ ⁊ volo recedere non eſt equũ vt tibi dimittã libꝛũ meuꝛ vt exemplificat Ab. in. c. vnico. de commo. iij. colum.

¶ Commodans vaſa vicioſa licet teneꝛ contraria actione ꝓ vino effuſo ignoꝛans vero excuſat. ff. cõmo. l. in rebus. §. item qui ſciẽter ⁊. l. pe. ⁊ no. glo. in c. vnico. e. ti. in locato tñ teneꝛ locatoꝛ ad intereſſe etiã ſi ignoꝛanter locauit vas vicioſum nõ ſolum reſpectu p̃cij ſed etiã rõne damni vt. l. iij. §. ſed ſi vas. ff. de acti. emp. licet Bar. tenet contrariũ in. l. iubemus. ff. cõmo. vide tñ qd̃ plene no. in. l. bene a zenone. no. Ab. in. c. vnico. de cõmodato.

¶ In cõmodato qualiter ꝓbatur caſus foꝛtuitus. vide. ĵ. de poſitarius vel cõmodatarius.

¶ Cõmodatū remittens cum de fideli nuncio ſi pereat an perit cõmodatario vide. s. caſus.

Concilium

¶ Concilũ generale nõ teneꝛ papã requirere in cã fidei vide glo. in. c. anaſtaſius. xix. di. ⁊ late ꝓ Ab. in c. maioꝛes de bap. ⁊ ipſe refert in. c. q̃ trãſlationẽ. de offi. delega.

¶ Si materia oꝛiginaꝛ a toto concilio vbi eſt papa fit ſtatutũ ſub noĩe totiꝰ cõcilij vt. c. offitius de elec. et. c. cõuenientibꝰ. j. q. vj. no. Anto. in. c. j. de pactis. ſed ſi materia oꝛiginaꝛ a ſolo papa cum conſilio cõcilij ⁊ tũc ſtatutũ fit ſub noĩe papę vt. c. licet. de elec. no. glo. in. c. ad apoſtolice de re. iu. li. vj. Abb. in. c. j. de ſponſa.

¶ Concilia quatuoꝛ p̃incipalia ſunt nicenũ cõſtãtinopolitanũ epheſinũ p̃imũ ⁊ calcedonẽſe. xv. di. c. ſicut. que ſicut quatuoꝛ euangelia catholica eccleſia veneꝛaneꝛ. c. poſt tranſlationẽ. §. ij. de renunc.

¶ Concilĩ̃ p̃uinciale p̃ot legatus congregare no. Ab. in. d. c. quod tranſlationem.

¶ Concilĩ̃ p̃uinciale licet nõ poſſit deponere epũs illius p̃uincie vt. iij. q. vj. c. q̃uis et. c. accuſatus p̃ot tñ eos excõicare exquo habet iuriſdictionẽ vt. c. ſtatuto. iij. q. vj. ad hoc. c. cũ ab eccleſia. de offi. oꝛdi. Ab. in. c. j. de iudi. ij. colũ. item concilĩ̃ p̃uinciale ⁊ ſinodale debent fieri annuatim. vt. ca. ſicut olim de acc. Ab. in. c. graue. de p̃ben. ij. colum.

¶ Doctoꝛes concilij generalis ſiue conſilij regis in cã appellatõis poteꝛũt vnã cãm ſeu plures cõmittere aliquib̃ ex eis habeant iuriſdictionez a lege vel a p̃incipe vniuerſaliter cõceſſã de. in. j. c. ſup queſtionem. de offi. delega.

¶ Concilĩ̃ an p̃ot variari poſt electionez factam alicuius officij ſecularis vide. ĵ. officium.

¶ Concilĩ̃ p̃ot cõgregari ⁊ habet ptãtem iudicandi ſup diſcoꝛdia duoꝛũ electoꝛũ in papã vt colligit ex no. ꝓ An. et Ab. in. c. licet de electionib̃.

¶ Concilĩ̃ vt congregeꝛ an ſufficit vocatio pſonũ campane vide. s. citatio.

¶ Cõcilij officialib̃ data ptãs nõ videt tolli ptãs ſpãliter attributa alij. vide. s. arbitrium.

¶ Cõciliũ generale nõ p̃t recuſare marie qñ papa tali p̃cilio p̃eſt ẽ p̃clusio Ab. in. c. j. de iudi. iij. colũ.

¶ In cõcilio generali ſeu etiã p̃uinciali poſſunt interuitari ⁊ intereſſe laici in caſib̃ notatis ꝓ glo. in. c. fi. de his q̃ fiunt a pꝛe. nõ vt iudicent nec diſponãt ſed vt conſulant. ⁊ vide ibi plene Ab.

Concorditer

¶ Cõcoꝛditer fit a collegio id qõd fit nemine diſcrepante ad hoc tex. in. c. de cauſis. de elec. vbi factuz a maioꝛe parte capituli ⁊ cõcoꝛditer factũ ponunt interdiuerſa ꝓ. c. quoꝛũdã de elec. li. vj. ⁊ glo. in. c. cupientes in ver. cõcoꝛditer. e. ti. li. vj. ⁊ in cle. ne romani. ⁊ ideo ſi aliquis cõtradicit nõ dicit concoꝛditer actũ no. Ab. in. c. nõ p̃ot. iij. colum. de re iudi. ⁊ Joan. et Ab. in. c. in ſingulis de ſtatu mo. iij. colum.

Concluſio

¶ Concluſione facta in cã an poſſunt exceptões de nouo admitti vide. ĵ. exceptio ſi oꝛiaꝛ.

¶ Concluſio ſeu renunciatio non eſt de oꝛdine ſubſtãtiali no. glo. in cle. ſepe de ver. ſig. ⁊ Jo. an. in addi. ſpe. ti. de renun. in p̃in. licet ſit de ſolennitate vt. c. cũ dilectus de fide inſtru. ⁊. c. paſtoꝛalis de cã poſſet. p̃rie. Jnno. in. c. cũ veniſſent. de teſti. ergo eius obmiſſio nõ viciat ꝓceſſũ. Ab. in. c. cũ. i. ⁊. a. de re iu.

¶ Concluſione facta ꝓ partes an p̃ot iudex recuſari vide. ĵ. recuſatio. ver. poſt concluſionem.

¶ Si cõcluſum eſt in petitoꝛio nõ p̃ot pars trãſire ad poſſeſſoꝛiũ. ⁊ tũc iudex ſi vult vtrunq; determinabit vt. c. ſignificauerũt de teſti. ⁊ Jnno. ibi in fi.

¶ Concluſione facta in p̃incipali an poſſunt ꝓduci inſtrã vel teſtes interrogari vide. ĵ. ꝓbatio nulla.

Concubina

¶ Concubine p̃ot legari ⁊ donari ꝓ l. affectionis. ff. de dona. ff. de le. iij. l. ſi concubinã. ff. de his qui vt indig. l. cũ miles. ⁊. l. ij. C. de dona. inter virũ et vxoꝛ. ꝓ locũ a ſpãli. ff. e. tit. l. hec oꝛatio. §. j. nõ ob. q̃ coitus ſit dãnatꝰ ⁊ ſicut filij nati omnino ſũt incapaces ſic et concubina vel vt turpis pſona a turpi queſtu eſt repellenda. xxxj. q. j. c. j. q̃ ſi ꝓ coitu exoꝛquẽdo q̃s donaſſet ſeu legaſſet ꝓcederet obiectio ⁊ potuit alia pietate moueri foꝛte vt illa haberet ⁊ ne malam vitam conſequereꝛ ad hoc qõd no. ff. de re iudi. l. miles eſt concluſio Ant. de butrio in ſuis conſilijs cõſilio qõ incipit an valeat legatũ donario vel vẽditio facta cõcubine vide. ĵ. donare nõ p̃ot clericus.

Conditio

¶ Conditio ponit rem in dubitatiue ⁊ ſuſpenſiue. vt. l. cum ad pñs. ff. ſi cer. pe. Bar. in. l. demõſtratio. in fi. ff. de condi. ⁊ de. ⁊ cum quis dubitat non dicit ſcire. C. de condi. ⁊ de. l. fi.

¶ Si teſtaꝛ reliquit vxoꝛi ſue habitatõnẽ donus ſi caſte ⁊ honeſte vixerit ⁊ vitã vidualem ſeruauerit Itẽ reliquit oẽs pannos lini ⁊ lane in ꝺ ſcõo legato nõ videt repetita illa cõditio ſi caſte ⁊c. q̃ nõ cõgruit p̃imo legato vt. l. cũ p̃ot. §. impfecta. ff. de legij. ⁊ de ver. ob. l. tritia. §. idẽ ꝛñdit. naz p̃imũ legatũ fuit legatũ habitatõis qõ cãm habet ſucceſſiuã et heres nunq̃ liberaꝛ oꝛante legato q̃ ſemp eſt obligatus ad pacientiã vt no. C. de vſuca. l. interruptõnem. Scõm vero legatũ ſcz pannoꝛum eſt legatum momentaneũ quia ſtatim ſolutõe facta ⁊ ſic trãſlato dominio liberaꝛ heres vt notabiliter fundat et concludit Barro. in ſuis conſilijs. conſilio qõ incipit Teſtaꝛ reliquit ⁊c.

¶ Repetio ꝺitõis inducit ꝓ dictionẽ ire q̃ legata ſũt eidẽ pſone vt in. l. repetẽdis. ff. de lega. iij.

¶ Conditio subintellecta nō facit contractū cōditionalē vt in.l.que extrinsecus.ff.de condi.7 de.7 in c.significasti.de electio.cū ibi no.Ab.in.c.ij.de spō.
¶ Conditio suspensiua apposita in sponsalibꝫ etiā de pñti valet vide.j.matrimoniū.ver.si cōsensus.
¶ Conditio apposita seu modus in dnatiōe facta siue ecclesie siue alīs an debeat seruari 7 nisi seruet an possit reuocari.vide.j.dnatio.ver.dnator.
¶ Conditio apposita in contractu matrimonij ꝛ pñti fingit sponsalia ꝛ futuro vide.j.matrimoniū potest conferri.
¶ Conditio apposita inter duos cōsanguineos vel alios qui nō possunt contrahere matrimoniū si papa dispenset.licet valeat in euentū cōditiōnis requirē tū ꝙ dispēsatōe facta iterū cōtrahāt.qz ex facto a iure improbato nō pōt nasci aliqua obligatio.ℌ in cōtractu cōditionali sola spes est in obligatione in casu! tū isto nulla nata est obligatio.iō opus ē ꝙ de nouo cōtrahat no.Ab.in.c.sup.e.ꝛ cōdi.appo.
¶ Conditio apposita cōtra substantiā cōiugū vitiat matrimoniū 7 nō viciat cōditio 7 hoc siue sit cōditio resolutiua siue suspēsiua.vide exēpla p glo.et Ab.in.c.fi.de condi.apposi.
¶ Conditiōes tacite intelligunt in rescriptis vt legit 7 no.de rescri.c.ij.7 etiā in iuramētis intelligūt xvj.conditiōes de quibꝫ p Hosti.in.c.quēadmodū.ꝛ iureiuran.7 p eū in summa de iureiuran.§.quot species.nō tū intelligo ꝙ ꝓpter hoc omne iuramentū sit cōditionale ex quo ꝓdicte cōditiones subintelligunt si exīsse nō sint qz nec cōditiones q̄ tacite insunt legatū conditionale reddunt.ff.de condi.et de.l.conditiones no.Hosti.vbi.§.

Confessio

¶ Confessio facta caloꝛe iracūdie nisi deꝰ pseuerātia pōt reuocari est glo.sing.iuncto tex.in.c.ex lr̄is.de diuoꝛ.facit.l.qō caloꝛe.de re.iu.no.Ab.in.c.olim de rescrip.
¶ Confessus in iudicio ꝙ non habet ius in bñficio qō possidet 7 actoꝛ non pbat de iure suo inferioꝛ a papa nō pōt pcedere sup illa instantia cōtra cōfitētem qz nihil pōt vltra libellum vt.c.licet heli.de symo.sed postea poterit inchoare nouā instantiā per inquisitionē 7 pcedere priuare illū p no.in.c.p inq̄sitionē de elec.no.Jo.an.in.c.mandatū de rescrip. vt refert Barb.in.c.cū olim.de re.pmutati.
¶ Confessio facta indeliberate 7 ꝓprie nō p̄iudicat nisi in ea pseueret no.glo.in.c.cū venerabilis de excep.in fi'i dicit glo.notabilis cōfessione facta calore iracundie.in.c.ex lr̄is de diuoꝛ.7 vide Abb.in.c. venerabilis de excep.ij.colum.7 talis pōt illico reuocari vt no.glo.in.c.apud.xxxij.q.j.et.c.fi.de iureiur.li.vj.tū si nō reuocāt 7 dat pseuerātia p̄iudicat vt Ab.vbi.§.
¶ Confessionē ꝓpriā ptextu erroꝛis factā pōt quis reuocare añ sniam dcto.tū erroꝛe.7 sic intelligitur glo.cū ibi alle.in.c.cū cām de appel.sed si incōtinēti voluerit confessionē reuocare pōt etiā nō pbato erroꝛe vt.c.j.de testi.cogē.7 glo.in.c.fi.de pscue.li.vj.
¶ Confessionē aūt aduocati pōt quis reuocare vsq̄ ad triduū.vide notabi.in allega.c.cum cām 7 ibi Ab.iij.colum.7 notabilius p Abb.in.c.fi.de confessi.xij.colum.vsq̄ ad fi.
¶ Confessio facta caloꝛe iracundie nō p̄iudicat nisi deꝰ pseuerātia idē in cā criminali.vt.l.si cōfessus ff.de custo.reo.7.c.ij.de cōfessis 7 in.c.p inquisitōez de elec.7 no.ꝙ cōfessio anteq̄ sit scripta in actis pt reuocari no.glo.in.c.fi.de iureiuran.li.vj.et no.in. c.ex lr̄is.de diuoꝛ.
¶ Confessio an 7 qñ pōt reuocari 7 in casibꝫ in quibus pōt ptex.erroꝛis reuocari qualiter pbat erroꝛ vide plene 7 nota.p Abb.in.ca.ex pte.de confessis. xij.colum.vsq̄ ad fi.
¶ Confessio pcuratoꝛis pōt incōtinēti reuocari p dñm aliter ꝛ erroꝛe cōfessionis no.dcto.idē dic in cōfessione ꝓpria vt est glo.no.in.c.fi.de iureiurā.li. vj.7 in.c.apud.xxxij.q.j.ex intervallo aūt nō pōt reuocari ꝓpria cōfessio pcuratoꝛis nisi dceat de erroꝛe vt not.in.c.fi.de confessis.Ab.in.c.scriptū est.de elec.vij.colum.
¶ Confessio partiū in iudicō facta remanet firma et nō perit etiaz si ex aliq̄ defectu pcessus sit nullus vt singulariter vult Jnno.in.c.pisanis ō resti.ponam cōfessio ad sui validitatē nō exigit telā iudicij sed satis est ꝙ habeat caloꝛē ipsius iudicij.i.ꝙ fiat in iudicio vt no.dicit Jnno.in.c.q̄liter.scō.ꝛ accusa.li.vj.Ab.in.c.dudū.scō.de elec.iij.colum.vide.§.acta.litis 7 Abb.in alle.c.pisanis.v.colum.
¶ Confessio facta de crimine extra iudiciū nō sufficit vt quis puniat de crimīe in iudicio posset tū puniri extra oꝛdinē si trāsiret in speciale nomē delicti vt si quis gloriat de crimine extra iudiciū.nam tūc punit nō tanq̄ reus delicti confessati sed tanq̄ maledictus et mali gloriatoꝛ hoc est notabile dictum Jnno.in.c.q̄ sit.de excessi.prela.7 est tex.cuz dictis Ab.in alle.c.olim de rescriptis.
¶ Confessio facta de crimine extra iudiciū si habz sua substātialia vt qz quis cōfiteꝰ exīsse 7 pte pñte q̄ postmodū accusat vtputa si in pñtia mariti quis confiteꝰ adulterasse vxoꝛē talis cōfessio plene pbat sicut in ciuilibꝫ ar.in.l.generaliter.C.de nō nu.pe. Jnno.in.c.p inquisitiōz.de accusa.7 melius p Ab. in alle.c.olim ꝛ rescrip.7 in.c.ac si clerici ꝛ iudi.vbi aūt cōfessio nō habet sua substātialia poterit cōfitens subīci toꝛture 7 sic intelligit glo.7 Bart.in l. capite quinto de adul.7 decisi.rote.clxxij.Cōfessio facta indirecte in vno iudicio nō valet.vt cōfitens puniat directe de illo crimine vt no.Bar.in.l.si cōfessus.ff.de custo.reo.p.l.si filiū.C.de li.cā pōt tū illa cōfessio adduci vt pbet cōtra ipsum nec ob.c.inter dilectos.de fide instru.vbi acta facta in vno iudicio nō pbant in alio qz illud pcedit in pbatiōe q̄ fit p testes 7 instrā secus aūt in cōfessione qz in propria cōfessione nulla cadit excusatio vt.c.p tuas.ꝛ pba.7.l.generaliter.C.de nō nu.pec.Jnno.7 Ab. in.c.p inquisitionē.vj.colum.de electio.7 glo.in.l. si quis ad se fundū.C.ad.l.iul.de vi publi.vel pri.7 Bar.in.l.ij.ff.vi bo.rapto.
¶ Cōfessio facta in vno iudicio facit fidē in alio cōtra cōfitentē intellige in confessione ꝓpria secus in cōfessione pcuratoꝛis.nam illa nō facit fidē in alio iudicio contra dñm qz pcuratoꝛ nō potest p̄iudicare dño nisi in illa lite tm̄ vbi est pcuratoꝛ vt.c.cum olim de offi.ꝛ le.no.composte.7 Ab in.c.p inquisitionem ꝛ elec.pe.colum.vide.§.acta litis.
¶ Confessio facta p mulierem p coꝛpis cruciatum vel p metum p̄cedentem seu verbera illicita non valet vt.c.cām matrimonij.et ibi glo.et dc.de offi. dele.idē si maritus inferat verba cōminatoꝛia mulieri cōsiderata cōditione mariti 7 qualitate mulieris.quia sunt multi hoīes qui multum minant̄ 7 parū faciunt quoꝝ mine nō inducunt iustū metū. nisi consueuerint minas exequi no.Bar.in.l.metū 7.l.ad inuidiā.C.qō metus causa.7 p eum in.l.j.§. que onerande.ff.quarū re.actio nō dat.Ab.in alle. c.cām matrimonij vide.j.metus.
¶ Confessio clerici factam vno iudice an facit fidē in alio iudicio criminaliter instituto no.Jnno.in c.p inquisitionē.de elec.et ibi.Abb.et melius in.c. ac si cleri.de iudi.

¶ Confessio si est facta in ciuili post porrectionē libelli nō requirit snia qz cōfessus in iure p condemnato habet. vt.l.j. C. de confes. si aūt fiat añ porrectionem libelli requirit sententia qz alīs talis processus nō haberet firmamentū litis vt lite nō cōte. p totum. in cā vero criminali semp requirit snia vt l. si confessus. ff. de cu. reo. qō verū nisi delictum essz notoriū. qz tunc nō requirit snia saltim cum solēnitate vt. l. ictus fustiū. ff. de his qui no. infa. no. Ab. in. c. querenti de offi. dele.

¶ Confessus de se pōt interrogari de alijs p modū testimonij in defectū aliorū ad aliqualē psumptōz maxime si agit de crimine ciuiliter vt. c. qm̄ de testi. et ibi Jnno. in. c. veniens. e. ti. 7 glo. in. c. de testi. li. vj. ℞ in crimib9 exceptis taliū dicta qnqz faciūt plenā pbatōz qnqz min9 plenā scom p crimia excepta sūt priuilegiata vt. c. in fidei fauorē de heret. li. vj. et. c. j. de testi. e. li. q̄dā tn̄ sunt delicta q̄ non ꝓmittunt principaliter in offensā vl odiū alicui9 ℞ ꝓpt ꝓmodū ꝓmittētis vt falsare seu fabricare monetā 7 latrocinia facere 7 in tali casu cōfessus de se pōt interrogari de socijs vt. l. diuus de custo. reo. 7. l. puiciarū. C. de ferijs. 7. l. fi. C. de male. 7 mate. et. l. qui vltimo de penis. et. l. si. ad exhiben. sed si delicta cōmittunt in odiū vel offensam aliorū 7 in ista confessus de se nō debet interrogari de alijs vel repeti de questio. vbi Bar. dat hanc. theoricā. 7 in. d. l. fi. Ab. in. c. cū monasterium. de confessis.

¶ Confessus in iure p se vel p interrogationē iudicis in casu in quo nō debeat de iure interrogari vel examinari nō facit iudiciū nec ad cōuincendū nec ad pīsumendū. no. Bar. in. l. maritus. ff. de adul. nā quis nō debet examinari vel interrogari aliqn̄ propter reuerentiā psonarū vt libertus nec seruus contra dn̄m vt alleg. l. maritus. 7. l. diuus. ff. de questio. qnqz ꝓpter etatē vt qz impubes. vt. l. j. §. impubes. ff. ad silia. qnqz ꝓpter infamiā. ar. l. qui vltimo. ff. de penis. qnqz nō debet interrogari ꝓpter inimicicias vt. l. j. §. pterea. ff. de questio. qnqz rōne ordinis obmissi. qz lite nō conte. vel parte nō citata tūc eā nō facit iudiciū. C. de testi. l. si qn̄ in fi. facit. c. veniens. de testi. ij. Ab. in. c. cum monasterium de confes.

¶ Si quis confiteat in iudicio homicidiū ꝓmisisse sed ad sui defensionē etiā hac q̄litate nō pbata nō debet dānari saltim capitaliter qz in tali pena inferenda pbationes debent esse luce clariores vt. l. sciant cūcti. C. de pba. 7. l. qui sniam. C. de penis. naz illa cōfessio nō emanat pure sed q̄lificatiue 7 psumptione licet vehemēti nō debet quis crimine dānari vt. c. lras de psump. facit qō no. Jnno. in. c. qz verisile. de psum. vbi dicit notāter q̄ qn̄ iudex procedit sup delicto ex psumptiōe debet multū rpare sniam maxime ne condēnet nisi raro 7 modice ad penā corporalē vel pecuniariā. vide ad pdicta q̄ no. in. c. auditis de pscrip. pe. colū. vide. j. pbatio dubia.

¶ Confessio inducit notoriū qualiter intelligatur vide. j. notoriū licet.

¶ Confessio sup crimine si fiat in iudicio 7 in pntia sui iudicis. plene p iudicat etiā nullo pcedente processu no. singulr Jnno. in. c. qualiter 7 qn̄ de accu. 7 est tex. in. c. j. de accu. li. vj. q̄ limitat Bar. in. l. si. cōfessus. ff. de custo. re. qō procedit qn̄ cōfessio fit principaliter 7 ꝓpter seu in illa. l. secus si cōfessio fiat incidēter p quādā psequentiā. vt. l. si filiū. C. de libe. cau. et no. glo. in. c. ex penitentib9. l. d. in fi. Jtē oportet q̄ iudex sedeat p tribunali vt. l. pe. ff. de iusti. 7 iure. q̄ verū qn̄ cām exigit plenā pbationē si exigit semiplenaz tunc sufficit qz cōfessio fiat iudice itinerādo vt. l. voluit. ff. d interroga. act. Ab. in. c. ac si clerici de iudi. ij. colum. 7. vj. colum. vide. j. confessio ad sui substantiā 7 vide Ab. in. c. cū dilectus. de ordi. cog. vbi plene et notabi. p eum.

¶ Confessio facta p clericū coram iudice seculari 7 sic in iudicio cōpetenti p tractū 7 inuitū nō artat confessum ad psistendū in ea nec ex ea insurgit aliqd iudiciū sufficiens ad torturā vt est tex. ꝑm Abb. in. c. ac si clerici de iudi. nec valet talis confessio tanq̄ extra iudicialis vt cogat i ea psistere vt voluit Jnn. in. c. p inquisitionē. de elec. qz p talem confessionez extra iudicialē nō dat materia vsurpandi iurisditionem alterius. sed q̄n fit p tractū in veritio iudicio tribuit materia violandi ecclesiasticā iurisditionē est conclusio Ab. in. c. ac si clerici. de iudi. iij. colū.

¶ Ex confessione facta coram incompetenti iudice p voluntarie litigantē insurgit iudiciū vt supponat torture non tn̄ q̄ in veritate valeat confessio tanq̄ facta in iure. sed exquo voluntarie ibi litigabat et sponte confessus est surgit presumptio nō modica contra eum p hoc qō no. in. c. qō in dubijs et. c. admonet. de renun. et sic intelligit. qō no. Jnno. in. c. p inquisitionē de elec. 7 hoc verū nisi cōfessio talis fuerit facta calore iracundie qz tunc ad nihilū pīu dicat etiā si sit facta coram cōpetenti iudice no. in. c. ex lris. de diuor. et ibi glo. Jtem habet locum qn̄ agitur de crimine secus si ciuiliter mere vt no. in. c. olim de testi. est conclusio Abb. in. c. ac si clerici. de iudi. iij. colum.

¶ Confessio extra iudicialis nō interuenientib9 requisitis ad cōfessionē in ciuili de quib9 in. c. fi. de cōfessis nō sufficit ad pbationē delicti cōfessati vnde tn̄ sufficit quatinus sumit sibi nomē specificū vt dicatur maledictus vel de crimine se glorians vt. c. q̄ sit. de excessi. pla. 7 sic intellige no. in. c. capite. v. ff. d adul. si aūt confessio extra iudicialis habet sua substantialia valebit vt pbatoria 7 declaratoria sicut dicimus in ciuili vt. l. publia mevia. ff. depositi. et ℞ vult Jnno. in. c. p inquisitionē. de elec. 7 hoc verū dūmodo cōfessus sit cā expīsa no. in. l. certū. §. si qs absentē. ff. de confessis. Abb. in. c. ac si clerici. de iudi. v. colum.

¶ Confessio facta in iudicio pcedente processu si habuit sua substantialia valet 7 habet p cōuicto non aūt p condēnato qz snia necessaria est. l. 7 si cōfessus ff. de custo. re. Bar. in. l. infamem. ff. de pu. iu. no. in c. ij. de confes. Ab. vbi. s. vj. colum.

¶ Confessus in crimine an efficiat infamis vide. j. infamis efficit cum versi. se.

¶ Confessio ad sui substantiā nō requirit telam iudicij vñ valet cōfessio etiā si iudiciū ex aliqua cā sit nullū vt no. in. c. pisanis de testi. spo. 7 in cle. constitutionē de elec. facit qō no. Jnno. in. c. qualiter et qn̄. scō. de accu. qō tn̄ limitat Bar. in. l. si cōfessus ff. de custo. reo. qn̄ quis ꝓfiteat principaliter secus si incidenter p. l. si filiū. ff. de li. cau. no. Ab. in. c. cū dilectus de ordi. cog. xij. colum. vide. s. cōfessio super crimine. idē no. Ab. in alle. c. pisanis. v. colum. 7. in. c. fi. de confes. xj. colum. 7 hoc limita verū ℞m Abb. in. c. pisanis qn̄ defectus processus nō concernit pariter confessionem qz tunc non valeret.

¶ Confessus de crimine cōtingenti cām principalē punit ordinaria pena etiā si directe nō agat cōtra eū est casus notabilis in. c. cū sup de confessis.

¶ Confessio incidēter facta nō sufficit ad imponēdā penā ordinariā. pōt tn̄ iudex inchoare nouū processum 7 adducere illā cōfessionē ad pbationē delicti no. Jnno. in. c. p inquisitionē de elec. Jo. an. et Abb. in. c. mandatū. de rescrip. 7 vide glo. in. l. si qs ad se fundū. ff. ad. l. iu. de vi publi. 7 Bar. in. l. si confessus. ff. de custo. reo. 7 glo. in. c. ex penitentib9. l. vlt. Ab. in. c. cum sup. de confes. iiij. colum.

¶ Confessio facta p̄ positum ad tormēta vel ductū ad ea nō valet no. Bar. in l. j. §. diuus. ff. de questio. idem si esset in carcere in quo multū frigore & fame affligeret. nam & tunc formidine tormentorum videtur facta confessio. vt ibi no. Bart. ar. ff. de iure iur. l. item apud labeonem. §. questionem. ff. de vi et vi ar. l. iij. §. si aūt. vbi videt sufficere terror armorū nam timor mortis & corpis cruciatus excusat confitentem. vt. c. lotarius. xxxj. q. ij. idem de p̄fessione facta calore iracundie que nō p̄iudicat nisi ꝓbetur p̄seuerantia sicut in tormentis. vt. c. ex lr̄is. de diuor. et ibi glo. no. Ab. in. c. ex parte de confes. vj. colum.

¶ Confitens in tormentis videt in confessione p̄seuerare qñ reducit in locum publicum iudicij et ibi coram p̄sonis publicis & notario confitet vt. l. ij. de custo. re. & Bar. in l. j. §. diuus. ff. de questio. in confessione tñ facta aliqua violentia sufficit q̄ cessauerit violentia vel calor iracundie tunc em̄ sufficit p̄ seuerantia tacite vl̄ expresse no. Ab. in alle. c. ex parte. vj. colum.

¶ Confessio in cā ciuili in tormentis facta licet ratificet p̄ p̄seuerantiā p. l. ij. cum ibi nota. C. qó metus cā secus in criminali vbi nō solum requirit q̄ p̄seueret in illa. sed q̄ etiam legitima indicia p̄cedāt ad torturā vt. l. j. §. diuus. ff. ó questio. si aūt p̄cesserant iudicia nō nocebit cōfessio in criminali facta p̄ torturam etiā si p̄seueret in illa vt. l. pe. ff. de questio. scōm vnam lectu. licet Bal. contradicat. in. l. vnica. C. de confes. & nō bene ſm Johā. de imol. in alle. c. ex parte. de confes.

¶ Confessio si emanat in criminali requirit sententia. vt. l. si cōfessus. ff. de custo. reo. no. Bar. in. l. j. ff. de confes. qó limita verū nisi crimen sit notoriū q̄ tunc p̄ōt p̄cedi ad executionez pene absq̄ alia ſnia vt est tex. iuncta glo. in. l. ictus fustiuz. ff. de his qui no. infa. sentit Jnno. in. c. ex parte. j. de verbo. signi. vel saltem nō requirit ſnia cum solennitate debita in alijs sententijs vt. c. vestra de coha. cle. et mulie. Ab. in. c. ex parte. de confes. vj. colum.

¶ Confessio facta p̄curatoris nō nocet dño nec cōfessio ficta alicuius nocet suo heredi nec vera cōfessio filij nocet patri Bar. in. l. cum filius. ff. de verb. obli. & in. l. eius qui delatorē. ff. de iure fisci. Ab. in c. p̄ inquisitionē. de elec. pe. colum.

¶ Confessio p̄curatoris cōstituti ad petendū & exigendū & ad deliberandū seu vendendū an si confiteretur q̄ recepit p̄cium vel debitum an valeat. vide j. p̄curator constitutus.

¶ Confessionem p̄lati qñ & in quib⁹ statur. vide plene p̄ Abba. in. c. fi. de p̄scrip. circa fi.

¶ Confessio p̄curatoris constituti a p̄lato & a capitulo nocet ecclesie. etiaz si agat de statu ipsius vt. c. suborta. de re iudica. facit. c. dilectus. de capel. mo. & no. plene in. c. j. vt lite nō contes. sed si est cōstitutus a prelato tñ non nocet ecclesie. vt no. in. c. ij. de consti. li. vj. Ab. in alle. c. suborta. in prin.

¶ Confessio patris p̄ quā confitet debitū qó absorbet totū patrimoniū nō nocet filio quo ad suā legitimā no. Cy. in. l. j. C. de confes. & Spec. e. ti. §. nunc videndū. ver. sed nūquid. & est rō qz filius in legitima est. q̄ creditoz in. l. qm̄ in prioribus. C. de inoffi. testa. nam ex magna q̄ntitate p̄sumit fraus. vt. l. lucius. §. oēs. ff. que in frau. credi. dicit tñ Anto. in. c. q̄uis. de re iudi. circa fi. ponderandā q̄litatē p̄sone et verisimilitudinē debiti & tractū filij ad fraudem cōiecturādā & idē de alienatiōe quaz p̄ facit titulo nō lucratiuo no. in. c. raynucius. ó test. & Bar. in. l. ij. ff. si q̄s a parē. fue. ma. Ab. i dicto. c. q̄uis circa fi.

¶ Confessio p̄curatoris seu administratoris an et qñ p̄iudicet dño vide p̄ Barto. in. l. certū. §. sed iam ipsos. ff. de confes. & p̄ Cy. in. l. vnica. C. e. ti. & compoſte. in. c. p̄ inquisitōez. & elec. & speculatoz. ti. ó cōfes. §. postremo versi. si vo. & Hostien. in summa ó p̄cura. §. j. versi. sed nūquid cōfessio Anto. & Ab. plene in. c. j. vt lite nō cōtesta. vide j. p̄curantis alienā negocia cū versi. sequentib⁹.

¶ Confessio tutoris vl̄ curatoris si ēvolūtaria non p̄iudicat pupillo secus si cōtentiosa & ꝟ intelligē qñ iudiciū est agitatū p̄ tutorē seu curatorez. si aūt agitatū fuerit p̄ pupillū cū auctē tutoris ñ p̄iudicat cōfessio soli⁹ tutoris no. Bar. in. l. potuit. §. ꝟ an ipsos. de iure delib. & l. ij. §. qó obseruare. C. ó iura. calū. et no. in. l. j. C. & cōfes. vide j. p̄curatoz q̄ p̄fiteť.

¶ Confessio p̄curatoris nō ē tāte efficatie sic ē ꝓba q̄ p̄ p̄riā cōfessionē mihi p̄iudicat in alio iudicio eo qz nō possū ire cōtra id qó vilucida voce p̄testatus sū etiā si agat ad aliū effectū ad ꝟ qó no. in. c. ij. & ordin. cog. et in. c. p̄ inq̄sitōz ó elec. & . l. generaliť. C. & nō nu. pecu. p̄ tuas ó p̄ba. qó tñ nō p̄cedit i cōfessiōe p̄curatoris vt no. dicit cōposte. in alleg. c. per inquisitōem. & spe. ti. & confes. §. nūc videndū. versi. ꝟ nūq̄d cōfessio Ab. in. c. j. vt lite ñ cōtest. xij. colū.

¶ Confessio p̄curatoris nō tollit facultatē appellandi ꝟ tm̄ cōfessio p̄pria vt ptz. ij. q. vj. sūt quoz & C. quoz appl̄. nō recipi. l. ij. & vide qó no. in. c. cū special & & ap. Abb. vbi. s. vide. s. appellare potest do minus.

¶ An et qñ p̄ cōfesso. dz haberi nō ñdēs positōib⁹ vl̄ interrogatōib⁹ a iudice factis vide j. positōib.

¶ Cōfessus qz nō ñdit positōib⁹ an dz statim p̄ iudicē cōdēnari & ante cōdēnatōem si moriat an talis pena trāsit ad heredes. vide j. positō versi. & si in positōib⁹.

¶ Si quis cōfiteť simplr̄ petitionē vel positōez licz cōfiteat factū p̄cipale nō tñ videt cōfiteri alias q̄litates. secus si cōfiteat oia in libello seu in positōe cōtenta qz tūc refert ñsio ad ea que veniūt p̄cipaliť & accessorie p̄ modū qualitatis argu. in. l. fi. ff. de fideiuſ. l. j. & Bar. in. l. si cui. §. a filio. ff. de lega. primo. Ab. in. c. vnico de plus peti. vlti. colū.

¶ Confessio facta in iudicio ponēdo licet valeat vt no. in. l. ij. §. quid obseruari. C. de iura. calū. & Bar. ibi. nō tñ interrogādo articulādo vl̄ capitulādo qz nihil p̄cise ponit. no. ab. in al. c. ex pte. ó cōfes. ix. col.

¶ Cōfessio ficta nō pl⁹ opat q̄ vera ió vbi vera cōfessio nō sufficeret ad cōdēnatōez nec ficta vide j. iurare nolens.

¶ Cōfessio si sit sub eodē cōstructo pōt aduersari⁹ capere ptē cōfessionis q̄tin⁹ facit p̄ se & aliā ptē cōfutare seu repellere p̄ rōnes ꝓbabiles facit qó legit et no. in. c. j. ó p̄fes. li. vj. & Bar. in. l. aureli⁹. & §. itēque sit. ó lib. leg. Ab. in. c. j. de postu. prela. j. & ij. colū. ¶ Si tamen cōfessio continet duo facta separata pōt aduersarius recipere quod facit p̄ se et aliud respuere periura supra allega. sed si sit vnū factum qualificatum vel totum vebes recipere vl̄ totum refutare vt no. Barto. in dicta. l. aurelius. et hoc verum si confessio fit viua voce vel per scripturam priuatam secus si per publicam scripturam cuz talis scriptura sit quid in diuisile vt no. glo. in. l. publici. ff. de posi. et Bal. in. l. vnica. C. de cōfes. Jtem limitatur qó dictum est in libris mercatorum quia si quantitas est parua creditī eis p̄o aduersario & cōtra eū facit quod no. in. l. si quis ex argentarijs. ff. de eden. sed in magna quātitate hz locum ſm opini. Ab. in. c. bone. secundo. de postu. prela. circa fi. Jtem limitatur quod supra dictum est si sit vnū factū qualificatuz qó in totū vebet approbari vel refutari cōfessio habet vez nisi cōtra illā partē que facit p̄o confitēte sit vrgens p̄sumptio vt. c. cū veniſſent et ibi glos.

de insti. ꝛ Bar. in. d. §. item que sit. ꝛ Abb. vbi. s. et Ab. in. c. ꝓterea de transac. ꝛ idem. Ab. in. c. ex parte de confes. vij. colum.

¶ Confessus an in alio iudicio poterit interꝓtari confessionē suā ad eius excusationē. Jnno. ꝛ Abb. in. c. ꝓ inquisitionē. de electio. circa fi.

¶ Confiteri videtur tacite ꝓducens instrm omnia contenta in instro no. Jnno. in. c. cum olim ꝛ cēsi. et. c. cum venerabilis ꝛ excep. Ab. in. c. cum sup. ꝛ offi. ꝛleg. vide. j. instrm. versi. ex instris ꝓductis.

¶ Confiteri pōt laico instante necessitate iusti belli vel transfectationis seu expugnationis castri vel mulieris pgnātis in partu licet talis laicus nō pōt absoluere nec ligare qꝛ nō habet claues ecclesie absoluit tñ ꝛus no. glo. in. c. pastoralis. §. ꝓter ea. ꝛ offi. ordi. ꝛ ibi Ab. v. colū. facit. c. quē penitet. ꝛ pe ni. di. j.

¶ Confiteri an videt intentionem aduersarij exceptionem obijciens vide ple. ꝓ Ab. in. c. cum venerabilis. ꝛ excep. v. colum.

¶ Confessio nō ꝓiudicat confitēti nisi respectu interrogantis vt est tex. notabi. ff. ꝛ interro. act. in. l. fi. ꝛ vide Jnnocē. in. c. qualiter et qñ. ij. ꝛ accusa. et qō no. Abb. in. c. fi. ꝛ concessi. ꝓben. ꝛ in. c. ꝙuis. ꝛ re iudi. j. colum. nec confessio vnius ꝓiudicat alteri vt ibi Abbas pe. colum.

¶ Confessio cōiugū in cā matrimoniali an ꝛ qñ valeat vide plene ꝛ notabiliter ꝓ Abb. in. c. sup. ꝛ eo qui cognouit consangui. vxo. sue. ꝛ vide. j. religiosus versi. licet regulariter.

¶ An cōfessio facta in iudicio sūmario facit plenā ꝓbationē in plenario vide. j. ꝓbationes facte.

¶ Confiteri quis videt contenta in libello vt in. l. cum ꝓcium. C. ꝛ li. cau. adeo ꝙ teneat actione iniuriarū si aliquod ꝛlictum aduersarij interseruit in libello vt in. l. item apud labeonem. §. si quis libellos. ff. ꝛ iureur. sicut etiā contenta in rescripto vi ꝛetur quis confiteri ꝛ hoc etiā si rescriptū reprobetur tāꝙ tacita veritate impetratum vt no. Jo. an. in. c. cum positionibus ꝛ ꝛ li. cō. li. vj. Ab. in. c. exa minata. ꝛ iudi. ij. colum. ꝛ idem Abb. in. c. ex parte ꝛ confes. viij. colum.

¶ Confessio facta in libello ꝓdest aduersario ꝛ pōt ex ea intentionem suā fundare licet tpe libelli oblati non sit pñs ꝛ hoc quia scriptura semꝓ loquit no. Bar. in. l. certum. ff. ꝛ confes. fa. l. cum ꝓcium. C. ō li. cau. ꝛ ꝓ epistolā quis confitet ꝛ valet vt. l. publia. meuia. no. Ab. in. c. vnico ꝛ li. conte. v. colum. Ab. in. c. ex parte ꝛ confessis. viij. colum.

¶ Confessus ficte quia non contestatus est litem vel noluit iurare licet videat confiteri exceptiones pemptorias non tñ dilatorias que inhabilitant ꝓsonam ad agēdum vt quia bānitus vel excōicatus que etiā post rem iudicatā possent apponi vt. c. pia ꝛ excep. li. vj. Ab. in. c. fi. ꝛ iura. calum. v. colum.

¶ Ficte confessus pōt post condemnationē appellare nam licet sit ꝓtumax in nō parendo non tñ est contumax in non veniendo ꝛ iō appellat vt. l. creditor. §. iussus. ff. ꝛ appel. glo. in. l. ij. §. quod si actor. C. ꝛ iura. calum. ꝛ l. j. C. quoꝙ appel. nō recī. qō intellige verū si tēpe recusationis non rñdendi vel nō iurandi exꝑsit aliquā cām licet dubiā vt. c. vt ꝛbi tis ꝛ ap. sed si nullā cām exꝑsit vl si expressit notorie friuolam non admittit ad appellandū ꝓter nimium contemptū iudicis idem qō admittat si causam exꝑsit tpe appellationis a sentia tñ ꝛclaratoria iudicis vt qꝛ pnunciauit ꝙ non legitime recusauit iurametū pōt appellari cū talis sit snia hoīs ꝛ clarātis ꝙ potuit extare ad qō no. in. c. cupientes. §. quod si ꝓ viginti. ꝛ elec. li. vj. Abb. in. c. fi. ꝛ iura. calum. vj. colum.

¶ Ficte confessus an pōt purgare suam contumaciam. vide. j. iurare recusans.

¶ Confessio ficta ꝓlati an ꝛ qñ ꝓiudicet ecclesie vi ꝛe notabiliter ꝓ Abbatem in. c. fi. ꝛe iura. calum.

¶ Si reus etiā in bñficialib confitet ꝛfectū iuris sui ꝛ actoꝛ ꝛficit in ꝓbādo absoluet reus dūtaxat ab impetitōe sua et cōtra reum nō pnunciabit qui nihil petijt qꝛ inferioꝛ citra papā nō habet ptātez vltra vires libelli licet postea posset ꝓcedere ex officio inquisitōis virtute cōfessionis no. ꝛc. in. c. mandatū. ꝛ rescrip. ꝛ Ab. in. c. cū sup. ꝛ cā po. ꝛ ꝓrie. vi ꝛe. j. libellum si actoꝛ.

¶ Cōfessio facta in iudicio sine cā valet qꝛ in iudicio ꝙsi contrahit vt. l. ij. ff. ꝛ pecu. extra iudicialis tñ ꝓfessio sine cā nō valet. no. Cy. in. l. generaliter. C. ꝛ nō nu. pe. Confessio em in iudicio facta videt ꝛ liberate ꝛ nō ꝓ erroꝛe facta. ff. ꝛ confes. l. qui stichū Anto. ꝛ Ab. in. c. ex parte. ꝛ confes. j. colum. ꝛ vide plene ꝓ Hosti. ꝛ Jo. an. in. c. si cautō. ꝛ fide instru. vide. j. instrm publicum cum se.

¶ Confessio minoris an ꝛ qñ ꝓiudicet vide plene ꝓ hosti. in sūma. ti. ꝛ confes. §. j. ver. si maioꝛ. Jo. an. in addi. specu. e. ti. §. sequit. post prin. ꝛ plenius per Cy. ꝛ ꝓ nicho. ꝛ mata. in. l. vnica. C. e. ti. ꝛ ꝓ Bart. in. l. certū. §. in pupillo. ff. ꝛ confes. Ab. in. c. ex pte ꝛ confes. ex quo colligo sequentes conclusiones.

¶ Confessio emanās ab infante minori septennio nil valz ek cū auctē tutoris qꝛ illa etas ignoꝛat qd videat hīc ē ꝙ ad iudiciū vocari nō ꝓt. vt. l. qrta. ff. ꝛ in ius vo. ꝛ. l. j. ꝛ admi. tu. ꝛ. l. j. C. ꝛ fal. mo. ꝙ ꝓcedit ek in causis spūalib. vt. c. si annū ꝛ iudi. li. vj.

¶ Confessio minoris maioris septēnio añ puberta tē emissa valet qñ agit ꝛ momētanea possessiōe vt l. momētanee. C. q̄ legi. ꝓ stan. in iudi. C. si. ꝓ vim vl alio mō. l. j. ꝛ in alijs casib in quib nō hz legitimā ꝓsonā standi in iudicio regulariter nō valet ei ꝓfessio vt. l. clarū ꝛ aucto. ꝓs. ꝛ in. c. si annū. ō iudi. li. vj siue ꝓfiteat in iudicio sine extra vt ibi no. ß si hz ad ministratoꝛē ꝛ cū auctē sua ꝓfiteat pōiudicat ei lz restituat si enoꝛmiter ledat vt. l. certuz. §. in pupillo. ff. ꝛ ꝓfes. ꝛ. l. si curatoꝛē in fi. C. ꝛ in integ. resti. pe.

¶ Confessio adulti seu puberis curatoꝛē nō hñtis. valet ꝓ viā iurisditōis volūtarie nā etiā ex ꝓtractu suo obligat lz possit petere restitutōz si enoꝛmit ledat vt alle. l. si curatoꝛē hns. ß ꝓ viā cōtētiose iurisditōis vt in iudicio valebit in casib in quib hz legitimā ꝓsonā stādi in iudicio vt in spūalib. idem si agit ꝛ nuda possessione vt alle. l. momētanee. in alijs vero nō valet vt alleg. l. clarum.

¶ Cōfessio adulti curatoꝛē hñtis cū eis auctē emissa valet indistincte ß restituit rōne lesionis vt alle. l. si curatoꝛē hns ß si fiat sine eius auctē in his q̄ tēdunt ad ordinādū iudiciū nō valet qꝛ in his cōcernentib solennitatē iudicij inspicit oz solēnitas ꝓsonarū vt alle. l. clarū. in concernētib tñ indaginē veritatis valet qꝛ exq̄ agit ad veritatē inueniendā nō est ꝛ solennitate ꝓsone curandū. l. si fideiussoꝛ. §. q̄ dam. ff. manda. C. ꝛ eden. l. is apud quem.

¶ Cōfessio adulti sine aucto. curatoris fcā ꝓ iuramtū calūnie nō valet cū nō habeat sufficiēs iudiciuz discernēdi ꝓ vbū credit vl nō credit vt. l. ij. §. qō obseruare. C. ꝛ iura. calū. ß ō veritate dicēda licite interrogat vt no. in dicto. §. qō obseruari. facit. l. j. §. impuberes ad sili. fert et adultꝰ testimoniū in q̄ iurat ꝛ veritate dicenda vt. §. testes. i ij. q. tercia.

¶ Cōfessio mioris facta in tormētis absq; auctē curatoris valz dū tñ ratificet eā vt. l. j. ff. ꝛ q̄stio. rij. q. ij. si res reqrit ꝙ tñ ꝓcedat aliq̄ cause cognitō an si mioꝛ sit introgādus vl ne ꝛ in ꝰ oz eē auctas cura

torīs.ar.ff.ꝛ pub.iudi.l.custodia.ꝛ qō ibi no.ꝛ.ff.ꝛ adul.l.postulauerit.§.questionē ꝛ sic sufficit curatorez esse pītem ꝛ auctorizantē qū iudex p̄cipit minori vt respondeat seu qū iurat rīdere veritatez adinstar iuramenti testis vt eo tpe sufficiat partez esse pītem.vt.l.si qñ.C.de testi.

¶Confessio tutoris vel curatoris si emanat spōte nō p viam contentiose iurisdictōnis nō p̄iudicat minori casus est in.l.certū.C.de cōfes.nam ex quo spōte confiteꝫ videꝫ wnare qō non p̄t.l.contra iuris regulas.ff.ꝛ pactis.si aūt confiteꝫ p viam contentiose iurisdictionis vocatus ad iudiciū valet ar.l.iiij.ff.ꝛ reiudi.ꝛ idem in confessione prelati vel alterius administratoris.vt.c.ex pte ꝛ confes.ꝛ.c.suborta.ō re iudi.ꝛ.c.dilectus ꝛ cape.mo.ꝛ glo.fi.in.c.fi.ꝛ rescrip.ꝛ vide qō no.in.c.ij.ꝛ testi.li.vj.

¶Confessio facta in cā ciuili libello non oblato añ litis contestationē non requirit sniam sed fit p̄ceptum ꝛ soluendo qō p̄ceptum nō est snia.sed potꝰ ad executionē tendit.vide glo.ij.q.j.nos in quāᵭ.ꝛ in.c.dudum.scō.ꝛ elec.Bar.in.l.j.ff.ꝛ confes.sed si fiat confessio ad libellū vel post litis conte.requiritur sententia ꝛ no.in dictis iuribꝫ non ob.id quod dicit ꝙ cōfessus in iure p condemnato habeꝫ intellige impropꝛie qz est ferenda sententia vt concludit Ab.in alle.c.ex parte.xij.colum.

¶Confessio extra iudicialis vna cum alijs iudicijs non reddunt relictū notorīū no.Bar.in.l.ictus fustium.ꝛ his qui no.infa.ꝛ vide Jnno.in.c.ac si clerici ꝛ iudi.Ab.vbi.ō.

¶Cōfessio ꝛ credulitate eque p̄iudicat sicut ꝛ veritate.no.glo.in.c.ex lr̄is.ꝛ iureiuran.Ab.in.c.cuz ad sedem.ꝛ restitu.spoli.pe.colum.

¶Confessio aduocati sicut ꝑpria confessio p̄iudicat nisi fuerit reuocata vt.c.cū causam.ꝛ appel.ff.ad.l.aquil.l.inde neracius.§.vlti.ff.ꝛ confessis.l.non fatetur.dum tamen eadem die vel incontinēti reuoceꝫ.notat glo.in.c.olim.ꝛ cen si.

¶Confessio facta p testatorem p quā confiteꝫ sibi a debitore satisfactum pōt reuocare ipso cōualescēte nisi iurasset in testamento inducit rī talis cōfessio iudiciū.ꝛ cū alia p̄sumptōe ꝓbaꝛ debitoꝛ plene est conclusio.Bal.in.l.si creditoris.C.ꝛ fideicō.

¶Confessus sponte.mitiori pena punit quā cōuictus.vide.j.pena.versi.mitiori pena.cū ver.sequē.

¶Confessio facta in vno iudicō valet in alio inter easdē psonas.nam instantia peempta nō perijt confessio no.Jnno.in.c.cum cām.ꝛ testi.ꝛ Bart.in.l.cum lite.ff.iudi.sol.confessio enim ad sui essentiam nō exigit validitatez pcessus.vnde licet pcessus sit nullus remanet tī confessio vt ꝓbatur in.c.fi.ꝛ resti.spo.vbi no.Jnno.ꝛ facit cle.constitutionem ꝛ elec.nam valet confessio facta in iudicio sine alia tela iudicij vt notabiliter p Jnno.in.c.qualiter.ij.ꝛ accu.idem Bar.in.l.si confessus.ff.ꝛ cust.reo.ꝛ cōfessio facta in sūmario iudicio valet in plenario no.Jnno.in.c.ij.ꝛ ordi.cōiug.Abb.in.c.dilectꝰ ꝛ capel.mo.

¶Confessio extra iudicialis cadēs in relictū nocet confitēti ad penā ordinariā imponendā.l.sancimꝰ C.ꝛ penis.ꝛ.c.ꝙ sit grane.ꝛ excessi.pla. vbi quia apparet clericū glosiantē ꝛ relicto esse maleficum retractorē ꝛ leuem punit vt ibi no.Jnno.non tī ꝑ pter talem cōfessionē punit ex relicto vt ibi Hosti. ꝛ quo vide qō no.in.c.si clerici.ꝛ iudi.ꝛ in.c.p inquisitionē ꝛ electiōibꝫ.ꝛ in.c.capite.v.C.ꝛ adult.

¶Confessus se debere Johanni centū p wmo vendita si modo ꝓbat ꝙ eandez wmū habet ex alia cā qz aliam rem ꝑmutauit ꝛ tradidit p ea nō teneꝫ ex cōfessione.C.ꝛ re.ꝑmu.l.ex placito.ꝛ.l.cum pcibꝰ.

idem.si ꝓbat alibi fuisse tpe quo sonat cōfessum fuisse.vt.c.extenore ꝛ testi.vel cā fuit fraudulēter adiecta cum nulla vera ꝛ iusta cā se subesset.vel qz errando hoc fecit vt no.Jnno.in.c.cum cautio.ꝛ fide instru.ex quo euidenter ꝓbatur ꝑm Hosti.ibi ꝙ si quis confiteaꝫ se debere spe future numeratōis ꝛ creditoꝛ ei nō numerauerit pecuniā vt p̄misit.qō ꝛ sibi elapso termino creditori non possit opponere exceptionē non nume.pecu.que biennio clauditur C.ꝛ nō nu.pe.l.in cōtractibꝫ.poterit tī ꝛ tali dolo seu fraude excipere.C.de non nu.pe.l.si ex cautō ne.ꝛ no.plene in.c.si ꝛ solu.

¶Si quis confiteaꝫ ex antiqua causa aliquid se debere potest ꝓbare contrarium per scripturam.ff.de proba.cū de indebito.§.fi.Hosti.ꝛ Jo.an.in.c.si cautio.de fide instru.circa fi.

¶Confessio est quadruplex alia ē oris.xv.q.viij.c.j.ꝛ ij.de confes.c.si alia est cōtumacie siue fuge.vt.c nullius.de presumpt.et.c.rursus.xj.q.iij.rei euidentia.de accusa.euidentia negationis alteriꝰ illatoꝛ.vt.c.nomīe de p̄sump.no.Host.in allega.c.nullꝰ.

¶Confessio declaratoria actus principalis requirit p̄tiam partis licet sit facta extra iudiciū colligiꝫ ex.c.fi.suc.ab intest.ꝛ fa.ad no.in c.fi.de cōfes.ꝛ in.l.certū.§.si quis absente.ff.e.ti.l.generaliter.C. de non nu.pe.et ab.in alle.c.fi.vide.j.probat.

¶Confessio facta propter aliud etiam in presenti partis plene non ꝓbat.colligiꝫ.ex.c.si.de succes.ab intest.et ibi Ab.v.colum.

¶Verba enūciatiua plata ꝓpter aliud nō inducūt dispositionem vt in.c.si papa de p̄bui.li.vj.sed tamen verba enunciatiua fuerunt principaliter prolata ꝓpter se et non ꝓpter aliud inducunt dispositionem vt.l.ex hac scriptura.ff.de dona.in dispositō ne tī ad pias causas sufficiunt verba enunciatiua. etiam propter aliud prolata quod sentit Barto.in l.j.C.de sacrosanct.ec.nam in his sufficit solennitas iuris gentiū vt ibi no.ꝛ firmat ab.in.c.fi.de succes.ab intest.iiij.colum.

¶Verba enūciatiua in vltima voluntate prolata si emittantur propter se probant dum tamen iuramentum sit appositum vt in auten.quod obtinet. C.de proba.si tamen cessat iuramentum et pars ē presens vel notarius recipit cōfessionē per partem in presentia probat plene concludit Ab.in.c.fi.de succes.ab intest.pe.colum.

¶Confessio emissa per verba inducentia contemplationē alicuius nō inducunt obligationez vide j.verba generalia.

¶Licet regulariter nō pōt quis recipere partē confessionis pro se ꝛ partē reijcere ex quo cōfessio emanat sub certa qualitate et continuet vnū factuz vt no.in.c.j.de confes.li.vj.ꝛ Laurelius.§.item que sit ff.de li.lega.et.l.si quidem excep.et notat Ab.in.c. bone de postu.prela.si tī confessio emanat cum certa qualitate potest nihilominus aduersarius recipere confessionez quatinus facit pro se reijcere qualitatem quatenus facit contra se vt ex.cum glo.in c.cum veniissent.de institu.quod exēplificat Bart. in dicta.l.laurelius.§.item que sit.ꝙ si cōfiteoꝛ me occidisse sempronium ad defēsionem meam potest aduersarius capere confessionem contra me respectu confessionis ꝛ repellere quatenus est p me si respectu defensiōis qz p̄sumptio ē contra occidentez primā fronte cū sit actus a iure dānatus.ꝛ iō mihi incūbit onus ꝓbandi defensionē no.ab.in alle.c.cū veniissent.ij.columna.

Confirmatio

¶Confirmatio licet regulariter in officijs secula

rib⁹ etiã requirat vt no.glo.in.l.priuator.C.de iu-risdi.om.iudic.et no.in.c.cũ in eccl'ia.de elec. valet tñ consuetudo.qua in minoribꝫ beneficijs vel offi-cijs ex sola electõe plenũ ius acquirat electo qõvi detur tenere Bal.in autẽ.habita.C.ne fi.pro pa.z Ab.in.c.cũ in iure de electio.circa prin.z vide Ab-batem in.c.nihil est eo.ti.r.columna.

¶ Cõfirmatõe electionis solẽniter facta edicto p-posito an audiãtur oppositiões seu contradictor vide plene p Abba.in.c.cũ olim de do.z cõtu.

¶ Cofirmatio pape opat effect⁹ qs vide.j.papa de ordinata.

¶ Cõfirmatio sentẽtie facta p inferiorẽ a principe opat eosdẽ effectus quos opat cõfirmatio facta a principe de quib⁹ vide.j.papa de ordinata.ß talis cõfirmatio inferioris nihil opatur nisi fiat p viam cõtentiose iurisditionis ita q sumit vim pot⁹ ex p̃-sumptione sententie sue q̃ ex sua potestate vt no.in c.ea que.de iudi.z iõ dicit Jnno.in.c.j.ỏ trãsact. q petẽs hãc confirmatiõez corã inferiore hz vcere q iudex fuit qui tulit eã et q ordinẽ seruauit nõ tñ hz necesse pbare q sit iusta ar.c.presentia de renũ-cia.Ab.in alleg.c.ea que vide.j.papa de ordina .tã git idem Ab.in.c.j.de confirma.vti.vel inuti.

¶ Confirmatio validitatis nõ eximit quẽ a iurisdi tõe sui iudicis inferioris z vide.j.iudex inferior ẽ.

¶ Cõfirmatio facta a principe in forma cõmuni vl ex certa sciẽtia q̃d opet z an ligat manus ordinarij vt non posset cognoscere de validitate facti vl alia de cã vide plene p ab.in.c.j.et.ij.de cõfirmati.vtili vel inutili.et in.c.dudũ.de deci.

¶ Cõfirmatõz ñ p̃t elect⁹ petere ex duplici electiõe alia.s.valida z alia nulla vt.c.vt q̃s duas.de elec.li. vj.põt tñ retinere seu confirmatõem petere posses-sionis beneficij ex duplici collatõe vt ibi nota .et ẽ ratio qr cõfirmatio electõis requirit suam siue de cretum q̃ sup incerto interponi nõ põt vt in.c.j.ỏ cõcess.pben.li.vj.et in cle.j.e.ti.petens tñ possessio-nem vl eã defendẽs nõ petit decretũ interponi.sed simplr factũ tueri vel exequi z sic titulorꝫ purifica-tio nõ inducit aliquã incõueniẽtiã.vel iuris impos sibilitatẽ vt ꝯcludit Lap⁹ sua alle.cxxxij.q̃ ẽ finalis

¶ Cõfirmatõ electõis nulle facta a papa sciẽter va lidat electionẽ respectu eorꝫ que sunt de iure positi uo si aũt fiat ab inferiori vicij nõ purgatur trans-fertur tñ onus pbandi in excipiẽtẽ de accu.sup his z glo.in.c.j.de postu.pla.li.vj.z in.c.q̃ sit de electi. eodẽ.li.Jobes de ligni.z ab.in.c.cũ sup.de cã pos. et ppie circa principium.

¶ Cõfirmatio electionis inualide facta opatur vt si cõfirmatus fuit possessionem adeptus z postmo dũ spoliet debet restitutõz consequi vt allega.c.cũ super quod verum vbi non constat de inualida elec tione sed si constat de defectu tituli non fiet resti-tutio nota.Jnno.c.constitutus.de filijs p̃sbytero. Jtẽ cõfirmatio tribuit facultatẽ administrãdi et ex quo putabatur legitima valebunt gesta rõe pu-blici officij no.Jnno.in.c.nihil de elect.facit.l.bar barius.ff.de offi.presi.Jtẽ dat colorẽ electõni vt ñ valeat secũda pma nõ cassata ar.in.c.inter dilectos de excess.pla.Ab.in alle.c.cũ sup.j.colum.

¶ Confirmatio prouisionis facta nõ precedente ci tatione vbi est collator vel oppositor vel nõ prece-dente edicto vbi nõ est oppositor est ipo iure nulla et admittit cõtra eũ exceptio nullitatis.vt.c.fi.de elec.li.vj.z nota q requirit q edictũ nõ sit fraudu-lentũ vt qr minus acceleratũ z cũ termino breuis-simo ne perueniat ad noticiã partis nã in tali casu oppositor eẽt nimis supplantatus z eẽt p̃sumptio cõtra cõfirmationẽ ar.in.c.vt nostrũ.vt eccle.bene Ab.in.c.cũ olim.de cau.pos.z ppie.in fi.z vide.j.ex ceptio nullitatis cõtra prouisum.

¶ Si cõfirmatio electõis fit coelecto nõ vocato notatim cũ fit electio in discordia talis cõfirmatio est nulla vt.c.fi.de elec.li.vj.z si virtute talis cõfir-mationis talit cõfirmatus administrat incurrit pe nam.c.auaritie.eo.ti.item confirmatio debet fieri p ordinariũ ỏ cõsilio sui capituli alꝫ est irrita.c.no uit de his q̃ fiũt a prela.z si ps dicat coelectũ eẽ cita tũ vel consiliũ.capituli requisituz hoc tenet ipe p̃o bare no.Jnno.in.c.cũ in iure.ỏ offi.dele.z ẽ decisio rote cõclusiõe.cccvj.idẽ si ß opponat.aduersus sen tẽtiã nisi in instrumẽto sñie dicat q̃ ps ꝓtra quã ẽ lata erat pñs tpe sententie vt ibi.

¶ Si confirmet electio q̃ nulla est talis cõfirmatõ dat colorẽ ad petendũ restitutionẽ si spoliatus fue rit confirmatus no.Lapus z dñicus in.c.vnico.de eo qui mitti.in pos.li.vj.et Hosti.in sũma ti.de cõ-cess.pben.§.j.An.z Anthe.in.c.cum nostris.nõ tñ credo q ß habeat locũ in casu cõuerso qũ.s.electio est aliq̃ z cõfirmatio nõ tenet qr in primo casu dat color possidẽdi in scõo nõ vt no.Ant.in.c.cũ nris. et est rõ diuersitatis qr p cõfirmationẽ factã ab eo qui habet ius cõferẽdi z est aliqua dat ptãs admi-nistrandi z possidendi etiã si electõ sit nulla.vt no. doc.in.c.transmissam.z.c.nihil.de electõe p electõz tñ quantũcũq canonicã si eius nõ sequat cõfirma tio iuridica nunq̃ ꝑmittit administratio nec pos-sessio immo si talis nõ iuridice cõfirmatus se inge rit administratõi incurrit penã.c.auaricie.de elec. li.vj.qr ipo iure cadit a iure suo hoc no.glo.in.c.fi. de elec.li.vj.z vc.in alle.c.transmissam z.c.nihil.

¶ Per confirmationem an acquirat ius in re.vide j.electio.ver.p electionem.

¶ Confirmatio facta p papã in forma cõi nullum ꝓiudiciũ infert tertio maxime si opponat clausula si ita est vel sicut iuste possidetis vt in.c.dudum de deci.facit qõ no.Jo.an.in.c.dudũ de prebile.z in.c. inter dilectos de fide instru.Ab.in.d.c.dudum de deci.circa prin.

¶ Cõfirmatio dignitatũ.inferiorũ ptinet ad epm in tota sua dyocesi.z vide.j.institutio collatoria.

Congregatio

¶ Vide.s.capitulũ collegiũ ꝓsiliũ z.j.vniuersitas

Coniuratio

¶ Coniuratio seu cõspiratio dr licita qñ clerici iu rant z statuunt q teneant se sil'z nõ pmittat platũ dilapidare vel excõicatũ non admittent vel hereti cum nõ obediẽt z silia vt est bonus ter.cũ glo.in.c. sane.xxj.q.vij.cauendũ tñ est fm Hostiẽ.in.c.exhi-bita de iudi.ne sub hoc ptextu cõiuratio illicita nu triat in dubio aũt dicunt vc.in.c.fi.de testi.cogen. semp p̃sumendũ esse contra ꝓiuratões.xj.q.j.si qui clericorũ maxime si fiant imꝑpetuũ vl generaliter no.Jo.an.in.c.ij.de ver.sig.z vide Ab.in.c.exhibi ta.de iud.ij.colum.

Coniunctus

¶ Coniũcta psona licet possit petere vt soluat nõ tñ põt agere vt soluat sibi Ab.in.c.cum.m.de con-stitutio z.c.querelã.de dectio.ir.colum.

¶ Coniuncta psona põt agere seu impetrare p cõ iuncta vsq ad quartũ gradũ in linea transuersali fm Guil.de cu.alle.l.petitionẽ.C.de aduo.diuer. iudi.Ab.tñ in.c.nõnulli.de rescrip.§.sunt z alij.di cit hoc esse arbitrariũ z ibi dicit q cõiuncta psona dicit naturalis z etiã spurius.z vide q notanter di cit Ab.in.c.coram de offi.delega.

¶ Cõiũcta ꝑsona admittit sine spẽali mãdato etiã in casibꝫ requirẽtibꝫ speciale mãdatũ vbicunq; casus qui requirit speciale mandatum est modici ꝓiudiciꝫ nor. Ab. in. c. cõstitus. ꝛe in integꝝ. resti. vide. s. canonicus non admittitur.

¶ Lex permittẽs aliquid cõiũctis ꝑsonis intelligitur ꝛe iũctis rõne sanguinis nõ aũt ꝛe cõiũctis coniũctõe accidẽtali vel ficta no. wct. in. c. nõnulli. de rescrip. vt refert Ab. in. c. cũ esses. ꝛe tes. xij. colũ.

Compensatio

¶ Cõpensatõez põt excõicatus opponere cõtra actorẽ ꝛebitũ petẽtẽ vide. j. excõicat⁹ põt in iudicio.

¶ Licet mutua crimina mutua cõpensatõne tollãtur ꝑ. c. intellexim⁹ ꝛe adulte. nõ tñ hz locũ quando criminaliter agit. nec hz locũ qñ cõmittunt circa diuersa vt. qz tu diristi mihi cõuiciũ ⁊ ego tibi vł furatus es mihi aliquã rez et ego aliã tibi qz nõ fit cõpensatio ꝫ quilibet agit ꝑ sua iniuria no. Jnno. ⁊ Ab. in. c. intellexim⁹ ꝛe adulte. vide. j. fides ⁊ melius ꝑ Jnno. in. c. sicut secũdo. ꝛe iureiurãdo.

¶ Cõpẽsatio licet admittat ꝛe pecunia ad fructus iã cõsumptos. i. ad eoꝝ ꝓciũ nõ tñ admittit ỏ pecunia ad fructus extãtes nec ꝛe liquido ad dubiũ notat Jnno. Hosti. ⁊ Jo. an. in. c. ad nostrã. j. ꝛe iureiur. vide Cy. in. l. j. C. ꝛe pigno. actio.

¶ Cõpensatio admittit in ꝛeposito ꝛe cõsensu ꝛeponẽtis vide. j. exceptio. versi. cui dat.

¶ Compensatio cessat ꝓpter odiũ ꝓfidie vt in ꝛepositio vt. c. bona fides. ꝛe ꝛepo. itẽ cessat ꝓpter dubiũ vt qz nõ ẽ liquidũ vt ibi in fi. ite ꝓpter fauoꝛez vt in tributis q̃ ꝛebent fisco. ff. ꝛe iure fisci. l. auferꝛtur. §. q̃ cõpẽsatõnẽ no. io. an. in alle. c. bõa fides.

¶ Si cõstat ꝛe ꝛebito actoris ꝑ cõfessiõez rei volẽtis cõpensare admittit exceptio cõpensatõnis licz ita ꝛe facili nõ possit liquidari ꝛebitũ cõpensandũ nã cũ actoꝛ releuat in vno scz ꝑ cõfessionẽ rei patiẽter ferat si reus releuat in aliũ ad hoc. l. fi. et. l. eum qui. ff. ꝛe iureiur. cõcludit ab. in. c. bona fides. ỏ ꝛe posi. iij. colum.

¶ Si ꝛebitũ cõstat ꝑ ꝓbationes actoris nõ admittit exceptio cõpẽsatõnis ex quo incõtinẽti liquere nõ põt et hoc vbi cõpetit actio ꝓ illo ꝛebito vt no. Bart. in. l. auferꝛ. §. q̃ cõpensatõnez. ff. ꝛe iure fisci.

¶ Si aũt cõpẽsatõ petit in ea re in q̃ adhuc nõ cõpetit actio ꝓ illo ꝛebito tũc admittit cõpensatio ne res pereat nã mꝛta sũt specialia qñ timeꝛ ꝛe interitu rei vt. l. j. ff. ꝛe fer. ⁊. c. licz. ⁊. c. fi. e. ti. Ab. vbi. s. in c. bona fides. iij. colum.

¶ Cõpensationis exceptio vbi opponit ꝑ reũ ꝛebito ꝓbato ꝑ ꝓbationes actoris ꝛebet liquidari. j. tps q̃ ꝛebet sententia executioni mandari. s. j. duos mẽses in ꝛebito fisci. vt. l. in fraudẽ. ff. ꝛe iure fis. et j. quadrimestre qđ dat in reb⁹ ꝓuatis in actõe ꝓsonali. vt. c. qđ ad cõsultatõz ꝛe re iudi. et in. l. ij. ⁊. iij. ff. e. ti. qz ille q̃ cõpensat ỏ soluere vt. l. amplius. ff. rem ra. haberi. si tñ ꝛebitũ cõstat ꝑ solam cõfessionẽ rei tũc qz nõ dant nisi. x. dies ad soluendũ vt no. in. l. si ꝛebitoꝛ. ff. ꝛe iudic. ⁊ in. c. dudũ. scđo. ꝛe elec. tunc. j. x. dies ꝛebet reus cõfessus cõpensatõnis debitũ liquidare no. Ab. in. c. bona fides. iij. colũ.

¶ Si emphiteota nõ soluit canonẽ ꝑ biẽniũ ⁊ dñs dicit ipm cecidisse a iure suo ille alle. q̃ dñs sibi in tanta vel in maioꝛi quãtitate tenebat tũc nõ incidit in penã qz nõ fit cõpensatõ ab ipo iure ꝫ ab homine tm̃ nisi ad euitandũ ausũ vsurariũ vt est ꝛex. nota. iũcta. glo. in. l. si cõstat. C. ꝛe cõpensa. vbi no wc. ⁊ Ab. in. c. bona fides. iij. colũ. hoc tenet nota Bar. in. c. ꝛe ꝛepo. cõtra no.

¶ Cõpensatio admittit in his que in suo genere recipiũt functionẽ vt in his que põdere mẽsura vł numero cõtinent ꝛe quo videno. ꝑ Jo. fabri. insti. de acti. §. in bone fidei. ⁊ glo. ⁊ wc. in. c. bona fides. de ꝛepo. ⁊ ibi Ab.

Compromissum

¶ Cõpromissũ in actu electõnis nõ valet si fiat ab vno noie oim aliꝫ pũtibus ⁊ nõ cõtradicentibꝫ qz cũ ista res nõ sit leuis imo magne importantie ꝛebẽt sigillatim omẽs inquiri et expꝛesse cõsentire vt in. c. in causis. ꝛe electio. ex quo no. q̃ i arduis explicandis in vniuersitate ꝛebẽt oẽs expꝛesse cõsentire nec sufficit q̃ actus explicet ꝑ aliquos noie aliozꝫ licet ille taceãt ⁊ non cõtradicãt. qz in re onerosa ⁊ graui ꝛebet interuenire consensus expꝛessus ⁊ taciturnitas nõ habet ꝑ cõsensu facit qđ no. Jnno. i. c. i genesi ꝛe elec. ⁊ regula is q̃ tacet ỏ re. iur. li. vj. Ab. in alle. c. in causis ꝛe elect.

¶ Cõpromissarij ad eligendũ possũt ex seipis vnũ eligere vt. c. cũ in iure ꝛe elect. ⁊ ibi wc. signant Ab. in glo. in. l. plene. ff. qđ cuiusq; vniuer. Archi. in. c. q̃ epatũ. viij. q. j. vł nõ põt dici q̃ electus oꝛiat a se sed potius a ꝛeo ⁊ a socijs. vt no. in silꝛi in. l. cuz ipe. C. ꝛe cõtraben. emptõ. ⁊ ab. vbi. s. idẽ no. Ab in. c. cõsuluit ꝛe iure patrona.

¶ Cõpromissazioꝝ ad eligẽdũ ptãs ꝛeuoluit ad cõsocios ⁊ nõ ad capitulũ si aliq̃ eoꝝ eligũt scient indignũ qz ps cõpromissazioꝝ q̃ nõ ꝛelinquit cẽsetur maioꝛ ps vt hr̃ in silꝛi in. c. cõgregato. ꝛe elec. no. ab. in. c. cũ in iure. e. ti. in fi.

¶ Cõpromitti põt sup cã criminali ciuiliter mota i arbitros no. Jo. an. i. c. irrefragabili. §. ceteꝝ ỏ offi. ordi. ⁊ ẽ tex. i. c. gntauall⁹. c. veniẽs ꝛe iureiuran.

¶ Cõpromitti põt in laicũ in cã vsuraria sup vsuris ꝓteritis nõ futuris nec ex laudo ꝛeꝛ materia fenerãdi vt no. in. c. cõtingit ꝛe arbi. ꝫ si ꝑ fraudẽ vsuraꝝ ps fuit inducta ad cõpromittẽdũ vel si cõpromissũ nõ fuit spõte factũ nõ valet no. in. c. ex lr̃is. ꝛe iureiurã. ⁊ cle. dispendiosã. ꝛe iudic. Jo. an. in addi. specu. i ti. ỏ vsuris. iij. colũ. Ab. in. c. ꝓingit. ỏ arbi.

¶ Cõpromittere nõ põt ꝓlat⁹ sup re imobili ecclesie ad inferendũ ꝑpetuũ iudiciũ eccie sine auctẽ superioris ⁊ cõsensu capituli no. Jo. an. p⁹ Hosti. i. c. peuenit ꝛe arbi. ⁊ Lapus in allega. c. ij. ꝛe his q̃ fiũt a ꝓla. vbi dicit q̃ ꝓlatus cõpromittẽdo sup re ecclie in casu in q̃ põt non põt dare ptãtẽ arbitro vt ꝑcedat ꝛe iure ⁊ ꝛe facto no. Ab in. c. cõtingit ꝛe trãsac. in fi. vide j. trãsigere põt ꝓlatus vide et Lapum sua alle. c. ij. h̃ idẽ no. Ab. in. c. cũ ꝛpe. ỏ arbi. ⁊ in. c. ex ꝑte. e. ti. vide. j. ꝓlatus nõ põt cedere liti.

¶ Cõpromitti nõ põt in laicũ cã spũalis ꝑ aliũ q̃ ꝑ papã. vt. c. ij. ꝛe iudi. ira nec vllus citra papaz põt auctoꝛizare vt i solũ laicũ possit cõpromitti ꝛe iure spũali no. Jnno. ⁊ abbas in. c. cõtingit ꝛe arbi. facẽ cle. ne romani ꝛe elec. eps tñ põt cõpromittere cãm spũalẽ in clericũ ⁊ laicũ iũctũ nõ tñ põt cãm spiritualem clerico ⁊ laico ꝛelegare neq; arbitrari ꝛe re spũali nõ est act⁹ spũalis merito in clericũ ⁊ laicuz auctoꝛitate superioris põt cõpromitti ꝫ iudicare de re spũali est ꝓhibitũ vt. c. quanto ꝛe iudi. laicus tñ põt eẽ assessoꝛ iudicis ecclesiastici vt wcto. in alle. ga. c. cõtingit. ⁊ Ab. in. c. ꝓ tuas. e. ti. circa ꝓin.

¶ Cõpromissũ licet possit fieri in laicũ ⁊ clericũ super re spũali qz ipm arbitrari nõ ẽ quid spũale cognoscere tñ ꝛe re spũali vel annexa est quid spũale ideo per laicũ etiam cum clerico diffiniri non potest vt est expꝛessum in. c. si iudex laicus ꝛe sen. excõ. li. vj. ⁊. c. tuam. de oꝛig. cog. est conclusio Ab. in. c. significasti. ꝛe foꝛo cõpeten. octaua colũ.

¶ Cõpromittere põt partes in arbitratoꝛẽ sup cã

restitutionis no. Bar. in l. pompo. ff. de re iudica. qđ est vez nō vt restituat ꝫ vt cōponat inter ptes sup cā restitutōnis, vt no. Ab. in. c. cā de in inte. re.

¶ Quādo fuit cōpromissū in duos vt ipi eligerent pribus arbitros q̄ determinēt questionē valet tale cōpromissū nā ptes cōtitentes de aliquibus amicis possunt sibi dare potestatem eligendi eis arbitros ar. l. nō distinguemus. §. quesitū. ff. de arbi. et c. cū a nobis. de arbi. et. c. innotuit. e. ti. vbi no. Ab.

¶ Pōt dari potestas arbitro eligēdi ab initio aliū arbitrū q̄ pcedat secū vel sine eo. Jo. an. et Ab. i alle. c. innotuit circa fi. vbi no. q̄ arbitratores licz non arbitro potest dari pīas vt etiam in casu discordie possit eligere terciū ꝛc.

¶ Cōpromissū expirat p mortē alteri⁹ cōpromittētiū etiā si ante mortē fuerat in causa cōclusū itaq̄ nō restabat nisi ferze sententiā vt. c. ex pte de arbi. et ibi Ab. et Bar. in l. diē pferze. e. ti.

¶ Si cōpromittit in delegatū cā sibi cōmissa non ꝓpter hoc expirat pīas delegata q̄ntūcūq̄ specifice nō fuerit reseruata pīas delega. no. glo. in. c. si autē. de rescrip. secus si ō causa alteri cōpromissa partes faciūt cōpromissū. q̄ tūc videnť recedere a cōpromisso vt. l. seo si in seruū. §. fi. ff. de arbi. Ab. in. c. innotuit de arbi.

¶ Cōpromissū ante sniam latam finiť morte alterius cōpromittētiū vñ nō trāsit in heredes cōpromittētiū nisi de eis sit cautū in cōpromisso est ca⁹ ꝫm mentē. c. fi. de arbi. licet regulariter oīs obligatio trāsit in heredē licet de herede nō sit facta mencio in tractatu vt. l. mentiby. C. de cōtrahē. et. cōmit. stipu. hoc tñ fallit q̄n pactū factū cū defuncto cohe ret persone ipi⁹ defuncti. itaq̄ ex natura ipius act⁹ nō pōt ipa obligatio cōcernere heredē vt no Bar. in. l. eadē. ff. de verboz obli. et. l. q̄ discesserit. ff. q̄ fatisda. cogū. et. l. postulauit. ff. ad trebel. no. Ab. in dicto. c. fi. de arbi. et rōez differētie vide ibi plene p eū.

¶ Cōpromissum licet morte alterius cōpromittentiū expiret vt. c. fi. de arbi. nō tñ expirat effectus iaz pductus de pterito vñ si fuit coza arbitris interrupta pscriptio p litis cōtesta. vl̄ alio modo legitimo nō expirat ille effectus. vt. l. pe. C. de arbi. et ibi firmat Bal. et Ab. in. c. fi. de arbi. vide. s. arta cause.

¶ Cōpromissariis pīas data an pť revocari reintegra plene p An. et Ab. in. c. in causis. de elec. in. colū.

¶ Cōpromissū ē stricti iuris nec p dolum q̄ ei dedit cām inducit nullitas. vide. j. dolus.

¶ Cōpromissū q̄ē factū sim pl̄r et nudo pacto nulla interueniēte stipulatōe nec pena nec etiam iuramēto tūc de iure ciuili ex tali arbitrio nō oriť actō nec exceptio. vt. l. diem pferze. ff. de arbi. Ab. in. c. p tuas. de arbi. sed si ptes expresse hoc egerūt pducit exceptio vt. l. litigatores. ff. eo. ti.

¶ Arbitriū secutū ex ꝓpromisso fcto ex nudo pacto de iure canonico oriť actio ad interesse vt. c. j. de pactis. Ab. vbi. s.

¶ Arbitriū emologatū tacite vel expresse p partes licet nudo pacto factū fuit ex tali snia oriť actio et exceptio et p ipius executōe pōt agi ac si pena fuisz apposita etiā si partes nō se subscribant vt. l. ne in arbitris. et. l. cū antea. C. de arbi. Ab. vbi. s.

¶ Arbitrium secutū ex stipulatōne etiā si pena nō sit apposita pť emologare tacite vel expsse cōcludit Bar. in. l. cū antea. C. de arbi. et ab. in alle. c. p tuas.

¶ Ex cōpromisso in quo interuenit iuramētū circa pene appositionē si sequať arbitriū pcise pōt peti et executio sententie nec requiriť alia emologatio vt c. ij. de arbi. et hoc ꝓpter reuerētiā iuramēti vt. c. cū tpe. e. ti. ista est opi. Hosti. quā approbat Ab. cōtra Inno. et anto. in. c. per tuas de arbi. idem Cy. in. l. ne in arbitris. C. e. nā iuramētū de bet in sua specifica forma obseruari vt. l. si quis maior. C. de transact. et iuramentū hz vim illi⁹ clausule q̄ soluať pena rato manente pacto et sic cōtrauenies tenet solvere penā et compellit seruare sentētiā. et nor. in. l. cū pōt. §. fili⁹ matrē. de lega. ij. ab. in allega. c. p tuas. et c. cū cōtingat. de iureiurando.

¶ Cōpromissū pōt fieri in muliere tanq̄ cōez amicā et amicabilē cōpositricē et tale ꝓpromissū pť mulier acceptare vt est tex. in. c. quintauallis. de iureiuran. et facit a ptrario sēsu. c. dilecti. ō arbi. et ibi ab.

¶ Cōpromittē possūt clerici in laicū sup rebz tpalibz sine auctoritate supioris vt in. c. ꝓtingit. et. c. exposita. de arbi. sup spūalibz aūt nō pñt vt alle. c. cōtingit.

¶ Cōpromissū penale an pť emologari taciturnitate. x. diez. et qđ tūc opereť clausula vt pena soluta ꝛc. vide no. in. c. dilecti. et. c. p tuas. de arbit. vide. s. appellationis.

¶ Cōpromissū factū sup pribz quoz aliqua nō dependebant a pīate cōpromittētiū nō inficiť p erpsionē inutilium ꝫ remanet cōpromissum validū super alijs que dependēt a potestate cōpromittentiū q̄ tot videnť cōpromissa q̄t sunt res sup quibz factū fuit cōpromissū ar. l. scire debemus. ff. de ver. obli. et. l. etiā. ff. de minoribz vbi tot videnť sciētie quot sunt articuli in ea cōtenti et tot videnť stipulatiōes quot res in stipulatōe deducte colligiť ex tex. c. cuz tpe de arbi. et ibi p abba.

¶ Cōpromitti pōt in iudicē ordinariū tanq̄ in arbitratorem nō tanq̄ in arbitrum vide glo. in. c. cuz tpe. de arbi. et i. §. tria. ij. q. vij. et auť. si vo cōtigerit. C. de iudic. et in. c. cām de elec. et idē in delegato et in c. nisi de preben. no. Ab. in alle. c. cū tpe.

¶ Cōpromissū nō pōt fieri in arbitrū sup snīam q̄ trāsiuit in rem iudicatā et hz executionē pataz nec sup decisis p snīam no. in. c. exposita. ō arbi. et Bar. in prohemio. C. et in. l. post rem. ff. de trāsa. et in. l. p senti. ff. de condi. indebi. et in. l. si quis in cōscribē de pactis in arbitratorē tñ pōt sup decisis cōpromissum fieri cum tale arbitramētum dicatur quedam transactio. vt no. in. c. quintauallis. Ab. in alle. c. exposita.

¶ Cōpromittī nō pōt in duos vt data inter eos discordia ipi eligant sibi tercium vt. c. innotuit. ō arbi. et. l. item si vnus. §. si in duos. ff. de arbi. et si in tali casu cōtingat discordia debet eos ordinarius cōpellere ad eligendū terciū. q̄ hāc potestatem habz ordinarius a lege vt. c. suspitionis ō offi. deleg. et. c. cū speciali. ō appel. et alle. §. si in duos. Ab. in dicto c. innotuit. vbi no. q̄ nō valet cōpromissum factuz sup eligenda persona incerta arbitri vide. s. arbitē. versi. delegatus pōt de quo vide latius et notabiliť Ab. in dicto. c. innotuit.

¶ Delegatus in quē causa cōpromittitur p partes. licet possit vtraq̄ potestate vti super diuersis articulis cause nō tñ pōt q̄n est vnus articulus indiuisibilis q̄ tunc potestas arbitraria non conueniret cū delegata Anto. et Abbas. in allegato capitulo innotuit.

¶ Cōpromissuz licet sit generale si prosecutio fit respectu certe cause nō obstat exceptio in prosecutione alteri⁹ nisi maliciose pars destiterit ad ꝫ. l. ō rebus. ff. de arbi. no. Abb. in. c. ij. de libe. oblati. v. columna.

¶ Si compromissum est in arbitratorem sine ēmino et ter est ei denūciatū per partes q̄ arbitretur ex tunc licite pōt sperni. et postq̄ itum est ad iudicē nō potest reassumere ius arbitrandi, vt. l. si litigatores ff. de arbitris et. l. item si vnus. §. j. vt refert Bal. in

auten. ℔ amplius. ℒ. de fide cõmissari.

¶ Primo pmisso pendente si fiat scõm nõ facta mẽtione de primo an videt recessũ a primo. vide. l. litigatoꝛ. ff. de arbi. 7. l. sed si in seruũ. §. fi. 7 glo. i. l. itez si vnus. §. j. in fine magne glo. ista eñ sunt cõtraria 7 repugnantia q̃ duo simul 7 in solidũ sint arbitri. vt. l. j. ff. de offi. cõsulis. volũtas nanq̃ cõtrariorꝫ sine repugnãtia nõ ẽ rata vt. l. j. ℒ. de furtis. 7. l. vbi repugnãtia ỏ regu. iur. viỏ tñ ad hoc. l. si quis. §. fi. ff. de pcura. 7 qõ no. in. l. si diuersa. ℒ. de transacti. nil tñ asserit circa hoc Lapus sua alle. cviij.

¶ Si cõpromittat in aliquẽ vt recte pcedat 7 pnũciet intelligit̃ de rectitudine naturali dato q̃ nõ assit rectitudo iuris positiui. vt colligit̃ p̃ wc. ex. c. in omni de testi. facit. l. bona fides. ff. depos̃i.

¶ Cõpromissũ factũ i adũsariũ tenet. nõ vt pcedat sicut arbiter vt. l. si ỏ re. ff. de arbi. ℔ tanq̃ vt arbitrator pcedat 7 nisi bene arbitret ad arbitrium boni viri reducit̃ vt. c. veniens de iureiuran. et. l. si libertus. ff. de ope. lib. no. Inno. in alleg. c. veniens.

¶ Si cõpromittat in iudicẽ etiã tanq̃ in amicabilẽ cõpositorẽ põt ipe iudex in eodem facto pcedere tanq̃ iudex et tanq̃ arbitrator. vt colligit̃ ex. c. nisi essent. ỏ pben. 7 sic limitat̃ qõ hr̃ in auten. vt diffe. iudi. et in auten. si nõ contigerit. ℒ. de iudic. p compromissũ eñ in iudicio nõ recedit̃ a potestate ordinaria sed simul 7 semel ex vtraq̃ potestate põt iudex pcedere ex quo est notandũ q̃ si iste iudex compromissarius excedit metas iuris in pnũciando q̃tenus fit a iure recessus debem⁹ ℔ attribuere potestati arbitrarie quatenꝰ aũt iuridice pcedit attribuendũ est potestati ordinarie ex quo infert̃ q̃ actꝰ gestus ab habente duplicẽ ptatẽ in dubio psumit̃ gestus ea potestate ꝑm quã actꝰ tolerari põt. facit q̃ nota. in. l. iij. ff. de testamen. mili. notat. Ab. i alle. c. nisi essent. j. colũ. 7 melꝰ p̃ andre. Barba. i. c. fi. de reꝫ pmu.

Compositio

Vide. j. trãsactio. et vide. j. iudex põt ex causa legitima. et vide. j. papa. ex ordinaria.

¶ Componere nõ põt iudex sup iure superioritatis i piudiciũ subditoꝫ nisi subditi cõsentiant. nam interest subditoꝫ nõ habere plures dominos nec dominũ mutare. vt. l. imperialẽ. §. pterea ducatus. de phi. feu. alie. p Fre. 7 de lege cõradi. §. et eadẽ lege no. Inno. in. c. auditis de pscrip. et Hosti. 7 Ab. in c. dilecti. de ma. et obe. et in. c. fi. eo. ti. et ideo vbicũq̃ põt subditi ptendere interesse nõ valet pscriptio facta p solum dñm ipis subditis nõ cõsentientibꝰ vt ibi cõcludit Abb. hinc est q̃ inuitis vasallis nõ põt rex ipos donare qõ no.

¶ Compositio admittit̃ sup decimis psonalibꝰ. vt no. dc. sup rubrica de decimis. ℔ in pdialibꝰ aut ptes volũt cõponere sup decimis pteritis et tunc admittit̃ q̃ potius fit sup fructibꝰ q̃ super iure spũali. vt. c. fi. de reꝫ pmu. aut volunt cõponere sup fructus futuros ad tps et põt fieri cũ auctoritate epi. ar. in. c. ij. et. iij. de his que fi. a pla. aut imppetuum et tũc aut ius ecclesie est clarꝫ et tũc citra auctoritatem pape nõ põt fieri q̃ nemo citra eum potest eximere laicũ a solutõe decimarꝫ. vt. c. nobis. ỏ decimis sed si ius ecclesie ẽ dubiũ vt q̃ laicus allegat nimiã paupꝛtatez et tũc admittit̃ compositio ℔ nõ fit sine cause cognitõe. q̃ nõ debet ius ecclesie remitti sine causa. ar. in. l. pactum curatoris. ℒ. de pac. rij. q. ij. sine exceptõe. sed ecclesie inter se liberꝰ possunt cõponere. q̃ oẽs ecclesie sunt vna ecclesia. vij. q. j. nouit ianus no. Ab. in. c. statuimus de transact.

¶ Cõpositiõez seu dispensatiõez nõ admittũt iura i criminalibꝰ publicis. vt. c. j. de colluſi. nisi subsit aliqua legitima cã dispensãdi. vt. c. ac si clerici. §. de ulteris. de iudi. 7. l. quid ergo. §. pena granioꝛ. ff. de his qui no. infa. idẽ in ciuilibꝰ et criminalibꝰ vbi ex dispẽsatiõe vel cõpositiõne quis cõmittit peccatum mortale vel in eo remanet. et idem in iure positiuo ꝓceptiuo q̃ ipiꝰ transgressio inducit peccatũ mortale. vt no. Hosti. c. j. de treu. et pace. idem in his q̃ dicuntur a iure naturali vel diuino. no. Hosti. 7 Ab. in. c. fi. de transactio.

¶ Cõpositio põt fieri inter clericos nomie suaꝫ ec clesiaꝫ sup decimis in futuꝫ soluendis etiam citra superioris auctoritatẽ. vt. c. ex multiplici. de decimis. ℔ tũc cõpositio nõ excedit vitã transigẽtiũ. vt. c. veniens. de transac. et Ab. in allega. c. ex multiplici. i prin. vbi no. q̃ cõpositio simpl̃ facta extendit̃ ad pdia in futurũ acquirẽda cũ laicis aũt non potest cõponi sup decimis ꝓteritis. vt. c. vt sup. de re. eccle. nõ alie. et no. in. c. fi. de re. pmu. nec sup decimis potest cõponi cũ laicis sine superioris auctoritate. de q̃ dic vt plene nota. in. c. ij. de transact. et in dicto. c. fi. et ẽ ratio diuersitatis q̃ laici non pñt possidere decias nec p̃scribere. vt. c. phibemus. de deci. 7 no. Ab. in. c cũ hoies. de decimis.

Conscientia

¶ Iudex an põt seu debeat cõtra cõscientiã iudicare ꝑm acta et pbata corã eo. vide. j. iudex si habz cõscientiã.

¶ Cõscientie puritati nõ debet esse iudiciuz rationis. vnde peccat ille q̃ sequit̃ cõscientiã suã non informatam ꝑm deũ et rõnez licet credat bene facere vt. c. non solum. de regulari. li. vj. Abbas in capitulo constitutus. secundo. de appel. in principio.

¶ De cõscientia alicuiꝰ duz dubitatur statur suo iuramẽto. vnde. j. iuramẽtũ. versi. cũ de cõscientia.

¶ Conscientiam valde subtilem habens nõ excusatur a dolo vt est textus in. l. cũ quidã. vbi no. Bald. ℒ. de fide instru.

¶ Conscientia suiꝑius est testis et iudex 7 dicit conscientia status mentis in suo esse. et dicit̃ a conscio. cõscis. idest cognitio suiꝑius cordis et est dictamẽ rationis et si recta nõ est ratio esse non põt. facit de vnica. §. sane. de foro cõpe. in fi. et de renunci. c. nisi cũ pridem. in fi de voto. c. j. de rescrip. c. statutuz. §. assessorẽ. li. vj. no. Bal. sup rubrica. ℒ. si q̃s aliquẽ testa. phibu.

¶ In testimonio conscientie cuilibet creditur de seipso. vt allega. §. assessorẽ. et. ff. de vsu pecle. l. theopompus.

¶ Conscientia dupliciter accipitur. quandoq̃ dicitur scientia delicti. quandoq̃ dicitur morsus peccati. Vnde Oratius. Nil cõscire sibi nulla pallescere culpa. no. glo. in. c. ille tantus. xxj. de pe. di. iij. xxj. q. iij. quid obest. quẽ eñ cõscientia ỏfendit inter accusationes liber est de. c. in cunctis. xxj. q. iij de detractoribꝰ itaq̃ curare non debemus si conscientia nostra liberos nos demõstrat. nã gloria nr̃a hec est testimonium conscientie nostre. xxj. q. iij. inter verba.

¶ Due res sunt in nobis cõscientia et fama. conscientia est nobis necessaria. fama primis nostris q̃ confidens in cõsciẽtia negligit famaz sua crudelis est. vt. c. volo. xxj. q. j.

Consecratio

¶ Consecratio fit ꝑm intentiõnem consecrantis et vltra eius intentiõnem non extenditur etiã ad res conuexas. vide p Ab. in. c. si sacerdos. de offic. ordi. in fine.

Consequentia

¶ Multe permittuntur per consequentiã que pn̄cipaliter non admitterentur. facit. l. j. ff. ꝛe aucto ꝛita. tuto. Abbas in capitulo fi. ó foro cõpetẽ. xxij. columna.

Consensus

¶ Consentiens an ꝛebet puniri tanq̃ faciens. vide magistralẽ glo. in. c. j. de offi. ꝛle. et ibi Abb. plene et notabiliꝫ. vbi vide ꝛe consensu negligentie ꝛ consilij ꝛ cooꝛatõis et auctoꝛitatis seu ꝛefensiõis. vide. j. opem prestans.

¶ Consensũ ne dũ consiliũ ꝛebet habere p̃latus cũ capitulo suo in rebus magni p̃iudicij no. Jnno. et Jo. an. in. c. fi. ꝛe ma. et obe. qó no. p limitatione. c. q̃nto. ꝛe his que fi. a prela.

¶ Consentire videoꝛ si recepi literas alicuⁱ sciẽter in quib⁹ dicebaꝫ q̃ ego eram ꝛebitoꝛ tuⁱ nec illõ reclamaui ad hoc bonⁱ tex. in. l. si filiussa. ff. ad macedo. vbi p Bar. et no. q̃ vbi tractaꝫ ꝛe p̃iudicio alicuⁱ si vltra taciturnitatẽ facit aliquem actũ q̃ videꝫ tendere ad appꝛobatõnem actus videꝫ tũc consentire. et ita no. Bar. in. l. qó nõ. ff. rem ratam hꝫ Ab. in. c. nõ iniuste. ꝛe pcura.

¶ Cõsensus seu auctoꝛitas vbi requiriꝫ nõ sufficit sola presentia vt no. Barto. in. l. qui ꝛctis. ff. solu. ma. nã p solã p̃tiaz nõ seruaꝫ iuris solennitas nec auctoꝛitas impediꝫ. insti. ꝛe au. tu. §. tutoꝛ. no. ab. in. c. dilecti. ꝛe arbi.

¶ Cõsensus idẽ est qó si sensus q̃ habens aliquid agere cõsensu tuo ego ꝛebeo sentire tecũ et tu mecũ alⁱs nõ est cõsensus. xix. q. j. §. j. vbi ergo requiriꝫ cõsensus nõ valet actus si nõ habeo conseſuz tuũ p hꝫ tex. iuncta glo. in. c. vnico. ne sede vacante. li. vj. Ab. in. c. cũ oliz. ó arbitris. vbi plene p eũ ó materia cõsensus et consiliꝫ.

¶ Vbi in actu requiriꝫ alicuⁱ consensus sufficit q̃ inꝛeniat etiã pⁱ factũ nullũ vt no. glo. in. c. cura. ꝛe iure patro. qó est ꝓra nota. Jnno. in. c. cũ cõsuetudinis. ꝛe consuetu. seo intelligo q̃ actus valebit vt ex nunc nõ vt ex tũc facit qó notat glo. in regula ratũ. ꝛ in regula nõ firmaꝫ. ꝛe regulis iuris li. vj. et Ab. in dicto. c. cura no. Ab. in. c. cũ nos. ꝛe his que fi. a prela.

¶ Licet ex cursu longi tp̃is tacite interuenit cõsensus patiẽtis iuxta no. p glo. et ꝛcto. in. c. cura. ó iu reparro. tñ in cõtractu odioso nõ p̃sumiꝫ cõsensus ex taciturnitate vt no. in regꝫa qui tacet. ꝛe reg. iu. li. vj. et facit. c. cũ tã dudũ. in fi. de preben. p̃sumituꝛ tñ consensus ex lõga taciturnitate p quo facit glo. in. c. quenit. ꝛe empti. ꝛ vendi.

¶ Consensus absentiũ an et q̃ requiraꝫ et an ꝛebeat in cõmuni prestari. vide supra capituli consensus et vide supra alienatio. versi. in alienatione seu in actu.

¶ Consensisse videꝫ is qui tacuit ꝛ nõ contradixit actui si nõ reclamauit et a principio sciuit ꝛ nõ contradixit. no. in. c. ij. ꝛe his que fi. a prela. no Ab. i. c. ea noscaꝫ. e. ti. ij. colũ.

¶ Cõsensus q̃ presumaꝫ et cui incũbit onus pꝛobandi consensum vide Ab. in allega. c. ea noscitur. iij. colũna.

¶ Consensus oĩm ꝛe vniuersitate an requiriꝫ i cã ardua et graui. vide supra cõpꝛomissum. vide. j. consilium.

¶ Cõsensus partium an põt validare sñiaz seu laudũ nullũ. vide. s. arbitriũ nullũ.

¶ Consentienti in pactũ vl in cõpositionẽ ꝛ ipius tenoꝛẽ ignoꝛãti an p̃iudiceꝫ. vide Hen. in. c. hũilis. ꝛe ma. et obe. di. ij. et vide glo. et ꝛct. in. c. quãto ꝛe his que fiunt a p̃la.

¶ Cõsensus epi primi beneficij requiriꝫ ad hoc vt quis accipiat scõm et videatur renũciare primo et etiã consensus patronoꝝ. vide supra beneficium primum.

¶ Consensus in actu quo tempoꝛe ꝛebet interuenire ad solẽnitatem actus. vide supra alienatio versi. in alienatõe seu in actu.

Consilium

¶ Cõsiliũ quando est necessarium in actu an ꝛebet requiri et a quo et qñ Ab. in. c. ex parte. ꝛe consti. ꝛ meliⁿ in. c. cũ i veteri. ꝛe elect. vbi tractat ꝛe cõsilio et cõsensu an sufficit qó petaꝫ etiã si non sequaꝫ ꝛ an male consulẽs teneaꝫ et de consultoꝛe assumpto ex p̃sensu partiũ et cuⁱ expen. ꝛebet assumi ibi p eũ notabiliter vide plene p Ab. in. c. cũ olim. ꝛe arbi. ꝛ vide. j. statutũ epi sine cõsilio.

¶ Cõsiliũ vel cõsensum ꝛebẽs p̃stare ex dispositiõe legis statuti vel hoĩs põt ad hꝫ cogi p supioꝛẽ Abb. in alleg. c. cũ in veteri. ix. columna. vide supra appellatio.

¶ Consiliũ p̃stans ꝛelicto an puniaꝫ sicut faciẽs vide supra cõsensus.

¶ Cõsiliũ iudicis cãm alteri ꝛbdelegãtis an ꝛebet requiri si hoc apponaꝫ in cõmissiõe ideſt de cõsilio talis sapiẽtis ꝛc. vide. j. iudex.

¶ Cõsiliarius qui p imꝓudẽtiã vel perperaz dat cõsiliũ in p̃iudiciũ alterius ptis põt cõueniri ad interesse. ꝛe quo vide p Specu. ti. ꝛe requi. consi. §. j. versi. cõsiliarij.

¶ Cõsiliũ et cõsensus capituli req̃riꝫ p p̃latũ in rebus magni p̃iudicij. ꝛ vide. s. cõsensus ꝛc.

¶ Cõsiliũ licet quis teneaꝫ requirere teneꝫ tamen ꝛebito tpe expectare rñsuz licet non teneaꝫ sequi. c. cũ dilecti. de elect. et. c. cũ olim. ꝛe arbi. Ab. in. c. nõ põt. ꝛe re iudi. in fi.

¶ Cõsiliũ sanuz diceꝫ si quis reuocat q̃ male fecit nõ ꝑ ꝛebet notari ꝛe incõstãtia seo potiⁿ cõmẽdandus ẽ ꝛe sapiẽtia. vt. c. cũ cessante ꝛe appell. nã maꝑ sapiẽtia ẽ reuocare qó quis male locutⁿ est. xxij. q. iij. magne. et. c. qualiter ꝛe accusa.

¶ Cõsiliũ p̃bens ad spoliãdũ vel ad supponendum castrũ vel ciuitatẽ spolꝫs teneꝫ actõne ꝛe vlo vnó licet interdictum vñ vi vl vi bonoꝝ raptoꝝ nõ cõpetat cõtra cõsiliũ dantẽ p no. in. c. cũ ad sedẽ. ó resti. spoli. cõpetit tamẽ actio de dolo ꝛe quo vide qó no. Jnno. ꝛ Ab. in. c. sicut dignũ. ꝛe homici. vlti. colũ. et glo. in. c. lecte. ꝛe renun.

¶ Cõsulens iactũ baliste vel machine vl insultum alicuⁱ castri si ex tali cõsilio secutũ ẽ homicidiũ cõsulens est irregularis licet directe nõ cõsuluit i moꝛtem alicuⁱ qꝛ fuit cã ꝓpinqua homicidij ꝛ ỏbuerat cogitare q̃ ex p̃dictis actibus sequitur homicidium j. di. si quis viduã. ꝛ. c. sicut dignũ. de homi. et hꝫ intellige quãdo consuliꝫ res illicita secus si licita ꝑm Jnno. et Ab. in. c. ad audiẽtiã. ꝛe homici.

¶ Consulens amico suo vt interficiat aliũ si in illa pugna consultus fuit occisus efficitur consulens irregularis si verisimiliꝫ consuliⁿ poterat interfici ab inuadente. nã ꝛebuit cogitare qó euenire poterat. secⁿ aũt vbi cessaret hꝫ verisimilitudo vt quia consultus erat alio longe fortior et potentioꝝ. Jo. antñ tenet contrarium in. c. fi. ꝛe homici. li. vj. vbi teq̃ in quocunq̃ casu sit irregularis idem concludit Abbas in capitulo ad audientiam de homicidio. in fine.

¶ Cõsulẽs aico suo vt occidat inimicũ suũ lz icõtinñ occidat hꝫ pⁿlõgo tpe efficiꝫ irrgꝫaris qꝛ ꝛebuit

revocare ꝓsiliū vel si putabat amicū nō obtēpatu-
rū in revocādo debuit intimare alīꝫ ꝯ quez ꝓsuluit
Inno.7 Ab.in alle.c.ad audientiā in fi.
¶ Cōsiliū si dedit doctor imperitus an teneat ad sa
tisfactōem.vide.ī.doctor si dedit.
Velox ꝓsiliū sequit pniam fm pbm vt refert Ab.in
c.ad aplicam.de regula.
¶ Licite possunt plati eē in cōsilio regis.vide.ī.pla
tis est licitum.
¶ Cōsilio pollet cui vim natura negauit.no.glo.i
c.ex multeta.de voto.
¶ Cōsiliū in cōsilio principis pōt dare eps seu pla-
tus in crimini.xxiij.q.fi.c.pessimā.in fi.in genere
scz dicēdo fures taliter sunt puniēdi.ar.v.q. v.dila
tore.dū tm potius opa ꝓsulentis quā suggerētis fī
gat.ar.ff.de qstō.l.j.no.glo.in.c.ex lris.de excess.pla.
nec dicat eps iudiciarius q̄ videt furē suspēdēdum
eas in noīe dñi 7 iusticiā facias qz tunc eēt irregu-
laris vt ē expssum in alle.c.ex literis.et cōtra talem
epm suggerentē hnt locū vsiculi sequētes.
Presulis hic motus nō ē sine crimine totus.aut est
ignotus aut ē pietate remot⁹.vt ibi no.dct.
¶ Cōsiliarij regis aliqñ nō ꝓsulūt ß recipiūt 7 mul
ti tales repiunt q̄ dant ꝓsiliū p pecunia extorquē-
da.ī dicit lex q ꝓsiliarius optimus ē purus vndiq;
7 prētus bis q̄ a fisco dat eligat q si transgressus
fuerit expellat 7 alius idone⁹ introducat.in autē.ō
man.prin.§.pcipue.col.iij. rectū debet.n.cē ꝓsiliuz
nō deuiū nec curuū.xj.q.iij.nō lz.7 tale ē sequendū.
vt.c.quāto.de iureiu.vbi no.Hosti.in prin.7 iunge
qđ no.de arbi.c.cū olim.j.

Cōsortes

¶ Cōsortes eiusdē litis pstita cautiōe de rato sicut
cōiuncta psona admittit p cōsortē.qđ cōsortiū cō-
trahit ex cōitate cause 7 litis.7.l.si petitor.ff.de iu-
di.7 cōsors nō admittit p sortē nisi p⁹ lit.cōtest.vt
l.j.C.de ꝓsor.eiusdē litis.Abb.in.c.cū.m.de consti.
iij.colum.
¶ Cōsors eiusdē litis admittit etiā si als repellat.
vt cle.religiosis.de pcura.7.c.cū.i.7.a.ō reiudi.7.c.
olim.7.c.ex pte.de accusa.7.c.sopite.de censi.vide.c.
cū dilecti.de ō.7 cōtu.glo.j.7.C.de cōsor.eiusdē li-
tis.l.j.7.ij.ff.de iudi.si petitor.

Conspiratio

Vide.s.coniuratio.

Constitutio

¶ Cōstitutio vel statutū si sit cōtra certā psonaz si
ꝑtendit ex ea lesionē pōt appellari.ar.l.j.§.solēt.ff.
qñ appellādū sit.Bar.i.l.oēs ppli.ff.de iusti.7 iure.
qui notabiliter dicit q ꝙꝙ constitutio loquatur p
verba generalia si tm ex cōlecturis pōt ꝛphendi qđ
sit condita in odium certe persone potest a tali cō-
stitutione appellari.ar.in.l.j.ff.de vol.excep.in fi.
vbi succurritur propter vlum admissum in.l.con-
tenda.no.Ab.de cecī.sup rubrica.de cōsti.7 allegat
tex.in.c.cum omnes.eodē titu. vbi ipse Abbas ple-
ne notat.
¶ Cōstitutio quo tpe liget.vide ple.c.ij.de cōsti. p
Abba.
¶ Constitutio fundata sup aliqua qualitate exten
dit ad oēs existentes sub illa qualitate lz habeāt ex
aliquo accidenti noīa diuersa vt colligit ex tex.c.ex
pte.de postu.7 ibi Ab.
¶ Cōstitutio penalis debet extendi 7 largo mō in-
terꝑtari qñ emanat vt euitent aiaꝝ pericula. no.
glo.in simili.in.c.sciant cuncti.7 in.c.fi.de elec.li.vj.
Jo.an.7 Ab.ī.c.ex tenore. qui fi.sunt legi.7 Ab.in
c.ij.de diuor.in fi.
¶ Cōstitutio sinodalis seu epi vbi mandat omni-
bus vt resideant 7 priuat nō residentes valet 7 tūc
ad actū priuatōis nō requirit alia monitio nisi tm
cū iudex vult declarare illos eē priuatos.vt.c.cū se-
cundū.de hereti.li.vj.7 fre.ꝓsi.ciij.nam cōstitutio
epi coadiuuat ius cōe vt ponat penā ipo iure vbi
imposita nō ē de cōsti.c.ij.li.vj.7 qđ no.Archi.in.c.
fi.de offi.archi.no.Abb.in.c.fi.§.pozro.vt lite non
contestata.
¶ Constitutio si dirigit verba phibitoria in perso
nam 7 concernit principalē fauorez phibiti tm te-
net actus gestus in ꝓtrariū quatenus obligatio ac-
quiritur deo.vt.c.ad apostolicā.de regul.7 ibi Ab.
circa princi.
¶ Constitutio cōsilij generalis nō sp ligat trāsgre
dientem ad mortale.nam quemadmodū transgres
sio legis ciuilis non sp inducit decapitatōem corpo
ralē.ita nec trāsgressio iuris canonici inducit semp
mortale cuz ex illa sequat decapitatio spūalis 7 per
petua damnatio.est ergo attendendū an cōstitutio
in se habeat materiā ꝓceptiuā 7 verisimiliter mul-
tum ponderatam 7 tunc non ē curandum ō verbis
an loquat ꝓ verba ꝓceptiua vel exortiua.sed verba
debent adaptari materie vt est tex.cum glo.xj.q.iij.
rogo.7 in clemen.exiui de paradyso.de verborum si
gnifi.
¶ Sed si de materia nō cōstat 7 cōstitutio vtat ver
bis ꝓceptiuis illaqueat cōtra venientē ad mortale
xxiij.q.j.qđ ꝓcipit.7 in.c.j.de ma.7 obe. si autē vtat
verbis imperiuis vel similibus 7 tunc si ē materia
ponderosa trāsgressio inducit etiā mortale als aūt
nō vt notabiliter distinguit Ab.in.c.clerici officia.
de vita 7 hone.cleri.
¶ Constitutio disponens regulariter id qđ ius cō-
mune debet intelligi fm omnes limitatōes 7 inter-
ꝓtatōes iuris.secus vbi cōstitutio vel statutū esset
contra vel preter ius 7 odiosum tunc non verificat
in casu ficto sed verba debent intelligi in suo ꝓrio
significato.7 sic intelligit.l.tercia.§.hec verba.ff.ō
nego.gest.7 in.c.nostra.de iureiu.fa. qđ notat Bar.
in.l.oēs populi.ff.de iusti.7 iure.vbi tractat an sta-
tutū recipiat interꝑtatōem restrictiuam vel exten
siuam.7 facit.l.ij.C.de nox.vt refert Ab. in.c. cuz
dilectus.de cle.nō resi.vide.ī.statutum disponens.
cū versi.se.

Consuetudo

Consuetudo duplicē hz virtutē 7 vim.habz.n.vim
interꝑtatiuam nam derogat legi vbi est contra le-
gē.vt.c.fi.de cōsue. Item habet vim imitatiuaz qz
imitat legē vbi dicit lex.vt.j.di.ꝓsuetudo.no.glo.
insti.de iure naturali.§.ex nō scripto.Ab.in.c.cum
dilectus.de ꝓsuetu.iij.colū.
¶ Cōsuetudo q̄ est bona 7 noua rōne fulcita p̄iudi
cat omnib legib de hac materia loquentib.ar.in
c.nō debet.de cōsang.7 affi.et in.c.fi. de cōsue.7 glo.
in.c.statutū.de elec.li.vj.nam si experimento cōperti
est vt cōiter omnes ex cupiditate obtinendi in cau
sa falsum iurent hac rōne esset laudabilis cōsuetu-
do vt non iurent quia lex non debet cē cā periū immo
phiberi debet iuramentum vbi timet de cōtra-
nentōe.vt in.c.clericos.de coha.cle.7 mu.fa.l.ij. C.
de iudi.est cōclusio Ab.in.c.ceterum.de iura.ca.vi-
de.ī.iuramentū nunq̄.
¶ Consuetudo vel statuta locoꝝ habent ꝓ iure cōi
quo ad arbitros q̄ sunt electi a partib.7 vt fm iu-
ra ꝓcedāt.7 vide.s.arbiter 7c.
¶ Licet cōsuetudo inferens grauamen ecclesijs de
beat iudicis officio tolli.vt.c.j. de consuetud. debet

intelligi qñ affert magnū grauamē ad hoc. c. cū dilect⁹. e. ti. 7. c. cū oēs. ō ꝓsti. Ab. in all'. c. j. ꝛe ꝓsue. i fi.

¶ Cōsuetudo pōt inferre grauamē bonis pīmoniis libꝫ clericoꝝ qꝛ eoꝝ bona nō gaudent eodē pīuilegio cū eccleſijs nec quo ad pſcriptōem. vt autē. quas actōes. C. ꝛe ſacroſan. eccle. qꝛ cōtra bona patrimōialia clericoꝝ currit pſcriptio ſicut cōtra bona laicoꝝ. vꝫ eſt glo. ſingularis in. c. poſſeſſiōes. xvj. q. iij. Jo. an. in mercu. in. c. qui ad agendū. 7. c. nemo pōt. ꝛe reiudi. li. vj. Ab. in. c. j. ꝛe conſuetudine. ij. colum.

¶ Conſuetudo valet vt canonicus poſſit teſtari ꝛe fructibus ſue pbende ꝓcipiendis p annuꝫ poſt mortē. 7 Jo. an. in alle. regula. nemo pōt. 7 Ab. vbi. ſ. 7 vide. ſ. bona.

¶ Cōſuetudo generalis ꝓuincie extēdit ad loca ꝑticularia qñ nō ē ꝓtra ius nec aliter onerosa al's sec⁹ no. ꝓ wc. in. c. ſup eo. ꝛe cēſi. 7 in. c. fi. ō offi. ordi. Ab. in. c. cū in eccīa. ꝛe elec. iij. colū.

¶ Cōſuetudo valet vt ꝙs ex ſola electōe et ſine confirmatōe plenū ius ꝓſequat'. vide. ſ. confirmatio.

¶ Cōſuetudis appellatōe intelligit ꝛe pſcripta vñ nō ſufficit pbare ꝓſuetudinē legitime pſcribendā. vt. c. cū magna. ꝛe elec. 7 ibi Ab. iij. colum.

¶ Cōſuetudo etiā nō pſcripta fundat intentōez libellantis qꝛ in dubio ꝛebemus verba libellātis in eius fauoꝛē late intelligere ꝓ hoc ter. in. l. qui intentōe. ꝛe iudi. 7. c. pſtitut⁹. 7 ibi glo. ꝛe reli. wmi. Ab. in. c. cū magna. ꝛe elec. iij. colū.

¶ Cōſuetudine īmemoꝛiali pñt acquiri illa que ſt principi reſeruata vt legitimare 7 tabelliones creare 7 ſimilia 7 acquirunt etiā p pīuilegiū. vt in. c. ſuper quibuſdā. ꝛe ver. ſig. 7. c. ſi publicanus. ſ. vectigalibꝫ. ff. ꝛe publi. ſupma tñ ptās pncipis pſcribi nō valz. vt no. Ab. in. c. ꝓ venerabilē. qui fi. ſunt legi. 7 in. c. qō tranſlati. ꝛe offi. ꝛele. in prin. 7 vide. j. tributū. verſi. q dicit.

¶ Cōſuetudo coꝛrectōis impeditiua licz nō valeat valet tñ inquātū ē ptātis trāſlatiua 7 ſic intelligit c. irrefragabili. ꝛe of. ordi. 7 Ab. ibi circa prin.

¶ Cōſuetudo pōt eē diuerſa in eadē ciuitate in diuinis officijs 7 ſacramētis miniſtrādis vt ſi ſt in eadē ciuitate greci 7 latini vt i ciuitate cōſtātinopolitana. 7 latini 7 mocarabes vt in ciuitate letana 7 in ſiſſib. vt in. c. qm̄. ꝛe offi. oꝛ. 7 ibi Ab.

¶ Cōſuetudie generali pōt induci vt in oīb ecclesijs etiā collegiatis eps loci habeat puiſionē platorū: vt ē glo. notabili. in. c. ꝗꝗ. ō elec. li. vj. rōnē huius vide ꝓ Ab. in. c. cū veniſſent. ꝛe in integ. reſti.

¶ Cōſuetudo circa vnū actū qui quodām mō ꝓ ſiſtitu dinē videt includi ſub pcio vel includit tanq̄ ps ſb toto valet. fa. qō no. Cy. in. l. iij. C. que ſit lon. conſue. 7 no. in. c. dilecti. ꝛe arbi.

¶ Cōſuetudo pt inducere vt homines alicuius caſtri poſſint ſcindere ligna vel aīalia paſcere infra limites alterius fundi vel caſtri dūmodo cōſuetudo nō ſit inducta p violentiā ad hoc facit. c. ſup ꝙbuſdā. ꝛe v. ſig. 7. l. ſi ꝙs diuturno. ff. ſi ſerui. ven. nā quēadmodū pſcribi ſeu acqꝛi pt tota res 7 ita vſus rei ad idē. l. vēdit oꝛ. ff. cōia pdio. vbi pbat' q valet cōſuetudo vt ꝙs oblato pcio poſſit ſcindere ligna in fundo alterius dicūt tñ notabiliter wct. in. c. dilecti. ꝛe arbi. q vbi ligna ſeu paſcua nō pñt ſufficere dño nō bz locū cōſuetudo qꝛ tunc dñs ē pferendus. ar. c. ſuggeſtū. ꝛe ꝛeci. 7. c. qō ꝓſonale. ꝛe ver. ſig. Ab. in alle. c. dilecti. 7 ibi hoſti. 7 Jo. an.

¶ Cōſuetudo ſi diſponit ſup ſolēnitate ꝓbētis mrimoniū bz ſeruari cōſuetudo patrie vbi mrimoniū cōtrahit. vt. l. ij. C. quē admodū teſta. ape. ß ſi ꝓſuetudo ē ſup executōe vl ſup alios ꝓtractus vl p⁹ ꝓtra ctū bz attendi cōſuetudo cōſiliū wmicilij ipius. l. ſi. §. idē reſcripſerūt. ff. ad munici. Bar. in. l. exiſtere. ff. ꝛe iudi. 7 in. l. cūctos pp'os. C. ꝛe ſum. trī. ß ſi maritus mutat wmicilīū p⁹ cōtractū tūc attēdit ꝓſuetudo wmicilij tpe cōtractus cū ꝛebeat attēdi loc⁹ vbi fuit orta obligatio facit tex. 7 qō ibi no. Bart. in. l. ſi vꝛo. ff. ꝛe iudi. eſt cōcluſio. Anto. 7 ab. in. c. j. ꝛe ſponſa. in fi.

¶ Si in aliquo loco eēt cōſuetudo vt in quinto gradu nō poſſit cōtrahi mrimoniū 7 ex cōtractu matrimoniū generat ſcādalū nō valet mrimoniū lz. c. nō bz. ꝛe cōſang. 7 affi. hoc pm̄ tract. vide notabilē glo. 7 Ab. in. c. ſup eo. ꝛe cognatōe ſpūali.

¶ Cōſuetudo lz nō valeat q appellet ꝛe maioꝛi ad minoꝛē vel ab eodē ad ſeipm̄. vt. c. ij. ꝛe cōſue. li. vj. pōt tñ induci cōſuetudo vt appellet ad parē. qꝛ cōſuetudo facit eū maioꝛē qō ē ꝓtra glo. dicti. c. ij. no. Ab. in. c. fi. ꝛe dila. ij. colū.

¶ Cōſuetudo ſi in iudicio allegat' nō ē neceſſarius titul⁹ qꝛ ex vſu tm̄ inducit cōſuetudo. vt inſti. ꝛe iureiurā. §. ex nō ſcripto. 7. c. fi. ꝛe ꝓſue. j. di. cōſuetudo. 7. l. vēditoꝛ. §. j. ff. cōia pdio. ß qñ inducit cōſuetudo vt pſcriptio neceſſari⁹ ē ti. vt ē textus tūcta glo. in. c. iij. ꝛe cōſue. li. vj. vbi vide Jo. an. in nouella. eſt cōcluſio Ab. in. c. cū eccīa ſutrina. ꝛe cā poſ. 7 ꝓpie. xij. colum.

¶ Gerens actū cōtra ius ꝓtextu praue cōſuetudis ſi prauitas nō erat ꝛeclarata p ius non ꝛebet puniri tanq̄ legis tranſgreſſoꝛ ß ꝛebet tolerari ꝓtextu cōſuetudinis. glo. in. c. cū venerabilis. ꝛe cōſue. iij. di. ꝛeniq̄. ß qñ ignoꝛātia praue cōſuetudis eēt craſſa 7 ſupina vtputa cōtra ius naturale tunc nec etiā quo ad ꝛeū excuſat. vt. c. flagicia. xxxij. q. v. Ab. i. d. c. cū venerabilis.

¶ Cōſuetudo vel ſtatutū qō pſtat peccatū vl pſtat pnitatē peccandi ē ꝛelendū p iudicē eccīaſticum et etiā ſeculare. 7 vide. j. ſtatutū.

¶ Cōſuetudine nō pōt induci vt laicus etiā patronus vēdicare poſſit ius intereſſendi in electōe plati. vt. c. adrianus. 7. c. quāto. lxij. di. Ab. in. c. qō ſic. §. ſup eo. ꝛe elec. 7 Ab. in. c. ſacroſan. eo. ti.

¶ Cōſuetudo ñ pt reddere laicos capaces iuris ſpiritualis etiā ſi ſit īmēoꝛialis. vt no. Jo. an. in. c. ij. ō pben. li. vj. no. Ab. plene in. c. cām. ꝛe reſcrip.

¶ Praua. n. cōſuetudo admittit nomē cōſuetudis 7 appellat' coꝛruptela. coꝛrūpit. n. mores ſub velamine ꝓſuetudis nā aſſumit' ab impijs vt pīuilegiū viij. di. mala cōſuetudo xiij. di. ꝛeniq̄. 7 vide Ab. in. c. maſſana. ꝛe elec. ij. colū.

¶ Cōſuetudo nō pōt induci etiā ſi ſit īmemoꝛialis in his q̄ ſunt mere facultatis nec in his q̄ gra cōcedunt. no. Jnno. in. c. cū eccīa ſutrina. ꝛe cā poſ. 7 ꝓpie. 7 no. in. l. ij. C. que ſit lōga cōſuetudo. 7 Bart. i l. cū ꝛe in rem verſo. ff. ꝛe vſuris. Ab. in. c. quemt. ꝛe cenſi. 7 in. c. qō trāſlati. ꝛe offi. lega. 7 no. in. c. Johānes. ō cle. cōiugatis. 7. l. latius. C. ꝛe ſeruitu. tangit Abbas in. c. cum ſit generale. ꝛe foꝛo competenti. vj. colum.

¶ Conſuetudo in vno non ꝛebet extendi ad alia lz ſint eiuſdem nature exquo conſuetudo eſt onerosa: 7 ꝛ ius ē tex. in. c. qō translati. ꝛe offi. oꝛ. no. Jnno. in. c. fi. ꝛe offi. archi. 7 Bart. in. l. j. ff. ꝛe itine. actuq̄ priua. 7 Jnno. in. c. dilectus. ꝛe capel. mo. Ab. in allega. c. qō translatōem.

¶ Conſuetudine poteſt induci vt vacante eccleſia canonici non ꝓcedant ad electōem niſi prius mortuo prelato regi nunciato 7 poſtulato conſenſu regis ꝛe ꝓcedendo ad nouam electionem. Jnno. in c. quod ſicut. ꝛe elec. Ab. in. c. j. ꝛe cōſue. in fi. et in. c. j. ꝛe elect. iij. colum. 7 Ab. in. c. cū terra. ꝛe elect. 7. c.

cū inter eo.ri. ꝛ idez Abb. notabiliter in.c.qȯ sīc.§. sup eo.ȯ elec. alīs electō ē nlla vt vide.j. ꝓncipes ꝛgni

¶ Cōsuetudie pōt induci vt possessio sine actu corpali trāsferat vide.j. possessio.

¶ Cosuetudie spēali loci ꝛficiēte an sit recurrēdū ad ꝓsuetudinē vicinarū eccīarū vel ad ius cōe vide glo. ꝛ Abb. in.c.cū olim. ꝛ ꝓsuetudie.

¶ Cōsuetudo an pōt rollere ius vtuinū vel naturale vel ꝑcepta moralia ꝛc. ꝛ vide.j. ꝑcepta.

¶ Cōsuetudo q̄ꝛ q̄lis pōt esse rōnabil'. si sit ꝑ ius an dicat rōnabilis Abb. in.c.fi. ꝛ ꝓsue.vj. colum.

¶ Cōsuetudo ad ꝺ q̄ inducat q̄ requirit ꝛ quantū tps requirit ad illā inducēdā vide plene ꝑ Abb. in c.finali. ꝛ ꝓsue.ix. colū. ꝛ q̄ diuersitas sit inter ꝓscriptionē ꝛ ꝓsuetudinē ꝛ ꝙs sit effectus cōsuetudinis ꝛ an pōt tolli ꝑ actū ꝓtrariū ibidē plene ꝑ Abb.

¶ Cōsuetudo cōprehendit iuris appellatōne vide .j. iuris appellatōe.

¶ Cōsuetudie an ꝛbeat census vide.s. census.

¶ Cōsuetudo valet vt absentes nō vocēt ad electō nē ꝫ resideat ius eligēdi integrū penes pūtes no. ꝑ Abb. in.c. cozā. ꝛ.c. cū magna ꝛ electi.

¶ Cōsuetudo nec etiā ꝓscriptio nō creat ex solo tēpore. ꝛ vide.j. ꝓscriptō in versiculo creat.

¶ Cōsuetudo tribuit mulieri iurisditōz vide.j. mulier pōt. ꝛ ꝓsue.

¶ Cōsuetudie ꝛ iure ꝓmuni an pōt ꝙs sil'vti vide.j. ꝓ nilegio ꝛ iure cōmuni.

¶ Cōsuetudo cōmunis clericoꝝ ꝛ laicoꝝ valet etiā ꝓtra eccīas. ꝛ vide.s. clerici vl' bñficiati.

Cōsuetudo an pōt diminuere solennitatē inductā in alienationib ꝛeꝝ eccīaꝝ. vide ꝑ Abb. in.c. cum cā. ꝛ re iudicata. vlti. colum.

¶ Cōsuetudo vl' lex fori i qua causa agitat an ꝛbeat seruari quo ad ordinatiōez vel ꝛcisionē vide.j. lex seu ꝓsuetudo. cū versi. se.

¶ Cōsuetudo seu statutū an ꝛ qñ liget clericū seu extraneos vide.j. statutū seu cōsuetudo.

¶ Cōsuetudo an ꝛ qui tribuat iurisdiriōz vide plene ꝑ abb. i.c. cū ꝓtigat. ȯ fo. cōpe. ꝛ vide.j. iurisditio.

¶ Cōsuetudo interꝑtatur iura cōia ꝛ ꝑuilegia generalia vide.j. interꝑtat. cū versi. seq̄nti.

¶ Cōsuetudo vt criminosus nō remittat ad iudicē ꝛelicti an valeat vide.j. remissio vsi. lz nō valeat.

¶ Quod ꝑs maioꝝ hoim seruat oēs ꝛbent seruare c. di. ꝓtra morē ꝛ cape. mona. cū dilect⁹. ꝛ in dubijs seruat ꝓsuetudo vicinoꝝ ȯ ꝓsue. cū olim. ff. ȯ le. ij. l. si seru⁹ pluriū. §. vl. ꝛ.c. ex pte. ꝛ ibi glo. ꝛ Jnno. ꝛ cēsi. ꝛ ꝓsuetudo vicinaꝝ eccīaꝝ regulariter ē ꝛuanda. vt. c. sup eo. ꝛ censi.

¶ Cōsuetudo si ē ꝑter ius ꝓscribit spacio. x. annoꝝ si vo ē ꝑ ius req'it spaciū. xl. annoꝝ. no. glo. i.c. ꝛ cōsue. li. vj. ꝛ Abb. in.c. certificari. ꝛ sepul.

¶ Cōsuetudo ꝛ statutū nuptiale pñt extēdi ad alios casꝰ. ex idētitate rōis vide.j. statutū mūicipale.

¶ Cōsuetudo fori seu loci vbi cā agitat ꝺz in ꝑparatoriis seruari vide.j. iudiciū. versi. in ꝑparatoriis.

¶ Cōsuetudo āglicana nō extendit effectum snū ex territoriū anglicanū ꝑ. l. vulgares. ȯ iurisdi. om. iu. ꝛ l. fi. C. ꝛ sum. tri. ꝛ l. j. ꝑ Cy. ꝛ ꝑ Wcto. in.c. vt animaꝝ. ꝛ ꝓsti. li. vj. qȯ ꝓbat nā vtus et potētia cause efficiētis inspiciēda ē vt possit in passuz ꝛ suscipiētē materiā nec pōt cā inita ꝓcedere effectū infinituz ꝫ sicut limitat potētia cause sic effect⁹ etiā ꝛbet limitari. ff. ꝛ dam. l. si arrogat. ꝛ tu. ꝛ cuī. da. ab his. l. pupillo. sed potentia ꝛ auctoritas ꝓsuetudinis anglicane nō se extendit vltra ꝓpios falces vt. s. nec ḡ effectus eiꝰ vltra ꝓtrabit ꝫ ꝓcludit Lapꝰ sus allegatione. xcj.

¶ Cōsuetudo excusat in his q̄ sūt ꝑ ius positiuū ꝺū tū sūt rōnabilis ꝛ ꝓscripta vt in.c. fi. ꝛ ꝓsue. in his vꝺ q̄ sūt ꝓtra ius naturale nullo mō nec vlla ꝓsuetudo excusat vt ibi no. glo. in.c. ij. ꝛ tem. oz. in fi. Jtē consuetudo reddit q̄ꝙ q̄ sūt licita illicita ȯ cleri. ꝓiucū olim. ꝛ cogna. spi. sup eo. no. glo. i.c. ȯ eo. ꝛ tem. ozdi. in fi. ex q̄ꝺ no. q̄ lz ꝓsuetudo excusat a pēa. iij. di. ꝛenicꝝ. ȯ symo. nō sat⁹. a culpa tī vel pena eterna non excusat vt no. Jnno. in allega. c. ij. ꝛ tem. ozdi.

¶ Cōsuetudo vel statutū an pōt in totū absoꝛbere legitimā filiꝫ a iure nature ꝛbitā vide. j. statutuz vel ꝓsuetudo in totū.

¶ Cōsuetudo q̄ ē ꝑ ius vel onerosa licet nō ē extendenda. vt no. ꝛ ꝛci. c. tua. ꝛ. c. cū ꝓtingat. nec extenditur ad alia iura. vt. c. ij. ꝛ capel. mo. ꝛ. c. audit⁹. ꝛ ꝑscrip. nec ad alias eccīas vel ꝑsonas. xj. di. catholica. xij. di. oia tū si cōsuetudo est laudabilis ꝛ q̄ nititur rōni ꝛ sit sup re cōcessibili vel cōtra quā nihil sit statutū est extendēda ꝛ quo vide latius Jnno. in.c. dilecto. ꝛ offi. archi.

¶ Consuetudo arrat ꝛ ampliat iurisditōez ꝛ of. lega. qȯ translationē. ꝛ quod vi aut clam. l. ij. §. non tm. ꝛ cōsuetudo in electionib ꝓcipue ꝓsideratur ꝛ causa pos. cū eccīa sutrina. ꝛ ꝛ ꝓsuetudie cū dilecti Jtē ꝛ consuetudo facit in eligibilē q̄ alīs eligibilis est ꝛ q̄ legitimus ē ad matrimoniū ꝑ ꝓsuetudinē fit illegitim⁹ ꝛ cogna. spiri. c. sup eo. ꝛ. c. cū olim. ȯ cle. cōiuga. vbi hoc no. glo. ꝛ ꝛc.

¶ Cōsuetudie pōt i totū tolli q̄rta mortuariozū et relictoꝝ vide. s. canonica portio. versi. iij.

¶ Cōsuetudo nō valet ꝫ solennitatē. c. sine exceptione. in alienatōe reꝝ eccīe. vide. s. alienatio. in vsiculo in alienatōe. cū ver. seq̄nti.

¶ Cōsuetudo ꝓtra naturā act⁹ nō valet sic nec pactū vt. c. ij. ꝛ ꝓsue. li. vj. qȯ limita nisi pactū appositum possit transire i naturā alteriꝰ cōtractus. vt. l. vbi. ff. ꝛ wna. cau. moz. alīs. l. ira wnaī

¶ Cōsuetudo sup pluralitate beneficioꝝ nō valet. vide. s. bñficiū. versi. cōsuetudo.

¶ Cōsuetudo ꝛ statutū an tollāt ꝑ ꝫuentionē vide .j. statutū seu ꝓsuetudo cū trib versi. se.

Cōsuetudo an valet vt ꝙs in bñficijs possit eē pluralis vide repetitionē Abb. iij. §. quia vo. c. extirpā de. ꝛ ꝑben ꝛ. s. beneficium. v. conclusio. ver. bñficiorum sufficientia.

Contractus

¶ Cōtractꝰ bone fidei ꝛ stricti iuris q̄ sūt ꝛ an in eis ꝛeiat inesse ꝛc. vide. s. actō versi. an in actionibus.

¶ Cōtractus si allegetur sil'atus ꝺz exꝑmi species simulatōis. ꝛ vide .j. sil'atio. ver. ꝓtractus.

¶ Cōtractus factꝰ ꝑ ꝑdecessorē transit in successorē cum suis qualitatib vñ nō solū transit ꝓtractus quo ad eiꝰ substātiā ꝫ etiā respectu renūciatiōis ꝑuilegij vt. c. dilecti. ꝛ fo. com. ex quo infert ibi. ab. ꝑlatū posse renūciare ꝑuilegio cōcernēti ecclesie in contractu quam facit nomine ecclesie ꝛ ꝓiudicat etiā respectu successoris quod intellige in his que sunt leuis ꝑiudicij vt ē ꝓclusio Abb. in allega. c. dilecti. circa ꝑin.

¶ Cōtraxisse lz ꝙs dicat vbi soluere ꝓmisit ꝑ. l. ꝫrisse. ꝛ acti. ꝛ obli. ꝛ ꝑ. §. cōtrahētes intellige verus q̄ ad facultatem conueniendi sed quo ad subijciendū ipsum contractum statutus attenditur locus vbi negocium gestum est. ff. ꝛ euic. l. fūdus. no. Bar. in l. j. C. ꝛ sum. trini. Abb. in.c. dilecti. ꝛ fo. compe. ꝛ vide eū in.c. fi. e. ti.

¶ Cōtractus rescinditur si pactū nō seruat. ꝛ ꝫ cū non seruatur substantiale quod dat causam contractui. nā causa finalis ꝓportat duos sensus. s. fiēz si existit ꝛ resoluentē si ꝛficit tex. ꝛ Bal. in. l. cuz re.

¶ C. ꝛe pactis inter emptorem ⁊ venditorē.

Contrahere

¶ Contrahētes an pñt cōsentire in actiū gerēdis diuerso ꝛpe. ſ. vnus hodie ⁊ alter poſt aliquos dies vide. j. matrimoniū.
¶ Cōtrahens an ⁊ qñ rōne ꝓtractus ſortiat̄ foꝝ vide. j. foꝛus. verſi cōtrahens.
¶ Cōtrahēs cū eccl'ia an habet actōem contra eaz vide. j. eccl'ia. verſi. ꝓtrahens.
¶ Cōtrahēs cū hoīe q̄ labit̄ facultatibꝫ vl̄ male vtitur ſbſtātia ſua ñ pōt poſtmodū eū facē capi tāq̄ ſuſpectū ꝛe fuga cū ꝓdītō illi⁹ erat ſibi ſatis nota ꝛpe ꝓctus ad ff. l. ait ꝓtoꝛ. §. q̄ ꝛebitoꝛez. ⁊ qō ibi no. ff. q̄ in frau. cre. l. creditoꝛ. ff. ꝛe priuilegi. credi. facē. c. propter ſterilitatē. ꝛe loca. ⁊ qō ibi no. Abb. ꝙ. colū.

Contrauenire

¶ Cōtrauenire an q̄s pōt in facto ꝓpꝛio plene ꝓ Abb. in. c. noſti ꝛe elec.
¶ Cōtradictio vni⁹ ꝛe collegio an pōt impedire cōpoſitionem vide. ſ. collegꝫ vn⁹ ſolus ⁊c.
¶ Cōtrauenire an pōt rectoꝛ eccl'ie cōtra cōtractū ꝑſonalē ꝓ ſe celebꝛatū vide infra rectoꝛ eccl'ie.

Cuſtodia

¶ Cuſtodia eccl'ie vacantis quis habeat ꝛe iure no. Abb. in. c. bone ꝛe ap. ⁊ tangit in. c. cū vos ꝛe of. oꝛ. vbi tenet qō ſpectat ad eū q̄ ius habz inſtituēdi ſeu ꝓferendi licet nō ſit epꝰ vt ibi gio. ⁊ Jo. an.

Sequūtur additōes wmini Lu. ꝛe campis ad p̄cedentem literam. C.

Jnon

Canon late ſententie vel ferende quando dicatur eſſe. vide Abb. c. quiſquis ꝛe elec.
¶ Canoniſta ceteris paribꝫ p̄fertur theologo in p̄latura vide Abb. in. c. fraternitat̄. ꝛe cleri. nō reſi.
¶ Canoniſta nō pōt eſſe bon⁹ niſi ꝓius fuerit legiſta vide Abb. in. c. fi. ne cleri. vel mona.

Caput

¶ Epus eſt caput ſue dyoc̄. vide Abb. in. c. cū nō liceat. ꝛe p̄ſcrip.
¶ Nō pōt q̄s eſſe ſine capite als diceret̄ acephalus vide eo. c.
¶ Caput ē principali⁹ mēbꝝ vide eo. c. nō liceat.

Capacitas

¶ Capax in materia beneficiali requirit̄ nō ſolum in ꝛpe collationis ſz etiā ꝛpe aſſumptionis. vide no. Abb. in. c. poſſeſſionē. ꝛe pba.

Calix

¶ Calix legat⁹ in genere intelligit̄ ꝛe argento vide Abb. ꝛe cenſi. c. ex ꝛte.
¶ Calix ō q̄ oz eē ⁊ fieri vi. Abb. in. c. fi. ō. cele. miſſa.

Cartuſienſes

¶ Carruſiēſes cōſcīt ꝛe homicidio ꝓ eoꝝ fratres cōmiſſo. vide Abb. in. c. cū ꝓtingat ꝛe fo. compe.

Carnalis copula

¶ Carnal̄ copula quō ⁊ ꝓ q̄t teſtes pōt ꝓbari vide Abb. in. c. ꝓterea. ꝛe teſtib.

Carmen

¶ Carmen famoſuz faciēs ſeu dictās q̄ pena punit̄ vide Abb. in. c. j. ꝛe ꝑſumpti.

Caracter

¶ Caracter q̄d ſit ⁊ qualiter imꝓmit̄ vide i rubꝛica ꝛe baptiſmo.

Caro

¶ Quo ꝛpe licitū ē comedere carnes ⁊ quo nō vide Abb. in. c. cōſiliū. ꝛe obſeruatione ieiunioꝝ. ⁊. c. explicari eo. ti.

Celebꝛare

¶ Celebꝛare. an poſſit vel ꝛebeat q̄s celebꝛare nō facta digeſtiōe. vide Abb. in. c. ſi ꝓſtiterit ꝛe accuſa.

Ceptum

¶ Ceptū iudiciū qñ dicat̄ eſſe vide in. c. relatū ō officio ꝛelegati.

Certa ſcientia

¶ De certa ſcientia principis vide ꝓ Abb. in. c. paſtoꝛalis ꝛe offi. ꝛelega.
¶ Certa ſcientia p̄ncipis tollit ſbꝛeptōz nō aūt inducit diſpēſationē no. Abb. in. c. int̄ ꝛe excep.
¶ Certa ſciētia principis ꝛe quo opat̄ ⁊ an p̄ſumat̄ in dubio vide eo. c.
¶ An p̄nceps poſſit cauſam cōmittere ex certa ſciētia iudici ſuſpecto vide no. ꝓ Abb. in. e. c.
¶ Quando papa fac̄ aliq̄d ex certa ſciētia an videatur facere explenitudie ptātis vide Abb. in. c. non poteſt ꝛe reg. iu.

Coitus

¶ Dis coitus eſt hodie prohibit⁹ etiaz cōcubinat⁹ vide plene ꝓ Abb. in. c. vt clerico ꝓ ꝛe vita et ho. cle.

Cimiterium

¶ Cimiteriū cui⁹ latitudis oz eſſe ⁊ q̄s pōt dare priuilegiū iferioꝛib ecclesijs vt habeāt cimiteriū vide no. ꝓ Abb. ꝛe ſepul. capit. certificari.
¶ De cimiterio vide ꝓ eundē. in. c. cuz eccl'ia ꝛe immuni. eccle.
¶ Cimiteriū quō benedicit̄ vide Abb. in. c. abolē de ꝛe ſepul.

Ciuis

¶ An appellatōe ciuiū veniāt. comitales vide abb. in ꝓhe. in fi. ⁊ latu in. c. radulphus ꝛe reſcrip.
¶ Ciues an dicat̄ nati ex aliquib ꝑentib in ciuitate q̄ nō ꝓſtituerūt ibi wmiciliū ſed erāt ibi trāſeuntes vide Abb. in alle. c. radulphus.
¶ An nati ex ciuib in comitatu dicāt ciues vl̄ comitatui vide Abb. in ſupꝛaallegato. c. radulphus.

Clam

¶ An mr̄imoniū clā factū valeat vide Abb. in. c. j. ꝛe clamdeſ. reſpon.
¶ An valeat electio clā facta ⁊ q̄d ꝛe collatiōne clā facta vide eo. c.

Collecta

¶ Decollecta vide. j. in verbo munus in additionibus ad literā. M.

Compaternitas

¶ Ex quib cauſis vꝛoꝝ ꝓtrahit cōpaternitatē etiā ꝓficit̄ vir vide abb. i. c. ꝓſtitut⁹ ꝛe ꝓuerſa. ꝓiugatoꝝ.
¶ Cōpaternitas an ꝓtrahat̄ ꝓ catheciſmum. vide Abb. i. c. ꝓtractio ꝛe cognatōe ſpūali.

¶ Compaternitas an ꝓtrahaꝫ ꝑ ꝓcuratorē viō no tabiliter ꝑ Ab. eodē. c. 7. c. veniēs eodē titulo.

Communi

¶ An pr̄ possit ordīnare vt filij morent cōiter viō. .q̄ nis. col. xlvj. ꝛe pac. li. vj.

¶ An maior ps religiosorū possit statuere ceteris inuitis vt viuant in cōi et vt oia sint cōia vide Ab. in. c. q̄m ꝛe vita 7 honesta. cleri.

Comparatiuus

¶ Cōparatiuus p̄supponit positiuū vide ab. in. c. quenit. ꝛe iureiuran.

Cōfessio pn̄ialis

¶ Si cōfitēdo obmisi vnū pctm̄ an tenear iterꝫ cōfiteri oia pcta mea vel tm̄ peccatū omissū vide plene ꝑ Ab. in. c. ex pte. ꝛe offi. ordi.

¶ Cōfiteri licitū est laico tpe necessitatis. ℟ an tūc laicus possit absoluere vide ab. in. c. pastoralis. de of. ordi. in. §. ꝓterea 7 ibidem vide casus in qb ē licitum cōfiteri in necessitate cuilibet etiā laico.

¶ An mulier pregnās dicaꝫ in necessitate ꝓstituta ita q̄ possit cuilibet cōfiteri vide in alle. c. pastoralis.

¶ Cōfessiōes et absolutōes p̄sūt ꝛelegari ꝑ rectores parochialē. vide Ab. in. c. fi. ꝛe offi. ordinan.

¶ An papa teneaꝫ cōfiteri vide nota. ab. ī alle. c. fi.

¶ Confiteri qualiter ꝛebeat quis et cui. vide Ab. ī c. omnis. de peni. et remiss.

¶ Confiteri an sufficiat semel in anno vide eodē. c. et vide ibi ꝛe reuelāte cōfessionē 7 quo iure fuit inuēta cōfessio an iure diuino vel humano.

¶ Cōfessor an ꝛebeat reuelare ea que audiuit i cōfessiōe vide in. c. matheus. ꝛe symo.

Concordia

¶ An iudex possit cōpellere ptes ad cōcordiā. vide Ab. in. c. cū inferior. ꝛe maio. et obe. et in rubric. de treuga 7 pace. 7 in. c. cū p̄dē ꝛe pac.

¶ Concorditer q̄ actus dicant fieri vel in concordia vide Ab. in. c. nō pōt ꝛe iudi.

Conceptio

¶ An in cōceptōe emittaꝫ semē ex parte mlieris vide Ab in. c. fraternitatis. ꝛe eo q̄ cogno. cōsang.

¶ An sit credendum mulieri dicentis a tali concepisse vide ꝑ Ab. in. c. sicut ꝛe homici.

¶ Cōcipe pōt puella in xj. anno. no. ꝑ Ab. in. c. cōtinebaꝫ. ꝛe ꝛespon. impu.

Confiscatio

¶ Bonorꝫ cōfiscatio an extendaꝫ. ad bona alterius terrirorij. vide in. c. q̄uis. colū. cxxxij. ꝛe pac. li. vj.

Cōparatio literarꝫ

¶ Literarꝫ cōparatio an ꝓbet et qualiē ꝛebet fieri cōparatio et ex quibꝫ scripturis. vide ab. in. c. ij. de fi. instru.

¶ Cōparatio literarꝫ est fallax ꝓbatio. vide Ab. in c. ex literis ꝛe fide instru.

Connexa

¶ An sit eadē ratio cōnexorꝫ. vide Ab. in. c. ꝓterea ꝛe of. ꝛelegati.

¶ An in cōnexis cōfessio vel cōpositio seu trās actio vnius noceat alteri. vide in. c. q̄uis. ꝛe re iudi.

¶ In cōnexis an sententia vnius noceat alteri vide eodem. c.

Contemptus

¶ Infra qō tp̄s ꝛebet agi ꝛe cōtēptu in actu collatōnis 7 in actu electōis 7 qō in alio actu vide Ab. in. c. cōtinebaꝫ. ꝛe his que fiūt a maio. ꝓte capituli.

¶ Cōtemptus an possit annullare actū factū vide Ab. in. c. j. ꝛe his que fi. a maio. ꝓte capi.

Continue

¶ Elide quid dī fieri cōtinue ꝑ ab. in. c. causam de electio.

Contritio

¶ An sola ꝓtritio sine penitētia seu satisfactōe possit ꝛelere peccatum. vide Ab. in. c. qui p̄sbyterorꝫ ꝺ penis.

Continentia

¶ Cōtinētia est ꝛe iure positiuo in clericis vt ꝑ ab. in. c. vt clericorꝫ. ꝛe vita 7 ho. cle.

¶ Cōtinētiam an seruet vxor matrimoniū contra hēdo ad legatū seruandū si caste vixerit. vide Ab. ī allegato. c. et in. c. quod a te. ꝛe cleri. cōiuga.

¶ Cōtinētia p̄suaderi imperari aūt nō ꝛebet Ab. in. c. cū olim. ꝛe cleri. cōiuga.

¶ Cōtinētia nō ē ꝺ substātia ordinis clericalis i clericis secularib nec est iure diuio. sed positiuo. eo. c.

Contraria

¶ Duo cōtraria possūt sīl eē vera cōsideratis diuersis finib. vide ab. in. c. cū tāto de cōsuetu.

¶ An possit q̄s ꝓponē duo remedia ꝓtia salti diuīctiue. vide Ab. i. c. auditis. ꝛe p̄scrip.

¶ An possit q̄s vti p̄uilegio 7 p̄scriptōe. vide. e. c.

Consul

¶ Cōsules alicui⁹ ville an habeāt iurisditiōez vide ab. in. c. j ꝛe purg. vulga.

Conuersus

¶ Cōuersus dī seru⁹ monasterij. vide ab. ī. c. cū cāz ꝛe elect.

¶ Cōuersi an dicant eē religiosi 7 an gaudeant p̄uilegio religiosorꝫ. viō ꝑ Ab. ī. c. nō dubiū. ꝺ sen. ex.

Conuiuium

¶ An inuitatus possit agē ꝓtra inuitātē nō ꝓplētē ꝓmissū vide Ab. ī. phemio. et in. c. cū int. lo. ij. ꝺ elec.

¶ Et an inuitās dēat mittē ad inuitatū. eo. c. cū int.

Correctio

¶ An a correctōe possit appellari vide ab. ī. c. licet. ꝺ of. ordi.

¶ Correctio an sit iusta cā appellādi si corrigēs laborat eodē morbo vl maiori q̄ sit ille ꝛe q̄ vult corrigē vide ꝑ Ab. in alle. c. licet.

¶ Correctōez nō pōt impedire cōsuetudo. ab. in. c. refragabili. ꝛe offi. ordi.

¶ Correctio nō pōt p̄scribi ꝑ subditū. viō. e. c. irrefragabili.

¶ Eps in correctōe ꝺz reqrere ꝛsiliū capituli. eo. c.

¶ Per sbanditōnes nō ꝛebem⁹ corrigere iura glo. ī c. cupiētes. ꝛe elec. 7 in. c. cōtingit. ꝺ volo 7 cōru.

¶ De ꝓplici correctōe viō ab. ī. c. exiūcto ꝺ hēticis.

¶ A correctione an possit appellari 7 qualiē ꝛebeat beat cōcedi releuam ē vide ꝑ Ab. in. c. ad nr̄am. et c. reprehēsibilis. ꝛe appel.

Correlatiua

¶ An pena apposita in vno ex correlatiuis extenda tur ad aliud correlatiuū. vide ꝑ Ab. in. c. cū clerici ꝛe iure patro.

Corpus

¶ Burū est corpus pdere ꝛ bona viō ab.ō sepul.c.j.

Criminale

¶ An qñ agit ad priuationē beneficij dicat agi criminaliter vel ciuiliter vide Abba.in.c.sup his de accusa.ꝛ in.c.p tuas.de symonia.

¶ Judex corā quo agit criminaliter pōt etiā ex officio cōpellere partē ꝛ satisfaciat parti lese no.ab.de iudeis.c.postulasti.

Crucesignati

¶ De crucesignati vide abba.in.c. excōicamus .de hereticis.

Damnum

¶ Dāni nec iniurie actio nō cōperit ꝓtra eū qui suo iure vtit.vide infra iniuria.

¶ Damna an veniat in expensis in quibus victꝰ cōdēnatur vide.j.expense.ℓ.si.in expensis.

¶ Damnū si dat faber doctori vel scolaribꝫ malleando intra scolas vel domū doctoris tenet cedere doctori vel scolari no.in.l.vnica.C.de stu.libe.ꝙr. rome li.vj. Quod est verū nisi faber primo conduxit nō plene Bar.in.l.j.ff.solu.ma.qō limita verū nisi absit necessitas vt qz alibi nō possūt cōmode scole situari.nā tūc vtilitas publica que versat in doctoribꝫ ꝛ scolaribꝫ que replent terrā sapientibꝫ pfertur priuate ℔ hoc pendet ex iudicis officio cōsiderata aptitudine loci et antiq consuetudine et ista cā pōt diebꝫ feriatis etiā ob reuerētiam dei terminari no.Ab.in.c.fi.de iudi.in fi.

¶ Damni ratio pōt haberi cōtra debitorē quantitatis etiā de iure canonico vt.c.dilecti de fo.cōpet. et hoc ē indubitatū capiendo dānū p diminutiōe patrimonij vt capit in.l.iij.ff.de dam.infec. ℔ si capit damnū magis late.s.p lucro cessante tūc etiam tale dānum pōt peti.vt.l.curabit. C.de acti. emp. et ven.ꝛ no.in.c.conquestus de vsu.ꝛ Bar.in.l. vnica.C.de sen.que p eo.qō in.ab.in allega.c.dilecti.

¶ Damna si petant rōne contractus phabunt per testes no.glo.in.c.dilecti.de for.cōpe.ꝛ glo.insti.de verbo.obli.§.nō solū.et de facili nō phat interesse vt.l.fi.de preto.stipu.qō est verū de interesse surgente ex cōtractu secus si surgit in iudicio rōne contumatie vel ꝓpter temere vel cauillosum litigare qō tūc pcedit vt in expensis que fiunt in iudicio. ad ℔ l.sancimus.C.de iudi.Abb.in alle.c.dilecti circa finem.

¶ Damna que cōtingūt p dolū vel violentiā alterius partis phant p iuramētū cōstito tñ prius de violentia vt.c.fi.qō metus cā.Ab.vbi.§.vide.j.interesse verū phat em tale dānū p iuramētū ꝓpter culpā vt no.Hostien.et pe.de ancha.in.c.j. de iureiur.

¶ Non licet ponere falcē in messem alienā tpe tam necessitatis de quo dic vt in.c.discipulos.ō cōse.di. v.nec licet trāsire p agꝝ alienū dño inuito nisi in q busdā casibꝫ iure expꝫssis de q vide glo.di.oēs leges. et in.l.diuus.ff.de seruitu.rust.predi.vbi text.dicit q nō licet venatoribꝫ seu aucupibꝫ trāsire p agrum alienū cā venandi seu aucupandi.Ab.in.c.venerabilē.de elec.ij.colū.

¶ Dānū si qs dat colligendo oliuas maturas tenetur ad restitutiōem p.l.si seruus.§.si liberā.ff.ad.l. aquil. ꝓpter ℔ tñ non tollit qn pro malo aio teneat pena furti.qz cōtractauit rem alienā ꝛ malū puniri debet qui inde sequat bonū vt text.cū glo.xxiij. q.j.relegātes Ab.in.c.nouit. de iudi.

Debitor

¶ Debitor pōt cōueniri nō solū vt soluat debitum ℔ etiā ō interesse eo.qz nō soluit in loco ꝛ tpe pmissio ꝛ habet in ℔ ratō nō solū ad dānū emergens sed etiā ad lucrū cessans vt est notabilis text.in.l.j.ff.de eo qō cer.lo.et Bar.in.l.vnica.C.de sen.que p eo. qō in pro.no.Ab.in.c.questus de vsu.et.c. dilecti de fo.cōpe.ꝛ in.c.pe.ꝛ glo.de offi.delega.j.colū.

¶ Debitori ad soluēdū dat tps quadrimestre ℔ an habeat locū in spōte cōfesso.vbi nō requirit sentētia ꝛ an istud tps pōt a iudice artari vide Ab.plene in.c.qō ad cōsultatōem de re iudi.vide.j.tempus q drimestre

¶ Debitor cōdemnatus vt.j.quadrimestre vel.x. dies soluat nō debet interim aliquā molestiā pati ſz si vult vti illis dilatōnibꝫ debet satisdare de soluendo in tmino vt est tex.singlaris in.l.si debitori.ff.de iudi.ꝛ vbi Bar.fa.l.vniuersa.C.de preci. imperā. offe.ibi si princeps cōcedit alicui rescriptū sup dilatōne debiti nō valet aliter nisi caueat de soluendo in termino ꝛ p illū tex.not.q si dat alicui saluus cōductus vt.j.certū tempus nā suis possit creditoribꝫ cōueniri debet intelligi dūmodo satisdet ō soluendo post terminū qō est valde notandū ab.in.c. qō ad cōsultatōnez de re iudi.

¶ Debitor pōt capi et incarcerari.j.tempꝰ sibi datū ad soluendū nisi caueat vt.l.si debitori.ff.de iudi.et ibi no.Bar.vel nisi bonis cedat.vt.l.j.C.que bo.ce.pos.qō vez qñ debitor laborat inopia ita q verisimiliter timet de fuga nā si habet bona sufficiētia nō dz capi p debito ad ℔ glo.no.in.l.iij.§. tutores.ff.de suspec.tu.ꝛ ibi Bar.in.l.a diuo pio.ō re iudi.Ab.in.c.q cōsultatōez de re iudi.

¶ Debitor cui precipit p iudicē vt sb pena excōicatōis soluat creditori vsq ad mēsez pōt creditor ꝛ terminū progare ꝛ debitor nō incurrit excōicatōez vide.j.excoicatio.versi.si excoicatōem tulit.

¶ Debitor an pscribat actionē psonalē seu debitū ꝓtra creditorē ꝛ an teneat ire ad domuz creditoris vel ecōtra vide.j.nō pōt iuuare debitorē.

¶ Debitor qntitatis tenet ad dānū vide.s.damni ratio.

¶ Debitor ꝓtra quē fit missio in possessionē ꝓpter debitū manifestū an pstādo cautionē recupet possessionē suā vide.j.possessio.ℓ.si.si fit remissio.

¶ Licet regulariter si debitor est suspectus de fuga pōt detineri p creditorē vel p eū cuiꝰ negocia gessit vt ducatur ad iudicē p.l.ait prētor.§.si debitorē.ff.ō his que in frau.credi.qz est periculum in mora ꝛ posset arripere fugā nō tñ hoc dz locū in clerico debitore qz ad eū spectat captura ad quē spectat correctō vt in.c.vt fame de sen.excōica.sed correctio nō spectat ad laicū ergo nec captura nec allega.§.si debitorem est approbatus a canone iō captus clericꝰ nō posset excusari a pena canonis si quis suadente ꝛ cōcludit Barb.in.c.j. de depo.vij.notabili. Item nota q creditor cui accepit pignus a debitore non potest debitorem suum etiam fugitiuum capi facere licet alꝫ pignore non accepto hoc potuisset vt no.l. ait prētor.§.si debitorem.ff.que in fraudē.creditoꝝ. quia presumptio est q pignus est ydoneuz per no. in.l.a diuo pio.§.pignora diuer.iudi.vt refert Barba.super rubrica de pig.quod no. quia potest hoc dictū afferre lac et lanam ℔ eum.

¶ Propter impotentiam debitoris in non soluendo actio redditur inefficax in effectu ꝛ differtur effectus donec debitor fuerit soluendo.l.nauis.ff. de dolo qō intellige quādo agitur ciuiliter ad cōmo-

dū priuatuz secus si criminaliť advindictā nā tūc si nō est reus soluēdo fit cōmutatio in penā corpalem vt.l.fi.ff.ꝛe i ius vo.no.in.c.odoardus ꝛe sol.z in.c.cū olim.ij.ꝛe resti.spoli.

¶Debita si cōtrahit clericus p̄ sua sustētatōe an teneať.eccia vide.s.clericꝰ si cōtrahit.

¶Debitor obligatus an ꝛebet soluere id qō nunq̄ recipit vide.j.restituere nō teneť in foro aie.

¶Debitor quātitatis si nō pōt quātitatē dare; offerēdo speciem liberať no.in.l.ij.ff.si cer.pet.cuz in tali casu eū necessitas excusęt.vt.c.licet cām de peni.z remiss.z ibi ꝑe.

¶Debitor quē creditor a principio sciebat labi facultatib nō dz capi z vide.s.cōtrahēs cū hoīe.

¶Debitor nō debet expectare q̄ ab ipō ꝛebitū exigať sed ꝛebet accedere ad dmū creditoris z illi offere qō ꝛebet z si ibi creditor nō est ptestet coram iudice loci z consignet.ar.in.c.significāte ꝛe pig.z.C. ꝛe vsuris.l.si creditrici et.l.acceptā.idē est dicēduz si promisit alicui facere cessionē actionis vel renūciationē iuris sui ar.i.c.pastoralis.ꝛe offi.ordi.no. Ab.post Jnno.z Hosti.in alleg.c.significāte.

¶Debitor si mutuū mittat cū fideli nūcio si perit an perit sibi vel creditori vide.s.casus.

¶Debitor an ꝛebet pquirere creditorē z ire ad dmū creditoris absoluēdū sibi no.p glo.z Bar.in.l. in te.ff.ꝛe cōsti.pecu.z in.l.quod aūt.ff.ꝛe op.liber. z in.l.cū quidā.C.ꝛe condi.insti.et plene p ab.in.c. significāte.ꝛe pig.quō habeo nimis corruptū.et vide ibi barba.

¶Debitor siue sit clericus siue eccia non pōt pbiennū ꝓponere exceptionē nō numerate pecunie qz leges hoc disponentes nō sunt eccie damnose sed fauorabiles que dant remediū tpe limitatū,vt est cōclusio.Ab.in.c.fi.ꝛe solu.in fi.ꝓtra Hostien.z Jo. an.ibi.

¶Debitū aliud naturale tm̄ aliud est ciuile tm̄ aliud ciuile z naturale insimul ꝛebitū naturale ē illō q̄ a iure gentiū inducit sine aliqua approbatōe iuris positiui vt.l.cū amplius.§.his.ff.ꝛe iudica.z i l.stichū.§.naturales.ff.ꝛe solu.ꝛe quo dic vt in.c.j. ꝛe pactis.z.l.cū quis.C.ꝛe iuris z fac.igno.z ꝫ obligatio naturalis inducit ex solo cōsensu z qñq̄z sine cōsensu ex quibusdā motiū nature ad benefaciendū benefacieti vt.c.cū in officijs.ꝛe testa.ꝛebitū ciuile tm̄ ē illud qō inducit ad dispositōem iuris ciuilis sine aliqua naturali obligatōe vt in cōtracto mutui facto spe future numeratōnis vt pbiennū nō cōpetat exceptio nō numerate pecunie.vt in cō tractib.C.ꝛe nō nu.pe.z sic post biēnū ꝛebitor obligať ciuiliter nō naturaliť naturale et ciuile ꝛebitū est vbi cōcurrit consensus in obligando et ꝓbať obligatio a iure positiuo ꝛe quo late p Ab.pꝰ glo. z Jo.an.in.c.fi.ꝛe solutio.z vide.j.solutio.versicu. indebite.

¶Debitor q̄ promisit p cōtractū certam pecunie q̄ntitatē creditori soluere.quā cōfessus est mutuo recepisse spe future numeratōnis cōpetūt q̄tuor̄ime dia.Primū ante biēnū z tūc trāsferť onus ꝓbādi ad creditorē q̄ pecūia fuit nūerata vt.l.in cōtracti bus.e.ti.Scōm exceptio vli z hec nō tollitť tpe q̄a semp cōpetit ptra creditorē qui pecuniā nō numerauit ar.ff.ꝛe v.excep.l.ij.onus tū ꝓbandi qō non fuit numerata pꝰ biēnū competit ipi ꝛebitori p.l. generaliter.C.ꝛe nō nu.pe.z.l.fi.et cautiōe.C.e.ti. Terciū remediū exceptio in factū z idem dicenduz vt in precedēti.Quartū conditio ob cām qz causa nō fuit secuta et hec cōditio cū sit psonalis durat xxx.annis vt.l.sicut.C.ꝛe pscri.xxx.annis.sed oporꝛet q̄ etiā in casu isto q̄ ipe ꝛebitor ꝓbet pecuniaz nō solutā.vt no.Ab.pꝰ hosti.z Jo.an.i.c.fi.ō solu.

Decima

¶Sup ōcimis an admittať ꝓpositō vió.s.ꝓpositō.

¶Decimas tenenť soluere religiosi sup̄ prediis sitis in aliena parochia.z vide.j.religiosi tenenť ꝛc.

¶Decime prediales ꝛe iure cōi ꝛebenť eccie parochiali in cuiꝰ parochia pdia sūt sita z epo ꝛebetur quarta ꝛecima.vt.c.dilectꝰ.vt lite pendente z.c. cū cōtingat ꝛe ꝛeci.z.c.cōquerēte.ꝛe offi.ordi.z.e.ō quarta.ꝛe prescrip.

¶Decima si a clerico parochiano petať vel aliud ius parochiale pōt parochianus excipere nō q̄ ñ exhibet sacramēta sicut prius q̄ cū priuauit q̄tum ad exhibitionis possessionē facit tex.in.c.nullꝰ.ij.q ij.z vide qō no.lxxxiij.di.quisqs.et tenet Lapus in sua allega.lxxj.Ab.in.c.cū inter ꝛe excepti.vj.col. z in.c.fi.ꝛe parochijs.j.colū.

¶Decia cā coraz q̄ē tractāda vió.j.iudex secłaris

¶Jus ꝛecimādi quo ꝛebeť ꝛeo et eius ecclesijs i signū vniuersalis dñij.vt.c.tua.ꝛe ꝛeci.est q̄d spūale vt.c.lras.ꝛe iura.calū.z.c.cām ꝛe pscrip.z.c.fi.ꝛe repermu.secus si ꝛecima ꝛebeat alio iure vel signať ꝛe meris fructib et nō ꝛe ipo iure.vt.c.vestra ꝛe loca.z con.c.vt sup̄ de rebus eccle.nō ali.z allegato.c. fi.in glo.et in tali casu cū sit questio facti z nō iuris pōt secularis cognoscere.et idē ꝛe mri.et vsura notat Anto.in.c.tua.de ordi.cog.Bar.in.l.tricia.ff.de solu.ma.z in.l.ij.ff.de iurisdi.om.iu.et.in.l.q̄tiens. C.de iud.vide.j.iudex secularis.

¶Decime nō solū de fructib terre vt de frumento et vino debēt solui ꝫ etiā de oīb redditib pueniētib ex terra.z colli.ex.c.j.de deci.nā verbū frugū ē valde latū cōprehēdēs in se oēm fructū ex terra ꝓueniētem vt in.l.frugem.ff.de ver.sig.no.Ab.in allega.c.de deci.circa prin.

¶Decimas psonales soluit rector sue eccie et sibipi tanq̄ rector vt priuata psona sic tutor tanq̄ debitor pupilli soluit sibipi tutori vt.l.quotiēs.ff.ō admi.tu.et sentit Jnno.in.c.nouū genus de deci.fac. c.p venerabilē qui fi.sunt legi.vbi rex francie legitimauit filios nō tanq̄ pater ꝫ tanq̄ rex no.Ab.in alleg.c.nouū genus.iij.colū.

¶Clericꝰ etiā parochialis teneť soluere decias pdiales exquo predia sunt in aliena parochia etiā si sunt assignata in ꝛotē ecclesie notat glo.notabilī c.j.de cēs.z trāsit decima ad eccīam cū honor suo.vt c.ex literis.de pig.et fa.c.nup̄ de cleri.e.ti.si quis laicus.xvj.q.j.no.Ab.in.c.nouū genus de deci.quinta colum.

¶Si predia sūt sita.j.ꝓpriam parochiā clerici seu canonici eiusdē parochie ñ teneť soluēdecias z sic itelligiť.c.nouū genꝰ.ō deci.vt ibi no.Jnno.z ab.

¶Si clerici pcipiūt diuina in aliena eccia vl parochia tenenť soluere decimas psonales de his q̄ lucrātur tanq̄ laici si ꝫ habet cōsuetudo z si recipiunt sacramēta ab alia ecclesia tenenť etiam soluere decimas de acq̄sitis eccie ar.in.c.alia.iuncta glo. ibi.xvj.q.j.Si aūt nō pcipiunt sacramēta ab ecclesia nō tenenť de acq̄sitis eccie soluere decimā qz nō reperiť aliqua.l.q̄ ecclesia teneať soluere decimaz psonalē alteri ecclesie notat.Ab.in alle.c.nouū genus.v.columna.

¶Canonicus audiēs alibi diuina nō teneť soluere decimas ex pbēda sua tanq̄ ex lucro cū nō faciat fructus suos nā dať pbenda ei vt inde viuat z superfluū coicet in vsus pios licet hodie stādū ē ꝓsuetudini.z ꝓcludit Ab.in alle.c.nouū genꝰ circa fi.

¶Licet dominus predū potest alterare conditiōnē terre sue sine contradictōe ecclesie cui debeť de-

cima tñ de quibuscūq; ibi colligēdis debet solui de cima vt.c.cōmissū.de deci.et de precio pascuoꝝ & w moꝝ.i.depensione soluēda est decima vt ibi.

¶ Si quis incēdit segetes.vel cōbussit vineas eccle sia pōt agere cōtra talē destructorē ꝑ parte decime sibi cōtingētis etiā sine cessione actōnis illi⁹ qui dā nū recipit p.c.tua nobis de elec.vbi dñs asserit deci mas et primitias eē suas ergo sūt in dominio eccle sie.nā ꝓnomē suū importat dñiuz vt no.in.c.postu lasti.ó postula.pla.& in.l.quintus.de aur.& arg.leg. facit.c.moderamē xvj.q.j.& l.in rem.ff.de rei ven.& q̄ no.in.c.examinata de iudi.& iō eccl'ia tanq̄ domi na.decime pōt agere cōtra destructorē sicut dñs dā nificatus si tñ ex iusta cā quis destruxit segetes vt p iustū bellū nō grauat cōsciētia sua etiā respectu de cime q̄ debebat eccie qz tūc tpis nō potuit fieri con grua separatio no.Ab.p⁹ Jo.an.c.cōmissū de deci.cir ca fi.Jtē supradicta sūt vera nō obstante q̄ fruct⁹ potuissent aliqua tēpestate pire ar.in.l.cū res in fi. ff.de lega.j.& habebit respectus ad id qđ cōiter so let ibi ꝑcipi.vt Jo.an.vbi.s.

¶ Si colonus ꝓpter pteritam seu pfidiā suā nō sol uit decimas eccl'ie de fructib⁹ fundi in q̄ erat colo nus & cōtingit tempestas destruxit oēs fruct⁹ suos in tali casu nō debet fieri remissio pensiōis fm for mā.c.ꝓpter de locato.& est rō qz ipe fuit cā illi⁹ tem pestatis nō soluēdo decimas deo & eccl'ie et accidit ꝓpē pcā sua notat Hosti.in sūma de deci.§.q̄lit.et Barb.in allegat.c.ꝓpter vbi ponit miraculū cuius dā magistri nauis q̄ in die dñica nō exigente necessi tate nauigauit et venit tēpestas ꝓpter qđ protecit oēs mercātias in mari q̄ teneat ad satisfactōez &c.

¶ Peccat mortaliter ꝑlatus nisi subditos moneat vt decimas cū integritate soluāt qz faciūt cōtra ꝑ ceptū capi.puenit.de decimis.& ibi Ab.in prin.

¶ Decime psonales nō debent ante lapsū ānī.qz pti claris solutio mkta hz incōmoda.l.plane.ff.fa.her ci.& sic intelligit.c.reuertimini. xvj.q.j. ꝑdiales vo debēt solui anteq̄ frumētū separet a palis qz palee sūt in frumēto.l.adeo.ff.de acqui.rer dominij .q.j. mkti.Cōsuetudo tñ hz cōtrariū q̄ si stati cū frumē tum sepet a palea debet ferri vsq; ad domū eccleśie expensis villici seu dñi vt no.glo.in allag.c.reuerti mini.& dc.in.c.ex pte.ij.de deci.nec requirit monī tio ꝑlati.s.spōtanea & celeris solutio no.glo.in .c.ij. e.ti.li.vj.facit exodi.xxj.decimas & pmitias non tar dabis offerr.no.ab.in alle.c.puenit de deci.

¶ Decime soluēde sūt etiā tā de puentib⁹ molendi noꝝ piscariarū feno & lana & de oī fructu aptuz siue de aialib⁹ siue de intuitu preditoꝝ siue intuitu aia liū de militia et venatōe & negociatiōe vt.c. puenit cū.c.se.& ibi glo.deci.7.c.nō est.e.ti.

¶ Cōpositio sup decimis an valeat vide.s.ꝓpositō

¶ Decie integraliter sūta q̄cūq; soluēde etsi sūme ñ col ligat nisi tātū quantū sufficiebat sibi & familie sue ꝑ generale ꝓceptū legis nā ꝓpter inopiā nō est iniu sticia cōmittenda.vt.c.adhibeat.xij.q.j.& decime ecclie ex reseruatōe dñi vt.c.tua nobis de deci.& sol uit.vt debitū vt.c.parochianos.e.ti.§ licet tenea tur soluere decimas eccl'ia tñ debet sibi remittē vñ possit viuere cū eccl'ia teneat sibi de suo puidere ar. c.licet.ó censi.& qđ no.gl.in.c.q̄cūq; xvj.q.vij.vbi dicit.q̄ si quis tāto tpe nō soluit decimas vt si vel let integre satisfacere oporteret vendere oia bona sua.eccl'ia tñ debet sibi remittere vnde possit vi uere idem etiam vbi esset tanta inopia q̄ fame per iret si decimā solueret q̄ non teneat ad solutōnem quia in tali necessitate oia.sunt cōmunia no.in.c.si cut.xlvij.di.& in.c.si quis ꝑ necessitatē ó furtis no. Ab.in.c.cū hoies.de deci.

¶ Si quis vendit prediū ex quo nunq̄ soluit deci mā est in optione eccl'esie quē velit cōuenire antiq̄ tum possessorē vel nouū cū decima sit onus reale et censet tributū vt.c.tua nobis de deci.sicut decim⁹ in tributo qđ debet principi.vt in.l.imperatores ff.de publi.idē Frederi.ó senis consilio.lxxiij. Jo. an.& Ab.in.c.cū hoies.eo.ti.

¶ Decimas predioꝝ suoꝝ quas ꝓpꝛijs manib⁹ & sūp tib⁹ excolunt cisterciē.& templarij & hospitalarij non tenentur soluere.alij vo religiosi nō soluūt de cimas de ortis nec de nutrimentis animaliū nec de uorabilibus que ꝓpꝛijs manib⁹ et sumptibus exco lunt vt est casus in.c.ex parte cum se.de deci.et no. q̄ tūc dicuntur colere ꝓpꝛijs sumptibus quādo sol uitur certū preciū ꝑ illorum cultura & in oēm euen tum colonus debet habere certas mensuras vini & frumenti nam tunc ille nō dicitur partiarius ꝑ sūp tibus domini colere agrum & dicitur ꝓpꝛie socius vt no.Bar.in.l.si merces.ff.loca.sed si traduntur p dia colonis partiarijs vel censualibus soluentib⁹ certū censum nō habet priuilegium vt.c.lz de deci. & glo.in cle.j.eo.ti.a qua no.q̄ colonus partiarius non dicitur ꝓpꝛie colere agrum sumptibus domini ratio quia pars partiarij coloni submittitur fortu ne & dei misericordie & cetera idē dico ó hortis fratꝝ minorum qz priuilegium intelligitur concessuz ad vsum ꝓpꝛium dumtaxat non tamen vt de oleribus possunt eliquid vendere vt concludit Abbas i ca pitulo ex parte in primo.de decimis.& no.ipse in .c. ij.de eccles'i.edifican.

¶ Si priuilegium concessuz religiosis concedatur terre vt alia predia non subiaceant oneri decimaꝝ coloni non tenentur soluere decimas qz fructus ca piuntur ex terra priuilegiata sed si priuilegium cō cedatur personis vt ipis religiosis coloni eorum te nentur soluere decimas de parte eoꝝ cum in tali ca su eximantur psone & non predia vt no.glo.in cle.j. eo.ti.et facit qđ no.Bar.in.l.a titio.§ mercatores ff.de publi.Ab.in.c.ex pte prio de deci.

¶ Priuilegium cōcessum religiosis de nutrimentis animaliū vt non soluant decimas intelligitur etiā si dant alijs nutrienda eorū sumptibus sicut dicit de possessionibus als inuanum foret concessum ta le priuilegium vt no.ab.in alleg.c.ex parte primo in fi.

¶ Decime noualiū que nouit fuerūt orte nec vn q̄z ex illis terris fuit solutio facta eccl'esie parochi ali & tamen q̄ oriunt̄ ī.limites parochie pertinēt eccl'esie parochiali vt.c.quoniam de deci.& facit.c. pastoralis de his que fiunt a prela.

¶ Si vo redditus spirituales proueniunt.ī. dyoc. episcopi si non oriuntur in parochia alicuius ec clesie pertinent episcopo ex quo infertur q̄ decime omnium nemorum & aliorum locorum que nō sūt infra.ī.certam parochiam spectat ad episcopum lo ci.idem si parochie non sunt limitate nam decima predialis pertinet indistincte ad episcopum quia tota dyocesis est sibi parochia vt.c.fi.de sepul.& c. apostolice de dona.sed si noualia sunt.ī.limites du arum parochiarum vicinarum & ignorantur.ī.quā decime tunc non debentur episcopo sed debent di uidi inter parochias argu.c.ij.de sepul.li.vj.Ab. in aleg.c.quoniam.&c.

¶ Nullus citra papam potest ius decimādi ad ma gnum tempus laico concedere vt.c.quis de decimis & est ratio qz nullus citra papam potest laicū capa cem reddere iuris spiritualis ad hoc.c.ij.de iudi.et quod no.glo.xxxij.dist.§.verum & Ab.in.c.ad hec de deci.

¶ Decima non potest concedi laico ꝑ cōtractum ꝑ

quē transferat dominiū directuz vel vtile qz videt tūc facta qōammodo alienatō. vt cle. j. de re. eccle. nō ali. sed p cōcessionē ad modicum tp̄us laico nō trāsfert dominiū directū nec vtile. qō intellige qñ concedunt laico fructus decimarū ius aūt decimā di cum sit spūale laico concedi nō pōt etiā ad modi cum tp̄s vt glo. in alle. c. q̄uis. e. tit. ex cā tñ possunt fructus cōcedi laico in tp̄s vite sue vt alleg. c. q̄uis et ibi glo. z Ab. in alleg. c. ad hec.

¶ Onus decimarū est annexū ipsis p̄dūs. vnde licz trāsferant ad eos qui ad decimas nō tenent debēt nihilominus inde solui. vt. c. de terris de deci. et est lex. in. l. imperatores. ff. de pub. vbi possessor etiam tenet ad tributū etiā p tp̄ibus p̄teritis in quibus possessio fuit apud aliū Ab. in allegato. c. de terris et pōt eccl̄ia puenire quē voluerit possessorē vl̄ vēditorē vt ibi no. Ab. z melius in. c. pastoralis. e. ti.

¶ Etiam de p̄dūs q̄ sunt apud saracenos de quibus nō est memoria q̄ decima fuisset eccl̄e soluta debet decima solui vt cōsuluit Oldra. cōsilio. xcv. mot⁹ hac rōne qz deus vniuersaliter reseruauit sibi decimas oim rerū vt. c. tua nobis de deci. qō cōfirmat Ab. p alias rōnes. in. c. de terris de deci.

¶ Iudei licet nō tenent ad soluendū p̄sonales decimas cum sunt de iure positiuo z de his q̄ foris sūt nihil ad nos vt. c. gaudemus de diuor. cōstringunt tñ ad satisfactionem eius q̄ eccl̄esia fuisset p̄cepturа ab ipso xp̄iano qui habitasset in eius parrochia p. c. quanto de vsuris et glo. in. c. tua nobis de deci. que dicit q̄ iudeus p̄stare tenet p̄sonales decimas quasdā sed nō oēs. s. quia obligat rō e satisfactiōis damni z interesse qō sustinz eccl̄esia ex quo iudeus habitat in dmo xp̄iani z cum hac temperie pōt intelligi glo. in. c. decime. xvj. q. j. z glo. in. c. de terris. de decimis vt ibi no. Abb.

¶ Decima seu eccl̄esia pōt cōcedi laico nō remanēti in seculo vt colligit ex. c. q̄uis de deci. a cōtrario sensu vtputa si est laicus conuersus z religiosus qō no. p fratribus hierosolymitanis quibus cōcedunt de cime q̄uis fiat potius ordini eorū q̄ p̄sonis. Item quia sunt q̄si religiosi licet debeant eccl̄esias regere p clericos z nō p seipsos ad hoc. c. ij. z qō ibi not. de eta. z qualita. z glo. in. c. ex eo. de elec. li. vj. ex quo no. q̄ laicus cōuersus est capax iuris spūalis idem Inno. z alij. in. c. ij. de instit. no. ab. in allega. c. q̄uis et in. c. dudum in prin. eo. ti. z possunt eas p̄scribere dum tñ cum ti. vt ibi.

¶ Colonus tenet soluere decimas eccl̄esie vbi sita sunt p̄dia z nō eccl̄esie vbi audit diuina qō p̄batur in. c. ad decimas de resti. spoli. li. vj. Item p̄bat l. forma. ff. de cēsi. vbi in oneribus realibus nō inspicimus cultorē seu possessorē sed locū vbi sunt subiecte res idem in eo qui cā lucri conducit p̄dia aliena et ꝟ de iure cōmuni statur tñ sup his cōsuetudini vt. c. cum sint homines de deci. que p̄scribitur p. x. annos cum nō sit contra ius sed p̄ter ius est opi. Ab. in alle. c. cum sint homines.

¶ Decime animaliū inter p̄diales computant vbi ergo pascunt cōtinue ibi decime soluant de quo vi de glo. notabilē in capitulo ad apostolice de deci.

¶ Decimas tenet rusticus deferre vsq; ad eccl̄esiaz suis expensis no. glo. nota. in. c. j. xvj. q. vij. z Ab. in c. ex parte. ij. de deci.

¶ Rector eccl̄esie pōt interdicere colono ne fructus colligat seu ex fundo remaneat nisi eo vel eius nuncio p̄sente no. Specu. ti. de deci. ad fi. z Sui. nasso. et Ab. in. c. ex parte. ij. de deci. facit. l. si suspecta. ff. de in offi. test. z l. ij. C. qui. quar. pars deli. x. et glo. in. c. moderamē. xvj. q. j. et Ab. in alle. c. ex parte.

¶ Si aialia sunt inclusa in certo loco vt aues in columbari pisces in stagno. aialia in aliqua foresta istorū decima censet p̄dialis z debet ecclesie vbi locus situs est. sistñ aialia sūt in libertate z industria hoīs capiunt decima horū censet p̄sonalis vt not. Ab. post Inno. in. c. nō est de deci.

¶ Decima ideo debet de redditibus molendini siue ad aquā siue ad ventū qz mare et ventus obediunt deo Matth. viij. c. Item qz terra in q̄ est molendinū p̄structū subiacet oneri decimarū p hoc. c. cōmissū de deci. no. Ab. in. ex transmissa. c. eo. tit.

¶ Decima nō est recipiēda de illicite acquisitis qñ turpitudo impedit trāsactionē dominū vt in fure et vsurario. sed si dñium transferat z repetitio non cōpetit vt in meretrice z in hystrione licite recipit ab his decima z elemosyna si egerint pnīa qz nō debet in eis inspici qō fuit. l. di. ferrū. si aūt pniam nō egerint eccl̄esia nō tenet recipere qz videt approbare p̄rauitatē illorū iuxta illud nō recipias mercedē p̄stibuli. nec eccl̄esia dz recipe oblationē a notorio excōicato no. Ab. post Inno. z post glo. in. c. extrāsmissa de deci.

¶ Decimas an pōt papa remittere vl̄ sup eis dispēsare vide. j. papa dispēsare nō pōt cōtra p̄cepta xp̄i.

¶ Decima z tributū in quo differūt vide glo. z Ab. post eā in. c. tua nobis. ij. de deci. vbi vide q̄ actōne petant decime z vide glo. c. moderamine. xvj. q. j.

¶ Si quis vendat fructus nō decimās z de illa pecunia nō decimata quis emat p̄diū sicut decima pecunia erat eccl̄ie ita z decima p̄dij empti ex illa pecunia ar. in. c. pe. de decu. cleri. z dc. in. c. pastoralis de deci. vt refert ab. in. c. tua nobis. ij. e. ti. iiij. colū.

¶ Si dñs contraxit societatē cū colono p̄rimario q̄ quilz haberet medietatē fructuū z tunc quilibet tenet p parte sua ad solutionē decimarū vt. c. cum sint hoīes eo. ti. et Ab. in. c. tua nobis. ij. de deci.

¶ Si dñs cōduxit colonū z p̄misit sibi certas mensuras siue nascat fruct⁹ siue nō dñs tenet integras decimas soluere eccl̄esie qz oēs fructus p̄tinent ad eū nec pōt habere rōnem eorū q̄ debz reddere colono. vt. c. nō est z. c. cum sit e. ti. Ab. vbi. s.

¶ Si dñs locauit p̄diū colono p certis mēsuris seu p certa pecunia ita q̄ oēs fruct⁹ spectāt ad ꝺducto rē dñs nō tenet soluere decimā ex sua pēsiōe vt no. Inno. in. c. cū nō sit eo. ti. quē sequit Bart. in. l. interdū. §. q̄riens de publica. vbi tenet q̄ si dñs locat p̄diū p centū et gabella venit soluēda ex redditibus totū onus solutōis incūbit cōductori z nō dño. nā videt qz dñs onus gabelle seu decime locauit p minori pensione qō placet Ab. in dicto. c. tua nobis. nam transferendo oēs fructus in cōductorē videt trāstulisse cū onere suo. vt. c. pastoralis de deci. nec est verū dicere q̄ dñs nō soluit decimā de pensione p̄diorū qz locauit rōne oneris annexi z Ab. vbi. s.

¶ Si rōne tributi vel cēsus debet dño p̄rio aliqua q̄ntitas tenet dñs huiꝰ pēsionis decimā soluere ecclesie parrochiali qz hāc ꝺsequit rōe p̄sōe ab. vbi. s.

¶ Si colonus ē partiarius dz soluere p tē suā eccl̄ie p̄diali vt alle. c. cū sint hoīes. z. c. tua nobis eo. ti.

¶ Si colonus colit p̄diuz p certis nūmis seu p certis mēsuris debz soluere decimas ex tali lucro ecclesie sue parrochiali deductis tñ sumptibus vt. c. conquesti. xvj. q. j. aut cōduxit totū p̄dium z tenet soluere integram decimā eccl̄esie p̄diali. vt. c. pastoralis. de deci. hec Ab. in alle. c. tua nobis. ij. eo. ti.

¶ Si decima debet ex lucro vel negociatione vl̄ militia seu alias. an expense sunt p̄ius deducende late z no. p Abb. in. c. pastoralis de deci.

¶ Si quis recepit sacramenta in eccl̄esia parrochiali z baptismum in eccl̄esia matrici debent inter se diuidere decimas p̄sonales facit qō not. Inno. in.

c. ℞ his. ℞ sepul. et qō no. in. c. nouū genus ℞ ℟ci. in hoc tñ est standuz consuetudini no. abbas in. c. cū contingat. e. ti.

¶ Si p̄dia nō sunt .j. parochiaz alicuius que sūt ꝑpetuo distincta ꝛ non inclusa infra alicui⁹ parochiam ℟cime taliū predioꝝ pertinent ad epīscopū vt. c. qm̄. ℞ ℟ci. idē vbi parochie nō sūt indistincte qz tūc p̄diales ℟cime pertinēt ad epm̄ ad quē ꝑtinet dispēsare inter clericos ꝑm eoꝝ merita. vt ca. ℟cima xvj. q. vj. et nō pōt sibi ℟cimas eps retinere vt ibi si vo ℟cime sūt infra parochiam capelle q̄ ē in plebanatu cui ꝑtinēt. vide plene ꝑ ab. in. c. cū contingat. ℞ ℟ci.

¶ ℟cimas p̄nt p̄scribere monasteria vl̄ cōuentuales eccīe in alteris eccle. parochia. vt. c. in tua. ℞ ℟ci. cū ti. tñ vel per tantū tps cui⁹ ꝓtrarij memoria nō existit. vt. c. j. ℞ p̄scriptio. libro. xj.

¶ ℟cime tñ p̄diales quā ꝑsonales sūt hodie ꝑcepto etiā ex dispositōe legis diuine no. glo. in. c. in aliquib⁹. ℞ ℟ci. nec valet ꝓtraria cōsuetudo etiam si esset a papa approbata vt ibi no. Jnno. nec patientia pape inducit dispensatōnem si in aliq̄bus locis integra ℟cima nō soluat qz mīta ꝑ patientiā tolerant vt. c. cū iam dudū ℞ preben. nō ergo ob. opinio quoꝝūdam q̄ non ℞sistāt ab heresi dicendo q⁹ hodie in nouo testamēto solutio ℟ciaꝝ est in libertate spūs cōstituta vt sic nō teneat quis soluere si ñ velit que quidē opinio damnatur ꝑ sanctissimos ꝛ ℟ctissimos viros Gregoriū Augustinū Hieronymū Ambrosiū vt habet. xvij. q. vij. quicūq; ꝛ. c. maiores. ꝑm Tho. ℞ aqui. ꝑceptū ℟cime nō totū ceremōiale p̄ceptū sed partim morale ꝛ ꝑtim ceremoniale qui tenet etiā q⁹ vbi ℞ cōsuetudine nō soluunt ℟cime non peccant nō soluentes nisi ꝓpter obstinatōem animi vt si haberet aīm obstinatū ad non soluendū etiā si p̄ciperet ecclesia tūc tales peccarēt mortaliter ꝛ hec opinio beati Tho. placet multū abba. ī allegato. c. ī aliq̄b⁹ ne tāta mītitudo pereat.

¶ Decima est soluēda anteq̄ tributū soluat ꝛ an colonus ℞beat soluere ℟cimā ex ꝑte dñi vel ipam retinere dño inuito plene ꝑ ab. in. c. cū nō sit. ℞ ℟ci.

¶ Decima est soluenda etiā ℞ predijs ꝛtalib⁹ ecclesie et ℞bet solui illis ecclesijs quibus ante solue bat siue talia predia pia ℟uotione fidelium sint collata siue empta ꝑ monasterijs fundandis quod ꝓbat in. c. nup ℞ ℟ci. et in. c. j. de censi. et ibi glo. et ab. post eū.

¶ Religiosi p̄nt ℟cimas possidere et eas p̄scribere vt in. c. cū in tua. et. c. dudū. de ℟ci. nam licet religiosi de iure nō h̄nt ius decimandi nulla tñ est differētia quo ad p̄scriptōez decimaꝝ inter religiosos ꝛ clericos. qz si religiosi h̄nt parochiam ꝓcipiūt decimas sicut clerici seculares vt no. in. c. suggestū. e. ti. ꝛ idem est in clericis secularibus. nā si nō habēt parochiā nō possunt hr̄e ius decimandi vnde cōcludendo dicit ab. in alle. c. nuper. in fi. q⁹ tam religiosi q̄ clerici volētes p̄scribere decimas aut actiue aut passiue debent habere titulū. qz exquo ius cōmune eis resistit cū nō habeāt parochiā non possunt sine titulo p̄scribere vt. c. j. de p̄scripti. li. vj. et nota in. c. in aliquib⁹. de ℟ci. et abbas in allega. c. nup. in fi. ꝛ vide infra religiose ꝑsone.

¶ Si ꝑ decimis soluendis clericus cui ꝑtinēt obligauit se parochianis ad dandū certuz quid vt bene solueret nō valz obligatio. facit. c. decimas. xvj. q. vj. nec clericus debet aliq̄d seruitiū impartiri ꝑ decimis vt. j. de censib⁹. vbi notat Abbas.

¶ Decima integra nō est de iure epi ℔ quarta decimaꝝ qz etiā decima debet ecclesie parochialis vt in. c. cū contingat. ℴ decimis. eccīa tñ parochialis ℞ debet soluere quartaz decime epō vt in. c. ex parte. de censib⁹. vbi no. ab. facit. c. de quarta. ℴ p̄scrip. 7. c. cō querente de offi. or.

¶ Decime p̄diales cessante cōsuetudine debēt solui ecclie plebis ꝛ nō capellis cōstructis .j. plebanatū examinat. Jo. an. in addi. spe. in ti. de decimis. p ſonales tñ decime debent capellis vt ibi ꝛ vide de h Abbas. in. c. ad audientiā. j. ℴ ecclie. edifi.

¶ Decima ꝓcessa de noualiib⁹ ꝑ priuilegiū q̄r intelligant noualia vsū. j. priuilegiū vsi. q̄ ad priuilegiū

¶ Decias ñ pōt licite possidē laic⁹ ꝑ p̄silium lateran. iō p̄sit ab eo abdicari nisi ℞ceat ℴ ti. vsū. j. laic⁹ pos.

Decretum

¶ Decretū si nō interponit iuste rite .i. seruato iuris ordine in dubio nō valet. l. meminerint. C. vnde vi. et. l. fi. C. si ꝑ vim vel alio mō. ℍ si iuste interponat seruata iusticia ex ꝑte agētis decretū ē validū et illud obtinēs possidet. ē cōclusio ab. in. c. j. de re iudi. quarta colūna. ꝛ i. c. p̄terea. ℴ vila. iij. colū.

¶ Decretū an sit de substātia electōis et quid debeat ꝓtinere decretū et an et q̄n fac fidē ab. plene i. c. i notuit. de electōne. sup glo. ij.

¶ Decretū primū vel scom q̄n cōstituat possessorē vel det causam p̄scribēdi in realib⁹ vel ꝑsonalib⁹ vel in ecclesijs vel beneficialib⁹. vide plene ab. in. c. cōtingit de ℞. et cō. et. c. qm̄. §. in alijs vt li. nō con. et ab. in. c. j. §. fi. vt lite nō. con. vbi plene.

¶ Decretum primū vel scom quid sit ꝛ qualiter ꝛ p que vba interponat ꝛ an sit interlocutoria sententia vel diffinitiua vide ꝑ ab. in. c. j. ℴ eo q̄ mit. ī poss.

¶ Decretū iudicis an excludat exceptiōez fraudis ī venditōe. et vide .j. versi. lic. si in contractu.

Defectum

¶ Defectū qui nō erat alijs notus nō teneat quis ℞ tegere ꝑ quo ꝑmoueat ad dignitatē vel officiū q̄a nemo de tegere teneat turpitudinē suam sec⁹ si erat alijs notus. notat Bartolus in. l. ij. C. si seruus vl̄ liber ad decurio. aspirauerit. li. x. et plene ꝑ ab. i. c. innotuit. de electi. iij. colūna.

Defensio

¶ Defensio cū sit de iure naturali nec ꝑ legez nec ꝑ principem pōt tolli in criminibus q̄tūcunq; quis sit excoīcatus seu criminosus ꝑ. c. cū inter. de except. et per cle. pastoralis. de re iudi. de quo plene ꝑ ab. in. c. dilecti. de exce. pe. col. vbi tenet q⁹ defensio que est de iure ciuili vt exceptio p̄scriptionis rei iudicate et similia pōt per statutum vel principem tolli. argu. in. c. quo iure. viij. dist. et auten. que supplicatio. C. de p̄ci. impe. offe. ꝛ Abbas. vbi. s.

¶ Auditur allegans turpitudinem suam propriaz vt eniteretur periculum anime no. plene. in. c. cum super. de concess. preben. que potest procedere quādo exceptio in qua versatur turpitudo est talis q⁹ ea ꝑ bata perimit intentionem actoris no. Johan. an. ꝛ Abb⁹. in capitulo inter dilectos. de fi. instru. not. Bartolus in. l. iusiurandum q⁹ ex conuētione. ff. de iureiurando.

¶ Defensio q̄n p̄mittit alicui cum moderamine in inculpate tutele vide .j. vis si inferat. ꝛ no. q⁹ ista verba sonant q⁹ quis debet seruare moderamen. scilicz tutelam seu defensionem inculpatam quia non debet reperiri in culpa q̄ colligit ex. c. significasti. de homici. ꝛ Bar. in. l. j. C. vnde vi. i. q̄n fit quo obmisso iniuria repelli non poterat habebit ergo bonus iudex arbitrari an quis stet in meris finib⁹ defensionis an excesserit modū de hoc non pōt dari certa regula sed oportet ponderare qualitates ꝑsona

rum ⁊ actuū ⁊ verisimiliter timorē imminentē ſm doctrinā Ab.in.c.olim.de reſti.ſpo.x.colū.

¶ Clericus excedens modū in defensionē rerū an ⁊ qñ ſit excōicatus vel irregularis.no.p Ab.in alle.c.olim.xij.colū.vide.j.homicidiū.verſi.ſi occidat.

¶ Defendere pōt quis ius qđ hz in aliqua poſſeſſiōe p excōicatiōem quātūcunq; alius dicat vel offerat ſe,pbaturū qđ eſt in poſſeſſione dūmō veritas alit ſe hz etiā ſi cōtra dicat vl appellat ſp eſt iuſta excōicatio.ē cōcluſio Jnno.⁊ Ab.in.c.venerabili de cēſi.circa fi.vide.j.excōicatio nō fert.⁊ vide.s.appellatio.extraiudicialis quātūcunq;.⁊ vide.j.in reſuo.

¶ Defendere pōt quis accuſatū p intereſſe ſuo vl ſi expedit rei publice.vi.s.accuſatio.vſi.p mōacho

¶ Pro defensiōe rerū licitū ē etiā clerico man⁹mittere ⁊ defendere cū brachio vel baculo vel etiā cum gladio nō tū dz procedere ad ſeua:vt ad occiſionē et hoc,pbat p.c.ſuſcepim⁹.de homici.nō ergo,phibet clericis licita ⁊ moderata defensio.ita no.Jnno.in c.ſi vo.ō ſen.excō.⁊ Ab.in alleg.c.ſuſcepimus.⁊ idē Ab.in.c.clerici.de vita ⁊ hone.cleri.ij.colū.

¶ Defendere licet muros ⁊ naues cū armis baliſtariox ⁊ ſagittariox lz etiā in bellis cāpeſtribꝰ phibeant niſi vbi iuſtū ē belluz.no ī.c.vnico.de ſagittariis.⁊ ibi Ab.

¶ Si clericus hz iuriſdictionē in loco p defensione ſubditox ſuox pōt licite arma mouere.vt.c.dilecto de ſen.excō.li.vj.ſi vo iuriſdictiōem nō hz ⁊ ſine ope clerici,primus iniuriā ꝓpulſare ⁊ tunc clericus pugnare debet.ſi tū aliter nō pōt ꝓpulſare tunc lz clerico cape aggreſſorē primi ac verberare ⁊ etiā occidere ſi aliter iniuriā ꝓpulſare nō pōt.xxiij.q.iij.maxima.⁊ in.d.c.dilecto.incurrit tū occidendo irregularitatem.vt no.xxij.q.viij.§.j.nam euitare nō pōt clericus irregularitatē in occidendo vel mutilādo niſi quādo aliter mortem vitare non valet.vt in alega.cle.ſi furioſus.no.Ab.in.c.clerici arma.ō vita ⁊ ho.cle.ij.colum.

¶ Defendere ſe pōt impune religioſus habita licētia ab.ſi cōmode haberi pōt als ſine ea cū hoc competat a iure naturali.j.di.ius naturale.et q̄ ad act⁹ naturales religioſus nō cenſet mortuus.ad qđ.xvj.q.j.c.placuit.ij.⁊ in.l.de nobis.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ glo.in.c.nō dicatis.xij.q.j.⁊ plus dicenduz ē q etiā aduerſus ſuū ſuperiorē pōt ſe defendere ſi ſuperior inuadit eū cōtra oēm regulaz.ar.in.c.ex parte.de accu.no.Ab.in.c.clerici arma.iiij.colū.

Delegatus

¶ Vide.j.iudex delegatus.⁊ vide.s.cōmiſſo ⁊c.

Delictū

¶ Delictum augmentat ꝓpter excellētiā diei i quo fuit cōmiſſum.de quo vide tex.cū glo.in.c.hō xpianus.xlj.di.⁊ qđ no.in.c.cū quidā.de iurein.Ab.in c.j.qui clerici vel vouentes.

¶ Delictū ſolius plati lz regulariter nō nocet eccie vt no.glo.in.c.cum dilectus.de or.cog.ſecus tñ ſi delictū cōmittit cōicato cōſilio cū capitulo vt vbi.et idē no.glo.in regula delictū.ō reg.iu.li.vj.⁊ in.l.iubemus.C.de ſacroſan.eccle.

¶ Delictū opē pſtans ſeu pſensum an puniat vt faciens.⁊ vide ſupra pſenſus.⁊.j.opem pſtans.

¶ Delictū plati an noceat eccie qñ cōmittit delictū a plato ſolo vel iunctim cū capitulo vel cōtemplatōe eccle.vide plene p Anto.⁊ Ab.in.c.j.de w.⁊ cōtu.⁊ vide.j.tutor ſi delinquit.

¶ Deliquēs an ⁊ qñ pōt p iudicē delicti citari ⁊ puniri.vide.j.forus.verſi.delinquēs ſi repit.cū ſequē.

¶ Delictū pertinacis in nō rūdendo poſitōnibꝰ an tranſit ad heredes.vide.j.poſitio.verſi.⁊ ſi in poſitionibus.

¶ Delictum cōmittendum an quis teneat reuelare vide.j.ſcientia.

¶ Delinquēs occulte an plus vl min⁹ peccat q̄ delinquēs palā.vide no.p Ab.in.c.de hoie.de cele.miſ.

¶ Delinquere nemo dz ſub ſpe venie.⁊ vide.j.ſpes.

¶ Delictū lz imputat ei qui potuit phibere ne fieret.ij.q.vij.negligere.lxxxij.diſ.erro.⁊.c.is ſe.xxij.q.iij.qui pōt.C.de cōmer.⁊ mercan.l.ij.in fi.ꝺ tam refert ad illū qui delictū phibere pōt ex officio ⁊ iuriſdictione quā hz.vt in.d.l.ij.no.Hoſti.⁊ Jo.in.c.cōſtitutis.cle.j.de teſtib.

¶ Delictū patris an noceat filio.vide.j.feudū.vſi.ſi pater.

Demones

¶ Demones neſciunt cogitatōes occultas hoīm lz qñq; p aliqua ſigna extrinſeca ſciant pdicere.xxvj.q.iij.c.quodā loco.⁊ no.in.c.ſciendū ea.cā.⁊.q.nec etiā veraciter ſciunt pdicere futura qñq; tñ pdicūt quatuor de cauſis.de quibꝰ p tex.⁊ glo.no.in.d.c.ſciendum.Solius tñ dei ē futura veraciter ſcire.xxvj.q.v.c.j.⁊ ſecreta pſcrutari.vt.c.erubeſcant.xxxij.di.⁊.c.nouit.de iudi.⁊ ibi Ab.in prin.

Denunciatio

¶ Denunciatio euangelica an ſit de pcepto ⁊ quis teneatur denunciare ⁊ an quilibet poſſet denūciare ⁊ p quibꝰ delictis occultis vel publicis ſeu notoriis ⁊ que correctio debet indici ⁊ qđ de iudiciali denunciatōe publica vel priuata an cōpetit ex officio mero iudicis ⁊ quid de forma ipius denunciatōis ⁊ de denunciatōe canonica ⁊ qualiter ꝓcedat in his vide plene p Ab.in.c.nouit.p.x.⁊.xj.colū.de iudi.

¶ Licet denunciatōem euangelicā iudex eccleſtic⁹ dz admittere indiſtincte tñ admittit iudicialē caſualiter tm̄.ſ.in defectū iuſticie vel ſi crimē de ſui natura ē eccleſticū rone pacis vel iuramenti vl qñ crimen ē notoriū vel qñ nō audit in foro ſeculari vt qz obligatio ē naturalis tm̄.nam vbi ex iuris ciuil obſeruatione nutriet peccatū vt in obligatōe que oritur ex cōſenſu vel cū quis locupletat cū iactura alie na pōt ad eccīam recurri.vt.c.j.de pactis.⁊.c.cū haberet.de eo qui duxit in ma.ſecus vbi ius ciuile propter iuſtam ⁊ rōnabilem cām nō curat de illa naturali vt ī velleiano ⁊ macedo.Bar.in extrauagā.ad reprimen.⁊ Bal.in.c.ſi quis p triginta.ſi de feu.fu.cōtro.colla.x.idem ſi denegat ius agendi in foro eccleſiaſtico.vt no.Jnno.in alle.c.nouit.idem ſi denunciatōem opponat miſerabilis pſona.⁊ oppoſita.lxxvj.di.p totū.⁊ Ab.in alle.c.nouit.xj.colū.

¶ Denūciatio extraiudicialis an interrūpat pſcriptōem.⁊ vide.j.pſcriptōem interrūpere volens.

¶ Denunciari an pōt coram eccleſtico iudice q̄ poſſidens ſeu pſcribens cū mala fide etiā legis ciuilis permiſſione cōpellat p eccīam rem reſtituere.vide plene p Ab.in.c.fi.de pſcrip.

¶ Denunciatio admittitur ad iudicē eccleſticū qñ victor in cauſa confitet ſententiā iniuſtam qz tūc talis ſententia ē retractāda.vt ſingulariter no.Jnno.in.c.qz pleriq;.de immu.eccle.idēvbi notorie cōſtaret de iniuſticia ſententie per notabile victū.Jnno.in.c.fraternitatis.de frigi.⁊ male.⁊.c.inter ceteras.de re iudi.Ab.in.c.nouit.de iudi.vij.colū.vide.j.ſententia.verſi.ſi notorie pſtat.

¶ Donatio admittit ad eccīam etiam ceſſante confeſſione et notorietate ſi aſſertio victoris ſeu denunciati confundit p clara iudicia,pbanda.in ptrariū no.in.l.non oēs.§.a barbaris.ff.de re mi.et qđ not.

Bar.in extrauā.ad reprimē.in ꝟsi.denūciatoꝝ.pe. q.nam rōne peccati sententia nō transit in rem iu-dicatā.est cōclusio Ab.in.c.nouit.de iudi.vij.colū. vide.j.sentētia.versi.si notorie cōstat.

¶ Denunciatio iudicialis publica que ꝓpterit ex of-ficio publico ꝛ mero nō requirit monitōem sed iu-dex ex officio suo ꝛ p denunciatōem suoꝝ officialiū ꝓcedit in ea ꝛ habet locū in notoriis tm̄.vt.l.ea qui dem.C.de accu.ꝛ.l.diuus.de custo.reo.ꝟ in crimi-le.male.pōt ꝓcedi p denunciatōem factā a quocūq; no.Bar.in extrauā.ad reprimē.Ab.vbi.s.

¶ Qui ꝙs timet rōne supioritatis qz eius vīs est ty-rānus ꝛ ꝓpter eius potentiā nō audet ꝓsequi iusti-ciā suā pōt eccie denunciare.ꝛ si ꝓpter potētiā etiā timet denunciare poterit supior eccīasticus ex offi-cio ꝙidere ꝓpetue impositōz ꝛ sufficientē cautōez de resti.spo.literas.ꝛ de ꝓsumpt.lras.ꝛ de sen.excō. graue.no.spe.ti.de denū.ꝟ.j.versi.vt añ.imo hoc hz locū de iure ciuili vt vbicūq; ꝓpter potentiā aduer-sarij vel dñi se iuuare quis nō pōt vel nō audet de-ponat qrelā supiori q̄ ꝓcedet ex officio.vt no.Bar. in extrauā.ad repri.ꝛ in.l.denūciamus.de his qui ad ec.cōfu.ꝛ.l.illicitas.ꝟ.ne potentiores.ff.de offi. ꝓsi.ꝛ vtrobiq; p Cy.ꝛ Bar.imo anto.dicit in alle. c.nouit.q; vbi timor impediret monitōem poterit iudex etiā sine ea ꝓcedere.ar.in.c.si iusta.de appel. qō placet Ab.in alle.c.nouit.xv.colum.

Depositio

¶ Depositus a dignitate nō ligat a iuramento an-te ꝓstito nec tenet ex his que gessit rōne dignitatis vide.j.iuramentū.

¶ In depositōe epi vel sacerdotis q̄ numerus epoꝝ requrat in depositōe.vide no.p Ab.in.c.nō pōt.ō re iudi.vide.j.epūs.

¶ Depositus nūq; tradit regulariter curie seculari ni si sequat incorrigibilitas etiā si cōmisisset crimen homicidij.p.c.cū nō ab hoie.de iudi.vbi p his delic-tis nō degradat de iure canonico nisi data incorri gibilitate vt ibi.qō intellige in homicidio nō qua lificato ita q; nō trāseat in aliū terminuz criminis grauioris vt paricidiū asisimatū homicidiū sacer-dotis ꝓditio cū spoliatōe bonoꝝ ꝛ intellige de vno homicidio nō de pluribus diu frequētatis vel de his qui plura cōmiserunt homicidia latrocinia falsita-tes vel crimina atrocia.vñ tales sunt statim degra-dandi ꝛ seculari curie tradendi ē no.ꝛ cōclusio ꝑe. de ancha.quam Ab.singulariter cōmendat in.c.ac si clerici.xxij.colū.ꝙ multas rōnabiles ratōnes q̄s ibi allegat.ꝛ vide eum in.c.ad abolendam.de here. vbi concludit q; omne crimen grauissimum ꝛ dam-nosum est dignum depositione ꝛ immediate añ om nia alia incorrigibilitate debet tradi etiam curie se culari.

¶ Depositū quidam deponēs apud aliquē rem ali-quam mortuus ē ꝛ duo contendunt insolidū de he reditate ꝛ quilibet repetit depositū dubitat depositi tarius cui debeat solue.ꝛ Jo.an.in.c.j.de depo.vt ibi refert Bar.dicat q; debet restitui illi qui vult caue re.de defendendo eū aduersus alterū ꝛ si neuter ve lit cauere retinebit depositū donec liquebit quis eo rū sit heres ꝛ si vterq; velit cauere poterit gratifica ri primo venienti.vt.c.fi.ꝛ de testi.cū ibi no.barba. vbi ꝟ.quis añt teneat ꝓbare rem depositā ee deditam ꝛ q̄ ꝓbatio requirit.vide dc.signanter Bart. in.c.bona fides.e.ti.

¶ Licet depositus actualiter incōtinēti sit exutus io priuilegio clericali.vt in.c.degradatio.de penis. li.vj.nō tm̄ depositus verbaliter si sit corrigibilis ꝛ clericaliter viuat.vt.c.accedēs.l.di.si tm̄ fuerit incor-rigibil ꝓdit priuilegia clericalia.vt.c.cū nō ab hoie de iudi.no.Ab.in.c.ex pte.de cle.pluga.

Desistere

¶ Desistere an et qñ lz a lite cepta criminali spūali vel ciuili.ꝛ vide glo.ꝛ dc.in.c.j.de collu.

¶ Desistere nemo pōt ab inquisitōne sup crimine p tergiuersatōz versutiā seu calliditatē illi⁹ ꝓtra quē inquirit.c.fi.de collu.ꝛ ibi glo.corrūpe.n.nō lz iudi cē seu testes:vt ibi.

Deus

¶ Deus oīa que fiūt ipe facit aut recto iudicio aut ita fieri sinit.c.ne mirū.xxv.q.v.de sepultu.

¶ Deus nō ē remunerator nominū sed aduerbioꝝ nā nō remunerat bonū qō fit ꝟ qō bene fit sicut ñ remūerat bonū qō iudei fecerūt.s.in morte dñi nri ꝟ punit q; male fecerit.deus.n.cor interrogat nō ma-num.xxiij.q.iij.si quid inueniſti.nec considerat q̄ fiunt sed quo anio fiunt.xv.q.vj.c.j.ꝛ.c.fi.ꝛ no.glo. in.c.j.de collu.

¶ Deus veraciter scit futura ꝛ secreta ꝙscrutat.vi-de ꝟ.demones.

¶ Deus irascitur ex peccato subditoꝝ.vide.j.sodo-mita.

¶ Deo seruire ē regnare.liij.di.multos.Job.an.et Ab.in.c.iniustū.de re.p.

Dictio

¶ Que sunt dictōes que portant alternatiuā.Ab. in.c.inter ceteras.de rescript.qui.di.q; sunt vel aut seu siue.iste tm̄ dictōnes in fauorabilibꝫ ꝛ in legatis stant copulatiue.secus in non fauorabilibꝫ vt not. Bar.in.l.siquis legauerit.ff.de au.ꝛ ar.lega.ꝛ Ab. vbi.ꝟ.quē vide late.

¶ Dictio forte ñ ponit dubitatiue imo nota ē asser tionis.no.glo.in.c.āmonente.xxxij.q.ij.

¶ Dictio tanq; nō ē ꝓprie veritatis expssiua sed sili-tudiue denotat qñ tm̄ ē veritatis expssiua ꝛ impro-prie vt cum dr in euangelio q̄ vnigenitū a patre de notat veritatē ꝛ nō similitudinē.ꝛ vide qō no.in.c. put.de w.ꝛ cōtu.Ab.in.c.solite.de ma.ꝛ obe.iij.co lū.idē de dictōe q̄.vt no.Ab.in.c.cū dilecta.de cōfir.vti.vel inuti.iij.colū.Ab.in.c.ex pte de spon.

¶ Dictio tanq; ꝛ dictio q̄ denotant diminutōem ꝛ impropriatōz qñq; tm̄ iste dictōes sunt expssiue ve-ritatis.vt no.in.ꝟ.in alijs.c.fi.vt lit.nō ꝓtesta.ꝛ ibi Ab.xv.colū.

¶ Dictio forte si ponit in materia dubitatiua facit assertōz ꝛ philosophicū tpamentū.no.Abb.in.c. ij.vt lit.nō ꝓtest.in fi.

¶ Dictio quasi nō ē sp expressiua veritatis ꝟ dimi-nuti aliquid de significato eius cui adijcit.vt.c.j.de postu.pla. Qñq; tm̄ ē expssiua veritatis.de quo glo. in.c.prochianos.ō dei.ꝛ.c.put.de w.ꝛ cōtu.no.ab. in.c.gratū.de offi.deleg.ꝛ in.c.cum eccīa.de cā poss. ꝛ ꝓprie.

¶ Dictio ex denotat cām ꝓpinquā.dictio ob deno-tat cām remotā:Bar.in.l.liberoꝝ.ff.ō ver.sig.dc. signāter Ab.in.c.qualiter.de elec.

¶ Dictio imo ē dictio correctiua.glo.ī.c.pdicatoꝛ. xxj.q.j.dcto.in.c.innotuit.circa prin.de electio.de transla.c.inter corpalia.ꝛ.c.ij.vt si nō cōtest.

¶ Dictio pene ꝛ dictio fere diminuūt parū de signi ficato eius cui adijcit colligit ex tex.c.dudum.j.de elect.ꝛ ibi ꝙ Ab.iij.colū.

¶ Dictio mox statiz illico verificant in modico tpe fm arbitriū boni iudicis.no.Ab.in.c.qz ꝓpter.ꝟ. j.in fi.de elec.ꝛ in.c.an sit.de ap.circa fi.ꝛ glo.ī.c.q; propter.de elec.Ab.in.c.j.de mutuis peti.

¶ Dictio saltez ipoztat fozmã subsidiariã 7 scribit cũ.e. Ab.in.d.c.qz ꝓpter.§.j.colũ.j.
¶ Dictio ꝓter an regulariter excludit vel includat plene p Jnno.7 p Ab.in.c.dudũ.ij.de elec.vj.colũ.
¶ Dictio quodãmõ ẽ impropziatiua. glo. 7 Ab.in c.dudũ.ij.elec.ix.colũ.
¶ Dictio pſertz qñqz ponit cõpatiue imo ꝓpia ei⁹ natura est vt ponat cõpatiue.no. Cardi. 7 barba. i c.j.de excep.7 in.c.illud.de pſump.idẽ de dictõe maxime cuius ꝓpia natura ẽ vt stet cõpatiue.vt glo. i c.qñ frequent.§.porro.vt lit.nõ ꝓtest.vt refert barbatius.in.c.quesitũ.de re.eccle.nõ alie.
¶ Dictio pſertim seu precipue in sententia vbi vna causa exprimitur falsa tolerat. vide.j.sententia quã iudex tulit.
¶ Dictio pote vel qi ẽ exꝑssiua veritatis.vide Ab.i c.put.de w.7 ꝓtu.7 vide.s.q̃ sunt dictões.
¶ Dictio vsqz qñqz ponit exclusiue 7 limitatiue.7vi de no.in.c.cũ dilecti.de w.7 contu.7 qõ no.in.c.j.de ordi.ab episco.qui resig.epis.
¶ Dictio iterũ significat actũ geminatũ qñqz tñ ex ponit.idest quoties opus fuerit7 b ex natura actus cui adiũcit nam verba impropriant fm naturã subiecte materie.xj.q.iij.rogo. Jdem dico de vbo quotiens qõ restringit fm naturã subiecte materie.no. glo.7 Ab.in.c.tua nobis.de appel.ij.colũ.
¶ Dictio sicut stat casualiter nõ cõditionaliter qñ princeps cõfirmat ex certa sciẽtia 7 tunc accipit sicut ꝓ quia sed si simpliciter cõfirmat nõ informat⁹ ꝑ iure ꝓfirmato accipit ꝓditionaliter.vt no.7 exẽplificat.Ab.in.c.examinata.cũ.c.se.de ꝓfir.vti.vl inuti.
¶ Dictio tunc:extremũ tẽs significat.ff.de ꝓdi.7 de mon.l.ij.7 de vul.sub.l.j.
¶ Dictio item inducit repetitõem ꝓditiõis.vide.s. ꝓditio.versi.repetitio.
¶ Dictio etiã implicat seu declarat ꝛ non auget de sui natura.no.in cle.j.de pben.ad fi. Jo.cal. in suis cõsilijs ti.de pben.con.iij.
¶ Dictio omnis ẽ vniuersaliter exclusiua oĩs stat⁹. no. Host.7 Ab.in.c.qualiter.de iudi.
¶ Dictio qi diminuit 7 denotat quãdã impropzietatẽ 7 imꝑfectiõz.no.in.l.in facto.ff.de ꝓdi.7 de.no. Ab.in.c.put.de w.7 cõtu.7 in.c.fi.de iudi.
¶ Dictio maxime ex suo ꝓpzio significato denotat idẽ in casu cõtrario.vt no.in.c.cum olim.de testi.7 i c.auditis.de elect. Jnterduz dictio maxime sumit ꝓ tãtũ 7 sic impropzie.no. Ab.in.c.cũ contingat.de fo.cõpe.in prin.7 in.c.fi.§.porro.vt lit.nõ ꝓtest.
¶ Dictio quondã videt qñqz remouere qualitatem de pñti. Jtẽ pt significare tria tpa sicut dictio olim 7 dictio dudũ.vt no.in.c.cũ olim.j.de offi.dele. 7 ibi glo.7 vide Bar.in.l.j.§.hoc ãt edictũ.ff.de no.ope. nun.7 Spe.ti.de instru.edi.§.restat.ad fi.vt refert Ab.in.c.ex pte.b.de fo.cõpe.circa prin.
¶ Dictio tm ẽ taxatiua ponens respectu eoz qbus annectit 7 excludẽs 7 tacite negans respectu alioz vt ẽ casus.in.c.cũ eccia sutrina.de cau.pos.7 ꝓprie.
¶ Dictio infra etiã iũcta tpi denotat diminutõez 7 ꝑfectõem tpis vñ ꝛ puella infra pubertatis annũ ꝓstituta qñ adhuc nõ puenit ad pubertatẽ idez de dictõe circa vel circiter.vt.c.fi.de despon.impu. Ab.in.c.ex pte.de testi.spo.in prin.
¶ De oĩb his dictõib vid no.7 plene p Oldra.suo ꝓsilio.xlix.
¶ Dictio vsqz an 7 qñ ponat exclusiue vl respective seu ad determinandũ.no.ple.7 notabi.p Bar.in.l. fi.§.patronus.ff.de leg.iij.
¶ Dictio quasi ẽ exꝑssiua veritatis denotans similitudinẽ 7 nõ impfectõez.vt.c.prochianos.7 ibi glo. de dei.qñqz diminuit significatũ illius cui adiũcit 7 hec est propzia illius significatio.vt glo.in.l.nup. §.j.ff.de condi.7 demõ.vbi vo surgit absurditas im propziat hec dictio vel inducit similitudinẽ vl ẽ exꝑssiua veritatis.no.Ab.in alleg.c.prochianos.
¶ Dictio ꝑsise idẽ importat qõ absolute 7 sine cause cognitõe.vt.c.ij.de rescrip.no.glo.in.c. cõtra ꝓpianos.de hereti.li.vj. ista dictio ꝑsise imposita in statuto habet vim clausule derogatorie ad aliud statutũ ꝓtrariũ vt nõ valeat secundũ ꝓtractũ nisi faciat mentõz de primo fm Jaco.de are.in.l.omẽs populi.ff.de iusti.7 iure.
¶ Dictio copulatiua qñ resoluat in disiunctiua vl ecõtra.vide plene p Ab.in.c.ij.de rescrip.
¶ Dictio siquis apposita in.l.vel canone nõ cõprehendit vniuersitatẽ vel collegiũ.ar.in.c.nimis iniqua.cũ.c.se.vbi no.dect.de excel.pla.fa.l.inetum.§. animaduertẽdũ. qõ metus causa.7 de pa.iura.fir.l. hac edictali.§.si quis.
¶ Quantũcunqz aliqua dictio ponat ad diminutõem seu exceptõem alicui⁹ dispositõis si illa diminutio vl exceptio ẽ incerta remanet dispositio pura 7 exceptio iefficax.ff.de ali.le.l.ij.§. si duobz.7 de le. j.l.titie textores. sicut.n. dispositio incerta viciat: ita 7 incerta exceptõ.l.j.§.labeo.ff.ꝛ flumi. no. Pe. de ancha.in.c.ex ore.de priuileg.
¶ Dictio sp inducit cõtinuatõem.vt.l.gayo. §.impator.ff.de ali.7 ciba.lega.7 ozõ sumit ex vniuerso.l. si is qui ducenta.§.vtrũ.ff.ꝛ re.du.vide Bar.7 Salice.in.l.j.ff.so.ma.
¶ Natura dictionũ ꝙdiu donec quoad est suspẽdere non extinguere.l titius.de excu. tu.7 qõ no. Jnno.de cõsue.cum inter.dect.in.c.petistis.de priuilegijs.
¶ Dictio incõtinenti qualiter intelligatur.vide de ver.oblig.ptinuus actus.ff.de adul.q lex ait.§.vlti. in fi.C.de erroze aduo.l.vlt.xxxij.q.j.apud misericordẽ.7 melius in.c.qz ꝓpter.de elec.7 glo.i.c.ꝓtera de testi.cogen.
¶ Dictio imo stat correctiue.vt.c.quãto.de iureiu.7.c.nisi cũ pridẽ.§.ꝓpter laborẽ.de renũ.7.c.suspitõnis.in princi.de offi.deleg.
¶ Dictio extunc ꝙd opat.vid glo.in cle.vnica.ꝛ cõcef.pben.glo.hoc fortificabat.
¶ Dictio forte nõ ẽ nota dubitatõis ꝛ assertõis.vide glo.in.c.ij.de testa.

Dies

¶ Dies naturalis cõsistit ex.xxiiij. horis vñ etiaz in nocte ꝛ dies.nam dies naturalis more romano incipit a medietate noctis 7 desinit in medietate noctis sequentis.vt.c.ꝓsulnit.de offi.dele.7.l. more romano.ff.de ferijs.7 iõ dicit Jo.an.q si contract⁹ fit citra dimidiã noctis notarius ꝛ scribere ꝓtractũ diei ꝓcedentis.si vo explet vltra dimidiã noctis attribuit diei sequẽti ꝛc.no.dect.in.d.c.ꝓsuluit.7 ibi Ab.ij.colum.
¶ Hora est.xxiiij.ps diei.punctus ẽ quarta ps horemomentũ ẽ decima ps puncti.7 sic momẽtũ ẽ.xl. ps hore.no.Ab.in.c.j.de cã pos.7 ꝓprie.
¶ Dies dati termini an cõputet in termio.vid plene p Ab.in.c.sup eo.ij.de appella.
¶ Quo ad esuz carniũ dies incipit a termino cene ꝓcedentis ita tñ q fiat cena ante mediã noctẽ 7 terminatur in alia media nocte 7 sic intelligitur.c. de esu.de cõsuetu.di.iij.ab.in.c.ij.de ferijs.
¶ Si statutũ duplicat penaz delicti q fit de nocte cõputat dies ꝛ luce in lucẽ et ideo si de sero aliquã tulum post occasuz solis ante tenebras fiat delictũ reputat de die factũ idẽ in aurora p⁹ tenebras.no. dect.in.c.si ꝑfodiens.de homici.et ibi abb.

Dieta

¶ Dieta an computet a loco ad locum vel a loco ad locum vel a tractu seu rei vide ple. p Ab. i. c. ex parte. B. de fo. compe.

¶ Dieta continet. xij. leucas. 7. xij. leuce ptinet. xx. miliaria 7 leuca e pas pertinens duo miliaria 7 tres leuce faciut quinque miliaria. no. phi. 7 hosti. in. c. ex parte. b. de fo. compe. vide. l. j. ff. si quis cau. 7. l. iij. ff. de V. obli. 7 no. q leuce sunt magne in francia maiores in burgundia maxime in anglia. no. Ab. in alle. c. ex parte. B.

Dignitas

¶ Dignitatis appellatoe in dispositoe restringibili non venit epa. glo. e notabi. in. c. ij. de pbe. li. vj.

¶ Dignitatu seu beneficioz pulsio institutio 7 collatio ad que pertineat de iure coi. Ab. plene in. c. cuz in eccia. de elec.

¶ Dignitas an pot deferri successiue pluribus de eade domo. vide. s. beneficiu.

¶ Dignitate seu benficiu recipies a manu laici quam penam incurrit. no. in. c. quisquis. de elec. 7 ibi Ab.

¶ Dignitatis nome amittit quis propter crime vt. c. j. de pur. ca. sicut propter moechatu amittit quis nobilitate. xxvij. q. ij. scripsit. no. glo. in alleg. c. j.

¶ Diruptabilis e descensus in dignitatibus colligit ex cj. de trasla. epi. fa. c. fi. eo. ti. 7. l. q indignus. de sena.

¶ Dignitates vel psonatus plures in diuersis eccle sijs quis hre no pot. c. ad hec lz. de pben. ois. n. ro illud resistit. est. n. pter naturam recti sermonis. nam a eo qui habet plures canonicatus optz vt noceat in plurali vt vicz canonici venit. Jte e contra ius naturale seu diuinu qd requirit vt vna sit coiunx tepalis 7 vna debet ee coiunx spualis. Jte contra ronem iure canonici alle. c ad hec. Jtez pter ius ciuile fm qd nemo pot ee de duobus collegijs. ff. de colleg. illic. l. j. nec habere duas militias. vt. l. quarta. C. q mil. no pos. no. Ab. in alle. c. ad hec.

¶ Dignitas que dicat seu psonatus vel officiu 7 differentias inter hec 7 notat late Ab. p Jnno. in. c. de mulcta. de pben. x. 7. xj. colu.

Dilationes

¶ Dilatoes iuris an pot iudex delegatus abbreuiare si infra breue terminu ca sibi committat decidenda vide. j. iudex.

¶ Dilatoem minore a iure dispsitam recipies an renunciet iuri suo 7 an iudex pot dilatoz iuris artare vide plene Ab. in. c. qd ad psultatoem. de re iudi.

¶ Dilatoes datas a lege ad appellandu 7 ad psecutoem appellatois vel ad ea fienda an possit iudex a quo minuere vel elongare. vide. j. terminos.

¶ Dilatoes datas a iure cu ministerio hois si iudex sine ca abbreuiat no sufficit pris pntradictio sed est opus appellatoe 7 sic intelligit qd not. Jnno. in. c. petitoem. de accu. 7 in. c. j. de dila. si aut iudex sine ca moderat dilatoem a iure datam sine hois ministerio vt in quadrimestre 7 tunc satis e pntradicere seu no sponte recipe. vt. l. quarta. §. hoc iudicio. de re iudi. de quo vide qd notabi. no. Ab. in. c. qd ad consultatoem. de re iudi.

¶ Dilatoez quam dedit iudex in iudicio an pot revocare. vide. j. revocare an pot.

¶ Dilatio ad petendu aduocatu si maliciose petat denegada e. vt. c. pur. de w. 7 pte. B cessante dolo est in arbitrio iudicis. ar. c. j. de dila. glo. Jnno. Hosti. 7 Ab. in. c. j. vt lit. no pteste.

¶ Dilatio an debeat a iudice dari ad iurandu de calumnia vel ad rndendu positoibus seu ad pselendu dnium vide plene p dc. in. c. cu cam. de iura. calu. 7 ibi Ab.

¶ Dilatoes sunt abbreuiade seu progande p iudicem psideratis casibus qui explificant p dc. signater p Ab. no. in. c. j. de dila. qd e arbitrariu vt ibi.

¶ Dilatoes a iure pfixas pot iudex moderare. psuluit. n. Jnno. in. c. ad petiz. de accu. q in moderatoe istaz dilationu iudex inserat cam moderatois 7 q sup hoc interloquat ad qd e ps citanda als iuste appellat qd approbat Ab. in. c. j. de dila.

¶ Cum hodie de comuni stilo non seruentur dilatones iuris sed arbitrio iudicis pfiguntur. appellans debet probare iniusticia moderatois allegando absentiam vel longam distantia viaz vel qualitate cause vt quis ardua 7 sic de similibus et ps aduersa nolens pbare iusticia moderatois pbabit modicitate cae vel qres erit tpe peritura vel aliqua aliaz qualitate seu cam 7 iudex ad quez consideratis oibus arbitrabit an habebit iustam cam vel non. ar. in. c. j. de dila. 7 ibi Ab. no.

¶ De multiplici specie dilationu seu iudiciaz. vide glo. no. iij. q. ij. in summa.

¶ Dilatio pbatoria semp intelligitur peremptoria. vn no e necesse q apponatur verbum peremptorie. vt. l. j. C. eo. ti. 7 ibi Bar. 7. ff. eo. ti. l. fi. Ab. in. c. j. de dila.

¶ Quarta dilatio an habeat locu in termio dato ad reprobandu testes productos 7 an habeat locum an examinatoem dictoz testiu 7 si videat iudex in precedenti dilatoe sufficienter pbatu an debit quartam dilatoez 7 an in ca matrimoniali possit iudex dilatoes amputare. vide plene p Lapu sua all. lxxxij. 7 dc. in. c. in causis. de testi.

¶ Dilationu materia debet iudex amputare. C. de te. ap. l. ij. in prin. 7 quantucunq ei videt pot ab excipiente 7 dilatoem petente vel aliud ponente q suspectu habeat exigere sacramentu q hoc maliciose no ponit. de w. 7 pte. cu dilecti. §. fi. 7 no. in. c. fine eo. ti. vel oino denegare qd petitur de dlo 7 cotu. put. nam qui refugit iudiciu apparet cuz de iusticia diuisum. xj. q. j. xpianis. xij. q. ix. de cernim. no. Hosti. in. c. nullus. de psump.

¶ Dilatio no e danda ei qui interrogat vtrum aliquid credat. quia statiz saltem psumptiue pot sua conscientia informare Hostien. 7 Jo. an. in. c. quosdaz. de psump.

Dyocesis

¶ Dyocesis appellatone an veniat ciuitas. 7 vio. s. ciuitas.

Discordia

¶ Discordia dz euitari p iudicem inter ptes tam in causa ciuili q criminali. 7 vide. j. iudex pot ex legitima ca. 7 versi. iudex pot copellere.

¶ Discordie 7 scissure sunt qi tepestates. no. Jo. an. in. c. p tuas. de dna. in prin.

Dispensatio

¶ Dispensatio facta p papam vbi no subest ca legitima no dr dispensatio sed potius discrepatio vt colligit ex diffinitoe dispensatois vt videre poteris p glo. notabi. j. q. vij. §. nisi rigor. Ab. in. c. cu in cunctis. de elec. circa princi.

¶ Dispensatus etia p papaz circa pluralitatem beneficiorum sine causa licet tutus sit quo ad eccliam militantem non tu quo ad triumphantem 7 sic no valet dispensatio quo ad deuz. no. Hosti. in. c. dudu ij. de elec. fa. qd no. glo. in. c. no est. de voto. lz Jnno. aliud sentit in. c. cu ad monasteriu. de sta. regul. sed opi. hosti. approbat Jo. an. post beatu tho. in. c. de mulcta. de pben. 7 ibi Abb. 7 hoc verum si alterum

beneficiū sufficit clerico cū quo dispensat ad honeste viuendū 7 ratio ē quia in tali dispensatōe nō solū alterat humani generis dispositio ꝫ etiā xpi patrimoniū dispgit iniuste nam cū papa non pōt sine cā alienare bona eccie sine graui peccato. vt no. archi. in. c. nō liceat. xij. q. ij. multofortius nō pōt alteri dare ptātē patrimoniū xpi mali dispgendi notāter ꝑ Ab. in. c. dudū ij. ꝛ elec. xv. colum. vide. s. beneficiū. 7 idem Ab. in. c. nō ē. ꝛ voto. 7 in. c. ad hec licet. ꝛ pben.

¶ Dispensare ꝛbet princeps ꝓpter solā meritorū ꝓrogatiuā lz nō cōcurrat necessitas vel euidēs vtilitas colligit ex. c. innotuit. ꝛ elec. 7 ibi Ab. j. colū.

¶ Dispensare nō pōt inferior ap̄ncipe sine cause cognitōne. no. glo. j. q. vij. §. nisi rigor. princeps aūt sine cognitōe dispensat. no. Jnno. in. c. cū ad monasteriū. ꝛ sta. regu. Ab. in. c. innotuit. ꝛ elec.

¶ Dispensatio an cōualidat collatōem beneficij q̄ a principio fuit nulla 7 an requirat in tali dispensatōe cōuocare collatorē seu electores plene ꝑ ꝛct. signanter ꝑ Ab. in. c. innotuit. ꝛ elec. v. colum.

¶ Dispēsare q̄ dicit papa cum illegitime nato vt ꝓmoueat in dignitatē ep̄alem. 7 vide. j papa.

¶ Dispensare videt princeps ꝓmouēdo scienter indignū. vide. j. papa.

¶ Dispensat papa sup pluralitate beneficio ꝛ vt hr̄. j. papa.

¶ Dispensatio in casib⁹ in quib⁹ ꝓmittit ep̄o ꝛbet intelligi q̄ ipam faciat ex cā rōnabili alʒ dispensatio ē nulla vel saltē venit euitanda qz vbi nō ē causa rōnabil non ꝺz dispensatio ꝫ dissipatio. vt no. in. c. ꝛ mulcta. ꝛ pben. 7 Ab. in. c. dudū. ꝛ elec. ij. i fi.

¶ Dispensare videt princeps cū minore vt possit iudicare ei cōmittēdo cām ꝛterminādā. vide. j. princeps cōmittēdo.

¶ Dispensatōem seu cōpositōem nō admittunt iura in casib⁹. vide. s. ꝓpositōem.

¶ Dispensare pōt princeps ex sola voluntate ꝯ ius positiuū. 7 vide. j. princeps ex sola volūtate.

¶ Equipollet dispensatio facta ex certa scientia vt facere exp̄ssam intentōz ꝛ obstantib⁹ ꝫm intentuz Jnno. in. c. dilectus. vt. lit. pend̄. vt ibi refert Ab. vide glo. in. c. j. ꝛ cōsti. li. vj. in ver. noscat.

¶ Dispensatio si nouiter cōcedat natalū ꝛfectuz passo nō valet nisi ꝺ ꝛfectu fiat mentio. vide. j. gratia nouiter.

¶ Dispensare nemo pōt sup infamia facti. vide. j. in famia facti.

¶ Dispensare an pōt eps cum infame. vide. j. eps lz.

¶ Dispensare pōt cū subdito infame ciuitas nō recognoscēs superiorē. ē cōclusio Ab. in. c. cū. i. 7. a. ꝺ re iudi. v. colum.

¶ Dispensare an pōt eps ex cā ꝓtra legez. vide. j. eps statutū.

¶ Dispēsare an pōt eps cū clerico ꝓtrahēte in sacr̄ ꝓstituto. vide. j. eps pōt dispensare.

¶ Dispensare cōtra votū ꝓtinētie nemo pōt nisi papa cū sit cā ardua eps tñ dispensat in casu. c. veniēs qui cle. vel vouētes. vt ibi no. Ab.

¶ Dispensare nō pōt eps sup crimine incestus nisi rōne iuuētutis quo casu pōt dispensare. vt. c. si duo. in fi. xxxv. q. ij. idez si crimē. Jncestus ē cōmissuz cū cōsanguinea. vt in. c. j. ꝛ eo qui cogno. consang. sue vxo. iuncto. c. ij. eo. ti. 7 ibi Ab.

¶ Dispēsatio concessa a papa motu ꝓꝓrio an excudat subreptionē dispensationis. vide. j. papa motu ꝓꝓrio.

¶ Dispensat quotidie papa inter cōsanguineos ꝓpter bonū pacis futurū 7 scandalū vitandū 7 ē sufficiens cā. vt. c. qz circa. ꝛ ꝓsang. 7 affi. Est tñ notādū ꝙ dispensatio est nulla nō solū ꝓpter subreptōz falsaz cām exprimēdo sed etiā in vero tacendo lz ꝛ testabilius ē falsum exprimere q̄ verum tacere. n o. glo. in. c. qz circa. ꝛ ꝓsang. 7 affi. 7 est tex. in. c. ij. ꝛ filijs ꝓuis. 7 idē ē dicendū in qualibet gr̄a seu priuilegio. vt no. in. c. ad audientiā. ꝛ rescrip. 7 Ab. plene in alle. c. qz circa. vide. j. papa si dispenset.

¶ Dispensatōem an inducit tolerantia 7 simulatio principis in actu a iure ꝓhibito. vide ꝑ glo. 7 Ab. in. c. qz circa. ꝛ cōsan. 7 affi.

¶ Nō ꝺz papa dispensare sine cā. vi ̄. j. papa dispēsare nō pōt. vide. j. papa vbicūq⁹. cū ver. se.

¶ Si ꝓlati inferiores quib⁹ ꝓcedit facultas dispensandi in certis casib⁹ dispensant sine cause cognitione talis dispensatio est nulla vel retractabit vt dispensans puniet. l. vi. qui in aliquo notabilit ꝑ Jnno. in. c. cū ad monasteriū. ꝛ sta. regu. alʒ nō pōt dici dispensatio ꝫ dissipatio qz ꝓprie dispensatio ē iuris cōis relaxatio facta cū cause cognitō ꝛab eo qui ꝺz ptātē dispensandi ē cōclusio Ab. in. c. at si clerici §. ꝛ adul. ꝛ iudi.

¶ Dispensare pōt papa ex cā circa dispensatōem vete. 7 no. testa. 7 etiā cōtra p̄cepta moralia affirmatiua vt ē hoc p̄ceptū sabbata sanctifices. vt. c. ꝺ ferijs 7 veritate inspecta potius papa interp̄tatur quam relaxat q̄ ex cā pōt. iuxta no. ꝑ Jnno. in. c. que in ecclesiaꝝ. ꝛ cōsti. 7 in. c. fi. ꝛ ꝓsue. 7 Bart. in. l. fi. C. si cōtra ius vel vti. publi. fa. qꝺ no. in. c. cū ad monasteriū. ꝛ sta. reg. 7 Jnno. in. c. qꝺ sup his. ꝛ voto. Ab. in alle. c. lz. 7 vide Ab. in. c. lras. ꝛ resti. spo. vj. colū.

¶ In materia dispensatōis licitū ē arguere a maiori. vt. c. ꝑ venerabilē. qui fi. sint legi. 7 ibi Ab. ij. colum.

¶ Dispensare pōt princeps cuz filijs. vide. j. ꝓnceps cū filijs.

¶ An 7 in quib⁹ pōt dispensare eps 7 an pōt dispensare ꝓtra suā ꝓstitutōem. vide. j. eps.

¶ Dispensat papa ex cā vt matrimoniū ꝓtrahat duraturū vsqꝫ filius masculꝰ nascat. vide. j. papa pōt dispensare ex cā. 7. j. matrimoniū nō cōsūmatū.

¶ Si eps ꝓcedit cōtra aliquem ꝓlatum ꝑ viā inquisitionis sup crimine pōt cum eo dispensare i maiorib⁹ criminib⁹ adulterio ꝛclinando in humanio rē ptē vt ꝓbatur p. c. inquisitionis. ꝛ accu. in prin. 7 facit ꝑ hoc qz in ꝓcessu ꝑ viā inquisitōis venit imponēda mitior pena nec inquisitus efficit infamis: ergo ꝛimirū si eps pōt in hoc dispensare in maioribus criminibus adulterio: secus si ꝓcederet ꝑ viaz accusatōnis. 7 sic intelligit. c. at si clerici. §. ꝛ adulterijs. ꝛ iudi.

¶ Dispensare nō pōt eps cū iudeo vt possit nutricē xp̄ianā habere. vide. j. iudeus nō pōt hr̄e.

¶ Dispensatio est iuris cōis facta relaxatio cū cause cognitione ab eo qui habet potestatez dispensandi. est glo. nota. in. c. vbi rigor. j. q. vij. si ergo non ꝓcessit cognitio cause non pōt dici dispensatio arguendo a diffinitione vocabuli alʒ eēt dissipatio 7 nō dispensatio. vt no. Jnno. in. c. cum ad monasteriuz ꝛ sta. regu. Sed si dispensatio fit per principez nō requiritur cause cognitio. quia princeps non astrīgitur ad cause cognitionem premittendam sed sufficit sola voluntas iuxta no. per Jnnocen. in allegato. c. cum ad monasteriuz. Ab. in. alle. c. fraternitati. ꝛ scisma.

¶ Dispensare pōt cum homicida ꝛfacili tñ dispēsare non ꝛbet pōt tñ si vult iuxta not. in. c. ꝓposuit. ꝛ concess. ꝓben. nam ꝑaulus apostolus fuit homicida 7 tamen postea ministrauit 7 assumptus fuit in apostolatū. no. Ab. in. c. sicut dignū. ꝛ homi. sup glo.

¶ Dispensatio cōcessa a iure ep̄o circa beneficiū intelligit sine cura. in beneficio autē cum cura solus papa dispensat. ar. in. c. fi. de fi. p̄sby. Ab. in. c. fi. de cle. pug. in duello.

¶ Dispensare an p̄ot papa circa matrimoniū cōsūmatū. 7 vide. ī. matrimoniū nō cōsūmatū. 7. ī. papa p̄ot dispensare ex cā.

¶ Dispensare quis p̄ot in voto. vide. ī. votū. ver. votū. ver. lz in voto.

¶ Dispensare p̄ot papa circa votū cōtinētie cū religioso. vide. ī. votū. §. papa p̄ot. 7. ī. papa p̄ot contra votum.

¶ Ubicunq; inferiori p̄lato citra papā cōcedit potestas dispensandi intelligit hoc posse facere ex cā quia hoc importat verbū dispensatio alīs aūt causa nō exīte nō valet dispensatio vel debet retractari. no. Inno. 7 Ab. post eū. in. c. cū ad monasteriuz. de statu monach. vj. colū.

¶ Dispensatio ad secundū beneficiū obtinendū an valeat nisi fiat mētio ō qualitatibz primi beneficij vide. ī. gra nō valet. cū versi. se.

¶ Dispensatio vbi p̄cedit intelligit p̄cessa ep̄o 7 nō inferiori p̄lato nisi aliud exprimat qz ista ardua p̄tinent ep̄is. no. Inno. in. c. ij. de eo qui fur. oz. rece. 7 Ab. in. c. fi. de cleri. pug. in duello.

¶ Dispensare an p̄ot ep̄s vel legat⁹ cuz clerico excō. vel depposito mistrāte seu cū irregulari. vide glo. approbatā. 7 ibi dd. in. c. clerici. de cle. excō. 7c. 7 glo. in c. j. de eo qui fur. oz. rece. q̄ tenet q̄ ep̄s nō p̄ot dispēsare cū illis qui excōicati diuinū officiū exercere p̄sumunt. idē in. c. ij. eo. ti.

¶ Dispensatio ē debita vbicunq; subest necessitas vel vtilitas. Nam vbicunq; psona res locus 7 causa exigit debita ē dispensatio. j. q. vij. nisi rigor. adeo q̄ peccat p̄latus nō dispensando. ar. ij. q. vij. c. quāto. 7 tūc ē phibita dispensatio qñ sine decoratiōe eccie fieri nō p̄ot vt vbi nō subest iusta cā dispēsandi. j. q. vij. 7 si illa. 7 vide no. p Hosti. in. c. pe. 7 vl. de fi. presby. 7 Jo. an. in. c. ō mulcta. ō p̄ben. no. Pe. de ancha. in. c. nisi cū pridem. §. p graui. de renun.

¶ Dispensatio an 7 qñ ē necessaria vt clericus minosus publicus vel occultus possit celebrare vi. no. p Inno. in. c. ex tenore. de tem. ordi.

¶ Dispensare in quibz casibz p̄ot ep̄s 7 in q̄bz ñ vide notabiliter p Inno. in. c. dilectus. de tem. ordi.

¶ Si ep̄s facit aliquid cōtra ius cōe 7 ē tale factū i quo p̄ot dispensare p dispensatōe habet maxime si nullus ex dispensatōe ledit de biga. sup eo. de cleri. cōiuga. c. diuersis. optet tū q̄ p̄cedant ea que dispēsatōem p̄sumi faciāt. s. cognitio summaria sup causis dispensatōis. puta an sit necessitas vel vtilitas eccie vel alia iusta cā. ff. de in ius vo. libert⁹. ij. q. vij. §. nisi rigor. cū sequē. Jtē requirit decretū dispensantis. s. decernimus eū idoneū 7c. alīs p̄sumit temerariū factū ep̄i. nec p dispensato habetur ē no. Jn. in. c. veniēs de fi. p̄sbi.

¶ Nō sufficit sola patientia p̄lati vt videat dispensatio vt qz audit missam vel recipit p̄curatōem ab eo qui indiget dispensatōem ꝛ in dispensatōe exigitur factū solēne vt ē in ordinatōe vel cōfirmatōne. no. Jnno. in alle. c. veniēs. de filijs p̄sbi.

¶ Dispensare p̄t epi cū illegitime natis in simplici beneficio in alijs tū eccl̄ijs a paternis: sed in paternis nō possunt vt est cōclusio glo. in. c. ad abolēdam. in fi. de fi. p̄sbi. Ad dignitatē tū vel curatā ecclesiam non possunt epi dispensare nisi papa dispēset. vt. c. ex tua ax. 7. c. fi. eo. ti. si tū illegitim⁹ ingrediatur religionem cum p talem ingressum omnis tollatur irregularitas. vt in aute. de monach. in prin. lvj. dis. c. j. p̄ot sine aliqua dispensatōne ad ordines promoueri nō tū ad honores sine dispensatōe. vt alle. c. fi. de fi. p̄sbi. 7 ibi glo. no.

¶ Dispensare an p̄ot papa vt clericus beneficiat⁹ possit testari. vide. ī. testamentuz. versi. clericus beneficiatus.

¶ Superior exercens actū cum subdito cōtra legē eo casu quo dispensare p̄ot nō videt in dubio dispēsasse. no. Jnno. in. c. veniēs. de fi. p̄sbi. lz aliud est in dispensatione principis cui ex gratia p̄mittit dispēsatio. nam in dispensatōe principis nō requirit causē cognitio sed sufficit sola voluntas. no. Jnno. in c. cū ad monasteriū. de sta. monach. sed in dispēsatōe inferioris requirit causē cognitio. si ergo inferior p̄latus a papa cui ē cōcessa dispensatio nō adhibuit cognitōem nō p̄ot dici dispensatio ꝛ dissipatio. 7 iō debz p superiorē reuocari. no. Ab. in. c. diuersis. de cleri. cōiuga.

¶ Ex quo quis egit actū in quo potuit dispēsare lz dispensatio nō tenet quo ad superiorē qz nō seruauit seruanda qui reuocare possit factū cōtra legē ab inferiori ipe tū inferior ptraire nō poterit qz quātuz in se est actū 7 approbauit. indignū. n. ē reprobare mores illius quos primo approbauit. fa. lex si vxor ff. de adul. no. Hosti. 7 Ab. post eū in alle. c. diuersis.

¶ Nō dispēsat ep̄s ptra ius nisi in casibz sibi cōcessis. vt no. in. c. at si clerici. §. de adul. de iudi. 7 in materia dispensationis que ē exorbitans nō debet argui de casibz p̄missis ad nō p̄missos etiam si p̄missi sint maiores. no. Jo. an. in regula que a iure cōi. de reg. iu. li. vj. no. Ab. in. c. Johānes. de cle. pug. iij. colum.

¶ Ubi dispensat cū aliquo circa pluralitatē eccīarū p̄ot deseruire p aliū in altera earz. no. in. c. nō p̄ot li. vj. 7 in. c. extirpande. eo. ti. Ab. in. c. quia nōnulli de cleri. nō resi.

¶ Dispensare p̄ot ep̄s cū verbaliter depposito. vt plene p Ab. in. c. at si clerici. §. de adul. de iudi. in maioribz tū criminibz nō p̄ot clericū restituere cū dispensare nō p̄ot in illis. Si vo depositio fuit actual 7 allegat legitima causa vt qz p falsos testes fuit depositus 7 tunc p̄ot ep̄s clericum ad beneficiū suum restituere. vt. c. ep̄s. xj. q. iij. no. Ab. in. c ex tue. ō cle. nō resi. in fi.

¶ Dispensatio sup pluralitate beneficioz sine legitima cā nō valet qz nō inducit piculū animaz: naz ſm beatum Bern̄. talis nō est dispensatio sed dissipatio. no. Hosti. in. c. qz intātū. de p̄bē. 7 Inno. in. c. cū ad monasteriū. de statu monacho. qō p̄bat ex vi vocabuli nam dispensare ē diuersa pensare. 7 sic p̄scrutari debet iusta cā tollendi iura quesi nō subest ō dissipatio 7 iuriū vulneratio. fa. qō not. glo. in. c. dudū. ij. de elec. no. Ab. in. c. quia intantum. de p̄ben.

¶ Dispensatio lz sit stricti iuris 7 strictissime sit intp̄tanda. vt. c. j. 7. ij. de fi. p̄sbi. li. vj. nihilomin⁹ tū extendit ad necessaria p̄sequēda seu dependentia ex eo sup quo ē dispensatū. no. glo. in. c. siquis in clero. j. q. j. nam ex quo dispensat cū aliquo sup pluralitate bñficioz videt dispensatū sup residētia. Jtē si dispensatur cum minore vt possit habere ecclesiam curatam videtur dispensatū vt nō teneat se facere p̄ mouere ad sacerdotiū infra annū 7 circa hāc materiā vide Hosti. in. c. cū in cunctis. de elec.

¶ Dispensatus sup duabz eccl̄ijs hz optōem intpolatim vtriq; deseruire vel alteri p vicariū. no. glo. in. c. nō p̄ot. de p̄ben. li. vj. nam ex quo dispensatū est sup principali videt etiam dispensatū sup accessorio. vt ibi latius no. glo. 7 cōmendat Ab. in. c. qz intātū. de p̄ben.

¶ Dispensare p̄ot ep̄s vt canonicus p̄bendatus in

vna eccia sit canonicus sine pbenda in alia ecclesia sed nō pōt dispēsare vt habeat duplicem pbendam ex quo prima pbenda sufficit sibi sed respectu canonicatus pōt qz ē vtile eccie hre plures consiliarios. no. Jnno. in. c. fi. de cleri. nō resi. 7 Ab. in. c. relatū. de pben. vj. colū.

¶ Dispensare pōt epūs vt quis habeat in diuersis ecclesijs beneficia simplicia etiā residentiā requirentia dum tñ alterū nō sufficiat ad sustētatōem clerici 7 in eadē eccia pōt dispensare circa difformia beneficia nō circa cōformia vnde non pōt dispensare vt quis habeat in eadē eccia duos canonicatus licz possit vt ibi habeat dignitatē cū canonicatu cuz pbenda. iuxta no. in. c. j. de cōsue. li. vj. qz circa difformia beneficia nō frangit ius nec etiā tollit suffragiū canonico in eadē eccia. no. Jo. an. in. c. literis. de cōcef. pben. limitatur dictū Jo. an. p Abb. in. c. cum iam dudū. de preben. vt possit dispēsare epūs in duabz preben. s. quando vna p se nō sufficit als pcedit. c. sanctoz. lxx. di.

¶ Si dispensatur cū aliquo vt possit habere duas dignitates vel psonatus intelligit vt habeat in diuersis ecclesijs nō in eadē eccia nam cū materia dispensatōis sit odiosa debemus cape intellectū min9 iuri exosum vt in. c. j. 7. ij. ō fi. pūby. li. vj. 7 in. c. qō dilectio. de psang. 7 affi. fa. c. statutuz. de elec. li. vj. no. Ab. in. c. demulcta. de pben. ij. colū.

¶ Dispensatio debet fieri ꝓpter bonum priuatum. imo ille ꝙ dispēsat debz habere intuitū rōnis boni vniuersi 7 cause ꝓpter quā dispensat que quidē ē triplex vtilitas necessitas eccie 7 euidens prerogatiua psonarū vnde si dispensator habet ista p oculis nō dicit facere cōtra bonū publicū nec pferre bonum priuatū sed relaxare statutū generale ꝓpter bonuz publicū: vt no. beat9 Tho. de aqno. ij. ij. q. lxxxvij. arti. ix. hac ergo de cā merito dispensat in eccia dei cum psona literata eo qz nō solū pdest eccie cui pficit sed etiā toti eccie vniuersali 7 cū maximo labore stetit in exercitio scientie merito debet cōpensari labori. si aūt fieret dispensatio ꝓpter bonū priuatuz nō eēt dispensatio ꝫ dissipatio cū dispēsatio sit ius cōmunius relaxatio facta cū cause cognitōne ab eo qui habet prātem dispēsandi. no. Ab. in. c. de mulcta. de pben. iij. colum.

¶ Licet in duob curatis bñficijs solus papa dispēsat in duobz tñ simplicibz vl in simplici 7 curato dispensare pōt epūs sed si beneficia sunt in diuersis dyocesibz vterqz epūs debet intervenire in dispensatōne facit ad hec in ar. c. cum illoz. §. si vo claustrales. de sen. excō. 7 qō no. in. c. pastoralis. ō primile. 7 pōt epūs etiā vltra duo beneficia dispēsare. no. Ab. ꝓtra anto. post glo. in. c. de mulcta. de pben. viij. colū. de hac materia dispensationis circa pluralitatē beneficiorū plene p Ab. in. c. repetitiōe. 7. c. extirpande. §. qz vo. de pben. 7 circa dispensatiōem pluriū pbendaz p eū in. c. cū iam dudū. eo. ti.

¶ Ja cū quo dispensat circa pluralitatē beneficiorū ē tutus quo ad deū si ex cā dispensatio fiat puta ꝓpter necessitatē vel vtilitatē eccie cōem vel ꝓpter euidentē progatiuā meritoz si tñ sine cā legitima 7 vera fiat dispēsatio nō ē tutus quo ad eccīam militantē. no. Pe. de ancha. in repe. c. j. de cōstitutōibz vt refert Ab. in. c. de mulcta. de pben. ix. colum.

¶ Dispensare pōt epūs in duobz curatis in casu. quādo vna eccia prochialis est tñ curata habitu 7 non actu vt qz oēs prochiani sunt mortui vel recesserūt de loco nā talis eccia nō includit in dispositōe. c. de mulcta. de pbē. nā in penalibz debēt verba capi i potiori significato vt euitet pena. c. statutū. de elec. li. vj. Jtem principalis rō statuti cessat cū clericus nō sit impotens ad seruiendū vtriqz ideo nō inducit vacatio ipo iure p receptōem secundi. no. Ab. in. c. demulcta. de pben. in fi. vide glo. c. statutū. §. alle. 7 in. c. lz canon. eo. ti. li. vj.

¶ Dispensare an pōt papa vel epūs circa pluralitatē beneficiorz vide cōclusiōes Ab. in repetitōne. §. quia vo. c. extirpande. de pben. vide. §. beneficiū. v. nō solū. cum se.

¶ Dispensare nō pōt papa in casibz qui no. p glo. in c. ꝓposuit. de cōcef. pben. 7 vide spe. in ti. delegato. in rubrica. de dispensatione. §. nunc breuiter. vl. colū.

¶ Dispēsare pōt papa cū bigamo vt ꝓmoueat ad sacros ordines ex cā tñ hoc facere tenet lz hoc sit cōtra aplm. xxxiij. dist. lector. cōiter tenetur q pōt in c. ij. de biga. no. Ab. in. c. ꝓposuit. de cōcef. pben. iij. colum.

¶ Dispensare lz possit papa ꝫ vniuersalē statuz ecclesie. vt in. c. nō debet. de cōsang. 7 affi. nō tñ hoc potest si decolorat status eccie ex tali dispensatōne seu limitatōe 7 sic intelligit glo. c. ꝓposuit. de pcef. pben. 7. c. lras. ō resti. spo. facit. j. q. vij. si illa. no. Ab. in alle. c. ꝓposuit. iij. colum.

¶ Dispensare nō pōt papa in gradu inter ascendētes 7 descendētes pōt tñ dispensare in collateralibz in linea inequali non aūt in linea equali vt puta vt patruus possit ducere neptem qui sunt in secundo gradu in linea inequali sed cum filijs duorum fratrū pōt dispensare qui sunt in equali. ita no. in. c. literas. de resti. spo. vbi vide rōnem. 7 in. c. gaudem9. de diuoz.

¶ Dispensatio facta p papam vt quis possit ꝓmoueri ad ecciasticas dignitates nō extendit ad epatū vide. j. epatus.

Dispositio

¶ Dispōnentis mentē colligimus ex qualitate psonarum nam in dispositione cuiuscūqz scripture seu cuiuscqz dispositionis tria sunt attendenda. prima. s. loquens 7 illius cui loquitur 7 vis locutōnis no. Ab. in. c. solite. de maio. 7 obe. j. colum. vide. §. argumentum.

¶ Dispositio generalis debet referri ad spēs nō ꝓuisas. vt. l. sancimus. ff. ō penis. no. Ab. in. c. intimasti. de appel. j. colum.

Diuiduum

¶ Diuiduum qñ cognoscat ab indiuiduo. vide notabiliter 7 plene per Baldū. in. l. ij. C. de hereditatactionibz.

Diuoztiū

¶ Diuoztium cum separatur matrimonium propter impotentiam que forma dz seruari. vide. j. mulier 7c.

¶ Matrimoniū si petit separari ꝓpter defectum cōsensus que forma dz seruari. vide. j. mrimoniū. ver. vbi ē. cū ver. se. 7 vide. j. scandalū.

¶ An sit separandū mrimoniū ꝓpter seuitiā mulieris. 7 vide. j. mrimoniū nō ē separandū.

¶ Separat mrimoniū ꝓpter vitiū sodomie. vide. j. mrimoniū sicut ꝓpter. 7 ver. an si ꝓpter heresim.

Doctoz

¶ Doctoz cū ad apicē doctoratus dignitatis ꝓmouet dz approbari ab ordine seu collegio 7 pcise requirit numerus septē doctoz ad minus. C. de pfe. 7 medi. l. mgros. li. x. 7 ibi glo. 7 Bart. 7. l. si qs. eo. ti. no. Jo. an. in cle. j. de cele. miss. Ab. in. c. nō pōt. de re iudi. vlt. colū.

¶ Doctoz copia vbi habet illius loci vbi sunt dz

stilus seruari. vide. ℨ. curia.

¶ Doctor ad̄us ē pmouendus sine examinatiōe si ē lr̄atus hz. n. testimoniū toti⁹ ppli. c. null⁹. xxiij. dis. 7 sic scolaris bene pitus transit sine examinatōe vl̄ saltz modica p forma. Ab. ī. c. pstitut⁹. ij. ō appel.

¶ Doctor cōis opinio si ē euidēter falsa vel pōt cō uinci aptissimis wcumētis vel rōnib⁹ licite iudex sequit opinionē singularē spernēdo cōem. no. Jo. an. in. c. j. ℣ cōsti. Ab. in. c. j. ℣ sponsa. 7 in. c. sciētes. ℣ censib⁹.

¶ Doctor sel̄ approbatus vl̄ medicus si postea repe riat inutil̄ 7 imperit⁹ pōt reprobari idē ℣ alio cuiuscunq; pfessionis. vt. l. grāmaticos. ℒ. ℣ pfes. 7 medi. li. x. Ab. in. c. ℣ illis. ō ℣spon. ipu. 7 in. c. j. ō magistris. in fi. 7 Ab. in. c. cū ℔m aplm. ℣ pben.

¶ Doctores ℣cretor⁹ etiā si sint laici ℣bent p̄cedere wctorib⁹ legū. Jtē wctor legū p̄cedit wctorē artiū 7 medicine: theologia tm̄ p̄cedit oēs alias scientias quia eius subiectū ē ℣us. wctor aūt vtriusq; p̄cedit wctorem in vna facultate tm̄. ℣ quo vide qō pulcre ac eleganter no. Ab. in. c. clerici. ℣ iudi.

¶ Doctoris cā 7 scolariū ē priuilegiata sicut cā wtis vide. j. wtis cā 7 wctor.

¶ Doctor si certo tpe legit ⁊ illustris 7 pōt ei scribi tali illustri legū pfessori ⁊c. no. bar. in phemio. ff. vete. v. colū.

¶ Doctor nec miles nō ⁊ hr̄e dignitatē. no. bar. in l. ex eo. ff. ℣ mili. testa. ipe tm̄ bar. videt̄ dicere cōtrariū in. l. fi. ℒ. ℣ iudeis. vbi pcludit iudeū ñ posse effici wctorē cū wctoratus sit dignitas ℣ quo in phemio. ff. 7 l. fi. ℒ. ℣ no. ℒ. fa. Doctor. n. cū incipit legere ⁊ hr̄e dignitatē. Ab. in. c. quāto. ō mgr̄is. qō sit dignitas no. Ab. in. c. j. ℣ iudeis.

¶ Doctores valde sunt honorādi vñ ipor ordo ⁊ p̄cipuus 7 multa alia priuilegia pseq̄ūt̄ wctores ab imperatorib⁹. ℣ quib⁹ in. l. j. ℒ. ℣ pfes. 7 medi. li. x.

¶ Doctor si ℣dit cōsiliū p errorē 7 p imperitiā suā et secuta sit sententia p illud consiliū teneť ad satisfactōem illius p̄tra quē lata ē sentēt̄ia. vt. c. tua nos. ℣ homi. 7 in. l. illicitas. §. sunt. ff. ℣ offi. pfi. 7. l. idē iuris. §. j. ff. ad. l. aqui. 7 in regula nō ē sine culpa. ℣ reg. iu. li. vj. facit qō no. glo. in. c. j. ℣ cōfes. c. li. Ab. ī alle. c. tua nos.

¶ Doctor ē egregia pson̄a. no. glo. i. l. ad pson̄as. ff. ℣ iureiu. fa. l. medicos. ℒ. ℣ pfes. 7 medi. idez dicit glo. illa ℣ familia wctoris q̄ gaudet eodē p̄uilegio notāt wc. in. c. si qui testiū. ℣ testib⁹.

¶ Jnter cetera insignia q̄ tradunt̄ wctorib⁹ et clericis dat̄ anulus ad p̄figurādū matrimoniū spūale p̄tractū inter eū 7 scientiā. vt cle. ij. ℣ magi. et qō ibi no. vide. §. anulus.

¶ Doctoratus ē dignitas. vt. c. quāto. ℣ mgr̄is. no. Bar. in. l. j. ℣ nouo codi. cōpo. 7 in. l. fi. ℒ. ℣ iude. lz tm̄ vacillauerit in. l. seio. ff. ℣ mili. testa. 7 dubitatio ē qz wctor nō hz administratōem. 7 iō dimittit sub dubio. Ab. in. c. clerici officia. ō vi. 7 ho. cle. iiij. colum.

¶ Si q̄s fuerit in wctorē vl̄ medicū tanq̄ sufficiēs p̄motus si tm̄ postea reper̄it insufficiēs vz reprobari 7 insignijs wctoratus priuari p hoc tex. in. l. grāmaticos. ℒ. ℣ pfes. 7 medi. li. xj. 7 no. ff. ℣ mune. 7 ho. l. vt gradatim. §. reprobari. Jtē examinat⁹ 7 approbatus pōt in examinatōe wctorat⁹ reprobari cū ex noua cā potuit se inutilē reddere vt si fuit inuallum magnū inē licētiā 7 wctoratū 7 etiā nō dato intervallo pōt reprobari in examinatōne publice. nā aliq̄ adipiscat̄ gradū wctoratus vz ter examinari. Primo a wctoribus p̄nātib⁹. vt in. l. nemini. ℒ. ō aduo. di. iudi. Sc̄o a wctoribus in puato examie. Tercio in publico. vt alle. l. magistros. ℒ. ℣ pfes. 7 me. cle. ij. ℣ mgr̄is. 7 pbat̄ in. l. vnica. ℒ. ℣ athle. vbi vz reportare trinā victoriā in bello anteq̄ ad militiā ḡs pmoueat̄. 7 sic no. bar. in. d. l. vnica. 7 archi. in. c. ℣ quibusdā. xxxvij. di. 7 Ab. in. c. cum ℔m aplm. ℣ pben. iiij. colum.

¶ Doctor plebeius si ē scientior p̄ferť wctori nobili minus wcto secus si sunt equiualētes q; tūc duo vincula potētiora sūt. no. Bal. in. l. nemini. ℒ. ō aduo. di. iudi. vt refert Barba. in. c. j. ℣ vna.

¶ Persone literate equipant̄ nobilib⁹ 7 sic vz eccīa honorare p̄sonas literas nō solum verbo sed etiaz facto vt subueniendo eis pingues ℣ redditib⁹ ecclesie p̄ alijs minus literatis vt colligitur ex. c. multa. ℣ pben. in fi. 7 hoc ideo qz scientia p̄dest nedū habenti sed etiā toti vniuersali eccīe nam orbis sine literis regi nō pōt. vt in auten. habita. ℒ. ne filius p patre. 7 alibi ⁊ q; eccīa vniuersalis valde ad sui regimē indiget iuris literatis. vt. c. cū ex eo. ℣ elec. li. vj. no. Ab. in alle. c. ℣ mulcta. ℣ pben. iij. colū. vi ℣. j. religiosus ℣ licentia. p scientiaz nanq; iuris illuminat̄ mundus 7 ad obediendū ℣o et ministris vita subiector⁹ informat̄. vt no. in. c. sup specula. ℣ magistris. 7 in alle. c. cum ex eo. Ab. in. c. lz nobis. ō pben.

¶ Doctorat⁹ apicē pauciss̄imi recte attingūt. Ly. 7 Bar. in p̄ma pstitutōe. ff. veteris. §. j.

Dolus

¶ Dolus nō excusat nisi sit talis qui virū pstantē 7 peritū ℣cepisset. no. Ab. in. c. cum dilectus. qō mecā. vide. j. metus sicut.

¶ Dolus lz ℣t cām cōpromisso nō tm̄ p hoc cōpromissuz ē nullū ipo iure ñ ꝓpetit exceptio wli. vt no. in. c. cū dilecti. ℣ empt. 7 vendi. Ab. in. c. ij. ℣ arbi.

¶ Dolū adhibēs in p̄missione wtis tenet̄ insolidū vide. j. wtē scienter.

¶ Dolo si quis sit inductus ad eligendū sepulturā alibi q̄ in eccīa prochiali nullum cōmodū ⁊ habere wlosus ex hoc. vt. c. in nr̄a. ℣ sepul. idē qñ religio si cupiditate patrimonij alicuius inducunt eū ad religionē naz lz teneat ingressus priuant̄ tm̄ patrimonio illius. vt. c. cōstituit. xx. q. iij. 7 Ab. in alle. c. i nostra. iiij. colum.

¶ Dolus 7 fraus sūt diuersa. vt no. glo. in. l. iurisgētiū. §. ß si fraudādi. ff. ℣ pactis. lz Barba. ibi aliud teneat. glo. tm̄ 7 Ab. in. c. ex tenore. ℣ rescrip. no. q; wlus pōt eē sine fraude ß non fraus sine wlo. vnde fraus ē wlus adhibitus ad cōmodū ꝓpriū 7 ad ℣ceptōem alterius. fa. l. fraudis. ff. ℣ reg. iu.

¶ Dolus impunitus remanere nō ℣bet ne malicia sua sit wlosa lucrosa. ff. ℣ wlo. l. j. in p̄in. 7. l. ne ex wlo. nec ē equum quenq; wlū relevare. ff. p socio. l. verū. §. tps. 7. ff. ℣ reg. iu. l. nō fraudat̄. 7 ex eo q; wlosus ℣linquit nō ⁊ eē melioris cōditōis. c. audiuimus. 7 ibi glo. ℣ collusione.

¶ Si q̄s wlo cā lucri cōsiliū exhibeat fraudulētuz obligat̄. ff. ℣ re iudi. cōsilij. 7 ē expssum in. c. sane. ℣ renū. 7 no. in. c. nemo ex cōsilio. ℣ reg. iu. li. vj. ℣cepto nanq; pmissionib⁹ subuenit̄. vt. c. sup hoc. ℣ renunci. ℣ceptis. n. 7 nō ℣cipientib⁹ iura subueniunt ff. ad velle. l. ij. §. j. 7 in casu in quo ℣ficit actio ℣cepto officiū iudicis ē implorādū. ℣ offi. iudi. c. iudicis officiū. ff. ℣ mino. l. in cause ℣ pactis. 7. c. cū p̄tem. 7 glo. no. in alle. c. sane.

¶ Dolus an equipareť cū culpa. vide. ℨ. culpa.

¶ Dolus dans cām p̄tractui bone fidei lz anullat cōtractū ex ℣fectu p̄sensus ipo iure notat Jo. an. post glo. in. c. cū dilecti. ℣ empt. 7 vēdi. 7 glo. in. l. ij. ℒ. ℣ rescin. ven. 7 Bar. in. l. eleganter. ff. ℣ wlo. secus si wlus ℣dit cām p̄tractui stricti iuris qz iudi

cat stricte ꝛ hac differentia cõtractuum. vide glo. no. in. c. cũ dilecti. iij. colnm.

¶ Licet cõtractus rõne vli sit null⁹ põt tñ ꝛcept⁹ si vult stare illi cõtractui. nec vlus ꝓsit vloso naz nullitas causat in fauorẽ vlũ passi cui iura subueniunt nõ ꝛcipientis. in. c. cũ vniuersorẽ. ó re. pmu. ⁊ hoc verũ nisi cõtractus sit a lege ꝓhibitus. vt no. glo. in. l. a diuo. ⁊ Ab. in. c. cũ dilecti. ꝛ empti. ⁊ vẽdi. iij. colũ.

¶ Si ꝓpter ꝛlictũ ꝑ aliquẽ cõmissum bona ꝛlinquẽtis ꝛbẽt ad certã ꝓsonã quẽre si illa ꝓsona vlose ꝓcurauit ꝛlictũ cõmitti nõ ꝛbet cõsequi bona. ar. in. c. postulasti. ꝛ ꝓcess. ꝓben. idẽ si ex statuto põt occidi impune bannitus nam vlose ꝓcurans bannum alterius cũ ipm possit occidere nõ gaudebit priuilegio impunitatis ⁊ idem in similib⁹ questionib⁹ ꝑ illũ tex. vt ibi no. Ab. ij. colũ. vide. s. collatio. ver. ex negligentia.

Dominium

¶ Dominio rei sue põt quis priuari ꝓpter vtilitatẽ publicã. no. in. c. que in eccl̃ar. ꝛ cõsti. Bar. in. l. fi. C. si ꝑ ius vel vti. pub. Ab. in. c. ij. ꝛ ꝓsti.

¶ Dominiũ rei sine traditõe possessiõis acquirit ecclesie ꝓpter insigne ei⁹ priuilegiũ. l. fi. C. ꝛ sacrosan. eccle. ⁊ l. traditiõib⁹. C. ꝛ pac. ⁊ l. quotiẽs. C. ꝛ rei ven. Inno. ⁊ Ab. in. c. ex lris. ꝛ ꝓsue. sup. ij. glo.

¶ Dominiũ an ⁊ qñ acq̃rat ex solo titulo. vide ibi ꝑ Ab. vlt. colum.

¶ Dñium an ꝛnotet genitiuus. vide. j. genitiuus.

¶ Dñs olim hodie ꝓsumit dñs ⁊ sic ꝓsumptõe iuris sufficit cõcludere ꝓbatõem. no. Inno. in. c. nouit. ó iudi. ꝓpe fi. ꝛsertio nãq; animi nõ ꝓsumit nisi ꝓbet maxime qz nõ ꝓsumit q⁹ quis ꝛfacili rẽ suã iactet. l. cũ ꝛ indebito. ff. ꝛ ꝓba. negans tñ se dñm vl̃ possessorẽ ꝓsumit nõ dñs. vt. l. si quis. §. differentia. ff. ꝛ acqui. pos. idẽ in beneficialib⁹ quo ad ꝓiudiciũ negantis sed nõ suꝑioris. no. Ab. in. c. cũ ad sedẽ. ꝛ resti. spo. xij. colũ.

¶ Dñium an ꝓbat̃ ꝑ possessionẽ diuturnã ⁊ ꝑ famã vide. j. possessor nõ ꝓsumit dñs. ⁊ an ꝓbat̃ ꝑ indicia. vide ꝛc. signãter Bal. in. l. indicia. C. ꝛ rei vẽdi.

¶ Dñs rei nõ ꝓsumit possidere nec obtinebit i possessorio nisi ꝓbet possessionẽ ⁊ ꝛiectõem vt ẽ cõclusio Ab. in. c. cum ad sedẽ. ꝛ resti. spo. ⁊ in. c. olim. iij. co. ti. j. colũ. vide. j. possessor nõ ꝓsumit dñs.

¶ Dñium ẽ difficile ꝓbare. vt. c. sepe. ꝛ resti. spol. et modos ꝓbandi dñium. vide in. l. cũ res. C. ꝛ ꝓba. ꝑ glo. ⁊ Cy. ⁊ Bar. in. l. remq; nobis. ff. ó acqui. pos. et in spe. ti. ꝛ actio. seu petitiõib⁹. §. sequit. v. smia. ⁊ ver. si aũt velis.

¶ Dñs nõ põt cõponere in ꝓiudiciũ subditoꝝ. vi⁹ s. cõpositio.

¶ Dñium ꝓbat̃ si quis ꝓbat se ꝓcepisse fructus tanto tpe qđ sufficit ad ꝓscriptõem. vt. c. cũ cõtingat. ó ꝛci. et ibi Ab. in prin. et fa. qđ no. et legit̃ in. c. cum cã. ꝛ cau. pos. et ꝓpꝛie. et qđ no. bar. in. l. ad locatione. C. locati.

¶ Dñium an ex pluribus causis põt queri. vide. j. possessio põt ex pluribus.

¶ Dñium siue canonica institutio ñ ꝓbat̃ ꝑ diuturnã possess. sine titulo. vide. j. ꝓbatio. v. lz qs ꝓbet.

¶ Dñium rerũ eccl̃asticaꝝ ẽ penes ꝛẽ. no. Inno. in. c. cũ sup. ꝛ cã pos. ⁊ ꝓpꝛie. ⁊ ẽ tex. i. c. cũ ex eo. ꝛ elec. li. vj. hoies. n. offerẽtes bona sua eccl̃ie hñt respectũ ad deũ. vt. c. nulli liceat. xij. q. ij. ⁊ c. res eccl̃ie. xij. q. j. hoc cõcludit Ab. in. c. cũ eẽs. ꝛ testa. v. colũ.

¶ Dñium fideicõmissi vniuersal⁹ an trãsit sine traditõe. vide. j. fideicõmissum.

¶ Dñium transfert titulo ꝓstituti. vtputa si vendi tor ꝓstituit se noĩe emptoris possidere. vt. l. quedaz mulier. ff. ꝛ rei ven. ⁊ l. certe. ff. ꝛ acqui. pos. cõmendat Ab. in. c. fi. ꝛ ꝑcarijs. ij. colũ.

Domicilium

¶ Domiciliũ habẽtes in ciuitate dicunt ꝛ ꝓpꝛio illius ciuitatis licet sint diuersarũ linguaꝝ seu forte alibi nati. vt. c. qm̃. ꝛ offi. ordi. ⁊ in autẽ. ꝛ quest. in prin. ⁊ l. ꝓuinciales. ff. ꝛ ver. sig. ⁊ sic no. qꝝ cessante cã legitima nõ põt ciues expellere hñtes domiciliũ in ciuitate. no. Ab. ffm Bal. in alle. c. quoniam. circa princi.

¶ Domiciliũ ꝺz hr̃e scolaris in studio post moram. x. annoꝝ. C. ꝛ incolis. l. ij. li. xj. Inno. in. c. qđ clericis. ꝛ fo. cõpet. Item scolaris et mercator vbi continue degit ⁊ cõmorat põt cõueniri etiã ꝛ alibi gestis. no. Bar. in. l. ij. C. vbi sena. vel cla. idẽ Inno. i. c. ex ꝓte. b. ꝛ fo. cõpe. et tex. optim⁹. in. l. quisqs. C. si cer. pe. Ab. in. c. qđ clericis. s. allega.

¶ Domicilia plura habet clericus hñs plura beneficia residentiã requirentia quia in quolibet beneficioꝝ habet domiciliũ. no. glos. in. c. priuatus. lxxj. dis. et. c. qz intantũ. ꝛ ꝑben. qđ limitat Ab. late. in. c. postulasti. ꝛ fo. ꝓpe. qñ clericus equaliter residet in vtroq; bñficio. ar. l. assumptio. §. viris prudẽtib⁹ ff. ad muni. sed si seruit alteri ꝑ se et alteri ꝑ vicariũ tunc videt habere domiciliuz vbi residet tñ et non in alio qz residentia ẽ illa que facit sortiri domicilium seu necessitas residendi vt sentit Inno cõ. in. c. ex ore. ꝛ ꝓmit. et Ab. vbi. s. et ipe notabiliter. in. c. qz intãtũ. ꝛ ꝑben. circa fi.

¶ Domiciliũ hz clericus vbi hz beneficiũ residẽtiã requirens vt. c. postulasti. ꝛ foro cõpetẽ. no. in. c. ex ore. ꝛ ꝓmit. Itẽ rõne originis. vt. c. cuz nullus. ꝛ tem. ordi. li. vj. Itẽ vbi hz patrimoniũ suũ seu maiorẽ ptẽ. vt ibi no. et in. l. ij. vbi sena. vel cla. Itẽ vbi fuit ordinatus no. glo. in. l. heres abs̃. ꝛ iudi. sentit Inno. in alle. c. ex ore. Itẽ vbi hz larẽ seu habitatõem ꝑ ꝛcẽniuz lz habeat beneficiũ alibi notat Abbas in allegato. c. postulasti. ꝛ foro cõpe.

¶ Domiciliũ hz abbas seu religiosus in claustro. vi ꝛ. s. abbas seu religiosus.

¶ Domicilium licet non contrahitur ex assiduo cõuersari. potest tamen ibi conueniri quia contrahit ibi quasi domicilium. vt no. in. c. quod clerici. ꝛ foro cõpet. nisi equaliter se collocet in diuersis locis. vt. l. assumptio. ff. ad munici. sed si non equaliter se collocet. quandoq; tamen conuersando videtur habere animũ redeundi et abeundi. ar. in. c. is qui. ó ꝑpul. li. vj. ꝛ quo vide late Ab. in. c. ex ꝓte. ꝛ fo. cõpe. iij. colum.

¶ Subiectus ratione originis licet transferat domicilium alibi non per hoc eximitur a iurisditione temporalis domini nec quo ad temporalia nec quo ad spiritualia. ꝛ spiritualibus est tex. in. c. tercio. ó tempo. ordi. idem si reperiatur quis in loco originis quo ad ius cõueniendi. vt no. Bar. in. l. assumptio. ff. ad municipales. remanet etiaz subiectus q̃ ad onera ꝑsonalia. vnde tenet̃ subire officiũ ad qđ eligit̃ et lz alibi habitet cũ incola sit astrictus tã in muneribus q̃ in honoribus tam in loco domicilij q̃ in loco originis. vt no. bal. in. d. l. assumptio. et idez in ꝓlatis seu clericis vel monachis. vt no. Ab. in. c. fi. ꝛ procu.

¶ Filius ꝓsequit ciuilitatẽ ex origine patris lz ipe alibi natus sit. vt. l. assumptio. §. filius. ff. ad muni. nisi sit bastard⁹ seu vulgo q̃sit⁹. q̃ sequit matrem ⁊ nõ ꝓrem. vt. l. cũ nup. ff. ꝛ sta. ho. et ab. i. c. fi. ó procu.

¶ Tũc videt ciuis mutare domiciliũ suũ cũ vendidit oĩa bona sua. et ĩ alio loco emit possessiões tũc

illico videt primū wmiciliū ꝛeseruisse ꝛ secūdū cō-
stituisse. no. Bar. in. l. assumptio. §. filius. ff. ad mu-
ni. idē sentit Jnno. in. c. ex trāsmissa. ꝛ renū. idē cū
cōstat ꝛ animo mutantis wmiciliuz. vt. l. si qs in-
structus. ad munici. idem qñ ꝑ ꝛcēniū habitat naz
animus ꝛphendit. ex cōiecturis. vt. c. ij. ꝛ renū. li.
vj. ꝛ. l. wlū. C. ꝛ wlo. no. Ab. in. c. fi. ꝛ procli.

Dominus

¶ Dñs nō pōt cōponere in ꝑiudiciū subditoꝝ. vi-
j. cōpositio.

¶ Dñs sicut ꝛ vasalli pñt cōuenīri sup iure subiectō-
nis. vide. j. reus. ver. cōuenīri pñt.

¶ Si sunt duo dñi alicuius castri vel ciuitatis ꝑ in
diuiso ꝛ nō cōueniūt in illius dispositōe ꝛbet ha-
beri recursus ad supiozē vt ꝓuideat. no. glos. in. c. lz
xxj. q. iij. Ab. in. c. fi. ꝛ iudi. in prin.

¶ Dñs pōt repetere subditū suū ab alio ꝛtentū. vi
ꝛ. j. repetitio.

¶ Dñs an pōt agere ꝑ iniuria vel furto facto ꝑ sub-
ditū vel colonū ꝛ an pōt intētare aliā actōz sibi cō
petentē. no. glo. in. c. auctoritate. ꝛ pui. li. vj. ꝛ Jn-
no. in. c. dilectis. ꝛ ap. ꝛ archi. ij. q. j. in primis. ꝛ. l. lz
ꝛ pba. ꝛ dñi ꝛ rota cōclu. lxxx.

¶ Dñs rei petite an ꝛ qñ ꝛbeat ī iudicio noīari. vi-
ꝛ. s. citatus seu cōuentus.

¶ Dñs tenet ex facto familie qñ familia ꝛlinquit
in illo officio seu ministerio in quo ē ꝓpositus dñs
ꝛ ipe in illo misterio vtit familie ope ē. n. tunc. quid
imputet dño si nō elegit seu ꝓposuit honestā fami-
liā. vt. l. ij. §. familie. ff. ꝛ pub. vt in nauta q̄ tenet ex
maleficio familie sue. vt. l. vnica. ff. furti. ad nau. te-
net tñ dñs ciuiliter nō criminaliter. vt. l. ne q̄d. ff. ō
incen. rui. ꝛ nau. vbi hoc no. Bar. ꝛ. l. si post. C. ꝛ as
sess. liberat tñ dñs exhibēdo malefactores vt alle. §.
familie. ꝛ. l. si post. ꝛ. l. si cū exhibuisse. ff. ꝛ publi. ꝛ ß
verū cū dñs exercet officiū publicū. secus si priuatū
vt qz regebat hospiciū tunc nō sufficit exhibere ma
lefactorē ß ē in optione dānū passi an agat ꝓtra fa-
mulos an ꝑ dñm vl hospitantem. vt. alle. l. vnica. ff.
furti. ad nau. ꝛ Bar. in alle. §. familie. Ab. in. c. j. ꝛ
resti. spo. vide. j. hospitiū.

¶ Dñs agri seu territoriū tenet ꝛ robaria ibi facta
si fuit sciens ꝛ potuit phibere ꝛ nō phibuit nō. n. ꝛ
buit pativt maleficiū cōmitteret in territorio. in. l.
j. §. is autē. ff. si fa. fur. fe. di. ꝛ idē ō villa seu castro si
potuit phibere. ꝛ nō phibuit maleficiū ß ꝛ hoc vl
timo sentit aliꝫ glo. in autē. vt nulli iudi. §. qñ ꝙ vo.
colla. ix. pmū tenet Bar. in. l. nequit. ff. ō incē. rui. ꝛ
nau. tenet tñ ꝓdictus dñs ciuiliꝫ nō criminaliꝫ ꝛ vil
le seu castro poterit imponi collecta. vt ibi no. bar.
ꝛ ꝛ mō imponēdi collectā vide ipm in. l. tercia. ff. ō
re iudi. Anto. ꝛ Ab. in. c. j. ꝛ resti. spo.

¶ Dñs olim ꝑsumit hodie dñs. vide. s. dñium. ver.
dñs olim.

¶ Dñs nō ꝑsumit possidere ß optet q̄ ꝓbet posses-
sionē adeptā fuisse. facit. l. traditionib. C. ꝛ pba.
ꝛ. c. olim. iij. ꝛ resti. spo. Anto. ꝛ Ab. in. cū ad sedē.
eo. ti. xij. colum. vide. s. possessoꝝ non ꝓsumitur ꝙ
minus.

Donatio

¶ Donatio gratiosa quando ꝓsumatur. ꝛ vide. j.
gratia.

¶ Donatio nō ꝑsumit si dico alicui tolle hāc pecu-
niā sed ꝑsumit potius mutuū vel ꝛpositū qz nemo
ꝑsumitur suum iactare. vt. c. sup hoc. ꝛ renun. ꝛ. l.
cū ꝛ indebito. ff. ꝛ pba. Ab. in. c. in causis. ꝛ elec.
ꝛ colum.

¶ Donatio actionis alicui facta ꝓpter seruitia seu
merita etiā si in ea ñ exprimat titulus ꝓtractus va-
let ꝛ nō ꝑsumit simulata nec ē opus vt ꝓbet causa
cause. ar. in. Lj. C. ꝛ fal. cā adiec. ꝛ fa. l. cū quis. §. co
dicillis. ff. ꝛ le. iij. ꝛ qō no. in. c. fi. ꝛ succes. ab intes.
vide. j. simulatio.

¶ Donatio seu cessio actiōis q̄ fit a laico clerico an
valet. vide. s. cessio actionis facta a laico.

¶ Donari an pōt eccia pleno iure ꝑ papā vl aliū ꝑ
latū. vide Ab. in. c. cū inter. ꝛ re iudi. iij. colū.

¶ Donatoꝝ pōt in dnatōe quā facit eccie cōditōez
seu modū apponere etiā cōtractus resolutiui ad ß
c. cū dilecti. ō dns. res ergo semel facta eccie pōt ab
ea aduocari mō nō seruato vel ꝑ existētiā cōditōis
resolutiue qō vez si modus fuit finalis cā ꝓtractus
vt. l. j. C. ꝛ dna. que sub mō. ß si modus nō ē final
cā ꝓtractus tūc nō agit ad reuocatōem ß obseruā-
tiā modi. ꝛ sic ꝺz intelligi textus ea ꝺcitōe. C. ꝛ rei
ven. in dnatōe tū facta eccie ꝑsumit q̄ modus non
sit cā finalis cōtractus vt ē tex. notabilis. in. c. vez
ꝛ conditione appositi. ꝛ sic nō pōt agi ad reuocatōz
sed solū ad implemētū nisi sit dictū qō possit reuo-
cari est conclusio Ab. in. c. verum. ꝛ vide plene ꝑ cū
in. c. verū. ꝛ fo. cōpe. viij. col. vbi vide an mō vel cō-
ditione non seruata in traditione ecclesie possit ꝙ-
nans vel etiam tradens ꝓpria auctoritate manū
apponere.

¶ Donare seu cedere pōt pater filijs hereditatē re-
tentis sibi aliquib dnis. glo. ꝛ Ab. in. c. trāsmisse.
qui fi. sunt legi. ꝛ ibi Ab.

¶ Cogit mulier ex officio iudicis dnatōz a viro si
bi ꝓpter nup. ꝑ ꝓseruatione illiciti mrimonij factā
relaxare si talis dnatio ꝓstat impedimētū disso-
lutioni talis matrimonij ē casus. c. et si necesse. ō dn
na. inter vi. ꝛ vr. fm Ab.

¶ Donatio inter cōiuges phibet. vt. c. fi. ꝛ dna.
inter vi. ꝛ vxo. qō est verum quando ē pura et facta
nulla rōne cogente sed sola liberalitas ē causa dna
tionis. vt. l. j. ff. ꝛ dna. ꝛ. l. donari. ff. ꝛ re iudi. dna
tio tñ remuneratiua non phibet vt. l. qō aūt. §. fi. ff.
ꝛ dna. inter vi. ꝛ vr. iō Bar. in. l. si voluntatē. C. ō
dtis pmis. inquit q̄ si nobilis nubit plebeio pōt si
bi cōstituere ꝛtē animo dnādi ꝛ talis dnatio est
remuneratiua ꝓpter nobilitatez compensandā cū
ꝛte. no. Ab. in. c. fi. ꝛ dna. inter vi. ꝛ vr. ꝛ in. c. j. ꝛ
adulte. in fi.

¶ Donatio facta in nuptijs ꝑ cōsanguineos cōiu-
guz que ꝺz redonari vel strenas. intelligitur data grā
mulieris iō efficit sua iuxta ꝛctrinā Bar. ꝛ bal. in
fili. in. l. si plures. §. in arrogato. ff. ꝛ vul. ꝛ pupil. ß
sti. vbi aliter ꝛterminat Bart. s. q̄ facta dnatio a
ꝓsanguineis viri intelligit ē facta cōtēplatōe viri
vel ecōtra ꝛc.

¶ Donata eccie vident collata ꝑ remedio aīe. vide
j. legata.

¶ Donatio si fiat hoc modo dno tibi talem insulā
que comꝑhenditur inter vias publicas a ꝓ me ri
diei in qua sunt. x. iugera si sunt alia duo vel tria iu
gera intelligunt dnata. ꝑ. l. si fundum sub cōditōe
§. si libertus. ij. ff. ꝛ le. j. ꝛ. l. cum pater qui filio. ff. ō
le. ij. qz cum dnatoꝝ ꝛsignat certū corpus ꝛterimi
natum adiectio mensure lz falsa repiatur falsa ꝛ-
monstratio nec viciat nec minuit illud cui additur
vt. ff. ꝛ le. j. l. si seruus legatus. ꝛ cōdi. ꝛ demō. l. ꝛ
mōstratio. ꝛ. C. ꝛ falsa cā adiec. l. j. ꝛ ē ꝛ. ff. ꝛ ac.
emp. ꝛ ven. l. si venditoꝝ. in prin. ꝛ. l. pe. §. vlti. Oldr.
suo ꝓsilio. cxcvij. ꝛ cōsilio. ccxxxij. vide. j. benedictio.
ver. si venditor fundi. ꝛ vide foro legum. l. iiij. ti. ꝛ-
las mandas.

¶ Donari an pōt ꝓcubine. vide. s. cōcubina.

¶ Donatio quam ꝛ aliqua eccia facit laicus mo-

nasterio vel alij loco religioso valet dispensatiue in casu q laicus talē eccīam ꝛe facto tenebat ꝛ erat ita potens q aliꝰ ab eius manib⁹ eripi non poterat aliꝰ aūt laicus ꝓferre nō pōt eccīaz quātūcūqz ꝓsensus epi interueniat qz nemo dat qđ nō hz. ꝛ iste ē intellectus. c. cura. ꝛe iure patro. vt ibi no. Ab. circa pn.

¶ Bonatoꝛ cū posset reuocare donationem in casib⁹ hic cōtentis ē notandū circa primū casum q nō solū si ꝑ manus ꝓprias sed etiā si ꝑ alias manus ꝺ facit poterit reuocari donatio. vt singulariē no. Joh. an. in alle. c. fi. ꝛe dona. ꝛ in. c. sicut dignū. ꝛe homic. ꝛ idē fm eū si quis impie intulit pedē seu digitum. ar. glo. in. l. tale pactū. §. fi. ff. ꝛe pactis. limita istuz primū casum nisi cā istius iniectiōis fuisset ipe donatoꝛ ꝛ donatarius se ꝛefendēdo manus intulisset ī donatorē vt ibi no. Jo. an. ꝛ no. Bal. ī. l. reos. §. cū in talib⁹. ff. ꝛe his qui. vt indig. idē si iusticia mediāte donatarius mādasset occidere donatorē qz rōne officij necessitatus id facit. vt. c. nō ē crudelis. xxiij. q. v. secus si fuisset aduocatus cū sit officiū volūtariū. vi. l. pꝰ legatū. §. aduocatū. ff. ꝺ his qui. vt indi.

Item limita nisi ignoranter ꝓcuisset donatorem ar. l. si quis ignorans. ff. ꝛe iureiu. ꝛ. c. si ꝙ. ꝛe sentē. excō.

¶ Circa scđm casuz ꝺ donatore qui atroces iniurias intulit qđ intelligit ꝛe iniuria verbali. vt. §. dicitur. atrox. n. ꝺr iniuria respectu psone loci ꝛ tēpis ꝛ facti. insti. ꝛe iureiu. §. atrox. idē si fugauerit donatorē vel captū coiuerit. ꝛ. c. nup. ꝛe sen. excō.

¶ Tercius casus si graue damnū in reb⁹ inferat donatoris stabit arbitrio iudicantis. fa. qđ no. glo. in. c. sedes ꝛe rescrip. De quarto ꝛ quinto casib⁹ supdictū ē in sexto casu. in quo tangit ꝛe alimento. no. q si donatoꝛ egeat ꝛ donatario nō ꝓstant ei alimenta poterit reuocare donatōem. qz videt ingratꝰ per l. necare. ff. ꝛe li. ag. qz maioꝛ offensio ē ꝛenegare alimenta paupi. vt ibi q inferre graue damnū in reb⁹. ar. in. l. sancimus. C. ꝛe sacrosan. eccle. ꝛ hoc etiā intellige si donatio sit remuneratoria. nam hz sit irreuocabilis ingratitudo facit eaz reuocabilē. vt. l. fi. C. ꝛe reuo. ꝺ.

¶ Item no. q nō tenet pactū ꝛe nō reuocando donatōem ꝓpter ingratitudinē etiā si iuramētū interueniat. no. spec. ti. ꝺ dona. §. j. ver. quid si pactū. quod intellige ꝛe iuramento ꝛe ingratitudine futura qđ nō firmat tale pactū si ingratitudo resultat ex delicto ꝛ qz tale iuramentū patit vicium formale. vt no. Bal. in. c. j. ꝛe iureiu. ꝛ sic cōcludit barba. in alle. ca. fi. ꝛe ꝺ. ix. col.

¶ Item no. q hz donatoꝛ nō possit agere cōtra heredē donatarij ingrati ad reuocādū donatōem. vt no. glo. in alle. c. fi. ꝛe dona. poterit tū excipe cōtra eū si adhuc res erat penes donatorē. vt. l. fi. C. ꝛe adul. no. Bal. in. l. fi. C. ꝛe reuo. ꝺ. Item no. q dicta reuocatio etiā hz locū in beneficiato ingrato eccīe in qua ē beneficiatus ꝛ etiā collatoꝛ beneficij. vt tenet barba. in alle. c. fi. nō tū poterit reuocare si donatio fuit facta pcedēte obligatōne naturali ad antidota. vt l. sed si lege. §. ꝓsuluit. eo. ti. Item hz locuz reuocatio si sit ingratus in periculū honoris seu fame donatoris qz maioꝛ ē honoꝛ persone q sint bona. fa. qđ no. glo. in. l. eadē. ff. ex qui. cau. manu. ꝛ. l. vt vim. ff. ꝛe iusti. ꝛ iure.

¶ Item no. q etiā reuocat donatio ex ꝓsumpta volūtate donatoris. s. ꝑ natiuitatē filioꝝ supuenientiuz ꝛ reuocat etiam qz inofficiose facta respectu filioꝝ ꝛpe donatōis vt qz effudit patrimoniū nihil vel parū relinquendo filijs. ꝛe quo vide Jo. an. hic ꝛ bar. in. l. titia. §. imperator. ꝛele. ij. ꝛ Ab. in alle. c. fi. Item ꝓcludit Barba. ibi post mlta. q si quis donauit bona sua eccīe vl monasterio vel alij pio loco q postea filij natiuitate reuocat in totū donatio qz carioꝛ est filius q pia cā q ex ꝓsumpta voluntate ꝓpis excludit in totū eccīa. facit. c. quicūqz. xvj. q. vij. ꝛ. l. nihil §. facilioꝛ. ff. ꝛe bo. li. ꝛ vide et alia notabilia ꝑ barbaciū vbi. s.

¶ Donare an pōt ꝓlatus vel clericus ꝺ bonis eccīe suis consanguineis. vide. j. elemosynam. ꝛ. j. prelatꝰ licet.

¶ Si dono alicui certā villā ꝛ oia q̄ habeo in ea nō veniunt iura spūalia qz nō sunt equalia exꝓssis sed illa generalitas ꝛeꝺz restringi ad tpalia ꝓpter spem tpalitatis pcedētē. no. ꝑ Jnno. in. c. ex literis. ꝛe iure patronatus. fa. c. sedes. ꝛe rescrip. vbi cōmendat Ab. circa prin.

¶ Donare nō videt q necessarijs oneribꝰ succurrit. ff. ꝛe ꝺ. inter vi. ꝛ vx. l. si qs ꝑ vxore. nec qs hz liberalitatē necessarie electōis. l. vnū ex familia. ff. ꝛele. ij. no. glo. ꝛ Jo. an. in. c. relatū. ꝛe pben.

¶ Donatio seu vēditio bonoꝝ facta ꝑ pręm vltra legitimā filio ꝛebitā reuocat tanq inofficiosa. viꝺ. j. inofficiosum testamētū.

¶ Si donat villa vel vniuersitas an vident donata spūalia. vide. j. venditio. ver. lz in venditōe.

¶ Donatio que fit cā renunciatōis nō ē nisi quedā ꝓmutatio seu ꝓpensatio seruitij qđ ꝓbat ꝑ. l. j. post prin. ff. ꝛe dona. vbi ꝺr q illa ē ꝓprie donatio ad quā monet donatoꝛ nulla alia pcedente cā nisi vt exerceat liberalitatē qui. n. remunerat nō donat sed solui ꝛebitū illi qui ei seruiuit ꝑ hoc bo. tex. in. l. a q̄bus. ff. ꝛe ꝺ. vbi si quis donat magistro suo illa nō est mera donatio qz potius voluit remunerare officium siue obsequium magistri ex quo infert q licet donatio sit prohibita inter coniuges sed si ante cōiugiuz precessit aliqua obligatio naturalis int eos videt tenere donatio ē cōclusio Ab. sup rubrica. ꝛe dona.

¶ Sunt in poscente nouē sex in donāte notāda. cā. modus. fides. locus. ꝛ penuria. tpus. etas. ꝛebilitas cū ꝓditōe donantis. mens hylaris festina manus assitq facultas. dulcioꝝ affectus discretio dantis ꝛ oꝝ ꝺ. n o. Jo. an. in. c. j. ꝛe dona. in fi. ꝛ ꝑ auarū mēdicātē. vide no. glo. ibi item sene. memoꝝ esto receptibeneficij dati nunq. vt ibi no. Jo. an.

¶ Donare lz possit ꝓlatus in vita sua aliquā ꝛe rebus eccleśis iuxta no. in. c. ceteꝝ. ꝛe dona. nō tū hoc in testamēto facere pōt ē ꝓclusio Ab. in. c. apostolice. ꝛe ꝺ. iij. colum.

¶ Donare an pōt ꝓlatus quinquagesimā vel cētesimā loco pio ꝛ religioso ꝛe possessionib⁹ seu bonis vel redditib⁹ sue eccīe cathedral' cū cōsensu vel sine cōsensu capituli. ꝛ vide late ꝛ plenissime ꝑ Ab. in. c. aplice. ꝛe dona.

¶ Donatōis ingratitudo qđ sit vide. j. ingratitudo

¶ Donatio reuocat ꝑ donatorē in casib⁹. c. fi. ꝛe dona. vt ibi intelligit ꝛ limitat Ab. primus cū donatarius violētas manus iniecit in donatorē.

¶ Secūdus cū atroces iniurias sibi inferre ꝓsumit qđ intellige ꝛe iniuria verbali aliꝰ sup fluus cēt iste casus ꝓpter cām pcedētē ꝛ sequentē vel si donatorē fugauerit vel captū tenuerit. Tercius cū graue dānū in reb⁹ donatoris intulit qđ intellige circa maioꝛē ptē substātie. vt no. in. c. apostolice. ꝛe ꝺo. qđ ē arbitrarium. Quartus quando presumpsit seu attemptauit inferre vite piculum lz effectus non fuit secutus. vt puta quia parauit venenum vt donatorem perderet vel aliter parauit sibi insidias: simile in. c. ꝑ humani. ꝛe homic. li. vj. Quintus casus extra tex. ē si nō fuit adimpletus modus in donatione adiectus. vt. l. fi. C. ꝛe reuo. dona. Sextus si do-

natarius neglexerit alere wnatorē inopē. ⁊ hoc qñ wnatio pſiſtit in magna quātitate. ſecus ſi in pua vt no. Ly. in alk. l. fi. qō no. p mulieribꝫ ſenibꝫque wnāt fere omnia bona ſua ⁊ negligunt wnatarij eas alimentare q̄ pōt reuocare wnationē no. Abb. in alle. c. fi. de wna. j. ⁊. ij. colum. vide. j. ingtitudo.

¶ Donationē factā a defuncto heres reuocare nō potest vt. in. c. fi. de wna. ⁊ rō est qz wnatio fit ex mera liberalitate wnatoris ⁊ cōtēplatōe wnatarij nō heredis ⁊ idē est in reuocatione q̄ fit post mortē wnatoris ob ingratitudinez in ipſius pſonā. nā merita ⁊ demerita sūt pſonalia: iō nō transeūt ad heredes no. Abb. in alle. c. fi. ij. colūna.

¶ Donatio facta a patre vni ex liberis non reuocat p alios liberos niſi vsq; ad debitū subsidiū etiam ſi wnatio fuit inofficiosa re ⁊ cōſilio vt. l. querat. C. de inof. wna. ſi tū wnatio fuit facta alteri extraneo ⁊ tūc ſi liberis fuit aliquid relictū nō reuocatur niſi ad debitū iure nature ad hoc. l. oīs. ff. de inoff. teſt. ſed ſi nihil relinquit wnatio eſt inofficiosa re ⁊ conſilio ⁊ reuocabit in totum ar. in. l. ſi libert⁹. ff. ō ope. liber. ſi vo fuit inofficiosa re ⁊ nō reuocatur niſi vsq; ad debitū iuſ nature. vt. l. j. ij. ⁊. ij. C. ō inoff. w. ⁊ ſic intelligit glo. c. ſi de wna. ⁊ ibi Abb. ⁊ vide no. in auten. ex teſtamento. C. de wn. ⁊ in auten. ex cauſa. C. de libe. prete.

¶ Donatio cū reuocat qua actiōe agat. vide Abb. in. c. fi. de wna. iij. colūna.

¶ Donator ſi in vita wnatarij ignorauit ingratitudinē cōmiſſam vel ſciuit ⁊ nō habuit tps cōpetens ad agendū poteſt agere cōtra wnatarij heredē ar. in. c. cū in veteri. de elec. ⁊ in. c. fi. de vila. nā non dicit tacuiſſe qui ignorauit ⁊ idē dicendū in herede wnatoris vt poſſit agere cōtra wnatoriū ſicut in ſimili dicit glo. in. l. fideicōmiſſū. C. de fideicō. ⁊ glo ī. l. ſi ſortem C. de. bis qui. vt indig. vbi ſi wnatarius carnaliter cognit vxorē wnatoris in vita ſua eo ignorante poterit heres agere ad reuocandū wnationē cōcludit Abb. in alle. c. fi. v. colū.

¶ Donatio facta eccliē nūquid ob ingratitudiez p̄lati ⁊ capituli venit reuocāda no. Abb. in. c. fi. de wna. vl. colū. quod dēdet ab alia plixa q̄ſtione nūquid delictū p̄lati ⁊ capituli nocet eccleſie no. in. c. j. de wlo ⁊ cō. ⁊ in. c. dilectus. de furtis.

¶ Donator an ⁊ qñ teneat de euictōe no. in. l. ij. C. de euict. ⁊ in. l. ariſto. ff. ō wna. ⁊ aliquid p glo. inter cetera dēben.

¶ Quēadmodū nō valet wnatō facta ꝓcubine per militē ſeculi vt in. l. ij. C. de w. inter virū ⁊ vxorē nec wnatō fcā ꝓcubie p clericū. cū ſit miles celeſtis militie ⁊ nobiliō q̄ miles ſecū. xj. q. j. xp̄ian⁹. xxiij. q. vij. reprehenſibile idē tenet Bar. in. l. affectōis. ff. ō wn. et qō no. Jo. an. in. c. de his. de ſepul. facit glo. ī. l. miles. ff. de re iudi. que vult q̄ ſicut ꝓpter debita nō tenetur miles ſeculi cedere bonis nec pōt queniri vltra q̄ facē poſſit ita nec miles dei de q̄ in. c. odoard⁹. de ſo. p Abb. ⁊ in. c. ij. de pigno. ex quo collige q̄ pui legia attributa militibus ſeculi debēt obſeruari q̄ milites dei in caſibus in quibus ſubeſt eadem ratō ar. in. c. generali. xvj. q. j. notat Abb. in. c. j. de cleri. egrotan.

¶ Donare pōt epūs cuz ꝓſenſu capituli ſui iura dignitatis ſue inferiori dignitati vide. j. epūs cū ꝓſenſu.

¶ Donatio facta p̄ſenti ō hereditate futura nō valet vt. l. ſtipulatō hoc mō. de ver. obli. ⁊ ibi notabiliter p Bal. nec etiā valet wnatō oīm bonoz p̄ntiuz ⁊ futuroz qz tollit liberalitatē faciēdi teſtāmtuz lz eccliē poſſit talis wnatio fieri vt no. Bar. vbi. s. et in. l. fi. C. de pac. ſi tñ wnauit bona p̄ntia valet wnatio ꝑm oēs vt no. in alle. l. fi. vt refert Abb. ī. c. ij. de cōcel. p̄ben. q̄ vide.

¶ Donatō facta ābaſiatoribꝫ an cedat eoz lucrum mittentiū vide. s. ambaſiator. ver. nūquid id.

Dos

¶ Dotis cauſa ē mixti fori ⁊ cū principaliter intentat est locus p̄uentōi ſicut in ſacrilegio ē ꝓclusio. Abb. in. c. eccliā ſancte marie. ō ꝓſti. xj. colū. tñ Jo. ō imo. in. c. ex lr̄is de pigno. ta. q̄ cā dotis etiā p̄ncipaliter p ſe intentata ſpectāt ad eccl̄iam ⁊ facit ibi caſuz et ꝫ tenet idem Abb. in. c. de prudētia. de wna. inter vi. ⁊ vxo. idē Barba. notabili in allegato. c. ex liter⁊. iij. colū. et idem in dotib cōſtituendis qz fauetur dotibus tam ante mr̄imoniū q̄ poſt matrimonium ⁊ cō ꝓſtante mr̄imonio vt no. in. l. j. ff. ſolu. ma. ⁊ Barba. vbi. s.

¶ Dos p̄miſſa ſi nō ſoluitur viro pōt vir repellere vxorē. qz cū dote teneat ſuſtinere onera mr̄imonij. vt. c. ſalubriter de vſur. ⁊. l. ſi cū dote. §. ſi autē. ff. ſo. ma. ⁊ ex quo nō habet vir vnde ſumat emolumentū pōt hec onera recuſare vt. c. p vias ō dote poſt diuo. vbi no. ꝓbatur ibi q̄ etiā vxore ex cā abiecta pōt agere maritus ad dotē ſibi p̄miſſam ex quo ſe reddit paratum dote ſoluta vxorē reaſſumere vt ibi not. Abb. vide. j. maritus pōt repellere.

¶ Dotē nō pōt petere filia a patre ſi eo inuito mr̄imoniū ꝛr̄it ſimpliciter nubendo nulla p̄miſſa dote vt no. in auten. que res. C. cōia de lega. et p Bar. in. l. obligātur de ac. et obe. nec in tali caſu pater obligatur ad dotandam filiā ſed iudicis off. cōpellitur vt filia poſſit nubere ſi ſibi idoneum elegit vt. l. qui liberos. ff. de ritu nup. et. l. fi. C. de dotis p̄miſ. ō q̄ filia iā nupta eſt ſine dote ceſſat ratio cōpellēdi patrē no. Abb. ī. c. accedēs de peur. Si vo filia nupſit cū idoneo p̄miſſa dote pōt agere ꝑ patrē ad ip̄az dotandā. et de ꝫ habes duas glo. notabiles ꝑm Abb. vbi. s. vna ē. xxxij. q. ij. c. fi. alia ē in. c. fi. xxv. q. j. q̄ autē filia iam nupta ē ſine dote tenetur maritus ex dote ſuo alere honorifice vt in auten. q. mo. na. cſſi. le. §. pe. Jnno. in. c. p litteras de dona. inter vi. et vxo. nec per hoc excluditur a bonis paternis poſt mortē patris vt. l. maximū vicium. C. de libe. prete. et credo q̄ ſi caueatur q̄ filia dotata non ſuccedat cū maſculis non habet locum in muliere que nupſit ſine dote inuito patre nota Abb. in allega. c. accedens in fi.

¶ Dos debet eē libera ſicut mr̄imoniū vide. j. matrimoniū.

¶ Dotare tenet fr̄ etiā clericū ſororē ſuā ſi nō hz vñ ſe dotet. no. in. l. cū plēs. ff. de admi. tu. et in. l. nō oī. de arbi. vbi dic̄ Ly. q̄ cā dot⁊ fauorabilioz ē q̄ cā alimētoz vñ ſic fr̄ tenet in cā neceſſitat⁊ alimētare ſorores ita et dotare et ꝫ fortius eſt in clerico qui magis tenet exercere actū hūanitatis ⁊ caritat⁊ q̄ laicus vt. c. j. de emp. ⁊ ven. ⁊ credo q̄ cū bona ꝓſcētia ſi clericus nō hz p̄monialia dz dotare ſororem ſeu aliā ꝓſanguineā inopē de redditibꝫ eccliē q̄ ꝓbatur p. c. j. de coha. cle. ⁊ mulie. et. c. omnimodo. xxx. di. et. c. nō ſatis. xlij. di. Abb. in. c. puenit de arbi.

¶ Dos etiā metu ꝓſtituta valet cū ius fingat ſtipulationē dotis ſemp in mr̄imonio interuenisse vt. l. ſi mulier. §. ſi dos. ff. qō me. cau. ⁊. l. vnica. C. de rei vx. acti. Abb. in. c. cū locū. de ſponſa. in fi.

¶ Dotare nō cogit pater filiā q̄ ꝛr̄it mr̄imoniū ſine ſuo ꝓſenſu. no. glo. xxxij. q. j. c. fi. xxxvj. q. j. c. ō raptu. q̄ eſt verum ſi filia elegit maritum moribꝫ ſuis indignuz ß ſi filia nupſit poſt. xxv. annū nō ē ſibi imponēda culpa vt in auten. ſed cū de appel. cogno. §. ſi alicui. ſi tñ nupſit filia ſine p̄miſſione vt⁊ nō cogit pater eam dotare qz exquo filia repetit maritū ſine

vte cessat cā cōpulsiōis idē si cōtraxisset sine pmis-
sione vtis no. Bar. in. l. obligātē ff. de acti. 7 obli. no.
Abb. in. c. j. ō vspon. impu.

¶ Item tenet reddere vir heredib vxoris soluto
mrimonio ñ putatiuo ꝫ vo ductо tñ ne egeat ma-
ritus 7 debet considerari qtū facere pōt marit⁹ ha-
bito respectu ad tps pdēnatōis. vt. c. j. ō vna. inter
vi. 7 vx. 7 l. maritū 7 l. rei. ff. so. ma. nec istud priuilegiū
trāsit ad heredes extraneos vt no. Abb. in alle. c. j.

¶ Vbi pstat mrimoniū esse nullū nō agitur accesso-
rie ad restitutionē vtis sed pditione sine cā p hoc
lege finali. ff. de conditione sine causa hec em pditō
est priuilegiata quo ad ipam mulierem sicut actio
de vte vt. l. ij. ff. de priuile. cre. Abb. in. c. de prudē-
tia de w. int vi. 7 vxo.

¶ Item licite cōstituit marit⁹ vxori ex ꝑmia sꝰstan-
tia qū fit ante ptractū mrimonij p⁹ ptractuz tñ nō
valet vt no. in. c. 7 si necesse de vna. inter vi. 7 vx. sed
vbi plebeius recepit nobilē in vxorē tūc videt vna-
re cā recōpensandi cū nobilitate no. Bar. in. l. si vo-
natio. ff. so. ma. Abb. in alle. c. 7 si necesse.

Item vidua ꝑ tenetur ecclesia defendere nō tamen
ꝓ iusticiam nam ratione fauorabilis 7 pie cause non
est alicui inferenda iniusticia no. in. c. super eo. ō vo-
na. inter vi. 7 vx. 7 facit illud vulgare vnū altare nō
est cooperiendum vt discooperiatur aliud. concor.
c. causam de preben. Abb. in allega. c. sup eo.

¶ Pro vte debz marit⁹ satisfdare si vergat ad inopi-
am vide. j. satisfdatio.

¶ Qñ pater cōstituit vtē p filia aut fuit stipulat⁹
vtez sibi reddi redibit ad patrem aut non stipula-
tur 7 tunc si emancipat filiam efficitur filie si antē
moritur muliere actō competit patri vt. l. ij. ff. solu.
ma. 7 in. l. vnica. C. de rei vx. acti. no. Abb. in. c. fi. de
vna. in. vi. 7 vxo. vbi dicit 7 debes scire vt ibi refert
Abb. q vs hoc casu redibit ad patrem quando fi-
lia predecessit etiam si extant liberi ex ipla filia p. l.
dos a patre. ff. solu. ma. 7 notabis hoc vltimum naz
canoniste cōmuniter trāseunt cū hoc dicto 7 idē vi-
detur tenere glo. ī dicta. l. vs a patre vbi plene no.
Bar. alle. l. si post vtem. ff. so. ma. ex hoc habes ca-
sum in quo vs matris nō venit ad filios. s. qñ fuit p
fecta a patre 7 filia est mortua nō emancipata viuē
te pre 7 cessat hoc casu regula illius auten. in succes-
sione. C. de suis 7. le. here. no. Abb. in alle. c. fi. de vna.
inter vi. 7 vxo.

¶ Item si pstituit extraneus 7 fuit stipulat⁹ vtez
sibi reddi soluto matrimonio fuerit vs nō ad mu-
lierem sed ad illum extraneum vt. l. vnica. §. accidit
C. de rei. vx. act. de quo vide qō no. Abb. in alle. c. fi.
de vna. in vi. 7 vxo.

¶ Item cā 7 vctoꝝ 7 scolariū pcurrit in priuilegi-
is no. Bar. in. l. j. ff. solu. ma. tamē potior videt cau-
sa vtorum 7 scolarium quia in eis fauor publicus
versatur in cōmuni quia replet terram sapiētib et
etiam in particulari cum quib potest eos audire 7
addiscere quod non est in vte Abb. in. c. fi. de iudi.
in fi.

¶ Item scienter non posse soluere promittens lz
alis teneat 7 cōueniatur inquantū facere potest tene
tur tamen insolidū. l. ꝑter volum. l. pe. ff. de iure vo-
tis. nam presumitur quis scire. vires sui patrimo-
nij vt. l. quisquis. C. de rescin. ven.

¶ Item assignari debet hospitali sicut ecclie. no. In-
no. in. c. cū ad sedē de resti. spo. 7 vide glo. in. c. cū sic
de conse. eccle. vel alta. 7 Abb. in alle. c. cū ad sedem
in prin.

¶ Si pater est debitor filie cā vtando in dubio nō
videtur habere animū vnandi sed magis animuz
pensandi cū ea q sibi debet est tax. in. l. vxorē. §. pr̄
naturalis. idē si legitim⁹ pmittit vtē p filia et est
eius administrator qua tūc vtiliter gerit negociū
filie ideo de proprio filie videtur eam vtare vt ibi
no. Bartolus 7 vide eū in. l. nēsennius. C. de nego.
ges. 7. l. cū post. de iure vtis.

¶ Item tenet pater filiā virginē que clam cō-
traxit mrimoniū cū laico q mulier sine cōsensu pa-
tris etiā de iure diuino nō debet matrimoniū cōtra
here. xxvij. q. ij. sufficit 7 hoc vex si puella nupsit nō
cōstituta aliqua vte q cessat rō quare pater tenet
ex quo repetit sine vte virū 7 in tali cā marit⁹ tene
tur subire de suo onera mrimonij vt tenet Bar in.
l. obligatorū. ff. de ac. 7 ob. quod approbat. Abb. in
c. j. de adul. dicēs q imputandū est viro cōtrahēti
mrimoniū sine vte ad hoc quod no. in. l. si cū vtez
ff. so. ma. ideoq seruetur cautela in istis clādestinis
sponsalibus vt puella cōstituat certā vtem. viro et
hoc etiā habet verū si puella elegit sibi virū suo ge-
nere 7 moribo dignū vt Bar. 7 Abb. vbi supra. 7 ipe
Abb. in. c. cū cām de raptoribo.

¶ Item recipit augmētū q est quoddam vniuersale
l. qui ante nup. ff. so. ma. 7 pactum interpositū super
vte hz locum etiā in augmēto vtis postea factovt
ff. de pact. vo. l. inter sociū. §. cū inter patrē.

¶ Item extenuāt fructus pcepti p mulierē ex rebo vi-
ri obligatis p vte nō tñ cōpensāt cū quantitate ni
sint cōsūpti vt. l. diuortio. §. ob vnatiōes. ff. so. ma.

¶ Item lucrū nō est merū lucrū nec cōfūdit q est
ad venticiū Bal. ff. de cōdi. ob cām. l. si vnatarius.
§. siquis indebitū.

¶ Item fructus cū pcipiunt ex re ꝑmia restitutitō
ni subiecte nō. cōpēsant cū expen. factis ad ppetuaz
rei vtilitatē nā debemur expense vltra fructus. ff. so
lu. ma. l. insulam. §. fructus. vbi no. Bal. 7 vide. l. fru
ctus. e. t.

¶ Item fructus pcepti ante matrimoniū augēt vo
tem. ff. so. ma. si ante nup. ideo peti possūt iure actō-
nis ō vte. C. de sen. q sine in. quāti. l. fi. 7 vbi. Bal.
de hoc vide glo. notabilē ī. c. salubriter de vsuris.

¶ Item matrimonio cōstāte. nulla habet actōnem vxor
sup vte ꝫ marit⁹ tñ. C. de rei ven. l. vte ancillā. ni-
si in casu. C. de iure vo. l. vbi no. Hostien. in. c. cū cō-
tingat. de iureiur.

¶ Item tutare possunt filios demētes vel furiosi eius tu
tores vide j. tutores possunt.

¶ Item mulier prefertur in vte nō solum priorib ha-
bentib actionē psonalem 7 tacitam ipotecā in bo-
nis mariti vt in. l. assiduis. C. q po. in pig. ha. et Di.
iij. §. actionū. insti. de act. sed etiā vbi est consuetu-
do prefertur priorib habentib expssam nā in his
consuetudo multū opatur vt. l. si de interpretatiōe.
ff. de legi. 7. c. dilectus de cōsuetudine. cessante autez
psuetudine debemus interptari. l. assiduis. i fauorē
mulieris q in facto dubio. potior est causa vtis vt
c. fi. de iudi. no. ab. in. c. ex literis. de pig. iij. colūna
7 no. in. c. ex literis. de pba. in vnatōne tñ ꝑter nu-
ptias quā mlier ex pacto lucratur nō prefertur mu-
lier anterioribo creditoribo cū hoc nō est iure cautū
de parafernalibus bonis mulieris nō q si vir habet
administrationē illoꝝ bonoꝝ eius bona sunt hy-
pothecata tacite vt in vte vt vult glo. in allega. c. ex
literis. Si vo vxor retinet illa bona penes se cessat
dicta obligatio vt Abb. vbi supra. vide infra prela
ti bona.

Sequuntur additōnes vmini Ludo. de Cā-
pis ad precedentem literam. B.

Decanus

Decanus an sit de capitulo vide Abb. de elec. c. cum inter vniuer.

Degradatio

Degradatiõe vbali 7 actuali. vide Abb. in. c. q̃liter lo. ij. de accusa.

In degradatione p̃sbyteri vel alioꝝ inferioꝝ q̃t epi requirũtur. vide per Abb. in. c. siquis de clerico excõ. ministran.

Et an illa solẽnitas requirat̃ in degradatõe actuali, 7 quid in degradatõe vbali vide Abb. eodez. c. 7 vide in. c. tue de penis. 7. c. nouimus de ver. sig. quo ad degradationẽ.

Deuolutio

An supioꝝ ad quem est deuoluta ptãs eligẽdi teneatur eligere de gremio ecclesie vide Abb. in. c. ne p defectu. de elec.

Quando supioꝝ ad quẽ ẽ facta deuolutio ẽ negligens infra tres menses in quem fiet deuolutio vide eo. c. per Abb.

In his que pertinent ad p̃latũ iure deuoluto prelatus nõ tenet̃ habere p̃sensũ sui capituli no. Abb. in eo. c. ne p defectu.

Deuolutio fit in eccl̃ia cathedrali ad immediate supioꝝẽ in casu negligẽtie. i alijs aũt casibꝫ fit deuolutio ad papã no. Abb. in alle. c. ne p defectu.

Superioꝝ ad quẽ fit deuolutio bz tres mẽses vel sex sic̃ habebãt electoꝝes Abb. eo. c. 7 idẽ in deuolutione que fit a collatoribꝫ ordinarijs.

Ille ad quẽ fit deuolutio debet procedere sic̃ fecissent electoꝝes. no. Abb. vbi supra.

An ille ad quẽ fit deuolutio videat̃ eligere 7 confirmare vide Abb. e. c.

Quando nõ est certus numer⁹ p̃bendaꝝ 7 qñ p̃bende nõ sũt distincte an tũc fiat deuolutio. ad epi scopũ vel q̃liter hẽat tũc epus puidere capitulo negligẽte vide plene p Abb. in. c. cũ eccl̃ia. de elec.

Ille ad quẽ fit deuolutõ bz puidere sub illa qualitate 7 illis quibꝫ ille a quo debebat puidere. ẽ conclusio Abb. in. c. cũ in magistrũ.

De deuolutiõe fiẽda de epo ad cap̃lm 7 ecõtra tã in materia collationis bñficioꝝ correctõnis q̃ alis vide plene Abb. in. c. irrefragabilis de offi. ordi.

De cap̃lo deuoluit̃ potestas ad epm de epo ad archiepm de archiepo ad p̃triarchã 7 alis ascendendo vt no. Abb. in. c. nulla de cõcess. p̃ben.

Deuolutõ qualiter fit de epo ad capitulũ 7 de q̃bus vide eo. c. p eũdem Abb.

Deuolutio q̃liter fit si ius instituẽdi spectat ad inferiorẽ p̃latũ 7 patronus nõ p̃sentat infra tps iuris an ad epm vel an ad illũ q̃ debet instituere vide plene p Abb. e. c.

Deuolutio si fit de patrono ad superiorẽ an habeat etiã sex menses Abb. e. c.

Deuolutio si fit ad superiorẽ q̃libet supioꝝ bz sex mẽses no. Abb. in. c. cũ in nostris de cõcess. p̃ben.

Deuolutio qñ fit in materia electõis q̃liter se debet habere supioꝝ in puidẽdo vide Abb. in. c. dilectus de concess. p̃ben.

De materia deuolutõis vide Abb. in. c. inter dilectos de excessi. p̃latoꝝum.

Difficile

Dec dictio difficile qualiter sumit̃ vide p Abb. i c. cũ sint. de decimis.

An difficultas p̃standi vel soluendi excuset a pena vel periurio vide p Abb. notabiliter in. c. breui de iureiurando.

Difficultas excuset ab excõicatõe. Abb. eo. c.

Dilapidatoꝝ

Anteq̃ inq̃ratur p̃tra aliquẽ de dilapidatõne bz p̃mit⁹ inquiri an sit suspect⁹ de ea. ẽ p̃clusio Abb. in. c. venerabili de offi. dele.

Prelato suspecto de dilapidatione bz dari coadiutoꝝ 7 non potest dari nisi a papa vt no. Abb. e. c. 7 vide ibidẽ quãtũ duret et⁹ officiũ.

Dilapidatoꝝ 7 et⁹ coadiutoꝝ phibentur alienare Abb. e. c.

Vide q̃liter hodie p̃cedit̃ p̃tra suspectũ de dilapidatõe 7 an detur sibi coadiutoꝝ. e. c. p Abb.

Dilapidatoꝝ an debeat p̃festim remoueri ab administratõe vide p Abb. e. c.

Et vide quid põt tũc coadiutoꝝ 7 vide casus in q̃bus dat̃ coadiutoꝝ ibidem.

An satisdatio releuet dilapidatoꝝẽ 7 remoueat̃ a dilapidatõe. notabilit̃ p Abb. in. c. lz heli. de symo.

Dilectio

Propter vnũ dilectũ nõ bz q̃s desistere a dilectõne dũ tñ in de linquente sint alie vtutes ẽ conclusio Abb. in. c. nisi. de offi. leg.

Diminutio

Illõ q̃ ip̃ortat diminutõnẽ nõ põt ip̃portare augmẽtũ nececõtra. Abb. in. c. trãsmisse. de elec.

Disputatio

Disputatõ vocabulo p̃ ẽ p̃tinacibꝫ relinq̃nda est mes Abb. in. c. quãto. de p̃sũp.

Distinctio

Aliq̃n etiã p̃udẽtes nõ p̃nt rñdere sine distinctõe no. Abb. in. c. sacris q̃ met⁹ causa gestũ est.

Distributio

Distributões q̃tidianas nõ bz q̃s tpe infirmitatis q̃n sanus nõ p̃sueuit ad eccl̃iam venire ẽ p̃clusio Abb. in. c. plerũq̃. de rescrip.

Diuitie

Diuitie an sũt bone 7 approbet̃ vide p Abb. in. c. sup. de testi.

Diuitie an faciãt hoies legaiorẽ vide p Abb. i. c. fi. de iureiur.

Diuitie de q̃ p̃ sunt vide in solẽni repetitiõne. c. q̃uis. de pactis. colũ. liij. li. vj. p dominũ Ratam.

Diuisio

An maioꝝ ps debeat diuidẽ 7 mioꝝ eligẽ. p Abb. in. c. de parrochia.

Diuidere. an possit papa ẽpatum sine causa vide p Abb. in. c. ad audiẽtiã de eccl̃ia edifi.

Diuidere an possit epus cũ p̃sẽsu capituli rectoriam inuito rectoꝝe. 7 vide p Abb. eo. c.

Domus

Si propt̃ delictũ bz destrui dom⁹ ex statuto vel cõsuetudine 7 an domus cõmunis fratrũ ex delicto vnius destruat̃ vide in. c. in literis. de testi. spo. plene p Abb.

An appellatõe dom⁹ veniat portic⁹ vide p Abb. in. c. decimam. 7 vide eundem in. c. eccl̃ie. de immunitate eccl̃iaꝝ.

An appellatõe domus veniat ortus cõtigu⁹ vide eo. c.

In domibus ecclesie non debentur hospitari le-

gati laicorum principum vt vult Abb.i.c.in omnibus ℞ immuni.eccle.

Dubitatio

¶ Nō ē recipiēdus q̄ dubitat in minimis maxie iuris ꝓtus.ē ꝯclusio Abb.in.c.7 si q̄stiōes ō symo.

Duellum

¶ De pugnātibꝫ in duello 7 q̄d sit duellū vide Abb. tam in rubro q̄ in nigro.℞ clerico pug.in duello.

Ebrietas

¶ Ebrietas assidua est peccatuz mortale.§.ea ℞mum.xxv.di. idem si q̄s frequenter 7 voluntarie scienter in ebrietatem incidat nam id quod est veniale efficitur mortale si in consuetudinem ducatur.xxv.di.§.diuinis.Abb.in.c.j. ℞ reli.et vene. san.vide.j.vinū.

¶ Ebrietas inducit mētis exiliū 7 puocat libidinē 7 ob hāc cām olim patres abstinebāt ab vsu carnis 7 vini.xxv.di.c.ab exordio 7.c.añ oia eadē di.vbi dicit q̄ ebrietas est fomes oim maloꝝ.no. Abb.in.c. a crapula.℞ vita 7 hone. cle.

¶ Luxuriosa res ē vinū 7 contumeliosa ebrietas.c. luxuriosa.xxxv.di.nā venter mero estuās cito expumat in libidinē.7 vbi ebrietas ibi libidio dominat 7 furor.c.vēter.e.di.modico tamē vino vti ꝓpter infirmitatē stomachi sanū est.c.sint tibi ℞ cōse.di. v. ebrietas em̄ corp⁹ ℞bilitat aīam illaqueat mentis ꝓturbationē generat cordis furorē alluget flāmaz fornicationis nutrit 7 ita alienat mentes vt homo nesciat semetipm.Beatus Bernardus in epistola ad sororē.cxxv.

Ecclesia

¶ Eccl̄ia matrix dicit vt cathedralis. Itez dī alia quecūq; eccl̄ia hūs capellas respectu capellarū.c.ex pte.℞ rescrip.7 ibi Abb.

¶ Eccl̄ia vniuersalis ē vnica ꝑlati vo sunt mēbra no.in.c.significasti ℞ elec.

¶ Eccl̄ia seu būficiū nō pōt haberi p filiū ex successione p̄na vide.supra būficiū seu eccl̄ia.7.j.filiꝰ potest esse legitimꝰ.

¶ Eccl̄ia p oia vendicat sibi iura principū in terris subiectis eccl̄ie quo ad tpalem iurisditionē. vñ camera pape tenet locū fisci vt.c.vergentis ℞ hereticis.facit cle.in eo dē ti 7 Jo.an.in.c.q; diuersitatem ℞ cōcel.pben.7 Abb.in alle.c.vergentis.

¶ Eccl̄ia parrochialis q̄ dicaī 7 an trasferens alibi domicilīū vel pegrinus dicaī eē eccl̄ie parrochialis originis vel loci vbi regit vel moriī 7 vide plene per Abb.in.c.in nra.℞ sepul.

¶ Eccl̄ia si ℞necessitate ℞ nouo edificet infra aliā prochiam valde amplā poterit epus statuere q̄ ecclesia nouiter edificata habeat certā prochiaz ex illa antiqua cū oib⁹ obuentionib⁹ vt est tex.i.c.ad audientiā ℞ eccle.edi.℞ quo vide Abb.in.c.nouū genus ℞ ℞ci.

¶ Eccl̄ia anteqū consecret nō appellat ꝓprie eccl̄ia ꝫ basilica post cōsecrationē vo assumit nomē eccle sie sicut electus in epm̄ post ꝓsecrationē assumit nomē epi. Itē eccl̄ia latine idē ē q̄ cōuocatio q; vocat oēs publice templū em̄ iudeorū appellat sinagoga q̄ idem est q̄ ꝓgregatio q; ibi populus congregabatur vt animalia congregātur ꝫ homines tm̄ conuocant basilica dī quasi regū habitatio a basileo imperatore vt no. Abb.super rubrica ℞ conse. eccle. vel alta.

¶ Eccl̄ia est reparanda per eos quos disponit cōsuetudo si enim consuetudo infert onus fabrice in populo illa seruanda est ar.c.ad apostolicam ℞ symo.idē si eccl̄ia habet redditus certos 7 distinctos ꝓ fabrica tūc em̄ ꝑlati tenent̄ dare quartā ꝓtez suorum reddituum q; in hoc.valet consuetudo vt no. Inno.in.c.fi.℞ his que fiūt a maio.parte.c.nec excusari pōt ꝑlatus a quarta vt no.Hosti.in sūma. ti. ℞ eccle.edifi.§.j.ad finem. Si vo quarta pars non sufficit nec consuetudo aliquid disponit recurrēdū ad clericos ecclesie 7 in ea beneficiatos 7 tenētur ꝓrata.būficij no.Bar.in.l.iiij.ff.ō re iudi.non nō tenetur clericus ad fabricā vltra quā potest ℞ducto ne egeat vt.c.℞ his ℞ eccle.edifi.si aūt clericis non supersunt redditus vltimo loco cōpellūtur parrochiani ecclesie nam ex quo ibi audiunt diuina tenētur ad refectionem ecclesie ar.in.c.epūs ℞ offi.ordi. li.vj. nec excusatur parrochianus cedendo vsui ecclesie cum hoc non ℞pēdet a facultate sua vt.c. omnis ℞ peniten.7 remiss.notat Abb.in.c.j.℞ ecclesia edifi.

¶ Pōt epūs cū capitulo.℞putare ad fabricam necessariā eccl̄ie cathedralis fructus būficioꝝ vacantiū si epūs 7 canonici nō sufficiūt no.plene Jo.an.i c.si ꝓpter ℞ pben.li.vj.7 idem ℞ redditib⁹ capellarū ℞putandis ad fabricā plebis ℞ quo Frede.consilio.cc.xvij. Abba.in.c.j.℞ eccli. edifi.

¶ Eccl̄ia vbi ℞ necessitate est cōstruenda pōt construi sine vote ex quo nō reperitur modus ipsam vtādi sic limitat.c.nemo ō cōse.di.j.Abb.in.c.ad nostram.℞ eccle.edi.

¶ Eccl̄ia acq̄rit patronatū in eccl̄ia fundata infra parrochiam suā si sibi ꝓtulit obuentiones seu fundū 7 sic intelligit̄.c.ad audientiā.j.℞ eccle.edifi.

¶ Eccl̄ia pōt sibi edificare aliā eccl̄esiā infra limites sue prochie 7 ibi ℞seruire p capellanū suum vt no.glo.i.c.eā.te.℞ eta.7 q̄li.no.Abb.i.c.ad audiē tiā.j.ō eccle.edifi.7 vide.j.patron⁹ vsi.lz fūdatores.

¶ Potest epūs ex cā mlt̄ iusta 7 necessaria dividere prochiā etiā inuito rectore mris eccl̄ie no.glo. in.c.j.x.di.ar.in.c.j.℞ rebus eccle.nō alie.li.vj.sed si nō subest causa hoc nō pōt vt.c.nlli.xix.di.no.Abb. in.c.ad audientiā ℞ eccle.edifi.

¶ Ad repationē eccl̄esie sue nō tenetur sacerdos nisi quatenus sibi supest ℞tractis necessarijs idez ℞ alijs clericis inferiora beneficia in illa ecclesia obtinentibus q; oēs tenent̄ contribuere ꝓ m facultatem redditu būficioꝝ. vt i.c.j.℞ eccle. edi. 7 q̄ō ibi no. Abb.ad q̄ō fac̄.c.pastoralis ō his q̄ fiūt a ꝑlato.ō patrimonialibus nil tenentur clerici conferre immo si quid expendunt ℞ patrimonio ad vtilitatem ecclesie pñt illō repetere nisi fecerint aīo dnādi. ij.q. iiij.c.quicunq;.notat Abb.in.c.ō his ō eccle.edi.

¶ Eccl̄ia nō distinguit legib⁹ ipabilib⁹ in istis oneribꝫ ꝫb eūdis q̄ō ꝓcedit etiā si sint realia 7 hoc ideo q; eccl̄ie 7 sacerdotes 7 bona eoꝝ sūt ab eis exēpta ō iure diuino vt.c.q̄q̄ ℞ censi.li.vj.notat Bald.i auten. itē nulla cōitas.C. ℞ sacro san.ec.7 Abb.in.c. ij.℞ īmunita eccles.

¶ Eccl̄ia hz fūdatā mētionē suā ō iure cōi sup oīb⁹ bonis possessis a ꝑlato ℞fūcto vñ oia ꝑsumūt eē ecclesie nisi ꝓbet ex aduerso illa esse patrimonialia vt colligitur ex.c.j.℞ testa. Si tñ.heres ꝑlati sit i possessionē 7 dubitaī an illa bona habuit ꝑlatus ante ꝑlationē vl̄ post ē ℞fendēdus in sua possessione donec ꝓriū ꝓbetur p eccl̄iam.vt ibi ꝓcludit Abb. 7 in. c.cū esses.eo.ti.vide.j.testamētū versi.si clericus habens patrimoniū.

¶ Eccl̄ie seculares q̄t modis possunt spectare ad religiosos quo ad ius patronatus vel q̄ ad collationē

vel quo ad institutōz tituli collatiuā auctorizabilē vel quo ad tēpalia seu spūalia vide late 7 notabi. p Abba. p⁹ glo. in. c. ℞ monachis. ℞ pben.

¶ Eccl'ia pōt agere cōtra plātū qui passus est ꝓscriptionē vel contra eius heredes. vide. j. plat⁹ qui negligit.

¶ Eccl'ia pōt petere restitutōz in integrū corā iudice eccl'iastico no. Jnno. in. c. cuz sit generale ℞ fo. cōpe. facit glo. j. c. pe. qō me. cā. no. Abb. i. c. j. ℞ i inte. resti. circa fi.

¶ Eccl'ia nō solū vtit iure minoris ꝫ etiam iure rei publice qz ius publicuz ꝓsistit in sacris vt. j. di. ius publicū. Jtē pōt vti iure imperij. 7 sic ꝓuilegia cōcessa imperio extendūt ad eccl'iam cū eccl'ia habeat ꝓncipatū vt. c. nō minus. ℞ immu. eccle. ℞ q Abb. notabi. in. c. auditis ℞ in inte. resti.

¶ Eccl'ia pōt petere restitutōez in integrū si nullas ꝓbatōes ꝓduxit 7c. vide. j. restitutōz in integrū.

¶ Eccl'ia pōt petere restitutōz corā iudice eccl'iastico aduersus cōtractū initū cū laico 7 hoc qz eccl'ia i hoc ē ꝓuilegiata no. Jnno. in. c. cū sit generale. ō fo. cōpe. quasi velit singulariter innuere q vbicūqz eccl'esia gaudet aliquo ꝓuilegio spāli pōt illō intētare corā iudice eccl'iastico ad quod facit in simili glo. fi. in. c. pe. ℞ re. ec. nō alie. idē ꝓbatur in pīmonialib⁹ clerici vt. c. cōstitutus 7 ibi Abb. ℞ in inte. restitu. no. in. c. fi. ℞ vita 7 honest. cleri. 7 glo. in. c. ex literis ℞ pigno. 7. Abb. in alle. c. cum sit generale. vj. columna.

¶ Eccl'esia pōt inducere legē cum q ipsa facit ꝫ eaz contra se recipere non tenetur vt tenet Jnno. in. c. nouit. ℞ iudi. 7 Hostien. 7 Johann. ℞ inol. in. c. fi. ℞ solu.

¶ Eccl'ia pōt cōpellere laicū indirecte ad satisfaciendum. vide. j. papa indirecte.

¶ Eccl'ie seclares q̄t mōis pñt ptinē ad religiosos ex donatōe laici vl' ex donatō eccl'ie vl' ex ꝓpria fundatōe vl' ex translatiōe iuris patronatus seu alijs modis vide late p Abb. in alle. c. ℞ monachis ℞ preben.

¶ Jn eccl'esijs collegiatis 7 in monasterijs tot clerici sunt ponēdi seu ℞putandi quot possint ex redditib⁹ eccl'ie sustētari. in. c. j. ℞ insti. 7 nō solū ꝫ oz ꝓsiderari q̄t sint pascēdi ꝫ eccl'ia repanda 7 hospitalitas solita tenenda vt. c. pastoralis. ℞ his q̄ fi. a pla. vt. c. ℞ monachis. ℞ preben. 7 ista est legitima exceptio cōtra impetrantē in eccl'esijs nō numeratis. s. q facultas eccl'esie non sufficit ad tot clericos supportandos. facit. c. fi. ℞ pīsum. no. Abb. in allegato. c. j. ℞ insti.

¶ Eccl'ia inferioz non pōt statuere certum numerū clericoꝝ in eccl'esia sine epō nā cū statuere numeruz in eccl'ia sit dare nouū statū eccl'ie epi cōsensus req̄ritur qz ipe ē prelatus saltē mediat⁹ cuiuslibet eccl'esie sue dyoceſis 7 p eum eccl'esie sunt gubernande. x. q. j. regenda. 7. c. nouerint 7 idem Jnno. in. c. requisti ℞ sta. mo. 7. c. cū accessissent ℞ cōsti. vbi etiaz no. q eccl'ie inferiores siue clerici nō possunt facere statuta sine ꝓsensu epi qō restringit Abb. i. c. j. ℞ insti. ad statuta sup arduis negocijs. nā sup puis 7 tāgentib⁹ vūtaxat ipsos clericos 7 non statum eccl'esie cathedralis statuere potuerunt sine licentia epi ad ꝫ glo. in. c. veniens. ℞ ver. sig. li. vj. 7 Jnno. in. c. cū cōsuetudinis. ℞ cōsuetu. Abb. vbi. s.

¶ Eccl'esia directe impedit se ō laicis quando act⁹ est puis vt no. in. c. cū esses 7. c. relatum ℞ testa. 7. c. ℞ sinodochis. ℞ reli. d. 7 est casus notabil' in. l. hereditas. ff. ℞ peti. here. Abb. in. c. nouit ℞ iudi. ix. colum.

¶ Eccl'esia cognoscere pōt nō solū ℞ rapina ꝫ etiā ℞ q̄libet oppressione nō solū clericoꝝ ꝫ etiā omniū pauperꝝ idem si agat ℞ fraude adhibita in ꝓtractu eccl'ie dū tamē ō fraude seu oppressione fiat mentō in libello. idē si eccl'ia innat aliquo iure speciali concurrēte ergo aliqua ℞ qualitatib⁹ predictis pōt dici sacrilegiū ad hoc. xvij. q. iij. §. sacrilegium est cōclusio Jnno. 7 Abb. in. c. cū sit generale ℞ fo. cōpe. iij. colū. 7 ō idem Lapus alle. lxviij.

¶ Eccl'ia potest cōpellere laicos vt tpe caristie victualia que exponūt venalia vendant iusto precio vide. j. venditio. ver. episcopus. Jtez compellit ele mosynam facere in casu necessitatis 7 vide. j. elemosyna.

¶ Eccl'ia pōt adiri inter laicos quo ad hoc vt fruct⁹ seu redditus rei pignorate restituāt vel saltē cōputent in sortē. 7 ē rō qz nolle restituere fructus vel reddit⁹ pignoris ē vsura vt in. c. j. 7. ij. ℞ vsuris. 7 ratiōe vsure eccl'ia ē iudex cōpetēs ℞ vsuris p totum. no. Abb. in. c. significante ℞ pigno. j. colū.

¶ Eccl'ia petēs restitututōz ꝑ ꝓctū p eā celebratuz oz q̄tuoz ꝓbare que sūt ad hoc req̄sita. Primū q eccl'esia fuerit lesa occasiōe illi⁹ ꝓctus. vt. c. j. ō in inte. resti. li. vj. Scōm q manifeste appareat ℞ lesiōe. s. p testes vel alia legitima ℞cumēta no. glo. in. c. dilecti. ℞ fo. cōpe. 7 insti. ℞ ver. ob. circa fi. 7 in. c. cum ex literis. ℞ in inte. resti. Terciū q lesio sit enormis qz p modico damno nō datur eccl'ie vl' minori restitutio. vt. c. pe. ℞. re. eccle. nō alie. 7. l. scio. ff. ℞ in inte. resti. 7 no. glo. in. c. j. eo. ti. Quartū q infra quadriennīū a tempore lesiōis petat restitutō 7. c. j. eodem ti. li. vj. ꝫ si subest aliq̄ legitima cā p quam oz audiri etiā vltra quadriennīū puta qz lesio fuit enormissima vel si prelatus male alienauit vt est glo. singularis in. c. fi. e. ti. li. vj. Abb. in. c. j. ℞ in integruz resti. vide. j. restitutio.

¶ Eccl'a q̄ p in integrū resti. cōsequit̄ rez ab emptore vel cōductore tenet ei restituere pciū et sūpt⁹ seu laborē melioratōis p. c. j. ℞ in inte. resti. nō tn̄ tenet ad valorē meliorationis sed ad sūptus tn̄ vt no. in l. in fundo. ff. ℞ rei ven. ꝫ si emptor expendit centuz 7 rez nō fecit meliorē nisi in q̄n q̄ginta imputet sibi qz prudenter fecit sūptus. Jtē si in fructib⁹ ꝓceptis est satisfactum emptori ℞ sumptibus 7 laborib⁹ nō debet aliquid consequi ad ꝫ tex. in. c. pe. ℞ re. eccle. nō alie. 7 in. c. sumptus. ff. ℞ rei ven. Abb. in alle. c. j. ℞ in inte. resti. 7 melius in alle. c. pe. ℞ rebꝫ eccl. non alie. 7 ibi Barba.

¶ Eccl'ia restituit. aduersus ꝓctū q̄ est ℞ iure gentium no. in. c. j. ℞ pscrip. fortius oz restitui aduers⁹ ꝑscriptionē q̄ē ℞ iure naturali 7 odiosa et fundatur sup negligētia qz satis alienāt qui patit̄ ꝑscriptiōz vt. l. alienatōes. ff. ℞ ver. sig. ꝫ eccl'ia restituit aduersus verā alienationē vt. c. j. ℞ in inte. resti. ergo fortius aduersus alienatōz factā seu ꝓscriptōz nota Abb. in. c. auditis. ℞ in inte. restitutio.

¶ Eccl'iam vl' monasteriū in vno loco sitam an liceat ad aliū locum transferre 7 ꝓpter quas causas et cui⁹ auctoritate vel licētia ꝫ ℞ beat fieri. vide late per Lapum sua alleg. lxviij.

¶ Eccl'ia pōt petere auxiliū a ꝓncipib⁹ p defensiōe sua. vide. s. auxiliū potest.

¶ Eccl'esie turris vel campanile pōt capi p dñm ciuitatis ad tuitōez ciuitatis ꝑ hostes ē cōclusio Ly. ij. l. nullus. C. ℞ summa trinitate in fi.

¶ Eccl'iastica imunitate gaudet fugiēs ad corpus xpi quod producitur ad infirmū per vicum fm Hostien. in. c. sane ℞ cele. miss. qui dicit q tutius ac ℞uotius est dicere q corpus xpi est longe digni⁹ q eccl'esia materialis et cum eccl'esia materialis habet hoc ꝓuilegium per ipsum christum etiam fortius ipsius corpus debet hac imunitate gaudere. Jtem

si per statuta dñi tpalis habent imunitatem seu pri
uilegiū vt no.in.l.presente.C.de his q ad eccle.pfu.
fortius hoc habere debet quod corpus xpi cum longe
grauius est offendere ppetuam q terrenaz maiesta-
tem vt.c.vergentis.de hereticis.nec ob.oppi.Vin
cen.7 Sof.dicentiū q sicut assumēs corpus christi
quod ē cibo aīe non gaudet imunitate ecclīastica sic
nec fugiens ad eū vt no.glo.xiij.q.ij.c.fi.7c.quia ibi
loquit de assum ēte 7 non de fugiente: quia diuersa
est ratio.qz sumens repitur captus 7 captus nō di-
mittit sed fugiens est in libertate in qua debet con-
seruari.ista est pclusio Jo.an.7 Abb.in alle.c.sane.
de cele.mi.7 vide.j.priuilegiū extendit.

¶ Eccle possunt incastellari vt defendant xpiani 7
boni viri a malis vt tenent cōiter dcto.in.c.cuz ec-
clesia.de imuni.eccle.7 ille tex. facit in fi.sui.facit.c.
nulli.xlij.di. vbi tpe necessitatis licite quis hospita
tur in eccla.quod no.p consuetudine rusticoꝝ qui
tpe hostilitatis habent refugium cum bonis suis
ad eccliam et ibi fortificant.Abb.in alle.c.cū eccla

¶ In ecclesia pōt iudex secularis expedire actus q
fiunt p viam volūtarie iurisditōnis non cōtētiose
nec anullātur tales actus vigore.c.decet. de imuni.
eccle.li.vj.quia loquit de strepitu iudicioꝝ.idem te
net Bar.in.l.actus.C.de feriis.vbi patet: q actus
qui spectant ad voluntariam iurisditōem pōt cele-
brari diebo feriatis quasi valeat de tēpe feriato ad
locum sacrum 7 facit quod no.Bart.in.l.dignus.
ff.ō feriis.maxie si tales actꝰ pcernūt pietatē ar.i.c.
.j.de feriis.tutoris ergo 7 curatoris datio cum sint
actus pietatis possunt in eccla fieri vt no.Bal.i.l.
nemo.C.de sacrosan.eccle.no.Pe.ō ancha.put re-
fert Abb.in.c.cū eccla.de imu.eccle.

¶ Eccla petit restitutōem pbando se lesam q̄ntū-
cunq̄ pcesserit decretū vel iuris solennitas. vide.s.
alienatio.v.quātūcūq̄.

¶ Ecclesia debet adiuuare 7 auxiliū pstare impa-
tori si sui subditi sunt rebelles ei 7 debet domare re-
belliones subditoꝝ.xcvij.di.cū ad vez.Jnno.in.c.
ex suscepto.ō fo.ppe.Abb.in. c.ac si clerici.iij.colū.
de iudi.

¶ Eccla nō cognoscit de delicto in eccla cōmisso p
laicū. vide.j.laicus lz delinquat.

¶ Ecclesia ē recōciliāda anteq̄ diuina in ea celebrē
tur postq̄ homicidiū violentū seu iniuriosum n ca-
suale in ea cōmittatur nec homicidiū requirit san
guinis effusionē.qz sufficit q laqueo sit ds suspēsus
vt.c.pposuisti.cū ibi nota.p Jnno.7 Abbas.de pse.
eccle.vel alta.7 no.in.c.vnico.eo.ti.li.vj.

¶ Eccla nō polluat p modicā sanguis effusionem:
polluit tn p multā sanguis effusionē iniuriosaz.ar.
c.p illoꝝ.de sen.excō.iō requirit recōciliatio vt alle.
c.pposuisti.eo.ti.7 ibi p Abb.

¶ Eccla lz nō polluit etiā p iniuriā corpalē i ea cō
missam citra sanguis effusionē: iō non indiget recō
ciliatōne.no.Jo.an.in.c.aqua.de pse.eccle.vel alt.
7 Abb.vbi.s.

¶ Ecclesia lz in se non polluit inducit tn recōcilia-
tio ad errorem hoim.ex quo infert q̄ qñ ista fiūt oc
culte nō est opus recōciliatōne: quia ō hoc cessat cā
inductiua.7 ō hoc notat i capitulo vnica.eo.ti.l.vj.
7 Abb. in allega.c.pposuisti.

¶ Ecclesia ē recōcilianda cū aq̄ bñdicta mixta cuz
vino 7 cinere p epm.nam p aquā designat popul p
vinū mixtū cū cinere designat mixtio deitatis.not.
dcto.vt refert Abb. in alle.c.pposuisti.

¶ Eccla cū recōciliatur debet venire eps expens il
lius q eccliam polluit si scitur quis est 7 est soluēd
sed si ignoratur quis violauit vel non est soluendo
recurritur ad psuetudinez quib deficientib rector
7 parrochiani debent procurare epm in defectuz vo
oim debet eps suis expensis hoc facere.ar.x.q.iij.ca-
uendū.no.Abb.i alle.c.pposuisti.in fi.

¶ Eccle et clerici an debent contribuere cum lai-
cis i necessitatib publicis 7 cōib.7 vide supra cleri
ci 7 ecclesie.

¶ Ecclesie 7 clerici ad que munera 7 onera tenean
tur vide late p Jnno.7 Abb.post euz in.c.nō minꝰ.
de imuni.eccle.

¶ Ecclesia tenet ad munus mere pimoniale: quia
qñ possessio seu fundus pueniendus ad ecclesiaz hz
certum onus ex prinata dispōne Ar.in.c.dilecti.de
dona.7.c.quanto.de censi.vel etiaz ex dispōne publi
ca siue principis anteq̄ deueniret ad eccliam vt pos
sessione onerata solueret tributū imperatori.vt.l.im
peratores. ff.de publi.7.l placet.C.ō sacrosan.eccl.
7.c.fi.de censib.nam tūc trāsiuit res ad eccliam cuz
onere suo.in.c.j.de censi.Abb.in.c.nō minꝰ.de imu.
eccle.vide.s.clerici 7 ecclesie.

¶ Ecclesia tenet ad onera que rōne naturali incū-
bunt rebo ipsis vt reficere iter ante domū.no.Bar.i
.l.ad instructōnes.C.ō sacrosan.eccle. vel in purga
tione putei necessarij totivicinie in quo ē eccla no.
Spe.ti.de censi.§.nunc dicendū.v.interpono q vi-
cinia.ad alia aūt munera seu onera que imponūtur
rebo fm necessitatem accidentē nō tenet ecclesia nē
etiā si res sint ad illa onerate exquo pueneruīt ad ec
clesiam eximūtur ab oi exactōne.7 hoc vult Jnno.
in.c.nō minus.7 ibi Abb.pꝰ eū vide supra clerici et
ecclesie.

¶ Ecclesie seu clerici non tenētur ad gabellas: que
imponūt in vino 7 similib.per auten. item nulla cō-
munitas.C.de sacrosan.eccle. 7 ē pclusio Bal.in.l.
licet.C.eo.ti.nisi gabella fuisset imposita p oneri-
bus ad que tenet ecclesia qz tūc succedit loco oneꝝ
vt voluit Butri.in.l.ad instructōnes.7 Abb.in.c.
fi.de vi.7 ho.cle.7 idē Abb.in.c.non minus.de imu.
eccle.in fi.

¶ Ecclesia non tenetur ad expensas muroꝝ ciuita-
tis vel loci siue fiant propter necessitatez guerre si-
ue ad ornatum nec ad alia que cōcernūt vtilitatem
publicam tam clericoꝝ q̄ laicoꝝ: nisi epus et clerus
tantam necessitatem inspexerint vt voluntate ducti
absq̄ vlla coactōne ad releuandas cōmunes vtili-
tates seu necessitates vbi laicoꝝ nō suppetūt facul
tates p ecclesias extiment conferēda vt est tex.in.c.
nō minus.ō imu.eccle. 7 in.c.aduersus.eo.ti.vbi et
requiritur q romanus pontifex cōsulatur corrobo
ratur hec pclusio ptra opi.Pe.in alleg.c.nō minꝰ.p
auten.item nulla cōitas.C.de episcopis 7 cleri.7 p
c.j.de imu.eccle.li.vj.7.c.q̄q̄.de censi. eo. li.hāc opi
nio.tenet Hostien.Jo.an.7 Abb.in alle.c.nō minꝰ
7 finaliter Abb.pcludit distinguēdo q aut necessi
tas vel vtilitas eminens cōcernit vtilitatem eccle
siaꝝ a remotis 7 p quandam psequētiam 7 tūc tex.ē
aptus in alle.c.non minus.q ecclesie nō tenētur p
rationes quas ipse Abb.notāter allegat ibi aut ne
cessitas vel vtilitas eminens pcernit de directo: et
principaliter vtilitatem ecclesiaꝝ et laicoꝝ vt puta
qz prava societas territoriū ciuitatis inuadit et
deuastat 7 psumit i quo ecclesia habet multas pos-
sessiones 7 tūc tenent ecclesie pcontribuere nō tn ad so
lam deliberatōnem laicoꝝ sed si est imponēda col-
lecta psonis ptēplatōne rerū oportet q clerus 7 po
polus principaliter pueniat 7 deliberēt sup hac ve-
ratione redimēda nec totiꝰ populi deliberatio po-
terit obligare clerū nec ecōtra.facit.c.cuz oēs.ō re.
iuris.lib.vj. fatetur tamen Abb.q si clerus nollet
sine legitima cā psentire q poterit populꝰ iplorare
officium superioris ecclesie ad psentiendū 7 ptri-

buendū.ar.c.nullus.ꝛ iurepa. puto etiam q̄ ī hoc casu nō hēbit locū dispositio.c.aduersus.vt.l.romanus pontifex ꝓsulat quia hec impēsa ē fienda nō solum ꝓpter vtilitatē publicā ꝛ cōem ꝫ etiam ꝓpr̄ vtilitatem ꝓriuatam bonoꝝ eccleſie. ꝛ sic ſumus extra casum dicti.c.aduersus.facit cle.j.ꝛ.ij.ꝛ censi.et vide.ſ.clerici ꝛ eccleſie.

¶ Eccl'ia pōt ſe impedire ꝛ quolibet peccato quādo indirecte agit rōne peccati ad pr̄iam aut ꝓ viaꝝ ꝛnūciatōis iurta no.ī.c.nouit.ꝛ iudi. ꝛ hoc eſt de mente glo.in.c.cū ſit generale.ꝛ fo.compe. vt pz in c.ex tenore.eo.ti.glo.ij.ꝛ Abbas.in alle.c.cū ſit generale.pe.colū.ꝛ hac ꝛnūciatōe vide latiſſime bar. in extrauagāti.ad reprimēdaz.colū.xj.

¶ Eccl'ia ſe impedit ꝓtra raptores qui ꝓ modū ſocietatū ſe ꝓgregant ad capiendū ruſticos ꝛ diuēdas ciuitates. qz eoꝝ ꝛlicta ſunt nota. ꝛ qz ꝓ eos turbatur paz ꝛ quies xp̄ianoꝝ ꝛ multi pauꝑes ꝛ alie miſerabiles perſone oppr̄imūtur quarum cauſe ſpectāt ad eccl'iam ꝓtra quos ꝛ cōtra piratas papa in certis ſolēnitatib ꝙmulgat ſnias cenſure vt no. Hoſtien. in.c.cuz ſit generale.ꝛ fo.compe. contra inuaſores tamen ꝛ malefactores certazū ꝑſonaꝝ eccleſia ſe nō impedit niſi ſint perſone p̄iuilegiate.xxiij.q.iij.c.ſi quis ꝛ potētibus.niſi ſint raptores ꝛ inuaſores generaliter et indiſtincte.quia illud concernit ſtatuz totius xp̄ianitatis. Abb. in alle.c. cum ſit generale.pe.colū.

¶ Eccl'ia poteſt ſe impedire ꝛ criminib laicoꝝ q̄n crimina ſunt adinuēta ꝛ iure canonico :ſeu habēt originariam phibitōnem a canonib ſed non a legibus vel vbi reꝑitur a canonib impoſita pena etiaz ſecularib.vt.c.ꝫ idoloꝝ xxvj.q.v. vl' vbi certa qualitas ineſt tribuens iuriſditōem eccleſie vt.c.cū ſit generale.vel quādo directe rōne peccati ad pr̄iam pōt eccl'ia ſe impedire contra laicum ꝛ oīm crimine.no. Inno.in.c.nouit.eſt regula Abb. in allega. c.cuz ſit generale.in fine.ꝛ vide.j.excōmunicari pōt laicus.

¶ Eccl'ia in quib caſib pōt ſe impedire inter laicos vide.j.laicus pōt cozā eccl'iaſtico impeti.cū ſi. ſe.ꝛ vide.j.papa in quib caſib.

¶ Eccl'ia ſe impedit in cauſis mortuarioꝝ a ꝛfunctis relictoꝝ.in autē.ꝛ eccle.ti.§. ſi autez ꝓ redēp. colla.iv.wct.in.c. licet ex ſuſcepto.ꝛ fo.ꝓpe.

¶ Eccleſia hz iuriſditōnem in laicos publice ꝛlinquētes ꝛ maxime ꝓtra nauigātes ꝛ ꝓtra itinerantes ꝛ ꝓtra patiētes naufragiū cū ſint quaſi miſerabiles ꝑſone facit quod no. Inno.in.c.ſignificātib.ō offi. ꝛlega. Item nota q̄ vbicūq̄ eccleſia excōmunicat habet etiā eo caſu iuriſditōnem ꝛ poteſt illā penaz imponere.no. Abb.in alle.c.cum ſit generale.ꝛ fo. competenti.et in.c.excōicamus.ꝛ rap.virgi.

¶ Eccleſia habet iuriſditionem in laicos furantes hoīes ꝛ vēdentes ſeu aliter exponentes.qz ꝛtrahit multū religioni xp̄iane argu.opti.in eo.ti.ꝛ homicidio.li.vj.no. Abb.in.c.j.ō furtis.in fi.

¶ Eccleſia noua an pōt ꝓſtrui ī p̄iudiciuz antique parrochialis vide.j.epſ.

¶ Eccl'ia regularis que dicat vide Abb.in. c.ne ꝓ ꝛfectu.ꝛ elec.v.colū.

¶ Eccl'ias duas curatas pōt quis ſimul tenere ī caſib vide.ſ.bñficiū.

¶ Eccl'ia q̄n pōt ꝛ criminib ſe impedire vide.j. iu ꝛx eccleſiaſticus non pōt.

¶ Eccl'ie vacātis cuſtodiaz quis hēat.ꝛ vide ſupra cuſtodia.

¶ Eccleſia an pōt agere ꝓtra ꝑlatum eam damnificantē vel rem vendicare. vide ſupra adminiſtrator neceſſarius.

¶ Eccleſiaſtica īmunitate non gaudet publicus latro qui palam ꝛ publice furat vt ſunt pirate vel qui publice ſtant in ſtratis vel qui hñt arcem ſeu caſtr̄ ꝛ ꝛrobant oēs tranſeūtes nec nocturnus ꝛpopulator agroꝝ qui.ſ.obſidet ſtratā publicā ꝛrobādo tranſeūtes.ꝛ differt a publico latrone:qz iſte clanꝛeſtine furat ꝛ morat̄ in loco occulto ꝛ iō dicit̄ nocturnus ꝛpopulator agroruz qz ī nocte ſegetes ꝛſtruit ꝛ die latet ꝛ ſic ꝛclarat tex.in. c.inter alia. ꝛ īmu.eccle.ꝓ Abb.pº Inno.

¶ Eccl'iaſtica īmunitate non gaudet iudeus fugiēs ad eccl'iam vt.l.j.C. ꝛ his q̄ ad eccleſiam ꝓfugi.vbi no.glo.inducit eū ibi tex.ꝓſumptōnem quia ex quo ibi iudeus reatu aliquo vel ꝛbitis fatigatus fugit ad eccl'iam ꝛ dicit ſe velle eē xp̄ianū p̄ſumitur violenter q̄ hoc facit in fraudem nec ꝛbet recipi pbatio in ꝓtrariū.qz.l.illa ꝑſumendo fraudem ſtatuit q̄ non antea ꝛbeat ſuſcipi q̄ ꝛbita vniuerſa reꝛ diderit ꝛ innocētia ꝛmōſtrata purgari. ex quo enī lex ſup ꝑſumptōne certum quid ſtatuit nō admittit̄ pbatio in cōtrariū.no.glo.in.c.ferrū.l.vi. facit q̄ no.in.c.is q̄ fidem.ꝛ ſpō.ꝛ q̄ no.in.c.vnico. de obli.ad rō.eſt ꝛclusio Abb.ꝓtra glo.in.c.inter alia ꝛ īmu.eccl'ie.

¶ Eccl'iaſtica īmunitate gaudet fidelis laicus fugiens ad eccleſiam nec pōt ꝓ iudicem eccl'iaſticum vel dñm eccleſiaſticum etiā ſi ſit vel ſubditus vel ſeruꝰ eius ab eccleſia violenter extrahi vt.l.ij.C. ꝛ his q̄ ad eccle.ꝓfugi.xvij.q.iiij.c.reum.ꝛ.c.diffiniuit. vbi ponit̄ vniuerſale verbum negatiuū nullus audeat ꝛc. quod vez etiam eccl'iaſticos includit.facit.c.nullus.xvij.q.iij.ꝛ ſic ꝛcludit Jo.an.ꝛ Abb.poſt eū in allega.c.inter alia ꝛc.

¶ Ab eccl'ia extrahi pōt īpune ꝓ eccl'iaſticū iudicez clericꝰ vl' rligioſus fugiēs ad eccl'iaz ſi cā diſcipline ꝛ nō odij vult eos ab eccleſia extrahere arcere ꝛ punire vel vt ducat̄ ad carcerē eccleſie. ſentit glo.in.c. nullus.xxvij.q.iij.nam ſi clerici gauderēt hac īmunitate eccleſiaſtica tenderet ad maximū ꝛdecꝰ eccleſie cū videret̄ iudicem eccleſiaſticum velle ꝛfen ꝛre facinus clerici qui ꝛberet eē ſanctus ꝛ in ſuis actib relucere vt.c.oportet ſacerdos.lxxxj.di.qō relinquit̄ conſuetudini. no. Abb.in allega.c.inter alia. vbi refert ſm Hoſtien .q̄ cōtra illaz conſtitutōnē ꝛlinquūt principes ꝛ prelati.principes quia ſi fugiens ad eccl'iam nō vult ab ea exire tenent eū obſeſſum ꝛ ꝛnegant victualia.ꝛ ꝓtra illū faciūt quicḡd male poſſunt :contra quos facit.l.pñti. C. ꝛ his q̄ ad eccle.ꝓfu.ꝛ.c.diffiniuit.ꝛ.c.id ꝓſtituimus.xvij.q. iij.ꝑlati vo ꝛlinquūt q̄ quātūcūq̄ fugiēs grauia ꝓmiſerit ipm tū intantū ſeruare nitūtur q̄ nullam penam carceris nec etiam pecuniariam patiat̄ contra iuſticiam que ē ſummū bonū in vita.xij.q.ij.cū ꝛuotiſſimam.ideo optabat Hoſtien.et bene:q̄ in hoc et in alijs vterq̄ eēt ſuis terminis ꝓtēt. Abb. vbi.ſ.

¶ Eccleſiaſtica īmmunitate gaudet quicunq̄ criminoſus quantumcunq̄ grauia cōmittat fugiens ad eccleſiam :exceptis caſibus ſpecialibus expreſſis in.c.inter alia non obſtante q̄ in auten.ō mandā. §.q̄ ſi delinquentes excipiuntur adulteri et homicide et raptores virginum:quia tex.dicti.c.inter alia. nō ꝛbet ſuppleri ꝓ dictam autē. eo q̄ papa voluit pinguius ꝑuilegiare eccl'ias q̄ impator vt cōcludit Abb.in alle.c.inter alia.contra Hoſtiē.ꝛ ꝓtra Pe. ꝛ ancha.

¶ Eccleſiaſtica īmmunitate gaudet homicida inſidioſus etiam ex ꝓpoſito ꝓ alleg.c.inter alia.cuz illum caſum non excepit. ꝛ per.c.fin. ꝛ immunita. eccleſia.q̄ loquitur de homicida ex ꝓpoſito ſi in

eccleſia ꝓpetrauit homicidiū ergo ecōtra ſi ex ꝓpoſito homicidiuꝫ cōmittaꝫ gaudet dicta īmuni. ad ſ c. ſicut antiquitus. xvij. q. iij. non obſtat. c. j. ℣ homici. qꝛ vt ibi not. ibi eſt tex. veteris legis ⁊ hꝫ multos tellecit⁹ ſ in ītminis nr̄is rn̄det ꝙ ꝓcedebat ſm antiq̄ tpa: qꝛ altare veter̄ teſtam̄ti n̄ gaudebat illa īmunitate q̄ gaudꝫ hodie nr̄m altare. Itē pt̄itelligi ⁊ reduci ad tminos. c. fi. ℣ īmuni. eccle. ſ. cū homicidium fuit in eccłia cōmiſſum eſt ꝛcluſio Abb. in. c. inter alia. vel pōt intelligi ſm Innoc. in alle. c. j. ℣ homici. ſi occidat aliquē inſidiꝰ aggreſſiōis reducendo ad vnū ℣ caſibꝰ allega. c. inter alia.

¶ Eccłiaſtica īmunitate gaudet ℣bitor ad eccłiaꝫ fugiens ꝓ generalē iuris ꝓhibitōnem in. c. miror. et in. c. ſiquis cōtumax. xxvij. q. iij. ⁊ i. l. preſenti. C. de his q̄ ad eccle. ꝓfu. ſi tñ haberent ſtatutū vt ℣bitor poſſet ꝓpelli ad ſeruiendū ꝓ ℣bito tunc pōt extrahi qꝛ non videt ꝓceſſa īmunitas cum ꝓiudicio iſti⁹ q̄ eſt quaſi dn̄s eius ⁊ hoc placet Antho. ⁊ Abb. in alle. c. inter alia.

¶ Eccleſiaſtica īmunitate gaudet quo ad perſonā fugiens ad eccłiam ꝓpter ℣bitū tributoꝝ ꝓncipis hinc eſt ꝙ nō extrahit ab eccłia ſ ibi citabit et niſi ℣fendat ſe ꝓcedetur ad miſſionez in poſſeſſionē bonoꝝ tamen in dubijs fauendū eſt eccłie nec ob. aut. ℣ man. prin. §. publicoꝝ vo tributoꝝ quia nō potuit īpator ꝓ ius ſuū nouiſſimū ꝓciudicare īmunitati eccłie ꝓ leges et canones conceſſe: vt. l. preſenti ſupra allega. eſt ꝛcluſio Abb. ⁊ Anto. in allegato. c. inter alia.

¶ Eccleſia poteſt ꝓpellere ꝓ excōmunicatōnem extrahentē aliquē ab eccłia vt illuꝫ ſtatim reſtituat. vt. c. frater noſter. xvij. q. iij. ⁊ pōt etiaꝫ interdicere ne a tota ꝛmo ſua recipiant oblatōnes vt. c. miror xvij. q. iij. ℣bet em̄ iniurie eccłie ſatisfacere vt not. Abb. in alle. c. inter alia. ⁊ ſm leges extrahēs violēter aliquez ab eccleſia indebite ꝓmittit crimen leſe maieſtatis vt. l. fideli. C. ℣ his qui ad eccle. ꝓfu. et capitale pena feriet vt. l. preſenti. eo. ti. idem ℣ facientibꝰ ſeditōnem vel ꝓuenticula ſeu tumultū et gētium ꝓgregatōnem cū armis ⁊ irruūt in eccłiam ad extrahendū ℣linquētem vt. l. ℣nūciamus. eo. ti. et talis ꝓmittit ſacrilegium quia īmunitatē eccłie violabat vt. c. nullus. ⁊. c. quiſq̄s. xvij. q. iij. ⁊ ſi ſuperbe ⁊ ꝓtumaciter eccłiam dei irreuerenter contēnendo extraxerit ſoluet epō. xc. ſolidos ꝓ vnitate ⁊ publice penitētia iuſto cōpi iudicio ē mulctandus. c. ſiquis ꝓtumax. xvij. q. iij. additio.

¶ Eccłiaſtica immunitate cum non gaudeat ℣linquens in eccleſia ꝓpter ſacrilegiū tamen quod cōmiſit dicit violare īmunitatem eccleſie. nam ſicut ñ licet aliquē violenter inde extrahere: vt. c. cum pro cā. ℣ ſenten. excō. iudex ergo eccłiaſticus ℣ ſacrilegio eum puniet non tñ pōt eum directe punire ō crimine ſeculari ibi ꝓmiſſa. quia eccleſia non hꝫ territoꝝium niſi reſpectu eoꝝ que ſunt ſeu ꝓtinent ad forum eccleſiaſticum. facit quod no. in. c. poſtualſti. ō foro ꝓpe. ⁊. c. rex ℣bet. xxij. q. v. Abb. in alle. c. inter alia circa fi.

¶ Eccłiaſticam iuriſditōnem ꝓturbās punit: vt. j. iuriſditōnem plati.

¶ Eccleſia nō tenet ex vlo ꝓceptoꝝ ſeu cōmēdatorum ī ꝓtractibꝰ admiſſo niſi ex hoc eſſet facta eccleſia locupletioꝝ qñ ex facto tu. l. vlus. ⁊. C. eo. ti. l. ſi vo. ff. ℣ tribu. l. ſed et ſi. §. j. no. in. c. grauis. ℣ ℣poſi. ℣ culpa aūt iſtoꝝ ꝓceptoꝝ tenet locus inſolidu ſi pōt ſeruari indemnis a ꝓceptore alꝫ nō: ſ ſi bona fide ꝓtraxit ꝓceptor tenetur locus inſolidum etiaꝫ ſi ſit inde paupior. ℣ ꝓca. c. ij. ff. ℣ mino. l. ſi pat. §. ſi ſepe. pōt tamen in integrū reſtitui. not. Abb. in. c. cū ℣putati. ℣ iudi. circa fi.

¶ Eccleſie parrochiales fuerūt limitate a tpe dionyſij. no. in. c. paſtoralis. in prin. ℣ his que ſi. a ꝓla. ⁊ quiſq̄ rector ſuis terminis ℣bet eē ꝓtentus. ℣ ſepul. c. j. ℣ parro. c. ij. no. Jo. an. ℣ cle. nō reſi. c. quia nōnulli.

¶ Eccłia parrochiał rurałis que a principio fuit ꝓrochialis ſi in ea nullus inhabitat ſed nūc ℣ nouo inhabitant ibi alique familie incipit habere curaꝫ ꝛ. q. iij. vnio. ⁊ hoc verum niſi fuerint ꝓ dyoceſanum limites extricti: alꝫ quaſi iure poſtliminij reincipit curam habere. ar. ℣ elec. quia diligētia. ſi vo nunq̄ fuit limitata vel ſi fuit ⁊ dyoceſanus limites ſubtraxit tunc curam non habet niſi ꝓ dyoceſanuꝫ ad ſtatum priſtinū reducaꝫ vt. c. inter quatuor. ℣ ma. et obedi. no. Jo. an. in. c. quia nonnulli. de cleri. nō reſi.

¶ Si vnius eccleſie parrochiani ad aliam tranſferantur ita ꝙ alterius ſint parrochiani licet incipiant eſſe ſine cura quo ad actum quia non hꝫ quē curet. ar. l. ff. ff. ſi quis cau. non tamē quo' ad habitū: quia iura parrochialia remanēt que ſunt mlta: vt patet in ſumma ℣ parro. §. in q̄b ꝓſiſtit ius parrochiale. ⁊ ſic videtur parrochia nulloꝝ parrochianorum ſicut eps nullius eccleſie ℣ tranſla. inter. ex q̄ inferꝫ ꝙ tale beneficiū nō videtur. c. ex bñficia cura ta ꝓputandū: quia vbi nullus ē parrochianus nulla pōt parrochiani alia periclitari. no. Hoſti. ⁊ Jo. an. in. c. qꝛ nōnulli. ℣ cle. nō reſi.

¶ Duas eccleſias parrochiales non poteſt vnus rector ℣ conſuetudine ſimul tenere cum talis cōſuetudo ſit animabꝰ periculoſa. ℣ ſymo. non ſatis. cum c. ſequen. ⁊ vide Jo. an. in mercu. in regula que contra iura. ℣ regu. iu. li. vj. no. Jo. an. in alleg. c. quia nonnulli.

¶ Si aliquis tenet eccłiam cuius rōne percepit ℣decimas oblationes et primitias et baptizat ⁊ ſepelit nullū tñ parrochianū hꝫ quia oēs ſunt mortui non dicitur habere curam rōne mortuoꝝ quoꝝ non hō ſ ſolus ℣us curam hꝫ: in quos non cadit poteſtas clauiū q̄uis proſint eis opa charitatis. ℣ ſen. excō. a nobis. circa receptōnem tñ alio ꝓ iuriū ſ ꝓſuetudo poſſit dari vni eccleſie ius percipiendi predia les ℣decimas in alia. ℣ ℣ci. cum ſint. ⁊. c. ad apoſtolice. non tamen idem ℣ ꝓſonalibꝰ nec ℣ iure baptizādi alienū parrochianum nec ℣ oblatōnibꝰ primitijs vel alijs que inter perſonalia computātur: res em̄ facilius ſubijcit q̄ perſona. ℣ fo. ꝓpetē. ſignificeſti. ꝛcludit ergo ꝙ ꝓſuetudo irrōnabilis eſſet ꝙ vn⁹ rector infra parrochiam alterius preſcriberet. ℣ ſepultu. c. j. ⁊. c. certificaſti. nec ꝓ ꝓceptōnem taliū iurium poterit dici eccleſiam curā habere vt. s. v. eccleſia parrochialis. cuꝫ ſe. no. Jo. an. in alle. c. quia nonnulli.

¶ Eccłiam recipiens nō intēdens reſidere vel intēdens donec pinguiorē poterit adipiſci minus canonice ꝓmouet. ar. ō cōdi. apoſi. c. fi. vij. q. j. ſicut vir. ex tali animo ſequit ambitio. c. qꝛ in tantū. ℣ pben. tñ tale peccatum pnia abolet. ℣ ſymo. c. fi. ad hoc. ō elec. c. cōmiſſa. in fi. li. vj. no. Hoſti. ⁊ Jo. an. in. c. relatū. ℣ cle. ñ reſi.

¶ Decularis iudex pōt oē ℣lictum laicoꝝ quo ad facultatem puniendi punire niſi vbi reperitur crimen eccłiaſticū vt ꝓbat ꝓ locū a ſpeciali. in. c. vt inquiſitōnis. §. ꝓhibemus. ℣ hereticis. li. vj. ē regula Abb. ī alleg. c. cū ſit generale. in fi.

¶ Eccłia pōt renūciare bñficio in integrū reſtitutionis. vide. j. renūciare nō pōt eccłia.

¶ Eccłia an ꝓtineat noīe monaſterij vel ecōtra. vide. ℣. clericoꝝ appellatōne.

¶ Eccl'ia põt in titulũ ꝓcedi ad tꝑs a solo papa non aũt ab inferiore vt .c. si gratioſe. ō reſcri. li. vj. ⁊ no. in .c. nemo. ℞ elec. li. vj. ⁊ Abb. in .c. si ꝓſtiterit. ō ac.

¶ Eccl'ia hz penã reſpectu clericoꝝ intantũ q ñ tẽdat ad effuſionẽ ſanguis vt .c. in archiepatu. ō rap. Itẽ eccl'ia hz penam exilij. põt ergo eccleſia clericũ publice ℞linquentẽ verberare ⁊ eũ in exiliũ mittẽ. no. glo. ⁊ ibi Abb. in .c. j. ℞ calũ.

¶ Eccleſie acquirũt dñium ſine traditõne poſſeſſionis ex ſolo titulo. in .l. fi. C. ℞ ſacroſan. eccleſ. nõ tñ tranſfert poſſeſſio niſi realiter apphendat niſi ō cõſue. aliud obtineat vt no. in .c. ex lr'is. ℞ cõſuet. ⁊ ibi Abb. ⁊ vide eũ in .c. cũ veniſſent. ℞ reſti. ſpo.

¶ Eccleſia põt excõicare laicũ notorie ℞linquẽtẽ. vide. j. excõicari põt laicus.

¶ Eccl'ia ℞ſolata dz alt'i eccl'ie vniri. vide. j. vmo.

¶ Eccl'ia inferior citra cathedralem nõ põt ℞ iure cõi petere aliquã ſubiectõnem in alijs eccleſijs inferioribꝫ lz ℞ iure cõi parrochianus ℞beat recipe ſacramẽta ab illa eccleſia principali. tñ pſbyteri iſtarum eccl'iarꝝ inferioꝝ nõ tenent ſacra recipe ab illa eccl'ia ſed potius ab epõ. ar. in .c. officium. ℞ offi. archi. ex quo notabiliter infert q pſbyteri capellarũ que ſunt infra plebanatũ alicuius eccleſie nõ tenẽt ꝓfiteri plebano nec ab eo ſacramẽta recipe ſz ſubũ ciuntur epiſcopo. Abb. in .c. dilectus. ℞ capel. mo.

¶ Eccl'ia an põt vnari p laicũ loco religioſo. vide ſupra vnatio quã ℞ aliqua eccl'ia.

¶ Quelibet eccl'ia collegiata põt dici cõuentual' lz ℞ ꝓſuetudine hoc verbum referat ad eccleſias religioſoꝝ. ſed ℞ iure ⁊ ex vocabuli ethimologia ℔ verbum ꝓuẽtualis ꝓportõnabile eſt oĩb collegiatis: lz ſecularib. nam dicitur cõuentualis a ꝓueniendo quia ibi ꝓueniũt omẽs ℞ ꝓuẽtu ſic collegiata q ibi colligũt. facit qđ no. in .c. j. xvj. di. no. Abb. pº glo. ĩ c. nobis. ℞ iurepatro.

¶ Eccl'ia collegiata cognoſcit ex ordinatõne ſeu inſtitutõne ipius vt ſi fuit inſtitutũ vt ibi eſſent plures collegialiter: ℔ ſi fuit inſtitutum vt ibi eẽt rectõ non habebit ius collegij. c. vt quiſq. ℞ vit. ⁊ hone. cleri. ⁊ ex hoc patet q eccleſie cathedrales ⁊ regulares ℞ iure cõi ſunt collegiate. vt. c. ne pro ℞fectu. ℞ elec. ⁊ .c. ij. ℞ ſtatu mo. Si vo non apparet ℞ ordiatione eccleſie ꝓbatur p priuilegiũ ſi aliquod habet ⁊ ſi non habet priuilegiũ ꝓbabit ex cõſuetudine. ſz ſi exercet iura pertinẽtia ad ſolũ collegiũ vt ſi conſueuerunt facere ſyndicũ ⁊ per eum iurare vel ſi hñt ſigillum cõmune ſeu conſueuerũt eligere prelatum vt. c. j. ℞ elec. his vo ceſſantib non ſufficit q in eccleſia ſint plures clerici beneficiati. quia poſſunt eſſe ſingulares vt. c. dilecta. ō exceſ. prela. no. Abb. in .c. nobis. ℞ iurepa.

¶ Fundus vbi eccleſia edificat ⁊ cimiteriuz: et ager vñ percipit panis ⁊ vinũ ad euchariſtiam ꝓficiẽdã ℞bet eſſe oĩno liber ab oi tributo et ſeruitio ſpũali ⁊ tpali. vt no. in .c. fm canonicã. xvij. q. viij. nec patronus põt ſibi retinere ibi aliquod tributũ. et ſic intelligit quod no. Innoc. in .c. verũ. ℞ fo. ꝓpetẽ. et Abb. in .c. j. ℞ cenſi.

¶ Eccleſia an teneat ſoluẽ tributũ impatori ℞ bonis que puenerũt ad illam a laicis. ⁊ vide. j. tributum.

¶ Eccleſia an ℞bet dari p ꝓſtituẽtẽ: ⁊ an ei⁹ hẽdes ſint ad hoc ꝓpellẽdi ⁊ vide vcto. ſignant Abba. in .c. cũ ſicut. ℞ ꝓſe. ec. vel alta.

¶ In eccl'ia põt quis licite graduari: vctezari: ſeu magiſtrari. no. Jo. an. poſt Guil. in .c. ℞cet. ℞ immu. eccle. quia iſte actus expedit p viam voluntarie iuriſdictionis. Item p actu pietatis vel ſpiritualitatis bñ põt in eccl'ia ꝓgregari ſocietates laicoꝝ ⁊ ibi ℞ pietate ſeu religione tractare. no. Jo. an. in .c. cũ eccl'ia. ℞ immu. eccle. ⁊ ibi Abb. in fi.

¶ Eccl'ia ⁊ pia loca gaudent eodez puilegio. vide. j. pia loca.

¶ Eccl'ia qñcũq petit reſtitutõem in integrũ rõne nullitatis ꝓtractus põt habere recurſum etiã ꝓtra laicum ad iudicẽ eccleſiaſticũ vt ꝓcludit Hoſtiẽ. in .c. pe. ℞ reb eccle. nõ alie. imo in qualibet petitione in inte. poteſt eccl'ia adire ꝓtra laicum iudicẽ eccleſiaſticũ. no. Inno. in .c. cũ ſit generale. ℞ fo. ꝓpe. not. Abb. in alle. c. pe. ℞ reb ec. non alie.

¶ Eccl'ia põt ꝓuẽiri ex pacto vel ꝓtractu inito cũ ꝓticlari ꝑſona eccl'ie vt cũ clerico vel canonico ſi ꝓtractus vtilitatis vel pecunia verſa ẽ in vtilitatẽ eccle. ar. a ꝓtrario. in .c. j. ℞ ℞po. vbi no. Abb. j. colũ.

¶ Contrahens cum eccleſia in cã mutui licet teneatur ꝓbare pecuniam verſam in eccleſie vtilitatẽ ad hoc vt efficaciter poſſit actõnem exercere cõtra eccleſiam vt in .c. j. ℞ ℞po. in alijs tamen cõtractib⁹ initis cum eccleſia hoc nõ eſt neceſſe. vt ibi no. Inno. ⁊ etiã in mutuo non eſt neceſſe ꝓbare verſum in eccleſie vtilitatem: niſi vbi p ſatiſfactione oportet peruenire ad diſtractionẽ imobiliũ vel etiã mobilium que ſunt ꝑcioſa quaſi ſecus ſi poſſit ſatiſfieri de fructib ⁊ p hoc adducit Inno. ꝛ. q. ij. hocius. quod approbat Abb. in alleg. c. j. ℞ ℞po. ⁊ eſt rõ fm quz quia ꝑlatus habet liberam adminiſtratõnis poteſtatem fructuũ vt in .c. cum nobis. ℞ elec. ⁊ in .c. his cui. eo. ti. li. vj. quod latius expedit in .c. qõ quibuſdam. ℞ fideiuſ. ⁊ tũc dicit ꝓtrahi cũ eccl'ia: quando ꝓtractus fit in ꝑſentis capituli ⁊ ꝑlati qui repreſentant eccleſiam. vt. c. requiſiſti. ℞ teſta. ſed etiam ſi ℞poſitum fiat apud prelatum ⁊ capitulum non tenetur eccleſia niſi aliquod lucrum eccleſie ſit inde ſecutum als nõ vt. l. licet. §. ſi filius. ff. ℞ pecu. ⁊ poteſt eſſe ratio: quia quando eccleſia recipit aliquod lucruz poteſt dici ꝓtractus initus gratia vtriuſq merito ergo obligatur ſed quando fit gratia ℞ponentis tñ non occurrit ratio quare eccleſia teneat ſaltem vt ꝓueniatur ad imobilia vel mobilia preciosa ex ꝓtractu inito cũ prelato ⁊ capitulo non ad vtilitatem eccleſie ꝓtra. c. ſine exceptõne. xij. q. ij. hoc cõcludit Abb. in alle. c. j. ℞ ℞poſi. quod ẽ bene cõmẽdandum.

¶ Aliter tñ ꝓcludit Barba. in allega. c. j. ℞ ℞poſi. vbi dicit multas opiniones q ſi mutuũ ẽ factum ſoli prelato vel alij beneficiato nõ tenetur eccleſia niſi probetur verſum vt in .l. ij. C. quando ex facto tu. quia prelatus equipatur tutori vt. c. qualiter. ij. de accuſa. ⁊ ẽ glo. in .l. ſi pupilli. ℞ neg. geſt. tenebit tñ ipſe mutuuz recipiens ℞ fructibus eccleſie ſoluere: vt no. Innoc. in .c. ex pñtium. ℞ pig. Si vo mutuũ fiat prelato ⁊ eccleſie ſimul tunc non eſt neceſſaria probatio verſionis vt tenet Inno. in alle. c. j. ℞ ℞poſi. cuius opinio approbat Barbaſ. contra alios vcto. ⁊ ſic intelligitur auten. hoc ius porrectuz. §. ſi vo quis. q ſi mutuum fuit ſoli eccleſie non obligatur eccleſia niſi quatenus probetur mutuũ verſum in vtilitatem eccleſie vt fundat et ꝓcludit Barba. vbi ſupra. ⁊ melius idem Barba. in .c. qõ quibuſdã. ℞ fideiuſſo. vbi concludit q illud quod religioſe ꝑſone expendunt in pulchris equis ſeu mulis vel fulgidis veſtibus vel in pinguibus morelis: ⁊ ℞ alijs taccamus non poteſt dici verſum vel impenſum in vtilitatem monaſterij oportet eñ q vtilitas ſit euidens ⁊ ꝓpetua vt in edificijs ꝓperuis ⁊ in emptõib rez̃ imobiliũ nec creditꝝ verſum lz ſcriptura publica ſup hoc ſit ꝓfecta niſi als ꝓbaret ꝑ legitima ℞cumẽta vt no. Guil. ℞ mõ. laudu. in cle. i. ℞ reb eccl. non alie. ⁊ ẽ tex. in alleg. aut ẽ. hoc iuſ. §. ſi vo quis. ⁊ Barba. vbi. ſ.

¶Ecclesia vel minor potest restitutōem in integrū petere etiā vbi sibi ꝓperit remediū ꝛ iure cōi. vide j. minor vel eccl'ia.

¶Eccl'ie rector si ob negligentiā suaꝫ passus est rez eccl'ie ꝑscribi tenetur ꝛ proprio ꝑrimonio satisfacē eccl'esie. no. glo. in. c. placuit. ij. xvj. q. ij. ꝛ rectore mor tuo eius heres teneť ad dictam satisfactiōem vt. c. ex ꝓsentiū. ꝛ pig. idem vbi rector aliquid potuit eccl'ie acquirere ꝛ neglexit. no. ter. cū glo. xij. q. j. c. ij. adinstar tutoris qui ad hoc teneť vt. l. ij. ℒ. arb. tu. no. Abb. in. c. ex pūctium. supra alleg. vide. j. ꝑlatus. ℣. ꝓtra ꝑlatum.

¶Ecclesia si est impotēs ad sustentandū rectorē te neť rector viuere ex industria vel ex ꝑrimonio. non tū ꝛ bet vendere bona eccl'ie nec obligare seu pigno rare ꝓ sua sustentatiōe vt no. p ter. ꝛ glo. xxj. q. j. c. j. facit. c. clericus victum. xcj. dist. ꝛ bet tū in hoc ca su agere sacerdos ꝓtra parrochianos ex quo eis ser uit in diuinis vt eum sustentēt. ꝛ ē licita cā subtra hendi parrochianis diuina. no. glo. ꝛ cōse. di. j. oīs xp̄ianus. no. Abb. in. c. ex ꝓsentiū. ℣ pig. ij. colum. ꝛ melius in. c. ꝛ rectoribꝫ. ꝛ cle. egro. ꝛ vide. s. cleri cus parrochialis.

¶Ecclesia si ē potens ꝛ sacerdos ad pūs nō hz vn ꝛ sustenteť pōt cōtrahere ꝛbita sub spe soluēdi ℣ fru ctibꝫ ꝓcipiendis ꝛ si morte ꝑuentus non potuit sol uere equū est vt successor teneať ꝛ sic ꝓcedit dictum Jo. an. in. c. ex pūctium. ꝛ pig. ꝛ ibi Abb.

¶Eccl'ia inuentariū non cōficiens an teneať vltra vires hereditarias vide. j. inuentariū.

¶Eccl'ia hūs pecuniā superfluaꝫ pōt illā mutuare indigenti nam ꝛ ꝛ supfluo teneť elemosynā facere xij. q. ij. aurum. ꝛ. c. gloria. xvj. q. j. c. fi. lxxxvj. di. non satis. ꝛ. c. pace. no. Hosti. ꝛ Jo. an. in. c. j. ꝛ solu.

¶Eccl'ia an pōt statuere vt oēs clerici contrahant mrimoniū sicut greci. vide. j. statuere pōt eccl'ie. ꝛ. j. lex cōtinentie.

¶Eccl'iam hūs ꝓmendatā teneť eam in statu solito seruare vide. s. ꝓmenda.

¶Eccl'ia pōt agere ꝓ iuribꝫ dignitatis ꝛ bñficio rum. vide. s. agere nō solum.

¶Eccl'ie lesa aduersus ꝓbatōez omissam si restitu tionē petat a quo tpe incipit quadriennū vide. j. re stitutio. ℣. quadriennū.

¶Eccl'ia vel minor petit restitutōem etiā in lucro captādo. vide. j. minoribꝫ.

¶Eccl'ia non pdit vtile dn̄ium rei quaꝫ habet ī em phiteosim ex solutiōe canonis nō facta: quia cū sine solennitate ꝛ quo. xij. q. ij. sine exceptōne nō possūt clerici tale dn̄ium alienare multo fortius hoc nō po terūt canonem nō soluendo ꝛ ex cōtrario apieť via fraudib. ar. ī. c. ḡnto ℣ diuor. idē glo. xvj. q. vj. c. pla cuit. illa ē ꝛclusio Jnno. in. c. ꝓstitutus. ꝛ reli. ꝛ. et Abb. in. c. j. ꝛ ꝛ. ꝛ ꝓtu.

¶Eccl'iaꝫ bona emēs dimittit ꝑcium ꝛ non lucrať fructus. ꝛ vide. j. venditio. ℣. emptor rei.

¶Ecclesia an pōt ꝛnari seu cōcedi pleno iure ꝛ q̄d opatur talis cōcessio. vide Abb. in. c. cū inter. de re iudi. ij. colū.

¶In terris subiectis tpali iurisditōni eccl'ie ꝛbēt etiam inter laicos seruari canones ꝛ non leges ciui les data inter eos discordia nam canones ꝑualēt in terris eccl'ie etiā inter laicos vt. c. si duob. ꝛ appel. ꝛ ibi Hostien. ꝛ oēs ꝛctores. ex quo infert ibi Abb. q̄ in terris eccl'ie nō valet statutū laicorum: vt ipse plenius dixit in. c. quod clericis. ꝛ fo. ꝓpe.

¶Ecclesia teneť ꝛfendere ꝛtes viduaꝫ. vide. s. ꝛ tes viduaꝫ.

¶Eccl'ia seu monasteriū an teneatur ex facto ꝓtec ptoꝫ seu cōmendatorū. vide plene ꝑ Jnno. ꝛ Abb. in. c. cū ꝛputati. ꝛ iudi.

¶Eccl'ia an pōt iudicare in cā ꝓpria: vide. j. iudex an pōt quis esse.

¶Ecclesia pōt agere contra laicum interdicto vti possidetis coram eccl'iastico. vide. j. interdicto vti possidetis.

¶Eccl'ia an pōt se impedire ꝛ crimine sacrilegij et vsuraꝫ ꝛ ꝛ aliꝫs criminibꝫ vide plene ꝓ Abb. in. c. cū sit generale. ꝛ fo. ꝓpe. ꝛ vide. j. vsura. §. ꝛ crimie. ꝛ vide. j. sacrilegiū. §. ꝓtra sacrilegiū.

¶Eccl'ia an cognoscit ꝛ adulterio vide. ℨ. adultero rum ē crimen.

Edere

¶Edere quis non teneť regulariter rōnes quas ñ fecit ex publico officio vel rone publici officij vt ar gentarius vel nūmularius seu publicus collector ℞ vt priuatus ꝛ ad vtilitatē suā priuatam ꝓut faciūt mercatores ꝛ alij qui conficiunt rōnes in libris seu papiris suis ꝛ datis ꝛ receptis. ar. in. c. vnico. ꝛ vsu ris. §. ceterum. in cle. vbi ē speciale ī odiū vsurarū. ergo in ꝓtrariū erit ius cōe. ar. ff. ad munici. l. j. in fi. fallit in casu vbi ille a quo petiť editio vtiť illis rō nibꝫ. sic intelligiť. l. j. ℒ. ꝛ eden. vbi hoc no. Bal. et Hosti. in summa ti. ꝛ fi. instru. §. pe. ꝛ ꝛcto. signan ter Henri. melius q̄ alij. in. c. j. ꝛ pba.

¶Editio rōnum si petať ꝑ speciales actōnes vt qñ petiť a tutore ꝓ actōnem tutele ꝛ a socio ꝓ actiōem ꝓ socio a ꝓcuratore per actionē mandati a curato re vel a negocioꝫ gestore ꝓ actionē negocioꝫ gesto rum vt. l. quedam. ff. ꝛ eden. et ī interdicto ℣ tabul exhibendis. vt. ff. ꝛ tabul exhibē. l. j. ꝛbet fieri edi tio in totū vt in allega. c. j. ꝛ pba. ꝛ allega. l. j. ℒ. de eden. ꝛ ibi Bal. ꝛ Bali. vbi tenet indistincte q̄ ratō nes sunt hinc inde edēde vt. l. nō ē nouū. ꝛ. l. iustū. et l. fi. ℒ. ꝛ eden. vbi saltē colligit ꝛclusiōes sequētes circa editōnem instrumēti.

¶Si instrm̄ principaliť petať vt quia actor vēdicat eū rōne ꝛminij non sit ex hoc edicto editio. ℞ ꝓ viam actionis in fac. ad exhibendū. ff. ad exhiben. l. ij. §. pe.

¶Si petens editōnem instrumenti ab eo qui ē fa ber ipius instrumēti vel eius heres vel aliter in ꝓ thocollo successor teneť edere vt. ff. ꝛ eden. l. argen tarius. ꝛ. l. si quis ex argētarijs. §. is aūt.

¶Si quis ꝛponat iure cogente vel volūtarie in strumētum apud aliū si illud petat ꝛbet sibi edi vt l. ꝓcurator. ff. ℣ eden. ꝛ. ff. fam. her. l. si quis cautōes. quinimo celans falsi teneť ꝑ no. in. l. eū q̄. ℒ. ℣ falsi.

¶Petenti editōnem instrī ab eo qui illō vitiose pos sidet teneť edi. vt. ff. ꝛ furtis. l. tabulas. ꝛ. l. quidaꝫ tabulaꝫ.

¶Jnstrumēti editiōem petēti ab eo qui in iudicō illo vtiť vel se vsuꝫ dicit teneť indistincte edi. ff. de eden. l. j. §. edendo. ꝛ Jnno. ī. c. j. ꝛ pba. et est tex. in c. cū contingat. ꝛ fi. instru. ꝛ ꝛbet edi solum capīm sup quo est litigiū lz totū integraliter legať coram iudice. ꝛ vide ibi Hosti.

¶Editiōem instrī si actor petat a reo qui illo non vtiť nec se vsuꝫ dicit si est instrm̄ vltime volūtatis teneť edi actori vltime volūtatis vt exitū suū cōse quať qz cōmune censetur licet pūcipaliť spectet ad heredē vt. ff. ꝛ tabul exhibē. l. j. in prin. ꝛ. l. locuꝫ. §. solent. ꝛ Jnno. in. c. j. ꝛ pba. facit. c. g. ꝓpetuus. ℣ fi. instru.

¶Actori petēti a reo instrī editōnem qō ptinet ad ꝓtractū ad intētōnem suā fundandaꝫ nō teneť edi. vt. l. fi. ℒ. ꝛ eden. in fi.

¶Si actor petit editōnem instrī a reo ad intētōem suā fundādā coadiuuādā teneť edi qñ coadiuuatio

petitur ex causa que inheret ipsi principali contractui de quo agitur vt.l. ticius.ff. de ac. emp.et.l.marit⁹.§.fi.ff.ad.l.fal.

¶Si actor petit a reo instrumenti editionē ad replicatōnem fundandam non tenetur edi. ꝑm opinionem Salice.in dicta.l.fina!i.C.eo dem ti.et ꝛ alij docto.ꝓtra.

¶Si reus petat editōem instrumenti ab actore ad eius exceptionem ꝓbandam que concernit inabilitatem ipsius persone actoris vt repellat eū ab agendo nō tenetur edi.quia suam turpitudinem vel delictum ꝓbare non cogitur.ff. de iureiuran.l.aliàs. et.l.qui iurasse.in prin.et.§ j.et melius in ꝓposito.ff. de iure fisci.l.ij.§.item diui fratres.

¶Si reꝰ petit editiōez instrti ab actore ad probandum exceptōnem que concernit iusticiam petitionis que non tm̄ habet vim defensionis sed etiaz petitionis vt exceptio compensationis. vt.l.amplius. ff.rem ra.ha.et tunc indubitāter nō debet edi vt allega.l.fi.C.eo.ti.in fi.

¶Si reus petit ab actore editiōem instrumenti ad probandam meram defensionem dumtaxat non tenetur actor illud edere reo ꝑm opinionem Azo. et Sali.in dicta.l.fi.C.eo.ti.ꝛ alij ꝓtra tabellioni ad cogitur actor edere si suū originale ꝓduxisset:vt ibi no.Sali.q.iij.

¶Instrumenti editio petenda est iudicis officio et ex iusta causa et cognitione precedente et q petens iuret q non calumnie causa editionē petit. ff.ō edē. .l.si quis.§.exigitur.et vide Innocen.in allegat.c.j. de ꝓba.

¶Edenda licet sint parti petenti cōmunia instrumenta et rescripta non tamen ꝓpria instrumenta nisi aduersarius velit illa ꝓbare falsa.vide glo. et docto.in.c.qm̄.de ꝓba.

¶Editio instrumenti vel priuilegij si petatur per eum qui vult eum arguere falsitatis iudex anteq̄ eius copiam faciat in presentia testium diligenter incipiat omnia et reuoluat nec sustineat quod is cui debet fieri copia ipsum tangat:quia multe vie hominibus prone sunt ad malum. in autent. de nupt. .§.mitiores.colla.iij.et littera posset latenter facili perforari vel aliter vitiari et copia non requirit q tangat:sed solum q inspiciat et legat et describendo potestas detur.ff.ō edē.l.j.§.edere.et.ff. quē admo.testa. aperi.l.j. quod totum ꝓtest fieri sine tactu.not.Hostien.in.c.accepimus.circa fi. de fide instru.

¶Si pars petens copiam instrumenti vel littere patenter et violenter et in presentia iudicis literaz lacerauit non est locus coniecturis.ar.ff. de ver.ob. continuus.sed debet ipsum punire iudex acriter et extraordinarie.ar.ff. de publica.et vecti.l.licitatio. §.quod licite.et experiri debet talis violentus iudicis auctoritatem elisam.ar.in.c.peruenit.de test. cogen.et no.Hosti.et Jo.an.in.c.accepimus. de fide instru.in fi.

¶Peti et exhiberi pōt et debent omnia acta cause in iudicio parti petenti vel ex conditione ex.l.vl' ex canone de ꝓba.quoniam vel iudicis officio: quia communia sunt et ideo integraliter edenda. C. de eden.l.ij.et.l. non ē nouum de quo vide plene glo.in c.g.ꝑpetuus. de fi.instru.et aptissime ꝑ Hosti. in summa ti. de instrumentorum editi.§.an instrumētum. edi debeat.

¶Edi debet sine die et consule instrumentum petenti nisi diem et consulem petens copiam ipius velit ostendere falsitatem no.Accur.in.l.j.§.editōes ff. de eden.et docto.in.c.g.perpetuus.ō fide instrum. in fine.

¶Si quis petit sententiam latam ꝓ Petro contra se cassari quia nulla est vel iniusta et ab ea extitit appellatum Petrus respondit exhibe sententiam:appellans respondit:ego non habeo scriptam: quia iudex noluit mihi copiam facere ex ea. vel q amisi sed tu exhibe quia ipsam habes tunc reus cogitur eam exhibere vt.c.g.perpetuus. de fide instrumentoꝝ.et.l.is a quo.C. de eden.et si reus respondeat tu ostende:interrogabitur an talis sentētia ꝓ eo lata sit.ff. de interroga.acto.l.penultia. et si negauerit cogetur cedere sententie vel renunciare vl iudex pronunciabit si qua sententia apuerit ꝑ Petro latam nullas vires habeat.ar.ff. de interroga.acto. alienum.et quia non vult respondere ꝓ confesso habetur.ff.ad.l.aquil'.proinde.et.ff. de interrog.ac. .l. de etate.§.qui tacuit.et contra istum q̄ dicit nullam sententiam ꝓ se latam dabitur actori confessio sua autēticata q̄ ꝑpetuo ipi reo pīudicabit etiaz in alio iudicio.C.ō libe.causa .iubemus.ij.q.j.multi.nisi incontinenti velit ꝓbare contrarium quia tunc succurritur ei.not. Inno. Hostien. Joh.an.et Abb.in.c.g.perpetuus supra alle.vide.j. negās instrumentum.

Edictum

¶Edictum potest emanare sine prefinitione temporis.not.in.c.cum parati. de appella.et ista edicta generalia admittuntur quāo plures admitti possunt ad agendum vel accusandum :et nescitur que ꝑsona sit specialiter citāda.no. Inno.in.c.fi.q̄.ma. accusa.po.et ideo concludē q valet hodie citatō generalis per edicta :quando nescitur quis specialiē sit citandus als autem citatio generalis per edicta non valet vt cle.j. de iudi.et quod ibi not.et Abb.in alle.c.fi.

¶Edictū vt valeat requiritur q quando fit nō sit fraudulentum nec breuissimum.et vide supra cōfirmatio ꝓuisionis.

Electio

¶Electio debet fieri in eccl'ia ꝑ canonicos de consensu regio vbi hoc ꝛ consuetudo.vide.s.ꝓsuetudine pōt induci.

¶Electio ē alicuius ꝑsone ad ꝓlationem vel ad supernam societatē canonice facta vocatio.Abb.sup rubrica.ō postu.ꝓla.

¶Electio pape ē ꝑ cardinales celebrāda et ꝑ eos de bet ꝓsilium cōuocari sup ꝓscismate vel sup electione duoꝝ ꝓrendentiū de papatu iuxta formā.c. licet.de elec.et ibi Abb.

¶Electio prelati potest fieri post mortem prelati: etiā anteq̄ cadauer sepulture tradatur ꝛ de honestate aliud debet seruari.glo.ij.in.c. bone.ij.de elec. et ibi Abb.vj.colū.

¶Electionis tractatus deliberatorius seu diffinitorius ante mortem prelati est omnino illicitus:vt c.bone.secundo.de elect.et ibi Innoc.et alij docto. tractatus consulatorius ñ est ꝓhibit⁹: vt.c.si trāslatus.lxxix.di.Abb.in dicto.c.bone.ij.pe.colum.et in.c.licet.eo.ti.

¶Electione alicuius reprobata propter aliquod impedimentum vel defectum temporalem potest

poteſt electus ceſſante tali impedimento vel defectu ad eandē ꝓlaturam eligi.no.in.c.officiū.de elec. ꝛibi Abb.

¶ Electores poſſunt facere gratiā vt nō impeditus ꝓſtituat ꝓcuratorem ad eligendū vt.c.ſcriptum eſt de electione.ꝛ ibi Jnno.ꝛ Sofre.ꝛ Abb.

¶ Eligendi habens liberaz poteſtatem non poteſt indignum eligere:ſed tenetur eligere idoneum.no. ex fine littere.c.cum olim.de arbit.ad idez.c.cū cauſam.de elect.ꝛ.c.abbate.de ver.ſig.fa.l.vt gradatim de mune.ꝛ hono.

¶ In electōne ꝓlati an debet conſiderari bona vita vel potentia ſeu diuitie et nobilitas.vide nota. Abba.in.c.conſtitutus.iij. de appellationibus.iij. colum.

¶ Electus in epiſcopum non peccat conſentiendo electioni de ſe facte:immo meretur ſi intentionem habet circa deum vt.c.qui epiſcopatum.viij.q.j.et peccat ſi renuit illam electionem acceptare:quando non reperitur alius idoneus qui ꝓſit eccleſie ꝛ ꝓximis. de quo vide Johan.an. in.c.ſi electio. de elect.libro.vj.Abba.in.c.cum veniſſent.de integr. reſtitu.

¶ Eligenda non eſt ignota perſona de clericis peregrin.per totū.et.c.bone.ij. de poſtulat.prelatoz. et vbi in loco reperitur idoneus non debet ꝓfici extraneus:vt.c.nullus epiſcopus.lxj.diſtin. Abb.i alle.c.bone.

¶ Electus in papam per ſeditionem: preſumptionem vel aliquod ingenium non debet recipi ꝓ papa:vt.c.in nomine domini.xxiij.diſtin.et expone ſeditio id eſt violentia et oppreſſiōe.preſumptio.id ē ambitioſus tractatus promouendi.ingeniuz id eſt fraus ꝛ calliditaz et dolus.facit.c.ſi quis pecuniaz lxxxix.diſtin.plene per Abb.in alle.c.licet.

¶ Electores ſi compelluntur per impreſſionez eligere certum non valet electio ipſo iure:quia admittitur liberras eligēdi vt.c.vbi mai.§.ceterū.de elec. libro.vj.Abb.in allegato.c.licet. ſecus ſi compellū tur eligere incertū vt ibi not.ꝛ idez Abb.in.c.olim. iij.de reſti.ſpo.iiij.colū.

¶ Electio facta de rectore per impreſſionem tyrānī eſt ipſo iure nulla.facit.l.ij.ff.de iudici.Abb.vbi ſupra.

¶ Eligendi poteſtas prelatum non poteſt in laicuz tanq̄ in compromiſſum transferri:quia non verſatur nudum miniſterium immo habet arbitrari quis ſit idoneus et officium radicatur in perſona ſua ad hoc.c.ꝓtingit.de arbi.Abb.in .c.cū cauſam.de elec. j.colū.

¶ Electus per potentiaz principis ſi ingerat ſe adminiſtrationi ſola electione precedēte efficitur ineligibilis vt .c.ſup eo.ꝛ.c.quiſqs.de elec. Abb.in.c. qualiter.eo.ti

¶ Electores eligēdo ſcienter indignum ſunt priuati ipſo facto poteſtate eligendi et poteſtas devolui tur ad alios non delinquentes. colligitur ex textu c.dudum.j.de elec.ꝛ ibi Abb.iiij.colū.

¶ Electio poteſt caſſari ratione contemptus aliquorum etiam poſt confirmationem et conſecrationem electi vt not.dcto.in.c.q̄ ſicut.§. ſuper eo.de elect.quod intelligit ibi Abba.quando contempti non fuerūt pñtes tpe quo fuit emiſſuz edictum ꝓ firmatione fienda :alis tacentes non pñt amplius ꝓtradicere vt.c.fi.de elect.li.vj. Jo.an.in.c.ij.de his que fi.a pla.

¶ Electio facta per maiorē partem ō indigno ſciēter eſt nulla et poteſtas ipſo facto devoluit ad minorem partem que non delinquit vt.c.bone.j.de electi.et.c.congregato.eodem titulo.ſed ſi electio ē facta per capitulum contra formam ſubſtantialem ō qua in.c.quia ꝓpter.de elect.electio eſt nulla :ſed electores non ſunt priuati ipſo iure ſed per ſententiam et poteſtas applicatur non delinquentibus.debet tamen ſpectari ſententia priuationis vt nota. Jnnoc.et Chald.ꝛ Abb.in dicto.c.quia ꝓpter. Jtem electio facta per capitulum de idoneo :et ꝑm formam iuris ſed aliquis de capitulo fuit contemptus et talis electio tenet et poteſt ratificari p contemptum.vt.c.qō ſicut.eodem titulo. ſed ſi vult ꝓſequi contemptum retractabitur electio et oēs iterum eligēt vt iſtas cōcluſiones. no.Abb.in .c.bone.ij.de elec.v.colū.

¶ Electio facta per vitiū ambitōnis ſeu ſeditōis ꝓcedentis debet retractari :vt in.c.in ſcripturis.viij. q.j.Abb.vbi.ſ.

¶ Electio noua attentata poſt mortem coelecti eſt ipſo iure nulla quia debet prius diſcuti validitas alterius electionis :vt probatur in capitulo primo et ſecūdo.vt li.pe.li.vj.Jnnoc.ꝛ Jo.an.in.c.ex parte. de arbi.

¶ Electio facta ab excōmunicato quātūcūq; occultus non tenet ſiue ante electōnem ſiue poſtea probetur excōmunicatio. nota.in.c.j. de reſcript.li.vj. eſt concluſio Abba.in.c.veritatis de dolo et contuma.

¶ Habens duplicem vocem in eligendo vnam nomine ꝓprio .aliam vt procurator alterius nō poteſt vnum ſuo nomine eligere et alium tanq̄ procurator:quia cum non habeat niſi vnum dictamē rationis ea ratione qua putat aliquem meliorem ſuo nomine debet putare de alieno niſi in mandato habuiſſet de eligendo certaz perſonam .not.in.c.vltō. §.porro.de elect.libro.vj.ꝛ eſt cōcluſio Abb.in.c.cū olim.de re iudi.iij.colum. vide infra ius dande vocis.v.ij.ꝛ no. idem Abba.in.c.conſtitutus.ij.ō ap. ij.colum.

¶ Eligere non poteſt ciuitas ſibi poteſtatem in ꝑpetuū ideſt donec vixerit niſi vſqz ad biennīuz :idez de aliis officialibus.vt habetur in auten.de defenſi. ciuita.§.fi.colla.iij.niſi tranſacto biennio ciuitatibus placuerit aliter non. et conſiderans amplius ꝓmoueri incidit in legem iuliam de ambitu.vt.l.vnica.C.ad.l.iul.de ambitu.ꝛ ratio prohibitionis eſt: quia ſi electi rempublicam perpetuo tenerent occupatam aſpere dominarentur. debet ergo deponere officium et rationem reddere.vt.C.tam ciui.q̄ crimi.vt.l.vnica.eſt concluſio Abba.in.c.fi.ō iudi.ij. colum.

¶ Electō ad officium ſi aliquid opponatur contra perſonam vel electionem non poteſt interim adminiſtrare.Speculat.titulo de cenſi.§.penultimo.ſi culo.ij.et in titulo de.ij.decret.§.videndum.verſic. quid ſi electus.Abb.poſt Jnno.in allega.c.fina.de iudi.

¶ Eligere quis non poteſt ſeipſum et an valeat ele-

cio per sortes. vide glosam et dicto. in capitulo fin. de sortilegijs. et Abbatem in. c. licet. ō elect. penul. colum.

¶ Electus inmititur pleno iure et petendo confirmationem in nullo petit gratiam. vnde potest supbe accedere etiam caputio non eleuato si confidit ō idoneitate sue psone alīs habebit recursum ad superiorem: sed si postuletur vel presentetur debet leuare caputium et cum humilitate petere. not. Johā. an. 7 Abba. in capitulo postulasti. de postulat. prelatorum.

¶ Electus confirmatus nondum consecratus licz nondum consecratus potest concedere indulgentias etiam si nondum sit presbyter. quia hoc non cōcernit administratōnem sacramentorum sed potiꝰ iurisditionem: quia communicat iste thesaurum ecclesie qui est congregatus ex meritis sanctorum. vt plene per Abbatem in capitulo ad liberandam. de iude. in capitulo suffraganeis in fine de electio. idez Bernardus in capitulo accedentibus. de excessi. prelato.

¶ Electus confirmatus licet non sit sacerdos potest excommunicare et absoluere cum illud ad iurisditionem tm̄ pertineat vt not. in capitulo cū in cūctis. §. inferiora. 7. c. transmissam. de elec. 7. c. vduz eo. ti. vide j. platus.

¶ Electus confirmatus non potest deponere clericum ab ordine clericali nec potest cognoscere de crimine requirente depositionem licet posset clericuz beneficio priuare. ē conclusio dicto. signanter Abba. in. c. transmissam. in fi. de electio.

¶ Electus confirmatus licet possit administrare 7 iurisditionem exercere vt. c. transmissam. 7. c. qualiter. de elect. tm̄ hodie ℔ non potest anteq̄ habeat litteras apostolicas super sua promotione et ante ñ debet haberi tanq̄ prelatus vt in extrauagan. Bonifacij que incipit. iniuncto. est prouisum de qua facit mentionem Abb. in allegato. c. qualiter. de elec. in principio.

¶ Electus confirmatus vel non confirmatus si cōtulit beneficia sua et postea sua electio infirmetur: an poterit beneficia que contulit repetere. Abb. in c. qualiter. de elec.

¶ Electus ante confirmationem pōt iuri suo renūciare in manibus eligentium post suam confirmationem at nō potest. nisi in manibus superioris vt. c. j. de transla. prela. de quo vide plenius glo. in. c. si electio. de elec. li. vj.

¶ Electione confirmata an admittatur contradicens seu opponēs vide. s. confirmatio.

¶ Electio prelati etiam a collegio facta ex qua timetur scandalum debet cessare ad qō. c. cum teneamur. de preben. 7. c. nisi cū pridem. de renun. vbi no. Jnno. q̄ si populus prosequitur prelatum iam instītutum nec potest a tali compesci q̄ aut populus quiescat et ecclesia stet in quiete debet prelatus cedere vel remoueri per superiorem assignato: tamen sibi alibi bono cambio. nota. Abba. in capō primo. de elect.

¶ Monachus electus in prelatum an potest cōsentire electioni sine licentia prelati. vide infra monachus.

¶ Eligētes aliquem ad aliquod officium seculare an possunt variare vide. j. officium.

¶ Electores an possunt variare alium eligēdo vide distinc. Abb. in. c. causam. ō elec. circa fi.

¶ Electio prelati an debeat fieri cum consensu prīcipis vbi hoc dictat consuetudo. et vide supra consuetudo.

¶ Electio prima vbi est notorie nulla electores nō sunt priuati potestate eligendi puta si elegēt ignoranter indignum et possūt propria auctoritate ad secundam electionem transire vt. c. constitutus. de appellationibus. et no. in. c. auditis. de elect. 7 in. c. inter dilectos. de excessi. prelato. sed si electio nō est nulla sed iniusta tunc non est licitum transire ad secundam electionem prima non cassata vt not. in. c. perpetue. de elect. libro. vj. Abb. in. c. cum terra. in fi. de elec.

¶ Electus si delegat defectum suum an potest cum bona conscientia bñficium retinere vide. s. bñficiū 7. s. defectus.

¶ Electus ad dignitatem vel ad ecclesiam parrochialem an sufficit q̄ sit in minoribus ordinibꝰ constitutus tempore electionis vel promotionis notabitur per Abba. et Antho. in. c. dudum. j. ō elec. vj. colum. cū sequen.

¶ Electores qui sunt ea vice priuati iure eligendi: quia eligerunt scienter indignum si iterum eligant eum cum non priuatis an valet electio. Jtem an ē purgatum eorum vitium si non priuati eligant 7 ex aliquo accidenti infirmetur electio. vide plene 7 notabitur per Abbatem in capitulo cum virtonien. de elect.

¶ Electio si est nulla an subsequens cōfirmatio possit eam validare. dicto. signāter Abb. in. c. qō sicut circa fi. de elec.

¶ Electione prima existente nulla an electores possunt procedere ad secundam prima non cassata. vide per Abba. in. c. auditis. de elec.

¶ Ex electione an acquiratur plenū ius electo sine confirmatione vide. s. cōfirmatio.

¶ Electores plures deputati tanq̄ compromissarij possunt vnum ex seipsis eligere vide supra compromissum.

¶ Electioni de facte consentiens an computetur in numero eligentiū. Abb. plene in. c. cum in iure. ō elect.

¶ Electio nō valet de excōmunicato etiaz ad dignitatem secularem. vide. j. excōmunicatio.

¶ Electores an 7 qñ sunt vocandi de puincia et qñ cōmode vocari pñt. dict. in. c. cozā. de elec. 7 Abb.

¶ Electores an debeant admittere ad electionē coelectores excōicatos. Abba. in. c. illa quotidiana. ō elec.

¶ Electio an 7 quando preferatur postulationi vel ecōtra vide plene per Abb. in. c. scriptum ē. de elec.

¶ Que persone excludūtur ab actu electiōis prelati. 7 vide Abba. in. c. quia propter. ij. colū. de elect.

¶ In electiōe que fit per scrutiniū que requirātur 7 quot plene et notabitur p Abba. in alle. c. qz propter. §. j. p totum.

¶ Electio clandestina an est nulla ipso ipso iure dicto. in. c. qz propter. §. fi. de elec. 7 ibi Abb. in fi.

¶ Electio facta p metuz ē ipso iure nulla: qz licz sit

ibi consensus.nō tamen liber.no.glo.in.c.bone.j.ō elec.et in.c.quisquis.eo.ti.et in.c.vbi periculum.§. ceterum.eo.ti.li.vj.

¶Electus in quibus casibus administrat ante cō firmationez.vide glo.et Abba.in.c.nihil est.ꝛe electi.x.columna.

¶Electus qualiter ꝛebeat consentire electioni ꝛe se facte vel fiende.no.in.c.cum post petitam.ꝛe electi.et ibi Abb.in fine.

¶Electus existens in peccato mortali notorio tē pore electionis an sit inhabilis et elictio sit nulla: Abbas plene in.c. dudum.secundo.ꝛe electio.xiij. columna.

¶Eligere videtur princeps industriam persone p verba que ponuntur infra industria.

¶Eligendi potestas quando ꝛeuoluatur ꝛe capi tulo ad episcopum: vide notabi.Abba.in.c.irrefra gabili.§.j.ꝛe offi.oz.iiij.colum.

¶Eligere an possunt layci conuersi prelatum vel rectorem: vide per abbatem in.c.cum olim.ꝛe ar.in fine.

¶Eligens an potest habere duplicem vocem: vide infra ius dande vocis.in.ij.v.

¶Que possunt opponi contra electum et confir matum cum solum petit possessionem: vide notabi liter per abbatem.in.c.constitutus.secundo.ꝛe ap pella.ꝛ in.c.accedens.ꝛe accusatio.et in.c.cuz olim. ꝛe causa pos.ꝛ proprie.

¶Electo ad aliquod officium temporale non va lenti officium exercere etiam sine culpa sua currit tempus.nec potest petere officium pro sequenti tē pore: vt est casus in.c.significauerunt. ꝛe iudi. et est ratio: quia factum diuersificatur ex cursu tempo ris.nam alie sunt opere huius anni. alie sequentis anni: vt in.l.si non sortem.§.si libertus.ff.ꝛe condi. inde.Bar.in.l.et ideo excitari.ff.ꝛe verbo.oblig.se cus vbi factum ad quod quis tenetur non diuersi ficatur tempore ad quod tenetur reintegrare.tem pus notat Bar.in alleg.l. tenetur. tamen is p quē extitit ad interesse: vt in turibus supra allega. Ab. in.c.fi.ō iudi.ij.colum.

¶Elici an potest accusatus: vide supra accusatus seu ꝛenunciatus.

¶Per electionem et confirmationem queritur ius in beneficio sicut per collationem.nam collatō ha bet vim electionis et confirmationis. no. Inno.in c.cum olim.ꝛe causa posses.et proprie.et per collati onem acquiritur ius in re: vt.c.fi.ꝛe concess. preben. li.vj.no.Abb.in.c.super his.ꝛe accu.j.colum.

¶Contra electum potest opponere princeps regni ne confirmetur. vide infra princeps regni.

¶Punitur quis faciendo se promoueri ad dignita tem cuius est incapax si nō pandit ꝛefectum suum.ꝛ hoc verum si impedimentum erat ꝛetectuz ab alio. vt quia fuit condemnatus est conclusio Bar. in.l. ij.C.si seruus vel liber ad ꝛecuri.li.x.idem si impe dimentum erat occultum.si impediebat funditus exercitium illius officij vel dignitatis. exemplū ꝛe bigamo et homicida.ꝛe biga.per totum.ꝛ.c.finali. ꝛe tempo.ordi.als autem nō punitur.quia nō tene tur quis se prodere in publico: vt.c.nō tibi dico.iij. q.j.Abb.in.c.scisitatus.ꝛe rescrip.

¶Electio sub tali forma facta valet.s. eligo vel po stulo prout melius ꝛe iure valeat.immo ꝛ valet col latio.confero tibi talem prebendam vel beneficiuz i vacat.no.Johā.an. in.c.j.ꝛe postu. prela.lib. vj. et in.c.si tibi absenti.ꝛe preben.e.li.et in.c.ij. ꝛe electi.eo.libro.vide supra collatio beneficij. hoc p La pum sua allega.vj.

¶Electio valet si dicatur.eligo talem ad tale bene ficium vacans morte talis vel alio quouis modo. talis enim electio non inducit incertitudinem cum ꝛe vacatione nulla est hesitatio.licet sit dubium ō modo vacandi.nam talis precise vult eligere licz ex primat vacationem putatiuam.neqz hec est ō sub stantia exprimere modum vacationis.ista est con clusio Lapi sua allega.vj. vide supra collatio.

¶Electio vel prouisio secunda quando valeat cō tra primam. Vel econtra vide notabiliter et plene per Bernardum in.c.inter dilectos.ꝛe excep si. prela.et ibi Johannes an.

¶Electio facta ad prelaturam regularem licet nō valeat ꝛe non expresse professis: vt.c.nullus. ꝛe electi.libro.vj.valet tamen prouisio facta.etiam ꝛe nō professo per viam collationis vel postulationis.et est ratio.quia illud ius penale loquens ꝛe elect. nō ꝛebet extendi ad prouisionem vel postulationē: vt no.Abb.in.c.ij.ꝛe testa.

Elemosyna

¶Elemosynam aliquam ꝛebet facere in compensa tionem is qui ex necessitate intendit circa opus ser uile: vt.c.licet.ꝛe feriis. Item is cum quo dispensa tur circa ieiunium ꝛebet facere aliquam elemosy nam. vide glo.in.c.presbyter.lxxxij.dist. in v. ꝛena rium.et facit quod legitur ꝛ no.in.c.medicamina.ō pe.dist.j.Abb.in allega.c.licet.

¶Elemosynam an potest vxor facere ꝛe rebus ma talibus: vide infra vxor potest facere.

¶Elemosynarum questores licet nō admittantur regulariter ad predicandum sine apostolicis et dy oceseni literis: vt in.c.cum eo.ꝛe peni.et remis.si ta men littere apostolice sunt sine suspitione.et perso na est notabilis non ꝛebet alia episcopi licentia seu litera requiri.sicut est in predicatoribus et minori bus.no.Hostien.ꝛ Pe.in alle.c.cum ex eo.

¶Elemosynam an quis cōpellatur facere vide in fra pauper.et infra vendere compellitur.

¶Elemosynaz compellitur facere clericus beneficiatus iuxta facultatem reddituum. et nisi sit tali ter charitatiuus peccat mortaliter cum ad opus pi etatis sunt principaliter instituta bona beneficij. ꝛe preben.c.ꝛe monachis. Item et layci possunt in maxima necessitate compelli per excōmunicationē ad subueniendum indigentibus.lxxxvj.dist. pace. lxxxiij.di.c.j.et.ij.et in hoc casu elemosyna est i pre cepto: vt.c.sicut.xlvij.dist.et no.in.c.inter opera. ꝛe spon.als autem vbi non vrget necessitas cessat cō pulsio.et elemosyna non est in precepto. no. Abb. in.c.j.ꝛe emp.et ven.iij.colum. vide infra pau per.ꝛ vide infra vendere compellitur.

¶In elemosyna facienda est dare gradum. nā pri us ꝛebet sive sit clericus sive laycus potius cōsan guineis q̄ alijs etiam ꝛe rebus ecclesie subuenire.ꝛ sic prius suis q̄ extraneis. et prius extraneis notis q̄ ignotis: vt est pulcer textus in.c.nō satis. lxxxvj. dist.aliud tamen quando prelatus vult ditare cō sanguineum maxime immeritum ꝛe bonis ecclesie. et non subuenire tanq̄ alijs indigentibus nō amo re sanguinis carnalis ecclesiam spoliat: vt not.ibi. ꝛ in.c.omnino.xxxij.dist.vbi propriam vxorem et fi-

lios clericos debet intuitu elemosyne sustentare de bonis ecclesie: etiam si filij sunt habiti ex illicito coitu. nam licet clericus male facit. tamē ex quo geniti sunt nō sunt perdendi. sed eis tanq̄ alijs pauperibus subueniendū est. ꝓ hoc. c. cum haberet. et qō ibi not. de eo qui duxit in ma. et ex his nota. q̄ executor ad distribuendum certa bona testatoris pauperibus potest distribuere inter suos consanguineos pauperes. no. Ab. i. c. j. de coha. cleri. 7 muli. vide j. prelatus licet.

¶ Elemosynam prandū faciens pauperibus debet subministrare eis fm conditionem personarū eoꝝ. et ideo peccaret venialiter dando eis prandia sumptuosa. xxv. di. §. diuinis. vt refert Barba. in. c. pastoralis. de wna. ij. nota. in fi.

¶ Elemosyna est faciēda pauperibus domicilij potius q̄ extraneis. et vide infra episcopus. ver. et circa hoc.

Emphiteota

¶ Inter contractum emphiteoticum 7 contractū census est differentia. quia p contractum emphiteoticum transfertur solus vtile dominium in emphiteotam. 7 remanet directus dominiū in dominū. hic est q̄ si cessatur p biennū solutio canonis redit vtile ad dominū ppietatis: vt. c. potuit. de locato. sed in contractu census transfertur dominiū vtile 7 directum. hinc est q̄ antiquo domino solum seruatur solutio census. nec redit res ad antiquū dominū. licet solutione census censetur magno tempore. 7 vide de hoc glo. in. c. ꝑstitutus. de reli. domi. 7 ibi Inno. 7 specu. ti. de locato. §. nunc aliqua. 7 Ab. in. c. j. de in integ. resti.

¶ Emphiteota laycī potest irrequisito domino in heredem etiam extraneum illas transferre. per. l. si dominus. §. fi. et. l. si tibi. in fi. ff. de lega. j. et. l. in cōuentionibus. in fine. de verbo. signifi. quia nec legando nec heredes instituendo stricte dicitur alienare. ff. d alie. iu. mu. cau. fact. l. ex edicto. §. alienare. 7 qō no. in. c. fina. de locato. sed si est emphiteota ecclesie tunc nec legando nec heredem instituendo: potest rem in extraneum transferre. vt est expressum in auten. de nō alie. vel permu. re. eccle. §. emphiteosim. colla. ij. facit quod no. Jo. an. de ꝓba. in presentia est conclusio Calde. in suis consilijs. titu. de locato. consilio. vj.

¶ Emphiteota si non inuenit dominū cui canones soluat sufficit sola oblatio cum protestatione etiaz si preses non adeatur. nec fiat depositio pecunie ad euitandam penam. naz sola oblatio debiti liberat ipsum debitorem: vt. l. celsus. §. j. ff. de ar. et. l. si constat. C. de usur. quod placet Johā. an. in addi. speculā. ti. de locato. §. nunc. ver. aliquam. super ver. xxiij. quero. oblatio ergo purgat moram commissam. vt. l. illud. de peri. et commo. rei ven. et. l. sequitur. §. de illo. ff. de verbo. obliga. operatur etiam liberationem debiti ipso iure quando debitum erat in specie. vel si in genere saltez ope exceptionis: vt. l. qui. x. in princi. ff. de solu. impedit etiam cursuz vsurarum: vt. l. per retentionem. C. d usur. nec ob. q̄ de beat deponi post protestationem. per. l. ij. §. fi. C. d iure emphi. 7 per. l. accepta. C. d usuris. quia illud fit ex superabundanti. vel quando esset magna res quam deponi interesset aduersarium. et fm modernos habet locum quando tractatur de act. acqui. vt in actio. pignoraticia que non competit domino nisi deposita pecunia. vt. l. si a te. C. de pac. inter emptorem et vendi. vel quando tractatur de impediendo cursum vsurarum iam inchoato: vt allega. l. acceptaz. est conclusio pe. de ancha. vt refert Cal. in suis consilijs. ti. de locato. cōsilio. iij. et de hac materia vide notabiliter per Henricum in. c. constitu. de in inte. resti.

¶ Inter contractum emphiteoticum et censualem est magna differentia. Primo quia per censualem contractum transfertur dominium in recipientem tam vtile q̄ directum. ita q̄ nihil iuris remanet superilla re penes concedentem. sed in contractu emphiteotico tm̄ transit vtile dominiū: vt. l. j. de agri. et censi. censum eim̄ soluimus de re nostra: vt patet i tributo debito imperatori. pensionem vo de re aliena vt ibi. et no. Bar. in. l. j. ff. de publica. Item i cōtractu emphiteotico res incidit in commissuz si nō soluitur pensio infra biennium vel triennium: vt. c. potuit. de loca. sed in contractu censuali ex non solutione non perditur. sed potest compelli censuarius ad solutionem: vt. c. constitutus. de religi. domi. cum glo. Item quia res emphiteotica dicitur concedi sub conditione si pensionem soluerit. argu. i. l. quero. §. inter locatorez. ff. locati. sed in contractu censuali transfertur dominiū in totum: ita q̄ nō tenetur censuarius nisi soluere tm̄ tributum seu censum. de quo latius per Ab. in allega. c. constitutus. de reli. domi. et Jo. an. Barba. in. c. ad audientiam de re. eccle. nō alie.

¶ Emphiteota si recipit in emphiteosim furnū vel molendinum hoc adiecto vt recipiens debeat gratis coquere vel molere ꝓ domino et familia sua. demum excreuit multum familia istius domini longe vltra solitum numerum tenetur ipse emphiteota fm numerum nouuz coquere seu molere cū obligatio precessit ex facto nō lucratiuo. secus si ex mera liberalitate precessisset. quia tunc subueniretur ei iudicis officio. et sic determinat Abbas. post Inno. in. c. quanto. de censi. et vide j. obligatio concepta cum v. se.

¶ Tractatus de rebus ecclesie nō est validus saltiz in effectu si ecclesia potuisset ab alijs habere maiorem vtilitatem. debet enim prelatus contrahere cū illo a quo maiorē vtilitatē consequi potest: vt. c. ad aures. de re. ec. nō alie. vbi hoc no. Ab.

¶ Emphiteota ad hoc vt meliorationes vēdere posset requirit primo vt requirat ecclesiaz. secundo q̄ denūciet. tercio q̄ id quod denūciat re vera offert. quarto q̄ ecclesia nō respondēte lapsi sunt duo mēses. quinto q̄ vendat solum ius competens. sexto q̄ nō vendat potētioribus vel ꝑsonis ꝓhibitis. septimo q̄ nō cessant ꝑ biennium in canonis solutiōe: vt hec colligūtur ex tex. c. potuit. de loca. et ibi Jo. an. in prin. et Ab. in. j. colum.

¶ Emphiteota licet sine consensu domini rem vendiderit si tamen nō tradidit. vel si tradidit in primā cāz recuperauerit nō cadit a iure suo. no. Spe. titulo de loca. §. nunc aliqua. v. xcv. cum sequen. et Jo. an. in allega. c. potuit. et hoc verum si inconti nēti rem alienatā recuperauit nō ꝑ intervallū. no. Barba. notabiliter in. c. si quis presbyteroꝝ. de rebus eccle. nō alie.

¶ In emphiteosi an mora potest purgari. 7 vide infra mora.

¶ Emphiteota si nō est de foro domini nō tenetur ꝓ canone soluēdo ꝑquirere dominū. secus vbi essent eiusdem fori. 7 sic intelligitur. c. potuit. de locati. et. l. C. ij. de iure emphi. vt no. Ab. i. c. significāte de pig. vide supra debitor an debeat.

¶ Emphiteota si expellatur a possessione qz canonē nō ꝑsoluit an potest agi cōtra eum ad pensionē nō solutam vel in aliquo casu excusetur emphiteo-

ta ſoluere penſiones. vide. ĵ. locatio. ¶. ſi ꝛminꝰ. cū ſequentibus.

Emptor

¶ Emptor rei eccleſie male fidei non agit ad prec-
ium etiam contra prelatum: vt. l. iubemus. C. de ſa-
roſan. ec. nam ibi in penam pdit precium ⁊ omnez
vtilitatem. et applicatur eccleſie niſi proſpexerit ſi
bi in contractu de emptione. quia tunc agit contra
male alienantem: vt in. l. ſi fundum. C. de euic. ſi vo
fuerit emptor bone fidei reperit preciuz a male ali-
enantes non ab eccleſia. de quo vide Abba. in. c. ſi
quis preſbyterorū. de rebus eccle. nō alie. ⁊ ibi Ab.
circa finem.

¶ Emere poteſt prelatus rem eccleſie palam adin
ſtar tutoris. vt. l. publius. §. pe. ff. de auct. tu. caute
la tamen eſt q epūs prius generalit interponat de-
cretū pnūciando rem eccleſie illius poſſe alienari ⁊
dare licentiā alienādi. poſtea poterit palā ſicut q̄li
bet alius emere. no. ab. ī. c. poſſeſſiones. de re. ec. non
ali. ⁊ vide ibi Barba.

¶ Emptor tenetur ad hoc vt venditor teneatur ſi-
bi de euictione re euicta denūciare litem motam. ⁊
q eum defendat q ſi obmittat. Item ſi contumaci
ter ſe abſentet. Itē ſi p iniuriā ſententia lata ſit nō
tenetur venditor de euictōe: vt eſt tex. j. c. fi. de emp.
et vendi. et. l. emptor fundi. C. de euic. idē ſi emptor
compromittat ⁊ contrariā ſniam reportet. ff. de eui
cti. ſi victū. §. ſi compromiſſum. idem ſi emptor po-
tuit vſucapere: et nō vſucepit imputatur ei: vt no.
glo. in alle. c. fi. idem ſi quis mala fide emit ⁊ ſibi de
euictione nō cauit. C. de euic. ſi funduz. idem ſi ſua
culpa factus eſt de poſſeſſore petitor. ff. de euicti. l. ſi
rem quam. §. ſi duple. idē ſi ſeruū emptū manumit
tit. ff. de euic. ſi ſeruū. idem ſi ſeruus mortuus ſit. ff.
de euic. ſi ſeruus. idē ſi fecerit contra legē vendito-
nis. ff. de euic. l. mancipiū. idē ſi rē emptaz habuit p
derelicto. eo. ti. l. fi. l. herenius. ſed de hoc vltimo vi
de qō no. Jo. an. ī. c. nō iniuſte. de pcur. hoc no. Jo.
an. in. c. fi. de emp. ⁊ vendi.

¶ Emptor ſi denūciat venditori litem ſibi motā in
cauſa appellatōis valet denūciatio. ſed oia integra
ſunt actori circa teſtes. ⁊ circa alia ⁊ ei nihil deperit
ff. de opti. lega. l. iij. no. Jo. in alle. c. fi. e. ti.

¶ Iniuria facta emptori p iudicē reputat̄ q̄daz ca
ſus fortuitus qui nō imputat̄ venditori. q; poſt fa-
ctaz venditionē res vendita perit emptori: vt. l. ne-
ceſſario. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei vendite.

¶ Licet ſententia lata contra emptorē p iniuriam
vel imprudentiā iudicis. etiaz ſine culpa emptoris
noceat ipſi emptori: vt plene per Bar. in. l. emptiō-
ne. ff. de fideiuſ. ſnīa tamen lata contra fideiuſſorez
p iniuriam iudicis ſine culpa fideiuſſoris nō nocet
fideiuſſori: vt no. Bar. in dicta. l. emptiōe. no. Ab.
in allega. c. fi. de emp. ⁊ ven.

¶ In contractu venditionis apponit notarius q
venditor obligat ſe ad defendendū de iure ⁊ ō facto
intelligit̄ ſi lis mouet de facto ⁊ nō de iure. nō tamē
ſi p extraiudicialē violentiā expellat̄. q; illud nō ve
nit ex natura pract̄ vt no. Bar. in. l. ſtipulatō iſta
ff. de ver. obli. ⁊ Abb. in. c. fi. de emp. et ven.

¶ Clericus tenetur coram iudice ſeculari defende
re layco rem quaz ſibi vendidit: vt notanter p glo.
in. c. clericum nullum. xj. q. j. quia in hoc caſu cleri-
cus nō litigat: ſed ſolum preſtat auctoritatē et de-
fenſionem ipſi emptori: vt. l. j. C. vbi in rem actio. ⁊
in. l. vēditor. ff. de iudi. ſecus vbi laycus poſſeſſor no
minat clericum in iudicio. quia tunc clericꝰ poteſt
aduocare cauſam ad forum ſuū: vt no. in. c. quoniā
§. q̄ō fi. ſup rebus. vt lite nō preſtata. no. Abb. in. c.
fi. de emp. et ven. iij. colum.

¶ Etiam ſi venditor ſit certus de lite mota tenetur
emptori ei denunciare. quia talis denunciatio nō ſo
lum fit ad ſimplicem ſciam venditoris. ſed etiaz vt
veniat ad defendendum emptorem eſt cōcluſio Ab
ba. in. c. fi. de emp. et vendi. iij. colum. ⁊ ibi Barba.
di. q; ex quo venditor promiſit emptorem defende-
re in litem eo ipſo q denunciat ſibi litem motam vi
detur requirere eam vt defendat in lite per iura per
eum allegata.

¶ Res empta ex pecunia alteriꝰ caſualiter efficit̄ il
lius cuiꝰ erat pecunia vt in milite minore ⁊ etiā ec-
cleſia. et idem ī clerico qui ē miles celeſtis. no. glo. ⁊
Bar. ī. l. miles. ff. de reiuḍ. no. Ab. ī. c. j. ō cle. egro.
⁊ Cy. ī. l. ſi vt pponis. ⁊. l. mater. C. de rei ven. vt re-
fert Ab. in. c. inquirendū. de pecu. cleri. in fi.

¶ Et de hoc no. q ex pecunia illius preſumitur em-
pta res cuius nomē appoſitū eſt in inſtrumento: vt
c. preſbyter. de pecu. cleri. facit. c. fi. xij. q. v. ⁊ ē ſingu
laris tex. in. l. cū pponas. C. de teſti. vbi dicit Bar.
q ſi frater emit fundū pro ſe ⁊ p fratre ſuo. q preſu-
mitur emiſſe de ſua ppria pecunia. ⁊ ideo partē pre
cij poterit petere a fratre. ⁊ ideo Bar. dat cautelaz
vt ī inſtrumento dicat̄ q de pecunia cōmuni ſolue-
rit. Item eſt notandū q ſi pater emat fundū de ſua
pecunia. ⁊ in inſtrumento fuerit appoſitū nomē fi-
lij fundus acquiritur patri et nō filio: vt eſt tex. i. l.
cū ppria. ⁊ quod ibi no. glo. C. ſi quis alteri vel ſibi
et i. l. ſi filius tui. C. de dona. inter vir ⁊ ux. vt refert
Barba. in allega. c. preſbyter. quod no. et vide eum
in. c. ſe. eo. ti.

Epiſcopus

¶ Epiſcopus nouam eccleſiam in alterius parochi
am non poteſt conſtituere. quia eſſet in pīudicium
antique ſaltē de facto reſpectu oblationū que ī no-
ua eccleſia fiūt. facit. c. j. de no. ope. nunci. Ab. in. c.
cū olim. de conſue.

¶ Epūs nō pōt in pīudiciū aliaꝝ dignitatū ſeu ec-
cleſiarum ſeu in preiudiciū redditū earū conſtitu
ere p libito ſine iuſta cauſa nouā dignitatem. glo.
⁊ Abb. in alleg. c. cū olim.

¶ Epūs nō poteſt ſtatuere contra ius cōmune. no.
glo. in. c. cū dilectus. de conſue. facit. c. qō ſup his. de
maio. ⁊ obe. Joh. an. in. c. fi. de offi. preſby. et in. c. fi.
de appel. li. vj. et hoc verū quando ius cōmune eſt
productū in eſſe. et p illud eſt alteri ius queſitum: vt
exemplificat Abb. in allega. c. cum dilectus. poteſt
tamen epūs ſtatuere adiuuando ius cōmune. ſ. ap-
ponēdo penā vbi nō eſt appoſita. vl aggrauādo ap
poſitam: vt ibi no. Abb.

¶ Epo nō licet habere officiales armatos p execu-
tione iuſticie niſi haberet temporalē iuriſditionem
in loco. pbatur p Jnno. qui dicit epm in executiōe
iuſticie debere implorare auxiliū brachij ſecularis
vt. c. admiſtratores. et. c. princeps. xxiij. q. j. Item ſi
cut p ſpiritualibus debēt principes recurrere ad ec
cleſiam: ita p temporalibus debent prelati recurrē
ad principes. vt. c. ad verū. et. c. ſi impator. xcvj. diſ.
nec pmiſcuis actibus ſunt rep officia pturbāda: vt
l. cōſultationibus. C. de teſta. Itē eccleſie fuit inī-
dicta executio gladij tpalis dicēte dño petro. Cō-
uerte gladiū tuū ꝛc. de hoc p doc. in. c. nonit. ō iudi.
Itē quia arma clericoꝝ ſunt lacrime et orationes
vt. c. cōuenior. xxiij. q. viij. no. Abb. in. c. ſignificaſti
in fi. de offi. delega.

¶ Epūs licet poſſit in multis diſpenſare: vt in. c. di
lectus. de tempo. ordi. et in. c. ac ſi clerici. §. de adul-
te. de iudi. ⁊ poteſt abſoluere a iuramentis et voti
⁊ fidelitatibus: vt. c. j. de voto. et. c. quemadmodū.

ꝛe iureiur̃.7 no.in.c.ꝛebitores.e.ti.xv.q.vj.auctoritatẽ.non tñ pōt i integꝝ restituere quo ad honores nec quo ad similia.nec infamiã remittere. ꝙ nullo iure hoc cauek.no.Hosti.in.c.cũ.t.a.b.ꝛe iudi. sed licet epũs nō possit dispẽsare sup infamia.principaliter pōt tñ accessorie ad casũ sibi ꝓmissũ: vt super adulterio 7 alijs minoribꝫ crimibꝫ:vt no.Ab.i ti.§.ꝛe adul.no.glo.in.c.Jtẽ hi qui.xv.q.viij.Ab. i alleg.c.cũ.t.a.b.ꝛe iudi.quarta colum.

¶Episcopus potest transferre ius confirmandi ꝑsentatos in aliũ ꝓlatũ ad petitionẽ patroni etiaꝫ sine causa:dũ tamen ante fundationeꝫ sed nõ post. nisi subsit causa.facit quod no.in.c.constitutus.ꝛe elec.vide.j.patronus.

¶Epũs pōt i eccl'ia vacãte cuius ꝓuisio iure reseruatõis seu ꝛevolutõis spectat ad papam ꝛeputare admĩstratoꝛẽ ydoneũ.7 illi admĩstratõꝫ ꝓmẽdare: ꝛonec ꝑ papã fuerit ꝓuisũ:vt.c.vnico:ne sede vacã. li.vj.ar.x.q.j.regẽda.7 no.c.cũ vos.ꝛe offi.oꝛ.Ab.c. cũ nobis.ꝛe elec.tercia colum.

¶Epũs pōt supplere negligentiã inferioꝝ:etiã si ꝺ iure ad eũ expꝛesse nõ sit ꝛevoluta ꝓtas assignando terminũ canonicis infra quẽ ꝛebeãt eccl'ie ꝓuidere ꝺ mĩstris.qꝺ si nõ fecerint poterit epũs lapso termino ꝓuidere.ar.in.c.irrefragabili.§.excessus.ꝛe offi. ordi.iũcto.c.quãto.7.c.ad ꝛepꝛimendã.e.ti.Ab.in c.cũ i eccl'esia.ꝛe elec.iij.colum.

¶Epũs pōt ꝓuidere eccl'esie ꝛe rectoꝛe vbi post lõgam expectationeꝫ patroni possunt eligere. vide.j. patronus.

¶Epũs potest interpꝛetari iuramentũ 7 cognoscere an sit licitũ vel nõ.vide.j.iuramentũ.

¶Epũs absolnit excõicatũ ab inferioꝛi ꝓlato.vi ꝛe.j.ꝓlati inferiores.

¶Epũs potest ꝛe ꝓsuetudine generali ꝓuidẽ i omnibus eccl'esijs sue ꝺyocesis etiã collegiatis.vide supꝛa ꝓsuetudine generali.

¶Episcopus potest eẽ iudex sup iniuria notorie ei illata.notat Jnno.in.c.ex parte.ꝛe verbo. significẽ. 7 plene per Abb.in.c.cum venissent.ꝛe iudi.alꝫ autem criminaliter contra suum subditum sup iniuria ei irrogata occulte nõ procedit.vide Ab.i.c.irrefragabili.§.cetex.ꝛe offi.ordi.

¶Episcopus potest stante causa rationabili 7 manifesta imponere collectã eccl'esijs et charitatiuum subsidiũ petere:vt.c.cõquerẽte.ꝛe offi.oꝛ.7.c.cũ apostolus.ꝛe cẽsibus.alꝫ nõ potest:vt no.Ab.in alleg. c.cõquerẽte.7 causa rõnabilis 7 manifesta ẽ si epũs ẽ grauatus onere ꝛebitoꝝ:vel epatus ẽ tenuis:7 nõ sufficit ei ad ꝓuidendũ vtilitatẽ eccl'ie. vel vult ire ad consiliũ vel ad papã vel regẽ ꝓ cõibus negocijs 7 ad ß charitatiuũ subsidiũ nõ solũ tenen ť eccl'esie sed etiã capelle subiecte monasterijs:si tñ sũt capelle regulares i quibus habitãt tñ monachi nõ tenẽtur ad hoc.no.cle.j.ꝛe excessi.ꝓla.et Jnno.in.c.j. ꝛe sta.regu.7 Ab.vbi supꝛa.7 in.c.dilectꝰ.ꝛe offi. oꝛ di.vide.j.subsidium.

¶Episcopus potest facere synodũ ad quem omẽs abbates 7 sacerdotes eius ꝺyocesis tenentur venire.7 ad hoc cõpellunť ꝑ censu.eccl'esiasticã:vt.c. qꝺ sup.ꝛe ma.7 obe.nõ tñ potest a liq̃d contra canones statuere vt ibi.7.c.institutõis.xxv.q.ij. layci tñ pũt statuere ꝓtra legẽ imꝑatoꝝis:vt le.7 no.in.l.omnes populi.ff.ꝛe iusti.7 iure.Ab.plene in alleg.c.qꝺ super.vide supꝛa abbates exempti.

¶Epũs pōt ab inferioꝝ ꝓlato iudicari vel puniri si ꝛelinq̃t i territoꝛio ipius inferioris:vt.l.iij.ff.ꝺ offi.ꝑsi.ẽ ꝓclusio Ab.in.c.cũ inferioꝝ.ꝛe ma.7 obe.sed archiepũs nõ potest a suffraganeo i cuꝰ territoꝛio ꝛelinquit puniri.no.Wc.in.c.ij.ꝛe consti.li.vj. quere rationẽ ꝑ Ab.vbi supꝛa.

¶Episcopus pōt absoluere iurãtẽ ꝑ metũ:vt.c.verũ.7.c.si ꝺo ꝛe iureiuran.7 idẽ est vbicunq; iuramẽtũ continet turpitudinẽ ex ꝑte recipientis 7 in odium ipsius.no.Jnno.in.c.ad aures.quod metꝰ causa.ꝙ bene faciet epũs absoluendo talem.etiã si sibi cõpetit aliud remediuꝫ. vt Jnno.vbi supꝛa.ex quo singulariter no.ꝑm Ab.ibi.ꝙ vbi iuramentũ cõtinet turpitudinẽ ex ꝑte recipientis.nõ est intelligẽdum vt iurans adimpleat ꝓius iuramentũ ꝑm formam.c.ꝛebitoꝝes.ꝛe iureiurã.sed potest directe petere absolutionẽ ab epõ:vt Ab.in.c.ad aures supꝛa alleg.7 in.c.j.ꝛe in reiurã.vide.j.epũs bonoñ.Jtem episcopi possunt absoluere iure suo ab eiusdẽ iuramentis.no.Jnno.i.c.ꝛebitoꝝes.ꝛe iureiurã.et Hosti.in.c.verum.eo.ti.in fi.

¶Epũs ꝑ se solus potest ꝛeponere clericos in mĩoribus constitutos.tex.7 glo.in.c.iij.ꝛe consue.li.vj. vide supꝛa ꝛepositio.

¶Epũs potest reuocare ad se cãm coꝝã suo vicario pendentẽ.vide.j.princeps reuocãdo.

¶Episcopus statutũ seu dispensationẽ potest facere contra legeꝫ ex tali causa.ex qua talis casus subest quem legislatoꝝ consideraſſet: aut legem illã nõ condidiſſet:aut facultatem contrariam disponendi ꝓbuiſſet.quod ꝓbatur ꝑ tex.no.l.si hominẽ.ff. man.facit quod no.Bal.in.l.omnes populi.ff.ꝺ iustitia 7 iure.ꝑ quod limitať.c.ac si clerici.§.ꝛe adulte.ꝛe iudi.7 vide dños ꝛe rota ꝛecisi.xciij.Ab.in.c. dilecti.ij.ꝛe appel.ij.colum.

¶Episcopus bononieñ.potest relaxare iuramentũ ciui bononieñ.qui iurauit soluere vsuras mutineñ. qui cõtractus fuit bononie celebratus absentia illius mutineñ.nõ obstante est ꝓclusio Lapi in suis alleg.allegatõe.x.7 est ratio ꝑm eum. quia obligatus ad vsuras est suppositus eidem epõ. et agitur tñ ꝛe rollendo ligamine sibi subiecti 7 ꝺ liberanda eius aĩa.nec aliquid disponit circa ꝓsonam absentis. ꝛe quo est casus ꝑm eum in.c.postulasti.ꝛe foꝝ cõpe. Jtem quia in resolutione contractus qui soꝝtit̃ forum.no.ff.ꝛe cõdi.inde.l.qui certo loco. Bar.i.l.j. C.vbi 7 apud quẽ.sicut 7 pōt absoluere reũ vbicũq; absentẽ a b impetitõe actoris.ff.ꝛe iudi.ꝓperandũ.§.si aũt reꝰ.7 vide supꝛa ꝙ pōt ꝓcedere epũs ad ꝛeclarationẽ nullitatis ꝓtractus vsurarũ.etiã contra absentẽ.sicut pōt ꝓcedi ad missionẽ in possessionẽ contra absentẽ.quod fundat ꝑ plura iura 7 rationes.quas ibi vide ꝑ eum.

¶Epũs potest dispẽsare cũ clerico qui in sacris cõtraxit matrimoniũ.no.glo.Jnno.et Hosti.in.c.ex literis.qui clerici vel ꝺo.quod limitat ibi ꝛeꝝ Abb. si clericus contraxit in sacris ꝛe facto cũ vnica sola virgine.sed si ꝓtraxit bigamiã nõ dispẽsat epũs: vt c.nu ꝑ.ꝛe biga.Ab.vbi supꝛa.

¶Epũs potest ꝛelegare causas ciuiles clericoꝝm layco:sed nõ spirituales nec criminales. et vide infra.layco potest.

¶Episcopus non potest statuere ꝓtra ius sup̃ioris vide.j.statuere nõ potest.

¶Epũs solus pōt statuere ꝓcuratoꝛẽ i inferioꝛibꝫ eccl'esijs si iminet damnũ eccl'esijs ex nõ cõstitutõe. vt.c.impatoꝝ ꝛe iura.calũ.nã sicut adolescẽti inuito dať ꝑ iudicez curatoꝛ ne incurrat damnũ.C.q̃. pe.tu.l.j.insti.ꝛe cura.i fi.ita i casu supꝛa ꝓuio facit c.cũ simꝰ.ix.q.iij.ꝙ si ꝓiculũ nõ imminet nõ pōt:vt no.Jnno.i alleg.c.impatoꝝ.7 Abb.ibi.

¶Epũs potest dispẽsare i crimine incestus.vide supꝛa dispensare.

¶Epũs potest dispẽsare contra ꝓpriam constitutionẽ etiã sine causa.no.Jnno.in.c.dilectus.ꝛe tẽp.

ordi. ⁊ in. c. cū ad monasteriū. ℣ statu regn. qō limt ra ſm Anto. niſi trāſinerit ꝓſtitutio in ꝓtractu vel priuilegio. ⁊ ſic pōt intelligi opi. Archi. in. c. licz ca non. ℣ elec. li. vj. vel niſi epūs iuraſſet ſuā conſtitu tionē cū nō poteſt ſeipm a iuramento abſoluere: eſt concluſio Abb. in capitulo ac ſi clerici. §. ℣ adulte ris. ℣ iudi. quarta colum.

¶ Jn quibus aūt caſibus epūs poteſt diſpēſare. ⁊ i quibus nō. vide plene et copioſe ꝑ Jnno. in. c. dile ctus. ℣ temp. ordi.

¶ Epūs an pōt interp̄tare iuramentū ⁊ qñ. vide in fra iuramentum.

¶ Epiſcopus ꝓpr̄ius quis dicatur. vide. j. inder ꝓpr̄ius.

¶ Epūs pōt aliquē ℣ ſanctis canonizatis ꝑ eccle ſiā ꝑ ſtatutū ſuū cū clero ⁊ populo ℣cernere venerā dū. in. c. fi. ℣ ferijs. ⁊ ibi Jnno. ⁊ Jo. an. et glo. in. c. vnico. ℣ reli. ⁊ ve. ſan. li. vj. nec hoc pōt ſolus epūs ſine ppl̄o qui ad minus ℣bet eſſe pñs. no. Jnno. i. c. nr̄a. ℣ loca. ⁊. c. fi. ℣ offi. le. ⁊ Frede. ℣ ſe. ꝓſilio. xvij. ſed ſi ppl̄s nō habz legitimā cām ꝓtradicēdi nō ob ſtat eius ꝓtradictio. no. Archi. in. c. vt aiaꝝ. ℣ ꝓſti. li. vj. Abb. in. c. fi. ℣ ferijs.

¶ Epūs cū capitulo an pōt augē vel minuē nume rū p̄bēdaꝝ ſeu dignitatē ſupp̄imē. vel ℣ nouo crea re: Ab. in. c. cū acceſſiſſent. ℣ conſtit.

¶ Epūs an ſine ꝓſenſu capituli pōt in differēter ſta tuta facere. vide plene ꝑ Ab. in. c. cū ꝓſuetudinis. ó conſue. ij. et. iij. colum.

¶ Jn eō multa requiruntur. queno. Ab. in. c. cuz cunctis. §. j. iij. colum. ℣ elec.

¶ Epūs an iure ppr̄io vel ℣oluto habeat cōmu nionē cū capitulo in cōferendis beneficijs. Ab. ple ne. in. c. cū in cūctis. §. fi. ℣ elec.

¶ Epūs ſi iure ppr̄io habet p̄tatē eligēdi ſeu pui ℣endi ⁊ ꝓfirmandi pōt vnico actu ſe expedire. ſec⁹ ſi hz iure ppr̄io pniſionē. ⁊ iure ℣oluto ꝓfirmatōez qz tūc req̄runt plures act⁹. no. Ab. plene. i. c. cām. ℣ elec. ⁊ no. Jo. an. in. c. ne ꝑ ℣fectu. e. ti. ⁊ Ab. i. c. cum inter canonicos. e. ti. ⁊. c. ne ꝑ ℣fectu. circa fi.

¶ Epūs an pōt diſpēſare ſup ℣fectu etatis: vt pa triēs in etate ℣fectū poſſit ꝓmoueri ad dignitates. vel ad eccleſias parochiales vel ad ordines Ab. i. c. cū dilectas. ℣ elec. v. colū. et ſe.

¶ Epūs an poteſt diſpenſare cū eo qui beneficium eſt adeptus ꝑ ſymoniā. vide no. in. c. pe. ℣ elect. ⁊ ꝑ Ab. in. c. ℣ ſymonia. ℣ ſymo.

¶ Epūs an poteſt ℣nare conſanguineis ℣ fructi bus beneficij. vide. j. ſymo.

¶ Epūs habet immediatam iuriſdictionē i tota ſua dyoceſi. licet ſit ibi aliq̄s p̄latus ſpālis. ⁊ ſic ꝓcurrit cū quolibet p̄lato inferiori i iuriſdictōis exercitio. et ſic non eſt gradus inter epm ⁊ p̄latos inferiores ſibi ſubditos. ⁊ ſic eſt locus ꝓuentioni. vt. c. paſt ordis. ℣ offi. ordi. ⁊ ibi Ab. Ł. Barbaciū in. c. apoſtolice ℣ ℣natio. primo notabili.

¶ Epūs tenetur ꝓſtituere vicariū ſeu officialē ge neralē loco ſui: vt. c. in noua actione. xvj. q. vij. et. c. cū ſimus. ij. q. ij. ⁊. c. quoniā. lxxix. di. notat Ab. i. c. quoniā. ℣ offi. ordi.

¶ Epalia iura vide plene et notabi. ꝑ Abb. in. c. cō querente. ℣ off. ordi.

¶ Epūs agit ꝓ eccl'ia ſibi ſubiecta: vt. c. cū dilect⁹. ℣ ſucceſ. ab inſta. ⁊ l. ſancim⁹. Ł. ℣ ſacroſā. ec. Ab. i. c. i. ℣ offi. iudi. vide. j. p̄latus etiā.

¶ Qui numerus epiſcopoꝝ requiraꝫ ad ℣poſitio nem epi. vide ſupra ℣poſitio.

¶ Epūs vel archiepūs an ⁊ cui pōt eccl'iaz ſibi ſub iectam ꝓcedere. ⁊ q̄d veniat in tali conceſſione. vide Abb. in. c. cū inter. ℣ re iudi. iij. colum.

¶ Epūs an poteſt abſoluere a iuramēto i ꝓtractu facto nō vocata ꝑte. vide ſupra abſoluē pōt epūs.

¶ Epiſcopi familia an gaudeat priuilegio fori. vi de ſupra clericorum familia.

¶ Epiſcopus an poteſt extra dyoceſim cauſam ℣ legare. vide ſupra cōmittere ſeu ℣legare.

¶ Epiſcopi auctoritas req̄ritur in cōſtitutione ꝓ curatoris ſeu ſindici generalis i eccleſia. vide ſupra auctoritas epiſcopi.

¶ Epūs teneꝫ i eccleſia ſua ꝓſtituere yconomū in diſtincte: alⁱs archiepus ſuppleret: vt. c. cū ſimus. ix. q. iij. ſec⁹ i inferioribꝫ q̄ tantis nō occupāt negocijs. no. in. c. fi. ℣ offi. archi. Abb. vbi ſupra.

¶ Epiſcopus an poteſt remittere votum pegrina tionis ſine licentia papevel capituli ꝓſenſu. vide. j. votum pegrinationis.

¶ Epiſcop⁹ poteſt agere ꝓ eccleſijs ſibi ſubiectis vide ſupra ℣. agere.

¶ Epiſcopus an pōt milites creare. vide. j. milites.

¶ Epūs ſine conſenſu capituli an pōt excōicare. ſu ſpendere vel interdicere: vide glo. ⁊ Hoſti. et Jnno. et ꝑe. ℣ ancha. in. c. j. ℣ exceſſi. prela.

¶ Epiſcopus in quibus caſibus poteſt diſpenſare. ⁊ in quibus nō poteſt vide ſupra diſpēſare. in qui bus ⁊c. cum ſequentibus.

¶ Epiſcopus an et in quibus criminibus ⁊ cū qui bus clericis ℣linquentibus. ⁊ quomodo valeat di ſpenſare. vide plene ꝑ ℣cto. ſignāter ꝑ Anto. melius ꝑ Ab. in. c. ac ſi clerici. §. ℣ adulte. ℣ iudi. et vi de ſupra diſpenſare. vij. ſi epiſcopus.

¶ Epiſcopus an et quando poteſt concedere eccle ſiam religioſo loco inuito rectore. no. ℣c. ſignanter Abb. in. c. cum veniſſent. ℣ reſti. ſpol̄. et Barba. in c. apoſtolice. ℣ ℣na.

¶ Epūs licet fundet intentionē ſuā ℣ iure cōi quo ad ꝓpr̄ietatē ſup oīb⁹ eccleſijs ſue dyoceſis adeo qui ſi nō p̄baꝫ contrariū obtinebit iuxta ea que ha benꝫ. ⁊ no. in. c. venerabilis. ⁊. c. cū dilectus. ℣ reſ. ℣ mi. et. c. auditis. ℣ ꝓſcrip. xvj. q. vij. omnes baſilice. ſecus tamē quo ad poſſeſſionē. vñ nō p̄ſumiꝫ poſ ſidere. niſi hoc p̄bet ſingulariter cū poſſeſſio conſi ſtat in facto. ℣ conceſſi. p̄ben. c. cū omnes. et. c. cum olim. iij. ℣ reſti. ſpol̄. ⁊ ibi Ab. j. colum.

¶ Epūs an ligetur ſuo ſtatuto vel liget archiepi ſcopū ſi contra ſtatutū faciat. et ſi ligetur p̄tic̄pās cum eo contra ſuū ſtatutuz. no. ꝑ Jo. an. in mercu. i regula cui licet. ℣ regn. inſ̄. li. vj.

¶ Epūs pōt eſſe iudex in cā eccleſie ſue in his q̄ ſpe ctāt ad eū ℣ iure cōi ꝓpter notorietatē iuris: vt q̄ excōicat ſubditū ꝓpter ℣negatā ꝓcurationē viſita tionis vel occupantē eccleſiā in ſua dyoceſi. non ta men in his in quibus ius cōmune nō fundat intē tionē ſuam. Jtē ſm aliquos poſſit ℣fendere id qō iuſte poſſidet ſup quo inquietaꝫ ⁊ moleſtaꝫ ⁊ puni re impedientē vel moleſtantē. ſecus tñ eſt ſi nō poſ ſidet etiā ſi i veritate ipius rei ab aliquo poſſeſſore ſpectaret ꝓpr̄ietas ad ipm epm colligunꝫ hec ex no ta. ꝑ Jnno. i. c. venerabili. ℣ cēſi. ⁊ ꝑ Hoſti. eo. ti. ꝓ curatiōes. vbi dicit q̄ i cauſa epalis menſe epūs po teſt eſſe iudex ℣ conſenſu aduerſarij. alⁱs poterit in tali cauſa vt ſuſpectus recuſari. eſt conſiliū Jo. cal ℣. in ti. ℣ foro cōpe. conſilio. vj. ℣ hoc vide Jnno. in. c. ex parte. ℣ verbo. ſigni.

¶ Epiſcopus an poteſt accuſari coraz archiepiſco po. vide ſupra archiepūs poteſt.

¶ Epiſcopus nō poteſt diſpenſare cū iudeo vt poſ ſit nutricem chriſtianam habere. vide infra iudeus non poteſt habere.

¶ Epūs nō ℣bet intātū attennare vitā incarcera ti q̄ ꝓpter attenuitatez vite vel aſpitatem carceris

veri.similiter moriatur.alꝫ non euaderet penam ir regularitatis.nā vita carcerati ꝛc̄bet reseruari licꝫ sit misera:vt.c.nouimus.ꝛc̄ ver.signi.7.c.a nobis.ꝛc̄ aposta.7 ibi Ab.

¶ Episcopus pōt excōmunicare adulterū et adulteram ex officio suo.7 vide infra.excōmunicare potest episcopus.

¶ Epus pōt excōicare laycū notorie ꝛc̄linquentē. vide.j.excōicari potest laycus.

¶ Laycus nō est ꝛc̄facili in epm assumendus.vnde sine magna cā nō ꝛc̄bet fieri. qꝛ pīudiciū nō modicū 7 scandalu irrogaꝫ toti clero:vt.c. quid pderit. lij.di.Ab.in.c.sane.ꝛc̄ cle.piu.

¶ Episcopus si vult ire ad consiliū vel ad papā vel ad regez p cōmuni vtilitate totius dyocesis potest petere ab ecclesijs subiectis vt conferant expensas cum ibi procuretur ꝓmunis vtilitas omniū:vt no. Jnno.in.c.j.ō sta.mo.monasteria.tamē ad hec onera nō tenētur:vt ipse no.ibi.7 Ab.post eū.ad quod facit.c.quā sit.xviij.q.ij.vide.j.monasteriū.idē no. Ab.in.c.cū apostolus.ꝛc̄ censi.

¶ Epus potest cōsulere vni ecclesie cū pīudicio alterius ecclesie tribꝰ ꝓcurrētibus.s.q subsit cā rōnabilis. Jtē q intueniat cōsensus capituli. Tercio q nō inferaꝫ enorme pīudiciū colligiꝫ ex nota.c. pstitutus.ꝛc̄ reli.wmi.7 ibi Ab.iij.colum.

¶ Epus licet fundet intentionē suā ꝛc̄ iure cōmuni quo ad ecclesias suas in sua dyocesi quo ad spiritualia.nō tamē fundat intentionē suā quo ad tēporalia.vt scz ꝛc̄ rebus tpalibus vel redditibus 7 prouētibus possit disponere ad libitum seu i vsus suos ꝙuertere:vt in.c.cū venerabilis.ō reli.wmi.nisi aliter ꝓbet epus hoc ius sibi ꝓpetere.nec etiā fūdat intētionē suam quo ad possessionē:vt.c.cū olim.ꝛc̄ resti.spol.quo ad ꝓprietatē vo sic:vt.c.ad ꝛc̄mas.ꝛc̄ resti.spol.7.c.j.ꝛc̄ pscrip.li.vj.Ab.in alleg.c.cū venerabilis.circa prin.

¶ Epus concurrit i iurisditione exercenda cū alīs prelatis secularibus habētibus subditos:ita q locus est preuentioni:vt no.ꝓ wc. signāter p Jnno.i c.cum ab ecclesiaꝝ.ꝛc̄ offi.oꝛ.7 in.c.pastoralis.e.ti. 7 Ab.in.c.fi.ꝛc̄ capel.mo.

¶ Epus pōt spoliare q̄ notorie tenet ecclesias iniuste.nec ē necesse q eū vocet i iudicio: sed pōt eū spoliare ꝛc̄ facto sicut ꝛc̄ facto se intrusit.facit.c.qm̄.ꝛc̄ fi.pby.no.Ab.in.c.qꝛ clerici.ꝛc̄ iurepatro.

¶ Episcopus potest conferre beneficiū filio alꝫ legitimo vl nepoti:dūmodo sit dignus.pro hoc facit quod colligitur ex glo.c. quia clerici.ꝛc̄ iurepatro. 7 ibi Ab.facit.l.si consul.ff.ꝛc̄ adop.et.c. non satis. lxxxvj.di.7.c.omnis.xxxj.dist.sentit Archi.in.c.episcopus.x.q.ij.7 vide quod no.in.c.graue.ꝛc̄ pben.7 quod no.Ab.in.c.fi.ꝛc̄ instī.

¶ Epus maliciose nō vult pītatū ydoneū instituere:vt qꝛ notorie erat bonꝰ ecclīasticus 7 bone fame nec ipm epus voluit examinare tenet ad puidendū eidē ꝛc̄ ppetenti beneficio:vt ex tex.cū ibi notatis p Ab.in.c.pastoralis.ꝛc̄ iurepatro.

¶ Epus quantūcunqꝫ eximat ecclesiā sibi subiectā retinet tamē aliqua a quibus ecclesiā exīmere non valet vt est cohertio.xvj.q.ij.visis. Jtem visitatō 7 ꝓcuratio ratione visitatōis:vt.c.cū venerabilis.ō cēsi. Jtē cathedraticū.i.c.si quicūqꝫ.xvj.q.vij. Jo. an.in alleg.c.cū venerabilis. Jtē reuerētia que sibi ꝛc̄bet ab ecclesia inferiori vt ibi. Jtē charitatiuum subsidiū:vt.c.cū apostolus.ꝛc̄ censi. Jtē institutio auctorizabilis.no.i.c.cū nō satis.ꝛc̄ offi.archi. Jtē ea que sunt ordinis episcopalis:si tñ epus exemit.7 papa confirmauit: ex certa scientia censetur exempta in aliquibus casibus.idē si smīa fuit lata contra epi scopū sup plena exemptione 7 nō fuit appellatū: vt c.cū inter.ꝛc̄ reiudi. Jtē ratione prescriptionis:vt c.auditis.7.c.cū olim.ꝛc̄ prescrip. Jtē quādo papa ꝑ se eximit:vt.c.j.ꝛc̄ priuil.li.vj.ꝛc̄ quo plene ꝑ Ab. i.c.cū venerabilis.ꝛc̄ cēsi.

¶ Epus volēs visitare monasteriū si Ab.dicit se exemptū.7 appellat ad papā pōt epus nō obstāre appellatione smīam excōicationis ꝓferre cōtra abbatē.7 tenebit excōicatio.qō habet vez si epus erat in possessione visitandi.7 hoc constat. nā in tali casu i pīudiciū sui iuris nec appellatōez admittere nec probatōem recipe tenet.qꝛ procedit vt pars ꝓ pseruatōne sui iuris nō vt iudex:vt no.in.c.inpositā. ꝛc̄ ap. 7 in.c.cū inter canonicos.ꝛc̄ elec.et ideo pluit Jnno.q in tali casu epus semꝑ procedat extraiudicialiter vt pars ad confirmatōem iuriū suoꝝ. nam tunc pōt ꝛc̄fendere gladio materiali 7 spirituali ius suū vt.c.dilecto.ꝛc̄ sen.excō.li.vj.idem in alīs iuribus episcopo competentibꝰ.vel in pseruatione corporalis possessionis.notat Ab.in.c.venerabili.ꝛc̄ censibus.7 vide supra ꝛc̄fendere potest.

¶ Epus an potest sine ꝓsensu patroni aliq̄d facere ꝓtra institutōz ecclesie vel bñficij.vide.j.patronus. v.sine cōsensu.

¶ Episcopus an potest ponere rectorē in hospitali.vel ordinare seu disponere ꝛc̄ redditibus. et vide j.hospitale.

¶ Epus sine capitulo an pōt purgare vel minuere numeꝝ canonicoꝝ vel pbendaꝝ:vide supra capitulum sine epo.

¶ Epus dici nō pōt electus etiā confirmatus si nō est ꝓsecratus sed appellaꝫ electꝰ.qꝛ ꝓsecratio ꝓfert nomē 7 dignitatē episcopalē:vt.c.tua. ꝛc̄ his q̄ fi.a p̄la.ad hec.c.nisi.ꝛc̄ vsuca.et in cle.ij.ꝛc̄ cele.mi.Ab.i c.eā te.ꝛc̄ rescrip.j.colum.

¶ Epus cū canonico licꝫ possit ex toto suppꝛimere dignitatē vacantē manēte tñ dignitate q̄diu vacat nō pñt illi pīudiciū generare.no.wc.in.c.ij.ꝛc̄ excess. pla.7 ibi ꝓpe.ꝛc̄ ancha.7 vide no.in.c.dudū.ō re.ec. nō alie.7 cle.si vna.eo.ti.

¶ Epus pōt i consilio regis pbere consiliū in crimine.vide supra consiliū i consilio.

¶ Epalis dignitatis sunt cognitio causaꝝ mrimonialiū publicas pnias inīugere.indulgētias ꝓcedere:vt.c.accedētibꝰ.ꝛc̄ excess.pla. Jtē institutio 7 ꝛc̄stitutio clericoꝝ:vt.c.cū satis.ꝛc̄ offi.archi. cōmendaticias ad ordines dare.ꝛc̄ tē.ordi.c.cū nullus. li. vj.grauiora examinare 7 diffinire.c.ad hec.ꝛc̄ offi.archi. episcopalia insignia ꝛc̄ferre. Jtē 7 illa q̄ sunt ordinis epalis nō ꝓpetūt nō epo q̄ ꝓnumeranē. lxvij. di.corepi.vt virgines.ecclesias vel altaria ꝓsecrare sacros ordines ꝓferre.ista aūt nō epis nec ꝓsuetudine nec priuilegio indulgenē.ꝛc̄ pse.ec.vel alta.c.a q̄. Archi.i.c.felicis.ꝛc̄ pe.li.vj. illa aūt q̄ sunt dignitatis epalis.ꝛc̄ quib.s.pñt inferiores plati 7 abbates ꝓsuetudine vel priuilegio acquirere: vt alleg.c. accedētibus. vide.j.indulgētias.

¶ Epus ꝛc̄bet recipe iuramentū ab ecclesiaꝝ rectoribꝰ cū ab eo instituūtur vel cura animaꝝ eis ꝓmittit:vt.j.iuramēti forma.

¶ Epus nil pōt disponere ꝛc̄ mēsa i preiudiciū successoris.vide supra.c.sede vacan.

¶ Epūs teneē ꝛc̄ferre anulū in quarto digito.vide supra anulum.

¶ Episcopus vltimarum voluntatuꝝ executoꝛes ex officio suo seu actione per legatarios intentata potest compellere vt officium susceptum ab eis ꝛc̄bite exequantur etiam ad non pias causas.anno tamen elapso ad episcopū ꝛc̄uoluiē dicta potestas est conclusio Abb.in.c.cum esset.ꝛc̄ testa.q.vj.ꝓbatur in

c. Johannes. eo. ti. vbi indistincte tenet Hostien. q̄ possit. ⁊ hoc ideo. q̄ quelibet vltima volūtas dicit̄ pia. xvj. q. ij. c. vltima voluntas. nā tenet̄ defendere orphanos ⁊ viduas ⁊ alias miserabiles psonas spectat ad ecclesiā. c. sup̄ quibusdā. & ver. signi. multo fortius defensio ⁊ executio defunctor̄ qui penit⁹ sunt destituti defensiōib⁹: vt no. Ab. vbi supra. vide executor testamenti. hoc idē pcludit Ab. i. c. si heredes. e. ti. ⁊ vide. j. executorē testamenti.

¶ Epūs būficia pferēs nō potest sibi retinē reddit⁹ tus. nec aliquā portionez ex redditib⁹. et si facit pactū & hoc cū eo cui cōfert būficiū pmittit symoniā vt. c. vnico. vt ecclesiastica būficia. pōt tñ epūs cum capitulo ex iusta et necessaria causa statuere vt redditus būficior̄ vacantiū & puteñ ad certum ⁊ laudabilē vsum vsq̄ ad certū tempus: vt. s. ad restauratiōnē fabrice ecclesie ad quaz nō sunt potētes epūs cū canonicis. nō tamē pōt epūs in vtilitatē ppriaz tales reddit⁹ puertere. nec in facto suo auctorizare. no. Jo. an. in. c. si ppter tua & bita. & rescrip. li. vj. et bn facit. c. j. & re. ec. nō alie. eo. li. est conclusio Ab. post alios & c. ī alleg. c. vnico. vt ecclīastica beneficia. vbi etiā pcludit q̄ ad & bita ecclesie psoluē da. ⁊ p dicta fabrica ecclesie cathedralis pōt alienatio fieri fructuū būficiū. etiaz iurispatronatus laycor̄. licet ō honestate & beat reqri patronus ⁊ eius iuita ptradictio & bet admitti.

¶ Epūs potest laycos compellere vt tempore caristie victualia iusto precio vendantur. vide. j. venditio. ℣. episcopus.

¶ Epūs pōt vnire beneficiuz nō vacans alteri ecclesie etiā rectore viuente. ⁊ etiā si collatio sit ad papam & noluta. vide supra beneficiū nō vacans. ⁊. j. prelatus potest vnire.

¶ Epūs potest ecclesiam parochialē facere collegiatam. ⁊ disponere vt clerici licet seculares viuant in cōmuni. et sub vno recto & miant. et sic fuit obtentū in dyocesi clamoreteñ. p rex. in. c. qñ. & vita ⁊ hone. cle. vt ibi refert Ab.

¶ Epūs an tenebitur vti roqueto in publico vl̄ super indumētis. et an pōt tradere cooptū et quibus vestibus & bet vti. ⁊ quādo & beat vti pontificalibus vel insignīs epalibus. et quid & platis inferiorib⁹ vide. quod late et notabi. no. Ab. in. c. clerici officia. & vita et hone. cleri.

¶ Epm nō faciūt excelsiorē. dignioreż seu viliorem redditus būficij. cōsideranda tm̄ est dignitas: vt. c. legimus. xcij. di. nec est pferēdus epatus ppter reditus lucri faciēdos. sed ppter onus ⁊ curā. ⁊ q̄ pluribus pōt pficere. nā qui epatū & siderat: bonū opus & siderat. c. qui. vij. q. j. pōdera ibi verbuz opus. ḳa sonat in laborē. solicitudinē vel curā. no. Abb. i. c. j. & cleri. nō resi. in fi.

¶ Epūs an potest restituere clericum & positū verbaliter vl̄ actualiter. ⁊ vide supra dispensare potest episcopus.

¶ Epūs nō teneť examinare clericū pītatuz p aliū tñ si sciat eū indignū peccat ordinādo. q̄ nō dz cōmittere rē illicitā ad petitōem illius qui dispēsare nō potest. no. Ab. post Jnno. in. c. cū scōm. & p bē. scōa columna.

¶ Epūs tenetur ex generali officio pvidere oīmibus indigentibus maxime clericis. xvj. q. j. possessiones. no. Ab. vbi supra.

¶ Epūs ḳ ptulit pbendā alij & iure & bitā an tenetur it̄ex aliā pferre. ⁊ vide supra collator.

¶ Epūs licet nō & beat recipe ad ordines ignotuz vel alienū clericū sine lr̄is cōmendaticijs: vt. c. fraternitati. & cleri nō resi. ⁊. c. primates. lxx. di. pōt tñ eū recipe quo ad būficiū qō potest ei cōferre. ⁊ rōne būficij poterit tunc eū ordinare facit. c. ij. & rēp. ordi. no. Abb. post Hosti. in. c. cū iā duduz. & preben. vide. j. ordo. ℣. nullus.

¶ Epūs pmotus ad ecclesiā cathedralē nō perdit ipo facto ppria būficia licet sit cōfirmatus ⁊ habeat dignitatē ⁊ possessionem epatus. sed expectať vt sit consecratus. vel q̄ labať tempus prefixū ad recipiendā consecrationē: vt. c. cū in cūctis. & elec. non em̄ dicit epūs anteq̄ consecratus: vt. c. ad honorez. ⁊. c. nisi. & auc. ⁊ vsu pa. ī alijs aūt dignitatibus inferioribus seruatur dispositio. c. & mulcta. & pbē. vt ibi no. Abb.

¶ Epūs an pōt dispēsare circa pluralitatē būficiorum no. Ab. in sua petitione. §. quia ℣o. c. extirpā & e. & pben. ⁊ vide supra beneficiū. ℣. si principaliter cū se. ix. ⁊. vij. pclusionibus Ab.

¶ Epūs an potest statuere certū numeꝝ canonicorū ī ecclesia cathedrali vel ardua explicare seu alia sine pfensu canonicor̄ vel clericor̄ inferior̄. vide. j. statuere nō potest solus.

¶ Epūs cū pfensu capituli sui potest pcedere inferiori dignitati iura ptinētia ad dignitatē suā. ⁊ talī pcessio nō pōt p superiorem reuocari: vt colligit̄ ex. c. cū venissent. & insti. quod ibi no. Ab. j. colum.

¶ Epūs pōt & legare potestatē pferēdi būficiū vacans vel vacatuꝝ ī genere vel in specie. vide supra collatio. ℣. potest epūs.

¶ Epatus nō est simplex dignitas sed culmē dignitatū: vt. c. pe. & pben. ideo pstitutio disponēs & dignitatib⁹ ⁊ & ministris ecclesie seu ecclesiasticis būficijs nō extendit̄ ad epatus et dignitates superiores: vt. c. dilectus. & concessi. preben. quod intelligit ibi Abb. in odiosis. secus in fauorabilibus: vt. c. ij. ō iudi. ⁊ regula odia. & regu. iuris. li. vj. ex quo nota q̄ si dispensať cuz aliquo vt possit pmoueri ad dignitates ecclesiasticas nō extenditur ad episcopatū cū dispensatio sit odiosa. ideo restringēda: vt. c. quod dilectio. & consangui. et affi. ⁊. c. j. et. ij. & filijs presby. li. vj. nec dispēsatio ad episcopatū extēdit̄ ad superiores dignitates.

¶ Epūs quando videť esse in capitulo tanq̄ episcopus vel tanq̄ canonicus: quid hoc importat vide nota. per Abbā. in. c. postulasti. & concessi. prebē. et in. c. a collatione. & appella. et in. l. j. §. solent. ff. quando appel. si.

¶ In materia indifferēti appellatōe epi nō intelligit̄ capitulū. ex quo pōt argui q̄ si pīas & ctoran di ex priuilegio dať epo nō intelligit̄ q̄ habeat cōsensum vel consiliū capituli. no. Ab. in. c. cū apostolica. & his que fi. a pla. in fi.

¶ Episcopus cū consensu sui capituli potest pensionē ecclesie parochialis habūdantis religiosis viris dare. vide. j. pensio.

Equitas

¶ Equitas est rōnabilis modus continēs ī se pueniētiā ⁊ rigorē. differt ergo a iure. q̄ ius est & cisio que fit fm̄ iuris regulas. equitas ℣o est quedā cōueniētia. quoddā tempamentū recedens ex causa a pmunibus regulis iuris. no. Bar. in. l. j. ff. & legibus. Ab. in. c. ex parte. & transac. ⁊ in. c. ij. & re iud. vbi dicit. q̄ equitas est ordinata iusticia tempata dulcedine miscōie. Glo. in. c. vt constitueret̄. l. di. iu & ex tñ nō & bet videri velle clemētioz legi. glo. ī auten. & iudi. §. oportet.

¶ Equitas si nō est scripta nec ius & bet iudex seruare equitatē: vt no. Jnno. in. c. j. & consti. ⁊ Bar. ī l. j. C. & legi. et sic intelligitur rex. in auten. iusiuran. in. §. equius. si aut̄ ius est scriptum et equitas nō: tunc ius est seruandū. argu. iij. q. vj. scriptum. et

l.pſpexit.ff.qui ꝛ a quib⁹.ſi ꝟo eątas ꝛ ius ſunt ſcripta.ꝛ tūc ſi vnū ſcriptū in genere ꝛ aliud i ſpecie ꝛ bet ſeruari qđ i ſpecie repit ſcriptū:vt.c.ij.ꝛ reſcri.li.vj.ℬ ſi ambo generaliter vel ſpecialiter ſunt ſcripta pferēda eſt eątas.qꝛ ꝑs fauorabilioꝛ:vt.c.odia.ꝛ reg.iuꝛ.li.vj.Ab.in.c.fi.ꝛ tranſac.

Erroꝛ

¶Erroꝛ cōis ſi eſt circa totale fundamentuꝫ iuriſditionis: vt qđ putabat epūs ſeu poteſtas qui nō ē tunc tenet geſta iuriſditionalia ꝓpter cōmunez erroꝛē et vtilitatē plurimoꝝ:vt.l.barbarius.ff.ꝛ offi.pꝛeſi.aut erroꝛ ꝓtingit reſpectu vnius pſone tm̄.ꝛ talis erroꝛ nō facit valere geſta:vt.l.ſi ꝑ erroꝛē.ꝺ iuriſdi.om.iu.ꝛ hoc.quia dicto caſu nō verſat vtilitas plurimoꝝ.ꝛ hoc ꝑ Abb.in.c.dilecta.ꝛ pſcrip.v.columna.et vide.j.ꝛ videno.ꝑ Abb.in.c.conſultationibus.ꝛ iurepatro.

¶Erroꝛ in nomine vel cognomine nō viciat ſi conſtat ꝛ coꝛpoꝛe.inſtit.ꝛ lega.§.ſi quis.ꝛ dñi ꝛ rota ꝛ reſi.cxxv.

¶Erroꝛ intellectualis tm̄ non viciat ſententiā:niſi ſit expreſſus.eſt dictum Abb.in.c.p.ꝛ.g.ꝛ offi.ꝛ lega.v.colum.

¶Erroꝛ nominis nō viciat diſpoſitionem et qñ cō ſtat ꝛ intentione.no.Inno.in.c.pe.ꝺ iura.calum.Bar.in.l.j.ff.qꝺ cuiuſq; vni.

¶Erroꝛ iuris quādo nocet in vſuca.ꝛ acquiſitione fructuū.ꝛ vide Abba.in.c.ſi diligenti.ꝛ pſcrip.v.colum.

¶Erroꝛe ꝓbabili ductꝰ executoꝛ gr̄e male ꝓuidēdo an pōt itez ꝓuidere.vide.j.executoꝛ gratie.

¶Erroꝛ an poteſt impedire matrimoniū. vide infra matrimoniū.

¶Erroꝛ ꝓbabilis in ſnia reipſa pōt reuocari ſnia. vide.j.ſnia poteſt reuocari.

¶Erroꝛ iuris an ꝛ qñ impediat pſcrip.Ab.in.c.ꝛ quarta.ꝛ pſcrip.ij.colum.

¶Erroꝛ iuris excuſat vbi agitur ꝛ pena adulterij vel inceſtus:vt.l.ſi adulterium.ff.ꝛ adulte.idē vbi agitur ꝛ pena perditionis ſubſtantie.vt auten.inceſtus.C.ꝛ inceſtis nup.ſecus ꝛ pena perditōnis lucri:vt.l.qui ꝓtra.ff.ꝛ ꝓdi.ſi ca.Ab.in.c.ꝛ ſi neceſſe.ꝛ wna.inter vi.ꝛ vxo.

¶Erroꝛ in confeſſione vel in alijs diſpoſitionibus quādo et qualiter poteſt reuocari.vide plene ꝛ notabiliter per Abb.in.c.fina.ꝛ confeſſio.xij.colum. vſq; in finem.

¶Erroꝛ pꝛincipis facit ius.l.iij.ꝺ ſuppel.lega.ꝛ ibi vide glo.no.in fi.ꝛ ibi Bal.

¶Erroꝛem ſuum an ꝛ quādo poteſt quis reuocare in iudicio vel extra iudiciū plene ꝑ Ab.in.c.qualiter.j.ꝛ accuſa.

¶Erroꝛ cōmunis licet facit ius ꝑ.l.barbarius.ff.ꝺ offi.pto.ꝛ iij.q.vj.tria.§.verum.ſolus tamē erroꝛ ꝓmunis abſq; poſſeſſione non eſt ſufficiens vt actꝰ geſtus a non poſſeſſoꝛe valeat:vt.c.conſultationibus.ꝛ vſu pa.et ibi Ab.in pꝛin.et vide.j.patro nº.v.inſtitutus.

¶Per erroꝛem cōmunē geſta licet roleantur:vt.l.barbarius philippus.ff.ꝺ offi.pꝛeto.ſi tamē a pꝛincipio impedimentum erat patens taciturnitas ꝑtium nō poteſt inducere validitatē pꝛoceſſus.etiaꝫ ſi nō excipiatur:vt.l.ij.C.ꝛ ſen.iij.q.vij.tria.v.verum.facit.c.ad ꝓbandū ꝛ re iudi.eſt ꝓcluſio Ab.in c.ſciſcitatus.ꝛ reſcrip.v.colum.

¶Erroꝛ iudicis ſiue calculi vl falſa cauſa an viciet ſniam vide plene ꝑ wc.ſignanter ꝑ Pe.ꝛ ancha.et Abba.in.c.ij.ꝛ purga.vulga.

Ethnicus

¶Ethnicus.i.gētilis. vel dicit a riuulo ſulphureo ꝛ quo ꝓtrario viget ignis:vt Bene.in epla.vj. vel dicit ꝓprie ab illo mōte ethna qui eſt i cicilia apud ciuitatē cathanie.ꝛ eſt valde fructiferus.ꝛ hz os latiſſimū ꝛ ꝓfundiſſimū.ex quo a tpe vite Agathe ꝓceſſit ingēs ignis.ꝛ multa mala facit.ꝛ ꝛeteriora feciſſet niſi ꝓpter merita beate Agathe cū cuius reliquijs ꝛ velo ꝛeuotiſſimus ppl⁹ ibat obuiā.ꝛ ferꝛ in vitiſpatꝛ ꝙ eſt ibi os inferni.no.Ab.in.c.nouit.ꝛ iudi.vj.colum.ꝛ ibi Hoſti.

Euictio

¶Vide ſupꝛa emptoꝛ ꝑ totū.er.j.vēditoꝛ.

Etas

¶Etas q̄ reqꝛaꝝ i epo.i abbate. i abbatiſſa.i mōacho regulari.i clerico curato ꝛ i ſimplici.i canōicis i inquiſitōe heretice pꝛauitatis.vide plene ꝑ wc.ſignāter ꝑ Ab.i.c.cū i cūctis.§.j.ꝛ elec.v.colū.ꝛ melius eſt et late in.c.ſuꝑ inoꝛdinata.ꝛ pben.

¶Etas ad iudicandū q̄ ſit ſufficiēs.vide no.i.c.cuꝫ viceſimū.ꝛ offi.ꝛ lega.

¶Etas negata vel allegata ꝑ quē ꝛ beat ꝓbari vi ꝛ Galic.in.l.ſi minoꝛē.C.ꝛ i inte.reſti.mi.

¶Etas hominis longeui eſt.c.annoꝝ.no.glo.in.c. poſſeſſiones.xvj.q.j.

Examinatio

¶Examinari nō ꝛ bet ꝑ epm pītatus ꝑ literas cō mendaticias alioꝝ pꝛelatoꝝ.vel ꝑ collatoꝛē beneficij ſi eſt notoꝛius.qꝛ pꝛeſumit ydoneus niſi ꝓtrariū ꝓbetur:vt.c.fi.ꝛ pſump.ſi tñ eſt ignotus poteſt epūs eum examinare cū alꝫ nō tenetur eum admittere:vt.c.i laterañ.ꝛ pben.ꝛ hoc veꝝ circa bonitatē intrinſecam.ſ. reſpectu moꝛum quo ad bonitatē tñ extrinſecā ſeu accidentalē vt eſt ſcia:tūc tenetur epūs cū examinare.qꝛ reſpectu cure aiaꝝ non dicit ydoneus niſi pꝛius ꝓbet.et etiā pꝛiculoꝝ eſt cōmittere ſuſpecto curā aiaꝝ:vt.c.cū ſit.ꝛ eta.ꝛ quali.et no.in.c.ſi foꝛte.ꝛ elec.li.vj.no.Ab.in allega.c.i lateraneñ.ij.colum.

Exceptio

¶Exceptio ꝛ clinatoꝛia ſi nō apponat i termio pfixo ad oñes dilatoꝛias ꝓponēdas an poſſit poſtea apponi.vide.j.termino pfixo ꝑ nō iudicem.

¶Exceptio ꝛ clinatoꝛia vbicunq; notoꝛiū ē quod competit citato nō tenetur comparere. vide ſupꝛa citatio.v.vbicunq; notoꝛium.

¶Exceptio ꝑ quā negat iuriſditio ſemꝑ pōt ꝓponi.qꝛ tendit ſemꝑ ad iudicē ꝛ clinandū.ꝛ ideo non videtur in iudicē cōſentire iuxta no.in.c.ſi a iudice.ꝛ appel.li.vj.ſecus aūt ꝛ alijs ꝛ clinatoꝛijs.qꝛ illi tendūt ad ꝛferendū ad iudicē.ℬ nō ꝓtra iudicē.vñ pſupponūt iudicē hz iuriſditōꝫ:vt plene no.Ab.i c.inter monaſteriū.ꝛ re iudi.

¶Exceptio ꝛ clinatoꝛia vel ꝑemptoꝛia ſi cōpetit abſenti cōtumaciter nō auditur illam volēs ꝓponere niſi veniat eo tpe quo ſi fuiſſet pñs illam oppo nere poſſet.no.Jo.an.i regula ſciēti.ꝛ re.iu.li.vj. in.c.ij.ꝛ dila.ꝛ eſt rō.qꝛ ꝓtumacia facit eū pītē: vt c.veritatis.ꝛ dolo ꝛ ꝓmma.et hoc etiā ſi ꝑs pñs ſciat exceptionē cōpetere abſenti ſiue nō.qꝛ non tenet ius ſui aduerſarij allegare:vt.c.ſi duob.ꝛ appella.ꝛ ibi Ab.iij.colum.

¶Exceptione ꝛ clinatoꝛia nō obſtat contra iudicē coꝛā quo quis conueniri ꝓmiſit.vide.j.iuriſditō ꝟ.conueniri poteſt.

¶ Exceptio spoliatōnis opposita ꝓtra petentē execu-
tionē sententie impedit ⁊ retardat dictā exceptio
nem: nam spoliatus non pōt in iudicio cum effectu
vocari obstante spoliatōnis exceptōne nisi pr⁹ ple-
ne restituat vt. c. nullus. ij. q. vj. ⁊. c. ij. iij. q. j. Inno.
in. c. ij. de ordi. cogni. Ab. in. c. nouit. de appel. in fi.
¶ Exceptio spoliatōnis solum repellit illum qui te
netur interdicto vñ vi. secus si teneꝫ alijs remedijs
possessorijs: ⁊ idem dico de alijs quocūq; priuilegio
attributo interdicto vñ vi. vt nō admittat secū ac-
cumulationez alterius cause de quo in. c. fi. de ordi.
cog. moueor. qz omnia hec iura priuilegia tributoria
loquunt de spoliante qui est valde exosus iuribus ⁊
hominib ar. in. l. qñ multa. C. ad. l. iul. de vi. et pro
hoc cle. vnica. de causa pos. ⁊ ꝓprie est ꝓclusio. Abb.
ꝓtra omnes dc. in. c. cum dilectus. de ordi. cogni. iij.
colum.
¶ Exceptio spoliatōnis pōt in iudiciuz deduci du-
pliciter: vide. j. spoliatio pōt in iudiciū.
¶ Exceptio spoliatōnis non admittit vbi factū est
notoriū. qz est dilatoria ⁊ pcludit p ꝓtestationē: sed
plus est factū esse notoriū quā ꝓtestationē litis esse
ergo dc. hoc est nota. dictus Vincen. in. c. ꝓposuisti.
de appel. ⁊ ibi Jo. an. ⁊ in. c. frequens. de resti. spolia.
li. vj. ⁊ Spe. ti. de pe. ⁊ pos. §. ij post prin. et est rō. qz
de illiquido ad liquidum nō est bona ꝓpensatio vt
l. fi. de ꝓpen. ⁊. l. scōa. de depo. no. Ab. in. c. cū dilect⁹.
de ordi. cog. viij. colum.
¶ Exceptio spoliationis nō admittit qñ spoliatus
quenitur ex obligatione firmata iuramento: nō em
debet opponere exceptionē ne incidat in peririū non
satisfaciendo. fideiussor pōt tamen eā obijcere con
tra creditorē siue queniatur ex sua siue ex debitoris
ꝓsona qz compensat debitū tam sibi q̄ principali de
bitori. vt. l. si quid a fideiussore. ff. de ꝓpen. qō intelli
git verum Anto. in. c. cum dilectus. de ordi. cog. qñ
ab initio erat spoliatus ⁊ sciens pstitit iuramentum
secus si expost facto fuerat spoliatus. qz in iuramē-
to inest ꝑditio nisi iusta causa supuenerit sicut ⁊ alie
multe de quibo in. c. quēadmoduz. de iureiuran. et ib
idem tenet Abb. in. c. cum dilectus. rursus tñ repu-
tat vt soluat. quia iuramentū principaliter dirigi-
tur in deum qui nullum pstitit impedimentum nisi
oīno iste ꝓpter spoliationem efficeret inops ad sol-
uendum. ar. in. c. significante. de pigno. ⁊. c. breui. de
iureiurā. qō est notandum.
¶ Exceptio spoliatōnis non admittit cum quis im
peditur ne filiū suū faciat baptizari vel defunctum
sepeliat vel parietē ruentem reficiat ar. v. di. baptī-
zari. viij. q. iij. nonne. ff. de no. ope. nun. l. de pupillo.
§. siquis riuos. idem vbicūq; agit de re nō capiente
dilationē sine periculo ar. iurium prealle. naz in p̄-
dictis casib non subest alia ratio nisi quia periclm
est in mora idem ergo in ꝓsimilibo ar. eoꝝ que no. in
l. j. C. de cōdi. inde. secus tamen cum quis queni de
iniuria iam irrogata postq̄ cessat iam periculuz in
mora est ꝓclusio Ab. in alleg. c. cum dilectus. de ord.
cogni. j. colum. ⁊ vide ibi alios casus per eundez no-
tabiliter.
¶ Exceptio spoliationis pōt opponi ꝓtra spoliato-
rem impetuz de eo quod peruenit ad ipsum qui
deiecit de eo autem qō ad ipsuz non peruenit excipi
potest infra annum tm̄ sicut dicit in interdicto vn-
de vi. vt in. l. secunda. C. vnde vi. et in. l. j. in prin. ff.
eo. nam et infra illud tempus ꝓponi potest exceptio
infra qō agi debet. ff. ex qui. cau. ma. l. necnon. §. fi. se
cus vo quando excipitur contra non spoliatorē. qa
tunc que annalia sunt ad agendum sunt perpetua
ad excipiendum vt. l. pure. in fi. ff. de obli. excep. Jn-
no. et Ab. in. c. cum dilectus. circa finem. de ordine
cogni.
¶ Exceptio spoliationis non ꝓpetit contra heredē
spoliatoris nisi de eo qō ad euz peruenit vel dolo eius
factum est quo minus peueniret vt. ff. vnde vi. l. j. §.
hoc interdictum. ⁊. §. vlti. ⁊ est ratio quia ipsum in-
terdictum non ꝓpetit ꝓtra heredem nisi in p̄dictis
casibus vt. l. secunda: C. eo. ti. ergo nec exceptio idē
si lis esset cum defuncto vt allega. l. secunda tūc he-
res tenetur etiam si nil peueniset ad eum vt ibi ⁊. C.
si ex delic. defun. l. j. ⁊ hoc inq̄ntum supetunt vires fa
cultatis de sepul. ⁊. c. fi. de quo latius p Ab. in. c. cuz
dilectus. de ordi. cog. in fi.
¶ Exceptio dilatoria non potest opponi in cā appel
lationis vt. l. ita demum. C. de pcu. ⁊ ibi Bar. sed si
ignoranter fuit emissa potest in causa appellatōnis
opponi ar. in. c. pastoralis. de excepti. Abb. plene in
c. ad audientiam. de rescrip. iij. colum. in fi.
¶ Exceptio dilatoria licet regulariter debeat ante
litem ꝓtesta. ꝓponi vt. c. inter monasterium. de re iu-
di. ⁊ in. l. fi. C. de excep. tamen si de nouo incipiat cō-
petere potest post litez ꝓtestatam ꝓponi. vt. l. ij. C.
de ꝓpos. eius. li. ⁊. c. pastoralis. de excepti. idem quan-
do de nouo pueuit ad noticiam no. glo. iij. q. vj. exce
ptio. et. c. statutum. §. cum autem. de rescrip. li. vj. vi-
de no. p Abb. in. c. insinuante. de of. delega. et in. c. j.
de ordi. cogni.
¶ Exceptionē dilatoriā licet iudex ex facili presum-
ptione non admittat nō tñ peremptoriā vide. j. ꝑsum
ptio. ver. licet ex ꝑsumptione.
¶ Exceptio dilatoria non potest opponi in cā appel
lationis contra ꝓsonam ꝓcuratoris ex quo non fu-
it opposita in prima instantia ante litem cōtesta. vt
est tex. in. l. ita demuz. C. de procura. ex quo infertur
q̄ sententia diffinitiua nō tollit effectum ꝓductuz
per litem contesta. vt. c. per tuas. de appel. ⁊ ibi Ab.
in prin.
¶ Exceptio nullitatis an impediat executōez sentē
tie vide Inno. in. c. cū in iure. de offi. dele. ⁊ plene per
Jo. de lig. in cle. j. de re iudi.
¶ Exceptio nullitatis obstat petenti executionem
sententie si incontinenti potest probari, ⁊ tunc defer
tur executio. l. iudicas. C. si ex fal. instru. sed si non
potest incontinenti probari et ad liquidationez sui
exigit longiorez indaginē tunc nō ob. no. Jo. de lig.
in cle. j. de re iudi. est conclusio Ab. in. c. nouit. de ap
pel. in fi.
¶ Exceptio nullitatis contra prouisum petentem
possessionem beneficij de quo est prouisus non ad-
mittitur si ostendatur titulus aparenter iustus ni
si exceptio aliquam ꝑsumptionem aparentem ha-
beat contra titulum vel nisi afferantur probatōnes
incontinenti p. l. terciā. §. ibidez. ff. ad exhi. ⁊. l. si his
a quo. vt in pos. leg. ⁊ glo. in. c. j. ⁊. c. litteras. de restit.
spoli. si vo nō est titulus aparenter iustus. vt qz ha
bitus ab eo qui de iure ꝓmuni uenare nō pōt ⁊ tunc
dz prius discuti hec exceptio tanq̄ fundamentalis
petitorij ⁊ possessorij ⁊ sic intelligit. c. cuz olim de cā
pos. ⁊ ꝓprieta. ⁊ ibi Ab. circa fi. ⁊ vide supra confirma-
tio pulsionis.
¶ Exceptio notorietatis ꝓprietatis an et qñ obstet
agenti possessorio vide. j. possessorio agenti. ⁊. j. resti
tutionē petenti cum ver. se.
¶ Exceptio ꝓprietatis seu exceptio volo petis ⁊c. nō
hz locum vbi ꝓstat de iusta possessione actoris etiaz
si reus illā incōtinēti velit ꝓbare. qz alꝫ sequeretur
absurdū q̄ liceret dño ꝓprietatis impune molesta-
re possessorē: qz est ꝓtra mentē. l. si quis intantā. C.
vñ vi. ⁊ de ꝓben. eū qui. li. vj. xv. q. vj. placuit. ⁊ dare-
tur materia delinquendi ⁊ venedi ad arma ꝓtra. l.
quenire. ff. de pac. w. ⁊. l. nō est singulis. ff. de re iudi.

non em̄ ꝛ̄bet pars ꝓpria auctoritate attēt̄are qō p iudiciū sequi ꝛ̄bet no. in predictis iuribꝫ ꝛ ꝑ Jnno. in. c. cū nostris. ꝛ̄ cōceſſ. ꝓben. ſed ſi ꝓbatōnes ſuper poſſeſſione hinc inde pares eſſent vicerēt ꝓbatiōes ſup ꝓprietate ꝛ obſtabit tūc exceptio ꝓprietatis vt ꝓbat in. c. licet. ꝛ̄ pba. Cy. ꝛ Bar. in iuri. s. allega. Abb. in. c. in lris. ꝛ̄ reſtit. ſpo. iij. colum. ꝛ vide. j. poſſeſſorio agenti.

¶ Exceptio ꝛ̄fectus ꝓprietatis admittit̄ in poſſeſſorio adipiſcende in bñficialibꝫ ſi ꝓbatōnes offeruntur incōtinenti. vt. l. iij. §. idem. ff. ad exhi. nota. glo. in. c. j. ꝛ. c. literas. ꝛ̄ reſti. ſpo. Hoſti. in. c. ad vltimum. ꝛ̄ cau. poſ. ꝛ ꝓprie. non tñ obſtat ſi agit poſſeſſorio retinēde. vt. s. v. exceptio ꝓprietatis. ſed ſi agitur poſſeſſorio recupande ſi exceptio pariter cōcernit ꝛ̄fectum ꝓprietatis ꝛ poſſeſſionis ꝛ tunc ꝛ̄bet admitti. quia cenſetur. ꝓprie ꝛ̄fenſio ſup poſſeſſiōe no. viij. di. quo in iure ꝛ ideo dicūt dñi ꝛ̄ rota deci. xxj. ꝙ agenti poſſeſſorio recupande obſtat exceptio reſeruatōnis papalis: qz reſeruatio inficit etiā poſſeſſionem. Abba. in allegato. c. in literis. xij. colum. ꝛ vide. j. poſſeſſorio agenti. ꝛ. j. reſtitutionem petēti ꝛc̄.

¶ Exceptio iniuſticie oppoſita cōtra ſententiam q̄ trāſiuerat in rem iudicatā ſi de facto admittatur ꝛ ꝓbetur lz non debuit admitti vt. c. cum inter. de re iudi. iudex debet pnūciare ſup dicta exceptōne. ō q̄ cognouit vt voluit Jnno. in. c. cuz dilecta. ō reſcri. ꝛ. c. cū bertoldus. ꝛ̄ re iudi. ſimile no. Jnnoc. in. c. quia plerīq. de īmuni. eccle. vbi ſi ꝑ confeſſionē partis victricis cōſtat ſentētiam eē iniuſtā debet eā iudex retractare etiam ſi tranſiuit in rem iudicatam ex quibꝫ no. theoricam ꝙ ſi ꝓtra ꝓſumptōnem iuris ꝛ de iure et de facto admittat ꝓbatio in cōtrarium patiēte eo cuius intereſt debet a tali ꝓſumptione ꝑ ꝓbationem contrariam recedi idem quādo ꝛ̄ contrario cōſtat ꝑ confeſſionem eius cuius intereſt qō formant legiſte in auten. ſed iam neceſſe. C. ō vna. ante nupt. idem cū poſt publicatas atteſtatōes admittit̄ exceptio et recipit̄ ꝓbatio directe contraria prime ꝓbatōni: nam licet a principio non ꝛ̄buiſſet admitti ꝓpter periculum ſubornatōnis teſtium. vt cle. ij. ꝛ̄ teſti. ꝛ. c. fraternitatis. eo. ti. tamē ex quo fuit admiſſa ꝛ̄bet valere. not. Jo. an. in. d. c. fraternitatis. no. Abb. in. d. c. cum cōtingat. ꝛ̄ offi. ꝛ̄leg. ꝛ ibi eleganter ꝑ eum.

¶ Exceptio wli ꝓpetit contra petentem executiōez arbitrij wloſi vl contra ſniam arbitri recuſati. vi. ꝛ̄. s. arbitrij wloſi. cum v. ſe.

¶ Exceptio ꝓemptoria ſi fundata intentōne actoris ꝑ reum opponat quando incontinēti non ꝓbat ſed petit inducias ſi ꝛ̄fecerit in ꝓbando cōdemnatur incōtinēti in expenſis diffinitiua nō expectata: ꝛ ſi non eſt ſoluēdo puniet̄ corꝓaliter ꝑ arbitruz iudicis iſte eſt caſus ꝑ vez intellectū. Abba. in. c. finez litiū. ō wlo et ꝓtu. vide. j. pene pecuniarie. et vide. j. ſentētia incerta.

¶ Exceptōnem ꝓemptoriam ſi ꝑs malicioſe cauſa vexandi aduerſariū diſtulit opponere in prima iuſticia nō audit̄ in cā appellatōis. ita no. ſentit Hoſtien. ꝛ Jo. an. in. c. inter monaſteriū. ꝛ̄ excep. ꝛ idez pōt dici in qualibet exceptōe que malicioſe ꝛpe ꝛ̄ terminato non fuit ꝓpoſita vt poſt illud tꝑs ñ admittat̄. ar. ꝑ locum a ſpeciali. in. c. exceptōem. ꝛ̄ excep. Abb. in. c. j. eo. ti. vide. j. exceptio ꝓemptoria.

¶ Exceptio ſi oriat̄ poſt ꝓclusionē in cā nunq̄ ꝛ̄bz admitti poſt terminū nec tūc admittūtur ꝓbatōes nec allegatōnes ſiue cōſiſtant in facto ſiue in iure vt c. cū dilectus. ꝛ̄ ſi. inſtru. Jnno. in. c. paſtoralis. de cā poſ. et ꝓprie. ꝛ hoc niſi euidens rō iudicē moueat vt alle. c. paſtoralis. ꝛ wmi. ꝛ̄ rota ꝛ̄ci. xx. Abb. in. c. paſtoralis. ꝛ̄ excep. iij. colum. no. glo. in. c. qm̄. ꝛ̄ ꝓba.

¶ Exceptio ꝓemptoria poteſt in appellatōnis cauſa opponi que ſcienter ꝛ wloſe fuit obmiſſa i cauſa principali quod cōmendat Abb. in. c. inter monaſterium. ꝛ̄ re iudi. iij. colū. ꝛ ſic no. ꝙ eſt generale: ꝙ is ꝙ ñ oppoſuit exceptionem ſibi cōpetentē ꝛ̄bito tpe ꝛ hoc facit malicioſe cā fatigandi aduerſarium poſtea volēs apponē nō dz audiri fac ō ꝓbē. ꝓnti. §. loca. lib. vj. vt ibi no. ꝛ facit glo. in. c. ad audientia. ō reſcrip. ꝛ Abb. vbi s. vide. s. exceptōz ꝓemptoriā.

¶ In exceptōne criminis ſicut in acculatōne ꝛ̄bet poni ſpecificatio loci ꝛ tꝑis. ij. q. viij. libelloꝝ. ꝛ ibi Archi. no. in. c. tue. ꝛ̄ ꝓcura. ꝛ in. c. pītium. ꝛ̄ teſti. nec pōt tali exꝑſſioni renūciari no. Archi. ꝛ Jo. an. in. c. ab eo. ꝛ̄ elect. li. vj. illud em̄ quod eſt ꝛ̄ ſubſtātia exceptōnis vel articulatōnis in excipiendo vel articulando eſt etiam ꝛ̄ ſubſtantia ꝓbatōnis in ꝓbando aliter ſuccumberet excipiēs ꝛ articulans. vj. q. v. actor. ꝛ̄ ꝓba. ex litteris. ꝛ licet in exceptiōe ñ exprimant̄ requiritur tñ ꝙ ſpecificent̄ in ꝓbatione: vt ꝓcludit Jo. chalde. in ſuis cōſilijs. ti. ꝛ̄ excep. cōſilio. j.

¶ Exceptio rei iudicate an ꝛ qñ obſtet agēti ſub alternatōne vel diſiunctiue reali ſeu ꝓſonali actiōe ſi in vna ꝑte ſuccubuit vide nota. per Abb. in. c. ij. de libe. obla. vij. colum. ꝛ late ꝑ Barbaciū in. c. int dilectos. ꝛ̄ wna. primo nota.

¶ Exceptio ꝓemptoria quādo ē notoria nō ſpectat̄ neceſſario litis cōteſta. ſed pōt opponi añ vt. c. ſi. ꝛ̄ libe. obla. ꝛ ſic limitat̄. c. j. ꝛ̄ li. cōteſt. li. vj. nam exq̄ ius competēs ꝑti ē notoriū nō ꝛ̄bz iudex pati cām venire i iudiciū. c. qm̄. ꝛ̄ filijs ꝓſbyteroꝝ. immo dz iudex tunc lacerare libellum. quia apparet ꝛ̄ iniuſta cauſa petendi. no. Jnno. in. c. ij. ꝛ̄ offic. iudi. facit. l. j. ff. ſi meſſor fal. mo. Abb. in alleg. c. ſi. ꝛ̄ libe. obla. circa ſi.

¶ Exceptio ꝓemptoria non pōt ante litē conteſta. ꝓponi niſi ſit exceptio litis finite: vt. c. j. ꝛ. ij. ꝛ̄ lit. ꝓteſta. lib. vj. vel niſi ſit notoria vt. c. qm̄. ꝛ̄ ſi. ꝓſbyt. idem ſi exceptio cōtinetur in inſtrō vel excipiens ſe offerat illam incontinēti ꝓbaturꝫ vt no. in. c. ſup litteris. de reſcript. ꝛ vide Abb. in allegato. c. j. de ordi. cog.

¶ Exceptōnem ꝓemptoriā pōt reus opponere poſt litem conteſta. anteq̄ actor fundet intentōem ſuaz ſi ipe actor conſentit. vt. l. circa. ff. de ꝓba. ſi aī actor nō ꝓſentit vide quod plene not. Abb. in alle. c. j. de ordi. cog.

¶ Exceptio ꝓemptoria ſi ē compaſſibilis cuz facto principali ꝓbatio admittit̄ etiam publicatis atteſtationibꝫ vtputa ꝓbatū eſt mrīmoniū volo ego reus ꝓbare ꝓſanguineitatem. naz vtrūq̄ eē poteſt nec tūc eſt timor ſubornatōnis vt. c. j. de ordi. cog. ꝛ c. de teſti. ſed ſi exceptio nō eſt cōpaſſibilis cū facto principali nō admittit̄ vt cle. ij de teſti. de quo vide plene Abb. in alle. c. j. ꝛ̄ ordi. cog.

¶ Exceptio ſi eſt talis ſuper qua ꝓnunciatione ñ facta tacite vel expreſſe poſſet impediri negocium principale ſuper ea eſt ꝓnunciandum: et non curatur an expreſſe vel tacite procedendo ad vlteriora. vt nota. in capitulo ex parte. iij. ō appellatōnibꝫ ꝛ per Bartolum in. l. a procedente. C. ꝛ̄ dilat. ꝛ ſb iſto membro comprehenditur omnis exceptio concernens proceſſum: ſiue natura ſui: ſit dilatoria: ſiue peremptoria. ſed ꝓpter priuilegium exceptionis litis finite obſeruatur. c. prio. de litis conteſtati. vj. idē ſi exceptio concernit proceſſū accidētaliter ꝑ naturaliter cōcernit negotiū principale. vt ꝙa op-

ponitur exceptio ℞fectus natalium que licet p℞iudicet ꝓcessui iudicis secularis ℞bz supsedere ℞nec hec incidens questio expediaℓ per eccleſiaz vt.c.tuam.℞ ordi.cogni.℞ quo vide Abb.latius in.c.j.℞ ordi.cogni.

¶ Si excipiaℓ ℞ crimine qđ nō ꝓtingit cauſaz ℞ q̄ agitur pōt habere ſuum effectū repulſiuū ⁊ is ꝓtra quem opponiℓ aſſumpſit ℞fenſionez ꝓncipaliter ſuper tali exceptōne diſputando ⁊ ꝓuincaℓ puniℓ cuz ſit effectum iam crimē notoriū ſed punitur extraordinaria pena ar.a ꝓtrario in.c.cum dilectus.℞ ordi.cog.⁊.l.nullum.C.℞ teſti.idem ſi nō aſſumpſit ℞fenſionem vt in iuri.s.allega. ¶ Si vo crimen ꝓtingit cauſam ℞ q̄ agiℓ aut crimen ꝓſtat ꝑ cōfeſſionem ⁊ punitur pena ordinaria.qz ratione ꝓtingentie videtur principaliter ℞ductū in iudicio ar.in.c.ij. de iudi.⁊ qđ no.in.c.ꝑ inquiſitionez.℞ elec.ſed ſi ꝓſtat ꝑ ꝓbationes ⁊ is ꝓtra quem agiℓ non erat pñs vt qz erat teſtis tūc nulla pena venit puniendus vt notā. ꝑ Ab.in.c.cum dilectus.℞ ordi.cog.xvj.colum.

¶ Exceptio ꝓmptoria quando venit examinanda ex natura ſua coram alio iudice a iudice principalis cauſe opatur effectum dilatoriaꝝ:differt em̄ proceſſum principalem et ſuſpendit iuriſditōnem iudicis principalis cauſe ℞nec fuerit ꝑ alium iudicem pronunciatū ne inſurgat intricatio ꝓceſſus vt eſt caſus notabi.in.c.tuam.℞ ordi.cog.ex quo no.aliam ſpecialitatem q̄ ſup incidenti ſeu ꝓmptoria ℞ neceſſitate eſt ꝓnuncianduz qñ venit examinanda coram alio iudice ⁊ ſic limita nota.in.c.fi.℞ ordi.cogni. vt no.Ab.in alle.c.tuā circa prin.

¶ Exceptio rei iudicate ſup ꝓprietate an obſtet agere volenti ſup poſſeſſorio vide notabiliter per Ab. in.c.paſtoralis.℞ cā poſ.⁊ ꝓprieta.x.colum.

¶ Exceptio ꝓmptoria pōt opponi ⁊ ꝓbari poſt fundatam intentionē actoris ſi non eſt directe ꝓtraria quia tunc nō admitteretur vt.c.fraternitatis.℞ teſti.⁊ cle.ij.eo.ti.℞ quo in.c.℞ teſtib⁹.⁊ qđ not.in.c. j.℞ ordi.cog.⁊ in.c.accepta.℞ reſti.ſpoli.et ibi Ab. in prin.

¶ Exceptio criminis an ⁊ qñ obſtet ꝓtra petentem reſtitutionē vel ꝓtra agentez alꝫ vide notabiliter ꝑ Anto.⁊ Ab.in.c.item cum ꝗs.℞ reſti.ſpoli.

¶ Exceptio criminis que non inducit priuationem ipſo iure nō admittiℓ ꝓtra petentem reſtitutionem in beneficialib⁹ q̄tumcunq̄ clericus ſit criminoſus qz iuſte tenet beneficiuz anteq̄ priueℓ ꝑ ſententiam no.Inno.in.c.cum noſtris.℞ ꝓben.nam exceptio vt admittaℓ debet eſſe talis vt excludat actionē.vt l.j.ff.℞ excep.et in.c.ij.℞ ordi.cog. ſed iſta exceptio nō excludit actionem.qz preſupoſito q̄ crimen oppoſitum ſit verū nihilomin⁹ clericus remanet in iure ſuo nec poteſt dici q̄ ℞beat priuari exceptōne ꝓbata quia exceptio non poteſt operari hūc effectuz priuatum ſolū em̄ de ſui natura operatur expulſiuū vt ꝓbatur in.c.ij.℞ ordi.cog.no.Anto.⁊ Abb.in.c. item cū quis.℞ reſti.ſpoli.x.colum.

¶ Exceptio ꝓtra teſtes licet ℞beat opponi ante aperturam teſtiū vt no.in.c.ꝓſentium.℞ teſti.an ꝓbationes poſſunt induci anteq̄ teſtes recipianℓ no.Ab. in.c.ex parte ade.℞ teſti.⁊ vide eum in.c.cum.i.et.a. ℞ re iudi.ſerua tamen diſpoſitōnem alleg.c.preſentium.℞ teſti.

¶ Exceptio que opponiℓ ꝓtra ꝓſonas teſtiū eſt quaſi ꝓmptoria.qz ſi nō directe tū per obliquū primit: nam ſublata ꝓbatione remanet ius partis inutile. Ab.in.c.j.℞ excep.vt.c.ſepe.℞ reſti.ſpoli.⁊.l. duo ſẽticij.ff.℞ teſta.tu.⁊ vide Abb.in.c.cum.i.et.a.℞ re iudica.

¶ Exceptio an pōt in iudiciū duci ſine actione Ab. in.c.ſi autem.de reſcrip.

¶ Exceptio notoria poteſt opponi ad ꝓceſſum et ſic ante litem ꝓteſta.licet ſit ꝓmptoria qđ eſt notabile Specul.ti.de excep.§.dicto.verſi. ſed pone.⁊ Jo. an.in.c.vnico.de li.ꝓteſta.li.vj.Bar.in.l. cuz quere batur.de re iudi.Archi.in.c.vt circa.de elec.q̄ notāter dicit q̄ oñis exceptio ꝓmptoria etiā nō notoria pōt opponi ante litem ꝓteſta.dummodo excipiens ſe offerat incontinenti probatum arg.in.l.ij.§. ibidem.ff.ad exhi.de quo Abb. in.c. ſuper litteris. de reſcrip.

¶ Exceptio ſubreptōnis quo tempe debeat opponi Ab.in dicto.c.ad audientiā.in fi.

¶ Exceptio an ⁊ qñ ⁊ que admittaℓ ꝓtra papā Ab. plene in.c.licet.℞ elec.

¶ Exceptio que opponiℓ ꝓtra electionez vel contra electū vel ꝓuiſum quotuplex eſt ⁊ ℞ eius effectu vide quod no.Abb.plene ⁊ ſubtiliter in.c.ſuper eo.℞ electio.

¶ Exceptio an admittaℓ poſt electōez ad impediēdum ꝓfirmatōnis effectum Ab.in.c.qđ ſicut.§.ſup eo.de elec.

¶ Exceptio defect⁹ tituli nō obſtat ꝓtra ꝓlatū anti quā poſſeſſionē tenentē.⁊ vide.j.ꝓbatio.

¶ Exceptio an pōt deduci in iudiciū anteq̄ ℞ducatur actio vide qđ no.Ab.in.c.ſi quis ꝓtra clericum. de foro ꝓpe.⁊ tetigit ibi ſup rubrica.de exceptio.

¶ Exceptio licet ſit legitima in ſe tñ ſi iudex p̄ſumit vehemēter volū ⁊ qđ opponiℓ cā dilatandi iudiciuz ⁊ eam nō eſſe verā pōt ⁊ dz eam nō admittere nec dz curare de appellatōne ꝓtis.qz appellatio nō iuſtificabit niſi ꝓbeℓ veritas exceptōnis vt.c. interpoſita. de appel.no.Ab.in.c.ex parte.ij.de offi. delega. ⁊ vide.j.exceptionem non dz.

¶ Exceptōnes an ⁊ quales pōt princeps ꝑ ſuum reſcriptū tollere et an defenſiones poſſit tollere:et an ꝑ ſtatū tollanℓ exceptōnes.vide plene ꝑ Ab.in.c.ex parte.ij.de offi.delega.⁊ vide.j.princeps.

¶ Sup exceptōnib⁹ dilatoriis an requiraℓ libellus ſeu litis ꝓteſtatio vel iuramentū de calumnia no.in c.prudentiā.§.ſexta.de offi.delega.

¶ Exceptio cū ſopponiℓ malicioſe cā dilatandi indicium nō iudex eam admittere ⁊ vide.j.iudex.

¶ Exceptiones quas poteſt executor ſententie admittere vide.j.executor.

¶ Exceptionū diſcuſſionez pōt iudex ex cauſa reſeruare ⁊ ad ulteriora ꝓcedere cū ꝓteſtatione ſaluo iure partis vt eſt tex.notabilis in.c.ad diſſoluendum de deſpon.impu.⁊ hoc verum niſi exceptio oppoſita ſit p̄iudicialis ⁊ talis que ſi poſtponereℓ ordo iuris ꝓfūdereℓ ſed ſi ordo iuris ñ ꝓuertitur bene pōt poſtponi vt.c.paſtoralis.de excep.ꝑ Inno.⁊ in.l. exceptionem.C.de ꝓba.ſed ſi opponens exceptionē incōtinenti vult eam ꝓbare non poteſt iudex ea poſtpoſita ad ulteriora procedere quod eſt notandum :vt notat Ab.poſt Hoſti.in.c.cum ꝓtingat. de of.dele.

¶ Exceptōnes que impediūt reſtitutōez poſſeſſionis faciendā vide.j.reſtitutōez petenti.

¶ Exceptio falſi ꝓcuratoris poteſt opponi per dominum in quacunq̄ parte iudiciū etiam poſt ſentētiā ⁊ idem in omni exceptione que reddit iudicium retro nullum ⁊ hoc innuit glo.in.c.in noſtra. de ꝓcurato.et ſic no.q̄ exceptio dilatoria poteſt opponi poſt litis conteſta.et poſt ſententiam concor.c.licz. de iudicijs.et vide glo.in capitulo primo.de electio. li.vj.

¶ Excipiens in genere vbi non ſufficit generaliter allegare ſi admittatur generalis exceptio ⁊ ꝓbetur ſpecialis exꝓſſio q̄ requiriℓ valet vide.j.excōicationem obūciens.

¶ Exceptiones an & quādo post terminū statutum seu prefixū possunt opponi vide. j. termino. cū v. se.

¶ Exceptiones prorsus ptrarie possunt insimul ꝓditionaliter ꝓponi. vide By. in regula null⁹ pluribus de regu. iuris. li. vj. & Abb. no. in. c. pastoralis ō exce. & in. c. auditis. de ꝓscrip.

¶ Exceptionē obūciens an videat intentōz aduersarij ꝓsiteri vide plene Abb. in. c. cū venerabilis. de excep. v. colū.

¶ Exceptiōez turpitudinis obūciens an admittat vide. s. defensio.

¶ Exceptio compensatiōis nō soluz pōt opponi ad merita cause ꝫ etiam in executōne vt. l. quod in diē fi. de compen. vnde si exp̄sse non ꝓbetur in sententia videt reservata ad executiōem sm̄ie. aliud est dicendum in alijs exceptōibz que tm̄ p̄nt opponi ad merita not. in. l. ij. C. sen. rescin. non pos. & Abba. in. c. suborta. de re iudica.

¶ Exceptio que tangit negociuz principale et si nō fuit admissa & ꝓ iudicem & a grauamine non fuit appellatū admittit eius discussio in cā appellationis vide. s. discussio. v. si grauamen.

¶ Exceptōem non debet admittere iudex q̄m̄ vehementer p̄sumit contra excipientē q̄ malicios excipit nec i tali casu dz de appellatione curare. q̄ illa non prodest nisi probetur veritas cause. no. Inno. in. c. post electōnem. in fi. de ꝓcess. p̄bend. Abba. in. c. sup eo. j. de appel. vide. s. exceptio lz sit ltīma.

¶ Exceptio firmat regulam in contrariuz. xxxij. q. vij. in. c. dūs. & sic no. q̄ cum xp̄s solam excepit causā fornicationis videt q̄ in oībus alijs casibz coniunx non pōt dimittere ꝓiugem. vt. c. q̄m̄. ō conin. le. & ibi Abb.

¶ Exceptio nisi opponat ꝓtra processum in q̄ tractant due cāe simul quaꝝ vna est p̄iudicialis ad alteram valet processus. & vide. j. processus valet.

¶ Excipe pōt reus anteq̄ agat contra eū vide. j. forum rei.

¶ Exceptio de duab dieb⁹ q̄m̄ habeat locū & a quo loco computet vide Abba. i. c. ex pte. b. de fo. cōpe. iij. colū.

¶ Exceptio incidēs seu emergens que sit & de earuz differentia vide doct. signanter Abb. in alle. c. j. de ordi. cog. in fi.

¶ Questio p̄iudicialis quot modis dicat et quādo p̄iudicat questioni p̄ncipali vide plene & notabiliter p Jo. an. & Abba. in. c. tuam. de ordi. cog. & vi. j. processus tenet.

¶ Exceptiones vbicūq; certo casu tollūtur in statuto vel alia dispōne non vident ille exceptōes sublate que veniūt sublate ad deb̄endū illam qualitatē sup qua se fundat dispositio in tollēdis exceptionibz no. Bar. in. l. j. §. deniq;. ff. de acquirē. pos. & ideo dicit si statutū q̄ contra instr̄m confessionatum non admittat exceptio pōt opponi q̄ non ꝓfessionatū facit. l. nō ignorat. C. q̄ accu. non pos. idē si dicatur: q̄ contra instr̄m publicū non admittatur exceptio si opponit exceptio simulatōnis que ꝓbatur p̄sumptiōe iuris & de iure. q̄ tūc nihil ē ꝓtract⁹. vt autē. sed iam necesse. C. de dona. ante nup. Item potest opponi contra instr̄m q̄ non sit publicū. q̄a tunc tollit illa qualitas. idem si opponat ꝑ sentētiam q̄ non ē lata a iudice. q̄ hoc ꝓbato non eēt sm̄ia de quo plene & nota. p Abb. in. c. cum quis. de restit. spo. ij. colū.

¶ Si statutum dicat nulla exceptio qualiscūq; sit admittat contra sm̄iam vel ꝑ instr̄m poterit ip̄loz ri officiū iudicis ex quo eōtas suggerit vt possit agi vel excipi arg. in. l. plane. ff. ō peti. here. secus si dicatur nulla defensio admittat q̄ tūc excludit etiaz officium iudicis & tūc remediū est vt pr⁹ soluat & post ea repetat. ē ꝓclusio Abb. in. c. cuz quis. de rest. spo. iij. colum.

¶ Exceptio inopie de qua cōstat a clerico opposita impedit executōem sm̄ie etiam late in possessorio est casus. in. c. olim. ij. de resti. spo.

¶ Exceptio impotētie nō solue⁹ci seu pauptatis n impedit ꝓcessum iudicij seu cōdemnatōem nec excusat a litigando. & sic intelligit. c. olim. ij. ō resti. spo. condemnabit tn̄ & differt executiovt ibi. & vide glo. in. c. cū ab oī. de vi. & ho. cleri. & in. c. statutum. §. insuper. de rescrip. li. vj. & in auten. de man. p̄n. §. si ti bi quoq;.

¶ Exceptioni nō numerate pecunie an potest quis renūciare & vide. j. renūciare pōt quis exceptiōi.

¶ Exceptio voli an ē ꝓpetua. & vide supra actio voli &c.

¶ Exceptio ꝓcuratoria q̄m̄ debeat opponi vide notabiliter Bart. in. l. pomponius. §. rati habitio. ff. de procu.

¶ Exceptōem non pōt iudex admittē si de ea nō p̄t cognoscere. n o. Innoc. in. c. venerabili. de censi.

¶ Exceptio de nō legitimitate accusatoris ē dilatoria & ante lit. prestita. est ꝓponenda. c. j. de accusa. & l. si maritus. §. p̄scriptionis. ff. de adult. & c. exhibita. de iudici. post litem ꝙo ꝓtest. nō potest ꝓponi nisi ign̄orauerit hanc exceptionē sibi ꝓpetere glo. iij. q. viij. exceptio. & idem dicendū est de accusa. l. hos accusare. §. beneficio. ff. de accu. Abb. in alle. c. j. de accusa.

¶ Exceptio spontanee renūciationis lz non admittatur post spoliationē. vt. c. sollicite. de resti. spo. est verū & limitatur quando renūciatio habuit p̄ncipium & finem post spoliationē. sed si habuit p̄ncipium ante spoliationē vt quia ꝓcurator fuit antea datus ad renūciandū & post spoliationē renunciauit non habet locum sua exceptio. q̄ tūc est verisimile q̄ sponte renūciauit vt alle. c. sollicite in ratōe sui no. Lapus sua alle. xxiij. in p̄n. vide. j. renūciare volens.

¶ Exceptio an pōt opponi contra sm̄iam que in rez iudicatam transiit. vide. j. sententia. vsi. lz contra sententiam.

¶ Dis exceptō reddens sm̄iam nullā pōt opponi p⁹ sententiam. quia semp videt opponi ante sentētiā: ex quo non supponitur validitas sentētie vt in. l. licet. C. de procura. et colligit ex notatis in. c. licet. de probat.

¶ Exceptio peremptoria si est magni ꝓiudicij et in rez eam repellat si non monet ex iusta causa facit processum nullum vt no. Inno. in. c. post electionez. de ꝓcessi. p̄ben. facit. c. j. ij. q. j. no. Bernard⁹ in. c. licz causam. de proba. j. colū.

¶ Exceptio. s. non verisimilis est admittēda ꝓtra petitionē actoris vt. c. sup hoc. ō renun. nisi aliquid occurrat qō dictam p̄sumptionē elidat vt puta fama loci qualitas testium vel alia circūstantia. quādoq; tn̄ talis verisimilitudo in totum repellit proba tionē vt ibi no. Jo. an. & no. etiam in. c. quia verisimile. de p̄sum. in nouella. vt refert Pe. in c. sup hoc. de renū. & vide. j. renūcians in iudicio.

¶ Exceptio spontanee renunciationis lz impediat accusationē q̄ metus cā non tn̄ repellit agentē possessorio recupande vt. c. sup hoc. de renū. & ibi glo. et c. sollicite. de resti. spo. obstaret tn̄ si renūciaret intēdicto. vñ vi. vt. l. vnus. §. si pactus. ff. de pactis vide no. p Pe. in alle. c. sup hoc.

¶ Exceptionem generaliter propositam non debz iudex incontinēti reūcere sed dz inducere partē opponentem ad exp̄ssionē qualitatū & speciei si autem admittatur talis exceptio generalis non vitiaretur

actus dūmodo in pbando ꝛueniretur ad ſpeciē in cludentē quia tūc p̄ſumitur illa ſpecies ꝛeducta ad hoc quod no. Jnnoc. in. c. ceterū. ꝛ. iudi. facit. l. fi. C. ꝛ. anna. excep. ⁊ quod no. in. c. ij. ꝛ. libe. obla. ſecus ſi pbatio eſſet generalis tūc enim non ſufficeret ſi in qualibet ſpecie ſub genere cōtenta nō ꝓclu deꝛet intentio pbantis: vt no. in. c. in p̄ntia. ꝛ. pba. ꝛ. hoc. c. pia. ꝺ excep. li. vj. ſi aūt pbatio vel exceptio generaliter talis facta q̄ in qualibet ſpecie ſub genere ꝓtenta cōcluderetur intentus pbantis ſeu excipientis non obſtaret generalitas glo. in alle. c. pia. ⁊ alleg. c. i p̄ntis. facit. e. ex parte. ꝛ. reſcrip. Abb. in c. ij. ꝛ. reſti. ſpo.

¶ Excipe poteſt quis ꝛ. iure tercij: q̄ ins tercij eſt excluſiuū ipſo iure iuris a gentis iuxta no. in. l. cum ſeruū. C. ꝛ. ſeruis fugi. p Cy.

¶ Exceptio ꝛefectus mandati ꝓcuratoꝛis an p̄ot p eum vel p litigantem opponi poſt litē conteſt. vide j. mandati ꝛefectus.

¶ Exceptō teſtiū reꝓbatoꝛia ſtatim ꝛebet admitti cū opponit eſt tū in arbitrio iudicantis an ipam ꝛebeat in tps diſputatōnis reſeruare: iudex ꝑ gra-uaret ꝓtem non recipiendo exceptiōem lz grauaret in examinādo vt no. in. c. ex pte ade. ꝛ. teſti. hoc tam fallit in caſibꝫ ibi no. p glo. tū ſi exceptionis ꝓbatio ē manifeſta ſecus tutius tū eſt talem exceptionē teſtium reꝓbatoꝛiā ad tps diſputatōnis reſeruare. no. ꝛct. in alle. c. ex pte ade.

¶ Exceptō pemptoꝛia p̄ot poſt publicatas atteſtationes opponi ⁊ ꝓbari. vide infra teſtis. ℣ſic. publicatas.

¶ Exceptio ſi opponat ⁊ admittat in iudicio ꝛebet ſup ea teſtes recipi. ⁊ vide. j. teſtes criminoſi.

¶ Exceptio teſtiū reꝓbata eſt peremptoꝛia. nam repulſis teſtibꝫ perimit inſtantia ⁊ intentio petentis: vt in. c. ex pte. ꝛ. teſti. et colligitur ex. c. dilecto. ꝛ. teſti

¶ Exceptio ꝛefectus iuris impetrantis ⁊ ſubreptionis eiuſdem poteſt ꝓponi cōtra reſcriptuꝫ ⁊ executoꝛis ꝓceſſum ad ꝛeclinandā iuriſditōem in vim dilatoꝛie quādo ius agendi ⁊ iuriſditio creat ex eo-dem reſcripto colligit ex. c. fi. ꝛ. p̄ſump. ⁊ eſt ratio vt ibi no. ꝛct. q̄ exquo ius creat ex reſcripto hec exceptio inficit ipm reſcriptam ꝓpter ſubreptōem ⁊ cōſequēter excludit agentem ⁊ ꝛeclarat ius agēdi nō habere. et ſic p̄ot dici exceptio litis finite ſi tū exceptio cōpetit contra reſcriptum exquo nō creat ius nec iuriſditio ⁊ tūc ſi loquimur in bñficialibꝫ taciturnitas exceptionis pemptoꝛie inficit ipſo iure q̄ inficit iuriſditio ⁊ finis mandati qui eſt p̄ciſus. ſ. ꝛ. ꝓuidendo ⁊ ad alīū finem non vat executoꝛ in contentioſis tū non viciat ius ante creatū nec iuriſditio: q̄ mandatū non eſt p̄ciſum ß modificatuꝫ ſi ita ē ideo non ob. exceptio no. ꝛct. ſignanter Antho. ī alle. c. fi. ꝛ. p̄ſump.

¶ Cui datur actio multo foꝛtius exceptio. ff. ō reg. iuris. l. in vno. §. cui dam⁹. ff. ꝛ. ſupficie. l. j. §. q̄ ait ꝓtoꝛ. ⁊ q̄ quis cōſequitur excipiendo q̄ non cōſequeꝛet agendo. ff. ꝛ. nego. geſt. l. iij. §. inlianus. ⁊ l. ſi pupilli. ff. ꝛ. cōpenſa. glo. in. l. iij. ſi cū filio. ⁊. l. etiā. hoc tū aliquādo fallit. nā ⁊ q̄q; quis conſequitur excipiendo q̄ non agēdo vt. c. ꝛebitoꝛes. ꝛ. iureiu. q̄ metus cā. ad audiētiam. Jtem ꝑōt ꝛepoſituꝫ repeti ſed non cōpenſari. C. ꝛ. compen. l. fi. ⁊. c. bona fides. ꝛ. ꝛepo. §. fi. ꝛ. conſenſu tū ꝛeponentis poteſt admitti compenſatio: cū in fauoꝛem ipius ſit ß ius introductū ꝛ. regula. c. ſtatuimus. no. Hoſtiē. in. c. quēadmodum. ꝛ. iureiu. ℣. nam p̄ſt.

¶ Exceptō nō numerate pecunie an ⁊ q̄n habeat locum poſt bienniū ⁊ ꝛe alīs remedijs ꝛebitoꝛi cōpetentibꝫ vide. j. ſolutio. ℣. indebite ſolutum. cū ſequē tibus.

¶ Exceptō nō numerate pecunie an competat ꝓ clericum vel contra eccliam. vide ſupꝛa ꝛebitoꝛ ſiue ſit clericus ⁊c.

¶ Exceptio renūciatōnis vel abiurationis nō p̄ot impedire quo minus puiſus ante omnia cōſequat effectum collationis. ſ. nanciſcendo collatiōis poſſeſſionē coꝛpalem. et hoc intellige q̄n pꝛouiſus non agit petitoꝛio ſed poſſeſſoꝛio adipiſcēde ꝓ hoc. c. accedens. el. j. ꝛ. accu. Abb. in. c. poſt electionē. ꝛ. cō ceſ. ꝓben.

¶ Exceptōnes aduerſe ptis p̄ot iudex repellere ſi p̄ſumitur vehementer calūnioſe eſſe oppoſitā vt no. Jnno. in. c. poſt electionē. ꝛ. conceſ. ꝓben. cū diſtinctione tū q̄ aut iudex ꝓcedit non ſeruando iuris oꝛdinem ⁊ tunc ꝛefacili ꝓpter ꝓeſumptōem p̄ot exceptionem repellere facit clemen. ſepe. ꝛ. verbo. ſig. ſi aūt ſeruat iuris oꝛdo ⁊ tūc exceptōnem pemptoꝛiaꝫ non ꝛebet niſi ex p̄ſumptione multum vehemēti repellere dilatoꝛiam ℣o p̄ot facilius. q̄ non eſt tanti p̄iudicij ⁊ in repellendo non ꝛebet iudex curare de appellatione. quia appellatio non releuat niſi cauſa appellādi ꝓbet vera no. Abb. poſt Jnno. in alle. c. poſt electōem. iiij. colū.

Excommunicatio

¶ Excōmunicatō dicit ſentētia cenſure ⁊ quare ſic dicat vide. ſ. cenſura.

¶ Geſta rōne publici officij p excōmunicatum toleratum qui cōmuni opinione habebatur ꝓ non excommunicato valent vt. l. barbarius. ff. de officio ꝓconſul. no. Jnno. in. c. veritatis. ꝛ. w. ⁊ ꝓtu. ⁊ in. c. ſi ℣o. ꝺ ſen. excō. ⁊ in. c. nihil. ꝛ. elect. ex quo infertuꝫ q̄ inſtra confecta p excōicatum notariū toleratum qui cōi opinione habebat ꝓ abſoluto valent. no. glo. in. c. ꝛcernimus. ꝛ. ſenten. excō. eſt tū notandū q̄ lz geſta tenēt rōne publici officij. ſi tū is ī cuⁱ⁹ fauoꝛem actus ē geſtus ſciebat illum excōicatum tal' actus ꝓpter eius dolum retractat. no. Jo. chal. ī. c. ad ꝓbandū. ꝛ. re iudi. ⁊ Jo. an. in. c. j. ꝛ. p̄bē. Abb. in alle. c. veritatis ⁊ Abb. in alle. c. ad ꝓbandum. vide. j. eo. geſta p excōicatum. ℣. ij.

¶ Geſta per excōmunicatum qui cōmuni opinīōe non habetur ꝓ abſoluto non tenent vt allegat. c. ꝛcernimus. ⁊. c. paſtoꝛalis. in fine ꝛ. appellatōibꝫ. tūc nec valent geſta rōne adminiſtratiōis nec publici officij idem de actibus ciuilibꝫ publicis vel cōmunibus non enim valet auctoꝛitas interpoſita per tutoꝛem publice excōmunicatum: quia eſt actꝰ publicus idem ꝛ. laudo arbitri qui eſt actus ciuilis. ꝛ. hoc vide Abb. in. c. ad ꝓbandum. ꝛ. re iuꝺ. idem ſi erat excōmunicatus tempe quo cepit procuratoꝛis officium. quia eſt actus cōmunis vt. c. pceſſionē. ꝛ. pba. Abba. in. c. veritatis. ꝛ. w. ⁊ cōtu. ꝓviij. colum.

¶ Geſta cuꝫ excōmunicato non ratione publici officij ſed priuati vt contractus emptionis locatiōis donationis et depoſiti et ſimilia valent et tenent. ꝓj. q. iij. quoniam multos. in fine ꝛ. ſenten. excōmn. ſi ℣o licet contrahens cū excōmunicato poſſit agere contra excōmunicatum ad implementuꝫ cōtractus excōmunicatus tamen non admittituꝫ ad agēdum durante excōmunicatione p. c. intelleximus. ō iudi. abſolutōne tamen facta poterit agere vt alle. c. ſi ℣o. quod intelligit vbi verum Jnnoc. ſcilicet q̄ durante ex communicatione excōmunicatus non poterit agere: tamen ſi eo tempoꝛe non excōmunicatus agit cogitur ꝺare excōmunicato omne illō q̄ ſibi ꝺare tenetur ex eo cōtractu per. c. inter. ō excep.

7 Jo.an.ibi.qđ limitat Abb.in alle.c.veritatis.qñ obligatio ē respectiua ad obligatōem nō excōicati. vt qz pmittit excōmunicatus dare libz̄ alīs centū. vel quid sīle.secus vbi essent due obligatōnes nō respectiue sed diuerse. qz tūc esset potius recōuētio q̄ ꝛfensio iō nō ꝛbet audiri vt alle.c.cū inter. Abb. in alle.c.veritatis.xix.colū.vbi pcludit q̄ ex cōtractu cū excōmunicato inito oriť hincinde obligatio naturalis 7 ciuilis sed quo ad excōmunicatum illa obligatio ē ineffic̄ in excommunicatione durante 7c̄.

¶ An tenēt gesta p excōicatum toleratum vel non toleratū vel in vno loco toleratum 7 in alio nō circa spūalia 7 an tenet excōmunicatio lata p excōicatum vide p Abb.in alle.c.veritatis.circa fi.

¶ Gesta p excōicatum rōne publici officij tenēt ex quo putabať non excōicatus vigoze appellationis p̄cedentis lz veritas se haberet in cōtrariū vt.c.ad pbandu3.ꝛe iudi.§ si est talis actus qui est interdictus excōmunicato vt pferre bñficia non valet lz puteť non excōmunicatus ad hoc.c.dilectus.ꝛe consue.vbi dicit Jnno.q̄ nō ē differēt̄ia inter publicū excōmunicatum 7 occultū in his que gerūtur rōne publici officij.idē Jo.an.in.c.j.ꝛe rescri.li.vj.Abb.i c.pastoralis.§.verū.ꝛe appel.v.colū.Anathema dz ſm ꝛeriuatores ab ana qđ est sursum 7 teca qđ est figura quedam ad formā litere quod olim imprimebať in frontibz damnatorū.dicit ergo anathema.i. supna maledictio ꝛe qua hī.xxiij.q.iiij.glisarius.et licet non sit maioris potēt̄ie q̄ excommunicatio fit tamen ad maiorem terrorem cum solennitate ꝛe q̄ in.c.visis.xvj.q.ij.Abba.in.c.cum non ab homine. v.colum.

¶ Excōmunicatio ferť p verbum sit excōmunicat⁹ no.glo.in.c.quicūq3.ó hereticis.li.vj. nec obstat ad hoc glo.ij.ꝛe fo. compe. qz illa pcedit qñ inferať excōmunicatio ipo iure no.Abb.in alle.c.ij.ꝛe fo.cōpet.in fi.

¶ Excōmunicat⁹ non ē qui petit absolutionem nisi alīs pbetur vide.s.absolutio.

¶ Excōicator ordinarius non absoluēs excōmunicatum ad reqsitionē ꝛelegati potest ipse ꝛelegatus eum absoluere 7 ꝛe cā accessoria cognoscere: vide p ꝛct.7 p Abb.in.c.prudentiam.§.si.ó offi.ꝛele.7 in iure.eo.ti.

¶ Excōicat⁹ semel sp̄ pſumiť tal'nisi pbet se absolutū no glo.ī.c.cū iure.ó offi.ꝛele.7 Abb.ibi in fi.

¶ De excōmunicatione iniusta cōquerēs debet añ oia absolui iuxta formam ecclie.s. prestita cautōne q̄ parebit mādatis ecclesie vt.c.ex pte. ꝛe verb.sig. 7.c.ex tenore.ꝛe sentent.excō.7.c.a nobis.ij. in fi.7.c. cū ꝛsideres.eo.ti.hoc verū nisi excōmunicatio fuit lata ppter manifestam offensam.qz in tali casu non ꝛbet absolui ꝛnec satisfaciat vt.c.solet.de sententi. excōmu.li.vj.vel ꝓpter manifestam ꝓtumaciam:vt c.venerabilis.§.secus.eo.ti.li.vj. ¶ Conquerēs autez ꝛe excōmunicatione nulla vt qz lata post appellationem vel errorem ꝓtinens intolerabilē 7 in alīs casib⁹ no.in glo.c.pñti.ꝛe sen.excom.li.vj.nō ꝛbet absolui ꝛnec prius recipianť pbationes sup nullitate vt.c.cum cōtingat.ꝛe offi.ꝛeleg.7 hoc nisi proponēs nullitatem petat se absolui ad cautelā qz tunc ante oēm pbationem ꝛbet absolui vt dicto.c.solet in fi.7.c.venerabilib⁹.propefi. Abb.in alle.c.cū cōtingat.

¶ Excōicatus absoluit̄ p̄⁹ prestita iuratoria cautione nec teneť prestare fideiussores dūmodo talis sit ꝓsona q̄ ꝛe ipius iuramēto sit ꝓfidendū alīs ꝛebz exigi fideiussoria cautio arg.c.lras.ꝛe pſum. Jnno. in.c.ad reprimendā.ꝛe offi.ordi.7 ibi Abb.ij.colū. 7 glo.7 Abb. in.c.qua fronte. ꝛe ap.7 in.c.ex pte.de verbo.signi.

¶ Excōicatus ab hoīe vel a lege a quo ꝛebeat absolui vide.s.absoluere pōt.

¶ Excōicatus p iniuria clerici an absoluat ab epo vide.j.iniuria psonalis.

¶ Excōicatus vt ad certū terminū soluat si nō soluit etiā si postea satisfecerit dz absolui vide.s.absolui ꝛebet ab excōicatōne.

¶ Excōicatus si eligať etiam ad secularem dignitatem nō valet eius electio no.in.c.ad pbandum.ꝛe iudi.7 in.c.fi.ꝛe pcura.Abba.in.c.venerabilem.de elect.ix.colum.

¶ Excōicatus non pbatur ꝓ solam ꝛenūciationem in gravib⁹ secus in his que sunt modici preiudicij nec probatur excōicatio p famam lz iudex ex officō possit talem repellere ꝛnec pbet absolutōnem.no. p ꝛcto.signanter p Abb.in.c.prudentiā.§.sexta.in fi.ꝛe offi.ꝛele.

¶ Ad excōicationis penam nemo pōt se obligare p viam pacti seu pcurationis.qz tunc tpe ſnie requireret cause cognitio 7 ꝓtumacia ē dictum Abba.in alle.c.p.7.g.ꝛe offi.ꝛele.

¶ Excōicatus ſniam non incurrit familia ptātis si ad mandatum epi capit clericū7 ducit ad carcerem etiam violenter vt in.c.vt fame.ꝛe sentent.excō.no. Abb.in.c.j.ꝛe offi.ordi.

¶ Excōicare nō pōt in genere nec in specie sacerdos etiam curatus parrochianos suos vide.j.sacerdos.

¶ Excōicatio etiam generalis nō extendiť vltra intentionē excōicantis ad alias psonas.no.p Abbat. in.c.si sacerdos.ꝛe offi.ordi.circa fi.

¶ Excōmunicatōnis sentēt̄ia nō transit in rez iudicatam quo ad effectum irretractabilem vide.j.sententia excōmunicationis 7 vide infra sentēt̄ia censure.

¶ Excōicatus non potest cōstituere pcuratorē nec pualescit talis cōstitutio etiam si postea ꝛeuinat eē excōicatus ex quo nota q̄ ad pſiderandū actus validitatem ꝛebet pſiderari habilitas tpe actus gesti vt.c.post cessionē.ꝛe pba.no.Hosti.7 Abb.in.c.cōsulti.ꝛe procu.

¶ Excōmunicato non ꝛebet solui ꝛebitū prouisū si ꝓtractus fuit initus excōmunicatione durante nec ꝛebitor iurans sup hoc teneť iuramentū adimplē: excōicatione durāte vt.c.quāto.ꝛe iureiu.nisi excōmunicatus multuz indigeret.qz tunc licitum est ei elemosynam dare cā hūilitatis vt.c.qñ multos.xj. q.iij.idem si excōicatio supuenit post prouisionem p.c.ne ds.xxij.q.ij.no.glo.in.c. mos sanctorum.xv.q. vj.est conclusio Abba.in allegato.c.veritatis.xxij. columna.

¶ Excōmunicatus non potest agere pro iniuria sibi illata durante excōmunicatione nisi irrogaretur ei volenti prosequi rem sibi a iure concessam .s.appellationē vel absolutionē no.in.c.cū inter.7.c.fin. ꝛe except.7.c.prudentiā.7.c.ꝓterea.ꝛe offic.ꝛelegat. Abb.vbi.s.

¶ Excōicatus reus non potest petere: vt actor qui distulit prosequi actionē cōtra eum compellať psequi iuxta auten.qui semel.C.quō et quando iu.da solum pōt statuere in iudicio quatenus ab alio stimulať ne reportet cōmodum ꝛe malicia sua vt.c.intelleximus.ꝛe iudi.que quidē ratio cessat actore nō prosequente.not.Abb.in.c.cum inter.ꝛe except io. ij.colum.

¶ Excōicati sūt hodie ipso facto clerici seu religiosi vtusq3 sex⁹ q̄ pmissioz siue mun⁹ fecerit ex aliq̄ pacto vl' receperit vl' ꝛnauerit paliq̄ gra vl' iusticia obti-

nenda apud sedem aplicam a qua preterq̃ in mortl articulo nisi a papa absolui nõ põt ꝛ gratia sic obtenta est ipso iure nulla ꝛ simili sentẽtia inuoluunt vt in extrauaganti bonifacij octaui citati que incipit: excõicamus ꝛ anathematizamus. Abba. i. c. de cetero. in fi. ℣ re iudi.

¶ Excõicationem si tulit iudex in terciũ ℣bitorem li non satisfaciat creditori suo infra mensem ℣muz creditor progat terminũ illum ℣bitori: ꝛ si non satisfaciat infra mensem non incidit talis ℣bitor in excõicationem. quia creditor hoc potest facere vt. l. ij. ff. si quis can. facit. c. cum dilecti. ℣ w. ꝛ cõtu. ꝛ. c. ℣ causis. ℣ offi. ℣le. ꝛ est ratio. qz iudex videtur fulminasse sniam in fauorem ptis data ergo partis cõsensu excludit contumacia sicut in iuramẽto pstito pti. qz licet iurans principaliter obliget se vt. c. ℣bitores. ℣ iure in. potest tñ pars illud remittere vt ibi. ꝛ in. c. ij. ℣ spon. si tñ ℣bitor in termino progato nõ soluat non incidit in excõicationẽ vt. l. si mouendo. ff. de p̃ca. ẽ ꝓclusio Abba. in. c. p̃terea. ō app. ij. colum.

¶ Excõicato non est in aliquo subueniendum: nisi fame pereat. no. glo. in. c. pastoralis. §. vez. ō appel. suspẽso autẽ a beneficio ẽ puidendum ne cogat in obꝓbriũ cleri mẽdicare vt not. in. c. vintonien. de elec, sed si est suspẽsus ꝓpter ꝓtumaciam non debet ei in aliquo subueniri cum possit sibi puidere satisfaciẽdo. nam sepe hoies ℣ cibo securi iusticiã negligunt. v. q. v. non oĩs. Abb. in alle. c. pastoralis. §. verum. vij. colum. ℣ appella.

¶ Denũciationi supioris ℣nũciantis aliquẽ excõmunicatum vel vitãdum nõ est obtemperandum si ꝓbabiliter cõstat veritatem eẽ i cõtrarium vt quia fuit excõicatus post appellatõem vt colligit ex tex. c. dilectis. ℣ appell. ꝛ vide wmi. de ro. deci. ccxlj. et quod no. in. c. solet. de sen. excõ. li. vj.

¶ Excõicatio non fertur sine monition e ꝛ sine cause cognitione quãdo ad cãm preferẽdam quis procedit vt iudex secus si ꝓcedat vt ps in defensionem sui iuris ꝛ iure suo vtẽdo vt i casu. c. venerabili. de cẽsi. ꝛ. c. si sacerdos. de offi. ordi. no. wct. in. c. ex parte. de verb. sig. ꝛ in. c. j. de cleri. male. ꝛ no. in. c. romana. de penis. no. Innocẽ. in alle. c. venerabili. vbi tenet q ꝓuidẽter facit ꝑlatus cui denegãtur iura sua q̃ possidet si vt ps ꝓcedit nõ vt iudex qz tũc nõ astringit ad iuris ordinem seruãdum licet monitõ semper sit necessaria per. c. sacro. de sent. excom. vide. s. defendere. ꝛ. s. appellatio extraiudicialis quãtũcunq; et infra iuri suo.

¶ Excõicare potest vicarius epi ꝛ absoluere lz nõ sit sacerdos de quo plene i. c. a nobis. ij. de sen. excõ. Abba. in dicto. c. ab excõmunicato. v. colũ. ō rescri.

¶ Excõmunicari põt quis inuitus ꝛ absolui etiam qñ per excõicatiõem efficitur deterior ꝛ per illã excõmunicatus non ꝓficit vt no. beatus Tho. in. iiij. sen. ꝛ Jo. an. in. c. j. de sen. excõ. li. vj. vt refert Abb. i c. ab excõicato. de rescrip. vl. colum. sed ibi tenet cõtra Chal. licet Abb. cõcordat dictas opiniones sic q si est spes de correctione alio remedio sublata excõmunicatione ꝓcedit opinio sancti Tho. et Joh. an. c. ꝓdest. xxiij. q. v. ß si non est spes ℣ correctõe alio remedio tũc ꝓcedit opi. Chal. vt non absoluatur: qz exquo nõ vult obedire ecclesie ℣bet haberi tãq; ethnicus ꝛc. c. nouit. ℣ iudi. ꝛ not. Abb. vbi. s.

¶ Excõmunicationis snia lata ꝑ iudicem sine monitione ꝛ sine cõtumacia valet ꝛ ligat si is ꝓtra quẽ ꝓsensit a principio vt videlicet nisi satisfecerit i terminoꝛ c. nam tũc lapso termino erit excõicatus nec poterit talis ℣bitor appellare pẽdente conditõne exquo a prin. ꝓsensit. qz nõ grauat ℣ nouo. ẽ cõclusio Abb. in. c. p. ꝛ. g. ℣ offi. ℣leg. vj. colum.

¶ Excõicatiois snia lata i eum qui non soluerit infra mensem ligat etiam impotẽtem soluere. ar. eoꝑ que no. in. c. j. ℣ iudi. ß cõstito ℣ impotentia iudex ℣bet laxare sentẽtiam. ar. in. c. sacro. ℣ sent. excom. sed quo ad alios effectus vt ille puniat vel vt cõdẽnetur in expẽsis nõ extenditur cõtra impotẽtes no. Spec. ti. ℣ citatione. §. iam ℣ citatione. facit. l. seruus. in fi. ff. ℣ solu. facit quod no. Frede. cõsil. xciij. vbi dicit q si sentẽtia excõicationis fuit lata sic generaliter cõtra non soluentem censum vel ꝓcuratõnes vel quid simile non ligabit nisi soluere volẽtes non autẽ impotẽtes qõ not. hoc cõmẽdat Abb. in c. p. ꝛ. g. ℣ offi. ℣lega. vij. colũ.

¶ Excõmunicare an potest epus existens extra territorium vide infra iurisditio. ℣. existens extra territorium.

¶ Excõmunicare põt iudex ecclesiasticus ꝓ dãno illato furto qñ nescitur actor furti vide. j. iudex ecclesiasticus potest adiri.

¶ Excõmunicatio ex falsa cã tenet tũc ℣mum eum excõmunicator habuit intentionẽ excõmunicandi etiam ex falsa causa cũ ab intẽtione excõmunicantis excõmunicatio assumit vires. no. glo. ꝛ ℣cto. in c. ij. ℣ testi. cogn. Abba. in. c. ex pte tua. ℣ offi. ordi. circa finem.

¶ Excõmunicari ℣bẽt per epm loci stantes i peccato incest⁹ etiam sub colore mrimonij: intelligi si nolũt a peccato ℣sistere: qz excõmunicatio nõ ẽ ferenda immediate sed ꝓpter cõtumaciam surgentem ex ℣licto vt. c. sacro. ℣ sen. excõ. no. glo. xj. q. iij. epi. ꝛ Abb. in. c. significauit. ℣ offi. ordi.

¶ Si reus est fugitiuus vel res est tpe peritura admittit excõmunicatus ad agẽdum eriaz quo ad interrumpẽdam ꝑscriptõnem ꝛ põt dici quedã ℣fensio qõ est equissimũ facit quod legit ꝛ no. in. l. ait ꝓtor. §. si ℣bitorem. ff. de his que in frau. credi. ꝛ vi ℣ quod no. in. c. significauerũt. de excep. Abb. in. c. cum inter. iij. colum. de excep.

¶ Excõmunicare potest ꝓlatus subdituz sine aliqua monitione si ei ꝓcepit vt faciat aliquid quod ad eius officiũ spectat ꝛ ille transgredit ꝓceptuz. qz iam habet eum in contumatia. no. Jnno. in. c. ex pte. j. de verb. sig. ꝛ vide. c. constitutõem. ō sent. excõ. li. vj. Abb. in. c. cum sit romana. de appel. circa. fi.

¶ Excõmunicatus ꝓ notorio delicto potest statim sine aliqua informatione vel solenni tate seu citatione per iudicem ecclesiasticũ detineri et denũciari vt. c. puenit. de appel. nec admittit appellãs cum sit notori⁹ criminosus vt ibi. nã in notoriis non requirit ꝓpe snia. ß fit quedam iuris executio no. in. l. ict⁹ fusitium. ff. de his qui no. infa. ꝛ no. ter. in. c. qm̃. de fil. ꝑsby. notabi. ꝑ Abb. in. c. puenit. j. de appel.

¶ Excõmunicari põt delinquẽs ꝓpter delictũ sine alia monitõe. no. Jnno. in. c. j. de excess. ꝑlat. qz tũc ius excõicat ꝛ nil noui videt facere iudex. ẽ ꝓclusio Abb. in. c. reꝑhensibilis. de ap. ij. colum.

¶ Excõmunicatũ de iure ꝑ certo delicto potest superior iterꝝ excõmunicare ꝑ eodem delicto etiã nõ iterato nec ptumacia aliter de nouo contracta: vt colligit ex. c. reꝑhensibilis. de appel. ꝛ si non requiritur monitio quod intellige si factum est notorium Abba. in alle. c. reꝑhensibilis. ij. colum.

¶ Excõmunicare potest iudex partem absentẽ mittendo sibi litteraz si licio non satisfeceris infra mẽsem te excõmunicatum cognoscas nam satis appareret de mente ꝓferentis: q volebat eum excõmunicare. no. Abb. in. c. j. de re iudi. ꝛ. c. ij. de testi. co. et ẽ glo. in. c. ij. de sen excom. Abb. in. c. ꝓterea. ō app. vj. colum

¶ Excõmunicationem si pferat iudex sic dicẽdo excõmunico te si appellaueris vl si elegeris statim cũ appellat vel elegit est excõmunicatus. qz excõicatõ pcessit appellatõnem ⁊ psumendũ est q iudex nolu it ligare illum ante actum pfectum .s. statim cũ incipit ptra facere. ẽ pclusio Abb. in. c. pterea. de app. circa fi.

¶ Excõicato debẽt subtrahi redditus sui beneficij sed si dicit excõicationem iniustam debet expectari euẽtus cause. nam exquo interim denegat sibi communio ecclie deneganda ẽ ois cõmoditas proueniens ab ecclesia et hoc etiam si iudex in sentẽtia hoc non expssit est cõclusio Antho. de butri. in. c. pastoralis. §. verum. de appel. quaz ibi approbat Abba. in alleg. c. xxij. di. c. ptor. ⁊ Innoc. in. c. qualiter et qñ. ij. de accusa. ppe fi. ⁊ Spec. ti. de expen. ⁊ interesse ⁊ alia iura ⁊ putat ipse in tali casu bñficio excõicati deputabitur yconomus seu vicarius tpalis p supiorem iuxta ea que habentur in. c. cum ex eo. de electi. lib. vj.

¶ Excõicatus si adurescit in excõmunicatione ⁊ efficit deterior ⁊ non curat absolui iudex intuitu pietatis exquo videt medicinam excõmunicato nõ pficere ꝫ obesse debet excõicatiõem relaxare. facit. xxiij. q. v. c. pdest. est no. singularis Abb. in. c. significasti. de eo q vu. in ma. in fi. ⁊ in. c. fi. §. fi. vt lite nõ contesta. ⁊ Jo. an. in. c. j. de sen. excõ. li. vj.

¶ Excõmunicationis snia an põt ferri sub pditõne ⁊ an põt ab ea infra decẽdium appellari a tpe euentus pditionis vide. s. appellatio. v. a qualiber snia.

¶ Excõicatõ que fertur per quecũq verba licet nõ seruet forma exquo constat de mẽte excõicantis valet vt. c. sacro. de sen. excõ. ⁊. ij. q. j. in summa. ꝫ si dubitat de mente ⁊ tũc p illa verba nullus illi cõmunicet donec absoluatur inducit excõmunicatio. qz illa verba psupponũt vinculũ si autẽ dicat null⁹ cõmunicet tali ⁊ tũc si premissa cognitione ⁊ in apparatu excõicandi facit inducitur excõmunicatio: facit quod no. in fi. in. c. tue. ⁊. c. tua. de spon. al's sec⁹. ẽ conclusio Abba. in. c. j. de iudi. pe. colũ.

¶ Excõicatus an põt extra iudicialiter appellare: Abba. i. c. dilecti. de maio. ⁊ obe. in. c. cũ intellexim⁹ de iudi.

¶ Excõmunicatus an possit semper vt reus esse in iudicio et an potest appellare et appellationez prosequi plene p Abb. in alle. c. cũ inter. de excep.

¶ Excõicatus iniuste si conuenitur ab eo pro q est excõicatus põt licite excipere q non tenetur respõdere nisi prius restituatur ad cõmunionem. quia fuit iniuste priuatus no. glo. in. c. cum inter. de except. ar. de resti. spoli. frequens. lib. vj. ⁊ no. glo. in. c. null⁹ ij. q. ij. vbi dicat idem in suspenso. Abb. in alle. c. cuz inter.

¶ Excõmunicatus potest in iudicio compensationem debiti opponere ⁊ audirur sive aduersar⁹ acq̃escat sive non. ista pclusio Abb. ⁊ Antho. in. c. cum inter. de excep. pe. colũ. cõtra opinio. glo. ⁊ Hosti. et Jo. an. ibi.

¶ Excõmunicatus admittit ad excipiendũ ⁊ opponendũ cõtra petentem pfirmatõnem sue electionis si sua interest ⁊ etiam laicus ⁊ quilibet criminosus nõ obstante replicatõne criminis. plene p Abb. in c. dilecti. de excep.

¶ Excõicatus potest petere laudũ reduci ad arbitriũ boni viri ⁊ põt nullitates allegare cõtra sentẽtiam que mandat executioni ptra eum ⁊ potest petere vt retractetur sentẽtia que nõ trãsiuit in rẽ iudicatam. ẽ cõclusio Antho. ⁊ Abb. in. c. significaue rũt. de except. in fi.

¶ Excõmunicatus si est toleratus: an valent gesta p euz cõmuni opinioe siue sint acta rõne publici officij siue priuati vel alterius noie ⁊ vide eleganter p Abb. in. c. ad pbandum. de re iudi.

¶ Excõicatus põt petere absolutionem a iudice a quo vt legitime psonam suam ne interim appellatione pendẽte in excõicatione decedat nec videt renũciare appellationi sue ⁊ iudex a quo poterit eum absoluere nõ obstante q detulit appellationi. idez si compareat coram eo vt reuocet grauamen. ẽ pclusio Abba. in. c. questio. de appel. ij. colum.

¶ Excõmunicatus potest conqueri ⁊ agere contra impedientem eum constituere procuratorẽ ad se defendẽdum vel si aliquis vadat romaz p absolutiõe ⁊ offendat in via potest conqueri vt. c. fi. de excepti. quod limita vez qñ durat impedimentũ ⁊ iniuria circa actũ sibi pmissum vt in dictis exemplis secus si impedimentũ vel iniuria illa cessauit. quia tunc cessat illa rõ sup q fundat. vnde etiã si excõicatus fuisset spoliatus non audit petens restitutõez nisi cuz distinctione pdicta no. glo. in. c. ex insinuatione. de procura. ⁊ in. c. cũ in nostris. de concess. pben. qõ vez qñ petit restitutionẽ vt actor secus si vt reus: vt qa contra eum fuit facta missio tũc eñ audit petendo restitutionẽ Spec. in ti. de contumacia. §. fi. vsi. sed pone. quod limita qñ pcipaliter venit ad se defendendum ⁊ in psequẽtiam petit restitutionẽ possessionis vide Bart. in. l. de pupillo. §. fi. ff. de noui. ope. nunc. not. Abb. in. c. in capitulo intellexim⁹. ó iuó. ij. columna.

¶ Excõicatus si incipit agere nec a principio fuit repulsus potest reus instare vt compellatur agere exq̃ semel edidit actõnẽ iuz formã autẽtice. q semel C. quomodo et quando. no. Jnno. in. c. exceptõez. de excep. nec in tali casu debet repelli a iudice cuz fit in eius piudicium. no. Abba. in. c. intellexim⁹. de iudi. in fi. colum.

¶ Excõicat⁹ si specialiter vocat ad iudicium p electum qz prius se opponebat cõtra eũ non repellitur qz venit stimulatus stimulo actionis. idem si se opponit sponte p interesse proprio qñ sibi imminuerit graue piudicium nisi se opponeret vt quia executor vult prouidere in sui piudiciũ idem si venit pro interesse ecclesie sue ad opponẽdum cõtra electũ cum eius interesit bonũ habere platum vt. viij. q. j. audacter. si autẽ venit pro interesse publico nõ admittitur vt. c. exhibita. de iudi. ⁊ ibi Abb. in. iij. colum.

¶ Excõicatio vbi cũq datur inhabilitas seu incapacitas in agente seu patiente excõicatio est ipo iure nulla. exemplũ. j in laico excõicatore. c. bene qdẽ ⁊. c. imperator. ⁊. c. duo. xcvj. di. ⁊ in iudice excõmunicato maiori excõicatione. c. audiuimus. xxiij. q. j. exemplum secũdi cũ iudex excõmunicat infantem vel furiosum ad hoc qõ no. in. c. romana. §. in vniuersitatem. de sen. excõ. li. vj.

¶ Secũda pclusio vbi dat habilitas i agẽte ⁊ patiente ⁊ cessat expssio erroris excõicatio tenet lz sit iniusta ex ordine vel ex cã non rõnali vl ex iniquo aio excõmunicantis de his iniusticijs habet. xj. q. iij. §. cũ ergo. ⁊. §. si ergo. ⁊ glo. xj. q. iij. in summa.

¶ Tercia pclusio q excõmunicatio est iusta ⁊ tenet qñ cessat ois iniusticia ⁊ incapacitas modis pdictis quas pclusiones notabiliter fundat Abb. i. c. excõmunicato. de rescrip. ij. ⁊. iij. colũ.

¶ Excõmunicat⁹ cum pclamat ad supiorẽ de iniusticia excõicationis late ab inferiori quã formã superior seruabit in absoluẽdo excõicatum vel eũ remittẽdo. Abba. in alle. c. ab excõicato. iij. colum. ⁊ Abba. in. c. ad reprimendã de offi. ordi.

¶ Excõmunicatus an potest eligere vl eligi. Abb. in. c. illa quotidiana. de elect.

¶ Excõmunicatũ an ⁊ quãdo potest ꝛelegatus pape absoluere. no. i. c. prudẽtiam. §. sexta. ꝛe offi. ꝛelega. ⁊ ibi Ab. plene.

¶ Excõmunicationis supueniẽtia in psonaz ꝯmini an repellat eius pcuratorẽ datũ ad agẽduz. vide ī. pcurator datus.

¶ Excõicato an põt sacrm eucharistie ministrari. ⁊ qñ admittat ad diuina. vide. j. sacerdos.

¶ Excõmunicatio ī quo differt ab anathema. vide supra anathema.

¶ Excõicatꝰ occulte seu publice si impetret rescriptũ an ualeat. vide. j. rescriptũ impetratũ ab excõicato.

¶ Excommunicatũ procuratorẽ constituẽs igno-ranter an habeat actionẽ cõtra procuratorẽ. vide. j. pcuratorẽ cõstituẽs.

¶ Excomunicato cõmunicans regulariter peccat venialiter. sed fallit in sex casibus notatis per ꝛect. signãter p Ab. in. c. sacris. q. metus causa ī quibus peccat mortaliter.

¶ Excõicatõz obiũciẽs nõ ꝛebet illã i genere allega re. sed ꝛebet exprimere ꝛe maiori que tm repellit ab agẽdo: vt. c. pia. ꝛe excep. li. vj. ex quo no. q nõ suffi-cit allegare i genere qñ quelibet species ꝓtenta sub genere nõ ꝓcludit intentõem allegãtis si tm talis ex ceptõ generalis admittat. ⁊ postea ꝓbet maioz ex-cõicatio nihilominus excipiẽs obtinebit. facit. l. fi. ⁊ qõ ibi no. C. ꝛe anna. excep. idẽ i quacũq; alia ex-cep. que requirit specialẽ expressionẽ. no. Ab. ī. c. tã ex lris. ꝛe ī integ. re.

¶ Exceptio uoli seu exceptõ criminis an repellatur replicatione alteri⁹ uoli uel criminis plene p Bar. in. l. cum mulier. ff. so. ma. ⁊ per glo. ⁊ Ab. pleniſſime in. c. dilecti. ꝛe excep.

¶ Cessta a iudice etiam ꝛelegato publice excõicato sunt ipo iure nulla. secus si esset tolerat⁹ licet publi-ce excõicatus. vt. c. ad ꝓbandũ. ꝛe re iud. a cõtrario sensu. ⁊ ibi Ab. in prin.

¶ Excõicatio. suspẽsio ⁊ interdictũ equiparant ad hoc vt nunq; est ferenda sna nisi canonica moniti-one pmissa. no. in. c. j. ꝛe sen. excõmu. li. vj. qõ limita verum respectu monitionis fiẽde equiparãtur iste sentẽtie regularit: vt est ter. in. c. statutũ. ꝛe sen. ex-cõ. li. vj. secus respectu suspensionis quam incurrit clericus in penam ꝛelicti. no. notabiliter Inno. ī. c. j. ꝛe excessi. prela. Abb. in. c. reprehensibilis. ꝛe ap-pella. circa prin.

¶ Excommunicatus perseuerans i excommunica-tione per annum an ꝛebet haberi pro conuicto. vel an ꝛebeat priuari beneficio. vel reputetur heretic⁹ ⁊ ꝛe intellectu. c. rursus. et. c. quicunq; xj. q. iij. vide plene ⁊ nõ. p Ab. in. c. j. ꝛe iudi. xj. colum. ⁊ Pe. õ an-cha. post glo. ī. c. fi. ꝛe penis.

¶ Excõicatus an ⁊ in quibus potest pstituere pcu-ratorẽ. vide no. ꝛc. signãter Ab. ī. c. intellexim⁹. ꝛe iudi. vbi notat an requirat speciale mandatũ: et an sufficit generale dic vt ibi.

¶ Canõ qñ dicat late sntie uel ferẽde. ⁊ p que uerba cognoscat. et vide ꝛc. signãter Ab. ī. c. si diligẽti. ꝛe fo. competẽti. vij. colum.

¶ Testis cõtra quẽ in vno iudicio excipit ꝛe excõi-catõe et ꝓbatur an ī alio iudicio repellat. ⁊ an si cri-mẽ sit ꝓbatũ contra testẽ p viã exceptiõis repellat a testimonio. vide plene p Abba. in. c. dilectus. õ oz di. cogni. xx. colum.

¶ Excõmunicationis metus an excuset. vide. j. me tum iustum infert.

¶ Excõicatio facta contra formam hoc mis est nul-la. vide supra absolutio ab excommunicatõe.

¶ Iuste excõmunicatõis tripler ẽ effectus. primus qz sepat. i. ꝛeclarat illũ sepatum a ꝛeo omnipotẽti. nõ em potest quis separari a ꝛeo nisi velit. xxj. q. iij. illud. ⁊ c. cum eterni. ꝛe reiudi. li. vj. Esa. lix. Iniq-tates vestre diuiserũt inter vos ⁊ ꝛeũ vestr ⁊c. Se-cũdus effectus ẽ. qz sepatur a cõione fideliũ. et quo ad istos duos effectus excõmunicatus amplius nõ excõmunicat. Tercius effectus quia retinet eũ ex-tra cõmunionẽ ꝛec fuerit absolutus excõmunica-tus. ergo nõ ita faciliter recipit nec surgit ad grati-am ꝛei sicut ⁊ alius peccator. qz oratões ⁊ alia bona sunt in eo ꝛebiliora q̃ in alio. et qz angelus sibi ꝛe-putatus ad custodiã nõ ita opatur in eo sicut ī alio ⁊ angelus malus habet maiorẽ potestatẽ i eo. vñ si-cut rusticus vtit asino siue iumento. ita dyabol⁹ ex-cõicato. Ab. in. c. ita quorundã. ꝛe iudeis.

¶ Excõicare põt epus ex officio suo adultez ⁊ adul terã. ⁊ sic est casus ī quo iudex eccliasticus habet iu risditõz i laycũ. s. rõne adulterij: vt ẽ tex. ī. c. intelle-xim⁹. ꝛe adul. ⁊ est rõ q̃re i casu isto ⁊ nõ ī alijs crimi bus se impedit eccliasticus iudex ptra laycos. qz per hoc crimen violat matrimoniũ quod est vnũ ꝛe sa-cramẽtis ecclesie: vt in. c. ꝛebiuz. ꝛe bigamis. rõ. qa hoc sacramẽtũ violat. vt. c. cũ sit generale. ꝛe fo. cõ-pe. Ab. in alle. c. intelleximus.

¶ Excõmunicatio nõ pfertur ab homine nisi pro ptumacia. sed a iure pfert q̃q; p ꝛelicto. xvij. q. iij. si quis suadẽte. et sic dicit glo. no. xvj. q. iij. c. episco pi. potest etiaz dici q a iure pfertur excõmunicatio pro ptumacia. quia pstitutio tacite admonet ne qs ꝓmittat illud ꝛelictũ. et ideo ī statuto synodali po-test ferri excõmunicatio p ꝛelicto absq; alia moni-tione: vt. c. ij. ꝛe consti. li. vj.

¶ Excõmunicatus pro manifesta offensa an ꝛebet absolui ante satisfactiõem. vide supra absolutio. v. licet excõmunicatus.

¶ Cõmunicans excõmunicato post mortem incur-rit excõmunicatõem minorẽ ac si cõmunicasset ī vi-ta. vide glo. in. c. ad hoc. ꝛe priuil. ⁊ Ab. ibi. ⁊ no. ipe in. c. sacris. ꝛe sepul.

¶ Excõmunicari potest layc⁹ pro manifestis excel sibus q̃uis illa crimia nõ sint ecclesiastica: vt. c. fi. ꝛe sepul. et ꝓcessus talis sustinetur ratione notorie-tatis. ꝛeprehenditur em aperte negligentia iudi-cis secularis. ex quo generaliter potest argui q ꝛeli cto notorio layci epus potest se impedire nõ solum vt compellat eũ ad penitentiã sed etiam ad satisfa-ciendũ ꝛe ꝛelicto. facit quod no. Inno. in. c. nouit. ꝛe iudi. ⁊ ibi Ab. in alle. c. fi. de sepult. circa princi. ⁊ vide supra ecclia põt se impedire.

¶ Excõicatus si exercet aliquid spũale põt absolui ante satisfactiõem ne ptingat rẽ spũalem impediri ppter excõmunicatõem. idẽ vbi cõtumacia purga-tur ppter exercitiuz actus spiritualis: vt colligitur ex. c. ex publico. de cõuer. ꝓiuga. ⁊ hoc ꝓcedit etiã si nõ annullaret p existentiam excõmunicatõis vt p bat ibi iñcto. c. cũ illoz. de sen. ex. Ab. in allega. c. ex publico. iij. colum.

¶ Excommunicatio nõ profertur ipso facto p hec verba. precipio sub pena anathematis vel excõmu-nicationis. nam tunc transgrediens nõ est excom-municatus cum sit potius quedam cõminatio ꝺ ex communicãdo ĩnobedientẽ. no. glo. in. c. sicut. ꝺ sy-mo. et in. c. j. de sagittariis. et in. c. de matri. con. cõ. in. ecclesie. et in. c. salonitane. lxxiij. dist. ⁊ Ab. ī. c. re-latũ. de iurepatro. in fi.

¶ Excõmunicatus an potest esse patronus. vide. j. patronus. v. iuspatronatus.

¶ Excommunicatus ab homine uel a iure ratione delicti commissi pretextu officij etiam publici non desinit esse excommunicatus finito officio quinim mo sicut prius poterit durante officio compelli ad

satisfaciendū. ita et nūc finito officio cōpellit: vt. c. aduersus. vsi. cetez. de immuni. ec. z tex. in. c. romana. §. caueāt. de sen. ex. li. vj. vbi p delicto vniuersitatis puniunt illi ō vniuersitate q fuerūt auctores delicti. qō intelligo vt no. Bar. in. l. aut facta. ff. de penis. et idē j. officialis delinquēs. et vide no. p Alb. i alleg. c. aduersus.

¶ Snia cēsure lata i aliquē nomine officij nō trāsit ipo facto i successorē. ß tūc demū si satisfacere voluerit de delicto pmisso p predecessorē. qō no. p limitatione. c. qm. Alb. de officio delega. Alb. in alle. c. aduersus. j. colum.

¶ Excōicatōz incurrit laycus pturbās iurisditōez ecclesiasticā. z vide. j. iurisditione plati.

¶ Excōicatō an z qñ pōt ferri sine monitōe p prelatū in subditū. vide ple. p Lap. sua allegato. lxij.

¶ Excōicatus z interdictus celebrās. vt prius ē deponēdus. z ē irregularis ipo iure i latores. 7. c. illud cū. c. se. de cleri. excō. z c.

¶ Excōicato etiā mortuo nullus debet cōicare ez sepeliendo. lauando seu vestiendo. alīs est excōicat⁹ sicut si cum viuo excōmunicato cōmunicasset. ē cōclusio Joh. an. z hoc. signāter Pe. de ancha. in. c. ad hec. de priuil. z Pau. in cle. eos. de sen. ex. et melius i cle. eos qui. de sepul.

¶ Excōmunicatus nō est pcutiens laycū in habitu clericali quē credebat esse clericū. nā requiritur veritas clericatus vt talis excōmunicatōem incurrat: vt i canone si quis. nā sicut dimissio simplex habitus clericalis nō tollit priuilegiū: vt. c. cōtingit. z c. in audiētia. de sen. excō. ita falsa assumptio habitus clericalis nō tribuit priuilegiū: vt pcludit Fredericus suo psilio. xiij. z Pe. de ancha. in. c. si vo. secūdo. de sen. excō.

¶ Excōicatus paup an cogat ire ad sedē apticaz p absolutōe. vide. j. paup excōicatus.

¶ Excōicatus maiori excōicatōe licet nō sit denūciat⁹ debet a sciētibz vitari si tñ sit occultus z solus aliqs ß sciat. debz etiā eū vitare. qz deus ligat z nō hō: vt. c. cū nō ab hoie. de sen. ex. j. respōso.

¶ Excōmunicatus nō est occidens presbyterū qui cōtempto habitu in seuis z enormibus se immiscet vt. c. cū nō ab homine. de sen. ex. ij. respōso. et. c. ppēdimus. eo. ti. et. c. j. de aposta. si tamen soluz deferat arma z nō immiscеat se enormibus z seuibz spectatur admonitio: vt. c. i audiētia. et. c. cōtingit. de sen. excō. z. c. fi. de vita z ho. cleri.

¶ Excōmunicatus non est qui exercens suum officium expellit ab ecclesia clericos turbantes eū cum bono zelo. z non animo iniuriandi si manus apponat: vt. c. veniens. de sen. excom. sola enim temeritas z violentia notatur: vt in canone si quis suadente. ex quo no. Hosti. in allegato. c. veniens. q licz quis commotus sit. correctionis tamen causa potest clericum verberare: dum tamen non sit vehementer iratus.

¶ Excōmunicatus a canōe pro leui iniuria irrogata i clericū potest p epm̄ absolui. vt. c. puenit. de sen. excō. vbi sit differētia p doc. inter iniurias leues. mediocres z enormes z c.

¶ Incendiarius an est excō. ipso iure. et a quo pōt absolui. vide. j. incēdiarius.

¶ Excōmunicari an potest subditus vel forē sis statuto episcopi. seu eius sententia generali pro futuris culpis: vide infra snia generalis. z vide infra statuto episcopi.

¶ Excōmunicari nō debet nolens promoueri cum nemo precise cogendus sit crescere. lxxiij. dist. c. gesta. et. c. queris. vbi no. Jnno. in. c. queris. de eta. et quali. vbi tenet q nolens promoueri si est prudens in tēpalibus. z sic vtilis ecclesie non est priuādus ecclesia. qz nō promouetur infra tempus statutum a iure quod no.

¶ Excom. vel suspensus si pduauerit in excommunicatione vel suspensione p annū an potest beneficijs suis spoliari. et an est necessaria snia. no. Jnno. in. c. cū bone. de eta. z quali.

¶ Excoicandi non habēt potestatē plati qui tm̄ in ristditionē hñt a collegijs vel ab alijs q̄ ab epis. qa talis potestas non potest ab alio q̄ ab epo pcedere nisi forte collegiū eligeret prelatū ō auctoritate episcopi. vel ab eo confirmaret. et de iuribus episcopalibus aliqua haberet. est conclusio Jnno. i. c. archidyaconus. de offi. archiō.

¶ Excommunicatus propter contumaciā ab inferiore a papa. quia non comparuit coram eo si pbat impedimentuz pmoditatis: vt quia pmode venire non potuit sine damno suo temporali: vt. ff. de iudi. si longius pbato impedimento sine difficultate est absoluendus nisi iusta causa esset expressa in citatione. ppter quā debuit ppria negocia pretermittere alīs satisfieri oportebit. sed si pbat instrumentū facti absolutione non indiget. qz nec ipsum potuit iuxta ad impossibile obligare. ff. que sen. sine ap. rescī. l. paulus. z. c. fi. de pac. z si hoc excoicans intēdebat snia continet in se errorē intolerabilē. z sic est nulla ipso iure. de offi. delega. cum contingat. de sen. ex. p tuas. z sufficit q talis relaxet nudo verbo. de solu. Odoardus. et ē ratio. qz etiā diffinitiua snia revocat. z ipius executio impedit ppter iustū impedimentuz: vt. l. si pretor. §. marcellus. ff. de iudi. z. l. si p volum. z no. in. c. cū bertoldus. de re iudi. sic concludit Hosti. in. c. ij. de testi. co. in fi.

¶ Excommunicatus est ipso facto qui in rescripto bullato vel etiam in notam in formata per notarium et signata aliquid. id est saltim vnam figuraz sive literam vel etiam dimidiam abraserit. deleuerit celauerit. addiderit. diminuerit. pleuerit. vel mutauerit non data licentia ab illo ad quem spectat: exceptis officialibus curie in ētum vnicuiz ratione officij est commissum. argu. de crimi. fal. dura. et c. licet. et est canon late sententie super hoc in curia pape promulgatus: vt refert Hostien. in. c. ex literis de fi. instrumentorum. vbi dicit q cum hoc pluries in anno in curia publicetur ignoranti non excusat. ff. de insti. acti. l. sed z pupillus. §. de quo palā. z no. in. c. ita quorundam. de iude. §. fi. et idem seruatur de literis penitentiarij domini pape. vt no. Hostiē. vbi supra.

¶ Excommunicatus ex falsa causa licet sit excōmunicatus eo quia iudex intendit eū excommunicare z ideo tenet excommunicatio ex falsa causa lata. xj. q. iij. c. j. z not. in. c. ex pte. de offi. ordi. absolutio tamē ex falsa cā nō tenet. qz non intendit iudex absoluere. arg. ff. de natali resti. l. j. no. Jnno. et Hosti. i. c. quod sup his. de fide instru. in fi.

¶ Excoicatio non solū pcutit alios: vt. c. deniq. xj. q. iij. nā dicit excoicatus tradi sathane. quia p eam habet dyabolus maiorē potestatez sup excommu. vt ibi. sed etiā excōmunicatio priuat cōmunionem hominū et sacramentoz. z p eam deus separat animā a gratia z custodia sua. no. Jnno. in. c. si quis p̄sbyterorum. de rebus eccle. nō alienā. z Abbas arca prin.

¶ Excōicatio pax vel nihil operat quo ad ecclesiā triumphātē. xxiij. q. j. quicunq. de iudeis. ita quorundā. vbi no. Ab. z ipse. in. c. si quis presbyterorū. de rebus eccle. non ali. circa prin.

¶ Si iudex precipit sub pena excommunicationis subdito vt aliqd faciat: si ex necessitate adimplere

mandatū nō potest: nō incidit i excommu. qz in dubio nō est presumendū q̄ iudex voluit illū obligare ad impossibile. arg. ꝛe his que no. p Ab. i. c. significāte. ꝛe pigno. vide. j. pene p̄missionē. in excommunicatōe tū alij aliud dixerūt. vide quod nota. p Inno. ⁊ alios ꝛc. in. c. pe. ⁊ glo. ꝛe offi. ꝛele. ⁊ glo. ⁊ Ab. i. c. ij. ꝛe testib cogen.

¶ Excoīcatio si ē nulla notorie vt qz error intolerabilis ē i ea exp̄ssus. vel sit lata post appellatiōem nō p̄sumit̄ p ea. ideo nō tenet. vnde nō apparet rō quare eccl̄ia velit ⁊ aliquē iniuste ligare cū apud ꝛeum nō sit ligatus: vt in. c. j. ó re iudi. li. vj. ē p̄clusio Ab. in. c. Odoardus. ꝛe solutōibus.

¶ Quia nulla est maior pena in eccl̄esia q̄ excommunicatio. xxiij. q. j. corripiantur. ideo iudex ꝛebet incipere a suspensione seu interdicto persone. et ꝛemum venire ad excommunicationem. quod est cōtra prelatos nostri tempis qui immediate pro qualiber causa fulmināt sn̄iam excommunicationis. et frequēter eccl̄esia ducit̄ in p̄temptū. no. Ab. i. c. clericos. ꝛe coha. cle. ⁊ mu.

¶ Excoīcatus p manifesta offensa ꝛebet p̄ius absolui q̄ satisfaciat si fuit p̄tumax ī nō exercēdo officium vel actū spiritualē. ⁊ sic in spiritualibus nō p̄cedit illa regula. c. ex parte. iij. ꝛe verbo. signi. als sequeretur absurdū. pone q̄ quis fuit excommunicatus. quia nō faciebat se p̄moueri ad ordines cēt absurdū si añ ordinaret̄ q̄ absolueret̄: vt. c. cū illoz. ꝛe sen. ex. ⁊ p. c. ij. ꝛe ordi. ab epō. no. Abbas in. c. p illorum. ꝛe prebē. vltima colum.

¶ Testa p excōmunicatū iudicē ꝛelegatum an valeant nō tempore p̄cessus reperiat̄ absolutus. vi. ꝛe. j. rescriptum ad lites.

¶ Sententia excōmunicationis lata a ꝛelegato sine monitione etiā p̄tra intentōem ꝛelegātis tenet. no. Inno. in. c. illud. ꝛe cle. excom. mi. idē notat Inno. in. c. p illoz. ꝛe prebē. inquiens q̄ licet sn̄ia excō. feratur a ꝛelegato sine cause cognitione. nihilominus tenet. licet sit iniusta. ⁊ generaliter ꝛe p̄cessu executoris iniusto. vide p Innoc̄. in. c. ad aures. ꝛe rescriptis. vbi tenet illud valere. ⁊ vide eū in. c. p̄udētiam. ꝛe offi. ꝛelega. vbi dicit q̄ si ꝛelegatus fert sententiā contra clausulā insertā in rescripto cōcernētem instructionem circa merita cause nihilominus tenet. secus si ꝛelegatus excedēdo formā mādati vltra cōp̄rehēsa ī rescripto ꝛelegatario ferat sententiā: qz tunc est nulla: vt est casus in fi. ꝛe prebē. vbi ꝛe hoc no. Ab.

¶ Nota q̄ licet Anto. ꝛe butrio ī. c. odoardus. ó solu. dicat q̄ si notoriū est ꝛebitorē non posse soluere q̄ sen. ex. p̄tra eū lata est nulla ipō iure: vt. c. j. ⁊. c. inter ceteras. ⁊ ꝛe re iudi. et. c. p tuas. ó sen. excō. ⁊ cle. pastoralis. §. pisana quādoq̄. ꝛe re iudi. hoc habet locū fm Barba. in di. c. odoardus. quādo sn̄ia excommunicationis est notorie iniusta. quia tūc ipso iure est nulla. p. c. romana. §. in vniuersitatē. ꝛe sentē. excom. lib. vj. ⁊ mouetur. quia paria sunt sententiam continere expressum errorem iuris. vel cōtinere iniquitatē notoriā p iura supra allegata. sed sententia excommunicationis continēs expressū iuris errorem est nulla: vt ī dicto. c. per tuas. ergo idem ī sen. excommunicationis iniquitatem notoriā continēte. ⁊ facit. quia cessat omnis p̄sumptio iuris ī sen. notorie iniqua. si tamen nō est notoria iniq̄tas sed als manifesta. licet nō teneat. ꝛebet tamen excō. absolui. ita cōcludit Bar. ī alle. c. odoardus. pe. colum. quem latius vide.

Executoz

¶ Executoz ꝛeputatus ad executionem post sentē tiam nō potest admittere exceptiones merita principalis cause cōcernētes: vt. l. pe. ff. ꝛe p̄fes. Ab. in. c. ꝛecetero. ꝛe re iudi.

¶ Executoz ꝛeputatus ad executionem lata sentētia potest admittere exceptiones que solum respiciunt executionem. ⁊ nō infringūt sententiam latam vt exceptio ne quis conueniatur vltra q̄ agere potest ⁊ similes: vt alle. l. a diuo pio. §. si sup rebus. ⁊ alle. l. penul. l. ff. ꝛe p̄fes.

¶ Executoz lata sn̄ia nō admittit exceptōes que directe veniūt p̄tra sn̄iam ⁊ eā impugnāt vt exceptio nullitatis ⁊ falsoz instrumentoz. ⁊ licet possit ꝛe his cognoscere ad finez vt supsedeat ⁊ remittat ad sup̄iorē. nō tū vt sup his p̄nūciet: vt Bar. ī di. l. a diuo pio. ⁊ ter. ī. l. si p̄toz. §. marcellus. ff. ꝛe iudi. ⁊ Hosti. ⁊ Abb. ī. c. ꝛecetero.

¶ Si exceptio opponat̄ coꝛā executoꝛe p̄cernēs iniustā sn̄iam ⁊ nō nullitatē nō ꝛebet supsedere. etiaz si sciat eam iniustā. qz exquo trāsiuit in rem iudicatam fecit ius inter partes: vt. c. pastoralis. §. qz vo. ꝛe offi. ꝛele. licet Inno. ibi dicat q̄ executoꝛ criminalium causaꝝ nō tenetur in p̄sonam condemnati eam exequi si cognoscat illum iniuste cōdemnatuz. licet refert alios contradicere p. c. cū miſter. xxiij. q. v. opi. tamē Inno. sequitur Andreas ꝛe perusio in dicta. l. a diuo pio.

¶ Executoꝛ verus cui executio sentētie cōmittitur post sententiā ⁊ habitam cognitōem qui dicit̄ nuncius ⁊ vocatur nudus executoꝛ nullam penitus habet cognitionem: vt. l. si vt p̄onis. et. l. executoꝛem. C. ꝛe re iudica. nam omnis cognitio p̄cessit et videtur sibi mera executio commissa. ⁊ talis nullā exceptionem admittit: vt Bal. in. l. ⁊ si non cognitio. Ab. tamē in allega. c. ꝛecetero tenet q̄ q̄tumcunqz executio sit mera. tamen si euidens est eam esse nullam vt per falsa instrumēta latam executoꝛ nō tenetur eam exequi: vt vult glo. in dicta. l. ⁊ si nō cognitio legitur. ⁊ no. in. l. iuste possidet. ff. ꝛe acqui. poss. nam vbi sentētia est nulla nō excusatur quis auctoritate iudicis. ⁊ hoc quādo euidēs est eam esse nullā nam euidētia facti ꝛebet p̄ualere. arg. xij. di. c. veritate. ⁊. c. euidētia. ꝛe accu. ⁊ hoc verum nisi p̄sentibus partibus super executōe sentētie fuit lata aliqua sentētia. quia tūc cum trāsiuit ī rem iudicatā: nō ꝛebet amplius excipi ꝛe nullitate: arg. ꝛe le. j. ff. que sentētie sine appel. rescindāt̄. ⁊ abstinebit executoꝛ ī casibus supra positis ab executione nō ꝛefectu iurisditōis. sed quia nō meretur dici sn̄ia exquo est nulla: vt. l. iiij. §. cōdemnatū. ff. ó re iudi. Inno. i. c. si quādo. ꝛe offi. ꝛelega. ⁊ ibi Ab. ī. c. ꝛecetero. ꝛe re iudicata.

¶ Aderus executoꝛ ꝛeputatus ad actum executōis expellēdum nulla sentētia lata cum eius potestas sit mera ⁊ modica nō potest inferre violētiā violenter resistēti. no. Inno. ī. c. ꝛecetero. alle. c. cum olim ꝛe p̄iuil. sed si cōmittat̄ sibi executio mera sn̄ia lata p̄tibus p̄tibus cōtra possessorē talis viatoꝛ seu nūcius potest̄ dare possessionē rei quaz alius possidet ⁊ inferre violētiam resistēti. facit optime. l. qui restituere. ff. ꝛe rei vēdi. ⁊. l. p̄hibitū. ꝛe iure fisci. C. li. x. ⁊ qō no. ī. c. ex literis. et. c. fi. ꝛe offi. ꝛelega. Ab. ī. c. ꝛecetero. ꝛe re iudi.

¶ Executoꝛ si percipit q̄ malicioſe opponitur exceptio falsitatis causa differende executionis non tenetur cessare executionem facere. salua tamen manente questione falsi: vt. l. ij. C. ꝛe fal. no. ī. c. ad dissoluendum. ꝛe ꝛespō. impu. ⁊ in. c. post electionē. ó concessi. preben. vbi dicit Inno. iudicem nō ꝛebere admittere exceptōem etiam p̄emptoriam si vehemēter p̄esumit illā calumnioſe opponi facit. c. sup

lris.7.c.cū ꝓtingat.de rescri.Ab.i dis.c.cetero.de hoc vide glo.7 doc.in.c.ij.de crimi.fal.

¶ Executioni mandat snia nō obstāte q alius tercius dicat se habere ius in re vel suam esse.pstita tamen cautione ab illo qui snias obtinuit illi contra quē lata est q seruet indemnis contra aliū petitorē.ff.de rei ven.l.is a quo.7.l.se.ff.de re iudi.sepe.i fi. 7 que est ratio vide notabiliter Jnno.in.c.veniēs. de testi.quē omino vide.

¶ Executōem snie an pōt delegat⁹ alteri ꝓmittere. vel illā facere post terminū sibi assignatus ad decidendū causam ꝓmissam.vide.j.iudex.

¶ Executiōs iusticie an pōt plat⁹ agere cū hominibus armatis:vide supra epūs.

¶ Executio snie an pōt impediri p tercium opponētem de iure suo.et vide.j.index si psumit.

¶ Executor cui mandat vt snīam in causa criminali corpis afflictiuā exequat si eā sciat esse iniustā ex equi nō tenet.no.Jnno.in.c.pastoralis.§.quia vo. de offi.dele.et est ratio. qa tacitus consensus partis nō potest purgare vicium snie.cū nemo est dns membroꝝ suorum:vt.l.liber homo.ff.ad.l.aqui.7.c.contingit.ij.de senten.excōmuni.hinc est q condemnato inuito potest tercius appellare:vt.l.non tm.ff.de appella.Ab.in allegato.c.quia vo.et in.c.cetero de re iudi.

¶ Executor cui snia exequēda ꝓmittit pōt oēs exceptōes ipsam executōem ꝓcernētes admittere.ter.in l.pe.ff.de cōfess.7 ibi Bar.qz iste talis succedit quo ad executōem loco primi iudicis:vt.l.a diuo pio.§. si sup rebs.de re iudi.7 ibi Bar.exceptōes tm merita cause ꝓcernētes snīam nullā inferētes admittit. qa prius etiā admisisset.nō tm sup his pōt pnūciare vt irritet superioris snīam.sed debet cognoscere ad effectū supsedēdi et ad superiorez remittēdi:vt.c.cetero.de re iudi.7.l.pe.ff.de confess.Ab.in.c.pastoralis §.qz vo.de offi.dele.et vide spe.ti.de execu.sen.§.ij.7 Ab.in alle.c.cetero.

¶ Judex reputatus sup executōe snie admittere tenet exceptōes fraudis seu nullitatis snie nō ad effectū vt sup ea pnūciet.sed vt negociū ad superiorē qui iudicauit trāsmittat si cām ꝓbabilē reperiat ē casus fm Ab.in.c.cetero.de re iudi.

¶ Executio snie vsqz ad quod tempus stat per delegatum principis:vide.c.querenti. et qō ibi no.Ab. de offi.dele.

¶ Executio snie diffinitiue seu interlocutorie in cā criminali aut ciuili ad quē ptineat si fuit appellatū an ad primū iudicē a quo.vel ad secundū ad quē vide late 7 notabiliter p doc.signāter p Ab.in.c.pastoralis.§.pterea.de offi.delega.

¶ Executōi an pōt demādare snias suas inferiores plati.vel an debeāt recurrere ad superiorē.vide plene p Ab.in.c.si quis ptra clericū.de foro com.et tāgit in.c.cū ab ecclesia.de offi.ordi.

¶ Executō snie nō impedit si sit plūptio ptra petentē restitutōz in integz.vide.j.restitutōis in integz.

¶ Executio snie nō impedit p supplicatōes.vide.j. supplicatio ad principē.

¶ Executōni an debet tradi snia lata ꝛ alienātē vel cedentē ptra tercium possidētē:vide.j.snia lata.

¶ Executōs snie licet requirat maiorē iurisditōem in inferiores iudices tā de iure canonico q ciuili pōt illā delegare plene notat Ab.in.c.qō sedes. de offi. ordi.et no.i cle.j.de haret.7 in.c.licet.de offi.vica. li. vj.et in.c.si quis ptra clericū.de foro ppe.facit.c.i literis.7.c.querēti.7.c.significasti.de offi.ordi.Abb.i c.cetero.de re iudi.

¶ Executōem snie petēs a iudice si ꝓstat de snia nō requirit in executione libellus.nec aliud iudicium intētare.sed sufficit petere p officiū iudicis executionē.7 hoc si petatur coram eodē iudice vel superiore. no.Bar.in.l.a diuo pio.§.snia.de re iudi.sed si petatur executio cora alio iudice tūc cessat equitas.7 tenet necesse libellū offerre.qz agit tūc actōe in factū nō aūt pōt implorare officiū iudicis cū ipe snias nō tulerit.no.plene p Ab.i.c.fi.de iudi.7 i.c.j. de li. ob. 7.c.cū aliquibus.in fi.de re iudi.

¶ Executō p iudicē a quo nō debet fieri ptra appellantē etiā post lapsū anni nisi prius citato appellato.7 hoc siue executio fiat i rebs adiudicatis siue in specie.7 ē ratio.qz appellāti potuit ꝓpetere defensio. vt qz impeditus i primo anno.ē ꝓclusio Ab.i.c. ex rone.in fi.de ap.vbi ꝓcludit q si ō facto fieret talis executio debet de facto incōtinēti reuocari.ar.in.c. cū cām.de offi.dele.c.conquerēte.de offi.ordi.

¶ Executio sententie confirmate p iudicē ad quez an debet fieri a iudice a quo.et vide infra iudex a q exequitur.

¶ Elicarius epi an pōt snīam suā executioni mādare.vide.j.vicarius principalis.

¶ Exequi an pōt snias suā actualiter vel indirecte ordinarius simplicē hns iurisditōem vel delegatus principis seu alterius inferioris. vide plene 7 notabiliter p Ab.in.c.si quis contra clericū.de foro cōpetēti.xiij.columna.cū sequen.

¶ Executō snie sine mandato iudicis debet fieri in bonis debitoris fm ordinē legis a diuo pio. ō re iudi.7.c.fi.§.sinautē.vt lite nō conte.j.l.in mobilibus que si nō reperiant in immobilibs.7 hoc referat executor iudici:vt ibi no.Bar.i.§.i vēditiōibs.7 facit executionē p mēsura debiti:vt alle.§.sinautē.sed si res in qua fit executō exigat expēsas vt bos vl'equ' tunc longe plus debent valere.no. Bar.vbi supra. Ab.in alle.§.sinautem.

¶ Executōem snie impedit exceptio inopie.vide.s. exceptio inopie.cum ꝛ.se.

¶ Executio snie licet differat ꝓpter pīudiciū tercij in re vacante.secus in re nō vacāte.qz nō tractatur ibidē de pīudicio tercij cū ita ius suum possit prosequi contra istū nouū possessorē sicut contra primū vt.l.is a quo.ff.de re.ven.no. Jnno. in.c.veniēs .ij. de testi.quod ꝓcedit hoc dictū nisi petēs executionē esset longe durior aduersarius q possessor.qz tūc interest sua ne snia mandetur executioni introducē 9 nouū poss.ar.in.c.j.et.ij.vt lite pen.li.vj.Ab.i.c. fi.de testi.spo.pe.colum.

¶ Executor legatorum ad pias causas an reputetur eadem persona cum testatore.et vide infra testamentum.

¶ Executores plures reputati ad distrahendū certa bona i pias causas possunt illa distribuere i aliquē ex seipis dūmodo alis egeat. colligit ex notatis in.c.cū in iure.de offi.dele.7 Abb.ibi.7 no.ipe.in.c. j.de coha.cleri 7 muli.

¶ Executor ad ꝓferendū nō potest ꝓcedere etiā ad collatōem faciendā nō citata pte qñ gratia mādatur fieri sub ꝓditōe si tibi constiterit.no. Jo.in addi.spe.de pe.7 po.§.quoniā.nā nō potest plene constare nisi pte citata:vt no.i cle.pīti.de cōcess.pben. ē ꝓclusio Ab.in.c.ꝓquerēte.de testi.spol.ij.colū.vide de hoc et de insinuatione Lapū sua alle.lxxix.et j.ꝛ executor pape.

¶ Executor pape datus ad puidendum de beneficio de iure vacans potest non vocato possessore beneficiū ꝓferre.quod videt placere Jo.cal.in.c.cum nostris.de ꝓcess.pben.qz nō fit finale pīudiciū. possessori p solam collationem:vt ibi no.Pe.7 videtur casus ne se.va.c. illa.et glo. in.c.licet episcopus. de preben.li.vj.et ibi Jo.an.et Jnnoc.in.c. de multa.

ẽ pben. ⁊ Jo. an. in. c. ꝓposuit. ẽ ꝓcessi. pben. qđ habet vez qñ possessio nõ est colorata: vt qa possidẽs nõ est institutus ab eo qui nõ habuit potestatẽ cõferẽdi: vel ad eũ nõ spectat: vt qz conferens erat excõ. vel qz eius manus erant ligate ꝑ inhibitõez vel reseruationẽ. talis eñ possessio nõ est colorata si tamen est aliquis possessoz qui habet possessionẽ colorată: vt qz fuit potestas in cõferẽte. licet esset ẽfectus i recipiẽte: tunc executoz ẽbet eũ vocare an teq̃ cõferat: alꝫ nõ valeret collatio eo nõ vocato: vt examinat Jo. an. i. c. qz diuersitatẽ. ẽ ꝓcess. pbẽ. ⁊ in alle. c. cũ nostris. eo. ti. ⁊ in. c. lras. eo. ti. et ibi Jnno. ⁊ alij moderniozes. ⁊ no. ꝑ Lapũ sua alle. ciij. ⁊ vide supza v. executoz ad conferendum. et vide infra possessio que est contra ius. ⁊ vide. j. restitutionẽ beneficij perens.

¶ Executoz ẽputatus ꝑ lras subrepticias ad lites vel ad beneficia an possit ꝓcedere i causa. ⁊ an eo ꝓcessus seu snia transeat in rẽ iudi. Ab. in. c. ad audientiã. ẽ rescrip. iiij. col. ⁊. v.

¶ Executoz gratie si errore ꝓbabili ductus errauerit siue i iure siue in facto: potest semp itez prouidere si prima pulsio fuit nulla. qz princeps videt mandasse pulsionem effectualẽ. et beneficia principum ẽbent benigne interpzetari. c. olim. ẽ ver. signifi. ⁊ l. fi. ff. ẽ pst. princi. argu. in. c. si sup gratia. ỏ offi. ẽ leg. li. vj. est cõclusio Jnno. ⁊ Anto. ⁊ Ab. in. c. j. ẽ re iudi. pe. colum.

¶ Executori ẽputato cũ clausula si ita ẽ videt mãdata iurisditio: vt. l. ad rẽ mobilẽ. ⁊. l. ad ẽlegatuz. ff. ẽ pcu. ⁊. c. ꝑterea. ⁊. c. prudentia. ẽ offi. ẽle. ⁊ sic põt intelligi. l. ⁊ si nõ cognitio. Ł. si ꝓtra ius vel vtilitatẽ publicã. canonizata. xxv. q. ij.

¶ Executoz cui mandat q̃ puideat alicui ỏ aliqua pbẽda si vacat admittit exceptiones ꝓpositas ꝓtra bñficiũ. ꝓtra executoreꝫ. ꝓtra rescriptũ repñtatũ: vt ẽ pclusio Hosti. i. c. ẽcetero. ẽ re iuỏ. alle. c. ad anres. c. cuz adeo. c. postulasti. c. ꝓponẽte. ẽ rescrip. et c. pastoralis. §. qz vo. ẽ offi. ẽle. Ab. in alle. c. ẽcetero. cui placet dic. opinio dicẽs. q̃ ẽputatus ad puidendũ simpliciter ẽ beneficio nõ est merus executoz ẞ mixtus: vt no. in cle. j. ẽ offi. ẽlega. no. idez Ab. in. c. fi. ẽ pben.

¶ Executio an ẽbeat fieri in bonis reddituum beneficij clerici ꝓpter eius inopiam. vide supza clericus nõ habens.

¶ Executio sententie in causa beneficiali nõ fit ꝓpter spoliationem probatam nisi probetur titulus vide. j. possessio. v. agens. et vide. j. sentẽtia. in causa beneficiali.

¶ Executõi põt mãdari snia arbitri licet ipe nõ dicat hẽ iurisdõ. vide supza arbiter licet nullã ⁊c.

¶ Executõem arbitri ꝟosi si ps petat repellit exceptione ꝟli. vide supza arbitrij ꝟosi.

¶ Executio snie arbitri ꝑ quẽ ẽbz fieri. vide supza arbiter nõ potest sniam.

¶ Executoz cui mandat vt daret possessionẽ alicui amoto quolibet illicito ẽtẽtoze si data est sibi potestas añ sniam recipit cognitõem ⁊ iurisditiõez: vt c. pastoralis. §. quia vo. ẽ offi. ẽlega. sed si snia lata ⁊ cognitõe ꝓcedente dat executoz tunc est mer⁹ ⁊ nudus. et nullã habet iurisditõem. et vide Abb. in alleg. c. ẽ cetero.

¶ Executoz quot modis dicit modũ excedere vt ab eo possit appellari. ⁊ an i appellatõe sit cã exprimẽda. vide plene ꝑ Ab. i. c. qđ ad psultationẽ. ẽ re iudi. ⁊ vide supza appellatio. v. si appella.

¶ Executoz merus q̃ ẽputat ad certuz misteriũ q̃ nõ potest grauare. ⁊ hoc clare pstat. nõ potest tanq̃ suspectus recusari. sic intelligit. c. nouit. ẽ appel. Jnno. in. c. ex parte. ẽ ver. sig. sed si merus executoz est ẽputatus ad actũ in quo potest grauare occulte vt ad recipiendũ dicta testiũ ⁊ põt recusari. no. Host. ⁊ Jo. an. in. c. pastoralis. §. ꝑterea. ẽ offi. ẽlega. Ab. in dicto. c. nouit.

¶ Executoz licet regulariter nõ admittat exceptõnes. ẽbet tñ illas admittere si concernãt ẽfectum potestatis iudicis executõem mãdantis. vl si euidẽter ꝑstat ab eo appellatũ. no. Hosti. in. c. pastoralis ẽ offi. ẽlega. facit. c. ex literis. eo. ti. et quod ibi no. Jnno. et Frede. ẽ senis. suo consilio. ccxliij. vbi tenet q̃ appellatio ẽuoluit id super quo appellatur cũ contingentibus et accessoriis et cognitione ⁊ iurisditione ipsius. et suspendit iurisditionẽ iudicum inferiozum. no. ⁊ concludit Lapus sua alleg. ij. vide supza appellatio licet iuste.

¶ Executio testamẽti etiã i pijs causis siue dies cõmissarie cedũt ab adita hereditate: nõ a morte testatoris: vt. l. j. Ł. cõia ẽlega. qui ter. ⁊ ibi glo. parua eq̃parat legata pia alijs legatis simplicib. Ł. ỏ sacro sanc. ec. vt. l. inter diuinũ. vbi eq̃parat relictũ ecclie ⁊ relictũ ciuitati. et qñ relinquit ciuitati req̃rit aditio hẽditatis: vt. ff. ad treb. l. omnib. ⁊ sic ẽ rigoze iuris etiã ad pias causas req̃rit aditio hereditatis: tñ ẽ simplicitate eq̃ssime iuris canonici ⁊ diuini nõ requirit aditio hereditatis i vere pijs causis. no. spe. in ti. ẽ instru. edi. §. nũc aliqua. v. sed pone q̃ ex eo testamento. si tamen pietas simulat vbi nõ est requirit aditio. naz pietas nõ stat in nomine pietatis sed i substãtia veritatis ⁊ charitatiue subiectionis: vt. ff. ẽ trãsac. l. cũ hi. ⁊. Ł. ẽ mẽ. ⁊ vali. l. j. no. Lapus sua allega. xcj.

¶ Executoꝛ testamenti pẽas est vere ꝓtract⁹ mandati verus. ⁊ nõ ẽsiderat aditionẽ hereditatis. est eñ contractus ptinens ad testamentũ. ⁊ pmiscetur ei ꝓpter efficationẽ et ẽpositionẽ testamẽti. et valet vtrũq̃. ff. ẽ testa. l. heredes palaz. §. fi. ⁊ ibi glo. ⁊ By. et ista ꝓcuratio nõ finitur que est locata post mortẽ. ff. manda. l. si vo nõ remunerandi. §. fi. ⁊ no. in. l. cum pater. §. cum nemo. ⁊. ff. ẽ le. ij. sunt ergo ꝓcura. et executoꝛes. ⁊ possunt experiri contra hereditatis ẽbitoꝛes. ⁊ ẽbita ab eis exigere vigoze mãdati collati post mortem. nec habẽt expectare q̃ hereditas adeatur. quia fundauit se sup ꝓtractu mãdati. ⁊ quia ad pias causas vt dixi supza. v. pr. ꝓclusit Lapus in dicta sua alle. xcj.

¶ Executoz cui ꝓmissa ẽ receptio testiuz an põt alij illud misteriũ ꝓmittere. vide. j. testis. v. si ille.

¶ Per mandatum pape ẽ prouidendo alicui ỏ canonicatu et prebenda an est affecta prebenda vt alteri collata nõ teneat collatio. ⁊ vide. j. prebẽda. v. ꝑ mandatum.

¶ Executioni nõ ẽbet mandari sentẽtia si tercius qui nunc se opponit probat incõtinenti sua interesse. ⁊ q̃ fuit absens et ignorans tempoze late sentẽtie cum ꝑ sententiã non ẽbeat fieri preiudiciuz absenti ⁊ ignoranti: vt. l. etiaz. §. fi. ff. ẽ mino. requiritur tñ q̃ appellet ab ea: vt. c. cũ sup. ẽ re iudi. ẽ quo vi ẽ wc. in. c. veniẽs. ẽ testi.

¶ Contra executoris ꝓcessum obstat exceptõ ẽfectus iuris impetrantis oppositei vim dilatozie: vi ẽ supza exceptio ẽfectus.

¶ Executoz gẽe põt si vult ptes iudicis assumẽ dũmodo ꝓmittẽs habeat iurisditõnem. qz si nõ habet illã i alũ trãsferre nõ põt: vt. c. ꝓposuit. ẽ ꝓcess. prebẽ. ⁊ oia vident cõcessa sine quib⁹ mandatũ explicari nõ potest. c. ꝑterea. ẽ offi. ẽle. et. l. ij. ff. de iurisdi. om. iu. si tñ nudũ misteriũ executori ꝓmittat nõ potest ptes iudicis assumere: vt. c. pastoralis. §. qz vo. de offi. delega. ⁊. c. fi. e. ti.

¶ Executori ſi ꝛtur poteſtas cum clauſula que ſonat in monitionem que dicit ꝓditio intrinſeca vt ſi fuerit idoneus qui excitat officiū iudicis qđ als debet impertiri nō neceſſitat executor ad ptes iudicis aſſumendas ſed ſi clauſula ſonat in ꝓditionē extrinſecam vt ſi ſit theologie magiſter vel ꝛ tali vico oꝛi undus. tunc ſi p literas alicui p̄iudicat vt qꝛ ad alium ſpectat puiſio tunc neceſſitat ad ptes iudicis aſſumendas ⁊ cū cauſe cognitione vocatis his q̄s negocium tangit niſi ꝓditio eſſet notoria. no. in. c. bone. §. ꝓtra legati. ꝛ elect. et. c. quoniā. ꝛ ſi. preſbyte. ſi tamen nulli p̄ꝫudicet ꝓ tales literas nō neceſſitatur executor ꝑtes iudicis aſſumere. eſt ꝓcluſio Jn no. ⁊ Hoſti. et aliorum ꝛcroꝝ. in. c. fi. ꝛ preſum. eſt tamen notandū circa hoc q̄ ſiue verba ſonēt in monitionem ſiue in ꝓditionem nulla etiā cognitiō p̄miſſa tenet puiſio facta a ꝛlegato qꝛ in hac prouiſione nō fungit vice iudicis ſed puiſoris ꝛ elect. venerabilem. §. obiectioni. et idē in executore cui mandatur vt citet aliquem ſi ꝓpter potentiam ſuam nō pōt aduerſarius coꝝ ordinario iuſticiam habere ſi tñ monitio vel ꝓditio nō eſt vera caſſabit q̄cq̄d fuerit p prouiſionē hmōi attentatū: vt no. ꝛ re iud. cū olim. §. fi. ꝛ quo dic vt late et nota. p Jnno. et Hoſti. in alle. c. fi. ꝛ preſump.

¶ Executor gratie ad p̄uidendum licet ptes iudicis aſſumat nō tñ ſeruabit plenarie iuris ordinē ſ̄ ꝓcedet ſummarie ptes citando nō tñ libellus offert ſed ꝛ plano: vt. c. cū in tua. ꝛ ſpon. ſm formā cle. diſpēdioſaz. ꝛ iudi. et cle. ſepe. ꝛ verb. ſignī. et ſi nō vult ptes iudicis aſſumere ſed ſe ſolummodo extra iudicialiter informare ꝛ veritate ꝓditionis nō poterit ex hoc pars appellare. cum habeat informationem facit ad ſui inſtructionē nec eſt neceſſaria ſententia no. ꝛc. in alle. c. fi. ꝛ p̄ſump. ꝛ quo vide latius cle. vnicā. ꝛ offi. ꝛleg. et qđ ibi. no.

¶ Executio ſententie nō pōt appellatione pēdente fieri: vide ſ̄. appellatione pendente.

¶ Executores vltimā voluntatū ꝛfunctoꝝ cōpellit eps vt exequantur etiā ad nō pias cauſas. ⁊ vide ſ̄. eps vltimarū voluntatū.

¶ Executori teſtamenti tempus ad exequēdū teſtamentū a iure p̄fixū minime currit executori legitime impedito eſt ꝓcluſio Abb. in. c. cū eſſes. ꝛ teſta. q. vlti. ꝓbat p. c. qꝛ diuerſitatem. ꝛ conceſ. p̄ben. ⁊ p. c. imputari. ꝛ reg. iur. li. vj. nam nō valenti agere nō currit tempus: vt ibi. hoc idē tenet Hoſti. in. c. nos quidem. ꝛ teſta. et Fred. ſuo ꝓſilio. cxxij. vide ſ̄. epiſcopus vltimaꝝ volūtatū.

¶ Executorem teſtamenti ſeu heredē pōt taz iudex ſecularis q̄ eccleſiaſticus compellere p interdictionem reꝝ hereditariarū cū fructib ⁊ emolumentis: vt nota ꝛfuncti executioni mandent: vt. c. heredes. ꝛ teſta. et ſic iſte caſus eſt mixti fori etiaz in legatis ad pias cauſas: vt aut. hoc amplius. C. ꝛ fideicommiſſis. et in auten. ꝛ eccle. ti. §. ſi quis edificatōni. ⁊ ſic eſt locus p̄uentioni inter hos iudices iuxta no. in. c. cū ſit generale. ꝛ foro ꝓpet. no. Abba. in alleg. c. ſi heredes. j. colum.

¶ Si res legata ē in patrimonio teſtatoris ꝛbz ſolui ſine mora nam ilico tranſit ꝛminiū adita hereditate vt. l. ſi liber homo. et qđ ibi no. ff. ꝛ leg. j. ⁊. l. cuz res. e. ti. ⁊ idem in pecunia legata. vt. l. ſi ꝛna. §. ipecunia. ff. ꝛ leg. j. et in his nō expectat anni lapſus ſ̄ ſi ꝛbito ꝑte heres nō ſoluerit legata interdicatur ⁊ omnis res hereditaria vt ſic indirecte ſatiſfaciat voluntati ꝛfuncti. et ſic intelligit. c. ſi heredes. ꝛ teſta. ſm Ab. ibi. ij. colū. ad hoc vt heres incurrat penam qꝛ fuit negligens ſoluere legata ad pias cauſas. infra ſex menſes a ꝑte inſinuationis teſtamenti cogitur ſoluere intereſſe cū omni emolumento. vt in auten. ꝛ eccle. ti. §. ſi aūt legatū. Jtez ſi heres negat legata ad pias cauſas ⁊ pſeuerat vſqz ad ſententiaz ꝓdēnat in duplū: vt. §. Jtem unita. inſti. ꝛ ac. et p Bar. in auten. hoc amplius. C. ꝺ fideicōmiſſis. et ſi infra annū a ꝑte monitionis ſibi facte p iudicē heres legata non ſoluerit p̄uat tota hereditate et aplicatur ſubſtituto vt habet in alleg. aurē. hoc amplius. et ſic ꝓcludit q̄ annus nō datur p executione teſtamenti ſed p̄figit ad incurrendā dictā penā gra uioꝛez. ⁊ ſic ꝓcludit Ab. in dicto. c. ſi heres. ⁊ ſic poterit iudex ante lapſum anni alijs remedijs cōpellere heredem exequi teſtamentū: vt Abb. vbi ſ̄.

¶ Si ꝛfunctus prouidit ſibi ꝛ executore in teſtamento ad illum et non ad epiſcopum p̄tinet teſtamenti executio etiā in legatis ad pias cauſas. vt. c. tua. ꝛ teſta. et in auten. ꝛ eccleſi. ti. §. ſi qs. dubium tamen eſt ſi teſtator facit ſibi ſcientiam ꝛ male ablatis ⁊ illicito lucro ⁊ reliquit centum ad ſatiſfaciēdum an executio p̄tineat ad epm̄ vel ad executorem teſtamenti: vide Jo. an. in nouella. in. c. j. ꝛ teſta. li. vj. vt refert Abb. in. c. ſi heredes. co. ti.

¶ Si teſtator non reliquit ſpecifice executorez in teſtamento in legatis p redemptione captiuorum ⁊ p alimentis pauperū ſuccedit eps. §. ſi qs aūt pro redemptione. in auten. ꝛ eccle. ti. et. l. nulli. C. ꝛ epi. et cle. in alijs ꝺo ſufficiat heres: vt alle. c. nos. ⁊. c. tua. e. ti. Abb. in alle. c. ſi heredes.

¶ Si teſtator reliquit executorē teſtamenti amicū ſuū ſub nomie dignitatis mortuo executore officiū nō tranſit in ſucceſſorē in dignitate. qꝛ id diſpoſuit teſtator ratione affectiōis ꝓ̄ inquitatis. no. glo. in c. ij. ꝛ teſta. li. vj. quā ꝓmendat Abba. in. c. req̄ſiſti. ꝛ teſta.

¶ Executor teſtamentarius licet nec ꝛ iure canonico nec ciuili habet actionem ꝓtra heredem. vt. l. lucius. §. meuia. ff. ad trebell. poteſt tñ officium iudicis implorare contra heredez vel contra ꝛtinentes bona ꝛfuncti. ar. in. l. hereditas. ff. ꝛ peti. hereditatis. et. l. quitus. in fi. ff. ꝛ annuis legatis. ⁊ hoc vult By. in dicto. §. meuia. et Bar. in. l. ſi quis tirio. ff. ꝛ lega. ij. poteſt ergo ꝺyoceſanus compellere executorem vt imploret officium iudicis contra hereddem vt. c. Johannes. ꝛ teſtamen. Jtem poteſt compellere executorem exequi quando bona ſunt in poteſtate executoris vel ſi heres eſt parat bona ſibi tradere vt exequatur poteſt tamen executor agere contra heredem ſi ſit ꝛputatus legatarius vel fideicōmiſſarius p teſtatorem nam in tali caſu nō eſt pur executor: vt nota. in alleg. l. ſi quis tirio. ⁊ Ab. in allega. c. Johannes. iij. colum.

¶ Executio vltime voluntatis licet ſit res fauorabilis et pia. vt in. l. j. C. ꝛ ſacroſanctis eccle. et in. c. tua. ꝛ teſta. non tamen compellitur quis acceptare officium executoris etiam ad pias cauſas. vt ſentit Joh. an. in. c. Johannes ꝛ teſta. dicitur autem quis ſuſcipere mandatum aut expreſſe acceptando aut implicite vel tacite exequendo aliquid ꝛ expectantib ad illud officium: facit. l. filiuſſ. §. in teſtamento. ff. ꝛ ꝓcurato. idez ſi ſcienter recipit literas in quib officium ſibi ꝛferebat: ar. in cle. j. ꝛ procurato. vel ſibi ꝑſcripſit quando teſtator ad illud officium eum ꝛputabat. fal. ex ſententia. ff. ꝛ teſtam. mili. epiſcopus tamen compellere poteſt quo ad pias cauſas vt quis acceptet licet non vt executor ſed ſaltim vt ꝛlegatus vel fideicommiſſarius ſicut in qualibet alia ꝛlegatione. C. qui pro ſua iuriſd. l. j. ⁊. c. paſtoralis. ꝛ offi. ꝛlelega. no. Abb. in alle. c. iohannes. iij. colum.

¶ Executor vniuſſal cui oia bona ꝛfuncti ꝓmittit

distribuenda in xpi paupes potest libere vẽdere bona testatoris ad eius volũtatẽ adimplẽdã: vt l. nulli. C. de episcopis ⁊ cleri. executor tamen pticularis hoc nõ potest nisi testator sibi cõcesserit: vt i. l. alio. ff. de ali. et ciba. lega. et vide ibi Bar. ⁊ abbatẽ in. c. Jo. de testa. in fi.

¶ Executores testamẽti etiã ad nõ pias causas possunt esse religiosi ⁊ etiã clerici ratõne pie volũtatis defunctoꝝ: dũmodo nõ subtrahant a diuinis officijs vt cõmuniter tenẽt vc. in. c. iohãnes. de testa. et ibi Ab. in fi. ⁊ de religiosis est tex. in. c. religiosus. eo. ti. li. vj. de fratribus minoribus est tex. in cle. Exiui de paradiso. de ver. sig.

¶ Executoris potestas dari cum clausula cõtradictores compescẽdo si datur in negocio vbi est ferẽda sententia tunc lata sentẽtia si eam exequatur et aliq̃diu pacifice possedit expirat etiam ante annũ quia annus nõ datur nisi p executione facienda: vt c. querenti. de offi. dele. ideo cessat tẽpus exquo executio ẽ facta. ar. in. c. cũ cessante. de appel. sed si ẽ incontinẽti missus in possessionem molestetur: tunc potest exercere officiũ suum. q̃ nõ potest dici omnino fuisse executũ exquo incõtinẽti est facta turbatio. in. l. diuortiũ. ff. de diuor. idem i negocio vbi nõ est ferẽda sentẽtia: vt si post executionẽ aliq̃diu pacifice ille possedit. licet postea turbetur nõ põt executor vlterius se intromittere. no. Abb. in. c. p illorum. de preben. v. colum.

¶ Executor reputatus ad ponẽdũ aliquẽ i possessionẽ nõ põt exercere iurisditõem i ptradictores. idẽ si reputaret ad pferendũ nisi apponeret dicta clausula ptradictores. si vo apponit dicta clausula ponas i possessiõ ⁊ inductũ defendas si aliq̃diu inductus pacifice possedit expirat eius potestas. qõ placet Jo. an. et Ab. in. c. p illos. de preben. nisi piudicet iurisditõi ordinarie. ar. in. c. ad hoc. de rescrip. et Archi. in. c. fi. cui. de prebẽ. li. vj.

¶ Executor pape licet sñia executiõis quã tulit cõtra intẽtoes delegãtis teneat. nõ tñ si eã tulit vltra pphẽsã i mãdato. vide. s. excõicatõ. v. sñia excõicationis lata a delegato.

¶ Executore dato ad puidendũ si scribitur p papam ei ad quem spectat collatio est affecta preben-da vacans p solam pñtationem. vide supra collatõ v. si scribitur. cũ se.

¶ Executor an potest puidere de bñficio alteri iniuste collato nõ cassata prima collatione. vide supra collatio. v. si possessio bñficij.

¶ Executio si petatur a sententia lata sup iudicio vniuersali. scz petitionis hereditatis in qua sufficit vniuersaliter petere ⁊ vniuersaliter pdemnare. etiam si i. pcessu nõ fuerũt designate res in tali executione post sñiaz fit restitutio rez officio iudicis vt sufficit pbare res a te possessas fuisse in bonis patris mei. ⁊ in eis mandabitur sentẽtia executioni. etiam si id nõ probari pendẽte lite. sed post sentẽtiam probo quodammodo extraordinarie. s. petendo sñiam executioni mãdari notabiliter p Jnno. in. c. cõquerẽte. de offi. ordi. in. l. j. ff. de edendo. ⁊ idem Bar. i. l. j. ff. de le. j. et Ab. in. c. ij. de libe. obla. vide. j. instrumẽta publica licet habeant.

¶ Executores plures ad vnũ factũ reputati an possunt sepatim pcedere vel debeãt simul pcedere: vide p Ab. i. c. prudentiã. §. j. de offi. dele.

¶ Executor ⁊ auditor quis dicat et an potest ab eo appellari: vide Ab. in. c. sup questionũ. de offi. dele-ga. §. j. in colum. vj.

¶ Executores virtute volũtatis si sint duo vel plures potest vnus exigere ab alio quod debet exquo p se nõ soluit nec ẽ ibi dñs qui possit sibi puidere. ar. l. si plures. ff. de admi. tu. ⁊ sic intelligit. c. fi. §. de testa. li. vj. Ab. i. c. nõ iniuste. de pcur.

¶ Executio sñie corporalis an differat post decennũ. vide. j. sñia corpalis.

¶ Executio si pmittat p aliquẽ ppter defectũ iurisditionis vt si is qui sentẽtiauit erat arbiter vel delegat⁹ inferioris a principe. i quibꝰ casibꝰ recurritur ad or. vel dele. talis executor habet etiã oẽm cognitõem nõ solũ in his que requirũt cognitõem ⁊ etiã tales tanq̃ superiores poterũt pnũciare sup nullitate actus. ar. in. c. cũ ab ecclesiarũ. in fi. de offi. or. idẽ si inferior tulit sñiam puta archi. q⁹ si p executione recurrit ad eũm habet omnẽ cognitõem vt firmauerat Specu. ti. de execu. sen. §. nũc videndũ. ⁊ Ab. i. c. si quis cõtra clericũ. de foro compe. et potest alius superior de retractatõe cognoscere p viã restitutionis: vt spec. vt supra. et facit. c. penul. de in integ. resti. Abb. in allega. c. de cetero.

¶ Executionẽ in rebus adiudicatis potest iudex p ti vincẽti cõmittere vt ppria auctoritate ingrediat poss. no. in. c. dilecti. de w. ⁊ con. ⁊ glo. in. l. meminerint. C. vñ vi. dũmodo nõ reperiat resistẽtes ne detur materia generãdi scandalũ. ar. in. l. nõ singulis de re iudi. quoniã. i talibus rebus adiudicatis nulla etiã summa cognitio adhibetur. nec etiã citatio requirit. no. Jnno. i. c. ex ratõe. de ap. ⁊ Ab. i alle. c. de cetero. de re iudi.

¶ Executio testamenti etiam inter puros laycos spectat ad ecclesiam. no. de testa. tua nobis. no. plene in. c. Johannes. de testa. ab. in. ca. ex tenore. ò foro competenti.

¶ Judex vnius territorij an et qñ possit et debeat exequi sententiã iudicis alterius territorij: ⁊ an requirat q̃ sit requisit⁹. vel an hoc põt ex of. vide no. p Bar. in. l. a diuo pio. §. sñiam rome. de re iudi. et elegãter p Ab. i. c. postulasti. de fo. com. circa fi. vbi cõcludit q⁹ ad requisitõem iudicis sentẽtiatis põt sine dubio sñia mãdari executõi. ⁊ idẽ sine aliqua requisitõe i crimibus ⁊ bñficialibus. nã ex officio suo i talibus debet iudex supplere. ar. i. c. cõstitutus. de ap. et i. c. dilecti. de elec. ⁊ Bar. vbi supra.

¶ Executionem sententie nõ potest tercius impedire. licet dicat sua interesse. vt. c. veniens. ij. de re. vide Jnno. in. c. j. de offi. ordi. et in. c. cum in iur. de offi. delega. Abb. in. c. fi. de fo. compe. x. colum. ⁊ idẽ Jnno. i alle. c. veniẽs.

¶ Sententia lata super possessorio et petitorio in modo exequendi que illarũ debet preualere: vide per Abb. plene et no. in. c. cũ dilectus. de causa possess. ppria. ij. colum.

¶ Executio sentẽtie nõ impeditur pretextu instrumenti solutionis nouiter repti post sententiam nisi quãdo ꝑter dolum creditoris debitor instrumentum nõ produxit. quia tũc subuenit ei aduersus obmissam p restitutõem i integ. vt. l. ij. pretor. §. marcellus. ff. de iudi. ⁊ hoc maxime est verum quãdo fuisset facta solutio creditori itez repetẽti in iudicio. quia tũc potest cõueniri de dolo crimine stellionatus ⁊ pditione sine causa. si autẽ creditor nullũ cõmisit dolũ habet locũ qõ supra dictum est: vt. c. inter monasteriũ. ⁊. c. cũ inter vos. de re iudi. et sub specie C. de re iudi. ⁊ Cy. nota. in. l. j. C. de cõdi. inde. subuenit tñ debitori p remediũ denũciatõis euãgelice vt firmat Pe. ⁊ Ab. i. c. libe. pur. vul.

Exemptus

¶ Exempti cõtinent sub generali mãdato pape etiam si ò eis specialis mẽtio i rescripto nõ fiat nisi ordinario scribat excitãdo suã ordinariã iurisditiõz. Ab. plene ⁊ no. i. c. graue. de offi. ordi.

¶Exemptionis priuilegiū nō pōt subiectus renuncl are in preiudiciū superioris q̄ cū exemit subijciēdo se iurisdictioni epi vel etiā ab eo petendo absolutionez exco. iuris colligit ex tex. c. cū tempore. ℣ arbi. ⁊ ibi Abb. ex quo infert q̄ subiectus nō pōt sup exempti one ꝓmittere: vt ibi nota.

¶Exempto aliquo ab oneribꝫ ciuitatis a principe vel ab alio inferiori an alīq̄ ℣ vniuersitate teneāt in solidū solue pro priuilegiato: vide. j. princeps q̄ habet iura imperij.

¶Exemptus nō pōt regulariter se submittere iurisdictioni epi loci sine licētia pape etiaz respectu absolutionis fiende nec in foro ꝓtentioso nec in foro penitentiali: est ꝓclusio Jo. an. Ab. ꝓtra Frede. ℣ senis ꝓsilio. xiij. et ꝓtra Jo. ℣ lig. in. c. significasti. de fo. ꝓpe. vbi late et no. p Abb.

¶Exemptus rōne ℣licti pdit priuilegiū nisi ℣linquat in loco exempto. vt. c. j. ℣ priuil. li. vj. in princ. no. Ab. in. c. fi. ℣ fo. ꝓpe. ix. col. et vide cū in. c. ex tuarū. ℣ priui. et dñicū in. c. placuit. vj. q. iij. anto. ⁊ o aliter in. d. c. fi. vide s. abbas exēpt⁹. cū ⁊si. sequen.

¶Exempti nō sunt abbates nec religiosi cisterci. ordinis seu etiā templariī vel hospitalariī ō primis. c. ne ℣i. ℣ symo. ℣ alīs. c. j. ℣ ver. signi. li. vj. nisi habeant priuilegia cuz clausula q̄ ptinēt ad romanaz ecclesiam ad iudiciū pcepte libertatis secus si dicatur ad iudiciū pcepte petitōnis. c. recepimus. ℣ priuileg. ⁊ c. si papa. e. ti. li. vj. et. c. ex pte. ij. eo. ti.

¶Exemptus publice ℣linquens punit a dyocesano q̄ rōne ℣licti pdit priuilegiū. vt. c. tuarū. ℣ priuileg. xj. q. iij. priuilegiū et reatus omnē honorē tollit. ℒ. vbi sena. vel cla. l. j. nec pretextu priuilegiorū flagicioz crescat audatorias. ℒ. ℣ priuil' scola. l. ij. libro. xij. q̄ intelligo verum si exempt⁹ ℣linquat circa rem nō exemptā vt in ꝓtractu vel homicidio seu adulterando nā tale ℣lictū potest punire eps loci q̄ licet ꝑsona sit exempta et ita ratione rei in quaz ℣linq̄t sortitur forū. c. fi. ℣ fo. ꝓp. si ⁊o ℣liquit circa rez exemptā puta male gerēdo se in officio vl' res ecclesie alienando tunc a solo papa punit vbi ꝑ factum exempti preiudiciū affert nō exemptis punit epūs alīs secus. vt. c. cū capella. ℣ ꝑuile. et no. p glo. et ℣cto. in alle. c. tuaz. ⁊ vide s. abbas exēptus.

¶Exemptus pōt q̄s esse a iurisdictiōe ordinarij certo respectu et subiectus eidē alia ꝓsideratione et sic fungit duplici ꝑsona ⁊ diuersis respectibꝫ ē exempt⁹ ⁊ nō exemptus: vt in alleg. c. cū capella. ℣ priuil. facit ad no. in. c. cū olim. ℣ re iudi. et q̄ō no. in. c. solite. ℣ maioritate ⁊ obedientia.

Exheredatio

¶Exheredare potest pater filiā si filiam luxuriosā elegerit tanq̄ ingratā: vt auten. vt cum ℣ appel. cognoscit. §. cās. col. viij. ar. in. c. pe. et fi. ℣ secun. nup. Ab. in. c. j. ℣ ℣spon. impube.

¶Si pater in fraudē filioz vendat seu donet bona sua reuocat alienatio vsq̄ ad portionē filijs ℣bitā vt no. in. c. raynuncius. ℣ testa. Jtē iudex pōt prouidere ꝓdigalitati ⁊ius interdicēdo sibi administrationem bonoz: vt. l. iis cui bonis. ff. ℣ ⁊bo. obli. naz interest reipublice ne q̄s re sua male vtat: vt Jnsti. ℣ his que sunt sui vel alie. iuris. §. sed hodie. no. abba. in. c. ℣ his. ℣ sepul.

Expense

¶Expense que fiūt p electionis negocio ⁊ expēse cōcernentes remediū aīe ℣functi ℣bēt fieri ex bonis plature quantūcūq̄ ꝑlatus habuerit ꝓpriū: ar. in. c. ad aplice. ℣ dona. xij. q. ij. bone rei. sed si expense fiūt ad pompā. viuoz vt magn⁹ apparat⁹ funeris in vestibꝫ ⁊ tales non ℣bent ℣duci: vt no. Abb. in. c. vt preterite. ℣ elect. iij. colum.

¶Expensaz ꝓdemnationē nō pōt iudex obmittere ꝓtra ꝓtumacem in preiudiciū pūtis vide. j. iudex.

¶Expensas factas p vtilitate capitu. pōt repetere nedum extraneus ꝟ quilibet ℣ ecclesia a capitulo et idem ℣ expensis factis p vtilitate eccie. vt. c. cum pro cā. et ibi Abb. ℣ procura.

¶Jtē suscipiens sponte negociū si absentat se ℣ cetero loco principaliter p negocijs suis ⁊ in ꝓsequē tiam tractet negocia dñi non pōt repetere expensas itineris nisi quas fecerit dūtaxat p negocio sibi iniuncto: vt alleg. c. cū pro cā. ℣ pcura.

¶Expensas factas p procuratorem q̄ incidit in latrones dū iret in facto dñi vel si ab eis fuit ℣robatus: vel infirmitate ℣pressus nō pōt pcur. repetere p. l. inter causas. §. nō omnia. ℒ. manda. et est rō q̄ hec sunt extrinsece a mandato ⁊ sunt fortius imputāda casui fortuito secus in duobꝫ socijs q̄ vn⁹ imputat alteri damna que fuit passus ratiōe societatis. vt. l. cū duobꝫ. §. quidē. ff. p socio. no. Abb. in. c. cū p causa. ℣ pcura. vide. j. mandati actio.

¶Expensas factas et fiendas est vtile vt ps petat i libello q̄ licet iudex possit ꝓdemnare ex officio sine petitiōne: vt. j. l. ediles. §. item sciendū. ff. ℣ edil'. edi. no. in. c. finem. ℣ w. ⁊ ꝓtu. tñ si iudex nō ꝓdemnauit vbi nō fuerūt expense petite nō tenet resartire ō suo vt. l. iij. §. hoc aūt iudicij. ff. ℣ dam. infec. et q̄ō ibi no. glo. Ab. in. c. auditis. ℣ pcura.

¶Expensarum taxatio ℣bet precede re iuramentū ptis: vide. j. iuramentū sup rebus.

¶Jn expensis futuris pōt ps maliciose excipiēs cōdemnari vide. j. sententia incerta.

¶Expensarum ꝓdemnatio an habet locum in ꝓponente dilatorias an et excuset ꝑ iura. calū. et an habeat locū in causa criminali et an ꝓcedat in cā appellationis ⁊ qualiter expense petant ⁊ quo iure petant ⁊ vsq̄ ad q̄ tps peti pōt ⁊ qualiter ꝓbent vide late et nota. p Ab. in. c. finē litibꝫ. ℣ w. lo ⁊ contu. ix. colum. cum sequen. ⁊ vide eum in. c. calumniam. ℣ penis.

¶Jn expensis que fiunt ratione contumacie nō solum veniūt expense facte in lite sed etiā veniūt damna illata in reb⁹ que diminuūt dñium vel patrimonium ⁊ damna lucri cessantis vt q̄ ꝓpter litis assistentiā oportuit dimittere terras incultas. vel erat artifex pdidit lucrū artis p. l. sancimus. ℒ. ℣ iudic. vbi hoc no. ℒy. idem dicunt Pau. et anto. in. c. finē litibꝫ. ℣ w. lo ⁊ ꝓtu. xij. colum. in expensis ratione retardati pcessus: vt q̄ ꝓpter w. lum ptis lis est vltra modum ptractata p. l. non ignorat. ℣ fructibꝫ et litis expen. ⁊ Bart. in. l. j. ff. ℣ alieñ. mutan. cau. fac. ⁊ in. d. l. sancimus. in expensis aūt q̄ fiunt ratiōe victorie que prestant in fine litis nō veniunt damna: vt glo. et bar. in dicta. l. j. nisi sint damna ꝑsonalia: vt q̄ ꝓpter assistentiam litis nō pōt exercere artem suā nam ista damna nō sunt extranea a lite: no. spec. ti. ℣ expen. §. fi. ⁊si. q̄d si victor. Ab. in. c. finem litibus. ℣ w. lo ⁊ ꝓtuma. col. xij.

¶Juramentum calumnie non excusat a cōdemnatione expensarum quia licet non presumatur calūnia presumit tamen temeritas litigandi contra victum et ideo regula victus victori ꝛc. habet locū regulariter nisi in casibus in quibus victor habuerit iustam causam litigandi quod exemplificat vt not. p Ab. in. c. finē litibꝫ. ℣ w. et ꝓtu. cū se.

¶Expensarum condemnatio an ℣beat fieri a tempore citationis vel a tempore contumacie: vide notabiliter p Abb. in. c. cum dilecti. circa finem. ℣ w lo et ꝓtumacia.

¶ Expensaꝝ cõdemnatio facta cõtra solitũ ordinẽ iudicioꝝ vt qz iuramento seu taxatõe nõ ꝓmissa nõ transit in rem iudicatã ꝛ qz ẽ lata sine medijs ꝛ sic nõ instructo iudice. no. in. l. platã. C. de sen. ꝛ inter. c. cũ bertoldus. de re in. Ab. in. c. cũ venissent. de eo q̃ mit. in pos. ij. colũ.

¶ Dassus missionẽ in pos. nõ solũ ꝑdẽnãdus ẽ in expen. factis in litez que sunt necessarie ꝟ etiã missus credebat illas expedire ꝑ. l. ꝓtor ait. ff. de bo. auc. in pos. no. in. l. sed an vltio. ff. ꝺ neg. gest. qꝺ placz Ab. in. c. cũ venissent. de eo q̃ mit. in pos.

¶ Expensaꝝ ꝑdemnatio tã ꝓteritaꝝ q̃ futuraꝝ põt eẽ generaliter absq; alia taxatõe. de do. ꝛ ꝓtu. cũ dilecti ꝛ de pcura. auditis. ꝛ iõ valet cõdemnatio ꝑdemnamus talẽ tali ad expensas quas fecit vel quas ꝓbauerit fecisse. l. terminato. C. de fructi. ꝛ lit. expẽ. In no. in. c. j. de sequest. pos. ꝛ ibi Ab.

¶ Iudex nõ cõdẽnãdo in expen. saltim generaliter mõ ꝓdicto sed reseruãdo ꝓti victrici petitõez expẽsaꝝ nil agit rõne ꝓdicta. Ab. in alle. c. j. ꝛ Cy. i alle. l. terminato.

¶ Licet iudex in interlocutoria possit sibi vsq; ad diffinitiuã reseruare cõdemnatõez expẽsaꝝ sec⁹ẽ in ipa diffinitiua ꝑ Inno. ꝛ alios in. c. sepe. de appel. ẽ ꝓclusio Ab. in. alle. c. j. de sequest. pos.

¶ Licet iudex nõ possit sibi reseruare cõdemnatiõz expensaꝝ in diffinitiua tñ ꝑdẽnãdo generaliter põt sibi reseruare taxatõem ꝑ. s. alle. est cõclusio Ab. in alle. c. j. de sequest. pos. vide. j. sñia incerta. vide In no. in. c. tanta. de excess. pla. ꝛ Bar. in. l. ij. de eden. et i l. ij. C. de sen. que sine certa quãti. pfe.

¶ Expẽsaꝝ ꝑdẽnatõz nõ artat iudex facere si ñ fuerũt petite. ꝛ vide. s. appellatio. versi. vbicũq;.

¶ Iudex ad quẽ põt ꝑdemnare in expẽ. etiã factis ante appellatõem. vide. s. appellatõis iudex. cũ versi. sequẽ.

¶ Iudex si nõ cõdẽnat in expeñ. die platõis sententie an põt alia die cõdemnare. vide. j. iudex lz p⁹ sententiam.

¶ Ubi ꝓcedit ꝫ abñtẽ ꝓtumacẽ nõ ẽ cõtumax contemnandus in expeñ. ꝟ debet expectari finis iudicij. no Cal. in. c. nicolao. de appel. ꝛ ibi Ab. in fi. ꝛ vide Jo. an. in. c. j. de elec. li. vj. in nouella.

¶ Licet a principio litigũ qs fuit in bona fide si tñ in ꝓcessu cause instruit de iniusticia sua ꝛ cãm non tulerit tũc venit ꝑdẽnãdus in expẽ. ꝛ ꝑ hoc tex. in. l. si quis inficiatus. ff. de posi. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ab. in. c. ꝺ minus. de se. nup. in fi.

¶ Expense alimẽtoꝝ vidue ꝛ filioꝝ viduitate dũrãte fiunt de fructib⁹ bonoꝝ vtriusq; cõiugum seu cõmuniũ. C. ꝺ rei vx. act. l. vnica. §. exactio. ꝛ in. l. si cũ dotẽ. §. sinautẽ in seuissimo. ff. solu. ma.

¶ Expense facte in litem ꝓbant ꝑ iuramentũ taxatõe ꝓmissa. no. glo. in. c. dilecti. de fo. cõpe. facte tam ante litẽ perunt vt interesse. vt. c. puenit. ꝛ. c. ꝓstitutus. de fi. instru. ꝛ ꝓbãt aliter q̃ ꝑ iuramẽtũ. vt no. glo. in alle. c. dilecti. ꝛ Ab. ibi.

¶ Si iurauisti are iuramento tuo sup expẽsas nihil ominus possum reuocare anteq̃ iures. ar. l. si quis ius. C. de iureiu. ꝛ si iuraueris añq̃ peniteã seu reuocẽ possuꝝ petere reductõez ad arbitriũ boni viri in. li. si libertus. ff. de ope. li. ꝛ Bar. in. l. fi. de ꝓto. stipula. Ab. in. ꝺ. c. dilecti.

¶ Expensas tenẽt soluere is qui petit se remitti ad supioꝛẽ. vt no. in. l. qꝺ tũ sepe. ff. de arro. mil. an ꝛ iõ si quis appellat ad regẽ ꝛ petit se remitti ad curiaz regis oꝑtz q̃ remittat cũ custodib⁹ ipe petẽs tenẽt custodib⁹ expensas facere. no. Bal. in. l. generali. §. bis de pũtib⁹. C. de reb⁹ cre. ꝛ iureiu.

¶ Ab expensaꝝ condẽnatõne excusat ꝑ se hñs opi. vnius de. vt incle. ne romani de elect. ꝛ hac rãtõne motus. dicit Petrus q̃ cũ i aliq̃ cã ẽ diuersitas opinionũ ꝓsueuit ꝓsulere ꝓtib⁹ vt ꝓsilio pitoꝝ. in princause facerẽt publicari vt excusari possunt ab expensis qz vident ex hoc iustã habere causã litigandi in. l. q̃ solidũ. Item ff. ꝺ lega. ij. no. Petr⁹. ꝺ sur. in. c. vt debitus. de appel. et Pe. de ancha. in al. cle. ne Romani.

¶ Litigãs bona fide si ex instrumẽtis vel attestationib⁹ aduerse ꝑtis p⁹ publicatatione cognouit non fouere iustã cãm ꝛ abstinet excusat ab expẽsis alis cõdẽnat in eis si ꝓsistat rãq̃ temere litigãs nota Bar. in. l. si quis inficiatus. ff. de positi. ꝛ in. l. rem non nouã. C. ꝺ iudi. ꝛ pe. de ancha. in. c. accedẽs. de cri. fal.

¶ Expensaꝝ rõ in facultatib⁹ extimandis hñda est C. de fructi. ꝛ liti. expẽ. l. j. ff. de col. bo. cũ emãcipa. §. j. nã vulgariter dr plusq̃ lucret expendens pauper hr vt in. c. qñ de vita ꝛ hone. cle. ꝛ ibi glo. ꝛ Hostien. ꝛ Abb.

¶ Expẽsas seu salariũ an põt petere iudex ordinarius vel delegat⁹ ꝑ se ꝛ ꝑ assessore seu notario. vide remissiões. j. iudex ordinari⁹ seu delegat⁹ ꝛc.

¶ Expensas factas i bñficio ꝺ prim onio clerici potest ipe clericꝰ vel eius heres repetẽ ꝛ etiã hr ins retentõis ad ꝟ vide. s. bñficiatꝰ q̃ in primo.

Extimatio

¶ Extimatio rei amisse nõ dr i iudicio peti vbi res amissa põt restitui ꝟ dr peti ipsa res que ẽ i extimatõe vt in. l. in re futura. ꝛ si nõ posset restitui tpe sẽtentie iudex ꝓdemnabit in executõe licet fuerit res petita qz in defectũ rei succedit extimatio in obligatõe vt in. l. iulianus. ff. de ꝓse. ꝟ si certũ est apud. rem nõ stare vel restitui nõ posse tũc põt peti extimatio ꝛc. in extimatõe dr fieri ꝑdẽnatio. vt. c. fi. q̃ me. causa. l. si. qñ. C. vñ vi sed si dubitat an res stet tũc põt fieri peritõ alẽnatiua no. Bar. i alle. l. si qñ. ꝛ plenius in. l. stipulatões nõ diuidũt. ff. de ver. obli. Abb. in dicto. c. fi. qꝺ me. cau. ꝛ vide Abb. in. c. per tuas. ꝺ arbi.

¶ Ubi agit de extimẽda aliqua re iudex currit ad arbitriũ bonoꝝ viroꝝ ꝛ ꝑm ipoꝝ relatiõz ꝓcedit vt. c. ecclia. ij. vt lite pen. an autẽ tales boni viri debent iurare ꝛ qualit. vide Bar. in phe. ff. ꝛ no. Abb. in. c. ꝓposuit de pba. ꝛ vide Florianũ in. l. si seruũ. ff. ad. l. aqui. ꝛ vide. j. ꝓciũ.

¶ Extimatõ rei aliene legate an debeat legatarius. vide. j. legatarius rei aliene.

¶ Ubi de natura ꝯct⁹ põt res extimari illa extimatõe q̃ facit emptõem vt in dote periculũ casus fortuitus trãsit ad maritũ. in. l. si rẽ. ꝛ. l. quoties. ff. de iur. do. secus vbi natura ꝯct⁹ ꝟ nõ patit vt i ꝓmodato vt l. nõ solent. ff. locati. no. Jo. an. in. c. vnico. de cõmo.

Exulans

¶ Exulãs sine culpa a suo bñficio nõ ꝓuatur eo nec eius reddit⁹ vide. s. bñficia nec reddit⁹.

¶ Exiliũ ẽ pena cõtemnentis excõmunicatõz. vt. c. ij. de cle. ex.

Sequuntur additiones. Do. Ln. de Campis ad precedentem literam. E.

Ebrietas

¶ Ebrietas an prãuet quez bñficio suo. no. Abb. in. c. si ꝓsiterit. de accu.

¶ Ebrietas an sit peccatũ mortale ꝛ quid ꝺ homicidio cõmisso ꝑ ebriũ. vide in eo. c.

Edificium

¶ An q̃ prohibẽt edificare possit antiquũ edificiũ reparare ꝛ restituere ad primã formã no.ple. Abb. in.c.cõsulit. ꝛ iudeis.

¶ Si testator legauit pensionẽ sup fũdo ãnuã an cõmittat fundus p cessationẽ ꝛ q̃ vide elegantissime p Jasonem ꝛ mayno.in solenni repetitione.l.ij. ff. ꝛ iure emphi.xx.colum.

¶ An in cõtractu censuali ꝛbeat expelli ille q̃ non soluit censuz ꝛ ꝛctu emphi.vide p eundẽ in eadẽ repetitione.l.ij.colum.xx.

Emphiteota

¶ Qui soluit p.x.ãnos psumit ẽphithrota ꝛ ꝛ pꝛactu emphiteo.vide in supiozi repetitõe.l.ij.p eundẽ dñm Jasonẽ.colum.cxx.secus in vasallo ibidẽ.

¶ Emphiteota nõ ẽ repellẽdus licet alius meliozez sensũ pñtet no Abb.in.c.ad aures. ꝛ re.ec.nõ ali.

¶ Emphiteosim an possit dare epus suo pꝛsanguineo no.Abb.in.c.vt sup. ꝛ re.eccle.nõ alienan.

¶ Emphiteota an possit rem dare legare vel pmutare no.Abb.in.c.potuit. ꝛ locato.

¶ An dñs recipiendo pensionẽ renũciet pmisso no. Abb.eo.c.potuit.

¶ Si emphiteota nõ possit fũdũ colere ꝓpter guerrã an ꝛbeat pensio eo.c.

¶ Emphiteota an possit renũctare emphiteosi no. Abb. ꝛ feu.c.j.

¶ An inter emphiteotas habeat locũ ius accrescẽdi.no.Abb.in.c.ex pte. ꝛ feu.

¶ An res ẽphiteothicaria ecclie nõ soluto cẽsu incidat in pmissũ.no.Abb.in.c.pstitut⁹. ꝛ reli. vmi.

¶ An pꝛatus nõ soluendo cẽsum nõ piudicet ecclie. no.Abb. ꝛ feu.c.j.

¶ Emphiteosis si dat alicui ꝛ heredib suis intelligit etiã ꝺ extraneis no.p dñm ab.i.c.i pñtia.ꝺ pba.

¶ Emphitheothicaria res an possit legari dño irre q̃sito no.eo.c.

¶ Emphitheota q̃ recipit p se et heredibus videat recepisse p femellis vide p dñm Georgiũ natã i memoꝛata repetitione capi.quis col.lxxx.

Equus

¶ Si aliq̃s põt ducere certos equos secũ an possit ducere hoiem pedestrẽ.no.ab.in.c. ad monasteriuz ꝺ sta.regul.

¶ Equ⁹ su⁹ an ꝓputet si q̃s põt ducẽ certos equos in nũero equoꝝ.no.Abb.eo.c.

Et

¶ Hec dictõ et copulatiua ponit int eã principalia. etiã ponit alinatiue no.Abb.i.c.clerici a ma.ꝺ vi.ꝛ bo.cle.

¶ Et q̃n ponit inter duo quoꝝ vnũ est ꝺ seq̃la alteri⁹ tũc ponit p id est.no.p Abb.in.c.monasteria.e.ti.

Eucharistia

¶ An pꝛsbyter nõ hñs induñta sacerdotalia possit ꝓficere corp⁹ dñi.no.Abb.in.c.qꝺ sicut ꝛ elect.

Exemplatio

¶ Vide ꝺ materia exẽplatõis p Abb.i.c.si instrumẽta ꝛ fi.instru.ꝛ coꝝã q̃ iudice ꝛ an coꝝã iudice eccl.

¶ Exẽplãdo scripturas ps ẽ vocãda sine dubio ꝛ vide q̃liter vocet no.Abb.in.c.albericus ꝛ testi.

¶ Si notari⁹ q̃ recipit instrm exẽplat nõ ẽ ps vocãda.Abb.eo.c.

¶ Et idẽ si ille q̃ ꝓsensit in priuilegiũ q̃n exemplat. no.eo.c.

¶ Exẽpla nõ restringũt regulã no.p Abb.in.c.inq̃ sitõis. ꝛ accu.

¶ Exẽpla dicta nõ restringũt no.Abb.in.c.in omni ꝛ testi.

Expertus

¶ Expti an ꝛbeãt audiri sine iuramẽto no.Abb.in c.fraternitatis.ꝺ frigi.vide in.c.significasti.ꝺ homic.

¶ De materia exptoꝝ vide pleniissime p Abb.in.c. qꝝ iudicantiũ. ꝛ pscrip.

¶ Expti si ꝛponãt an sit eis credẽdũ.ꝛ vide eo.c.

Extrauagans

¶ De extrauagañ.execrabilis Jo.xxij.no. Abb.i.c. vudũ.lo.ij. ꝛ elec.

¶ De pstitutõe extrauaganti no.in eo.ca.in ꝟbo cõstitutio.

Extensio

¶ Extẽsio nõ ꝛbet fieri vbi agit ꝛ correctiõe legis no.Abb.in.c.nihil. ꝛ elec.

¶ An casus exẽptus a regula possit extendi exidẽtitate rõis no.Abb.in.c.cũ ois. ꝛ cõstitutõ.

¶ Extensio an fiat i materia penali ex idẽtitate rõnis no.Abb.in.c.qꝝ nõnulli. ꝛ rescrip.

¶ An in penalib fiat extensio. vide ab.in.c.j. ꝛ postula.pla.

¶ Extẽsio an fiat ad casus silꝫes ꝛ casib exẽptꝫ a regula.no.p Abb.in.c. sacris. qꝺ metus causa.

¶ Exẽptus casus extẽdit ad aliũ hñtez simile equitatem no. Abb.in.c.ex pte. ꝛ testi.

¶ Extẽdi nõ ꝺz pstitutõ penalis nisi hẽat omnimo dã pformitatẽ.no.Abb.in.c. ꝛ. ꝛ vita.ꝛ ho.cleri. vide etiã p eũdẽ.in.c.extirpãde.§.q̃ ꝟo. ꝛ pben.

¶ Extensiõis materiã vide p Bar.in.l.si pstãte.in vij.q.ff.so.ma.ꝛ in autẽ.si q̃s actões. C.ꝺ sacro sanc. eccle. Jo.an.i regula p possessoꝛe.ꝺ reg.iu.li.vj.

¶ Extensio nõ ꝺz fieri nisi ad psonas int q̃s potest esse ꝓportio seu ꝓuenientia no.Abb.in.c. ea que. ꝛ statu regul.

¶ Extẽsio an habeat locũ in exẽptionib no.p Abb. .j.in verbo exceptio.

Falsitas

Falsa latinitas viciat rescriptũ pape dũmodo sit manifesta ꝛ nõ dubitabilis.

¶ Item falsa latinitas si potest saluari per figuram non viciat rescriptum. Si falsa latinitas surgit ex modico ꝛfectu alicui⁹ lre vel tituli nõ viciat rescriptũ sũt ꝓclusiões Abb.in.c.ad audientiã. ꝛ rescrip.

¶ Falsa ꝛmõstratio nõ viciat q̃n ꝓstat ꝛ corpe.vt l.falsa ꝛmõstratio.ff. ꝛ ꝓdi.ꝛ ꝛmon.Abb.in.c.significante.ꝛ.c. sup litteris. ꝛ rescript ꝛ vide.j.gratiam nõ viciat.

¶ Falsans lras inferioris iudicis si est cleric⁹ ꝺz beneficio suo priuari ꝛ si ageret crimina liter ꝺz ꝛponi etiã ab ordie ꝛ priuari oib beneficijs ꝛ in monasteriũ ꝛtrudi ad agẽdã penitẽtiã. vt.c.si epus.j.di. Abb.in.c.olim. ꝛ rescrip.

¶ Falsare nõ ꝺz q̃s iniustas lras iudicis pena tñ est tuctpanda. Abb.in.c.olim. ꝛ rescrip.

¶ Falsa exꝑssio in rescripto vel gra si non fuit causa inductiua ꝓncipis qꝝ piter ea suppꝛessa lras ꝺdisset nec fuit apposita causa restringẽdi gram nõ nocet. vt.c.susceptũ. ꝛ rescrip.li.vj.tetigert dñi ꝺ rota ꝛcisi.cccl.xvij. Abb.in.c.significauit. ꝛ rescrip.

¶ Falsi pena q̃ lras alterius ꝓuatas apꝛt.et eas ad-

uersario mittētis oñdit ar. in l. ij. §. is que ꝛpositā. ff. ꝛ fal. vbi q̄ instrumēta ꝛposita oñdit incidit in penā falsi. qđ facit cōtra ꝓcuratores q̄ oñdunt iura partis aduersario q̄ puniūtur pena falsi vt ibi no. Abb. in. c. cū olim. ij. ꝛ offi. ꝛlega.

¶ Falsitatis viciū cōmittēs in iudicio regularit nō ꝑdit cām licet aliter puniat q̄ talis pena nullo iure caueat. vt no. glo. i fili in. c. fi. ō iurepa. nec obstat l. in fraudē. §. quotiēs. ff. ꝛ iure fisci q̄ loq̄t spēaliter in fisco. ista ē ꝓclusio Abb. in. c. cū venerabilis. ꝛ excepti. vj. colū.

¶ Ex falsitate ꝓbatiōis seu allegatōis lata sentētia an ē nulla vide. j. sententia lata ꝑtextu false ꝓbationis.

¶ De falso pōt agi multis modis. Primo criminaliter vt falsarius puniatur ꝛ ꝛbet accusatio institui. j. xx. annos. vt. l. querela. C. ꝛ fal. Secūdo q̄ agit actōne in factū ad interesse ꝛ agit vsq̄ ad. xxx. āños q̄ tāto tpe durat quelibet actō psonalis. vt. l. sicut C. ꝛ pscrip. xxx. annoꝝ. Tercio q̄ excipit ꝛ falsitate ꝛ durat hec facultas ꝑpetuo vt in. l. pure. §. fi. ff. ō obli exce. ꝛ dicta. l. querelā. Quarto cū q̄s vult obtinere ꝑdictionē sentētie si fuit reus vl fuit actor vult reduci ad pristinā actionē ꝑ restitutōez in inte. ꝛ petitur. j. quadriennīū. vt. l. diuꝰ. Quinto q̄n ꝛducit falsitas ꝑ viā replicatōis ꝛ dic vt plene no. Abb. in c. licet. ꝛ pbati. ꝛ idē Abb. in. c. cū venerabilis. ō excep. x. colum.

¶ Falsitas si opponat̄ ꝫ instrm cōpellit ꝓducēs respondere an vult eo vti tanq̄ vero. vide. j. instrumentuz ꝓducēs.

¶ Falsitatis crimie puniūt mendicātes validi q̄ vt pallidi fingūt se fucatis coloribꝫ ꝛ exhibētes se vulgo infirmos cū nō sint vt extorqueant elemosynas vt patet ꝛ penis. cū ex eo. versi. qđ aūt. ꝛ priuile. ex tuaꝝ vt ibi glo. idē ꝛ portante insignia epi vel victoris cū nō sit. ff. ō fal. l. eos ꝛ ibi Bar. sicut ꝛ mutāte nomē. vt. C. ꝛ mu. no. l. vnica. ꝛ ibi glo. ꝛ Bar. in. l. cūctis ꝛ mendi. ꝛ vali. li. x. no. Jo. an. in. c. insinuāte. ꝛ symo. vt refert lapus sua alle. xviij. ꝛ vide. j. pauꝑ qui mendicat.

¶ Clericus falsans līas regis ꝫ ꝛfert dari ꝛ in signū maleficij caracter in facie ꝛbet imponi ꝛ in exiliuz mitti tex. ꝛ glo. in. c. ad audiētiā. ꝛ cri. fal.

¶ Falsitatē crimē nō incurrit q̄ ignoraūter vtit̄ literis falsꝫ ꝛ q̄ vide glo. in. c. dura. ꝛ crimie fal.

¶ Falsitas in bulla pape ꝛphendit̄ ꝑ modos q̄ cōprehūdunt̄ ex tex. ꝛ glo. c. liz. ꝛ cri. fal. ꝛ ex cōpatōne aliaꝝ līaꝝ ꝛ ex stilo dictandi vl ex inspectōe ad solē ad cognoscendū rasurā vt ibi no. glo. ꝛ Bc. in. c. q̄ gūi. eo. ti.

¶ Falsitas nō ꝑsumit̄ i līis ꝛ iusticia q̄ ꝛ facili possunt haberi sic nō ꝑsumit̄ q̄ i re modica ꝛbo lese agatur. vt. l. si oleum. ff. ꝛ ꝛbo. no. glo. in. c. accedēs. ꝛ cri. fal. ꝛ sic in his q̄ sūt modici ꝑiudicij non ꝑsumit̄ ꝛbus nec fraus ꝛ q̄ ꝛ facili ꝓcedunt̄ ab hoie vel a lege exempla patēt in. c. cū Bertoldus. ꝛ re iudi. ꝛ in c. ex līis ꝛ in inte. resti. ꝛ. l. thesaurus. ff. ad exhibē. Pe. ꝛ ancha. in alle. c. accedēs.

¶ Falsi testes si ꝓducant̄ in indicio ꝛ attestationibꝫ publicat̄ opponatur ꝛ falsitate eoꝝ testiū videat ꝓducēs quid magis sibi expedit vel eoꝝ attestationibꝫ vti vel abstinere ab vsu no. Bar. in. l. diuus. ff. ō fal. vt refert Pe. ꝛ ancha. in. c. accedēs. ꝛ cri. fal.

¶ Qui in scripto bullato vl etiā i nota iā formata ꝑ notariū ꝛ signata aliq̄d addiderit vl ꝛleuerit ꝛc. est excōmunicat⁹ ipo facto. vide. s. excōmunicat⁹ ē ipo facto.

¶ Si ꝛ falso redarguit̄ instrm q̄liter ꝫ edi copia parti. vide. s. editio instri.

¶ Falsans monetā ꝑncipis ꝓbuntur. C. ꝛ fal. mo. l. ij. qui vo nūmos radit vel tingit si liber ē datur bestijs. si seruus vltio supplicio afficit̄. ff. ꝛ fal. quicūq̄. falsans vo monetā ciuitat̄ capite punit̄. C. ꝛ fal. mo. l. j. ꝛ cū capitalis pena multiplex ē. ff. ꝛ publi. in. l. ij. ꝛ interptatōe legū pene sūt molliende. ff. ꝛ pe. interptatiōe imponi pōt exilium vel relegatō falsanti monetā ciuitatis q̄ sūt pene capitales. ff. ō publi. iu. in. l. ij. no. glo. ꝛ Hosti. in. c. iij. ꝛ iureiurā. vide. j. moneta.

Falcidia

¶ Eccl̄ia instituta heres nō pōt ꝛtrahere falcidiā ꝛ legat̄ alij eccl̄ie vel ad pias cās optime facit tex. in ar. in auten. ō sanc. epi. §. ħ hoc pūti. ꝛ glo. ꝛ Bc. i. c. cū in pūtia. in fi. ꝛ pba. vbi Abb. all. illō vulgare nō ꝛbet vnū altare discoopiri vt aliud coopiat̄ nec ꝛbem⁹ seruire vni amico in ꝑiudiciuz alterius amici. no. Abb. in. c. cū cām. ꝛ pben.

Fama

¶ Fama pbat iustā cām credendi. no. glo. in. c. inq̄sitoz ꝛ sen. ex. ꝛ. c. cū ꝓtingat. ꝛ tes. ꝛ Bar. i. l. ij. C. si fu⁹ vel liber ad ꝛcuri. aspi. Ab. i. c. ō q̄rta ō pscri.

¶ Fama si ē aspersa ꝛ clamorosa nō req̄ritur alia ꝓbatio sicut dicim⁹ ꝛ notorio facti ꝑmanētis. vt in c. euidētia. ō accu. ij. q. j. ꝛ manifesta. ħ si fama nō ē ita clamorosa optet q̄ ꝓbet ad min⁹ ꝑ duos testes sicut ꝛ notoriū no. glo. ij. q. j. §. fi. Bar. in. l. ꝛ minore. §. tormēta. ff. ꝛ q̄stionibꝫ. no. Abb. in. c. tercō loco. ꝛ pba. ꝛ in. c. tua nos. ꝛ ap. in prin.

¶ Fama ē q̄n tota vicinia vl maior ps clamat vt no. in. c. inq̄sitōis. in fi. ꝛ accu. rumor aūt ē q̄n aliq̄ ps vicinie clamat vt tercia vl quarta no. in. c. sup eo. ꝛ eo q̄ co. ꝓsan. vx. su. ꝛ ibi Abb.

¶ Fama fac̄ plenā ꝓbationē vbi agit̄ ꝛ modico ꝑiudicō maxīe si ex hoc vertit̄ piculū aīe. vt. c. sup eo. ꝛ ꝓsan. ꝛ af. ꝛ ibi Abb. et in. c. veniēs. j. ꝛ testi. alis aūt sola fama sine alijs āminiculis nō ꝓbat vt glo. no. ꝛ Inno. ꝛ Abb. in. c. cū cām ꝛ pba.

¶ Fama ꝓbat in factis antiq̄s vel vbi ꝓbatio ꝛ facili nō pōt haberi ꝛ ꝑ vt cū ꝛducit i ꝓbatōe mores alicui⁹ ꝑ famā ō secūdo in ꝓbatōe adulterij vbi nō cadit vera ꝓbatio. no. ꝛc. in. l. si q̄dē. C. ꝛ adul. et factū antiquū dicit̄ ꝑ. xl. annos. c. quid ꝑ nouale. ꝛ verbo. signi. no. glo. in. c. cām. ꝛ pba. in causis tū recentibꝫ vel ꝛ facili ꝓbabilibꝫ fama sola nō ꝓbat. in ꝑiudicialibus not. Guil. i specu. ti. ꝛ notorio. §. fama. versiculo quidsi agenti no. ꝛcto. c. veniens ꝛ testi.

¶ Fama sola q̄ ad torturā nō sufficit no. spe. ti. ꝛ notorio. §. fama. ꝛ. l. j. §. j. ff. ꝛ q̄stionibꝫ vbi exigūt plura indicia ad torturā ꝛ hoc ꝑ Bar. in. l. ꝛ minore. §. tormēta. ff. ꝛ q̄stio. ꝛ ꝛc. vbi. s.

¶ Fama ꝓbat plene in his in q̄bꝫ lex exp̄sse disposuit vt in casu. l. barba. ffi. ō of. ꝑto.

¶ Fama si nō trahit originē ex aliqua verisimili ꝓsumptōe ꝛ agit̄ ꝛ effectu ꝓbatorio illa nō fac̄ fidez ꝑ porꝰ di vana vox ꝓpli. vt. C. ō penis. l. ꝛcuriōes. ꝛ licz nō ꝓbet coadiuuat tū vt. l. ij. §. eiusdē. ff. ō testi. si tū fama traxit originē ab aliq̄ verisimili ꝓsumptōe fac̄ plenā ꝓbatōez. vt. l. vbi adhuc. C. ō iur̄ ꝛ. no. ꝛc in alle. c. veniens ꝛ testi.

¶ Fama ꝫ q̄nq̄ effectū trāslatiuū oneris ꝓbandi in aduersariū q̄ cōstituit quē in q̄ possessione stat⁹ vt. l. si mat̄. C. ne ꝛ statu ꝛfūcto. ō q̄ plene ꝑ Bar. in. l. ꝛ minore. §. tormēta. ff. ꝛ q̄sti. ꝛ ꝛc. in alle. c. veniens ꝛ testi.

¶ Fama etiā in antiq̄s factis volat ꝛ virtutē suam amittit q̄n oriť ab instrumēto falso vel reꝛprobato

ar.in.c.licet ex quadã ꝛ testi.§.j.versi.cum satis.ꝛ pur.ca.c.cũ in iuuentute.§.j.7 no.Hosti.in.c.inꝫ dilectos.ꝛ fide instru.§.testes qñq;.

¶ Fama q̃ habeꝫ ꝛ hoie ẽ illese dignitatis statꝰ vita 7 moribꝫ approbatꝰ 7 in nullo diminutꝰ.ff.ꝛ varijs 7 extraor.cog.l.cognitionũ 7 q̃ talẽ famã negligit crudeliter ẽ.xij. q.j.volo.vñ apos.j.ad Cor.ix.expedit mihi magis mori q̃ gloriaz meã q̃s euacuet.j.q. j.sacerdos.dz ergo hõ laborare vt assumat nomẽ honesti hois.ff.ad treb.l.facta.§.si vanda maxie in puincia ꝛ pñsup.ex studijs.7.c.mãdata.Jo.an.ĩ.c.vestra.ꝛ coha.cle 7 muli.

¶ Fama q̃ hꝫ inꝫ hoies ẽ publica seu famosa insinuatio vel pclamatõ 7 pmunis ex sola suspitõe 7 ex incerto actore ꝓueniens.ꝛ pfes.di.iiij.sanctũ.7 lz prima inducat pñsumptionẽ ista tñ nõ pbat nec ꝛ facili ẽ ei credendũ ꝛ pur.cano.cũ in iuuẽtute.inducit tñ purgatõez nisi nimis freq̃ns sit 7 scandalũ inducat. vt.c.tua nos.ꝛ coha.cle.7 muli.7 no.Jo.an.pº Hosti.in.c.vestra.

Familiaris

¶ Familiaritas licet parit cõtẽptũ ꝓ.c.7 si iudeos. ꝛ iudeis.7.l.obsuadũ.ff.ỏ offi.pñs.7.c.qñ.lxxxvj.di. illõ ꝓcedit vt no.ibi glo.inter rusticos 7 paꝛ prudẽtes nã inꝫ prudẽtes nõ parit ꝓemptũ imo benivolentiã affectõez 7 amicitiã 7 psuetudo auget affectõnẽ vt.l.cui.ff.ꝛ pecu.no.Abb.in alle.c.7 si iudeos.

¶ Familia clerici an gaudet ꝓuilegio fori vide.s.clericoꝝ familia.

¶ Familiaris q̃s dicaꝫ vel ꝛmesticus vt ĩpellatur a testimonio vid glo.notabi.in.c.in lris ꝛ testi.

¶ Familiares pape 7 cardinaliũ epoꝝ 7 capitloꝝ. 7 q̃ ex ꝓcepto pape ĩ curia morãꝫ gaudẽt ꝓuilegio vt ĩ absẽtia ꝓcipiãt fructꝰ bñficioꝝ nec ad tutelã vel ad curã teneanꝫ vt.c.cũ dilectus.ꝛ cleri.nõ resi.vbi vide glo.7 ibi Jo.an.secus si sũt ibi nõ ꝛ mãdato pape ꝫ ad lucrãdũ in curia qꝛ tales non gaudẽt vt ibi no.Abb.

¶ Familiaritatis lras impetrãtes a cardinalibꝫ vt gaudeãt ꝓuilegio cardinalibꝫ ꝓcesso 7 vere nõ sũt familiares nullo gaudẽt ꝓuilegio vt ẽ textꝰ in.c.ex tue.ꝛ cle.nõ resi.vt no.Abb.in.c.cũ dilectꝰ.e.tit.circa fi.7 facit.c.fi.ꝛ ver.signifi.li.sexto.

Femina

¶ Femina põt succedere ex testõ vl ab intestato ĩ dignitatibꝫ hñtibꝫ iurisditõz 7 in ẽris 7 castris q̃ nõ lonãt aliquã dignitatẽ no.Jnno. 7 Hosti.ĩ.c.dilecti ỏ arbi.ß si res ẽ feudalis femina nõ succedit masculstantibꝫ no.plene in auten.ꝛ succes.feu.col.ix.si autẽ res nõ ẽ feudalis 7 tũc si ẽ dignitas regni seu comitatus vel similis ex cõsuetudine iure approbata succedit solus ꝓmogenitꝰ masculꝰ 7 eo ꝛficiẽte venit secũdogenitꝰ.vt.clz.ỏ voto.masculis aũt nõ stãtibꝫ succedit femia no.Jnno.vbi.s.7 in.c.significauit ꝛ rescripti.cessante aũt psuetudie succedũt pariter masculꝰ 7 femia no.Abb.in alle.c.dilecti.

¶ Femine luxuriose daꝫ curatoꝝ.vide.j.mulier.

Ferie

¶ In ferijs introductis etiã ĩ honorẽ dei põt arbitratoꝝ ꝓcedere vide.s.arbitratoꝝ põt.

¶ Adãdatũ ỏ exeq̃ndo vbi executõ req̃rit cãm se cognitionẽ regulariter fieri nõ põt esse in dieb feriatl. ob reuerẽtiã hoim.vt.c.placita.xv.q.iiij.7.l.oẽs.et l.fi.C.ꝛ fer.7.c.ꝛ cetero.ỏ re iudi.nudꝰ actꝰ 7 actualis executio facti in ciuilibꝫ in dictis ferijs fieri potest cuz talis executoꝝ sit nudꝰ mister.vt.c.nouit.ꝛ iudi.7 sic executõ cognitionẽ req̃rens licet peccet tã exẽ executionẽ faciẽs valet tñ cũ nõ sit actus iudicialis sic dicimꝰ in receptõe testiũ qõ fieri non dz facta tñ tenet no.in.c.j.eo.ti.non tñ peccat si iminueret piculũ dilationis vt in fuga debitoꝝ Abb.in.c.fi.ꝛ iudi.in ferijs ob reuerentiã rei inducti fieri nõ potest nisi res esset subito peritura vel iminet aliꝫ piculũ vt.c.fi.ꝛ ferijs Abb.in.c.fi.ꝛ iudi.penul.colũ.

¶ In ferijs inductis ob reuerẽtiã hoim vel repentinis executõ in causa criminali fieri põt ꝓ.c.sic.xj.q.j. in alijs tñ solẽnibꝫ ob reuerẽtiã rei fieri nõ põt.ꝓ.c. placita.xv.q.iiij.7.ꝓ.l.fi.C.e.nisi esset publicꝰ latro vl nocturnꝰ ꝛpopulator agroꝝ no.bar.in.l.oẽs.C. ꝛ fer.Abb.vbi.s.7 vide alios casus q̃ pñt diebꝫ feriatis explicari in iudicio ꝓ Abb.ĩ.c.fi.ꝛ ferijs.

¶ Si instantia iudicij perit poterit in diebꝫ feriatis ob reuentiam rei sententia ferri tñ ꝓ tpe periturã.vt.c.fi.ꝛ iudi.7.l.oẽs.C.ꝛ fer.7.c.licet.7.c.fi. eo.ti.tñ qꝛ versatur fauoꝝ publicꝰ vt instãtia nõ pereat no.Bar.in.l.seius augeriꝰ.ĩ si.ff.ad trebel. no. Abb.in alle.c.si ꝛ iudi.in fi.

¶ In diebꝫ feriatl etiã ob reuerentiã rei põt terminari causa inꝫ fabrũ 7 ꝛctoꝝ siue scolares ꝓpter dãnũ q̃ faber infert malleãdo iuxta scolas.vide.s.dãnũ si dat 7 vide.s.ꝛtis causa.

¶ In diebꝫ feriatis ob reuerentiã rei lz studere vid .j.studiũ.

¶ In diebꝫ feriatis an pñt testes cõpelli ꝛponere. vide.j.testiũ ꝛpositio.

¶ Ferijs inductl ob reuerẽtiã ỏi seu in fauoꝛẽ hoim an pñt ꝓtes renũciare.vide.j.renũciare nõ pñt.

¶ Licet actꝰ iudicialis seu iurisditõis ꝓtẽtiose in diebꝫ feriatis ob reuerẽtiã rei initi sint nulli ꝓ ter.c.fi. ỏ ferijs.sive sint publice sive priuati.vt.l.actus.C. ꝛ fe.tñ actꝰ voluntarie iurisditõis valẽt vt emancipare ꝓtractus inire instrã facere 7 hmõi no.Spec. ti.ꝛ fer.§.seqtur.versi.quid si clariꝰ.idẽ fred er.cõsilio.xj.xij.xiij.vbi etiã ꝑcludit q̃ valet excõmunicatio etiã vbi requirit cause cognitio peccant tñ exercentes talia illo tẽpoꝛe vt concludit Abbas in.c.fi. ꝛ fer.

¶ An valet citatõ facta in die feriata vel ad diẽ feriatã vid.s.citatõ facta ỏ die feriata.cũ versi.seqn.

¶ In ferijs obsuadis quo ad ordinationẽ iudicij. dz attẽdi locus iudicis 7 nõ rei nec actoris ẽ cõclusio Abb.in.c.fi.ꝛ fer.circa fi.

¶ Ferie obseruari dñi volẽtibꝫ eis gaudere etiã vbi nõ colligit vinũ vel frumẽtũ ß in ybernia q̃ ẽ regio vbi nõ bibit vinũ nõ hñt locũ ferie vindemiaꝝ ẽ cõclusio Abb.in alle.c.fi.ꝛ fer.circa fi.

¶ Ferijs etiã inductis ob reuerentiã hoim gaudere ꝛbẽt milites 7 burgenses 7 ꝛctoꝛes 7 alie similes ꝓsone q̃ nõ laborãt nec colligũt fructꝰ no.Spe.eo.ti. §.circa fi.nã lz isti nõ iplicẽt alibꝫ ꝓ se implicãt tñ ꝓcur.7 aduocatos 7 testes 7 similes psonas qỏ no. ẽ tñ notãdũ ẽm spe.vbi supra 7 Jnno.ĩ.c.fi.eo. ti. q̃ si aliq̃ ꝛ remotis pribꝫ ꝓ se vel ꝓ ꝓcur. fiũt in curia 7 dum causa eoꝝ agitaꝫ occurrũt ferie q̃ sũt cõpellendi litigare secus si ꝓcuratoꝛes essẽt ꝛ curia vl loco vicino qꝛ tũc gaudere dñt vt ꝑcludit Abb.in alle.c.fi.ꝛ fer.

Feudum

¶ Si questio vertit inter ꝛminũ 7 vasallũ sup petitoꝛio 7 possessoꝛio.vl inꝫ vasallũ 7 terciũ vl inꝫ ꝛminũ 7 terciũ quis ꝛbeat cognoscere 7 pares curie ꝛbeãt se intromittere 7 qñ vide ꝓ Abb.in.c.cete ꝛ ꝛ iudi.ꝓ totũ.

¶ Feudũ iudicaꝫ ꝓ leges speciales nõ generales vide.j.papa lz nõ cõcedat.

¶ Feudũ si sit capti 7 epi vel alterius tñ an vacante

sede ei⁹ puisio seu cognitō ptineat ad capl̄m vl̄ ecō-
tra ⁊ si dñs feudi an sit laicus possit ō hoc cognosce-
re ⁊ quā iurisditionē hz dñs ī vasallos vide plene p
Jnno.in.c.vez ℞ fo.cōpe.⁊.ibi Abb.no.

¶ Si dñs a vasallo recipit feudū in pign⁹ abstinen
do ab ei⁹ seruitō nō tenet cōputare fructus in sortē
est casus ꝺm cōem intellectū.in.c.j. ℞ feudis.⁊ hꝰ p-
cedit ex natura feudi.nā cū dominiū directū remā-
sit apō dñm vtile redit ad euz ex voluntate vasalli
pignoratis ⁊ ꝓsolidat ipm dominiū vtile seu vsufru
ctus cū ꝓprietate vñ nō dī pcipe fruct⁹ ex aliena re ħ
ex ꝓpria ⁊c̄.no.ī alle.c.j. ℞ feu.

¶ Si pater cōmisit ℞lictū ꝓpter qō directe veīt p-
uand⁹ feudo vt qz alienauit feudū vl̄qz cōmisit ℞-
lictū ꝫ tenorē liberamēti ⁊ tūc nocet filio etiā si feu
dum pcedit a genere vlteriori.ar.in.l.ij.ff.si qs ali-
quē testa.p.et in.l.cū rō.ff. ℞ bonis ꝓscrip. si aūt nō
ē tale ℞lictū ꝓpter quod dñs nō ℞beat directe feu-
do priuari ħ p quādā ꝓsequtiā vt qz ē dānat⁹ ℞ ali-
quo maleficio ⁊ ei⁹ bona ꝓpter id veniūt publicāda
tūc pcedit distinctō By. in.c.nō dz. ℞ reg.iu.li. vj.ī
fi.⁊.q aut feudū ē paternū ⁊ nocet filio sec⁹ si a gene
re vlteriori.vt.l.ij.ff. ℞ inter.⁊ rele.vbi no.bar.⁊ in
l.iureiur.⁊.liberti.ff. ℞ ope.lib.⁊ Abb.in.c.ij. ℞ feu
dis.iij.colū.vid.j.patron⁹.ver.an ius patronat⁹.

¶ Si vasallus alienauit feudū irreq̄sito dñō et ap-
posuit clausulā saluo iure dñi nihilominꝰ pdit feu-
dū qz factū subseqns ē ꝓhibitō ꝓtestatōni ad hoc.c. eā
te. ℞ iureiuran.sic ꝓcludit bal.⁊.colla.ti.q̄ sit causa
benefi.ami.c.j.si tm vasallus adiecisset hec verba et
aliter ⁊ alio mō alienare nō intēdo tūc nō pdit feu-
dū nā operant hec ℣ba q dño ꝓtradicēte nō videa-
tur facta alienatio.no.Abb.in.c.si ō feudis circa fi
nem.

¶ Liber feudoꝝ an ē approbat⁹ sic alie leges impa-
toꝝ.vide.j.liber feudoꝝ.

¶ Si epūs vel ecclīasticus succedat ꝓhibet feudo ⁊ vi-
de elegātissime.p Barbaciū sup rubrica ℞ feudis.

Fideicōmissarius

¶ Fideicōmissari⁹ si ē onerat⁹ restituere heredita-
tem ad pias causas nullā ℞bz ℞trahere falcidiam
nec trebellianicaz hec ē cōmunis opi. ℞c.no. Spe.
ti.ō instr.edi.⁊.cōpēdiose.℣si.ħ cū ℞ductio.⁊ Bar.
in.l.marcell⁹.ad trebel.qō approbat Ab.in.c. Ray
naldus. ℞ testa.vj.colū.

¶ Fideicōmissari⁹ si ℞cedat añ diē fideicommissi
transmittit in suos heredes.vt in.l.vnica.C. ℞ ca-
du.tol.no.glo.⁊ Bar.in.l.j.ō his q̄ ante ap.ta. ps tm
℞fūcti accrescit alteri fideicōmissario si sint ꝓiun-
cti re ⁊ ℣bis vt in casu.c. Raynaldus. ℞ testa.si aūt
fuissent disiūcti vtputa volo q restituas medietatē
patrono tuo rali ⁊ alterā medietatem alij patrono
tūc portio ℞ficietis nō accrescit alteri ħ heredi. vt
in dicta.l.vnica.⁊ ꝓcludit Abb.ī allega.c. Raynal-
dus ir.colū.

¶ Fideicōmissi vniuersalis dominiū nō trāsit in fi-
deicōmissariū sine restitutōe vt.l.marcell⁹.⁊.res.ff.
ad tre.⁊ pbaī in.l.sancim⁹.C.ad trebell. Abb.in.c.
Raynald⁹.xij.colū.

Fideiussor

¶ Fideiussor ꝓ vte restituenda lz ℞ iure interue-
nire nō possit.vt.C.ne fideiuss.vtiū ℞n.p totuz.et
hoc notet pfidia inē viz ⁊ vx.vt ibi no. qō intellige
verū nisi maritus vergat ad inopiā tūc em̄ lz potest
interuenire fideiussor ꝓ vte soluenda ⁊ restituēda
vt est textus singularis.in.c.p vestras.ō vna. inter
vi.et vxo.et vide Bar.in.l.si ꝓstante.ff.soluto. ma-
trimonio.

¶ Fideiussoꝝ pōt agere añq̄ ꝓueniat.vt dividatur
actio inter alios fideiussores ⁊ imponat silētiū cre-
ditori vide.j.foꝝ rei.

¶ Fideiussio nō tenet si ꝯctus cui adducit nō tenet
C. ℞ legibo.nō dubiū.⁊.C.ō sa.san.ec.l.sancim⁹. ff.
℞.pdi.sine cau.a vinculo.glo.⁊ Jnno.ī.c.grauis. ℞
cēsi. Jtē si fideiussor intercedit ꝓ maiori sūma quā
pncipalis ℞bitor omnino nō obligat.ff.ō fideiuss.
l.grece.§.illō.notat glo.in.c.si ꝓs. ℞ iureiur.

¶ Fideiussoꝝ dz vari locuplex nō solū facultate ħ et
facilitate ꝓueniēdi.vt.l.ij.ff.q̄ satisda.cogun.ideoq̄
capitane⁹ seu ꝑu⁹ eccl̄ie.vel potētes nō sūt ydonei fi
deiussores notat glo. in.c. potuit. de locato. et ibi
Jo.an.

¶ Fideiussoꝝ pōt accedere in crimie vbi nō ē impo-
nēda pena corpalis alꝫ secus sic intelligit.c.si cleri-
cos ℞ sen.ex.li.vj.⁊.c.cuz hō.xxiij.q.v.si tm ℞ facto
fideiussor ī crimie recipiat ⁊ re⁹ fugiat si fideiussor
nō fuit ī dolo lz arbitrarie pecuniaria pena afficiat
nō tm corpalē penā patiet.no.Cy.in.l. ad cōmenta
riēsem.ff. ℞ custo.⁊ exhi.reo.⁊ ē rō qz nō pōt q̄s se ex
ꝓtractu obligare ad penā capitalē cū nō sit dñs mē
broꝝ suoꝝ.xxiij.q.ij.si nō lz.⁊.l.liber.hō.ff.ad.l.acq.
no.Abb.sup rubrica ℞ fideiuss.

¶ Fideiubere pōt cleric⁹ p laico ī magna necessita-
te ducto eo qz est magnū pietatis op⁹ subuenire p-
ximo indigēti qō maxie ptinet ad clericos.xvj.q.j.
videtes.iura em̄ vicetiū clericū nō posse suscipe p-
curatōes aduocatōes vel fideiussiones ℞bēt intel
ligi qñ clerici volūt generalit negocia exercere no-
tant ꝓ Jnno.in.c.vnico. ℞ obli.ad rō. ⁊ archi.in. c.
puenit.xxxvj.di.⁊ Abb.in.c.j. ℞ fideiuss.vide.§.cle-
ricus qui nō ꝫrit.

¶ Obligat⁹ ad dādū fideiussorē ex ꝯctu vel statuto
nō satisfacit ꝓducendo clericū si aduersari⁹ vult eū
recusare qz nō ē idone⁹ iudicio sisti nec ē eiusdē fo-
ri.no.Bar.ī.l.ij.ff. ℞ fideiuss.vt refert Ab.ī.c.j.e.ti.

¶ Fideiussor an videt ꝓdēnatus ꝓdēnato pncipali
⁊ vide glo.no.in.c.j. ℞ iureiuran.li.vj.

¶ Fideiussoꝝ q̄ solvit ꝓ ℞bitore pncipali pōt agē
ꝫ pncipalē sine ꝓcessiōe actōis fīēda a creditore vt
sibi satisfaciat ℞ pecunia soluta ⁊ ℞ oīb dānis ⁊ in
teresse que rōe fideiussiōis ptulit colligit ex.c. pue-
nit. ℞ fideiuss.vt ibi ꝓ Abb.vij.colū.

¶ Fideiussoꝝ simplr ⁊ pure obligat⁹ in oēm casū te-
net etiā p⁹ tps in q̄ solutio fieri ℞beat etiā si ℞bi-
toꝝ terminū solutōis proguit fideiussore ignorā-
te secus si exprssit q vsqz ad certū tps tm obligari vo
lebat ⁊ sic intelligit.l. Jtem queritur.§.qui imple-
to.ff.locati.⁊.l.si.eo.ti.⁊.l.valerian⁹.ff. ℞ pto.stip.⁊
no.in.c.ꝓterea.ij. ℞ appel.no. Jo.an.⁊.Abb.ī.c.cō-
stitut⁹. ℞ fideiuss.

¶ Fideiussoꝝ simplr accept⁹ an pōt agere ꝫ ℞bito-
rem anteq̄ ℞bitū soluat vt a fideiussiōe liberetur
⁊ vid glo.vltra tex.⁊ Abb.ī.c.si. ℞ fideiuss.

¶ Fideiussoꝝ tria sūt bñficia seu priuilegia. ꝓmū ē
bñficiū diuisiōis qz si plures fideiusserūt īsolidū tu
dex dividit ℞bitū inter eos si oēs sūt pñtes ⁊ solue
do.⁊ hoc postulāt añ litis ꝓtest.ff. ℞ fideiuss. l. inter
fideiussores ⁊ illud est bñficiū diui adri. que ē.C. ℞
ꝓsti.pe. diui adriani.⁊ hūtur ī effectu.insti.e.ti. §. si
plures.secūdū beneficiū est vt pñte ℞bitore pncī-
pali ⁊ in discusso nō ꝓueniat fideiussoꝝ.vt in auten.
pñti.C. ℞ fideiusso.⁊ glo.in corpe vnde sumit que
vult q etiā fideiussoꝝ si fideiubendo cōstituit se pn-
cipalem ℞bitorē nihilominꝰ succedit beneficiū illi
us autē.nisi illi renūciauerit.terciū bñficiū est cedē
darū actionum nā pōt petere vn⁹ fideiussorū a cre-
ditore vt cedat sibi actōes aliter pōt solutuz ℞bitū
℞negare.vt.l.fideiussionibo.ff. ℞ fideiuss.no.Ab.in

c. ꝓuenit. ꝛ fideiussoꝝ. quē latius vide.

Fides

¶ Si frangit ab altero paciscentium an licite sibi frangat ꝛ an ꝛelictū cū ꝛelicto vel pena cū pena cōpenset. vide qō no. in. c. ꝓstitut⁹. ꝛ pe. ꝛ in. c. frustra ꝛ reg. iu. li. vj. in mercu. ꝛ. l. qui fidē. ff. ꝛ transac. vide. j. pactō. ver. oīs pactō ꝛ vide. s. cōpensatō.

Filius

¶ Filius ꝓtrahēdo cū patre videt sibi datus cōsensus a patre vt ꝓtrahat vide. j. pater.

¶ Filius natus ex soluto ꝛ soluta licz ex fortuito accessu ꝛ si mater nō fuerit ꝓcubia legitimat ꝑ seqns matrimoniū fauore legitimatōis ꝛ matrimonij. vt sentit glo. in. c. innotuit. ō elec. c. qualis. xxx. q. v. ꝑ. c. tanta. qui fi. sūt legi. ℞ ad hoc q filiꝰ naturalis. succedat patri ab intestato in duabꝫ vicijs nō stantibꝫ filijs. vt in auten. licz. C. ꝛ natu. libe. requirit q sit natus ex ꝓcubina retenta in ꝫmo indubitato affectu loco vxoris. vt in auten. quimo. na. effi. legi. §. si q̄s aūt ꝛfunct⁹. ꝛ. c. liberi. xxxij. q. iij. Abb. no. i. c. innotuit ꝛ elec. sup glo. sexta colum.

¶ Filij ꝑsbyteroꝝ nō succedūt in aliquo patri quia sūt spurij. vñ dicūt cōmittere nō simplicē fornicationē sed adulteriū. vt no. glo. in. c. ꝑ venerabilē. glo. adulterin⁹. ꝛ glo. in. l. ij. C. ꝛ epi. ꝛ cleri. qz ꝑsbyteri dicūt ꝓtraxisse matrimoniū cū eccl̄ia vt ibi nota. ꝛ ꝑ Bar. in. l. si gener. ff. ꝛ his qui. vt indig. ꝛ Archi. in. c. eos. xxxij. di. Abb. in. c. innotuit. ꝛ elect. pe. colum. ꝛ vide Abb. in. c. cū haberet. ꝛ eo qui duxit in matrimoniū. in fine.

¶ Filius clerici ī mioꝝ ꝓsti. nō legitimat ꝑ seqns mr̄imoniū. no. Bar. in. l. ꝛ si ꝓtra. C. ꝛ nupt. quid ergo crederē si cleric⁹ eēt bñficiat⁹ ꝑ no. ꝑ Jo. an. in c. sine culpa. ꝛ reg. iur. li. vj. in mercu. ꝛ ꝑ Abb. ꝑ venerabilē q filij sūt legi. ante pe. colum.

¶ Filiꝰ punit ꝓter crimē lesemaiestatis a patre cōmissuꝫ. nā efficit infamis ꝛ excludit ab omni successione parētis ꝛ vita ex sola misericordia sibi cōseruatur vt. in. l. q̄squis. C. ad. l. iuli. ma. vj. q. j. §. ver. ℣si. Jtē si quis cū militibꝫ. ꝛ est ratō. qz sepe solet filius esse similis patri. no. Abb. in. c. venerabilē. ꝛ elect. ix. colum.

¶ Filius regis cū impubes remāsit ꝑ quem ꝛbeat iurisditio exerceri vel regnum ad ministrari vide. j. regis filius.

¶ Olim erat honorabile ꝛscēdere ex ꝑsapia sacerdotū hodie reputat ignominiosuꝫ. ꝛ ō qz ꝓpter phibitōnē eccl̄ie cohitus sacerdotal⁹ est dānatus. lxxxj. di. ꝛ. lj. di. ꝑ totū. ꝛ fi. ꝑsby. ꝑ totū. ꝛ Abb. in. c. solite ꝛ maio. ꝛ obe. iij. colum.

¶ Filius spurius nō admittit ad successionē paternā in his maxie q ꝛlata sūt in signū dignitat ꝛ nobilitatis. eo qz nō merē inter nobiles noiari. C. ꝛ incest. nup. l. humilem ꝛ tales spurij nō capiūt noia appellatiua ascendentiū suoꝝ. vt. l. fi. C. ꝛ natura libe. nec familie bñt agnationē. insti. ꝛ cogna. success. §. vulgo. ff. vñ cog. l. hac. ꝓte. ꝛ. l. ꝓnunciatō. §. familie. ꝛ ver. sig. vnde dicit. Bal. in. l. cuꝫ nuptie. ff. ꝛ sta. homi. q nō capiūt nobilitatē suoꝝ hinc est q nō possunt portare arma nobilium vt ait Bal. in. l. filium. ff. ꝛ his qui sunt sui vel alie. iuris. Anto. ꝛ butrio in consilijs suis consilio quod incipit. videt primo.

¶ Filiꝰ minor an ꝛeat lactari seu ali expē. patris vl matris. vide. s. alimenta.

¶ Filius existēs in possessione filiatōis nō ꝛbet excludi ab hereditate nec a iure filiatōis ex sola negatōe parentū. vt. c. transmisse. qui fi. sūt legi. ꝑ ℞ ex. cū glo. in. l. j. §. ij. ff. ꝛ libe. ꝛ postu. ꝛ fac ꝑ opini. legistrarū. in. l. fi. ff. ꝛ his q̄ sūt sui vel alie. iuris. Abb. in allega. c. trāsmisse. vide. j. ꝓbat filiatio. ꝛ idē in. c. michael. ꝛ filijs. ꝑsby.

¶ Filiꝰ ꝑsumit illius patris ꝛ cuiꝰ vxor ē natꝰ. nā filiatio ex parte patris nō pōt ꝓbari quia mater est certa pater aūt ꝑsumit ille quē nuptie ꝛmonstrāt. vt. l. q̄ semp. ff. ꝛ in ius vocan. q̄ limitauerit si marit⁹ erat ꝑsens secus si fuisset absens tanto ꝛpe q nō potuisset eū generare. vt. l. filia. ff. ō his q̄ sūt sui vel alie. iur̄. sed si maritus ē ꝑsens etiā si eo ꝛpe vxor cōmisisset adulteriū fauore filiatōis ꝑsumit q sit potius maritiquā adulteri simile. in. l. miles. §. ꝛfuncto. ff. ꝛ adulte. ꝛ vide glo. singularē. ī. c. michael. ꝛ filijs ꝑsby. not. Abb. in. c. transmisisse. qui filij sunt legi.

¶ Filius licet sit legitimꝰ ex quo pater fuit illegitimus nō ꝛbet admitti ad hereditatē ascēdentiū cū ꝓueniat ex radice infecta. vt in. c. causam q̄. q filij sē legi. ꝛ ibi Abb.

¶ Filius natꝰ ex ꝓcubina retenta in ꝫmo appellat solū naturalis simplicit. oēs alij ℣o licz ex soluto ꝛ soluta nati ꝑnt appellari spurij. no. Elin. in. c. tanta qui fi. sunt legi. ꝛ. Bar. in. l. si gener. ff. ꝛ his q̄ vt indi. ꝛ vide glo. in. c. nisi cū ꝓcedē. ꝛ renūci. Abb. ī allega. c. tāta. oēs tñ geniti ex soluto ꝛ soluta sīt q̄ cesset ꝓcubinatꝰ sūt legitimi per sequens matrimonium.

¶ Differētiā filioꝝ q dicūt adoptiui vl arrogati legitimi ꝛ naturales ꝛ spūales ꝛ naturales tm et spurij vulgo quesiti ꝛ q̄ꝫ ꝛ quibꝫ ꝛ inquātū succedāt. vide plene ꝑ Abb. in. c. tanta. q filij sūt legi.

¶ Filij ad hoc vt dicant naturales requirit primo q sint nati ex soluto ꝛ soluta inter quos potuiss eē matrimoniū. Secūdo q ex cōcubina retenta in ꝫmo. Tercio q sit ꝓcubina vnica. nā si q̄s hīs ꝓcubinas suscepit ex eis filios non merent dici naturales ꝓpter effrenatā multitudinē libidinū vt in auten. q mo. na. effi. sui. §. si qui auten. ꝛ vide. xxxij. q. iij. c. fi. Abb. in. c. per venerabilem. qui filij sunt legi. pe. colum.

¶ Filij ꝑsbyteroꝝ sī adulterini idē ꝛ alijs natis ex alijs clericis constitutis in sacris. vide glo. ī. l. ij. C. ꝛ epi. ꝛ cleri. ꝛ. Bart. ī. l. si. gener. ꝛ his q. vt indig. idē etiā ꝛ filijs alioꝝ clericoꝝ qui sūt bñficiati no. Bar. in. l. in cōcubinatu. ff. ꝛ cōcubi. Abb. vbi supꝝ pe. colum.

¶ Filiꝰ an pōt legitima ꝓuari ꝑ. l. municipalē. vide j. legitima.

¶ Filius seu nepos ꝑsbyteri an pōt īmediate ꝓsequi bñficiū patris. vide. s. bñficiū patris.

¶ Filiꝰ ꝛ regularit sit ꝛnominand⁹ a patre. vt in. c. scdo. ꝛ ꝓuersi. in fi. sepe tñ fastus sup hoc recognoscit cognatos poti⁹ quā agnatos scōm Hosti. ꝛ Jo. an. ī c. raynūcius ꝛ testa. q̄. colum.

¶ Filiꝰ cleric⁹ ꝓpter ꝛlictū criminis maiestat cōmissuꝫ ꝑ patrē nō efficit infamis. nec pdit bñficiū ē ꝓclusio Abb. in. c. cū laici. ꝛ iure patro.

¶ Filiꝰ familiaris an tenet restituere id q̄ mutuo accepit ꝛ vide. j. restituere tenet fiussa. cū ℣si seqnti.

¶ Filius pōt eē legitimꝰ etiā si pater in sacris ꝓstitutus si ante sacerdotiū eū genuit ex legitimo matrimonio vt cōtingit in ꝑsonā. Jo. an. cuiꝰ pater fuit magister gramatice ꝛ genuit eū tempore quo erat laicus ꝛ postea fuit ꝓmotus in sacerdotē. Jtē narrat ipse Jo. an. in addi. specu. ti. ꝛ fi. ꝑsbyte. sup rubrica vbi excusat se ꝑ aliq̄s sibi impgnātes q̄ erat spuriꝰ filiꝰ sacerdotis. no. Abb. in. c. inter ceteras. ō rescrip. circa ꝑn. vide. s. bñficiū seu eccl̄ia. ꝛ ℣si. beneficiū patris.

¶ Filioꝝ appellatõe an ꝓtinẽt nepotes vid notabiliter ꝑ Jo.an.in.c.i quibusdã ꝛe penis.7 ꝑ Bar.i.l. liberoꝝ.ff.ó verbo.signi. Jnno.in.c.ad extirpãdas ꝛe filijs ꝓsbyte.tenet q ꝓtinẽt nepotes 7 alij ꝛescendentes noie filioꝝ etiã i odiosis vide.c.in ꝓsentia.ꝛe prob.7 ibi glo.7.ꝛcto.

¶ Filius an põt ex q̃libz re paterna ꝛeducere suã legitimã ꝑ rata an cõpellat vnã rẽ tm accipe.videnotabi.ꝑ Abb.post glo.in.c. Raynaldus.ꝛe testa.xiij. colũ.7 ibi hoc 7 ꝛcto.in.l.filiũ quẽ hñtez.allega.in glo.7 Bar.in.l.quarta.ff.ad.l.fal.

¶ Filius an ꝑdat feudũ vel ius patronat⁹ seu bñficiũ ꝓpter ꝛelictũ patris.vide.s.feudũ versi.si pater 2.j.patronus.versi.an ius patronat⁹.

¶ Fili⁹ inuẽtariũ nõ ꝓficiẽs an teneat ꝛe legitima satisfacere creditoribz.vide.j.inuentariũ.

Fines

¶ Fines ꝑbantur ꝑ verba enũciatiua plata in aliq̃ instrumẽto etiã ad aliũ effectũ ꝑductuz.vt no.in.c. cũ cãm.ꝛe ꝑba.7 glo.sing.7 Jnno.i.c.cũ olim.ó censi 7 facit qó no.glo.l.optimã.in.C.ꝛe contrahẽ.emp. 7 ẽ rõ qz in istis factis antiqs nõ põt haberi ꝑbatio ó facili necessario ꝛcludẽs.ideo admittit hec ꝑsumptiua ꝑbatõ.facit.l.si arbiter.ff.ꝛe ꝑba.et Abb.i.c. sup eo.ꝛe parrochijs.vid.j.ꝑscriptio.versi.licet limites.7 vide glo.in.c.series.ꝛe testa.7 in.l.optimũ.C. ꝛe contrahẽ.7 cõmit.stipu. § si verba enũciatiua sit plata ad aliũm finẽ 7 agit ꝛe magno ꝓiudicio nõ ꝓbant plene vt in.c.si papa.ꝛe priuile.li.vj.7 ꝑ Abb. in.c.fi.ꝛe successi. ab intesta.vt ipe. Abb.no.in alle. c.cum olim.ꝛe censi.et vide.quod nota.poni Jnno. in alleg.c.cum causam.ꝛe probat.et Abb.post eum ibi.

Forma

¶ Forma certa si traditꝛ mãdato ꝓcessus corruit si aliquid fit ꝛ vel circa formã.vide.j.ꝓcessus.

¶ Forma tradita a iure positiuo i alienatõne rei ecclesie 7 si obmittat vñ tñ fiat in casu licito.et affuit ꝓsensus valet in foro ꝓscientie vide.j.solennitas.

¶ Forma certa qñcũqz ad substãtiã alicui⁹ actus exigit fundãs se sup illo actu dz ꝑbare ꝑcise.vt.c.j.ꝛe re eccl̃ie.ñ alie.li.vj.no. Abb.i.c.nouit ó iudi.j.colũ.

¶ Gesta corruũt ex ꝛefectu forme mandati nõ soluz qñ exꝑsse fit ꝛ formã mandati sed etiã qñcũqz ẽ planum nõ adimpleri mãdatũ. nã qñ ad actũ dat certa forma parta sũt agere cõtra formã 7 citra seu ꝓter.vide ter.cum glo.in.c.si cui ꝛe elect.li.vj.7.c.prudentiã.ꝛe offi.ꝛle.7.l.diligenter.ff.mandati.7.c.fi. ꝛe testi.spolia.7 ibi Abb.quarta colũ.7 vide.j.mandati forma.7 infra ꝓcessus corruit.7 vid.s.collatõ. versi.si papa.

Fornicatio

¶ Fornicãs cũ moniali tria crimina videt ꝓpetrare.adulteriũ videlicz.quia spõsa ꝛei sacrileguũ qz lesit sacrũ.in seipm.qz consanguinea nostra eo q filij ꝛei sumus 7 ꝛe quolibet istoꝝ põt accusari glo.no.i c.virginibz.xxvij.q.j.7 ꝛe pena istorũ vide in.c. siqs eps.7.c.si qua monacha.7.c.siquis rapuerit.ea causa.7.q.

¶ Judex semp in ꝛelicto fornicatõis ꝛebet inclinare ad mitiorẽ partẽ.qz pauci sine vicio i ꝓtinẽtie reperiũt 7 melꝰ ẽ a ꝛeo redargui ꝛe misericordia quã ꝛe seueritate.xxvj.q.vltima allegant.

¶ Cũ ꝓsuet⁹ peccare difficile a pctõ abstinere.iõ difficile ẽ ꝓtinẽtiã seruare maxie vbi sũt ꝛelicie 7 epule. vt.c.eccl̃iaꝝ princeps.xxxv.di.7.c.a crapula.ꝛe vita bone.cle. Abb.in.c.qó ad te.ꝛe cleri.ꝓuga.

Fortitudo

¶ Vide.j.virtus versi.fortitudo.

Fortuna

¶ Fortuna dicit insidiatrix hois.vt.l.ꝑ hanc.C.ꝛe tempo.appel.vbi.no. Bal.q fortuna est in visibile bellum 7 ictus qui prius sentit q̃ sciatur.ꝛe verbo. obli.l.inter stipulantẽ.§.sacramẽta.cũ simi.vñ alibi dicit qó est difficile iugiter in pace possidere vt.l. corruptõe.C.ó vsu fruc.ẽ aũt fortuna passiua.idest casus vel infelicitas ab incerto nois actore ꝓcedẽs 7 rerũ humanarũ infelix mutatio 7 trãsmutatõ tacita rerũ caducarũ 7 vocat vis diuia actiue.vt.l.fluminũ.§.serui.ff.ó dam.infec.7.iõ humana cecitas 7 imprudentia ꝛe eo lacrimose conqueritur sed perperam quia querulas voces inexorabilis causa nõ audit 7c.vt hoc no. Bal.in allegata.l.per. hãc. §.j. Jtem Seneca in prouerbijs ponit hos versus.

¶ Fortuna cũ blandit venit captũ fortunã citi⁹ repies q̃ retineas.fortuna vnde aliqd fregit casus est. fortuna nimiũ quẽ fouet stultũ facit.fortuna abest nulli cõtenta est semel.fortuna est vnica 7 cũ splendet frangit.fortuna animi plusquã consiliuz valet homo nescit sine dolore fortunã inuenire.irritabis calamitatem cũ te felicez vocaueris leuis ẽ fortuna cito ꝛeposcit qó ꝛedit.leges vereꝛ.noscẽs fortunam ignoscẽs miserrima est fortuna que inimico caret. Adale gerit quicqd geritur fortune fide nulla causa bona fortuna ꝛe qua nihil possis queri. Byometrius inquit nihil infelicius eo cui nũq̃ aduenit aduersio.

Frater

¶ Frater an teneat ꝛtare sororez inopẽ. vide supra ꝛtare.

¶ Fratres ꝑdicatores ꝑferunt fratribz minoribz.qz eoꝝ ordo fuit antiquior.vt.c.penul.xviij.di.no.glo. notabilis.in.c.quorundã.ꝛe elec.libro.sexto.

¶ Fratres ceteri ordinis seu discalciati q̃ dicunt iesuati an gaudẽt priuilegio ecclesiastico.vide priuilegio ecclesiastico.cũ versi.se.

Fraus

¶ Licite fraudat gabella que iuste nõ est iposita vt no. Bar.in.l.vectigalia.ff.ꝛe publica.vbi tenet q si talis fraudãs est forensis nõ tenet.secus si ciuis.qa ciues põt sibipsis grauamẽ imponere 7 bursam cõmunẽ facere.vt.l.j.in fi.ff.qó cuiusqz vniuer.no. qó limitauerũt ꝓ ea que no. Abb.in.c.olim.ꝑmo.ó resti.spoli.nisi in fraude gabelle vertat scandalũ nam tũc nõ iuste fraudat gabella cũ nihil.cũ scandalo ẽ faciendũ.in.c.nihil.ꝛe ꝑscrip.7.c.secũdo.ꝛe no. opere nunc.

¶ Fraus an idẽ ẽ qó dolus vide.s.dolus.

¶ Fraus q̃t modis cõmittat ꝛe ꝑsona ad ꝑsonã 7 ꝛe re ad rẽ 7 ꝛe ꝓtractu ad ꝓtractũ 7 alijs modis vid ꝓ glo.7 ꝛcto.in.c.quãto.ó ꝓuile.signãter ibi Jo.an. 7 vide glo.ad hoc.xiij.q.tercia.plerigz.7.l. fraus.ff. ꝛe legi.

Forum

¶ Foꝝ ecclesiasticũ q̃ possit miserabilis ꝑsona 7 inq̃ bus casibz adire ꝛ laicũ 7 vide.j.laicus.

¶ Foꝝ ecclesiasticũ adit clericus cõtra laicũ intẽtando cõditionẽ canonis reintegranda vid infra laicũ põt.

¶ Forum ecclesiasticũ potest clericus vel eccl̃ia adire petendo restitutõem aduersus contractũ inituz cũ laico vide supra eccl̃ia põt petere.

¶ Fori eccleſiaſticī poteſt adire eccl'ia oppreſſa per laicum arbitrum vigore cōpromiſſi. vide. j. laicus ſi pretextu.

¶ Actor obtinēs in poſſeſſorio coram iudice nō teneť coră eodē iudice ſup ꝓprietate reſpōdere ſed eſt prorſus alterius fori. ē caſus in. c. fi. ℣ iudič.

¶ Forus ꝓprius ꝙs dicať. ⁊ vide. j. iudex ꝓprius.

¶ Fori priuilegio an gaudet vxor clerici ꝑiugati. vide. j. vxor clerici.

¶ Foro eccl'iaſtico an gaudēt miſerabiles ꝑſone penitentes fratres tercij ordinis heremite fratres diſcalciati hoſpitalarij ⁊ ſeruientes eccl'ie. vide. j. priuilegio clericali. cū verſi. ſe.

¶ Agēs p reb' eccl'ie ꝯ laicū cōditōe. c. reintegrāda pōt laicū cōuenire coră eccl'iaſtico iudice. nā ille ca non inducit papale priuilegium eccl'ie. vt no. Calde. in. c. qō ad ſedem. ℣ reſti. ſpoli. facit glo. in. c. cuz dilecti qō metus cauſa. ⁊ Abb. in. c. cuz ſit generale ℣ foro cōpe. vj. colum.

¶ Coră eccl'iaſtico iudice petiť reductio ad arbitrium boni viri ſup re eccl'iaſtica qñ interueit fraus vl' dolus. ⁊ vide. ſ. arbiter. verſi. reductio.

¶ Cōuenit' ſcolaris ſeu mercator vbi ꝓtinue ℞git etiā ℣ alibi geſtis. ⁊ vide. ſ. domicilij dicitur.

¶ Fori rei licet regulariter ℣beat ſequi actor iuxta regulā vulgatā in. c. cū ſit generale. ⁊. c. ſi clericus. ō foro cōpe. cū ſimi. hoc habet verū qñ ō aliqua re ꝑncipaliter cōtendit'. ſecus ſi reus originarius futurus anteq̄ cōueniať regat coră ſuo iudice ſup exceptiōe ſibi cōpetente ſi cōtra eum ageret vt in caſu. l. ſi contendat. ff. ℣ fideiuſſo. ⁊ ibi glo. ⁊. c. j. ℣ iureiuran. ſi fideiuſſor hz exceptōz vt nō cōueniať in totū ſed vt fiat diuiſio inter alios fideiuſſores vt quilibet teneatur ꝓ ꝑte ſua ſi ſunt oēs ſoluendo. vt inſti. ℣ fideiuſſ. §. ſi ꝑles. tū vn⁹ ex fideiuſſoribꝫ ſi vult añq̄ ꝓueniať implorare officiū iudicis vt fiat illa diuiſio et ꝓ reliqua ꝑte imponať ſilentiū' creditori. hoc idem clarius no. glo. in. l. aurelius. §. centū. ff. ℣ libe. leg. que apte ſentit q' tutus exceptōe pōt agere añq̄ cōueniatur implorādo officiū iudicis vt ſilētiū' imponatur actori ſicut in negatiua que datur poſſeſſori in. l. ⁊ ſi forte. ff. ſi ſerui. vendi. ⁊ no. i. c. examinata. ℣ iudi. ⁊ hoc eſt verū qñ reus futurus moleſtať ℣ facto vel tunet moleſtari. veriſimiliter ar. i. l. diffamari. ff. ℣ inge. ⁊ ma. ⁊ i. c. ꝙquerēte. ℣ offi. ordi. Bart. in. l. ſi finita. §. eleganter. ff. ℣ dam. infec. idem Frede. ℣ ſenis conſilio. cxxx. in examinatōe teſtiū ad ꝑpetuā rei memoriā. idē Lapus allega. ccx. ⁊ idē in. c. j. ℣ iureiuran. qō verū in exceptōe ꝓprie dicta que tm̄ cōpetit ſtimulato ſeu ſtimulādo ſtimulo actōnis ſecus in exceptōe que cōpetit cōtra electū ne cōfirmetur. vt no. plene p Abb. in. c. ſiquis cōtra clericū. ℣ foro cōpe.

¶ In foro vbi cauſa agitať an ſeruet quo ad ordiationē vel ℣ceſſionē litis conſuetudo eiuſdē fori. vi. j. lex ſeu conſuetudo.

¶ In foro eccl'iaſtico ꝓuenit' laicus in caſibꝫ. not. p Abb. plene in. c. lz ex ſuſcepto. ℣ foro compe. ⁊ vi. j. laicus poteſt coră eccl'iaſtico impeti. cū vſi. ſe.

¶ Cōtrahēs aliū in vetito examine ſeu foro an ⁊ qñ ꝓdat cauſam ⁊ cui applicet pena vi. plene p Ab. in c. ſi diligenti. ℣ foro cōpe. colū. octaua. cū. ſe.

¶ Fori lz ꝓprie ꝙs ſortiať rōe domicilij nō tm̄ poteſt quis dici ꝓprie ſubdit⁹ ratōe ℣licti ſeu ꝓtract⁹. no. glo. in cle. vnica. ℣ foro cōpe. qō no. pro ſtatut'. no. Abb. in. c. ꝓpoſuiſti. ℣ foro. cōpe. circa prin.

¶ Licet ſubdit⁹ rōe domicilij ℣ſinit eſſe ſbdit⁹ mutatione domicilij. xij. q. ij. Ite ſiquis ſecus tm̄ ē ſi eſt ſubdit⁹ rōe originis ꝓprie vel paterne. tūc licet mutet domiciliū nō tm̄ ꝓter hoc ℣ſinit eſſe ſubdit⁹ in l. origine. C. ℣ mu. ⁊ bone. li. x. ⁊ l. aſſumptō. ⁊ l. incola. ad munici. vñ teneť ſubire onera ꝑſonalia ⁊ vbi habet domiciliū ⁊ vbi eſt ciuis rōe originis ꝓprie vl' paterne lz inde receſſerit ⁊ hoc ſi ibi reperiať. nota. Bar. in victa. l. aſſumptio. Abb. in. c. ꝓpoſuiſti. ō foro cōpe. ſcōa colum.

¶ Licet rōe ꝓtractus pōt quis ꝓueniri vbi domicilium hz vt vbi cōtraxit nō tm̄ cū transfert domiciliuz pōt in primo domicilio cōueniri q℞ eēt cōtra tex. c. ꝓpoſuiſti. ℣ foro cōpe. vbi cōcludit Abb. q' ſiqs negociū geſſit tanq̄ ſcolaris vel tanq̄ mercator vl' miles lz ℣ſinat eſſe talis nō dz rñdere coră pore iudice quod eſt notādū.

¶ Fori ſortit' ꝑlatus rector ſeu monach⁹ forenſis in loco in quo efficit' ꝑlatus rector ſeu monachus. vi. ō. ciuitas. verſi. forenſis.

¶ Delinqns ſi reperit' in loco ℣licti tūc quo ad oēs effectus tā reſpectu ꝑſone q̄ reſpectu bonorum ē ℣ iuriſditione iudicis ℣licti quo ad forū cōtentioſū. vt. c. poſtulaſti. ℣ foro cōpe. ⁊. l. j. ⁊ auten. qua in ꝓuincia. C. vbi ō cri. agi oꝓtz Ab. i. c. fi. eo. ti. v. colū.

¶ Si ℣linquēs nō repit' in loco ℣licti ⁊ fuit citatō ne ꝑuentus pōt excōmunicari ⁊ oīs ꝓceſſus cōtra ꝑſonā fieri inquantū patit' ſtatus ⁊ qualitas cauſe ⁊ pōt extra territoriū verbaliter citari q℞ iam fuit cōtumax et preuēt⁹ vt. c. ꝓpoſuiſti eo. ti. cū ſimi. Ab. vbi. ſ.

¶ Delinqns ſi citatōe nō fuit ꝑuent⁹ pōt citari ṽbaliter quo ad effectū diſtringendi bona vt. §. ꝓtrahētes. Ite pōt requiri iudex vbi ℞git vt eū citet vl' remittat ⁊ ille hoc teneť facere. vt cle. paſtoralis. et in auten. vt nulli iudi. §. ſiqs vo cōpheſoꝛ. ⁊ ſi citat⁹ p iudicē vbi ℞git nō vult cōparere coră iudice ℣licti poterit tunc iudex ℣licti proceſſum etiā contra eius perſonā facere. ar. allega. §. contrahētes. et cle. paſtoralis. verſi. innuitur. facit. l. j. ff. ℣ re reis. Ab. vbi ſupra.

¶ Delinqns ſi neſcitur vbi eſt poterit citari p edicta ℔ ſi nō cōparet nō pōt diſtringi ꝑſona ℔ tm̄ ꝓceditur reſpectu bonoꝝ. vt. l. j. ff. ℣ requi. re. nā qñ ℣linqns eſt extra diſtrictū iudex ℣licti nō hz iuriſditionē in ꝑſonā. vt allega. cle. paſtoral. ⁊ ſic ꝓceſſus reperiret factus ab eo qui nullā hz iuriſditionez vel qui nō eſt certus ℣ ſua iuriſditione ⁊ eaz ignorat et ſic nō valeret ꝓceſſus. ar. l. ſi is ad quē. ⁊. l. ſiqs in aliena. ff. ℣ acqui. here. Bar. in. l. ij. ff. ℣ iudič. Abba. vbi. ſ. ⁊ eſt rō ꝓm eum. q℞ frons ℣licti eſt frons accidentalis ⁊ non ℣bet extendi ad cōſtitutū alibi niſi inquantū reꝑitur a iure ꝓmiſſum ꝑ viā recurſus ad alium iudicem et ꝑ remiſſionem fiendaz. Abb. vbi ſupra.

¶ Vbi poteſt vagabund⁹ conueniri. ⁊ vide. j. vagabundus.

¶ Conueniri pōt bannitus vel expulſus a ciuitate vbi poſt expulſionē elegit domiciliū ſed ſi nullū elegit ⁊ nō eſt ſpes q' cito reuertať poterit vbilibet tāq̄ vagabund⁹ ꝓueniri. vt ē ꝓcluſio anto. ⁊ Abb. i. c. fi. ℣ foro cōpe.

¶ Exiſtēs in loco exempto ⁊ ꝓcuriēs aliū exiſtentez in alio territorio ſortit' forū rōe ℣licti in vtroq̄ loco et eſt locus preuentioni quia in vtroq̄ loco ℣linquit. no. in. c. j. ℣ preſump. ⁊ Jo. an. in regula in obſcuris in mercurialibꝫ. ⁊ Cy. in. l. j. C. vbi ℣ cri. agi oꝓtet. ⁊ idē ℣ ℣linqnte in ꝓſinibꝫ. no. in. l. j. ⁊ autē. qua in ꝓuincia. C. vbi. ℣ crimi. agi oꝓtet. Ab. in. c. fi. ℣ foro compe. xiij. colum.

¶ Mandās in vno loco cōmitti ℣lictū i alio territorio. punit' ꝑ iudicē vbi ℣lictū cōmiſſuz ē ſeu ſb ſecutū q℞ ℣ſinatus ē effectus ℣licti ⁊ nō punit' vbi mādauit facit cle. paſtoralis. ō re iudi. vſi. nec. no.

Abb.in.c.fi.de foro cõpe.xiiij.colum.

¶Si ciuitas misit exercitũ delinqns in exercitu põt ibi puniri.no.Bart.in.l.si prius.§.territoriuz qõ dicitur a terrendo vt ibi Abb.in.c.fi.õ foro compe. xv.colum.

¶Testis examinatus per iudicẽ ꝑtũ ad instantiã alterius iudicis coꝝ quo causa vertebat si dixit falsum testimoniũ ꝛ sciebat ei⁹ dictũ mitti debẽ alibi põt de hoc delicto puniri ꝑ iudicẽ ad quẽ transmissa fuit eius attestatõ ꝛ vbi eius dictũ fuit publicatum.Specu.ti.õ testi.§.j.vsi.quid si qs.nã effectus eius delicti est collatus ad illũ locũ.vt.l.expſſe.ff.de acti.ꝛ obliga.ꝛ.ff.de his qui vt indig.l.post legatũ.ꝛ Anto.in.c.fi.de foro compe. sed si testis ignorabat ei⁹ dictuz alibi mitti tũc punit pena falsi i loco vbi fuit examinat⁹ si tñ agit de pena vacillatõis tũc attendit locus examinatõis.C.de testi.nullã. Abb.i alle.c.fi.de foro cõpe.xv.colum.ꝛ idẽ de notario falsante instrumẽtũ ꝓducendũ ad alium locum.vt ibi Abb.

¶Cõtrahẽs an sortiat forũ vbi ꝯctus est initus vel vbi ẽ estimata solutio quo ad facultatẽ ꝓueniendi vel ad subͤiciendũ se legibꝫ loci vbi ͤba obligatoria ꝓferũt et qd de mercatore qui habebat in loco stationem vel officinas seu pergula vel armariũ et quid de viatore ꝛ de limitatõe dictoꝝ aliquoꝝ dictoꝝ et quẽ effectũ ꝛ quã iurisditionẽ inducat hmõi forum sortiri rõe ꝯctus.vide plenissime ꝛ notabiliter ꝑ Abb. in.c.fi.de foro compe.

¶Forũ ratõe rei site tũc sortit qs qñ agit actõe reali ꝛ res est imobilis.vt.l.fi.C.vbi in rem actio.not. glo.in.c.quia intantũ.de ꝓben.idẽ si agat actõe mixta idest in rẽ scriptã.vt.l.j.vbi de possessi.agi oportet secus si agit actõe mere ꝓsonali.qz tũc nõ põt ꝓueniri qs vbi res est.vt no.in.l.forma.ff.de censi.ꝛ Bar. in.l.fi.C.vbi in rem act.ꝛ idẽ de re mobili si ẽ ꝓmansura in loco.no.glo.in.c.fi.õ foro cõpe.et in.c.ex parte B.eo.ti.si aũt est transitoria secus ar.i.cle.ne romani.§.sane.de elect.si tñ res mobilis ẽ transitoria potest sequestrari vt not.Bal.in alleg.l.fi.C.vbi rez act.que sequestratio euitatur ꝑ cautõez.l.si fideiuss. ff.qui satisda.cogun.vl si als.nõ ẽ suspectus.l.sciendũ.ff.qui satisda.cogun.ꝛ no.qꝛ licet talis nõ possit ꝓueniri in loco ꝑ quẽ transit tenet tñ satisdare de re nõ baratanda vel alio mõ transportanda.sed ea exhibẽda qñ opus fuerit.no.Specu.ti.de cõpe. iudi. aditi.§.j.versi.si quis ꝑ locũ.Abb.in.c.fi.de foro cõpe.xviij.colum.

¶Ius reuocãdi dmũ an cõpetat ei q̃ venit ad curiã ex causa necessaria vel quasi ex causa ꝓbabili vl̃ voluntaria ꝛ casus in quibꝫ nõ cõpetit priuilegiũ reuocãdi dmũ.vide ꝑ Abb.in.c.fi.de foro cõpe.in fi.

¶Foꝝ seculare an teneat clericus subire nominat⁹ in iudicio ꝑ suũ colonũ vel emptorem.vide.j.nominatus clericus.

¶In foro ecclesiastico põt agi cõtra laicos interdicto.vñ vi ꝑ rebꝫ ecclesiasticis etiã in re dubia qz presupponit sacrilegiũ ꝛ nõ solũ qñ agit ꝑ re subtracta rei ecclie ꝫ etiã libertatis possidende qz etiã ex hoc ledit ecclia.no.Inno.i.c.fi.de resti.spolia.ꝛ ibi Abb. iij.colũ.

¶Episcopus bonien.põt relaxare iuramẽtũ bononiensi de soluẽdo vsuras mutuanti.q̃ vsurariũ cõtractũ bononie ꝓtraxit eo qz est suppositus sue iurisditioni ꝛ agit tñ de tollendo ligamẽ sibi subiecti ꝛ õ liberãda aĩa eius nec aliquid disponit circa psonã absentis de quo est casus ꝑ in verum intellectũ in.c. postulasti.de foro compe.vt refert Lapus sua alleg. ꝛ.vbi etiã concludit qꝝ põt ꝓcedere ad declarationẽ nullitatis contract⁹ vsurarũ ꝓtra talem absentem. nã in tali casu cum sit causa sumaria nõ est necessaria litis contesta.vt cle.dispendiosaz.de iudi. iũcta cle.sepe de verb.sig.et quis in tali casu non est promissum de remedio missionis vt Lapus vbi supra.

¶Si ꝑ minorẽ iurantẽ agat coꝝ seculari iudice cõtra alium ꝛ reus nõ opponat de iuramẽto minoris et sit sententia lata ꝓtra reũ an põt postea victus agere coꝝ iudice ecclĩastico ꝑ minorẽ vt fuet iuramẽtũ.vide.j.minor versi.si coꝝ iudice seculari.

¶Mulier delinqns cũ clerico sortit foꝝ ecclĩasticũ vnde ꝑ iudicem ecclĩasticum puniri potest qz ꝑmittit sacrilegium vt tex.cum glo.in.c.eos.xxxij.di.ꝛ in c.virginibꝫ.xxvij.q.j.

Fructus

¶Fructus bñficioꝝ vacantiũ debẽt ꝓuerti in vtilitatẽ ecclie vel cõseruari ꝑ futuris rectoribꝫ occupãtes aut tales fructus incurrũt penã.õ qua. in.c.fi. de offi.ordi.li.vj.no.Abb.in.c.cũ vos.de offi.ordi.

¶Fructus q̃ dicãt industriales vel naturales et qñ possessor bone vel male fidei faciat eos suos vide no. tabiliter ꝑ Abb.in.c.grauis de resti.spolia.ij.colũ.

¶Fructus an vsucapiant seu pscribant ꝑ triennũ. no.in.l.sequitur.§.j.ff.de vsucap.ꝛ Abb.i.c.grauis. de resti.spoli.vij.colum.

¶Fructꝰ qliter petant in iudicio ꝛ an debeat exprimi quãtitatis fructuũ vl̃ extimatio ꝛ de forma petitõnis plene ꝑ Abb.in allega.c.grauis.viij.colũ. cũ se.vide.j.possessor ad faciendũ.

¶In fructũ acquisitione sufficit malã fidez ab esse ex quo possidens putat se dominuz licet erret in iure est no.Abb.quã cõmendat in.c.gñis.de resti.spoli.xij.colum.ꝛ melius per Barba.in.c.pe.de re.ecclnon alie.

Fuga

¶Fugiẽs clericꝰ delinqns põt capi ꝑ iudicẽ seculare.vide.s.clericus malefactor.cũ ver.se.

¶Fuga si sumit ꝑ delicto ꝓbata fuga ꝓbatũ ẽ delictũ.vt.l.quid si fugit iu⁹.ff.de edili.edi.et.l. deserto rem.ff.de re.mili.si tamẽ fuga ꝓducit ad ꝓbationez ꝑsumptionis vbi sufficit sola suspitio tũc fuga probat suspicionez.vt.l.puberibꝫ.ff.de suspec.tu.si aũt nõ sufficit suspitio sed plena ꝓbatio tũc ꝑ fugã non inducitur plena nec etiã semiplena ꝓbatio.ꝫ tñ suspitio.vt.l.lex cornelia.ff.ad sile.docto.in.c.fi.de iureiuran.

¶Fuga facit quẽ suspectuz qñ nõ apparet qꝝ alia cã se absentauit seu affugit vt si scolaris delicto cõmisso fugit ad ptes credẽdũ ẽ qꝝ fuit alia causa quã propter delictuz vt videlicet causa visitandi parentes vel bona sua.vt.l.si rem.ff.õ acqui.pos.et.l.qd si fugitiu⁹.§.apud lebeonem.ff.de edili.edi.als si nõ sbesset alia causa redditur suspectus non tamẽ infertur semiplena probatio.not.docto.in.capitlo fi.de iureiuran.

¶Fuga facit quem suspectum si abest a loco vbi debet residere ex iuris dispositione vt si iudicio cepto super delicto se absentauit.quia tunc redditur suspectus no.Inno.in.c.ex parte.de resti.spoli.docto. vbi supra.

¶Fugiens postqꝫ ei est indicta purgatio si cõtumaciter se absentat habetur proconfesso.vt capitlo decernimus iij.q.ix.ꝛ no.in capitlo.veritatis de dolo et contuma.et in.c.nullus.de presump.et per.Bar. in.l.lex cornelia.ff.ad sile.ꝛ docto.in allega.c.finali. de iureiuran.

Furtum

¶Nõ excusatur fur rem cõtractans alienaz etiam

si dicat dominū p̄missuꝝ. vt. §. placuit. insti. ō obli. que ex delic. nascū. 7. l. j. ff. de furtis. nisi appareāt ve risimiles p̄iecture ad p̄sumēdū tacitā dñi volūtatē q̄ bonus iudex arbitrabitur ex cōiūctiōe p̄sonaꝝ 7 qualitate facti 7 ex alijs circūstātijs imo etiā si dñs rei diceret q̄ de cōsensu suo res fuit capta hoc solus nō sufficit ad excusandū furē. vt no. Bar. in. l. inter oēs. §. rōe. ff. de furtis. cōsulit ergo recipienti rē alie nā si vult euitare suspitiōez furti vt faciat p̄conizari 7 ītimari inuentionē furti vt. l. falsus. §. qui alienū. ff. de furtis. 7 no. glo. in. c. q̄ frustra. de vsuris. 7 si q̄d expendit recupat vt ibi not. 7 etiaz no. ibi Hosti. q̄ non est iniquum dicere vt aliquid detur inuentori. ar. in. l. quarta. in fi. de condi. ob causam. quod dictum commendat. Abb. in. c. dudum. ij. de electio. octaua colum.

¶ Furtū vel aliud maleficiū p̄pter difficultatē p̄bationis p̄obaī p̄ testes q̄ alīs nō admitterēt. s. p̄ socios 7 familiares q̄ fur intrauit domū. Item hostiū videtur fractū vl q̄d sīle q̄ cū in die marie in nocte nō sūt in domo nisi socij vl domestici familiares oportz necessario q̄ admittāī in testes p̄ Bar. in simili. i. l. cōsensu. C. de repudi. 7. c. veniēs. ij. de testib. Abb. in c. fi. q̄ me. causa.

¶ Furti tenet colligēs oliuas immaturas etiā si eas restituat 7 p̄dat expeñ. vide. s. dānum.

¶ Fur licet nō possit agere furti nec ex improbitate sua p̄sequaī actionē p. l. itaq; fullo. ff. de furti. nec ipe nec p̄edo agit ad exhibēdū nec remedio illius tex. ne vis fiat ei. ff. ad exhi. l. i hac actiōe. §. si metū. 7. l. j. §. hec verba. ff. ne vis fiat ei. q̄ ista sunt fūdata sup interesse q̄ ipe fur vel p̄do nō pōt p̄tendere exp̄mēdo delictū 7 improbitatē suaz pōt agere rē interdicto vñ vi. quia fundat intētiōem suam super possessione q̄ licet p. c. literis. de resti. spoli. 7 ibi Abb. tercia colum.

¶ Si aliq̄ res ex naufragijs erat habita p̄ derelicta eā recipiēs nō cōmittit furtū imo efficitur occupātis q̄ q̄ō in nullius bonis est naturali ratiōe occupanti cōcedit. insti. de re. di. §. ij. 7. l. falsus. ff. de furti si vo res erat habita p̄ derelicta ß fuit p̄iecta vt euitaretur maius periculū 7 tūc cū p̄ijciēs remaneat dominus eā occupās animo retinēdi cōmittit furtū 7 no. in. c. cū dilecti de accusa. 7 ibi glo. an aūt sit p̄sumēdū an dēijciēs habuerat eam p̄ derelicta vl ne recurrendum est ad cōiecturas si enim proijcit libzum apertum in mari p̄sumendū est q̄ animo derelinquendi secus si ponit clausum et inuolutum 7 sic de similibus. Abb. in allega. c. cum dilecti. secunda colum.

¶ Inueniēs rem alteri⁹ quā putauit p̄ derelicta lz nō esset pōt eā rem vsucapere. no. Bar. in. l. falsus. §. q̄ alienū. ff. de furtis. 7. ff. p̄ derelic. p̄ totuz. si aūt. ß nō putauit 7 tūc si nō reperit dominū facta p̄clamatione debet eam erogare p̄ animo ar. in aut. omēs peregrini. C. cōmunia. de succes. facit. c. si q̄d inueneris. xiij. q. v. 7. q̄ō no. in. c. q̄ frustra. de vsur. Abb. in allegato. c. cū dilecti. tercia colū. 7 melius in. c. ex literis. de furtis.

¶ Furtū cū sit cōtractio rei aliene fraudulosa inuito. domino. vt. l. j. ff. de furtis. et glo. in. c. dudū scōo. de elect. si tū p̄tractat q̄s rem alienā putās p̄babilit esse suā vel dominū rei p̄missurū nō cōmittit furtū. vt in. l. inter omnes. §. recte. ff. de furtis. indistincte tū nō creditī dño si dicat de eius cōsensu factuz quia hoc posset dicere in fraudē vt no. Bar. in allegato. §. recte. 7 Abb. sup rubrica de furtis.

¶ Fur dicit quia furaī clā sine aggressura. latro vo cū aggressura vel cū armis. no. Bar. in auten. ß nouo iure. C. de fur. capiūt tū ista verba in diuersis locis equiuoce vt no. in. c. j. ō homici. 7 in. c. tua. eo. ti. 7 in. c. ij. de fur.

¶ Subtrahēs aliq̄d p̄ necessitatis teneī illō restituē q̄n pōt nā cū subtractō p̄mittit p̄pter necessitatem illa cessante debet cessare effect⁹ sicut dicim⁹ de eo q̄ p̄bet alimēta p̄ necessitatis 7 p̄restatur de repetēdo. vt. l. nemini⁹. 7. l. alimēta. C. de negoc. gest. no. Abb. in. c. si quis. de furtis.

¶ Licz possit q̄s petere a iudice q̄ faciat scrutari et querere domū alicui⁹ in qua suspicaī seruū vl ancillam furto subtractā seu etiā vbiqz fugisse p. l. inquirendi. C. de furtis. nō tñ ß habz locū in alijs rebz q̄ periculosuz ē vt paterfami. debeat alijs suū p̄monium pandere. ar. C. de alimen. p̄estan. nisi esset vehemens suspitio q̄ tales res essent in domo alicui⁹ vt in. l. j. ff. de questio. no. Abb. in. c. qui cū fure. de furtis. in fine.

¶ Pro vno furto pōt quis furca suspēdi q̄n fit circa rem magnā q̄ equiualet pluribus furtis successiue cōmissis no. Bal. in auten. sed nouo iure. C. de ser. fugi. Abb. i. c. inī alia. vlti. colū. de immunit. eccle.

¶ Furtū an sit casus fortuit⁹. vide. s. casus.

¶ Furtū cōmittit vtens de posito p̄tra voluntatem deponētis siue de positū negās. vt. c. j. ō de posito 7 cōdemnat⁹. efficit infamis. vt. l. qui de positū. C. de posito. idē de pignore. nam vtens eo p̄tra volūtatē domini cōmittit furtuz nisi ex volūtate domini pacto p̄cedente ratione mutui eo vtī quia tūc nō cōmittit furtū sed vsurā si cōmodū quod p̄cipit ex vsu pignoris ē extimabile idē de similibus. sic intelligit glo. ciui. in. l. secūda. ff. de calum. 7 in. l. j. ff. de offi. p̄fec. vt nota. Abbas in capitulo primo. de de posito. prima colum.

Sequūtur additiones Bo. Ln. de Campis ad p̄cedentem literam. F.

Fabrica

¶ Quis teneī ad fabricā ecclesie epūs canonici vel beneficiati seu prochiani not. Abb. in. c. j. de eccli. edifi.

Factum

¶ An q̄s possit venire p̄tra factum p̄priū no. Abb. in. c. nosti. de elect.

¶ In obligationibz facti succedit obligatō ad interesse. no. p̄ Abb. in. c. p̄ tuas de arbi.

¶ Oñ q̄s obligaī ad factū ex dispositōe iuris cōmunis vel in iudicō nō liberaī solūcdo interesse. 7 vide p̄ Abb. in. c. lras. de resti. spolia.

¶ Factū alienū p̄mittēs an obligeī 7 ad q̄d. no. ab. in. c ex rescripto. de iureiuran. 7 an ligeī iuramento.

¶ Si ego p̄misi factū an tenear p̄cise ad factū de iure diuio 7 q̄d ō iure ciuili vl canonico vid p̄ eūdē. c.

¶ Et q̄d si obligatio facti desēdit a lege. 7 vide eodem. c.

¶ Quid si aliq̄s teneī ad aliq̄d factū 7 reperiī op⁹ factū an p̄sumaī factū ab eodē q̄ tenebaī 7 vide plene p̄ Abb. in. c. cū in viz. de regula.

¶ Qui teneī ad factū lz nō possit eū adimplere p̄ se ß p̄ aliū debet p̄ aliū eū factū adimplere. not. Abb. in. c. licet de voto.

¶ An obligat⁹ ad factū p̄cise teneaī ad illud vid in l. stipulatōes nō diuidūt. ff. de ver. obligatōe.

¶ Quando sit licitum p̄cedere via facti 7 quando iudices exequendo vel domini vtendo iurisdictione possunt p̄cedere via facti rumpere portas vel als. et quid in p̄elato si sibi resistatur 7 quid in canonico si non recipiatur et quid si impediar vti

iure meo vł fuitute an possim ō facto rūpe impedimētū no. Abb. in. c. vt in omnib. de immuni. eccles.

Fauor

¶ Illō qō recipio p me debeo recipe ꝫ me. no. Abb. in. c fi. de vita ⁊ hone. cle.

¶ Cōtractū in fauorē ecclie nō pōt dicere nullū ille q̄ rem habet ab eccl'ia ꝫ eccl'ia tm̄ si velit no. Abb. eodē. c.

Febris

¶ Ille q̄ diminuit sanguinē in mēse februarij ō anno nō habet febres no. Abb. in. c. cū ad monasteriū de sta. regula.

Festiuitas

¶ An in festiuitatib⁹ licitū sit gaudere et stare lete ⁊ pōt q̄s recipe delectatōz in cibis ⁊ vestib⁹. no. Ab. in. c. explicari. de obser. ieiu.

Fiscus

¶ An fiscus possit vendere rē priuati. ⁊ an emptor sit securus. vide infra in additionib⁹ ad lit. ā. in verbo lex.

¶ Quo tpe p̄scribit in bonis ꝑfiscatis. vi. ō. in addit'ōib⁹ ad l'ram. B. in vbo bona.

¶ An p̄lat⁹ bēat fiscū ⁊ possit ponere penā pecuniariā. nota Abb. in. c. vt clerico⁹ de vita ⁊ hone. cle.

¶ Quādo bona clericoꝝ ꝑfiscant an applicēt fisco ecclie vel fisco p̄lati. no. Abb. in. c. q̄ diuersitatē. de ꝓcess. p̄ben.

¶ Fisc⁹ quatr pōt alienare rem priuati vł rem cōmunē ⁊ de intellectu legis bene a zenone. no. Abb. in. c. qui res. de re. eccle. nō alie.

Fortalicium

¶ An religiosi possint habere villas castra vel fortalitatē. no. Abb. in. c. dilectus. de offi. ordi.

Fouea

¶ De eo q̄ fecit foueā ⁊ alius passus ē dānū. vide per Abb. in. c. si q̄s. de iniur.

Fundus

¶ An eccl'ia sit libera p fundis seu p̄dijs ruralib⁹ a p̄standis tributis. no. Abb. in. c. j. de censi. ⁊ intellige tā de tributis dñoꝝ q̄ p̄cipis.

Frater

¶ De fratre vterino. no. Abb. in. c. nam ego. de ver. signi.

¶ Fratris appellatōe an veniat vterin⁹. no. p Abb. in. c. q̄uis. colum. cxij.

¶ Fratres possunt dici religiosi. no. Abb. in. c. causam. de electio.

¶ Fratres etiā possūt dici xp̄iani q̄ hñt vnū patrē q̄ xp̄m vt no. Abb. eo. c.

Furor

¶ Quatr p̄betur no. Abb. in. c. cū dilect⁹ de succes. ab intesta.

¶ Quid si vna ps p̄bat furorē ⁊ alia sanaz mentez. no. eo. c.

Futurum

¶ An in beneficijs verbū indiffinite platum extendatur ad futura. vide plene p Abb. in. c. q̄ circa. de p̄uileg.

¶ Et no. q̄ dispositō extendit ad futura eo. c. quia circa.

Furnus

¶ Si p̄misi certo p̄cio decoquere panē dom⁹ tue in furno meo cū certa mercede an debeat augeri vł diminui augmētata vel diminuta familia no. Abb. i c. quanto. de censi. Et idē q̄rit in molendino. eo. c.

¶ Et q̄rit ibidē si tenear p̄stare aliq̄d aliquā p̄curatōz annuā sb noie collectino an debeat augeri vel diminui si augēt vel diminuūtur illi quib⁹ est fienda p̄statio. eo. c.

Gabella

¶ Gabellas volētes euitare loci vbi degūt si exeāt districtū loci illi⁹ ⁊ vadūt ad ꝫhendum alibi euitāt eas q̄ sortiūtur fore ibi rōe cōtractus fac l. si fundus. ff. de euic. ⁊ l. q̄. C. quēad. testa. ap. Ab. in. c. fi. de foro compe. xix. colum.

¶ Gabella seu collecte generales nō p̄nt imponi sine p̄missu p̄incipis. vt. C. de exa c. tribu. l. j. li. x. ⁊ de excusa. mu. l. placet collectaz seu gabellā. tm̄ specialē vnaquēq̄ ciuitas vel vniuersitas pōt imponere p necessitate sibi incūbente. C. de no. ope. nūci. l. oēs. no. glo. ff. q̄ cuius. vniuersi. l. j. §. q̄ si nemo. Bar. in suis ꝓsilijs ꝓsilio q̄ incipit. si aliq̄ possessio

¶ Gabellā seu collectas nō artāt clerici soluere p possessionib⁹ q̄s a laicis acquisierūt nisi in fraudem collectaꝝ facerēt possessiones in eos trāsferri. quia nullū mun⁹ extraordinariū clerico pōt ponī. C. de epi. ⁊ cleri. l. j. ⁊ cū collecta est mun⁹ extraordinariū q̄ nō imponit a lege vel senatuscōsul. ff. de vaca. mu. l. in oneribus. §. qui muneris. ergo ꝛc. Item lz de iure cōmuni clerici teneant ad ordinaria tributa p possessiones q̄s possidēt. vt. C. de epi. ⁊ cleri. l. de his tm̄ hodie p cōstōnem Fre. ad nulla tenent p auten. Item cōmunitas eo. ti. maxie q̄ collecta ē mun⁹ q̄ō imponit p̄sonis p p̄timoniō q̄ō nō pōt imponi nisi sbiect' ciuib⁹ seu incolis tm̄. ff. de mu. ⁊ ho. l. rescripto ⁊ on⁹ soluendarū collectaꝝ nō inheret rei ratione p̄sone clerici. vt allega. l. rescripto ista ē cōclusio Bar. in suis cōsilijs ꝓsilio q̄ incipit. si aliqua possessio. vi. ō. ecclie ⁊ clerici. ⁊ vide. j. tributū. ⁊ vide. ō. bona laicoꝝ.

¶ Gabella q̄ iuste nō ē imposita licite fraudat. vide supra fraus.

¶ Gabella an soluat de permutatōe si pecunia detur in cōpensatōne valoris vnius rei. vide. j. permutatio versi. si duo.

Genus

¶ Gen⁹ ⁊ spēs q̄liter accipiant fm iuristas plene p Abb. in. c. pastoralis. §. q̄m. de rescrip.

¶ Gen⁹ q̄n ꝓtineat species et cuius q̄litatis vel an ꝓtineat indiuidua. Abb. in. c. sedes eo. ti. notabiliter.

¶ Genus lz operetur tm̄ quo ad omnia sicut species quo ad speciē. vt. l. iurisgentiū. §. ff fraudandi. ff. de pact. tm̄ vbi requiritur notabilis exp̄ssio nō sufficit facere mentōez p gen⁹. vt in. c. in nostra. de rescrip. ⁊ ibi Abb. j. colū.

¶ Generi an derogat p speciē q̄n plura veniūt puri ficanda in vna re. vide decre. signāter Abb. in. c. ex parte. j. de offi. dele.

Genitiuus

¶ Genitiuus licet denotet dominiū. viij. di. quo iure. ⁊ no. in. l. quint⁹ muci⁹. ff. de auro ⁊ argēto lega. non tamen semper denotat dominium sed quandaz facultatem seu ius administrandi seu possidendi ex communi vsu loquendi. de quo vide glo. in. capitlo

ſ. ꝛe poſtu. prela. Bar. in phemio. ff. noui. tãgit Ab. in. c. qr. b. ꝛe iudi.

Geſta

¶ Geſta p eũ qui gerebat p plato an tenent. vide. s. error. 7. j. intruſus.

¶ Geſta p excõmunicatũ tolleratũ vl nõ tolleratũ an teneãt. vide. s. excõmunicatõ. vſi. geſta cũ ſeqn.

¶ Geſta p appellatõez extraiudicialẽ an valeant. vide. s appellatõ. vſi. p appellatõ.

Gratia

¶ Gratia impetrata ad bñficiũ obtinẽdũ an ꝛebet facere mentionẽ ꝛe dignitate ſeu bñficio obtẽto ab impetrãte 7 ꝛe q̃litatib 7 quãtitate reddituũ obtinẽdi ſeu obtẽti plene Abb. in. c. ad aures. õ reſcrip.

¶ Gra impetrata p forenſez nõ valz niſi in ea fiat mentio q ẽ forenſ 7 cui⁹ dyoceſ ſit qr alꝫ bñficia ꝛebẽt naturalib in patria Abb. i. c. ſi ponẽte ꝛe reſcrip.

¶ Gratia viciat p ſubreptionẽ in facto alieno. vide j. ſubreptio.

¶ Gratia ſubreptitia ſi põt reduci ad tẽminos iurĩ cõmunis nõ viciat ex quo ignorãtia pbabilis interceſſit facit. c. gra. õ reſcrip. li. vj. plene p Abb. in. c. ſuper literis. ꝛe reſcrip.

¶ Gre ſi a papa ſint diuerſ pceſſe an ẽ ſtandũ pſentatõni vl date Abb. in. c. caplm. ꝛe reſcrip. ũ. colũ.

¶ Gratiã impetrãs ad bñficiũ ſi ſit negligens an 7 qñ pdit eã 7 ſcõs impetrãs pferat plene p Abb. i allega. c. caplm pe. 7 vlti. colum. 7 vide Lapum ſua allega. cxx.

¶ Gram impetrãs ad bñficiũ tenet facere mentionẽ ꝛe bñficio ꝛe q̃ ẽ ſpoliat⁹. 7 vide. j. literas.

¶ Gratia an ꝛebeat õ neceſſario pbari p ſcripturã Abb. in. c. in noſtra. ꝛe reſcrip. in. ſi.

¶ Gratia an ſit habẽda loco titli beneficialis ibidem 7c.

¶ Gratia in qua falſa exꝑſſio ꝓtinet an viciet. vide s. falſitas.

¶ Gratia ſcõa ſi ẽ ꝓditionata ex pẽdentia ꝑme gre p clauſulã nõ obſtãte q p alio ſcripſerim⁹ 7c. ſi prima gra fuit executa vl nõ an obſtabit dicta clauſula plene p Abb. in. c. mandatũ. ꝛe reſcrip.

¶ Gratia ẽ ſubrepticia ſi forenſis impetrat bñficium 7 nõ facit mentõez ꝛe loco ſue originis qr in dubio papa intẽdit ꝓuidere cuiq in patria ſua. glo. et Abb. in. c. ſi ꝓponẽte. ꝛe reſcrip. 7 colligit ꝛe cleri. p egri. c. j. 7 ter. in. c. bone ſcõo ꝛe trãſla. pla. 7. c. epus. lxj. di. 7. c. ad ꝛecorẽ. ꝛe inſti. 7 ibi Abb.

¶ Gratioſa ꝓceſſio nõ pſumit his q nõ ſolẽt ꝛe facili ꝓcedi vt vult Jnno. in glo. in. c. bone. ij. ꝛe poſtu. p la. 7 Bar. i. l. j. §. q hoc intdicto. ff. õ itine. actuq; pri. in his vo q ſolẽt gratioſe ꝓcedi pſumit facilis ꝓceſſio. Abb. in allega. c. bone. v. colum.

¶ Si papa ſcribit p primo beneficiãdo in tota dyoceſi 7 p ſcõo in certa eccl̃ia eiuſdẽ dyoceſ pfertur primꝰ ſcõo. qr vtraq; gra ẽ ſpecialis vt ẽ ter. no. in. c. expte. j. ꝛe offi. ꝛele. 7 ibi Jnno. 7 Hoſti. vbi no. q gra ad bñficia ꝓſeq̃nda põt dici bñficiũ 7 ſortit poti⁹ naturã priuilegiũ q̃ ſimplicis reſcripti cũ ſit bñficiũ pncipis iurta no. p Jo. an. in. c. olim. ꝛe verbo. ſig. 7 per Bar. in. l. fi. ꝛe cõſti. pnci.

¶ Gra pncipis põt ꝛeclarari ſeu certificari p aliaꝫ pbatõez extrinſec⁹. vide. j. priuilegiũ pncipis.

¶ Gratia nouit impetrata p legitimatũ 7 diſpẽſatũ ſup ꝛefectu natalium nõ valet niſi õ priori ꝛefectu 7 ꝛe diſpẽſa. prius facta faciat mẽtionẽ vt. c. veniẽs. ꝛe ꝑſcrip. 7. c. ij. ꝛe filiis ꝑſbyte. li. vj. 7 ibi Jo. an. nã ſcõa diſpẽſatõ addit ꝑme excedẽs primũ moderamẽ iõ nõ valet ꝛe pori ꝛefectu nõ facta mentõe. Si em̃ papa ſciuiſſet diriſſet forte ſufficit tibi gra conceſſa cũ moderamine no. Abb. in. c. veniẽs õ ꝑſcrip. tercia colum.

¶ Gram ſeu bñficiũ impetrãs a papa ſb pacto ſeu promiſſiõe aliq̃d accipiendi vel dandi ẽ excõmunicatus. 7 vide. s. excõmunicati ſũt hodie.

¶ Gra pncipis nõ cõceſſa motu ꝓꝓrio an excludat ſbreptõez gre 7 vide. j. papa ſi motu ꝓꝓrio.

¶ Nõ oia exꝑſſa i impetratõe gre reddũt ipam gratiã ſubrepticiã illa tãtũ ſũt neceſſario exꝑmenda q̃ hñt aut difficultate promiſſionẽ aut ex toto impedire 7 ꝺ arbitrabit bon⁹ iudex. vt. c. ſup lris 7. c. poſtulaſti. õ reſcriptis. no. Abb. in. c. ꝓſtitut⁹ õ reli. womi. ꝑma colũ. 7 vide. j. papa ſi motu ꝓꝓrio.

¶ Gratiã impetrãs ad bñficiũ obtinẽdũ nõ ſolum ꝛebet facere mentõez ꝛe dignitate vl bñficio quod obtinet ꝺ etiã ꝛe noie ſue dignitatis vt. c. ad aures. ꝛe reſcrip. 7 ibi Abb. circa pncipi. facit. c. ſi motu ꝓꝓrio. ꝛe ꝑben. li. vj.

¶ Be qualitate bñficij impetrãdi ẽ fiẽda mentõ in litera gre. vt. ſ. ſi habet curã aiarũ vt. c. cũ illis õ ꝑbẽ. li. vj. vl ſi bñficiũ requirit reſidentiã. ar. in. c. fi. õ cleri. nõ reſiden. Jtẽ ſi illud bñficiũ ſit dignitas vt. c. ad aures ꝛe reſcrip. 7 regularit ꝛe oiw fienda ẽ mentio in gratia q̃ poſſent inducere pncipẽ ad nõ cõcedendũ. vt. c. poſtulaſti. ꝛe reſcrip. vel poſſent ſbtrahere pncipẽ a ꝓceſſiõe. no. p Abb. i. c. ad aures. ꝛe reſcrip. ũ. colum.

¶ Gra ad bñficiũ obtinẽdũ ad inſtantiã impetrãtis nõ valet niſi fiat mẽtio valoris ipſius bñficij vt ſcilicet nõ excedat valorẽ tante quantitatis vt no. Abb. in. c. fi. ꝛe ꝑſump. 7 hoc ꝛe ſtilo curie 7 ẽ vtile 7 neceſſariũ vt fiat talis exꝑſſio ar. c. poſtulaſti ꝛe reſcrip. Abb. in allega. c. aures. iij. colum.

¶ Gratia ꝓceſſa p pncipẽ etiã motu ꝓꝓrio lz motus ꝓprius excludat ſbreptionẽ vt. c. ſi motu ꝓꝓrio. ꝛe ꝑben. li. vj. non tñ opat circa intrinſecas q̃litates beneficij nec motus ꝓprius firmat gratiã ꝯ volũtatem ꝓcedẽtis nec in ꝓiudiciũ tercij nõ ergo includit beneficiũ cũ cura nec beneficiũ iuris patronat⁹ niſi ꝛe eo fiat mẽtio 7 ꝛe alijs intrinſecis q̃litatib. not. Jo. cal. in. c. mandatũ. ꝛe reſcrip. 7 Abb. in. c. ad aures. iij. colum.

¶ Gratia nõ valz ad ſecũdũ bñficiũ obtinendũ ſeu etiã diſpẽſatio niſi fiat mẽtio ꝛe q̃litatib primi beneficij. vt ſi hñs ꝓpoſiturã impetret vt ꝓſonatũ poſſit ſil cũ ꝓpoſitura obtinere certe ſi nõ facit mẽtionẽ q ꝓpoſitura erat curata nõ valet gra ſeu diſpenſatio. quod ꝓbatur in cle. j. ꝛe ꝑben. Hoſt. 7. Jo. an. in. c. poſtulaſti. ꝛe reſcriptis. Abb. in allega. c. ad aures. quarta colum.

¶ Gratiã ſeu diſpenſatõez impetrãs ſup pluralitate beneficiorũ ſi nõ fac mẽtõz q illa bñficia prius tenuerat illicite recipiẽdo inde fruct⁹ nõ valet diſpẽſatio. no. Compoſ. 7. Jo. an. in. c. duũ ſcõo ꝛe elec. 7 Abb. in. c. ad aures. ꝛe reſcrip. q̃rta colũ.

¶ Jmpetrãs ſimplr bñficiũ ſcõm ſi ꝓ receptõz ſcõi nõ vacat primũ ſaltẽ ipo facto tũc ex quo põt retinere primũ cũ ſcõo dz facere mẽtionẽ ꝛe q̃litatib primi ar. p locũ a ſpeciali in cle. ſi roman⁹ ꝛe ꝑben. ſi autez ꝓ receptionẽ ſecundi vacat primũ tũc qr forte ſi papa ſciuiſſet ꝛe q̃litatib primi nõ ſoluiſſet eũ a primo bñficio ꝓcedendo ſibi ſecũdũ tenet etiã facere mentionẽ ꝛe qualitatib primi. 7 facit ratio dicti. c. poſtulaſti. ꝛe reſcrip. Abb. i. allega. c. ad aures. quinta colũ.

¶ Gratiã nõ di facere papa ſi fac id ad qõ õ iure tenet ꝺ tunc dicit gratiã facere q̃n id ad quod ꝛe iure non tenetur ẽ no. Abb. in. c. ſedes. ꝛe reſcrip. prima colum.

¶ Gratiã nõ viciat ſbreptio qñ falſitas nõ eſt cauſa inductiua gr̃e cũ ꝓſtat ó corpe bñficij nã falſa ꝛe mõſtratõ nõ viciat qñ ꝓſtat ó corpe vt in.l. falſa ꝛe mõſtratio. ff. ꝛe ꝓdi. ꝛ ꝛemon. ꝛ qõ no. in. c. ſignificãte. ꝛe reſcrip. ꝛ dñi ꝛe rota ꝛeciſi. cccl xx. in antiquis tñ falſitas eẽt expꝛſſa nõ cã ꝛemõſtratiõis ꝫ cauſa taxatõis gr̃e tũc viciaret vt ẽ caſus in. c. ſuſceptũ. ꝛe reſcrip. li. vj. ẽ ꝛcluſio Abb. in. c. ſup literſ. ꝛe reſcri. pꝛima colum.

¶ Gratia aſſumit vires ex mẽte ꝓcedẽtis vt. c. cum a deo. ꝛe reſcrip. ꝫ ſi ꝓcedẽs nõ eẽt ꝓceſſus expꝛſſa veritate ergo gr̃a nulla vt ſentit Jo. an. in. c. ad audiẽtiã. ꝛe reſcrip. ꝛ ẽ rõ. qz ceſſante cã gr̃e ceſſat gr̃a vt. l. generaliter. C. ꝛe epi. ꝛ cle. ꝛ hoc etiã ſi ꝑ ignorãtiã fuit expꝛſſa falſitas vt ꝓcludit Abb. in. c. ſuper literis viij. colum.

¶ Gratia ſi ꝓcedat a papa alicui ordinario ad ipſius ſupplicatõez reſeruando collatõi ſue ea vice dũtaxat auctoritate apoſtolica quatuoꝛ bñficia eccleſiaſtica ꝛ q; ea ꝓferat ꝛc. an in ꝓdicta gr̃a includẽt bñficia ſede apoſtolice ſpecialiter reſeruata ſeu bñficia i curia vacãtia bñficia ad ſedẽ apoſtolicã ꝺuoluta ꝛ an i dcã gr̃a includãt bñficia q̃ ſpectãt ad ꝑſẽtatõz patronoꝝ laicoꝝ ꝛ ꝛe mõ ꝓcedendi in ꝓdict̃ ꝑ ordinariũ executorẽ vide late ꝛ notabiliter Lapũ ſua alle ga. lxxxiij. vbi tenet q; ſi vn⁹ ex nolãtis ꝑ ordinariũ moꝛit ante vacatiõez ſeu acceptatiõez vel collatõz ſibi factã poterit aliũ nolãre ſicut acceptãs bñficium ſibi nõ ꝛebitũ cũ ꝓteſtatõe põt aliud acceptare nec in tali caſu ẽ neceſſaria ꝓteſtatio licet nõ noceret vt Lapus vbi. ſ. idẽ Uncha. in. c. cũ in multis. ó reſcrip. li. vj. ad fi. ꝛ melius ꝑ eũ in. c. ſi cõpromiſſarius ꝛe elec. li. vj. vbi Dominic⁹ ꝛ vide. j. patronoꝝ laicorum.

¶ Gr̃a q̃qz aſſumit̃ ꝑ ꝓtemplatõe ſeu intuitu vt. c. vnico ꝛe cõmo. in pꝛin. q̃qz gr̃a ſumit̃ ꝑ ꝓceſſiõe alicui⁹ beneficij ſeu iuris ad obtinẽdũ beneficiũ vt in c. gratia ꝛe reſcrip. li. vj. ꝛ in cle. gratia eo. ti. q̃qz aſſumit̃ ꝑ donatione ſpũſſancti. j. q. j. gr̃a. ꝛ ſm Theologos duplex eſt gr̃a alia gratis data. alia gratũ faciens. ꝛe quibꝫ ſcõo ſenten. di. xvj. ꝛ clemen. ſecunda ꝛe magiſtris. notat Abb. in. c. vnico. ꝛe commo. in pꝛin.

¶ Gratia ꝺz facere mentõez ꝛe bñficio ſbtracto ſeu occupato impetranti nã alꝫ poſſet via aperiri fraudib⁹ qz faceret q̃s ſe ſpoliari vt poſſz impetrare aliꝫ beneficiũ ꝛ repetere pmũ cõcludit. Abb. in. c. cũ teneamur. ꝛe ꝑben. in fi.

¶ Si in gr̃a pape apponit̃ illa clauſula cõſueta ſeu quocũqz mõ vacet vl̃ ꝑ alteri⁹ cuiuſcũqz pſone ꝛc. nõ poterit tũc ordinari⁹ ſe opponere impetrantẽ a papa ꝑ ꝛuolutõez pſtlẽ lateran. nec allegare ignorantiã. ꝛ ẽ ſemp vtile hãc clauſulã apponere vt euitetur diſpoſitio. c. ſuſceptũ ꝛe reſcrip. li. vj. no. Abb. in. c. ex pte ꝛe cõceſ. ꝑben. iiij. colũ.

Sequñtur additões Bo. Lu. ꝛe Campis ad pꝛecedẽtẽ lr̃am. G.

Generalis

¶ In generali ſmõe nõ intelligit̃ pſona vide Abb. qualit̃ intelligat̃. notat Abb. in. c. petitõ. ꝛe iureiuran.

Gloſa

¶ Bernard⁹ gloſator fuit ꝛe villa parme ño. Abb. in. c. ſicut ꝛe elect.

Grangia

¶ Quis adminiſtrabit ſacramẽta exiſtentibꝫ in grangiis religioſorum. no. Abb. in. c. auctoritate ꝛe cenſibus. Et vide ibi an poſſit pꝛeſcribere iura prochialia.

Grauis

¶ Que pſona dicit̃ eſſe grauis no. Panor. in. c. licz. ꝛe teſti.

Guerza

¶ Guerra nõ poteſt ſine pncipis volũtate moueri Abb. in. c. olim. ꝛe reſti. ſpoli.

Edificium

Hedificiũ nouiter factũ in publico nõ ꝺz ei imponi vectigal vl̃ aliq̃ penſio ãnuatim. vt in. l. ij. §. ſiqs a pncipe. ꝛ ibi Bar. ff. ne qd i loco pub. ꝛc.

Heres

¶ Heres clericꝰ tenet̃ inuentariuz ꝓficere alꝫ tenet̃ vltra vires hereditatis licz eccl̃ia nõ teneat ad hoc vide. ſ. clericus.

¶ Heres nõ ꝑſcribit ſi ꝛefũctꝰ habuerit malã fidez. ꝛ vide. j. ꝑſcribere nõ põt. ꝛe iure ciuili.

¶ Heres nõ põt ꝑſcribere cũ mala fide ſic̃ nec ꝛefũctus. vide. j. ꝑſcriptio. verſi. heres.

¶ Heres an teneat̃ ex ꝓfeſſione ꝛefuncti. vide. j. heres appellare nõ poteſt.

¶ Heredis inſtitutõ an põt fieri nutu. vide. j. inſtitutio heredis.

¶ An ꝓtra heredẽ põt agi interdicto vñ vi. vide. j. ſcriptum. verſi. ꝑ reſcriptũ. cuz ſe. ꝛ vide. ſ. exceptio ſpoliatõis nõ cõpetit.

¶ Heredes an efficiat ficta cõfeſſio ꝛefũcti vide. j. poſitio. verſi. ꝛ ſi in poſitionib⁹.

¶ Heres adeũdo hereditatẽ licz nanſciſcit̃ dominium nõ tñ poſſeſſionẽ niſi corpaliter apꝛehendat eã. vt. l. cũ heredes. ff. ꝛe acqui. po. ꝛ q̃d ꝛe ꝑlato. vide. j. ꝑlatus. poſt ꝓfirmatõez.

¶ Heres põt inſtitui ab auo nepos legitimꝰ ex filio ſpurio. vide. j. inſtitui põt.

¶ Heres ſi ſuccedat ꝛebitori an extinguat̃ ꝛebitũ cõfuſiõe. vide. ſ. creditor.

¶ Heredis appellatõe in vltimis volũtatib⁹ liberi ſolũ intelligũtur ꝫ in ꝓtractib⁹ intelligũt̃ etiaz extranei heredes ſi liberi nõ ſtãt vt. l. in ꝓuentiõib⁹. ff. ꝛe ver. ſig. ꝛ. ff. ꝛe oper. lib. l. patronꝰ. no. Specu. ti. ꝛe teſta. §. j. vſi. fi. ꝛ ꝛe hoc vide Bar. in. l. ex facto. §. vlti. ff. ad trebellia. ꝛ. Henri. ꝛ Abb. in. c. cum dilecti. ꝛe vna.

¶ Heres nõ adiens hereditatẽ an ꝛ q̃ trãſmittat. vide. j. trãſmiſſio.

¶ Heres vſurarij an teneat̃ ad reſtitutõz vſurarũ vide no. ꝑ ꝛcto. in. c. tua nos ꝛe vſuris.

¶ Heredes vſurarij ſiue ꝛebitoris teneat̃ ad reſtituendas vſuras ſiue ꝛebitũ nõ inſolidũ ꝫ ſm hereditarias portiõnes. q; actiões cõpetẽtes ꝓra ꝛefũctuz diuiſe ſũt in heredes ꝑ hereditarijs portionib⁹. l. j. ꝛ. ij. C. ꝛe act. here. ꝛ in. l. pacto. ſucceſſori. C. ꝛe pac. et in. c. tua nos. ꝛe vſur. et ibi Abb. quem omnino vide.

¶ Heres vſurarij etiam in foro iudiciali non teneat̃ vltra vires hereditatis etiam ſi non confecit̃ inuentarium quia non tenetur ex ꝛelicto ꝛefuncti. no. Hoſtien in ſum. ti. ꝛe teſta. §. penul. verſi. quid ſi non cõfecit. ꝛ Jo. an. in. c. ij. ó vſur̃ li. vj. i nouella. et Abb. in. c. in literis. ꝛe rapto. et in. c. tua nos. ꝛe vſur. circa fi.

Heres ex iuramento ꝛfuncti nō pōt ꝓueniri coꝝ ecclīastico iudice cū iuramētū est ꝓsonale et non egredit ꝓsonā iurātis. vt.c. veritatis. ꝛ iureiuran. ℔ licet ex ꝓtractu ꝛfūcti nō pōt agi coꝝ ecclesiastico. officiū tñ iudicis poterit implorari vt heres cōpellat satisfacere aīe ꝛfuncti. ar. in. c. fi. ꝛ sepul. vbi no. Abb. scōa. colū. facit. c. a nob. ij. ꝛ sen. excōmu. in fi. ꝙ qō ipe Abb. no. in. c. cū sit generale. ō foro cōpe. in fi.

Heres an teneat ex relicto ꝛfūcti ō iure canonico vel ciuili. vide plene per Abb. in. c. fi. ꝛ sepul.

Heres nō adimplēs volūtatē ꝛfūcti et circa executoꝝ voti pdit omne emolumētū successionis nō ergo solū ꝓuat heres si nō soluit legata ⁊ fidei cōmissa vt auten. hoc amplius. C. ꝛ fideicōmiss. ℔ etiam si nō adimplet onera ꝛfūcti extrinsecus. ⁊ hoc etiā si ꝛfunctus ꝛcessit intestatus. vt in. c. licet. ꝛ voto. vbi no. Abb. in ꝓn.

Heres si spōte adeundo hereditatē pōt cōpelli ꝑ priuationē hereditatis ⁊ etiā ꝑ excōmunicationem adimplere voluntatē ꝛfuncti nā adeundo ꝙsi contraxit vt le. ⁊ no. in. l. more. ff. ꝛ acqui. here. ⁊ est tex. in. c. si heredes. ō testa. vbi no. et no. Ab. in. c. licet ꝛ voto. in fine.

Heres an teneat ex facto ꝛfūcti ꝓlati. ⁊ vide glo. in. c. ex ꝓsentiū. ꝛ pigno. ⁊ Inno. in. c. cū i officijs. ꝛ testamen. ⁊ vide supra ecclia nō teneꝫ.

Heres an pōt institui monachꝰ vide. j. monachꝰ nō mendicās.

Heres clerici ꝙs dicat ꝓmioꝝ ab intestato vide. ℔. clerici nullus.

Heres heredis licz regulariter testatoris ē heres C. ꝛ here. insti. l. vlti. ff. ꝛ ver. sig. heredi. ⁊. ff. ꝛ lib. ⁊ postu. l. j. tñ in quibusdā speciebꝰ nomē heredis ꝓmū significat nō vlterioꝛē. vt in. l. sciendū ē. ꝛ ver. sig. no. glo. in. c. ex transmissa. ꝛ fi. ꝓb byte.

Heredi dat interdictū vñ vi ⁊ bonoꝝ possessori ⁊ dat in heredē vide. j. interdictū.

Heres licet teneat necesse stare iuramēto ꝛfūcti ꝙō in suo testamēto fecit nō tñ creditoꝛes vt auten. ꝙō obtinet. C. ꝛ pba. nā lz ꝓsumat ꝙ testatoꝛ in vlti. articulo vez dicat nō tñ est sufficiēs ꝓbatō iudi. ff. ꝛ pig. act. l. gayus. ff. ꝛ le. ij. ℔. quisꝙs ⁊ ꝛ le. ij. l. cū quis. ℔. ticia. no. glo. in. c. lras. ꝛ ꝓsum.

Heres institutus in re certa nō dato alio coherede obtinet hereditatē in totū ꝙ nō pōt ꝙs ꝛcedere testatꝰ ⁊ intestatus. vt. l. si ex fūdo. ff. ꝛ heredi. in sti. ⁊ talis heres totā hereditatē assumēdo est tutꝰ etiā in foro aīe no. Fre. ꝓsilio. cxxvj. vbi refert ꝙ alij multi ꝛctoꝛes theologi idē ꝓsuluerūt. ⁊ idē Jo. cal. post beatū Tho. in ꝓhemio cōpilatōis ꝛ testa. ꝙō verum nisi volose fuisset inductus testatoꝛ ad instituendum in re certa quod limita vt no. glo. notabilis in. c. fraternitatis. xij. q. ij. que dicit ꝙ in foro anime non tenetur quis restituere rem cuz pena dupli vel quadrupli sed satis est satisfacere in prima substantia rei. nota. Abb. in. c. ij. ꝛ testa. in fi.

Si pater instituat filiū suū heredez in vsufructu oīm bonoꝝ suoꝝ in vita ꝓsua nō dz cōputare in legitima illū vsufructū ꝙ legitima filioꝝ nō in fructib sed in reb hereditarijs ipis ⁊ in substātia testatoris ꝙ repitur tpe mortis patris ꝛtrahi dz vt. l. iubemꝰ C. ad trebel. vt no. Pe. ō ancha. in quodā suo ꝓsilio eleganti ꝓsilio. cxvij. vt refert Bar. in. c. fi. ꝛ pigno. quarta colum.

Heredis institutōez an ⁊ qñ opetur verbum relin quo additum vniuersitati vide. j. institutionez heredis.

Heres inuentarij nō ꝓficiēs teneat etiā ꝛ iure cano. vltra vires hereditatis. vide j. inuen.

Heres an cōpellat soluere legitimā filio testatōris in singulis rebus vel in vna re vide supra. filius an pōt.

Heres nō ꝓsumit hereditatē adire nisi hoc ꝓbet nō. ꝑ glo. ⁊. Bart. ī. l. necessitas. ꝛ acqui. here. vt refert Abb. in. c. j. ꝛ solu.

Heres filius vel ecclesia si inuentariuz nō confici ant an teneantur vltra vires hereditatꝫ. vide. j. inuentarium.

Heres clerici pōt repetere expensas ꝙs clericus ō suo patrimonio fecit in beneficio. vide. ℔. beneficio tuo qui in primo.

Hereditas

Hereditas nō adita an ⁊ qñ ⁊ quib transmittatur vide. j. transmissio.

Hereditatis bona cōmunia si duo frēs possiderēt illa bona ꝑ ꝛcennium tanꝙ diuisa ꝓsumit diuisio licz nō ꝓbetur excursu tanti tpis. vt. l. penul. C. cōmuni. diui. ⁊ ibi glo. si vo agit ꝛ magno ꝓiudicio. j. ꝛ ꝓscribenda ꝓprietate nō sufficit cursus tpis ℔ requiritur ꝓscriptō legitima. no. Specu. ti. ꝛ loca. ℔. nūc aliqua. versi. lxij. ⁊ Abb. in. c. peruenit. ō censi. in fine.

Hereditaria successio in ecclīa locum non habet vide glo. ⁊ ꝛcto. in capitulo primo. ꝛ prebendis et dignita.

Hereditatez paterna nō pōt filius heres a patre institutus repudiare retēta sibi legitima. nā cū etiam in legitima fuerit institutꝰ nō pōt ꝑ parte acceptare ⁊ ꝑ parte repudiare. vt tenet Bar. ī. l. gerit. ff. ꝛ acqui. here. ⁊ Bal. in. l. j. C. qñ nō peten. ptes heredi. ac. ⁊ eadē rōne dicēdū ē in pte ꝛcedēte ab intestato qz nō pōt filius ꝑ parte agnoscere hereditatem paternā ⁊ ꝑ parte abstinere. ar. in. l. j. ℔. si ex fūdo. ff. ꝛ here. institu. no. Abb. in. c. Raynucius. ꝛ testa. in fine.

Hereditas licz auferat alicui tāq indigno. nihilomin⁹ remanet in eo ius ⁊ nomē heredis. ⁊ est rō. qz exquo ꝙs semel fuit heres nō pōt facto hoīs ꝛsinere esse heres. ar. in. l. ⁊ si fine. ℔. se. ff. ꝛ mino. hinc ē ꝙ heres rogat restituere hereditatē etiā si faciat ptra volūtatē ꝛfūcti ⁊ incidat in penā ꝓuatōis hereditatis semp retinebit falcidiā. vt plene ex. c. Raynaldus ꝛ testa. ⁊ ibi Abb. v. colum.

Hereticus

De crimīe hereſis nō pōt secularꝫ inder se intromittere cū sit crimen mere ecclīasticū nisi tm respectu executōis ad petitōz ecclīe vt ē casus in. c. inquisitōis. ℔. phibem⁹ ꝛ hereticis. li. vj. ⁊ glo. ⁊ Abb. in c. cū sit generale. ꝛ foro cōpe. viij. colum.

Hereticus nō ē ꝙ licet dubitet ꝛ fide ⁊ scrupuluz habeat ꝓscientie nō habet firmitatē animi nec ꝓseuerat in quadā ꝓtinatia ℔ ꝓfirmat se cū fide ecclīe. no. notabiliꝫ Abb. in. c. j. ꝛ hereti.

Ad hoc vt hereticis redeuntib ad fidē dimittat pena mortis requirūt duo. s. vt incōtinēti ⁊ sponte reuertant ad fidē. si ergo ex interuallo ⁊ nō spōte redissent ℔ metu pene vel ꝓbatiōis nō ē eis ꝓcendum vt in. c. ad abolendā. ō here. ⁊ qñ. dicat spōte redire vide qō no. Archi. in. c. cōmissi. ō hereti. li. vj. ⁊ Jo. ꝛ lig. cle. ad nostrā. ꝛ hereti.

Hereticus est capitali pena puniendus ꝛ iure ciuili vt. l. licentiā. C. ō. hereti. iuncta. l. qui vltio supplicio. ff. ꝛ penis. ⁊ hanc penam esse ꝛbitam interpretatur consuetudo. Conuenienter ergo. l. diuina canonica ⁊ ciuili necnō ꝓsuetudinaria puniunt heretici pena ignis vt colligitur ex euangelio Jo. xv. ca. siquis in me non manserit mittetur foras sicut

palmes ⁊ arescet ⁊ colligêt eũ ⁊ in ignem mittêt. no. Abb. in capitulo ad abolendam eodem tit. tercia colum.

¶ Heresis suspitionẽ inducit ptinatia annalis pseuerantie si qs nõ pfitetur ꝓrio sacerdoti ꝑm formã c. ois. ó pe. ⁊ remis. qz cũ nõ facit ad id qõ ois fidelis teneť vt ibi ꝑ ꝓseqũs psumit aliter sentire ꝛ sacramentis q̃ sentiat eccl̃ia ꝛ hereti. ad obolendam ꝓmo responso. nam q oipotentẽ ꝛ metuit. xj. q. iij. q oipotentem. ⁊ qui se ab eccl̃ia sepat nec sanctã cõmunionẽ recipit hereticꝰ appellať. vt auten. ꝛ privilegio vtis. primo responso. ꝛcludit ergo Hostiẽ. ꝑm ꝑe. ꝛ ancha. in c. fi. ꝛ penis. q eccl̃ia ꝛ rigore post tantam expectationẽ ⁊ cõtumaciã posset illum ꝓdẽnare ꝛ hereſi licet equitatem pferẽs nõ sequať hũc rigorẽ. vt Hosti. ⁊ ꝑe. vbi. s.

Heremita

¶ Licet heremita bonus cuius vita cõmendabiť ẽ vt. c. qui vere. xvj. q. j. sit religiosa psona et ꝛ honestate tenetur ꝓmittere ⁊ obseruare ꝓtinentiã. vt. §. ecce. xvij. q. ij. nõ tñ gaudet ꝓuilegio ecclesiastico respectu fori vel psone. imo tales heremite sunt locuste sine rege. nota. glo. in dicto. c. qui vere. Abb. in. c. cum ad monasterium. ꝛ elect. et in. c. ij. ꝛ foro com pe. vide. j. ꝓuilegio ecclesiastico. non gaudet heremita.

Honor

¶ Honor pferendus est in honore ⁊ maioritate is q ꝓus legitime fuit ordinatꝰ vel ꝓmotꝰ nisi posterius ꝓmotus habuerit dignitatẽ a pncipe vt. c. j. ꝛ mai. ⁊ obe. ⁊. l. fi. ꝛ al. scribẽ. sed si nõ datur ꝓritas in tẽpore vel officio pferendus est is q functꝰ ẽ maioribꝫ officijs vel si ples assumpti sũt ad honores ciuitatꝫ ⁊ data paritate pferendus est antiquior tpe. et is q habet filios pferendus est nõ habẽti vt tex. no. in. l. j. ꝛ al. pscriben. et ibi Bal. et in. l. Albo. et ibi Bal. C. ꝛ ꝛcu. li. x. plene per Abb. in. c. j. ꝛ maio. ⁊ obedien.

¶ Honorandus nõ est hõ plus q̃ ꝛus vt hodie fit ꝓ aliquoꝫ puersitatẽ inferioꝫ ⁊ ipsoꝫ adulationeꝫ et per superiorum inflationem et elationeꝫ quia q̃si ad ydolatriam homines conuertuntur. cõtra id Apoc. xix. c. ꝛ quo vide notabi. Hosti. et Jo. an. in c. ecce xps ꝛ iureiuran.

Homicidium

¶ Vide. j. litera. O. homicidiũ ꝓ totum.

Hospitale

¶ Hospitale etiã si hz primoniũ põt ponere rectorẽ ẽpus ⁊ ad eũ ptinet cõfirmatio ⁊ ordinatio. vt. c. ó sinodochis. ⁊ ibi glo. ⁊ Abb. ꝛ religi. domi. licet ꝛ redditibꝫ hospitalis ẽps disponere nõ põt ad libitũ sed vt ordinet vt est cõsuetũ. vt cle. qz cõtingit. ó relig. domi. qó habet locũ in hospitalibꝫ auctoritate ẽpi edificãtis. In alijs aũt nõ põt se intromittere ꝧ patronus hospitalis advelle disponit. vt in. c. inter dilectos. cũ ibi no. ꝓ Jnno. ꝛ vna. ꝧ si patronus ẽ mortuus ad curam episcopi pertinet vt voluntas pia ꝛfuncti executioni mandetur vt in auten. ó ecclc. ti. §. si quis. cum se. et Abb. in allega. c. ꝛ sinodochis.

¶ Hospitalis rector põt eẽ religiosus si habeat ecclesiã curatã vel si hospitale sit subiectum monasterio ⁊ monachus ꝛputeť ꝓ Abb. tanq̃ obediẽtiarꝰ vt tenet Fre. ꝛ senis pscilio. clvj. Jtẽ ⁊ clericus secularis põt esse rector sed nõ habere in titulũ. vt cle. ꝓ ẽras. ꝛ pben. ⁊ laicus etiã põt dũmodo nõ sit suspectus Abb. in. c. ꝛ sinodochis. ꝛ reli. domi.

¶ Hospitale nõ dicit locus religiosus nisi fuerit ꝛ putatũ seu edificatũ auctoritate pontificis nec priuata psona potest facere locũ esse religiosũ. vt colligit ex. c. ad hec. ꝛ reli. domi. põt ergo hospitale edificatum sine auctoritate reddite ad humanos vsus qó inteligo viuente eo qui hospitale edificauit vt no. in. c. inter dilectos. ꝛ dona. si autẽ ꝛcessit q eũ edificauit nõ põt ad humanos vsus redire. vt in auten. ꝛ eccle. ti. §. si qs. Abb. in allega. c. ad hec. vide ꝛ hoc qó latꝰ no. in. c. inter dilectos. ꝛ dona.

¶ Hospitalis an possunt visitari per ẽpum. vide. s. archiepiscopus.

¶ Hospitalitatẽ teneť clerici etiã seculares seruare vide. s. clerici etiã seculares.

¶ Hospitale oratoriũ seu eccl̃iã ꝛ nouo pstituẽs põt sibi censum tpalẽ retinere vt in. c. ꝓterea ó iure patro. ⁊ c. pstitꝰ. ꝛ reli. domi. et põt i hospitalibꝫ hñtibꝫ patronũ ipe patronꝰ ponere rectorẽ no. per Abb. in. c. inter dilectos. ꝛ dona. ⁊ in. c. olim. j. ꝛ resti. spolia. circa prin.

¶ Hospitali assignanda ẽ dos sicut eccl̃ie. ⁊ vide. s. dos.

Hospicium

¶ Vide. j. litera. O. hospiciũ ꝓ totuz.

Sequũť additiones Bo. Lu. ꝛ Campis. ad precedentem lr̃am. H.

Habitus

De habentibus iurisditionem vel beneficium habitu et nõ actu no. Abb. in. c. pastoral. §. qm̃. ꝛ rescriptis.

Haustus

¶ Cõcesso haustu aq̃ pcedit iter ad haustuz no. i. l. iij. §. fi. ó serui. rusti. predio.

Homagium

¶ An eccl̃ia teneať facere homagiũ ꝓpter bona tẽporalia dño tpali vel fidelitatẽ. no. Abb. i. c. veniẽs ꝛ accu. ⁊ c. ex diligenti. ꝛ symo. c. fi. ꝛ regu. iuris.

¶ Homagiũ ⁊ inramentũ fidelitatꝫ sũt diuersa no. Abb. in eo. c. ex diligẽti.

Hora

¶ Differentia est inter horã pũctũ ⁊ momentũ quã vide ꝓ Abb. in capitulo primo ꝛ causa pol. et proprie.

¶ An existens in peccato mortali teneať dicere horas ⁊ ꝛ quo prosint. no. Abb. in. c. quod quid ꝛ peni. ⁊ remis.

¶ De horis nocturnis et diurnis et an clerici teneantur ad officium beate marie et ꝛ forma dicendi horas et qualiter ꝛbent dici. et an papa possit dispensare. vide plene per Abba. in capitulo ꝛ cele. missa.

Hobedientia

¶ Differentiã no. ꝓ Abb. inter hobedientẽ ⁊ rebellem. in. c. inter quatuor. ꝛ maio. ⁊ obe.

¶ Si ciuitas est rebellis potest ꝓnceps eximere castra ab eius obedientia. nota per Abb. in. v. c. inter quatuor.

¶ Obedire non tenetur quis pape nec etiam suo ꝓlato contra ꝛum vel vbi timetur scandaluz. Abb. no. in. c. cũ sup hijs. ꝛ maio. ⁊ obe.

¶ An religiosi possint cōpelli ad pstandā obedientiam p iuramentū eoꝝ prelato et quid ꝛ clericis secularibus notat Abb.in.c.cū in ecclesijs ꝛ maio.et obe.

¶ Religiosi inobediētes eoꝝ plato nō dñt extrahi a monasterio ꝫ ꝛbēt intrudi in carceribus vide p Abb.eo.c.cū in ecclijs.

¶ Obedientia honoꝛ ꝛ reuerentia differunt inꝛ se. no.p Abb.eo.c.

¶ Nō est licitū recedere ab obediētia plati vel episcopi etiā si sit crimiosus nisi in casibꝫ exceptis.nota.elegāter p Abb.in.c.cū nō liceat.ꝛ pscrip.

¶ Obedire an teneaꝫ subditus prelato si est ꝛtentus platus illo crimine ꝛ quo platus vult eū coꝛrigere.no.Abb.eo.c.

Hostis

¶ Penā cōtra portantes arma vel auxiliū infidelibus ꝛ saracenis vide p Abb.in.c.j.a quoꝛūdam.ꝛ iudeis.

¶ An licitū sit ꝛferre merces licitas vl illicitas tēpoꝛe guerre vel alio tpe ad hostes no.Abb.i.c.significauit ꝛ iudeis.

Iconomus

Iconomus ꝛbet poni in eccliavbi ꝛfertur prouisio ecclie nec superioꝛ pōt iuridice ꝛ rectoꝛe pmo videre ꝛ sic qui nō hꝫ rectorē ponat iconomū.vt.c.cū vos ꝛ offi.oꝛdi.ex quo no.q licꝫ capitulū sede vacāte nō habeat potestatē pferendi beneficia quoꝝ collatio ptinet ad epm vt.c.vnico ne sede vacāte li.vj.pōt tñ ponere iconomū vt allega.cū vos ꝛ ibi Abbas.

Idoneus

¶ Idoneitas requiritur in electo vel ipetrante bñficiū qō sit tpe electōnis vel ipetratōis nec pdest si supueniat.ꝛ vide.c.si eo.tpe.ꝛ rescriptis li.vj.ꝛ.c. ei cui ꝛ pbēdis.eodē libꝛo.Abb.in.c.duduū.j.ō ele. iiij.colum.

Ignorantia

¶ Ignoꝛātia qñ excusat ꝛ qualit̄ pbaꝫ ꝛ an ꝛ qñ admittitur ignoꝛantia pstitutiōis.Abb.plene in.c.ij. ꝛ consti.et vide glo.no.in.c.apostolice.ꝛ cleri.excōmu.mini.

¶ Ignoꝛātia q̄ est sine culpa euitat oēm penā legis vt.c.fi.q̄ ma.accu.posꝫ ꝛ sic intelligit̄.l.fi.ff.ꝛ ꝛcre. ab oꝛdi.fa.q̄ loquit̄ ꝛ statuto municipali qō nō ligat ignoꝛantē.Abb.in.c.ij.ꝛ pstitutōibꝫ.

¶ Ignoꝛātia an ꝛ qñ validet actū nullū seu ānullādū ꝓpter impedimtū supueniēs in pſonam iudicis. Abb.in.c.sciscitat⁹.ꝛ rescriptis.vj.colum.

¶ Ignoꝛātia an ꝛ qñ pſumaꝫ in facto ꝓprio.Abb. in.c.ab excōmunicato.ō rescriptis.vj.colū.

¶ Ignoꝛātia nō pſumit̄ in facto alieno qō quis indagare teneaꝫ ex officio ꝛ alleganti talē ignoꝛātiam incumbit onus pbandi.c.q̄uis.ꝛ re.iuris.iō iudex qui dicit ignoꝛare ꝛlicta subditoꝝ non excusaꝫ ibi cū teneatur inquirere vt.c.j.ꝛ offi.oꝛdi.ꝛ.l.ꝫgruit. ꝛ offi.pſi.colligitur p Abb.ex.c.innotuit.ō ele.iij. colum.

¶ Ignoꝛātia plati cōferētis indigno bñficiū pbaꝫ ꝓiuramētū.no.glo.in.c.nulli.ꝛ elec.li.vj.ꝛ.c.lectū ꝛriij.q.ij.ꝛ tex.in.c.si vo.ꝛ sen.excom.nisi cōiter fuisset ille habitus p indigno vel illegitimo seu fama fuisset oꝛta ꝓtra euꝝ qꝛ tūc statur iuramēto plati vt nota.Pau.in cle.pstitutoꝝ.ō electi.Abb.in.c.inno. tuit.ꝛ elec.circa finem.

¶ Ignoꝛāti an currit tps ad pſentiā vl eligendū seu pferēdū.vide.j.patrono ignoꝛanti.

¶ Ignoꝛātia que nō excludit oēm culpā sed solū ꝛ lū ꝛ statutū expresse vel tacite requirit ꝛlū nō habet locū in eo qui fuit in lata culpa licꝫ p modo culpe sit aliter puniendus.vt.c.siquis suadēte.xvij.q. iiij.iuncto.c.si vo.ij.ꝛ sen.excom.vbi ꝓcuriēs clericū ignoꝛanter nō incidit in excōmunicatōeꝝ cuꝝ dictū.c.requirit ꝛlū dum dicitur suadente dyabolo. tacite etiā includit ꝛlū qñ pungit actū qui fit in pſonam alterius vt si statutum dicit.siquis ꝓcusserit aliū puniaꝫ tali pena nā iniuria nō pōt esse sine ꝛlo plene ꝛ ꝫ p Bar.in.l.qō nerua.ff.ꝛ positi.Abb. in dicto.c.ij.ꝛ pſti.

¶ Ignoꝛās culpa lata extra casus supra positos regulariꝫ punit̄ sic̄ si ꝛlose fecisset qꝛ culpa lata ꝛlo equiparaꝫ vt regula magna negligentia.ff.ꝛ ꝛbo. signifi.ꝛ dicta.l.quod nerua.Abb.vbi supra.

¶ Ignoꝛās qui fuit in leui seu leuissima culpa non punit̄ criminaliter ꝫ ciuiliter puta ad reſartionē dāni vt.l.q̄ edes.ff.ō incen.rui.ꝛ nauf.no.Cy.in.l.siqs nō dicā rapere.C.ꝛ epi.ꝛ cleri.nam leuis culpa leuiter est puniēda.vt.c.cum dilecti.ꝛ accusa.sed si non potest puniri ciuiliter quia non ꝛdit damnuꝫ sed aliter venit contra legem punitur criminaliter ꝓ modo culpe ꝛ sic procedit quod no.glo.ꝛ Bar. in.l.recipiendum.ff.ꝛ penis.nam quemadmodum fit commutatio pene ex impotētia facti vt dicta.l. qui edes.vbi dicitur q̄ si non est soluendo damnuꝫ ꝛbet puniri in coꝛpus.idem dicamus in impotentia iuris quando non potest puniri ciuiliter q̄ puniatur criminaliter.notat Abb.in.c.ij.ꝛ consti.ꝛ wcto.in.c.finem litib⁹ ꝛ ꝛlo ꝛ cōtu.vide glo.in.c.nō satis.lxxxvj.dj.

¶ Ignoꝛātia nō pōt p solū iuramentū ꝓbari ꝫ cōcurrēti aliqua ꝓbabili causa ignoꝛātie pōt ꝛueniri ad iuramtū ꝫ tñ est arbitrariū ꝑm quantitatē ꝓiudicij ꝛ qualitatē pſone allegātis ignoꝛantiā ꝛ q̄litatē facti in quo ignoꝛantia ꝓtendit̄ ꝛ ꝫ tex. iūcta glo.in.c.innotuit.ꝛ elec.ꝛ.c.fi.ꝛ iure iuran.Abb. in alle.c.ij.ꝛ consue.

¶ Ignoꝛātia pstitutōis seu banni nō pōt ꝓtendi si bannū publicet̄ in locis eminentioꝛibꝫ seu solennibus ciuitatis nec ē necesse q̄ singuloꝝ auribꝫ inculcet̄ vt.c.j.ꝛ postu.Abb.in.c.ij.ꝛ pſti.in fine.

¶ Ab ignoꝛātia iuꝛis excusaꝫ q̄s vbi lex est mꝛtū dubiū.vt est tex.in.l.regula.ff.ꝛ iuris ꝛ fact.ignoꝛan.no. glo.ī.c.vnico.ō postu.pla.li.vj.ꝛ Abb.in.c.fi.ō pſti.

Ieiunium

¶ Ieiunū abstinētie nō rūpit̄ p potātē vl pꝰ cibū sumptū vel p assumptōeꝝ medicine no.Inno.super rubꝛica ꝛ obſua.ieiu.licet ꝓpter reuerentiā sacramenti eucharistie rumpetur ieiuniū p assumptōeꝝ vini.vt.c.ex pte.ꝛ cele.missa.ꝛ ibi Abb.

¶ Ieiunio q̄dragesimali licꝫ ꝛberem⁹ vestigia xpi imitari q̄ a cibo abstinuit q̄dragīta diebꝫ ꝛ.xl.noctibus vt.c.solēt.ō pse.di.j.ß qꝛ natura hūana ß nō patit̄ statuit eccl̄ia vt p illos.xl.dies ficte sumptos homines ieiunarēt.iō post vesperos expletos in ecclesijs tpe quadragesimali licitū ē cibum sumere ꝛ nō ante.no.Archi.in allega.c.solēt.in alijs vo ieiuniis nō est hoꝛa ab eccl̄ia pfixa sed cōmuniter ꝫuatur vt in meridie cibus sumatur ꝛ hoc consistit in consuetudine ꝛ obseruantia generali Abb.sup rubꝛica ꝛ obserua.ieiu.

¶ Ieiunium est priuatio cuiuslibet cibi post cenam vsq̄ in diem sequentem ꝑm Archi.in allega.c.solēt et ex hoc sequit̄ q̄ sumere aliquid post cibū sit frāgē

ieiuniū aliquid tñ sumere p collatōe in sero magis ad sustentatōem q̄ ad ꝛelicias nō est peccatum nec frangere ieiuniū. dum tñ hoc fiat tempore ⁊ ꝑm cōsuetudinem loci. nam exquo ꝛ hoc nō est ius specificū recurrendū ē ad ꝓsuetudinē loci p hoc. c. vtinā lxxvij. di. ⁊. c. illa. xij. videnť. n. in simili religiosos p cipue cister. statuisse vt hi ministrant alīs tempore ieiunij aliquid sumant vt melius possint ꝛferre p̄andiū. ⁊ ꝑm Inno. isti non dicunť frangere ieiuniū. idē in ministratoꝛib ꝝminoꝛ q̄ gustāt cibos ex suspitōe veneni idē in medicina necessaria ⁊ in oī bus seruať ꝓsuetudo. no. Ab. sup rubꝛica. ꝛ obserua. ieiu. ij. colū.

¶ Ieiuniū est abstinentia a carnib ⁊ ab oīb q̄ habent sementiā ab eis ꝑm Sofre. ⁊ sic videť q̄ ꝛebemus abstinere ab ouis ⁊ lacte et idē videť velle; In no. sup dicta rubꝛica ex causa tñ pōt statui ꝓpter penuriam piscium vt liceret vti istis lacticinijs dum tñ extra ieiuniū quadragesimale non est ergo frāge re ieiunium illis vti licet edentes peccent nō tñ peccant si hoc hz cōsuetudo ꝑm beatū Tho. ⁊ hoc idez tenet Archi. in. c. rogatōes. ꝛ cōse. di. ij.

¶ Ad ieiunia necessaria indicta p eccłam obligať vxoꝛ nec excusat mariti cōtradictio cum magis sit obediendum ꝛeo q̄ maritis iniuste ꝓcipientib. vt c. iulianus. xj. q. ij. nisi oꝛireť scādalū inter eos. tūc enim saltez ꝛ licentia sacerdotis poterit q̄ ꝑceptū eccłie nō obligat cū scādalo. vt. c. ij. ꝛ no. op. nū. ⁊. c. nihil. ꝛ reg. iuris.

¶ Potest eps dispensare cum causa circa ieiuniū p ecclam indictū et in aliud bonum compenseť. vt scz ꝓpter ꝛebilitatē sue ꝑsone si veniat ex ꝛefectu nature sine exercitio exteriori vt in agri messoꝛib ⁊ alīs artificijs q̄ ex longo ⁊ diuturno ꝛpe ꝛebilitanť ⁊ cō mode ieiunia tolerare ñ possunt. licita. n. est in ipis cōmutatio. ar. lxxvij. di. ꝑbiter. in fine. ꝛ quo vide latius Ab. sup rubꝛica ꝛ obserua. ieiu.

¶ Ieiuniū vnius diei pōt ex dispensatōe epi in aliā diē ꝑcedentē transferri q̄n ieiuniū accidit in festo principali alicuius ciuitatis seu loci seu ꝓpter aliaz veneratōem festi. ar. in. c. ij. ꝛ obserua. ieiu. ē cōclusio Ab. sup dicta rubꝛica. ꝛ obser. ieiu.

¶ Ieiuniū indictū ab eccła p verba cōia nō obligat transgredientē ad peccatū mortale nisi fiat ex cōtemptu vel ex inobedientia. secus si ex negligentia quia tunc transgrediens solū obligať ad venia le. vt no. Collect. in. c. j. ꝛ cōsti. secus si ieiunium sit indictū p verba ꝑceptiua vel equipolentia. q̄ tunc obligat ad mortale licet fiat sine cōtemptu. xiij. q. j. quod ꝑcipiť. ꝛ quo latius p Ab. in. c. nam concupiscentiā. ꝛ consti. vt refert sup rubꝛica. ꝛ obserua. ieiu. in fi.

¶ Ieiunare non valenti in quadragesima vel alio ꝛpe nō iniūgiť vt ieiunet alio ꝛpe. no. in. c. ij. ꝛ obs. ieiu. facit qđ no. j. horas canonicas. ℣. nō valēt. no. Ab. in. c. j. ꝛ obser. ieiu.

¶ Ieiunio ꝛetrahiť ⁊ abstinētie ⁊ maceratōni carnis ꝓpter excellentiā diei. vt. c. fi. ꝛ obser. ieiu. ⁊ sic videť q̄ in die festo non solum spūaliter hoīes gau ꝛere ꝛebent sed etiā cū honestate pñt i cibis aliquā ꝛelectatōem cape. nam cessante iactantia pñt tunc hoīes vti vestib magis ꝑciosis. no. Ab. in. c. fi. qđ ob serua. ieiu.

Illegitimus

¶ Illegitimus phibeť pmoueri p viā iusticie. vt. c. innotuit. ꝛ elect. nō tñ phibeť p viaz gratie. vt ibi no. Abbas.

Imperator

¶ Imperium quare fuit translatum ꝛ grecia i germanos seu theuthonicos. ꝛct. in. c. venerabilem. qđ elect.

Incendiarius

¶ Incendiarius ecciarum vel locoꝝ religiosoꝝ um lz sint ipo iure excōicati nō tñ alij incendiarij locoꝝ pꝛiuatoꝝ ante ꝛenunciatōem tñ possunt oēs a p lato absolui. postq̄ vo fuerint ꝛenunciati ad sedem apłicam remittunť. xj. q. ij. c. canonica. xij. q. ij. cum ꝛuotissimam. xvij. q. iij. omnes eccłie. ⁊. c. in literis. ꝛ rapto. ⁊. c. tua nos. ⁊. c. cōquesti. ꝛ sentē. excō. ⁊ hoc si ex odio vel vindicta incendiuz apponať. vt c. pessimā. xxij. q. fi. ⁊ Hosti. i sum. ti. ꝛ incēdiarijs. sub rubꝛica. ꝛ rapto. §. fi. ver. sed ꝑm canones. Hosti. tñ in sum. ꝛ sentē. excō. quis possit. ver. si vo sententia lata sit ab homine. cum ver. tercio fallit. tenet q̄ etiā post ꝛenunciatōem potest eps incendiarium pꝛiuataruz rerum absoluere cum a sententia sua pōt absoluere non tñ a sententia canonis. ⁊ hoc videtur approbare Jo. an. in alle. c. tua nos. Henri. tñ tenet ꝓtrariū. in. c. ꝓquesti. ad terroꝛē.

Incestus

¶ Incestus nō dissoluit matrimoniū pꝛius cōtractū lz pꝛiuet facultatē exigēdi ꝛebitū ⁊ an pōt secuz p eccłam dispensari. vide p Ab. in. c. trāsmisse. ꝛ eo qui cog. ꝓsang. vxo. sue.

Incertitudo

¶ Incertitduo anviciet obligatōem. vide. j. obligatio. ver. ꝛ equitate.

Incoꝛrigibilis

¶ Incoꝛrigibilis ꝛphendiť quando reuertiť ad peioꝛa ꝛelicta vel in illis ꝑseuerat vel tercio monitus non ꝛesistit siue reddat vel cōmittat alia ꝛelicta. facit. c. vt fame. ꝛ sentē. excō. ibi ad similia vel peioꝛa idem si minoꝛa quādo non ꝛesistit vel quando ꝑcessit monitio resistendo ei ꝛ facto ⁊ in contumaciā ꝑseuerando cōtrahit nouū ꝛelictū maxime rebellionis. viij. q. j. sciendū. lxxxj. dis. si quis sit i pꝛesbytero. ꝓpter qđ secuta trina monitōe ꝛebet pꝛiuilegio pꝛiuari. vt. c. cōtingit. ⁊. c. ad audientiā. ꝛ sentē. excō. incoꝛrigibilis enim est clericus si nō vult agere pniam ⁊ si non vult penā ꝛelicti ꝑsoluere ⁊ si non ꝑmittit se capi a iudice suo: concludit ergo Abb. q̄ cum eccła non habeat vltra quid faciat ⁊ talis clericus penitentia nō parata capit fugam seu se occultat vel aliter ꝛ facto impedit ne index possit euz artare. quia tunc videť ꝑseuerare ⁊ habere pꝛioꝛē animū in ꝛeteꝛioꝛib medullis reconditū ⁊ cōtrahitur maximū ꝛelictum inobedientie rebellionis postq̄ est excōmunicatus ⁊ anathematizatus cōpꝛimitur p iudicem est cōclusio Anto. in. c. cuz nō ab hoīe. ꝛ iudi. circa finem. ⁊ vide. s. clericus malefactoꝛ. cum sequen.

Industria

¶ Industria ꝑsone videtur electa p pꝛincipē quā ꝛ cōmittit cām alicui cuz aduerbio ꝑsonaliter qđ qualificat ⁊ dat formā cōmissioni idē si dicať cōfiꝛentes ꝛ industria ⁊ circūspectōe tua ⁊ in tali casu nō pōt cōmissarius cām alij cōmittere qđ intellige q̄n negociū non ē expedibile p alias ꝑsonas. qđ sentit Inno. ⁊ Ab. in. c. fi. ꝛ offi. ꝛle.

Indulgentia

¶ Indulgentias an pōt cōcedere electus cōfirmatus licet non cōsecratus etiaz si nō sit ꝑsbyter. vide

s.electus.

¶Indulgentia seu priuilegiū ꝓcessuꝫ ꝑ legatū tpe sue legatois durat imppetuū lꝫ habeat actū successiuum qō ē verū si indulgētia seu cōcessio ex sola cō cessione recipit suā cēntiā nec pendet ex futuro euē tu ē cōclusio. Ab.in.c.fi.ɶ offi.ɶle.

¶Indulgentia ta cita veritate impetrata nō valet sicut nec priuilegiū.glo.7 wct.in.c.dudū. ɶ priuil. 7 vide.j.priuilegiū qō absorbet.ɶ hac materia vi6 c.qō aūt.ɶ peni.7 remiss.7 qō ibi no.

Infamis

¶Infamia canonica tollit ꝑ absolutōem.no.in.c. testimoniū.ɶ testi.infamia vo facti nō tollit ꝑ pe nitētiā ꝫ ꝑ actuꝫ ꝓtrariū a mentib hoim.infamia aūt iuris nō pōt tolli nisi ꝑ principē.vt no.in.c.cū te.ɶ re iudi.Abbas ibi.7 in.c.quia indulgentia.ó electione.

¶Infamis non est damnatus ꝑ arbitrum in actio ne famosa.quia non per omnia dictum arbitri est sententia.vt.l.quid ergo.§.ex cōpromisso.ff.ɶ his qui no.infa.

¶Infamia iuris qñqꝫ irrogatur ex genere ɶlicti per sententiā ɶclarati quandoqꝫ ex genere pene qñ qꝫ ipo facto ex genere facti qō ꝓsequere.vt no.iij.q. viij.§.porro.

¶Infamis efficit damnatus actōne iniuria ꝙ siue agatur ciuiliter siue criminaliter.glo. in.c.mitti.ij. q.j.7 glo.7 Bar.in.l.infamē.ff.ɶ publi.iudi.glo.et Ab.in.c.cū.t.a.b.ɶ re iudi.j.colū.

¶Infamiā euitat cōuentus actione iniuria ꝙ ciui liter si cōstituat ꝓcuratorē.vt.j.ꝓcurator pōt cōsti tui. Item euitat si soluat anteq̄ cōdemnet. vt.l.si quis reus.ff.ɶ pcura.7 Bar. ibi 7 Ab.in allega.c. cum.t.a.b.ɶ re iudi.j.colum. vide.j.ꝓcurator pōt constitui.

¶Infamia facti ɶ qua ꝑ Bart.in.l. ɶ minore.§. tormenta.ff.ɶ questio.7 ꝑ wct.in.c. testimoniū. ɶ testi.non pōt per aliquem aboleri qz cū ꝓsistat i fa cto oportꝫ ꝙ facto ꝓprio tollat.non.n.pōt facere pn ceps vt facta ꝑ infectis habeantur.vt.l.in bello.§. facta.ff.ɶ capti.nec pōt mutare voluntates hoim: seu eoꝝ opiniones.xlij.di.§.necesse.in fi.sed bene pt princeps disponere qō talis infamia facti nō habe at effectū cum videat eam ee iniustam maxime ab emulis ortam.vt.c.cum in iuuentute.ɶ ꝓsumpt.et c.menan.ij.q.v. Abbas in.c.cum.t.a.b. ɶ re iudi. ij.colum.

¶Infamē laicuꝫ nō pōt papa fame restituere si nō est iurisdictioni eccie suppositus.nam cum papa nō pōt eum legitimare.ꝑ.c.venerabilem.qui fi.sunt le gi.sic nec fame restituere cū ista pari iure ꝓcedant not. Inno.in.c.cū.ꝑ.tabellio.ɶ fi.instru.ꝫ si papa vult laicū quo ad spūalia legitimare.ꝑ ꝓsequens vi detur restitutus quo ad tpalia ꝑsertim cū non tra ctat ɶ alterius ꝓiudicio.no.in alle.c.ꝑ venerabilē. no.Ab.in.c.cū.t.a.b.ɶ re iudi.iij.colum.

¶Infamis laicus restitutus ꝑ imperatorem pōt ꝓ moueri ad clericatū sine alia dispensatione dūmo do egerit penitentiā quia incipit ee qō non fuit. vt c.ferrum.l.di.7 restitutio est ꝓteriti status reinte gratio.ij.q.iij.§.notandū.7 imperator pōt tollere in famiā quam ꝑ legē suā tulit 7 inde seruare ac si nū q̄ fuisset ille infamis quo ad iuris effectū.vt no.glo. in simili.in cle.j.ɶ immu.eccle.Ab.in.c.cū.t.a.b.ɶ re iudi.iiij.colum.

¶Infamis efficit damnat⁹ ciuiliter ɶ crimine qō infamet.not.glo.in.c.cum.t.ɶ re iudi.et glo.ij.q.j. multi.l.athletas.7.l.furti.ff.ó his qui no.infa. sen tit glo.7 Bar.in.l.infamē.ff.ɶ publi.iudi.Abb.in c.ac si clerici.ix.colum.

¶Infamis efficit confessus crimen ɶ quo qs dā natus efficeret infamis quantūcunqꝫ snia inde nō sit secuta.Bar.in allega.l.infamē.glo.in.l.ictus fu stium.ff.ɶ his qui no.infa. Innoc.in.c.sup his.ɶ penis.idem ɶ transigente sup furto. sed Bar. cum quo cōcor.Ab.vbi.§.tenet q̄ ꝓfessus in iudicio nō efficitur infamis ante cōdemnatōez in causa crimi nali in.l.et si cōfessus.ff.ɶ custo.reo.7 hoc in cā cri minali.in ciuili vo cōfessus habet ꝑ cōuicto 7 cōdē nato.vt.l.j.ɶ cōfes.fallunt tn ꝑdicta qn̄ post cōfes sionē 7 ante cōdemnatōem fit executio corpalis vt allega.l.ictus fustiū. Item fallit vbi trāsigit.vt.alle ga.l.infamē.Ab.vbi.§.

¶Cōfessus ex ficta cōfessione ꝓpter cōtumaciā nō est infamis.iuxta no.in.l.eius qui dilatorē.ff.ɶ iur fisci.7.l.fili⁹.ɶ ver.obli.ɶbent.n.verba in hac ma teria odiosa ɣificari.in casu vero 7 nō ficto.vt i iuri bus.§.allega.

¶Infamatus si ɶpēdeat a volūtate sua tollere in famiā vt qz habet cōcubinam eam abiciendo tol lit infamiā 7 tunc requirunt tres monitōes anteq̄ ꝑ iuetur.no. Jo.an.in.c.ij.ɶ purga.cano.sed si nō erat in ptāte sua tollere infamiā vt quia erat infa matus ɶ furto 7 homicidio.7 tunc statim ɶbet su spendi nulla monitōe ꝑmissa.no.Domini.in.c.pre sbyter.ij.q.v.

¶Infamia si inducit scandalū vel crimen magnū infamatus pōt statim suspēdi pendēte ꝓcessu. glo. no.in.c.ꝑbr.ij.q.v. Jo.an.in.c.j.ɶ accus.li.vj.Ab. in.c.ac si clerici.x.colū.

¶Infamis infamia facti non pōt ee ꝓcurator vel iconomus eccie vel ipoꝝ clerico ꝙ etiam ꝑ patrimo nialib ɶ generali iconomo ꝓbat in.c.indicatum. lxxix.di.ɶ ꝓcuratore ad indicia.taꝫ in negocijs ec clesie q̄ ꝓprijs.ptꝫ in.c.quia epm.v.q.iij.vbi tex.loq tur indistincte sive sit infamia facti sive iuris.inter laicos tn infamis ꝓcurator admittit sive sit nota tus infamia iuris sive facti.insti.ɶ excep.§.fi.cum illud officiuꝫ sit onus 7 nō honor ē cōclusio Ab.in c.imperatoꝝ.ɶ iura.calū.in fi.

¶Infamis non ē testis falsum ɶponens si ꝑ viaꝫ exceptionis conuincatur.vide.j.testis.versi.si con tra testē.

¶Infamis nō efficitur filius clericus ꝓpter crimē lese maiestatis cōmissum per patrem.vide.s. filius clericus.

¶Infamiā facti lꝫ princeps abolere non pōt tamē ɶ mentibus hominum potest per bona opera que sequuntur ɶleri.vt.c. inter sollicitudines. ɶ pur ga.cano.

¶Infamiā nō irrogat genus cuiusqꝫ pene etiam si ɶlinquens incarcerē nō secuta snia.no.glo.7 wc. in.c.sup his.ɶ penis.7 vide no.in.l.ictus fustiū.ff. ɶ his qui no.infa.7.l.fustib celsuꝫ.C.eo.ti.7 specu.titu.ɶ sentē.pla.§.quid ó istis.7 Bar.in.l.infamē ff.ɶ publi.iudi.

Infidelis

¶Infideles ligant canonib in spūalib.c. gaudemus.ɶ diuor.in temporalibus vo subiciunt prin cipi seculari.l.nemo.7.l.iudei.C.ɶ iudeis.nisi i ca sib in quib fideles laici subiciuntur eccie.7 ɶ his plene ꝑ Inno.in.c.quid sup his.ɶ voto.Ab.in.c. j.ɶ consti.

¶Infidelis si ꝑ peccat contra legem nature vel con tra eoꝝ.l.in moralib.pōt puniri ꝑ papam.no. Jn no.in.c.qō sup his.ɶ voto.7 ipi dicuntur ꝓximi nostri quos ɶbem⁹ diligere 7 lucrifacere quantū pos sumus rōne hūanitatis cuꝫ sint nostre nature pti

cipes nam veniunt appellatõe primi.no.t ex.7 glo. in.c.primos.de peni.di.ij.7 possunt indirecte p ecclesiam cõpelli iz nõ p euangelicã denunciatiõem. no.Ab.in.c.nouit.de iudi.circa princi.vide.j.iude⁹ 7 vide.j.papa põt exercere.

¶Infideliũ auxilio ẽ licitũ xpianis vti in bello iusto.vt cõcludit Oldra.pclusione.lxvij.nã legitur q machabei qui fuerunt viri sancti miserunt legatũ romanis qui tunc erant gentiles vt mutuo se adiuarẽt.vt habeť Adacha.j.c.qz in bello iusto licituz ẽ parare insidias 7 parare 7 simulare.xxij.q.ij.c.j. ẽ fortius ẽ licitũ vti auxilio infideliũ. Itẽ qz fideles in bello iusto licite adiuuant dñm infidelẽ.vt.c. iulianus.7.c.si dñs.xj.q.iij.

¶Infidelis an põt ius patronatus hře.vide.j.patronus.ver.si ius patronatus.

Infirmitas

¶Infirmitas pbať faciliter mittendo medicũ ad infirmũ. Itẽ postq̃ cõualuit poterit pbari ex aspectu vt qz habuit faciẽ extinctã.ar.in.l.quarta.ó mino.7.l.quesitũ.de re iudi.Ab.in.c.querelã.de pcuř. ij.colũ.7 vide.s.ptumacẽ nõ excusat.

¶Infirmitates pueniũt quinq; ex causis. Prima vt iustis p patientiã augeať meritum.vt Job. Secunda ad custodiã virtutũ ne superbia subintret vt ĩ paulo. Tercia ad corrigendũ peccata.vt.c.cum infirmitas.de pe.7 remiſ. Quarta ad gloriaz vt legiť de ceco nato 7 de lazaro. Quinta ad initiuz pene vt in herode. Unde versus. Ut pbet vt damnet vt impiet vt mereať. Ut pateat xpi gloria pena dať.docto.signanter Pe.de ancha.in alle.c.cũ infirmitas

¶Infirmitas excusat a residentia 7 infirmus pcipit pbendã 7 distributões qz seruire intelliguntur vide glo.7 Jo.an.in.c.ad audientiam.de cle.nõ resi.7 vide.j.residere intelliguntur.7 ver.a residentia 7 qó no.Ab.in.c.j.de cle.egro.7.c.j.de cle.nõ residẽ. li.vj.

¶Licet tpe infirmitatis teneať dñs pascere seruos suos.vt not.glo.in.c.j.de cleri.egro.non tñ tenetur ad magnas 7 diuturnas expen.no.Bar.in.l.si cum ptem.§.si aũt.ff.so ma.facit i ar.l.in reb.ff.cõmo. qó intellige rõne famulatus.sed alia rõne qz prozimus si ille nõ habet vnde sibi subueniat tenẽť dñs si est diues.nam idem põt facere paup cõtra quecũ qz diuitem.vid.c.sicut.xlvij.distin.7 facit.c.facit.c. pace.lxxxvj.7 maxime epi tenenť subuenire pauperibus 7 his qui nõ possunt manib laborare.lxxxij. di.c.j.xij.q.j.c.videntes.not.Ab.in.c.j.de cle.egro. iij.colum.

¶Infirmo famulo nõ debetur salariuz quia casus contingens in psonam illius qui locauit opas suas liberat cõductorẽ a pstatione mercedis qó est verũ qñ salarium debeť alicui rõne psone sue dumtaxat secus si dicať sibi etiã contemplatõne aliozz vt quã diu dať potestati qui habet soluere suis iudicib⁹ 7 officialib⁹ a quoz obligatõe nõ liberať p mortẽ de q̃ no.in.l.diem defuncto.ff.de offi.assef.quid aũt in doctore vel aduocato qui decesserunt nõ finita causa nunquid eius heres debeat habere salariũ toti⁹ tẽporis vel p rata 7c.vide glo.7 Bar.in.l.j.ff.ó varijs 7 extraor.cogni.7 Bar.in.d.l.diẽ defuncto.vt refert Ab.in.c.j.de cle.egro.

¶Si clericus est ita claudus q̃ sine baculo ad altare ascendere non valet non permittitur celebrare. notat glo.in.c.si quis.lx.di.secus quando aliter eẽt claudus idem si habet difformitatem.no.Ab.in.c. ij.de cle.egro.

Ingratitudo

¶Ingratitudo est ventus vrens siccans fontẽ misericordie rorem pietatis et fluenta gratie. vt inqt beatus Bern̄.sermone.ij.hoc peccato laborant recipientes libenter dona 7 beneficia nec tñ habent ũ la grata 7 donatores quib⁹ tenenť ad antidota indum iuxta vulgare,puincie remunerãt scabiose ad idez de iude.7 si iudeos.ad hoc fa.qó no.xxij.q.vj. c.sex sunt differentie,puenit aũt hoc peccatũ ex superbia.sunt.n.qui credunt sibi debita omnia seruitia que sibi fiunt. Unde idem beatus Bern̄. est q̃dam psumptio in dilectum maximũ vti datis quasi in natis als in meritis 7 ĩ acceptis beneficijs gratiã beneficij vsurpare.no. Jo.an. post Hostiẽ.in.c. fi.de d.j.colũ.7 sm Senecam ingratus ẽ qui dissimulat.ingratissimus qui oim obliuiscitur beneficioz.vt ibi no.Ab.

Inhibitoria

¶Inhibitoriã põt mittere iudex eccłasticus iudici seculari ne pcedat sup cã dependente ex cã q̃ oriť coram ipo iudice eccłastico.vt est casus.in.c.tuam. de ordi.cogni.idem Lapus alle.lxij. vbi concludit hanc inhibitoriã posse mitti sine cause cognitõne. qó no.idem Ab.in alle.c.tuã.circa prin.lz.n.sm eũ dez Lapum in alijs inhibitorijs exigať cause cognitio.in autẽ.in medio.ij.sacras iu.nõ fie.§.j.7 de appel.nõ solũ.7.c.romana.li.vj.secus tñ in casu.c.tuã cũ sit potius quedã declaratõ quã actus disponẽs 7 sic nõ exigiť cognitio.vt Ab. in alle.c.tuã. vide.j. pcessus tenet.

¶Inhibitoriã põt iudex eccłasticus ex officio facere cõtra secularẽ sine aliqua inquisitõe vbi immineret piculum vt quia agitur an instrumentũ sit vsurariũ 7 coram iudice seculari petiť executio istius instrumenti.nam in istis pcernentibꝰ piculum anime põt iudex sine requisitiõe pcedere.no. Jnno.in c.ad nostrã.ij.iureiu.si aũt inhibitoria non mittať valebit pcessus ẞ sententia nõ valebit a minus instrumento 7 contra ordinẽ iudicioz nõ.n. proposita exceptione pemptoria debet ferri sentẽtia sup pncipali nõ discussa pus pemptoria.vt no.in.c.j.de ordi.cog.Ab.no.in.c.tuã.de ordi.cog.

¶Quando cã que tractať coram alio iudice est incidens et de sui natura piudicialis cause que tractať p primũ iudicẽ tm̄ statum 7 sine aliqua cause cognitione secundus iudex põt primo inhibere.de ordi. cogni.tuam.qui fi.sunt legi.latoz.no.Lapus sua allega.lxj.circa fi.

¶Bona inhibitio executoris dati ad puidendũ impedit collatõem ordinarij.vt.c.si solet.de cõcess. preben.li.vj.7 fortius hoc opať inhibitio pape. vt i.c. cõstitutus.eo.ti.ex quo colligiť cum ibi no.p Abb. q̃ facta ab ordinario cõtra inhibitiõem pape sunt ipo iure nulla.facit qó no. Jnno.in.c.fi.de accusa. 7 in.c. Raynaldus.de testi.ita.7 vide no.ĩ.c.dilect⁹ ij.de pben.vide.s.col.ver.si scribiť.

Inobedientia

¶Inobedientia subditoz̃ debet p platum vlcisci. nam peccatũ ẽ nõ subsistere cã ratõnabili pcere inobediẽtib⁹ 7 ptumacib⁹.c.quãto.ij.q.v. Ab.in.c.j. de postu.pla.iij.colũ.

¶Inobediẽtes 7 rebelles subditos ptra suũ pncipem dz papa adiuuare eũ 7 coz rebellionẽ domare. ar.in.c.cũ ad verũ.xcvj.di.no. Jnno.in.c.lz ex suscepto.de foro.cõpe.Abb.in.c.nouit.de iudi.in prin.7 tangit in.d.c.lz ex suscepto.iij.colũ.

Inimicus

¶Inimicicie solent ex materia litigij causari ad ẞ

qđ le.7 no.in.c.in lris.7.c.itē cum quis.de resti.spo. no.in.c.cū sup.de offi.dele.ad hoc.c. meminim⁹.7.c. repellant.de accu.Ab.in.c.j.de iudi.7.c.accedēs.ij. vt lit.nō ꝓte.7 glo.in.c.cū opteat.de accusa.

¶ Inimicus ꝓsumit qui salutat ab alio.7 non vult respondere.vt no.glo.lxiij.di.c.adrianus.qđ intelligē qñ soliti erāt se salutare inuicē.qđ no.glo.in.c. cōsuluit.de offi.dele.Ab.in.c.ad hec.j.de appel.

¶ Inimicicia capitalis oriť ꝓ spoliatōem vel retentionē ꝓticularis rei.no.glo.in.c.cū oporteat.de accu.nisi res eēt modica 7 vilis ex qua nō oriť inimicicia capitalis.no.in.c.item cum quis.de resti.spo. Item ꝓbať inimicicia si inimicus minatus ē mortē vel accusauerit eum de crimine capitali.no. glo.i l.licet.ff.de arbi.idem si odit eū in mortē.no.glo.in autē.de resti.qz ibi ꝓcludit inopia accusati.§ hic cōcludit inimicicia capitali.no. Ab.in.c.accedēs.ij. vt lit.nō ꝓtest.ij.colum.

¶ Inimicus suipius ē qui agit cōtra ꝓpriam vtilitatem 7 honestatē.c.qui emendat.xlv.dis.fa.qz negligens famā suam crudelis est.xxj.q.j.c.nolo. Ab. in.c.fi.de accusa.

Iniuria

¶ Iniuriaruz actio cōpetit etiā ꝓ modica iniuria cū iniuria dicit omne id qđ nō iure fit 7 vocat ꝓtumelia a cōtemnendo.qz quis inferendo iniuriā cōtemnit aliū.vt.l.j.ff.de iniurijs.hoc.n.cōtemnit iniurie etiā modice.nam delictū quantūcunqz punum puniendū ē.vt.l.recipiendū.ff.de penis.7.c.no afferamus.xxiij.q.j.idem glo.not.in.c.si impato 2.7.c. duo quippe.xc.di.que dicit q omnis cōtumacia est digna excoicatōe 7 tanto ē maioz quanto de maiori insurgit cōtumacia.qz videť magis iudicē cōtemnere ē ꝓclusio Ab.in.c.cū.t.a.b.de re iudi.ij.colū.

¶ Qñ ꝓlatus ꝓt punire iniuriā suā.vide.j.ꝓlatus. ver.in casibꝫ in qbꝫ.

¶ Iniurie satisfactōem ꝓt petere clericus nomie ecclie.vide.s.clericus ꝓt petere.

¶ Iniuria seu cōuiciū q in iudicio dicit si ꝓbetur nō tenet actione iniuriaꝝ dicens.7 sic intelligit.l.si quidē.C.de iniurijs.7.ff.e.l. si quis de libertate.C. de lib.cā.l.si tibi.ñ videť iniuriā facere qui iure suo vtit.7 ordinatione exigitur.ff.de reg.iu.nō videtur quia iuris executio nō habet iniuriā.ff.e.l.iniuriarū. Oldra.suo ꝓsi.liij.

¶ Ꝓfatefaciēs vo vel faciēs ex iudiciū libellū famosum etiā si sit verū tenet.C.de famo.li.l.j.vbi no.7 in.l.eum qui.ff.eo.ti.7 vide.xvj.q.j.c.j.7.ij.

¶ Iniuria que dicit alicui extra iudiciū nō in bello sed cā correctionis etiā in publico nō ē punibilis iuxta illud peccantē coram omnib argue.xl. dis.c. illud.vel coram ꝓlato lz nō in iudicio ea intentiōe. vt iste puniat 7 eius pena sit aliꝭ in exemplū nō teneť.C.ad.l.iuliam repetū.l.j.7.c.quia ꝓpter ij. q.j. idem si dicat.vt a primis nocumentū corporale auferat.vt qz vult ꝓdere ciuitatē.vel ē leprosus vel similе etiam si sit occultū vt simplices possit decipe. vel aliud crimen vt repellat ab hereditate vel a promotione.quia tunc nō fit animo iniuriandi nō teneť cū dicat ex cā licita.vt alle.l. eū qui cū sum.7.l. qđ reipubli.ff.de iniur.

¶ Cōuicium dicens alicui in riza cā iniuriandi.eť si sit verū actione iniuriaꝝ teneť siue conuicium ꝓueniat sine culpa siue cum culpa.nam adest id qđ ē substantiale in actōe iniuriarū.s.animus iniuriandi cū iniuria ex affectu facientis cōsistit.vt.l.illud. 7.l.eum qui.§.fi.eo.ti.nam ad hoc q quis excuseť a pena requiriť q absit libido vel voluntas iniuriāndi.fa.ff.quē admodū testa.ape.l.iij.

¶ Iniuriā si quis ꝓ modū exceptōis dicat ñ eaz nō ꝓbat iniuriarū actōne tenetur.qz calūniari videť. C.de aduo.di.iudi.l.j.ij.q.iij.qui nō ꝓbauerit.ē vltima cōclusio: Oldra.suo ꝓsi.liij.

¶ Iniuria quot modis dicit.no.insti.de iniu.i ꝑn. 7 Cy.in.l.si nō cōuicij.q.j.7 vide Bar.ff.de vi. publica.l.in eadem.7 extra de iniurijs.7 dam. da.c.fi. glo.ignorantia.

¶ Itē quō dicat quis suoꝝ facta ꝓsequi.no.C.ad turpil.l.si femina.

¶ Itē an sibi facta teneat quis de iure canonico remittere.no.Bar.ff.d iniur.l.nō solū iniuriaꝝ.j.no. extra de maledic.c.j.glo.ij.7.xlij.di.tria sunt.glo.ij. ix.di.si quis cōtristatus.7.xxiij.q.iij.si bis.

¶ Itē an possit quis ꝓpulsare.vide.j.cā vis.ver.an lz eam vi repellere

¶ Itē ē aliquē in iudicio indebite trahi.no.ff.qui satisda.cog.l.si nō ꝓ cōdemnato.glo.fi.

¶ Itē facta emptoꝝ an noceant venditoꝝ.no.ff.de euic.l.si ꝑ ignorātiā.7 Bar.ff. d fideiuss.l.exceptōz. Item vni facta cui alij noceat vl nō.no.ff.de euic.si ꝓ imprudētiā.glo.actoꝝ.Cy.plene.C. loca.l.si defūcto.q.ij.7 Bar.ff.de fideiuss.l.exceptōem.

¶ Itē filio illatā quis pōt remittere.no.ff.de pact. l.in pſonā.l.quin.7 Bar.ff.de iniur.l.§ 7 si.§.filio.7 extra de sen.excō.c.prochianos.glo.j.7.iij.

¶ Itē si sit facta monacho seruo vel filio.quis agit 7 cui satisfiat.7 etiā quoꝝ iudicio extimeť. no.eť.de sen.excō.c.prochianos.glo.j.7.iij.

¶ Itē si sit facta famulo vel clerico vel ciui.an ꝓpetat actio dño vel epo vel ciuitati.no.Bart.ff.de iniur.l.j.§.idē ait.7 extra d sentē.excō.c.prochianos. glo.j.

¶ Itē an ea possit clericus sibi factā remittere vel eps facta eccie sine capitulo.no.extra.de sen.excō.c. cōtingit.glo.j.7.xxiij.q.iij.si bis.

¶ Itē facit etiā q vi bonū facit.no.ff.ad.l.aqui.l.si seruus.§.si puerū.glo.si iniuriarū.

¶ Itē an facit res inanimata. no.insti.si quadru. paupi.feci.dica.§.j.glo.carent.

¶ Itē atroꝝ reputat ex pſona.not.extra de calū.c.j. glo.ij.vide in ſpecu. de lega.§.nunc dicamus.ver.q aūt dicit atroꝝ.

¶ Itē an sit volenti.no.Cy.C.de epi.7 cle.l.raptores.q.penul.By.extra de reg.iu.c.scienti.

¶ Itē eius materiam plene no.Cy.C.de iniur.l.si nō cōuicij.

¶ Iniuriarū actōne pōt agi ꝓ ꝓlatū successoꝝ ꝓ iniuria illata ꝓlato ꝑdecessori vt ꝓlato lz ꝓlat⁹ moꝛtuus litē nō fuit ꝓstatus.rō ē qz iniuria censet facta ꝓlature q nūq⁹ moriť vt colligit ex nota.ꝓ glo.7 ibi ꝓ Ab.in.c.qđ sicut.§.sup eodē.de elec.

¶ Iniuriā nō videť facere vtens iure suo lz voluntati superioris resistat.vt.l.nō videť.ff.de iniur.7 hoc licet ex tali vsu vicino noceat.vel cōsueta cōmoda auferat cū nō facit animo iniuriandi.vt.d.l.fi.et sic no.q habens ꝓtē inferioꝝ tenus si facit ignem p vsu suo.lz fumus in ascēdēdo intret ꝓ feneſtras ꝓtis superioris.ita q noceat dño illius ꝓtis ñ propter hoc pōt contra eum agere.no.By.in.l.fumum.ff.de aqua plu.arcen.7 Ab.in.d.c.cum in ecclesia.xiij.columna.

¶ Iniuria fit iudici si eius litere nō ꝓmittūť legi.7 pōt ex hoc agi cōtra iniuriantē ad satisfactōem iniurie facit.l.si quid.ff.de iurisd.om.iudi. Ab.in.c. ex literis.de offi.dele.

¶ Iniuria fit ei cuius vbo credi debz si ab eo exigitur scriptura.vt.c.legebatur.de maio.7 obe. sicut ī simili dicitur q iniuria fit ei qui ducitur ad carceres si nō admittit ꝓstans ydoneos fideiussoꝛes.si

cut enim iniuria fit idoneo fideiussori si non admittatur vt idoneus. vt. l. si bona. ff. qui satisda. cogū. Ab. in alle. c. legebat.

¶ Iniuriaꝝ actione damnatus an efficiat infamis. vide supra infamis efficit.

¶ Iniuriaꝝ actōe puentus an pōt cōstituere procuratorē. vide. ī. procurator pōt cōstitui. 7 vide. s. infamia cuitat.

¶ Iniuriaꝝ actio siue agat ciuiliter siue criminaliter siue fuerit modica siue magna infamat. no. Bar. in l. infamē. ꝑpe fi. ff. ꝛe publi. iudi. nā iura in hoc nullam faciunt dīam. vt. l. j. 7. l. athletas. in. e. ti. ꝑ indistincte sunt intelligēda hec cōclusio Ab. in. c. cuz t. a. b. ꝛe iudi. vj. colū.

¶ An si quis dicat alij iniuriā 7 puicij vex qō pōt ꝓbari teneat actiōe iniuriarū: 7 vide notabiliter ꝑ Ab. in. c. cū. t. a. b. ꝛe iudi. vlt. colū. 7 latius ꝑ Ol dra. suo ꝓsi. lij.

¶ Si ego dixi tibi iniuriā potius animo ꝓuidendi mean iniuria quā mihi inferebas nō teneor actiōe iniuriaꝝ vt si dixisti ꝙ ego cōmisi aliqō crimē. 7 dico tu mentiris. nam licz innocentiā meā ꝛefendere vt tenet Bar. in. l. qui cū maior. §. liberi⁹. ff. ꝛe oper. li. sed si cōuicium cōcernit aliud factū. ita ꝙ nō venit ad innocentiam meam ꝛefendendā. 7 tunc quilibet pōt agere ō iniuria sua. ar. optimū. in. c. veniēs ꝛe iureiur. 7 est ratio quia sicut nō est licitum ꝓcurere ꝙ me ꝓcussit nisi fiat ad ꝛefensionē. sed ad vindictā. vt. l. si ex plagijs. §. tabernarius. ff. ad. l. aq̄l. 7 no. Ab. in. c. olim. ꝛe resti. spo. ita nō lz iniuriā inferri inferenti. verūtamē is qui ꝓuocatus iniuriaꝝ intulit ē mitius puiendus. qz maiorē iniurie nemo ꝛe facili cōpescere pōt. vt in. l. adulteriū. §. impatores. ff. ꝛe adul. hoc cōcludit Ab. in. c. cum. t. a. b. ō ꝛe iudi. v. colū.

¶ Iniuria psonalis contingens sine vulneratiōe i psonā clerici reputat atrox. 7 iō illam inferēs nō nisi a papa pōt absolui. vt. c. puenit. j. ꝛe appell. si tam als iniuria leuis absoluit eps. vt. c. puenit. ꝛe sentē. excō. quando autem iniuria dicatur leuis vel atrox ꝛephenditur ꝛe circūstantijs 7 qualitate personaꝝ insti. ꝛe iniur. §. atrox. Ab. in. d. c. puenit.

¶ De iniuria cognoscēs criminaliter pōt ex officio suo cōpellere iniuriā inferentē ad satisfaciendū leso. vt in. c. postulasti. ꝛe iudeis. 7 facit optime ꝑ no. in. l. interdū. §. qui furē. ff. ꝛe fur. vbi licet sil agi nō possit criminaliter 7 ciuiliter. vt. l. vna. C. qū ciui. ac. crimi. ꝛe. tñ principaliter agit criminaliter. 7 postea ad satisfaciendum leso punit ciuiliter. no. Ab. in alle. c. postulasti.

¶ Iniuriā suā qñ pōt iudex seu ꝑlatus punire. 7 vide. ī. iudex pōt puire iniuriā suā. cū sequētibz. 7 vide. ī. ꝑlatus. ver. in casibz.

¶ Iniuria ꝑlato vel clerico irrogata pōt tolli tacite 7 expresse. Et ꝙtum ad ecclam nullo mō. 7 sic intelligitur. c. salonitane. lxiij. di. rancorez aūt animi quilibet tenetur remittere. xc. di. si ꝙs cōtristat⁹. xxiij. q. quarta. c. si ille. xl. q. v. 7 qui emendat. odiuz aūt nullus tenet in animo retinere. xxiij. q. iij. cū i lege. lxxij. di. cum adrianus. no. Pe. in. c. olim. ꝛe iniur.

¶ Iniuriaꝝ actio an pōt monachus intentare, psequi vel remittere 7 an hoc cōpetat mōasterio. 7 q̄d ꝛe iniuria facta clerico seculari. vide glo. approbatam ꝑ Host. in. c. prochianos. ꝛe sentē. excō.

¶ Iniuriam suam lz filius remittat pater nihilominus pōt agere ꝑ iniuria filio irrogata. ff. ꝛe pact. l. in psona. im mo 7 si iniuria fieret filio volenti pat agere pōt. ff. ꝛe iniur. l. j. §. vsq; notat. glo. in alleg. c. prochianos. ꝛe sentē. excō.

Initium

¶ Initium an ē expectandū seu mediū vel finis. vi ꝛe cōcordantias in glo. c. scientes. ō censi. 7. c. oudū ꝛe elect. in. vj.

Immunitas

¶ Immunitas eccīastica. 7 vide. s. eccīastica īmunitate.

¶ Immunitatē subditis vel nō subditis quis pōt cōcedere 7 quid ꝛe ciuitate immunitatē cōcedente. 7 quid ꝛebeat cōtinere immunitas et que immunitas valeat. vide. ī. priuilegiū pōt princeps. cum ver. sequentibz.

Impedimentum

¶ Impedimētū supueniēs in psonā iudicis an hz inficere iurisditōem. vide. ī. iudex.

¶ Impedimētū si reddit quē incapacē ad dignitatem punit si patiat se ꝑmoueri ad dignitatē cuius est capax. si non pandit ꝛefectum suum. et hoc si ab alio erat ꝛetectum. secus si erat occultum. Abb. c. scisitatus. ꝛe rescrip. vj. colum. vide. s. electio. ver. punitur.

¶ Impedimētū nō sufficit ꝙ allegetur nisi ꝓbetur ꝙ impedimētū fuit cā īmediata quare quis ñ egit. 7 ꝓbat hoc ꝑ ꝓtestatōem vel ꝓbando diligentiam tpe impedimēti. Inno. in. c. ex trāsmissa. ꝛe pscrip. Bar. in. l. ꝛe pupillo. §. si quis. ff. ꝛe no. ope. nū. Ab. in. c. plerūqz. ꝛe rescrip.

¶ Impedientes iurisditōem ꝛelegati an pñt ꝑ eum ꝛem iudicē puniri. vide. ī. iudex.

¶ Impediens aliquē possessionē nanciscī tenet ad interesse. vide. ī. possessionē nanciscī.

¶ Impediens psequi ius suū lz ꝓbet nunc impedimentū. si tñ ꝓbat ꝙ tpe impedimēti vulnerat agerem nō excusat. no. Inno. in. c. transmissa. ꝛe rescri. 7 Ab. in. c. scisitatus. ꝛe rescrip. ij. colum.

Impossibile

¶ Impossibile ꝺr id qō ꝑ principē tñ pōt explicari. no. glo. in. l. cōtinuus. §. cum quis. ff. ꝛe ver. obli. 7 Ab. in. c. cum cēs. ꝛe testa. xj. colū.

Inquilinus

¶ Vide. ī. locatio.

Inquisitio

¶ Inquirere pōt iudex ex officio suo etiā sine citatione vbi ꝛelictū ē notoriū. si ignorat psona ꝛelinquens. nō tñ contra certā psonā. sed generaliter et si in inquisitōe generali aliqui noiant ꝛebet spāliter ꝓcedere cōtra eos. qz ꝓcessus factus in generali inquisitōe nō facit fidez in spāli. qz ps nō vocata fuit nec vidit iurare testes. 7 hanc practicā videt seruare totus mundus vt firmat Bar. in. l. fi. ff. ꝛe questi. Ab. in. c. bone. ꝛe elect. vj. colū. vide. ī. notoriū.

¶ Inquisitor nō est iudex datus inter ptes cū verbo inquiras. sed est simplex iudex. vide. s. cōmissio. ver. si cōmittit.

¶ Inquirere pōt iudex womicidij sup ꝛelicto ꝑ sbditū alibi cōmissum. 7 vide. ī. iudex womicidij.

¶ Inquisitio an 7 qñ requirit litis cōte. siue sit generalis seu spālis aliquo instigante vel psequente eā vel telam eius assumente. vide no. ꝑ glo. 7 Host. signāter ꝑ Abb. in. c. fi. §. sunt 7 alij. vt lit. nō cōtesta.

¶ Inquisitione generali si aliquis nō minet spāliter ille ꝓbatōes nō sufficiunt ad illum cōdemnandū cum ps ꝛebeat citari quando testes iurant 7 ꝛe bet dari facultas sibi ꝛefendendi se. vt. c. ij. ꝛe testi.

ꝛc.qualiter ꝙ qñ.§. ꝛbet. ꝛ accusa. Jnno.in.c.bo ne.j. ꝛ elec. Ab.in.c.cū dilectus.ó oꝛ.cog.xvj.colū.

¶ Inquisitione ꝓius non facta ꝛ fama an valeat ꝓcessus sup veritate criminis.vió Ab.in.c.cū oꝑtz ꝛ accusa.

¶ Inquirere an pōt iudex dñm alteri⁹ ꝓ re subtra cta.vide.s.furtū.ver.lz possit.

¶ Inquirere pōt eps cōtra aliquem quē suspectū hz ꝛ usura sicut ꝛ alijs criminib⁹ ad imponendaz ei ꝓiam canonicā ꝙ nō ad utilitatē vel alicuius pri uate ꝑsone interesse cōsequendum ꝙ ꝛ cōsanguini tate pōt inquirere inter coniuges. ꝛ diuoꝛ. poꝛo. xxxv.q.vj.si duo.idem dicendū ē si ꝛ alio canonico impedimento inquirere vellet. ꝛ illo aūt dubium nō est ꝙ ꝛ iuribꝫ principis inquiri potest. C. ꝛ bo nis va.l.j.ꝙ.l.pe.ꝙ vlti.li.x.no. Jnno.in.c.ad nr̄am. ij. ꝛ iureiur.

¶ Inquisitio fit ex mero ꝙ puro officio nullo ꝙque rente.nulla.n.infamia p̄cedente vbicunqꝫ agitur ó coꝛrectione peccatoꝝ.vel imminet ꝑiculū animaꝝ. vt in casu.ver.s.ꝓi.simile ó cle.pegri.c.fi. ꝛ supplē da negligentia ꝑla.c.ij.§.vltio. Hosti.in.c.ad nr̄am ꝛ iureiur.in fi.

Insignia

¶ Insignia maioꝛitatis vel p̄sidentie seu insignia pontificalia an pñt in alieno territoꝛio tradi vl̄ uti. an pñt ꝑsuetudine vel ꝓiuilegio ꝓ inferioꝛē acq̄ri. vide no.ꝓ Ab.in.c.j.vt li.pen.

Insinuatio

¶ Insinuatio ē ꝛscriptio vnatōis in publico co ram iudice ꝙ fuit hoc adinuentū vt ex clandestina vnatione hoīes ꝛfraudarent. ꝛ qua insinuatōne vide Bar.in.l.modestinus.ff.ꝛ vna. ꝙ in.l. vna toꝛes. C.eo.ti.no.in.c.fi.ꝛ vna.inter vi.ꝙ vxo.ꝙ vi ꝛ.j.publicatio.

Instantia

¶ Instantia cause appellatōis succedit loco instā tie cause p̄incipalis. vnde sicut lite penden. in pri ma instantia nihil ē innouandū etiaz ꝓ ꝓtem.vt in cle.ij.ꝙ vt lite pendē.ita nec pendente instātia cau se appellatōis.qꝛ subrogatū ꝛbet separe naturaz illius in cuius locum subrogat̄.vt.c.ecclesia.vt lite pendē.ꝙ hoc etiā si instantia sit diuersa. ꝛ quo vió plene. Ab.in.c.dilecte. ꝛ excep.

¶ Instantia cause nō transit nisi in successoꝛē vni uersalem singularē nisi fuisset actū noīe eccie cū ꝑ ꝛcessoꝛe.qꝛ tunc bene transit instantia ꝙ actiōes in successoꝛem ꝙ iste est ꝓius casus in.c. dilecti.ó fo. com.no. Jnno.ꝙ Ab.post eū in.c.qꝛ v. ꝛ iudi.

¶ Instantia inchoata cū ꝛfuncto trāsit ad succes soꝛē in vicium sicut transit rescriptū.et hoc lz apte ꝛ inre nō ꝓbat̄ equitas.tñ hoc suggerit vt ē cōclu sio Ab.in.c.qꝛ.v. ꝛ iudi.

¶ Instātia accusata cū accusatoꝛe sup crimīe moꝛ tuo accusatoꝛe ꝓ confessionē accusati pōt iudex ꝑse quendo illam instantiā rōne publice interesse illi punire.no.in.l.q̄uis. C. ꝛ adul.sentit Jnnoc.in.c. qꝛ.v. ꝛ iudi.ꝙ Ab.post eū.ꝓ quez vide latissime qñ instantia transeat ꝛ vno ad aliū.

¶ Instantia iudicij taz in foꝛo ciuili q̄ canonico ñ perijt lapsu triennij qñ stat ꝓ reū ꝙ eius cauillatio nes.quominus vt cause ꝛcisio infra triennū ꝓ.l.ꝓ perandū.in fi. C. ꝛ iudi.ꝙ ꝓ.c.venerabilis. ꝛ iudi. ꝙ generaliter qñ causa tractatur in foꝛo eccl̄iastico: maxime si causa est eccie nō perijt instantia ꝓ trie nium.idē si cā eccie tractat̄ in foꝛo seculari. Ab.in vi.c.venerabilis.

¶ Instātia cepta ꝯ officiales in loco iudicij perijt lapso termino iuris vide.j.terminus si sit.

¶ Instantia pempta lz pereant acta iudici. nō tñ pereunt acta cause litis ꝙ que sunt illa. vide glo. in cle.sepe. ꝛ ver.sig.in ver. ꝛfensionib⁹. ꝙ sic restrin gīt glo.in.c.venerabilis. ꝛ iudi.ꝙ qó no.in.l.gesta. C. ꝛ re iudi.ꝙ ꝓ Jnno.ꝙ alios in.c.causamq̄z. ꝛ te sti.ꝙ ꝓ Bar.in.l.cū lite.ff.iudi.sol.ꝙ ꝓ Spe.ti. ꝛ le gat.§.restat.ver.sed mulier.est cōclusio Ab.in alle ga.c.venerabilis.iij.colum.ꝙ vide archi.in eo.indē nitatibus. ꝛ elect.li.vj.ꝙ glo.in.c.statuta. ꝛ bere. eo.lib.

¶ Instantia ꝓ cōꝓmissum nō pōt ꝓgari. etiaz ꝓ partiū consensum.no.glo.in.l.ꝑerandū. C.ó iu. di.ꝙ ē rō qꝛ cōꝓmissum est volūtariū.vt.l.si dictū ff. ꝛ excep.ꝙ iō nō ꝛbet ius publicū ledi ꝓ factū vo luntariū ꝓtiū ꝙ ex pactū iuratū nō valet.no. Bar. in alle.l.ꝑerandū.ꝙ ē cōclusio Ab.in.c.venerabil. ꝛ iudi.iij.colum.

¶ Instantia si perijt ꝓ⁹ terminū p̄fixū a.l.vel statu to an si snia ꝓ⁹ferat̄.an valz.vide.j.sentētia lata.

¶ Instantia lz ꝛ iure canonico non perijt nec dat̄ restitutio.dat̄ tñ actio ꝛ wlo cōtra ꝓtē.vt.l.arbi tro.ff. ꝛ wlo.glo.ꝙ bar.in autē. vt sponsa. lar.§. ℔ quoqꝫ.ꝛ iure tñ ciuili instātia nō perijt si facto rei actoꝛ fuit impeditus.no.Bar.in.l.si cū ipe.ff. ꝛ ex cusa.tuto.fa.rex.in.l.fi. C. ꝛ adul. ꝛ q̄ vide ꝙ ple ne.no.Ab.in.c.pe. ꝛ iudi.vij.colū.

¶ Instantia iudicij etiā ꝛ iure ciuili nō perijt qñ ex magnitudine ipius cause.vl̄ ꝓter multas appel latōes actoꝝ impedit̄. qꝛ in talib⁹ causis qñqꝫ req̄ ritur maioꝛ dilatio q̄ sit terminus instantie totius ꝙ ideo vltra terminū pōt ferri snia ex quo nō ꝑt im putari ꝓtib⁹ vti iudici cū talis terminus ꝛbet reci pere interꝓtatōem a iure.l.si cā.j.illū terminuz ex pediri pōt vt ē singularis rex.in simi.in.l.vt grada tim.§.j.ff. ꝛ mune.ꝙ bono.ꝙ in.l.fi.in fi. C. ꝛ adul. ꝙ.l.ita autem.in ꝓin.ff. ꝛ admi.tu. Ab.no.in alle. c.pe.penul.col.

¶ Si instantie ꝑs labit̄ ꝙ post cōclusionē ꝓtiū nō restat ꝑs instantie ꝙ ꝓter brevitatē ꝑis iudex nō possit se informare ꝛ meritis cause. oia tñ sunt i iu dicio ꝛducta poterit sic iudex ꝓnunciare absoluo vel cōdemno ꝓut quis absoluendus vel cōdemnā dus ē vt ex actis patz no. Butri.in.l.iudices. C. ꝛ sentē.ꝙ Anto.in.c.penul. ꝛ iudi.satis.n.est ꝙ sentē tia pōt certificari ex actis.vt.l.termīato. C. ꝛ fru. ꝙ litis expē.ꝙ Jnno.in.c.ij. ꝛ lib.obla.ꝙ certum est illud qó in iudicio recipit certificatōem.ꝙ qó in re rū natura est certū ē ꝛ quo ꝓ glo.ꝙ Bar.in.l. certi cōditio.ff.si cer.pe.nam quando iudex videt instan tiam perire pōt ex officio suo ad snīam ꝓuenire ita no. Bar.in.l.seyus augerius.ff.ad trebel.ꝙ pōt ex of ficio suo ꝑtes citare est cōclusio Ab.in.c.pe.ó iudi. pe.colum.

¶ Instantia perijt in causis sūmarijs.lz in illis ob mittant̄ omnia substātialia iudicij ꝙ fortius hz lo cū in his ꝓemptio instantie q̄ in alijs.quia ꝛbent citius terminari vt est cōclusio Ab.in.c.venerabi lis. ꝛ iudi.in fi.

¶ Instantia perijt etiā si iudex ꝓ inquisitōem ꝓce dat.nā in ciuilib⁹ qñ ꝓcedit ꝙ implorat̄ officiū no bile iudicis hz locum ꝓemptio instātie vt ple.not. Bal.in.l.ꝑerandū. C. ꝛ iudi. Ab.vbi.s.

¶ Instantia noua an pōt inchoari ꝓtra ꝓtumacez ꝓma lite pen.vide.j.li.pen.ꝯ ꝓtumacē.

¶ Licet qñ quis ē absolutus ab instantia iudicij pe reant omnia acta ex ipso iudicio oꝛientia siue p̄ce dentia vt citatōes ꝙ satisdatōes ꝙ ꝑsimilia.vt.l.ꝑe randū.§.j. C. ꝛ iudi.ꝙ l.pe.ff.iudi.sol.confessiones

tñ ⁊ attestatões ⁊ oĩa factũ respicientia q̃ sunt acta liris ꝑpetuo valent inter easdẽ psonas ⁊ cozã eisdẽ iudiciũ. C. de arbi. cũ añ. §. fi. ⁊ hoc si ad idẽ agit vl etiã ad aliud qõ tñ ex illo pendeat quale ẽ si attestatões sunt sup matrimonio. nã valent ꝑ filios legitimandis. ar. in. c. albericus. de testi. no. dc. p⁹ Inno. in. c. cãmq;. j. de testi.

¶ Acta iudiciũ si factũ respiciant ꝑpetua sunt ⁊ valent vt in citatõe que ꝑpetuo valet ad interrũpendam ꝓscriptõem. C. de ꝓscrip. xxx. an. no. l. cũ notissimi. j. rũ. ⁊. l. vlt. ⁊ viciũ litigiosi quot durat. no. In no. in alleg. c. cãmq;. vide. s. acta p oĩa acta.

¶ Instantia pempta ꝑpter ineptitudinẽ petitõis valent attestatões recepte sup inepta petitõe ad ll c. sepe. de testi. spo. no. Hosti. in. c. cãmq;. j. de testi.

Institutio

¶ Institutio lz de iure cõi ptineat ad epm. vt. c. oẽs basilice. xvj. q. vij. tñ institutio auctorizabilis quo ad curã aiaꝝ põt ꝓscribi ꝑ inferiorẽ epo. vel ad inferiorẽ põt ptinere ex cõsuetudine vel cõmissione spũali epi qõ dic qõ dic vt no. in. c. cũ satis. de offi. archi. ⁊ in. c. cũ venerabilis. de reli. dmi. no. Ab. in. c. sup e. circa fi. de offi. dele.

¶ Institutio auctorizabilis ad curã populi potest ꝓscribi ꝓtra epm. vt. c. auditis. de in integ. testi. no. Ab. in. c. cũ venerabilis. de censi.

¶ Institutio heredis lz nõ possit nutu fieri ꝑ testatorẽ obmutescentẽ ex accidenti. vt. l. heredes palã. in prin. ff. de testa. ⁊. l. hac consultissima. in prin. ff. q testa. fa. pos. ⁊. l. discretis. ⁊. l. iubemus. eo. ti. vbi no. valet tñ fideicõmissuz ⁊ alia legata nutu relicta maxime ad pias cãs. no. in. l. si quis ad declinandã. C. de epi. ⁊ cle. ẽ cõclusio Jo. cal. in suis consilijs. ti. de testi. cõsilio. xl.

¶ Quoby ꝓtendentibꝫ sup institutõe canonica bñficij ⁊ vterq; nõ ꝑbat qõ facturus ẽ iudex. vide. j. iu dex. ver. quoby.

¶ Institui põt heres ꝑ annũ nepos legitimus ⁊ naturalis ex filio spurio. nam ꝑsona filij nõ nocet nepoti qz ipe ex sua ꝑsona hz querelã. vt. l. iij. §. si emãcipatus. ff. de bo. pos. cõtra tab. ⁊ qõ no. C. de inoffi. testa. l. si quis filiũ. ⁊. C. de here. insti. l. cognouim⁹. hec est cõclusio Bar. in suis cõsi. cõsilio qõ incipit oducius.

¶ Institutõem heredis inducit verbũ relinq̃ additum vniuersali. s. certa mea bona. vt. c. Raynutius. de testa. qõ intelligevt no. Bal. in. l. quotiens. C. de here. insti. nam verba sunt intelligenda ꝑm qualitates ꝑsonaꝝ inter quas ꝑsequunt in. c. magne. de voto. nam ponderandũ ẽ cui relictũ fiat an ad ꝑsonã que de iure dz institui an ad aliũ. not. Ab. in alle. c. Raynucius. ij. colũ. ⁊ no. ipe in. c. Raynucius. eo. ti. iij. colũ.

¶ Institutio in beneficijs quotduplex ẽ. ⁊ que differentia inter institõnẽ. ⁊ collatõem ⁊ inuestituraꝫ ⁊ q̃ dicat institutio auctorizabilis. ⁊ an ꝑ institutiõem seu inuestituraꝫ trãsferat possessio. vide no. ꝑ Ab. in c. auctoritatẽ. de institu. ⁊ ꝑ Cy. in regula prima. de reg. iur. li. vj.

¶ Institutio collatoria tituli lz de iure cõi ptineat ad epm in tota sua dyoce. vt. in. c. cuz ex iniuncto. de hereti. ⁊ idẽ intelligo de cõfirmatõe electiõis facte ad dignitatẽ inferiorẽ etiã si electio sit de abbate. vt in. c. j. xviij. q. ij. institutio tñ corpalis quatin⁹ est institutõis facte executio ptinet ad archiep. ⁊ sic loquunt iura allega. in glo. c. cũ venissent. de insti. et Ab. ibi. iiij. col.

Instrumentum

¶ Instrumentũ siue priuilegiũ cõfectũ manu publica si habeat sigillũ appensum lz ꝑdat sigillus vl destruat nõ ꝓpter hoc corruit fides instrumẽti. qa sufficit auctoritas notarij vt singulariter no. Inno. in. c. inter dilectos. de fide instru. qõ intelligit Ab. in. c. innotuit. de elect. sup glo. ij. qñ scriptura habz oĩa signa publicitatis iõ cautũ est vt collatiões beneficiorũ ⁊ simi. fiant ꝑ manũ publicã. nec destructo sigillo plati corruat fides instrumẽti vt ibi Ab.

¶ Instrumẽtũ vel libri rõnũ si aliquis ẽ visus viciare nõ ẽ audiendus si velit illud reprobare. vide. j. testis. ver. si attestatões.

¶ Instrumẽtũ an ꝑbet crimen alicuius. vide. j. ꝑbat crimen.

¶ Instro debiti reddito psumit liberatõ seu remissio debiti facta. no. glo. i fi. ⁊ iura ibi alle. in. c. eccia. ij. vt lite pendẽte.

¶ Instrumentũ debiti venditõis seu alterius contractus si sit traditũ vel redditũ debitori emptori seu alteri an psumat liberatio. vide no. ⁊ copiose ꝑ Ab. in. c. eccia. ij. vt li. pen. ix. colum.

¶ Ex instrumentis ꝓductis ꝑ aduersariũ etiã si sit reus põt actor fundare intentiõez suã ⁊ qõ plus est etiã si sint ꝓducta ad ꝓbandũ exceptõez sup q̃ actor se fundare nõ põt. ⁊ ẽ rõ qz vtendo instrumentis ex quibus fiunt illa cõmunia. vt. l. j. C. de edendo. ⁊. c. g. perpetuus. de fide instru. ⁊. c. cum olim. de censi. Ab. c. cuz venerabilis. de except. ij. colum. ⁊ in. c. ex lris. de fid instru.

¶ Instrumetũ in iudicio ꝓducẽs videt cõfiteri tacite oĩa in eo cõtenta. Inno. in. c. cũ olim. de censi. ⁊ Bar. in. l. post legatũ. ff. de his q̃ vt indig. et fa. rex. in c. cũ venerabilis. de except. arguendo ꝑ locuz a spãli vt ibi late ꝑ Ab. vij. colum. vide. s. cõfiteri videtur. vbi ꝑ quinq; casus seu cõclusiones ⁊ no. expedit totam materiã.

¶ Instrumẽti solẽnitas intrinseca vel extrinseca: an psumat in instro nisi ꝓbet ⁊ an idẽ in testibꝫ deponẽtibꝫ vide late ⁊ nota ꝑ Ab. in. c. sic. de re iudi.

¶ Instrumẽtũ seu priuilegiũ si petit renouari an debeat ps citari. vide. s. citari debet ps.

¶ Postq̃ quis succubuit in cã debent omia priuilegia seu instrumẽta decisioni cõtraria lacerari ⁊ corrumpi ne in futurũ possint prestare materiã discordie colligit ex tex. c. cũ dilecti. de cõfir. vti. ex quo infert ꝑm Ab. ibi q̃ si penes te sunt aliqua instrumẽta tibi inutilia ⁊ iuri meo cõtraria possum petere vt corrũpant ⁊ lacerant. fa. c. accedẽs. primo vt lit. nõ ꝓtest. ⁊. l. sicut. C. de li. cã. Ab. vbi. s. ⁊ vide. j. sinia nulla cassata.

¶ Instrumẽtũ vel sniam negãs cẽ penes se cõpelli tur exhibere. vt vide. j. negans instrumẽtũ.

¶ Instrumentũ in iudicio ꝓducens si opponat ꝑ aduersariũ de falsitate ⁊ q̃ cõpellatur ꝑ iudicem respondere an velit eo tanq̃ vero vti nõ satisfacit dicendo q̃ est verax. sed si apparuerit cẽ falsum q̃ nõ vult eo vsus cẽ. ⁊ pinde esse vult ac si vsus nõ fuisset ꝑ glo. in. c. pũtium. de testi. in fi. ⁊ ꝑ Spec. de instru. edic. §. videndũ restat. versi. quid si velis. ⁊ no. in. c. ad falsarioꝝ. de crimi. fal. sed cogit ꝑ iudicẽ vt pure certificet si velit eo sine aliqua ꝓditõe vti vt ẽ ꝓclusio Lap. in suis allegatõibꝫ alle. cxix. nec obstant iura in ctrariũ alle. qz loquunt in excipiente ⁊ aliõ in excipiente et aliud in ꝓbante. Bart. in. l. duus. ff. ad. l. cornel. de fal. idez no. Pe. de ancha. in. c. ad falsarioꝝ. de cri. fal.

¶ Instrumẽtũ si ẽ nullũ an põt agi ad eũ cancellãdũ. vi. glo. no. in. l. exempto. §. si his q̃ vita. ff. de act. empt. ⁊ si instrm nõ repit qs modus sit tenendus vi de glo. in. l. huius. §. si cui. ff. de le. j.

¶ Instrumenta ꝓfecta p̄ falsitatē cōmissam p̄ notariū vel etiā ante cū tolerant in officio valēt ꝛ̄ postea sequit̄ ꝓdemnatio cū sunt gesta publici officij. vt.l.barbarius.ff.ꝛ̄ offi.pſi.

¶ Si reperit vnū instrumētū cōfectū p̄ notarium qui est damnatus ꝛ̄ falsitate.et in illo instrumēto ꝓtineant plura capitula ⁊ in vno ē cōmissa falsitas si falsitas ꝓcedit ex vicio notarij ⁊ falsitas est circa substantialia negocij.vel eius circūstantias vt qa ꝛ̄buerat scribere ꝛ̄.x.et scribit ꝛ̄.xx.vel ꝛ̄buerat scribere ꝛ̄ asino ⁊ scripsit ꝛ̄ boue.⁊ tunc instrumētū cozruit in totū et sic intelligit̄ qō no. Inno.in.c. fraternitatis.ꝛ̄ hereti.⁊ Bar.i.l.si ex fal. C.ō trāsact.sed si falsitas est extrinseca tunc non ꝓbaret̄ instrumentū.vt plenius p̄ Ab.in alle.c.fraternitatis quem vide.

¶ Instrumenta ꝓfecta p̄ notariū damnatū sē nulla qñ fuit dānatus ꝓpter falsitatē cōmissam in officio tabellionatus. secus si alīs fuisset damnatus ꝛ̄ falso cōmisso.tñ extra officiū vl̄ effectus infamis ex alia cā.qō est notandū.no. Ab.in.c.fraternitatis. in fi.ꝛ̄ hereti.

¶ Licet inter ꝓtrahētes multa verba hinc inde ꝓcesserunt.tñ si tpe instrumenti illa verba p̄ oīa nō fuerunt replicata illud habere fuisset actuꝫ ꝑsumit̄ qō repit̄ scriptū.vt.l.cū plures.§.locatio horreoꝝ.ff.locati.⁊ qō no.in.c.cū.m.ꝛ̄ cōsti.qō verū nisi aduersa pars velit ꝓbare qō aliter fuit contractum q̄ scripta.vt ē tex.in.c.cū Jo.ꝛ̄ fide instru.no. Abb. in.c.ou dū.ꝛ̄ cōuer.cōiuga.

¶ Instrumentum si continet plura capitula sepatum quedā in fauorē ꝓducentis alia in fauorē impugnātis iudicabit̄ p̄ ꝓducente ⁊ nō q̄tinus fiat p̄ impugnante.qz impugnans videt̄ renunciare beneficio suo ibidē cōtento.⁊ sic intelligit̄ tex.c.cū olim ꝛ̄ censi..ſm Ab.ibi.

¶ Instrumentum cōfectum p̄ p̄ publicaꝫ ꝑsonā que fuit principalis actoꝛ ⁊ fuit rogatus scribere fac̄ plenam fidem ⁊ ei est standuꝫ quōcunq; ediderit ꝓpria manu tenorē ipius ꝛ̄cumēti siue p̄ modū exempli prime scripture siue p̄ modum originalis scripture quia creditur sibi ꝛ̄ scriptura sua ⁊ ꝛ̄ tenore ipius C.ꝛ̄ fal.l.si quis ꝛ̄curio.in fi.⁊ in coꝛpoꝛe.ꝛ̄ fi.instru.§.is vo.⁊ ꝛ̄ sit necessaria auctoritas seu licentia iudicis ad exemplandū ꝓpriam scripturā ex originali.non tamen est necessaria cognitio iudicis et ꝑ consequens nec citatio p̄tis quando tabellio sumit ex originali ꝓpꝛio quia non est iure cautum. secus autem si faceret mentionem scripture alteri⁹ scribentis.ff.ꝛ̄ fide instru.l.ij.⁊.ff.ꝛ̄ bono.poſ. ſm tab.l.j.§.in duobus.⁊ auten.si quis in aliquo ꝛ̄cumento. C.ꝛ̄ edendo.in quo casu requiritur partis vocatio ⁊ iudicis cognitio ⁊ alia solennitas ꝛ̄ qua ibi est cōclusio ꝛ̄c.signanter Fran.ꝛ̄ aretio.⁊ Richardi ꝛ̄ salice.put refert Lapus notabi.sua allega.lxxvij.licet contra supradicta tenet Hoſt.in.c.j. ꝛ̄ fi.instru.

¶ Instrumenta ꝛ̄bent in actis scribi ꝛ̄ verbo ad verbum vt nulla possit oriri dubitatio ⁊ ꝓbāt ac si originale ostenderetur hoc modo.p.produxit instrumentum cuius principium tale est ⁊ finis talis est ⁊ ex tunc inter acta computatur.vt no. Hoſti.p⁹ Pe.⁊ Jnno.in.c.quoniam contra falsam.ꝛ̄ probat.licet securius est q̄ totus tenoꝛ vel vera relatio scribatur in actis vt ibi latius no. Hoſtien.p⁹ Jnno.per eum in.c.cum in iure.ꝛ̄ offi. ꝛ̄le.⁊ in.c.j. ꝛ̄ fide instru.

¶ Circa instrumenti amissionē no.q̄ qñq; admittitur facto aduersarij qñq; facto suo qñq; casu fortuito in primo casu sufficit ꝓbare amissionē sine tenore.vt.l.si ꝛ̄ possessione.C. ꝛ̄ ꝓba.secundo casu.scz facto suo qz forte tradidit ꝛ̄bitori vel qz dilacerauit ⁊ tunc nō sufficit.Tercio casu.s.qñ casu fortuito ⁊ tunc si instrumentuꝫ erat ꝛ̄ substantia ex natura dispositōis ⁊ tunc ꝛ̄bet ꝓbare tria.s.factum ꝑncipale. Jtem nisi tu meritum inde confectum.⁊ illud casu perditum ⁊ si quod istoꝝ ꝛ̄ficit ꝓbatio non est sufficiens.vt no.per Cy.in.l. testiuꝫ. C. ꝛ̄ testi.⁊ notatabi. Pe.ꝛ̄ ancha.in.c.cuꝫ olim.j.ꝛ̄ priuilegijs.

¶ Instrumenti verba enunciatiua ꝓlata i p̄teritū nō principaliter attestantia possibilia interuenisse inter ꝓtes ſm tempus conditi instrumenti bene ꝓbant.alīs secus.vt.l.ij. C.ꝛ̄ fide instru. Bart.in. l. sciendū.ff.ꝛ̄ ver.obli.⁊ Butri.in.l.optimā.C.ō cō trahen.⁊ cōmit.sti.est ꝛ̄clusio ꝛ̄ct.in.c.qñ.ꝛ̄ ꝓba. idem si verba instrumenti ꝓferuntur principaliter attestantia in p̄teritum ⁊ dubitatur.vt qz dicit̄ in strumento talis ꝛ̄dit ⁊ vēdidit ⁊c.que p̄nt adaptari in p̄teritum vel in p̄ns tps attento moměto facti ⁊ tpis.no.in.c.qō aūt.ꝛ̄ iurepat.⁊ Jo.an.in. c. abbate.ꝛ̄ ver.sig.⁊ ꝛ̄ct.ibi.s.vbi dicunt q̄ nō sufficit testes eē p̄ntes soli scripture nisi sint p̄ntes facto confecto instrumento ꝛ̄ quo principaliter attestet̄ quod nota.

¶ Instrumentū seu testamentū vel scriptura q̄ nō inuenitur publicata qualiter ꝛ̄bet publicari vide j.publicatio scripture.

¶ Instrm̄ ꝑcuratoꝛiū p̄ōt exemplari p̄ ꝑcuratoꝛes coram iudice etiā nō vocato dño.⁊ plura instrumēta exinde cōfici ⁊ sumi qz hoc a iure nō ꝓhibet̄ immo ꝓceditur. ff.ꝛ̄ edendo. l.si quis ex argētarijs.j. rūso.⁊.l.veluti.⁊ insti.ꝛ̄ test.§.pe.vt no. Jnno. Hoſti.⁊ Ab.in.c.albericus.ꝛ̄ testi.

¶ Instrumēta que dicant̄ publica vel ꝓuata i iudicio vel extra ⁊ quib⁹ instrīs credat̄ ⁊ an exēplarie scripture sit standū ⁊ an instrm̄ p̄ōt cōfici occulte ⁊ an requiratur q̄ tabellio sit rogatus vel talis p̄sumat̄ ⁊ an literis vel sigillo epi vel alterius inferioris sit credendū.vide diffu.⁊ plene p̄ Jnno. Hoſti. ⁊ Jo.an.⁊ alios modernos in.c.j.ꝛ̄ fi.instru.⁊ vide j.lra.⁊.j.scriptura.

¶ Instrumentum licet ꝛ̄beat p̄ tabellionem confici in publico qz officium publicū ⁊ cōmune gerit. vt aūt.ꝛ̄ tabel.§.nos autem.si tamē occulte sit notarius rogatus valet instrumentum licꝫ sit suspitio cōtra ipm.⁊ ex hoc notarius sit puniēdus.vt.c.vnico.§.porro.vt eccīastica beneficia.⁊ ideo alijs adminiculis ꝛ̄bet ꝓducens adiuuari.vt.l.iubemus. C.ꝛ̄ ꝓbat.licet ibi loquit̄ qñ scriptura est viciata intrinsecus respectu forme vel alicuius rasure.l.ij. C.ꝛ̄ edic.di.adri.tol.⁊ in.c.ex literis.⁊ in.c.inē dilectos.ꝛ̄ fide instru.secus si ex alio extriseco habeatur suspecta.quia per hoc non cassatur immo valꝫ nisi cōtra ipsaꝫ aliud ꝓbetur. ij.q.j.in primis ſm Jnno.in.c.j.ꝛ̄ fide instru.si tamē ex iusta causa occulte fuisset rogatus vt propter iustum timoꝛē iudicis vel partis per hoc non notat̄ instrumentuꝫ aliqua suspitione in occulta rogatione. vt.c. si iustus metus.ꝛ̄ appel.⁊ in.c.pastoꝛalis.ꝛ̄ offi.oꝛ.no. Hoſti.⁊ Jo.an.⁊ Ab.in alle.c.j.ꝛ̄ fide instru.

¶ Instrumentū si ō falso redarguat̄ qualiter ꝛ̄bz edi copia pti.vide.s.editio instri.

¶ Instrumenta an p̄nt ꝓduci p⁹ cōclusionē in causa.vide.j.ꝓbatio nulla.

¶ Instrumento quātūcunq; publice ꝓfecto ⁊ quātūcūq; testes inscriptos habeat ꝛ̄rogat̄ p̄ duos testes vel ad plus p̄ tres qui ꝓbent cōtrariuꝫ ꝛ̄ quo instrumentum loquit̄ nō fuisse contractū illo tpe vel illo loco vel indirecte ꝓbando ſm formā.l.opti

mā. ꝛ cōtraben. ſti. ꝛ. c. ex tenoꝛe. ꝺ teſti. ꝛ ē rō quia tota ius inſtrumenti ꝛ pendet a notario ꝛ ab eius auctoꝛitate ꝛ officio que quidē auctoꝛitas tollitur ex ꝓbatōe duoꝝ vel triū teſtiū cum in oꝛe duoꝝ ꝛc. vt. c. in omni negocio. ꝛ teſti qꝺ intelligo verū niſi ꝓ teſtes inſcriptos vel alios ſcriptura coadiuuetur in autē. ꝛ fide inſtru. §. ſi vo quiſq; ꝓbata. n. qualitercunq; falſitate inſtrumenti ꝓ duos teſtes tollit̄ ꝑſumptio auctoꝛitatis tabellionis. ar. ix. ꝺi. ſi ad ſacras niſi in caſibꝫ ꝓ teſtes inſtrumēti falſum repꝛobari nō pōt. quia ꝑſumptio iuris ꝛ ꝛ iure eſt qꝺ ita fuit ſicut cōtinet inſtrumētū. ℒ. ad velley. l. antiq. ℒ. ar. tu. l. fi. Jnno. Hoſti. ꝛ Ab. in alle. c. cū iohānes. vbi plenius vide ibi ꝓ Hoſt. ꝛ Jo. an. viꝺ Bar. in. l. fi. §. ꝺubitabat̄. ff. quēadmoꝺū teſta. ape. iō ꝺicit Jo. an. ꝙ ꝓbatio inſtrumenti eſt ꝑſumptiua nō vera vt ipe no. ſuper rubꝛica ꝺ cōfeſſio. ꝛ cōpoſtel. in c. bone. ꝛ elect. ꝛ Cy. in. l. actoꝛ. qꝺ aſſueuerat. ℒ. ꝺ pꝛoba. ſed conſtat ꝙ duo teſtes faciunt veram pꝛobationem ergo vincunt inſtrumentum quod eſt ꝓbatio pꝛeſumptiua. no. wct. in. c. cum iohannes. ꝛ fide inſtru.

¶ Jnſtrumēta quibꝫ teſtibꝫ ꝓponderare ꝛ ꝛ beāt. vi ꝛ glo. magiſtralē. iiij. q. iij. §. ſi teſtes. quā appꝛobare videnť. Jnno. ꝛ hoſti. in. c. cū Jo. ꝛ fi. inſtru.

¶ Jnſtrumentū publicū in quo cōtineť ꝙ. a. recipit a. b. centū. vel ea ſibi ꝛ bere cū indeterminate loquať nō ꝓbat niſi aduerſarius ꝓbet ꝛ bitum ꝛ eius cām. vt. c. ſi cautio. ꝛ fide inſtru. ſi tñ illa ꝓmittat ſoluere tunc obligať etiā ſi ꝛ cā nō liqueat. naꝫ ꝓ talē ſimplicē ꝓmiſſionē ſubintelligiť cauſa ſaltē ꝑſumpte wnationis. vt in. l. cauponus. ff. ꝛ ope. li. no. in. l. ij. ff. ꝛ wll excep. §. idcirco. ꝛ wcto. in alleg. c. ſi cautio. ꝛ auten. contra qui ꝓpriam. ℒ. ꝛ non nu. pecu.

¶ Jnſtrumentū wtis vel mutui lz habeat cām annexam ꝛ in ea exꝓimať nō ſufficit oppoſita exceptōe ℒ. ꝛ nō nu. pecu. l. ſi ex cautōe. ꝛ. l. generaliter. ꝛ auten. ꝛ tempoꝛe nō ſolu. pec. col. vij. Jnno. ꝛ Hoſti. in. c. ſi cautio. ꝛ fide.

¶ Jnſtrumētū obligatoꝛiū qꝺ hz cām annexam. ſ. wnatōis venditōis vel alterius pꝛobat ꝛ obligat ꝛ tali cōfeſſioni eſt ſtandū niſi ipe cōficiens ꝓ aptiſſima rerū argumenta ſcriptis inſerta poſſit ꝓbare ꝙ in aliū moꝺū ꝛ nō in eum quē inſtrumētū ꝓhibet fuerit negociū ſubſecutū. vt. l. generaliter. ℒ. ꝛ nō nu. pec. no. Jnno. ꝛ Hoſti. in. c. ſi cautio. ꝛ fi. inſtru. ꝛ ꝛ ꝓbat. ꝓ tuas.

¶ Scꝛiptura trino teſte notata habeť vt publice cōfecta ꝛ gaudet oīb pꝛiuilegiis qbꝫ gaudet publica ſcꝛitura. vt. l. ſcripturas. §. j. qui po. in pig. ha.

¶ Jnſtrumenti publicatio ad hoc vt valeat ſexe quiruntur ꝓ ordinem. Primū vt fiat ad petitiōem illoꝝ quoꝝ intereſt. Secūdū qꝺ fiat iudicis auctoritate. Terciū qꝺ fiat ꝓ tabellionē. Quartū qꝺ fi ꝛ eliter fiat. Quintū ꝙ ad foꝛmā publicaꝫ ꝛediganť iſta colliguntť ex. c. cū. p. ꝛ fide inſtru. adhuc etiā requiriť. Sextū. ſ. ꝙ vocenť hi quos tangit ꝛ cōſiliuꝫ eſt ꝙ ꝛ hac vocatione fiat publicū inſtrumentum vt paret ꝛ teſti. ſignificauit. iij. q. ix. carte. ꝛ cōfir. vti. vel inutili. c. cum ꝺilecta. ꝛ no. ꝛ teſti. alberic⁹. ꝛ ꝛ ver. ſig. abbate. §. ad hec autē. no. Hoſti. ꝛ Jo. an. in alle. c. cū. p.

¶ Jnſtrumenta ſic in publica foꝛma ꝛedacta vt in ver. s̄. ꝓimo. tabellio ꝛ ꝛ bet ipa inſtrumenta ꝓficere ꝛ in fine ꝺicere et ego talis tabellio ſupꝛaꝺictum inſtrumentū ꝛ verbo aꝺ verbuꝫ extraxi. et ꝛ nota talis tabellionis moꝛtui qui ipam manu ꝓpꝛia quā bene noui ſcripſerat ꝛ ꝛ mandato ꝛ auctoꝛitate talis iudicis quo aꝺ ſubſtantiā nullo ꝛtracto vl aꝺꝺito vel mutato vel tranſpoꝛtato in publicā foꝛmā ꝛedegi ꝛ ſignū meū appoſui. ꝛ no. ꝙ iuꝺex anteq; auctoꝛitatē ſuam interponat ꝛ bet ꝺiligenter ipſum inſtrumentū inſpicere ꝛ tabellionē cautuꝫ ꝛeddere ne q̊ſq; ipm abſoluerit ꝛ auctoꝛitate ſua aliquaꝫ faciat mentōꝫ. vt in. c. fi. ꝛ fi. inſtru. ē wctrina wc. poſt Hoſti. in. c. cū. p. ꝛ fi. inſtru. in fi.

¶ Jnſtrumenta publica lz habeant executōem paratā ſicut ſnia ꝺiffinitiua tñ ſi ē aliq̊ꝺ in inſtro qꝺ nō ē liquiꝺū vel ē obſcurū. vt qꝛ mihi ꝓmiſiſti inꝺē nitatē vel intereſſe ſimpliciter pōt executio peti. tñ in executōe petā meū intereſſe vel ꝺamnū. vt no. in l. ij. ℒ. ꝛ ſentē. que ſine cer. quan. ꝓ. no. Bar. in. l. j. ff. ꝛ eden. ij. colum. ꝛ in. l. j. ff. ꝺ le. ij. ix. colū. ꝛ in. l. ꝛ fenſionis facultas. ℒ. ꝛ iur. fiſci. vide. s̄. executio ſi petatur a ſnīa lata.

Intereſſe

¶ Jntereſſe cōtra ꝓcuratoꝛē qualiter extimabitur vide Ab. in. c. ꝓ tuas. ꝛ arbi.

¶ Oñ a lege aliquiꝺ inꝺulgeri qꝺ tenꝺere pōt in alteriꝰ ꝓꝺiciū intelligiť ſaluo intereſſe ꝑtis aꝺuerſe ē ꝺictū Bal. in li. ſeu ti. ꝺ pace tenē. §. aꝺ hec. col. x. ꝛ refert Ab. in. c. j. ꝛ iuꝺi. viij. colū.

¶ Intereſſe verū ꝓbať ꝓ teſtes. no. in. c. ꝺilecti. ꝛ fo. compe. ſecus ꝛ intereſſe affectōis vt circa rē vbi cadit affectio tūc ꝑſtať in litē. vt no. Jnno. in. c. ſacro. ꝛ ſentē. excō. ꝛ By. in regula moꝛa. ꝛ reg. iur. ꝛ wc. in. l. vnica. ℒ. ꝛ ſen. q̄ ꝓ eo ꝛc. vide. s̄. ꝺāna.

¶ Intereſſe qꝺ nō eſt certū in ſtipulatōe ꝛ ꝺuctuꝫ vt plurimū ſolet aꝺ minima in ſummaꝫ ꝛ ꝺucit̄. ff. ꝛ ꝓto. ſti. l. fi. ꝛ hoc ꝓpter ꝺifficultatē ꝓbatiōis ipiꝰ vt ibi ꝓbať. no. Ang. ꝛ peruſio vt refert Jo. cal. in ſuis ꝓſilijs. ti. ꝛ pactis. cōſilio. ij.

¶ Intereſſe in actōe legis aquilie conſiꝺerať rōne nō affectōe ꝛ ꝑcia reꝫ nō inꝺuciť ex exactiōe vl vtilitate ſingulari. l. ſi ſeruū. ff. aꝺ. l. aquil.

¶ Intereſſe qualiť extimabiť ſi valoꝛ rei ē variatꝰ ite vide qꝺ no. Jo. an. in. c. vnico. ꝛ cōmo. ꝛ pleniꝰ ꝓ Bar. in. l. ſed mihi. §. in hac actōe. ff. cōmo.

Interdictum

¶ Jnterdictū extenꝺiť aꝺ exemptos intra locū interdicentis exiſtes vt illud teneať obſeruare ꝛ nō ex ſnīa hoīs. ℔ ex ꝺiſpoſitōe iuris. vt cle. ex frequētiū. ꝛ ſentē. excō. ex pulſatōe. n. campanaꝫ ꝛ vocū platōe ꝺucť audientes extra locū exēptū. ꝛ qꝛ ſonꝰ ꝑtē ꝺiť ex locū exēptū. rōne ꝛelicti pōt oꝛꝺi. eos puniri. no. ꝓ Jo. an. in mer. in. c. in obſcuris. ꝛ re. iu. li. vj. Ab. in. c. j. ꝺ ꝑſump. ꝛ in. c. cū inť. ꝺ cōſue. ꝛ hac materia vide no. ꝓ Ber. pᵒ Hoſt. in. c. tāta. ꝺ exceſſ. ꝓla.

¶ Interdicto nō pōt ſubijci ciuitas cui ꝑeſt epꝰ ꝓpter ꝛelictū epi niſi talis ciuitas ſit ꝛ tpali iuriſꝺitōe epi vel ſue menſe ꝓtineat. fa. tex. in. c. ſane. ꝛ of. ꝛele. ibi ꝺū ꝺꝛ trina illius ꝛc. ꝛ tex. ꝛ glo. in. c. j. ꝛ poſtu. ꝓla. no. Ab. in. ꝺ. c. ſane.

¶ Interdictū excōicatio ſuſpēſio equiparantur quo aꝺ monitōem. vide. s̄. excōicatio ſuſpenſio.

¶ Interdictū pōt relaxari aꝺ cautelā ſicut excōicatio. vt. c. venerabilibꝫ. ꝛ ſentē. excō. iuramēto tñ recepto ꝛ parendo man. eccīe vt ibi ꝛ Ab. in. c. aꝺ hec. v. ꝛ appel.

¶ Celebꝛans a tpe ſucceſſionis a diuinis an efficiť irregularis. vide. j. irregularis.

¶ Interdicti ſententia lata ab epiſcopo in locum poteſt per ipſum ſuſpendi aꝺ tempus quia ſicut poteſt in totum tollere. vt. l. iudicium ſol. ff. ꝛ iudic. ita et fortius poteſt illam ſuſpendere. Jtem appellatio facta poſt ſuſpenſionem tenebit ipam ſententiam in ſuſpēſo ſicut ſi a pncipio fuiſſet facta. ar. in

c.ꝓterea. ꝛ appel. iſta ē ꝓcluſio Jo. an. in. c. ad hec. quā approbat ibi Ab. alle. c. dilectis. ó appel. 7 ē rō ym eū. qz hec ſnīa cēſure durat 7 ligat ad placitū ꝓferentis merito cū ꝛpēdeat ab eius ptāte nō ꝛpēꝛeat vt ē cōcluſio Ab. in alle. c. ad hec. 7 vide qō no. ꝑ ꝑe. ꝛ ancha. in. c. vt priuilegia. ꝛ priuil.

¶ Interdicti tpe infirmis. nō tñ ſanis ꝛbet corpꝰ xpi dari. no. Jo. an. in. c. fi. ꝛ ſentē. excō. 7 Jo. cald. in tractatu ó eccleſtico interdicto. 7 no. in. c. qō i te. ꝛ peni. 7 remiſ.

¶ Interdictum ſuſpenſum caſualiter iuris auctoritate in eccīa interdicta. vt in caſu. c. vt priuilegia ꝛ priuil. nō ſuſpendit ꝑ appellatōem. qz ſuſpenſio recipit actū manente habitu. ar. ó offi. ꝛle. l. prudē tiā. §. ſexta. 7. l. illa conſtitutio. §. j. ꝛ here. inſti. ibi oīa iura in ſuſpenſo retinent ꝛc. in futuro ergo tēpe nō cenſent nouū interdictū. facit. c. ad hec. ó appel. ſecus ꝛ interdicto facto ſub cōditōe. iō appellatio interim interpoſita ſuſpendit eius effectū. vt. c. dilectis. ꝛ appel. 7. c. ꝓterea. eo. ti. 7 ſic colligitur ex ꝓdictis q ſi interdicit locus pōt auctoritate interdicētis ibidē celebrari ad tps. ſed ſi interdicit ſeu ſuſpendit hō ꝑ ſuo ꝛlicto non ſuſpendit. niſi ſatiſfaciat 7 in totū tollatur cōcludit ꝑe. ꝛ ancha. in alle. c. vt priuilegia.

¶ Interdicti tpe lz non ꝛbeant pulſari cāpane. vt c. quod in te. ꝛ peni. 7 remiſ. 7. c. qō nōnullus. ꝛ priuile. 7 ꝛ cōſue. cuz inter. ſi tñ corpus xpi ꝛferat ad infirmū tpe interdicti ꝛbet campanella ꝛferri 7 ē rō quia conceſſo ſignato videt conceſſum ſignū. nā reuerentiam que ꝛbetur tanto ſacramento inducta in ipius honorē non ꝛbet minui 7 qz hoc nō ē ꝓhibitū ꝛbet ſeruari. c. ſane. ꝛ cele. miſ. no. Fre. ꝛ ſenis conſilio. lxviij. 7 ꝑe. ꝛ ancha. in allegat. c. qō in te.

¶ Capitulum ſine ep̄o non pōt eccīam interdicere nec etiā inducere ceſſatōem a diuinis niſi hoc habeat conſuetudo reſpectu capituli. vt. c. ſi canonici. ꝛ offi. ordi. li. vj. 7. c. irrefragabili. §. exceſſus. eo. ti. nā capitulum eo quia capitulū nō habet iuriſditōem etiā in ſingulares canonicos lz poſſit illam ꝓſcribere: vt allega. §. exceſſus. facit qō no. Jnno. in. c. j. ꝛ ma. 7 obe. q licet antiquior canonicus habeat congregare capitulum non tamen poteſt mulctare non veniētes licet reddat eos contumaces reſpectu vocis dāde. no. Ab. in. c. queſtuit. ó his q ſi. a ma. ꝑ. ca.

¶ Interdicto vnde vi pōt agi ꝑ ſucceſſorē. vi. ó. j. reſcriptū. ver. ꝓ reſcriptū. cū ſe.

¶ Interdictū vnde vi vel vti poſſidetis nō cōpetit ꝓ iuribus incorpalibus. ſed qui vnde vi 7 quaſi vti poſſidetis. ff. ſi ſeruꝰ. ven. l. ij. §. pomponius. vel cōpetit actio ex canone re integranda. iij. q. j. ſed lz nō appona dictio qi. non tñ ꝓpter hoc viciat libellus. vt. c. olim. ij. ꝛ reſti. ſpo. 7. c. licet. ꝛ proba. 7 exꝑſſius in c. accedens. vt lite non conteſt. vbi colligitur q nec ſententia ſic lata ex hoc capite viciaretur. vide glo. in. c. quod quis. lxxxiij. di. Ab. in. c. cōqueſtus. ó fo. compe.

¶ Item interdictuz vñ vi cōpetit in corporalibus vtile non directum. vide Abb. in. c. cum eccīa. ꝛ cā poſ. 7 ꝓprie.

¶ In interdicto recuꝑante nō audit volens reus ꝓbare dñium etiā incōtinēti ſecꝰ in interdicto adiſcende vel exhibitorio. no. glo. in. c. j. ꝛ reſti. ſpoꝰ. 7 in. c. lras. eo. ti. 7 in. c. ſuꝑ cā. ij. q. v. cās diuerſitatis reddit Ab. in alle. c. j. circa princi.

¶ In interdicto vñ vi nō ē neceſſaria cōcluſio. vi. ó j. libellus. ver. in interdicto.

¶ Interdicto vti poſſidetis agit clericus ſeu eccīa cōtra laicū coram iudice eccleſtico quia ex hoc iudicat iniuria violentia 7 moleſtia ꝑ quibꝰ qualitatibus pōt agi coram eccleſtico. vt no. in. c. cū ſit generale. ꝛ fo. cōpe. hoc tenet lapus alle. li. ꝑ hoc tex. in c. licet. ꝛ pba. 7. c. cōqueſtus. ꝛ fo. cōpe. Ab. in all. c. cū ſit generale. vij. colū.

¶ Practica cōcludendi in interdicto vti poſſidetis eſt vt aduerſarius ceſſet a turbatōe 7 vt ſatiſfaciat ꝛ ꝓteritis dāniſ 7 iniurijs. vt no. in. c. lz. ꝛ pbat. 7 i c. cōqueſtus. ꝛ fo. cōpe. 7 ibi Ab. j. colum.

¶ Interdicto vti poſſidetis pōt agi ꝑ eccīam contra laicū corā iudice eccleſtico etiā ſi turbatio nullā habeat violentiā in ſe. qz ſacrilegiū cōmittit q̄li tercunq; ledendo 7 dānificando eccīam. ar. in. c. cōqueſtus. ꝛ fo. cōpe. in. c. fi. 7 Ab. ibi ꝓtra Anto.

¶ Interdictū retinende an pōt cōcurrere cū petitorio. 7 an petitorium 7 poſſeſſoriū pñt accumulari vide ple. Ab. in. c. cum dilectus. ꝛ cā poſ. 7 ꝓprie. 7 Bar. in. l. naturaliter. §. nihil. ff. ꝛ acqui. poſ.

¶ Interdictū vti poſſidetis nō dat ꝑ moleſtatōne iuris. vide. ſ. clauſula qui cqd.

¶ Interdictū vti poſſidetis hz effectū reſtitutoriū q̄ poſſidens turbat in ſua ciuili poſſeſſione 7 turbatur per habentem naturalem: quia non pōt alit quieſcere turbatio niſi ille dimittat naturalem. vt plene no. in. l. clam poſſidere. §. qui ad nūdinas. ff. ꝛ acqui. poſ. no. in. c. itē cum quis. ꝛ reſti. ſpo. circa princi.

¶ Duoby inuicē certantibꝰ ſup poſſeſſorio retinēde quadruplici cauſa vnus eſt potior alteri. prima q̄ ſui teſtes in pbatōe excedunt in numero teſtes alterius ptis. Secunda q̄ teſtes alterius ptis excedūt antiquiorē poſſeſſionē pbādo. Tercia q̄ ꝛponūt aptiora negocio ó quo agit in iudicio. Quarta q̄ ceteris pribꝰ alter ꝛponit ꝛ titulo alter nō colliguntur iſta ex tex. c. lz cauſam. ver. ex promiſſo. ꝛ pba. vt ibi no. Ber. 7 in eo q dicit ꝛ antiquiori poſſeſſione. no. q eo q conſtat ꝛ antiquiori poſſeſſiōe nouꝰ poſſeſſor niſi ꝛceat ꝛ iuſto titulo ꝑſumit iniuſtus 7 clandeſtinus. vt in. l. fi. C. vnō vi. quia ſi nō ꝛceat quomodo poſſeſſio exiuit manus antiq poſſeſſoris preſumitur pro poſſeſſiōe antiquiori vt ibi no. Ber.

¶ In interdicto vti poſſidetis ſi actor 7 reus eq̄liť ꝓbent nō ꝛbet iudex ꝓnunciare vtrunq; ꝑ indiuiſo poſſidere ꝛ nec ꝛ ꝓprietate cōſtiterit. vt tenuit Bar. in. l. j. ff. vti poſſi. dicens q ꝑ cōcurſum faciūt ſibi ptē ſicut in duobꝰ recōiunctis. vt. l. recōiuncti. ff. ꝛ le. iij. Bern. tñ in. c. lz cām. ó ꝓba. ij. colū. tenet ym Jnno. q nō ē ſic ꝓnunciandū qz nō fuit ſic petitū. vt in. c. ij. ꝛ ordi. cogni.

¶ Inder tñ in omni cā vim fieri prohibebit. 7 occupata ꝑ vim ꝓhibebit ꝑ aliū occupari. vt no. in. c. romana. ꝛ elec. nec in hoc caſu hz locū iudiciū ſortis vt no. glo. in. l. j. C. vti poſſi. qz iudiciū ſortis nō hz locū in facto incerto. vt in. c. fi. ꝛ ſortile. idē in beneficialibꝰ. vt no. in. c. eum qui. ꝛ eo qui mit. in poſ. li. vj. ym Ber. vbi. ſ.

¶ Interdicta quot ſunt 7 qualia ſunt et q̄ ꝓpetūt 7 vnde habuerūt originē. vide glo. ma. c. paſtoralis ꝛ cā poſ. 7 ꝓprie. 7 ibi Ab. ple. 7 notabi. 7 ꝛ. ix. publicis interdictis. 7 ꝛ. xix. priuatis interdictis. vi. ó Spe. eo. ti. §. qz vo. 7 ſe. 7 ti. ꝛ act. 7 pe. §. fi.

¶ Que interdicta 7 que nō pñt ꝓponi prius ꝓpoſito petitorio 7 an interdictū ꝓponat accumulatiue cū petitorio an extinctiue vide ple. ꝑ Ab. pꝰ gloſ. in c. paſtoralis. ꝛ cā poſ. 7 ꝓprie.

¶ Interdictū vtile nō directuz cōpetit cōtra dñm cuius familia rem violenter ſubtraxit 7 ex facto familie peuenit ad dñm. no. Jnno. in. c. cū ad ſedē. ó reſti. ſpo. 7 ibi Ab. xj. colum.

¶ Interdicta que dant p̄ rebus sacris ⁊ religionis
bñt cām mixtam. i. cām p̄rietatis annexam. vt in
l. ij. §. quedā. ff. ꝛe interdi. satis. cū est p̄bare in tali
possessorio titulū apparenter iustū nec admitti ꝛe-
bent exceptiones cōcernentes intrinsecū ꝛefectuz qđ
dz reseruari in cā p̄rietatis vt p̄bat in. c. ex pte. ⁊. c.
ex trāsmissa. ⁊. c. literas. ꝛe resti. spo. vbi licet ad re-
stitutionez coniugis ꝛebeat titulus coniugū p̄bari
nō tñ exceptio cōsanguinitatis ⁊ sic concludit q̄ in
talibus interdictis sufficit approbare titulum iu-
stum p̄o hoc. c. in literis. ꝛe resti. spo. ⁊. c. j. ꝛe causa
pos. ⁊ p̄rie.

¶ De cōditōe capituli reintegrāda. vi ō. j. restitutō
ver. reintegranda.

¶ Interdictū vñ vi datur heredi ⁊ bonorū posses-
sori. ff. ꝛe vi ⁊ vi ar. l. j. §. hoc interdictū. ⁊ dat in he-
redem ⁊ dat successori spoliato ⁊ in successorem ō eo
quod ad eum peruenit. no. in. c. cum ad sedem. ō re-
sti. spo. no. Innoc. in. c. significauerunt. in princi. ꝛe
resti.

¶ Interdicere lz nō p̄ot actor ecclesie p̄ot tñ ex cā
cessare a diuīs. ⁊ vide. j. rector ecclie.

Interdicto p̄ot subīci eccia p̄ graui ꝛelicto p̄o q̄
nō p̄ot ꝛeberi ꝛebita satisfactio. vt supior inducat
ad iusticiā faciendā ad hoc. c. ex pte. j. ꝛe ver. sig. et
ꝛe appel. dilectus. ⁊. c. si canonici. ꝛe offi. ordi. li. vj.
honestius tñ esset cessare a diuinis q̄ ponere inter-
dictū sed p̄ qua cā. vel qñ p̄ot alia via satisfactiōis
haberi ꝛebet cessare interdictū seu cessatio a diui-
nis. no. Ab. in. c. quesiuit. ꝛe his q̄ fiunt a ma. p̄. ca.
iiij. colum.

¶ Interdictū speciale respectu certe eccie positum
ab habente p̄tātem tenetur eps seruare. nō tñ gene
rale p̄pter speciale priuilegiū epor. no. Jo. an. in fi.
ꝛe sentē. excō. li. vj. Ab. in alle. c. quesiuit. ō his que
fi. a ma. p̄. ca. in fi.

Interrogatio

¶ Interrogatus tenet rñdere ⁊ si non rñdit habet
p̄ p̄fitente in suū p̄iudiciū ad hoc. c. si tibi habenti.
ꝛe p̄ben. li. vj. ⁊. l. ꝛe etate. §. qui tacet. ff. ꝛe interro-
ga. act. ⁊. c. j. ⁊ ibi Ab. ꝛe postu. p̄la.

¶ Interrogari an p̄ot ꝛe socijs cōfessus crimē con-
tra se. vide. s. p̄fessus ꝛe se. cū ver. sequē.

¶ Intērogare p̄ot iudex nō solū post litē cōtest. circa
tendentia ad ꝛecisionē questionis principalis nego
cij. vt. c. cū Johānes. ꝛe fide instru. sed etiā ante lit.
cōtest. ad ordinandū iudiciū vt excludat materias
ꝓponendi ꝛeclinatorias fori. vt. c. j. ꝛe iudi. ⁊ vbicū
q̄ equitas mouet iudex p̄ot p̄tem interrogare. vt. l.
vbicunq̄. ff. ꝛe interro. act. Ab. in alle. c. j. ō iudi. ij.
colū. ⁊ vide plene Ab. in. c. cū cām. ꝛe iura. calū. v.
colū. ⁊ glo. in. c. qm̄. ꝛe p̄ba.

¶ Interrogare p̄ot iudex non solum instāre neces-
sitate iuris. sed etiam vt p̄cludatur via exceptio-
nibus facti. arg. in. c. peruenit. ꝛe arbi. vel vt p̄clu
datur via ꝛeclinatorijs legitime opponendis. arg.
ꝛe except. c. pastoralis. Abb. in alle. c. j. ꝛe iudi. iiij.
columna.

¶ Interrogationi aduersarij nō tenet̄ ps rñdere.
tñ si rñdet tenet responsum in. l. sine. ff. ꝛe interrog.
act. ⁊. c. put. ꝛe dolo ⁊ cōtu. no. in. c. cuz cām. ꝛe iura.
calum.

¶ Interrogationes ꝛebent ante litem contest. fieri
lz sint ꝛe consilio nō tñ ꝛe necessitate. vt. l. qui peti-
torio. ff. ꝛe rei vendi. immo plus dicit ibi glo. ⁊ bar.
in. l. j. ꝛe interro. act. q̄ si p̄ oblitionem obmittant
iste interrogatōes ante litem contest. possunt fieri
postea. nam equitas suadet vt admittantur ne ina-
niter partes procedendo ad ulteriora grauentur in
laboribus ⁊ expensis. l. vbicunq̄. eo. ti. ⁊. c. iudican-
tem. xxx. q. v. Ab. in. c. cum causam. ꝛe iura. calum.
vbi ponit differentiam inter interrogationē ⁊ con
fessionē vide dominos ꝛe rota. ꝛecisio. xxiiij. ⁊ vide
j. ꝛepositionib.

¶ Interrogatus an possideat si neget possidere cū
in veritate possideat si actor p̄bauerit ipm̄ posside
re est res auferenda ab eo ꝛebet dari actori in penā
mendacij. vt. l. fi. ff. ꝛe rei vendi. no. glo. in. c. cū cau
sam. ꝛe iura. calū. qđ intelligit ibi Ab. ꝛe possessio-
ne. non tñ p̄rietas rei datur actori. sed statim trās-
fertur in eum possessio ⁊ reus efficitur ꝛe possessore
petitor. Item requiritur q̄ reus scribat se posside-
re. quia si ignorabat vt qz possidebat p̄ seruum vel
filiū nō punitur ⁊ requiruntur alia ꝛe quib ibi. per
eundē Abb.

Interp̄retatio

¶ Interp̄tatio rescripti p̄incipis dz fieri fm̄ ius cōe
vide. j. rescriptū.

¶ Interp̄tatōes quot sunt an ꝛebēt rediri in scri-
ptis. vide Ab. in. c. j. ꝛe postu. p̄la. iiij. colum.

¶ Interp̄tari ꝛebet p̄batio dubia p̄tra accusatorē
vide. j. p̄batio.

¶ Interp̄tatio aliud est q̄ ꝛeriuatio ethymologia
⁊ diffinitio. ⁊ differentia istoꝝ vide pau. in phe. cle.

¶ Interp̄tantur ꝛba dispositōis fm̄ vsum loquē-
di. vide. j. nepos.

¶ Ubi dubitatio ē maxima ꝛe facili nō ꝛecisibilis
p̄ idemptitatē rōnis. tunc soli p̄incipi quo ad aliā
cām reseruat interp̄tatio. no. in. c. cuz venissent. ꝛe
iudi. ē no. Ab. in. c. cū spāli. ꝛe appel. ij. colū.

¶ Interp̄tanda ē lex fm̄ vsum p̄acticandi. vide. j.
lex. ver. minime.

¶ Interp̄tari dz statutū fm̄ dispositōez iuris cōis
⁊ maxime circa nō specificata casus ē ꝛe cōsue. cū di
lecti. ꝛe cle. nō resi. ad audientiā. no. p̄ Jo. an. in no
tula. ꝛe re. iu. possessor. Jo. cal. t. ꝛe cōsti. p̄sit. ix. vide
Ab. in. c. cām. ꝛe rescrip.

¶ Interp̄tari ⁊ modificare p̄ot p̄inceps priuilegiū
leges vltimas voluntates et p̄tractus p̄tiū p̄rtiū
cui fit p̄iudiciū ⁊ ordine iure nō seruato ē conclusio
Jnno. in. c. olim. ꝛe ver. sig.

¶ Interp̄tantur iura cōia ⁊ priuilegia generaliter
loquentia fm̄ loci consuetudinē. vt. c. certificari. ō
sepul. facit. l. cum ꝛelationis. §. asinam. ff. ꝛe fun. in
struc. ⁊. l. qđ labeo. ꝛe suppel. le. ⁊. c. ex literis. ꝛe spō-
sa. ⁊ qualiscunq̄ sit dispositio semp ꝛebet intelligi
fm̄ loci cōsuetudinem: vt no. Jnno. in. c. olim. ꝛe v.
sig. idem Bart. in. l. omnes populi. ff. ꝛe iusti. ⁊ iure
⁊ Cal. in. c. nonnulli. ꝛe rescrip. Ab. in. c. certificari.
ꝛe sepul. in p̄in.

¶ Interp̄trari seu p̄ interp̄tatōem intellectuz iuris
pueritere nullus dz. nec etiā ꝛebet imp̄ropriare vo-
cabula legū. nam sine necessitate hoc fieri nō ꝛebet
qz si p̄nceps aliter intellexisset illud scripsisset. vt i
l. si idē codicillis. cū ibi no. C. ꝛe codi. sunt. n. ⁊ intē
tio seu rō p̄ut corpus ⁊ aīa. ⁊ sicut aīa dñatur corpo
ri. ita rō legis dñat verbis. vt no. Jo. ꝛe lig. in. c. ad
audientiā. ꝛe ꝛeci. si tñ verba legis seu priuilegij sit
clara nō ē ab eis recedendū. vt. l. ille. aut ille. ⁊. l. nō
aliter. ff. ꝛe le. iij. ⁊ in. c. fi. ꝛe ver. sig. ⁊ si rō nō est in. l.
expssa ꝛebemus cōsiderare p̄ similia rōnē naturalē
que potuit mouere legislatorem. nam sine rōne nō
fit. liij. vi. erit aūt lex. j. di. consuetudo. ō quo plene
p̄ Abb. ꝛe cici. ita ⁊ notabi. in alle. c. ad audientiaz.
⁊ ꝛe materia extensionis. vide quod no. Bar. in. l. si
constante. ff. solu. ma. et in auten. quas actiōes. C.
ꝛe sacrosan. eccle. et per Jo. an. in regula odia. ō re.
iur. li. vj.

¶ Interp̃tar cõsuetudo loci casum nouũ aut positum in opinionibꝫ nc. si certo mõ fuit talis lex obseruata. nam in tali casu consuetudo est optima legũ interpres. no. nc. in. c. cũ dilectus. de consuetudi. & l. si interp̃tatõe. & l. minime. ff. de legi. Ab. in. c. j. ō cõsti. vj. colum.

¶ Interp̃tatio legis fieri nõ debet vbi significatio verboꝝ ẽ certa & clara & de aliqua cõsuetudine non cõstat. nam tunc nõ debemus recedere a verbis nisi sequeret absurditas. c. fi. de ver. sig. & l. nõ aliter. ff. dele. iij. & c. ex ore. de priuil. Ab. vbi. s.

¶ Si significatio verboꝝ ẽ multiplex & incerta & põt apparere via benignior illa ẽ sequenda. l. quod si ephe. ff. de eo qõ cer. loco. sed si via benignior nõ apparet tunc si est dare simile in alijs legibꝫ procedẽdũ ẽ de similibꝫ ad similia. c. translato. de cõsti. & c. cum dilectus. de confir. vti. vel inuti. & l. nõ possunt. ff. ō legi. si autem non reperitur simile. ita q̃ iudex nescit quid faciat recurrendum est ad principem & sic intelliguntur iura que dicunt q̃ eius est interp̃tari c. est condere. vt. l. cum de nouo. C. de. & ibi Cy. et Ab. vbi. s.

¶ Si dubium ẽ positum in opinionibꝫ doctoꝝ si reperit cõis opinio nõ debet iudex ab ea recedere. qa vel soli. de sta. monach. c. ij. & omnis opinio melior extimat veritatẽ qõ verũ nisi cõis opinio sit notorie falsa vel pbabilibus rõnibus conuinci possit qõ extimabit bonus iudex acutissimi ingenij. vt. c. capellanus. de feriis. & est tex. in. l. j. C. de ve. iur. enu. in ver. sed neq̃. si vo nõ dat cõis opinio propter conflictum rõnum hinc inde valde vtile esset habere iudicẽ propinium. q̃ põt sequi opinionem quam vult Ab. in alle. c. j. de cõsti.

¶ Interp̃tatio latissima est fienda in iudicijs et libellis quia omia veniunt in iudiciũ &c. in rescriptis vo si sunt comprehensiua debent latissime interp̃tari. vt. l. solennius. ff. de iudi. & c. cum ecclesia. de cã pos. & ꝓpie. circa qõ vide Ab. in. c. epi. de causa pos. & ꝓpie.

¶ Interp̃tatio licz debeat in beneficijs plenissima fieri. vt in. c. cũ dilectus. dz intelligi qñ alteri nõ fit enorme p̃iudiciũ ꝫ agit solũ de p̃iudicio cõcedẽtis ad hoc. l. j. §. si quis a principe. ff. ne qd in loco pu. & in. c. cũ dilectus. de cõsue. Itẽ limita vt procedat i beneficijs nõ deuiantibꝫ a iure cõi. secus in odiosis. et ꝓpter hoc dicimus q̃ dispensatões sunt stricti iuris vt. c. j. & ij. de fi. p̃sby. li. vj. & glo. in. c. ordinarij. de of. ord. li. vj. & qõ no. Ab. in. c. olim. ō ver. sig. vt no. Ab. in. c. cũ dilectus. de wna.

¶ Interpretatio in cõtractibꝫ nõ debz fieri stricta in fauorẽ vnius & in odiũ alterius. q̃ cõtractus inducit obligatõem ex vtraq̃ parte. vt. l. labeo. ff. de v. sig. & iõ debet equalis seruari. Ab. vbi. s.

Intestatus

¶ Pone questionẽ quã scripsi in ordinationibꝫ rescriptum.

Intrusus

¶ Intrusus gesta p eum qui gerebat se vt platus. si nõ erat in possessione dignitatis indubitãter nõ valent. ar. in. c. cõsultatõibꝫ. de iur. pa. nec in tali casu cõis error sufficit ad hoc. qõ no. in. l. barbarius. ff. de offi. pto. & in. c. cũ dilectus. de reli. wmi. & Inno. in. c. ij. de in integ. resti. Ab. in. c. dudũ. ij. de elec. ix. colum.

¶ Gesta p̃ platuꝫ intrusum auctoritate ꝓpria vel p potentiã alicuius quãtũcunq̃ sit in possessione nõ tenent gesta p eũ nec tali põt fieri solutio p debitores nisi cũ eo ꝓtraxissent. vt. l. si vrbana. de cõdi. indebi. & ibi Bar. Inno. in. c. in literis. de resti. spol. & ex cõtractu antea inito nõ liberant. soluẽdo intruso. vt Bar. in. d. l. si vrbana. & Inno. vbi. s. nec cõis error iuuat ex q̃ desit auctoritas superioris. nã lex barbarius. fundat se sup cõi errore & sup auctoritate superioris. q̃ ille barbarius habuit officiũ a superiore secus vbi deficit vnũ tm. no. doct. in. c. nihil ẽ. ō elec. & ibi Ab. xij. colũ. & ibi plene p eũ. & vid. s. error. idẽ Ab. in alle. c. dudũ. de elect. ix. colũ. & in. c. gratuꝫ. de offi. dele. in fi.

¶ Si notoriũ sit aliquẽ habere titulũ canonicũ in beneficio. non dat tunc toleranda & anime vere decepte cũ tali plato. c. aplice. ō cleri. exco. mi. & no. in d. c. dudum.

¶ Gesta p intrusum qui nunq̃ habuit auctoritatẽ a superiore in foro anime vel penitentiali valent propter fidem sacramenti ex quo subditi credebant illum eẽ platum. no. p Inno. in. c. p tuas. de symo. est tñ tutũ q̃ si ante morẽ hoc sciant iterũ cõfiteãt. vt no. Jo. an. in. c. dudũ. ij. de elec. & ibi Abb. x. colũ.

¶ Intrusus appellat is qui obtinuit dignitatem a nõ habente p̃tatem illam ꝓferẽdi. vt. c. cũ venissent de in integ. resti. & c. ex frequẽtibꝫ. ō insti. & gesta per talẽ intrusum nõ valẽt quãtũcunq̃ dicat tolerat⁹. q̃ in intruso nõ hz locũ tolerantia ex quo nõ habuit ingressum ab hõte p̃tatẽ. vt no. Inno. in. c. qualiter & qñ. ij. de accusa. & Archi. xij. q. ij. alienatões. Ab. in alle. c. cũ venissent.

¶ Intrusus dr qui titulo legitimo nõ ꝓcedente ingerit se administratõni & si ꝓcessisset electio. idem si ẽ p̃tatus sine legitimo titulo prius habito. vt no. Inno. in. c. qualiter & qñ. ij. de accu. no. Ab. in. c. cũ iaz dudum. de p̃ben. ij. colum.

¶ Intrusus in bñficio forte auctoritate principis secularis & postea impetrans illud a papa nõ facta mentione de intrusione est repellẽdus. talis. n. pulsio fuit subrepticia nã si papa sciuisset de facili nõ puidisset ꝓpter ambitiõis viciũ q̃ ingessit se administrationi aũ oẽm pulsionẽ colligit ex. c. cũ iam dudũ. de p̃ben. vt ibi no. Ab. & vide qõ no. in. c. fi. aplice. de p̃ben. li. vj. in nouella. & idẽ no. Ab. in. c. j. de cõcef. p̃ben. vbi tenet q̃ idẽ ẽ dicendũ. si scienter occupauit beneficiũ viuentis & demũ cũ vacet impetraret illõ & papa nõ facta mentõe de occupatõe seu intrusione p̃ tercia. idem no. Ab. in. c. post electiõem. e. ti. de ꝓcef. p̃ben. vbi cõcludit q̃ nõ solum is qui ꝓpria auctoritate intrusit se in beneficio viuentis est inabilis in beneficio sed etiã ille qui aliquo questito colore seu titulo facit se institui vt ex illo tex. colligitur secus si pbabiliter hoc ignorabat vt no. glo. in alle. c. j. de ꝓcef. p̃ben.

Inuentarium

¶ Inuentariũ tenet clericus facere alis tenet vltra vires hereditatis. vide. s. clericus.

¶ Inuentarij cõfectõem põt iudex remittere si expediat pupillo ne patrimonij secreta reuelẽt. no. Bar. in. l. tutor. qui reptoriũ. ff. de admi. tu. & ẽ ar. in. l. ij. C. de ali. pu. pre. Ab. in. c. ex pte. iij. de appel.

¶ Heres q̃ aliquid celat in inuentario malignitate cã insolidũ tenet creditoribꝫ. no. Bar. i. l. rescriptũ. ff. de his q̃. vt indig. & Cy. cõtra. in autẽ. ꝫ cũ testator. ix. q. cuius reprobat opinio p Bar. vbi. s.

¶ Heres inuentariũ nõ ꝓficiens nõ põt detrahere fal. q̃ in tali casu nõ ꝓsumit q̃ hereditas sit exhausta legatis. ꝫ ꝓsumit potiꝰ q̃ heres bõa vsurpauit ex eo q̃ noluit inuentariũ cõficere. no. Bar. in. l. in rõne. §. quia vulgo. ff. ad. l. fal. & in auten. ō here. & fal. ex quo no. q̃ etiam iura canonica approbant inuentarij cõfectionem ad excludendũ heredes a benefi-

cio falcidie. vt teneatur creditoribꝫ vltra vires hereditatis. vt in. c. raynaldus. ꝛ testa. vbi hoc not. Ab. qđ ẽ verũ in foro cõtentioso. secus in penitẽtiali in quo ius bũanũ fundatũ supꝑ ꝓsumptoꝝ facit. c. lr̃as. in fi. ꝛ resti. spo. ꝛ Bal. in l. j. ꝛ sacrosan. eccle. ꝛ Ab. vbi. s.

¶ Inuentariũ si filius heres nõ cõficiat. lz teneat̃ vltra vires hereditatis creditoribꝫ intelligit̃ sua legitima sibi reseruata. nam ꝛ illa satisfacere nõ teneat̃ creditoribꝫ. no. glo. in aut̃. sed cum restatoꝝ. C. ad. l. falci. et in auten. hoc amplius. C. ꝛ fideicom. Ab. in. c. j. ꝛ solu.

¶ Ecclesia inuentariũ nõ conficiens non tenet̃ vltra vires hereditatis. no. Bar. in. l. fi. C. ꝛ iure ꝛ li. ꝛ expssius. in. l. j. C. ꝛ sacrosan. eccle. nã fiscus nõ tene. vt. d. l. fi. ergo nec eccia facit qđ no. in aut̃. siẽ C. ꝛ sacrosan. eccle. no. Ab. in. c. j. ꝛ solu. in fi.

Inuestitura

¶ Inuestitura qñ hz vim collatõis vl̃ cõfirmatõis ꝛ an ꝑ eã transferat̃ possessio. vide notabi. ꝑ Ab. in c. ex lr̃is. ꝛ cõsue. v. colũ. ꝛ meliꝰ ꝛ elegantius ꝑ Ab. in. c. auctoritate. ꝛ insti.

Inuitatus

¶ Inuitatus dz vocari ꝑ inuitantẽ hora prãdij vt euitat adprandiũ si inuitatus fuerit forẽsis vl̃ mulier. qz nõ libenter se ingerũt. sed ꝑ alijs nõ nisi sint graues ꝓsone. Jo. an. ꝛ Cal. in. c. fi. ꝛ renunci. Ab. in. c. cũ inter. ꝛ elec. in fi.

¶ Inuitans tenet̃ ad interesse inuitato nisi adimpleat qđ est policitus si inuitatus prandiũ acceptauit vt in iuri. s. alle. Jo. an. tñ sentit cõtrariũ in ꝓhemio ꝛcretaliũ. c. rex pacificus. cuiꝰ opinio approbat̃ ꝑ Ab. in alle. c. cũ inter.

Irregularis

¶ Irregularis nõ efficit̃ celebrans durante cessatõne a diuis. etiã si sit cessatio generalis. ꝛ ẽ ratõ qz nunqꝫ quis incurrit irregularitatẽ nisi in casibꝫ expressis a iure. vt. c. his cui. ꝛ sentẽ. excõ. li. vj. nor. in c. si canonici. ꝛ offi. ordi. li. vj. ꝛ põt eẽ rõ qz cessatio est quid facti ꝛ ea que sunt facti nõ suspendunt̃ per appellatiõem sed opus ẽ cõtrario facto ẽ conclusio Anto. ꝛ Ab. in. c. dilectis. ꝛ appel. pe. colũ. ꝛ ita cõcludit ꝓpe. ꝛ ancha. post Jnno. in. c. si celebrat. ꝛ cle. excõ. mi.

¶ Irregularitas nõ causat̃ ex sola effusione sanguinis sed optet qꝫ interueniat mors vel mẽbri ꝛtrũcatio. ꝛ in. c. i archiepõ. ó rap. ꝛ cle. vnica. ꝛ homi. ꝛ nõ intelligas ꝛ mẽbro ꝛbilitato. lz sit quasi inutile ß optz qꝫ oĩno sit membrũ ꝛtruncatuz. no. Bal. in antẽ. sed nouo iure. C. ꝛ ser. fu. nec digitus dicitur membrũ. sed est ꝓs membri. no. Bar. in. l. ij. ff. ó pu. iudi. vbi cõcludit qꝫ mẽbrũ appellat̃ qđ hz officiũ sepatũ ꝛ distinctũ ab alijs mẽbris. no. Ab. in alle. c. j. qui cleri. vel vouẽ.

¶ Irregularis efficit̃ ꝑlatus imponẽdo penã clerico incorrigibili. vt stati moriat̃. vide. s. ꝓtua ꝛ clericꝰ.

¶ Irregularis an efficiat̃ ꝓsulẽs. vide. s. ꝓsiliũ. v. ꝓsulens. cũ ver. se.

¶ Si bellũ ẽ iniustũ ꝛ clericus adhibet pniam suã auxiliando ꝛ non interficit exquo tñ ab alijs socijs homicidia ꝑpetrant̃ ipe ẽ irregularis. ꝛ no. in. c. penul. ꝛ homi. et fa. c. pũti. et. c. ij. ꝛ cle. ꝑcu. no. Abb. in. c. significasti. ꝛ homi. ij. col.

¶ Si clerici vadunt armati ad cãm bonã et licitaz vt pacificandũ nõ imputat̃ eis etiã si inimici putãtes cõtrariũ se nõ ꝛfendant dũ tñ absit ꝛlus. naz qñ bellũ ẽ iustũ possunt clerici incitare alios ad pugnandũ ꝛ interesse ß nõ pugnare. xxij. q. viij. igit̃. ꝛ. c. cũ prudẽ. fa. glo. vij. q. j. c. suscitauerunt. ꝛ lz malefaciant ꝑ cutẽdo. vt. c. ex multa. ꝛ voto. nõ tñ incurrunt irregularitatẽ. dũ tñ occidãt nec mutilẽt mẽbrum. no. in. c. petitio. ꝛ homi. ꝛ ibi Ab. ꝛ vide no. per Archi. in. c. si quis nõ iratus. xv. q. j. ꝛ melius ꝑ eum. in. c. fi. xxxvj. dis. et vide glo. in. c. ꝛ cleri. et i. c. ꝛ his clericis. l. di.

Inutile

¶ Vide j. vtile.

Judeus

¶ Judeus an subijciat̃ eccie in casu in quo subijcit̃ fidelis. vide. s. infidelis.

¶ Judeus si ꝛlinquerit ꝓtra legẽ diuinam bñ põt papa eũ punire directe vt vicarius ꝛi. vt. c. gaudemus. ꝛ diuoz. idem si eẽnt infesti xpianis. vt patz ꝑ totũ titulũ ó iudeis. et illa auctoritas quid ad nos ꝛ cẽ. ꝓcedit ꝑm Hosti. quo ad sniam excõicatõis et qđ ad fidẽ et quo ad spualia ó quo vide Jnno. in. c. qđ supꝑ his. ꝛ voto. Ab. in alle. c. gaudemus. vide. s. infidelis.

¶ Judeus an põt seruũ xpianũ hr̃e et qñ eripiti libertatẽ talis seruus. et vide j. seruus.

¶ Judei nõ ꝓdunt agnatõem ꝑ puersionẽ ad fidẽ. vnde succedere ꝛbent suis parentibꝫ sicut qñ ꝓio succedere poterant. nõ. n. ꝛbent eẽ ꝛteriozis cõditõis puersi ad fidẽ qꝫ qñ erãt i iudaismo. vt. c. iudeis et Ab. ibi ꝛ iudeis.

¶ Judeus ñ põt habere nutricẽ xpianã etiã ex dispensatõe epi. nã eps nõ dispensat ꝺ ius vbi sibi expresse vel tacite nõ ꝓmittit̃. vt no. Jnno. in. c. cũ dilectus. ꝛ tem. ordi. et archi. in. c. lz canon. ꝛ elec. li. vj. et Ab. in. c. ac si clerici. ꝛ iude. maxime qz ista ꝓhibitio iuris tendit in ꝛdecus fidei ad cõmodũ priuatũ ipius iudei hoc tenet Anto. et idẽ Ab. in. c. ad hec. ꝛ iudi. in fi.

¶ Judei sunt serui xpianoꝝ ꝓpter eoꝝ ꝛlictũ ß ꝓpter pietatẽ sustinẽt̃ in libertate et in earũ cerimonijs vt allicianꝫ ad fidẽ. qz ẽ aliqua spes ꝛ eoꝝ cõuersione. c. et si iudeos. ꝛ iudeis. et ibi Ab. facit. c. que sincera. xlv. di.

¶ Judei cuz ꝛbeant publice discerni a xpianis in qualitate habitꝰ oi tpe ꝛbent portare signũ distinctõis publice nõ occulte vt ab oĩbꝫ discernãt̃. vt. c. i nõnullis. ꝛ iude. et ibi Ab.

¶ Judeis et alijs paganis vendunt̃ licite redditus etiã regales. nõ ergo oẽ cõmerciũ eis ꝛnegat̃. c. pe. ꝛ iude. et vide. c. ne pla. vi. suas.

¶ Judeus rõne ꝛlicti sortiẽt̃ foꝝ eccliasticũ qđ intelligẽ ꝛ ꝛlicto ꝓtra legẽ eoꝝ in moralibꝫ et sicut xpiani sortiunt̃ foꝝ eccliasticũ qñ ꝛlinquũt ꝺ legẽ diuinã et iuramentũ sic iudei nõ ꝛbẽt gaudere maiori ꝓgantia. idẽ qñ iudei et infideles peccãt ꝺ naturã. qz tales ꝛus punit: Geñ. xviij. ita eius vicarius no. Jnno. in. c. qđ supꝑ his. ꝛ voto. Ab. in. c. post miserabilem. ꝛ vsu. in fi.

¶ Judei an teneanꝫ soluere ꝛcimas ꝑsonales. vide. s. ꝛcimas. ver. iudei.

¶ Judeus vl̃ alius infidelis an põt habere ius patronatus. et vide j. patronus. ver. ius patronatus.

¶ Judeus fugiẽs ad eccliam an gaudet eiꝰ imunitate. vide. s. eccliastica imunitate nõ gaudet iudeꝰ ꝛc.

¶ Judeus factus xpianus ẽ capax bñficij eccliastici et põt impetrare etiam in eccla cathedrali nec ẽ cõtemnendus qz fuit iudeus. sed cõmendandus quia ad fidem se cõuertit. vt. c. eã te. ó rescrip. et ibi Ab. ij. columna.

¶Judei non subsunt legi canonice quo ad penas spirituales. vt. c. gaudemus. ó diuoꝛ. ver. ꝛ in pmissis ibiq̃d. ꝛ. ad nos ꝛc̃. j. ad Coꝛ. v. c. nō. n. pt̃ eccīa tales excōicare. qz extra eccīam sunt quo ad fidez ꝛ quo ad spūale pꝓfectū vt ibi. ꝛ. ij. q. j. multi. no Hosti. in alle. c. gaudemus. ꝛ Jo. xxviij. q. j. sepe quo ad penas tñ tpales pecuniarias seu reales bñ subijciūtur principi seculari ꝛ eccīe ꝛ sic directe subsunt legi humane indirecte aūt legi canonice. ꝛ ē rō diuersitatis qz prima respicit corpa ꝛ in facto cōsistit. ff. ℞ iurisd. om. in. l. ij. secunda. l. canonica respicit animas ꝛ in iure cōsistit. vt. c. querenti. ℞ ver. sig. q̃ nō pōt arceri. nisi fidelis ꝛ obediēs xp̃ianus. no. ℞c. signanter Den. in alle. c. gaudemus. j. di.

Juder

¶Juder ℞puratus sup pluribꝫ causis pōt diffinire hodie vnaz postea aliam. nam ℞terminādo vnā lz non plures nō dicitur functus officio suo quo ad alias. no. in. c. in literis. ó offi. ℞le. facit optime tex. in. l. qui tñ. ff. ℞ arbi. Abb. in. c. pastoralis. §. qm̃. ℞ offi. ℞le.

¶Juder sciēs nō hꝫe iurisditōem vl ignoraās si procedat an valeat pcessus. ꝛ vide. j. pcessus.

¶Juder si pcessit ꝫ ius male intelligēdo. l. vl canonē pcessus ē nullus ad hoc. c. cū dilectus. ℞ pſue. et glo. in. c. vnico. ℞ postu. pla. o. li. vj. Ab. in. c. cām. ó rescrip. ꝛ vide. j. sententia quā.

¶Juder ℞legatus si nō seruata forma rescripti p cedat eius pcessus ē null⁹. vt. c. cū dilecta. ℞ rescri. ꝛ nō vnū singulare ex illo tex. q̃ vbi plura cōmittūtur in rescripto videt data forma ꝛ ꝛm ordinē narratōis factoꝛ ℞ debeat iudex pcedere exq̃ primo loco narrata videnꝫ studiosius cōmissa. vt ibi no. Ab.

¶Juder si pcessit ex officio ℞bz citari vt ℞fendat sniam suā tum qz tenet locū ptis ꝛ qz eius interest ne postmodū dicatur euz processisse iniquo animo ꝛ puniatur vel p imprudentiam. vt pbatur in. c. venerabilibus. post prin. ℞ sentē. excō. li. vj. Aut processit ad instantiam ptis. ꝛ ℞ necessitate nō ē vocādus. vt. d. c. venerabilibus. pōt tñ se offerre ℞fensioni si vult quia retractatōe sententie aliquale pīudicium sibi generatur. ar. l. a sententia. ff. ℞ apella. et glo. in. c. sacro. ℞ senten. excō. ꝛ Inno. in. c. i nostra. ℞ pcura. ꝛ in. c. ℞cetero. ℞ re iudi. Ab. in. c. dilect⁹ in primo. ℞ rescrip.

¶Juder q̃ tulit sniam nō vltis actis ꝓtra ꝓtumacē fert sniam nullā. ꝛ vide. j. sniam.

¶Judici pōt violenter resisti tanq̃ cuilibet alij si extra iudiciū tāq̃ ps animose aliquē iniuriaꝛ. vt. l. phibitū. C. ℞ iure fisci. ꝛ sic intelligit dictuz Inno. in. c. si quando. ℞ offi. ℞le. ꝛ in. c. dilecto. ℞ senten. excō. li. vj. Si tñ iudex pcedit iudicialiter iniuste ꝛ factū ē irrevocabile p appellatōem vt si mandat aliquē iniuste torqueri vel suspendi pōt sibi violenter resisti. ꝛ sic pōt moderari dictum Bar. in. d. l. phibitum quinimo pōt quilibet adiuuare istum qui patitur iniuriā vel violentiam. ar. l. si quis i seruitutem. ff. ℞ furtis. xxiij. q. ij. p totū. si aūt̄ grauamen est notorie iniustum etiam si sit revocabile p appellatōem potest sibi resisti ita procedit glo. in c. ex literis. ℞ offi. ℞le. Sed si non est grauamē notorium ℞bet appellari ꝛ non resisti. ita pcedit. c. si q̃. eo. ti. quia ex quo appellatio tenet non remānet iudex saltim in exercitio. ß si dubiteꝫ ℞ tali validitate appellatōis supsedebitur tpe executōni. vt no. Cy. in. l. ab executore. C. quoꝛ appella. non recip. Ab. in alle. c. cum cā que. ℞ offi. ℞le. ꝛ ibi no. p eum ꝛ in. c. sup questionū. §. quia vo. eo. ti. ꝛ. c. ex literis. eo. ti. ꝛ Ancha. in regula ea que fiunt a iudice. circa princi.

¶Juder dz pcedere ꝛm equitatē intelligēdo ℞ eq̃tate iuris informata. vt. c. fi. ℞ transac. ꝛ. l. placuit. C. ℞ iudi. ꝛ. l. qō si epheſi. ff. ℞ eo qō cer. loco. qz iu ℞ nō dz eē clemētioꝛ. l. nō pōt dici equitas illa que ℞uiat ab eo qō est iustū ꝛ equū. vt. ē. l. que ē fūdata sup equitate ꝛ rōne. j. di. c. cōsuetudo. ꝛ dic. l. placuit Ab. in. c. ex pte. ij. ℞ offi. ℞le.

¶Juder si ignoraꝛ fundamētū sue ptātis nō tenet sententia ꝛ idē ℞ alijs actib. fa. l. qui in aliena. ꝛ. l. si is ad quē. ff. ℞ acqui. here. ad idē vide nota. in. c. ex pte. ℞ cōcef. pben. Ab. notabi. in. c. prudentiam §. j. in fi. ℞ offi. ℞le. idē si pfert snīam ꝓtumacē ꝛ nō erat certus si erat cōtumaꝛ. Ab. in. c. cū ex officio. ℞ pscrip. vij. colū.

¶Judicis auctoꝛitas cum male pcessit nō excusat malefidei possessoꝛē a fructib rei q̃ sibi inique adiudicaꝛ. no. Bart. in. l. q̃ iussit. ff. ℞ re iudi. in. l. iuste possidet. e. ti. lz alꝫ ti. excuset eꝫ malefidei possessoꝛē a fructib pcipiēdis. vt. l. si nudū. ff. ℞ rei vēdi. no. Ab. in. c. cū cā que. ℞ offi. ℞le. ij. colum.

¶Juder lz habeat iurisditōem certo casu si tñ pronunciat se nō iudicē pdit illam iurisditōem nec potest illaz amplius reassumere. vt no. glo. in. c. significantib. ℞ offi. ℞le. vnde quēadmodum quis iurisditōem non habens acquirit eam si se pnunciat iudicem cum iudex nō esset. vt no. Ab. in. c. sup literis. ℞ rescrip. ita pnunciando se nō iudicē pdit iurisditōem ꝛ imputanduz est parti non appellanti. no. Ab. in. c. allega. significātib. ꝛ vide. j. litere surrepticie.

¶Juder in sentētiando ℞bet sequi cōem opinionē doctoꝛ si ē vera. no. Bar. ꝛ An. in. l. cū platis. ff. ℞ re iudi. ꝛ no. in. c. ℞ ℞ci. nā cōis opinio est sequēda nisi euidēter sit falsa. no. Jo. an. in. c. j. ℞ consti. no. Ab. in. c. j. ℞ re iudi. iij. colū. vbi vide plene.

¶Juder dz accelerare in causē expeditōne. ita tñ q̃ iuris ordo nō ptermittaꝛ ꝛ veritas nō occultet vt i cle. sepe. §. amputet. ℞ ver. sig. ꝛ si iudex ita festinauerit q̃ ex breuitate pōt pſumi q̃ non bene instructus tulit snīam nō valet qō agit. vt in. c. cū ex literis. ℞ in integ. resti. Bar. in. l. platā. C. ℞ sen. spe. in ti. ó sen. plata. §. qm̃. ver. item oppone. no. glo. in c. eccīa. ℞ cōsti. ꝛ est tex. in. c. nos in quē q̃. ꝛ. c. pmates. ij. q. j. glo. ꝛ Ab. in. c. ij. ℞ re iudi. vide. j. snīa lata a iudice cōtra.

¶Licet quis a sententia iniqua non pronocauerit pōt tñ agere ꝓtra iudicē qui malicioſe vel p imprudentiam eū ꝓdemnauit. insti. ℞ obli. que ex q̃ ℞li. nascun. in prin. nec ob. sibi exceptio rei iudi. a qua nō ē appellatū quia alie sunt pſone inē quas pꝛ⁹agebat ꝛ ad aliud agit nō quia ad penas vel ad int̄esse hoc no. Inno. in. c. sacro. ℞ sentē. excō. glo. in. c. pastoralis. §. quia vo. ℞ offi. ℞le. in fi. ꝛ Bar. in. l. j. ff. ℞ appel. ꝛ in. l. j. ff. ℞ varijs ꝛ extraoꝛ. cogni. Abb. in. c. ad hec. in. j. in fi. ℞ appel. vj. colū. vide. j. possessorio recupande. ꝛ vide. j. eodē ver. iudex q̃ male iudicauit hoc idem tenet Abb. in. c. pastoralis. ℞ iur̄ patronatus.

¶Juder si ignoraꝛ vel sciat se nō habere iurisditōz vel eligibilē p exceptōis conflictum an valeat processus p eum factus super principali vel cōrumacie punitiuus. vide. j. pcessus nō valet nec sup principali. cū se.

¶Juder qui male iudicauit si agit̄ ad penā imponēdā ei ℞bet vocari. siue pcessit ad instantiā siue ex officio cum agatur ℞ suo pīudicio. ꝛ in pīudicium absentis nil est innouandū. c. j. ℞ cā pos. ꝛ proprie. ꝛ c. inter quatuoꝛ. ℞ maio. ꝛ obe. iij. q. j. c. caueat. ꝛ. c. venerabilib. ver. sed excōicatus. ꝛ ertiā vbi nō agit̄

ad puniendum iudicem potest ipse assistere in pces su 7 iudex poterit appellare a retractatiõe sententie sue. idẽ tenet Frede. ꝑsil. cxj. vbi tenet pcessum esse nullũ. si iudex q̃ pcessit ex officio non fuit citatus p iudicẽ ad quẽ allegat Jnno. in. c. pe. ℣ re iudi. Ab. in. c. cũ speciali. §. porro. ō appel. pe. colũ. vide. j. possessorio recupande.

¶ Judex ex officio suo põt repellere procuratorẽ nõ oñdentẽ mãdatũ etiã si ps nõ excipiat ante litis cõtesta. ne iudiciũ sit frustratoriũ. glo. in. c. j. ℣ elec. li. vj. Ab. in. c. cũ dilecta. ℣ rescriptis.

¶ Judex ordinarius põt cognoscere ō ꝓualiditate lrarũ iudicũ ℣legatoꝝ ad finẽ videndi cuius mandatũ ℣beat exequi 7 si stante dubio p alterũ excõicẽtur nõ tenet excõicatio qz hoc casu ordinarius contumaciter nõ resistit ℣legato nec turbat suã iurisditiõem. sed supsedẽdo facit auctoritate. c. cũ cõtingat. ℣ rescrip. plene p Jnno. 7 Ab. in. d. c. cum contingat.

¶ Judex ex officio suo ptes vel extraneos quos vidẽt in iudicio male versari põt punire. ar. in. l. nullum. C. ℣ testi. Jnno. in. c. ex tenore. ō rescrip. Ab. in. c. cũ olim. ℣ rescrip. in fi.

¶ Judex pcedendo iurisditionaliter nõ ꝺz aliquẽ spoliare iõ ꝓtra eũ nõ cõpetit iudiciũ possessoriũ. tex. 7 glo. vij. q. j. pñtẽ. secus si pcessisset extraiudicialiter tã q̃ ꝓuata ꝑsona. vt in. c. conquerente. ℣ testi. spo. 7 ita restringit. c. dilectus. in. j. ō rescrip. 7 ibi no. ab. 7 in. c. ex eccia. ij. vt lite pen.

¶ Judex põt cognoscere an sua sit iurisditio ñ solũ qñ iurisditio ẽ eligibilis p exceptõez ꝟ etiã qñ opponit nullã cõpetere iurisditõem hoc colligit ex. c. ex pte ℣ rescrip. vbi p Abb.

¶ Judex qui pnunciat se nõ in dicẽ põt ptẽ in expẽsis cõdemnare. qz ꝟ nõ habeat iurisditõem a principali habet tñ in incidẽti. cle. j. ℣ rescri. Abb. in. c. fi. ℣ rescrip. v. colum. vide. j. eo. iudex non potest cognoscere.

¶ Judex ex officio suo põt mittere p vicinis testes coram eo pducti. vt videat ex relatiõe eoꝝ an testis sit ydoneus. vt in autẽ. ō testi. §. j. colla. vij. no. bar. in. l. quarta. §. hoc autem iudicium. ff. ℣ dam. infe. concernit enim honorem et dignitatem iudicis et bonum publicum vt indignus non admittatur in testem facit. l. quos prohibet. ff. ō postu. quod intelligi nisi sit talis exceptio que posset p ptem obmitti vt si est familiaris aduerse ptis. Ab. in. c. bone. in. j. ℣ postu. põla.

¶ Judex põt sp ex officio suo supplere vtraq; pte p̃sente in his que radicãt in ꝑsonã iudicis vt libellũ examinare. l. j. ff. ℣ offi. asse. iura mũtũ calũnie ℣ferre dilatões dare in his ꝺo que radicantur in personã ptis vt excipe petere 7 ꝓbare 7 silia iudex regulariter nõ supplet quia nõ ℣beat assumere officium ptis 7 supplere ad cõmodum ꝓuatuz. Jnno. in. c. ad nostram. ℣ iureiur. Abb. in. c. bone. j. ℣ postu. põla.

¶ Judex põt ꝓpter bonũ publicũ expellere fabruz ab apotheca iuꝝ scolas ne impediat studẽtes in studio. vt in autẽ. habita. C. ne fi. p pa. 7 Bart. in. l. j. ff. so. ma. Ab. in. c. bone. in. j. ℣ postu. põla.

¶ Judex põt ex cã legitima cõpellere ptes ad componendũ. vt. s. qñ ptes diu litigauerunt. 7 questio ẽ multũ dubia. nã tunc etiã iudex secularis põt compellere ptes ad cõponendũ vel ad cõpromittendũ: 7 negligentiã. poterit iudex eccãsticus supplere excõicando ptes nisi veniant ad cõcordiã. ad hoc tex. in. c. placuit. xc. di. causa aũt legitima nõ subsistente põt 7 ℣bet iudex hortari ad cõponendũ. nõ aũt cõpellere sic intellige. c. studendũ. xc. di. Ab. in. c. cũ inter. in fi. ℣ elec. 7 in. c. fi. ℣ maio. 7 obe. 7 in. c. j. ℣ treuga 7 pace. vide. j. iudex põt cõpellere. et vide. j. papa ex ordinaria. 7 vide. s. cõponere.

¶ Judex ex officio suo ℣bet repellere nõ habentẽ sufficiens mandatũ. no. glo. in. c. j. ℣ elec. li. vj. Ab. in. c. innotuit. ℣ elec.

¶ Judex si ꝑsumit cõtra terciũ q̃ malicioseꝝ vult impedire ꝓ interesse suo executõem sententie nõ ℣bet eũ audire nec ℣ appellatõe eius curare. not. glo. in c. sup eo. circa fi. ℣ offi. dele. 7 fa. qõ no. in. c. post electõem. in fi. ℣ pces. pben. 7 etiã dicit Bal. q̃ a summaria cognitõe põt repelli. si ꝑsumit calũnia. fa. l. fi. C. ℣ ordi. cog. 7 c. veniens. ij. ℣ testi. sed si tercius opponens offerat se ꝓbaturum incõtinẽti p talem oblatõem purgat ꝑsumptio malicie. no. glo. in. c. suscitata. ℣ in integ. testi. 7 facit. c. literas. ℣ restitu. spo. 7 l. j. §. sinautez. ff. ℣ tab. exhi. 7 Ab. in. d. c. sup eo. in fi.

¶ Judex si vehementer suspicat exceptiõem etiam ꝓbabilẽ cã dilatandi iudiciũ opponi nõ ꝺz eam admittere. si ꝑsumit eã falsam 7 si talis ẽ non ꝺz ℣ illa curare. qz appellatio nõ poterit eã iustificare. vt. c. interposita. ℣ appel. no. late Jnno. in. c. p̃ electõez. ℣ pces. pben. 7 Abb. in. c. pastoralis. §. qz ℣o. ℣ offi. ℣le. ij. colum.

¶ Judex si habet cõsciẽtiam p argumenta levia tenet illam ℣ponere 7 iudicare ꝓm allegata 7 ꝓbata vt in. c. inquisitioni. ℣ sentẽ. excõ. Si nõ põt illam ℣ponere nullo mõ ℣bet iudicare ꝓtra cõscientiã. vt. c. j. ℣ re iudi. li. vj. 7 cle. j. §. verũ. ō hereti. 7 ĩ actu iudicandi tex. ponderat ꝓuatã cõscientiã iudicis nec ob. q̃ ꝺz iudicẽ peccare in nõ iudicãdo. qz illud ẽ vex q̃ negligit secus si ex cã differat. no. p Ab. in c. pastoralis. §. quia ℣o. ℣ offi. ℣le. in fin. Ab. in. c. j. ℣ offi. ordi.

¶ Judices diuersi sup eadez cã p diuersa rescripta impetrati an 7 qñ ℣beãt insiꝝ ℣ferre seu cõcurrere ad cognoscendũ ℣ cã 7 qui eoꝝ ꝑferat. no. Ab. plene. in. c. pastoralis. §. j. ō rescrip. 7 ĩ. c. cũ ꝓpigat. e. ti.

¶ Judex recipiẽs iurisditõem p lras generales an põt cãm alteri ℣legare 7 an põt citare 7 an sit eius iurisditio ꝓpetuata. vide. j. iurisditio.

¶ Judex ℣putatus sub noie dignitatis nõ põt cognoscere extra iurisditõz dignitatis. nisi dicat in rescripto cõmittimus cãm ẽpo salamã. in curia regis cõmoranti qz tũc videt in curia cã cõmissa ad qõ facit tex. 7 Jo. an. in. c. fi. ℣ re. pmu. Ab. in. c. nõnulli. ℣ rescrip. ij. colum.

¶ Judex ℣legatus cui cõmittit vt causam ℣cidat ꝓm iura põt ꝓm ꝓsuetudinem 7 statuta loci causaz ℣cidere. vt. c. fi. ℣ cõsue. Ab. in. c. cũ nobis. ℣ elect. 7 tangit sup rubricam ℣ cõsu. 7 p Anto. in. c. quintaualis. ℣ iureiu. 7 Ab. in. c. cum magna. ℣ elect. sup glo. penul.

¶ Judex ℣legatus non põt punire tercium qui in ꝑsonã eius ℣linquit nisi ex hoc ꝓtingat suam iurisditionẽ impediri. no. Jnno. in. c. j. ō offi. ℣le. 7 in. c. dilectus. ℣ penis. 7 p eum in. c. cũ venissent. ō iudi. 7 in. c. ex pte. ℣ ver. sig. sed in casu in quo ℣legatus põt punire non põt imponere penam ordinariam. ß exordinariã qz nõ ẽ ℣putat sup iniuria si ℣linquat ꝑ ptes vel ꝓtra ꝑsonas necessarias in iudicio. Abb. in. d. c. i. ℣ offi. ℣le.

¶ Judex ℣legatus nõ põt pcedere ꝑ officiales ℣linquẽtes ꝑ eũ nisi vbi impedit sua iurisditio. ß ꝺz facere eos puniri p ordinariũ. Ab. vbi. s.

¶ Judex ℣legat⁹ põt pcedere ꝑ turbatores sue iurisditõis si ꝺlictũ turbatõis ẽ notoriũ. ß si ñ ẽ notoriũ. ß si aliq̃ coniecture ꝓtra suam potestatem põt compellere 7 procedere ad prestandam cautõnem

ꝛe non impediendo.ar.in.c.literas.ꝛe reſti.ſpol.ſed ſi ē occultū pōt ſummarie inquirere.not.glo.in ſiſti in.c.j.ꝛe offi.ꝛele.li.vj. Ab.in.c.ij.ꝛe offi. ꝛele.in fi. vide Fran.ꝛe zaba.in cle.j.ꝛe hereti.§.fi. Archi. in c.ij.ꝛe here.li.vj.

¶ Judex ꝛelegatus a principe lz habeat ex priuilegio q̄ cām pōt alij ſubdelegare.vt.c.ſi p ꝛbilitate. ꝛe offi.ꝛele.ſed inſpicit neceſſitas quo ad hoc vt ſb ꝛelegatū poſſit ad acceptandū cogere.no. Inno.in c.paſtoralis.eo.ti.ꝛ ſic limitat allegatū.c.ſi p ꝛbilitate.ſm Ab.ibi.

¶ Judex ꝛelegatus ſi cām alij cōmittat reſeruato ſibi cōſilio ꝛſūit eē iudex.quia nō reſernat ſibi aliquid iuriſditionis.no.glo.ꝛ wct. in.c.ſi p ꝛbilitate.ꝛe offi.ꝛele.

¶ Judex ꝛelegatus a principe in cā quam alij ſubꝛelegat pōt reſeruare ſuū cōſiliū vel tercij.vt.c.ſi p ꝛbilitate.ꝛ ibi Inno.ꝛe offi.ꝛele.vbi dicit q̄ ſi ſubꝛelegatus p̄cedit nō requiſito cōſilio nō tenet eius ſentēcia q̄ cōtra formā mandati.vt.c.cū dilecta.ō reſcrip.ꝛ.c.venerabili.ō offi.ꝛele. Barth.in.l.j.§.ſi plures.ff.ꝛe exerci.ex quibꝫ no.q̄ ꝛelegatus a principe pōt apponere nouā formā p̄cedendi cum alteri cōmittit cām ꝛ q̄ p̄ceſſus nō tenet nō ſeruata forma noua. Ab.in alleg.c.ſi p ꝛbilitate.vbi ipe not. q̄ in tali caſu ſatis ē q̄ ſubdelegatus requirat cōſiliū.ꝛ ꝛbito tpe expectet rñſum.vt.c.cū olim.ꝛe arbi.ꝛ.c.cū in veteri.ꝛe elec.ꝛ Bar.in.d.§.ſi plures.

¶ Judex ꝛelegatus cui tradita ē forma in cōmiſſione vt ferat ſnīam put talis ſapiens dictauerit tenetur ſibi formā iniunctā ſeruare.vt no. Hoſti. ꝑ Inno.in.c.ſi p ꝛbilitate.ꝛe offi.ꝛele.dum tñ ꝛ contra p̄ſciam ſententiaz non ferat.ꝛ vide. Bar.in.l.j.§.ſi plures.ff.ꝛe exerci.intelligo tñ q̄ ꝛbet apponi nomen ſapientis ꝛ locus vt ſingulariter no. Anto. in c.ex literis.ꝛe fi.inſtru.ꝛ iō errare videnť .abelliones qui cōficiunt inſtrumenta ꝛ apponunt.a viſta ꝛeletrado.nam ſi eius nomē nō exp̄mit nihil operatur talis clauſula.no.in alleg.c.ſi p ꝛbilitate.

¶ Judex ꝛelegatus pōt abbꝛeuiare dilatōes iuris ſi ſibi p̄mittit cā ꝛcidēda infra bꝛeuē tm̄inū p̄fixū poſſit illā ꝛcidere.no.in.c.ꝛe cauſis.ꝛe offi.ꝛele. et ibi Ab.ij.colū.ꝛ Inno.in.c.ſup eo.ꝛe appel.

¶ Judex ꝛelegatus a principe an pōt mulctā imponere.vide.j.mulcta.

¶ Judex ꝛelegatus etiā principis nō pōt diſpenſare in impoſitōe pene.ſed ſemp ꝛbz apponere penā a iure ſtatutā.no.glo.in.c.ꝛe cauſis.ꝛe offi.ꝛele. ordinarius tñ pōt diſpenſare in caſibꝫ a iure p̄miſſis. vt.c.ac ſi clerici.ꝛe iudi.immo iudex efficit infamis ſi ſine cā apponit grauiorem vel minorez penam q̄ ſit a iure ſtatuta ſm Hoſti.in.d.c.ꝛe cauſis.allega.l. ſeruus.C.ꝛe vi.pu.vel priua.qō intellige ſm Abb. in.d.c.ꝛe cauſis.q̄ p viā diſpenſatōis nō poſſit ſecꝰ tñ ex cauſa quia hoc etiā poterit ꝛelegatus ſicut ꝛlegans ꝛē.

¶ Judex ꝛelegatus qui hz ptātem noīe ꝓrio ꝛ nomine collegę qui ei cām ſubdelegauit nō pōt ferre diuerſas ſnīas.vt.c.fi.ꝛe re iudi.qz eadez ſciētia q̄ qua putat aliq̄d iuſtū noīe ꝓrio oz cenſere iuſtum noīe collegę.ar.c.penul.ꝛe elec.li.vj.qō ē valde notabile ꝛ idē dicendū in ſimilibꝫ caſibꝫ no. Ab.in.c. q̄uis.ꝛe offi.ꝛele.

Judex ꝛelegatus cui cā p̄mittit infra certū tp̄s ꝛcidenda ſi infra terminū cām ꝛcidat.pōt poſt terminū illā exequi.vel executioni mādare.no.wct.in c.ꝛe cauſis.ꝛe offi.ꝛeleg. Hoſti.in.c.cōſuluit.eo.ti.et no.in.c.querenti.eo.ti.ꝛ Ab.in.c.ſignificaſti.eo.ti. ℔ ſi terminus ē p̄fixus iudici.ꝛ iuriſditioni hoc facere nō poterit.no. Jo.an.in alleg.c.ꝛe cauſis.et vide ꝛc.in.c.ex p̄te adde.ꝛe teſti.in fine.

¶ Delegatus ſi cōmittat executōem ſue ſentētie ordinario.qz videť ſibi cōmittere tanq̄ miniſtro nō vitť ꝛelegatus functus officio ſuo vt hinc ē q̄ ſi ordinarius fuerit negligēs ipe ꝛelegatus poterit reaſſumere cām ꝛ ſnīam exequi.vt.c.ſignificaſti.ꝛe offi. ꝛele.ſed ſi executōes alteri ſubdelegat nil ſibi retinē ꝛ functus ē officio ſuo.vt.c.in literis.eo.ti.lz.re integra poſſit reuocare mādatū.vt.c.q̄uis.e.ti.li.vj. Ab.in.c.ſignificaſti.ij.col.

¶ Judex ꝛelegatus a principe pōt p̄ executōne ſue ſnīe inuocare auxiliū brachij ſecularis etiā ſi in cōmiſſione hoc nō ſit exp̄ſſum.no. Spec.ti.ꝛe exe.ſen. §.ſequit.ver.ſed nunquid. Itē pōt manu militari ſuā ſnīam exequi.vt.l.qui miſſus.ff.ne vis fi.ei.ꝛ.c. quia fruſtra.vij.q.j.ꝛ pōt exequi dando verā poſſeſſionem.ſed non poteſt indicere bellum contra reſiſtentes.quia hoc eſt ſolius principis.xxiij.q.ij.c.j.ꝛ ij.nec etiam ꝛbet mouere arma nec habere officiales armatos. nota Abba.in.c.ſignificaſti.ꝛe offic. ꝛelega.

¶ Judice ꝛelegato mortuo cui cōmiſſa eſt cā ſb nomine dignitatis non eſt neceſſe q̄ reſcriptum iterū p̄ſentetur ſucceſſori.quia cēſeť per oīa eodē iure cū ꝛfuncto et ꝛbz cām in terminis ſuis aſſumere.vt l.mortuo.ff.ꝛe iudi.nam dignitas nō mutať p auctoritatē pape.vt.c.ſi gratioſe.ō reſcrip.li.vj. Ab. in.c.abbas.ꝛe offi.ꝛele.in prin.

¶ Si cā duobꝫ iudicibꝫ cōmittať cuz clauſula q̄ ſi nō oēs tunc durante impedimento collegę pōt alť p̄cedere ſed eo ceſſante p̄cedere ꝛbet cū collega. vt ē ſingularis intellectus.c.q̄ñ. Ab.ꝛe offi.ꝛele.ꝛ ibi Ab.ij.colum.

¶ Judices ꝛelegati ad vniuerſitatē cauſarū ſi ſimť p̄cedant in cā nō valet ſnīa vnius q̄ p̄cedit etiaz ſi eēnt ordinarij qz cā ꝛbet habere finē coram illis coram quibꝫ eſt cepta.vt.l.vnica.ff.ꝛe offi.conſu.ꝛ ibi Bar.nec tales ꝛelegati ad vniuerſitatē cauſarum pōt ſepatim p̄cedere.niſi data ſit eis ptās inſolidū. no.p Ab.in.c.cām mrimonij.ꝛe offi.ꝛele.et vide eť in.c.prudentiā.eo.ti.§.j. Itē nec vnus cōiudicum pōt dicere opinionē ſuā et recedit et nō vult eē pns in ſnīa ferenda.qz nec tūc poſſent alij ſine illo ſnīare cū pntia oīm exigiť.no. Bart.in.l.duo ex tribꝫ.ff. ꝛe iudi.et.c.cū ab vno.ꝛe iudi.li.vj. Ab.in.d.c. cām matrimonij.in.c.fi.ꝛe re iudi.

¶ Judex ꝛelegatus ex quibꝫ cauſis pť vt ſuſpectus recuſari.vide.j.recuſatio.

¶ Judex ꝛelegatus ſubdelegans facit mediuz gradū iō nō ꝛbz appellari ad ſupiorē obmiſſo ipo medio qñ medꝰ aliquid ſibi reſeruauit ꝛe iuriſdiōne. fallit tñ ſi iſtud mediū fuiſſet inutile.vt qz excōicatus vl aliter impediť.vt.c.is cui.ꝛe offi.ꝛeleg.li.vj. no. Ab.in.c.cū te conſulente.ꝛe offi.ꝛele.

¶ Unus ex pluribꝫ ꝛele.pōt cām ſubdelegare etiaz pluribꝫ.ſed omnes iſti ſubdelegati tenent locū vnius.no. Inno.in.c.cū te cōſulente.ꝛe offi.ꝛele. et ibi Ab.j.colum.

¶ Judex ꝛele.an pōt cognoſcere an ſua ſit iuriſditio.vide Ab.in.d.c.cū te cōſulente.ī fi.ꝛe offi.ꝛele.

¶ Judex ordinarius nō pōt cōpellere ꝛelegatum a principe ad exequendū mandatuz principis.qz ad eius officiū nō ſpectat lz poſſit euz p unire rōne peccati quia ꝓtempſit exequi mandatū ſuperioris.ꝛ in tali caſu non punit cū vt ꝛelegatū.ℌ vt pſeuerantē in crimine ꝛ ceſſat maioritas.ē cōcluſio Ab.in.c.prudentiā.§.addicimus.ꝛe offi.ꝛele.ꝛ vide q̄ ipe no.in c.fi.ꝛe reſcrip.

¶ Judex ꝛelegatus a papa ꝛ an quando pōt abſolnere excōicatū ab alio.vide no.in.c.prudentiaz.§.

sexta. ℞ of. deleg. 7 ibi ꝑ Ab. 7 ꝑ eũ in. §. fi. eiusdẽ. c.

¶ Iudex ℞legatus a principe habet annũ ad exequendaz sniam diffinitiuã qualiter intelligaꝫ vide in. c. querenti. de offi. ℞lega. 7 ibi Ab. plene.

¶ Iudex ℞legatus a principe appel. remota. an potest subdelegare cum dicta clausula 7 vide. s. appel.

¶ Iudex ℞lega. ab inferiore a principe põt cõmittere articulum nõ iurisditionalẽ. alij vt receptionẽ testium dum tñ prius ipse delegatus examinauit interrogatoria 7 capitula no. Hosti. et alij in. c. super questionũ. §. j. de offi. ℞leg. 7 ibi Ab. v. colũ. 7 not. in cle. vnica. e. ti. 7 Ab. in. c. cum bertoldus. de re iu.

¶ Iudex delegatus a principe. licet totam cãm et eius partem possit alteri subdelegare. nõ tñ potest ptãtem alteri dare subdelegandi. cum nõ habeat ꝟ ex cõmissione. sed a. l. vt. c. pastoralis ℞ offi. delega. ꝑ quod limitaꝫ glo. c. is cui. eo. tit. li. vj. que dicit q℘ ℞legatus inferioris põt subdelegare si hoc fuit sibi indultum a delegante. quando. s. ℞legatus erat ordinarius. secus si ℞lega. not. Abb. in. ca. sup questionum. §. porro. ℞ offi. delega. et hoc no. Ab. in. c. cum bertoldus. de re iudi. 7 ibi no. ꝑ eum.

¶ Iudex ℞legatus principis nõ necessitaꝫ citare ꝑ nũcios publicos ordinariorũ. sed põt eligere sibi nũcium 7 committere citationem cui voluerit vt. c. pastoralis. §. itẽ cũ totũ. ℞ offi. dele. 7 ibi Ab. in prin.

¶ Delegatus principis an habet merum 7 mixtum imperiũ in cã sibi cõmissa plene ꝑ Abb. in. c. si quis contra clericum. de foro compe.

¶ Iudex ordinarius si credit se delegatum 7 procedit auctoritate ℞legata. nõ tenet processus si postmodum apparet q℘ nõ erat delegatus. licet potuisset ꝓcedere vt ordinarius 7 hoc ex ℞fectu voluntatis. ꝑ hoc. c. ex parte. de cõcel. ꝓben. 7 plene ꝑ Inno. in. c. cũ ex officij. ℞ pscrip. no. Ab. in. c. ex lris. ℞ of. ℞leg. 7 in allega. c. cum ex officij.

¶ Iudicis delegati ptãs an 7 qñ expirat ꝑ mortem vel excõicationem seu suspensionẽ ℞legantis. vide no. ℣c. signanter. ꝑ Ab. in. c. licet de offi. deleg.

¶ Iudicis ℞legantis 7 delegati consistorium non est idẽ. quia si hoc esset verum nunq℘ posset appellari ad ℞legantem. vt. c. ij. de cõsue. li. vj. Item ꝑ mortem ℞legantis expiraret iurisditio ℞legati. etiam renõ integra sicut cõtigit in vicario epi. vt. c. romana de offi. dele. li. vj. no. Ab. in. c licet. ℞ offi. deleg.

¶ Iudex delegatus mãdans ordinario vt exequaꝫ mandatum suum si nõ vult ei facere fidẽ de mãdato iuxta. c. cum in iure. de offi. dele. et excõicat eũ nolentem parere nõ tenet excõicatio. quia delegatus nõ habet iurisditionẽ sup ordinarium nisi qñ est sibi rebellis. sed petendo fidem ℞ mandato facit qõ a iure sibi ꝓmittit ergo nõ potest dici rebellis et ex ℞fectu iurisditionis nõ tenet excõicatio. no. Abb. in alle. c. cum in iure. j. colum.

¶ Iudex dele. a principe etiam ꝓprio motu datus põt recusari vide. j. recusatio.

¶ Iudex ℞le. vel ordinarius ℞ qua etate põt ℞putari iudex a principe vel alio 7 an cogitur acceptare vide distinct. ℣c. signanter. Abb. in. ca. cum viceſimum. de offi. dele.

¶ Iudex ℞legatus principis postq℘ tulit sententiã nõ potest contra eam resti. in integ. dare no. Bar. 7 Bal. in. l. aduersus. ℒ. si adũsus rẽ iu. qõ ẽ vez si eis iurisditio expirauit. sed si executõ sup est potest delegatus incidenter ex officio nobili resti. in integ. indulgere ꝑ hoc glo. singularis. et Inno. in. c. fuscata. de in integ. resti. et si viderit deleg. restitutionez in integrum indulgendam poterit supsedere. executioni et causam ad principem remittere arg. in his que no. in. c. ℞ cetero. de re iudi. et. l. vnica. ℒ. de in integ. resti. spo. facit in ar. q. q. vj. biduum not. Ab. in. c. studuisti. de offi. dele.

¶ Iudicis ℞legati ptãs in quem compromittitur cã sibi commissa. nõ expirat ꝓpter cõpromissum. vi ℞. s. arbiter. ver. ℞legatus potest. 7 vide. s. compromissum. ver. si compromittit in delegatum.

¶ Iudex cui plures articuli cõmittunt expresse vt tacite põt prius vnũ articulum expedire. et postea reliquum. nõ em videtur de substantia vt vna sententia oẽs expediat vt. c. j. de sequestra. pos. et idem in arbitris vt. l. quid tñ. ff. de arbi. 7 vide Inno. in. c. cum inter. de re iudi. Ab. in. d. c. j.

¶ Iudex cui cã a principe delegaꝫ põt si vult ordinaria iurisditione vti. 7 vide. j. princeps causam.

¶ Iudex delegatus ad vniuersitatem causarum vt inquisitor generalis põt corrigere sniam suam etiã diffinitiuam si errat in iudicãdo. secus in delegato ad vnam cãm tñ no. glo. in. c. qualiter. j. de accusa. 7 est rõ diuersitatis. quia delegatus ad vniuersitatẽ causarum consequit quasi ptãtem seu iurisditionẽ ordinariam. ideo ℞ eo sicut ℞ ordinario dicendus est. p. l. cum põtor. ff. de iudi. 7 vide glo. in. c. cum cãm ℞ appel. Delegatus aũt ad vnam cãm pronunciãs functus est officio suo in. c. in lris. ℞ offi. delega. dñi ℞ rota ℞cisio. cccxv. Ab. in. c. qualiter. s. alleg. j. colum.

¶ Iudex delegatus qui nõ seruat formã cõmissionis in pnunciando. an põt iterum pnunciare vide. s. arbitrator qui nõ seruauit.

¶ Iudicis delegati ad vniuersitatẽ causarum vel ordinarij snia si tenet licet sit iniqua nõ põt iterus pnunciare. l. cum querebaꝫ. ff. de re iudi. 7. ℒ. sentẽ. rescin. nõ po. l. ij. sed si snia fuit nulla 7 nullitas non surrexit turpidine iuris. sed aliunde ipsemet potest corrigere 7 aliter sententiare vt. l. si põses. ℒ. quõ et qñ iu. no. By. in regula quod semel de re. iur. li. vj. et Bar. in. l. iudex. ff. de re iudi. 7 ℣c. in. l. in lris. ℞ of. ℞le. si aũt nullitas surrexit ex turpitudine iudic s nõ potest ipsemet corrigere nec aliter pnunciare vt l. absentem. ℒ. de accusa. 7 Abb. in alle. c. qualiter ℞ accusa. j.

¶ Iudex ℞legatus potest commutare penam criminalem in pecuniariam vide. j. penam vltimi sup plicij.

¶ Iudex delegatus si impetretur in curia 7 vtraq℘ pars est pñs nõ ℞bet iudex dari ad petitõnem vnius partis. vt est ter. in. l. obseruandum. ff. de iudi. ℒ si vna pars est absens 7 alias pñs ℞ stilo curie est vt ℞tur iudex ad petitõnem vnius partis salua facultate alteri parti recusandi illum ex causa rõnabili. c. insinuante. ℞ offi. dele. si tñ pars pñs petit apponi aliquam clausulam in pũdicium absentis ℞ stilo curie est vt si aduersarius dicaꝫ esse in curia fiat citatio saltim ꝑ edictum generale vt no. ℣ct. in. c. cum olim. ℞ re iudi. si aũt vtraq℘ pars est pñs 7 nõ concordant ℞ iudice cõis stilus est vt quelibet ps eligat vnum 7 curia ℞putet terciũ no. glo. in. d. l. ob seruandũ. no. Ab. in. c. ceterũ. ℞ rescrip. in fi.

¶ Iudex datus ꝑ lras nullas põt se pnunciare nõ iudicem quia saltim in illo articulo est iudex et põt etiam condemnare impetrantẽ in expensis 7 est ter. in cle. j. de rescrip. idem in quolibet iudice incompetenti vbi in casu dubij cum discutitur an sit iudex vel nõ. 7 hec iurisditio potius est ordinaria q℘ delegata vide glo. in cle. fi. ℞ rescrip. no. Abb. in. c. dilectus. iij. ℞ pben. j. colum.

¶ Iudex ℞legatus a papa licet ꝓcedendo vltra cõ ꝓhensa in mandato vel sniam excõicationis ꝓferat est nulla. tñ ꝓcedendo contra intentionẽ ℞legãtis valet ꝓcessus vide. s. excõicatio. ver. snia excõicatio

nis lata a legato.

¶ Judices duo nō habentes se vt superior ⁊ inferior si cognoscunt pariter de eadē causa tenet ꝓcessus coram vtroq; factus cū ambo habent iurisdictionē in cā illa nisi excipiat ꝑ partē et si ꝓferant diuersas snīas nō valet vltima contra primā Ab.in.c.cum. m.ferrariensis.de constitutionib.circa fi.

¶ In iudicis ꝑsonam supuenies impedimentuz pendēte iudicio nunquid habet inficere iurisditō nem ⁊ nunquid sublato impedimēto reassumat iurisditio ⁊ si post snīam tegit impedimentū an retractet snīa Ab.in.ca.scisitatus.de rescrip.vide.s. impedimentum.

¶ Judex etiā si opponat ꝙ est criminosus seu homicida bñ pōt iudicare qr ex vite merito nō pōt criminosum aliū iudicare sed ex ptāte officij sic Abb.in alle.c.scisitatus.iij.colum.

¶ Judex si est furiosus nō valet eius iudiciū licz nō sit exceptū.qr naturalia sūt immutabilia.Ab.vbi. s.iij.colū. ¶ Item si impedimentū iudicis a principio est patēs.vt qr seruus vel infamis qui sūt impotētes ad iudicandū Ab.in alle.c.scisitatus.v.colū.

¶ Judex an ⁊ qñ ⁊ in quib casib pōt ꝓgnoscere an sua sit iurisditio vide plene ⁊ not.ꝑ Abb.melius ꝙ oēs alij in.c.sup lris.de rescrip.⁊ no.bñ qō ipse no.

¶ Judex an ⁊ qñ ⁊ in quib casib pōt supplere de iure vel de facto vide plene ꝑ Ab.in.c.bone.j.de postu. plato.sup glo.ma.in fi. Inno.in.c.ad nrām.de iure iur.⁊ glo.xxviij.di.priusq;.xxx.q.v.iudicantē.Spe. in ti.de dispu.⁊ alle.§.fi.Bart.⁊ Bal.in.l.j.C.q; de sunt ꝓduo.⁊ Bart.in.l.iij.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dam.infec.⁊ vide.s.appellatōis iudex nō solum.

¶ Judices plures habentes aliquā ptātem.an pōt illā exercere insolidū an vero debeant oēs cōuenire vide plene ꝑ Ab.in.c.prudentiā.de offi.dele.§.j.vi. de.j.socius.⁊ vide.j.ꝓcessus.ver.si quis.

¶ Judex pōt recusari ꝑ tertiū cōpentē ꝑ suo interesse vide.j.recusatio.

¶ Judicē fauorabilē multum ꝓdest haberi in arbitrijs vt.c.ꝓsuluit.de offi.deleg.⁊ ideo quintilianus ait naturale est vt iudices his quos libēter audiūt facilius credant.no.Ab.in.d.c.cōsuluit.circa prin.

¶ Judex in casu in quo pōt ꝓcedere cōtra absentē contumacē nō pōt obmittere cōdemnationē expēsarū i ꝓiudiciū pntis qr eēt auferre ius ptis ab.ibi.

¶ Judex ꝓprius nō pōt inhibere subdito ne litiget sub alieno iudice si est soluz sibi subiectus respectu nude iurisditiōis est cōclusio Ab.in.c.P.et.S.de offi.delega.pe.colum.

¶ Judex pōt remittere mulctā ꝓpter imperiū contemnari.vide j.mulctam pōt iudex.

¶ Judex qū pōt remittere penam vide.j.pena que imponit.

¶ Judex ordinarius supplet malitiā vel desidiam delegati vbi periculū aie vertit est casus in.c.significauit.de offi.ordi.vbi no.Ab.ꝙ tunc etiā ordinarius pōt ꝓcedere contra ptes eas excōicando nisi causam ꝓsequant coram delegato ne remaneant in peccato qō est notandum.

¶ Judex pōt recipere cautionē ad vtilitatem ptis vide.s.cautio.

¶ Judex habens merū ⁊ mixtū imperiū quis dicat et quid pōt exercere vide.j.iurisditio ⁊c.

¶ Judicis officiū quotuplex est vide.j.officiū iudicis ⁊ an requirat litis contestatio ibidem.

¶ Judex an pōt esse qui fuit aduocatus in cā vide. s.aduocatus in causa.

¶ Judex suspectus licet possit recusari nō ab eo pt appellari nisi grauet nō admittendo recusationem glo.⁊ dc.in.c.sup questionū.§.j.de offi.deleg.

¶ Judex nō habens administrationē vt est comes palatinus. qui nō est ꝓprie comes potest de delicto etiaz durante officio conueniri no.Bal.in.l.j.quis dicat dux seu comes colla.x.facit.c.signauit.de rescrip. ¶ Judex vero habens administrationē cum dignitate delinquens in officio etiā pōt conueniri durante officio ⁊ post si delinquat in officio vt.l.iubemus.C.ad.l.iuliam repe.si aūt delinquat extra officium ⁊ est iudex inferior habens simplicē iurisditionem pōt conueniri etiā durante officio vt.l.nec magistratib.ff.de iniurijs.in fi.sed si sunt iudices maiores si sint ꝓpetui possunt cōueniri qñcūq; vt.c.si clericus.xj.q.j.⁊.c.sacro.de sentēn.excom. ¶ Si aūt ē iudex ꝛpalis regulariter durante officio de delicto cōmisso in officio nō conuenit.ij.q.j.ꝓhibent et in alle.l.nec magistratus. compellit tñ ꝑstare cautiōz de respondendo deposito officio vt.l.si adulterium in fi.ff.de adul.no.glo.in.d.c.ꝓhibent.si tñ est actio tpe peritura compellit suscipere iudiciū vsq; ad litem contest.vt.l.senatus in fi.ff.de off.ꝓsi.ē no.Ab. c.legebat.de maio.et obe.

¶ Judex potest compellere subditos ad pacem faciendā vt.c.si quis contristatos.⁊.c.placuit.xc.dis. ad papam em̄ ptinet reformare pacem qui est charitatis vinculū vt.c.nouit.de iudi.⁊.c.j.de treuga.⁊ pa.si em̄ discordia est inter ciuitatē.⁊ ciuitatē superior debet interponere auctoritatē suam vt in autē. de man.prīci.§.deinde colla.iij.si est inter priuatos et est cā criminalis tunc pōt iudex cōpellere ad pacem rōne publice vtilitatis.nam rōne contentiōis sepe res publica ledit.vt.l.si quis ingenuas.§.fi.ff. de cau.⁊ si est cā ciuilis tunc ꝓ scandalo vitando iudex debet ammonere ad concordiā.lz nō debeat .vt l.j.ff.de no.ope.nunc.no.Bar.in.l.cōgruit.ff.de off. ꝓsi.et bocverū nisi lis sit multū intricata et diu durauerit.qr tunc iudex pōt cōpellere ad concordiam licet sit cā ciuilis.vt alle.c.placuit Abb.in alle.c.j. de treuga ⁊ pace.vide.s.iudex pōt ex legitima cā.et vide.j.officium iudicis consist.

¶ Judicis officiū pōt implorari vt cōpellat ad prestandum cautionem cum a quo timet offendi ꝑ aduersarium de nō offendendo se neq; sua ⁊ iudex tenetur in hoc officiū suum impartiri no.Bar.in.l.illicitas.§.ne potentiores.ff.de offi.presi.⁊ est tex.in.l. denunciamus.C.de his qui ad eccle.cōfu.facit tex. in.c.lras.de restit.spo.⁊.c.fi.⁊.c.de bñdicto.xxij.q.j. ꝑ Inno.in.c.graue.de sen.excō.Ab.in.c.j.de treug. et pace.

¶ Judex ex officio pōt ꝓuidere vt alter litigantiū cedat liti sup bñficio ⁊ alius det expēsas vel certuz quid annuatim ⁊ vide.j.pactū sup spūalis.

¶ Judex pōt ⁊ debet in penis imponendis interdū detrahere seueritati recedēdo a penis in iure statutis si cā subest vt qr multitudo delinqntiū ē in cā vt c.ex pte de transac.⁊.l.ꝗd ergo.§.pena grauior.ff.de his qui no.infa.vbi Bart.dicit ꝙ penā statuti pōt iudex moderare ex cā Ab.in allega.c.ex parte.

¶ Judex debet in casib in iure nō expressis inclinare semp in partem humaniorē ⁊ habere equitatē pōculis ⁊ penas imponere habito respectu ad psonas causas loca ⁊ tpa no.glo.fi.in.c.ex parte.de trāsac.⁊ ibi Abbas.

¶ Judex cum bona cōscientia pōt ptes ad cōcordiam reducere si est dubiū an iura partiū sunt ignota vel clara.no.Spec.ti.de ꝓpa.iudi.§.excipit.facit.c. nisi essent de ꝓben.⁊ ex circūstantijs pōt hoc facere vide Abb.in.c.ex parte.de transac.

¶ Judex nō debet se impedire ꝓ futuro tempore vt.c.romana.§.caueant.de sentē.excom.lib.vj.sed si est obligatio orta de presenti tunc debet iudex ꝓ-

ſpicere in futurū vt.c.auditis ꝛe pro.nam data con tumacia obligaꝫ cōtumax ad expenſas reſarciēdas et ideo pōt iudex dicere condemno talem abſentez ad oēs expēſas q̄s fecerit ꝛnec legitime cōparuerit vt alle.c.auditis ꝛ vide.j.ſnīa interlocutoria valet.

¶Judices ſi ſunt duo ſeu arbitri quorum vnus eſt habilis ali⁹ inhabilis ex toto corruit quicq̄d agūt vt.c.cū ſup.ꝛe offi.ꝛeleg.ꝛ.l.p vim.ff.ꝛe arbi.Abb. in.c.conſulti.ꝛe pcura.

¶Judex ꝛebet ex officio in concernentib⁹ publicā vtilitatē puidere vt.c.cordi ꝛe appel.li.vj.et.l.iiij. §.hoc aūt iudicium.ff.ꝛe dam.infec.

¶Judex ſi iuſte comminaꝫ nullam facit vim.vt.c. tum ex lr̄is.de in integ.reſti.et glo.no.vij.q.j.pñtiū ſecus vbi iudex iniuſte intulit metū vel vim.q̄ tūc pōt contra eum agi ſicut contra priuatum vt.c.cō querente.ꝛe reſti.ſpoli.et.l.ſi p impreſſionē cum ſe. ℒ.qō me.cā.Abb.in.c.cum dilectus.qō me.cauſa.

¶Judex nō ꝛebet taxare res amiſſas ſeu expenſas poſt iuramentū partis ſed ante vide.j.iuramentuz ſuper rebus.

¶Judex pōt non admittere exceptionē dilatoriaz ex facili p̄ſumptione non tñ p̄emptoriā.vide.j.pre ſumptio.verſi.licet ex p̄ſumptione.

¶Judex ordinarius nō habens adminiſtrationez etiā ſi partes conſentiant non pōt cognoſcere prin cipaliter ꝛe reſtitutione cum ſit meri ſeu mixti im perij no.glo.in.l.fi.ℒ.vbi ꝛ apud quē no.Inno.in c.cā.ꝛe in integ.reſti.pōt tñ ꝛe conſenſu partium p rogare eius iuriſditionē ſi reſtitutio incidenter tra ꝛetur.no.Ab.in alle.c.cauſa.

¶Judex ad quē ptinet ſnīam arbitri exequi pote rit dubia ſnie ꝛeclarare.ar.eorū que leguñ ꝛ no.in l.ab executore.ff.ꝛe appel.ꝛ.j.c.ex parte.iij.ꝛe verb. ſig.facit qō in ſimili no.Bal.in.l.terminato.ℒ.de fructi.ꝛ litis expen.eſt concluſio Ab.in.c.cum olim ꝛe arbi.

¶Judex pōt ſupplere inferendo ſententia ſup ꝛelicto ſuperueniente poſt inchoatā inſtantiā.licet ꝛe il lo non fuerit prius principaliter actū ꝛ ſic pōt mul ctare contumacē licet ad vlteriora p̄ceſſiſſet vt col ligitur ex nota.in.c.veritatis.ꝛe dlo.ꝛ ibi p Ab.fa cit.c.cum olim.ꝛe reſcrip.ꝛ.c.cum impoſitionib⁹.ꝛe iureiur.li.vj.ꝛ vide.j.mulctare poteſt iudex.

¶Judex pōt ſine noua inſtantia punire ex officio ſuo ꝛelictū contingens poſt executionē ab eo inſti tutam ſi tale ꝛelictū contingat negociū principale ꝛe quo agit̄.ſecus ſi negocium ꝛe quo agit̄ non con tingat q̄ tunc requirit̄ noua tela iudicij eſt conclu ſio Ab.in.c.veritatis.ꝛe dlo ꝛ contu.xij.colum.et vide no.in.c.j.ꝛe excep.ꝛ.c.ij.ꝛe confeſ.

¶Judex ꝛebet p̄cedere ex officio ne iudiciū ſit ſal tum ꝛe facto fruſtratorium vt ſic res ꝛe qua agit̄ nō barateꝫ ne autore obtinēte fruſtratoria ſit rei adiu dicatio ſeu reſtitutio idē ꝛ fortius dicendū ſi timeꝫ iudiciū futurū ꝛe iure nullū ex ꝛefectu alicuius ſo lennitatis vel ptātis vt.c.cauſam.ꝛe iudi.et glo.in. c.j.ꝛe pba.li.vj.et.c.iij.vt lite penden.vbi no.Abb. ij.colum.

¶Judex ex officio ſuo etiā nemine opponente pōt indignas p̄ſonas teſtimonio repellere.vt.l.quos p hibet.ff.ꝛe poſtu.no.Inno.in.c.intimauit.ꝛ teſti. et idem dicit Abbas.in alijs actib⁹ indicialib⁹.vt. c.exceptionē.ꝛe excep.ꝛ eſt notabilis ter.in.c.querē dum.ꝛ in.c.ſi qui ſunt.ij.q.vij.hoc no.Abb.in.c.di lecti.ꝛe excep.vbi cōcludit q̄ poteſt iudex ex officio ſuo repellere p̄ſonas inhabiles. etiā ſi aduerſarius ꝛpter ſuum ꝛelictū ſit priuatus facultate excipien di vt vult glo.ꝛ Inno.in.c.nulli ꝛe accuſa.ꝛ glo.in. c.alieni.ij.q.vij.et Ab.vbi.ſ.ꝛ idem Ab.in.c.exce ptionem.ꝛe excep.circa prin.

¶Judex nō ꝛz regulariter officiū ſuū nemine petēte ipartiri vide.ſ.abſoluē pt.vide.ſ.appel.v.vbicūq;

¶Judex ſupplet ex officio in rebus publice notis ꝛ pōt iudicare ꝛe eo qō eſt ſibi notum ad hoc.l.j.ℒ. qui ꝛ aduerſus quos.ꝛ.c.exceptionē.ꝛe excep.et ibi no.Abb.in prin.

¶Judex q̄ñ queſtio coram eo nata ꝛ allegationib⁹ et probationib⁹ decidi nō pōt vtputa quia opus ē induſtria vel artificio peritorū debet ire vel ſaltim mittere vna cū peritis in illa arte.ꝛ ad illorū relatō nem queſtionē ꝛecidere.vt.c.quia indicante ꝛe pre ſcrip.et facit q̄ q̄ñ allegaꝫ vulnus infirmi eſſe mor tale iudex mittaꝫ vna cū peritis medicis ꝛ ꝛe iudi cio iſtorū peritorū vide p Bart.in phemio.ff.ꝛ per Ab.in.c.ꝑpoſuiſti.ꝛe pba.ꝛ in alle.c.quia indicāte

¶Judex nō ꝛebet reum in iudicio ſup crimine ex p ſumptione cōdemnare nec ex dubia pbatiōe ſeu cō feſſione niſi raro ꝛ modice ꝛ vide.ſ.cofeſſio.v.ſiq̄s.

¶Judex inferior licet nō poſſit cognoſcere ꝛe vali ditate cōfirmationis ſeu rei a ſuperiore cōfirmate pōt tñ ſup crimine cōmiſſo p confirmationē obti nentem cognoſcere ꝛ eum punire q̄ hoc non tangit vires confirmatōis nec p cōfirmationē eximit̄ a po teſtate ſui iudicis.vt.c.niſi eſſent.ꝛe pben.Ab.in.c. ꝛe cetero.in fi.ꝛe re iudi.

¶Judex in reſcriptione teſtiū ſi perpēdat teſtes va riare et vacillare ꝛebet hoc in actis ꝛeſcribi tpe ꝛe poſitionis teſtiū ꝛ nō poſtea no.Inno.in.c.q̄ñ.con tra falſam.ꝛe pba.Abb.in.c.cām que.ꝛe re iudi.

¶Judices plures ſiue habeant iuriſditionē ordi nariam ſeu ꝛelegatā ſiue ſint arbitri ſiue arbitrato res vel vnus delegatus ꝛ alius ordinarius vel etiā ſi ſint ꝛelegati ad vniuerſitatē cauſaruz ſi diuerſas ſententias p ferant que illarū valet vel ſi neutra va let vide plene ꝛ no.p Ab.in.c.fi.de re iudi.

¶Judex nō teneꝫ admittere exceptionē malicioſā et vide.ſ.exceptionē nō teneꝫ admittere.

¶Judex non pōt in dubio cognoſcere an ſua ſit iu riſditio q̄ñ aliquod commodū magnum venit ſibi applicandū no.Anto.in.c.ad audientiā.ꝛe appel. et vide Inno.in.c.venerabili.ꝛe cenſi.ꝛ in.c.ex par te.de ver.ſig.ꝛ in.c.ſup lr̄is.de reſcrip.ℒConclude er go q̄ fm quantitatē muneris ſeu cōmodi ꝛ quanti tatem p̄ſo.iudicaꝫ iudex ſuſpectus vel nō in cogno ſcendo an ſua ſit iuriſdictio eſt concluſio Ab.in al leg.c.ad audientiā.vlti.colum.ꝛ vide cum notabili ter in.c.ſolicitudinem eo.ti.

¶Judex a quo appellaꝫ pōt cognoſcere de iuſticia appellationis ad inſtructionē ſuam vt ſciat an de bet deferre appellatōi vel nō.no.Inno.in.c.paſto ralis.§.j.ꝛe offi.ꝛele.nō tñ pōt cognitā aliter ꝑ fa cere in p̄iudicium appellationis no.Ab.in.c.ad au dientiam.de appel.in fi.

¶Judex a quo exequit̄ ſententiā ſuā ſi nihil fuit di ctum in cā appellatōnis.ſed pure ex prioribus actib⁹ fuit confirmata ſnīa vt.c.cum in eccleſia.de appell. et ibi Ab.in fi.

¶Judex ad quē pōt in expenſis condēnare non ſo lum in factis p appellatōnē.ſed etiā añ appellatōz et añ ſnīam ꝛ pt eam reformare addere vel minue re.vide.ſ.appellationis iudex.cum ver.ſe.

¶Judex licet poſt ſnīam diffinitiuā nō poſſit in ex penſis cōdēnare niſi p illam diē vt.l.terminato.ff. ꝛe fructi.ꝛ litis expen.ſecus in interlocutoria quia tunc pōt vſq̄ ad fīnē cauſe.et rō diuerſitatis eſt. q̄ p diffinitiuā expirat officiū iudicis ꝛ non p interlo cutoriā Ab.in.c.ſepe contingit.in fi.de appel.

¶Judex in cā in qua eius officiū nō exuberat vt.ſ. q̄ñ concernit merum cōmodū priuatū non debet ſe

impedire actore vel reo ceſſante iuxta nota. in. c. ad noſtram. ij. de iureiur.

¶ Iudex qui aſſumit diſputationē ⁊ defenſionē cū parte ſub iuriſdictione reddit ſe ſuſpectū no. glo. in. c. ſtatutū. de reſcrip. li. vj. ar. l. que oia. ff. de pcur. ⁊ h̄ habet locū. qñ iudex audit partes. ſed ſi pcedat per inquiſitionē cum tunc ſit loco partis pōt vt eſt tex. in. c. cum pſone. de priuil. li. vj. Abb. in. c. ſolicitudinem. de appell. iij. colum. vide. j. ver. iudex nō poteſt cognoſcere.

¶ Iudex ordinarius pōt p̄uenire delegatum añ p̄ſentationē lr̄arum ⁊ vide. j. iuriſditionē delegata.

¶ Iudex poteſt ſuam interlocutoriā reuocare vide j. reuocare.

¶ Iudex qui ignorat fundamentū ſue ptātis quicquid agit nō valet cum non intendat vti illa ptāte vt. c. ex parte. de conceſ. p̄ben. not. in. l. qui aliena. ff. de condi. ⁊ demon. Ab. in. c. conſulti. de pcuratoribꝫ

¶ Iudex qui nō bene inſtructus de meritis pceſſus ſi ſniam ferat an eſt nulla vide. j. ſnia quam.

¶ Iudex debet ex officio libellum lacerare ſi videt ius nō cōpetere actori maxīe in ſpūalibꝫ in quibꝫ regulariter ſupplet ex officio. c. cum nobis. ⁊. c. cū dilecti. de elec. ⁊. c. cum veniſſent in fi. ō inſti. no. Inno. in. c. j. de offi. vica. xj. q. j. ſacerdotibꝫ. Abb. in. c. cum eccleſiaſtice. de exceptionibus.

¶ Iudex pōt ex officio ſuo libellū lacerare vbi apparet de ineptitudine libelli licet nō cōtineat in libello ſed eſt notoriū de ineptitudine vel de impotētia agēdi no. Inno. in. c. j. de offi. vica. facit. c. ſacer. xj. q. j. eſt cōcluſio Abb. in. c. ad aures. de p̄ſcrip. ⁊ in. c. examinata de iudi. vltri. colum. no. idem Ab. in. c. ſi clericus laicum de foro compe. circa p̄in.

¶ Iudex eccleſiaſticus qñ eſt iudex competens ⁊ in quibus caſibꝫ contra laicum ad petitionē miſerabilis p̄ſone vide. j. laicus.

¶ Iudex ordinarius deſinit eſſe iudex cum cām aliquam remittit ad ſuperiorē ⁊ poſtq̄ cām principiū ſentatur non pōt etiā de conſenſu partiū eam reaſſumere vt. c. licet de offi. dele. ⁊ Ab. ibi in fi.

¶ Iudici ſi dat̄ ptās in pluribꝫ ciuitatibus pōt exercere iuriſditionē in quolibet loco. ita q̄ facta vnius loci pōt in alio explicare vt. ca. nouit. de officio delega. et ibi Abb.

¶ Iudex eccleſiaſticus nō pōt ſe impedire de criminibus que nō ſunt mere eccleſiaſtica ſeu mixta niſi indirecte quo ad pnām imponendā ⁊ ad delictum phibēdū vt. c. nouit. de iudi. niſi delictū ſit notoriū nam tunc cum deprehendat̄ in negligentia iudex ſecularis pōt eccleſiaſticus pcedere vt no. Inno. in. c. j. de offi. ordi. ⁊ ibi Ab. ⁊ in dicto. c. nouit. facit. c. j. §. notaria. de cenſibus li. vj.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt cōpellere ſecularē vt ſibi p̄ſtet auxilium nō econuerſo. vide. ſ. auxilium.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt ſe intromittere contra laicum retinentē vxorē alterius quāq̄ nō diſputet de validitate ⁊ ſubſtantia matrimonij eſt tex. iūcta glo. in. c. nō eſt de ſpon. ⁊ ſic eſt in electione adire tā iudicem eccleſiaſticū q̄ ſecularem ex quo nō contēditur de ſubſtantia matrimonij no. Jo. an. in addi. tio. ſpec. ti. qui fi. ſunt legi. §. j. Abb. in alle. c. nō eſt circa p̄in.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt adire ne dum vbi contendit de ſubſtātia vinculi matrimonialis ſed etiā vbi agitur de conſecutinis ad ipſum matrimoniū vtputa ſup extorſione pene ⁊ ſi agit̄ de vxore vt. c. gēma. de ſpon. ⁊ ibi Ab. c. j. circa p̄in.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt cōpellere adulterum vt dimittat adulterā ⁊ ad coniugē redeat cū iuramento de ea vlterius nō admittenda vt. c. cum haberet de eo qui duxit in matrimoniū. ⁊ ſic no. q̄ nō ſolum eccleſiaſticus iudex pōt ſe intromittere cuz agit ad ſeparationē matrimonij. ſed etiā ad reintegranduz matrimoniū vt deſiſtat a thoro adulterij ⁊ in h̄ caſu adulteriū dicit mixti fori vt ibi tex. ⁊. in. c. j. de offi. ordi. Ab. in alle c. cum haberet. circa p̄in.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt adulteros publice puniri in ignominia. vide. ſ. adulterium.

¶ Nullus habet ptātem iudicandi in cā matrimoniali. niſi eps q̄ cū ſit cā grauis ad eum eſt pferēda xxv. di. plectis. ⁊. c. de offi. archidy. et eſt tex. exp̄ſſus p̄m Hoſtiē. in. c. accedentibꝫ. de excel. p̄la. no. in. c. j. de conſang. ⁊ affini. ⁊ ibi Ab.

¶ Iudex eccleſiaſticus nō ſolū cognoſcit de cā tpe incidēti ſeu p̄iudiciali vt. c. tuā de ordi. cog. ſed etiā de cā tpali q̄ venit accеſſorie ad cām eccleſiaſticā lz nō ſit p̄iudicialis. q̄ vbi nō eſt matrimoniū non eſt ws. vt. l. ij. ff. de iure vxori. Ab. in. c. de prudētia de vxo. inter virum ⁊ vxorem. ⁊ ibi Ab.

¶ Iudex eccleſiaſticus habēs ptātem in carcerandi clericos ⁊ carceres habiles ad retinendū eos nō pōt artare ſecularē iudicē ad clericos incarcerāduz ad h̄. c. adminiſtratores. ⁊. c. p̄ceps. xxiij. q. v. ⁊. c. ſi imperator. ⁊. c. duo ſūt. xcvj. di. colligit ex. c. cū nō ab homine. de iudi. ⁊ ibi Ab. circa p̄in.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt procedere cōtra laicos adulteria cōmittētes etiā ad vindictā. vide. c. adulterium. ver. contra laicos.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt repetere ſubditū ſuum ab alīs retentū. vide. j. repetitio.

¶ Iudex eccleſiaſticus in caſu in quo excōicare pōt cōcluditur eius iuriſditio. vide. j. iuriſditio. ver. iudicem eccleſiaſticum cum ſe.

¶ Iudex eccleſiaſticus an cognoſcit de adulterio. vide. ſ. adulterium eſt crimen.

¶ Iudex eccleſiaſticus an cognoſcit de delicto per laicū in eccleſia p̄miſſo. ⁊ vide. j. laicus lz relinquat

¶ Iudex eccleſiaſticus ſe impedit cōtra raptores inuaſores ſeu piratas vide. ſ. eccia ſe impedit. cū ſe.

¶ Iudex eccleſiaſticus an pōt ſe impedire de cā miſerabilis p̄ſone ſeu paupis. vide. Ab. in. c. licet. ex ſuſcepto de foro cōpe. ⁊ vide. j. laicus pōt coram eccle. impeti. ⁊. j. priuilegio eccleſia. quo ad forum.

¶ Iudex eccleſiaſticus etiā in quibꝫ caſibꝫ pt̄ ſe impedire inter laicos. ⁊ vide. j. papa in quibꝫ caſibꝫ.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt penā verberum ⁊ exilij clericis inferre. vide. ſ. eccleſia habet penam.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt imponere penā pecuniariam ſi magis timetur q̄ ſpūalis. vide. j. penam pecuniariam.

¶ Iudex eccleſiaſticus pōt excōicare adulteros vi de. ſ. excōicare poteſt eps.

¶ Iudex eccleſiaſticus et etiā ſecularis debet adiri vt valeat ſtatutū vel cōſuetudinē que p̄ſtat pnitatē peccandi vide. j. ſtatutū. ⁊ ſ. cōſuetudo.

¶ Iudex ſecularis nō pōt cognoſcere etiā inter laicos de iure p̄cipiendi vel retinendi decimas cum ſit queſtio de iure ſpūali ⁊ ſic pcedit glo. xvj. q. j. in. c. p uenit. ⁊ de foro compe. ex tenore. xj. q. j. in ſūma. ⁊ de diſpendioſam. de iudi. ſed ſi eſt queſtio ſimpliciter de fructibꝫ decimarū ⁊ ſi eſt queſtio facti tūc cognoſcit ſecularis q̄ nō eſt q̄ſtio ſpūalis ē p̄cluſio. Cal. de. quā eleganter fundat in ſuis conſilijs ti. de iudi. de foro cōpe. cōſilio. xv. et hāc cōcluſionē tenet Ab. in. c. lr̄as. de iura. calū. in p̄in. vide. ſ. decima. ver. ius decimandi.

¶ Iudex ſecularis eſt cōpetens iudex inter laicos vbi agitur de vxore principaliter ⁊ non fuit diſputatio de viribus matrimonij no. glo. et Jo. an. in. c. de prudentia de vxo. inter vi. et vxo. Inno. tū dicit q̄

vterq; iudex est cōpetens rōne cōnexitatis vt.c.pue nit eo.ti.nam rōne cōnexitatis ampliat iurisditio. vt.c.quanto de iudi.

¶Judex ecclesiasticus pōt adiri p qlibet damno il licito vt excōicet eum qui damnum dedit.licet pba ri nō possit determinate quis dānū intulerit.nam rōne peccati mortalis pōt recurri ad ecclesiaz vt.c. nouit de iudi.spāliter in furto qñ nescit actor furti colligit ex.c.si sacerdos.de offi.ordi.et ibi Abb.

¶Judex secularis pōt cognoscere de iure patrona tus dum tñ cognoscat de vniuersitate vide.j. patro nus.ver.de iure patronatus.

¶Judex secularis potest cognoscere inter laicos si agit de impensa funeris repetenda vel facienda idē si agit ōvsu funeris actōe psonali.vt.l.vt.si quis.§. plerisq;.ff.de religi.z sump.fu.sed nō pōt cognoscere de iure sepulchri directe neq; indirecte circa ipsam ecclesiā vel cimiteriū qz laicis pmittit possidere se pulturā maxime maiorū suorū ex quadā tollerātia et pmissione ecclesie z ex quadā humanitate.Abb. in.c.q̄to de iudi.in fi.

¶Judici seculari an est tradendus clericus crimi nosus.vide.s.crimina.

¶Judex secularis nō pōt extēdere manū in posses sionem rei clerici nisi prius declarēt p iudicem eccle siasticū facit tex.no.in.c.cū iocūdū.de hereti.li.vj. et qō no.Bar.in.l.eius qui delatorē.ff.de iure fisci. no.Ab.in.c.q̄lit de iudi.in fi.

¶Judex secularis an z qñ cognoscit de crimīe vsu rarum z sacrilegij vide.s.vsura.ver.de crimine.z vi de.j.sacrilegium.ver.contra sacrilegium.

¶Judex secularis an cognoscat de crimine piurij. vide.j.piurij crimen.cum ver.se.

¶Judex secularis an cognoscat de hereti vel de sy monia seu de adulterio vide.j.hereses.et vide.j.sy monia.et.s.adulterium.

¶Judex secularis quo ad facultatē puniendi pu nit oēs laicos de omni crimine vide.s.ecclesia.y.se cularis.

¶Judex secularis nullomō pōt se intromittere de re mere spūali vt questiōe iuris matrimonialis vel decimalis seu beneficialis z silibus.nec principali ter nec incidenter vt.c.tuā.de ordi.cogni.z.c.lator. qui fi.sūt legi.idem qñ agit de re quasi spūali vt qñ agit possessore habente cām pprietatis spūalis an nexam qz in ea fienda est pbatio iuris spūalis et qñ agitur ad restitutionē cōiugis vt.c.ex transmissa.z. c.ex patre.de resti.spo.que cā licet nō sit mere spū alis.trahit tñ mere spūalis ppter annexionē spūali tatis.vt no.Inno.et.Ab.in.c.lras.de iura.calum. iij.colum.

¶Judex secularis pōt cognoscere de cā clerici me re pali nō habēte aliquā spūalitatē vbi tantū dis putat de vero facto nec venit distinguēdū aliquid iuris vt cum agit clericus cōtra laicum possessorio retinende.qz molestat in possessione sue ecclesie per laicū.qz licet agat respectu ecclesie non tñ venit dis cutiendū aliquid iuris spūalis.sed quid si meri fa cti an turbet vel possideat vel si agit interdicto re cu pande p calice consecrato subtracto vbi non ha bet locere de pprietate.sed satis est pbare delectōez et possessionē in his nihil repugnat laicū iudicē co gnoscere contra laicū p hoc.c.petimus.xj.q.j.idem de iniuria facta clerico z idē in iuramēto qz vbi nō dispurat de viribus iuramenti.sed tm vt cogat lai cus ad observātiā pōt se intromittere secularis. qz nō est questio spūalis nec quasi vt.c.licet.de iureiu. li.vj.est conclusio Ab.in.c.lras.de iura.calum.iij. colum.z q; iudex laicus est cōpetens ad cognoscen dum de iuramento principaliter.z incidēter est tex. in.c.licet.de iureiur.li.vj.idem Jo.an.in.c.cum lai cus.de foro cōpe.li.vj.z.c.quis.de pactis.eo.li.ple ne per Pe.de ancha.in regula ea que fiunt.iij.q.

¶Judex secularis cognoscens de cā vsurarū nō pt cognoscere simpliciter z de plano vide.j.vsurarū cā.

¶Judex pōt supplere ex officio circa conclusionez libelli z eius vicia nec dicit supplere de facto sed po tius de iure.debz em curare vt det litium finis.vt.l. quidā extimauerunt.ff.si certū pe.z ne sit iudicium delusorium.vt.c.cām.de iudi.immo si ineptitudo li belli deprehendat in libello.sed alīs nō debet iudex ex officio lacerare libellū no.Inno.in.c.j.de offi.iu di.facit.c.sacerdotib.xj.q.j.Abb.in.c.dilecti.j.de iu.circa prin.z vide.j.libellus.ver.in interdicto.

¶Judex si ex defectu alicuius solēnitatis videt iu dicium deficere et frustratorū esse debet ex officio supplere qz illud nō solum venit ad pmodū partiū sed publicū ne lites sint immortales ad qō euitan dum debet bonus iudex laborare vt.c.finē.de dolo. et.l.quidā extimauerūt.ff.si cer.pe.Ab.in.c.cāmq;. de iudi.

¶Judex pōt supplere etiā parte nō petente circa oblationē libelli z generaliter pōt supplere qñ ali ter non valeret iudicū.interest em sua z reipublice ne iudiciū sit frustratorū z partes versentur labo ribus z expensis de iudi.cāmq;.z glo.notabilis in. c.j.de electiōe.li.vj.z idē vbi lederet honor iudicis vt.l.j.§.quos prohibet.ff.de postu.z de hoc dicit vt not.in.c.bone.de postu.pla.z Abbas in capitulo.j. de libelli.obla.z in.c.ij.de resti.spo.j.colum.vide.j. libellus.ver.in interdicto.

¶Judex secularis nō exercet officiū suū contra ec clesiasticas psonas etiā in cōtingentib incidenter coram eo Ab.ex tex.c.ecclesia sancte marie.de cōsti.

¶Judicib pluribus si cā nō pmittit simpliciter qli bet iurisditionē insolidū.sed exercitiū habent oēs sīc its q vnus sine alio nō pōt procedere glo.in.c.pru dentiā.de offi.deleg.Ab.in.c.scisciatus.in prin.de rescrip.

¶Judex sine citatione an pōt contra absentez sup notorio procedere vide.s.citatio.

¶Judicib pluribus credit qñ producūt in testes sup actis que cora eis fiunt.vt.c.cum a nobis.de testi.z c.qm̄.de pba.sed qñ non producunt in testes.sed sim pliciter referūt negociū pape nō credit eis no.Ab. in.c.olim de rescrip.

¶Judex qui nō cōdēnat in expensis cuz nō fuerūt petite apte nō punit.nec ob hoc pōt ab eo appella ri dñi de rota.decisi.cclxj.vide.s.appellatio.

¶Judex an pōt regulariter p partes pnūciare ple ne no.in.c.cum ex officij.de pscrip.z.c.cum inter.de re iudi.vide.j.libellus.

¶Judex cui cā est cōmissa vt procedat cū consilio ali quoz pōt cām subdelegare.et tenet formā manda ti seruare.vt.c.cū in veteri.de elec.z ibi Ab.ij.colū. et vide.s.cōmissio.z.s.consilium.

¶Judex quā penā pōt imponere p delicto vbi plu res pene reperiunt in.c.l.vel pluribus vide.j.pena.

¶Judex an pōt retinere penā pecuniariā a statuto impositam.vide.j.pena.

¶Judex nō pōt ferre sniam sub conditōe resoluti ua.vt no.Bar.in.l.iudex.ff.de re iudi.Abb.in.t.in lris.de offi.deleg.

¶Judex nō debet admittere exceptionē in qua ve hementer psumit dolum.vide.s.exceptio.

¶Judicis requisitio hz vim citatōis.vide.j.requisitio

¶Judex tenet adinteresse si grauat partem etiam si ab eius snia nō appellet.vide.s.appellatiōis ob missio.

¶Judex pōt obmittere discussionem exceptionuz et adulterioza procedere vide.s.exceptionum discus sionem.

¶ Iudex põt sup iniuria ei notorie irrogata pcedere vide.s.eps põt esse iudex.
¶ Iudex põt ex officio mulierē que dicit esse corruptam facere inspici p matronas vide.j.mulier si est contentio.
¶ Iudex in casibꝫ põt adhibere peritos vt debeant extimare sumptus factos in aliquo edificio. vel me dicos ad phibendum testimoniū an pcussio fuerit letalis.z idē in similibꝫ. z credere eis cum deponūt sup pericia artis coīm facit.c.tua.z.c.significasti. ꝛ homi.no.glo.et Ab.in.c.fraternitatis.de frigi. tales periti debēt iurare ꝛ credulitate z nō ꝛ veritate.facit.l.hac edictali.C.de secū.nup.Ab.vbi.s.
¶ Iudex põt reuocare sniam si re ipsa sit error pbabilis vide.j.snia põt reuocari.
¶ Iudex secularis ꝛ questione spūali incidenti coram eo nō cognoscit.sed remittit ad ecclesiasticum iudicē vide.j.iurisditio.ver.si testis.
¶ Iudex ecclesiasticus ideo cognoscit incidēter ꝛ cā rpali quia habet eam in habitu z est capax iurisditionis qō est secus in cā seculari est cōclusio Ab. in.c.lator.qui si.sunt legiti.
¶ Iudex ex officio suo ꝛbet repellere accusatorem etiā nemine apponente qī accusatō tendit.in pcīm mortale.vt.c.sigficauit.q ma.accusa.pos.z ibi Ab.
¶ Iudex ordinarius põt ad instātiā actoris statuere certū terminū dño feudi.si negligens est.j.quē iusticiam administret alis ipse faciet vt.c.irrefragabili.§.excessus.ꝛ offi.or.z facit in si.qō no.in.c.ex pte astensis. ꝛ concess.pben.Ab.in.c.ceterū.ꝛ iudi.ij. colum.qō intellige verū nisi sit dñs superior mediat⁹ qui supplebit negligētiā dñi immediati vt.c.ex trāsmissa.ꝛ iudi.et Ab.vbi.s.
¶ Iudex dñs feudi nō põt cognoscere an sua sit iurisditio cū negat dñs no.Inno.in.c.ceterū.ꝛ iudi. z sic nō habet locū in eo.l.si quis ex aliena.qz nō cōtendit sup nudo exercitio iurisditōis.immo de proprietate z cōmodo ipsius iudicis ad hoc glo.in.l.fi. ff.ad munici.Inno.in.c.venerabili.ꝛ censi.Ab.in c.sup lr̄is.de rescrip.et tangit in.c.ceterum.de iudi. pe.colum.
¶ Iudex põt iudicare ꝑm id qō est sibi notū z notorium sine alia pbatiōe fienda in iudicio no.Inno. in.c.dilecti.j.de iudi.z facit tex.cū glo.in.l.j.C.qui z aduersus quos.secus si est notū nō vt iudici sed vt priuato qz tunc requirit pbatio vt no.in.d.l.z facit ij.q.j.§.sciendū.Ab.in alle.c.dilecti.j.colum.
¶ Iudex debet ex officio suo prem pducere qī nulla competit actio.vide.s.actione nulla.
¶ Iudex an põt deputari a sede apostolica canonicus ecclesie cathedralis regularis vide.s.canonic⁹.
¶ Iudex an p̄t quis esse in sua cā ꝓpria seu ecclesie sue vide qō not.in.c.si quis ab epō.z.c.si quis erga. ij.q.vij.z in.c.romana.de pe.li.vj.z.c.ex pte.de verb. sig.plenissime.z no.p Ab.in.c.cū venissent.de iudi. vide.j.papa q̄diu viuit.z vide.j.platus inferior.cū ver.se.z vide.j.spoliatus.si est iudicis defectu.
¶ Iudex põt esse in cā ꝓpria princeps non recognoscens superiorē vide.j.princeps nō recognoscens.
¶ An iudex poterit pcedere ex officio in ꝛnunciatione iudiciali qī timet fieri p metū dñi vel potentioris vide.s.ꝛnunciatio.ver.si quis timet.
¶ Iudex põt ex cā penam minuere vide.j.penam z eius executionem.
¶ Iudex si absoluerit aliquē ab instātia iudicij vel ab expen.nō exprimendo causam an valet talis absolutio.z vide.s.absolutio ab instantia iudicij.
¶ Iudex an sup ineptitudine libelli ꝛbet pnunciare interlocutorie vel diffinitiue.vide.j.libellus etiam si sit.

¶ Iudex qī debet seruare equitatem vel ius vide. s.equitas.
¶ Iudex seu arbiter an põt esse testis de gestis coram eo.vide.j.testis põt esse sup gestis.
¶ Iudex põt sup expen.futuris ptra reū maliciose excipiētē sniam incertam ferre vide.j.snia incerta
¶ Iudex recurrit ad arbitriū bonorū virorūz vbi agit ꝛ extimatōe alicuius rei.vide.s.extimatio.
¶ Iudex an z qī põt pnunciare p parte not.plene Ab.in.c.cum inter.de re iudi.
¶ Iudices ordinarios si quis plures habeat valet pcessus sup eadem re ab vtroq; diuisim agitatus vi ꝛ.j.pcessus.ver.si quis.
¶ Iudex qui a principio carebat iurisditōe.z pcessit si postea eam est adeptus.an valet pcessus vide. j.iurisditio.ver.si in prin.
¶ Iudex nō debz videri clemētior lege.vide.s.equitas.
¶ Iudex an põt p parte pnūciare sniam z p parte nō.z an tunc videt absoluere vel pdemnare vide.j. snia.ver.an si libellus.
¶ Iudex põt notario cōmittere exceptōnē z examinationē testium vide.j.testis.ver.põt iudex.z vide. s.cōmissio.ver.cum alicui.
¶ Iudex a quo an põt dilationes datas a iure appellanti minuere vide.j.terminos.
¶ Iudex cui cōmittit vt.j.certum tps decidat cām vel ipsam instruat an teneat dilationes amputare vel vna partiū contradicente z nō pbante tenet in termino sniam ferre vel cām ad superiorem remittere vide plene p Ab.in.c.sup eo.ij.de appel.
¶ Iudex põt expectare contumacē in sequentē diē dūmodo nō sit ius quesitū parti vide.s.cōtuma.
¶ Iudex ꝛlegatus ad vniuersitatē causarū vt officialis foraneus epi qui constituit in certa parte dyocesis qui habet ꝛlegatum vt no.glo.in cle.z si pncipalis.de rescrip.z in.c.romana.c.ti.li.vj.põt aliū cām subdelegare no.in.c.cū cām.de appel.z ibi Ab. pe.colum.
¶ Iudex an põt reuocare dilatōnes quas dedit vi ꝛ.j.reuocare an põt.
¶ Iudex datus cum clausula vocatis vocandis tenetur seruare ordinē iudiciariū idem ꝛ executore dato cum ista clausula.nam talis est mixtus nō merus vt tenent Dñi de rota.decisio.lxxxij.et est text. in.c.exhibita.de iudi.et talis tenet assumere partē iudicis no.glo. singularis in cle.vnica. ꝛ offi.dele. Ab.in allega.c.exhibita.j.colum.
¶ Iudici si statuat terminus.j.quem cām decidat sub certa pena.tunc cōmittit pena si pars instat petendo.j.tps instantie.qz non tenet iudex impedire officiū suū nō postulatū ad vtilitatē priuataz vt.l. iij.§.hoc aūt iudiciū.ff.ꝛ dam.infec.et ibi Barto. Ab.in.c.venerabilis. ꝛ iudi.viij.colum.
¶ Iudex põt pnunciare incertam sniam ꝓpter breuitatem tpis vide.s.instantie tps.
¶ Cause possessorie an ꝛbeant coram eodē vel diuersis iudicibꝫ tractari.vide plene p Abb.in.c.fi.de iudi.v.colum.
¶ Iudex ꝓprius est iudex womicalij. forus em womicalij est generalis z vniuersalior omnibꝫ aliis.no.in c.fi. ꝛ foro compe. Item dicit ꝓprius rōne beneficij quod requirit residentiam.nam ibi cōtrahit womicalitū iuxta no.p Inno.in.c.ex ore. ꝛ priuil.nam etiam ꝛ alibi gestis põt rōne talis beneficij conueniri.rōne aūt cōtractus rei vel delicti nō dicit quis ꝓprie subditus.licet forciat forum vt ibi possit conueniri vt dicit glo.notabilis.in cle.j.ver.subditos. ꝛ foro compe.z glo.in.c.nup.de sen.excom. Ab.in. c.j. ꝛ foro compe.in fi.

¶ Iudex inferior a papa nō ꝑt extra dyocesim cām cōmittere inuitis partib vide.s.cōmittere seu delegare.

¶ Iudex nō dicit inferre violentiaz seu opprimere qñ ꝓcedit iudicialiter no. Inno.in.c.conquerente. de resti.spo.tangit Ab.in.c.licet ex suscep. de fo.cōpe.v.colum.

¶ Iudex licet possit cognoscere an sua sit iurisditō 7 etiā mulctare contumacē vt.l.si quis ex aliena.ff. de iudi.limita verū qñ pōt esse iudex.licet in veritate nō sit secus aūt vbi nō est iudex nec esse pōt.nam tunc etiam si pnunciaret se esse iudicē talis snīa nō faceret eum iudicem qz nihil potest contra impossibile.ff.que sen.sine appel.rescindi.l.fi.7 not.in.c.si snīam.de exco.li.vj.no.Ab.in.c.si diligenti de foro compe.circa fi.

¶ Iudex womicilij pōt ꝓcedere contra subditū alibi contrahentē 7 sup re alibi sita 7 etiā alibi delinquentem vt.c.cum cōtingat. de foro cōpe.nō impro perando ibi lram 7.c.vt animarū de consti.li.vj.et idem no.in cle.pastoralis. de re iudi.nam forus domicilij est generalior alijs.vt pz ex superioribz.pōt eñ iudex womicilij cōtra subditū alibi delinquentē ꝓcedere vt ita dixerim siue ꝓcedat p viam accusationis siue p viam inquisitōnis.qz vbicunq delinqt subditus est iudicis womicilij.7 sicut interest iudici delicti purgare puinciam malis hominib vt.l.congruit.ff. de offi.pfi. Itē interest iudici womicilij castigare subditos 7 puinciam suā purgare talib hominib.licet alibi delinquant vt.d.l.congruit facit l.pses.ff.e.et hoc tenet Bar.post Cy.in.l.cunctos pl'os.C. de sum.trini.no.Ab.in.c.cum contingat. s.alleg.ij.colum.

¶ Iudex vbi notorie constat de defectu iuris agendi nō debet pati cām venire ad iudiciū vt.c.qm. de fi.le.pfby.et euitandi sunt circuitus.vt cle.auditor de rescrip.7 iudex ex officio suo debet supplere qñ iudicium futurū est frustratoriū no.glo.in.c.ō.j.elec. li.vj.facit.l.quidā estimauerunt.ff.si certū pe. Ab. in.c.ex parte.b.de fo.compe.circa fi.7 idez Ab.in.c. ij. de resti.spo.j.colum. Item pōt iudex ex officio cōpellere procuratorē ad ostendendū mandatū. etiam si a parte nō petat̄ dcto.7 Ab.in.c.nulli.de accu.

¶ Iudex ordinarius pōt incarcerare exemptos delinquentes vide.s.incarcerare.

¶ Iudex delicti pōt punire delinquentē fm statuta ipsius iudicis no. Cal.in.c.j.de raptor.7 Bart. in.l.cūctos pl'os.C. de sum.trini. Ab.in.c.fi. de foro compe.xiij.colum.

¶ Iudicis relationi creditī in causis breuioribz vide.j.pbatio.ver.credi debet.

¶ Iudex nō pōt diffinitiuā snīam ferre libello obmisso etiā ex consensu partium vide.j.libellus pōt remitti.

¶ Iudici pōt dari ptās p partem inquirendi 7 arbitrandi non seruato ordine iudiciario de quo plene not.in.c.j.de libelli obla.7 in.c.de causis. de offi. dele.7 in.c.fi. de re iudi.li.vj. Ab.in.c.j.de litis cōtesta.vj.colum.

¶ Iudex compellere pōt offensum ad pstandū cautionem offendenti et vide.s.cautionē ydoneā 2c.

¶ Iudex pōt statuere terminū reo cōtra quē est facta missio vt agat sup ꝓprietate vide.j.pscribere pt ꝓprietatem.

¶ Iudex pōt post conclusionē in cā recusari vide.j. recusatio.ver.post conclusionem.

¶ Iudex ecclesiasticus pōt mittere inhibitoriā iudici seculari in cā vtēte coraz eo vide.s.inhibitoriā.

¶ Duobus cōtendentib sup bñficio vtroq pendēte pnunciari suā institutionē canonicā si constiterit iudici de nullitate vtriusq institutōis nō debet iudex vtrunq absoluere ab impeditōe 7 dimittere possessorē in possessione immo debet vtrunq instituti onē pnunciare inualidā et vtrunq excludere a bñficio.secus si fuisset facta semiplena pbatio p alterā vel vtrunq qz tunc sufficit absoluere vtrunq ab instantia alterius seu reū ab instantia actoris si vnus erat actor alter reus nec tenet remouere possessorē a bñficō de quo p dños de rota decisione.xx. et hoc qñ alter possidet si vero neuter et tunc nulli dabit possessionē.etiā si semiplene pbauit nec est locus dilationi iuramēti cū agit de resti.bñficij de quo in.c.mulieri.7.c.fi. de iureiur.7 de pbati.in pntia.et Jo.an.in.c.eū qui.de eo.qui mit.in pos.li.vj. Abb .in.c.cum sup.de cā pos.7 ꝓpe.iij.colum.

¶ Iudex procedendo iniuste extra iudicialiter nō ꝑt amplius in illa cā ꝓcedere iudicialiter. qz satis redditur suspectus parti.7 videt se aduersariū cōstituere no.glo.7 dc.in.c.cōquerēte. de resti.spo.sic̄ no. glo.in.c.statutū. de rescrip.li.vj.sup partis copia q dicit q si iudex assumat defensionē sua iurisditione 7 sic cōstituit se partē nō poterit cognoscere an sua sit iurisditio est conclusio Abb.in alle.c.conquerēte.ij.colum.

¶ Iudex debet approbare pnūciationē in quā partes consentiunt 7 conueniunt Inno.et Ab.in.c.ex conquestione de resti.spo.

¶ Iudex pōt exprimere cām in snīa retractoria ad honorē suū ꝓfuādū ne dicat̄ retractasse iuste snīaz Itē ꝑt exprimere cām ad honorē iudicis a quo cōseruandū qñ recitat snīam ex nouis actis vt.c.cū Johannes de fide instru.7.c.cum ad sedē de resti.spo. et ibi Ab.ij.colum.

¶ Iudex si ex arrupto 7 nō vocato pte ꝓcessit eo dē mō nō vocata pte ꝑt 7 dz reuocare qđ fecit p regulā ois res. de re.iuris.no. Inno.in.c.querelā de elec.et Bar.in.l.qđ iussit de re iudi.7 dc.in.c. cū cessante. de appel.ꝑriū tenet Florian⁹ in.l.ff.ad.l.aq.allegat Jn.in.c.veniēs ō fi.pfby.7.c.inť qtuor ōma.7 obe.

¶ Si ꝓcessus est nullus ꝓpter iuris ordinē nō seruatum ꝑt p iudicē declarari nullus etiā pte nō citata vt sic̄ de facto ꝓcessit sic de facto reuocet̄.ff.ō euict. l.minor vbi not.glo.q nō est alibi 7 in.c.tua nos.de offi.vica.et Jo.cal. de re iudici.c.cum olim.

¶ Iudex dz ex officio declarare ꝓcessū nullū et̄ pti bus nō opponentib vide.j.officiū.v.ex officō cū se.

¶ Iudicis officiū in his in quib exuberat sufficit sola narratio.vide.j.officiū.ver.in his.

¶ Iudicio officiū exuberat mortus accusatore vide.j.officium iudicis exuberat.

¶ Iudex pōt deputare arbitrū vel arbitros q rōes seu calculatōes q̄ vertunt inť ptes discutiant 7 referāt. C. de usufruc.l.ij.7.ff.si cui plusq̄ p.l.fal.l.j.7 de istitu.l.illō q̄s in pn.7 ō distrac.pig.l.si residuū.bar. i suis ꝓsilijs ꝓsi.ix.qđ incipit lras magnificētie.ij. co.

¶ Iudex ꝓpter seueritatē remouet̄ ab offō viō.j.seue.

¶ Iudex pōt priuare maritū ab usu vxoris ꝓpter seueritatem vide.j.seueritas.

¶ Iudex nō admittit exceptōez de qua cognoscere nō valet. Inno.in.c.venerabili. de censi.

¶ Iudex ex officio suo pōt iudicare ō notorio facti trāseūtis qđ habet pmanentiā certo tpe ita qđ nō potuit tergiuersari nec iudici nec alijs et sic intelligit glo.singularis in.l.j.C.qui 7 aduersus qs vt refert Abb.in.c.euidentia de accu.vide.j.notoriū facti pmanentis.

¶ Iudex an 7 qñ pōt snīam seu errorē suū reuocare vide plene p Ab.in.c.qliter et qñ.j. de accusatiōib

¶ Iudicis arbitrium in impositione pene constringitur ex consuetudine vel ex equitate non ergo

imponere debet ordinariã nec excedere penã cõsue
tam vide glo.in.l.odia.ff.de penis.z in l.quid ergo
§.pena gra.ff.de his q̃ no.infa.no.Ab.in.c.inq̃sitio
nis.§.j.de accusationib.v.colum.
¶Judex domicilij nõ põt punire subditũ alibi de-
linquentẽ p̃m statuta sua qñ statutũ loci domicilij
imponit penã ipso facto vt est tex.in.c.vt alias.z.
cõsti.li.vj.ß si imponit penã p̃ sniam poterit puni-
ri p̃m illud statutũ dũmodo statutũ nõ causet delic
tũ de nouo no.Ab.in.c.j.de raptoribb.ij.colum.
¶Judex an põt pquirere domũ alterius in qua dz
res subtracta.vide.§.furtũ.ver.licet possit.
¶Judicis ignominia est nõ seruare debitũ ordinẽ
in pcessu vide.j.pcessus.ver.ignominia.
¶Judex ex officio suo põt supplere vt nõ obstante
iuramẽto vsure nõ soluant.vide.j.vsura.ver.nõ ob
stante.
¶Judex nõ põt pnũciare sup futuro qñ obligatio
nõ est orta de pñti respectu futuri tpis qz tunc defi-
cit actio vt est tex.in.l.j.de vsuris.sed si obligatio est
orta de pñti etiã rõne futuri tpis iudex poterit pro
spicere in futurũ.vt.c.in nra de sepul.facit qõ not.
Jnno.in.c.auditis de pcurato.z tex.z glo.in.ca.ro-
mana.§.caueãt de sent.excõ.li.vj.vt no.Ab.in alle.
c.in nostra.ij.colum.
¶Judex tam ecclesiasticus q̃ secularis põt cõpelle
re cõiugẽ ad exhibendũ alteri cõiugalẽ affectũ vi-
de.j.matrimoniũ.ver.iudex ecclesiasticus.
¶Judex põt de facto expoliare eum qui de facto se
intrusit vide.j.eps põt spoliare.
¶Judex secularis an põt patronũ laicũ priuare a
iure pr̃onatus ꝓpter delictũ suũ vide.j.patronus
laicus.
¶Judex in cuius foro cã agitaꝫ debet in p̃parato-
rijs consuetudinẽ seu statutũ fori sui seruare vide.j.
iudicium.ver.in preparatorijs.
¶Judex ordinarius nõ põt repelli ab officio p ex-
ceptionẽ impedimenti cõtra eũ impositã nisi sit ex
ceptio excõicationis ꝓpter cõionis piculum no.Jn
no.in.c.nihil de elec.qõ no glo.in.c.cuz nõ liceat.de
p̃scrip.z licet regulariter p exceptionẽ nõ debet qs
ex officio suo repelli vt no.in.c.inter dilectos.de ex-
ces.p̃la.z pbatur in.c.sup his de accu.z in.c.ij.de or-
di.cog.si tñ excipiꝫ de crimine vel alio impedimen-
to qõ inducit priuationẽ ptãtis ipso facto vt ẽ tex.
cum glo.in.l.ij.§.miles.ff.ex qui.cau.iro.infa.Ab.
in.c.scisciatus.de rescrip.ij.colum.
¶Judex nõ põt cognoscere an sua sit iurisditio vbi
notoriũ est rescriptũ esse subrepticiũ vel iudicẽ or-
dinariũ non habere alis iurisditionẽ incitatũ vt.c.
sup lr̃is.de rescriptis.nam ex quo iudex est certus ó
defectu iurisditionis nõ põt procedere in cã ad hoc.c.
si duob.de appel.si vero reuocaꝫ in dubio an sua sit
iurisditõ vide p me.in alle.c.sup lr̃is.z ibi p Jnno.
et Jo.an.in regula scienti.de re.iur.li.vj.in mercu.
et Jnno.in.c.venerabilis.de censi.z in.c.ex parte.ó
ver.sig.et p Bar.in.l.p̃scriptiõe.C.si contra ius vl̃
vti.pu.et in.l.ij.ff.si quis in ius vo.nõ ie.in.l.quidã
cõsulebãt.ff.de re iudi.z in.l.a snia.ff.de testa.tu.vt
Abb.refert in alle.c.sup lr̃is.x.colũ.vide.j.scriptas
cõclusiões.z vide Ab.in.c.cũ te in fi.de offi.deleg.
¶Si exceptio opposita cõtra iudicẽ sigillat seu no-
tat infamiã p̃sonã ipsius iudicis seu defectu vl̃ alio
crimine nõ põt cognoscere an sua sit iurisditio qz ẽ
suspectus vt qz opponiꝫ q̃ est excõicatus seruus vel
infamis no.Bart.in.l.quidã estimauerunt.ff.de re
iudi.et Jo.an.in.c.pia.de except.li.vj.et Anto.in.
c.cũ in iure de offi.deleg.Ab.in.d.c.sup lr̃is.x.colũ.
¶Si exceptio defectus iurisditõis pariter p̃cludit
in incidẽti sicut in principali vt si opponiꝫ q̃ iudex
est minor furiosus mulier vel aliũ nature defectuz.
nam iste exceptiões sicut excludunt iudicem a prin
cipali cognitione cause.ita excludũt eũ ne possit co
gnoscere an sit iudex.z ista est rõ quare iudex recu-
satus nõ põt cognoscere de exceptione suspitõis sed
eligunt arbitri no.Jnno.in.c.prudentiã.de offi.de
leg.et Bar.in.d.l.quidã estimauerũt.z Ab.vbi.s.
¶Si opponit contra iudicẽ de totali fundamento
defectus iurisditionis.vt qz nõ est p̃tãs vel eps nõ
est ydoneus in hac pgnitõe qz esset cã ꝓpria vt vult
Bart.in.l.a snia.ff.de testa.tu.z Jnno.in.c.ceterũ.
de iudi.et Ab.vbi.s.
¶Si agitur cozã iudice non solum de nudo exerci
tio iurisditionis.sed etiã de ꝓprietate iurisditionis
vt qz citatus dicit se exemptũ z iudex negat est sus-
pectus in hac cognitione.vt no.Jnno.et Ab.in.c.
venerabili.de censi.z sic limitaꝫ.c.cum psone.de pri
ui.li.vj.vt no.glo.in.c.ad audientiã.ó appell.z Ab.
vbi.s.pe.colum.
¶Quando notoriũ est iudicẽ nõ esse iudicẽ vel sal-
tim ipse scit nõ pt in cã procedere.secus si iudex igno-
rat z ptes sciunt vt.c.si duob.ó appel.z Ab.vbi.s.
¶Judex si se ingerit ita q̃ cõtendat p iurisditione
acti esset pars qz reddit suspectus nõ põt cognosce
re an sua sit iurisditio ar.in.l.que oia.ff.de procu.et
est glo.singularis.in.c.statutũ in prin.in verbo co
pia.de rescrip.li.vj.z Ab.in.d.c.sup lr̃is.pe.colum.
¶Judex procedens ex officio suo ad inquirendũ vel
puniendũ aliquẽ.etiam si dubiteꝫ an sua sit iurisdi
tio põt de hoc cognoscere.qz procedẽdo ex officio nõ
tenet locũ partis.nec videꝫ se ingerere voluntarie
cum teneaꝫ ex officio suo procedere vt.l.ij.ff.de in ius
vo.z p glo.in allega.c.cum psone.secus qñ est q̃stio
inter ptes z ipse assumit defensionẽ ptis instantis
p iurisditione.Ab.vbi.s.
¶Judex regulariter põt cognoscere an sua sit iu-
risditio cum dubitaꝫ probabiliter de competentia
iurisditionis z exceptio non sigillat psonam suam.
sed sumus omnes extra casus pdictos vt.l.numerũ
§.iudicandi necessitas.ff.de munc.et hono.et.c.pa
storalis.de offi.delega.nec iudicaꝫ in facto ꝓprio qz
causa nõ dicit propria ex eo q̃ commodum vel inco
modum ad eum nõ pertinet vt allega.c.sup literis.z
c.pastoralis.de rescrip.z allega.c.cum psone.Abb.
vbi.s.
¶Judex cognoscit an sua sit iurisditio si excipitur
q̃ locus contractus vel delicti nõ est de iurisditiõe
ciuitatis.quinimmo ista exceptio nõ potest opponi
ad pcessum sed ad merita tm̃.satis em̃ est in libello
aliquid exprimi q̃ fundet iurisditionẽ iudicis licet
illud nõ sit verum.quia non debet inspici qõ petit
sed quod debeꝫ quo ad fundandã iurisditionẽ iu-
dicis p text.in.l.pe.ff.de iurisdi.om.iudi.Anto.tñ
tenet contrarium z Ab.in alle.c.super lr̃is.vltri.co-
lum.qui dicunt q̃ illa.l.non procedit qñ ex negatõ
ne petiti negatur principaliter iurisditio vt in ca-
su isto.nam potest recusari iudex vt suspectus pro-
pter affectionẽ quã habet ad causam.vt.c.insinua-
nte.de offi.delega.
¶Judex si est habiturus commodum spoztularũ
an põt cognoscere an sua sit iurisditio debet atten
di quãtitas commodi z qualitas persone iudicis z
quãtitas numeri ad hoc vt iudiceꝫ suspectus vel nõ
vt.c.et si questiones.de symo.et sic intelligiꝫ glo.l.
de iure.ff.ad munici.et quod no.in.l.ptor.ff.de iuris
di.om.iudi.
¶Si rescriptum dicitur falsum et iudex pronun-
ciat esse verum.si postea detegitur esse falsum non
tenet processus.quia faber falsi rescripti nõ potuit
dare iurisditionem nec in principali nec in incidẽ-

ti.etiam si falsitas sit latens.nam qñ rescriptuz nõ emanauit a principe. iste potest dici intrusus et sic non debent valere gesta.etiam dato cõi errore no. Jnno.in.c.nihil de elec.z p hoc concludit Ab.q si rescriptum esset psus nullũ.si tñ emanauit a principe.z dato dubio iudex pnunciat rescriptũ valere tenet pcessus.si nõ est appellatũ qõ est singulare dictum Lapi.in.c.j. de rescrip.li.vj.z Ab.in alle.c.super lris.in fi.

¶ Judex põt punire iniuriã notoriã que infert sue dignitati. C. de offi.eius qui vicem alte.ob.l.j.z.ñ. nam est potius exercutor pene q̃ iudex cum iudiciarius ordo in tali casu non est seruandus.c.ad nostrã.ñ. de iureiur.nõ tñ solus poterit ius dicere ẽm Pe.de bel.perti. ẽsi est delega.recusabit.z si ordinarius peti poterit ali9 adiũgi. C. de iudi.l.aptissimi. facit.l.pgruit.ff. de offi.pñi.c.j. de offi.or. Pe.de ancha.in.c.j. de maledi.z vide eũ in.c.dilect9. de penis

¶ Si iniuria infert psone iudicis z est occulta non potest pcedere salua cõsuetudine vt.c.j. de penis.li. vj.sed si est notoria põt vt ibi distinguit. qñ tñ iniuria est occulta poterit iudex iniuriãtem retinere reseruandum successori vel superiori puniendum vt. l.senatus.ff. de offi.pñi.z.l.capite quinto.ff. de adulte.z.l.si adulterium.§.fi.eo.ti. Pe.vbi.s.

¶ Si iniuria infert iuribz ecclesie z est notozium de beri de iure cõi id sup quo fit iniuria vt decime in p prias parrochia et similia poterit iudex punire non solutem z principem alioquin facile esset subditis denegare subtiliozibz iura sua vt.c.ex pte.j. de ver. sig.z ibi docto.si tñ nõ est notozium q̃ de iure communi talia iura debeant coram superiore est agendum vt.c.cum sit generale. de fo.compe.not. Pe.de ancha.in allega.c.j. de maledi.et in.c.ex parte.i. de verbo.sig.vide j. pñatus.ver.in casibus.

¶ Judex nõ debet ostendere indignationẽ vel maliuolentiã viuentis coram se vt in.c.cũ. P. de purg. cano.q nõ est constantia z recti iudicis animi motus vultus detegit.nec debet scandescere aduersus eos quos bonos putat vt.l.obseruandus. ff. de offi. presi.debet ergo sumere vultum legis que non irascitur.sed cõstituit vt ait Seneca in tractatu de ira et refert Pe.in alle.c.cum. P.

¶ Judici soli non credit circa acta iudicij regulariter vt.c.qm̃. de proba.fallit tñ in talibus casibus breuiozibus. vt in autẽ. nisi breuiores. C. de sen.ex peri.reci.idem glo.in auten.vt iudic. sine quoq̃ suffra.§.necessitatem.colum.ij. Jtem fallit in sindicatu officialis vt alle.§.necessitatem. Jtem in cã vilium psonarum.vt in autenti. de manda.prin.§.sit tibi. Jtem qñ episcopus cognoscit inter pzios clericos vt auten.vt clericos apud prozi.episcopos.§.j. colla.ix. Jtem in arbitratoze cui data est ptãs cognoscendi de facto.quia videt actũ vt possit solus scribere acta vel eis attestari no. Bart.et Bal.in.l. si consul.ff. de adopti.idem ẽm cum in omnibus casibus que agunt de plano vt.l.iubemus.§.is vero. C. de sacro san.eccle.idem in actis voluntarie iurisdictionis nõ contenciose.vt no.dc.in.c.qm̃ de pba. et ibi Bar.ix.colum.z Jnno.in.c.cum in iure. de offi. deleg. vide j. pbatio.ver. credi debet.

¶ Judici soli licet nõ credat regulariter circa acta pcessus nisi casualiter vt versi.s. proximo. credit tñ et de his que sunt extra pcessum. vt si condemnauit aliquẽ in centum et nõ est appellatum non poterit pars dicere postea q̃ sententia nõ sit iusta nec est audienda si petat exhibitionem actorum z etiã si acta pducta sint de facto z ex illis non probet sententia iusta nõ reuocabit. et hoc etiam si testis in actis descripti nõ pbent qõ asseritur in sententia nihilominus psumitur p sententia iudicis de renun.c.in presentia. de re iudi.c.causam. ar.ff. de re iudi.cum prolatis.et no.in.c.cum bertoldus. de re iudi.est cõclusio Jnno.in.c.qm̃. de pba.circa fi.

¶ Judex debet ex officio suo etiam nullo excipiente indignas personas a testimonio repellere argu. ff. de postu.l.qs. Jnno.in.c.intimasti in fi. de testi.

¶ Judicis scripture nõ credit nisi sit autentico sigillo roborata vide.j. scripture iudicis.

¶ Judex cui cõmissa est receptio testium.an potest alium illam cõmittere vide.j. testis.ver.si ille.

¶ Judex an põt esse qui fuit aduocatus in cã. vide. s. aduocatus.ver.si impetres.

¶ Judex ex officio suo potest multa agere que posset a instantiam partis vide.j. officium.ver.iudex ex officio.

¶ Judex nihil difficile nihil periculosum debet pcipere parti alioquin appellari põt hac cã expresse sed inter difficile z indifficile periculũ. z periculum arbitrabit bonus iudex.ar. de spon.c. de muliere vt lite non contesta. accedens. ij.no. Hostien. in.c. accepimus de fide instru.

¶ Judicis ptãs est magna ad hoc ne lites plus debito protrahant ne dum em̃ ad pponendas dilatorias põt z debz certum terminũ pemptoriũ assignare de exceptio.pastoralis.quinimo ad pbandas ne dum ad pponendas pemptorias vt ptz in.c.accepimus. de fide instru.z de pba.c.licet.primo nõso.z ad agẽdum ar. C. qui accusa.nõ po.qui ea. qui filij sunt legi.latoz.iij.q.v.c.j. de clãdesti.despon.c.cum inhibitio.z de testi.spoli.c.frequens.li.vj. Hosti.et Jo. an.in alle.c.accepimus.

¶ Judex ecclesiasticus põt adire inter laicos super restitutione fructuum rei pignorate vide.s. ecclesia põt adire inter laicos.

¶ Judici si pars litigans dedit pecuniã extra iudicium vt ius suũ cõseruaret q̃ timebat ab eo grauari aut vt sniam recte ferat. licet iudex turpiter recipiat pars tñ non turpiter dedit.z ideo cõpetit sibi repetitio tanq̃ indebite solutũ z sic intelligit glo.in. c.nõ sane.xiij.q.vij.z.c.qui recte.xj.q.iij.et glo.in.c. cum ab omni. de vita z ho.cler.si aũt dedit pecuniam iudici z nõ constat quod supza dictũ est. est presumptio cõtra dantẽ q̃ voluerit corrumpere iudicem ideo datum repetere nõ potest z vide latius p Ab.in alle.c.cum ab omni.

¶ Judex ordinarius siue delegatus principis vl alterius inferioris an debeat hre expẽsas seu salariũ a partibz maxie cũ pfiscisci extra locũ iudicij vide notabiliter z late p Ab.in.c.cũ ab oñi.ó vita z ho. cler.z Bñicus in.c.statutũ ó rescriptis.li.vj.z Bar. in.l.j.ff. de va.et extraor.cog.

¶ Judex põt repellere exceptionem si maliciose coram eo opponatur z vide supra exceptionem aduerse partis.

¶ Judex si perpendit q̃ cã est decisibilis certo iudice. licet illud nõ alleget p partem nihilominus potest illud allegare et sniam ferre.quia boni iudicis est litem dirimere z eam facere breuiorẽ q̃ntum pt vt.c.finem litibus. de dolo z cõtu.z.c.cum dilectus de consue.no Abb.in.c.ex parte.de concessi. pben. ij.colum.

¶ Judex si tulit sententiam exprimentem causam non concludentem talis sententia est nulla.licet ex causa non expressa possit iustificari nor. Bart.in.l. si is ad quem.ff. de acquir.here.et in.l.ij.ff. de iudi. cautum ergo est non exprimere cãm in sententia.et si vis aliquam exprimere addicias maxime ex pluribus solum ex causis expressis. sed etiam ex alijs tacitis que non fuerunt expresse et sustinetur talis

sententia ex causa vrgente. licet alie exp̄sse tales nō sint vt in.c.p tuas. qui fi. sūt legi. facit qđ no. Inno. in.c.in p̄tia. ꝛ renū. vbi tenet q̄ si iudex exp̄ssit duas causas vnā contra ius aliā cōtra ius litigatoris tenet sententia rōne istius vltime cause no. Ab. in. c. ex parte. de concessio. p̄ben. circa fi.

¶ Judex p̄ōt in omni cā ex officio testes inducere et inductos interrogare q̄cunq; visum sibi fuerit vt in.c.cum Johannes. de fide instru. ꝛ.c.in p̄tia. de proba. ꝛ Bart. in.l.iij. §. hoc aūt iudicium. ff. de dam. infec. Ab. in.c. bone. de postu. prela.

Judicium

¶ Judiciū ibi debet finiri vbi ceptum est vt. l. vbi ff. de iudi. ꝛ hoc verum si p̄ partē excipiat als valet p̄cessus ab vtroq; iudice sic limitat. c. ex tenore. de rescriptis. Ab. in.c.cum. Ad. ferrariensis de cōsti. et vide Bar. notabi. in.l.j. ff. de offi. cōsulis ꝛ vide qđ scripsi fo. 20 legum li. ij. l. j.

¶ Judicium possessoriū an competit contra iudicē spoliantem. vide. s. iudex.

¶ Judicium licet vbi ceptum est ibi debet finiri p l. vbi ceptū. ff. de iudi. ꝛ.c. ex tenore de rescrip. habēt locū ista iura q̄ totaliter p̄ōt ibi effectū consequi. secus aūt si nō p̄ōt ibi habere execution̄e etiā p̄ter impotentiā facti quod est notandū vt Ab. in.c. postulasti ꝛ homicidio in p̄in.

¶ In p̄paratoriis iudicū ꝛ debet conseruari cōsuetudo seu statutū loci seu fori vbi causa ventilat no. glo. in.c. q̄ clericis. de foro cōpe. Nam cā regulariē p̄m statuta fori vbi cā agitur debet ordinari. vt. l. iij. ff. de testi. ꝛ qđ no. in.c. illud. ꝛ.c. illa. xij. dis. ideo causa clerici que tractat coram seculari iudice recipit pemptionē instantie vt. c. pe. de iudi. Item si clericus litigat coram seculari nō p̄ōt appellare ante sniam nisi in casibus in quib⁹ iura ciuilia p̄mittunt appellationē. vt no. in.c. sup eo de appel. sed si laic⁹ litigat coraz ecclesiastico p̄ōt appellare indistincte ante sententiam vt canones p̄mittunt vt. c. vt debitus ꝛ.c. de appellationib⁹. de appella. vide. j. vsurarum causa.

Juramentum

¶ Juramentum dicit remediū maximū litium dirimendarū. ff. eo. ti. l. j. ꝛ est finis controuersie quia post iuramentū delatū ꝛ p̄stituz nihil est querendū ff. eo. l. nō erit. §. delato. ff. ꝛ re iudi. postrem habet eñ parem auctoritatē cum transactione et maioreż quam res iudicata. ff. eo. ti. l. ij.

¶ Juramentum cum dirigat in ꝛū lex ciuilis non p̄ōt impedire obligationē iuramēti vt in.c. debitores. de iureiu. facit. c. monet. xxij. q. j. ꝛ ideo licet habito respectu ad ius ciuile ex iuramento nō p̄ducatur actio respectu tñ iuris diuini ꝛ canonici qđ iuramentū nō continet peccatum mandat obseruari competit actio vt. l. j. ff. de cōdi. ex lege plene p Ab. in.c.cum venissent de instit. concludit ergo Ab. in.c. ij. de arbi. q̄ ius ciuile seruandum est inquantū aliquid p̄ducit seu affert sine peccato ꝛ sic credit q̄ si arbiter fuit in̄q̄ arbitratus nō facit litem suā ex q̄ iteruenit iuramētū vt notāt ꝛc. in aute. decernim⁹ C. de receptis arbi. licet als arbiter faciat litez suā iniuste iudicando. vt. l. fi. ff. si mensor fal. mo. dixe. et p Bart. in.l. fi. de vat. et extra ordi. crimi. sed quatenus ex nō obseruantia iuramenti imminet peccatū succedit ius canonicū qđ cōpellit ad obseruantiaz vt. c. cum tpe. de arbi. ꝛ Abb. in.c.ij. eo. ti.

¶ Juramentum calumnie an excuset a condemnatione expensarum ꝛ vide. s. expense. ver. iuramentū

¶ Jurare debet de calumnia p̄curator in animam suam a principio iurauit vt euitet calumnia p euz de quo in.c.ij. eo. ti. li. vj. no Ab. in.c.j. et in.c. in p̄tractandis. de iura. calum.

¶ Jurare tenet de calumnia in cā criminali accusator ꝛ etiaz accusatus tam in foro ciuili q̄ canonico. vt no. glo. in.c.j. de iura. calum. quā ibi approbant Anto. ꝛ Abb. p notabiles rōnes quas ibi vide per Ab. v. colum.

¶ Jurare tenet de calumnia yconomus vel sindicus generaliter ad causas cōstitutus vel vniuersitatis secularis ꝛ alius quicunq; generalis administrator ꝛ tutor ꝛ curator ꝛ sil'es p̄sone que habent generalem administrationē ꝛ iurant in aiam suam p̄priam. etiam sine speciali mādato ad iurandū not. glo. ꝛ Barto. in.l.ij. ꝛ iur. calum. ꝛ no. in.c. in p̄tractandis. e. ti. et no. q̄ ad hoc q̄ yconomus admittatur ad iurandū debz esse talis qui cām omnino nō ignorat vt alle. c. in p̄tractandis. in p̄in. hoc idem Inno. ꝛ Abb. in.c. imperatorum. eo. ti.

¶ Jurare de calumnia an possit in aiam dñi vel p̄priam. p̄curator generaliter institutus vel ad negocia ꝛ vide. j. p̄curator generaliter constitutus cum ver. se.

¶ An recusatus iurare generaliter de calumnia ꝛ beat statim condemnari vide Abb. in.c. fi. de iura. calum. tiij. colum.

¶ Jurare nolens de calumnia sine cā nō debet cōdemnari vbi sola confessio nō sufficeret ad condemnationē vt si libellus erat taliter formatus q̄ debeat sequi absolutio. vl' q̄ ipse actor p̄ius fuerat confessus illum contractū de quo agebat fuisse gestum p metum qui cadit in constantē virum certe tūc sequit absolutio quia nō debet plus operari ficta cōfessio q̄ vera ar. eorum. que no. in.l.iij. ff. p socio. ꝛ b vult tex. in.l.ij. §. quod si actor. C. de iura. calum. et Bar. concludit ergo Abb. in.c. fi. de iura. calum. q̄ fertur condemnatio vbi vera confessio sufficeret ad condemnationē als secus ꝛ no. idem in sil'i Ab. in. c.j. de insti.

¶ Juramentū testiuz necnō iuramentū calumnie p̄ōt a partib⁹ in iudicijs remitti no. glo. ꝛ doct. in.c. tuis. de testi.

¶ Juramentū de veritate dicēda p̄ōt iudex officio suo a partib⁹ exigere q̄cunq; viderit expedire vsq; ad sententiā vt in.c. ex lr̄is. ꝛ in.c. cum Johānes. de fi. instru. §. pe. ex quo nota q̄ p̄bata pignoris obligatione p̄ōt etiā publicatis attestationib⁹ probari quātitas sortis vt alle. c. ex lr̄is. si tñ nō p̄ōt ꝛ quātitate cōstare seu liquere qz creditor iuratus dicit q̄ fuerunt centū libre ꝛ debitor iuratus dicit q̄ x. libre debet tunc considerare verū p̄cium rei ꝛ consuetudo creditoris qui forsan cōsueuit habere pignus ad valētiā dupli eius qđ mutuabat. et sic iudex subtilit arbitrabit ꝛ decidet cām. arg. l. fnus. ff. de pig. acti. et in.l. vel vniuersorū. ff. de vsur. vel his cōsideratis vl' fama vtriusq; ad quantitatē de qua sibi vi debitur deferet iuramentū vt. c. fi. de iureiuran. et no. Hosti. in alle. c. ex lr̄is. his aūt deficientib⁹ oportebit ipsum absolui vt alle. c. fi. eo. ti. hodie aūt cogit vsurarius libros rōnū edere vt cle. vt graui. §. ceterum. de vsuris. no. doct. in alle. c. ex lr̄is.

¶ Jurare nō cogit p̄curator nec p̄ōt iuramentū ꝛ ferre nisi sit p̄curator in rem suā vel vniuersorū bonorū vel mandatū sup hoc spāle. vt. ff. ꝛ iureiur. l. iusurandū. §. p̄curator. ꝛ. §. ꝛfensor. no. Hosti. in.c. fi. de iureiur.

¶ Juramentū qđ ps defert parti in iudicio licz nō possit licite recusari sine cā ꝛ sic intelligit. l. manifeste. ff. de iureiur. cum cā tñ licite p̄ōt recusari quam cām in ipsa recusatione allegare debet. ꝛ ꝛ ea debz

discuti no. Bar. in l. generaliter. §. oẽm. ꝛ. §. sinaũt. C. e. ti. vbi vide an põt a tali ꝛelatõe iuramenti appellari. et vide eum. l. ab arbitris. ff. qui satisda. cogun. ꝛcto. in. c. fi. ꝛe iureiuran.

¶ Ex iuramẽto litis ꝛecisorio qõ pstatur in lite in supplementũ pbationis oritꝛ actio ẽm vtrunqꝫ ius vt. l. actori. C. ꝛe iureiuran. ꝛ in. l. si duo. ff. e. tit. Ab. in. c. cum venissent. ꝛe insti. viij. colum.

¶ Iuramentũ confirmatorium pstitum sup contractu alis pmisso a iure canonico licet phibeatur a iure ciuili vt in casu. c. ij. de pactis. li. vj. licet accumulet forũ foro vt. c. laicus. ꝛe foro com. li. vj. ꝛ nõ mutat forũ vt ibi tñ nõ põt agi ex iuramẽto sed actiõe ex contractu no. Ab. vbi. s.

¶ Ex iuramento obligatõis inductorio vt videlicet iuro qꝫ p te faciaꝫ certũ qd nullo tñ pacto pcedẽte nulla ꝛe iure ciuili cõpetit actio. nec oritur obligatio etiã naturalis. vt. l. si quis p eo. ff. ꝛe fideiuſſo. secus si pcessit pactum etiã nudũ. quia ex eo oritꝛ obligatio naturalis vt. c. j. ꝛe pac. ex quo tñ de iure ciuili non agitur vt. l. iurisgentiũ. C. ꝛe pactis. sed veritas est qꝫ vbi pcessit obligatio naturalis. etiã ꝛe iure ciuili datur actio. vt. l. iusiurandi. ff. ꝛe ope. libe. et. c. cum in officijs. ꝛe testa. facit. l. j. ff. ꝛe cõsti. prin ci. et qõ no. in. c. p tuas. de arbi. hoc cõcludit Anto. ꝛe butrio ꝛ Abb. post eum in alle. c. cum venissent. ꝛe insti. ix. colum.

¶ Iuramentũ in litem est ꝛe affectõne rei itaqꝫ plerũqꝫ excedit verum pcium rei ꝛ pstatur qñ quis põt restituere rem ꝛ wlose ꝛ cõtumaciter restitit vel wlo facit quominus restituere non põt. vt. l. qui restituere. ff. ꝛe rei ven. nõ tñ habet locum cõtra temere litigantẽ qui nõ tantũ ꝛelinquit nec venit ita acriter puniendus. vt. c. nõ afferamus. xxiij. q. j. Ab. in. c. fi. §. in alijs. vt lite. nõ contesta. xiij. colum.

¶ Iuramentũ litis ꝛecisum qõ tendit ad iuris decisionẽ pducit actionẽ sicut sntia vt in. l. actori. C. õ iureiur. ꝛ in. l. nõ erit. §. dato. ff. e. ti. ꝛ tale iuramentum si exprimit cãm est pbatorium talis pbationis que nõ admittit pbationem in contrariũ. ꝛ agitur ex cã sup qua est iuratũ. vt. l. si duo patroni. §. si qs iurauerit. ff. e. ti. ꝛcto. in alle. c. cũ pringit. ꝛe iureiur.

¶ Iuramentũ inductoriũ ex quo agitur non ꝛeclarari sed noua obligatio induci non inducit obligationem ciuilem neqꝫ naturalẽ neqꝫ habet formã ad credendã obligationẽ parti sed soli ꝛeo ꝛ ideo parti nõ pducit obligationẽ. cum nõ pcessit pactũ nec contractus nec aliqua forma obligationis inducẽ ꝛe. cui etiã nõ accedit fideiuſ. no. Bart. in. l. si quis. p eo. ff. ꝛe fideiuſ. nã vt ꝛeꝰ obligatõ ꝛ vinculũ necesse ẽ qꝫ vinculũ sit alligatũ in agentẽ ꝛ patiẽtẽ neqꝫ hz tale iuramẽtũ radices sup quibꝰ firmeꝰ no. ꝛcto. signanter. An. in. c. cum contingat. ꝛe iureiuran.

¶ Si impubes ꝛolí capax contrahit ꝛ iurat seruare contractũ cogitur illud seruare no. glo. in. c. ex lris. ij. ꝛe spon. ex quo no. qꝫ autentica sacra puberũ extenditur etiam ad impuberẽ ꝛolí capacẽ no. Host. in. c. cum contingat. ꝛe iureiuꝝ. ꝛ Ab. in. c. ex lris. ij. ꝛe spon.

¶ Licet ẽm opi. Bar. in. l. si quis p eo. ff. ꝛe fideiuſ. Si minor phibetur contrahere sine certa solennitate. etiã si intercedat iuramentũ non valet ꝛ mouetur. qꝫ peccat transgrediendo phibitionẽ superioris ꝛ sic nulla debet obligatio oriri ꝛc. contrarium tñ tenet Ab. in. c. ad apostolicã. ꝛe regula. vbi tenet factum contra phibitionẽ superioris vt ibi tex.

¶ Si minor iurans contractũ agat coram seculari contra reum. ꝛ reus nõ opposita exceptione iuramẽti fuit condẽnatus p secularẽ an poterit victus ad ecclesiasticũ iudicẽ recurrere ꝓpter iuramentũ vi. ꝛe. j. minor. ver. si coram iudice seculari.

¶ Mulier iurans in contractu pdit beneficiũ velleyanum nam astringit ꝓpter pstitum iuramentũ. etiã si nõ renunciet velleyano no. Hosti. et Jo. an. in. c. ex rescrip. ꝛe iureiu. vide. j. mulier si se obligat.

¶ Si minor vel mulier iurẽt qꝫ nihil alienabit nec alienationi cõsentiet nisi ex cã rõnabili pbata coram iudice ꝛ ipso auctorizante ꝛ si hoc fecerit reuocabit iurta posse. ꝛemum consentit alienationi ꝛ iurat nõ venire contra. standuꝫ ẽ primo iuramẽto. vt patet in. c. intellecto. ꝛ in. c. veniens. in fi. ꝛe iureiur. no. Hosti. in. c. cum contingat. e. ti.

¶ Iuramentũ licet repsentet minorem esse maiorẽ nõ tñ p illud excludit ius cõe ar. C. de transac. l. si ex falsis. cum nec de illo cogitatũ ꝛceaꝰ vt. c. ad nostram. i. ꝛe iureiur. nisi iurasset qꝫ ista rõne nec alia nõ contrauenireꝰ idem si ꝛo nauit ꝛ iurauit nõ reuocare no. Hosti. et alij ꝛc. in. c. cũ pringat ꝛe iureiu.

¶ Licet minor excludaꝰ p iuramentũ a bñficio etatis hinc est qꝫ restitutionẽ in integrum rõne minoris etatis petere nõ põt. non tñ excludit a beneficio iuris cõis. ideo si decipiaꝰ in contractu venditiõis põt agere vel ad supplendũ pcium vel ad recisionẽ contractus ꝛ hoc verum nisi iuraret nõ petere rem ex eo qꝫ deceptus esset ꝛc. quia tunc vtraqꝫ via est sibi pclusa no. glo. approbata p ꝛcto. in. c. cum ca. ꝛe emp. et ven. in fi. hanc opi. tenet Hosti. in. c. cum cõtingat. de iureiuran. circa qõ no. qꝫ licet Jo. an. ẽm Dy. in alle. c. cũ cã. teneat qꝫ ad hoc vt iuramentuꝫ pjudicet minori etiam quo ad etatẽ requiraꝰ qꝫ sit certificatus ꝛe iure suo cum minor psumaꝰ ignorare ius suum vt. l. cum de indebito. ff. ꝛe pba. ꝛ idem tenet Frederi. ꝛe senis suo consilio. cxcvj. Bar. tñ in l. ij. C. ꝛe contraben. emp. et melius in. l. sciendũ. ff. ꝛe ver. ob. tenet qꝫ non requiraꝰ aliqua cercioratio idem ar. in. c. ij. ꝛe pac. li. vj. ꝛ hoc verum nisi cõstaret minorẽ nõ intellexisse qꝫ iurauit qꝛ ignoraꝰ nõ cõsentit ꝛ hanc opi. approbat Ab. in alle. c. cum cã. circa fi. vide. s. absoluere põt eps minorem ꝛc.

¶ Iuramentum si est licitũ est omnino seruanduꝫ ꝛe iureiur. p totum. sed si est illicitum ꝛ constat poterit quis ꝓpria auctoritate ꝓtrauenire. xxij. q. iij. qsi p totum. sed si dubitaꝰ recurriꝰ ad superiorem no. glo. ꝛ Jnno. in. c. venerabilem. ꝛe elec. ꝛ ibi Ab. pe. colum. ꝛ vide glo. ꝛ ꝛc. signanter. Hostiẽ. in. c. fi. ꝛe testi. cogen. in fi.

¶ Vbi certum est iuramentum foꝛe illicitũ is qui iurauit sine absolutione aliqua potest et debet venire contra vt probatur. xxij. q. iij. in malis. et capitulo si aliquid. et. c. diffinitio. in dubio autem ad ipsum recurrendum est vt. c. venerabilem. ꝛe elec. vbi vide Jnno.

¶ Iuramentum nõ est indicendum ei ꝛe quo suspicatur qꝫ ꝛerabit ꝛ qui hoc scit et cogit eum iurare homicida est facit de coha. cle. ꝛ multi. c. clericos no. Hosti. in. c. ꝛ si xps. de iureiuran.

¶ Non est iniungendũ alicui p iuramentum qꝫ verisimile sit qꝫ nõ debeat seruari vt colligit ex. c. clericos. ꝛe coha. cle. et mu. ꝛ ibi glo. cum suis concoꝛ. ꝛ ibi Hosti.

¶ Iuramentum non est ꝛeferendum illi cõtra quẽ verisimiliter ꝓsumitur ꝛe transgressione vt colligitur ex. c. clericos. ꝛe. coha. cle. et multi. immo deferens iuramentũ peccat quia est causa interitus anime illius. xxij. q. v. ille qõ est contra eos qui in iudicio dicunt iuret aduersarius ꝛ bibat sibi hoc sacramentum et vehementer ꝓsumitur de transgressione not. Abb. in allega. c. clericos. et ipse Abb. in. c. ex parte. ij. ꝛe cle. non resi. vide. s. consuetudo que est bona.

¶ Juramentum si pōt seruari sine interitu salutis eterne. licet temerarium ꝛ pniciosum ex eo debet superior prius adiri. vt. c. cum quidā. de iureiuran. ꝛ. c. allega. venerabilem. sed si est temerarium ꝛ nō pniciosum ex toto debet seruari vt. c. debitores. de iureiuran. Abb. in. d. c. venerabilem vlti. colum. vbi ipse no. q̄ nedum in temerarijs iuramentis. sed etiam ex licitis ꝛ honestis pōt quis contrauenire propria auctoritate instante necessitate si superior nō potest adiri. ix. q. iij. anteceſſo. idem putat ibi Inno. si imminet publica vtilitas spūalis quod approbat ibi Ab. vlti. colum.

¶ A iuramento prestito p metum vel turpiter pōt eps absoluere iurantem in absentia partis vide. s. eps pōt absoluere. ꝛ. s. eps bonoñ.

¶ Juramentum pstitum p metum potest relaxari dum tñ talis sit metus qui potuit cadere in constantem vt. c. cum dilectus. q̄ metus cau. facit. c. si vero de iureiuran. et Ab. in alle. c. cum dilectus.

¶ Juramento conquerentis statur vbi p metū aliquid pditur. idez si per vim siue sit ablatiua siue expulsiua vel compulsiua turbatiua vel inquietatiua no. glo. in. c. ad audientiam. qō metus causa. ꝛ Ab. in. c. fi. e. ti. idem si super rebus furatis. quia eadem est ratio vt ibi no. ꝛ vide. c. sicut noxius. de pscriptio. et. c. item cum quis. de testi. spo. et. §. furtiue quoq; res. insti. de vsucapia. ꝛ idem si conuentus arguatur de dolo. quia tunc in odium dolosi propter difficultatem probationis statur iuramento partis vt explificat Inno. et Hostiē. et Ab. in alle. c. fi. qō me. causa.

¶ A iuramento pstito in contractu an pōt eps absoluere nō vocata parte vide. s. absoluere pōt eps.

¶ Juramentum quod concernit cōmodū hois potest ab homie remitti. vt. c. j. de iureiurā. sed si quis in intuitu dei iurauerit ducere aliquam mulierem in vxorem non potest illa remittere iuramentū. vt. c. ij. de spon. est pclusio Ab. in alle. c. ij. de spon. in fi.

¶ Juramentum metu pstitum non est obligatorium matrimonium quia in eo nō tribuit libertatem cōsensus. vt. c. significāte. de eo qui duxit in matrimonium. et ibi Abb.

¶ Jurans soluere vsuras pōt agere anteq̄ cōueniatur. vide. s. forum rei.

¶ Juramentum si petat relaxari sup vsurario contractu. ꝛ p hoc obligatio que contractata erat ex toto tollat requirit tunc partis vocatio solennis examinatio et compulsio creditoris ad relaxandum iuramentū cum constiterit de veritate vsurarij cōtractus. sed si petatur relaxatio nō ad debitum tollendum. sed ad habilitandum psonam vt non obstante sacramento possit degere fraudem contractus tunc nō requiritur citatio quia iuri partis in nullo ꝺtrahit ē pclusio. oldra. psilio. cxx. vide tñ. s. absoluere potest eps.

¶ Licet de iure creditor tenetur relaxare iuramentum in fraudem vsurarum extortum vt. c. j. de iureiurā. si tñ creditor est absens vel ad illud relaxādū induci nō pōt iudex pt ꝺ ex officio suo facere ꝺ iure iuran. c. cum quidā. §. vlti. de testi. c. cōstitutis. xv. q. vj. c. auctoritate. ar. ff. de fideicom. li. l. si eum seruum. in. c. si quis seruum. ꝛ etiam vbi talis relaxatō de iure dubia videtur posset ex mero officio inquire re no. de iureiurā. c. ad nostram. ij. ē cōclusio oldra. consi. clxxxvj.

¶ Juramenti relaxatis pōt fieri p eum propter paupertatem parentis absolutionē a iuramento qō pstitit de soluendo creditori ꝛ de renun. cessionis bono. si bonis cedere vult etiam creditore nō vocato. cum p talem relaxationem nō fiat ei pudicium. cū stante paupertate seu inopia debitoris eius actio est p pe inefficax. ff. de dolo. nā his de solutio. c. odoardus. de testi. spoli. olim. ij. et tale iuramētū obligat ad impossibilem solutionem pōt ergo iurans etiaz pria auctoritate cōtrauenire. c. si aliqd. xxij. q. iij. et. c. inter cetera. citatio ergo facta. hoc casu caruisset effectu absurdum enim est dicere id fieri debere cuius nullus est effectus de consue. quanto. de elec. c. commissa. §. porro. li. vj. est cōclusio Jo. cal. in ti. de iureiuran. consilio. vij. ꝛ hanc approbat Barba. in. c. significante. de pig.

¶ Contra iuramentū pstitum de soluendis vsuris pōt iudex ex officio suo puidere ne exigatur vide. j. vsura. ver. non obstante.

¶ Non valet iuramentū eius qui iurat nō denūciare ecclesie vel iudici ecclesiastico nec petere relaxationē illiciti iuramenti sup vsuris. q̄ nō pōt se obligare cōtra bonū charitatis ꝛ cōtra dispositionem euangelicā si peccauerit in te. ꝛ. c. q̄ denūcians fundat se sup peccato creditoris ꝛ salutē aīe illius ꝛ nō sup pprio suo cōmodo vt no. Ab. in. c. tuas dudum de vsuris. ꝛ vide qō no. in. c. ad nostrā. ij. de iureiur. idem tenet Barba. in. c. licet causam. pe. columna.

¶ Juramentū pōt relaxare eps bononiē. suo subdito cū alio extraneo cōtrahente sup cōtractu vsurario ꝛ eū nullū declarare vide. s. forus. v. eps bonoñ.

¶ Licet iuramentū licitū ex parte iurantis ꝛ illius cui pstat debeat inuiolabiliter obseruari. si tñ est illicitū ex pte vtriusq; obligādū nō ē vt. c. nō ē obligatorium de re. iuris. li. vj. si tñ est licitū ex parte iurātis illicitum tñ ex parte suscipiētis est obligatorium quia habet radices ex psona iurantis compellitur tñ is in cuius fauorē fit illud remittere vt. c. j. de iureiuran. ꝛ ibi dc. ꝛ etiam a vexatione desistere vt. c. peruenit. j. eo. ti.

¶ Si ad relaxandū iuramentū nullo modo pōt induci creditor vsurarius iudex illud relaxabit arg. in. c. cum quidā. §. vlti. de iureiur. de testi. c. cōstitutis. xv. q. vj. auctoritatē. Inno. Hostien. ꝛ Ab. in. c. debitores. de iureiuran.

¶ Jurans nō petere vsuras pōt ecclesie denunciare et ecclesia pōt cōpellere creditorē ad pniam quam nō pōt facere nisi soluat vel reddat vsuras vel etiā iudex siue alicuius denūciatiōe pcipiet sub pena excōicationis q̄ quicunq; scit veritatē dicat. ꝛ sic coget vsurariū ad restituendū vt. c. ad nostram. ij. de iureiur. si tñ iurauit nō denunciare nō est tale iuramentū obseruandū. quia est contra regulam euangelij. c. quemadmodū. e. ti. eps tñ in talibꝰ dispensare pōt no. Inno. Hostien. et Anto. in. c. debitores. de iureiur. glo. ꝛ doct. in alle. c. ad nrām.

¶ Debitor iurans soluere vsuras debz cogi illas soluere vt. c. debitores. quod intelligit ibi Hostien. verum debitore non agente contra creditorem vt relaxet sibi iuramentum vel nō excipiente et agente termino. et termino solutionis instante agente ergo debitore termino solutionis pendente cogitur creditor iuramentum relaxare per excommunicationem vt late per Hostien. in allegato. c. debitores. et sic intelligitur glo. ibi in capitulo peruenit. j. eodē titulo.

¶ Juramentum metu conditionali extortum licet obliget. non tñ obligat iuramentum coactione absoluta extortum. c. pl̄s byterū. l. vi. Item in iuramēto verbali cadit coactio precisa si manū tuā capio et te inuito facio te scribere vt no. Jo. an. in. c. verū de iureiur. allegat dictum philosophi qui vocatur seruius qui pter casum mortis matris nolebat loqui et scripsit in tabulis vocis mee pferende nulla est potestas.

¶ Juramētū nō extendit nisi ad ea ꝙ quib cogitatū ē vl ꝙbuit merito cogitari vt.c.q̄ntauallis.ō iureiur.7.c.multiplici.ꝙ ꝙci.et ō resti.spoli.audita.xvij.q.ij.ne quis.ar.ff.ꝙ trāsacti.l. cū aq̄liana. nō em̄ videt cogitatū p iurantē vt pena excedat cul pā vel cōtra ius aliquid ꝙterminet vt alle.c.quin tauallis.vel cōtrariū primo iuramēto vt.c. veniēs ꝙ iureiurā. vl ptra p̄sumptōez cōem vt si crederet ꝺ mādari nunq̄ iuraſſz.ar.c.petitio.eo.ti.no. Jnno. et Hosti.in alle.c.veniēs.

¶ Juramētū in foro aīe recipit interp̄tatōez fm intentionē iurātis.vt.c.quāto.et.c.ad nr̄am.ij.ꝙ iureiurā.sed in iudicio recipit interp̄tatōem fm ius. vt.c.veniētes.e.ti.no. Jnno.in.c.veniēs.e.ti.in fi.

¶ Jurans nō repetere vsuras pone ex noua cā eas petere.l.iure legati si testator vsurarius eas leganit ꝙbitoribus ar.ꝙ renūcia.cū inter.p.ff.ō succeſſ.edi. l.j.§.cū dicim⁹.nā nō pōt pacto perimi id ꝙ q̄ cogitatū nō ꝙceat.ff.ꝙ transact.l.cum aquiliana.7.l.q̄ cū tutoribus.et vbi pecunia ñ ē soluta testator vedet legasse liberatōem.ff.ꝙ libe.lega.l.ij.sed vbi iā soluta erat videt legasse remissionē cōpetētē exceptionis ex iuramēto.ff.ꝙ liber.lega.si creditor potēit ergo agē ꝙbitor ex testamēto 7 officio iudicis vt a sacro absolvat vt.c.j.e.ti.7 etiā ōnūciādo.vt.c.quē admodū.e.ti.i fi.no. Host.i.c.ad nr̄az.ij.ꝙ iureiur.

¶ Jurans vsuras nō repetere si velit iuramētū suum seruare nō ꝓpter hoc creditor pecuniam illam faciet lucri ꝫ fiet inde elemosyna vt.c.cū tu. ꝙ vsu. no.ꝙc.in.c.ad nr̄am.ij.ꝙ iureiur.

¶ Juramētū licitū etiā p vim extortum.si alꝫ ē in p̄cepto vz obseruari ex vi p̄cepti non ex vi iuramēti q̄uis ab ipius obseruatōe pōt iurās absolui.vt no. in.c.j.7.c.ꝙbitores.ō iureiuran.alꝫ aūt si iuramētū licitū etiā p vim extortū nō inest p̄cepto.si ñ seruat iurās nō incurrit piurij seruata tñ distinctiōe ꝙ qua in.c.ad aures.qō me.cau.no. Jnno.7 Host. in.c.ad nr̄am.ij.ꝙ iureiuran.

¶ Juramētū p̄stitū sup his que habēt cām phibitonis ꝑpetuā vt in casu.c.cū cōtingat.de iureiurā. nā 7 si mulier scō cōsenserit alienatōi rei totalis 7 renūciauit ꝙcetero ē exclusa.vt autē.siue a me. ℒ. ad vellei.et no.in.c.puenit.ꝙ emp.et ven.nimirum q̄ etiā iuramentū firmat pactū legis cōmissorie in c.significāte.de pig.cuius a iure fit alꝫ reprobatum ℒ.de pactis pigno.l.j.in fi.facit auten. sacramenta pubeꝝ.ℒ.si aduer.ven.quē sumit ex.l.frederici. in li.feu.post ritu.qui ꝙbeant succedere in feudis hac edictali.§.fi.no.Hosti.in alleg.c.cū ꝑtingat.

¶ Juramētum qō vergit in p̄iudiciū creditoꝝ siue in p̄iudiciū eccleſie vel regni vel cuiuscūq̄ alterius nō tenet nec est seruandū no. Jnno.in.c.cū cōtigat de iureiuran.idem si illud sup quo iurat habet ꝑpetuā causam phibitōnis vel ex sui natura est turpe seu fit p̄stitum vi vel ꝺlo vt ibi tex.et glo.

Juramētū si apponit in cōtractu reprobato a iure fauore publice vtilitatis principaliꝫ nō obligat iurantē vt in casu.c.si diligenti.ꝙ foro cōpe.7.l.ij.7.l. quēadmodū.ℒ.ꝙ agricol.et censi.li.xj.

¶ Juramētum appositū sup pacto de nō cedendo bonis nō valet no.Bar.in.l.alia.§.eleganter.ff.soluma.alle.l.nūmo.ℒ.de actio.7 obli.ℒy.ibi et in.l.j. ℒ.qui bo.cede.poſ.tenet cōtrariū.Specu.ti.de renuncia.§.j.ver. Jtem est beneficiū et Frederi. suo consi.lviij.

¶ Juramentū p̄stitū sup cōtractu a iure reprobato fauore publice vtilitatis secundario vt in casu.c. cum cōtingat.e.ti.obligat iurātem ad obseruanti az vt ibi est tñ circa hoc distinguendū.q̄ si lex loq̄tur ꝓhibendo aut ꝓhibet alienatōnem aut cōtractū.7 tūc aut loquit ꝑsonaliter aut impsonaliter.si ꝑsonaliter vt phibemus.nec minor aut mulier alienet et tūc iuramētū non firmat cōtractum cōtra phibitionē legis q̄ ius agit ꝑsonā inhabilitate 7 astrigere obedientie.vt.c.ij.ꝙ maio.7 obe.7 in tali casu non est obligatorium vt in regula nō est obligatorium si tñ lex inhibet cōtractū dirigēdo verba impsonaliter q̄ intentio legis nō fuit inuinculare ꝑsonam tūc licet cōtractus nō valeat tz iuramētū 7 est obseruabile vt allega.c.cū cōtingat.7 sic intelligit.c. licet.e.ti.li.vj.7 auten.sacramēta.ℒ.si aduer.ven. idē tenet Frede.consili.cclxxj.valet ergo iuramentū et nō ptractus.7 ex solo iuramēto obligat iurās vt cōcludit Anto.in allegato.c.cū cōtingat

¶ Juramētū cū p̄stat videt auctoritas superioris excepta qō habet vez cum p̄stat sup re subiecta superiori.i.sup iuribus ptinētibus ad eū 7 sic intelligit.c.veniētes.ꝙ iureiur.a iuramēto ergo p̄stito sup rebus nō spectantibus ad superiorē nō pōt superior etiā papa absoluere sine rōnabili cā vt no.glo.in.c.quāto.de iureiuran.7 Jnno.in.c.cū inter.ꝙ re iudi.Ab.notabi.in.c.cōstitut⁹ ꝙ rescrip.pe.col.7 in.c. significasti.ꝙ elec.v.colum.

¶ Juramētū pōt p epm impetrari an sit licitum vl illicitū vt.c.significante.ꝙ pigno. Jnno.et Ab.in c.ꝙbitores ꝙ iureiuran.sed in negocio arduo 7 inē magnas ꝑsonas vel q̄n petit licentia cōtraueniēdi sine iusta cā vl aliq̄ cōmutatio in melius ad solum papā pertinet cognoscere.vt est tex.in.c.venerabilē ꝙ elect.ix.colum.7 idē tenet Barba.in alle.c.signi ficante.quem vide.

¶ Juramētū p̄stitū rōne dignitatis non ligat illo ꝙposito ab illa dignitate.q̄ censet mortu⁹.xvj.q. j.§.etiā.nec ꝙpositus tenet ex his que gessit rōe dignitatis q̄ obligatōnes nō sequūtur ꝑsonam vt.l. post mortē.ff.q̄n ex facto tuto.vel cura.quēadmodū nec honores vt.c.venerabilē.ꝙ elec.7 ibi Abb. x.columna.

¶ Jurans obedire regi vel alteri principi intelligitur eo remanēte in principatu vñ iuramētū non ligat eo priuato no.et Ab.in.c.venerabilē.ō elec.circa finem.

¶ Juramētū nō est seruandū p eū qui ꝓducit ītestem si prius iurauit alicui q̄ nō reuelaret secretuꝫ sibi panditū vide.j.sacerdos.

¶ Jurare tenent obediētiaz suo p̄lato q̄liquādo fuerūt cōtumaces seu rebelles in nō obediēdo vō clerici seculares.

¶ Juramētū ꝙfertur in supplemētum ꝓbationis habēti vnū testē ꝑ se si causa nō ē grauis 7 ꝑsona ē legalis hoc tenet glo.quā approbat 7 cōmēdat ab. in.c.ex significatōe.ꝙ ꝓcur.

¶ Juramētū et fidei p̄statio habent se sicut genus 7 species.quia oīs fidei p̄statio est iuramētū sed nō econtra,vbicunq̄ em̄ adducit vinculum religionis simplici assertione dicit iuramētū ad hoc.c.7 si xp̄s ꝙ iureiur.ex quo infertur q̄ veniēs cōtra fidē p̄stitam est infamis sicut veniēs cōtra iuramētū cū eq̄ pantur est cōclusio Ab.in.c.ad aures.qō me.cā.

¶ Juramentum sup rebus amissis.seu super expē. non ꝙbet p̄stari per partem nisi ꝓcedēte iudicis condemnatōne et taxatione vt.c.fi.quod me.causa et est ratio.quia istud iuramentū fit ꝙ veritate si iudex taxaret p⁹iuramentū q̄titatez redargueret iurantem ꝙ periurio quod esse non ꝙbet vt in auten.nouo iure.ℒ.ꝙ iudi.secus in iuramēto affectionis q̄ iudicis taxationem ꝓcedere potest 7 sequi vt.l.videamus.§.iurare.ff.ꝙ in litez iuran.7 Bar. ibi et in alle.auten.nouo iure.et vide ꝙ hoc iuramento affectionis quod no.in.l.in actōnibus.ff.ꝙ

in litem iuran. Ab. in. c. fi. qō me. causa.

¶ Juramento conquerētis statur duob⁹ concurrentibus. s. difficultas probādi res amissas ⁊ odium violenti nō ergo sufficeret difficultas probādi absq; tēlicto cōiunctim no. glo. in. c. fi. qō me. cā. ⁊ vi. qō no. Spec. in ti. de furtis. ver. qō si pegrinus. ⁊ Bar. in. l. si qñ. C. vnde vi et ab. in alle. c. fi. quod metus causa.

¶ Juramentū non semp est sufficiēs ꝓbatio ad accusandū contumatiā seu ad ꝓbandū impedimentum ad contumatiam excusandū vt est tex. in. c. ex litteris de in integ. resti. qō est verum qñ tractaī de graui ꝑiudicio vel allegaī impedimētū non manifestū vt no. Jo. mo. archi. ⁊ Jo. an. in. c. j. de dolo et cōtu. li. vj. sed si tractaī de modico ꝑiudicio vt si detur aliqua breuis dilatio vel simile ⁊ tūc iuramentum esset sufficiens vt no. Ab. in allega. c. ex lris.

¶ Juramētum appositus in cōpromisso an hz vim clausule rato manēte pacto. vide. s. compromissus ver. ex compromisso.

¶ Juramentū vbi interuenit in obligatōe cōpellitur ꝙs ꝑcise ad factū vide. j. obligatio. ver. in obligationib⁹.

¶ Juratoriam cautionē selꝫ cōtumaxꝫ etiā clericꝰ tenet ꝑstare. vide. s. clerici. ⁊. s. contumax. ver selꝫ contumax.

¶ Juramentū si eo tpe quo tibi detuli in iudicio nō iurasti. licet postea sis paratus iurare, nō proficiet tibi tale iuramentū ſm Jo. an. ⁊ dominicū. i. c. licet de ꝑcur. li. vj.

¶ Juramēto creditoꝝ si debitoꝝ ꝑmittat stare nō valebit conuentio no. Specu. ti. de proba. §. fi. ver. qd si eo. qz ꝓs videt inuitari ad delinquendū ei iō talia pacta non valent vt. l. cōuenire. ff. de pact. do. By. in. l. fi. de preto. stip. vbi concludit q; si ꝑmittitur stari simplici verbo vel iuramēto super expēsis vel damnis ꝑ hoc nō obligat quin ꝑmittēs possit hoc reuocare anteq; declaret seu iuret. C. de iureiuran. l. si quis iusiurandō. ⁊ vide sup hoc ab. in. c. finez litibus. de dolo ⁊ cōtu. circa finem.

¶ Jurans nō reuelare secretum si postea in testem ꝓducaī pōt illud reuelare sine metu ꝑiurij. no. Jnno. in. c. qualiter et qñ. j. de accus. no. ab. in. c. significauerūt. de excep. v. colum. vide. j. sacerdos si ꝓducatur.

¶ Juramētū nō impedit validitatē actus licet attēptato⁹ sit ꝑiurus de quo ꝑ Jnno. ⁊ alios in. c. dilecto. de ꝓben. ⁊ Jo. an. in regula. qō semel. ff. de re. iur. li. vj.

¶ Juramentū ꝑstitū ꝑ debitoꝝ ē pōt creditor ꝓgare seu remittere vide. s. excoicatio. ver. si excōicationem tulit.

¶ Promittens ꝑ iuramētum factū alienū oz interꝑtari qō ꝑmisit se curaturū qntū in eo erit qō obꝫ uatur in materia canonica. c. dilecti. de iudi. nā iuramentū habet vim clausule si nō valet vt ago valeat cū valere pōt vt. c. quāto. ⁊. c. ad nostrā. de iure iuran. Ab. in. c. ex lris. ij. de spon.

¶ Juramētū pōt exigi a reo licet actor nihil ꝓbauerit vbicūq; vertit periculū aie no. in. c. cōtingebat. de dolo. in pu. naz satis in hoc exuberat iudicis officium. vt. c. sicut in fi. de spon. ab. in allega. c. cū cōtingebaī

¶ Juramentū ātra votū ē temerariū. ⁊ iō ñ ē seruāndū. vt. c. rursus. ⁊ ibi plene ꝑ doc. q; cleri. vel vouen.

¶ Quicunq; ꝓforma iuramēti dispositio exigit tactū euangelioꝝ, nō est iuri satisfactū si iuret sine tactu. vt. c. laudabilē. ⁊ ibi ab. de fri. et male. ⁊ vi. glo. singularē. in. c. vt circa. de elec. li. vj. ⁊ aliam in cle. j. de hereti. ab. in alleg. c. laudabilem.

¶ Jurare debent piti de credulitate in arte sua nō de veritate vide. s. index in casib⁹.

¶ Juramētū an sit seruandū vel ne spectat ꝺ decernere ad iudiciū apostolicū. vt. c. venerabilez. de elec. qō ꝓcedit in negocio arduo ⁊ inter magnas ꝑsonas vel qñ vult dari licētiaz cōtraueniendi sine cōmutatōne ⁊ melius alꝫ sūt etiā epūs pōt interpretari iuramentū vt no. Spec. ti. de lega. §. nūc ostendendū. versi. xxiij. tangit Ab. in. c. cū venissent de iud.

¶ Juramētum et eius obseruatio an spectat ad eccleſiā. vide. j. ꝑiurij crimē. ⁊ ver. rōne iuramēti.

¶ Juramētū an firmat renunciatōem quā mulier facit ad velleianū. ⁊ iuramentū an habet vim clausule si nō valz qō ago vt ago. ⁊ c. vide. j. mlier si se obligat.

¶ Juramēto libellantis statur sup ignorātia. vide j. libellantis iuramēto.

¶ Jurare debet de calūnia aduocatus vide. s. aduocatus debet de calūnia.

¶ Juramētum nunq; est exigendū qñ verisiꝫ dubitaī de illius trāsgressione. vt. c. illi. xxij. q. v. vide. s. cōsuetudo que est bona.

¶ Jurare an pōt clericus vel religiosus sine licētia superioris vide. s. clericus licet debeat.

¶ Jurare an debeat minor ⁊ qñ vide. j. minor non iurat. cū ver. se.

¶ Licet in casib⁹ exꝑssis ⁊ in oib⁹ arduis vel vbi eps est diffamatus cū iurat teneaī sacra tangere in leuib⁹ vo casib⁹ nedū epi sed etiā omnes ꝑiuilegiati vt sacra nō tangant. sed debēt interrogari ꝑ suā cōsecrationem vt ē casus singularis. in. c. si quis ꝑsbyter. ij. q. v. et ꝺ ne manus quib⁹ cōficiꝫ corꝑ⁹ christi videantur pollute q̄ ad vulgi opinionē. et de modo et forma iurandi vide glo. no. in cle. j. de hereti. ab. in. c. fi. de iura. colū. ij. colū.

¶ Jurare recusans admittiꝫ ad purgandū cōtumatiam suam nolens iurare vsq; ad sententiam no. dicto. in. l. ij. C. de iura. calū. ⁊ idē Jo. an. in addi. spec. ti. §. fi. ver. sed nunq̄d ar. C. de appell. si quis. ij. q. vj. si quis post sniam aūt cōdemnatoriā seu declaratoriam nō poterit penitere. nam cū ista pena iuris optet q; instet vsq; ad sniam in. l. q̄ cuz maior. §. accusasse. ff. de bo. lib. et in. l. si seruitutez. §. ꝑcise. ff. de. ti. ⁊ qō no. Bar. in. l. in criminali. C. de iur. oim iud. ē cōclusio ab. in. c. si diligēti, de fo. compe. ⁊ in. c. fi. de iura. calum. vj. colū.

¶ Qui iurare recusat obstinatōne dānabili ꝑsumitur hereticus vt. c. excoicamus. de heret. no. ab. in. c. j. de ferijs. penul. colū.

¶ Juramentum factū ꝑ spoliatū de nō molestēdo possessoꝝ an valeat. vide. j. pactū factū spoliatori.

¶ Juramēto pōt se quis obligare ad nō petendum seu ñ mouēdū questionē sup bñficio vide. j. renunciare licet quis.

¶ Juramētū de non petendo reductionē laudi ad arbitrium boni viri nō valet vide. j. pactū de nō reducendo.

¶ Cum de cōsciētia alicuiꝰ queriꝫ statur ipsius iuramento de senten. excoi. c. si. vo. de testi. presentiuz de excep. pastoralis. qui ma. accu. po. cū in tua. xxxj. q. ij. si vez est. ⁊. l. non omnes. §. a barbaris. ff. de remi. glo. in. c. significasti. j. de homici. et ibi ab. quod est vez. sed si certa ꝑsumptio extrinseca cōiecturaꝝ animi est nō statur iuramēto in cōtrarium vt in. c. vidua de regulari. et ibi Ab.

¶ Juramētum delatū dño nō pōt ꝑ procuratorē prestari etiam si habeat speciale mandatum vt. l. generaliter. §. his de ꝑbitibus. C. de reb. credi. et iureiuran. Bal.

¶ Juramentū est ꝑsonale hinc q; nō afficit heredē

quo ad vinculū spirituale vt sic sortiat̄ foꝝ epi sicut ipe iurans. 7 isto respectu dicit̄ psonale vt no. Joh. an. in nouella. in. c. fi. de fo. cōpe. li. vj. 7 sic intelligitur dictū Jnno. in. c. veritatis. de iureiur. ℞ censet reale. 7 afficit heredes q̄tū ad vinculū rpale. ita vt validitas 7 efficatia contractus 7 obligationis ad heredē transit 7 eū afficit vt plene p Sali. in autē. sacramēta. C. si aduer. ven. calū. antepe. 7 p eū in. l. pactū q̄ vtali. in fi. C. de pac.

¶ Si quis negat fecisse pfessionē 7 Ab. eā asserit 7 pbat semiplene defertur iuramentum reo vt iuret se nō pfessū vt sic purget illā psumptōem que insurrexit cōtra eū ex semiplena pbatōne. 7 sic intelligitur. c. attestatōnes de despōsa. impu. ipi em̄ abbati non debet deferri iuramētū q̄ respectu alteri⁹ cause ē grauissima q̄ agit̄ de statu hois. 7 sic intellige glo. de iureiurā. c. mulieri. no. Ab. in. c. cū causam de rapto. in fi.

¶ Juramētū simpliciter prestitū de nō alienandis rebꝫ eccl̄ie restringit̄ ad alienatōnez illicitā nō autē ad necessariā. idē de alienatōe que fit ad vtilitatez eccl̄esie. nā necessitas et vtilitas in ℔ equipantur in iure. xij. q. ij. sine exceptōne. et q̄ no. Jnno. in. c. cū oēs. de consti. ad hoc. c. fi. 7 ibi glo. 7 Abba. de eccle. edi. 7 sic iuramētū recipit limitatōnes 7 restrictiones iuris. vt. l. fi. C. de condi. inde. 7. l. fi. ff. qui satisda. cog. 7 Jnno. in. c. p tuas. de arbi. facit tex. in. ca. ex parte tua. de cleri. nō resi. vbi iurans residere ī ecclesia pōt iuramēto nō obstante se absentare p necessitate vel vtilitate eccl̄esie aliud est si inferior p̄latus iuret de nō alienādo romano pōtifice inconsulto. nā etiā siue vtilis siue necessaria sit alienatio requirit̄ q̄ p̄cedat licētia quod est ex cessante summa alienandi necessitate vt sistantā celeritatem requireret q̄ superiorē cōsuli nō pateret̄ tūc putat ab. alienatōez posse fieri irrequisito papa vel alio cui est prestitū iuramētū ar. in. l. tutor qui reptoriū. ff. de admini. tu. 7 ℔ maxime si superior est in remotissimis locis. vt. c. nihil. de elec. 7. l. si longius. ff. de iudi. Jrē dictū iuramentū nō extendit̄ ad alienatōnem modice rei. ar. xij. q. ij. terrulas. 7 q̄ not. in. c. vt sup de re. eccle. nō alie.

¶ Jurans stare mandato dñi vel alterius intelligitur de iusto mādato. vide. c. ex tenore. cum ibi no. de sen. excom.

¶ Prelatus iurās nō repetere res eccl̄esie si p aliuz nō pōt cōmode repeti nisi p eū licētia sibi ab eccl̄esia data poterit repetere als vel absoluetur a iuramēto. vel dabit̄ curator bonis vt colligit̄ ex. c. puenit. j. de iureiur. Credo tñ vt ibi no. Hosti. q̄ p̄lat⁹ etiā sine absolutōe. poterit cōtrauenire. q̄ talia nō sunt iuramēta. licet p iuria in. c. sicut nostris. de iureiur. idē de tutore iurāte res pupilli nō repetere. et idē dicūt de. c. in regē iurantē res regni nō repetere. vt no. in. c. puenit. p quo facit in. c. ad audientiā. de metus causa.

¶ Jurans seruire alicui p certo salario quolibz mē se soluendo si cessatū ē in solutōe poterit sine metu periurij iurās a seruitio desistere vt exemplificat Hosti. in. c. puenit. ij. de iureiur. 7 sic est notandū q̄ vbi iuramētū respectiue p̄statur alicui ad aliquid p ipsum implēdū recipit tacitam cōditionē si illud q̄ est implendū impleat̄ 7 sic p̄cise nō necessitat anteq̄ ab alio impleat̄ vt ibi no. Anto.

¶ Licet inter simplicē loquelā 7 iuramētum deus differētiā nō faciat vt. c. iuramēti. xxij. q. v. ecclesia tñ militans facit differētiam. Primo in necessitate implendi vt. c. creditores. de iureiur. Secūdo ī q̄ritate pene trāsgressoris vt. c. non afferamus. xxij. q. v. 7 c. rursus. qui cle. vel vouen. et sic est cōpatio ī genere. sed nō in determinata q̄ntitate reatus. Tertiō in obligatōe formali implenda q̄ tūcūq; nuda. nam stante honestate obligatōnis ex pte vtriusq; eccl̄ia nō facit differētiā quo ad necessitatē implēdi licet possit eē dīa quo ad reatus q̄ritatē ꝓpter vinculū iuramēti. de. c. in alle. c. debitores.

¶ Juramēti forma q̄ p̄stāt rectores eccl̄esiarum ep̄o q̄ ab eo instituunt̄ vel aīa ꝓ cura eis cōmittit̄ est hec. q. s. fidelis erit ep̄o 7 obediēs vt. c. nullus. de iureiuran. et. c. q̄q̄. xxij. di. 7 mandata sua sancta 7 honesta adimplebit de ma. et obe. q̄ sup his. 7. c. fi. de offi. archi. nihil alienabit sine consciētia sua. xij. q. ij. abbatibꝫ. xvij. q. iij. in venditōibꝫ noie eccl̄esie mutuū cōtrahet de fideiuss. q̄ quibusdā q̄ eccl̄esiā nō relinquet nec ad aliā se transferet sine ep̄i licētia de renun. admonet iura eccl̄ie iuxta posse petet 7 defendet vtilia eiusdē procurabit et nocina vitabit. ar. C. de ep̄a. audi. l. de creatōnibꝫ etiā postpositis negocijs sui patrimonij. ar. vij. q. j. p̄sentiuz. xvj. q. j. si vere nihil debit nec debet nec aliud pactuz fecit vel aliud illicitū cōmisit p se nec p aliū ipo sciēte. p eccl̄esia que sibi cōmittit̄ adipiscēda. j. q. ij. q̄pio. de pact. c. fi. 7 si ad aures eius ℔ vicij quenerit statim ep̄o significabit de electōibꝫ. c. j. ordines recipiet tēporibꝫ suis q̄n nō est ordinatus de eta. 7 quali. ca. q̄ris. in eccl̄esia p̄sonaliter residebit. et deseruiet in ordine quē cura ipius nō requiret de cleri. nō resi. q̄a nōnulli. et q̄ nihil soluet alicui noie census eccl̄ie vltra solitam pensionē. vt. c. tua nos. j. de iureiur. vbi hoc no. Host. vide. ℣. clericus parochialis.

¶ Jurans incaute vel illicite seu false an contraueniendo peccat mortaliter vide. j. p̄iurus est.

¶ Juramētū q̄ p̄stat vasallus dño suo vel clericus suo p̄lato an extendat̄ ad successores iurātis vt illius cui p̄stat̄ iuramētum 7 q̄n sit reale vel p̄sonale vide plene p de. in. c. veritatis. de iureiur.

¶ Juramētum canonicoꝝ de seruandis statutis si obligat successores vt conclu. Frede. de senis consi. cclviij. 7 idē d canonico qui iurauit in sua prima receptiōe q̄ si renunciat et postea iterato recipiat̄ nō est obligatus ex primo iuramēto p hoc. c. venerabilem. de elec. c. ij. de no. ope. nūc. c. ij. de symo. no. dect. in veritatis. de iureiur.

¶ Jurans stare mādatis alteri⁹ intelligit̄ de honestis 7 possibilibꝫ. vt. c. veniens. 7. c. quintauallis. de iureiur. et si cōtrarium fiat mādatum non valebit xxij. q. iij. in malis. cū se. 7 no. de pact. c. fi. et no. Hosti. in allegatōibꝫ. c. veniens.

¶ Jurans nō exire ciuitatē donec soluerit si exiuerit credens debitū nō solutū cū iam eēt solutū est p iurus in foro cōscientie vt tenet Jo. cal. disputādo et no. dect. in. c. q̄sto. de iureiur.

¶ Juramentū prestitum p aliquē vt nō esset ꝓtra aliquē referēt̄ ad questionē nō iuridicam nō aūt iuridicam et iuxta cām motā vt. c. petito. de iureiur. facit. l. si seruum de ver. obli. et. l. quero. ℣. inter locatorem. ff. locati. ideoq; talis iurans pōt eē cōtra illū cui iurauit p se vl̄ p eccl̄esia vel cōmunitate sua vt alle. c. petitio. et pro suis rebꝫ et pro cōiūctis psonis ſm Pe. ibi facit. l. humanitatis. C. de execu. tu.

¶ Juramētum est benigne nō amare interpretandum taliter vt cesset ois fraus vide glo. appro. p de. in. c. et pte. ij. de cle. nō resi. et ibi p Jo. an.

¶ Juramentū tendēs contra vtilitatem eccl̄esiastica nullo modo ligat imo potius ē periurium q̄ iuramentum. etiam si p aliū posset eccl̄esie indēpnitati psuli vt est tex. de his que fi. a ma. par. ca. c j. nam iuramentum non vinculat iurantem ad iniquitatē vt. c. q̄sto. de iureiur. nec ligat administratorē eccl̄ie quo min⁹ petere possit in integ. re. pro. re. ecc. male

p ipsum alienata no.glo.in.c.j.de integ.restit.li.vj. Ab.in.c.si quis pbyterorꝝ.de re.cle.nō alie.ij.co lum.7 etiaz parochianus eccle.pōt repetere male alienata.vide.j.parochianus.

¶ Juramētum qō faciūt prelati de nō alienando bona mēse sue vel capituli an extendat ad bona q̄ fuerunt in emphiteosim tradita vel infeudata 7 p pter aliq̄ causam redeunt ad manus plati.et an eo ipso q̄ redeunt ad ecclesiam efficiantur de mēsa no. diffuse 7 notabi.Ab.in.c.vt sup.de re.eccle.nō alie. 7 respōdet q̄ poterit alienare ea que redeunt ad ec clesiam ab emphiteota vel feudario.vt.c.fi.de feu. et ibi no.Ab.

¶ Juramētū an obligat in renūciatiōe generali vi de.j.renunciatio generalis.

¶ Juramēto nō firmat contractus simulatus vi de.j.silatio.ver.nō firmat.

¶ Juramentū verificat in casu ficto qñ eius cōtra uentio nō tendit in alterius lesionē vt in casu.c.ex parte.ij.de cleri.nō resi.s.vbi quis iurat residere in ecclesia.nam talis si se absentat p seruitio ecclesie dicitur seruare iuramentū.si tñ iuramenti obseruā tia tendit in fauorē alterius nō verificatur in casu ficto.sed debz verificari in forma specifica.vt.c.ad nostrā.j.de iureiur.facit.l.Lucius.C.de cōdi.7 de. vbi ptz q̄ conditio debet adimpleri in forma speci fica.vt in.l.qui restituere.e.ti.facit dictū Inno.i.c. p tuas.de arbi.vbi singulariter dicit q̄ iuramentū simpliciter pstitū in materia sui natura alterna tiua debet intelligi alternatiue.no.Ab.in alleg.c.ex parte tua.de cleri.nō resi.

¶ Si prelatus in cōtractu alienatōnis quā facit d re.eccle.iurat nō contrauenire nec petere resti.in in teg.nihilominus potest uoie ecclesie iuramēto non ob.perē in inte.resti.no.glo.ī.c.j.dei inte.rest.li.vj. p hoc facit.c.peruenit.de iureiur.7 fa.rex.in li.feu. ti.de ca.cōtradic.o.j.vbi prelatus habeat feudū p tinentē ad mensam suā 7 cōmisit feloniā ptra dñm tūc auferē sibi fundus invita sua ꝑ pudiciū nō fit dignitati.qz post mortem suā redibit ad eccliā.idē no.in.c.veniens.de transac.7 ibi Hosti.ex quo infer tur q̄ vbicūq; pudiciū prelati est separabile ab ec clesia.iuramentū p eū prestitū sibi nocebit 7 nō ec clesie.ꝗ si nō est sepabile.7 tūc nullo modo valet eꝰ iuramētū vt alle.c.peruenit.7 in cle.j.de in integ.re sti.que tractat si capitulū debeat restitui in integ. si ledit 7 qd in psonis ipsius capituli.Ab.in.c.cum venissent.de insti.vj.colum.

¶ Ex iuramento prestito vbi nulla precessit obli gatio naturalis licet nō det actio de iure ciuili. pt tñ de iure cano.agi multis modis ex eo. Primo p vi am denunciatōnis.qz peccat iurans non seruando iuramentū vt.c.nouit.de iudi. Secūdo vt manu re gia petat obseruantia iuramēti.vt no.in.c.que ī ec clesiarꝝ.de.consti. Tercio pōt agi p viam cuiusdam intimatōnis vt intimet iudici ecclesiastico illū sta re in peccato 7 in hac intimatōne nō est necessaria denunciatio iuxta ea que no.Ab.in.c.j.de iureiur. Quarto videtur etiā q̄ possit actione ciuili.s.cōdi tōne.ex.l.p.l.legitima cōuētio.ff.ō pac.7 B ideo qa iuramētū licitū ē approbatū nedū a.l.canonica.ꝗ etiā a diuina ergo ex illo pōt agi fa.l.statuas.ff.de acquir.re.do.7 no.glo.in.c.si canonici.de of.or.lib. vj.7 de iure ciuili etiā pōt agi ex tali iuramento.qz imperator submittit se canonibꝰ in cōcernentibus aiam in auten.de eccle.ti.7 in auten.vt determi.sit nu.cle.sed de iure ca.pōt vt.s.ergo de iure ciuili 7 ē no.q̄ licet primaria obligatio ex iuramento acquirat deo tñ vbi iuramentū nō est turpe scōaria obli gatio acquirat parti.qz ps pōt remittere tale iura mentū vt.c.ij.de spon.7 c.j.de iureiur.qz nemo pōt remittere qō non habet.j.q.vij.dalbertū.hoc con clu.Ab.in alle.c.cū veniſſent.de insti.in fi.

Jurati

¶ Jurati sunt hi qui regunt vniuersitatem vide.j. vniuersitas habet psidentes.

Jurisditio

Jurisditionē recipiēs in habitu p lras generales an possit eā alteri delegare. Item an talis pōt cita re ante expressionē personaꝝ et rer. Item an perpe tua iurisditōne quo ad expressa in rescripto an fi at perpetua tio quo ad cōprehensa sub clausula ge nerali.Ab.in.c.pastoralis.§.qm̄.de rescrip.pe.co.

¶ Qualiter ppetuet iurisditio per lras generales. ibidem.

¶ Jurisditionē delegati impediētes an pñt per eū dem iudicē puniri.vide.s.iudex.

¶ Jurisditōnis delegati progatio an 7 qñ pt fieri de cōi consensu partiū 7 vid.j.progatio.

¶ Jurisditio ordinaria nō expirat p mortē conce dentis.etiā re integra no.Host.in.c.qm̄.ab.deleg. 7 est rex.Sm cōem intellectū in.l.7 qz de iur.om.iu. et p ab.in.c.relatū.de off.dele.

Jurisditio ordinaria cognosci qñ princeps lex vl consuetudo tribuit simplicit iurisdictōnez sup vna puincia ciuitate vel castro seu cōcedit iurisditiōez simplicit sup vniuersitate causarꝝ nisi exprimat ver bum delegamus.vl facias auctoritate nostra 7c.nā tūc faciet eū delegatum ad hoc rex.cū glo.in.c.j.de cler.egro.li.vj.et.c.cū aliquibus.de rescript.e.li.qō firmat Hosti.in.c.qm̄.ab.de offi.dele.7 Bar.in.l.et quia.de iu.om.iu.Ab.in.c.relatū.de off.dele.et Jn no.i.c.cū ad ecclesiarꝝ de offi.7 or.in dictis iuribus no.q̄ nemo nisi princeps lex vel cōsuetudo pōt or dinariā iurisditionē tribuere vel vniuersitas eligē. do rectorē 7c.

¶ Jurisditio delegata ppetuatur p citatōem etiaz si nō puenit ad partē no.glo.in cle.ij.vt li.pen. per rex.c.gratū.et.c.fi.de offi.dele.facit de foro cōpe.c. ꝓposuisti.7.l.si quis postea.ff.de iudi.et est ratio qz citatio est principium et fundamentū iurisditiōis cōtentiose.vt.c.qm̄ contra.ō pba.7 est primus actꝰ substantificus ordinis iudiciarij no.Archi.ij.q.ij. nō ita no.Ab.in.c.relatū.de of.dele.7 vide ab.in.c. fi.de off.dele.vltī.colum.

¶ Jurisditio delegata etiā ad vniuersitatē causa rū expirat morte delegantis re integra no.Ab.ī al leg.c.relatum.de offi.deleg.

¶ Jurisditio delegata an perpetuat p subdelega tionē Panor.in.c.relatum.et in.c.gratū.et ibi per Ab.de offi.dele.

¶ Jurisditio delegata pōt de re ad rem consensu p tium prorogari quēadmodū de tpe ad tps vt. c. de cau.de offi.deleg.secus est in progatōe que fit de p sona ad personā vt.c.p.et glo.e.ti.et vide q̄ ibi no. Ab.7 i.c.cū olim.e.ti.

¶ Jrisditio delegati an 7 quō restringi ad expres sa in rescripto vide notabi.Ab.in.c.cum olim.j.de offi.dele.

¶ Si in principio delegatōnis iudex carebat iuris ditōne et processit si postea eā est adeptus an teneat processus p supueniētiā potestatis vide late 7 notab. p Ab.in.c.cū ex officij.de pscri.pe.colū.

¶ Jurisditio delegata pōt preueniri p ordinariam dūmodo litere delegatorie nondum sint pītate vt c.vt debit.de appel.et sic no.q̄ citatus coraz ordi nario nō potest allegare quod iā cōmisit papa illā causam alteri nisi constet de presentatōne cōmissio

nis.qõ vide vt no.Ab.in alle.c.vt ẽbitus.ij.colũ.
¶Delegari possũt ẽ iure canonico cãe criminales vt.c.in archiepatu.ẽ rap.no.in.c.cũ.t.a.b.ẽ re.iudica.7.in.c.p venerabilẽ q fi.sẽ le.Ab.in.c.q sedes. ẽ offi.or.
¶Delegatus pncipis põt subdelegare iurisditionẽ nedum quã hz in habitu 7 actu.sed etiã quã habet in habitu tm.vt.c.pastoralis.ẽ rescrip.§.qm̃ n̄ obstat.l.obseruari.ff.ẽ off.p consu.qribi volebat cõmittere respectu exercitij qõ nõ habebat.Ab.in alle.§.qm̃ pe.columna.
¶Jurisditio ordinaria cõpetit ex trib.s.ex lege ex consuetudine ex pniilegio pncipis no.in.c.duo si mul ẽ offi.or.
¶Jurisditio ordinaria inferioꝝ a papa videt excitata nõ ẽlegata qñ de iure cõi inferiori prelato cognitio seu pnsio rei vel cause in lr̃is pape exp̃sse pertinet est tex.in.c.licet iuncto.c.graue.ẽ off.ordi.7 cle. j.ẽ eta.7 q̃li.sed si inferiori plato causa non pertinet via ordiarie potestatis tũc sine potestas pcedat specialit a iure siue p lr̃as pape videt sibi iurisditio ẽlegata cõcessa.vt.c.irrefragabili.§.ceterum.ẽ off. or.7.c.ad obolendã.§.fi.ẽ here.7 ibi Hen.distin.fi. 7 cle.j.ẽ supple.neg.prela.sua auctoritate.et.c.j.de cle.egro.li.vj.7 cle.attendentes.de stat.mo.7 cle.qr cõtingit.§.in quo.de relig.ẽ.et vide glo.hi qui ỏ p ben.li.vj.7.c.cũ aliquibꝫ.ẽ rescrip.e.li.ẞ si dicat auctoritate apo.tũc etiã si de nouo nil videt delegata iurisditio tribui.vt.d.c.cuz aliquibus.7 in iuri.s. alle.signãter.Jnno.in alle.c.licet.
¶Jurisditionẽ habet ecclesia in laicos rõe damni dati vel furti qñ nascit actor furti vide.s.iudex ecclesiasticus põt adiri.
¶Judex ecclesiasticus cognoscit de oppressione vel de fraude adhibita in cõtractu ecclesie vide.s.ecclesia cognoscere põt.
¶Judicẽ ecclesiasticuz vbi repitur posse excõicare cõcludit ex hoc iurisditio sua in illo casu qr excõicatio nõ põt fieri nisi a iudice.xxiij.q.ij.§.in hoc.ne qz ferẽt sine cause cognitõne.ij.q.j.nemo.ỏ sen.excõ. c.j.li.vj.cõmendat ab.in.c.cũ sit generale.de fo.cõ. iiij.colũ.quod iutellige verꝝ qñ excõicatio cõpetit alicui vt iudici et nõ vt parti vt in cã ꝓpria p defẽsione iuris sui.vt.c.dilecto.ẽ sen.excõ.li.vj.Jnno. in.c.venerabili de censi.7 ab.vbi.s.7 vide abb.in.c. olim.iij.de resti.spo.
¶Jurisditio eccie ptra laicũ cõcludit ex inuasiõe rei eccle.ita 7 ex mala 7 fraudulosa detẽtatõne 7 potest esse ratio qr qñ allegat nullitas cõtractus cõuenitur laicus corã eccleśiastico.nã ex hac detentatione siue titulo existente nullo cõcluditur lesio ecclesie.vj.q.ij.c.nulli liceat.7.c.quicũqz militũ.de decidudũ.7.c.apostolicos.xj.q.ij.Ab.in.c.cũ sit generale.ỏ.fo.cõpe.v.colũ.vide.s.forus.ver.in foro ecclesiastico.
¶Jurisditio que ẽ apud collegiũ vel capitulũ seu vniuersitatẽ non est apud singulos nec exercitium. ẞ apud corpus collegij fictũ 7 repũtatũ p singulos simul collectũ vt.c.irrefragabili.§.excessus.7 quod ibi no.de.off.or.vide.s.c.no.ab.plene in.c.prudentiam.§.j.de off.delega.
¶Ad progãdũ iurisditionẽ etiã delegati suffit tacitus cõsensus partiũ.sentit Jno.in.c.cũ olim.j.ỏ offi.dele.7 clarius in.c.ad petitõnem de accu.7 Bar. in.l.j.in fi.ff.de iudi.et est rõ qr regulariter expressus consensus 7 tacitus equipant vt not.in.c.dilecti.de fo.cõpe.facit.c.sit rector.xlvij.di.no.Abb.in allega.c.olim.
¶Jurisditionẽ in aliqua cã habens si pnunciat se nõ iudicẽ pdit illam vide.s.iudex licet habeat.7 vi de.j.lr̃e surrepticie.
¶Jurisditiõis progatio qualiter 7 in quibꝰ fit vi ỏ j.prorogatio.
¶Jurisditio regni per quẽ ẽbeat exercerí cum rex mĩor remanet vide.j.regis filius.
¶Si alicui det potestas in diuersis pincijs seu ciuitatibꝰ põt exercere iurisditionẽ seu potestatez in q̃libet locoꝝ.ita q facta vnius loci põt in alio explicare est tex.in.c.nouit.ẽ off.ẽleg.7 vide ibi Ab
¶Existens ex territoriũ suuz nõ põt excõicare nec absoluere nec alia q exigũt.cause cognitõnez facere ẞ põt cõferre beneficia 7 causas ẽlegare 7 reliqua que sunt iurisditõnis volũtarie exercere vt.l.ij.de offi.pconsul.7.l.fi.ff.de offi.p.vt.no.glo.in.c.nouit. ẽ offi.dele.vbi.Ab.ẽ cecilia dat bonam doctrinã qñ ea que expediũtur sine cause cognitõe 7 nõ p tribunali pñt texerceri ex̃t territoriũ p dicta iura vnõ tenet excõicatio lata ab epo ex̃te.extra territoriũ. si sine cãe cognitõe eã pferat etiam si sit iniusta.ẞ si cõtẽrõse 7 p tribunali excõicet nõ tenet pcessus qa iurisditio inheret territorio.7 extra territoriũ nõ ẽ index vt.c.ij.de consti.li.vj.Bal.in.l.si quis ex consensu.C.ẽ episco.audien.
¶Potestas collata alicui ĩ certo loco ex pniilegio nõ põt exerceri in subsidio in alio loco licet cõsentiat dñs territoriũ secus in iurisditione cõpetẽti ẽ iure cõi ad hoc.c.sane.de pniil.est cõclusio Ab.in.c. excõicatis.ẽ off.le.
¶Jurisditionez habet rector collegij in his que p tinent ad pfessionẽ illã 7 vide.s.collegiũ 7c.
¶Jurisditio alicuis põt pueniri p ordinariũ vide s.collegiũ.
¶Jurisditio qualiter diffinit 7 qualiter sit merũ 7 mixtũ imperiũ 7 an põt ẽlegari seu cõmitti 7 quot modis distinguat mer̃ 7 mixtũ imperiũ 7 qui sunt iudices habentes merũ 7 mixtũ imperiũ.7 ẽ hỏ nomine magnatus vide p Ab.in.c.qõ sedẽ.ẽ offi.or.
¶Jurisditionẽ nõ habẽt pniatiue ad ordinariuz generalẽ loci sed accumulatiue rectores collegiorũ inferioꝝ vnde exercens lane officium põt cõueniri tã corã rectore artis lane q̃ corã potestate vt.l.fi.ff. ẽ iur.om.iud.ad diem.in auten.ẽ defen.ciui.Ab. in.c.pastoralis.§.j.ẽ off.or.iij.colũ.vide.j.prelati inferiores.
¶Jurisditionẽ epalẽ põt quis citra epm pscribere in aliqua parte dyocesis ex aliqua cõsuetudine glosing.in.c.pastoralis.§.j.ẽ offi.or.ar.in.c.auditis.7 c.cũ olim.ẽ prescrip.7 Jo.an.post archi.ĩ.c.cũ eps ẽ offi.or.li.vj.7 põt eã prescribere exclusiue nõ accumulatiue 7 hoc verꝝ cũ eps esset phibitus sit exercere iurisditionẽ 7 postea abstinuisset 7 nũq̃ cõtradixit no.Ab.in alle.c.pastoralis.§.j.iij.colũ. 7 vide c.irrefragabili.e.ti.ij.colũ.
¶Jurisditionẽ videt acquirere inferior pscribẽdo eã cõtra epm inq̃tũ est solicitus 7 vigil in ea exẽda. sed data negligentia ipius põt eps iurisditionẽ suã generalẽ exercere idẽ vbi lex dat in spẽ iurisditionẽ alicui adimẽdo eam ab ordinario generali.nã videtur eã conferre inq̃tũ est vigil 7 solicitus in exercendo als ordinarij põt illã exercere tex.est no.in.c.cetez.ẽ iudi.no.Ab.in.c.irrefragabili.§.j.de off.or. ij.colum.hoc idẽ no.Ab.in.c.licet ex suscepto.ẽ foro.compe.
¶Jurisditionis exercitiũ nõ cõpetit cõtra bonos vide.j.lex nõ est.
¶Jurisditiõe an põt abbatissa exercere vide supra abbatissa.
¶Jurisditiõale mandatũ ampliat rõne incidẽtie vide.j.mãdatũ iurisditionale.
¶Jurisditione põt ẽ cõsuetudine mulier habere

vide.j.mulier pōt ꝛe cōsuetudine.
¶ Jurisditionē vniuersale3 an pōt quis acquirere3 vel pscribere ptem possidendo vide.j.pscribere.ver. alio exercente.
¶ Jurisditōem tpalis eccie an subiacet legibꝫ vide s.ecclesia.ver.interius.
¶ Jurisditionē si index sciat vel ignorat nō habere an valet pcessus sup principali vel cōtumacie puniti9 vide.j.pcessus nō valet nec sup principali.ꝛc. cū se.
¶ Jurisditio iudicis a q̄ nō ē suspēsa p appellatōnē intēdētibꝫ in facliorē exitum cause.vide.s.appellatio.ver.p appell.ꝛc.
¶ Si questio spūalis incidit coꝝ iudice seculari ꝛe bet remitti ad iudicē ecclesiasticū ⁊ supsederi i questione principali donec questio incidēs terminet.vt c.latoꝝ.qui fi.sunt le.⁊.c.tua.ꝛe oꝝ.cog.⁊ no.q̄ i tali casu iudex ecclesiasticus qui cognoscit ꝛe incidenti nō pōt cognoscere post ꝛe principali.sed ꝛebet ptes remittere ad iudicē secularē coꝝ quo fuit causa inchoata.sec⁹ si nulla cā mota fuisꝫ coꝝ secꝛari.q̄ tūc cognitio principaliꝫ ꝛe legitimatōne poterit ecclesiasticus cognoscere ꝛe principali.vt.c.prudentiaꝫ. ꝛe dona.inter vi.⁊ vxo.⁊.c.latoꝝ.qui fi.sunt le.⁊ ibi Abbas.
¶ Jurisditio an progaꝫ p actū submissionis vel p pactū ⁊ an progās possit penitere vide plene p ab. in.c.j.ꝛe iud.vij.colum.
¶ Cōueniri pōt quis rōne interesse coꝝ illo iudice coꝝ quo respondere promisit vt.ca.ꝛe iudi.nec ob.q̄ nō est iudex q̄ ista exceptio ꝛestituta est sup interesse cū censeaꝫ ibi cōtraxisse rōne promissionis vt.c.dilecti.ꝛe foro cōpe.⁊.l.cōtraxisse.ꝛe ac.⁊ obli.⁊.l.exigere.ꝛe iudi.ff.q̄ firmat ab.in alle.c.j.ꝛe iudi.viij. columna.
¶ Jurisditio q̄ vniuersaliter attribuitur alicui p l.ciuilem respectu certe cause cōprehēdit etiā clericos actiue ⁊ passiue in quibꝫ viget illa qualitas sup qua fundaꝫ iurisditio etiā in pūdiciū ordinarie iurisditionis epi vt colligiꝫ exꝑesse ex.c.cetex.de iu. vbi no.ab.
¶ Juriditionē habētes a rege vel a prīcipe an pñt eā cōmittere vide.s.consiliū.
¶ Q̄ū certa q̄litas dat iurisditōnē iudici nō sufficit ad fundandā iurisdi.⁊ eā allegare in libello si p babiliter negeꝫ.immo q̄ plus ē nō sufficit sola allegatio secuta negatōe etiā si qualitas veiat postea pbanda ⁊ exāminanda ad merita cause vt clare pbaꝫ in.c.si clericus laicū ꝛe fo.cōpe.q̄ est cōtra Bart.i l.q̄.ff.si quis in ius vo.nō ie.vt refert ab.in alle.c.si clericus.q̄.colum.
¶ Licet qualitas tribuēs iurisditionē nō fuit allegata in libello.tñ exquo a principio nō fuit exceptū ⁊ nūc reꝑitur pbata vl patēs seu notorie valet iudiciū ⁊ pōt sequi sniam vt.l.q̄.post prin.ff.ꝛe iudi.anto.⁊ ab.in.c.si clericus laicū.ꝛe fo.cōpe.v.colū.vio j.notoriū.ver.si iudex.
¶ Jurisditio si fundaꝫ sup exīstētia qualitatis tūc exq̄ q̄litas allegata negaꝫ excludit iurisditio vt i casu.c.si clericus laicū.nisi qui illaꝫ allegat offerat se pbaturꝫ ad fundandā iurisditionē ⁊ tūc iudex summarie examinabit vt videat an sua sit iurisditio.vt c.super literis.de rescrip.⁊ hoc veꝝ nisi negatio haberet notorietatē qꝛ tūc pficeret negatio est cōclu. Anto.et ab.post eū.in alle.c.si clericꝰ laicū.vij.col.
¶ Q̄ūcūq; constat rem esse ecclesiasticā etiā si nō allegeꝫ alia qualitas vt fraudis vel similis fundaꝫ iurisditio iudicis ecclesiastici vt vult Jnno.in.c.alle ga.si clericꝰ laicū.quā ibi approbat ab.vij.colū.
¶ Si vere qualitatis exīstētia nō exigit ad fundandam iurisdi.sed sufficit sola dubietas vt sacrilegiū q̄ō ē crimē ecclesiasticū cuiꝰ cognitō principaliter ꝑtinet ad ecclesiā tūc sufficit illā qualitatē allegare licet negeꝫ.et sic pcedit dictū Jnno.in.c.ceterū.de iu.⁊ in.c.cū sit generale.de fo.cōpe.idez si negeꝫ res spūalis.vt.c.si iudex laicū.ꝛe sen.excō.li.vj.vel contractum esse vsurariū vt.c.illo nos.ꝛe pig.ab.in alle.c.si clericus laicū.viij.colū.ꝛe quo vide ancha.i c.ea que fiunt.ꝛe reg.iur.⁊ in.c.romana.§.cōtrahētes.ꝛe fo.cō.li.vj.Bar.in.l.ꝑscriptōne.C.si contra ius vl vti.pu.Jnno.in.c.romana.ꝛe fo.cōpe.
¶ Q̄ūcunq; nō dat iurisditio nisi ꝓposita veritate vt si dicaꝫ ꝛelegatū eē cōmissū in territorio ciuitatis tunc ꝛe hoc sūmarie pmittit discussio vt videat iudex an sua sit iurisditio vt.s.iij.cōclusione Abb. vbi supra.
¶ Si negatur qualitas notorietatis in casu.c.j.ō of. ꝛele.li.vj.sine ipa iniuria aduersarius dicit ipaz notoriam iudex pōt cognoscere an iniuria sit notoria p fundamēto sue iurisdi.nec pcedit postea in principali nisi cōstet q̄ sit notoria qꝛ illa notorietas est q̄ dat iurisditionē cōseruatori ⁊ nō sola existentia iniurie ⁊ sic loquūtur in simili Jnno.⁊ archidy.in.c. romana.§.notoria.ꝛe censi.li.vj.ab.vbi.s.
¶ Judex pōt cognoscere an sua sit iurisditio si qualitas exꝑesse allegauit in libello.sed si non allegaꝫ ⁊ tacite pōt cōprehēdi vt sacrilegiū cōcludit ex ꝛetentatōne rei ecclesiastice ⁊ tūc nō cōcludit iurisditio q̄n simpliciꝫ dicit rem eē ecclesie ⁊ negaꝫ eē ecclesie.⁊ tūc sola negatio excludit iurisditionē vt in casu.d.c.si clericus.⁊ ibi ab.ix.colū.cōcludit ergo ex p dictis q̄ tūc ꝛemū ecclesiasticus iudex cognoscit in p rebus ecclesie q̄n allegaꝫ priuilegiū exꝑesse vl q̄n cōcludit tacite ex notoria ꝛetentatōe rei ecciastice.
¶ Si laicus cōuentus coꝝ ecclesiastico negat rez eē eccie.qꝛ vī negare q̄litatē tribuētē iurisd.poterit ō hoc iudex sūmarie cognoscēi vim dilatorie si actoꝝ clericus hoc petierit et euentus ipsius incerte questionis ꝛeclarabit an possit eē index sup principali et in tali casu ius examinabiꝫ.idē tñ postea hoc venit discutiendum ad merita cause nec pbatōnes recepte in sūmario faciunt fidē in plenario.c.veniēs q̄.ꝛe test.⁊ iō tex.c.si clericꝰ laicū.ꝛebet intelligi q̄n instat clericus actoꝝ vt discutiaꝫ questio q̄ ad merita cause.qꝛ tūc ꝛebet ad forensem iudicē reus trahi secus si offert se pbaturꝫ hoc sūmarie ⁊ incidenꝫ q̄a ꝛebet audiri.ꝛc.
¶ Q̄ūcūq; ad fundādā iurisdi.suā iudex añ litis cō test.sūmarie cognoscit quo ad subam pbatiōis plenarie ꝛebet qualitas pbari quo ad modū tamē p cedendi iudiciū erit sūmariū.qꝛ nō requiriꝫ li. con test.sic nec in aliis dilatoriis.vt no.in.c.prudētiā.§. sexta.ꝛe offi.ꝛelega.nec sufficit turamētum vt.c. veniens.q̄.ꝛe testi.Ab.in alle.c.si clericꝰ laicū circa fi. ꝛe hac materia vide eundē ab.in.c.cum sit generale co.ti.vj.colū.ꝛe intellectu.c.si clericus.s. alle'.vide nota.p Lap.sua alle.lix.
¶ Conuenit laicus coꝝ ecclesiastico si agit clericꝰ contra eū cōditione.c.re integranda.vide.s.foꝛus. ver.agens.
¶ Cōuenit laicus coꝝ ecclesia sup interdicto vti possidetis.vide.s.interdicto vti possidet.
¶ De crimine vsuraꝝ ⁊ sacrilegij an cognoscit eccle sia vel secularis vide.j.vsurarū.ver.ꝛe crimine.⁊ vide.j.sacrilegium.
¶ Ecclesia an cognoscat ꝛe ꝛelicto cōmisso in ecclia p laicū vide.j.laicus licet ꝛelinquat.
¶ Ecclesia cognoscit cōtra raptoꝛes ⁊ inuasoꝛes et piratas ⁊ vide.s.ecclesia se impedit.
¶ Cōuenit scolaris seu mercatoꝛ in loco in q̄ egit

etiam ꝛ alibi gestis vide.s.wmiciliū dī.

¶ Trahens aliū in aliena iurisdictōne an ꝛ qñ perdat causam ꝛ cui applicet pena vide p ab.in.c.si diligenti.ꝛ foro cōpe.

¶ Circa iurisdictiones que p inferiores plātos epō pōt acquiri cōsuetudine vel pscriptōe no.cōclu.wmini ab.in.c.cū cōtingat.ꝛ fo.cōpe. quas elegant ipse fundat que sequunt.

¶ Prelati inferiores epō etiā habētes collegiū licet in psonas illoꝝ ꝛ collegio iurisdictiones ꝛ iure cōi sibi vendicēt.territoriū tñ fori cōtentiosi nō habēt ꝫ tota dyocesis est territoriū epi.

¶ Ex q̄ cōclusione infert q̄ delinquētes vel contrahētes in monasterio ab.vel etiā alterius plati ipsius plati foꝝ nō sortiunt.ꝫ dūtaxat epi loci etiā si alicui seruitū rōne eidē plato subesse dicant.

¶ Delinquens in alterius parrochiam seu territoriū quo ad foꝝ pnīe illi nō subijcit etiā si delictum cadat in notorium.

¶ Abbas ciuiliter ꝛ criminaliter in monachis sibi subiectis etiā in figura iudicij iurisdictionē exercere pōt adeo q̄ loci incōmoditate nō repugnante eo p̄ termisso coram loci epo prius cōueniendi nō sit nisi talia sint crimina q̄ ꝛpōnē exposcūt.

¶ Seculares plati circa epm ꝛ criminib⁹ suoꝝ clericoꝝ etiā si ꝛpositōnem exposcūt cognoscere iudicialiter nō valent.sed ciuiliter etiā cognitionaliter in eos iurisdictionē exercere possūt eis tñ ptermissis coram ordinario loci cōueniri poterūt.

¶ Ex his duabꝰ cōclusionib⁹ infert q̄ latiorē iurisdictionē vendicāt sibi abbates in psonas monachorū q̄ seculares plati in eoꝝ subditos.

¶ Ex q̄ delicti vel cōtractus rōne secularis clericus ñ fuit iudicis sortiat foꝝ religiosus tñ coram suo ab. indifferēter ꝓueniēdus ē nisi eoꝝ lōga distātia aliud suadeat.

¶ Iurisdictōnē fori principalis dūtaxat obtinētes excōicatōnem in parrochianos.etiā indeterminate pferre nequeunt.in habētib⁹ vo iurisdi.etiam si epō inferiores existant aliud ē sentiendū.

¶ Ex qua cōclusione infert excōicatōes eē fori contētiosi ꝛ etiā actiue aliud cōpetere aliis prelatis circa episcopum.

¶ Inferiores plati institutionē beneficioꝝ ꝛ iure cōi vel priuilegio spāli simplr indulto obtinentes clericos in eiusdē institutis ꝓpt simplicem administrationē seu nō residentiā ꝛstituere queūt ac eoꝝ resignatōem recipere.secus si ex pscriptōne vel consuetudine eis instituēdi ius cōpetat nisi beneficiuꝝ pleno iure eisdē sit subiectū.

¶ Iurisdictionē cōtentiosam in psonas dūtaxat clericoꝝ alias obtinētes eā in tota dyocesi etiaꝫ extra loca ꝓpria exercere pñt.secus si habēt iurisdictionē territorio limitatam iurisdict.ꝛo pnialem etiā extra territoriū dicere possunt.

¶ Quā iurisdi. hñt castra qñ nō subijciunt ciuitati ꝛ quā iurisdic.habēt ciuitates seu eaꝝ rectores ꝛ quid ꝛ puincijs vide pulchre Bar.in.l.j.ff.ꝛ dā. infec.ꝛ in.l.nō dubiū.ff.ꝛ cap.et postlimi.re. tāgit ab.in.c.cōquestus.ꝛ fo.cōpe.in prin.

¶ Iuriditio cōpetit ecclesie ꝓtra laicos rōne sacrilegij nō solū in vi expulsiua ꝛ ablatiua sed in turbatiua pōt ergo agi cōtra laicū in foro ecclesiastico in terdicto vti possidē.vt.c.cōquestus.et ibi ab.de fo. cōpe.circa prin.vide.j.sacrilegiū cōmittit in rebus ecclesie vide.s.iudex secularis.ꝛ vide.s. forus. ver. in foro ecclesiastico.

¶ Iurisdictio eoꝝ qui ꝓsunt alicui collegio pōt ꝓrogari ꝑ.l.j.ff.ꝛ iudi.nā iurisdictio pōt progari nō solū si cōpetat ꝛ iure cōi sed etiā ex cōsuetudine et sic iure speciali.ꝛ hoc vꝰ dūmodo iudex sit ordinarius no.ab.in.c.significasti.circa prin.

¶ Iurisdictōni alicui⁹ iudicis se submittens siue in iudicio siue extra si sit pñs et acceptans nō pōt amplius penitere.sed ad rndendū pcise cōpelli pōt cuꝫ ex pñtia ꝛ acceptatōne iudicis acquisitū sit ius ipsi iudici vt.c.significasti.ꝛ fo.cōpe.nā ex quo actꝰ cōfert in iudiciū in explicandis in iudicio quis cōpellit pcise ad factū.nec sufficit soluere interesse nota. glo.in.l.filiusfami.§.pcuratorē.ff.ꝛ pcu.no. Ab.in c.significasti.s.alle.circa prin.

¶ Iurisdictionē alterius iudicis pōt quis progare ñ solū pure et ꝛ pñti vt.l.j.C.ꝛ iur.om.iud.ꝛ ff.e.l. j.sed etiā respectu futuri tpis et sub conditōne vt si nō satisfecero submitto me ꝛē.vt alle.c. significasti ꝛ fo.cōpe.ꝛ ibi ab.ij.columna.

¶ Iurisdictio nō pt progari ꝛ vna spē iurisdictōis in aliā vide.j.laicꝰ pōt in criminali.

¶ Iurisdictionē an et qñ pōt exercere iudex ꝛlicti in delinquentē fugientē vid.s.forus.ver.ꝛlinquens si repit cū se.

¶ Si inuadūtur bona clerici violentia tñ nō infertur psone licet ꝓcludat ex hoc iurisdictio iudicis ecclesiastici nō tñ cōcludit sacrilegiū no.archi.pᵒ Hugui.in.c.similiter.xvj.q.j.Ab.in.c.cū sit generale.ō fo.cōpe.ij.colū.

¶ Robur et efficatia eoꝝ que gerūtur a iudice fundant in iurisdictione q̄ si ꝛficit nihil valet qđ agit nec consensu partiū nec tpe firmant.l.priuatoꝝ.ff. ꝛ iuri.om.iu. ō off. ꝛlega.c.significātib⁹.ō cri.fal. sup eo.p̄supposita ergo vera iurisdictione valet quicquid agit etiā si iniꝝ cogat no. Pe.ꝛ ancha.in regula ea que fiunt in prin.

¶ Iurisdictio si datur alicui districtiue vt presidi vl magistratui est iudex cōpetens oīm si nemini alij ē attributa nisi ex progatione vt.l.consulta diualia. C.ꝛ testa.si iurisdictio cōcedit dinumeratiueꝫ tūc spālis ꝛrogat generaliter aut habita.C.ne fi.propa.ꝛ glo.in.l.j.ff.ꝛ offi.pfec.vr.q̄ꝝ aggregatiue. vt q̄ꝝ in eodē pcessu iungunt plures iudices ꝛ tūc vnus sine alio nō potest expedire vt in auten.vt diffe.iudi.colla.j.interdū distributiue vt cū dat iurisdictio pegrino inter pegrinos.ꝛ vrbano inter vrbanos ꝛē.et tunc quilibet sit contentus suis terminis no.Bal.in allega.auten.habita.ix.colū.

¶ Iurisdictionē plati ecclesiastici si secularis pturbat si monitus nō ꝛsistit ipo facto incurrit excōicatiōem vt est tex.in.c.nō minus.ꝛ immuni. eccle. ꝛ hoc sētit ibi Hosti.ꝛ Jo.an.qui p illū tex.dicunt q̄ hodie infiniti iudices seu rectores seculares sunt ligati qui nō solū minuere sed etiā subtrahere iurisdic.ecclesiasticā molliunt simile in.c.sciant cūcti.ō elect.li.vj.no. Ab.in.c.aduersus.ꝛ immu.eccle.iij. columna.

¶ Existēs extra territoriū licꝫ possit delegare iurisdict.quaꝫ hꝫ in habitu subdito existenti in territorio vt no.glo.in.c.nouit.ꝛ offi.deleg.non tñ ß pōt si iurisdictio in habitu adhuc sibi nō cōpetebat ideo non pōt Archi.ꝛputare officialē in dyocesi sui suffraganei sup appel.interponendis.qꝛ etiaꝫ in habitu adhuc sibi nō cōpetebat ante interpositōem appel.et sic non pōt iurisdictio ante purificatōez actꝰ extra territoriū cōmitti.vt.c.romana.de appel. li. vj. Ab.in.c.pastoralis.§.qm̄.de rescrip.pe.colū.vide.s.iudex deputatus.

¶ Iurisdictōez hꝫ eps bonoñ.relaxandi iuramētuꝫ bononiensi rōne ꝓtractꝰ vsurarū ꝛ eū pōt declarare nullū.vide.s.forus.ꝫ si.eps bononiensis.

¶ Capitulum si clericus laicum.de fo.cōpe. limitatur per ꝛcto.vt sequitur primo q̄ intelligatur vbi

ecclesia vel clericus intentat cõtra laicũ rei ven. vl' ꝛpositi vel cõsimiles actiones in quib nullo speciali priuilegio iuuat ecclia seu clericus et ita sũmã illã ꝛcre. Jo.an.in notula.7 Jo.cal.c.j. ꝛ rapto. si tñ in libello ꝓponit ꝛ oppressione vel de violẽtia seu de fraude dato q sit dubiũ qz negat in cõtrariuz ecclesiasticus tñ iudex cognoscit.xvj.q.j.in canonib.xxiij.q.iij.si quis de porentib.xij.q.ij. apostolicos.7 idẽ qñ constat rem esse ecclie qz tũc agit de turbatõne possessiõis q spectat ad iudicẽ ecclesiasticũ no. Spe.t. ꝛ cõpe.iudi.adi.§.j.ver.xxx. Item limitatur fm Bar.in.l.ex qua cũqz.ff.si quis in ius vo.nõ ie.qui dicit de qualitate expressa in q fundatur iurisditio iudicis nõ debet queri ante li. cõtest. qz q̃tũ ad legitimandũ personã iudicis nõ expedit verificari ea que ponũtur in libello vt.l. cũ quedã puella.ff. ꝛ iurisdi.om.iu.idẽ fm Bar.cõtingit ꝺ seruo volente litigare ꝛ statu suo.nã eo ipo q asserit se liber asserit psonam liberam se eẽ ad disputãdũ de libertate.7 ita est i ꝓposito qñ exceptio emergẽs respiciẽs psonã iudicis disputat de negotio principali differt cognitio post litis cõtest.nec ante excoicatur hoc vult tenere Jo.an.in addi.Spe.in ti. de cõp.iu.§.j.versi.sed pone aliquis.7 de intellectu dicti.c.si clericus.7 vide plenissime 7 notab.p Lap. i sua alleg.lix.et alleg.lxv.7 alleg.lxvj.7 alleg.lxxij.

¶ Jurisditio archidyaconi potius ex cõsuetudine q̃ ex iure iuuatur vt.c.cũ.de excessi.prel.7 ibi glo.ar. de elect.c.dudũ.de offi.archi.c.fi.de hoc videno.in c.cũ satis.de offi.archi.

¶ In legato rei alienę nõ debeꝫ extimatio de iure canonico cũ talis cã debeat p ecclesiã determinari non fm allegata.vide.j.legatũ.ver.licet.fm ius cimile.

Jus

¶ Jus ad beneficiũ vel in beneficio qñ quis dicat habere.vide.s.beneficiũ.

¶ Jus naturale seu diuinũ an est mutabile p consuetudinẽ vel ius positiuũ vide ꝛct.signãter.ab. in.c.cũ tanto.de cõsue.ij.colũ.

¶ Jus vocis dande in electione vl' in capitulo seq̃tur magis positionẽ q̃ ꝓprietatem vt in.c.consultationibus.de iure patro.7 in.c.querelam.de elect.7 in.c.cum olim.de cã pos.7 ꝓtie. Jnno.i.c.cum magna.de elec.Ab.in.c.ij.de postu.pla.iij.colũ.in pñ.

¶ Juris ordo vbi nõ reqrit nõ viciat ꝓcessus ꝓpter libelli ineptitudinẽ vide.j.libellus.

¶ Jus pñtãdi an cõpetat laico 7 an põt pscribere ꝛct.signãter Ab.in.c.q̃relã de elec.

¶ Jus pronatus an põt p laicũ pscribi.vi'.j.laic⁹.

¶ Juris ordo oz in possessorio seruari vide.j.ordo

¶ Jus pronatus ẽ meꝛ ius annexũ spũalib vt.c. quãto ꝛ iudi.sed hoc ius competit patronis ꝺ gratia.vt.c.q̃.ꝛ iure patro.no. Jnno.in.c.cũ inter.r.7 c.qñ sicut de elect. Ab.in.c.sup eo.ꝛ offi.dele.j.colũ.

¶ Jus instituẽdi an põt ptinere ex cõsuetudine inferiori epo.vide.s.institutio.

¶ Jurtũ correctio est vitanda vt.c.cuz expediat de elec.li.vj.ideo cũ videnꝫ cõtraria ꝛbet studiosus reducere ad cõcordiã exponẽdo seu supplẽdo ad ꝺ facit qñ nota.põit Bart.in extraua.ad reprimẽdã.i versi.nõ obstante no. Ab.in.c.sup questionũ de offi. dele ga.j.colũ.

¶ Jura episcopalia sunt illa de qbꝫ in.c.cõquerente ꝛ offi.ordi.7 ibi p Ab.notabiliꝫ 7 plene vbi tenet q ius subrogatum loco iuris ꝛbiti ꝛ iure cõi cõprehẽdit sub illo qñ ẽ notandũ.

¶ Juris appellatõne cõprehendit cõsuetudo not. Ab.sub rubrica ꝛ consuetu.7 ꝺ tenet Jo.an. in.c. quintauallis.de iureiurã.ad fi.7 ideo si mãdat causa ꝛcidi fm ius ꝛbet attendi etiã cõsuetudo ad ꝺ l.si fundus.ff. ꝛ euict.7 Ab.in.c.cũ venissent ꝛ eo qui mit.in pos.7 in.c.j.vt lite pen.7 in.c.licet ꝛ proba.7 in.c.ex parte.b. ꝛ foro competen.

¶ Jus tercũ qñ prius excludit ius agentis 7 an pt opponi in iudicio ꝛ iure tercũ no. Bar.in.l.j.in ff. ff.vti possidetis.7 in.l.seruũ.C. ꝛ seruis fugitiuis. et vide plene p Jo.an.in.c.mandatũ. ꝛ rescrip.7 p Ab.in.c.veniẽs ꝛ pscri.v.cclũ.

¶ Jus vocis dande si concurrat ex duplici officio seu dignitate in eadẽ psona talis psona habet duas voces ar.c.ex lris ꝛ pba.7.l.si cõsul.ff. ꝛ ado pr. nõ eñ est iuri cõtrariũ vnũ corpus diuerso iure 7 diuersis vti suffragijs maxime in realib.vt.c.pastoralis. ꝛ ꝛci.7.cle.j. ꝛ censi.idẽ ꝛ distributõib q̃tidianis.vide plene p Ab.in.c.cũ olim. ꝛ re iudi.vide.s.electio.vsi.habẽs duplicẽ vocẽ.

¶ Jus patronatus an põt cũ vniuersitate tpaliuz alienare vide.j.patron⁹.ver.q̃ patrona.

¶ Jus ex solo titulo trãsferꝛ in oib spũalib.vt.c. si tibi absenti ꝛ pbendis.li.vj.7 p Jnno.in.c.inter cetera. ꝛ pben.ita eñ tanq̃ inuisibilia 7 sine aliqua executione exteriori transferũtur 7 solo cõsensu acquirũtur.no.Ab.in.c.tuas. ꝛ spon.duo.in fi.

¶ Cessante pcto ius ciuile seruat in foro seculari et canon in suo foro vide.j.papa nõ põt tollere.

¶ Jus loci in quo causa agitat vl' vbi initus ẽ contractus vel vbi ꝛlictũ ẽ cõmissũ vel res sita est debet seruari q̃ ad ordinatõez vel ꝛcisionẽ litis vide j.lex seu consuetudo.

¶ Jus reuocãdi vnũ qñ et cui cõpetat vide.s.forus.versi.ius reuocãdi.

¶ Juri offerendi qꝺ cõpetit cõtra ꝛbitorem vel p modũ facultatis an põt ꝛbitor pscribere cõtra creditorẽ vide Bar.in.l.cũ notissimi.C. ꝛ pscrip.xxx. vel.xl.anoz.Ab.in.c.fi.§.fi.vt ij.nõ cõtest.

¶ Jus positiuũ est quasi anthidotũ ad negocia vide.j.verbũ anthidotũ.

¶ De iuribus ad iura an fiat extẽsio vide Jnno.in.c. dilecto. ꝛ offi.archi.in fi.

¶ Jus retentõis/an habet clericus pro expensis factis in beneficio ꝛ patrimonio suo vide.s.beneficiatus.

¶ Jus canonicũ pferꝛ dispotõni legali in cõcernentibꝫ piculũ aie.vide.j.lex.ver.dispositioni.

¶ Jure suo nunq̃ quis ꝛbet dimittere vti p negationẽ vel phibitõez seu p appellatõnẽ alicui⁹.C.ꝺ rei ven.l.si fundũ.no. ꝛ ma.7 obe.dilecti no. Jnno. in.c.venerabili. ꝛ censi.7 vide.s.appellatio extra/iudicialis quãtũcunq̃.7 supra excõicatio nõ fertur et.s. ꝛ fendere

¶ Jura cõia et priuilegia intꝛpretanꝫ a consuetudine loci vide.s.interpretantur.

¶ Jurtũ diuersitas 7 idẽ cõcurrentiũ augmentãt 7 multiplicãt vinculũ ꝓpter diuersitatẽ vt colligit ex.c.cũ a nobis. ꝛ testi.7.c.j. ꝛ no.ope.nunci.

¶ Jus supueniẽs actori p⁹ cepti iudiciũ habẽs vetustiorem causam iudicio sufficit vt in eadez instãtia pficiat ad cõdemnatõez aduersarij obtinẽdã vt colligit.ex.c.cũ io.heremita.§.j. ꝛ fi.instru.7 ibi ꝛ cto.cõcor.l.si rem.§.oĩs.C. ꝛ pig.act.

¶ Jus plerunq̃ statuit vt via p̃cludatur figmentis vt in.c.cũ ꝓtingat.§.ne tñ. ꝛ iureiurã.7 ibi Hosti.et in.c.quãto.§.pe.de diuor.

¶ Jus canonicũ est diuinũ.qz a diuinis scripturis extractũ est vt ptz ꝛ accu.c.qualit. ij.in prin.7 quicquid in eis papa pmulgat deus cuius vicarius seu videtur pmulgare ꝛ translat.epi.c.ij.7 potius est stãduz interꝓtationi pape q̃ magistroꝝ. ꝛ hoc no.

in.c.j.de iur.calū.no.Hosti.in.c.nimis.de iureiurā.
¶Jus accrescēdi nō habet ille qui admittit ad legatū de iure speciali cōtra voluntatē testatoꝝ vt.l. mulier.cū ibi no.p By.z p Bar.ff.de condi.z demō. et est rō.qz ius accrescēdi requirit tacitam vl'pīsum ptam voluntatem testatoris.vt.l.apud iul.§.idem iul.ff.ad trebel.et.l.si titio z meuio.ff.de lega.j.cōstat aūt q ille qui venit pter voluntatē defuncti nō hz tacitā voluntatē ipi⁹ vt no.dc.vbi.s.

Justicia

¶Si plat⁹ negligēter vel sub dissimulatōne non exequit iusticiā debet priuari dignitate sua.z vide j.prelatus tepidus.
¶Justiciam si non possum hre coram vno iudice et possum recurrere ad aliū.et vide.s.citatio.ver.si feci.
¶Contra iusticā denegantes inducit iuste bellum vide.s.bellum.
¶Justicia suffocatur p duodecim abusiones quas no.Cyprianus in li.xij.abusionē seculi que sūt hec sapiēs sine operib⁹ senex sine religione.adolescēs sine obediētia.diues sine elemosyna.femina sine pudicitia.dns sine virtute.christian⁹ cōtentiosus.pauper superbus.rex iniquus.eps negligēs.plebs sine disciplīa.pl's sine lege.no.glo.in cle.j.§.qz vo.de statu mo.de hac materia vide.j.virtus.ver.iusticia.

Sequunt additiones domini Ludo.de campis ad p̄cedentem literam.J.

Mperitia

An teneat quis de dāno dato per imperitiam no.Ab.in.c.fi.de iniurijs.

Impetratio

¶Impetrare possū p alio beneficiū et etiā priuilegium sine mādato.no.Ab.in.c.dilect⁹.vt lite ñ pē.
¶Impetre pōt superior p subditis lras sine mādato no.ab.in.e.c.
¶Impetrare an possit procurator lras sine mādato no.Ab.in.c.fi.de excep.

Incompatibile

¶An quis possit tenere vicē duoꝝ seu locuz z que sunt officia incōpatibilia.

Indebitum

¶De multiplici indebito vide ab.in.c.cleric⁹ de fideiusso.et an possit repeti solutum.
¶Vide de indebito naturali z indebito ciuili z qñ est indebitū p exposītōnē vide in.c.fi.de solu.

Inditio

¶Inditio dñi vide qualit computet in.c.inter dilectos.de fide instru.
¶Inditio an reddat instrumētū suspectuz si in eo nō apponat vide eo.c.

Indignus

¶Indign⁹ nil magis nocet eccie q indigtas electi seu p̄moti no.in.c.nihil.de elec.

Individuum

¶De individuo in.c.qñ abbas.de off.dele.

Informationes

¶Informationes an faciunt fidem inver.inq̄sitō.

Ingressus

¶Ingressus an possit aliquid exigi a canonico vel religioso p ingressu citra symoniam no.Abb.in.c. cū martinus.de consti.

Ingenium

¶Facilius instruit vnus q̄ alius qz ingenium supplet etatē in.c.officij.de elect.
¶Ingeniū supplet tempus no.Ab.in.c.sup specula.de magistris.

Inhabilis

¶An actus factus p habiles annulletur per adiūctionem inhabilium.no.ab.in.c.cum super de offi. delega.
¶Inhabilitas vel habilitas inspicitur eo tempore quo actus geritur no.Ab.in.c.consulti.de procurato.

Innocentia

¶Innocētia nocēs p̄ter innocētē multotiēs tolleratur no.ab.in.c.cū inter de excep.

Innouatum

¶Si fiat alienatio rei cōtētiose lite pendēte an reuocetur vt innouatum.

Installatio

¶Installatio debet fieri in loco solito z p̄sueto alis nō acquiritur possessio no.abb.in.c. trāsmissam de elect.
¶An installatus videat recipe possessionem in.c. ne rei.de symo.

Insignia

¶An quis possit vti insignijs dignitatis extra p̄priam p̄uinciam no.in.c.j.vt lite pendēn.
¶An quis possit sumere arma vel insignia alteri⁹ et q̄ arma z insignia pōt quis portare no.in.c.dilecta.de excessi.pla.

Intersignia

¶An debeam tradere z restituere rem tuam ei qui portat tua intersignia z an sim liberatus in.c. ex literis.de furtis.

Intitulatus

¶Intitulat⁹ intitulū sui patrimonij an possit alienare sine iuris solēnitate.c.tuis.de p̄ben.
¶Intitulare an possit rector ecclesie aliquē ad suum beneficiū in.c.postulasti.de iure patro.

Juramentum

¶Juramētū fidelitatz an etiā sit p̄stādū successori p successorē et q̄d si iurauit tibi z p successoribꝫ tuis an teneat amplius iurare successori no.ab.in.c.veritatis.de iureiuran.
¶Si iurauit alicui existēti in dignitate vl' officio et postea deponit liberor a iuramēto.
¶Quid de subdito qui p̄stat iuramentū alteri in p̄iudicium veri domini in capitulo eaz te.de iureiuran.
¶Juramētū fidelitatis in quo differt ab alio iuramento.in.c.nimis.de iureiuran.

Jurisperitus

¶Jurisperitus redarguendus ē si dubitat vbi dubitandū nō ē in.c.cū iureperitus.de elect.p ab.

Sequūtur additōnes domini Ludo.de campis ad precedentē literam.K.

Karitas

An monasteria teneant p karitatiuo subsidio sicut ecclesie seculares. vide in.c.j. de sta.regula.

Karitatiuū subsidiū pōt exigi p epm toties quoties subest necessitas i.c.cū apls.de censi.

Karitatiuū sbsidiū petēdi q̄ sit iuste cause.no.e.c.

Karitatiuum subsidiū an possint exigere prelati inferiores vide.e.c.

Et quis cognoscet cām quare apponit karitatiuum sbsidiū sit iusta cā vel ne.eo.c.

Et an possint ad dictū karitatiuū subsidiū sbditi eius epi cogi p ipm epm eo.c.

Kathedra

Quid pōt exigere p kathedratico z an possit prescribi modus soluendi z vt nihil soluat.c.cōquerēte.de offi.or.

Kathedraticū ō iure kathedratico vide.c. pastoralis.de wna.

Kathedra ñ facit mgrm ꝛ mgr kathedraz.xlj.di. nō loca.c.ffinitatis.de clericis nō residen.

Laicus

Quantūcunq religiosus nō pt auctoritatiue disponere de rebꝫ ecclesiasticis Ab.in.c.ecclesia sancte marie de consti.

Laici an possūt statuere sup rebꝫ ecclīasticis Ab. in.c.scte marie de pstī.vide.j.statutū.

Laicus an z qñ possit sacramēta ministrare late p ab.in.c.quāto de cōsue.v.colū.

Laicus pōt eē notarius z fidē facere in cau. ecclesiasticis z in actis spūalibꝫ no.in.c.qz ꝓter de elec. z in.c.sicut.ne cle.vel mo.vide.j.notarius.

Laicus nō pōt pscribere ius patronat⁹ qñ fūdat se solū sup positione.nam abilitatio certaꝝ psonarū ex cā subiecta nō debet extendi ad alias psonas in quibꝫ nō cōcurrit cā sup qua fūdat illa abilitatio ar.xvj.q.j.generaliter.z.c.cū cessante de appel. Ab.plene in.c.querelā.de elec.v.colū.

Laicus nō pōt ex cōsuetudine vēdicare ius interessendi in electōe plati.vide.s.cōsuetudo.

Laici nō sūt capaces iuris spūalis pretextu consuetudinis etiā īmemorialis vide.s.cōsue.

Laicus pt coram iudice ecclesiastico cōueniri si in puincia vel ciuitate nō est iudex secularis nec alius superior iudex laicus vel negligit iusticiā administrare in cuius defectum ecclīastic⁹ pōt adiri ē cōclusio dct.signant Ab.in.c.licet ex tenore.de fo.cōpe.z.c. significatiꝫ de offi.delega.

Laicus pōt coram ecclīastico impeti si de eo cōqueat miserabilis psona actu z habitu vt vidua pupillus pauperes vel diuturno morbo fatigat⁹ sup quibꝫ natura mouet ad miserādū vt.l.vnica.C. qñ impator inter pupi.z vidu.vbi dicit q̄ miserabilis psona est q̄ p se nō pōt cām promouere puta ꝓter defectū substantie vel alterius impotētie est cōclusio Ab.in allega.c.significantiꝫ de hoc vide etiam ab.in.c.licet ex suscepto.de fo.cōpe.

Laicus nō pōt coram ecclesiastico iudice trahi per miserabilē psonā nō tū actu z habitu vt qz masculus ē potēs vel femina cōiugata z diues nisi causa sit de foro ecclesie aut rōne cause aut psone vt.c.licz de foro compe.Ab.in allega.c.significatiꝫ. vide.j. pūlegio ecclīastico.q̄ ad forū.

Laicus coram ecclesiastico impetit p miserabilem psonā habitu licet nō actu vt est vidua et pupillus diues tūc demū cū opprimit p malefactores suos vt est tex.in.c.sup quibusdā de verbo.significatōe.z.c. ex parte.v.de foro cōpe.z sub istis cōprehēdit Innno.pegrinos quo ad res quas secū referūt z quo ad iniurias eis illatas vt.c.si quis romipetas.xxiij.q. iij.idē in libertis ecclesie z officialibꝫ suis z rusticis z sikibꝫ lxxxvij.di.quasi p totū z licet tales possunt trahere alios ad iudiciū ecclesiasticum tamē si ipsi trahuntur coram iudice seculari nō possunt illius forū declinare ad hoc dicta.l.vnica.C.qñ impe.inter pupi.z vi.facit.c.regum.xxiij.q.v.est conclusio Innno.z Ab.in dicto.c.significantiꝫ.z vide ab.in.c. j.de postu.z vide.s.aduocat⁹ datur.

Laicus trahitur coram ecclesiastico per miserabilem personam habitu tm̄ data negligentia secularis iudicis nec talis miserabilis psona in tali casu querelare te net coram superiore negligēti sed immediate pōt adire ecclīasticū ar.in.d.c.ex tenore de fo. compe.Ab.in alleg.c.significātiꝫ.z in alleg.c.ex tenore.vide.j.vidua.

Laicus pōt se ex specifice obligare ad sniaz censure apud alienū iudicē ecclīasticū ē cōclusio Ab.in.c. p.z glo.de offi.dele.iij.colū.vbi cōcludit q̄ laic⁹ pt progare iurisditionē alteri⁹ iudicis quo ad ptātem excoicandi qđ ē notādū.

Laicus licet possit eē administrator ecclie rerum in tpalibꝫ vt no.glo.in.c.j. de sindico nō tm̄ laic⁹ pt eē administrator generalis spūaliū z tpaliū eccīe.naz ꝓpt mixturā spūaliū illud offm̄ nō cadit in laicū vt c.innouatiōe.xvj.q.j.z si solū tpalia eccīe laicus administrat pōt dici calcaldus vt.c.iudicatuz.lxxxix. di.Ab.in.c.j.de sindico.

Laicus pōt eē procurator seu sindicus ad pmouendas causas etiā spūales in iudicio qr ibi nō exercet aliquā spūalitatē vt.c.j.de procura.li.vj.Ab.in.c.j.ō sindico.

Laicū pōt trahere clericus ad iudiciū ecclesiastiū cū intentādo cōditionē canonis reintegranda glo. in.c.cū dilectus q̄ me.cau.Ab.plenius in.c.cū sit generale.de fo.cōpe.

Laicus qui contraxit cum ecclesia cōsequit restitutōnē in integꝫ sicut ecclesia vide.j.restitutōem si petat ecclesia.

Laici cōuersi p se vel cū religiosis an possunt eligere plātū vel rectorē vide plene p ab.in.c.cū olim. de arbi.infi.

Laicus p viā cōpromissi nec delegatōis nō pt de cā spūali cognoscere ꝛ in clericū z laicū bñ pōt causa spūalis cū auctoritate superioris cōpromitti z pōt laicus eē assessor ecclīastici iudicis.vide.s.compromitti nō pōt in laicū.

Laicus si pretextu cōpromissi opprimat ecclīam vl iura ecclie pōt adire iudex ecclesiasticus ꝓtra eū qñ notorie cōstat de iniusticia seu oppssione vt.c.exposita de arbitris secus vbi laicus de ptāte sibi inherēte bōa fide pcessit ad aliquā sniam qz licet sit nulla vel iniq̄ debet recurri ad suū superiorē z nō ad iudicē ecclīasticū vt no.in.c.fi.de iudi.z in.c.si vnquā ō appel.z.c.significasti.de offi.dele.ab.in.d.c.exposita.

Laici licet nō sint capaces iuris eligendi nec aliorum spiritualium vt.c.mafana.z.c.sacrosancta.de elec.z.c.causam de presbi.nec in casu criminali possunt ferre testimonium contra clericum vt.c.de cetero de testi.possunt tamen super iuribus spiritualibꝫ ferre testimonium in preiudicium clericoruz vt capitulo cum olim de dolo et cōtuma.et capitulo tam literis de testi.et etiam admittuntur in testimoniū ō his que in.c.aguntur vt all.c.cum oliz. et ibi ab.j.colūna.

¶ Laico põt eps cõmittere causas ciuiles inter clericos.sed nõ criminales nec spiritales.xcvj.di.c.bene quidẽ no.glo.in.c.ij.de iudi.z hoc põt facere ipse eps idiscrete z etiã si alij clerici inueniãt idonei ad h vt cõcludit ab.in alle.c.ij.de iudi.artaꝫ tñ eps delegare causas criminales que tendũt ad sanguinis effusionẽ vbi habet iurisditionẽ tpalez in loco.vt.c. finia.vel.c.fi.ne cler.vel mona.li.vj.ỏ quo plene per Ab.in alle.c.fi.

¶ Laicus licet nõ põt esse administrator vniuersaꝫ vt yconomus in spũalibꝫ z tpalibꝫ bonoꝝ ecclie vl̃ psonaꝝ ecclesiasticaꝝ.vt.lxxxix.di.c.iudicatũ.xvj.q. vij.in noua.põt tñ esse syndicus vl̃ procurator ad vnã vel ad plures causas.nõ tñ generaliter cũ hoc nõ dicaꝫ officiũ in ecclesia.sed potius quedaz solicitudo no.archi.in alle.c.i noua.z sic generalis administratio nõ potest laico cõmitti vt sup oẽs dñet no.in.c. ij.de eta.et qua.spũalis tñ administratio põt ei cõmitti vt supiori rñdeat vt no.glo.in alle.c.iudicatũ z oẽs reddit⁹ eccie possunt laicis cõmitti.vt.c.querelam.ne plati vices suas.fortius tanq̃ minister ecclesie ne clerici abstrahanꝫ a diuinis z hoc in tpalibus ẽ cõclusio Ab.in.c.ij.de iud.iij.colũ.

¶ Laici possunt cõstitui procuratores ecclesie ad negocia mere tpalia vt ad vendendũ bona ecclie.qz hoc sunt nudi ministri.nec faciũt noie pcio ꝫ noie ecclesie q̃ de his nõ phibeꝫ.possunt etiam esse collectores obuentionũ spũaliũ cũ fructus nõ sint quid spũale cũ fructus decimaꝝ possunt laicis locari vt c.vŕa.de loca.nõ tñ possunt laici reputari officio fabrice ecclesie.qz est delegatus quodãmodo sup clericos z cura auctoritate aposto.nõ.põt hoc cõmitti vt no.Inno.in.c.ij.de eta.et qua.sed si purũ et nudũ officiũ laico cõmittiꝫ vt aliquos redditus conuerteret in fabricã ecclesie hoc nõ videꝫ phibitum est conclusio ab.in.c.ij.de iudi.iiij.colũ.

¶ Laicus nõ põt esse assessor iudicis ecclesiastici z an possit esse notarius in negocijs ecclesiasticis.z an pꝫ predicare vide no.p ab.i.c.ij.de iudi.iiij.colũ.

¶ Laic⁹ detentator rei ecclesiastice vel clericis põt coram iudice ecclie cõueniri.z est rõ qz in mala detentatõe que in dubio presumiꝫ ex quo res est ecclesie vt.c.epi.de re.eccl.nõ alienan.z ibi Inno.causatur quoddam sacrilegiũ rõe cuius eccliã iurisditionem sibi vendicat vt.c.cũ sit generale.de fo.compet.z.c. cõquestus.e.ti.z põt dici talis malefactor eccliarũ ex iniusta detentatiõe rei ecclesiastice no.Ab.in.c. si clericus laicũ.in prin.de fo.cõpe.vide tñ.s.cleric⁹ expoliatus vide.s.clericus gaudet.

¶ Laicus cõueniꝫ coram iudice ecclesiastico p clericũ si agit cõtra eũ cõditione.c.re integranda.viõ.s. forus ver.agens.

¶ Laicus licet delinquat in ecclesia nõ tñ propter hoc efficiꝫ de foro eccie vt no.Ab.in.l.si cui.ff.de accusa. ar.in.c.fi.de immu.eccles.z in.l.si quis in hoc genus C.de epis.z cle.nõ eñ habet ecclesia territorium nisi respectu clericoꝝ iõ nõ impedit se de delictis laicoꝝ etiã in ecclesia cõmissoꝝ.secus si laicus delinqꝫ set in ipsaz ecclesiã ipsam collectando vel bona ipi⁹ rapiendo no.glo.in auten.ne cõitas.C.ỏ epis.z cle. est cõclu.ab.in.c.cũ sit generale.de fo.cõpe.x.colũ.

¶ Laicus si clericũ trahit ad foꝝ secularem p cãm. vide.s.clericũ.si laicus.

¶ Laicus põt libere in causa ciuili in alienũ iudicẽ cõsentire vt no.glo.in.c.si diligenti.de fo.com.qõ ẽ verũ nisi laicus sit subiectus rõe feudi vel sit tributarius.ita q̃ sit subiectus alia rõne q̃ rõne nude iurisditõnis.no.Bar.in.l.j.§.post operis.ff.de nouo ope.nũci.z.l.j.ff.de iudic.Abb.in alle.c.si diligenti. vj.colum.

¶ Laicus põt in causa criminali in alium iudicem consentire dũmodo habet merum imperium vt no. in.l.j.C.vbi de cri.agi oportet.non enim potest fieri prorogatio ad speciem omnino diuersam. z ideo de mixto ad merum non fit prorogatio sed de mero ad merum et de mixto ad mixtum.nam si iudex nõ habet ex se similem iurisditionem non dicitur prorogatio sed noue iurisditionis collatio.nam prorogare est extendere et quod non est non potest extendi.c.penul.z glo.de offi.deleg.z.l.priuatoꝝ.de iurisdom.iu. Est tamen no.q̃ licet pars proroget iurisditionem in causa criminali in alium iudicez non impeditur iudex suus quin possit ex officio suo inquirere in casibus in quibus permittitur inquisitio vt not.Joh.an.et Fran.in.c.significasti.de foro.cõp. ab.in.c.si diligenti.eo.ti.vj.colũ.et vide eundẽ ab. in.c.significasti.eo.ti.vij.colum.z in.c.tua de or.co. iij.columna.

¶ Laicus trahens laicum in petito examine an et quando perdat causam et cui applicetur pena.vide Abb.in capitulo si diligenti.de foro compe.viij. colum.cũ sequen.

¶ Laicus cuz clerico de re spũali simul cognoscere nõ põt vide.s.cõmissum licet.

¶ Laic⁹ heres iurãtis an gaudeaꝫ coram ecclesiastico vide supra heres.

¶ Laicus nõ est de facili in epm assumendus viõ.s. eps.ver.laicus.

¶ Laicus an põt donare ecclesiaz quã de facto tenet alicui loco religioso.vide.s.donatio quaz de alia ecclesia.

¶ Laicus perturbans iurisditionẽ ecclesiasticã punitur.vt.s.iurisditõnez prelati z̃c.

¶ Laicis pauperibꝫ assignanꝫ prebende in ecclesijs vide.j.prebende.

¶ Laicus põt clericũ delinquentẽ fugientẽ impune capere vide.s.clericũ.propter delictũ.

¶ Laicus licet non potest prescribere iura spiritualia per iura vulgaria.intelligitur tamen illud in laicis habitu et professione.non in laicis conuersis q̃ possunt interesse singulis tractatibus in monasterijs vnacũ alijs qui sunt clerici.nam laici conuersi non possunt dici laici omnino.sed religiose persone ar.capitulo non dubiuz.de senten.excommu.xij.q. j.duo sunt genera.circa hoc vide capitulo ex eo.in fine.de electio.lib.vj.de hoc late per Abba.in.c.ij. de instit.

¶ Laicus possidere nec prescribere potest decimas etiam si allegetur et probetur immemorialis possessio vt.c.causam de prescrip.nisi probetur titulus ex aduerso q̃.s.habuerunt eas in feudum ante concilium lateranen.quod fuit alex.tercij anno millesimo.clxxix.vt refert Jo.an.in.c.cuz aplica.de his q̃ fi.a prelato.ex quibus dictis ipse ibi concludit et Abb.post eum q̃ potest laicus licite decimas possidere duobus concurrentibus.Primo q̃ laic⁹ possederit decimas tempore immemoriali tanq̃ vasallus ecclesie.Secundo q̃ sit fama q̃ eas possederit ante concilium als propter difficultatem probandi sepe laici priuarentur iure suo ex quo no.q̃ simplex detentatio etiam quo ad tempus immemoriale non habet vim tituli quo ad laicos in rebus ecclesie no.Joh.an.in simili.q.in capitulo.ij.de preben.li.vj.vt refert Abbas in allega.c.cum apostolica.vlti.colum.

Laus

¶ Turpe ẽ a turpibꝫ z vilibꝫ laudari.qz talis videtur a cõplicibꝫ cõmendari facit.c.magne.de voto. Ab.in.c.inq̃sitõis.de accu.§.fi.j.colũ.

Legatum

¶ Relictū sub cōditione an repetaꝛ p dictionē itē. vide.s. cōditio. ver. testatoꝛ. cū ver. se.

¶ Legata seu collata p remedio anime. ꝛ sic ꝛbent iudicari tanꝙ relicta ad pias causas vt. c. cōquestꝰ. ꝛ fo. cōpe. ꝛ. pbaꝛ in. c. pōtifex. xij. q. iij. ꝛ. c. reqsisti. ꝛ testa.

¶ Legatis mobilib ꝛ imobilib noīa ñ cōtinēt viꝰ Oldra. consilio. ccxix.

¶ Legari an pōt cōcubine vide. s. cōcubina.

¶ Legatarius an pōt occupare legatum ante aditā hereditatē sine pena vide. j. vis ver. pena.

¶ Legatuz incertū an ꝛbeat āpliari vl artari vide plene p Bal. in. l. cū virū. C. de fideicō.

Legatarius an teneꝫ rstituere heredi. qō sibi ex bñficio falcidie cōpetebat si heres illud ignorant soluit. vide. j. restituere teneꝫ legatariꝰ s.

¶ Legato rei aliene ignoꝛanter seu sciēter facto ō iure canonico nō ꝛbeꝫ eius extimatio est cōclu. ab. in sua repetitōne. c. cū esses ꝛ tes. ij. q. ꝛ fundat prīcipaliter p. c. filius. e. ti. ibi dū dicaꝫ. qz. l. ꝛi viuimꝰ ꝛc. ꝛ sic voluit mitigare rigoꝛē iuris ciuilis p equitatem canonicā que est lex dei. vt in. c. qualiter. ij. ō accu. ꝛ ī. c. nimis ꝛ iureiur. ꝛ ſm leges canonicas ꝛbent viuere oēs subiecti ecclīastice iurisditioni. c. si duobus. ꝛ appel. ꝛ iure aūt ciuili inter laicos seruanda est. l. cū alienam. C. de leg. vbi si legaꝫ res aliena cōiuncte persone debeꝫ eiꝰ extimatio. etiā si igꝛanter legatur. secus si extranee qz tūc nō nisi scienter legasset ꝛbeꝫ extimatio. rō differētie est pūmpta voluntas testatoꝛis vt no. ꝛc. in alle. l. cū alienaz. Ab. in alle. c. cuz esses. xij. colum. Est tñ no. q si quis legat rem alienā in qua hz partē aliquaz q id ad qō habet videꝫ legare ꝛ nō pꝰ ꝛ quo vide late et notab. p Barbac. in. c. pastoꝛalis. ꝛ dona.

¶ Legare ad pias causas quis phibeaꝫ ꝛ que dicāꝛ pie cause vide. j. testamentū. v. phibiti cū se.

¶ Legatū eccl̄ie si est sibi dānosum seu excedit lucrū pōt p eccl̄esiā. etiā post habitū relictū repudiare. ar. in auten. sicut. C. ꝛ sacrosan. eccle. et tenz ab bas. in. c. j. ꝛ testa. circa fi.

¶ Ubi relictū nō cōcernit vtilitatē certe pſone seu eccl̄esie. ꝛ nō est que in iudicio petere possit iudex eccl̄esiasticus seu secularis poterit tūc cōpellere ꝛbē rem exequi et officiū suū sup hoc debet impendere maxime in legatis pīs vt mandeꝫ executioni vt in auten. de eccle. ti. §. si quis edificationi. no. Ab. ō ceciliā. in. c. nos quidem. ꝛ testa.

¶ Si relictū a ꝛfuncto nō pōt ꝛputari ad vsū pium ꝛstinatū p testōrē nō efficiꝫ relictū caducū. sed ꝛbet cōmutari in aliam piam cām no. Bart. in. l. legatū. ff. ꝛ vsufruc. le. ꝛ Jo. ꝛ lig. in cle. qz contingit. ꝛ rel. ꝛmi. Est tñ no. q talis cōuersio nō debz fieri p solū epm. ß p epm et eū qui ꝛbet exeq vt colligiꝫ ex tex. c. nos quidē. ꝛ testa. vbi hoc no. ab.

¶ Relictū ad pias cās seu certe persone si non pōt ꝛputari ad vsum ꝛstinatū nunquid efficiꝫ caducum Bar. in. l. pater. §. tusculanus. ff. ꝛ lega. iij. distinguit aut relictū cōcernit piā causaz simplr ꝛ nō pſonā et tūc ꝛbet ꝛputari ad aliū pīū vsū ꝑsensu epi ꝛ heredis. vt. l. legatū. ꝛ qō ibi no. ff. ꝛ vsufruc. le. et no. in cle. qz cōtingit. ꝛ reli. ꝛmi. aut est relictū certe pſone cōtēplatōne aīe qz fuisset alie pſone relicturus ꝛ tūc ꝛficiēte illa pſona ꝛbet ad aliū pium vsum conuerti vt volūtas testatoꝛis in effectu impleatur. vt alle. l. legatum. Si vo relictū fuit factū cōtemplatōne pſone vel certi collegij nō habito respectu ad piā cām tunc ꝛficiente pſona vl collegio ipso expiꝛat legatū et remanet apud grauatū vt alle. §. tusculanus. sed si dubitaꝫ an testatoꝛ habuit respectū ad pſonam vel ad piam cām ꝛbemꝰ fauoꝛe religionis pūmere q ad piā cām potius fecerit vt in iuri. s. alle. ex quib decidit questio ſm ab. quidē simpliciter relinquit quinquaginta ricie puelle maritande. moꝛit ipsa ricia ānteq consequatur relictū. dubitaꝫ an expiret relictum vel sit conuertenduz in aliam puellam maritandam ꝛ potest dici q ex varijs cōiecturis iudex arbitrabitur an testatoꝛ habuit respectū ad animā an ad fauoꝛē illiꝰ puelle. nā si diu ei seruierat pūmptio erit q voluit eā remunerari no. Ab. in. c. nos quidem ꝛ testa. circa finem.

¶ Legata ad pias causas nō viciaꝫ ex ꝛfectu testamēti qz hereditas nō aditē ex testamento. vel qz nō fuit facta heredis īstitutio. qz ista sūt ꝛ solēnitate iuris ciuilis no. in. l. j. C. ꝛ sacrosan. ec. ꝛ in. l. ea que. C. ꝛ fideicō. Ab. in. c. iudicante ꝛ testa.

¶ Legata incerta cui ꝛbeant. Jtē qñ est optio legatarij vel heredis. vide Abbas in. c. iudicante ꝛ testa

¶ Licet ſm ius ciuile si quis ꝛlegat rē alienaz in q̄ habet aliqō ius nō ꝛbeꝫ totius rei extimatio. sed ius tm̄ quod habet testatoꝛ videꝫ legare. vt. l. si domus. §. fi. ff. ꝛ leg. j. idē si testatoꝛ legauit rez sibi pignoꝛataz. qz videꝫ legasse ius pignoris qō habebat in rem. vt no. ꝛc. in. c. filius. ꝛ testa. nam si legat rē sibi ꝛ alteri cōmunē. qz tūc dicēdo lego rem meā videꝫ ptem suam legare vt. l. serui electōne. in fi. ff. de leg. j. si tamen dicat testatoꝛ lego totā rem vl verba similia tunc ꝛbeꝫ extimatio totius vt no. Bart. in l. cū alienā. C. ꝛ leg. idē si leget rem heredis sui qō pōt. quia tunc ꝛbeꝫ res et nō extimatio. vt est tex. i l. vnū ex familia. §. si rem. ff. ꝛ lega. ij. quod latiꝰ vide p Bar. in alleg. l. cum alienam. et Bal. in. l. j. C. ꝛ sacrosanc. eccle. in hac tñ materia nō est pceendū lege seculi sed lege ꝛi. sed in lege theologica vel canonica. hoc nō est ꝛcisum. vt possit peti extimatio ergo ꝛc. ꝛ pōt esse ratio qz ille leges fouent quodāmodo lucrū odiosum heredi nec videnꝫ fundare sup equitate naturali ex quo potest trahi hec limitatio ad theoꝛicam antedictam q vbicunq ius ciuile fouet lucrum primo odiosum vel rigoꝛosum q tunc nō est seruandum tale ius ciuile in foꝛo canonico licet nō repꝛobetur pro hoc. c. dilecti. ꝛ iudi. ꝛ in. c. j. ꝛ olo. et cōtu. et est tex. si bene aduertatur in alle. c. filius. vbi hoc conclu. Ab.

¶ Legatum si est factū epō a consanguineo suo pꝛesumitur esse relictum intuitu pſone licet sit expꝛessum nomen dignitatis et sic relictū factū ab extraneo habenti administratōne pꝛesumiꝫ factuz intuitu eccl̄esie si a pꝛopinquo intuitu persone vt. c. req sisti. ꝛ testa. vbi no. Ab. et Jo. an in regula pꝛiuilegium. ꝛ re. iur. li. vj.

¶ Relictū factū eccl̄esijs vl alijs pijs locis vl habē ti administratiōnē eccl̄esie pūmitur factuz in dubio cōtemplatōne anime et sic dicitur legatum ad pias causas no. glo. in. l. si quis tritio. ff. ꝛle. ij. nota. Ab. in. c. relatū. ij. ꝛ. c. requisisti. ꝛ testa.

¶ Si legatū fit filio martini nō videꝫ relictū contemplatione patris. ß potiꝰ noīatur pr̄ cā ꝛmōstratōis ꝛ maxie qñ exponit nomē ꝓpriū filij no. Bart. in. l. cum aliquis. ꝛiure ꝛlibe. secꝰ si legeꝫ aliquid seruo alicuiꝰ qz tūc videꝫ legatū factū cōtemplatōne dñi vt alle. l. cū aliquis no. Ab. in. c. Raynuciꝰ ꝛ testa. j. colum

¶ Legatum quando est factum in aliqua specie vt puta certus fundus vel certus seruus. tunc competit rei vendicatio legatario ad petenduz legatū. secus si in genere. qz tunc nō cōpetit rei vendicatio. ß

ypotheca vel actio ex testō. vt no. in. l. j. C. ꝛe leg. et Ab. in. c. Rainaldus. ij. colū.

¶ Legatū factū vroꝛi si caste vixerit an valebit si se cūdo cōtrahat. vide. s. castitas est.

Legatus

¶ An pōt dispēsare cōtra cōstitutōem legis vl̄ pape vide qō no. ab. in. c. officij. ꝛe electi.

¶ Legatus nō pōt cōmittere causā cognoscendam simpliciter et de plano. qꝛ nō pōt iuris ordinē ꝛmittere vt no. glo. singularis in. c. fi. ꝛe heretic. li. vj. nec pōt p̄iuilegiū alteri cōcessum minuere. et glo. no. i c. pilloꝛ. ꝛe prebend. et ibi ab. et in. c. nisi spālis. ꝛe offi. leg.

¶ Legatus pōt cōciliū puinciale cōgregare no. i. c. q̄ translatiōem. ꝛe off. leg. et ibi ab.

¶ Legatoꝛ ptās ē magna de qua vide no. p Ab. in rubrica ꝛe pfirma. vti. vl̄. inuti. ⁊ p eū in. c. sup his. ꝛe fi. instru. et p Bart. in. l. phibere. ver. plane. ff. q̄ vi aut clam.

¶ Legatus cardinalis vel alius an ⁊ qñ pōt absoluere excōicatos extra curiā romanā vel extra puinciam vel aliunde venientes. vide plene p Ab. in. c. excōicatis. ꝛe offi. legati

¶ Legati an p̄nt statuta facere ⁊ an sint ꝑpetua. et actio ex tali statuto surgēs an sit annalis vel ꝑpetua seu alis tpalis. Item an legati ꝛebeant requirere consensum platoꝛ ad talia statuta facienda plene et no. p Ab. in. c. fi. ꝛe off. leg.

¶ Legati indulgentia seu p̄iuilegiū an durat ꝑpetuo vide. s. indulgentia seu p̄iuilegiū

¶ Legatus ꝛe latere ex generali ptāte recipit ptātem dispēsandi in oīb casib in quib dispensāt epi archiepi primates et pīarche ⁊ in oīb alijs p̄ter reseruatos pape. vt. c. ij. ꝛe of. le. li. vj. no. Spec. in tit. ꝛe dispens. §. sequit Ab. in. c. ex parte. ꝛe trāsla.

¶ Legat⁹ cardinalis an pōt milites creare. ⁊ an eq̄ parat̄ regib. vide. j. miles.

¶ Legatus ꝛe latere an possit vnire aliquas ecclesias sue legatōnis auctoꝛitate sua. seu vnā ecclesiaꝫ alteri cōcedere vel subijcere sicut eps. vt. c. sicut vnire ꝛe excessi. p̄la. no. ab. in. c. tua nobis. ō confir. vti. vel inuti. ⁊. c. exaīata. cū. c. se. e. ti.

¶ Legato ex latere aduenīēte suspēdunt̄ officia alioꝝ legatoꝝ. ꝛe offi. le. volēres. Hosti. in. c. mandata ꝛe presump.

¶ Legatus ꝛe latere licet possit beneficiū vacatuꝫ in certa ecclesia reseruare siue collatōni p certa pson̄a vt in. c. cum dilectus. ꝛe iur. pa. ⁊ in. c. pe. ꝛe offi. leg. li. vj. nō tñ pōt dare ius ad beneficiū vacaturū vt. c. dilectus. ꝛe pben. et ē ratō diuersitatis. qꝛ p reseruatōem nullū ius acquirit̄ pson̄e. qꝛ poterit variare legatus ⁊ alteri cōferre. seo si daret ius ad beneficiū vacatuꝫ certe pson̄e ꝛefacili captaret moꝛtē alteri⁹. no. ab. in alle. c. dilectus. circa prin.

¶ Legatus etiā ꝛe latere nō pōt venire cōtra p̄iuilegia cōcessa p papaꝫ alicui ecclesie. vt colligit ex glo. c. p illoꝝ. ꝛe preben. p hoc facit p̄m Abb ibi qꝛ etiā ꝛelegatus nō pōt p̄uidere in ecclesia numerata nisi fiat mentio ꝛe numero. vt in. c. constitut⁹. ꝛe rescrip. multo foꝛtius. nec legatus cū foꝛtioꝛ sit potestas ꝛelegati in illa cā vt. c. studuisti. ō offi. le.

¶ Legatus cardinalis pōt cōferre bñficia ꝛeuoluta ad sedē apostolicā vt colligit ex. c. venerabilis. ō pben. ⁊ ꝛe hoc vide glo. que hoc disputat et tenet in c. j. ꝛe offi. le. li. vj. ⁊ cle. si ꝛe beneficio. ꝛe preben. secus in beneficijs vacantib in curia. illa em̄ sol⁹ papa confert vt in. c. ij. ꝛe pben. lib. vj. ⁊ dicunt̄ vacare in curia p̄m ea que habenti. c. presenti. e. ti. li. vj. no. Ab. in alle. c. venerabilis. j. colum.

¶ Legatus cardinalis nō pōt venire contra statutum pape in preiudiciū p̄iuataꝝ p̄sonaꝝ maxime nō existente rationabili cā ar. cle. ne romani. ꝛe ele. ⁊ qō no. glo. in. c. fi. ꝛe heret. li. vj. vt refert Ab. in. c auctoꝛitate. ꝛe insti. in p̄in.

Legitimatio

¶ Legitimat̄ p sequēs mr̄imoniū fili⁹ naturalis vide. s. filius.

¶ Legitimare qñ dicat̄ papa cū illegitime nato vt p̄monеat̄ ad dignitatē epālē vide infra papa.

¶ Legitimari nō pōt p sequens matrimoniū fili⁹ susceptus in adulterio licet alter eoꝝ ignoret qō est ver̄ vbi nō interuenit matrimoniū ℔ si matrimoniū interuenit ⁊ ignoranter alter coniugū cōtraxit cū alio cōiugato filij inde geniti sunt legitimi et est ratō diuersitatis qꝛ p trahēs matrimoniū dat operam rei licite ideo eius ignorantis excusat. ℔ admittens vir̄ sine matrimonio dat operā rei illicite cui imputantur oīa que sequūtur etiā p̄eter suam voluntatē vt. c. tua ꝛe homi. est conclusio Jo an. Anto. et Ab. in. c. tua q̄ fi. sūt legi.

¶ Legitimum pōt se ꝓbare filius multis modis. Primo si ꝛeceat pentes suos publice cōtraxisse vt c. puenit. qui fi. sūt legi. Secōo si cōmunis opinio vicinie habet q̄ erant tanq̄ maritus ⁊ vroꝛ. ⁊ sic cōmunis opinio vicinie ꝓbat mr̄imoniū quo ad effectum legitimatōis no. glo. in alle. c. puenit. Tercio si ꝓbat q̄ pentes sui se tractabāt vt maritus ⁊ vroꝛ no. Jnno. i. c. ex parte ꝛe resti. spoli. ⁊ vide alios modos in. c. transmisse. qui fi. sūt legit. et in. l. si vicinis scientib. C. ꝛe nup. ⁊ in. l. filiū. ff. ꝛe his qui sūt sui vel alieni iuris. an aūt aduersarius ꝛebet admitti ad ꝓbandū cōtrariū vide glo. ⁊ Ab. ni allegato. c. p nenit.

¶ Legitimare pōt papa etiā quo ad tpalia i terris alienis q̄n subest maxima ⁊ ardua causa licet legitimatus recognoscat aliū dn̄m vtputa si est filius alicuius p̄incipis ⁊ sequit̄ magna fidei dilatatio. q̄a p̄pter talē causaꝫ vel aliā sil̄em poterit papa exercere iurisditionē tpalem vt est tex. in. c. p venerabileꝫ qui fi. sūt legi. ⁊ ibi Ab. viij. colum.

¶ Legitimare pōt papa etiā quo ad tpalia nō recognoscētem supioꝛē seu filios eius vt alle. c. p venerabilem. ver. insup. ⁊ Ab. vbi. s.

¶ Legitimare nō pōt papa recognoscētem supioꝛē nisi supioꝛ cōsentiat nisi velit legitimare in spūalib⁹ ꝛe filijs p̄sby. c. ij. li. vj. vel nisi velit incipe a radice matrimonij. vt. c. ranti. qui fi. sunt legi. ⁊. c. qꝛ circa. ꝛe cōsang. ⁊ affi. Jo. an. ⁊ Ab. vbi. s.

¶ Legitimare nō pōt impatoꝛ incipiendo a radice matrimonij qui ad eū non expectat. vt. c. tus. ꝛe oꝛ. cog. nec in spūalib ꝓpter ratōnes quas tāgit glo. i c. ij. ꝛe filijs p̄resby. Ab. vbi. s.

¶ Legitimare ñ possūt reges ⁊ alij p̄ncipes q̄ recoḡ scūt supioꝛē cū legittimatio sit fame restitutio ⁊ sit reseruata p̄ncipi supioꝛi. ē ꝛclu. Jo. an. ⁊ ab. vbi. s.

¶ In legitimatione ꝛebet exp̄imi qualitas vt si ē incestuosus vel adulterinus. et incestuosus simul vl̄ si legitimandus erat spurius duplicatus vt natus ex vroꝛato et vroꝛata. vt nota. in. ca. quia circa de consang. ⁊ affini. et in. l. j. ff. de nata. resti. et Jo. an. in addi. Spe. in. e. t. ver. ℔ quero. idē si legitimand⁹ habebat fratres legitimos ⁊ ꝛe his nō facit mētionem no. Jo. an. in spe. ꝛe succes. ab in testa. §. j. ver. si ex facto. est tex. in auten. qui. mo. na. effi. le. §. illō. Item requiritur q̄ legitimandus consentiat licet agnati non sint vocati nec consentiant vt not. Jo. an. et sentit Bartolus in. l. gallus. § quid si tamen. ff. ꝛe libe. et postum. et hoc verū si pater est viu⁹. vl̄

hoc dispoſuit vt ille legitimaret in auten. ite ſi qs. de natu. lib. ſed ſi pater nihil diſpoſuit op⁹ eſt vt vocent agnati quib⁹ hereditas paterna acqſita ē. ar. in. l. j. et ſi. ff. de nata. reſti. alis nō valet reſcriptuz legitimatōnis niſi princeps ex certa ſcientia hoc velit qō pōt etiā in p̄iudicio alteri⁹ vt no. in. l. ſi. C. de ſē ten. pa. Ab. vbi. ſ. ſ. colū.

¶ Si pater nō habens filios legitimos facit legitimare naturalem. etiā ſi poſt naſcat ali⁹ filius legitimus nō euanescit illa legitimatio ex quo iā fuit perfecta. Spe. et Jo. an. in. d. §. ſi ex facto. ⁊ Barto. de vul. ⁊ pupil. ſub. l. ex facto. Ab. in. d. c. p venerabilē. ſ. colum. et vide. j. priuilegiū qō hz pfectionē.

¶ Ad legitimatōnem plis ſufficit ignorātia alterius cōiugum etiā ſi ſubſit impedimentū cōiugū. requirit tñ q ignorantia ſubſit tpe ꝓceptōis filij nec ſufficit ignorātia tpe contractus matrimonij vt ē tex. in. c. ex tenore. q ſi. ſunt le. et ibi Ab. in prin.

Legitima

¶ Que dicit debitū bonoꝝ ſubſidiū que debet iure nature. licet nō poſſit fili⁹ priuari p. l. municipalem ſeu poſitiuā vt in auten. de trie. et ſemi. §. h nos et. C. quoꝝ bono. l. fi. C. de inof. teſta. l. ſancim⁹. cū iure naturali p̄ filiū alimētare teneat. p. c. ius naturale. j. di. ratio tñ quota eſt de iure poſitiuo ſeu municipali. nā ius ciuile diſtinguit ius etiā diuinū licet in totū illud tollere nō pōt vt patz in numero reſtiū in teſtamētis vt no. in. l. ſi. C. ſi cōtra ius vel vti. pu. et p Jnno. in. c. que in eccleſiaꝝ de cōſti. Oldra. in ſuo cōſi. xciij. viij. colum.

¶ Legitima nō eſt ſoboles ſi p⁹ votū cōtinētie mariti ⁊ vxoris naſcat. vide. j. votū.

¶ Legitima filij nō pōt a bonis p̄is tolli patre viuente ꝑt delictū filij. vide. j. p̄ an teneat.

¶ Legitima an ſit deducēda de ſingulis rebus teſtōris vide. ſ. fili⁹ an pōt.

Legitimus

¶ Scdm cōſuetudinē patrie ſue debet vbicunqz legitimus reputari. ar. in. c. cū olim. de cleri. cōiug. facit. l. j. de emanci. lib. et qō no. Bar. in. l. oēs popu. ff. de iuſti. ⁊ iu. ⁊ in l. cūctos pl̄os. C. de ſum. trin. ad queſtionē illā nunquid teſtamentū ſenis conditum cū tribus ſm conſuetudinē patrie habeat vires ſuas quo ad bona alibi exiſtentia et tenet q ſic no. Ab. in. alleg. c. cū olim. circa prin.

Leproſi

¶ Faciūt collegiū vide. ſ. collegiū licitū ⁊ approbatum.

¶ Leproſi nō tenētur ſoluere decimas de ꝓuēs hortis ad vſum eoꝝ ꝓpriū nec d̄ alijs ſuis q ꝓuēs ſū ptib⁹ nutriūt ⁊ p̄mittūtur hīe eccliaꝝ ⁊ preſby. vt. c. ij. de eccle. edi.

Lex

¶ Ciuilis generalis ⁊ rationalis a iure canonico deuiās debet in ſuo foro obſeruari no. in. c. cū cēs d̄ reſta. et. in. c. j. de noui. ope. nūci. Ab. vbi. ſ. viij col.

¶ Lex poſitiua ſeruanda ē in foro anime ſi nō ē peccati nutritiua qr talis lex eſt iuſta ex quo auctoritate dei eſt edita ⁊ ipſe deus videt edidiſſe p ſuos miniſtros. viij. di. quo iure. ſi aūt lex eſſet iniuſta nō ē ſeruanda in foro anime ⁊ pt ē iniuſta ex fine qr nō tendit in bonū cōe. hꝫ princeps eā edidit ꝓter ꝓpriam cupiditatez ad hoc. iiij. di. erit aūt lex. Jtem eſt iniuſta. ex auctoritate qr excedit ptātē cōdentis vl ex forma qr nō diſtribuit eque onera ſubditis ſicut debet facere bon⁹ paterfamil. ꝓter ſcandalū vl tur batōnem vitandaz debet talis lex iniuſta ſeruari d̄ b no. in. c. niſi eſſent. de preben. ad dictū Bar. i. l. vectigalia. de pub. qui dicit q iuſte fraudat gabella que iuſte nō eſt impoſita Ab. plene in. c. j. de cōſti. vide. j. papa. ver. vbi ex manda. ⁊c. vide Ab. in. c. fi. de p̄ſcrip. in prin.

¶ An veniēs cōtra legē poſitiuā peccet mortaliter Ab. plene in. c. nā cōcupiſcentiā. de conſti. et in. c. ij. de treug. et pace.

¶ Lex loquens p verba p̄ntis vel preteriti tpis an trahatur ad futura ſi det materia delinquendi vide. j. ſtatutū. a.

¶ Lex q diſponit q in teſtō requirūtur septē teſtes ⁊c. an eſt obſeruāda vide. j. teſtamētum q ꝓpr⁹ ⁊c.

¶ Lex principis ſi ē mere priuilegiatiua debz in vtro qz foro ſeruari. idē ſi eſt lex fundata ſuper naturali ratione tunc iudex eccleſiaſticus tenetur illam obſeruare non ratione legis. ſed ꝓpter iuſticiam naturalem ad hoc. l. ſcire oportet. ff. de excu. tuto. ⁊ in. c. ij. requiris. de appel. glo. j. d. capit. conſuetudo. ab bas in. c. eccleſia ſancte marie. de cōſtitutio. viij. columna.

¶ Lex inducens peccatum contra legem dei vt preſcriptio cū mala fide nō valet in aliquo foro et pōt cōpelli iudex ſecularis p eccleſiaſticū vt illā nō ſeruet. c. licet. de iureiur. li. vj. Ab. vbi. ſ.

¶ Lex ciuilis nō cōtradicens canoni ſi eſt fauorabilis eſt obſeruanda etiā quo ad clericos. c. j. de noui. ope. nunc. Abbas vbi. ſ. et notabilit p Abb. in. c. j. de in inte. reſti.

¶ Lex nō eſt aliud q ipa rō legis. vt. l. nō dubiū. C. de legi. et ibi Bal. ⁊ c. ſi. de reg. iur. li. vj. et ibi By. vnde quemadmoduz corpus regulatur ab anima ita et ipſa lex regulatur a ratione. vt. l. cum pater. §. dulciſſimi. ff. de legi. ij. Bald. in. l. ſcire. ff. de excu. tu. vbi verba legis reſtringuntur et ampliant ad limites rationis ipſius legis vt ibi et etiā ſi ratio nō ſit expreſſa in lege. tñ ex quo non pōt elici niſi vna ratio naturalis ⁊ indicatiua debet fieri extenſio ad limites illius rationis. quia preſumendum ē legiſlatorem fuiſſe motum ex ratione naturali vt no tanter ſentit glo. in. l. tale pactum. ff. de pac. Abb. in. c. ſi. de reſcrip. iij. colum. ⁊ in. c. nihil eſt. de elect. ix. columna.

¶ Lex vel ſtatutū an requirit ſcripturā Ab. in. c. ij. de poſtu. prela. iiij. colum.

¶ Lex dyoceſana et lex iuriſditionis in quo differt etiaz que cōprehenduntur ſub. l. dyoceſis. vide plene per Ab. in. c. dilectus. de offi. ordi. ⁊ in. c. auditis de preſcript.

¶ Lex non ē impoſita iuſto vt in. c. licet. de regularib⁹. xix. q. ij. due ſunt qō debet intelligi de. l. penali. non de lege iuriſditionis. fatendū tñ eſt q exercitium iuriſditionis nō competit cōtra bonos. vt. c. d̄ conſtantino. xxij. di. et glo. in cle. ad noſtram. de bere. et Jnno. in. c. paſtoralis. de offi. or. Ab. in. c. ſolite. de ma. et obe. iij. colum.

¶ Lex poſitiua et preceptiua non obligat ad preceptum ſi non fuit moribus vtentium recepta. vel ſi in deſuetudine abijt no. glo. in. c. ij. de treug. ⁊ pa. qō intellige verum ſm Abb. ibi qñ lex preceptiua nunqꝫ fuit deducta in obſeruantiam ſciente ⁊ valente legiſlatore contradicere et non contradicente talis lex non ligat nec requirit tempus ad inducēduz preſcriptionem. ſed ſufficit bīnus vel trinus actus in contrarium. ar. in capitulo legebatur. de maio. et obedi. et capitulo ita nos. xxij. q. ij. ſi vo aliqui ſeruant et aliqui non tunc non excuſantur non obſeruantes ar. c. cum iam dudum. de preben. ſed ſi ſuperior non ſcit tunc requiritur preſcriptio. xl. ānis

dūmodo sit rationabilis vt.c.fi.de consue.lex ꝙ preceptiua nō illa queat sciente supiore eius non obseruantiā 7 nō cōtradicente vt.c.cū olim de cleri.coniug.no.ab.in allega.c.ij.de treug.et pace.

¶Lex qñ apponit penā ipo facto pōt tolli contraria ꝓsuetudine.naz ex nō exigenda pena 7 ex nō vsu tollit lex no.Cy.in.l.ij.C.que sit lon.cōsue.abb.in c.ij.de treu.7 pace.

¶Lex ciuilis nō pōt impedire iuramenti obligationē vide.s.iuramētū cū dirigat.

¶Contra legē actus gestus nō valet vide.s.actus gestus.

¶Leges penales generaliter disponētes habēt locum etiam in ecclesijs 7 rebꝰ ea ex quo canones ex presse nō cōtradicunt est cōclu.ab.in.c.ecclesia sancte marie.de cōsti.7 in.c.ij.vt li.pen.ij.colū.

¶Lex noua licet nō concernat ꝓterita ꝫ tm futura vt.c.fi.de consti.nō tñ cōcernit illa futura que habēt dependētiā omnimodā a ꝓteritis.ar.c.pastoralis.§.vez.de ap.vbi ꝫ no.ab.in prin.vide tex.iuncta glo.in cle.vt hi qui de eta.7 quali.7 in cle.j.de testa.secus aūt vbi actus futurus nō est ita accessoriꝰ ad actū de ꝓterito licet habeat cū eo aliq cōformitatē 7 iste ē verus intellectus.c.cū tu.de vsur. vide s.appellatio vbicūqz.7 vide.s.appellatio vbicunqz suspendit.

¶Leges nō seruātur in terris subiectis tpali iurisditioni ecclesie vide.s.eccia ver.in terris.

¶Legis generalē dispositionē licitū est restringere p rōnē naturalem.licet rō nō sit in iure exꝓssa.vt.c. ꝓposuit.de appella.et ibi ab.j.colū.et qō ipe not.in c.suggestum.e.ti.

¶Legis verba possumus restringere p rōnez naturalem.nā allegat iusticia naturalis ad limitatiōez iuriū ꝑcedentiū.vt.l.scire oportet.§.sufficit.ff.de excu.tu.7 in.c.ij.requiris.eo.ti.in fi.Ab.in.c.vt debitus.de a ꝓpel.vlti.colū.

¶Etas nostri tpis nō patit rigorē antiquoꝝ iurium cū nobis defecerūt merita 7 virtutes corpales vt habet in.c.fraternitatis.xxxiij.di.7 p hoc dicūt quidā volētes detrahere scientie iuris q nō est propria sciētia qz scientia est incorruptibilis 7 immutabilis vt habet in.j.topicoꝝ.sed scientia iuris mutatur quotidie ergo.7c.sed dicendū q licet mutēt constitutōnes ꝑticulares.non tñ mutat ipm dicta mē seu cā finalis iuris.nā sp lex ꝓducit vt appetitus noxius sb iuris regula limitet no.in phemio decreta.finis ergo iuris est inuariabilis.Sed cōstitutiones mutant vt deseruiant fini.sp em debet eē lex rationabilis 7 sit fudata sup rōne naturali immutabili alꝰ nō est lex.j.di.consuetudo.xij.di.erit autē lex ab.in.c.nō debet.de consang.7 affi.

¶Lex qñ aliquid indulget intelligit saluo interesse pris.vide.s.interesse.

¶Leges silles sequūtur dispositionē canonū 7 sic effectu nō pōt dari cōtrarietas inter canones 7 leges qō intellige in cā spectante ad eccleſiā exemplifica in.c.vlti.de secun.nup.secus in materia indifferenti.qz tūc data cōtrarietate canō seruat in suo foro.7.l.in suo no.in regula possessor.de re.iur.li.vj.7 ab.in.c.clerici.de iud.

¶Leges potest inducere eccia ꝓ se, sed nō cōtra se vide.s.eccia legem

¶Lex seruat in foro ciuili cessante peccato vide.j. papa nō pōt tollere.

¶Lex seu cōsuetudo ad ordinatōez litis obseruat in foro vbi causa agitatur siue sit questio inter duos laicos eiusdē fori siue diuersi siue inter clericum et laicū.qz talia statuta nō cōcernūt psonā.sed causam q illi foro subijcit no.Joh.cal.i questione sua que incipit statuto caueat.7 iō si in foro ciuili pmittit instantia certo tpe vel teneat actor pstare cautionē cū hoc cōcernat ordinatōez litis.etiā clericus tenetur ad hoc idē vult Jnno.in.c.fi.de feri.Jtez si clericus litigat in foro ciuili ñ pōt appellare añ sentētiam.Jdē si laicus litigat in foro canonico pōt libere appellare est conclu.Abb.in.c.q clericꝰ.de fo. cōp.ij.colū.et in.c.fi.de feri.circa fi.

¶Lex statutū vl cōsuetudo q disponit circa formā rōne cōtractus vel delicti siue rei vel psone an debeat obseruari in foro vbi causa agitatur siue clericꝰ agat cōtra laicū.vel ecōtra in foro canonico vel seculari in ordinatorijs vel decisorijs vide plene 7 no tab.p ab.in.c.q clericus.de foro comp.7 in.c.fi.de fer.circa fi.

¶Lex canonica est in ꝓtem positiua 7 in ptē diuia ar.in.c.qualit 7 quādo de accu.in.j.7 in.c.nimis.de iureiur.7 qō ibi no.7 hoc maxie ꝓpter decretuz pōt dici q in ptē subijcit ethice.id est philosop hie morali in ptē theologie no.Jo.cal.in phemio gregoriano de quo ab.in.c.j.de iura.calū.ij.colū.

¶Legis mēs 7 intentio est attendēda vt.c.j.de iura.calū.cōcor.c.intelligētia.de ver.signi.7 vbi rō ē expressa in.l.illa restringit 7 ampliat dispositiōem l.etiā in odiosis no.By.7 Jo.an.in mercurialibus in regula certū.de reg.iur.li.vj.facit.l.nō dubiū.C de legi.7.l.cū pater.§.dulcissimis.ō leg.ij.7.l.cū mulier.ff.sol.ma.sed vbi rō nō est expressa mēs legis ꝓcipi pōt ex cōiecturis rōne naturali q potuit monere legislatorē vt no.dicit Cy.in.d.l.nō dubium ab.in.c.de iura.calū.ij.colū.7 idē ab.in.c.ad audiētiā de cl.vide.s.interpretari.

¶Legis verba debēt interptari ꝑm cōem vsuz vulgarem ad hoc qō no.Bar.in.l.oēs populi.ff.de iusti.et iu.et in phemio decreta.no ab.in.c.capellanꝰ de feriis circa prin.vide.s.interpretatio.ver.interpretatur.cū se.

¶Minime sunt mutanda que certaz interpretatōnē circa legū obseruationē sp habuerūt.l.minime. ff.de legi.et.c.cū dilectus.de consue.nec de facili discedi debet ab eo qō diu iustū et equū est.ar.in.l.rebus.ff.ō consti.princi.7 qz alꝰ sic practicatū extitit vt no.Lapus sua allegatōne.l.a qua practica recedi nō debet cū de interptatōe legis queritꝰ.l.interptatōe.ff.de legi.ab.in.c.cū ad sedez.de resti.spo.xvj. colū.

¶Dispositōi legali pfert dispositio iuris canonici in cōcernentib ꝑiculū aie no.glo.in regula possessor.de reg.iur.li.vj.facit auten.vt clerici apud ꝓpi. epis.7 in.c.sepe.de ref.spo.7 ibi Ab.j.colū.

¶Lex qñ inducit aliquā obligatōez et nō punit ō noie actōnis.tūc dat conditio ex lege no.glo.i.c.cū libez.de sepl.et in.c.si canonici.de off.or.li.vj.7 tex. in.l.vnica.ff.de cōdi.ex.l.et pleniſſime.p Cy.7 bar. in.l.ex placito.C.de rei ꝓmu.

¶Itē nunqō conditio ex.l.sit actio vel sit iudicis officiū 7 qñ cōpetat vnū 7 qñ reliquū vide notabi. p ab.in.c.sepe de resti.spo.xiij.colū.

¶Leges pēales sūt approbate p ius canonicū ar.i.c. eccia.vt lite pē.xj.q.j.qz res i eccīasticis rebꝰ seruāde sūt no.i.c.ij.ō or.cog.7.i.c.j.de w.7 ꝓtu.7 ibi ab.v. colū.

¶Lex positiua seu municipalis an pōt tollere legitimā filio debitā vide.s.legitima

¶Facit regulariter gesta ꝓtra legem sunt nulla.vt.c. vides.x.di.7.l.ij dubiū.C.de legi.7.c.q ꝓtra ius.de re. iur.li.vj.ꝫ si actus gestꝰ nō hz ꝑpetuā cām ꝓhibitōnis nō annullat talis actꝰ vt no.glo.in alle.l.non dubiū.7 in.d.c.vides.7.in.c.tua.de spon.duo. item fallit si prohibitio habet potius vim exhortationis

vt in casu.c.ad apostolicã.de regula.facit.iiij.di.§. hoc est.7 facit.l.in cõscribendo.C.de pac. Item fallit qñ phibitio principaliter fit in fauorẽ phibiti. vt in.c.debitores.de iureiuran.qz tunc actus gestꝰ cõtra legẽ nõ ãnullat vt ibi no.Ab.in alk.c.ad apo.

¶Legis extensio nõ dz fieri ad casũ silem vbi casus silis habet legẽ specialẽ in contrariũ.qz ex similitudine rõnis nõ debet induci legũ correctio no.Bar.in auten.quas actiones.C.de sacrosan.eccle.¶ vbi nõ repit.l.cõtraria bene põt lex extendi similitudinẽ rationis.et sic intelligit.l.nõ possunt.ff.de legi.et idez in statutis 7 consuetudinibꝰ p.l.de quibꝰ.ff.de legi. no.Bar.in.l.nõ dubiũ.C.de legi.no.Ab.in.c.translato.de consti.in fi.

¶Lex si nõ inuenit in casu eminẽti dz prius recurri ad simile statuti vel cõsuetudinis vt sentit Bar.in l.de quibꝰ.ff.de legi.7 Ab.in.c.trãslato.de cõsti.i fi.

¶Si cõstat de mẽte legis q intendit precipe obligat contraueniẽtẽ ad peccatũ mortale 7 de tali dicit q nõ obedierit principi cc.c.ij.de maio.7 obe.et c.qõ precipit.xiij.q.j.nã verba pceptiua legis ideo obligãt ad mortale qz restituẽdo superiori resistitur deo.xj.q.iij.qui resistit.idẽ vbi ex necessitate debet mandatũ superioris adimpleri.vnde vbũ rogo qñq ponit p pcipio fm subiectã materiã.xj.q.iij.rogo.7 ibi glo.7 sic appropriant vba.7 qñq pcipio et ponit p rogo.ita q sit verbũ exhortatiuũ.a qrio ei significato verboz ẽ recedẽdũ si de mente cõtraria disponentis constat vt.l.nõ alter.de legs.iij. notat Ab.in.c.nã cõcupiscẽtiã.de cõsti.iij.col.

¶Lex si loquit p verba equipollẽtia pceptis vt inhibemus obligat cõtraueniẽtẽ ad peccatũ mortale.nã inhibitio continz in se pceptũ no.Archi.vj. di.testamẽtum.7 Ab.vbi.§.vbi vide quid si lex loquit p verba imperatiui modi.

¶Legis verba consiliatiua vl exhortatiua vt obseruamus vl cõsulimus nõ obligãt ad peccatũ vt alle.c.q pcipit.xiij.q.j.7 idẽ si per verba cõmuniavt decerno statuo vel silia not.beatus Tho.scõa scõe clxxxvj.q.ix.7 Archid.xxvij.q.j.c.j.et in.c.vtinam lxxxvj.di.

¶Lex ciuilis vbi põt se habere ad cõmodũ et incõmodũ clericoz nõ põt dici piudicialis.iõ clericꝰ inuẽtariũ nõ cõficiens tenet vltra vires hereditatis sicut laicus.idẽ si agit contra clericũ actione cõmodati depositi empti 7 redibitoria.nã cũ iste leges ñ contradicũt canonibꝰ seruant q ad ecclias 7 ecclesiasticas psonas p hoc.c.j.de noui ope.nũ.hoc videt de mẽte Hosti.et Jo.an.in.c.j.vt li.pen.¶ habz locũ in clericis nõ tñ in eccliã que est priuilegiata no. Bar.in.l.j.C.de sacrosan.eccle.7 Bal.in.l.fi.C.de iure delib.est cõclu.Ab.in.c.eccliã sancte marie.de consti.viij.colum

¶Lex ciuilis nõ põt directe vel indirecte disponere sup mrimonio no.glo.in.c.ꝺ puellis.xxxvj.q.ij.et Frede.de senis consilio.xxxv.7 iõ nõ valet lex que raptã priuat oibꝰ bonis ipiꝰ raptoris cũ inter eos de iure canonico pmittit mrimoniuz.vt.c.cãm.de rapto.nã lex auferendo lucrũ videt intimidare mrimoniũ ex quo tradit q ois pena legalis sit sublata etiam si sit apposita fauore filioz nisi esset a pposita ex facto culposo ipsiꝰ matris vt si mater cognouit turelam filij.7 nõ petito tutore transiuit ad secundas nuptias.qz tũc punit mater 7 habet locũ lex ciuilis.ex quo etiã infert nõ valere statutum laicoz punies filiã cõtrahentem matrimoniũ sine cõsensu patris vel agnatoz vt cõcludit Jo.an.in.c.statutum.de hereti.li.vj.hoc concludit Ab.in.c.ecclesia sancte marie.de consti.x.colum.vide.j.statutum laicoz.cum se.

¶Leges sunt ancille canonũ nam et ministros ipsorum imperat eccle.de ma.7 obe.solite 7 no.Jo.an. in.c.qualiter de iudicijs et intelligo ancillas quo ad illa que cõcernunt conscientiam et regimen animarum quo ad temporalia vo vbi de peccato non agitur digniores puto.viij.di.quo iure.xcvj.di.cuz ad verum.sunt em diuinitus promulgate pro conseruatione rationalis creature cuius gratia dominus omnia cooperauit.l.in pecudum.ff.de vsuris 7 l.fi.de prescrip.lon.tem.de alto em stilo et legum elegantia non est rectus iudex qui in eis non studuit. no.Bernardus in.c.j.de noui ope.nuncia.¶Clerico agenti contra laicũ in foro seculari non obstat.l.vl statutum quo cauet q post.x.annos nullus audiatur super debito quia talis.l.vel statutũ qđ tendit ad litis decisionem non ligat clericos no.Spec.ti. de disp.aduocatorum.§.porro.versi.sed nunquid. 7 Bar.in.l.omnes populi.ff.de iusti.7 iu.7 Jo.an.ꝺ solutionibꝰ.c.fi.7 Ancha.in regula ea que fiunt de regulis iuris li.vj.7 in sua repetitõe ca.canonũ de constitu.et in.capitu.primo.de noui ope.nũciat.in fine.

¶Legi municipali nunq derogatur p nõ vsum qa forte nũq fuit in practica p mille annos nec casꝰ occurit.secus aũt si casus occurrit 7 cõtrarium practicatum est no.Jo.an.de clericis coniuga.c.Jo.7 docto.signãter Pe.de ancha.in.c.vt priuilegia.de priuilegijs.simile de his que cõpetũt p modũ facultatis nõ p modũ iuris debiti que nunq pscribunt vt no.p doct.in.l.cũ notissi.in prin.C.de pscrip.xxx.vl xl.annoz.7 Pe.vbi.§.Item lex semp loquit 7 cõtinue est in viridi obseruantia.C.de hereticis.l.arriani nõ ergo tollit simplr p nõ vsum sed p contrariũ vsum no.in.l.de quibus.ff.de legi.no.Anto.in allega.c.Jo.et archi.xxj.q.iij.§.ij.7.iiij.di.c.fi.ex quibus conclude q non vsus habet non implicitum actum contrarium dispositioni iuris nec in substãtia nec in forma.vt quia non accidit casus vel accidit sed homines non sunt vsi lege pro illo casu nec tamen fecerunt contrarium tunc non vsus nõ tollit legem vt exemplificat notabiliter.Jo.an.in allega.c.Johannes de cleri.coniu.idem no.ibi Abb. circa finem.

¶Lex cõtinentie indicta clericis exquo nõ erat de necessitate salutis nec fuit recepta a grecis p lõga tempora papa sciente 7 transgredientes non puniente illa lex eos non ligauit no.xij.di.de liberis ex quo notatur q vbicunq lex generalis recipitur in vsu a certo genere psonaz ab alio vo genere nõ recipit nõ recipiẽtes nõ peccant saltim post lõga tẽpora ad hoc.iiij.di.c.leges.7.c.erit aũt lex ex q etiã infertur q lex pceptiua tollitur si moribꝰ vtentiuz non recipiatur licet aliud sentit Hosti.in.c.j.ꝺ treu. et pace.sed illud dictum Hosti.intellige quando ẽ lex precepti inducens ex natura sui peccatum ex cõtrauentione vt qz cõcurrit cum lege diuina no.ab. in allegato capitulo cum olim.ij.col.vide.j.statue repotest ecclesia.

¶Lex superioris vbi habet cõsuetudinem communem in contrario a principio vel expost facto tollitur lex superioris maxime superiore sciente et nõ cõtradicente.quod intellige si consuetudo est alis rationabilis vt.c.fi.de consuetudine.7.iiij.di.c.leges 7 quod ibi no.sed vbi consuetudo esset irrationabilis potest vel non est communis quia aliqui seruant legem aliqui non tunc respectu non seruantium potest procedere ca.cum iam dudum de preben.§.quãdo plures sunt seruantes legem q nõ seruantes no.Abb.in allegato.c.cum iam dudum de preben.

Libellus

¶ Libellus si plures continet articulos sepatos si prius constat de vno q̄ de alio pōt iudex prius pnūciare sup illo z sup alio pcedere vt colligit ex.c. cum dilectus. de cōsue. z ibi Abb. iij. colū. vide. s. iudex. z vide Abba. plene in.c.cū inter. de iudi.

¶ Libellus z iuris ordo vbi de necessitate nō requirit non vitiat p cessus ppter libelli ineptitudinem vel iuris ordinem non seruatū vt colligit ex no. i.c. bone. ō elec. z ibi Abb. z no. in. l. vnū. ff. si cert. peta.

¶ Libellus debet iustificari p actorē si petitio fuerit facta cōtra iuris dispositionē. vide. s. actor.

¶ Libellantis intētio debet lare intelligi etiā si cō suetudo non sit pscripta. vide. s. cōsuetudo.

¶ Libellū nō ē necesse offerri vbi ipetrat rescriptū a principe sup facto ꝫ sufficit q̄ offerat rescriptuz p libello cuz ipso cōtinetur tota intētio actoris facit c. ij. de vila. vt no. Jnno. in. c. dudū. ij. de elect. et ibi Abb. in fi. dicit tamē q̄ detur aliqualis petitio et sufficit q̄ in actis faciat scribi. ego talis peto mihi iusticiam ministrari pat in tali rescripto qō vobis presento ptinet ꝛc. idem Abb. in. c. pterea. de vilat. ij. colū. quem vide.

¶ Si loco libelli tradat rescriptum originale quo nil petit lz omnia ibi clare exprimant nō sufficit ad sniam que nō ē ferenda nisi lite cōtest. de elec. dudū ij. de litis contest. c. j. quod hz vex in iudicijs plena rijs sed in summarijs vbi sufficit aliqualis petitio vt cle. sepe. de verb. signi. in actis de rescribenda vt satis est q̄ petat a iudice put in rescripto ptinetur vnde facta hac implicita petitiōe sufficit rescriptū p libello dum tm̄ pducatur originale z copia solenniter autētica in iudicio pūte parte z hoc notabiliter vult Jnno. in alle. c. dudū ꝛc. Abba. in. c. pterea. de vila. ij. colum. z Archi. ij. q. ij. offerat. z Spec. ti. de pben. §. pe. vide. s. libellū non ē necesse.

¶ Libellus est latissimi iuris z semp debet interpretari in q̄tum fieri potest vt conueniat libellātis intentioni no. in. l. si quis. ff. de iudi. z in. c. cum eccl̄ia sutrina. de cā pos. z ppie. z vide glo. in. c. pstitutus. de reli. dmi. Abb. in. c. cū venissent. de in inte. resti. et idem Abba. in. c. auditis. ō pscri. vide. s. actio si fit.

¶ Libellus pōt esse generalis in accessorijs vt peto fundū cū possessionib9 z ptinētijs suis. de hoc plene p Jnno. i. c. tāta. de excess. plat. Abb. in. c. cū venerabilis. ō excep. in prin. z in. c. cū ad sedem. ō resti. spo.

¶ Libelli oblatio vel litis cōtestatio est de substātia ordinis iudicij vt. c. vnico. de lit. cōtest. Abb. in c. cum. i. z. a. de re iudi. z in. c. examinata. de iudicijs.

¶ Libellus lz sit vnicus tm̄ si pōt comphendere mlt̄os agēdi modos quoz aliqui sūt inepti ps inepta non hz vitiare modū actum. idem in rescripto apostolico cōtinente plures grās vt subreptio in vna ñ vitiat aliquā de primo. c. ad dissolueduz. ō despon. impu. z ibi Abba. de secūdo. c. si eo tpe. de rescript. libro. vj.

¶ In libello concepto sup rei vendicatiōe nō solū venit directum ꝫ vtile no. Jnno. in. c. cetex. de iudi. in glo. z Bar. in. l. si minor. §. j. ff. de euict. z ꝫ ḡa libellus est late interp̄tandus in fauorē libellātis l. si quis intentōne. ff. de iudi. z in cle. j. ō vila. verba eni debent sumi in potiori significato. not. Abb. in c. ceterum. ō iudi. pe. colum. vbi cōcludit q̄ libellus generalis non restringit ꝫ debet late intelligi vt cōgruit iuri actoris quod no. Libellū generalē in recipe non debet exquo varij modi agēdi pōt cōpetere no. Jnnoc. in. c. ij. de ordi. cog. debet ergo iudex in tali casu cōpellere libellantē ad exprimendam in tali casu actionē seu cām agēdi ex qua possit colligi modus agendi ꝫ si generaliter sit receptus valet ar. l. fi. ℒ. de annali excep. z licet condemnatio fm illā que minorem pbationem requirit. ff. de re iudi. l. sp. concludit ergo Abba. in. c. dilecti. de iudi. q̄ si libellus est admissus sine omni expssione cause z non fuit oppositum valet pcessus ꝫ oportet q̄ postea clare pbet intentionē suā alis succumbit vt Abb. s. circa fi. z no. in. c. lre. de vila. z in. c. cū dilectus. de or. cog. ij. colū.

¶ Libellus incertus circa res que non pōt certificari vt circa vtēsilia admittit vt ar. in. l. j. §. qui autē. ff. quoz lega. z. l. que de tota. §. incerte. ff. de rei ven. z eoz que no. in. c. constitutus. de in inte. resti. Libellus non vitiat lz nō pcludat de iure cōi vel municipali. ꝫ tamen pcludit aliquo speciali etiam nō allegato dū tm̄ de eo fiat fides in processu cause vt not. i. c. ex pte. b. de fo. compe. nec valet theorica Jnno. in c. j. de officio vica. quia de principio pōt obijci pter talem libellū z reijci vt ibi sed si nō obijciat talis ē q̄ postea iustificetur in meritis cause ar. in. l. fi. ℒ. de annali excep. z Abb. in alle. c. ex pte. ij. colū. Libellus debet ee clarus z non cōtinēs aliquā obscuritatem in quo cauendū est a nimia generalitate vt c. ij. de libel. oblat. Jtem q̄ non sit alternatiuus: vt l. pōr edixit. §. q̄ aūt pōr. ff. de iudi. Jtē ne sit ꝑditionalis insti. de verb. obli. §. ex cōditionali. Jtē nec habet verbū duplex seu pregnans. de rescrip. c. fi. de reb9 du. l. si is q̄ ducēta. facit. c. pstitutus. de in inte. resti. Abb. in. c. j. de libel. obla. circa prin.

¶ Libellus exigitur necessario in causis plenarijs. no. Pau. de leaza. in cle. sepe. de verb. sig. z Antho. in. c. j. de libel. obla. hinc est q̄ ptes non pōt cōmuni cōsensu progare instantiam cause principalis vt l. properandū. ℒ. de iudi. in summarijs tm̄ est speciale vt sufficiat dare petitionē apud acta. no. Abb. in alle. c. ij. eo. ti.

¶ In libello res petita debet specificari vt euitetur obscuritas z equocatio nec tenet reus aliter rm̄dere libello vt. c. ij. de libel. obla. Jtē sufficit petere in genere si sic genus esset restrictum q̄ equiuocatio euitaretur z hoc iō qz satisfactū est mēti iuris. ar. l. certum. ff. si cert. peta. z quod no. Jnno. in. c. certificari. de sepul. als si non declaret esset ltima cā appellandi vt alle. c. ij. z ibi Abb. in prin.

¶ Libellantis iuramēto est standū sup ignorantia eoz que in libello non declarant. ff. de cōtra. empt. l. in venditionib9. z duab9. ll. sequētib9. z autentica generaliter. ℒ. de epi. z clericis. Abb. in. c. ij. de lib. obla. ij. colum.

¶ Libellum seu petitōem actoris non pōt alterare omisso qualitatum rei petite cū cōstat de corpe iusticie legatis. §. si q̄s in noīe. z quod no. i. c. significante. de rescriptis. cum ad certificatōem requirāt tm̄ iste expssiones vt no. Jnno. in. c. certificari. ō sepul. z no. q̄ tunc debēt exprimi qualitates rei quā res debita ē certa secus si incerta: vt qz debetur in genere vel sub alternatione qz tūc sufficit generaliter petere vel alternatiue. vt. l. vbi aūt. ff. de verb. obli. Abb. in alle. c. ij. de libel. obla. iij. colū.

¶ Si in libello non exprimūtur qualitates rei nec fuit a principio obiectum cōtra generalitatē libelli potest ex pbationib9 certificari res z si non certificatur infertur sentētia cōtra actorem. quia nō apparet in quo sit fienda cōdemnatio cum snīa debeat esse certa Jnsti. de actiōib9. §. curare. Abb. in alle. c. ij. de libel. obla. iij. colum.

¶ Si libellus ex alijs demonstrationib9 q̄ expressis in eo potest certificari vt quia nomen rei petite est notissimum et speciale frustra additur alia demōstratio vt. l. j. in fi. ff. de priui. uti. sentit Bart. in. l.

libellor.ff.de accu.Abb.vbi supra.

¶Libelli incertitudo quotiens scdz causaꝝ ex facto aduersarij nō potest imputari actori.sed reo q̄ eum certificare non vult no.Innocē.in.c.pstitut⁹.de in inte.resti.z Hostiē.et Abb.in.c.ij.de libel.obla.iij. columna.

¶Si in libello actor petat fructus rei debet ex pmi certa quātitas fructuuz pceptor nisi aliud veniat ex natura actōnis vt in interdicto vñ vi.no.Innoc. in.c.tanta.ō excess.pla.sed si ignorat quantitatē fructuū sufficit eos generaliter petere & postea in pcessu debet pbare certam quātitatē alꝰ non posset seq certa sntia ad hoc qō no.in.c.ex literis.de iureiuran. Abb.in.c.ij.de lib.obla.iiij.colum.

¶Libellum an possit actor emendare vel an possit eū mutare vel aliam actionē accumulare z an ex tali variatiōe vbi fieri pōt si actor cōdēnandus in expen.vide notabiliꝫ z plene p Abb.in.c.ij.de lib.obl. x.colum.cum se.

¶Libellus debet attēdi tam circa substantiā et effectum q̄ circa generalitatē pcedendi in modo concludēdi z no.in modo narrandi superflua eñ vl generaliter narrata non hñt alterare pclusionez libelli vel ipsius naturam. satis eñ est q̄ libellus sit clar⁹ circa modū concludēdi nec superflue narrata subiacent pbationi vt in.c.ex pte.b.de fo.compe.est tex.in c.litere.de dila.z ibi no.Abb.circa prin.idē notant dñi de rota dec.lxxxj.

¶In libello generalis cōclusio nō debet admitti & cū a principio reus debeat petere declaratōem ipi⁹ si non fuerit petitū procedit libellus ar.in.l.fi.C.ō annali excep.z fiet condēnatio fm actionē que minorem pdemnatōem requirit ar.ff.de reg.iuris.l.sp. et.c.inter dilectos.de fi.instru.nisi in medio litis exphationibꝫ vel quia dixit expsse appareat qualiter agere velit.ff.de iudicijs.l.si quis intētione.Innocen.z Abb.in ccapitulo cū dilectus.de or.cog.xxij. columna.

¶Libellus est largissimi iuris seu largissime interp tationis quo ad vim comphensiuā comphendit eñ oia que pñt adaptari materie deducte in iudicium: nisi expsse fuerit exceptum z sic intelligit tex.in.c.cū ecclesia sutrina.ō cā pos.z proprie.z ibi no.Abb.ij. colum.cū tñ sentētia debeat eē conformis petitioni vt.c.qualiter.de accusa.z fatuus est iudex qui pnūciat sup non petitis vt.l.fi.C.de fidecō.liber.nō debet libellus recipi generalis vt.l.fi.z quod ibi nota. C.de annali excep. qō intelligo in actionibꝫ stricti iuris qz in illis nō veniūt nisi illa tm̄ de quibꝫ notatim actum ē vt venirēt vt.l.eleganter.ff.de dolo.in iudicijs tm̄ bonefidei specialibꝫ vt in rei vendicatione z similibꝫ veniunt oia dum tm̄ possent in libello comphendi ita q̄ sint pportionabilia nature actionis in iudiciū deducte vt fructus expense z vsure &c. est eñ in hoc libellus latissimi iuris vt dixit idez in iudicibꝫ generalibus z vniuersalibꝫ veniūt eñ i his oia que comphendunt sub vniuerso nisi specialiter excipiant vt alle.c.cū ecclesia sutrina.z ibi Abb.ix. colū. vbi ex generalitate libelli pñt elici plures modi agēdi pōt z debet iudex in prīcipio interrogare actorē quā actionē velit intētare vt.c.pastoralis ō cā pos.z ppie.sed si nō interrogat z admittit libellus generalis que actio interptabitur vide nota. p Abba.in.c.ij.de ordi.cog.z in.c.dilecti.de iudicijs. z in.c.ij.de libel.obla.z.s. libellus ē largissimi.z.s. in alijs vsi.

¶Libellus nō vitiat si cōclusio pcedit narratiōem z ad rectū ordinē observandū dr prius factū narrari z postea pcludi vt.c.literas.de resti.spoliator prima columna.

¶Libell⁹ in iudicio vniuersali vt cū petit ecclia cū prinētijs suis admittit generalis idem in petitione. hereditat̄ veniūt oia que sunt in hereditate. nota Inno.in.c.eam te.de rescrip.z no.in.c.quia.v.de iudicijs.z Inno.in.c.cōquerēte.de offi.ordi.z in.c.tā ta.de excess.prela.z non solū in hac generalitate venit id quod erat apud reū tpe petitionis sed etiam tpe sentētie.ff.ō petitōe hereditatis.l.si.quo tempe idē si post sniam repiat possidere nā poterit peti executio sup illis nouiter possessis qz nūc probant ad illā rem ptinere z fiet sine litis cōtestatione sūmarie.no.Inno.in alle.c.cōquerente.z not.in.l.iiij.de peti.here.ff.z.l.si a te.de re iudi.Abb.in.c.cū ad sedem.de resti.spoli.ij.colum.z veniūt etiam ea q̄ hereditati accedūt etiā si nō fuerūt testatoris.ff.ō peti.here.l.item veniūt.Libellus incertus sup pertinētijs rei petite admittit cum prinentie sequantur rem tanq̄ accessoria vt no.de ordi.cog.cū dilectus. z sic libellus pōt esse incertus in accessorijs qō limitauerūt quādo talis est que principaliter petit que habet accessoriuz vt est ecclesia vel hospitale q̄ hñt dotes suas item qñ sunt accessoria actioni in iudicō deducte vt interdicto. vnde vi ex cui⁹ natura omīa mobilia z īmobilia ibi existētia z oia damna z interesse veniūt.l.j.§.rectissime.ff.de vi z vi ar.z vide Innocen.in.c.tanta.de excess.pla.z in.c.certificari.ō sepul.z in.c.cōquerēte.de offi.ordi.Abb.in.c.cū ad sedem.de resti.spo.iij.colū.

¶Libellus generalis an et quando admittat quā do petuntur iura episcopalia vel cum pertinentijs suis vel quando petitur ecclesia cum pertinentijs vel quando patronus petit rationem de tempora libꝰ vide plene z notabiliter p Abb.in.c. cū ad sedē de resti.spoli.

¶Libellum non compellitur actor declarare ī vniuersalibꝰ iudicijs sed secuta condemnatōne generali satis erit tempore executionis probare illud esse de pertinentijs vel de hereditate vt.c.inter dilectos in fine.de donationibus.z.c.cum venerabilis.de rel. domi.not.Abb.in alle.c.cum ad sedem.viij.colum.

¶Libell⁹ seu sententia non vitiatur licet verba propria ad substantiam materie non inferantur. nam licet incorporalia non possideantur sed quasi possideantur si tamen allegetur possessio in istis incorporalibus non propterea concludit̄ vitium vt ī capō cum olim.iij.de restituti.spoliatorū.idem in dictis testium qui quandoq̄ improprie loquitur z in alijs dispositionibus et contractibus. nam verba impropria fm substantificam materiā intelligi debent vt.l.si vino.et quod ibi no.ff.loca.Abb.notabiliter in allegato.c.olim.ij.colum.

¶Sufficit in libello narratione facta concludere generaliter vt peto mihi de predictis iusticiam fieri.Inno.in.c.ij.de ordi.cog.et etiam post conclusionem libelli debet poni illa conclusio generalis z q̄ addiciatur alia clausula que est ī vsu et peto predicta omni forma et modo et iure quibus melius possum et debeo vt ibi not.Innocen.et Abb.in capitulo vnico.de litis contesta.xv.colum.

¶Libellus non vitiat pposteratio vt si actor petat reum cogi et compelli ad predicta z condemnari z idem si primo concluserit et postea narrauit.nota. in capitulo venerabilis.de exceptio.Abb.in.c.vnico. de litis contesta.xvij.colum.

¶In libello generaliter concepto solum comprehenduntur in iure expressa nota.glo.in.c. conquerente.de offi.ordi.nisi sint subrogata in loco iuriuz debitorum de iure cōmuni vt ibi no. z per Joh.an. in.c.constitutus.de reli. domi. quandoq̄ non sunt

subrogata ꝫ veniũt accumulatiue ⁊ illa non comꝓ hendunt ⁊ ꝓcedit quod no.glo.⁊ wct.in alle.c.constitutus.idem si sunt separata vt no.in.c.cũ dilectus. ꝛarbi.no.Abb.in alle.c.cõstitutus.

¶ Libellus sufficit ꝙ sit certus ī principali licet sit incertus in accessorijs vt notãter dicit Inno.in.c. tanta.ꝛ excessi.põla.⁊ Abb.in.c.ij.ỏ libel.obla.⁊ in c.cum venerabilis.ꝛ reli.wmi.

¶ Libellus ꝓcedit.s.peto tale ius ⁊ tale⁊c.aliqbus specificatis subsecuta clausula generalis ⁊ similia. nam cõphendit hec clausula oĩa alia accessoria et silia exꝓssis vt.c.dilectꝰ.ỏ capel.mo.⁊ ibi Abb.⁊ vide latius Inno.in.c.fi.ꝛ offi.archi.

¶ Libellus iste in actione ꝓsonali ꝓcedit.s.peto talem cõpelli ad solutõem talis quantitatis mihi ꝛ debite vt.c.olim cãm.ꝛ censi.cõtra theoricam.Bar. in.l.j.C.ꝛ execu.rei iudi.qui dicit ꝙ ꝛebet petẽ eũ ꝓdemnari ⁊ postea petere vt compellat ad soluẽdũ ꝫ licet dicta opinio est magis tuta tamen libellꝰ ille non viciatur:quia tacite petit condemnatio:naz qui vult ꝓsequens videtur velle antecedẽs vt no.in c.cum.m. ꝛ cõsti.⁊ Abb.in alle.c.olim cãm.

¶ In eodem libello põt quis petere damnũ ⁊ estimationẽ iniurie vt colligit ex.c.olim.ꝛ iniu.naz lz vnũ competat ad rem familiarẽ alterꝫ ad vindictã vt.l.preto.§.si dicat.ff.ꝛ iniu.tñ vterꝙ dicit ciuiliter intentari ciuilis tñ ⁊ criminalis cumulari non pñt vt.l.interdum.ỏ pu.iudi.no. Pe.in alle.c.olim ꝛ iniu.

¶ Libellus vbi continet plures articulos sñia põt esse ꝓ parte absolutoria ⁊ pro pte condẽnatoria:vt colligit ex.c.Raynaldus.ỏ testa.ex quo infertur ꝙ põt quis approbare sñiam respectu articuli facientis ꝓ se ⁊ reprobare in articulo faciente ꝓtra se ⁊ sic põt quis appellare a sñia in eo ꝙ facit contra se ⁊ approbare quatenus facit ꝓ se.nam tot vident sententie quot sunt articuli.vt.l.etiam.ff.ꝛ mi.no. Abb. in.c.Ray.iij.colũ.

¶ Libelli verba improprianꝫ vt concludant intentionem libellãtꝭ vt est tex.iũcta.glo.in.c.cõstitutus ꝛ reli.wmi.vbi census ponit pro emphiteosi. facit quod no.in.l.si quis intẽtione.ff.ꝛ iudi.Abb.in.c. Ray.r.colum.

¶ Libellus alternatiuus admittit qñ in vtraꝫ pte alternatiue admittit intentio libellantis ne ꝓper ꝫ reddit incertus ipe reus facit.c.ex pte.ꝛ rescrip. et ꝛ elec.dudum.⁊ quod no. Innocẽ.in.c.cõstitutus ꝛ in inte.resti.⁊ Abb.in.c.ex parte.b.ꝛ fo. compe. circa prin.⁊ in.c.cum cã.ỏ emp.⁊ ven.in prin.

¶ Libellus alternatiuus non viciat quãdo talis ẽ alternatiua quenon inducit obscuritatem ⁊ ĩ qualibet pte ipius includit intentus libellantis lz non oriat eadem spes agẽdi sed diuersa ẽ ꝓclusio Abb.ĩ c.ex pte.b.ꝛ fo.cõpe.

¶ Si in libello actor narrauit resp̃iciẽtia petitoriũ ⁊ possessoriũ ⁊ ꝓcludit exꝓsse in possessorio et postea addit illam clausulam ⁊ peto mihi ꝛ pdictis iusticiam fieri ⁊c.poterit postea sup petitorio pbatiões inducere: qr ista clausula generalis põt complecti vtrũqꝫ ꝛ quo in narratõne fuit facta mentio.ỏ ele. in genesi.⁊ vt verba aliquid operẽt ꝛ priui.si papa. li.vj.nam talia sunt subiecta qualia pdicata pmittunt.c.inter dilectos.§.ceterũ.ỏ fi.instru.Abba.in c.cum dilectus.ꝛ or.cog.xxij.colũ.

¶ Si in libello ex narratione facti pñt elici plures actiones quaꝫ quedam sũt apte alie vo inepte ⁊ cõcludit ineptã subiecta illa clausula generali ꝛ predictis peto mihi iusticiam fieri ⁊c. qꝫ libellus ñ põt reiici tanꝫ ineptus ⁊ põt pbatio induci super acta actione ne bis idẽ repeti videat ⁊ vt faueam⁹ actori in prin.iuxta no.in.c.cũ ad sedẽ.ꝛ resti.spo.Abb.i alle.c.cũ dilectus.xxij.colum.

¶ In interdicto vnde vi non ẽ necessaria ꝓclusio ꝫ satis est narrare spoliatõem ꝓ hoc.j.q.iij.qr presumatus quod est ver in his in quib iudex supplet ex officõ.nã vtilitatẽ puatã iudex regularit ñ supplet nor.Inno.in.c.ad nrm.ꝛ iureiu.⁊ in.l.iij.§.ỏ aũt iudicium.ff.ꝛ dam.infec.⁊ quod no.in.c.bone.j.de postu.prela.⁊.c.oblate.ꝛ appel.⁊.c.j.ꝛ cõuer.prin. si em videt iudex quem spoliatum beneficio suo:et aliũ ibidem intrusum satis põt et ꝛebet ꝓpter periculum aiaꝫ supplere ex officio suo.ꝛ offi.ordi.c. ordinarij.li.vj.vtile tamẽ est vt semp fiat ꝓclusio.no. Abb.in.c.lris.ꝛ resti.spo.in prin.vide.s.iudex põt supplere.

¶ Libellus non extendit ad iudicium proprietatis etiam si in possessorio fiat narratio proprietatis:et licet verba cõcurrentia ꝓprietatem non verificẽtur sufficit ꝓbare possessionem dum tñ cõcludat ad restitutionẽ vt.c.ex parte.ꝛ fo.cõpe.vbi late ꝓ Abb. ⁊ in.c.ex pte.ꝛ rescri.j.colũ.

¶ Ubi in libello vti possidetis narrat ꝓprietas nõ põt pnunciari sup proprietate nisi modus ꝓcludendi hoc habeat. qr in sentẽtiando concludẽdi modꝰ non narrãdi ꝛebet attẽdi vt in.c.licet causã.v.nos cognoscẽtes.ꝛ pba.⁊ ibi wcto.

¶ Libellus non requirit super exceptõne dilatoria nec litis contestatio seu iuramentum calumnie no. in.c.prudentiã.§.sexta.ꝛ offi.ꝛle.

¶ Libellus alternatiuus tũc admittit qñ quis non põt certificari qr ꝛpendet certificatio ex pte alterius ⁊ hoc ꝓbat tex.in.c.constitutus.ꝛ in inte.rest. ⁊ ibi ꝓ Inno.⁊.l.qꝫ autem.ff.ꝛ legi.no. Abba.in.c. cum contingat.ꝛ offi.ꝛle.circa fi.⁊ in alle.c.constitutus.ꝓ Abb.

¶ Libellũ põt et ꝛebet iudex ex officio suo lacerare ꝓpter eius ineptitudinẽ vide.s.iudex ꝛebet ex offõ. ⁊ vsi.iudex põt ex officio suo libellũ ⁊c.⁊.c.j.de offi. iudi.⁊.l.j.ff.ꝛ offi.assessoris.

¶ Libelli oblatio et litis ꝓtestatio:an requiratur ĩ causa appellationis.vide no.per Abb.in.c.ꝓ tuas. ꝛ appell.

¶ Fundãs se ĩ libello sup certa qualitate illã oportet ꝓbare vide.j.ꝓbatio.v.fundãs se.

¶ An ꝓtenta in libello videat quis confiteri: vide s.ꝓfiteri quis videtur.

¶ De ineptitudine libelli põt opponi ꝓ reu:etiã si libellũ susceꝑit in quacũqꝫ pte litis etiam post sententiã vide.j.reus susciꝑies.

¶ Libellus etiã si sit ineptus si liquet iudici ꝛ meritis cãe pnũciabit diffinitiue ꝫ si non liquet ⁊ apparet libellũ esse ineptũ aut actio seu intẽtio pnũciabit interlocutorie absoluẽdo ab instãtia iudicij ⁊ ireꝫ poterit ꝛ nouo iudicium inchoari etiã ꝛle gati.no.glo.in.l.ꝑerandũ.§.⁊ si quidẽ.C.ꝛ iudi. no.Bar.in.l.tricia.ff.ỏ accu.Abb.in.c.examata.de iudi.in fi.

¶ Narratio ꝓprietatis in libello sup possessorio nõ ampliat vires libelli nec grauat libellantẽ ad ꝓbãdum ꝓprietatem etiã si hoc exꝓssit in rescripto ꝛlegatorio nec admittit ꝓtem aduersam ad ꝓponẽdu aliqd ꝓcernẽs ꝓprietatẽ vt ẽ tex.in.c.ex pte.b.ỏ fo. cõpe.⁊ ibi Abb.circa prin.cõcor.c. ꝙquestus. eo.ti. c.licet.ꝛ pba.ꝛbet ergo libellus attẽdi circa modum cõcludendi nõ circa modũ narrãdi⁊ idẽ in rescripto vt alle.c.ex pte.⁊ Frede.ꝑsi.xxij.

¶ Libellꝰ nec scriptura nõ requirit in modicis ⁊ vt lib causis.c.si quis cũ clerico.xj.q.j.⁊ autẽ.nisi breuiores.C.ꝛ sen.ex peri.reci.⁊ q̃ dicat cã vilis relinquit arbitrio iudicãtis ꝓsideratis qualitatib ꝙso-

narum vt no.glo.in.c.fi.de re iudi.li.vj.et Bart.in alle.auten.nisi breuiores. vl dicit vilis cā si plus expenderet in litigādo q̄ eēt id quod petit no.Bart. in.l.medietatis.C.de anno.7 tribu. Abb.in.c.j.de libel.obla.vij.colum.

¶ Libellus non debet dari si petit sentētia executioni mandari manumilitari alis non eēt litiū finis: 7 finis vnius litis esset alterius principiū. C.de re. cre.l.si quis.7 ō fruc.7 li.expen.l.terminato. Inno. 7 Abb.in.c.j.de libel.obla.

¶ Libellus non ē necessarius in notoriis de iureiu. ad nostrā.7.c.quoniā.de fi.presby. Innoc.7 Abb.i alle.c.j.eo.ti.

¶ Libellus pōt remitti a ptibus: nam possunt int se cōuenire q̄ iudex non in figura iudicij sed de plano ex officio veritatem audiat et inquirat et fm q̄ inuenerit iudicet 7 sic intelligitur. C.de priui.sco.l. quoties.in fi.li.xij.et auten.vt differen.iudi.§.si vo cōtingerit.col.ix.7 quod no.de arbi.cū tpe. non eni posset fieri ex conuentione ptium q̄ libello omisso snīam daret non erit snīa dictum taliū: ß dabit tūc iudex quoddā mandatū fm q̄ sibi videbit.not.glo. in.c.fi.de re iudi.li.vj.Abb.in.c.j.ō lib.ob.pe.colū. 7 in fine.

¶ Libelli materiaz in reali seu psonali 7 in vniuersali iudicio vel generali 7 si actuz fuerit ad vnā speciem tm̄ 7 agens succubuit vel si egit alternatiue vl sub diiūctione poterit iterū agere videno.p Abb.i c.ij.de libel.obla.

¶ In libello lz cā petendi sit apponēda tm̄ si omittatur non vitiat libellus nisi apponatur vide supra causa petendi.

¶ Stat narratis in libello cōtra libellantē vt.l.cū pcium.C.de lib.causa.7.c.examinata.ō iuō. Inno. in.c.j.de offi.vica.Abb.in.c.fi.de libel.obla.

¶ Libellus est lacerādus p iudicem qn̄ exceptio peremptoria ē notoria vide.s.exceptio peremptoria que est notoria.

¶ Libellus in die feriata in qualibet cā etiam ciuili pōt offerri vt ē tex.in.l.miles.§.sexaginta.ff.ō accusa.7 ibi Bar.q̄ indistincte.hoc tenet 7 Abb.i.c.pterea.de dila.iij.colū.7 in.c.fi.de iudi.

¶ Inferior circa papā nō hz ptātem vltra vires libelli vide.s.pfessio.v.si reus.

¶ Vbi cōstat de defectu iuris agēdi debet iudex lacerare libellū.no. Inno.in.c.j.de offi.vica.7 not.in c.pastoralis.de cā pos.7 ppria.

¶ Libellum si actor in iudicio proponat petēdo rez aliquā vel iura aliqua vel aliquē sibi obligatuz sed non pbauit si tm̄ super eodez libello reus pbauit ō iure suo solū absoluit ab instātia actoris ß nō pnūciatur pro eo ac si egisset nam sup eadē instātia alius iudex circa papam non pōt pnunciare vltra ptēta in libello etiaz in cā bnficiali vt notāter sentit Cōpostellanus 7 Jo.an.in.c.mandatū.de rescrip.inferior tm̄ a papa i eadē instātia debet iudicare fm vires libelli sed postmodū pōt ex officio pcedere ī his in quib vertit periculū aīe. est cōclusio Hostien.et Abb.in.c.ex pquestione.de resti.spo.cōtra Inno.7 Johā.de lig.7 Anto.vide.s.confessio.v.si reus.

¶ Libellus pōt in iudicio concipi si peto talē rem 7 si cōtradixeris mihi peto talem penā ar.C.locati.l. pductores. 7 hoc propter lites diminuendas vt.c. Raynaldus.de testa.vbi hoc tenet glo.

¶ In libello ppostera petitio non admittit et qui se in allegatione cōtrarioꝝ plicat repellit ab vtroq̄: nam frustratorio iudicio nō debemus vti ne inuanū litiget qō exemplificat vt in.l.vt debitū.C.de actōnib hereditarij.

¶ Libellus pcedit sic: dico snīam nullam ß si appareat aliqua peto ecclesiam restitui tanq̄ lesaz: vt.c. cū olim.ij.de priui.v.tandem. cōtraria ergo remedia recissoria ponūtur sub cōditione cū nulla.s.nullitas 7 restitutio cōcordat.c.cōstitutus. de in integrū. Itē nullitas 7 appellatio. de appella.dilecto. Item diuum vel quasi.c. Abbate sane.ō re iudi.li. vj.7 vide in speculo de sen.plati.§.iuxta.v.sed nunquid talis libellus vt refert Pe.de ancha.in alle.c. cum olim.

¶ Libellus pōt offerri iudici etiā absēte pte: vt no. in.c.j.de libel.oblati.7 in.l.miles.§.sexaginta.ff.de adul.7 iō non est de acti.iudicij vt no.dc.in.c.quoniam.de pba.

¶ In libello verba illa saluo iure addēdi dc.nihil opantur: qz nihilominus poterit actor addere vel minuere in libello vsq̄ ad litis cōtestatōnem.C.de ede n.edita actio ponūtur tm̄ hec verba ad cautelā quādoq̄ argu.insti.de actionib.§.si minus.7 in.c. inter dilectos.de fi.instru.7 ibi glo.7 Inno.7 Host.

¶ Quādo agit ex vendito libellus 7 snīa debēt concludere vt res vacua 7 litera tradat et expedita a q̄ buscunq̄ creditoribus vt colligit ex.c.cū Johannes heremita. de fi.instru.§.j.7 ibi dct.pro hoc tex.i.l. ij.§ j.ff.de act. emp. 7 ven.lz non pōt compelli pcise ad rem tradēdam qn̄ non hz facultatem rem restituēdi vt in.l.exēdito.§.j.ff.de acti.emp.vide.j.ven ditor compellit.

¶ Libellū famosum faciēs psumit prauo aīo fecisse 7 punit vide.j.psumit malum.

¶ Libellus si cōtinet plura capitula an valeat sententia p parte lata vide.j.snīa.v.an si libellus.

¶ Sentētia lata sup libello inepto ē nulla ipo iure vide.j.snīa lata.

¶ Libellum poteris saluare a cōtrarietate dico cō tractū nullū 7 peto illū cassari naz lz qō nullū ē nō potest amplius cassari intelligit tm̄ inq̄tuz de facto pcessit facit qō no.in.c.accedēs.j.vt lite non cōtest. no.Abba.in.c.si quis presbyteroꝝ. de re. eccle.non alie.ij.colū.

¶ Libellū vbi de necessario nō pcludit cōtra reum debet imediate p iudicē reiici not. Innoc.in.c.j.de offi.vica.7 colligit ex.c.j.de deposi.vbi no.Abb. prima columna.

¶ Libelli ineptitudo pōt opponi post snīam quod intelligo qn̄ est talis ineptitudo q̄ nō cōcludit ius agendi.nec sup eo pōt certa snīa formari secus qn̄ libellus eēt ineptus ex nimia generalitate vt legitur 7 no.in.c.Abbate sane.de re iudi.li.vj.no. Abb.i.c. cum dilecti.de emp.7 ven.j.colū.

¶ Libellus ex pte mulieris ptra possidentem bona mariti sibi p dote obligata pōt formari alternatiue videlicet petēdo bona illa sibi tradi vel q̄ possessor sibi satisfaciat p dotē: vt colligit ex ter.c.ex lris. de pigno.ex quo infert q̄ qn̄ vnū est in obligatōne 7 aliud in facultate soluēdi non vitiat libellus si ambo deducūtur i libello alternatiue no. Abb.in alle. c.ex literis.j.colū.

¶ Licet certa actio cōpetat actori que clare colligitur ex narratis in libello nō vitiat libellus si in conclusione petit sibi subueniri iudicis officio qz debz intelligi de iudicis officio mercēnario actioni debite deseruiēti vt colligit fm Abb.in alle.c.ex lris. de pigno.vide.j.snīa saluat.

Liber

¶ Liber decretoꝝ lz sit approbatus sicut dicta alterius doctoris vt plene hr̄ in glosis decreti maxime i sūmis.7 idē dicit Joh.an.de dictis mgri snīarū: vt no.in.c.debitū.de biga.nō tm̄ liber iste hz auctoritatē sicut alia iuris canonici vel ciuil volūina.ē ergo

approbatus liber ille quo ad dicta sanctoꝝ ꝛ romanoꝝ pontificū nō tamen quo ad dicta Gratiani dicta ergo ibi posita nō faciūt indubitataz fidem fm Joh.an.in.c.ij.ɼ rescrip.in fi. tenet tū ibi Abb. q exquo ille liber a mltis annis citra fuit lect⁹ i schol ꝛ ipius dicta cōiter recepta sūt hodie tacite approbata ꝛ p cōsequēs recipienda sicut in siki no. Bart. in.l.j.ff.si cert.peta.ó dictis hypocratis aristotelis ꝛ alioꝝ medicoꝝ quod ē notandū.

¶ Libris mercatoꝝ an sit credendū vide.s. pfessio.

¶ Libro censuali antiq alicuius ecclesie credit dūmodo repiat ꝛ conseruet in loco non suspecto no.in c.ad audientiam.ɼ pscrip.ꝛ Abb.in.c.cū causā. de pba.quē vide ꝛ Bar.in.l.j.ff.si cer.peta.ꝛ auten.ad hoc.ɼ fi.instru.

¶ Liber feudoꝝ est approbatus p rōnes quas elegantissime allegat Jo.an.in.c.ij.ɼ feudis.idē ɼ libro ɼcretoꝝ vt ipe no.in.c.ij.ɼ rescrip.

¶ Item nota q qnqz reprobatur Gratian⁹ vt ptz ij.q.iij.hic colligit in glo que dicit q ibi mentit⁹ fuit Gratianus.

¶ Liber ɼcretoꝝ fuit compositus anno dñi millesimo.cl.vt no.glo.in.§.in forma.in fine.ij.q.vj.

¶ Libri ɼcretoꝝ prima rubrica fuit facta p Gratianū alie aūt rubrice sunt sūmaria textuū ꝛ fuerūt facte p quendam discipuluz gratiani qui vocabat quota palea no.Jo.an.in additionib.Spec.ti.de disputationib et alleg.§.si ad finē.qui quidē quota palea fecit paleas in dicto libro contētas q̄s gratianus nō viderat no.Gali.sup rubrica ɼ ver.obt.

¶ Liber feudoꝝ exquo legit cōiter in studijs ꝛ illi⁹ dicta ab olim fuerunt recepta sicut libri Galieni ꝛ hypocratis ꝛ similiū vt no.Bart.in.l.j.ff.si cer.pet. videt approbatus sicut alie leges imꝑatoꝝ. hoc cōcludit Abb.post Jo.an.in.c.fi.ɼ feudis.

¶ Libri ecclesie ad diuinū cultū ɼputari licet non benedicant vt ibi no.glo.benedicit tamē liber missalis vt patet in pastorali.no.Abb.in.c.j.ɼ pig.circa principiū.

¶ Liber pōtificalis est approbatus in eccl'a vt no. in.c.miramur.ɼ ser.non ordi. no. Abb.in.c.clerici officia.ɼ vi.ꝛ ho.cleri.iiij.colum.

Licentia

¶ Licentia seu indulgētia semel concessa non expirat p mortem cōcedētis no. Jnno.in.c.q transactionib.in fi.ɼ offi.ɼle.quod vez etiam si sit cōcessa sine cause cognitōne vt no.Abb.in.c.pe.ɼ cleri.nō resi.vbi ꝓcludit q platus qui semel concessit licentiam eūdi ad studiū nō potest eā exp̄sse revocare nec etiam p mortē no.glo.in.c.cum ex eo.ɼ vila. libro.vj.

¶ Cum licentia plati potest bnficiatus licite transire etiā morandi cā ad aliam dyocesim lz beneficiū suū exigat residentiā vt innuit a cōtrario sensu i.c. fi.ɼ cleri.non resi.quod limitat ibi Abb. verum si licentia sit cōcessa ex causa nam sine cā hoc epūs facere non pōt vt ipe Abb.no.i.c.pe.eo.ti. Jtez q absens ɼseruiat p vicariū q procedit vbi beneficium haberet solum vnū rectorem non em̄ ɼbet interim eccl'a carere mistroꝝ suffragio vt.c.cū adeo. de electione.li.vj.no.Abb.in alle.c.fi.

¶ Licentia in solennitate alicuius actus quo tēpe ɼbeat interuenire vide.s.alienatio.v.in alienatione seu actu.

Lis

¶ Litis cōtestatio cum sit non requirit illa v̄ba respondeo aio cōtestandi quia in dubio ɼbet talanimus p̄sumi exquo respondet ad libellū nisi protesta tio fiat in cōtrariū vt no. Jnno.in.c.cum.m.ɼ cōsti.ꝛ no. Jo.an.in.c.dudū.ij.ɼ elec.ꝛ ibi Abb.

¶ Litis cōtestatio non fit si reus confiteꝛ p⁹ citationem ꝛ ante libelli oblationez quia vbi non p̄cessit petitio non pōt dici cōtestatio vt.c.dudū.ij.ɼ cle. ꝛ ibi Abb.xiij.colum.ꝛ vide glo. notabilē ad hoc i l.si reum.ff.ɼ pcurat.ꝛ iō si vis cuitare sniam vade ilico post citatōem ꝛ offeras ɼbitū ꝑ tūc fit p̄ceptū vt soluas ad certū terminū vt no. Abb.vbi.s.ꝛ i.c. puenit.ij.ɼ app.

¶ Lite non cōtestata an ꝛ quādo potest pceđi in cā criminali vel ciuili ɼ iure canonico vel ciuili cōtra absentem vel contumacem ad testium receptōnem vel ad diffinitiuam sniam vide no.p Abb.in.c.veritatis.ɼ w.ꝛ ptu.

¶ Litis cōtestatio in iudicio facta p aduocatū p̄sente clientulo et nō cōtradicēte valet vt ē tex.in.c. cum causam.ɼ appella.ꝛ no. Abb.i.c.pastoralis.ó iudicijs.

¶ Licet litis cōtestatio sit terminus exclusiuus dilatoriaꝝ vt in.c.inter monasteriū. ɼ re iudi.ꝛ l.exceptione.ꝛ quod ibi no.ɼ except.C. sed qñ negatur petitū simul ꝛ negat iurisditio non videt q̄s negaē aio litis cōtestādi ꝑ iudiciū ɼclinādi quod ē notādum.idem si reus negat in iudicio ptestando q nō itēdit litē ptestari:ꝛ quātū valeat ista ptestatō no. i.c.vnico.ɼ litis cōtesta.ꝛ in.c.cuz.m.ferrariē.ó cōsti. Abb.in.c.si clericus laicū.ɼ fo.cōpe.in fi.

¶ Lite nō cōtestata an ꝛ qñ testes recipiantur vide j.testes vt pñt.cum se.

¶ Litis cōtestatio an ꝛ qñ requirat in inq̄sitōe vitę s.inquisitio an ꝛ qñ.

¶ Litis cōtestatio inducit p hec verba dubito q ꝑ res ptineat ad te no. Bar.in.l.si ɼbitoꝛ.ff.ɼ petit. here.ꝛ Abb.in.c.vnico ɼ litis cōtest.colū.fi.

¶ Litis cōtestatio ɼbet in appellationis cā fieri lz i prima instātia sup causa principali sit facta si tamē nō fiat in cā appellatōnis cōtestatio nō ꝓpterea vitiat pcessus no.glo.in.c.Raynald⁹.ɼ testa.quā approbāt ibi ɼcto.

¶ Litis exordiuz sit p litis ptest.alia autē que p̄cedunt sunt ordinamēta ad inchoandū litē glo.ꝛ w cto.in.c.sup questionū.§.j.ɼ offi.ɼle.

¶ Lite pendente sup validitate priuilegij nō ɼbet interdici vsus possessiōis vide.j.possessionis vsus.

¶ Lite pendēte attētata an revocent. vide.s.attētata lite pendēte.

¶ Lite pendēte sup cōiugio an possit in prima instantia vel secūda vel añ sniam interdici.carnale cōmertiū.vide notabiliter in.c.ij.vt lite pen.

¶ Litis pendētia an pōt per priuilegiū nouiter impetratū p̄iudicari vide.j.priuilegiū.v.p priuilegiū

¶ Litis ꝓrestatio an ꝛ qñ est faciēda in cā appellationis vide glo.ꝛ Abb.in.c.p tuas.ɼ appella.

¶ Lite pendēte cōtra ꝓtumacē potest alia lis cozā alio iudice sup eodem ɼlicto vel facto cōtra eū inchoari no. Bart.in.l.ceptum.ff.ɼ iudicijs.nec pōt impediri cōtumax secūdam instātiaz etiā si sit p̄sto satis dare ꝛ cōtumatiā purgare.no.Bart.i.l.q̄uis. ff.ó dam.infec.imo primo iudice iusticiā admīstrare negligēte pōt lis cozā superiore ichoari vt ibi ꝛ qō plus ē etiā lata sniа cōtra cōtumacem pōt noua lis inchoari cozā alio iudice no.Bar.in.l.sepulchri.ff. ɼ sepul.viola.ꝛ si ferant snie cōtrarie valet pma sentētia no.Abba.in.c.cū.m.ɼ cōsti.in fi.vide.s.ꝓtumax in primo iudicio.

¶ Lite cōclusa an exceptio ɼ nouo admittat:vide s.exceptie si oriat.

¶ Nō sufficit quē scire litē motā ad hoc vt sibi i iure suo fiat p̄iudiciū nisi sciat ius sibi i illa re ꝓpetere

no. Jnno.in.c.suborta. de re iudi.facit qꝫ ignorans nō videt ꝓsentire.l.si mulier.ff.de inoffi.testa. Abb. in.c.quis. de re iudi.iiij.colū.

Litis decisio prorogat seu dilatat ꝑ subterfugia z cauillatōes pris aduerse natura nāq; cauillatō nis ē vt ab euidēter veris ꝑ breuissimas mutatiōes disputatio ad ea que euidēter falsa sunt ꝓducatur vt dicit rex.in.l.ea est natura.ff.de regu.iu.z.c. venerabil'.de iudi.z ibi Abb.in prin. Quo ad litis decisionē seu ordinatōem an debet seruari for? vbi causa agitat vide.s.lex seu consuetudo.

Limites

Limites qualiter ꝓbant' vide.s.fines.z.j.prescriptio.v.lz limites.cū se.

Litigiosa

Litigiosa res lz non potest vendi post ꝙstionez in iudicio vt.l.ij.C. de litigiosis.actio tamen ꝑ quā inducitur questio poterit cedi añ litis contestat.vt dicta.l.ij.no. Jo.an.z Abb.i.c.ij.vt lite pen.iiij.col'. vide.j.virtū.

Litigiose rei res subrogata an pōt alienari: vide j.subrogatio.

Litera

Litere ad diuersos iudices impetrate an ꝓferunt prime vel scde vide.j.rescripte ad lites.

Litere ad litē sūt odiose z sūt nulle si vni? homis dia negocia cōmittūtur vel iudex incertus ipetrat vide.j.rescriptū.

Litere in quib falsa latinitas ꝓtinet an vitiētur vide.s.falsitas.

Litere speciales an derogēt generalib dect.in.c. pastoralis.§.qm̄. de rescrip.

Re scde nō facientes mētōnē de ꝑmis an sint nulle vel elidibiles exceptōe Abb.in.c.ex tenore.ō rescri. z notabilius ꝑ eū i.c.ex lris. de w.z ꝓtu. tenet Abb. ꝙ si lre ꝑme sint elidibiles ꝑ exceptiōez nō ē necesse facē mētionē in scdis vt.c.ex pte. de rescrip.j.colū.

Re iusticie z lze i forma cōi z gratiosa et in forma pauperꝫ que dicant' vide Abb.in.c.postulasti. ō rescrip.ij.colum.

Litere gratie seu iusticie an debeāt facē mētionez de ꝑimonio impetrātis Abb.vbi.s.iij.colum.

Re a pncipe ꝑ falsum procuratorē impetrare non pnt a dño ratificari glo.z dect.in.c.nōnulli.§.sunt z alij. de rescrip.z Jnnoc.in.c.expte.eo.ti. z Bal.i.l. falsū.C.ō furtis vt refert Abb.i alle.§.sunt z alij.

Jn lris ad bnficia est an standū pnt̄ationi vl' date Abb.in.c.capitulū. de rescrip.ij.colum.

Litere ad bnficia si a diuersis ipetrētur quis ꝓferatur alteri z an primus ꝑ negligentiā ꝓdat gratiā z qñ Abb.plene in alle.c.capitulū.

Litere plures si ipetrant' ab eodē vel a pluribz si quis vtat' primis an videat renūciare scdis vel ecōtra z an scde debeāt facere mētionē de ꝑmis inualidis plene Abba.in.c.in nra. de rescrip.ij.z.iij.colū.

Literas plures ipetrans sub diuersa data si vtit secundis z qñq; primis nō pōt aliqd ꝓsequi vigore ꝑmay Ifay in quib tacite renūciauit vtēdo secundis nec aliqd poterit ꝓseq ex scdis cū sint subreptitie Hostien.z Abb.in alle.c.in nra.iij.colum.

Literas ad beneficia impetrās tenet facere mentionē de bnficio de quo est spoliatus iuxta no.in.c. cū teneamur.z.c. de multa. de ꝑben. Abb.in alle.c. in nostra.iiij.colum.

Litere secūde debent facere mentionē spālem de ꝑioribz vt.c.ij. de w.z ꝓtu.z ō qualibet clausula apposita in ꝑioribz vt.c.cū dilecta.z.c.ceteꝝ. de rescri. notabiliter ꝑ Abba.in.c.ex lris. de offi.dele.vide et limitatōem in.c.ij. ō w.z cōtu.z ꝑ eundē Abba.in c.inter monasterij. de re iudi.z in.c. vt debitus. de appel.vj.colum.

Literas priuatas apiens z eas aduersario mittē tis oīdens punit' pena falsi vide.s.falsi pena.

Litere subrepticie ad lites tribuūt iurisditionē lz elidibilem ꝑ exceptionē vt pleneno. Abb.in.c.ceterum. de rescrip.tamen si delegatus exceptōe opposita ꝓnunciat se non iudicē ilico litere restringūtur ita ꝙ iurisditio que erat elidibilis nūc remanet elisa z extincta.vnde ꝓcessus postea agitatus ē nullus no.glo.z Abb.in.c.significātibz. de offi.delegat. vide.s.iudex lz bēat.

Literis autēticis plato? credit' vbi agit' de modico ꝓiudicio sed si agit' de magno ꝓiudicio faciūt aliqualē ꝓbationē ꝫ non faciūt plenā ꝓbationē in ꝓiudicium alterius vt no.in.c.post cessionē. de ꝓbat. vide glo.in.c.sicut. de sent.excō.ꝑ Jnnoc.z in.c.presentia. de renūci. Abb.in.c.cum in ecclesijs.ō maio. z obe.

Litera vbi dicit' subrepticia pulsis nō adipiscit' possessionē vide.j.possessio.v.vbi pulsio.

Litere ꝑ subreptōem obtēte nō validant' ex ꝓsensu aduersarij vide.j.subreptio.v ꝙ sit.

Jn secūdis lris non ē necesse facere mētionem de ꝑmis lris subrepticijs vt colligit' ex.c.oblate.ō appella.no.glo.in.c.ex tenore.ō rescrip. Abb.in.c.oblate.ij.colum.

Lie emanētes a curia ꝓter solitū cursum z stilum curie ꝓsumuntur subrepticie z qñq; false qñ.s.nūbil suppzimit ꝫ fit cōcessio deuians ab oīi honestate z stilo curie vt.c.ad nraz. cū.c.se. de ꝓbr.vti.vel inuti. z ibi Abb.z ipe no.in.c.ꝓteres.eo.ti.

Litere dicūtur subrepticie si in eaꝫ impetratiōe ꝑs subticuit exceptōnes dilatorias cōtra iudicē cōpetētes alteri ꝑti vt.c.ij. vt lite nō ꝓstata z hoc verum ꝙ dicat talis subreptio si ab altera ꝑte opponat' alis nō vt notat' in.c.ceteꝝ.z. c.sup lris.z.c. dilectus. de rescrip.

Re non facientes mētionē de prioribz sunt valide si prime sūt nulle vel pnt elidi ꝑ exceptōem vt ē glo. notabilis in.c.suggestū. de iurepatro.z in.c.ex tenore. de rescrip.z in.c.cū nostris. de cōcess.ꝑben. z Abb. in alle.c.suggestum.

Literas ad bnficia pōt quis impetrare ꝑ alio sine mandato sec? in lris ipetratis ad lites nota.glo. in.c.ad aures.ō rescrip.z in.c.nōnulli.eo.ti. qō commendat Abb.in alle.c.ad aures in fi.

Literis seu mādato pape iniusto an debet pateri vide.j.mādato sine literis.

Re tūc dicūt' subrepticie qñ falso exꝓssa z veritate suppꝓssa fuerūt impetrate obrepticie vo dicūt' qñ ꝑ inuolucrū verboꝝ puta yronice aut callide loqn̄do liberatā cōsciam pncipis nā tales lze dolo sūt obtēte iō ꝓcessus ē null? circa oēm exceptōem sicut sē tentia lata dolo pntis cōtra absentē vt.l.si pretor.§. marcell?.ff.de iudicijs.hāc diam ponit Abb. post Jnno.in.c.dilecta. de rescrip.iij.colū. vide.j.processus factus.z vide.s.error.

Litere cōmendaticie vel dimissorie que sunt et ꝑ quos prelatos possunt concedi vide.lxxj.distinc.ꝑ totum z.ix.q.y.due sunt.z Jnnoc. in rubrica ō clepegri.

Literis episcopi qui in consecratione sua tam solenniter profiteꝫ se canones seruaturū credi debet etiam in iudicio nam z sua auctoritas bene eq̄pollet auctoritati tabellionis z plus vt patet in eo qō no.in.c.pe.z fi. de fi.in strumēt.z sigillo suo creditur potius ꝙ instrumento per manum tabellionis

qñq̄ paup̄is 7 abiecti 7 humilis cōfectio nec cōtra hoc occurrit rō diuersitatis siue cōtradicēdi 7 ē cōclusio Hosti. in. c. j. de fi. instru.

¶ Litere que dicūtur cedule vacue si postea scribā tur an faciant fidē vide plene p Jnno. 7 Ho. in. c. ij. de fide instru. 7 plenius p Jo. an. in. c. ij. de solutio.

¶ Qui in litera vl' rescripto bullato vel etiā in nota iam formata p notariū 7 signata aliquid addiderit vel detraxerit ē excōicatus. vide supra excōicatus est ipso facto.

¶ Litere p̄incipū faciūt fidem vt. c. fi. de vi. hone. cleri. Jtem litere magistroz de cōsti. c. ex lr̄is. et lr̄e capituloz. de elect. cum inter. R. seniorem. de pben. cū scōm. §. fi. de pbati. post cessionē no. Hosti. 7 Jo. an. in alle. c. fi. de vi. 7 hone. cleri.

¶ Litere cōmendaticie dimissorie quib⁹ cleric⁹ di mittit seu absoluit a potestate sui epi in quib⁹ phi bet testimoniū de vita 7 ordine illius a solo epo dat 7 vacante sede eas nō dat capitulū: qz est quedā ali enatio. lxxj. dist. fraternitatē cōtrariū tenet Abb. i alle. c. fraternitati. de cleric. nō resi. vbi tenet q̄ ca pitulum sede vacante pōt has dimissorias dare cō mendatitie tm̄ ad ordines dant p solū epm̄ 7 sede va cāte dant p capitulū vel alium ad quez spectat ad mi nistratio spūalium de temp. ordi. cū nullus. §. q̄. li. vj. cmendaticie vo pacifice dant etiā ab inferio ribus platis. no. Johan. an. post glo. in. c. fraternita ti. de cleri. nō resi.

¶ Litera ō credētia si dicit q̄ oib⁹ ferendis p talem p̄tium latoribz adhibeat plena fides nō potest iste aliquid attēptare iudiciū scribētis 7 si aliquid attēptat nō potest agi cōtra scribentē actione man dati. no. Bar. i. l. lucius. ff. de fideiusso. 7 in. l. fi. C. q cū eo. sensus em̄ talium lr̄az ē q̄ ille nūcius est homo bone cditōnis 7 sic potius p̄t appellari lr̄e cōmen daticie quod vez est nisi in lr̄is dicat credatis ei sub periculo meo vt alle. l. fi. vl' aliud p̄sumat ex qualitate deferētis vl' qz est factor vel procurator scriben tis ad hoc. l. cuiquā. ff. de exerci. idem si scriptor do lose det sibi lr̄as 7 iste fuit passus damnū creden do q̄ poterit agi actōne de dolo cōtra scribentē vt. l. q vendito. ff. de dolo. Abba. in. c. fraternitati. de cle. non resi.

¶ Litere de credētia si sunt spāles vt qz dicit in eis tali de intentione mea plene informato adhibeatis plenā fidē. nam tūc si aliquod damnū passus ē iste illi credēdo pōt agi ptra scriptorē actiōe mandati ex quo p̄misit sibi officiū 7 aliqd intulit cōmodum alis dare via malignādi p hoc. l. si vo nō remunerā di. ff. māda. Abb. in alleg. c. fraternitati. vbi nota q̄ huic latori lr̄arum est credendū sine iuramēto. qa approbata ē fides eius a scribētevt no. Bar. in. l. lu cius. ff. de fideiusso. 7 facit. l. theopompus. ff. de dote prelega.

¶ Non valent lr̄e ad bñficium impetrate que de al terius colorata possessione nō faciūt mentionem vt est casus in. c. cū nostris. de cōcess. pben. ex quo no. q̄ lr̄e subrepticie impetrate ad bñficium non solū sūt ipo iure nulle ß etiā processus executoz ē nullus 7 nō distinguit an executores pcesserint in figura in dicij vel nō facit. c. ad audientiā. ō rescrip. no. Abb. in alleg. c. cū nostris. j. colum. vide. j. possessio vera.

¶ In lr̄is bñficialib⁹ nō sufficit facere mētionē sim pliciter q̄ beneficiū vacat s. alius est ī colorata pos sessione facti qz vbū vacare pōt verificari tā ī iure q̄ in facto: 7 quia litere beneficiales sunt ambitiose oportet q̄ verificent oīno tam in iure q̄ in facto vt colligit ex. c. cū nostris. de cōcess. preben. 7 ibi Abb. ij. colū. 7 vide. s. collatio. v. si lr̄e.

Locatio

¶ Locatio non est p̄prie id quod dat messori qz mē suranit fines agri vel fundi nec his qui exhibēt ope ras suas consistentes in aliquo artificio vl' arte ali qua liberali sed potius dicit pberi opera bñficij p pter notabile exercitiū: et iō inter aduocatū 7 clie tulum doctores 7 scholares physicū 7 infirmū non ē p̄prie locatio sed id qō ad remunerandū dat hone rariū appellat vt. l. j. ff. si messor fal. mo. di. vbi not. Bar. in. l. j. ff. de variis 7 extraordi. cogni. §. illō q̄q Abb. in. c. qz iudicāte. de p̄scrip. vide. j. salarium.

¶ Locatio pbat possessionē. vide. j. possessio. Vsic. locatio.

¶ Si in locatione apponat si acciderit casus propt guerram q̄ damnū debeat detrahi a locatōne vtu te talis pacti oia damna cōtingentia causa guerre debēt detrahi: nam quicqd ē cā cause est cā causati nam si ex pcussione quis cecidit 7 ex casu interijt im putat casu ei qui pcussit. l. eum qui. C. ad. l. cornel. de sicca. 7 hoc siue cā sit propinqua siue remota fat c. fi. de iureiuran. cā em̄ originalis damni est guerra ergo illud debet deduci vt regula damnū de reg. iu. li. vj. facit qō no. de loca. c. ppter sterilitatē. 7. c. fi. ō w. est cōclusio Chalde. in suis cōsilijs ti. de loca. psi. iij. 7 psi. v. vide glo. 7 doc. in. c. quāto. de censi.

¶ Cōductor eccl'ie q̄ p toto tpe locatiōis soluit pla to pecuniā 7 post moritur platus talis solutō ñ po test nocere successori quin possit p suo tēpe exigere locationē facit de peculio cleri. c. fi. 7 videtur casus ff. locati. l. si quis domū. §. j. 7 Jo. an. in. c. fi. ne prela. vi. suas. Hosti 7 Jo. an. in. c. sup specula. de magi stris. cōductori em̄ est imputandū q̄ nō pspexit qō poterat euenire vt no. ff. de verb. sig. l. inter stipulan tem. §. sacra. ē cōclusio chal. ti. de loca. cōsi. vij.

¶ Locare pōt rector ecclesie fructus beneficij sui p toto tpe vite sue no. glo. in. c. fi. ne pla. vi. suas. 7 Fre de. de senis cōsilio. ij. et Hostien. in summa de his q̄ fi. a pla.. §. fi. sed est notandū q̄ nec ipe locator nec eius successor tenet stare locatōni ppetue nisi facta fuerit in casu licito 7 in aliquo illoz casuū qui not. xij. q. ij. in summa. 7 seruata sic solennitas que debet in ppetuis alienatōnib⁹ interuenire ad hoc cle. j. de reb⁹ eccle. nō ali. x. q. ij. hoc ius prorrectū. 7 ibi glo. 7 tali locationi tenet stare successor tamē si ecclesia ē lesa potes petere restitutionez in integrū aduer sus cōtrariū vt in. c. j. de in integ. resti. 7. c. ad nr̄am. de reb⁹ eccle. non alienan. Abb. in. c. fi. ne prelat. vi. suas. et Abb. in. c. ad audientiam. de reb⁹ eccle. non alienandis.

¶ Potest rector ecclesie etiam sine solēnitate fruct⁹ ecclesie sue vsqz ad decennū locare vt no. glo. in cle. j. de reb⁹ eccle. non alie. si tamen excedat decennium cū ex tali cōtractu videt alienari vernz dūm debet intervenire solennitas cōsueta in ppetuis alienati onib⁹ vt in iure allegato. facit. c. nulli. de reb⁹ eccle. nō alie. Abb. vbi supra.

¶ Locatio bñficij si sit facta ad lōgū tps intuiente auctoritate epi successor tenetur ei stare si sit fa cta a nō bñte administratōem. Abb. vbi supra.

¶ Locatio ad longū tps p plebanū vel aliū recto rem curatū si sit facta noie p̄pio nō tenet ei succes sor stare vt. c. relatū. de testa. 7. c. p̄ti. de offic. ordin. libro sexto.

¶ Locatio fructuum ecclesie si sit facta per rectorē nomine ecclesie et apparenter contractus fuit ini tus in damnum ecclesie non tenetur ei stare succes sor quia nō habuit potestatem deteriorandi condi tionem ecclesie vt. c. ij. de wna. si vo apparēter ē in itum in vtilitatem ecclesie tenet cōtract⁹ ß ptextu

lesionis poterit peti restitutio in integrū ar. in c.j. de resti. in inte. nec ob. l. emptore. C. locati. qz loquitur in successione singulari ꝫ supra dicta loquūtur in successione vniuersali ⁊ in eo qui non habuit administrationē respectu successoris ⁊ cum locatio sit noīe ecclie ⁊ ecclia nūq̄ moriat vt. c. si gratiose. de rescrip. li. vj.

¶ Locationi facte p predecessorem tenet stare vniuersalis successor vt heres. l. viā veritatis. C. lo. idē de successore singulari nō habēte plenū ius in re vt missus in possessionē vt. l. in vēditōne. §. j. ff. de bois aucto. iudi. possidēdis.

¶ Successor singularis hīs plenū ius in re nō tenet stare locationi pdecessoris p. l. j. ⁊. ij. ff. si ager vectigalis vel emphite. peta. ꝫ si colonus creditor p obseruātia cōtractus recipiat obligationē oīm bonorum ipsius locatoris tūc cum habeat ius in re locata p obseruantia cōtractus nō pōt repelli p successorem singularē no. Abb. vbi. s.

¶ Si locator hēat plenam administrationē in re etiā respectu successoris vt maritus in pdio vxali et tutor in re pupilli tūc mortuo marito locatore vxor tenet stare locatōni ipi⁹ ⁊ pupillus locationi tutoris de primo in. l. si vir. §. si filio. ff. solu. ma. ó scdo. l. si tutele. ff. ó admi. tu.

¶ Possunt locari oīa pdia ecclesie ⁊ etiā obuētiōes ⁊ olatōnes ecclie nō tū laico vt. c. j. ⁊. ij. ne cleric. vel mo. ⁊ Hosti. in sūma ti. ne pla. vi. sua s nisi ipe laicus ponat clericū loco sui p collectione obuētionū ecclesiaꝝ Abb. i alle. c. fi. ne pla. vi. suas. in fine.

¶ Locare pōt seu vendere fruct⁹ rei phibitus vendere dūm odo nō faciat ad magnū tps vt ē tex. iūcta glo. i cle. j. de re. ec. nō ali. no. Abb. in. c. fi. ó ec. edi.

¶ Locatio rex ecclie ad longū tps est vt. c. nulli. de re. eccle. nō alie. ⁊. c. sine exceptione. xij. q. j. ⁊ sine mris solēnitate fieri nequit. c. hoc ius. x. q. ij. longū aūt tps dicit quinquenniū vt recitat glo. in cle. j. de reb ecclie. nō alie. Jo. chald. tamē in. c. querelā tenet eē arbitrariū ⁊ solet limitari p cōstitutiones ordinarioꝝ vltra illud tps facta locatio ē alienatio vt i dictis iuribꝫ hoc aūt psupposito si rector ecclesie vltra id tps locauit rem ecclesie an talis locatio sit nulla p toto tempe locatōnis an vo p tpe excessiuo ⁊ licet aliqui tenuerūt eē nullā pro tpe excessiuo tm̄ p argumenta ⁊ iura allega. p lapū sua alleg. lxxxi. ibi tm̄ ipe cōcludit fm̄ dcto. dictam locatōem fore p omni tpe nullam ppter cōnexitatē tpis ⁊ in certitudinem fructuū p iura ⁊ rōnes p eum allegatas.

¶ Licet locare pōt conductor rem sibi conductā vt ff. loca. l. qui in solū. ⁊. C. eo. ti. l. nemo. scholaris tm̄ recedēs a dmo nō potest inuitis socijs alīū ponere loco sui no. Specu. in ti. de iudi. §. item suo ver. itez querit. ⁊ no. per dct. in. c. inter dilectos. ó fi. instru. in fine.

¶ Locans arma ⁊ equū ad bellū si sibi pdantur an pductor teneat vide. s. bellū. §. locans.

¶ Locatio imppetuū largo modo dicit alienatio. vnde phibitus alienare nō pōt imppetuum locare no. glo. in cle. j. ó reb ecclie. non alie. ⁊ facit glo. in. c. nulli. eo. ti. ex quo infert q ꝫ canonicus possit vsqz ad tps vite sue locare fructus pbende sue non tamē imppetuū nisi auctoritas superioris intereueniret: vt no. in. c. fi. ne pla. vi. suas. ⁊ ē tex. cum ibi notatis per Abb. in. c. ad audiētiam. de re. ec. nō alie.

¶ Locator an teneat ad interesse si locauit vasa vitiosa vide. s. cōmodans vasa.

¶ Potest ante tempus cōductionis finitum̄ inquilinus a dmo conducta expelli in casibꝫ notatis in c. ppter sterilitatem. de loca. Primus qñ dmus indiget refectione. Secūdus qñ ipse dñs vult eaz inhabitare ex necessitate supeuenīte quod intellige qñ sue necessitati nō pōt dñs aliter puidere vt not. in. l. edem. C. loca. non em̄ diceret dñs necessitatus si aliter sibi prouidere pōt cōmode: nam necessitas non subijcit legi vt. c. quādo. de consue. ⁊ ex hoc singulariter ē notandū cōtractum dissolui ppter necessitatē vel casum supuenientē altero contrahentium inuito quod ē cōtra regulam traditā i. l. sicut C. de exactionibus et obligationibꝫ vbi dicit q cōtract⁹ ab initio fūt volūtaris ⁊ ex p⁹ facto necessitatis no. Abba. in allegato. c. propter. ij. columna.

¶ Potest inquilinus ex cā dimittere dmū etiā dño inuito facit. l. j. ff. de migran. ⁊ qō no. in. l. fi. ff. de loca. vt refert Abb. in alle. c. propter. eo. ti. ij. colūna ex quo no. fm̄ eum q propter pestem supuenientez pōt inquilinus dimittere dmū pductā ⁊ ē ratō: qz si ppter necessitatem supuenientem pōt dñs expellere inquilinū ita ⁊ inquilinus dmū dimittere nā magna videtur necessitas timor mortis ad hoc. l. ó etate. ff. ad trebel. vbi voluit Bar. q pestis est licita cā non comparendi in iudicio ⁊ per cōsequens se absentandi facit tex. in. l. habitatores. ff. de locat. et Abb. vbi supra.

¶ Conductor vel inquilinus non soluēs pensionē tempe debito an pōt a dño expelli ꝫria auctoritate ⁊ expulsus an soluet p rata vide nota. p Abb. in c. ppter sterilitatem. de loca. iij. colum.

¶ Si ppter tpis sterilitatem sit lesus cōductor vltra dimidiā iusti precij fit remissio p rata vt concludit Bar. in. l. licet. C. de loca. nā cuz sit cōtractus bone fidei nō patit bonafides vt cōductor debeat tantuz damnū sustinere ⁊ hāc opi. fauet Joh. an. in. c. ptēr. eo. ti. ⁊ illam tenet ibi Abb. ij. colum.

¶ Colonus parciarius an dicat pductor vel socius vide supra colonus parcianus.

¶ Inquilinus si puerse versat damnuz dando vt si teneat porcos in solario vel aliter damnificat dmū dñs agit ad damnū sine pstidio tēpis sed si puerse se habet in dmo non tamen damnū dando puta tenendo pstigium vel ludum vel exercendo vsurā potest repelli non remissa pensione pro rata quod intellige quādo tpe contractus dñs ignorabat cōditionem inquilini alīs secus no. Abba. in. c. propter de loca. pe. colum.

¶ Rei locate vbertas nō augmentat impensionē si talis vbertas cōtingit propter industriaz coloni ne sua diligētia sit sibi dānosa ar. i. l. fi. C. de aluui. nec debet augmētari ppter bonitatē rei. sed est augmēranda pensio rei locate si casu fortuito contingat puta si locaui molendinum ex quo conductor solebat percipere. xl. nunc quia alia molendina sunt destructa percipit centum est facienda augmentatio pensionis pro rata: nam sicut per casum fortuitum contingentem sterilitate fit remissio vt in. c. propē. de loca. ita debet fieri augmentatio propter libertatem contingentem casu fortuitu quia contrariorum eadem est ratio in. c hospiciolum. xxxij. di. et. l. j. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. no. Abb. in alle. c. propter in fi. vide. j. pensio. idem ibi Barbacius. i ij. notabili.

¶ Locare pōt rector ecclesie rem ecclesie sue sine auctoritate superioris: quia tantā potestatem habet rector capelle solus quantam hz prelatus ecclie collegiate cū capitulo no. glo. in. quā cōmendat Abb. in. c. potuit. de locato.

¶ Si dominus expulit emphiteotam quia canonē per biennū non soluit nihilominus potest post expulsionem petere pensionem preteriti temporis vt no. in. c. potuit. ⁊ ibi Joh. an. idem si recipiat dminus pensionem p preterito tempore cum protestatione

vt saluū manest ius suū potest nihilominus postea eū expellere. quia in hoc nulla resultat ptrarietas: vt dcto. vbi supra. si vo dominus recepit pensiones sine ptestatione. licet aliqui tenuerunt q̄ nō posset expellere emphiteotā quasi videat renūciari iuri suo. Ab. tamē in alle. c. potuit. v. colum. tenet q̄ etiam dñs poterit emphiteotā expellere. q̄ nō fuit ille actus contrarius intentioni sue: vt i dubio videtur ꝓpter hoc renūciare iuri suo: vt. c. sup hoc. de renūci. & facit. l. cū de indebito. ff. de pba. et facit. l. cuz qō. ff. si cer. pe. & ibi glo. notabilis.

¶ Propter damnū rei emphiteotecarie non liberatur emphiteota a pensione nec a parte eius nisi tota res perierit. ar. in. l. j. C. e. ti. Item propter sterilitatez contingentem in fructibus quantumcunq̄ maxima nō fit remissio emphiteote ꝓ parte domini licet aliud sit in colono. iste sunt ꝓclusiones domini Ab. in alle. c. potuit. vltima colum.

¶ Emphiteota nō excusat soluere pensionē. etiā si tēpore guerre nō potuit fundū colere cuz tota substātia ipsi⁹ fundi penit⁹ nō tollit vt requirit. l. j. C. de iure emphi. qō vez nisi vbi nō esset spes recuperatione fundi est conclusio Ab. in vi. c. potuit. in fi.

Locus

¶ Locuz alterius tenēs sic ē onerādus sicut is cui⁹ vices gerit. vide. j. vicarius.

Lucrum

¶ Lucz honestū pōt puenire ex pecunia alteri⁹ sine misterio alicuius. et deponit apud mercatorē: vt. c. ꝓ vestras. de dona. inter vi. et vxo. ex quo no. q̄ solitus mercari ex pecunia pōt agere ꝓtra debitorē morosū ad solutōz loco interesse ad qō verisimiliter fuisset lucrū exactū ex pecunia credita. no. i. c. ꝓ lras. de dona. inter vi. et vxo. et ibi Ab. et latius in. c. cōque stus. de usuris. vide. j. pactū qō fit.

¶ Lucrum refertur ad omnia prouenientia ex proprietate fortune q̄liacunq̄ sint. questus tamen cōprehendit solum lucruz proueniens ex industria persone: vt tex. cum glo. in. l. et si adiecerit. ff. pro socio. no. Ab. in. c. sedes. de rescrip. vltima colum. que autem sunt lucra honesta. vide spec. ti. de cleri. cōiu. v. sed quā dices.

Ludus

¶ Ludus azardi & ludus etiā aleaz multos depauperare ꝓsueuerūt: vt in. l. greca aleaz lud⁹. no. Jo. an. in. c. odoardus. de solu. in pān.

¶ Ludēs ad scacos et ꝓmittens dare mattum cuz pedite an satisfacit dandū mattū cum pedite facta regina. vide. j. ꝓmissio.

¶ Existēs i ludo si aliquid vēdit an valet ꝓtractus vide. j. ꝓscriptio. v. existens in ludo.

¶ Ludus scacorum est clericis permissus. no. in. c. latore. de homi.

¶ Ad ludū taxillorz lucrās an teneat restituere. vide. j. restituere tenet in vtroq̄ foro &c.

¶ Lusor alearum publicus repellitur ab obtinendo bñficio. vide glo. notabilē et dc. in. c. inter dilectos. de excess. ꝓla.

¶ Aleator publicus & usurarius sunt viles et indigne psone: vt in. c. inter dilectos. ō excess. ꝓla. ideo dicit ibi dc. signāter Bern. q̄ si frater meus institueret tales me ꝓterito posse ꝓ hoc rumpere testamentū suū. C. de inoffi. test. l. si fratris.

¶ Lud⁹ nor⁹ē in culpa. vide. j. ꝓsumitur malū.

¶ Ludus theatralis siue larvaz licet phibeat in ecclesia. nō tamē phibent repsentationes sanctorum que fiunt potius ad compunctōem fidelium. no. Hosti. et Jo. an. in. c. cū decorem. de vita et hone. cleri. ludibria ergo irrisoria et inhonesta phibentur in ecclesia & clericis vt ibi. iuxta illud Ouidij. spectatuz veniunt veniūt spectent & ipse. Ille locus casti dāna pudoris habet. dcto. vbi supra.

¶ Qui ludi sunt phibiti & qui cōcessi. vide plene ꝓ Hosti. i sum. ti. ō excess. ꝓla. §. qualiter excedāt. v. clericus etiam ad ludū.

¶ Ludus histrionū fuit primo inuēt⁹ apd romāos ad eos placādos ꝓ quēdam vocatū histrio. histrio em̄ dī ab instruo is. qī male instructus vel male instruēs. no. Jo. an. in. c. pe. de vi. & ho. cleri.

¶ Ludus scacorz q̄ ex ingenio ē et nō submittit viribus fortune nō phibetur. dc. nec phibetur aleaz ludus qui ex ingenio est. licet partim ex fortuna. q̄ est ō consuetudine que pōt rōne mixture qō alis nō posset. de sepul. sacris. dum tamen cuz falsis taxillis nec alis per fraudem ludatur. et cessent blasphemie et turpia que ex his euenire possunt. et sic nō videt vincēs obligatus ne confessores faciunt conscientiam. de quo Hosti. in sum. de excessi. ꝓla. §. j. et Hosti. in. c. q̄ plerisq̄. de immu. ec. et Jo. an. i. c. pe. ō vi. & hone. cleri. & vide ibi glo.

¶ Lud⁹ scacorz nec phibet laycis etiā clericis. glo. i. c. interdicimus. C. de epis et cle. & Inno. i. c. latore de homi. ē em̄ ludus ex ingenio ꝓcedente & gratia virtutis expiende. ideo ꝓmisimus. vt. l. pe. et vlti. ff. de alea. ideoq̄ qō ibi vincitur seu lucrat nō subiaceat restitutioni cū nō submittant se homines viribus fortune. imo bonū inde puenit vt exercet se ingenio nō tamen debet ludi maxima quantitas ad hoc qō habetur in. l. vnica. C. vt alea. usus principalis autem causa debet esse exerceatio ingenij. naz si cā expoliandi ꝓximū exercetur locus esset restitutōi saltim pauperibus ꝓpter deprauatam intentionem spoliandi ꝓximū. no. Ab. in. c. clerici officia. de vi. & ho. cleri. vj. colū.

¶ Perdēs pecuniā ad ludū taxillorz vel aleaz si nō habeat liberā administratōem pecunie: vt est seruus filiusfa. vel monachus dat repetitio patri et dño et supiori: vt. l. fi. ff. de alea. nā cū isti nō habeāt dñiuz pecunie nō potuerūt i alios trāsferre: vt. c. nup. ō de te post di. re. Ab. vbi supra.

¶ Si ludens administrationē habet pecunie. et ex parte lucrantis interuenit fraus cōpetit repetitio. q̄ turpitudo ex parte illius interuenit. ff. de condi. ob tur. causam. ꝓ totū. si tamē nulla fraus interuenit. et nullus fuit attrahēs alium ad ludendū licet semꝑ cōpetat repetitio: vt i autētica. aleaz usus. de iure tñ naturali nō competit. cū vtriusq̄ cōsensus interuenit. & voluerunt se submittere fortune. insti. de rer diui. §. fi. phiberur tñ ꝓpter multa mala que inde ꝓueniūt. vt in ꝓallegata autētica. q̄ ꝓsumitur habuisse intentionē deprauatā spoliandi ꝓximuz. secus si ludatur causa solacij i festiuitatibus ꝓ conuiuio faciendo et modicum ludatur. vide glo. i c. j. xxxv. di. Si alter ludentium fuit attrahens & lucrat tenetur ad restitutōem. secus econtra. no. Jn no. i. c. q̄ plerisq̄. de immuni. eccle. Ab. in alle. c. clerici offici. vj. colum.

¶ Cōsuetudo nō pōt excusare hoies ludētes ad taxillos vel aleas. nā nō valet ꝓsuetudo inducēs homines vel reddēs faciliores ad peccandū. no. i. c. exte. de ꝓsue. sed est certū hoc cōtingere ex istis ludis vt expientia docet. g &c. facit qō no. i allega. autētica aleaz usus. Ab. vbi supra.

¶ Si conludēs mutuat pecuniā conludenti. & illaz lucret nō competit ei repetitio mutuate pecunie. secus autē si alter qui nō ludit mutuet. ad hoc. l. j. ff. de alea. et qō no. in. l. pe. & vlti. co. ti.

¶ In ludo facta trãsactio nõ valet: vt.l.in summa ff.de pdi.inde.no.Ab.in alleg.c.clerici officia.

Sequuntur additiones dñi Lu.de Campis ad precedentem literam.L.

Latitare

¶ Quis dicitur latitare:no.Ab.in.c. consultationibus.de offi.deleg.

Legatio

¶ Episcopus potest mittere clericũ inuitũ ad certam legationem vel etiam monachum.vide Ab.in c.querenti.de cleri.nõ resi.

Legalis

¶ In quo consistit legalitas persone: vide in.c. fina.de iureiuran.

Legitima

¶ An legitima possit tolli vel diminui per statutũ vide Ab.in.c.fi.de consue.

¶ An pater possit bona sua alienare ꝛ fraudare filiũ legitima.vide Ab.in.c.quis.de reiud.

¶ An pater confitendo possit preiudicare filio i legitima.vide eo.c.

¶ An ꝓsuetudo possit tollere vel diminuere legitimã iure nature debitã: Ab.in.c.reinucius. de testa.

¶ Legitima an debeat filio spurio.Ab.eo.c.

¶ An filius possit repudiare institutionem paternam et petere legitimam.vide Ab.in.c.reinucius.i fi.de testa.

¶ Legitimam non petit filius viuente patre etiam patre intrante monasterium. vide Abbatem.eo .c. reinucius.

¶ Legitima an possit detrahi in singulis reb Ab. in.c. raynaldus.de testa.

¶ Legitime replectio an possit fieri in vna re Ab. in.c.raynaldus.in fi.de testa.

¶ Legitimam an possit statim petere filius pre intrante monasterium. vide Ab.in.c. cum sumus.de regula.et in.c.transmisse.qui filij sunt legitimi.

Lenocinium

¶ An lenocinium cõmittat vir tenendo i domo sua vxorem adulteram.ꝛ qualiter excusaretur.ꝛ an possit eã reconciliare Ab.in.c.si vir.de adulte.

Lese maiestatis crimen

¶ An filius committentis crimen lese maiestatis sicut priuatur bonis ita etiam beneficio.vide Ab.in c.cum layco.de iurepatro.

Leuca

¶ Quid ꝓtinet vna leuca.vide in verbo dieta.

Liber

¶ Homo liber etiam si teneatur ligatus nõ potest possideri.l.cum heredes.§.fi.ff.de acqui.pos.et in.c. in literis p Ab.de resti.spol.

Liberi

¶ De liberis expositis per parentes et de pena contra parentes.et quid de eos recipiẽtibus an possint recuperare expensas.no.Ab.in rubro et in nigro ꝺ infantibus et langui.

Libertas possidendi

¶ Ille videt esse i possessione libera nõ solũ si de facto nõ turbat imo requirit ꝙ de facili nõ possit turbari.nã potẽtia reducibilis ad actũ sumit pro ipso actu.Ab.in.c.pisanis.de restitu.spol.

Licitum

¶ Illud quod nõ est honestũ nec decens nõ est licitum Ab.in.c.contingit.de arbitris.

Ligna

¶ An possit induci de cõsuetudine vt possim inscindere ligna in nemore alieno satisfacto dẽ. vide ibi i verbo pascua.

Limes

¶ De pena contra turbantes vel ammonẽtes limites.vide Ab.in.c.ex literis.de ꝓba.

¶ Limites qualiter probantur antiqui ꝛ de forma probandi.vide Abbatem in.c.cum causam.de ꝓbs.

¶ Limites dyocesis qualiter ꝓbant.vide.e.c.

¶ Qualiter et quo tempore et ꝑ quos fuerunt diuise dyoceses.vide eo.c.

¶ De limitibus parochiaꝝ dyocesum et ꝓuinciaꝝ. vide Ab.in.c.graui.et.c.extirpande.de ꝓben.

¶ Limes prouinciaꝝ ꝛ episcopatuũ ꝓscribi nõ potest.vide Ab.in.c.sup eo.de parochia.

¶ Qualiter ꝓbantur fines.vide eo.c.ꝛ vide ibi ꝙliter probatur coherentia limitum.

¶ Parochie et prouincie distinguuntur ꝑ montes et flumina.sed cuius prouincie dicuntur iste mons et flumina Ab.in eo.c.

¶ Limites dignitatum temporaliũ an possint ꝓscribi.vide Ab.eo.c.

¶ Limites an ꝓbentur ꝑ ꝟba renunciatiua instrumenti Ab.in.c.cum olim.de censi.

Lites

¶ Garis lucratur qui a litibus recedit.Ab.in.c.ꝙm tauallis.de iureiurando.

¶ Melius est pati modicũ dispendium ꝙm intrare litium certamina.vide Ab.in.c.j.de appel.

Litigiosum

¶ De vicio litigiosi.ꝛ ꝙliter actio realis efficit litigiosa ꝛ res et ꝙd i actiõe ꝓsonali.et ꝙd i mixta ꝙd i actione generali.quid i vniuersali de pena vicij litigiosi.vide late p Ab.i.c.ecclesia.vt lite pen.

¶ Et vide ibi quid in iuribus incorpalibus.ꝛ vide etiam an habeat locum in rebus ecclesie. ꝛ vide ibi an sit ꝓhibitũ locare rem litigiosam.

Loca

¶ Loca pia que dicantur esse.vide Abba.in.c.officij.de testa.et.c.de his.eo.ti.

¶ Loca pia eodem gaudent priuilegio quib gaudet ecclesia Ab.eo.c.

¶ De consuetudine.priuilegio vel prescriptione potest induci vt in certo loco vendatur et coquat panis vel molat bladum et non alibi Abbas in.c.significante.de appel.

¶ Si quis habet iurisditõez i diuersis locis potest trahere vnũ de vno loco ad aliũ dũ tamen nõ extra ꝓuinciã Ab.in.c.nouit.de offi.delega.

¶ Potest dñs statuere in terra sua ne subditi accedant ad certum locũ.vel ne discedant a certo loco. vide Ab.in.c.venientes.de iureiuran.

¶ Locꝰ iudicij reddẽdi dz esse tutus ptib ꝛ earũ ꝓcuratorib ꝛ nũcijs.Ab.inc.ex parte.de appel.

¶ Locus est tutus dño sed non procuratori.ꝙd erit vel econtra.vide supra eo.c.

¶ Locus an ꝓbatur ꝑ verba enũciatiua instru-

menti. vide Ab. in. c. cum olim. de censi.

Locutio

¶ De cõmuni vsu loquẽdi et an preferatur proprio significato vocabuli. vide p Ab. in prohemio. 7 i. c. ne pro defectu. de electio.

¶ Debet quis loq̃ clare vt se intelligat 7 vt ab alijs intelligatur. vide Ab. de summa trini. 7 fide.

Luctus

¶ An mortui sint lugendi. vide Abb. in rubrica de sepulturis.

¶ Luctus viri an sit infra annũ post mortez hodie remissus. vide Ab. in. c. sup illa. de secũ. nup.

Magnificus

¶ Magnificus quasi magna pertractans. et magnificentia quasi magna faciens. 7 ideo hoc verbum magnificentia conuenit etiam regi ex ethymologia vocabuli. Ab. in. c. nouit. de offi. delegati.

Maiorítas

¶ Maiorítas est multiplex. alia ordinis. alia dignitatis. alia senectutis. alia prelationis. ỗ quibꝫ Ab. in. c. statuimus. de maio. 7 obe.

¶ Maiorítas est honor cui debetur. vide supra honor. et vide infra regnum. §. in regno.

Mandatum

¶ Mandatum principis in iustũ an est adimplendum. vide infra princeps.

¶ Mandatũ nõ requirit ad impetrandũ bñficia p alio. secus in lr̃is impetratis ad lites. glo. 7 Ab. i. c. ad aures. de rescrip. et in. c. nõnulli. eo. ti. et in. c. innotuit. de elec. et glo. in. c. ad aures. de rescrip.

¶ Mandatum speciale subsecuta clausula generali. an comprehendat maiores casus plene per Abba. in. c. sedes. de rescriptis.

¶ Mandati actio non oritur ex turpi mandato: vt l. si vo non remunerandi. §. rei. ff. mandati. et glo. i l. qui vtiliter. ff. de nego. gest. Ab. in. c. bone. ij. de postu. prela. iiij. colum.

¶ Mandatum speciale requiritur ad petenduz dispensationẽ. licet nõ requiratur ad beneficium impetrandũ. Ab. in. c. innotuit. de elec. iiij. colum.

¶ In mandato nõ solum veniunt expressa in eo sed etiam ea que sunt coniuncta ad vicinia ipsis expressis. presertim quando ex nõ expresso peruenitur ad id quod est expressum. naz data potestas eligẽdi venit potestas postulandi. no. glo. in. c. nullus. lxj. dis. 7. c. licet. viij. q. j. et. l. oratio. ff. de spon. et res prohibita vendi pignorari nõ potest. quia per pignorationem peruenitur̃ de facili ad distractionem: vt. l. ij. C. de iure d. impe. et glo. in. l. quorum. ff. de pigno. 7 Ab. in. c. in causis. de electio. viij. colum.

¶ Mandatum ad contrahendũ matrimoniũ spirituale sufficit q̃ fiat in genere: vt. c. in causis. de elec. mandatũ tñ ad cõtrahendũ matrimoniuz carnale req̃rit̃ in specie. l. generaliter. ff. de ritu nup. no. glo. in. c. fi. de pcura. Ab. in. c. in causis. circa fi. de elec.

¶ Mandatũ si sit pluribus ad psulendũ psentiẽdũ vl̃ ad aliqd̃ officiũ etiã extra iudiciũ exercendũ valet. quod fit a maiori parte. duz tamen minor pars contemnat̃: vt. l. item si vnus. in fi. et. l. si intres. ff. de arbi. et. l. si duo. ex tribus. de re iudi. 7. c. fi. eo. ti. Ab. in. c. cum in veteri. de elec. vj. colum.

¶ Mandatũ pcuratoris finit̃ re integra morte mãdatoris: vt cle. fi. ỗ pcura. quod intellige nisi actus veniat gerẽdus post mortẽ defuncti mãdantis: vt ẽ tex. in. c. cũ tibi. de testa. 7 ĩ executore testamenti: vt c. Johãnes. de testa. et no. i. c. licet. ỗ offi. dele. 7 Ab. in. c. relatũ. eo. ti. vide supra iurisditio ordinaria.

¶ Mandatum iurisditionis delegati finitur añ citationẽ p mortẽ mandantis. vide supra iurisditio.

¶ Mandatũ p mortem mandatoris expirat quando p dationez mandati datur noua potestas actus ita q̃ p exercitium actus mandatarius gerit vices mandatoris. secus in precepto quod fit ab habẽte potestatẽ. quia tũc nõ datur noua potestas sed potius excitat̃ antiqua: vt. c. licet. et. c. penul. de offi. ordi. 7 ideo recipiens mandatũ etiã post mortẽ mandatoris potest illud implere: vt est tex. et glo. in autentico nulli iudicũ. §. et hoc vo iubemus. no. Hosti. in. c. quoniã. Ab. de offi. delega. ideo si iudex mandauit nũcio vt mitteret aliquem in possessionem. licet iudex moriatur re integra. nihilominus põt iudex exequi. quod no. arg. in. c. eã te. de rescrip. notabiliter p Ab. in. c. relatum. in fi. de offi. delega.

¶ Mandatum vbicunq̃ habet certam formã processus est nullus si aliquid fit cõtra vel citra formã vide infra processus.

¶ Mandatum delegationis. procuratoris. tutoris vel alterius quis qualiter et quando debeat probari. et an credatur mandatum precessisse per consensum partium 7 ẽ. vide plene et notabiliter per Abba. in. c. cum in iure. de offi. delegati.

¶ Mandatũ pcuratoris qñ p̃sumat̃ etiã si nõ ostẽdat̃. 7 an talis dubius pcurator admittat̃ cũ cautione. vide plene p Ab. in. c. cũ coram. de offi. delega.

¶ Cum alicui datur potestas libera procedendi in aliquo casu non intelligitur q̃ faciat contra ius: ff solum q̃ absq̃ alicuius impedimento vel licentia hoc faciat. nam hoc verbum libera hoc importat. ad hoc quod no. Ab. in. c. de multa. de prebeñ. et. c. si episcopus. de offi. ordi. li. vj. no. Ab. in. c. j. de offi. ordi. circa prin.

¶ Mandatũ generale factũ ordinario extendit̃ ad causas exemptas. no. Jo. an. post ꝓposte. ĩ. c. Ab. de rescriptis. et in. c. si propter. eo. ti. li. vj. et glo. in. c. ex frequẽtibus. de excel. prela. et in cle. si de beneficio. ỗ preben. nullũ eñ beneficiũ est exemptũ a iurisditione pape. ix. q. iij. cuncta p mundũ. no. Ab. in. c. graue. de officio ordi. vide supra exemptus.

¶ Mandatuz speciale requiritur in spiritualibus: etiã si agat p̃iũctus p coniũcto. nec sufficit in casibꝫ specialibus cautio de rato: vt. l. patri. ff. de mio. no. in. c. nõnulli. et. c. ex parte decani. de rescrip. 7 est ratio. quia ĩ istis spiritualibus nõ potest sufficiẽter p uideri p cautionẽ. qz spiritualia nõ recipiunt ꝓgruam extimationẽ: vt no. glo. in. c. coraz. contrariũ tamẽ tenẽt dñi de rota. decisione. cxxv. 7 Spec. in ti. ỗ cõiuncta psona. §. j. et collectari⁹ in dicto. c. nõnulli. 7 Archiỗ. in. c. statutũ. de rescrip. li. vj. et glo. ĩ c. cum pridem. de pactis. et ibi Ab.

¶ Mandatum procuratoris non ampliatur p clausulam promitto habere ratum ẽ. vide infra procuratoris generalis.

¶ Mandatum probatur cum vno teste cũ iuramẽto. vide. j. probatur mandatum. et. j. procuratoriũ.

¶ Mãdati actio ꝓpetit mihi ꝓtra te si gessi negocia tua te pñte 7 tacẽte. nã tacendo dñs res vtiliter agit̃ videris dare mandatũ: vt. l. si remunerãdi. §. si passus. et. l. si p te. ff. mãdati. sed cum dñs est ignorans et res sua vtiliter geritur in absentia. tunc competit actio negocio gesto. 7 ĩ tali vtilitate respicit̃ initiũ. naz si vtiliter incepi gerere negocia tua licet nõ habui bonũ exitũ sine culpa mea repeto sũpt⁹. l. sed an vltro. ff. de nego. gestis. sed in dubio exquo quis

ſuccubuit nō ꝓſumit vt liter geſſiſſe. no. Ab. i. c. cuz ꝑ cauſa. ℞ pcur. vide ſupra expẽſas factas.

¶ Mandatum pape ſine cauſe cognitione in cauſa que requirit ſniam et cauſe cognitionem nō habet vim ſententie. et ſic nō valet niſi aliter appareat ℞ certa ſnia principis. no. Jnno. vt refert Ab. in. c. cū ex lr̄is. ℞ in inte. reſti.

¶ Mandatū iuriſditiōale ampliat iuriſditiōz rōne incidẽtie: vt ẽ reſtitutio q̄ incidit in cā ꝓmiſſa: vt. c. cauſa. ℞ i inte. reſti. ⁊ idez i mādato ꝓcuratoris qui rōne incidẽtie extendit ad ſpecialiter nō ꝓmiſſa: vt no. in. c. ſciſcitatus. ℞ reſcrip. rōne ḡ incidentie ampliat iuriſditio nō ſolū ordinarij: vt. l. quotiẽs. C. ℞ iudi. et no. in. c. tuā. ℞ ordi. cog. ſed etiā ℞legati i alle. c. cauſa. vbi no. Ab.

¶ Mandatū ſpeciale requirit in impetratione pri uilegij ſeu diſpẽſationis. vide. j. priuilegiū. v. in priuilegij impetratione.

¶ Mādati forma vbi certa ẽ ⁊ ℞ ſubſtātia ſi fiat cō tra vel ꝓter formā mandati ꝓceſſus eſt null⁹. ⁊ ſic intelligit. c. cū dilecta. ℞ reſcri. ⁊ l. diligẽter. ff. mādati. ſed ſi ꝙs facit aliꝙd qđ eſt ꝓiunctū mādato nō videt facere ꝓter. nec ꝓtra Ab. i. c. cauſam q̄z. ó re iu di. ⁊ i. c. fi. ℞ reſti. ſpol. iij. colum. vide ſupra forma v. geſta. ⁊ ſupra collatio. v. ſi papa.

¶ Mandatū nō requirit in marito agente ꝑ vxore. vide. j. maritus poteſt agere.

¶ Mandatū nō ꝓbat ꝑ ſedem vel aſſertionē notarij niſi illud ⁊ eius forma oſtēdat. no. Anto. in. c. cū in iure. ℞ offi. ꝛele. vc. in. c. quoniā. ℞ ꝓbati. Bar. in. l. argẽtarius. ff. ℞ eden.

¶ Mandatū factū ꝑ principē alicuius vices gerenti an adimpleat ꝑ principalē. vide. j. vices.

¶ Mādata diuerſe forme, ſi emanāt a ſupiore valet quod agit ꝑm primū mandatū ante receptōz ſecūdi mandati. licet ſecundū emanauerit anteꝙ actus expediret. ſunt em̄ iſti excuſandi exquo nōdū recepe rāt ſecundū mandatū: vt colligit ex. c. bone. ij. ó poſtu. prela. et ibi Ab. iij. colum. et eſt tex. in. c. audita. ℞ reſti. ſpol. ⁊ ibi plene ꝑ Ab.

¶ Mandans ℞lictum vel aliquod aliud fieri an dicatur vere vel interpretatiue agere: vide gloſā. ⁊ vcto. ſignanter ꝓpe. ℞ ancha. et Ab. in. c. mulieres. ℞ ſen. excom.

¶ Mandati ℞fectus nō poteſt opponi nec ad finē vt procurator caueat nec ad finem vt probet poſt litis cōteſta. quo ad preiudiciū litigantis et ꝓcuratoris eo q̄ ia z ꝑſona ſua fuit legitima ꝑ litis cōteſta. quo ad eum qui eſt paſſus litē conteſtari anteꝙ opponeret. nec obſtat q̄ iudiciū eſt nullum. q̄ hoc eſt verū quo ad dominū qui poteſt opponere: vt in. l. licet. C. ℞ procura. ſed q̄tum ad procuratorē iudicium eſt aliquod: vt. l. iij. ff. ℞ re iudi. et in. l. plauci⁹. ff. ℞ ꝓcura. ℞ quo vide glo. c. j. ℞ elec. li. vj. ⁊ Bar. i dicta. l. licet. ⁊. l. inter quos. ff. ℞ dam. infec. dñs tñ ſemꝑ poteſt opponere ℞ nullitate. q̄ quo ad ipſuz iudiciū ẽ nullū: vt dicta. l. licet: vt refert ꝓpe. ⁊ Ber. in. c. qm̄. ℞ probatio.

¶ Mandati actionez nō habent vocati ad iniuſtū bellum. nec aliam actionem contra vocantē ad impendia vel damna contingẽtia occaſione vocationis vel mandati. quia in re turpi obligatio nō contrahit. inſti. manda. §. illud quoq̄. ff. mā. l. ſi remunerandi. §. rei turpis. vocati tñ ad iuſtū bellū actionē mandati habent ꝓtra vocantē niſi ex ℞bito teneat. vel niſi cauſa pietatis. humanitatis vel parẽtele faciẽt. xxiij. q. iij. nō inferēda. xj. q. iij. c. iulian⁹. ⁊ c. ſi dñs. no. Jnno. in. c. ſicut. ij. ℞ iureiurā. vide ſupra bellum. v. ad bellum.

¶ Mādatori qui vocauerit alios ad exercitiuz qui amiſerunt equos ⁊ arma nō ꝓdest actiō vi bonorū rap. ꝓtra raptores pro rebus ablatis. vocatis tamē tales res nō erant in bonis mandātis. nec ℞ bonis eius proceſſerunt. ff. vi bonoruz rapto. l. ij. §. in hac actione. homines ergo ſpoliati ſinguli agere ℞bēt. etiam ſi mandator promiſit eos ſeruare indemnes. l. loca. l. quero. ſed ſi in tali caſu eſt concilij expediens vt mandator ſatiſfaciat ſpoliatis. ſed an ſatiſfactionem ſibi faciat cedi actiones. ⁊ ſic agere poterit contra ſpoliatores. C. mā. l. pe. et fi. poſt ſolutionē aūt nō ꝑdeſſet facta ceſſio niſi et ℞ ipa faciendo antea ꝓueniſſet. ff. ℞ ſolu. modeſtinus. no. Jnno. in. c. ſicut. ij. ℞ iureiur. vide ſupra bellū. v. licet.

¶ Mandatū ꝓcuratoris nō extenditur vltra compꝫhenſa in eo. no. plene et notabiliter ꝑ Ab. in. c. cum olim. j. ℞ offi. ℞lega.

¶ Mādati actiōem habet mādatarius ꝓtra mādātē ſi adimplēdo eius mandatū res caſu perijt forturitu. vide plene ꝑ Jnno. i. c. ſicut. ij. ℞ iureiurā.

¶ Mandatū ſupioris nō ẽ neceſſe adimplendū vbi rō nō adimplēdi pōt reddi. arg. ℞ reſcrip. ſi qñ. ⁊. c. cū teneamur. ℞ pbēn. ⁊ ibi glo. fi.

¶ Mādato ſine lr̄is pape nō eſt obtẽpandū ſi ſine ſcādalo nō poteſt pareri. quia nō eſt ℞ mẽte principis vellevni puidere cū ſcandalo plurimoꝝ. ad hoc c. nihil prodeſt. ℞ preſcriptionibus. et in. c. ij. ℞ noui ope. nūci. et glo. i. c. qui ſcandalizauerit. ℞ regu. iur̄. et hoc verū niſi appareat ℞ cōtraria intētōe pape. ſed tūc etiā ſi nō poteſt eius mandatū ſine pecca to explicari tunc nō eſt parendū. quod ꝓbat ꝑ Jnno. i. c. inquiſitioni. ℞ ſen. excom. vbi dicit q̄ nō eſt parendū mandato pape iniuſto exquo multa mala ſeu ſcādala veriſimiliter ſint futura. ad idē Jo. an. i. c. cū ad eo. ℞ reſcrip. dicens. q̄ ſi papa ſcribit ꝑ indigno tacita indignitate taliter q̄ ſalua cōſcientia illi ꝓuideri nō poteſt nō eſt ei parenduz. idē notat Hoſti. in. c. ſignificauit. ℞ offi. ordi. ⁊ ē rō. q̄a papa nō recipit a ℞o poteſtatē peccādi. ſed iuſte ſoluēdi et ligandi: vt. c. j. xl. di. ſed ℞us qui eſt ſupior ꝓcepit malū vitandū. ergo potius parendū eſt ℞o q̄ pape qui nō poteſt contra legem facere. xxv. q. j. ſunt quidam. xj. q. iij. qui reſiſti. no. Ab. in. c. cum teneamur ℞ prebēn.

Maledicens

¶ Maledicēs ꝓncipi punit̄: vt ſupra blaſphemās.

Manifeſtum

¶ Manifeſtum dicitur id quod colligitur ex conjecturis et veriſimilibus preſumptionibus. pro hoc rex. in. l. licet. ff. ꝛle. j. vbi dicitur euidens voluntas teſtatoris que conjecturis elicitur. concludit Ab. i c. j. ℞ cleri. nō reſi. j. colum.

Maritus

¶ Maritus in bonis ℞talibus agit in iudicio nomine ſuo: quia dominiū rerum ℞taliuz retinet: vt l. vote. C. ℞ rei vendi. vnde vxor nō valet ℞ illis etiam elemoſynam facere: vt no. in. c. q̄ ℞o pari. xxiij. q. v. in bonis autem parafernalibus cenſetur maritus procurator. et i eis poteſt tanq̄ procurator agere. nec tenetur cauere ℞ rato: vt no. Bar. in. l. maritus. C. ℞ procura. ꝑ l. fi. C. ℞ pactis cōuentis. in bonis autē que vxor retinet penes ſe vltra ℞talia parafernalia poteſt maritus ꝑ illis agere tanq̄ ꝓiuncta ꝑſona. et tenet cauere ℞ rato: vt alle. l. maritus Ab. in. c. cōſtitutis. ℞ procura.

¶ Maritus compellitur ꝑ eccleſiam non ſolum per cenſuram eccleſiaſticam: ſed etiā ꝑciſe vt redeat ad vxorem ſuam. naz cum ſit obligatō ℞ſcēdit a lege

diuina ⁊ humana pōt quis compelli ꝑ se ad factū no. Bar. in l. stipulatōes nō diuidunt. ff. ō ver. obl. Ab. in c. j. de sponsalibus.

¶ Maritus tenetur sequi vxorem si ex iusta causa se absentet. ⁊ ei egrotāti tenetur seruitia necessaria impendere. vide j. vxor. ⁊ vide de hac materia. j. pactum appositum.

¶ Maritus potest propria auctoritate abijcere a se vxorem adulteram. adulterio tamen existēte notorio: vt nota. in. c. fina. de adul. ⁊ sic nota. q⁹ ad vtez lucrandam paria sunt matrimonium separari iudicio ecclesie vel ꝓpria auctoritate mariti vel vxoris ob causam fornicationis: vt. c. plerūq; de wna. int viz ⁊ vxo. ⁊ ibi Ab. circa prin.

¶ Maritus pōt expellere vxorem si vs sibi ꝓmissa nō soluit. ⁊ est rō. q⁹ ex vte tenet vir onera mrimonij sustētare: vt. c. salubriter. de vsuris. ⁊. l. si cū vtē. §. si aūt. ff. solu. matri. ⁊. c. ꝓ vestras. de wns. int virū ⁊ vxo. ⁊ ibi Ab. vide supra vs ꝓmissa.

¶ Maritus pōt leuiter vxorē castigare licet dederit cautionē ꝓpter seuiciam de qua timebat. nota. in. c. quemadmodū. de iureiurā. ⁊ in. c. ex transmissa. ō rē sti. spō. vbi est materia.

¶ Maritus potest agere nomine vxoris sine mādato ex quo nō appareat de vxoris ꝓtraria voluntate vt. c. constitutionē. de ꝓcur. ⁊ distingue vt no. i. l. maritus. C. de ꝓcur. ⁊ in. l. fi. C. de pactis cōuen. ⁊ in. c. ex parte. de ꝓfe. ⁊ ibi Ab. circa prin.

¶ Maritus potest priuari ab vsu vxoris ꝓpter seueritatē. vide j. seueritas.

Mater

¶ Mater an teneatur lactare filium suis expēsis. vi de supra alimenta.

¶ Mater que scit aliquē ex filijs ab alio quā a marito suscepisse debet seruare cautelā vt inducat eum ad intrandū monasteriū mendicantiū vt sic excludat a successione. qō si fieri nō pōt relinquat ei modicā quātitatē. idē de alijs illegitimis debz fieri ne succedāt cuz ipsis legitimis. vcto. signāter Ab. i. c. veniēs. de eo qui duxit i matrimoniū.

¶ Mater ē ante partū onerosa ⁊ ī partu wlorosa ac post partū laboriosa. ⁊ ex hoc legitima ꝓiunctio maris ⁊ femine magis mrimoniū q⁹ ꝑimoniū nuncupat. c. ij. ō puer. infi. plura ḡ onera subijt mater i nutritōe ⁊ creatōe filij. ideoq; appellat mrimoniū ḡsi matris muniū. q⁹ magis versat officiū maternū q⁹ paternū. ⁊ ex hoc infert q⁹ vocabula debent esse cōsona verbis. c. cum fm apostolū. de preben. no. Ab. in alle. c. ij. de cōuersi. infi.

Matrimonium

¶ Sequens matrimonium legitimat prolem. vide supra filius.

¶ Matrimoniū contrahit si mulier cōsensit hodie demū lapsis aliquibus diebus cōsensit vir. idem de alijs contrahentibus alioq; ꝓtractuū et ī alijs actibus gestis vl gerēdis si ꝓtrahētes in eodē ꝓsensu ꝑseuerāt. glo. notabilis in. l. ꝓsensu. ff. de actio. et obl. et ī. l. j. de ꝓtrahenda emptione. Hosti. ⁊ Jo. an. in. c. dilectus. et in. c. ex lris. ij. de spōsa. tex. ⁊ Ab. in. c. cuz inter canonicos. de elec.

¶ Matrimoniū spūale vt ꝓtrahit sufficit generale mandatuz. secus ī carnali. vide supra mandatū.

¶ Matrimoniū ꝓtrahit inter plātū ⁊ ecclesiā et generaliter ꝓtrahit etiā matrimoniū inter clericū inferiorē et ecclesiā suā: vt. c. sicut ī vna. xxj. q. ij. ⁊ sic q̄libet clericus pōt dici maritus ecclesie sue. no. Ab. i c. oudū. ij. de elec. xvij. colum.

¶ Matrimonium quemadmodū debet esse liberū ita et wns. et accessoria ad matrimoniū. no. glo. in. l. si mulier. §. si wns. ff. qō metus causa. Ab. i. c. abbas. qō metus causa.

¶ Matrimoniū presumitur contractum p verba ō presenti p immissionem anuli in digito mulieris nisi contrariū ꝓbetur. ar. eorum que no. ī. c. ex literis. de spon. ⁊. l. si seruus pluriū. ⁊. l. qui filiabus de legati. j. Ab. in. c. tenor. circa prin. de re iudi. vide plene p Lapū sua allegatione. lvij.

¶ Opinio pro matrimonio est sequēda. vide infra opinio.

¶ Matrimonij appellatione comprehendit spōsa de ꝑsenti que nō dicitur ꝓprie sponsa. sed maritus et vxor etiam ante copulam carnalē. xxvij. q. ij. sufficiat. Ab. sup rubrica de sponsalibus.

¶ Ubi est indagandus animus puelle sup contractu matrimonij si timetur de violentia et metu parentum debet iudex ad petitiōez sponsi puellā subripere a potestate parentum et eam collocare ī aliqua honesta dmo: vt puta in monasterio monialium: vt. c. pe. de ꝓbatio. vel apud honestos consanguineos ipsius puelle. no. dcto. in. c. cum locum. de spon. ⁊ ibi Ab. et ipse Ab. in. c. maiores. in fi. de baptismo. et vide. j. metus. §. licet.

¶ Matrimonium eē debet esse liberuz. et ideo matrimonium contractum per metum vel violentiam est nullum. vide notanter per Ab. in. c. cum locū. de spon. et vide per eum in. c. significante. ō eo qui duxit in matrimonium.

¶ Si maritus est absens longo tempore. et est ī longinquo et dicitur mortuus sufficit sola fama cū aliquibus coniecturis ad hoc vt ei⁹ vxor possit cū alio contrahere matrimonium si tamen dicitur mortuus in vicinis partibus tunc req̄ritur certus nuncius: vt concludit Anto. in. c. in presentia. de spō. Ab. tamen ibi hoc relinquit arbitrio iudicis vt diligēter omnibus consideratis attendat an de morte sit facta certificatio. Jtem no. q⁹ mulier nō debet contrahere secundo nisi ecclesia det sibi licentiā cōtrahendi. et si contrahat lege ꝓhibente et prius vir reuertatur potest eam de adulterio accusare: vt. l. pe. de adul. et est tex. in alle. c. in presentia.

¶ Matrimoniū pōt interdici p iudicez vt euitetur scandalū inter parentes. vide j. scandalum.

¶ Matrimonij proprietas probatur per possessiōz saltim longissimam. quod secus est regulariter ī ꝓphanis nisi in illis probetur prescriptio: vt. c. illud de presumptionibus. vbi vide Jnno. et Hosti. et. c. consultationi. de spon. et ibi Ab.

¶ Pro contrahendo matrimonio potest intervenire arra dum tamen arra nō sit in magna quantitate nisi consideratā persona vbi sunt magne persone Bar. in. l. mulier. C. de spon. et. l. iubemus. C. de repudijs. vide supra arra ⁊ pena nō tenet: vt. c. gēma. de spon. et est ratio diuersitatis fm Jo. an. ibi quia arre solent tradi in parua quātitate. pena vo ī magna. Jtem arre traduntur de presenti et pena ꝓmittit in futurum. et facilior est quis ad promittendum q⁹ ad exbursandum. Ab. in. c. gemma. de sponsa. et ī c. ex parte. de conuer. coniuga.

¶ Si int extraneos fiat ꝓmissio: vt puta vs vel lego tibi. c. si mrimoniū ꝓtraxeris cū sempronia valz: vt l. ticia. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. ß inter ipsos ꝓtrahentes nō valet. vnde si dico. ꝓmitto tibi centum si mecū cōtraxeris nō valet: vt. l. stipulatus. §. si tibi nupsero. et ibi Bar. ff. de ver. obli. et ē ratio. q⁹ intuitu libidinis videt eā adducere ad matrimoniū. q̄ ratō cepit inter extraneos ꝓtrahētes. qō limita veruz singulariter nisi is cui facta est ꝓmissio sit nobilior. q⁹ tūc videt potius dare aīo cōpensandi rōe nobilitatis. no.

Bar.ī.l.si diuortij.ff.ꝛ ver.obli.vide.j.pena.v.pena vbi apponitur.

¶ In matrimonio malicia supplet etatis ꝛfectuz: vt.c.ꝛillis.ij.ó ꝛspō.impu.qó malicia.i.vigor naturalis seu potentia coeūdi.s.q potuit carnaliť cōmisceri.no.Ab.in alle.c.ꝛillis.

¶ Minor pubertate maior tamen septēnio cōtrahens sponsalia vel matrimoniū potest adueniente legitima etate sine causa resilire licet mulier ē nisus sit sepe corrūpe:vt.c.ó illis.ꝛ ꝛspō.impu.no.Ab. in.c.attestatiões.eo.ti.ī prin.

¶ Ubi cessat pūptio fraudis stabiť pfessioni vnī⁹ iugū ptra matrimoniū exquo pfitēs stat p matrimonio:vt.c.attestatiões.ꝛ ꝛspō.īpu.ī ibi Ab.qó multū limitat.c.sup eo.ꝛ eo q cogno.psan.vxo.sue. sed si fraus psumať hoc relinquiť arbitrio iudicantis.no.Hosti.ī alleg.c.continebať.

¶ Si consensus est prestitus ó presenti exquo tamē interuenit conditio suspensiua: vt contraho tecum si mihi centum ꝛderis nō tenet matrimonium nisi existat conditio. quia consensus a quo substantiať matrimoniū non est purus ꝫ absolutus.sentit glo. Inno.ꝫ Jo.an.ī.c.ꝛillis.ꝛ cōdi.appo.ꝫ ibi Ab. ꝫ Anto.īn.c.sup eo.eo.ti.

¶ Matrimoniū pōt pferri ī alterius arbitrium nō solū parēris ī cuius pta te ē conditōem apponere ꝟ etiā alterius.vt si dicā. mulier ptraho recū si patri meo placuerit:vt.c.sup eo.ꝫ.c.p tuas.ꝛ condi.appo.ꝫ licet consensus exprimatur p verba ꝛ presenti:tamē exquo ponit cōditio nō efficiunť ꝛ pśenti. sed suspendit in aduētu cōditōis.no.Ab.in.c.ꝛillis.eo.ti.nā matrimoniū cōditiōale habet vim spōsalioꝝ ꝛ futuro.ꝫ sicut illa tollunť p sequēs matrimoniū puꝝ:ī.c.j.ꝛ spō.duo.ita matrimoniū conditionale.Ab.in alle.c.sup eo.

¶ Cōditō apposita ī mrimonio inter eos q nō pōt ptrahere in aduentū pditōis si requirit ꝛ nouo cōtrahāt.vide supra conditio apposita.

¶ Sponsus ꝛ futuro nō potest cognoscere carnaliter sponsam quin sponsalia transeant ī matrimonium quantumcunq protestetur in contrariuz: vt c.fi.ꝛ spon.vnde nō est nisi vnū remediuz vt renūcient sponsalibus.naz tunc copula superueniēs nō potest inducere matrimoniū. nec reperit extremuz ad quod possit retrotrahi: vt.c.veniens.ꝫ.c.tua.ꝛ spō.Ab.in.c.p tuas.ꝛ pdi.appo.

¶ Matrimoniū si intimidať p penā appositam p.l. non valet lex.vide supra lex potest directe ꝛc.ꝫ vide j.pena legalis.ꝫ.j.statutū laycoꝝ.

¶ Matrimōialis causa solū spectat ad ēpm cognoscendā nisi ꝛ pśuetudine vel speciali priuilegio inferior plat⁹ se possit tueri:vt.c.accedētibus. ꝛ excessi.prela.ꝫ ibi glo.notabilis.

¶ Matrimonio nō potest vti apud latinos ordinatus ab ēpo greco.vide supra clericus ordinatus ab episcopo greco ꝛc.

¶ Si apponatur conditio contra substantiā mrimonij an vicieť pditio vel matrimoniū. vide supra conditio apposita.ij.

¶ Mrimoniū nō pōt ptrahere clericꝰ ꝛgradatꝰ ab ēpo greco.vide supra clericus actualiter.

¶ Matrimoniū nō impedit solū adulteriū tpe prime vxoris pmissum nō interueniente matrimonio pōt ꝯ post mortē prime vxoris eā ducere quā polluit p adulteriū:vt.c.significasti.ꝛ eo qui duxit.in ma. quā pol.p adul.Ab.in.c.j.eo.ti.

¶ Si quis contraxit cum muliere superstite prima vxore.nec fuit processum ad carnalem copulaz mortua prima nō impeditur matrimoniū cum ea:vt.c. fi.eo.ti.ꝫ Ab.vbi supra.

¶ Si prima vxore supstite ḳs contraxit matrimonium cū alia.ꝫ fuit mixtū adulteriū cū ignorāte:diū tñ ignorauerit toto tpe prime vxoris potest esse int̄ eos matrimoniū post mortez vxoris:vt.c.j.ꝛ eo qui duxit in matrimoniū.secus si certiorata ꝛ vita prime ꝓiugis pmisit cognosci se ab alio viro.qz tūc nō potest amplius illū habere in maritū:vt.c.fi.eo.ti. Ab.in victo.c.j.

¶ Matrimoniū an potest impedire error conditionis fortune seu qualitatis.vide plene p Ab.ī.c.p posuit.ꝛ coniugio seruoꝝ.

¶ Matrimonij excellētie sunt hec. Prima q ꝛ⁹ fuit actor et institutor mrimonij. Secūa rōne itaꝝ.ḳa fuit institutū in statu innocentie ī padiso: vt.c.j.ꝛ voto.li.vj. Alia vo sacramēta fuerūt īstituta post pcm. Tercio rōne tpis:qz ab initio mūdi fuit institutū. Jtē rōne loci qz in padiso. Jtē rōne cōitatis.qz oēs gentes fere vtunť eo.no.Ab.in.c.fi.ꝛ frigidis.ꝫ vide ibi Hosti.

¶ Matrimoniū seu ꝓiugū pbať si diu cohabitauerūt simul vir ꝫ mulier tanq̄ ꝓiuges.tū ꝓpter diuturnitatē tpis. difficile esset aliꝫ pbare ptractū mrimonij.no.Hosti.in.c.illud.ꝛ pśumptionibus.ꝫ in.c.latoz.qui filij sunt legitimi.ꝫ ibi Ab.

¶ Matrimoniuz contrahentes inter se si sciebant impedimentuz eorum proles est illegitima. nec succedunt in bonis parentum:vt.c. referente. qui filij sunt legitimi.ꝫ ibi Ab.

¶ Matrimoniū nō est separandū licet mulier contra maritum sit seuis.et insidietur vite eius.separatur tamē quo ad mutuam cohabitatiōnē. tñ semp remanebūt vir ꝫ vxor:vt.c.literas.ꝛ restitu.spol.ꝫ c.j.ꝫ.ij.ꝛ vna.ibi Ab.

¶ Matrimoniū an est sepandū ꝓpter crimen sodomiticū.vide Inno.ꝫ Ab.in.c.j.ꝛ adul.

¶ Matrimonium reintegratur officio iudicis si alter coniugum qui erant separati quo ad thorū adulteretur.tenet Inno.in.c.ꝛilla.ꝛ diuoꝝ.ꝫ Abb.in c.ex literis.eo.ti.circa fi.

¶ Matrimoniū pōt esse inter xpianū ꝫ iudeam alꝫ infidelē. nā puersus ad fidē licite habitat cū vxore infideli exquo vult secū cohabitare sine pcto: vt.c. quāto.ꝛ diuoꝝ.ꝫ est rō.qz tenuit matrimoniū contractū a principio ī infidelitate.alꝫ nō tenet matrimoniū si ptraheret inter xpianū ꝫ infidelē.xxviij.q. j.c.j.Abb.in allega.c.quanto.

¶ Matrimoniū scōm potest vidua liber ptrahere sine metu alicuius pene.vide.j.penas aliquas.

¶ Matrimonialis cā spectat ad iudiciū ecclesie nō solū cū tractať ꝛ substantia vinculi: sed etiaz cum agiť petitorio:vt.c.ex pquestione.ꝛ resti.spol.facit c.j.ꝛ coniu.lepro.ꝫ.c.ex pte.ꝫ.c.ex lris.ꝛ spon. Jo. an.ī addi.spec.ti.qui fi.sunt le.ꝫ.in.c.cū.c.laycus.ꝛ foro cōpe.li.vj.Ab.in.c.nōne.ꝛ spō.et in alleg.c.ex conquestione.in prin.

¶ A principio ꝛus ꝓhibuit coniugiū inter patrez et filiā.ꝫ inter matrē et filiū dumtaxat p os Ade.ꝫ ppter hoc relinquet homo patrem et matrem ꝫ adherebit vxori sue. Debet em̄ exponi.relinquet patrē ꝫ matrē:id est thorum patris ꝫ matris.quia nec cū patre nec cum matre ꝛbet filius contrahere. nō tñ ꝛbent illa verba intelligi ad literā. quia nō tenet quis relinquere habitationē patris nec matris ꝓpter vxorem:vt no. Inno.in.c.ꝛbitum.ꝛ biga.et Ab.in.c.literas.ꝛ resti.spoli.vj.colum.

¶ Ex sponsalibus contractis per parentes obligantur filij:si expresse seu tacite consentiant.ꝫ sic taciturnitas filiorum in parentibus operať consensuz. in alijs vo attinentibus non sufficit patientia:nisi consensus expresse probeť:vt est conclusio Jo.an.ꝫ

Anto.in.c.vnico.de despon.impu.li.vj.et Ab.i.c.ex parte.de resti.spol.j.colum.

¶ Matrimoniū sicut p adulterium pōt separari quo ad thor.ita etiā ꝓpter vicīū sodomie.qz noie adulterij seu fornicatōis comphendunt omes illiciti cōcubitus.xxxij.q.vij.nō solum inficitur eē matrimoniū ex crimine illo nephādo cōtra naturā magis q̄ ex crimine naturaliter cōmisso.concludit Ab.in.c. mariti.s.de adulteris.

¶ Nō solū iudex eccliasticus pōt ꝓpellere coniugez ad exhibendū alteri ꝓiugalē affectū ꝫ etiā iudex secularis ꝫ pōt exquo ꝓstat de matrimonio.no. Ab.i c.ex publico.de ꝓuer.ꝓiug.circa prin.et vide no.i.c. nō est.de sponsa.et in.c.illud.de pēsump.

¶ Christi auctoritas que disponit in euangelio q̄ scz nulli licet vxorē dimittere nisi ob causam fornicationis:vt.c.de infidelibus.de consan.et affi.vendicat sibi locū ne dum in fornicatione carnali sed etiam in spirituali.qō limita vt legitur.7 no.in.c.q̄nto.de diuor. Est tamen notandū q̄ sic pdit maritꝰ vxorē ꝓpter nuptias.7 mulier vtē.si alter eoꝝ in heresim labat sicut pderetur in fornicatione eadē ratione p hoc.l.consensu.C.de repu.no.dc.signanter Ab.in.c.fi.de ꝓuer.ꝓiug.

¶ An si ppt hēsim mariti mulier fuerit ab eo separata eccle iudicio.7 ipa postea fornicat an marito reuerso ad fidē ꝓpenset fornicatō spūalis cū fornicatōe carnali.vide Hosti.7 Ab.i.c.fi.de ꝓuer.ꝓiug.

¶ Matrimoniū nō consummatū sortitur naturaz suā ex constitutiōe ecclesie.7 ideo circa illud late patet pape potestas cū papa sit supra ius positiuū i.c. ꝓposuit.de concessi.pben.no.glo.in.c.ex publico. de conuer.cōiu.contrariū tamen tenet Hosti.7 Abb. ibi dicens q̄ cum matrimoniū fuit creatum añ omnē constitutōem nō potest habere esse ab ecclesia ꝫ ab ipso deo qui ipsum instituit in statu innocentie vt no.in.c.vnico.de voto.li.vj. Sola ratificatio pcedit ex constitutiōe ecclesie.nā est indissolubile: vt c.quanto.de diuor.ex quibus concludit q̄ circa matrimoniū cōsummatū papa nō dispēsat inter fideles.quia cū consummatō cōsistat in facto nō potest haberi p infecta.xxxij.q.v.si paulus.7.l.i bello.§.facte.ff.de capti.7 postlimi.reuer.sed in matrimonio consummato papa potest dispēsare de absoluta potestate etiā nulla existēte causa.sed ex causa pōt etiam ordinaria potestate dispēsare.et causa debz esse maxima:vt no.Hosti.7 Ab.post euz in alle.c.ex publico.7 vide Jo.an.in mer̄.in.c.actus legitimi.de regu.in.vbi disputat an papa ex maxima causa possit dispensare cum vnico filio regis religioso vt cōtraheret matrimonium ad tempus donec filiū susciperet.7 post illa Ab.in allega.c.ex publi.circa fi. tenet q̄ nullo mō possit dispensare circa matrimonium consummatū inter fideles.quia cum perpetuitas sit in matrimonio de iure diuino papa nō potest tollere ea que sunt iuris diuini.immo potiꝰ cōuinceretur errare q̄ legez condere:vt.c.quidā.xxv. q.j.et.c.ex parte.de conuer.coniuga.vt notabiliter per Abbatez in allega.c.ex publico.et vide.j.papa potest dispensare ex causa. Matrimoniū licet denominet a matre:tamen filius sequit familiā 7 agnationē patris.vnde filius debet denominari a patre et nō a matre.qz sequitur ciuilitatez ex ꝓsona pris 7 nō matris:vt.l.assūptio.ff.de muñ.et ho.no. Ab. in.c.ij.de conuer.infide.

¶ Si statuto caueat vt minor.xxv.annis non possit maritari sine ꝓsensu duoꝝ agnatoꝝ. 7 puella eligit sibi sponsū pdignū.et agnati sine cā legitima nolūt ꝓsentire pōt cōpelli p supiorē ad consentiendū. vel supior ipe dabit licentiā:vt no. Bar.in.l.si cū vtē. ff.sol.ma.et in.l.nō solū.C.de bo.qz libe.7 Ab.in.c. q̄ vel timorē.de sta.mo.in fi.et ipse Abbas in.c.nullus.de iurepatro.

Modus

¶ Modus.vide supra conditio.

Monasterium

¶ Monasteriū ꝓfessoꝝ ingrediens et habitū nouitioꝝ p annum tenēs compellitur euz recipe.no. plene p dc.signāter p Ab.in.c.cū causaz.de elec.pe.colum.vide.j.religiosus.

¶ Monasteria exempta an sunt sub lege dyocesana episcopi.vide plene p Ab.in.c.dilectus.de offi.ordō. 7 melius p eū in.c.j.de sta.mo.

¶ Monasteriū pōt litigare p iuriby 7 reby monasteriū sibi subiecti:vt.c.ex lris.de offi.iudi.

¶ Monasteriū vbi regit p priorē ē ibi prior exercēs da iurisditōe loco abbatis:vt.c.cū in ecclesijs.ō ma. 7 obe.7 ibi Ab.ad hoc.c.fi.de sta.re.

¶ Monasteriū an ꝓprehendat sub noie ecclesie vel ecōtra.vide supra clericoꝝ appellatōe.

¶ Monasteria cū sunt exempta a dyocesana nō tenent ꝓferre subsidiū cū ecclesijs subiectis episcopo. quādo ipse vult ire ad concilīū.nec potest compellere monachū qui nō habz populū vt vadat ad aliqnā legationē.no. Ab.post Jnno.in.c.j.de sta.mo. 7 vide supra epūs si vult ire.

¶ Monasteria nō tenent epo ad charitatiuū subsidiū.qz est de lege dyocesana.vt no. Jnnoc.in.c.j. de sta.mo.licet in fi.sue glo.vult sentire ꝓtrariū.sed cū primo dicto transeunt. Jo.an.7 Archid.in.c.j.de pben.li.vj.paulus approbat scom in.c.l.j.de excess.pla.7 casus est dubitabilis et quotidianus.in.c.q̄ sit xvij.q.ij.quod facit multū p primo dicto de materia charitatiui subsidij.vide quod no.in.c.cū apls. de censi.Ab.in.c.j.de sta.mona.

¶ In monasterio an pōt intitulari clericus secularis.vide dc.signāter Ab in.c.fi.de sta.mo.

¶ Monasteriū depauperatū seu desolatū debet alteri vniri.vide.j.vnio.

¶ Monasteriū si habet parochiam cū cura animarum nō est preficiendus cure illius parochie aliqs monachoꝝ sed clericus secularis si reperit ydoneus.si tamē nō reperitur ydoneus potest pfici vnus monachoꝝ vt instituat p epm: vt.c.j.de capel. mo. et ibi Ab.qui sic intelligit tex.

¶ Monasteriū exemptū si ex defectu monachoꝝ reducitur ad statum secularez semp remanebit exemptū.sicut prius colligit ex notatis in.c.dilectus. de capel.mo.7 ibi Ab.ij.colum.

¶ Monasteria nō subsunt ecclesie parochiali secularī quo ad iurisditōz foriꝑtio si:vt patet i.c.fi.ō offi.archi.et i.c.dilectus.ō cap.mo.vbi no.Ab.nec etiā subsunt quo ad forum penale cuz oēs monachi sunt hodie clerici.et habent a iure vt sibi ad inuicē administrent sacramenta:vt.c.j.xvj.q.j.not.Ab.in c.dilectus.de capel.mona.

¶ Monasteria licet sint exempta a lege dyocesana vt no.i.c.dilectus.de offi.ordō.tenent tñ ad ꝓcurationē pstandā rōne visitatōis.no.Ab.in.c.j.de sta.regu.7 i.c.sopite.de censibus.

¶ Monasteria pōt p archiepm visitari.etiaz si sint exempta.vide supra archiepūs.

¶ Monasteria subsunt epo quo ad legē iurisditōis 7 nō archi.vide.s.archid.i monasterūs.

¶ Monasteria monialiuz vltra vnā vicem nisi manifesta et rationabili causa clericus nec etiā laycus intrare nō debet:vt.c.monasteria. de vita et hone. cle.nō tm ad loquendū cum eis.sed nec dmus suas

frequẽtare ḋs ꝛebet: vt ibi no. Jnno. idẽ si cã visitã di consanguineã vadat. nã ⁊ cognati nomine poterit culpa tegi: vt ibi no. Hosti. Jo. an. ⁊ Ab.

¶ Monasteriũ dicit̃ grece cenobium. ⁊ dicit̃ a ceno grece qꝺ idẽ est qꝺ ꝓmune latine: quia religiosi cõmuniter ibi viuũt. vnde ſm ethymologiã vocabuli potest dici cenobiũ omnis locus in quo plures cõmuniter viuũt. sic etiã appellatur conuẽtus. qz omnes ibi conuenũt. xv. di. c. j. no. Ab. in. c. tua nuper ꝛe his que fi. a prelatis. j. colum.

Monachus

¶ Monach⁹ veniẽs ꝓtra regulã an peccet mortaliṫ plene ꝑ Ab. ī. c. nã ꝓcupiscentiã. ꝛe constitu.

¶ Monialis seu monachus qñ põt ī iudicio agere vel restitutionẽ petere. vide Ab. in. c. cuz dilecta. ꝛe rescrip. pe. ⁊ vl. colũ. ⁊ vide j. religiosus. ⁊ vide eũ in c. cũ. J. ⁊ A. ꝛe re iuꝺ. circa fi.

¶ Monach⁹ si eligit̃ ī ꝑlatũ ab extraneo sui collegij nõ põt ꝓsentire electõi sine licẽtia sui ſupioris: vt. c. si religiosus. ꝛe elec. li. vj. sed si eligit̃ ꝛe collegio ꝓpꝛio eoipõ videt̃ sibi data ꝑtas acceptãꝺi. ⁊ põt ꝓse qui cãm etiã ī iudicio: vt. c. cũ dilecta. ꝛe rescri. Ab. in. c. cũ dilectus. ꝛe consue. j. colum.

¶ Monach⁹ nõ põt agere ꝛe iure mõasterij sine mãdato. licet sit ꝓuincta ꝓsona ꝓuinctõe ciuili: vt. c. cozã. ꝛe offi. ꝛele. no. ī alle. c. cũ dilectus. iij. colũ. ꝑ Ab.

¶ Monach⁹ nõ faciẽs ꝓfessionẽ nisi sibi ꝓmittatur ꝓioratus ꝓmittit symoniã. vide supꝛa clericus.

¶ Monach⁹ ꝺz cozã abbate suo ⁊ nõ cozã epõ cõueniri. c. si religiosus. ꝛe elec. li. vj. ⁊. c. ij. ꝛe testi. eo. li. et hoc tã in ciuili qꝫ in criminali. vt. c. ea que. ⁊. c. in singulis. ꝛe sta. regula. sed si venit imponẽꝺa pena depositionis nõ abbas sed epũs cognoscit: vt. c. visis. xvj. q. ij. idem si abbas esset negligẽs in cozrigendo vt no. Jo. ꝛe lig. in cle. ne in agro. ꝛe sta. regu. et plene ꝑ Ab. in. c. cum ab ecclesiarũ. circa fi. ꝛe off. oꝛ. vi ꝛe j. religiosus. ⁊ supꝛa abbas.

¶ Monachus si ꝓtrahit ī studio vel alibi cozã quo sit ꝓueniẽdus. no. Ab. plene in. c. quãto. ꝛe offi. oꝛꝺi. Barba. in. c. qꝫ quibusdã. ꝛe fideiusſoꝛi.

¶ Monach⁹ vel religiosus seu cleric⁹ an põt officiũ ꝓcuratõis vel aduocati exercẽ. vide Ab. notabiliṫ ī c. cũ. J. ⁊ A. ꝛe re iuꝺ. circa fi. ⁊ vide. s. aduocatus.

¶ Monachoꝝ correctõ principaliter spectat ad abbatẽ excluſo etiã epõ. qꝺ nõ repit̃ ī alio ꝑlato iuxta. no. ꝑ Jnno. ī. c. cũ ab ecclesiaꝝ. ⁊. c. quãto. ꝛe offi. oꝛꝺi. Ab. in. c. ad nostrã. ꝛe appella.

¶ Monachi nõ solum compellunt̃ ad obseruanti am religionis ⁊ ordinis. sed etiã tenent̃ seruare statũ strictioꝛẽ in vita statutũ ab eo qui habuit potestatẽ inducẽꝺi etiã post ꝓfessionẽ factã. facit tex. in c. ad nostrã. ꝛe ap. ⁊ ibi Ab. ⁊ qꝺ no. in regula qꝫ omnes tãgit ꝛe regulis iuris. li. vj.

¶ Monachi qui ꝺicantur et qui fratres. et que differentia sit inter eos. vide pulcre ⁊ notabiliṫ ꝑ Ab. in. c. cauſamqꝫ. ꝛe iudicijs.

¶ Monach⁹ põt ordinari ꝑ epm ī cuius ꝺyoceſi natus fuit. licz monasteriũ sit ī alia ꝺyoceſi sitũ. ꝺictũ notabile Ab. ī. c. postulasti. ꝛe fo. compe. ij. colum.

¶ Monachoꝝ appellatiõe an clerici ꝓtineãtur vel ecõtra. vide supꝛa clericoꝝ appellatione.

¶ Monachus an ꝛebeat iurare vl̃ testificari sine licẽtia supioris. vide supꝛa clericus licet ꝛebeat.

¶ Monach⁹ qui bñ ꝛefert habitũ monachalẽ ß coptũ habitu clericali ẽ apostata. ꝑ cle. qm̃. ꝛe vita ⁊ ho. cle. ī ꝓin. ⁊ hoc si cãm trãſformatiõis sui habit⁹ nõ alleget. qz cũ tali habitu vtit̃ ī claustro. ⁊ publice ꝛebet ab alijs ꝺistinguiẽ ꝓclusio Jo. ī merc. in regula certũ est. ꝛe reg. iuris. li. vj.

¶ Abbas renũciãs vel ꝛepositus an remaneat monachus illius monasterij. vide plene ꝑ Ab. iij. c. cuz ad monasteriũ. ꝛe sta. mo.

¶ Monach⁹ nõ mendicãs põt ſuccedere ex testamẽto vel ab intestato notabiliter ꝑ Lapũ ſua al. c. j. et ſcripſi toꝛo legũ. li. iij. ti. ꝛeleas mãꝺas. li. x.

¶ Monachi ꝓꝺicatoꝛes ⁊ mẽꝺicantes qz ſunt ī ſtatu artiſſime pauꝑtatis nõ ꝛebẽt ire ad ſynoꝺũ. nec ſubiacẽt ꝓſtitutõibus epoꝝ. nec etiã ex leui cã tenẽtur epos ꝓceſſionaliter ſociare: vt. c. nimis parua. ꝺ exceſſi. ꝓla. tñ ex magna cauſa tenent̃ vt ī iocũꝺo introitu epi vel legati. vel imminente peſte ſeu ꝛei flagello. vel ad generales letanias vt ibi a cõtrario. ꝛe ꝓſe. ꝺi. iij. nouatões. ⁊ ꝛc. vbi ſupꝛa.

¶ Monachos ⁊ maxĩe moniales ꝛebet iudex beniguius tractare qꝫ alios ꝓpter fragilitatẽ ſexus. vt. c. ex ꝑte. j. ꝛe priuil. ꝓcoꝛ. ℒ. q. po. ī pig. ha. l. aſſiduis. ⁊ ꝛe a ꝺol. l. ꝛenũciaſſe. §. vlti. ſiñ cũ religioſis. c. ij. de ꝛ. ⁊ con. ſunt eñ tales iuris ignari: vt. c. ꝛe incerta. ꝛe voto. et. l. regula. ℒ. ꝛe iur. et fac. igno. ſubuenien ꝺũ ẽ igitur ſimplicitati ſicut ruſticitati. l. fi. §. fi. ff. ꝛe edẽ. ⁊. l. illicitas. §. ne potẽtioꝛes. ff. ꝛe offi. ꝑſi. ⁊. l. j. ℒ. quãꝺo impe. ī pu. vt vi. et refert Pe. ꝛe ancha. ī alle. c. ex parte. j. ꝛe priuil.

¶ Monachus vel frater mendicãs ad epatũ ꝓmotus nõ recupet testamenti factiõem. nec querit ſibi ſed eccleſie ſue. ⁊ ſic ꝑ ꝺignitatẽ epalẽ non liberaṫ a nexib regule monachal. no. xvj. q. j. c. ꝛe monachis facit quod no. Bar. in tractatu minoricaꝝ ad fi. licet quicquid querit poſt ꝓmotiõez querit epiſcopatui nõ monaſterio. primo no. xviij. q. j. ſtatutũ. vt refert Pe. ꝛe ancha. in. c. cũ olim. ij. ꝛe priuil. vbi vide ꝑ eũ late ⁊ no. ꝑ Jnno. ibi.

¶ Monach⁹ an põt iniuriaꝝ actiõe agere ꝓ iniuria ſibi illata. ⁊ an põt eã remittere. ⁊ qꝺ ꝛe clerico vl̃ filio. vide supꝛa iniuriaꝝ actio. cũ §. ſequẽ.

¶ Monialibus seu abbatiſſis a quo et quibus ⁊ qliter ꝺatur velum ordinationis. profeſſionis. conſecrationis. prelationis seu veſtis religioſa. vide Jn no. in. c. j. ꝛe tem. ordi.

¶ Moniales ſicut puerſi ꝛebẽt hꝛe tonſurã ī pte i inferioꝛi. nã pscinꝺuntur ſibi crines vſqꝫ ad aures. nõ em̃ portant clerã ſed tm̃ tonſuram. no. glo. in cle. attendentes. ꝛe ſta. re. et ī cle. ij. ꝛe conuer. cõ. no. Ab. in. c. ſi quis. ꝛe vita et ho. cleri.

¶ Monachoꝝ inſtitutio est antiquioꝛ et preſtãtioꝛ qꝫ inſtitutio canonicoꝝ regularium vel aliorum religioſoꝝ: vt patet ex ordine litere in. c. ꝛeus qui. ꝛe vi. et ho. cleri. facit. c. quoꝝundaꝝ. ꝛe ꝑben. li. vj. no. Ab. in. c. auaricie. e. ti.

Medicina

¶ Medicina que minuit ſanguiñ. xiij. februarij nõ potest aliquo modo nocẽ ex februarij tpantia. not. Jo. an. poſt Clin. vt refert Ab. ꝛe ꝛeci. in. c. cum ad monaſteriũ. ꝛe ſta. mo. ⁊ ꝺicebat vin. ſibi ab angelo reuelatũ. ꝺicit tñ Ab. ibi. qꝫ ß nõ in ꝺigẽti nõ facile eſſet ß cõſulendũ. qz ꝺiminutio ſanguis ꝺiminuit vitã ſm traditõem peritoꝝ.

¶ Medicina est coꝛpoꝛis exercitium. nam virtus recreatur exercitio. Vnde Valerius viij. moꝛalium. Hominem quippe rerum natura continui laboꝛis patientem eſſe non patitur. ⁊ Seneca epiſ. lxxviij. Jn remediũ ceꝺunt ſolacia. et quicquid animũ exiꝛit etiã coꝛpi ꝑꝺeſt: vt refert Pe. ꝛe ancha. in. c. j. ꝺ cle. venatoꝛe. ⁊ vide j. ociũ.

¶ Non imputatur ſemper medico moꝛs infirmi iuxta illud. Non eſt ī medico vt releuetur eger. quia qñqꝫ eſt vicium materie et nõ artificis. ff. ad. l. aqꝗ. l. ſi ſeruus. §. ſi calcem. xvij. di. epheſis. nec euentus

mortalitatis medico q̄ diligēs fuit imputari ꝛebet. ff.ꝛ off.pto.l.illicitas.§.sicut sufficit diligētiaz apponere quā pōt.xlvij.di.c.vltio.7 si negociū non habeat effectū sufficit si sit vtiliter ceptuz.ff.ō neg.ge. l.ß an vltro.§.j.licz secus sit in nego.pupilli.ff.ō nego.ge.l.si pupilli in prin.no.glo.in.c.nisi cum prīdē §.quippe ꝛ renunciatiōe.

Medicus

¶ Medic⁹ 7 aduocatus qui recipiūt salariuz ꝛ publico nō ꝛebēt aliquid recipe a litigāte vel infirmo vide.s.aduocatus.

¶ Medico experto 7 perito in sciētia sua an credatur in arte sua si dubitat ꝛ vulnere vel infirmitate alicuius 7 an credat vni vel requirāt plures vide no.p Abb.in.j.pstitutōe.ff.veteris.

¶ Medicina.i.anthidotū ad negocia ē ius positiuum.vide.j.verbū.anthidotū.

¶ Medici sūt aiaꝛ boni iuriste vide supra aduocati boni.

¶ Medicus qui ꝓuenit cum infirmo ꝛ eo sanando pro certo precio si sanatus illico recidiuauit tenetur iterum eum curare quia non videtur sanitatem adeptus qui illaz retinere non potuit.ff.ō reg.iu.l.nō videtur.si autem longe post recidiuauit nō tenetur vt.l.diuus.ff.ꝛ resti.in integ.vt concludit iohānes an.fin pileum in regula cōtractus i mercuri.ō reg. iu.li.vj.

¶ Aromatici qui ex cupiditate quadaz conficiunt ex speciebus non recentib⁹ que potius damnant q̄ ꝓsunt grauiter peccant vide ꝛ hoc et ꝛ alijs quest. medicoꝝ.Jnno.7 Abb.in.c.tua nos.§.ij. ꝛ homic.

Mediator

¶ Mediatoꝛ trāsactōis licet illicite nō pōt eam pugnare qꝛ allegaret turpitudinē suā.ar.i.c.j. ꝛ resti. li.vj.7.no.in.c.ex literis ꝛ transactō.

¶ Mediator symoniace prauitat⁹ patit penas ordinarias symoniacoꝝ.vt.c.cum super.ꝛ pfess.et ibi Abb.circa prin.

Mendacium

¶ Mēdaciū nō dz q̄s dicē no.in.c.ne quis.xxij.q.ij. 7 vide glo.in.c.cupientes.in pn.ꝛ electi.li.vj.et.glo. in.c.j.ꝛ iura.calum.7 Jnno.in.c.olim ꝛ resti.spoliato.

¶ Mendaciū ꝓ mendacē ē ꝛ facili presumendū nā ꝓuictus ꝛ mendacio qꝛ negat solutōz sibi factā tenetur postea probare pecuniā ꝛbitā si allegat eā ꝛbitā vt.c.fi.ꝛ solu.7 no. in tali casu creditoꝛ prioꝛ tpe alijs nō pfertur.C.qui potī.in pig.habeant. si possessoꝛ.Alius casus qū ꝛ pecunia secundi compatum est predium.C.qui po.in.pig.ha.l.iz Alius qū scōs creditoꝛ credidit in refectōez rei.e.ti.l.inter dū.7 Jo.an.in.c.fi.ꝛ solu.circa prin.

¶ Negās pecuniā numeratā ꝓuictus ꝛ mendacio nō poterit dicere se soluisse autenti.cōtra qui proprium.C.ꝛ nō nu.pe.Jtē negans rez fuisse ꝛbitoris cōuictus ꝛ mendacio possessionē pdit nec aliq̄ alio iure uti poterit vt in auten.ꝛ trien.7 semis.§. illō ꝓ 7 ꝛ his vide qō no.in.c.nullus pluribꝰ ꝛ regu.iu.li.vj.no.Jo.an.in.c.fi.ꝛ solu.

Mensura

¶ Mensura dz esse equalis 7 in dubijs statur mensure vicinoꝝ locoꝝ no.in.c.ex parte ꝛ censib⁹.

Metus

¶ Metus tyrāni an viciet qō fit.vide.j.tyrānus.

¶ Metū iustū nō inducūt ꝓces instātissime pncipis ad rescindēdū actū qō intellige nisi esset talis pncipis q̄ solebat male tractare suis precibꝰ nō acquiescentes quia tūc tales preces excusant 7 hūt vim iusti metus vt.l.j.§.que onerāde.ff.quaꝝ rez actō nō dat Abb.in.c.cū inter.R.iij.colum.ꝛ electi.

¶ Metū iustū inducūt mine 7 terroꝛes potentiū et hoc si tales potentes solēt seruire p⁹ minas als mine nō excusarēt ad hoc qō no.p.Bar.i.l.metuz.ff.q̄ me.cā.7 Jnno.in.c.causam mrīmonij ō of.ꝛle.ter. 7 Abb.in.c.j.ō off.ꝛle.j.colū.7 idē intelligas ō minis 7 terroribꝰ mariti vel prelati 7 sic limitat qō no. in.l.j.§.que onerande.ff.quarū re.actio nō datur.7 Abb.vbi.s.vide.s.confessio.

¶ Metū nō inducit reuerentia marital'nec illa sufficit ad excusandū mulierē no.Jo.in.c.causam mrī monij ō offi.ꝛle.7 iō si mulier fuit ꝓtestata in absētia mariti q̄ nō intēdit ꝓsentire alienationi rei sue ꝓter metū 7 reuenerentiā mariti nō sibi ꝓdest nisi als ꝓbetur metus no.glo.7 wc.in.c.allega. causam mrīmonij.7 ibi Abb.

¶ Metus iust⁹ pbat si in loco solitario euaginato gladio q̄s minatus ē mortē 7 metus mortis dicitur iminere nō solū durāte vibratōe gladij ß etiā postmodū si tanta ē mināt̄is potētia vt verisimr timeatur mors ex vibratōne textus.in.c.j.q̄ me.cau. 7 ibi Abb in notabilib⁹.

¶ Metū iustū infert ꝓdīcio oīm bonoꝝ vt.c. Abb. q̄ me.cā.7 idē ꝛ maioꝝ pte bonoꝝ pro quo facit.c. freq̄ns.ꝛ resti.spolia.li.vj.7 est rō qꝛ si i materia odiosa equiparant̄ omnia bona et maioꝝ ps bonoꝝ vt ibi idem videt in casu fauorabili no.Abb.in alleg. c.qō Abb. habet locū in ill' rebꝰ sine quibꝰ vita corporalis adimit nā vita nostra rpalis nō pōt sustētari sine adiuuamēto rpaliū 7 ecōtra.j.q.j.si q̄s obrecerit.facit glo.in.l.aduocati.C.ꝛ aduo.diuer.iudi.vbi dicit q̄ bona tēpalia non sunt aliud q̄ vita corpalis vnde sicut metus mortis excusat.vt.c.cum dilectus q̄ me.causa.ita 7 metus pdendi bona tpalia.Abb.vbi.s.

¶ Ea que fiūt p metū regularit nō tenēt dūmodo sine culpa sua q̄s incidat in metū.qꝛ tūc pōt peti rescissio coꝝ que acta sūt p acti.q̄ me.causa p.c.Abeo.ti.ß si culpa sua q̄s incidat i metū tenēt gesta vt nō cōpetat aliqō remediū meto passo.rex.est singularis in.l.si mulier.ff.q̄ me.causa.Fallit hec regula in sex casibꝰ no.p glo.in alle.c.Abb.7 in alijs casibꝰ ibi no.p wcto.signāter p Abb.

¶ Mer⁹ sic nō excusat nisi sit talis q̄ pōt cadere i cōstantē virū vt.c.cum dilect⁹ q̄ me.cā.ita ergo nec wlus nō ergo subuenit wlū passo nisi sit ral' wlus q̄ viꝝ pstantē 7 peritū ꝛcepisset no.Abb.in.alle.c.cū dilectus

¶ Metus oīs cessat in pīsentia epī seu supioris vt.l. nō veriſile.ff.q̄ me.cā.7 in.l.trāsactō.C.ō trāsactō. nec ob.l.j.§.q̄ onerāde.ff.quaꝝ re.actō nō da.vbi no. q̄ si reuerentia epī quis renūciat pbende sue pōt illam postea repetere qō intelligit ibi Bar.qū interuenerūt alique mine vel verbera quia sola dignitas superioris nō excusat vt.l.ad inuidiā.7 ibi Bar.C. co.ti.et idem in vxore quando dicit se aliquid fecisse ob reuerentiam mariti quia sola ipsa reuerentia non excusat vbi non preceſſerūt mine vel verbera vt no.Bar.vbi supra.et sentit Jnno.in.c.causaz matrimonij.ꝛ offi.ꝛle.no.Abb.in.c.cū dilect⁹ q̄ metus causa.

¶ Timorē iustū inducūr verba minatoria vel sola potentia tyrāni qui solebat male tractare homīes non acquiescētes precibꝰ suis nam tunc sole preces inducunt iustum timorem.no.glo.7 wcto.in.c.cuz

dilectus.q̄ me.causa. debet eū iudex cōsiderare p̄sonam minātis.nā sūt aliqui hoīes q̄ minant̄ z sta-tim exequunt̄.ei alij multa minant̄ z nihil faciunt vt no.Bar.in.l.metū.C.eo.ti.z in tractatu de tyrā no.z Inno.z Hosti.z Abb.in allega.c.cum dilect⁹ Item debet iudex considerare sexū quia minor me-tus excusat mulierem q̄ virum vt in.c. cum locum. cū. de spon.cōcordat q̄ō no.Abb.in.c.fi. de p̄di. ap-posi.in fine.

¶ Adetū si iniuste iudex inferat agit̄ p̄tra eū.vi.ō.s. iudex si iuste.

¶ Si pars inducit aliquez ex dominis seu ancianis vel aliū officialem habentem merū vel mixtum im-perium ad intercedendum p̄o eo apud iudicē cau-se debet puniri in amissione cause vt.c.ex p̄te.ō alie. muta.iudi.causa fac.et.l.j.C. de litis pen.z hoc firmat Bar.in.l.pe.ff.ō alie.iudi.z in.l.ij.C.ne liceat poten.

¶ Adetus excusat ab appellādo si sit iust⁹ z nō van⁹ z p̄babil'.vt.c.fi. de appe.no.in.c.pe.ō in inte.resti.z l.j.ff.q̄ me.causa.z hoc etiā si pars nō dedit causam metui sed si causa metus facit.l.nec timore.ff.eo.ti.z c.veniēs. de spon.p̄testatō tñ est necessaria ad decla-randū animū ipsius appellātis vt alle.c.fi.z requi-ritur q̄ fiat in p̄sentia boni viri z testiū facit quod no.in.c.vt circa. de elec.li.vj.z hoc etiaz si p̄testatio nō cōtineat formaliter appellationē no.Ab.i alle. c.fi. de appe.vbi limitat q̄ est verū si q̄s timet appel lari z p̄testari cora iudice z sit talis iudex qui p̄sueuit ad minus p vnū actū suas minas p̄tra appellā-tes exequi q̄ō vide ibi late p eū.

¶ Adine parentū inducūt iustū metū maxie in mu-liere p̄siderata tñ qualitate parētū z minaz vt. c. ex lris de spon.impu.z ibi Abb.

¶ Adet⁹ excusat a denūciatōe iudicialiter vbi time-tur de dño vel potēte p̄t iudex ex officō p̄cedere. vi de.s. denūciatō. vsi.siqs timet.

¶ Si p̄mittens p metū vel ob turpem causā postea sponte soluit videt purgasse viciū p̄cedēs vt ampli-us agē nō possit vt.l.ij.C.q̄ me.causa.z.l.si ob tur-pē causā.ff.si ob tur.causam.

¶ Adetū iustū infert excōicatō q̄ iniuste p̄mulgat p tyrānū minante executionē z de facili non p̄t ha-beri remediū p̄tra metū executōis q̄ non audet ap-pellare alis secus ē p̄clusio Abb.in.c.olim.iij.ō resti. spolia.v.colū.

¶ Liceat coacta volūtas sit volūtas lz nō tñ absolu-ta volūtas vt i mrimonio requirit̄ omnino libras vt.c.cū locū.ō spon.coacta ergo volūtas nō sufficit q̄ nō ē absoluta volūtas no.Abb.in alleg.c. cū lo-cū.z in.c.maiores.in fi. de baptis.

Merces

¶ Merces p̄hibitas nō ē licitū deferre etiā p redē-ptōne captiuoz nec excusat deferēs etiaz ex post fa-cto.q̄ cū veniunt postea infideles ad pugnādū cuz illis armis p̄tra xp̄ianos nō vult impendere cōsiliuz ad malū cōmittendū p̄ter bonū q̄ō inde sequit̄ ta-lis em̄ recōpensatō reprobatur a iure in.c.sup eo. de vsuris.z in.c.nō magno.z ibi glo.ne cleri. vel mo.p hoc tex.in.c.ita de iudeis.vbi deferētes dicūt pares aut supiores in malicia illi⁹ postea impugnāt z hoc p̄cedit tempore guerre vel treuge sed tempore pacis licitum est p redemptionis articulo merces etiaz p-hibitas deferre. ar.l.sancimus. C. de sacrosan. ec-cle.z.c.j. de pig.Abb.in.c.significauit. de iudeis. vi-de.j.pena.

Miles

¶ Miles armatus a maiori ē dignior q̄ recipiens militiā a minori vt.c.p tuas. de maio.z obedie. z ibi Abb.in p̄in.

¶ Milites nr̄i p̄pis non gaudēt p̄uilegijs milita-ribz vt no.Spec.ti. de p̄curatore.§.j.versi.itez q̄d ē miles.z Jo.an.in.c.cum desideres. de sen.excom.et est ratio. q̄ milites olim habebāt p̄uilegia plurima q̄ inter cetera iurabāt se nō euitaturos mortez p̄ re publica q̄ ad hoc fuit p̄cipaliter militia ducta vt milites eēnt reipublice defēsores z p̄curato-res z recipiebāt a re publica stipendia ad hoc vide glo.singularem.in.l.pe.ff.ex q̄i.cau.manu.que po-nit sex q̄ dz q̄s iurat̄ p̄te assumēde militie.z vi. C. de iudi.l.j.ff.ō iurz z fa.igno.Abb.in.c.in nr̄a de p̄cu.

¶ Miles secularis p̄t effici clericus lz est miles cele-stis z ecōtra vide.s. clericus q̄ est miles.

¶ Miles p̄fert monacho in honoribz nō tñ p̄fert cle rico q̄ est miles celestis ar.ex ordie lre in.c.nicolao. de ap.z ibi Abb.in p̄in.

¶ Miles celestis cū sit clericus nec p̄t vxorare p̄cu-bine nec p̄pellit̄ bonis cedere z gaudet p̄uilegijs mi litū secū. vi.ō.s. vxorato. vsi.quēadmodū.

Mine

¶ Mine z terrores an inducāt iustū metū vi.ō.s. me-tus z vide.s. cōfessio.

Minor

¶ Minor pupillus q̄n dicat̄ miserabil' p̄sona vt pos sit laicum cora ecclesiastico iudice trahere vide.su-p̄a laicus.

¶ Minor filius regis an p̄t iurisditionē regni exerce re vide.j. regis filius.

¶ Minor xxv.an.nō p̄t esse de p̄silio nec habere ali ud officiū q̄ versat̄ in administrationē reipublice sufficit tñ q̄ annus sit incept⁹ licet nō ꝑpletus vt est notabilis tex.in.l.ad rem publicā.ff. de mu.z ho. ex necessitate tñ vel vigore p̄suetudinis possunt admitti minores tex.ē notabil'.i.l.nō tm̄.ff. de decur.no.Ab. in.c.cū vicesimū. de off. dele.

¶ Minoris officiū q̄n cessat in p̄nīa maioris. vide. j.officiū minoris.

¶ Minor nō p̄t esse p̄curator p extraneo. vide.j.p̄ curator p extraneo.

¶ Minor an p̄t agere ꝑtutorē vel cura.male geren tem vel in integrū resti.petere.vi.ō.s.administrator necessarius.

¶ Minor eccl̄ia ecclesie in restitutōe in int. vide.j. re-stitutō.p totū z sup̄a eccl̄ia restituit.

¶ Minor etiā clericus p̄t petere restitutōem ratiōe lesionis. vide.s. clericus minor.

¶ Minoribz subuenit p restitutōis beneficiū etiaz in lucro captādo. vt.c. cōstitut⁹. de in inte.resti. ubi-cūq; ergo minor vel eccl̄ia potuit aliquod lucrū cō sequi z ex sui facilitate vel in curia neglexerit pote-rit petere restitutionē in inte. p̄tra obstaculū cōse-quendi vt ibi est tex.z in.l.ait p̄tor.ff. de mino.i fi. Abb.in allega.c. constitutus. vide.j. p̄scriptio sta tutaria.

¶ Minor vl' eccl̄ia p̄t petere restitutōem si p̄bat se lesum quātūcunq; interuenit decretū vel iuris sole-nitas vide.s. alienatio.ver. quātūcūq;.

¶ Minor maxime muliercula quevendidit omnia bona sua p instrm̄ publicū p certo precio p̄sumit̄ subducta etiā si iurauit q̄ iactatōes nō p̄sumun-tur a iure nisi originem trahere a mala intentōe de renunc̄.sup hoc tñ q̄ liberalitas immēsa repugnat nature mulierū quas leges auariss̄imū gen⁹ appel-lant.ff. ad vell.si ego.ō iure dc.si stipulacta.in fi.nā circa talia imoderate gesta.l. de facili p̄sumit̄.vt.l. omnes.§.lucius.ff. que in frau.cre.l.p̄onū.z.l. qui

restiū ꝛ pbatio.no. Bar.in.l.societatē.§. arbitrorū.ff.p socio. idem in eo qui cuz psūptiuo mala fide ptrahit. vt.l.ij.ff.quarū rerū actio nō dat. factis nāq; istis mior oñdit se incapacē ⁊ nō pleni intellect⁹ iactando bona oia iuramento ergo nō obligat cuz iudicis officio vel actōe ꝛ uolo talis ꝛctus rescidat vt.c.ꝛbitores.ꝛ in reu. Item qz in tali alienatiōe nō intercessit cause cognitio nec ex causa alienata sunt imobilia ꝛficit ꝛctus in solennitate quē ꝛfectū iuramentū nō supplet licet obliget ad nō cōtra ueniendum quia non potest quis facere q̄ iura ꝛ solennitatibus loquentia non habeant locuz in cōtractibus suis ꝛ le.j.L.nemo potest. et quod ibi no. Bar.ff.ꝛ fideiuss.si q̄s eo ē pclusio ant⁹.ō butrio. in suis psilijs.q.que incipit womina orabilis.

¶ Minor nō pōt cū tutore seu admīstratore suo cōtrahere nec valet ꝛctus qz etiā si palā ꝛbat nō tñ bona fide que duo exiguūt capulatiue ad validitatez ꝛctus.l.nō existimo.ff.ꝛ admi.tu.l. cū ipe. ꝛ ꝛben. emp.⁊.l.in venditione.§.fi.ff.e.l.cuz in plēs.§. iij. ꝛ admi.tuto. ff.ꝛ fur.l.tutor.⁊.l.interdū. §.q̄ tutelā. C.ꝛ pactis.l.pactū curator⁊.l.fundū.§.si tutor.ff. p emptore.ant⁹.vbi.s̄.

¶ Minor an pōt renūciare beneficio restōis in int. vide.j.renūciatō.ver.minor.

¶ Minor nō iurat ꝛ calū.sed ei⁹ tutor vel cu.idem ꝛ patre q̄ ꝛbet hoc iuramētū pstare in rebꝰ filij in quibꝰ habz vsumfructū vt.l.ij.C.ꝛ iu.ca.⁊ ibi bar. in.§.q̄ obseruari in causis tñ in quibꝰ habet minor legitimā psonā standi in iudicio sicut ipse solus potest agere ita et iurare.no. Jo.an.in.c.causam ō iura.calum.et Guillermus ⁊ glo.in dicta.l.ij.⁊ sic procedit glo.in.c.paruuli.xxij.q.v.⁊ Abb.in all. c.cum causam.iij.col.

¶ Minor q̄ caret omni intellectu vt infans ꝛmēs ⁊ furiosus nullū iuramētū pstant vt.c.paruuli.xxij. q.v.⁊.l.j.C.ō fal.mo.sed si pupillus sit ꝰli capax.⁊ scit veritatē cause pōt sibi ꝛferri iuramentū veritatis no.in auten.sacra pubex.C.si aduer.ven. Item impubes pōt examinari vt testis.nō ad plenaz pbationē sed ad iudiciū vt.l.ij.§.impubes.ff.ad silley.⁊ si rñdit cum auctoritate tu.eius ꝛfectus suppletur vt.l.clarū.ff.aucto.pstan. ꝛbet enim tutor vl̄ curator auctorari vt minor iuret ⁊ respondeat nō tamē vt sic respondeat.s.confitendo vel negando qz istō solum cadit in conscientia minoris nō curatoris ar. l. videamus.ff.ō in litē iu.⁊.l. Marcellus.ff.re.amo. est conclusio Abb.in.c.cum causaz.ꝛ iur.calū. iij. colum.

¶ Minor si ledat in causis spūalibꝰ in quibꝰ reputatur maior an possit petere restitutionem in int. vide notabiliter per Abb.post glo.in.c.ex parte.ꝛ resti. spoli.vj.colum.

¶ Minor renūcias bñficio an audiat petēs restitutionē. vide Abb.in alle.c.ex pte.vij.colū.

¶ Minor etiā si certat ō lucro restituit.vt.l.q̄ si minor.§.scevola.ff.ꝛ minori.⁊.l.fi.ꝛ repu.heredi.sed in hoc ē differētia qz si certat ꝛ dāno vitādo fit restitutio etiā re nō integra etiā aduersus tercium ad quē res puenit vt.l.cause.§.interdū.ff.ꝛ minori. si tñ certat ꝛ lucro nō fit restitutō rebus iam distractis vt dicto.§.scevola.no.glo.⁊ Abb.in.c.ex parte ꝛ resti.spo.xj.colum.

¶ Minor.s.ꝰli capax si ꝛlinquit in faciendo nō restituit.vt.l.ex causa.§.nūc vidēdū.ff.ꝛ mino.⁊.l.au ptiliū.eo.ti.idem C⁊y.in.l.siquis in tantaz.C. vñ vi. Bar.tñ ibi fatetur restitutōez negādā q̄ ꝰlose facit secus si credēs sibi licere vt.l.j.C.si aduer. ꝛlic. nam licet presumatur hoc casu ꝰlus contra minorem tamen contra.ꝰlum presumptum restituitur

minor.ex quo non est verus ꝰlus no.in.l.j.§.nunciatio.ff.ꝛ no.ope.nū.anto.⁊ Abb.in.c.j.ō ꝰlo.⁊ cō. iij.colum.

¶ Minoris bona si vēdant p ꝛbito seu iudicis mādato seu p collectione nō requirit auctoritas tutoris vel curatoris in ipsa venditione sed solū in cause cognitōe citandus ē.ff.ꝛ ver.ob.l.si ex legati.et. vt in possessione lega.l.is cui.§.cessatuz. als diceret q̄ vbicūq; pdēnat minor ⁊ res capit in cām indicati ⁊ possessio vendit q̄ op⁹ sit tutorē auctorari qō est cōtra cōem obseruātiā fm C⁊y.⁊ Jaco. ꝛare.in.l. si.C.si pter pu.pen.vbi no. Bal.q̄ tūc tutor vl̄ curator auctorari qñ aliqs act⁹ celebrat a minore sec⁹ si celebret a creditore minoꝝ vt Bald⁹ vbi supꝑ q̄ vide formam citationis minoris.

¶ Minor industriosus ⁊ sagax an restituat in integ. vide restitutio.ver.vbi verisimile.

¶ Minor an pōt accusare vide.s. accusare non potest.

¶ Licet pubertas regulariter i viro sit vsq; ad.xiij. an.tamē plena pubertas durat vsq; ad.xviij.annos. vt in.l.melle.ff.ꝛ alimē.⁊ ciba.lega. vbi si alicui relinquant alimēta vsq; ad pubertatē intelligitur ꝛ plena pubertate idem in adoptione nā ꝛbet adoptans excedere adoptatum in plena pubertate. insti. ꝛ adop.§.minorē.

¶ Minor si plēs habeat tutores vel curatores nō ꝛ bet fieri missio in possessionē pter cōtumaciā vni⁹ nisi omnes vocentur. vide.s. contumax.ver. vbicunq;.

¶ Si corā iudice seculari agatur p minorē ꝰli capacem iurantē nō venire cōtra ꝛctum ratiōe minoris etatis nec etiam pter ꝛceptionē dimidie iusti pcij ⁊ p reum nō fuit facta mentio ꝛ iuramēto ⁊ iudex pferat sententiā p̄tra reum que transiuit ī rem iudicatam nō poterit victus currere ad ecclīasticū iudicē ⁊ petere vt cogat minor seruare iuramētum nā talis sententia p̄iudicat ei cū pcessus est validus nō obstante q̄ minor sit pūrus ex quo non fuit oppositum ꝛ iuramēto sicut in processu qui fit cuz ex cōmunicato.vt.c.pia.ō excō.li.vj.quia videt tacite renūciasse illi exceptioni eam non opponendo ꝛ re iudi.inter monasterium. ⁊ talis sententia facit ius ⁊ licite potest minor venire contra iuramentum qz id facit auctoritate sententie.ar.ꝛ notatꝫ.per Jno.in.c.mulieri.ꝛ iureiu.et facit.c.si forte. ꝛ elect. li.vj.et quod ibi not.glo.est conclusio lapi.sua.alle. xxv.

¶ Minor pubertate ꝰli capax licet liget sententia canonis vel statuti qñ ꝛlinquit furtū adulterium vel mēdaciū cōmittendo vt in.c.j.ꝛ ꝛlic.pue. nō tñ potest puniri vt ptumax si citat ⁊ nō compareat cū nō pōt agere nec ꝛfendere p se sine tutore.naz citatio ⁊ pemptoriū contra pupillū in defensuz fūt nulla ipso iure.vt.ff.ꝛ re iudi.l.ptra pupillū. ē pclusio lapi sua alle.cxv.

¶ Minor vel eccl̄ia pōt restitutōnem in inte.petere etiā in casu vbi cōpetit sibi remediū ꝛ iure cōmuni vt qñ interuenit ꝛceptio vltra dimidiā iusti pcij vt colligit ex.c.cū dilecti.ꝛ emp.⁊ ven.nec ob.si dicat q̄ vbi cōpetit ordinariū remediū cessat extraordinariū.vt in.l.in cause.ff.ꝛ mino. quia illō pcedit vbi pinguius succurrit p ordinariū vt.in.c.ex parte ꝛ rescrip.⁊.c.j.ꝛ in inte.resti.li.vj.in hoc aūt casu pinguius succurrit p remediū restitutōnis quia rescinditur simplicit ꝛctus.nam satis est pbare enormem lesionem absq; eo quod pbetur ꝛceptō vltra dimidiam iusti precij not. Abb.in alle.c.cuz.dilecti ij.colum.

¶ Minor potest absolui a iuramēto in quo est gra-

uiter lesus vide.s.absolnere pōt epus
¶ Minoz licet p iuramtū excludat a bñficio etatis nō tñ excludit a bñficio iuris cōmunis. vi. s. iuramentū. ver. lz minoz. 7 vi. s. epus pōt.

Miraculum

¶ Miraculū nō est credendū asserenti se missuz vel inspiratū a deo nisi hoc ostendat. aut p operationem miraculi. aut p scripture testimoniū speciale vt cuz c. ex iniūcto. de here. 7 ibi Abb. in prin.

Missio

¶ Missio in possess. vide. j. possessio.
¶ Missio in possess. in ecclesijs vel i iuribz incorpalibus seu imsonalibz vbi nō repiūt bona vl in actōne sonali in rem scriptā qualit fiat. vi. ple. p Ab. in. c. j. de eo qui mit. in poss.

Missa

¶ Missa nō ē de substātia p secratōis seu collatōis ordinū vel crismatis ꝫ ꝓter reuerentiā sacramtoz 7 ordinationē eccle nō pōt conferri nec explicari sine missa glo. 7 Abb. in. c. q sicut. §. sup eo. de elect.
¶ Missa an ē de pcepto vt audiat i ꝓpria parrochia vide. j. parrochian⁹.
¶ Xpian⁹ incurrit in peccatū mortale nisi missaz in tegram audiat diebz dominicis. vt. c. missas. et. c. ad celebrādas. de cōse. di. j. 7. c. j. de prochis. 7 ibi Abb. in fi.
¶ Missa nō ē celebranda cū altari viatico nisi in ecclesijs p secratis qz vez nisi p currat licētia epi. no. archi. in. c. missarū. de cō. dis. j. facit tex. in. c. fi. de priuile. li. vj. vbi de gra concedit epis vt possint facere coram se celebrari in itinere sup altare viatico. si enim hoc liceret de iure cōmuni put sentit Inno. in. c. j. de cōse. ec. vel alta. frustra p cederet ibi priuilegiū. l. j. C. de thesau. li. x. ad idem. c. vnicuiq. 7. c. si quis. de conse. distin. j. vbi in oratorijs priuat nō lz celebrari sine licentia epi. no. Abb. super rubrica de cō. ecc. vel alta.
¶ Generalis p suetudo ecclie hz vt missa possit omnibz diebz dici vsq ad sextā horā in vigilijs vsq ad nonā in quatuoz tpibz vsq ad vesperā no. Inno. in c. j. de celebra. missa. 7 ibi Abb. facit qō no. in. c. solz de cōse. di. j. 7 in. c. cū nō liceat. xlv. di.
¶ Missaz dicēs p ncipalr ꝓter intentōez lucri tpalis cōmittit symoniā mentalē tenet ergo agere penitentiam licet nō teneat reddere lucrū ō quo non interuenit pactū exp̄ssum 7 idem in canonicis q vadūt ad officiū p ncipalr ꝓter distributōnes vt no. glo. in. c. vnico de cleri. nō resi. li. vj. et. ē tex. in. c. fi. de symo. 7 Abb. in. c. cōsuluisti de cele. missa. 7. vide euz in. c. significatū de preben.
¶ Sine missa celebrāda vel audiēda null⁹ epus seu magnus vir debet diē pterīre vt. c. fi. de pui. li. vj. et no. in. c. p suluisti de cele. missaz 7 ibi Abb.
¶ Licet ob causā necessitatis sacerdos possit duas missas vna die celebrare scōm exēpla glo. in. c. p suluisti de cele. mis. si tñ recepit vinū purificatōis nō poterit scdam missā celebrare vt no. docto. in. c. pte co. ti. vbi no. Hosti. q vidit in hoc magnos viros errare vt refert Abb. in. alle. c. cōsuluisti. Et an vinū nō bibēs debeat p mouere vide. j. vinū.
¶ Missa cōmemoratōis virginis marie cū dicit extra p priū festū nō debet decātari hymn⁹ angelicus scz. gloria in excelsis nec symbolū. s. credo in deū. licz ꝑa prefatio decantat vt. c. p siliuz. de cele. miss. q aūt sūt p fationes beate marie virginis. vide. lxx. di. sctōz. 7 de conse. di. j. inuenim⁹.
¶ Missaz sacerdos licet p⁹ cibū dicere nō possit naz sacramētū sumēdo post cibū possit beneficio p priuilegii. vt. c. cōstiterit. de accu. de sbstātia tñ sacri. nō ē vt sacerdos sit ieiun⁹ ꝫ ad decentiā 7 reuerentiā sacramenti ꝫ licet nā 7 iste christ⁹ instituit hoc sacramētū nō ieiun⁹ ꝫ post cenā. 7 vide rationē quare de cōse. di. ij. c. cū sacerdos. Ab. in. c. ex pte. ō celeb. miss. in fi. Item no. q q̄diu durant accidētia panis et vini debet differri cibi vt ibi no. Abb.
¶ In sacō eucharistie lz pl⁹ debeat poni de vino q̄ aqua. vt. c. pnitiosus de cele. mis. cū nō tñ tātū modi cum debet de aqua apponi cōtra alios qui vnā guttam tñ apponūt de aqua. naz dictio plus refert ad modicā quātitatē vt. l. hec adiectio. ff. de v. sig. alia ratō assignat p Inno. in. c. cū marthe. eo. ti. 7 fac qz vinū denotat xp̄m qō trāsfert in sanguinē. aqua vo denotat pp̄m vnde sicut pp̄s transit in xp̄m p vnionē caritatis sic aqua debet apponi in tanta quantitate vt transeat illius sapoz cum vino vt clarius il lucescat sacramentum. Item alia ratio quia aqua 7 sanguis exierunt de latere christi. vt in. c. in quadā de cele. mis. 7 credendū est q plus exiuit de sanguine q̄ de aqua no. Abb. in. alle. c. pernitiosus. in fi. quare autez sacramentum eucharistie fit i pane azimo 7 non fermentato vide no. per Abb. in. c. fi. de celeb. missa.
¶ Clericus deposit⁹ vel degradat⁹ pōt p ficere corp⁹ dñi cū prius fuit ordinat⁹ 7 recepit caracterē vt no. Hosti. in. c. ij. de cle. exco. 7c. vbi ꝫ tenet glo. 7 Host. p̄m theologos 7 ē rō qz xp̄s ē qui conficitur. xxxij. distin. §. verū. 7 presbyter degradatus solū ministeriū pbet nā oia que in altari ponūt nō ab hoie ꝫ a deo sanctificationē accipiūt. j. q. j. nō nocet sicut enim p depositionem non tollitur caracteris priuilegiū circa immunitatē sic nec caracteris potestas circa cōfectionem eucharistie licet ordinis executio sit sublata que data est ab ecclesia non autem caracter est sublatus qui datur a deo not. de sacra. non ite. supra rubrica. 7. c. j. not. pe. de ancha. in. c. ij. oē. de cle. exco.
¶ Misse peculiares lz ex deuotōe p̄nt audiri non tñ licz ꝓter illas obmittere feriales de cele. miss. c. quidā. Jo. an. in. c. significatū. de pben. 7 ibi Abb.
¶ Missaz cōpletā diebz dominicis 7 alijs p̄cipuis diebz dñt ex p̄cepto laici audire vt. c. missas. 7. c. ad celebrādas. de cōse. di. j. nā nō missa peculiaris vel priuata ē in p̄cepto ꝫ missa magna 7 publica que dicitur cū cantu 7 illis diebz debēt misse peculiares dici in locis secretis vt pp̄s nō abstrahat ad audiendū missam solennē de quo vide. c. ad hec. de con. di. j. an epus vel cleric⁹ ad hoc necessitet vide Abb. in. c. j. ō vi. 7 ho. cle. iij. colum.
¶ Illicita ē institutō bñficij si bñficiat⁹ artat ad celebrādū cottidie missam qz sepe daret materia peccādi cū facile nō p tingat sacerdotē quotidie deuotū existere ad celebrationē nā sat ē felix q pōt quotidie missaz celebrare. Unde aug⁹. talē celebrātem nec laudat nec vituperat. ō p se. di. j. sufficit. 7 ō talis institutio beneficij recipit in terp retationem vt celebret quanto frequenti⁹ potest salua honestate sua 7 debita deuotōe no. Abb. in. c. significatū de pben. j. colū.

Miserabilis

¶ Miserabilis persona quando et in quibz casibus potest laicum conuenire coram ecclesiastico iudice vide. s. laicus 7 vide. j. priuilegio ecclesiastico quo ad forum.
¶ Miserabilis persona habitu vt ē vidua diues potest agere contra laicum coram iudice ecclesiastico non solum cum ipse laicus expoliauit sed etiā si scienter successit in viciuz. vt. c. ex parte. b. de foro cō.

ꝛ ibi Abb.ij.colū.ꝛ facit ratō.c.sepe.ꝛ rest.spo.
¶ Moli esse miser ante tps satis vlebis cū euenerit interim tibi meliora ꝓmitte seneca vt refert Jo.an. in.c.audientiā.q̄ me.causa.

Moneta

¶ Si quis ꝓmisit soluere centū ānuatim tpe q̄ vil moneta currebat ꝛ postea mutata ē moneta ꝛ facta est bona ꝛ grossa maioris q̄z valoris ꝛbet solutio fieri ꝛ pecunia illa que currebat tpe obligatōis habito respectu ad valorē illi⁹ valoris.ff.ꝛ le.ij.l.vlt. §.testamēto.agit em̄ ꝛ bonitate intrinseca.ff.si certū pe.l.cū quis.ꝛ censi.c.cū canonici.ꝛ.c.olim.Hosti.in.c.quāto.ꝛ iureiu.Oldrald⁹ ꝓsilio.ccl.ꝛ no.q̄ reꝓbata moneta nō liberat soluentē vide.c.cū canonicis ꝛ censi.ꝛ ibi glo.hoc idē tenet Abb.in all. c.olim causam.ꝛ cen.vide.j.solutio.ꝛ vide glo.c.oli ꝛ iniurijs.in fi.
¶ Moneta ꝛz ꝛbeat eē tanti valoris ī forma quanta ē in materia ꝛ ꝛbeat expēsis ꝓmunis fieri vt no. in.l.paul⁹.ꝛ.l.creditor.ꝛ.l.pcuratoꝛ.ꝛ in.l.j.ff.ꝛ cōtrahē.emp. verūtū rex ꝑt iurisditōz ꝛ auctem quā bz qz ei⁹ psonā characterē ꝛ auctem dcā moneta recipit aliquātulū ß nō mltū mioꝛ valoꝛ quā sit metallū et ꝛducꝛ expēs fabroꝝ ꝛ officialiū wm⁹ monete ipaz monetā fieri faciat vt modicū ß nō multū lucrū inde sentiat hoc facere pōt fm Jnno. Hosti. ꝛ Job.an.in.c. quāto.ꝛ iureiuran.
¶ Monetā diminuere vel diminutā expendere non pōt princeps mādare sine cōsensu populi cū eius tū ꝓsensu pōt qz quilibz pōt renūciari iuri suo.vij.q.j. q̄piculosuz.ꝛ qz negocium regis reputat negociuz vniuersitatis regni ꝛ ideo etiā sufficit cōsensus maioris partis maioꝝ regni ar.C.ō iura.calum.l.ij.§. sin autē vel dignitas.ff.ꝛ cōdi.ꝛ ꝛmōstra.l.ciuib. ff.ad muni.q̄ maioꝛ.nō tū sufficit consensus populi vnius regni q̄ illa moneta expēdatur cōmuniter ex regnuz ar.ff.ꝛ iurisdi.omni.iudi.in.l.fi.no. Jnno. Hosti.ꝛ alij ꝛctores in.c.quanto.ꝛ iureiuran.
¶ Moneta fraudat legitimo pondere vt exemplificant ꝛcto.in.c.quanto.ꝛ iureiuran. Jtem fraudatur moneta ꝑ cāpsores singulos ꝛnarios ponderātes.et illo qui grauioꝛes sunt retinētes ꝛ pflari facientes alios ꝙ transire ꝓmittentes.fraudat etiaz ꝑ eos qui monetā radunt vel tingunt. Jtem fraudatur ꝑ illos qui tenent ꝛminū terre ꝛ terrā regūt quando monetā minoris valoris faciunt ꝛ cogunt recipi cū moneta maioris ponderis vel q̄ bonā eq̄lentē monetā reꝓbant ꝛ aliā equiualentem vel minoꝛē materie apꝓbāt vt ꝛ apꝓbata habeāt bonū foꝝ ꝛ postea illā cōflari faciūt ꝛ cudi in eodem pōdere vel etiā minoꝛi ꝛb charactere apꝓbate monete ad quod accedit.ff.ꝛ pig.actī.l.elegāter. §.qui reꝓbos.in his aūt ꝛ similib⁹ fraudat moneta q̄tum ad vtilitatē populi q̄ in his nō modicum fraudat et licet tales q̄tum ad bursas suas lucrum faciant tū nisi satisfecerint ꝛ penitētiā egerint aīas suas damnāt no. Hosti.ꝛ alij moderni in.c. quanto supra allegato.
¶ Moneta trib⁹ modis ꝓsueuit reꝓbari scilicz ex materia qz nō est tota argētea vel aurea vt ꝓsueuit. ex pondere quo est ꝛfraudata.ꝛ ex cursu qz nō recipitur nec currit sicut cōsueuit sup quib⁹ sibi consueuerunt ꝓuidere creditores q̄.s.mutuo credūt pecuniā sibi ad certū terminū reddendā faciūt apponi in instrumēto q̄ sibi reddat pecunia eiusdē materie ꝛ eiusdē valoris ꝛ ponderis ꝛ in eodē cursu no. Hosti.in alleg.c.quanto.
¶ Moneta si variet an spectet piculū ad ꝛbitorem vel ad creditorē tangit Cy.in.l.in.minoꝝ.C.i qui. cau.in integ.restit.nō est necē.ꝛ Bar.in.l.paul⁹.als incipit creditoꝛ.ff.ꝛ soluti.ꝛ Hostien.notabiliꝫ in.c.quanto.ꝛ iureiurā.cōcludēs distinguēdo an moneta reꝓbet qz nimis diminuta est vel causa auaritie vt dīs lucrēt.in ꝓmo casu si moneta diminuta est in valoꝛe ꝛ ꝓpter hoc impeditur eius cursus periculū est ꝛbitoris ꝛ nō creditoris vt allega.c.quāto. nā in cōtractu mutui inspicit tps quo solui ꝛbet et petit.vt.l.vinū.ff.si certū pe. ꝓbatur.ō censi.c.oli causam.§.cū igit.ꝛ.c.cū canonicis ꝛ censib⁹.ꝛ sic loquitur.l.creditoꝛ.ff.ō solutionib⁹ ibi dū dicit erosa ideſt ere plena nā in mutuo nō licet ex eodez genere rem ꝛterioꝛē reddere.ff.si certū pe.l.cū quis mutuum.si aūt moneta diminuta nō ē sed causa auaricie reꝓbata vt ꝛcolligat ꝛ cōflet ꝛ postea cudat sb eodē pondere sicut frequenter fit si ꝛbitoꝛ nō fuit cōscius fraudis sufficit q̄ reddat pecuniā in eodē genere pondere ꝛ valoꝛe licet sit diminuta quo ad cursum vt.ff.si certū pe.l.j.ij.ꝛ.iij. secꝰ si ꝛbitoꝛ fuit cōscius fraudis vl in culpa vt.ff.si certū pet.a.l.q̄ mihi ꝛ.l.piculū ar.ff.si quis cauti.l.ij.§.fi.
¶ Monetaz falsans qualr puniet.vide.s.falsās monetā ꝛ nota tria specialia in falsa moneta.primū q̄libz pōt falsariū accusare.scōm q̄ cōdēnatus non appellat.terciū q̄ is ī cui⁹ ꝛmo cudit ꝛ si hoc ignoret punitur vt.l.j.C.ꝛ fal.mo.no.glo.ꝛ ꝛcto. in.c. quāto ꝛ iureiuran. Septuaginta ꝛ duo solidi auri faciunt libram auri. vt.l.quotiens.C.ō exacti.li.x. ꝛ no.in.l.fi.ff.si qs in ius vo.no.Ab.in.c. ꝙquerēte. ꝛ cleri.nō resi.in prin.

Monitio

¶ In monitōnib⁹ seu requisitionib⁹ extraiudicialibus sufficit vna vocatio.vide.j.req̄sitio.
¶ Monitio requirit q̄ fiat ꝛbitori q̄ obligatō ē facta sine die vide.j.obligatio.
¶ Monitio facta ꝑ iudicē habet vim trine citationis vt ē tex.fm cōmunē intellectū iūcta glo. in.l.ij. C.quō ꝛ q̄n iu.quem intellectum sequitur glo.no. in.c.ꝙsuluit.ꝛ offi.ꝛleg.ꝛ vide glo.in cle.j.ꝛ vita et hone.cleri.
¶ Monitio licz regulariter ꝛbeat esse trina vt no. glo.in.c.ex literis.ꝛ consti.tamen in actib⁹ extraiudicialib⁹ sufficit regulariter vna monitio vt est tex. in.c.si epūs.xviij.di.et.in cle.j.ꝛ hereticis.et vide ꝑ Jnno.in.c.ad petitionez.ꝛ accusationibus.ꝛ vide Abb.in.c.cōsuluit ꝛ offi.ꝛleg.et in.c.j.ꝛ supplen. negli.prela.ꝛ Bar.in.l.si.finita.§.iulianus.ff.ꝛ dā no infec.
¶ Monitio facta per iudicē alicui vt satisfaciat tā ꝙ ꝛ notorio vsq̄ ad diem certam non habetur pro citatione quia monitioni non tenetur parere si habet iustam excusationem ꝛ presumpti.c.fi.xiij.q.j. quisquis.sed citat⁹ tenetur venire ꝛ excusationē suam proponere.ff.ꝛ iudi.si quis ex aliena.citat⁹ autem in notoꝛijs si non veniat nec responsalem mittat procedi potest contra eum ad sententiam ar.ꝛ cleri.coniuga.c.ex parte.cum duobus.c.se. et quod no.Hosti.in.c.cordi.§.post.hec.ꝛ appel.li.vj.vt refert Jo.an.in.c.nostra.ꝛ cohabi.cle.ꝛ mu.
¶ Ubicunq̄ ad perdendum aliquod priuilegium clericale iura requirunt trinam monitionem faciēdam ipsis clericis non recte viuentibus oportet q̄ ipsa citatio seu monitio si fieri potest apprehendat ipsos clericos singulariter quod est contra quosdā prelatos qui faciunt monitionem in generali vt q̄libet clericus incedat in habitu ꝛ tonsura aliter autem non gaudebit premio clericali dicit enim Abb. q̄ talis monitio generalis non sufficit ad priuandos clericos aliter incedētes priuilegio clericali vt

colligitur ꝟm ipsum ex tex. c. fi. ꝛe vita et hone. cleri. et ꝑ ea que no. in cle. j. ꝛe vi. ⁊ hone. cle. ⁊ no. in. c. statutū. ꝛe sen. excom. li. vj. ⁊ est ratio quia citatō generalis nūq̄ hz locum quando certū est qui sunt citandi vel monendi no. in cle. j. ꝛe iudi. ⁊ in c. j. qui ma. ac pūt. ⁊ in. c. fi. ꝛe testi. sed per viam statuti hoc poterit fieri ꝓpter vim statutoꝝ ⁊ ꝓlatus statuendo pōt augere penā iur̄ ⁊ infligere penā sine monitione vel citatione vbi aliter requirebatur monitio vt ꝓbatur in. c. ij. ꝛe cōst. li. vj. ⁊ no. in. c. a nobis. ꝛe sen. excom. qō cōmendat Abb. in. c. fi. ꝛe vita ⁊ honesta. cle. ix. colum.

Moza

¶ Moza pāt purgari etiā in dispositiōe penali no. ī regula moza. ꝛe reg. iuris. li. vj. ⁊ per legistas. l. si insulā. ff. ꝛe verbo. obli. ⁊ in. c. potuit. ꝛe loca. sed in casu illi⁹. c. pena nō cōmittit ipso facto sed cōmittitur voluntati dñi vtrū ex hoc velit expellere emphiteotam nō tñ ex nō solutōe dissoluit emphiteosis ipso facto vt sentit ibi Inno. namvbi quis incideret in penam ipso facto nō posset regulariter sibi cōsulere etiam celeriter ꝓ hoc facit notabiliter. c. licet ꝛe supple. ne. prelato. no. Abb. in allega. c. potuit. ij. columna.

Mors

¶ Mortuus si resuscitat an recupet vxorem ⁊ bona ⁊ quid ꝛe ingresso religionē vel ꝛe capituo p⁹ limini um reuerso. vide Abb. in. c. fraternitatis ꝛe frigi. vltima colum.

¶ Mors qualiter ꝓbat vbi agit ꝛe magno iudicio vide. j. ꝓbatio ꝑ violentas.

¶ Debitus nature soluere omnib⁹ est cōmune Sen. ij. regū. c. xiij. oēs morimur ⁊ quasi aqua dilabimur Itē Seneca morieris responsio hac cōditione intraui vt exirē. Itē stultū ē timere qō vitari nō pōt istud nō effugit qui distulit omnes anteceserūt te omnes seqnt̄ te. no. Hosti. ⁊ Jo. an. in. c. raynuci⁹. ꝛe testa. iij. colum.

¶ Mors ciuilis an equipar̄at naturali vide plene ꝑ Abb. in. c. cū sis ō conuer. coniuga. ⁊ in. l. ꝛeo nobis C. ꝛe epis⁹ cleri. ⁊ glo. in cle. ne romani. ō elec. ⁊ glo. xvj. q. j. placuit. ⁊ ꝛcto. in. l. ex ea. §. insulam. ff. ꝛe verbo. obli.

¶ Mors ideo min⁹ timet̄ qz circa oēs infallibiliter obseruatur ⁊ equanimiter tolerat̄ q̄ omnib⁹ est cōmunis. Sen. Seneca ideo mihi videt̄ rerū naturā q̄ grauissimū fecerat cōmune fecisset vt crudelitatē pati ꝓsolaretur equalitas no. ꝛc. signāter ꝑe. ī. c. cum infirmitas. ꝛe pe. ⁊ re.

¶ Mortuus viuit ꝑ glosā. insti. ꝛe excusa. tuto. §. filij autem. et. ff. ad. l. aquiliam. l. qua actio ne. §. si qs in colluctatione. ⁊ econtra quis fingitur esse mortuus qui viuit pervituperium nota. glosa in allega. §. filij.

Motus

¶ Motus ꝓprius ꝓncipis quid operatur ⁊ an inducit dispensationem vel tollit subreptionem vide. j. ꝓncipis motus.

¶ Si ꝓprio motu papa ꝓuidit alicui ꝛe beneficio q̄ non habebat etatem tpe date sed eam habz tpe vacationis beneficij nihilominus ꝛebetur sibi beneficium quia motus ꝓprius excludit subreptionem vt. c. si motu. ꝓprio. ꝛe preben. li. vj. ⁊ cle. si romani eo. ti. nam satis est q̄ habeat etatem tempore vacationis vt. c. si eo tempore. ꝛe rescript. li. vj. no. Abb. post Johan. an. in. c. dilectus. secundo. ō preben. iij. colum.

Mulier

¶ Mulieris ꝓfessio facta marito ꝓcedentib⁹ minis seu verberib⁹ an valet. vide. s. cōfessio. ⁊. vide. s. metus.

¶ Mulier vidua an ⁊ qñ potest laicī cozā iudice ecclesiastico ꝙuenire. vide. s. laicus.

¶ Mulier licet sit capax iurisditiōis secularis ⁊ etiam spūalis nō tñ habet potestatē clauiū. vide. s. abbatissa.

¶ Mulier pōt esse arbitratrix. vide. s. cōpromissum potest fieri.

¶ Mulier pōt ꝛe consuetudine habere iurisditionē si sit ꝓcellens ⁊ habeat dignitatē vt regnū baroniā vel comitatum vel succedat in iurisditione vt colligitur ex tex. c. dilecti. ꝛe arbitris et ibi plene ꝑ Abb.

¶ Mulier dicit̄ meretrix si cā questus admittit inhoneste duos vt. l. meretrix palam. ff. ꝛe ritu nup.

¶ Mulier si est ꝓtentio inter ipam ⁊ vir̄ q̄ est corrupta vel non iudex ex officio allegato impedimēto debet matronas ꝑitas honestas ⁊ prouidas ⁊ ꝛe parrochia ipsius mulieris precipere vt illam inspiciāt ⁊ ꝓsulit Hosti. vt prius lauari faciāt in aqua calida ⁊ diu ꝛebet ibi morari nā ꝑ medicinas q̄ncq̄ reddūt se artas quib⁹ predicto modo obuiādū ē vt no. ipse Hosti. ⁊ Abb. in. c. fraternitatis. ꝛe frigi. ⁊ maleficiis in prin.

¶ Mulier nubēdo secundo infra annū an incurrat aliq̄s penas vide. j. penas aliq̄s.

¶ Mulier dicit̄ luxuriosa dupl̄r. s. respectu libidinis ꝓprie ⁊ respectu luxuriositatis prodigalitat̄ impropie vt no. in. l. ⁊ mulieri. ff. ꝛe cura. fu. et aliq̄ mō satis potest dici indiscreta cum sit ꝓdiga fame et ꝑsone sue et bonoꝝ suoꝝ et tali ꝛebz dari curator vt ibi non tamen sic in viro luxurioso quia in muliere magis ardet stimulus carnis ⁊ magis obprobriosuz est amicis ⁊ generi si mulier polluatur q̄ masculus Itez quia sexus mulieris magis fragilis est ⁊ ꝛebilior q̄ masculinus no. Specu. in ti. ꝛe actoze. §. itez opponitur contra actozem. et Abb. in. c. pastoralis. ꝛe iudici.

¶ Mulier si se obligat ꝑ marito ipso iure non tenet̄ vt in auten. si qua mulier. C. ad velleyanum. ⁊ renūciatio velleyani nihil operat̄ vt ibi. Item si mulier intercedit ꝑ alio sine scriptis ⁊ sine triū testiū subscriptōeipso iure nō tenetur nec renūciatio velleyani valet vt. l. antique. §. fi. ff. ad velleya. si aūt intercedit in scriptis ⁊ cū solennitate ꝛe qua ī dicta. l. antique. ⁊ tunc obligatur ⁊ valet renūciatio si talis est causa ī q̄ necessario obligat̄. auten. vt. li. ma. ⁊ anie. C. qui mu. tu. offi. Si vo mulier renunciat in causa nō priuilegiata et talis renunciatio fit ī iudicio valet vt. l. fi. §. pe. ff. ad velleya. idem si sit extra iudicium ⁊ post biennū valet vt. l. si mulier. C. eo. ti. ℏ intra biennū nō valet quia eadem fragilitate q̄ obligatur eadem renunciat velleyano vt allega. l. si mulier. ⁊ ista intellige qñ mulier fuit certiorata ꝛe priuilegio sibi competente alꝝ renunciatio nō valet qz non intelligitur quis renūciare ei quod ignorat vt not. per. glo. et Bart. in. l. sciendum ꝛe ver. obli. ⁊. l. tres fratres. ff. ꝛe pactis. nec ꝓsumitur certiorata quia ista solennitas extrinseca nō ꝓsumit̄. no. ꝑ Inno. in. c. innotuit ꝛe eo. qui furt. ozdi. ad has tñ opiniones vitandas q̄ sūt sup validitate renūciatōnis consulunt. Jo. an. et anto. in. c. si diligenti. ꝛe fo. cō. q̄ mulier inducatur ad iurandū ꝛe iureiu. cū cōfirmat. ⁊ sic vigoze iuramenti valebit renunciatio siue fideiussio. ⁊ iuramentū facit ꝓsumptionē q̄ mulier venit ꝛeliberata ⁊ certiorata ad renunciatōis actū vt no. Bar. in all. l. sciendū. ⁊ archidyaconus ⁊ an. in

c.ñ. ℣ pactis.li.vj. ℣ est ratō q̄ iuramētū habz vim clausule si nō valet q̄ ago vt ago. ℣ vt.l.cū pat. §. filius mr̄em.ff. ℣ le.ñ. ℣ iureiuran. venientes. ℣.c. ad nr̄am. Cy.in.l.ñ. C. ℣ rescin. ven. ℣ Jo.an. in.c. pe. ℣ emp. ℣ ven. no. Abb.in.c.si diligenti. ℣ fo.cō. v.colum. ℣ hac materia vide pleni⁹ ℣ notabili⁹ per Bal.in.l.j. C. ad senatusc̄ōsul. velle. vide.s. iuramē tum versi. mulier.

¶ Mulier meretrix palā vl occkte an teneť restituere id q̄ lucrata ē p̄ questū. vide.j. restituere nō teneť etiā in foro anime. ℣.

¶ Mulieribꝫ virile officium nō permittitur. s. confessionem audire benedicere predicare nisi inť moniales ℣ quo vide tex. ℣ glo. ℣ wc.in.c. noua. ℣ peni. et re.

¶ Mulier fornicaria dr̄ quasi carens forma nitida pcubina aūt dr̄ simul cubās. meretrix vo q̄ mere. i. vere tritās. vl quia mereť si nō tritat. i. ℞cipit ſm Hosti. ℣ Jo.an. in.c. si autē. ℣ coha. cler. ℣ muli. vbi Hosti. ponit versus. Nec meretrix mūda nec cornix alba fit vnda.

¶ Mulier an p̄ferť in ℣te vel in ℣natōe ꝓpter nuptias seu parafernalibꝫ in bonis mariti creditoribꝫ anterioribꝫ. vide.s. ℣s. ver. mulier p̄fertur.

Mulcta

¶ Mulcta ē species pene iudicialis ꝓsistens in pecunia ℣ imponiť extraordinarie ad ꝓtumaciā cohercendā ℣ quo p̄ spe. ti. ℣ sen. pla. §. j. post prin. ℣ ℞legatus pncipis pōt mulctare vt. in.c. ℣ causis. ō off. ℞le. cū.c. se. ℣.c. j. eo. ti. ℣ pōt imponere tantā mulctā sicut ordinari⁹ q̄ ℞legat⁹ pncipis est ℣ maioribꝫ iudicibꝫ. vt no. spe. i ti. ō inrisditōe om. iu. §. j. ver. sť ℣ alij. no. Abb. in.c. all. ℣ causis. ūij. colū. vide. j. pena pecuniaria.

¶ Mulcta modica dr̄ vsq̄ ad sex solidos aureos ℣. j. illam summā pūt minores iudices mulctare vt.l.ñ. C. ō spōtul. ℣.l. eos. C. ℣ modo mulctādi Ab. vbi s. v. colum.

¶ Mulctare pōt iudex ordinarius ecclesiasticus. vt c. dilectus. ℣ off. ordi. ℣.c. statuim⁹. xvj. q. j. ℣ pōt penam pecuniariam p̄ ℞licto imponere vt plene not. Abb. in.c. licet. ℣ penis. ß vt cesset auaricie suspicō cōsuliť vt cōuertat in piā causam vt no. Ab. in alle. c. ℣ causis. v. colum. ℣ iudex potest imponere penaz quando q̄z minorem vt est notabilis textus. in.l. hodie. ff. ℣ penis.

¶ Mulctā pōt iudex remittere ex iusta cā. s. pp pauptatem pdēnati vt est tex. notabiľ. in.l. illicitas. i fi. ℣ off. presi. ℣ ibi Bart. ex quo tex. ē singulariť notandum q̄ ꝓpter inopiā soluēdi mulctā nō fit ꝓmutatō in aliā penā corporis afflictiuā vt ꝓpter ℞lictum vt no. in.l. j. ff. ℣ penis. ℣ sic intelligiť. xiij. q. vj. c. si res ℣.c. oldraldus. ℣ solu. no. Abb. in.c. nisi specialis. ō offi. ℞lega.

¶ Mulctare pōt iudex sbditos ℣ mulctā seu cōdemnatōez p̄uertere in vtilitatē eccl̄ie vt no. plene Ab. in.c. licet. ℣ penis. ℣ facit. xvj. q. j. c. statuim⁹. ℣ p Hosti. in.c. j. ℣ homi. li. vj. ℣ vide. j. penā pecuniariā.

¶ Mulctari potest ℣ pena extraordinaria puniri ℣ rigore iuris ille q̄ iudicis iussioni nō paret maxime vbi iusticia piclitať ℣ ius ℞perit pti ad hoc. c. ō causis. ℣ off. ℞le. ℣.c. q̄m. in fi. vt lit. nō cō. ℣.l. vnica. ff. si q̄s in ius vo. nō ierit. Abb. in.c. j. ℣ w. ℣ con. ℣ vi ō s. cōtumax semel. quod intelligit ibi Abb. q̄n vehemens est ptis contumacia vt. c. q̄m freq̄nter. in fi. vt li. nō cōtest.

¶ Mulctari pōt rōe ℘terite ꝓtumacie veniens postea ad iudiciū. etiā sententia nō lata nec missiōe facta. vt. c. j. ℣ postu. p̄rela. ℣.l. qui ea mente. ff. ℣ fur. ℣ l. nō ꝓdest. ff. vi bonoꝝ rap. ℣ Abb. vbi. s.

¶ Mulctare pōt iudex cōtumacē ꝓpter inobediētiā etiā si ad vlteriora pcessit inquātū status cause patitur vt. c. veritatis. ō wlo. ℣ ibi Abb. ℣.c. accedēs. j. vt li. nō ꝓte. vide. s. iudex pōt supplere.

¶ Mulcta nō imponiť p̄ iudicē cōtra cōtumacē vltra tres vices q̄n ℞lictū cōmittiť circa idē ℣ non ad iniuriā alterius vt. l. fi. C. ℣ mō mulctādi. exēpluz vt si quis citatus sb certa pena vt rīdeat positionibus nō venit iterū citat⁹ sb alia pena ℣ nō amplius vt in dicta. l. sed si ℞lictū nō cōcurrit circa idē vl venit ad iniuriā alterius tūc quotiēs quis ℞linquit totiēs puniēdus est. vt. l. nūq̄. ff. ℣ priuatis ℞lictis ℣ ibi Bar. no. ℣ no. in.c. j. ℣ penis. Abb. in.c. j. ℣ iudi. xij. colum.

¶ Mulctare pōt iudex ꝓtumacē ℣ sil̄ꝫ eū missionē facere vbi magna ē ꝓtumacia ipsius vtputa si verbis obꝓbriosis dicit se nō venturū nā sicut ex postfacto data ipsi⁹ ꝑtuitate pōt ad aliā penā ꝓcedere. vt c. fi. §. i alijs vt lite nō ꝓtes. ita ℣ pari rōne a pncipio vbi hoc mereť ꝓteritas ipsius arg. optimū. xvj. q. j. c. statuim⁹. no. Abb. in. all. §. in alijs colum. vi ō. j. possessio. ver. missus in possessionē. ℣ vide Abb. in.c. cū causam. ℣ iura. c. al fi. colū.

¶ Quis mulcte q̄s q̄s incurrit veniēdo ꝫ p̄ceptum iudicis acquiranť fisco tū he que imponūť in facinoribꝫ iā cōmissis sūt publicis operibꝫ ℞putāde sicut in refectōe viaꝝ vel pontiū vel simiū. vt. l. eo. ℣ no. C. ℣ mō mulctādi. l. v. vide Hosti. i. c. irrefragabili. ℣ off. ordi. in fi.

Munus

¶ Munera ordinaria sūt illa que ponūť a lege vl a pncipe vt plene p̄ Bar. in.l. hi qui. ff. ℣ iure immu. no. Abb. in.c. li. ℣ censi. ℣ quo vide late p̄ eundez Abb. in.c. nōmin⁹. ℣ immu. ec.

Sequūtur additiōes dñi Lu. ō Campis ad pcedentem literam M.

Magistratus

¶ Magistratus an p̄ aduentum maioris in dignitate vel officio cessat potestas inferioris vel interim suspendatur Abb. in.c. nolētes. ℣ off. lega.

Maior pars

¶ In regulariť valeat act⁹ a maiori pte in vniuersitate no. Abb. in.c. cū oēs. ℣ consti.

¶ Qñ ꝓueniūt plura officia ad aliquē actū an. steť respectu vni⁹ officij vel corpis an ℞beat atrēdi maior ps respectu oīm psonaꝝ ℣ officiorū no. Ab. in.c. pastoralis. ℣ rescriptis.

¶ Maiori pti qñ ℣ in quibꝫ casibꝫ steť in.c. vinoniē. ℣ elec. p̄ Abb.

¶ Qñ actus fit p̄ plures ℣ singulares tūc attendiť ℣ consideratur numerus. vide p̄ Abb. in.c. ecclesia vestra ℣ elec.

¶ Maiori pti statur ℣ nō miori nisi maior eēt puata ꝓpter ℞lictū Ab. i. c. j. ℣ his q̄ fiūt a ma. par. c. ℣ maior ps an sufficiat vel an ℞beat eē sanior eo. c.

¶ In actu vniuersitatis ℞bēt esse ad min⁹ due p̄tes vocandoꝝ ℣ ℞illis stať maiori pti Abb. in.c. j. ℣ his que fi. a ma. par. ca.

¶ Maiori pti vniuersitatis vel ℣ singularibꝫ an stetur ℣ vi ō in.c. ex pte. ℣ his q̄ fi. a ma. par. c. p. Abb.

Mala

¶ Quedā sūt bona que nō pūt esse mala. ℣ quedam

sunt mala que nō pñt esse bona. quedā in differētia ad bonum ꝛ malū. vide Abb. in. c. cum ab omni. ℞ vi. ꝛ ho. cle.

Memoria

¶ Qualiter pbaꝫ memoriā nō stare. Abb. i. c. pſultationi. in fi. ℞ priuile.

Membrum

¶ Quid dr̄ ꝑprie mēbrū corpis. vide no. Ab. in. c. ſignificasti. ℞ elect. in fi. ꝛ in. c. ego. ℞ iureiuran.

Mendicantes

¶ An ꝛ qui sūt mendicātes ꝛ ℞ eoꝝ ordine vide no. ꝑ Abb. i. c. nimis. ō excess. prela. ꝛ an sint ſbditi epō. vide Abb. in eo. c.

¶ De fratrib⁹ ter cij ordinis sc̄i Francisci. viō Ab. in. c. cū ꝛ plantare ℞ priuil.

Mensa episcopi

¶ Que eccl̄ie dicanꝫ esse ℞ eccl̄ia epi. Abb. in. c. cuꝫ venerabilis. ℞ exc̄.

Meretrix

Meretrix pōt dici que se duob⁹ exposuit Abb. in. c. inter opa. ℞ spon.

Meus mea

¶ De istis pnominib⁹ meus mea meū suus sua suuꝫ vide Abb. in. c. ꝑ illorū ℞ preben. ꝛ idem Abb. in. c. cōmissum ℞ ℞ci.

¶ Meum an dicatur quod mibi ℞betur vt i. c. tua ij. ℞ ℞ci.

Misericordia

¶ Non est vni parcendū cū dispēdio mul. Abb. in c. inter alia ℞ im. ec.

¶ Celius ē ꝙ quis reprehendatur ℞ nimia miseri cordia ꝙ ℞ nimia seueritate. Abb. in. c. estote ℞ re. iuſ. dꝛ tñ seruare mediū eo. c. in q̄ qs difficilime attingitur virtus consistit.

Ministerium

¶ Differētia ē inter mysteriū ꝛ ministeriū no. Ab. in. c. cū in cūctis. §. inferiora. ℞ elect.

Modicum

¶ An ℞ modico sit curandū. vide ꝑ Abba. in. c. ℞ appel. ℞ ap.

Monialis

¶ An epi possint visitare moniales et qs dꝛ intrare eaꝫ monasteriū ꝛ q̄ pena ꝛ quale peccatū est cognoscere monialē ꝛ quāta crimina cōmittit eā cogſcēs. Abb. in. c. monasteria. ℞ vi. ꝛ ho. cle.

¶ An vidua possit intrare monasteriū ꝛ an sibi possit imponi velū. ꝛ ℞ multiplici velo monialiū not. Abb. in. c. vidua ℞ regula.

¶ Monialis an possit intrare religionē artiorē sic monachus. Abb. in. c. eaqꝫ. ℞ sta. regu. ꝛ an statuta in monachis extēdanꝫ ad moniales vide e. c. eaqꝫ.

¶ Monialiū receptio ad quē spectet vide Abba. in c. quoniam ℞ sym o.

¶ In moniali cū carnaliꝫ cognoscit tria ℞licta cōmittūt. s. adulteriū. sacrilegiū. ꝛ stupū. no. Abb. in c. cum dilecti. ℞ pur. ca.

¶ Moniales ꝛ cōuerse gaudēt. c. si qs suadēte. vide Abb. ℞ sen. ex. c. ℞ monialib⁹. ꝛ an conuerse sint moniales eo. c.

Multi

¶ An duo dicāt mlti. vide Abb. in. c. ad nos. ℞ re. ec. nō alie. ꝛ multi qui dicātur ꝛ qui pauci. viō ꝙ eūdem. in. c. latores ℞ cleri. excōmunicato mīſtrante.

¶ Mltitudo licꝫ peccauerit ex causa tñ puta causa euitādi scandalū vl̄ ex alia ꝓcendū ē sibi ſ principales q̄ fuerūt in cā tenenꝫ viō Abb. in eo. c. §. all.

Munera

¶ Ubi teneꝫ quis subire munera vel i loco originis vl̄ in loco domicilij vide. §. in ẏbo domicilij.

¶ Munera que dicanꝫ esse extraordinaria Abb. in c. ex pte. ℞ ℞c.

¶ Clerici bñficiati vl̄ canonici ꝛpe necessitatiꝫ a custodia ciuitatis nō liberāt. Abb. in. c. ꝙuenit. ō immu. ec. quapropꝛ ſz clerici nō cogāt exire ciuitatē ad bellādū dñt tñ eā custodire nā ꝑpter custodiā ciuitatiꝫ ptegūt orphani vidue. ꝛ miserabiles ꝑsone. e. c.

¶ An princeps vel alⁱ⁹ dñs inferior possint dare immunitatē alicui ex subditis ne soluat tallias seu collectas viō Abb. in eo. c. ꝛ vide ō iure an collecte sint phibite vel damnate. eo. c. ꝛ ibidē nota casus in quibus collecte sint pmisse.

¶ Inferior principe nō pōt imponere collectā nisi hoc ꝑscripserit vide eo. c.

¶ Si cōsuetudo sit ꝙ forenses teneanꝫ ad mūera ꝑsonalia valet cōsuetudo vide. §. e. c.

¶ Eccl̄ia nō astringiꝫ sup muneribus ꝛ collectis ꝛ cōstitutionib⁹ principū. vide. e. c.

¶ Nō valet transactō in materia munerū in pudiciū regis ꝛ principis vide. e. c.

¶ Remediū subditoꝝ est vt si in materia collectaꝝ nimiū ꝓgrauenꝫ vt remediū principis misericorditer implorent. vide eo. c.

¶ An decuriones possint ꝓcedere priuilegiū nō soluendi collectas. vide. e. ca.

¶ An leuator talliaꝝ possit dare īmunitatemꝫ ꝑpter pauptatē. vide eo. c.

¶ An ciuitas possit imponere collectas. vide eo. c.

¶ Si factus sū ciuis cū pacto vt nō soluā tallias an valeat vide. eo. c.

¶ De quo opatur ꝓcessio principis vt sim immunis ab omnib⁹ muneribus ꝛ sic in forma generali vide. §. eo. c.

¶ Cū collecta imponiꝫ viris ecclesiasticis requirūtur. Primo consensus epi cum clero. Secūdo ꝙ petatur imminēte summa necessitate. Tercio ꝙ laicorū facultates nō supperant. Quarto vt accedat romani pontificis voluntas. vide plene ꝑ Abb. in. c. non minus. ℞ immu. ec.

¶ Munera q̄dam sūt ꝓsonalia ꝛ quedā hñt honorē annexum ꝛ vocanꝫ honores. Abb. §. eo. c.

¶ Munera q̄dam sūt angaria q̄daꝝ pangaria q̄daꝝ sordida vide eo. c.

¶ An clerici teneāt seu eoꝝ familia ad ista sordida vide eo. c.

¶ Munera q̄dam sūt mere ꝓsonalia que nō hñt honorē annexū vt tutela ꝛ cura. vide eo. c.

¶ Que dicāt munera ordinaria ꝛ q̄ extraor. ℞ indicto ꝛ superindicto. vide ibidē.

¶ Quoddā ē munꝰ primoniale vbi vertiꝫ sumptus q̄ꝫ imponiꝫ primonio nō habita mētō nē primonij q̄ꝫ ꝓsone ꝑ preb⁹ vide. §. eo. c.

¶ Et an clerici teneāt ad ista munera vide. e. c.

¶ Et maxime an teneanꝫ ad munera mere primonialia vide ibidē.

¶ Et quid in muneribus que imponūt ꝓsonis ꝓpter vide eo. c.

¶ Ad munera q̄ imponūt ꝓsone nō facta mētione

rez qđ vocatur capitale nō tenenť foranei etiā si ibi habeant possessiones. vide eo.c.

¶ An ecclia teneať ad instructōes pōtium viaz ad reparatōes muroz 7 fossatoz. vide Ab.in.c.nō minus. ℞ immu.eccle.

¶ Petrus ℞ ancha. tenuit q vbicūqz tractať ℞ cōi vtilitate clericoz 7 laicoz sit 7 mixtim clerici tenentur ꝓtribuere vide eo.c.

¶ An hodie ecclia teneať ad gabellas q̄ hodie ꝓponunť ꝓ vino 7 similiꝫ. vide eo.c.

Mutilatio

¶ Differētia ē inter membri mutilatōz 7 truncatōnem. Abb.in.c.cuz illoz. ℞ sen.ex.

Mutuum

¶ Si religiosus hz ad ministratōez vl̄ peculiū 7 mutuū recipiat teneť q̄ten⁹ patiť administratō vel peculiū vide Abb.in.c.q̄ quibusdā. ℞ fideiuss.

¶ Traditio pecunie simpliciť facta in dubio p̄supponit mutuū vl̄ ꝛepositū. Abb.i.c.odoard⁹ ℞ solu.

¶ Mutuū non ℞bet statim repeti ꝫ ℞bet expectari interuallū arbitrio iudicis. Abb.in.c.precariuz. ℞ preca.

¶ An mutuās pecuniā ecclesie ℞beat ꝓbare versū in vtilitatem ecclesie vide no. Abb.in.c.q̄ quibusdam. ℞ fideiuss.

¶ Si mutuū ē factū p̄te cōcilio ꝓpli nō est necesse ꝓbare versum. Abb.eo.c.7 quid si factū ē p̄te plato 7 capitulo vide ibidem.

¶ Satis est ꝓbare tpe mutui imminere necessitatem lz nō ꝓbetur versum. Abb.eo.c.

¶ Mutuū an sit si dicať tolle hāc pecuniā vel ꝛnatio. vide Abb.in.c.7 si questiōes ℞ symo.

Necessitas

¶ Vbi aliquid ꝓceditur ꝓpter necessitatem durat ꝓcessio quatenus vrget necessitas 7 non aliter facit.c. generaliter. xvj.q.j. Abb.in.c.cū venerabilis. ℞ plue.circa fi.

¶ Necessitas officij excusat a ꝛlo p̄sumpto. vt.c. si vo.j. ℞ sen.ex.et.l.tutoz.ff. ℞ his q̄. indig.

¶ Necessitas excusat a furto cū nō habeant legē maxie si pauptas est nota ℞ cōsue.c.quāto 7.c.breui ℞ iureiu.7.c.ꝓsilium. ℞ obſuatio.ieiu.ad idē.xxiij.q.viij.si nullā.l.di.p̄sbyteros. ℞ pig.significante. ℞ cōse.di.v.discipl̄os. ℞ furtis.si quis p necessitatem.7.c.odoard⁹ ℞ solu.7 iura subueniūt necessitate impendēte.ff.ex qui.cau.ma.nō.ff.loca. cū in plures.§.vestimenta.ff.si quis cau.l.ij.§.ij.nec dz ℞ierare q̄ ex iusta causa ℞serit iuramentuz. ff. qui satisda.co.l.fi. Hosti.in.c.q̄relam ℞ iureiuran.

Negatiua

¶ Negatiua an 7 q̄n 7 quō pōt ꝓari plene 7 not.per Abb.in.c.bone ℞ elect.x.7.xj.co. vide.j.ꝓbatio.vsi. si ꝓbari.

¶ Negans instrumētū vel sententiā esse penes se et ad mandatū iudicis nōuult illud exhibere pōt tūc iudex ꝓnunciare vt illo ꝑpetuo nō vtatur vt no.anto.post Jnno.in.c.g.perpetuus. ℞ fide in.7 est conclusio lapi ℞ castmoch.i suis alle.alle.x. vide.j.ꝓbatio.ver.si contra petitionem.7 vide.s.cedere.ver. si quis petit.

¶ Negatio parentū filium nō esse suū facit plenū p iudiciū nisi ipe ꝓbet ꝓtrariū. vt.c. transmisse qui fi. sūt.le.7 ibi Abb.

¶ Licz per negationē res efficiať dubia. vt.l.iij.C. qui. ad liber.ꝓcla.nō licet.7 q̄ nō.in.c.pisanis.ō resti.spo.7.c.sup.eo. ℞ testi.co. intellige verū q̄n ꝓbabilis est ignorantia si enim haberēt notoꝛietatē cōtra se nō ꝓficeret talis negatio.no.anto.in.c.si clecus laicū. ℞ fo.cōpe.ideo si petať possessio p̄ben. q̄ nō pōt esse nō notoꝛiū in loco possessiones foze ꝓbendales qui diutius possesse sint licet negent p̄bendales hoc nō sufficit allegat.anto.no.p Jnno.in.c. venerabilis ℞ censi 7 in.c.tua.ō coha.clericoz 7 mu. 7 in.c.j. ℞ offi.vicari. Abb.in all.c.si.clericus.

¶ Negatōe an inducať litis ꝓtestatioñ. vide. s. lis. ver. licet litis ꝓtestatio.

¶ Negās se possidere cuz in veritate possideat perdit possessionē vide supra interrogat⁹.

¶ Negās totā actionē seu positōnē in qua aliquid continetur falsitatis an sit periurus vide.j. positio habens.

¶ Negatio ꝓpositiua facit equipollere suo ꝓtradictorio. ff. ℞ cōditionib 7 ℞monstrati. l. idē. 7 ℞ colla. bono. l. nonnunq̄. sed negatio postpositiua facit eq̄ pollere suo cōtrario. vt. l. legitimos. §. an ergo. ff. ℞ legi. tu. 7 ℞ aucto. tu. l. obligari. in ꝓin. nisi cōtrarium appareat ℞ mente loquētis. vt. l. si. Fu⁹. §. si pluriū. ff. si quis cautio. sed p̄positiua negatio 7 postpositiua equipollet suo ſbalterno. vt. l. j. ff. ℞ cada. pu. no. Bar. i extrauagāti quoniā sup rubrica q̄ sūt rebelles. in princi.

¶ Negatiua q̄ñqz exponiť ꝓ affirmatiuā 7 econtra. vide glo. singulare. in. c. licet vniuersi. ℞ testi.

¶ Negans rem fuisse ℞bitoꝛis vel sibi esse solutum ℞bitū cōuictus ℞ mendatō qualiter cōdemneť. vide. s. mendatiū.

¶ Negatiua. s. q̄ testamentū nō sit verū pōt ꝓbari per testes hoc ℞ponentes quib credit licet nō sint rogati q̄ ad ꝓbandum testamentum non ad repbationē requiriť rogatus q̄n em̄ testis ℞ponit negatiue dz reuocare actū a sensu nō sensum ab actu. hoc est dicere talis act⁹ nō fuit fact⁹ 7 ego scio ꝓ sensum 7 ꝓsentiā meā q̄ tali loco 7 tpe vbi et q̄n dicať actus fuisse celebrat⁹ ego interfui 7 reuera ille act⁹ nō fuit tūc celebrat⁹ nec potuisset celebrari q̄n ego vidissem 7 audiuissem nā sicut in facto ꝓprio caditvera scientia ꝓbationis negatiue. vt. ff. ℞ acq̄. heredi. l. pomponius. §. rei ita in facto alieno sic coartatio tanto q̄ virtus in tuitiua 7 sensitiua clare 7 apte ꝓcepit negatiuam. vt. C. ℞ erro. aduo. l. ij. et i l.j.§.j.ff. ℞ itine. actuq̄ priua. Jtem si negatiua potest directo ꝓbari per instrumentū vt. C. ℞ rebꝰ credi. l. fi. ergo 7 per testes. C. ℞ fide instru. l. in exercendo. si aūt testes negando remouet eoꝛum sensum ab actu qđ est q̄n dicūt nō recoꝛdari vel nō interfuim⁹ 7 c. tūc nihil ꝓbant q̄ qui nescit nō pōt ꝓbare. ff. ℞ furtis. l. quidā. in fi. ff. ℞ carbo. in. l. lij. §. due. ℞ quo latius ꝓ Bal. in. l. j. C. ℞ bonoꝛum possessione fm tabu.

Negligentia

¶ Q̄n quis ꝑdit gratiam 7 an 7 q̄n negligētia dicatur notabilis. Abb.in.c.capitulum. ℞ rescriptis. 7 dñicus in.c.ei qui ℞ rescri.li.vj. 7 vide glo.in.c.questum. ℞ pe.7 remissionib.

¶ Negligentiam inferioꝛum in pꝛouidendo ℞ ministris potest episcopus supplere. vide supra episcopus.

Nepos

¶ Nepotis appellatione in materia odiosa nonvenit filius fratris mero iure inspecto tamē ꝓpter cōmunem vsum loquendi comꝓhenditur talis nepos quantumcunqz materia sit odiosa. no. Jo.an.

in.c.fundamēta.ꝛe electōe li.vj.nam in cōmuni diſpoſitione etiā reſtringibili ꝛebem⁹ facere interpꝛetationem ſcōm cōmunē vſum loquēdi no.glo.in.c.nō nulli.ꝛe reſcrip.⁊ vcto.in.c.olim ꝛe verb.ſig. Bar. in.l.oēs populi.ff.ꝛe iuſti.⁊ iure.⁊.c.ex literis.ō ſpō. l.labeo.ꝛe ſuppellecti.legata. Abb. in.c.ij.ꝛe arbitris.

Nobilitas

¶ Nobiliores ⁊ antiquiores pferūtur i ecclia in voce ⁊ in capitulo ⁊ in beneficijs conſeqndis.c.ꝛe multa.ꝛe pben. Abb.in.c.conſtitutus ꝛe appellationibus.⁊ in.c.dudū.j.ꝛe elec.circa pin.in religioſis tñ non attenditur nobilitas vt notatur in.c.fi.ꝛe ſtatu regu.

¶ Nobilitatē pdit qs ꝓpter monachatū.xxvij.q.ij. ſcripſit.no.glo.in.c.j.ꝛe pur.cano.

¶ Nobilitas pſideꝛaī non ſolū genere ſed animo et moꝛibꝫ. Jo.an.in.c.j.ꝛe donationibꝫ quis aūt pferatur in nobilitate vide Cy.in.l.puidendū. C.ꝛe poſtu.⁊.c.nunq̄ erubeſcam⁹.lvj.di.

¶ Nobilitatē pdunt exercētes artem ruſticā ſeu vilem nec ꝛebent pmoueri ad regimina ciuitatū. no. glo.in.c.que ꝓtra pacē.xxiij.q.j.⁊ in.l.ne quis. C.ō ꝛe digni.li.xij.

¶ Nobiles ſeu ſublimes pſone hoꝛtanī ab eccl̄ia in collationibꝫ bñficioꝝ.⁊ dicunī nobiles ſblimes q̄ſi p alijs eleuati ſeu ſupꝛa lūē poſiti ⁊ pſone literate equiparāīur nobilibꝫ.vt.c.ꝛe mulcta. ꝛe pben.⁊ ibi Abb.ij.colum.

¶ Nobilitas virtutū eſt ꝓponenda nobilitati generis. Unde pulcre inquit Cicero cōꝛa Saluſtium. Sancti⁹ eſt me meis geſtis flοꝛere q̄ maiοꝝ opinioni niti ⁊ ita viuere vt ſit in poſteris meis nobilitatis initiū ⁊ virtutis exemplū. Jtē cōꝛa eundez Cicero inquit. Jd qō ꝛeficit in te incipiat in me q̄ volebat inferre q̄ Saluſti⁹ ꝛegenerabat gen⁹ ſuū ꝓ ipſe Cicero incipiebat ſuis virtutibꝫ initiū nobilitatis.vbi tñ cōcurrunt duo vincula vt qꝛ quis ē nobilis genere ⁊ virtute eſt magis honoꝛandus qꝛ duplici ꝛecoꝛe fulget ſcz parentū ⁊ ꝓꝛijs ſ virtutibꝫ ſe ꝛedicauit q̄ qui ex nobili pꝛogenie oꝛiund⁹ fuit.et eſt ratio.qꝛ nobilis habuit exempla ⁊ ſuoꝝ ⁊ occaſionē maximā vt eſſet virtuoſus ſed ex pauperibus natus eſt virtute ſolius ꝛei mirabilis vt.c.nunq̄.lvj.di.no. Abb.in.c.venerabilis.ꝛe pꝛeben.ij.colū.

¶ Nobiles inter aplos fuerī Paul⁹ ⁊ Bartholomeus ceteri aūt fuerī ignobiles ex quo infert q̄ oēs indifferēter ſūt vocādi ad regimē eccl̄ie dū tñ ſint honeſte vite ⁊ ſufficientis ſcientie no. Abb.poſt glo.in c.venerabilis.ꝛe pben.iij.colum.⁊ vīō qō no. Hoſt. in.c.conſtitutis.ij.ꝛe appel.xxj.di.inuenio.xix. diſt. ita dñs.

¶ Nobilitas ſolum eſt animum que moꝛibꝫ oꝛnat. Jtem in fine martiniane poſuit Jo.an.hos verſus Nobilitas hominis eſt mens ꝛectatis imago. Virtutum clara pꝛopago.humilem releuare iacentem. Audentem refrenare furentem. Turpia nulla timere. Nature iura tenere. Unde ſaul poſt aſinas in regem aſſumptus ē.j.Regum.ix.et dauid ꝛe poſt fetātes.j.Regum.x. Uñ hieronym⁹ ad zeleuciam. Sola apud ꝛeum libertas eſt non ſeruire peccatī. Sūma apud ꝛeum nobilitas clarum eſſe virtutibus. Jtem Gregoꝛius in paſtoꝛali.quis neſcit q̄ī natura gemmarum carbunculus iacincto pꝛefertur ⁊ tñ cerulei coloꝛis iacinctus pꝛefertur pollenti carbunculo.et quia illi quod oꝛdo nature ſubtrahit ſpecies coloꝛis adiungit ⁊ hunc quem naturalis oꝛdo pꝛtulit coloꝛis qualitas ferat.in ſecularibus tamē dignitatibus habetur rationabilitatis ⁊ potentie in

auten.ꝛe defenſo.ciui.§.primo.⁊ ꝛe curio.l.honoꝛes.ō ſupplen.ne.pꝛela.c.grandi.li.vj.hoc no.franꝛe zabarelis poſt Johan.an.in.c.venerabilis ꝛe pben.

Nomen

¶ In materia ꝓpoꝛtionabili tñ dignitati non curam⁹ an ſit expꝛeſſum nomē ꝓꝛijū an appellatiuū vñ in vtroq̄ caſu diſpoſitio eſt realis ſecus in materia ꝓcernente tñ pſonā vt non obſtante diſpoſitōe nominis appellatiui diſpoſitō cenſetur pſonalis no.in c.aduerſus ꝛe immu.eccl̄ia.⁊ in.c.requiſiſti ꝛe teſta. ⁊ in.c.quoniā Abb.in offi.ꝛele. Abb.in.c.dilecti.ō foꝛo competenti. Si p expꝛeſſionē nominū appellatiuoꝝ cōſtat ſatis ꝛe ꝓꝛijs ſufficit ſi ignoꝛat⁹ nomen ꝓꝛijū vt.l.ſi in rem in.fi.ff.ꝛe rei ven.facī qō no. Jnno.ī.c.certificari ꝛe ſepul.ad idē.l.ſi quis nomē. ff.ꝛe here.inſti. Abb.in.c.cum dilectus ꝛe oꝛdi.cog. xxij.colum.

¶ Nomen ꝓꝛijū ꝛelegati ſi pmittaī in pmiſſionibꝫ intelligīur cauſa pmiſſa pſone non dignitati ſecus ſi pmittaī nomē dignitatis notant vcto.in.c.mandata ꝛe preſumptio.

¶ Nomē appellatiuū facit diſpoſitōnē realē nomē tñ ꝓꝛijū facit pſonalē.vt.c.qm̄ Abb.ꝛe offi.ꝛele.et l.⁊ quia.ff.ꝛe iuriſ.om.iudi.⁊.l.centeſimū.ꝛe verbo. ob.ideo cōmiſſio ſub nomine appellatiuo trāſit ad ſucceſſoꝝem ſecus ſub nomine pꝛopꝛio ꝛe quo ſatis late et notabiliter per Abb.in dicto.c.quoniā Ab

¶ In noīb verbalibꝫ nunquid poſitio ſolo actus exercitio ponaī etiā nomē ⁊ quid ſignificant nomina verbalia.vide notabiliter per Abb.in.c.j.ꝛe iudicijs vltima colum.

¶ Ex noīe hoꝛrido hoīes ſepe ſuſpicanī ſiniſtrū putantes a pꝛauo euentu illud fuiſſe impoſitū facīter. cū glo.in.l.factū.§.ſi mandata.ff.ad turpil.vñ ꝛeſtandi ſūt qui hñt noīa ad libitū ⁊ recipiūt hoꝛrida ⁊ hec ē vna ꝛe cauſis q̄re mutaī nomē pape in coꝛonatione vt no.in phemio ſexti.no. Abb.in.c. cū ſm apoſtolū.ij.colum.ꝛe pben.⁊ melius p Barbaciz in.c.j.ꝛe ꝛepoſi.

Nominatio

¶ Nominatio quotuplex ē.⁊ an p eā acquiraī ius nominato no.plene Abb.in.c.q̄ ſicut.§. ſuper eo ō electione.

¶ Noīari an ⁊ q̄ñ ꝛeat dñs in iudicio p citatum ſeu ꝓuentū vide.s.citatus ſeu ꝓuentus.

¶ Noīatus clericus in iudicio ſeculari p ſuuz colonū ſi venit tāq̄ noīat⁹ ⁊ ius hñs ⁊ ſīc neceſſarius ꝛefenſoꝝ et principalis aduocat cām ad foꝝum ſuum ⁊ ē ſibi dādus libellus ꝛe nouo vt innuit.§.in alijs c.fi.vt lite nō cōteſta.aut cleric⁹ venit volūtarie ad ꝛefendendū emptoꝝē ſuū ⁊ tūc teneī ibi ꝛefendere ⁊ iudiciū ſuſcipe qꝛ nō eſt reus principalis vt.l.j.⁊ qō ibi no. C.vbi in rem actō.⁊ glo.in.c.clericū nulli⁹.xj. q.j. Abb.in alle.§.in alijs.xv.colum.

Notarius

¶ Notarius ꝓncipis dī habere dignitatē.vt.l.vnica.ꝛe mā.ꝓn.no. Bar.ī.l.iij.ff.ad.l.iuliā.repetun.

¶ Notari⁹ pōt eſſe in actu electōis laicus ⁊ in alijs ſpiritualibꝫ no. Jo.an.in.c.j.ō pcura.li.vj.⁊.ſpe.inti.ꝛe inſtru.edi.§.reſtat.verſi.q̄d ergo ſi tabellio.et Abb.in.c.qꝛ ꝓpter.ꝛe electi.vj.colū.⁊ ipe Abb.in.c. ſicut te.ne cle.vl'mon.vbi tractat an clericus pōt exercere officiū tabellionatus.

¶ Notari⁹ ofic̄ies ꝛctū ō nocte cui diei ꝛeat attribuere ꝛctū an p̄cedēti vl' ſbſeq̄nti vide.s.dies.

¶ Notario pōt cōmitti receptio et examinatio te-

stiū vi̊ō.j.test̄.ver.pōt iudex.7 vide.s.ꝑmissio.

¶ Notario si ꝑmittatur ꝑ iudicē aliquid i causa nō ꝛ̄bet ipse notarius scribere qz nō adhibeť sibi fides in attribuendo sibi officiū no.ꝛ̄c.in.c.quoniā.ꝛ̄ ba.facit ad hoc q̄ ꝓcurator ad negocia non pōt esse testis qū aliquid esset inde assecutus no.in.c.insup. ꝛ̄ testi.7 in.l.oīb.C.ꝛ̄ test.no.Abb.in.c.fraternitatis.ꝛ̄ cleri.non resīden.in fi.vi̊ō.infra testis.ver. potest iudex.et vide.supra commissio. ver. cuz alicui.

¶ Notarius falsum instr̄m cōficiēs qō sciebat ad alium iudicē ꝛ̄stinari ꝑ quē iudicē puniet̄ vide.s.forus.ver.testis examinatus.

¶ Notarius ꝛ̄bet scribere notas suas in nota legibiliter 7 apparenter vel ꝓbabiliter p̄sumpta 7 hoc dī ꝑ eo quia quandoq; tabellio ponit i nota tot cetera q̄ non intelligitur quid loquatur habet enim notularium siue libruz suū in quo ponit has notas 7 dicit sic eodem anno 7 eodē mense 7 die petrus vēdidit fundū sem proniū si cū.ꝛ̄c.p̄cio.x.libraz renūciando ꝛ̄c.7 sic ponit plura cetera.quid ergo fiet illo mortuo si contractus celebratur in scriptis dicit Hosti.q̄ nullum est remedium vt patet.C.ꝛ̄ fi.instru.l.contractus alioquin consuetudo sua 7 abbreuiature precedentes 7 sequentes attendi ꝛ̄bent et si ex his potest intentio sua elici habebit locū qō dī in.c.cū.p.ō fide instrumen.ar.ff.ꝛ̄le.l.si seruus plurium.§.si numerus.ff.ō fundo instr.l.cū ꝛ̄lationis §.asina.potest etiā perpendi ex comparatiōe aliorū instrumentorum que ipe tabellio ꝓficit inter easdē personas vel alīs sup consimili contractu in auten. eo.ti.§.ß 7 si.col.vj.cetera enim que ibi ꝛ̄ficiunt ex quo ꝛ̄ ipsis apparet probabiliter auctoritate iudicis supplebuntur.ff.q̄ cum fal.tu.l.ij. et vide quod no.in.c.ij.ꝛ̄ li.ob.not.ꝛ̄c.in alleg.c.cum.p.ꝛ̄ fide instru.

¶ Notarius si p̄ ꝓfectū instrumentū dicat se falsuz scripsisse nō p̄iudicat ei in cui̊ fauorē est factū vide supra falsitas ver.si testis.

¶ Si vniuersitas vl̄ capl̄m instituit sindicū ad agē dū tenetur notarius noīa singuloz exp̄imere vt no. Bar.in.l.j.ff.ꝛ̄ albo.scribē.si aūt cōstituit ad alia negocia tūc si est magna vniuersitas vel cōciliū totius populi non est necesse exp̄imere singuloz noīa ar.in.c.fi ꝛ̄ ꝓcura.si autem collegium est paruū ꝛ̄bent nomina scribi.ar.in.c.quāto.ꝛ̄ his que fi.a p̄. sed Bal.in.l.j.ff.ō magi.pue.dicit q̄ tutius ē q̄ exp̄mantur nomina singulorum ꝓcludit tamen. Abb. in alle.c.quāto.q̄ exceptis casibz in iure exp̄ssis nō est necesse exp̄imere nomina singulorum licz sit vtile quod nota.

Notorium

¶ An sup notorio pōt iudex sine citatōe ꝑ absentez ꝓcedere. vide.s.citatio.

¶ Idē in notorio facti trāseūtis qñ hz ꝑ manentiā certo tpe taliter q̄ tergiuersari nō pōt.no. Abb.in c.euidētia ꝛ̄ ac.vide.s.iudex.ex officio suo.

¶ Notoriū facti ꝑmanentis pōt post ꝓclusionez in causa allegari 7 iudex pōt ꝛ̄ notorio iudicare quia tale notoriū nō indiget ꝓbatōe et releuat ab onere ꝓbandi vt colligitur ex tex.c.dudū.j.ꝛ̄ elect.et ibi. Abb.iij.colum.secus in notorio iuris vel actꝰ trās euntis que quidē notoria requirūt ꝓbatiōes no.ij. q.j.ꝛ̄ manifesta.7.c.sicut.ꝛ̄ re iudi.et in.c.vestra.ō co.cleri.7 multi.ideo nō p̄t allegari post ꝓclusionē i causa cū nō ꝛ̄beant tūc noue ꝓbatiōes admitti vt. c.cū dilectꝰ.ꝛ̄ fi.instru.Abb.vbi.s.

¶ Licet in notorio ꝛ̄ necessitate nō sit recipiēda ꝓbatō.vt.c.ad nr̄am.iij.ꝛ̄ iureiuran.pōt tn̄ iudex ad cautelā ꝓbationē 7 reliquū ordinē iudiciariū seruare sed ps ꝑ qua facit notoriū pōt resistere ne ꝓbatō nem cogat adducere qz nō dz superflua ꝓbatiōe onerari ar.in.c.sicut ꝛ̄ ꝓbati.7 all.c.ad nostraz si tn̄ ps nō resistit nō viciat ꝓcessus.Abb.in.c.bone ꝛ̄ elec. v.colum.

¶ In notorio licz regulariter requirat citatō. vt.c. ad nr̄am.iij.ꝛ̄ iureiu.7.c.porro.ꝛ̄ diuor.tn̄.si a ꝛ̄o factū est notoriū q̄ nulla ꝛ̄fensio potest pti absenti cōpetere tūc nō requirit citatio vt plene no.Abb. in.c.cū olim.ꝛ̄ re iudi.7.in dicto.c.ad nostram.7 in c.vestra.ꝛ̄ coha.cleri.7 mu.7 sic intelligit̄ tex.c.bone.ꝛ̄ elec.vt ibi no.Abb.7.c.venerabilez eo.ti. ꝓ hoc tex.in.l.ij.§.q̄ si ꝛ̄ frumentaria.ff.ꝛ̄ admi.re. ad ci.ptiñ.7 ibi per Bar.7 hoc casu intelligit̄. Inno. in.c.quāto ꝛ̄ transl.prela.sed vbi factū nō ē ita notoriū vt dixi tunc requirit̄ citatio alīs sentētia siue ꝓcessus habitus est nullus sic intellige Inno.in.c. tus ꝛ̄ coha.cle.7 mul.7 alia iura.que requirunt citationē.Abb.in dicto.c.bone.ꝛ̄elec.vj.colū.7 Ab. in.c.venerabilis.eo.ti.ij.colum.7 vide circa ß glo.7 Bal.in.l.fi.C.ꝛ̄ legi.7 clemen. pastoral̄ ꝛ̄ re iudica.7 glo.in.c.fi.ꝛ̄ here.li.vj.et quod not.Abb.in.c. j.ꝛ̄ cau.po.7 ꝓprietatis 7 idem Abb.in.c.causaz. ꝛ̄ rescrip.et vide glo.7 Hosti.in.c.super eo. ꝛ̄ testi. cogendis.

¶ Notoriū si est ꝛ̄lictū sed ignoratur q̄s eū cōmisit an iudex sine citatōe pōt generalr̄ inquirere vi̊ō supra inquisitio.

¶ In notoriis an pōt ꝓcedi ꝑ absentē sine citatōne vi̊ō.j.sententia pōt ferri.

¶ Notoria multa dicūt q̄ nō sunt iō ꝛ̄ facili nō est ꝓcedendū sup aliquo tanq̄ sup notorio vt.c.ꝑsuluit.j.ꝛ̄ appel.exquo inferť notabile dictū q̄ si testis dicit simpliciter factū esse notoriū 7 aliā causaz nō reddit etiā nō interrogatꝰ a iudice q̄ nō ꝓbat qz notoriū ꝛ̄ facili nō ꝑhendit̄ sensu corpis sed iudicio boni intellectꝰ adeo q̄ mlti etiā periti titubāt an 7 qū factū dicat notoriū vt.c.ō manifesta.ij.q.j.Abb. in.c.ꝑsuluit.ꝛ̄ ap.

¶ Notoriū inducūt attestatōes si cōtra eas nō opponit̄.vt.c.cū olim.ꝛ̄ ver.sig.7 ibi no.Abb.7 tāgit in dicto.§.porro.

¶ Notorium est id quod ꝓstat ex tenore lr̄arū p̄incipis Inno.7 Abb.i.c.j.7.ij.ꝛ̄ ꝓhib.vti.vel inuti.ꝛ̄ eo qō ē notoriū iudici vt iudici pōt ferri sentētia sine testibz etiā si sit notoriū facti transeūtis vt no.in c.ō illo ō eo q̄ cogno.cō.vx.sue.7 ibi.Abb.in fi.

¶ Si iudex ꝓcessit in aliq̄ causa tāq̄ sup notorio si in veritate factū erat notoriū nō tn̄ iudici cōstabat a p̄ncipio valet ꝓcessus satis est q̄ iudex nō ignoret fundamentū iurisditōis sue licz ignoret qualitatē iurisditōis.vt.no.Bar.in.l.multū interest.ff.ꝛ̄ cōditione.7 ꝛ̄non.Inno.in.c.tua ō co.cle.7 mu.Ab. in.c.si clericꝰ laicū.ꝛ̄ fo.cōpe.vj.colū.vi̊ō.s.iurisditio.ver.licet qualitas.

¶ Ubi ꝛ̄lictū ē notoriū si ignoratꝰ ꝓsona ꝛ̄linqns vt qz reperitur homo mortuꝰ instrata vel furtū factū in apotheca pōt iudex sine citatōe ex officio suo inquirere non tn̄ ꝓtra certā ꝓsonā ß generaliter 7 si aliqui nominant in tali inquisitōne generali ꝛ̄bet postea ꝓcedere specialiter ꝑ illos quia ꝓcessus factꝰ in generali inq̄sitōe nō facit fidē in speciali eo qz ps nō fuit vocata nec vidit iurare testes 7 similiaz hāc practicam seruat totus mundus et hoc idē firmat Bart.in.l.fi.ff.ꝛ̄ questio.7 Abb.in.c.bone.ꝛ̄ elect. v.colum.

¶ In notorio non requiritur pronūciari eo modo quo pronunciatur super non notorio sed per viam precepti potest ferri talis sentētia no.Inno.ꝛ̄ ver.

sig.ex parte.7 Petrus in.c.cū dilectus. de purgatōe cano.

¶ Si aliqd sit notoriū in puincia nō tū iudici quia ipse nescit vel sit notoriū in alia prouincia nō tū in ista potest iudex duobꝫ modis procedere.s.ordie iudiciario ac si eēt occtū ar.in.c.bone.j.de elec.xxiij. q.j.pudēda.ij.q.j.deus.vel pōt cognoscere an sit notoriū 7 facta sibi fide sup hoc pcedit ptra eū qsi crimē esset notoriū no.glo.7 dc.in.c.ad nrām.iij. de iureiuran.

¶ In notoriis ordo iudiciarius est ipsum ordinem nō obſuare vt ē expressum.in.c.ad nrām.iij.de iureiuran.7 est similis modus loquendi qñ dicit impator in donatōne que fit ecclie optima mensura ē immensitas in auten.de nō alie.re.eccle.§.si nimis.colla.ij.7 illud est in amore modus nō habuisse modū. ex quibꝫ no.qꝫ dispositio loquens de ordine refertur ad illius ordinis casus capaces vt no.anto.in.alle. c.ad nostram.

¶ Si in notoriis in quibꝫ ordo iuris per oia nō ē seruandus seruarent solennia iuris esset detrimētum reipublice 7 puate lesionis qz 7 si ſuaret multotiēs transiret delictū inultū qđ essz ptra rempublicam 7 iusticie lesiōes de senten.ex cō.vt fame.§.j.cuz suis pcor.7 p pleqns in detrimētū salutis ar.xij.q.ij.cū de notissimā.sed 7 mltū damnificaret actor siue accusator si ei incūberet onus pbandi 7 iudex nāqz tenetur lites abbreuiare 7 occurreret ptiū laboribꝫ 7 expensis de dolo 7 cōtu.c.finē de off.delega. sup questionum.§.porro.in.fi.vt.no.Hosti.in.c.ad nostrā.iij. de iureiu.

¶ Notoriū licet inducat sola confessio vt.c.fi.ō cohabi.cleri.7 mulie.ē vez nisi pbabiliter excuset cōfessus vt no.in.c.cū dilecti de accusa.7.l.cum fideicō missum.ff.de cōfe.Abb.in.c.cum speciali.§.porro ō appella.

¶ Notoriū iuris est spontanea pfessio clara pbatio iusta 7 irretractabilis diffinitio.primū de confessis c.j.secūdū in.l.gesta.C. de re iudi.de verbo.sig. cum olim.tertiū de reg.iuris.l.res iudicata.§ qz cōfessio 7 sententia pōt habere aliquid falsitatis ꝓprie notoriū est illud qō consistit euidentia alis possz dici notorium quod non est no.Jo.an.post Hosti.in.c.vestra. de cohabita.cleri.7 mulie.7 in tali notorio iuris p rei euidentiā nō admittit appellatio vt.c.cuz sit romana 7.c.quenit ad nos.7.c.cōsuluit.7.c.reprehensibilis de appella.7.c.ex literis de spon.7c.qz pnicioſū de vsuris.7.C. de appella.pstitutōes.7.C.q rum appel.non.reci.l.ij.si tamen aliquid est notorium per famam publicam admittitur appellatō vt alle.c.cum sit romana.in fi.sed si est notorium iuris per confessionem vel probationem in iudicio factaz admittitur appellatio nisi conuincatur 7 confitetur.C.quorum appella.non reci.l.obseruare 7 glo. in.c.romana de appellati.li.vj.7 doct.signant. ben. in.c.tua nos de cohabi.cleri.7 muli.nec in tali notorio requiritur citatio nec iuris ordo.vt.c.ad nostrā ij.de iureiuran.nam vbi non est locus inficiationi potest iudex sine ordine pcedere ne maleficia remaneant impunita maxime cum nimis frequētantur quia multis crassantibus exemplo opus est.ff.de penis.l.aut facta.§.fi.de maledi.c.j.et permaxime vbi scandalum vel magnum periculū reipublice est in mora 7 sic potest intelligi.c.bone.j.7.c.venerabilez de electi.no.Jo.an.7 alij.docto.in.c.vestra.de cohabi. cleri.7 mulie.ibi tamē Jo.an.finaliter tenet qꝫ omni casu requiritur citatio 7 qꝫ venienti exponat factum pro quo citatus est vt audiatur eius defensio quod si non fiat sententia super notorio nō teneret de accusa.qualiter.§.debet.sicut enim in alijs cauſ quę requirunt ordinem iudiciarium non valet sententia que fertur non cognito de causa.C. de sen.et inter.omnium iudi.l.prolatam.idem videtur in notorio vbi si non omnis aliquis tamen ordo seruandus est vt alle.c.ad nostram.iij.de iureiuran. quod crederetur verum nisi ex mora posset scādalū generari.vt.s.dictū est.

¶ Notoriū facti est publica seu famosa insinuatio vel pclamatō 7 vox pmunis ex euidētia rei pueniēs que nulla potest tergiuersatōe celari quod si est notorium continuum.s.actus permanentis nullus ordo vel probatio requiritur de appe.c.dilectꝰ de elec. venerabilem de excess.pla.grauem.7 sine accusatore 7 teste potest procedi nec citatio requiritur vt.c.ad nostrā.tercio de iureiuran.7 hoc vult.Jo.an.et alij moderni in.c.vestra.

¶ In notorio actu trāseuntis si iudex pcedat de expedienti potest ad'cautelā recipe testes vt ipse informetur an factū sit notoriū etiā si delinquens sit presens seu absens 7 reliquo ordine nō ſuato.vt.c.tua nos de coha.cleri.7 muli.vbi hoc no.hen.xj.q.iij. c. eorum qui accusanť.c.de manifesta.ij.q.j.7.c.ad nostram.iij. de iureiuran.nō tū requiritur talis informatio facti si factū est notoriū iudici vt iudici qui qui certꝰ est 7c.ff. de actio.emp.7 ven.l.j.si aūt iudex pcessit de necessitate ad petitionē ptis requirūtur duo.s.qꝫ fecerit delictū item qꝫ publice factū sit secꝰ si ex officio inquirit an crimē sit notoriū de hoc per Specu.ti.de crimi.in modū excep.7c.§.iā de notorio.versi.testes.7 in tali notorio nō audit quis appellans de ap.ꝓsuit.7 licz in tali notorio actꝰ trāseuntis nō sit necessaria citatio nec probatō vt.c.bone.j.et.c.venerabilem.de elec.et.c.de manifesta.7.c. scelus.ij.q.j.quod potest intelligi quando. in pspectu iudicis delictum contingit vel in notorio continuo.tutiꝰ tamen est vt fiat citatio nisi forte scandalum vel magnum periculum reipublice sit in mora vt.s.in versiculo notorium iuris.in fi.Johānes an. in.c.vestra.

¶ Notoriū pſūptiōis p qō pſumit quis filiꝰ q natꝰ est ex nuptijs.ff.ō in ius.vocan.l.qz nō est necessarius ordo iuris ꝗ sufficit pbare circūstantias 7 pſumptōes etiā si nō pbetur factum.ar.in.c.iij.de probat. xxij.q.j.c.j.Jnno.7 Hosti.7 ben.in.c.tua nos.de coha.clerico.7 mulier.

¶ In notorio actus transeūtis interpolati in quo requiritur semiplena probatō vt.c.cū voyceſis.de vsuris.pōt indirecte pcedi.s.inquirēdo 7 admittit appellatio 7 sic pōt intelligi auteñ.vt iudi.si quo.suf. §.si quis autē.7.§.necessitatē.colla.ij.7.l.ea quidē. C. de accusatōib.vbi vide salicetū.

¶ Licet iudici nō sit factū notoriū si vere ē notoriū licet iudex peccat ferendo sententiam pmulgꝫ probetur sibi factum notorium tamen eius sentētia irrenocabiliter tenet no.Jo.an.post Jnno.in.c.vestra circa fi.de coha.cleri.et mu.et Jnno.et Hosti.in.c. tua nos.co.ti.et idem dicendum est si iudex auditis excusationibus rei condemnat reum tanqꝫ in notorio 7 ipse appellat nihilominus sententia si in veritate factum est notorium 7 hoc probetur coram iudice a quo petitur nulla pnuntiari no.Jo.an.post Jnno.i alle.c.vestra.circa fi.et Jnno.in.c.tua nos. co.ti.notabiliter.

¶ In notorio an requiratť sententia.vide.j.sententia nō requiritť.

¶ In notoriis monitō an habz vim citatōis vid.s. monitio facta.

¶ Notoria licet sint possessio 7 pactus possessionis.tamen in eis raro proceditur ſm formam notorij nec in forma inquisitionis tenet Jnno.in.c.tua

nos circa fi. ꝛe coha.cle.ꝛ muli.ꝛ ē rō qꝛilla que cō-
sensu literis vel verbo tōtrahūt nō possūt sic eē no-
toria.ff.ō act.ꝛ obli.l.j.ꝛ.ij.nā ꝛ in tpe ꝓctus añ ꝛ pꝰ
multa qñq; inueniūt q etiā ꝑsentes nō attendūt vl
nō ple.ꝛe fide instru.cū iohānes no. Jo.an.in.c.ve-
stra.ꝛe coha.cleri.ꝛ mulieꝝ.

¶ Notoriū causaꝫ ex hoim sciētia ꝛ loci ꝛ tpis qua-
litate.nā oꝑtet q nō fiat ō nocte nec in loco secreto
nec paucis scientib.ꝫ q publice ꝛ patēter fiat. Jtē
fiat ꝛe die ne hoies ꝛefacili ꝛecipiāt. Jtem in pñtia
plurimoꝝ ad minus.x.hoim.vt.c.cū dilecto.ꝛe pur.
ca.index tū discretꝰ habebit oia diligenter ꝑscruta
ri.nā etiā ō nocte pñt haberi lumina vt habeaꝫ in-
dubitata scientia not. Abb.in.c.vestra.ꝛe co.cle.et
mu.

¶ Notoriū ꝓbaꝫ ꝑ duos testes nā lꝫ duo nō sufficiu-
nt ad causandū notoriū sufficiūt tū ad ipm ꝓbandū
qꝛ in ore duoꝝ ꝛc vide qō no.glo.in.l.iij.ff.ꝛe te-
sti. Abb. vbi.s.

¶ In notorio ꝑsumptōis lꝫ requiraꝫ ordo iuris qa
in tali notorio ex pluribꝫ cōiecturis nō ꝓbatur fa-
ctū in notorio tamē facti nō requiriꝫ vsqꝫquaqꝫ or-
do iuris ꝫ requiriꝫ citatio ꝛ sententia vt no.in.c.ad
nostrā tercio ꝛe iureiuran.ꝛ.c.ꝛe manifesta.ij.q.j.ē
tū notandū q vbi certū est absenti nullā ꝛefensiōez
cōpetere nō est necessaria citatio ꝛ sic intelligiꝫ tex.
in.c.cū olim.ꝛe re iudi.ꝛ.l.ij.ff.ꝛe admi.re.ad ciui.p-
ti.ꝛ.c.venerabilē.ꝛe elec.si vo aliqua ꝛefensio potest
cōpetere ꝛ tunc requiritur citatio.alꝫ non valꝫ sen-
tentia ꝛ ita intelligitur tex.in.c.j.ꝛ fi.ꝛe offi.ꝛele.li.
vj.et licet in notorio requiritur sententia non tamē
cum solita solennitate et sic intelligitur quod not.
Jnno.in.c.ex parte.ꝛe verbo.signi.et vide.l.si con-
fessus.ff. ꝛe custo.et exhi.re.et.c.nos in quenq;.ij.
q.j.et clemen.pastoralis ꝛe re iudi. Abb. in allega.
c.vestra.

¶ In notorio facti ꝑmanentis lꝫ nō requiraꝫ ꝓba-
tio vt.c.tua nos.ꝛe coha.cleri.ꝛ mulie.in notorio tū
iuris requiriꝫ ꝓbatio si negaretꝫ vt.c.sicut.ō re iudi.
ꝛ idē in notorio ꝑsumptōis in.c.ꝑ tuas.ꝛe ꝓba. idez
in notorio facti interpolati vel facti trāseuntis req
ritur ꝓbatio si negatur.vt.c.cū in dyocesi ꝛe vsuris
ꝛ cōsulitur iudici q in principio ꝛeclaret factū esse
notoriū ꝛe quo vide qō no.in alle.cle.pastoralꝫ. Abb.
in alleg.c.vestra.circa fi.

Nouum

¶ Nouū opus an dicaꝫ qñ antiquū castꝝ vel habi-
taculū reparaꝫ vide.s.castrū.versi.antiqua castra.
ꝛ vide glo.magnā in.c.ij.ꝛe nouī ope.nun.vide.j.nū
ciatio.versi.nouū opꝰ.

Nunciatio

¶ Nūciatio nouī opis pōt sperni qñ euidenter con
stat nunciātē nullum ius habere vt.l.ij.ff.ne qs euz
qui in ius voca.vi eximi.ꝛ ita no. Bar.in.l.j.in pn.
ff.ꝛe nouī ope.nunci.vbi no.quō pōt esse certuz seu
euidēs vt refert pe.ꝛe ancha.in.c.j.eodē ti.

¶ Nouū opꝰ nō facit si qs reficit edificiū antiquuz
ff.ꝛe nouī ope.nūcia.l.j.§.si quis edificiū.ꝛ.c.ꝑsulu-
it.ꝛe iude.ꝛ.glo.in.c.ij.ꝛe nouī ope.nūci.ꝛ vide.s.ca
strū.versi.antiqua.

¶ Nunciās nouū opꝰ ꝑ iactū lapilli nō ꝓstituit eū
qui edificat possessorē secus si simplici ẏbo nūciat.
ff.eo.ti.l.j.§.in opis.ꝛ.l.ꝛe pupillo.§.ꝛ iō meminis-
se.ꝛ glo.ī dicto.c.ij.eo.ti.ꝛ glo.in.c.ex pte. en.el.secū
do.ꝛe verbo.sig.

¶ Nūciatio nouī opis nō solū cōpetit dño rei ꝫ etī
am emphiteote ꝛ creditori.ff.eo.l.in puincíali.§. si
ego.ꝛ.l.creditori.ꝛ si edificeꝫ in publico q̄libꝫ ꝛe po-
pulo admittiꝫ ad nūciandū. vt alleg.l.in puincíali
§.fi.ꝛ no.in allega.c.ij.ꝛ sequenti.

¶ Nūcians nouū opꝰ si statī vult ꝛe re ꝛe iure suo
nō teneꝫ cautionē ab aduersario recipere vt.c.pe.ꝛ
fi.eo.ti.idem si infra tres menses velit ꝓbare vt.c.
fi.eo.ti.nā sicut exceptio incōtinēti ꝓbanda ipedit
executionē sententie vt.l.iij.§.cōdemnatū.ff.ꝛe re
iudi.ita impedit edificare volentē in executōne ope
ris vt alle.c.pe.ꝛ fi.eo.ti.pōt ergo qui nūciat dicere
volenti satisdare hodie cōstat hodie agaꝫ quo casu
licet ille cui fit nūciatio sit paratꝰ satisdare ꝛebz tū
expectare ꝛ opus differre ꝑ tres menses ꝑ iura supra
alleg.ꝛ.ℒ.ꝛe edi.prīa.l.fi.vt refert ℘e.ꝛe ancha.in
c.pe.eo.ti.

¶ Si is cui nouū opꝰ nūciaꝫ dicat sum paratus sa-
tisdare nō sufficit nisi secū ducat fideiussores per.l.
Fuus heredi ꝛe sta.libe.ꝛ.l.sex.§.ita respondit.ꝛe so
lu.no. Bar.in.l.ꝓtor.§.si paratus.ff.ꝛe nouī ope.nū
ci.ꝛ ℘e.ꝛe ancha.in.c.ij.eo.ti.

¶ Nūciatōis dilatio vbicūq; ē ꝑiculū illatura pōt
sperni.vt.l.ō pupillo.§.si qs riuos.ff.e.t.ꝛ ibi Bar.
ꝛ no.in.c.j.eo.ti.

Nuncius

¶ Nūcio iudicis vel alicui an credaꝫ cū signo vel sine
eo.vide.s.citare potest iudex per nūcium.ꝛ vide.j.si-
gillum.

¶ Nūcij missio ad curiam quid hodie oꝑaꝫ ꝛ quos
effectus hꝫ ꝛ an habet vim appellatōis. vide glo. in
c.vt ꝛebitꝰ.ꝛe appel.ꝛ ibi ꝑ Abb.notab.

Sequūt additōes dñi Lu.ꝛe campis ad ꝓcedē-
tem literam. N.

Ostium

¶ Natus non dicitur qui confestim mor
tuus est no. Abb.in.c.nam ego.ꝛe verbo.
significa.

Naufragium

¶ De pena ꝓ occupātes bona ꝓcedentia ex naufra-
gio.vide Abb.in.c.excōicari.ꝛe rapto.

Negligentia

¶ An semꝑ inferioꝛ iudice negligēte succedat su-
pioꝛi iurisditiōe vide Abb.ī.c.qō sedes ō offi.ordi.

¶ Qualiꝫ inferioꝛ ꝓdat iurisditionē ꝑ negligentiā
vide Abb.in.c.irrefragabili.eo.ti.

¶ An iudex secularis possit supplere negligētiā iudi
cis ecclīastici vide Abb.in.c.qliter ꝛe iudi.

¶ Negligētia in ꝓlato ē peccatū mortale no. Abb.
in.c.nihil.ꝛe ꝓscrip.

¶ An ꝑ negligentiā priueꝫ quis beneficio suo vide
Abb.in.c.cum ad monasterium.ō statu regu.ꝛ.c.ea
que eo.ti.

¶ Quando tempus non est expressum ad supplen-
dum negligentiam inferioris tunc inferioꝛ añ om-
nia venit monendus no. Abb.in.c.prohibeas ō ma
gistris.

¶ An si ille cui ē facta collatō sit negligēs recipere
possessionē ꝛ interim alter teneat possessionē ꝑ.x.an
nos vide Abb.in.c.cap'm ꝛe rescrip.

Negociatio

¶ An clericis liceat negociari emere vl ꝛbere vide
Abb.in.c.j.ne.clerici vel mo.

¶ Negociatio que ꝛe se est licita potest esse illicita
ꝑter cupiditatē ꝑter diem ꝛ locū ꝑsonā ꝛ rem.no.
Abb.eo.c.

¶ Negociatio an sit phibita clericis in minoribus vide Abb.eo.c.
¶ An clerici possint esse procuratores vl aduocati in curia seculari.vide Abb.in.c.sacerdotibꝫ ne cleric. vel mo.7 quid ecōtra ꝛe laico.
¶ Clericus lz nō possit esse procurator generalit̄ bene potest esse ad vnum actum.no.Abb.in eo.c.
¶ An clericus possit esse procurator laici vel econtra vide p Abb. eo.c.
¶ Procurator potest esse religiosus pro amicis pro cōuentu cū licentia Abb.no.Abb.eo.c.
¶ Si clericꝰ gerit admīstratōz secularē an possit cō uenīri coꝝ iudice laico.vide p Abb.e.c.
¶ An iudicia secularia possint cōmitti clericis.viō p.Abb.in.c.sed nec.ne cleri.vel mo.
¶ An clerici possunt esse locū tenētes regis vel pncipis vel psiliarij.vide Abb.eo.c.
¶ An clericꝰ possit cognoscere ō causa crimiali auctoritate epi et quid an possit in curia seculari vide Abb.in.c.clericis.eo.ti.
¶ Qualit̄ ꝛebet habere plat̄us q̄ habet iurisdictō nē 7 qliter cōmittet.Abb.eo.c.

Nolle

¶ Differentia ē int̄ nolle 7 nō posse Abb.in.c. pruidentiā.§.ad hoc ius.ꝛe offi.ꝛele.
¶ Differētia ē inter nolo 7 nō volo.vide p Abb.eo. c.§.sexta.
¶ Differētia ē inter nolle 7 velle.vide p Abb.in.c. finem.ꝛe volo 7 cōtu.

Noticia

¶ An ordinariꝰ p̄sumat̄ habere noticiā vacatōnis beneficij viō plene p Abb.in.c.qr diuersitatē.ꝛe cōcel.preben.
¶ Semestre rp̄s nō currit nisi a tpe noticie siue cōpetat iure ordinario siue ꝛevoluto siue ꝛevolutō sit primo gradu siue vlteriori.no.Abb.eo.c.
¶ Noticiam an in dubio p̄sumatur habere ep̄us a tempore vacationis beneficij vide per Abb.eo.c.

Nouale

¶ De nouali vide Abb.in.c.consultationi ꝛe priui legīs.7 ꝛe ipso dic vt in.c.j.7.c.quid p nouale ꝛe verbo.signi.

Nox

¶ An valeat actus factus ꝛe nocte sicut ꝛe die 7 qū incipit nox 7 ꝛe die naturali 7 artificiali per Abb. in.c.consuluit.ꝛe offi.ꝛele.et in.c.quoniam ꝛe ferīs

Nullitas

Iudex superior q̄ cognoscit ꝛe nullitate pōt etiam formare sentētiā sicut etiā faceret si cognosceret ꝛe cā appel.no.Abb.in.c.in literis.ꝛe offi.ꝛele.
¶ Quāto tpe durat nullitas p̄cessus.Abb.i.c.a nobis.ꝛe excep.
¶ In cōsistorio principis si cōstet ꝛe bono iure ptis nō habeat respectus ad nullitatez p̄cessus.no.Abb. in.c.cū olim.ꝛe re iudi.
¶ In cōsistorio p̄ncipis nō attendit nullitas si cōstet ꝛe meritis cause notat Abb. in.c. ad petitionē ꝛe accu.

Nuptie

¶ An hodie secūdo nubens puniat̄ 7 que pene sunt hodie cozrecte 7 q̄ pene remanēt.viō plene p Abb. in.c.fi.ꝛe secun.nup.

Obedientia

¶ Obedientiā ꝛenegās principi seculari peccat mortal̄r 7 pōt iudex ecclesiastic⁹ ad petitōz iudicis secularis illū excōicare.no.Abb. in.c.j. ꝛe offi.ordi.7 in.c.ij.ꝛe maio.7 obe.circa.fi.
¶ Obedire melius est q̄ sacrificare.7 est rō qr in victima que fiebat in veteri testamento caro aliena mactabat̄ p obedientiā vo ꝓpria volūtas ꝛepimit̄ vt.c.sciendū.viij.q.j.vñ maximū est obedientie meritū qr nihil difficili⁹ q̄ vincere seipm no.Abb.in.c. illud.ꝛe maio.7.obe.
¶ Obedire nō tenetur subdit⁹ plato excedenti limites sui offi.no.Inno.i.c.ad aures ꝛe tēpori.ordi.facit.xj.q.iij.qui resistit. 7.c.iulianus.Ab.in.c. cuz in ecclesijs.ꝛe maio.7 obe.
¶ Obediētiā tenet̄ iurare suo plato inobediēs vel rebellis.vide.§.clerici seculares.
¶ Obedientia q̄n p̄sumat̄ in dubio q̄ sit facta animo liberādi seu ex timore vide notabiliter p Abb. in.c.olim.iij.ꝛe resti.spolia.iiij.colum.

Oblatio

¶ Oblatio ꝛebite pecunie p emphitheotā vel ꝛebitorē quid opat̄ sine ꝛepositōe.vide.§.emphitheota si nō inuenit.
¶ Si quis indebite in parrochia aliena audiuit diuina vel p̄cepit eccl̄iastica sacramēta pōt p curatū ꝓpriū agi ad repetitionē illay oblationū 7 ꝛebēt restitui cū integritate vt.c.cū libey.ꝛe sepulturis. vt ibi no.Abb.
¶ Oblationes que fiunt ad vsum sacerdotis seu p diuino cultu non sunt in p̄cepto nisi in quatuoꝛ casib. Primus si rōne census ꝛebet fieri vt quia aliq̄d tenet ab eccl̄ia ratōe cui⁹ sit oblatō census. Secūd⁹ si aliquis est obligat⁹ ex testamēto vel int̄ vīos ad hoc.c.quāto.ꝛe censi. Tercꝰ si sacerdos indiget nā exquo se impedit spūali tenet̄ p̄sequi tpalia ad hoc c.si ep̄us.ō offi.ordi.li.vj.7 qō no.in.c.j.ꝛe eccle.edi. nō tñ ꝛebet sacerdos ad hoc sōtrahere spiritualia § superioꝛ ꝛebet eos compellere ad has oblatōes iuris remedijs. Quartus casus est qñ hoc habet consuetudo nam in multis locis parrochiani semp offerunt diebus festiuis 7 aliquibus locis solent fieri oblationes cum candelis in festo alicui⁹ sancti ex q̄ enim ꝛebet hoc consuetudo possunt ad hoc compelli 7 pro hoc facit tex.in.c.ad apostolicam.ꝛe symo.7 in.l.priuilegia.in.fi.C.ꝛe sacrosan.eccle. 7 ibi Bar. no.beatus Tho.scōa secūde.dist.lxxvj.articulo p̄mo vt refert Ab.ꝛe cecilia.sup rubrica ꝛe parrochijs 7c.
¶ Oblatōis noīe p̄tinent̄ tam ea que intra eccl̄iam q̄ extra offerunt̄.c. cum inter nos.ꝛe verbo.signi.et vide.c.causa eo.ti.
¶ Oblatōes si fiāt in capellis seu altaribꝫ fundat̄ in parrochijs ꝛebent̄ rectori parrochie fac̄.c.ex trāsmissa.ꝛe p̄scriptio.7.c.ad audiētiā.ij.ꝛe eccle. edi. p locum a speciali.vt no.Abb.super dicta rubrica ꝛe parrochijs.in.fi.
¶ Clerici audiētes diuina in parrochijs alijs tāq̄ parrochiani illay parrochiay tenent̄ respectiue sic̄ laici ad oblatōez.facit tex.cū glo.in.c.alia.xvj.q.j.7 c.nouū ge.ꝛe ꝛeci.vbi no.Abb.
¶ Monach⁹ existens in studio ꝛe licētia sup̄ioris ꝛebet offerre sicut et alij laici 7 cōgruentez elemosynā potest facere ꝛe sibi concessis a superioribꝫ qr verisimile est q̄ sup̄ior tacite consenserit vt.c.non dicatis xij.q.j.7 cle.ij.ꝛe vita 7 ho.cle.7 Abb.in allega.c.nouum genus.

Oblatões ꝛ ꝛcume q̄ sūt in prochia nō cedūt capelle sed ecclie parrochiali. vt. c. ad audientiā. ij. ꝛ eccle. edi. Item oblatio que fit ymagini ꝛpicte i muro alicui⁹ parrochie cedit ecclie parrochiali nā laicus non est capax hoꝝ iuriū spūalium nec erit ꝝm⁹ priuate etiā si talis ymago sit in loco priuato ꝛpicta idem si fiāt oblatões celebranti infra parrochiam quia oēs tales oblatōnes cedūt rectori ecclie ꝛ nō celebrāti. pro hoc facit. c. requisisti. ꝛ testa. hoc tenet Abb. in. c. pastoralis. ꝛ his que fiūt a prela. j. colum.

Obligatio

¶ Nō pōt ꝙs se obligare sub pena pdendi beneficium vt. c. q̄ in dubijs. ꝛ. c. admonet. ꝛ renūcia. Ab. in. c. cū dilect⁹. ꝛ electō. circa fi.

¶ Obligat⁹ ad vandū mattū cū pedite an satisfaciat vando mattū cum pedite facto regina vide. j. pro missio.

¶ Obligare pōt se laicus ad sentētiā censure apud alienū iudicē vide. s. laicus pōt se.

¶ Obligare nō pōt se ꝙs ad penā excōmunicatōnis per viā pacti vel progatōis vide. s. excōicatōis penam.

¶ Obligat⁹ soluere annuatim an ꝛbeat soluere in pncipio vl fine anni vide. j. pmissio.

¶ Obligat ꝙs naturaliter stipulatōne alteri facta vide. j. stipulatio.

¶ In obligationib⁹ facti vbi interuenit iuramētū pcise cōpellit iurās ad factū citra pene appositōnē vt. c. ex rescrip. ꝛ iureiur. glo. in clemen. pastoralis. ꝛ re iudi. est conclusio Abb. in. c. p tuas. ꝛ arbitr. ꝛ in. c. veniens. ꝛ iureiur.

¶ Ois obligatio regulariꝫ transit ad heredes vide supra cōpromissū. ante sententiā.

¶ Obligat⁹ ad rem tradendā ꝛbet eā tradere liberatā ab omnib⁹ creditorib⁹ ꝛ sic liberā ꝛ expeditam ff. ꝛ actio. emp. ꝛ vēdi. l. j. ꝛ. ij. ꝛ. c. eccla. ij. ꝛ ibi Ab. vt lite. pen.

¶ Obligatō natural nō oritur ex sententia nam illam sentētia nō tollit vt. l. iulian⁹. ff. ō cōditi. indeb. nec illā pōt inducere. q̄ facili⁹ tollit q̄ inducat vt l. si vnus. §. pactus. ff. ꝛ pactis. Abb. in. c. q̄ ad consulationē. ꝛ re iudica.

¶ Obligatō aliq̄ nō pōt nasci ex facto a iure improbato vide. s. conditio apposita.

¶ Obligatō viri facta tpe matrimonij ꝛmorando in certo loco cū vxore an valeat. vide. j. pactum appositum.

¶ Obligatio nō querit tpe vide. j. prescriptio. versi. obligatio.

¶ Obligatōis cōditio licꝫ ex psona heredis nō mutat. ff. ꝛ verbo. obli. l. ij. ꝛbet intelligi. i. pmordial natura in aptitudie nō mutat sed si res obligata est diuisibilis vel remanet apud vnuꝫ plures heredes nō tenent insolidum vt plene p Bar. in. l. ij. C. ō hereditarijs actōnib⁹.

¶ Obligatio si est sine die nō cōstituit ꝛbitor i mora nisi moneat vt. l. si ex legati causa. ff. ꝛ verbo. obli. et si facit reum citari ante interpellationē tenet ad interesse q̄ temere fecit citare eū qui nō ē in mora et si fatet ꝛbitū fiat sibi pceptuꝫ ꝛ soluendo ar. eoꝝ que no. in. l. nuda. C. ꝛ cōtrahē. emp. si vo dies apposita est in obligatōe tūc aut actor ꝛ reus sunt eiusdē fori ꝛ tenet reus sine interpellatōe ꝛbitū offerre creditori q̄ dies interpellat p hoīe. c. potuit ō loca. ꝛ. l. magnā. ꝛ cōtraben. et cōmitten. stipula. et in hoc casu reus vocatus ad iudicium sine alia interpellatiōe iudiciali teneat ad expēsas citatiōis ꝛ ad omne interesse actoris ꝫ si nō sūt eiusdē fori tūc nō tenet ire reus ad foꝝ actoris ꝫ ꝛbet inꝛpellari iuꝛ no. in. l. item illa. ff. ꝛ consti. pec. no. Abb. in. c. licet heli. ꝛ symo. ij. colum. idem Barba. in. c. ex pōsentium ꝛ pigno.

¶ Obligatio generaliter cōcepta valet ꝛ obligat et quātitas venit soluēda ex arbitrio boni viri vt no. in. c. j. ꝛ ꝛci. ꝛ iō si pmisi tibi frumētū nūquid tenebor ꝛdare tibi mell⁹. ꝛ videt q̄ nō vt. l. cautū. ꝛ. l. qui insulā. ff. ꝛ verb. obli. in cōtrariū tū facit alleg. c. j. ꝛ ꝛci. ꝛ. c. quāto. ꝛ censi. nā ex equitate benevalet obligatio ꝛ solutio ē fienda arbitrio boni viri habito respectu ad causam pmissionis ꝛ ad qualitatē psonaꝝ ꝛ tpoꝝ ꝛ hoc simplr sentit archi. i. c. nōnulli. ij. q. j. q̄ cōmendat Abb. in alleg. c. j. ꝛ ꝛcimis. ꝛ ibi Abbas.

¶ Obligat⁹ rōne oneris realis pōt se excusare a ꝛbito ꝛ relinquēdo ipam rē oneratā cū sit onus mere reale licet in cōsequentiā obligat psona. c. ꝛ terris. ꝛ ꝛci. ꝛ ibi Abb.

¶ Obligatō cōcepta sub noīe collectiuo vel appellatiuo recipit augmētū vel diminutōnē p̄m q̄ diminuit vel crescūt cōphensa sub illo noīe collectiuo vt est casus in. c. quāto. ō censib⁹. iūcta glo. fi. ibi q̄ nō intelligo veꝝ q̄ ex mera liberalitate pcessit obligatio ꝛ sic ex titulo lucratiuo. q̄ tunc si nimiū grauat obligat⁹ puidebit sibi iudicis officio vt. s. nō cōueniatur vltra q̄ facere poterat ꝛducto ne egeat vt l. inter omnes. ff. ꝛ re iudi. secus in obligatione causata ex facto non lucratiuo aliquo dato vel retento quia tunc non ꝛbet obligatio restringi nec ampliari. nec in tali casu iudex ꝛbet consulere vni cū graui piudicio alterius no. in. l. iij. §. hoc autem iudicium. ff. ꝛ dam. infect. Abb. post Inno. in allega. c. quanto. ꝛ censi. et vide supra emphiteota si recepit.

¶ Obligat⁹ p pciū certū ꝓquere in furno suo p patrefamilias ꝛ pro tota familia sua ꝛ. aucta familia sua tenet pariter sicut prius. nā exquo recipiēs pōt se habere ad lucrū. s. limitata familia ita ꝺz sentire damnū aucta familia cū cōtrarioꝝ eadē sit disciplina. ff. ꝛ verbo. obliga. inter stipulantē. §. sacrā rem ꝛ no. Abb. p⁹ Inno. ꝛ glo. i. c. quāto ꝛ censi. vide. s. emphiteota si recipit. ꝛ supra versi. primo.

¶ De eqtate ꝛ benignitate canonica si ꝓstat ꝛ animo volentis se obligare incertitudo nō viciat obligationē sed fiet ꝛterminatō arbitrio boni viri consideratis circūstantijs personarum ꝛ materie subiecte est cōclusio Anto. quā nimis cōmendat Abb. in c. ex pte ꝛ censi.

¶ Obligatus ad soluēdū alij qō nūq̄ recepit an tenetur soluere. vide. j. restituere nō tenet in foro anime.

¶ Obligatōes lz nō inducit ānua solutio certo tpe facta i futurū vt. c. puenit. ꝛ censi. ꝛ. l. si certis ānis. C. ꝛ pactis. tñ sola solutio restituit obligationē extinctā nā res facilius renascitur q̄ ō nouo nascatur ff. ꝛ testamē. l. qui testamētū. ꝛ. l. si vn⁹. §. pactū ne peteret. ff. ꝛ pactis. ꝛ ꝛcto. in. c. si ꝛ terra. ꝛ priuileg. vide. j. soluō diuturna.

¶ Licet liber homo non possit se obligare in pign⁹ vel ad carcerem regulariter quia talis obligatio in libero homine non cadit. C. que res pigno. obligapo. l. qui filios. ꝛ pigno. c. ij. C. ꝛ acti. ꝛ obli. ob es. ꝛ in auten. vt nulli iudi. §. qui vo. colla. ix. vbi etiaꝫ dicitur q̄ creditores qui filios ꝛbitorum recipiūt in pignore cadunt a credito et in aliam tantam q̄ntitatem damnantur et verberibus castigantur nisi in casu vbi tenet venditio liberi hominis. C. ꝛ patri. qui filios. distrahe. l. ij. potest tamen homo liber se astringere sacramento ad tenenda obstagia

vt certū locū nō ereat vnec creditoꝝ fuerit satisfactū. ff. qui testa. fa. pos. l. obsides ꝛ iure fisci. l. diuus nota. Hosti. ꝛ Jo. an. in. c. ex rescripto ꝛ iureiuran. vide. j. obsides.

¶ Obligatō naturalis seu ciuilis q̄ dicaꝫ ꝛ an indebite solutū pōt repeti vide. s. ꝛbitū illō ꝛ. j. solutio versi. indebite solutū.

¶ Obligatōez nō inducūt verba plata ad ptemplationē alicuius vide. j. verba generalia.

Obsides

¶ Obsides possunt dari arbitrio vel alīj vnec arbitrium ferendū habuerit effectū vide. s. arbiter. vsi. obsides. ꝛ vide. c. ex rescripto. ꝛ iureiuran. vbi etiaꝫ monachi possunt obsides dari per Abb. ꝛ obstagio se obligare vt vnec intermino fuerit pecunia psoluta non ereant claustrū vel vicum seu vmū aliquaꝫ vt ibi ꝛ. c. exposita. in fine. ꝛ restitu. in integ. ꝛ. xxiij. q. iij. c. ꝛ pridem. ff. qui testamenta. fa. pos. l. obsides. ff. ꝛ iure. fisci. l. diuus ꝛ si obses dum est in abstigio capiaꝫ ꝛbet restitui. ff. ex quib⁹ causis ma. l. necnō. §. j. quod est verum necessitate vel vtilitate monasterij exigente potest ꝛ aliquibus monachis tolleꝛari ad tempus dummodo nimis numerus non excedat arg. in. c. j. ꝛ. ij. ꝛ rēpori. ordi. no. Hosti. in all. c. ex rescripto vide supra obligatio. versi. licet liber homo.

Occasio

¶ Occasio differt a causa vide supra causa.

Ociositas

¶ Ociū ē vitupabile ꝛ dānosum vt. c. nisi cū pridez ꝛ renūci. §. verū. Vñ Seneca epla. lxxxij. ociū sine literis moꝛs ē ꝛ viui. boīs sepultura. ꝛ puer. xj. q̄ sectatur ociuꝫ stultissim⁹ ē. Jtē Seneca epla. xxxj. nō est viri timere sudoꝛē ꝛ generosū spūm laboꝛ nutrit vnde nō ambitione sed laboꝛe ad honoꝛē puenit pueniꝛe no. Pe. ꝛ ancha. in alle. §. verū. ideoq̄ ociū fugiendū ē. iuxta illō Ocia si tollas piere cupidinis artus. queriꝫ egistus quare sit fact⁹ adulter. in pmptū causa est ꝛsidiosus erat. Vnde Ber. ad monachum. Semper facito aliquid boni operis vt dyabolus te inueniat occcuparum. ꝛ consecra. di. v. nū q̄. no ꝑ glo. in. c. nisi cum pridem. §. verum. ꝛ renuncia. vide supra medicina.

Officium

¶ Ad qō quis teneꝫ ꝛ necessitate subire vt officiuꝫ tutele cure vel alterius magistrat⁹ publici in ciuitate sua nō pōt refutare nisi habeat iustā excusationē. Jnno. in. c. j. ꝛ his que fi. a. ma. par. c. in istis officijs ius acquiriꝫ electo quātūcūq̄ absenti añ oēm acceptationem vt. l. illud. cū. l. se. ff. ꝛ tuto. et cura. da. ab his. ꝛ post electōem factā nō pōt illō officiuꝫ sibi tolli. ¶. in quib⁹ cau. tu. ha. ꝑ totū. Abb. ī. c. postulasti ꝛ postu. prela. ij. colum.

¶ Officiū quod q̄s nō teneꝫ subire nisi velit vt si eligitur ad magistratū alicuius ciuitatis si electores elegerūt iure ꝓpio vt cōciliū ciuitatis tūc añ acceptationē ius nō acquiriꝫ electo vt. l. absenti. ff. ꝛ w natō. facit. c. si tibi absenti. ꝛ pben. li. vj. § post acceptatōz nō pūt variare vt. c. inter canonicos ó electōne Abb. vbi. s.

¶ Si ad officiū electores nō eligūt iure ꝓpio § iure alieno vt q̄ hūt ad ꝫ poꝛestatē a supioꝛe ꝛ isti postq̄ elegerūt sūt functi officio suo ꝛ nō pūt variare vt dicto. c. si tibi absenti. Abb. vbi supra.

¶ Ad vnū officiū approbat⁹ videꝫ approbat⁹ ad aliud vbi eadē requiriꝫ ydoneitas ꝓsonaꝝ als sec⁹ no. glo. ī. c. scriptū ē ꝛ electōne. ꝛ Jnno. in. c. cū venerabili. ꝛ excep. ꝛ Abb. in dicto. c. scriptū est.

¶ Officiū minoꝛis an ꝛ q̄n cesset in pūtia maioꝛ notabiliꝛ ꝑ Abb. in. c. nolentes. ꝛ offi. lega. vbi ꝓcludit q̄ quicūq̄ pōt exercere officiū sibi iniunctū ꝛ vti insignijs sibi ꝓcessis ꝑ supioꝛē licet ali⁹ eo maioꝛ sit ꝓsens § fallit si est ꝓsens is qui sibi cōcessit vt. c. antiq̄ ꝛ priuile. ꝛ. l. fi. ꝛ offi. ꝓconsu. vel nisi aliud in iure disponaꝫ vt alle. c. nolētes. ideoq̄ sacerdos celebrās missaꝫ nō dz bīdicere ppl̄o in ꝓsentia epi añq̄ cōcedat vel infiguret epūs vt. c. eccleſie. ꝛ ibi glo. xcv. di. Abb. plene in dicto. c. nolētes.

¶ Officiū iudicis ē duplex nobile. s. ꝛ mercennariū nobile q̄ nō ꝛseruit alicui actōni § iudex ex se pcedit mercennariū dicit q̄ ꝛseruit actōni intētate ꝑ ptē. ꝛ q̄ late ꝑ Abb. in. c. q̄ sedē. ꝛ offi. ordi. vide. s. iurisditio. ꝛ Abb. in. c. j. ꝛ offi. iudicis.

¶ Officiū iudicis cū implorat q̄n requiraꝫ litis contestatō. vide plene ꝑ Abb. in. c. j. ꝛ officio iudicis. ꝛ vide ibi circa fi. et⁹ notabilē distinctionē.

¶ Officiū iudicis ꝓsistit nō solū in ꝛcidendis cauſ ſm iuris regulas sed etiā in cōponēdo inter partes ꝛbet em̄ iudex a ꝓncipio conari quātū pōt vt ꝓtes reducat ad ꝓcordiā ꝓcor. xc. di. ꝑ totū. ꝛ. l. j. §. ꝛ post. ff. ꝛ noui. ope. nuncia. vide. s. iudex. potest compellere.

¶ Officiū iudicis implorat vt cautio offeraꝫ ne q̄s offendat supra iudicis officiū.

¶ Officiū rescindens ꝛ actō rescissoria an pōt siꝫ intentari. vide supra actio rescissoria.

¶ Officiū iudicis in iudicio habet locū ne iudiciū sit frustratoꝛium. vide supra iudex ꝛbet ꝓcedere ex officio.

¶ Officio iudicis pōt agi cōtra quēlibz possessoꝛez vide. j. possessio. versi. officio iudicis.

¶ Ad officiū ꝛpale electo nō valenti officium exercere an currit tempus vide supra electo ad aliquod officium.

¶ Ex officio pōt ꝛ ꝛbet iudex partib⁹ nō opponentib⁹ si cōperit ꝓcessum nullū ꝛclarare ipi⁹ nullitatem vt. c. j. ꝛ litis cōtesta. ꝛ ibi Abb.

¶ In his in quib⁹ exuberat officiū iudicꝭ sufficit sola narratio facti sine petitōe ꝛ sic ꝓcedit ꝛx. q̄ ꝑsulatus. j. q. iij. § si nō supplet seu exuberat officiū iudicis nō sufficit narratō sine petitōne vt ē ꝛx. in. c. vnico. ꝛ litis ꝓtestatōe ꝛ ibi Abb. xiij. colum.

¶ Officiū iudicis exuberat mortuo accusatoꝛe naꝫ pōt ex officio ꝓcedere vt. l. quid añt. §. pena grauioꝛ ff. ꝛ his qui no. infa. ꝛ l. in causis. ¶. ꝛ accu. ꝛ. in. l. libelloꝝ. ff. eo. ti. in oīb⁹ em̄ in quib⁹ exuberat officium iudicis sufficit sola narratō absq̄ cōclusiōe fa. q̄ nō. Jnno. in. c. ad nr̄am. ꝛ iureiur. Abb. in alle. c. vnico. ꝛ litis cōtestatōe. xv. colū.

¶ Officiū publicū nō pōt quis a se abdicare ex priuata renūciatōe vide. j. renūciatō beneficij.

¶ Ex officio suo aliquid laudabile facientib⁹ non ē necessariū ipendēdū premiū vt. c. eccl̄ijs ꝛ censi. vbi colligiꝫ § m Abb.

¶ Noīa verbalia significatiua alicui⁹ officij nō verificant ꝑ vnū actū tantū vt hospitatoꝛ moꝛatoꝛ ꝛ similia nā talia officia requirūt vsum ꝛ assiduitatē vt. l. j. §. j. ff. ꝛ tribu. noīa tñ significatiua ꝛlicti vt latro raptoꝛ sacroꝛ expilatoꝛ ꝛ similia verificāt vno actu vt. l. mariti. §. questū. ff. ꝛ adulte. vbi ita diſtinguit Bar. ꝛ remittit ad no. ꝑ eū in. l. legatis seruis. ff. ꝛle. uj. vt refert Pe. ꝛ ancha. in. c. j. ꝛ cleri. ꝓcuſſoꝛe.

¶ Officij necessitas excusat a dolo ꝑsumpto vt. c. si vo. j. ꝛ sen. excom. ꝛ. l. tutoꝛ. ff. ꝛ his quibus vt indignis.

¶Judex officio suo pōt in multis ꝓcedere in quib̄ non posset ad instātiam ptis vt no.in.c.ꝓ tuas.7.c. cū clamor.de testi.7 colligit̄ ex.c.cū in tua.eo.tit.et ibi Hosti.7 Jo.an.in.c.tuā in vño.de eta.7 quali.et in.c.cōsuluti.de offi.delega.

¶Officia honesta clericis ad querendū victuz que sunt vide Specu.ti.de cleri.cōiuga. v.ℏ quā dices.

Officialis

¶Officiales plures reputati ad eligendū pñt ex se ipsis vnū eligere vide.s.cōpromissum.

¶Officialibꝫ cōcilij lz detur plenū 7 generale arbitrium sup statu ciuitatis nō tollit̄ ptās alij specialiter attributa vide.s.arbitriū.

¶An pōt imppetuū eligi officialis ꝑ ciuitatē vide supra eligere non pōt.

¶Officialis delinquēs in officio etiā deposito officio punit̄ vide supra excōicatus ab hoie.ex quo nota q̄ delinquēs pretextu officij teneť satisfacere durante officio 7 eo finito etiam si cōmoditas pueniens ex delicto nō sibi: ℏ vniuersitati seu dño cesserit vt colligit̄ fm Abb.in.c.aduersus.de immunit.eccle. j.columna.

¶Officialan 7 qñ teneat rōne administratōnis pfinitū officiū.no.Bar.in.l.procurator qui ꝑ emptoē. ff.de procura.in habēte vo officium necessariū dic vt ipe Bar.no.in.l.post mortē.ff.qñ ex fac.tu. vbi aūt 7 qñ 7 vsq; ad quātū tps possit officialis conueniri rōne delicti quod in officio cōmisit plene ꝑ Bar.in l.j.ff.ad.l.iuli.rep.vbi cōcludit q̄ i patria sua semper poterit cōueniri in sindicatu vo infra spacium quinquaginta dierū vt in.l.j.C.vt omēs tam ciui. q̄ crimi.iudi.

¶Officialis delinquēs ptextu officij ad cōmodum ipius officij seu vniuersitatis successor teneť satisfacere cū succedat in officio secus autē si officialis deliquit seu contraxit ad ppium cōmodū vel ad libidinem suā satisfaciendā qz tūc non successor sed ipe 7 heres eius cōuenīri debet iuxta no.in.l.j.7.ij.ff.ad l.iuli.repe.7.l.iubemus.C.eo.ti.7 in.l.nec mgrat⁹. ff.de iniur.7 in.c.j.de solu.7 in.c.j.de depositi.Abba.c. aduersus.de immu.eccle.v.col. quez vide latiꝰ circa ℏ

¶Officialis 7 eius successor teneť omie damnū emēdare ecclie quod ex ipsius regimine sibi cōtingit et si cōsiliū dedit ad collectā ecclesie imponēdam eam emendare oportebit fm q̄ bonus iudex arbitrabit̄ vt no.Inno.7 Jo.an.in.c.aduersus.de immu.ecclesi. et si nouus officialis alterius successor operaz dedit quantū potuit vt emēdaret damnū sed vniuersitate resistēte non potuit qō intēdebat obtinere debet relinquere regimen seu officium 7 erit excusatus vt Inno.7 Jo.an.in.c.vbi supra.quaz materiam late ꝓsequit̄ Abb.in alle.c.aduersus.quē vide.

¶Officialis lz deriuat ab officio officis quod idez ē qō noceo noces.de elect.nihil ē in prin.ponit̄ tamē ꝑ contrariū qz officialis nō nocet imo prodest exercendo iusticiā lz criminosum videat nocere vt.c.nō est crudelis.xxij.q.v.no.Abb.i.c.odoardus.de sol.

Omicidium

¶Occidēs patrē vel filiū punit̄ fm leges acerrima pena q̄ mittit̄ in sacco coreo cuz cane 7 symea 7c.vt no.glo.7 docto.in.c.j.de his qui fi.occi. quod ē verū qñ dolose vel appensate hoc facit: secus vbi nō esset tāta culpa vt ibi no.Abb.

¶Omicidiū per industriam id est ex ꝓposito ꝓmittens nō euellit̄ ab ecclesia nisi in ecclia illud cōmittat vt cōsequat̄ immunitatem vt.c.fi.de immuni.eccle. 7 sic intelligit̄.c.j.de homicidio.quod.c.pōt intelligi fm Abb.ibi in laico vt euellat̄ ab altari.i.a communione fideliū ꝑ excōicatōem. Secūdo pōt intelligi in clerico q̄ ꝓprie euellitur ab altari cui ipe est affixus 7 obligatus cū deponit̄. Tercio pōt intelligi de morte naturali vt quādo omicidiū eēt ita q̄lificatū vt nō videat sufficere ipsa depositio tūc debet deponi 7 tradi curie seculari vt moriatur: vt in c.j.de his qui fi.occi.7 ibi Abb.7 i.c.j.de homicidio. vbi ipe hoc notat in fine.

¶Omicida ē qui dat poculū amatoriū si inde seq̄tur mors lz cōtra intentōem vt.l.si aliquis.§.si arbor cōis.ff.ō penis.7.l.si mulierē.ff.ad.l.cor.de sicca. no.in.c.si aliquis.de homici.

¶Prouocās aliquē ad odium in detrimentū alterius homicidio vel delicto inde secuto teneť si incitauit ad illud specificū delictum postea ꝑpetratuz: secus si in genere incitauit qz tūc mitius punit̄ de q̄ in.c.sicut dignū.de homici.§.si vo.

¶De homicidio teneť nō solum qui interfecit: sed etiam ille qui tenuit seu ligauit.facit.l.item mella.§. item si alius.ff.ad.l.aquile.est text.iuncta glo.in.c. suscepimus.de homicidio.

¶Occisi ꝑ iusticiam vel furta suspēsi non sūt sine licentia principis deponendi qui tū sup hoc debet se facilē ꝑberevt.l.j.7.ij.de cada.pu.7 glo.in clemē.j.ō penis.7 Abb.in.c.ex pte.de sepul.

¶Non debet quis se ꝓcipitare vel occidere ꝓpt̄ virginitatē seruādam vel aliā honestam cām vt no. Abb.in.c.ex pte.de sepul.est tū contrarius tex.in.c. lotharius.xxxj.q.ij.7.c.ita ne cū.c.se.§.idē lucrecia matronā.xxx.q.v.

¶Decedens diu post vulnus inflictuz non ꝓsumit̄ ex vulnere decessisse vt.c.ij.de cleri.percusso.ex tpis tū brevitate ꝓsumitur cōtrariū de homici. c.ꝓsbyterum.7.c.decetero.7.c.ad audientiam.

¶Si occidat clericus aggressorē suū se defendendo etiam si stet celebrando 7 dimittat celebratiōem se defendēdo si aliter mortē vitare nō valet non efficitur irregularis sed pōt incōtinenti redire ad altare 7 officiū diuinū ꝓficere nam potꝰ videt aggressorez seipm occidere q̄ ab aggresso occidi vt cle.si furiosꝰ de homici.7 lz fugere est iniuria 7 quelibet iniuria corpalis videtur maior qualibet iactura rerum vt l.j.§.seruoꝝ.ff.ō penis. debet tū fugere clericus si ꝑ fugam mortem potest vitare alꝫ non vt not.in.c.sicut dignum.de homici.no.Abb.in.c.cleri.arma.de vi.7 hone. cleri. an liceat clerico defendere res suas cum armis.vide supra defensio.v.pro defensione.

Optio

¶Optio in beneficio an et quando habeat locum: vide quod not.Abba.in.c.quia nonnulli.de cleric. non resi.

Opem

¶Opem prestans delicto licet regulariter puniat vt faciens vt no.glo.7 docto.in.c.j.ō offi.delegat.tū habetur respectus in pena imponenda ad qualitatem que est in operante delictum et non ad qualitatem que est in opem ferente seu mandante vt si qs prestat opem filio vt occidat patrem suum punitur l.pompeya.de parrici.tamen si ipse opem ferens occideret non tenetur nisi tāq̄ extraneus no.in.l.vtꝝ. ff.ad.l.pompeya.de parrici.7.l.is qui opem.ff.ō furtis.7 vtrobiq; per Bart.hinc ē q̄ pecuniam mutuans ad delictum committendū punitur tanq̄ opem prestans ad delictum no.Abb.in alle.c.j.de offi.delega vide supra accusaui.

Opinio

¶Opinio sanctoꝝ an sit preferenda opinioni pape

Abb. in. c. ne inniteris. de constitu.

¶ Opinio si inuenitur p matrimonio illa sequēda est licet multi teneāt cōtra matrimoniū no. Jnno. in. c. super eo. de cogna. spiritua. quod est verū nisi illa opinio esset euidēter falsa nam tunc pōt sperni eciā si sit cōmunis. idem si potest conuinci pbabiliorib⁹ rōnib⁹ vt no. in. c. ne inniteris. de cōsti. Abb. in. c. fina. in prin. ℞ re iudi. ⁊ in. c. capellanus. ℞ ferijs. circa prin.

¶ Opiniones ℣ctorū si sunt diuerse que opinio sit sequēda vide. §. interptatio. ℣. si dubiū.

Oratio

¶ Oratio si illis p quib⁹ fit non prodest vt quia nō indigēt eis prodest tñ alijs fm Tho. not. glo. notabilis in. c. sicut. xxiij. q. iij. que vult q si ozo nō prodest illi p quo fit pdest saltim facienti ad hoc psal. Oratō mea i sinu meo cōuertet. no. i fi. Abba in. c. fraternitatē. ℞ sepul. in fine.

¶ Orādo sedere nō ℞bemus. xcv. di. eps primo ⁊ secūdo. C. ℞ postulan. l. quisquis. not. Jo. an. in. c. j. ℞ vi. ⁊ ho. cle.

¶ Oziones malozū sacerdotū non psunt: nam cū sūt intercessozes apud ℞ū si displicēt ℞o nedū non exaudiuntur sed potius ℞um ad iram puocant vt. c. in grauib⁹. iij. q. vij. facilius ei exaudiuntur boni q̄ mali. j. q. j. c. impij sacerdotes. de hac materia vide xlix. disti. in summa. j. q. j. c. multi. Abb. sup rubric. ō vi. ⁊ bone. cleri.

Oras

¶ Oras canonicas tenet beneficiatus in sacris ꝑsti tutus dicere statutis tpib⁹ septies in die vt. c. j. ℞ celebrati. missaꝝ. propter occupatōnes tñ illas ℞bet prima hora diei dicere vt ibi. et est ratio: quia prima hora diei est aptior et deuotior ideo melius est preuenire horam q̄ puenire. vnde Jo. an. in dicto. c. j. refert miraculū ℞ quodam heremita quē ℞ficiētib⁹ alimentis angelus pascebat ⁊ tpe vuaꝝ portabat sibi vuas aliquādo bonas aliquando agrestes aliqñ marcidas interrogatus angelus ab heremita que sit tāte diuersitatis cā: respondit angelus q bonas vuas ℞ferebat tēpe quo dicebat officiū horis competētib⁹. agrestes ℣o qñ anticipabat horas dicendi officiū. marcidas autē quādo differebat dicere officiū vltra solitam horam ⁊ hoc iō q̄ heremita ñ occupabat alijs exterioꝛib⁹. no. Abb. i alle. c. j. ō celebra. missa.

¶ Clericus bñficiatus etiā in minoꝛib⁹ ordinibus cōstitutus tenet ad horas dicēdas. xcv. di. c. fi. nam ꝓpter officiū dat bñficiū vt. c. fi. ℞ rescrip. li. vj. et q̄ viuit ℞ altari altari ℞bet seruire vt. c. cū fm aplm ℞ pben. a cōtrario sensu.

¶ Clericus in minoꝛib⁹ cōstitutus bñficiatus ⁊ absens ex cā pbabili. i. studioꝝ si ℞seruit ecclie p vicariū releuat ab horis dicēdis fm Pe. ⁊ Abb. Lapū in. c. j. ℞ celebra. missa. allegant. c. puenit. ℞ appel. ⁊. c. cum ex eo. ℞ electione. li. vj. nam beneficio satisfactum ē exquo ℞seruit p vicariū. hanc opinio. refert Jo. an. in alleg. c. j. ⁊ videt recedere a dicta opinione dicēdo se libenter voluisse q̄ ecclesia statutū fecisset vt clerici saltē in minoꝛib⁹ beneficiati nō curati excusarētur rōne studij ab horis recitādis ℞seruiendo ecclesie p vicariū ⁊ dicēdo officiū btē virginis. videt ergo dicere q̄ cessante statuto nō excuset quā opinionē approbat ibi Abb. ℞ cecilia. ⁊ ē ratō fm eū q̄ talis bñficiatus assūptus ē i sortē domini ⁊ tenet ℞ iure diuino septies i die laudare ℞ūqōnō

¶ Officiū beate virginis est sub p̄cepto no. Joh. de lig. in cle. ij. ℞ celebratio. missa. ⁊ lz hoc ℞ iure nō p

betur tamen cōmunis cōsuetu ℞ habet vt cōputet int horas canonicas et hoc credit verissimū Abb. i allegato. c. j. ℞ celebra. missaꝝ. quia ordo antiquus est ab ecclesia traditus vt etiam certis temporibus publice dicantur in ecclesia et multa ex traditione antiquorum patrum sunt in precepto lz non reperiant scripta. xj. di. ecclesiaꝝ. ⁊ in. c. cū marthe. ō celebra. missa.

¶ Clericus non dicens officium sine rōnabili causa lz aliqui dicunt q̄ teneatur ad restitutōnem fructuum quia propter non residentiam clericus priuatur beneficio et fructibus beneficij vt. c. penult. ℞ cleri. non resi. sic nō dicens officiū effectualit nō residet cum propter officiū dat beneficium. vt alle. c. fi. ℞ rescrip. li. vj. facit q̄ vbicūq̄ datur alicui aliq̄d ob cām cā nō secuta pōt repeti. ff. ō cōdi. ob cāz. quasi p totū ß beneficiū dat ꝓpter officium q̄ ⁊c. et hāc opinionē sequit Jo. chal. ⁊ trariuz tenet cardinalis ⁊ Abb. ℞ cecilia in. c. j. dicētes q̄ beneficiuz ñ datur simpliciter propter officiū sed etiam vt clericus exquo assumptus est in partem dñi viuat ℞ patrimonio christi vt nō mendicet. xcij. di. dyaconi. ⁊ c. ij. ℞ pben. Item occasione ti. quez semp hz donec primet percipit fructus ⁊ si nō seruiret ecclesie dicē ℞ officiū seruit tñ ecclesie vniuersali in ordine clericatus. dicit tñ Abb. q̄ cōtraria opinio in foro anime cēt tutioꝛ.

¶ Clericus beneficiatus si non dicit officiū nō debet ei cōfessoꝛ iniūgere in penitētiam q̄ redicat oia officia nam potest indicere aliam penitētiā: vt no. Jnnoc. in. c. j. ℞ celebra. missa. quod pōt ℞fendi di stricto iure ciuili. qz in obligatōe facti succedit obligatio ad interesse. l. si quis ab alio. in fi. ff. ℞ re iudica. ⁊ l. stipulationes nō diuidunt. in ℣sic. celsus. ff. ℞ verb. obliga. quia opere vnius diei sunt diuise ab alijs. l. si vsufructus. ff. ℞ vsufruc. lega. ⁊ l. si nō sortem. §. si libertus. ℞ condi. indeb. et Abbas vbi supra.

¶ Clericus si horas canonicas seu officiū recitat lz nō itelligat ea que dicūtur dūmodo hēat coꝛ ℞uo tum ad ℞ū ⁊ intēdat officiū quantū in eo ē satisfacit ⁊ nō peccat no. Jnno. vt refert Abb. in. c. wlentes. ℞ cele. missa.

¶ Clericus dum ē i officio cogitādo sup aliquo bono spūali siue tpali dūmodo officiū nō contēnat ñ peccat q̄ó vez si nccitas cogitādi ñ capit dilatiōez nam coꝛ hominis vagum et mobile: et nullus ē its fortis qui non patiatur diuersas cogitatōnes not. Abb. post Jnno. in. c. wlētes. ℞ celebra. missaꝝ.

¶ Clericus orans indeuote vel confabulādo si negligenter vel ex contemptu hoc faciat peccat moꝛtaliter ideo ℞bet cōsiderari in hoc quātitas reatus et qualitas contemptus et negligētie no. Abb. post Johā. an. in. c. wlētes. ℞ celebratio. missa. i fi.

¶ Nō valens dicere officium propter infirmitatez non tenetur illud reassumere alio tēpoꝛe quasi officium sit fructus cuiq̄ diei et varietur ex tempe nā si teneoꝛ prestare operas certo tempoꝛe et impediꝛ non sum obligatus alio tempoꝛe cum obligatio variatur ex tempe vt. l. fortem. §. liberti. ff. ℞ condi. inde. ⁊. l. vt si vsufructus. ff. ℞ vsufruc. lega. fm Jnno. in. c. j. ℞ celebra. missa. vt refert Abb. i. c. j. ℞ obserua. ieiun.

¶ Clericus excōmunicatus vel in moꝛtali peccato existens excusatur si dicat horas ad quas de necessitate tenetur. xcij. distin. clericus. no. ℞ cele. missaꝝ. c. j. nam si bona que fecit in eo statu prosunt vt not. glo. in. c. q̄ quidā. ℞ peni. ⁊ remiss. ergo satisfacit et penam euitat horas suas dicendo no. Pe. ℞ anchā. in alle. c. q̄ quidā.

Ordo

¶ Ordo prime tonsure potest per sacerdotē cōferri qui habet subiectū: vt no. Hostien. in. c. cū cōtingat. de eta. & q̄li. & abbatib⁹ cōcessum est vt minores ordines possint p̄ferre vt no. ī. c. abbates. ó puile. li. vj. & c. j. ó supplen. negli. prela. & hoc habēt abbates in priuilegio vt no. Abba. in titulo de eta. & qualit. & in. c. quāto. de cōsue. iij. colum. in prin.

¶ Ordo iuris vbi non requirit nō vitiatur p̄cessus p̄pter ineptitudinē libelli vide supra libellus.

¶ Ordinē iudiciarū possunt p̄tes a p̄incipio ex toto remittere vt no. glo. in. c. fi. de re iudic. li. vj. sed si p̄tes velint vt dictū iudicis habeat vim sententie tūc nō p̄nt remittere ordinē substātialem a iure inductū vt. c. vnico. de litis cōtestatiōe. & l. pperandū. de iudicijs. & cle. sepe. et quod ibi no. in fi. de ver. sig. glo. & dcto. in. c. de causis. de offi. dele. & ibi Abb. vj. columna.

¶ Ordo iuris debet in oī possessorio seruari & sic dz fieri litis cōtestatio siue sit possessorij retinende vt ff. quod̄ legato. l. j. glo. fi. siue sit recupande vt. l. fin. C. si p̄ vim vel alio modo. idem in alijs interdictis exhibitorijs vt. l. ij. §. si tabule. et ibi glo. ff. ad exhi. no. plene Bar. in. l. naturaliter. §. nihil cōmune. ff. de acqui. pos. & vide Abb. in. c. cōsultatiōib⁹. de offi. dele. colūna fi.

¶ Ordo iudiciarius quis & q̄ debet in criminib⁹ p viā accusatōnis inq̄sitionis vel denūciatiōis p̄mutare vel sine eo obseruari vide plene p Abb. in. c. veritatis de. w. & p̄tu. v. colū.

¶ Ordo iustitie & si quertat non vitiat p̄cessum ipo facto secus si sit ordo substātificus. vide infra. p̄cessus valet.

¶ Ordinari pōt monachus p ep̄m ī cui⁹ dyocesi natus fuit vide. s. monachus pōt ordinari.

¶ Ordo cause ad cām vel cause ad, seipam si quertatur an valet p̄cessus vide. j. p̄cessus tenet.

¶ Ordo iudiciarius nō requirit vbi est p̄tentio an aliquid possit eē de iure arg. de filijs p̄sby. c. q̄m est dictū. Innoc. in. c. cum inter. ó cōsue. in fine.

¶ Quilibet ordo dicit sacer cū sit sacri signaculū & character imprimat no. glo. xxij. distin. in summa. & Abb. in. c. cōiugatus. de cōuer. cōiu.

¶ Quibus diebus debeāt ordines ecclesiastici maiores & minores cōferri vide. c. literas. & ibi glo. & Innocē. de tem. ordi.

¶ Ad ordines volens p̄moueri nō ē p̄cise cogēdus vide. s. excōicari nō debet nolens cē.

¶ Nullus ep̄us debet ordinare clericū alterius ep̄i sine lr̄is dimissorijs p̄mi ordinatoris & si fecerit irrita erit eius ordinatio quo ad executionem. ix. q. iij. ep̄m. nisi alius ei cōtulerit q̄ fit cōpatibile cum p̄imo bñficio a suo ep̄o sibi collato. no. Innoc. sup rubrica de cleric. peregri. vbi vide quis potest concedere lr̄as cōmendaticias & q̄s dimissorias. & vide quod supra dictū est. v. ep̄s lz non debeat.

¶ Ordinare non licet ep̄o non suū subditū ad titulum patrimonij: sicut nec ille pōt ordines conferre nec alia sacramenta cōmittere. lxxj. di. primatus. ó peni. & remiss. omnis. de tempo. ordi. cum nullus lib. vj. no. in. c. tuis. de preben. & digni. no. Joh. an. in. c. ep̄s. eo. ti.

Ornamenta

¶ Ornamēta ecclesie nō debēt ad hūanos vsus retrahi vide. j. vestes.

Hospitium

¶ Plures questiones notabiles circa delicta commissa in hospitio et an sit iuramento hospitati super amissis in hospitio et an in continenti sit p̄sumptio q̄ delictum sit factum per familiam hospitantis an per alios viatores: vide per Bartolum not. in. l. vnica. ff. fur. aduer. nau. nota. Barto. in. l. ij. §. familie. ff. de publi. et aliquid de iuramento in l. si quando. C. vnde vi. et aliquid in. c. fi. q̄ metus causa. et Abb. in. c. j. de restituti. spoliator̄. & vide supra dominus.

¶ Sequūtur additiones dñi Lu. de Campis ad p̄cedentem literā. O

Oblatus

¶ Oblati an gaudeant priuilegio religios̄ vide Abb. in. c. cum et plantare. ó priuilegijs.

¶ Oblati qui dicuntur & an offerēdo se & sua deueniant bona futura Abb. ī. c. cum dilectus. de succes. ab intesta.

¶ Oblatus differt a monacho et conuerso & inter eos est differentia vide Abba. in. c. non ē. de regu.

Odium

¶ Odium est duplex publicū & p̄uatū vide Abb. in. c. quoties. de testi.

Officialis

¶ Officialis ep̄i censetur habere potestatē delegatam ad vniuersitatē causar̄ Abba. in. c. causam matrimoni. de offi. delega.

¶ Officiales plures per ep̄m cōstituti non p̄nt separatim p̄cedere nisi sint insolidum constituti: nota. Abb. in eo. c.

¶ Officiales vel vicarij foranei censent esse delegati vide Abb. vbi supra.

¶ Officialis et vicarius generalis sūt ordinarij: vt no. Abb. in. c. relatum. de offi. deleg.

Oleum

¶ Addito oleo consecrato bñ cōsecrat no. Abba. in. c. q̄ in dubijs. de cōse. eccl̄ie vel alta. secus in vino addito in calice vt ibidē.

Opera

¶ Si teneor ad opas aliquo tpe & nō stat p̄ me non teneor alio tempe vide Abba. in. c. ex parte. de obſ. ieiuniorum.

Ordo

¶ Ordo scripture an sit seruādus: vide Abba. in. c. nicolao. de appellis.

Opinio

¶ Opinio doctor̄ an excuset ab expēsis vide Abb. in. c. j. de postu. p̄lat.

¶ Opinionem an teneatur quis sequi sui magistri vel amici & vide qualiter amic⁹ plato sz magis amica veritas vide Abba. in eodem. c. et eleganter concludit Abb. in. c. omnes principes. de maio. et obe. q̄ discipulus debet sequi opinionem sui magistri si opinio sit equa alis magis credenduz est veritati q̄ opinioni put fecit aristoteles.

¶ Non attenditur qualitas opinantis: sed melius opinantis no. Abba. de feriis. c. capellanus nec attenditur multitudo opinantium contra rationem vt eodem capitulo.

¶ An deus mutet suā opinionē vide Abb. no. in. c. si quis. de reb⁹ eccle. nō alie.

¶ Opinio magis attenditur q̄ veritas in dependē-
tibus ex voluntate. no. Abb. in. c. ex parte. ℞ quer.
coniuga.

Oppositio

¶ Opponens non p̄sumitur calumniari si offert
se incontinenti probatuꝝ nota. Abb. c. super eo. de
offi. ℞lega.
¶ Si iudex videat opponentem calūnioſe aduersꝰ
sententiam et executionē iudex potest eum repellē:
vide eo. c.
¶ Opponere se potest subiectus contra electuꝫ pro
suo interesse si non sit idoneus vide supra in verbo
confirmatio.

Opus

¶ Ista dictio opꝰ ℞notat laborē sollicitudinē ⁊ cu
ram no. Abb. in. c. j. ℞ cleri. nō resi.

Oratorium

¶ Oratoriū nemo potest facere nec locū religioſuꝫ
sine licētia epi Abb. in. c. officij. ℞ testa.
¶ Si in oratorio ℞puteꝫ ppetuus sacerdos an pos-
sit visitari vide Abb. in. c. fi. ℞ censi.

Actum

¶ Pactū nuduꝫ lz ℞ iure ciuili nō pa-
rit actionem ℞ iure canonico secus
vide supra actio oriꝫ.
¶ Pactū nudū vl̄ vestitū quid sit p
Abb. in. c. j. ℞ pactis. vide j. stipulatio.
¶ Pactum sup spūalibꝫ non admittiꝫ inter partes
vt alter litigātiū puta sup̄ beneficio cedat liti ⁊ alt̄
℞ sibi expensas vt est tex. ūcta glo. in. c. cū p̄udem.
℞ pactis. sed pōt iudex ex officio suo ꝓuidere vt al-
tera pars cedat liti sup̄ spūalibꝫ ⁊ p̄ bono pacis re-
ciplat expensas quas fecit. Item pōt ꝓuidere vt al
tera pars ℞ certū quid annuatim vt est text. in. c.
nisi ℞ pben. not. Abb. in alle. c. nisi cū p̄udem.
¶ Pactum cōtra ius non valet nec pena etiā si in-
tercueniat iuramentum no. glo. in. l. pacta. que cō-
tra. C. de pactis. ⁊. c. que contra ius. ō re iudi. li. vj.
⁊. l. iuris gētiū. §. sed et si quis. ff. ℞ pactis. ⁊. c. si vili
genti. ℞ foro compe. sed si pactū est appositum p̄e-
ter ius valet pena apposita sed nō pactum vt. l. sti-
pulatio. §. alteri. ℞ verb. obli. sed si pactū est p̄ius
valet vtrūq̄. ℞bet tamē quis altero eē cōtētus ni-
si apponaꝫ clausula rato manēte pacto vt. l. pen. ff.
℞ transac. ⁊ no. in. c. dilecti. ℞ arbi. ⁊ regula accesso
rium. ℞ reg. iur. no. Abb. in. c. pleriſq̄. ℞ pactis.
¶ Pactum quod facit ℞bitor creditori suo de non
cedendo bonis tenet nisi notoria pauptas reddat
pactum illicitū nam tūc videt in effectu se obligaē
ad carceres qō non pōt cum non sit membroꝝ suoꝝ
dñs vt. l. liber homo. ff. ad. l. aquiliam. est conclusiō
Frede. ⁊ Abb. in. c. fi. ℞ pactis. ⁊ an valet iuramen-
tum sup̄ hoc interpositū no. Abba. in. c. cum cōtin-
gat. ℞ iureiu.
¶ Pactū ō nō appellando seu reclamādo cōtra sen
tentiam iudicis lz ante sniē plationē sit interpositū
valet vt est tex. no. in. l. fi. §. vlti. C. ō tempo. appell.
secus est ℞ pacto interposito ō nō appellādo vl̄ re-
clamādo cōtra iudiciū arbitri qr tunc nō valet: vt
l. pe. C. ō arbi. vbi innuit laudū non posse emologa
ri anteq̄ sit latum quod ibi sequit Bar. nā ad hoc
vt ex laudo oriaꝫ actio requirit q̄ approbet̄ erp̄sse
vel tacite postq̄ fuerit latū et non añ ne ℞tur arbi-
tris materia ℞linquēdi no. plene Abb. in. c. cū di-
lectus. ℞ arbi. nec obstat. c. veniens. ℞ iureiu. qr lo-
quitur in statuto nō appellandi p̄ quod violaretur
ius superioris vt Abb. vbi supra.
¶ Pactum factum cū ℞functo an transit in hēdes
vide supra cōpromissum ante sniam.
¶ Pactum factum inter creditorē ⁊ ℞bitorē vt li-
ceat creditori ꝓpria auctoritate possessionē bonoꝝ
app̄hendere p̄ satisfactione ℞biti valet vt no. bar.
in. l. iij. C. ℞ pig. qō est vex dūmodo nō rapiat resi-
stentē ne ℞ materia scādalo vt. l. cōuenire. ff. ō pa-
ctis ℞ta. quod intellige verum nisi ℞bitor sit cōsti
tutus se p̄cario nōie possidē vt. l. certe. ff. ℞ p̄cariꝭ.
nam tūc potius dicit̄ suam possessionē ℞fendere q̄
violentiā inferre no. Abba. in. c. ℞cetero. circa finē
℞ re iudicata.
¶ Pactū factum inter ptes ō prorogāda p̄scripti
one inducta p̄. l. vel statutū in odiū negligētis petē
nō valet vide. j. ꝓgari non pōt.
¶ Omnis pactio quātūcūq̄ simplex pōt appella-
ri fides veniens ergo contra promissionem videtur
venire contra fidem p̄ eum p̄stitaꝫ ⁊ sic capit̄ vt. l. j.
ff. ō cōsti. pe. ⁊ in. l. j. ff. ℞ pactis. dicit̄ em̄ fides qō se
parat̄ fieri vel dicit̄ affirmatiue no. Abba. in. c. j. ℞
sponsa duoꝝ. vide. s. fides.
¶ Pactū illius qui facit professionē in manibꝰ pla-
ti vt in ordine sua possit in vita bona retinē valet vi
de qō elegāter no. Abb. i. c. fi. ℞ cōdi. appos.
¶ Pactū appositū inter cōinges tpe contractꝰ ma-
trimonij vt vxor non teneaꝫ sequi vir̄ sed q̄ mari-
tus morēt cum vxore in certo loco ℞bet obseruari:
nisi noua cā oriatur absentie nam tūc non cōmittit̄
pena cū esset cōtra libertatē cōsecutiuā ad ip̄m ma
trimoniū ⁊ hoc etiam si interueniat iuramentuꝫ vt
c. tuam. ℞ iureiuran. est cōclusio Abb. in. c. qui ma.
accu. po.
¶ Pactum qō fit inter mercatores vt ponēs pecu-
niam nō sentiat damnū in capitali nō est cōtra na
turam cōtractus societatis ß p̄eter naturā. iō Ho-
stien. tenet q̄ valet in sūma ti. ℞ vsuris. ¶. an aliqs
ad ß. l. j. ff. ℞ positi. ⁊. c. vnico. ō cōmo. Abb. tū in. c.
p̄ vestras. ℞ vna. inter vi. ⁊ vxo. tenet q̄ talis nō ē
licita ⁊ honesta societas q̄ scz ponēs operā sentiret
damnū ⁊ alter lucrū qō ē contra naturā societatis
que est quedam fraternitas vt. l. verus. ff. ꝓ socio.
imo eēt potius fraternitatis leonina vt. l. nō fuerit
§. aristo. ff. ꝓ socio. valet tamen pactum vt depo-
nens pecuniam sentiat maiorē p̄tem ℞ lucro vel q̄
non sentiat damnum in capitali. sed concludit ipse
q̄ etiam in dote non est licitum nam non licet ex pa
cto quantūcunq̄ minimū capere ex pecunia si non
subiaceat se ꝑiculo. xiiij. q. ij. per totū Abb. vbi su-
pra vide. s. lucrum.
¶ Pactum si fiat ℞ prerogatiua iurisdictione iudi-
cis an potest paciscens penitere et an precise potest
compelli et an interesse soluendo liberetur et an in
prorogatione requiratur superioris licentia: vide
plene per Abbatē in. c. j. ℞ iudici. vj. columna cum
sequenti.
¶ Pactum non valet contra naturam contractus
vt n̄ possit separari societas vel q̄ ℞bitores nō pos
sunt probare solutionem nisi per instrumentuꝫ nec
in alijs casibus ℞ quibus vide infra renunciare q̄s
non potest concor. c. precarium. ℞ precario. ⁊ quod
ibi not. Barba. late et notabiliter. ex quo infertur
q̄ si quis promisit non reuocare procuratorem sub
pena q̄ etiam si eum reuocet non est obligatus ad pe
nam facit glo. singularis in. c. q̄. de consuetu. lib. vj.
vbi consuetudo non potest disponere cōtra substan
tialia actus.
¶ Pactum factum spoliatori per spoliatum pr̄ spo-
lationem ℞ non agendo possessorio contra ipsum

valet ⁊ agenti obstat exceptio huius pacti not. glo. in. c. ex insinuatione ꝛ ꝓba. no. Innocē. in. c. sup ij. ꝛ renūcia. secus aūt si factum est pactū ante spolia tionē quia tūc daret materiaz ꝛ linquendi ⁊ dolus futurus non pōt remitti vt. l. si vnus. §. pacta. ff. de pac. idem sentiūt dñi ꝛ rota ꝛci. cccxiij. vbi cōclu dūt q cōtra agentē admittitur exceptō iuramenti ꝛ nō molestādo possessorē quod iuramētum nō so lum extendit ad molestatōes iuris sed etiaz facti. qō no. ꝛz intellige si spoliatus pñte aduersario re nūciaret iuri agendi possessorio nam obstat sibi ex ceptio lz nō renūciasset iuri quod hz in re vt alle. §. pacta. ⁊ Inno. in alle. c. sup hoc. Abba. in. c. ij. ꝛ cā pos. ⁊ ppie. circa fi.

¶ Pactum factū inter cōiuges ꝛ non petēdo se ad inuicem nō valet ⁊ eo nō obstante vir pōt agē pos sessorio cōtra vxorē ⁊ eam repetere. no. glo. in. c. lite ras. ꝛ restī. spoli. ⁊ ibi Abb. iiij. colū. vide. j. restitu tionē potest petere viz.

¶ Pactum alicui factū ꝛ non vendēdo rem suā al teri etiam si sit iuramento firmatū nō impedit ven ditionē ⁊ dñi translationē. ff. ꝛ pac. l. nemo. ⁊. C. ō cōdi. ob cām. l. ea lege. ⁊ ibi no. Oldr. in suis cōsilijs cōsilio. cxxvij. ⁊ Jo. chald. ti. ꝛ pact. cōsi. ij.

¶ Pactum ꝛ nō reducēdo arbitramētū seu laudū ad arbitriū boni viri nō valet cū tale pactū sit tur pe ⁊ apiat viam ad malefaciendū cōtra legē cōue nire. ff. ꝛ pact. w. idem si re ipsa volus inest vt qz in modico cōdemnauit. ff. ꝑ socio. l. vnde ⁊ sine me. de verb. obli. l. si quis. §. cum autē. nec etiā obstaret iu ramētum quia nō fuit in mēte iurātis vt manifeste ⁊ euidēter grauaret ⁊ arbitrator sic trāsgrederetur ar. ff. loca. l. quādo. §. inter locatores. ꝛ verbo. obli. l. quidam cuz filiū. si ergo hoc nō fuit verisimilit in mēte iurātis sub iuramēto nō venit. ff. ꝛ pac. l. tres fratres. ꝛ transactio. l. cū aq̄liana. et. l. qui cū tuto ribꝫ. §. fi. est cōclusio Oldr. in suis ꝓsilijs ꝓsi. clvj. vi de. s. arbit. v. si laudū. ⁊. v. arbitrio. si sit data ptās. idem vult tenere Anto. ꝛ butrio in quodā suo cō silio quod incipit questio hec dulcia vulgaria habz idem Jo. chal. ti. ꝛ iureiu. cōsilio. x.

¶ Pactum vt quis nō possit rem suam alienare ni si in certaz ꝓsonā nō valet lz lex hoc possit. C. ꝛ cō trahen. emp. l. duduz. ⁊. ff. ꝛ actio. emp. l. si sterilis. §. si tibi. ꝛ verb. obli. qui rome. §. coheredes. ff. ō pa ctis. l. nemo in fundo. est cōclusio Jo. chal. ti. ꝛ pa ctis. consilio. iij.

¶ Pactum initum inter ptes si cursu tpis fiat par ti damnosum an ꝛ beat dānificatus subueniri vi ꝛ supra obligatio cōcepta. cum v. se. ⁊ supra emphite ota si recepit.

¶ Pactum qō quis facit ne aliū accuset ꝛ crimine nōdum ppetrato nō valet. ff. de pactis. l. si vnus. §. pacta. nec tenet pactum tale ne wl⁹ presteꝫ. ff. ꝛ re. iuris. l. cōtractus. nam ꝑ tale pactuz inuitātur ho mines ad peccandū. ff. ꝛ pac. wta. cōtrauenire no. glo. ⁊ wct. in. c. quēadmodū. ꝛ iureiu.

¶ Pacta que respiciūt religionē tm̄ vt in casu. c. si gnificatū. ꝛ preben. lz pñt a supiore mutari etiaz si sint licita si tamē recipiūt tpale cōmodū non licet supiori ea mutare si licita sunt no. Jo. an. ꝑ Hosti. in alle. c. significatum.

¶ Pactū apposituz cōtra accidētalia cōtract⁹ licet valeat ⁊ vincit legē vt in. l. j. §. si cōueniant. ff. ꝛ posi ti. ⁊ in. l. contractus ex cōuētiōe. ō reg. iuris. li. vj. sec⁹ vbi pactū esset cōtra substātialia cōtractus: vt plene no. in. c. pacta ꝙuenta. ff. ꝛ cōtra. emp.

¶ Pactū appositū cōtra naturā cōtractus si ē pos sibile facit transire illū cōtractum in aliam speciez vt in. l. ij. C. cōmoda. ⁊. l. vbi ita wnatur. ff. ꝛ wna tio. cā mutui. no. Abb. in. c. fi. ꝛ pcarijs. ⁊ in. c. vni co. ꝛ cōmodato.

¶ Pactū legis cōmissorie in pignoribꝫ reprobat re gulariter vt. c. significante. ꝛ pigno. ⁊. C. ꝛ pactis pigno. l. j. ⁊. ij. quod vez inter ꝛbitorem ⁊ crediorez sed nō improbat inter debitorē ⁊ fideiussorē suuz vt ibi. vt. l. vlti. ff. ꝛ cōtra. emp. ¶ Item valet pactū le gis cōmissorie inter ꝛbitorē ⁊ creditorez si dicatur si vsq̄ ad tps non soluero res tua sit iusto ꝑcio exti māda. ⁊ sic cessat contrariū ꝛ. l. si fundus. §. fi. ff. de pigno. si tū dixerit si nō soluero illam rem ꝙ insolu tum nō valet. ff. ō solutionibꝫ. l. pedius. nec valet si dicat vt nō liceat imꝑpetuū redimere. ar. ꝛ preca. c. fi. ⁊. ff. eo. cū precarium. nec si dicat imperpetuū nō repetam. ar. ff. ꝛ iureiurā. l. si duo patroni. §. idem iulianus. nec potest in hoc renūciare beneficio iurꝫ vt. c. si diligēti. ꝛ foro compe. idem si promisit penā si repetat. ar. ff. si quis cautio. l. ij. ff. ꝛ cōdi. inde. ele ganter. §. penul. si tū iurauit tenet iuramētum ⁊ de bet obseruari vt alle. c. significāte. vbi hoc not. Jo. an. ¶ Item valet si vēdo tibi funduz ꝓ ꝛcem ita q̄ vsq̄ ad viginti annos recupare possum. ff. ꝛ pre scrip. l. si vir vxori. nisi fiat i fraudem no. Hosti. i alt. c. significāte. ⁊ hoc in effectu vult ibi Abb. Barba. tamē tenet ibi q̄ iuramētum nō firmat tale pactuz est tū vez q̄ iuramentū est obseruādū: vt etiam ibi no. Inno. ꝑ. c. ꝛbitores. ⁊ idem tenet Bald. in. l. si q̄s ꝓ eo. ff. ꝛ fideiusso.

¶ Licet pactum ꝛ legitima successione cōseruāda valeat vt insti. ꝛ legi. agna. successi. in fi. qz tale pa ctum ē legi cōsentaneū nō tamen valet pactū ad le gitimam successionem dimittēdam: vt. l. pactū. C. ꝛ colla. nisi iuramēto firmetur vt. c. ij. ꝛ pactis. li. vj. Abba. in. c. ij. ꝛ cōcessio. ꝓben. iij. colu.

¶ Pactum ꝛ legitima successione pdēda seu ad tol lendum arbitriū vltime volūtatis nō valet: quia ē cōtra bonos mores. vt. l. stipulatio hoc modo. ff. de verb. obli. ⁊ ꝑm Bart. ibi nō obligatur iuramēto ꝑ regulam nō est obligatorium. de re. iuris. li. vj.

¶ Pactū de certo modo diuidēdi hereditatem acq̄ rēdam ꝑ futuram successionem si sit in genere licet valeat argu. in. l. iij. ff. ꝑ socio. nō tam̄ valet si fit re spectu certe persone vt de hereditate ticij nisi cōsen tiat is de cuius hereditate agitur vt in. l. fi. C. ꝛ pa ctis. de hac materia plene ꝑ Bar. in dicta. l. stipula tio hoc modo. de verb. obli. ⁊ ꝑ Cy. in. l. fi. C. de pa ctis. an valet wnatio omniuz bonorum. vide supra wnatio.

Papa

¶ Ante mortem dñi nostri ihesu christi primo christus promisit potestatem ligandi ⁊ soluendi pe tro per illa verba. Tu es petrus et sup hanc petraz ⁊c. ⁊ tibi dabo claues regni celorum. et sic locutus ē per verba futuri temporis. postmodum ỽo añ mor tem hanc potestatem dedit omnibus apostolis dū dixit quodcūq̄ ligaueri. ⁊c. Mathei. xviij. c. ꝑ passionem autem et resurrectionem omnibus aposto lis contulit eandem potestatem per illa verba Ac cipite spiritum sanctum quorū remiseritis peccata Johan. xx. c. ⁊ ad ostendendum q̄ Petro tradebat vt capiti dixit sibi seorsum. Pasce oues meas: Jo. vltimo. c. in ascensione ỽo potestatem prius promis sam traditaz executioni confirmauit dum dixit. ite et predicate euangelium omni creature Math. vl timo. c. In festo ỽo penthecostes que prius tradi derat promissione spiritussancti cōfirmauit. ex quo concluditur: q̄ licet potestas ligandi et soluēdi est in ecclesia vniuersali est tū apō papā tanq̄ caput ec clesie. Item concluditur q̄ papa non potest omnes

epos remouere cuz repzesentēt ceteros aplos .xij.q. j. videtes. 7 glo. in. c. p principalē. ix. q. iij. 7. c. ī nouo xxj. distin. Abb. in. c. translato. de cōsti.

¶ Papa an 7 qñ 7 p que verba habuit potestatē cla uium a deo 7 an pōt facere cōtra statū vniuersal' ec clesie vel sit supza cōciliū generale plene p Abb. ī. c. significasti de elect.

¶ Papa attributa potestas a deo per illa verba qō cūqz ligaueris 7c. exponit. s. per statuta vel precepta vt no. Innoc. in. c. quāto. de cōsuc. de quo p Abba. plene in. c. licet. de elec. circa prin. 7 illa auctozitas intelligitur claue discretiōis nō errāte vt. c. miroz. xiij. q. j. Hostien. in. c. quanto. de transla. pla. 7 Innocē. in dicto. c. quāto. de iureiu. sunt ei due clauez p vnam significat potestas p aliā discretio siue scia vna parū valet sine alia vt no .xx. distin. §. j. cum. §. se. 7 in. c. fi. de excessi. pla. Abba. plene in alle. c. licet. j. colum. 7 vide quod scripsi fozo legū li. iij. de las he rencias. l. fi.

¶ Papa etiam si sit cōiugatus potest in papam eli gi et etiam post electionē clare cōstet de matrimo nio quia tunc aut eius vxoz inducetur ad continen tiam aut si cōtinere noluerit reddet ei debitū 7 ni hilominus erit papa quia hoc nō repugnat substā tie papatus seu clericatus cum petrus habebat vxo zem quando fuit in papam promotus et hoc pro cessit p constitutōem ecclie no. glo. 7 archidi. in. c. si quis pecunia. lxxix. di. 7. c. q̄ sit. xviij. q. ij. Abba. in c. licet. de elec. ij. colū. 7 glo. in. c. si papa. xl. di. 7 abb. in. c. Johānes. de regula.

¶ Papa ē eligēdus p cardinales vide supza cardi nalis. 7. s. electio.

¶ Papa succedit in iuribz regni vacāte impio qñ re gnum spectat ad ecclesiam quo ad eius ppzietatem vel qñ rex est vasallus ecclesie et est sibi rebellis vel scismaticus et non alis et sic intelligitur. c. licet ex su scepto. de fozo competenti. not. Abb. in. c. cuz inter. de elect.

¶ Papa vngit consecrat et cozonat imperatozem 7 eius electionem confirmat vel infirmat vt. c. venera bilem. de elec.

¶ Papa potest deponere regem si est effeminat⁹. i. si multum sequat mulieres vt. c. alius. 7 ibi glo. xv. q. vj. Abb. vbi. s.

¶ Papa potest de questione fidei cognoscere 7 nō te net necessario sup hoc requirere cōciliū vide supza concilium.

¶ Ad papā pōt appellari deficiēte supiozi in cau arduis in quibz papa pōt se intromittere vide. s. ap pellat ad papam.

¶ Papa appellat sacerdos 7 ī spūalibz impator vt. c. legim⁹. xcij. di. 7 alle. c. p venerabilē.

¶ Papa ex magna 7 ardua cā pōt deponere princi pes sclares lz sibi nō sint subditi in tpalibz nam als deposuit regē francie vt in c. alius. xv. q. vj. Abb. in c. p venerabilem. iij. colū.

¶ Papa succedit loco imperatozis vt faciat iusticiaz non tamē vt loco ipius erigat penā a lege impositā vt limitat Abb. dictū Inno. in. c. licet ex suscepto. de fo. compe. quod no. ī. c. 7 si necesse. de vna. int vi. 7 vxorem.

¶ Papa pōt esse iudex etiam sup proprio delicto. qz a nemine pōt iudicari nisi in cā heresis vel nisi delictum sit notozie scandalosum 7 ipe sit incozrigibilis vt ē tex. cum glo. no. in. c. si papa. xl. di. ó delicto tamē symonie pōt papa seipm quodāmodo condemnare no. archi. xxj. di. §. nūc autē. si tamē in ciuili prēdix de papatu cōciliū ē iudex idem in cā heresis no. in. c. in fidei fauozē. de hereticis. li. vj. de quo p Abb. ī. c. cum venissent. de iudicijs.

¶ Papa q̄diu viuit dicit dñs et potest equare q̄dra ta rotundis 7 omne disponere tanq̄ dominus salua violatione fidei no. Hosti. in dicto. c. cum venissent 7 ideo potest papa laicis ad tempus decimas remit tere vt. c. a nobis. de dec. vbi not. dicit tñ archi. post Huguitiū in. c. nō liceat pape. xij. q. ij. q̄ papa alie nans bona ecclesie sine cā rōnabili 7 honesta vt qa cōsumit in turpes vsus vel dat cōsanguineis vt eos pze alijs diuites faciat vel vt construat sibi palla tia peccat mortaliter no. Abb. in. c. cū venissent. de iudicijs.

¶ Papa licet regulariter non se intromittit in tem poralibus vt. c. nouit. de iudicijs. potest tamē se in tromittere in oibus arduis negocijs et in maximis difficultatibz generantibz scandalū in xpianitate 7 inter laicos tūc potest exercere hanc potestatē sibi a deo tributā vt pz optime in. c. pzo hūani. de homi ci. li. vj. 7 in clemen. pastoralis. ó re iudi. 7. c. ali⁹. xv. q. vj. 7 in. c. venerabilem. de cle. 7 est no. Abba. in. c. nouit. de iudicijs. vj. colum. 7 in. c. licet ex suscepto. de fo. compe.

¶ Papa pōt indirecte cōpellere laicū ad satisfaciē dum cōpellēdo eū ad pniam peccati q̄ qualiter p cedat 7 debet intelligi no. ple. Abb. in. c. nouit. ó iu dicijs. 7 vide. s. excōicari pōt laicus.

¶ Papa licet nō cōcedat literas laico cōtra laicuz nisi in casibz exp̄ssis in iure vt. c. lz. 7. c. ex tenoze. ó fo. cōpe. de cōsuetudine tñ generali cōcedit literas in distincte clerico cōtra laicū ex quacūqz cā ex genera li stilo curie no. glo. in. c. si clericus laicum. de fo. cō peten. 7 archi. in. c. iudicatum. lxxxviij. distin. quod intellige verum nisi sit causa feudalis que habet spe cificam naturam et iudicatur per leges speciales ñ generales vt no. in. c. cete. de iudi. 7 in. c. j. de feudis Cōra. colla. x. no. Abb. ī allegato. c. si clericus laicum. iij. colum.

¶ Papa pōt vocare rebelles subditos principis sclā ris vide. s. inobedientes.

¶ Papa potest a principibz auxiliū petere ad pugnā contra hostes vide supza auxilium potest. et vide. j. subsidium.

¶ Papa habet iurisditionē etiam in laicos vbi de lictum tangit totam xpianitatem seu decozē fidei: vt. c. pzo hūani. de homi. li. vj. 7. c. ita quozūdā ó iu deis. 7 ibi Abb. in prin.

¶ Papa pōt p suam indulgētiaz cōcessaz ī subsidiū terre sancte thesauz redemptōnis xpi 7 sanctozum martyz in recōpensatōne bñficioz que faciūt inter xpianos dispgere vide no. per Abb. in. c. ad liberan dum. de iudeis.

¶ Papa vēdicat sibi iura imperij in terris subiectis ecclie vide. s. ecclia. p oia.

¶ Papa in terris imperij pōt rōne delicti eccleia stici infligere penā cōfiscatōnis vel publicatōis bo noz vt. c. vergētes. de hereticis. apphensio tñ bono rum nō fit p iudicem ecclīasticum ḥ per sclarem: vt in. c. cū pm. eo. ti. li. vj.

¶ Papa tenet adiuuare imperatorē in bello indicen do cōtra eos qui sunt eidem imperatori rebelles. in. c. duo. xcvj. di. 7 Inno. in. c. lz ex suscepto. de fo. cōpe. et Abb. in. c. q̄ sup his. de voto.

¶ Papa pōt exercere iurisditiōem 7 punire infide les delinquētes cōtra mādata pape vel ecclie 7 pōt inter eos animaduertere vt. c. nouit. de iudi. in cri minalibz vo nō ecclīasticis imperator pōt exercere iu risditionē in illos 7 erit locus p̄uētōni vt plene per Abb. in. c. cū sit generale. de fozo compe. vnde ī pec cato ptra naturam vterqz pōt esse iudex q: hoc pec catū cōcernit principalr dei irreuerētiā q̄ est condi tor humane creature. et ob hanc causam eccīa im-

pedit se ꝓtra laycos sicut ī crimie vsurarꝫ et iā cōtra infideles: vt. c. post miserabilē. 7. c. qz. ℞ vsur. Ab. ī c. q̄ sup̄ his. ℞ voto, 7 vide supra infideles.

¶ Papa potest absoluere quemlibet a iuramēto ex iusta causa vt ꝓpter scandalū intolerabile. vel si malum exemplum multis ꝓbeatur claue tamē discretionis p̄cedente. xv. q. vj. auctoritate. 7. c. alius. 7. c. nos sanctoꝫ. nam 7 dispensare potest in voto et illud ꝓmutare: vt no. ℞ voto. c. j. 7. c. magne. sine cā aūt nō potest. no. Hosti. in. c. quāto. ℞ iureiur. vide Inno. in. c. venerabilē. ℞ elec.

¶ Papa potest libere licentiā dare clericis pugnā di in bello iusto sine metu irregularitatis. vt est cōclusio Ab. in. c. clerici arma. ℞ vita et hone. cler. iij. colum. vbi notabiliter ꝓ eum.

¶ Papa sciēter ꝓmouēdo inabilē videt cū eo tacite dispēsare. no. Bar. ī. l. barbarius. ff. ℞ offi. ꝓto. et facit. l. quidā ꝓsulebāt. ℞ re iud. secus ī alio supiore citra papā. qz ille nō censet dispēsare nisi saltiz ꝓmiserit cognitiōem cause sup̄ causa dispēsandi. ℞ quo vide qō no. ꝓ Jo. an. 7 alios ī. c. fraternitati. ℞ sciſma. Ab. ī. c. quisquis. ℞ elec.

¶ Papa dispēsando cū aliquo vt possit plura bñficia curata habere nō extendit talis dispēsatio vltra duo bñficia: vt. c. qz intantū. ℞ ꝓben. 7. c. q̄uis. eo. ti. li. vj. 7. c. pluralis locutio. ℞ reg. iur. li. vj. Item talis dispēsatio ℞bet intelligi ℞ bñficijs alis canonice adeptis. qz nō concedit titulus ℞ nouo nisi alis fieret expressio magis specialis: vt. c. si gratiose. ℞ rescri. li. vj.

¶ Papa pōt si maxima causa subest dispensare saltim in secundo gradu ī linea inequali: vt sentit Jo. an. in. c. ꝓ venerabilem. qui filij sunt legi. 7 ibi Ab. ī c. ex parte. ℞ transac.

¶ Papa solꝰ pōt dispēsare ꝓtra votū ꝓtinētie si causa ē ardua. vide supra dispēsare contra votū.

¶ Papa si motu ꝓprio dispēsat vel aliā gratiā ꝓcedit aliqua falsa causa exꝓssa si talis sit causa qua tacita vel nō existente papa gratiā nō cōcessisset gratia tunc viciat. qz licet ꝓprius motus excludat subreptōem nō tamen firmat gratiam contra intentionē concedentis. ita notāter sentit Jo. an. in. c. motu ꝓprio. ℞ prebeñ. li. vj. et wmī ℞ rota ℞ cisio. xlv. quia motus ꝓprius nihil operat extra casus in iure expressos. no. glo. notabilis. in cle. si romanus. ℞ pbēñ. no. Ab. in. c. quia circa. ℞ cōsang. et affi. vide supra gratia. v. nō omnia.

¶ Papa dispensando sine causa maxime ex affectione carnali peccat: qz cum gerit vices ℞ ℞bet esse prudens et diligens paterfamilias ℞bet se conformare inquantū potest voluntati ℞: vt. c. vt nostr. vt eccle. benefi. et Ab. in dicto. c. ℞ mulcta. ℞ prebeñ. Jo. an. in. c. si quando. ℞ rescrip. 7 in. c. significauit. ℞ offi. ℞le. Ab. in. c. ꝓ venerabilē. qui filij sūt legit. ij. colum.

¶ Papa potest ex causa dispensare in gradibus etiam diuina lege phibitis. no. Jo. an. in. c. ꝓ venerabilē. qui filij sunt legit. Ab. in. c. lras. ℞ restit. spol. vij. colum. vbi dicit q̄ qñ dispensat in gradibus canonica lege phibitis dispēsat circa matrimoniū iā ℞ facto contractū vt valeat vt extūc. ī alijs 2o gradibus diuina lege phibitis nō dispēsat nisi vt valeat vt extūc quasi nō possit facere vt illi qui sunt iā nati contra legē diuinā censeant legitimi extūc: vt notabiliter Ab. vbi supra.

¶ Papa si dispensat cum iaz coniūctis in gradu canonica lege ꝓhibito et in dispēsatione dicit q̄ is cū quo dispensatur tempore contractus matrimonij ignorabat impedimentū. et si forte matrimonium diuiungeretur grauia scandala possent inde ori ri cum causa talis fuit expressa qua nō subsistēte cō cedens aliter nō fuisset concessurus falsa causa tūc concessionem seu dispensatōez viciat. l. j. ff. ℞ nata. resti. nā cum in tali dispensatiōe fit iuris cōmunis relaxatio nihil ℞bet falsum exprimi nec verum taceri. ff. ℞ in ius vo. l. libertus aduersus patronuz. ℞ elec. c. dudum. 7 ℞ ℞ci. ex multiplici. no. ℞ rescrip. c. sup̄ lris. est cōclusio Oldral. consilio. cclvj. vbi etiam tenet q̄ impetrans dispensatōem habet causaz dispēsatōis ꝓbare verā esse. C. ℞ his qui veni. eta. impe. l. ij. vide supra dispēsat quotidie papa.

¶ Papa pōt dispēsare ex causa q̄ matrimoniū contrahat duraturā soluz vsq; filius masculus ex mrimonio habeat. vt cōcludit Jo. an. ī mercurialibz ī regula actus legitimi. ℞ reg. iur. li. vj. nec obstat. c. sunt quidā. xxv. q. j. qz nō vetat papa contra euāgeliū ex causa dispēsare sed euāgeliū ℞struere: vt ibi no. Pau. et spec. titu. ℞ lega. §. nūc ostendenduz. v. lxxxix. ꝓtrariū tenet Ab. ℞ cecilia. in. c. ex publico. de ꝓuer. coniu. et vide supra matrimonium nō cōsummatum.

¶ Papa pōt sup̄ iuribus ecclesiasticis etiā in p̄iudi ciū compositōis vel conuētionis partiū dispēsare. vide. j. princeps etiam supremus.

¶ Papa dispēsare nō pōt contra p̄cepta ℞calogi ī quibus versat honoz ℞ irremissibilis vtilitas publica 7 humana indispēsabilis. vt in p̄cepto nō habebis ℞os alienos. Item honora parētes. 7 in silibz. nec ī totū nec ī partē. ß ī p̄cepto ℞cimaꝫ est duplex cōsideratio. Prima quatenus versat honoz ℞ qui ℞cimas sibi retinuit in signū vniuersalis dominij: vt. c. tua nobis. ℞ ℞ci. 7 ista nō pōt vniuersaliter ꝓ papā remitti. Secūda ꝓsideratō ē vtilitas que puenit ex solutōe ℞cimaꝫ que cōcernit cōmodū ecclesiaꝫ 7 clericoꝫ. 7 papa hac consideratiōe potest tā q̄ vniuersalis vicarius et admīstrator xp̄i hāc vtilitatē aliquib remittere 7 dispēsare. et p̄uilegiuz sup̄ his impēdere: vt. c. ex parte. et. c. suggestū. ℞ ℞ci. nec in hoc venit papa contra p̄ceptū ℞ ß contra cōstitutōem ecclesie que distribuit ℞cimas int̄ p̄ticulares eccl̄ias. no. glo. magistralis. 7 post eā Ab. ī. c. a nobis. ℞ ℞ci.

¶ Papa pōt dispēsare circa votū continētie etiā cū religioso. vide. j. votū. v. papa potest.

¶ Papa vbicūq; dispēsat cōtra ius diuinū sine causa. nec papa est tutus. nec ille cū quo dispēsat est tutus quo ad ℞ū. 7 est ratio. q̄a papa tenet ℞fendere ius diuinū vsq; ad aīam 7 sanguinē. xxv. q. j. sunt q̄dā. 7 idē ī absolutōe a iuramēto sine cā: vt singulariter no. Inno. ī. c. cū inter. ℞renū. 7 glo. ī. c. quāto. ℞ iureiur. et Inno. in. c. cū ad monasteriū. ℞ sta. mona. 7 Archi. in. c. florentinū. lxxxv. di. et Ab. ī. c. scripture. ℞ voto. ij. colum.

¶ Nō peccat papa dispensando contra ius positiuū etiā sine causa: vt no. Inno. ī. c. cū ad monasterium. ℞ sta. mo. licet Jo. an. post beatū Tho. in. c. ℞ mulcta. ℞ pbē. dicit q̄ peccat ī dispēsando sup̄ pluralitate beneficioꝫ sine causa. qz ius positiuū ē fūdatū sup̄ rōne. j. di. ꝓsuetudo. ĝ cū papa ℞bet eē bonus paterfamilias nō ℞bz relaxare ius rōnabile sine cā. nec ℞bet apud eū sicut nec apud deū esse acceptio ꝓsonaꝫ. si tñ dispēsat tenet quo ad subditos dispēsatio: vt no. ī allega. c. de mulcta. et ꝓ Jo. an. ī c. dudū. ij. de elec.

¶ Papa pōt cōtra votū religionis dispēsare ex magna causa: vt si forte rex infidelis velit cum toto suo regno conuerti ad fidem si possit ducere filiam monialem alicuius regis in vxorem. nam p̄sumendū est hoc esse deo acceptius q̄ vnius hominis cōtinētia cuz ꝓ conseruatione rōnalis creature dñs noster

corpus suū morti exposuit nec peccatis cuz quo dispēsat. immo magis meret obtempando ex causa vicario xpi. z seipm holocausto offerēdo. nā ipm matrimoniū est de iure diuino. z monachatus ē quoddam votū tacitū vel expressum indictū ab ecclesia. z nil aliud habet a iure diuino. votū ergo pōt ī melius commutari maxime ī eo quod est magis deo acceptum. vt. c. j. de voto. et fm verbū dominicū. Da iozē charitatez nemo habz q̄ q̄ homo exponat animā suam pro amicis suis. cessante vo magna causa papa nō potest dispensare contra substantialia regule fm Jnno. in alle. c. cum ad monasterium. vbi no. singulariter q̄ si papa dispēsat sine causa nō valet dispensatio quo ad ꝓprium obtinendū. sed si deuentum fuerit ad matrimoniū tenet matrimoniū ꝓpter bonam fidem cōtrahentis cum isto pfesso: ne recipiatur ex licentia principis. arg. in. l. j. C. de his qui veniā eta. impetra. pfessus tamē nō poterit exigere debitum sed tenetur reddere exactus. Bar. tamen in. l. allega. ff. de alimen. et cibaria. lega. et ī extravagan. ad reprimendam. tenet q̄ cum verbū licētia venit a verbo licet debet esse ratione regulata: vt. c. magne. de voto. ex facili eī causa papa nō pōt dare talē licentiā: vt notabiliter p Ab. de cecilia. post Jnno. in alleg. c. cū ad monasteriū.

¶ Papa potest licite dispensare ex causa contra ius et contra quatuor concilia. et contra apostolū. duz tamen nil statuat contra fidem. xxv. q. j. sunt quidā xxxiij. dist. lector. lxxxij. di. presbyter. nec ob. c. sicut xv. dis. quia loquitur in articulis fidei. no. glo. fi. i. c. post translationem. de renunciat. anima ergo pape in manica sua vt ibi Jo. an. et vide Jnno. in. c. sup eo. de bigamis. vide de hoc quod scripsi fozo legum li. iij. ti. de as hereticas. l. fi.

¶ Papa nō potest dispensare vt clericus ō bonis ecclesie testari possit. vide. j. testamentū. ver. clericus beneficiatus.

¶ Papa nō pōt se subijcere iudicio inferioris nisi ex nimia humilitate. q̄ hoc caderet in ꝓiudiciū summi apostolatus z ignominia irrogaret deo si vicarius suus posset p inferiorez iudicari. vñ nō pōt papa renūciare illi priuilegio z honori cū nō solū concernat honorē suū sed honorē dei z statū totius ecclesie: vt not. Jo. an. z Ab. ī. c. ecclesia sancte marie. de cōsti. iij. colum.

¶ Papa nō pōt facere iure suo vt layci iudicēt clericos. z sic subijcere clericos secularibz iudicibz. q̄a licet possit laycos delegatos suos facē: vt. c. mennā. ij. q. v. hoc priuilegiuz fozi hñt clerici a deo. no. Jnno. ī. c. ij. de ma. z obe. z glo. ī. c. q̄q̄. de cēsi. li. vj. Ab. ī. c. ppositus. ō ꝓcess. pben. v. colum. z ī alleg. c. ecclesia sancte marie. de ꝓsti. iij. colum.

¶ Papa nō pōt contra iuris ordinē inter nō subditos cām ꝓmittere. vide supra cōmissio.

¶ Papa nō habet dominū rez ecclesiasticaz sed solus usus. q̄ bona offerunt deo: vt. c. cū ex eo. de elec. li. vj. Jnno. in. c. cū sup. de causa pos. z ꝓpri. licet papa p̄ alijs habeat liberrimā administratōez: vt. c. ita dis. xxi. di. z. c. ad honorē. de vsu pallij. Ab. in. c. cōstitutus. de rescrip. penul. colum.

¶ Papa nō est sustinēdus quādo aliquid facit contra vniuersalē statum ecclesie sine causa rationabili z alijs nota. est dictuz Jnno. in. c. quāto. de cōsue. ex quibus verbis fm Ab. ibi pōdera duo. primū q̄ nō presumit in papa causa rōnabilis si vult venire contra statum ecclesie. sed oportet q̄ alijs sit nota. not. de cto. ī. c. nulli. de sen. excom. fm q̄ dicit papaz nō posse sed nō sustinēdū. quasi dicat q̄ ecclesia vniuersalis debet resistere pape. tamen ecclesia nō resistēte actus videt valere. Ab. in alle. c. quāto. iij. colum. vide. j. papa nō debet. z no. p ipm Ab. in. c. ppō fuit. de cōcel. prebē.

¶ Papa nō debet sine causa vti plenitudine pōtatis nā cū iura sunt fundata sup rōne. j. di. ꝓsuetudo. papa nō debet recedere a iure ordinato sine causa. Jnno. z Ab. ī. c. innotuit. de elec. in fi.

¶ Papa nō potest vt suspectus recusari. q̄ nō ꝓsumit q̄ velit contra iusticiā ꝓcedere. ar. xl. di. c. j. ix. q. iij. cuncta. z. c. p principalē. Ab. in. c. cū venisset. ō iudi. z. c. cū dilecti. ō cōfirma. vti. vel inuti. et. l. proxime. ff. de his que ī testa. delen. Ab. in. c. querelā. de ele. iij. colum.

¶ Papa dispēsando cū illegitime nato vt possit promoueri ad ordines z dignitates ecclesiasticas talis dispensatio nō extenditur ad dignitatē episcopalē. vt. c. dilectus. iuncto. c. ij. de ꝓcessio. pbē. no. glo. ī. c. ij. de preben. li. vj. sed si papa legitimauit illum ad primeuū statum et primeuo iuri et antiquioribus natalibus ita q̄ decreuit illū legitimū ac si fuisset legitime natus. et tunc extendit ad dignitatē temporalē: vt in auten. quibo mo. natu. effi. sui. et vide p Jnno. ī. c. fi. de trāsla. pla. z Jo. an. in. c. j. z. ij. de fi. presby. li. vj. z ī. c. naturalis. si ō feud. fuerit ꝓtro. coll. ꝓ. Ab. ī. c. cū vinto nicēsis. de elec.

¶ Papa non debet super temporalibus sine maxima causa se impedire: vt. c. causam. qui fi. sunt. legi. nec priuare potest laycos officio eorum sibi competenti. no. Jno. in. c. inquisitioni. ō sen. excō. Ab. ī. c. venerabilē. de elec.

¶ Pape absolutio facta ex falsa causa nō tenet. vide supra absolutio.

¶ Ubi ex mandato pape sequitur peccatū nō tenetur quis adimplere: vt. c. significauit. de offi. ordi. z sentit Jo. an. in. c. si quando. de rescrip. cū papa mādat prouideri indigno notorie de aliquo beneficio z est tāta indignitas q̄ sine periculo sibi parere nō potest. hoc idem sentit Jnno. in. c. inquisitioni. de senten. excom. vbi notanter dicit q̄ pape nō est parendum si ex suo mandato presumitur malum futurum vel aliquod scandalum quod ꝓbatur ratione nam mandando id quod in se est peccatū in quo dispēsare nō potest excedit fines sue potestatis. q̄ papa peccādi nō recipit potestatez. xl. di. c. j. z ideo sibi impune nō paret cum nō sit censendus ibi papa sed priuata ꝓsona. ar. in. l. fi. ff. de iurisditione om. iudi. z ī. c. ij. de consti. li. vj. et idem intellige ī lege ipius pape vel alterius principis. nam si est iniusta z continet in se peccatū nō remissibile p ipsum principē talis lex nō est a subditis recipienda. iij. dist. erit aūt lex. et. l. fi. C. si contra ius vel vti. pu. et sentit Bar. in. l. omnes populi. de iusti. et iure. no. Ab. in alle. c. significauit. vide supra lex positiua.

¶ Papa sine causa nō debet tollere vni ecclesie z dare alteri. no. glo. xxij. di. c. j. glo. x. di. c. j. z no. xij. q. ij. nō liceat pape. papa em debet facere sicut bonus paterfa. qui dispensat fm merita z decentiā ꝓsonarū. aliter esse nō debet. sed tollatur in ecclesia militāti sic intellige quod no. spec. ti. de legato. §. nūc ostendendū. §. lviij. et no. in. c. constitutus. de reli. dmi. no. Ab. in. c. duo simul. de offi. ordi. et in capitulo a nobis. de deci.

¶ Pontifices nō possunt esse duo in ecclesia dei. q̄a esset contra articulum fidei et ibi. vnam sanctā rc.

¶ Item contra dictum euangelicū. et fiet vnus pastor et vnum ouile. possunt tamen esse in eodez imperio duo imperatores cum sint vicarij et defensores ecclesie: vt cle. ne romani. ō iureiur. z ibi nota. Ab. in. c. qm̄. de offi. ordi.

¶ Papa ex ordinaria potestate non potest compellere partes ad componendum: nisi res sit in libero

dispositõe pape. ⁊ sic limitat notabile dictũ Inno. in. c. cũ inter. de elec. vbi dicit q ex plenitudine potestatis põt etiã in piudiciũ partis tercij. alius tamẽ citra papã nõ põt compellere ad compositõem p. c. placuit. xc. di. nisi lis fuisset diuturna ⁊ intricata taliter q de facili explicari nõ possit. no. Ab. i. c. cũ pri dem. de pac. vide supra iudex põt ex causa legitima. cũ cõcor. ⁊ vide supra cõponere.

¶ Papa de ordinata iusticia nõ potest factum confirmare parte nõ postulante. ex plenitudine tamẽ potestatis potest sniam vel quicquid vult confirmare ex suo officio etiã non postulato. argu. in. c. si motu. ppio. de prebeñ. lib. vj. et talis confirmatio habet effectus sequentes. no. glo. in. c. quia diuersitatem. de pcef. põben. Primo facit rem confirmatã maioris auctoritatis. xj. di. quis nesciat. Secũdo si res est nimis valida facit eã validam: vt in. c. de trãsla. Tercius q nullus inferior põt de validitate illius rei amplius cognoscere: vt. c. j. de confir. vti. vel inuti. vbi plene p Ab. in. c. ea que. de re iudi. ⁊ intelligo supra dicta vera in dependẽtibus a mera facultate principis vt in beneficialibus. vel i supplendo defectũ ordinis positiui: vt. c. hoc ḟppe. iij. q. vj. no. glo. in. c. nullus. ix. q. iij. sed si snia deficit in iusticia naturali nõ põt p principẽ confirmari seu defectꝰ supleri: vt de ex. i cle. j. de re iudi. vide supra confirmatõ idẽ Ab. in. c. in causis. de re iudi.

¶ Papa nõ põt dispẽsare cũ layco infami vt fama sua restituat. vide supra infamẽ laycũ.

¶ Papa nõ potest omni causa cessante deponere episcopum. nec matrimonium spirituale dissoluere. q potestas data Petro a dmino ad pascenduz oues christi nõ extenditur ad necanduz eos: vt in. c. nouo xxj. di. manet eñ potestas seu potentia Petri dũ vere iudicat. et clauis nõ errat: vt in. c. manet. xxiij. q. iij. no. Jo. an. in regula qõ ob gratiaz. de regu. iu. li. vj. in mercu. Si tamen causa subest publicam vtilitatem concernẽs. licet epũs nõ est in culpa potest remoueri: vt si epũs ꝓsequit episcopũ sine causa iusta. ⁊ magis indurescit cor hominũ cõtra ecclesias: tũc potest papa vt vicarius dei vt totũ corpꝰ ecclesie sit sanũ illud membꝝ ꝓscindere. sed debet illi dare bonũ cambiũ ex quo sine culpa sua fit remotõ: vt dicit Jnno. i. c. nisi. de renũ. Ab. notabiliter. in. c. fi. de cõstr. vti. vel. inutili.

¶ Papa nõ põt tollere ordinem iudiciariũ quo ad forꝝ laycorꝝ. no. glo. in cle. dispẽdiosam. de iud. ⁊ vbicũqz ẽ diuersitas inter ius canonicũ ⁊ ciuile cessante peccato lex seruat in foro suo ⁊ canõ i suo. no. i. c. ij. de arbi. li. vj. et. c. filius. ⁊. c. cũ esses. de testa. ⁊ glo. i regula. ij. de regu. iuris. li. vj. Ab. i. c. qõ clericis. õ foro compe. ij. colum.

¶ Papa etiã ex nimia humilitate nõ põt se subdere iurisditioni laycorꝝ. qz redundaret in obprobrium dei cuius ẽ vicarius: vt no. Jo. an. in. c. ecclesia. de ꝓsti. ⁊ Archi. i. c. nos si incõpetẽter. ij. q. vij. ⁊ hoc licet papa teneat de necessitate cõfiteri pcta sua vt ibi. nã ꝓstitutõ pape fundata sup iure diuino astringit papã quo ad mentẽ licz nõ quo ad verba ⁊ penas que addunt vltra ius diuinũ ẽ cõclusio Ab. in. c. significasti. de foro compe. vj. colum.

¶ Papa nõ põt dare principi seculari potestatẽ iudicãdi ⁊ ꝓdemnãdi clericos sue ꝓuincie maxime cũ hoc videat contra legẽ dei. xcvj. di. si impator. ⁊ ibi glo. ⁊ Jnno. i. c. ij. de maio. ⁊ obe. Ab. i. c. lras. de restitu. spol. sexta colum.

¶ Papa nõ põt dare potestatẽ ligandi et absoluendi nõ sacerdoti. q ista potestas fuit a deo data ipis ꝓphetis et nõ alijs. vide glo. in. c. puenit. xcv. dist. no. Ab. in. c. ij. de furtis. i fi.

¶ Papa nõ potest ꝓmittere nõ sacerdoti q corpus xpi ꝓficiat. vide supra cõmissio.

¶ Papa nõ potest disponere de rebus patrimonialibus clericorum. sicut nec princeps secularis de bonis subiectorum. et in his casibus potest papa in q̃bus potest imperator in bonis subditorũ. quia ita clericis cõpetit dominiũ in rebus ꝓprijs ꝺ iure naturali sicut et laycis. no. ꝓ Jnno. i. c. que in ecclesiarũ. de consti. et in. c. constitutus. ꝺ reli. dmi. potest tamen papa put vult de titulis beneficiorum disponere remouẽdo beneficiatũ etiam sine causa de beneficio suo: vt in. c. ij. de prebeñ. lib. vj. quia videtur habere plenariam potestatem de beneficialibus. facit qõ no. glo. in. c. ꝓ principalem. ix. q. iij. credit tamen Anto. in allega. c. constitutus. q ad deponendum clericum maxime episcopum requiritur causa. no. in. c. fi. de postula. prela. et Jo. an. i mercuria. in. c. q alicui gratiose. de re iudica. li. vj. in alijs autem rebus ecclesie potest papa licet cuz peccato vni ecclesie dare etiam cuz preiudicio alterius ecclesie sine causa. quia cum papa vt paterfamilias sit positus ad regendum vniuersalem ecclesiã nõ debz esse apud eum acceptio ꝑsonarum. nam sibi est data potestas pascendi oues. et sic iuste administrãdi. ⁊ nõ est sibi data potestas ecclesias expoliandi. et vide q̃ Ab. no. circa hoc in. c. de mulcta. de prebeñ. idẽ not. singulariter Archidia. in. c. non liceat pape. xx. q. ij. vbi concludit papaz peccare mortaliter si ecclesiaz alienat in casu nõ licito dando eam consanguineo: vt pre alijs diuitem faciat. notat Ab. in alleg. c. cõstitutus. quarta colum.

¶ Papa nõ potest aliquem priuilegiare vt non teneatur venire ad eum vt per eum nõ posset excommunicari: vt not. Jo. an. in. c. cum instantia. de cens. nam cum papa teneat locum dei in terris: vt. c. ij. de transla. prelato. nõ potest aliquẽ eximere a sua potestate cũ per hoc eximeretur a potestate dei. vnde contra supremã potestatem nõ valet prescriptio vt no. Jnno. in. c. bone. ij. de postu. prela. no. Ab. in allega. c. cũ instãtia. circa fi.

¶ Papa nõ potest contra statum generalem ecclesie venire sine causa rationabili et alijs nota. nã etiam respectu laycorꝝ nõ potest statuere ex causa graui cõcernẽte statuz totius christianitatis. no. Jnno. i c. quãto. de consue. et no. in. c. j. de homicidio. li. vj. ⁊ no. Ab. i. c. que i ecclesiaꝝ. de ꝓsti. iij. colũ. vide. j. princeps secularis.

¶ Papa nõ debet sine causa vti plenitudine ꝓtatis nec ẽ papa tolerãdus cõtra vniuersalẽ statũ ecclesie sine magna causa ⁊ alijs manifesta. not. Jnno. i c. innotuit. de elec. et in. c. quanto. de consue. ⁊ ꝺ hac plenitudine ꝓtatis. vide glo. in. c. vbi periculum. de elec. li. vj. et Jo. an. in. c. ex publico. ꝺ cõuersio. coniuga. Ab. in. c. ad hec. de rescrip. i fi. ⁊ vide. s. clausula ex certa scientia.

¶ Papa an põt absoluere a iuramẽto sup reb non expectãtibus ad eũ. vide supra iuramentũ.

¶ Papa dicit habere omnia iura in scrinio pectoris sui: vt. c. j. de consti. li. vj. quod est verũ ꝓpter valẽtes viros qui debẽt sibi assistere. no. Ab. i. c. cũ ex lris. de in integ. resti.

¶ Pape mãdatũ an habet vim sentẽtie. vide supra mandatũ pape.

¶ Papa ꝓcedẽdo ecclesiã pleno iure alicui quid vidit sibi ꝓcessisse. ⁊ an ꝑterru generalis ꝓcessiõis dinatari possit fructus i suã vtilitatẽ ꝓuertere plene p Ab. in. c. cũ inter. de re iudi. iij. colum.

¶ Papa an potest religioso conferre ꝓuisionatum ad vitam qui solet ad nutum superioris remoueri. vide. j. religioso.

¶ Papa an pōt esse iudex in causa ppria. vide supra iudex an pōt esse quis in causa ppria.

¶ Papa an ex certa scia pōt causam suspecto pmittere. vide j. princeps nō censet.

¶ Papa i quibus casibus potest se inter laycos impedire. vide Jo. cal. in. c. ex tenore. de foro compe. et Jnno. in. c. significantibus. de offi. dele. et latissime per Ab. in. c. licet ex suscepto. de foro compe. vbi ponit. xiij. casus.

¶ Papa vbi ē ibi ē roma. 7 sicut rex vbi ē ibi ē curia 7 cōis patria i qua ḡlibet pōt pueniri nisi hēat ius renocādi womū. no. in. c. ego em. de iureiur. vt. c. fi. de foro compe. et ibi Ab. xxv. colum.

¶ Papa potest dispensare ex causa contra dispositionem veteris et noui testamenti. vide supra dispēsare pōt papa.

¶ Papa an possit statuere vt omnes clerici contraherent matrimonium sicut greci. vide infra statuere potest ecclesia.

¶ Papa obligat ex iuramento p ipm prestito. vide j. princeps seu impator.

¶ Pape motus ppius quid operat. vide. j. principis motus ppius.

¶ Pape mādato seu lris iniustis an sit parendū. vide supra mandato sine lris.

¶ Papa pōt accusari 7 cōdemnari ab alijs i crimine heresis. 7 concilij erit iudex. no. archi. in. c. in fide fauorē. de hereticis. li. vj. 7 no. glo. in. c. anastasius. xx. di. et alia glo. in. c. si duo. lxxix. di. idē si peccatū pape est publicū. et exinde scandalizat eccliā. qz in tali casu tota regula euāgelica habet i eo locū vt si monitus nō vult emendari dicat tori ecclesie i concilio. et ab eo poterit puniri. qz est pūsumptio heresis contra eum. sic no. glo. singularis. in. c. si papa xl. di. nā si is qui est vnctus peccauerit faciet populū delinquere. scz p malū exemplū: vt. c. magne. de voto. no. Ab. post Hosti. i. c. ppositum. de concessi. ōben. vbi vide i quibus papa nō potest dispēsare. post glo. bre. Ab. et vide supra dispensatio.

¶ Papa an pōt sine cardinalibus legē generalē facē seu ardua explicare. vide supra cardinales.

Patriarcha

¶ Patriarchales sedes quot sunt. et quales habeant prerogatiuas. et que sit prior et maior. nota. i. c. antiqua. de priuile. vbi concludunt wcto. signāter Pe. de ancha. q obmisso medio potest ad patriarcham appellari.

Patricidium

¶ Parricidiū pmittēs punit: vt. s. homicidiū.

Pater

¶ Patris consensus si requirit in actu pater cōtrahendo cū filio videt sibi dare consensum. ad ℔ no. i l. cū pater. ff. de leg. ij.

¶ Pater an ꝑpellit wtare filiam que inuito eo nupsit. vide supra wtē nō potest.

¶ Pater compellitur iudicis officio filiū alere. vide supra alimenta.

¶ Patris confessio per quam absorbetur totum suum patrimoniuz an pūdicat filio in legitima. vide supra confessio patris.

¶ Pater an teneatur filiam wtare. vide supra wta renō cogitur.

¶ Pater an potest wnare bona in vita sua. vide supra wnare potest.

¶ Pater priuatur patria potestate i casu supra homicidium.

¶ Pater nō habet illegitimos filios i potestate. insti. de nupti. §. aliquādo. et no. in. c. cū haberet. ō eo qui duxit in matri.

¶ Pater sūm fraudē filioz alienat bona sua inedicit sibi admīstratio. vide supra exheredatio.

¶ Pater potest filium vendere ppter necessitatē fames. C. ō patri. qui fi. distra. l. ij. no. glo. i. c. ij. ō pig. Jtē quicqd acquirit filius acquirit pater quo ad vsumfructū ptercp i castrēsi vel quasi. de quo plene i l. cū oportet. 7 i auten. excipit. et aut. idem. C. de bonis que libe. 7 insti. p quas pso. nobis acqui. p totū 7 Ab. in. c. ij. de conuer. infide.

¶ Pater ꝑpellit ppter eo nequitiā filiū emācipare. no. glo. in. c. ij. ō puer. infide. de quo dic vt latius no. in. l. fi. ff. si quis a paren. fuerit manumis. 7 no. insti. quibo mo. ius patrie pote. sol. in fine.

¶ Pater pōt ex causa maledicere filiū sicut 7 bndicere. nā magnus effectus visus ē plerūcz ex maledictiōe vel bndictōe paterna maxime i filijs patriarchaz. no. Ab. in. c. licet. de voto. in prin.

¶ In casibus in quibus iura obligant patrez pro filio: vt in casu. c. ij. de delic. puero. an filio condemnato fiat executio in bonis patris sine nouo processu. vide no. in alleg. c. ij. et Bal. in. l. si filio. ff. solo. matri. et. l. sed si condemnatus. de noxali. 7 Bar. plene in. l. cum filius. ff. de ver. obli.

¶ Pater an tenet ad legitimā filio ꝑdemnato vt ipa possit executō fieri. vide spec. de executō e sen. §. sequit. v. quid si filius. legitima em nō debet separari a bonis patris. nec de ipsa debet haberi ratio pēe viuēte: vt. l. j. §. si impuberi. i fi. ff. de colla. bo. facit qō no. Bar. in. l. fi. de libe. ag. quinimmo si filius ingrediat religionē nō pōt petere legitimā patre viuēte vt autē. si qua mulier. ad fi. C. de sacrosanc. ec. et in aut. de sanctiss. epis. §. si qua mulier. 7 hoc concludit Pe. de ancha. in. c. ij. de delic. pue.

¶ A patria potestate nō eximit filius hīs inferiorē prelaturā epatui. nec sacer ordo eū eximit. nec liberat i rebus paternis. et etiā i omnibus secularibus cū in iure cautuz nō inueniat. vnde si clericus velit agere de patrimonio seu cōuenīri hoc faciet patris auctoritate. est ꝑclusio Jnno. i. c. indecoz. de eta. 7 q li. licet glo. ibi teneat ptrariū in spūalibus. tamē ac si maior esset pōt i iudicio interuenire: vt. c. si annū. de iudi. li. vj. et Jnno. vbi supra.

¶ Parētes magis terrent i filios q̄ in seipsos. ff. qō me. cau. isti quidē. vnde 7 paterna pietas p filio cōsiliū capit. ff. de adul. l. nec in ea lege. ad fi. qz nec est affectus q̄ vincat paternū. C. de cura. furio. l. fi. no. Hosti. in. c. ij. de presumptio.

Patronus

¶ Patronus ecclesie etiā tpe fundatōis nō pōt disponere de iuribus ipius ecclesie in pūdiciū episcopi. no. tex. cū glo. x. q. j. c. ij. nec potest patronus cum sit psona priuata immutare ordinatōem canonū 7 totius ecclesie: vt. c. requisisti. de testamē. Ab. in. c. cū dilectus. de ꝑsue. vide supra epūs.

¶ Patroni an debēt simul cōuenire ad actū electionis. Ab. in. c. ij. de iurepatro.

¶ Patroni ecclesie si non pñt aliquo impedimento eligere post longā expectatiōez potest epūs ecclesie puidere ne careat rectore sine sui culpa. no. Ab. in in. c. qm̄ et. c. cū ppter. de iurepatro. 7 in. c. venerabilē. de elec. viij. colum.

¶ Patronus laycus presentando scienter indignū est priuatus ea vice potestate pūsentandi est conclusio dominoꝝ de rota. de cisione. ccv. et opi. Bar. in. l. cum quidam. de le. ij. contra opi. Joh. an. 7 Anto. in. c. cum vos. de offi. ordi. Abbas ibi approbat dictam de cisi. rote vbi dicit. q tuncius patroni de-

uoluit ad habentē institutiōz licet ꝛe iure speciali, vt no.glo.i cle.vnica.ꝛe supplen.ne.prela.

¶ Patroni pñtatio si differat vel ꝓpter ꝓtentōem duoꝝ patronoꝝ. vel qz patronꝰ vult expectare finē termini iuris pōt interim epūs yconomuz ponē: vt c.cū vos.z ibi late p Ab.ꝛe offi.ordi.

¶ Patroni layci an admittant ad electōz plati seu rectoris. vide plene p Ab.in.c.cū olim.ꝛe arbi.

¶ Juspatronatus an pōt vendi.locari seu pignori dari cū vniuersitate tpaliū notabiliter p Ab.in.c. cū bertoldus.ꝛe reiuđ.z glo.xvj.q.vij.in summa.

¶ Juspatronatus an pōt p laycū possideri. vide supra laycus nō potest pscribere.

¶ Ex pñtatione patroni nō acquirit ius in pñtato sed p collatōem seu institutōez. sic z si epūs nolit instituere legitime p patronū pñtatū ꝓpellit p superiorē ē pclusio Ab.in.c.cū bertoldus.ꝛe reiuđ.et vide ꝛe hac materia wmios ỏ rota decisio.cclvij.z Ab. in.c.illud.ꝛe iurepatro.

¶ Patronatꝰ ius licet sit ordinatuz ad finē spūaliū nō tñ est spūale. licet sit quoddā pambulū z inchoamentū a remotis.z ideo laycus ex gra et qusdā tolerātia illud possidet.z etiā transit ad eū cū vniuersitate: vt.c.ex lris.z.c.cū fm.eo.ti.z trāsit ad hēdes sicut alia res ꝓphana.xvj.q.vij.filijs.Ab.in.c.quāto.ꝛe iudi.ij.colum.

¶ De iurepatronatus pōt iudex laycus cognoscere z iudicare si iudicat ꝛe vniuersitate seculari i qua ē iuspatronatus: vt.c.ex lris.et.c.cū fm.eo.ti.z ē glo. singularis in.c.filijs.xvj.q.vij. z hoc intellige verū dū tñ nec in libello nec in snia fiat mētio ꝛe iurepatronatus, alias nō valeret iudiciū. qz censeret venire principaliter.no. Jo.an.in.c.illā.ꝛe iurepatro.lib. vj. Ab.in.c.quāto.ꝛe iudicijs.

¶ Patronus hospitalis an potest rectorē in eo ponere. vel si nouo ꝓstruat hospitale potest sibi censuz retinere. vide supra hospitale.

¶ Patronus laycus nō pōt petere vt reddat sibi rō ꝛe tpalibus. qz ad illuz nō ptinēt tpalia nisi quo ad renunciatōem male admīstratōis z tuitōem et defensionē vt ei subueniat si vergat ad inopiā: vt patet.xvj.q.vij.filijs.z quod no.in.c.nobis.z.c.ꝑterea ꝛe iurepatro. Hosti.et Ab.in.c.cū ad sedem.ꝛe restitu.spol.v.colum.

¶ Patronus qui est in quasi possessione vnius articuli pertinentis ad patronum videtur prescribere omnia iura ad patronatum ptinentia. vide.j.possessio.v. laycos existens.

¶ Patronꝰ dicit qui ꝓstruxit ecclesiā seu dotauit vl fundauit eā ad esse ducēs. et dicit patronꝰ ad instar patris qui filiū suū ꝓducit i esse. no. Ab. sup rubrica ꝛe iurepatro. vbi no. quid sit iuspatronatus. z quot modis acquirit. z quot pñt esse patroni vnius ecclesie. z an pñt omnes cōcurrere in pñtatiōe. et vide ibi p eū notabiliter.

¶ Plures heredes vnius patroni efficiunt simꝫ patroni: vt.c.j.e.ti. iuncta cle.fi.e.ti. nec pōt iudex vni eoꝝ adiudicare iuspatronatus: vt no. Jo.an.i.c.q̄rimoniā.eo.ti. nec distinguit inter masculos z feminas. ꝙa omnes succedūt in iurepatronatus: vt.c.fi. ꝛe ꝓcess.pben. et glo.in.c.quoniā inuestitura.xvj.q. vij. et ꝛeto.in dicta cle.fi. item ỏ iure. licet vocē pinguiorē habeat maiorem habens partem hereditatis. tamen cum iuspatronatus ē indiuisibile nō minus habet vnus q̄ alius heredum. sed illud iuspatronatus est apud quem libet heredē insolidū. etiā si nō sint heredes p equalibus partibus: vt.c.j.e.ti. z ibi glo.z Ab.post eam.

¶ Sine presentatione patroni instituit episcopꝰ rectorem in duobus casibus. primus quādo sine scandalo patronus instituī nō pōt. secūdus q̄n intentio sup patronatu non accidit infra tēpus patroni ad pñtandū prefixū: vt.c.q̄m.et ibi Ab.in prin.ꝛe iure pa.z.c.si vo.eo.ti.

¶ Ut acquirat iuspatronatus p edificiū ecclie vel reparōem eius requirit cōsensus epi. nā sicut ab initio nō licet ecclesiā edificare sine consensu epi.ꝛe cō se.di.iij.c.ne mota. nec ex postfacto iteꝝ reedificare vt iuspatronatus acquirat. no. Hosti. post glo.i c.q̄m.eo.ti.z ibi Ab.ij.colum.

¶ Ex noua dnatōe acquirit iuspatronatus si ecclesia sit sine dote. dū tñ nō possit haberi recursus cōtra eū qui primū ecclesiā ꝓstruxit vel ꝓfecrari fecit. z hoc faciat cū consensu epi p hoc quod legit. z no. in.c.qỏ sicut.ꝛe iurepatro. Jtē oportet q̄ dēt ratōe dotis. alis dnans dicetur potius benefactor. z nō acquiret iuspatronatus. no. Ab. in capitulo quoniaz ꝛe iurepatro.

¶ Si sūt plures patroni qui ex patrimonio habēt ius pñtandi sufficit q̄ maior pars eoꝝ respectu aliorū pñtantiū ꝓsentet rectorē. z sic intelligit dcto. c.quoniā.eo.ti. qz plures patroni nō habent potestatē vt collegiū sed vt singuli: vt ibi no. Ab. nec requirit i hoc casu q̄ patroni absentes vocent: vt no. Jre.ꝛe senis.cōsilio.lxxxv. licet. Ab. in alle.c. q̄m. tenet q̄ dēbent vocari. alis possent agere ꝛe cōtemptu vt.c.sicut.z.c.bone.ꝛe elec.

¶ Licet ius presentandi rectorem competat patrono layco. nō tamen competit ei ius instituendi nec destituendi. nec bona ecclesie administrandi: vt.c.ꝑterea. vbi no. Abb. et in.c.vnico.eodē titulo.li.vj. z xvj.q.v.c.j. Jsta cū pertinent ad episcopū loci. etiam si patronus sit clericus vt ibi. et no.in.c.cū dilectus.ꝛe consue.z quod no. Jnno.in.c.quoniā.ne p la.vi.suas.x.q.j.c.nouerit.

¶ Si patroni curator presentauerit infra quatuor mēses. z ipse infra illos quatuor mēses fidē nō fecerit ꝛe mādato nō videt pñtasse. qz paria sunt non pñtasse vel minus bene presentasse infra tempus. no.glo.ꝛe elec.si quis iusta.li.vj. vt refert Lapꝰ sua alleg.xxij.z vide Bar.in.l.si quis.ff.ꝛeposi.vide.j.p curatoz si nō faciat.

¶ Presentatus p patronum ex sola institutione cō sequitur ius plenum in beneficio seu ecclesia: vt.c.si tibi absenti.ꝛe prebē.li.vj. etiā sine traditōe possessionis vt ibi no. licet aliud sit i rebus: vt.l.quotiēs C.ꝛe rei vēdi. Ab.in.c.q̄ aūt.e.ti.

¶ Juspatronatꝰ an z q̄n trāseat cū vniuersitate ad emptorē seu creditorē vel cōductorē. z an et q̄n p tales pōt fieri pñtatio rectoris ante mortē ꝓtenta vel post plene p Ab.i.c.ex lris.ꝛe iurepatro.

¶ Beneficium patronatū nō potest episcopus conferre sine pñsentatione patroni. z talis concessio ē ꝛe rigore iuris irritanda: vt.c.illud.ꝛe iurepatro. z sentit Jo.an.in.c.ij.ỏ offi.vica.li.vj. fallit si patronus fuit negligēs i presentādo: vt.c.ij.ꝛe supplen.ne.prela. z in cle.j.eo.ti. Jtē fallit si patronus presentauit indignū: vt alle.c.ij. vt examinat plene Ab.in.c. cū vos.ꝛe offi.ordi. Jtē fallit cū cōcessio fit p papā vel p legatū ꝛe latere: vt.c.dilectus.ꝛe iurepatro. z hoc si sit patronatus ecclesiastice psone. nam si est layci ad solū papaz pertinet: vt alle.c.cū dilectus. no. Ab. in.c.illud.ꝛe iurepatro.

¶ An potest laycus concedere ecclesiam vel iuspatronatus loco religioso vel ecclesie sine cōsensu episcopi. vide plene per Abbatem in capitulo illud. ỏ iurepatro.

¶ Patronum laycū potest iudex secularis priuare a iurepatronatus ꝓpter delictum non per se solum cū iuspatronatus teneat ab ecclesia z nō a principe

secularí.sed cū vniuersitate bonoꝝ poterit: vt si patronus ꝓmisit crimē lese maiestatis.et oīa bona sua ꝓfiscanꝫ trāsit iuspatronat⁹ ad fiscū et nō ad filios. ⁊ sic intelligiꝫ glo.c.filijs.xvj.q.vij.⁊ glo.i cle.pastoralis.de re iudi.notat Ab.in.c.cū layci.eo.ti.

¶ Juspatronatus si legaꝫ clerico vel layco i testamēto noīe ꝓrio requiriꝫ q interueniat ꝓsensus epi tpe testamenti vel añ mortez testatoris.no. Jo.an. ⁊ Ab.in.c.cum fm.de iurepatro. idez tenet ibi Cal de.nam ante cōsensum episcopi ius patronatus cōsistit apud heredē.nec ex ordinatiōe layci pōt i aliū trāsferri iure legati.⁊ hoc placet Ab.in alleg.c.cum fm.in fine.

¶ Patronus pōt filiū suū in rectorē eṗo pītare. nā licet pater ⁊ filius ꝓ vna ꝓsona reputenꝫ.illud ē verū iuris fictōe.sed i veritate sunt diuerse. ⁊ i spūalibus potius debet attēdi veritas q̄ fictio.no.Ab.in c.consuluit.de iurepatronatus.

¶ Institutus ad presentationē illius qui est in possessione iurispatronatus nō debet remoueri. etiam si illud ius postea ab illo euincatur: vt est casus i.c. consultationibus.de iurepatronatus.idem de eo q̄ est institutus ad presentationē illius qui ē vere patronus.licet nō sit in possessione: vt colligiꝫ ex fi.illius.c.et vide supra error cōmunis.sed primā partez intelligo de eo qui est possessor bone fidei.secus si sit male fidei possessor: vt qz habet conscīaz rei aliene. dicitꝫ aūt esse in bona fide qui possidet cogitatione dñi.quia putat se esse patronū: vt.c.si virgo.xxxiij. q.ij.Ab.post Jnno.in allega.c. consultationibus. vide.j.possessio.§.missus.

¶ Patronus an pōt ecclesiā patronatā cōferre seu alteri ecclesie subijcere sine consensu epi seu epūs sine consensu patroni.vide plene per Ab.in.c.suggestum.de iurepatro.

¶ Patronus clericus qui habet patronatū noīe ecclesie nisi pītet rectorē eṗo infra sex mēses a tpe vocatōis pōt epūs puidere.sed si sit patronus laycus vel etiā clericus.si habet patronatū ex patrimonio habet quatuor mēses: vt.c.eā te.de iurepatro. et sic intelligit ibi Ab.illū tex.

¶ Patronus siue sit clericus siue layc⁹ an potest variare in presentatione plurium rectorum.⁊ quē debeat epūs instituere.vide per Ab.in.c.cum autem. de iurepatro.

¶ Juspatronatus licet mulier pōt habere si ē fidel nō tn̄ iudeus nec ali⁹ infidelis.vt.c.frequētius.et.c. pie mētis.xvj.q.vij.nec heretic⁹.qz bona sua sūt cōfiscata: vt.c.cū fm.de here.li.vj. nec excōicatus debet admitti ad iuspatronatus. tn̄ si admittaꝫ acq̄rit iuspatronatus sed nō exercitiū.facit qđ no.in.c. veritas.de elo ⁊ ꝓcu.⁊ in.c.decernimus.de sen.excō.li. vj.Ab.in.c.nobis.de iurepatro.

¶ Non valet dispositio in vltima voluntate testatorem facta: si mandet ecclesiam construi seu edificari.et q̄ institutio pertineat ad prelatum inferiorem eṗo.vnde illa particula habetur ꝓ nō adiecta.sed si hoc vult obtinere debet ꝫ supplicare eṗo: vt ipe hoc statuat ꝓ hoc.c.dilectus.ꝫ ꝓsue.no.Ab. in.c.nobis.de iurepatro.

¶ Patrono egēti alimēta prestanꝫ ab ecclesia. primo tn̄ subueniēdo seruitoribus ⁊ cultui diuino ⁊ reparōi ipsi⁹ eccl'ie. ⁊ de his que supfluūt subueniēdū ē patrono sicut obseruaꝫ i liberto: vt.l.si q̄s a libertis.§.de alimētis.ff.ꝫ libe.ag.⁊.c.quantū.xvj.q.vij. Ab.in.c.nobis.de iurepatro.

¶ Inter patronū laycum et patronuz clericū sunt noue differentie.quas vide copiose ꝓ Ab.in.c.cum ppter.de iurepatro.

¶ Presentatus ꝓ patronos ⁊ confirmatus si secū, dus presentet ꝓ dicentē habere se potestatē presentandi a patronis.et petit se cōfirmari ad cautelam. etiā prestādo q̄ nō intendit recedere a prima ꝓsentatione compellit ad petitionē tercij ꝓsentati elige re alteram ex ꝓsentationibus: vt.c.vt quis duas. de elec.li.vj.nā presentatio dicitur electio.de electiōe. querelam.de iurepatronatus.c.ij.et.iij. et not.in.c. fina.de electi.lib.vj.ex presentatione em̄ ius acquiritur presentato intantū q̄ cassatur institutō ꝓ episcopuz de alio facta.xvj.q.fina.decernimus.de re iudi.cum bertoldus.quod ergo meum est ex vna causa ꝛc̄.de fide instru.inter dilectos.res em̄ est indiuidua.notat glo.de translatio.prela.c.fi.cōcludit Lapus sua allega.viij.

¶ Patrono ignorāti vocatōem ecclesie nō currit tēpus ad ꝓsentandū.sicut nec currit tempus ignorāti ad eligendū vel ꝓferendū: vt.c.quia diuersitatē. i fi.de ꝓcef.ꝓben.nec obstat.c.cū ꝓpter. ò iurepatro. qz ibi nō ꝓstabat illū esse vez patronū nec lis eēt diffinita.⁊ ex quo constat de vero patrono episcop⁹ nō debet ecclesiam ordinare sine patroni presentatiōe.xvj..q.vij.diffinim⁹.requirēdus ꝫ ē patronus qui nunq̄ fuit negligēs q̄ pītet rectorē: vt cōcludit Ab.in.c.cū ꝓpter.eo.ti.

¶ Patronus ecclesiasticus habens patronatuz ab ecclesia sed subest iurisditiōi legati quo ad reseruationē ⁊ collationē patrono etiā inuito: vt.c.cum dilectus.ò iurepatro.secus si patronus cleric⁹ seu laycus habeat patronatū in patrimonialibus.qz tūc clericus censetur vt laycus qui suo patronato sicut nec pīmonio pōt priuari sine causa: vt no.Jnnoc. in.c.que in ecclesiaꝝ.de cōsti.et.l.fi.C.si contra ius vel vti.pu.ita nec cleric⁹ pōt priuari pīmonio suo ꝓ papā: vt no.ꝓ Ab.in.c.ꝓtitutus.de religi.dmi.⁊ idē Ab.c.cū dilectus.de iurepatro.⁊ vide supra pa pa nō potest disponere.

¶ Patron⁹ pōt libere pītare rectorē cū ecclesia vacauerit.⁊ nō necessitaꝫ ꝓsentare ordinatuz ad ꝓsentatōem rectoris ad titulū ecclesie. nec patrono generaꝫ ꝓiudiciū nisi exꝓsse ꝓsensisset pītatiōi facte ꝓ rectorē ad titulū ecclesie: vt.c.postulasti.de iurepatro.⁊ ibi dcto.

¶ Patroni si sint vnus clericus et alius laycus eiusdem ecclesie an legatus ꝓpter mixturaz clerici potest ꝓeiudicare layco ꝓpter reseruationem ecclesie et fre.de senis.cōsilio.lxij.tenet.q̄ nullū potest ꝓiudiciū generari layco ex mixtura clerici compatroni sui.fateꝫ tamen q̄ legatus poterit vti iure clerici.⁊ ꝓferre cū consensu solius layci.hoc idē no.Ab. i.c.fi.de iurepatro.in fi.

¶ Patronus ecclesie si dat ecclesie dē necessariaz sine quo ecclesia in statu debito cōmode sustentari nō potest.nō pōt sibi ex tali dte retinere aliquā pēsionē.nec aliquod seruitiū.nec ad hoc ꝓdest auctoritas episcopi cū est contra ius: vt.c.j.de insti.⁊.c.vices.x.di.potest tn̄ reseruare patronus aliquā pensionē auctoritate epi extra dtem necessariaz: vt.e. preterea.de iurepatrona.no.Ab.in.c.j.de consti.in princi.nec potest patronus retinere aliquid de fundo quod dedit ad ꝓstruendā ecclesiā. nec de cimiterio nec de agro ad eucharistiā conficiendā.vide supra ecclesia.§.fundus.

¶ Patronus licet tpe fundatiōis ecclesie possit episcopi auctoritate censuz seu pensionē imponere: vt in.c.preterea.de iurepatro.⁊ in.c.sopite.de censi.nō tamē post fundationē hoc fieri potest: vt.c.grauis. de censi.et ibi Ab.

¶ Licet fundatores ecclesie equaliter nō contribuerunt ad dotationē.ipsius tamen omnes efficiūtur patroni.⁊ ita est patronus ille qui dedit modicū si-

cut ille qui ædit multū no.glo.lxiij.dis.in sūma qō limitauerūt si ex dotatione oīm ecclesia haberet cō petentem dtē.sed si nō consequit dtem integram vel sufficientem nō adipiscit quis ius patronatus ad ꝟ glo.singularis in.c.quicunqz.ij.xvj.q.vij.Ab. in.c.ad audientiam.j.de eccle.edi.

¶Fundator ecclie si sufficienter nō dtauit ecclesiā compellit causatiue ad dandā sufficientē dtem.s. vt nō admittat volēs exercere iura patronatus.vt c.quicunqz.xvj.q.vij.est ⁊ aliud remedium vt recta via compellat ad sufficienter dtandā qui construxit ecclesiā vl capellā qz ex pstructōe tacite se astrinxit ad hoc.c.cum sint de cōsen.eccle.vel alta.et Ab. in.c.ad audientiam.j.de eccle.edi.

¶Licet ecclesia acquirit ius patronatus in eccl̄ia q̄ construit infra parrochiā suā p no.in.c.ad audiē tiam.dæ ec.edi.⁊ illud habet verū si ei contulit dtē vt no.in.c.pie mētis.xvj.q.vij.tū si rector alicuius capelle cōstruxit capellā dæ redditibꝫ ecclesie patronatus nō acquirit sibi sed ecclesie.nam si attribuāt sibi seu cōsanguineis tale ius patronatus vsurpare vident bona ecclesie no.in.c.apostolicos.⁊ ibi glo. xij.q.ij.et Ab.in.c.ad audientiā.j.dæ eccle.edi.

¶Sine cōsensu patroni.seu eius heredis nō potest capitulū nec epūs minuere pbendam ecclesie ar.in. c.monasteriū.xvj.q.vij.nec pōt epūs dispensare con tra institutionē beneficij vel ipsum mutare sine cō sensu patroni no.Hosti.in.c.cum accessissent.de cō sti.facit qō no.Pau.in cle.ne in agro.§.ad ꝟ.dæ statu.regu.vbi dicit epm non posse vnire beneficiū pa tronatū sine cōsensu patroni vt alle.c.monasteriū. si ergo ex institutōe beneficij collatio est fienda pre sbytero non pōt epūs dispensare sine cōsensu patro ni vt cōferat non pbytero facit qō no.Inno.in.c. fi.dæ cleri.nō resi.qō limitat Ab.in.c.cum accessis sent.dæ constitu.nisi dispensatio esset fiēda ex neces sitate eccle sie ⁊ patronus nollet cōsentire vt no.w mini dæ rota decisio.ccxcvij.vbi concludūt q si pa tronus sine cā nō vult cōsentire pmutationi benefi cij pōt epūs illam facere necessitate vrgente qz con tradictio patroni nō debet impedire magnū eccle sie vtilitatē facit.c.j.de his que fiunt a maiori par te capi.no.Ab.vbi.§.

¶Patroni pñtatio rectoris an possit fieri in absen tia plati ⁊ an talem debeat platus instituere seu cō firmare.vide notabiliter p Lapum sua alle.lxxv.

¶Patronorū laicorum bñficia que ad eorū pertinēt pñtationem nō includunt in gratia cōcessa ordina rio vt auctoritate apostolica reseruet certa benefi cia vacatiua quantūcunqz late scribat papa de ali quo bñficiando no.Hosti.in.c.cum dilectus.de iu re patro.⁊ ibi Jo.an.cuius dictū iustificat fm eum in.c.dilectus.iij.de.pben.est cōclusio Lapi sua alle. lxxxiij.et vide.§.gratia si concedat.⁊ vide eundem Lapum alle.xcvj.

¶An ius patronatus pdit filius qō descendit a si is antiquioribꝫ si pter delictū patris debeant pa tris bona publicari.vide glo.not.in.c.filijs vel ne potibꝫ.xvj.q.vij.vbi tractat nunquid index secula ris pōt priuare laicū iure patronatus ecclesie ⁊ nū quid veniat in vniuersali publicatōe bonorū et vi dæ glo.in.c.satis puersum.lvj.dis.que cōcludit q li cet pater cōmiserit crimen lese maiestatis ex quo fi lij efficiunt infames vt.l.quisquis.C.ad.l.iuliam. ma.⁊.vj.q.j.si quis cum militibꝫ filij tñ nō incidūt in infamiā ⁊ p consequens nō debent pdere benefi cia qō cōmendat Ab.in.c.fi.dæ feudis.iij.colum.vi de.§.feudum.ver.si pater.

¶Patronus etiā ecclesiasticus nō pōt in institutio ne beneficij apponere certū modū celebrandi diui na nec etiā restringere aliter instituendū in illo be neficio.nam hoc explicare et statuere pertinet ad su periorē vt colligit ex.c.significatū.de pui.⁊ ibi Ab. in prin.facit.c.cum dilectus.dæ consue.⁊ qō no.Jn no.in.c.iij.ne pelatus vices suas.poterit tñ patron⁹ ordinare put sibi videt ⁊ illius ordinationē corrigere epūs vel pape qui cōfirmauit ⁊ instituit benefi cium ⁊ apponet illa onera vel modos qui licite atqz legitime sibi videbunt vt alle.c.cū dilectus.et Ab. vbi.§.

¶Patroni cosensus requirit in resignatiōe benefi cij vt no.Jnno.in.c.fi.de renuncia.⁊ Ab.in.c.signi ficatum.de pben.

¶Jus patronatus an pōt competere loco religio so ex donatione laici vel al's.vide late p Ab.in.c.dæ monachis.dæ pben.

¶Ad psentationē religiosorū in eorū ecclesijs nul lus institui debet p epm nisi prius ei cōgrua portio redditū assignet vt est casus in.c.de monachis.dæ pben.qō extendit etiā ad religiosos exemptos vt.c. j.eo.ti.li.vj.⁊ adde nouā quistionem circa hoc in cle. j.dæ iurepatro.⁊ cle.qz regulares.de supplē.ne.pla.

¶In ecclesijs pertinentibꝫ ad religiosos pleno iure nō fit pñtatio rectoris epo.sed ipsi religiosi institu unt ⁊ destituūt qō intellige qñ pl's est exemptus. al's rōe cure debz recurri ad epm de q̄ in.c.vnico.o capel.mo.li.vj.⁊ dicunt ecclesie subiecte pleno iure qñ epūs nullum ius episcopale exercet sed tota iuris dictio pertinet ad abbatem seu platum vt in.c.qm̄.de priui.no.Abb.in.c.in lateranen.de pben.j.colum. vbi vide an pñtatus epo p collatorem beneficij dæ beat p epm examinari.vide.s.examinari.

¶Patronus psentans epo rectorē infra sex menses fm formam.ca.vnici.dæ iurepatro.li.vj.si noluerit epūs eum instituere debet recurrere ad superiorem vt pfigat terminum epo ad instituendū ⁊ nisi eum in stituat ipse superior supplebit no.dñi dæ rota dec sio.ccl.nec obstat.c.ij.dæ concess.pben.qz illud tpus sex mensiū loquit in eo qui habet cōferr non in eo q̄ habet instituere no.Abb.in alleg.c.ij.vlti.colum.

¶Patrono nō psentante rectorem epo infra termi num a iure pfixum in.c.vnico.dæ iurepatro.li.vj.de uoluit ad epm libera beneficij collatō vt est glo.sin gularis in cle.vnica.o supplen.ne.pla.no.Ab.in.c. ij.dæ concess.pben.in fi.

¶Patronus licet nō habeat ius psentandi platuz in ecclesia collegiata qz electio debet pertinere ad col legium vt in.c.nobis.de iurepatro.habet tñ ius p sentādi ad pbendas q̄ sunt in eadem ecclesia ex quo est patronus ecclesie ⁊ pbendarum vt in.c.fi.de cō cess.pben.⁊ ibi commendat Ab.in prin.

¶Patronus pōt dare vni in genere ptātem psentā di maxime ex cā vt no.dct.signanter Ab.in.c.fi.de concess.pben.licet epūs solum suo vicario generali ta lem generalem ptātem concedere pōt ⁊ nō alij not. in.c.constitutus.e.ti.rōnem diuersitatis vide per Ab.in alle.c.fi.

¶Mulier etiā priuata nō constituta in dignitate et pupillus possunt habere ius psentādi ⁊ mulier in psentādo pfertur marito etiā si maritus sit dñs rei dtalis.⁊ pupillus pfertur tutori si pñtet ydoneorē rōnes vrgentes in vtroqz istorum casuū al's vide p Ab.in.c.fi.dæ concess.pben.

¶Habens ius psentādi pōt pñtare clericum p lras vt in.c.ea noscit.dæ his que fiunt a pla.nam p lras constituit procurator vt cle.j.dæ procura.clericus tñ p sentandus debet esse psens quia nō dicitur psentari nisi exhibeat se sensibꝫ corporis illius cui fit presen tatio.no.glo.in cle.dudum. de sepul.quod est verū nisi psentādus sit notus.nam quemadmodū bene-

ficium potest conferri absenti. vt. c. accedens de prebē. 7 capitulo si tibi absenti eo. ti. lib. vj. ita 7 psentari potest ex quo est notus a superiore quod commendat Ab. in alle. c. ea noscāt. j. colum.

¶ Jus patronatus habēs in ecclesia pōt psentare filium alīs ydoneum vt no. glo. que communiter tenēt pter Jnno. de iurepatro. c. quia clerici no. Ab. in. c. ex ore. de his que fi. a ma. parte capi. in prin.

Pauper

¶ Pauper pōt implorare officium epi ad compellē dum diuitem ad faciendum elemosynam not. glo. in. c. sicut. xlvij. dis. Abb. in. c. cum causam. de elect. circa fi. 7 in. c. si quis. de fur. 7 idē Ab. in. c. j. de emp. et vendi. 7 infra vendere compellīt. 7. s. elemosyna.

¶ Paupertas an excuset a prosecutione appellatōnis vel a sentētia medicinali. vide. s. appellatio in fine.

¶ Paupertas an excusat a litigādo. vide. s. exceptō inopie cum ver. se.

¶ Paupertas excusat defensorē seu curatorem vl' fideiussorē a psecutōe appellatōnis p. l. si curator §. si ignorantes. ff. manda. debet tñ denunciare principali vt ipse si vult appellet seu psequet appellationem principalis tñ nō excusat pter inopiā vt ibi no. 7 in. c. olim. ij. de resti. spoli. 7 ibi Ab.

¶ Pauperes faciunt collegiū. vide. s. collegium faciunt pauperes.

¶ Pauper qui si mendicat simulando se debilem et impotentem accusans eum 7 pbans ex corpis aspectu acquirit illū in suo perpetuo colonatu si erat liber q; melius est vt stet in ppetuo colonatu q̄ q' de beat ita viliter mendicare vt est text. in. l. vnica. C. de mendi. 7 vali. li. xj. cum ibi no. p Bart. si aūt erat seruus pdit dñs ipsum 7 acquirit isti qui rem dedit in publicū. nec ob. autentica. de questore. §. si vero quia loquit de nō simulantibo vt no. ibi Barto. et dicit Hosti. in. c. iudicatū. de immuni. ecc. q' cum hi simulatores tam grauiter puniunt quid putandum est de occupantibo plura beneficia in prudicio pauperum clericorum vt de pben. c. quia intantum 7 de rescrip. c. ad aures. sed tñ contra istos vide. j. q. ij. multos. 7. c. pasto. xij. q. j. illi qui not. Ab. in alle. c. iudicatum.

¶ Pauperibo laicis nobilibus licite assignāt pben de. vide. j. pbende.

¶ Pauper excōicatus p manuū iniectiōe in clericū nō cogitur ire ad sedem apostolicā etiā si mendicādo pōt sibi pspicere si mendicādo alimentat pupillos 7 vxorem pauperes vel si ex artificio querit sibi victum vel est talis psona licet paup q' ei nō liceat mendicare no. Jo. an. Pe. et Abb. in. c. ea noscāt. de sen. excom.

¶ Paupertas actionē reddit inanem liberat a periculo dat securitatē a latronibo vnde Juuenalis Cantabit 7c. no. Jo. an. in. c. odoardus. de sol.

Par

¶ Par facta inter duos principes non extendit ad ad hērētes nec ad bona eorū nec includunt in capitulis pacis nisi de eis specialiter caueat. c. ad apostolice. de re iudi. li. vj. Ab. in. c. j. de postu. pla. viij. columna.

¶ Pacem ad inuicem duo pmittentes si vnus primo offendat alium 7 demū alius offendit primum offendentē nō tenet de pace rupta secundus offendens cū primus possit se fūdare sup pace quā prius violauerat q; frustra legis auxiliū 7c. vt. c. bone. de elec. 7 ibi Ab. 7 hoc videt firmasse Bart. in. l. cum pater. §. libertus. ff. de lega. ij. facit q̄ nō. in. l. quero. §. inter locatorem. ff. loca.

¶ Pacem debet hortari iudex inter partes. vide. s. iudex potest ex legitima causa. 7 ver. iudex potest cōpellere.

¶ Pacem si duo fecerunt apposita pena 7 eam fregerūt si nescāt quis primo eam fregit nō potest vnus agere contra alium ad penam vt no. Bar. in. l. cum pater. §. libertis. ff. de leg. ij. sed si constat quis primo fregit scōs frangēs pōt agere ptra primū ad penā 7 nō ecōtra vt dicto. §. libert⁹. 7. l. q̄ro. §. int locatoēs ff. loca. 7 glo. in. c. dilecti. de arbi. Ab. in. c. ij. de treu. et pa. et vide Pe. de ancha. in. c. si vos. de iniurijs.

¶ Pax est finis discordie 7 debet pax esse in voluntate treuga in necessitate. nam debet quis purgare vt pacem habeant. xvj. q. j. noli. Hosti. et Abb. in. c. ij. de treu. et pa.

¶ Pax inita inter partes nō frangīt licet aduocat⁹ contra amicum p alio patrocinet. vide. s. aduocationis officium.

¶ Potest quis compelli ad faciēdū pacem cum inimico si illa causa sedaret tumultus qui est in ciuitate. ff. de succe. l. p. et de vsufruc. l. equissimū est cōclusio Bui. de suza in suo cōcilio quod incipit pone q' aliquis.

¶ Pax est vinculum charitatis. charitas aūt est dilectio dei et primi 7 ē spūalis virtus qua saluamur de pe. di. ij. charitas. 7 vt pax habeat bellū debet geri. xxiij. q. j. noli estimari. 7 epus pōt compellere ad concordiā 7 pacem. xc. dis. placuit. 7 pax dicit perpetua. treuga ad tps Ab. in. c. nouit. de iudi. ij. colum.

¶ Pax inter homies nō seruat pter causas que sequunt. Prima quia nō puniunt maleficia ecclesiastes. iiij. quia non pferunt contra malos sententie. Secunda est habūdantia tpalium Gene. iij. facta est rixa inter pastores abraham 7 loth Jac. v. vnde bella 7 lites 7c. Tercia quia non occupamur in pugna contra demones ideo non pugnamus vt homes Gene. xxviij. pcussimus fedus tñ in nocte cum inferno. Quarta quia nō consideramus damna genere in qua animam 7 corpus 7 diuitias pdimus. Jere. vj. fortis incidit in fortem. Quinta quia nō cōsideramus dubium euentū belli. Sexta quia nō seruamus de pcepta. Jere. iij. Utinam attēdisses mandata mea 7c. no. archidi. in. c. noli. xxiij. q. j. 7 glo. in. c. ad apostolice. de re iudi. li. vj. Ab. in. c. fi. de restit. spoli. iij. colum.

¶ Pax inter malos pcuranda non est sed diuisio 7 dissensio. nam vt ait beatus Gregorius in moralibus sicut noxium est si vnitas desit bonis sic est pernicioſum si nō desit malis. puersos nāq; vnitas corroborat dum concordat 7 tanto magis incorrigibiles quanto vnanimes facit. 7 ideo Paulus dixit se phariseū 7 diuisio facta est inter phariseos 7 saduceos 7 liberatōnē consecutus est. Act. xxiij. vbi glo. dicit vnitas bonorum vtilis est. sic malorum vnitas semp bonis est nociua et pter hos saluator noster Luce. xij. ait q' nō venit dare pacem in terra. sed separationē et Jsa. lviij. dissolue colligatōes impietatis 7 fasciculos deprimentes 7 inter hostes discordias pcurare sapientis est 7c. vegecius de re milī. c. p. Jsydorus in li. de sūmo bono. lxxviij. c. de malorum cōcordia oldraldus in suis cōsilijs psilio. lxxj.

¶ Pax est vnitas multitudinis in qua bonum 7 salus populi consistit dicente cassiodoro omni quippe regno desiderabilis debz esse tranquillitas in q̄ et populi pficiunt 7 vtilitas gentiū custodiat hec ē bonarū artiuz mater decora hec moralium genus multiplicat facultates ptendit mores excolit. 7 cōgruit legislatori 7 bono 7 graui psidi curare pacem atq; quietam suam habere puinciam. nam pace re

mota vite perit vtilitas vt refert oldraldus suo cō-
silio.xciij.vj.colum.

¶ Par vt seruet inductum est vt vni regno vnicum caput,ꝑsit vt pplm̄ 7 multitudinē inter ipsum cōsi-
stentes regat 7 dirigat 7 vnitatem 7 pacem inter ip
sos nutriat 7 conseruet 7 dirigat vnde 7 Salo. Pro
uer.xj. vbi gubernator nō est corruit pplꝰ. nam ꝑm
cassio dorū in pluribꝫ requirit quedaꝫ vnio ad hoc
ꝙ modo ꝛbito regi possunt vniri vero dicunt plu
ra ꝑ applicationē ad vnū. nam cum multi sunt par
tes eiusdem vniuersitatis rectores vno qō fuerit si
bi ꝛelectabile,puidente multitudo ipsa ꝛefacili dis
pergeꝫ 7 vnitas subsistere nō posset in ea sic in natu
ra videmus quā ars imitat vt insti. de adopti. ma-
iorem. nam in membrorū pluralitate est vnū caput
ꝙ si plura in eodem corpore reperiant dicat esse mō
strum. vt.ff. ꝛe sta. ho. l. nō liberi. vij. q. j. in apibus.
et in toto vniuerso vnus ꝛeus oīm factor 7 rector vt
ait pbs in. vij. metaphisice. idē habet ex diuina scri
ptura in multis locis vbi fit mentio ꝛe vno pasto-
re vt refert oldraldus vbi supra.

Peccatum

¶ Peccatum nō cadit sub potētia immo sub impo
tentia vnde dicimus ꝙ ꝛeus peccare nō potest. naꝫ
peccare potius procedit ex ꝛefectu ꝙ ex potentia fa
cit qō le. 7 no. xxj. q. j. §. j. et ꝛe. di. ij. §. fi. Abb. in
c. venerabilē. ꝛe elec. xj. colum.

¶ In peccato originali nō fuit virgo Maria conce
pta. 7 hec opinio est pia 7 rōnabilis contra opinio-
nem Spec. ti. ꝛe ferijs. in prin. idem Jo. an. in. c. fi.
ꝛe ferijs. 7 no. in. c. j. ꝛe cōse. di. iij. idem dicit Johā.
cal. in alle. c. fi. qui refert idem tenere beatū Bern̄.
in epistola ad canonicos lugdunen̄. dicit tn̄ ꝙ post
cōceptionē fuit sanctificata in vtero 7 ideo celebra
tur eius natiuitas. primā tn̄ opinionem tenet Ab.
firmiter in alleg. c. fi. ꝛe ferijs. ꝓpter euidentissimas
rōnes quas ipse allegat 7 refert ꝙ illā approbat ec-
clesia cum hodie sit festum celebre in quolibꝫ eccle-
sia 7 hoc est tenendum 7 credendum.

¶ Peccatum originale quid operat et quid tollat.
vide notata in. c. ij. ꝛe conse. di. iij.

¶ Propter concessionem iuris ciuilis non excusat
quis a peccato homicidij no. glo. in. c. inter. xxiij. q.
ij. quod intelligo nisi cōcessio sit rōnabilis 7 iuri di
uino cōsonans ꝑ hoc tex. in. c. suscepimus ꝛe homi-
ci. vbi dicit ꝙ potius ꝛebet ius relinquere ciuitatē
et pallium 7 sustinere iacturā ⁊c. ꝙ aliquem interfice-
re notat Ab. in. c. interfecisti. ꝛe homi.

¶ Peccare nemo ꝛebet sub spe venie. vide. j. spes.

¶ Peccatum impedit hoiem 7 eius ꝓgressum vt. c.
ij. ꝛe pur. vulga. similiter inducit infirmitatē 7 mor
tem vt. c. cum infirmitas. ꝛe peni. 7 remi. 7 de appel.
qua fronte. vnde no. tritum ꝓuerbium peccatū ve-
tus inducit nouam penam no. De. in alle. c. ij.

¶ Seneca in epistola ad lucillum ꝓjce quecūꝙ cor
ruum dilaniant que si aliter extrahi nequirent cor
ipsum cum illis euellendum est not. Jo. an. in. c. vt
clericorum ꝛe vi. et ho. cle.

Pecunia

¶ Pecuniā ꝛeponens apud mercatorem pōt habe-
re patrē honesti lucri sine peccato. vide. j. vsura.

Peculium

¶ Peculium dicit a pecunia. et est nomen diminu-
tiuuꝫ quasi pusilla pecunia dicit a pecoribus, quia
quicquid antiqui habebant consistebat in pecori-
bus est em̄ peculium castrense quasi castrense profe
ctitium 7 aduenticium. ꝛe quo vide late ꝑ Ab. sup
rubrica ꝛe peculio clerico. 7 ibi Barbaciū notabi.

Pedagium

¶ Pedagium vide. j. vectigal ꝑ totum.

Pena

¶ Pena an ꝛebeat apponi ꝑm statutum quod viget
tpe sentētie vel tpe ꝛelicti. Ab. in. c. fi. ꝛe cōsti. in fi.

¶ Pena ordinaria qñ est imponenda ꝛebet haberi
respectus ad tps delicti vt. l. j. ff. de penis. vt. c. fi. ꝛe
sent. excom. sed si iudex ex cā addit vel diminuit pe-
nam quod pōt iuxta no. in. l. quid ergo. §. pena gra-
uior. ff. de his qui no. infa. 7 tunc considerat tps sen
tentie 7 nō ꝛelicti vt. l. pe. ff. si ex noxa. causa aga. no.
Ab. in. c. fi. ꝛe consti.

¶ Pena legalis apposita contra mulierem infra an
num luctus nubentē etiā si in. ix. mense pariat 7 du
bitatur ꝛe ple etiā si sit apposita in fauorem filioꝝ
primi matrimonij ē sublata ꝑ canones nisi esset ap
posita ex facto culposo ipsius matris vt si agnouit
filiorum tutelam 7 nō petito tutore transiuit ad se
cundas nuptias est conclusio Ab. in. c. ecclesia san-
cte marie. eo. ti. x. colum. vide. s. lex ciuilis nō potest
directe. 7 vide. j. statutum laicorum cum se.

¶ Pena quō dicat perpetua vel tpalis. Abb. plene
in. c. ex lris. ꝛe consti.

¶ Pena talionis vel calumnie non punit accusans
publice diffamatum. vide. s. accusatio.

¶ Pena ꝛebet temperari vbicūꝙ iusto motore quis
motus cōmittit ꝛelictum. vt. l. si adulterium. §. im
peratores. ff. ꝛe adul. 7 c. si vero. de sent. excom. nam
si quis lacessitus iniuria ꝑmittit iniuriā contra in
iuriantem ꝛebet pena mitigari. ꝙ iusto motore mo
tus Ab. in. c. olim. ꝛe rescrip.

¶ Penalis dispositio debet extendi ex idemptitate
rōnis vbi pōt apparere ꝛe rōne legis. vt. l. liberū. §.
senatus. ff. ꝛe ritu nup. est conclusio Abb. in. c. fi. de
rescrib. iij. colum. vide. s. lex. 7 vide. j. ꝑbenda. versi.
licet recepti.

¶ Ad penā beneficij ꝑdendi non pōt clericus se ob
ligare. vide. s. obligatio.

¶ Pena an inducat ipso facto ꝑ verba futuri tpis
et an requirat sñia. vide. j. sententia.

¶ Pena pecuniaria non pōt ꝑ homicidio imponi
nec valet statutū incontrariū vt no. Hostiē. in. c. ij.
ꝛe delic. pue. glo. fi. 7 Jo. an. in. c. fi. ꝛe consue. Abb.
in. c. cognoscentes, de consti. dñicus in. c. non puta-
mus. ꝛe consue.

¶ Pene plures si imponunt ꝑ eodem ꝛelicto ex dis-
positiōe eiusdē legis vel statuti oēs sunt infligende
ꝑ. l. j. C. ꝛe sepul. vio. sed si varie sūt pene in diuersis
legibus vel statutis. Si pusio noue legis vel statu
ti nō tollit antiquā legem aliā penam imponentes
ꝙ nouam nō tollitur noua pena sed concurrit cum
antiqua 7 est inoptiōe accusatoris suū quā vult ac
cusare vt pbat in. l. quotiens. ff. de accusa. 7 in. l. j. ff.
de vi bono. rapto. et Jo. an. in. c. felicis. ꝛe penis in
nouella. 7 ideo si ꝑ statutū ciuitatis imponit pena
centū aureorū ꝑ homicidio nō videt recessum a pe-
na iuris cōis sed est in optione accusatoris modo
ꝓdicto. 7 vide Bar. in. d. l. j. hoc ꝑ Abb. in. c. de cau-
sis de offi. ꝛele. v. colum. vide. j. pene diuerse.

¶ Penam pecuniariā a statuto impositaꝫ in casibꝫ
ꝑmissis pōt iudex retinere vt no. Hostiē. in summa
ti. ꝛe offi. ordi. §. que ptinent. 7 sic pōt intelligi. c. di-
lectus, de off. ordi. c. ij. ꝛe delic. pue. sed si iudex ex ar
bitrio suo in casibus in quibꝫ pōt imponi penā pe-
cuniariam. licꝫ illā possit sibi retinere tn̄ si vult evi-
tare suspitionē cupiditatis debet illam in piā cām
ꝛeputare vt no. Jo. an. in. c. licet. ꝛe penis. et. c. j. de

homici.li.vj.pecuniaria cui applicet ꝛe iure ciuili no.in.l.iiij.C.ꝛe modo mul.ꝛ.l.agraria.ff.ꝺ termi. amo.

¶ Pena ꝛelicti põt diminui ꝓpter merita p̃cedẽtia iuxta illud psalmi.si ceciderit iustus nõ collidet qꝛ dñs supponit manũ suam ꝛ sic minus venit puniendus regulariter religiosus vel clericus q̃ laic⁹ quia alleuiat pena ꝓpter merita p̃cedentia vt lacius no. Jo.an.post beatũ Thomã in.c.accusatus.ꝛe hereticis.li.vj.Ab.in.c.nisi spãlis.ꝛe offi.dele.circa pn.

¶ Penam parti acceptabilẽ põt princeps remittere.vide.j.princeps põt penam.

¶ Penam que imponit ipso iure põt iudex cũ cause cognitione remittere no.Bar.in.l.j.ff.ad turpil. ℔ penam arbitrariã põt p iudicẽ a principio moderari etiã si fit a statuto imposita vt le.ꝛ not.in.§.pena grauior.ꝛ tenet remissio etiã si nõ subsit iusta cã.licet iudex male faciat ꝛ faciat litem suam vt ibi no. Bar.post sniam vero iudex nõ põt remittere penã nec diminuere etiã si simpliciter condẽnauit vt dicta.l.j.ad turpil.nisi talis sit iudex qui possit dispẽsare iuxta no.in.c.ac si clerici.§.de adulteriis.ꝛe iudiciis.Ab.in.c.nisi spãlis.ꝛe offi.lega.vide.s.mulctam potest iudex.

¶ An punitus p iudicẽ ecclesiasticũ possit p eodem ꝛelicto p secularẽ puniri si est ꝛe suo foro tãgit Ab. in.c.j.ꝛe offi.ordi.in fi.

¶ An puniat sepius ꝛelicta sepius commissa circa eandẽ psonam vel circa plures vel in rebus. vide late ꝛ notabiliter p doc.signanter p Pe.ꝛe ancha.in. c.j.ꝛe penis.

¶ Pena indirecte dirigit hoiem ad virtutẽ.xxiij.q. viij.§.ex his.nam p appositionẽ pene quis compunit a sua malicia ꝛ timore pene quis desistit a malo ꝛ assumit bonũ ex consuetudine humani moris. Ab.in.c.ad reprimendã.ꝛe offi.archidy.in prin.

¶ Penam pecuniariã nõ debet ꝛe facili iudex vel p latus imponere p correctione excessuũ. nam cõtra eum orit psumptio q̃ correctionẽ faciat non ꝓpter ꝛeum sed ꝓpter questũ pecunie vt.c.irrefragabili.§. ceterum.de off.ord.ꝛ in casu in quo platus põt penã pecuniariã imponere nõ põt in ꝓriam vtilitatẽ cõuertere sed in pios vsus nisi euidẽter indigeat ꝛ sic intelligit.c.dilectus.ꝛe offi.ordi.et facit.l.iiij.C.ꝛe modo mulctan.vbi penaꝫ ꝛebet iudex deputare ad opera publica Hosti.ꝛ Ab.in dicto.§.ceterũ.vide. s.mulctare põt iudex.

¶ Penam conuentionalẽ nõ incurrit frangens pacem si eius aduersarius pmo eam fregit.vide.s.pacem si duo.

¶ Pene diuerse sup eodem ꝛelicto imponunt omni modo separate impositio vnius nõ tollit aliam.vt l.qui sepulchra.C.ꝛe sepul.vio.ꝛ.l.iij.C.ꝛe liberis pret.ꝛ exhe.ꝛ est ter.notabilis in.c.felicis.ꝛe penis li.vj.sed si pene nõ sunt omni modo diuerse vt quia vna lex imponit penã.c.aureoꝝ ꝛ alia mille tunc p cedit qꝛ aut pene sunt similes ꝛ tunc nõ refert q̃ pena imponet cum sit eadem no.Ab.in.c.tue.ꝛe pcura.ꝛe hoc vide.s.pene.plures.ꝛ vide Bart.in repetitõne.l.placet.C.de sacro san.eccle.ꝛ.c.placet.xxj. q.j.ꝛ Ab.in.c.j.ꝛe offi.ordi.

¶ Penam ꝛ eius executionẽ põt iudex minuere ex cã habendo respectũ ad metum vel in alio casu vbi in ꝛelinquente reperit aliqua qualitas p quã ꝛebet mitius puniri Bar.in.l.ij.ff.ꝛe receptato.Ab.in.c. sacris.q̃ me.causa.

¶ Pena in foro penitentiali siue cõtentioso qñ põt licite ꝛ cum bona cõscientia exigi a clericis seu religiosis vel a laicis siue sit pena legis siue cõuentionalis vel cõsuetudinaria vel cõtumatie vel si sit iudicialis seu cõpromissoria vel in fraudem apposita vide plene p Ab.in.c.dilecti.de arbitris.

¶ Pene pecuniarie cõmutationẽ ad corpalem põt iudex facere etiã si talis pena nõ sit applicãda fisco vt est ter.in.c.finẽ litibus.ꝛe vlo ꝛ contu.qõ habet locum nõ solum cuꝝ pena debet ab vtroq̃ actore.s. et reo sed etiã qñ pecuniaria est pena ex parte rei et interesse ex parte actoris.sed si nõ est pena ex parte rei nõ habet locum talis cõmutatio ꝛ sic intelligit c.odoardus.de solu.hoc sentit Ab.in dicto.c.finez litibus.Jo.de ymol.in alleg.c.odoardus.pe.colũ. tenet q̃ vbi quis conuenit actione iniuriarũ crimi naliter q̃ datur ad vindictã.vt.l.q̃ senatus.ff.de iniurijs.ꝛ.l.j.e.ti.tunc põt iudex etiã inuito actore cõmutare penam pecuniariã in corporalẽ si cõuentus nõ sit soluendo p iura supra alle.sed si ciuiliter agit ꝛe iniuria etiã ad vindictã ꝛ pena venit parti applicanda nõ põt iudex parte inuita illã in corporalez cõmutare.qꝛ interest actoris ne subroget pena sue iniurie in corpalem p quã liberet reus ab interesse actoris.facit.l.defunctus.C.arbi.tute.ꝛ no.in.c.sicut dignum ꝛe homi.Jo.ꝛe ymol.in dicto.c.odoardus.vide.s.exceptio pemptoria.

¶ Pena vbi imponit ipso iure nõ habet locum nisi delictũ pficiat nec sufficit q̃ ꝺs pueniat ad actuz nisi illud adimpleat licet p attẽptatõe arbitrio iudicis sit puniendus no.in.c.cum in ciuctis.ꝛe electõne iuncto.c.perpetuo eo.ti.lib.vj.ꝛ ibi p dñicum ꝛ Jo.an.in regula odia.ꝛ in regula in penis.ꝛ Bart. in.l.j.§.diuus.ff.de siccariis.Hen.in.c.si quã.dis.fi. de sent.excom.vide.j.voluntas no.Ab.in.c.j.ꝛe eo qui mit.in pos.vij.colum.

¶ Licet regulariter in pena imponenda sufficiat solus affectus animi si pueniat ad actum ꝓpinquum vt.l.si quis cum telo.C.de siccariis canonizata.de peni.di.j.hoc tñ nõ habz locum in penis impositis p statutum cum verba statuti exigũt actum pfectũ vt no.Bar.in.l.si quis cum telo.C.de siccariis.no. Ab.in.c.j.ꝛe eo qui miti.in pos.vij.colum.

¶ Pena statuti puniendus nõ est is p quẽ non stat qꝺ p eum fuerat faciendũ vide.j.statutũ quo cauet cum ver.se.

¶ Pena apposita in quasi cõtractu nõ extenditur ad verum contractũ idẽ vbi rectractatio actus inducitur a lege in penã contra facientẽ tunc dispositio dicit odiosa ꝛ penalis.ꝛ ideo restringenda no.late Ab.in.c.cognoscẽtes.ꝛe consti.ꝛ exemplificat vtiliter in.c.qua fronte.de appel.j.colum.

¶ Pena vbi apponit inter cõtrahentes vel inter parentes ipsorum vel inter ꝓiunctos ad matrimoniũ cõtrahendũ nõ tenet indistincte p notata p Bar. in.l.ticia.ff.de ver.obli.sed si extraneus ꝓmittat ℔ pena q̃ ticia mulier cõtraheret matrimoniũ cũ sempronio etiã si iuret nõ incurrit penã si facit quãtuz in eo est qꝛ difficultas exquo factum est in obligatione impedit cõmissionẽ pene vt est ter.in.l.si vehẽda.ad.l.rodi.de iact.et in.l.ij.in fi.ff.si quis cautio. et no.in.c.exlris.de spon.plene p Ab.in.c.gemma. eo.ti.vide.s.matrimoniũ.versi.p contrahende.cũ versi.se.

¶ Pena qñ agit ciuiliter vel criminaliter an sit applicanda patri vel fisco.vide.s.actio.ver.agitur.

¶ Pena mortis qñcunq̃ in iure ecclesiastico reperitur exponit p sententia excõicatiõis vt.c.p venerabilem in fi.qui fi.sunt legi.

¶ Pena confiscationis bonoꝝ vel alia apposita inter cõtrahentes matrimoniũ illicitum scienter vel ignoranter an põt peti seu exigi.vide p Ab.in.c.et si necesse.ꝛe donatio.inter virum ꝛ vxorem.

¶ Penas aliquas nõ incurrit mulier nubẽdo secũ,

ꝙ infra annū ne intimideꝝ matrimonium vt plene no. in. c. fi. ℞ sc̄is nup. nisi sint inducte ī fauorē filiorum primi matrimonij vt ibi no. cōiter per ꝙcto. Ab. tñ dicit ibi ꝙ si audacia concederēt teneret ipse contrariā opinionē ꝙ etiā penas inflictas fauore filiorum mulier nō incurrit qz esset cā impediendi matrimoniū a deo concessum. Item ex defectu potestatis qz imperator nō habet ptātem interdicendi matrimoniū ad tps nec imponendi penas p quam tollit indirecte libera facultas ꝓtrahendi facit qō no. Jo. an. in. c. statutū. ℞ here. li. vj. et p alias rōes quas ipse Abb. allegat. dicit tñ finaliter ꝙ in iudicando vel consulendo graue esset recedere a cōi opinione ꝙctorū qm̄ nō repperit hanc p aliquem violatam. Item no. ꝙ licet fm. l. nō liceat infra tps luctus mlier nubere potest tñ sine aliqua pena infra hoc tps sponsalia facere cum cessat rō ꝓhibitionis turbatōnis sanguinis seu cōmixtionis vt. l. solet. ff. ℞ his qui no. infa. Ab. in. c. capellanus. ℞ ferijs

¶ Pena debet imponi clerico irregulari vt statim moriaꝝ. vide. s̄. contumax clericus.

¶ Pena cōmittit si pars instat petēdo iudici vt nō decidaꝝ cā infra terminū p̄fixū. vide. s̄. iudici si statuatur.

¶ Punitus p iudicē ecclesiasticum an pōt iterū puniri p secularem. vide. j. sacrilegiū est cū sequentibꝫ

¶ In penis legalibꝫ licitū ē desistere vsqz ad sētētiam siue illa sit diffinitiua siue habeat vim diffinitiue vt quia pnunciat se iudicē no. glo. z Bar. in. l. in criminali. ff. de libe. z p. l. in seruitutē. §. petijsse. eo. ti. secus p verba plata ab hoīe z nō a lege vt no. plene p Ab. in. l. amplius. ff. rem ra. ha. Ab. in. c. si diligenti. de foro compe. vij. colum.

¶ Pena ficte confessi an teneat ad heredes. vide. j. positio. ver. z si in positionibꝫ.

¶ Pena apposita iure contra plus petentē non habet locū nisi pseueret vsqz ad sniam. qō ꝓbatur p. l. qui cum maior. §. accusasse. z. l. in seruitute. §. petijsse. ff. de bonis que libe. vbi etiā pena apposita a iure etiā p accusare vel petere non habet locū nisi ꝺeꝝ pseuerantia vsqz ad sniam idem Bar. in. l. in criminali. C. ℞ iurisdi. om. iu. vbi dat theoricaz ꝙ in pena legali locus est penitentie vsqz ad sniam Ab. in. c. j. de plus petitio.

¶ Ad penam euitādam restituere nō ꝓdest rem captam seu aliter penitere de peccato no. in. c. j. de postula. prela. z. l. ea qui mēte. ff. de furtis. z. l. nō ꝓdest ff. vi bono. rap. Ab. in. c. j. ℞ ꝙlo z contuma.

¶ Penam ordinariam pōt iudex si vult moderare vbi ꝓcedit p viam inquisitionis imponendo minorem penam. licet ad hoc non astringaꝝ. vnde si vult pōt imponere ordinariā vt. c. inquisitiōis de accusa. z. l. nō ꝙd ꝙd. ff. de iudicijs. z. c. ꝓsuluit. ℞ offi. ℞ leg. de quo vide Ab. in. c. cum sup. de cōfe. iij. colū.

¶ Penam ordinariā pōt iudex imponere rōne contingentie qñ ℞ crimine constat p confessionē secus si p alias ꝓbatōes z hoc licet directe nō fuerit actū contra confitentē qz rōne contingentie videt in iudicium deductū sicut ipsum ℞ quo principaliter agitur vt not. Jnno. z vere oēs ꝙcto. in. c. cum sup de confes. z ibi Ab. v. colum. z vide eum in. c. ij. ℞ ordi. cogni. z in. c. j. ℞ exceptio.

¶ Pena nō cōmittit si p emphiteotam canon offeratur licet nō deponatur. vide. s̄. emphiteota si non inuenit.

¶ Pena venientiū contra canones est multiplex vt no. de electione nihil est. ℞ off. ordi. ad reprimendā et. c. grauis. ℞ censi.

¶ Penam legatarij occupantis legatum añ aditaz hereditatē. vide. j. vis. ver. pena.

¶ Pena vbi imponit a lege vel statuto negatiue vt si quis nō resideat vel p alia verba equipolēria negatiue tunc requirit monitio ad hoc qō incurraꝝ. sed si apponit affirmatiue vt videlicet si quis ꝓcusserit clericum z̄c. tunc sine vlla monitione statim ipso facto incurrit pena. C. de contraben. stipul. l. magnam. de concess. p̄ben. c. ij. ℞ electio. cum in cūctis. vij. q. j. p̄sentium. est conclusio Jnno. in. c. extirpan de. ℞ p̄ben.

¶ Quando actor est priuandus actione sua iudex nō pōt eum priuare nisi parte instante z petente et nō ex mero officio z est rō qz parti est applicāda talis pena vt no. C. ℞ his qui potentio. l. j. z ideo penam arbitrariā imponendā patrocinantibꝫ ꝺ qua in. l. j. C. ne liceat potentio. que parti non applicaꝝ pōt iudex ex mero officio imponere z p inquisitionē ꝓcedere vt ꝓbat tex. z no. glo. z Balicetus in al leg. l. j. C. ne li. po.

¶ Pena cōuentionalis siue succedat loco rei siue loco totius interesse actor alterius debet eligere z ille ℞bet esse contentus vt regula bona fides z ibi concludit Jo. an. in mercu. ℞ regulis iuris lib. vj. sed si apponaꝝ loco particularis interesse quia illud particulare stipulatus sum si mutuuz nō reddas certa die tunc vtrunqz petere pōt. ff. ℞ acti. z obli. l. traiecticie. in prin. si autē dubitaꝝ an loco interesse an ꝓpter puniendum contumaciā vel contemptū ꝓsumēdū est ꝙ loco interesse. l. si duo. ff. si quis cautio. si vero apparet ℞ cōtumacia vel contēptu nō est locus regule bona fides. cum tunc nō idem ℔ diuersū sit quod petitur vt ibi concludit Jo. an.

¶ Minori pena punitur sponte confessus ꝙ convictus. c. nō dicatis. xij. q. j. sed si confessio est facta timore ꝓbatōnis nō ℞bet agi mitius ad hoc glo. notabilis in. c. ℞ hoc. de ſymo. Item si facta est confessio incidenter mitius etiā agitur no. Bar. in. l. si cōfessus. ff. ℞ custo. reo. p. l. si filium. C. de libe. cā. no. glo. in. c. ex penitentibꝫ. l. vi. Ab. in. c. qualiter et qñ ij. ℞ accusationibus. vj. colum.

¶ Si constat ℞ crimine attento modo ꝓcedēdi imponit pena ordinaria quantūcunqz sit grauis. l. ꝓuide. ff. ad. l. aquiliaz. z. C. ij. de confes. lib. vj. z. c. fi. ℞ ecc. missa. idem si crimen est notorij. vt. l. si quis C. qui accu. nō po. par ergo pena est inq̄siti et accusati vbi crimen est notorij no. in. c. cum nō ab hoīe ℞ iudicijs. Ab. in alle. c. qualiter. ij. colum.

¶ Penam exilij z verberū pōt ecclesia imponere. vide. s̄. ecclesia habet penam.

¶ Si iudex alicui p̄cipiat vt aliquid faciat sub pena mille librarū nō incidit in continenti in penam. cum illa fuerit quedā comminatio de pena infligēda vt no. Spec. ti. ℞ exe. sententie. §. j. post prin. et habes glo. s̄. ℞ hoc. in. c. ij. ℞ ma. contract. cōtra inter. ecclesie. z in. c. salonitane. xiij. di. z in. c. j. de sagitta. z ibi p Ab. z in. c. sicut tuis. de ſymo. j. colum.

¶ Pena vbi imponit alternatiue daꝝ optio iudici quā penam illarū imponat no. glo. in. c. sicut. de iude. z in. c. a crapula. ℞ vita et ho. cle. z hoc intellige verum cum verba referuntur ad iudicem vel impersonaliter. secus si referatur ad reum quia tunc eius est electio vt. l. quicunqz. C. de seruis fug. Ab. in al leg. c. sicut.

¶ Pena eorum qui saracenis deferunt merces prohibitas arma. s. ferrum z legumina est triplex. nam primo sunt excōicati. secundo debent priuari omnibus bonis. tercio efficiuntur serui capientium z de iure ciuili capite puniuntur cum confiscatōe bonorum vt. l. ij. C. qui res exportari nō debent. c. ita quorūdā ℞ iudeis. vide. s̄. merces. z vide. c. ꝙ olim eo. ti. ℞ iudeis.

¶ Penam pecuniariam potest ecclesiasticus iudex imponere si magis timet q̄ alia spūalis cessante tñ cupiditate ar. in. c. dilectus. ℣. offi. ord. & quod no. Joh. an. in. c. j. ℣. homi. li. vj. & vide no. in. c. licet. ℣. penis. no. Ab. in. c. postulasti. ℣. iude. in fi.

¶ Pena heretici vide. s. hereticus est capitali ꝛc.

¶ Pena ipso iure imposita afficit delinquentē quātumcunq; occultum not. glo. in cle. j. ℣. hereti. Ab. in. c. fi. ℣. hereticis.

¶ Pena vbicunq; apponit negatiue ipso iure sine appositione tpis nō intelligit inflicta quo ad ecclesiam militantē nisi p̄cedat monitio. secus tñ q̄n apponitur affirmatiue tunc nō requirit monitio. naz licet negata latent acta patent vt concludit Host. et Jo. an. in. c. excōicationi ℣. rapto. quo ad deum tamen cui nihil latet nō requiritur monitio etiam in pena negatiue apposita vt ibi no. Ab.

¶ Pena vltimi supplicij potest indeterminate cōmutari in penam pecuniariam vl aliam tpalem vt no. in. c. licet. ℣. penis. nō tamen hoc potest si ex commutatione speratur scandalum vel vbi non habet causam cōmutandi vel vbi agitur ad penam legalē p accusationem facit. l. iij. in fi. C. ne sacrū bap. reite. & sic vebet intelligi. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. ℣. his qui no. infa. & l. hodie. ff. de penis.

¶ Pena apposita in vno ex correlatiuis videtur apposita altero concurrente eadē rōne vt est cōis theorica legistarum in. l. fi. ff. ℣. accep. & in. l. fi. C. ℣. indi. vidu. tol. et quod no. Ab. in. c. j. ℣. loca. & in. c. qz clerici. ℣. iurepatro.

¶ Pena vbi apponit negatiue nō committitur nisi precedat monitio vt si clericus non resideat in beneficio residentiam requirente & dubitat vtrum ex aliqua iusta causa non fecit residētiam tunc requiritur monitio quo ad certificationem ecclesie militantis si tamen posset probari ex coniecturis q̄ habuit facultatem residēdi erit priuatus sine alia monitione & sic intelligitur theorica Jnno. in. c. extirpande. §. quia vero. ℣. pben. ad quod facit q̄ not. glo. in. l. j. C. ℣. his qui. vt indig. quaz commendat Bar. in. l. in conditione ad fin. vbi cōcludit q̄ pena apposita nō vindicādi mortem ℣functi ipso facto intelligit si habuit facultatē vindicandi & non vindicauit. pena tñ apposita affirmatiue ipso facto nō requirit monitionē vt in casu in. c. si quis suadente xxij. q. iij. & in alle. c. extirpande. §. quia vero. facit. c. cupientes. post prin. ℣. elec. li. vj. no. Ab. in alle. §. quia vero. vlti. colum.

¶ Penam pecuniariam nō potest iudex p crimine imponere nec illam commutare nisi sit talis iudex qui possit super illo crimine dispensare vt. c. licet. ℣. penis. in quibꝫ aūt casibus pōt pena a iure statuta commutari no. in. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. ℣. his qui no. infa. & l. & si seuerior. C. e. ti. & de hac materia vide. xxiij. q. v. si vos. & xxiij. di. c. fi. & p Host. in summa. ℣. offi. ord. §. quid pertinet. & ℣. homi. c. p humani. li. vj.

¶ Pena cum pena an potest compensari. vide. s. fi. ℣s.

¶ Pena an committat in totum vel p parte q̄n obligatus ad dandum vel faciendum soluit ℣bitum p parte & non in totum & qualiter plures principales vel eorum successores teneant debitum vel penā soluere insolidum vel pro parte. vide Bar. in. l. stipulationes. non diuidunt. de verb. obli. & in. l. si seruus. §. si plurium. si quis cautio. & l. reos. §. cū in tabulis. ℣. duobus reis. & ff. ℣. conditi. & ℣emon. l. cui fundus. & optime in. l. eandem catho. ff. ℣. verb. obli. & l. in executione. §. pe. eo. tit. & Pe. de ancha. post glo. in. c. suam. ℣. penis.

¶ Punitus seu priuatus aliqua re rōne ℣licti res illa nūq̄ ℣bet sibi restitui vt colligit ex. c. ad aures ℣. pe. facit ad no. in. c. ex lris. ℣. consti. & in. l. si seruꝰ C. ℣. penis. & in. c. commissa in fi. ℣. elect. lib. vj.

¶ Pena nō ℣bet executioni mandari ℣nec sententia sup eo sit lata & in rem transeat iudicatam vt. c. cum sim leges. ℣. hereti. li. vj. no. Jnno. in. c. cū bone. ℣. eta. & quali.

¶ Pena dupli vel quadrupli apposita p legē in foro anime nō si restituatur sufficit satisfacere in prima substantia rei. vide. s. heres institutus in re certa.

¶ Pena adiecta a testatore nō concernit nisi bona obuenientia ex testamento ipsius vnde nō extendit ad bona subiacentia restitutioni ex testamento alterius vt colligitur ex. c. raynaldus ℣. testamentis. Jtem no. q̄ pena apposita ex conuentione commititur ex sola conuentōe facti quāq̄ contradictio nō habuerit iuris effectum colligit ex notatis in. l. sed cum testator. C. ad. l. falcidiam. et in. l. nuda. C. de cōtrahen. & cōmi. stipul. vt refert Ab. in alle. c. raynaldus. xl. q. ij. vj. colum. & vide Bar. in. l. id qō paupertibus. C. de episcopis & cleri. vbi tenet q̄ si quis promisit aliquid habere ratum non committit pena si contrauenerit ℣ facto. secus si promisit habere firmum id quod factum est quod cōmendat Abb. vbi. s.

¶ Pena apposita a testatore onerat heredē ad eius obseruātiam & naturaliter obligatur oneratus ℣functi voluntatem obseruare vt in. c. cum in officijs ℣ testa. licet alie pene iuris nō sunt obseruande in foro conscientie vt no. glo. singularis in. c. fraternitatis. xij. q. ij. et est ratio. qz pene referunt iudici vt satisfaciat reipublice lese & fraudate ex ℣licto que ratio cessat in foro anime cum ibi principaliter imponat pena in fauorē rei. & vide circa hoc quod no. Jnno. in. c. sicut dignum ℣ homici. Jtem est rō diuersitatis qz forus contentiosus nō intendit saluti animarū sed vt plurimum respicit argumentū delinquentis facit. c. ℣us qui. ℣. pe. & remi. hoc cōcludit Ab. in. c. raynaldus. ij. colum.

¶ Penam potest apponere ambasiator vel administrator. licet specialiter sibi committat ad obseruādum ea que gerit & obligat cōstituentes. vide. s. ambasiator.

¶ Pene appositio tollitur vbi cōtractus nō tenet quia est contra ius vt no. glo. in. c. ij. ℣. precario. secus si ptractus sit p̄ter ius quia tunc tz pene appositio etiā si sit nullus. ad hoc. c. dilecti. & c. p tuas. ℣. arbitris. & quod no. in regula accessorium. ℣. re. iur. lib. vj. & accur. in. l. pacta. que cōtra. C. ℣. pac. et q̄ no. in. c. significantibus de offi. deleg. no. Ab. in allegato. c. ij. de preca.

¶ Vbi a iure duo sunt equiparata pena adiecta in vno videtur in alio repetita p hoc tex. cum glo. in. c. si post q̄. in fi. ℣. elect. li. vj. facit. l. ij. ff. ad tertulia. Jtē si in fine alicuius statuti penalis fit aliqua additio pena apposita in principio videt repetita in alia additione ex quo eā addicit videt q̄ sit pars illius statuti et intelligetur cum dicit addicientes ꝛc. vel idem iudicium esse volumus no. Abb. post glo. in. c. de mulcta ℣ pben. octaua colum.

¶ In materia penali puisio concepta in veram formam nō extendit ad fictam & repsentatā facit text. in. l. ij. ff. ℣ ego. gestis. & quod no. Ab. in. c. graue ℣ pben. ij. colum.

¶ Pena si apponitur alternatiue p legem vel statutum si verba dirigunt ad iudicem iudex ℣bet eligere quā penā velit imponere ad hoc. l. si fugitiui. C. ℣ ser. fugi. no. Bar. in. l. ij. ff. ℣ fracto. si aūt verba

dirigunt in reum actiue vtputa quia dicit̃ soluat centum vel recedat de ciuitate et tunc optio datur sibi.vt.l.quicunq;.C.de ser.fugi.

¶Si vero verba sunt impsonaliter prolata vel aliter dubia tunc dat̃ optio iudici qui regulariter tanq; legis minister habet eligere et penam imponere ꝑm circūstantias loci tpis ꝛ psone vt in.l.respicientium.ꝛ in.l.aut facta in fi.ff.de penis.ꝛ istud verū nisi vna pena esset translata in aliam.qz tūc iudex nō haberet amplius electionē vt si dicatur ꝓ tali delicto reus soluat mille.ꝛ si nō soluerit vsq; ad.x.dies amputetur sibi pes.nam tunc termino translato in tex nō poterit exequi penam in mille no.Bar.in.l. cum duobus.ff.pro socio.est tamen notandum q; si verba dirigunt̃ in reum passiue vt patiatur istā penam vel illam nō est optio rei sed iudicis no.glo.in c.sicut de iude.ꝛ facit.c.inter ceteras.ō rescrip.ꝛ ibi Ab.vlti.colum.

¶Penam pōt apponere in statuto quod facit vniuersitas nō habēs iurisditionē.vide.j.vniuersitas nō habens.

¶Pena ex psona iudicat̃ parua vel magna.nam ex psona considerat̃ iniuria atrox insti.de iniurijs.§. atrox.ꝛ.c.j.de cleri.vena.ꝛ ibi glo.ꝛ doct.

¶Pena licet sit mitiganda vbi est multitudo delinquentiū vt.c.latores.ꝛ ibi glo.notabilis.de cler. excom. vel depo.mi.non tñ in principib auctoritb delicti qui de delicto suo ꝛ aliorum tenent̃ vt.l.qm̃. C.ad.l.iuli.de vi publi.

¶Pena pecuniaria ꝓ delicto imposita presumitur ex auaricie fonte leuata si imbursek̃ sed si causa correctiōis ꝛ fonte charitatis exigat̃ qō ꝑsumit̃ si pauperibus eroget̃ tunc est licita vt concludit Jo.an. post Hosti.in.c.vt clericorum.de vita et ho.cleri.et ibi Ab.in fi.

¶Si vnis ex heredibus clerici auferatur sua portio tanq; ex indigno nō applicat̃ fisco seculari etiā si heres sit secularis sed potius fisco ecclesie habito respectu ad qualitatem delinquentis qui fuit clericus vt colligitur ex.c.ij.de successi.ab intestato.ꝛ ibi Abbas.

¶Id quod venit applicandū fisco de bonis clericorum nō applicatur fisco pape sed potius episcopo loci vt dispenset diligenter ad vsum ecclesie idem si clericus discedat intestatus sine consanguinitate ꝛ sine beneficio debent eius bona ad manus episcopi deuenire vt in vsum vniuersalis ecclesie distribuat non sibi appropriet no.Ab.in.c.j.et.ij.de succes. ab intesta.

¶Pena apposita in vno de correlatiuis non extenditur ad alind. pena ergo apposita conductori nō extendit̃ ad locatorem vt est tex. iuncta glo.in.c.j. de loca.vbi Ab.distinguit q; aut nō est ꝑ omnia eadem ratio in altero ex correlatiuis ꝛ nō debet pena extendi vt patet ex notatis in.c.sup eo. de vsuris. et vult Bar.in.l.fi.C.de indi.vidui.tol.aut est eadez ratio vtputa qñ apponit̃ pena vendenti frumentū forein.ꝛ tunc licet extendat̃ dispositio statuti ad emptorem sed non pena sicut in simili dicit Jo.an.in c.dispendia.de rescrip.li.vj.vbi tenet q; ex identitate rationis debet extendi constitutio sed non pena constitutionis ꝛ facit de peni.di.j.§.sepe.no.ab. in alle.c.j.de loca.

¶Quando quis conuenit̃ de interesse nō pōt fieri commutatio in penam corporalem siue agat̃ ex cōtractu siue ex quasi delicto sed differtur donec debitor puenerit ad pinguiorem fortunam vt in.c.odoardus.de solu.ꝛ.in.c.olim.ij.de restit.spoli.si tamen conuenitur ad penam et est parti applicanda vt in furto nō debet fieri commutatio actore nō consentiēte ar.xij.q.ij.fraternitas. Si vero pena venit applicanda fisco ꝛ agitur ad vindictam tūc etiam inuito accusatore.potest fieri cōmutatio pene pecuniarie in penam corporalem facit quod not.glo.in.c. fi.de rescrip.notat Abb.in allegato.c.odoardus.

¶Pene commissionē seu iuramenti transgressionē impedit possibilitas vl iustum impedimentum vt est expressum in.c.significante.de pig.nec.deus vult quem ad impossibile obligari vt est ratio quia non est peccatum nisi sit voluntarium.sed vbi est impossibilitas cessat voluntas vt no.Abb.in alle.c.significante.

¶In penis alternatiuis datur optō iudici regulariter ꝛ non datur reo hoc cōcludit Jo.an.post glo. in.c.a crapula.de vita ꝛ hone.cleri.ꝛ idem tenet ibi Abbas in effectu.ꝛ idem tenet in.c.ij.de coha.cleri. et multi.in fi.

¶In penalibus dispositionibus id quod est dispositum in casu vero non verificat̃ in casu ficto vt in. c.in nostra.de iureiuran.et.l.ij.§.hec aūt verba.ff. de nego.gestis.ꝛ in.c.Johannes.de cleri.coniuga.ꝛ ibi Ab.ij.colum.

Penitentia

¶Penitentia nō dicit̃ peccatum reuelatum in cōfessione ex eo q; aliquis dicat amico ꝛ hoc tibi dico in confessione tanq; confessori vel similia verba.nā oportet q; dixerit in confessione salutis anime sue. vt Jnno.simpliciter dicit in.c.omnis.de peni.Ab. in.c.qualiter.j.de accusa.in fi.vide.j.sacerdos.et vide.j.pdita est.

¶Penitentia publica nō debet imponi nisi pro crimine adeo graui et notorio quod totam vrbem cōmouet vt.c.in capite.l.di.no.Ab.in.c.fi.de his q; filios occide.

¶Penitentiam reuelās sacerdos mulieris que ab alio viro dicit se filium habuisse ꝛ dat ei licentiam vt post mortem suam reuelat viro ꝓpio ad exonerandam conscientiam suam nō punit̃ ꝛ credit̃ sup hoc iuramento suo.nam in materia penali ad euadendum penam statur sacramento rei rōne materie et impossibilis ꝓbationis nisi contrarium ꝓbetur vt in.c.in lectum.ꝛ ibi glo.notabilis.xiij.q.ij.et Jo. an.in.c.ij.de testamē.et in.c.significasti.ij.de homi. peccatū eim̃ nō est aliquē reuelare iuris ꝓmissione. vt no.in.c.officij.de peniten.ꝛ remiss.hoc vult tenere Jo.an.post Hosti.in.c.omnis.de peni.ꝛ remiss.et ꝟ concludit Lapus sua alle.xciij.que aūt penitentia debz tali mulieri imponi.vide Pe.de anchara.post Hosti.in.c.officij de peni.ꝛ remiss.

¶Sub spe pnie nemo debet peccare.vide.j.spes.

¶Sacerdos cui reuelatum est peccatum in confessione fungit̃ legatione dei ideo p suum ꝓlatum non pōt cogi peccatum reuelare ꝛ si ꝓpter hoc sententiam excōicationis ꝓferat contra illum est nulla .qz sacerdos est maior in hoc casu ꝓlato suo.est glo.singularis in.c.dilectus.de excess.ꝓla.

¶Penitētiam veram qua reparatur homo lapsus et incipit esse nouus homo.l.di.ferrum.pauci aūt vnde Ambrosius ait plures inuenisse penitentiam simulantes q; congruam penitentiam agentes.de peni.dis.j.c.sunt qui arbitrantur.nescit igitur homo an sua penitentia sit accepta vel non. vt in.c.fi. de purga.cano.in versi.cum beatus Job.et Ecclesiastes in prin.nescit homo an amore vel odio dignus sit.et apostolus nihil mihi cōscius sum nō in hoc iustificatus sum.de peni.dis.j.adhuc.potest tñ quis scire se habere charitatem.ij.q.j.paulus.ꝛ colligitur ex notatis per doct.in allega.capi.fi.de purga.cano.

Pensio

¶ Pensio si fuit imposita iure conuentionis supioritatis vel insignum ptectionis vel quia patronus hoc obtinuit ab epo tempore fundationis vel ex pscriptione nō debet augeri pensio ecclesie. licet sint augmentate eius facultates quia nō subest iusta cā ad hoc quod legit 7 no. in. c. propter sterilitatem. ō loca. 7. c. quanto. de censi. sed si pensio fuit ab initō imposita habito respectu ad facultates ecclesie. et tūc supioris auctoritate debet augeri vel minui pēsio ad hoc quod' le. 7 no. in cle. j. de iurepa. 7. c. auaricie. de pben. Ab. in. c. cum clericis. de pactis vide. s. locatio. versi. rei locate.

¶ Pensio debet imponi edificio noniter in publico facto et nō debet destrui vt. l. ij. §. si quis a principe. ff. ne quid in lo. pub. 7 ibi Bar.

¶ Pensio vna imposita pluribus rebus videt tacite distributa in singulis rebus. 7 sic quelibet res tenetur pro rata ad pensionem constitutā ar. in. l. res. §. cum hi. ff. de duobus reis. colligitur ex notatis in c. constitutus. de reli. domi. 7 ibi Ab. ij. colum.

¶ Pensio beneficio imponenda nō est via transactionis. vide. s. collusio.

¶ Pensio an 7 qñ debeat solui qñ nō est conuentus inter partes. vide Ab. in. c. propter sterilitatem de loca. pe. colum.

¶ Si ecclesia habundat in redditibus et caret suffragio ministri potest statui auctoritate superioris vt ibi sit vnum beneficium p clericos 7 pōt pensio in certam summā assignari non tñ pōt pensio noie beneficij in fraudem assignari sine iusta 7 vera causa vt si episcopus habens nepotē cui nō poterat puidere de ecclesia curata propter repugnantiam etatis ipsam ecclesiā cōtulit alteri sacerdoti 7 fere omnes fructus decreuit assignādos nepoti nomie simplicis beneficij quod fieri nequit vt. c. extirpande. de preben. no. Abbas in. c. conquerente de cleri. nō resident.

¶ Potest epūs cum consensu capituli sui minuere pensionē ecclesie habundantis soluendam ad sustētationem virorum religiosorū vt in. c. pastoralis. de his que fi. a prela. quod verum qñ detracta pensione rector ecclesie potest congrue viuere al's nō debz discooperiri vnum altare vt cooperiat aliud vt in. c. cum causam. de preben'. no. Ab. in allega. c. pastoralis. ij. colum.

Periurus

¶ Periurij crimen spectat ad ecclesiā respectu fori penitentialis de penitē. 7 remiss. c. omnis. 7. c. noua. idem qñ agitur de remissione vinculi iuramentalis nam nō potest laicus remittere iuramētū nisi principaliter concernat vtilitatem suam vt. c. j. de iureiurā. 7. c. ij. de spon. immo dubitatur an papa possit quod dic vt in. c. quanto. 7 in. c. debitores de iureiuran. 7 per Inno. in. c. cum inter. de renun. et glo. xv. q. vj. auctoritatem. idem si dubitatur an iuramentum sit licitum vel illicitum vt. ca. venerabilem de elec. sed si constat q iuramentum est licitum sed agitur ad penam transgressionis et vterq; est iudex de ecclesia patet in. c. nouit. de iudi. de laico patz. xxij. q. v. lex debet. idem si agitur vt iuramentum seruet quia tūc accumulat forus foro vt. c. cum. C. laicus et quod ibi nota. de foro compe. li. vj. Si tñ iuramētum de quo agitur nō producit actionem vt in casibus no. per Bart. in. l. si quis pro eo. de fideiusso. et tunc ecclesiasticus est iudex cum agatur ex sola naturali obligatione notatur in. c. j. de pactis. et Inno. in allegato. c. nouit. 7 iudex secularis potest ad hoc compelli per iudicem ecclesiasticum vt. c. licet. de iureiuran. lib. vj. 7 ē pclusio Abbatis in capitulo cum sit generale. de foro compe. ix. colum. 7 quod no. in. c. quintauallis. de iureiur.

¶ Ratione iuramenti pstiti defuncto in contractu nō conuenit eius heres coram ecclesiastico vt no. Jo. an. in. c. fi. de furtis. quem sequit Antonius de butrio in. c. cum sit generale. de foro compe. nam licet obligatio transeat in heredem. non tñ pōt cōueniri rōne iuramenti quia iuramentū defuncti vt mere psonale nō astringit heredem ad peccatum vt. c. veritatis. de iureiur. pōt tñ ecclesia ppellere heredē ad satisfaciendū 7 onerādū aiam defūcti ex officio maxime interuenientibus his que no. in. c. fi. ō sepul. et faciunt not. in. c. cum contingat. de iureiuran. est conclusio Ab. in. c. cum sit generale. de foro compe. ix. colum.

¶ Periurum qñ timet iudex iuramentum nō exigat. vide. s. consuetudo si est bona. 7. s. iuramentū nunq;.

¶ Periurio tantū magis est penale quanto sancti9 est illud sup quo pstitum est iuramentum. xxij. q. j. monet te. no. Jnno. in. c. 7 si christus. de iureiuran. Abbas in. c. cum in ecclesia. de iuramento calum. in prin.

¶ Periurus non est veniens contra statutum iuratum p capitulum si primo tollitur statutum p capitulum. vide. j. statutum iuratum.

¶ Periurus punit vt notat in. c. querelam. de iureiurando.

¶ Periurus est qui scienter trāsgredit iuramentū quod cōtra iura ex certa sciētia fecit vt. c. tua nos. j. de iureiuran. si tamen aliquis falsum iurat ignorāter nullum est peccatum. xxij. q. ij. homines. si tamē licitum est id quod iuratur veniendo contra peccat mortaliter. vt. c. si vero. 7. c. querelam. eodem titu. si aūt illicitum sit et eius obseruatio vergat in dispēdium salutis vel corporis interitum nō peccat cōtraueniendo licet peccet iurando. xxij. q. iij. c. j. 7. ij. et. iij. si tamen iuramentum est indiscretum tunc si ex ppósito 7 deliberatiōe fiat mortale est. xxij. q. iij. qui sacramento. sed si iurat incaute vel iocosa leuitate est veniale. xxv. di. §. alias. no. Hostien. in alle. c. tua nos.

¶ A periurio excusat difficultas vel iustum impedimentum vt. c. breui. et. c. ego. de iureiuran. negligens autem nullo modo excusatur vt. c. sicut eo. ti. Item et necessitas excusat a periurio vt. c. querelā. eo. tit. ff. qui satisdare cogun. l. fi. et arg. ff. de operis liber. si libertus. ff. quarum re. actio non da. l. j. §. q onerandę. licet necessitas non excusat a pena conuentionali. ff. de verbo. obli. l. continuum. §. inspiciendum est. de quo vide quod not. in. c. significante. de pigno. notat glo. Hostien. et Jo. an. in allegato. c. breui. an appellatio excusat a periurio. vide. s. appellatio non impedit. Item no. q illa impossibilitas excusat a periurio vel a pena que occurrit casu. secus si facto hominis vt. l. proinde. §. si seruum. in prin. ff. ad. l. aquiliam. de quo vide quod plene not. in. c. gemma. de sponsa. no. dcto. in allega. c. breui.

Permutatio

¶ Permutatio an possit fieri cum nō dnmino et an computetur inter contractus bone fidei vide plene Ab. in. c. cum venerabilis. de excep. quarta colum. vbi concludit q si duo permutant beneficia 7 alter nullum ius habebat in beneficio quod possidebat q nulla contrahitur permutatio cum non habente ius nec superior intēdit conferre ius nisi loco beneficij sui et ita concludit Fredericus in tractatu

suo ꝓmutationum cõclusio.x.nõ tñ debet ꝑpria auctoritate redire ad beneficiũ.sed cũ superioris auctoritate vt ipse Frederi.in dicto tractatu conclusio.v.et Jo.an.c.vnico.de rerũ ꝓmu.li.vj.7 in.c.si bñficia.de ꝓben.li.vj.

¶ Permutare põt princeps superiorem nõ recognoscẽs rem immobilem cum ecclesia etiã cessante vtilitate vel necessitate ecclesie dum tñ ecclesia nõ deterioret quod colligit ex tex.c.j.de rerum ꝓmuta.q si ꝓlatus nõ vult consentire huic ꝓmutatõi põt cõpelli p superiorem ar.in.c.nullus.de iurepatro.nam hoc ꝓuilegiũ habet rector cuiuslibet ecclesie vt possit ꝓmutare cum ecclesia data re equiualente vt est casus notabilis in.c.si quis.xvj.q.ij.no.Ab.in.c.j.de re.ꝓmu.hoc vltimũ reprobat ibi Barbatius in c.vt sup de cã pos.7 ꝑpie.

¶ Permutatõ de re.ecclie facta p põdecessorẽ reuocatur a successore.vide.j.successor debet.

¶ Permutatiõis, bñficiorũ vel põbendarum contractus qualiter fiat.vide eius formã p Jo.an.in.c.q situm.de re.ꝓmuta.

¶ Epũs põt beneficiatos etiã inuitos cogere ꝓmutare ex cã necessitatis vel vtilitatis ecclesie vt videlicet ꝓpter euitandũ scandalum 7 ꝓsecutionẽ alterius etiã si ipse nõ sit in culpa ipsius scandali vel ꝓsecutionis vt notabiliter p Jnno.in.c.nisi cum pridem.de renuncia.nam ꝓpter bonum publicum toleranda est talis ꝓmutatio ꝓuato.dato tñ illi bono cambio vt ibi no.Jo.an.7 hoc maxime ꝓcedit si nõ põt aliter ecclesie consuli saltim p dationem coadiutoris vt concludit Ab.in.c.quesitũ.de rerũ ꝓmuta.p quem vide quid si collatio beneficiorũ permutandorũ spectat ad alium 7 ille non vult renunciationez recipere nec ꝓmutationi consentire.vide ibi remedium.

¶ Beneficiati possunt libere tractare inter se de ꝓmutatione fienda nõ tñ debent illam concludere ñ supponere se dispositõi superioris notat Jo.an.in.c.vnico.de rerum ꝓmuta.li.vj.7 glo.in cle.vnica.e.ti.no.Ab.in.c.quesitum de re.ꝓmuta.in fi.

¶ Si duo faciunt ꝓmutationẽ vnius speciei p alia 7 ad compensationẽ valoris alterius rei interuenit pecunia qz intendunt principaliter ꝓmutare interuentio pecunie que accessorie venit nõ alterat naturam ꝓmutationis 7 sic intelligit tex.c.ad questiões de re.ꝓmuta.facit.l.semp.ff.de re iudica.7 Bar.in.l.aristo.ff.de donatio.si vero nõ apparet de animo contrahentiũ recurrit ad coniecturas.nam si ꝑciuz est maius quã species data ꝑsumit emptio 7 si species est maioris valoris erit ꝓmutatio vt in regula inspicimus.de reg.iuris.li.vj.qõ no.p statutis q exigunt gabellam p contractu emptionis no.Abb.in alle.c.ad questiones.ij.colum.

¶ Licet ꝓmutari possunt ad inuicẽ oẽs dignitates et beneficia minora dum tñ superioris interueniat consensus vt.c.quesitũ.et.c.cum olim.de re.ꝓmuta.et cle.vnica.eo.ti.et.c.j.e.ti.lib.vj.beneficiũ tñ commendatum ꝓmutari nõ põt cum sit alienũ vt.l.vnica.ff.de re.ꝓmuta.interueniẽte tñ auctoritate illi⁹ qui cõmendauit poterit fieri ꝓmutatio vt concludit Ab.in.c.cum olim.e.ti.j.colum.in fi.

¶ Permutare non pñt expectãtes auctoritate apostolica.quia gratie sue sunt psonales et nõ excedũt casum concessum 7 p consequens nec psonã cui concedunt vt.c.cui de nõ sacerdotali.de ꝓben.li.vj.no.Ab.in.c.cum olim.de rerum ꝓmuta.

¶ Si ꝓmutatio beneficiorũ cõpleta est ex vna parte 7 p alteram stat quominus compleat restituitur primus ad suum beneficiũ colligit ꝑm Ab.ex.c.cũ vniuersorum.de rerum ꝓmuta.

¶ Prebenda vacans ex causa ꝓmutationis non debet alteri conferri q permutare volenti vt.c.inter cetera.de preben.7 talis collatio est ipso iure nulla vt cle.j.eo.ti.nec expectans apostolicus potest tale beneficium acceptare vt in capitulo.j.de rerum ꝓmutatione.li.vj.Abbas in allegato capitulo inter cetera.

¶ Permutare volentibus acquiritur ius in rebus permutatis absq alia traditione interueniente superiorum auctoritate facit.c.si tibi absenti.de ꝓbẽ.lib.vj.et colligit ex.c.inter cetera.de prebẽ.vbi hoc commendat Abbas ex quo patet q in spiritualibus ex solo titulo absq alia traditione acquiritur ius in re 7c.

Parrochianus

¶ Parrochianus peccat si ex cõtẽptu in parrochia nõ audit diuina quia venit contra ꝓceptum iuris.c.ij.de ma.7 obe.et.c.qui resistit.xj.q.iij.et sacerdos qui admittit parrochianum alienũ in tali casu cõmittit quodammodo furtũ vel rapinã.argu.c.duodum.ij.de electõne.7 tenet restituere oẽs oblatões receptas ab eo arg.c.cum liberũ.de sepul.not.Ab.in.c.j.de parrochijs.

¶ Parrochianus qui ex causa legitima cõtemnit ꝓprium sacerdotem vt quia est notorius fornicator et ab ecclesia ꝓscisus non peccat quia iuris auctoritate contemnit.vt.c.pie mẽtis.7.c.nullus.xxxij.dis.et in.c.ij.de cohabi.cleri.7 mulie.et.c.cum nõ liceat de ꝓscrip.7 Ab.vbi.s.

¶ Parrochianus qui non defert sacerdotem suum ex cõtemptu vt quia ꝑpria ecclesia est alonge vel ꝓpter sermonem audiẽdum confluit ad monasteriũ mendicantium vbi frequentius 7 deuotius celebrãtur diuina nõ peccat sacramẽta tamen alibi nõ debet recipere sine licentia sacerdotis vt.c.omnis.de peni.7 remis.et cle.j.de ꝓuil.nisi sit sacramentũ penitentie quod est indultum mendicantibus ex ꝓuilegio vt in cle.dudum.de sepul.Ab.vbi.s.

¶ Honestum est 7 quasi necessarium q in ꝓcipuis festiuitatibus vt in paschate parrochian⁹ audiat diuina in ꝑpria parrochia.ad ecclesiam tñ cathedralem potest populus conuenire ad audiendum diuina quia eps est curatus oim de dyocesi vt.c.fi.de sepul.7 facit glo.in.c.ij.de peni.7 remi.li.vj.Ab.in alleg.c.j.de parrochijs.

¶ Parrochiani etiã laici possunt repetere male alienata a ꝓlato vel rectore quia interest parrochianis ne ecclesie ducant ad inopiã tenent in defectũ bonorũ ecclie ad refectionẽ ipsorũ de ꝓprio patrimonio vt no.in.c.j.7.c.de his.de eccle.edi.negligentibus ergo clericis ecclesie parrochiani ñ possunt qz versatur in tali alienatiõe ius publicũ no.Ab.in.ca.si quis ꝓsbyterorũ de re.eccle.nõ alienandis.ij.colũ.vide.s.iuramentum tendens.

¶ Parrochia epi dicit tota dyocesis sua vt.c.apostolice de donatio.ad idem.c.j.de rapto.qõ ꝓbatur ab etimologia vocabuli.nam parrochia grece latine est partitõ.vñ tota dyocesis ẽ sibi deputata partita 7 diuisa ab alijs dyocesibus 7 ꝓpter ñ ecclesie parrochiales dicuntur quia habent curã partitaz et diuisam 7 ab alijs cõfinib ecclesie limitatã et ex hoc dicimus q quilibet de dyocesi est parrochianus epi scopi ad hoc.c.ij.de pe.7 remis.li.vj.no.Ab.in.c.apostolice supra alle.j.colum.7 in.c.de mulcta de preben.circa finem 7 per eundem ab.notabiliter in repetitione.§.quia vero.capi.extirpande de preben.quarta columna.vbi vide quis dicatur parrochianus ecclesie et scholaris cuius parrochianus dicatur.

¶ Parrochiani an tenent̃ puidere suo p̃sbytero indigenti vide.s.ecclesia si sit impotens.

Pia loca

¶ Pia loca z ecclesia gaudent eisdem priuilegijs vt l.fi.C.de sacrosanc.eccle.no.Jo.an.in.c.j.z.ij.de in integ.resti.lib.vj.vbi notanter vult q̃ pia loca possunt petere restitutionem in integ.sicut ecclesie no. Ab.in.c.fi.de testamen.vide.s.alienatio.ver.in solennitate.

¶ Pia loca tenent̃ ad canonicam portionem z dicunt̃ pia loca in quibus exercet̃ officiū pietatis no. Jo.an.in.c.Johannes de testa.Spec.ti.de instru. edi.§.nunc videndum aliqua.ver.scias.z Ab.in.c. fi.de testa.

Pignus

¶ In pignus p̃t scriptor retinere seruos quos scribit vnec sibi fuerit de p̃cio scripture satisfactū. vt no.in.l.nō sortem.ff.de condi.inde.

¶ Non sufficit ad p̃torium pignus vt verbaliter detur nisi actualiter fiat missio ter.in.c.cum aliquib de re iudi.et sic in p̃torio pignore non sufficit solus iussus iudicis nisi corporaliter creditor mittat̃ in possessi.vt ibi z in.l.nō est mirum.ff.de pigno.actō. et est ratio quia possessio regulariter non acquirat̃ nisi corpore et animo.vt.l.ij.ff.de acqui.pos.z.l.licz C.e.ti.nec ius reale constituit̃ sine traditione vt.l. traditionibus.C.de pactis.ff.de vsufruct.l.iij.§.j. Ab.in alle.c.cum aliquibus circa prin.

¶ In pignore conuentionali solo decreto iudicis transfert̃ possessio z nuda conuentōne sine alia traditione cōstituit̃ pignus seu ypotheca bonorū.vt. l.pignus.de pig.actio.et.l.contrahit̃.ff.de pig.Ab. in.c.cum aliquib.de re iudi.

¶ In pignore conuentionali nō p̃prie trāsfert̃ possessio sine actuali traditione nec p̃prie constituit̃ pignus.sed potius obligatio pignoris vt no.glo.in l.j.ff.de pigno.acti.nam p̃prie pignus est cū possessio seu detentatō transit in creditorem cum dicatur pignus a pugno. ypotheca vero dicit̃ cum non transit vt.l.si rem alienā.§.p̃torio.ff.de pig.actio. vbi dicit Bart.q̃ quantū ad actionem ypothecariam nulla est differentia inter pignus z ypothecā vt.l.res ypothece.§.pe.ff.de pigno.insti.de actō.§. item seruiana.sed quantū ad pignoraticiam directam est differentia .quia illa contrahitur re insti.qui.mo.re contrahi.obli.in fi.ideo nisi ad creditorem transeat possessio vel detentatio non haberet locum talis pignoraticia vt Ab.vbi.s.

¶ Iussus iudicis in mittendo creditorem in possessionem in p̃torio pignore durat vsq; ad bienniuz si ipse creditor nō curauit actualiter ingredi in possessionē postea vero secus vt.l.fi.de bo.aucto.iudi. possi.Bart.in.l.p̃tor ait.§.est enim.ff.e.ti.q̃ intelligo si p̃ creditore stetit quominus in possessiōe intraret.sed si deficit p̃pter potentiam debitoris vt quia fundus in quem debeat fieri missio erat inundatus habet̃ pro possessore vt.c.contingit de dolo z contu.z.l.si cum vnus in fi.cum.l.se.ff.de bo.aucto. iudi.po.z Ab.vbi.s.

¶ An possit impignorari prohibitus vendere vide Bar.in.l.in quorū.ff.de pigno.z in.l.qui habebat. ff.de le.ij.z in.l.fi.C.de rebus eccle.nō alie.vt refert Abbas in.ca.finali de eccle.edi.et vide supra alienare si qnis.

¶ Pignore vtens an committit furtum vide.s.furtum committit.

¶ Pignorare non potest sacerdos rem mobilem p̃cio sam ecclesie sicut nec immobilem sine solennita te requisita in alienatione.no.in.l.j.C.que res pignobli.pos.z est ratio quia de facili p̃uenit̃ ad eius distractionem debitore nō soluente no. Abbas in.c. ij.de pigno.

¶ Pignorari possunt res ecclesie pro alendis pauperibus quando aliter sustentari nō possunt ita q̃ fame perirent nisi ecclesia tali modo subueniret sicut sepe contingit tempore guerre.si vero nō est tanta necessitas non tenet̃ ecclesia nec etiam hospitale subuenire vltra q̃ facere potest de redditibus p̃prijs facit cle.quia contingit de relig.dom.xij.q.j. c.videntes not.Abb.in.c.j.de pigno.vt ē inquit Hieronymus sup amos.nil fame grauius vt refert Jo.an.in.c.ij.de pigno.

¶ Jus pignoris nō potest in libero homine constitui.vt si quis de facto recipiat hominem in pignus p̃dit debitum z aliam tantam quantitatē tenetur soluere z relegat̃ vt in auten.vt nulli iudi.§.q; no. Ab.in.c.ij.de pig.in prin.

¶ Si res priuati eo ignorante pignoraret̃ p̃t repetere rem suā a creditore etiam nō oblato p̃cio quia ius pignoris non potest constitui in aliena re.C.si alie.res pigno.da.l.si rem alienam no.glo.in.c.nōne.de p̃sumptio.

¶ Si creditor vel alius qui ab eo habz causam tot fructus p̃cipit ex pignore q̃ satisfactum est sorti debet pignus restitui debitori vt est casus in.c.cum cōtra de pignor. ex quo nota q̃ resoluto iure actoris resoluitur ipso facto ius successoris concor.l.vectigal.ff.de pigno.cōcludit̃ ergo q̃ si fructus percepti a primo creditore extinguit debitum p̃cipale vna cum fructibus p̃ceptis a secundo creditore tenetur secundus creditor restituere rem pignoratam licet suum debitum integrum non percepit vt declarat Ab.in alle.c.cum contra.

¶ Pignus licet possit creditor secundo pignorare creditori z scōs etiā tercio vt no.Spec.ti.de pig.§. j.ver.sed cū pignus nō tm vltra terciā vicem p̃t pignorari vt infinitas euitet̃ vt.c.cū in multis.de rescrip.li.vj.z sic limita totū titulū.C.si pignus pigda.sit vt no.Ab.in.c.cū contra.de pigno.ij.colum.

¶ Si debitor pignorauit tibi rem suā z tu pignorasti eam petro.z ipse tercia vice pignorauit vel vēdidit alij qui se absentauit z rem secū asportauit z sic res nō p̃t haberi debitor ipse p̃t agere cōtra primum creditorē liberat̃ tñ primus sibi cedēdo actōnem cōtra scōm.q; cum legitime pignorauit rē alij sine dolo desinit possidere z idē dicin scōo respectu tercij not.Spec.ti.de pigno.§.j.ver.sed cū pignus cum versiculo sequenti vt refert Ab.in.c.cum contra.de pigno.ij.colum.

¶ Pignus si mittat̃ debitori cum fideli nūcio si p̃eat an perit creditori vel debitori.vide.s.casus.

¶ In pignoribus an valet pactum legis cōmissorie. vide.s.pactum legis commissorie.

Possessio

¶ Possessorium iudiciū an cōpetit contra iudicem spoliantem.vide.s.iudex p̃cedendo.

¶ Possessorio iudicō p̃t agi pro pensione nouiter subtracta annuatim solita p̃stari licet nihil de p̃rietate deceat̃ ter.in.c.querelā.de elec.circa pn.q̃ intellige q̃n p̃sio fuit petita z debitor recusauit soluere nō p̃pter impotētiā ꝛ p̃pter volūtatē no.Jnno. in.c.suborta.de re iudi.no.Ab.in alleg.c.querelam ij.colum.z no.ipse in.c.sicut nobis.de re iudi.

¶ Ad obtinendum in possessorio iudicio super prestatione census vel pensionis subtracte non est necesse allegare causam quare debeatur.sed satis est dicere q̃ erat in possessione percipiendi et nouiter

fuit sibi subtracta vt tex.in alle.c.querelam.7 idez no.Inno.in.c.puenit.de censi.7 Bar.in.l.fi.ff.quo rum bono.licet em̄ nō sit dare possessionem vel qua si ex annua p̄statione p̄sonali tm̄ imprimit quidam status p quem potest peti restitutio hoc tenet Ab. in dicto.c.querelam.7 allegat glo.not.in.c.nullus. q̄.q.ij.vide Ab.in.c.bone.de appella.v.colum. qui hoc concludit licet p alia verba.

¶ Possessorio iudicio ad restitutionem.s.rei potest agi etiā sup re spūali coram iudice laico vt vult glo. in.c.cum dilectus.de elec.7 an hoc sit verū vide ab. notabiliter in.c.fi.de iudi.7 plenius in.c.lr̄as.de iu re.alum.

¶ Possessorio iudicio agit prox ad recuperandam rem sibi donatam a marito licet donatio nō valuit vide.j.prox.

¶ An in possessorio iudicio debet iuris ordo seruari.vide.s.ordo.

¶ Cum agit petitorio et possessorio simul si prius constat de possessorio debet iudex sup illo statim p nunciare dilatata questione sup p̄prietate vt colligitur ex.c.suborta.de re iudi.facit optime.c.cum ve nissent.de insti.7 hoc siue constet de possessione per confessionē siue alis vt no.Inno.in alle.c.suborta.

¶ Possessorio p̄t agi pro iuribus incorporalibus vt si subiecti nō admittant dñm vident expoliare eum quasi possessione subiectionis agit ergo cōtra eos possessorio colligit ex.c.fi.de iudi.qō not.p his que no.in.c.olim.tercio.de restit.spoli.7 in.c. quere lam.de elec.7 in.l.si certis annis.C.de pactis.

¶ Possessorio recuperāde qñ agitur debet obseruari ordo iudiciarius alis processus corruit no.in.c.cō sultationibus de offi.dele.7 sentit Barto.in.l.vni ca.C.si de mo.possessio.7 Ab.in.c.ij.vt lite pēdēte

¶ Possessorium etiaz petitorij suspensiuum potest accumulari seu intentari in causa appellatōis vt le gitur 7 no.in cle.vna.de causa po.7 proprie.7.c.ex cō questione de resti.spoli.Ab.in.c.accedens.ij.vt lite non contesta.

¶ Agens possessorio in beneficialib9 nō compellit ostendere canonicam institutionē satis em̄ est colo rare possessionem vt.c.sup.de causa po.et p̄prie.Ar chi.in.c.eum qui.de eo qui mitti.in pos.lib.vj.7 hoc verum nisi constaret de defectu tituli.quia tunc nō fiet restitutio ne detur vitiosus ingressus vt alleg.c. eum qui.Abb.in alle.c.cum super.circa prin.7 in.c. in lr̄is.eo.ti.7 vide.j.sententia in causa beneficiali. vide.j.ver.beneficium licet.

¶ Possessorio renunciatio an p̄t intentari petito rium vel econtra.vide not.in.c.pastoralis.de causa po.7 p̄prie.7 ibi Ab.vj.colum.

¶ Possessorio agere volenti an obstet sententia la ta sup petitorio.vide notabiliter Ab.in.c.pastora lis.de causa possessionis 7 p̄prie.x.colum.

¶ Petitorio suspenso in prima instantia vel in cau sa appellationis an possit possessorium intentari p actorē vel reum ibidem p Ab.xij.colum.

¶ Possessorij an 7 qñ p̄t concurrere cum interdi cto retinende 7 an possunt.sil'petitorium cum pos sessorio accumulare.vide plene p Ab.in.c.cum dile ctus.de cā pos.7 p̄prieta.7 Bar.in.l.naturaliter.§. nihil.ff.de acqui.pos.

¶ Possessorio nō p̄t agere spoliatus post sententi am cōtra eum latam in petitorio.vide.j.spoliatus post sententiam.

¶ Possessorio agenti obstat defectus notorius pro prietatis vel possessionis not.Inno.et Jo.an.in.c. ij.de resti.spoli.7 no.in.c.sup hoc de renunciatione. nam in beneficialibus exquo renūciatio fuit facta in iudicio vel extra iudicium in p̄sentia tantoz̄ qō factum potest dici notoriū vel apparet inde instru mentum publicum tunc exceptio p̄prietatis noto ria licet nō fundet intentionē excipientis obstat ta liter agenti.nam satis est notorie cōstare de defectu p̄prietatis restitutionem petentis vt.c.constitutus et quod ibi no.Inno.de filijs p̄sbyterorum .quod credo verum nisi longo tpe post renunciationē ste terit in possessione.quia tunc p̄sumitur ius acquisi uisse de nouo cum nō erat verisimile superiorem fu isse passum eum sine titulo tanto tpe possidere not. Inno.in.c.ij.de in integ.resti.in rebus tm̄ pphanis non ob.agenti possessorio exceptio renunciationis quia p renunciationem ius nō acquirit̄ alteri not. Bart.in.l.naturaliter.§.nihil.ff.de acqui.pos.nam nō ob.exceptio defectus p̄prietatis si nō fundat in tentionem excipientis not.glo.in.c.ad decimas.de resti.spol.li.vj.nisi renunciatio sit tali modo facta vt p eam sit translatum ius in alium vt quia cessit omnia iura sua in aduersarium tūc em̄ obstat defe ctus p̄prietatis no.Ab.in alle.c.ij.de resti.spo.ij.co lum.vide.s.exceptio p̄prietatis.7.j.restitutionē pe tenti.

¶ Possessorio an potest fur vel predo agere vide.s. fur.

¶ Contra agentem possessorio potest se opponere tercius 7 agere possessorio vt tenent dñi de rota deci sio.cliij.quia illud priuilegium vt sileat petitoriū fundatur super odio spoliantis.et ideo nō extendit contra tercium vt patet in.c.fi.de ordi.cogni.et cle. vnica.de causa pos.7 p̄prie.7 hoc verum etiam si ius tercij sit connexum cum iure spoliantis vt conclu dit Ab.in.c.in lr̄is.de resti.spolia.in fi.

¶ Possessorio recuperande potest spoliatus agere contra iudicem extraiudicialiter ex officio expoliā tem vt si allegatur non iudex vel nullitas processus ex ordine non seruato ad hoc.l.meminerint.C.vn de vi.7.l.fi.C.si per vim vel ali.mo.7.c.cum causam de offi.dele.sentit Bart.in.l.iuste possidet.ff.de ac qui.pos.qui iudex si mere extraiudicialiter proces sit 7 legitimitatē sui facti allegat ei incumbit pro batio vt no.in.c.conquerente.de resti.spoli.sed si in dicialiter iudex processit licet allegetur sentētia in iusta non competit contra eum actio nec in interdi ctum possessoriū cum sententia faciat ius inter par tes.et sic intelligitur capi.presentium.viij.q.j. Ab. in allegato capitulo conquerente.prima columna vide supra iudex.versi.licet quis.et versi.iudex qui male.

¶ Possessorio p̄t agere vir contra prox̄ quā repu lit a se.vide.j.restitutionē.p̄t petere vir 7 supra pa ctum factum inter coniuges.

¶ Possessorium an dar̄ nō valenti possidere qz ius resistit.vide.j.conclusiones.Abb.sup parte restitu tio.ver.in illis.cum alijs ver.se.

¶ Conditio.c.sepe.de resti.spo.in quib9 casibus ha beat locum.vide.j.restitutio.ver.conditio.cum.v. sequen.

¶ Violentiam passus nō solum p̄t agere contra eum qui scienter successit in vitium vt in.c.sepe.sed etiā interdicto vñ vi contra suū spoliatorē adeo q si spoliator eandē rē dolose trāstulerit nihilomin9 poterit cōueniri cū dolo desit possidere vt.l.qui re stituere.ff.de rei vendi.7.l.j.de alie.mu.iudi.immo q plus q si nō dolose desijsset possidere nihilomin9 poterit cōueniri ad extimationez rei.vt.l.si ibi me deieceris.ff.de vi et vi arma.7.l.j.§.hoc interdicto. eo.ti.Item si prius incepit quenire possessorem vi ciosum 7 ab eo recuperauit possessionē poterit nihil ominus agi extra violentū nō ad extimationem rei & cōditōe.l.si quis in tantā.C.vnde vi.l.ad penam

7.c.placuit.xvj.q.vj.vt.ſ.p̃uẽt dño illius rei ſi erat dñs.ſi aũt nõ erat dñs condemnet ad extimationẽ nec vna actõ tollit̃ p aliam.quia vna eſt ciuilis pro intereſſe.alia eſt penalis ꝓ ꝛelicto violentie cohere do vt.C.qñ ciui.ac.crimi.preiu.l.j.facit quod no. Hoſti.in.c.fi.ꝛe p̃ſcrip.Ab.in alle.c.ſepe.in fi.

¶Agenti poſſeſſorio adipiſcende in beneficialibꝫ obſtat exceptio criminis cum infamia nõ obſtante ꝙ habeat titulũ vt in.c.accedens.de accuſ.ita agenti poſſeſſorio recuperande obſtat exceptõ criminis notorij.lz nõ cõcludit nullitatẽ ipſo iure ſatis eñ ẽ vt ꝛet facultatem priuandi 7 ſic limitat.c.item cuz quis.de reſti.ſpoli.vt ꝓcedat qñ delictum nõ eſt notoriũ 7 ſic.c.reſtringit theorica. Inno.in.c.inter dilectos.ꝛe excel.pla.no.Ab.in.c.ſi conſtiterit.de accuſationibꝫ.

¶Vbi agit̃ poſſeſſorio ꝓ libertate poſſidendi compellit̃ tercius relaxare rem que nõ eſt agẽtis. ſed fit relaxatio vt libere agens poſſit rem ſuã poſſidere. vt no.in.c.piſanis.ꝛe reſti.ſpoli.ſicut ergo quis põt interp̃tari interdictum ad conſeruationẽ poſſeſſionis ſue ita põt reſiſtere 7 irruere contra oĩa obſtacula facta in ꝛefenſionẽ iuris ſui no.Ab.in.c.j.ꝛe immu.eccle.in quaſi in poſſeſſionibꝫ eñ iuris habet locum id qõ dicit̃ vim vi repellere licet.vt no.Bar.in l.j.§.hoc interdicto.ff.ꝛe iti.actuq; priua.7 eſt ratõ quia q̃libet violentia corporalis eſt maior q̃ realis.vt.l.in ſeruorũ.et qõ ibi no.ff.ꝛe penis.ſi ergo p conſeruatõe iuris noſtri licitũ eſt irruere in pſonaz vt ꝓbatur in.c.dilecto.de ſen.excõ.li.vj.ergo fortiꝰ ꝛebet eſſe licitum irruere in loca inanimata nobis in obſtaculum p̃parata vt cõcludit Ab.vbi.s.

¶Poſſeſſorio agenti in beneficialibꝫ nõ obſtat exceptio ꝓprietatis a principio obſtat tñ ſi pendente iudicio ꝓbetur ꝓprietatis ꝛefectus vt ſi conſtet ex lr̃is alterius reſeruationẽ factam vt quia narrat̃ h̃ in lr̃is pape vt in cle.lr̃is ꝛe ꝓba.7 glo.ꝛe elec.ſi forte.lib.vj.ad hoc.c.j.ꝛe reſti.ſpoli. Paulus in cle.cõſtitutionẽ.§.fi.ꝛe elec.ad h̃ qõ not.Jo.an.ꝛe elect. vt circa.li.vj.reſeruatio eñ nõ ſolum afficit petitorium ſed etiã poſſeſſoriũ no. Inno.in.c.noſtrum ꝛe appella.ne pareat vicioſus ingreſſus.vt.c.j.ꝛe eo ꝙ mitti.in poſ.vide Spec.in ti.ꝛe reſti.ſpo.§.nunc videndum.ver.h̃ pone.7 ibi Jo.an.in additionibus. vide.j.ſpoliatio.ver.ad petitionem.

¶Intellectum cle.vnice.ꝛe cauſa poſ.7 ꝓpie.vide notabiliter p Lapum ſua allegatione.xcvij.videlicet ꝙ intelligat̃ qñ ego agebam contra aduerſariũ poſſeſſorio 7 ipſe reconuenit me petitorio.nam cõuentio 7 reconuentio poſſunt fieri ſup eadem re vt l.ſi inter me.ff.ꝛe excep.rei iu.7 ſi talis cã per appellationẽ ꝛeuoluat̃ ad curiã poteroꝑcedere ſolo in poſſeſſorio 7 ſuſpendere petitorium meum conuentionis 7 petitorium aduerſarij reconuentionis.7 vide ibi late p eum.

¶Licet ſit actum tantũ corã iudice petitorio ſi tñ in ꝓceſſu negocij cõſtat iudici reum eſſe in poſſeſſione poteſt ex officio ſuo illum ꝓnunciare tuẽdum in ea vſq; ad exitum cauſe hoc colligit Ab.ex no.in.c.cum veniſſent.ꝛe inſti.vij.colum.

¶Vbi agitur ſimul petitorio 7 poſſeſſorio 7 prius conſtat ꝛe poſſeſſione põt ꝓnũciare ſup poſſeſſorio dilato iudicio ꝓprietatis arg.in.c.cum dilectus.ꝛe conſue.7 hoc dictum ſingulariter limitat.c.cum dilectus.ꝛe cauſa.po.7 ꝓpꝛieta.vbi dicit ꝙ vna ſentẽtia ꝛebent terminari.nam illud procedit niſi prius conſtet.ꝛe poſſeſſione concludit Abbas in alleg.c. cum veniſſent ꝛe inſti.vij.colum.

¶Si contra agentem poſſeſſorio adipiſcende ſup beneficio excipiatur ꝛe ꝛefectu poteſtatis in conſe rente vel in eligente admittit̃ talis exceptio qz non ꝛebz alicui dari poſſeſſio quã nunq̃ habuit niſi prius conſtet ꝛe legitimo titulo vt.l.ſi.C.ꝛe edic.diui. adri.tol.et.c.accedens.ꝛe accuſa.Abb.in.c.poſt electionem ꝛe conceſ.p̃ben.in fi.

¶Poſſeſſorem ſe conſtituens noĩe alterius titulo conſtituti incõtinenti tranſfert poſſeſſionẽ in illuz vt.l.quidam ſunt.ꝛe rei ven.7 tranſfert̃ vera poſſeſſio 7 dominiũ adeo ꝙ ſi iſte poſtmodũ venderet vel donaret alteri 7 traderet ſibi poſſeſſionez nihilominus primus eſt potior ita voluit Jo.an.in additionibus Spec.in ti.ꝛe emp.7 ven.§.j.verſi.hoc ſciaſ. et dicit̃ tex.in.l.certe.ff.ꝛe p̃cario.vbi ꝓbatur q̃ vere tranſfertur poſſeſſio p titulum conſtituti.Abb. in.c.ex lr̃is.vlti.colum.ꝛe conſue.

¶Poſſeſſorem ſe cõſtituens p̃cario noĩe emptoris ſolũ tranſfert ciuilẽ in emptorẽ vt no.Jo.ꝛe ymol. in.c.p̃carium.ꝛe p̃cario.7.l.habet.§.pe.ff.ꝛe preca.ſi aũt cõſtituit quis ſe noĩe emptoris ſimpliciter poſſidere tranſfert in eum ciuilẽ 7 naturalem poſſeſſionem 7 ſic intelligit̃.l.quidaz.ff.ꝛe rei vendi.7.l.q̃ in eo.ff.ꝛe acqui.poſſeſſio. Si autem eſt cõtractus pignoris tunc conſtituendo ſe p̃cario poſſidere tranſfert in creditorem naturalem poſſeſſionẽ vt no.Johannes ꝛe ymol.vbi.s.

¶Poſſeſſor malefidei nullum commodum põt habere nec ſuffragium ſuũ ꝛebet computari in numero aliorum vt no.Inno.in.c.cum aa.ꝛe electio.

¶Poſſeſſor bonefidei an preſumat̃ quis in corporalibus no.glo.et Bart.in.l.j.§.ij.ꝛe iti.actuq; priua.p Cy.et alios.C.ꝛe ſerui.l.j.plene p Abb.in.c. ſi diligenti.iiij.colum.ꝛe preſcriptio.

¶In interdicto vti poſſideris ꝛebet actor cõcludere vt reus nõ impediat per ſe vel p aliũ quo minus actor libere valeat et quiete poſſidere ꝛe quo vide quod no.in.c.licet.ꝛe probatio.7.c.audita.ꝛe reſti. ſpolia.Abb.in.c.veniens.ꝛe p̃ſcrip.in prin.

¶Conuẽtus interdicto vti poſſidetis poteſt actorem reconuenire interdicto vnde vi ſup eadẽ re qõ eſt notandum vt eſt tex.in.c.veniens.ꝛe p̃ſcrip.7 ibi Ab.in prin.

¶Officio iudicis poteſt agi contra q̃libet poſſeſſorem ex naturali equitate.ij.q.j.in primis.hinc eſt ꝙ ſi res mea venit ad te quomodocũq; poſſuz agere officio iudicis vt illã rem mihi reſtituas vt.l.ſi metipſum.ff.ſi certum pe.maxime hoc procedit ꝛe equitate canonica ſm Hoſtien.in capitulo bone.ꝛe appel.facit capitul.dilecti.de iudicijs.Abbas in allega.capi.bone.vj.columna.vide ſupra appellatõe interpoſita.

¶Poſſeſſor qui conuenit reum interdicto vti poſſidetis ſi vcuit ſe iuſte poſſidere poterit reo imponi ſilentium ne decetero eum moleſtet vt.l.circa.ff. ꝛe probatio. Item ſi ſuper libello actoris reus probat ꝛe iure ſuo eſt pro eo pronunciandum etiam ſi hoc expreſſe nõ petierit ꝛe quo vide quod plene no. Abbas in capitulo ex conqueſtiõe.ꝛe reſtituti.ſpo. Abbas in.c.veniens.ꝛe preſcrip.in fi.7 vide notabiliter per Abbatem poſt Hoſtiẽ. in allegato.c.ex conqueſtione.

¶Poſſidere negans cum in veritate poſſidet perdit poſſeſſionem.vide ſupra interrogatus an poſſideat.

¶Si ſit̃ actũ eſt petitorio 7 poſſeſſorio debet vtriq; vna ſententia terminari.ſed iudex ex officio ſuo vbi hoc viderit expedire poterit diſcutere ꝓbationes ſuper poſſeſſorio 7 illud prius termina.7 ſic intelligit̃ notabiliter.c.ij.ꝛe cauſa poſſeſ.7 ꝓpꝛieta.7 ibi Abbas.

¶Vbi etiã ius cõmune eſt contra reũ poſſidentez

nihilominus pōt reus se ꝛtendere aduersus actō-
rem ꝓtendentē se spoliatum sup possessione.not.in
c.olim.j.ꝛ resti.społ.vnde dicunt dñi ꝛ rota ꝛci-
sio.cliij.q; si rector prochialis agat ꝓtra religiosos
sup ꝛcimis ꝓdioꝝ cōsistentiū infra limites sue par
rochie ꝓtendēs se spoliatū a.x.annis ⁊ citra admit-
tuntur religiosi si velint ꝓbare q; a.xxx.annis et ci-
tra sp fuerunt in possessione. nam ꝓ hoc excludunt
spoliatōem ⁊ possessionē ꝓtensaꝝ ꝓ rectorē nec ob.
c.ad ꝛcimas.ꝛ resti.spo.li.vj.qz ꝓcedit qñ is con-
tra quem facit ius cōmune est actor petendo resti-
tutōem sed in isto casu se ꝛfendit dicēdo se nō spo-
liasse. Item no.q; lz ius cōe faciat ꝓ rectore in pe
titorio non tamen in possessorio vt colligitur nota
biliter.in.c.olim.iij.ꝛ resti.spo.⁊ sic nota duas limi
tationes ad allega.c.ad.ꝛcimas. Abb.in.c.j.ꝛ re-
sti.społ.

¶ Possessio beneficij pōt auferri ꝓ epm ab eo q̄ spō
te renunciauit vel ius suuꝫ pdit etiā sine aliqua co
gnitione.vt no. Inno.⁊ Jo.an.in.c.accepta. ꝛ re-
sti.spo.qō intellige verū ꝛm Ab.ibi vbi ē notoriuꝫ
quē esse priuatum beneficio.⁊ nullū ius sibi cōpe-
tere.vt.c.qm̄.ꝛ fil.pſby.⁊ allegato.c.accepta.idem
si est lata sententia priuatiua vel ꝛclaratiua secus
si posset sibi ius ꝓpetere⁊ ꝛfectus sui iuris nō ē no
torius.nam vbicunq; posset possessori aliqua ꝛfen
sio cōpetere circa retentōem possessionis semp ē ci-
tandus anteq̄ spolietur.vt.c.lz epūs. ꝛ pben.li.vj. ē
cōclusio Ab.in alle.c.accepta.⁊ vide.s.citatio.ver.
nō requirit.

¶ Ad acquirendā possessionē illius rei vbi dat ca-
pacitas ex pte psone sufficit animus volentis acq̄re
re⁊ patientia possidentis.vt.c.cū eccia sutrina.ō cā
pos.⁊ ꝓprie.⁊.c.cū olim.ꝛ resti.spo. Ab.in.c.in lris.
ꝛ resti.spo.vij.colū.

¶ Possessor beneficij cū bona fide nō tenet ad resti
tutōem fructus als secus vt no.ꝛmini ꝛ rota ꝛci-
sio.xxxij.glo.⁊ ꝛct.in.c.cum sup.ꝛ cā poss.⁊ ꝓprie.
Ab.vbi.s.

¶ Acquisita possessione rei corꝑalis cōpetit exerci
tium incorꝑalium.ar.eoꝝ que no.in.c.transmissam
ꝛ elect.lz ergo requirat scientia forte ad iusticiam
possessionis velut non appareat.iniusta tñ quo ad
habitū possessionis nō requirit.pōt.n.acquiri pos
sessio rei lz dñi acquisitio interdicat a iure.ter.nota
bilis in.l.j.§.si vir.ff.ꝛ acqui.pos.⁊.l.j.§.ꝛtio citur.
ꝛ vi⁊ vi arma. Abb.in.d.c.in literis.ꝛ resti.społ.
viij.colum.

¶ Possessor bone vel malefidei an et qñ faciat fru-
ctus suos naturales siue industriales.vide not.per
Ab.in.c.grauis.ꝛ resti.spo.iij.colum.

¶ Beneficiū lz nō pōt eē ipius clerici nisi ꝓcedat ti
tulus legitimus possessionis tñ pōt transire sine eo
vt notanter dicit ter.in.l.j.§.si vir.ff.ꝛ acquir.pos.
acquisitio.n.possessionis ē quid facti qō nō impe-
dit ex phibitōe iuris ad idē ter.in.§.ptz.iij.q.j.⁊ ibi
tenet gratianus q; etiā violenter pōt acquiri pos-
sessio beneficij nec debet inde ꝛtici sine iudicis au-
ctoritate⁊ si ꝛticiat pōt petere restitutōem posses
sionis vt ibi no. Archi.in rosario ad idē.xiij.q.j.in
summa vbi ꝛr q; ex quo dat capacitas in possidente
acquirit possessio ex solo facto que sufficit etiaꝫ ad
ptē possessorij recupande.no. Ab.in.c.in literis.ꝛ
resti.spo.viij.colum. Item nec iura antiqua nec no
uissima fecerunt mentionem ꝛ titulo seu colorata
possessione beneficij ad hoc q; habeat locū interdi-
ctum vnde vi.in beneficialibꝫ ex quo aptissime pre-
sumendū est hoc non eē necessariū.ar.in.c.ad audi-
entiaꝫ.ꝛ ꝛci.nec iudex ex officio hoc petere pōt qz
omnia iura volunt ante oia restitutōeꝫ fieri vt ap-
te ꝓbat ter.in.c.ex insinuatōe.ꝛ pcu.in beneficial
bus nanq; pōt haberi possessio ꝓ clericū sine titulo
qñq; iusta.qñq; iniusta cum beneficiū sit possibile
⁊ clericus sit capax possessionis non est ergo necesse
ꝓbare titulū ad ꝓbatōem possessionis est cōclusio
Ab.in alle.c.in literis.x.colum.vide.j.restitutōem
beneficij.vide.s.ea ti.ver.agens.⁊ vide.s.beneficium
licet.

¶ Possessor bone vel malefidei quotduplex sit.vi ō
Ab.in alle.c.grauis.iij.colū.cū sequē.

¶ Possessor an ad faciendū fructus suos requirat
q; habeat naturalē possessionē⁊ ciuilem vel alterā
tm̄. Ab.no.in alle.c.grauis.ꝛ resti.spo. vbi vi ō an
possessor teneat ꝛ fructib qui melius ꝓcipi potu-
erunt⁊ quis dicat possessor bonefidei vł malefidei
vide ibi copiose ꝓ eū.vide.s.fructus.

¶ Possidens ꝓ se vel ꝓ aliū ciuiliter vel naturaliter
si expellatur vel veniēs nō admittat an et qñ possit
suā possessionē recupare⁊ verbū incōtinēti qualit
intelligat q; arbitrio iudicis relinquit ⁊c. vide no.
ꝓ Ab.in.c.olim.j.ꝛ resti.spo.v.colū.

¶ Possidens naturaliter noie alieno si expellit vel
alij tradit possessionē eo expulso dñs pdit ciuilē q; ē
fundata sup naturali.vt.l.fi.C.ꝛ acq̄.pos.secus in
possidente sibi naturalē vt in fructuario⁊ similib
tunc lz spolier vł alij tradat possessionē nō ꝓ b dñs
pdit suā ciuilez qz nō ē sup illa fundata cōmendat
Ab.in alle.c.olim.j.ꝛ resti.spo.

¶ Possessor nō ꝑsumit dñs. nam si dñium ꝛducit
principaliter in iudicō nō sufficit sola possessionis
ꝓbatio.vt.l.cum res.C.ꝛ ꝓba.⁊.c.fi.ꝛ cā pos.⁊ ꝓ-
prie.glo.⁊ Bart.in.l.quidā in suo.ff.ꝛ condi. insti.
imo si quis ꝓbat q; rem possedit aliquo tpe ꝓ sua et
sup hoc esset fama vicinie q; nō ꝛbet obtinere sup
ꝛminio nisi ꝓbet legitimū titulū.no. Inno.in.c.il
lud.in fi.ꝛ ꝑsumpt.idem ꝛmini ꝛ rota ꝛcisione
cccxxx.qui dicunt q; si probo ꝓ testes q; pater meus
possidet castrum dum vixit⁊ habitus⁊ reputatus
fuit ꝓ dño publice⁊ cōiter⁊ notorie nō sufficit ad
obtinendū nec in rei vendicatōe qz ꝓ hoc nō ꝓbat
dñium nec fama ē sufficiēs ꝓbatio.vt no.in.l.iij.ꝛ
resti.nec in publiciana.ꝛ qua vide glo.in.c. abba-
te.ꝛ re iudi.li.vj. Abb.in.c.cū ad sedē.ꝛ resti.spo.
xiij.colū.vide.s.dñs rei.

¶ Possessor ꝑsumit ꝛtentator.no. Inno.in.c.oliz.
ꝛ priuil.⁊ Pau.in.c.in lris.ꝛ resti.społ.qō ꝓcedit
etiā in dicto testis si ꝛponat q; talē vidit rem ꝛti
nere nam officiū testis ē ꝛponere sup facto⁊ ex fa-
cto oritur iuris ꝑsumptio.no. Bart.in.l.stipulatio
ista.ff.ꝛ ver.ob.⁊ Pau.in alle.c.in lris. Ab.in.c.cū
ad sedē.ꝛ resti.spo.ix.colū.

¶ Cōtra possessorē qui nō spoliauit pōt agi ꝓ eum
q; possessionē ꝓdidit officio iudicis cōsequendā pos
sessionē.no. Hosti.in.c.accedens.j.vt lit.nō ꝓtest.⁊
Inno.in.c.post electionem.ꝛ cōcel.pben.circa fi.
⁊ Ab.in.c.cū ad sedē.ꝛ resti.spo.xiij.colū.

¶ Possessionē rei pdite pōt quis recupare ꝓ condi-
tōem.c.reintegranda.qō qualr intelligat. vide.j.re
stitutio.ver.c.reintegranda.

¶ Possessionem nō videtur probare episcopus oīm
ecclesiarum sue dyocesis ꝛ iure cōmuni nisi illam
singulariter probet.secus ꝛ proprietate.vi ō.s. epūs
lz fundet.

¶ Possessio an⁊ qñ ꝓdat in iurisditōe vel alijs iuri
bus incorꝑalib ple.⁊ no.ꝓ Ab.in.c.olim.iij.ō rest.
spo.viij.colū.

¶ Possessionē excōmunicandi⁊ iurisditiōem acq̄-
rit archidyaconus si nomie dignitatis sue excōica-
uit aliquos in quib ꝛ iure non habebat ptātem⁊
hoc fecit bona fide⁊ titulo colorato⁊ illi sciēte epō

ꝛ nō ꝓtradicente seruauerunt ſniam nō obediendi
eſt cōcluſio Ab.in.c.olim.iij.de reſti.ſpo.in fi.
¶ Poſſeſſio ē effectus dominij ꝛ eius cōmodū amit
tens poſſeſſionē videt in effectu dñium amiſiſſe vt
vult lra in.c.ſepe.de reſti.ſpo.ꝛ ibi Ab.in princi.
¶ Omnē poſſeſſionē ſequit vicium reale.p.l.vicia.
C.d acqui. poſ.ex quo ſequit q̄ ſecundus poſſeſſor
in vicij ſuccedēs nō pōt dñium ſeu primū poſſeſſo
rē in iudicio noiare cū teneat ex ꝑrio delicto vt no
tat Ab.pº Jnno.ꝛ hoſti.in.c.ſepe.d reſti.ſpo.penul.
colum.
¶ Si aliquis timet ne alius ſuā poſſeſſionez inua
dat ſufficit ad cōſequēdū iudicis interdictū facere
fidē de poſſeſſione ſine libello ꝛ ſine ordine iudicia
rio.vt ptz.in.l.liberis.§.fi.ff.d libe.cā. ſm andre.de
piſis.tñ tunc ſup poſſeſſione nō fert diffinitiua. vt
no.C.fi.regū.l.ſi q̄s.eſt ꝓcluſio Bal.in fi.C.d edi.
dini adri.tol.ij.colū.
¶ Detenti poſſeſſionē beneficij an ꝛ qñ obſtat exce
ptio tam cōtra ꝑſonā q̄ ꝓ cōtra formā.vide not.in
c.ſup bis.de accuſa.ꝛ in.c.poſt electōem.de cōceſ.ꝑ
ben.ꝛ.c.ꝑſtitutus.de appel.ꝛ ꝓ Jnno.in.c.inē canō
nicos.de elect.Anto.ꝛ Ab.in.c.accedens.de accu.
¶ Poſſidens iure reſiſtēre ꝑſumit in mala fide.p.l.
quemadmodū.C.d agri.ꝛ cen.li.xj.ꝛ in regula q̄ ꝫ.
de reg.iu.li.vj.ꝛ qō no. Jnno.in.c.ij. de in integ. re
ſti.ꝛ dñini de rota deciſio.cclxij.ꝛ hoc verū niſi lō
go tempore poſſederit vel poſſeſſionē ex ꝓbabilib
cōiecturis acquiſierit ſi aūt poſſidet iure nō reſiſtē
te ꝑſumitur in bona fide de quo latius ꝓ Abb.in.c.
ſi diligenti.de ꝑſcrip.ꝛ.c.fi.eo.ti.no.Ab.in.c.cōſul
tatōib.de iure patro.
¶ Poſſeſſor bonefidei in beneficialib nō tenet ad
reſtitutōem fructuū quēadmodū nec in ꝓpalib.vt
no.in.c.grauib.de reſti.ſpol.ꝛ in.l.ex diuerſo.ff. de
rei ven.ꝛ dñini de rota deciſio.xxiij.ꝛ hoc intelli
go verū quando bonefidei poſſeſſori ius nō reſtitit
vt no.Bar.in.l.licet.§.ſcire.ff.de peti.heredi.ſi aūt
iure reſiſtente poſſideat tenet ad reſtitutiōem oim
fructuū.ar.in.l.quemadmodū.de agri.ꝛ cen.li.xj.ꝛ
in.l.ubemus.C.de ſacroſan.eccle.ꝛ fa.c. q̄ cōtra iu
ra.de re iudi.li.vj.eſt cōcluſio Abb.in.c.dilecto. de
ꝑben.iij.colū.
¶ Poſſeſſio vera pōt haberi in beneficialib ſine iu
ſto titulo vt ē expreſſum in.c.cū nīris. de ꝓceſ.ꝑben.
licz talis poſſeſſio nō ē canonica nec iuſta.vt in.c.j.
de reg.iu.li.vj.ſed quo ad reſtitutōem faciendā ſuf
ficit ꝓbare ſolā poſſeſſionē.vt.c.in līris.de reſti.ſpo.
ꝛ Ab.in alle.c.cū nīris.ij.colum.vide.s. litera.v.nō
valent.cū ſe.
¶ Que poſſeſſio dicat habere plurimum iuris vel
plurimū facti vel vtrunq; ꝛ quid operet talis poſſeſ
ſio.vide ꝑ tot.poſt glo.magiſtralē ſignāter ꝓ Ab.i
c.cū nīris.de cōceſ.ꝑben.
¶ Si negas me eſſe in poſ.alicuius fundi ꝛ moues
mihi queſtionē ſup poſſeſſione ego aūt lite pendē
te ꝓcepi aliquos fructus nō debet iudex lit.pendē.
mihi ꝑcipere vt reſtituā illos fructus quia hoc pen
det in queſtione principali.nam ſi ſum in poſſeſſio
ne poſſum colligere fructus ē cōcluſio Ab.in.c.cuz
veniſſent.de in integ.reſti.facit qō ipe no.in.c.ſigni
ficante.de appel.
¶ Poſſeſſionis vſus interdici nō debet pendēte li
te ſup validitate priuilegij etiā ſi poſſeſſio ſit cōtra
ius.vt.c.j.vt lite pendente.ꝛ.c.cum ꝓpone.de priui
leg.li.vj.
¶ An ꝓ miſſionē in poſſeſſionē ex primo vel ſecūdo
decreto tranſferat vera poſſeſſio.no.Ab.in.c.ꝓtin
git.de dolo ꝛ ꝓcu.vbi cōcludit q̄ in iſtis ſpūalib ſi
ue beneficialib hz locū miſſio in poſſeſſionē duz tñ
nō ſit exercenda iuriſditio in foro penitentiali vel
contentioſo.
¶ An miſſus ex primo decreto vtat fructib ꝛ in q̄
bus caſib.vide ibidē ꝓ eum penul.col.ꝛ in.c.dile
ctus.de ſequeſt.poſ.in prin.ꝛ in.c.q̄m.§.in alijs.vt
lite pendente.
¶ Quando agit realiter debet iudex ꝓcedere ad miſ
ſionem in poſſeſſionē nō ad excōmunicatiōem q̄ ꝓ
miſſionē,putet ne dum cōtra delictū cōtumacie ꝑ
tis actori qui mittit in poſſeſſionē cum elapſo an
no efficiatur verus poſſeſſor.vt.c.fi.§.in alijs.vt li
te nō cōteſt.ꝛ ſi iudex denegaret miſſionez ꝛ ꝓcede
ret ad excōicatōz poſſet actor appellare.vt no.Ab.
in.c.tue.vt lit.nō ꝓteſt.
¶ Vbi nō ē puiſum de remedio miſſionis nō pōt ꝓ
cedi ad diffinitiuā.lit.nō ꝓteſt.no.ſpec.in ti.de ꝓtu.
§.ſequit.ver.ſed pone.in ti.cle.j.ꝛ.ij. decreto. §.re
ſtat.ver.ꝑ pone alijs.ergo remedijs ꝓpulſiuis ē vtē
dum vel ad alia remedia aggrauantia ē recurrēdū
vt excōicatio mulcta ꝛ alia.vt.l.vnica.ff.ſi quis ius
di.Ab.in.c.tue.vt li.nō ꝓteſt.
¶ Si fit miſſio in poſſeſſionē q̄ reus nolebat acto
ri ſoluere ſeu nolebat ſniam mandare executōi vt
ob aliā cām manifeſtā nō audit reus volens poſſeſ
ſionē recuperare preſtita cautione ꝛ ſolutis expenſis
ſm formam.c.fi.vt lite non conteſt.§.in alijs.niſi ꝓ
pter ipſe reus vel debitor ſatiſfecerit ꝛ adimpleuerit
id propter quod facta fuit miſſio.vt.c.ex parte.j.de
verbo.ſig.ꝛ.l.ſi pecunie.vt in poſſeſſione lega.ꝛ.l.ſi
finita.§.iulianus.de dam.infec.no.Ab.in alle.§.in
alijs.ij.colum.
¶ Miſſus in poſ.ob contumaciam rei licz infra an
num non faciat fructus ſuos ꝛ teneat ad reſtitutō
nem ſm formam.c.fi.§.in alijs.vt lite non conteſt.
tñ ſi ex nimia ꝓtumacia ipius rei iudex nō decreuerit
in ipa miſſione q̄ pōt.vt.l.fulcinius.§.fi.ff.ex q̄
cau.in poſ.ea.ꝛ ibi Bart.facit fructus ſuos taliter
miſſus.vt no.Ab.in alle.§.in alijs.ij.colū.ꝛ vide.s.
mulctare pōt iudex.
¶ Miſſio in poſſeſſio.qualiter ꝛ contra quem fit in
actione realis ſeu perſonalis vel mixta vel hypothe
caria ꝛ que differentia ſit inter eaſdem actiones q̄
ad hoc vide ple.ꝓ Ab.in.c.fi.§.in alijs.vt lit. nō cō
teſt.v.colum.
¶ Miſſus in poſ.in ꝑſonali actōe vt incōmutabilit
fiat verus poſſeſſor vel is cōtra quē fit miſſio ñ poſ
ſit rem recupare an requirit ſm decretū ꝛ an ꝛ quō
audiatur.vide nota.ꝓ Ab.in.c.fi.vt lite non ꝓteſt.
§.finali.
¶ Licet non inueniantur bona in quibus fiat miſ
ſio in poſ.ſi tamen iudex decreuit aduerſarium mit
tendum prodeſt ei quo ad bona que de nouo acce
dunt debitori eſt concluſio Abb.in.c.j.de w.ꝛ cōtu.
iij.colum.
¶ Miſſus in poſ.iudicis auctoritate preſumitur in
bona fide dūmodo iudex iuris ordine ſeruato hoc
fecerit alſ ſecus,ꝓ hoc q̄ le.ꝛ no.in.l.iuſte poſſidet
ff.de acq̄.poſ.ꝛ in.l.fi.C.ſi ꝑ vim vel alio mō.ꝛ in.c.
cōquerente.de reſti.ſpo.ꝛ eſt notandū hoc dictū q̄
auctoritas iudicis nō excuſat ſi iuris ordinē nō ſer
uauit ꝛ teneat miſſus reſtituere omnes fructus ac ſi
ꝑria auctoritate occupaſſet. vide.s.patronº.ver.
inſtitutus.
¶ Ad ꝓbandā q̄ſi poſſeſſionē ſufficit vnicus actus
in his que non ſolent concedi de facili ratōne amici
cie vel facultatis vt q̄ det vocē in electione vl q̄ ha
beat officiū in vniuerſitate vel quid ſimile requiſi
tis tñ his que no.in.c.cum eccla ſutrina.ꝛ ibi Ab.
iij.colum.facit.l.j.§.queſitum.ff.de aqua quoti.et
eſtiua.

¶ Ad pbandã quasi pos. nõ sufficit vnicus actus ꝫ requiruntur plures in his que solent cõcedi ratiõe amicicie ⁊ cuiusdã facultatis ⁊ etiã in pluribꝰ artibus requirit ꝙ vtens intendat vti iure suo et dõmita fuisse passum. vt. l. j. §. hoc interdictum. ff. ꝛe iti. actu ꝙ priua. Jnno. ⁊ glo. vbi. s.

¶ Quidaz sunt actus qui etiã pluries ⁊ sepenumero solent ꝛe gratia cõcedi vt hospitari in womo alterius ⁊c. ⁊ tunc nõ sufficit pbare exercitium actuũ vt exemplificat Jnno. in. c. bone. ij. ꝛe postu. pla. et in alle. c. cum eccia sutrina. ⁊ ibi Abb. nisi expresse vtens pbaret tanꝙ ꝛe ꝛebito possidere vt eps prã ꝛere visitando vel sitia. hec tñ materia ẽ multũ arbitraria vt ibi no. Ab.

¶ Vbi pbat possessio diuturna vel longa tollit psumptio iniusticie ⁊ obfuscat notorietas in ꝯrariũ ꝛeducta. no. Jnno. in. c. ij. ꝛe in inte. resti. psumptio eñ est p facto antiquato. vt no. in. c. illud. ó psump. quod no. p intellectu. c. ad ꝛecimas. ꝛe resti. spol. li. vj. vt is cõtra quẽ ẽ ius cõmune audiat petens restitutionem probando aliqua ex quibus tollatur psumptio vsurpationis seu iniusticie est conclusio Ab. in. c. cum ecclesia sutrina. ꝛe causa poss. ⁊ ppie. xiij. colum.

¶ Quasi possessio subiectõnis an pbat p pstatiõez census. vide. j. subiectõis.

¶ Locatio pbat poss. vbi alius nõ possidet. Jtẽ pbat in pindiciũ soluentis ⁊ prestantis auctoritatez ⁊ cõsensum solutioni. no. in. c. inter dilectos. ꝛe fide instru. ⁊ in. c. cũ venerabilis. ꝛe relig. womi. Ab. in. c. cũ venissent. ó resti. spo. vbi vide an p pensionẽ trãsferat possessio.

¶ Ad pbandũ possessionez sufficit ꝙ pbeñ saltim extrema ꝙ olim possedit quis ⁊ nunc possidet. arg. in. l. pe. ℒ. ꝛe apochis. li. x. ⁊. l. si seruus pluriuz. ff. ꝛe le. j. ⁊ glo. in. c. accedens. ꝛe cõuer. cõiuga. ⁊ glo. in. c. nolumus. xvj. q. iij. Anto. in. c. olim. j. ꝛe resti. spol. vbi vide Ab. ix. colũ.

¶ Satis pbat se possedisse tpe spoliatõis petẽs restitutõem si pbat ꝛe antiqua possessione ⁊ nunc allegat possessionẽ tpe seu die spoliatõis. no. Bar. in l. celsus. ff. ꝛe vsuca. ⁊ Abb. post Jnno. in. c. cũ ad sem. ꝛe resti. spol. xj. colũ. ⁊ ibidẽ Ab. in. c. olim. iij. eo. ti. ij. colum.

¶ Qualiter pbeñ cõtinuari possessio. vide ℒy. ℒ. ꝛe pscrip. lõ. rem. l. pe. ⁊ Bar. in. l. celsus. ff. ꝛe vsuca.

¶ Quasi possessio iurisditõis seu excõicandi qualiter acquiratur ⁊ qualr pdat ibidẽ.

¶ Laicus existẽs in quasi possessiõe longissimo tpe eligẽdi rectorẽ in certa eccia tanꝙ patronus etiam si nõ pbet se eẽ verũ patronũ cũ sit difficilimũ pbare patronatũ antiquũ tñ p exercitiũ iuris pñtandi tñ pbatur quasi possessio totius iuris patronatus vt sentit Jo. an. in mercu. in regula qõ alicui. ꝛe regu. iu. li. vj. quia ex quo nõ constat ꝙ ius patronat⁹ pertinet ad alium presumendum est ꝙ pertinet ad istum qui exercuit vnum ius competens patrono tñ vt singulariter no. in. c. j. ꝛe reli. womi. ⁊ ibi Ab.

¶ Possessionem vel quasi iuriuz sacroꝝ põt eps vt ps ꝛefendere lz nõ vt iudex. vide. s. eps volẽs. ⁊. s. ꝛe fendere.

¶ Possessionem iurisditiõis habens in loco vel ius plature cum possessione licite põt ad remouenduz obstaculum sibi paratũ irruere tam in psonam impedientez ꝙ in ostia ⁊ muros loci ita rumpendo vt libere valeat vti iure suo qõ pbat p. c. olim. ij. ꝛe resti. spol. ⁊. c. dilecto. ꝛe sentẽ. excõ. li. vj. hoc cõcludit Jnno. no. ⁊ post eũ Hostien. ⁊ Jo. an. in. c. j. ꝛe ĩmu. eccle.

¶ Possessionem vel quasi iurium incorpalium habens in re aliena ⁊ sic habet ius in re si expellat vel impediatur vti iure suo non solum põt restitui ad possessionẽ. vt in. c. cum eccia sutrina. ꝛe cã poss. et ꝓpie. ⁊. c. querelã. ꝛe elect. ⁊ ꝛe vsufru. l. habemus. ⁊ l. iij. ℒ. vnde vi. sed etiã incõtinenti vim vi repellere murum ⁊ ostia rũpendo ⁊ ius seu possessionez sua p ꝓpria auctoritate recupare. vt. c. olim. ij. ꝛe resti. spo. ⁊. l. aquilius regulus. ff. ꝛe vsu. hoc cõcludit petr⁹ ꝛe ancha. notabiliter in. c. j. ꝛe ĩmu. eccle. dicens ꝙ non esset malum dicere ꝙ ille qui habet ius hospitandi in womo alicuius vel ius vsufructus si reperit womũ clausam vel sepe factum vel aliud impedimẽtum possit ꝓpria auctoritate illud remouere ꝓtestãdo ꝙ p talem remotionem non intendit piudicare dño. vt no. in simili in. l. si qs in tãtã. ℒ. vnde vi. idẽ tenet ⁊ approbat dictã cõclusionẽ Ab. ꝛe cecilia in alle. c. j. lz Jnno. Hosti. ⁊ Jo. an. ibi tenẽt cõtrariũ quoꝝ opinio reprobat p Petrum ꝛe ancharano. ⁊ Ab. ibi.

¶ Possessionem naturalem rei dicatur habere habens ius habitationis in re sicut habet vsurarius vt. l. naturaliter. ff. ꝛe acqui. pos. ⁊. ff. si vsufruct. pe. l. vti frui. §. j. stat ergo regula cuicunꝙ est licitũ ꝛefendere possessionẽ suam vel incõtinenti recupare cum moderamine inculpate tutele. vt. c. olim. ꝛe resti. spo. ⁊. c. significasti. ꝛe homic. põt ergo vsurarius vel ius habens habitatõis possessionem suam recuperare ostia frangendo ⁊c. vt est conclusio an. vt refert Ab. in allega. c. j. ꝛe ĩmmu. eccle. ⁊ hanc approbat ibi Ab. per rationes vrgentes contra Jnno. ⁊ alios ibi.

¶ Possessionem non ꝛebet apprehendere ꝓpria auctoritate etiam habens titulum in aliqua re sed auctoritate illius a quo habet cãm siue concessio fiat a papa. in. c. pastoralis. ꝛe priuile. aut ab episcopo. ꝛe resti. spo. cum venissent. idem ꝛe illo cui concedit eccia in titulum que non põt auctoritate sua possessionem apprehendere. ꝛe pben. eum qui. li. vj. nisi pcesserit inuestitura. no. Jo. an. ꝛe consue. ex literis. ꝛe elect. transmissam. idem ꝛe eo pro quo lata ẽ sententia vt apprehendat possessionem sine auctoritate iudicis. vt. l. miles. §. iudicati. ꝛe re iudi. ꝛe hoc. c. cum nostris. ꝛe cõcess. pben. ⁊. c. cum venissent. ó in integ. resti. similiter nec emptor põt apprehendere ꝓpria auctoritate possessionẽ rei vendite. l. si ex stipulatione. ff. ꝛe acqui. pos. ⁊ p Bart. in. l. predia. ⁊. l. fundi emptor. eo. ti. alꝭ punit penis ꝛe quib⁹ in dictis iuribꝰ notat Pe. ꝛe ancha. in alle. c. pastoralis. ꝛe priuileg.

¶ Possessionem apprehendendi auctoritate ꝓpria põt licentiam dare ille qui confert titulũ. vt. c. pastoralis. ꝛe priuil. idem in venditore. vt. l. predia. ff. ꝛe acqui. pos. ⁊ idem in iudice. vt. l. iuste. ff. ꝛe acqui. pos. ⁊ vide notabiliter p Jnno. in. c. qualiter. ij. ó accusa. ⁊ qõ no. in. c. cum nostris. ꝛe cõcess. pben. nam lz qñqz trãsferatur womin⁹ ex solo titulo non tñ trãsfertur possessio ⁊ hoc ideo quia habet plus facti ꝙ iuris. c. nostris. ó concess. preben. facit qõ no. in. l. vt inter diuinum. ℒ. ꝛe sacrosan. eccle. ⁊. l. si mandauero. §. is cuius. ff. mandati. ꝛecto. in. c. pastoralis. supra allega.

¶ Possessio põt ex pluribꝰ causis haberi. ff. ꝛe acq. pos. l. possideri. §. ex pluribus. lz. n. sit vnum genus possessionis multe tamen sunt eius spẽs. vt. d. l. possidere. §. fi. ⁊ sic licet ex pluribus causis põt fieri traditio rei. arg. ff. ꝛe solu. l. cum quib⁹. §. ꝛe peculio. ex vna tñ causa womin⁹ acquiritur. ar. ff. ad. l. falci. fundo. ⁊. l. si a me. ⁊. ℒ. locati. l. ad pbationẽ. ex quo videtur ꝙ si aliquis plures titulos sui womin⁹ assignet tamen hoc non põt ideo succumbit. ar. ꝛe con-

ces.p̄ben.post electō̄em.7.C.de cō̄trahē.emp.l. iiij. 7.l.si ancillam.t̄n̄ lz rō̄ne vnius tituli sit dn̄s effect⁹ rō̄ne alterius tituli competit ei exceptio lz ille titulus nullus esse videat.vt.c.inter dilectos.§.ceteruz de fide instru.7 ibi glo.7 doc.vide.s.beneficiuz.vsi. sup eodē.

¶ Licet regulariter sola possessio nō p̄dest cōtra p̄ prietatē in iudicio p̄prietatis.vt in.c.cū eccl̄a sutrina.de cā pos.7 p̄prie.t̄n̄ si possessio ē cōtra ius iuuata ex cōtinua 7 longeua possessione 7 p̄sumptōe alicuius tituli lz clare nō cōstet de qualitate tituli sufficit ad repellendum p̄prietatez illius iuris nisi clare p̄bet defectū tituli p̄sumpti.vt est casus in.c.cū venissent.de instit.per q̄ limitatur multū.c.cum p̄sone.de p̄uil.li.vj.vt no.Ab.in alle.c.cū venissent. ij.colum.

¶ Possessio beneficij si ē colorata an pōt alteri conferri p papam seu executorē vel ordinariuz.vide.s. collatio.ver.si possessio beneficij.cū ver.se.

¶ Possessio pōt acquiri etiā sine actu corpali p cōsuetudinē que pōt inducere actū p quez artificiose transferat possessio sine apprehensione corpali.c.ex lr̄is.de p̄sue.7 ibi Ab.

¶ Possessio non transfert in eccl̄am ex titu.humili ad transferendū dominiū sine apphēsione possessionis nisi hoc ex cōsuetudine inducat.Ab.in alle.c.ex literis.sup glo.ij.

¶ Possessio data in vna videt etiā translata oculo vel verbo in alias res hoc t̄n̄ non habet locū quā do iudex mittit nuncium vt mittet aliquē in possessionem pluriū rerū quia si mandatū adimpleuit in vna realias possessiones non potuit transferre verbo vel oculo.vt puta dicendo 7 pono te in possessione illaz rerū 7c.vt no.doct.signanter Ab.in.c. ex literis.de cōsue.nec ob.l.q̄ in eo.de acqui.pos.qz loq̄t quando ille qui tradit possessionem verbo vl̄ oculo erat in pos. Item intellige q̄ oculo vel vbo trās fert possessio q̄n alius non est in possessione vt Abbas in dicto.c.ex literis.v.columna.vide.j.ver.non sufficit.

¶ Possessio an videt trāslata ex solo titu.vid̄ ibidē p Abb.

¶ Possessio tanti tēpis cuius initij nō est memoria habet vim tituli q̄n datur capacitas in exercente alis secus colligitur ex.c.quanto.de cōsue.7 ibi Ab. in p̄ncipio.

¶ Possessor ex gratia nō acquirit possessionē iuris q̄ exercet vnde si postea nō admittit ad exercitiuz illius iuris nō pōt se dicere spoliatū quia q̄ gratiā concedit quantūcunq; potest illam reuocare. vt.l. cum precario.ff.de p̄ca.7.c.fi.de postu.pla.xvj.q.iij. clerici.Ab.in.c.bone.ij.de postu.pla.

¶ Possessionem querens requirit q̄ intēdat vti in re suo.vt.l.fi.ff.quēad.ser.amit.7.c.cū nostris.de cō ces.p̄ben. Item q̄ exercuit possessionē sciente 7 patiente aduersario 7 si pluriū interest requirit scientia 7 patientia oīm. Inno.7 Ab.in.c.bone.ij.de postu.pla.7 in.c.cum ecclesia sutrina. de causa poss. et p̄prieta.

¶ Possessio vbicūq; est contra ius nō p̄sumitur iusta nisi ex aliquibus coniecturis iustificetur text⁹. no.in.c.ad decimas.de resti.spo.li.vj.facit.l.quēad modum.C.de agri.7 cen.li.xj.Ab.in.d.c.bone.ij.d̄ postu.pla.vij.colum.

¶ Possessio non requiritur in electo cōfirmato ad hoc vt administret 7 iurisditionalia exerceat. vide j.p̄latus.

¶ Si forinsecus de vniuersitate vult interesse īi vniuersitatē pōt violenter expelli q̄z turbat ipam vniuersitatē in quasi possessione sua facit tex.in.l.ij.§. hoc interdictum.ff.de iti.actuq; priua.Ab.in.c.cuz vinton̄ien.circa fi.de elect.

¶ Episcopus qui nō recipit ab eccl̄a subiecta ad p̄ curatōem debitaz pōt frangere ostia domus 7 eccl̄e 7 violēter intrare.no.Ab.in.c.j.de īmu.eccle.

¶ Pro possessione antiquiori p̄sumitur.vide.j. p̄sumptio.

¶ Possessio que est contra ius non debet habere effectum restitutoriū contra habentē ius p̄prietatis nisi colorē p aliquā cām p̄babilē.vt.c.ad decimas de resti.spo.li.vj.Ab.no.in.c.cōstitutis.de elec.7 in c.in literis.d̄ resti.spo.idē si possessio colorē ex diuturnitate t̄pis.vt Inno.no.in.c.j.de in integ.resti. vide.Lapū alle.xvj.vide.s.executor pape.7 ver.executor ad p̄ferendum.

¶ Possessio iuris eligendi nō acquiritur nisi interuenientibus tribus. Primo q̄ quis eligatur. Secūdo patientia eorum q̄ erant in possessione eligendi. Tercio cōfirmatio electōis p superiorē facta ē p̄clusio. Inno.7 Ab.in.c.cū venissent.de in integ.restit.

¶ Possessio iuris eligēdi qualiter p̄dat.vid̄ pulcre p Inno.in.c.cū venissent.d̄ in integ.resti.7 p eū.in.c. querelā.de elect.

¶ Possessionem nanciscī impeditus p̄pter potentiam vel dolum aduersarij habet p missio.vt.c. contingit.de dolo 7 cōtu.sed si p alium impedit agit cōtra euz ad interesse. vt.l.si quis creditorē.ff. ex quibus cau.in pos.ea.q̄ si non pōt interesse soluere habetur p missio vt no.glo.7 doct. in.c.j. de dolo 7 cōtu.si aūt nō impeditur dolo aduersarij vel tercij sed vicio rei et habet p missio.no.Abb.in alle.c.j. de d.7 contu. Ad apprehendendā possessionē pōt iudex cōstituere p̄ncipalem dūmodo nō repiat resistentem. als secus.no.Bar.in.l.iuste possidet.ff.de acquirē.possar.in.l.non ex singulis.ff.de re iudi.Ab.in.c. cū dilecti.de d.7 cōtu.

¶ Ubi prouisio allegat subrepticia.i.p falsas literas obtenta non prius puisus possessionē nanciscit q̄ de validitate literarū pus fuerit discussuz ibidē vbi allegatur defectus potestatis in puidente vt patur ex his que no.in.c.cum olim.de cau.pos.7 p̄prie.secus autem vbi allegatur crimen vel alius defectus.not.in.c.accedens.de accu.7 vide glo. in cle. vnica.de sequestra.possess.7 Bart.in.l.j.ff.q̄ vi aut clam.Ab.in.c.itē cū quis.de resti.spo.7 in.c. cū oliz de dolo 7 cōtu.

¶ Actor non admissus ad possessionez sibi decretā p iudicem causa rei seruande vel ab ea expulsus p lapsum anniversus efficit possessor.tex.in.c.cōtingit de d.7 cōtu.

¶ In possessionē missio rō̄ne cōtumacie ex primo vl̄ secundo decreto an 7 q̄n in spū alibi habeat locum. vide notabiliter Ab.in.c.contingit.de dolo 7 cōtu. v.colum.cū se.

¶ Possideri ac p̄scribi potest beneficium sine legitimo titulo in p̄iudicium contumacis.vide.s.beneficium lz.

¶ In possessionē missio an habeat locū in beneficialibus vbi agit de beneficio obtinēdo seu obtēto vide plene p Ab.in.c.cōtingit.de dolo 7 cōtu.7 in.c. eum qui.e.ti.li.vj.

¶ An missus ex primo decreto si dēj̄ciat an possit petere restitutōem 7 an agat interdicto vnō vi vel p̄ditio.l fi.C.de p̄to.pigno.Ab.in alle.c.contingit circa fi.

¶ Possessionis causa cōmissa an videtur commissa cā p̄prietatis vel ecōtra. vide plene Ab.in.c.j. de sequestra.pos.7 fruc.

¶ Possidens p̄sumit in dubio bona fide possidere no.glo.in.c.sanctoz.7 in.c.si diligenti.de p̄scrip.q̄n

ter ât ꝓbaꝫ mala fides no. Bar. in. l. celsus. ff. ꝛ vsuca. Ab. in alle. c. si diligenti. 7. c. sanctoꝝ. 7 vide. j. ꝓbatur mala fides. ¶ Si duo ꝓbant se possidere eãdẽ rem insolidũ cum hoc sit impossibile sententiandũ est ꝓ eo q̃ habet ꝓsumptiõem iuris ꝓ se. vt. c. lz. ver. expmissis. ꝛ ꝓba. ¶ Si aũt duo possident 7 conuenerunt in exercitio ita q̃ locus sit ꝑuentioni sentẽtia tur proutroq; cum vtrunq; sit possibile. vt. c. cũ tu. ꝛ resti. Ab. plene in alle. c. licet. 7 in. c. auditis. ꝛ ꝑscrip. iij. colum.

¶ In quibꝫ casibꝫ q̃s ꝓsumaꝫ male fideiposseſſor. vi ꝛ. j. ꝑscrip. ver. in q̃bꝫ casibꝫ.

¶ Possessionẽ vniuersalis iurisditõis an põt q̃s acquirere exercendo ptẽ ꝫ vniuersaliter possidẽtẽ. vi ꝛ. j. ꝑscriptio. ver. alio exercẽte.

¶ Possessio an 7 quando transferatur in põtio pignore vel cõuentionali. vide. s. pignus nõ sufficit. cũ ver. se.

¶ Non sufficit ad transferendam pos. q̃ nuncius a longe stans ministret possessionẽ aut verbis tradat ꝫ oportet q̃ actualiter transferat. no. Anto. in. c. cũ aliq̃ibꝫ. ꝛ re iudi. idem si nuncius tradidit vnam rem ꝓ alia q̃ non transfert possessionẽ ad quam acquirendã oportet q̃ actualiter intret. vt. l. licz. et. l. possidere. ff. ꝛ acqui. pos. no. By. in regula sine. ò regu. iur. li. vj. respectu tĩ eiusdẽ fundi nõ ẽ necesse ad acqui. pos. totius vt omnes glebas fundi circũambulet ꝫ sufficit quamlibet eius ptem intrare vũ tñ ea mente 7 cogitatione faciat vt totum fundũ possidere velit. vt. l. iij. ff. ꝛ acqui. pos. vide. j. ꝑscriptio. ver. alio exercente. Ab. in alle. c. cuz aliq̃bꝫ. vide. s. possessio data.

¶ Si inuestitura beneficij fit in cõspectu beneficij post collatõz habitã trãsferꝛ possessio. vt. l. q̃ meo. §. si ꝓ venditorem. ff. ò acqui. pos. idem q̃ nuncius habet auctoritatem possessionem tradendi q̃ tũc sufficit q̃ oculo tradat etiã si actualiter non intret. no. Jo. an. 7 cõpostel. in. c. transmissam. ꝛ electi. et Anto. in. c. ij. ꝛ cõsue. 7 ẽ tex. in. l. j. §. non enim. ff. ꝛ acqui. pos. vbi dicit. q̃ non semp ẽ necesse q̃ corpore 7 actu apꝑhendaꝫ possessio sed etiã oculis 7 affectibus. Item dicunt Jo. an. 7 cõpostel. in. d. c. transmissam. q̃ etiam si alius sit in possessione beneficij siue alterius rei transferatur possessio ꝓ inuestituram in cõspectu rei habitam 7 alius priuatur possessione si cõtra illũ possessorẽ prius fuit data snĩa. ar. in. l. damni. §. nõ solũ. ff. ꝛ dam. infect. hoc cõclu dit Ab. in alle. c. cũ aliq̃bꝫ.

¶ Possessio transfertur quasi ex titulo cõstituti q̃ñ quis p̃cedenti titulo abili ad translatiõem rei pcipit pensionem ꝛ voluntate dñi. vt. c. cum venissent ꝛ resti. spol. ꝛ quo plene ꝓ Ab. in. c. cum bert. in fi. ꝛ re iudi.

¶ Practicam ꝓnunciandi sup possessorio cum agitur ꝛ subiectione. vide ꝓ wc. signanter ꝓ Ab. in. c. suborta. ꝛ re iudi.

¶ Possessio colorata 7 incolorata q̃ dicaꝫ vide Anto. ꝛ butrio. no. in. c. cum nris. ꝛ cõcess. pben. 7 Lapus alle. xvj. aks. c. iij.

¶ Possessio filiatõis nõ tollit negatõe parentũ euz eẽ filiũ. vide. s. filius existens.

¶ Possessio licet ꝑdatur ꝓ sequestratõnem voluntariam iurta no. in. c. j. ꝛ sequest. pos. 7 Cy. in. l. vnica. C. ꝛ ꝓhi. sequest. 7 Bar. in. l. interesse. ꝛ acquir. pos. non tñ perduntur beneficia cõpetentia possidenti tempore sequest. puta quia sibi non incumbat onus petendi seu ꝓbandi aduersario non probante quod est bene notandum. no. Ab. in. c. examinata. ꝛ iudi. v. colũ.

¶ Possessionis 7 ꝓprietatis cã an ꝛbet coram eodem vel diuersis iudicibꝫ terminari. vide. s. iudex causa possessionaria.

¶ Possessio dicit momentanea aptitudine et non actu quia possibile est parũ duratura sicut 7. l. acq̃lia. dicitur penalis aptitudine 7 non actu quia nõ semp penalis sed põt esse penalis. insti. ꝛ noxa. act. §. is qui autem. Abb. in. c. j. ꝛ causa pos. 7 ꝓprie.

¶ Eo ipso q̃ quis sciente 7 patiente eo ad quẽ ptinet exercet actũ qui ꝛfacili gratiose cõcedi nõ solet videt exercuisse intendens vti iure suo et ex hoc acquirit quasi pos. exercendi ꝛcetero illud ius ẽ casus in. c. cum eccia sutrina. q̃ nota. ꝓ intellectu. l. fi. ff. quẽadmo. ser. amit. Ab. ibi. j. colũna.

¶ Possessionẽ ciuilem habens si ingredit naturalẽ vacantem nõ dicit ꝛ nouo acquirere possessionez ꝫ potius cõtinuare suam possessio. ciuilẽ cuz naturali seu corꝑalis possessio sit accessoria ad ciuilẽ facit. l. si id q̃. ff. ꝛ acqui pos. 7 colligit ex. c. cuz venissent. ꝛ resti. spo. 7 ibi Ab.

¶ Possideri nõ ꝑt hõ liber sine aliquo titulo a iure approbato licet ꝛfacto traducaꝫ ad tomũ. vt. c. ex ꝑte. ꝛ resti. spo. 7. l. qui vniuersas. ff. ò acqui. pos. 7 per consequens nõ põt liberi hoĩs peti restitutio: q̃ ibi nõ fuit pos. nõ põt accedere spoliatio. vt in. c. ad dissoluendũ. ꝛ ꝛspon. impu. Ab. in alle. c. ex ꝑte. j. colum.

¶ Possessionẽ si apꝑhendat monasteriũ alicui⁹ monachi apꝑhendit ꝓ cõsequẽs pos. sine alia apꝑhensione reali oĩm que habebat ingressus. no. glo. in auten. si qua mulier canonizata. xix. q. fi. Ab. in. c. cuz ad sedẽ. ꝛ resti. spo. vij. colum.

¶ In acquirenda possessione iuris in psonis seu ẽt seruitutibꝫ necessaria ẽ intentio acquirentis et illi⁹ cõtra quẽ acquiritt. vt. l. fi. ff. quẽad. ser. amit. 7 Inno. in. c. bone. ij. ꝛ postul. pla. 7 in. l. ij. C. ꝛ seruit. et Inno. in. c. dilectus. ꝛ capel. mo. Ab. in. c. olim. iij. ꝛ resti. spo. iij. colũ.

¶ Possessio ꝓbatur continua etiam si testis non ꝛponat ꝛ quolibet momento. vide. j. testis qui in dicto suo.

¶ Qui ꝓbat possessionẽ in principio 7 in fine ꝓsumitur medio tempore possedisse nam ꝓ extrema colligitur medium. no. Bar. in. l. celsus. ff. ꝛ vsuca. 7 glo. in. c. volumus. xvj. q. iij. Ab. in. c. accedens. ꝛ cõuer. cõiuga.

¶ Possidens seu exercens certa iura solũ ꝑscribit ĩ illis que exercuit. vt. c. auditis. 7. c. cũ olim. ꝛ ꝑscri. 7 glo. 7 Bart. in. l. j. §. si quis. ff. ꝛ iti. actuq; priua. vbi ptendẽs habere iurisditõem in loco tãtũ obtinet quantum ꝓbat se exercuisse 7 non amplius. ex q̃ infert Bar. q̃ si inferior a principe dicit se hĩe potestatem exigendi vectigalia ex ꝑscriptõne solũ obtinet in illis rebus in quibus ꝓbat se exegisse 7 optime facit. c. cũ cõtingat ꝛ ꝛci. q̃ habet locũ quando locus in quo quis ptendit iura ista possidere est sub dyoceſi seu dominio alterius quia tunc possessio nõ extendit ad articulos nõ possessos sed si locꝰ ille nõ ꝓstat q̃ sit in dyoceſi vel in iurisditõe alterius tunc ꝓ possessionẽ seu exercitiũ vnius actus probat pos. vniuersalis iurisditõis in oĩbꝫ. vt no. in. c. j. ꝛ reli. domi. 7 ibi Inno. 7 Ab. 7 vide notabiliter ꝓ Inno. in. c. dilectus. ꝛ capel. monacho.

¶ Possessio nõ põt ꝓbari ꝓ locationẽ cum põt fieri ꝓ eum qui non possidet. vt. l. nemo. C. loca. nec ꝓbat ꝫ esse ꝛ. C. ꝛ ꝓba. l. nec natales. ꝫ si tanto tpe locauit quis rem q̃ sufficit ad ꝑscriptõez sufficit q̃ ꝛtinẽs ꝑsumit possidere. vt no. Inno. in. c. cũ olim

ꝛe priui.no.Ab.in.c.cū venerabilis.ꝛe reſti.do.

¶ Rōne poſſeſſiōis iuris qō habeo ī aliqua re poſſum vendicare totā rem qñ nō poſſum meo iure vti niſi relaxet tota res.vt no.p Ab.in.c.examinata.ꝛe iude.7 facit qō no.in.l.qui tabernas.ff.ō cōtrahē. emp.7 Ab.in.c.j.ꝛe īmu.eccle.

¶ Non oīs poſſeſſio facti inualidat lr̄as ꝛe ea mentōem nō facientes vnde ſi clare cōſtat beneficiū vacare nō eſt neceſſe q ꝛe tali poſſeſſio facti fiat mentio nec tex.c.cū noſtris.ꝛe p̄ben.loquit ꝛe ea poſſeſſione que habet plurimū facti 7 minimū iuris ℔ ex ea que p̄tendit ex cā legitima 7 potius cōſiſtit in facto vtrum ſit legitima quia ius ſup eo aptenō diſponit vt p̄bat Ab.p aliquas rōnes notabiles ī all'. c.cū nr̄is.v.colum.

¶ An 7 qñ p̄t quis cogi oñdere titu.ſue poſ.vi.ō. s. collatio.ver.ad petitōem.

Poſitio

¶ Poſitioni crimino ſe an quis teneat reſpondere. no.Inno.in.c.dudū.ij.ꝛe elect.tex.7 glo.in.c.j.7.ij. ꝛe p̄ſeſ.li.vj.7 in.c.ij.ꝛe teſti.e.li.aliquid in cle.ſepe ꝛe ver.ſig.plene p Ab.in.c.pe.ꝛe iura.calū.

¶ Poſitioni crimino ſe tenet inquiſito 7 rñdere ſi p cedat p inquiſitiōem ex mero iudicis officio ſi id ꝛe quo queritur ē publicū ſeu famoſum als ſecus. Secundo no.q ad inſtantiā p̄tis neceſſario nō ē rñdē dum poſitioni crimino ſe niſi id ꝛe quo querit ſit famoſum 7 impediat ordinis executōem ſeu beneficij retentōem ꝛe quo agit nec venit imponenda pena tpalis has duas ꝛcluſiones fundat Ab.no.in.c.cuz ſup.ꝛe cōfeſ.in fi.

¶ Poſitionib cōtumaciter nō rñdens p cōfeſſo nō habetur niſi tria cōcurrant. Primo q poſt litis cōteſtatōem ſit iuſſus rñdere. Secundo q ſit iuſſus a iudice 7 fit in p̄item. Tercio q abſq rōnabili cā recuſet.no.Bar.in.l.ij.§.q ſi actor.C.ꝛe iura.calum. nec ſufficit iuſſus nuncij miſſi a iudice.vt in.c.ij. ꝛe iura.calū.li.vj.nam ſola monitio iudicis habz vim emptorij nō ſic monitio nuncij licet fiat ō p̄cepto iudicis.vt tex.cum glo.in.c.venerabilibus.§.ſecus ꝛe ſentē.excō.li.vj.idem intelligo ꝛe interrogatōnibus que iuſſu iudicis fiunt ad p̄paratōnem iudicij no.Ab.in.c.cum cām.ꝛe iura.calum.ix.colum.vide Bal.in.l.j.7.ij.C.quō 7 qñ iu.

¶ Et ſi in poſitionib p tumax nō rñdendo ex legis diſpoſitōe habeat p cōfeſſo nō tñ in cōtinēti iudex pōt ſup principalibus ac ſup eo ſup quo facte fuert poſitiones pnunciare.ac ſi interueniſſet vera confeſſio ℔ eſt neceſſe q iudex prius pnunciet eum contumacem in rñdendo 7 nolle rñdere ſine rationabili cā ꝛebet.n.iudex prius ſatisfacere ꝛelictum ſuū anteq̄ habeatur p cōfeſſo vt ē notabilis tex.in.l.eius qui ꝛelatorē.C.ꝛe iur.fiſci.in p̄in.7 hoc tenet bar. in.l.ij.§.q ſi actor.C.ꝛe iura.calum.facit tex.in.c. cū cōtumacia.ꝛe here.li.vj.Et no.q cū iſta cōfeſſio cenſetur ex ꝛelicto iſtius cōtumacis ſi ipe ꝛecedat. anteq̄ ſup ꝛelicto pnunciatur hec pena non trāſit ad heredes.vt alle.l.eius qui.quia requirit ſententia.no.Bar.in alle.§.q ſic actor.ſecus ſi pena eēt inflicta ipo iure quia tunc etiā ante ꝛelaratōz trāſit ad heredes 7 afficit eos veritate inſpecta ex quo ſtatim fuit pena cōmiſſa lz requirat ſola ꝛelaratio p bat p.c.ij.ꝛe p̄ſcrip.li.vj.7 alle.c.cum cōtumacia.et Ab.in.c.cum cām.ꝛe iura.calum.x.colum.idem tū Ab.in.c.fi.eo.ti.tenet q p hec verba cadat a cauſa vel habeat p cōfeſſo nō requirit ꝛelaratio.ꝛe qua s.cum videat tex.in cōtrariū in.l.ij.§.ſi autē reus. C.ꝛe iura.calū.ex quo non cōcludit q in cōtinenti poteſt iudex ferre ſententiaz ſuper principali abſq alia pronunciatione ſuper ꝛelicto cōtumacie in nō iurando 7c.

¶ Poſitio hominis habens aliquam p̄tem falſitatis ſiue in numero ſiue in qualitate pōt tota negari ꝛe primo.glo.in.c.fi.ꝛe cōfeſ.li.vj.7 in.c.ij.ꝛe teſti. eo.li.p.l.is qui ducenta.ff.ꝛe re.du.idem tenet ſpe. in ti.ꝛe litis cōteſt.§.nunc videndū.poſt princi.7 in ti.ꝛe poſitione.§.vij.ver.xj.ꝛe ſecundo ibi p eundē ſpe.7 ibidē Jo.an.in alleg.§.videndū nūc in additionib ſpecu.in actione ſeu petitōe in qua plus ꝛe bito petitur.vt in iure.s.alle.Bar.tū in.l.j.§.ſi ſtipulāti.ff.ꝛe ver.obli.7 in.l.ſi quis cū totū.ff.ꝛe exce. rei iudi.7 in.l.ſi is qui ducenta.§.vtrum.ff.ō re.du. tenet p̄trariū qñ petitio ſeu poſitio hz aliquid falſitatis in quantitate ſeu in parte ſumme nā pius eſt qui negat ſimpliciter totū ſi ꝛebet p̄tē.vt no.Pe.et Bar.in alle.l.ſi quis cum totū.no.Ab.in.c.vnico. ꝛe plus petitionib.vj.colū.

¶ Poſitionem ſimpliciter confeſſus an videtur cōfiteri qualitates alias.vide.s.confeſſio.ver.ſi quis cōfiteatur.

Populus.Plebs

¶ Decem hoīes faciunt populum ſeu plebē qō facit ad ſtatutū quo vetat cōgregatio pplī ſi tñ hoīes ſunt equites ſufficiunt pauciores ad faciēdū gentē no.glo.7 ibi.ſignāter Ab.in.c.j.ꝛe elect.

¶ An ꝛe populo p̄ſumunt exiſtere aliqui nō hōtes ſincerā fidē ſed potius p̄cio 7 mercede corruptibiles vt ē tex.7 ibi Ab.in.c.ij.ꝛe elect.

¶ Populus p viam ſupplicationis pōt inſtare epiſcopis vt habeant clericum curatum eis gratum et benignum.arg.lxj.di.c.j.no.Ab.in.c.q ꝛei timorē. ꝛe ſta.monacho.

Poſtulatio

¶ Poſtulātes ſciēter indignū ſunt ipo iure p̄uati prima vice p̄tāte poſtulandi 7 eligēdi.Jo.an.in.c.j. ꝛe poſtu.p̄la.7 ibi Ab.p.colū.7 vide.c.gratū.eo.ti.

¶ Poſtulatio quotuplex vide ibi Ab.fi.colū.

¶ Poſtulatio qñ p̄ferat electiōi vel ecōtra.Ab.plene.in.c.ſcriptū ē.ꝛe elect.

Poteſtas

¶ Poteſtas data prudentie alicuius ad quid extendat.vide.s.cōmiſſio.

¶ Poteſtas eligendi p̄latum an pōt laico conferri vide.s.electio.

¶ Poteſtas exercendi iuriſditiōem ſeu eligendi qñ ꝛeuoluatur ꝛe capitulo ad ep̄m vel ecōtra.vide notabiliter per Abb.in.c.irrefragabili.§.j.ꝛe offi.or. iiij.colum.

Prebenda

¶ Prebenda ē nomen iuris quia nō tñ ex poſſeſſionibus 7 ex redditib conſtituit ſed ex iure canonicatus cui annectit 7 iungitur ideo nō valet pluriū canonicoꝝ electio ad vnā p̄bendā.ſ.vt vnus habeat dimidiā 7 alt alia dimidiā.no.in.c.cū.m.ō cōſti. ex vna tñ p̄bēda p̄ſt fieri due.vt.c.vacāte.ꝛe p̄ben.qō hz locū in eccleſijs dumtaxat vbi ſt diſtincte p̄bendē.vt.c.dilecto.eo.ti.no.Jo.an.in.c.maioribꝫ.e.ti. ꝛe p̄ben.

¶ Canonicus p̄bendatus non dicit habere administratōem qz p̄benda dat canonico nō vt ſit quaſi tutor vel p̄cur.℔ vt inde viuat 7 iō appellat beneficiū p̄ſonale ℔ eccia cōfert alicui vt ſit tutor vl admi niſtrator eccie.vt.c.fraternitatē.ꝛe wna.qō fa.notata in.c.p̄ſti.ꝛe offi.ordi.li.vj.no.Ab.in.c.nouus genus.ꝛe ꝛei.iiij.colum.

¶ Prebende in eccleſijs licite aſſignant laicis pauperib nobilib ptextu pauptatis vel alicuius ſeruitij tpalis. no. cōpoſtella. in. c. cum. m. de cōſti. quod placet ibi Ab. 7 allegat. c. poſſeſſiōes. xvj. q. j. vbi eccleſia pōt cōcedere pauplb vſufructū poſſeſſionis alicuius. nā eccl'ia debet ſua bona pauplb cōicare. xvj. q. j. generali.

¶ Prebēde vacature pmiſſio pōt fieri iam recepto in canonicū qūcūq; facultas ſe obtulerit. vt. c. relatū. de pben. als aūt ſi in canonicū receptus nō eēt ñ valeret niſi auctoritate pape mandaret fieri. vt ibi no. Jo. an. poſt Jnno.

¶ In pbenda pfertur receptus in canonicū p literas pape ei qui ante erat receptus p capitulū 7 pla tum etiā ſi ei eēt pmiſſa prima vacatura qūcūq; facultas ſe offerret nec pōt cōtra l'ras pape opponi ſubreptione p reſcriptū p capitulum. vt voluit Jnno. in. c. relatum. de pben. qz daret materia capitulo illudendi pape 7 eius poteſtatē vſurpandi cōtra id ſqđ hꝫ de ali. mu. iudi. cauſa fac. c. j. de offic. delega. q; translatōem. ceteris enim paribꝫ pfertur habēs auctoritatem apoſtolicam. de maio. 7 obe. per tuas de pben. ſi a ſede. li. vj. no. Johan. an. in allega. c. relatum.

¶ Prebendam habens p. x. annos ſi modo ſpoliat⁹ eſt ea de facto vel de iure vt forte quia debeat alij ſi modo inuenitur aliqua vacans danda eſt ſibi et non alijs pro quibus eſt ſcriptum. ar. vij. q. j. paſtoralis. c. ſi clericus. de pben. li. vj. Jo. an. in. c. relatū. de pben.

¶ Prebende ſi ſunt diſtincte vel nō an pōt opponi contra impetrantē de ſtatu facultatū eccie 7 cui incumbat onus pbandi an excipienti q; facultates nō ſufficiant vel an impetrāti q; ſufficiāt. vi' Ab. in. c. qm̄. de vi. 7 ho. cle.

¶ Prebenda nō pōt cōferri laico niſi primo ſeparetur a iure canonic no. Ab. in. c. maioribꝫ. de pben.

¶ Prebenda vacans ſi cōferatur ſecundo recepto. p capitulum vel papam an valet collatio. vide ſup collatio. ver. capitm. 7 ſ. canonicū. ver. pbenda.

¶ Prebenda diſtincta diſtinguit in certis redditibus 7 poſſeſſionib portio vo priuilegiata ē qñ oēs redditus ſunt cōmunes 7 pcipiuntur p vnum loco capituli 7 in fine anni fiunt certe portiones fm priuilegium ſeu ſtatutū eccie 7 cuilibet datur portio ſua ſecus qñ portiones ſunt incerte 7 indeterminate. no. Ab. in. c. dilectus. j. de pbē. 7 vide effectū hⁱ⁹ differētie. ſ. canonicus. ver. receptus in canonicū.

¶ Prebenda li cōſiſtit nō ſolum in tpalitate ſz etiā in iure ſpirituali vt quia prebende et canonicatus ſunt connexi tunc appellatur hoc ius pbenda levni cum 7 in diuiduū. 7 ſic intelligitur. c. dilectus. de pben. ſed vbi prebenda conſiſtit in mera temporalitate quia non eſt annexa iuri canonic tunc non videtur repugnantia ſi prebenda per ſe eſt ſufficiens duob quominus poſſit dari duob quēadmodum omnes canonici poſſunt viuere cōmuniter ex redditibus eccie ſimul collectis ſine maxima tū cauſa hoc fieri nō debet. no. Ab. in. c. tue. de pben.

¶ In eccia in qua non eſt numerus pbendarum nō eſt dare vacatōem alicuius pbende nam vacatio dr reſpectu exiſtentie 7 numeri 7 idem in canonicatib vñ in eccia nō habente numerū canonico q; ſtatim cū recipit ꝺs in canonicū creat quoddā ius de nouo qđ extinguit cum pſona vt colligit ex tex. c. dilecto. de pben. ſecus eſt in eccia habente numerū. qa tunc mortuo vno ex canonicis vacat ius illius. no. Ab. in alle. c. dilecto.

¶ Ad hoc vt ex vna pbenda ꝓſtituant plures oportet neceſſario q; cōcurrant quatuor. Primo q; diuidentes ſeu cōſtituentes hoc intendāt. vt colligitur ex. c. dilecto. de pben. §. pterea. Secūdo vt fiat đ cōſenſu capituli nā qñcunq; alteratur ſtatus eccie de bet haberi cōſenſus capituli. ar. in cle. j. de re. eccle. nō alie. 7 facit qđ no. Ab. in. c. nouit. de his que fiūt a pla. Tercio vt ſubſit cā rōnabilis illam dividendi. puta defectus canonicoꝝ 7 augmentatio cultus diuini. Quarto vt redditus cuiuſq; prebende ſufficiant cōpetenter cuiq; pbendato. vt. c. vacāte. de pben. vbi hoc no. Ab. in prin.

¶ Per mandatū apoſtolicū quidendo ſup canonicatu 7 pbenda non afficitur prebenda vacans vl' vacatiua quominus collatio alteri facta p habentez als poteſtatem conferendi teneat lz ſecus ſit in iam recepto in canonicū auctoritate apoſtolica. naz ex tali receptione prebenda vacans afficit adeo vt nō teneat collatio alteri facta. vt. c. ſi poſtq̄. đ pben. li. vj. no. Ab. in. c. dilectus. j. de pben. j. colum. idē no. ipe in. c. conſtitutus. de preben. 7 vide. ſ. collatio. ¶. ſi ſcribitur.

¶ Licet recepti in canonicos auctoritate capituli nō habeant ius affectiuum ad pbendas vacaturas tamen ſi capitulum confert pbendam vacantez ei qui nō fuit primo receptus vel extraneo tenent primo recepto puidere de redditib eccie. vt. c. dilect⁹. j. de pben. eo q; cōtemſerunt pceptum legis canonice que vult vt recepto in canonicū puideat de pbenda. vt. c. relatuz. de pben. no. Jnno. in. c. ſtatuimus. de maio. 7 obe. 7 q̄q̄ hoc dictum prima fronte videtur durum. Abb. in alle. c. dilectus. quia fit extenſio diſpoſitōis penalis forte ad caſum non habentem p omnia idemptitatem rationis cum gravius ſit ſaltim quo ad penam inferendam cōtemnere pceptum legis viue q̄ mortue. vt in. l. celſus. ff. de arbi. 7 no. Bar. in. l. amplius. ff. rem ra. haberi. tñ illud cōmendat Ab. pter auctoritatē Jnno. 7 qđ videtur ſatis equum.

¶ Prebende eccleſie cathedralis ſi efficiūt tenues ſeu paupes pōt eis annectere ſeu vnire epiſcop⁹ capellas ſeu eccias prochiales. reſeruata tñ ipoꝝ preſbyteris cōgrua portione. vt ē tex. in. c. expoſuiſti. de pben. iſta. n. videt euidens neceſſitas eccie idem pter eius vtilitatem nō tñ debet cōſiderari progatiua pſonarum in talj vnione ſeu annexione licz in diſpenſatione pape circa plurima beneficia poſſit cōſiderari. vt. c. de mulcta. eo. ti. in fi. nec q; talē vnionem debet alterari ſtatus eccie que vnit quia more ſolito tenetur clericus in ea ſeruire qđ intelligo verū ſi redditus ſufficiūt canonico 7 pſbro eccleſie. als aūt teneť eōs ſubuenire de redditib ſuis. facit xij. q. ij. c. cōceſſio. 7. c. quatuor. no. Ab. in allег. c. expoſuiſti. ij. colum. vbi dat aliud remediū vltra viā vnionis vt ſtatuat penſio de redditib eccie vel capelle ſoluenda canonico. nam licite pōt eps cōſentiente ſuo capitulo conſtituere penſionem ex redditib eccleſie habundantis pſoluendam ſingulari canonico. facit. §. quia vo. c. extirpande. de pben. a cōtrario. 7 facit. c. j. de re. eccle. nō alie. li. vj. qđ cōmendat Ab. in alle. c. expoſuiſti. ij. colum. vide. j. vniri poteſt.

¶ Prebēda nō iuſte diuiſa nō pōt quis petere p̄tez alij aſſignatā ſz ꝺ diuidentē agit ad integritatē tenet ergo diuiſio licet fieri nō debeat vt colligitur ex. c. cū cām. de pbē. 7 ibi p Ab. 7 p cū in. c. maioribus. eo. ti.

¶ Prebēde integratio poteſt fieri ex bonis cōib ſi ſint. vt in. c. cū. m. đ cōſti. Jtē ex redditib ſupcreſcētibus vt ibi. Jtē ex pbēda vacāte dūmodo ſufficiat canonico ibi inſtituēdo. vt. c. vacante. de pben. no. Ab. in. c. cum cām. de pben.

¶ Prebende quedam sunt sacerdotales quis forte ꝑm cōsuetudinē sacerdotes tm̄ ad illas ꝓmoueri ꝛ bent vel hñt onus sacerdotale annexū vt assumpti ad illas teneant̄ ꝓmoueri ad sacerdotiū annexum. vt colligit̄ ex.c.cōstitutus.ꝛ cōces.ꝑben. ꝛ ibi Ab. in ꝓn̄.ꝛ vide ꝛ hac materia in.c.j.ꝛ instit.ꝛ qō le. ꝛ no.in cle.vt hi qui.ꝛ etate ꝛ quali.ꝛ.c.cui ꝛ non sacerdotali.ꝛ ꝑben.li.vj.

Preceptum

¶ Precepta moralia mystica seu figuralia vel cerimonialia an ꝑnt tolli seu ꝛrogari ꝑ cōsuetudinem vel ꝑ ius positiuū. vide ple.ꝑ ꝛct.ꝛ ꝑ Ab.in.c.fi.ꝛ cōsue.iij.colum.

¶ Preceptū ꝛ soluendo vsq; ad certū terminuz fit ꝑ iudicem contra reum confitentē ꝛbitū ante peti tōem.vide.s.lis.

¶ Preceptū pōt fieri sine cause cognitōne in his q̄ spectant ad officiū supioris.vt no.in.c.ad aures.ꝛ tem.ordi.est tn̄ notandū q̄ lz nō exigat̄ cause cognitio ꝓceptū factū extraiudicialiter sine cause cognitione nō transit in rem iudicatā: vt est tex.cum glo. in.c.ex ꝑte.ꝛ ver.sig.ꝛ Bar.in.l.nō fatet̄.ff.ꝛ confes.facit.c.concertationi.ꝛ appel.li.vj.ex quo infertur ꝑm Jnno.ꝛ Ab.in.c.cum venissent.ꝛ in integ. resti.q̄ qñ iudex excedēdo iniuste metas sue potestatis aliquid ꝓcipit ꝑti sine cause cognitōe tale ꝓceptum non astringit partem quantūcunq; taceat ꝛ non appellet quia tale ꝓceptum est nullus vt regula ea que fi.ꝛ regu.iur.li.vj.vide.j.princeps i expectantiby.

¶ Precepta negatiua lz obligant sp ꝛ ad sp q; ꝓhibent̄ actus peccatoꝝ qui in omni tēpe sunt mali.ꝛ iureiu..ꝛ si xp̄c.tn̄ ꝓcepta affirmatiua que inducūt actus virtutū non quolibet tpe ꝛ necessitate fieri ꝛbent ꝫ ꝛbitis tpiby ꝛ seruatis ꝛbitis circūstantijs que sp ꝛbēt interuenire ad hoc vt actus sit virtuosus ē.no.Ab.in.c.nouit.ꝛ iudi.x.colum.ꝛ vide ꝛc.signanter ꝓpe.ꝛ ancha.in.c.q; quidā.ꝛ peni.et remiss.

¶ Precipe sicut pōt eps clerico in virtute obedientie sic dns vasallo sub ꝛbito fidelitatis quo ad ea q̄ spectant ad feuduz ꝛ forma fidelitatis.vide.c.ego em̄.ō iureiu.xxij.q.v.c.ꝛ forma.no.in.c.ex trāsmissa.ꝛ fo.cōpe.

¶ Preceptū pōt ꝑ iudicē fieri sine cause cognitōne iustificatū tn̄ vt videas si senseris te grauatū cōpareas ꝛc̄.no.glo.in.l.ꝛ pupillo.§.meminisse.ff.ō no. ope.nun.ꝛ.c.ex ꝑte.j.ꝛ ver.sig.vide Bar.in.l.j. C. ꝛ execu.rei iudi.Ang.in.d.§.meminisse.ꝛ Spe.in ti.ꝛ citatōe.§.iam ꝛ citatōe.ver.si ergo.ꝛ Ab.i.c. j.ꝛ cā pos.ꝛ ꝓpri.vide.s.requisitio.

¶ Precepta figuratiua veteris testamenti seu cōtinentia cerimonias nō sunt hodie seruanda.secus ꝛ ꝓceptis instruentiby mores vt ē illud honora patrem ꝛc̄.ꝛ quibus vide tex.cū glo.vj.di.§.ex his.et ꝑ Ab.in.c.fi.ꝛ cōsue.vt ipe Ab. refert in.c.vnico.ꝛ puriſi.post partū.

¶ Preceptū factū ꝑ principalē alicui⁹ vices gerēti an videt̄ ei scribere tāq̄ alterius ꝓtātē gerēti vl̄ ꝑt adimpleri ꝑ principalē.vide.j.vices.

¶ Precepto ꝓlati an ꝛ quō ꝛbeat subdit⁹ obedire si ē malū ꝓceptū vl̄ dubitat̄.vide glo.no.in.c.ad aures.ꝛ tem.ordi.ꝛ ibi Jnno.notabiliter.

Precium

¶ Preciū rei cēset̄ eo dē iure cū ipa re i vniuersalib⁹ vt i petitōe hereditatis ꝛ succedit in locū rei.vt.l.ꝫ si rē ꝛ ꝑciū. ff.ō peti.here.ꝛ.l. impū.§.fi.cū.l.se.ff.ꝛ leg.ij.secus in ꝓticularib⁹.vt.l.qui vas.in fi.ff.ō fur. no.in.c.inquirendū.ꝛ pecu.cleri.Ab.in.c.ij.vt lit. pendē.iij.colum.

¶ Preciū rei vendite vel mutuate seu ei⁹ extimatio vel interesse qualiter ꝓbat̄.vide ple.ꝑ Flo.in.l.si seruum.ff.ad.l.aquiliā.

¶ Preciū rei ꝓbat̄ ex qualitate rei ꝛ quātitate reddituū.vide no.glo.ꝑ ꝛc. approbatā in.c.cū cām.ō testi.vbi no.Jo.cal.ꝛ nico.ō manie.q; extimatō rei pōt ꝑ testes ꝑ instrumēta ꝑ ꝓfessiōez ꝑ ꝛlatōz iuramēti ꝑ inspectōz oculoꝝ ꝑ ꝓiecturas ꝛ ꝑ accidentia ꝓbari sicut ē rei q̄litas quātitas cōis venditio rerum ꝛ similiū que ꝛbent ꝓsiderari.no.Jo.an.in.c.cum cām.ꝛ emp.ꝛ vendi.ꝛ Bar.in.l.si seruus.ff.ꝛ ꝓdi. furti.ꝛ in.l.ꝑcia.ff.ad.l.fal.

Predicatio

¶ Predicatio nedū ē vtilis ꝫ necessaria ppt̄o.est.n. officiuz q̄ ꝓncipaliꝫ ꝓtinet ad epm̄.vt.c.j.ꝛ cēsi. li.vj.rij.q.iij.c.placuit.ꝛ.c.epm̄.ꝛ quilibet rector ecclesie prochialis hz officiū ꝓdicādi in eccīa sua nec pōt ꝓdicare q̄ curā aiaꝝ nō hz.no.in.c.j.ꝛ reg.iij.et cle.j.ꝛ sepul.frēs vo mēdicantes hñt ex ꝓuilegio pape.Ab.in.c.inter cetera.ꝛ offi.ordi.

¶ Predicatoꝛ magis ꝛbet vitā habere q̄ scientiaz q; longe plus ꝓficit ꝓdicatoꝛ ex boni opis ꝓdicatōe q̄ ꝛctrine.vnde Seneca.longū inter ꝓcepta breue ꝛ efficax ꝑ exempla nō tn̄ sufficit vita sine sciēcia ꝓpter multos errozes qui quandoq; oriuntur ex ꝛfectu scientie.no.in.c.inter cetera.ꝛ offi.ordi.ꝛ ibi Abbas.

¶ Predicare nō ꝑnt religiosi infidelib⁹ nisi habeāt licentiā supioris ꝛ auctoritatē sedis aplice.vt.c.q̄ sit ꝛ iude.ꝛ ibi Ab.

Predicādi officiū ē officiuz cure iō nō ꝑnt ꝓtēnere illi q̄ hñt curā aiaꝝ.vt no.glo.in cle.j.ꝛ regu.vnde fratres mendicantes ꝛ iure cōi nō ꝑnt ꝓdicare q; nō hñt curā aiaꝝ licet eis cōpetat ex ꝓuilegio audire cōfessiones.vt cle.vnicū.ꝛ sepul.Ab.in.c.q̄ sit ꝛ iudeis.

Precentoꝛes

¶ Precentoꝛes a quibus ꝛbeāt instituī ꝛ qō sit eoꝝ officiū ꝛ cui cōpet̄ ꝛ an ꝑnt agere vel ꝛfendere ꝓ ꝛmissis sibi ꝛputatis. vide ple.ꝑ Jnno.ꝛ ꝑ Ab.p⁰ eū in.c.cū ꝛputati.ꝛ iudicijs.

Predo

¶ Predo.vide.s.fur.

¶ Nō hz euētus sordida preda bonos. Hosti.ꝛ Jo. an.p⁰ ouidiū.in.c.ꝓcuratores.ꝛ censi.

Prelatus

¶ Prelatus cōfirmatus si alius ē in pos. ꝓlature lz iniuste nō pōt administrare nec iurisditōem exercere nisi inducat̄ in possessionē q; secus faciēdo esset expoliare possessionē ꝓpria auctoritate qō nō lz.vt c.cū qui.ꝛ ꝑben.xvj.q.vj.placuit.ꝛc.in.c.ꝑ venerabilē.qui fi.sunt legit.si aūt ꝓlatura vacat ꝛ nemo ē in possessiōe illius ꝛ tunc post ꝓfirmatōem ē ei licitum administrare vel ad hoc requirit̄ inuestitura nec installatio ad hoc.c.quanto.lxiij.di.que notanter dicit q; ꝑ electōez dat̄ prās in habitu ꝓ cōfirmatōem vo dat̄ in actu.dñi ꝛ rota ꝛcisi.iij.Abb.in c.transmissam.ꝛ elect.iij.colū.ꝛ idem Ab.in.c.cū sup.ꝛ cā poss.ꝛ ꝓpte.iij.colum.vide.j.ꝓlatus post confirmatōem.

¶ Prelatus cōfirmatus nō pōt administrare anteqū habeat literas apostolicas sup̄ sua ꝓmotione.vi ꝛ.s.electus.

¶ Prelatus post ꝓfirmatōem etiā ante⁹ corporalē

possessionē apphendat pōt petere restitutōem rerū ipius beneficij ⁊ alias actōes intentare quia tūc agit noīe beneficij ⁊ nō noīe suo ideo satis ē beneficiū fuisse in possessiōe illarū rerū.no.Wc.in.c.cū super.Ꝛ cā pos.⁊ ꝓprie.⁊ ibi Abb.iij.colū.⁊ dñi Ꝛ rota Ꝛcisio.iij.qó ipi limitāt verū si nullus alius sit in possessione beneficij nō tñ pōt ꝑlatus ante apphensam possessionez corpora lem restitutionem suo nomine petere.vt Ab.vbi.s.vide.s.prelatus confirmatus.

¶ Prelatus cōfirmatus pōt administrare añ installatōem seu inductōem in possessionē corpalē.vt.c.trāmissam.Ꝛ elec.⁊ sīle in tutore q̄ statim administrat cū scit se eē datū tutorē.Ꝛ quo in.l.j.ff.Ꝛ admini.tuto.installatio aūt nō requirit nisi ad solennitatē nō aūt quo ad substātiā administratōis.vel ē Ꝛ necessitate qñ hoc hz ꝓsuetudo.vt.c.ij.Ꝛ cōsuet. Ab.in.c.cū sup.Ꝛ cā pos.⁊ ꝓprie.

¶ Prelatus nō ōr dñs rerū eccl̄asticarū ß ꝓcurator vt.c.ij.Ꝛ vna.nō tñ ex toto ꝑlatus equipar ꝓcuratori nec etiā tutori ß ampliorē⁊ nobiliorē ptātem quā tutor vel ꝓcurator hz.vió glo.quā tenebis mēti.v.q.iij.in fi.Ab.in.c.edoceri.Ꝛ rescrip.⁊ vide.s. Abbas.

¶ Prelatus an pōt sine capitulo vl̄ ecōtra administrare seu agere sup bonis eccīe seu cōuentus q̄ sunt cōia vel oīno discreta vl̄ Ꝛmēsa.vide Ab. ple.in.c. edoceri.Ꝛ rescrip.⁊ in.c.significauit.Ꝛ appel.

¶ Prelatus vel abbas an possit solus sine capitulo vel ꝙuentu ꝓstituere ꝓcuratorē vel yconomū super rebꝫ eccīe.vide.s.Abb.

¶ Prelatus an pōt ratificare gesta ꝑ ꝙuentū. vide s.Abb.

¶ Prelatus dz eē ꝓmptus in vlciscēdo⁊ puniendo inobediētiā subditoꝝ.c.quāto.ij.q.v. Ab.in.c. j.Ꝛ postu.pla.iij.colum.

¶ Prelatus an pōt eligi in ꝑlatū cui ad hoc ē collata prās.vide.s.electio.

¶ Prelatus ad quē spectat ꝓuisio bñficij⁊ ei⁹ cōfirmatio an pōt vnico actu se expedire.vide.s.eps.

¶ Prelatus ē onus⁊ ꝓpter administratiōem ē honor vt.c.q̄ epatū.viij.q.j.⁊.c.estote subiecti.xcv.di.Ab. in.c.qualiter.Ꝛ elec.

¶ Prelato male administrāti Ꝛvent canonici resistere.vide.j.ꝑsumptio.

¶ Prelato an lz hr̄e hoīes armatos ꝓ executiōe iusticie.vide.s.eps.

¶ Prelati inferiores an pñt snīas suas executōi mā dare vel Ꝛeāt ad superiorē recurrere.vide plene per Ab.in.c.si q̄s ꝯ clericū.Ꝛ fo.cōpe.⁊ tāgit in.c. cum ab eccīar.Ꝛ offi.ordi.

¶ Prelati inferiores epo lz habeāt iurisditiōem in suos Ꝛ collegio eā tñ nō obtinent excluso epo ß accumulatiue ad epm ita q̄ isti nō faciunt gradum ß eps cōcurrit tanq̄ generalis ordinarius et isti inferiores tanq̄ speciales ex quo infertur q̄ valet absolutio facta ab episcopo Ꝛ excōmunicatiōe lata ab inferiori.vt notabiliter cōcludit Ab.in.c.ab eccīarum.in fi.Ꝛ offi.ordi.vide.s.iurisditiones non habent.

¶ Prelatus an Ꝛeat Ꝛfacili penā pecuniariā imponere.vide.s.penā pecuniariā.

¶ Prelatus etiā inferior pōt agere ꝓ eccl̄ijs sibi sb iectis ad q̄ facit cle.j.Ꝛ rescript.Ab.in.c.j.Ꝛ offi. iudi.vide.s.eps agit.

¶ Prelato excedēti metas sui officij nō tenet subditus obedire.vide.s.obedire nō tenet.

¶ Prelatus tepidus in iusticia exequēda pōt Ꝛponi a sua dignitate.vt.c.ij.Ꝛ treu.⁊ pa. fa.c.si q̄s. Ab.xviij.q.ij.⁊ negligentia ꝑlati ē peccatū morta-

le.no.glo.in.c.ea que.Ꝛ offi.archidya.⁊ idē in dissimulatōe.vt no.glo.in.c.clericos.Ꝛ imu.eccīe.li.vj. Ab.in alle.c.ij.Ꝛ treu.⁊ pa.

¶ Prelatus an pōt trāsigere vel cōpromittere sup re eccīe vide.s.cōpromittere nō pōt.⁊.j.trāsigere ꝑt ꝑlatus.⁊ ver.transigere nō pōt.

¶ Prelatus q̄ negligit eccīe acq̄rere vbi potuit tenetur ad interesse lucri cessantis.no.glo.i.c. fi.ij. q. iij.⁊.iij.q.iij.§.fi.imo ꝓtra ꝑlatū qui passus ē ꝓscriptōnem seu cōtra eius heredes pōt eccl̄ia agere ad emendandū damnū.vt.l.quicquid.Ł.Ꝛ arbi.no. Ab.in.c.j.Ꝛ in inte.resti.vió Ab.in.c.ij.Ꝛ ꝓscrip. circa ꝓin.

¶ Prelatus si dāmificat eccīam in iudicio vel extra an pōt eccīa ꝯ eū agere vel rēvēdicare.vide.s.administrator necessarius.

¶ Prelati Ꝛlictū an⁊ qñ nocet eccīe.vide sup.Ꝛlictū ꝑlati.

¶ Prelatus si sit negligēs in acq̄rēdo res eccīe vl̄ in pdendo eas seu in ꝓmittēdo labi ꝓscriptōz ꝯ eccl̄iam vel si impediat acq̄sitiōem eccīe sub cōditōne suspendēte an teneat ipe ꝑlatus.vide ple.⁊ nota.ꝑ Anto.⁊ Ab.in.c.j.Ꝛ vlo⁊ cōtu.⁊ melius ꝑ andre. barbacū in.c.vt sup.Ꝛ re.eccle.nō alie.

¶ Prelatus male viuens ōr eccīam suaz polluere q̄ ad opinionē nō tñ pollui pōt eccīa qz q̄ sancta sunt coinq̄nari nō pñt.c.veritatꝫ.Ꝛ w.⁊ cōtu.⁊.c.vña.Ꝛ coha.cleri.⁊ mulie.

¶ Prelatus nō pōt cū enormi damno eccīe iura ecclesie renunciare.vt.c.fraternitatē.Ꝛ vna.⁊.Ł.Ꝛ transact.l.pses.⁊.c.cōstitutus.cū ibi no.ꝑ Jnno.Ꝛ elec.⁊ ꝑ eum in.c.accedentibus.Ꝛ excu.pla.cum leui tamē ꝓiudicio potest.vt.c.terrulas.xij.q.ij.⁊ no. in.c.j.⁊ fi.Ꝛ pactis.li.vj.⁊ vide Frede.suo consilio. lxxxviij.

¶ Prelati cōfessio cōtra eccīam an valeat.vide no. Ab.in.c.fi.Ꝛ ꝓscrip.in fi.

¶ Prelatus excusat si nō monet cām in q̄ sumptus litis excedit quantitatē principal.vide sup.appellari a minima cā.

¶ Prelatus calūniosam actiōem noīe eccl̄ie instituēs tenet ad expēsas.vide.j.tutor calūniose.

¶ Prelati nō pñt honeste suscipe Ꝛlegatōes a ꝓncipib⁹ secularib⁹ quia peccant cum non Ꝛveant forensium causar esse disceptatores.ar.Ł.ó testa.cōsulta.xcvj.di.cum ad verum.sed ꝓpter hoc iudiciū non viciabitur cum prelati habeant habituz talis iurisditōis.vt.c.nouit.Ꝛ iudi.facit.c. in archiepatu.Ꝛ rap.qó limita verū nisi q̄n cōmittit talis causa cuius Ꝛcisio cōcernit bonū rotius xp̄ianitatis: qz tunc oēs clerici Ꝛvent eē soliciti.no.Jnno.ó voto.q̄ sup his.als aūt ꝑlati non Ꝛvēt accipe Ꝛlegatōes ꝓncipū.vt in.c.sepe.xxiij.q.viij.no.Ab.in.c.ij. Ꝛ iudi.ij.colū.

¶ Prelatus q̄s dicat⁊ an oīs hīs curā aniarꝫ dicat ꝑlatus.no.ꝑ Ab.in.c.ij.Ꝛ iudi.vlt.colum.

¶ Prelatus superior an pōt agere seu Ꝛfendere ꝓ ecclesijs seu Ꝛmibꝫ sibi subiectis excludēdo inferiores.vió ple.ꝑ Jnno.⁊ Ab.in.c.cū Ꝛputati.ó iudi.

¶ Prelatus iudicat vt tutor seu curator cū queritur an eius facto teneat eccīa idē Ꝛ eius herede q̄ tenetur ex facto ꝑlati Ꝛfuncti ē glo.no.in.c. ex pītiū.Ꝛ pigno.glo.fi.⁊ Jnno.in.c.cū inofficiosis.Ꝛ testa.et Ab.in.c.cū Ꝛputati.in fi.Ꝛ iudi.

¶ Prelatus nō imponit penā clerico irregulari vt illico moriat.vide sup.cōtumax clericus.

¶ Prelatus an pōt eē iudex in causa ꝓpria.vió sup. iudex an pōt eē in cā ꝓpria.

¶ Prelatus etiam inferior potest procedere etiam in facto proprio si factum vel iniuria est notoria. qz

tunc potius ē executor iuris q̄ iudex q2 in facto notorio nō ferē ſnīa ad minus cū ſolēnitate ꝫ exequit iuris diſpoſitōem. vt. c. euidentia. ℣ accu. ⁊. c. q̄m. ℣ fi. p̄by. no. Jnno. in. c. ex pte. ℣ conſti. qō limita q̄n p ℣licto ſeu iniuria ē pena certa in iure exp̄ſſa. ſecus ſi venit imponenda arbitrio iudicis q2 poſſet excedere modū ē glo. notabilis in. c. ſup his. ō accu. ℣ quo vide latius Ab. in. c. cuz veniſſent. ℣ iudi. p quē vide an p̄ōt cē iudex in cā vel iniuria ſpectante ad eccīam vel menſam ſuā.

¶ Jn caſibꝫ in quibꝫ nō p̄ōt cē iudex in cā p2opria eſt verū in cognoſcēdo iudicialiter. p̄ōt tñ extra iudicialiter ꝓcedere ad ℣fenſionē ꝓpriozū iuriuz vel ſue eccīe fulminando ſnīam cenſure. no. Jnno. in. c. venerabilibꝫ. §. ſimiliter. ℣ ſentē. excō. li. vj. ⁊ eſt cōſiliū Lapi. alle. xxxix. ex quo no. q̄ ſi ℣bitū plati eſt notozium poteſt ꝓcedere in facto p2opzio ad ℣fenſionem iuris ſui etiam fulminando cenſuram ⁊ ivo ſupioz p̄ōt punire iniuriam ꝓpriam etiā occultā q̄n ꝓcedit extra iudicialiter p viam collatōis ⁊ impoſitionis eiuſdē p̄ne ⁊ plat̄us p̄ōt iniuriā ꝓpriam punire q̄n hoc nō facit animo vleiſcendi ſed corrigēdi. vt no. Bar. bnx. in. c. qui emendat. xlv. di. no. Abb. in. c. cū veniſſent. circa fi. vide. s. iudex p̄t punire in iuriā. cū ſe. verſi.

¶ Prelatus inferioz nō p̄ōt ſtatuere p̄ ius ſupioris vide. s. ſtatuere nō p̄ōt.

¶ Prelati inferiozes ep̄o quā iuriſdictōez hñt erga ſubditos ſuos in foro cōtentioſo ſeu penitētiali. vi ℣. s. iuriſditio. ver. circa iuriſditōem.

¶ Prelatus an p̄ōt renunciare p2iuilegio ꝓcernēti eccīam. vide. s. ꝑctus factus.

¶ Prelati ℣lictum an ⁊ q̄n noceat eccīe. vide. j. tuto2 ſi ℣linquit.

¶ Prelatus ſeu rector eccīe an ⁊ q̄n in iudicio ℣beat agere noīe eccīe ſeu ꝓprio p iuribꝫ pticularibꝫ eccleſie vel p cozpoze eccīe vel p dignitate vel p iuribꝫ cōpetentibꝫ ipi plato. vide ple. ⁊ notabiliter p Ab. in. c. litere. ℣ dilationibꝫ. ⁊ in. c. in literis. ℣ reſtit. ſpo. circa princi. ⁊ vide. s. clericus beneficium. vi ℣ Abb. in. c. olim. j. ℣ reſti. ſpo. in princi. ⁊ vide Lapum alle. li. j

¶ Prelatus ſeu beneficiatus agens p2o iuribus ſui beneficij tenetur ꝓbare titulum ſue ptātis ſi nō eſt in poſſeſſione dignitatis vel beneficij eo q2 tunc nō hz p̄ſumptōnem p ſe non tñ teneāt ꝓbare plene ſicut ℣ hoc ageretur principaliter. no. Jnno. in. c. veniens. ℣ ver. ſig. li. vj. ⁊ in. c. in literis. ℣ cau. poſ. ⁊ p2ie. ſed ſi habet poſſeſſionem ō recenti teneat etiā ꝓbare maxime ſi mouetur ſibi cōtrouerſia ꝫ non ꝓbabit ita plene ſicut in p̄cedenti caſu ſi autē hz poſſeſſionē antiquā ſufficit ꝓbare poſſeſſionē ⁊ cōmunem reputationem. arg. in. l. barbarius. ff. ℣ offi p̄to. quia nemo cogitur p2obare titulu3 ſue poſſeſſionis. vt. l. cogi. C. ℣ peti. here. ij. q. v. in princip. Abbas in. c. cum ſuper. ℣ cauſa poſſeſſionis ⁊ p2opzietatis. in fi.

¶ Prelatus peccat moztaliter niſi moneat ſubditos ad ℣cimas ſoluendas. vide. s. ℣cima. verſicu. peccat moztaliter. nam p2opter negligentiam peccat moztaliter. no. glo. in. c. ea que. ℣ offi. archidy. Jtem diſſimulatio p2elati eſt peccatum moztale. no. in. c. clericis. ℣ immu. eccle li. vj. Abb. in. c. puenit. ℣ ℣ci. in prin.

¶ Prelatis eſt licitum impedire conſilium ⁊ auxilium regi ⁊ ꝛominis tempoz2alibus p2o conſeruatiōe reipublice maxime inſtante regni turbatōne. vt in. c. uon eſt ℣ voto. ex quo no. q̄ licituz eſt prelatis eē in regis p̄ſilio. fac̄ qō no. ī. c. in archiepatu. ō rap. et qō habet in. c. duo ſunt. xxvj. di. ⁊ Ab. in alle. c. non eſt. in prin.

¶ Prelatus nō p̄ōt retinere p̄tem p̄uētuū ℣ eccīs. idem ℣ abbatibus ⁊ alijs p2elatis regularibus. vt cle. quia regulares. §. j. ℣ ſupplen. negli. pla. vbi cōcluditur q̄ qualiſcunq; ſit locus ſubiectus abbati dummodo non ſit ℣ menſa ipius non poteſt partē redditꝫ ſibi retinere. no. Ab. in. c. phibemus. ℣ cenſibus.

¶ Prelatus an poteſt bona eccleſie alienare ꝓpter vtilitatem vel neceſſitatem eccleſie non obſtāte iuramento p eum p2eſtito. vide ſupza iuramentū ſim pliciter p̄ſtitū.

¶ Prelatus iudicat̄ vt tuto2 ſeu curato2 cum queritur an eius facto teneat̄ eccīa. no. Ab. in. c. cum ℣ putati. ℣ iudi. in fi. vide. s. eccīa non tenetur ex dolo p̄ceptoz.

¶ An prelatus ſine capitulo vel cōtra poſſit agere vel vnus ſine alio conueniri. vide plene ⁊ notabiliter p Lapuz ſua alle. xlix. ⁊ p abbatē elegātiſſime. in. c. edoceri. ℣ reſcrip. ⁊ in. c. ſignificauit. ℣ appel. ⁊ vide. s. Ab.

¶ Prelatus p̄ōt cōtrahere cum cōſanguineis ℣ rebus eccleſie ſicut cuz extraneis eis bona eccīe infeudando vel in emphiteoſim dando in caſibus p̄miſſis dum tamen hoc non faciat in damnū vel frau℣em eccīe eſt cōcluſio Ab. in. c. vt ſup. ℣ re. eccle. nō alie. nec ob. auten. quibuſcunq; modis. C. ℣ ſacroſan. eccle. quia loquit̄ in yconomo eccīe qui non poteſt cum cōſanguineis ℣ rebus eccleſie contrahere ꝓpter fraudis p̄ſumptōem ⁊ quia ſolennitas illius autentice non ſeruatur in alienatione rei eccleſiaſtice. vt no. glo. in. c. j. ℣ re. eccle. non alienā. li. vj. vi ℣. s. alienatio. vide notabiliter andreā Barbatiū in alle. c. vt ſup.

¶ Prelatus an p̄ōt emere rem eccīe. vide. s. emere poteſt.

¶ Prelatus eccīe cōpatur curatori. vt. c. ij. ℣ wna. immo ꝓprie nō cōpatur ꝓcuratori nec curatori. qa hz longe pinguius ius in rebꝫ eccīe q̄ ꝓcurato2 in rebus dñi vel curato2 in rebꝫ pupilli. Jtē cura vel ꝓcuratio eſt onus ꝫ p̄latura ē honoz vel dignitas. vi ℣ glo. v. q. j. c. fi. ſolum ꝓcedit dicta equiparatio quo ad impotentiā diſtrahēdi bona eccīe. no. Ab. in. c. ex p̄ſtium. ℣ pigno.

¶ Prelatus bona que acq̄ſiuit an p̄ſumat̄ habuiſſe intuitu eccīe. vide no. p ℣ct. ſignanter p Barba. in. c. j. ℣ pecu. cle.

¶ Prelati bona ſunt tacite obligata eccleſie p̄ mala adminiſtratōe p2elati ⁊ poterit agere eccleſia cōtra tercium poſſeſſozem ſicut agit mulier p2o ℣te. no. glo. in. c. ex literis. ℣ pigno. ⁊ licet ℣ hoc textuz non habemus exp2eſſum tamen limitat argumentum a pariete rōnis nam eccleſia equiparatur minozi. vt in. c. j. ℣ in integ. reſti. ergo ſicut bona tutoris ſunt tacite obligata pupillo. vt in iuribꝫ alle. in glo. vt in. l. fi. C. ℣ bonis tutozum. ita ⁊ bona p̄lati ep̄i eccīe. no. Ab. in alle. c. ex literis. vide. s. ℣s. ver. mulier ꝓfertur.

¶ Prelatus vel capitulū ſeu rector vel adminiſtrator eccīe ſi contrahit mutuū nomine eccleſie an requirit̄ ꝓbare q̄ pecunia ſic mutuata ſit verſa ī vtilitatem eccīe ⁊ an ſufficit vera verſio vel p̄ſumptiua ⁊ ſi p̄ōt p2ſuli eccīe ℣ fructibꝫ an p̄ñt diſtrahi res eccleſie. Jtē an ſufficit vt eccīa teneat̄ q̄ ℣bitū ſit ꝯctū cū pticulari vel cū rota eccīa vel cuz ſolo plato. vide notabiliter ⁊ diffuſe p Ab. in. c. q̄ quibuſdā. ℣ fideiuſ. vide. j. ꝓcurato2 liberā hñs. ⁊ vide. s. eccīa. ver. cōtrahens.

¶ Prelatus eccleſie ſuccedit in vniuerſum ius eccleſie. vt in. c. j. ℣ ſolutioni. ⁊ in. c. cum ad ſedem. ℣

resti.ſpo.ꝛ compatur in hoc heredi qui ſuccedit in vniuerſum ius ꝛfuncti.vt in alle.c.j.ꝛ in.l.hereditas.ꝛ peti.here. ☞Item ꝓpatur quo ad ſuſtinenduz onera cõtracta ꝑ ꝑdeceſſorem.vt alle.c.j.ꝛ ſolutõ. teneꝫ ergo ꝑlatus ad ꝛbita cõtracta ꝓ neceſſitate eccie etiã poſt mortẽ ꝑlati ꝓtrahentis nec requiritꝫ ꝓbatio verſionis in vtilitatẽ eccie ꝫ ſufficit q ꝓbetur caſus neceſſitatis.iõ ſi ꝑlatus cõtraxit ꝛbita ꝓ ſua ſuſtentatiõe teneꝫ ſucceſſor cũ eccia tenebat illum alimentare.vt no.Ab.iu.c.ex pũtiũ.ꝛ pigno. ꝛ in.c.ꝛ fideiuſ.no.Ab.in.c.j.ꝛ ſoluti.ꝛ in.c.ꝓ tuas.ꝛ donatio.

¶Contra ꝑlatum patientem ꝑſcriptionem in reb eccie poteſt agi ad intereſſe inquantũ eccia ẽ damnificata ex negligentia ſua.no.glo.xvj.q.iij.c. placuit.an ꝛ qñ factũ ꝑlati nocet eccie.no.plene Abb. in.c.j.ꝛ dlo/ꝛ cõtu.vt ipe refert in.c.ij.ꝛ dna.vite.ſ.eccie rector.

¶Prelatus põt vnire eccias ſibi ſubiectas quaruz collatio ꝓ ſuã negligentiã ẽ ꝛuoluta ad papã.no. dc.in.c.ſicut vnire.ꝛ exceſ.ꝑla.ꝛ eſt rõ qꝛ alio iure eſt collatio ad papã ꝛuoluta quia ꝛuolutio ꝓcernit titulum ꝫ vnio cõcernit ꝓprietatẽ vt plene not. Ab.in alle.c.ſicut vnire.vt ipe refert in.c.conſultationib.ꝛ dna.vide.ſ.beneficiũ nõ/vacans.vi.ſ. alienare ſeu infeudare.

¶Prelatus an poteſt ꝛ rebus eccleſie ſue aliqua dnare pijs locis ꝛ religioſis.vide.ſ.dnare an põt ꝑlatus.

¶Prelatus põt inducere teſtatorẽ blando ſermõe vt non eccie ſed ſibi relinquat.vide.j.teſtamentuz. ver.ſi quis.

¶Prelatus lz poſſit cõferre ſuis conſanguineis ꝛ bonis ſue eccie cõpetens ſubſidiũ ũno potius teneꝫ ſuis q̃ alienis.vt in.c.nõ ſatꝭ.lxxvj.di.ꝛ.c.j.ò coha. cle.ꝛ mulie..nõ tñ habet eis tantũ tradere vt faciat eos diuites ſed vt ſubueniat vt alijs indigentibus xij.q.ij.monemus.not.Abb.in.c.inquirendum.ꝛ pecu.cleri.vide.ſ.elemoſyna.ver.in elemoſyna facienda.

¶Prelatus an ꝓ ꝛfenſiõe ſubditoꝝ põt arma mouere.vide.ſ.ꝛfenſio.ver.ſi clericus.

¶Prelatus an põt ſtatuere vt ſine monitiõe ſeu citatione clerici negociatores ꝑdant priuilegiũ.vide ſ.monitio.ver.vbicunq.

¶Prelatus etiam ſi in alienatione eccleſie iurauit poteſt in integ.reſ.petere.vide ſupꝝ.iuramentuz ver.ſi ꝑlatus.

¶Prelatus an ꝛ quando teneatur requirere conſilium vel conſenſum capituli.vide.ſ.capitulũ.ver. licet regulariter.

¶Prelatus ſolus põt repudiare legatũ factũ eccie etiã ꝛ re immobili vt cõcludit Frederi.conſilio.ix. ꝛ mouetur principaliter quia dominium rei legate non eſt vere acquiſitum eccie ante acceptationẽ legati.vnde repudiando potius nõ acquirit q̃ q alie net tenetur tamen ꝑlatus ſatisfacere eccleſie ꝛ ſuo quẽadmodũ tutor tenetur ſi potuit acquirere pupillo ꝛ nõ acquiſiuit.ℒ.arbi.tu.l.quicq̃d.facit glo. in.c.ij.xij.q.iij.ꝛ quod no.Innoc.in.c.quoniam.ꝛ ꝛci.licet in contrarium adducatur.l.qui actõnem ꝛ re.iu.vbi habens actionẽ videꝫ habere ipam rez ergo ſicut ꝑlatus non põt ſolus alienare ipam rem ergo nec actionẽ ꝫ põt rnderi p.c.cũ aplica.ò has q̃ ſi.a ꝑla.vt refert Ab.in.c.tua nup.e.ti.in fi.quã.q. dimittit ſub dubio iſtam.q.ꝛterminat Anto.barba.in.c.vt ſup.ꝛ re.eccle.nõ alie.

Presbyter

¶Presbyteroꝝ filij an põt ſuccedere pribꝫ.vide.ſ. filius.Item no.q ꝑbr grece idẽ ẽ q ſenior latine.ꝛ b ꝓpter reuerentiã.c.cleros.xxj.di.

Prepoſteratio

¶Prepoſteratio regularit ñ viciat etiã in ti.ceſſionis.vt.l.ꝓpoſiti.ℒ.ꝛ teſta.ꝛ in.c.pe.ꝛ cõfir.vti.vt inuti.ꝛ Ab.in.c.ex pte.ꝛ alie.mu.iudi.

Preſcriptio

¶Preſcriptio quid ſit ꝛ que differentia ſit inter ꝑſcriptõnem ꝛ vſucapionẽ ꝛ an ꝓ eam acquiratur dirrectum vel vtile dñium.vide ple.ꝛ no.ꝓ Ab.ſup rubrica.ꝛ ꝑſcrip.

¶Preſcriptio tpalis nec vſucapio ꝑ pupillũ nullo tpe currit.ꝛ in.l.ſicut.ℒ.ꝛ ꝑſcrip.xxx.vel.xl.annorum.nec contra illum qui.xxx.annuz non attingit. vt in.l.fi.ℒ.in qui.cau.in integ.reſti.nõ eſt ne.contra eccleſiam tamen ꝛ rempublicam ꝛ ciuitatẽ currunt preſcriptiões iudiciales.no.Inno.in.c.j.ò in integ.reſti.contra rempublicam ſeu ciuitatem datur reſtit.in integ.quia licet res publica fũgat iure minoris ſecus in ciuitate.ar.in.l.intereſt.ff.ad mace.vide.ſ.ciuitas fungit.

¶Preſcriptio ſtatutaria ſeu cõſuetudinaria lz ſit tpalis currit cõtra minorẽ vbi agit ꝛ lucro captan w.vt.c.cõſtitutus.ò in inte.reſti.nõ ob.l.fi.ℒ.in q. cau.in integ.reſti.nõ ẽ ne.vbi dr q nulla ꝑſcriptio currit ꝑ minorẽ illud in ꝑſcriptiõe legali naz illa.l. fuit principaliter inducta ad cõſeruatõez patrimonij minoꝝ vt eoꝝ iura intacta ſeruentur ſed vbi ſtatutũ affert lucrũ cum rpis limitatiõe ceſſat ratõ dicte.l.fi.no.Ab.in alle.c.conſtitutus.vide.ſ.minoribus.

¶Preſcriptio tpalis inducta ex teſtamẽto currit ꝑ minorẽ.vt.l.iij.ff.ꝛ mino.no.Bar.in.l.emilius.ff. ꝛ in inte.reſti. ☞Idẽ in ꝑſcriptõe cõuentõnali inita cũ ꝛfuncto cũ quo incepit ꝑſcriptio nã currit ꝑ minorẽ eius ſucceſſorẽ.vt alle.l.emilius.Ab.in.c.ꝑſtitutus.ꝛ in inte.reſti.

¶Preſcriptio lz ex negligentia vel ꝛfectu curatoris currat cõtra minorẽ non tñ currit ſi curatorẽ ñ hz.vt.l.ſicut.ℒ.ꝛ ꝑſcript.xxx.annoꝝ.ꝛ facit.l.fi. in fi.ℒ.in qui.cau.in inte.reſti.nõ ẽ neceſ.idẽ ſi pater poſſidet bona filij nõ vt adminiſtrator ꝫ ꝓ vſufructu quem habet in illis.vt.l.fi.ℒ.ꝛ an.exce.idẽ in rebus dotalibus ꝓ quib cõſtãte matrimonio vxor agere non põt.vt.l.dte anna.ℒ.ꝛ reivendi.eo qui maritus eſt qua dominus et non adminiſtrator.et idem ꝛ bonis pauperum late no.Ab.in.c.ij.ꝛ ꝑſcrip.circa fi.

¶Preſcriptio ſicut non currit cõtra pupillum.vt.l. ſicut.ℒ.ꝛ ꝑſcrip.xxx.an.ſic nec currit cõtra furioſum nec ꝑdigum notat.glo.in.l.j.ℒ.ꝛ cura.fu.que ſingulariter dicit q priuilegia ꝛ bñficia collata minori in preſcriptionibus ꝛ alijs videntur conceſſa furioſo.idem in ꝑdigo fm Jo.an.in addi.ſpe.eodẽ ti.ꝛ preſcrip.ſuper rubrica.ij.colum.ꝛ ad omne dubium tollendũ dicit q preſuppoſito q currat darretur reſtitutio.no.Ab.in.c.cum nõ liceat.ꝛ ꝑſcrip. pe.colum.

¶Preſcriptiones iudiciales currunt cõtra eccliam nam termini excluſiui ꝓbationum ſeu allegatõnũ põſſt dici ꝑſcriptiones ꝛ parit currunt cõtra eccliam ſicut contra priuatum.vt.c.auditis.ꝛ.c.coram.ꝛ in integ.reſti.ꝛ.c.paſtoralis.ꝛ excep.ꝛ Ab.in.c.coraz. ꝛ in integ.reſti.

¶Preſcriptio an currat eccliꝫ vacante vel contra epm negligẽtẽ petere ꝛ an impio vacante vel impatore in remotis agente ꝑ eius iura poſſit ꝑſcriptio cauſari ple.ꝓ Ab.in.c.j.ꝛ ꝑſcrip.

¶ Prescriptio non currit contra excõmunicatũ nõ valentem agere p. c. quia vniuersitatẽ. ꝛ cõcess. pbẽ. per rõnem regule imputari. ꝛ reg. iur. li. vj. impedito enim agere non currit prescrip. vt. l. fi. in fi. ℒ. ꝛ annali excep. 7 vide alios casus in. c. prima actione. xvj. q. j. in glo. Abb. in. c. j. 7 in. c. ex transmissa. ꝛ pscriptio.

¶ Prescribere nõ põt ỏ iure ciuili successor vniuersalis si ꝛfunctus habuit malã fidem etiã sine violentia. vt. l. cũ heres. ff. ꝛ diuer. 7 temp. pscrip. quia censetur eadem psona cuz ꝛfuncto 7 causat ius suũ ā ꝛfuncto nec videt cõtrariũ ỏ iure canonico. vt. c. j. ꝛ ope. no. nũ. 7 ẽ rõ qz heres tenet exonerare cãm ꝛfuncti qui fuit in mala fide. vt. c. j. ꝛ sepul. 7. c. in literis. ꝛ rap. 7. c. a nobis. ꝛ sentẽ. excõ. successor tĩ singularis põt pscribere qz nõ causat ius suũ a ꝛfuncto. vt no. in. c. ꝛ quarta. ꝛ pscript. 7. c. cura. ꝛ iurepatro. Ab. in. c. ij. ꝛ pscrip.

¶ Prescriptio nisi sit. xl. nõ currit cõtra eccãm. vt c. ꝛ quarta. ꝛ pscrip. idẽ dicp legatis ad pias cãs. vt autẽ. ꝛ eccliasti. titu. §. p tpibz. xij. q. ij. c. fi. idẽ in hospitalibz 7 alijs pijs locis. nã ista gaudẽt priuilegio eccliaꝝ. vt. l. oĩa priuilegia. ℒ. ꝛ epis. 7 cler. 7 ibi Bar. 7 Jo. an. in. c. ij. ꝛ in integ. resti. li. vj. Abb. in alle. c. ꝛ quarta.

¶ Prescriptio currit cõtra absentẽ 7 ignorantẽ dũ tamen assint alia substantialia prescriptõnis. vt. l. fi. ℒ. ꝛ prescript. lon. tempo. quod verum nisi absens 7 ignorans possideant ciuiliter. nam tunc contra eos non currit prescriptio. vt. l. male agitur. ℒ. ꝛ prescrip. xl. anno. facit. l. si id quod. ff. ꝛ acquirẽ. pos. 7. l. qꝫ meo. eo. ti. 7 qỏ ibi no. Bar. Abb. in. c. vigilanti. ꝛ pscrip.

¶ Prescriptio in quibz casibz nõ currit 7 an in illis casibz nõ currat ipo iure vel requiratꝫ in inte. restit. vide plenissime p Ab. in. c. ex transmissa. ꝛ pscrip. p totum.

¶ Prescribere lz nõ possit colonꝰ qz nõ põt mutare sibi cãm pos. vt. l. nemo. ℒ. ꝛ acqui. pos. si tñ colonus alteri bona fide recipienti vendidit 7 tradidit rem talis emptor pscribit. spe. ti. ꝛ pscrip. §. j. versi. pone colonus. 7 Bar. in. l. cũ solus. ff. ꝛ vsuca. Ab. in alle. c. cũ nõ liceat. penul. colũ.

¶ Prescribere ñ põt simpliciter inferior obediẽtiã nec ius superioritatis quia nõ põt quis sibi imperare nec in se iurisditõem exercere. vt. l. pe. ff. ꝛ arbi. 7 c. fi. ꝛ peni. 7 remis. 7 p cõsequẽs nec seipm possidere. 7 prescriptio sine possessione non procedit vt regula sine possessione. ꝛ regu. iuꝝ. li. vj. no. Hostien. in. c. cum nõ liceat. bene tamen põt subditus pscribere. vt nõ sit illi ꝫ alteri subiectus. vt. c. cũ olim. et c. cũ pone. ꝛ priuil. 7 hoc voluerũt dñi ꝛ rota ꝛ decisio. xxxij. Ab. in. c. cũ nõ liceat fi. colũ.

¶ Prescriptio que qualis 7 quanta põt ptra romanam eccãm vel cõtra papam causari 7 qualiter pbatur prescriptio centũ annoꝝ vel cuius memoria non existit 7 an potest prescribi contra principẽ id quod est reseruatum in signum subiectionis et alia vtilia circa hoc vide notabiliter p Ab. in. c. cum nobis. ꝛ pscrip. p totũ.

¶ Existens in ludo si vendit collusori nõ valet ptractus nec tenet venditor ꝛ euictõe cum ambo velint quant. vt. l. fi. §. j. ff. quarũ re. ac. nõ da. 7 p psequẽs fit in mala fide 7 cõtractus fit a iure prohibitus non põt pscribere sed si lusor existens in ludo vendit alteri valet cõtractus. vt. l. fi. ꝛ alea. 7 ẽ rõ qz is qꝫ soluit ludenti soluit nõ oĩno psumpturo qz põt vincere seu lucrari. vt no. Bar. in. d. l. fi. Abb. in. c. si diligenti. v. colum. ꝛ pscrip.

¶ Heres vtroqz iure nõ põt pscribere eo casu qꝫ ꝛfunctus nõ poterat qz cũ succedit in ius ꝛfuncti et omne ius suum causatur a ꝛfuncto censetur eo iure cum illo. vt. l. cum heres. ff. ꝛ diuer. 7 tem. pscri. ex quo infertur qꝫ sicut ꝛfunctus male fidei nullo tpe potuisset pscribere. vt. c. fi. ỏ pscrip. ita nec eius heres. ista est cõclusio Ab. in. c. si diligenti. ꝛ pscri. vj. colum.

¶ Prescribere nemo põt supremã prãtem pape vt nõ sit illi subiectus. no. Jnno. in. c. bone. ij. ỏ postu. prela. quia talis esset acephalus qỏ esse non ꝛbet. xciij. dis. nulla rõne.

¶ Prescriptio nõ põt iuuare ꝛbitorẽ qui tenebat offerre ꝛbitũ creditori quia fuit in culpa 7 talis pscriptio cẽt causata ex facto 7 negligentia sua. 7. c. fi. ꝛ pscrip. Jo. an. in. c. fi. ꝛ excõ. li. vj. 7 ĩ. c. qꝫ clericis. fo. cõpe. si aũt ꝛbitor nõ tenebat sed potius creditor ire ad wmũ creditoris vt qz erant diuersi fori 7 tũc causat cõtra creditorẽ pscriptio statuti vel legis. no. Bar. in. l. sequit. §. si viã. ff. ꝛ vsuca. 7 quod no. Jnno. in. c. quia plerigz. ꝛ immu. eccle. 7 Jo. an. ĩ c. cura. ꝛ iurepa. an 7 qñ teneat creditor ire ad wmũ ꝛbitoris vel ecõtra. vide. l. itẽ illa. ff. ꝛ psti. pe. 7 p Ab. in. c. significante. ỏ pigno. vt refert ipe in. c. qꝫ clericis. ꝛ fo. cõpe. circa fi.

¶ Prescriptio etiaz longissimi tpis nõ currit cõtra eũ qui castrũ suũ nõ refecerit seu inhabitauerit seu cũ nõ refecit qz cũ iste sit actus mere voluntatis vel facultatis nõ currit pscriptio inxta no. in. c. iohannes. ꝛ cleri. cõiuga. 7. c. ex pte asteñ. ꝛ cõcess. pben. 7 ℒy. in. l. ij. ꝛ serui. 7 aqua. ℒ. nisi fuisset phibitus 7 acquieuisset phibitioni. no. Ab. in. c. fi. ỏ resti. spo. in fi. vide. s. castra nona.

¶ Licet limites puiciarũ 7 eccliaꝝ seu episcopatuũ 7 eis coherentia nõ pñt pscribi etiã si sit ĩmemorialis pscriptio. p. c. supꝫ eo. ꝛ prochijs. nõ tñ oĩa coherẽtia limitibz sunt impscriptibilia ẽ ea que adherent principaliter. nam si ꝓpe limites ẽ prediũ bene ẽ pscriptibile qỏ arbitrio iudicis relinquit cũ non põt certa ꝛtrina dari ꝟm Johannem an. ibi cum sunt multa que magis ꝛprehenduntur ostensione qꝫ aliqua locutione. vt. c. apostolice. ꝛ wna. 7 Ab. in. c. supꝫ eo. ꝛ proch. vide. s. fines.

¶ Prescriptio nõ põt dici legitima nisi habeat oẽs qualitates requisitas a lege. vt no. ꝛct. in. c. cura. ỏ iurepatro.

¶ Prescribere nõ põt laicus nec ppls iuspatronatus quando fundat se solum supꝫ possessione. vi. ỏ. s. laicus.

¶ Prescribi an possunt principi specialiter reseruata vel eius supma potestas. vide. s. cõsuetudine immemoriali.

¶ Prescribi non pñt illa que sunt mere facultatis: vel que gratia cõceduntur. vide. s. consuetudo non põt induci.

¶ Prescriptio nõ creatur ex solo tpe nec psuetudo ex sola negligentia dñi nec ex tacito consensu 7 ideo ex solo tpe nõ creanẽ nisi pscriptio 7 cõsuetudo habeant suos comites 7 sic intelligit glo. in. c. duo sil. ꝛ offi. ordi. 7 ibi Ab.

¶ Prescribere põt quis iurisditõnem epalem citra epm in dyoce. sua. vide. s. iurisditionẽ epalem. cum versi. se.

¶ Prescribitur contra episcopum auctorizabilis ad curam populi. vide supra institutio auctorizabilis.

¶ Prescribi põt cõtra aliũ nõ tñ sibi dñium acquirit in casu. s. beneficiũ licz.

Prescribi an pñt 7 quo tpe insignia põtificalia seu maioris vel psidentie. vide. s. insignia.

¶ Prescriptionẽ cursus annalis põt qs euitare of-

ferendo cautionē. vide. s. cautōem offerre.

¶ Prescriptio an p pactū possit remitti. vide Ab. sup rubrica. de pscrip. q. fi.

¶ Prescriptōem interrūpere volens debz adire iudicem z querelā exponere z si nō pōt illum habere adeat epm z in ipius defectu pteſtetur coram notario z si nō ē tabellionū vsus preſteſ coram viris idoneis alʒ autem nō fit interruptio. xvj. q. iij. §. potest. quod habet locum in principe qui nō potest supiorē adire. vt ibi archi. z Ab. in. c. ij. de pscript. nā iste denunciatōes extraiudiciales nō pstituūt quē i malā fiō regularit̄ pʒ vsucapionē inchoatā. vt le. z no. in. l. pe. ff. p emp. no. bar. in. l. naturaliʒ. ff. de vsuca. z in. l. si fundū. C. de rei vendi. z Ab. vbi. s.

¶ Prescriptibilis ē in toto quarta debita epō idez in quarta funeraliū. i. eoʒ que veniunt occasione defunctoʒ. vt. c. de quarta. de pscrip. z glo. in. c. j. ó sta. reg. z Jo. an. z Hosti. in summa de sepul. §. z quota fit. tamen cum ista pscriptio sit contra ius cōmune requiritur titulus verus non presentatiuus z tanti temporis cursus cuius initij non existat memoria. vt. c. j. de pscrip. li. vj. Ab. in. c. de quarta. de prescript. in principio.

¶ In pscriptōe mala fides pdecessoris in beneficio nō nocet successori habenti bonā fidē. no. glo. in alleg. c. de quarta. z Dy. in regula possessor. de reg. iu. z glo. in regula cum quis in ius. eo. ti. secus est de iure ciuili saltim in vniuersalibus. vt. l. cum heres. ff. de diuer. z tem. pscri. z qó supra dictū est locum habet vbi non requiritur titulus vt plenius p Ab. in alle. c. de quarta.

¶ In pscribendis seruitutib cōtinuis vel discōtinuis vel in vsufructu vel in alijs rebʒ vel iuribʒ preseribendis an requirat̄ titulus vel bōa fides z quo tpe pscribant̄ ptra eccīam vel contra priuatū vide plene z notabiliter p Ab. in. c. de quarta. de pscript. iij. colū. p totū.

¶ In pscriptōe iuriū incorpaliū seu seruitutū reqritur scientia aduersarij. vt no. Jnno. in. c. bone. ij. de postu. pla. z in. c. cōquerēte. de offi. ordi. z in. c. ij. ó in inte. resti. nō tn requirit̄ sciētia aduersarij i possessiōe rei corpalis qz pscriptio currit cōtra ignorātem. vt. l. fi. C. de pscrip. lō. tē. z ē rō diuersitatis qa in prio casu pscribēs nō possidet rē illā ß dns iō requirit̄ eius scientia. vt no. Ab. in. c. de quarta. de pscrip. vlt. colū.

¶ Quo ad causandā pscriptiōem inter absentes vl̄ pntes. no. q pntes dicunt̄ si possidens vel aduersarius hʒ domiciliū in eadē ciuitate vl̄ puincia qñ tota regit̄ sub eo dē pside. z sic nō spectat̄ vbi res sita ē no. glo. singularis in. l. fi. C. de pscript. Abb. in. c. de quarta. in fi.

¶ Prescriptōni nō pōt quis renunciare cū sit inducta ptim in odiū negligētis z ptim in fauorē publicū. scʒ pter cōfusionem rerum ne dominia essent in incerto. vt. c. vigilanti. de pscrip. z ibi Ab. z super rubrica. de prescrip. facit. l. j. ff. de vsuca. z. c. si diligenti. ó fo. cōpe. z. l. ius publicū. ff. ó pact. glo. in. l. tn. ff. ad mace.

¶ Prescriptōem cōplens tpe debito cum bona fide etiā si postea sciat rem pscrip. ad eū nō ptinere pōt cū bona ꝓscientia etiā in foro pnāli rem retinere ē cōclusio Jnno. in. c. cura. de iurepatro. z in. c. qz plerigz. de imu. eccle. z ē ꝓclusio Ab. in. c. vigilanti. in fi. de pscrip. in fi.

¶ Prescriptione acquirit̄ ó iure cōi tā vtile dñium qʒ directū. no. archi. in. c. j. de pscrip. li. vj. z est tex. in c. ad aures. de pscrip.

¶ Prescriptio an pōt interrumpi. z qualr interrumpat̄. no. glo. no. in. c. illud. de pscript. z ibi Jnno. no. z glo. in. §. post. xvj. q. iij. z. l. cū notissimi. C. de prescrip. xxx. an. z ibi Cy. z plenius p Bar. in. l. natura liter. ff. de vsuca. subtiliter z elegāter p Ab. de ceci. in alle. c. illud quē penitus. vide z p eum in. c. vt debitus. de appel.

¶ Prescriptio seu vsucapio an impediat̄ si lex vl̄ canon seu testator vel paciscens inhibeat rei alienatōnē seu tacite. vide plene Ab. in. c. cū nō liceat. de prescrip. iij. colū. z. c. fi. eo. ti.

¶ Prescriptio in quib casib impediat̄ defectu pſone vide Ab. in. c. cū nō liceat. penul. colū.

¶ Prescribere lʒ quis possit iura imperij. vt. c. sup quibusdā. de ver. sig. z no. in. l. si publicanus. §. i vectigalibus. ff. de publ. ß nō pōt pscribere vt nemini subsit qz ñ pōt quis sibi impare: vt no. Host. z Ab. in. c. cum non liceat. de pscrip. circa fi. quod est contra Bart. in. l. infamē. in fi. de publi. iudi. z in. l. hostes. de capti.

¶ Prescribere pōt inferior episcopo contra episcopum cognitōem causarum matrimonialium. vt. c. auditis. de prescrip. z. c. accedentib. eo. ti. iūcta glo. fi. z sic nedū ea que sunt iurisditionis simplicis possunt p inferiorem prescribi. sed etiā si sunt dignitatis episcopalis cum cognitio causaʒ matrimonialium sit dignitatis episcopalis. vt alle. c. accedētibus ex quo infertur q institutio auctorizabilis pt̄ p inferiorē pscribi cū hoc non sit ordinis epalis vt sentit Jnnoc. in alle. c. auditis. z. c. cum olim. eo. ti. Jtē pōt inferior platus pscribere certaʒ ptē dyoc. cū territorio excludēdo prorsus epm ē ꝓclusio Ab. in alle. c. auditis. z vide Abb. in. c. lras. de resti. spo. iij. colū.

¶ Prescriptio seu cōsuetudo iam cōpleta nō interrūpit̄ lʒ semel vel bis fiat cōtrariū. specu. ti. ó pscri. §. j. ver. qz si pʒ cōpletā. alleg. l. si vnus. §. pactū. ff. de pactis. clarius fa. l. tpalis. z ibi glo. ff. de iureiu. Ab. in. c. auditis. ij. colū. de pscrip.

¶ Prescribi pōt res clerici sicut res priuati nec gaudet priuilegio clericali. vide. s. clericus. ver. nō ē vniuersaliter.

¶ Qñ obligatio ē orta de pnti lʒ exactio sit delata ad tps a quo tpe currat pscriptio. vide no. p Ab. in c. auditis. de pscrip. in fi.

¶ Prescribi an pōt pcuratio rōne visitatōnis vide quod no. in. c. cum ex officij. de prescrip. z ibi late p Ab.

¶ Prescriptio vbicunqz causatur ex possessione pscribentis non requiritur bona fides. vt. c. vigilanti. z. c. fi. de pscrip. idem de iure ciuili. no. Bart. in. l. priuilegia. C. de sacrosan. eccle. Jdem qñ pcedit pscriptio sine possessione pscribentis. vt in autē. et si no. Bar. in. l. sequitur. §. si mādato. de vsucapi. Ab. in. c. si diligenti. ij. colum. de prescrip. z vide eū plene in. c. fi. eo. ti.

¶ Prescribilʒ non possit supma potestas pape. vt c. cum nobis. ó prescrip. pōt tn inferior pscribere iura z bona ad papā spectantia. vt. c. si diligenti. z ibi Ab. de prescrip. j. colum. vide Ab. in. cū contingat. de fo. cōpe.

¶ In pscriptionibus non excusat iuris error. vt. l. nunq. ff. de vsuca. z. c. dudum. de decimis. z. c. apostolice. de dona. z Ab. plene in. c. si diligenti. de pscript. ij. colum.

¶ Licet bona fides pſumat̄ in pscribentē maxīe si pcessit titulus. no. Bart. in. l. celsus. ff. de vsuca. z. l. igit̄. §. pōt. de libe. cā. z idez in quolibet possidēte ß si alius possessor antiquior appareat bn̄ pōt allegare volo possides qz qó tuū nō erat debebas scire ad alium ptinere. vt. l. fi. C. vñ vi. Ab. vbi. s. qó ē verū si infra. xxx. ānos hoc alleget antiquior possessor. vt

in.d.l.fi.in fi.nam ꝓsumptio malefidei ingrediẽtis
possessionẽ sine titulo tollit ꝑ cursum.xx.annoꝝ z
extunc ꝓsumit illũ retro fuisse bonefidei possessoꝛẽ
idẽ no. Jnno.in.c.ij. ℞ in integ.resti.no.in.c. cũ ec-
clesia sutrina. ℞ cã pos.z ꝓrie.ê ꝯclusio Ab.in al-
le.c.vigilanti. ℞ ꝓscrip.iij.colũ.

¶ Licet ℞ iure canonico si est ꝓsumptio cõtra ꝓscri
bentẽ nõ sufficit bonafides sed requirit titulus. vt
c.j. ℞ ꝓscrip.li.vj.limitat tñ Ab. in.c.si diligenti. ḃ
ꝓcedere in ꝓsumptõe vrgenti non tñ in qualibet ꝓ-
sumptione maxime qñcunq; cõcurrit modica ꝓsum
ptio: vt qz res ꝓsumit libera qz hoc faciliter tollit
ex alijs cõiecturis vt ex cursu tpis.ar.l.cũ ℞ in rẽ v.
z.l.si quis diuturno.

¶ In quibꝫ casibꝫ ꝓsumat mala fides in ꝓscribente
seu possidente. vide glo.z Ab.in.c.si diligenti. ℞ ꝓ-
script.

¶ An mala fides tradentis nocet accipienti cũ bo
na fide. vide glo.z Ab.in.c.si diligẽti.v.colũ.z bar.
in.l.vicia.z ibi glo. ℒ. ℞ acq.pos.

¶ Prescribere põt abbas vel alius ꝓlatus inferioꝛ
epo contra episcopum omnia que sunt iurisditiõis
z dignitatis episcopalis non solum in leuioꝛibꝫ sed
etiam in grauioꝛibꝫ ẽ cõclusio Ab.in.c. cum olim.
℞ prescrip. vide cum plene in.c.cum cõtingat. ℞ fo.
compe.

¶ Alio exercente z possidente vniuersalẽ iurisditõ
nem ꝓscribens ꝓter hoc nõ acquirit vniuersalẽ iu-
risditõem sed tãtũ possidet z ꝓscribit quantũ exer-
cuit. vt.c.cum dilectus. ℞ capel.mo. z ibi Jnno. se-
cus si nemo ibi vniuersaliter possidebat. vt ibi no.
Jnno.c.j. ℞ relig.℞mi.facit qõ no.Bar.in.l.j.§. si
quis interdicto.ff. ℞ iti.actuq; priua.fa.l. posside-
re.in prin.ff. ℞ acq.pos. vbi ad acqrẽdã possessionẽ
fundi nõ requirit: vt oẽs glebas circũambulet sed
sufficit quãlibet prẽ introire dũmodo mentẽ z co-
gitatõem habeat vt totũ fundũ possideat ẽ cõclu-
sio Ab.in.c.cũ olim.ij.colum.ỏ ꝓscrip.z idẽ in.c.cũ
cõtingat. ℞ foꝛo cõpe.

¶ Prescriptio nõ põt extendi etiã ad causam simi-
lem. vt.c.cũ contingat ℞ decimis.z.c. cum contin-
gat. ℞ foꝛo competen. z ideo prescribens potesta-
tem excõmunicandi tm nõ potest interdicere suspẽ
dere nec absoluere est cõclusio Ab.in.c.cum olim.ỏ
ꝓscript.

¶ Prescriptio nõ ꝓdest interꝑtanti priuilegium in
cõtrarium. vide.j.priuilegij impetratio.

¶ Prescriptione z iure cõi.z priuilegio an põt quis
simul vti. vide.j. priuilegio z iure cõi.z.c. priuilegij
impetratio.

¶ Prescribi an põt actio ꝑsonalis ℞bitũ seu obli-
gatio ꝑ ℞cenniũ. vel via statuti. vide plene ꝑ Ab.i
c.fi. ℞ ꝓscriptõibꝫ.

¶ Prescriptio que est inducta in odium negligẽtis
petere infra terminũ legis vel statuti nõ põt pro-
gari ꝑ pactũ. vide.j.progari nõ põt.

¶ Prescriptiõe acquirit vtile z directũ dñium. no.
Jnno.in.c.ceterũ. ℞ iudi.nec obstat.l.j.ff. ℞ aqua
plu.arcẽ.qõ limita respectu vtendi disponẽdi ℞re
ꝓscripta sed quo ad directũ dñium qõ inheret offi-
bus ℞mini z est ỏ iure naturali nõ ꝓcedit ꝓscriptio
ar.eo.que no.glo.in.l.ij.ff.ꝑ socio. vide Jo.an.i re
gula possessoꝛ. ℞ reg.iu.in mercu. tangit Ab.in.c.
ad aures. ℞ ꝓscrip.z in.c.ceterum. ℞ iudi.penul.co
lumna.

¶ Prescriptio põt causari in quocũq; crimine vt ꝑ
x.annos nõ possit ℞linquens in foꝛo ciuili recusa-
ri. vt.l.adulter. ℒ.ỏ adul.z.l.querelã. ℒ. ℞ fal.vỏ
Ab.in.c.cũ hꝛet. ℞ eo qui duxit in matrimoniũ.

¶ Prescribere põt inferioꝛ iurisditõem supioꝛis z
eã retinet si fuerit vigil z sollicitus. vide.s. iurisdi-
tõem videt acquirere.

¶ Prescribere an põt inferioꝛ ꝓlatꝰ vel alius iuris-
ditõem seu merũ vel mixtũ imperium supioꝛis cũ ter
ritoꝛio vel sine eo. vide plene ꝑ Ab.in.c.ꝛcũ contin-
gat. ℞ foꝛo cõpe.z vide Ab.in.c.literas.ỏ resti spo.
iij.colum.

¶ Prescribere põt ꝓprietatẽ missus in possessionez
in reali postq; post annuz efficit verus possessoꝛ si ꝑ
x.annos inter pñtes z ꝑ.xx. inter absentes nõ venit
reus sup ꝓprietate. vt not.glos.in.l.ij. ℒ. vbi in rem
actio.z ibi Bar.quem approbat Abb. post Anto.
in.c.fi. vt lite nõ cõtesta. §. q; si sup. põt tñ actoꝛ mis
sus. petere a iudice vt loco secundi ℞creti assignet
terminũ reo contumaci ad agendum sup ꝓprietate
postq; amplius non audietur. et sic intelligitur. l. a
quo fundus. ff. ℞ vam. infect. vt ibi sentit Bar.z in
l.cõsentaneum. ℒ. quo.z quan.iu.no. Ab. in alle.
§. q; si sup.

¶ Prescribere an põt ℞bitoꝛ iuri offerẽdi cõtra cre
ditoꝛẽ. vide plene ꝑ Ab.in.c.fi. vt lite nõ cõtes. §. fi.
z glo.z Bar.in.l.cũ notissimi. ℒ. ℞ ꝓscript.xxx. vel
xl.annoꝝ.

¶ Prescriptio.x.annoꝝ non probatur si testes ℞po
nant q; quis possedit.ix.annos z plus. vide infra te
xtum dictũ.

¶ Prescriptio an ꝓbat cõtra ℞bitoꝛez allegata cã
℞biti z ꝑ quot tpa. vide notanter Ab.in.c.fi. ℞ cã
pos.z ꝓrie.

¶ Omnes leges que dicunt q; in actionibꝫ ꝑsonali
bus non prescribitur minoꝛi spacio.xx. annoꝝ um
℞bent intelligi quando interuenit sola patientia
vt casu no.in.l.procula.ff. ℞ proba. Ab.in.c.fi.ỏ cã
pos.z ꝓrie.

¶ Prescribunt fructus ꝑ triẽniũ. vide.s.fructus.

¶ Prescribit eccia cõtra puatũ spacio.x.annoꝝ fm
veram opinionẽ. vt no. Accu. ℒ. ℞ sacrosan.eccle.au
ten.quas actões.z in auten. ℞ eccias ti.titu. §. ꝑali
bus. qỏ etiã placet Jo.an.in.c.illud. ℞ ꝓsumpt. vt
refert Calde.in suis cõsilijs.titu. ℞ cõsti.cõsilio se-
cundo. vbi cõcluditur q; vbi illud qõ ꝓscribitur nõ
est contrarius sed propter ius sufficit spaciuz.x. an
noꝝ um. no. Jo.xij. di. consuetudo.z glo.in.c.fi.ỏ cõ
suetu.li.vj.

¶ Obligatões lz nõ querant tpe. vt.l.obligatõem.
§. placet.ff. ℞ acti.z obli. seruitutes tñ etiã si nõ ha-
bent cãm cõtinuã queru nt tpe. no.glo.z Jnno.i.c.
puenit. ℞ censibꝫ.

¶ Si tu mihi obligasti rez alienã z ego titulo ypo
thece possedi lõgeuo tpe nõ ꝓscribo verã ypothecã
secus si rem alienã vendidisti vel ℞nasti qz ibi titu
lus est ordinatus ad ꝓscribendum qui fuit ortus ex
ꝓmissione z ex cõtractu inter ptes celebrato ẽ pra-
ctica z ꝯclusio Bal.in.l.vt sine voluntate. ℒ. ad se-
na. cõsultũ velle.

¶ Prescribens ptãtem ꝓferendi seu instituẽdi ali-
qõ beneficiũ nõ videt ꝓscribere ptãtẽ remouẽdi vl
℞stituendi ꝓlatũ quẽ ipe instituit qz isti sunt diuer
sa vnde ꝓscriptio in vno nõ extendit ad reliquũ eti
am si ℞ntur inter ea quedã cõia que sunt int̃ institu-
tionem z ℞stitutionem quod colligitur ex his q;
no.in.c.cũ ex iniuncto. ℞ hereticis.z ibi ꝑ Ab.con
cordat qõ no.in.c.cũ cõtingat. ℞ ℞ci. vide.j.priui-
legiũ cõcedens.

¶ Limites dignitatũ secularium vt ducatus z comi-
tatus z siles nõ pñt ꝓscribi. ar.in.l.agros. ℒ. ℞ fun
dis limi.li.xj. z qõ hꝛ in.l.in nomine dñi. circa me-
diũ. ff. ℞ offi.ꝓfec.ꝓto.z i.li.feu.titu. ℞ ꝓhi.feu.alie
.c.fi. impialem. §. ꝓterea. lz quotidie principes z ℞-
mini seculares in ꝓiudicium animarũ suaꝝ quoti-

die occupant alioꝝ territoria. Ab.in.c.sup eo. de p-
rochijs. in fi.

¶ Prescriptione ꝓbatur dominiū. vide. s. dominiū
probatur.

¶ Donatio iuris spūalis facta a laico intantum ē
nulla q̄ nec etiā sufficiēt̄ titulū pscribendi tribu
it. vt. c. dudum. de rei. ⁊ ē rō qz recipiēs talē titulū
credēs eū valere errat in iure q̄ quidē error nō pro-
dest in usucapione. vt. l. nunq̄. ff. de usu ca. lz ḡ habe-
at bonā fidē cū tali titulo nō pscribit facit tex. cuz
glo. in. c. apostolice. de dona. Ab. in alle. c. dudū. cir-
ca prin.

¶ Si apparet de invaliditate primi tituli ꝓfirma-
ri cōfirmatio nō prestat titulum pscribendi qz do-
natio primo est apte ⁊ euidēter nulla vt ptz in. c. du
dū. de rei. si vo nō apparet titulus cōfirmat⁹ ꝑ so-
la ꝓfirmatio qz psumit̄ q̄ pcessit titulus abilis tūc
talis cōfirmatio pstat cām pscribēdi qz hic ē error
facti ⁊ nō iuris. ⁊ vide glo. in. c. ij. de his q̄ fi. a pla. et
not. in. c. de quarta. de pscrip. si autē ꝓbabiliter pōt
dubitari de validitate tituli tunc non solū ex cōfir
matōne sed etiā ex titulo inutili pōt causari pscri-
ptio. vt. in. l. regula. ff. de iuris ⁊ fa. ignor. ⁊ est tex. in
c. cum dilectus. de cōsue. no. Ab. in alle. c. duduz. de
rei. ij. colum.

¶ Prescriptio pōt ꝓbari ꝑ locatōz rei. vide. s. pos-
sessio nō pōt ꝓbari.

¶ Prescribere nō pōt ecclīastica psona eccīaz respe-
ctu tituli vt eam habeat tanq̄ ꝓlatus seu rector. vt
c. ex frequētib. o. instī. li. vj. limita qō put not. glo.
sing. in. c. cōtingit. de rlo ⁊ cōtu. ⁊ ibi ꝑ Ab. iure tñ
pietatis pōt pscribi eccīa vt eaz quis habeat tāq̄
subiectā vel vnitā. vt. c. cura. de iurepa. vbi hoc no.
Ab. in. c. epi. de rebo eccle. nō alie. ⁊ glo. in cle. j. o. ex-
cess. prela.

¶ Prescribere nō valent hi qui eccīam receperunt
a laicis. vt in. c. cura. de iure patro. pñt tñ succesſo-
res prescribere quia ꝓbabiliter potuerunt ignora-
re qualitatem facti nam successores videntur pot⁹
errare in facto q̄ in iure. vt no. glo. ⁊ Ab. in. c. cura.
de iurepatro. ⁊ habes glo. fi. in. c. de quarta. de pre-
script. et in. c. in primis. ij. q. j. ⁊ in. c. si sacerdotes. xvj.
q. iij.

¶ Vicium ꝓlati ꝑdecessoris nō nocet successori ip-
scriptione licet cōtrariū sit in herede. qz malafides
defuncti nocet heredi vniuersali. vt. l. cū heres. ff. o
diuer. ⁊ tempo. pscri. ⁊ in. l. vicia. C. de acq. pos. ⁊ est
rō diuersitatis quia heres censetur eadem persona
cum defuncto. in auten. de iureiuran. a mo. presb. §. j.
sed successor in dignitate non est eadem psona cum
pdecessore. ratio rationis est quia heres omne ius
causat a defuncto sed successor in dignitate causat
a superiore qui promouit eum ⁊ non a defuncto ad
hoc q̄ no. Inno. in. c. eam te. de prescrip. ⁊ omnino o
rota decisio. cccxxiij. et hoc sequitur By. in regula
possessor. de reg. iu. li. vj. ⁊ Ab. in. c. cura. de iurepa-
trona.

¶ Prescribendi cām pstat error ꝓbabilis in titulo
nam si quis audiuit a fidedignis vel fuerunt ei ossā
se litere false errat in facto ⁊ pōt pscribere. vt. l. qō
vulgo. ff. ꝓ emptore ⁊ plenius no. Bart. in. l. celsus.
ff. de usu ca. ⁊ sic patet q̄ in prescriptione vbi req̄rit
titulus sufficit q̄ quis credat titu. spālem interue-
nisse ꝓbabili credulitate ductus vt quia audiuit a
fidedignis vel est fama vicinie ⁊ vide qō no. Ab. in
c. ij. de his q̄ fi. a pla. no. idē Abb. in. c. cura. de iure-
patro.

¶ Prescriptionem impedit error iuris non facti. vt
c. dudū. de rei. ⁊. l. nunq̄. ff. de usu ca. ⁊ qō no. in. c. ij.
de his q̄ fi. a pla. ⁊ in. c. de quarta. de pscrip. no. Ab.
in. c. significauit. de censi.

¶ Prescribens rem cū bona fide an teneat restitue-
re in foro aie. vi. j. restituere ñ teneat et i foro aie. c.

¶ Prescribi nō pōt cōtra legē municipalē que nun-
q̄ fuit in practica nec cōtra ea que cōpetunt ꝑ mo-
dum facultatis. vide. s. l. municipali.

¶ Prescriptio an pōt cōpleri cū titulo putatiuo vl̄
colorato. vide. j. titulus coloratus.

¶ Prescribere pōt laicus ꝓuersus iura spūalis. vi. o
s. laicus lz nō pōt.

¶ Prescribere pōt etiā ꝓlatus regularis cōtra capi
tulū suū vt ipe exerceat ꝓtinentia ad collegiū sic et
capitulū q̄ñq̄ pscribit cōtra ꝓlatū. vt in. c. irrefra-
gabili. de offi. ordi. §. excessus. no. Ab. in. c. ea noscit
de his que fi. a ꝓla. ij. colū.

¶ Prescribi non potest potestas interdicendi eccle
sias nec etiam excōmunicandi sine iurisditiōe hīs
tñ progatiuam in alios. vt. c. archidyaconus vel ꝑ
positus bene possunt prescribere excōicandi ptātē
no. Jo. an. in. c. auaricie. de elect. li. vj. in nouella vt
refert Ab. in. c. quesiuit. de his que fi. a ma. ꝑ. ca. iij.
colum.

¶ Immemoriale tempus in prescriptōe est ita ve-
tustum q̄ obtinet vim priuilegij ⁊ tollit iuris resi-
stentiam. l. hoc iure. §. aqueductus. ff. de aqua plu.
arcen. ⁊ c. sup q̄busdā. §. pterea. de ver. sig. Prescri-
bendi cām prestat minus iustus titulus qñ talis ti-
tulus causatur ab errore facti secus si ab errore iu-
ris. no. glo. in. c. apostolica. de rei. ⁊ facit. l. nemus
§. j. ff. de le. j. vt refert Barba. post Anto. in. c. pasto
ralis. de rei.

Presentia

¶ Presentia alicuius vbicunq̄ requirit ad aliquē
actum gerendū in fauorē reipublice vel ꝑticl̄ formā
mandati nō valet qō gerit in ipius absētia. secus si
in fauorē priuatū. no. glos. ⁊ Anto. ⁊ Ab. in. c. cām
matrimonij. de offi. dele. iij. colū.

Presumptio

¶ Si cōtra psumptōem iuris ⁊ de iure de facto ad-
mittit ꝓbatio incōtrariū an iudex pōt a tali psump-
tōe recedere. vide. s. exceptio iniusticie.

¶ Cōtra psumptōem iuris ⁊ de iure admittit̄ pba-
tio in cōtrariū ꝑ cōfessionē ptis: no. Cy. in autē. de
iam necesse. C. de rei. in. c. ante nup. idē glo. in corpo-
re vbi sumit̄: vt in autē. de qualitate collatis. §. j. idem
Inno. in. c. qz plerīq̄. o immu. eccle. vbi dicit q̄ licz
sētia transit in rem iudicatā tñ si ps ꝑ quā lata ē fa
tetur illā iniustā vz sētia retractari. no. singul. Ab.
in. c. his qui. de spon. vide glos. in cle. vnica. de ꝓba-
tionib.

¶ Presumptio iuris ē que iur̄ originē habet appel-
latur quia ius tātū fingit pedes q̄ statuit sup ea et
non admittit probantem contrarium. de presump-
tione hominis non est dare certam octrinam. vi
de tñ notabiliter Ab. in. c. is qui. de spon. circa fi. et
Inno. ⁊ Hosti. in. c. qz verisimile. de psumpt. ⁊ vide
s. cōfessio. ver. si quis.

¶ Presumptuosi q̄ efficiunt̄ aliqualr elati ex pspe-
ritate fortune dicūt sociis pauperib⁹ nō noui vos cō
tra quos arguit glo. i. c. ꝓphetauit. j. q. j. glo. ⁊ Ab.
in. c. innotuit. de elec. penul. colū.

¶ Presumit̄ existere in pplō aliq̄ nō hītes sinceraz
fidē. vide. s. ppls.

¶ Presumitur minus ꝑ toto populo q̄ pro aliqui-
bus prudentibus o populo quia in toto populo re-
periuntur multi viles non habentes certum iudici
um rationis sed corruptibiles. no. ꝑ Abb. in. c. ij. de
electio.

¶ Presumit contra criminosum vel morbosum qui semel fuit criminosus ⁊ onus pbandi contrarium transfertur in eum ꝓpter psumptoem contra eu facientem. glo. ⁊ doc. in. c. cu inter canonicos. de elect. ⁊ ibi Ab. iij. col.

¶ Presumit p processu iudicij qm e snia lata ⁊ trasiuit in rem iudicatam. no. Inno. in. c. duduz. de elect. ⁊ ibi Ab. ⁊ plenius in. c. qm ꝓtra falsam. de pba. vbi vide pe. ⁊ doct.

¶ Presumptio insurgit ꝓtra eccam ex mala vita plati qz eu tolerauit p hoc. c. quatr. ij. de accu. naz debent canonici resistere plato male administrati vt e tex. iuncta glo. in. c. qm. de appel. Ab. in. c. p inqsitoem. de elect.

¶ Presumedu e p eo q pbat antiquiore possessioez Inno. in. c. lz. o pba. Bar. in. l. coquerebat. C. vno vi. Ab. in. c. cu in eccia. de elect.

¶ Presumi no debet ea que accidentaliter puenit ⁊ no insunt homini a natura nisi pbent in. c. si forte de elect. li. vj. ⁊ ibi glo. Item cu agit de iudicio alterius no sufficit psumptio sed debet fieri plena pbatio ad hoc. c. cu a nob. de testi. ⁊ glo. in. c. sicut. de sent e. exco. Ab. in. c. lz. de offi. dele.

¶ Presumit actus geminatus si pbatioes sunt eq les vtriusq ptis vt si dicat appellatuz ante sniam vel post psumit q ante ⁊ post fuit geminata appellatio doct. late in. c. cu tu. de testi. Inno. c. ⁊ Ab. in. c. cu cotingat. de offi. dele.

¶ Presumi no dz p snia a qua fuit appellatu etiaz si sit snia excoicatois. no. Inno. in. c. j. de elec. Abb. in. c. ad reprimendam. de offi. ordi. Anto. in. c. qm z de pba. immo p snia excoicatois no psumit post decidiu nisi probetur monitionem ⁊ citatoem pcessisse. vt. c. sacro. o sente. exco. ⁊ Frede. cosi. clxvj. Ab. vbi. s.

¶ Licet ex psumptone facili iudex possit no admittere exceptoem dilatoriam no tm debz excludere peremptoriam nisi ex psumptone multu vrgente qz tractat de magno iudicio. io requirit fortior psumptio est no. Inno. in. c. p electoem. in fi. de coces. pben. Ab. in. c. sciscitata. o in integ. resti.

¶ Presumptio ois cessat in pbatione que offert incontinenti. vt. c. literas. de resti. spo. not. glo. in. l. j. ff. de tab. exhi. Ab. i. c. ex pte. ij. de offi. dele. ⁊ in. c. sciscitata. de in inte. resti.

¶ Presumitur cessio simulata vt videre potes. j. simulatio.

¶ Presumit p tabellione q in actis veruz scripsit. vide. j. tabellio. ver. psumit.

¶ Ex psumptoe no dz quis in delicto puniri. vide s. pfessio. ver. si quis. ⁊. j. pbato dubia.

¶ Presumit ꝓtra sniam lata p contumace q ex odio contumacie no ex iusta ca fuerit lata. vide. j. snia lata contra ꝓtumace.

¶ Differentia inter psumptoem ⁊ fictoem. vide per Ab. in. c. is qui. de spon.

¶ Presumit dns hodie qui olim fuit dns ⁊ sic psumptoe iuris pbat dnium. vide. s. dnium. ver. dns oliz ⁊ vide. s. possessor no psumit dns.

¶ Presumptio vna qnqz elidit aliam. no. glo. ⁊ doc. in. c. accedentes. de crimi. fal.

¶ Presumit p eo qui pbat possedisse in principio ⁊ in fine etia si non pbet de medio tpe. vide. s. possessio. ver. qui pbat.

¶ Presumit p principe q iusta causa facit quicqd facit nec admittit pbatio in contrarium. vt no. Cy. in. l. scripta. C. de pci. impa. offer. limitat tm hoc vt no pcedat qn princeps est obligatus ex suo contractu als defacili posset princeps euacuare contractuz cum eo firmatu. no. in. c. j. de pba. ideo princeps no pot a suo vasallo feudum auferre sine cause cognitione cu feudum sit contractus vltro citroq obligatorius. c. de forma. xxij. q. v. ⁊. l. labeo. ij. de ver. obli. Item limitatur vt psumat p principe respectu subditoz suoz dumtaxat no respectu alioz vt notabiliter p Inno. in. c. inquisitioni. o sente. excō. ⁊ facit cle. pastoralis. de re iudi. idem. vbi ex mandato principis timeret scandalu futuru seu turbatio xpianitatis vel si imminet peccatum tunc no est principi obediendu nec presumitur legitima causa. vt no. Inno. in alle. c. inquisitioes. ⁊ Ab. in. c. que in eccia ruz. de consti. vj. colum. vide. j. princeps no pot sine ca. cum ver. se.

¶ Presumit scientia in facto alieno vbi quis debet prius de veritate inquirere. vt. c. ad falsarioz. de fal. ⁊ c. innotuit. de elect. ⁊. l. cu ita. §. spes. de le. j. doc. in al lega. c. ad falsarioz.

¶ Presumit scientia eoz que gerunt apud eos cuz quibus quis conuersatur. vide. j. testes. v. pbabilis ere dulitas.

¶ Presumit q religiosi seu monachi iustaz cam foueant. vide. j. religiosi seu monachi.

¶ Presumptio maioz e bonitatis in viro nobili et ingenuo q in viro vilioris natiois colligitur ex. c. j. de purga. cano. vn mancipia quedam psumunt bona qz de bono genere nata sunt. ⁊ econtra. vt. l. q si nolit. §. quia assidua. ff. de edi. edi. ⁊ no. in. c. venerabile. de elec. ⁊ Pe. in. c. j. de pur. cano.

¶ Presumptio ⁊ suspicio insurgit contra aliquez de oculo impudico de habitu incomposito de cito incessu. ista. n. sunt indicia male composite mentis hinc est q animus p exteriora pbatur. l. no codicillu. C. de codicil. ⁊. c. nec solo tactu. xxxij. q. v. no. Pe. in. c. ij. de pur. cano.

¶ Presumit p iudice in his que fiunt in iudicio vi de. j. renuncians in iudicio. ⁊ vide. s. exceptio. f. non verisimiliter.

¶ Presumit in deteriore pte vbi periculu anime vertit. de spo. c. iuuenis. circa iudicia tm potius psumit iustu vel bonu. no. glo. fi. i. c. vnico. de scru. i ord. fa.

¶ Presumit malum ⁊ damnu fieri alio malo nisi ꝓria psumptio pualeat. ff. ad. l. aquil. si obstetrix. §. fi. ⁊ ludus noxius e in culpa. l. nam ludus. ff. ad. l. aql. ⁊ oe maleficiu ꝓtra ꝓsumit actu. no. glo. ⁊ Inno. i c. j. de psump. quis enim ludos appellat ex quibus crimina oriuntur. vt in phemio. ff. §. antepe. de homici. continebatur de vi. ⁊ hone. cle. cu de ore. quod no. ꝓtra illos qui ludis faciunt libellos famosos q non excusant a pena. C. o famo. libe. l. vnica. vj. q. j. ex merito cum sequentibus. psumit ergo sp ꝓtra malefactore nisi habeat vel inueniat circustantia excusabilem. euidenter no. Hostien. in alle. c. j. de psum. vbi Hin. ponit ver. si video ludo sin aute furta reludo.

¶ Presumptoes contrarie si sunt paru potentie aut prima ꝓponderat secunde ⁊ tunc ea elidit aut econtra ⁊ tuc elidit secuda primam. no. doc. in. c. j. o crimi. fal. ⁊ in. c. lras. de psumpt.

¶ Licet sola vehemens. i. pbabilis psumptio no p bat plene. vt in. c. lras. de psump. violenta tm psumptio pbat ff recipit pbatioem in contrarium. vt ptz xxvij. q. j. nec aliqua. ⁊. c. causam. et. c. proposuisti. de pba. ⁊. c. extraordinaria. xxxv. q. iij. ⁊ no. in alle. c. lras p Hostien.

¶ Iudex pcedens ex psumptione debet multu temperare snias suas vt modice vel raro penaz inferat. ar. c. afferte. de psumpt. ⁊. l. sciant cuncti. C. de proba. canonizata. ij. q. iiij. no. Ab. in. c. ij. de coha. cle. ⁊ mulie.

Primitia

¶ Primitia est in ꝓcepto sicut tꝛecima no. glo. ⁊ Jn no. in. c. j. tꝛ deci. quantitas tñ primitie nõ exprimi tur in iure ꝫ recurrit ad cõem consuetudinez que ẽ optia legũ interpꝛes. vt. c. cũ dilectus. tꝛ cõsue. ⁊ qõ fit tꝛ ꝓcepto infert Jeronimus in. c. reuertimini xvj. q. j. ⁊ alle. c. j. tꝛ deci. ⁊ Ab. ibi.

Primipilarius.

¶ Primipilarius quis dicat ⁊ an vꝛor ⁊ filij tenentur ꝓ eo si ꝓdue se gessit in officio Ab. in. c. ex parte tꝛ consue. circa fi.

Primogenitus

¶ Filij regis an excludãt patruũ in successiõe regni. vide. j. regnũ. ver. in regno.

Princeps

¶ Princeps cõtra iuris ordinẽ nõ põt inter subditos cãm cõmittere. vide. s. cõmissio.

¶ Princeps nõ põt ita remouere appellationez vt etiã ꝓ viã querele nõ audiat quis volens suã iusticiam ꝓsequi no. ab. in. c. pastoꝛal. de appel. ⁊ i rubꝛica tꝛ appel. vide. s. appellari nõ põt a sententia ꝑncipis.

¶ Princeps si aliquid iniustũ mãdat tꝛ quo timet scandalũ vel aliter dubitat de mente eius licite pt mandatus nõ parere ⁊ pncipi rescribere qꝛ hoc facit auctoꝛitate legis. vt. c. si qñ tꝛ rescrip. ⁊ auten. vt nulli iudi. Jnno. in. c. inquisitõnez tꝛ sen. ex. Ab. in alle. c. si quando.

¶ Principis certa sciẽtia nõ ꝓsumit maxime cõtra ius nisi possit colligi ex verbis rescripti vt sentit abbas in. c. nõnulli de rescript. iij. colũ. ⁊ b sentit Jnno. in. c. statutũ tꝛ rescript. li. vj. de hac clausula vide ab. in. c. pastoꝛalis. §. preterea. de off. dele.

¶ Princeps an pot ꝓ suũ rescriptũ exceptiones tollere seu defensiones parti cõpetẽtes no. ab. plene in c. ex parte. ij. de offi. dele. vbi concludit qꝛ licet princeps nõ possit tollere defensiones que sunt de iure naturali inducte vt cle. pastoꝛa de re. iudi. ⁊ sic tollendo ꝓ suũ rescriptum exceptiones intelligitur de exceptionib minus rationabilib vt sic rescriptum recipiat interpꝛetatõem fm potestatẽ mandantis vt. c. a nobis. de sen. excõ. c. ij. de consti. li. vj. põt tamen pncipes tollere exceptõnes que sũt a iure positiuo inducte vt exceptio ꝑscriptiõnis rei iudicate ⁊ similes ꝓ tex. dicti. c. ex parte. ⁊ ꝓ. l. j. ff. qꝛ vi aut clã. qꝛ vez nisi talis dispositio fundet se sup aliqua qualitate vt ibi exemplificat Ab. ⁊ Bar. in. d. l. j. quam vide ⁊ hec que dicta sunt habent locũ cũ per rescriptũ vel alꝛs cõstat de volũtate pncipis alꝛs pma fronte pꝛesumitur falsũ ⁊ cõtra volũtatẽ pncipis cõcessum vt. d. c. ex parte. in fi. ⁊ l. quotiẽs de pꝛeci. imꝑa. offe. vide. j. privilegiũ.

¶ Princeps nõ pꝛesumit ꝑiudicare iuri tercij in cõmissione quã facit de quo nõ fecit mẽtionẽ vt. c. super eo. de offi. dele. et cõcoꝛ. l. ij. ff. ne quid in loco publico. et vbi privilegium ꝑiudicat iuri tercij tꝛbet interpꝛetari vt minus pꝛeiudicet iuri tercij qꝫ fieri pt facit. c. pastoꝛal. de ꝑuil. no. Ab. i alle. c. sup eo.

¶ Princeps ꝓ se nõ põt cõponere de damnis datis ꝓpꝛo occasione guerre colligit fm Hosti. ex. c. quanto. de iureiur. qꝛ dic vt ipse no. in sũma de penitẽ. §. fi. ver. sed pone qꝛ guerra fuit.

¶ Princeps seu imꝑatoꝛ ligat iure naturali vnõ ligat ex cõtractu cũ subdito qꝛ nõ põt princeps tollere ea que sunt iuris naturalis vt cle. pastoꝛalis ꝺ re. iudi. insti. de legi. tute. in fi. ⁊ idem de papa maxime respectu iuris diuini vnde si papa iurat obligat ex iuramẽto nec sine cã põt seipsum absoluere vel absolui facere cũ aliũ sine causa absoluere nõ possit vt no. glo. in. c. quãto de iureiur. ⁊ Jnno. in. c. cũ inter de renũc. Ab. in. c. j. tꝛ consti.

¶ Princeps nõ põt sine causa tollere dñiũz rei me licet cũ iusta cã posset vt. l. idẽ si verberatũ. ff. de rei ven. no. Ab. post Jnno. in. c. que in eccliaz. de consti. de quo Cy. in. l. rescripta. C. de preci. imꝑa. offe. ⁊ Bar. in. l. fi. C. si cõtra ius vel vti. pu. et plenꝰ in pꝛima cõsti. ff. veteris.

¶ Princeps licz possit mihi tollẽ actõez qẽ ẽ iure ciuili ꝓ. l. ij. ff. ꝺ orig. iur. ⁊ no. i. l. ex ꝫ iure. ff. tꝛ iusti. et iur. nõ tñ pt facere qñ iusticia mihi reddat no. Jnno. ⁊ Ab. vbi. s. ex quo habes qꝛ in tali casu sine actione formali põt quis agere ex sola obligatione iure gẽtiũ vt no. Ab. post Jnno. vbi. s. vide. s. ꝑsumit ꝓ pncipe.

¶ Princeps licet possit libere cõtra ius ciuile scribere seu statuere. vt. c. ꝓposuit. de cõcess. ꝑben.. et no. in dicta. l. rescripta. requirit tñ qꝛ subsit legitima cã alꝛs princeps ius positiuũ violando nõ facit vt bonus paterfamilias data est eĩ sibi potestas pascendi oues nõ aũt turbãdi seu molestandi ⁊ pcedere ex rectitudine iusticie ⁊ equitatis nõ aũt ex affectõne speciali vt no. Ab. post beatuz Tho. in. c. mulcta ꝺ preben. vt refert ipse ab. in. c. que in eccliaz. tꝛ consti. vj. colum. licet cõtrariũ sentit Jnnocẽ. ⁊ Anto. in. c. ꝓ venerabilem. qui filij. sũt legi. ⁊ Ancha. in. c. pe. tꝛ cõcess. ꝑbẽ. vide. s. mandato sine lris.

¶ Princeps nõ põt de plenitudine potestatis committere cãm suspecto sine facultate recusandi vt colligit ex glo. c. ad hec. de rescrip. ⁊ ibi ab. in fi. fa. tex. in cle. pastoꝛalis. tꝛ re iudi.

¶ Principis motꝰ ꝓprius nõ ꝓbat nec inducit dispẽsatõem nec tollit tꝛfectũ psone sed solꝰ subreptionis vt. c. si motu ꝓprio tꝛ pben. li. vj. opat tñ qꝛ facit gratiã extendere id qꝺ alꝛs non cõprehenderet ꝓ rescriptũ vt. c. si plures. tꝛ prebẽ. li. vj. Jtẽ qꝛ magis ꝑsumit. princeps instructus sup his que narrat motu ꝓprio qꝫ alꝛs in facto ꝓ aliũ narrato. no. in allega. cle. lrãs. Sed dñicus tꝛ sancto gemi. vt refert Lapꝰ sua allegatõe. viij. tenet qꝛ siue princeps scribat motu ꝓprio siue aliter nõ est magna vis sic eĩ potest in facto alieno ꝓprio motu narrãdo errare sicut si ad alterius instantiã vnde in ecclesia numerata si nõ facit tꝛ numero metionẽ ⁊ scribit motu ꝓprio licz nõ possit opponi tꝛ tꝛfectu intentõis vt no. Jo. an. i allcg. cle. lrãs ⁊ Lapus vbi. s. ⁊ vide. j. ꝓbat se clericũ. vide. s. motus.

¶ Princeps etiã supremus nõ põt tollere cõuentionẽ initam inter partes sup iure priuato cum ex tali cõuentõne oritur obligatio que tꝛ est iure naturali vt cle. pastoꝛalis. tꝛ re iu. no. Jnno. in. c. que in ecclesiaz tꝛ consti. papa tñ hoc põt sup iuribꝰ ecclesiaz qꝛ in ecclesiasticis habet plenitudinẽ potestatꝛ ⁊ sua auctoꝛitas in omnib intelligit excepta ad b i cle. dudũ tꝛ sepul. §. nos. no. Ab. in. c. ex multiplici. tꝛ deci.

¶ Princeps nõ põt tollere obligationẽ que ẽ tꝛ iure gentiũ cle. pastoꝛalis tꝛ re iu. Jnno. in. c. que in eccliaz tꝛ cõsti. vc. in. l. fi. C. si cõtra ius vl vti. pu. idem no. Jnno. in. c. inquisitionem tꝛ sen. ex com. q̃ dicit qꝛ si papa vult laico auferre liberos suos vl aliud simile non tenet sibi obedire laicus cũ nõ sit sibi subiectus in temporalib nec habet papa seu pncipes potestatem etiam absolutam circa ea que sũt iuris naturalis seu gentium sine causa si tamen obligatio venit accessorie ad votũ spũale no. ab. in. c. ij. tꝛ voto.

¶ Princeps nō ꝛ debet ꝓcedere contra absentē nō citatū ꝛ ordinata iustitia. vt. c. j. ō causa pos. ⁊ ꝓprie. ⁊. c. nos in quenq̄. ij. q. j. ⁊. l. meminerint. ℒ. vnde vide absoluta tamen potestate tūc pōt ꝓcedere sine citatione in his in quibus princeps non habet plenam potestatē vel dispositōnē q̄ tollere ꝛ defensionē que ē ꝛ iure naturali. princeps ꝛ iure nō pōt vt ꝓbat in clemen. pastoralis ꝛ re iudi. ⁊ facit q̄ notat Bar. in. l. cū mulier. ff. so. ma. Ab. in. c. inter cetera. ꝛ mato. ⁊ obe. ⁊ plenius in. c. cū olim. ꝛ re iudi. vbi j. sn̄ia nō pōt. vide. s. citatio. ¶ si. princeps.

¶ Princeps licet possit ꝛ directo ꝛ defensionē tollere pōt tn̄ ꝑ obliquū q̄ ab ei⁹ sn̄ia nō appellat. vbi. s. appellari nō pōt a sn̄ia principis.

¶ Princeps regni admittit ad excipiendū ꝛ crimine cōtra electū nā etiā si princeps eēt suspectus si excipit cōtra electū q̄ tanget ꝛ cōiuratione seu ꝛ proditione patrie vel ꝛ reuelatōe secretoꝝ suoꝝ ⁊ hoc rōne patrie vnde princeps ē oriundus vel ꝓpter parētes suos q̄ fuerūt sibi infesti audiēdus. n. est in talibus princeps q̄ satis ꝓsequit interesse suū ⁊ publicū no. ab. in. c. sup his ꝛ accusa. iij. colū. vide. s. cō suetudo.

¶ Principis certa sciētia vel plenitudo potestatis quid inducat ab. in. c. ad hec ꝛ rescri. vbi dicit ab. in fi. q̄ princeps etiā ꝛ plenitudine potestatis etiā nō pōt cōmittere causā ꝛ suspecto sine facultate recusandi vt ibi ꝑ eum.

¶ Principis beneficiū cōtinēs gratiā nō odiosā ꝛ debet large interpretari sed si ꝓtinet aliquid ꝓtra ius cōmune vel veniret in ꝓiudiciū tertij ꝛbz fieri stricta int̄pretatio. vt. l. ij. §. si quis a principe. ff. ne q̄d in loco publico. ꝛc. in. c. olim. ꝛ verbo. signi. ⁊ bar. in. l. fi. ff. ꝛ consti. prin. ⁊ refert ab. in. c. nōnulli. ꝛ rescriptis. ⁊. §. sunt ⁊ alij. ij. colum.

¶ Principi ꝛbet nūciari mors ꝓlati anteq̄ ad electionē ꝓcedat. vide. s. consuetudo.

¶ Principis p̄ces an inducūt iustū metū vbi. s. metus.

¶ Principis mine seu terrores an inducūt iustū metū. vide. s metus.

¶ Principis ꝛlegat⁹ pōt vt suspect⁹ recusari. vbi. j. recusatio.

¶ Princeps cōmittendo cām minori. xviij. annis. videt illū abilitare ad iudicandū vt. l. quidā consulebant. ff. ꝛ re iudi. sed requirit q̄ cōmittat ex certa scientia nā si princeps ignorat etatē minoris cessat ratio dispensatōnis ⁊ abilitatōnis vt. d. l. quidā no. ab. in. c. cū vicesimū ꝛ offi. ꝛle.

¶ Princeps videt eligere industriā ꝓsone cuz cām ꝓsonalit̄ cōmittit. vide. s. industria.

¶ Princeps pōt penā etiā parti applicabilez remittere q̄ solus motus principis habet ꝓiusta causa. no. Cy. ⁊ Bal. in. l. rescripta. ℒ. ꝛ preci impa. offe. no. Ab. in. c. que in ecclesiaꝝ. ꝛ consti. ⁊ in. c. nisi specialis. ꝛ offi. le.

¶ Principes possunt esse duo in eodez principatu. non tn̄ duo pontifices in eccl̄ia dei. vbi. s. papa ver. pontifices.

¶ Princeps qui indignis dignitatem vel nobilitatem tribuit peccat mortaliter no. beatus Tho. in scōa scōe. distin. lxxiij. ⁊ aristoteles in ꝓio ō regimine principū.

¶ Princeps q̄ ignorāt ꝛonat rē alienā licet ꝛonatio est firma potest tamē ꝓtra eius fiscū agi ad extimatōem rei. vt. l. bene a zenone. ℒ. ꝛ quadri. prescrip. idē si habet rem cōem cū ꝓuato q̄ licet possit de illa in totū disponere ⁊ satisfacere ꝓuato ꝛ extimatione. vt no. glo. in. l. ij. ℒ. ō cōmunū re. aliena. nō tamen potest scienter rem alienaz ꝛonare cū nō possit sine cā aliquem sua re priuare vt cle. pastoralis. ꝛ re iudi. ⁊. l. fi. ℒ. si contra ius vl̄ vti. pu. ab. in. c. ij. ꝛ re. eccle. non alie.

¶ Princeps secularis pōt cōtra legē diuinā sup articulo qui reputur limitatus vt non occides distinguere, interptari adiuuare ⁊ diminuere ē em̄ ille articulus limitatus vt si quis occiderit occidat pōt ergo princeps statuere distinguēdo qui sūt illi qui ꝛbeant occidi ꝑ hoc. ℒ. si quis sine iu. se vindi. ꝑ totū. ⁊ ad. l. cor. ꝛ sic ꝑ totū quod intelligo in casibus in quib⁹ ipse princeps secularis habet iurisditionē vt in ꝓhanis secus in cōcernētib⁹ aiam. vt. c. ꝑ venerabilē qui. fi. sūt legi. ideoq̄ statutū laicoꝝ conuincens vsurariū ex certis cōiecturis cū nō habeāt laici in hoc iurisditōem nō possunt statuere nec limitare facit. c. ruo ꝛ ordi. cogni. et q̄ no. Bar. in. l. titia. ff. solu. ma. no. ab. in. c. que in ecclesiaꝝ. ꝛ consti. iij. colum. vide. s. papa nō pōt cōtra statutuz.

¶ Princeps pōt ex causa statuere cōtra illa que sūt ꝛ iure gentiū vl̄ naturali vt ꝑ p̄scriptionē inductā a iure positiuo ꝑ quā priuat quis dn̄io rei sue vl̄ per usucapionē vl̄ cōfiscationē bonoꝝ ꝓpter delictū vl̄ indicēdo seruitutē vt. c. ita quorundā. ꝛ iude. si aūt nō subest causa nō pōt princeps alicui auferre rē suam nā licet habeat iurisditionē in vniuerso nō tamen habet dn̄ium rerꝝ priuatarum sed causa subsistente pōt vt est fauor publicus vt. l. item si liberatū. ff. ꝛ rei ven. Ab. in. c. que in ecclesiaꝝ. ꝛ consti. v. columna.

¶ Princeps pōt modicā lesionē subdito inferre vt dando ꝛbitori dilationē vt nō possit interim conueniri a suis creditorib⁹ vt. l. quotiens. ℒ. ꝛ preci. impera. offe. secus em̄ si princeps velit in totū cōcedere vt nō possit ab aliquo cōueniri q̄ sine cā ꝛ nō pōt vt ibi not. glo. ⁊ Inno. ⁊ Ab. in. c. que in ecclesiarū. ꝛ consti. v. colū. vide. j. ver. proni.

¶ Princeps in spectantib⁹ ad officiū suū pōt ꝑcipere subditis licet nō exprimat cām ꝑcepti nam vani capitis esse existimat supiorē non posse ꝑcipere sine omni cognitōne ⁊ sine cause expressione vt no. Inno. in. c. ad aures. ꝛ tēpo. ordi. q̄ cōmendat abb. in c. si q̄s. ꝛ rescrip. in fine. vide. s. preceptuz pōt fieri.

¶ Princeps reuocando ad se negociū ligatur manus inferioris vt nihil in eo attēptare possit ⁊ tantū opat talis reuocatio in inficiendo iurisditionez iudicis quātū facit appellatio vt. c. vt nostrū ꝛ appel. ⁊ idem in alio inferiore circa papā habēte potestatem tale negociū ad se reuocandū vt si ep̄s reuocat ad se negociū coram suo vicario pendente no. Inno. in. c. romana. e. ti. li. vj. Ab. in alle. c. vt nostrum in prin. nō tn̄ credit Inno. in. c. dilecto. ꝛ offi. Archi. q̄ ep̄s possit aduocare ad se iurisditionē inferiorum ꝑlatoꝝ.

¶ Principes nō recogno scētes in tpalib⁹ supiorem possunt exercere ea que specialiter sunt ꝛ iure ꝛferuata impatori in signū specialis priuilegij vt legitimare famā restituere auctoritatē interponere in arrogatione ꝛc. vt. c. ꝑ venerabilem qui fi. sint legi. ⁊ ibi abbas. iij. colūna.

¶ Princeps cū filijs ꝓprijs pōt dispensare sicut cuz alijs subiectis nō tanq̄ pater cum filijs sed tanq̄ ꝑn ceps cum subditis nā diuerse qualitates possūt cōcurrere in eodem homine que faciunt vt sustineat vices plurimorum facit quod no. in. l. iurisditiōem ff. ꝛ iurisdic. om. iu. et. c. ꝑ venerabilem. qui fi. sūt legi. ⁊ ibi Ab. iij. colum.

¶ Princeps no recognoscēs supiorē potest esse iudex in causa ꝓpria. no. ab. in. c. cū venissent. ⁊ in. c. nouit. ꝛ iudi.

¶ Princeps pōt ex plenitudine potestatis habere

ratum ꝓcessum nullum ⁊ qñ reuocat ad se negociū an valet ꝓcessus inferioris. vide. j. ꝓcessus. vsi. si ꝑn ceps. cum se.

¶ Princeps supremus pōt imponere vectigal ⁊ nō alius. vide. j. vectigal.

¶ Princeps superiorez nō recognoscēs potest tallias collectas seu alias exactiones indicere. vide. j. triburū. vsi. sup exactionib.

¶ Princeps supmus pōt p priuilegium suū immunitatē tallia ⁊ exactōnum. subditis suis cōcedere ⁊ talia priuilegia sicut sonāt sunt obseruanda dum modo metu ꝓprio principis sint cōcessa. ℒ. ō vaca. mune. l. vnica. li. x. ⁊. ff. ꝛe iure immu. l. semp. §. fi. et ℒ. ꝛe excusa. mune. l. placet. li. x. secus si p ambitio nē vel importunitatē potentiū sint obtenta ⁊ ꝑm ꝫ intelligūtur iura que vident talia priuilegia annul lare. ℒ. si cōtra ius vel vti. pu. l. fi. ⁊. ℒ. ꝛe ꝛecu. l. va cuatis. li. x. ⁊. l. si qs sine causa. cū. l. se. ℒ. ō vectigal. ⁊ comi. est tñ notandū ꝑm Jo. an. q si quis p priuilegiū principis ꝓprio motu cōcessum vniuersitatez aliquā grauit ledi cōtingat est sup hoc ipius principis remediū implorandū vt no. ꝛe ꝛeci. c. suggestuz ꝛebet tñ vniuersitas equanimiter ferre modicā lesi onē qz nec p modico restitutio ꝑmittit. vt. l. scio. ff. ꝛe in inte. resti. et in. c. pe. ꝛe re. eccle. nō alienā. ab. in c. ij. ꝛe immu. eccle. v. colū. vide. j. priuilegiū immunitatis. ⁊. j. tributuz. ver. oēs tallie. cū se.

¶ Princeps ꝓprio motu et certa scientia reuocādo ad se negociū nō requirit vt iudex inferior certifice tur p tex. c. j. ꝛe cōcel pben. li. vj. fateor tñ q si aliqꝺ attēptaret in pīudiciū ignorantis pbabilis ignorā tia habet illū excusatum vt ibi no. ꝛoct. nec ob. c. si duobus ꝛe appel. qz ibi potestas nō erat reuocata p superiorem. Jrē qz ibi loquit ꝛe ꝓcessu cōtumacie punitiuo et nō ꝛe ꝓcessu sup principali no. ab. in. c. cū. m. ꝛe consti. vlti. colum.

¶ Principi seculari nō obediēs peccat mortaliter vide. §. obedientia.

¶ Princeps pōt eximere castra a ciuitate que ē sibi rebellis. vide. §. ciuitas si efficit ⁊c.

¶ Princeps si sniam ferat vel priuilegiū cōcedat ex necessitate tpis vel ex suppressione partū pōt ⁊ ꝛebet illa necessitate tpis retractare vt. c. cum ex literis. ꝛe in inte. resti. facit. c. nō ꝛebet. ꝛe cōsang. ⁊ affi ni. lxij. vi. §. vez.

Princeps pōt ex sola voluntate cōtra ius positiuū dispensare no. Jnno. in c. cū monasteriū ꝛe statu regula. Ab. in. c. cū ex literis. ꝛe in inte. resti. ꝛe quo vi de qꝺ ipse no. in. c. ꝛe mulcta. ꝛe ꝑben.

¶ Princeps nō censet in dubio cōmittē cām suspecto ex certa scientia nisi hoc exꝑsse exponat ar. c. pastoralis. §. ꝑterea. ꝛe offi. ꝛele. no. glo. mēti tenenda in cle. ij. ꝛe rescrip. plene p ab. in. c. cū inter ꝛe excep. j. colū. vbi vide plene. ⁊ tangit in. c. ex trāsmissa. ō foro cōpeten.

¶ Princeps qñ actū gerit ex certa sciētia pinde est ac si diceret se velle facere ex plenitudine potestatz si illa opus est in actu quē gerit vt est glo. mēti tenē da. in. c. ad hoc. ꝛe rescrip. Abb. in allega. c. cū inter circa prin.

¶ Princeps qui habet iura imperū et plenitudinē potestatis pt quē vult ab honorib eximere et quā do vult onera imponere vt ptz. ℒ. ꝛe professo. ⁊ me di. l. medicos. ⁊. ff. ꝛe iure immuni. p totū. ⁊. l. vnica. ℒ. ꝛe superfi. indictis. li. xj. ⁊. c. cū instantia. ꝛe cēsi. ⁊ hoc etiā pōt facere princeps in pīudiciū aliox q̄ bus onus incūbit soluendi qui tenent insolidū vni uersitas tñ vel alius comes seu baro. licet aliquem eximat nō tenent alij ꝛe vniuersitate ad integrā so lutionē seꝺ tantū minus quātū ꝛebeat soluere pri uilegiatus vt no. Spe. in ti. ꝛe censi. §. nūc dicendū ver. quid si vniuersitas alicuius loci. et videt sentire Bar. in. l. ab oīb. ff. ꝛe le. j. et est tex. in. l. naturaliter. iūcta glo. ℒ. ꝛe ꝛecu. li. xj. ⁊ Bar. in. l. ij. ff. ꝛe iure immu. no. ab. in. c. accedētes. ꝛe ꝑsumptōib.

¶ Princeps cāz specialiter inferiori cōmittēdo tūc videt iurisditionē suoz inferioz reuocare qñ aliqꝺ negociū ex certa scientia ad se aduocat secus qñ ordine iudiciario ꝓcedit qz tunc inferior poterit ꝛelegata iurisditione ⁊ etiā ordinaria si voluerit vti no. Jnno. in. c. cū. m. ꝛe consti. ⁊ Ab. plene in. c. cū ex officij ꝛe ꝑscrip. v. colū. vide. j. ꝓcessus. ver. si quis.

¶ Princeps pōt ꝛebitori indulgere tps ad soluēdū ꝛebet tñ ꝛebitor cauere vide. §. ꝛebitor cōdēnatus.

¶ Principes seculares subsūt pape etiā si superiorez nō recognoscant in cōcernentib salutem aie vl ꝺecorem xpiane religionis ideo statuere nō possūt vt iudei habeant seruos christianos. vt. c. cōsuluit. ij. ꝛe appel. ⁊ ibi glo. ⁊ Ab.

Privatio

¶ Priuari nō ꝛebet a suo beneficio nec a redditib eiꝰ exulans sine culpa extra prouinciam. vide. §. beneficio nec redditib.

¶ Priuari pōt dñs a womino serui ꝓpter seueritatē ⁊ maritus ab habitatione vxoris ⁊c. vide. j. seueritas.

Priuilegium

¶ Priuilegiū qualiter ⁊ quo tpe ꝑdat glo. et plene post Jo. an. Ab. in. c. cū accessissent. ō constitu.

¶ Priuilegiū principis an vicietꝫ p subreptionē. vide. j. subreptio.

¶ Priuilegiū secundū an ⁊ qñ tollat primū priuilegium vl rescriptū Ab. plene in. c. j. ꝛe rescrip.

¶ Priuilegiū speciale an ⁊ qñ ꝛeroget generali vel econtra. Ab. in. c. pastoralis. §. qm aūt. ꝛe rescrip. ⁊ in. c. j. eo. ti.

¶ Priuilegiū tollitur spacio. x. annoz si fuit concessū ad aliquid faciendū ⁊. j. illud tps priuilegiat nō fuit eo vsus. vt. l. vnica. ff. ꝛe nūdinis. Ab. plene. i. c. cum accessissent. ꝛe consti. ⁊ tangit in. c. plerunq ꝛe rescript.

¶ Priuilegiū nō transit ad successorē si mortuus ē tpe date is cui cōcedit vt est tex. mlt̄ notabilis. i. l. neracius. ff. ꝛe re. iur. ab. in. c. significauit. ō rescrip. in fine.

¶ Priuilegiū vbi cōcedit contra stilū cōem priuilegioz vel cōtra consuetudinē principis ꝑsumit falsum vnde ꝛebet expectari secunda iussio principis ad hoc text. cū glo. in. c. cām ꝛe testi. ⁊ fa. tex. in. c. qō sup ꝛe fi. instru. ab. in. c. ex parte. ij. ꝛe offi. ꝛele. in fi.

¶ Priuilegiuz qō pīudicat iuri tercij. ꝛebet stricte interptari. vide. §. princeps.

¶ Priuilegiū seu indulgentia concessa p legatū an duret ꝓpetuo. vide. §. indulgentia.

¶ Priuilegiū principis cū p scripturā pbaꝺ possūt adduci alie pbatōnes extrinsecus ad ꝛeclarandū ⁊ certificādū aliud priuilegium seu scripturā ē tex. ꝑm ab. in. c. auditis. ꝛe in inte. resti.

¶ Priuilegiū si princeps cōcedat ex necessitate tpis pōt illa cessante illud reuocare vi. §. princeps si sē tentiam ferat.

¶ Priuilegia cōcessa cōtra cōem vsum priuilegioz ꝓsumūt falsa vt est notabilis tex. cū glo. in. c. causam ꝛe testi. ⁊ in. c. sup his ꝛe fide instru. ⁊ in. c. j. vt lite penden. p abb.

¶ In priuilegij impetratōe vel in dispēsatōne req ritur speciale mādatū vide no. p Ab. in. c. dilectus. vt lite pen. ⁊ in. c. innotuit. ꝛe clec.

¶ Priuilegiū nō dū generale sed etiā speciale in quo nō potest notari aliqua subreptio nō extēditur ad lites pendentiā vt tex. in c. dilectus vt lite pen. qō ibi cōmendat Ab.

¶ Priuilegiū impetratuz a cōi dñio vel ab alio lite pen. an p̄iudicet litis pendētie z an si ista fuit lata possit de nouo nouum iudiciuz inchoari virtute p̄uilegij z qñ dicat lis pendere ad nullitatem priuilegij vide notabiliter dct. signanter Ab. in c. fi. vt lite penden.

¶ Priuilegio pfessionis seu artis minime gaudere debet is qui est in collegio alicui⁹ artis seu pfessionis si illā nō exercet actu vt. l. semp. z ibi p Bart. ff. de iure immu. z l. j. §. negociatōnes. e. ti. ab. in. c. vigilanti. de prescript. in prin.

¶ Priuilegio exemptōnis an pōt subditus renūciare. vide. s. exemptionis priuilegio.

¶ Priuilegiato aliquo ab oneribz ciuitatis an alij de vniuersitate teneant insolidū soluere. vide. s. p̄nceps qui habet iura imperij.

¶ Priuilegio eccliaz nō gaudēt bona clericoz. vide. s. clericus. ver. nō vniuersaliter.

¶ Priuilegiū impetratio causat malā fidē respectu iuris prius possessi videt em impetrans fateri se ius nō habere qz nō presumit frustra impetrasse priuilegium. ar. in. l. vnica. C. de thesau. li. x. ideo si priuilegiū reputur ex aliqua causa nō valere nō pōt p̄scriptio allegari. qō intelligo qñ p̄scriptio nō ē conformis priuilegio als secus vt. c. cū p̄sone de priuile. li. vj. et. c. veniens. de p̄scrip. et ibi ab. ij. colū.

¶ Si priuilegiū nō facit mentionē de priuilegio alteri concesso vl ipsimet priuilegiato an valeat not. in. c. j. de rescrip. z in. c. cū ordinē. e. ti. p Ab. plene in c. veniens. de prescrip. iij. colum.

¶ Priuilegio et iuri cōi pōt quis simul vti. c. cū dilectus. de consue. sicut quis pōt vti cōsuetudine z iure cōi sil. c. sopite. de censi. pari ergo rōne pōt quis vti p̄scriptōne priuilegij. c. auditis. de pscrip. qz licz quis nō potest ex diuersis causis dñia acquirere. vt c. inter dilectos. de fide instru. pōt tñ ad cautelā varios modos multiplicare nō ad effectū multiplicādi ius sed vt ex illo possit se defendē vt. c. post electionem de cōcess. p̄ben. scōs quando mihi pinguis succurrit p scōm vt ibi no. Joh. an. ar. in. l. iij. ff. ad. l. fal. nā p̄scriptio z priuilegiū nō sunt cōtrarie in effectu no. in regla null⁹ pluribz. de reg. iur. li. vj. qō est verū qñ p̄scriptio erat cōpleta als p priuilegiū renūciaret p̄scriptio et econtrario. vt. c. veniens de p̄scri. z ibi Ab. iij. columna.

¶ Priuilegiū si petat renouari an debeat citari ps vide. s. citari debet ps.

¶ Priuilegiū seu instrumētū quod ē apud te inutile z pdest iuri meo seu pōt mihi nocere possum petere vt laceret seu mihi det. vide. s. instrumētū. ver. postq̄.

¶ Priuilegiū pape an pōt alius q̄ papa interptare vel de eius dubio cognoscere vide plene p Ab. in. c. cū venissent de iudi.

¶ Priuilegiū concessum nō subdito nō pōt amplius reuocari p ipm cōcedentem nā habet suā pfectiōnē incōtinenti cū puenit in noticiam priuilegiati et ē illi ius quesitum z cōcedēs nō est dñs. vt. c. j. de concess. prebē. li. vj. Jnno. in. c. nouit. de iudi. Jo. de ymo. in. c. fi. de solu. idē si esset priuilegiū concessuz p viam statuti z transiuisset in cōtractū vel cōuentionē vt qui statutū dicit qui venerit ad habitādū in tali loco sit immunis ab oi collecta certe si aliq extranei venerint nō pōt amplius cōtra illos statutum reuocari qz transiuit in q̄ cōtractū quo etiaz princeps obligat no. in. c. j. de pba. Bar. in. l. hi qui. ff. de decre. ab. ordi. fa. z in. l. oēs. populi. ff. de iusti. z iur. Ab. in. c. nouit de iudicijs. viij. colū.

¶ Priuilegiata est cā vtis sicut vctoris z scolarium. vide. s. vtis causa.

¶ Priuilegio clericali gaudēt seruiētes et scolares ecclesie dū tamen sint obligati z astricti seruitio ecclesie etiā respectu imunitatis psone vt ponderat glo. in. c. ij. de foro cōpe. ibi reputatos z. c. fa. c. p exēptionē de priuile. li. vj. ibi perpetuo obligati non ei vident tales psone gaudere priuilegio maxime fori nisi sint efficaciter z ppetuo obligati ar. cle. j. de reli. et vene. san. in prin. Ab. in alleg. c. ij. de foro cōpe. ij. columna.

¶ Priuilegio eccliastico an gaudet vxor clerici. vide j. vxor clerici.

¶ Priuilegio eccliastico quo ad forum gaudent penitentes z alie miserabiles psone no. Jnno. in. c. significantibz. de offi. dele. vbi dicit q̄ sūt sub p̄tectione ecclesie vt sup iuribz suis possunt adire ecclesiasticū ne ab alijs inquietent. lxxxvij. di. p totū. sed si aliquis voluerit tales cōuenire coram iudice seculari nō possūt eo⁹ foz declinare ß si q̄ēt corā iudice seculari bene possūt habere regressū ad eccliasticū. Ab. in. c. ij. de foro. cōpe. iij. colū. vide. s. laic⁹ pt coram eccliastico impeti. cū versi. se. z Ab. in. c. licet ex iniscepto. de fo. compe.

¶ Priuilegio eccliastico nō gaudet heremita qa nō est psona eccliastica. vt no. Lau. z Jo. de lig. in cle. p lras de prebē. nā sicut tales ex vtero matris p cesserūt laici ita etiā in eodē statu censendi sunt ex quo nō interuenit aliquis actus eos eripiens a iurisditione imperatoris nā isti heremite nō habēt certam regulam ß solam voluntatem tm. et sunt sicut loco iuste qui nō habent regem est cōclusio ab. in. c. ij. de fo. compe. iij. colum.

¶ Priuilegio eccliastico nō gaudēt hospitalarij quātūcunqz habitū portēt cū cruce vt no. dct. in cle. p lras de preben. nisi p̄miserint in manibz epi caste viuere z vxore mortua aliā nō ducere z p̄mis renūciauerint no. Hosti. in sūma titu. de foro cōpe. versi. quid de rusticis. Ab. in. c. ij. e. ti. iij. colū.

¶ Priuilegio eccliastico nō gaudēt fratres tercij ordinis z sozores nec milites sancte marie seu ffres gaudentes qz nō sunt vere religiosi vt tenet Frede. de senis cōsilio. clxv. no. in cle. cū ex eo. de sen. ex. in cle. j. de reli. dmi. nā isti nō p̄fitētur tria substantialia nec dimittūt vxores nec sūt clerici de quo Specu. de statu mona. §. j. ver. xxvj. status em illoz pl⁹ accedit ad statū laicalē q̄ ad eccliasticum z cythara cū psalterio male concordat vt. c. diuersis fallacijs. de cleri. cōiuga. idē de fratribz iesuatis dis calceat z de disciplinatis vt cōcludit Ab. notabiliter in. c. ij. de foro. cōpe.

¶ Priuilegio fori an gaudet familia epi. vide. s. clericoz familia.

¶ Priuilegiū pōt princeps cōcedere etiā cū grauissimo p̄iudicio alterius in pendentibz a principe vt in spūalibz a papa licet princeps hoc nō videtur velle concedere vt. c. suggestū de rei. z de off. dele. ex parte. et. l. ij. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco pu. Ab. in. c. ex tenore. de fo. cōpe.

¶ Priuilegiū cōcessū alicui vt nō teneat nisi in certo loco respondere nō extendit ad locum vbi ex aliqua causa de iure cōmuni pōt cōueniri vt est tex. in c. dilecti de foro cōpe. ideoqz pretextu talis priuilegij licet in loco dmicilij non conueniatur excusari tamen non potest rōne delicti seu contractus vl rōne beneficij vt ibi cōcludit ab.

¶ Priuilegiū an et qñ perdat p̄pter delictū vt non obstante priuilegio delinquens puniatur a iudice

relicti. vide plene ꝑ ab. in. c. fi. de fo. cōp. vij. colū.

¶ Priuilegiū licet non debeat extendi vt. c. sane. de priui. tñ si est priuilegiū corpe iuris clausū extenditur qz est conforme rationi 7 dignitati indultū nec videtur tunc extensio ꝺ̄ potꝰ vendicat sibi locum ex voluntate cōcedentis vt ꝓbat in simili in. c. j. de iura. calū. et in. c. si quis ꝑsbyter. ij. q. v. Ab. in. c. fi. de iura. calum. ij. columna.

¶ Priuilegiatus an cōtrario facto renūciat priuilegio suo vide. j. statuto caueat.

¶ Priuilegiū concedens potestatem instituēdi nō extendit ad potestatē destituendi qđ est verꝫ vbi priuilegiū nō est cōmissū sub eo in cuiꝰ ꝓiudiciū venit vt qz a papa cōcedit alicui ꝓlato inferiori potestas destituendi qz hoc priuilegiū tanq̄ tendens ad preiudiciū ordinarioꝝ debet stricte intelligi vt no. i. c. cū dilecti. de wna. ꝺ̄ vbi priuilegiū ē ꝓcessū ab eo cuꝰ iuri detrahit tūc priuilegiū recipit largissimā interpretatōem cōtra cōcedētē vt in. c. cū dilectus. de cōsue. 7 in. c. olim. de ver. sig. Ab. in. c. cū ex iniūcto. de hereti. in fi.

¶ Priuilegia generalia interpretant a consuetudine loci. vide. s. interptant.

¶ Priuilegiū nūq̄ refert ad specialē dispositionez iniram inter ꝑtes nisi de ea fiat specialis mentio vt c. veniens de ꝑscript. 7. c. ex multiplici. de rec. et ibi Abbas.

¶ Priuilegiū simpliciter a principe cōcessū dz interpretari vt enorme ꝓiudiciū tercio nō inferat tex. in c. suggestū de rec. facit. l. quotiēs. et qđ ibi no. C. de ꝑci. impa. offe. 7. l. ex facto. ff. de vul. 7 pup. substi. 7 licet principis sit estimare qñ priuilegiū dicat enormiter ledere vt no. glo. in. l. decet. de immu. eccle. li. vj. si tñ causa reuocatoria priuilegij est notoria iudex etiā inferior pōt sup hoc discernere vt in dicta l. ex facto. in dubio tū principis est estimatio vt ibi no. in. c. cū venissent de iudi. ab. in. c. suggestū. de rec. 7 no. ibi ab. in. c. cū ad ꝺ̄. de cle. nō resi.

¶ Priuilegiū qđ incipit enormiter ledere nō reducitur ad debitā moderationē sed reuocat in totum ar. eoꝝ que leguñ 7 no. in. l. j. §. trebanus. ff. đ aqua quoti. 7 esti. facit. c. detestande. de cōce. ꝓben. li. vj. et Ab. in alle. c. suggestū.

¶ Priuilegiū qđ hz ꝓfectionē suā nec cōtinet actuz successiuū nō reuocat licet postea cessz cā priuilegij secus in priuilegio habente causā successiuā vt. c. suggestū. de rec. facit ad primuz qđ no. ꝑ legistas in. l. ex facto. ff. de vulga. et pupil. sub. qui cōcludūt q̄ si habens filios naturales eos ꝑ principez legitimari faciat et tractu iporꝝ duxit vxorē ex qua habuit filios legitimos q̄ debeant pariter succedere cuz filijs legitime natis. nā in tali casu cessante causa priuilegij nō cessat ipm priuilegium eo qz priuilegiū hūit ꝓfectionē suā 7 nō cōtinet actū successiuū ꝑ regulaz factā legitīe de re. iur. li. vj. 7 ab. in. alle. c. suggestuz. 7 vide. s. legitimatio. ver. si pater.

¶ Priuilegium cōcessum religiosis sup exemptōne decimaꝝ an extendat ad colonos vide. s. decimas predioꝝ cū ver. se.

¶ Priuilegiū cōcessū religiosis sup nutrimētis aialium suoꝝ qualiter intelligat. vide. s. decima. ver. priuilegium.

¶ Priuilegiū odiosū debet strictissime intelligeni si cōprehēdat ea que alꝫ venirēt in dispēsatōe fauorabili vt est tex. in. c. tua. j. de rec. 7 ibi Ab.

¶ Priuilegiū ꝑ quod iuri diuino seu dispositōni diuine ꝓiudicat est saniſſime intelligendū vnō nō debemus interpretari etiā vt aliquid operet si nō ꝓ̄ opari sine drogatōne iuris diuini seu libertatis ipsius colligit. ex. c. licet. de reg. iur. vt ibi no. Abb. in prin.

¶ Priuilegiū cōcessū patri rōne dignitatis transit in filios vt. l. femine. ff. de senato. ió si pater nobilitatur rōne dignitatis hoc priuilegiū transit in filios etiā in vita patris. vt. l. ij. C. de epis. 7 cle. vbi ē casus q̄ priuilegiū cōcessū clericis trāsit in filios legitimos viuēte ꝑe sed si concedit priuilegiū rōe officij seu ꝓfessionis nō transit in filios vt. c. licet de censi. et ibi glo. et ab.

¶ Priuilegiū si cōcedat alicui per papā specialiter 7 cū clausula q̄ nō intendit illud reuocare nisi ó illo priuilegio seu indulto fiat de verbo ad verbū expressa mentio videtur reuocatum si in secūdo priuilegio seu indulto vel dispositōe cōtineantur plenissima verba vt. s. nō obstantibꝫ quibuscūq̄ priuilegijs etiā si in eis contineat q̄ de verbo ad verbū debeat de illis mētio fieri que voluit in illʾ literis haberi ꝑ expressis 7c. nā tūc etiā si specifica mentio de illo priuilegio. nō habeat videt reuocatū fa. cle. dudum. de sepul. ꝓ fi. 7 est cōclusio ab. in. c. cum instantia. de censi.

¶ Priuilegiū extēdit ad casum nō expressum qñ ex mēte priuilegiantis pōt illud priuilegiū cōprehendi facit qđ no. glo. de milite celesti. in. l. miles. ff. de re. iudi. nā priuilegia cōcessa militibꝫ seculi congruentia clericis extendūtur ad clericos vt ibi. et nota. Abba. in. c. j. de cle. egro. ex quo sequit q̄ fugiēs ad corpus christi gaudet immunitate sicut fugiens ad ecclesiam cū debeat cōsiderari intentio priuilegiātis not. et cōcludit ab. post Jo. an. in. c. sane de cele. missa. vide. s. ecclīastica immunitate.

¶ Priuilegiū est stricte intelligendū quatenus tāgit ꝓiudiciū tercij licet sit cōcessū ex cā pietatis facit quod no. Jnno. in. c. cū dilecti de donatio. 7 qđ no. Bar. in. l. beneficiū. ff. de consti. prin. 7 Abb. in. c. ij. de eccle. edi.

¶ Priuilegiū pōt princeps nō recognoscens superiorem concedere subditis vt tallias collectas seu exactōnes non soluant. vide. s. princeps suprem⁹ potest ꝑ priuilegiū suum 7c.

¶ Priuilegiū immunitatis talliaꝝ et exactionum possunt dñi inferiores subditis suis cōcedere nō tamē ꝓiudicat tale priuilegiū vniuersitati sed concedenti tm̄. nam si locus ille cōsueuit dare dño cētum libras debet detrahi de illa summa pars que priuilegiatum contingeret si immunitatē non habuerat qđ aūt restat ꝓportionabiliter singulis alijs imponat. no. Spec. ti de concessi. §. nūc dicendum no. Ab. in. c. ij. de immu. eccle. vide. j. tributuz. ver. oēs tallie. cū sequē. et vide. s. princeps suprem⁹ pōt ꝑ priuilegiū suū 7c.

¶ Priuilegiū cōcedens immunitatez nō valet nisi sit ꝓ̄io motu cōcessum 7 in priuilegio sit apposita illa clausula nō obstante tali lege 7c. qz cum sit contra legem nō valet nisi de ea fiat expressa mētio no. Bar. in. l. eua cuatis. C. de decurio. li. x. 7 in. l. fi. C. si cōtra ius vel vti. pu. 7 fa. c. ex parte de capel. mo. 7 qđ no. Ab. in. c. nōnulli de rescrip.

¶ Priuilegium immunitatis potest dctoribꝫ 7 medicis cōcedi ꝑ decuriōes ciuitatis 7 nō alijs vt not. in. l. j. C. de decurio. et Bar. in. l. ij. ff. de iure immu. et in. l. eua cuatis. de decurio.

¶ Ciuitas licet non possit concedere priuilegium immunitatis in preiudicium superioris vt no. glo. in alleg. l. eua cuatis. 7 no. in. c. veniens. de iureiur. nec etiam in ciuitatis preiudicium iam subditis vt l. ij. ff. de iure immunitatis. nisi ob nimiā pauperta-tem aliquoꝝ subditoꝝ. vt no. ꝑ glo. et Bar. in. l. omnes. C. de decurio. potest tamē ciuitas concedere immunitatem nō subditis venientibus ad habi

tandum ꝛe nouo ciuitate vt alle.l.ij.ff. ꝛe iure imu. ⁊ qō no. in.l.penul.ff. ꝛe ꝛecret.ab ordi.fa.et ꝑdicta intellige ꝛe ciuitate nō habente iura principis alʒ oīa potest sicut impator vt not.c.sup quibusdā. de ver.sig. Ab.in alle.c.ij. ꝛe immuni.eccle. vide.s. ciuitas nō potest.

¶ Priuilegiatus qui vult plenā immunitatē cōsequi ꝛebet eā habere specialiter ⁊ distincte vt sc̄z fiat mētio ꝛe muneribꝫ psonalibꝫ ⁊ realibꝫ ordinarijs vel extraordinarijs nā si quis sub generalitate obmitteret imunitatē a muneribꝫ simpliciter non haberet immunitatē a patrimonialibꝫ vt.l.imunitatē. ⁊ ibi glo.et wc.⁊.l.his ꝛe excusa.mu. nec intelligeret tale priuilegiū ꝛe muneribꝫ ordinarijs sed extraordinarijs tm̄. vt.l.hi qui.⁊.l.sunt munera.ff.eo.ti. nec porrigeret ad honores. vt.l.cui muneris.ff. ꝛe mu.⁊ ho no.no.ab.in.c.ij. ꝛe imu.eccle.circa fi.

¶ Ciuis priuilegiatus p ciuitatē q̄ factus fuit de nouo ciuis eo pacto vt collectas et mūera nō subiret ꝛebet in suo priuilegio tueri. vt.l.j. C. ꝛe his qui spō te mu.sub.⁊ ibi glo.et Bar.nā hoc priuilegiū est rationabile cū transiuit ad cōtractuz vl̄ quasi ⁊ vide qō no. Bar.in.l.qui semel.ff. ꝛe ꝛecre.ab ordi.fa.et p Jo.an.in addi. Spe.ti. ꝛe cens.§.nūc dicendū. iij. et. iiij. colū. Et circa supradicta nota q̄ habēs immunitatē nō soluendi renūciat illi soluendo iuxta no.p Cy.in.l. voluntas. C. ꝛe excu.turo.⁊ p wc.in c.cū veniſſent ꝛe cōsti.⁊ p Jnno.in.c.accedentibꝫ ō priui.no.ab.in.c.ij. ꝛe immuni.eccle.circa fi.

¶ Priuilegiū concessū sup ꝛecimis nō soluendis vl̄ alijs oneribꝫ supportādis nō extendit ad bona post ea quesita. vt.c.nup ꝛe ꝛeci.⁊.c.cū capella. de priuil. ⁊ no.in.c.porro. de priui.⁊.ibi Pe. de ancha. vide tm̄ qō no.in.c.q̄ circa. eo.ti.⁊ ibi plene p wc.

¶ Priuilegiū innouatio ꝛebet fieri pte citata ꝛe cuius pīudicio tractat sicut cū dicta testiū publicant ad ꝑpetuā rei memoriā de cōfir. vti. cum dilecta. de testi.c.significauit. et.c. alb̄ericus. ⁊ de priuile.c.cuz olim.j.

¶ Priuilegia eccl̄iaꝝ vel monasteriorum que pertinēt ad immunitatē seu libertatē eccl̄esiaꝝ vel continent generalia statuta quibꝫ eccl̄esia regitur ꝑpetuis temporibꝫ intemerata ꝛebent seruari nec p aliqs cōtrarios actus perdunt nec rescribuntur. xxv. q.ij.c.j.⁊.ij.glo.notabilis in.c.accedentibus ꝛe priuile.

¶ Licet priuilegij innouatio nouū ius nō creat nec vetus tollit vt.c.cū dilecta. ꝛe confir. vti.⁊.c.ex parte abbatisse. iuncto.c.q̄ intentōnis ꝛe priuil. est verum nisi ipm priuilegiū esset abolitū ꝑ abusū vel ingratitudinē nā tunc innouatio facta ex certa sciētia reuiuiscit. xxiij. q.j. acutius. ⁊ ꝛe feud.c.ex parte nō em̄ ista innouatio facit illud censeri nouū priuilegiū sz antiquū ad hoc q̄ no. ꝛe cōsti.c.cū accessissz no. Pe. in allegato.c.q̄ intētionis.

¶ Priuilegiū quod absorbet ius alterius vl̄ quod impetrat̄ lite pen. vel tacita veritate ꝛe possessione quā bona fide tercius habet nō valet. vt.c. dudum ꝛe priui.⁊ ibi glo.pe.

¶ Priuilegiatoꝝ confratres si in ꝑpuis omnibus remanent ⁊ ad priuilegiatos se in totū non transtulerint nō gaudent priuilegio cōfratribꝫ indulto ꝛe c. quidā ꝛe priuile. oportet ꝑ q̄ habitū mutēt. vt.c. vt priuilegia.e.ti. nec gaudent priuilegio religiosoruz seu priuilegiatoꝝ qui quotidie mercenarij vt cōducunt a priuilegiatis p annua mercede ad custodiendum armenta vel seruiendū eis vt no. Jo.an.in alle.c.quidā. imo tenent ad soluendas ꝛecimas ō omni lucro ⁊ ꝛe parte gregis sui nisi aliud in eoꝝ priuilegijs exprimat̄ vt.c.porro. ꝛe priui.⁊ Jo.an.⁊ Pe. in.alleg.c.quidam.

¶ Priuilegiū tenet̄ facere mentionē sīe que ꝓcessit. vt.c.inter dilectos.§.instrumētū. ꝛe fide instru. ⁊ etiā cōpositōis vt.c.ex multiplici ꝛe ꝛeci.et in rescriptis faciēda est mentio ꝛe priuilegijs ꝛe rescriptis cū ordinem ⁊ vnū rescriptū tenet̄ facere mentionē ꝛe alio rescripto ad hoc vt ipm tollat ꝛe wlo ⁊ cōtu.c.ex literis. Jtē ⁊ vnū priuilegiū ꝛe alio ꝛe rescriptis.c.veniens. no. glo.in alle.c.int̄ dilectos vbi no. Host.q̄ priuilegiū ꝛebet facere mētionē ꝛe facto notabili ꝓcedente ar.in.c.inter monasteriū. de re iudi.⁊ ꝛe articulo principali. ꝛe rescrip.cū dilecta

¶ Quo ad priuilegiū retentōis ꝛecimaꝝ tertia illa dicit̄ noualis ꝛe qua nō extat memoria q̄ aliqū fuerit culta. vt.c.quid p nouale. ꝛe ver.sig.⁊.c.fi. ꝛe priuile. ⁊ dicit̄ nō extare memoria qm̄ nō est qui viderit nec audiuerit nec est cōis opinio q̄ culta fuerit. vt ibi no. si tm̄ apparent indicia q̄ locus fuerit cultus vt antiqua edificia vl̄ est locus ꝓpinquus castro ꝛe populato tunc habet̄ p culto. ꝛe quo Spe. ꝛe pba. §.j. ver. circa nouale. ⁊ Jo.an.in.c.j. ꝛe ver.sig. ⁊ ial lo.c.fi. ꝛe priui.⁊ ibi Pe. ꝛe ancha.

¶ Priuilegiū nō pōt secularis princeps cōcedere i causis que cōz eccl̄esiastico iudice mouēt vt legi. ⁊ no. ꝛe ꝛeci.c.tua ne clerici vel monachi. sicut ꝛe re.ecclē. nō alie. cū laicis ⁊ no. Jnno. Host.⁊. Joh.an.in c.nup. ꝛe testi.

¶ Priuilegiū cōcessum ꝑsone seu collegio lz vnica contrauēt̄ione spontanea pdat̄ vt.c.pilloꝝ. ꝛe prebē. si tm̄ sit cōcessum eccl̄esie seu loco pio tunc reꝯritur spacio xl. annoꝝ quēadmodū in ꝑscriptōe cuiuscꝫ rei spūalis seu eccl̄esiastice ita singularit̄ vult Jnno.in.c.accedētibꝫ. ꝛe priuil.⁊ ꝛe hac materia vide.c.cū accessissent. ꝛe consti. ab.in alleg.c.pilloruz ij. colum.

¶ Priuilegiū si pariter concernit ꝑsonā et eccl̄esiaz p contrauentionē pdit̄ priuilegiū quatenus tangit ꝑsonā sed nō perditur quatenus tangit eccl̄esiā nisi spacio xl. annoꝝ. no. Jnno.in.c.accedentibꝫ. ꝛe pui. vnde si priuilegiū concernit fauorē ꝑsonaꝝ ⁊ eēt illud priuilegiū vtile eccl̄ie possunt canonici illud allegare nomine eccl̄esie nō noīe ꝓprio licet canonici illud pdiderint p cōtrauētionē quo ad psonas suas vt vult ab. ⁊ cōmēdat in.c.pilloꝝ ꝛe prebē.ij. colū. qui tradit in simili qō no. Jo.an.in.c. veniēs. de transac. dicens q̄ si ꝑsona eccl̄esiastica cōtraxit ⁊ sit obligatio ꝑsonalis vtputa sup fructibꝫ si tm̄ in consequentiā ledit̄ eccl̄ia poterit petere restitutōem integraꝝ qō est notādū.

¶ Priuilegiatus si ꝛelinquat ⁊ nō satisfaciat subdito alicuius iudicis cōtra quē ꝛeliquit pōt sibi ꝛenegari iusticia si ꝛe alio subdito vl̄ ꝛe eodez cōqueratur nisi prius satisfaciat leso ⁊ hoc est vez qm̄ ꝛelictum ipsius priuilegiati est liquidū no. Host.⁊ ab.in.c.q̄ fronte. ꝛe appel. pe. colū.

¶ Priuilegiat⁹ licet regulariter nō vtatur priuilegio suo contra aliū pariter priuilegiatum vt in auten. ꝛe sanctiſ. epiſc.§. sed hec presenti ⁊ glo.fi.in.c. in presentia ꝛe proba. illud procedit quando vtriusqꝫ priuilegiū concurrit super eodē sed si fauor priuilegij concurrit solum in fauorem lese eccl̄esie vel minoris cui datur restitutio alia eccl̄esia vel minor q̄ non est lesa in illo articulo non habet in eo priuilegium no. Bar.in auten. quas actiones. C. ꝛe sacroſan. eccle. ⁊ Abb.in alle.c.in presentia ex quo infert q̄ si eccl̄esia contraxit cum eccl̄esia ⁊ fuit lesa in contractu potest petere restitutōez sicut minor contra minorem vt.l. verum in fi. ꝛe mino. not. Abb.in.c. auditis. ꝛe in inte. resti.⁊ vide abb.in.c.ad aures. ꝛe prescrip.⁊ in.c.fi. ꝛe ordi.cogni. circa prin.⁊ in.c.cū

cauſam. ℣ preben.

¶ Priuilegiuz ſi emanauerit motu ℔rio principis vbi cõtinet fauoꝛ duoꝛum vel plurium quilibet po teſt renunciare quatenus tangit fauoꝛem ſuum ⁊ nõ quatinus tangit terciũm. l. id quod nr̃m. ff. ℣ re iu di. ¶ ſi priuilegiũ nõ emanauerit ad inſtantiã ille q̃ impetrauit poteſt illi renunciare in preiudiciuz ſu um ar. ℣ regula. ad apoſtolicam. ſed in preiudiciuz tercij nõ poteſt ſi apparet concedentez voluiſſe ius tercio acquiri a tpe date ar. dicte. l. id qõ noſtrũ. ℣ quo vide plene p ab. in. c. ex cõqueſtiõe. ℣ reſti. ſpo. vj. colũ. vide. j. reſcriptũ ſi impetrat.

¶ Priuilegium conceſſũ in fauoꝛem alicuius motu ℔rio principis licet nõ ℣ beat retoꝛqueri in damnũ priuilegiati ſi tñ ad eius inſtantiaz concedatur poteſt in eius damnum retoꝛqueri vt in caſu. c. q̃. ò mutuis peti. ⁊ ibi glo. fa. in ſimili quod no. glo. ĩ auten. quas actõnes. C. ℣ ſacroſanc. eccle. Jo. an. i regula q̃ ad agẽdũ. ℣ reg. iuꝛ. li. vj. in mercu. ab. in all. c. q̃. ℣ mu. peti. q̃. colũ.

¶ Vbi duo ſunt pariter priuilegiati reuocatio priuilegij quo ad vnũ nõ extenditur quo ad aliuz niſi princeps expreſſe extendat. vt eſt tex. cũ glo. in. c. cõſtitutionẽ. ℣ re. iudica. li. vj.

Probatio

¶ Probare ſe aſtringens duo quoꝛum vnum ſufficit an teneatur vtrunq; probare Abba. ple. in. c. ex parte. ℣ reſcrip.

¶ Probandi onus incũbit illi qui dicit ſtatutuz p̃ceſſiſſe actũ vel ecõtra vide. j. ſtatutum.

¶ Probatio fit p plures iudices ſi pducunt ĩ teſtes nõ als vide. s. iudex.

¶ Probatio fit p teſtes extantes poſt parietẽ q̃ audierunt confeſſionẽ illius qui dixit abſtraxiſſe vas argenteum licet ipſũ nõ viderit Hoſti. ⁊ ab. in. c. ex lr̃is. ℣ cõſue. vide. j. teſtis.

¶ Probandi onus traſſert in eũ qui ſel fuit crimi ſus vel morboſus ℔ter p̃ſumptiõem que facit contra eum. vide. s. p̃ſumptio.

¶ Probatione facta p duos qui probant eundem actuz inſolidũ exercuiſſe ſi actus ille pertinebat ad vtrunq; ℣ bet p vtroq; ſententiari no. Jnno. in. c. auditis. ℣ p̃ſcrip. ⁊ Ab. in. c. licet ℣ pba. ⁊ in. c. cuz in eccl'ia. ℣ elec. circa fi.

¶ Probatur p duos officiales pluriũ qui elegerunt ticiũ in poteſtatẽ nec apparet ℣ quo titio ſenſerũt vide. j. teſtis.

¶ Probatio nõ admittit poſt iuramẽtum preſtitũ p ꝓcuratoꝛẽ q̃ dñs eum conſtituens erat impedit⁹ in caſu in quo eius preſentia requirit ſed ex officio iudex põt ſup hoc ſe infoꝛmare not. Ab. in. c. q̃ ℔ §. illud. ℣ elect.

¶ Probandi onus incũbit prelato qui nõ ẽ in poſſeſſione p̃lature ⁊ tenet oſtendere titulũ no. dñi de rota tecſio. iiij. ſed ſi eſt in poſſeſſione ⁊ talis poſſeſſio eſt recens tenet etiã titulũ pbare Hoſt. ⁊ Jo. an. in. c. j. ℣ cõceſ. preben. li. vj. ſed ſi poſſeſſio eſt antiqua nõ obſtat exceptio ℣ fect⁹ tituli no. in. c. vnico. vt eccle. bene. ⁊ ibi per Jo. an. abb. plene in. c. nihil eſt ℣ elec. pe. colũ.

¶ Probatio peſumit facta ab vtraq; pte cũ act⁹ p̃ſumit gemiatus vide. s. p̃ſumit actus.

¶ Licet credat cardinali afferenti ſe foꝛe legatũ vt c. nobiliſſimus. iuncta glo. ꝛcvij. di. nõ tñ ſibi creditur ſi dicat papã ſibi reſeruata conceſſiſſe ſed opoꝛtet eũ pbare. vt no. in. c. j. ℣ offi. lega. li. vj. ⁊ Ab. in c. q̃ translationẽ eo. ti. in fi.

¶ Probari an põt p lr̃as autenticas prelatoꝛ vide s. literis autenticis.

¶ Probat pcuratoꝛiũ p teſtes vide. s. pcuratoꝛiuz põt pbari.

¶ Probatur p iuramẽtũ habentis vnum teſtem p ſe ſi cauſa nõ eſt grauis. vide ſupꝛa iuramentum ℣ fertur.

¶ Probare an quis teneat titulũ ſue poſſeſſionis. vide. j. titulum.

¶ Probat mandatũ p vnũ teſtem cũ ℔rio iuramẽto ar. in. c. ex ſignificatõne. ℣ pcu. no. Ab. in. c. cum pro cauſa. ℣ pcu.

¶ Probant res amiſſe p iuramentum vide. s. iuramentũ ſup reb cũ ſe.

¶ Probari ℣ bet leſio qñ petit reſtitutio vide. j. reſtitutio ver. in petenda.

¶ Probatio que offert in continenti excludit omnem preſumptionem malicie. vide ſupꝛa preſũptio omnis.

¶ Probare non põt in cauſa aſſertio magni viri ſine iuramẽto vide. j. teſtes ver. aſſertio.

¶ Probatio contra teſtes an poſſit fieri anteq̃ teſtes recipiantur vide plene Ab. in. c. ex parte a de ò teſti.

¶ Probatur p librũ antiquum alicuius eccl'ie viꝛ s. libꝛo.

¶ Probatio dubia non iuuat vt ſi pbes equum tibi cõmodatũ naturaliter moꝛtuũ et non probas ℣ quo equo nec ſigna eius vt no. Jo. an. in. c. auditis ℣ preſcrip. ⁊ idem in ſimilib et in alijs exemplis poſitis per ab. in dicto. c. auditis. pe. colũ. vbi etiaz dicit q̃ quando vnum et idem factum non eſt punibile in qualibet parte loci ℣ bet exprimi ⁊ pbari illa pars loci in qua factuz eſt punibile ⁊ idem dicit in diuerſitate temꝛoꝛis vt ibi late p eum vide. s. ꝓfeſſio ver. ſiquis.

¶ Probat in iudicio relatio peritoꝛum in aliq̃ arte vl medici circa vulnus an ſit moꝛtale. vide. s. iudex quando queſtio.

¶ Reus qui pbat ſup libello actoꝛis obtinebit ⁊ ẽ p eo pꝛonũciãdũ etiã ſi ꝑ nõ petierit vide. s. poſſeſſoꝛ qui cõuenit.

¶ Probat mala fides poſſidentis p famã que erat in loco q̃ res erat aliena vel q̃ poſſidens vel preſcribens hoc fuit aliquando confeſſus extra iudicium ℣ quo vide Bar. in. l. celſus. ff. ℣ vſuca. Ab. in rubꝛica ℣ preſcrip. ⁊ in. c. fi. e. ti. vide ſupꝛa p̃ſcriptio. ver. licet bona fides. cũ ſe.

¶ Qualiter pbatur infirmitas. vide. s. contumatiam non excuſat.

¶ Licet ad validitatem ſententie requiratur ſcriptura vt. c. fi. ℣ re iudi. lib. vj. illud tamen q̃ ad ſui ſubſtantiam exigit ſcripturam põt pꝛobari per teſtes ſi ſcriptura dicatur perdita ⁊ ſufficiunt duo teſtes vt. c. ſicut nobis. ℣ re iudi. ⁊ in. l. teſtium. C. ℣ teſti. facit. c. cuz olim ℣ priuil. ab. in alle. c. ſicut et no. in. c. in preſentia. ℣ pba. et Bar. in. l. ſciendũ. ℣ ver. obli.

¶ Ad pbandũ ſententiam p teſtes nõ eſt neceſſe q̃ teſtes ℣ ponant ℣ omnib verbis per iudicem pꝛolatis ſed ſatis eſt recitare effectum et ſubſtantialia ſẽtentie. vt in. c. ſicut ℣ re iudi. et ibi ab. circa p̃in.

¶ Probat iuſta cauſa abſentie ꝓpꝛa ſñiam vt. s. abſens. ver. iuſta cã abſentie cũ ver. ſe.

¶ Nõ pbat hoc eẽ qõ ad hoc contingit abeſſe. l. nec natales ℣ pba. et. c. j. ℣ tranſla. p̃la.

¶ Deducẽs plã capitula in libello nõ videt ſe obligare ad quãlibet ptẽ copulatiue pꝛobandã. ſed ſatis eſt pbare id qõ ſufficit ad victoꝛiam notat. ab. in. c. licet. ℣ pba. ⁊ in. c. ſignificante ℣ appel.

¶ Probatio contraria poteſt admitti cõtra pꝛioꝛẽ pꝛobationem ſi ſecunda pꝛobatio eſt clarioꝛ nam

obfuscatur effect⁹ prioris pbationis idē cū pbāt infamia cōtra aliquē que sufficeret ad torturam naz si p aliā ptem pbāt bona fama tollit prima psumptio. vt.c. cū in tua ℞ spon. 7 ibi Ab. 7 Bar. in. l. fi. ff. ℞ questioni.

¶ Probatio p cōfessionē ptis nō admittit cōtra psumptiones iuris 7 ℞ iure vide. j. psumptio. ver. contra psumptionē.

¶ Si duo pbant equaliter sup eadem re adiudicat res primo pbanti 7 victor pstabit cautiones reo de cōseruando eū indēnē respectu alteri⁹ petitoris. vt lis a quo. cū. l. se. ff. ℞ reiven. quod limita vez nisi ex traditiōe vel adiudicatōe rei possit sequi periculū aiaz qz tūc est ferenda sna si res petita nō est diuisibilis nec potest insolidū possideri not. Bar. in. l. si duo. ff. vti possi. Inno. 7 ab, super rubrica de spon. duoz.

¶ Vbi actor plene pbat intentōne suam ℞bet obtinere nisi reus eū clare cōfundat nec sufficit q̄ reddat eā dubiā vt videt tex. in. c. in pūtia ℞ pba. facit qđ no. glo. in. cle. j. ℞ rescrip.

¶ Probatōes diuerse differētes in modo licz cōueniant quo ad intentōem agētis nō ℞bēt cōiūgi cū resultat ptrarietas respectu modi. ar. i. l. repugnātia ff. ℞ regu. iur. in. c. solicitudinē ℞ appel. no. Abb. in. c. trāmisse. qui fi. sunt legi.

¶ Fundans se in libello sup certa qualitate si eā nō pbat succūbit qz nō videt pbatū factum in iudicio ℞ductū vt no. in. c. cū sit ℞ foro cōpet. 7 Cy. in. l. ij. C. ℞ pba. vbi dicit q̄ si fit accusatio vel inquisitio ℞ insultu cū armis vel ℞ percussione cū sanguinis effusione si postea pbāt insultus sed nō cū armis vl̄ percussio sine sanguinis effusione venit reus absoluendus qz non videt pbatio facta ℞ficiente qualitate facit. c. fi. ℞ resti. spo. no. Ab in. c. conquestus. ℞ fo. compe.

¶ Credi ℞bet simplici relationi iudicū in breuioribz causis in quibz scriptura nō requirit p autē. nisi breuiores. C. ℞ sen. ex peri. reci. nec miz. qz cū alias credit nūcio vbi nō habet alia scriptura fortius ℞bet credi iudici qđ not. p arbitrio 7 arbitratore cui sepe datur potestas pcedendi sine scriptura et tunc credāt suo verbo 7 idē dicit Bar. in. l. iubem⁹ nulli. C. ℞ sacrosanct. eccle. vbi dicit q̄ in istis breuioribz pōt idē iudex scribere acta vt credāt sue scripture 7 libro suo. vide. s. iudici soli.

¶ Nō pbante actore absoluit reus etiam si confiterur ℞fectū iuris sui vide. s. confessio. vsi. si reus.

¶ Si duo cōtendāt sup beneficio 7 nullus pbat vel alter semiplene institutionē canonicā cui ℞bet assignare iudex possessionē vel an vtrūqz vel alterum ℞bet absoluere 7 quid iuris vide. s. iudex ver. duobus.

¶ Prelatus seu beneficiatus agens p iuribz ecclesie an teneāt pbare titulū sue potestatis. vide. s. prelatus seu beneficiatus.

¶ Probatio equiuoca nō reuelat pbantez 7 pbāt subiectio ex pstatōe census. vide. j. subiectōnis quasi possessio.

¶ Probāt subiectio seu census p diuturnā solutionē vide. j. solutio diuturna

¶ Probatio qđ ℞beat offerri in cōtinēti ñ requirit q̄ pbans habet pbatōnes secū in pmptū sed satis est q̄ nō petat dilatōnes lōgiores vt est tex. optim⁹ in. c. lr̄as. ℞ resti. spoli. dicit em̄ eas offerre cū infra breue tempus eas se exhibiturz offert qđ videt contra Jo. an. in. c. interposita. ℞ appel. fa. c. exhibita. ℞ iudi. 7 in mora modici tpis nō est magnū piculū ff. ℞ iudi. l. si ℞bitori. ab. in alle. c. lr̄as. j. colū.

¶ Non creditur asserenti remissū a ℞o. vide. s. mi-

raculum.

¶ Ad pbandū interdicta q̄ dant p reb sacris 7 religiosis vt fiat restitutio requirit pbatio tituli apparenter iusti. vide. s. interdicta.

¶ Probatio que fit p instrumētū dicit patens vt. c. cū olim. ℞ censi. vnde Inno. in. c. ex insinuatiōe. de appel. 7 in. c. ij. ℞ confir. vti dicit esse notoriū id qđ cōstat p instrm̄ no. ab. in all. c. cū olim.

¶ Probare se astringens in libello duo quoz alterz p se nō sufficit tenet vtrunqz pbare vt. c. cū dilecta. ℞ rescrip. sed si alterz p se sufficit satis est illud probare nec in dubio videt se astringere ad vtrunqz ad hoc. c. cū iā dudū. ℞ preben. 7 in. c. exhibita. ℞ iud. licet aliqui cōtra sed ꝓpter has ambages euitādas cauti aduocati 7 pcuratores solent ponere in fine libelli 7 articuloz q̄ nō astringunt se ad ꝓbandum nisi ea que necessario incūbunt no. ab. p⁹ glo. i. c. ij. ℞ rescrip. iiij. colū.

¶ Probat se clericum accusatus coram iudice seculari pducendo lr̄am in qua papa confert sibi beneficium tanq̄ clerico vt est cōclusio Jo. an. in mercu. i c. nō licet ℞ re iudi. li. vj. tria em̄ inducūt ad hoc p̄sumptionē. Primū littere autentice. scōm fauor clericalis ordinis. terciū qz nullum vel modicū fit alteri p̄iudicium adducit etiā q̄ sufficiunt argumenta vbi alteri nō fit p̄iudiciū ℞ cle. p egri. c. ij. ℞ pcura. ex insinuatōne. et ℞ testi. cū a nobis 7 ibi Jo. an. credit em̄ lr̄is pape nā si ipe conferat beneficiū sem pronū qđ dicit vacare in curia facit fidē tā ℞ mortē q̄ ℞ loco licet possit pbari contrariū no. Paul⁹ in cle. literas ℞ pba. idem quando pape aliqđ scribit insinuando suam intentōez vt ibi no. ℞c. secus qñ papa scribit alicui suo noie dignitat qz tūc ipz approbare nō vī nec aliqđ noui iuris tribuere vt cle. si sumus ℞ sen. excōmun. qz talis nominatio ē simplex nō assertiua ista ergo stāt sil. s. q̄ papa nō tribuit ius ℞ nouo 7 qđ presumit ℞ iure antiquo ℞ nec pbet cōtrariū est cōclusio Lapi sua alle. vj. 7 vid. s. principis motus ꝓprius. Si cōtra petitionē vt declaretur cōtractus vsurari⁹ opponat exceptō p reū q̄ nō cōtraxit in loco onus pbandi spectat ad citatum negantē indirecte exhibito instrumēto p actorem nā pōt pbare se esse absentē scōm. l. optimā. C. ℞ contra. 7 cōmi. sti. sed si reus habet instrumētuz cogitur illud exhibere qz nō est in ptāte actoris vt no. in. c. j. ℞ pba. nō em̄ tūc reus pducit instrm̄ p se ꝓ se vt iuuet in pbatōe negatiue 7 vt magis coarctet negatiua cōpellit aūt reus in dicto casu instrm̄ edere rem practicam. Inno. 7 Jo. an. in. c. g. perpetuus ℞ fide instru. 7 sicut appellans petit exhibere sententiam qz p̄sumit eē penes appellatū mādabit ip sam exhibere 7 si neget pnūciabit q̄ illa ꝓpetuo nō teneat nec cōmodū p̄sequat ad hoc. l. cū quidā. C. ℞ fide instru. et ibi Bar. est conclusio Lapi sua allegatōne. x. in fi.

¶ Probat adulteriū vt. s. adultez manifestum. et ver. in adulterio.

¶ Cum quis se offert simpliciter pbaturū aliquid tale simplex oblatio refertur ad incūbētia nō ad illa ad que ℞ iure nō cogit vt. c. fi. ℞ pur. cano. 7 ideo ℞bet ptestari nō astringere se ad pbandū nisi q̄ ad victoriam sue cause tm̄ sufficiant vt ibi. et ℞ proba. licet cām. 7 ℞ offi. ℞le. cū cōtingat.

¶ Probari an sufficit reliquū ex pluribz copulatiuis. vide. s. copulatiua.

¶ Si terminus ad pbandum sit cōmunis vtriqz p ti 7 pendente termino cōpromittant impedit currere tempus pbationis 7 est in suspenso 7 sic intelligitur cle. q̄diu ℞ appell. 7 autē. si tamē. C. ℞ tēpo. ap. si tñ vni parti tm̄ est terminus assignatus tunc p

cõpromissũ non impeditur currere ꝛ sic intelligitur quod no. in. c. de causis. de offi. dele. ꝛ idẽ Pau. in alle. c. quãdiu tenẽs q̃ p cõpromissum nõ impeditur cursus. x. diez ad appellandũ idẽ tenet ꝛ cõcludũt dñi de rota sua conclu. cccl x. ꝛ Bernar. in. c. licz causam. de pba. iij. columna.

¶ Probaꝛ filiatio si qui nominẽt aliquẽ in filiuz et ita cõiter reputeꝛ vt. c. p tuas. de pba. debet ꝯ articulari q̃ talis est natus in vmo talis pꝛe et matre ipsũ vt filiũ publice recognoscẽtiby ꝛ filiũ noiantibus ꝛ sic cõmuniter ab omniby talis vt filius fuit tentus habitus ꝛ reputat⁹ de quo vide voct. p⁹ glo. in. c. michael. de fili. presby. ꝛ Ber. in alle. c. p tuas. vide. s. filius existens. cũ ver. se.

¶ Nisi actor pbet ex ea causa sibi deberi ex qua petit nõ debet quid cõdẽnari. vide. j. sñia vers. non debet.

¶ Probatio impedimẽti requirit vt. s. impedimẽtum.

¶ An ꝛ qñ credaꝛ iudici circa acta iudicij viꝺ. c. cũ dilecti. de accu. ꝛ. c. cũ dilecti. de elec. ꝛ. c. cum a nob. de testi. ꝛ. c. quoniam de proba. ꝛ ibi voc. ꝛ vide. s. iudici soli.

¶ Probaꝛ plene p scripturã antiquoꝝ libroꝝ ꝛ creditur scripture pducte ex archino publico etiam si non habeat subscriptionẽ testiũ ꝛ antiquitati creditur de quo late p glo. et Jnno. ꝛ Ab. in. c. cũ causam. de pba. ꝛ in. c. cum ad audiẽtiã. de ꝓscripti.

¶ Ad pbandũ consanguinitatẽ vel aliud impedimentum non sufficit q̃ vnus testium testificetur de vno actu ꝛ aliud de alio vel q̃ vnus audiuit ab vno et alius ab alio sed oportet q̃ quilibet testis ab eisdem duoby et eodem tpe audierit alioquin cũ in dictis suis singulares reperiantꝛ ipsoꝝ testimoniũ nõ valet. vt. c. cum dilectus. §. nos vero. de elec. ꝛ no. in. c. qualiter. ij. de accu. no. Jnno. in. c. licet ex quadam de testi. Host. tñ ibi tenet q̃ ꝫ arbitrabit⁹ bon⁹ iudex ꝛ idẽ ibi Jo. an.

¶ Probatur cõsanguinitas p testes qui vtrũqz latus cõputẽt nec sufficeret cõputatio vnius lateris tñ vt colligitur ex. c. licet ex quadã de testi. ꝛ nisi testes sic clare deponant tolerabili⁹ẽ aliquos contra statuta hoim dimittere copulatos q̃ cõiunctos separare vt ibi tex.

¶ Probatio nulla potest fieri postq̃ est conclusum in causa principali ne dum p testes sed nec etiã per instrumẽta nec ad instantiã partis iudex potest p⁹ cõclusionem in causa interrogare licz ex officio possit in causa tñ appellationis potest pbatio tam per instrumẽta q̃ per testes fieri colligitur. ex. c. cum dilectus. cum ibi nota. per glo. Jnnocen. et Hostien. de elec.

¶ Licet quis pbet se multo tempoze extitisse in ecclesia vel cum vxoze ꝛ famam vicinie sic se hꝫe q̃ ecclesiam tenebat p sua ꝛ mulierẽ pro vxoze nõ tñ valet sibi intãtũ q̃ sñia feratur p actoze ꝛ nisi pbet de iure suo reus absoluetur. C. de pba. actoꝝ de contrario sequeretur absurditas qꝛ eadem rõne si aliquis probaret q̃ vmum vel possessionẽ aliquã possedisset aliquanto tempoze p sua ꝛ super hoc haberet famam vicinie deberet obtinere in petitorio quia cõstat falsum qꝛ debet pbare legitimũ titulũ atqz viminiũ. ff. de reiven. l. in rem actio. alioquin reus absoluetur. C. de rei ven. l. fi. no. Jnno. in. c. illud de ꝓsumptio.

¶ Probationem semiplenam vnus testis facit quãdo talis testis est omni exceptione maior secus si esset alicuius conditõnis ꝓpter quaz fides vacillaret vt quia consanguineus vel amicus partis qꝛ tũc licet induceret ꝓsumptionẽ nõ tamen semiplenam probationẽ. vt. l. matris ꝓfessio. C. de proba. Item habet vez q̃ causa est talis que per duos testes ꝓbari nam si plures testes requirũtur tũc vn⁹ nõ faceret semiplenam pbationẽ nã si quatuor testes requirũtur duo faciũt semiplenam probationẽ ꝗa pbatio cõponit ex duaby partiby ex solennitate iuris gentiũ que est prioꝛ ꝛ potentioꝛ. ꝛ ex solennitate positiua ꝛ sic simul iũcte faciũt plenã pbationez p hoc facit. l. testiũ in fi. C. de testi. no. voct. in. c. in fi. de iureiuran.

¶ Qualiter pbatur casus foꝛtuitus in ꝓposito vl' cõmodato vide. s. ꝓpositarius vel cõmodatarius.

Probatio que fit p instrumẽtum dicit euidens nec amplius requirũtur testes vt colligitur ex. c. cuz dilectus de vna. et facit quod no. Jnno. in. c. ij. de cõfir. vti. vel inuti. ꝛ tex. in. l. licet. ff. de le. j. vbi probatio etiam cõiecturalis dicitur euidens non solũ ergo instrumẽtum aperte loquens inducit euidentez probationem sed etiam ex cõiecturis tenoze instrumenti collecto ꝛ diponẽtis mente quia in dispositionib⁹ dubij sp recurrendũ est ad mentem intentionem ꝛ coniecturam disponẽtis fa. l. sp. ff. de re iud. ꝛ c inspicim⁹ de re. iuꝛ. li. vj.

¶ Probatio in criminiby tam in excipiẽdo q̃ in accusando debet cõcludere necessario vt no. in. c. in ꝓsentia de pba. hinc ẽ q̃ si ꝛba testiũ possunt intelligi duplicater. s. passiue ꝛ actiue debz assumi interpretari. q̃ minus nocet accusatio ꝛ talis pbatio nõ cõcluderet ad effectũ pene inferẽde vt. l. ij. de pba. no. Bar. in. l. non solum. §. sed vt pbari. ff. de nou. ope. nunci. vbi notanter dicit q̃ facilius excludit accusatio q̃ ciuilis actio ꝛ cõcludit q̃ si accusatoꝛe pbãte intentionẽ suam reus p suam pbationem illam obnubilat seu dubiam reddit debet accusatus absolui ꝛ sic in accusatõne debet fieri benigna interꝓtatio exquo pbatio actoꝛis est minus generalis ꝛ i vno intellectu potest vitari delictũ facit quod not. Bar. in. l. si quis intentione. ff. de iudi. ꝛ qõ no. ab. in. c. cũ ad sedẽ. de testi. spoli. licet aliter sentit Jnno. in. c. dudũ. ij. de elec. tñ ibi Ab. cõcludit qõ. s. dictũ ẽ pe. colum.

¶ Probatur crimen alicuius p instrumẽtum directe cõfectum vt si aliqui fecerunt instrumentuz super coniuratõe vel simile vt in. c. cũ ꝓpositionib⁹ de iureiuran. li. vj. sed si agaꝛ de pbatione directe fienda ꝛ instrumentũ fuit confectũ sine consensu illius qui dicitur criminosus non probat nec per notarium qui nõ habet ad hoc officiũ nec p testes qui nõ fuerunt citati nec iurauerũt in ꝓsentia partis vt c. ij. de testi. sed si criminosus consensit instrumento tũc pbat q̃ ad penã ad quã põt se subiicere vt. c. cuz dilecti. de elec. ꝛ. c. penul. de cri. fal. sed quo ad penaz mortis ad quam nõ põt se obligare nõ creditur instrumento cũ nemo est dominus membroꝝ suoꝝ vt. l. liber homo. ff. ad. l. aqui. no. ab. in. c. cũ in ecclesiis de ma. et ob.

¶ Probaꝛ furtũ vel maleficiũ aliud p testes domesticos. vide. s. furtum.

¶ Probanꝛ res amisse p domesticos ꝛ familiares qꝛ viderũt res illas ꝓcedenti die ꝛ de nocte senserũt furem ꝛ mane. res illas nõ reperierũt no. Bar. in. l. si quando in fi. C. vnde vi. Abbas. in. c. fi. q̃ metus causa.

¶ Probationes facte coram iudice cum agitur de crimine ciuiliter faciunt fidẽ in alio iudicio cũ agitur criminaliter no. Bar. post Jaco. de are. in. l. iij. §. si quis dolo. ff. de tabu. exhib. ꝛ testes plene examinatio in iudicio summario faciunt fidem plenario no. Jaco. de are. in. l. si ab hostibus. §. sed quod simpliciter. ff. ex qui. cau. ma. no. Anto. in. c. p inquisiti

onem ℣ elec.ab.tñ in.c.ac si clerici.ō iudi.x.colum. tenet q̄ licet tales ꝓbatões faciũt aliquã fidē q̄ co adiuuant tales ꝓbatiões nō tñ ex toto ꝓbant quia aliter se ℣fendissent si fuissz actum criminaliter q̄ ciuiliter no. Frede. ℣ sentis consilio.xxiij.et idem vi detur tenere Jnno.in allega.c.per inquisitōem .℣ electi. ꝓbatio tñ facta ꝑ confessionē opatur vt su⁹ iudex fundādo se sup illa pōt ꝓcedere ad punitōez licet in alio iudicio sit facta qō cōmendat Ab. vbi sup̄ ⁊ idē ab.in.c.cū dilectus.℣ ord.cogni.xij.colū. vide.s.acta litis.⁊ ꝟcto.in.c.veniēs.℣ testi.

¶ Probatio ꝑ violētas ꝓsumptiões dr̄ esse certa fa cit.l.licet.ff.℣ lega.j.vbi dicit̄ euidens quod ꝓbat̄ ꝑ cōiecturas sed cū agit̄ ℣ magno ꝓiudicio vt in ca su.c.in presentia.℣ spon.requirit̄ certa ⁊ vera ꝓbatio s.mortis ⁊ nō sufficit ꝓbare ꝑ cōiecturas ⁊ sic in telligit̄ glo.in.c.fi. vt lite nō cōtesta.§.porro.vt ibi no.Ab.vide.s.dñium vsi.dñs olim.

¶ Quātumcūq; ꝓbes teneant̄ ex eo dē ℣licto ꝓba tio facta ꝑ tra vnū nō facit fidē contra alium q̄ fo rte ille fuit cōuictus ex falsis ꝓbationib⁹ vl̄ condem natus ꝑ iniuriā iudicis vt in.l.℣nunciasse.ff.℣ ad ulte.Ab.in.c.significasti.℣ adulte.in fi.

¶ Si ꝓbare pōt reum ℣liquisse eius purgatio.q̄ si ℣liquit nō est admittenda vt est tex.in.c.ad nostrā ℣ꝓba.⁊ sic no.q̄ subsidiaria ꝓbatio non admittit̄ vbi pōt ꝓbatio principalis haberi si tñ actor velit ꝓbare affirmatiuā admittit̄ etiā reus ad ꝓbandu negatiuā si.sit ꝓgnans vel loco seu tempore coar rata.vt ibi no.Hosti.⁊ Pe.post Jnno.vide.s. negatiua.

¶ Si actor ꝓbat intentōez suā ꝑ duos testes ⁊ re⁹ ꝑ vnū testem tūc si ꝓbatio actoris ⁊ rei referunt circa idem vt q̄ directo cōtrariant̄ tūc ꝓbatio rei per vnū testē nō ꝓiudicat q̄ plena ꝓbatio ꝑtra seiplenā circa idē illā absorbet no.Ly.in.l.bōefidei.C.ō iu reiur.⁊ in.l.j.C.℣ pcura.⁊.l.j.C.℣ edic. diui adri. tol.⁊ in.c.in nostra.℣ testi. Si aūt ꝓbatōnes actoris ⁊ rei referunt̄ circa diuersa sed connexa vt quia actor ꝓbat ℣bitū ꝑ duos testes reus ꝓbat pactuz ℣ nō petendo ꝑ vnū testem tūc est locus ℣lationi iuramenti q̄ exquo plena ꝓbatio nō repugnat se miplene imo se cōpatiūtur plena nō absorbet semi plenā ⁊ sic intelligit̄ quod no.in.l.qui se liti.ff.ō iu di.no.℣c.in.c.fi.℣ iureiuran.

¶ Qualiter ꝓbat̄ venditio ꝑ testes vbi venditor ne gat rem vendidisse. vide.j.vēditio.

¶ Probat plene vnus testis ℣ veritate cū cōfessio ne extra iudiciū facta sup existentia actus licet con fessio incidenter fuisset facta et ideo si ꝑ vnum testē ꝓbo q̄ tibi mutuaui ⁊ ꝑ aliū probo q̄ fuisti cōfess⁹ mihi in incidenter isti due semiplene ꝓbationes ℣ bent cōiungi vt plene ꝓbent mutuū q̄uis actor fun dauit se sup mutuo ⁊ nō sup confessione colligit̄ ex c.fi.℣ suc.ab intesta.⁊ ibi ab.ij.colum.colligit̄ vbi s.cōfessio ℣claratoria. Jtē no.q̄ vnus testis ℣ponēs ℣ veritate actus ⁊ duo ℣ponētes sup cōfessio ne illius actus in absentia ꝑtis facta cōiūgunt̄ ad faciendā plenā ꝓbationē.no.in.c.cū cām.℣ ꝓba.et no.Bar.in.l.admonendi.ff.℣ iureiur.exquo infer tur q̄ cōfessio in absentia partis facta inducit semi plenā ꝓbationē ⁊ duo semiplene tendentes ad eun dē effectū iungūtur ad faciendā plenā ꝓbationem in iudicio vt alle.l.admonēdi.⁊ ab.in alle.c.fi.

Processus

¶ Processus cōtumacie punitiuus fact⁹ ab eo qui ignorabat ℣fectū sue iurisditionis dum tñ ignorā tia sit ꝓbabilis valet vt.l.ij.ff.si quis in ius voca.⁊ l.siquis ex aliena.℣ iurisdi.om.iudi.sed sup princi-

pali nō valebit exquo constat nō habere iurisditio nē nisi ꝓiuspnunciauit se iudicē si tñ iudex sciebat nō habere iurisditionē nō valet ꝓcessus cōtumacie punitiuus nec sup principali. Ab.plene in.c.si duo ob.℣ appel.quē vide ⁊ in.c.cū ordine.℣ rescrip.

¶ Processus factus a diuersis iudicib⁹ valet nisi ex cipiat̄ ꝑ ptem.vide.s.iudiciū.

¶ Processus fact⁹ ꝑ lr̄as subrepticias vel obrepti cias an sit nullus vel irritandus ⁊ an superior ex offō suo possit illū ꝓcessū annullare.vide plene ꝑ Abb. in.c.cū dilecus.℣ rescrip.

¶ Processus fact⁹ ꝑ iudicē qui cōmuni errore puta bat̄ iudex an valet vide.s.error.

¶ Processus an valet non seruata forma rescripti Ab.plene in.c.cū dilecta ℣ rescrip.vij.colū.

¶ Proces⁹ executoris ℣putati ꝑ lr̄as ſbrepticias an ualeat.Ab.in.c.ad audiētiā ℣ rescri.iiij.col.

¶ Procedere iudicialit̄ nō est necesse sup criminib⁹ notoriꝫs rex.in.c.venerabilē ℣ elec.vide.s.notoriū

¶ Processus corruit si aliquid attētat̄ nō solū con tra formā mādati sed etiā citra formā.no.in.c.sicut ℣ elect.li.vi.Abb.in.c.prudentiam.℣ offi.℣le.ij. colū.⁊ vide eū in.c.sup questionū.§.vez eo.ti. vide s.forma vers.gesta.

¶ Processus an valet si fiat ꝑ duos ex tribus iudici bus simplicit̄ ℣putatis si ratificet̄ ꝑ tertiū.vide ab. in.c.prudētiā.§.j.℣ offi.℣lega.

¶ Processus cōtra formā rescripti ēnull⁹ vt.c.cū di lecta.℣ rescrip.qō ꝓcedit qñ forma rescripti ē fun data sup vtilitate publica que nō est remissibilis ꝑ ptes vel qñ ptes cōtradicerēt secus aūt vbi cōsenti rent q̄ possūt ptes renūciare introductis in fauo rem ea ꝙ vt.c.aplice ℣ regu.no.ab.in.c.fi.§.his aūt ℣ offi.℣le.

¶ Processus fact⁹ ꝑ iudicē existentē extra territo rium an valet vide.s.iurisditio.ver.existēs.extra ter ritorium.

¶ Processus qualiter fieri ℣beat ꝑtra actorē vl̄re um cōtumacē vide.s.cōtumax.ver.qualr.

¶ Processus cōtra absentē in cā criminali q̄lr ℣be at fieri vide no.ab.in.c.veritatis.℣ dolo ⁊ cōtu.vj. colū

¶ Processus qualiter fiat in causa criminali vel ci uili lite non contesta.vide plene per Abbat.in ca pitulo veritatis.℣ dolo et contumacia.x.columna cum se.

¶ Procedere pōt iudex sine noua instantia ex offi cio sup ℣licto cōtingēte negociū.℣ quo agit̄ vide s.iudex pōt sine noua instantia.

¶ Qui⁹ habet pl̄es ordinarios valet ꝓcessus super eadē re ab vtroq; diuisim agitatus si nō fuit coraz scō exceptū ℣ pendentia cause coraz alio no. Jn no.in.c.cū.m.℣ psti.no.Abb.in.c.cū ex officij.℣ ꝑscrip.vj.colū.vide.s.princeps causā ⁊ vide.s. iudices plures.

¶ Processus corruit sententia corruente vide.j.sen tentia corruente.

¶ Processū fit cū aliq̄ an pt̄ tercius ꝓseq̄ vl̄ impedi re seu cāe assistē si sua int̄est seu appellare vide nota. Jnno.in.c.cū sup ℣ re iudi.⁊ vide.s.appellare pos sunt ab eadē sententia ⁊c.

¶ Processus nō valet nec sup principali nec sup cō tumacia si iudex sciat se iurisditionem non habere vt.c.si duobus ō appel.a cōtrario sensu vt.l.ij.in fi. ff.siquis in ius voca.non ie.et.l.si pretor.§.marcel lus.ff.℣ iudi.Abbas in allega.c.si duobus. tercia columna.

¶ Processus contumacie punitiuus valet si iudex ignorat ℣fectū sue iurisditionis etiam si pars pre sens sciat.vt.l.j.ff.si quis in ius vocat⁹ nō ie.⁊.l.j.ff.

liquis ius di.non ob.sed sup principali nō valet p-
cessus exq̄ inveritate nō habet iurisditionez nisi p-
us pnūciasset se cōpetentē iudicē no.Ĩ.c.ij. de dila.7
ad id quod dixi q̄ valet pcessus contumatie puni-
tivus si pars sciat est verū quatenus nō cōcernit cō-
modū ptis vt in dictis iuribus sed quatenꝰ concernit
cōmodū pt̄ puta i missiōe ex prio vt̄ scdo de re.nō va
let no.Inno.in.c.ij. de dila.7 Jo.an.in.c.dilectꝰ.ij.
de preben.Ab.in alle.c.si duobus.

¶Processus nō valet si iudex sciebat hr̄e iurisditi-
onē sed elidibilē p exceptōnis cōflictū ar.in cle.pa-
storalis.§.pisana. de re iudi.fa.l.nō videtur latita-
re.ff. de iudi.sed si iudex sciebat iurisditionē habe-
re 7 ignorabat impedimētū valet pcessus tā sup pn
cipali q̄ sup cōtumacia vt alle.c.si duobꝰ.sed si pars
pñs wlose celauit seu subticuit iura absentis nō te
net pcessus ad sui cōmodū no.Inno.in.c.fi.ō accu.
Ab.vbi.s.qō dic vt ibi latius p eū.

¶Processus valet si cora iudice agitātur due cau-
se simul quaꝝ vna ē prudicialis ad alteraz si nō op-
ponat̄ vel nisi appellet̄ no.Bar.in.l.sed si aūt.ff. de
excep.facit.c.j. de rest.spo.7 qō no.in.c.fi. de ordi. co
gni.7 est rō qz quidā ordo est de substantia.quidaz
de iusticia puersi ordinis iusticie nō hz viciare ipso
fcto no.glo.ij.q.j.i sūma.xvij.q.iij.vbi nec alicubi
exp̄sse.pbat̄ vt iste ordo sit substantificus citra ex-
ceptōez 7 appellatōez est cōclu.ab.in.c.exhibita de
iud.iij.columna.

¶Processus tenet vbi solum puertit̄ ordo cause ad
causam nā cū secularis iudex cognoscit de heredita
te si opponat̄ questio illegitimitatis q̄ debet cora
ecclīastico tractari 7 ipse secularis pcedat ad viteri
ora valet pcessus nisi pcedat inhibitoria vel appel-
latio interponat̄ vt.l.j.C. de appel.7 qō ibi no.7.l.
platam.C. de sen. 7 hoc aperte tenet Bart.in istis
prudicialibꝰ in.l.sed si autez. de excep.in fi.7 optime
facit tex.in.c.tuā. de ordi.cog.ibi fueris requisitus.
secus cū vbi puertit̄ ordo cause ad seipsam 7 ita lo-
quit̄.c.exhibita. de iudi.7 alle.l.platā 7 hoc casu pt̄
mitti inhibitoria iustificata tū exprimēdo causam
inhibitōnis habet cū vim cuiusdā citatōnis iudi-
cialis in qua fienda nō requirit̄ cause cognitio no.
Jnno.in.c.qm̄ cōtra. de pba. de quo plene p Ab.in
alle.c.tuā. de ordi.cogni.7 de hac puersiōe ordinis
cause ad cām vel cause ad seipsam no.idē abb.in.c.
cū dilectus. de cā pos.7 ꝓprie.iij.colū.

¶Ubicunq; sn̄ia lata tribuit ius finale nec pōt re-
parari p aliud iudiciū nisi p appellationē vel alīd
remediū tūc requirit̄ plena cause cognitio alꝰ pces-
sus nec sn̄ia ñ valet vt i.l.iudices.C. de iudi.fallit i
casibꝰ cle.dispendiosā de iudi.7 est prima regla Jo.
de ligni.in cle.sepe de verbo.signi.

¶Secūda regula eiusdē Jo. de ligni.vbi.s. q̄ vbi
agit̄ de causa sup qua sn̄ia lata nō parat magnū pre
iudiciū 7 pōt reparari absq; appellatōe vel restitu-
tione vl̄ sīli remedio tunc pōt pcedere sūmarie hec
regula pbatur in casibꝰ enumeratis.in.l.sciendū.ff.
ad exhiben.quas regulas cōmendat Ab.in.c.j.ō li-
be.obla.circa fīnē.

¶Processus qui debet fieri cōtra plātos seu cleri-
cos absentes in cā criminali seu ciuili vel qz nō resi
dent 7 an requirat̄ citatio monitio seu sententia vi
de ad plenū p glo.7 doct.signāter p ab.in.c.fi.§.por
ro.vt lite nō cōtest.vid.s. cōstitutio synodalis.

¶Processū cōtra cōuictē se culpose seu maliciose vl̄
voluntarie se absentantē vide plene p doc.signāter
p Ab.in.c.fi.§.porro vt lite nō cōtest. Si princeps
ex certa sciētia ad se reuocauit negociū 7 ꝓprio mo
tu alīd cōmittit nō valet processus p inferiorē q̄tū-
cūq; per partē nō fuerit exceptū vt no.in.c.vt nīm
de appel.secus si ad petitōnez partis hoc princeps
faciat qz tunc ps sciendo inferiorē pcedere videt̄ re
scripto p eū impetrato renumerare ad hoc.c.vt de
bitus 7 qō ibi no. de appel.7.c.ex conquestiōe de re-
sti.spo.Abb.in.c.ad petitionē. de accu.iij.colū.

¶Solus princeps ex plenitudine potestatis potest
habere ratū pcessū nullū ex defectu ordinis nō ser-
vati licet cōstet cām eē instructā quo ad ipsius me-
rita 7 idē est in q̄libet superiore hūte ptātē destituen-
di.no.ab.in alleg.c.ad petitionē.iij.colū.

¶Processu revocato p viā nullitatis iudex de me-
ritis cause pōt denuo cognoscere 7 vt iustū fuerit iudi
care vt.c.olim. de iniurijs.7 in eodez pcessu pōt hoc
peti.s.sn̄iam tanq̄ nullā revocari 7 qō iustuz fuerit
decerni vt no.Pe. de anchara.in.c.olim de iniurijs.

¶Processus factus p iudicē delegatum nō seruata
forma rescripti ē ipso iure nullꝰ.vt.c.cū dilecta.ō re-
script.7 si plura cōtinent̄ in rescripto vident̄ data
forma 7 p̄m formā narratōis factoꝝ debeat iudex p
cedere exquo primo loco narrata videntur studiosi
us premissa vt ibīm no.Abb.ij.colum. vide.s. litere
tunc dicunt̄.

¶Ignominia iudicis ē nō seruare in pcessu debitū
ordinē iudiciariuz vt.c.vnico.vt eccle.bene. exquo
infertur argumentū q̄ iudex nō possit esse testis co
ram iudice ad quē si dubitat̄ ō rectitudine pcessus
qz sp deponeret p ordine obseruato vt euitaret ve-
recundiā suā not.ab.in alle.c.vnico.j.colū.

¶Processus factus vel sn̄ia lata a delegato vel exe-
cutore pape cōtra intentionē delegantis an sint nul-
la.vide.s.excōicatio.ver.sententia excōicatiōis la-
ta a delegato.

¶Processus iuris ordine nō seruato factus potest
non citata parte revocari vide.s. iudex si ex arrupto
cū.ver.se.

Procurator

¶Procurator generalis nō potest sine speciali mā
dato lr̄as ad lites impetrare in psonam dn̄i vt
no.glo.doct.in.c.nonnulli.§. sunt 7 alij. de rescript.7
Spe.in ti. de rescrip. p̄sen.§.rone q̄z impetrātis sed
si procurator generalis vult impetrare in psonā pri-
am tanq̄ propria in causa quam potest prosequi ex
generali mandato et tunc potest quia sicut ex gene
rali mandato potest agere vt in.c.qui generaliter.
de procura.li.vj.ita et impetrare Abb.in allega.§.
sunt et alij.

¶Procuratoris generalis vires non ampliantur p
clausulam appositaz in procuratorio promitto ha
bere ratum quicquid feceris 7c. nec per hoc datur
potestas transigendi nec ad faciendum ea que req̄-
runt speciale mandatum contra no.p glo.in.c.con-
tingit. de transact.7 p Bar.in.l.cū libera de procu-
ra.sed idem Bar.concludit qō supra dictum est in
l.j.ff. de offi.procu.cesa.qui dicit q̄ illa clausula so-
let ad cautelaz apponi.no.Ab.in alle.c.contingit.
secunda columna.7 idem Ab.nota.in.c.petitio. de
procura.vbi not.per que verba detur libera pote-
stas 7 quid opat̄.

¶Procurator non potest ex generali mandato cō-
promittere nec transigere vt.c.qui ad agendum de
procur.

¶Procurator generalis pōt ex causa verisimili nō
cogitata per dominum inhibere speciali procura-
tori negocium ne accept et secus vbi talis causa nō
subest vt est tex.notabilis in.l.si homine.ff.man.fa.
c.studuisti. de off. dele.ab.i.c.dilecti de appel.ij.col̄.

¶Procurator habens generale mandatū cū libe-
ra vel speciale ad vnum negociū si dolose p̄traxit sci
ente dño vel postea ratum habente eius factuz no-

cet dño. vt. l. si procurator. §. primo. ver. alle. Jo. cal. 7 ab. vbi. §.

¶ Procurator generalr cõstitutus adiecta clausula p quã dar sibi potestas iurãdi re calũnia. rc. non admittit ad iurãduz qz cũ fuit generaliter reputatꝰ nõ potuit specialr instrui in qualibet cã 7 procurator taliter reputatus iurãdo male in aiam dñi non obligat dñm ad priurũ qz in generali mandato nõ venit relictũ. vt. l. si procurator. ff. re condi. inde. 7 ar. in. c. j. re iureiur. lib. vj. rebet ergo procurator habere mãdatũ iurãdi re calũnia in tali cã vt colligit ex. c. fi. e. ti. li. vj. 7 facit. l. siquis mihi bona. §. iussus. ff. ỗ acquiren. heredi. 7 not. qr licet talis curator iurandi concipiat verba in psonã dñi ipe etiã rebet i ani mã suaz iurare siue ipe dñs iurauerit p se siue ipe procurator noie dñi qz posset ipe calũniari in psecutõne iudicij. vt no. in. l. ij. C. eo. ti. est conclusio ab. in c. in pretractandis re iura. calũ. iij. colũ.

¶ Procurator generalis etiã non habens speciale mandatũ adiurandũ admittit ad iurandũ re calũnia si dñs est longe absens ita qr in breui haberi nõ põt. ar. ĩ. l. si longius. ff. re iudi. no. ĩ. c. cetez. re iura. calũ. tangit Abb. in. c. in pretractandis. e. tit. secus si est cõstitutus specialiter ad cãm pr citatõez quia tũc cõdemnat dñs in expensis vt no. ab. in all. c. ceterum quẽ vide.

¶ Procurator seu sindicus generalis in eccl'ia rebz cõstitui epi auctoritate. vid. §. auctoritas epi.

¶ Procurator generale hñs mandatũ ad vendẽdũ si fuit receptus in pcio citra dimidiã i nsti pcij non audit dñs volens cõuenire etiã si procurator non sit soluẽdo imputet eñ sibi qui talẽ elegit fat. l. cũ mãdato. in fi. ff. re mino. nã ibi est speciale in minore vt audiat p beneficiũ restitutõis ex negligẽtia 7 receptione procuratoris si nõ est soluẽdo secus in maiorẽ. no. ab. in. c. cũ cãm re empt. et. ven. ij. colũ. vide. j. vẽ ditio. ver. licet si in cõtractu.

¶ Procurator liberã habens an recipiendo mutuum noie dñi obligat dñm 7 an teneatur pbare mutuum cõuersum in vtilitatẽ dñi. Item an põt procurator pstitutꝰ ad administrandũ nouare locare sue p mutare 7 quid re institore vide late 7 diffuse p Jo. an. post Jnno. 7 p Ab. in. c. q̃ qbus dã. re fideiuss. et vide. §. platus vel capitulũ.

¶ Procurator ad eligẽdũ fm formam capituli qa pter. nõ põt cõstitui nisi p impedimẽtũ vt alleg. c. qz pter. §. illud. in alio aũt negocio põt quis procuratorẽ cõstituere vt vice sua inter sit vniuersitati licet ipe cõstituens possit interesse p se vt ibi not. ab. fa. c. j. re appel.

¶ Procurator datꝰ ad agendũ vel ad intentanduz directam nomine dñi rebet repelli pter supueniẽtiam excõicatõnis in psonã dñi etiã si procurator sit contestatus litem et dñs litis effectus nã causa est dñi cũ ad eũ spectat cõmodũ vl damnũ. vt. §. biduum ver. palã. ij. q. vj. no. Hosti. in. c. licet re offi. rel. sed procurator datus in rem suã impetrando vtilem actõnem sibi cõpetentẽ nõ repellit pter excõicationem dñi supuenientẽ ad hoc glo. 7 wc. in. c. vno re iure patro. li. vj. 7 quod no. p Bar. in. l. apud celsuz ff. re wli excep. ab. in alle. c. licet.

¶ Procuratorem constituens si sciebat eũ excõicatum sibi est imputandũ qui talem eligit vt. c. pꝰ cessionẽ re pcura. sed si ignorabat põt agere cõtra procuratorem ad interesse qz ingessit se officio sibi interdicto a iure. no. ab. in. c. consulti. re pcur.

¶ Procurator ab excõicato constitutus ad refendendũ vel impetrandũ an requirat speciale mãdatum vel sufficit generale vide p Abb. in. c. intelleximus re iud.

¶ Procurator licet nõ admittat in causa criminali criminaliter intẽtata vt no. in. c. tue. re pcu. sociꝰ tñ audit p se 7 palis. ar. iij. q. vj. hoc quippe 7. c. cũ dilecti re wlo 7 cõtu. 7 est glo. singularis in. c. statu it. ij. q. iiij. vinculatus etiã põt psequi accusatõnez seu appellatõem p procuratorẽ no. Angelus in. l. per hanc. C. re tempor. appel. et Jnno. in. c. licet re accusat.

¶ Licet procurator nõ admittat in causa criminali ad disputandũ sup ipo crimine tñ admittit ad ponendas exceptõnes cõtra accusatorem re ipsius dignitate 7 sic nõ solũ admittit procurator ad allegandũ causas absentie que consistãt in facto sed etiam causas absentie que consistunt in iure et ad pbandas exceptõnes expulsiuas pter indignitatẽ accusatoris vt colligit p Ab. in. c. veniens re accusa. j. columna.

¶ Procurator in actõe populari ex pte actoris ante litem cõtestatã nõ põt cõstitui vt in. l. licet. ff. re pcura. post litem vo cõtestatã cũ actor in actõe popularí est factus dñs litis põt constituere procuratorẽ ad instar tutoris vt. l. nec tutores. C. re procura. no. Bar. in alle. l. licet 7 sic restringit glo. c. veniens re accu. 7 ibi abb.

¶ Cũ agit re crimine ciuiliter põt interuenire procurator vt. c. tue. re pcura. 7. c. licet re accusa. in fi. ex quo collige qr qñ agit vt suspectus tutor remoueat a tutela iste casus est ciuilis qz tendit ad cõmoduz priuatũ põt intuenire procurator sed si agit vt puniatur vt suspectus nõ potest procurator interuenire sicut nec in actõe iniuriarũ cũ pena sit arbitraria no. Bar. in. l. pen. §. ad crimen. ff. de publicis iud. Ab. vbi. §. ij. columna.

¶ Qñ in cã criminali tercꝰ cõparet p interesse suo nõ tanq̃ principalis sed tanq̃ tercius vt cũ dñs pro suo interesse defendit seruũ in crimine vel minor p tutore suo qui ẽ cõdemnatꝰ ad mortẽ petẽdo vt differat executio donec reddat administrationẽ vt no. p Cy. in. l. j. C. de dam. infec. admittit talis p se vel p procuratorẽ. l. seruus. ff. de pub. iudi. Ab. in alleg. c. veniens. iij. colũ.

¶ Eniuersitas põt in cã criminali procuratorẽ constituere pt impossibilitatẽ facti no. in. c. dilectꝰ de symo. 7 in. l. aut facta. ff. ỗ penis ab. vbi. §.

¶ Monialis cũ p nulla cã debet egredi monasteriuz põt in cã criminali procuratorẽ cõstituere 7 b si iudici nõ rez ad monasteriũ accedẽ. vt qz eps vt in simili dr in testibz in. c. ij. de iudi. li. vj.

¶ Ad exceptõez dilatorias pponendã pctra accusatorẽ vl cõtra iudicẽ pt interuenire procurator cũ nõ disputat re crimine vt vult glo. in all. c. veniẽs. Jn no. in. c. lz. e. ti. 7 ab. in alle. c. veniẽs. iij. colũ.

¶ Qñ exceptio cõcernit crimẽ 7 opponit in vim dilatorie quia fuit absolutus si notorie hoc cõstat pt interuenire procurator. vt. l. qui cum maior. ff. de wlo. sed si est dubium secus vt Bar. in alle. §. ad crimen. 7 ab. vbi. §.

¶ Si exceptio est talis que separata a crimine discutit 7 refert ad decisionẽ criminis nõ potest interuenire procurator si vo non defertur ad decisionẽ criminis. vt. l. j. 7. l. pses. C. ad. l. faviam de pla. Abb. vbi supra.

¶ Si exceptio est pemptoria nõ potest interuenire procurator a quo remoueat genus 7 quelibz species ex vt. capitulo pastoralis. §. item cum totum. de offi. delega.

¶ Procurator cõstitutus in causa criminali ad totam causam in qua venit imponenda pena capitalis vt mortis vel amissionis ciuitatis nõ põt interuenire. vt. l. j. ff. an p alium cause appel. 7. l. absentẽ.

ff. ꝛe penis. ꝛ all. §. ad crimen. si ꝟo venit imponẽda pena relegatõnis vel citra põt ꝓcurator interuenire ꝑm coẽm opinionẽ no. glo. in alle. c. veniens. ꝛ i alle. §. ad crimẽ. ꝛ ibi Bar. to. licet ibi ꝺisputatiue fũdat cõtrariũ. ꝛ ab. etiam in all. c. veniens. prima tñ opinio ẽ cõmunior ꝛ approbat̃ ꝑ eos.

¶ Vbi absens põt puniri nõ põt ꝓcurator interuenire vt alle. §. seruũ q̃ꝫ. ꝛ l. absentẽ. põt tñ interuenire excusator vt all. §. publice. ꝛ ibi Bar. ad allegandũ etiã innocẽtiã. nã iudex ex officio suo ꝛebet supplere p̃sentiã absentis ꝛ inuestigare etiã ꝛe eius innocentia ad hoc. l. ꝓperandũ. C. ꝛe iud. ꝛ aucto. q̃ se mel. C. quõ et qñ iu. facit. c. ij. ꝛe arbi. li. vj. ꝛebet ꝑ iudex cũ p se hoc põt facere admittere quẽlibet volentẽ oñdere innocẽtiaꝫ accusati qꝫ excusator qualiscũqꝫ sit põt ꝓdesse ꝑ nõ obesse cũ ñ habꝫ mãdatũ sed ꝓcurator posset obesse. ab. vbi. s. v. colũ.

¶ Licet ꝛe equitate iuris reus in vinculis ꝛetent⁹ põt in crimine se ꝛefendere p ꝓcuratorẽ tñ ꝛe subtilitate iuris nõ admittit̃. vt no. Bar. in. l. j. ff. an p aliũ. c. ap.

¶ Licet ꝓcurator in crimine nõ admittat̃ ante cõclusionẽ in causa admittit̃ tñ post qꝫ nihil obest vt l. q̃uis. ꝛ qõ ibi no. C. ꝛe adul.

¶ Excusator põt p absente accusato accusatões necessarias ꝓponẽ vt ẽ infirmitas vel si ꝛetineꝫ in vinculis vel aliud impedimẽtuꝫ ꝛ hoc etiã si excusator nõ habeat mandatũ ad hoc. l. reus. C. õ accu. canonizata. ij. q. iij.

¶ Exceptões ꝓbabiles nõ tñ necessarias., puta q̃ reus nõ põt venire ꝓter inimicicias excusator nõ põt ꝓponere qꝫ ignorat volũtatẽ rei nec etiã admittit̃ ad exceptões omnino volũtarias vt tu nõ es iudex rei qꝫ reus posset ꝓrogare iurisditionẽ istius ꝛ talis excusator cũ nõ habeat mandatũ nõ ꝛebet interpretari alterius voluntatẽ ab. in alle. c. veniens. vj. colũna.

¶ Excusator admittit̃ ad allegandũ causas cause q̃ põt cõtra absentẽ ꝓcedi vt est tex. singularis in all. §. publice. ꝛ ibi Bar. nã cũ iudex ad hoc teneat̃ ex officio vt. s. dicit̃ fortius ꝛebet admittere q̃ncũqꝫ ꝛ sic patet q̃ excusator admittit̃ ad allegandum innocentiam facit optime in ar. l. non tñ. ff. ꝛe ap. ab. vbi. s.

¶ Procurator si admittit̃ i causa criminali vbi admittend⁹ nõ erat iudiciũ est nullũ. vt all. §. ad crimẽ. ibi frustra interuenit ꝓcurator ꝛc. ꝛ ꝟ ꝑtra dist. Anto. tenet ab. in alle. c. veniẽs penul. colũ.

¶ Si ꝓcurator fuit cõstitutus ad litigandũ cũ certa ꝑsona si reuoceꝫ ꝛebꝫ ꝟ intiari aduersario. ar. in l. fideiussor. §. j. ff. mandati. qõ satis placet ne illudatur aduersario ꝓter ignorantiã reuocatõnis et idẽ in cõtractib vt si constituit ꝓcuratorẽ ad aliq̃ agendũ cũ ticio si eũ postea reuocauit ꝛebeo ipsi ticio ꝛenunciare vt plene no. ab. in. c. ex parte ꝛecani. ꝛe rescrip. si aũt ꝓcurator fuit cõstitutus generaliꝫ ꝛ apud acta iudicij ꝛebet apud ipsa acta reuocari alꝫs nõ tenet reuocatio in ꝓiudiciũ aduersarij vt ibi est bon⁹ tex. sed si extra acta iudicij ẽ cõstitutus ꝛ ꝓcurator intrauit iudiciũ cũ certa ꝑsona illa ꝑsona ꝛebet certificari de reuocatõe vt. c. mandato de ꝓcurato. sed si nõdũ intrauit iudiciũ satis est q̃ certificetur ipse ꝓcurator qꝫ cũ mandatũ fuit generale nõ est cui fiat ꝛenunciatio ꝛ hoc casu posset saluari opi. Inno. in. c. er insinuatõe. ꝛe ꝓcura. vt ibi no. ab. qõ ꝛez nisi fuisset constitut⁹ ꝓcurator respectu certi officij. vt puta cũ est ꝓpositus alicuius mercãtie seu stationis qꝫ tũc requirit̃ q̃ reuocatio intimetur publice q̃ nemo cõtrahat cũ illo qꝫ fuit reuocatus per dñm vt. l. sed et si pupillus. §. p̃scribere. ff. ꝛe insti. et adde qõ no. in alle. c. ex parte decani. et in. c. mandato. ꝛe ꝓcu.

¶ Procuratoris reuocatio post cõclusiõez in causa nõ impedit quo minus possit ꝓcedere ad sententiã. et ẽ rõ qꝫ ꝑ cõclusionẽ liquet iudici ꝛe meritis ideo cãe reuocatio ꝓcurato. postea facta nõ ꝓstat impedimẽtũ quo minus possit ꝓcedi vt est tex. in. c. auditis. ꝛe ꝓcu. nam ex quo ẽ in causa cõclusũ nihil poterat obũci qꝫ ꝑ cõclusiõz nõ admittunt̃ aliqua siue cõstent in facto siue in iure sed solum restat ferre sententiam vt. c. pastoralis. ꝛ quod ibi no. Inno. ꝛe can. pos. ꝛ ꝓtie. Ab. in all. c. auditis.

¶ Procurator si tacite reuoceꝫ ꝑ mortẽ dñi non tenet iudiciũ postea cum eo agitatũ nec sententia etiam si iudex ꝛ aduersari⁹ nõ sint ꝛ hoc certificati no. Bar. in. l. si ꝓcurator. ff. ꝛe ꝓcur. ad idẽ tex. in. l. ꝛ q̃ re. §. ij. ff. ꝛe iudi. et in. l. ij. ff. que sen. sine ap. rescin. Ab in. c. mandato. ꝛe ꝓcur.

¶ Procurator nõ requirit̃ ad impetranduꝫ literas ad beneficia ꝑ alio secus in litteris ad lites vide. s. mandatum.

¶ Procuratoriũ exprimẽs vnũ negociuꝫ subsecuta clausula generali an comprehendantur maiora vel graniora negocia Abbas ple. in. c. sedes. ꝛe rescrip. ij. columna.

¶ Procurator impetrãs literas si in eis narrat̃ procurator an p̃sumat̃ seu probetur talis vel an est necesse q̃ ꝓbeat̃ ꝓcurator ab. in. c. nõnulli. §. sunt ꝛ alij. ꝛe rescrip.

¶ Procurator reuocatus quicqꝫ agit etiam in fauorem dñi ante certificatõnem reuocatõnis tenet itaqꝫ aduersarius nõ põt allegare illã reuocatõnez in preiudicium reuocantis vt. c. ex parte ꝛecani. ꝛ rescript. et ibi Abbas. ij. columna. vbi late vide ꝑ eum et notabiliter.

¶ Si quis scit alium se gerere ꝑ ꝓcuratore suo i iudicio ꝛ nõ cõtradicit facit sibi ꝓiudiciũ vnde ex illa taciturnitate videt rem illam gerere ex voluntate sua quasi vellet q̃ videatur sibi dare mandatũ not. Inno. ꝛ abbas in alle. c. ex parte. ij. colum. ꝛ facit. l. sepe. ff. ꝛe iudi. Inno. in capitulo cum in iure. ꝛe off. ꝛele. ꝛe cisi. rote. ccccl xij. ꝛ se. no. tamen istas conclusiones sequẽtes.

¶ Qui se gerit ꝑ ꝓcuratore si tendit ad obligandũ ꝑsonã dñi tũc dñs sciẽs et patiens nõ videt cõsentire sine precedenti mandato. vt. l. filiusfamilias. §. inuictus. ff. ꝛe ꝓcur. ab. vbi. s.

¶ Qui se gerit ꝓ ꝓcuratore sed id qõ facit certitudinaliter tendit in fauorem dñi videtur dñs cõsentire ꝛ dare mãdatũ. vt. l. qui patit̃. ff. manda. Ab. vbi. s.

¶ Si gerens se ꝑ alterius ꝓcuratore tendere potest seu tendit in graue ꝓiudiciũ dñi si dñs potest ꝓhibere et non ꝓhibet videtur consentire ad hoc quod le. et no. in. l. Gayus. ff. ꝛe pi. acti. et. l. fideiussor. §. pater. ff. ꝛe pig. et quod not. in. l. rem alienam. ff. ꝛe contraben. empti. et By. in regula is qui tacz. ꝛeg. iur. li. vj. ꝛ Bar. in. l. q̃ ꝛotis. ff. solu. mat. ab. in dicto. c. ex parte ꝛecani. ij. colum. ꝛ vide ab. i. c. cũ olim. j. ꝛe offi. ꝛelega.

¶ Procurator qualiter reuocat̃. vide ibi plene per ab. vij. columna.

¶ Procuratoris taciturnitas habeꝫ ꝓ confessione in ꝓiudiciũ dñi nã iura interpretant̃ q̃ tacite confiteatur. vt. c. ij. ꝛe cõfes. li. vj. et Ab. in. c. peñ. ꝛe iura. ca. ꝛ in. c. j. ꝛe postu. ꝑla.

¶ Procurator maioris ꝑtis capituli si litigat ꝓtra maiorẽ ꝑtẽ recupabit expen. a capitulo qꝫ ꝑsumit̃ moueri bono zelo ꝛ ꝟz seq̃ oĩa iura capitli. ar. i regla accessoriũ. õ re. iur. li. vj. ꝑ si maior ꝑs capi. fonet iniustã cãz ꝛe ꝓrio tenet̃ q̃libꝫ satisfacere õ damno ec-

cleſie.c.ꝛe mulcta.ꝛe p̃ben.7.l.non eſt ignotum.C.ꝛe admi.tu.ab.in.c.cū inter canonicos.ꝛe electi.iij. columna.

¶ Procuratorē extraneū nō p̃t quis cōſtituere in explicādis vniuerſitate vt ſentit Jo.an.in regula. q̃ alicui.ꝛe reg.iur.li.vj.ab.in.§.illud.c.q̃ ꝓpter de elect.

¶ Procuratoris mandatū an expiret morte mādātis vide.s.mandatum.

¶ Procurator cōſtitut⁹ ad petendū 7 exigendū q̃ dño ꝛebet a qua cūq; ꝑſona 7 ad faciendū finē 7 liberatōem ꝛe receptis ſi cōfitear ſe recepiſſe.c.a quodā ꝛebitore et liberauit illū ab obligatōne qua dño tenebat nō eſt ꝛebitor liberatus p talē confeſſionem procuratoris cū nō fuit cōſtitutus ad cōfitendū ℔ ad faciendū finē ꝛe receptis vnde exquo nō apparet de reali receptōne nō potuit illū liberare vt ꝓbat p.c. cū olim.j.ꝛe offi.ꝛeleg.7 ibi ab.facit q̃ no.Bar.in l.ij.ff.ſi certū peta.vbi dicit q̃ procurator cōſtitutus ad mutuū recipiendū nō nocet dño eius cōfeſſio ꝛe mutuo ꝛcepto exquo nō apparet q̃ pecunia fuit numerata q̃ eſt notandum.

¶ Procurator cōſtitut⁹ ad vendendū an p̃t transferre dñium habita fide ꝛe p̃cio 7 an ei⁹ confeſſio q̃ recepit p̃ciū noceat dño niſi ſequat numeratio no. Cy.in.l.ille.C.ꝛe rei ven.7 Bar.in.l.a diuo pio.§. ſed ſi emptor.ff.ꝛe re.iud.no.p ab.c.cū olim.j.ꝛe of. ꝛelegat.

¶ Procurator oñdēs aduerſario iura dñi punit pena falſi.vide.s.falſi pena.

¶ Procurator ſine ſpeciali mādat p̃t petere reſtitutōez in integ.cōtra ſententiā cōtra eū latā q̃ non eſt executioni mandata.p hoc.glo.ſingularis.7 Jn no.in.c.ſuſcitata.ꝛe in inte.reſti.ab.in.c.ſtuduiſti.ò off.ꝛeleg.

¶ Procuratoris ſeu aduocatōnis officiū an p̃t clericus ſeu monachus vel religioſus exercere vide.s. aduocatus.

¶ Procuratorium p̃t ꝓbari.p teſtes ſicut p inſtrumentū q̃ parem vim obtinent inſtrumēta et teſtes vt.l.in exercendis.ff.ꝛe fide inſtru.7.c.cū Jo.e.ti.eſt ꝓcō glo.7 ab.in.c.j.ò ꝓcu.nec in tali receptōe teſtiū requirit citatio ꝑtis.q̃ tales teſtes nō ꝓdacunt ꝑn cipaliter cōtra dñm ſed ad legitimandū ꝑſonaz ipius procuratoris ſed in caſu dubiꝫ p̃t exigi cautio ar. l.vulgo.ff.ꝛe admi.tu.7 ab.vbi.s.

¶ Procuratorem ſe aſſerēs ad recipiendū ſolutione ꝛebet admitti cū cautōne ſi dubitat ꝛe mandato no.Bar.in.l.ſed ſine.ff.rem.ra.ha.nā in requirētibꝰ ſpēale mandatū admittit quis cū cautione facit.l.ſi.ff.ꝛe ꝓcu.q̃ eſt ver℔ niſi tanta ſit cautionis fragilitas q̃ p eā non bene cōſulit nec ſuccurrit.ff. ad tre.l.qui ita.§.etiā.7.l.iuſiurandū.ff.ꝛe iureiur.

¶ Procuratorem nō tenet quis cōſtituere in cauſa ardua 7 graui ſi ſit impeditus niſi in cā electōis ſeu vacatōnis eccl̃ie.ꝛe quo vide ple.no.in.c.querelaz. ꝛe ꝓcu.et ibi ꝛc.que dicat cauſa ardua.vide.s.cā.

¶ Procurator an p̃t repetere expē.7 dāna a dño vide.s.expēſas factas.7.s.mādati actio.

¶ Procurator ad agendū cōſtitutus ab actore p̃t dñm ꝛefendere no.glo.l.inuictus.§.pena.ff.ꝛe ꝓcu. q̃ limita niſi daret ex parte rei qz tūc cū ꝓcās ꝛefendi ꝛebeat eſſe principalis ſi datur ad agendum non valet procuratoriū.vt.c.cōſtitut⁹.ꝛe ꝓcu.Si tamen procurator eſt datus cuz dictione taxatiua.ſ.ad agendū ſolūmodo tātū p̃ciſe dūtaxat 7c.tūc nō poteſt procuratoriū extendi nec eſt ſufficiēs vt all.§.pena.Bar.tñ ibi dicit q̃ licet procurator in tali caſu nō poſſit ꝛefendere dñm vi mandati p̃t tamen tanq̃ quilibet ꝛefenſor p̃ſtita cautiōe ꝛe iudicato ſolvendo vt no.in.c.j.ꝛe procu.ab.in.c.accedens.ꝛe ꝓcu.

¶ Procurator rei q̃tūcunq; cōſtet ꝛe mandato debet ſemp̃ cauere ꝛe iudicato ſoluendo niſi dñs fideiuſſerit p eo ſub hypotheca bonoꝝ ſuoꝝ 7 ita ſeruatur vt cle.j.e.ti.ꝛe procu.et q̃ ibi no.7 in.§.ſi vero. inſti.ꝛe ſatiſd.et hoc caſu ſufficit q̃ procurator poteſt ſoluere id ſup quo cōuenit.vtputa qz agit ad q̃ntitatē pecunie ℔ vbi nō poſſet ſoluere vt q̃ agit ſup re poſſeſſa dño tūc cōtra illā cautionē ꝛebet p̃ſtare ciratōem ꝛe ratihabitiōe.et que ē ratio diuerſitatis inter procuratorē actoris 7 rei.vide no.p ab.in.c. mādato.ꝛe ꝓcu.

¶ Procuratoris poteſtas non expirat p ſentētiam ſed durat in cā ap.cū principali licet nō cōpellat procurator proſequi appellationē.appellare tamen tenetur vt.c.nō iniuſte.ꝛe ꝓcur.vide.s.appellare tenetur.

¶ Procurator pro extraneo p̃t eſſe minor nec valet iudicium cū eo agitatū etiā ſi nō opponat not. p glo.et ab.in.c.nō iniuſte.ꝛe procuratori.7 allegat theoricam Bart.in.l.filiuſſa.ꝛe ꝓcu.7 ar.in.l.ij.§. j.ff.qui ſatiſda.cog.

¶ Procuratores duo ſi ſunt dati in ſolidū ad negocia vnus p̃t exigere ꝛebitū ab alio ſine ꝛebitū fuit contractū ante mandatū eis factū ſiue p⁹.no.Frederi.conſilio.xcix.7 conſilio.cxxv.ꝛe quo ple.p Bar. in.l.qui ꝓpio.§.ſi.ff.ꝛe ꝓcur.7 p ab.in.c.nō iniuſte. ò ꝓcur.facit.l.ſi plures.ff.ꝛe admi.tu.

¶ Procurator vniuerſitatis cū cōſtituit nō req̃rit auctoritas ſupioris vide.s.auctoritas.

¶ Procur̃.ſimplex q̃ cōtrahit nō ꝛebet cōcipe verba in ꝑſonam ꝛominī ſed ꝓpriam qz regulariter nō acquirit dño.no.glo.in.c.q̃q̃z.ꝛe vſuris.li.vj. Jtez et in iudicio ꝛebent verba ſentētie 7 alioꝝ actorum referri in ꝑſonā procuratoris 7 nō dñi.vt in.l.j.C.ꝛe ſen.7 inter.omni.iudi.ſecus eſt in adminiſtratore vt eſt tutor p̃latus vel ſindicus.qz iſti tanq̃ habētes legitimam adminiſtratōnez p̃t verba cōcipere i ꝑſonā dñi.vt in.l.cum qui.§.ſi actori.ff.ꝛe con. pecu. idē in iudicio cū in eo q̃ cōtrahit.vt.l.etiā.ff.ꝛe pecul.no.ab.in.c.ſuſcitata.ꝛe in integ.reſti.

¶ Procurator nō p̃t ſine ſpeciali mādato reſtitutōez in integ.peterevt.l.illud.§.talis.ff.ꝛe mino.7.c. coꝛā.ꝛe i integ.reſt.q̃ eſt ver℔ q̃n principaliter petitur ſecus ſi incident vt not.Jnno.in.c.ſuſcitata.ꝛe in integ.reſti.7 ꝛct.in.l.j.C.ꝛe ſen.et int.om.iud.7 in.l.et qz.ff.ꝛe iuriſdi.om.iu.et dicit venire incidēter reſtitutio petita poſt ſententiā ante lapſum ꝛecēdū vt pleneno.ab.in all.c.ſuſcitata.

¶ Procurator ad petendū reſtitutōem ꝑtra inlocutōez an requirat ſpeciale mādatū 7 an ſufficit ſpeciale ſub generalitate,vboꝝ vide.j.reſtitutōez ꝑtra.

¶ Procurator ꝛe cuius ſpeciali mandato ꝓbabiliter dubitat admittit cum cautione ꝛe rato.vt ē ter in.l.q̃ ſi ꝛe ſpeciali.ff.ꝛe mino.ab.in.c.coꝛā ꝛe in integ.reſti.

¶ Procurator qui cōpromiſit ſine mandato tenet ſatiſfacere ꝛe ſuo vnde quēadmodū ageret contra dñm ſi poteſtatē ꝛedifſet ita agit cōtra procuratorez ſi ſine mandato cōpromiſit vt.l.plauc⁹.ff.ꝛe ꝓcur. 7.c.p tuas ꝛe arbitris.vbi no.Ab.

¶ Procurator p̃t conſtitui ad opponendū crimina contra electum q̃n agit ciuiliter ꝛe crimine vt.c. ſup his.ꝛe accu.ꝛebet tamen ad hoc habere ſpeciale mandatū nec ſufficit clauſula generalis vt cle.nō p̃t ꝛe ꝓcura.7.c.procurator ꝛe electio.li.vj.7.c.cuz dilecti ꝛe ꝛlo.et contu.7 ibi Ab.

¶ Procuratorem poteſt conſtituere iudex.ſ.partē principalē ad apprehendendū poſſeſſionez vide.s.

possessio. versi. ad apprehendendum.

¶ Procuratorē an ⁊ qñ actor seu reus cōstituere cōpellat vide no. in. c. querelā. de pcu. ⁊ notabiliter p ab. in. c. cū dilecti. de dolo ⁊ cōtu. vbi vide p eū quid si dives vel pauper nō inuenit procuratorem an excusetur.

¶ Procuratoris officiū an pōt religiosus seu monachus exercere noīe ꝓprio vel p utilitate monasterij. vel p negocijs abbatis. vel alterius religiosi seu amici monasterij. vide notabiliter p ab. in. c. cuz. j. ⁊ a. ō re iudi. circa fi.

¶ Procurator pōt cōstitui a cōuentu actōe iniuriarū qñ ciuiliter agit nō tñ qñ criminaliter agit. vt. l. furti. §. si quis alieno. ff. de his qui no. infa. ⁊ est ratio diuersitatis qz cū agit criminaliter de iniuria pena est arbitraria ⁊ iudex pōt imponere penā corporis afflictiuā et etiā mortis insti. ō iniurijs. §. in sūma qz cū sit exequibilis in absentē nō debet interuenire procurator ne sūa sit frustratoria vt no. Bar. n. l. fi. ff. de publicis iudic ijs. Abbas in. c. cū. t. a. b. de re iudicata.

¶ Procurator nō pōt cōstitui p dñm ad agendum vtiliter facta dñi qz eque posse ꝓdesse ⁊ nocere ⁊ obtinere ⁊ succumbere in causa vt no. in. c. exposuit. de dilati. no. Lapus in suis alleg. alle. cxix.

¶ Procuratoris dolus delictū cōtumacia seu factū vel cōfessio faciendo vl in nō faciēdo an ⁊ qñ noceat dño. vide notabiliter et plenissime p ab. in. c. j. vt lite nō cōtest. ⁊ vide. §. cōfessio. procuratoris cōuersi. sequentibꝫ.

¶ Procurator si noīe dñi agit calūnioſam litē ⁊ succubuit ⁊ sic cōstat q̄ est delictū ipe procurator ē in expensis cōdēnandus nō dñs nisi ad hoc habuit speciale mandatū. vt in. l. si procurator in fi. ff. de cōdi. inde. et ē casus in. l. nō est nouū. C. ō admi. tu. ⁊ Spe. ti. de exec. sen. §. ij. Ab. in. c. j. vt lite nō cōtes. x. col.

¶ Procurator nō pōt renūciare exceptōni pemptorie ex generali mandato qz talis renunciatio est donatio quā procurator sine speciali mādato facere nō pōt. vt. l. filiusfa. ff. de dona. ⁊. l. contra iuris regulas ff. de pactis. et. l. si q̄s legauerit. ff. de nouati. idē de exceptōne dilatoria tpis vt. l. o ēs. §. fi. ff. q̄ in fraudem. et i. l. ediby. j. rſpōſo. ff. de noua. pōt tñ procurator generalis remittere exceptionē dilatoriā fori qz talis non ē donatio vt. l. fideiussor. §. quedam. ff. de nouati. idē in exceptōne ordinis qz nō est donatio. no. Bar. in. l. fi. ff. de his que in fraud. cre. Item id quod ē solitū fieri in aliquo actu venit in generali mandato ad illū actū vt ibi Bart. ⁊ no. in. l. nemo. ⁊ de dure. ab. in. c. j. vt lite nō cōtesta. xij. colū.

¶ Procurator tenetur iurare de calū. etiā si dñs iurauit a principio vide. §. iurare debet de calūnia.

¶ Procurator debet cōstitui noticiā cause habens ⁊ idē si procurator seu syndicus interrogatus dicit se velle cōsulere dñm nō habebit inducias nec terminū nisi iusta causa. subsit. ar. l. fi. C. de pcur. q̄nimo si procurator dicit se nescire ea de quib interrogatur et prinēt ad principale negociū cōdemnabit in expeñ. que ꝓpter hoc fierent ſm Inno. in. c. in ptractandis. de iura. cal. qō vez nisi forte emerserit aliquis articulus de nouo de quo nō posset dño imputari si procuratorē nō instruxit ⁊ ibi Bar. in. l. nō solum. ff. e. ti. ⁊ Inno. in. c. dilectus. e. ti. ⁊ ibi Ab. ⁊ in c. al. in ptractandis. j. colū.

¶ Procuratore habente mādatū speciale ad iurandum de calūnia nō pōt dñs tanq̄ iustior vocari cuz ipe iuret p aliū tanq̄ pica ⁊ organū sed in responsione ad posiciones ⁊ ad alia poterit vocari si est iustior ⁊ sic pcedit. l. fi. C. de pcur. et qō no. in. c. j. ō iudi. li. vj. ab. in al. c. in ptractandis.

¶ Procuratorē in ecclesia an possit solus eps cōstituere. vide. §. eps solus.

¶ Procurator ad negocia si agit p negocio qō ipse gessit admittit etiā sine mādato ad iurādū de calūnia est conclusio ab. in all. c. in ptractandis. de iura. calum. in fi.

¶ Procurator an pōt constitui infamis. vide. §. infamis infamia facti.

¶ Procuratorē nō pōt tutor ante litē cōtes. cōstituere. vid. j. tutor seu curator.

¶ Procurator an pōt cōstitui cū clausula ꝓmitto habē ratū quicqd legitime feceris vel cū clausulis saluis exceptōibꝫ meis. vide de ct. signanter ab. i. c. fi. de dila. et vide. §. dñs vsiculo si dñs.

¶ Procurator constitutus vt faciat oīa que ipe cōstituens in ꝓpria ꝑsona facere posset habet potestatez explicandi exigentia speciale mādatū no. Bar. in. l. procurator. cū libera. ff. ō pcur. vbi dicit q̄ tali procuratori videt cōcessa libera vt ē tex. in. l. creditor. §. lucius. ff. mandati. ⁊ archi. in. c. j. de rescript. li. vj. et Bar. in. l. j. de off. pcō. ⁊ ab. in. c. fi. de dilati. i fi. vide. j. procurator datus.

¶ Procurator ⁊ si sit vere contumax pōt dñs appellare. vide. §. appellare pōt dñs.

¶ Clericꝰ pōt defendere cām suā sine mādato ⁊ sine cautiōe. xij. q. ij. nō liceat. de reb eccle. nō alie. si q̄s ⁊ glo. no. in. c. coram. de off. dele. ⁊. c. cū olim. de testi. Item pōt quelibet aliū cū cautōe defēdere. vt. l. q̄ ꝓprio. ff. de pcu. Jo. ⁊ ab. in. c. j. de resti. spo. in fine.

¶ Procuratorē licet nō cogat quis cōstituere i cā ardua ⁊ graui vt. c. querelā de pcu. illud tamē nō hz locū qñ res celeritatē desiderat ⁊ periculū ē in mora. vt. c. cuz dilectus. de w. ⁊ cōtu.

¶ Si agit contra clericū solum vt priuetur beneficio ꝓpter crimen pōt interuenire procurator no. Fre. de senis. consilio. xxij. nam talis questio non est criminalis cum nō tendat ad punitionem nisi vt priuetur beneficio quod est inabilitare ꝑsonam ipius clerici non vt delictū puniatur. hinc est q̄ parochianus vel patronus pōt hoc mō agere cōtra clericū vt priuetur beneficio vt Frede. no. consilio. xcviij. ⁊ no. in. c. illa. de accusa. ⁊ in. c. ex parte. de test. et ē tex. expressus in. c. per tuas. §. tales. de symo. si tamē pena delicti esset tantum priuatio beneficij secus videtur. no. Anto. ⁊ abb. in. c. super his. de accusatio. ij. columna.

¶ Procurator datus cum clausula ⁊ quicquid aliud etiam super hoc fecerit ratum habebit pōt trāsigere seu cōponere ⁊ sic intelligit. ff. de pcur. l. mandato vt no. glo. in. c. cuz dilectus. de reli. dom. Jdē si apponat illa clausula q̄ procurator possit agere totum id quod dñs ipse ꝑsonaliter agere posset. nam tunc videtur tota potestas agendi ea que requirūt speciale mandatum et sic ampliatur procuratorium per illam clausulam. vt no. Abbas in allega. c. cum dilectus. et no. Archi. in. c. j. de procurator. li. vj. et Bar. in. l. procur. cum libera. ff. e. ti. ⁊ ab. in. c. fi. de dilati. et vide glo. in. c. contingit. de transac. vide. §. procurator constitutus.

¶ Procurator si non faciat fidem de suo mandato pinde est ac si non comparuisset vnde pōt dñs puniri tanq̄ cōtumax. vt in. l. j. ff. q̄ cuiusq̄ vni. et ibi Bar. et Ab. in. c. fi. de ꝑsby. nō bap. et vide. §. patronus. ver. si patroni.

¶ Procurator an debeat constitui specialiter in cā vsurarū vl an sufficiat mandatū generale ad causas ecclesiasticas vide notabiliter Lapum sua allegat. septuagesima.

¶ Procurator simpliciter constitutus ad petendū non potest solutionē recipere quia vnū non inclu-

dit aliud sicut mãdatũ ad exigendũ nõ includit q̃ possit recipe solutionẽ a sponte soluente qõ dic vt no. p Bar. in. l. no solũ. ff. so. ma. vt refert pe. in. c. in nostra. de iniurijs.

¶ Procuratoris mandatũ si sit nullũ nõ põt post litez cõtest. opponi nisi p dñm qui eũ cõstituit. vid. s. madati defectus.

¶ Procurator an põt adire hereditatẽ. vide. s. aditio.

¶ Procurator ad negotia an põt testificari in causa dñi. vide. s. notario si cõmittat.

¶ Si aliquid fuit inuũctũ vel p̃ceptũ dño z ipe mittit procuratorẽ qui illud nõ adimplet nocet dño q̃a talis cõtumacia est dñi nõ procuratoris z sic intelligit. l. nõ distinguemus. §. pe. ff. de arbi. z qõ ibi not. tñ si procurator hoc nõ faciat ꝓpter casum excusatur dñs sicut si in psonam illius ille casus cõtigisset. vt C. qui petãt tu. l. cũ a matribꝰ. et de pig. c. significãte. no. Bar. in. l. j. ff. si quis ius di. nõ obtẽ. §. si procurator. z Ab. in. c. j. vt lite nõ ꝓtesta. vj. colũ.

¶ Si aliquid iniungit seu p̃cipit procuratori nõ dño z procurator nõ est obediẽs si talis inobediẽtia cadit in delictum tunc in his que sũt parui ꝓeiudicij vt circa missionẽ ex primo decreto cõtumatia procuratoris nocet dño. vt. l. eũ q̃ res. z. C. de pro. z. C. de digni. l. quotiẽs. si tñ sunt magni ꝓiudicij vt circa mãcte impositõez nõ ꝓiudicat dño vt alleg. §. si procurator. nec etiã circa missionẽ ex secundo decreto. ff. si ex nox. causa agat. l. cũ vsufructu. z de dam. infect. l. hocamplꝰ. §. fi. cuz. l. se. p̃dicta vera nisi dñs fuerit sciens z negligens in purgando cõtumaciã illaz vt alleg. c. j. vt lite nõ cõtest. ex quo no. q̃ fuerit contumax procurator in respõdendo tenet ipe et nõ dñs. vt l. nõ solum. ff. de pcu. nisi fuerit sciẽs z nõ negligẽs. no. ab. in allega. c. j. vj. colũ.

¶ Si procurator cõstitutus a dño nunq̃ fuit in iudicio z dñs fuit citatꝰ z cõtumax debet dãs in expẽsis cõdemnari z nõ procurator qz exquo nõ fuit in iudicio nõ videt iudicem habere potestatẽ ipsum cõdẽnandi qz procuratori nihil incũbit põt tñ dñs agere actione mandati ꝓtra procuratorẽ ad interesse et ab eo illas expensas recupabit. vt. l. si procurator. §. si tutorez. ff. mandati est cõclusio Bar. in alleg. l. j. §. fi. procurator. ff. si quis ius di. nõ obtẽ. et Ab. in alleg. c. vt lite nõ cõtesta. v. colum.

¶ Si dñs citatus misit procur. qui verisimiliter putat bonus z diligẽs hoc constito nõ debet dñs mulctari ꝓpter cõtumatiã qz fecit dñs id quod a lege ei sibi p̃missum scilicet procuratorem cõstituere z si sententia mulcte cõtra dñm fuerit lata reuocabit cuz nõ videt in aliqua cotumacia ee exquo in nulla culpa fuit constituendo sufficientẽ procuratorẽ ar. optimũ in. c. Bertoldus de re iudicata z eoꝝ que no. in cquerelam de procura. nõ em̃ mereꝫ penã exquo fecit qõ lex p̃misit. l. graccus. C. de adulte. nec ob. l. si procurator. §. si tutorem. ff. man. qz loquit in casu q̃ qs tenet facere p se vt in tutore sibi em̃ imputat si commisit alteri z ille nõ fecit. nec ob. casus. §. sup primi qz cõdemnatio expensaꝝ nõ est mera pena secus in mulcta que est mera pena Ab. in alle. c. j. vt lite nõ contesta. vj. colum.

¶ Si dñs citatus misit procuratorẽ qui fuit ꝓtumax licet prima frõte dñs repellat ab appellando qz cõtumacia iudicat in psonã ipius dñi citati vt cõclusit Bar. in principio sue distinctõnis dicti. §. si procurator z hoc ideo qz cõstat de nõ venietdo z de non contrario si tñ dñs vult dicere se cõstituisse procuratorẽ qui cõmuni opinioni reputabat diligẽs debet eius appellatio admitti qz fecit sibi permissũ a lege z ideo si aliter accedit exquo nõ fuit in culpa nõ debet sibi imputari ad penã ar. c. de occidẽdis. xviij. q. v. nam iura excludentia a facultate appellãdi loquũtur in cõtumace studioso vt colligit. ff. de ap. l. consensu. §. fi. z melius. in. l. j. C. q̃n prouocare nõ e necesse. dñs em̃ extra omnem noram satis punibilẽ tantã penã cũ cõstituerit idoneũ satis apparentez procuratorẽ licet ille infideliter egerit ar. in. c. significante. de pigno. z. c. cũ Bertoldus. de re iudi. cõcludit abb. vbi. s. viij. colũ. et vide. s. appellare potest dominus.

¶ Si procurator noie dñi elegit calũniosam litem et succubuit et sic constat q̃ est delictum ipe procurator debet cõdemnari in expeñ. non dñs nisi ad hoc habuisset speciale mãdatũ qz nõ videt hoc dñs mãdasse. vt. l. si procurator. in fi. ff. de conditõne indebita et ẽ casus in. l. nõ ẽ nouũ. C. de admi. tu. et ne. spe. in. t. j. de exe. sen. §. ij.

¶ Procurator generalis licet nõ põt renũciare exceptioni pemptorie dño competẽti qz esset donare quod procurator facere nõ potest. vt. l. si filiusfa. et. l. si quis legauerit. ff. de dona. z idẽ in dilatoria tẽporis. vt. l. omnes. §. fi. ff. de his q̃ in fraud. cre. et. l. edibus. in. j. responso. ff. de dona. potest tamen dilatorie fori procurator renũciare qz nõ ẽ donatio. vt. l. z si fideiussor. §. quedam puella. ff. de dona. põt ergo procurator datus ad fideiubendũ renunciare in cõtractu fideiussionis beneficio ordinis vt. s. possit conueniri anteq̃ dominus quia ista non est donatio ex quo nihil acquirit creditori. vt. l. j. §. si fideiussor. i fi. ff. si infra patro. Ab. in alle. c. j. vt li. non contest. pi j columna.

¶ Procuratoris aliena negocia confessio vt defensoris sine mandato vel negotiorum gesto. non preiudicat domino nisi sequatur ratihabitio vt. l. si fideiussor. §. j. ff. de inter. ac. si tamen habet mandatum speciale ad confitendum preiudicat domino. vt. l. proinde et ibi glo. ff. ad. l. aquil. ff. de cedi. inde. l. si procurator. Ab. vbi. s. xiij columna.

¶ Procurator generalis licet si confitetur domino presente z non contradicente preiudicet domino vt recitat Cy. in. l. j. C. de confes. q. xviij. Si tamen dominus non est in presentia sed absens z voluntarie confitetur vt quia vadit ad iudicium voluntarius nulla facta citatione sed statim quod porrigitur libellus confitetur talis confessio non preiudicat domino. vt. l. certe. §. sed an ipsos. ff. de confes. nam talis actus habet instar donationis que prohibetur procuratori. vt. s. dictum est. no. Abb. vbi supra. ij. columna.

¶ Procurator qui confitetur inuitus per viam contentiose iurisditionis vt respondendo positionib preiudicat domino sicut z preiudicaret sentẽtia. ff. de procura. l. plaucius. z. l. non solum. §. j. e. ti. et idem in confessione procuratoris que surgit ex contumatia in non respondendo positionibus vt ter. in. c. ij. de confes. li. vj. et preiudicat talis confessio vera seu ficte procuratoris z non habet instar donationis cuz fiat in inuitũ ad subeunduz iudiciũ in his quibus habet mandatum z idem in tuto. vel cura. vt distingnatur an cõfiteant voluntarie vel contentiose secus in confessione facta per pupillum cum auctoritate tutoris. nam etiam voluntaria valet no. Bar. in. l. certum. §. sed an ipsos. ff. de cõfessis. Abb. vbi supra. xiij. columna vide supra confessio tutoris.

¶ Procuratoris confessionẽ potest dominus reuocare sicut propriam probando errorem. vt. c. fin. de confes. et. l. error. C. de iur. et fact. ignor. et Cy. in. l. j. de confes. procuratoris tamen confessio non est tante efficatie quante ꝓpria est quia per propriam confessionem mihi preiudicatur in alio iudicio qz nõ pos

sum venire ꝑ id qꝺ dilucida voce ꝓtestat⁹ sũ etiã si agat ad aliũ effectũ no. Jnno. in. c. ij. ℞ ordi. cog. et in. c. ꝓ inquisitionẽ. ℞ elec. qꝺ nõ ꝓcedit in cõfessione ꝓcuratoris que non ℞bet extẽdi ad aliã causam no. spe. ti. ℞ ꝓfess. §. nunc videndũ. versi. sed nũquid ꝓfessio. nec ꝓfessio ꝓcuratoris tollit facultatẽ appellãdi sic̃ ꝓpria ꝓfessio. ij. q. vj. sic qz. 7. l. ij. C. qꝺ ꝓ appel. nõ rescin. 7. c. romana. ꝺ appel. li. vj. 7 plen⁹ ꝑ Abb. in. c. cum speciali. ℞ appella. not. Abb. vbi. s. ix. columna.

Prodigus

¶ Prodigo interdicit̃ administratõ bonoꝝ. vide. s. exheredatio.

¶ Prodigalitas marie ĩ alieno reprobat̃ accidit qꝺ cũ qdã clericꝰ ꝙrereꝫ coram quodã comite ℞ qdã domicello suo qui amputauit virilia cuidã sacerdoti germano dicti ꝙquerentis quẽ ceperat cũ suaviore 7 cũ audiret cõquerẽs dñe 7c. pellem ventris amputauit cuꝫ alio nimis late. rñdit comes semꝑ audiui ℞ alieno corio largas corrigias. iuxta illud Corrigias corio largas damus ex alieno no. Hosti. in. c. ij. ℞ presump.

Proditor

¶ Proditionis crimẽ tũc qs ꝑmittit qñ qs aliquid facit ꝓ ꝓncipẽ vel rem publicã; vel ꝓ ꝓsperitatem regni. ff. ℞ re mili. l. nõ oẽs. §. exploratoꝝ. 7. l. ꝙditoris ff. ꝺ penis 7. l. si quis aliquid. §. j. sed qñ cõmittit̃ cõtra priuatũ nõ est proditio principaliter 7 ꝑ se 7 crimẽ aliud factuꝫ proditorie. vt. l. athletas. §. pe. ff. ℞ his qui no. infa. Bar. plene in extrauagan. quoniaꝫ nuper.

¶ Crimẽ lese maiestatis incurrit qcũqꝫ publice vel occulte ꝓ honorẽ regis infidelitatis vl̃ rebellionis opam facit 7 in regis vel regni ꝓsperitatẽ aliqꝺ machinant̃. vt alle. extrauagan. qñ nuper.

¶ Proditionis crimẽ ꝓpetrat qui retinet locũ in q̃ stabat cõtra principem eius obedientiã ℞negãdo vocatur ergo ℞ iure antiquo ille qui ℞ficit. ff. ℞ capi. dimi. l. amissiõe. §. qui ℞ficiũt. 7 ꝙdit ea que sũt iuris ciuilis vt ibi. ℞ iure ℣o nouo vt alle. extraua. quoniam nuper. punitur primo capite dicti criminis etiam si odio persone principis ei nõ obedit nã dicitur rebellis regni etiam si opera hostilia nõ faciat sed solũ non obediat. vt no. Bar. in alle. extraua. quoniã nuper.

¶ Proditoꝝ ẽ dura tyrãnides qui hostili animo ruptis totius fidelitatꝫ habenis principi nõ obedit vt alle. extrauagan. quoniam nuper. vide. j. rebellis. et j. tyrannus.

¶ Proditor est qui reuelat secretũ principis 7 sacerdos qui ℣bo vel signo ꝙdit peccatorẽ ista enim sũt paria. ff. si certũ pe. l. certũ. talis nanqꝫ sacerdos dicitur ꝙditor secretũ cõmissuꝫ sue fidei alij reuelando vt. c. oĩs. §. si quis ꝺ pe. 7 remissi. aliis etiã modis ꝺ quis proditor qui no. lxvj. di. c. clericus. xj. q. iij. nolite. 7 hoc verum ẽ nisi confitens producat in testẽ cõfessorem suũ tũc enim põt ipm ꝙdere sed nõ aliuꝫ illius criminis forte ꝑticipem 7 sic intelligit̃. c. significasti. ℞ adulte. no. De. ℞ ancha. ĩ allega. c. oĩs. vide. s. iurans non reuelare 7 vide. j. sacerdos si producatur.

Professio

¶ Monicus stãs ꝑ annũ ĩ monasterio põt ꝓpelli ꝓfessionẽ facere 7 monasteriũ cõpellit̃ eũ recipe. Ab. plene in. c. cũ causam ℞ electõ.

¶ Professionẽ põt quis facere in manibꝫ Abb. vel episcopi in ℞mo ꝓpria 7 Abb. vel episcop⁹ põt sibi statuere certũ locũ vbi moreꝫ 7 dare sibi bona sua i administratoꝝ no. Jnno. in. c. fi. q clerici vel vouentes nullus tñ citra papã potest se obligare vt relinquat ꝑpetuo monachũ in certo loco nisi hoc addiciat in pactũ vt ibi Jnno. ℞ quo vide ibi plenius 7 notabiliter ꝑ Abb.

Promissio

¶ Promittẽs dare mattũ cũ pedite certo nõ est curandũ an sit factus regina qz ꝓstat ℞ corpe 7 dignitas augmẽtata nõ mutat statũ priorẽ vt. l. ij. ℞ lenato. ad hoc. l. falsa ℞monstratio. ff. ℞ ꝓdi. 7 ℞. ℔ si ꝓmisi simpliciter dare mattũ cũ pedite nõ possuꝫ dare cũ pedite effecto regina qz artificiũ cõfundit officiũ vt no. in. l. legat⁹ seru⁹. §. ex officio 7 ibi ꝑ Bar. ff. ℞ lega. ij. no. Abb. in. c. qñ Abb. ꝺ offi. ℞ lega pe. colum.

¶ Promissio simplex obligat sicut 7 iuramẽtũ nec inter hec ℞⁹ facit differẽtiã cũ vterqꝫ ꝓtrauenierẽdo peccat mortaliter vt. c. iuramentũ. xxij. q. v. ℔ in qlitate reatus ẽ diffrẽtia qz grauius peccat veniẽs cõtra iuramentũ vt no. in. c. pe. ℞ iureiuran. Ab. in. c. qualiter ℞ pactis.

¶ Promittẽs soluere aliquid annuatim an teneat̃ soluere in principio vel in fine anni. vi ꝑ Bar. in. l. qui hoc anno. C. ℞ ver. ob. et in. l. j. ff. ℞ varijs 7 extraoꝝ. cog. 7 Jnno. in. c. potuit ℞ loca.

¶ Promittẽs stare iuramẽto vel dicto alteriꝰ an valet talis cõuentio 7 an possit reuocari. vide. s. iuramentũ creditoris.

¶ Promittẽs dare vel soluere aliquid vsqꝫ kalẽdas maij nõ adito ℞ primis vel secũdis seu vlterioribꝫ nec apparet ℞ quibꝫ ageret̃ intelligit̃ ℞ primis. vt c. fi. ℞ w. 7 con. 7 est tex. in. l. eũ qui kalẽdis. ff. ℞ ver. ob. 7 vide in simili. oñicũ in. c. si ꝑpter tua ℞bita. ℞ rescriptis. libro. sexto.

¶ Promissio idẽ ẽ qꝺ fides. vide. s. pactũ. ver. omnis pactio.

¶ Promissio facta ꝑ maritũ; tpe mrimonij vt semꝑ moreꝫ cũ vxore in certo loco an valet. vide. s. pactũ appositum.

¶ Promittẽs soluere in certo loco specificato. videtur ibi ꝓtraxisse 7 nõ ẽ locus penitẽtie vt. l. ꝓtraxisse. ℞ ac. 7 obli. 7. c. dilecti. ℞ iudi. 7 iõ cõuenitur ibi qꝺ est ver̃ si ibi inueniat̃. vt ĩ. c. romana. §. ꝓtrahentes. qꝺ limitat verũ. Abb. in. c. j. ℞ iudi. ꝑ. colum. ꝑ glo. q̃ reputat̃ singular̃. in. l. j. ff. si quis in ius vo. non ie. qñ simpliciter ꝓmisit soluere secus si vniuersaliter renũciauit ꝓmissor foro suo quia tũc etiã si ibi ñ inueniatur habet locũ remisso ad locũ vbi ℞stinauit solutionẽ hoc em̃ videtur renũciare foro suo qꝺ singulariter no.

¶ Promittẽs soluere in pluribꝫ locis specifice nominatis 7 copulatiue cõiunctis vt ꝓmitto soluere bononie 7 florentie diuidit̃ obligatio. 7 tenetur ꝓtem in quolibet illoꝝ locoꝝ soluere no. Bar. in. l. iij. §. si quis ita. ff. ℞ eoꝙqꝺ certo loco 7 Abb. vbi. s.

¶ Promittẽs soluere exꝑssis aliqbꝫ locis secuta clausula generali vt ꝓmuniter fit põt ꝙueniri vbicunqꝫ fuerit inuentus idẽ vbi ꝓmisit soluere vbicunqꝫ voluerit creditor ℞ quo vide latius Abb. in. c. j. ℞ in de. ꝑ. colũ. 7 Bar. in. l. si comedet 7 in. l. si quis ad ℞clinandam. C. ℞ epi. 7 cleric.

¶ Promittẽs ꝑ metũ vel turpẽ causam aliquid solvere si soluat an possit agere vide. s. ꝓmittens.

Pronomen

¶ Pronomẽ suũ verificat̃ in casu ficto vt si sic scribatur archiepo qꝺ ꝓuideat alicui in aliqua ecclesiarum suaꝝ. nã vigore istius mandati poterit ꝓuidere

in eccl'ia suffraganei sui que in veritate non ẽ sua l3 in ea habeat iurisdictionẽ vt est casus in.c.pro illoꝝ. ó preben.er quo nor. ſm Abb.ibi q̃ istud ꝓnomen suũ q̃cq3 ꝓfertur in materia in qua nõ ẽ dare vex dominũ ⁊ tũc late cõprehendit eũ q̃ h3 iurisdictõnẽ seu aliq̃ ius in illa re ꝛ qua scribit. vt.c. si tibi absenti. ꝛ preben.li.vj.⁊.l.contubernijs ꝛ contrahẽ. emp.⁊.c.examinata. ꝛ iudi.idem ó patrono qui impropꝛie potest dicere ecclesiam suam ⁊ ꝛ his prohominibꝫ meus tuus suus. vide.c.quo iure. viij. dist.et glo.in.c.j. ꝛ postu.prela.no. Abb.in alle.c.pillozũ. j.colum.

Proprietas

¶ Si ꝯs ipo petitorio renũciato an põt in bñficialibꝫ intentare possessoriũ vel ecõtra vide no.in.c.pastoralis ꝛ causa poss.⁊ ꝓpꝛie.⁊ ibi Abb.vj.colũ.

¶ Proprietas ẽ nobilioꝛ q̃ possessio hinc ẽ q̃ sententia lata sup ꝓprietate absoꝛbet effectum sentẽtie super possessione vt.c.cũ dilectus. ꝛ causa pos.⁊ ꝓpꝛie. ⁊ sic maius dignũ trahit ad se minus dignũ. ꝛ conse.ec.vel alta.c.q̃ in dubijs.

¶ An ⁊ q̃n petitoꝛiũ ⁊ possessoꝛiũ possunt sil' ab eodem in eodẽ libello accumulari ⁊ an petitoꝛius põt sil' cũ interdicto vti possidetis ꝛcurrere vide plene p Abb.in.c.cũ dilectus. ꝛ causa pos.⁊ ꝓpꝛie. ⁊ Bar.i l.naturaliter.§.nihil.ff. ꝛ acqui.pos.

Prorogatio

¶ Prorogatio iurisdictõnis ꝛlegati cui cõmissa est causa ꝛcidẽda.j.certũ tps põt fieri p ptes q̃ aduersitatẽ ptium papa pfixerat terminũ. vt.c. ꝛ causis. ꝛ off. ꝛle.ij.rñ.

¶ Prorogatio iurisdictionis ꝛlegati cõmuni cõsensu partiũ ꝛbet fieri durãte ꝓmo termio. nã post terminũ finitũ expirata ẽ iurisditio ⁊ nõ põt dici prorogatio q̃ quod nõ ẽ ꝓrogari nõ põt p hoc tex.in.l.§ si manẽte.ff. ꝛ pca.facit.l.bonoꝝ.ff.rẽ ratã ha. Abb. in.c. ꝛ causis. ꝛ off. ꝛlega.ij.colum.⁊ vide eũ in.c. innotuit. ꝛ arbitris.

¶ Prorogare põt laic⁹ iurisditõꝫ alieni iudic. q̃ ad potestatẽ excõmunicãdi. vide.s laicus põt se.

¶ Prorogatõ iurisditiõis ꝛlegate seu ordinarie in quibꝫ põt fieri et per quas personas ⁊ que requirũt in ea. vide plene et notabiliter per Abb.in.c.p.et.g. ꝛ off. ꝛleg.

¶ Prorogare põt libere alterius iudicis iurisditionem etiã sine sui ꝓpꝛij iudicis cõsensu q̃ ẽ subiectus alicui respectu iudi exercitij iurisditõis sec⁹ si esset subiectus alio respectu puta quia ẽ vasallus vl' clericus alterius q̃ tũc ꝓpꝛij iudicis requirit ꝓsensus no.glo.⁊ Bal. ꝛ phibi. feu. alie. per Frede.c.imperialem.§.j.colum.x.et wct.in.c.ceterum. ꝛ iudi. Bar. in.l.j.§.si post. ꝛ no.opis nũ.⁊ in.l.j.ó iudi. Abb.in c.p.et.b. ꝛ off. ꝛleg.pe.colũ. vide Abb.in.c. nouit. ꝛ off. ꝛleg.

¶ Prorogatio nõ h3 locũ in his que fũt meri vl' mixti impꝛij. vide Abb.in.c.causa. ꝛ in integ.resti.

¶ Prorogari nõ põt p pactũ bñficiũ legꝭ vl' statuti vt si statutũ dicit q̃ instrumẽta ꝓfessionata mãdentur executioni si pducant.j.x.ãnos alꝭ nõ valet pactum vt q̃cunq3 pducant habeant executionẽ paratam ⁊ est ratio q̃ ista prescriptio ẽ inducta i odium negligentis ⁊ iuri inductũ in odiũ nõ põt renũciari nec ob.l.q̃ si nolit.§.si quid ita.ff.ó edi.edi.q̃ loquitur in quadam prescriptõne ex ordinaria sua natura currẽte nõ cõmuniter in ea que currit odio non petentis vt no.Bal.in.l.fi. ꝛ eo per quem fac. erit.facit quod tangit glo.in auten.quas actiones. C. ꝛ sa.san.ec.

¶ Prorogatõie materiã ⁊ an iurisditione progata possit quis penitere ⁊ quid operatur pactum ꝛ respondendo cozã iudice. vide plene p Abb.in.c.j. ꝛ iud.vij.⁊.viij.colum.

¶ Prorogari nõ põt instantia etiaꝫ p ptiũ ꝓsensuꝫ. vió.s.instantia p ꝓpromissuꝫ.

¶ Prorogare alteri⁹ iurisditionẽ quid est et an laicus põt alterius iudicis ꝓrogare iurisditionem in causa ciuili vel criminali. vide.s.laicus põt cũ ver. sequen.

¶ Prorogari põt iurisditio non solum que competit ꝛ iure cõmuni sed etiam ꝛ iure speciali vide.s. iurisditio eoꝝ.

¶ Prorogare idem est q̃ extendere. exquo infertur q̃ si quis nõ h3 alꝭ iurisditionem illã extẽdere non valet vt.c.ad dissoluendum. ꝛ ꝛ spõsa.impu.⁊.l. ꝛcem. ꝛ ver.ob.quod etiam procedit quo ad foꝛũ penitentiale no.Abb.in.c.significasti. ꝛ foro com.j. colum.

¶ Prorogare an põt exemptus iurisditionẽ epi vocari. vide.s.exemptus nõ potest.

¶ Prorogatio nõ habet locũ ꝛ vna specie iurisditionis ad aliã penit⁹ separatã vide.s.laicus potest in causa criminali.

¶ Prorogatio põt tacite fieri alienũ iudicẽ adeundo et coram eo litigando nec requiritur expꝛssus consensus vt no.Bar.in.l.ij.ff.ó iudi.⁊ Abb.in.c.significasti ꝛ foro cõpe.⁊ in.c.ad petitionem. ꝛ accu.ij. colum.

¶ Sola patientia in sustinẽdo aliũ iudicẽ ꝓcedere non ꝓgat iurisditionem iudicis ꝟ oportet q̃ inueniat ex parte ipsius aliquid facti facit quod not. Inno.in.c.olim.iij. ꝛ resti.spo. Abb.in.all.c.ad petitionem.

¶ Error iuris viciat prorogatoꝝ q̃n fit ꝓrogatõ alieni iurisditionis secus aũt q̃n ꝓcedit ꝓpꝛius iudex q̃ tñ poterat aliq̃ legitima exceptõe repelli. nã si nõ repellitur etiã ex erroꝛe iuris nõ põt ãplius repelli vt le.⁊ no.in.l.si quis p erroꝛẽ.ff. ꝛ in.om.iu.⁊ i.l.si cõuenerit.e.t.⁊ in.c.j. ꝛ iudi. Abb.in dicto.c.ad petiõnẽ ij.colum.

Protestatio

¶ Qñ iuuet ꝓtestãtẽ. vide cõpẽdiose p anto.⁊ Abb. in.c.cũ.m.ferra. ꝛ cõsti.⁊ p Jo.an.in regula i generali ꝛ reg.iu.li.vj.in mercuria.⁊. Bar.in.l.nõ soluꝫ §.morte. eius.ff. ꝛ no.op.nũci.

¶ Protestatio nõ ꝓdest q̃n tollit p cõtrariũ factuꝫ vt est tex.iuncta glo.in.c.cum. Ad.ferrariẽsis. ꝛ cõstitu.

¶ Protestatio tendẽs ad tollendũ ius qõ venit cõsecutiue ad factũ ex iuris dispositione nõ valet ⁊ tollitur p explicationẽ actus vt est casus in alle.c.cum m.facit.c.relatum. ꝛ preben.

¶ Protestatio si fit sup ꝛpendentibꝫ a mera facultate ꝓtestantis valet ꝓtestatio. vt.l.p seruũ. ff. ó vsu ⁊ habi.

¶ Protestatõ si fit sup ꝛpendẽtibꝫ a ꝓsensu ⁊ ptãte duoꝝ.s.ꝓtestantis ⁊ alteri⁹ si fit sine ꝓsensu ptis tollit ꝓtestatõ p explicationẽ act⁹ q̃ nõ possum ꝓtestari in preiudiciũ alteri⁹ sine eius ꝓsensu ad hoc qõ no. in.c.fi. ꝛ condi.ap.sed si ꝓsensus ptis interuenit valet ꝓtestatio vt no.archi.xxviij.di.c.diaconi.⁊ facit c.cumana. ꝛ elec.⁊ qõ no. Jnno.in.c. presentiuꝫ. ꝛ testi.

¶ Protestatio si fit sup nõ ꝛpendẽtibꝫ a potestate ptium ꝟ ex iuris dispositione nõ valet ꝓtestatio vt colligit ex tex.c.cũ. Ad.ferr.s.alle.⁊ p Jnno. in alle. c.presentium.

¶ Protestatio nõ extẽditur ad futura verisimiliter

nō cogitata.ar.in.c.cū inter.de renun.

¶ Si factū subsequens ē ptrariū ptestationi z fit ptestatio in dependentib⁹ a mera ptāte ptestātis valet ptestatio vt si aliquis ptestat q nō intendit dicere aliquid ptra fidē licet dicat iuuat ptestatio ad hoc xriij.q.j.hec ē fides.sed si act⁹ pendet a volūtate ptestantis z alterius nō valet ptestatō nisi alter cōsentiat vt.s.dictū est qđ verū nisi talis ptestatio fieret p vnum ex causa pbabili q; tūc valet ptestatio vt no.Bar.in dicto.§.morte eius.l.nō solū.ō nouiope.nunc.

¶ Protestatio si fit sup actu in quo ius facit psumptionem iuris z de iure vt in casu.c.is qui de spon.si sponsus protestetur q non intendit sponsam de futuro cognoscere animo ptrahendi mrimoniū lz mulier cōsentiat exquo tū versat turpitudo in ptestatō ne nō valet ptestatio vt ē dictū notabile. Jnno.in c.veniens.de spon.ℌ vbi nō versat turpitudo z pars in cuius fauorē ius psumit cōsentit ptestationi valet ptestatō arg.eoz que no.in auten.sed iā necesse. C.de.d. ante nup.vbi no.Cy.z alij.dc.q cōtra presumptionē iuris z de iure admittit pbatio p pfessionem illius in cui⁹ fauorē ius psumit si ergo ex postfacto tollitur protestatio per confessionē partis mlto fortius vbi apparet de mente ante factum facit quod nota.Jnnocen.in.c.quia plerigz.de immuni. eccle.

¶ Protestatio si venit ad vandū certū intellectum facto multipliciter intelligibili nō tollit p factum sbsequns licet pma fronte videat ꝓriū nā debet intelligi fm mentē protestantis z hoc qñ ptestatō fit in pntia illius cui⁹ interesse vertitur vt patet in eo q ptestatur q nō intendit litē cōtestari valet em talis ptestatio vt vult Jnno.in all.c.cū.m.z Bar. in all. §.morte eius.pat.etiā p no.p.Jnno.in.c. cumana. de elec.vbi si ps ptestatur in pntia iudicis q nō intendit consentire in eū tanq iudicē cōpetentē z hac ptestatione salua dico sic z sic zc. valet talis ptestatio nec tollitur per verba sequentia vnde iudex pōt statim illum condemnare vt contumacez quia nō dicitur comparere exquo protestatur q non intendit in eum consentire ideo consulit. Jnno.et Abb. q debet addere ista verba in protestatione nisi quatenus de iure teneor tunc defenditur a contumacia

¶ Protestatio iuuat qñ cōcurrit cū facto vnde nisi repetat in quolibet facto tollit protestatō p factuz subsecutū pure gestū vt patet nā si protestor coram iudice q nō intendo in eū psentire si postmodū facio alios actus corā eo z nō repeto ptestationē tollitur ptestatio p ptrariū factū vt est tex.in.l. cū in plures §.locator.ff.loca.z Bar.i dicto.§.morte. z Jo.an. in.alle.c.m.qō intelligit ibi Abb.qñ ps habuit liberā facultatē ptestandi sed si pter iustuz iudicis metum non fuit ausus replicare ptestationem credit q prima ptestatio sufficiat ad totā causam donec cessauerit metus arg.in.c.j.q met⁹ causa.et.c.si iustus.de appella.hec per Abb.in allega.c.cuz.Ad. ferrareri.quarta.quita.sexta.septima.octaua.colūna.

¶ Si quis inferior cū timet molestari ptestando p cipit ex pre regis vel ptātis ne fiat ei iniuria licet a rege non habuerit potestatē valet talis ptestatō et pceptū vt colligit ex notatis in.c.in causis. de elec.z ibi Jo.an.z Abb.facit.l.de pupillo.§.si quis.ff. de no.ope.nunc.

¶ Si quis ptestatur alicui ne ꝛedificz opus nouū z arripit iter eundi ad superiorē talis ptestatio cuz arreptione itineris habet vim denunciationis cum talis itineris arreptio ponit eū sb protectione superioris.ar.in.c.dilecti.ō appel.z quod no.Jnno.z Jo. an.in.c.vt debitus.eo.ti.p qō infert q si pcipiat sibi non fieri iniuriam z iter arripiat ad superiorem tale preceptum cum itineris arreptione habz vim appellationis extraiudicialis hinc est q inferens iniuriam contemnit nedum ius sed etiam eum sub cui⁹ protectione iste se supponit.vt no.Abb.in dicto.c.in causis.iij.colum.

¶ Protestatō si venit ad detrahendū iuri alterius an requirit q aduersari⁹ exp̄sse psentiat ptestatōni vel sufficit ei⁹ taciturnitas.Abb.plene.in.c.cumana.de elec.v.colum.

¶ Protestās citatus q nō intēdit in iudicē psentire z petat copiā libelli an pōt vt cōtumax pdemnari.vide.s.citatio.

¶ Protestatio mlieris q quicqđ faciet ꝛhendo vel alis faciet p metū z reuerentiā mariti an sibi pdest vide.s.metus.

¶ Protestari tenet nō audēs p metum a iudice appellare vide.s.metus excusat.

¶ Protestatio nō interrūpit pscriptōnē nisi in casibz de off.ordi.c.pastoralis.in fi.C.de anna.exc.l.ℌ amplius.z.c.olim.de censi.z ibi Jnno.

¶ Protestatio nō debito tpe facta nō pdest vt si qs clamet submissa voce post casū pringentē nō pdest ei z in hoc peccāt plurimi rustici ducentes molam. nā post pcussionē dicunt z debuerāt promouere ita tempestiue z ita fortiter clamare vt illi quibz immineret piculū possint puidere z fugere vt.c.fi.de homi. z ibi.Abb.

¶ Protestatio que fit p reū q ptestando litē nō intendit recedere a dilatorijs z alijs iuribz sibi cōpetentibz valet.Abb.in.c.ex pquestione.de rei.spolia. iij.colum.

Prouerbia

¶ Prouerbia vulgaria pnt loco iurium allegari vt in.c.z si iudeos.de iud.z.ff.de offi.pcon.solet.§.fi.et ff.de le.ij.si thorus.de pse.di.v.ne tales. de iureiur. quēadmodū.vnde Tulius.ij.retho.inquit puerbium est sententia generalis cui consuetudo fidem attribuit opinio cōmunis assensum accommodat incorrupte veritati integritas acquiescit no.Jo.an. in.alle.c.z si iudeos.

Prouisio

¶ Vbi allegatur subrepticia nō prius pulsus possessionem nanciscitur nisi prius probetur de validitate literarum vide supra possessio.versiculo vbi pulsio.

Prouincia

¶ Prouincia q̄ appellat vsualis.j.fm vsum. vide p we.in.c.corā de elec.z ibi Abb.

Prudentia

¶ Prudentia.vide.j.virtus.ver.prudētia.

Publicatio

¶ Publicatio attestationū est de iusticia. nō autez de substantia z pti nō petenti imputandū est debuit em̄ impetere z a denegatōe appellare vt.c.cū. J.z A.de re iudi.si ergo testibz nō scriptis vel nō publicatis feratur sententia est cōtra ius litigatoris nō autem contra substantialem ordinem iudiciorum concludit Abb.in alle.c.cum. J.z A.q̄.colū.adde ad hoc singularem tex.in.c.fi.de hereti.li.vj.vbi dicitur q pter scandalū testiū euitandū pnt subtrahere noīa testiū.

¶ Et etiā ad tps pnt dicta testiū occultari vt si ps nō audeat puenire aduersariū pter eius potentiā

7 interim timēt de testiū absentia vel morte vt not. in.c.qm̄.vt lite nō ꝓtestata.7 Jo.an.in.c.j.de homi. li.vj.Abb.vbi.s̄.

¶ Publicatio testiū q̄ recipiunt ad ꝑpetuā rei memoriā dz fieri vt.j.testiū publicatio.

¶ Publicatio scripture que facta nō fuit ꝑ tabellionem defunctū si publicari petat fiet ꝑ iudicez vocatis his quoz interest 7 vocatis testibz qui instrumento vel testamēto seu scripture interfuerūt 7 per publicam psonā redigi faciet in publicā 7 autenticā formā qō prius erat in mente testiū tm̄ vel etiam in carta nō publicata vel nō autenticata de quo vi. notabiliter Jnno.7 Abb.in.c.albericus.de test.vbi no.q si hi 7 quos tangit vocati nō veniant pōt fieri publicatio.ar.auten.vt spon.lar.§.ad hoc. Jtē idē in priuilegio vel indulgētia generali vt ibi ꝑ Jnno. 7 dcto.

¶ Publicari vel explicari an possit instrumētū ꝑ curatoziū dño nō vocato.vide.s̄.instrumentū ꝑcuratoziū.

¶ Publicatio instrumenti q̄ redigit in publicam formā qualiter debeat fieri.vide.s̄.instrumenti publicatio ver.se

¶ Publicatio ꝑprie loq̄ndo fit q̄ priuata 7 non autentica publicant auctētica vo 7 publica exēplant no.Jnno.7 Hosti.in.c.fi.de fi.instru.vbi not.ipsi q̄ habet locū publicatio nō solū instrumentis vt ibi. sed etiā in abreuiaturis.vt.c.cum.p.e.ti.7 in priuilegijs.de cōfir.vti.cū dilecta 7 in dictis testiū vt lite nō contes.qm̄.§.in alijs.7 in sententijs7 generaliter in omnibz alijs de quibz nō habet sufficiēs documētum 7 timetur ne probandi facultas. imposterū valeat deperire vt ibi.et in.c.significauit.et.c.alberic⁹ de test.7 maxime habet locum publicatō in testamētis non per manum pub.confectis. nam si tabellio cum numero testium ea scripsit non requiritur publicatio ꝑm canones nisi fiat ad maiorē cautelam. Jtem 7 publicatō ē necessaria in donatōnibz q̄ excedūt.v.soli.C.de dona.l.sancim⁹.7.l.si quis argētuz nisi sit donatōes ꝑiales vt ibi no.7 plene ꝑ Jnno. 7 Hosti.7 alios dct.in alle.c.fi.de fi.instrumen.vbi j.testamentū.

Publiciana

¶ Publiciana an cōpetit eccl̄ie sine traditione possessionis ex solo titulo abili ad translationē dominii vide notata in.c.Abbate sane.de re iudi.li.vj.7 per Abb.notabiliter in.c.ex literis ó consuetudine. iij. columna.

Purgatio

¶ Purgatio.si indicatur citato absenti 7 se nō purget an habeat ꝑ pnicto.vide.s̄.citatus si nō venit ad se purgandum.

¶ An deficiēs in purgatōe puniat vt pnictus vide plene ꝑ dc.signāt ꝑ Abb.in.c.accedēs.de accusa.

¶ Purgatōes infamati qui datus est se purgare iudex recipe nō debet si in veritate scit eū reum vt colligit ex notatis ꝑ Hosti.7 Jo.an.in.c.clericos. ó coha.cleri.7 mu.si tm̄ sit casus indici dispēsabilis post sententiā dispenset de cle.cōiug.c.sane.ij. alis em̄ sustineat licet inuitū de symo.ex tue.i fi.nec ꝑdeat eū nec dicat sibi q̄ se ꝑdeat de pe.di.j.nō tibi de quo vide Jo.an.in alle.c.clericos.

¶ Purgatio q̄ō aliquē debz indici dz esse orta ex tali suspitōe que generet scandalū vt colligit ex.c.tua nos.de cohabi.cleri.7 mulie.vt ibi no.Abb.7 plene de hoc ꝑ eū in.c.qualiter7 qm̄.ij.ó accusa.

¶ Quēadmodū deficiēs in purgatōe punit vt pnictus ita 7 ꝑtumax in purgatōe assumēda vt p3 ex.c. tua nos.de coha.cleri.7 mulie.vbi hoc no.Abb.7 plenius ꝑ eū in.c.veritatis de w.7 con.

Sequunt additiones dñi Ju. de Campis ad ꝓcedentem literā P.

Parentes

¶ Collaterales vocant parētes impropie.Abb.in.c.fraternitatis ó sepultu.

Pars

¶ Note ꝓtis venit dimidia nisi addat dictō aliquā que restringat.vide Abb.in.c.sup eo.ó eo q̄ cogno. con.vx.sue.7 quid si dicat aliqua ꝑs.vide plene Ab. in.c.pastoralis.de off.deleg.

¶ Si petā duas ptes alicui⁹ rei an intelligat ó duo decim vel intelligat due de trib⁹ vide Abb. in.c. cū iohannes de dec.

¶ An valeat argumētū de toto quo ad ptem vide ꝑ Abb.in alle.c.pastoralis.

Pascua

¶ An possit induci de consuetudine vt liceat de pascere animalia in territorio alieno vel scidere ligna in nemore alieno.vide Abb.in.c.dilecti.de arbitris 7 si sic intellige oblato pcio.ℏ limitatōes recipit q̄ ligna 7 pascua sufficiūt dño 7 extraneo alis ꝑtertur dñs vt.eo.c.

¶ An viator trāseūdo habeat ius de pascēdi tpe necessitatis.vide Abb.in.c.si leserit.de iniurijs.

Pastor

¶ Nō est pastoris bona excusatio si lupus comedat ouē ē no.Abb.in.c.innotuit.de electō.

Pecunia

¶ Si dico alicui tolle istā pecuniā an videar sibi eā donare.vide ꝑ Abb.in.c.eccl̄ia.lo.q̄.vt lite pen.

¶ Pecuniam an liceat donare ꝑ sniam obtinēda vide Abb.in.c.cū ab omni.de vita 7 ho.

¶ Pecuniā an liceat dare causa redimēdi.vexationem.Abb.e.c.

¶ An tradēs iudici pecuniā tāq̄ indebite possit eā repetere vide ꝑ Abb.ibidem.

¶ An res empta ex pecunia eccl̄ie sit eccl̄ie.vide per Abb.in.c.j.de peculio clerico.

¶ Nō ois pecunia religiosi cū eo sepeliēda est sufficit em̄ ptem ponere in signū ꝑditōis vt no.Abb.in c.cū ad monasteriū.de sta.regu.

Pedagium

¶ Ad reges7 impatoz spectat imponere pedagia no.Abb.in.c.innouam⁹.de cen.7 in.c.sup q̄busdam de ver.signi.

¶ Pedagiū quid sit census.quid vectigal.7 q̄d tributū.Abb.eo.c.

¶ An clerici⁹ teneat ad pedagiū no.Abb.in.c.innouamus.de censi.

¶ An reges moderni possint exigere pedagia vl vectigal cū soli⁹ impatori pueniat vi.ple.ꝑ Abb.eo.c.

¶ Pedagia vel vectigalia an possint inferiozes a pncipe exigere.Abb.e.c.

¶ Si eccl̄ia hz salinas 7 locat vel arrēdat an cōductozes soluāt pedagia.vide.j.in additionibz ad literam.v.in verbo vectigali.

¶ An iura pedagioz possint acquiri ꝑ inferiozes a pncipe vide ꝑ Abb.in allega.c.innouam⁹ ó censi.

¶ Guidagium an possit exigi 7 q̄liter not.ꝑ Abb.in eo.c.

Pensio annua

¶ An pēsio ānua dicaī esse beneficiū vide p Abb. in.c.ad audiētiam. ℞ rescrip.

¶ Pensiōis pstitutō an sit reprobata ℞ iur. viō per Abb. plenissime ibidē.

¶ An stās soluere pensionē p biennīū sit prīuatꝰ vide p Abb.c.q̄relā. ℞ iureiu.

¶ An epūs in aliq̄ bñficio pōt pstituē pensionē in fauorē alterius bñficij cū cōsensu capituli viō p Ab. in.c.pastoral. ℞ his que fiūt a platis.

¶ Pensio an ℞beat augeri auctis facultatib. Ab. in.c.phibemꝰ.7.c.q̄to. ℞ censi.

¶ Monachꝰ nō pōt pari pensiōe sibi pstituta p papam 7 an possit sibi cōstitui ppetua pēsio vide Ab. in.c.nisi. ℞ preben.

¶ An papa possit imponere pensionē sup bñficio in fauorē cardinalis vel alterīꝰ vide p Abb. in.c.cum nō satis. ℞ symo.

¶ Pensio an possit pstitui q̄ habeaī loco bñficij in redditib aliciꝰ beneficij per Abb.c.ex diligenti. ℞ symo.

Perditio scripture

¶ Perditō scripture ℞bet pbari p testes dz tñ pus pstare ℞ pditōe 7 sic sentētia pdita pōt pbari p testes ē pclusio. Abb. in.c.sicut nobis. ℞ re iudi.

¶ Perditō scripture pbaī p duos testes not. Abb. in.c.sicut. ℞ pba.

Peritia

¶ Peritis i arte q̄liter credit 7 an requiraī ple sperit vl an sufficiat vnꝰ vide late p Abb.c. ꝓposuisti. ℞ pba.7.c.causam.e.t.

¶ Et quid si postea veniāt peritiores 7 qui eligent istos peritos 7 an eis credatur sine iuramēto vide p Abb.eo.c.

¶ In peritis in arte requirit cū peritia etiā honestas vult Abb. in.c.causaz. ℞ pba.

¶ Et in iudicio peritoz nō attēdit mltitudo ſ qui sūt periciores vide.eo.c.

Perfectum

¶ An duo impfecta faciāt vnū pfectū vide p Abb. in.c.puenit ℞ emp.7 ven.

Periurium

¶ Periurū prīuat quē a beneficio suo not. Ab.c. expte ℞ rescrip.

Permissum

¶ In genere pmissoz oia sē pmissa nisi phibeātur phibita Abb. in.c. ℞ iura.calum.

Pestis

¶ An si tpe pestis alicꝫs nō cōparet an excusef a pcu matia vi p Ab. in.c.cū dilecti. ℞ uolo 7 cōtu.

¶ An ꝓpter pestē supueniētem possit inquilinꝰ dimittere ꝛmū late Abb. in.c.ꝓpter ℞ loca.

Placet

¶ Hoc vbū placz seu ad placitū intelligiī arbitrio boni viri no. Abb. in.c.cū venissent ℞ insti.

Pleno iure

¶ Vide q̄n eccl̄ia dr ad aliquem ptinere pleno iure vide p Abb. in.c.querelā ℞ elec.

¶ Quando ad aliquem dicatur pertinere collatio pleno iure vide per Abbatem in.c.in lateran. ℞ preben.

Plena cause cognitio

¶ Que req̄rūt ad plenā cause cognitōz no. p Abb. in.c.tm̄ ex literis ℞ in integ.resti.

Plenitudo potestatis

¶ An possit papa indifferēter vti plenitudīe potestatis 7 q̄n ea vti ℞beat vide p Abb. in.c. illa quotiens ℞ elec.

Plus

¶ An rōne pluris petitōis ille q̄ dz ptē possit totuz negare vide Abb. in.c.vnico. ℞ plꝰ peti. Hec dictio plus q̄d importet vide Abb. ℞ dilationi.c.lī.

Porta

¶ Si canonicꝰ non ē recipiaī p alios canonicos an possit ℞ facto frangere portas vide Abb. ℞ elec.c. cū vinconien.

Posse

¶ Ea que sūt honesta possumꝰ aliter nō no. Ab. in c.vt iusta. ℞ offi.ordi. in margine.

Postulatio

¶ Differētia ē inter postulare 7 eligere Abb. in rubrica ℞ postu. pla.

¶ Formā petēdi postulatōez vide p Abb. in.c.j. ℞ postu.prela.

¶ Postulatō an valeat facta i loco. interdicto Ab. eo.c. in fi.

¶ Be q̄ opaī admissio postulatōis vide.e.c.

¶ Postularꝰ admissa postulatōe censeī electus 7 cō firmatus Ab. eo.c.

¶ De duplici postulatōe videlicz solēni 7 minꝰ solēni vide Abb. eo.c.

¶ De duplici mō admittēdi postulationē. vide per Abb. in.c.gratum. ℞ postu.prela.

¶ Postulātes q̄liter se ℞bent habere in pīsentando postulatōz supiori vide p Abb.e.c.

¶ Postulari vel eligi an dz epūs no. Abb. i.c. bone. ℞ postu. pla. Et q̄d ō cardinali ibidē. 7 in.c.7. si vna eo.ti. 7 ibi viō rōem q̄re nō dz eligi epūs ſ postulari.

¶ Postulatō dz esse pcoꝛs. Abb. eo.c.

¶ Postulātes nō pñt resilire pñtata postulatōne superiori. vide p Abb. in.c.j. ℞ postula. pla. 7.c. bone. lo. ij. eo. ti.

¶ Si postulātes vl noiantes 7 supioꝛ ꝓueniūt possunt resilire a postulatōe inuito postulato vl nominato vide p Abb. eo.c.7.c. bone lo. ij. eodē. ti.

¶ Postulatio fit ℞ vno noiato vo ℞ pluribꝫ. vt habetur p Abb. in eo.c.

¶ Cū ꝓcurrūt postulatio 7 electō ad hoc q̄ postulatio vincat electōz requirit q̄ postulatō. sit duplo maioꝛ nūero viō p Abb. in.c. bone ℞ postula. pla.

¶ Postulatio an fiat iniuria si p superiorē sine causa non admittaī. vide Abb. eo.c.

¶ Potest superioꝛ p aliū superiorē cōpelli vt admittat postulationē si sbest iusta causa vide p Abb.e.c. 7 q̄ dicaī esse iusta causa ibidē.

¶ Qui nō pōt dispēsare sup ōfectu postulati nō potest admittere postulationē. Abb. eo.c.

¶ An vbi sbest iusta cā postulati possit ꝓpelli superioꝛa ad eā admittēdā 7 p quē vide p Abb. eo.c.

¶ Post publicatōz scrutinij etiā postulātes possint resilire secus in electōe Ab. in.c. bone. lo. ij. ō postu. prela.

¶ Sufficit q̄ reuocatō postulatōis facta p postulātes veiat ad noticiā nūtij ℞putati ad eā presentandam. Abb. eo.c.

¶ An postulat⁹ possit recuperare expensas quas fecit ꝺ postulãtes variãt ⁊ recedant a postulatõne. vide Abb.eo.c.

¶ De expensis postulati factis vide Abb.eo.c.

¶ Postulatio an possit approbari ex ꝓsensib⁹ singulariter supueniẽtib⁹ vide Abb.eo.c.

¶ Postulantes põt variare vsq; ad põtatõez factã superiori vide Abb.eo.c.

¶ Postulatõ an possit repelli p supiorẽ sine iniuria postulari ⁊ an oẽs indigni possint postulari vide p Abb.eo.c.

¶ Postulatõ a quo supiore ẽ postulanda cõfirmari vide Abb.eo.c.

¶ Postulatõ an ꝛependeat a gracia generali vl̃ speciali Abb.in.c.postulatõz. ꝛe postu. ꝓela.

¶ An epus q̃ renũtiat episcopatui ꝛebeat seu possit ꝛe nouo eligi ⁊ an ꝛebeat postulari. Abb.in.c.et si vna. ꝛe postula. ꝓela.

¶ An epus elect⁹ nõdũ tñ ꝓsecrat⁹ ꝛebeat eligi vel postulari ⁊ q̃d si est cõfirmat⁹ vide p Abb.eo.c.

¶ An cardinales ꝛebeant eligi seu postulari ad episcopatũ ibidẽ. ⁊ ꝛe eadẽ eccl̃ia. vide Abb.in.c. eccl̃ia nr̃a. ꝛe elec.

¶ Omnes clerici ⁊ ꝓlati inferiores epo possũt eligi ⁊ nõ ẽ op⁹ postulatõe etiã si sint religiosi vide ibidem p Abb.

¶ Patiẽtes ꝛefectũ ꝑter quẽ nõ põt exercere officium ad q̃ ꝓmouent vel nõ sũt abiles ꝛe iure nõ põt eligi ꝫ postulari vide p Abb.eo.c.

¶ In postulationẽ ꝛebẽt exprimi oẽs ꝛefectus postulati Abb.e.c.

¶ An eligẽd⁹ possit postulari videlicz an ille q̃ põt eligi possit postulari vi⁹ Ab.i.c.fi.ꝺ postula.ꝓla.

¶ Postulat⁹ an ꝛebeat ꝓsentire sue postulationi sic̃ elect⁹ electioni vel quid ꝛez facere vi⁹ p Abb.e.c.

¶ An nõ ꝓfessus possit postulari in Abb. vi⁹ Ab. in.c.cũ ad monasteriũ. ꝛe elec.

¶ Postulatõ nõ ꝑuie ꝓfirmat ꝫ admittit. vi⁹ Ab. eo.c.

¶ Postulatio que fit post appellationẽ an sit nulla vide Abb.in.c.bone. ꝛe elec.

¶ Postulantes regulariter põt recedere a postulatione anteq̃ postulatõ sit supiori ꝓsentata no. Ab. in.c.in causis. ꝛe elec.⁊ vide ibidẽ sub qua forma ꝛebet fieri renouatio.

¶ Si fiãt eodẽ tpe postulatio ⁊ electio que erit potior electio vel postulatõ. vide p Abb.eo.c.

¶ Bolus papa admittit postulationẽ no. Abb.in c.officij. ꝛe elec.

¶ Postulatio facta a duplo maiore pte ⁊ sic a duab partib⁹ ꝛe trib⁹ ꝓfertur electioni no. Abb.in.c.scripti. ꝛe elec.⁊ vide ibi tres differentias inter postulationẽ ⁊ electionẽ.

¶ Cũ postulatio ꝛicat pẽdere ex gratia generali vl̃ speciali vide Abb.in.c.scripti. ꝛe elec.

¶ Quatuor regulas videlicet si currãt postulatõ ⁊ electõ q̃ erit potior postulatõ vl̃ electõ vi.p Ab.e.c.

¶ Postulatõ nũq̃ ꝓfirmatur nisi sit facta a maiori pte cõputãdo etiã eos q̃ nõ ꝛereliquerũt Abb. e.c.

¶ An forma capituli q̃ ꝑter ꝛebeat seruari in postulatione sicut in electione. vide per Ab.in.c.quia ꝑter ꝛe elect.

¶ An postulati põt admiñstraꝛe anteq̃ postulatõ sit admissa. vide Abb.in.c.nihil. ꝛe elec.

¶ Inferiores ꝓlati ab epo ꝛicũt eligi ad episcopatũ ꝫ epus ad aliã dignitatẽ ꝛi postulari nor.p Ab. in.c.eccl̃ia nr̃a. ꝛe elect.

¶ Postulãtes an possint variare publicato scrutinio. vide Abb.in.c.publicato ꝛe elec.

Precarium

¶ Precarũ an trãsferat possessionẽ ⁊ an p̃cario tenens possideat. vide p Ab.in.c.p̃carũ ꝛe p̃carijs.

¶ De materia p̃carij q̃d sit ⁊ quotuplex ẽ. vide Ab. vbi.s.c.j.⁊.c.fi.

Preceptum

¶ An i p̃cepto iudiciali ꝛẽ quadrimestre tps sicut in sententia diffinitiua vide Abb.in.c.vduz.lo.q̃. ꝛe elec.

¶ Preceptũ iudiciale an ꝛicat inᵏlocutoria vl̃ diffinitiua Abb.eo.c.⁊ ꝛe p̃cepto iudiciali vide p Ab. in.c.fi. ꝛe confessis.

¶ Preceptũ ꝛe soluendo factũ ante litẽ cõtestatam an habeat vim sententie diffinitiue vide Ab.in.c. ex pte ꝛe ver.sig.

Predestinatio

¶ De predestinatis ⁊ precinctis not.in phe. p Abbatem.

Preiudiciale

¶ Quot modis ꝺi q̃stio p̃iudicialis vide p Abb.in c.tuã. ꝛe ordi.cogni.

Primicie

¶ Primicie sũt ſb p̃cepto ß in exactõe statur ꝓsuetudini no. Abb.in.c.ꝛecolẽ. ꝛe ꝛei.

Presens

¶ Quis ꝺi esse põs vide per Abb.in.c.ex pte. ꝛe clerõ resi.

¶ Si ꝛicat p notariũ q̃ oẽs fuerit põtes in.c.an credatur sibi. vide Abb.in.c.inter.dilectos ꝛe wnat.

¶ Presentes in capitulo nõ põt allegare piuriũ vel ꝓtemptũ absentiũ. absentes aũt et ꝓtempti hec oia possunt. Abb.eo.c.

Primas

¶ De iure primicie ⁊ patriarchat⁹ vide Ab.in.c.venerabilis. ꝛe w.⁊ con.

¶ Primas q̃s ꝺi ꝺ fo.cõp.⁊ vi⁹ i.c.exposuit ꝺ dilat.

¶ Priarcha q̃d sit vi.⁊ dic p ab.i.c.exposuit ꝺ dilat.

Primogenitus

¶ Primogeniti an succedãt in feudo vide Ab.in.c. dilecti. ꝛe arbi.

¶ De iure primogeniture inter reges ⁊ principes et nobiles ⁊ que sunt iura primogeniture ⁊ que sũt dignitates indiuisibiles vide plene Abb.in.c.licet ꝛe voto.

¶ Primogenitus in anglia succedit vt no. Abb.in c.ex insinuatione ꝛe iure põ.

¶ Primogenitus quis dicitur no. Ab.in.c. Joseph ꝛe ver.sig.

Prioratus

¶ Monachoꝝ prioratus an sint perpetui vl̃ an dicantur moniales ⁊ reuocabiles ad nutũ. vide Abb. in.c.cũ inter. R. ꝛe elec.

¶ Prior quentualis qualis hꝫ iurisditionẽ vi⁹ per Abb.in.c.cũ ꝓpingat ꝛe fo.com.

¶ Priores quentuales q̃ sunt ⁊ qualit̃ differũt vide p Abb.in.c.monachi ꝛe statu regu.

Priuatio

¶ Si ꝓlatus ꝓsequit̃ ita q̃ eccl̃ia põt pati scandalũ vel periculũ talis ꝓlat⁹ põt licite priuari Abb.in.c. quesitum. ꝛe re.ꝑmu.

¶ Nō omnis qui pōt instituere seu conferre potest priuare seu restituere vide Abb.in.c.ea que.ō statu regu.

¶ Propter scandalū inabilitat̄ ḳs a beneficio obtinendo ꝛ ḳd ꝛ obtento vide.j.in vbo scandalus in additionib⁹.

¶ Priuatus beneficio vel officio an possit ad eū iterum ꝓmoueri vel redire vide Abb.in.c.ad aures.ꝛ pe.ꝛ ꝓ wminū geor.nattam in repetitione. c. q̄uis. xxxviij.colum.

¶ An quando agitur ad priuationez beneficij agatur criminaliter vel ciuiliter no.Abb.in.c. sup̄ his ꝛ accu.

Processio

¶ An mendicantes possint cogi vt veniant ad processionem ecclesie parrochialis no.Abb.in.c.nimis ꝛ excel.p̄la.

¶ Ad quos ꝛbem⁹ venire ꝓcessionaliter no.Abb. in.c.nob.ꝛ iure patro.

Procuratio

¶ Qui tenent̄ ad ꝓcurationē q̄ ꝛbeat̄ legatis sedis apostolice ꝛ qui se possūt excusare ꝛ ad q̄ extēdatur no.Abb.in.c.accedētes.ꝛ prescripti.

¶ An epūs ꝓ ꝓsecratōe eccl̄ie possit exigere ꝓcurationē no.Abb.ꝛ symo.c.cū sit.ꝛ vbi ibi ꝛ materia ꝓcuratōnis

¶ Procuratō an possit exigi nisi in casib⁹ exp̄ssis in iure vide ibidē ꝓ victū dōm Abb.

Prodigus

¶ De prodigo ḳs sit ꝓdigus ḳs largus ꝛ ḳs auarus ꝛ quis parcus no.glo.ꝛ Abb.post eam in.c.ex parte ꝛ consue.

Productio

¶ An ꝓducēs instrumētū videat̄ fateri cōtenta in instrument o fore vera vide no.ꝓ Abb.in.c.cuz sup̄. ꝛ offi.ꝛele.

¶ An instrumēta ꝓducta ꝛ inserta i actis faciāt in antea publicā fidē no.Abb.in.c.cū i iure.e.ti.

¶ An ꝓductōes instrumēt o ꝝ possint fieri penes notariū vide Abb.in.c.qm̄.ꝛ pba.

¶ Quis nō ɔz vti supfluis ꝓductionib⁹ fm Ab. in c.in noīe dñi.ꝛ testi.

¶ In causa criminali sunt ꝓductiones vsq; ad sententiam vt no.Abb.in.c.cū dilectus.ꝛ fide instru. Sed an post sententiā possit re⁹ ꝛcere ꝛ sua innocentia.vide ibidē.

Professio

¶ An ꝓfessio possit fieri ꝓ ꝓcuratorē no.Abb.in.c. accedēs.ꝛ p̄ben.

¶ Per ꝓfessionē patris soluit̄ patria ptās not.Ab. in.c.si ḳs.ꝛ regu.

¶ Profiteri an videat̄ se ingerēdo in actib⁹ ꝓfessoꝝ ꝛ que requirāt̄ no.Abb.in.c.vidua.ꝛ regulari.

¶ Cartusienses nō ꝓfitent̄ ante annū vicesimū no. Abb.in.c.qz.ꝛ regu.

¶ In ꝓfessione exp̄ssa q̄ fit ꝓ ꝓsensuz nō requirit̄ ꝓseueratio tridui.secus in tacita q̄ fit ꝓ susceptiōem habit⁹ ꝓfessoris no.Ab.in.c.ad nr̄am.ꝛ regu.

¶ Professus ḳs efficit̄ ꝓ susceptōz hit⁹ indistincti si ꝓfitet̄ ꝓ annū.no.Ab.eo.c.ad nr̄am.

¶ Per susceptōz hītus ꝓfessoꝝ efficit̄ ḳs ꝓfessus q̄tuor ꝓcurrentib⁹.Abb.eo.c.

¶ Etiā si pubes recipiat habitū ꝓfessoꝝ pōt penitere infra annū no.Abb.eo.c.

¶ Professio q̄ fit ꝓ susceptionē habitus ꝓfessoꝝ nō ligat in specie vide ꝓ Abb.eo.c.

¶ Habit⁹ nouicioꝝ nō ligat etiā si longo tpe portetur no.Abb.eo.c.

¶ Ad hoc q̄ in secūdo monasterio sit strictior regula attenditur regula p̄ns ꝛ nō antiqua no. Abb.in c.sane.ꝛ regu.

¶ In ꝓfessiōe req̄rit̄ pubertas nec sufficit q̄ malicia suppleat etatē no.Ab.in.c.significatū ꝛ regu.

¶ Professio facta ꝓ impuberē nō ligat nisi pubes factus exp̄sse approbet vel tacite ꝓseuerādo ꝓ totum. xv.annū.no.Ab.in.eo.c.

¶ Quo ad ꝓfessionē sufficit q̄ habit⁹ suscipiatur sine ꝓtradictōe ɔz exp̄resse nō petat̄.no.Abb.in.c.cuz virū e.ti.

¶ Minor aduersus ꝓfessionē nō pōt petere restitutionē vide ꝓ Abb.eo.c.

¶ Professio an possit fieri extra monasteriū ꝛ an sit ꝛ substantia vt aliq̄s ꝓfessionē suscipiat no.Ab.in c.porrectū.eo.ti.

¶ Quis ē abilis ad recipiendū aliquā ꝓfessionē vide.Abb.eo.c.

¶ Professio valet ꝓ quecūq; vba dū tñ ꝓstet ꝛ mēte vide Abb.eo.c.

¶ An epūs possit aliquē recipere ad ꝓfessionē vide Abb.eo.c.

¶ Et quid si votū mittatur in manib⁹ priuati vide per Abb.e.c.

¶ Professio licet nō ɔz fieri infra tp̄s ꝓbatōnis facta tñ tenet Abb.in.c.sicut tenor.ꝛ reg.

¶ De ꝓfessiōe mēdicantiū quō dēt ꝓfiteri.vide Ab. eo.c.

¶ Professiōis quale ē tp̄s ꝛ quātū durat no.Ab.in c.ad aplicam.ꝛ regu.

¶ Professionē nō impedit infirmitas quātūcūq; grauis Abb.in.c.sicut.e.ti.

¶ Professio an ꝛbeat retractari q̄ fuit facta timore mortis no.c.c.ꝓ Abb.

¶ Si recepi habitū ꝓfessionis infra annū ꝓbatōis an impediat̄ matrimoniū ꝓhendū.vide Abb.in. c. consulti.ꝛ regu.

¶ Clide ꝛ distinctōe hītus ꝛ ꝛ indictōe latēti vel patenti ꝓ Abb.in.c.ex pte ꝛ regu.

¶ Q̄ hītus ꝓfessoris ē distinct⁹ ꝛ assumit̄.j. annuz ꝓbatōis ꝛ quo ꝛ ad quid astrīgit.vide ꝓ Abb.in.c. ex pte.ꝛ regu.

¶ Clestes ꝓfessoris ꝛbēt benedici no.Abb.in.c.ex pte.ꝛ regu.

¶ Professio facta ab excōmunicato valet no.Abb. in.c.ex publico ꝛ cōuersi.ꝓiuga.

¶ Professus vni⁹ monasterij si trāsferat̄ in aliō monasteriū an ꝛbeat ibi ꝛ nouo ꝓfiteri vide Abb.in c.Abb.ꝛ ver.sig.

¶ Scriptura nō ē ꝛ substātia ꝓfessiōis no. Ab. in c.nup.ꝛ testi.

¶ Professio nō p̄sumit̄ nisi ꝓstet ꝛ pōt ꝓbari ꝓ illos ꝛ cōuentu vide ꝓ Abb.e.c.

Prohemium

¶ Ex verb⁹ ꝓhemij colligit̄ mēs disponētis no.Ab. in.c.aduersus.ꝛ immu.ec.

Propositio

¶ An enumerādo ꝓpositōes singulares videat̄ elici ꝛ inferri ꝓpositio vniuersalis.no.Abb.in.c.in gene si.ꝛ elec.

Prothonotarius

¶ Dignitas pthonotarioꝝ ꝛ referendarioꝝ hodie vilescit ꝓpter numerū excessiuum vide ꝓ dñm Ab.c. j.ꝛ p̄uile.

Prouincia

¶ Quelibz puincia dz hz vnū archiepm. et xcem epos vide Abb. in. c. sicut olim. x a accusati.

Prouisio

¶ An inferiorz pmissiõe cassata p superiorẽ possit superior puidere no. p Abb. in. c. clerici. x excess. plato.

¶ Prouisio aplica hz vim electõis. 7 pfirmatõis vide p dñm Abb. in. c. dudū. x psumpt.

Publicatio bonorz

¶ Publicatõ bonorz nõ extẽdit ad bona futura nisi dicat. no. Ab. x iureiu. c. clericus.

¶ In bonorz publicatione solū veniũt psentia Ab. in. c. aliquib. x re iudi.

Quarta

¶ Quarta portio ecclie parrochiali an xbeatur ab ecclesia sepulture x quib 7 quando vide. s. canonica portio.

Sequuntur additiones dñi Lu. x Campis ad precedentem literam. Q.

Qualitas

¶ Qualitas nõ põt esse sine subiecto accidẽtis em qõ ẽ qlitas nõ ẽ esse ꝫ inesse vt vult aristo. vij. methaphi. ergo oꝑtet q tpe dati rescripti sit res sup qua fũdet rescriptũ no. Abb. in. c. si ꝓponente. x rescript.

Quarta

¶ De q̃rta xbita epo an capitlm aliqd petere possit in ea Abb. in. c. x quarta. x pscri.

¶ De canonica portõe xbita epo. vide Ab. in. c. cuz officij. x testa. 7 vid eũdẽ latius. in. c. req̃sisti eo. ti.

¶ Nota casus in q̃b nõ debet canonica portio epo vide p Abb. in. c. x his x testam̃. 7 vide ibi x quib relictis recipit epus 7 prochialis ecclia canonicã portionem.

¶ An x quarta quã recipit ecclia parrochial' xbeatur canonica portio epo vide Abb. in eo. c. x his. in fi. x testa.

¶ Hodie valet psuetudo vt x relictis epus nihil pci piat ꝫm Abb. in. c. j. x statu regu.

¶ Quarta xcimarz 7 funeraliũ xbet epo nisi ex cõ suetudine vel pscriptione aliud seruet no. Ab. in. c. cum olim. x censi.

¶ Quarta nature vel trebellianica q̃ cõputatur in quarta vid Ab. in. c. raynucius x testa.

¶ An fructꝰ cõputẽtur in quartã no. Abb. in dicto c. raynucius. 7 c. raynaldus. e. ti.

¶ An filiꝰ rogatꝰ restituere hereditatẽ possit retinere duas quartas no. Abb. e. c. raynucius.

¶ Quõ diuidit hereditas q̃n filiꝰ retinet duas q̃rtas. vid Abb. in. c. raynaldus x testamẽtis.

¶ An trebellianica xtrahat x pjs relictis. vide plene p Abb. in. c. raynaldus x testa.

¶ Testator an possit phibere xtractõez falcidie et trebellianice no. plene p Abb. eo. c.

¶ An trebellianica possit x trahi in vna re. vi. Ab. in. c. raynaldus. x testa.

Querela

¶ Dec dictõ querela ꝓuenit materie ciuili. no. Ab. in. c. querelam x iureiu.

Quis vel qui

¶ Quis vl qui relatiuũ restringit p̃cedẽtia no. Ab. in. c. ex frequentib. x institu.

Ratio

¶ Ratõ an ẽ reddẽda x oib. Abb. in. c. si q̃n circa fi. x rescrip.

¶ Rationẽ reddere q̃s teneat si hoc sibi ex officio incumbit vt in teste vt no. plene. in. c. cũ causam. x testi. sed si ex officio hoc sibi non imminet nõ tenet vltra q̃ velit glo. 7 Abb. in. c. si q̃n. x rescrip.

¶ Ratõ legis an dz ꝓiecturari cũ lege etiã si i ea nõ sit exꝑssa vide. s. lex.

¶ Si casus pmissus hz rõnẽ pmissiõis exꝑssam extẽdit vbi reperit eadẽ ratio 7 põt dici q etiã tũc non sit extensio ꝫ potius includit ex tacita mente pmittentis ar. ex notatis p glo. in. c. j. x tem. ordi. li. vj. et c. q̃uis. ō elec. eodẽ li. 7. cle. j. x elec. Ab. in. c. ac si clerici. §. x adul. ij. colum. x iudi.

¶ Ratio licet non sit reddenda x secretis diuini iudicij vt intelligitur glo. in. c. si q̃n. x rescrip. ꝫ si consistant in ingenio 7 ratõe naturali põt ratio reddi vt ibi no. x his tamen que consistunt in voluntate principis non potest ratio reddi vt. l. non omnium ff. x legi. no. Abb. in. all. c. si quãdo. vide. s. ꝓnceps in expectantib.

Raptorz

¶ Contra raptores 7 inuasores generales 7 ꝑ piratas ecclesia se potest impedire. vide. s. ecclesia se impedit.

Ratificatio

¶ Ratificari nõ possunt oia acta noie meo nã litere impetrate a ꝓncipe noie meo p falsuz ꝓcuratorez nõ possunt p me ratificari. vide. s. lra a ꝓncipe. Itẽ si iudex noie alterius iudicauit inter nõ subditos ꝗa tunc proprius iudex illud non potest ratum habere quia iudicium corruit ex xfectu potestatis 7 solennitatis. Abb. in. c. nonnulli. §. sunt 7 alij x rescrip. ij. colum.

¶ Ratificari an põt snia lata vel ꝓcessus p duos iudices xlegatos simplicit xputatos p absentẽ no. Abb. in. c. prudẽtiã. §. j. x officio xlegati.

¶ Ratibabitõ an põt opari in falso ꝓcurato. vide Bar. 7 Bal. in. l. licet. ff. x iudi.

¶ Ratibabitio dñi nõ pdest nisi fiat intra tps quo ꝓcurator poterat appellare no. glo. in. c. vt circa 7. c. q̃uis. 7. c. cupientes. x elec. li. vj. 7 infra tps quo actꝰ principalis fieri põt vt. ff. rẽ ra. ha. l. pe. x quo vide no. p Ab. in. c. j. x cõuersi. in fide.

Rebellio

¶ Differentiã inter rebellẽ 7 ptumacẽ. vide. s. ptumax.

¶ Rebelles subitos principis potest papa ꝛmare. vide. s. inobedientes.

¶ Rebellis quando dicitur vide. s. ciuitas

¶ Rebellis pena est vt pdat ipso iure que sũt iuris ciuilis. vt. l. amissione. ff. x capit. dimi. 7 põt a quolibet impune occidi. ff. ad. l. cor. x sic. l. ij §. fi. x re. mili. l. pditoris. Itẽ põt captus tanq̃ seruus xtineri. ff. x acqui. re. ꝛ. l. transfuga. 7 capite punit per iudicẽ. ff. x pe. l. si quis aliquod. §. transfuge. põt etiam vt rebellis pconsari. vt. no. Bar. plene in extravagan. quoniã nup. columna. xj. 7 vide. s. pditor. vide. j. tyrannus.

Reclamari

¶ Reclamari an et qñ pōt a sententia arbitri vide ſ. arbiter ver. a ſnīa cum ſe.

Reconuentio

¶ Recōuentio nō habet locū coraz arbitro nec coram arbitratore. vt. c. cū dilectus. ꝛ arbi. ß corā arbitro iuris hz locū recōuentio 7 rōnez ponit Abb. ple. in alle. c. cū dilectus.

¶ Recōueniri pōt interdicto vnde vi. cōuentus vti poſſi. vide. ſ. poſſeſſio. ver. ꝙuentus.

¶ Recōueniri nō pōt clericus ī cauſa criminali criminaliter ſeu ciuiliter intentata qz iura indiſtincte videntur ꝓhibere ne clericus a laico vllo mō iudicari valeat. vt. c. vnico. ꝛ cle. ꝓiuga. li. vj. xj. q. iij. per totū nec etiā in cauſa ciuili pōt clericꝰ corā laico reconueniri cū regula tradita ꝛ recōuentōe in genere nō poſſit referri ad ſpeciē ſpecialiter ꝓuiſaz vt. l. ſancto legū. ff. ꝛ pe. ex qua. offenderet vniuerſalis iuriſditio eccliaſtica nā illa q̄ a legibz 7 canonibz ſpeciali nota ſunt digna niſi ſpecialiter exprimant videntur neglecta 7 non comprehenſa ſub diſpoſitiōe generali. c. q̄uis. ꝛ preben. li. vj. eſt concluſio Abb. multum plene per eum fundata in. c. ac. ſi clerici ꝛ iudi. ix. columna licet ꝓpter dubitabilem tanto⁊ opinionem doctorum dicit conſuetudinem attēdendam.

¶ Recōuentio licet tollat priuilegiū ꝓſone 7 aufert ſibi facultatē cōtradicendi qz in ꝓſona id velle contra ſe quod elegit ꝓ ſe non tñ tollit priuilegiū cauſe ꝛ quo iudex partibz conſentientibz cognoſcere non potuiſſet recōuentio. ergo ꝓgat iuriſditionē ſed nō trāſmittit ad aliam ſpēm eſt ꝓcluſio Ab. in. c. ꝛ mu. pe. ix. colum.

¶ Reconuentō an 7 qñ in cauſa criminali ſeu ciuili habeat locū corā ordinario vel ꝛlegato 7 an habeat locū in cauſa appellationis vide plene 7 not. per Abb. in. c. ꝛ mu. peti.

¶ Mutua petitio corā eodē iudice ab actore petendo 7 a reo excipiendo poteſt ſup eadē re fieri etiam ſi ſit petitio ꝓiudicialis ad exceptionē vl̄ econtra eſt concluſio. Lapi in ſua alle. ij. vbi tractat an pēdente petitione ſummaria admittatur directe petitio plenaria ꝛc.

Recuſatio

¶ Recuſari pōt aſſeſſor legiſta ſi cauſa ē ſpūalis vide. ſ. aſſeſſor.

¶ Recuſari an pōt iudex ꝛlegatus vt ſuſpectus ſi dñs ē impetrāris et ſi vnus ex vniuerſitate recuſat an alij poſſunt ꝓcedere Item ſi ſcolaris pōt recuſare vnum ex doctoribz vt ſuſpectum et ſi iudex ſuccedit litigatori ꝛc. vide per doct. et per Ab. in. c. cauſam ꝙz. ꝛ offi. ꝛle.

¶ Recuſari licz poſſit iudex ſuſpectꝰ ab eo tñ nō appellat niſi grauet recuſationē nō admittēdo glo. et doc. in. c. ſup q̄ſtionū. §. j. ꝛ officio ꝛlega.

¶ Recuſatio que fit cōtra auditorē ſeu ſubdelegatum principis ſuſpectum nō corā arbitris. ſed corā cōmittente debet ventilari idē ſi recuſatur ꝛlegatus ordinarij vel vicariꝰ epi ꝛ quo in. c. ſi ꝑ vnū. ꝛ offi. ꝛle. li. vj. 7 plene Ab. in. c. ſup queſtionuz. §. qa vo. ꝛ offi. ꝛle.

¶ Recuſatur vt ſuſpectus ſocius in cauſa ſocij. vīd ij. ſocius.

¶ Recuſatio arbitri nō facit eiꝰ ſententiā nullā vide ſ. arbitri recuſati.

¶ De iure canonico nō ſufficit ꝓbare appellatōis pendentiā ad effectuz recuſandi iudicē a quo ī alia cauſa ſed eſt neceſſe ꝓbare grauamē nō ſolū re ipſa ſed etiā ex ꝓpoſito. iſta eſt concluſio Abb. in. c. ad ß j. ꝛ appel.

¶ Recuſari an pōt iudex ſine legitima cauſa 7 an eo caſu q̄ pōt ab eo appellari poterit recuſari vide no. ꝓ Abb. in. c. ſup eo. ij. ꝛ app.

¶ Recuſandi iuſte iudicē. vide mltas cauſas ꝓ Ab. in. c. poſtremo. ꝛ ap. ꝓ Jo. an. in. c. legitima. e. ti. li. vj. 7 ꝓ Abb. in. c. cū ſpeciali. e. ti.

¶ Recuſandi modū iudicē ordinariū vel ꝛlegatuz 7 an ꝛbeāt eligi arbitri vel cā ꝓ recuſatū cōmitti 7 alia hāc materiā tangētia vide ꝓ Ab. no. in. c. ij. requiris. ꝛ app. 7 in. c. cū ſpēali. eo. ti.

¶ Recuſare iudicē in foro ciuili nō eſt neceſſe cauſā ꝓbare vt no. in. l. appertiſſimi. C. ꝛ iudicijs 7 glo. ī l. qz poterat. ff. ad tre. 7 in. l. itē ſi ſuſpect⁹. ff. ꝛ cura. Itē ꝓ talem recuſationē nō remouet ex toto iudex ß dat ſibi adiunctꝰ vt autē. ſi vo ꝓtigit. C. ꝛ iudi. Bar. in. l. vnica. ff. apō eū a quo. ap. ꝛ iure cano. ſecus qz requirit ꝓbatō cauſe 7 ꝓbata in totū remouetur iudex. vt. c. cū ſpēali. ꝛ ap. 7 ibi Abī ꝑn. 7 melius. in. c. ſi q̄s ꝓtra clericū ꝛ foro compe.

¶ Recuſatoz ſi poſt recuſationē nō cōparuit coraz iudice recuſato licet fuerit citatus ꝓceſſ⁹ poſtea ſbſecutꝰ ē nullꝰ 7 ſic itelligit opi. Hoſti. ī. c. cū ſpēali. ō ap. ß ſi pꝰ recuſatōz cōparuit et fuit preſens ī ꝓceſſu tenet ꝓceſſus niſi fuerit appellatū 7 ſic itelligit opinio Innocentij. 7 anto. ꝛ butrio in dicto capitulo cū ſpeciali. pe. colum.

¶ Recuſatōis cauſa ſi ē fruſtratoria euidēter nō tenetur iudex eā admittere ß ꝛbet eaz ſpernere ar. ꝛ offi. iu. in. c. j. ſic ecōtrario qñ cauſa ē ratōnabil 7 iuſta 7 notoria nō ē neceſſe arbitros eligere ꝛ iure canonico ar. ī. c. accedēs. vt lite nō ꝓteſ. Abb. in. c. cū ſpeciali. ꝛ ap. in fi.

¶ Recuſatōis ꝓpoſitio licet ſuſpēdat iuriſditionez nō tñ ꝛuoluit niſi appelleꝫ. no. ꝛ app. dilectus. no. Bar. in. l. ſi exꝑſſum. ꝛ ap. ꝓcluſio. Lapi ꝛ caſti. ſua alle. j. in fi. ſed ſi iudex reijciat exꝑſſe recuſatōnē tāq̄ notorie falſam dū tñ hoc exprimat in ſententia tenet ꝓceſſus 7 recuſatō nō opatur effectū ſuſpenſiuū nec ꝛuolutōez argu. c. ad nr̄am. ꝛ iureiur. pau. in cle. ei quem ꝛ conceſſ. preben. argu. in ſimili qō not. Inno. in capitulo ſignificauerunt ꝛ teſti. Paulus vbi. ſ.

¶ Recuſatione ex cauſa legitima coram iudice ꝓpoſita 7 ꝓ eū exꝑſſe reiecta ſi ex hoc fuerit appellatū licz poſt remaneat appellatio ꝛſerta ꝓceſſus tñ ſbſecutus eſt nullus 7 eſt ratio quia appellatio iuſta tranſfert iuriſditionem ad iudicem ad quez 7 ſic nō remanet penes iudicem a quo quia indiuiſibilis et penes duos inſolidum eodem modo eſſe non poteſt xx. q. j. loquitur ꝛ iure pa. c. j. ff. ꝛ ſerui. l. via. actꝰ ergo nullus non ſuſcitatur ex ꝛſertione appellationis no. glo. 7 doct. ꝛ offi. ꝛle. prudentiā. Lapꝰ in dicta ſua. j. alle.

¶ Recuſari an pōt vniuerſitas ciuitas ſeu ſinodus vīō no. ꝓ Abb. in. c. j. ꝛ iudi. iij. colum.

¶ Recuſari pōt aſſeſſor ſi fuerit pti ſuſpectꝰ. vt. c. ſtatutū. §. aſſeſſorē. ꝛ reſcript. li. vj. nō tñ iudex recuſat ꝓpter aſſeſſorē ſuſpectū niſi qñ nō admittit exceptōz recuſatōis no. Abb. in. c. j. ꝛ iudi. iij. colū.

¶ Iudex recuſatꝰ an ante recuſationē ꝓpoſitaz vel pꝰ ſeu recuſatōe ꝓbata vel ſup ea pnunciato poſſit inuitis partibz cauſaz cōmittere. vide plene ꝓ Ab. in. c. ſi q̄s ꝑ clericū. ꝛ fo. cōpetenti.

¶ Si recuſatur iudex q̄ eſt caput puincie 7 immediate ſubeſt imperatori tunc adit ecclaſticus iudex auten. vt dif. iudi. §. ſi vo contigerit. xj. q. j. in ſumma. ſecus ſi ī eadem prouincia eſt ſuperior quia

tū ille adiri ꝛc hz no. Hosti. in. c. nouit. ꝛc iudic. anto. ⁊ Abb. in. c. licet ex suscepto. ꝛc fo. competē. ⁊ ibi Abb. in fi.

¶ In terris ecclie pcedit ad recusationē ordinarij secularis ſm canones ⁊ nō ſm leges. facit. c. ſi duob ꝛc ap. ⁊. c. licet suscepto. ꝛc foro compet. ⁊. ibi Abb. in fi.

¶ Un sola ꝓpositio recusatōis cū causa legitima suspendat iurisditōez iudicis adeo q̄ pcessus sit ipso iure null⁹ postea subsecut⁹ etiā si nō appellet Lap⁹ no. in suis q̄stionib⁹ allega. j. vbi pcludit q̄ ad finez suspendēdi nō ē necessaria appellatio ꝫ sic ē necessaria ad finē ꝛc uoluendi vt no. ꝛc ap. dilect⁹. ⁊ Bar. in l. si exp̄ssim. ff. ꝛc ap.

¶ Recusare pōt iudicē tercius cōparēs p suo interesse si hz legitimā causā eū recusādi q̄ ex quo admittitur p suo interesse. vt. c. veniēs. ij. ꝛc testi. ⁊. c. cum sup. ꝛc re iudi. ergo ꝛcbēt audiri oēs sue ꝛcfensiones vt. c. cū inter. ꝛc excep. an. ⁊ Ab. in. c. cū sup. circa p̄n cipiū. ꝛc offi. ꝛclegat.

¶ Recusari pōt vicarius epi̇scopi si ipe ep̄us est suspectus recusanti maxime si vicarius est affectus ⁊ obediens ipsi ep̄o. fa. ca. accedens. vt li. nō cont. Item hz p̄latus pōt esse iudex in causa eccie sue recusat tū vt suspectus. idem ꝛc consanguineo p̄lati. no. Cy. in l. vnica. C. ne quis in sua causa ⁊c. Abb. in. c. insinuante. ꝛc offi. ꝛcle.

¶ Recusari pōt ep̄us in causa familiariū suoꝝ etiā in sua iurisditione ordinaria vt all. c. insinuāte ⁊ melius in. l. q̄ iurisditioni pest. ꝛc iurisdi. om. iudi. Ab. vbi. s.

¶ Recusari pōt tota familia ꝛcmini qui est mihi suspectus fac̄ ar. c. accedēs. ij. vt lit. nō contes. ⁊. c. repellant. ꝛc accu.

¶ Recusari pōt ꝛclegat⁹ p̄ncipis etiā motu ꝓprio datus q̄ p̄nceps in dubio nō videt causam cōmittere suspecto vt. c. cū inter. ꝛc excō. ⁊. c. postremo. ꝛc app. Abb. in. c. cū olim. ij. ꝛc officio ꝛclega.

¶ Recusationis exceptō si ē patēs p ingressum litis renūciat ꝫ si est occulta tūc pōt etiā p⁹ litē cont. opponi no. glo. iij. q. vj. in sūma idē si oriꝛ p⁹ litē cōtes. vt. c. insinuāte. ꝛc offi. ꝛcle. Abb. in. c. inter monasteriū. ꝛc re iudicata in p̄ncipio.

¶ Recusari pōt p̄latus in causa ecclesie sue lz possit esse iudex in causa ecclie sue. ij. q. vij. §. si quis ergo. no. in. c. cū p̄sone. ꝛc p̄uile. li. vj. ⁊ est ratō q̄ honor seu emolumētum sue ecclie p̄securiue ipsum cōtigit vt plene per Abb. in. c. cum venissent. ꝛc iudi. ⁊ all. c. postremo.

¶ Recusari pōt ep̄us vel p̄latus seu alius cleric⁹ ne sit iudex in causa ecclie sue vel sua. vide Abb. plene. in. c. j. ꝛc iudi. j. colum.

¶ Recusari pōt vniuersitas iudicū. vt no. glo. in. c. i singul. ꝛc sta. re. facit cle. pastoralis. §. pisana. ō re iudi. Synod⁹ tū generalis recusari nō pōt. vt. c. j. ꝛc iudi. Abb. in. c. lz. ex suscepto. ꝛc fo. cōpe. circa p̄n.

¶ Recusat legitime iudex si par in iudicio accedēs ad aurē iudicis loquit ei in secreto no. spec. i ti. ō ꝛcposito. §. viij. ver. q̄d si ꝛcponēs q̄ approbat Anto. ⁊ Abb. in. c. accedēs. ij. vt li. nō contes.

¶ Recusari pōt iudex vt suspect⁹ si assumit ꝛcfensionē sup sua iurisditōe. vide. s. iudex pcedēdo.

¶ Recusari pūt ex causa legitima oēs ꝛc capitlo vel ꝛc cōsilio no. glo. ⁊ Ab. in. c. in singulis ꝛc statu monacho.

¶ Recusari nō pōt mer⁹ executor ad nudū ⁊ meruz articulū ꝛcputat⁹. vt. c. nouit. ꝛc ap. ꝫ si ē ꝛcputat⁹ ad merū articulū ⁊ pōt occulte grauare vt in examinatōe testiū in qua executor seu receptor in scribendo ⁊ callide interrogādo pōt grauare p̄tē pōt nihil omin⁹ vt suspect⁹ recusari no. in. c. sup q̄stionū. ō offi. ꝛclega. ⁊ ibi. Abb. ij. colum. ⁊ vide eū in. c. si q̄s p̄tra clericū. ꝛc foro cōpe.

¶ Recusari nō pōt iudex si pcedat in gravib⁹ notoriis q̄ pena ē imposita ⁊ ꝛcterminata a lege si autē pena venit imponēda arbitrio iudicis quātūcunq̄z crimē sit notoriū admittit recusatio q̄ posset nocere iudex in arbitrādo penā ē cōclusio Abb. in. c. p̄o posuit ꝛc appel. ij. colum. ⁊ sic limitat dictū Inno. in simili in. c. ex p̄te ꝛc ꝟbo. signi. et Bar. in. l. si quis forte. ff. ꝛc penis.

¶ Recusatō nō hz locū q̄n factū ē notoriū imo ea nō obstante pōt iudex p̄cedere vt. c. q̄ ad p̄sultatōez ꝛcre iudi. no. Abb. in. c. si q̄s p̄tra clericū. ꝛc foro. cō pe. viij. colum. Post pclusionē in causa nō pōt impediri sententia virtute recusatōis cū nihil possit opponi post pclusionē nec in facto nec in iure vt no. p Jo. an. in. c. auditis ꝛc pcura. ⁊ in. c. pastoralē. ꝛc causa pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ ꝛc resti. spolia. c. audita ⁊ ex hoc limitant iura dicentia recusationē ⁊ exceptōnē dilatoriam posse ꝓponi q̄ncunq̄z ius opponēdi supuenerit vt. c. insinuante ꝛc offi. ꝛcle. ⁊ in. l. ij. C. ꝛc cōsor. eius litis ⁊ no. iij. q. vj. exceptio vt intelligantur ante cōclusionē in causa ⁊ nō post q̄ō ē menti cōmēdanduz ⁊ p hoc facit quia ex quo conclusum est parū potest iudex nocere cū tunc remaneat remedium appellationis est pclusio Abb. in. c. cū dilectus ꝛc ordi. cog. vj. colum.

¶ Recusationē nō pōt p̄nceps tollere. vi. ō. s. p̄nceps nō pōt.

Rector

¶ Rector ecclie potest contrahere sup rebz ecclie sine supioris auctoritate vt pactus duret toto tpe quo est functus⁹ rector als quo ad inferēduz ꝓpetuum p̄iudicium ecclie nō pōt rector sine supioris auctoritate transigere vt. c. veniēs ꝛc transactio. ⁊ vi. ō j. transigere potest.

¶ Rector ecclie obligat⁹ in vita sua ad obseruātiaz cōtractus p̄sonalis nō pōt p̄trauenire nisi ecclia inueniat lesa q̄ tūc petit restitutōez in integrū cōpellet tamē talis rector si hz ꝓpium satisfacere cōtrahenti secū p interesse ar. c. ꝛc mulcta. versi. ⁊ si ꝛc preben. ⁊. c. reprehensibil. §. si aūt. ō appel. nō tū cōpellit vltra quam facere poterit quia habēdo est ratio ne egeat vt. l. miles. ff. ꝛc re iudi. ⁊. c. studeat. l. dis. ō quo plenius per Abb. in. c. veniens ꝛc transactiōi. circa fin.

¶ Rector vniuersitatis studij si sit clericus aut laicus an possit cognoscere ꝛc causis scolariuz siue sint clerici siue sint laici in p̄iudicium iurisditōis suorū ep̄oꝝ vide plene ⁊ notabiliter p Abb. in. c. si diligenti. ꝛc fo. com. xj. colum.

¶ Rector ecclie collegiate pōt lz nō sit p̄sbyter dare licētiā alicui p̄sbytero mistrādi sacramēta suo parrochiano no. glo. in cle. j. ꝛc p̄uile. ꝛc q̄ late p Lap̄ sua all. v. vide j. residere. ver. ad residentiā.

¶ Rector ecclie parrochialis quando instituit vel aliaꝝ cura sibi cōmittit tenet iurare suo ep̄o. vt. s. iuramenti forma.

¶ Rector ecclie an teneat si ex negligētia sua p̄scribitur res ecclie. vide. s. ecclie rector.

¶ Rector cui⁹ ecclia ē impotēs an pōt vēdere vtpignorare bona ecclie vel ꝫhere ꝛcbita p sua sustentatione. vi. ō. s. ecclia si ē impotēs. cū ver. sequen.

¶ Rector ecclesie potest ex causa cessare a diuinis i parrochia sua. puta si parrochiani nolunt sibi soluere ꝛcdecimas seu oblationes alias ꝛcbitas. vide q̄ō no. ꝛc pse. di. j. omnis christianus ⁊ ꝛc res. spol. c. ex p̄te. Item habet iurisditionem rector ecclesie in fo-

ro penitentiali nō tñ contētioso no. in. c. si sacerdos ℞ offic. ordi. Abb. in. c. quesiuit. ℞ his que fi. a ma. pte. c. ij. colum.

Regula

¶ Regule nō ℞ bēt restringere illa que ponūt causa exēpli. vt no. in. c. j. ne cleri. vel mona. 7 l. ita vulneratus. §. illud. ff. ad. l. aquil. Item casus exceptiui a regula extendūt ad oēs silēs casus no. glo. in. l. j. ff. ℞ cōdi. inde. 7. c. cū dilecta. ℞ pfir. vti. vl' inuti. Ab. in. c. fi. ℞ re iudi. iij. colū. 7 idē Abb. in fi. vt lit. non contestata. iiij. colum.

¶ Regulā si religiosus nō seruet an peccat mortaliť vide. j. religiosus veniēs.

Relatiuum

¶ Relatiuū q. ℞ sui natura restringit p̄cedentia vt l. stichus q. ó le. j. 7 in. l. cūctos pplos. C. ℞ sum. tri. 7 in. l. oēs ppli. ff. ℞ iusti. 7 iure 7 vtrobiqz p Bar. et p Abb. in. c. qm̄ abbas. ℞ offi. ℞le. v. colū. 7 vi5 glo. in. c. in electionib. ℞ electio. li. vj.

Relatio

¶ Relatio cause seu pcessus ī quib⁹ ℞bz referri ad pncipē p iudicē inferiorē vide plene 7 notabiliť in c. intimasti ℞ appe. 7 ibi Abb. nota.

¶ Relationi iudicis creditur in breuiorib⁹ vide. s. pbatio ver. credi ℞bet.

Reiuendicatio

¶ Reiuendicatō cōpetit solū ei qui ē dñs ℞ iure gētiū vel ciuili vt. l. in rē. ff. ℞ reiuen. ex quo seqť q cuz bona eccl'iastica nō sint p̄prie in dñio alicuius. vt. c. ó rōne. ℞ pben. 7. insti. ℞ re. di. §. in nullius q nō competit p eis reiuēdicatio. not. Inno. 7 Abb. in. c. cuz venerabilis ℞ reli. omi.

¶ Reiuendicatō possessionē aduocat sed nō nudaz imo cū dñi ℞clarationē. ff. ℞ reiuen. l. ex diuerso. ff. si seruitus vendi. sicuti. §. sed si queritur 7 iō alibi dicitur ominū vendicari idest res rōne ominj. C. vbi in rem actio. l. j. cū aūt solo possessorio agitur sola possessio aduocať 7 sufficit duo pbare. vt. c. ex pte ℞ resti. spo. 7. c. cōsultatō ib⁹ ó offi. ℞le. no. Hosti. in c. inter dilectos ℞ fide instru. ij. colū.

Religiosus

¶ Religiosus quot modis dicať Abb. ī. c. eccia sancte marie ℞ constitu.

¶ Religio que fit strictior nō dz simpliciter p̄sideranda dispositō originalis regule sed etiā statu ordis que duriorē viuendi modū induxit. c. ad nostrā. ℞ appella. 7. c. j. ó statu mo. li. vj. 7 Abb. notabiliter in. d. c. ad nostrā.

¶ Religiosi p̄prie q dicať vide glo. in cle. j. ℞ religi. omi. 7 in cle. cū ex eo. ℞ sen. excō. Jo. an. sup rubrica ℞ regula. 7 in. c. eccl'ia sancte marie ℞ cōsti.

¶ Religiosi p̄ceptores seu cōmendatores si creātur p electionē vel habēt curā dz īteruenire auctoritas diocesani vt. c. ij. §. priores ℞ statu mo. 7. c. cū 7 plantare. ℞ priuile. ß si gerant simplicē custodiā vel manualē administrationē sufficit q a suo priore simpliciter ℞putētur vt. c. cū ad monasteriū. §. tales ℞ statu. mo. 7 hoc ℞ consensu collegij nisi priuilegiuz vel antiqua cōsuetudo aliud obtineat no. Ab. in. c. cū ℞putati. ℞ iudi. ij. colū. 7 vide. c. ea noscit. ℞ his que fi. a pla.

¶ Religiosi p̄ceptores p̄parātur custodib⁹ vel commēdatarijs vel visitatorib⁹ seu vicarijs q2 visitare 7 curare ℞bēt loca sibi p maiorē magistrū cōmēdata quoz officiū hñt. lxiij. di. si in plebib⁹. lxx. di. sanctoz 7 remouent ad arbitriū superioris vt dictum est Abb. in. c. cum. ℞putati. ij. colum. ij. colū. ℞ iudi.

¶ Religiosus an possit facere pfessionē habitando in omo 7 retinēdo bona sua vide. s. pactū illius. 7. j possessionē.

¶ Religiose plone sť hospitalarij hierosolimitani largo mō q2 uō pñt ptrahere mr̄imonia et pmittūt obediētiā superiori 7 nō pñt retrocedere ab illo statu vnde ist⁹ vel ordini eoz pferunt ecclie vel ℞cime vt no. Abb. in. c. quis ℞ ℞ci. 7 i rubrica ℞ regula. vide. s. ℞cima. ver. religiosi.

¶ Si quis p̄testať exp̄sse q p̄pter ℞lationē habitus nō intendit pfiteri etiam per ℞lationem habit⁹ an nalē nō inducitur tacita possessio no. Hosti. Jo. an. 7 Ab. in all. c. vt cleri. 7 alle. cle. eos. ℞ regu. idē siqs ingreditur monasteriū 7 pt̄estatur nō seruare regulam antiquitus constitutam sed illa que seruať ℞ p̄senti talis enim religiosus non est et si monasterio non se conformauerit compellitur profiteri aut exire not. Hosti. et Ab. in alle. c. vt clerici. 7 in. c. ex pte eo. ti.

¶ Religiosus si vult ad strictiorē religionē trāsire sufficit petere licentiam sui abbatis vt. c. licet ℞ regula. si vo vult transire ad religionē parē cuz causa vel sine causa requirit dispensatio episcopi vt. c. statuim⁹. xix. q. fi. potest etiam ad laxiorē transire cum causa tñ ex dispensatione episcopi ar. c. non mediocriter. ℞ conse. di. v. sine causa aūt ad laxiorem non potest transire sine licentia 7 dispensatione pape et etiam quo ad ℞um non sufficeret licentia pape cā cessante vt no. in. c. non est ℞ voto no. Abb. in. c. nō est. ℞ regu.

¶ Profiteri videtur maior. xiij. annis suscipiendo hītum pfessoz quatuor p̄currētib⁹. Primo q sit habitus distinctus ab habitu nouicioz. Scō q sciēs recepit habitum illū. Tercio q sponte 7 q perseueret triduo. Quarto q sit maior pubertate vt colligitur ex no. p ℞c. signanter per Abb. in. c. ad nr̄am ℞ regula. 7 talis pfessio nō obligat illi religioni in specie sed in genere quia pōt transire 7 etiam ad laxiorem religionem vt. c. constitutōnē. §. j. eo. ti. li. vj. Abb. vbi. s.

¶ Ad validitatē pfessionis req̄rit q recipiať ab illo qui habet potestatem incorporandi religiosum ipsi religioni vtputa ab abbate 7 cōuentu simul vt c. porrectum 7 ibi Abb. ℞ regu. 7 lati⁹ in. c. ad apostolicā. e. t. in. fi.

¶ Episcop⁹ nō pōt quē incorporare alicui religioni inuitis frib⁹ appellatōe aūt religiosoz nō veniūt hi qui pfessi sunt in manib⁹ epi tñ est cōclusio Ab. in. d. c. porrectum.

¶ Professio p quecūqz v̄ba facta etiā nō fuata forma regulari valet q2 cū obligatio dirigit in ℞ū ℞fectus forme nō ℞bet viciare actū sicut dī ℞ excommunicato not. in. c. sacro de sen. ex. Abb. in alle. capitulo porrectum in fi. hoc idem not. Lapus sua alle. cxxij.

¶ Licet assumptio habitus nouicioruz cuz proposito non mutandi vitam et relinquendi seculum obligat quem religioni saltem in genere vnde non potest amplius redire ad seculuz per. c. consulti. cū ibi notatis ℞ regula. non tamen talis est verus monachus ideo tenet per eum contractum cuz per assumptionem habitus nouicioruz non fiat professio tacita vel expressa vt. c. j. ℞ voto. li. vj. tollitur enī primum vinculum tanq̄ simplex per matrimoniuz sequens tanq̄ fortius vinculuz vt alle. capitulo. j. nec potest dici votum solennizatum per talem assumptionem habitus secus autem in eo qui recipit ha-

bitū ꝓfessoꝝ infra annū ꝓbationis qꝫ talis videt ꝓ fessionē tacitā facere ī certa religiōe vt not. Jo. an. in. c. ꝓstitutū eo. ti. li. vj. ⁊ in. c. vnico ꝛe voto eo. li. et Spe. in titu. ꝛe statu regu. ver. xliij. ⁊ ē ꝓclusio. Abb. in alle. c. ꝓsulti.

¶ Licet malicia suppleat etatē quo ad matrimoni um quo ad ingressuꝫ tñ religionis requirit. xiij. an nus cōpletus no. ꝛecto. in. c. ad nostrā ꝺ regula. ⁊ ibi Abb. ⁊ in. c. postulasti. eo. ti. contra glo ibi que non tenetur.

¶ Religiosi ꝓprie ⁊ stricte dicuntur qui profiten tur illa tria substantialia religionis paupertatē. s. obedientiam ⁊ castitatem vt. c. cū ad monasteriū ꝺ statu mo. no. Abb. sup rubrica ꝛe regu. in. c. ij. ꝛe sta tu mona.

¶ Religiosi pūt ꝛe licētia Abb. hīe peculiū seu ad ministrationē peculiū ꝓ vtilitate monasteriꝫ vl' pro alendo seipm vt. c. insinuāte q clerici vel vo. sec⁹ ꝺo si vellet habere vt disponeret ad libitum quia tunc Abb. nō pōt hoc sibi cōcedere. vt. c. cū ad monaste riū ꝛe statu mo. no. Abb. in. c. ij. eo. ti. ij. colū.

¶ Religionū varia inuentio reꝓbat vt. c. fi. ꝛe re ligio. ꝛomi. vbi refert. Abb. ꝙ ꝓpter nouas inuentō nes tot sūt varietates inter monachos sancti ꝛomini ci. ⁊ frēs sancti frācisci vt vix inuicē se recognoscūt facit extrauagās Jo. xxij. que incipit sancta roma na ⁊ hoc ꝓpter confusionē tantarum religionum ⁊ ꝓpter mala que exinde ꝓuenīūt vt no. Abb. in all. c. fi. ꝛe reli. ꝛomi.

¶ Religiose ꝓprie sunt magistri milicie tēpli vt. c. cū ꝛeputati ꝛe iudi. ⁊ ibi Abb. in prin. facit qꝺ not. in. c. canonica ꝛe sen. excō. ⁊ qui dicātur ꝓprie religi osi vi ꝺ glo. cle. j. ꝛe reli. ꝛomi. ⁊ in cle. cuz ex eo. ꝛe sen. excommu.

¶ Religiosus pōt capi largissime ⁊ ꝓprehendit om nem christianum ⁊ ideo dicitur xpiana religio. c. ꝓ humani ꝛe homi. li. vj. qūq. capit large ⁊ ꝓprendit omnē xpianum honeste viuentē ⁊ isto mō intelligi tur tex. c. ecclesia sancte marie ꝛe cōsti. qūq capitur stricte ⁊ tūc illi dicunt religiosi qui ꝓmittūt tria sb stantialia regule sunt enim ꝛo relegati ꝓ ꝓfessionē ⁊ hoc modo laici cōuersi possunt dici religiosi vt. c. non dubium ꝛe sen. ex. ⁊ etiam hoc modo laici etiaꝫ ꝛebent interesse electioni prelati vnacum clericis vt. c. ex eo ꝛe elec. li. vj. concludit ergo ꝙ laici quan tumcunqꝫ religiosi etiam si sint stricte religiosi nō possunt disponere ꝛe rebus ecclesiasticis auctoritа tiue not. Abb. in. c. ecclesia sancte marie. ꝛe consti. ij. colum.

¶ Si no uici⁹ qui intrauit monasteriuꝫ vt efficeret profess⁹ interfuit vnacū ꝓfessis electō vl' alijs acti bus capl'aribꝫ scienter ⁊ sponte se ingerēdo ⁊ triduo ꝓseuerauerit censetur ꝓfessus vt. c. ex eo. ꝺ elec. li. vj. Abb. in. c. vidua ꝛe regula.

¶ Oblat⁹ dī q ꝛedicat se ⁊ sua monasterio hītu nō mutato cōuersus dī qui obtulit se et sua mutando hītū ꝫ ad ordines nō ꝓmouet monachus dī qui se ⁊ sua offert ⁊ habitū mutat ⁊ ad ordines ꝓmouet no tant ꝛecto. signāter Abb. in. c. nō ē ꝛe regula. ⁊ ple ne ꝙ Lapū sua alle. cxxix.

¶ Habitum nouicioꝝ quis recipiendo potest infra annū ad seculū libere redire etiā nō petita licentia vt. c. statuim⁹ eo. ti. fallit in quatuoꝛ casib⁹. Prim⁹ si ꝓfessionē fecerit infra annū vt. c. nō solū ⁊. c. cōsti tutionē eo. ti. li. vj. Secund⁹ si infra annū receperit habitū ꝓfessoꝝ vt alle. c. cōstitutionē. Terci⁹ qñ ꝓ⁹ annū est facta tacita ꝓfessio vt ibi Quartus qñ evi denter apparet eū absolute vitā voluisse mutare vt quia hoc cōfitetur publice vel si ꝓius fecit testamē tum vel ꝛnatōes seu diuisionē ꝛe bonis suis vt ex ē plificat Abb. in alle. c. statuim⁹. eo. ti. ⁊ intelligo vt no. ipse in alle. c. ꝓsulti. eo. ti.

¶ Religiosus pōt petere restitutōez ad claustrū vt .c. cū dilecta ꝛe rescrip. Jtē si habet administratōz alicuius ꝓriorat⁹ pōt noīe ꝓriorat⁹ restitutionē re rum petere ⁊ ꝓ rebꝫ monasteriꝫ agere vt. c. cū ꝛeputa ti ꝛe iudi. sed si nō habet ad ministratōez sed cōmē dam ville vel alteri⁹ possessionis nō pōt agere nisi sit constitut⁹ ꝓcurator vt no. Jnno. in. c. edoceri ꝛe rescrip. ⁊ hoc verꝫ nisi periculū sit ī mora ⁊ superioꝝ esset absens Spec. in ti. ꝛe actore vlti. colum. ꝓ iure tñ inherente ꝓpone vt sup electōne ꝛe se facta vel in studio ꝛegendo potest agere vt concludit Ab. in. c. cum dilecta ꝛe rescrip. vlti. colum. ⁊ in. c. olim ꝛe ac cusa.

¶ Religiosus potest esse ꝛe licentia abbatis sui vi carius episcopi cum illud officium sit commenda tum not. Jo. an. in cle. ⁊ si principalis ꝛe rescrip. ⁊ ar chidya. in. c. innouatōne. xvj. q. vj. Abb. in. c. cū cau sam in fi. ꝛe elec.

¶ Religiosi alicuius monasteriꝫ si dolo inducūt ali quem iuuenem ad religionem vt lucrētur bona sua si faciat ꝓfessionē tenet ꝓfessio ꝫ bona nō transeunt ad monasteriū ⁊ hoc in odium ipoꝝ qui nō ꝓpter ꝛeum ꝫ bonoꝝ cupiditate induxerunt eū ad religi onem ideo tenet ꝓfessio etiā si fuit dolo facta qꝫ ille est bonus dolus cū est inuitatus ad seruicium ꝛei ⁊ talis dolus nō viciat actū vt no. in. c. cum dilecti q me. causa. fa. l. j. ff. ꝛe dolo glo. ⁊ Abb. in. c. ꝓteres ꝛe offi. ꝛle.

¶ Religiosus potest ꝛe licentia Abb. ꝛeputari ob sequio alicuius principis vel esse cubicularius epi scopi ꝛe quo vide quod not. in. c. ex rescripto ꝛe iure iuran. ⁊. tex. ij. q. vij. c. cum pastoris. ⁊ Jnno. in. c. cū olim. ꝛe iudi. Ab. in. c. quāto. ꝺ offi. ordi. ⁊. in. c. cū i. ⁊ a. in fi. ꝛe iudi.

¶ Religiosus si pecuniā quesiuit siue ex successione cognatoꝝ vel alioꝝ siue ex prioratu vl' alia ꝛmo re ligiosa non cedit ipsi religioso vel priori sed ꝛebꝫ cō uerti in vtilitatem monasteriꝫ. vt. l. ꝛo nobis. C. ꝛe epis. ⁊ cle. ⁊. c. j. xviij. q. j. ⁊ licꝫ simplex monachus nō potest contrahere ad vtilitatem suam tñ ad vtilita tem monasteriꝫ tenet contract⁹ ꝛe quo vide Jnno. in. c. cum olim ꝛe iudi. ⁊ Abb. in. c. quāto. ꝛe offi. ordi.

¶ Religiosus an ꝛebeat cōueniri sup cā ciuili vl' cri minali coꝝ Abb. vel coꝝ epo vide notata ꝓ ꝛo. si gnanter ꝓ Abb. in. c. quāto ꝛe offi. ordi. vide. s. mo nachus. ⁊. s. Abb.

¶ Religiosi tenent ad solutionē ꝛeciarū q rōne pre dioꝝ quesita sūt infra prochiaz alteri⁹ eccliē ꝺ quo vide qꝺ no. in. c. ex pte ⁊. c. nup. ⁊. c. suggestuz. ꝛe ꝛci. Abb. in. c. veniens ꝛe transac.

¶ Religios⁹ an pōt aduocatōis vel ꝓcuratōis offi cū exercere. vide. s. aduocatus ⁊ vide. s. ꝓcuratoris officium.

¶ Religioso si papa ꝓferat prioratū qui solet ad nu tum ꝑlati remoueri vel si eū cōfirmet nō videt vo luisse alterare naturā beneficij. no. glo. i. cle. qꝫ regulares ꝛe supplen. ne. ꝑla. hinc ē ꝙ prelatus ex cā pōt illū ad nutū remouere secus si ex certa sciētia ad vi tam papa cōtulit prioratū qꝫ tūc tenet eius ꝓcessio no. plene Abb. in. c. tua nob. ꝺ ꝓfir. vti. vel inuti. vi de. s. Abb. si ꝓtulit talis em ꝙ ad nutū sup rioris pōt remoueri dicit administrator manualis q hz facultatē agēdi sup iuribꝫ illius administratōis vt. c. cū ꝛepu tari ꝛe iudi. ⁊ cle. j. ꝛe rescrip.

¶ Religiosus hz ꝛmicliū in claustro vide. s. Abb. seu religiosus.

¶ Religios⁹ an possit iurare seu testificari sine licē
tia superioris vide.s. clericus licet ꝛc habeat.
¶ Religiosus an ꝛc debet predicare vide. s. p̄dicandi
officium.
¶ Pubes minor. xxv. annis lz habeat etatem legiti
mā ad pfessionē non tm̄ habet eam discretionez quā
habent maiores. xxv. an. ff. ꝛc mino. per totum. et iō
tex. in. c. ij. ꝛc regula. noluit dare annū ad reclaman
dum quod potest generaliter adduci ad matrimo
nium carnale ⁊ ad similes actus vt Abb. in dicto. c.
ij. ꝛc regu.
¶ Si pater seu mater vult offerre filiū monasterio
⁊ vnus eoꝝ cōtradicit potior ē eius cōtradictio per
regulā in re cōmuni ꝛc regul' iur. li. vj. nec pater in ꝟ
casu pferꝫ qz patria potestas est ꝛc iure ciuili cui p̄
fertur ius naturale nā naturaliter filius ē ita obli
gat⁹ obedire matri sicut patri cū ꝛcus sine distinc
tione precepit patrē ⁊ matrez honorari. no. Inno. et
Abb. in. c. ij. ꝛc regula. Licet tacturnitas annalis
quo ad professionem habeatur p̄ obligatione expsa
est verꝫ p⁹ pubertatē nā añ etiā si parētes seu tu
toꝛ taceat p̄t post pubertatem exire a monasterio
nā bonoꝝ abdicatō nō p̄t fieri nisi p⁹ pfessionem q̄
fieri nō p̄t nisi post etatē pfectā vt ꝛcludit Inno.
⁊ Abb. post eū in. c. ij. ꝛc regu.
¶ Si aliquis q̄ per ficticium religiosum se oñdit vt
appareat sanctior extra monasteriū portat habitū
pbationis quantocūq; tpe extra monasteriū habi
tum portet nō obligatur religioni vt cle. eos ꝛc re
gu. p̄t tm̄ compelli vt profiteatur vel dimittat ha
tum vt. c. vt clerici ꝛc regu. no. Ab. p⁹ Inno. in all.
c. vt clerici.
¶ Religiosus si habet ad ministrationē alicui⁹ pe
culij p̄mittente superiore seu cōcedente nō dicit ha
bere p̄prium vt no. in. c. Johannes ꝛc regu. idē Inno.
in. c. insinuāte qui clerici vel vouē. ⁊ Bar. in an
ten. ingressi. C. ꝛc sacrosan. ecc. ⁊ Jo. an. in merc. in
c. non est obligatorium ꝛc reg. iur. li. vj. ⁊ Ab. in all.
c. Johannes.
¶ Religiosus pfessus nō mendicās p̄t ab intesta
to vel ex testamēto succedere. vide. s. monachus nō
mendicans.
¶ Patre in monasterio ingresso p̄t filius legitimam
petere eo mortuo naturaliter nisi ante mortē dispo
suisset inter liberos qz tunc monasteriū habet loco
vnius filij. vt in auten. si qua mulier. C. ō sacrosan.
ecc. canonizata. xix. q. ij. c. si qua mulier. ⁊ sic intelli
gitur ꝛc subtilitate iuris. c. cū sum⁹. ꝛc regu. licet ꝛc
equitate p̄t filius statim ingresso patre ⁊ pfesso legi
timā petere ⁊ eo nō mortuo naturaliter vt ibi no. glo.
Abb. tm̄ ibi dubitat ꝟ videt residere cū dispositiōe
dicte auten. ⁊ cū opi. Bar. ibi.
¶ Professus apud mēdicantes añ annū nō obligat
eoꝝ religioni in specie sed in genere tm̄ ita q̄ p̄t in
trare quam religionem voluerit secus aūt in religi
osis non mendicantib⁹ vt. c. nō solū. ⁊. c. constitutō
nem. ꝛc re. iu. li. vj. requiritur tm̄ annus cōtinu⁹ ad
hoc q̄ obligetur religioni in specie ⁊ nō interpolla
tus quia p̄ter interm̄issionem temporis diuersifi
cantur mores hominū vt. l. si nō sortē. §. libert⁹. ff.
ꝛc condi. inde. Abb. notabiliter in. c. ad aplicam ꝛc
regu. iij. colum.
¶ Religiosus p̄t petita licētia a suo p̄lato vl' Ab
bate lz nō obtēta ad altiorē religionē transire vt. c.
lz ꝛc regula. vbi vide p̄ Abb. notabiliter an req̄rat
exspectare respōsum p̄lati.
¶ An ⁊ q̄n̄ ꝓiuges vel alter eoꝝ possint intrare reli
gionē vel p̄moueri ad sacros ordies vel aliter viue
re vide ple. p̄ wc. signāter p̄ Abb. in. c. j. ꝛc cōuer. cō
iu. ⁊ plenissime p̄ Lap. sua alle. cxxix.

¶ Nō solū spōsa p̄t libere ingredi religionē inui
to spōso añ tm̄ carnalē copulā subsecutā vt. c. ij. ⁊. c.
expublico. ꝛc cōuer. ꝓiuga ꝟ etiā si sponsus violent
cognouit sponsaz p̄t illa eo inuito religionē ingre
di ne ꝛc linq̄ns sit melioris cōditionis q̄ innocēs. ar.
c. eū qui. ꝛc preben. li. vj. Item qz nō videt cōmuni
casse corpus suū ex quo ī vita fuit cognita fac. xxxij.
q. vj. §. j. et sic concludit Jo. an. in regula que cōtra
ꝛc regu. iur. li. vj. vt refert Abb. in. c. ij. ꝛc conuer. ꝓiu.
in. fi.
¶ Ex sola licētia vroꝝ nō oz marit⁹ ad religionez
pficisci vt. c. cū sis ꝛc puer. cōiuga. ꝟ si ꝛc facto facit
oppositū p̄fessio tenet sic dicim⁹ q̄ vouēs p̄tinen
tiā nō oz ꝛc iure p̄trahere matrimoniū tm̄ si p̄trahit
tenet vt. c. vnico. ꝛc voto li. vj. fac q̄ no. in. c. j. ꝛc cō
uer. ꝓiuga. Abb. in. c. ex pte. eo. ti. plenius Lap⁹ sua
alle. cxix.
¶ Si marit⁹ ingredit religionē vroꝝ dissimulante
siue ignorauerit siue nō si marit⁹ nō fuit reuocatus
in vita vroꝝ nō p̄t post eius mortē monasteriū
exire ꝟ in cōtinēti post mortez vroꝝ fuit validata
p̄fessio ⁊ est modo quia intrās religionē semp̄ vide
tur habere p̄positū seruiēdi ꝛco ⁊ mutādi vitā ⁊ iste
est verus intellectus. c. p̄suluit ō puer. ꝓiu. vt ibi no.
Abb.
¶ Maritus factus monach⁹ a cōiuge adultera re
peti non potest vt. c. constitutus ꝛc conuer. coniug.
cuz. c. se. ⁊ est ratio quia cū vroꝝ illa fuit adulterata
amisit ius qō habebat in maritū. vt. c. significasti.
ꝛc diuoꝝ. ⁊ perdidit fuitutē quā in eo habebat ⁊ sic
libere poterat agere se promoueri ad ordines vt ibi
no. Abb.
¶ Religiosus si ꝓuenit ex eo q̄ euenit añ ingressum
p̄t monasteriū suscipere ꝛcfensionē ⁊ illo inuito p̄
ponere oēs exceptōes sibi cōpetētes ⁊ sic non tm̄ bo
na ingressi transeūt in monasteriū ꝟ omne ius rea
le ⁊ psonale sibi p̄petēs vt vult glo. in. c. veniens ꝛc
puer. ꝓiu. ⁊ ibi Abb.
¶ Religiosus si p̄ficit ecclie seculari nō vt p̄sit ꝟ vt
p̄sit peccat mortaliter cū veniat p̄ votū no. glo. in
c. monachi. negātes. xvij. q. j. vt refert Abb. in. c. nō
est ꝛc voto. in fi.
¶ Licet regularit nō statur p̄fessioni p̄iugis contra
matrimoniū vt. c. sup̄ eo. ꝛc eo qui cognouit cōsan.
vr. sue tm̄ si vroꝝ repetēs virū p̄ quā fuit oppositū ꝛc
adulterio ꝛplicet ō adultio viri ⁊ ꝟ vir p̄fiteat p̄iu
dicabit ꝟ p̄fessio monasterio etiā si veīat ī p̄iudiciū
p̄fessionis vt. c. penult. ꝛc rap. quod intelligit verꝫ
Abb. in. c. veniens ꝛc cōuer. coniu. qñ ingressus stat
p̄ ingressu ⁊ contra matrimoniū ꝛc consensu supio
ris quia tunc non est verisile q̄ falsum confiteatur
contra se al's aūt sue cōfessioni non creditur etiā cū
iuramento vt. c. vidua. ꝛc regu. valeret etiā p̄fessio ī
matrimonio carnali. in preiudicium monasteriꝰ qñ
est facta ab eo qui stat pro matrimonio vt. c. attesta
tiones ⁊ ibi per Hostien. ꝛc sponsa. impu. Abb. vbi
supra.
¶ Religiosus obligat⁹ voto magl̄ meret ꝛ laicus
spōte vouēs. vi. ō. j. votū ver. ex voto.
¶ Si quis p̄fiteā ea conditōe vt possit retinere bo
na sua ꝛcbet intelligi quo ad vsum fructum ⁊ sic res
intelligatur ꝟm subiectam materiam vt est bonus
textus in simili in. l. si. vnus. ff. loca. Abb. in. c. ij. ꝛc
statu mona.
¶ Regularis an p̄t p̄moueri ad dignitatē spiritu
alē vel ad eccliam curatā ⁊ an sine socio poterat pro
moueri. vide plene p̄ wc. signant p̄ Abb. in. c. q. di ti
morē. ꝛc statu mona.
¶ Religiosus an p̄t esse rector hospitalis vide sup̄
hospitale.

¶ Religiosus loc⁹ debet reformari ꝺ religiosis dū tractat nō de secularib⁹ nisi in defectū religiosorum vt in.c.inter quatuor de reli.omi.7 est rō qz ambulandū est in eccl'ia de virtute in virtutē vt sic fiat potius ascensus q̄ descensus vt.c.licet de trāsla.pla. et c.legimus.xcij.di.no.Abb.in alle.c.inter quatuor de maio.7 obe.

¶ Religiosus simplex pōt esse pcurator epi.xvj.q.j. c.qui vere facit qꝺ no.ij.q.vij.pastoris.Ab.in.c.sopite.de cens.

¶ Religios⁹ veniēs ꝑ regulā nō semp peccat mortaliter qz sūt attendēda ꝟba regule an fiat p ꝟba pceptiua vl exortatiua vl ꝓsultatiua vt.s.lex ver.si ꝓstat cū ver.se.vt vult beat⁹ thomas scꝺa scꝺe.clxxxvj. q. ix.7 archi.xxvij.q.j.c.j.naz si dicerim⁹ ꝓtrariū seqretur absurdū nā vita religiosoz eēt piculosior q̄ laicoz ꝓtra.c.nos nouim⁹.xvij.q.ij.qz cū multa ptineant in regula de facili religios⁹ incideret in mortali nec ob.q venies cōtra regulā venit cōtra votū cuz religiosus solenniter promisit seruare regulaz quia vt dicunt beatus Thomas 7 Archiꝺ.vbi supra.professio religiosa nō refertur ad omnia contenta in regula sed ad tria substātialia regule sup quib⁹ essentialiter est fundata oīs regula religiosoz ꝺ quib⁹.c. cū ad monasteriū.de statu.mona.oīa alia ptenta in regula tenunt ad finē illaz trium hec vera nisi religiosus peccaret ex contemptu qz tunc veniale efficitur mortale vt no.archi.in alle.c.7 Abb.in.c.naz pcupiscētiā ꝺ cōsti.7 idē Abb.notabiliter in.c.de⁹ qui. de vita 7 hone.cleri.

¶ Religionē ingressus p metū an pōt libere egredi a monasterio 7 alia circa ingressū religiōis.vide plene p lapū sua alle.xlvij.

¶ Religionis ingressus nō tollit irregularitatē ex delicto puenientē vt.c.pe.7 vlt.de eo qui furtiue ordi.succe.inducit tñ dispensatōez ꝓpter fauorē religionis vt ibi no.Pe.de ancha.qꝺ aūt opet ingress⁹ religiōis.vide no.in.c.ij.de apoch.

¶ Religiosi seu monachi ꝓsumūt semp iustam litē mouere cū ipsi sua dimiserūt ꝓpter deū.c.nimis iniqua.de excess.pre.nec est ꝓsumeꝺū q̄ appetāt aliena xij.q.j.expedit in fi.facit.ix.q.iij.ludonien.7 glo.i.c. ij.de noui.ope.nunci.

¶ Religiosi exempti si hñt ecclias sibi subiectas q̄ iura eis ꝓpetant vide diffuse 7 plene p doc.in.c.cum 7 plantare de priuile.

¶ Religiosi cistercien.ordis nō sūt exempti vide.s. Abb.cistercien.

¶ Religiosus fact⁹ eps an q̄rit sibi vel ecclie sue monasterio ꝓmo vide.s.monach⁹ vel frater.

¶ Religiosus si egredit monasteriū an 7 qñ recuperat bona sua vide plene p Jo.an.7 Den.in.c. q a te de cleri.cōiuga.

¶ Religiosus an pōt se armis defēdere ꝓtra superiorem.vide.s.defendere se pōt.

¶ Religiosus licite pōt assumere officiū docēdi vel ad illud ꝓmouet legitime vt ꝓcludūt doct.in.c.qa nōnulli de magistris.nā quēadmodū ꝓpter officiuz cure pōt a monasterio extrahi vt no.in.c.q de ꝺi 7 pōt esse cubicularius episcopi.ij.q.vj.cuz pastoris.7 ita 7 fortius officiū docendi cū ibi magis longe proficiat q̄ in predictis casibus cum ad predicta multi reperiantur idonei 7 non ad officium docēdi not.Abb.in.c.clerici officia.ꝺ vita 7 hone.cle. v.colum.

¶ Religiosus monasteriū ingrediēs si añ pfessionē recedit an recuperat bona que secum duxit ad monasteriū.vide notabiliter.Abb.in.c.q a te.ꝺ cle.cōiu.7 ibi late p eū.

¶ Religiosis quot modis possūt spectare eccl'ie seculares 7 quo iure pōt ptinere ad ipsos religiosos. vide late 7 notabiliter.p Abb.in.c.de monachis.ꝺ preben.

¶ Religioso monacho pōt ꝓcedi vt habeat vsūfructū alicui⁹ possessionis p necessitatib⁹ suis no.Innocen.in.c.insinuāte qui cleri.vel vouen.idez tenet Bar.in auten.ingressi.C.de sacrosanc.ec.7 no.Jo. an.in mercu.in regula nō est obligatoriū.cōcludēs q̄ valet statutū edictū a monasterio 7 vnusq̄sq; habet.x.in anno p indumētis 7 vide p eū ratōnes efficaces vt refert Abb.in.c.nisi essent de pben.

¶ Religiosus de licētia sui plati pōt promoueri ad officiū docendi.xvj.q.j.monach⁹ 7 hoc sentit Gratianus ea.cā.7.q.ꝯ.sup eo.qz presidēs cathedre nō solum monasterio suo sed etiam toti eccl'ie vniuersali ꝓdest iō Hieronym⁹ ad rusticū monachū.lōgo tpe discē q̄ postmodū doceas.7 alibi mihi placet vt sanctorum habeas cōtubernia nec ipse te doceas.vt.c. sic viue.7.c.si clericat⁹.xvj.q.j.ius em magis videt cōmendare 7 priuilegiare docētē q̄ addiscentē quia maiorē fructū facit in eccl'ia dei vt.c.j. de magis.no. Abb.in.c.ꝺ mulcta.de prebē.iij.colū.vide.s.doctor versi.ꝓsone licentiate.

Reliquie

¶ Reliquie sanctoz an possunt vendi vl ꝓpl'o oñdi vide.j.sanctus.

Remedium

¶ Remediū extraordinariū vbi est pingu⁹ q̄ ordinarium pōt quis vt succurrat intentare remedium extraordinariuz licet cōpetat ordinariū vt ꝓbatur in.c.ex literis de in inte.resti.7 not.i.c.ex parte de rescrip.ex quo infertur q in sententijs que trāsire nō possunt in rem iudicatā vt causa mrimonialis habet ꝓs duplex remediū vt petat restitutionē contra sententiā vel appellet seu supplicet no.Abb. in all. c.ex lris.7 meli⁹.Abb.in.c.cū ex literis.eo.ti.

¶ Remediū ordinariū vbi cōpetit an cessat extraordinariū.vide.s.actō in factū.

¶ Remedia que cōpetunt ꝓtra actorē vel reū cōtumacē ante litis contes.vel post litis contes.vl quasi contesta.vel q̄n liquet vel nō de causa vide plene per doc.signanter per Anto.7 Abb.in.c.prout de dolo. 7 contu.

¶ Remedium ordinarium vbi competit cessat extraordinariuz.vt in.l.causa.ff. de mino.quā regulā limitat Abb.in.c.ex parte de rescrip.q procedat in remedio extraordinario seu officio iudicis ꝓtra ius vt est restitutio in inte.secus in officio extraordinario ꝓm ius vt cum petūtur reuocarī attemptata p⁹ appellationem.vt not.Johan.an.in.c.non solum. de appella.li.vj.secundo limitatur q vbi extraordinarium pingu⁹ prouidet q̄ ordinarium non habz locum illa regula vt colligitur ex mente Innocen. in allega.c.ex parte et rex.cum glo.in.c.ij.de in inte. restitu.li.vj.tercio limita cum dubitatur an competat remedium ordinarium quia tunc post vtrunq; intentari simul alternatiue.vt.c.constitutus de in integ.restitu.quarto limita q ordinarium et extraordinarium possunt concurrere quando competūt contra diuersas personas vt nota.in.l.vnica. C.de alie.iu.mu.causa fac.not.Abb.in.allega.c.ex parte iij.colum.

Remissio

¶ Remittens negociū ad superiorem pōt cuilibet parti dare attestationes suas ipsi superiori referendas vt.c.cū bertoldus de re iudi.7.c.dudum. de cle.

ꝛ pōt statuere vtrīq; ꝑti terminū perēptoriū ad cōparendū cora supiore vt.c.fi.ꝛ accu. Abb.ī. alle. c. cū bertoldus circa prin.

¶ Licet nō valeat cōsuetudo vetans remissionē ꝛ linquentis qꝛ esset irratōnabilis ꝛ grauosa ꝑ.c.j. et fi.ꝛ consue. valet tamē ꝓsuetudo ꝑ quā iudex womicidij nō remitteret ad iudicē ꝛlicti vel ecōtra dum tñ alter ꝑdictoꝝ in cui⁹ territorio ꝛgit velit ꝛlinquentē punire vt ē ꝓclusio Abb.in.c.fi.ō foro cōpe. xiij.colū.ꝛ sic limitaī dictū Bar.in.l.sepulchra.ō sepul.viola.

¶ Remissio nō habet locū regularīt in ꝓtractibus q; fallit qñ in ipso cōtractu contrahens renūciat foro suo.vt.l.ij.ff.siquis in ius vo.nō ierit.tūc em̄ videtur voluisse vt ibi tm̄ causa ꝛcideret. Bar.in.l.heres absens.ff.ꝛ iudi. Itē fallit in reddēda rōne administratōis vt ꝛbeat rmitti ad locū vbi gessit vt.l.j. C.vbi.ō cri.agi oꝑtz. Itē fallit ī cā stat⁹ vt ibi Cy. Abb.in.c.fi.ꝛ fo.cō.xx.colū.

¶ Remissio ꝛlinquētis necessario nō ē fienda ꝑ iudicē vbi ꝛlinqns ꝛgit qñ ꝑ iudicē ꝛlicti nō petit fieri ꝛ tūc licite pōt ꝛlinqns ꝑ iudicē womicidij puniri vt in.l.j.C.vbi ꝛ cri.agi oꝑtz.ꝛ ibi Bar. Abb. in.c.fi.ꝛ foro cōpe.ꝑ.colū.

¶ Remissio ī leuioribꝫ criminibꝫ regulariter nō fit nec etiā in atrocioribꝫ vbi ciuiliter agit no. Cal.ī.c. j.ꝛ rap. Abb.vbi.s.

¶ Remissio ꝛlinqntis ex necessitate ꝛbet fieri vbi ꝛlictum est atrox ꝛ petitur fieri per iudicez ꝛlicti no. Cy.in autē.qua in puincia. ꝛ Bar.in.l.si cui.ff. ꝛ accusa.ꝛ glo.in cle.pastoral'ō re iudi.ꝛ Abb.vbi supra.

¶ Si criminosus ꝛgit sub iudice womicidij nō tenetur ipe ō necessitate sed ō vrbanitate ꝛlinqntez ad iudicē ꝛlicti eū requirentē remittere nec ꝑ hoc poterit eū punire ꝫ suus superior ꝛ hoc ꝛxꝫ si iudex womicidij intendit eū punire no. Jo.cal.in.c. j.ꝛ rap. Abb.vbi.s.

¶ Si iudex ꝛlicti nō intēdit punire criminosū etiam ex vrbanitate ad eū nō ē fienda remissio vt Jo. cal.vbi.s.fa.c.per tuas ꝛ sen.excō.sic ex vrbanitate posset iudex ꝛlicti remittere ad iudicē womicidij sic pylat⁹ remisit xp̄m ad herodē. Abb.vbi.s.

¶ Remittere pōt ꝛlinqntez ad iudicē ꝛlicti nō solum iudex womicidij ꝫ alius q̄ nō ē iudex ꝛlinqntis vbi ipe ꝛgit.vt.§.siquis vo cōphensoꝝ.ꝛ Cal.in.c. j.ꝛ rap.ꝛ Abb.vbi.s.

¶ Remissio criminosi fieri nō ꝛbet womec ꝑ iudicē ꝛlicti sumaria fiat cause cognitō ne ille diffameī si ligat⁹ remittaī vt no.glo.in cle.pastoral'ꝛ re iudi. sed si allegaī cōtumacia in loco ꝛlicti ꝑ fugā ꝓbaī ꝓsūptiue ꝛlictū ar.in.c.nullus ꝛ pēsum.ꝛ qō not. glo.in.l.in bone fidei.C.ꝛ iureiur.ꝛ Bar.ī.l.admonendi eo.ti.ꝛ in.l.lex coꝛ.ff.ad sīl.si autē nō cōstat ꝛ fuga requiriī sūmaria cognitō nisi factū sit notorium vl famosuz Abb.vbi.s.

¶ Remittēd⁹ é vagabūd⁹ ad locū in quo ꝛliquit vt scandalū tollaī ꝛ loco ꝛlicti vt satisfiat reipublice quā lesit ꝛ ceteri metū ꝫbeant ꝫ si in pluribꝫ locis ꝛlinquat ꝺz fieri pri⁹ remissio ad iudicē in cui⁹ territorio pri⁹ ꝛliquit cū ibi pri⁹ se obligauit ex ꝛlicto.ff.ō actō.ꝛ obli.l.obligamur.simile no. Jnno. in.c.cū iā dudū ꝛ pben. vide.j. vagabūdus. Abb. vbi.s.

Renunciatio

¶ Renūciās liti videī renūciare omni iuri sibi cōpetenti in illa causa.nā licet verbū litis stricte sumptum referaī ad instantiā iudicialē dūtaxat vt no. in.c.ij.ꝛ ꝓcura.li.vj.tñ largo modo cōprehēdit ī se ius qō quis hꝫ in causa sup̄ qua lis ē mota.vt ī.c.forus ꝛ ver.sig.ꝛ l.litis noīe ꝛ ver.signi.ꝛ est ꝛx.in.l. postq̄ liti.ff.ꝛ pac.est tñ notādū q; litigās sup̄ bñficio si renūciat liti ꝛ cause ius qō habebat in illo beneficio nō amittit si renūciauit in manibꝫ illi⁹ q̄ nō poterat renūciatōez illi⁹ bñficij excipe vt no.womini ꝛ rota ꝛci.ccxcvj.sicut em̄ nō pōt clericus directe renūciare beneficiū nisi in manibꝫ illi⁹ qui illuz ꝛstituere potest nor.in.c.cū in dubijs ꝛ renuncia. ita nec indirecte potest renunciando liti ꝛ cause talis tamen renunciatio habet vim taciti pacti ne vl terius possit beneficium petere no.in simili.in.c.super hoc ꝛ renuncian.not. Abb.in.c.cū.prudem ꝛ pac.

¶ Renūciare liti ꝛ cause nō inducit renūciatōez tituli ꝛ quo nō agitur qꝛ renūciatōes sūt stricti iurīꝛ in eis non veniūt nō expressa.ff.ꝛ pac.l.tres frēs ꝛ primile.qꝛ circa Jo.cal.in suis ꝓsilijs ti. ꝛ ꝓbē. consilio.v.ꝛ hac materia vide anto.in.c.veniēs.ꝛ renuncia.

¶ Renūciās bñficio suo nō ꝛbet ꝛducere ī pactū vt cōferatur certe ꝑsone ꝫ ꝛbet pure ꝛ simplicit in manibꝫ supioris renūciare alꝫ nō valeret renūciatō nec collatō alteri facta vt no.glo.in.c.ex ꝑte.j.ō off. ꝛle.ꝛ in.c.ordinatōes.j.q.j.ꝫ nec ꝓmittit symonia si in animo gerat vt cōferaī certe ꝑsone vt no. glo. in dicto.c.ordinatōes.peccat tñ qui ex affectu carnalitatis inducitur ad renūciandū no. Abb.in dicto.c.ex ꝑte.j.vide.j.symonia.

¶ Renūciare nō pōt plat⁹ iuri in quo nō hꝫ liberā administratiōnē sicut nō pōt rem in iudicium ꝛductam alienare secus si agereī ꝛ re in qua plat⁹ pōt disponere no. Abb.in.c.cum prudem.ꝛ pac. vi.ō. platus nō pōt.

¶ Renūciās titulo ꝓmutatōis si nō pōt ꝓsequi bñficiū alteri⁹ pōt reassumere bñficiū suū ꝛ redire sine noua collatione no. Ab.in fi.tractat⁹ ꝓmutatōis ꝛ tangit in.c.cū prudē in fi.ꝛ pac.

¶ Renūciatō bñficij facta ꝑ metū interueniēte supioris ꝓsensu valet ꝛct.signāter Ab.in.c.ad aures q; me.causa.

¶ Renūcianti bñficiū ꝑ metū cōpetunt duo remedia.s.actō q; metus causa.ꝑ qō remediū restituunt sibi oia q̄ tradidit ꝑ metū cū integritate vt. c. Ab. in fi.q; me.causa. Itē cōpetit remediū qō directe petit beneficiū intentādo vtilē actōez no. Ab.in.c.ad audiētiā q; me.cā.

¶ Renūciare pōt electus ante ꝓfirmatōnē iuri suo in manibꝫ eligentium. vide.supra electus ante cōfirmationē.

¶ Renūciatō bñficij facta in manu supioris etiam p⁹ spoliatōz ꝓsumit spontanea ar.in.l.nō ē verisīle ff.q; me.cā.ꝛ eoꝝ q̄ no.glo.in.l.trāsactōez.C.ꝛ trās act.si vo nō fit renūciatō in manibꝫ supioris nō pdit ius qō renūciās hēbat in bñficio imo talꝫ renūciatio nō tenet iuxta no.ꝑ ꝛc.in.c.q; in dubijs ō rennun.Abb.in.c.ij.ꝛ resti.spo.quarta.colum.

¶ Renunciare volēs beneficio si anteq̄ spolieī constituit ꝓcuratorē ad renūciādū q̄ renūciauit p⁹ spoliationē in manibꝫ plati valet talis renūciatio nec pōt amplius agere possessorio qꝛ videtur voluntarie renunciasse est dictū notabile Lapi allega.xxiiij.vt refert Abb.in.c.ij.ꝛ resti.spo.v.colū.vide.s. exceptio spontanee.

¶ Renūciare bñficio lz quis nō possit sine licentia superioris vt.c.admonet.ꝛ.c.q; in dubijs ꝛ renunc. potest tamen se obligare iuramento ad non petendum seu movendum questionē sup̄ illo.vt.c.audita ō resti.spo. q; procedit in q̄tum concernit fauorem renunciantis secus aūt in q̄tum petitio fundaī sup

vtilitate eccle & prochianoꝝ qz in illoꝝ ꝓiudicium nō potuit se obligare sine licētia supioris vt ibi no. Abb.j.colum.

¶ Renūciatio beneficij facta sine cōsensu supioris nō valet etiā in preiudiciū renūciantis vt in.c.q in dubijs ó renū.& Jo.an.in.c.quāto. ó transla. nam etiā officiū publicū seculare nō pōt ꝙs a se abdicare ex puata renūtiatōe. vt.l.legatus.ff.de offi. presi. no.Abb.in.c.q uel timorē de sta.mo.

¶ Resignare pōt quis būficiū suū ex talibꝫ vbis vt alteri ꝓuideat vt.c.dilecto.de ꝓben.circa ꝓri.qđ intelligo ꝑm Abb.ibi dūmodo in renūciatōis actu ſ nō deducati pactum sed ipsam renunciationē liberaliter & pure faciat no.glo.j.q.j.ordinatōes.nam si hoc deduceretur in pactum in actu renunciatōis esset symoniacum vt vult glo.in alle.c.dilecto & ibi Abb.in prin.

¶ Renūciare videt ꝙs iuri suo tradēdo literas sui būficij vt.c.sane de renū.& c.cū pridē de pac.& traditis instrumētis mancipiozū mācipia ipsa vnata intelligunt.vt.l.j.C.de vna.& cirographū legauit et actōes q̄ ibi cōtinēt legare videtur.ff.de le.iij.qui cirographū & qui obligauit instrumēta agroꝝ suoꝝ ó agris suis cogitasse intelligit.C.que res pi.obli. po.l.ij.& si restitui tibi cautionē pignoris ius pignoris remisisse videor.C.de remi.pig.l.creditorē.& ff. de pac.l.ij.secus si restituo tibi pign⁹ ó quo vid glo. notabilē in alle.c.sane.

¶ Minoꝝ pōt renūciare in integrū restitutōis beneficio quia hoc est introductum ꝓpter imbecillitatem ipsius minoris ideo nō pōt renunciare qz eadē imbecillitate inducitur ad renūciandū qua ad contrahendū facit qđ no.Cy.in.l.siquis in cōscribēdo C.de epis.& cle.& dic.vt no.in.l.si intra.C.de in integrū restitutōe & in.l.quentō.ff.de mino.& Specu.ti. de in inte.resti.§.qualiter.ver.ß nūquid.factus tamen maior pōt Jo.an.& Abb.in.c.si diligen.de foro cōpe.vj.colū.

¶ Renūciare nō pōt eccliа būficio resti.in inte.maxime qñ ꝑlatus solus renūciauit etiā si iurauit ad ſ glo.no.in.c.j.de resti.in inte.li.vj.facit.c.intellecto.& c.sicut nostris.de iureiur.Abb.in.c.si diligēti.de foro compe.v.colum.

¶ Si ptes renūciāt ferijs nō possunt tpe feriaꝝ cōpelli testes ad testificandū quia ista renunciatō nō operat respectu testium no.Abb.in.c.fi.de ferijs.& glo.in.l.oēs dies.C.de ferijs.

¶ Renūciare nō pñt ptes ferijs solennibꝫ introductis in honorem dei de foro cōpe.si diligēti & l.si vn⁹ .§.in sūma.de pac.idem cū partes cōpromittunt in vero arbitro ß cū ꝓpromittitur in arbitratorē q̄ ē partim mediator possūt ptes talibꝫ ferijs renunciare.vt.l.fi.C.de ferijs & Spe.ti.de arbi.§.fi.vsi.in forma. Jtē nequeunt ptes renunciare ferijs repentinis que in fauorē partiū nō sūt introducte vt.l.oēs dies ꝓpe finem.C.de ferijs & glo.ī cle.sepe ó ver.sig. ferijs tñ publicis seu rusticis liberuꝫ ē renūciare vt c.fi.de ferijs.& ibi Abb.

¶ Renūciare videt appellationi ps litigās corā iudice a quo qđ limita vt.s.appellans.

¶ Renūciatō appellatiōis plus opatur q̄ remotio appellationis in rescripto.vide.s.appellatōnis renunciatio.

¶ Renunciatō appellatōis a iudice vel ab arbitris an valet vide.s.appellatōis renūciatio.

¶ Renūciare nō pōt quis priuilegio exēptōis.vide s.exemptōis.

¶ Renūciare an pōt ꝙs pscriptōni vide.s.pscriptō ni nō pōt quis renūciare.

¶ Renūciare videt iuri suo sponte recipiēs minorem dilationē quā a iure disponatur.vt.l.ad soluti onē.C.de re iudi.Abb.in.c.q ad cōsultatōnē.de re iudi.vbi vide late ꝑ eū.

¶ Renūciare an quis pōt iuri publico vel priuato vel iuri supioris vel iuri diuino seu naturali vel iuri positiuo vide pleniſſime ꝑ Abb.in.c.si diligēti de fo.cōpe.& Bar.in.l.ius publicū.ff.de pac.& in.l.siqs in cōscribēdo.C.de pac.& glo.notabilis in autē. vt sine phibi.ma.§.qz vo.

¶ Renūciare nō potest quis iuri qđ statuit certam formā in actibꝫ hoīm introducēdo vt videlicet testamentū fiat cū certo numero testiū vel q̄ pacta & stipulatōes certo mō fiant.ff.de le.j.l.nemo pōt.& ff.de pac.l.contra iuris.fa.c.cum esses.de testa.& c.qz ꝓpter de elect.Abb.in.c.si diligenti de foro cōpe.iij. colum.

¶ Renūciare quis nō pōt iuri ꝑ se introducto in q̄ tuoꝝ casibꝫ. ¶ Primo ꝓpter auariciā creditoris.C. de pac.pig.l.vlt ¶ Secōs ꝓpter fauorē alimentoruꝫ in vltima volūtate relictoꝝ.ff.de transac.l.cum hi. ¶ Tercio qz nō valēt pacta ꝓtra naturā ꝓtract⁹.ff. de ꝓca.l.cū ꝓcario.& de ꝓca.c.fi. ¶ Quarto ī casu.l. in hoc iudicio.§.si cōuenerit.ff.cōi diuidūdo.ratio qz cōmunio solet generare discordiā.vt.l.cuz pater.§. dulcissimus.ff.de le.ij.ideo nō valet pactū ne possit separari societas nec valet pactū quod faciūt debitores creditoribꝫ de solutione non probāda nisi per instrumentum cum testificandi vtilitas sit cōmunis in auten.de testi.in prin. nec debet angustiari ſ dilatari.C.de iureiuran.l.generaliter.nec ad vnuꝫ speciem artari.ff.de testi.l.iij.no.glo.in auten.vt sine prohi.Abb.in.c.si diligenti.de foro compe.iiij. colum.

¶ Renūciare an & qñ possit mulier velleiano.vid.s. mlier si se obligat.

¶ Renūciare an pōt ꝑlat⁹ priuilegio ꝓcernēti eccle siā.vide.s.ꝓctus factus.

¶ Renūciato petitorio an possit intentari possessorium.vide notata.ī.c.pastoral.de cā pos.& pp.et ibi Abb.vj.coluꝫ.

¶ Renunciare an pōt quis priuilegio vel rescripto vide.s.priuilegiū si emanauit & vide.j.rescriptū si impetratur.

¶ Renūciatio pure & simpliciter facta nō extenditur ad ius qđ pōt ī futurū cōpetere nisi hoc caueat ī renūciatione vt.c.cum inter.de renū.Bar.notabiliter in.l.j.& in.l.qui rome.§.duo fratres.ff.de ver.ob.no. glo.in.c.ex multiplici de rei.& ē ratio quia quis nō potest a se abdicare quod nō habet nā priuatio presupponit habitū in.c.ad dissoluendū de ꝓspō.ipu. ß si renūciatio iuris futuri fiat in pñtia iudicis valet no.Bar.in.l.j.C.de pac.idē si fiat ꝑte pñte nor. Abb.in alle.c.ex multiplici.circa fi.

¶ Renūciare an pōt ꝙs vsui putei cōis portici seu fūdi vel clybani vt euitet on⁹ refectōis vide Spe.ī ti.de censi.§.ij.ver.item pone.

¶ Renūciare nō pōt lr̄is quas ꝙs impetrauit sine cōsensu rei post pñtationē ipaꝝ & citatōeꝝ secutā ar.in c.ex tenore de rescrip.sūt em̄ lītere ꝑ hūc actū effectōes no.Jnno.in.c.ex ꝙstiōe de resti.spo.Abb. in alle.c.ex tenore in prin.

¶ Renūciās omni iuri qđ hz vel habere sperat. vel omni iuri sibi cōpetēti vel cōpetituo pōt agē ex iure supuenienti vt no.Bar.in.l.post emancipatōnē de libe.lega.nam dicta verba habere spero &c. intelliguntur de spe que hz aliquā subsistētiā ó pñti alis nō dicit spes que non est fundata in aliqua causa de pñti facit quod no.Bar.in.l.qui rome.§.duo fratres.de ver.ob.et ꝑe.de ancha.in.c.cum inter de renun.

¶ Renuncians in iudicio iuri sibi competenti non est verisimile q̄ cōpulsus renunciauit. vt.l. non est verisimile. ff. q̄ me. cā. nam magna est tuitio p̄toris ff. q̄ fal. tu. autē. vnde. l. j. §. pe. 7 iussus iudicis excusat 7 purgat vicium. alīs a iure p̄sumptum vt. l. furti. §. qui iussit. ff. ꝛe his qui no. infa. 7 c. nisi essent ꝛe p̄ben. quod verum credo nisi in casu quo iudex alīs consueuit iniuste agere puta incarcerare 7 torquere 7 terribilis esse vt not. in. c. si iustus metus ꝛe appel. 7 l. ꝛe pupillo. §. si quis iussit. de noui ope. nun. per Bar. 7 vide. s. exceptio. s. nō verisimile.

¶ Renuncians seu cedēs bonis in quib̄ habet dominium p̄t re integra penitere vt. l. is qui. ff. ꝛe cessi. bono. si tñ habet solam administrationez solum petita licentia ad renunciandum seu cedenduz non p̄t penitere 7 compellit renunciare vt. c. quidā de renun. et est ratio q̄ facilius p̄t quis a se abdicare administrationē quā gerit in bonis alienis q̄ in p̄prijs. c. is qui. ꝛe pcu. li. vj. hinc est q̄ suus p̄t p̄ penitentiam reuocare ascensionem q̄ censet dñs viuo patre vt. l. iiij. ꝛe repu. here. 7 l. fi. eo. ti. vt refert Pe. in alle. c. quidam.

¶ Renuncians aliquid libera voluntate eo animo q̄ dominiū illius rei vlterius habere nō vult etiam absente illo cui p̄dicta renūciatio p̄dest valet talis renunciatio 7 sibi p̄iudicat 7 cuilibet parit exceptōnem ar. C. ꝛe accusa. actionem. vñ. q. j. q̄ periculosū ꝛe p̄scrip. c. pe. ff. ꝛe acquir. here. is p̄t. non tñ renūcias amittit dominiū rei p̄ reuocationē dum tenet illam. licet amittat possessionem. ff. ꝛe aquir. pos. l. siquis. vj. §. j. si tñ renunciat iuri vel seruituti quaz habet in aliqua re etiam absente dño rei statim res fit libera 7 eodem si renunciat liti. C. ꝛe pac. l. post q̄. est no. Inno. in. c. veniens ꝛe renun.

¶ Renunciare an p̄t creditor obligationi p̄sonali absente ꝛebitore ita q̄ sibi querat exceptio vide Bart. in. l. non solum. §. si liberationis verba. ff. ꝛe libe. le.

¶ Renunciare in cā p̄rie dicit ꝛe p̄bationib̄ facti ideo p̄batio iuris potest post renunciationem p̄duci conclusio vero refertur q̄ nec ꝛe iure nec ꝛe facto nō potest quicq̄ in causa p̄bare nec dici no. Inno. in. c. pastoralis in p̄in. ꝛe causa pos. 7 p̄rie. 7 Anto. in. c. fraternitatis. in fi. ꝛe testi. vide. j. testis. ver. excluditur.

¶ Renunciatio 7 conclusio facta in causa p̄ncipali nō extendit ad causam appellationis que est alia a prima. 7 hoc ideo quia nō credit partes ꝛe hoc intellexisse. sed si intelligerent vl exp̄resse dicerent nō renunciam⁹ et concludimus q̄ ꝛecetero nec ꝛe iure nec ꝛe facto in causa p̄ncipali vel appellatiōis aliquid dicemus hec renūciatio semp p̄iudicaret 7 est nota. Inno. in. c. cum veniſſent ꝛe testi.

¶ Si post renunciationē testium factā in generali iterum admittat aliqua exceptio 7 iterum sup illa exceptōe admitterent testes exquo em̄ quis admittitur ad excipiendum et p̄ consequens admittet ad exceptionem p̄bandam siue p̄ testes vel alio mō ar. in. c. cum veniſſent. 7. c. cām. vj. ꝛe testi. si vero sup aliquo speciali articulo fit renunciatum sup illo vlterius communi iure nō sunt recipiendi testes. c. ꝛe testi. 7. c. intimauit. ꝛe testi. sup illo ñ articulo si aliq̄ iusta causa mouerit iudicem maxime p̄stito a parte petente iuramento q̄ hoc malicioſe nō petit iteruz sup eodem articulo poterit testes p̄ducere p̄ beneficium restitutionis ex clausula generali vt auten. ꝛe testi. §. quia vero multi. vbi etiam admittit post conclusionem que magis impediret q̄ renunciatio est not. Inno. in. c. cum veniſſent ꝛe testi. vide. j. ꝛe testis. ver. pars que copiam.

¶ Renunciare potest quis exceptioni non numerate pecunie. C. de nō nume. pecu. l. generaliter. 7. l. in cōtractibus. quod habet locum nō solum inter laicos sed etiam inter clericos noīe p̄prio cōtrahentes secus vbi p̄latus noīe ecclesie vel p̄ ipsius ecclesie negocijs expediendis cōfitet se mutuū recepisse quia tunc nō solum infra biennū sed etiā imperpetuuz competit contra creditorē exceptio nisi 7 ipse p̄ber in vtilitatem ecclesie pecuniaz fore versam. r. q. ū. Ibius. 7 plene no. in. c. fi. ꝛe solu. hoc not. Hosti. in. c. fi. cautio. ꝛe fide instru.

¶ Renunciare an p̄t filius hereditatē paternam legitima sibi reseruata. vide. s. hereditas.

¶ Renunciatio generalis nō firmatur iuramento p̄ter ꝛefectum cōsensus quia nō apparet q̄ renuncians exp̄resse consenserit ꝛe casibus nō notatis. sed iuramentū nō obligat vltra consensū ergo 7c̄. facit c. pe. 7. c. quintauallis. 7. c. veniens. de iureiur. in foro tñ penitentiali obligabit̄ fm consensum quē p̄stitit ar. eorum que no. in. c. tua. ꝛe sponsa.

Replicatio

¶ Replicatio quid sit 7 an operet tantū sicut exceptio 7 alia notabiliter circa replicationē p̄ Ab. in. c. ij. ꝛe excep.

Repetitio

¶ Repetere p̄t iudex ecclesiasticus subditum suū ab illis iniuste ꝛetentuz interest em̄ sua ne violetur eius iurisditio. Item potestas repetit subditū suū vt possit munera p̄sonalia subire. l. ꝛe iure. ff. ad munici. 7 vide glo. in. l. j. §. per hanc. ff. ꝛe rei ven. 7 dñs repetit ascripticiū suū. c. ij. ꝛe iude. creditor tñ non repetit ꝛebitorem suū ab alio detentum. q̄ non habet ius in p̄sonā ꝛe quo vide glo. nota. in. c. auctoritate ꝛe p̄rui. li. vj. Abb. in. c. dilecti. ꝛe appel. circa p̄in.

Repressarie

¶ Repressarie an concedant contra vniuersitatem ꝛenegantem iusticiam vide. s. bellum.

Requisitio

¶ In requisitionib̄ vel monitionib̄ extra iudicialibus sufficit vna vocatio no. glo. in. c. si epūs. xviij. di. Abb. in. c. cum nobis de elec. circa fi. vide. s. monitio. 7 vide Ab. in. c. cum cām que ꝛe offi. dele.

¶ Requisitio iudicis habet vim citationis. vt. l. ij. C. quō 7 qñ iudex no. glo. in. c. consuluit ꝛe offi. dele. nam exquo dat̄ penitētia nō requirit necessario citatio vt no. Jo. an. in. c. fi. ꝛe elec. li. vj. no. Ab. in. c. j. de iudi. 7 in. c. cum cām que ꝛe offi. dele. j. colum. et in alle. c. consuluit. pe. colum.

Rescriptum

¶ Rescriptū scōm ad lites si p̄ impetrantē fuit anteq̄ primū rescriptū coram iudice p̄tatum citatione secuta p̄pter p̄uentionē valet scōm rescriptū 7 nō primum et hoc si primo impetrans fuit negligēs si aūt copiam iudicis habere nequiuit vt hic fuit p̄testatus expectat vsq̄ ad annum cōclusio ꝛc. in. c. vt ꝛebitus ꝛe appellatiōib̄. 7. c. si aūt 7. c. plerūq̄ ꝛe rescrip. Ab. in. c. j. ꝛe rescrip.

¶ Rescriptū ad lites nō p̄ditur p̄ lapsū t̄p̄is immo durat quantū durat actō sup quo impetrat nisi impetretur fm rescriptū cōtrariū 7 primus impetrās p̄ volum nō vsus fuit illo q̄ tacuit p̄ annuz plene p̄ Ab. in. c. si aūt. ꝛe rescrip.

¶ Rescripta ad lites sunt odiosa cum sint in p̄iudicium ordinarie iurisditōis 7 ideo rescriptū p̄ qō oīa

vnius hois negocia tam pñtia q̄ futura cōmittunt̄ est nullum. idem si ꝛputaꝛ incertus iudex ꝛcto. et Ab. in. c. ad hec ꝛ rescrip.

¶ Rescriptum impetrans primū nō vtens eo infra annū data impetratiōe scōi pdit illud. si aūt scōm nō impetraꝛ valet primū perpetuo vt in. l. falso. C. ꝛ diuer. rescrip. no. p Ab. in. c. plerūq; ꝛ rescrip.

¶ Rescriptum ad lites requirit speciale mandatū secus ad beneficia cōiuncta tñ psona pōt sine mandato rescriptum ad lites impetrare dum tñ caueat ꝛ rato ⁊ casus nō requirat speciale mandatū vt in spūalibus. Spe. in ti. ꝛ cōiuncta psona. §. vnico et dñi ꝛ rota ꝛ ci. cxxv. vt refert Ab. in. c. nōnulli. §. sunt et alij ꝛ rescrip. j. colum.

¶ Rescriptum nullū sumit vigorem si orta contentione sup nullitate iudex pnunciat validū nō appellatur vt no. p Lapum in. c. j. ꝛ rescrip. li. vj. ⁊ hoc verum nisi rescriptū fuisset falsum. Ab. in. c. sup lr̄is. et in. c. ex parte ꝛ rescrip. vj. colum.

¶ Rescripti forma nisi seruet̄ pcessus est nullus limitatur vt. s. pcessus contra formam.

¶ Rescriptum si impetret̄ ad lites ⁊ partes nō concordant ꝛ iudice. vel si vna pars est pñs altera absens qualiter pudeat̄. vide. s. iudex ꝛlegatus si impetretur.

¶ Secundū rescriptū ad lites nō faciens mentiōez ꝛ primo nō est ipso iure nullum sed annullandum ope exceptōis vt est rex in. c. vt ꝛbitus ꝛ appel. no. Ab. in. c. ceterū ꝛ rescrip. ij. colum.

¶ Rescriptuz ad lites impetratū ad iudicē qui tpe date erat excōicatus notorie nō valet. licet tpe recepcōis sit absolutus no. glo. in. c. dilectus. ij. ꝛ pbē. et arg. c. ad pbandū. ꝛ re iudi. ⁊ est rō quia a tpe date impetrauit iurisditio ⁊ rescriptū nō reperit subiectum abile ad recipiendū iurisditionem. si aūt erat occulte excōicatus ⁊ impetrans illum scienter impetrauit nō valet rescriptū no. Jo. an. alleg. c. dilectus qō cōmendat ibi Ab. ⁊ facit qō no. Jo. cal. in c. ad pbandū. ꝛ re iudi. vbi tenet q̄ gesta p iudicez excōicatum tolleratū nō tenent in fauorem partis scienter litigantis coꝝ occulto excōicato ex quo infertur q̄ si occultus excōicatus contulit scienti bñficium nō tenet collatio vel retractaꝛ exquo limitatur. l. Barbarus. ff. ꝛ offi. pꝛeto. ⁊ alleg. c. ad pbandum. si vero impetrans ignorabat valet rescriptuz exquo reperit̄ absolut⁹ tpe. pcessus sic pcludit Ab. in alle. c. dilectus. v. colum.

¶ In rescriptis impetratis ad lites subreptō. nō viciat ipso facto. sed opus est exceptione nisi in eodez rescripto fiat gratia ⁊ accessorie detur iurisditio ad executionē gratie est cōclusio Ab. in alle. c. ceterū.

¶ In rescriptis impetratis ad beneficia subreptio viciat rescriptum ⁊ gratiam ipso facto est cōclusio Abb. vbi. s.

¶ Rescriptum cōtinens plura negocia an p subreptionem cōmissam in vno vicieꝛ rescriptuz in totū Ab. in. c. sedes ꝛ rescrip. ij. colum. ⁊ ibi not. Ab. an rescriptum cōtinens species subsecuta clausula generali comꝓhendat alias species maiores et cuius qualitatis ⁊c.

¶ Rescriptum subrepticiū an ⁊ qñ pōt in totū vel in partem viciari. vide. j. subreptio.

¶ In rescriptis ad beneficia an est standū date vel pñtationi. Ab. in. c. capitulum. ꝛ rescrip. ij. colū.

¶ Rescriptum impetrans sup cā iam inchoata coram ordinario est subrepticiū nisi ꝛ eo fiat mentō idem ꝛ pcessu inchoato coꝝ alio ꝛlegato no. in. c. vt ꝛbitus. ꝛ appella. ⁊ glo. ⁊ Ab. in. c. prudentiam §. vj. ꝛ offi. ꝛle.

¶ Si agit̄ de subreptione vnius rescripti ita q̄ nullum aliud rescriptum appareat impetratum nō sufficit excipere nisi appellet̄ ab exceptiōe reiecta p iudicem tacite vel expꝛesse. nam paria sunt nō excipere vel excipere ⁊ a reiectione nō appellare. vt. c. cum dilecti ꝛ elec. ⁊. c. ex parte. ꝛ appella. no. glo. in cle. vnica. ꝛ vlo ⁊ contu. sed si agit̄ ꝛ pualiditate plurium rescriptoꝝ ⁊ tūc sufficit q̄ primus impetrās ꝓpareat coram scōis iudicibus ⁊ excipiat ꝛ primo rescripto vñ tutus est excipiens si ꝓtestetur q̄ non intendit cōparere coꝝ eo vt not. in. c. pastoralis ꝛ rescrip. ista est distinctō Ab. in. c. ceterū. ꝛ rescrip. ij. columna.

¶ Rescriptū cōtinens plura negocia tūc viciat̄ in totum ex subreptione vnius negocij qñ ex negocio ex quo surgit subreptio ꝛpendent alia negocia vt in. c. sedes ꝛ rescrip. secus qñ negocia sunt pꝛsus separata. vt. c. si eo tpe ꝛ rescript. li. vj. Item est alia limitatio inter subreptionē que cōmittit̄ in falsuz dicendo ⁊ in verum tacendo q̄z in primo casu corruit rescriptum in totū in penā mencientis vt alle. c. sedes. fa. c. ꝛtestanda in prin. ꝛ concess. pben. li. vj. scōo casu habet locū alleg. c. sup eo. limita tercio. q̄ aut subreptio cōmissa in vno negocio fuit cā obtinendi rescriptū sup omnib⁹ ⁊ corruit in totuz vt. c. sup his ꝛ rescript. sed si fuit cā dūtaxat obtinendi gratiā in illo negocio pcedat alle. c. si eo tpe no. ab. in alle. c. sedes. ij. colum. ⁊ in. c. sup lr̄is. e. ti. j. colū.

¶ Subreptio vloſa viciat oīa ꝓtenta in rescripto licet rescriptū cōtineat plura separata eriā si subreptio non fuit cā obtinendi oīa. vt. c. super lr̄is ꝛ rescrip. nam si hoc habet locum in lr̄is gratiosis cuz subreptio magis viciet lr̄as gratiosas vt. c. ceterū. eo. ti. a fortiori in lr̄is ad lites ex quo colligē limitationem ad. c. si eo tpe eo. ti. li. vj. vt pcedat qñ subreptio nō fuit vloſa ⁊ tunc solū viciat illam partem cuius fuit cā ⁊ nō. reliqua cōtēta in rescripto ⁊ vide circa b. s. ver. pr. no. Ab. in alle. c. sup lr̄is. j. colum.

¶ Subreptio nō vloſa sed ex simplicitate vel ignorātia pcedēs eatenus viciat rescriptū seu contēpta in eo quatenus fuit cā inductiua cōcessionis vnde si subreptō fuit cā inductiua solius forme rescripti viciat solū ipsam formā ⁊ nō substātiā rescripti vt exēplificat Ab. in alle. c. sup lr̄is. ꝛ rescrip. ij. colū.

¶ Cum plures cause narrent̄ in rescripto quarum alique sunt subrepticie alique nō pōderandū est super quibꝰ se fundet papa ⁊ si ille sunt false rescriptū est subrepticium si sunt vere nō attēdit̄ falsitas circa alias no. in. c. ij. ꝛ rescrip. ⁊ in. l. sepe. ꝛ verb. sig. vt refert Lapus sua alle. xxiij. in fi.

¶ Licet rescriptum subrepticiū impetratū ad bñficia ipso iure sit nullum nec pcessus executoꝝ valet vt in. c. cum nostris ꝛ concess. pben. ⁊. c. ad audientiam. ij. ꝛ rescrip. si tñ rescriptum daꝛ ad lites nō est nullum sed annullandū ope exceptōnis ꝛ quo plene no. in. c. dilecti. ⁊. c. ceterū. ⁊. c. sup lr̄is ꝛ rescrip. no. Ab. in alle. c. cum nostris. ij. colū. vide. s. lr̄e.

¶ Rescriptum qualiter ⁊ quo tpe ꝓdatur. Ab. in. c. cum accessissent ꝛ consti.

¶ Rescriptū scōm faciēs exꝓssam mentionē ꝛ primo an tollat primū ipso facto sine ope exceptionis Ab. plene in. c. ceterū. ꝛ rescrip. ꝛ

¶ Rescriptum impetratū cōtra priuilegiatū an ꝛ beat facere mentionē ꝛ priuilegio. Abb. in. c. cū ordinem ꝛ rescrip. ⁊ vide. s. priuilegiū tenent̄ facere.

¶ Rescriptū impetratū ad vices gerentez alicuius extendit̄ ad principalem cum fuerit pñs. Ab. in. c. eam te ꝛ rescrip.

¶ Rescriptum vbi est falsa latinitas an viciet̄ vide s. falsitas.

¶ Rescriptum principis ꝛbet in dubio ad ius cōe

referri etiam si oporteat p impropriationem verborum sup transpositionem clausularum glo.in.c.ℳ consti. ℒy.in.l.rescripta.ℒ.ℳ pci.impa.offe.Ab. in.c.cām.ℳ rescrip.

¶Rescriptum si est ꝓsus nullum si tñ emanauit a principe dato dubio iudex ꝓnunciauit rescriptum valere tenet ꝓcessus si nō est appellatū est dictū singulare ℒapi.in.c.j.ℳ rescrip.li.vj.vt refert ab.in.c. sup lr̄is de rescrip.in fi.vide.s.iudex.v.si rescriptū dicitur falsum.

¶Rescriptum in quo noua forma exprimit si exp̄ssio inhereat ℳ inre vel ℳ necessitate seu ℳ voluntate vel honestate an illud debet p ℳlegatum obseruari ⁊ si obmittat an valet ꝓcessus Ab.plene in.c. cum dilecta.ℳ rescrip.vij.colum.

¶Rescriptum impetratū contra ius an valeat nō faciendo mentionem ℳ iure generaliter vel specialiter vel si requirit certa scientia principis vel clausula ℳrogatoria iuris plene p Abb.in.c.nōnulli ℳ rescrip.iiij.colum.

¶Rescriptum qō emanat contra ius in fauorē rei publice valet licet ℳ iure non faciat mentionem qr tunc videtur princeps cōtra ius dispēsare ar.l.quidam consulebant in fi.ℳ re iudi.secus si emanat in fauorem priuate ꝑsone hec est no.Bar.in extraua. ad reprimendam vt refert Ab.in.c.nonnulli ℳ rescrip.vj.colum.

¶Rescriptū impetratum a falso ꝓcuratore an pōt ratificari p dñm vide.s.lr̄e ⁊.s.ratihabitio.

¶Rescriptum an ⁊ qñ extendat ad successorē. vide Jo.an.in mercu.in.c.is qui in ius ℳ reg.iur.li.vj.⁊ Ab.in.c.significauit.de rescrip.

¶Rescriptū qñqz pñtat ꝓ libello.vide.s. libellus.

¶Rescriptum impetratum ab excōicato est ipo iure nullum vt.c.j.ℳ rescrip.li.vj.nec est fienda differētia in hoc casu inter publicam ⁊ occultam executionem.qr illa differentia fit in his que querunt ratione publici officij ita loquit.c.ad ꝓbandum ℳ re iudi.sed in his que gerunt iure priuatorū nō est differentia inter occultam ⁊ publicam excōicationem quo ad actus validitatem vt not.Jnno.in.c.cum dilectus ℳ consue.Ab.in.c.consulti.ℳ ꝓcura.

¶Rescriptum impetratum contra rem possidentē expedit ad singularem successorē qñ alienatō fuit facta fraudulēter cā mutandi iudicij vt.c.j.de alienа.mu.iudi.cau.⁊ vide ibi Ab.

¶Per rescriptum impetratū contra violentē possessorem conuenit is qui sciēter succedit in vicium rei.in.c.quia.v.de iudi.sed licet contra ipsum spoliatorem agat interdicto vnde vi.vt.c.cum ad sedē de resti.spo.contra eum tñ qui sciēter succedit in vicium agitur conditōe.c.sepe eo.ti.⁊ si sine vicio ipse successor possessionem fuit ingressus competeret cō tra ipsum conditio.c.reintegranda.iij.q.j.Abb.in alle.c.quia.v.

¶Rescriptum impetratum contra ℳfunctum extendit re integra ad vniuersalem successorem no.in c.significauit ℳ rescript.⁊ in regula is qui in ius de re.iur.li.vj.⁊ hoc operat fida idētitas ꝑsonarum q̄ est inter ℳfunctum ⁊ heredem vniuersalē rōne successionis qr rep̄sentat ꝑsonam ℳfuncti vt in vniuersum ius defuncti succedit ⁊ ℳo competit contra eū interdictum vnde vi.vnde glo.notabilis dicit in.c. significauerunt.de resti.q̄ id qō dicit possessorē cōueniri interdicto vnde vi.habet locum in successore vniuersali ⁊ herede iuris nō aūt in successore rei subtracte vt.l.j.§.hoc interdictuz.ff.ℳ vi et vi ar. est conclusio Ab.contra cōem opi.ℳcto.in.c.quia v.de iudi.

¶Rescriptum pape impetratū a miserabili ꝑsona non data negligētia secularis an valeat vide.s.cōmissio facta a papa.

¶De qualibz notabili clausula est facienda mētio in rescripto principis si talis est clausula q̄ ea exp̄ssa reddidisz principem difficiliorē ad concedendū hinc est q̄ iura volunt ℳ priuilr̄is fiendā mentionem specialē in scḥis.c.ex lr̄is ℳ ℳlo.et cōtu.et c.in nostra ℳ rescrip.⁊ hoc requiritur iudicis arbitrio sicut generaliter dicimus in qualibet subreptione vt no.in.c.sup lr̄is.ℳ rescrip.Abb.in.c.ex conquestione.de resti.spo.in prin.

¶Rescriptum si impetrat ad instantiā alicuius p priuata vtilitate pōt impetrans eo nō vti nec compellitur ad exhibendum q̄ nemo inuitus agē compellitur.vt.ℒ.vt nemo inui.nam de lr̄is suis laboribus ⁊ exp̄ēsis impetratis nō debet cogi facere bonum vt.c.p̄carie.x.q.ij.si aūt rescriptum emanat p bono publico licet aliquo instante ⁊ principaliter impetrante vt si mandat inquisitio fieri ℳ ecclesijs vel ꝑsonis ℳ accusa.c.j.et.ij.tūc iudex pōt ꝓcedere ex quo lr̄as recepit non solum impetrante resistēte ꝓsequi negocium sed etiam eo inuito ⁊ renunciāte ⁊ q̄ntūcunqz contradicente ℳ offi.ℳle.qm̄.§. is autem.Item pōt cogi is qui impetrauit ad exhibendum rescriptum etiā ante eius pñtationem est conclusio Ab.in.c.ex conquestione ℳ resti.spoli.v. col.vide.s.priuilegium si emanauit.

¶Rescriptum emanans contra ius aut p̄sumit falsum aut p occupationē nimiam emanasse nisi in rescripto fiat mentio de iure cōtrario saltim in genere vt.c.ex parte de capel.mo.⁊ ibi Ab.ℳ hactñ materia vide qō no.in.c.nōnulli ℳ rescript.⁊ in.c.j.de excess.pla.⁊ ibi Jo.an.

¶Rescriptum impetratum contra conuentū exp̄sso noie solius abbatis an tenet vide.s.Ab.nō pōt.

¶Rescriptum principis si deuiat ab omni rōne et cōmuni stilo curie debet impetrās.tanq̄ ℳ falsitate suspectus remitti ad principē vna cum illo rescripto.vt Ab.post glo.in.c.ex parte.j.de rescript.fa.c. in memoriā.xix.di.⁊ idem in priuilegio emanāte cōtra cōmunem cursum priuilegiorum not.glo.in.c. cām.ij.de testi.fa.c.q̄ super.ℳ fide instru.⁊ qō no. ℒy.in.l.fi.ℒ.si contra ius vel vti.pu.⁊ ideo cōmissarius nō tenet illud exequi sed ꝑm iussionē principis expectare vt.c.si qñ ℳ rescrip.no.Ab.in.c.ij.ℳ rescrip.j.colum.

¶Rescriptum si reuocet a principe ⁊ in reuocatione apponit clausula decreti ꝓhibitiui vel irritans ꝓcessum tunc nō requirit notitia reuocatōis quin ꝓcessus factus a iudice etiā ignorante sit nullus et hoc vult Jnno.in.c.j.ℳ concess.p̄ben.lib.vj.⁊ in.c. cum contingat de rescrip.sed si reuocatio est facta simpliciter ⁊ nulla habetur noticia reuocatiōis tenet ꝓcessus primi iudicis tam contra partem q̄ cōtra tercium turbantem vt.c.audita de resti.spol.si tñ est ambiguitas inter primū ⁊ scḥm iudicem qui ꝓcessus valeat debet ponderari validitas reuocationis.nam nō tenebit ꝓcessus si reuocatio valet est casus in.c.ex lr̄is ℳ offi.ℳle.ℳ quo vide Jnno.in alle.c.j.⁊ Ab.in.c.ceterum ℳ rescrip.iiij.colum.

¶Licet rescriptum priuilegiatiuū concessum in p̄iudiciū alterius priuilegij ℳ quo in rescripto nulla fit mentio est subrepticium ⁊ nō valet vt in.c.cōstitutus ℳ rescrip.sed si est rescriptum priuilegiatum concernit merita cause etiā si nō fiat mentio de priuilegio valet quia nullum p̄iudicium fit priuilegiato cū possit ℳ suo priuilegio excipere ad merita causear.in.c.j.ℳ litis contesta.si tñ rescriptum concernit exceptionem dilatoriam vel dat formam rescriptis impetrādis nō valet rescriptum qr alias

priuilegiū esset inutile si nō possit excipi contra eū in vim dilatorie. Inno. compost. ꝛ Abb. in. c. cum ordinem. de rescrip.

¶ Rescriptum impetratū ad vices alicuius gerenti an extendat ad principalem. vide. ſ. vices.

¶ Rescriptum si est suspectum de falsitate consulat princeps ꝛ vtens retineat ꝛ caute custodiat et mittatur principi si hoc mādet de crimi. falſ. sup eo. de rescrip. c. ij. in fi. de resti. cām que. ij. in fi. si tū de falsitate nulla sit suspitio sed de tenore vt quia omnino est contra ius scriptum statim abijciendum est. xxv. q. ij. rescripta. C. de pēi. impa. offe. l. rescripta. et de manu tenentis euellendū. C. de sacra. pagā. l. iij. nisi dicat in rescripto nō obstante tali iure de rescrip. c. nonnulli. de eta. ꝛ quali. eam te. si tū non est exp̄sse contra ius sed p̄ter ius expectanda est secunda iussio vt. c. si qñ. de rescrip. sin aūt rescriptum sit contra consuetudinē debet consuetudo seruari nisi princeps exprimat q̄ consuetudine nō obstante valeat rescriptum vt hoc notabiliter p̄ Hosti. in. c. pastoralis de fide instru.

¶ Per rescriptū apostolicū de p̄bendo alicui de canonicatu ꝛ p̄benda an est affecta p̄benda vacās vide. ſ. p̄benda. ver. per mandatum.

Reseruatio

¶ Reseruatio an sufficiat sine decreto vide glo. ꝛ decto. in. c. si eo tpe de rescrip. li. vj. Abb. in. c. ecclesia. ij. vt lite pen. vbi no. q̄ negocio aduocato ad curiaz nō valet quicquid fit p̄ inferiorez et vide circa hoc no. p̄ Inno. in. c. cum. m. de consti.

Residere

¶ Ad faciendū residentiā in beneficio nō requirit necessario citato generalis iudicialis nec etiā requiritur sententia priuata contra nolentem residere ſ sufficit spoliatō facti facit lex. in. c. ex tue de cler. nō resi. Ab. in. c. puenit. ij. de appel.

¶ Contra clericos non residentes qualiter p̄cedat vide plene p̄ doc. signanter p̄ Ab. in. c. si. ſ. porro. vt lite nō contes.

¶ Ad residentiam p̄sonalem non artatur clericus in beneficio simplici sed p̄t vicarium in diuinis et alijs constituere vt no. Jo. cal. de p̄ben. sup inordinata si tū ecclesia est curata requirit p̄sonalis residentia in ordine seu in diuinis que p̄tinent ad ordinem sacerdotalem in alijs tū que sunt iurisditōnis vel regiminis q̄ nō p̄dicte spectant ad ordinē p̄t clericus curam parrochialem habens p̄ vicarium temporalem deseruire vt no. in. c. quia nonulli. de cler. nō resi. vicarium aūt p̄petuum nō nisi ep̄s vel etiaz alius inferior casualiter tū nō potest cōstituere plene p̄ Lapum sua alle. v. et ibi Anto. vide. ſ. rector ꝛ vide. ſ. beneficiū secūdum.

¶ Residentiā p̄sonalē vel p̄cām an requirat canonicatus vide Anto. de butrio in. c. cū nostris de cōcess. p̄ben. ad fi. ꝛ Lapum sua alle. xxxvj. ꝛ vide. ſ. clericus nō residens.

¶ Verbum residere nō est amare assumendum sed benigne vide. j. verbum residere.

¶ Familiares pape seu cardinalis vel ep̄i seu capituli an dicant residere vide. ſ. familiares pape.

¶ Residere intelligunt in bñficio hi qui alias erāt residentes ꝛ per infirmitatē impediunt residere ad p̄cipiendā p̄bendam. Item ꝛ hi qui alias erant deseruientes ꝛ p̄ infirmitatez impediunt seruire quo ad p̄cipiendū distributiones sic intelligit. c. vnicū. de cle. nō resi. li. vj. vt refert Jo. an. in. c. ad audientiam de cle. nō resi. in fi.

¶ Si dispensat cum aliquo circa pluralitatem bñficiorum p̄t in alio eorum p̄ alium deseruire vide. ſ. dispensatio. ver. vbi dispensat.

¶ Conferens beneficiū ei qui nō valet in eo residere alis tñ est sufficiens p̄sona debz priuari ea vice potestate conferendi illud bñficium est cōclusio Ab. contra Anto. in. c. quia nōnulli de cle. nō resi.

¶ Non residēs a quo p̄lato p̄t dētitui. Item si p̄latus nō vult dare licentiā clerico ad studium vel ex alia honesta cā quod erit remediū vide. ſ. bñficiuz ver. habens p̄tātem cum se.

¶ Propter necessitatem subito concurrentē potest clericus se absentare a beneficio etiaz sine supioris licentia. nam plerūq; ip̄s seu locus nō patit licentiam petere vt. l. j. ff. de exerci. ꝛ l. tutor qui repertorium. ff. de admi. tu. no. Ab. in. c. relatum de cle. nō resi. vide. ſ. beneficiū. ver. bñficiatus.

¶ Contra clericum petentē fructus bñficij an p̄t opponi q̄ nō residet in eo vide. ſ. beneficiū. ver. cōtra clericum.

¶ Quot modis habeat ecclesia p̄ derelicta ex nō residentia vide. ſ. beneficium seu ecclesia.

¶ A residentia in ecclesia vel beneficō licet excuset infirmus vt in. c. ad audientiā de cleri. nō resi. habz verum in eo qui solitus erat residere ꝛ impedit rōe infirmitatis dūtaxat. sed si alias nō residebat nec erat solitus interesse diuinis licet nunc infirmetur nō habebit fructus in absentia q̄ infirmitas nō p̄stat ei cām nō residendi arg. ff. de statu. libe. l. iij. ſ. stichus ꝛ quod no. Inno. in. c. ex transmissa de p̄script. no. Ab. in alle. c. ad audiētiam. ij. colum. ꝛ in. c. j. de cleri. egro. ij. colum.

¶ Residentiā requirit beneficia etiaz simplicia de iure cōi nec sufficit deseruire p̄ alium vt apertissime p̄bat lex. c. pe. de cle. nō resi. quod verum nisi legatus ma cā excuset vt. c. puenit de appel. vide. ſ. beneficium curatum habens cum ver. se.

¶ Non residere p̄t licite beneficiatus cum licētia p̄lati. vide. ſ. licentia.

¶ Residentiā requirunt de iure cōi omnia beneficia que dant in titulum siue sint vicarie etiā modice estimatōnis. vt. xx. solidorum. si tñ talia beneficia nō dant in titulum sed in stipendiū vt si alicui pauperi datur possessio ecclesie ad vitaz vel p̄catio. xvj. q. j. possessiones. isti nō tenent ad residentiaz. facit. c. conquerente de cle. nō resi. ꝛ c. ex parte de offi. vica. ꝛ c. puenit de appel. no. Ab. in. c. fi. de cle. nō resi. j. colū. vide. ſ. beneficium. ver. omne beneficium.

¶ Residere nō compellit clericus in beneficō in casibus sequentibus. Primo q̄n beneficium est annexum dignitati vel p̄bende vt. c. extirpande. ſ. q̄ vero de p̄ben. Scōo rōne occupationis officij ecclesiastici ideo ep̄s habet vicarios de offi. Archi. c. j. Tercio rōne consuetudinis vel constitutōnis beneficij vt quia canonici sunt paupes ꝛ nō possūt de p̄bendis sustentari de consti. cum oēs. de cleri. nō resi. cum dilectus. ꝛ. c. ad audientiā ꝛ. c. pe. Quarto rōne dispensatōis de fili. p̄sby. p̄posit de cler. nō resi. cum ad hoc ex cā tñ necessitatis vel vtilitas ecclesie cōcessa vt. c. exposuisti de p̄ben. Quinto rōne loci remotionis de ecclesijs edifi. c. ad audientiā. Sexto rōne religionis. c. de monachis. de p̄ben. et. c. consultationib de trā. Septimo rōne diuerse nationis. c. qm̄ de offi. archi. Octauo rōne p̄dicationis. c. inter cetera de offi. ordi. de statu mona. c. q̄ dei. Nono rōne debilitatis vel infirmitatis de cle. egro. p̄ totum. Decimo rōne pegrinationis terre sancte de voto. c. fi. et sic p̄t intelligi de appel. puenit. Undecimo rōne absentie p̄babilis puta studij de licentia p̄lati de cleri. nō resi. relatum. Duodecimo rōne augmentatōnis diuini

cultus.vñ.q.j.illud.z.c.nihil.z iſte caſus regulã obtinet generalẽ ꝛe quo ꝛe offi.vica.c.clericos.vt no. Hoſti.z Jo.an.poſt eum in alle.c.extirpande.§.qz vero.ꝛe ꝑben.z ibi Ab.in repetitione.vj.colum.

¶An ſi clericus non reſideat requirat monitõ vel ipſo facto fit priuatus.vide.s.pena vbi apponitur negatiua.

¶Ex nõ reſidẽtia ꝑſonali in bñficio curato p ſe ꝑncipaliter exiſtẽte etiã nullo hois miſterio interueniente legitima abſentia cã quieſcente iuris priuatio reſultat nec p hoc iuriũ antiquoꝝ inducit correctio ẽ prima cõcluſio Ab.in.c.extirpãde.§.qz vero in ſua repetitõe z eſt ꝓtra oẽm ſniam glo.z wct.ibi.

¶Quod requiſitõ ſeu admonitio a conditoribꝫ canonũ exquiſita tanq̃ ꝑambula ad ipoliationẽ propter nõ reſidentiã in eccleſijs curatis nõ eſt ps ſubſtantifica ipſius priuatõnis ſed ſolum exquirit vbi cã abſentie non eſt nota z iſte eſt nouus intellectus ad iura requirentia monitionem.

¶Quod cõis Jnnocẽcij ceteroꝝq; theorica ꝛectorum inter penã negatiue z affirmatiue conceptã diſtinguens vt in primo nõ in ſcõ caſu ad penam cõmittendã exigat admonitio minime ſit veritate diffulta quo minus cõſtitutio liget omnino occultuz quo ad ꝛeum licet quo ad foꝛũ cõtentioſum nunq̃ locuz ſibi vendicare queat.Alias cõcluſiones Ab. dicte repetitõnis.§.qz vero.vide.s. beneficium.v. non ſolum.

Reſiſtere

¶Reſiſti an z qñ põt iudici iniuſte ꝓcedenti.vide. s.iudex.

¶Reſiſtendo quis iudici iuſte ꝓcedenti ꝛebet puniri.nam oĩs cõtumacia aduerſus pſidem capite punienda eſt.ff.ꝛe re mili.l.omne relictum.§.j.facit.c. grauem z quod ibi no.ꝛe exceſ.pla.

Res

¶Res ꝛeſinit eſſe integra in extraiudicialibꝫ qñ attingunt ſubſtãtialia ipius negocij.ſecus ſi ſolũmõ ſunt expleta aliqua ptinẽtia ad ſolennitatẽ actus. no.Jn.in.c.in cauſis.ꝛe elec.z no.in cle.fi.ꝛe ꝓcur.

¶Res ſi non ſtat poteſt peti eſtimatio.vide.s.eſtimatio rei amiſſe.

¶Res amiſſe an et qñ ꝓbent̃ p iuramentũ.vide.s. iuramentum ſup rebus amiſſis cum ſe.

¶Rei ꝑciũ videt̃ idẽ cum ipſa re vide.s.ꝑcium.

¶Res vel ſententia inter alios acta an alijs ꝓiudicet vide.j.ſententia vel res.

Reſtitutionem

¶Reſtitutionẽ in integrũ poſſunt petere hoſpitalia z alia loca religioſa ſicut z alie eccleſie vt.l.omia priuilegia.C.ꝛe ſacro ſan.ec.et ibi Bar. Jo.an.in. c.ij.de in integ.reſti.li.vj. Ab.in.c.ex lr̃is.ꝛe cõſue.

¶Reſtitutio in integrũ an põt peti coraz ꝛelegato principis.vide.s.iudex ꝛelegatus principis.

¶Reſtitutionẽ ſi petat eccleſia vel minor ꝛebet q̃tuor ꝓbare que vide.s.eccleſia petens.

¶Reſtitutionẽ in integrũ an p̃t petere ciuitas caſtrũ vel villa.vel collegiũ.vide.s.ciuitas fungit.

¶Reſtitutio in integrũ eccleſie facta laicus etiam qui ſecũ cõtraxit pariter cõſequit reſtitutionẽ z ſicut res reddit eccleſie ſic et ꝑcium ꝛebet reddi laico cum ſumptibꝫ z laboribꝫ q̃ ꝑſonaliter ſuſtinuit nec ante tenet laicus eccleſie reddere niſi prius ſatiffiat ſibi ꝛe ꝑcio z ſumptibꝫ z laboribꝫ vt in.c.j.e.ti.et ibi Jnno.facit qõ le.z no.in ſiki in.l.in fundo.z.in. l.ſumptus.ff.ꝛe reiuen.z vide.s.eccleſia.q̃ p in integrum reſtitutionem.

¶Reſtitutio põt peti contra ſniam nullam vigore cuius quis ſpoliat.vide.j.ſpoliatus vigore.

¶Reſtitutionẽ petenti obſtat exceptio excõicationis ſi venit vt actor no.glo.z wc.in.c.ex inſinuatõe ꝛe pcu.idẽ glo.in.c.in noie dñi.xxij.diſt.z in.c.dilectus.ꝛe reſcrip.z.c.cũ nr̃is.ꝛe conceſ.ꝑben. ſed ſi excõicatus venit vt reus vt qz poſt miſſionẽ ex primo ꝛecreto ꝓpter cõtumaciã petit reſtitutionẽ poſſeſſionis offerendo cãm.ꝛe ſtando iuri ꝛebet audiri vt. c.qñ.§.in alijs.vt lite nõ conteſ. Jtem petẽti reſtitutionẽ ob.pactũ ꝛe nõ agendo vel ꝛe nõ petẽdo reſtitutionẽ no. Jnno.in.c.ſup hoc.ꝛe renũ.z dñi de rota ꝛeciſio.cccxciij. Jtem obſtat exceptio rei iudicate ſup ꝓprietate illius rei vt no.in.c.fi.ꝛe ordi.cogni. Jtem obſtat titulus vt no.glo.z Ab.in alle.c. ex inſinuatione.vide.j.titulus.

¶Reſtitutõnem petens an ꝛebet ꝓbare titulũ ſue poſſeſſionis.vide.j.titulum.

¶Reſtitutionẽ petere nõ valenti quadriẽnij tpis nõ currit ꝑſcriptio vide.j.timor.

¶Reſtitutio in integrũ an põt ſik intentari cũ actione reciſoria vide.s.actio reciſoria.

¶Reſtitutionis in integrũ petitio cõtra ſniam ſuſpẽdit regulariter executionẽ ſnie vſq; in euentũ cãe reſtitutõis.ſed fallit ſi cõtra petentẽ reſtitutionem eſt ꝑſumptio malicie q cã differẽdi executionẽ hãc petit quo caſu fit executio ꝑſtita tñ cautione ꝛe reſtituendo rem.ſed petens reſtitutionem obtinebit in cã eſt caſus ſingularis in.c.ſuſcitata ꝛe in integ. reſti.qõ eſt verum ſi executio ſententie eſt reuocabilis.ſecus qñ reuocari nõ põt vt ibi no.Ab.

¶Reſtitutionẽ in integrũ ꝓcuratoꝝ nõ põt petere ſine ſpeciali mandato habentes tñ legitimã adminiſtrãtionẽ põt ſine ſpeciali mandato reſtitutionẽ petere no. Jnno.z Ab.in.c.ſuſcitata.ꝛe in integ.reſti.vide.s.ꝓcurator ſimplex cum ſe.

¶Ad reſtitutionẽ petendã contra interlocutoriaz que nõ contingit principale negociũ vtputa ſup dilatoria exceptõe requirit ſpeciale mandatũ poſt lapſum ꝛecendij.ſecus ſi interlocutoria cõtingit principale negociũ vt qz ferẽt ſup aliquo ꝑemptorio qz tunc ſufficit generale mandatũ no.in.c.fi.ꝛe appell. li.vj.z in cle.cum ad repulſionẽ.e.ti.eſt tñ notandũ q̃ ſufficit ſpãle mandatũ comꝑhenſum ſub generalitate verboꝝ vtputa cõſtituto te ꝓcuratorẽ meũ. et wo tibi mandatum tranſigendi z generaliter faciendi oĩa que requirunt ſpãle mandatũ no.Bar. in.l.filiuſſa.ff.ꝛe wnatio.no.in.l.ſiquis mihi bona. §.iuſſus.ff.ꝛe acquir.heredi.in his tñ in quibꝫ vertit grauiſſimũ ꝑiudiciũ dñi requirit̃ p ſe ſpãle mandatũ vt ſingulariter p Ab.in.c.coꝛã.de integ.reſti.

¶Quadrienniũ ꝑfixum ad petendã reſtitutionez ſi eccleſia fuerit leſa aduerſus ꝓbationẽ obmiſſam in eadẽ inſtantia añ diffinitiuã ſniam currit a tpe lapſi pẽptoꝝ no. Jnno.in.c.coꝛã de in integ.reſti. ſed ſi ſnia diffinitiua fuit lata añ quadrienniũ tunc ſi ꝓbatio obmiſſa in prima inſtantia non põt fieri in cã appellatõis vt qz datus fuit terminus ad dilatorias ꝓponendas q̃ in cã appellatõis nõ poſſũt ꝓponi vt.l.ita ꝛemũ.C.ꝛe ꝓcur.z tũc quadrienniũ incipit currere a die lapſi termini vt Abb.in dicto c.coꝛã.ſi añ ꝓbatio põt fieri in cã appellationis et tunc ſi eccleſia petit reſtitutionẽ aduerſus appellationẽ obmiſſam incipit quadrienniũ currere a die qua ſententia tranſiuit in rem iudicatam vt dñi ꝛe rota ꝛeciſi.clvj.ſi vero eccleſia petit reſtitutionem aduerſus ſententiam z tunc nõ ꝑdeſt cum talis reſtitutio reddat cauſam in ſtatu quo erat tpe ſentẽtie no.Ab.plene in alle.c.coram.

¶Reſtitutionem põt eccleſia petere coram iudice

ecclesiastico aduersus cõtractum initum cum laico. vide. §. ecclesia potest petere.

¶ Restitutionem põt petere minor vel ecclesia etiam in lucro captando. vide. §. mino. et §. pscriptio statuta.

¶ Restitutionẽ põt petere minor vel ecclesia pbã do lesionẽ quantũcũq; interuenit ꝛcretũ vel iuris solennitas. vide. §. alienatio. ver. quantũcunq;.

¶ Restitutio si petat aduersus lesionẽ cõtingentes ex cõtractu vt qr nõ expediebat ecclesie vel minori rem vendere ꝛ tũc ꝛbet cõtractus in totũ rescindi vt. c. constitutus. ꝛ in integ. re. ꝛ. c. j. ꝛ re. eccle. non alie. ꝛ. l. patri. §. ex diuerso. ff. ꝛ mino. sed si lesio cõtingit in pcio dũtaxat nõ ꝛbet peti restitutio contra cõtractũ sed contra suppletionẽ pcij vt. l. si res extimat. ff. ꝛ iure ꝛci. datur tamen actio emptori an velit supplere iustũ pcium an in totum recedere a cõtractu no. Sut. et Bar. in. l. si quidẽ. C. ꝛ pdijs decurio. li. x. nam restitutio nõ ꝛbz plus afferre q̃ abstulere lesio. l. ab hostibus. ff. ex quibus cau. ma. ꝛ quo vide Ab. in alle. c. constitutus.

¶ De restitutione nõ põt iudex ordinarius nõ habens administrationẽ principaliter cognoscere vi ꝛ §. iudex ordinarius.

¶ Restitutio semel ꝛnegata minori vel ecclesie nõ ꝛbet iterũ cõcedi nisi ex noua cã vt. c. fi. ꝛ in integ. resti. Item ecclesia q̃ succubuit in cã restitutionis. nõ ꝛbet audiri ꝓpter appellationẽ ꝛ sic contra sententiã ꝛnegatõis ecclesia nõ põt petere restitutõz. vt alle. c. fi. ꝛ ibi plene p Ab.

¶ Restitutio in integ. dat ecclesie sicut minori non solum in contractibꝫ ꝛ iudicialibꝫ sed etiã contra pscriptionẽ no. glo. in auten. quas actões ꝛ apertius in aurẽ. ꝛ ecclẽ. titulis. §. ꝓtpalibꝫ ꝛ glo. in. c. ij. xvj. q. ij. et Jnno. in. c. j. ꝛ in integ. resti. ꝛ est rõ qr minori currit pscriptio et tũ restituit vt. l. vnica. C. si aduer. vsu. ꝛ. l. fi. C. in qui. cau. in integ. re. nõ est necesse. idem dicẽdũ in ecclesia q̃ fungit iure minoris in restitutõnis materia. vt. c. j. et. c. auditis. ꝛ in integ. resti. ꝛ. c. j. et. ij. e. ti. li. vj. et cle. vnica. e. tit. hec est conclusio Ab. c. j. ꝛ pscriptionibꝫ circa fi.

¶ Restitutio non dat minori nec ecclesie aduersus quadriennũ qõ dat ad petendã restitutionẽ nec pcessus sit infinitus vt. c. j. et. ij. ꝛ in integ. resti. li. vj. qõ quadriennũ incipit currere a tpe lesionis. s. cõpleta pscriptione qua ecclesia incepit ledi. est tñ notãdũ q̃ illud tps est a principio vtile qr nõ currit ꝫ ignorantẽ cũ ignorans non est negligens vt. c. qr diuersitatẽ ꝛ conceſſ. pben. glo. in. c. quã sit. ꝛ elec. li. vj. est conclusio Ab. in. c. j. ꝛ pscrip. in fi.

¶ Quando lesio tangit ecclesiã habet locum restitutio in integ. si psonas ecclesiarũ secus vel eorũ bona no. glo. in cle. j. ꝛ re. in integ. Ab. in. c. inter monasterium ꝛ re iudi. iij. colum.

¶ Restitutio in integ. nõ ꝓpetit minori ꝛcepto in cõtracto q̃ contractus firmat ꝑ legẽ municipalez vel cõsuetudinariã est glo. notabil. in. l. arbitraria actio. ff. ꝛ eo qui cer. lo. da. ꝓmi. glo. argu. in fi.

¶ Vbi verisimile nõ est minorẽ lesum ꝓpter eius sagacitatẽ et industriã in publicis actibꝫ approbatꝫ restitutio nõ concedit nisi euidenter ꝛ lesione plene ꝓbetur vt est casus ſm verũ intellectũ in. l. j. C. qui ꝛ aduer. quos in inte. resti. qõ intelligẽ in eadez specie gestionis nõ in diuersa vt ibi no. Pe. et Jali. ex quibꝫ no. q̃ si ꝛctor legũ obmisit aliquid ꝓbare in cã sua licet sit minor nõ ꝛbet restitui qr fuit assumptus ꝛ approbatus ad ꝛctoratũ ꝛ industrioſus in pfessione illa ꝛ pfessio ꝛ ꝛsideriũ suũ inuicez discrepant no. glo. C. ꝛ muneri. patri. l. pfessio. li. x. qõ dic vt notabiliter p Jali. in alle. l. j. C. qui ꝛ aduer. quos.

¶ Restitutionẽ in integrum petere possunt pia loca sicut ecclesie. vide. §. pia loca.

¶ Restitutionẽ in integ. põt petere minor vel ecclesia in casu in quo competit sibi remediũ ꝛ iure cõmuni. vide. §. mino. vel ecclesia.

¶ Restitutionẽ in integrũ põt iudex ex officio suo concedere minori ꝛ ex officio sibi consulere rõne publice vtilitatis no. Bar. in. l. iij. §. hoc aũt iudiciuz. ff. ꝛ dam. infec. ꝛ eodez modo supior eo officio suo põt cõsulere ecclesijs sibi subiectis maxie q̃ rectores earũ nõ possunt indulgere restitutionẽ in inte. ecclesia tñ hoc petente ꝛ sic limita no. ꝑ Jnno. in. c. ad nostram. ij. ꝛ iureiuran. ꝛ. c. q̃m vt lite nõ cõtes. no. Ab. in. c. cum venissent. ꝛ insti. iij. colum.

¶ Restitutionẽ in integ. põt platus petere noie ecclesie etiã si iurauit in contractu in alienatõnis rei ecclesie. vide. §. iuramentũ. ver. si platus.

¶ Restitutionẽ an ꝛ q̃n possit minor petere si ledat vide. §. minor.

¶ Restitutõ in integ. ex clausula generali si qua mihi iusta cã ꝛc. cõcedit ei qui facto aduersarij nõ potuit pducere testes vide. j. testes ver. pars q̃ copiam

¶ Restitutio in integ. licet nõ dat cõtra ꝓpium sacramentuz sed absolutio tñ cõtra iuramentum tñ ab alio põstitum bñ dat restitutio. ff. ꝛ iureiuran. l. nam postea. §. sed si minor. xxv. annis. no. Jn. ꝛ Inno sti. in. c. puenit. ꝛ iureiuran.

¶ Restitutionẽ in inte. põt petere psona ecclesiastica cõtra obligationẽ quã contraxit psona liter si in cõsequẽtiã ledat ecclesia vide. §. priuilegiũ si piter.

¶ In petẽda restitutõe aduersus pbationẽ obmissam non est necessariũ pbare aliter lesionẽ. nam eo ipso apparet ꝛ lesione qr ecclesia vel minor obmisit pbationẽ necessariã vt. c. auditis ꝛ resti. in inte. secus q̃n allegat lesio in cõtractu vel aliter extra iudiciũ qr tunc oporet q̃ pbet lesio anteq̃ det restitutõ vt no. in. c. cũ ex lris. ꝛ in inte. resti. et. l. in causa. ff. ꝛ mino. Ab. in alle. c. auditis. ꝛ vide eum in. c. cum ex lris.

¶ Restituit ecclesia aduersus cõtractũ ꝛ aduersus pscriptionẽ vide. §. ecclesia restituit.

¶ In materia restitutionis iura loquẽtia ꝛ minoribus ꝛbent trahi ad ecclesias no. glo. et Ab. in. c. auditis de in integ. resti.

¶ Restitui nõ ꝛbet minor vel ecclesia aduersus veram contumaciã cũ sit ꝛlictũ ꝛgraue vt. c. ij. ꝛ mater obe. ꝛ. l. nõ põt. ff. ꝛ re iudi. secus eñ q̃n contumacia est sine ꝛlo no. Ab. in. c. auditis ꝛ in inte. re.

¶ Restitutionẽ in integ. põt indifferenter ecclesia petere q̃n vult ꝓbare illud sup quo nullas ꝓbationes indurerat vt. c. auditis. ꝛ. c. coram ꝛ in inte. re. sed si ecclesia petit restitutionez sup antiquis articulis in quibꝫ facta fuit publicatio attestationum tũc nõ ꝛbet audiri qr timet ꝛ subordinatõe testiũ ar. in. c. fraternitatis. ꝛ testi. ꝛ. c. constitutis. e. tit. ꝛ cle. ij. e. ti. est eñ in tali casu psumptio ꝛlí cõtra ecclesiã vt alle. c. auditis qõ limita verũ nisi iudex diligenti inquisitione põmissa reperiat qõ ecclesia obmisit ꝓbationẽ sui facilitate vt excludat psumptio subornationis ꝑ hoc. l. minor. xx. annis. ff. de mino. no. Ab. in alle. c. auditis.

¶ Restitui nõ ꝛbet aduersus pscriptiones iudicia les ecclesia nec minor vbi nõ consequit damnũ pecuniarium seu nõ pdit lucrũ Ab. in. c. auditis ꝛ in integ. resti. circa fi.

¶ Restituit in integrum priuatus litigans cum ecclesia vel minore sicut restituit ecclesia vel minor aduersus lesionem tam in iudicialibꝫ q̃m in extraiudicialibꝫ qõ est verum q̃n ecclesia vel minor petit resti-

tutionē sup facto annexo 7 cōiuncto cum facto priuati 7 hoc p quandā consequentiā vt.c.j.de in inte. resti.7.l.q si minor de mino.sed si factū est diuersus tanc nō restituit priuatus vt.l.cum minor.7.l.etiā ff.de mino.no. Ab.in.c.auditis in fi.de in inte.resti.

¶ Restitutio dat aduersus interlocutoriā que continet grauem lesionem seu graue prīudiciū nō tm cōtra interlocutoriā leuis prīudiciū no. Jo.an.et Dominicus in.c.j.de in inte.resti.li.vj.

¶ Restitutionē cōmunionis pōt petere iniuste excōmunicatus vide.s.excōicatus iniuste.

¶ Restitutionē exhibitionis sacramentorū potest petere parrochianus a clerico decimas petente vide.s.decima si a clerico.

¶ Ad restitutionē possessionis cōsequendā sufficit pbare possessionē de pterito vide.j.spoliatio versi. apparet.

¶ Restituere an potest papa laicū infamem siue fame vide.s.infamem laicum.

¶ Restitutus laicus infamis p imperatorē pōt promoueri sine alia dispensatione ad clericatum.vide. s.infamis laicus.

¶ Restituere pōt fame subditū suū ciuitas nō recognoscens superiorē concludit Ab.in.c.cum.t.a.b. de iudi.v.colum.

¶ Conditio.l.querebat. C. vnde vi cōpetit raptori contra occupantez vlo malo rem raptam ab eo vacantē tm no. Jnno.in alle.c.sepe.7 ibi Ab.

¶ Vbi constiterit priorē possessorē iniuste amisisse possessionē dabit citatio contra scām possessorez 7 fiet sibi restitutio etiā nō pbata spoliatione no. Jnno.in alle.c.sepe.alle.in ar. C. de agri.7 censi.l.si coloni.li.xj.7 auten.de manda.prin.§.q si delinqntes.7.§.nō p̄mittas.7.§.sed etiā suscipientes colla. iij.7.iij.q.j.reintegranda.idē no. Jnno.de concel.p̄ ben.post electionē.vide Ab.in alle.c.sepe.pe.colū.

¶ Ecclesia et iam si p negligentiā pdidit possessionem pōt eam recuperare p officiū iudicis fm lectu ram notabilem Jo.in.c.accedens.j.vt lite nō contesta.7 ibi Ab.in alle.c.sepe.

¶ Violentiā passus an pōt agere sit contra sciētē succedentē in vicium 7 contra spoliatorez.vide.s. possessio ver.violentiam passus.

¶ Restituere rem raptaz an pdest raptori ad penā euitandā vide.s.pena.ver.ad penam.

¶ Restituere pōt quis se ipsum 7 p̄prīa auctoritate rem inuasam recuperare ex iudicis defectu.vide. j.spoliatus si iudicis defectu cē.

¶ Restitutio denegat spoliato si ex illa sequit maximus scandalū in ecclesia dei no.in.c.quippe.iij.q. vj.et de.in.c.ad petitionē de actu. Jtē denegatur qñ iudici videt talis casus imminere q si fieret restitutio impediret iudiciuz 7 ita iusticia deperiret ne veritas posset detegi.iij.q.ij.quia. Jo.gundisalnus ipsalensis in tractatu de scismate.circa fi.

¶ Restitutionē beneficij petens debz ad minus coloratum titulum ostendere vt no.de.in.c.in lris.7 in.c.ex parte de resti.spo.7 Joh.de ymol.in cle.j.de cā pos.7 p̄prie.si tm titulus est nullus cassatione vel irritatione iuris vel deficit ptās in conferente non sufficit talis titulus ad colorandū possessionē in beneficialib⁹ no.de.signanter.mathe.7 Anto.7 Jo. cal.in.c.cum nostris de concel.p̄ben.7 vide.s.executor pape.

¶ Contra agentem vel petentem restitutionē licet obstet exceptio notorie p̄prietatis p.c.significasti.7 c.porro.de diuor.7.c.constitutus.de fili.p̄sby.7 per alia iura et est decisio rote decisio.xix.xxj.lxj.habet verum tunc demum qñ de notorio defectu p̄prietatis constat p concessionē partis vel p iuris dispositionem ex actis vel instrumentis pductis in cā vel p euidentiā facti constat de nō suo iure no. Jnno. in alle.c.significasti.7 Anto.in.c.in lris.de resti.spo. et Jo.de ymol.in cle.j.de cā pos.7 p̄prie.idē no. Jnno.in allega.c.constitutus de fili.p̄sby.

¶ Si aduersus petentē restitutionē opponat defectus notorius p̄prietatis q̄ fundat ex facto transeūti qđ est notoriū alijs 7 nō iudici.iudex debet super tali notorio pbationes recipere no. Jnno.in.c.significasti.de diuor.7 Anto.in allega.c.in lris 7 Jo.de ymol.in cle.j.de cā pos.et p̄prie.

¶ Si contra petentē restitutionē bñficij faciat ius cōe 7 faciat p opponente siue agat de beneficio respectu tituli siue respectu p̄prietatis semp̄ oportet agēti pbare titu.no. Lapus 7 Dominicus in.c.euz qui de eo qui mitti.in possel.li.vj.

¶ Criminosus nō audit petens restitutionē beneficij si eius crimen notorie constat nō solum notorietate iuris vt pbatōes cōtra quas nihil obijci pōt sed etiā notorietate facti no.plene Abb.in.c.si constiterit 7 in.c.ad petitionē de accusa.

¶ Restitutio que dat p interdicta que dant p rebus sacris 7 religiosis an habet locum nisi pbato ti.apparente iusto.vide.s.interdicta.

¶ Restitutio male ablatorū debet fieri p eum qui tenetur restituere fm consiliū 7 puidentiā epi vide nota.p Ab.in.c.cum sit de iude.

¶ Contra petentē restitutionem coniugis nō pōt obijci de adulterio nisi notorio vel euidentia rei vl p confessionē partis vnde p testes nō pōt pbari ad impediēdū restitutioz spoliati 7 hoc ideo qz spoliatio priuilegiata est vt.c.fi.de ordi.cog.Ab.in.c.dilectus.de adulterijs.

¶ Restituentes rem depositā deferēti aliqđ signū dñi cuius est an satisfaciat.vide.s.depositum.

¶ Restitutionē pōt quis petere in statu in quo prius erat in casu in quo nō pōt causari possessio et sic nō solū cū quis spoliat possessiōe vel quasi pōt agere ad restitutionē sed etiā cum mutat status violēter 7 iniuste pōt agere vt restituat ad pristinū statū no.Ab.in.c.querelā de elect.facit.c.fi.de resti.spoli.

¶ Restitutionē petenti ob.exceptio notorietatis p p̄prietatis vt.c.ad decimas.de re.spo.li.vj.7.c.porro. et.c.significasti.de diuor.7 ibi Ab.vide.j.ver.restitutionem beneficij.

¶ Restitutionē coniugis petens an compellat prestare cautionē si mulier de eius seuicia timeat vide. s.cautio.ver.vir repellit.cum se.7 an pōt peti talis restitutio coram ecclesiastico iudice.vide.c.ex cōquestione.de resti.spoli.vide.s. matrimonialis.vide.j. sententia.

¶ Ad restitutionem consequendā an sufficit spoliato a principio possediſſe.vide.j.spoliatio.ver.ad consequendam.

¶ Predo 7 possessor malefidei spoliatus est restituendus nisi constet in iudicio eum esse p̄donem qđ ē notabile p limitatione.c.in lris de resti.spolia.facit.c.ad decimas.de resti.spolia.7 qđ not. Jnno.in. c.constitutus.de fi.p̄sby.no. Ab.in alle.c.j.lris.7 in c.cum ecclesia sutrina.de causa pos.7 p̄prie.v.colū.

¶ Restitutionē petenti nō ob.ius cōe in contrariū pbando tm aliqua ex quibus tollat p̄sumptio vsurpationis.vide.s.possessio.ver.vbi pbatur.

¶ Restitutionez petens in beneficialib⁹ an debeat ostēdere suam canonicā institutionē vt.s.possessio ver.agens possessorio.

¶ Restituere debet iudex spoliatuz ex officio suo si immineat periculū animarū.vide.j.spoliatus liez.

¶ Restitutionē bñficij petentis satis est pbare ad restitutionē consequendā ipsam spoliationem nec

arratur ad ꝓbandū aliquid de titulo vt est casus in c.accepta. de resti.spol.7 ibi Abb.in prin.7 vide.s. possessionem.ver.beneficium licet.

¶ Restitutio rei licet nō debeat fieri cū peccato tñ ꝑdo spoliatus restituendus est si nō constat eū esse ꝑdonem 7 sic intelligit.c.in lris de resti.spo.vñ pōt dicere q̄ ad te liberas edes habeo vt.l.loci.§.cōpetit.ff.si ser.ven.no. Ab.in alle.c.in lris.iij.colum.

¶ Restitutionē petenti in alijs q̄ beneficialibꝫ nō obstat exceptio defectus ꝓprietatis notoria ex quo nō fundat intentionē opponētis. nam quo ad istū liberas edes habet vt.s.ver.pri.7.c.ad decimas de resti.spoli.7.c.j.de ꝑscrip.li.vj.secus si cōstaret spoliatum esse ꝑdonem q̄ tunc nec in beneficialibꝫ debz restitui.no.in.c.q̄m 7.c.ꝓstitutus vt ō filijs ꝑsby.ne detur vicios⁹ ingressus.c.eum qui.de eo qui mitti. in pos.li.vj.pōt tñ iudex ex officio suo illud beneficium rectori restituere vt sceleriter obuiet periculo aiarū vt.c.ꝓstitutus.et.c.oblate de appel. Ab.in.c. lris de resti.spo.iiij.colum.7.xij.colum.

¶ Restitutionē coniugis petēs debet fidē facere de titulo matrimoniali.vt.c.ex parte.7.c.ex trāsmissa. de resti.spoli.7 idem in interdicto de libero homine exhibendo habet em annexaz cām ꝓprietatis vt dicit text.in.l.ij.§.quedā.ff.de inter.interdicta 7 de locis sacris vel religiosis habent annexā cām ꝓprietatis. hec aūt nō contingunt ex alio nisi q̄ ista nō possūt possideri sine titulo ideo ad iustificandū possessionem oportet ꝓbare titulū no. Anto.in.c.in lris.de resti.spo.idē Jo.de ymol.in cle.j.de cau.pos.7 ꝓpri.

¶ Restitutionē beneficij petenti etiā si ius cōe resistat vt q̄ petebat duo bñficia incōpatibilia vel patiebat defectū in etate respectu illius bñficij nō denegat restitutio etiā nō docto de titulo vt est text.in c.ex insinuatione.de pcu.7 fa.c.referente de ꝑben.nec ob.c.ad decimas q̄ loquit q̄n ius cōe fundat intentionem possidentis.nam sicut nō debet iudex spoliare iuris ordine nō seruato illum cōtra quem facit ius cōe vt.c.licet epūs de ꝑben.li.vj.ita 7 fortius nō debet hoc posse cōpetere ꝓuate ꝑsone 7 hoc ne detur materia spoliandi possessorem est cōclusio Ab. in.c.in lris.de resti.spoliatorum.x.colum.

¶ Restitui ꝑt quis auctoritate ꝓpria in re vi vł furto ab eo subtracta.vide.j.spoliatus qui rem suā cū ver.se.

¶ Restituenda nō est vxor marito si nō pōt secum morari absq; periculo ꝑsone nec remedio cautionis pōt sufficienter ꝓuideri quin imo hec est sufficiens cā removendi eam ab eo 7 separande matrimoniū quo ad thorum 7 idem in marito si vxor insidiauit eius vite.vt.c.lras de resti.spol. Jo.an.in.c.j.de divor.iudex tñ arbitrabit an est tanta seuitia vt non possit ꝓuideri remedio cautionis vt.c.de causis.de offi.dele.7.l.j.ff.de iure dcli. Ab.in alle.c.lras.ij.co.

¶ Restitutionē pōt petere vir qui repulit vxorem a se agendo possessorio. nam eo ipso q̄ repetit eam et nō vult redire videt virum spoliare no.glo.in.c. lras de resti.spo.q̄ talis possessio in matrimoniali est cōiuncta ꝓprietati nō abdicabili nuda voluntate sapit ergo potius naturaz ꝓprietatis vt nō ꝑdat saltim irrevocabiliter vt ibi no. An.et Abb.iij.colum.vide.s.pactum factum inter coniuges.

¶ Restitui an debeāt ablata in guerra nō obstāte statuto ciuitatis q̄ non restituant.vide.s.bellum. ver.sedata.

¶ Restitutio hois liberi peti non pōt.vide.s.possideri nō potest homo liber.

¶ In illis que cōiter possideri nō possunt vt si certa 7 specifica cā ꝑcedente nō habet locum restitutō nisi eoz existentia saltim apparenter ꝓbetur vt in libero hoie qui possideri nō pōt vt in.l.cū heredes. §.q̄uis.ff.de acqui.pos.ideo si petit illius restitutō oportet q̄ ꝓbetur titulus cuius vigore possidere ꝑt saltim apparenter est conclusio Abb.in.c.ex parte. de resti.spolia.xij.colum.

¶ Si aliqua sunt impossibilia in se sed ius resistit in quibusdā ꝑsonis facultatē habendi 7 possidendi vt in heretico possidēte tpalia 7 in laico quo ad spiritualia istis nō dat restitutio nec possessoriū q̄ ex quo possidere nō pūt nō poterunt spoliari no.glo. in alle.c.ex parte 7 glo.viij.vi.quo iure Ab.vbi.s.

¶ Laicus nō audit petens restitutionē decimaruz vel alioꝝ iuriū spūaliū nō dicto de titulo saltim colorato est em talis possessio euidenter iniusta q̄ nō causat possessionē no. Inno.in.c.bone.ij.de postu. ꝓla.Ab.vbi.s.xiij.colum.

¶ Licet ius resistat aliquibꝫ ꝑsonis ptātem habendi.nō tñ possidendi vt in muliere que nō pōt habere res sibi donatas a viro vt.ca.fi.de donatio. inter vi.7 vxo.pōt tñ mulier restitutionez petere vt.l.j.§. dicit.ex quo no.q̄ nō solum ciuilis possessio causat possessionē sed etiā naturalis.ab.vbi.s.xiij.co.

¶ Licet ius resistat aliquibꝫ ptātem habendi noie ꝓprio nō tñ alieno vt in seruo spoliato pōt restitutionem petere 7 possessorio agere si spoliat absente dño.idē in religioso possidente noie Abbatis vt.c. cum dilecta.de rescri.7.c.ex parte.de accusa.7.l.si lōgius.de iudi.Ab.vbi.s.xiij.colum.

¶ Si ius resistit ptātem habenti revocabiliter datur ei restitutio inquantū vult cōsequi possessionē revocabilē vt in.c.referēte.de ꝑben.vbi restituit bñficium habēti cōsilē nō vt ꝑpetuo teneat sed vt eligat vnum ex illis Ab.vbi.s.xiij.colum.

¶ Restitutionē petens coniugis seu spōse quid debeat ꝓbare.vide nota.7 plene.p Ab.in alle.c.ex pte de resti.spoli.xviij.colum.vsq; in fi.

¶ C.reintegrande.inducit nouū generale 7 specificum remediū circa recuperationē possessionis separatum 7 distinctū ab alijs remedijs possessorijs cōtra quēlibet possidentē etiā nō vitiosum vt etiam ignorantē 7 cōpetit ei qui ꝓdidit possessionē ex iniusta cā iste est intellectus cōis glo.in.c.cum ad sedem.de resti.spo.7 glo.in.c.sepe.e.ti.7 ibi Inno.7 in c.querelā de elec.Goffre.in summa eo.ti.§.sciendū Archi.in alle.canone reintegranda Hosti.in alle. c.q̄ ad sedem. Jo.de cal.Anto.de butrio Jo.de ligni.7 fere oēs ibi Bar.in.l.fi.C.de furtis.7.l.relinque.ff.de acqui.pos.7 in.l.coloni.C.de agrico.7 cen si.li.xj.7 est ratio.nam cum difficilimū sit ꝓbare dominiū vt no.in.l.cum res.C.de ꝓba.durū esset q̄ detenti a possessiōe sua maxime ecclesie vel clerico nō competeret aliq̄ remediū possessorium cum forte transiuerit res p multas manus.est conclusio Ab. in alle.c.cū ad sedez.xvij.colum.7 no.q̄ nō est necesse q̄ ꝓdens possessionē ꝓbet iniustam cām amissionis q̄ ꝑsumit ex eo q̄ quilibet ꝑsumit diligēs in facto suo.c.sup hoc de renun.7 nō ꝓbat contrarium 7 no.in.l.cum de in rem verso.ff.de ꝓbatō.vt Ab.vbi s. Item cōpetit hoc remediū solum ecclesie vel clerico nō laico vt no.Ab.vbi.s.7 in.c.sepe.e.ti.iij.colum.7.vj.colum.notabi.p Lapū sua alle.lij.

¶ Conditio.c.sepe.de resti.spo.cōpetit contra oēm successorē singularē qui scienter rem viciosam 7 iniuriosam recipit 7 ibi concor.de iudi.q̄.v.si aūt ignoranter receperit tunc conuenit conditōne canonis reintegranda.vc.in alle.c.sepe. Item dispositio illi⁹ c.habet locum si tenens rem viciosam tpe quo contra eum agit scit eam viciosam vt ibi no. Ab.scientia em ꝓbatur p cōiecturas vt si iniuria notorie fuit facta de postulatio.ꝓla.c.j.vel is qui successit erat

consanguineus seu vicinus inuasoris ⁊ idem in silibus. idem si quis inuenit possessionem vacantem ⁊ eam occupat vt concludit Ab. in alle. c. sepe. vij. colum. Item locum habet etiam si p multas manus res rapta ambulauerit vt ibi no. Inno. Item rapto ri spoliato re inuasa nō competit cōditio huius c. que solum cōpetit primo spoliato ⁊ in eius fauorem principaliter fuit inductum ⁊ ppter periculum animarū vitandū vt ibi concludit Ab. viij. colum. Item competit hec conditio malefidei possessori nō tñ violento vt no. in. l. j. C. vnde vi. ⁊ Inno. in alleg. c. sepe.

¶ Restituere tenetur quis id quod habuit ex furto rapina oppressione dolo vel calumnia. xiij. q. v. c. ij. ⁊ idem in omnib casibus in quib cōpetit repetitiō et hoc etiā habet locū in foro anime. nam vbicūq; ius posituū habens concursum legis seu equitatis naturalis disponit sup retentione seu restitutiōe facienda seruanda est talis lex in foro conscientie no. Ab. in. c. quia plerique. de immu. eccle. iij. colum.

¶ Restituere nō tenet etiā in foro anime meretrix seu mathematic⁹ id quod acquisierūt dolo fraude vel psuasiōibus nec p his competit repetitio quia hincinde versat turpitudo ⁊ potior est conditio recipientis. ff. de condi. ob tur. cau. l. vbi aūt. Ꝟ tenet Inno. ⁊ Jo. an. in. c. quia plerique. de immu. ecclesia et sentit glo. xiij. q. v. in summa. ⁊ no. in. c. transmissa. de rei. ⁊ tales possūt elemosynam ex tali questu facere ex quo fuit translatum dominiū vt ibi no. si tñ nō est meretrix palam tenet ad restitutionem q̄ licet dominium rerum donatarū transfert in illam tñ fiscus tanq̄ ablator iniuste quesiti illud pōt auferre p. l. lucius. ff. de iure fisci not. Cy. in. l. cum te. C. de condi. ob tur. cau. concludit ergo Ab. in alle. c. quia plerique q̄ meretrix turpiter nō recipit donata vel promissa ⁊ q̄ de illis potest ad libitum disponere. secus in alijs mulieribus nō in meretricibus que nec recipere possunt promissa ⁊ tenetur restituere receptа consulit tamen meretrici publice vt erogent dando pauperib.

¶ Restituere tenet legatarius heredi q̄ sibi ex beneficio legis falcidie competebat si heres ignoranter soluēdo totum legatum errauit in facto nisi heres errauit in iure vel si testator phibuit falcidiam vel si heres scienter soluit integrum legatū. nam in his casibus nō competit repetitio alias aūt etiam in foro anime tenet legatarius restituere ius suum heredi cum sibi debeat de iure canonico p. c. raynucius et raynaldus. de testa. ⁊ ius canonicū quaten⁹ disponit in foro contentioso nunq̄ disponit cū peccato. vt. ca. fi. de p̄scriptio. hoc tenet Bal. in. l. cum quis. ff. de iuris ⁊ fac. igno. est cōclusio Anto. ⁊ Ab. in alle. c. q̄ plerique. vj. colum.

¶ Restituere non tenetur in foro anime obligatus ciuiliter tantū ⁊ nō naturaliter vt is qui scripsit se debere centum spe future numerationis cum in veritate nihil accepit. nam licet ius ciuile post biennium disponat artari ad soluendum vt in. l. in cōtractibus. C. de nō nu. pe. et not. in. c. si cautio. de fide instru. in foro tñ aie cui constat de veritate cessat. l. positius fundata sup fictōe seu p̄sumptōe q̄ p̄sumptio cedit veritati. viij. d. veritate cōcludit Inno. et Ab. post eum in allega. c. q̄ plerique. ix. colum.

¶ Restituere tenet in foro anime obediens iniustā sniam ⁊ quicquid inde fuerit cōsecutus nec iuste cōdemnatus tenet ad ipsius condemnationē cum nō inducat naturale obligationē nec extinguit si prius erat orta iuxta no. in. l. iulianus. ff. de condi. inde. et no. Abb. in. c. quod ad consultationē de re iudi. ⁊ c. si in foro contentioso constaret p confessionem qui ob. tinuit sententiā de illius iniusticia cassaret sententia illa in foro iudiciali ex quo no. q̄ contra presumptionē iuris ⁊ de iure admittit̄ pbatio in cōtrarium p confessionem illius in cuius vtilitatem ius induxit illam p̄sumptionē vt no. in aute. sed iam necesse. C. de dona. ante nup. no. Inno. in alle. c. quia plerique no. Abb. in. c. is que fidem de spon. vt ipse refert in alle. c. quia plerique.

¶ Restituere nō tenet etiam in foro anime p̄scribens rem cum bona fide superueniēte completa p̄scriptione conscientia rei alienе sine p̄scripserit cū titulo lucratiuo sine oneroso. nam tutus est p̄scriptione cum ius canonicum approbet p̄scriptionez et vult q̄ p̄scribens ex sua p̄scriptione possit se dēde nō est ergo dicendum q̄ peccat p̄scribens si nō restituit superueniente scientia si autem nō peccat. nō obligat̄ ad restitutionem cum iuris dispositio ex cā potest rem vnius alteri dare. vt in. l. itez si verberatum. ff. de reiuen. ⁊ no. in. c. que in ecclesiarum. de consti. est conclusio. Ab. contra An. in alle. c. q̄ plerique. ix. colum.

¶ Restituere tenet filiusfa. etiā in foro contētioso pecuniā quā sibi creditor mutauit nō obstante exceptione macedoniani si creditor nō fuit in culpa mutando vt si credidit aliquem patremfa. nō vana simplicitate deceptus nec iuris ignorātia. sed quia publice paterfa. reputabat̄ ⁊ ita se habebat in contrahendo vt. l. iij. ff. ad mace. Item cessat auctoritas senatusconsul. quotiēs quis mutauit pecuniam filiusfa. ad necessarios sumptus quos patris pietas nō recusaret vt. l. macedonia. C. ad mace. ⁊ idē in alijs casib in quib cessat culpa creditoris. vt no tat Bar. in extrauagan. ad reprimen. est conclusio. Ab. post Inno. in alle. c. q̄ plerique. xiij. colum.

¶ Restituere nō tenet filiusfa. etiam in foro anime q̄d mutuo accepit a creditore qui fuit in culpa. q̄ tunc exceptio macedoniani competit ⁊ suū operat effectum cum potuit. l. ex causa iusta ⁊ honesta efficatiam actionis naturalis ⁊ ciuilis tollere ⁊ in effectu creditorem priuare debito suo sicut facit in vsucapione ⁊ similib. vt no. in. c. que in eccle. de consti. et hoc videt de mente Bar. in alleg. extraua. ad reprimendam. dicentis q̄ renunciatio euangelica nō habet locum contra filiusfa. ratione naturalis obligatōnis quia efficatia illius est illesa ppter auctoritatem legis ex iusta ⁊ honesta causa disponentis. nec etiam tenet restituere pauperibus. nam si peccaret retinendo pecuniam haberet contra eum locum renunciatio euāgelica vt. c. nouit. de iudi. ⁊ doctores in. c. fi. de solutio. ex quo infert q̄ mulier que iuuatur velleiano in foro iudiciali nō tenet ad soluendum in foro penitentiali nec potest ecclesie denunciare est tñ notādum q̄ cum hodie saltim inter christianos nō solet sequi mors parētum ex mutuo facta filiusfa. debeat cessare senatusconsultum quia cessante causa debet cessare constitutō. xvj. q. j. generaliter. ⁊ sic vtroq; foro obligatur ad restitutionez concludit Abbas post Inno. in alle. c. quis plerique. xiij. colum.

¶ Restituere tenet in foro anime is a quo res vocari potest petita restitutione in inte. iure speciali vel generali si is qui petit est lesus malicia cōtrahētis vel q̄ contractus est nullus. idem si dolo decepit vēditor emptorē ignorantē ⁊ econtra vel si re ipsa vel ex ꝓposito quis est deceptus ⁊ exēplificat Ab. in alle. c. q̄ plerique. ix. q. sed si cōtractus ē nullus defectu solennitatis cum non interuenit dolus nec malicia partis licite quis detinet in foro anime cum habuit fundamētum naturale facit, qō no. Inno. in. c. q̄ sicut de elec. ⁊ Ab. vbi. s.

¶ Restituere nō tenē is etiā in foro anime qui immoderate aliquid vltra ꝛebitū extraxit seu lucrat ex licito exercitio itaqꝫ nō habet iurisditionē puniendi vt qꝛ est aduocatus vel medicus vel cursoꝛ vel licitā negociationē exercens quicquid vltrā licitū fuit lucratus ex quo sine vlo malo illud habuit vt c.nō sine.xiij.q.v.nisi in tantum esset immoderate exactū q̄ iudex ex officio suo ad illud restituendū cogat exigentē.qꝛ tunc in foro penitētiali tenē restituere vel in elemosynā largiri vt dictum est.s.ꝛe meretrice vt.c.q̄ habetis iūcto.c.nō sane.xiij.q.v.

¶ Restituere tenē indebite exacta is qui habet officium cum iurisditione ex quo possꝫ p̄mere aliquē vel vltra ꝛebitū aliquid exigere p.c.nō sane.in pn. 7.c.sancimus.j.q.vij.7.C.q̄ metus cā.l.pe.7 finali.

¶ Restituere tenē in foro anime is qui illicitas negociatiōes exercet vel alias iniuste acquirēs sine calumnia alicui facta nam tenē quicquid taliter fuit lucratus in pauperes vel in alios pios vsus erogare ar.xvij.q.iij.si quis p̄tumaꝛ ꝛe voto.c.magne et.c.qō sup̄ his.Ab.in alle.c.qꝛ plerꝫq.xvj.colū.

¶ Restituere tenē medicus infirmo in vtroꝫ foro ex officio iudicis id qō sibi datū est vltra ꝛebitū cum nō videat datū ex mera liberalitate.sed p̄ter timoꝛē vite p̄dende 7 p̄ter sanitatē recuperandā 7 sic videt posse repeti p.l.si medicus.ff.ꝛe variis 7 extraoꝛdi.cogni.no.Inno.et Ab.post eum in alle.c. quia plerꝫq.

¶ Restituere tenē in vtroꝫ foro is qui lucrat ad ludum p̄hibitū p.l.cōmunē seu municipalē. idez si lucrat ab eo qui nō habebat plenā administratiōnem pecunie vt a filiofa.seruo vel monacho.idez si fuit lucratus cū falsis taxillis in quo casu p̄t ludēs puniri ꝛe furto vel saltim extra ordinez coherceri. ar.l.falsus.ff.ꝛe fur.7 vide plene ꝛe hac materia per Abb.in.c.clerici.ꝛe vi.7 ho.cle.7 glo.in.c.epōs.xxxv. di.Bal.sup rubꝛica.de cōdi.ob tur.cām.vbi ponit dictos casus vt refert ab.in.d.c.qꝛ plerꝫq.xvij.co.

¶ Restituere tenē in foro aīe is qui lucrat ad taxillos siue fiat recreationis cā vel nō siue sit modicuꝫ lucrū vel immoderatū siue sit attractus vel attrahit.nam omne tale lucrū subiacet restitutiōi sicut dictū est ꝛe meretrice cum nō excuset ludentē a peccato est conclusio An.ꝛe butrio in alleg.c.qꝛ plerꝫq.vt ibi refert Ab.q.xj.

¶ Restituere tenē ypocrita bona que sub noīe boni xp̄iani extoꝛsit eo qꝛ p̄ fraudē illa acquisiuit vt.c. fi.xiij.q.v.et nō solum tenent ad eoꝛū restitutionē in foro penitentiali sed etiā in foro cōtentioso qꝛ talia bona nō sunt sua sed ecclesie vniuersalis sicut cetera bona ecclesiastica.ar.xij.q.ij.videtes 7 in.c.requisisti ꝛe testa.qꝛ vident data ꝛei cōtemplatiōe et ꝛeus fuit cā p̄ma 7 immediata ipsius lucri ar.eorum que no.Bart.in.l.sed si plures.§.in arrogato. ff.ꝛe vulga.7 pupil.substi.7 talis restitutio nō ꝛebz fieri ei qui ꝛedit qꝛ iam ille cōsecutus est mercedez a ꝛeo ar.in.c.ex transmissa ꝛe ꝛeci.sed ꝛebet restitui ꝛeo in elemosynā est cōclusio Ab.post Inno.7 Anto.in alle.c.qꝛ plerꝫq.q.xij.

¶ Restituere nō tenē q̄s in foro aīe rez cū pena dupli vel quadrupli sed satis est satisfacere in p̄ma substantia rei.vide.s.heres institutus in re certa.

Reuelare

¶ Reuelare an quis tenē ꝛelictum qō scit esse cōmittendum vide.j.scientia.

¶ Reuelans secretū capituli seu cōsilij qō iurauit tenere sub silentio est falsus qꝛ mentit vt p̄iurus iō nō credit vt sibi nota.Jo.an.in.c.lras ꝛe p̄sump.7 Bal.in.l.nullum.C.ꝛe testi.

Reuocatio

¶ Reuocare pōt iudex suā sniam interlocutoriā siue cōcernat ordinationē iudicij vt in.l.diem p̄ferre ff.ꝛe arbi.siue concernat ꝛecisionē cause vt.c.cū cessante ꝛe appel.7.l.qō iussit.ff.ꝛe reiudi. fallit in.ix. casibꝫ.no.p Ab.in.c.cū cessante ꝛe appel.vbi vide.

¶ Reuocare pōt iudex suā interlocutoriam officio suo vsqꝫ ad diffinitiuā qꝛ tanto tp̄e durat eius iurisditio p̄incipali et vsqꝫ ad ꝛecendū ad partis lese petitionē vt no.glo.in.c.cum cessante 7 Bar.in. l.q̄ iussit.ff.ꝛe reiudi.sed si inter locutoria fuit lata sine cause cognitione poterit eodē modo reuocari. vt in.c.j.ꝛe re.iu.sed si cum cause cognitione tūc cā cognita reuocat vt vult Inno.in.c.querelā ꝛe elec. et Bar.in dicta.l.q̄ iussit Ab.in alle.c.cum cessante circa fi.7 an 7 qñ pōt iudex sniam seu errozē suuꝫ reuocare vide plene 7 notabiliter p Ab.in.c.qualiter 7 qñ.j.ꝛe accusa.7 vide.s.iudicis ꝛelegati.

¶ Reuocare an pōt index dilationem q̄ ꝛedit sine cause cognitōe vel sine ea partibꝫ cōsentientibꝫ vel nō vide plene p Ab.in.c.significante ꝛe appella.

¶ Reuocare pōt processus ordine iuris obmisso factus etiā p̄te nō citata.vide.s.iudex.si ex arrupto. cum versi.se.

¶ Reuocat institoꝛ tunc qñ dñs publice cōscribit vt nullus habeat eū ꝛeinceps nō p̄ institoꝛe vt.l §. si pupillus.§.p̄scribere.ff.ꝛe instit.7 quis dicat p̄ꝛie institoꝛ seu exercitoꝛ no.Inno.in.c.q̄.quibusdam. ꝛe fideiuss.Ab.in.c.ex parte.ꝛe rescriptis.

¶ Reuocari an pōt ptās data cōpꝛomissariis reintegra.Anto.et Ab.in.c.in causis ꝛe elec.ix.colum.

¶ Reuocatio attemptatoꝛū an 7 qñ habeat locum vide.s.attemptata.

¶ Reuocatio p̄curatoꝛis post conclusionem nō valet.vide.s.p̄curatoꝛis reuocatio.

¶ Reuocare pōt superioꝛ ad se cām coram inferioꝛe pendentem vide.s.p̄nceps reuocando.

¶ Reuocare pōt quis confessionem suaz vide.s.cōfessionem p̄riam.

¶ Reuocare an 7 qñ pōt quis errozē suū vide notabiliter 7 plene p Abb.in.c.fi.ꝛe confessis.xij.colum. vsqꝫ in fi.

¶ Reuocare licet quis pōt confessionē suā 7 admittitur ad p̄bandum cōtrarium vt.l.erroꝛ.C.de iur. et fac.ignoꝛantia tū contra instrumentum quod p̄duxit in iudicio nō admittit qꝛ plus est p̄batō per instrumentum q̄ p confessionem no.Inno.in.c.cū olim ꝛe censi.circa fi.

¶ Renocare pōt quis factū suū si nondum est pfectum nec alteri est ius quesitū et si res sit integra.l. si quis iusiurandū.C.ꝛe rebus credi.7 iureiurā.vide Bar.in.l.reb.ff.rerum amo.7 ꝛe hoc Bal.in alle.l.si quis 7 vide Inno.in.c.nosti.ꝛe electio.

¶ Reuocare pōt successoꝛ in dignitate male alienata p̄decessoꝛē.vide.j.successoꝛ in dignitate idē p̄t capitulum facere.vide ibi 7 ver.se.

Reus

¶ Reus vel actoꝛ si p̄ducit potentem ad intercedendum coram iudice p̄dit causam.vide.s.metus. ver.si pars.

¶ Reus est absoluendus actoꝛe non p̄bante 7 que remedia competunt reo contra actoꝛem contumacem.vide.s.actoꝛe nō p̄bante.

¶ Reo contumace existente qualiter p̄cedat cōtra eum vide.s.remedia que competunt.7 vide.s.contumax.ver.qualiter.

¶ Reus si p̄bat ꝛe iure suo sup̄ libello actoꝛis est p̄ eo p̄nunciandum etiam si hoc non petierit vide

s.possessor qui conuenit.

¶ Conueniri possunt subditi a tercio sup iure subiectionis qz interest eorum dominū nō mutare vt.c. cū sup de reiudi.7.c.cū inter.7.c.auditis de pscript. et ibi Inno.7 in.c.inter quatuor.de maio.7 obe.et no.q defensio nō plus ptinet ad dñm q̄ad vasallos sed plene 7 equaliter ad vtrūq; vt.l.principaliter. ff. de lib.cā.hoc idē tenet Ab.in.c.cū sup. de reiudi.

¶ Reus suscipiens libellū in reuendicatiōe etiā si litē cōtestet 7 cām psequat non videt se liti offerre vt teneat si nō reperit possidere ideo debet absolui qñ constat eū nō possidere 7 illius actoris intentionem nō esse ineptā q singulariter dicit rex.in.c.examinata de iu.q singulariter no.p limitatōne legis qui se obtulit.ff. de reiuē.qui rex.intelligit qñ interrogatus an possideret rñdet q sic.secus si simpliciter cepit libellum 7 lis contestata est vt est rex.in dicto.c.examinata. de quo Bar.facit magnū festū in.l.si a te.§.si quis.ff. de excep.rei iudi. dicēs q ille rex.est scribēdus lr̄is aureis.ex quib no.q semp dz sequi absolutio qñcunq; 7 in quacunq; parte iudicij constat de ineptitudine libelli hoc idē not. Pe. de ancha.7 Jo.de ymol.in.c.cum dilecti de empt.et ven.qui dicunt q etiā post sn̄iam pōt opponi de ineptitudine libelli q limitat ibi Ab.qñ ineptitudo concernit ipsam sn̄iam quod est notandum.

¶ Reus futurus pōt agere anteq̄ conueniat vide. s.forum rei.

¶ Reus contra quem fit missio in possessionē an p. stando cauōnem illam recuperet.vide.s.possessio ver.si fit missio.

Rexregnum

¶ Regis si deficiat ipsa successio qz non reperit aliquis successor de domo regali quid sit faciendū.vide.j.successio.

¶ Rex seu imperator pōt quilibz dici de domo sua. vt.c.duo sūt noia.xiij.q.iij.7 vide fabulā. Jo.an. in.c.venerabilē. de electio.7 ibi Ab.xij.colum.

¶ Regis filius si impubes remansit post mortē patris iurisditionē p tutorē exercebit ad instar furiosi seu mētecapti.vt.c.grandi. de supplen.ne pla.lib. vj.7 in.l.fi. C. de cura.furi.sed post pubertatē ipse filius exercebit ea q̄ sūt iurisditiōis qz rex dādo filio regnū et eū in heredē trāsmittēdo videt dare iurisditionē minori vt est rex.in.c.cū vicesimū. de offi.de le.li.vj.alia aūt q̄ nō sunt iurisditiōis sed cōcernunt administrationē regni debet exercere cū auctoritate sui curatoris.no. Bar.in.l.quidā pfulebāt. de reiudi.et Ab.in alle.c.cum vicesimū.idem vult sentire Oldral.suo consilio.lij.quem latius vide.

¶ Regi nō subijciunt clerici etiā si tpalia habeant ab eo.vide.s.clerici 7 si habent.

¶ Rex tenet confiteri epo ppie parrochie et tenet decimas soluere tam personales q̄ pdiales no.glo. et doc.in.c.omnes principes. de maio.7 obe.

¶ Rex vbi est ibi est curia 7 cōis patria.vide.s.papa vbi est.

¶ Rex vnus debz regnum regere ne vnitas diuidatur.vide.s.par.

¶ Rex licet vngat̄,vt in.c.vno. de sacra vnctōne nō tñ recipit ptātē sup iuribz ecclesiasticis nec recipit ordinē ecclesiasticū sed laicorum numero continet vt.c.tua.j. de dec.iō nec de spūalibz nec etiā de tpalibus etiam si cōmodū ecclesie respiciat pōt se intromittere vt ibi no.glo.7 Ab.post eam.

¶ Rex succedit in regnum p successionem 7 nō per electionē.vide.j.successio.ver.in regno.

¶ Rex solus pōt imponere vectigal seu pedagium. vide.j.vectigal.

¶ Rex bohemie fuit olim dux et tñ non habet nisi vnum epm pragen. vnde pōt dici rex sine regno. qz caret prouincia competenti vt patet.vj.q.iij.scitote. habūdat tñ militibus strennuis 7 redditibus plus quā alij reges qui pluribus ciuitatibz dominantur ergo cum corporis exigui vires cōtemnere no luisti et hodie est eius dominium ad multas ciuitates et dyoceses dilatatum hoc no. Hostien.in.c.constitutis.ij. de test.

¶ Rex cicilie nō solum fidelitatem sed etiā homagium pstat romane ecclesie.vt.c.veritatis 7 ibi Hostien. de iureiuran.

¶ In regno pueniente ex successione generis vlterioris nepos pfert patruo vt.colligit ex.c.licet de voto.7 hoc etiā si filius primo genitus añ adeptionez regni viuente patre decessit relicto filio primogenito vt tenet Oldral.sua cōclusione.cclij.q videt probare de iure diuino vbi primogenitus filij maioris pfert in iure primogeniture vt in esau.7 fratre eius Jacob cui vendidit primogenituā. Jtem probat qz pater 7 filius eadem psona censet 7 reputant.xxv. q.iij.§.auctoritate.7.l.fi.C. de nup.7.l.liberorum in fi.ff. de ver.sig.vbi pater perpetuat in filio.7 etiā probatur de iure positiuo.nam respectu rerum primatarum plueres filij primatui tenent locum patris ita q succedūt in hereditate auita cum paternis p stirpem 7 nō p capita vt in auten. de heredi.q ab intesta. de se §.j.7 insti.e.§.cum filius qō ius primogeniture de iure diuino cōsistebat in pluribz de quibz p glo.in.c.q̄periculosum.vij.q.j.ad quaz glo.addit Jo.an.quasi tñ effectum.nam in fine habebat primogenitus bona paterna. Jtem duplicem partez in hereditate. Jtem benedicebat suos fratres 7 vide Señ.xxvij.concludit ergo ex supradictis q nepos pfert vt patruo q̄ oppi. sequit Jo.an.in addi. Spe.sup rubrica de feu.7 Bal.in.l.cum antiquioribus. C. de iure deliberan. Jtem est notandū q licz in rebus puatis fiat diuisio equalis inter filios vt in auten.successio. C. de le.here.in dignitatibz tñ secularibus pferrur maior natu 7 sic potest contingere casus q alij filij etiam sine eorum causa priuarētur legitima vt si pater nihil habebat pter dignitatem 7 hoc fuit inductum ppter bonum publicuz ne diminueret dignitas. Jtem quia si plures succederent in solidum res publica lederet.iō fm ordinem nature vnus debet esse princeps vt.c.in apibus.vij. q.j.nō tñ filij alij minores debēt mendicare sed eis est assignandum tantū per primogenitum attenta facultate 7 dignitate principatus vnde possunt cōgrue sustentari seruata ergo integritate principat? subueniendum est alijs filijs.idem no. Jo.an.in regula sine culpa. de re.iur.facit consilium Bar. qui consultus a quodam comite super diuisione hereditatis paterne resp̄dit si sunt nobiles melior est aliorum filiorum dispersio quā hereditatis diuisio si laboratores faciant vt velit si mercatores tutior ē communis quā diuisio ne infortunium vnius alijs imputetur no. Abbas de cecilia in allega.c.licet. de voto.

Rigor

¶ Rigor ppie est quidā excessus iuris et q̄dā austeritas facta ad terrorē 7 q̄q; sumit̄ p subtilitate iuris seu stricto ordine iuris vt in.c.si clericus laicus. de foro compe.7 in.c.in lr̄is de resti.spo.Ab.in alle. c.si clericus.ij.colum.

Roma

¶ Roma est cōis patria 7 qñ competat ius reuocādi dominum vide.s.forus.ver.ius reuocandi.

¶ Sequuntur additiones domini Lu. de Campis ad precedentem literam. R.

Rasura

¶ Que requirunt ad hoc q rasura non sit suspecta 7 de materia rasure vide plene p Ab. in. c. ex lris. de fide instru.

¶ Rasura qñ dicat esse in loco suspecto no. Ab. in. c. inter dilectos. de fide instru.

¶ Rasura qualiter reddit instrumentū suspectum et an certificatio notarij euitet suspitionē no. Ab. in. c. cum venerabilis. de reli. domi. 7 an possit ex precedētibꝫ 7 seqntibꝫ verificari in. e. c. cū venerabilis.

¶ De rasura que fit in loco suspecto vel nō suspecto et an psumat facta ab officiali vel a parte vide nota. p Ab. de crimine fal. c. fi.

Ratihabitio

¶ An in spūalibus possim habere ratum illud qđ nō est gestum noie meo. no. p Ab. de elec. c. qđ sicut.

¶ Ratihabitio in delictis quid operet vide p Ab. in. c. cum vos. de his que fi. a pla.

¶ Ratihabitio an comparet mandato in delictis no. Ab. in. c. j. de conuersi. infidelium.

¶ Si promitto aliquos puta vxorem fratres vel matrem ratum habituros 7 per me non stat an teneat vide plene per docto. et signanter Ab. in. c. gemma. de sponsa.

¶ Ratum an possim indistincte habere id quod ē gestū noie meo Ab. in. c. mulieres. de sen. excō.

¶ Aliud est promittere habere ratum sub pena 7 aliud qñ promittit haberi firmuz notabiliter Ab. in. c. raynaldus. de testa.

Ratificare

¶ An possim ratificare id quod est nullum ob defectum solennitatis qñ solennitas nō dependet a me. vide plene per Abb. in. c. prudentiā. de offi. delega.

¶ Ratificare an possim sniam excōicatōnis latam p alium iudicem in meum subditum. vide p eundē dñm Ab. eo. c.

Recognitio

¶ An vasallus recognoscens alium in dñm p̄iudicet dño vide Ab. in. c. verum de foro compe.

Reconciliatio

¶ Que requirunt in reconciliatione ecclesie et sub qua forma debet fieri. no. Ab. plene in. c. ꝓposuisti. de consecra. ecclesie vel alta.

¶ Quando pollutio est occulta nō est opus reconsecratione no. Abb. in. e. c. et casus in quib ecclesia reconciliat 7 casus in quibus altare vide ibidez ad longum.

¶ An et qualiter per pollutionem ecclesia indiget reconciliatōne. vide p Ab. in. c. fi. de consecra. eccle. vel altaris.

Rector

¶ Rector ecclesie recuperat expensas quas fecit p psecutione iuris ecclesie 7 potest de his in morte disponere notabi. Ab. in. c. cum pro causa de pcura.

¶ Rector ecclesie si nō habet vitam cōgruā an parrochiam possint sibi constituere censum tpalem et an cogant. vide Ab. in. c. veniens de testi.

¶ Rector ecclesie an possit remittere debitū eccle in vita sua Ab. e. c.

¶ An parrochiani renent alere rectorez. vide Ab. e. c. veniens. et vide. s. in additionibus in verbo alimenta.

¶ Rector ecclesie an necessitate famis possit impignorare bona ecclesie not. Abb. in. ca. rectoribus de clerico egro.

¶ Rector si sit odiosus parrochianis an ꝓpter hoc sit remouendus. vide Ab. in. c. tua. de clerico egro. et. c. qđ dei. de statu regu.

¶ Rector ecclesie parrochialis in obuentionibus spiritualibus habz intentionē fundatam no. Ab. in. c. j. de sepul.

¶ Rectores ecclesiarū tenent p̄dicare no. Ab. in. c. qđ dei de statu regu.

¶ Rector ecclesie parrochialis fundat suā intentōnem de omnib ecclesijs parrochie. vide. s. in additionib. in verbo ecclesia.

¶ Rector ecclesie habet curā totius sue parrochie laicorum 7 clericorum no. Ab. in. c. ad audientiam de eccles. edifi.

¶ Rector parrochialis si nō administret sacramenta nec ea q facere debet an possint sibi subtrahi decime p parrochianos. vide Abb. in. c. cum inter de exceptio.

¶ Episcopus debet ponere rectorem cum beneplacito populi inquantū pōt et quid si sine scādalo nō vult acceptare epm vel rectorem per superiorem de putatum no. Ab. in. c. cum venerabilis de exceptio.

¶ Rector vniuersitatis debet p̄cedere etiam episcopos. vide. s. in verbo honor in additio. ad lram. H. in verbo honor.

Redibitoria

¶ De actiōe redibitoria 7 quāto minoris 7 de vicio et morbo rerum 7 de materia p̄dicta vide Ab. in. c. iniustum de rerum pmuta.

Registrum

¶ An recurrat ad registrum curie romane bulla p̄dita Ab. in. c. cum olim. de priuile.

Regnum

¶ Regnum nō est proprie nisi habeat decem dyoceses 7 vnum metropolitanum Ab. ponit in. c. constitutus de testi.

Relatio

¶ Ad superiorē referentes processum deberēt eum referre clausam 7 sigillatū ad euitandas falsitates vi de Ab. in. c. cum olim. de offi. dele.

¶ An credat nuncio in relatione no. Abb. in. c. qñ. de ꝓbatio.

¶ An relatio sit fienda ad primioza no. p Abb. in c. postulasti in fi. de iurepatro.

¶ De materia relationis 7 consultationis ad superiorem 7 sub qua forma vide plene Ab. in. c. intimasti. de appel.

¶ Relatio que fit ad principem habet vim renunciationis in cā no. Ab. in. c. cām. de testi.

Relatiuum

¶ Relatiuum debet concordari cum suo antecedē te no. Ab. in. c. ego. de iureiur.

Relictum

¶ An relictū p̄sumat reale vel psonale. vide plenissime p doc. 7 signāter Ab. in. c. requisisti. de testa. in duobꝫ vel tribꝫ locis 7 quid fiat p extraneū vide. e. c. et ibidē vide de relicto facto p ꝓpinquos et amicos an videat contemplatione psone factum.

¶ Relicta ciuibus acquirunt ciuitati no. Ab. eo. c. requisisti.

Renouatio

¶ De renouatione instrumenti quō 7 qualiter fiet ꝓter vetustatē no. Ab. in. c. fi. ⁊e fide instru.

Reprehensio

¶ Reprehensio est triplex. vide nota. ꝑ Ab. in. c. no uit. ⁊e iudi.

¶ Non ⁊ebet quis rep̄hensibile iudicare in alio ꝙ in se reputat licitum no. Ab. in. c. cum ecclesiastice ⁊e exceptio.

¶ Non ⁊ebet quis esse facilis rep̄hensor Abb. in. c. ex tenore ⁊e rescrip.

Reprobatio

¶ Reprobatōnes testiū quo tpe fieri ⁊ebent 7 quo tpe ⁊ebent ꝓbari. vide ꝑ Ab. in. c. j. ⁊e exceptio.

¶ Reprobationes an in cā appellatōis ⁊eāt dari 7 possint contra testes ꝓductos in prima instātia vide. ꝑ Ab. in supra alle. c. j. vide etiā ꝑ eundē in. c. cum. i. et. a. ⁊e re iudi.

¶ Cōtra testem ꝓ me ꝓducrum possum obūcere in dicta licet nō in ꝑsonā no. Ab. in. c. cām ⁊e re iudi.

¶ Reprobationes testiū an debeant incontinenti ꝓbari vel an ⁊eat spectari testium publicatio vi ⁊e ꝑ Ab. notabiliter in. c. ex parte ⁊e testi.

¶ Reprobatio testium nō admittit in causis sum marūs no. Ab. in. c. veniens ⁊e testi.

¶ Quanti testes requirunt ad reprobandū testes ꝓtis aduerse. vide Ab. in. c. in tua ⁊e testi. 7. c. series eo. ti.

¶ De materia reprobatiōis testiū 7 an testes repro batorios possim reprobare 7 sub qua forma fiat re probatio 7 an ⁊ent plures dilationes Ab. in. c. licz dilectus ⁊e testi.

¶ Reprobari an possit testis mortuus vide ꝑ Ab. in. c. p̄sentata ⁊e testi.

¶ An testis reprobatus possit capere onus ꝓban di se honestū 7 fidedignū no. Abb. in. c. testimoniū ⁊e testi

¶ An testis possit reprobari post publicationē. vi ⁊e Ab. in. c. p̄sentium ⁊e testi.

¶ An reprobandū testes. vide ⁊e dilationib⁹ dādis vide Ab. in. c. vltra. ⁊e testi.

¶ Reprobat⁹ semel an possit postea reprobari ab. plene in. c. causis ⁊e elec.

Res

¶ Res inter alios acta an alīs noceat vl̄ p̄iudicet vel pſit. vide Ab. in. c. q̄uis. ⁊e re iudi.

¶ Ipse cause matrimoniales et alie cāe spāles non transeūt in rē iudicatā q̄ ad merita cause ⁊ bñ q̄ ad acta cause Ab. in. c. ex lr̄is ⁊e in integ. resti.

Reseruatio

¶ Reseruatio pape bñficij afficit bñficij ꝓprietatē et possessionē 7 sic obstat contra agentem possesso rio no. Ab. in. c. in lr̄is. ⁊e resti. spoli.

Resignatio

¶ An possit resignari beneficiū hoc saluo ꝙ alteri puideat Ab. in. c. dilecto ⁊e p̄ben.

¶ Resignatio vel renūciatio fit symoniaca qñ p̄n cipaliter fit 7 cōferat cōsanguineo suo vel cōsangui neo pactscētis no. ab. in. c. cū vniuersoꝝ ō rex pmu.

¶ Resignatio bñficij facta sine cōsensu superioris tz in p̄iudiciū resignantis si superior ratuz habet alias nō immo remanet rector no. Ab. in. c. qó ⁊ei. ⁊e sta tu regu.

¶ Resignatio bñficij oz fieri in manib⁹ illi⁹ q̄ p̄t in stituere 7 ōstituere ab. in. c. cū ex iniūcto ō hereticis

Resolutio

¶ Resoluto iure dantis resoluit⁹ ius accipientis. no. Ab. in. c. cum contra ⁊e pigno.

Responsio

¶ Respōsio in dubio p̄sumit⁹ facta iurta petitionē 7 interrogata 7 congrue petitioni Ab. in. c. cum te. ⁊e re iudi.

¶ Quando ꝑ vnā responsionē p̄t respōderi ad du plicem questionem nō est respondendum separatiz Ab. ⁊e testi. c. fraternitatis.

Reuerentia

¶ De nimia reuerentia patris mariti vl̄ p̄lati vide ab. in. c. ⁊e of. ⁊ele. 7. c. cū dilect⁹ ꝙ me. cā gestum.

¶ Si litigo cum aliquo habenti dignitatem 7 exhi beo ei reuerentiā vt tali an renūtiatio iuri meo no. Ab. in. c. ex ore. ⁊e his q̄ fiunt a maiori parte capi.

Rex

¶ Rex francie an sit subditus imperatori no. Ab. in. c. venerabilem. ⁊e elec.

¶ Rex francie an recognoscat superiorē et quid de rege hyspanie 7 an sint impatores in eoꝝ regno ab. in. c. ꝑ venerabilem. qui filij sunt legi.

¶ Rex francie an sit subditus imperatori 7 quid ō alīs regib⁹ no. Ab. eo. c. ꝑ venerabilē. 7 an poterint p̄scribere iura imperij Ab. e. c.

¶ Rex frācie est canonicus in pluribus eccles̄ijs not. Ab. in. c. extirpande. §. que vero. ⁊e p̄ben.

¶ Rex francie an potuit p̄scribere contra impato rem no. Ab. in. c. tua lo. ij. ⁊e ⁊ei.

¶ Rex oz esse pacificus 7 si nō est pacificus nō ē he res xp̄i no. ꝑ Ab. in. ꝓhemio sup verbo rex.

¶ Rex quidā fuit ⁊epositus ꝑ papā qz erat nimis effeminatus no. Ab. in. c. venerabilē ⁊e electi.

¶ Rex 7 impator ⁊ebent esse aduocati 7 ⁊fensores ecclesiarū. vide eleganter ꝑ Abb. in. c. venerabilem ⁊e elec. alias possunt ⁊eponi.

¶ Regnū venit ex successione ß quid si nō sit aliqs supstes ex ꝓmo regis. vide a b. in. c. venera. ⁊e elec.

¶ De rege qui fuit verberatus ꝑ rusticū qz nolebat obedire in ꝓmo sua. vide. e. c. ꝑ eundem.

¶ An mortuo rege sine herede succedat regnuz vel q̄s 7 an mortuo rectore ciuitatis succedat ciuitas. no. Ab. in. c. his que ⁊e ma. 7 obe.

¶ Rex p̄t repellere ep̄m si non sit sibi fidelis vide Ab. in. c. ex parte. ⁊e testi.

¶ Rex an possit aliquid facere in p̄iudiciū subdito rum eis nō requisitis 7 an solus possit cōponere de damnis datis tpe guerre 7 an ad suaz voluntatem possit disponere ⁊e bonis subditoꝝ vide plene per Ab. in. c. quanto ⁊e iureiuran.

¶ Rex nō p̄t alienare bona regni qz bona sunt di gnitatis 7 corone regie 7 nō ꝑsone. no. Abb. in. c. in tellecto. ⁊e iureiuran.

¶ Rex si alienauit bona regni an ipse possit venire contra talem alienationem 7 ⁊e qua alienatione in telligā no. Ab. in. e. c. intellecto.

Rigor

¶ Etas nr̄i tpis nō patit̄ rigorē antiquoꝝ iuriuz. no. Ab. in. c. nō oz de cōsangui. 7 affinitate.

Rubrica

¶ An possit argui a rubrica not. Ab. in rubrica in ꝓhemio.

¶ Rubrice p̄nt allegari ad q̄tuor. vide ꝑ ab. vbi. s.

¶ De argumento a situatione rubrice no. Ab. in. c. fi. in fi. de iudi.

Sacerdos

¶ Sacerdos põt licite celebrare coram excõicato 7 ei corpus xpi ministrare qñ scit eum excõicatũ esse tanq̃ homo vel tanq̃ deus exemplo xpi qui sacrm nõ denegauit iudeis sed si vt alijs contulit j. q. ij. c. xps no. in. c. si sacerdos. de offi. ordi. 7 ibi no. Abbas.

¶ Sacerdos si pducat in testem de his q̃ scit vt de debet secure rndere se nihil scire qz nõ pducit in testem vt deus. sed vt hõ 7 tanq̃ homo nihil scit vt. c. dilectus. de excessi. pla. 7. c. ois de peniten. 7 remis. ff si nõ sciret vt deus. sed vt homo. licz alius sibi dixisset in secreto cũ iuramento vt nõ reuelaret debet nihilominus dicere veritatẽ nõ obstante tali iuramẽto vt sentit Inno. in. c. qualiter 7 quãto de accusatio. Item nõ semp sacerdos scit vt deus qõ sibi reuelatur in penitentia nisi p salute anime sue reuelet sed si cã libidinis vel amicitie reuelauit. licet dicat dico in penitentia nõ ppter hoc scit vt deus qz ille nõ tenet tunc locũ dei exquo ad eum nõ recurrit vt ad deum sentit Inno. in. c. alle. c. ois. et Ab. in alle. c. si sacerdos. de offi. ordi. vide. s. penitentiã reuelans. et vide. s. pditor. cum ver. se. 7 vide. s. iurans non reuelare.

¶ Sacerdos etiã curatus nec in genere nec in specie põt excõicare cum hoc ptineat iurisditioni contentiose quã sacerdos nõ habet no. Ab. contra Anto. in. c. si sacerdos. de offi. ordi.

¶ Sacerdos põt aduocationis officiuz exercere in casibz de quibz vide. s. aduocare põt cum sequenti. Quod epo requirant ad depositionẽ sacerdotis. vi de. s. depositio.

¶ Sacerdos pdius curatus est officialis vniuersalis ecclesie in concernentibz aiam et spectantibz ad officium suũ notabiliter p Inno. 7 Abb. de cecilia in. c. dudum. de conuer. coniugato.

¶ Itẽ no. q̃ cura est vigil onerosa ac solicita custodia aiarum vt sacerdos curet ne pereant sed saluentur qõ cõpetit ex lege 7 constitutõe canonica cõsuetudine seu pscriptione p sedẽ apostolicã non improbatam cuius diffinitionis verba Hosti. singulariter disponit in summa ti. de pe. 7 remis. 7 Jo. an. in. c. omnis de peni. 7 remis. vide. s. penitentia.

¶ Sacerdos quantũcũq̃ sit malus ex prãte officij pphetare põt put pphetauit Cayphas. nam dicit in euangelio pphetauit dicẽs 7c. idem sentit saul da uid psequens. j. q. j. dictum 7. c. pphetauit. not. Ab. sup rubrica de vita 7 ho. cleri.

¶ Sacerdotes sancti 7 boni habeant an semp spiritum sanctũ an vero recedat a tps 7 que differentia fuit inter xpm 7 sanctos respectu spũssancti. vide in c. querendũ de pe. di. ij. Ab. sup rubrica de vi. 7 ho. cler. ij. colum.

¶ Sacerdotes possunt dici large oẽs qui sunt de sacrati. xxxij. di. in summa. ideo dyaconus vocat sacerdos. vt. c. j. xv. qu. et ideo facit regulã qz in materia fauorabili appellationis sacerdotis comphendunt oẽs existentes in sacris ordinibz sed in materia odiosa nisi aliud exprimat appellatiõe sacerdotis venit tantũ pbyter 7 ethimologiã sacerdotis 7 pbyteri. vide. xxj. di. cleros no. Ab. in. c. ij. de coha. cleri. et mulie.

Sacramentum

¶ Sacramentũ confirmationis quare fuit institutum 7 an in eo conferat caracter 7 quare seruat epo dumtaxat. vide plene p Ab. in. c. quanto de consue. ij. colum.

¶ Sacramenta que et quibz possunt delegari vide Ab. vbi. s. iij. colum.

¶ Sacramenta que 7 qñ laicus possit administrare Ab. in alle. c. quanto. v. colum.

¶ Sacramẽta ecclesie sunt septẽ quinq̃ necessaria et duo volũtaria no. glo. in. c. veniẽs. de trãsactõibz et laicus in necessitate nõ põt conferre nisi duo sacramẽta. s. baptismũ et penitentiã. alia aũt nõ põt laicus etiã necessitatis tpe mistrare vt no. Ab. in. c. quanto de consue. 7. c. pastoralis. §. pterea. de offi. deleg. 7 in alleg. c. veniens.

¶ Sacramentũ ordinis dicit sacrm dignitatis. nã pmotus ad ordinẽ consequit dignitatẽ. x. di. c. deniq̃ in prin. et nulla dignitas secularis sibi est sacerdotio. xxj. di. c. duo sunt Ab. in. d. c. veniens.

Sacrilegium

¶ Sacrilegiũ cõmittit nedũ qñ inuadunt res ecclesie. sed etiã res 7 bona patrimonialia clericorũ qõ indistincte pcedit qñ agit interdicto vnde vi cuz illud sit psonale 7 agitur de violentia illata psone vt l. j. ff. de interdictis et sic ledit ipsa psona que est sacra 7 spũalis ar. in. c. nuper de sen. excom. Abb. in. c. cererum de iudi. v. colum.

¶ Sacrilegij crimen spectat ad iudicẽ ecclesiasticũ et iudiciũ ecclesiasticũ etiã respectu laicorũ qñcunq̃ de delicto dubitet an reus sit cõdemnandus vel absoluendus Inno. in. c. conquestus de fo. compe. Ab. in. c. si clericus laicũ in eo. ti. tangit in. c. ceterũ. de iudi. vj. colum.

¶ Sacrilegiũ nõ est crimen mere ecclesiasticũ sed ẽ mixtum. qz de eo tam secularis q̃ ecclesiasticus iudex põt cognoscere. xxiij. q. v. sũt quidã. C. de epis. et cler. l. placet. 7. l. si quis in hoc genus 7. c. fi. de penis. li. vj. vbi punitus de sacrilegio p iudicẽ ecclesiasticum pũt puniri etiã p secularẽ saltim in eo qõ excedit facit q̃ no. Jo. an. in. c. j. de vsu. li. vj. 7 an punitus vel absolutus p ecclesiasticũ possit iterũ puniri p secularẽ. vide no. in alle. c. fi. de penis. Ab. in. c. cum sit generale de fo. compe. in prin.

¶ Sacrilegiũ est cum opprimit locus pius 7 hospitalis 7 siles qz talia sunt sub protectione 7 iurisditione ecclesie de reli. dmi. c. ad hec. 7. c. de xenodochijs et. l. oia priuilegia. C. de epi. 7 cleri. 7 ideo gaudent talia loco dispositõne. c. cum sit generale. de fo. cõpe. vt ibi Ab. circa prin.

¶ Contra sacrilegiũ põt tam iudex ecclesiasticus q̃ secularis pcedere qñ agit ciuiliter ad restitutiõz rei subtracte. Item qñ addit ciuiliter nõ ad penaz corporalem sed ad penam pecuniariã iuxta. c. quisquis. xvij. q. iij. Abb. in. c. cum sit generale de foro compe. vj. colum.

¶ Sacrilegium committit in rebus ecclesie non solum qñ occupantur sed etiam qñ ecclesia in eius bonis seu in possessionẽ illorum bonorum molestat. 7 turbat vt. c. conquestus. de foro compe. 7 ibi Abb. circa prin. vide. s. iurisditio cõpetit ecclesie 7 ista ẽ conclusio Lapi sua alle. clxvj. vbi dicit hoc habere locum quando turbans possessionẽ ecclesie hoc facit per violentiam quia tunc dicitur sacrilegus nõ alias.

¶ Sacrilegus an 7 qñ sit excõicatus ipso facto vel sit excõicandus. vide not. in. c. cum p causa. 7. c. conquestio. et. c. tua de sen. excom. et p Ab. in. c. conquestis. de fo. com. in fi.

Salarium

¶ Salarium doctoris petitur a clientulo actione

quasi locatiſm eius cōſuetudinē qz nō eſt ꝓrie locatio ita vult Bart.in.l.argentarius.ff.de eden.in.l.j.§.illud q̄z.ff.ꝛ varijs ꝛ extraordi.cog.si tñ eſt ꝓmiſſum ageꝝ omnino ꝓmiſſione vt Bar.vbi.§.alij vero qui nō ſunt iuris periti poſſunt ꝓ eorū mercedibus implorare officium iudicis vt no.in alle.l.j. Ab.in.c.qz iudicante ꝛ ꝑſcrip.vide.§.locatio.

¶Salariū aduocati qđ recipit a partibꝫ eſt quasi caſtrenſe vide.§.aduocatus.ver.ſalarium.

¶Salariū an ꝛbeaꝝ infirmo famulo vel an debeatur heredibꝫ ꝛctoris ſeu aduocati ſi moriꝝ añ finitam cām.vide.§.infirmo famulo.

Sanctis

¶Licet nō liceat alique colere ꝓ ſancto etiā ſi in vita miracula fecit ſine auctoritate romani pōtificis vt.c.j.ꝛ reli.ꝛ ve.ſan.in occulto tñ poteſt quis emittere p̄ces apud eum quē credit eſſe ſanctū vt ꝓbaꝝ in contrario ſenſu vt.c.ij.e.ti.ibi dum dicit publice ꝛē.et ibi Jnno.qualiter añ ꝛbeat ſanctus canonizari vide Ab.in.c.j.ꝛ Jo.an.in.c.vnico.e.ti.li.vj. et Hoſti.notabiliter in.c.venerabili ꝛ teſti.

¶Sanctoꝝ reliquie nō ſolum non ꝛbent venales exponi qz nulla res ſacra recipit extimationē vt inſti.ꝛ re.diui.§.ſacra loca.ꝛ.§.nullus.ſed nec etiam ꝛbēt ꝓpło oſtendi cā queſtus vt habeanꝝ largiores oblationes eſſet em̄ quedā larga venditio vt.c.ij.ꝛ reli.ꝛ vene.ſan. Jtem nō ꝛbent oſtendi oſſa ſanctorum ne indeuotio multorū ſequaꝝ vt notabiliter ꝓ Ab.in alle.c.ij. Jtem no.contra clericos queſtuarios qui decipiunt ppłm fingēdo reliquias vbi nō ſunt ꝛ maxime in hoc erāt queſtuarij ſancti Anto. no.Ab.ibi in fi.

Scandalum

¶Scandalum vbi timeꝝ fit ſequeſtratio.vide.j.ſequeſtratio.

¶Scandalum vbi timeꝝ ꝛbet ceſſare electio etiā iam facta a collegio.vide.§.electio.

¶Scandalum vt euiteꝝ pōt licite fieri phibitō.vt quis nō eligaꝝ in certa eccleſia.licet ipſe in nullo ꝛ linquat vt.c.ij.ꝛno.ope.nunci.ꝛ.c.nihil.ꝛ ꝑſcrip. glo.ꝛ Ab.in.c.cōſiderauimus.in fi.ꝛ electio.

¶Scandalū ſi timeꝝ an p̄t quis recuperare rē ſuā ſine peccato et an p̄latus peccat ſi nō recuperet res eccleſie que ſine ſcandalo vel litigio recuperari nō poſſunt.vide Ab.in.c.ij.ꝛ p̄ſcriptō.circa prin.

¶Scandalum vbi vehemēter timeꝝ oriri inter parentes ex contractu matrimonij pōt et ꝛbet iudex matrimoniū interdicere vt eſt ſingularis tex.in.c. cum in tua ꝛſponſa.ꝛ ibi Abb.facit.c.nihil ꝛ prescrip.ꝛ.c.ij.ꝛ no.ope.nunci.

¶Scandalū ſi timeꝝ inter actorē miſſum in poſſeſſionē reum in actōne ꝑſonali ꝓpter cōmunionē pōt iudex ex officio ſuo iubere illū paſſum miſſionē recedere ꝛ cōſtituet vnū qui fructꝰ colligat ar.l.equiſſimū.ff.ꝛ vſufru.not.Abb.in.c.fi.§.in alijs vt lite nō conteſ.vj.colum.

¶Scandalū an eſt euitandū vt veritas relinquaꝝ vide glo.notabilē in.c.ij.ꝛ tempo.ordi.et glo.in.c. niſi cum pridem.§.progaui.ꝛ renunci.et glo.in.c. qui ſcandalizauerit.ꝛ re.iu.ꝛ no.in.l.qui cedē.ad. l.cornē.ꝛ ſicca.

¶Si quis tumultū cōtra aliquē fecerit vel ſeditioſas voces emiſerit capite ꝛbz puniri.C.ꝛ his qui ad eccleſiā confugiunt denunciamus.C.ꝛ ſeditō. l.j.ꝛ.ij.ff.ꝛ pe.l.aut facta.j.R.et.l.ſi quis aliquid. §.autores.ꝛ.C.ꝛ epiſ.ꝛ cle.cōuenticula.ff.de iniu. l.ꝓtor ait.ff.ad.l.iul.maieſ.l.j.ff.de vi pub.l.qui ceu.ne etiā turbā vel cōuentū ꝛbet quis cōgregare quia omnia talia ſunt phibita niſi pbenꝝ conceſſa. ff.ꝛ colle.illici.l.ij.ꝛ in li.feudo.ꝛ pace tenenda.l. hac edictali.§.cōuenticulas.ꝛ Hoſti.in.c.fi.ꝛ teſti. cogen.

¶Scandalū ſuſcitaꝝ ex diuerſitate habitus xxxij. q.v.qđ ꝛo.ideo nō ꝛbēt ſiꝫ poni hoīes ꝓfeſſionis diuerſe.xxj.q.vij.in noua.Hoſtien.in.c.ꝛus qui ꝛ vi.et bone.cle.

Satiſdatio

¶Satiſdatio ꝓ ꝛte petiꝝ a viro ad inopiā vergente non tñ p̄eſe cogiꝝ ſatiſdare ſi ꝛficit facultas ſed ꝛs ꝛponiꝝ apud mercatorem vt ꝛ lucro honeſto vir ſuſtineat onera matrimonij eſt caſus notabilis in.c.ꝓ veſtras ꝛ coha.cleri.ꝛ mulie.

¶Euitaꝝ ſequeſtratio ꝓ ſatiſdationē vide.§.fo.rō. ne rei.ꝛ vide.j.ſequeſtratio euitatur.

Scientia

¶Scientia conſtitutōis ſeu legis qualiter ꝓbatur vide Ab.in.c.ij.ꝛ conſti.

¶Sine ſcientia mundus regi nō pōt vnde eccleſia vniuerſalis indiget viris lr̄atis vt.ca.cum ex eo.de elec.li.vj.Ab.in.c.cum adeo.ꝛ reſcrip.

¶Scientia eminens in edio cris ꝛ ſufficiens q̄ ſit et que requiraꝝ in papa i eꝛo in alijs p̄latis abbatibꝫ ſeu rectoribꝫ.vide no.ꝓ Jnno.Anto.ꝛ Ab.in.c.cuꝫ in cunctis.§.j.ꝛ elec.ꝛ in.c.qualiter.e.ti.ꝓ Ab.vbi no.q ſcientia eſt donum ꝛi.

¶Scientia requiriꝝ in ꝓlato ſm qualitatē eccleſie nō ergo in omnibꝫ eccleſijs requiriꝝ vniformis ſciētia.nam debet cōſiderari an ppłs ſit maximus vel ibi ſint heretici fa.c.in cauſis.ꝛ electōe ꝛ.c.eccleſia eo.ti.ꝓ Abb.

¶Scientia exigit vigilias et repellit ſomnolentos vñ Tullius i ꝓlogo rethorice.Statui quidē ſemp neminē ſapie ꝛ eloquentie laudē ſine maximo ſudore ꝛ labore cōſequi poſſe.ab.in alle.c.eccłia ꝛ elec.

¶Scientia ita informat intellectū ſicut aia informat corpus.vñ videꝝ q̄ intellectus hoīs ſine ſcientia pōt dici ſine forma q̄ſi ſit inutilis materia.hinc merito dicit Cycero in li.officiorū q̄ multi hoīes noīe pauci re.ad ꝛnotandū q̄ ꝓſus ignari nō merenꝝ appellari hoīes ſed potius ymagines hoīm ſicut in ſili dicit tex.in.c.multi.xl.diſ.Ab.in.c.prudē tiam in prin.ꝛ offi.ꝛlega.

¶Scientia dicit res ſanctiſſima.vt.l.j.§.eſt quidē ff.de varijs ꝛ extraordi.cogni.

¶Scientia licet inflat.i.ſupbire facit.vt.c.niſi cuꝫ prudē ꝛ renunciatiōe.§.ꝓ ꝛfectu.nam illatio ſupbiam iudicat.ix.q.iij.ſi aūt aliquis.charitas tñ eſt neceſſaria vt in.§.dicto.c.§.ꝓ ōfectu.vñ bñs Bern. inquit ſicut cibus indigeſtus ſtomachū corrūpit ſicut ꝛ ydropicū nutrit ſic ſcia anime adiecta niſi ſit feruore charitatis ꝛcocta malos mores generat.ꝛ Tullius li.j.ꝛ off.ſcia que remota eſt a iuſticia calliditas potius q̄ ſapia eſt dicēda.ꝛ Gregorius ſup marcū.c.j.in prin.vires q̄s impericia denegat charitas ſubminiſtrat vt refert Pe.de ancha.in alleg. §.ꝓ ꝛfectu.

¶Sciētiā etiā ſener nō dedigneꝝ addiſcere.nā inqt iuriſcōſultꝰ ꝛ ſi vnū pedē teneꝛ in ſepulchro adhuc addiſcere vellē.ff.ō fideicō.li.apō iulianū.xxiij.q. ij.ſi habes.ꝛ ſm Augu.a puero nōdū anniculo paratꝰ ſū ꝛceri.vt ibi no.glo.in.c.niſi cū pōē de renūci.§.ꝓ defectu et vide qō de ꝛctrina addiſcēdi plene ſcripſi foro legū ti.j.titulo delas leies.l.iij.

¶Scientia huius mundi eſt coꝛ machinationis regere ſenſum verbis velare que vera ſunt falſa oſtendere et que bona ſunt falſa demōſtrare ſicut faciūt

cauillosi.ff. de ver.signi.natura.7.ff.de re.iuris ea ē. et licet nō teneamur q̄cq̄ omnia vera exprimere tacere tñ possumus.xxij.q.j.ne quis.nam totum spiritum suū pfert stultus: Prouer.xxix.no. Hosti.in.c. et si christus de iureiuran.circa prin.

¶ Sciētia est nonū rei.c.illo nos.in prin.de pigno. et.c.qualiter 7 q̄ de elec.7 Hieronymus.xvj.q.j.in c.reuertimini.in quit eñ deus ad pphetam tu sciētiam repulisti.7 ego te repellam ne sacerdotio fungaris mihi.c.nisi cum pridem de renuncia.

¶ Scientia certa principis an p̄sumat̄ in rescripto vide.s.princeps.

¶ Scientia vel ignorantia q̄ñ p̄sumatur in facto p prio Ab.in.c.ab excōicato.de rescrip.vij.colum.

¶ Scientia p̄sumit̄ in facto alieno in eo q̄ quis indagare teneat̄ ex off. vide.s.ignorantia.

¶ Ex sola scientia quis teneat̄ q̄ñ non reuelauit delictum cōmittendū aduersus eū cui iste sciens erat subiect⁹ vt.l.ij.7 q̄ no.ibi glo.ff.ad.l.pom.de parri. vt si filius sciret delictū esse cōmittendū aduersus patrem 7 nō reuelauit teneret̄ ex sola scientia. licet aliter nō sit particeps in delicto vt in alleg.l.ij.7 in l.vtrum.ff.ad.l.pom.de parri.idem in subdito non reuelante cōiurationē seu delictū cōmittendū contra principem seu ciuitatē p̄uā.vt.l.quisquis.C. ad.l.iuli.ma.7 idē in clerico nō reuelante delictū cōmittendū contra eūm vel sacerdotē parrochialem cum sint parentes spūales.secus si non sit subditus q̄ tunc nō teneat̄ ex sola scientia nisi sit particeps delicti no.glo.in.l.culpa caret.ff.de reg.iur.quid aūt sit de iure canonico vel in foro penitētiali.vide plene p Ab.in.c.j.de restit.spoli.

¶ Scientia p̄sumit̄ vbi quis factus indagare teneat̄ vide.s.p̄sumitur scientia.

Scismaticus

¶ Scismaticus an possit eligi vel cū eo dispensari 7 cēseat̄ hereticus no.plene in.c.quia indulgentia de electione.

Scolares

¶ Scolares an faciant vniuersitatē vide Ab.in.c. ex lr̄is.de consti.et in.c.q̄ ex causis.de p̄cur.vide.j. studium p totum.

Scriptor

¶ Scriptor p̄t retinere sexternos donec sibi fuerit satisfactum vide.s.pignus.

Scriptura

¶ Scriptura an est de sententia legis vel statuti vi de Ab.in.c.j.de postu.p̄la.iiij.colum.

¶ Scriptura sacra p̄t allegari in decisionib causarum nisi cōtradicat canonib q̄ in decisionib potius standū est canonib q̄ dictis sanctorum.xx.di. in prin.7.c.se.7 ibi p glo.Ab.in.c.j.de offi.dele.ij.colūna.

¶ Scriptura p̄cipis p̄t declarari seu certificari p aliam pbationem extrinsecus vide.s.p̄uilegiū p̄ncipis.

¶ Scriptura licet requirat̄ ad validitatē sententie p̄t tñ pbari p testes vide.s.pbatio.ver.licet ad validitatem.cum se.

¶ Scripture iudicis credit̄ tam in actibus iudicialibus. q̄ in extraiudicialib q̄ñ est sigillata sigillo autentico 7 not.etiā sine testibus notant dct.post Hosti.in.c.cum a nobis.de testi.si vero sigillum nō esset autenticū nulla fides adhibetur tali scripture nisi consuetudo haberet vt.c.cum dilectus de fide instru. Host.7 dct.in alle.c.cum a nobis. et Inno. et Hostiē.notabiliter in.c.j.de fide instru.vbi vide plene p eos que scriptura dicatur publica 7 que priuata 7 an credatur exemplate scripture ab eodē tabellione fm primam confecte et vide supra instrumentum.

Sequestratio

¶ Sequestratio potest fieri vbi timet̄ scandalū vt. l.equissimū.ff.de vsufru.idē si cā non patit̄ ex sui natura fieri missionē in possessiōz vt in bñficialib notabiliter p Jo.an.in regula in generali ō reg.iur.li. vj.in mercu.Abb.in.c.olim de rescrip.7 vide.j.scandalum si timetur.

¶ Sequestratio vera contra contumacem fieri nō p̄t maxime si nunc paratus est cōtumaciā purgare vel si satisfaciat p̄stando cautionem vt lite pen. c.j.7.ij.7.l.vnica de prohibita sequestratōne nisi fore imminueret scandalum sequestratio tñ que succedit loco missionis in possessionē vel loco muicte cōtra ipsum contumacem potest legitime fieri iurta formam.c.ex lr̄is de dolo 7 contu.vbi hoc no.Abb. et vide eum in.c.j.de sequestratione pos.

¶ Sequestratio vbi de iure locum nō habet in criminib habebit tñ locū descriptio no.Salice.in.l. si quis bonis de damna.7 Bar.in.l.j.C.de prohi.sequestratio.vide de hac descriptione Abb.in.c.veritatis de dolo.7 contu.

¶ Sequestratio fit in casib a iure p̄missis primus p̄pter contumaciā. Jtē p̄pter scandalū euitandum vt.c.j.de sequest.pos.7 fructu.7.l.equissimū.ff.de vsufruc.q̄ñ sez iudex timet scādalum imminere p̄t in terciū fieri vt ibi et.l.in venditione.ff.de bo.auto.iudi.po. nam officium iudicis latissimū est vt.l.j.ff.de offi. p̄si.7.l.senatus Ab.in.d.c.cum dilectus.

¶ Sequestratio que fit iudicis officio mercenario deseruienti actioni q̄ñ missus in possessione ex p̄mo decreto nō cōseruat fructus habet locū de iure vt alle.c.cum dilectus.e.ti.7.c.puenit de appella.

¶ Sequestratio que fit ad peti.partis de re nō litigiosa vt q̄ñ sunt multi coheredes habentes instrumenta communia 7 nō possunt cōuenire apud quē deponentur iudex ad petitionem partis p̄t illam facere apud tercium vt ius cuiuscunq̄ heredis conseruetur vt.l.de cetero.§.fi.cum.l.se.ff.fami.hercis. et Ab.vbi.s.

¶ Sequestratio que fit ad petitionē partis ad euitationem honoris seu alterius p̄iudicij vt cum currit alicui debitū usurariū creditor nō vult recipere vel non reperit̄ poterit debitor iudicis auctoritate pecuniā consignare apud terciū not.Ab.in.c.cū dilectus de sequest.pos.

¶ Sequestratō de re litigiosa est regulariter phibita est tñ casualiter permissa vt.l.vnica.C.de phi.sequest.7 ibi Cy.7 Bart.vide late per Abb.in.c.cum dilectus.et per Jo.an.in mer.in regula locupletari de re.iur.

¶ Sequestratio euitat̄ sufficienter cauendo p.l.senatus.ff.de offi.p̄fec.vrbis 7.l.si fideiussor.§.fi.ff.q̄ satisda.cogun.7 Cy.in.l.vnica.ff.de p̄hi.sequest.et Spe.e.ti.§.j.ver.item pone.

¶Si reus ē suspectus ex distractōe rei sup qua cauetur exigit sufficiēs cautio. vt.l.si fideiussor. §.fi. ff.qui satisda.cogun. § si est suspectus ꝛe fructib rei petite tm̄ tunc sufficit iuratoria cautio qz nō est in hoc casu tantū pudiciū.no.Ab.in.v.c.cū dilectus ꝛ sic no.q; ꝓpter timorē dilapidatōis rei cuitat seq; strū p sufficientē cautōem p quam satis est ꝓuisuz huic timori vt ibi no.non tm̄ tollit sequestratio per satisdatōnem in casu cle.j.ꝛe sequestra.poss.per rationem ibi allega.plenius Abba. in.c.examinata. ꝛe iudi.

¶Sequestratio que fit ꝓpter scandalū euitandū nō tollit p satisdatōem nisi ꝓpter eā cesset scandalū ꝛ idē in silib p hoc notabil tex.in.c.in lris.ꝛe restitu. spo.in fi.iuncto.c.cū locū.ꝛe spon.no.Ab.in alle.c. cū dilectus.eo.ti.pe.colum.

¶Qui satisdat ad euitandā sequestratiōem debet ꝓmittere iudicio sisti.ꝛ re non barattanda ꝛ ea restituenda in casu in quo succūberet absq; p crastinatōe.vt.l.si fideiussor.§.fi.ff.qui satisda.cogun. et Bar.in.l.litib.C.ꝛe agri.ꝛ cēsi.li.xj.Ab.vbi sup̄.ꝛ vide sup̄.fo. ꝓ rōne rei.

¶Si timet ꝛe cōsumptōe rei sequestrate vt qz seruando seruari nō pōt vendat auctoritate iudicis ꝛ pcium in locū rei sequestrabit p hoc.l.fi.ff.ō requi. re.ꝛ.l.si oleum.ff.ꝛe dlo.ꝛ.l.litib.C.ꝛe agri.ꝛ censi.li.xj.

¶Sequestratio vbi nō hz locuz ꝛe iure pōt peti vt omnes fructus describant̄ antеq; ueniant ad manus rei.no.Bar.in.l.vnica.C.ꝛe probi.sequestra. ꝛ.l.imperatores.§.idē rescripserunt.ꝛe appel.ꝛ.l.int̄ esse puto.ff.ꝛe acqui.pos.

¶Sequestratio ꝛe re alterius ptextu debiti hz fieri qn̄ debito cōstat p instrumentū publicum.ꝛ no. Bartho.in.l.per hanc.C.ꝛe arro.mili.ano.li.xj.et in alle.l.litib.idem qn̄ iudici constat p testiū informatōem ꝛ aliquā causе cognitōem sed si timet ō scelerі ꝓsumptione poterit iudex hanc summariā cognitionē facere ex pte nō vocata sicut qn̄ illā ꝓmittit ad sciendū aliquē psonaliter capi.no.in.l.iij.§.j ff.ꝛe suspe.tuto.ꝛ.l.ait ꝓtor.§.fi.debitorez.ff.ꝛe his qui in frau.cre.p Bar.ꝛ Ab.in.c.cū dilectus.eo.ti. in fin.

¶Seqstratio hz fieri pēdēte appellatōe ab executore.vide.s̄.appellatio.versi.si appellet.cuz sequē.

¶Licet p sequestratōem voluntariā pdat possessio nō tm̄ pdunt beneficia cōpetentia possidenti. vide sup̄.possessio lz pdat.

Securitas

¶Securitas data in eundo intelligit etiā data in redeundo nam ista equipantur.no.Bart.in.l.vtimur.ff.ō sepul.viola.non.n.dicitur quis venire ad certū locū nisi secure possit morari ꝛ recedere. nota Ab.in.c.fi.ꝛe treu.ꝛ pace.

¶Securitas data ex bannito vt possit venire stare ꝛ recedere si fuit petita ꝛterminate ꝛ indeterminate cōcessa ꝛ tunc standū ē ꝛterminatōi.ar.vj.q.iij. scriptū.si aūt fuit ꝛterminate petita sed indeterminate concessa tūc intelligit concessio ꝑm respōsionem quia responsio debet esse conformis petitioni. vt.c.inter dilectos.§.ceteruz.ꝛe fide instru. si vo petitio fuit indeterminata ꝛ cōcessio ꝛterminata intelligimus securitatē prestitā ꝑm cōcessionē ꝛ nō ꝑm petitōem.s.si petitio fuit facta indeterminate ꝛ cōcessio ꝛterminate vt quia data fuit securitas eundi ꝛ redeundi ꝛ intelligit ꝛe prima vice ad hoc.l.boues.§.in hoc sermone.ff.ꝛe ver.sig.ꝛ.l.cōditio.ff.ꝛe cōdi.ꝛ demō.ꝛ hoc verū nisi fuisset data securitas p certo actu puta pro pace fienda tunc durat talis securitas q̄diu veniret pro tractu pacis sed pace facta cessat securitas.no.glo.ꝛ Abb.in.c.fi.ꝛe treug. ꝛ pace.

¶Securus tunc dicit quis in aliquo facto qn̄ non cōtinet aliquā iuris exceptiōem ꝛ ideo si qs ꝓmisit aliquid facere securū ita debet se habere q; nihil de mū possit sibi obiici vt sentiat lesionē est conclusio Anto.de butrio.quam sequitur Ab.in.c.quotiēs. ꝛe pactis.

¶Securitatē debet quis ꝓmittere p se ꝛ familiaribus suis ꝛ cōplicib suis cū quis timet offendi.ꝛ sic intelligit.l.iij.ff.loca.ꝛ.l.qui insulā.in fi.eo ti.ē no. Bar.in.l.illicitas.§.ne potentiores.ff.ō offi.pfi.nō ergo tenet quis securitatē prestare p amicis vl aliis ꝓpinquis q̄ familiares ꝛ cōplices nō sunt.vt ibi no. Bar.

¶Si datur alicui saluus cōductus veniēdi ad aliquem locū intelligit q; rute possit ibi morari ꝛ redire qz frustratoriū esset vnū sine reliqs. nam q̄ vult cōsequēs vult ꝛ antecedēs.no.Bar.in.l.is cui.ff.ex quib cau.maio.Ab.in.c.qz diuersitatē.ꝛe cōcess.ꝓben.ij.colum.

Senectus

¶Senectus est quidā defect⁹ habēs in se magnos labores nā senectus ē morbi.vt.c.magne.ꝛe voto.ꝛ tō statutū disponens in casu infirmitatis hz locum in casu senectutis.no.Ab.in alle.c.magne.ij.colū.

¶Senes qñq; mali sunt ꝛ sine correctiōe iuxta illō stulticia ē q̄ te n̄ sinit eē senē.nā q; noua testa capit inueterata sapit vnde ꝛ difficulter seruat cōtinentiam qui se illicito cōcubitu nō metuit maculare. xxxiij.di.si quis ꝛe laicis.ꝛ iō dicit respice miser senex quiesce.lxxvj.di.tanta.ꝛ senex laqueus ē iuuenum.ij.q.iij.paulus lz ꝑm senecā cū hoīe cetera vicia senescūt ꝓter solā auariciaz que iuuenescit.no. Hosti.in.c.cū in iuuētute.ꝛe ꝓsump.

¶Senectus lz incipiat a quinquagesimo āno.no. glo.in ꝓhemio sexti libri.tū quo ad cām.c.fi.vt lit. nō conte.§.j.cū timet ꝛe morte testiū relinquit arbitrio iudicis quis dicat senex cum alius homo est melior cōplexionatus q̄ alius.ꝛ sic intelligitur opinio Inno.ꝛ Jo.an.ibi.sed si senex attingit.lxx.ānū qui est aliarum etatum terminus quantūcunq; sit bene cōplexionatus timetur ab inde ꝛe eius morte ꝛ non relinquitur iudicis arbitrio. est cōclusio ab. in alle.c.fi.§.j.vnde Terentius. Ipsa senectꝰ morbus est.

¶Senes dicti sunt quia se nesciunt. delirant.n.per nimiam etatem. Item dicit senex a sensus diminutōe ꝛ iura dissipant p vetustatem nam naturaliter dicunt puerоꝝ ꝛ seniuz etates cōuenire in istis.n.sanguis nōdum calidus in illis iam frigidus. senectus tm̄ multa bona secum affert qz ab impudētissimis diuersis liberat voluptatib ponit modū rebus libidinis frangit impetus sapientiaz auget ꝛe matura cōsilia.no.Archi.in.c.tanta.lxxxvj.di.vnde Hiero. in epistola ad nepocianū.inquit oēs pene virtutes corporis in senib mutantur ꝛ crescente sola sapiētia decrescunt cetera et ne sermone longius trahāt cuncta que p corpus exercēt facto corpore minora fiant necesse ē. Adolescentia.n.multa corporis sustinet bella.senectus tm̄ etate fit doctor vsu tricior processu tēpis sapientiā ꝛ veterū studioꝝ dulcissimos fructus metit ex quo ostendit abundantissimum ꝛ vltra humanā vocem in senib diuini sermonis tonitronium cōmorari.vt Hiero.vbi s̄.psumunt meliores senes q̄ iuuenes nisi aliter cōstet ꝛe moribus quia mores etati pferunt.no.Bal.in.l.cuz q̄d.ff.si cer.pe.vide.j.testis.ver.senex.

Sententia

¶ Sententia lata in cā beneficiali lz transeat in rē iudicatam cōtra ptē cum ꝑs vel alius pōt agere cōtra eum qui iniuste obtinuit ꝑ viam renunciatiōis euangelice. no. cōposte. in. c. ad audientiā. de rescri. Inno. in. c. ad aures. e. ti. licz alibi voluit Inno. q̄ sententia lata in cā beneficiali nō transit in rem iudicatā sicut nec in cā matrimoniali. in. c. cū olim. ō dlo 7 cōtu. 7 in. c. cū bertoldus. de re iudi. ℔ veritas est in oppositū. nam debet distingui. ſm Ab. in alleg. c. ad audientiā q̄ respectu illius cōtra quē fuit lata bene transit in rem iudi. vt singulariter ꝓbat in. c. cum dilecti. in fi. de elect. sed ꝑ eo ꝑ quo fuit lata nunq̄ transit in rem iudicatam quia quo ad euz contineret peccatum irremissibile ꝑ ptez. vt Abb. vbi. s.

¶ Sententia in causa beneficiali transit in rē iudi. in ꝓiudicium cōtradictoris vnde cū cōtradictor se mel acquieuit ſententie non appellādo nō potest amplius contradicere. vt. c. q̄ ad cōsultatiōnem. de re iudi. nō tñ trāsit in rem iudi. in fauorē beneficiati in cuius fauore imminet peccatum. vnde ſuperior pōt semp ex officio suo inquirere et sic intelligūt. c. latores. 7. c. cōsanguinei. de re iudi. ad hoc q̄ dō. Inno. in. c. ad aures. de rescrip. fa. c. constitutus. de appel. 7 glo. in. c. ſi forte. de elect. li. vj. Ab. in. c. cū dilectus. de elect. iij. colū.

¶ Sententia in cā beneficiali lata reo ꝓbante poſſessionē nō est executioni mandanda. arg. eoꝝ q̄ dō. Inno. in. c. cōstitutus. ō fi. ꝑsby. facit. c. ad audiendas de resti. ſpol. li. vj. in alijs vo mandat executioni q̄a iuste possidet reus donec dñs verus cōparuerit. vt l. fi. C. de reiven. Ab. in. c. cū dilectus. de cā pos. 7 ꝓprie. iij. colū. 7 vide. s. possessio. ver. agens.

¶ Sententia in causa beneficiali lata nō transit in rem iudicatā respectu superioris quominus possit iuribus partium inquirere maxime q̄n ſententia fuit lata ꝑ absentem 7 indefensum licet contumacē causis in. c. cū olim. de re iudi. 7 hoc vide in. c. latores. 7 in c. cōsanguinei. de re iudi. 7 Ab. in. c. ad audientiaz. de rescrip. 7 in. c. cū sup. de cā pos. 7 ꝓprie. 7 Dominicū in. c. j. de litis cōte. li. vj. 7 notabiliter ꝑ Ab. in alleg. c. cum olim.

¶ Sententia lata inter virū 7 mulierē sup defectu matrimonij an noceat filijs sciēter cāz agi notabiliter ꝑ Ab. in. c. q̄uis. de re iudi. pe. colū.

¶ Sententia in causa beneficiali aut est priuatiua aut declaratoria in primo casu ſi is cui fit collatio fuit cōscius fraudis non pōt in foro anime cum bona conſcientia illud beneficiū retinere. ar. in. c. ſi. de iureiu. ſi aūt nō fuit conſcius tunc ſentētia transit in rem iudi. 7 iuste potuit cōferri beneficiuz ad iudicatū ꝑ ſententiā 7 transit in rem iudic. quatinus tangit ius priuatū. vt. c. cum dilecti. de elec. ſententia eſt priuatiua a qua nō fuit appellatū facit bñficium vacare 7 ꝑ consequens potuit alteri cōferri. ſi vo ſententia ē declaratoria vt cum iudex pnuncia uit declarando beneficiū ad alterū litigantiū pertinere 7 tunc ſi is ꝑ quo lata ē habeat noticiā iniuſticie nunq̄ pōt ſalua conſcientia illud beneficiū retinere vt regula. j. de re. iu. li. vj. talis. n. ſententia nō attulit ſibi ius ſed tm̄ declarauit. l. ſicut. ff. ſi ſer. vē. ſed respectu tm̄ declarauit. l. ſecuti. ff. ſi ſer. ven. ℔ respectu illius cōtra quē lata fuit transit in rem iudicatā vt amplius nō audiat exquo non appellauit. poterit tñ agi cōtra poſſidentē ꝑ viam renunciatōnis euangelice cum peccat tenendo beneficiuz ſine titulo. vt no. Inno. in. c. ad aures. de reſcrip. vl ꝑ iudicis officiū qui pōt ſup hoc inquirere. vt. c. ordinarij. de offi. ordi. li. vj. poterit beneficiuz primo restituat. no. Ab. in. c. fi. de cōceſ. ꝓben. vlt. colū.

¶ Sententia in causa mrimoniali ſi fuerit bis cōfirmata nō dbz quis cōtra eā audiri. nec. iij. ab ea appellare niſi cū ex certa cauſe cognitōe. tñ ꝑ hoc nō tollitur quin poſſit ꝓponi iniuſticia ſentētiā ꝑ viā querele ad hoc q̄ dō. in ſimili glo. no. in. c. ad reprimendam. de offi. ordi. Anto. 7 Ab. in. c. fraternitatis. de frigi. 7 mal. iiij. colū.

¶ Sententia in causa matrimoniali lz nō transeat in rem iudicatā nō tñ auditur indifferenter q̄s contra eam niſi ſummatim appareat q̄ ex aliqua iuſta cā moueat. no. dc. ſignanter Ab. in. c. j. vt lite nō cō rest. ij. colum.

¶ Sententie in cā matrimoniali liberali ſeu beneficiali nō transeunt in rem iudicatā quo ad iuſticiam 7 retractatōnem transeunt tñ vt post decendiū non ſit locus appellationi. vt no. in. c. ad reprimendam. de offi. ordi. 7 quod no. glo. in. c. fraternitatis. de frigi. 7 male. Abb. in. c. ex parte. de resti. ſpol. vij. columna.

¶ Sententia in cā matrimoniali lata nūq̄ transit in rē iudi. nam detecto erroꝛe etiā ad inſtantiā illi⁹ in cuius fauorē eſt lata pōt retractari etiaz ſi ab ea nō fuerit appellatū. vt. c. latores. de re iudi. 7. c. cōsanguinei. 7. c. tenores. eo. ti.

¶ In ſententijs q̄ nō trāseunt in rē iudicatā poterit ꝓbari iniuſticia tam respectu meritorū cauſe q̄ respectu ordinis ꝓcedēdi ꝑ acta cauſe lz trāseat decendū a tpe ſnie. no. Hoſti. 7 Ab. in. c. latores. de re iudi. in alijs aūt ſententijs vide q̄ dō. Ab. in. c. q̄m ꝺ falſam. de ꝓba.

¶ Sententia lata ꝑ mrimonio nullo impedimēto ꝓſtante ex cuius obſeruantia non nutrit peccatum transit in rē iudi. no. Abb. in. c. iurauit. de ꝓba. 7 in c. latores. circa mediū. de re iudi.

¶ Licet ſententia in cā matrimoniali nō transeat in rē iudi. nō tñ dbz poſt decendiū quis indifferenter admitti ad ꝓbandū in cōtrariū ℔ oportz q̄ alleget aliqua iuſta veriſimilis cā iniuſticie q̄ habeat mouere iudicē ad credendū illam iniuſticiā nec in hoc debet ee facilis aſs ſequeret q̄ in infinitū pars cōtra veniens eet admittenda lz in hoc nō pōt dari certa regula ℔ ē in arbitrio iudicis 7 ſic intelligit 7 limitat. glo. in. c. fraternitatis. de frigi. 7 male. Ab. in alle. c. latores. alias limitatōes ad alle. c. latores. vide ibi ꝑ Ab. 7 vide eū in. c. tenores. eo. ti.

¶ Sententia lata erroꝛe ꝓbato pōt iudex ex officio ſuo matrimoniū integrare ne ꝓpter diuiſionē cōiugū poſſit adulterium ſequi ſaltim q̄n cōiuges ſunt talis etatis vt merito poſſit dubitari de incōtinentia. ar. in. c. j. de cōuer. cōiu. Ab. in alle. c. latores.

¶ Sententia ſicut in cā matrimoniali nō trāſit in rem iudicatā. vt. c. latores. 7. c. cōsanguinei. de re iudi. ſic nec in cauſa matrimoniali ſpūali etiā ſi agat de inferioribus beneficijs. vt. c. cū bertoldus. de re iudi. no. Inno. in. c. cū olim. de dlo 7 cōtu. ℔ in ꝓiudiciū ſuccumbentis bene transit in rē iudi. etiā in cā bñficiali q̄ ꝓbat in. c. cū dilecti. in fi. de elec. glo. in. c. j. ō cōceſ. ꝓben. Ab. in alle. c. cum olim. 7 tangit alle. c. cū bertoldus.

¶ Sententia interlocutoria nō requirit ordinez iuris iō pōt ꝑte nō citata ferri. no. Inno. in. c. audita 7 in. c. querelā. de ꝓcura. 7 hoc verū niſi interlocutoria afferret maximū ꝓiudiciū ꝑti q̄ tunc ſp ē ꝓmittenda citatio. vt. c. inter quatuor. de ma. et obe. 7 in c. j. de cauſa poſ. 7 ꝓprie. no. Bar. in. l. nequaq̄. §. vbi decretū. ff. de offi. ꝓconſu. ſed vbi graue ꝓiudiciū nō auffert ꝑti pōt interlocutoria cōtra abſentē ferri ꝑte nō citata. vt. l. idem ꝓferre. ff. de arbi. q̄ approbat

Ab.in alle.c.auditis.

¶ Sententia interlocutoria valet lz sit incerta qa sicut põt reuocari p officiũ iudicis.vt in.c.cum cessante.de appel.z in.l.q̃ iussit.ff.de re iudi.ita z certificari z hoc dictũ cõmendat Ab.in.c. auditis.de p cu.q̃ p interlocutoriam põt iudex cõdemnare generaliter in spem z in pcessu negocij poterunt taxari. fa.qõ no. Jnno.in.c.sepe.de appel.z in tali casu admittitur petitio generalis.vt in.c.cõstitutus.de in inte.resti.z in.l.j.ff.quor lega.z potuit sequi snia generalis in futurũ.vt Ab.vbi.s.vide.s.iudex nõ dz.

¶ Sentẽtia q̃ nõ iponit finez cause sed nõ expectat aliam snĩam post se vt cum iudex pnunciat se non iudicem lz nõ sit diffinitiua habet tñ vim diffinitiue.no.glo.in autẽ.habita.C.ne fi.p pa.z in.c.significantibꝫ.de offi.dele.de hoc Bar.in.l.tricia.ff.õ accusa.z qõ no.in.c.quenit.de appel.Ab.sup rubrica. de re iudi.

¶ Sentẽtia interlocutoria an z qñ hz vim diffinitiue z regulat ab ea z an tunc põt ab ea appellari. vide Ab.in.c.quenit.ij.de appel.

¶ Sentẽtiã interlocutoriã ñ diffinitiuã põt iudex reuocare.vide.j.reuocatio.

¶ Sentẽtia sup ineptitudine libelli an ẽ diffinitiua vel inẽlocutoria.vide.s.libellũ etiã si sit.

¶ Sentẽtia cẽsure quare sic dicat.vide.s.censura

¶ Sententia excõicationis non transit in rẽ iudi. quo ad effectũ irretractabilẽ imo post mille annos põt retractari z idem in qualibet sentẽtia censure p hoc.c.fi.õ penis.quinimo si excõicatus ex diuturnitate tpis efficeretur tercior dbz iudex ex officio suo illã snĩaz relaxare.no. Jo.an.post beatũ Tho. in.c.j.de sentẽ.excõ.li.vj.z Ab.in.c. ad reprimendã de offi.ordi.ij.colũ.quo ad alios tñ effect? bñ trãsit in rem iudi.vt quia post decendiũ non põt appellari.no.glo.in dicto.c.ad reprimendã.non ergo audietur excõicatus post.x.dies p viã appellatiõis.ff p viã querele.vide.j.snia censure.

¶ Sententie censure vt excõicationis suspensionis vel interdicti lz transeant in rem iudicatã q̃ secum trahunt executõem nec suspendunt p appellatõem vt.c.pastoralis.de offi.dele.z.c.is cui.de sentẽ.excõ. li.vj.tñ non obstante lapsu.x.dierũ põt peti absolutio vel de iniusticia allegari.vt.c.cũ pringat.õ offi. dele.z.c.fi.de penis.z.c.sacro.de sentẽ.excõ.z qõ no. in.c.ad reprimendã.de offi.ordi.z sic no.q̃ lz iste sententie quo ad priuatã vtilitatem transeunt in rem iudi.vt supra.non tamen quo ad publicam concernentem animarum periculum per iura supra alleg. no. Ab.in.c.cõsanguinei.de re iudi.circa fi.vbi tractat cui incũbit pbatio an est iusta vel iniusta.vide s.sentẽ.excõ.

¶ Sentẽtia excõicatõis vel alia an põt sub conditõe ferri z an sufficit tunc appellare infra decendiũ a tempore euentus conditõnis vel a tempore pmulgationis sententie.vide notabiliter per Ab.in.c.pterea.de appel.z vide.s. appellatio.ver.a qualibet sententia.

¶ Sententia generalis excõicatõnis non ligat nisi subditos pferentis si sup culpis futuris pferat.vt c.a nobis.j.de sentẽ.excõ.qõ intellige qñ p viam statuti pfertur.vt.c.romana.§.caueant.õ sentẽ. excõ. li.vj.quis aũt dicat subditus.vide glo. notabilem in cle.j.de fo.cõpe.z vide Bar.in.l.cunctos pplos. C.de summa trini.z vide.j.statuto epi.

¶ Sententie appellatõe intelligimus de diffinitiua nisi sequat absurditas.not.in.c.cãm mrimonij. de offi.dele.z no.glo.in.l.j.§.biduũ.ff.qñ appel.sit. in cle.j.de re iudi.z.c.cũ olim.de testi.

¶ Sententie appelatione in materia singulari nõ venit sententia arbitror.vnde si statuto caueretur q̃ de qualibet sententia debeat solui certũ quid nõ habebit locum in sententia arbitror.no. Bart.in l.quid ergo.§.ex cõpromisso.ff.õ bis q̃ no.infa.no. Ab.in.c.j.de arbi.

¶ Sentẽtia arbitri recusati tenet lz p eã cõpetat exceptio vlt.vide.s.arbitri recusati.

¶ Sentẽtia arbitri seu arbitratoris qñ reducat ad arbitriũ boni viri.vide.s.arbitri.ver.si laudum.

¶ Sentẽtia arbitri p quẽ ẽ executioni mandanda. vide.s.arbiter non põt snĩam.

¶ Sententia corpis afflictiua facit fidẽ in alio iudicio z inter alias psonas iste em̃ sententie que afficiunt vt notat hoiem sequũt eũ sicut lepra leprosuz ar.in.c.cito turpẽ.j.q.j.z qõ no. Ab.in.c. testimoniũ.de testi.z in.c.j.de exceptõibꝫ.

¶ Sentẽtia corpalis nõ debet ante.x. dies executioni mandari.vt.l.j.ff.nil nouari appel.pendente. licet Bar.in.l.qui vltimo.ff.de penis.dicit q̃ de cõsuetudine seruat cõtrariũ q̃ nõ spectant hi dies nisi cõdemnatus appellet vel alius p eo.l.nõ tãtũ. de appel. veritas tñ est q̃ in notoriis vel qñ reus fuit cõfessus.vel testibꝫ seu argumentis supatus.vt vix ipe negare audeat statim fit executio lata sentẽtia nec admittit appellatio.vt.d.l.qui vltimo.z.l.q̃ sententiaz.C.de peti.z.l.furti.ff.de his qui no.infa.et bonus rex.iij.q.vij.§.porro.no.in.c. cum sit romana.de appel.alis aũt sicut in ciuilibꝫ dat decendiuz fortius in criminibꝫ vbi agit de maiori piudicio.vi de bona glo.in.c.sepe.de appella.z quod not.in.l.ij. C.quorum appella.non reci.no. Ab.in.c.ij.de re iudi.z melius in.c.cũ spali.õ appel.vide.j.snia corporis afflictiua.

¶ Sententia corpis afflictiua transit in rem iudicatã tñ si apparent nouiter pbatões reperte sunt a iudice recipiende ex gratia spali z p principẽ dum taxat z valet notabilis tex.in.l.diui frẽs.ff.õ penis z ibi Bar.z pari rõne idem põt dici in pena honoris priuatiua vel alia lata sup crimine.et vide tex.i snia cõtinenti penã pecuniariã in.l.ij.C.õ re iudi. sed in ciuili nõ retractatu snia ptextu instrumẽtoz nouiter reptoz.vt.c.suborta.de re iudi.z.l. impatores.de re iudi.z.l.sub ptextu.C. de trãsactio. Ab.in.c.consanguinei in fi.de re iudi. vide.s.e. sentẽtia corpalis.

¶ Sentẽtia p nõ cõtumace lata ex quo nõ fuit seruata debita citatõis solẽnitas nõ valet.not.glo.in l.ea que.C.quõ z qñ iu.nec etiã valet p furioso lata.no.in.l.furioso.ff.de re iudi.

¶ Sentẽtia põt fieri cõtra abñtem etiam nõ citatum quandocuncz cõstat de subreptiõe.vt no.glo. notan.in.c.cum olim.de re iudi.que limitat omnia iura cõiter dicenda q̃ in notoriis requiritur citatio.vt in.c.ad nostram.de iureiurã.z.c.porro.de diuor.pcedunt.n.illa iura nisi in absentia sine alia citatõe possit de facto liquide cõstare sine alia discussione z indagine fienda vt ibi pbatur.secus aũt vbi possit aliqua defensio cõpetere.tũc.n.est citatio fiẽda.sic intelligitur.c.fi.de offi.dele.li.vj.z sic debz intelligi q̃ no. Jnno.in.c.tua.de coha.cleri.z mu.z in c.quanto.de transla.pla.z in.c.ex insinuatõe.de appel.idem sentit archi.in.c.q̃ lothari?.ij.q.j.z Bar. in.l.ij.§.qõ de frumentaria.ff.de admi.re.ad ciui.p tinẽ.hoc idẽ tenet Hosti.z Ab.in alle.c.cum olim.z allegat.c.venerabilẽ.de elec.z.c.bone.j.eo.ti.z.c.duduũ.§.fi.z.c.si cõstiterit.de appel.cũ sit romana.vidõ s.pnceps nõ dz.z Ab.in.c.cũ sit romana.de appel.i fi.z vide.s.citatio.ver.nõ requirit.z ver.princeps. idẽ no. Ab.in.c.ex insinuatõe.de appel.in fi.

¶ Sentẽtia p quã quis fuit punitus pena statuti.

qz cognouit solutã que cõi opiniõe habebat̃ p maritata quã 7 ipe credebat cõiugatã etiã si postmodũ pstet eã eẽ solutã nõ ꝛbz retractari qz culpa fuit in re ipa 7 volus in opatõe 7 cõis opinio in qualitate.no. Jo.an.in regula cũ quis in mercu.7 Abb. in.c.subozta.ꝛe iudi.in fi.

¶ Sentẽtia lata ꝓtra cõtumacez ẽ iuris pſumptio qõ potius videat̃ lata in odiũ cõtumacie q̃ ex iniusticia cauſe.vt.l.preſes. C.ò pig.qõ fallit primo ſi ꝓbetur cõtrariũ ex inſpectõe actoꝝ. ſ. q̃ ex veritate actoꝝ 7 ex pleniſſima ꝓbatõe lata ſit. ſecũdo q̃ fuit abñs ex iuſta cã ꝓbabili.no.glo.in.l.ij. C.ò ptrario iudi.tu.7 fa.ad ea q̃ no.in.c.fi.ò empt.7 vẽ. Ab. in.c.q̃uis.ꝛe iudi.vj.colum.

¶ Sentẽtia incerta lata in iudicib vniuerſalibus ſeu generalib certificari ex alia ſnia ſeu inſtrumento in iudicio etiã nõ ꝓducto apud acta ad que iuex in ſentẽtia ſe retulit in genere vel in ſpẽ.vt not. Jnno.in.c.ij.ꝛe libel.obla.7 ibi Ab.in.c.cũ venerabilis.ꝛe reſcri.wmi.ſi aũt ſentẽtia nõ põt p acta certificari nõ valet 7 iõ nõ valet ſnia pnuncio vt talis iudex in tali cã pnunciauit.not.notabiliter Ab.in c.cũ venerabilis.ꝛe excep.x.colũ.

¶ Sententia quã iudex pfert valet pnuncio p oĩa vt in cõſilio talis ſapientis cõtinet̃ valet 7 tenet in re dubia.p.c. Ab.ꝛe ver.ſig.et p.l.quotiens.ꝛe ver. oblig.7 ẽ rex.ſatis nota.in.c.in his.ꝛe ver.ſig. iũcta l.ait ꝓtor.ff.ꝛe iudi.plene p Ab.in.c.cũ venerabilis.ꝛe excep.colũ.fi.idẽ ſi refert ꝓdẽnatio ad petita in libello.vt ibi p eũ.

¶ Sentẽtia valet quã iudex pfert fundando ſe ſup aliqua.l.que nõ facit ad cãm exquo aliter nõ expreſſit errozẽ cõtra ius nec etiã eſt irritanda ſi põt alia l.ſuſtineri.fundat Ab.ex dictis Jnno.in.c.cũ ex officij.ꝛe pſcrip.vj.colũ.

¶ Sentẽtia lata ɔ̃ ius tũc ẽ nulla q̃n ius ẽ clarũ let indubitabile.fa.l.regula.ff.ꝛe iur.7 fac.igno.7 Jnno.in.c.cũ ſpãli.ꝛe appel.7.c.pe.7 glo.ꝛe offi.ꝛeleg. Ab.in.c.cũ dilectus.ꝛe pſue.iiij.colũ.

¶ Sentẽtia an ẽ ferenda ɔ̃ cõtumacẽ niſi liqueat ò meritis cauſe ß ẽ ꝓcedẽdũ.vt.l.put. C.quõ 7 qñ iu. vt colligit̃ ex.c.dudũ.j.ò elec.7.c.cũ bertoldus.ò re iudi.nec ꝓter cõtumaciã ꝛebet p̃cipitari ſententia ex quo iudex nõ põt eẽ inſtructus. Ab.in alle.c.duduum.j.ꝛe elec.ij.colum.

¶ Sententia lata a iudice cõtra ꝓtumacẽ nõ viſis actis ptis 7 ꝛefectu ipius acta nõ ꝓducentis valz ſi p̃tendit ſe foꝛe inſtructũ ſufficienter ex allegatõibꝫ 7 actis partis.vt ꝛex.in.c.cum bertoldus.vbi iudex tulit ſniam nõ viſis actis ptis ꝓter eius ꝓtumaciã tñ ſententia tenuit lz opus fuit reſtitutiõem petere ß ſi apparet q̃ iudex nõ potuit inſtrui ex actis vnĩ ptis tm̃ eſſet ipo iure ſententia nulla tanq̃ lata a iudice minus inſtructo.vt.c.cũ ex literis.ꝛe in inte. reſti.7 Bar.in.l.platã. C.ꝛe ſen.7 inter. Ab.in.c.duduũ.j.ꝛe elec.iij.colũ.7 in.c.cũ veniſſent.ꝛe eo q̃ mit. in poſ.ij.colũ.7 vide.ſ. expenſaꝝ cõdemnatio. vide ɔ̃.iudex ꝛebet accelerare.idẽ ſi iudex pfert ſniam cõtra ꝓtumacẽ 7 nõ ẽ certus an ſit cõtumax vel an ſit lis ꝓteſt.qz tũc nõ valet ſnia.no.Bar.in.l.multũ.ff. ꝛe ꝓdi.7 ꝛemõ.7 in.l.ſi finita.§.iulian⁹.ꝛe vã.infec. Ab.in.c.cũ ex officij.ꝛe pſcrip.vj.colũ.vide.ſ.cõtumax nõ ꝛebet.

¶ Sẽtẽtia ẽ nulla ꝓter notoriã iniuſticiã.no. Jnno.in.c.fraẽni.ꝛe frigi.7 male.7 in.c.cũ bertoldus.ò re iudi.7 in.c.inter ceteras.eo.ti.7 ibi Ab.

¶ Sententia põt pnunciari nulla p eundẽ iudicez q̃ eam tulit ſi incidenter parat̃ ab eodẽ.7 in tali caſu nõ põt adiri ſupioꝛ cũ ad cuz cã nõ ꝛeuoluit̃ niſi p appel.vel p aliud remediũ equipollens.ſ. p viam nullitatis principaliter.fa.ꝛex.in.c.venerabilibus poſt princi.ꝛe ſentẽ.excõ.li.vj.ß ſi nullitas ꝛeducit̃ principaliter 7 tunc ẽ in optione petentis quẽ iudicem velit adꝛean pnunciantẽ vel ſupioꝛẽ.vt.l.j.ff. que ſen.ſine appel.reſcin.7.l.abñtem.ꝛe accu.7 quẽadmodũ appellatio ꝛeuoluit cãz ad ſupioꝛẽ vt poſſit eam reformare.vt.c.raynucius.7 rainaldus ò teſta.ita cauſa nullitatis.facit qõ no. Jnno.in.c. cuz cõtingat.ꝛe offi.ꝛele.7 p hoc ſingulariter limitat̃.c. paſtoralis.ꝛe offi.ordi.ꝛe quo vide qõ no.Bart.in l.ſi expreſſum.ff.ꝛe appel.7 Ab.in.c.qñ.ꝛe offi.ꝛele.

¶ Sentẽtia lata cõtra abſentẽ ex ꝓbabili 7 rõnabili cã impeditũ nõ tenet ſi iudex fuit certificatus ꝛe impedimento.vt eſt ꝛex.in.l.queſitũ.ò re iudi.7 ibi Bar.idem ſi iudex ẽ certificatus ꝛe legitima excuſatõe abñtis.vt.c.ſi duob.ꝛe appel.7.l.nõ videt̃ latitare.ff.ꝛe iudi. Ab.in.c.querelã.ꝛe ꝓcura.j.colũ. 7 in.c.cũ bertoldus.ꝛe re iudi.iij.colũ.

¶ Sentẽtia quã iudex tulit ꝓrſus ignarus ò meritis cauſe vt qz ꝛe ſero recepit multa acta 7 intricata 7 ꝛe mane tulit ſniam põt dici nulla. qz lata ſine cauſe cognitione.vt no.in.c.eccĩa.ꝛe cõſti.7 ſic intelligit̃ qõ no.Bart.in.l.platam. C.ꝛe ſen.7 interlo. om.iudi.ſed ſi iudex nõ ita ꝓpe tulit ſniaz ſed infra tempus bꝛeue 7 tunc tenet ſnia ſed oꝛitur contra eã quedam pſumptio iniuſticie.7 ſic intelligitur.c.cũ ex literis.ꝛe in inte.reſti.7 ibi no. Ab.7 vid.ſ.iudex ſi ꝓceſſit.

¶ Sententia lata cõtra tutoꝛẽ qui nõ canit ꝓ tutelari officio ẽ nulla cũ nullã habeat adminiſtratõnẽ ß ſi fuiſſet lata in fauoꝛez pupilli valeret. vt. l.ſi tutoꝛ. C.in qui.cau.in inte.reſti.nõ ẽ neceſ.no. Ab. in.c.cãmꝫ.ꝛe iudi.

¶ Sentẽtia nulla lata a nõ iudice nõ põt haberi rata p ꝓpriũ iudicẽ ꝛe quo glo.ir.q.ij.in ſumma. Jnno.in.c.prudentiã.ꝛe offi.ꝛele. Jo.an.in regula ratũ.ꝛe reg.iu.li.vj.in merculialibꝫ. Bar.in.l.lz.ff.ꝛe iudi. Ab.in.c.ſignificaſti.ꝛe fo.cõpe.x.colũ.

¶ Sententia a iudice incõpetenti lata cuius iuriſdictio nõ poterat ꝓrogari.valz nõ vt ſentẽtia ſed vt tacitum pactũ.videnẽ.n.ptes tacite paciſci ẽ ſtando dicto illius iudicis.no.glo.no bi.in.c.ſignificaſti ꝛe fo.cõpe.quod limitauerunt ꝑm Ab.ibi. qñ poſt ꝓbationem ſententie ptes ipam ſententiã approbauerunt.vt eſt ꝛex.in.l.ij. C.cõia vtriuſꝫ iudi.Bar. in.l.vnica. C.qui p ſua iuriſdi.ſecus ſi expoſt facto eam nõ approbauerunt.vt no.Anto.7 Ab.in alle. c.ſignificaſti.x.colum.7 ad hoc vt talis ſententia vi pacti obſeruet̃ requiruñt duo q̃. ſ.ptes ſciant eum incõpetentem 7 q̃ erat talis iuriſdictio non poterat ꝓrogari.vt.l.j. C.ꝛe iuriſ.om.iudic.7.l.vnica. C.q̃ p ſua iuriſ.7 Ab.vbi.ſ.

¶ Sententia nulla caſſata cõpellit̃ ps que ſententiã obtinuit reſtituere inſtrumentũ ſentẽtie.nã taz inſtrumentũ ſententie q̃ alia que incipiunt eẽ intelliguntur penes ptes 7 poſſunt in futurũ eẽ damnoſa aduerſario.facit.l.diſſoluta. C.ꝛe condi.ex.l.vbi ꝛebitoꝛ agit ſoluto ꝛebito.vt inſtrumentũ ꝛebiti ſibi reddatur ad idem.c.vt lite pendẽ.7.l.fi. C.ad exhi.idem ꝛe aliꝫ inſtrumentis que hñt vigoꝛẽ ſentẽtie.fa.c.cũ dilecta.ꝛe cõfir.vti.vbi priuilegiũ reuocatũ mandatur coꝛrumpi poſtq̃ reddit̃ inutile penes habentẽ.fa.c.ij.vt lit.pendẽ.7 ibi Pe.7 Jo.an. 7 Abb.ij.colum.vide.ſ.inſtrumentum.verſi.poſtq̃ quis.

¶ Sententia lata ꝓtextu falſe ꝓbationis lz ſit nulla quo ad veritatẽ eſt tñ aliqua quo ad opiones vt vult glo.in.c.cũ venerabilis.ꝛe excep..vnõ q̃diu nõ ꝛetegit falſitas ꝛebet obſeruari 7 poſt tꝑs.xx. annorum p̃cludit̃ via dicendi ꝛe nullitate.7 ibi glo.7 ſic

no.q talis sententia tenet mero iure si est lata contra pñtem.vt.l.titius.ff.de re iudi.7.C.si ex fal. instru.p totū.maxie in.l.iij.7 Bar.in.l.si ptor.§.marcellus.ff.de iudi.si aūt snīa ex falsis instrumētis seu allegationib est lata contra absentem vlo pñtis tunc sententia est nulla.vt glo.7 Bar.in.d.§.marcellus.7 Innoc.in.c.cum bertoldus.de re iudi.7.c. cum dilecta.de rescrip.Ab.in.c.cum venerabilis.d excep.ix colū.

¶Sentētiam qū a iure disponit eē nullā dic ipo iure.s.ipo iure disponēte nō.n.ē necesse expectare sententiam infirmatoriā hois colligit ex fi.c.j.de re iudi.7 ibi Ab.in pn.in.c.j.de re iudi.

¶Sententia a nō suo iudice lata est nulla ipo iure c.ac si clerici.de iudi.7.c.in primis.ij.q.j. Item nec snīa cōtra leges seu cōtra canones plata.vt.c.j. d re iudi.dūmodo exprimatur error in sententia.vt.l.si exp̄ssim.de appel.ij.q.vj.de diffinitiua.hec est cōclusio glo.7 doc.in alle.c.j.de re iudi.alij casus in quib sententia ē nulla sunt in spe.ti.de sen.pla.§.iuxta.7 ibi Jo.an.

¶Sentētia lata p̄tra ius habito respectu ad merita cāe dūtaxat si error nō est in snīa expressus.valet snīa.vt in.c.cū inter.de re iudi.7.l.cū.platus.7.l.presbs.ff.de re iudi.7 sic talis snīa facit ius inter ptes lz sit iniusta.vt.d.c.cū inter.7.ff.de re iudi.l.res iudicata.7.l.ingenuū.ff.de sta.ho.

¶Sententia lata cōtra ius cōcernens aliā instantiam 7 nō merita cause regulariter est ipo iure nulla siue sit expressus error in sentētia siue nō 7 sic verificat.c.j.de re iudi.§.alleg.7 ē diuersitatis rō p̄m Ab.inter hunc casum 7 supra p̄mū qz incōcernētibus merita cause dat iudici facultas discernendi 7 arbitrandi cuius ptis sunt iura potiora quia non pōt dari certa regula.vt.l.j.ff.de testi.7.c.in nr̄a.7.c. cām.de re iudi.ideo in istis p̄sumit esse iustū qd iudex iudicauit.7 p̄sumit p eius sentētia p lapsum.ordierum.vt.c.in pñtia.de renun.nisi exprimat error iuris qz tunc cessat p̄sumptio que erat p iudice cuz notorietas incōtrariū obfuscat illā p̄sumptōz.viij di.veritate.in alijs autem cōcernentib aliā instātiam non dat iudici talis facultas ꝫ imponit necessitas obtemperādi nam leges cōstringunt vitas hominū.vt.l.leges sacra.C.de lega.ergo 7c.de quo vide qd no.in alle.c.in pñtia.de renū.

¶Si sententia sit lata cōtra ius litigatoris.7 iniusticia sit notoria ē nulla.ar.in.c.inter ceteras.de re iudi. Innoc.in.c.fraterni.de frigi.7 male.7 in.c. cum bertoldus.de re iudi.7 Anto.in alle.c.inter ceteras. 7.c.j.eo ti.pbat rōne in notorio cessat rō p̄sumptionis qua sustinetur iniusta sententia.non.n.hz tunc iudex ptātem cognoscendi 7 discernendi sed tm iudicandi seu exequendi.vt.c.qm de fi.p̄sby.7.c.euidētia.de accusa. Innoc.in.c.ex pte.de ver.sig.nam hoc casu sententia iniusta dicit p̄tra ius plata 7 sic nulla.vt alle.c.j.de re iudi.7 no.idem Ab.in.c.cum inter.eo.ti.ij.colum.vide eum in.c.suborta.eo.ti.7 vide.j.solutio.

¶Si sententia cessat notoria iniusticia 7 in ptē fuit expressa causa cōtra ius cōe 7 alia que nō ē cōtra ius tenet sentētia.no. Innoc.in.c.in pñtia.de renun. nam non semp animus iudicis ad vnā spēm pbatōnis inclinatur 7 indubio debem⁹ interp̄tari vt potius res valeat q̄ pereat.in.c.ex pte.de ver.sig.nam qm̄ sunt plura capitula separata vident tot sententie quot sūt capitula.vt.l.etiā.ff.de mino. 7 iō bene p̄t p prevalere.7 p parte.vt.l.quedam mulier.ff.famihercis.sed qm̄ sententia continet vnū capitulum nō potest valere si error sit in pte.not.glo.in.l.fi.ff.de iurisdi.om.iudi.7 Ab.in.c.cum inter.de re iudi.ij. columna.

¶Sententia lata cōtra statutū p̄ticulare loci quō ad illum locum est nulla.vt.l.oēs populi.ff.d iusti. 7 iure.idē si sit lata cōtra cōsuetudinē q ē notoria i iudicio q̄ in pplo.no.in.c.j.de cōsti.li.vj.

¶Sentētia que est nulla effectu cōsensus p̄s pōt illam ps ratificare cōsentiendo.vt no.Bar.in.l.lz. ff.de iudi.7 sic no.q ps appellando videt cōsentire gestis p falsum procuratorē.l.iij.§.falsus.ff.rē ra.ha. qd ē verū qm̄ ille poterat eē procurator aliter sec⁹.not. glo.in.d.l.licet.

¶Sentētia nulla ꝫ leges lata vel ex effectu solēnitatis obmisse nō qualidat p actū appellatōis qz effectus snie nō tepēdet ex cōsensu priū lz vi pacti possunt ptes approbare snīam.not.Cy.in.l.ij.C.cōia vtriusq iudi.

¶Si notorie cōstat de erroze facti euidētia vel alis tūc lz in snīa nō sit error exp̄ssus nec p relatōnem ad acta tm notorietas erroris equipollet exp̄ssioni reddit snīam nullā.ar.in cle.pastoralis.§.pisana.7 ibi glo.de re iudi.no. Innoc.in.c.fraternitatis.de frigi. 7 male.7.c.ad pbandū.de re iudi.Ab. in alle.c. inte cetera.de re iudi.

¶Si sentētia cōtinēs falsam causaz 7 impossibilē ita q simul cōcurrāt snīa nō tenet etiā si sit excōicatōis.vt si iudex cōdēnauit eunuchū vl infantē qz pgnantē reddit monialē.ad hoc.c.romana.§. in vniuersitate.de sen.excō.li.vj.7 ibi Jo.an.

¶Si notorie cōstat ex iniusta causa snīam eē lataz cōstat q sententia est nulla qz paria sunt errorē exprimi manifeste vel q notorie constat aliquid esse iniustū.no. Innoc.in.c.ij.de dila.7 in alle.§.pisana. cle.pastoralis.de re iudi.facit ad hoc quia sicut notorius effectus in iudice reddit snīam nullam licz aliter non exprimatur.vt.c.ad pbandum.eo. titu.7 notorietas re ipa fortificat sententiam vt non admittatur appellatio.vt.c.cum fit.de appel. ita notorietas iniusticie re ipa sine alia exp̄ssiōe debz reddere snīam nullā.vt.c.euidētia.de accusa.7 notorietas facti plus opatur q̄ notorietas iuris.no glo.in cle.j.de vsuris.nec iura dnt fouere notoriaz iniusticiam.l.meminerint.C.vnde vi.vbi facit.c.cū ad q rundā.de excessi.pla.idem ē vbi iniusticia pōt colligi p acta vel p relatōem ad acta ad quē referēda est snīa.vt no.p Ab.in.c.inter ceteras.circa fi.vide.§. renunciatio.

¶Vbi de nullitate snie agit si nullitas nō est notoria nec ex actis pōt colligi est necessario ordo iudiciarius seruādus.no.p Innoc.in.c.auditis.de pcat. fa.c.ij.de offi.iudi.secus si sit notoria.Ab.in.c.inter ceteras.in fi.de re iudi.

¶Sententia corruente corruit pariter totus pcessus qm̄ vicium nullitatis concernit sententiam pariter 7 acta.vt est casus in.c.ad pbandum.d re iudi. sed vicium nullitatis concernit sententiam dūtaxat vt quia lata die feriata tunc remanent acta in suo robore.facit.l.si vt proponis.C.quō 7 quando iu.si autem vicium cōcernit partim snīam 7 ptim acta tunc annullātur viciosa dūtaxat 7 nō alia.no. Bar.in.l.si exp̄ssim.de appel.et vide qd no.in.c.literis.de offi.dele.7 Specu.de senten.pla.§. is p̄positionis.versi.sed si casus.Ab.in alle.c.ad pbandū j.colum.

¶Licet sententia lata contra ius exp̄ssum est nulla.vt in.c.j.de re iudi.cū ibi notatis. hoc tm procedit qm̄ ius istud est clarissimū 7 exp̄ssum.secus si sentētia ferat cōtra ius ex ideōptitate rōnis vel per argumentum vel a silli qz tunc potius dicit lata contra ius litigatoris ē cōclusio Ab.quā no.in.c.cū spāli. de appel.iij.colū.

¶ Sentētia nulla seu laudū an pōt approbari ꝓsen
tū ptiū. vide. §. arbitriū nullū.
¶ Sentētia incerta valet dūmodo certificari pos-
sit ꝑ relatōem ad aliud. vt. c. cū venerabil. ꝛe reli. ꝛo
mi. ⁊ no. Ab. in. c. cū venerabil. ꝛe excep.
¶ Sententia tunc dicit lata cōtra ius nō solū quā
do expresse nō est cōtra verba iuris sed etiā ꝑmentē
vt colligitur ꝑm Ab. in. c. ex pte appel. ꝛe capel. mo.
⁊ sentit Jnno. in. c. ꝑ. ⁊. g. ꝛe offi. ꝛele. ⁊ in. c. cū spā-
le. ꝛe appel.
¶ Sentētia ē nulla qñ ē lata sine medūs vl sine co
gnitione. vt in. l. platū. C. ꝛe sen. ⁊ inter. om. iu. idē
est si est lata sine citatione. vt. l. j. §. ex eo edicto. ff. q̄
sen. sine appel. rescin. nam citatio ē fundamētū or-
dinis iudiciarū. insti. ꝛe pena te. li. in fi. iij. q. ix. c. ca
ueant. ⁊. c. omnia. ⁊ cle. pastoralis. ꝛe re iudi. si tū ps
est pñs in iudicio tūc nō requiritur citatio. no. Jo.
an. in. c. fi. ꝛe elec. li. vj. ⁊ Bar. in. d. l. platam. quin-
imo ammonitio iudicis sedentis ꝑ tribunali habz
vim trine citationis. no. glo. in. c. cōsuluit. ꝛe offi. ꝛe
le. ⁊. l. ij. C. quomodo ⁊ qñ iu. vide. l. ij. §. omnes. ⁊.
§. legatis. ff. ꝛe iudic. ⁊ Cy. in. l. j. C. ꝛe in ius voca.
Abbas in. c. ecclesia sancte marie. ꝛe constitu. v. co
lumna.
¶ Sententia ē nulla etiā si citatio fuisset facta. sed
iudex ꝓcessit nō data copia ptī ad se ꝛefendēdū. no.
Jnno. in. c. tua. ꝛe coha. de. ⁊ mulie. in fi. vbi dicit ꝫ
ꝓcedere etiā in notoriis. idē ē qñ iudex plene nō in-
formatus ꝛe meritis cause tulit sniam. vt. c. cū ex li-
teris. ꝛe in integ. resti. ⁊ Bar. in. l. cū platis. ꝛe re iu-
di. ⁊ qō ipe no. in alle. l. platā. no. Ab. in alle. c. eccla
sancte marie. v. colum.
¶ Sentētia sicut ex falsa cā lata non tenet ita nec
priuilegium ex falsa causa concessum. C. si ex fal. in
stru. l. j. ⁊ ij. no. Jnno. in. c. inter dilectos. ꝛe fide in-
stru. circa. fi.
¶ Sententia est nulla si erratur in substātialibus
ordinis iudicij. vt. l. platā. C. ꝛe sen. ⁊ inter. om. iud.
⁊ in. c. j. ꝛe litis cōte. sed si errat in ordine nō substā-
tifico nō viciat iudiciū nisi opponatur exceptio vl
appelletur. vt in. c. exhibita. ꝛe iudi. ⁊ ibi ꝓ ꝛo. neqz
valet qñ ꝓposterat ordo vnius cause ad aliā. vt no.
in. l. C. ō appella. si tū error interuenit in ꝛecissiuis
cause ꝑ partem nō viciatur snia lz habeat locū re-
uocatio erroris. vt. c. fi. ꝛe cōfes. ꝛe quo latius ꝓ ꝛo-
cto. signanter ꝓ Pe. ꝛe ancha. ⁊ Ab. in. c. ij. ꝛe purg.
vul. vide. §. error.
¶ Sententia lz transeat in rem iudi. in ꝑiudicium
ptis quo ad cām principalē nō tū obstat agenti ad
interesse cōtra iudicem grauantem. vide. §. appel-
latōis obmissio.
¶ Sententia etiaz si transiuit in rē iudi. si exceptio
iniusticie opponat ꝫ eius executōez ⁊ admittat iu-
dex ꝑ cā retractare. vide. §. exactio iniusticie.
¶ Sententia pōt reuocari si error ꝓbabilis re ipsa
post appareat. vt late no. Ab. in. c. ij. ꝛe purga. vul. si
tū exceptōes iniusticie ꝛe facto admittant iudex ꝛe
bet retractare snīam nō obstante q̄ transiuit in rez
iudi. vt singulariter no. Jnno. in. c. cū dilecta. ꝛe re-
scrip. ⁊ in. c. cū bertoldus. ꝛe re iudi. idem si notorie
apparet snīam iniustaz ꝛebet reuocari lz ab ea non
fuerit appellatū. not. Jnno. ⁊ Ab. in. c. fraterni. ꝛe
fri. ⁊ malefi. c. ij. ꝛe pur. vul. naz cum notorie cōstat
ꝛe iniusticia non ꝓsumitur ꝛe auctoritate iudicis.
idem si pars in cuius fauorem fuit lata sentētia cō-
fiteretur eam iniustam quia tunc ꝛebet iudex eam
retractare. no. Jnno. in. c. quia plerigz. ō imu. eccle.
⁊ Ab. in alle. c. fraternitatis.
¶ Sententia lata a iudice suspecto pōt retractari
si post ꝓbatōem ipius ꝛetegatur suspicio qō obti-
net etiā in ꝛelegato cū princeps nō intēdit sibi cau-
sam cōmittere. no. in. c. cū inter. ꝛe except. ⁊ idē glo.
in. c. qz suspecti. iij. q. v. Ab. in. c. si quis cōtra cleri-
cū. ꝛe fo. cōpe. viij. colum.
¶ Sententia corporis afflictiua nō pōt iure cōi re-
tractari post lapsum. x. dierū. licet nunc appareant
ꝓbatōes innocētie sed ex gracia speciali fit restitu-
tio a principe vt est tex. singularis in. l. diui. ff. ꝛe pe
nis. nam qñ condemnatus non appellauit videtur
tacite cōsentire. ar. in. l. furti. ff. ꝛe his qui no. infa.
cōcludit Ab. in. c. ꝛe his. ꝛe accusa.
¶ Sententia si sit lata in dubio iuris ad cōsiliū pe-
ritoꝝ ⁊ postq̄ transiuit in rem iudi. apparet peritio
res dicturos cōtrariū. nunqd ꝛebet snīa retracta-
ri. vide qō no. in. c. ꝓposuisti. ꝛe ꝓba. Bar. in ꝓhe-
mio. ff. ⁊ in. l. traditio. C. ꝛe pigno. ⁊ ꝑ Abb. in. c. si-
gnificasti. ꝛe homici.
¶ Sententia tūc dicit res iudicata qñ ab ea appel-
lari nō pōt ⁊ sic habet effectū pfectū ⁊ irreuocabi-
lem ⁊ nō retractatiuū adeo q̄ sup illa nō pōt trāsi-
gi post ꝛecendiū ⁊ tunc assumit auctoritatē rei iu-
dicate ⁊ competit ex ea exceptio rei iudicate q̄ fuit
inducta ad iuris rigorē seruandū vt eēt finis litiuz
no. in. c. pastoralis. §. quia vo. ꝛe offi. ꝛele. ⁊. l. que ex-
ceptōem. ff. ꝛe cōdi. inde. ante lapsum aūt ꝛecendū
nō dicit res iudicata. qz nō hz auctoritatē rei iudi-
cate irreuocabiliter. vt. c. q̄ ad cōsultatōnem. ꝛe re
iudi. Abb. notabiliter super rubrica ꝛe sententia ⁊
re iudi.
¶ Si ps ꝑ qua lata fuit snīa nō excipit ꝛe trāsitu in
rem iudi. sed assumpsit disputatōnem ꝛe iniusticia
sententie ⁊ ex ꝓductione actoꝝ pōt sufficienter col
ligi iniusticia ꝛebet iudex retractare snīam sine vl
teriori cognitōe qz ꝛe qua recognouit ꝛe ea ꝓnun-
ciare ꝛebet. vt. l. ꝛe qua re. ff. ꝛe re iudi. ⁊. c. cū sup. ꝛe
cā posse. ⁊ ꝓprie. ⁊ hoc voluit Jnno. in. c. dilecta. ꝛe re
scrip. ⁊ no. in. c. cū bertoldus. ꝛe re iudi. ꝛebet tū per
acta cōstare. vt. c. cāmqz. co. ti. Ab. in alle. c. inē cete
ras. ꝛe re iudi.
¶ Licet snīa cōtra ius litigatoris lata transeat in rē
iudi. vt in. c. cū inter. ꝛe re iudi. tū si is ꝑ quo est la-
ta sciat eā iniquā nō pōt cū bona cōscientia illa vti
quinimo si cōfiteretur iniquā retractaret vt singu-
lariter no. Jnno. in. c. qz plerigz. ꝛe imu. eccle. ⁊ no. i
c. ij. ꝛe pur. vul. ⁊ in. c. fraternitatis. ꝛe frigi. ⁊ male.
Ab. in. c. cū inter. ꝛe re iudi.
¶ Sentētia transit in rem iudi. ex interꝓtatōe ꝓe-
sumpta acquiescentie ptis nam ps non appellādo
videtur acquieuisse sententie. vt. c. q̄ ad cōsultatōz
ꝛe re iudi. qz non appellans cōfirmat sententiaz. vt
l. fi. C. ꝛe sentē. que sine cer. quāti. ⁊ nō appellans ꝓ-
stat assensum snie. vt. l. ab eo. C. quō ⁊ qñ iu. Ab. in
alle. q̄ ad consultatōem. ij. colū.
¶ Sententia an ꝛebz illico retractari abūtie causa
ꝓbata. vide. §. abūs. ver. iusta cā abūtie.
¶ Sentētia secūda an ⁊ qñ reuocat primā in eadē
instāria vel in diuersis plene ⁊ notabiliter ꝑ Ab. in
c. inter monasteriū. ꝛe re iudi.
¶ Sententia cōtra priuilegiū vel instrumētū ostē
sum coram iudice lata seu cōtra exceptōez pempto
riam si transiuit in rem iudi. valet ⁊ videt ꝑ eaz re-
probatū instrumentū seu priuilegiū vel exceptio. c.
suborta. ꝛe re iudi. vbi late ⁊ notabiliter ꝑ Abb.
¶ Sentētia lata inter duos milites sup iurisdictōe
alicuius castri nō ꝑiudicat hoīb castri. nec sufficit
q̄ vniuersitas castri sciuerit cām suā agi qz cū non
potuisset ꝓhibere non nocet taciturnitas ē dictuz
Bal. in. l. ij. C. ꝛe li. cā. vnde cōsuluit ipe Bal. q̄ ci-
tetur vniuersitas non tū requirit q̄ ꝛetur libellus
ꝓtra vniuersitatē qz venit accessorie implicite. hoc

tangit Ab. in. c. q̃uis. ℞ re iudi. pe. colũ.

¶ Sentẽtia que ꝓmittit cõsanguineos vindicare mortẽ ℞functi an sit iusta. vide. j. statutũ.

¶ Sententia an ẽ ferenda in ꝑsonã ꝓcuratoris gñ dñs nunq̃ fuit in iudicio. vt no. in. l. j. C. ℞ sentẽ. ꝛ inter. om. iu. sed si dñs aliqñ fuit in iudicio cõsiliuz ẽ vt sententia ferat in ꝑsonam ꝓcuratoris ꝛ dñi nõ vt dñs ꝺdemnet directe ꝫ in ꝑsonam ꝓcuratoris vt puta condemno talem ꝓcuratorẽ sempronij ꝛ ipm sempronium i ꝑsonã sui ꝓcuratoris vt ẽ ó mẽte Bar. in. d. l. j. no. glo. ꝛ wc. in. c. querelã. ℞ elec. ꝛ ibi Ab. ꝑ. colum. vbi late ꝑ eũ. ℞ hoc vide qõ no. in. c. lz. ℞ ꝑ ba. ꝛ c. suscitata. ℞ in integ. resti.

¶ Sentẽtia lata contra ius ℞ qua põt ꝓbabiliter dubitari aut rõne cõsuetudinis aut alia rõne valz no. Anto. ꝛ Ab. in. c. cum cãm. circa princi. ℞ elect. facit q̃ no. Ynno. in. c. cum spãli. ℞ appel. ꝛ. c. cũ. p. 2. g. ℞ offi. ℞le.

¶ Sententia requirit vbi canon loquitur ꝑ verba futuri tpis quia tunc non est canon late sententie. no. glo. in. c. quisquis. ℞ elec. ꝛ melius in. c. in penis ℞ reg. iur. li. vj. Ab. plene in. c. si diligẽti. ℞ fo. ꝛpe. ꝛ in alle. c. quisqs. ij. colũ.

¶ Snia diffinitiua nõ ẽ ferẽda sine cõtestatõe etiã si citatus ꝓfiteat ℞bitũ ꝫ fit ꝓceptũ. vt vsq; ad certũ terminũ soluat. vide. s. lis.

¶ Sententias diuersas nõ põt iudex ℞legat⁹ pferre noie ꝓprio ꝛ nomine college cuius est subdelegatus vide. s. iudex.

¶ Sententia nõ põt ferri sub cõditiõe resolutiua. no. Bar. in. l. iudex. ff. ó re iudi. Ab. in. c. j. in literis ℞ offi. ℞le.

¶ Snia lata ab vno vel duob⁹ ex trib⁹ iudicib⁹ an põt ratificari ꝑ aliũ q̃ fuit abñs. vide ple. ꝑ Ab. in c. prudentiã. §. j. ℞ offi. ℞le.

¶ Sentẽtia an ꝛ qñ requirat si quis ẽ cõfessus i ciuili vel criminali. vide. s. ꝓfessio.

¶ Sententie executio ad quẽ ꝑtineat si fuit appellatũ. vide. s. executio.

Sentẽtiã quis dicendo iustã obtinet ꝓbando nullitatem non tñ econtra q̃ iniusta põsupponit existẽtiam rei nõ sic nullitas. no. in. c. cũ ꝓtingat. ℞ offi. ℞le. ꝛ ibi Ab. in fi.

¶ Sententias suas an possunt inferiores plati executioni mandare vel an ℞beant ad superiorem recurrere. no. plene Abbas in. c. si quis contra clericum. ℞ foro compe. ꝛ tangit in. c. cum ab eccl̃arum. ℞ offi. ordi.

¶ Snĩam si princeps ferat ex necessitate tẽpis illa cessante põt snĩam reformare. vi. s. princeps si sententiã ferat.

¶ Sentẽtia quã iudex tulit exprimendo vnaz cãm falsam cũ dictione ꝓcipue seu ꝑsertim tolerat lz cã exꝑssa sit falsa. no. butri. in. l. ij. ff. ex qui. cau. i inte. resti. nõ ẽ necess. Ab. in. c. cũ ex lris. ℞ in inte. resti. ꝛ in. c. sicut. ℞ re iudi.

¶ Sententia arbitri an infamat. vi. s. arbitri sententia.

¶ Sententia lata cõtra cedentẽ vel alienantẽ rem in aliũ oz mandari executioni etiã ꝺ terciũ possidẽtem ex hoc q̃ res nõ poterat alienari obstãte litigio ꝛ sic intelligit opinio Pe. ꝛ refert Bart. in. l. j. C. ℞ litigio. ꝛ in. l. creditores. C. ℞ pig. ꝫ si poterat fieri alienatio vt q̃ fuit facta in casib⁹ ꝓmissis a iure ꝛ tunc oꝑtz q̃ instituat nouũ iudicũ cõtra terciũ possidentẽ. vt no. Bar. vbi s. et sic intelligitur opinio Ynno. in. c. ex ꝑte. ℞ alie. mu. iu. causa. fa. vt ibi no. Abb.

¶ Sentẽtiã dubiã põt iudex ad quẽ ꝑtinet ei⁹ executio ℞clarare. vide. s. iudex ad quẽ ꝑti.

¶ Sentẽtia nulla põt ratificari ꝑ ꝑtes. vide. s. arbitriũ penale.

¶ Sentẽtia ꝺ snĩam an valeat. vide Ab. in. c. inter monasteriũ. ℞ re iudi.

¶ Sentẽtia incerta põt ꝑ iudicez ferri sup spem in futurũ faciendo ꝑ reũ qui fundata intentõe actoris tarde ꝓponit exceptõem ꝓemptoriã seu dilatoriam sic dicẽdo cõdemnamus talẽ tali ī exꝑ. quas fecerit vel ꝓbauerit se fecisse. l. terminato. C. ℞ fructi. ꝛ litis exꝑ. ꝝm practicã. Ab. in. c. finez litib⁹. ℞ dolo ꝛ ꝓtu. vj. colũ. vbi vide ꝑ eũ latissime ꝛ notabiliter. ꝛ in. c. j. ℞ sequestra. poss. vij. colũ. vide. s. exꝑsarũ ꝺdemnatio. cũ se.

¶ Sentẽtia lata ꝑ ꝓcuratu in cã quam monachi tractauerunt sine cõsensu ꝛ auctoritate supioris valet lz nõ valeat snĩa ꝓtra cõuentum lata ex ℞fectu consensus sicut dicimus in sentẽtia lata in fauorem minoris. vt. l. nõ eo minus. C. ℞ pcu. ꝛ hãc cõclusionẽ tenet Ab. ꝓtra Anto. in. c. cãmq̃. ℞ iudi. ꝑ elegantes rõnes quas vide.

¶ Sentẽtia ℞claratoria nõ req̃rit vbi nõ est spes ℞ correctione clerici incorrigibilis. vi. ó. s. clericus ꝓpter maleficiũ.

¶ Sẽtẽtia absolutoria ab instãtia iudicij vl exꝑ. si nõ habeat cãm exꝑessam in se an valeat. vide. s. absolutio ab instantia iudicij.

¶ Sentẽtia põt ferri incerta ꝓpter breuitatẽ tpis. vide. s. instantie tps.

¶ Sententia sup possessorio lata an ẽ interlocutoria vel diffinitiua vel quasi. vide ꝑ Ab. in. c. fi. ó iudi. iij. colũ. ꝛ conclude ꝝm eũ q̃ q̃ intentat questio possessoria sup se ꝛ ꝑ viã actionis est diffinitiua ꝛ q̃ ad solẽnitatẽ obꝛuãdã ꝛ q̃ ad ponendũ finẽ cause.

¶ Snĩa an ꝛ qñ ꝓrrigit effectũ suum extra territorium ꝓnunciãtis. vide notabiliter ꝑ Bar. in. l. cunctos ꝑꝑos. C. ℞ sum. trini. ꝛ plene ꝑ Ab. in. c. postulasti. ℞ fo. cõpe. iij. colũ.

¶ Snĩa sup futuro an põt a iudice pferri. vide. s. iu ℞ nõ põt sentẽtiare.

¶ Sentẽtia nõ põt impediri ꝓpter recusatõem oppositã post cõclusionẽ in cã. vide. s. recusatio. ver. post cõclusionẽ.

¶ Snĩa lata sup petitorio an obstet agẽti sup possessorio vel ꝺ. vide notabiliter ꝛ late ꝑ Ab. in. c. pastoralis. ℞ cã pos. ꝛ ꝓrie. x. colũ.

¶ Snĩa lata sup petitorio ꝛ possessorio an fiat primo executio in petitorio. vide plene ꝑ Ab. in. c. cuz dilectus. ℞ cã pos. ꝛ ꝓrie. iij. colũ.

¶ Sententia an requirat in cõfessione facta in criminali seu ciuili causa. vide. s. ꝓfessio si emanat. cũ ver. se.

¶ Ad validitatem snie nõ sufficit q̃ possit certificari ꝑ relatõez ad aliã scripturã nisi sit illa scriptura in actis oꝑtz ergo q̃ snĩa sit certa per se vel q̃ possit certificari in aliqua ꝑte actoꝝ. hoc vult Ynno in. c. ij. ℞ libel. obla. ꝛ Jo. an. in addi. spec. ti. ℞ sen. pla. ver. q̃d si iudex pnunciat. glo. ꝛ Ab. in. c. illa ꝓpositoꝝ. ℞ accusa.

¶ Non ℞bet quis ꝑ snĩam condẽnari nisi actor ꝓbet ex ea causa sibi ℞beri ex qua petijt. vt not. in. c. cõquerẽte. ℞ offi. ordi. vt refert Ynno. in. c. dilecto. ℞ offi. archi.

¶ Sententia lata sup condemnatione expensaruz super quib⁹ nõ fuit iuratuz nec precessit taxatio nõ transit in rem iudicatam. vide supra expensarũ cõdemnatio.

¶ Sentẽtia diffinitiua sup certo petito nõ põt seruari ℞claranda in aliquo ꝓbando vel ℞clarando post sententiaz nisi in continenti. vt. l. generaliter. §. j. C. ℞ iureiurã. facit. l. paulus. ff. ℞ re iudi. glo. ꝛ

Bart.in.l.cum iudex.C.de senten.nec ob.q no.in l.iudex.ff.de re iudi.q ibi incertū reservatū declaratuz a iure 7 ius declarati in snia.vt in.l.j.in fi.ad turpil.Anto.de butrio in suis psil.psilio.qō incipit puto iudicē aditū.

¶Snia lata sup libello ineptο ē nulla ipo iur.no. Bal.in.l.actori.C.de re.credi.7 iureiu.allegat glo. insti.de obliga.in prin.

¶An si libellus cōtinet plura capitula valet sentē tia p pte 7 an iudex videtur in alijs soluisse vel con demnasse 7 quid si capitula sunt connexa vel si libel lus est generalis.vide notabiliter 7 plene per Abbatem in.c.cum inter.de re iudic.penultri.7 vltima columna.

¶Sententia si nihil continet iniquum 7 si de communi consensu partium causa fuit cōmissa 7 q̄ ps requisiuit in fine iudicem vt sententiam ferret pre sumendum est pro sententia licet in attestationib appareat fuisse probatum pro actore nam tunc p sumendum est ex aliqua causa iudicem fuisse motū ad non sequendas illas probationes nam illa tria faciunt vt iudex presumatur amicus vtriusq ptis 7 iuste motus 7 sic intelligit.c.causamq.de re iudi. 7 ibi Ab.

¶Sentētia nō inducit nec tollit naturalē obliga cōem.vide.s.obligatio naturalis.

¶Ex quo cōstat de sententia ꝛ nō appareant acta plumendum ē q̄ oia rite 7 recte pcesserunt 7 afferē ti contrarium incumbit onus probandi nec diui ditur inter factum 7 antiquum 7 recens 7 hoc pro pter auctoritatem iudiciariam.vt.c.sicut.de re iu di.no.Inno.in.c.bone.de elec.7.c.cū in iure.de offi. dele.no.Ab.plene in.c.q̄m cōtra.de pba.7 in alleg. c.sicut.

¶Quo ad snie validitatē nō est necesse vt causa ex primat in snia.vt.c.sicut.de reg.iu.7.l.j.§.ignomie. ff.de his q̄ no.infa.7 ibi Bar.sed quo ad certos ef fectus qui pñt ad snīam oriri debet in aliquib casi bus snie cā exprimi. Primus casus in snia q̄ ferē cōtra suspectum tutorē.vt alle.§.ignominie.7.l.iij. 7.l.hec cē.ff.de suspe.tuto. Secundus casus de honestate in causa appellatōis qñ recitat snīam ex nouis actis vt honorē primi iudicis conseruet. vt c.cum iohannes.de fide instru.7.c.cum bertoldus. de re iudi. Tercius cum propter ineptam petitō nem absoluitur quis.vt in.c.examinata.de iudi.

Quartus in casu.l.properandum.cum absoluit quis ab instantia iudicū tunc debet exprimi p quē stetit.vt.§.illo.eiusdez.l. Quintus vbi iudex sen tentiando recedit a iure cōmuni.ff.de appel.l.scien dum.vnde si nō cōdemnat victum in expensis dice re debet causam quare.in autenti.de iudi.§.oportz col.vj.sed etiā in istis casib si cā nō exprimat.tenet absolutoria sententia vt caueat in iuribz sup. alleg.

Sextus cum absoluitur reus qa nō possidet.de excep.c.fi.nam si de nouo incipiat possidere pōt cō uenīri non obstante exceptione rei iudicate.nō aūt ex obmissione cause sentētia est nulla. Septim9 sententia excōicationis.vt.c.j.de senten.ex eōi.li.vj. nam tunc requiritur de necessitate q̄ causa exprma tur.vt ibi plene 7 notabiliter per Ab.in.c.sicut.de re iudi.

¶Si iudex dixit in snia q̄ pbatū fuit p a.7 b.iō cō denamus 7c.etiā si nō appareat ex actis illos aliqd pbasse nō p hoc dz snia q̄ trāsiuit in rē iudicatā re tractari.no.Inno.in.c.q̄m contra.vt refert Ab.in c.sicut.de re iudi.

¶Sententia lata cōtra subditū sup iure subiectio nis an pōt dño p̄iudicare vel ecōtra.vide Ab.in.c. cū sup.de re iudi.

¶Si iudex in snia retulit ad attestatōes vr̄ ipsi sum in snia qō cōtinet in attestatōnib.vt.c.cū ber toldus.de re iudi.facit.l.pe.C.de sen.q̄ sine cer.quā ti.7.l.ait ptor.§.j.ff.de re iudi.Ab.in.d.c.cū bertol dus.circa princi.

¶Sententia principis siue sit interlocutoria siue diffinitiua si est in corpore iuris clausa facit ius alis nō.C.de sacrosan.eccle.l.nō plures.7.C.de legi.l.ij. et.iij.sed q̄ diffinitiua non est scripta in corpe iu ris 7c. ptra legem ipius principis in corpore iuris scriptam non facit etiam ius qz non presumitur ta lem snīam tulisse ad.l.condendā.§ ad ius litigato ris ledendum.sed si nō est cōtra legē sed supra vl̄ p ter 7 ē lata sine cāe cognitōe 7 ñ facit ius generale. vt.c.in causis.de re iudi.a contrario sensu.7 in.l.fi. C.de legi.aut cū cause cognitōe 7 tunc aut pte abñ te 7 non facit ius.vt.l.que repudiantis.C.de inoffi ci.testamen.aut pte presente 7 tunc quo ad omnes facit ius.vt.d.l.fi.Cy.in.l.iij.C.de legi.7 Ab.in al leg.c.in causis.

¶Sententia vel res inter alios acta ad hoc vt al teri afferat p̄iudiciū oportet q̄ ille primo loco habe at actōem 7 q̄ prmisit suū actorē agere 7 q̄ fuerit d iure suo discussuz 7 hoc sciuerit. Itē q̄ sciuerit ius in illa re sibi cōpetere.vt plene 7 notabiliter Ab.in c.q̄is.de re iudi.v.colum.vbi vide p cum casus ex ceptos a regula.

¶Diuersas snias si pferāt plures ordinarij vel dele gati seu vnus ordinari9 cū collega delegato vl̄ plu res arbitri seu arbitratores vl̄ ad vniuersitatē cau sarū delegati que illa p valeat.vel si neutra valet.vi de plene p Ab.in.c.fi.de re iudi.

¶Sentētia ē differenda si res petita nō ē diuisibil̄ nec pōt insoliduz possidere.vide.s.probatio.versi. si duo.

¶Sentētia lata post terminū p̄fixum instantie an valeat.vide Ab.in.c.venerabilis.de iudi.iij.colum. 7 ibi notabiliter per eum siue statuatur a iure siue a statuto.

¶Sententia nō requirit quando lex imponit pe nam 7 non respicit actum iudicialem.vide.j.verba imponentia.

¶Sententiā iniustā obtinēs an debet restituere in foro aīe.vide.s.restituere nō tenet in foro aīe obti nens iniustā cām.

¶Sententia incerta generalis valz sup accessorijs ad cām si sunt accessoria iuris ad factuz principale que non expedit declarare.vt.c.cōquerente.de offi. ordi.eo qz ius sp est certū.vt.l.j.ff.de iuris 7 fa.igno. si tñ sunt accessoria rei sicut ptinere que ptinent ad castrū vel hospitale.vt.c.cū ad sedē.de resti.spo.an debeant declarari ante snīam.vide no.in.c.certifi cari.de sepul.p Inno.si vo sunt accessoria actionis que venīt iudic offi.vide in.c.grauis.de resti.spo. ē tñ notandū q̄ in his casib 7 silibus licet tolleret sententia incerta iudex tñ quantūplus poterit da bit operam vt omnia exprimantur 7 sententiam fe rat certā.insti.de acti.§.curare.dct.in.c.fi.de excel. prela.

¶Sententie executio an impediat̄ ptextu instrumē ti solutionis nouiter repti.vide.s.executio sentētie nō impedit.

¶Licet cōtra snīam que in rem iudicatā transiuit nulla exceptio habet locum de iure.vt not.in.c.j.de re iudi.fallit tñ quando exceptio supuenit post sen tentiam.vt.l.si fullo.de condi.sine causa.ratio ē qa talis exceptio in veteri iudicio non potuit excludi nec includi.de transac.l.post rem. Item fallit quā do exceptio est reseruata a iure post snīam in casib⁹ iure expressis in quibus concurrit ratio fauoris vl̄

odū. vt not. in. l. tametsi. ff. ad macedo. Item fallit in casibus in quibus cōcedit restitutio iudicis ministerio. vt. s. qñ est obiectuz in probatione. vt. l. seruo inuitum. §. cum pretor. ad trebel. Item fallit qñ exceptio non opponitur sententie sed actioni pme nuo intētate. no. in. l. duobꝫ. de excep. rei iudi. no. Bal. i. l. j. C. de iuris & fac. igno. & pe. in. c. ij. ō pur. vulg. in fi.

¶ Si tres sñie cōformes fuerint late contra aliquē an licet tercio appellare. vide. s. appellare non licet tercio.

¶ Sñia pōt eē p pte ꝺdēnatoria & p pte absolutoria. vide. s. libellus. vbi ꝓtinet.

¶ Sententia saluatur sicut libellus alternatiue. vi delicz ꝺdemno te. vt satisfacias de re vimittendo bona vel soluendo debita vt legitur & no. in. c. cōstitutus. de relig. dmi. no. Abb. in. c. ex literis. de pig. ij. colum. vide. s. libellus ex parte mulieris. cum versicu. sequē.

¶ Per sñiam declaratoriam non aufertur dominiū directū nec alteri accessit ius vnde singulariť dicit Inno. in. c. qz plerigz. de immu. eccle. q si is p quo ē lata sñia iniuste etiā postq̄ trāstuit in rem iudi. fateť eā iniustā debz talis sñia retractari p superiorē & pōt procedere p viā denunciatiōis euangelice. nam cōtra presumptionem iuris & de iure admittitur probatio p confessionem eius in cuius cōmodum agitur vt i auteti. sed iam necesse. C. de dona. ante nup. & no. in. c. is qui. de spon. no. Abb. in. c. j. de concess. prebē. in fi.

¶ Sententia si est iuris priuatiua vel mere declaratoria an p eam acquirať dominiuz illi p quo lata est. vide glo. in sti. de offi. iudi. in fi. & p Cy. in. l. j. C. cōia vtriusq̄ iudicij. & Bart. in. l. pomponius. ff. de acqui. posses. & aliquid p Inno. in. c. cum nostris. de concess. preben. vt refert Abb. in. c. proposuit. eo. ti. circa finem.

Sepulchrum

¶ Sepulture an debz prius tradi cadauer plati anteq̄ fiat electio. vide. s. electio.

¶ Decedens in peccato mortali non debet sepeliri in cimiterio ecclesie. not. glo. in. c. ij. & c. cum ad monasterium. de sta. mona. facit tex. cum glo. lxxxij. di stinctio. c. fi. xij. q. ij. pro obeuntibus. Ab. in rubrica. de sepul.

¶ Decedens intestatus sepeliendꝰ est in sepulchris maioꝝ als sepelitur in prochiali ecclesia. nam maiorum nostrorum actio debet esse nostra instructio. c. significasti. de elect. & c. is qui. de sepul. li. vj. & si testatus quis decedat pōt sibi eligere sepulturā ō nouo & pretermittere sepulturā maioꝝ. vt. c. j. ō sepul. & ibi Abb.

¶ Peregrini et transeuntes tam clerici q̄ laici seu religiosi debent sepeliri in ecclesia parrochiali vbi decedunt cum ibi debeant recipere ecclesiastica sacramenta. vt. c. j. de celebra. missa. xij. q. j. c. j. facit. c. pastoralis. de his que fiunt a pla. Ab. in alle. c. j. de sepul.

¶ Decedens ab intestato debz sepeliri in sepulchro maioꝝ. vt. c. j. xij. q. j. sed si hz patrem sepultum in vna ecclesia & auos & maiores in alia ecclesia debet sepeliri in sepulchro patris nisi in sepulchro patris sit impossibilitas facti vel iuris & est ratio qz maior est charitas patris in filium q̄ inter superiores cum illi sunt in gradu vlteriori est cōclusio. Ab. in c. j. de sepul.

¶ Canonica porcio an debeat eccie prochiali de oibus relictis alijs ecclijs q̄ vbi sepelit. vide. s. canonica porcio.

¶ De iure cōmuni oēs ecclesie habent dumtaxat cimiteriū & ius funerādi que hñt pplm. no. Inno. i c. j. eo. ti. & glo. in cle. dudum. de sepul. & Archidya. i c. j. eo. ti. li. vj. & pbatur in. c. j. xij. q. j. & iō monasteria nisi habeant pplm vel ex priuilegio nō habent ius funerandi nisi p suis. vt. c. j. xvj. q. j. Ab. in. c. fraternitatē. eo. ti.

¶ Infidelis nō pōt eligere sepulchꝝ in loco priuato. vt. c. fraternitatē eo. ti.

¶ Licet in loco nō religioso vel nō habente cimiterium nō debeat fidelis eligere sepulturā qē cōtra statuta sanctoꝝ patrum cum corpora defunctoruz debeāt requiescere in cimiterio eccie. xj. q. iij. aut in loco tñ minus religioso pōt. vt Abb. in allega. c. fraternitatem.

¶ Fratres seu alij apud quoꝝ eccīam quis eligit sepulturam possunt libere cum crucibus & alijs funeralibus ire per parrochiam proprij curati ad deferendum funus etiam si corpus non mittatur in ecclesia parrochiali est conclusio. Ab. in. c. cū liberū. eo. titu.

¶ Uxor an debeat sepeliri in sepulchro mariti vel ecōtra. vide no. p Ab. in. c. de uxore. eo. ti.

¶ Si prochianus inferioris ecclesie parrochialis eligit sepulturā in cathedrali debeť canonica porcio inferiori cum ista porcio detur rōne laboris. et vt sunt socij consolationum tē. vt. c. j. eo. ti. not. Joan. post Hosti. in. c. requisisti. de testa. & Ab. in. c. cuz sup. de sepul.

¶ Priuilegiati sup iure funerandi sepeliri possunt apud eos qui apud eos eligunt sepulturam. soluendo tñ canonicam porcionem ecclesie parrochiali et si alios sepeliūt vt impuberes vel fatuos seu alios qui non possunt eligere sepulturam. vt est tex. cum ibi notatis p Ab. in. c. in nostra. de sepul. vbi si alios sepeliunt tenentur restituere quicquid occasione funeris perceperunt. vt ibi facit qō no. in. l. j. C. de cōdi. inde.

¶ Sepeliendi non sunt in ecclesijs seu cimiterijs locis cum habeant separatam ecclesiam & cimiterium. vt. c. cum dicat. de eccle. edifi. & Ab. in. c. sacris. de sepul.

¶ An aūt locus cimiterij vel religiosus pōt vēdi p sepultura fodienda. vide plene p Ab. in. c. abolendi. de sepul.

Seruitus

¶ Seruitus rustica vl urbana quo tpe pdať. vide notabiliter p Ab. in. c. de quarta. in fi. de pscrip.

¶ Seruitus non est in bonis nostris certo respectu sed non vniformiter. vt no. in. l. j. ff. de vsu. le. nam in bonis est ex quo pro ea competit actio & exceptio. ff. de acquiren. re. dmi. l. rem in bonis. glo. Anto. et Ab. in. c. cū eccīa surrina. ō cā pos. & ꝓpie. xj. colū.

¶ Seruitus an querať tpe. vide. s. pscriptio. ver. obligatio.

Seruus

¶ Seruis non debet iniungi pnia ieiunioꝝ vel alterius abstinētie per quem possit inutilis reddi dominio. nam ex delicto serui non debet dns priuari iure suo. hinc est q̄ si seruus peccauit clericum non cōpellitur p absolutōe ire ad curiā romanā. vt habeť in. c. relatum. de sen. excō. Ab. in. c. j. de cōiu. seruo. & ibi Hosti.

¶ Seruus vernaculus. i. natus ex ancilla indei si sit christianus statim eripitur in libertatem nullo dato precio. l. deo nobis. C. de episco. & cleri. sed si ē seruus emptitius & erat christianus tempore emptionis statim est liber cū a iudeo emitur. l. iiij. di. manci

pia. ℔ si nō erat xp̄ianus et postq̄ ē emptus a iudeo fit xp̄ianus statim eripitur in libertatem nulla data pecio. c. fraternitatis. liij. di. ꝛ quo p Ab. in. c. j. ꝛ iudeis.

Seueritas

¶ Appellatōe seueritatis eccīe venit pena extrinseca p̄ter delicti qualitatem ℔ appellatōe censure ecclesie nō venit alia pena nisi excōmunicatio suspēsio ⁊ interdictū. vt. c. querēti. ꝛ ver. sig. Ab. in. c. cū cleri. ꝛ pactis.

¶ Sicut dñs ꝓpter nimiam seueritatē priuat dñio serui. vt. l. qui seruū. ꝛ ver. obli. ita iudex p̄ nimiaz seueritatē repellit ab officio. idē ꝛ dño si seueriter se habeat erga subditos suos q̄ dz puari eoz̄ iurisditōe ⁊ dñio. vt. l. j. ⁊ ibi Bart. ff. ꝛ his qui sunt sui vel alieni iuris.

¶ Iudex pōt p̄cipe marito sub certa pena ⁊ iuramēto ne ꝛcetero seuiciā suā in vxorē oñdat. C. ꝛ his qui ad eccias cōfu. l. pūti. §. j. vt lite non contest. c. j. ⁊ si non ꝛsistat ex hoc p̄cepto potest iudex eum priuare vsu vxoris q̄ simul non habeant stare. arg. l. j. ff. ꝛ his qui sunt sui vel alieni iuris. ⁊ ibi Bart. in fi. ⁊ vide. c. ex transmissa. ⁊. c. literas. in fi. ꝛ testi. spo. ⁊. c. ꝛ benedicto. xxxij. q. j. c. accēdens. ij. vt lite nō cōtesta.

Sigillum

¶ Sigillū si ꝛstruat instrumento cōfecto p manū publicam non ꝛstruitur instrumenti fides. vid. s. instrumentum.

¶ Sigillo seu signo capituli vel iudicis an sit adhibenda fides. vide notabiliter p Ab. in. c. significauit. ꝛ appel. ⁊ vide. s. citare pōt iudex p nūciū ⁊ plene p Inno. ⁊ Host. in. c. ij. ꝛ fide instru. ⁊ pleni⁹ per Barba. in. c. ij. ꝛ solu.

¶ Sigillum suum pōt eps cōmittere fideli p̄sone ⁊ p̄m potestatem sibi datam poterit sigillare scripturas ꝛ his qui p̄tinent ad ep̄um. vt est cōmissiones causarum citatōes cōfirmatōes ⁊ generaliter ꝛ oībus alijs que p̄misse sunt ei etiam si p̄latus scripturas nō viderit sicut papa ⁊ p̄nceps ⁊ alij p̄lati suis cancellarijs cōmittere videntur. ꝛ crimi. fal. c. dura. sed in cōtractib⁹ alioz̄ non poterit cancellarius nomine episcopi sigillū testimoniale apponere nisi p̄latus viderit. ij. q. ix. testes. si tamen ꝛ cōsuetudine apparet pōt etiā testimoniale sigillum apponere. no. Inno. ⁊ Host. ē. ⁊ alij wct. in. c. ij. ꝛ fide instrumen.

¶ Sigilla ignota nō p̄bant. vide no. in. c. q̄ sup his ꝛ fide instru.

Significatio

¶ Significatio hui⁹ verbi tuo arbitrio vel tue p̄udentie ꝛnotat arbitriū boni viri rōne platū. vt no. in. c. ij. ꝛ corpe vicia. ⁊. c. p̄terea. ꝛ testi. Host. in. c. j. ꝛ vila. Inno. in. c. cū inferior. ō maio. ⁊ obe. secus si talia verba sonāt voluntatē nō regulatā. vt no. in c. j. ꝛ sequestra. pos. ⁊ fruc. ō his ℣ bis ⁊ multis alijs q̄ importāt arbitriū boni viri vel nudā voluntatem. vide Bar. in extrauagan. ad reprimendā. ⁊ in l. si sic. ff. ꝛ le. ij. ⁊ in. c. j. ꝛ cōsti. vbi no. Ab. ⁊ vide. j. verbum.

¶ Appellatione bladi seu tritici venit omne quod in terra seu agro cōtinet. vt. l. triticum. ff. ꝛ verbo. obli. ⁊ glo. ⁊ Bart. in. l. j. ff. ꝛ aqua plu. arce. appellatione autem frumenti venit omne quod habz aristam. vt. l. frumentū. ff. ꝛ ver. sig. no. Abb. in. c. ex multiplici. ꝛ ꝛci.

¶ Si pater facit mentōem ꝛ heredib⁹ videt̄ sensisse ō liberis. ff. ad trebel. l. ex facto. §. fi. ⁊ similiter cū eccīa dat emphiteosim. vt in auten. ꝛ non alie. vel pmu. re. eccle. §. emphiteosim. in ꝓtractib⁹ tū cū fit mentio ꝛ heredib⁹ etiā ꝛ extraneis sensisse videt. vt. l. in cōuentōib⁹. ff. ꝛ ver. sig. no. Specu. ti. ꝛ testa. §. j. versi. fi.

¶ Significatio huius verbi incitanter. i. indubitāter statim sine moza ō hoc liquere pōt. no. Host. in. c. ex lris. ꝛ fide instru. ⁊ in. c. vltra terciā. sup verbo p̄cunctatus. ꝛ testi.

Symonia

¶ Symonia an cōmittat si p ingressuz seu receptū in canonicū vel beneficiatū aliquid ꝛ eccie vl capitulo. Ab. in. c. cū. m. ferrarien. ꝛ cōsti.

¶ Symonia cōmittit si ex pactōe ptiū ds renunciat literis suis vt assignet sibi annua pensio. vt. c. ad audientiā. ⁊ ibi glo. ⁊ Ab. ꝛ rescrip. sed si quis pure renunciat literis vel gratia ex officio superioris vel interuenientibus amicis ⁊ postea assignatur sibi pensio tunc transit sine vicio. vt Ab. in alle. c. ad audientiam.

¶ Symoniacus pōt dici ⁊ ambitiosus q̄ pces emittit p̄ suas p̄motōe ꝛ quo. j. q. j. sunt nōnulli. ⁊. c. p̄ inquisitōem. ꝛ elect.

¶ Symonia cōmittit p clericū vel monachū nō recipientem ordinē nisi sibi p̄mittat beneficiū vel dignitas. vide. s. clericus.

¶ Symonia mentalis vbi cōmittit non tenet quis renunciare habita nec adepta beneficia ℔ tenet satisfacere ꝛo p penitentiā. vt. c. pe. ō symo. vide glo. in. c. nisi cū p̄dē. ꝛ renū. j. q. iij. saluator. vide. s. renunciatōe.

¶ Symoniā cōmittit ep̄us si ꝓpter ꝓsanguinitatez ꝓcedit alicui beneficiū als nō cōcessurus vel sordidis p̄cibus ⁊c. vt no. glo. in. c. vt nr̄m. vt ecclastica bene. ⁊ glo. in. c. tuā. ꝛ etate ⁊ quali. imo p̄latus q̄ bona seu fructus beneficioz̄ dat ꝓsanguineis tenetur ad restitutōem q̄ cōtractat rē aliēnā inuito dño q̄ quicquid habent clerici pauperū est. xvj. q. fi. c. vit. xij. q. ij. ⁊ si illi ⁊ qui recipiunt tenent ad restitutōez. ij. q. iij. puenit. xiij. q. vj. si res quod procedit quo ad fozum conscientie ⁊ eo casu quo superflue datur si in fozo contentioso non tenet notat in. c. fi. ꝛ peculio clerico.

¶ Symonia nō cōmittitur si alter litigantium sup beneficio cedat liti ⁊ alter ꝛt sibi exp̄ē. vel certū q̄d annuatim ꝛ mandato iudicis. vide. s. pactum sup spūalibus.

¶ Symoniā nō p̄mittit qui ē certus habere ius in beneficio si dat pecuniā ei qui mouet sibi litē ⁊ ꝛsistat ab illa veratōe. secus si non ē certus vl dubitatur. no. glo. ⁊ wc. in. c. cū p̄dē. ꝛ pactis.

¶ Symonia nō ē dare spūale p spūali. q̄ in his fit adinuicem p̄mutatio. vt. c. ad questōes. ꝛ re. p̄mu. ℔ si litigat sup beneficio respectu tituli nō pōt inuenire transactio vt detur tp̄ale p̄cessu a lite. vt c. sup eo. ꝛ transac. sed si petit beneficiū iure ꝓprietatis tunc poterit interuenire transactio. q̄ tūc nō pōt dici questio sup spūali ē cōclusio Ab. i. c. statuimus. ꝛ transac.

¶ Symonia cōmittit nō solum in mere spūalibus sed etiam in cōnexis ip̄is spiritualibus vt in iure p̄sentandi vt est tex. in. c. preterea. j. ꝛ transacti. superioris tamen auctoritas purgat hoc vicium. vt. c. nisi. ꝛ p̄ben.

¶ Si certum est q̄ aliquod temporale detur in cōpensationem iuris spiritualis ab eo cui certum est ius competere als ordinatio propter vicium symonie non tenet etiam si sit facta ab arbitris. vt. capi-

fi. de rerū pmu. ⁊ sic pōt intelligi. c. ex pte. de offi. de le. ℔ si nō ē certuz ℔ dubitaī de iure pris renūciātis arbitri p bono pacis pñt aliqō tale pri attribue re ⁊ purgabiī pſumptio ſymonie ſi arbitri aliquaz iuſtam cauſam allegant in ſua ordinatiōe nō tamē omnino creditur arbitris niſi arbitroꝝ ſuperior illam excuſatōnem admittat. vt in. c. cum dilecti. de accuſa. ⁊ in. c. niſi. de preben. poteſt tamē eſſe tanta idoneitas arbitrorum q̄ contra eos non preſumet ſymonia nec volus. ⁊ ſic pōt intelligi alle. c. niſi. not. Ab. in. c. ij. de arbi.

¶ Symonia eſt crimen eccīaſticum de quo iudex ſecularis intromittere ſe nō pōt cū dicaī hereſis. j. q. iij. c. altare. ⁊ habuit originē a phibitōne eccie ⁊ p̄m eius inſtitutōes regulaī ad hoc q̄ nō. j. q. j. in ſumma. glo. ⁊ voto. in. c. cum ſit generale. de foro competen.

¶ Clerici extranei non debent conuenire vt pro officio diuino detur eis precium ſed poterunt conuenire vt aliquid habeant pro labore ⁊ in recōpenſatione damnoꝝ que ſuſtinent tradendo ibi mozaz p hoc q̄ nō. Innoc. in. c. pe. ne pla. vi. ſuas. ⁊ glo. in. c. ſuam. de ſymo. glo. et Abb. in. c. abolende. de ſepul. Item debent prius officia impendi ⁊ poſtmodū de bet fieri cōpulſio ad obſeruandum conſuetudinez vt aliquid detur p mortuo. vt. c. ad apoſtolicam. de ſymo. concoꝝ. de iure ciuili. l. priuilegia. in. fin. C. de ſacroſan. eccle. vbi ea que ab antiquo ſolita ſunt eccleſijs vel miniſtris tribui non debent aliquo modo immutari vbi dicit Bar. q̄ ſi ciuitas ſolita ē dare certū quid eccīe nō pōt p ſtatutū illō tollere. no. Ab. in alle. c. abolendā. in fi.

¶ Symoniā cōmittit clericus dicēs miſſam ꝓpter principalem intentōem lucri ⁊ idē de canonicis ꝓpter diſtributōes quotidianas. vid. ſ. miſſaz dicēs

¶ Symoniā cōmittit papa in his que ſunt phibita q̄ ſymoniaca. vide vltimā cōcluſionē Ab. in repetitōe. §. q̄ vo. c. extirpāde. de pben. quā vid. ſ. beneficiū. ver. ex pecunie.

Bimulatio

¶ Bimulatio receptoria et voloſa phibet cauta et prompta admittit. no. Hoſti. in. c. j. q̄ me. cau.

¶ Bimulatio pſumit in venditōe ſeu in alijs ptractib⁹ ex modicitate pcij nō tñ pſumit in ceſſiōe actōnis ſeu in tranſactione quia min⁹ valet actio q̄ res ad quam datur tum propter dubium euentuz litis tum quia debitor pōt effici non ſoluendo. ⁊ ideo minus eſt habere actionem q̄ rem. vt. l. minus. ff. de regu. iur. no. Inno. in. c. in ciuitate. de vſuris. ⁊ ē tex. i l. lucius. ff. ad trebel. no. vc. in. l. ij. C. de reſcinden. ven. Inno. ⁊ Ab. in. c. ex pte. ō alie. mu. iudi. cau. fa. vide. ſ. ceſſio.

¶ Bimulatio pſumit in ceſſiōe q̄n in ea nō exprimitur titulus cōtractus vt q: ōr in inſtrumēto tal' ceſſit actōz tali ⁊ n̄ ōr ex qua cā. not. Inno. in alle. c. ex pte. vide. ſ. donatio.

¶ Bimulata pſumit ceſſio actiōis q̄n p pte fuit vēdita ⁊ p pte donata. vt. l. penul. ff. de alie. mu. iudi. ⁊ iō admittit ceſſionatus vſq; ad quātitatē quaz exburſauit ⁊ in reliqua pte p̄dītur actio. vt. l. penl. C. mandā. ⁊ Ab. vbi. ſ.

¶ Bimulatio pſumit ſi actio fuit pure vendita ⁊ ō numeratōe n̄ ꝓſtat. no. glo. in. l. pe. ff. de alie. mu. iu. ⁊ in. l. pe. C. māda. Bal. tñ ꝓ in. l. ij. C. ne lice. potē. vbi dicit q̄ illud intelligit q̄n actio p pte fuit vēdita ⁊ p pte donata ſed ſi pure fuit vēdita ꝓfeſſio recep tōis pcij nō ꝓbat ſimulatōem. idē tenet Ab. in alle. c. ex pte.

¶ Bimulatio non pſumitur quando inter cohere des fuit facta ceſſio vel q̄n eſt facta creditori inſolutum vel inter ſocios vel vbi eſt preſumptio redemptionis litium ⁊ in alijs caſibus qui not. in dicta. l. penul. ⁊ p voto. ſignanter per Abba. in allega. c. ex parte.

¶ Bimulatio vtilis bona ē ⁊ cōmendāda. vt. c. vtile. xxij. q. ij. ⁊ idē de mēdacio vt ibi cū. c. ſequē.

¶ Contractus preſumitur ficticius ⁊ ſimulatus et ad apparentiam factus in caſu. l. ſicut. §. ſupuacuū ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. ⁊ in alijs caſibus notatis per Bart. in. l. poſt contractum. ff. de vna. req̄ritur tamen q̄ ſi quis dicat contractum ſuū latum ſiue agendo ſiue excipiendo exprimat ⁊ declaret ſpeciem ſimulatōis vt aduerſarius reddatur certus. vt. l. j. in prin. ff. de eden. ⁊. l. j. §. labeo. ff. de fal. nā de iure eſt q̄ ſimulatio ⁊ fictio nō preſumant niſi appareat cauſa ꝓpter quam fit. ff. de re. amo. l. ſi mulier. in princi. ff. qui ⁊ a quibo. l. ſi maritus. §. ſi. de renū. c. fi. li. vj. Bar. cōſilio quod incipit in nomie dñi factū ē tale.

¶ Non admittit alienator ad allegādum ſeu p̄bādum contractum alienatōnis eſſe ſimulatuz. vt. C. de reuo. vna. l. cū fatearis. ⁊ ō ſeruo pi. da. ma. l. creditoribus. heres tamen eius poteſt dicere cōtractū ſimulatum et ad apparentiam factum. vt. C. plus vale. quod agitur. p totū. ff. de reg. iur. l. ignorantia C. de diſtra. pig. l. qui ſub imagine. de aqua plu. ar. l. emptor. Item creditor admittitur quia ſua int̄eſt. vt. l. ſicut. §. ſupuacuum. ff. qui. mo. pig. vl hypo. ſol. Bar. vbi. ſ.

¶ Nō firmat iuramento q̄ō ſimulate videt appoſitu. no. glo. in. l. ij. C. plus va. q̄ō agit. ⁊ Ab. in. c. ad nām. de emp. ⁊ ven.

Bindicus

¶ Bindicus cū ab vniuerſitate cōſtituit nō requirit ſupioris auctoritas. vide. ſ. auctoritas. ⁊ vide. c. j. de ſindico. ⁊ quod ibi no. Abbas. vide infra. vniuerſitatem.

Bynodus

¶ Bynodus an poſſit recuſari. vide notabiliter Ab. in. c. j. de iudi. iij. colum.

¶ Bynodū facit epūs ad quā omes abbates ⁊ ſacerdotes tenent̄ ire. vide. ſ. epūs poteſt facere. ⁊. ſ. abbates exempti.

Bimplicitas

¶ Bimplicitas que ē cōtraria diſcretōni reprobaī c. ſi cupis. xxj. q. j. quidā etiam ſunt nimis curiales inſiſtentes litere ꝓtra mentem. contra. c. ꝓterea. de ver. ſig. ⁊. c. intelligentia. eo. ti. quedam ſimplicitas eſt ꝓtraria voloſitati ⁊ de illa intelligitur illud euāgeliū. eſtote ſimplices ꝛc. vt alle. c. ſi cupis. Abb. in c. dilecti. j. de iudi.

¶ Bimplicitas eſt amica veritati. vt. c. veritatis. de iureiu. ⁊ ē amica legib⁹ inſti. de legi. agna. ſucce. §. ff ſimplicitatē. fides. n. veritatis verboꝝ adminicula n̄ req̄rit. C. ſi vt ſe ab here. abſti. mi. l. j. ſicut ḡ cōmēdaī ſimplicitas. vt. c. j. ō ſum. trini. in prin. iij. q. ix. pura. q̄ō intelligo de ſimplicitate colūbina mixta cū prudētia ſerpētina. xxj. q. j. ſi cupis. nō de oīo ſimplici fatua ⁊ indiſcreta. xxij. q. iij. innocēs. i. fatuus ⁊ nimis ſimplex. de iudi. paſtoralis. nā hec reprobaī. xxxj. di. petrus. xlvij. di. de petro. no. Hoſti. in alle. c. veritatis.

Bocius

¶ Bocius vnus de pluribus habentibus ſimul iuriſdictionem non poteſt iuriſditionem exercere ſi-

ne alijs vnde nō pōt relaxare mulctā seu cōdemnā
tōem ad incōmodū alioꝝ.ar.in.l.heredes mei.§.pe
to.ꝛ qō ibi no.ff.ad trebel. Ab.in.c.prudētiā.§.j.ꝛ
offi.ꝛle.

¶Socij dicuntur qui habent materiā sepe cōueni
endi in vnū vt canonici eiusdem eccie et scolares in
eadez wmo stantes.ꝛ iō bonus socius recusaꝫ in cā
alterius vt suspectus.vt.c.cum.r.ꝛ offi.ꝛle.nā so-
cietas habet quoddā ius fraternitatis.vt.l.veruz.
ff.p socio.

¶Socius criminis audiꝫ p socio.vide.s.procura-
tor licet.

¶Socius repetit expēsas ꝛ dāna que passus fuit oc
casione societatis.vt.l.cū duob.§.quidē.ff.p socio
Ab.in.c.cū p causa.ꝛ pcura. vide.s.lucrū.ꝛ.s. pa-
ctū qō fiē.

¶Socius crimis an admittaꝫ in testē ptra sociuz
in cā criminali vel ciuili seu renūciādo vel excipiē-
do.vide notabiliter p wct.post Jnno.in.c.qm aliq
ꝛ testi.

Sodomita

¶Sodomita patitur penam si clericus est perpe-
tue ꝛtrusionis in monasterium ꝛ ꝛpositiōis ꝛ lai-
cus excōmunicatur.vt.c.clerici.ꝛ excess.pla.fm.ll.
laicus vltimo supplicio punit.vt auten.vt non lu-
pari.contra natu.est autem glo.dicti.c.clerici.cum
dictis wct.ibi no.q ex peccato subditorum ꝛ ira-
scitur vt vniuersitas puniatur non put ira est pas-
sio animi sed irasci dicitur ꝛus vt mediante iusti-
cia penam iniungat p peccato nec irascitur homi-
nib sed peccatis.lxxvj.dis.odio. Jtem p peccato
aliquoꝝ puniuntur etiam innocentes.vt ibi.ꝛ qn-
qz ciuitates fuerunt igne consumpte.ꝛ due ꝓter vi
cinitatem Sen̄.xix.exquo no.illud vulgare qui ha-
bet malum vicinum habet malum matutinuz.ira
tamen ꝛi ꝛ qua supra mensuras habet.s. quanto
tempore ob quas causas ꝛ quibꝫ inferatur. dicfm
Hiero.super abacuc.li.vj.vt refert ꝓpe.ꝛ ancha.in
alle.c.clerici.

Solennitas

¶Solennitas alienatōis rei ecciastice ꝛ si non ser-
uetur dum tñ fuerit facta in casu licito ꝛ interuenit
consensus eoꝝ qui hñt ꝓsentire quo ad foꝝ cōscien-
tie valet ꝛ cōtractus tenet fm limites iuris natu-
ralis seu gentium vbi sufficit solus cōsensus.nā for
ma inducta a iure positiuo est tradita ꝓpter scan-
dala euitanda ꝛ dissensiones.ex quo infert q in fo-
ro cōscientie equitas naturalis pferꝫ equitati iurꝫ
positiui qō no.est cōclusio Anto.ꝛ butrio.in.c.qz
pleriqz.ꝛ ītmu.eccle.ꝛ Abb.in.c.j.in fi.ꝛ in integ.
resti.

¶Solennitas iuris in distractōe rerū minoꝝ ꝛbz
seruari etiam in minoribus clericis ē tex.in.c.cōsti
tutus.ꝛ in inte.resti.ꝛ ibi Ab.

¶Solēnitas intrinseca vl extrinseca an p̄sumaꝫ in
instrumēto vel in testibꝫ adhibita nisi ꝓbet nota-
biliter p Ab.in.c.sicut.ꝛ re iudi.

¶Solēnitas nisi fuerit obseruata in contractu an
valeat obligatio.vide.j.statutū seu ꝓsuetudo.

¶Solennitas requisita in actu si nō obseruet cor-
ruit ipe actus nec pōt valere etiā in fauorē aduersa-
rij qz forma dat eē rei vt legit ꝛ no.in.c.qz ꝓpter.ꝛ
elect.xij.q.ij.sine exceptōe.ß qñ solennitas requirit
post actū.actus tenet ß expost facto annullaꝫ vel p
snīam vel ē opus exceptōne.vt notabiliter ꝓbaꝫ in
l.vniuersa.iuncta glo.C.ꝛ pci.impa.offe.ꝛ Bart.
in.l.j.ff.ꝛ testa. Anto.ꝛ Ab.in.c.fi.vt lite non ꝓte-
sta.§.j.

Solutio

¶Solutum indebitū p snīam diffinitiuā que iam
transiuit in rem iudicatā etiā ptextu instrumento-
rū ꝛ nouo reptoꝝ nullo modo pōt repeti si directe
ueniꝛ ptra snīam.arg.in.l.ne diu.C.ꝛ penis.ꝛ.l.
j.§.fi.ff.ꝛ questionib. sed si esset aliqua actio que
sententiam nō repugnat ß asserit eam esse verā tūc
datur repetitio.vt.l.in cōmodato.§.fi.ff.cōmoda.
ad idem.l.fullo.C.ꝛ cōdi.sine cā.qō verum nisi ꝛ
notorietate facti nunc constaret sententiam eē in-
iustam quia ex tali causa supueniente poterit sentē
tia retractari ꝛ sic potest intelligi.c.ij.ꝛ purga.vul
ga.ꝛ sic limitant notata ibi p Hosti. Ab.notabili
ter in.c.suborta.ꝛ re iudi.in fi.ꝛ in.c.inter ceteras.
eodem titu.vide.s.sententia.versi.sentētia est lata
contra ius.

¶Soluere vbi qs pmittit ibi conuenit ꝛ remittit.
vide.s.pmittēs soluere.cū ver.se.

¶Solutionē nō cōpellit creditoꝝ ꝛ nocte recipe.
vide.s.creditoꝝ nō cōpellit.

¶Solutio census an ꝛnoret seu ꝓbet subiectōem
vide.j.subiectōis qi possessio.

¶Solutio diutina census p tantū tempus ꝛ cui⁹
initio non est memoria ꝓbat ꝛbitum ꝛ censum. nā
ex cōtinuatione tanti tpis p̄sumitur ꝛbituz ꝛ ha
bet vim tituli.vt.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.ꝛ aq̄
quotidi.ꝛ esti.ꝛ.c.j.ꝛ pscrip.li.vj.ꝛ Jo.an.in.c.per
uenit.ꝛ censi. Bar.in.l.cum ꝛ in rem ver.ff.ꝛ vsu
ca.ß si allegatur cursus minoris tpis non sufficit si
agitur ꝛ inducendo obligatōem.vt.l. si certis an-
nis.C.ꝛ pactis.nam in tali casu ꝛbz allegare cau
sam constituti ꝛ adducere tps ad ꝓbandum seu p̄-
sumendum causam.vt alle.l. cū ꝛ in rē ver. solutio
enim infirmis non infert necessario causam non ex-
pressam.vt colligitur ex.c.recepimus.ꝛ priuile.fa-
cit ad no.ff.ꝛ vsuris.l.cū ꝛ in rem ver. si autē agit
ꝛ liberatione inducenda ꝛ tūc si resistit ius cōe nō
sufficit.vt.l.compit.ꝛ prescript.xxx. anno.ꝛ.c.j.ꝛ
pscrip.li.vj.si autem ius cōmune non resistit ꝛ tunc
fm varias naturas actiones acquirantur tempo-
re vt in titulis.ꝛ prescript.p totum. Ab.in.c.fi.ꝛ
causa pos.ꝛ propꝛie.vide.s. obligationem licet non
inducit.

Solutio ꝛbiti ꝛbet fieri creditoꝝ respectu valo-
ris monete tpe obligatōis.vide.s.moneta.

¶Solutio facta p ꝛbitorem creditori sui credito-
ris qui fuit in mora soluendi etiam primo creditori
inuito liberat ꝛbitorē a ꝛbito.vt.l.si liber hō.ff.
ꝛ nego.ge.ꝛ.l.soluendo.ꝛ.l.cū pecuniā.eo.ti.ff.ꝛ pi-
gno.act.l.solutum.§.solutam.no. Hosti.in.c.eaz te.
ꝛ iureiuran.

¶Solutio ꝛbiti si fiat vni ex socijs vel ex duobus
reis ꝛbendi hoc improuide nō fieret.ff.ꝛ pact.l.
si vnus.ff.ꝛ duobus re.ꝛbē.l.iij.in fi.idē si soluaꝫ
adiecto in stipulatōe.ff.ꝛ stipu.l.q si stipulat⁹ vel
ꝓcuratori etiā reuocato si tñ hoc soluēs ignoret.ff.
si cer.pe.l.eius qui.no.wc.in.c.eam te.ꝛ iureiurā.
vide supra ꝛpositarius.

¶Soluere seu satisfacere an tenetur clericus suis
creditoribꝫ ꝛ fructibus sui beneficij.vide.s.cleric⁹
etiam si sit.

¶Debitoꝝ an teneaꝫ ꝓquirere creditorem ꝛ ire ad
wmum suam ad soluendum ꝛbitum.vide.s.ꝛbito-
ꝝ si soluere.

¶Soluere an teneaꝫ succesꝝ plat⁹ ꝛbita ꝑ ꝓ ꝛ-
cessorē.vide.s.platus eccie succedit.

¶Indebite solutum an ꝛbet repeti.vide glo. no-
tabilem et per omnes wct.approbatam in.c.fi.ꝛ
solu.ꝛ vide ad hoc ꝓambulum quod Abb.ibi po-

nit supra ꝛebitū aliud ē ꝛc. Et primo pōt cōcludi ſm eū q̄ indebite ſolutū pōt repeti in cā qñ ꝛebitū ē naturale tm̄ ſed ciuiliter indebitū ſi erroꝛe facti fuit facta ſolutio. vt in caſu. l. cuꝫ quis. C. ad. l. fal. nam erroꝛ facti pbabilis excuſat vbi pceſſit ꝛebitū naturale tm̄.

¶ Secundo q̄ vbi ꝛebituꝫ ē naturale tm̄ ⁊ ciuiliter indebitū ſi in ſolutione interuenit erroꝛ iuris non cōpetit repetitio q̄ erroꝛ iuris neminē excuſat p iura vulgaria qō pcedit in pſonis non priuilegiatis. nā minoꝛ mulier miles ⁊ ſil'es pſone que excuſantur ab ignoꝛantia iuris p erroꝛē ſolutū pñt repetere. vt l. cū ꝛ indebito. ff. ꝛ pba.

¶ Tercio q̄ vbi obligatio naturalis eſt redacta ad neceſſitatē pſtatōis p ius ciuile non cōpetit repetitio. vt in caſu. l. ſi nō ſortē. §. libertas. ff. ꝛ pdi. inō. plene p Bart. in. l. ſi teſtamento. ff. ꝛ fideiuſ. ⁊ vide glo. l. ex hoc. ff. ꝛ iuſti. ⁊ iure.

¶ Quarto indebitū ſolutū vtroq̄ iure tam naturali q̄ ciuili quacunq̄ ignoꝛantia ſoluaꝫ ſiue facti ſiue iuris pōt indiſtincte repeti. vt no. p glo. in alle. c. fi. ꝛ ſolu. que diſtinguit inter exceptionem perſonalem ſeu ꝑpetuam ſecus ſi ſcienter quis ſoluiſſet indebitum quia tunc videtur ꝛonaſſe licet hoc fallit in ſolutione vſurarum. p. c. ꝛebitoꝛes. ꝛ iureiu. quod proſequere vt latius per Jo. an. ⁊ per Ab. in alle. c. fi.

Bors

¶ Sors lz diuina inſpiratione fuit permiſſa in mathia ⁊ Jona ꝓpheta non tñ eſt pmiſſa in electōnib ꝓlatoꝝ. vt. c. fi. ꝛ ſortilegiis. admittitur tñ ſors ad lites ⁊ diſſenſiones dirimendas. vt ibi no. glo. ⁊ doct. vide ſupra. interdictum. verſi. interdicto vti poſſi ꝛetis.

Species

Species ⁊ genus qualr accipiant ſm iuriſtas. Ab. in. c. paſtoralis. §. qm̄. ꝛ reſcrip.

¶ Species quoꝝ quales cōtineant ſub genere. Ab. ple. in. c. ſedes. ꝛ reſcrip.

Spes

¶ Sub ſpe venie ꝛelinquere nemo ꝛebet. vt. c. illō. ꝛ clerico excōmunicato vel ꝛpo. mi. vnde Hiero. Non blandiantur nobis penitētie ſubſidia q̄ ſunt infelicium remedia. Item Seneca. Et ſi ſcirem ꝛeos ignoſcituros homines autem ignoꝛaturos tam̄ ꝛedignarer peccare. no. xv. q. j. merito. ⁊ Seneca ad lucilluꝫ epiſtola. xlvij. ſi honeſta que facis homines ſciunt ſi turpia quid refert hominem ſcire cū tu ſcias. Et in moralibus. Nullum peccatoꝝ tuoꝝ conſcium magis timueris q̄ teipſum. alium enim fugere poteris ſed te nunq̄. ⁊ Tullius. libro. iij. ꝛ officijs. Si ꝛeos homineſq̄ celare poſſemus. nil tamen auare. injuſte libidinoſeq̄ agendū eſt. no. Pe. ꝛancha. in allegato. c. illud. ꝛ clerico excōmunicato. ⁊c.

¶ Spes ſeu fiducia ad dignitatē obtinēdā an ē licito. vide. ſ. ambitio.

¶ Spes ē certa expectatio future beatitudinis ḡa ꝛe futura beatitudine nō pōt eē certitudo ſcientie: ſed credulitas tm̄ ſm Auguſti. vt refert Innoc. in c. ex literis. ꝛ iureiurā.

Spiritualia

¶ In ſpūalib⁹ ex ſolo titulo tranſfert plenū ius. vt ꝛ. ſ. ius ex ſolo.

Spoliatio

¶ Spoliatus qui ex gratia poſſedit nō ꝛebet reſtituī. vide. ſ. poſſeſſio.

¶ Spoliatus p textu ſentētie nulle pōt petere reſtitutōem. vt. c. cum cauſa. ꝛ offi. ꝛlega. ⁊ glo. ⁊ Abb. in. c. cauſaꝫ matrimonij. in. fi. eo. ti. quod eſt contra glo. c. pñtium. vij. q. vj.

¶ Spoliatus nō ſolum ꝛebet prius reſtitui anteq̄ impetraꝫ ſm formā. c. frequens. ꝛ reſti. ſpo. li. vj. ⁊ etiā ꝛebet ſtare tanto tempe in pacifica poſſeſſiōe: quanto tpe ſtetit ſpoliatus vt videtur ꝓbari. iij. q. ij. c. j. ⁊. c. q̄diu. no. Ab. poſt Vincē. in. c. venerabil'. ꝛ offi. ꝛleg.

¶ Spoliatus vigoꝛe ſententie nulle pōt intentare poſſeſſionē petendo reſtitutōem. no. in. c. ex inſinuatione. ꝛ pcura. qō credit ibi verū Abb. cum iudex ſciebat ſniam nullam vel cum errauit in iure. quia tunc auctoꝛitas iudicis non excuſat cū ꝓtra eū poſſit reſtitutio peti. vt no. in. c. pquerēte. ꝛ reſti. ſpo. ⁊ in. c. cū cā. ꝛ offi. ꝛleg. ⁊ ſi iudex putabat ſniam aliquā. vt q̄ ignoꝛabat ꝓcuratoꝛē reuocatū ⁊ tunc nō pōt agi interdicto vnde vi. q̄ tunc iudex nō videtur inferre vim. vt eſt tex. iuncta glo. fi. in. c. principium. vj. q. j. ſed tunc pōt agi p viam nullitatis ⁊ peti reſtitutio officio iudicis. vt no. Jnno. in alleg. c. ex inſinuatōe.

¶ Spoliatus pōt inquietare ſpoliantem ſuū quāꝛcunq̄ nec teneꝫ interdicto vti poſſidetis ⁊ repellere nō licet niſi in continenti. vt. l. iij. §. cum igit. ff. ꝛ vi ⁊ vi arma. ⁊. c. cum olim. ꝛ reſti. ſpo. ita tenet glo. in. l. vnica. C. vti poſſi. Ab. in. c. veniēs. ꝛ preſcrip. vj. colū.

¶ Spoliato cōuento ab actoꝛe vti poſſidetis cōpetit triplex remediū. Primo vt eū repellat ab agendo excipiendo ꝛe ſua ſpoliatōe ante litis cōteſta. in vim dilatoꝛie ⁊ hoc operatur effectuꝫ repulſiuum. vt. c. fi. ꝛ oꝛdi. cogni. ⁊. c. j. ij. q. ij. Secundū remediū ē vt ꝛe ſpoliatione excipiatur ꝑemptoꝛie poſt litis cōteſta. ⁊ vſq̄ ad ſentētiā donec cōcluſum fuerit per l. j. in princ. ⁊ in fi. ff. vti poſſi. quaꝫ pbata ꝛebꝫ actoꝛ ſuccumbere ſed non fiet reſtitutio cum nō fuit petitum q̄ oꝛdinata ad finem repellendi non conſequitur effectum conſequendi. vt. c. ij. ꝛ oꝛdi. cognitio. Tercium remedium eſt vt ſpoliatus ꝛeducat ſpoliatōnem ſuam directe ⁊ tunc pꝛobata ſpoliatione reſtituetur. vt late no. Abb. in. c. veniens. ꝛ pſcri. penul. colū.

¶ Apparet ſpoliatio eo ipō q̄ ſubditus reſiſtit obedire dño ⁊ ideo cōpetit ſuperioꝛi vel interdictum vl'of ficiū iudicis vel conditio ex. l. no. Jnno. in. c. ſuboꝛta. ꝛ re iudi. ⁊ no. in. c. querelam. ꝛ elect. ⁊ ꝛ reſti. ſpo. ſepe. limita tñ vt no. Jnno. ⁊ Ab. in. c. olim. ꝛ reſti. ſpo. ex quo colligo q̄ ad cōſequēdā reſtitutōeꝫ poſſeſſionis ſufficit ꝓbare poſſeſſionē ꝛ ꝑterito et indeterminate. vt alle. c. ſuboꝛta. ⁊. c. olim. vbi not. Abbas.

¶ Spoliatus poſt appellatōeꝫ dz ante oīa reſtitui etiā ſi alius teneat rem ꝓtra voluntatē ſuā. vide. ſ. appellatōe interpoſita. et vide. ſ. poſſeſſio. ver. officio iudicis.

¶ Remediū canonis reintegranda. ⁊. c. ſepe. nō hz locum in reb⁹ priuatis qñ quis ē expulſus a poſſeſſione p negligentiam ſuam. vt. c. ij. vt lit. pēdē. ⁊ ibi Anto. vñ tutius ē vt accumuleꝫ reſtitutio vl'q̄ agatur generali iudicis officio. ⁊ ideꝫ tenet Anto. in. c. ſepe. ꝛ reſti. ſpo. ⁊ Lapus alle. liij. ⁊ intentans hoc remedium non ꝛebet narrare ſe fuiſſe ſpoliatū alꝫ ſuccumberet cum tunc competeret ordinariū remediū. vt. l. in cauſe. ꝛ mino. ⁊ remediū extraoꝛdiariū nō cōcurrit cū alijs remedijs poſſeſſiōis. idē Jnno. in. c. poſt elect. ꝛ concel. ꝓben. vbi dicit q̄ per offi-

cium iudicis pōt quis petere possessionez sibi restituī ꝛ qua apparet ꝙ bona fide eā habuerat etiam non probata spoliatōne. arg. C. ꝛ agri. 7 censi. l. si coloni. primū tamen approbat Ab. in. c. ij. vt lit. pē ten. s. alleg.

¶ Spoliatio pōt in iudiciū ꝛduci duplicit ꝑ viaz exceptionis 7 ea ꝓbata repellitur actoꝛ sed reus nō restituitur qꝛ finis exceptōis est repellere nō consequi. Item ꝑ viā actionis 7 ea ꝓbata cōsequit restitutōem nō aūt repetit agentē 7 hoc qꝛ finis actōis ē cōsequi nō repellere ꝛbet ergo attendi modꝰ agē di 7 sic iudex ꝓcedere 7 suā sniam restringere lz notorie appareat ꝑ probatiōes iam factas vt hoc colligitur notabiliter ex. c. cū dilectꝰ. ꝛ ordi. cogni. vbi vide Ab.

¶ Spoliatōis exceptō repellit eū solū q̄ tenet int̄dicto vñ vi. viō. s. exceptio spoliatōis.

¶ Spoliatōnis exceptio an ē ꝑpetua. vide. s. exceptio spoliatōis.

¶ Ad cōsequendā restitutōem sufficit ꝓbare ꝙ aliquo tꝑe possederit qꝛ tunc ꝓsumitur tempe spoliatōis possedisse vt ꝓbat in. c. olim. ij. ꝛ resti. spol. ꝛ necessitate. n. ad probandam prescriptionem satis est probare principium possessionis 7 allegare possessionem ꝛ pñti. no. Barto. in. l. celsus. ff. ꝛ vsuca. nec est necesse probare cōtinuatōem possessionis ni si ꝓsumptiue nisi ꝑ ptem aduersam ꝓbetur contrariū. no. Ab. in. c. cum eccia sutrina. ꝛ cā pos. 7 ꝓpri. ij. colum.

¶ Spoliatus predo est restituendus nisi in iudicio constet eum esse p̄donem. vide. s. restitutio. versicu. predo.

¶ Spoliatus post sniam in petitorio lata lz si possit agere interdicto vndevi seu possessorio obstante ꝛfectu notorietatis ꝓprietatis ꝑ sniam ℈ eū latam pōt tñ agere ꝑ titulū. vt lite pendē. ꝑ viā attemptati cum ista via videt ꝓuilegiata cū ledat nō solum ps sed etiā iudex nec pōt tūc spoliatus se iuuare sententia cui nō ꝛtulit 7 ē ꝓuisum spoliato ꝛ alijs remedijs large 7 longe melioꝛib nam pōt agere cōdici. l. si quis in tantā. C. vnde vi. 7. c. eum qui. ꝛ pbē. li. vj. 7. c. placuit. xvj. q. vij. interdictū. n. vnde vi solū dat nō notorie iniuste rem tenenti. not. Inno. in c. cū eccia. ō cā pos. 7 ꝓprie. Ab. in. c. cū dilectus. ooti. circa fi. vbi cōcludit Ab. ꝙ si post sniam in petitorio latam victoꝛ spoliet possidentem sine iudicis auctoꝛitate pōt spoliatus agere cōditōe. l. si qs in tantam.

¶ Spoliatus lz possit renunciare ꝓuilegio suo vt ante omnia restituat ꝛ quo in. c. fi. ō ordi. cogni. tñ iudex pōt ex officio restituere spoliatū etiam eo nō petente vbi iminet piculuz aīarum. vt. c. j. ꝛ resti. spo. vbi no. Abb. in princ. 7 vide glo. ij. q. iij. quia presulatus.

¶ Spoliatus pōt facere pactū vel iuramentum ꝛ non molestando spoliatoꝛem. vide. s. pactū factum spoliatoꝛi.

¶ Si spoliasti me re coꝛpali 7 nō postmodū intentas ꝓtra me cōditionē. l. diffamari. C. ꝛ inge. 7 ma. 7. c. cōquerēte. ꝛ offi. ordi. certe potero petere restitutōem illius rei si primo me spoliasti 7 ante omia dz fieri restitutio 7 sic vno mō intelligit̄ tex. in. c. ex cōquestōe. ꝛ resti. spo. 7 ibi Ab. iij. colum.

¶ Spoliatus qui rem suā in cōtinēti recuparenon pōt qꝛ ē penes aliū sine violentia vel clādestinitate dz iudicē adire 7 nō ꝛbz sua auctoꝛitate rem inuaꝛre. ff. ꝛ reg. iu. l. nō est singulis. 7. l. si quis in tantam. C. vnde vi. 7. c. euz qui. ꝛ pben. li. vj. xvj. q. vj. placuit. 7. l. stat. ff. ꝙ metus cā. Si autez nō pōt ius suū coram iudice ꝓsequi p oteꝛit auctoꝛitate supꝛioris arma mouere 7 bellū inducere ad sua recuperanda. xxij. q. ij. ꝛm minus. 7 si nō hz supꝛioris copiā pōt ꝓpria auctoꝛitate ius sibi dicere ꝑm Innocen. in. c. olim. j. ꝛ resti. spo. ar. in. c. ꝑ venerabilē. qui. fi. sunt legi. 7 in regula qō non ē licitū. ꝛ reg. iur. li. vj. glo. iij. di. ius gentiū. Ab. in alle. c. cum olim. pe. colū. et vide Inno. in. c. sicut. ij. ꝛ iureiu. 7 vide. s. bellum. versi. licet.

¶ Spoliatus qui rem suā vi vel furto seu ꝑ fraudē vel calumniā ꝓdidit pōt auctoꝛitate sua rem suā simili modo recupare 7 in tali casu ꝛlus cum ꝛlo 7 culpa cum culpa cōpensatur. no. Inno. in. c. olim. j. ꝛ resti. spo. quod intellige ꝛmmodo ex hac recuperatione non posset alicui malum generari. nā si exinde oꝛiretur scandalū ꝛbet rem in pristinū statum restituere concludit. Ab. post Inno. in alleg. c. olim. j. circa fi.

¶ Spoliatio ꝛducta sup eadē re ꝑ viā agendi opatur effectum expulsiuū 7 consecutiuū. nam repellit aduersarium agentē petitoꝛio 7 spoliatōe ꝓbata cōsequit restitutionem quod ꝓbatur in. c. conquestione. 7. c. literas. ꝛ resti. spo. 7 vtrobiq; Abb. not. glo. ij. q. ij. c. j.

¶ Spoliatus si ex iudicis ꝛfectu nō valet rē suam ꝓsequi pōt ꝓpria auctoꝛitate illaz inuadere. vt glo. no. j. di. ius gentium. no. Inno. in. c. olim. j. ꝛ resti. spo. 7 Jo. an. in. c. j. ꝛ ꝛlo 7 ꝓtu. 7 ibi Ab. iij. colū. facit. l. aūt ꝓtoꝛ. §. si ꝛbitoꝛē. ff. ꝛ his q̄ in frau. credi. 7. l. nullus. C. ꝛ iudeis. 7 quod no. in. c. cū nō ab homine. ꝛ iudi. 7 hoc verum nisi timeatur scandalum. vt ibi no.

¶ Spoliari pōt ꝛ facto ab epo vl iudice is qui ꝛ facto se intrusit. vide. s. eps pōt spoliare.

¶ Ad petitionem spoliantis non est exigēdus titulus a spoliato ante restituōez nec ipe spoliatoꝛ pōt hoc refricare questionem. iudex tñ anteq̄ restituat ꝛbet ex officio suo se informare 7 si ꝛ titulo cōstaret legitime vel saltim ꝑ ꝓbabiles rōnes ꝛbet euz restituere alꝫ si constat nō habere titulū nō restituat est cōclusio Jo. cal. in. c. ex pte. ꝛ resti. spo. quaz firmat Lapus sua alle. xxiij. circa fi. vide supꝛa possessorio agenti. 7 notat ipe Lapus sua alleg. lij. circa fi.

Sponsalia

¶ Sponse appellatōe solū cōtinet sponsa ꝛ futuro a spondeo es. 7 iō sponsa dicit quasi ꝓmissa ℈ matrimonio cōtracto ꝑ cōsensum adimpleta ē conditio 7 dicit vxoꝛ. xxvij. q. ij. sufficiat. 7 not. ꝙ qñ agit ꝛ odio appellatōe maritate non venit sponsa secꝰ si ageretur ꝛ fauoꝛe. vt in. l. non sine. C. ꝛ bonis q̄ libe. no. glo. institu. ꝛ nup. §. sed si vxoꝛ. vide. s. matrimonium.

¶ Sponsalibus cōtractis ꝑ fratrē soꝛis non obligatur ex sola presentia sed oportet ꝙ cōsentiat saltim tacite per aliqua signa secus in sponsalibus cōtractis ꝑ parentes qꝛ tunc sola pñtia habetur ꝑ cōsensu. vt in. c. vnico. ꝛ ꝛspon. impu. li. vj. 7 ibi Jo. an. in notula. idem Ab. in. c. j. ꝛ ma. cōtrac. contra inter. eccle.

¶ Sponsalia nō trāseūt in matrimoniū ꝑ receptōnem muneruz nec ꝑ oscula 7 amplexus. vt. c. adolescens. 7. c. is q̄. ō spōsa. imo his ñ obstātibz tenet matrimoniū cū alia cōtractū. vt. c. j. ꝛ ma. ꝓtrac. ꝓtra inter. eccie. 7 ibi Ab.

Statutum

¶ Statuere an ꝑt capitulū sine epo sup statu eccie 7 in quib. vide. s. capitulū.

¶ Statutum iuratum ꝑ canonicos ꝛ nō agendo:

nec minuendo numerū canonicoꝝ vel p̄bendaꝝ pt̄ p eos augeri vel minui p̄ius tñ sublato 7 reuocato statuto. vt. c. dilecto. ꝛe p̄bē. secus aūt si iurauerunt seruare cōtēta in statuto nā tunc nō pñt conuenire sine p̄iurio sine auctoritate pape. vt alle. c. dilecto. si tñ p̄trauenerint tenet creatio. vel qō fecerint sed incidunt in p̄iurio. vt no. in alle. c. dilecto. 7 no. Jo. an. in regula q̄ semel. ꝛe regu. iu. li. vj. in mercuria. Ab. in. c. cū accessissent. ꝛe p̄sti. iij. colū. vbi latiꝰ vide ꝛe numero p̄firmato 7 iurato vl cōfirmato, tñ an pōt minui vl augeri ꝛc.

¶ Statutū iuratū p̄ capitulū pōt tolli collegialiṫ: 7 tunc venientes p̄tra statutū iuratū nō incurrunt p̄iuriū p. c. dilecto. ꝛe p̄ben. ß si p̄io nō tolliṫ statutū p̄trauentes ē p̄iurus. vt no. Ab. in. c. cōstitutus. ꝛe rescrip. iij. colū.

¶ Statutum seu cōsuetudo capituli etiam iurata q̄oēs ꝛe capitulo ꝛebeāt cōcordare 7 alꝫ nō valeat actus regulariter. nō valet: qꝛ eēt contra vtilitatez eccie cum homines sunt faciles ad discordandū. vñ sepe impediretur causa si dispositū a maiori p̄te nō haberet effectū ex quo etiā inferṫ q̄ in vniuersitatibus eccīasticis non valet statutū vel cōsuetudo vt due p̄tes ad minꝰ ꝛebeāt p̄cordare ß sepe p̄ualere dz dispositū a maiori p̄te capituli dūmodo illa sit sanior. facit. c. licet. ꝛe elect. 7. c. si cui. ꝛe his q̄ fi. a ma. p̄te capi. li. vj. 7 ibi glo. vt refert Ab. in. c. j. ꝛe his q̄ fi. a ma. p. capi. ij. colū.

¶ Statuta an pōt indifferenter eps facere sine cōsensu capituli. plene p̄ Ab. in. c. cum consuetudo. ꝛe p̄suetu.

¶ Statuere nō pōt eps cōtra ius cōe. vide. s. eps ñ pōt statuere.

¶ Statutū epi vel archiepi nō valꝫ. vt cā tracteṫ ci tra benignitatē 7 equitatē canonicā 7 sic non valet statutū vt ex pacto nudo nō possit agi. ꝛe quo p̄ Jo. an. in. c. fi. ꝛe offi. archi. 7 in. c. fi. ꝛe appel. li. vj. Abb. in. c. dilecti. j. ꝛe iudi. iij. colū.

¶ Statuere nō pōt inferior contra ius superioris. vt c. q̄ sup his. ꝛe maio. 7 obe. xxvij. q. ij. c. institutiōis. no. glo. in cle. ne romani. ꝛe electi. 7 plene Johannē an. in. c. fi. ꝛe appel. li. vj. 7 in fi. Frede. consilio. xvij. glo. in. c. fi. ꝛe hereti. li. vj. 7 cle. sepe. ꝛe ver. sig. in glo. mandamus. vbi concluditur q̄ nullus citra papaz potest tollere solennitatem iuris cōmittendo causam simpliciter. 7 ꝛe plano no. Abb. in. c. pe. ꝛe iudi. vij. colum.

¶ Statutū an pōt eps cum capitulo facere vt fructus beneficiorum vacantium applicenṫ fabrice ecclesie ad tempus. vide. s. episcopus beneficia conferens.

Statuta seu cōstitutiones epoꝝ iuri canonico aduersantes non obligant. no. Hosti. ꝛe ver. sig. 7. c. ex pte. iij. 7 p̄ ipm 7 Jo. an. ꝛe offi. archi. c. fi. qō p̄bat. ꝛe ma. 7 obe. q̄ sup his. ꝛe loca. c. ij. nec. n. canones p epm euelli vel minui pñt q̄ ꝛebēt p ipm obseruari. xix. di. nulli. ix. q. iij. cum scimus. ꝛe cōsti. c. j. est conclusio Jo. cal. in suis consilijs. titu. ꝛe constitu. consilio. v.

¶ Statuto suo an pōt eps ligari vel eius superior seu p̄cipans. vide. s. eps an ligeṫ.

¶ Statuta nō pñt facere abb. 7 conuentus per que ligent̄ succeſſores nisi episcopus seu alius superior statuta illa auctorizauerint colligitur ex notatis. in. c. cum ad monasterium. ꝛe statu mona. 7 ibi Ab. iij. colum.

¶ Statutum pōt capitulum facere contra cōsuetudinem ꝛe non residendo dum tñ sit alꝫ rōnabile p̄ vtilitate eccīe vt qꝛ est ꝛestituta suffragio canonicoꝝ. no. Hosti. 7 Jo. an. post eum in. c. ad audiētiā. ꝛe cleri. nō resi. 7 est tex. in. c. cum oēs. ꝛe consti. 7 ibi Ab. j. colum.

¶ Statuere p̄pōt p̄latus vt sine monitōe vel citatōe clerici negociantes p̄dant p̄uilegiū. vide. s. monitio. ver. vbicunq̄.

¶ Statuere non pōt solus eps certum numerū canonicoꝝ in ecclesia sine consensu vel saltim cōsilio canonicorum. vt no. Jo. an. in. c. j. ꝛe consti. li. vj. facit. xj. q. vij. episcopus nullus. no. Jnno. in. c. nouit ꝛe his que fi. a p̄la. vbi tradit regulam menti cōmendandam q̄ ardua non explicat episcopus sine consensu canonicorum sed in alijs non arduis sufficit consilium. facit. c. quanto. ꝛe his que fi. a p̄la. 7. c. pasto. ꝛe wna. 7 cle. 7 si vna. ꝛe rebus eccle. non alie. quinimo q̄ eps statuere vult sup̄ iuribꝫ p̄tinentibꝫ ad clericos inferiores ꝛebet ipos clericos saltim vocare. no. Jnno. in. c. vestra. ꝛe loca. no. Ab. in. c. ij. ꝛe instī.

¶ Statutū epi sine cōsilio capituli ñ valꝫ. vt. c. quāto. ꝛe his q̄ fi. a p̄la. ex quo inferṫ q̄ in statutis p̄decessoris lz requiraṫ cōsiliū nō tñ requirit̄ p̄sensus capituli 7 si capitulū dissentit valꝫ statutū nisi aliquid rōnabile opponatur p̄ capitulum. not. archi. 7 Jo. an. in. c. j. ꝛe consti. li. vj. 7 videtur satisfactum consilio ex sola petitiōe 7 expectatōe responsi cum consilium non tenetur sequi. vt in. c. cuz i veteri. ꝛe elect. 7 in. c. cum olim. ꝛe arbitris. no. abb. in alle. c. quāto. j. colum.

¶ Statuto episcopi sup̄ facto a iure damnato edito lz nō ligantur subditi extra territoriū ꝛelinquentes. vt. c. vt animaꝝ. §. statuto. ꝛe consti. li. vj. si tamen statutum exp̄resse disponat contra subditum alibi ꝛelinquentem ligatur. vt. l. fi. ō ꝛecre. ab ordi. faci. Jtem etiam ligatur subditus statuto simpliciter edito ꝑm formam dicti. §. statuto si subditꝰ ꝛelinquat in loco exempto intra territorium statuentis. nam licet loca exempta non sint ꝛe iurisdictōne. sunt tamen intra territorium. vt. c. cum eps. ꝛe offi. ordi. li. vj. no. Jo. an. in. c. si p̄opter. ō rescrip. li. vj. hoc tenet Frede. ꝛe sentis consilio. ij. vt refert Pe. ō ancha. in. c. a nobis. j. ꝛe sentē. excō. 7 vide. s. sententia generalis.

¶ Statutū laicoꝝ generale etiā peccatū nō nutritiuū 7 rōnem continens nō seruatur in aliquo foro p̄tra clericos etiā si specifice nō disponat ꝛe clericis vel ecclesiasticis p̄sonis ne sit cōtra libertatē eccle siasticā. c. eccīa sancte marie. 7 ibi abb. ꝛe constitu. contra dictum Barth. in. l. cunctos populos. C. ꝛe sum. trini.

¶ Statutū laicoꝝ puniēs ꝑhentē mrimonū sine p̄sensu p̄ris vel agnatoꝝ nō valet i aliquo foro. Jo. an. in. c. statutū. ꝛe hereti. li. vj. ē p̄clusio ab. in. c. ecclesia sancte marie. ō p̄sti. x. colū. vide. s. lex ciuilis. 7. s. pena legalis.

¶ Statutū laicoꝝ p̄ qō ex certis cōiecturis cōtractus p̄bat̄ vsurarius valet nisi lex vel statutū p̄cipaliter p̄sumeret circa actum spiritualem 7 ido valet statutum laicoꝝ si certo casu p̄sumit actū simulatum licet iuramentum sit appositum in cōtractu quod intelligo qñ p̄sumit ex rōnabili causa alꝫ possit in fraudem iuramenti lex p̄sumere simulationem. Anto. in. c. cum contingat. ꝛe iureiu. Bar. in. l. oēs populi. Ab. plene in alle. c. eccīa sancte marie. xij. colū.

¶ Statuta permittentia consanguineis vindicare mortem seu iniuriam consanguineorum sunt illicita. quia quod fieri ꝛebet per viam iusticie non ꝛebz exerceri cum rancore animi maxime qꝛ talia statuta p̄bent materiā rixis 7 scandalis. ar. in. l. nō ē silis ff. ꝛe regu. iur. 7. l. conuenire. ff. ꝛe pac. ꝛ. Jo. an. in

addi.specu.ti.ꝛ cõsti.vr̃ hoc limitare qñ statutum dat hanc facultatẽ vt ex rancore animi fiat hec vindicta secus si dat̃ vt ministro legis seu iusticie qz statutuz facit illos consanguineos ministros iusticie. xviij.q.vj.nõ est crudelis. ꝛ Ab.in alle.c.fi. ꝛpsue. iiij.colum.

¶ Statuere nõ pñt ciues remanẽtes in ciuitate in piudicium eoꝝ qui sunt a ciuitate expulsi.vide.s.ciuitas.

¶ Statutũ an ꝛ qñ possunt legati vl epi facere ꝛ an sunt ꝓpetua ꝛ actio ex tali statuto ꝛpendẽs an sit annalis.vide.s.legati an pñt.

¶ Statutũ vel cõsuetudo laicoꝝ an extendat̃ ad clericos si non est priuilegiatum.vide supꝝ.clerici possunt vti.

¶ Statutum quo caueꝫ q vicini sub certa pena teneant̃ capere malefactorẽ p maleficio cõmisso in vicinia nõ extendit ad vicinos qui fecerunt quantũ potuerũt ꝫ ꝓpter potentiã seu velocitatẽ malefactoris nõ valuerunt illũ capere.facit glo.in.c.cũ sicut.ꝛ eo qui mitti.in pos.facit.l.j.§.occisor.ff.ad sil. ꝛ ibi Bar.ꝛ vide qõ no.in.l.nequid.ff.ꝛ in integ. restit. Ab.in alle.c.cũ sicut.circa fi.

¶ Statutũ laicoꝝ quo caueꝫ q si ꝙs impetret inhibitoem fieri iudici seculari p eccliasticuz teneꝫ cãm expedire infra.x.dies in foro eccliastico sub certa pena si p aduersariũ steterit qz maliciose petit dilatões longiores etiã posita validitate statuti nõ imputatur impetranti p iura.s.in primo ver.alle.ꝛ Abb. in.c.cũ sicut.õ eo q̃ mit.in pos.in fi.fa.l.si cũ rõe.ff. ꝛ excusa.tuto.ꝛ quod nota.in.c.ex insinuatõne.ꝛ appel.

¶ Statuta etiã infamiã irrogantia põt ciuitas facere.vide.s.ciuitas nõ libera.

¶ Statutũ laicoꝝ in terris subiectis tpali iurisdictioni ecclesie non valet.vide.s.ecclesia.ver.inter is.

¶ Statutũ non possunt facere principes seculares in cõcernentib⁹ salutẽ aĩe vel ꝛcorẽ xpiane religiosis.vide.s.principes seculares.

¶ Statutuz laicoꝝ p qõ intimidat̃ mrimoniũ qõ ꝛbet esse liberũ siue apponat penã auferẽdo lucrũ seu inferendo damnũ nõ tenet.no.Frede.in suo cõsilio.xxxv.Jo.an.in.c.statutũ.ꝛ here.li.vj. sed cõsuetudo patrie circa solẽnitatẽ matrimoniũ ꝛ circa alia que in ea interuenit cõsensus epi ꝛ totius cleri valet ꝛ nõ seruãtes peccant mortal r ẽ ꝓclusio Ab. in.c.j.ꝛ spon.vide.s.pena legalis.ꝛ vide.s.l.ciuilis nõ põt directe.

Statutũ vt q̃diu heres distulerit restituere ꝛtem soluat certũ quid ꝓ centenario mulieri nõ valet.vt no.Jo.ꝛ lig.in cle.vnica.ꝛ vsuris.Ab.in.c.õ prudentia.ꝛ vna.inter vi.ꝛ vro.

¶ Statuta ciuitatꝫ ꝓcedẽtia imunitatẽ vel priuilegiũ forensib⁹ vel alijs an possint reuocari. vide notabiliter p Ab.in.c.nouit.ꝛ iudi.viij. colũ.ꝛ vide s.priuilegiũ ꝓcessum nõ subdito.

¶ Hi ẽ questio inter clericũ ꝛ laicũ eo casu quo statutũ non valet cõtra clericũ nõ valet etiã in eⁱ⁹ fauorẽ cũ statutũ fuit editũ vt cẽt lex cõis.iiij.di.erit aũt lex.ꝛ hoc verũ misi lex esset mere priuilegiatiua. facit qõ no.in.l.cunctos pplos.ꝛ in.c.que in eccliaꝝ ꝛ Jnno.in.c.fi.vt lit.pend̃.Ab.in alle.c.q clericis ix.colum.

¶ Statutũ laicoꝝ si inicit vinculũ ante clericatuz vel post clericatũ sen religionem an afficit clericuz seu religiosum ad seruanduz eũ. vide subtiliꝫ ꝛ notabiliter p Ab.in.c.q clericis.ꝛ fo.cõpe. vbi vide an valet statutũ q femia excluſa masculi succedãt ꝛ an habeat locũ in religiosa ꝛc̃.vide.s.statutũ laicoꝝ disponẽs.cũ se.

¶ Statuta potest sibi facere quelibet ciuitas vbi ius ciuile vel canon expresse non resistit ꝛ in non reseruatis principi ꝛ vbi non agitur ꝓtra bonos mores vt sentit Jo.an.in addi.Specu.ti.ꝛ consti.iij. colum.facit.j.di.ius ciuile.p hoc facit tex.in.c.venientes.ꝛ iureiu.non tñ põt ciuitas facere statuta contra canones p que leduntur clerici ꝛ in concernentib⁹ statum clericalem.ꝛ maio.ꝛ obe.c. q̃ super his.xxv.q.iij.institutões.no.Ab.in.c.q clericis.ꝛ fo.cõpe.in fi.

¶ Statuta municipalia reducenda sunt sp ad intellectũ iuris cõis.ff.õ mune.ꝛ hono.l.vt gradatiz §.sed si lege.

¶ Statutũ ciuitatis q illegitimi succedant pũb ꝛficientib⁹ ascendẽtib⁹ ꝛ ꝛscendentib⁹ seruari ꝛbet in foro seculari qõ non est ꝛ tpali iurisditõe ecclesie est enim tale statutum validum ex pte cause efficientis.insti.ꝛ iure na.gen.ꝛ ciuili.§.j.ꝛ ff.ꝛ iusti.ꝛ iure.l.oẽs.§.j.ꝛ.c.ius ciuile.j.di.ij.di.c.j.ꝛ ex pte cause materialis.s.in causis laicoꝝ.viij.dist.quo iure.xcvj.di.bene quidẽ.Jtẽ ex pte cause finalis vt sꝫ disposítio sit libera in quocunq testante et filij bonis gaudeant parentũ.C.man.l.in re mandata ꝛ sepul.c.ꝛ his.Ciuitas nanq habet ptãtẽ vt statuta possit facere ꝓtra ius ciuile q̃tum ad subditos vt not.in.l.nec ex ꝓterito.ff.ꝛ re iudi.ꝛ eo.ti.l.neq pig.§.j.successiones nanq ꝛ earum modus nõ ẽ dubium q ꝓcedunt a iure ciuili quia naturali iuri nemo potest sibi ꝓprium dicere.viij.di.quo iure.xij.q.j.c.ij.ꝛ no.j.di.ius naturale.facit ad ꝓdicta qõ not. By.ꝛ statuto municipali p qõ diminuitur legitima.in.c.indultũ.ꝛ reg.iur.li.vj.nec tale statutum approbat nec ꝑmittit directe nec indirecte adulterium licet spurius ad successionem patris admittatur si eius vicium non sectetur cum nõ sit culpa geniti ꝫ generãtis.c.vndecũq.cũ alijs capitulis seqntib⁹.lvj.di.ẽ cõclusio Jo.cal.in suis ꝓsilijs.ti.ꝛ cõsti.ꝓsilio.iiij.

¶ Statutũ municipale ꝛ consuetudo pñt extendi ad alios casus ex ideptitate rõnis dũmodo illi casus inhabeant legẽ ꝓtrariaz ꝛ sic intelligitur quod no.in.c.in nostra.ꝛ iureiuran.Ab. in.c.translato. ꝛ cõsti.in fi.

¶ Statutũ lz nõ pñt laici facere sup mortuarijs qz illa sunt annexa iuri spirituali nam ꝛ annexis idẽ est iudicium.c.quanto.ꝛ iudi.nec circa contingentia cultũ diuinũ vel refrigeriũ anime ꝛfunctoruz laicorum statutũ non valet.vt.c.fi.ꝛ re.eccle.non alie.vbi hoc no.Ab.facit.c.quã ꝓposterũ.xiij.q.ij. circa cõcernẽtia.tñ pompas mundanas valet statutuz laicoꝝ etiã specifice factũ vt ꝛ pãnis nigris in mortuarijs nõ vtẽdis ꝛ ꝛ sitib⁹ qz ꝛ mortuis ñ ẽ multum volendum ꝑm fidez propter spem future vite vt.allega.c.quam ꝓposterum.no.Ab.in alle.c.fi.

¶ Statuta vel ꝓsuetudies patrie vl locoꝝ nõ ligãt clericos in eoꝝ piudiciũ et si exerceãt negociatiões vt colligit ex.c.fi õ vi.ꝛ bone.cle.vt cõcludit Anto. ibi ꝫ opi.Bar.in.l.cunctos populos.ꝛ summa trini.ꝛ hoc p Abb.in.c.ecclesia sancte marie.ꝛ cõsti. vbi late per eum et aliquid per eum in allegat.c.fi. j.colum.

¶ Statutũ seu cõsuetudo si sunt fauorabilia eccleſijs nõ tollunt̃ p.vnicã cõtrauentiõem imo vnⁱ⁹ solⁱ⁹ põt resistere oib⁹ ꝛ facere actũ retractari vt notant dicit Jnno.in.c.accedẽtib⁹.ꝛ priui.no.Ab.in.c.p illoꝝ.ꝛ ꝑben.ij.colũ.

¶ Statutum seu consuetudo si sunt fauorabilia ꝑsonis collegialiter illi qui fecerunt statutum possunt illud rumpere ꝛ cõtrauenire ꝛ ꝛmediate tollit

statutum saltim vt illud allegare non possunt in ꝑ iudiciū alterius arg.in.c.ꝑ illoꝝ.de ꝓben.& sic intelligit qđ no. Jo.an.in.c.ad audientiā.de cleri.nō resi. Ab.vbi.s.

¶ Si aliquis de vniuersitate fecit contra statutum aliꝭ sciētibꝫ & nō cōtradicentibꝫ qꝝ nō cōstat clare de intentōne vniuersitatis eo qꝝ fortiꝰ deꝓhendi tur animꝰ ex actu positiuo q̄ ex actu neglecto vt no. in.c.cū eccl̄ia.de cā po.& ꝓpe.nō tollit ꝑ hoc statutum no.Ab.in allega.c.ꝑ illoꝝ.de ꝓben.

¶ Si aliquis de populo facit cōtra cōsuetudinem aliꝭ sciētibꝫ & nō cōtradicentibꝫ nō tollitur cōsuetudo sed requirit tantū tempus quātū fuit requisitum ad introducēdam cōsuetudinē ar.in.c.j.de reg. iur.sed vbi ppls collegialiter de directo facit actuꝫ cōtra cōsuetudinē idē dicendū est sicut in statuto no.ꝑ glo.in.l.nemo.§.temporalis.ff.de regu. iur.et Jo.an.in.c.fi.de cōsue.no.ab.in alle.c.ꝑ illoꝝ.iij. colum.

¶ Statutū laicoꝝ disponens supꝫ patrimonialibꝫ clericoꝝ nō valet cū talia patrimonialia nō subiūci int̄ foro & dispositioni laicoꝝ.ar.in.c.si clericus.de fo.cōpe.& in.c.fi.de vita & ho.cler.& in.c.j.de immu. eccle.li.vj.& ideo non valet statutū laicoꝝ qđ dicit q̄ cōductores possessionū possunt certo casu dimittere possessiones etiā clericoꝝ eo qꝝ tale statutum ē in ꝑiudiciū clericoꝝ ab.in.c.ecclesia sancte marie.de consti.xiij.colum.

¶ Si statutū laicoꝝ generale nō disponēs de clericis iniecit vinculū ante clericatuꝫ vt si disponat q̄ primogenitus succedat.tūc secundogenitus etiā si fiat clericus nō succedit & ligatur illo statuto. not. Jo.an.in regula sine culpa.de reg.iur.li.vj.in mercu.sed si statutū iniecit vinculū post clericatū & ē ꝑiudiciale nō porrigit ad clericos & iō si tēpe statuti secūdogenitus erat clericus nō debet priuari hereditate paterna vt no.Jo.an.in dicta regula.si tamē statutū porrigit ad cōmodū clericoꝝ pōt clericꝰ eo vti ſm Jo.de lig.& Lapus & Anto.in.c.q̄ clericis. de fo.cōpe.& Bal.in.l.cūctos populos.C.de sūma trinitate.

¶ Statutū generale laicoꝝ cōprehēdit clericos inclusiōe fauorabili vt si statutū dicat q̄ stantibꝫ masculis femine nō succedant si masculus est clericus poterit vti statuto excludēdo feminas facit.c.dilecti.de foro cōpe.no.Bal.in alleg.l.cūctos populos nō obstat alleg.c.eccle.sancte marie.qꝝ loquit quādo statutū disponit specifice supꝫ bonis ecclesiaꝝ ꝓhibendo.vnde nullo modo statutū cōprehēdit clericos qñ ꝓcedit ꝑcipiendo vel ꝓhibendo seu vitando vel certam formā in agendis ꝑ clericos imponēdo ſm Jo.de lig.in quodā consilio suo qꝝ tūc notaret supioritas statuentiū in clericos secus vbi statutū simpliciter ꝓcedit porrigendo cōmodū vt.s. dictū est.

¶ Statutū laicoꝝ mere ꝓuilegiatiuū ecclesiaꝝ vel clericoꝝ etiā si specifice faciat mētionē de clericis dū tū nō ꝑcipiendo vt.s.dictuꝫ est valet vt si dicat q̄ clericꝰ ꝓmogenitus succedat vel q̄ de bonis defuncti clerici ha beāt certā ptē nā laicus pōt ꝓuilegiare ecclesiaꝫ.vt.c.nouit.de iudi. Ab.in alleg. c.eccl̄ia sācte marie.in fi.

¶ Statutū an pōt facere cōmunitas vel vniuersitas vt remittant̄ damna data in guerra vide.s.bellum versi.sedata.

¶ Statutū loquēs ꝑ verba ꝑteriti vl̄ ꝑntis tpis nō extendit̄ ad futura si ex eo dat̄ materia delinquendi vt.l.cū.l.ff.de legi.ꝑ quā.l.no.q̄ si statuto caueꝝ q̄ quilibet exbānitus soluens.x.extrahatur a banno nō habet locum in his qui in futurū exbānirent qꝝ daret̄ materia delinquendi secus vbi cessat hꝝ ratio. Ab.in.c.ij.de consti.

¶ Statutum cōtinens iniquitatē. est ipso iure nullum nec est necesse q̄ reuocetur Abb.in.c.cum omnes de consti.

¶ Statutū nouū pōt ꝓtra antiquā cōsuetudinē ecclesie fieri Ab.in.c.cū.m.de consti.

¶ Statutū an et qñ debet interpretari ſm ius cōmune Ab.in.c.causam.de rescrip.vide.s.interpretari debet statutū.

¶ Statutū vbi in aliquo inualidat actū & dubitatur an statutū ꝑcesserit actū vel ecōtra dicenti statutum ꝑcessisse incūbit onus ꝓbandi glo.notabilis in.c.fi.de rescrip.in cle.& c.in pātria.de ꝓba.facit q̄ actus presumit factus legitimo tpe nisi cōtrarium ꝓbet vt dicto.c.in pātria.Ab.in.c.cōstitutus.de rescrip.ij.colum.

¶ Statutū et cōsuetudo est ius cōmune quo ad arbitros a partibꝫ electos vt ſm iura ꝓcedant.vbi.s. arbiter.

¶ Statuta sunt stricte interpretanda q̄ ꝑ illā stricta interpretationē minus recedit a iure cōi sed q̄ statuta sunt iuri cōi cōsona largissime sunt interꝑtanda vt colligit ex tex.cū ibi notatis ꝑ Abb.in.c. cū dilectus.de cōsue.ij.colū.

¶ Statutū disponēs q̄ quis faciat ꝑ sue voluntatis libito nō importat arbitriū boni viri sed inducit voluntatē liberā freno ratōnis nō submissā no. in.c.ex parte.& ibi ab.de cōsue.circa principi.

¶ Statutū vl̄ ꝓsuetudo si nutrit peccatū vl̄ prestat ꝓnitatē peccādi pōt adiri iudex ecclesiasticus & etiā secularis vt deleat talia statuta vel cōsuetudines nō tenere pertinet etiā ad secularē iudicē obuiare peccato. vt.l.senatus.ff.de officio ꝑsidis.& c. lex debet.xxiij.q.v.& cōpellit ad obseruantiā iuramenti.vt.c.licet.de iureiur.li.vj.et sic locꝰ erit int̄ ꝟstos preuentōni fateoꝝ tū q̄ in casu dubiꝭ preferendus ē ecclesiasticus.c.venerabilē.de elec.facit qđ no.bar. in.l.ticia.ff.solu.ma.abb.in.c.ex parte.de consuetu. ij.columna.

¶ Statutū seu cōsuetudo q̄ dictat q̄ homicida vel filius criminosus puniat̄ pecunialiter cū inducit ꝓnitatē peccādi nō valet in auten.de manda.princi.§. oportet.Ab.in.c.cū tanto.de consue.iiij.colū.

¶ Statuto si caueꝝ q̄ mulier nō possit cōtrahere sine consensu duoꝝ ꝓpinquoꝝ videt̄ satisfieri statuto si vni illoꝝ ꝓpinquoꝝ rem vendidit cū consensu alterius qꝝ emēdo videt̄ ipse cōsentire facit optime l.pluribꝫ.ff.de admi.tuto.nec ob.cle.j.ō re.eccle.nō alie.qꝝ in casu suprapositō cōsensus ꝓpinquoꝝ nō exigitur vt auctoritas sed vt quedā solēnitas.idem si statutū dicit q̄ filius non possit litigare sine consensu patris qꝝ litigādo insimꝫ videt̄ pater dare cōsensum idem si statuto cauetur q̄ nulla locatio fiat sine consensu episcopi qꝝ si locatio fit episcopo videtur ei consentire abb.notabiliter in.c.cū in veteri.de elec.vj.colum.

¶ Statutū an pōt imponere penā pecuniariam ꝑ homicidio.vide.s.penā.

¶ Statutū vbi tulit exceptiōem in aliquo casu debet intelligi nisi pars velit in cōtinenti ꝓbare qđ ē cōmendandum facit quod no.Bal.in.l.data opera.C.qui accu.non po.& Oldral.consilio.xlv.et vide Jnno.in.c.interposita.de appel.Ab.in.c.super eo.in fi.de offi.delega.

¶ Statutū loquens de materia iuris recipit oēs limitatōnes & interpretatōnes iuris no.in.c.cum dilectꝰ.de cleri.non resi.qꝝ statutū debet intelligi ſm ius cōe no.Jnno.in.c.cum causam.de rescrip.non tū statutum seu eius verba imꝓpriari vt trahant̄

ad dispositionē iuris cōmunis no. Bar. in. l. stipulatio ista. §. hi q̄. ff. de ver. signi. no. Ab. in. c. causā. de uso. et cōtu.

¶ Statutū vt quis nō possit se defendere cū est cōtra ius naturale nō valet vide. s. defensio.

¶ Statutū vt possit prescribi debitū vl' accusatio personalis p decēniū an valeat in foro aie vide ad plenū abb. in. c. fi. de prescri. et scripsi foro legū titulo ō prescrip. l. j. et vide. s. lex versi. clerico agenti.

¶ Statutū iniquū si fiat pōt ab eo appellari et vn⁹ solus pdicere. vide. s. appellari pōt a statuto.

¶ Statuere pōt vniuersitas vt nō valeat actus nisi habeat oīm cōsensus vel econtra. vide. j. vniuersitas pōt statuere.

¶ Statutū municipale late intelligēdo simul opat nō debet assumi late sed ita debet intelligi non violando verba vt aliquid operet vltra terminos iur cōis ar. c. pastoralis. in prin. de appel. et ibi not. Ab. facit quod no. Bar. in. l. iij. §. pretor ait. ff. ō dam. infect. et no. Ab. in. c. causam de uso. et cotu.

¶ Statutū si disponit. vt. j. certū tps causa finiat an si post tempus finiatur valeat sententia. vide. s. sententia lata.

¶ Statutū cōsuetudo vel lex circa ordinatōes vl' decisionē litis an debet seruari in foro canonico vel ciuili cū agit clericus cōtra laicū vel econtra. vi. ō. s. lex seu cōsuetudo. cū ver. se. et vide. s. iudiciū. versi. in ppatorijs.

¶ Statutū seu consuetudo si cōcernit solēnitatem actus adhibendā tpe cōtractus tūc siue sit statutū laici siue sit clerici nō valebit cōtractus nisi illa solēnitas fuerit obseruata et nulla fuerit cōtracta obligatio cū lex sibi resistat et inabilitet consensum sum. l. cū lege. ff. de fideius. et qō not. in. c. si diligenti de foro cōpe. et in. c. cū cōtingat. de iureiuran. ideoq̄ si in donatōne requirit insinuatio si excedit certam quantitatē a lege pfixam licet fiat donatio clerico et nō subdito si nō est facta insinuatio uō valet vt i l. sancimus. C. de donatio. Ab. in. c. q̄ clericis. de fo. cōpe. vij. colū.

¶ Statuto si cauet nobilem nō posse recipere cessionē actionū cōtra populare non valebit cessio facta nobili etiā p ecclesiā et hoc q̄ statutū disponit casu licito et inter subditos et nō in fraudez nec animo restringendi libertatē ecclesiasticā vt cōcludit Frede. de senis cōsilio. lxxvij. p quod infertur q̄ laicus testando debet adhibere omnes solēnitates legis sue alis testamētum nō valet quātūcūq̄ instituerit clericū nisi hoc fecerit p anima sua nā in dispositionib ad pias causas sufficit seruare solēnitatez iuris gentiū. vt. c. relatū. de testa. et qō no. in. l. j. C. ō sacro sanc. eccle. Ab. vbi. s.

¶ Statutū q̄ concernit rem vt si res mobilis non possit alienari et tūc etiam si clericus emit nō valet alienatio quia mulier inabilitat ad alienandū vnō etiā naturalis obligatio nō oritur vt. l. cū. l. ff. ō fideius. et. l. nō dubiū. C. de legib. Ab. vbi. s.

¶ Statutū si cōcernit psonā vt q̄ aliquid debeat facere post contractū perfectū vt deprehendere possessionē rei empte infra certū tempus vl' probare p tot testes et nō ligabit clericū tūc etiā in foro seculari idē in laico respectu statuti episcopalis nō enim pōt statutū extraneos artare ad aliquid explicādū extra iudiciū Ab. vbi. s.

¶ Statutū si artat partē ad aliquid explicandum in iudicio nō artatur tunc iudex ecclesiasticus iudicare fm illam legem qua non potuit statuz dare modū pbandi et procedendi in iudicio ecclesiastico ideo si statuto laicoq̄ cauet q̄ pbatio mutui nō possit fieri p testes si laicus litigat cōtra clericū in foro ecclesiastico nō astringitur laicus illo statuto ad ō quod legit et not. in. c. ij. de arbi. li. vj. et p regulā possessor. de re. iur. li. vj. Ab. vbi. s.

¶ Statutū cōcernēs psonā non extenditur ad forenses etiā si habeant bona in loco statuti et hoc etiam si statutū indirecte tangat illa bona ideoq̄ si dicit q̄ primogenitus succedat nō extenditur ad forenses licet habeant ibi bona secus si principaliter cōcerneret bona vt q̄ dicat statutū q̄ bona deferant ad primogenitū ad hoc facit. l. j. ff. de tutor. et cu. da. ab his Ab. vbi. s.

¶ Statuto si cauet vt non teneat usurarius restituere pignus ei qui pbauerit se dōm rei pignorate nisi prius restituto debito p quo res fuit pignorata nō extenditur ad clericū nec ad extraneū q̄ tale statutū nō potuit fieri in p̄iudiciū nō subito q̄ cōcludit Ab. in alle. c. q̄ clericis de fo. cōpe. viij. colū.

¶ Statutū vite cōtemplatiue retractatiuū seu impeditiuū non valet vt in auten. de san. epis. §. ō hoc in presenti. et quod in simili no. Bart. in auten. nisi rogati. C. ad trebel. et no. in. c. in pītia. de pba.

¶ Statutum disponens generaliter et non pcedit pcipiendo vetando vel phibendo seu in agēdis clericis formā dando nō valet. vt. c. cum dilecti. de fo. cōpe. idem si specifice disponit de clericis seu ecclesijs vt est cōclusio. Abb. in. c. q̄ clericis. co. ti. pe. colum. vide. j. tributū.

¶ Statutū disponens q̄ debitor pscribat debitum. j. certum tps an valeat. vide. s. prescriptio non pōt.

¶ Statutum si habet iustam causam psumendi simulationē siue fraudē in contrariū post tps certū valet secus si iustā causam nō habet. idē in cōsimilibus statutis psumentib simulationem vel fraudē in p̄iudiciū iuramenti vt no. in. c. cum contingat de iureiuran. et sic limitat quod not. Bart. in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iure nota. Abb. in. c. q̄ clericis. de fo. cōpe. circa fi.

¶ Statutū loci domicilij an potest apprehendere delinquentem extra domicilium qui pena imponitur ipso facta vide plene per ab. in. c. fi. de fo. compe. xv. columna.

¶ Statutū si disponit q̄ dñi possessionum possint quid certū facere debet intelligi non solum de dño possidente sed de dño rei q̄ ipse ē dominus possessionis et etiā si nō sit dñs in possessione debet ō eo intelligi in potiori significato. no. Bar. in. l. j. ff. si ager vecti. facit. l. cū satis. C. de agri. et censi. li. xj. de quo late p Abb. in. c. fi. §. fi. in fi. vt li. nō cōtest.

¶ Statutū si dicat q̄ nulle exceptōes admittant contra instrm vel sniam an admittant vide. s. exceptiones vbicunq̄ cū ver. se.

¶ Statutum loquens in materia iuris introducit salti accusatōez de nouo no. Bart. in. l. j. ff. ad. l. fal. ab. in. c. cū ad sedē. de resti. spo. xiij. colū.

¶ Statuta generaliter edita restringūtur ne ad casum illicitū et periculosum trahantur de clericis non resi. cum dilectus. et. c. se. sicut et in iuramēto. de iureiuran. quintauallis. et. c. veniētes. et. c. ri. c. j. li. vj. Jo. cal. vbi. s.

¶ Statutū si dicat q̄ quilibet vadat ad guerrā sb certa pena nō obstante aliq̄ priuilegio intelligit in corpe iuris nō clauso no. glo. et Bart. in. l. cōsensisse. §. oēs autē. ff. de iudi.

¶ Statuto si cauet q̄ doctores legentes seu disputantes questiones disputatas. j. certam diez in scriptis stationario tradant doctor priuilegiat⁹ qui disputare nō tenet disputauit sed questionē disputatam stationario nō tradidit queritur an incidat statutum. disputat Jo. an. in regula accessorius. de regu. iur. libro. vj. in mercu. et finaliter concludit q̄

incidit in statutum.

¶ Statutū si cōcernit principaliter fauorē statuētiū etiā si sit cōfirmatū a sede aplica possunt statuentes ab eo recedere ⁊ ad ius cōe redire nō obtenta alia licentia a superiore vt.c.cū accessisset. ℞ consti. ⁊ Bar.in.l.oēs populi.ff. ℞ iusti.et iure.facit.c.p illos ℞ p reben.sed si statutū cōcernit fauorē aliorū vel locum publicū ita q̄ nō cōcernit mere ipsos statuētes tūc ex quo p superiorē est confirmatū non possunt statuentes ab eo recedere q̄ oia nostra ficim⁹ quibꝫ auctoritatē impartimur.c.si apostolice. ℞ p ben.li.vj.et.l.j. ℭ. ℞ vete.iu.enu. ⁊ quod nota. Inno.in.c.accedētibꝫ ℞ pui.no.ab.in.c.cū accessisset. ℞ consti.

¶ Statutū loquēs ℞ honestate nō ligat contra facientes ad peccatū dūmodo nō fiet ex cōtemptu nā cōtempnēs exhortatōem superioris peccat.c. si quis ante.x.dies. Itē intelligit in cōsilio pfectionis sec⁹ in consilio reuerētie vt no.in.c.ad aures. ℞ etat.et qualita. ⁊ glo.in cle.j. ℞ testi.no.ab.in.c.j. ℞ vit.et h one.cle.iij.colum.

¶ Statuere pt̄ ecclesia vt clerici possint cōtrahere matrimoniū quēadmodū faciūt greci ⁊ hoc respectu posteriorꝫ q̄ nō sunt obligati ex voto cōtinētie tacite nec expresse et sic intelligit glo.c.que ad perpetuā.xxx.q.j.q̄ pbat ratione nā cōtinentia nō est in clericis secularibꝫ ℞ substantia ordinis vt nota. Inno.in.c.placet ℞ cōuer.cōiuga.nec est ℞ iure diuino alⁱs em greci peccarent nec excusaret eos psuetudo q̄ illa nō valet cōtra ius diuinū vt.c.fi. ℞ consue. ⁊ nō soluz ptās ecclesie ad hoc se extendit sed p salute animarū credit salubre eē statutum in volētes cōtinere ⁊ magis mere ri si relinqueret volūtati eoꝝ ⁊ q̄ nō valentes cōtinere possint cōtrahere ⁊ vtinā idē esset in oibꝫ cōstitutōibꝫ positiuis vt saltim obligarent quo ad penā ⁊ nō quo ad culpā sed ita creuerūt statuta nā et nō q̄ ad culpā sed ita creuerunt statuta positiua vt vix reperiat aliquis qui nō corrūpit viā suā circa iam ordinatos tū papa nisi ex magna causa nō pōt dispensare cōtra votū cōtinentie no. Ab.eleganter in.c.cū olim. ℞ cleri.cōiug.iij.colū.vide.s.lex cōtinentie.

¶ Statutū seu cōsuetudo vt studentes possint percipe fructus bñficioꝝ suoꝝ valet vid.j.studiū versi. valet statutū.

¶ Statutū seu constitutio disponens id quod ius cōe ℞ bet limitari ⁊ interptari vt ius cōe vid.s.cōstitutio disponens.

¶ Statutum disponēs in materia iuris excipiens certos casus nō videt includere alios cōsiles a iure exceptos vt colligit ex tex.c.ad audientiā. ℞ cleri.nō resi.q̄ est cōtra regulā q̄ exceptio firmat regulā in casibꝫ nō exceptis.xxxij.q.j.dñs q̄ facit i ar. q̄ sicut casus exceptus a iure extendit ad cāz psilez ꝓpter ydēptitatē rōnis vt.c.dilecta. ℞ cōfir.vti.vl inuti.no.glo.in.l.j. ℭ. ℞ condi.inde.ita casus exceptus a statuto disponētē in materia iuris si aūt statutum disponeret cōtra vel p̄ter ius tunc casus expressus nō puisus in statuto ℞ bet relinqui dispositioni iuris cōis ar.in.l.cōm odisse.ff. ℞ lib. ⁊ postu. no.ab.in alleg.c.ad audientiā.j.colū.

¶ Statutū disponēs in materia iuris verificat etiam in casu ficto q̄n casus fictus ⁊ verus alⁱs equiparant a iure q̄ colligit optime ex.c.ad audientiam. ℞ cle.nō resi.vbi ℞ cōmēdat Ab.

¶ Statutū si est confirmatū p papā cum clausula ℞ creti ℞ cernentis in irritū ⁊c.nō pōt tolli p capitulū seu collegium q̄ illud statuit q̄ p appositionē illius clausule videt papa animaduertisse ad fauorem ecclesie ex quo ligauit statuentium fauorem.

Item ex quo princeps ℞ cernit irrituz nō est phas inferiorē cōtrauenire habuit em cōfirmās forte respectū q̄ p illicitas p̄ces vel minas alicui⁹ p̄stantis fieret cōtra statutū ar. ℞ his que no.in.c.cū contingat. ℞ iureiuran.no. Ab.in.c.dilecto. ℞ preben.iij. columna.

¶ Statutū iuratū p singulares ℞ collegio qui iurant seruare statuta singulariter ita q̄ habito rīspectu ad formā ⁊ substantiā iuramēti pot⁹ ligat eos singulariter vt si statutū est vt nullus ℞ t vocem in capitulo nisi matriculatus ⁊ iurauerūt oēs seruare statutū pōt tolli p statuētes nec peccāt singuli post modū cōtrauenientes si tū iuramentū astringit eos collegialiter vt si iurauit nō recipere aliquez vltra numerū seu statutū iurat videt habere respectū vt etiā collegialiter nō recipiāt ⁊ tūc sine metu p̄iurij nō possūt cōtrauenire causa rationabili non subsistente hoc in effectu cōcludit Jo. ℞ lig.i.c.ij .ō spō. ⁊ in.c.j. ℞ iureiur. ℞ quo vide latius Ab.in.c. dilecto. ℞ preben.pe.et vltri.colū. ⁊ idē Ab.in.c.j.ō his que fi.a ma.par.ca.

¶ Statuta an possunt facere clerici inferiores sine cōsensu epi vl̄ certū numeꝝ clericoꝝ statuere vid.s. ecclesia inferior.

¶ Statutū an pōt facere capitulū seu vniuersitas sine cōsensu p̄lati.vide supra capitulū potest sine p̄lato.

¶ In oibꝫ casibꝫ multū arduis in cōdendo statuto ℞ bent absentes vocari ⁊ idē q̄n statutū cōcernit p̄iudiciū absentem vt no.glo.in qua ponūtur tres casus spāles in.c.ij. ℞ testi.li.vj.et q̄ illi tres casus sīt fauorabiles ℞ bent extendi p ydēptitatē rātōnis. ℞ confir.vti.vel inuti.in.c.cū dilecta vbi casus exceptus a regula extenditur ad aliū casum ꝓpter ydēptitatē rātōnis idem glo.notabilis in.l.j. ℭ. ℞ condi.inde. ⁊ sic intelligitur glo.c.j. ℞ his que fi.a ma. par.c.et ibi Ab.iij.colū.vide.s.capitulum potest sine prelato.

¶ Per scōm statutū tollitur primū si in secūdo nulla fiet mentio ℞ primo nisi primū haberet clausulam ℞ rogatoriā ad scōm tūc em opus est facē mentionē ℞ primo ar.in.l.si quis in prin.ff. ℞ le.iij. ⁊ in c.nōnulli. ℞ rescrip. Ab.in.c.cū accessissent. ℞ consti.ij.columna.

¶ Statutū fori seu loci vbi causa agitat ℞ bet in p paratorijs iudicij seruari vide.s.iudiciū versi.in p paratorijs.

¶ Statutū vel cōsuetudo nō pōt tollere cōstitutionem que est inducta in fauorem animaꝝ peccāt em in talibꝫ trāsgressores ℞ ma. ⁊ obe.c.illud no. Host. et Pe.in.c.cum infirmitas. ℞ peni. ⁊ remiss.

¶ Statutum seu consuetudo in totum absorbens seu tollens legitimā iure nature filijs ℞ bitā nō valet si filij alⁱs nō habent vnde viuant naz cum talis cōsuetudo seu statutum sit ius ciuile illū rigorē tollit equitas iuris canonici cui est standū vt.c. cuz haberet ℞ eo qui du.in ma.si aūt filij habēt vnde alⁱs viuāt valēt psuetudo seu statutū i totū absorbēs legitimā q̄ cessat equitas naturalis alimentoꝝ ē cōclusio Ab.in.c. Raynucius. ℞ testa.v.colū.

Stipulatio

¶ Stipulatio alteri facta ℞ iure canonico valet et potest ex ea agi q̄n verba stipulationis diriguntur in psonam stipulari vrpura promittis mihi q̄ obseruabis arbitrium vel q̄ solues talem penam parti obseruanti nam cum hoc casu nascitur naturalis obligatio vt.l.j.ff. ℞ pact.rōne illius potest agi ℞ iure canonico vt.c.j. ℞ pact.vbi not. Abb. ⁊ in.c.dilecti. ℞ arbi.

Stilus

¶ Stilus curie est seruandus. vide. s. curia. Item stilus loci in quo prudentium copia habetur vide ibidem.

¶ Preter stilū curie lre impetrate psumunt subrepticie vide. s. lre emanantes.

¶ Stilus differt ab vsu vel cōsuetudine no. Jo. an. in nouella in. c. fi. de cōsue. q. j. circa fi.

Studium

¶ Vbi principaliter quis studet nō ppter lucrum sed ad illuminationē ppriū ingenij 7 alioz dūmodo debitis horis instet circa diuina studere in diebus festiuis ob reuerentiā dei nō ē peccatum licet accessorie veniat lucr̄ ar. in. c. fi. de magis. 7 in. c. cū de diuersis. de priui. li. vj. nā studendo quis videt laborare in vinea dñi quod maxime pcedit in theologia et in iure canonico ad finē iusticie administrande. Item in studio hō efficit contēplatiuus 7 subtrahit a vanis cogitationibus 7 vitat ociū de conse. di. v. nunq̄ 7 causatiue oritur ex studio bonoz qz abstrahit homo a terrenis ideo in diebus feriatis etiā ob reuerentiam dei licet studere qđ maxime suadendum est in iuuenibus qui relicto studio alijs voluptatibus 7 illecebris intēdunt quinimo ad ecclesiā vadūt vt videant dñas potiꝰ q̄ deū et sic nihil eis pdest. no. glo. in. c. odi. xxiij. q. j. vt plene not. Abb. in capitulo. j. de feri.

¶ Studēs in studio particulari nō vtit̄ priuilegio q̄ absens in studio fructus pbende peciat vt. c. tue de cleri. nō resi. 7 sufficit q̄ sit studiū priuilegiatum cōstitutiōne cōsuetudine vel speciali priuilegio hominis vel iuris vt in studente in theologia p quinquēniū vt. c. sup specu. de magis. si tñ is qui licētiam obtinuit ab episcopo nō in fraudē ad aliqđ castrū vel cōferat ratione sūmi doctoris vel ppter guerrā seu pestē que forte viget in studio generali non habebit locum tūc alle. c. tue qđ tñ fraudibus voluit obuiare no. Jo. an. pꝰ hosti. in alle. c. tue de hac materia vide Abb. in. c. licet nobis de pben.

¶ Existētes in studio causa scolarium gaudēt priuilegio eorūdē ex quo videt q̄ beneficiū cōcessū scolaribus extendat̄ ad existentes ibi causa eoz qui largo vocabulo possunt dici scolares de quo vide qđ no. in autē. habita. ne fi. pro pa. 7 colligit̄ fm Abba. ex c. j. de loca.

¶ Valet statutū seu cōsuetudo ecclesie vt absentes causa studij etiā sine licētia pcipiāt fructus beneficioz suoz tñ ecclesia patiat̄ graue detrimētū in diuino cultu qz tūc posset reuocari no. Abb. in. c. tue de cleri. nō resi. ij. colū.

¶ Studēs canonista pfert̄ ceteris paribus theologo vbi nō sūt multi heretici eo qz ecclesia vniuersalis nō pōt regi sine iure canonico vt in. c. j. de cōsan. 7 affi. vbi hoc no. hosti. et no. in. c. cū ex eo. de elect. li. vj. et no. Abb. in. c. tue. de cleri. nō resi. circa fi. 7 in. c. licet nobis. de preb̄.

¶ Repetentes seu disputantes in studio debēt ponere cōclusiones de dubio nō de certo qz de certo nulls fructꝰ inde pueit̄ set em̄ adinuēte repetitiones seu disputationes vt iura clarescāt p exercitiū 7 multiplicatoz ingenioz qz qđ a pluribus queritur facilius inuenitur ff. di. c. j. vnde papa sepe deridet consultatōni de certo seu indubio vt. c. cū in iure. de elect. 7 c. cū in iure de offi. dele. no. Abb. in. c. de multa. de preben. j. colū. vide de hac materia. s. doctor. et. s. scia.

¶ Studioz priuilegijs an gaudent scolares in patria cōmorantes vel si gaudent scriptores seu nūcij vide not. p Bar. in prima cōstitutōne. ff. veteris. §. illud vero.

Subtilitas

¶ Subtilitas que tendit ad decipiendos vel capiēdos simplices in iudicio seu extra reprobat̄. vt. c. dilecti. j. de iu. xvj. q. j. si cupis. sed illa que tendit ad interpretationē iuris que est rationabilis 7 iuri cōsentanea ē necessaria de feri. c. capellan⁹. subtilitas vero que ad veritatē eliciendā adhibet̄ etiam in foro anime pmittit̄ 7 cōmendat̄. vt. c. j. de peni. disti. vj. subtilitas aūt irrationabilis q̄ tātū vult subtilisare q̄ nō intelligat quis seipsum 7 veꝝ peruertit̄ hec reprobat̄. xlix. di. c. j. Abb. in. c. dilecti. j. de iudi. iij. columna.

¶ Subtilitas de iure canonico cōmendat̄ in doctore qđ intellige de subtilitate inuestigatiua veritatis nō aūt de illa q̄ ducit ad pniciem iuxta illud Therentij. Summum ius summa malicia. no. Ab. in. c. capellan⁹. de feri. ij. colū.

Subiectio

¶ Sup subiectionē pōt agi ne dū cōtra possidentē ipsā subiectionē vt in. c. auditis. de pscrip. 7. c. inter quatuor de rema. 7 obe. sed etiā contra subditū cuius subiectio petit̄ vt. c. fi de cā pos. 7 ppie. 7. c. cū inter de re iudi. 7 ibi Inno. 7 pt̄ subditꝰ vocari ad iudiciuz p suo interesse inter est em̄ subditi nō mutare dōm seu aliū superiorē nō cognoscere vt. c. fi. de dilatio. 7 q̄ ibi no. ab. in. c. suborta de re iudi. Ab. in alle. c. fi. de causa pos. 7 ppie.

¶ Subiectionis q̄si possessio pbat̄ ex pstatione census aliquo tpe certis vicibus facta si soluat̄ in signuz subiectionis vt. c. fi. de causa pos. et ppie. 7 sic restringitur dictū Bal. in. l. solēt in fi. de offi. pconsu. inde terminata em̄ solutio arguit̄ 7 certificat̄ ex circumstantijs no. glo. in. l. cū quid. ff. si cer. pet. facit. c. illō 7 qđ ibi not. de presum. 7. c. fi. de dispon. impu. secus aūt vbi solū pbata est census solutio: nec sūt alie cōiecture subiectiōis qz tunc nō pbat̄ subiectio nec possessio ipsius cū solutio census plura significare possit vt. c. recipim⁹. de priuile. 7. c. quanto. de censi. et. c. j. eo. ti. 7 alle. c. fi. de causa pos. 7 ppie. pbatio et em̄ equiuoca nō releuat pbantē. vt. c. in presentia de pba. ex sola em̄ solutione nō psumit̄ soluens vasallus nisi aliqua contemplatōne soluisset no. Bald. in. l. cū de in rem. ver. ff. de vsuca. in fi. 7 Ab. in alle. c. fi. ō cā pos. et ppieta.

¶ Subditus an teneat̄ reuelare delictū cōmittendū cōtra superiorē. vide. s. sententia.

¶ Subditi possunt cōtradicere cōpositionē factā a dño in eoz piudiciū vide. s. cōpositio.

¶ Subditoz interest ne eoz superior seu princeps dānosum et piudicialem legē vel cōsuetudinez introducat nam licet omnes non tāgit actu tangit tamē habitu vt. c. fi. de pur. vul. 7 hoc sufficit sez q̄ nocere possit vt. l. ab eo. ff. de stat. li. facit. l. obseruare. ff. de offi. pconsul. et le. et not. P. in allega. c. fina. de purga. vul.

Subsidium

¶ Subsidium caritatiuū pōt papa seu episcopus in sua dyocesi petere et exigere a subditis ratione publice vtilitatis nam refectio ecclesie circo de communi fit quia vsum vtilitatēq̄ cōmunem habet. ff. ne quid in loco publico. l. j. §. viaz 7 adeo quod in cōmune omnibus profuturū, est nemini licet aliqua ratione excusari. C. de colla. in princ. l. j. li. xj. nam sicut id quod cedit in honorē vel cōmodū priuati debet eius impendijs expediri vt. C. de sta. 7 yma. l. vt virtute. ff. de adulte. si postulauerit. circa prin. 7 ō ero.

mili.an.l.fi.ſicqꝫ cedit in honorem et cõmodũ publicũ ⁊ publicis ſumptib⁹ ⁊ debet ſublenari.ff.⁊ fideiuſſo.l.mortuo.ex qui.cau.ma.in integꝝ reſti.ait ꝓtor in prin.iũcta.l.ergo.§.fi.eo.ti.⁊.¶.nemo ad ſuum patroci.ſucci.vicos vel ruſti.l.j.li.xj.põt quidẽ eſſe publica vtilitas hoſtiũ ⁊feſio vt ſi aliquis potens ſit grauis ⁊ moleſtus eccleſie ⁊ cuius potentia graue dãnũ ſperatur vt fiat.¶.⁊ agri.⁊ inaci. dñicis.l.fiſcalis.§.vlti.ſi ꝑ ſubſidiũ poteſt facilius hoſtibus reſiſti vt expendat̃ i reficiendis valuis ciuitatis ſeu eccleſie.¶.⁊ immu.nemi.cõce.l.ỹ.li.xj.⁊ priuile.vmus au.l.abſit ⁊ operib⁹ pu.l.ad portus. ⁊.l.oñes.honor eñ dñi honor vaſalli auten.ò ⁊ſẽcini.§.j.et ſi in hoc vertit̃ honor ergo et cõmodũ ꝙ etiã in honore extimatur.ff.ſi quo ob cauſa teſta.l. iulianus. Item vertitur publica vtilitas ſi emitur villa vel caſtꝝ ꝑ eccleſia vl̃ ciuitate nam quãto pl⁹ erũt tales ſubditi facilius etiã onera que incũbũt ſubportabunt.¶.⁊ cõmer.⁊ mer.l.j.⁊ exac. tri.l. exactiones.⁊ priui.vmus augu.l.ỹ.li.xj.hic eſt caſus.l.dicentis cũ oẽs in cõi ſi neceſſitas exegerit cõueniant neceſſitatib⁹ publicis obedire et ſubuenti onẽ dignitatis celebrare.¶.⁊ naui.nõ excu.l.j. in fi.li.xj.¶.⁊ ſupiudi.l.j. Oldral. ſuo conſilio.ciiỹ. vide.s̃.auxilium.⁊ vide.s̃.eps põt ſtante cauſa.⁊ vide glo.et wct.in.c.cũ apoſtolus ⁊ cenſi.§.prohibemus.

Subreptio

¶ Subreptio que cõtinetur in reſcripto pl̃a negocia cõtinentie in vno an viciet ſcriptũ in totũ vide s̃.reſcriptũ cõtinẽs pl̃a negotia.

¶ Subreptio viciat gratiã et lr̃as ipſo facto etiam ſi conſtat in tacendo factũ alienũ ꝙ impetrans probabiliter ignorauit.c.cõſtitutus.et ibi Abb.⁊ reſcript.

¶ Subreptio wlosa vel temeraria vel ex ignorantia ꝓcedens an et qñ viciet reſcriptũ quo ad formã ſeu in partẽ vel in totũ.vide plene Ab.in.c.ſuꝑ literis.⁊ reſcrip.et vide.s̃.reſcriptũ.

¶ Subreptio an eo caſu quo viciat literas cõtentioſas viciet ⁊ gratioſas ibidẽ ꝑ Ab.

¶ Subreptio in literis ad lites vel ad beneficia an viciet gr̃am vel ꝓceſſũ.vide plene.et no.ꝑ Ab.in.c. ad audientiam ⁊ reſcript.et vide ſupra.litere dicũtur.

¶ Subreptio an ⁊ quando viciet priuilegium principis Jnno.et ab.in.c.cum dilecta.et.c.ſuper literis.⁊ reſcriptis Ab.in.c.ad audientiam.eodez tit. circa fi.

¶ Quod fit per ſubreptionem cõualeſcit etiam ſi aduerſarius cõſentiat vt colligitur ex glo.⁊ Jnno. in.c.cũ olim.⁊ re iudi.qz per ſubreptionem litere ſunt nulle vt.c.ad audiẽtiam.⁊ reſcrip.⁊.c.ſi eo tẽpore eo.ti.li.vj.nam validitas non ꝓpendet ab aduerſario ſed a facto ſuperioris.no.Ab.in alle.c. cuz olim.v.columna.

Subrogatio

¶ Subrogatio que fit a iure in loco alterius rei q̃ res haberi non poteſt ſapit naturam eius in cui⁹ locum ſubrogat̃ ſicut ergo nõ valet alienatio rei litigioſe vt.l.fi.¶.ò litig.ita nec valet alienatio rei eq̃ualentis q̃ in locũ e⁹ ſubrogat̃.vt.c.eccla.ỹ.vt li.pẽ. et ibi Ab.vide.s̃.inſtãtia cauſe appellatiõis.⁊ vide glo.autentice.hodie.¶.ò appella.

Subſtitutio

¶ Subſtitutio directa ẽ illa ꝑ quã ſubſtitutus capit hereditatẽ ſine facto alterius ex diſpoſitõne teſtatoris ita ꝙ nõ oportet recurrere ad primum heredem ſed adeũdo hereditatẽ efficitur dñs.vt.l.cũ heredes.ff.⁊ acqui.poſ.nec ex tali directa ſubſtitutõe ⁊trahit̃ quarta vt.c.ſi pater.⁊ teſt.li.vj. indirecta obliqua ſeu pretoria ẽ illa ꝑ quã hereditas capitur ꝑ manũ primi heredis ex eo qz ñ ſuccedit imediate teſtatori iõ primus heres accipit quartã ꝑ trebelli anũ ꝓpter onera que ſubỹt prim⁹ heres ne fruſtra ſit heres.in.l.pe.¶.ad trebel.no.wcto.ſignãter ab. poſt glo.in.c.Raynuti⁹.⁊ teſta.

¶ Subſtitutiones quot ſunt ⁊ ⁊ natura ⁊ diuerſitate earum.vide plene ꝑ glo.⁊ Ab.in alleg.c.raynucius.vbi vide quando ſubſtitutões directe obligãtur et trahunt ad fideicõmiſ.et vide ꝑ Jo.an.⁊ Dominicũ in.c.ſi pater.⁊ teſta.li.vj.⁊ ꝑ Bar.in.l.precibus.¶.⁊ impu.⁊ alijs ſubſti.⁊ per eũ in.l. centurio.ff.⁊ vulga.⁊ pupil.ſubſti.

Succeſſor

¶ Succeſſori fit iniuria ſi nõ cõcedit̃ ſibi priuilegium etiã ꝑſonale ꝓdeceſſoris vt no.glo.fi.in.c.bone. ỹ.⁊ poſtul.pla.ex q̃ colligit ab.ꝙ ſi fundus vel res emphiteocaria reuertit̃ ad eccl̃iã vaſalli ꝑ mortẽ vl̃ emphiteote ꝙ plat⁹ poterit ꝑ ſuꝑiorẽ cõpelli ad reuocationẽ ſeu conceſſionẽ quã habuit ⁊functꝰ qõ eſt vez ſi prelatus velit rem illã extraneo cõcedere ſed ſi vult retinere penes eccleſiã ꝑ poterit Ab.vbi s̃.et in.c.in pñtia.⁊ pba.

¶ Succedit filius naturalis patri in duab⁹ vncijs vide.s̃.filius vbi dicit̃ ꝙ fili⁹ ꝑſbyteri in nullo ſuccedit patri.

¶ Succeſſor in platura an põt agere ⁊ iniuria facta plato predeceſſori.vid̃.s̃.iniuria.

¶ Succeſſio ſi ⁊ſinat in regali ſucceſſione qz nõ repitur aliquis ⁊ wmo regali qõ ſit faciẽdũ no.ab. in.c.licet ex ſuſcepto.⁊ fo.cõpe.

¶ Succeſſor in dignitate vl̃ offi.an ſuccedit in commiſſione ſeu ⁊legatõe facta ſub noĩe dignitatis vl̃ ſub noĩe ꝓrio vl̃ appellatiuo vel quid ⁊ legato vl̃ ⁊ vicario.vide notabiliter et ad plenũ in.c.qm̃ ab bas.⁊ offi.⁊leg.ꝑ abb.

¶ Succedit femina in comitatu vel regno ex cõſuetudine et an ſuccedit in feudo vel in primogenitura vide.s̃.femina.

¶ Excluſa femina a ſucceſſione ꝑ legẽ vel ſtatutuz vel al̃s excluſi cenſent̃ in gradu ſequẽtes tanq̃ excluſo ſucceſſionis principio a quo in ſequẽtes ius ſuccedendi ⁊riuat̃.nam femina excluſa a feudi ſucceſſione excludit̃ fili⁹ ex ea quanq̃ maſcul⁹ ⁊ potens ad dñm feudi ꝓmanduz vt in li.feu.qui.feu.da.poſ.c.j. ex quo infert̃ ꝙ ius excludendi filias a ſubſtitutiõe facta filijs ꝑ verbũ ſine liberis reſtringit̃ ad maſculos et ex linea maſculina deſcendẽtes nõ ad maſculos ex femina qui vicijs a femina originis trahere cẽſentur ⁊ hoc ⁊ euidenti liquet volũtate ⁊functi ſe voluiſſe ſucceſſionẽ ſuam reſtringere ad lineã agnationis ne ad extraneos hereditas euageꝝ vt.l.j.in fi. ¶.⁊ condi.inſertis.no.Auto.⁊ batrio in ſuis cõſilijs cõſilio qõ incipit recte ⁊ciſũ eſt.

¶ Succeſſor vniuerſalis nõ ꝓſcribit ſi ⁊functꝰ habuit malã fidẽ ſecus ⁊ ſingulari.vide.s̃.preſcribere non poteſt ⁊ iure ciuili et vide ſupra ꝓſcriptio. verſi.heres.

¶ Succedere ne ⁊beat illegitimus cum legitimis qd̃ ſit fiendũ vide.s̃.mater.

¶ Succedere nõ ⁊bet aſcendentib⁹ filius legitim⁹ cum natus eſt ex patre illegitimo vide ſupra filius licet.

¶ Cõtra ſucceſſorẽ an põt agi interdicto vñ vi.vide.s̃.reſcriptũ.vſi ꝑ reſcriptũ.cũ ſe.

¶In regno nō succedit̄ p electōem nec cōsuetudine sed filij regum succedūt patrib⁹ et cessat hodie electio no.glo.vij.q.j.c.veniꝝ.et qō hr̄ in li.feu.tit. de feu.nō alie.c.imperialem.§.pterea.licet de iure antiquo succedebat̄ p electionē qō hz locū in imperatore.no.glo.in.c.moyses.viij.q.j.7.c.venerabilē. de elec.no.Ab.in.c.licet de voto.

¶In regno succedit filius primogeniti et non patruus vide.s.regnū.vsi.in regno pueniente.

¶Successor in dignitate pōt reuocare male alienata p predecessorē vt est tex.in.c.epi.de reb.eccle.non alie.et contra platū reuocantē male alienata nō pōt aliquid opponi qz nō obstat exceptio defectus dñi nam sufficit pbare illā rem fuisse in bonis ecclesie et male alienatā p prelatū alⁱs difficillimū esset dominium pbare vt.c.sepe.de resti.spo.7.l.iubem⁹.C. de sacrosanc.eccle.no.Ab.in.alle.c.epi.

¶Successor debet reuocare alienatiōem vel p mutationē in casu nō cōcesso inconsulte factā ab antecessore vt tex.c.ij.de rer̄ pmu.dicit̄ em̄ pmutatio inconsulte facta qñ nō est facta in casu licito qui casⁱ licite nominant̄.xij.q.ij.in sūma.7 in.c.j.de re.pmuta.idē si nō obseruat̄ solēnitas.de qua in.c.sine exceptōe.xij.q.ij.et in.c.j.de re.eccle.nō alie.li.vj.no.ab. in alle.c.ij.de re.pmu.et vide ibi glo.

Suspitio

¶Suspecto de vilapidatōe debet in principio inēdici omne genⁿ alienatōis p.c.fi.de accu.no.archi. in c.vulterane.xij.q.ij.et docto.in.c.licet heli.de symo. qō qualiter intelligat̄ 7 qliter debet predi.vide ple. p ab.in.c.venerabilis.de offi.dele.

¶Suspecto nō censet̄ princeps ex certa sīa causā cōmittere vide.s.princeps nō censet̄.

¶Suspicio qñ est factū notoriū nō habet locū vide s.recusatio.

¶Suspitio insurgit ptra aliquē q̄ sit impudicus 7 malus.vt.s.suspitio.

Supplicatio

¶Supplicatio ē quedā benignitas superioris p quā detractat oīa que credit male acta 7 equipollet appellatōni.vt.c.ex literis.de in integ.resti.vel sic supplicatio ē quedaꝝ precis porrectio facta principi p quē ex quadē benignitate superior restituit supplicātem aduersus sīam contra quā nō cōpetit remedium ordinariū vt pbat̄ p no.autē.q̄ supplicatio.C. de preci.impa.offe.7 in.l.vnica.C.de pfec.pre.7 ab. in alle.c.ex lr̄is.

¶Supplicari pōt a sentētia quātūcunqꝝ in rescripto appellatio sit remota nā ista sūt duo remedia separata quoꝝ vnū est ordinariū aliud extraordinarium ideo ad remotionē vnius nō sequit̄ remotio alteri⁹.vt.c.ij.de transla.prela.est tñ notandum q̄ solius principis est admittere supplicationē contra sententiā qz si p supplicationem retractat̄ sententia pīudicat̄ iuri alterius qō inferior a principe facere nō pōt vt.l.ij.C.que sen.sine appel.rescin. nō po.7 in.l.moꝝ.ff.de penis.7.c.in lr̄is.7 quod ibi no.de offi.dele.no.Inno.7 Ab.in.c.ex literis.de in integ.resti.7 in.c.cū ex lr̄is eo.ti.

¶Supplicatio ad principē nō impedit executionē sententie cū supplicatio nō sit remediū iusticie sed fundatur ex mera gratia principis.debet tamen dari cautio de restituendo rem si supplicās obtinebit in causa.vt.c.ex literis.de in integ.resti.7 auten.que supplicatio.C.de preci.impe.offe.Ab.in.c.suscitata.in fi.de in integ.resti.sis ergo cautus vt ibi nota. Ab.q̄ sīam principis potius intendas p in integ. resti.q̄ per supplicationem.

Suspensus

¶Suspensus an 7 qñ possit exercere ea q̄ sunt iurisditiōis. vide plene p Ab.in.c.cū dilectus.de p̄sue. vj.colū.cū se.

¶Suspensus ab officio et beneficio vel ab altero tm̄ an potest agere iure pprio p spūalib⁹ vel temporalibus et an repellat̄ ab electione vel ab alijs actibus plene per Abb.in.c.aplice.de exceptōib⁹.

¶Suspenso an est subueniendū ne co gat̄ mēdicare vide.s.excōicatio nō est rē.

¶Suspenso petitorio an 7 qñ pōt actor vl're⁹ trāsire ad possessoriū vide late p Ab.in.c.pastoralis.de cau.pos.7 pprie.xij.colū.

¶Suspensus ad tps statiz finito tpe redit ad ecclesiam 7 finit̄ suspēsio.vt.l.puto.ff.de post.secus si sit suspensus quousqꝝ satisfaciat qz tūc necessaria ē specialis absolutio etiā post satisfactionē.ij.q.j.c. presbyter.ratōnē diuersitatis vide p Inno.in.c. cum bone.de eta.7 quali.7 melius p eū 7 p Hosti.in.c.sicut de cohabi.cleri.et muli.

¶Suspensus vel excōicatus pdurans p annū in suspensione vel excōicatōne debet spoliari p sententiam omnib⁹ beneficijs 7 forte sine sententia admonitionis dz spoliari vt.c.rursus.et.c.quicunqꝝ.xj.q. iij.no.Inno.in.c.cū bone.de eta.7 quali.

¶Suspensio si est facta ppter contumaciā pōt tolli p inferiorē a papa ex quo papa nō reseruauit sibi absolutionē sicut dicimus in excōicatiōe a canone lata.vt in.c.nup.de sen.excom.nā eadez est ratio in vtraqꝝ ar.in.c.ex literis.de consti.et qō no.Innoc. in.c.j.de excessi.pla.sed si suspensio est lata ppter delictū nō pōt inferior illam tollere nisi in casib⁹ quibus posset dispensare et ē ratio qz pena apposita pter delictū intelligit̄ ppetua.vt in.l.seruus.C.de penis.et sic intelligit̄ qō no.glo.in.c.cupientes.§.ceterum.de elec.li.vj.7 in clemen.j.de heret.no.Abb. in.c.ij.de solutōnib⁹.

Sequūtur additōnes dñi Lu.de Campis ad p̄cedentē literam.S.

Sacerdos

De potestate sacerdotum et qualiter sūt successores apostoloꝝ.no.plene Abb.de summa trinitate.

¶Sacredos est nomē dignitatis 7 honoris Ab.in c.si sacerdos.de offi.ordi.

¶Sacerdotiū ē maius q̄ imperiuz.7 bui⁹ vide rōem p ab.in.c.solite.de maio.et obe.

¶Nulla dignitas secularis est silis sacerdotio.no. Ab.in.c.statuimus.eo.ti.

¶Sacerdotes qui sunt in peccato mortali an possint alios absoluere 7 an eoꝝ orationes pfint et qliter mali sacerdotes pphetarunt.vide elegant̄ per Ab.in.c.j.et in rubrica.de vita 7 hone.cle.

¶Sacerdos nō cogitur habere clericuz si bona ecclesie non sufficiunt alⁱs sic no.Abb.in.c.quisqꝝ. eodem titu.

¶Sacerdotes quō cōmittūt adulterium.Ab.e.ti. in.c.vt clericoꝝ.

¶Sacerdotes an emittant expressum vl tacitū votū continentie.no.Ab.in.c.cū olim.de clericis cōiuga.

¶Sacerdotes an de fructib⁹ beneficij possint alere filios illegitimos et vxorē no.Ab.in.c.cōiugatus. de cōuer.cōiuga.

¶Sacerdos an possit deponi ex insufficientia vide Ab.in.c.fi.de celebra.missa.

¶ Sacerdos an libereꝫ a patria potestate no. abb. ꝛ sen. ex com. c. cū voluntate.
¶ Tria scandala veniūt ex publico crimine sacerdotis no. Abb. in. c. significasti. ꝛ adulte.

Salina

¶ Que dicanꝫ esse salinaria. vi͡ō Ab. in. c. nonnim⁹. ꝛ verbo. signi.

Saluusco͡ductus

¶ Qui habet saluū co͡ductū habet eum non solum veniendo sed stando ⁊ redeūdo no. Abb. in. c. qz diuersitateꝫ. ꝛ co͡cess. p̄ben.

Scacus

¶ De hoc vide supra in additiōibꝫ ad literaz. S. in verbo p̄missio.

Scisma

¶ An scismaticus possit eligi et an incidens sit hereticus no. Ab. in. c. qz diligentia. ꝛ elec.
¶ A scismatico nō ꝛbent recipi aliqui ordines nec aliqō sacramētū no. Ab. eo. c.
¶ Qui dicanꝫ eē scismatici ⁊ an valeāt gesta p̄ eos siue sint p̄alia siue sp̄ualia. no. ab. in. c. j. ꝛ scisma.

Scientia

¶ De scientia certa vide. s. in additionibꝫ ad literā C. in verbo. certa scientia.

Scolaris

¶ An scolaris qui diuertit se a studio gaudeat p̄uilegio scolariū. no. Ab. in p̄hemio.
¶ Scolaris stans in studio an cōtrahat ibi ꝛmicitiū no. p̄ Ab. in p̄hemio.
¶ Scolaris p̄ cōtractibꝫ alibi contractis an possit conueniri in loco studij. no. ab. in p̄hemio.
¶ Scolares an faciant vniuersitatē ap̄robatā ita q̄ possint sibi eligere rectorē no. Ab. in. c. qz in causis. ꝛ p̄cura.
¶ Si tres vel quatuor scolares conueniant in vna ꝛmo an possint facere collegiū. Ab. eo. c.
¶ Parētes ꝛbent mittere scolares ad studia liberos ꝛciles mēte aptos quibꝫ natura nō repugnet ne se vexent inaniter no. Ab. in. c. sup̄ specula. o͡ magistris.
¶ Scolaris infra quinquēniū bene studendo ꝛbz eē p̄uectus no. eo. c. per Abb.
¶ De rectore scolariū ⁊ an faciāt vniuersitatē et an rector in eis habeat iurisditionē et q̄ cognoscetur an vniuersitas clericoꝝ sit ecclesiastica vel secularꝫ no. Ab. in. c. cū ab eccl'iaꝫ. ꝛ offi. ordi.

Scriptura

¶ Scriptura in quibꝫ casibus requiritꝫ vide ab. in c. sicut. ꝛ p̄ba.
¶ Scriptura vbi requiritꝫ ⁊ nō interuenit ad p̄bādum actū requirunt quinq; testes no. Ab. eo. c.
¶ Scriptura an requiraꝫ in actibꝫ. iudicialibꝫ criminalibꝫ vel ciuilibꝫ no. Ab. in. c. q̄m. ꝛ p̄ba.
¶ Q̄ actus celebratus sine scriptura redigiꝫ ad eꝫ nam rei memoriam in scriptis an tūc sit pars citanda. vide Ab. in. c. albericus. ꝛ testi.
¶ Scriptura q̄ est p̄dita ⁊ testes sūt qui nō fuerūt in actu sed bē viderūt scripturā qualiter fiet publicatio ad eꝫnā rei memoriā ⁊ qui sūt vocādi vi͡ō per eundē dn̄m Ab. eo. c.
¶ Scriptura que dicaꝫ eē autentica et q̄ faciūt scripturam autenticam et qualis dicatur ⁊ ꝛ materia scripture p̄uate no. Ab. in. c. j. et. ij. ꝛ fide instrumentoꝝ.
¶ Quid iuris ꝛ p̄ducēte scripturas p̄trarias vide Ab. in. c. imputari. ꝛ fide instru.

Sedes vacans

¶ Sede vacante capitulū nō succedit p̄lato in his que sibi competūt ratione consuetudinis introducte contra ius cōmune nec in his que fuerant gratiose p̄lato concessa vide Abbatem. in. c. scriptum ꝛ electio.
¶ Sede vacante p̄ō papa ꝛare ecclesie generalē visitatoꝝ p̄ō etiā ꝛare capitulū i ecclesijs p̄tinētibus ad collationē epi͡scopi et idem potest ep̄s in beneficijs reseruatis pape. vide ab. in. c. cum nobis. o͡ electi.
¶ An remoto p̄lato p̄opter malam administrationem succedat capitulum vel conuētus vel an ꝛtur administrator vide Ab. in. c. per inquisitionem ꝛ electio.
¶ Sede vacante quis p̄ō facere capitulū. vide. s. i additionibꝫ ad literā. C. in ꝛbo capitulū.
¶ Vacante ecclesia cathedrali vel conuentuali succedit capitulū vel cōuentus vide Ab. in. c. ꝛ his. ꝛ maio. et obe.
¶ Sede vacante non ꝛbēt agitari in iudicio cause ecclesie vide Ab. in. c. cum venissent. ꝛ in integruz restitu.
¶ Sede vacante nō curꝛit p̄scriptio p̄tra ipsā ecclesiā. no. Ab. in. c. auditis. eo. ti.
¶ Sede vacante licet capitulū nō possit cōferre beneficia tū illa p̄ cōmēdare vsq; ad aduē tū successorū. vide ibidē p̄ abb.
¶ Sede vacante in quibꝫ casibꝫ capitulū succedit. vide ab. in. c. ad abolendā. ꝛ hereti.

Sigillum

¶ De sigillo furtiuo vel adulterino vide Ab. i. c. tercio. ꝛ p̄ba.
¶ An credaꝫ lr̄is ep̄i sigillatis vel alterius ordinarij vel an plus credaꝫ instrumēto. vide ab. in. c. p⁹. ꝛ p̄oba.
¶ An credaꝫ literis iudicis ꝛlegati sigillatis vide Ab. eo. c.
¶ Sigillū quale ꝛbet esse ad hoc vt fidez faciat vide Ab. in. c. ij. ꝛ fide instrumen.
¶ An sufficiat sigillū appositū in carta an vo sigillas ꝛbeat exp̄mere q̄liter suū sigillū duxit apponē dū. vide p̄ ab. eo. c. fi.
¶ Sigillare an possit quis cū sigillo alieno ⁊ an tūc ꝛbeat exp̄imere vide p̄ ab. eo. c. ij.
¶ Sigillare an possit ep̄us cū sigillo capituli. vide Ab. in eo. ca.
¶ De sigillo appositō in cedula vacua vide p̄ abba. eo. c. ij. ꝛ fide instru.
¶ An in cōtractibꝫ aliaꝫ p̄sonaꝫ possit apponi sigillū ep̄i ad maiorē cautelaz vide ab. in. c. ij. ꝛ fide instrumen.
¶ Sigillū q̄ dicaꝫ suspectū et q̄ faciunt sigillū suspectū no. ab. in. c. inꝫ dilectos. ꝛ fide instru.
¶ Sigilla cardinaliū sūt sigilla autentica vide ab. in. c. q̄ sup̄. ꝛ fide instru.
¶ Quid si sigillū ex quo litere sūt sigillate negaꝫ eē sigillū vide p̄ Ab. eo. c. q̄ sup̄.
¶ Sigillū capituli an dicaꝫ esse autenticū vide ab. in. c. significante. ꝛ apel.
¶ Sigilla si sūt duo ꝛstinata ad diuersos actꝰ nō p̄ sigillari cū sigillo vno ad actū nō ꝛstinatū nisi ep̄s esse dicaꝫ q̄ ꝛfectu ⁊c. vi͡ō no. p̄ ab. e. c. sig'ficāte.
¶ Sigilla que dicanꝫ eē autentica. vide Abb. in. c. cū dilectus. ꝛ fide instru.

¶An p sigillū pbet pcuratū vi Ab.in.c.si quoꝝ dam.ꝛe solutio.
¶Be sigillo impsso in cartis vacuis.vide.eo.c.ꝛ quid si tradit sigillū vt sigillet qñ voluerit vi plene ab. in.c.ij.ꝛe fide instru.

Sindicus

¶Sindicus iurat ꝛe calūnia nō pcuratoꝝ nisi ha beat speciale mandatū vide ab.in.c.qꝛ in causis.ꝛe pcura.
¶An in constitutōe iudicij requirat ꝛecretū vel au ctoꝛitas supioꝝis vide ab.in.c.fi.ꝛe pcu.in.c.vnico ꝛe sindico.et ibi lacius.
¶An in sindicatu ꝛebeāt noiari oēs ꝛe vniuersita te vide ab.in.c.fi.ꝛe pcu.ꝛ.c.j.ꝛe sindico.
¶An sindicū pstitutū p abbatez ꝛ capitulū possit solus abbas reuocare no.Ab.in.c.vnico.ꝛe sindico
¶Supior ex officio ꝛebet puidere ecclesie ꝛ pjs lo cis ꝛe sindico Ab.eo.c.
¶Sindicus eccīe pōt esse laicus ab.eo.c.
¶An solus epūs pōt cōstituere sindicū vl an ꝛebeat facere cū cōsensu capitli vide ab.plene eo.c.
¶An capitulū cōstituat sindicū sine epo vi p ab. in.c.in ptractandis.ꝛe iura.calū.ꝛe iudi.c.cleri.

Symbolum

¶Be habentibꝫ symbolū vide p ab.in.c.psentata. ꝛe testi.ꝛ in.c.cū Johannes.ꝛe ꝛeci.

Simile

¶Nullū simile est idē vt in.l.q nerua.ff.ꝛeposi.
¶Similia que dicanꝫ vide ab.in.c.cum venerabil ꝛe except.
¶An sit bonū argumentū a simili ꝛ in quo ꝛebz eē similitudo videno.pi Abb.in.c.quēadmodu.ꝛe iure iuran.

Solidus

¶Be solidis et aureis qualr accipianꝫ in iure ꝛ qn ti solidi faciūt librā auri.vide ab.in.c.conquerente.ꝛe offi.ordi.

Sinodus

¶An clerici teneanꝫ venire ad sinodū ꝛ qualit vi ab.in.c.q sup his.ꝛe maio.ꝛ obed.et no.ꝛe sinodo. in.c.osius.ꝛe el ec.ꝛ an abbates et religiosi teneanꝫ venire ad sinodū ibidē.
¶Subditi nō tenenꝫ venire ad sinodū qñ notoꝝiū est q ob iniustā causam fit congregatio Abb.eo.c. q sup his.
¶Sinodus quid sit vide ab.in.c.fi.ꝛe pscrip.ꝛ vnd dicat.vide.c.j.ꝛe cleri.nō resi.
¶Sinodus ꝛebet teneri singulis ānis vide s.in ad diciōib ad literā.C.in verbo cōsiliū
¶Be sinodatico iure et quid exigi pōt p sinodo vi ab.in.c.cū olim.ꝛe censi.
¶Abbas exēptus an teneat venire ad sinodū ꝛ qd si habet ibi certam sedē et turbet vide plene p abb. in.c.cū capella.ꝛe pniule.

Societas

¶In dubio quādo vnus ponit pecuniā ꝛ alter ope rā videt cōuentū vt lucrū sit cōe vide ab.in.c.p ve stras.ꝛe donatio.inter viꝝ ꝛ vxo.
¶An possim tradendo pecuniā cōtrahere societa tem vt pecunia salua remaneat ꝛ lucrū diuidat vi Ab.in.c.nauiganti.ꝛe vsu.
¶Propter bonū sociū cōseruat malus vide in teste in notario in minoꝝe et plura exempla vide p dñm Beoꝝ.nattam.in solēni repetitōe.c.Quis.ꝛe pac.li.vj.colla.cxvij.
¶Societas tūc est equa qñ lucra ꝛ damna sunt eq lia vide ibidem.
¶An dom cōis ꝓpter ꝛelictū socij ꝛebeat tota cōfi scari vide p ab.nota.in.c.qꝛ sup.ꝛe pniule

Sors

¶Be sorte qualiter soꝝs pōt esse bona et mala nam pla sorte diuinunt nō tñ ꝛebet fieri cū diuinatōe et cū mala arte nam illud est phibitū vide optime ab. in.c.j.ꝛe sortile.et ibi vide q etiā iudex secularis pt cognoscere ptra sortilegos ꝛ ē loc dpuentioni.
¶Res furtiua nō ꝛebet inquiri sortilegio not.ab. in.c.ex tenoꝛe.ꝛe sortilegijs.

Speculator

¶Auctoꝝitas speculatoꝝis est magna vide ab.in.c. suspitionis.ꝛe offi.ꝛele.

Spectare

¶frustra spectat euentus cui effectus nullus est Ab.in.c.cum contingat.ꝛe offi.ꝛele.

Sponsalia

¶Sponsalibꝫ etiā iuratis possunt partes impune renunciare Ab.in.c.pterea.ꝛe spon.et an possint se ꝙtare ex quadaꝝ tolerantia.vide p ab.eo.c.
¶Sponsalia an possint esse cū infante vide p Ab. in.c.iuuenis.eo.ti.ꝛ an prima septennio possit con trahere sponsalia vide p eundē in.c.gemma.eo.tit. et.c.j.ꝛe ꝛespon.impube.
¶Sponsa pōt discedere a sponso si sponsus alibi mutat domicilū no.Ab.in.c.ꝛe illis.ꝛe spon.
¶Sponsa p quantū tēpus teneat spectare sponsuꝫ ablentem.ab.eo.c.
¶An iudex seclaris possit cōpellere ptes ad cōplē dum matrimonium vide plene p ab.in.c.ex literis. eodem titulo.
¶Si pater pmittit sponsalia p filia videt pmitte re se factuꝫ curaturam abb.eo.c.
¶An sponsi pōt cōpelli ad consūmandū matrimo nium no.p abb.in.c.ex literis.ꝛe spon.
¶Quando sponsa venit sequestranda vide p ab.in c.cū locū.ꝛe spon.
¶Si post spōsalia sequat copula est matrimoniuꝫ pſumptū ab.in.c.veniens.ꝛ.c.is qui.ꝛe sponsali.
¶Verbū ꝛe sponso pōt cōgruere etiā ꝛe matrimo nio futuro vel ꝛe pnti.ab.eo.c.
¶Spōsalia an dissoluant p ingressū religionis eti am iurata no.p ab.in.c.cōmissū.ꝛe spon.
¶An cōtrahentes sponsalia p verba ꝛe futuro pos sint cogi vt matrimoniū cōtrahāt.vide ab.in.c.re quisiuit ꝛe spon.
¶Si sponsa ꝛe futuro recepit iocalia a spōso ꝛ oscu lat amplexando eū an dicat matrimoniū pſūptuꝫ vide no.p Ab.in.c.fi.ꝛe spon.
¶An p transductōeꝫ sponse ad domū sponsi dicat matrimoniū pſūptū.no.ab.e.c.fina.
¶Sponsalia contrahit pater pro impubere p pu bere nō nisi cōsentiat no.ab.in.c.j.ꝛe ꝛespon.impu berum.
¶Puella in.xj.āno pōt cognosci et cōcipere vt no. ab.in.c.ꝓtinebat.ꝛe ꝛespon.impu.
¶Sponsalia ꝛe futuro quatuor modis dicunt ab. in.c.duobꝫ.ꝛe ꝛespon.impu.
¶Sponte cognita licet inuita ꝛespōsata nō audit no.ab.in.c.sup.q mrimoniū accusa.possunt.

Sportule

¶Quid sint spoꝝtule et quid exigit p spoꝝtulis an

iudices ordinarij vel delegati curie spūalis eas exigant vide p ab.in.c.cū ab omni.de vita et ho. cleri.

Statim

¶ Qñ aliquid dz fieri statim intelligit sūmarie et sine ordinario ꝓcessu ab.in.c.qz ꝓpter.de electio.

Stipulatio

¶ An p ꝓcuratorez acquirat actio dño sine cessiõe ex sua stipulatõne. vide ab.in prohemio. et quid de nuncio.

¶ Stipulatio an acquirat nobis p notariuz vide Ab. vbi. s in phemio.

¶ Stipulari an possit arbiter z an nobis acquirat et quid ō rectore parrochiali no. ab. in eo ꝓhemio.

¶ Stipulari an possit iudex p prīuato vide Ab. in c. ad reprimendā. de offi. ordi.

¶ Stipulari an possum alteri et quid de iure canonico et an saltem vt negotiorꝝ gestor possim capere obligationē alterius vide Ab. in. c. constitutus. de procurato.

¶ De stipulatõe rem tradi rem dari vl fieri de facto vide ab. in. c. cū Johānes. de fide instru.

Stipulatio facta sine causa an valeat vide Abb. i c. si cautio. de fide instru.

¶ Stipulari an possit notarius p absente vide per ab. in. c. duodū. de cōuer. cōiuga. et vide ibi de magistratu.

Stuprum

¶ Qualiter punit stuprans virginē vide Ab. in. c. de adulteris. et an presumatur virgo et quis debet probare.

¶ Stuprans virginē an teneatur eam ducere vl dotare z vltra hoc puniatur corpaliter vide ad plenū p ab. in. c. penult. de adulteris.

¶ An in pena stupri seruent leges vel canones vide p ab. in. c. si seduxerit. de adulte. z. c. penult.

¶ An in sponsa cōmittat raptus ab. in. c. cū cause. de rapto.

¶ An rapta possit nubere raptori vide p ab. in. c. accedens. de raptoribꝫ.

Subditus

¶ An p solutõez census ꝓbet subiectio p Ab. in. c. oīs anima de censi.

¶ Subditus vnus in prīudiciū sui an possit se alteri subiicere. vide ab. in. c. inter dilect. de dona.

¶ Subditus in prīudiciū veri dñi alteri obediēdo an dño prīudicet eo inscio et an possit acquiri dominio inscio subiectio vide no. per Ab. in. c. cum dilectus. de reli. dmi.

¶ An ꝓbet subiectio ex vnico actu p Ab. in. c. dilectus. de capel. mo.

¶ Si dñs alicuius loci vult se subiicere vel illuz locum alieno dño subiecti possunt contradicere qz expedit subiecto ne nō mutare dñm z nō hre plures dominos et habere dñm liber plene p ab. in. c. dilecti de maio. z obe.

¶ An valeat processus factus in causa subiectōnis nō vocato dño no. in. c. cōuenisset. de in integ. restit. et an sententia lata in materia subiectionis prīudicet dño si sit lata cōtra subditū vl ecōtra elegant p ab. in. c. cū super. de re iudi.

Substitutio

¶ In substitutõe facta si moriat sine liberis an filij naturales excludant substitutum vide Ab. in. c. in presentia. de proba.

¶ In substitutõne facta si moriat sine herede quid veniat appellatõne heredū. abb. eo. c.

¶ In substitutõne facta si heres moriat sine liberis nō suffit habere liberos nisi veniant tpe mortis heredis Ab. eo. c.

¶ De eo qui est rogatus restituere illud qō superit de hereditate ab. eo. c.

¶ An rogatus restituere an hoc pendente possit alienare ab. eo. c.

¶ Rogatus restituere hereditatē intelligit si moriatur sine liberis ab eo. c.

¶ Substitutio an expiret p ingressū religionis facta si moriatur sine liberis ab. eo. c.

¶ De substitutõe facta si heres moriat sine liberis ex suo corpe ꝓcreatis vide p ab. eo. c.

¶ Substitutio facta in persona duoꝝ censet facta equaliter et pater z filius substituti veniunt equaliter et nō ordine successiuo no. ab. in. c. Raynutius. de testamen.

¶ De materia substitutionum vide p ab. in. c. Raynutius. de testa. et maxime de compendiosa

¶ An videatur mori sine liberis qui habet filiā vide p dñm Geor. natam in solenni repetitõe. c. quānis. de pact. li. vj. colla. lxiij.

¶ An in dote possit dari substitutus vide p eundez in eadem repetitõe. c. quānis. colla. lxxxvij.

¶ An videat mori sine masculis q̄ habz religiosos vide p eundē ibidē. colla. c.

¶ Substitut⁹ an possit petere cautionē ab herede. vide p eundem Geor. in. c. c. qnānis. colla. clxj.

¶ An possit quis seruire per substitutū vide ab. in c. fi. de offi. deleg.

Suffragia

¶ Suffragia que fiūt p heredes pro defuncto anveleant ad liberandum a pena eterna vide notabiliter per ab. in. c. j. de rapto.

Sufficit

¶ De verbo sufficit vide ad plenū p ab. in. c. cū dilectus. de succes. ab intesta.

Successor

¶ Successor in beneficio an teneat soluere debita ꝑdecessoris vide p ab. in. c. ex pītiū. de pig. et. c. p tuas. de dona.

¶ Qualiter differūt heredes et successor in beneficio z qualiter cōueniūt no. ab. in. c. j. de soluti.

¶ Successor in beneficio tenet soluere debita cōtracta p predecessorem in fauorem ecclesie no. ab. in. c. cum esses in repetitione.

¶ Beneficiato in cōmuni succedit ecclesia sed beneficiato ad partē et habēti administrationē succedit successor in beneficio no. plene Ab. in. c. relatum. de testamen.

¶ An successor in beneficio teneatur stare arrendamento vel locationi ꝑdecessoris vide. s. in additionibꝫ ad literam. l. et ad literā. a. in verbo locatio. et in verbo arrendamēta.

¶ Successor in beneficio an teneat stare cōtractui ꝑdecessoris vide p ab. in. c. querimoniaz. de iure patrona.

¶ An mala fides ꝑdecessoris i beneficio noceat successori vide plene p abb. in. c. cura. de iurepatro.

¶ Iniuria fit successori si denegat sibi prīuilegium qō fuit sibi concessū predecessori no. abb. in. c. bone lo. ij. de postu. ꝓlato.

¶ Successor debet recipere causā in statu vt no. ab. in. c. qñ abbas. de offi. dele.

¶ Canonic⁹ nō dz successorē nisi capitulū secū aliqs dignitatibꝫ vel bñficijs no. abb. eodē. c.

¶ An successor iudicis ex honestate debeat cessare p vnã die ante aduentũ pdecessoris vide p Ab. in. c. consuluit. de offi. dele.
¶ An rector possit sibi eligere successorẽ i bñficijs & qd i papa vide Ab. in. c. accepim⁹. de pac.

Summarie

¶ In oi causa pcedendũ ẽ plenarie et vide casus in quib⁹ põt pcedi summarie no. p ab. in. c. dudum. lo. ij. de elec.

Superficies

¶ An supficies possit esse vnius et solũ possit esse alterius vide plenissime p dñm Jasonẽ mayno in solẽni repetitõe legi prime. C. de iur. emphi. col. xvij.

Suppletio

¶ Regulariter maior supplet negligentiã inferioris nisi in casib⁹ a iure expressis no. ab. in. c. cũ in cũctis. de elec. §. fi.
¶ Suppletio ad quid referẽ quã ponit papa in rescrip. supple. &c. vide p ab. in. c. illa. de elec.
¶ Suppletio de quo opaẽ que apponitur in rescriptis cũ clasula supplendo defectus iuris vel facti. vide p ab. in. c. j. de accusa.
¶ Supplere an possit princeps defectũ contract⁹ & an ali⁹ pter principẽ possit ab. eo. c.
¶ Per suppletionẽ nõ debem⁹ inducere legũ correctionẽ nec p rõnis similitudinẽ no. ab. in. c. vt debitus. de appella.
¶ Per suppletionem vl sub auditionẽ nõ debemus recedere a verbis legis no. abb. in. c. cũ esses. de test. in repetitõe.

Suppressio

¶ An mortuo aliquo plato in ecclesia possit eps cũ capitulo supprimere illã inferiorem dignitatẽ vl in ea sibi debita diminuere vide plene p Abb. in. c. ad hec. de excessa. pla.
¶ Quis põt supprimere vel augmentare dignitates vel pbendas ab. in. c. cum accessissent de constitutionib⁹.

Suspectus

¶ An princeps ex certa sciẽtia possit causam cõmittere iudici suspecto vide. s. in additionib⁹ ad literã C. in verbo certa scientia.

Suspensus patibulo

¶ Non imputaẽ executori suspendenti hoiem si ex mandato faciat superioris licet iniuste no. ab. in. c. cũ olim de re iudi.

Suspensus

¶ Suspensus an possit iurisditiones exercere et an possit bñficia conferre et de suspẽsis ab officio & bñficio vel de suspensis ab ordine. vide plene p Ab. in c. cũ dilectus. de consue.
¶ Suspensus celebrans fit irregularis not. Abb. in. c. si quorũdã. de solu.
¶ An acta gesta p suspensos valeant Ab. in. c. j. de scismaticis.
¶ Clericus suspensus celebrãs sine alia monitõe ẽ deponendus no. ab. in. c. latores. de clerico excõmunicato.
¶ An suspensus ab officio dicaẽ esse suspensus a beneficio ab. eo. c.
¶ An suspensus ab officio videaẽ esse suspensus iurisditione vide Ab. in. c. si celebrat. eo. ti.
¶ An suspensus possit absolui ad cautelaz sicut excõicatus & an debeat iurare de parendo mandatis &c. vide plene p abb. in. c. venerabilib⁹. ô sen. excom.

Tabellio

¶ Tabelliones possunt creare princi pes nõ cognoscẽtes imperiũ vt no. in. c. cũ. p. de fide instru. & c. cuz te. de re iudi. et Bar. in. l. infamez. ff. ô pu. iudi. et in. l. hostis. ff. de capti. et postli. reuer. Abb. in. c. q trãslationẽ. de offi. ordi. in princi.
¶ Presumiẽ p tabellione q fideliter exercuit officiũ suũ in actis nec psumitur aliter scripsisse depositiões testiũ quã ipsi dixerũt licet sine testiũ presẽtia eoz dicta recipiat vt. c. ad audiẽtiã. de pscrip. et ibi Jnno. & in. c. post cessionẽ. de pba. et p Ab. in. c. qm̃. contra. de proba. facit tex. in. l. vnaõib⁹. C. de vna. qõ facit ad questionẽ dominicalem quã prosequit spec. ti. de instru. edit. §. restat. versi. quid si dũ attestationes. q publicatis attestationib⁹ in causa ciuili si testis dicat se nunq̃ illud depositisse nõ creditur ei si tabellio est suspectus et testis sit multuz nobilis psona &m glo. et Cy. i. l. si quis de curio. C. de fal. et Jo. an. in. c. cũ parati. de testi. si tamẽ ptra testem agitur criminaliter de falso & pducaẽ dictũ suuz & ipse negat illud dixisse non creditur notario no. Abb. in. c. ad audientiam. de prescript. j. colũ.
¶ Tabellio debet tria exemplaria facere nam vnuz originale debet retinere p se et debet facere vnaz copiam actori et aliaz debet facere reo et si dubitetur de aliquo exemplari debet recurri ad originale cui magis creditur vt. l. vez. ix. di. & c. ieiunũ. lxxx. dist. et auten. si quis in aliquo. C. de eden. qõ est verũ nisi originale reprobeẽ per testes qui fuerunt pẽsentes vt. c. de sacro. de sen. excom. &m doctrinã doct. in. c. qm̃. de proba.
¶ Tabelliones nullus põt creare nisi papa & imperator qui tabellionum vsum adinuenit. Jtem & cõ suetudo et priuilegium pape siue imperatoris ẽ possunt arg. in. l. j. in. fi. C. de eman. libero. & in. c. accedentib⁹. in fi. de excess. pla. & est ratio. qz officiũ tabellionatus est contra ius qz sine adminiculo viue vocis creditur scripture comprehense in pelle mortui animalis. vt no. in. c. ij. de fide instru. hoc eñ et alia que princeps ex plenitudine potestatis agit sũt miraculosa et contra naturam. no. Jnocẽ. Hostien. et Jo. an. et alij moderni in. c. cum. p. de fide instrumentorum.
¶ Tabelliones possunt creare reges qui non recognoscunt superiorem et habent supremum imperium no. Jo. an. in. c. p venerabilẽ. qui filij sunt legi. et doct. vbi supra.
¶ Tabellionis ex consuetudine creati scriptura facit fidem etiã extra locũ cõfecti instrumenti notat Bar. in. l. j. C. de sũma trini. & dñi de rota cõclusiõe cclxxvj. dũmodo talia instrumẽta sint intra territorium constituentiũ confecta alis nõ pbarent no. doct. in. c. cũ. p. de fi. instrumẽ.
¶ Tabellio qualiter tenẽ in publicã formã instrumentũ tabellionis mortui publicare vide. s. instrumenti publicatio. cũ versi. se.

Taciturnitas

¶ Taciturnitas pcuratoris an nocet dño vide. s. pcurator. 7. s. interrogatio.
¶ Ne nimiũ taceas nec vba supflua dicas. xliij. di. si rector. Hosti. in. c. penul. de vi. et ho. cleri.
¶ Taciturnitas non prodest vbi expressus consensus nihil opatur nota. glo. in. l. j. vbi de crimine agi oportet. & vide Johan. an. in mercu. in regla sciẽti.

de reg.iuris.li.vj.vbi cōcludit q exemptus citatus coꝝ episcopo nō excipiens ꝛ tacens sibi non p̄iudicat cum etiam expresse nō p̄ot eius iurisditionem p rogare sine licentia pape.vt.c.cum tempore. de arbitris.not.Abb.in.c.dilecto de prebendis.quarta columna.

Tarare

¶ Tarare nō debet index res amissas seu expensas post iuramentū partis sed ante.vide.s. iuramentū sup rebus.

Temperantia

¶ Tēperantia vide.j.virtus versi.tpantia.

Tempus

¶ Tempus quadriennū ad petendum in integruz restitutionē non curzit non valenti sed negligenti. vide.j.timor.

¶ Tempus quadriennū aduersus p̄batōnē obmissam a quo tēpe incipiat currere.vide.s. restitutio. versi.q̄driennū.

¶ Tempus quadrimestre quod dat condemnatis debitoribꝫ ad soluendum nō habet locuz in eo qui a principio confitet debitum cum tūc non ferat sententia sed fiat preceptū de soluendo iuxta not.in.c. dudum.ij.de elec.et.ij.q.j.vos in quenq̄.ꝛ.l.vnica. C.de conse.sed datur terminus.x.dierum.no.glo.ꝛ Bar.in.l.si debitori.ff.de iudi.et glo.in sti.de verb. oblig.§.omnis.ꝛ hoc verꝫ si hoc dicat consuetudo als statur.l.certū.§.fi.ff.de confessis.Ab.in.c.q̄ ad cōsultationē.de re iudicata.

¶ Tempus breue q̄ dicatur vide glo.c.p̄terea.de eta.et quali.

¶ In rescriptis impetratis ad beneficia vl̄ ad lites an debet attendi seu considerari tempus date vl̄t̄ pus presentatōis vel receptōnis.vide late et notabiliter Abb.in.c.dilectus el.ij.de prebendis.tercia quarta et quinta colum.et vide supra rescriptum ad lites.

¶ Tempus prefixū in odiū negligentis non currit impedito impedimento iuris vel facti de impedimento iuris exemplifica in suspensione de impedimēto facti exemplifica ō tempore quo quis est absens ex iusta et p̄babili causa vt q̄ stetit in curia vt in casu c.q̄ diuersitatē.de concess.preben.secus q̄n tempus non est prefixum in odiū negligentis sed in odium alterius nā tunc curzit impedito ꝛ etiā ignorāti vt in.l.graue.ff.de his qui no.infa.vbi tēpus anni curzit mulieri etiā ignoranti mortē mariti ꝛ vide glo. in.c.statutum.de prebē.li.vj.ꝛ singulariter no.spec. in ti.de instru.editiōe.§.nunc vo aliqua.versi.idez q̄d si executor vbi si executor testamēti nō potuit ex eq̄ infra annū nihilomin⁹ deuolui potestas ad episcopū quod cōmendat abb.in alle.c.q̄ diuersitatē. j.colum.vide supra collatio.versi.habens ius conferendi.

¶ Si patronus negligit presentare infra tempus sibi p̄fixum et sic potestas libera conferendi deuolutur ad eum qui habet ius institutionis vt no.in.c. ij.de cōcess.p̄ben.dabit isti habenti ius libere conferendi integrū semestre vt tenēt dicti de rota sua decisio.cclv.facit alleg.c.ij.et.c.licet.de supplen.negli.p̄la.et.c.si electio.de elec.li.vj.idē in quolibet superiore ad quē gradatim deuoluitur potestas conferendi nā cum hoc tempus sit p̄fixum in odiū negligētis non debet currere p̄babiliter ignoranti vt tenet Abbas in capitulo quia diuersitatem.de concess.p̄ben.ij.colum.vide supra collatio.versi.habens ius conferendi.

¶ Tempus semestre an currat contra ius conferendi habentem si allegauit iustam ignorantiam vacationis et vide supra collatio.versi.habens ius conferendi.

Terminus

¶ Terminus exclusiuus dicit p̄scriptio iudicialis et currit contra ecclesiā sicut contra priuatuz.vide s.p̄scriptio iudicialis.

¶ Terminus peremptorius potest p̄ prima vice apponi in citatione maxime p̄pter viaꝝ longaz distantiam dūmodo peremptorium habeat terminū competentem cum interuallis terminorum vide glo.in c.constitutionē.de senten.excom.li.vj.dicto.in.c.j. de dila.nam peremptorium ꝛ tres citatōnes regulariter equiparant a pari vt in.c.de illicita.xxij.q.iij. et in.c.contumatia.de re iudi.ꝛ vide q̄ not.in.c.ex tue.de cleri.nō resi.ꝛ glo.in clemen.ij.de vi.et hone. cleri.no.Ab.in.c.cum ex literis.de in integ.resti.vide.s.citatio trina.

¶ Termino prefixo ad exceptiones p̄ponendas elapso an possunt de nouo exceptōnes opponi si de nouo veniant ad noticiā p̄ponentis vl̄ nouiter sint orte vel si de nouo sciatur vel supueniat facultas probandi et an tunc stetur iuramento partis vide plene et notabiliter per Abb.in.c.pastoralis.de exceptio.

¶ Terminus si est p̄fixus ad dilatorias proponendas et est elapsus nūquid poterunt opponi exceptiones mixte que opponi possunt ad merita et ad processum de quibus in.c.j.de litis contesta.li.vj.ꝛ per Bar.in.l.cum querebatur.ff.iudi.fol.vide ibidem per Abbā.

¶ Terminus p̄fixus ad aliquid faciendū nō p̄cludit viam ad faciendū seu p̄ponendum illud ex cui⁹ omissione imminet p̄iculū ē rex.in.c.exceptionē.de excep.ꝛ ibi Ab.in princi.

¶ Terminū ad appellationē p̄sequendā p̄ot iudex statuere quo lapso rata manet sententia vide.s. appelatio.versi.p̄ lapsum.

¶ Terminos et dilationes datas a lege p̄ot iudex indistincte causa cognita augere vel minuere siue sint date a lege cū aliquo ministerio vel sine ministerio hominis est conclusio Bar.in.l.ij.ff.de re iudi.quod verꝫ in p̄tinētib⁹ ad iurisditionē ipsi⁹ iudicis vt ibi no.Ange.de perusio nō tamē in p̄tinentibus ad iurisditionē superioris ideoq̄ terminus.x.dierum ad appellandū nec terminus anni ad finiendā cām appellatōnis nō p̄ot minui p̄ iudicez a quo qz hoc tāgit iurisditionē ꝛ potestatē superioris no.glo. in auten.offerat.C.de litis cōtesta.ꝛ q̄ no.in.c.indultū.de reg.iuris.li.vj.Ab.tñ aliter cōcludit q̄ si in p̄iudiciū partis et in p̄tinentib⁹ ad potestatē suam iudex abbreuiat vel augeat hoc p̄ot vt.c.ex insinuatōe.de appella.ꝛ.c.veniens.de iureiur.exquo dicit q̄ existente magna causa puta scandali vel alia vtilitate suadēte potēit iudex a q̄ minuere terminū decē dierū p̄fixū ad appellandū.qz p hoc nō p̄figitur lex superioꝝ imo ipsi parti que habet appellare naz sicut potest terminus restringi respectu p̄secutionis vt capitulo cum sit romana.de appel.sic respectu appellatōis interponende nec est in hoc aliqua ratio diuersitatis cum non p̄iudicatur potestati superioris est cōclusio Abb.in alleg.c.cuz sit romana.iij. columna.

¶ Dies dati termini an computet in termino.Ab. plene in.c.sup eo.ij.de appella.

¶ Terminus rescripti cōmissionis an currat a tēpore p̄ntationis et quando vide Abb.in.c.sup eo. ij.de appella.

¶ Termin⁹ datus iudici per superiorem ad diffinendum causam si fuit prefixus de consensu vtriusq; partis est reputandus peremptorius et infra illum iudex sententiā debet ferre nō obstante contradictione partis nisi nouū & incogitatū impedimētū inter ueniat quare nequiuit probationes suas inducere. Inno.c.et Abbas in captulo.super eo.ij.de appel.

¶ Terminus pfixus a iure vl' ab hoie quando hēat vim peremptorij.vide plene p ab.in.c.sepe contingit. de appella.& vide.s.appellans nō pōt literas. cum versi.sequētib⁹.

¶ Termin⁹ prefixus a iure cū iudicis ministerio vl' sine eo an pōt abbreuiari & tūc an requirat' appellatio vel sufficit contradictio vide supra dilationes datas a iure.

¶ Terminus si apponat' ad sollicitandū implemētum obligationis tūc lapsus termini nō liberat ab obligatione vt.l.celsus.sed si ponit' ad finiendā seu limitandā obligationē lapsus termini liberat ab obligatione exquo nō fecit in pmissione quomin⁹ satisfaceret in termino si eē obligaui me ad dāduz centū vsq; ad pascha nec eraz aliter p prius obligatus nec fecit p me sed per te nō teneor post festum vt.c.sicut.de spon.quod dicit not.ibi ab.

¶ Terminus si fuit pfixus a lege cōi vel municipali post terminū nō debet quis audiri nisi pbato legitimo impedimento vt.l.cōmissa.C.de adulte. et l.fi.de decre.ab or.fa.si aūt termin⁹ est pfixus ab homine et iudex tulit sententiā imponēdo silētiū non debet quis audiri etiā reintegra nisi p appellationem vt.l.ticia et qō ibi no.ff.de accusa.et.l.diffamari.C.de inge.et manu.et.c.conquerēte.de offi.ord. sed si sententia non fuit lata & iudex simpliciter pfixit terminum et tunc aut res est integra vel non vt no.abb.in.c.fi.qui ma.accusa.pos.vbi vide an valz termini pfixio sine cāe cognitōe in fi.

¶ Terminus si sit pfixus a iure vtputa vt officiales rēsideāt p certū tmin̄ū in officio finit' instātia nisi.j illud tps oēs cause cōtra officiales sunt terminate als bene poterūt terminari post illud tps in patria vt no.Bar.in.l.ij.ff.ad le.iu.re.qō intelligit cardinalis in.c.venerabilis.de iudi.veruz si in loco iudicij nō emanauerūt pclamata q; quivellēt petere cōparēt infra tot dies tūc eīs si post terminū sit pnunciatū neminē audiendū ampli⁹ nō audiet' etiaz in patria.vt.C.de remili.l.si ex eo tpe.& c.fi. quima.accu.pos.est conclusio Abb.in.c.venerabilis.de iudi.ij.columna.

¶ Terminū pōt iudex statuere reo cōtra quē est facta missio in reali vt veniat sup pretate vide.s.p scribere pōt pretatē.

¶ Terminos primi qualit' qs trāsgredit' vide glo. in.c.j.de sepul.

¶ Terminus ad pducendū iura partiū & ad acta processus & ad audiendā sententiā & sic ad diuersos effectus pōt p iudicē annullari & statui.vt.c. cū olim ij.de priuile.ex quo no.q; dies incertus pōt pfigi ad audiendā sententiā & hoc pter difficilē citationē ad singulos actus fiendā in curia ad remotas partes vt.c.cū ex literis.de in integ.resti.in fi.als autez citatio debet esse certa regulariter vt.l.aut qui alit' §.quinimo.ff.q vi aut clam.no.Pe.de ancha.in alleg.c.cū olim in prin.

Testamentum

¶ Testator si mandat distribuit certa bona sua ad pias causas fm q; videbit executorib⁹ suis si isti executores elegerūt negociū priuilegiatū vtputa fabricam ecclesie eps loci nō pōt petere quartā bonorum vt in.c.fi.de testa.et.c.ij.de sepul.nam illud qō fit per executorēs testamēti videt' factū p ipm testatorem.vnde pinde est ac si ipse testator elegisset fabricā no.in.c.in causis.de elec.et ibi p Ab.allega.l. vnū ex familia.§.j.ff.de le.j.& ibi Bar.et an pōt executor legata ad aliquā piā causaz in alios vsus cōuertere et si executor nō adimpleat an pōt eps illō exequi vidē notabil'r Lapum sua allegatōe.lxxx vij.

¶ Lex repūtat parentes testatos decedere cū liberos relinquūt nam legalis pena cessat cū lex representat factū qđ erat ab homine faciendū vt in auten.de here.& fal.§.his igit'.colla.j.et ibi Ja.de bel. nam lex imitat' voluntatem defuncti et coniecturā capit q; qs testator dilexit et lex pdiligit.ea.aut.§. si qs aūt.& Ja.ibi et ēverisīle q; mortes liberos nō alios velit heredes facere iuxta augustini cōsilium Ite liberoz successio est instinctu nature ex humano hominis ingenio debet.j.di.ius naturale et hoc ius ex tali natura pueniens appellat' equitas naturalis hinc est q; hac rōne filius nō pōt sine legitima causa a parētib⁹ successione priuari quia esz cōtra ius naturale & esset cōtra ius ciuile qđ addit in hoc iure naturali in autē.de trien.& semis.§.j.& Ja. vbi.s.cum ergo naturalia iura sūt incōmutabilia et ciuilia iura nec priuilegia naturalia iura tollere non possūt insti.de iure natu.§.sed et naturalia. et de legi.ag.succe.§.fi.sequitur q; nec p legē nec p homine illud pōt mutari eo qz talis successio educationis loco succedit & alimentorum iure debet' vt ó septz vt dicto.c.ius naturale.& Jaco.vbi.s.priuilegium ḡ de redēptōe captiuoz stantib⁹ liberis nō extēditur ad eos qs lex repūtat testatos decessisse vt supra no.

¶ Testator an pōt nutu heredē instituere vl' alia legata relinquere.vide.s.institutio heredis.

¶ Testatoris volūtas cōiecturat & psumit' ex ei⁹ scientia.l.qui habebat.ff.de rebus dubijs.

¶ Testamētū qđ nō ē publicatū vel autenticatum qualiter debeat publicari vide.s.publicatio scripture.& vide.j.testiū publicatio.

¶ Testamēti publicatio debet peti coram cōpetenti iudice.vt.l.j.et.ij.C.quemadmo.testa.aperi.& petens tenetur iurare q; hoc nō petit causa calumnie vt.l.ij.C.quemadmod.testa.aperi.& ar.ff.ad exhi. thesaurus. Item vocabunt oēs hi quos res tangit vt no.in.c.significauit.et.c.alberic⁹.de testi.et sic p tib⁹ presentib⁹ vel per contumaciam absentibus fi et publicatio ar.de confir.vti.cum dilecta.et de priuile.ex parte.no. Inno.& Hosti.in.c.fi. de fi.instru. alioquin non preiudicatur absentibus sed possunt contra tale testamentum obiicere fm formam traditam.C.de fide instrumen.l.fi.vt no.Hosti.in alleg.c.fi.de fide instru.

¶ Item vocabuntur testes in testamento inscripti fm formam traditam in.l.j.§.fi.et.l.cum ab initio ff.quemadmodum testa.aperi.et Inno.& Hosti.in alleg.c.fi.

¶ Testamenti publicatio fit et si per tabellionem scriptum non sit.C.de testament.cum antiquitas. §.fi.quinimo.et si non appareat testamentum quia nō fuit exinde facta scriptura et si facta fuit exhausta vel subtracta.ff.quemadmodum testa. aperi.l. si in duobus.§.fi.quod dicit vt plene per Inno.Hostien.et Jo.an.et Abb.in.c.fi.de fide instrumen.vide.s.publicatio.

¶ Testator non semper presumitur verum in testamento dicere vide supra heres licet teneatur.

¶ Testamentum qđ prius parrochianus facit cū duobus testibus etiam inter laicos valet et i vtroq; foro debet seruari etiam in terris imperij consuetudine contraria non obstante hec est conclu-

sio Ab. ꝛe dici. in. c. cum esses. ꝛe testa. ⁊ est ratio ꝑm eū qꝛ ꝓpꝛius sacerdos est pater spiritualis ⁊ nō ita ꝛe facili cōmittit falsitas coꝛam patre spūali sicut coꝛam extraneo sacerdote ⁊ ꝑ hoc tēperat rigoꝛ iuris ciuilis. vij. testes requirentis nō stricte ar. c. statutū. ꝛe elec. li. vj. et sic cōcludit q. c. cū esses. non solum loquit in relictis ad pias causas sed etiaꝫ ꝑ illud ꝛogat legib vt tenet Alla. Bro. Lau. Dosti. ⁊ Bar. Bixi. qꝛ leges maioꝛem numerū requirentes sūt cōtrarie iuri diuino qō disponit q in oꝛe duoꝛum vel triū stat oē verbū mortale eīm peccatū cēt non exequi vltimā voluntatē ꝛefuncti. xiij. q. ij. c. vltima voluntas. et ideo nō valet lex in hoc tanq irrationabilis et peccati nutritiua. c. fi. ꝛe ꝑscript. cum hoc ꝓceptū in oꝛe duoꝛ vel triū ⁊c. sit mortale q nō recipit limitationē. vt. c. fi. ꝛe consue. vj. di. §. ita. et ibi glo. leges nāq septē testes requirētes sunt ꝓtra sanctoꝛ patꝛ institutа. vt alleg. c. cū esses. ⁊ contra generale statutū ecclesie cōtra qō etiaꝫ pape non licet venire vt. c. si illa. j. q. iij. ⁊. c. literas. ꝛe resti. spo. et generalis traditio ecclesie ita obligat sicut preceptū vt. c. in his. et. c. ecclesiaꝝ. xj. di. et ꝑ hoc dic ab. q iudices seculares pūt cōpelli ad obseruantiā dicte ꝛe. cū esses. ꝑ. c. licet. ꝛe iureiuran. li. vj. cōcludit ergo Ab. cū opinione specu. in ti. ꝛe instru. edit. §. cōpendiose. versi. itē per ius canonicū. q testamētum factū in presentia ꝓpꝛij sacerdotis coꝛā duobus testib vel coꝛam quatuoꝛ testib sine ꝑsbytero etiā ad nō pias causas siue in foro canonico siue ciuili obtinet roboris firmitatē ⁊ q hodie iura ciuilia. vij. vel. v. testes requirentia ꝛe necessitate locū sibi non vindicent. Item q valet testamentuꝫ ad pias causas cū duob testib factū.

¶ Testamentū nutu factū quo ad pias causas licꝫ valeat nō tñ in alijs nisi constet ꝛe voluntate testatoꝛis ꝑ signa vigentia qꝛ tunc valet ꝛe benignitate canonica ar. in. c. cū tibi. ꝛe testa. vbi hoc. no. Abb. facit. c. cū apud. ꝛe sponsa.

¶ Testatoꝛ nō pōt cōtra ius cōmune disponere colligit ex. c. requisisti. ꝛe test. facit. c. tua. e. ti. ⁊. ff. ꝛele. j. l. nemo pōt.

¶ Testatoꝛ qui disponit bñficiū fundandum post mortē suā nō pōt statuere vt cōfirmatio institutio seu subiectio spectet ad aliū q ad episcopum qꝛ nō pōt mutare generalē canonis cōstitutionē vt ē tex. cū ibi notatis in. c. cū dilectus. ꝛe cōsue. sed qñ testatoꝛ relinquit bñficiū ad tps videt contēplata pso na ⁊ nō dignitas no. Ab. pⁿ Inno. in. c. requisisti. ō testamen.

¶ Testamētū inofficiosum in quo filius fuit ꝓteritus licet reuocet ꝑ querelā inofficiosi vt in. l. filio ꝓterito. ff. ꝛe inoffi. testa. tā inofficiosa donatio non reuocat in totū sed solū respectu legitime que ꝛebetur iure nature secus in vēditōne que fit ꝛe omnib bonis in fraudē liberoꝝ vel si est simulata qꝛ tūc reuocat in totū. ⁊ ꝛe hac materia vide Bar. in. l. hereditatē. C. ꝛe bonis auc. iud. possi. vt refert Ab. ī. c. Raynucius. ꝛe testa. xij. colū.

¶ Testatoꝛ si mandauit certū distribui ꝑ male ablatis et phibuit ad aliū vsuꝫ dictā quātitatē expendi ⁊ male ablata reperta nō ascendūt ad tantā summam cedunt lucro heredis vt. l. fi. ꝛe au. ⁊ argen. lega. si tñ simpliciter testatoꝛ disposuit ꝛebet intē pauperes distribui. no. Bal. in. l. si quis ad ꝛeclinādaꝫ. C. ꝛe epi. et cleri. ⁊ est ratio qꝛ exquo testatoꝛ expꝛes sit certam quātitatē credenduꝫ est q illa ꝛeaat vt no. Ab. in. c. tua. ꝛe testa. in fi.

¶ Testamentū licet regulariter nō valet nisi sit ꝑfectū vt colligit ex. c. j. ꝛe succes. ab intesta. cū ibi notatis. ⁊ est tex. in. l. si ꝛe his. ꝛe testa. ff. qō indubitā ter habet vez in dispositione non fauoꝛabili in dispositōe tamen fauoꝛabili puta inter liberos vl ad pias causas valet tale testamentū impfectū vt si testatoꝛ incipit facere testamētū ⁊ ante pfectionē supuenit moꝛs ⁊ legauerat aliqua ecclesie vel aliter disposuerat inter liberos licet nō pfecerat valet not. Bar. in. l. fideicōmissaria. §. consequēs. ff. ꝛel. iij. et vide eū in. l. fi. C. fami. hercis. ⁊ in. l. hac consultissima. §. ex imꝑfecto. C. ꝛe testa. et qō dictuꝫ est tenet Ab. in. c. j. ꝛe succes. ab intesta.

¶ Testamentū illoꝝ qui vēdunt merces seu res suas venales carius ꝓpter solutōez precij dilatatā est ipso iure nullū ꝑ dispositionē capituli quanq ōvsuris. li. vj. ꝑsupto q hoc sit publicū ⁊ indubitatū scz qꝛ minoꝛi ꝑcio vēdit merces si ꝑciū stati soluat ꝙ cū vendidit ad credentiā ꝑ maioꝛi ꝑcio vendidit et ꝙ tō qꝛ sūt tales vsuraꝝ vt est tex. singularis in. c. nauiganti. ꝛe vsuris. ⁊ publici sūt ex quo publice hoc exercent et ptz in li. eoꝝ. qō cōmendat Ab. in. c. ad nostrā. ꝛe empt. ⁊ ven.

¶ Si quis volebat ecclesie in suo testamēto relinq rectū ⁊ ꝑlatus blando sermone induxit testatoꝛem vt sibi relinqueret non ꝓpter hoc tenet ecclesie ad interesse no. Cy. in. l. quicquid. C. arbi. tute. qō approbat Abb. in. c. ij. ꝛe pecu. cleri. dū tū cesset ꝛelus ipsius ꝑlati.

¶ Testatoꝛ si relinquit vxori sue vsumfructum bonoꝛum suoꝛum si caste vixerit ꝛemum vxoꝛ mortuo marito transit ad secunda vota nihilominus ꝛebz vsumfructum habere quia caste dicitur viuere ⁊ in matrimonio est castitas. xxj. di. nicena. et. c. alit no. Ab. in. c. vt clericoꝝ. ꝛe vi. ⁊ ho. cleri. ij. colū.

¶ Testamentum conditum ꝑm cōsuetudinem patrie cum trib testibus an faciat fidē vbicunq vid ꝙ. legitimus.

¶ Testari potest excōicatus ꝑm veram opinionem Jo. an. in notula in. c. ꝛecernimus. ꝛe sen. excom. li. vj. et Inno. in. c. cum voluntate eodem titu. Ab. super rubrica. ꝛe testa. vbi vide ꝛe ꝑsonis que nō possunt testari.

¶ Testari nō potest conficiens libellum famosum in iniuriā alterius ⁊ etiam efficitur infamis vt. l. is cui. ff. eodem ti. §. qui ob crimen. Abb. sup rubrica ꝛe testamen.

¶ Prohibiti a iure testari vt surdus mutus seu nō valens articulare loqui possunt disponere in pias causas dūmodo saltim nutu possint exprimere voluntatē suam quia tales habent intellectū naturalem et in talib dispositionibus sufficit sola facultas iuris gentium seu naturalis nec curamus ꝛe solēnitate iuris ciuilis vt. c. relatū. j. ꝛe test. impubes aūt ꝑdigus seu furiosus vel publicus vsurarius etiam ad pias causas nil relinquere possunt idem de seruo religioso ⁊ heretico ⁊ res lese maiestatis ō quibus plene et notabiliter per Abb. super rubrica. ꝛe testamen.

¶ Omne relictum ꝑ anima dicit ad pias causas ar. in. c. requisisti. ꝛe testa. no. glo. et Bar. in. l. si quis. ticio. ff. ꝛeleg. ij. et Bal. in. l. j. C. ꝛe sacrosanct. eccle. vbi cōcludit q relictum factum ꝑsanguineo pauperi dicitur ad pias causas secus si consanguineo diuiti licet dicat q ꝓ anima facit exquo Barto. infert ibi q nō ꝛetrahitur falcidia sicut ꝛe alijs legatis ad pias causas vt no. in. c. j. ꝛe testa. Ab. sup rubrica. ꝛe testa.

¶ Testatoꝛ si mandat ecclesiam construi ⁊ nō dicitur per quez heredes tenentur exequi secus videtur in relictis pauperibus vel ꝓ redemptiōe captiuorum nam si testatoꝛ specifice non ꝓuidet ꝛe executoꝛe ꝛebet episcopus tanquam pater pauperum

exequi quod ꝓbatur in aut en. ꝛe eccl'ia. titu. §. si q̃s edificationē. iūcto. §. si quis pro redemptione. ⁊ in l. nulli. C. ꝛe episco. et cleri. Ab. in. c. nos quidē. ō testa. per quem vide vsq; ad q̃ tp̃s dēat volūtas seu legata testatoꝛis adimpleri.

¶ Clericus pōt libere testari ꝛe his q̃ acquisiuit rōne dignitatis clericalis vt si ē lucratus multa i missis dicendis vel si fuit capellanus alicuius p̃cipis nā ꝛe his pōt testari qꝛ intuitu p̃sone sunt acquisita no. Ab. in. c. cum in officijs ꝛe testa. vide. s. canonica portio.

¶ Testamētū clerici nō infirmat ex parte parentū vel filioꝝ q̃q; ꝛebita portio ꝛe bonis patrimonialibus eis ꝛebeat ꝑm q̃ iura disponūt naz sicut miles habet illud p̃uilegiū vt ex portione illaꝝ p̃sonaꝝ nō rumpatur testm̃ fortius ꝛebet hoc habere miles ꝛei. ad hoc glo. in. l. miles. ff. ꝛe re iudi. et aperte sentit Bar. in auten. si qua mulier. C. ꝛe sacrosan. eccl'. no. Ab. i. c. qꝛ nos. ꝛe testa. vīō. s. clericꝰ bñficiatꝰ.

¶ Testari p̃nt libere clerici cuiuscūq; ordinis sint in potestate pentū cōstituti ꝛe bonis aduēticijs qꝛ vsufructus illoꝝ bonoꝝ nō acquirit parentib9 nā peculiū aduenticium laicoꝝ reputat castrense i clericis vt tenet Inno. et ē casus in auten. p̃sbyteros. C. ꝛe epis. ⁊ cleri. not. Ab. in. c. quia nos. ꝛe testa. vide. s. clericus bñficiatus.

¶ Testari licet possit ꝛe rebus ꝓpr̃ijs clericus beneficiatus etiā si careat administratōe ex fructib9 tm̃ ꝛe suo beneficio ꝓceptis testamētū condere nequit est cōclusio. ab. in repetitōne. c. cū esses. ō testa. xvj. colum. ꝛe bonis ꝓpr̃ijs nō est dubium p. c. j. ꝛe testa. xij. q. j. c. j. ꝛe fructib9 beneficij licet sint varie opiniones in glo. c. duo sunt. xij. q. j. ⁊ in. c. presenti. ꝛe off. ordi. li. vj. que faciūt differentiā inter clericū habētem administrationē vel nō hñtē et dubitāt an clericus equipaꝛ vsurario vel vsufructuario ⁊ cōcluditur q̃ sit vsurarius not. glo. in. c. fi. ꝛe pigno. et in. c. qꝛ nos ꝛe testa. ⁊ in. c. si quis. ꝛe pecu. cleri. et in. c. cū olim. ꝛe re. pmu. victu ergo et vestitu cōtentus esse ꝛebet facit. xlvij. di. in princi. et. c. epūs. xij. q. j. ⁊ qō no. Jo. ꝛe lig. in cle. gratie ꝛe rescrip. dicens q̃ si clericꝰ vltra ꝛebitū aliq̃d expēdit ꝛe bonis eccīe tenet ad restitutōez et qō no. in. c. inquirēdū. ꝛe pecu. cle. qō ipse Abb. fundat notabiliter in allega. c. cū eēs nullā faciens dīam inter habentē vel non habentē administrationē.

¶ Si clericus habēs patrimoniū et beneficiuz aliquid acquirit p̃sumitur in dubio acquisiuisse tā ꝛe bōis p̃rimonij q̃ ꝛe bōis eccīe vñ in dubio dīr diuidi ꝑm q̃ntitatē sui p̃rimonij ⁊ ꝛ̄ddituū eccīe ⁊ b̄ respectu p̃ clericꝰ ꝛe illis testari not. glo. in. c. j. xij. q. iij. et Inno. in. c. cū in officijs ꝛe testa. si tamē dubitatur an bona clerico ꝛecedente dimissa fuerint acq̃sita anteq̃ ad beneficiū ꝓmoueretur vel post heres clerici ꝛebet in eaꝝ possessione ꝛefendi quousq; ō ecclesie iure cōstiterit facit. xij. q. j. c. j. sic cōcludit ab. in. c. cū esses ꝛe testa. q. iij. vide supra clericus etiam si sit. ⁊ vide. s. ecclesia habet fundatā. vide sup̄ clericus. versi. si clerici patrimoniū.

¶ Clericus bñficiatus ꝛe rebus intuitu eccl'ie acq̃sitis testamētū condere non pōt et etiam papa sine causa indulgere nō pōt vt clericus ꝛe rebo sue eccl'esie testet sine recōpensatōne si tm̃ tantūdē ꝛe ꝓpr̃ijs bonis eccl'esie cōtulerit testari licebit. est conclusio ab. in. c. cum esses. ꝛe testa. q. v. vide. s. dominum q̃ eū papa hoc nō possit fundat Ab. ibi p aliquas vrgentes rōnes signāter q̃ licet papa sit vicarius ꝛei ꝛebet tamen legitime administrare ⁊ potius cōseruare q̃ bona ꝛei dissipare nā ex potestate susceptā non assūpsit papa licentiā peccandi sed necessitatē bene viuendi cōsecutus est i. §. j. xl. di. Item q̃ bona eccl'esie sunt cōseruata vt ex eoꝝ fructib9 subueniat egenis vt. c. videntes. xij. q. ij. nā qui subtrahit bona eccl'esie vīōtur homicida qꝛ dicitur necare illos pauperes qui fuissent ex illis bonis sustentandi vt capitulo qui christi. et. c. qui abstulerit. xij. q. j. papa ergo non poterit hoc facere cum potestatez peccandi a ꝛeo nō accepit quia ꝛeus potestatem peccādi non habet. ꝛe peni. di. ij. §. si ergo. nec eius vicarius hoc ꝛebet posse facit. c. non liceat pape. xij. q. ij. ⁊ Abb. vbi. s.

¶ Testamentum facere nequit religiosus qui ꝓfitetur tria substantialia regule. xij. q. j. non dicatis secus ꝛe religiosis large sumptis qui ista tria non profitetur. xij. q. vlti. c. fi. in fine abbas super rubrica ꝛe testa.

¶ Testari licet potest clericus ꝛe bonis intuitu persone acquisitis vtputa ex successione cognatoꝝ seu donatione amicoꝝ seu industria eoꝝ vt. c. quia ꝛe testa. ⁊ sibi non eccl'esie ex industria lucret. vt ibi et no. Innocen. in. c. cum in officijs eo. ti. non tamen potest ꝛe bonis intuitu eccl'esie vel ꝛe eccl'esie facultate testari. vt ibi et in. c. j. et. c. fixum. xij. q. v. fallit si rector vel prelatus eccl'esie tātundem cōtulerit ꝛe suo eccl'esie quantum vult relinquere de eccl'esie facultatibus. xij. q. ij. si quis quilibz. ea causa. et. q. c. si episcopus. Item fallit si hoc habeat cōsuetudo q̃ restringitur ad bona mobilia ⁊ modica vt. c. ceterum. ꝛe dona. Item fallit in donatione intuitu elemosyne quā clericus facere potest in egritudine constitutus vt in. c. ad hoc. ⁊ in. c. relatuz. ij. ꝛe testa. Item fallit cū clericus vult remunerare seruitia receptā a cōsanguineis q̃ ab extraneis quia tunc pōt aliqua ꝛe bonis mobilibus eccl'esie in eos transferre vt allega. c. relatū. no. Ab. in allega. c. cū in officijs.

Testis

¶ Testes singulares regulariter nō probant vt no. in. c. bone. ꝛe electi. et dicuntur singulares quando ꝛeponunt super diuersis factis ita q̃ quilibet ē singularis in dicto suo quod intellige respectu obiecti nam respectu percipiendi semper sunt testes singulares quia sensus meus per quem ego percipio ñ est tuus sed meus nec econtra sed dicūtur contestes et non singulares quando obiectum super quo ꝛeponunt fuit repꝛesentatum sensibus testium eodez tempoꝛe no. in. c. in p̃tia. ꝛe proba. et. c. cum dilecti ꝛe elect. et. c. cum ex literis. ꝛe testi. Abb. in dicto. c. bone. ꝛe elect.

¶ Testes singulares non probant vt. c. cuz dilectꝰ. ꝛe elec. et. c. tam literis. ꝛe testi. quod limita vt not. glo. in. l. ob carmen. ff. ꝛe test. ⁊ glo. ix. q. iij. nihilominus. et. c. testes. Inno. et Jo. an. in. c. qualiter ⁊ q̃ſ. ꝛe accu.

¶ Testes sūt ad cōcordiā reducendi cū actꝰ p̃sumitur geminatus. vide. s. p̃sumit actus.

¶ Testis licet ꝛeponit ꝛe aliquo actu cum tpe licet aliter nō certificet tempus dictū vniꝰ testis trahit ad alteriꝰ dictum tp̃s certificātis no. Inno. in. c. super his. ꝛe accusa. no. Anto. ꝛe butrio in suis consilijs. q. que incipit. dña ozabilis.

¶ Circa testium singularitatem seu contrarietatē quando discordant in summis not. duos casus. Primꝰ quando omnes testes ꝛeponentes discordant in summis. Secundus quando duo vl̄ plures concordant in vna summa tercio discordante vl̄ minore parte ꝛeponente ꝛe maiori vel minori. primo casu puto q̃ si ex diuersitate summe super qua ꝛeponunt surgat diuersitas in substantia eius sup̄

quo ꝛeponũt testes nõ ꝓbent qꝛ aut sunt contrarij aut singulares vt si ago ex mutuo vnus testis ꝛepo nit ꝙ mutuauit .v. alteri .x. alteri .xx. isti necessario vel arguunt diuisa mutua et sic sunt singulares vel arguunt contraria si se ꝛeterminẽt ad certum tem poris momentũ si aũt ex diuersitate sũme nõ arga itur diuersitas in substantia ℊ in sola quãtitate vt qñ variat in extimatione rei vel possessionis tpe qꝛ ꝓ hoc nõ cõcludunt testes cõtrarij sed nõ cõsonan tes tũc in eo qõ ñ sonat reijcit ꝓbatio in eo vo ꝙ cõ sonant admittunt in minori sũma in qua oẽs cõso nare videntur vt .l. diẽ ꝓferre .§. si plures .ff. ꝛe arbi tris .7. c. j. ꝛe arbi. li. vj. nec obstat si dicat ꝙ int hos saltem ẽ varietas que ꝛetrahit testibꝫ vt .c. licet cãꝫ ꝛe ꝓba. qꝛ talis varietas nõ viciat cũ testificant nõ ꝛe eo ꝙ capiũt sensu sed intellectu 7 peritia sc̃z ó rei extimatõne no. Bar. in .l. ij. C. ꝛe rescin. vẽdi. vt ple ne no. 7 exemplificat Anto. ꝛe butrio in suis consi lijs cõsilio qõ incipit tota ℊ dubitatio.

¶ Testi ꝛeponẽti ó facto suo nulla fides ẽ adhiben da qñ ex eo laus vel vituperiũ põt attestanti attri bui no. Jo. an. in additio. Spec. ti. ꝛe testi. §. oppo nit. ver. si. itẽ quid sit administrator. 7 est optima et regularis doctrina dñoꝝ ꝛe rota sua cõclusiõe. cxx. 7 late 7 notabiliter ꝓ Anto. ó butrio suo cõsilio qõ incipit questio hec vulgaris dubia hꝫ.

¶ Si testes ꝓducti a diuersa parte ꝛeponũt diuer sa circa actũ iterabilẽ reducunt ad concordiam qñ ꝓbent actũ multiplicatũ 7 sic vbi datur diuersitas inter testes in specie in actu multiplicabili ꝓbant actum iteratum 7 sic interꝓtant potius vt ꝓbent qõ ẽ possibile ꝙ falsum dicãt vt ẽ casus in .c. cum tu. ꝛe testi. secus si ꝓducerent testes cõtrarij ab ea dem parte qꝛ licet iuuarent vt euitarẽt fallũ nõ ta men iuuarent vt ꝓbaretur ita no. ꝓ docto. in .l. ij. §. item mutuũ. ff. si cer. peta. 7 ibi butrio. nam licet in ter testes duarũ partiũ fiat interꝓtatio ꝓ fauora biliori ceteris paribꝫ vt in .c. ex literis. ꝛe ꝓbatio. tñ ad finẽ ꝓbandi nõ fit inter testes eiusdem partis 7 est ratio qꝛ semꝑ verba ꝛebent interꝓtari cõtra ꝓferentem sil'r 7 cõtra testes ꝓducentem vt .c. cũ ad se dem 7 ibi glo. ꝛe testi. spo. 7. c. ex literis. ꝛe sponsa. et in regula cõtra eũ. ꝛe re. iur. li. vj. et p̃dicta vera qñ sunt pares cõtradicẽtes secus si dispares qꝛ tũc sta tur maioritati numeri. et vide Jo. an. in additioni bus Spec. ti. ꝛe testi. §. iam ꝛe interrogatorijs ver si. quid si vnus testis. 7 Fre. ꝛe senis suo ꝓsilio. clxij. vt plene ꝓ docto. in allega. c. cũ tu.

¶ Testibꝫ publicatis si admittit exceptio 7 recipit ꝓbatio directe cõtraria prime ꝓbationi an valeat vide. s. exceptio inutilicie.

¶ Testiũ publicatio nõ est ꝛe substãtia ordinis iu diciarij. vide. s. publicatio.

¶ Attestationibꝫ publicatis sup eodẽ articulo vel directo cõtrario nõ pñt testes ꝓduci vt .c. fraterni tatis. ꝛe testi. 7 cle. testi. eo. ti. limita verũ nisi testes dicant corrupti 7 falsa dixisse vt in .c. licet ꝛe ꝓb. quo casu audiũtur. et ita not. glo. in dicta clemen. Item limita. ij. nisi directe cõtraria ꝓbatio veniat ad confirmandã primã attestatõem vt no. in .c. cum clamor. ꝛe testi. fin Jnno. 7 in .c. ex tenore. eo. ti. no Anto. et Pe. ꝛeancha. in alleg. c. licet.

¶ Testes possũt induci ꝛe nouo tã in causa princi pali ꝙ in causa appellationis super nouis tm̃ arti culis ex veteribꝫ ꝛependentibꝫ vt .c. cũ Jo. heremi ta. ꝛe fide instru. 7. c. ex tenore. 7. c. series. 7. c. causam ꝛe testi. qõ limita verꝫ si articuli noui nõ comprehẽ duntur sub primis vt no. Jnno. in .c. fraternitatis. ꝛe testi. super penitus etiam diuersis possunt testes in instantia appellationis produci dum tamen tan gãt causam ꝛe qua agitur. vt capitulo tam literis. et capitulo causam. ꝛe testi. exempla vide notabili ter per Jnnocen. Anto. et Abb. in allega. c. frater nitatis. vbi vide exempla ꝛe articulo antiquo in in stantia appellationis et ꝛe articulo directo contra rio 7 ꝛe indirecto ꝓtrario.

¶ Excluditur quis a ꝓductõne testium post renũ ciationem 7 publicationem attestationuꝫ vt .c. fra ternitatis. ꝛe testibꝫ. Jtem per ꝓcunctationem te stium vidicitis testificatis vt .c. vltra terciam. ꝛe te sti 7 auten. ꝛe testi. §. qꝛ vero. 7 ꝛe publicatõne testi um facit. c. ꝛe testibus. ꝛe testi. et. c. causam. et. c. con stitutus. eo. tit. ꝛe conclusione cause habetur in alle ga. §. quia vero. et in. c. pastoralis. ꝛe causa pos. 7 ꝓ prie. 7. c. cum Johannes. et. c. cum dilectus. ꝛe fide instru. no. Anto. et Abb. in. c. frnitatis. s. alleg. vi de supra renunciare in causa.

¶ Pars que copiam probationum aduersario sur ripere vult testes corrumpendo vel ab eis iuramẽ tum extorquendo ꝙ contra eũ nil ꝛeponant ꝓsu mitur iniquam causam fouere vt .c. intimauit. ó te sti. ideo causam amittit vt ibi no. Jnno. facit. ij. q. vij. §. tria. et. c. peruenit. ꝛe testi. cogen. ideoq; hoc ꝓ bato etiam post publicationem attestationuꝫ pos sunt tales testes recipi per in integrum restitut. ex clausula generali si qua mihi iusta causa videbitur ff. ex qui. cau. ma. l. j. et hoc maxime ꝓstito iuramẽ to per partem ꝙ non maliciose petit vt in auten. ꝛe testi. §. qꝛ vero. vbi etiam post conclusionem in cau sa in tali casu possunt testes ꝓduci facit. l. si quis ex argentarijs. §. fi. ff. ꝛe eden. no. doctο. in alleg. c. inti masti. vide. s. renũciatio. ver. si post renunciatõez

¶ Post publicatas attestationes 7 post aperturaꝫ testium potest obiici et probari exceptio perempto ria. C. ꝛe except. l. si quidem. C. ꝛe proba. exceptio ni vt si obiciatur ꝓscriptio vel pactũ ꝛe non pe tendo vel res iudicata. idem si volo probare testes falsum dixisse quia talis exceptio peremptoria est nonus articulus 7 potest probari apertis attesta tionibus principalis cause 7 in causa appellationis vt .c. ex tenore. ꝛe testi. et. c. finem. ꝛe dolo. et. c. fra ternitatis. ꝛe testi. not. glo. notabilis. in. c. ꝛe testibus. ꝛe testi.

¶ Attestationes si sunt ꝛeposite apud partem an te publicationem testium ꝑsumitur ꝙ ipsa pars di dicit testificata ideo non potest vlterius testes pro ducere etiam in causa appellationis vt est tex. in. c. constitutus. ꝛe testi. qõ limita vꝫ nisi sint ꝛeposi te apud alium vel nisi pars eas perdiderit casu qa tunc excusatur probando casuꝫ vt in. l. quando. C. ꝛe hereti. Jtẽ limita nisi attestatõnes essent ꝛepo site apõ partẽ clause 7 sigillate et sic restitute vt no. doctο. in allega. c. cõstitutus.

¶ Testes publicatis attestationibꝫ non admittun tur etiam indirecte quando primus articulus sup quo indirecte producti fuerunt fuit talis ꝙ testes potuerunt informari 7 sic intelligit. c. fraternitatꝫ ꝛe testi. cum ibi notatis. secus si non potuerunt in formari vt in casu. c. ex tenore. eo. ti. vt quia tempꝰ et locus non fuerũt apposita in primo articulo. vt c. series. eo. ti. quod verum nisi primo fuerit prote statum. vt. c. cum in tua. ꝛe testi no. docto. in allega. c. ex tenore.

¶ Quarte productõnis petitio est ꝛe iure quando fit cum solennitate legali eius ꝛenegatio est cõtra ius ergo nisi iudex assignet causam sue ꝛenegatio nis grauat partem et potest legitime appellari vt c. cum in ecclesia. et. c. vt ꝛebitus. ꝛe appel. 7 etiaꝫ si iudex causam iustam assignat si eam non examinat videtur grauare quia hec quarta ꝓductio cũ cause

cognitõe; ꝛ debet dari vl̃ ꝛnegari vt no. in. c. in causis. ꝛ testi. no. Inno. in. c. significauerũt. ꝛ testi. vide. s. appellari licet possit.

Testes nõ possunt dicitis testificatis sup antiquis capitulis pduci vt in. c. fraternitatis. ꝛ testi. qõ est ver quãdo attestatio est sufficiens et valida et in plenario iudicio facta ita ꝙ nõ variet modus agendi. in sũmario iudicio qõ colligit ex. c. veniens ꝛ testi. et ibi wcto.

Testiũ receptio si est nulla requirit vtriusq; partis consensus ad ipsas attestatiões validandas idẽ si est plena non tñ ẽ sufficiẽs ꝓpter iudicis examinãtis ꝛfectũ q; tũc requirit cõsensus eius partis contra quã pducuntur vt in. c. pñata. ꝛ testi. si vo nõ est plena tũc nõ valet nisi ꝛ psensu eius ꝑ quo pducit ita ver. in. c. veniens. eo. ti. vbi no. wcto.

Testes iã publicati si iter pducant int diversas psonas ꝛ eisdẽ reb fit cõsilis questio sicut si vn⁹ coheres ꝑ parte sui ꝛbiti egit vel cõtra eũ actũ est nihilominus coheres agit ꝛ cõtra eum aget ꝛ testes sup eodẽ. c. inducti in causa vn⁹ inducent in causa alterius idẽ si inter easdẽ psonas vtrobiq; agebat ꝟ ad aliud vt. C. ad. l. iuli. ꝛ vi pua. l. si quis. ꝛ elec. cũ dilecti. nã si in his sententia nõ obstat inter alios lata vel cũ ad aliud agitur etiã inter eosdẽ ꝛ re iudica. c. cũ sup. multofortius nec testiũ receptio ẽ cõclusio Inno. ꝛ wcto. modernoꝝ in. c. veniens. de testi. fatet tñ ibi Inno. ꝙ si cõtrarium dixerit prio ri testimonio non valebit scõm nisi excusare possit legitime vel late ibi ꝑ eũ.

Testiũ publicato qui recipiunt ad ꝑpetuam rei memoriam vt in casu. c. significauit ꝛ. c. albericus ó testi. ꝛbet fieri parte cuius interest vocata vl̃ ea cõtumaciter absente vt in dictis iuri. ꝛ. c. qm̃ vt lite ñ cõtest. ꝛ psumitur ꝑ publicatõne diu facta ꝙ solenniter fuit facta si in publicatõne cõtineatur parte vocata vt. l. j. et. l. optima. C. ꝛ contrahen. sti. ꝛ. C. ꝛ re iudi. l. j. ꝛ. C. ꝛ appe. qui ad cũilis. ꝛ que solennitas ꝛ forma ꝛbeat in dicta publicatione seruari vide notabiliter ꝑ Inno. in allega. c. albericus vbi idẽ ꝛ publicatõne instrumẽti. ꝛ vide. s. publicatõ ꝛ. s. instrumenti publicatio. cũ versi. se.

Testes possunt post publicatas attestatões in alio iudicio pduci cũ variat modus agendi nã mutata psona vel modo agendi non põt opponi ꝛ dictis prioris iudicij vt in. c. cũ in tua. ꝛ test. ꝛ ibi hosti. ꝛ Jo. an.

Testis si in secundo iudicio dicat cõtrariũ ei qõ dixit in primo nõ valet eius dictum vt colligit ex. c. cum in tua. ꝛ testi. ꝛ ibi glo. ꝛ wctor. et. c. per tuas. ꝛ ꝓbatio.

Testes recepti in sũmario iudicio licet succũbãt etiã paucitati testiũ in secundo iudicio plenario receptorũ vt in. c. cũ in tua. ꝛ testi. tamen si testes primo recepti in sũmario pducantur in secũdo iudicio ꝛ repetant sup primis articulis pñt bis verbis vri dico ꝛ attestor oia que dixi in tali articulo vera esse ꝛ sic cõfirmat primũ testimoniũ vt no. Bar. in l. eos. ff. ꝛ falsis iudex tñ si vult nõ admittet tale testimoniũ vel vt ꝛpositũ ꝑ scripta vt in. c. ꝑ scripta. iij. q. ix. consuluit ergo. Bar. vbi. s. ꝙ testis petat sibi exhiberi attestatões primas vt informet ẽ ꝗliter dẽat testificari ꝛ informari ꝛ remẽorari veritatẽ vt. l. cũ exhibuissent. ff. ó pub. ꝛ no. in. c. cũ causã. ꝛ test. ꝛ tũc ꝛbẽt ei exhiberi dicta testimonia etiã si non sint publica cũ testis habeat ea nota vt no. in. c. cuz clamor. ꝛ testi. ꝙ si attestantes nõ possunt haberi cõsuluit Bar. ꝙ testis deponat put sibi modo videtur et recordatur ꝟ si appareat eũ aliter dixisse ī alia causa ex nunc corrigit dictũ suũ ꝛ reducat se ad primũ dictum cum primo tempore melius esset informatus quã nunc no. wcto. in. c. cum in tua. ꝛ testi. et Bar. vbi. s.

Testem põt iudex officio suo etiam post apertura testium iterum repetere cum obscure ꝛposuit vt. c. cum clamor. ꝛ testi. et ar. ff. ꝛ interro. acti. l. vbicunq;. et. ff. ꝛ questi. l. repeti. nota. inno. ꝛ glo. in. c. per tuas. ꝛ testi. idez si interrogando iudex fuit malicioſus vel negligens vt allega. c. preterea. de testi. et potest circa hoc iudicis officium implorari vt ibi no. Hosti. ꝛ alij wcto.

Testes super eodẽ negocio etiam publicatiõe facta possunt casualiter coram eodẽ iudice iterꝝ produci. Primo vbi secũdo alio modo agitur ꝙ primo vt. c. veniens. l. ꝛ testi. ꝛ. c. cum in tua. eo. ti. ꝛ ꝛspon. c. sicut. Secundo vbi interrogationes necessarie sunt obmisse parte etiam instante vt. c. ꝑ tuas. ꝛ testi. Tercio vbi obscure seu confuse testificati sunt quia tunc iudex non ad instantiam partis sed ex officio põt repetere testes vt. c. cũ clamor. eo. ti. ff. ꝛ questi. repeti. xxxv. q. vj. ꝛ parentela. qõ enim obscure dicitur vel scribitur pro non dicto vl̃ scripto hꝫ. ff. ꝛ inter. actio. l. ꝛ etate. §. nihil interest. ꝛ ideo iudex ꝛbet subuenire ꝓbationibus vt lite nõ contesta. quoniã non ad instantiam partis sed ex puro officio vt. allega. capitulo per tuas. ꝛ idem videtur si minus clare testes ꝛponent vt qz dicit tabellio petr⁹ iurat⁹ idẽ ꝛponit vt martin⁹ vt no. in. c. cum causamq;. ꝛ testi. Quarto vbicũq; rei iudicate exceptio nõ obstaret vt. c. fraternitatis eodez ti. Quinto vbi iudex ex officio procedit vt allega. c. cum clamor. in fi. Sexto publicatiõe nõ facta etiam nõ mutato modo agendi. vt. c. constitutis. ij. ꝛ testi. vt not. Hosti en. in allegato capitulo cum clamor.

Quarta productio testium ꝛneganda est parti que testificata diligenter vidit et testibꝫ renunciauit. nam hec duo simul iuncta necessaria sunt ad ꝟ vt pars impediatur amplius testes pducere. vt no. Inno. in. c. vltra terciam. ꝛ testi. idem ꝑm Hostiẽ. ibi quando pars malicioſe petit et cum diligentia acta vidit ita ꝙ plene ꝛliberare potuit non quando simplicitate vel casu fortuito hoc accidit idem quando attestatões subtraxit licet non conflet ꝙ testificata viderit diligenter cum presumatur contra eum propter furtum. vt. C. ꝛ probatio. si ó possessione. ꝛ Inno. ꝛ Host. in allega. c. vltra ꝛ idem qñ attestationes a parte sunt per iudicem vt auten. ꝛ testi. §. quia vero. colla. vj.

Si pars petat a iudice ꝙ nõ aperiãtur testes vel ꝙ non feratur sententia quousq; tales testes q̃ sũt in captiuitate vel ī peregrinatiõ e vel alijs consimilibus causis sint absentes seu morbo vel furoꝛe tẽnent reuertant quia ipsi sciunt veritatem vl̃ habẽt instrumenta sue cause licet non sit audiẽdus vltra tempora. §. spacium. iij. q. iij. per beneficium tamen restitutionis in integrum sibi poterit subueniri etiam post apertionem testium et post sententiam premissa summaria cognitõne vt. c. ij. et. iij. ꝛ in interesti. vbi no. et plenius per Inno. ꝛ Hosti. in alleg. c. vltra terciam.

Probabilis credulitas causatur ab illis cũ quibus quis conuersatus est si sunt boni viri quibꝫ credendum est ꝛ procura. in nostra. ꝛ presumitur sciẽtia eoꝝ ꝛ his que geruntur apud ipsos ꝛ presum. quanto. ꝛ elec. postq̃. no. ꝑe. ꝛ gancha. in. c. vnico. ꝛ cleri. ꝑ saltum ꝓmoto.

Testis põt ꝛ credulitate ꝛponere naz habem⁹ scientiam et nescientiaz que sunt duo extrema ꝛ inter ista ẽ quoddã medium. vt. ī. primo.

¶ Credulitas fides ⁊ sciẽtia hz dupliciter. Primo in his que sunt alicui⁹ artis ⁊ tũc ſm philoſophum ſcire eſt rem p cauſas cognoſcere ꝛ quo in.l.ſcire.ff. ꝺ legi. Scõo in his q̃ ſũt facti vt in ꝛepoſitõe teſtiũ ⁊ tũc illud dicimur ſcire ad qõ mouetur p ſenſum ⁊ hec ſcientia requirit in teſte vt.l.teſtiũ. ¶. ꝺ teſti. ne ſcientia ẽ ꝛ eo qõ homo neſcit ita q̃ nõ hz aliquam credulitatem ſeu fidẽ. credulitas ergo q̃ ẽ media ex cõiecturis ⁊ varijs articulis cauſat no. Bar. i. l. ad monendi. ꝛ iure iuran. et ideo laudabilis eſt cõſuetudo qua iurat teſtis dicere veritatem quã ſcit vel credit licet illud intelligatur tacite ex larga ſignificatione not. Abb. in. c. literis. ꝛ iura. calum. vj. colum.

¶ Teſtis dictũ ꝺz concludere neceſſario ideo ſi teſt ꝛponat ſuper preſcriptione. x. annorum probando q̃ ticius poſſedit per. ix. annos ⁊ plus non pbat per c. litere. ⁊ ibi glo. ⁊ Abb. ꝺ dila. nam vbi aliquid eſt ꝛterminate probandum dictio plus ſimiles et generales ⁊ incerte dictiones nihil operantur idẽ ꝛterminat Bar. in. l. cum furti. ff. ꝛ in litem iuran. ⁊ glo. in. l. ab hoſtib. §. ſed. quid ſimpliciter. ff. ex qui cau. ma. ⁊ Barba. elegantiſſime in. c. cum cauſaz ꝛ emp. ⁊ ven.

¶ Teſtis põt eſſe in contractu mediator ſeu pſonetus ciuſdẽ ꝓtractus nõ tñ põt teſtificare viua voce vt no. in. c. j. ꝛ teſti. Abb. vbi. ſ.

¶ Teſtem vnũ habenti p ſe ꝛfertur iuramentũ in ſupplementum probationis. vide. ſ. iuramentũ ꝛfertur.

¶ Aſſertioni viri magni ſeu religioſo licz pſumptõ nẽ faciat in cauſa nõ tñ credit ſibi in ꝓiudiciũ alioꝝ ſine iuramẽto no. glo. in. c. ſic. ꝛ ſen. ex com. no. i. c. cũ olim. ꝛ wlo ⁊ contuma.

¶ Vbi ꝛeſt facultas pbandi admittit etiã vilis pſona in teſtẽ licet ei⁹ pbatio nõ ẽ integra eſt ter. cuz glo. in. c. cũ dilecti. ꝛ elec. ⁊ in. c. ꝓterea. ꝛ teſti. et. c. cũ in tua. ꝛ ſponſa. ⁊ ibi. Abb.

¶ Teſtis varias ꝺr qui primo dixit aliquid ⁊ poſtea eius contrariũ nullã cauſam variationis aſſignans ꝓtradicens ſibi eſt qui primo dixit duo impoſſibilia vt qui dixit ſe ſciuiſſe contractum celebratum in tali loco ⁊ tali die poſtea interrogatus vbi ſtetit illa die dicit ſe alibi fore. vacillans dicitur qui dubitando ⁊ timendo loquit. Item ⁊ qui varie loquitur. ff. ꝛ fal. eos qui. ff. ꝺe teſti. l. ij. ⁊. l. qui falſo. hoꝝ autez teſtimoniũ non valet ⁊ puniuntur. ¶. de teſti. nullum. no. Inno. in. c. ꝓterea. ꝺ e teſtib cogen. in fi. et vide ibi notabiliter Hoſti.

¶ Teſtis qñ admittat ad reuocãdũ errorẽ ſuũ ꝟ reſidet in arbitrio iudicãtis pſiderata qualitate pſone ⁊ quãtitate ⁊ interuallo colloquio ꝓtiũ ⁊ reliqs circũſtantijs vt cõcludit Hoſti. in. c. ꝓterea. ꝺ teſti. cogen. vbi dicit Inno. q̃ ſi teſt⁹ locut⁹ ẽ partib vel vni partium eſt preſumptio contra teſtem ideo non valet eius correctio ſed ſtabitur primo dicto vt. c. ſicut ꝛ teſti. ſi tamen dicit ſm dictum contrarium ꝛbilitatur primum dictum ſi tamẽ anteq̃ exeat iudicis conſpectum ſe corrigat non preſumitur cõtra eum licet ſemper reſideat hoc in arbitrio iudicis vt wcto. notabiliter in allega. c. preterea. vbi vide Hoſti. ꝛ hac materia vide archi. xxx. q. ix. §. j. ⁊ c. graue. et wmini ꝛ rota concluſione. cclxxxvij. et ſpecu. in ti. ꝛ teſte. §. j. verſi. itẽ q̃ teſtes ſũt varij.

¶ Teſtis ſi vacillat re ⁊ ꝟbis nocet vt. c. cũ eccl̃ia ſutrina. ꝛ cauſa poſ. ⁊ ꝓrie. ⁊ in. c. licet ꝛ pbatio. ſed ſi teſtis variat verbis ⁊ nõ re ⁊ tunc nõ nocet vt no. in. c. nihil. ꝛ verbo. ſig. no. Abb. in. alle. c. cuz eccl̃ia. vj. colum.

¶ Quando teſtes vtriuſq; ptis ſunt ꝓtrarij ſtandũ eſt dicto eoꝝ qui ꝛponunt ꝓ reo licet alij ſint ydonei ⁊ hoc quia illi ꝛponunt veriſimiliora ⁊ ſic limitatur glo. in. c. in noſtra. ꝛ teſtib Abb. in. c. cum. p. ꝛ accuſa.

¶ Teſtes ſi vacillauerũt an credatur iudici vel tabellioni ſuper hoc ⁊ qualiter tabellio ꝛ hoc faciet fidem et an ꝛbeat eſſe pars preſens vide notabiliter per Innocen. Anto. et Abb. in. c. quoniam. ꝛ probatio.

¶ De ꝛietate teſtiũ ab eadẽ vel ab vtraq; pte pducto⁹ vide glo. magiſtralẽ. ⁊ qõ ibi no. Abb. in. c. preſentata. ꝺ teſti.

¶ Vni teſti credit quo ad pſumptionẽ ⁊ etiã creditur ei qñ nõ fit piudiciũ alicui videlicet vtrũ aliqs ſit baptizatus vel an eccl̃ia ſit cõſecrata ⁊ vbi quis vult pbare ſe egiſſe penitentiã q̃ credit ſoli pfeſſori no. glo. ⁊ wctores in. c. nuper. ꝺ teſti. qñq; etiã creditur vni ꝓter excellentiã dignitatis. xcvij. di. nobiliſſim⁹. viij. q. iij. talia. ⁊ ratõe officij. ¶. ꝛ falſis. ſi quis ꝛcurio. ⁊ in auten. ꝛ inſtru. cau. §. ſi vo moriantur. colla. vj. ⁊ in alijs caſib notatis in. c. licz vni uerſis. ꝛ teſti.

¶ Teſtes in teſtamẽto nõ pbant niſi teſtes viderit teſtatorẽ loquentẽ vt eſt ter. in. l. ſi. nõ ſpeciali. ¶. ꝺ teſta. ⁊ hoc iõ q̃ vox teſtatoris ꝓter infirmitatẽ ſolet mutari ⁊ ideo dictũ teſtis qui teſtatorẽ audiuit ⁊ nõ vidit nõ eſt integrũ q̃ ꝛfacili põt quis ꝛcipi in voce Abb. in. c. ex literis. ꝛ conſue. ⁊ in. c. cũ cauſam. ꝛ teſti.

¶ Teſtes cogunt regulariter teſtificari etiaz ſi ſint priuilegiati tam in cauſa criminali q̃ in ciuili vbi p alios veritas nõ põt haberi. hec eſt cõcluſio Inno. ⁊ Hoſti. in. c. j. ꝛ teſti. cogen. cõpellitur eñ teſtis nominatus qui ſe excuſat pbare q̃ p alios põt veritas haberi nam eo q̃ ſe ſubtrahit eſt preſumptio cõtra eum vt concludit Bern. in. c. ſuper eo. in fi. ꝛ teſti. cogen. ꝛ quo dubio vide quod no. glo. in. c. fi. eo. ti. ⁊ ibi wcto.

¶ Teſtificari poſſunt ſinguli ꝛ vniuerſitate ſi i futurum habeatur contentio ꝛ geſtis in vniuerſitate ⁊ hoc verum ſi tales teſtificantes nõ ꝓtendũt commodũ vt. c. veniens. ij. ꝛ teſti. ⁊. c. iij. loco. ꝛ proba. ſed nõ poſſunt inſcribi in inſtrumento ne in eodem momento videant auctorizare ⁊ teſtificare. Abb. in. c. j. ꝛ pcura.

¶ Teſtis ꝺz reddere ratõz ſm ſenſuz ꝺ quo ꝛponit vñ teſtis qui ꝛponit ꝛ actu viſibili nõ eſt neceſſe q̃ dicat q̃ audiuit ⁊ ſic ꝛ aliꝝ ſenſib corporeis ꝺ quo in. c. cum cauſam. ꝛ teſti. Hoſti. ⁊ Abb. in. c. ex literis. ꝛ pſue. vbi ponit queſtionẽ ꝛ notario ⁊ teſtib qui poſt parietẽ audierũt quendã cõfitentem ſe abſtraxiſſe vas argenteum ⁊c.

¶ Teſtis an põt ex officio iudicis repelli vide ſupra iud ex.

¶ Teſtis ſi in inquiſitione generaliter formata aliquid fuit confeſſus ꝓtra ſe an puniat pena ordinaria vel extraordinaria no. glo. ⁊ wcto. in. c. ꝓ inquiſitionẽ. ꝛ elec. ⁊ plene p Abb. in. c. j. ꝛ ex ceptõ. ⁊. c. ij. ꝛ ordi. cogni.

¶ Teſtes ſingulares an pbãt vt. c. cũ dilect⁹ ꝛ elec. ⁊. c. tam liter. ꝛ teſti. qõ limita vt no. glo. in. l. olim ob carmen. ff. ꝺ teſti. ⁊ glo. ix. q. iij. nihilominus. ⁊. c. teſtes. Inno. ⁊ Jo. an. in. c. qualiter ⁊ quãdo. j. ꝛ accuſu.

¶ Teſtis nõ ꝺz iudicari ydoneus ſi ex ei⁹ dicto põt ſibi aſcribi laus vel vituperiũ iuxta notata in. c. cũ inter dilectos. ꝛ exceſ. pla. ⁊ in. c. cũ nobis. ꝛ teſti. ⁊ ibi plene p Abb. c. cũ dilectus. ꝛ elec.

¶ Standũ eſt teſtimonio duoꝝ officialiũ ꝛ pluribus qui elegerunt ticium in poteſtatem nec cõſtat

ꝛe quo ticio cenſerũt cum plures repiantur eiuſdez nois ꝛ cognominis Bar.in.l.quidam relegatus.ff. ꝛe rebus du.Abb.in.c.cum dilectus.ꝛe elec. penul. colum.

¶Teſtes in cauſa graui ꝛ ponderoſa ꝛbent examinari coram duobus teſtibus vt poſſint conuinci ꝛe falſo ſi probatur poſtea veritas in contrariũ et ipſi negarent no.in.c.vt officium ꝛhereti.li.vj.Jnno.ꝛ Hoſti.in.c.albericus.ꝛe teſti.ꝛ Abb.in.c.ſicut.et.c. cũ cauſam eo.ti.Abb.in.c.qꝛ ꝓpter.ꝛe elec.in prin. ꝓ.colum.

¶Teſtes in caſu criminali ꝓducti ꝛbẽt neceſſario ꝓcludere.vide.s.ꝓbatio.

¶Si atteſtatões ps legit inſcio iudice non dꝫ amplius audiri ꝓtra illas idem ſi aliquod inſtrumentum vel librum rationum viſus eſt pars viciare vñ non ꝛbet recipi probatio ſi vult poſtmodum illam ſcripturam reprobare vt ſic puniatur in quo ꝛlinquit facit.c.conſtitutus.ꝛe teſti.no.Abb.in.c.cum olim.ij.ꝛe offi.ꝛele.

¶Teſtis põt eſſe canonic⁹ in cauſa ꝓcanonici ꝛ frater ꝓ fratre vt no.in.c.literas ó ꝑſump.credit tamẽ iſtis plus vel min⁹ ſm quantitatem affectõnis no. glo.ꝛ Jnno.in.c.in literis.ꝛe teſti.Abb.in.c.cũ.R. ꝛe offi.ꝛele.

¶Teſtificari põt ſacerdos in iudicio ꝛe his q̃ ſũt ſibi reuelata in penitentia non tãq̃ ꝛo.vide.s.ſacerdos.

¶Teſtes non ſunt admittẽdi ꝛe familia iudicis qñ iudex habet aliquam affectionem ad cauſam vt qa ꝓcedit ex officio ſaltim vt faciant plenã probatõnẽ alꝫ iudex poſſet condemnare quẽcunq; ſed ſi nõ habet affectionem ad cauſam teſtes ꝛe familia iudicis ſunt admittendi Hoſti.et Abb.in.c.j. ꝛe officio iudicis.

¶Teſtis põt eſſe aduocatus alterius ꝑtis in cõpoſitione vel tranſactõe que ꝑceſſit vide.s.aduocatus alterius partis.

¶Teſtis licet non ꝛbeat examinari ꝓpter ſuſpitõnem tñ ſi fuit examinatus facit iudiciũ vt no.Bar. in.l.maritus.ff.ꝛe queſtio.Abb.in.c.ex lr̃is.ꝛe tranſactio.

¶Teſtis inſcriptus in inſtrumẽto an põt allegare in ualiditatẽ inſtrumẽti ſi ex eo ſequat ſibi ꝑiudicium vi ó dix.Abb.in.c.ex lr̃is.ꝛe tranſactõib.

¶Teſtes admittũt ꝛomeſtici ꝛ familiares ſup furto vel alio maleficio ꝓpter difficultatẽ ꝓbatõis vide.s.furtũ.7.s.ꝓbant res amiſſe.

¶Teſtis põt eẽ ſup geſtꝫ cauſe iudex ſeu arbiter ꝛficiente aliqua ꝓbatõe ꝛ ſic in ꝛfectũ ꝓbationum admittũt teſtes nõ omnino ydonei no.glo.in.c.ij.ó arbi.facit.l.finalis.C.ꝛe here.7.c.veniẽs.ij.ꝛe teſti. ꝛ glo.ſingularis.in.c.cũ dilecti.ó elec.ꝛ Jo.an.in.c. romana.ꝛe teſti.li.vj.ꝛ ſic põt intelligi.c.ſciendũ.ij. q.vij.ꝛcto.plene in.c.cũ a nob.ó teſti.qó intelligit verũ Abb.in.c.ij.ꝛe arbi.qñ iudex ꝛponẽdo nõ allegat turpitudinẽ ꝓpriã ꝛ vbi iudex vel arbiter confiteatur turpitudinẽ ꝓpriam etiã ſi ꝓtra ſe ꝓfiteatur nõ valet eiꝰ dictũ in ꝑiudiciũ ꝑtis ſtantis ꝓ ſententia vt no.in.c.j.ꝛe ꝓfeſſis.ꝛ no.in.c.ſic.ó teſti.ꝛ Ab. vbi ſupra.

¶Teſtis nõ examinat̃ ꝛ examinatꝰ nõ facẽ iudicium in caſibꝫ.ꝛe quibꝫ vide.s.ꝓfeſſus in iure.

¶Teſtibꝫ ꝛponentibꝫ ꝛe facto ꝓpio creditur in ꝑiudicium partium inter quas teſtificantur vt.c.cuz olim.ꝛe ꝛlo ꝛ contuma.7.c.veniẽs.ij.ꝛe teſti.7.c.cũ dilecti.ꝛe electio.quod limita vt no.in.c.ij.ꝛe arbi. et.c.cum a nobis.ꝛe teſti.et.c.inter dilectos.ó excel ſi.prela.

¶Teſtis an repellatur a teſtimonio vel puniat̃ ordinarie vel extraordinarie ſi crimen obiectũ cõtra eum ſit ꝓfeſſus vel ꝓbet̃.vide plene ꝓ Abb.in.c.j.ꝛe excep.

¶Teſtis ſi negat dictũ ſuũ an credat̃ notario vide ſupra tabellio.verſi.ꝑſumit̃.

¶Teſtis ſi vacillat vel variat dꝫ hoc iudex in actis facere ꝛſcribi vide.s.iudex in receptiõe.

¶Teſtes laici an admittant̃ ꝓtra clericos vel in ſpiritualib.vide.s.laici licet.

¶Per teſtes ꝓbat̃ ſententia ſi ſcriptura ſit ꝛpdita. vide.s.ꝓbatio.verſi.licet ad validitatẽ.

¶Teſtis dictũ ꝛbet ꝓcludere de neceſſario vt.c.in ꝑſentia.de ꝓba.nõ aũt ꝓſumptiue niſi ꝑſumptiue iuris.no.Bar.in.l.ſciendũ.ff.ſi certũ pe.no.nobiliter Abb.in.c.ſicut.ꝛe iudi.vbi tractat an in teſtibꝫ vel inſtrumẽto ꝑſumat̃ ſolẽnitas intrinſeca vel extrinſeca.

¶Poteſt iudex in ciuilibꝫ cõmittere receptionez et examinationẽ teſtiũ notario vt in.l.iudices.cũ auten.t.ibi ſignata.C.de fide inſtru.et clemen. vnica. de offi.deleg.Specu.in.ti.de teſti.§.nunc tractãdũ verſi.ad officiũ plene ꝓ Abb.in.c.cum cauſam.ó teſti.et tangit in.c.cum Bertoldus.ꝛe iudi.ꝛ vide ſupra cõmiſſio.verſi.cuz alicui vide.s.notario ſi cõmittatur.

¶Teſtes ſpiratores in bono vel in malo in cauſa inquiſitionis vel in alia an ꝛ qñ admittãt̃ ꝛ eis credatur.vide plene ꝓ Abb.in.c.cum.i.7.a. ꝛe iudi. tiũ.colum.cum ſe.

¶Teſtis deponẽs ſup notorio dꝫ reddere cauſam ſui dicti etiã nõ interrogatꝰ a iudice vide.s.notoria multa.

¶Si actor timet ꝓuenire reũ coram iudice ꝓpio ipſius potentiã poſſunt teſtes ꝛe quoꝝ morte timet̃ recipi in ꝓpinato ꝛ faciũt fidẽ rpe in quo lis põt tute inchoari cõmendat̃ ꝓ Hoſti.ꝛ Jo.an.in.c.qm̃.in fi. vt lite nõ conteſta.Abb.in.c.ꝑterea.in.fi.ꝛe ſpon.

¶Teſtis dictũ nõ inficiat̃ licet nõ fuerit citatꝰ ſed per partẽ vincentẽ iudici oblatus nec ex hoc videt̃ ſe ingerere ſed potius videtur ſtimulatus a parte ꝓducente no.Hoſt.in.c.conſtitutus.ꝛe teſti .alꝫ ſi teſtis ſe ingereret tanq̃ ſuſpectus eſſet repellendus vt l.vxor.§.j.ff.ꝛe fal.ꝛ ibi Bar.ꝛ in.l.que omnia.ff.ꝛe ꝓcurato.Abb.in capitulo cum in tua ꝛe ſpon.in prin.

¶Teſtis nõ dꝫ ꝛponere ꝓ ſcripturã ſ viua voce vt iudex ex trepidatõe ꝛ titubatõe facilius poſſet veritatẽ cõphendere.iij.q.ix.c.teſtes ꝛ qui ma.accu.poc.a nobis.7.l.theopomp⁹.ff.ꝛe ꝛte prele.Abb.in.c. a nobis.ſupra allega.

¶Teſtes ydonei ſũt parẽtes ꝛ conſanguinei vtriuſq; ſexus in cauſa matrimoniali ſiue agat̃ ꝛe matrimonio ꝓiũgẽdo ſeu ſeparãdo eo qꝛ ꝑſumũt̃ habere plenariam noticiã cõſanguinitatis ſue vt.c.videt̃.qui ma.accu.poſ.ꝛ hoc verũ niſi quo ad vitã coniugum matrimoniũ ſit ſuſpectũ qó arbitrio iudicis relinq̃tur vt ibi no.Abb.

¶Teſtes recepti in iudicio ſummario an faciant fidem in plenario vide.s.ꝓbatões facte.ꝛ vide ſupra acta litis.

¶Teſtes oi exceptõe maiores dicunt̃ q̃ nulla exceptõe legitima poſſunt repelli no.glo.in.c.j.ó conſang. ꝛ affi.ꝛ glo.inſti.ꝛe inuti.ſtipu.§.itẽ verboꝝ.q̃ dicit illũ eſſe ydoneũ q̃ nulla exceptõe põt repelli.Ab.in c.ac ſi clerici.ꝓ.colum.

¶Teſtes ꝛponẽtes ꝛe auditu ſup cõſanguinitate oportet q̃ audierũt ab eiſdem vide.s.ꝓbatõ.verſi. ad ꝓbandũ.

¶Teſtes ſũt cõpellendi ferre teſtimoniũ ne dum in ciuilibꝫ vt.C.ꝛe teſti.l.ſi qñ.ff.ꝛe tabu.ex hibẽ.l.lo-

cum.§.exhibere.in auten.de testi.§.7 quoniã. colla. vij.xiiij.q.ij.c.quãq̃.sed etiã cõpelluntur in criminalibus.ff.de testi.l.j.7.l.iiij.7 de testi.cogen.c.cũ cõtra.7 c.sup his.7.c.pterea.7.c.ceterũ.7 de iureiuran.ad nostram.ij.de symoni.licz hely.vbi tñ agitur ad penaz sanguinis coram temporali vicario episcopi vtrunq̃ gladium habente non sunt testes per ecclesiam compellendi quia non spectat hoc ad officium viri ecclesiastici vt not.in capitulo.clericis.et.c.sententiam sanguinis ne clerici vel mo.opinio autem q̃ in criminibus non compelluntur testes est abijcienda tanq̃ illa per quam deus offenditur respublica leditur proximus corrumpitur materia delinquendi et corrumpendi testes ministrat mens vtriusq̃ iuris peruertitur obediens qui remunerãdus esset opprimitur et punitur inobediens et rebellis de sua malicia gloriatur nocens absoluitur 7 innocens condemnatur.vnde ad euitandam tantam absurditatem dicendum est q̃ testes etiam in criminali compellantur est conclusio Hosti.quaz credo veriſſimã in.c.dilectorem.ó testi. cogen.7 sic fuit diffinitũ per Urbanũ quartũ in causa electõnis eccle toletane vt ibi refert Hosti.in.fi.

¶ Testis vnꝰ an 7 qñ detrahat fidei duoꝝ vide.s.probationẽ semiplenã.

¶ Testes si sunt extra puinciã artari nõ dñt ad cõparendũ psonaliter sed iudex cause dz scribere iudici vbi testes degunt vt eos examinet 7 attestatões clausas remittat scribẽdo quãta sit fides dictis testibꝫ adhibenda vt colligit ex tex.c.cõstitutus.de fide iusso.vbi ß cõmendat Abb.vide Inno.in.c.quoniã.ó pba.vbi tenet q̃ si examinator testiũ videt testem vacillare vel cũ trepidatõe loqui vel aliter euz suspectũ vtile est vt hoc scribat in actis no.Abb.in dicto.c.cõstitutus.

¶ Testis officiũ est deponere sup facto.ideo q̃ si dicat q̃ videt talẽ destare rem videt pbare possessionẽ vide.s.possessor psumit dtentator.

¶ Testis dz de facto 7 nõ de iure deponere.vide sup. accusaui tres.

¶ Testis vnus sufficit ad pbandũ si alie psumptiones adsunt ar.in.c.pterea.de testi.7 de psumpti.c.literis.7.c.tercio.7 est expressuz in.c.fi.de successi.ab intesta.7 ibi glo.

¶ Testis qui in dicto suo deponit q̃ vidit ticium per.x.annos ctinuos possidere sustinet nõ enim requirit q̃ quolibet momẽto vidit eũ in possessione ß sufficit q̃ vidit eũ recolligere fructꝰ ẽ cclusio By. in.l.j.C.solu.ma.7 Bar in.l.si quis ita.ff.de cõdi.et demon.

¶ Testis nõ citatꝰ a iudice nec pductꝰ a pte si se ingerat nõ credit ei secus si sit citatus vel pductus licet qñ est tñ pductus 7 nõ citatus reddatur suspectus vide Bar.notabiliter in.l.post legatũ.§.etati ff.de his qui.vt indig.

¶ Si duo clerici dicant me cõmisisse tale crimẽ tali die et duo laici dicunt me esse cum illis tota illa die nec viderunt me illud crimẽ cõmittere statur dicto laicoꝝ no.glo.in.c.clerici.lxxxj.di.Abb.in.c.cuz.p. de accusa.

¶ Testis cõsanguineꝰ vel affinis non admittitur in actione iniuriaꝝ etiã ciuiliter mota iniuria cũ illata vni de consanguineis vel affinibꝫ videt oibꝫ illata facit.l.lex cornelia.ff.ó iureiur.Abb.in.c.cũ oportet.de accusa.ij.colum.

¶ Consanguineꝰ nõ admittit in crimine etiã si ciuiliter agat in testẽ maxime si ẽ in eadẽ societate not. in.c.in lris de testi.7 Abb.vbi.sup.

¶ Testis cõsanguineꝰ an admittat cũ agit crimina liter ad vindictã publicã erit arbitrariũ quantum credet 7 an admittat no.glo.iij.q.vj.in sũma.7 tex. in.c.cũ.p.de accu.Abb.in.alle.c.cũ oportet.sed si consanguineꝰ psequit iniuriã ꝓriam indistincte consanguineꝰ repellitur vt alle.c.cũ oportet.7 ibi Ab. et no.q̃ attendit qualitas affectõis ꝑm cõsuetudinez patrie not.Jo.an.in.c.postremo.de appel. et Abb. vbi sup.

¶ Testis inimicꝰ an admittat in causa inq̃sitõnis vel alias 7 q̃s dicat inimicꝰ.vide plene Abb.in.c.cũ oportet.de accusa.

¶ Testis qui asserit se nõ diligere parte tacite 7 indirecte videt asserere se esse inimicũ ptis nã tenent hoies inuicẽ se diligere vt.l.vt vim.ff.de iusti.7 iure. Abb.in.c.inquisitõis.§.ẽcie dubitatõis de accusa. vbi colligit ꝑm eundẽ q̃ testi asserenti se inimicũ alterius credit ad hoc vt repellatur a testimonio licz nullam causam alleget inimicicie.qõ no.7 ibi vide latius Abb.

¶ Si testis dicit se inimicũ partis anteq̃ iuret psumitur dixisse in fraudẽ iõ dz recipi vt allega.§.tercio.7 ibi Ab.ß si nõ cõstat eũ dixisse in fraudem nõ dz recipi si inimicitia est capitalis dz tñ interrogari de qualitate inimicicie vt.c.pia.ó excep.li.vj.7 in auten.de testi.§.si dicat.7 no.in.c.ex pte ade.de testi. 7 in.c.cũ causam.eo.ti.

¶ Si testis dicit se inimicũ postq̃ iurauit etiã si psumat hoc dixisse in fraudẽ nõ credit ei sup pncipali q̃ aut dixit verꝫ 7 nõ dz credi tanq̃ inimicus aut dixit falsuz 7 nõ dz credi tanq̃ purus.Abb.vbi.s. quẽ lacius vide.

¶ In generalibꝫ interrogatõibꝫ que fiũt testibꝫ nõ dz fieri interrogatõ an credat q̃ sepe testes simplices recipiũt 7 vbi prius dixerat se scire nũs dicũt se credere 7 sic videt recedere a pmo dicto idẽ si interroget testis de auditu 7 credulitate tendit eñ ad recipiendũ testes q̃ qualitercũq̃ rñdeant nõ reddũt causaz sufficientẽ.de hoc inspecu.de teste.§.iã.de interrogatorijs.in fi.

¶ Cecus põt deponere sup verbõ cõtrahentiũ si habet notas eoꝝ voces no.in.l.ij.§.labeo.ff.de aq̃ pluuiali arcen.7.c.testes.iij.q.ix.7 ibi glo.Abb.in.c. ex lris de psue.7.in.c.cũ causam.de testi.

¶ Testimoniũ alicuiꝰ nõ viciat si pus in psentia ptis dicit q̃ erat dicturꝰ coram iudice imo ẽ cautela vt testis inducat ad prius dicẽdũ ne habeat materiaz variãdi ꝑm theoricã Bar.in.l.eos.ff.de fal. 7 Abb. in.c.dilectus.de capel.mona.

¶ Si reperiatur scriptum in actis testꝫ iuratus sic deposuit presumit iuratus tũc temꝑis not Bar. in teopompus.ff.de wteple.7 quod no.Abb.in.c.ij.ó testi.vt refert Abb.in.c.q̃ aũt.de iure patronatus.

¶ Testis falsuz testimoniũ ferẽs licet in foro cõtencioso puniat de falso 7 de omni damno secuto tñ in foro anime solum punit de falso testimonio licz aggrauetur p sequẽtia no.Vincen.7 Abb.in.c.j.de custo.eucha.7 vide Inno.in.c.sicut dignũ.de homici. vbi dicit q̃ etiã i foro anime nõ punit quis ad satisfactionẽ damni si damnũ intulit preter ꝓposituz ß punit de negligẽtia quasi velit dicere q̃ in foro anime habeat respectꝰ ad volũtatẽ delinquẽtis vt refert Abb.in dicto.c.j.

¶ Testis tacẽs veritatẽ põt puniri de falso ac si falsum exprimeret vt.c.cũ dilecti filij.de accu.vbi dicitur q̃ si testis iurat plenã dicere veritatẽ tacẽdo illam incurrit penã falsi 7 si iuratis respondere ad interrogata nõ debet ad alia rñdere secus si iurat plenam dicere veritatẽ vbi no.forma aũt iuramẽti testis habet in.l.fraternitatis ó testi.no.Anto.in.c. sup lris de rescriptis.

¶ Testes dicuntur aptiora negocia deponere q̃ con

sonant iuri cõmuni no. Jnno. in. c. auditis de pscri. et Bernardus in. c. licet causam de probatio. ij. columna.

¶ An admittat in testẽ socius criminis ptra sociuz cũ agit criminaliter vel ciuiliter seu in causa denunciationis vel inquisitõis vide notabi. p Jnno. in. c. qm̃ aliqua de testi. 7 ibi Abb.

¶ Testẽ nõ repellit amicitia que est ordinata generalis 7 caritatiua ꝫ tm̃ repellit amicitia effrenata 7 inordinata vt colligit p dcto. in. c. quoties de testi. 7 no. l. late. in. §. amicos. ff. ꝺ verbo. sig. 7. iij. q. v. c. ij. vide Cy. in. l. eos. C. de testi. 7 Jo. an. in addi. spec. ti. de testi. in prin.

¶ Testificare an põt plat9 vel clericus pro eccl̃ia sua vel legatari9 in cã testamẽti vel i causa heredis seu soci9 cõmunis p socio vl̃ procurator seu yconom9 in causa dñi sui vel venditor p emptore seu dnãs p dnatario vl̃ administrator p re quã administrat qz ẽ diffusa materia 7 est vtilis vide plene p dcto. 7 post Jnno. in. c. insup de testi. 7 ibi Abb.

¶ Admittunt ad testificãdũ in subsidũ qñ alia nõ põt haberi pbatõ hi qui sũt de vniuersitate vel capitulo de his que agunt in vniuersitate vel capitulo. vt. c. iij. de pba. facit. c. cũ dilecti. 7. l. ex psensu. C. de repu. de his tm̃ que fiũt extra vniuersitatẽ vel capitulũ nõ debet admitti in testẽ aliquis de capitulo si ex testimonio eius aliqd sibi acqrit vt si ẽ litigium sup pascuis vel nemoribus vbi singulor9 bestie pascuntur vt no. in. l. omnibus. C. de testi. 7 in. l. intantum. ff. de re. diui. 7 in. l. parentes. C. de testi. idem si testificetur ꝺ facto proprio inter alios si testi potest ascribi honor vel verecundia vt nota. in alleg. c. cuz dilecti. si autem aliquid non acquiritur singularibus de vniuersitate bene potest quilibet de vniuersitate testificari. vt alle. l. nõ tm̃. 7 in. c. insuper et. c. cum nũcius de testi. vbi hoc no. dct. archidy. tamẽ xiij. q. j. in summa tenet q licet admittatur in testẽ non tamen ei plena fides adhibetur per no. in glo. 7 p dcto. in. c. cum nuncius. 7 vide dcto. in. c. veniens. de testi.

¶ Testificari cõpellit cleric9 ꝯ eccl̃iam suaz si pducatur in testẽ qz causa eccl̃ie nõ ẽ ꝓprie clerici 7 tacere veritatẽ peccatũ est. xj. q. iij. quisqs. hoc cõcludit glo. in. c. cũ nũcius. de test. qꝺ ẽ vez ꝺficientib9 aliꝯ pbationib9 vt ibi no. Jnno. 7 Hosti. in. c. insup. e. ti. cõpellit tm̃ cleric9 testificari coram iudice laico p suuz epũm 7 nõ p iudicẽ secularẽ. vt. c. qq̃. xiij. q. ij. 7 ibi archi. et. c. testimonium. xj. q. j. not. dcto. in alleg. c. cum nuncius.

¶ Testificari quis nõ cõpellitur in causa sua vl̃ suorum 7 qui dicantur sui. vide. ꝯ. accusatio. ver. agere potest quis.

¶ A testimonio debet iudex indignas psonas ex officio repellere. vide. ꝯ. iudex ex officio.

¶ Testis interrogat9 de cã sui testimonij si cã nõ reddit nõ valet si vero nõ fuit interrogat9 valet. iij. q. iij. ver. itẽ sola. xxiij. q. iij. si habes ẽ no. Jnno. in. c. pterea. ꝺ testi. 7 in. c. cũ causã. e. ti. vbi vi nõ. p euz.

¶ Testem coadiuuat. s. qñ ponit magis p portio nabilia 7 adaptabilia veritati. vt. c. licz. de pba. no. dct. in. c. pterea. de testi. 7 talis violẽta seu vehemẽs psumptio que pbat cõmittitur regulariter arbitrio experti et discreti iudicis non tamen si iudex ẽ inexpertus vt no. in. c. per tuas. de proba. 7 dct. in all. c. pterea.

¶ Testis inductus sup possessione si ponat sup proprietate nõ valet dictum eius quia ponit non iuratus idẽ de teste inducto sup dilatoria que nõ põt super principali ponere vt est tex. iuncta glo. in. c. de testi. de testi.

¶ Testes nõ admittunt in iudicio casualiter. s. si fit renunciatum testib9 si sufficiens pductõ facta est si sint testes publicati qꝺ intelligo cũ idem ẽ modus agendi quia secus ẽ si alio mõ agat. vt. c. veniẽs. 7. c. cũ in tua de testi. 7 idem si inter alias personas agatur. vt. c. constitutus. de testi. not. glo. et. dct. in. c. de testi. e. ti.

¶ Testis dictũ ꝺ pmo ponit 7 postea iurat nõ tenet 7 ẽ ratõ qz cũ iuramẽtũ sit ꝺ forma dicti testis vt. c. de testi. e. ti. ꝺficiẽte forma substantiali nil agit. vt. l. forma. ff. de cen. 7 no. in. c. audit. ꝺ elec. ꝺ tenet vez in alle. c. de testi. ꝯ Bar. brixien. 7 ꝯ Hosti. ibi.

¶ Testes criminosi nõ sũt repellẽdi a testimonio in causa exceptõis. vt. c. tam lris. de test. 7 ibi Jnno. circa prin. 7 ex quo exceptõ admittit debẽt sup ea negata testes 7 quodlibet aliud legitimũ gen9 pbatõnis recipi ar. de excep. c. venerabilib9. idẽ etiã si i vniuersalib9 petitõib9 qz lz sup vno articulo eẽnt apte attestatões tm̃ sup alijs admittent 7 qꝺ plus ẽ etiaz post sententiam audirent. vt. l. ij. C. de iudi. 7 idem in singularib9 actionib9 dummodo articuli sunt diuersi. vt. c. causam. de testi. no. dct. post Jnno. in all. c. tam literis.

¶ Testis officiũ ẽ dicere veritatẽ de his que quinq; sensib9 corporeis pcipi põt. vide exempla notabiliter p Jnno. in. c. cũ causam. de testi.

¶ Si ille cui cõmissa ẽ receptõ testiũ de consensu ptium etiã tacito cõmittat receptõem alij qꝺ als facere nõ poterat cũ sit misteriũ industriale vt no. in c. cũ bertoldus. de re iudi. 7 de off. deleg. c. qm̃. §. his sũt. valet dũ tm̃ nõ erret in facto vel in iure. nã potius videt psentire q; iudex faciat ratõem iurisditionis sue quã velit obligare se ex pacto ẽ no. Jnno. in c. cũ causam de testi.

¶ Testiũ multitudo refrenat ꝼm arbitriũ et extima tõnẽ iudicis no. in. c. cũ cãm. ꝺ testi. 7 ibi Jnno.

¶ Testis põt eẽ cecus de ꝯctu celebrato si hz notas voces cõtrahentiũ no. glo. in. c. testes. iij. q. ij. 7 spe. ti. de teste. §. j. versi. ꝼ nunqd cecus. si tm̃ sunt duo testes vnus cecus 7 alter mutus nõ possunt ponere sup ptractu. vt alleg. c. testes. 7 Jo. an. ī. c. cũ causaz de testi. quia nõ possunt esse cõtestes respectu alicuius sensus. not. dcto. post Johan. an. in. alle. c. cum causam.

¶ Testificari ñ põt excõmunicat9 ī iuditõ nisi pus ad cautelã absoluat secus in suspenso. vt no. spe. ti. de teste. §. opponitur ver. quid de suspenso. 7 ibi Jo. an. in addi. 7 in. c. olim. de accusa. et in. c. apostolice. de excep. no. in cle. cupientes. de pe. dct. in. c. veniẽs. de testi.

¶ Testiũ iuramentũ põt a partib9 remitti. vide. ꝯ. iuramentũ testis.

¶ Testis nõ presumitur q iuratus de posuit etiã si in actis reperiatur talis testis iurat9 deposuit non enim psumit ꝓpter hoc iuratus q; illa assertio ẽ de preterito nec p eam apparet presentia iudicis vel ptis que debet interuenire vt. c. ij. de testi. vt no. Jo. an. ī addi. spe. ti. de testi. §. sequitur. ver. quid si in actis. si tm̃ esset scriptũ testẽ coram partib9 iurasse presumit iuratus si ps 7 iudex fuerunt pñtes. nã hoc operatur presentia partis iudicis 7 notarij notãt dct. in. c. tuis. de testi.

¶ Volens iudicẽ in testem adducere nõ auditur nisi pcedat sũmaria cognitio 7 ostendat aliquã verisimilẽ cãm p quã psumatur q sup re de qua agit veritatẽ nouit 7 in tali casu si iudex qui euocat ad testimoniũ voluerit iurare se nihil scire de re sup qua petitur testis admittendus ẽ 7 superius dictum habz verũ in casib9 in quib9 quis cogitur ferre testimonium alias autem si iudex non vult non dimittet litẽ

quod habet locum tam in iudice ordinario q̄ in delegato et notabiliter concludit Inno. in. c. dilecto. de test.

¶ Ubi quis est in possessiõe iuris vel rei quaz dicat suã esse ß dubitat q̄ morientib aliquib testib qui fũt huius iuris vel rei cõscij aliquis posset sibi litez mouere? sue pbatões possent deficere. pñt testes ad perpetuam rei memoriã recipi citata tñ pte vt recep tioni testiũ si voluerit interfit vt est casus in. c. significauit. de test. ? q̄ differentia est inter dictã de cre. 7. c. qñ. vt lite nõ contes. vide ibi p glo. est tñ notandũ ꝑm Jo. an. in alle. c. significauit. q̄ talis possessor habet ius agendi vt qz habet interdictum vti poss. vel pfessionẽ vel actionẽ aliã cessabit ratio illius prouisionis ß tũc habebit locũ dicta ꝓuisio cum alius agit ꝯ possidentẽ. vt ibi no. dc. 7 idẽ q̄ supra in casu. c. albericus de test.

¶ Senibus potissime in consanguinitate 7 alijs factis antiquis maior fides adhibetur. ff. ó fi. instru. l. fi. ff. fa. herc. l. que sunt. ff. de le. iij. l. si thorus. xx. di. quibus Hosti. 7 Jo. an. in. c. licet ex quadaz. de test. vide. s. senex. sed sufficit q̄ ad probandam ꝓsanguinitatem ponant testes q̄ ita se vocabant ita se adiuuabant tales se reputabãt ar. in. c. per tuas. de pba. non enim requiritur q̄ testes probent veritatez consanguinitatis sed sufficit q̄ dicant q̄ pro cõsanguineis se habebant vt alleg. c. licet ex quadam. vbi hoc no. Hosti. vbi per eum vide. xij. que requirũtur. per ordinem ad ponendum in causa consanguinitatis vel affinitatis quando agitur ad diuortiũ et ibi Jo. an.

¶ Testes integre recepti coram arbitris si sint mortui faciunt fidem coram ordinario si autem sũt viui idem nisi de consensu illius contra quem producuntur eis repulsis iterum producantur vt est text? iuncta glo. in. c. pñtata. de testi. ex quo pz q̄ arbitri iudicium non est integrũ ꝓpter iurisditõis defectũ qz arbiter solam vocationem habet non autem iurisditionẽ si tñ testes non sunt recepti per arbitruz in plenario iudicio sed in sũmario etiaz si mortui sint non probabunt in plenario coram ordinario vt ibi no. dct.

¶ Testificari an 7 qñ põt in causa ciuili vel crimiali criminosus vel infamis seu ꝓcurus vel excõmunicatus. vide no. p Jnno. Hosti. Jo. an. 7 Ab. in. c. testimonium de testi.

¶ Testes in casu incorrigibilitatis clerici pñt recipi lite nõ cõtes. 7 pte nõ vocata vide. s. clericus propter maleficiũ.

¶ Testificari an põt clericus corã laico 7 an si ꝓtra eũ obijciatur crimẽ ipse secularis cognoscat vide. s. clericus licet. de consensu.

¶ Nõ põt pactũ fieri inter ptes ne debitor possit pbare solutionẽ p testes ß p instrumẽtũ vide. s. renuntiare quis nõ põt.

¶ Testis falsum ponẽs ad instantiam alteri? iudicis per quem puniatur. vide. s. forus. versi. testis examinatus.

¶ Testes possunt lite contes. recipi in oĩb casib in quib libellus nõ offertur de quib de libel. obla. c. j. 7 Abb. vbi. s.

¶ Attestatões que nõ valẽt culpa producentis testes si ꝓtinẽt vnũ articulũ inseparabilẽ faciẽtẽ. p vtra qz pte nõ põt aduersari? recipe. p se quin recipiat cõtra se qz cũ sit vnicũ factũ diuidi nõ põt de censi. cũ olim. 7 ibi Jnno. ß si attestatões continẽt diuersos articulos 7 tunc attestationes annullantur in odiũ producentis tm̃ not. Abb. in. c. fi. vt lite non cõtest. §. j.

¶ Testes si recipiant ꝯ pñsidẽ tyrannũ ad ꝑpetuam rei memoriã vel ꝓpter timorẽ mortis vel absentie diuturne cui timet denũtiationẽ fieri vel vocari sbuenit iudex sic timẽti ar. de appel. si iustus metus. 7 recipiet testes q̄citius 7 cautius poterit 7 diligens sustinebit vices rei 7 testiũ examinationẽ reseruãdo si bi exceptões in ꝑsonas 7 dicta testiũ no. Abb. in. c. fi. vt lite nõ ꝓtestata. §. j.

¶ Testificari an põt clericꝰ vel religiosus sine licentia superioris. vide. s. clericꝰ licet debet.

¶ Testificari an põt pupillꝰ. vide. s. mior q̄ caret.

¶ Testiũ depositio licet possit ó feriato 7 ob reuerẽtiam rei fieri cũ trahatur ad diẽ iuramẽti vt no. glo. in cle. vnica. de offi. dele. tali tñ tpe nõ põt cõpelli testis ad deponendum ar. in. l. dies festos. C. de feriis. imo nec etiam potest compelli in feriis in fauorem hominum introductis ar. l. j. ff. de feriis. Abb. in. c. j. de feriis. in fi.

¶ Si cõtra testẽ falsuz deponentẽ ꝓbet falsitas per viã exceptõis punit extraordinarie qz offendit aures iudicis nõ rñ punit lege coz. de fal. 7 sic nõ dãnat de publico crimine vt no. glo. in. l. nullũ. C. de testi. 7 p ꝓseqns nõ efficit infamis ẽ cõclusio. Ab. in. c. cũ dilectus. de or. cog. j. colũ. 7 vide glo. no. in. c. j. de crimine fal.

¶ Testis si post depositõez dicat falsum deposuisse nõ ꝓdicat ei in cuiꝰ fauorẽ deposuit. vide. s. falsitas. versi. si testis.

¶ Excõmunicatõe ꝓbata ꝓtra testẽ in vno iudicio an repellat testis in alio iudicio et an testis contra quẽ probat crimẽ p viã exceptõis repellat a ꝓmotione vide plene ꝑ Ab. in. c. cũ dilectꝰ. de ordi. cog. xx. colum.

¶ Testes vt possint recipi lite nõ ꝓtesta. requiritur Primo q̄ subsit causa rationabilis vt qz timet ó mortẽ vel de absentia diuturna. Secũdo q̄ ps aduersa citet si citari põt. Tercõ q̄ si citari nõ pot debet cõuenire infra annũ a tpe quo poterat conueniri vel saltim q̄ denuncietur sibi huiusmodi receptio alis talis receptõ est nulla. Quarto q̄ agatur ciuiliter vt est text. in. c. fi. vt lite non ꝓtesta. vbi vide Abb. in. §. j. qui not. et comprehendit notabiliter omnes casus in quibus testes lite non contesta. possunt recipi.

¶ Testes recipiũt lite nõ ꝓtesta. ꝓpter timorẽ oblitionis ne ꝓpter moraz varient fidẽ vt ẽ text. in. l. iij. §. due. ff. de carbo. edic. qó extimabit iudex ex negocij 7 ꝑsone q̄litate no. Jo. an. 7 Anto. 7 Ab. i. c. fi. vt lite nõ ꝓtesta. iij. colũ. vbi dicit q̄ satis põt timeri de oblitiõe cũ 7 ꝓpria facta hoies ex lõginquitate tradunt oblitioni iuxta no. i. c. ab excõicato. ó rescrip. 7 allega. §. due.

¶ Lite nõ cõtesta. possunt testes ad petitõz rei qui nõ põt nec intendit agere recipi ad ꝑpetuaz rei memoriã 7 defensionẽ ipsius rei 7 possunt examinari et publicari indifferenter. vt. c. significauit. de testi. c. tamen fi. vt lite non contesta. loquitur in actore in cuiꝰ facultate est agere quod prosequere vt plene prosequitur Abb. in alleg. c. fi. vt lite non contesta. §. primo.

¶ Testes lite nõ cõtest. p alterã ptem producti si viuunt vt possunt de facili haberi indistincte non valent vt. c. fi. vt lite nõ cõtest. §. j. qó nõ facit differentiam inter actorẽ 7 reum sed si testes haberi nõ possunt saltim cõmode valent in fauorẽ vtriusq̄ ꝑte data dist. c. ꝑsentata. de testi. 7. l. fi. C. eo. ti. duꝯ eñ eẽt q̄ vlo alterius ptis ius alteri? partis ꝑiret vt not. Abb. vbi. s.

Timor

¶ Timor petendi restitutõez in integrũ a sentẽtia

plati seu principis qui iniuste pcessit excusat a quadriennij tpis lapsu ar.in.c.fi.de appella.sec⁹ vbi cessat pbabilis error no.Abb.in.c.cū ex lris.ō in interesti.7 sic no.q ecclia vl'minor ideo audit⁹ quadriennū vt.c.j.de in integ.restitu.li.vj.qōvez si negligēter obmittat restitutōez petere secus si nō possit qz valenti tps nō currit no.Abb.in allega.c.cum ex literis.

¶Timor mortis naturalis dū qs est infirm⁹ nō excusat vt pōt exemplificari in infirmo pfitente religionē vt.c.sicut nobis.de regu.idē de timore mortis actualis vt naufragij vel incendij seu hostiū nō excusat nec invalidat actū nā aliqñ de⁹ infert timorē vt quis ad eū cōuertat vt.c.nō ois.xj.q.iij.si vo metus ē violētus vt qz iminet piculū mortis 7 tūc nō valet act⁹ vt.c.Abb.q met⁹ cau.no.Abb.in alleg.c.sicut nobis.

¶Timor an excusat in voto vide.j.votū emissum.

Tyrannus

¶Tyrannus veniēs ad ciuitatē liberā cū exercitu magno 7 recipiat in dñm p ciuitatē transferēdo in eum oēm iurisditionē nō valet quod pretextu talis timoris fit vt no.Bar.in tractatu de tyranno.7 no.Bal.in.l.decernimus.C.de sacrosanc.eccle.Ab.in c.p.7 g.de offi.dele.in fi.7 glo.fi.in.c.olim.xiij.de resti.spolia.

¶Tyrann⁹ si timeat p producentē testes cōtra euz an debeat citari vel sibi denūciari vide.s.testis si recipiat.

¶Tyranni tpe nō currit pscriptō ptra ciuitatē sic nec tpe plati male alienātis.no.in.c.ij.de prescrip.7 ibi glo.7 doct.

¶Tyrannus nō pōt statuere q nullā habeat iurisditionē nec valēt pcessus facti coram iudice p eū electo nisi iudex habeat iurisditōz a pplo si tñ pcessus fuerit fact⁹ obtentu tyranni ptra ptem exclusaz vel ab eo expulsaz nō valet.C.de sacro san.eccle.l.decernim⁹.vbi vide Baldū.

¶Tyrann⁹ licz possit cū subdito pcrahere si tamē enormiter ledat psumit interuenisse vol⁹ vel impssio nec ei⁹ testamētū valet qz ē reus pduellionis 7 ē reus crimis lese maiestatz.C.de sacrosanc.eccle.l.decernim⁹.vbi no.Baldus.

¶Tyrannus est qui occupat qō est proprium principis no.Bal.C.de diuer.rescrip.l.satis.vide.s.rebellis.

Titulus

¶Titulū sue plature an 7 qñ tenet prelat⁹ pbare vide.s.pbatio.

¶Titulus an requrat in psuetudie inducēda seu pbanda vide.s.psuetudo si in iudicio.

¶Titulus quot modis dicit vide glo.i.c.fi.de offi.archipsby.7 in.c.dudū.ij.de elec.

¶Titulū sue possessionis nemo cōpellit oñdere qō est vez nisi ius cōmune sit ptra possidentē.vt.c.ordinarij.de offi.ordi.li.vj.no.p Abb.in.c.ex insinuatione.de pcura.ad petitionē enī aduersarij.nūq qs cōpellit oñdere titulū beneficij sui vt not.Hosti.in c.capi.sctē crucis.de rescrip.nā cū quis impetrat beneficiū ab alio possessū tanq vacans debet ipe pbare q vacet nec cōpellit possessor oñdere titulū qz psumit iuste possessuz vt.l.fi.C.de reiuen.qō est ptra practicā quorūdā executorū qui ruditer 7 iniuste citant possessorē beneficij vt veniat ad dcendū quare nō debeat puideri impetranti de beneficio p euz possesso debet ergo possessor hoc casu cōparere 7 dicere q iuste possidet 7 q si aduersarius dicit oppositū hoc habet pbare no.Abb.in alleg.c.ex insinuatione vbi pcludit ipe q petens restitutōez beneficij nō tenet aliquē titulū docere nec iustificare sua possessionē ex aliquo titulo.nec obstat.c.ad decimas de resti.spolia.li.vj.nec.c.j.de prescrip.eo.li.qz illud pcedit qū ius cōmune est ptra petentē restitutionez 7 fundat intentionē aduersarij vt ibi notant glose quas nō approbat Jo.an.nec Anto.in.c.literas.de resti.spoli.in beneficialibo in quibo nō debet audiri quis ptra ius cōmune licet nō fundet intētionē aduersarij.p.c.cōstitut⁹.de fi.psby.et vide circa hoc.c.de mulcta de preben.dicit tamen Abb.in alleg.c.ex insinuatione.in fi.q quando ius cōmune resistit petenti restitutionem 7 non fundat intentionem aduersarij debet ante omnia fieri restitutio sed dz post modum ille pbare titulum pter psumptionē q est contra ipsum pter iuris resistentiam 7 iste est notabilis intellectus ad.c.ex insinuatione.7.ad.c.in literis.s.allega.et vide.s.collatio.versi.ad petitionez.

¶Titulus psumitur quādoqz ex vno actu vt si precessit contractus locatōis et tunc si steterit post annum presumitur contractus tacite renouatus vt.l.item queritur.§.impleto.ff.loca.7 idez in simili no.Bar.in.l.cum de in rem verso.de vsuca.et quod no.in.c.fi de causa pos.7 pprie.7 ibi Abb.circa fi.7 an psumat titulus ex diutina pstatōe census.vide.s.solutio.7 vide.s.sbiectō.

¶Titulum sui beneficij nemo compellitur ostēdere si factum est antiquum et prelatus tacite vel expresse consensit diu eum possidere propter antiquitatem facti admittitur probatio adiuramentū possidentis ar.in.l.si arbiter.ff.de proba.not.in.c.j.de presump.est tamen notandū q nō sufficit talis pbatio iuramentis concurrēte antiquitate facti si ius cōmunt esset contra possidentez vt qz possidet duo beneficia i cōpatibilia vel est minor vel incapax facit in argu.c.ordinarij.de offi.ordi.li.vj.7 etiā si factū est antiquū 7 suprior eum tanq beneficiatuz tolerauit nō compellitur iurare nisi ius commune vt dixi faciat contra eum no.Abb.in.c.licet hely de simo.circa.fi.

¶Quando factū est recens 7 suprior nō cōsentit tacite vel expresse bene pōt cōpellere beneficiatuz ad faciendū plenā fidē de ti.ar.in.c.iij.de instit.facit.ij.q.j.7 quod no.Jnno.in.c.super his.de accusa.7 Fre.ō senis suo consilio.xcviij.7 Abb.in alleg.c.lz.hely.de simo.

¶Titulus coloratus seu putatiuus non prodest ad prescriptionē cōplendam vbi ius resistit licet prescribens erret in iure pro quo bonus tex.in.c.dudū.de dec.quod intellige vbi ius est clarū secus autez vbi probabiliter potest dubitari in intellectu iuris nā tūc valet prescriptio licet erretur in vero intellectu vt est tex.valde notabilis in.c.cum dilectus.de consue.nor.Abb.in.c.apostolice.de wnatio.vltima columna.

¶Prelatus qui diu tolerauit subditū in beneficio suo non pōt compellere eū ad ostendendum titulū licet potest assumere in se onus probandi defectum tituli ar.in.c.dilecto.de preben.7 quod no.Jo.an.in.c.j.de regu.iuris.li.vj.7 Hosti.in.c.licet.ō simo.7 in.c.ordinarij.de offi.ordi.li.vj.nor.Abb.in alleg.c.dilecto.ij.colum.

¶Titulos varios pōt quis psequi sup eodē beneficio.vide.s.beneficiū versi.sup eodē.7 supra possessio pōt ex pluribo.

Transactio

¶Transactionem non potest facere dominus in p iudiciū sbditoz vide.s.cōpositio.

¶Trāsactōe facta int ptes licet postea appareant

instrumenta p que appareat transigentes fuisse ꝛceptū licet grauiꝫ nō p hoc instauraꝫ lis qꝛ magnuz cōmodum cōsequiꝫ qui a lite recedit vt est tex. not. in.l.lucius.§.fi.ff.ad trebel.7 vide glo.et Abb.in.c. penul.ꝛe emp.7.ven.qō intellige verū altera parte volēte transactionē implere alʒ pōt transigens vti iure suo vt.l.cū ꝓponas.C.ꝛe pac.no.Abb.in.c.j.ꝛe transacti.

¶Transactō generalis si petitō fuit spēalis vl̄ ecō tra an referaꝫ generalitas ad specialem vel ecōtra. Itē an transactō generalis extendiꝫ ad nō cogitata vel ad incognita vide ad plenū et notabiliꝫ Ab. in.c.j.ꝛe transactio.

¶Trāsigēs generaliter sit cautꝰ vt nō sit parcus in verbis 7 dicat qꝫ partes venerūt ad transactionē cō positionem 7 cōuentionē sup omnibꝰ rebꝰ cognitis 7 incognitis competentibꝰ tam in hac re qꝫ in omni alia etiam est ꝛetrina Abb.in.c.j.ꝛe transactio.in fine.

¶Transigere potest prelatus vel rectoꝛ ecclesie sine cōsensu capituli 7 sine auctoꝛitate superioꝛis super re mobili ecclesie non preciosa sed sup īmobili vel p ciosa nō potest fieri transactio sine expꝛesso consensu capitli interueniēte supioꝛis auctoꝛitate ad hoc. l.nulli.ff.ꝛe transac.7 ibi glo.7 Bar.et.l.cū.hi.§.sed cuz lis.eo.ti.sed si per transactōnez res litigiosa remaneat penes ecclesiā aliquo dato vel facto p prelatū tūc ipse poterit transigere sine cōsensu 7 auctoritate alterius.quod firmat Bar.in dicta.l.nulli. 7 hoc verū dū tñ ius ecclesie nō sit clarum qꝛ alʒ non admitteretur transactio cum damno ecclesie sicut nec transactio pꝛesidis vel curatoꝛis vt.l.pꝛeses.C. ꝛe transac.et.l.pactum curatoꝛis.C.ꝛe pactis. vide supꝛa compꝛomittere non potest.7 vide.s.rectoꝛ.

¶Transactō 7 cōpositio sunt diuersa qꝛ transactō fit cū recedit a iure aliquo dato vel retento.cōpositio vo fit gratis 7 amicabiliter.no.in.c.super.eo.j. ꝛe transactio.7.ideo in cōpositōe fienda gratis sup beneficio nō requiriꝫ auctoꝛitas supioꝛis vt ibi no. tex.7 Abb.

¶Trāsactio impediꝫ ꝓpter euidentē calūniam ex ꝓte actoꝛis qꝛ actoꝛ sciebat sibi ius nō competere et maliciose mouit litem 7 si aliquid recipit tūc vigoꝛe trāsactōis pōt recipi sed si calūnia ē ex pte rei nō viciatur transactio vt.l.sub ꝓtextu.ꝛe trāsac.no.in c.sup eo.j.ꝛe transact.7 ibi Abb.in fi.

¶Transigere nō pōt prelatus sine rectoꝛ ecclie sine auctoꝛitate supioꝛis cōtractū realē qui ꝓpetuo duꝛet sed si cōtractus ē psonalis sez ad vitam licz obligetur cōtrahens in vita nō tñ obligatur ecclesia simile in.c.vnico.ꝛe ꝛespon.impu.li.vj.Abb.in.c.veniens.ꝛe transac.

¶Transigere an possit ꝛominus tpalis sup sbiectō ne sine cōsensu subditoꝝ vel prelatus sine ꝓsensu capituli vel subditoꝝ plene per Abb.in.c.auditis.ꝛe pꝛescriptio.

¶Si in trāsactōe quis ꝓbat se esse ꝛeceptum vltra dimidiā iusti pꝛecij considerato dubio litis euentu pōt venire ꝓtra eam 7 nō alʒ p no.p ꝛecto.in.l.ij.C. ꝛe rescin.ven.7 per tex.glo.7 Bart.in.l.lucius.§.fi. ff.ad trebellia.7 h̄ tenet Fran.ꝛe rampo.vt.no.Jo. cal.ti.ꝛe transac.cōsilio.iij.7 Barba.in.c.cū causam ꝛe emp.7 ven.

Transmissio

¶An auia paterna possit iure trāsmissiōis in nepotū hereditatē q̄ in infantia ꝛecesserꝫ patre mortuo hereditate nō agnita succedere auo materno stāte gratia cuiꝰ noto ꝓclusiones seqntes.

¶Prima q̄ existētia sui heredis idest īmixtio facta auctoꝛitate iuris ciuilis absq; facto heredis operatur transmissionē hereditatis etiā in extraneos heredes hanc opi. tenent. My. By. Pe. Ni. Matha. Ray 7 Bar.7 cōiter oēs moderni p.l.ex militari.§. fi.ꝛe mili.tes.7.ff.ꝛe acqui.here.l.si quis filiuz.7.C. ꝛe suis 7 legi.here.l.apud hostes.ff.ꝛe stipu.seruo.l. liber homo.§.fi.ꝛe castren.pecu.l.hereditatē.§.filius.ff.ꝛe iure fis.l.lucius.ꝛe reb̄ du.l.qui duos.§. cū in bello.isti.ꝛe her.que ab in testa.§.sui.ff.si qs ob causa testa.l.j.§.qui sūt īpotestate.ff.ad tercull.l. ij. §.si quis ex liberis ad hoc inducit Bar. ratōem qa beneficiū abstinendi nō est introductū ad excludendū fauoꝛes suoꝝ ꝫ solū ad excludēdū vexatōes eoꝝ vt.ff.ꝛe vul.substi.l.si filius qui pater 7 ē etiā casus in.l.cum antiquioꝛibꝰ.C.ꝛe iure ꝛeli.7 hāc cōclusionē tenet Bal.in.l.si fratres.C.eo.ti.

¶Secūda cōclusio si filio emancipato ꝛeferaꝫ hereditas 7 illa non adita ꝛecedat eā nō transmittit etiā si heredē instituat 7 est ratio qꝛ exquo nō ē adita hereditas testamentū est caducū 7 ideo successio ptinet ad venientem ab intestato 7 instī.ō legi.succe.§.primus 7 allega.l.si fratres 7 sic remanet differentia emancipatōis 7 patrie potestatis q̄ ad transmissionē hereditatis vt ibi.

¶Tercia ꝓclusio.hereditas nō adita p pupillū maioꝛē infante nō trāsmittiꝫ regulariter 7 tex. expꝛssus in.l.si infanti.C.ꝛe acqui.here.

¶Quarta ꝓclusio.qꝫ si ē suus 7 necessariꝰ heres siue ex testamēto siue ab intestato suitas ꝛefert ei successionē cū administratiue necessitas aūt infert ei inuito 7 infigit offiꝫ eius nisi qui habet beneficiuz p pꝛetoꝛē abstinēdi.ff.si quis ob causa testa.l.j.§.qui sūt in potestate.7 ō le.j.l.nam nec emancipatus.nō tamē pꝛetoꝛ eneruat sui heredis existentiā īmo conseruat in fauoꝛibꝰ 7 maxīe in fauoꝛe hereditatis trāsmittēde opaꝫ vt alle.l.si fratres.nā interest nra successoꝛes habere.ff.ꝛe inte.actio.l.7 qꝛ Bal.in.l.q̄ se patris.C.vnde liberi.

¶Quinta ꝓclusio.qꝫ si abstētus ab hereditate patris nepos ex eo venit ex iure transmisso ad hereditatē aut ꝛe iure ciuili duplicratō.s.suitatis et sanguinis vt.l.j.ꝛe his qui ante aper.tabu.ꝫ si vult venire ex ꝓpria ꝓsona nō pōt ꝛe iure ciuili qꝛ lex.xij.tabu.ob.ei sed venit per bonoꝝ possessionē vt allega. l.qui se patris.7 ibi Bal.nam filius bonoꝝ possessionem nō transmittit in extraneos ergo veit nepos ex dicto successoꝛio qꝛ pꝛetoꝛ sequitur edictum suuz non ius ciuile.ff.ꝛe carbo.eo.l.si impubes.§.fi.ꝛe here.instī.l.si quis instituatur.nec obstat qꝫ hereditas non pōt nisi aut tota retineꝛi aut tota repudiari vt C.ꝛe in.ꝛelibe.l.quidā eulogio.7.ff.ō acquir.here. l.ij.qꝛ illud beneficiū eodez iure.secus si diuerso vt alle.l.qui se patris.7.ff.ꝛe inter.7 rele.l.iij.7.C.si vt se ab here.absti.l.ij.Bal.vbi.s.est huius ratō quia contra naturalem affectiōem est.quia hereditas vadat ad extraneos 7 auferatur his qui sunt ꝛe sanguine.nam omnino extranei non ꝛebent successionem sperare est tex.in.l.vnica.C.ꝛe his qui ante apertas tabu.

¶Sexta conclusio sufficit qꝫ suus sit heres momento ad hoc q̄ transmittat perpetuo.ff.ꝛe cōdi.instī. l.fi.

¶Septima conclusio mortuo filio non adita hereditate pater non potest adire qꝛ ius adeundi pendetur ex persona filij.vnde annihilato filio p moꝛtez annihilatur 7 pater tāq̄ ad appēdices fm Ry. mal.7 Cy.7 Bal.in.l. cū non solum.nam tūc pater non gerit imaginem filij sed pꝛopriam sed si processit iussus adeundi pater poterit adire alʒ nō.ar.C. ad trebel.l.non iustam. fallit in infante quia tunc

pater adūt iure patrio. nō p. l. cū nō solū ß p. l. si infanti. ℒ. ℣ acqui. here. 7. ff. e. l. more. §. ipubes. ℒy. 7 Bal. in alle. l. nō solum.

¶ Octaua ꝯclusio. pater pōt succedere filio ab intestato morienti cui erat ℣lata hereditas. non adita nisi ſret alius qui veniat p ius accrescēdi. 7 ita limitat glo. l. cū nō solū. p causā. l. nō pro numero. ℒ. ad orphi. 7 est textus. ℣ hoc in. l. vnica. ℒ. qñ nō petētium ꝓtes peten. accrescent. et ē huiꝰ ratō qz sicut p testamētū ita p suū heredē ḳs alius excludit vt est expressum in. l. ij. ℒ. vnde liberi. et. l. anteq̄. ℒ. communia. ℣ succes.

¶ Nona ꝯclusio si filius ē heres matris insolidūz 7 moriat nō adita hereditate trāsmittit hereditatez ad patrē viuū siue ꝑs moriat siue repudiet vt. ℒ. ℣ bo. que libe. l. fi. 7. §. similiqz mō. ℣i vo filiꝰ ē heres p parte. tūc siue ꝑmoriat siue repudiet excludit pater et veniunt fratres iure accrescendi. vt. ff. ad tercul. l. ij. § si quis ex liberis. in fi. et est ratio qz sūt fratres et tractatur ℣ iure accrescēdi. ar. ff. ℣ acqr. here. l. quia superstitis. tum etiaz quia transmissio ad fratrem non adita hereditate procedit ex priuilegio. sed ius accrescendi procedit ex iure communi et priuilegia facilius tolluntur. ℒ. ad velleya. l. antique. circa prin. sed ad suos heredes transmittunt etiā si cum extraneis sint instituti vt. ℒ. ℣ his qui ante apertas tabu. l. vnica. 7 hec est ipsa veritas ſm Jaco. ℣ bello. 7 Bal. ℒ. ad orphi. l. non pro numero. et est huius ratio. ſ. propter obstaculum maioris equitatis. quia est maior equitas q̄ filiꝰ superstites habeant hereditatem paternam q̄ q̄ per accidens mortalitatis hereditas fiat parentum et minuatur ius successionis liberorum per concursuz paternum qui pater omnino erat extraneus a successione vroris. vnde eo casu est fauorabilius ius accrescendi q̄ transmissio vt sic not. eleganter Bal. in alle. l. vnica. ℒ. ℣ his que ante aper. ta. vide. s. ius accrescendi.

¶ Decima ꝯclusio. hereditas etiam non adita ℣ liberis ad liberos transmittitur etiaz ignorantibus 7 est ratio quia liberi vendicant tanq̄ ℣bitum ad solacium sue tristicie eo quia natura non ℣bet ℣ fraudari casu fortuito est casus in. l. vnica. ℒ. ō his qui ante aper. ta. s. alle. quod intelligo vt. s. proxi. conclusione.

¶ Undecima conclusio. recusans hereditatem etiam suus nihil transmittit etiam ad suos. 7 sic existēcia sui heredis elisa per ascensionem impedit transmissionem etiam ℣ iure ciuili. ℒ. ℣ iure ℣li. l. fi. §. si vo postq̄. no. glo. in alle. l. q̄ se patris. q̄ dicit q̄ ī filio abstinente nulle remanēt reliquie iuris ciuil' efficaces ad heredes existentiaz substantialē ꝑsertim si suus pꝰ ascensionē mortuꝰ ē qz tūc nullū subiectū existentie ē in rer natura ℣ su. 7 legi. here. l. ℣fūcti. est ꝯclusio Bal. in alleg. l. vnica. ℒ. ℣ his q̄ añ apertas tabu.

¶ Duodecima conclusio. si hereditas aui materni ē ℣lata infanti. et infans ℣cessit superstite patre et matre et fratre omnes isti equaliter succedūt p auten. ℣ functo. ℒ. ad tercul. et sic pater non erit magis priuilegiatꝰ q̄ mater vel frater. nec videtur esse aliquod patris priuilegiū si linea materna 7 transuersalis potest venire eodē modo quo pater vel auꝰ paternus nō ergo bene dicitur in rer. l. fi. infanti iure paterno. nisi dicatur q̄ ius paternū est causa huius fictōis causande. sed postq̄ fictō est causata omnibus prodest quibus prodest veritas. ℣i ergo pater repudiat ß ius accrescit matri 7 sororī. quia aptum erat eis priuilegium. arg. ℣ cotra. tab. l. si post mortem. §. fi. secus si pater non aperuisset hanc viā. puta quia esset premortuus. tunc secus 7 omnibus prodest fictio quibus vera acquisitio prodest. et sic non ob. l. cum patronus. ℣ leg. ij. est ꝯclu. Bal. in al leg. l. si infanti.

¶ Decimatercia ꝯclusio si intra ānale tps postq̄ heres cognouit hereditatē sibi ℣latā eā nō adierit vl renūciauerit ille cū successiōe sua a bñficio trāsmissionis excludit̄ tex. in. l. cū antiquioribus. ℒ. ō iure ℣libe. §. fi. 7 ibi glo.

¶ Decimaquarta cōclusio. q̄ suus heres perpetuo adit vt. l. licet. ℒ. ℣ iure ℣libe. et perpetuo trāsmittit propter existentiam sui heredis sicut 7 transmittit ad posteros etiam post annū sententie vt. ℒ. ℣ his qui ante aper. ta. et ℣ cadu. tol. l. vnica. §. in nouissimo. cū beneficio tamen abstinēdi. vt. ff. ℣ cast. pecu. l. hereditate. §. j. 7 ℣ acqui. here. l. si quis filiū §. j. et hoc nisi iā vendite essent res hereditarie post q̄ suus heres hereditatē paternā ꝛcusauerat vt. l. fi. ℒ. ℣ iure ℣li.

¶ Decimaquīta ꝯclusio. extraneꝰ heres si ℣cessit cū ignoraret sibi ℣latam hereditatē omnino excluditur heres eius vt alle. §. si em̄. si autē sciuit seruat̄ distinctio. dicte. l. cū antiquioribꝫ 7 ibi glo.

¶ Decimasexta ꝯclusio. q̄ si heres nō sit suus si tñ ē ℣ liberis transmittit etiam ignorans ad liberos siue sint in potestate siue non. ℒ. ō his qui ante aperta. l. j. non tamē transmittit ad superiorez vt. ℒ. ad orphi. l. ij. 7 hoc ſm distincti. Bal. in. alle. l. cū antiquioribꝫ in fi.

¶ Decimaseptima ꝯclusio. cū exñtia sui heredis sit quoddaz ius intellectuale ex reliquijs. l. xij. ta. insitum suis heredibꝫ suus heres non potest expresse renunciare omni iuri suitatis. quia necessarius et sic ex vi nominis inuitus est conclusio Bal. in. l. quidē eulogio. ℒ. ℣. iur. ℣li.

¶ Decimaoctaua ꝯclu. non sufficit testatorez esse ō alcendentibus 7 illum qui allegat transmissionem esse ℣ descendētibus nisi medius heres sit similiter ℣ liberis. secus si sit omnino extraneus vt gener vt l. si auia. ℒ. ℣ iure ℣li. et est ratio quia mediuz nō conueniens extremis impedit qualitatem extremorum vt. l. tria ꝑdia. ff. ℣ serui. rusti. predi. et Bal. in d. l. si auia.

¶ Decimanona conclu. ignorans non transmittit hereditatem collateraliūm quia nondum est in bonis. ff. ad. l. falc. l. precia rer. 7 l. q̄ñ. ℒ. ℣ iure. ℣li.

¶ Uicesima conclu. diuersaz hereditatū principaliter ℣lataz pōt vna adiri altera repudiari. ß pluriū portionum iure institutionis ℣lataruz altera sola repudiari non potest ℣ quo vide casum in all'. l. qui ℣ eulogio.

¶ Uicesima prima cōclusio. hereditas materna nō transmittitur ad ascendentes propter liberos supstites quibus magis ℣betur hereditas matris. naz duobus fauoribus existentibus vno parentuz alio liberoꝝ preferēdus est maior fauor. ſ. liberoꝝ. secus in hereditate paterna que transmittit̄ ſm iuris ciuilis regulas. vnde persona fratrum non impediret transmissionem vt est conclu. Bal. in alleg. l. ij. ℒ. ad orphi.

¶ Uicesimasecūda ꝯclu. si pater ē negligens nō curando hereditatē adire tanq̄ filij ℣cederent in potestate etiam ei nō datur restitutō vt ꝯcludit Bal. in. l. ij.

¶ Jus accrescendi an hz is qui admittit̄ ad legatū ℣ iure ſpēali vide. s. ius accrescendi.

Treuga

¶ Juder potest ad treugam cōcedendā cōpellere ꝑtes naz ad officiū iudicis ꝑtinet prouidere ne potē-

triores viri cõtumelijs minores afficiant. vt. l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de offi. presi. 7 a fortiori põt compellere ad treugas q̃ ad pacem no. Abb. in. c. j. de treu. 7 pa.

¶ Treuga nõ est finis discordie vide. s. pax.

Tributum

¶ In ipsis rebus iam translatis in ecclesias nõ possunt imponi collecte. sed ante translationẽ possunt res constitui tributarie ita q̃ postea transferantur cum illo onere tributor̃. no. Bar. in auten. itẽ nulla cõitas. C. de epis. 7 cleri. 7 melius in. l. rescripto. ff. de mune. et hono. 7 archi. in. c. j. de imu. ecc. li. vj. qõ est verum ẽm Lapũ qui statutum imprimit dominum secus si auferat commodum. quia tunc extenditur ad clericos ex quo disponit generaliter 7 nõ procedit precipiẽdo vetendo vel prohibendo vel in augẽdis per clericum formas dando ad hoc. c. dilecti. de foro compe. Abb. in. c. q̃ clericis. de fo. cõpe. penul. colum.

¶ Tributaria tamen sunt predia imperatori si deuenerint ecclesie transeunt cum onere tributi. vt. l. imperatores. ff. de publi. nam christus cuius omnis actio ẽ nostra instructio soluit tributum imperatori vt. c. tributum. xxiij. q. viij. 7. c. si tributum. 7. c. magistrũ xj. q. j. fortius ergo ecclesia debet soluere. etiam si p̃ de fuit sibi concessum. facit. l. placet. C. de sac. san. eccle. canonizata. xvj. q. j. 7 glo. in. c. ẽm canonicam. xxiij. q. viij. facit dispositõ veteris testamenti. nam deus voluit vt clerici non haberent partes in terra promissionis. sed solum q̃ essent contenti decimis 7 primicijs. vnde quicquid postmodum habuit ecclesia ex gratuita fidelium deuotione transiuit ad ecclesias cum onere tributi facit. c. conuenior. xxiij. q. viij. cum iur. s. alle. nõ ob. auten. nulla cõitas. C. de epis. 7 cleri. iuncto. c. j. de censi. quia verũ est q̃ nouiter non potest imponi tributũ ecclesie postq̃ ad ecclesiam peruenit. nec subiciũtur extraordinarijs oneribus. sed si tributum fuit impositum antiquitus annexum et perpetuum. vel si predium est feudale ecclesia tenetur ad illud 7 sic intelligũtur. s. alleg. iura. sed si onera non sunt annexa nec perpetua ab illis ecclesia est exempta de iure ciuili. vt alleg. l. licet. et auten. item nulla. et plene in. c. non minus. de imm. eccle. et facit tex. in. c. fi. de vi. et ho. cleri. vbi etiam clerici de patrimonio suo non tenent soluere gabellas. vel alia onera ad que bona antea tenebãtur et hoc concludit Abb. in. c. j. de censi. 7 in. c. ij. eo. ti.

¶ Omnes talie 7 exactiones generaliter sunt damnate per noua iura. 7 maxime q̃tum ad ecclesias. vt in. l. frederici hac edictali. §. illicitas. que. l. est in. li. feu. rubri. de pace iura. fir. colla. x. concordat alleg. l. que incipit ad deus et deorem. sub rub. de sta. et consue. contra libe. eccle. edifi. e. colla. §. item nulla communitas. et in auten. vt nulli iudi. §. nulli vo li ceat. colla. ix. Abb. in. c. ij. de immu. eccle. tercia colum.

¶ Qui dicit collectas seu exactiões esse licitas hoc probare tenetur vel per legẽ vel per senatusco. vel per constitonem principis. C. de vaca. mu. pu. l. vnica li. x. vel per concessionẽ a principe ex causa spẽali impetrata. C. de super. iudi. l. vnica. li. x. et vide quod no. archi. in. c. si quis romipetas. xxiij. q. iij. et quod le. et not. in. c. innouamus. de cen. vel per cõsuetudinem diuturnam non per violentiam sed sponte ab omnibus communiter approbatam. C. de cano. largi. l. vnica. colla. x. quod intelligo quando cõsuetudo tendit in fauorem principis nec sibi acquiratur collecta. tunc enim valet consuetudo diuturna mõ predicto. aliud est cum quis citra imperatorẽ vult vendicare ius imponendi tallias vel collectas per consuetudinem. nam tunc cui vult prescribere iura reseruata principi requiritur immemorialis p̃scriptio vt in. c. super quibusdam. de verbo. sig. 7 Bar. in. l. si publicanus. ff. de publi. consuetudo enim inspicienda ẽ in collectis per. l. j. C. de auro. coro. vbi tenet Bar. q̃ si consuetudo est q̃ forenses teneantur subire onera personalia poterunt vigore consuetudinis ad hoc compelli not. Abb. notabi. in. c. ij. de imu. eccle. iij. colũ.

¶ Super exactionibus seu collectis potest imperator dumtaxat nouam legem condere et libere disponere. secus in alijs principib̃ inferioribus. vt no. in. c. per venerabilem. qui fi. sunt legiti. et. c. sane. de priuile. nisi talis sit princeps qui superiorem non recognoscat de iure vel de facto vt rex francie vel alius q̃ prescripsit iura imperij. vt not. in. d. c. per venerabilem. 7 Abb. in. d. c. ij. de immu. eccle. vide. s. princeps supremus potest per priuilegium. 7. s. priuilegiũ immunitatis.

Turbare

¶ Turbantes iurisditiões delegati an possunt p eũdem iudicẽ puniri. vide. s. iudex.

Turpitudo

¶ Turpitudinem suam allegans agendo vel excipiendo an sit audiendus no. Bar. in. l. iusiurandũ qõ ex conuentione. §. procurator. de iureiur. 7 per doct. signanter per Abb. late in. c. cum super. de concess. p̃ben. iij. colum. cum se. 7 p̃ Barba. in. c. inter dilectos de dona.

Tutor

¶ Tutor is regulariter a seipso nõ possit emere licet sit deputatus ad distrahendũ vt. l. nõ is. 7. l. sine emptione. ff. de contra. empti. sed si tutor hoc facit palam 7 cessante fraude hoc poterit vt. l. pupilli. ff. de auctor. tu. Abb. in. c. cũ in iure. de elec.

¶ Tutor verus si prestitit auctoritatẽ pupillo. vna cũ falso tutore valet actus ex p̃sona tutoris veri nec inficitur p̃pter admixtõ inhabilis 7 falsi tutoris vt. l. j. ff. q̃ cũ falso tu. 7 est ratõ q̃ quilibet tutor habz solidam potestatẽ no. Abb. in. c. cũ sup̃. de offi. dele. ij. colum.

¶ Tutores si sunt duo vnius pupilli si vnus nõ soluit debitum potest alius ab eo debitum exigere q̃a non est ibi dominus qui possit sibi prouidere vt. l. si plures. ff. de admini. tu. Abb. in. c. nõ iniuste. de procuratoribo.

¶ Tutor vel curator si dãnificet minorẽ in iudicio vel extra. an minor põt agere cõtra eũ vel rem vendicare vide. s. administrator necessarius.

¶ Tutor si gessit se p̃ tutore ignorãdo cẽ tutorẽ nõ valent gesta p̃ eũ. vt. l. quero. ff. de eo qui p̃ tuto. gessit. no. in. c. prudẽtiã. de offi. de lega. Abb. in. c. cuz ex officij. de p̃scrip. vj. colum.

¶ Tutor excusatur si nõ monet causam in qua maior est sumptus litis q̃ vtilitas vide. s. appellari in minima.

¶ Tutor qui calumniosaz litem instituit etiã noie pupilli tenet soluere expensas de suo p̃prio. idẽ de p̃lato qui noie ecclesie inutiliter egit vide glo. in. l. nõ ignoratum. C. de admi. tut. et quod no. in. c. peruenit. de fideiusso. Abb. in. c. reprehensibilis. circa finẽ de appel.

¶ Tutor qui desinit esse adueniente pubertate minoris amplius non cõuenitur de nouo nomine pupilli. sed cãm principiata tenet prosequi nisi administratio sit trãslata in curatorem vt. l. vnica. C. vt

cause pu. post tu. adsit. no. Abb. in. c. ex parte. ij. ō appel. circa fi.

¶ Tutelā nō pōt mat̄ admīstrare absq; eo q̄ renū-ciet secundis nuptijs ⁊ velleyano nā regulariē obmissio solēnitatis viciat actū vt. c. quia propter ℞ ele. ⁊ l. si vna. ℒ. ℞ testa. nā sicut mlier maritata nō est apta ad tutelā ꝓpter suspitōnē. ita nec mulier non ℞ponens affectionē nubendi nec alienādi bona filioꝝ est conclusio Abb. in. c. ex pte. ij. ℞ appel. ij. colum.

¶ Tutor nō cōficiēs inuētariū licet possit administrare pōt tn̄ vt suspect⁹ remoueri no. Bar. in. l. tutor. qui reportoriū. ff. ℞ admini. tut. est tn̄ no. q̄ si ē ꝓsuetudo ℞ nō ꝓficiendo inuētariū ꝑ tutorē valet talis ꝓsuetudo ar. in. l. ℞ quibꝫ. ff. ℞ legi. no. Bar. in d. l. tutor. vbi etiā dicit q̄ iudex pōt ex causa remittere tutori confectionem inuētarij vt si expedit pupillo ne patrimonij secreta reuelentur. argu. in. l. ij. ℒ. ℞ alie. pupil. ꝓestan. Abb. in. c. ex pte. ij. ℞ appel.

¶ Tutrix pōt dari materī testō paterno. tutela tn̄ sibi directa erit in suspenso ℔ nec seruauerit solēnitatem contentā in auten. ma. ⁊ auie. Abb. in. c. ex pte. ij. ℞ appel. in vlti. colum.

¶ Tutoris ꝓfessio an ⁊ qn̄ ꝓiudicet pupillo vide. s̄. cōfessio tutoris.

¶ Tutor ℞linquit extra negociū pupilli nō nocet pupillo. vt. l. nec interdicto. ⁊ qō ibi no. ℞ reg. iur. ⁊ c. si episcopū. xvj. q. j. aut gerendo negociū. ⁊ tūc aut tutor colludebat cū aduersario ⁊ nō ꝓiudicat pupillo. vt. l. meminerint. ℒ. vn̄ vi. aut nō colludebat et tunc aut pena nō pōt cadere eque in tutorē sicut in pupillo ⁊ ꝓeiudicat pupillo vt. l. polla. ff. ℞ his q̄bus vt indig. ⁊. l. iubem⁹ nulla. ℒ. ℞ sacrosan. eccl. pōt tn̄ pupillus ꝓtra tutorē habere regressuꝫ sicut pōt ecclesia ꝓtra prelatū vt no. in. c. cū olim ō censi. aut pena pōt eque cadere in pupillū sicut in tutorē ⁊ tūc tutor ⁊ pupillus tenētur ꝫ cedendo actionem ꝓtra tutorē liberat̄ pupillus. ff. ℞ euic. l. illō. ℞ admini. tu. l. fi. ex quibꝫ no. q̄ si tutor egerit litem calūniosam q̄ ipse dꝫ ꝓdēnari in expeñ. suo noīe vt. l. nō est ignotū. ℒ. ℞ actio. tu. poterit etiā cōdēnari pupillus. vt. l. qui solidū. §. etiā. ff. ℞ lega. ij. tn̄ pupillus cedendo actionē liberat̄ vt alleg. l. fi. ℞ admini. tu. ista etiaꝫ que dicta sunt pōt applicari ꝑlato qui equipat̄ tutori no. Abb. in. c. j. vt li. nō pen. in fi.

¶ Tutor ⁊ curator ⁊ alij admīstratoꝝ hūtes iurant ō calūnia etiā sine mādato viō. s̄. iurāt. tenet̄ ℞ cal.

¶ Tutor seu curator in reb⁹ pupilli vl̄ adulti nō cōstituūt ꝓcuratorē añ litis contest. vt. l. neq; tutores. ℒ. ℞ ꝓcu. ⁊ glo. notabilis in. c. fi. vj. q. iij. ⁊ iō ampliorem ptātem hꝫ prelatus in bonis eccl̄ie q̄ tutor in bonis pupilli vt. c. cum causam. ℞ iura. calū. et ibi Abb. in prin.

¶ Tutor nō pōt res pupillares vnare. q̄ nō dī tutor qui pupillū expoliat vt. ff. ℞ admi. tu. l. lucī⁹ ticius. §. fi. ff. ꝓ emp. l. qui fundū. §. si tutor. ⁊. l. pactuꝫ curatoris. ℒ. ℞ pactis.

¶ Pōt pupillus cū auctoritate tutoris ꝓpromittere sup reb⁹ suis. ff. ℞ arbi. l. si pupillus. ⁊ ℔ vez si cōpromittit in eū qui nō poterat exiurisditōe cognoscere tanq̄ in amicabilē cōpositorē. nec tūc dī lesus nisi ℔ ceat ℞ lesione vt. d. l. si pupillus. ⁊. ff. ō arbi. l. diē pferre. §. cozā. ꝫ nō pōt cōpromittere eū q̄ exiurisditōe poterat ℞ causa cognoscere. quia tūc dicit lesus ⁊ facto cōpromisso ꝓperit restitutō not. glo. in l. si minor. §. minores. ff. ℞ mi. et est conclusio Bar. in suis consi. cōsilio qō incipit nūq̄d tutor tutorio nomine ⁊c.

¶ Potest tutor etiā sine pupillo indistincte cōpromittere sup reb⁹ pupilli qn̄ eius iura sūt obscura. et ꝓsecutio rei pupillaris nō pōt fieri ō facili. nā sicut in dictis casib⁹ tutor pōt transigere ⁊ ℞ iure pupilli aliquid remittere. ita ⁊ cōpromittē vt sentit glo. ℒ. ℞ pac. l. pactū curatoris fac̄. l. interdū. §. q̄ tutelam. ff. ℞ furt. sed si ꝓsecutio rei pupilli pōt fieri ℞ facili. ⁊ ipsius iura sūt clara nō tenet cōpromissum. q⁊ nec potest tunc tutor iura pupilli minuere vel vnare nec in religionē iurisiurandi ponere vt. ff. ℞ in reiuran. l. tutor. in prin. ⁊ ibi glo. Bar. vbi. s̄. facit. l. preses. ℒ. ℞ transac.

¶ Tutor circa cōfectionē inuentarij iustam habet causam ignorātie q⁊ in ius succedit alterius vt. l. q̄ in alteri⁹. ff. ℞ reg. iur. nō ℊ tenet̄ ℞ dlo ⁊ lata culpa. nā ℞bet ꝓbari sententia tutoris vel q̄ cōmuniē erat notū res ℞fūcti esse ⁊ nō appositas in inuentario vt sic colligit̄ lata culpa q̄ est ignorarem qō oēs sciūt. vt. l. q̄ te. ff. si certū pe. vel leuis culpa q̄ a diligēti poterat puideri vt. l. si putator. ff. ad. l. aquil. ⁊ ff. ℞ pig. ac. l. si cōuenerit. §. fi. Bar. in cōsilio qō incipit lras magnificentie.

¶ Cōtra heredē tutoris nō iuratur in litē sed ℞ꝫ plene ꝓbari. ℒ. ℞ in litem iuran. l. ij. §. fi. ⁊ ꝑ totum Bar. vbi. s̄.

¶ Cōtra tutorē q̄ nō fecit librū renditōnū fructuū bonoꝝ pupilli ℞fertur iurament⁹ in litē. ff. ℞ tutel. ⁊ rati. di. l. j. §. officio. ⁊ ibi no. ⁊ ℞ renditōne bonoꝝ pōt ꝓbari ꝑ inuentariū vel ꝑ seruos vel factores seu laboratores pupilli. ff. ō admi. tu. l. ad instruendū. ⁊ ℞ tu. ⁊ ra. dī. l. j. §. ℞ seruis. plene ꝑ Bar. cō silio qō incipit cū predicta.

¶ Patri ℞fertur tutela legitima liberoꝝ. ℒ. in q̄bus cau. pig. ta. ꝓtra. l. ij. ⁊ no. in auten. ma. et auie. ℒ. q̄n mulier tuto. of. fun. po. nō tn̄ ℞fert necessitati ꝫ eius volūtati cōmittit vt ibi.

¶ Pater dz statim cū pōt tutorē petere filio vel illam assumere vt a successione filij nō excludat̄ vt. l. sciant. ℒ. ℞ legi. here. ⁊. l. matris pietas. ⁊. l. matres qui pe. tu. ⁊ est tex. in. l. ij. §. confecti. ff. ad tercul. ꝫ si est impedita iusto impedimēto. dū tamē impedimētum annū nō excedat tūc licet ꝓfessim nō petat habet annū ad morā purgandā hoc tenet Ricar. ma. vt refert Bar. ī suis cōsilijs cōsilio qō incipit factū sup quo. cū se. est tn̄ no. q̄ si ex mora matris ius pupilli factū esset ℞terius vel bona pupilli remansissent inculta vel dissipata tūc mater reputat̄ idigna a filij successione q⁊ nō vt filiū tractauit matna caritate postposita vt. l. ij. post pn̄. ff. q̄ pe. tu. no. Bar. vbi. s̄. ꝓsilio in hac materia.

¶ Tutor vel curator an tenet̄ iurare vel minor eius auctoritate vide. s̄. minor nō iurat. cū ver. seqn.

¶ Tutor simpliciter datus a iudice originis vel domicilij ad totū patrimoniū vbicūq; existēs dat⁹ videtur. ff. ℞ tuto. ⁊ curato. datis ab his. l. j. in fin. ⁊ ℞ reb⁹ eoꝝ qui sub tute. ⁊c. l. magis puto. §. illud. licet talis tutor. ab administratōe bonoꝝ existentiuꝫ in illa prouincia possit se excusare. ff. ℞ excusa. tu. l. illud. ⁊. l. ꝑter litē. §. licet ceare tn̄ rei nō pōt dari tutor ꝫ vniuerso pr̄imonio affricano suo. ff. ō testa. tu. l. certarū. ⁊. l. si tn̄. ⁊ si exprimat̄ pr̄imoniū pupilli nō poterit dari tutor nisi a iudice cui illud pr̄imoniuꝫ subest vt. ff. ℞ tu. ⁊ curat. datis ab his. l. ℞ pupillo. ⁊ ℞ excu. tu. l. iurisperitos. Oldral. consi. clxix. ⁊ vide s̄. curator.

¶ Curatores possunt ꝓstituere ℔tē ꝑ minorib⁹ puellis maritandis vt. l. tā. ℒ. ℞ episco. ⁊ cle. idē si pat puelle ē ℞mēs vel furiosus possunt ipsius curatores ꝓstituere ℔tē filiab⁹ ipsius ℞mentis. no. Abb. in. c. raynucius. ℞ testa. ij. colum.

Sequuntur additiones dñi Lu. de Campis ad precedentem literam. T.

Tacens

¶ Regulariter nō refert an aliquid fiat tacite vel expresse no. Abb. in. c. que in ecclesia. de consti.

¶ De quo operatur mandatum illius qui tacite inhereat vide per Abb. notabiliter in. c. cum dilecta. de rescrip.

¶ An tacēs videat̄ ꝓsentire no. ꝑ Ab. in. c. ex pte. de cani. de rescrip.

¶ Qui introgat̄ 7 tacet hī ꝑ ꝓfitente. not. Ab. in. c. j. de postu. ꝓla. 7 in. c. scriptū. de elect.

¶ Tacēs an ꝓsentiat vel dissentiat no. ꝑ Abb. in. c. nō iuste. de ꝓcu. 7 vide ꝑ eundē.

¶ Taciti 7 exꝑssi eadē est ratō 7 idē effectus nisi appareat ratō diuersitatis no. Abb. in. c. cuz eccl̄ia. de causa pos. 7 ꝓrie.

¶ An plus operat̄ tacitū q̄ exꝑssum vide plene ꝑ Abb. in. c. dilecti. de foro compe.

¶ An sententia lata noceat nō cōprehenso in ꝓcessu scienti tī 7 tacenti vide plene ꝑ Abb. in. c. cū sup. de iudi.

¶ Quando videat̄ tacendo aliud agere consentire ad hoc quod sibi preiudicet per Abb. in. c. q̄uis de iudi.

Tallia

¶ Persona pōt collectizari i loco domicilii ꝑ bonis que sunt alibi. plene 7 elegantissime ꝑ dñm Deoz. nattam in solenni repetitōe. c. q̄uis de pac. li. vj. colum. cxxxvj.

Temporalitas

¶ An monachi religiosi possint habere temporalitatē 7 castra. vide. s. in additionib ad l̄ram. F. in vbo fortaliciū.

Tempus

¶ Tēpora regulariter sunt ꝓrinua no. Abb. in. c. fi. de elect.

¶ Annus dicit̄ multū tempus no. Ab. in. c. plerūq; de rescrip.

¶ Infra qō tempus sūt ꝓmouendi habentes beneficia vide ꝑ Abb. in. c. cum in cūctis. §. inferioza. de elec.

¶ Si ꝓmisisti aliquid facere certo tpe 7 certū est q̄ nō potest fieri infra illud tp̄s an debeat spectari. totum illud tempus vide per Ab. plene. in. c. cū in veteri. de elec.

¶ Temp⁹ an sit mod⁹ tollēde vel inducēde obligatōis ꝑ Abb. in. c. nulla. de cōcess. ꝓben.

¶ An sex menses quos hz ordinari⁹ ad conferendū sint vtiles vel cōtinui per Abb. in. c. nulla. de cōcess. preben.

¶ Quale tp̄s habet superioz ad instituendū vide ꝑ eundem. e. c.

¶ Quale tp̄s habet ille qui hz cōfirmare electionez vide Abb. e. c.

¶ Si ius puidendi deferat̄ ad ordinariū ꝑ negligētiam patroni an habeat sex menses ordinari⁹ vide Abb. in. c. q; diuersitatē. de cōcess. ꝓben.

¶ Quādo incipiūt currere sex mēses archiepō vide Abb. in. c. ex pte. de concess. ꝓben.

¶ Temp⁹ an in dubio debeat intelligi de continuo vide ꝑ Abb. in. c. ad apostolicā. de regula.

¶ Si teneoz ad opas aliquo tpe an teneor alio tpe q̄ ꝓmissio tpe vide. s. in additōnib ad l̄ram. O. sup vbo. opa.

¶ An seruiciū factū ꝑ subditos epō ꝑ tantū temp⁹ de quo non constat memoria in contrariū inducat obligationem vide per Abb. in. c. q; latenter. de reg. iur.

Territozium

¶ Extra territoziū nō pōt quis excōicare. absoluere nec alia exercere que exigūt cause cognitōez. beneficia tī cōferre. causas delegare 7 alia que sūt voluntarie iurisditōis potest vt no. Ab. in. c. nouit. de offi. lega. Sz in alio territozio possit ꝗs exercere ea que sūt ꝓtentiose iurisditōis de voluntate iudicis illi⁹ terre. dic q; sic vt no. Abb. eo. c.

¶ Extra territoziū an possit quis ꝓfirmare electionem vel instituere pōtatū. eo. c. ꝑ Abb.

Testatoz

¶ Si ꝓlatus testatozē volentē facere heredē inducit vt eū faceret heredē quid iuris vide ꝑ Abb. in. c. ꝓsbyter. de peculio clerico ꝛ.

¶ Si testatoz prohibet vt eps nō se intromittat de sua voluntate an valeat. vide per Abb. in. c. tua. de testa.

Testimonium

¶ Differentia ē inter testimoniū 7 depositōem not. Abb. in. c. in lateran̄. ò preben.

Thezaurus

¶ De thezauro sancte matris eccl̄ie 7 q̄d sit. vide elegantes ꝑ Abb. in. c. ad liberandū. de iudeis. 7. c. indulgentie. de peni. 7 remiss.

Titulus

¶ Clericus pōt denoiari a titulo sui beneficij not. Abb. in. c. dudū. eo. ti. de elec.

¶ Titulū an q̄s teneat̄ ꝓbare suę possessionis vide Abb. in. c. ex insinuatōe.

¶ Si quis impetrat beneficiū tanq̄ vacans debz ꝓbare vacationē 7 possessoz non debet ꝓbare titulus Abb. eo. c.

¶ An quis possit vti plurimis titulis in eodē beneficio vide ꝑ Abb. in. c. nō sine. de arbit. 7 in. c. p⁹ electionē. de ꝓcess. preben.

¶ An agens p iuriby sui bñficij teneat̄ docere qualiter est beneficiat⁹ 7 de titulo beneficij. no. ꝑ Ab. in. c. cū sup. de cā pos. 7 ꝓrie.

¶ Intitulari an q̄s possit in pluribz bñficijs vid ꝑ Abb. in. c. extirpāde. §. qui vo. de preben.

¶ Titulū teneat̄ monstrare qui possidet ꝓtra formā iuris no. Abb. in. c. q̄to. de cens.

¶ In oibz spūalibz ex solo titulo querit̄ plenus ius no. Abb. in. c. fi. de spon. duoꝛ.

¶ Beneficiatus an teneatur ostendere titulū suus ordinario sui beneficij vide per Abb. in. c. licz hely. ò symo.

¶ An ꝓter antiquā possessionē releuet̄ q̄s a ꝓbatione tituli 7 stet̄ suo iuramēto vide ꝑ Abb. eo. c.

¶ Intitulare an possim aliquē i titlo beneficij mei vid ꝑ Abb. in. c. ꝑ tuas. de symo. 7 q̄d pōt petere ille q̄ est intitulat⁹ ꝑ me. vide ibidē ꝑ eundē. 7 q̄d si bona nō sufficiūt mihi 7 intitulato an aūt i dubio vel in subsidium debeat sibi puidere epūs vide plene ꝑ Abb. in. c. ꝑ tuas. de symo.

Tolerantia

¶ Aliquando tolerantur mali causa euitādi scandalum etiā in seruicio ꝓlatoꝛ no. Abb. in. c. dilecti. de excep.

Tonſura

¶An ſacerdos poſſit ꝓferre ꝑmã tonſurã. vi͛ Ab. in.c.q̃to. ℞ conſue.

Tortura

¶An clericus ꝓ ℞licto poſſit torqueri vide ꝑ Ab. in.c.j. ℞poſiti 7 ſi ſic.an ꝓ laicũ vide Abb.in.c.vniuerſitas. ℞ ſen.excõi.pleniſſime etiã ꝑ eũdẽ in.c. cũ cõtemplatõe. ℞ reg.iur.

Tractus temporis

¶Tractus futuri tp̃is an ꝑtineat ad iudicẽ vide ꝑ Abb.in.c.licet ℞ elect.7 in.c.auditis. ℞.ꝑcura. 7 ꝑ eundẽ in.c.cũ ſup. ℞ conceſ.ꝑben.7 in.c.in noſtra. ℞ ſepul.

Tranſlatio

¶An epiſcopus inuitus poſſit tranſferri ad aliam eccleſiam 7 quid ℞ rectore parrochiali vide ꝑ Ab. in.c.ſi. ℞ poſtu.ꝓela.et quid ℞ alijs bñficiatis ibidem.

¶Tranſlato ep̃o an ꝓfeſtim vacet prim⁹ ep̃atus an a tpe acceptatõis vide ꝑ Abb.in.c.ſi. ℞ poſtu. ꝑla. vide etiã ꝑ eũdẽ in.c.cũ a nob.ꝺ elect.7 an papa trãſ ferendo vnũ ep̃m ℞ vna eccĩa ad aliã videatur eum abſoluere a ſacramento vel vinculo prime eccl̃ie vide ibidem.

Treuga

¶An illi qui bñt liberã adm̃ſtratõz ciuitatis poſſint cõpellere ſubditos ad pacẽ vide ad plenum per Abb.in rubrica ℞ treu.7 pace.

¶De treugis ſtatut[a canone 7 tpe eoꝝ vide ꝑ Ab. in.c.j. ℞ treu.7 pace.

¶De treuga cõuentionali 7 an eã rumpens teneat ad penã conuentionalẽ.7 ꝗs videat violare treugã vide ꝑ eundẽ.eo.c.

Turba

¶An ꝓ actũ iudicialẽ fiat turba vide per Ab.in.c. audita. ℞ reſti.ſpol.

Turpitudo

¶An allegãs turpitudinẽ ſit audiendus vide Ab. in.c.cũ ſup. ℞ conceſ.ꝑben.7 vide ꝑ eũ lacius in.c.in ter dilectos. ℞ wna.

Vagabundus

¶Vagabundus vbilibet poteſt cõ uenirĩ vbi reperitur vt in auten. vt nulli iudi.§.ſi qui vo. ℞ quo poteſt intelligi illa auctoritas vbi te inue nero 7c̃.7 illa auctoritas in ℞o vel in papa 7 in im peratore qui ꝑ vniuerſũz orbẽ hñt iuriſditionẽ. xj. q.iij.cũcta.xcvj.di.ſi imperator.ꝗs aũt dicat vaga bundus tangit glo.in.l.ei⁹.§.fi.ff.ad munici. glo.et Bar.in.l.iij.§.prętor.ff. ℞ dam.infec.que dicit va gabundũ illũ qui nõ hz wmicilũ certũ vel habita tionẽ firmã in aliquo loco.7 idez Bar in.l.j.C. vbi ℞ crimi. agi optet.7 vide Specu.7 Jo.an.in addi. ti. ℞ compe.iudi.additio.§.j.ſub ver.xl.7 Abb.in.c. fi. ℞ foro compe.ix.colum.vide.s̃.forus.ver.cõueni ri põt.vide.s̃.remittẽdus.

Variatio

¶Variare põt ꝗs ſepe anteq̃ ius alteri ſit queſituz ſecus ſi ius ſit queſitũ alteri vt in electõe Jo. an. in c.mutare.. ℞ regu.iur.li.vj.Abb.in.c.bone.ij. ℞ po ſtula.ꝑla.iuñ.colũ.7 Jnno.in.c.noſti. ℞ elec.

¶Variare an poſſunt eligẽtes aliquẽ ad officiũ ſe culare vide.s̃.officiũ.

¶Variare quis dicat̃ vel vacillare vi͛.s̃. teſtis va rians.

Vaſallus

¶Vaſallus retinet vtile dominiũ in feudo.dñs aũt retinet directũ vt ẽ tex.in.c.j.in q̃.cau.feu.ami.col la.x.Bal.in.c.j.ꝺ capi.contra.e.colla. Jnnoc.in.c.ce terum. ℞ iudi.Abb.in.c.ſi diligenti.in princi. ℞ re ſcrip.

¶Vaſallus an ꝓueniat̃ ſup feudo coram dño 7 quis cognoſcit an cauſa ſit feudalis 7 ℞ hac materia ple ne ꝑ Abb.in.c.cererũ. ℞ iudic.

¶Vaſallus põt ꝓſcribere cõtra dñm vt non teneat̃ ad ſeruicia no.Bal.in lib.feu.ti.ſi ℞ feu.fue.cõtra uer.c.ſi quis ꝑ triginta.colla.x.7 vide Abb. in.c. ad audientiã.ꝺ ꝓſcrip.

¶Vaſallus q̃ ſunt illa q̃ teneat̃ iurare vi͛.c. ego.ũ. ℞ iureiu.7.c. ℞ forma.xxij.q.v.7 qꝺ.no.in.c.ex trãſ miſſa ℞ foro compe.7 vide.s̃.ꝓcipere.

¶Vaſallus põt reſiſtere ꝓtra dominũ iuſticiã ℞ ne gantẽ vide.s̃.bellum.

¶Vaſallus poteſt ſibi acquirere nouum vaſallu͛ infeudãdo ſibi feudũ etiã ſine licentia prioris dmi ni no.glo.in.c.q̃ in eccl̃ia ℞ cõſtitu.7 ibi Ab.circa fi.7 eſt exp̃ſſum in.li.feu.ti. ℞ lege corradi.§. ſimiliꝫ 7 hoc verum ſm Abb. dũmodo non infeudet eccl̃ie quia tunc ℞terioratur conditio prioris dmini vt no.in.l.ſi clientulus.alle.in glo.dicti.c.que in eccle ſiarum.

¶Vaſallus teneat̃ iuuare dñm.licet dñs vaſallũ nõ iuuauerit.7 ẽ ratõ qz vaſallus teneat̃ dño ꝓ iuramen tũ. ß dñs non tenetur vaſallo niſi ꝑ vrbanitatẽ tm. vt.l.creditores.C. ℞ pig.7.l.ancille.C.eo.ti.no. ℞ cto.in.c.breui. ℞ iureiuran.

¶Vaſallus eccleſie cathedralis tenetur ad fidelitatem et ad ſeruicium non ſolum eccleſie ſed ipſi ꝑ lato vt colligitur ex.c.j. ℞ feu.facit.c.cũ tibi. ℞ ver. ſigni.

¶Vaſallus nõ põt renunciare feudo nec ſe libera re a ſeruicõ inuito dmino ar.in.l.imperator.§.ij.ff. ℞ lega.ij.7 in.l.ſicut.C. ℞ acti.7 obli.nã iſti contra ctus fiunt gratia vtriuſq̃.ideo non poſſunt diſſolui niſi vtriuſq̃ interueniente conſenſu.idẽ dicit in cõ tractu emphiteoſi eandẽ rationẽ no.Abb.in.c.j. ℞ feu.j.colum.

¶Vaſallus pdit fedũ cũ alienando irrequiſito dmino vide.s̃.feudũ.ver.ſi vaſallus.

Vectigal

¶Vectigal 7 pedagiũ idẽ importãt vt no.i.l.j.ff. ℞ publi.dicit̃ em̃ pedagiũ quedã ꝓſtatio que fit a trãſ euntibꝫ ꝓ rebꝫ que vehũtur 7 qñq̃ ſoluitur ꝑ ꝑſona vectigal ergo idem ẽ qz ſoluitur pro his que vehũ tur ideſt portantur.no.Abb.in.c.innouam⁹ ℞ cenſi.

¶Vectigalia ſeu pedagia non tenentur ſoluere cle rici etiã ſi ꝓ licita ſtatuta fuerint impoſita. qz ẽ on⁹ ꝑſonale 7 ꝑſona clerici nullo mõ eſt ſbiecta laico vt habeat̃ in.c.q̃q̃. ℞ cenſi.li.vj.7 ĩ de.ꝑſenti.eo.ti. Ab. vbi.s̃.

¶Vectigal ſeu pedagiũ qꝺ nõ ẽ legitime impoſitũ licite poſſunt ℞ fraudare tã clerici q̃ laici qz nõ ca dit ꝓ ꝓie hoc caſu fraus.ſed potius ꝗs euitat grauamen nõ ſoluẽdo. Ciues tũ qui cõi ꝑſenſu illꝺ impo nũt nõ licite fraudãt.qz in eoꝝ ꝓiudiciũ potuerunt hoc ſtatuere no.Bar.in.l.vectigalia. ff. ℞ publica Abb.in alleg.c.innouamus.

¶ Electigalia ꝛ pedagia null⁹ alí⁹ q̄ ipator vel rex seu īmemorialis ꝓsuetudo pōt imponere ē ꝓclu. glo. ꝛ Abb. post eū in alle. c. innouam⁹.

Venditio

¶ Venditōis verbū extendit ad oēm alienatōez ꝛ sic phibitus vēdere prohibet ꝑmutare ꝛ onare no. glo. fi. in. c. ex pte. ff. de postu. vide. l. statuliberi. in fi. ff. de statu hoīs. ꝛ p legistas in. l. sancim⁹. C. de re. alie. nō alie. ꝛ hoc ꝓcedit nisi in dispositōe fieret mentō seu cōmemoratō precij. qz tūc intelligit stricte de ꝑcto venditōnis vt est rex. notabilis in. l. fi. C. de prediis dcu. sine dcre. non alie. li. x. ꝛ Abb. in alle. c. ex parte.

¶ Venditōis verbū an cōprehendat oēm alienatō nē. vide. j. verbū venditōis.

¶ Venditōe phibita videtur phibita pignoratio cū per pignoratōem ꝙuenitur de facili ad distractō nem vt. l. ij. C. de iure dci. impe. ꝛ. l. hoc eozum. ff. de pig. Abb. in. c. in causis. de elect. viij. colū. ꝛ. vide. s. mandatū.

¶ Existēs in ludo si vendat rē suā illusori. an valet ꝑctus vide. s. rescriptō. versi. erīs in ludo.

¶ Emptor rei ecclīastice nō pōt petere preciuz si id amittit. qz ꝓtra ius emit ꝛ etiā teneť restituere fructus ꝙceptos vt. l. iubem⁹ nulli. C. de sac. sanc. ec. et ex ꝓtractu ꝓtra ius nūq̄ quis lucrať fructꝰ vt in. l. j. ꝛ ibi Bar. C. de re. dcu. sine dcre. alie. li. x. vide. c. si qua. ō reb. ꝛij. q. ij. ꝛ glo. in. c. j. ne se. vacan. Abb. in. c. cū causa. in fi. de re iudi.

¶ Vēditio si fiat de certo corꝑe hereditatis cū falsa dēmōstratōe q̄d inris vide. s. donatō si fiat.

¶ Quando venduntur res pupilli site extra territorium vbi pupillus habet domicilū ꝓsulit Cald. q̄ talis venditio fiat in loco vbi sunt bona ꝛ in loco domicilij. ff. ō re. eo. qui sub tu. vel cur. l. magi puto. §. illud. ꝛ de loco vbi sita est rex facit. C. de prediis alie. vel non. l. si predium. pro vtroq̄ facit de prescrip. lon. temp. l. fi. est consilium Cal. rit. de emp. et ven. consilio. j.

¶ Venditio si vni prohibetur prohibetur etiā alij comparare ꝛ sic dispositiuz in vno de correlatiuis extenditur ad aliud ad hoc quod no. Bar. in. l. fi. C. ne fideiuss. do. den. ꝛ Abb. in. c. j. de loca. ꝛ in. c. fi. de iudeis.

¶ Vēditōe facta ꝑ patrē ō omnib bonis suis fraudulenter pōt filius post mortē eius agere ꝓtra possidentem de inofficiosa venditōe ꝛ debet in totū reuocari si ꝑcium solutū nō erat patri. nā nulla cogēte necessitate ꝓsumitur fraudulosa venditō totius ꝓmonij. vt. l. oēs. §. j. ff. qui ī fraud. credi soluto ꝙ precio patri competit querela filij ad detrahēduz debitum bonorum subsidium ō quo vide plene Hostien. ꝛ Johan. an. in. c. raynucius. de testa. quinta colum.

¶ In venditōe res vendita videtur min⁹ valere ratione oneris adiecti cū onus rei est ꝑs precij vt. l. fūdi partē. ff. de cōtrah. emp. cū ergo cōtractus dī dolosus nō debet extimari verus valoz rei. ħ debet haberi respectus ad onus impositū. nā tanto min⁹ valet res no. Abb. in. c. in aliquib. de dci. ꝛ vide quod ipse no. in. c. ad nostram. de emp. ꝛ vēdi. glo. in. c. cū causam. de testi. vbi vide qualiter probať q̄ res fuit vendita dimidia iusti precij vide supra ꝑcū.

¶ Venditor compellitur precise rē tradere emptori si habet facultatē rei tradende q̄ si facultatē nō habet liberatur interesse soluendo. quia in obligationibus facti succedit obligatio ad interesse post moram. vt in. l. stipulationes non diuiduntur. ff. de ver. ob. hoc tenet Jo. an. in addi. specu. sup rubri ca de emp. ꝛ vendi. §. in anteriozibus in prin. ꝛ Bar. in allega. l. stipulationes non diuiduntur. ꝛ in. l. ex empto. ff. de ver. ob. ꝛ approbatur de iure canonico per casum. c. per tuas. de arbi. idem si dolo vel culpa non potest rem tradere vt not. glo. in stitu. de empt. ꝛ vē. in prin. ꝛ hanc firmat Cy. in. l. si traditio. ff. de acti. emp. ꝛ post Pe. ꝛ dct. in. c. inter dilectos. de fide instru. vide. s. libellus. ver. q̄ agit.

¶ Vendere non debet ecclesia rem suam carius q̄ valet cōmuni extimatione vt. c. j. de empt. ꝛ vendi. ꝛ si aliquis ignoranter plus offert non tenetur eccl'a recipere vt no. in glo. ꝛ. q. ij. hoc iusti tamen sciēs verum precium aliquid offerat vltra nulla interuenit deceptō ar. in. c. scienti. de regul. iur. li. vj. peccat em̄ qui alium decipit in precio licet citra dimidiā iusti precij vt no. Jo. cal. in. c. nauiganti. de usur. difficile enim est inter vendentem et ementem non interuenire peccatum de pe. di. j. c. qualitas. lxxviij. dist. eūciens. Ab. in. c. j. ō emp. ꝛ ven.

¶ Vendere compellitur pro iusto precio exponens victualia venalia facit. l. j. C. de epis. au. et. l. j. §. citra carnis. ff. de offi. prefec. vr. naz in his que sūt necessaria ad vitam hominis potest superioz statatuere iustum precium quia in tali casu prouidet vtilitatibus subditoꝝ et rei publice ex quo infert Bar. in. d. l. j. q̄ cum vita hominis non possit sine victu ꝛ vestitu et hospicio sustentari q̄ etiam in locatione domozum et in pannis lane ꝛ alijs potest certum p̄cium per iura. s. allega. in his tamen que non sunt necessaria ad vitam hominis nemo cōpellitur certo precio vende res suas ꝛ sic intelligitur. l. mutuum et. l. dudum. C. de contraben. emp. quod facit q̄ tēpore necessitatis famis vel caristie tempore exuberantes compelluntur vendere iusto precio quod ꝓbatur ratione. nam tempore necessitatis omnia victualia debent esse communia. vnde excusatur quis a furto si imminente maxima necessitate capit alie na vt. c. si quis per necessitatem. de fur. et. c. discipulos de conse. di. v. ꝛ. c. sicut. xlvij. dist. vbi. concludit q̄ licet indigentibus non competit actio ad victualia cōtra diuites communicanda possunt tamen implorare officium superioris vt eos compellat qz nō largiendo fortius peccat q̄ vendere nolendo no. Abb. in. c. j. de emp. ꝛ vend. ij. colū. vio. s. paup. ꝛ vide. s. elemosyna.

¶ Episcopus potest compellere illos qui exponūt victualia venalia vt non vendant vltra iustum precium ꝛ fraudatores potest compescere. vt in. c. j. de empti. ꝛ ven. vbi not. dcto. q̄ episcopus potest punire illos qui immiscent farinam fabarum cere venali vel aliam iniustam mensuram exercent non solum ratione illius. c. j. sed etiam de quolibet crimine notorio ecclesiasticus habet iurisditionem in laicum maxime. quia in tali crimine notorio deprehēditur negligentia iudicis secularis vt no. in. c. veīt. de iu. ꝛ nedum respectu transeuntium ꝛ peregrinorum habet episcopus hanc iurisditionem. sed etiaz ratione habitantium in loco. nam versatur in hoc causa pia ne pauperes vexentur no. Bar. i. l. j. C. de epis. au. ꝛ Abb. in. c. j. de emp. ꝛ ven. adde. glo. c. hoc ius. xij. q. ij.

¶ Licet quisq̄ presumatur scire valorem rei sue vt l. quisquis. C. de contraben. emp. et ideo vendendo pro minori precio rem suam videtur voluisse donare q̄ erat plus. vt no. in. ca. fi. ō solu. ergo talis cōtractus non debet rescindi pretextu deceptionis vt in. l. si donationis. ff. de contraben. emp. veritas tamen est q̄ etiam si venditor in contractu dicat se donare quod plus valebat q̄ semper potest pretextu deceptionis agere contra contractum ꝛ eius petere

reſciſionem vt no. Bar. in. l. ſi quis cum aliter. ff. ꝛe ver. ob. ꝛ in. l. ij. C. ꝛe contrab. emp. quia illa verba generalia ꝛebent referri ad modicam quantitatem per. l. hec adiectio. ff. ꝛe ver. ſig. ꝛ hoc verus niſi quis ſcienter vendidit pro minori precio. in dubio tamē non eſt preſumenda ꝛnatio nec q̄ ſuū videatur iactare. ꝛ ideo preſumitur q̄ ignoranter fecit ꝛ fortior preſumptio elidet fortē minus. vt. c. lr̄as. ꝛe p̄ſum. ſi tñ fuit dictū q̄ ꝛnabat id q̄ plus valebat ſiue in parua ſiue in magna quātitate. tūc nō p̄ōt vēditor contra contractū venire vt concludit Abb. in. c. cū cauſa. ꝛe emp. ꝛ ven.

¶ Cōtra venditionē factā p̄ procuratorē. an p̄ōt dñs venire ſi fuit ꝛcept⁹ vide. ſ. procura. genera.

¶ Licet ſi in ꝓtractu venditōis interuenit ꝛcretū iudicis nō audit pars p̄textu leſionis. q̄ ꝛcretū iudicis excludit oēm exceptionē fraudis. vt ſingulariter. no. Bar. in. l. j. C. ꝛe predūs curia. li. x. Ab. tñ in. c. cū cauſam. ꝛe emp. ꝛ ven. nō putat illud ver̄ q̄a licet ſit p̄ſumptio q̄ nō interuenit ꝛceptio. non tñ talis p̄ſumptō eſt ſufficiēs ad repellēdū ꝓbatiōem in contrariū nā vidim⁹ in minore q̄ vendit cū ꝛcreto iudicis et auctoritate tutoris et auditur petens beneficiū reſtōnis vt i. l. j. ꝛ. ij. ꝛ. l. magis puto. §. pe. ff. ꝛe re. eo. ꝛ in. c. j. ꝛe re. ec. non alie. li. vj. no. Abb. in c. cū cām. ꝛe emp. ꝛ vendi. ij. col'. vide. ſ. procurator generalis.

¶ Venditor tenet̄ regulariter ꝛe euict. re euicta ab emptore vt. c. fi. ꝛe emp. ꝛ ven. quod fallit in caſibꝫ in textu ꝛ in glo. notatis. ꝛ ibi eleganter p̄ Jo. an. vide ſ. emptor. tenet̄.

¶ Cōtra vendētes annulos ſeu alias res patientes ꝛefectū latentē cōpetūt emptori due actiōes vna q̄ appellat̄ reddibitoria ꝛe qua in glo. c. iniuſtū. ꝛe re. permu. ꝛ illa cōpetit q̄n emptor nō fuiſſet emptur⁹ ſi illō viciū ſciuiſſet ꝛ p̄ hāc actōnē ex toto recedit a cōtractu vñ fit reddibitio. i. redditio. q̄ res ꝛ precium redunt in priorem ſtatuꝫ. vt. l. redibere. ff. ō edi. edic. et. l. ſi is. ꝛe excep. re. iudi. Alia actio appellat̄ quanto. minoris et iſta competit emptori. etiā ſi ſciuiſſet vicium. ſed ꝺatur vt fiat reſtitutio partis precij quanto minus fuiſſet empturus et iſta actio no. in. l. ij. C. ꝛe edil. edict. nota. Abb. in allega. c. iniuſtum.

¶ Venditor equi dixit q̄ vendebat equū cum ſuis ſuprāoſſibꝫ ꝛ natiuis ꝛ cū oibꝫ ſuis vicijs ꝛ tachis interioribꝫ ꝛ exterioribꝫ. nec volebat ꝛe aliquo teneri poſt venditōnē aūt reperitur q̄ equ⁹ ꝺolebat in ſpatula quē ꝺolorē nō oñdebat ꝛpe venditionis. q̄ erat calefactus nūquid cōpetat emptori actō redibitoria vel actō quāto minoris ꝛe q̄ꝫ. ſ. verſi. pri. ꝛ Ab. in. c. iniuſtū. tenet ꝛ ꝛcludit cū Specu. ꝛ clari⁹ Jo. an. in addi. ſpec. in titu. ꝛe emp. ꝛ ven. §. nunc videndum. ver. quid ſi venditor q̄ teneatur venditor alle ga. l. iure. et. l. quero. ff. ꝛe acti. emp. et eſt ratio quia venditor videt̄ fuiſſe in ꝺolo non exprimendo illud vicium ſingulariter. nam in generali ſermone non videtur renunciaſſe iuri cui in ſpecie non renunciaſſet ar. in. l. ſed et ſi. §. queſitum. ff. ſi quis cauti et. c. in generali. ꝛe regu. iur. li. vj. ſimile. no. Jo. an. in alleg. ver. quid ſi venditor. q̄ etiam ſi venditor expreſſit vicium latens exprimendo alia. vicia que equus non patiebatur. vel ſubmiſit clauſulam q̄ ꝺolebat in ſpatula quando non erat calefactus dicendo vēdo tibi equum pro claudo vicio ꝛ patiente ꝺolorem in ſpatula. ꝛc. q̄ nihilominus competunt cōtra eum predicte actiones quia preſumptio eſt q̄ malicioſe immiſcuit dictum vicium cum alijs ꝛefectibꝫ quos equus non patiebatur. nam ꝛebeat vēditor ſine involucro verborum patefacere viciū emptori ꝛ ſic concludit Ab. in alle. c. iniuſtū. ij. colū. idē Barba. in. c. cū dilecti. eo. ti.

¶ Si quis vendat equum ꝛ moritur. j. triduū. reperitur habere cor marcidum preſumendum eſt illud vicium ſeu ꝛefectum habere tempore venditionis quod preſumitur ex breuitate temporis quod concludit Jo. an. in addi. ſpe. ti. ꝛe emp. et ven. §. sciēdū ver. ꝛ nota ex quibus no. q̄ actio redibitoria competit etiam poſt interitum rei in manibꝫ emptoris ex quo viciū latēs venerat p̄ſūptiue ꝛ idē notabi. dic̄t Cy. in. l. j. C. ꝛe edil. edic. quando morbus naſcitur poſt emptionem ꝛ breui tempore. nam propter breuitatem temporis preſumitur morbus antiquus ſed cū ē vbi morbꝫ eſt omnino nouus vt i. l. ij. C. eo. ti. no. Abb. in. c. iniuſtū ꝛe re. pmu. cuius di. lacius vide ꝛ ſupradicta ꝓcludit idez Barba. in. c. cū dilecti. eo. ti. circa finem.

¶ Licet in venditione ville ſeu vniuerſitatis tēporalis tranſeat ius patronatus quod nō eſt mere ſpirituale vt no. Jnno. in. c. ex literis. ꝛe iure pat. ꝛ glo. in. c. pie mentis. xvj. q. vij. ius tamen mere ſpirituale vt ius ꝛcimandi non tranſit cum villa. etiaꝫ ſi dicatur vendo tibi villam ꝛ omnia iura que habeo in ea q̄ generalitas ꝛebet referri ad conſimilia. nam ſpiritualia tanq̄ digniora non accedunt temporalibꝫ vt no. Jnno. vbi. ſ. ꝛ Abb. poſt glo. in. c. ad q̄ſtiones. ō re. permuta.

¶ Vendere poteſt eccleſia bona ſua pro redimēdis captiuis etiā ſacra q̄n alio mō redimi nō p̄ñt. xij. q. ij. aurum habet. nā veriſimile eſt xp̄m velle p̄cij rerum ſuaꝝ fundi p redemptōe animaꝝ cuꝫ p illis fuderit ſanguinem proprium no. Jo. an. et Abb. in. c. j. ꝛe pigno.

¶ Venditor fundi ſi vtatur his verbis vendo tibi terram quatuor modiorum cum talibus confinibꝫ non cedit emptori id quod reperit in maiori quantitate ar. in. c. per tuas. ꝛe ꝛna. ſecus ſi vendat certam ſpeciem quia tunc etiam ſi exprimat minorem numerū id q̄ magis reperitur cedit emptori q̄ falſa ꝛe monſtratō nō viciat vt. l. falſa ꝛe mōſtratio. ff. ꝛe condi. ꝛ ꝛe monſtra. no. Abb. in. c. p tuas. ō ꝛna. ſupra allega. vide. ſ. ꝛnatio ſi fiat. ꝛ vide ibi p Barba. vſq̄ ad quātū tempus ꝛebet fieri menſuratio iugerum.

Venia

¶ Veniā petēs an confitetur culpā vide. ſ. abſolutionem petens.

¶ Sub ſpe venie nemo peccare ꝺz vide. ſ. ſpes.

Verbum

¶ Verba p̄ ſue voluntatis libito an important arbitrium boni viri vide. ſ. ſtatutum. ꝛ vide ſup̄ ſignificatio.

¶ Verbū p̄ ſuo libito voluntatis appoſitū in compromiſſo vel ſtatuto vel in alia q̄cūq̄ diſpoſitōe importat liberā voluntatē nō aūt arbitriuꝫ boni viri plene p̄ Bar. in. l. alie. ff. ꝛe ali. ꝛ cibꝫ. lega. ꝛ Ab. in c. dilect⁹. circa pān. ꝛe ſequeſtra. poſſeſſionis.

¶ Verbū platū in cōmiſſione pape ſcz relinquo beneplacito ꝛc. nō importat liberā voluntatē ꝛ refert̄ ad arbitrium boni viri ad hoc quod no. Bar in extrauaganti ad reprimendā nam verbū placet importat arbitriū boni viri. vt. l. thais. §. ſororez. ff. ꝛe fideicōmiſ. liber. maxime vbi apponit̄ aduerbiū bene. componit̄ enim hoc ex verbo bene ꝛ placito vt. c. verū. ꝛe foro compe. ꝛ ibi Abb. ꝛ vide. ſ. verſi. p̄ ſuo libito.

¶ Verba committo prudentie tue. important voluntatem ſubmiſſam freno rationis non enim eſt

prudentia sed fatuitas vbi ꝛeficit ratio iuxta illud Fatuus fatua loquit̃.xciij.di.legim⁹.facit.l.quidaz in suo.ff.ꝛ condi.⁊ insti.nã si verbũ placet importat arbitriũ boni viri.l.thais.§.sozozẽ.ff.ꝛ fideico.liber.fortius ista verba tue prudentie ⁊ ideo intellige ꝙ videtur data potestas tanꝙ viro prudenti ⁊ ideo si nõ facit vt vir prudens posset peti reductio ad arbitriũ boni viri.l.fideicõmissum.§.quãꝙ ff.ꝛleg.iij.⁊ eoꝝ que norantur in.c.quintaalliꝰ.ꝛ iureiuran.⁊ Bar.in extrauagan.ad reprimendam. Abb.in.c.ne innitaris.ꝛ consti.idẽ no. Lapus sua allega.cxxviij.

¶ Verba ista subijcio me tue misericordie ꝛc.nõ ꝛ notãt liberã volũtatẽ nec merã liberalitatẽ ꝟ arbitriũ boni viri sicut verbũ tibi videbitur vel sic̃ placuerit vt.l.fideicõmissuz.§.quãꝙ.ff.ꝛlega.iij.et est expressum in.c.sane.ꝛ renũcia.illa em̃ sũt verba reuerentie.illa aũt que fiũt ꝓpter reuerentiã seu pudorem nõ obligãt vt no.in.l.j.§.que honorãde.ff.quarũ.rerũ actio nõ dat̃.⁊.l.penul.ꝛ fur.no.Pe.ꝛ ancha.in allega.c.sane.

¶ Verba in qua cũqz dispositõe inꝓtant̃ ꝑm communẽ vsum loquẽdi.vide.s.nepos.

¶ Verbũ volo vel nõ volo an ꝛnotat ꝓcãsam resistentiã cõtra ꝓtumacẽ.vide Abb.in.c.finẽ litib.ꝛ volo ⁊ contu.iij.colum.

¶ Verbũ sufficit importat vt nihil aliud requirat̃ seu imponat̃ no.glo.in.c.statutũ.in prin.ꝛ rescri.li. vj.⁊ Abb.in.c.j.ꝛ exceptio.⁊.in.c.ij.ꝛ ordi.cog.

¶ Verbũ ꝓcedo simpliciter positũ idẽ importat ꝙ vnovt.l.fi.ó vna.⁊.c.pastoral̃.e.ti.no.glo.et Bar. in.l.vxori.§.fi.ff.ꝛleg.iij.qó est verũ nisi ex circunstantijs contrarium eliciatur facit quod no. glo.in l.cum quid.ff.si cer.pe.Abb.in.c.cuz venerabilis ꝛ excep.ij.colum.

¶ Verbũ quiete possidet significat si non stimulat̃ possidẽs in iudicio.verbũ sincere qui hz bonã fidez glo.⁊.Abb.in.c.sanctoꝝ.ꝛ pscrip.

¶ Verbũ rogo ponit̃ ꝓ ꝓcipio ꝑm subiectã materiam vt no.in.c.rogo.xj.q.iij.⁊ in.c.qꝫ iudicẽte.et ibi Abb.ꝛ prescrip.

¶ Verbũ volum⁹ inducit dispositionẽ nouã nõ autem est verbũ pure ꝛclaratiuũ vide ad hoc glo.no. in clemen.vnica.ꝛ offi.iudi.sup verbo volumus et cle.vnica.ꝛ re.ꝓmuta.⁊.c.ex ratõe ꝛ appella.et ibi Abb.in prin.

¶ Verbũ dz nũqꝫ importat necessitatem nisi subiecta materia aliud suadeat vt ẽ glo.notabilis in clemen.accedẽs.ó sta.regu.no.Bar.in.l.iij.C.ꝛ pig: Abb.in.c.ꝓposuit.ꝛ appel.j.colũ.Abb.in.c.j.ꝛ volo ⁊ cõtu.iij.colum.

¶ Verba cuiuscũqz dispositõis sũt ampliãda ⁊ restringẽda ꝑm mentẽ disponẽtis que quidẽ mẽs colligit̃ ex rõne expssa in dispositõe no.i regula.fi.ꝛ regu.iuris.li.vj.idẽ si mens non esset expssa dũmodo rõnabiliter possent cõiecturari ⁊ indubitãter ꝙ potius mouẽt disponẽtem vt.c.ij.requiris.ꝛ appel.⁊ ibi Abb.in prin.facit.c.intelligenti.ꝛ vbo.signi.et Bar.ff.ó reb.du.l.ꝙ habebat.⁊ glo.⁊ wct.i.c.quãto.ꝛ priuile.

¶ Ubicũqz dispositio esset prorsus inutilis intelligendo vba vt iacent ꝛbẽt vba ipropriari vt dispositõ teneat etiã si sit odiosa ⁊ penalis. vt singulariter no.ꝛex.in.c.si sentẽtiã.in fi.ꝛ sentẽ.excom.li.vj. no. Abb in.c.pastoralis.ꝛ appella.circa prin.

¶ Verba legis restringũt̃ ꝓ rõnem naturalẽ vió.s. legis verba.

¶ Verba dubia plata ꝛbẽt intelligi ꝑm cõmunez opinionẽ nõ ꝑm singularẽ no.Bar.in.l.labeo. ff.ꝛ supel.lega.⁊ ideo errat iudex qui in ꝛcisione causarum sequit̃ singularẽ opinionẽ ꝛcto ꝝ nõ cõmunẽ tangit Abb.in.c.vt ꝛbit⁹ ꝛ app. Itẽ verba nõ ꝛbent intelligi sophistice etiaz si cõmuniter sic intelligerentur ꝟ sũt referẽda ad sensuz hoĩs bene sentis.colligit̃ ex tex.ca.ex literis.ꝛ spon.et ibi Abb. circa prin.

¶ Verba sophistica inꝓtant̃ in foro iudiciali ꝑm ius cũ sit recurrendũ ad rectũ sensuz verboꝝ ꝟ in foro anime etiã si quis iuret inꝓtant̃ ꝑm intentionem iurantis ẽ conclusio Abb.in.c.ex lr̃is.ꝛ spon. circa fi.

¶ Verba in ꝓtractu quando ꝓferunt̃ ꝛ psenti vel sonat in futurũ vel ꝛnotant extremitatẽ tpis vt̃ si ꝓ verba ꝓcedentia restringant̃ sequẽtia vide ꝓ Ab. in.c.ex pte.ꝛ spon.

¶ Verba ꝓcedas simpliciter et pure nõ tollũt ordinem iudiciariũ sed tamen subtilitatẽ pniciosam et ꝙ ꝓcedatur sine plica ⁊ inuolutione et malicia colligitur ex.c.dilecti.j.ꝛ iudi.et ad hoc glo.in clemen. sepe.versi.simpliciter no.Ab.in allega.c.dilecti.ij. colum.vbi vide ꝓ eum si apponant̃ verba ꝓcedas sine iuris solẽnitate seu ꝓcedas ꝓout volueris vel ꝓcedas sine figura iudicij ⁊ plene ꝛ hoc alleg.clemẽ. sepe.

¶ Verba imponẽtia penã vbicũqz nõ ꝟspiciũt actũ iudicialẽ vt videlicet cadat a iure suo non requirit̃ aliqua sententia no.Bal.in.l.ij.C.ꝛ iure emphit. Abb.i.c.si diligẽti ꝛ fo.com.viij.colum.

¶ Verbũ maluerit dat optionẽ ꝑm eius ꝓpriã significationẽ a qua nõ est recedendũ nisi aliud appareat ꝛ mentẽ legis vt.l.nõ aliter.ff.ꝛ lega.iij.⁊ ꝛ ci.ad audientiam.Abb.in.c.si diligenti.ꝛ fo.com. x.colum.

¶ Verba pleno iure quid cõtinẽt in cõcessiõe iuris dicõis seu ecclie vide Abb.in.c.cõquestus.ꝛ fo.cõ. ⁊ vide Pe.ꝛ ancha.in.c.pastoralis.ꝛ priuile.et ibi Inno.

¶ Verbũ oportet regulariter importat necessitatẽ vt c.j.ꝛ libel.obla.⁊ glo.in.c.j.ꝛ pscrip.li.vj.ꝓ quo facit illud euãgelicũ dictũ Oportet vos nasci ꝛnuo. aliqñ tñ importat honestatẽ ⁊ hoc ꝑm subiectã materiã no.glo.in.c.j.xxv.q.j.no.Abb.in alleg.c.j.ꝛ libel.obla.circa prin.

¶ Verbũ generaliter plus importat ꝙ verbũ regulariter ꝓ tex.in.c.venerabilẽ.vbi ista duo ponũt̃ qꝫ distincta ⁊ sepata ⁊ hoc sentit ibi Jo.an.in notula. est ergo differentia inter gen⁹ ⁊ regulã.nã gen⁹ comꝓhendit oĩa supposita sine aliqua exceptõne vñ generaliter quasi vniuersaliter sine exceptõe no. Ab. in.c.fi.vt lite nõ ꝓtesta.ij.colũ.

¶ Verbũ antidotũ idem est ꝙ medicina vñ ius positiuũ est quasi antidotũ ad negocia vt.c.ceterꝝ.ꝛ iura.calum.⁊ dicit̃ antidotũ ꝑm papiã idẽ datuz ex ꝓtrario.medicina em̃ semper est cõtraria morbo cũ contraria contrarijs curantur ꝛ pe.di.ij.c.j.quandoqz antidotum sumitur ꝓ obligatione naturali qua benefacienti obligamur vt.l.sed ⁊ si.§.cõsuluit.ff.ꝛ peti.here.et dicitur antidotum quasi cõtraria ꝛnatio vt ibi no.glo.⁊ Abb.in allega.c.ceterũ. in prin.

¶ Verba legis intelligũt̃ ꝑm vulgarẽ vsum loquẽdi.vide.s.legis verba.

¶ Verbũ vnanimiter idẽ est ꝙ nemine discrepante vt.c.bone.ij.ó postu.ꝓla.⁊ c.⁊ si vnanimit̃.eo.ti.no. in.c.cum ecclesia sutrina.ꝛ causa posses.et ꝓprie. in prin.

¶ Verba ꝓpria licet ad substantificã materiã non inserant̃ nõ ꝓpterea viciat̃ actus seu dispositio vió s.libellus seu sententia.

¶ Verbum cõtinue vel continuz intelligitur sane

nō p quolibet momēto ⁊ ideo testis q̄ ꝛeponit q̄ cō tinue vidit aliquē possidere p.x. annos nō requirit q̄ quolibet momēto viderit nōt. Bart. in l. si quis ita. ff. ꝛe condi. ⁊ demon.

¶ Verbo posteritatis an includāt bastardi vel spu rij. seu semine in penalib⁹ vide Bar. in l. j. ō accusa. ⁊ glo. in cle. j. ꝛe bap. ⁊ qō no. Inno. in c. fi. ꝛe rescri. ⁊ Host. in c. in quibusdā ꝛe penis.

¶ Verbū venditōis comphendit oēm alienationē vbi nō fit cōmemoratō precij vt. l. statuliberoꝝ. circa prin. ff. ꝛe statuli. ß vbi fit cōmemoratō p̄cij vt q̄ dixit nō p exiguo precio ⁊ similia verba tūc verbum venditionis nō comprehendit alias alienatōis spe cies ad hoc. l. venditionis. ⁊ l. ij. C. ō re. ꝛecu. sine ꝛe cre. nō alie. li. x. ⁊ vide Bar. in l. filius. §. dum. ff. ꝛe le. j. ⁊ per. Cy. C. ꝛe vsuca. p̄o emp. l. j. et Abb. in c. fi. ꝛe accu. ⁊ melius in c. j. ꝛe his que fiūt a pla.

¶ Verba dubia accipiūt intellectū a p̄cedentib⁹ et sequentib⁹. vt. l. si seruus pluriū. ff. ꝛeleg. j. ⁊ l. qui filiab⁹. ꝛele. j. considerāda est ergo prefacio seu exordium cuiusq̄ dispositionis no. Abb. in c. ex multa. ꝛe voto.

¶ Verba seq̄ntia ꝛebēt intelligi fm q̄litatē verbo rū p̄cedentiū ar. c. sedes. ꝛe rescri. ⁊ in l. fi. §. cui vul cia. ff. ō vino. ⁊. tri. ⁊ oleo lega. ⁊ Abb. in c. q̄ clerici ꝛe iurepatro. Itē ex verbis phemū colligit mens disponentis vt. l. fi. ff. ꝛe here. instī. ⁊ p Bar. in l. am bicionā. ff. ꝛe ꝛecre. ab ordi. facien. Abb. in c. aduersarius. ꝛe īmunita eccleſi.

¶ Verboꝝ significatio si sit mltipler ⁊ incerta qua liter ꝛebeant int̄pt̄ari vide. s. int̄pt̄atō. versi. si significatio.

¶ Verba dispositiua in priuilegijs vel i alijs dispo sitionib⁹ a lege vel ab hoie an extendūtur ad futuꝝ vid no. p Host. ⁊ signāter p Pe. ꝛe ancha. diffuse ⁊ no tabiliter in c. q̄. circa. ꝛe priuile.

¶ Verba ista apposita in ptractu ⁊ ꝛe reb⁹ alijs ad eū ratōe hereditatis spectātib⁹ ⁊c. pphendūt maio ra ⁊ maioꝝ q̄ expressa sunt in cōtractu agere pōt quis dummō ad hereditatē ptineāt no. Inno. in. c. dilecto. ꝛe offi. archidy. circa prin.

¶ Verbū rectissime p̄cedas significat rectitudinē naturalē vide. s. compromissuꝝ. versi. si compromittatur.

¶ Pronomē suus sua suū licꝫ sit possessiuū ⁊ in stricta significatōe ꝛenotat dominiū ß in larga significatōe ꝛenotat ius administratōis in re cui adiungi tur q̄ no. p testib⁹ dicētib⁹ res sūt sue vel res sūt ec cle. cui⁹ ē plar⁹ ⁊ p hoc nō se p̄tradicūt in larga signi ficatōe colligit ex notatis in. c. puenit. j. ꝛe iureiur. ⁊ ibi Doctores.

¶ Verba ista isteron pceron q̄d sonant vide Host. in. c. ꝛecernim⁹. ꝛe iudi. ⁊ in. c. ego epūs ō iureiuran. ⁊ glo. in l. iurisgentiū. §. pactoꝝ. ff. ꝛe pactis.

¶ Verba generaliter plata licet generaliter ꝛebe ant intelligi vt. c. si romanoꝝ. xix. di. xxxj. q̄. j. si ꝛe mierit. ꝛe priui. q̄ circa. nō tn̄ ꝛebēt generaliter in telligi si appareat ꝛe intentōe pferentis no. in. c. fi. ꝛe coniu. leprosoꝝ. idē si verba generalia obuiāt iuri cōmuni vt in casu. c. ad nostrā. iij. ō iureiuran. vbi ß not. Doct.

¶ Verbū relinquo an ⁊ qñ opet institutōez. vid. s. institutionē heredis.

¶ Verbū residere nō est ita amare intelligendū vt quis nūq̄ a loco discedat. ff. ꝛe edi. edic. l. sicut vendi tor fa. ff. ꝛe serui. l. si cui no. xxxvij. dis. ꝛe quibusdam in fi. ideo clericus absens p negocijs eccīe etiā si in ꝛuerit residere intelligit residere vt. c. ex pte. ij. ꝛe cleri. non resi. Continuum enim dicit interpellatō nem habet ⁊ sic intelligit cohabitatio p cōtinuum triennīū cū impotēte vt. c. fi. ꝛe frigi. ⁊ male. no. Jo. an. in all. c. ex pte.

¶ Verbū libere conferas ⁊c. importat q̄ non dz ali quis vocari nec requiri ad collatōez faciendā nam nō esset liber talis si aliū ꝛeberet requirere notant Doct. in. c. ꝛe mulcta. ꝛe pben. ⁊ ibi Abb. ij. colū. et vide quod no. in. c. licet epūs. e. ri. li. vj. possessionez tn̄ nō ꝛebet quis tradere possessore nō vocato vt in dicto. c. licet eps quod limita vt no. in. c. ordinarij. ꝛe offi. ordi. li. vj.

¶ Verba generalia plata ad contēplatōez alicui⁹ vt si q̄s dicat suo superiori ꝛe omnib⁹ redditib⁹ meis faciatis ad placitū vestrū nō inducūt obligatiōem seu dispositōz vt. c. cū veniſſent. ꝛe instī. nā vbū pla cet iportat arbitriū boni viri. vt. l. thais. §. sororē. ff. ꝛe fideicō. liber. licitū est ad redimēdū vexatōnē vti verbis generalib⁹ ad contemplationē illius ꝛe cui⁹ vexatōe timeť vt alle. c. cum veniſſent. vbi hoc not. Abb. j. colum.

¶ Verbū tractatus an ē idē q̄ pſensus. vide. s. alie nata ver. in alienatōe rei eccle.

Veritas

¶ Amicus plato ß magis amica veritas Abb. in. c. j. ꝛe postu. pla. ⁊. in. c. oēs. ꝛe maio. ⁊ obed.

¶ Veritas ꝛe ra orta ē qualiter intelligat vide. §. quecūq̄ versi. veritas. ꝛe pe. di. j.

¶ Veritas licꝫ regulariter pferat opinioni. vt. c. ve ritatē. viij. di. ⁊. c. quicūq̄. lxxxj. distin. ⁊ C. plus va lere q̄ agitur p totum. tn̄ casualiter q̄ñq̄ opinio p̄fertur veritati. no. glo. ⁊ Doct. in. c. nuper. ꝛebigamis. ⁊ ibi Inno.

Vestes

¶ Vestes clericales quales dēt esse vide supra cleri cus.

¶ Vestes ⁊ alia vtensilia eccīe ꝛeputata ad diuinuꝝ cultū nō ꝛebēt ad humanos vsus redire vt. c. nupti arū. ꝛe conse. di. j. vbi vestes commodate. ad ornatū nuptiarū videnť pollui ⁊ sunt indigne ad cultū re ligionis vbi etiā no. glo. q̄ ꝛe veste alicui⁹ dñe nō ꝛe bet fieri casula seu aliud vestimētū no. Abb. in. c. ad hec. ꝛe religi. dom.

Vicarius

¶ Vicarius quis dicat ppetu⁹ vel tpalis ⁊ an com phendat sub dispositōe. c. postulasti. ꝛe rescript. vel c. ꝛe mulcta. ꝛe pben. Abb. in all. c. postulasti. ⁊ meli us ⁊ latius in sua repetitione. c. ex tirpande. §. quia vo. ꝛe pben. ij. colum.

¶ Vicarius seu vicē alterius gerēs sic dz honorari in loco ⁊ in sessione ⁊ in alijs sicut is cuius vices ge rit no Host. in prohemio summe sue ⁊ est casus vni cus. in. c. precipim⁹. lxij. di. Abb. in. c. sane. ⁊. c. cum olim. ꝛe offi. ꝛe lega.

¶ Vicarius principalis epi pōt sententiā suā execu tioni mandare q̄ hz ordinariā iurisditionē nō ot. per Inno. in. c. suā. ꝛe offi. vica. ⁊ in. c. licet. e. ti. li. vj. ⁊. c. romana. ꝛe offi. ord. e. li. ⁊ si fuerit vicarius archiepi pōt nedū subditos ß etiā ipsos suffraganeos excom municare licet ꝓpter honestatē sit sibi indicta po testas respectu suffraganeoꝝ vt ibi no. hoc idem te net Jo. an. ⁊ Abb. in. c. si quis contra clericū. ꝛe fo. compe. xiij. colū. Vicarius tn̄ forane⁹ nō hz ordina riam sed ꝛelegatam nec facit idem p̄sistoriuꝫ cū epo no. in cle. ⁊ si principalis. ꝛe rescriptis. pōt tamen di ci q̄ cum sit ꝛeputatus ad vniuersitatem causaruꝫ censeatur ordinarius vt. l. cum pretor. ff. ꝛe iudicijs not. glo. in. c. cum causam. ꝛe appella. ⁊ Abb. vbi su pra.

¶ Vicarius episcopi an potest cōstituere vel beneficia conferre vide.s.capitulum sede vacante licet non succedat.

Vicinus

¶ Vicinus melius psumit scire vitā primi 7 q̄ agūtur in patria quā remoti 7 extranei ꝛ elec. c. postq̄ 7.c.scriptū.xvj.di.q̄ dicitis.ꝛ postu. pla.c.j.7.c. qdam ꝛ presumptō. 7 ibi Hostien.

Vicium

¶ Viciū litigiosi in re vel actione qñ cōmittat in re actione quando agitur ꝛ nomine vel ꝛ ypothecaria confessoria seu negatoria vel ꝛ actione psonali vel mixta seu vniuersali legato seu fideicōmissio vel actione pignoraticia 7 quid operatur vitiuz litigiosi et que est eius pena et an contra ecclesiaz potest agi vicio litigiosi si plene p Abb.in.c.iij.vt lite pen. vide.s.litigiosa.

Vices

¶ Vicē alterius gerens est honorādus sicut is cui⁹ vices gerit vide.s.vicarius.

¶ Vices alterius gerenti si rescribat papa videtur scribere tanq̄ gerenti vices illi⁹ lz quo ad illud non gereret vices illius qō pōt extendi ad p̄cepta que fiunt gerēti vices alio⁹ vt.c.eā te. ꝛ rescrip. vbi not. Abb.x.colūna.ex quo tradit in argumētum p nōn. q̄ si pnceps alicui⁹ vices gerenti ꝓpter absentiā vel aliā causaz aliquid mandet 7 nō adimpleto mādato is cuius vices gerit reuersus fuit q̄ ille principal teneā adimplere.

Vidua

¶ Vidua quando 7 in quibꝫ possit tanq̄ miserabil⁹ persona laicū ad iudicium ecclesiasticū trahere vide.s.laicus.

¶ Vidua secundo nubendo nō incurrit aliquā penam.vide.s.penas aliquas.

¶ Vidua licet sit sub ptectōe ecclesie.lxxxvij.di.per totū. ꝛ ver.sig.sup quibusdā.nō tn̄ pōt aliū conuenire petitorio corā iudice ecclesiastico aliter nō data negligentia iudicis secularis.vt.c.ex tenore.ō focom.quod intellige quando est tn̄ vidua secus si vidua 7 paup vel oppressa 7 sic intelligit allega.c. sup quibusdam 7.c.significantibꝫ.ꝛ offi.ꝛle.7 Abb.in alle.c.ex tenore.

¶ Vidua est cui⁹ maritus mortu⁹ est.xxxij. di. vidua.ß ꝼm ethimologiā vocabuli vidua pōt dici q̄libet mulier sine viro etiaz si nunq̄ maritū amisisset quasi sine viduitate 7 dī a vi qō est sine sicut dī vecors sine corde 7 vesanus sine sanitate vt.l.maluz.§. vidua.ff.ꝛ ver.sig.ß ex cōmuni vsu loquendi dicit vidua cui⁹ mortu⁹ est marit⁹ 7 intellige si ab eo fuit cognita alꝫ secus vt all.c.vidua. Ab.in.c.ex tenore.ꝛ fo.compe.in fi.

¶ Vidua si postq̄ assumpsit tutelā filioꝝ incōtinēter viuat perdit tutelam sicut si ad secundas nupti. transierit ꝛ quo est glo.notabilis q̄ sequitur Bar. in auten.matri 7 auie ꝓ quod potest inferri q̄ easdē penas quas patit vidua transiens ad secūdas nup. infra tempus luctus easdē pati ꝛbet si incontinenter viuat quia ratio nuptiaꝝ ꝓhibitiua. infra tale tempus fortius vendicat sibi locum qñ ē incōtinēs ne plus se habeat luxuria q̄ castitas facit qō no.per glo.7 Bar.in.l.fideicōmissum.ff.ō fideicom.vbi no. q̄ si vidua incōtinenter viuat perdit legatuz sibi a marito.relictum et auferetur sibi tanq̄ ab indigna 7 ex presumpta voluntate testatoris reuocatur legatum quod maxime ꝓcedit si incontinenter vixit tēpore vite mariti ipso marito ignorante no.glo.in.l. sororem.C.ꝛ his qui.vt indi.7 Abb.in.c. vxorat⁹. ꝛ conuer.coniu.

Villa

¶ Villa an fungat iure minoris seu ciuitatis.vide s.ciuitas fungit.

Vinum

¶ Vinū nō bibens nō ꝛbet ad sacerdotium ꝓmoueri q⁹ ex quo horret naturaliter bibere nō vinū posset emittere seu euomere sacramentum ar.c. si quis ꝓ negligentiam.cū.c.se.ꝛ conse.di.j. Ab.in.c.ex pte ꝛ cele.mis.

¶ Vinū dz vt venenū infirm⁹ fugere.xxxv.di.vinolentū licet talis pōt esse infirmitas q̄ modicū vinū ꝓdesset.ꝛ conse.di.v.c.sint tibi.nōt.ī.c.7 si xp̄us.ꝛ iureiur.

¶ Vinū bibens sine aqua nō ex iusta causa peccat mortaliter cū faciat ꝓtra ꝓsiliū.c.a crapula.ꝛ vita 7 ho.cle.si tn̄ bibendo quis tempat se vino vitando ebrietatē euitat peccatū mortale cuz talis ebrietas nō sit naturaliter nisi sit assidua.xxv.di.§.nūc aūt not. Hosti.7 Jo.an.in alle.c.a.crapula.

¶ In vino est luxuria 7 voluptas ī voluptate impudicitia ē vt inquit Hiero.ad Occeanum.refert Jo. an.in dicto.c.a crapula.

¶ Propter crapulā multi obierūt q̄ aūt abstinēs ē adiecit vitā: Ecclesiastici.xxxvij.in fi. mlte nāq; ex ꝛ liciarū epulis molestie generant modicus tn̄ 7 tempatus cibꝫ corpori 7 aīe vtilis ē vt ait Hiero.ad rusticū. Jtē Hiero.ad tytū. Scio mihi abstinētiā nocuisse interm iffam 7 ꝓfuisse repetitaz no. Jo.an. in all.c.a.crapula.vide.s.ebrietas.

Virtus

¶ Virtus ē habit⁹ mentis bene cōstituta.c.ō pudicitia.7 ibi glo.xxxij.q.v.virtutis em̄ ꝓriū est vt habentem ꝓficiat 7 opus eius bonū reddat ꝼm philosophum not. Jo.mo.sup rubrica ꝛ accu.li.vj.

¶ Virtus cū humilitate ꝛcetur cum labore queritur cū amore habetur.xlvj.di.c.j.ꝓ Jo.7 Guil. Culpam incidisse nature est diluisse virtutis ꝛ peni.di. iiij.c.ille tantus.7 vide.c.illa anima.7.c.sapientē.ꝛ pe.di.ij.vnde Gene.inquit Adeo enim gratiosa est virtus vt insitum sit 7 malis ꝓbare meliora.quis est enim qui inter scelera opinionē bonitatis nō affectat neminē reperies que nequicie primis sine nequicia frui non mallit.

¶ Facilius ē ad virtutes erigere nouos q̄ reuocare veteres. ꝛ pe.di.j.sunt qui arbitrant.

¶ Virtutis nobilitas sine nobilitate generis tāto ampli⁹ laudat quāto p ꝓriā naturā 7 qualitatem mens laudabil⁹ oparur.nā melius est meū qō acoro me opante q̄ qō habeo ex alio Jo.mo.in.c. null⁹ ꝛ elec.li.vj.vide.s.nobilitas.

¶ Fac vt verus sit sermo q̄ audit ꝛ virtutib 7 sapientia tua 7 vt vincas famā ꝛ virtutib tuis.ij.paralip.ix.c.nemo tn̄ in virtute sua confidere dz sic amalech ꝓfidit.iudith.iij.

¶ Virtutes alie theologales.vt fides.spes.caritas alie morales.vt iusticia.fortitudo.tpantia. 7 prudētia.ꝛ q̄b.xxviij.q.j.§.ex his.no.glo.vnica ꝛ sūma tri.7 dicūt virtutes q̄ vitā tuentes 7 a vitijs seruantes.ꝛ pe.di.ij.c.illa misericordia.7 c.se.

¶ Prudētia ꝼm Tulliū ē rex bonaꝝ 7 malaꝝ 7 vtraruꝫq; discretio.hec em̄ vtus reliquas tres virtutes p cedit q̄ ferens lucernā 7 aliis mōstrans viā ei⁹ eniz ꝓsulere aliaꝝ triū agere h⁹ ꝓtes sūt prudentia. circūspectio.cautio.ꝛcilitas.

¶ Prouidentia est presens notio futurū ptractans euentum huius officia sūt ex pītib⁹ futura perpēdere aduersus venientem calamitatem consilio pmuniri.

¶ Circūspectio est contrarioꝝ vicioꝝ cautela hui⁹ officiū est frugalitatē sic ꝓuare vt auaritie fuga dissipationē nō incurrat sic a temeritate recedere vt timorē nō cadat.

¶ Cautio est discernere a virtutib⁹ vicia virtutum speciem pferentia exemplū.xlj.di.c.sepe.

¶ Docilitas ē prudētia erudiendi imperitos.

¶ Justicia ē cōseruatrix hūane societatis ⁊ vite cōmunitat⁊ �… Tulliū.⁊ diuiditur in seueritatē ⁊ liberalitatē.

¶ Seueritas ē virt⁹ vbito supplicio coercēs iniuriā.cui⁹ pmū officiū ē:ne cui quis noceat nisi lacessitus iniuriā. scōm officiū vt cōmunib⁹ vtat⁊ p cōmunib⁹ puatis.terciū officiū exterminare ex humana societate pestiferū genus hoīm

¶ Liberalitas ē virt⁹ būficioꝝ erogatrix quā eādē p affectu benignitatē p effectu beneficientiam dicimus.hec virtus in tribuendo et retribuēdo tota cōsistit.

¶ Benignitas em̄ reddit ius suū vbi religio pietas parētib⁹ innocētia minorib⁹ amicitia equalib⁹ reuerentia maiorib⁹ concordia ciuib⁹ misericordia egenis.

¶ Religio ē virtus diuinitatis curā ceremoniāq⁹ afferens cui⁹ pmū officiū est ꝓpetrati sceleris penitere.scōm officiū temporaliū mutabilitatē paruipendere:ꝯm Oracium.terciū officiū vitaꝝ nr̄am ex toto vbo cōmittere:vt inquit Juuenalis. Quartū officium veritatē seruare.

¶ Pietas vt Seneca ait ē p quā sanguine iunctis⁊ patrie benivol⁹ officiū ⁊ diligēs tribuit cultus.

¶ Innocētia ē puritas animi oēm iniurie vltionez abhorrens.

¶ Amicitia vt Salust⁹ inquit est volūtas bona erga aliquē causa illius.hui⁹ officiū idem velle ⁊ idez nolle amicū secreto admonere palaz laudare hec q̄dem lex est in amicitia vt Seneca ait vt ne rogem⁹ res turpes nec faciam⁹ rogatu. Alia lex ē vt cū amico cūcta velideres sed prius ꝺ ipso. Tercia ꝯm Tulliū. Ne studeas nosse q̄ ille vult latere. Quarta ꝯm Lucanum. Ne asperitas amicitiam dirimat si enim vis amari ama.facit quod no. Abb. ꝛc dicit.in.c.repellantur. ꝛc accusa. vt refert ꝯm Valerium quod q̄dam improperabat amicum suum quia nolebat facere quod rogabat cui respondit quid mihi prodest amicitia tua si aliquid inhonestum facturus sum.

¶ Reuerētia vt Seneca ait est virtus psonis grauibus vel aliqua prelatione sublimitat⁊ vbite honorificationis cultū exhibēs.eligendus ē em̄ vir bon⁹ ⁊ semper ante oculos habendus vt sic tanq̄ eo spectante viuamus et omnia tanq̄ illo videnti faciamus.

¶ Cōcordia ē virtus cōciues ⁊ cōpatriotas eodē iure ⁊ cohabitatōe spōtanee vinciens.

¶ Misericordia ē virtus p quā human⁹ anim⁹ super calamitate afflictoꝝ mouetur.

¶ Fortitudo ꝯm Tulium est virtus retundens impetus aduersitatis. partes eius sunt magnanimitas fiducia securitas magnificentia cōstantia patientia.

¶ Magnanimitas est difficiliū spōtanea ⁊ rōnabilis aggressio.

¶ Fiducia est certa spes animi ꝓducēdi ad finē rem inchoatā.

¶ Securitas ē incōmoditates imminentes ⁊ rei inchoate fines nō formidare.

¶ Magnificentia ē difficiliū ⁊ preclaroꝝ consūmatio.

¶ Cōstantia est stabilitas animi firma ⁊ in ꝓposito perseuerans.

¶ Patiētia ē virtus cōtumeliaꝝ ⁊ omnis aduersitatis impetitus equanimiter portans ad hoc.c.fortitudo.xxiij.q.iij.

¶ Temperantia ꝯm Tulliū est vbminiū ratōnis in libidinem ⁊ in alios motus importunos hec quidez virtus totius vite humane ornatus est omniūq⁹ perturbatōnē sedatio.huius virtutis pres sunt que in sedibus motib⁹ vbminant̄ modestia verecundia abstinentia honestas moderantia parcitas sobrietas pudicitia.

¶ Modestia est virt⁹ que facit cultū motū ⁊ omnez nostram occupationē vltra vbfectū ⁊ intra excessuz sistere.

¶ Verecundia est in gestu ⁊ verbo honestatem seruare.

¶ Abstinentia vo est statutum prandēdi terminū non peruenire.

¶ Honestas est nec lautiores cibos querere nec ī apparatu operam dare.

¶ Moderantia est nimiū ciboꝝ appetituz ratōnis imperio reuocare.

¶ Parcitas ē mensurā refectōis nō excedere.

¶ Sobrietas ē excessum in potu cohibere.

¶ Pudicitia est moderamine rationis petulantiaz clamare.

¶ De his virtutib⁹ moralibus.vid̄ in alle.§. ex his. xxviij.q.j.

¶ Impossibile ē vnū eundēq⁹ hoīem simul vniuersis fulciri virtutib⁹ quas si quis voluerit simul acceptare in id eū incidere necesse est vt dum oēs seq̄tur nullā integre cōsequatur vt inquit Abb. nestorius in collatōib⁹ patr̄ vt refert Hen.in.c.licz ꝺ regula.

Vis

¶ Vis seu violētia nō cōmittit̄ si forinsecus ab vniuersitate expellatur vel si epūs q̄ nō admittit̄ ad pcurationē sibi vbitā frāgat ostia ecclie. Ab. in. c. j.vbimu.eccles̄i. vide.s.possessio.

¶ Violēter q̄n pōt iudici resisti. vide.s.iudex.

¶ Vis quotuplex ē vide vbc.signāter Abb.in.c. ad audientiā q̄ met⁹ cā.⁊ in.c.sacris eo.ti.⁊ glo.⁊ Ab. in.c.dilectus.vbi ordi.cog.

¶ Vis precisa nō imputatur qz pot⁹ dicitur quis pati quam agere nā nulla voluntas reperit̄ in agēte vt in eo qui ligatis pedibus et manibus cōpellitur cōmunicare cuz excōmunicato vt.c.sacris.q̄ metus causa.sed metus seu vis conditionalis attenuat culpam non tñ causam prorsus excludit minus enī peccat is qui per metum peccat q̄ qui sponte. ij.q. j. in primis. ⁊.c.fi.vij.q.iij.no.Abb.in.alleg.c.sacris circa prin.

¶ Vim si iudex inferat iuste nō pōt agi ꝯ euz als sic. vide.s.iudex si iuste.

¶ Rigor.l.si q̄s in tantā hz locū ꝓtra minorē vbi ca pacē vt ibi no. Cy.cū talis vbinq̄t in faciēdo Bar. ibi fatet restitutōz tali minori negādā qñ vbiose facit secus si credēs sibi licere. C.si aduersus vbictum l.j. ⁊ aduersus vbū pīsumptū restituit̄ minor cū verus vbus nō presumat̄ cōtra minorē vt no. Anto. in.c.j.vbo ⁊ cōtu.vnū tamen tene menti ⁊ ibi no. Abb.q̄ vbi quis ex iudicis vbfectu nō valet rē suā consequi tūc pōt ꝓpria auctoritate illam inuadere no.glo.j.di.iusgentiū.c.cū olim.j.vbesti.spo. facit l.ait ptor.ff.vbis que in frau.credi.⁊ qō no.in.c.cū nō ab hoie.vbiudi.Jo.an.⁊ Abb.in.alle.c.j.vbo ⁊ contu.

¶ Vlis si inferat psone añq; pcutiat pōt incōtinēti aliū pcutere ad effectū euadēdi pcussionē seu iniuriam ⁊ tūc dī quis potius iniuriā repellere q̄ inferre sic intelligit glo. in. l. si ex plagis. §. tabernaculus .ff. ad. l. aquil. ⁊ ibi Bar. sed iniuria ē iaz facta psone nō est licitū repcutere etiā incontinenti nisi timeretur geminata pcussio vt Bar. vbi. s. ⁊. l. scientiā. §. qui cū aliter. ff. ad. l. ꝛ aquil. sed no. q̄ licz nō ꝛbeat insequi percussus suuz percussorez ex quo nō vult amplius percutere tū si ꝛ facto insequitur pcutientem ⁊ eum vulnerauerit nō ꝛbz puniri vt ꝛ loſus sed vt culpabilis quia inconsultus colore calumnie vicio caret. vt. l. j. ff. ad turpi. ij. q. iij. §. notādum. ⁊ l. si adulterium. §. imperatores. ff. ꝛ adul. et vide glo. xiij. q. j. §. j. Abb. in. c. olim. j. ꝛ resti. spo. xj. colū. ⁊ vide. s. ꝛ fensio.

¶ Pena canonis si quis in tantā. C. vnde vi. nō habet locū in bonis iacentis hereditatis iō legatarius q̄ añ aditā hereditatē occupat legatū non punit in alio nisi q̄ restituit possessionem. ff. quoz le. l. j. nor. C. ꝛ legi. non est dubiū. not. glo. in. c. fi. ō succes. ab intesta.

¶ Vim vi repellere licet an habet locū in recuperate ius seu possessionem iuris q̄ hz in re aliena vide. s. possessionem iurisditionis. cum quatuorversi. seqn tibus.

Visitatio

¶ Visitatorz an hz prātē puandi clericū būficio suo vide Abb. in. c. dilectus. j. ꝛ rescrip.

¶ Visitat archiepūs puinciā sibi ꝛcretā. vide. s. archiepūs. ⁊ ꝛ visitatōe vide notabiliter ⁊ plene p Ab. in c. cū ex officij. ꝛ pscrip. ⁊. c. cū ad quorundā. ō excess. prela. ⁊ ibi Pe. ꝛ anchara.

¶ Visitatoris ⁊ psidentiū prātem vtō plene p Ab. in. c. pe. ⁊ vlti. ꝛ statu mo. ⁊ melius in. c. cū apostol⁹. ꝛ censi.

¶ Visitare pōt archiepūs dyocesim suā ⁊ totā puinciam non solum ecclesias seculares sed etiam monasteria exempta ⁊ hospitalia vide supra archiepiscopus.

Vnio

¶ Vniri pōt vnū monasteriū alteri si ē ꝛsolatū vt c. ij. ꝛ reli. ꝛmi. ꝛbz tñ tale monasterium vnitū in suo statu cōseruari ꝛbet ergo habere congregationem monachoz ⁊ Abbatē solitū q̄ nō alterant iura ecclesie p vnionē vt alle. c. ij. ꝛ quo p Inno. in. c. pastoralis. ꝛ priuile. ⁊ in. c. in lateran. ō pben. sed si primū monasteriū vnitū est ita ꝛpanpatuz q̄ non pōt tenere collegium monachoz vel solitum statuz tunc sufficit q̄ ecclesia cui est facta vnio faciat illi ꝛseruire per clericum seculare ⁊ ar. in cle. ne in agro. §. ad hoc. ꝛ statu regu. Abb. in allega. c. ij. ō reli. ꝛmi.

¶ Vnire pōt eps seu plat⁹ vnū būficiū alteri etiam viuēte rectore ⁊ etiā si p negligentiā plati collatio sit ꝛuoluta ad papā vide. s. būficiū nō vacans. ⁊. s. plat⁹ pōt vnire.

¶ Vniri pōt ecclia prochialis pbende ecclie cathedralis ꝓpter pauptatē vide. s. pbenda ecclie cathedralis.

¶ Vniri pūt ꝓpter pauptatē due ecclie nō valētes singulares habere pbyteros ⁊ dñt inter se vniri et idē in prioratib⁹ regularib⁹ vt ī clemē. ne in agro. §. ad hoc. ō statu regu. facit. c. vnio. x. q. iij. fateor tñ q̄ si nō fiat vnio pōt eps dispensare vt vn⁹ habeat duas ecclias vt. c. sanctoz. lxx. dist. vt no. Ab post glo. in. c. exposuisti. ꝛ pben. ⁊. vide. s. pbende ecclesie cathedralis.

¶ Vnio vni⁹ ecclie ad alteraz fit quinq; modis vt plene no. p Hosti. post glo. in. c. j. ne sede vacante. et ibi Abb. ij. colum.

Vniuersitas

¶ Vniuersitas vel collegiū qualit ꝛbeat ad actuz cōgregari ⁊ an psensus ꝛbeat in cōmuni pstari vō s. capituli consensus.

¶ Vniuersitatē an faciūt scolares sine ꝛctoribꝫ vi de. s. collegiū licitū. ⁊ Abb. in. c. ex lris. ꝛ consti. et in. c. q̄ in causis. ꝛ pcura.

¶ Vniuersitas cū ē obligata pecunialiter ⁊ nō habet vñ soluat possūt singuli cōpelli vt pribuāt no. glo. in. c. cū dilecta. ꝛ rescrip. ⁊ ibi Ab. in fine. ⁊ clarius glo. in. l. j. ff. q̄ cuiusq; vniuersitatis.

¶ Vniuersitatis minoz ps pctradicēs actui an excusetur vel puniat vel an ꝛbeat puniri tota ciuitas sine discrimie minoris pris q̄ nō psensit Inno. in. c. graue. ꝛ senten. excom. ⁊ plene p Bar. in. l. aut fctā. ff. ꝛ penis. Abb. in. c. dilectus. ꝛ symo.

¶ Vniuersitas qñ possit puniri ⁊ accusari Bar. in tractatu ꝛ tyranno. ⁊ notabiliter p Abb. ⁊ ꝛct. in. c. dilect⁹. ij. ꝛ symonia. ⁊ Bart. in. l. aut facta. §. fi. ff. ꝛ penis.

¶ Vniuersitas vel ciuitas nō dicit aliq̄d facere nisi illud ꝛliberatum fuerit collegialiter glo. notabilis in. l. sicut. ff. q̄ cuiusq; vniuersi. Bart. in dicta. l. aut facta. glo. in. c. j. ꝛ re. eccle. nō alie. li. vj. Abb. in c. gratū. ꝛ postu. pla. hoc etiam si ꝛexillo erecto hoc facit nisi legitime cōsilio cōgregato Abb. in. c. in gē nesi. ꝛ elect.

¶ Vniuersitas an ⁊ qñ pōt rmanere ī vno solo oīb⁹ alijs mortuis vel privatis Abb. in. c. gratū. ꝛ postu. pla. in glo. pe. in fi.

¶ Vniuersitas dī vnanimiter facere qñ nemine discrepāte fac. c. fi. ꝛ postu. pla. ⁊. c. cū dilecti. ꝛ elect. no. Abb. in. c. bone. ij. ꝛ postu. pla. in prin. ⁊. in. c. in causis. eo. ti. v. colū. ⁊ in. c. primo ō maiori. ⁊ obe. ⁊ no. Abb. in. c. ad aures. q̄ metus causa.

¶ Vniuersitatis maioz ps duaz partiū qō facit videtur valere vt. l. nulli. ⁊. l. plane. ff. q̄ cuiusq; vniuersi. ⁊. c. j. ꝛ his que fi. a ma. pre. ca. tñ licz valeat gestum duaz partiū si tñ aliquis fuit ꝓemptus pōt his psequendo cōtemptū facere retractari id qō fuit gestū eo absente vt. c. bone. ō elec. glo. ⁊ Abb. in. c. bone. ij. ꝛ postu. pla. ⁊ in. c. ecclia. ꝛ elect. ⁊ Lapus sua alle. cxxxj.

¶ Vniuersitas an peccat cōsentiēdo in his q̄ illicite tractant si nō ꝯdicit vide. s. capi.

¶ Vniuersitas vt congregetur an sufficit son⁹ campane. vide. s. citatio.

¶ Vniuersitatis cōuocatōe facta p presidentē vel p minorē ptem ad electionem vel ad aliū actum per campanā vel als an artet citatos ⁊ si non veniāt an minoz ps pōt actū explicare ⁊ an requirant due partes plene per Inno. ⁊ Abb. in. c. j. ꝛ maio. ⁊ obe. et in. c. ij. ō noui ope. nūcia. ⁊ plene in. c. in causis. ō ele.

¶ Vniuersitatis maioz pars vbicunq; prevalet minori parti etiam in actibus ad singulos spectantibus. ꝛbent omnes ad quos actus pertinent simul conuocari ar. in. l. maiorem. ff. ꝛ pac. Bar. in. l. omnes populi. ff. ꝛ insti. et iur. Abb. in. c. ij. ꝛ iurepatro.

¶ Vniuersitas nō legitime congregata vel ꝓtempt⁹ absentibꝫ ⁊ nō vocatis an pōt aliq̄d agere ⁊ an act⁹ ꝛbeat retractari vide. s. absentes.

¶ In vniuersitate etiā seculari maioritas nō cōsistit in solo nūero ꝫ in dignitate ⁊ auctoritate ⁊ merito psonaz no. glo. ⁊ Bar. ī. l. pomponi⁹. ⁊. l. si vim. ff. ꝛ re iudi.

¶ Vniuersitatis actꝰ an pōt infirmari rōne inabilium qui fuerunt admixti cum abilibus vide supra actus.

¶ Vniuersitas pōt cōstituere sindicū vel actorē generaliter ⁊ procuratorē specialiter vide no. in c. ꝙa in causis. ꝛe procura.

¶ Vniuersitas habet psidentes qui diuersis noibꝫ nūcupantur ſm locoꝝ psuetudinē vt sunt iurati. i. cōsiliariꝫ vel anciariꝫ ſiue priores qui regūt vniuersitatem ⁊ dicūt iurati a iuramēto qō prestāt vt eorum officium fideliter exequant̄ tū ꝛe esse ⁊ substantia vniuersitatis nō ē vt ibi sit rector vnde pōt esse vniuersitas absqꝫ alio capite no. Inno. in. c. cum nō ignores ꝛe pben. facit. l. j. ff. ꝙ cuiuslꝫ vniuer. Abb. in. c. psulti. ꝛe procura.

¶ In vniuersitate si sunt abiles et inabiles an actꝰ gestus valeat. vide. s̄. acta.

¶ Vniuersitatꝫ nomia singulorꝫ saltim in ponderosis debent exprimi p notariū vt appareat an due partes interfuerunt cū aliter actus nō valeret vt. l. nulli. ⁊. l. plane. ff. ꝙ cuiuslꝫ vni. idem quando agit̄ de venditōe rei ipsius vniuersitatis vt sentit Bar. in. l. j. ff. de albo scriben. ⁊. idez si vniuersitas ad aliquid obligatur vt no. Oldral. in quodam suo consilio ⁊ Bal. in. l. j. ff. de magis. sed si vniuersitatꝫ sigillum. circumscribatur etiam in ponderosis non req̄ritur nomia singulorꝫ exprimi vt. c. iij. loco de pba. nam tunc indubitanter sigillum facit fidez cuz fide notariꝫ no. Ab. plene in. c. j. de sindi. ē tamē notādū ꝙ si in instrumento notariꝫ cōtinetur ꝙ ibi fuerūt due ptes vniuersitatꝫ standū ē instrūmto nisi ptrariū pbet vt not. Fredericus psi. cxliij. ccvij. cclxvij. Alb. vbi supra.

¶ Vniuersitatem pōt constituere clerus ciuitatis vel ville causa. l. religionis vt missas celebrent p viuis ⁊ defunctis ⁊ p oneribus eis incumbentibus vt. c. accedens. de pscrip. no. Inno. in. c. dilecta. de excess. pla. circa fi. ⁊ pōt constituere vniuersitatem sine epo ⁊ pōt habere aliū psidentē no. Inno. in. c. cū ab eccliaꝝ. ꝛe offi. ordi. nā ad esse collegij nō req̄ritur rector ꝫ ipm collegiū tenet locū rectoris respectu singuloꝝ no. Inno. in. c. cū nō ignores. ꝛe pen. pōt etiā clericus creare sindicū in factis ptinētibꝫ ad cleruz no. Abb. in all. c. accedēs. circa prin.

¶ Vniuersitati an piudicat sentētia lata inter duos milites sup iurisditione alicuꝰ castri vide. s̄. sententia lata inter duos milites

¶ Vniuersitatis maior ps an pōt in preiudicium singuloꝝ cōpromissum facere vel procuratorē cōstituere ⁊ que forma ē seruanda ⁊ an vnus impeditꝰ pōt alteri cōmittere vices suas vide. plene p Abb. in. c. pstitutus. j. ꝛe appell. ij. colum.

¶ Vniuersitas pōt statuere vt nō valet actꝰ nisi habeat oīm psensus nec hoc ē ꝺ ius cōmune ex q̄ a principio oēs voluerūt vt. c. pstitutus. j. ꝛe appell. qō procedit nisi in actu esset a iure pdita certa forma vt. ſ. valeat actus a maiori pte vt in. c. qz. ꝓpter ꝺ elec. vl' nisi ꝓpter istā reformatōz impediat vtilitas eccle. no. in. c. cū oēs. ꝛe cōsti. pōt etiā ecōtra vniuersitas statuere vt valeat actꝰ gerēdus a plurib ꝛe vniuersitate licet nō faciat maiorē ptem totius vniuersitatis glo. no. in. c. si cui. ꝛe elec. li. vj. Abb. in. c. cōstitutus. j. ꝛe appel. iij. colum.

¶ Vniuersitas ciuitas seu cōsiliū sinodale an pōt recusari vt suspectū. vide no. p Abb. in. c. j. ꝛe iudi. iij. colum.

¶ Vniuersitatis rector quā ptātē habeat in scolares vide. s̄. rector vniuersitatis.

¶ Vniuersitatꝫ maior ps pñs ſ aliq̄d statuat nō requisitis alijs ꝛe vniuersitate q̄ sūt in loco i quo morabant̄ ꝛe seruilē do officio tūc nō valet statutū vel pulsio duaꝝ ptiū alijs ibi psentibꝫ nō vocatꝫ vt bene pbat. c. fi. ꝛe ma. ⁊ obe. ⁊ optime. C. ꝛe lega. l. quotiens. li. x. ⁊ sic intelligitur qō no. ff. ꝛe regu. iur. l. aliud. §. refertur vt refert Jo. cal. in suis consilijs ti. ꝛe cōsti. consilio. iij. in fi.

¶ Vniuersitas tenet ſ in loco nō fiat iusticia vide s̄. bellū.

¶ Vniuersitas collegiū vel capl'm que noia sunt sinonima an pōt ꝛelinquere. Itē an pōt puniri vide plene p Bar. in. l. aut facta. ff. ꝛe penis. ⁊ melius per Abb. in. c. dilectꝰ filiꝰ ꝛe symo. iij. colum.

¶ Vbi cōueniūt duo corpa ad aliquid explicandū nō sufficit maiorē ptē psonaꝝ conuenire ꝫ requirit̄ maior ps cuiuslibet corpis. no. Anto. ⁊ Alb. in. c. pastoralis. §. j. ꝛe rescrip. circa fi. facit glo. ⁊ Jo. an. in. c. ij. ne sede vacante. li. vj. ⁊ qō no. Abb. in. c. postulasti. ꝛe pces. preben.

¶ Vniuersitatis due ptes dīt ad minꝰ cōuenire in actib vniuersitatꝫ vt. l. nllī. ff. ꝙ cuiuslꝫ vniuer. ⁊ exhis duabꝰ partibꝰ ꝺz ad minꝰ cōsentire maior ps sic intelligit̄. l. ꝙ maior. ff. ad munic. ⁊ hoc sentit glo. in l. aliud. §. referē. ff. ꝺ regu. iu glo. dicte. l. nllī. ⁊ Bar. in. l. oēs populi. ⁊ Inno. in. c. ij. ꝛe no. ope. nunc. si tñ plures ꝙ due ptes cōuenirent requirit̄ maior ps cōuenientiuz. Abb. in. c. cum omnes. ꝛe consti. viij. columna.

¶ Vniuersitatis due ptes licz sufficiāt ad valditatem actꝰ tñ si tercia ps fuit ptēpta. id est nō vocata pñt ptemptū psequi ⁊ facere actū retractari vt. c. ꝙ sicut. ꝛe elec. nā plꝰ obest cōtēptus vnius ꝙ ptradictio multoꝝ. vt. c. bone. ij. ꝛe elect. Abb. vbi. s̄.

¶ Si est aliqs ad quē ptinet cōuocatio vniuersitatis ⁊ ad mandatū illiꝰ volūt cōuenire oēs pñt actū explicare venientes etiā si nō cōstituāt maiorē ptem vniuersitatis hoc vult Inno. in. c. j. ꝺ maio. ⁊ obe. ⁊ in. c. ij. ꝛe no. ope. nunc. facit. c. cū nob. ꝛe elec. ß si nō est aliquis ad que spectet conuocatio ⁊ instat finis termini vniuersitati pfixi ad explicationē actus et tunc etiā pōt minor ps vocare maiorē ⁊ nolente venire pōt ad actū pcedere. no. in. c. in causis. ⁊. c. cum nobis ꝛe elec. si vō terminus nō est prefixus vniuersitati ad actum explicandū tūc dīt saltim puenire due ptes ⁊ monere terciam partem alʒ tercia pars posset agere ꝛe contemptu vt not. in iuri. s̄. allegat. est conclusio. Abb. in. c. cum omnes. ꝛe consti. vl. columna.

¶ Vniuersitas nō hñs iurisditōz vt villa seu castꝝ recognoscēs ciuitatē in superiorem licet pōt sibi facere legem seu statutum sup rebꝰ suis non tñ pōt apponere penā qz pene appositio deriuat̄ a iurisditione xxxiij. q. ij. §. in hoc ⁊. l. fi. ff. ꝛe iuri. om. iudi. pōt tamen talis vniuersitas se p pactū obligare ad penaz vt vult Bar. in. l. oēs ppli. ⁊ Inno. in. c. cū accessissent ꝛe pscti. ⁊ Jo. an. in. c. cū oēs eo. ti. ⁊ Abb. in. c. q̄ in eccliaꝝ. e. ti.

¶ Vniuersitas hñs iurisditionē ⁊ ꝛe facto superiorē nō recognoscēs pōt oia cōstituere q̄ pōt pnceps. no. Bar. in. l. famē in. fi. ff. ꝛe pub. iudi. ⁊. i. l. j. ff. ꝛe aqua plu. arcen. Abb. in allega. c. que in eccliaꝝ. ꝛe cōsti. iij. colum.

¶ Vniuersitas scolariū doctoꝝ pistoꝝ cerdonū ⁊ similiū pōt statuere ⁊ apponere penā ad limites potestatis vt. c. ex literis ꝛe cōstitu. cōcludit Abb. in. c. q̄ in eccliaꝝ eo. ti.

¶ Vniuersitas nō hñs rectorē pōt statuere vt not. in. l. fi. C. ꝛe iurisd. om. iudi. nisi ad esse vniuersitatis non requirit̄ ꝙ ibi sit rector vt. l. j. ff. ꝙ cuiuslꝫ vniuer. no. Inno. in. c. cū nō ignores. ꝛe pben. Alb. in. c. ex literis. ꝛe consti.

¶ Uniuersitas põt p bono pacis generalẽ. l. facien do tollere actiones quesitas singulis damnum in guerra ciuitatis passis vt. l. antiocenses ff. ꝺ priuileg. credi. ⁊. l. venditor. §. si cõstat cõmunia ꝑdio. ⁊ quod no. in. l. ij. C. q̃ sit lon. cõsue. facit. c. in nra. ó iniurijs vbi hoc no. pe. ℣ ancha.

¶ Uniuersitas cũ corp⁹ sit fictũ ⁊ repsentatũ com prehenꝺit in ꝺispositione ptempta p verbũ si quis vel si qua. vt colligit ex. c. cũ nouit ℣ his que fi. a pla. qó est ver in nõ oꝺiosis ß in his in quib⁹ stricta interptatio est faciẽꝺa nõ cõphenꝺitur vniuersitas qr nõ ẽ ver corpus ß fictũ ⁊ ꝺispositio in casu vero. nõ hz locũ in casu ficto in istis oꝺiosis p hoc. c. grauẽ. ℣ pben. ⁊. l. ij. §. hec aũt vba. ff. ℣ neg. gest. not. Abb. in alle. c. nouit. in prin.

Voluntas

¶ Uota q̃ vbi p legẽ punit volũtas seu affect⁹ acsi fuisset actus cõsũmatus iuꝺex põt ex potestate sibi a lege cõcessa mitigare penã si vult licet ad hoc non necessitat. p hoc. l. aut facta. §. euẽt⁹. ff. ℣ penis. no. Bal. ⁊ Sali. in. l. is. qui. C. ad. l. coꝛ. ℣ sicarijs. vbi s. pena vbi imponit.

¶ Uolũtas testatoris psumit ex ei⁹ sciẽtia. l. qui ha bebat. ff. ℣ re iudicata.

¶ Uolũtas suis termis nõ cõtenta punit vt. c. nu per. ⁊. c. fi. ℣ bigamis. ⁊ ibi glo.

¶ Quicqꝺ agãt hoies intentio iudicat oẽs. q̃ ꝺ im portat hoc vulgare. vide Abb. in. c. cũ. ab omni. ℣ vita ⁊ honestate clericoꝝ.

Votum

¶ Licet votũ emissus nõ obligat vouentẽ supueni ente impeꝺimẽto omnino impeꝺitiuo vt no. in. c. j. ℣ voto. cũ in voto intelligat illa cõꝺitio generalis si potero vt no. in. c. nõ ẽ. e. ti. ⁊ Inno. in. c. scripture. e. ti. fallit in voto vltramarino vbi quis potuit pro subsꝺio ire sancte qr ℣bet illo impenꝺere meliori mõ q̃ põt vt no. Inno. ⁊ Abb. in. c. licet ℣ voto. nec si nõ põt p se expeꝺire ꝺz p heꝺẽ vt not. in. c. q̃ sup his. eo. ti. iꝺẽ in alijs obligationib⁹ facti quaꝝ execu tio trãsit ad heꝺes vt. l. veter. C. ℣ conꝺ. ⁊ cõ. sti. Itẽ excusat vouẽs ⁊ ex impeꝺimẽto supueniẽte tol litur obligatõ vt q̃ vouẽs prius nõ fuit in mora in execution̄e als aũt votũ ẽ cõtinuanꝺũ vel reꝺimen ꝺum ar. in. l. ij. ff. si q̃s cau. ⁊. c. fi. ℣ iniurijs. Ab. in ꝺicto. c. licet circa fi.

¶ Ex voto meret magis religiosus obligatus voto q̃ laic⁹ spõte vouẽs no. glo. i cle. si ꝺñs. ó reli. ⁊ vene. san. in vbo. seipm. ⁊ Abb. in. c. magne. ℣ voto.

¶ Uotũ peregrinatõis nõ põt eps emittere sine cõ sensu capli cũ sit magnũ negociũ. vt. c. q̃to ℣ his q̃ fi. a prela. no. Inno. ⁊ Abb. in. c. magne. vbi etiam no. q̃ epus nõ põt emittere votũ longe peregrinatõ nis sine licentia pape secus vbi peregrinatio nõ eẽt longa ꝺm Inno. ibi. ⁊ licet epus nõ potest emittere votum sine licentia pape valet tamen votum in pre iuꝺicium ipsius vouentis qr cõmutat p papã vt in alleg. c. magne. simile in. c. q̃ in ꝺubijs. ℣ renunc. et in. c. cum tempore. ℣ arbi. ⁊ Abbas. in allega. c. ma gne.

¶ Uotũ licet sit ℣ iure ꝺiuino põt in melius cõmu tari cessante causa in vouente auctoritate episcopi vt. c. j. eo. ti. Ieiunium autem licet sit iꝺictum ab ecclesia non potest cõmutari in melius per ipm cessante causa vt no. Inno. sup rubrica ℣ obser. ieiu. ⁊ que est ratio ꝺiuersitatis cum ius ꝺiuinũ longe magis obliget q̃ ius positiuum vt. c. fi. ℣ cõsue. xvj. q. j. sunt quiꝺã. ⁊ soluit Abb. in. c. magne. eo. ti. circa. fi. q̃ vota emittunt pure in seruitiũ ⁊ placentiã ꝺei vñ si cõmutat in melius nõ soluitur placentia ꝺei imo augetur ieiunia tamen iꝺicta ab ecclesia nõ solum ad carnem macerandam seꝺ ob ℣uotões certi tem poris. nam sunt qualificata in tempore vel ob reue rentiam ꝺei vel sanctoꝝ ideo non sufficit aliõ sol uere quia per solutionem alterius nõ satisfacit cau se institutionis ieiunioꝝ ⁊c. no. Ab. in alle. c. ma gne. circa fi.

¶ Uotum vltra marinũ qñ est emissum p subsꝺio terre sancte solus papa cõmutat illõ seꝺ si quis vo uisset visitare sepulchrum p ℣uotõe vel ire ad san ctum Jacobũ potest vouens cõmutationẽ voti ob tinere ab epo loci not. glo. quã approbat Ab. i. c. ex multa. ℣ voto. in prin.

¶ Uotũ p subsꝺio ire sancte põt emittẽ religiosus claustral etiã sine psensu sui Ab. no. Ab. in. c. ex mlta. ⁊ in. c. fi. ℣ voto. ⁊ hoc si est vtilis ad pꝺicandum. religiosi aũt simplices hec nõ pñt sine licentia supe rioris vt ibi. Abb.

¶ Uotũ cõpellitur exequi ad subsꝺiũ terre sancte mulier etiã pniugata si tñ sit senex ⁊ nõ iuuenis et sit potẽs ad ꝺucenꝺũ bellatoꝝ ar. in. c. q̃ sup his. ⁊. c. ex multa. ℣ voto. vbi no. Abb.

¶ Uotũ p succursu terre sancte põt emittere plat⁹ etiã sine licẽtia supioris ⁊ iꝺẽ ℣ religioso q̃ põt ad tpus ꝺeserere monasteriũ ⁊ insistere publice vtilita ti eccl'ie vniuersal facit. c. nos aũt. xvj. q. j. ⁊. c. licz. ℣ regula. vbi sollicitudo laboꝝ ⁊ ꝺisciplina pferũt silẽ tio ptemplatõni ⁊ quieti no. Abb. in. c. fi. ℣ voto. ⁊ supꝺicta itelligo q̃ fit passagiũ generale ex ꝺispo sitõne romani põtificis vt Abb. ibi.

¶ Uotũ efficaciter obligat vouẽtẽ lz ab aliquo vo tum nõ fuerit receptũ ⁊ est ratio q̃ votũ fit ꝺeo qui vbiq̃ est pñs ⁊ semp intelligitur recipere votũ vt. c. ex pte. ℣ censi. ⁊ ibi Abb. in prin.

¶ Uotũ impeꝺit feruẽs infirmãtis passio est ter. in. c. cõsaldus. xvij. q. j. ⁊. c. literaturã. ℣ voto ó quo vide no. Hosti. in sũma. t. ℣ regula. §. qualiter obli gatur. ver. seꝺ ad obligationẽ.

¶ Uotũ abstinẽtie vt ieunij nõ obligat vroꝛẽ ma rito inuito quinimo etiaz si marit⁹ psensisset potest postea reuocare licet peccet reuocãꝺo qr vroꝛ ℣ iu re ꝺiuino ⁊ humano tenẽt parere marito vt. c. mani festũ. ⁊. c. voluit. xxxij. q. v. Abb. in. c. carissimus. ℣ cõuer. ꝺuga.

¶ Uotũ cõtinentie si emisit vroꝛ valet in sui ꝑiuꝺi cium. vt. c. placet ℣ puer. ꝑiu. nõ tñ in ꝑiuꝺicium maritꝰ ß si simpliciter vouit ⁊ marit⁹ cõsensit siue ꝑpetuo siue aꝺ tps põt ipe exigere ꝺebitũ licet peccet. vt. c. carissimus. ℣ cõuer. coniu. ß si vterq̃ vouit cõtinẽ tiam compellũtur illam seruare nec tũc vroꝛ ꝺebet ꝺebitum reꝺꝺere vt. c. q̃ ꝺo pari. xxxij. q. v. vnũ est menti tenenꝺũ q̃ post votũ cõtinentie viri ⁊ vroꝛis si ꝑles nascatur est illegitima qr quo aꝺ ꝺebitũ car nis nõ erat iam matrimoniũ inter eos. no. glo. in. c. ministri. lxxx. ꝺi. no. Inno. in. c. vnꝺũ. ℣ cõuer. ꝑiu. iꝺẽ ⁊ fort⁹ si vroꝛ vouit ptinentiã marito religionẽ intrante vel aꝺ sacros ordines ꝑmoto qr si ℣ nouo nascat soboles ẽ illegitima est concluꝺio Ab. in alle. c. carissimus

¶ Uotũ emissum ingrediẽꝺi religionẽ vel aliũ piũ actum faciendi cũ mentis turbatione seu alienatõe vel cũ furoꝛe seu ira cũꝺie caloꝛe nõ obligat apõ ꝺeũ qr ꝺeus voluntatẽ nõ coactũ militẽ sibi eligit vt. c. nõ est. xv. q. j. facit qó in simili no. in. c. sic ℣ iureiur. nec etiã obligat quo aꝺ ecclesiam si posset ꝓbari vt no. glo. in. c. vnꝺũ. ℣ cõuer. ꝑiu. ⁊ in. c. ex literis. ó ꝺi noꝛ. que ꝺisponit q̃ ꝓfessio facta caloꝛe ire cũꝺie nõ ꝑꝺicat nisi ꝺetur ꝓseuerantia ℣ quo vide Abb. in c. vnꝺum. §. all'.

¶ In cõmutatione voti vel eius redemptõe nõ põt dari certa regula sed votũ ꝛpendet ab arbitrio superioris qui ex diuersis causis ꝛbet animũ suũ informare. vt. c. j. e. ti.

¶ Omne impedimẽtũ q̃ potuit a p̃ncipio impedire votũ si oritur post factũ affert obligationez voti ſm beatũ Thomã vt refert archidyaco. in. c. q̃ bene agãt. xvij. q. j. z fit magis tutũ q̃ fundamẽtũ supueniens faciat mutationẽ in aliã causam tñ ꝛ subtilitate primũ dictũ magis ꝓcedit dũmodo nulla culpa reperiat in vouente no. Abb. in. c. j. e. ti.

¶ Voti cõmutatio ꝛbet esse magis vtilis eccl'ie et ꝛo accepta qñ necessitas nõ suggerit cõmutatiõem voti. vt. c. ex multa. prope fi. eo. ti. ergo in casu necessitatis non requiritur maior vtilitas no. Abb. in all'. c. j. e. ti.

¶ Licet in voto dispẽsare nõ possit p̃lat⁹ inferior citra ep̃m z supiores vt no. Inno. in. c. j. eo. ti. imo idẽ Inno. in. c. ij. ꝛ eo qui fur. ordi. susce. ponit regulaz q̃ in nullo casu põt ali⁹ q̃ ep̃s z superior dispensare nisi in casibꝫ in iure exp̃ssis facit. cle. j. ꝛ pri. si tñ inferior ep̃o hz ꝛ iure spẽali ius episcopale in p̃sonis potuisset dispensare in voto sicut ep̃s qz talis põt exercere iura episcopalia no. glo. in cle. j. ỏ re. eccle. nõ alienan. z Inno. in. c. statuim⁹. ꝛ maio. z obedi. et Ab. in. c. significasti. ỏ fo. cõ. refert ip̃e i. c. j. ꝛ voto

¶ Dispensare põt papa etiã circa votũ cõtinẽtie cũ religioso vt si rex infidelis vult redire ad fidem cuz toto suo regno si põt habere in vxorẽ monialẽ filiaz alterius regis qz istud est magis ꝛo acceptũ q̃ continentia vnius hoꝭ vt tenẽt ꝛct. in. c. cũ ad monasteriũ. ꝛ sta. manach. z vide Jo. an. i mercu. in. c. q̃ semel ꝛo. ỏ regu. iuris. li. vj. no. Abb. in. c. j. ỏ voto. z in alleg. c. cũ ad monasteriũ. vide. s. papa põt contra votum.

¶ Ad obligatõnẽ voti tria sũt necessaria ſm beatũ Thomã. ij. ij. q. lxxxvij. articlo. j. primo ꝛliberatio. scõo ꝓpositũ. tercio ꝓmissio. ꝛ quo vide Abb. in. c. literaturã ꝛ voto.

¶ Si quis voueat sub cõditõe vt si filius liberetur ab infirmitate vel aliud simile tollit ipi⁹ voti obligatio ex ꝛfectu cõditõnis. nã si ꝛficit cõditio non obligat quis ad executõz voti ar. xxxij. q. fi. c. j. Ab. in. c. scripture ꝛ voto.

¶ Filiusfamilias maior obligatur ad votũ qõ exeq̃ põt sine p̃iudicio patrie potestatis sed cuz p̃iudicio patrie potestatis nisi pater exp̃sse cõsentiat nõ obligatur ẽ ter. in. l. ij. ff. ỏ pollicita. z etiã soluta patria ptãte filius nõ tenet ad illud votũ p. c. quidã. z p. c. placet. ꝛ cõuer. cõiu. qz emisit votuz tpe inabili vt ibi facit quod in simili no. in. l. si nõ sortem. §. libertus. ꝛ cõdi. in ꝛbita. z hoc tenet Abb. in. c. scripture. ꝛ voto. contra Innocentiũ ibi cui⁹ opinionem dicit tutiorẽ.

¶ Licet vxor nullũ votũ abstinẽtie põt emittere sine viri consensu maritus tñ potest ꝺũ tñ sit tale votum qõ nõ ꝓiudicetur iuri vxoris vt not. in. c. scripture. ꝛ voto. z licet maritus consentiat voto vxoris poterit postea cõtradicere z nõ ecõtra not. in. c. volui. z in. c. manifestũ. xxxij. q. v. z dic vt ibi z not. Abb. in. all. c. scripture.

Vsucapio

¶ Vsucapio an procedat contra minorẽ ecclesiam ciuitatem seu rempublicam. vide. s. p̃scriptio tẽporalis.

Vsusfructus

¶ Vsusfructuari⁹ põt ius suũ alij concedere in vita sua vt. c. sup eo. ꝛ vna. inter vi. z vx. vide tñ insti. ỏ vsufru. §. item finitur. z ibi glo.

¶ Vsusfructus nõ extinguit̃ p ingressuz religiõis ſ monasteriũ habebit vsũfructũ in vita ingrediẽtis no. glo. xix. q. vlti. c. si quam⁹ier. z qõ no. in. l. ꝛo no bis. C. ỏ epi. z cle. z in autẽ. ingressi. C. ꝛ sacrosanc. eccles'i. Abb. in fi. ꝛ pig. in p̃nci.

¶ Vsufructuari⁹ tenet̃ dupliciter cauere vt no. glo. z ꝛct. post textũ in. c. fi. ꝛ pigno z regulariter siue q̃s sit vsufructuari⁹ mobiliũ siue imobiliũ cũ naturaliter possideat damnũ inde cõtingẽs sine culpa sua cedit ꝓprietario z nõ sibi vt ꝓcludit post mlta. Ab. in alle. c. fi. ꝛ pignoribꝫ.

¶ Clerici an sũt vsufructuariꝫ. vide supra clerici beneficiati.

¶ Vsufructuari⁹ si nõ põt ydoneã cautõem p̃stare z est p̃sona suspecta nõ sufficit iuratoria cautio z tũc nõ habebit vsumfructũ. ff. ꝛ vsufruct. lega. l. vxori. si tñ nõ ẽ suspect⁹ admittet̃ vt no. Bar. in. l. vsufructus. C. ꝛ vsufru. q̃ quidẽ distinctio continet maximã equitatẽ. ar. l. si fideiussor. ff. si quis cauti. z in. c. p vestras. ꝛ ꝛct. post di. resti.

¶ Vsufructuari⁹ si a p̃ncipio cautõez non p̃stitit qz nõ fuit ab eo exacta nec maliciose distulit eã p̃stare nõ pdit ꝓpter hoc fructus receptos bona fide nec tenet̃ eos ꝓprietario restituere si tñ exact⁹ nõ p̃stitit cautionẽ vel fuit in mala fide qz maliciose distulit cũ sciret se obligatũ tũc nõ fecit fructus suos z tenetur ad restitutiõz tanq̃ indebite ꝓceptos no. glo. in l. si cui⁹. ff. ꝛ vsufru. vt refert Abb. in. c. fi. ꝛ pigno. in fi. vbi hoc ipse concludit.

¶ Vsufructuari⁹ vsufructu formali licz ꝛbeat cauere ſm formã. c. fi. ꝛ pig. nõ tñ tenet̃ ad hoc in vsufructu casuali vt insti. ꝛ vsufru. §. j. nã vsumfructũ casualẽ hz quis in reb⁹ ꝓpꝛis. ff. ꝛ excep. rei iudi. l. si cũ argentũ. §. pe. ꝛ pac. l. si vnus. z dicit̃ casualis qz hz causam ꝛminũ z nõ dicit̃ seruit⁹. Formalis vo est qui a ꝓprietate sepat̃. insti. ỏ vsufru. §. j. z ante separatõnem nõ dicit̃ vsusfructus formalis ſ casualis not. Franciscus ꝛzaba. post Jo. an. in alleg. c. fi. ꝛ pigno.

¶ Vsusfruct⁹ si relinquat̃ mulieri si vidualẽ vitam ꝟuauerit z ip̃a nupserit cũ clerico in sacris ita q̃ matrimoniũ nõ teneat pdit vsumfructũ in auten. ỏ testi. z ea que parit. §. nũquid. qz nõ ꝛbet esse meliorꝭ pditõis ea que fornicat q̃ ea q̃ nubit infra tp̃s luct⁹ gr. ꝛ preben. cũ q. libro. vj. no. Frãciscus ꝛzaba. in c. fi. ꝛ pigno.

Vsurarius

¶ Vsurari⁹ nõ ẽ q̃ ex pecunia ꝛposita apỏ mercatorẽ capit p̃ẽ honesti lucri qz ex pecunia cũ mĩsterio alteri⁹ põt ꝓuenire honestũ lucrũ vt. c. p vras. ỏ ꝛte post diuor. rest. cui⁹ litera facit in argumentũ q̃ solitus mercãcias facere ex pecunia põt agere cõtra ꝛbitorẽ morosuz ad solutionẽ loco interesse vt ibi no. Abb. z no. in. c. ꝓquestus. ꝛ vsuris.

¶ Vsurañ ẽ si pecunia ꝛtis ꝛponat̃ apỏ mercatorẽ z inde ꝓcipiat̃ lucrũ. vide. s. lucrũ.

¶ De crimine vsurarum tunc iudex ecclesiasticus cognoscit quando dubitatur ꝛ substantia contractus an sit vsurarius vel non quia est ꝛterminatio peccati et prohibitio habuit ortum a iure diuino z canonico ꝛ vsuris. c. super eo. et. c. cum tu. sed si non dubitatur q̃ contractus sit vsurarius sed tamẽ imminet quando facti vt quia repetuntur vsure solute et sic solum agitur ꝛ soluto vel non soluto vl'an interuenit contractus vt quia allegatur q̃ sim̃late fuit facta vẽditio cũ esset cõtractus pignoratici⁹ et vult hoc ꝓbare ꝓ testes ita q̃ non dubitat ꝛ vsura z tunc vterqz iudex potest cognoscere vt tenet pau.

de laza. in cle. j. de vsuris. & Bart. in l. licia. ff. so. ma. & in l. ij. de iurisd. omnium iudi. & butri. in l. cū allegas. C. de vsuris. archidy. i. c. quid dicā. xliij. q. iij. Cal. & Anto. de butrio. in. c. cū sit generale. de fo. compe. nā curia secularis aditur p turpiter quesitis etiam vbi nutritur peccatū seu dat cōcursus peccati nō modo nō disputetur principaliter de peccato. vt. ff. & C. ō cō. inde. p totū. & ō con. ob tur. ca. & q me. causa & de furtis. & vi bo. rap. cū similibus. als em si in quolibet tpali acquisito in quo verteret peccatuz adiret ecclesiasticus iā pene ex toto euacuaret forus secularis. contra. c. malū. de iudi. hanc opinionē approbat Abb. in. allegato. c. cū sit generale. vij. colū. per notabiles & euidentissimas rōnes p eū alleg. & vide de hoc nota. p Lapum sua allega. lxx. & sua alle. xciij.

¶ Vsura non est si aliquid percipit quis ex mutuo vbi illud erat als suum vel sibi debituz nec poterat aliter illud consequi no. glo. in. c. j. de vsu. Item vbi cunqz percipitur aliquid vltra sortez loco interesse non est vsura & si mutuauit tibi centum & cuz indigerez hac pecunia & tu nō valeres restituere recepiz tam pecuniam ad vsuras cuz potero exigere a te nō solum debitum sed etiam vsuram quam solui quia non capio vt vsuram sed vt interesse ad hoc gō not. in. c. dilecti. de foro compe. & in. c. peruenit. ō fideiuss. idem in fideiussore q necessitate habuit soluere creditori & recipit sub vsuris & hoc vltimum tenet Jo. an. in mercuri. in regula damnū. de reg. iu. li. vj. no. Abb. in. c. de vsuris. in fi. & vide Bal. in. l. ij. C. ō vsuris. qui tenet q vsure que petuntur loco interesse non habent locum in contractu stricti iuris. & vide alios casus in quibus vsura nō committitur vltra sortē recipiendo per glo. xliij. q. iij. in summa vide de hoc interesse alia exempla per Abb. in. c. conquestus. eo. ti. vbi habetur ratio non solum damni contingē tis sed etiam lucri cessantis. Bona vsurariorum vl res empte ex pecunia fenebri vel res date in dotem filie ex pecunia vsuraria an sint obligata p vsuris restituendis vide plene per doct. in. c. cum tu. de vsuris & ibi Abb. iij. colum.

¶ Ubi ex coniecturis potest apparere de dolo ex p posito vt in casu. c. in. ciuitate de vsu. pōt laicus cō pelli etiam in foro contentioso ad restituendum id quod habuit vltra verū pcium vt cōcludit Anto. et Abb. in all. c. in ciuitate. ij. colum.

¶ Licz forma dat eē rei. vt i. c. in ciuitate. & ibi glo. ō vsuris tū nō semp ē attendēda forma quo ad iudicā dum qualitates cōtractus nisi pbet deprauataz in tentionem cōtrahentis. nā plus valet qō agitur & cē. C. plus valere quod agit in rubro & in nigro. & in. c. p tuas. qui fi. sunt legi. facit qō no. Bar. in. l. item fere. ff. de publi. & l. si vna. ff. loc. & Abb. in alleg. c. in ciuitate. ij. colum.

¶ Vsura nō est si quis det alicui centum vt sibi sin gulis annis imperpetuū seu ad vitam suā & heredū suoz det sibi certum quid annuatim redditui sine iste redditus annuus constituat in redditibus alicuius fundi sive alterius rei. nam cū hic nō intercedit mu tuum nō pōt dici vsura nec aliqua fraus facit ad l. ea. lege. C. de re. pmu. idem in actione empti. nam si habes actionē contra ticiū ad mille nō est pecca tum q ego emam actionem tuam pro quingētis qa est vera venditio & expono me periculo cuz dubius sit eventus litis doc. in. c. in ciuitate. de vsu. & ibi Ab. iij. columna.

¶ Nota sex causus in quibus aliquid vltra sortez recipiendo nō cōmittitur vsura per glo. in. c. con questus de vsuris. ¶ Est & septimus casus in fideiuss sore qui soluit vsuras creditori de quo per Jo. an. in regula damnum. in mercurialibus. ¶ Octauus causus quando annuus redditus constituitur in red ditibus vt no. in. c. in ciuitate. eo. ti. ¶ Nonus casus ratione dubij vt alle. c. in ciuitate. ¶ Decimus casus est qñ aliquid gratis datur cessante praua intentio ne vt. c. dilectus. de symo. ij. q. j. sicut. ¶ Undecimus ca sus qñ ratione dubij siue mutui creditor sibi vult labo rem tūc in compensatione laboris pōt fructus non computari in sortem fm Hosti. in sum. §. in aliquo.

¶ Duodecimus casus qñ ratōne administratōis te nebat qs collocare pecuniā in emptionem predioz vt tutor qui si nō collocat pecuniā pupilli in pdis emendis tenet soluere vsuras ratione interesse ces santis lucri. l. tutor. §. si p. ff. de admi. tuto. no. Ab. in. c. cōquestus eo. ti. vlti. colū. Ultius casus est q ad uersus hostes licite possum exercere vsuras vt. c. ab eo. xliij. q. iij. nō tñ ꝺ habet locuz ꝓtra iudeos quia nō sunt hostes vt cōcludit Abb. c. post miserabiles de vsuris.

¶ Nō obstante iuramēto de nō repetēdis vsuris p debitorem pstito pōt iudex ex officio suo vsurarium ad restituēdas vsuras cōpellere vt est casus in. c. tu as dudū ex quo no. fm Abb. q tale iuramētū nō p sumit interuenire ex libero psensu iurantis vt. c. sup hoc de renunci. vbi etiā no. ipse Abb. q iudex ex offi cio suo pōt supplere ne dum post vsuras solutas vt eaz fiat restitutio sed etiā ante solutionem vt nul la fiat exactio & sic no. q iudex potest preuenire an te consūmationem peccati cum videt aliquid in p posito peccandi de quo glo. in. c. ex literis de spon.

¶ Usurarum causa licet agitetur coram iudice se culari non tamen in ea procedetur simplicit & ō pla no. p de. dispendiosaz. de iudi. ℟ pcedet tuato ordie iudiciario qz ius canonicū nō pōt dare ordinē pce dendi in foro seculari. est pclusio Ab. in. c. eccliā sanc te marie. de pbri. xij. colūna. vide. §. iudiciū. versi. in preparatorijs.

¶ Usurari⁹ clericus vel public⁹ aleator pōt deponi & repelli indistincte a beneficio obtinēdo no. glo. & doc in. c. inter dilectos. de excess. prelatoz.

¶ Usurarius cū sit mercator qui carius vēdit mer ces ad credentiam q si sibi statim soluatur eius te stamentū nō valet. vide. §. testamētū illoz.

¶ Venditio rei si fit iusto precio & apponitur solū pactum de retrouendendo non est tale pactum vsu rariuz imo emptor lucratur fructus donec retro vē diderit nec fructus computabuntur in sortez vt est tex. in. l. ij. C. de pactis inter emptio. & ven. no. archi dya. xliij. q. iij. plerique Ab. in. c. ad nostrā. de empti. & ven. ij. colum.

¶ Si interuenit pcium de retrouendendo p modi co precio pōt dictus fenerarticius. no. Jo. an. in c. illo vos. de pig. & glo. in. c. ꝓquestus. de vsuris nam ex modicitate precij pōt qualitas dict⁹ vt ē glo. notabilis in. l. j. ff. de supfi. l. cuz his. ff. de transac. et nemo pōtest iactare suum. c. super hoc. ō renunc. & l. cū de indebito. ff. de pba. nō tñ sufficit q minus sit iustū preciū ℔ debet esse pcium valde tenue respe ctu valoris rei dupli. pōderato q res minus valet p pter onus retrouendendi appositum ar. in. l. fundi partē. ff. de contraben. empt. maxie hoc procederet si emptor esset vsurarius. est pclusio Abb. in alle. c. ad nostram. iij. colum.

¶ Si sit pactū de retrouendendo certo tpe elapso p modico precio talis contract⁹ pōtest fenerarticius & iste ē ꝑpet⁹ casus. c. illo vos. de pig. & oritur hec pōp ptio ex pacto intito ꝺ naturā ꝺctus. naz illud qō res valuit vltra ꝑmū pciū pōtest extorqū cā vsure. concludit Abb. in alle. c. ad nostrā. iij. colum.

¶ Si qs petebat mutuū offerēdo bonoruz suoruz hypotbecam & alter dixit nolo mutuare sed parat⁹

sū emere lz ex hac sola requisitione nō p̄sumaꝫ vsurarius ꝫ si venditō sequaꝫ p illa pecunia quā petebat mutuo tūc modicitas p̄cū cū volūtate p̄supta q̄ colligiꝫ ex p̄ia requisitōe p̄sumiꝫ q̄ ℞ctus sit fenerati⁹ qz ī dubio p̄cederet q̄cūq; ꝫ fuit appostuz pactū ℟ retrouēdēdo sola em̄ modicitas p̄cū nō est sufficiēs ar. wli. ꝫ optet q̄ p̄currāt alie p̄supt̄ones est ꝓclusio Abb. in alle. c. ad nr̄am. circa fi.

¶ Usura ē si creditor nō vult restituere fructus rei pignorate vel eos in sortez cōputare. vide. s. eccl̄ia p̄ōt adire inter laicos.

¶ Usurarius si emit aliquā rē ⁊ illā imediate locauit vēditori ita q̄ vēditor remāsit in possessione cōstituta certa pēsione annuatī ipsi emptori p̄sumiꝫ tal℞ctus vsurari⁹ vt tenet petrus ō ancha. in. c. illo vos ℟ pig. ⁊ fūdat p. l. si cui. §. supuacuū. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. qō intelligo vez vt no. Ab. in all. c. illo vos. duob⁹ p̄currētib⁹. s. q̄ emptor al⁹ erat vsurari⁹ ⁊ vēditor sub velamine pēsionis remāsit ī possessione rei vēdite. nā illa pensio videt cōstituta p̄ mercede pecunie ⁊ ℟facili p̄sumēdū ē cōtra vsurarios qui sepe tales cōficiūt p̄tractus simulatos ⁊ hoc maxīe interueniēte iuramēto iuramētū em̄ receptū ab vsurario facit magnā p̄sumptōez ℞ eū ar. in. c. super hoc ℟ reuun. ꝫ vbi emptor nō est vsurarius p̄sumitur simulatus in p̄iudicium tercī creditoris exq̄ venditor remansit in possessione rei vendite ꝫ ille q̄ vendit nō p̄ōt ex solo illo dicere ℞ctum simulatum vt. le. ⁊ no. in dicto. §. supuacuū. vbi vide Bar. Ab. vbi. s.

Utile

¶ Utile nō viciaꝫ p̄ inutile vide. s. cōpromissuz factum sup̄ plurib⁹.

Uxor

¶ Uxor clerici p̄iugati in habitu ⁊ tonsura inceden tis gaudet p̄iuilegio fori in criminali sic̄ maritus ⁊ p̄iuilegio p̄sone q̄ generaliter traditꝫ vxorē ℟ bere sortiri fori ex p̄sona mariti. vt. l. quedaz puella ℟ iurisdi. om. iudi. ⁊. l. fi. C. ℟ incol. li. x. ⁊ facit. l. femine. ff. ℟ sena. ⁊. l. ij. C. ℟ epis. ⁊ cle. ⁊ est ratio q̄ p̄iugiū nō repugnat substantie ordinis q̄ solū phibet p̄iugiū in alijs clericis ex phibitōne ecclie vt no. in c. cū olim. ℟ cle. cōiuga. ⁊ p̄ Innō. in. c. placuit. ō cōuer. p̄iuga. nec obstat q̄ mulier nō habet caracterē q̄ multi gaudēt p̄iuilegio fori quib⁹ caracter impressus nō est vt est videre in mōialib⁹ ⁊ in cōuers⁹ ecclesiaꝝ. ℟ senten. excōmu. ℟ monialib⁹. ⁊. c. nō dubium. gaudet ergo vxor clerici p̄iuilegio viri ex extensione iuris īmo crederē q̄ etiā post mortē clerici ei⁹ vxor in viduitate p̄manēs gaudeat dicto p̄iuilegio q̄ cū fuit nobilitata ex p̄sona mariti vt in dictis iuri. illud p̄iuilegium retinet post mariti mortem vt. l. filij. §. vidua. ff. ad munici. nā censet ī p̄ori cōiugio durare vt in autentico. ℟ nupti. §. soluti. ⁊ retinet p̄riū nomē vt. l. cū te. C. ō nupti. ⁊. c. ex pte v. ℟ foro cō. ⁊. l. mulieres. C. ℟ digni. aliq; ℟ his p Abb. in. c. ij. ℟ foro compe.

¶ Uxoris ⁊ filioꝝ bona an possūt capi p ℟bito fallentie viri. vide in. c. ex parte ℟ cōsue. in fi. ⁊ Innō. ⁊ Abb. in. c. quia plerigz. ℟ īmunitate eccl̄iarū.

¶ Uxor an p̄ōt expelli a marito quia nō soluit sibi ws vide. s. ws. ⁊. s. maritū.

¶ Uxor potest acquirere possessionem rei sibi donate a marito licet ℟ iure p̄prietatem illius habere non possit ideo agere ad recuperandā possessionez talis rei seu p aliuz ab ea spolietur. vt. l. j. §. si vir. ff. ō acqui. possess. ⁊. l. j. §. ℟ijcitur. ℟ vi ⁊ vi arma. no. xiij. q. j. in summa. Abb. in. c. cōstitutis ℟ elect. qō verum intelligit ibi Abb. si mulier agit cōtra tercium p̄ro quo non faciebat ius cōmune al⁹ secus qō no.

¶ Uxor que sine legitima causa non vult redire ad viz videt eū spoliare ⁊ p̄ōt vir agere possessorio no. glo. in. c. l̄ras ℟ resti. spoli. ⁊ in. c. significasti. ℟ divor. ⁊ in. c. intellexim⁹. ℟ adul. Abb. in. c. causaz matrimoniū. ℟ offi. ℟ le. in fi.

¶ Uxor p̄ōt accusare maritū civiliter ℟ adulteris vt separet mr̄imoniū quo ad thoz vt lucret donati. ꝓpter nup. quēadmodū vir accusat vxorē vt lucret dōtē le. ⁊ no. in. c. plerūq; ℟ dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ w cto. in. c. tue. in fine ℟ p̄cura.

¶ Uxor compellitur p̄cise redire ad virū vide. s. maritus.

¶ Uxor sicut tenet sequi virū sic marit⁹ tenet eam seq̄ si ex causa necessaria se absentet vt. c. j. ⁊ ibi glo. §. ⁊ Abb. ℟ coniu. lepro.

¶ Cōiuges vltra ℟bitū carnis tenēt ⁊ obligant sibi ad mutua obsequia ⁊ sic tenet maritus ministrare vxori hortāti ⁊ seruitia necessaria impēdere sicut ipsa tenet marito vt alle. c. j. ⁊ ibi Abb. ⁊ vide Abb. in. c. l̄ras. ℟ resti. spo.

¶ Uxor nō tenet sequi viz vagabūdū nisi rpe p̄tractus matrimoniū eū esse talē sciebat q̄ tūc videt approbare mores suos no. glo. ī. c. vna quecz. xiij. q. q. ⁊ in. cs. si quis ineuitabili. xxxiij. q. iij. Abb. in. c. j. ℟ p̄iug. lepro.

¶ Uxor auctoritate p̄ria p̄ōt a p̄sortō mariti ℟cliare si marit⁹ spiritualiter fornicet. i. labat ī heresim nec cōpellit p ecclīam redire ad maritu⁹ p̄seuerantē in infidelitatis erroze vt. c. ℟ illa. ℟ divor. et ibi Abb.

¶ Uxorē p̄ōt vir repellē si ws sibi nō soluat vide. s. maritus p̄ōt. cū ver. se. ⁊. s. ws.

¶ Uxor p̄ōt p̄stāte mr̄imonio repetere wtem si vir vergat ad inopiā ⁊ etiā donati. ꝓpter nuptias cum oēs subijciūt oib⁹ oneribus mr̄imonij vt. c. p vestras. ⁊ ibi late p Ab. ℟ w. inter vi. ⁊ vx. cōcor. l. si cū dōtē ff. so. ma. vide. s. fideiussor p dote.

¶ Uxor clerici ad sacros ordīes p̄moti gaudz ī oib⁹ p̄uilegio fori ex p̄sona mariti sic ipe marit⁹ vt in iuri. s. allega. īmo cleric⁹ p̄ōt ℟ fructib⁹ sui b̄ficij ea alere sic̄ faciebāt apli vt. c. omnis. xxxj. di. ⁊ ibi glo. ⁊ apli ducebāt secū vxores suas vt ibi no. Ab. in alle. c. ij. ℟ foro com. iij. colū.

¶ Uxor nō ē restituēda marito ꝓpter ei⁹ sententiam. vide. s. restituēda nō est.

¶ Uxor ē subdita viro q̄tū ad ordinē reddendi ℟bitū q̄ nō hz p̄tātem sui corpis. c. nō ℟bet. ō cōsan. ⁊ af. Itē q̄tū ad alia obsequia. puta custodiēdo res mariti lauare caput pedes comestiones parare ⁊ similia. no. Jo. an. in. c. l̄ras ō resti. spo. ⁊. c. hec imago xxxiij. q. v. vbi dicit q̄ mlier ē pene famula viri. Itē est sbdita q̄tū ad opādū marito ⁊ cōpellit ad opādum causatiue subtrahēdo sibi alimēta nō p̄cise si nō habuit wtē no. in. l. sicut patronus. ff. ℟ ope. liber. secus. si habuit wtē sufficienter vt. l. si cū dōtē. §. sin autem. Item no. q̄ si mulier est nobilis non tenetur ad obsequia ℟ quibus. s. vt ter. in simili in. l. interdum. ff. ℟ ope. li. no. Ab. in alleg. c. literas pe. columna.

¶ Uxor cogit redire ad maritū etiā p̄cise realit capiendo eā p familiā ⁊ ducēdo ad domū viri. naz vbi qs obligat ad factū ex iuris dispositōe nō succedit obligatio ad inter esse īmo p̄ōt quis p̄cise cōpelli ad factū vt plene no. in. l. stipulatōes nō diuidunt. §. celsus. ff. ℟ ver. ob. ꝫ ista obligatō p̄cedit a iure nō solum hūano ꝫ etiā diuino ergo ℟c. est ꝓclusio. Ab. in. c. l̄ras. ℟ resti. spo. in fi.

¶ Uxor ē diligēda ex necessitate ꝓiunctionis quia ꝓdentioribꝫ placuit rōne affectionis habendā. ff. mandati. cū seruus. ꝛ̄ le. j. si seruꝰ pluriū. §. fi. et de libe. lega. Laureliꝰ. §. ticius. inter virꝫ ꝛ uxorē est inſepabilis vnitas cū sint vna caro. xxvij. q. iij. agathosa socia est eñ diuine ꝛ hūane wmꝭ. ¶. ō cri. expilahereō. l. aduersus. vñ societas vite eā quodāmodo wminā fecit. ff. re. amo. l. j. tō inter eos ꝺz esse diuini ꝛ hūani iuris cōmunicatio. ff. ꝛ̄ ri. nupt. l. j. est enim ꝓfors regni vt habeť hester. ij. c. ex ꝑcepto apli tenetur vir uxorē suā diligere ad ephe. v. ꝛ cōsilia sua cū ea ꝓticipare ꝛ̄bet vt auten. si. quo. suffra. §. hec oīa. colla. ij.

¶ Quāto eñ illi ą nobiliores sūt tāto uxores suas magis diligūt. ff. ꝛ̄ adul. l. si uxores. §. j. no. Oldraldus suo ꝓsilio. xcv. pe. colū. est tū not. ą Piero. inąt ą sapiēs ꝺz iudicio amare ꝓiugē nō affectu. xxij. q. iij. origo. vt refert Jo. an. in. c. diuersis. ꝛ̄ cleri. cōiuga.

¶ Uxor pōt facere elemosynā si alia bona hz ꝑ wtalia ꝛ̄ wtalibꝫ aūt elemosynam facere nō pōt nisi marito ꝓsentiēte tacite vel exꝑsse no. Hosti. in sūma ꝛ̄ pe. ꝛ re. §. quibus. ver. quid. ō agentibꝫ penitētiā. ꝛ̄ rebꝫ enim alienis licita elemosyna non fit. j. q. j. non est putanda. et. c. ą. ꝛ̄o. xxxij. q. vj. no. Ab. in. c. si quis. ꝛ̄ fur.

¶ Uxor pōt ꝛ̄ bonis mariti facere elemosynā moderate ꝑm ꝓsuetudinē wmꝭ no. Bar. in. l. j. ff. rerum amo. ꝛ fac. l. vniuersoꝝ. ff. ꝛ̄ pig. acti. l. j. ff. ą cuz eo. que iura ꝓcludūt ą pōt facere elemosynā ꝓ aīa mariti ꝛ etiā pōt ꝓ aīa ꝓpria viro tū ꝓmittente vt not. Bar. in. l. si spōsus. §. ꝓcessa. ff. ꝛ̄ wna. inter vi. ꝛ uxꝝ. ꝛ est glo. in. c. manifestū. xxxij. q. v. vt refert Barba. in. c. ceteꝝ ꝛ̄ wnatio.

¶ Uxor an pōt dici spōsa ꝛ̄ ꝓsenti ad hoc vt lucretur medietatē lucri in ꝛimonio ꝓstāte vi statuti. vide Abb. ꝛ̄ cecilia notabiliter. in. c. ex publico. ꝛ̄ cōuer. ꝓiug. cuiꝰ opi. posui foro legū li. iij. ti. ꝛ̄ las ganancias del marido ꝛ ꝛ̄ la muger. l. j. in additi. vbi tenet ą nō lucreť sponsa medietatez lucri antеą sit ducta in wmū viri.

¶ Uxor nō pōt dimitti a viro qñ i hereſim labiť licet sit ꝓtumeliosa creatori suo. ar. xvij. q. j. si infidelis. nec etiā si vite viri insidieť. xxxij. q. v. quicąd mulieri pōt tū vir eā corrigere ligare in carcerare ꝛ affligere ꝛ castigare. xxxij. q. ij. c. placuit. naz licet vir nō ꝺz uxorē verberibꝫ afficere que aliena ꝺñt esse ab ingenuis. ¶. ꝛ̄ repu. l. ꝓsensu. §. j. tū ex magna causa pōt vt in exemplo. c. quēadmodū. ꝛ̄ iureiu. ꝛ nisi leuia sint. ff. ad. l. aqui. ꝑceptoris. ą ꝛ sine plectēdo ꝛc. xxij. q. v. ꝓdest seueritas. alioquin puniēdus est vir. ą sine causa vel enormiter hoc facē. ꝛ̄ repu. autē. ꝟ nouo iure. ꝛ auten. ꝟ hodie no. Hosti. in all. c. quēadmodū. circa fi.

Sequunť additiones wmini Lu. ꝛ̄ campis ad ꝑcedentem lťam. ¶.

Ualsallus

¶ An vasallus possit esse testis in causa ꝺñi vide Ab. plene in. c. accedēs vt lit. nō contesta.

¶ Uasallus an possit ꝓscribē fautia ꝛ̄ ꝺñm no. Ab. in. c. nouit. ꝛ̄ iudi.

¶ Uasallus pōt ąs esse plurimoꝝ ꝟ nō linguis no. Abb. in. c. eā te. ꝛ̄ iureiur.

¶ Uasallus an recognoscendo alium in ꝺñm aperi ut feudum ꝓ Abb. eleganter. in. c. eam te. ꝛ̄ iureiurando.

¶ Uasallus mādatꝰ ꝓ ꝺñm an teneať ire ad belluz. vide. s. in additionibus ad literam. B. in verbo bellum.

Uebuta

¶ De materia uebute vide ad longū Ab. in. c. qñ iudicantiū. ꝛ̄ ꝓscrip.

Uelleyanum

¶ An mulier possit renūciare velleyano. vide Ab. in. c. ex rescripto. ꝛ̄ iureiuran.

Uenatio

¶ De venatōne phibita in clericis ꝛ multiplici venatione que fit ꝓ guerram ꝛ ꝛ̄ venatione quā faciunt histriones ꝛ apparitores subtiliter extrahendo pecunias ꝛ ꝛ̄ venatione que fit in arena pugnando vide omnia ista ꝓ ꝺñm Abb. pleniſſime in. c. j. ō clevenatore.

¶ Quare melius cōcediť piscatio ꝑ venatio vide ꝓ Abb. c. j. ꝛ̄ cle. ven. ꝛ nō legimus aliquē sanctū venatorē sed bene piscatorē ꝛ vide qđ venatō ē ꝓmissa ꝓ eundē ibidē.

Uendicatio

¶ An iudex eccliasticus possit vendicare subditum ꝛ an ptās suū sbditū ab alio ꝛ̄tentū. ꝛ an ꝺñs ascriptitiū ꝛ creditor ꝛ̄bitorē suū oīa hec vō pleniſſime ꝓ Abb. in. ca. dilectis.

Uenditio

¶ An ecclia ꝛ̄ re vendita ꝛ̄beat recipe vltra iustū ꝑciū ꝛ an sit peccatū recipe vltra dimidiā iusti ꝑcij. vō ꝓ Ab. in. c. j. ꝛ̄ empti. ꝛ vendi.

¶ Uendere an ąs compelliť rem suā ꝛ an exponens rem venalē suam teneatur vendere iusto precio per Abb. eo. c.

¶ De materia. l. rē maioris ꝑcij vide no. ꝓ Ab. in. c. dilecti. ō empt. ꝛ ven. ꝛ in. c. causa. eo. ti.

¶ Si ꝯctus vēditōis resoluať ąd iurť ō fructibꝫ ꝓceptis Abb. in. c. illo nos. ꝛ̄ pigno.

¶ Uendita res trāsit cū onere suo etiā si vendať iudicis mādato no. Abb. in. c. ex lťis. eo. ti.

¶ Qñ vendiť fundꝰ in certa mēsura ꝛ postea nō apparet qualiter consuleť emptori. vide ꝓ Abb. in. c. ꝓ tuas. ꝛ̄ wna. ꝛ quid si in eo plus inueniať q̄ sit dictū vide ibidē.

¶ Qui vendit cū pacto retrouendēdi minꝰ vendere videť ꝛ minus ꝑciū cōsequi no. Abb. in. c. in aliquibus. ꝛ̄ ꝛ̄ci.

¶ Qñ pluza vendunť nō retractanť oīa ꝟ dūtaxat ea que non poterant vendi Abb. in. c. querelam. ꝛ̄ symo.

¶ An sit ꝓmissum emere causa cariꝰ vendēdi. vō ꝓ Abb. in. c. nauiganti. ꝛ̄ vsuris.

¶ Uēditor an teneať ꝑcise ad rē tradendā. vide per Abb. in. c. cū iohānes. ꝛ̄ fi. instru.

Uestis

¶ De vestibꝫ clericoꝝ ꝛ cuiꝰ coloris ꝛ ąliter ꝺñt esse talares. vide plene ꝓ Ab. in. c. clerici. ꝛ̄ vi. ꝛ ho. clericoꝝ. ꝛ ąd ꝛ̄ caligis clericoꝝ. vide ibidē.

¶ Uestibꝫ clerici se ꝺñt cōformare in patria i qua sūt. no. Ab. eo. c.

¶ Clerici nō portēt vestes tritas nec pomposas vide ꝓ Abb. eo. c.

Uicarius

¶ An vicariꝰ ecclie possit agere ꝓ iuribꝫ ecclie. vō Abb. in. c. g. perpetuꝰ. ꝛ̄ fide instru.

¶ An rector ecclie impedit⁹ possit vicariū loco sui apponere in ecclia sine epi licētia. vide p Abb. in. c. qm̄. ne prelati vices suas.

¶ Vicarij ecclia nō se dñt dicere rectores no. Ab. in. c. illō. & excel. pla.

¶ Qñ sūt vicarij ppetui cū modica portōe ad quez ptinēt onera ecclie an ad vicariū vel an ad priorem p Abb. in. c. accedētes. & pscrip.

¶ De duplici vicario ppetuo & tpali. vide Ab. in. c. postulasti. & rescriptis.

¶ Vicari⁹ epi an sit ppetu⁹ vel tpalis. vidē p Abb. in. c. in ecclia. & rescrip.

¶ Vicari⁹ epi an possit cē religiosus no. Ab. eo. c. et ibidē vide si vicari⁹ epi possit esse laicus.

¶ Vicari⁹ epi finit mortuo vel ex cōmunicato epo no. Abb. in. c. qm̄. Abb. & offi. ⁊le.

¶ Vicarius epi pōt revocari ad voluntatem vide Abb. eo. c.

¶ An p dationē scōi vicarij revocat pm⁹ vide per Abb. in. c. volētes. & offi. ⁊le.

¶ An episcopus possit compelli ad faciendū vicarium generalē. vide. s. in additionib⁹ ad lram. E. in verbo epus.

¶ Vicari⁹ epi an possit esse cleric⁹ pjugat⁹. vidē Ab. in. c. sane. & cle. pju.

¶ An in simplicib⁹ bñficijs teneat qs relinquere vicariū p Abb. in. c. fraternitatis. & cle. nō resi.

¶ An qs teneat relinq̄re vicariū in bñficio dum est absens vide Ab. in. c. cū ab eccliā. & cle. nō resi.

¶ Vicarius epi an dicat habere dignitatē incōpatibilē cū alio beneficio. vide p Ab. in. c. cū nō ignores. & pben.

¶ An qs possit ꝓpria auctoritate pstituere vicariū in ecclia curata vel an possit sine epo vide plene per Abb. in. c. extirpande. & preben.

¶ Qui sūt vicarij ppetui & q̄ tpales & q̄ locū tenentes epi & q̄lem portionē recipit vicari⁹ & fructibus bñficij vide oia hec p Abb. eo. c.

¶ An eps possit pstituere vnū vicariū ppetuū q̄ recipiat oia iura epatus. vide p Abb. in. c. venerabil'. & censib⁹.

Vicinus

¶ Quis dicatur esse vicinus. vide Abb. & plump. c. quosdā.

¶ Vicin⁹ an psumat scire factū vicini vide Ab. in s. all'. c. quosdā & psumit notū in vicino illō qō ē notū in remotis vt nota. vult Abb. in. c. q̄to. & psup.

¶ Que dicat ⁊ra vicina. vide Abb. in. c. sup ō pui.

¶ An rōne vicinitatis qs ⁊beat pati incomodum vide p Abb. eo. c. sup.

Vicus

¶ Vicus adherēs ciuitati an regat iure ciuitat⁊ vide plenissime p Abb. in. c. ꝓquestus. & foro. com.

Vinea

¶ Vinea facta p clericū in terra ecclie cuius ē. vide no. p Abb. in. c. fi. & pecu. cleri.

Virginitas

¶ Qualiter pbat aliquā esse virginē vide p Abb. in. c. ꝓposuisti. & pba.

¶ Virginitatis puileꝑia & progatiua vide ad longum p Abb. in. c. cām. & pba.

Visitatio

¶ Quid oz facere eps visitādo vide p Abb. in. c. cū apostolus. & censi.

¶ Visitādo quātis diebꝫ pt epus remanere in vna ecclia vide p Abb. eo. c.

¶ Quilibet hīs iurisditōez pōt visitare no. Ab. eo. c. cū aplis. & censi.

¶ Visitare an possint epi & archiepi hospitalia. vide ple. Ab. in. c. sopite. & censi.

¶ An obligat⁹ ad pcurādum dñm teneat pcurare seruitores. vide. s. in additōnib⁹ ad lram. H. in ⁊bo hospes.

¶ Qualiter nūcū sedis aplice sūt pcurandi vidē plene p Abb. in. c. q̄to. & censi.

¶ An possit pscriptōe induci vt ps clerici sustineat totū pcurationē plene Abb. eo. c. q̄to.

¶ Prelati inferiores visitare pnt eas ecclias q̄s habent sbiectas & iure speciali not. Abb. in. c. pcuratio. & censi.

¶ An pluries in anno possit fieri visitatio. vide per Abb. in. c. venerabilis. eo. ti.

¶ Si vna ecclia nō sufficit ad integrā pcurationez dñt alij adiūgi no. Ab. in. c. pcuratōes. eo. ti.

¶ Procurato an possit exigi i pecunia no. Ab. eo. c.

¶ An in visitādo recipiat pcuratio p expens⁹ facta eūdo ad locū visitatōis & rōne dānoꝝ. puta equorū mortuoꝝ vestiuz & alioꝝ dānoꝝ vide oia plene per Abb. in. c. pcuratōes. eo. ti.

¶ Visitatōes quo tpe fieri dñt & dicit Innoc. q̄ recollectis fructib⁹ no. Ab. in. c. cū nup. & censib⁹.

¶ Etiā eps pōt visitare loca pia no. Ab. in. c. auctoritate. e. ti.

¶ Si eps visitādo nō recipiat an possit ō facto portas frangere p Abb. in. c. cū vintonien. & elect.

¶ Pro visitādo ⁊beat pcuratō & si ecclia sit ita tenuis & paup nō oz pcuratōez & exigit pcuratio fm facultates ecclie no. Abb. in. c. q̄rente. & offi. or.

¶ Epus visitat monasteria sic alias ecclias vt vult Ab. in. c. vt. iusta. & offi. ordi. ℟ q̄t psone dñt esse cū eo in visitādo monasteria. no. ipe idē Ab. e. c.

¶ An pcedat pscriptō ꝺ visitatōz & pcuratōez. vidē Ab. in. c. cū ex officij. & pscrip. & an modus pcurādi possit pscribi & quid & pcuratōe que ⁊bet rōne cōsuetudinis ibidē p eundē.

¶ An archieps visitādo possit pcuratōz exigere no. Ab. eo. c. cū ex officij.

¶ An possit pecunia p pcuratōe solui. Ab. eo. c.

¶ Quātas psonas oz secū ducere eps in visitādo et an possit secū ducere pedites & q̄t. vide ple. p Ab. in. c. cū ad quorūdā. & excel. pla.

Vnanimiter

¶ De istis ⁊bis vnanimit pcordit nemine discrepāte. vide sufficiētissime p eū. Ab. in. c. lz & offi. ⁊le.

Vnio

¶ Eps an possit vnire bñficiū sine ꝑsensu pioni. vidē Abb. in. c. que in eccliaꝝ. & consti.

¶ Unire an possit legatus & latere ecclias vidē ibidē & qñ vnio fit ecclie exempte fit sine p̄iudicio ordinariorū. Ab. eo. c.

¶ An p̄onus ecclie pncipal' sit p̄onus ecclie vnite Abb. in. c. q̄. & reli. eū.

¶ Si bñficiū vnit an soluet onera vbi ē situm vl an vbi ē vnitū. Abb. in. c. q̄ & reli. eū.

¶ Eps an possit vnire bñficia ad sedē aplicaz ⁊ voluta. Ab. in. c. cōsultationib⁹. & vna.

¶ Eps nō pōt vnire bñficiū in p̄iudiciū inferioris plati ad quē ptinet collatō Abb. in. c. cōsultatōnib⁹ & vna.

¶ Abbas an possit vnire bñficiū sine epo Ab. in. c. sicut. & excel. pla.

¶ An papa possit vnire sine cardinalib⁹. vidē p Ab. in. c. sicut vnire.

¶An in eccl'ia vnita erit ampli⁹ abbas vel religiosi ſicut pante Abb. in. c. q². ℞. reli. ℞.
¶Quãdo vna eccl'ia vnit alteri q̃d ſit ℞ pma eccle ſia ꝛ ℞ ei⁹ qualitate Abb. in. c. paſtoꝛalis. ℞ priuil.

Voluntas

¶Iſta ⁊ba p libito volũtatis nõ importãt arbitrium boni viri ſed inducũt liberã volũtatẽ not. Abb. in. c. cũ ꝓſuetudinis. ℞ cõſue.
¶Vbi requirit volũtas ſpõtanea ſi ſit coacta act⁹ eſt null⁹ ipo iure ſine exceptõe. vide Abb. in. c. j. ó regula. ꝛ ibi vide ℞ coacta voluntate.

Vſus

¶An er nõ vſu ſi caſus nõ accidat ꝑdatur vel acq̃ratur ꝓſcriptio. vide ꝑ Abb. in. c. j. ℞ coh. cleri.

Vtilitas

¶Vtilitas publica an ꝓferat ꝓuate. vide Abb. in. c. bone. ℞ poſtu. ꝓla.

Zpianus

¶Xpian⁹ ℞cedẽs i fide xpiana ꝓſumit adept⁹ ſeu adipiſci gaudiũ patrie celeſtis re vel ſpe ſi em ꝓſumeret oppoſitũ nõ oꝛaret ꝑ ℞cedẽte vt. c. ꝓ obeũtib. xiij. q. ij. Abb. i. c. aplica. ℞ pſby. nõ bap.
¶Oẽs xpiani appellãt fratres qꝛ ꝑter lauacrũ regeneratõis ꝛ baptiſmatis oẽs hũtvnũ pr̃em ℞ũ ſumus ꝙ fratres ſpũ. xj. q. iij. ad mẽſaz. ꝛ vſq; ad tp̃s cõcilij. oẽs xpiani appellabãt fratres ꝛ diſcipli ab illo cõcilio citra dicti ſum⁹ xpiani vt in. c. ij. xxij. di. ꝛ legit in acti. aplꝯ no. Abb. in. c. j. ℞ his q̃ fiũt a maioꝛi par. capi.

Xpũs

¶Xp̃s ꝙre voluit a iohãne baptiſari cũ carebat peccato originali. vide. ſ. baptiſari.
¶Xp̃s ℞dit ptãtem ligãdi ꝛ ſoluendi oĩb aplis vide. ſ. papa. ver. ante mortẽ.
¶Xp̃m vẽdendo cõmiſit iudas furtũ ſacrilegium ſymoniã ꝛ plagiũ qꝛ vẽdidit liber hoĩem ꝛ rẽ ſacrã ℞ D. j. q. j. q̃ ſtudet. Jo. an. in. c. inq̃rẽdũ. ℞ pe. cleri.

Ypocrita

¶Ypocrita an teneat reſtituẽ qõ ſibi datũ eſt. vid. ſ. reſtituere tenet ypocrita.

Ypothecaria

¶Ypothecaria agens an habeat neceſſitate ꝓbare dominiũ rei fuiſſe ℞bitoꝛis vt ſufficiat ꝓbare titulũ ſeu bonã fidẽ ꝛc. ſignãter. Hen. in. c. cũ cõtra. ℞ pig. ij. diſt.
¶Ypothecã tacitã an habeat vꝛor in bonis maritꝙ vxe repetẽda no. Hen. in. c. ex lr̃is ℞ pig. j. diſt.
¶Nõ ypotheca poſſũ pignoꝛi tenere rem meã q̃ nõ eſt pleno iure mea ꝙ reuocabilr ẽ mea no. ꝑ Cy. ꝛ Bal. in. Lin rew. C. ℞ iure ⁊rium.

Zenobium

¶Zenobium grece idem eſt ꝙ commune latine. vide ſupꝛa monaſterium dicitur grece.

Finit reptoꝛium panoꝛmitani.

Tabula vocabuloꝝ oĩm que in precedenti tãbulario principali reptoꝛio q̃ etiam additamẽtis collocãtur feliciter incipit. Et primo vocabula litere. A.

Abbas	j. fol.	Arrendare	e
Abbatiſſa	ij.	Aſtrologia	e
Abſens	eodẽ	Auctoꝛ	e
Abſolutio	e		
Abuſiones	iij.	Baptiſm⁹	e
Acceptatio	e	Bellum	xviij.
Actio	e	Benedicere	e
Accuſatio	iiij.	Beneficium	e
Acta	e	Bigamus	xxj.
Additio	v.	Blaſphemus	e
Adminiſtratoꝛ.	e	Bona	e
Adoptio	e	Bonus	e
Aduocatus	e		
Adulterium	vj.	Additiones	
Agricola	e		
Aleatoꝛ	e	Bannitus	e
Alienatio	e	Banca	e
Alimenta	vij.	Bartholus.	e
Alternatiua	viij.	Baſtardus	e
Ambaſiatoꝛ	e	Biſextus	e
Ambitio	e	Bona fides	e
Anathema	e	Bona	e
Anima.	e	Bononia.	e
Antiquitas	e	Brocardum	xxij.
Annus	e		
Anulus	e	Alumnia	e
Appellatio	e	Canõica portõ	e
Apoſtata	xiij.	Canonicus	e
Arra	xxiij.	Canoniſatio	xxiij.
Arbiter	e	Campana	e
Argumentum	xv.	Cantare	e
Archiepiſcopus	e	Capellani	e
Archidyaconus	xvj.	Capitulum	e
Arma	e	Captio	xxv.
Aſſeſſoꝛ	e	Carcer	xxvj.
Aſſenſus	e	Cardinalatus	e
Aſini	e	Caritas	e
Attemptata	e	Caſus foꝛtuitus	e
Auaricia	e	Caſtrum	e
Auctoritas	e	Caſtitas	e
Auxilium	xvij.	Cautio	e
		Canſa	xxviij.
Additiones		Cedula	e
		Cenſus	e
Ablatum	e	Cenſura	e
Abiuratio	e	Ceſſio	e
Accreſcendi ius	e	Citatio	e
Addiſcere	e	Ciuitas	xix.
Adiectiuum	e	Clauſula	xxx.
Adeps	e	Claues	e
Aduocatio	e	Clericus	e
Aduerſarius	e	Coadiutoꝛ	xxxv.
Adminiſtratio	e	Collatio	e
Agrimenſoꝛ	e	Collegium	xxxvj.
Allegare	e	Collecta	e
Altare	e	Colonus	e
Ambiguus	e	Colluſio	xxxvij.
Amicus	e	Commenda	e
Amplexus	e	Commiſſio	e
Animal	e	Commodatũ	e
Antecedens	e	Concilium	e
Approbare	e	Concoꝛditer	e
Ariſtoteles	e	Concluſio	e
Articuli	e	Concubina	e
Archimia	e	Conditio	e
Archinis	e	Confeſſio	xxxviij.

Confirmatio xl.
Congregatio e
Coniuratio e
Coniunctus e
Compensatio xlj.
Compromissum e
Compositio xlij.
Conscientia e
Consecratio e
Consequentia e
Consensus e
Consilium e
Consortes xliij.
Conspiratio e
Constitutio e
Consuetudo e
Contractus xliiij.
Contrahere e
Contrauenire e
Custodia e

Additiones

Canon e
Caput e
Capacitas e
Calix e
Cartusienses e
Carnalis copula e
Carmen e
Caracter e
Caro e
Celebrare e
Ceptum e
Certa scientia e
Coitus e
Cimiterium e
Ciuis e
Clam e
Collecta e
Comparernitas e
Communio xlv.
Comparatiuus e
Confessio pniaꝝ e
Concordia e
Conceptio e
Confiscatio e
Cõpatio lr̃arum e
Connexa e
Contemptus e
Continue e
Contritio e
Continentia e
Contraria e
Consul e
Conuersus e
Conuiuium e
Correctio e
Correlatiua e
Corpus e
Criminale e
Crucesignati e

Damnum e
Debitor e
Decima xlvj.
Decretum xlvij.
Defectus e
Defensio e
Delegatus xlviij.
Delictum e
Demones e
Denunciatio e
Depositio e
Desistere e
Deus e
Dictio e
Dies xlix.
Dieta e
Dignitas e
Dilationes e
Dyocesis e
Discordia e
Dispensatio e
Dispositio lj.
Diuiduum e
Diuortium e
Doctor e
Dolus e
Dominium lij.
Domicilium e
Dominus e
Donatio e
Dos liij.

Additiones

Decanus liiij.
Degradatio e
Deuolutio e
Difficile e
Dilapidator e
Dilectio e
Diminutio e
Disputatio e
Distinctio e
Distributio e
Diuitie e
Diuisio e
Domus e
Dubitatio lv.
Duellum e

Ebrietas e
Ecclesia e
Edere lviij.
Edictum e
Electio e
Elemosyna lx.
Emphiteota e
Emptor lxj.
Ep̃us e
Equitas lxiij.
Error e
Ethnicus e
Euictio e
Etas e
Examinatio e
Exceptio e
Excõmunicatõ lxvj.
Executor lxix.
Executio e
Exemptus lxxj.
Exheredatio. e
Expense e
Extimatio lxxij.
Exulans e

Additiones.

Ebrietas e
Edificium e
Emphiteota e
Equus e
Et e
Eucharistia e
Exemplatio e
Expertus e
Extrauagans e
Extensio e

Falsitas e
Falcidia lxxiij.
Fama e
Familiaris e
Femina e
Ferie e
Feudum e
Fideicõmissariꝰ lxxiiij.
Fideiussor e
Fides e
Filius e
Fines lxxv.
Forma e
Fornicatio e
Fortitudo e
Fortuna e
Frater e
Fraus e
Forum e
Fructus lxxvj.
Fuga e
Furtum e

Additiones

Fabrica e
Factum e
Fauor lxxvij.
Febris e
Festiuitas e
Fiscus e
Fortalicium e
Fouea e
Fundus e
Frater e
Furor e
Futurum e
Furnus e

Gabella e
Genus e
Genitiuus e
Gesta e
Gratia e
Generalis lxxviij.
Glosa e
Grangia e
Grauis e
Guerra e

Edificium e
Heres e
Hereditas e
Hereticus e
Heremita lxxix.
Honor e
Homicidium e
Hospitale e
Hospitium e

Additiones

Habitus e
Haustus e
Homagium e
Hora e
Hobedientia e
Hostis e

Iconomus e
Idoneus e
Ignorantia e
Ieiunium e
Illegitimus lxxx.
Imperor e
Incendiarius e
Incestus e
Incertitudo e
Incorrigibilis e
Industria e
Indulgentia e
Infamis e
Infidelis e
Infirmitas lxxxj.
Ingratitudo e
Inhibitoria e
Inobedientia e
Inimicus e
Iniuria e
Initium lxxxij.
Immunitas e
Impedimentũ e
Impossibile e
Inquilinus e
Inquisitio e
Insignia e
Insinuatio e
Instantia e
Institutio lxxxiij.
Instrumentũ e
Interesse lxxxiiij.
Interdictum e
Interrogatio lxxxv.
Interpretatio e
Intestatus e
Intrusus e
Inuentarium e
Inuestitura lxxxvj.
Inuitatus e
Irregularis e
Inutile e
Iudeus e
Iudex e
Iudiciũ xcij.
Iuramentum e
Iurati xcv.
Iurisditio e
Ius xcvij.
Iusticia xcviij.
Imperitia e
Impetratio e
Incõpatibile e
Indebitum e
Indictio e
Indignus e
Indiuiduum e
Informatio e
Ingressus e
Ingenium e
Inabilis e

Innocentia e
Innouare e
Installatio e
Insignia e
Intersignia e
Intitulare e
Iuramentū e
Iurisperitus e

Raritas e
Rathedra e

Ticus e
Taus xcix.
Legatum e
Legatus c.
Legitimatio e
Legitima e
Legitimus e
Leprosus e
Ler e
Libellus cij.
Liber ciij.
Licentia ciiij.
Lis e
Limites e
Litigiosa res e
Litera e
Locatio cv.
Locus cvj.
Lucrum e
Ludus e
Latitare e
Legatio. e
Legalis e
Legitima e
Lenocinium e
Lese ma. crimen e
Leuca e
Liber e
Liberi e
Libertas e
Licitum e
Ligna e
Limes e
Lites e
Litigiosum e
Loca e
Locutio cvij.
Luctus e

Agnificus e
Aiozitas e
Andatuz e
Aledicens e
Anifestum e
Aritus e
Ater cviij.
Atrimoniū e
Odus cx.
Onasterium e
Onachus e
Edicina cx.
Edicus e
Ediator e
Endaciū e
Ensura e
Etus e
Erces e
Iles e

Ine e
Inor e
Iraculum cxj.
Issio e
Issa e
Iserabilis e
Oneta cxij.
Onitio e
Oza e
Ors e
Otus e
Ulier e
Ulcta cxiij.
Unus e
Agistratus e
Aiorpars e
Ala e
Emoria e
Embꝛ e
Endicantes e
Ensa episcopi e
Eretrix e
Eus mea e
Isericordis e
Inisterium e
Odicum e
Onialis e
Ulti e
Unera e
Utilatio cxiiij.
Utuum e

Eceſſitas e
Egatiua e
Egligentia e
Epos e
Obilitas e
Omen e
Ominatio e
Otarius e
Otoꝛium cxv.
Ouum. cxvj.
Unciatio e
Uncius e
Atus e
Aufragium e
Egligentia e
Egociatio e
Oll e
Otitia e
Ouale e
Oꝛ e
Ullitas e
Uptie e

Edientis e
Oblatio e
Obligatio. cxvij.
Obſides e
Occaſio e
Ocioſitas e
Officium e
Officialis cxviij.
Omicidium e
Optio e
Opes e
Opinio e
Oratio e
Ore e
Ordo cxix.

Ornamenta e
Oſpitium e
Oblatus e
Odium e
Officialis e
Oleum e
Opera e
Ordo e
Opinio e
Oppoſitio e
Opus e
Oratoꝛium e

Actum e
Papa cxx.
Patriarcha cxxij.
Parricidium e
Pater e
Patronus e
Pauper cxxiiij.
Pax e
Peccatum cxxv.
Pecunia e
Peculium e
Pedagium e
Pena e
Penitentia cxxvij.
Penſio e
Periurus e
Permutatio e
Parrochian? cxxviij.
Pia loca e
Pignus e
Poſſeſſio e
Poſitio cxxxij.
Populus e
Plebs e
Poſtulatio e
Poteſtas e
Prebenda e
Preceptuz cxxxiij.
Precium e
Predicatio e
Precentoꝛes e
Predo e
Prelatus e
Preſbyter cxxxv.
Prepoſteratio e
Preſcriptio e
Preſentia cxxxvij.
Preſumptio e
Primicia cxxxviij.
Primipilarius e
Primogenitus e
Princeps e
Priuatio cxxxix.
Priuilegium e
Probatio cxl.
Proceſſus cxlij.
Procuratoꝛ cxliij.
Prodigus cxlvj.
Proditoꝛ e
Profeſſio e
Promiſſio e
Pronomen e
Proprietas e
Prorogatio e
Proteſtatio e
Prouerbia cxlvij.
Prouiſio e

Rouincia e
Rudentia e
Ublicatio e
Ublicana e
Urgatio e
Aretes e
Ars e
Aſcua e
Aſtoꝛ e
Ecunia e
Edagium e
Enſio cxlviij.
Erditio ſcripture e
Eritia e
Erfectum e
Eriurium e
Ermiſſum e
Eſtis e
Lacet e
Leno iure e
Lena cāe cognitio e
Lenitudo ptātis e
Lus e
Oꝛta e
Oſſe e
Oſtulatio e
Recarium e
Receptum e
Redeſtinatio e
Reiudiciale e
Rimitie e
Reſens e
Rimas e
Rimogenitus e
Riozatus e
Riuatio e
Roceſſio cxlix.
Rocuratio e
Rodigus e
Roductio e
Rofeſſio e
Rohemium e
Roꝓoſitio e
Rothonotarius e
Rouincia e
Rouiſio e
Ublicatio bonoꝝ e

Ualitas e
Uarta e
Uerela e
Uis e
Ui e

Atio e
Aptoꝛ e
Atificatio e
Ebellio e
Eclamari cl.
Econuentio e
Ecuſatio e
Ectoꝛ e
Egula cl.
Elatiuum e
Elatio e
Eiuendicatio e
Eligioſus e
Eliquie cliij.
Emedium e
Emiſſio e
Enunciatio cliij.

Replicatio clviij.
Repetitio e
Repreſſarie e
Requiſitio e
Reſcriptum e
Reſeruatio clv.
Reſidere e
Reſiſtere clvj.
Res e
Reſtitutio e
Reuelare clviij.
Reuocatio e
Reus e
Rex clx.
Regnum e
Rigor e
Roma e
Raſura e
Ratihabitio e
Ratificare e
Recognitio e
Reconſiliatio e
Rector e
Redibitoria e
Regiſtrum e
Regnum e
Relatio e
Relatiuum e
Relictum e
Renouatio clx.
Reprehenſio e
Reprobatio e
Res e
Reſeruatio e
Reſignatio e
Reſolutio e
Reſponſio e
Reuerentia e
Rex e
Rigor e
Rubrica e

Sacerdos e
Sacrm e
Sacrilegium e
Salarium e
Sanctus clxj.
Scandalum e
Satiſdatio e
Scientia e
Scismaticus e
Scolares e
Scriptor e
Scriptura e
Sequeſtratio e
Securitas clxij.
Senectus e
Sententia e
Sepulchrum clxvj
Seruitus e
Seruus e
Seueritas e
Sigillum e
Significatio e
Symonia e
Simulatio clxvij.
Sindicus e
Sinodus e
Simplicitas e
Socius e

Sodomita e
Solennitas e
Solutio e
Sors clxviij.
Species e
Spes e
Spiritualia e
Spoliatio e
Sponſalia e
Statutum e
Stipulatio clxxj.
Stilus e
Studium e
Subtilitas e
Subiectio e
Subſidium e
Subreptio clxxij.
Subrogatio e
Subſtitutio e
Succeſſor e
Suſpitio e
Supplicatio e
Suſpenſus e
Sacerdos e
Salina clxxiij.
Saluuſcōductus e
Scacus e
Scisma e
Scientia e
Scolaris e
Scriptura e
Sedes vacans e
Sigillum e
Sindicus e
Simbolum e
Simile e
Solidus e
Sinodus e
Societas e
Sors e
Speculator e
Spectare e
Sponſalia e
Sportule e
Statim clxxiiij.
Stipulatio e
Stuprum e
Subditus e
Subſtitutio e
Suffragia e
Sufficit e
Succeſſor e
Sumarie e
Superficies e
Supletio e
Suppreſſio e
Suſpectus e
Suſpenſus patibulo e
Suſpenſus e

Tabellio e
Taciturnitas e
Tarare clxxv.
Tempantia e
Tempus e
Terminus e
Teſtamentum e
Teſtis clxxvj.
Timor clxxx.
Tyrannus e

Titulus e
Tranſactio e
Tranſmiſſio clxxxj.
Treuga e
Tributū clxxxij.
Turbare e
Turpitudo e
Turor e
Tacens clxxxiij.
Tallis e
Temporalis e
Tempus e
Territoriū e
Teſtator e
Teſtimonium e
Theſaurus e
Titulus e
Tolerantia e
Tonſura e
Tortura e
Tractus tpis e
Tranſlatio e
Treuga e
Turba e
Turpitudo e

Vagabundus e
Variatio e
Vaſallus e
Vectigal e
Venditō clxxxiiij.
Venia e
Verbum e
Veritas clxxxv.
Veſtis e
Vicarius e
Vicinus clxxxvj.
Vicium e
Vices e
Vidua e
Villa e
Vinum e
Virtus e
Vis e
Viſitatio clxxxvij.
Vnio e
Vniuerſitas e
Voluntas clxxxviij.
Votum e
Vſucapio e
Vſufructus e
Vſurarius e
Vtile clxxxix.
Vxor e
Vaſallus .cxc.
Vehuta e
Velleyanum e
Venatio e
Vendicatio e
Venditio e
Veſtis e
Vicarius e
Vicinus e
Vicus e
Vines e
Virginitas e
Viſitatio e
Vnanimiter e
Vnio e
Voluntas .cxcj.

Vſus e
Vtilitas e

pianus e
Xps e

Pocrita e
Ypothecaria e

Enobiū. c.

Regiſtrū quaternoꝝ huius Reptoꝝ.

Reptorium
corporis viciatis
abſoluere poteſt

Alere non cog.
appellans ꝛebet
ꝛ teſta.
tam non

Archiēps licet
patris vide
baptiſmus eſt
uitores non enim

An habeat
ſuo iure
ult.ꝛ ibi
um iudicis

uatur poteſt
re cautionem
clericus in
clericus ſi

torts ar.
coniuncta perſona
auten.hoc
reuocare conſiliuz

rum et actuum
dictio ſaltem
beneficium ſufficit
vna eccleſia

Si per
eccleſia ꝓpetrauit
eccleſia vel
poteſt electus

Exceptio ſpoſ.
ponitur exceptio
actus vūmodo
nenda apud

Expenſaꝝ ꝓdem.
uerſario mittentis
ſed e eius
fili oꝝ applone

Jeiunium aliquid
cipes nam
cur enix
tñ ꝛ attef.

Dexta ꝛ offi.
ſpicere in
vteꝝ iudex

Juramentum non
quo ad victum
nis.quod
etiam ꝛ

Libellus.
ſubrogata ſ
appꝛobatus liber
qñꝝ pauꝑis

Mortalitatis
teſtium ꝛ
et ibi abbas
c.ij.ꝛ

Judex officio
ordo
valet et

cut ille
mota vite
ꝛ infra

Nihilominus
approbandam
ter autem
prebende in

Primitiua
ratum proceſſum
ꝛelicti.vide
cauſam ꝛ

ſum venire
non cogitata
Penſio annua
non omnis

Renuncians in
referri etiam
cultus.vij.q.
tutionem ſuper

Si reus
abbas in all.
no.q talis
tangit abbas

Statum ſaltim
incidit in
mili.an
ſacerdos an

Credulitas fides
cū.§.exhibere
quod habet
inſtra per

Elicarius epiſcopi
vis ſi inferatur
Univerſitas poteſt
ꝛ laza.

(Pany. Vol. IX. f. 242. ff. 41. 6.

H * 11567
gw 8305